1858 I

Nr. 148 (15.227).
Ч. 148 (15.227).

Lwow, sobota 1. lipca 1939.
Львів, субота 1. липня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАВНИК: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 249-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Льонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Оферти з погрозами.

ВЕЛИКА ПРОМОВА МІН ГАЛІФАКСА. — ЗГАДКА ПРО КОЛЬОНІЇ.

ЛЬОНДОН, 29. 6. ПАТ. Лорд Галіфакс виголосив сьогодні на річному святі британського інституту молодших лицарів промову про міжнародову політику Великої Британії. Лорд Галіфакс наголосив на самому, вступ, що в англійській політиці зайшли за минулий рік великі зміни. Перед роком Велика Британія не могла навіть уявити собі, що вона буде зобов'язана на сухо-долі, за вирішенням тих, які вже від довшого часу існували, виходів. Велика Британія зв'язалася умовами взаємної допомоги з Польщею та Туреччиною. Свою поміч запевнила Велика Британія Греції та Румунії. Тепер британський уряд веде переговори зі Совітами. Лорд Галіфакс сподівається, що вони покінчаться успішно. Для оборони тих держав в Европі Велика Британія взяла на себе нові зобов'язання і готова зобов'язуватися ще далі.

З огляду на це Велика Британія завжди протиставилася всім заходам якоїнебудь великодержави домінувати над Европою коштом інших держав. Британська політика традиційним напрямом своєї історії. Не вистане тільки пояснювати цю політику. Треба переконати світ, що вона справедлива.

На випадок нової агресії В. Британія готова вжити цілої своєї нагромадженої сили та виконуючи свої зобов'язання, протиставитися агресії.

Велика Британія не думає відступити ні перед зневагами, ні перед насильством. Першим завданням Великої Британії є стримати агресію і тому вона получилася з іншими державами, щоб протиставитися спільній небезпеці. Англійська підготова не має інших намірів, як тільки оборону. Ті наміри названо окруженням та ізоляцією Німеччини й Італії, щоб не дати змоги тим державам здобути простори конечні для їх національного існування.

Далі міністр Галіфакс полемізував із висловленими тепер знов про перенаселення Німеччини та підкреслював, що свою тезу „життєвого простору" висунули вони саме тоді, коли Німеччина стала краєм, що переводить імміграції, справдяє багато збіжників з Чехословаччини, Голяндії та Італії. Як можна той факт погодити з перенаселенням?

Під теперішню пору доктрина сили замикає шлях до порозуміння, наповнює світ завистю, ненавистю. Якби цю доктрину покинути так, щоб розвіялися побоювання війни, то полагодження спірних питань стало би куди легше. НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО, ЯКИМИ ВАЖКИМИ Є КОЛЬОНІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХ ДО ПОРОЗУМІННЯ ВСЕ ЗНАЙШОВСЯ БИ, ЯКБИ ВСІ БАЖАЛИ ТОГО ПОРОЗУМІННЯ. Але доки в дійсності всі держави не бажають того порозуміння, розмови на таку тему спричинили би радше лихо, ніж добро. Крім того неможливо переговорювати з урядом, якого відповідальні представники насолоджуються щодня киданням зневаг на британську політику у всіх частинах світа.

Британська політика спирається на двох засадах. Перша — не протиставлення насильству, друга — не те, що Англія признає зміни світа конструктивним шляхом до доби миру. Якби Англія була переконана, що задуми інших подібні до англійських, і що всі направду бажають мирної розв'язки, тоді „заявляємо не остаточно, ми могли би обговорити проблеми, які сьогодні наповнюють світ таким лихом. Але тепер загроза військового насильства тримає світ за горло і нашим завданням є протиставитися агресії. Кажу це з повною силою і натиском, щоб мене ніхто хибно не зрозумів" — заявив лорд Галіфакс. Якщо вдалося би осягнути колинебудь порозуміння, то воно мусить спиратися на тривких основах. До того треба діл, а не слів.

„Англія і Франція не хотять рівного договору з СССР"

ЗАКИДИ ЖДАНОВА ПІД АДРЕСОЮ ФРАНЦІЇ ТА АНГЛІЇ. — СОВІТИ ХОЧУТЬ ТІЛЬКИ РІВНОСТИ. — ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ КРУТЯТЬ І СКРИВАЮТЬ ІНШУ ЦІЛЬ.

МОСКВА, 29. 6. Сьогоднішня „Правда" принесла статтю Жданова, в якій він намагається оправдати совітське становище у справі англійсько-французьких пропозицій та винуватити за протягування справи звалити на Францію та Англію. Совіти раді були б створити могутній протинацистський пакт, але жодна держава, що себе поважає, не могла би прийняти французько-англійських пропозицій. Переговори з Англією у справі порозуміння почалися ще 15. квітня п. р. й досі ще не покінчилися. Значить переговори тягнуться вже 75 днів. З того на відповіді припадає всього 16 днів, значить 59 днів припадає на зволікання. Чим є тому винні Англія, коли Англія хотіла дати гарантії та закінчити порозуміння з Польщею й Туреччиною, то вона зробила к°. Безконечне зволікання пере ею та Францією приневолює п що лежить в основі політики Вони мають мабуть інші цілі, н ий оборонного фронту проти напасн весь час вирівнали непорозуміння між Фра ю та Англією з одного боку і СССР з другого, хоч при добрій волі можна було їх швидко полагодити. Все вирівнали штучні перешкоди і між ін. одною з таких штучних перешкод є справа гарантій для балтійських держав. Заяви англійських та французьких представників, що ті держави не бажають собі таких гарантій є лиш викрутом, що має утруднювати переговори. Факти говорять інакше: Відповідь дає „Сендей Таймс", який писав про порозуміння між Польщею та Англією. Адже Польща зобов'язалася, що вона прийде Англії з допомогою, якби вона вмішалася у війну в обороні Голяндії. З другого боку Англія зобов'язалася помогти Польщі, якщо вона почне війну через Гданськ, або через Литву. Адже тих держав ніхто не питався, чи вони хочуть гарантій. Своїх інформацій „Сендей Таймс" досі не спростував. Мін. Бек теж заявив, що Польща не вимагала англійських гарантій. Совітський уряд не бачить теж різниці у відношенні до балтійських держав. Англія вимагає гарантій для кількох інших держав, але тієї гарантії відмовляє в тому випадку, що його висуває СССР, який мав би зійти до ролі батрака. На таке не погодиться ніодна держава, що себе поважає. Велика Британія і Франція раді були б вигортати жар чужими руками. Сила і гідність Совітів вимагають іншого підходу до себе. АНГЛІЯ ТА ФРАНЦІЯ НЕ ХОЧУТЬ ПОРОЗУМІННЯ, ВОНИ ХОЧУТЬ ТІЛЬКИ ВЕСТИ ПЕРЕГОВОРИ ЗІ СОВІТАМИ, ЩОБ ТАКИМ ЧИНОМ ОБЛЕКШИТИ СОБІ ШЛЯХ ДО УГОДИ З АГРЕСОРАМИ, ЩО ТЕЖ ВИЯСНЯТЬ НАЙБЛИЖЧІ ДНІ!

Гданськ знову на черзі.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Паризька преса присвячує знову багато місця гданській проблемі, при чому французька преса всіх напрямків перестерігає Німеччину перед якиминенебудь доконаними фактами, що могли би нарушити польські інтереси.

„Есцельзіор" перестерігає, що якінебудь спроби перевороту у Гданську довели би до негайного застосування пакту взаємної допомоги. „Атентат у нутрі" Гданська може викликати польську реакцію і вслід за тим викличе загрозу для миру. Також „Пті Парізієн" пише, що яканебудь спроба агресії держав осі, чи в Гданську, чи в іншому місці викличе реакцію Англії і Франції.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ТЕЖ ПЕРЕСТЕРІГАЄ.

„Дейлі Геральд" пише, що канц. Гітлерові не йде про долю Гданська, тільки про свій новий тріюмф. Гданськ має він промостити йому тільки шлях до ширших цілей. Якщо канцлер кине Европі виклик, то його не вдасться удруге подагодити методами Мінхену.

„Дейлі Телеграф" обговорює міжнародню ситуацію і пише, що якби англійському народові накинули війну, то він готов сеою роль виконати і нема мови про те, шоб він залишився на боці.

ВОЄННА ПІДГОТОВА У ГДАНСЬКУ.

ГДАНЬСК, 29. 6. ПАТ. подає на підставі певних гданських джерел, що підготова до організації гданського добровольчого корпусу йде все вперед. Для приміщення того корпусу приладжено вже багато льокалів. Громадять там харчеві запаси, зокрема муку і мясо, якого багато заморожено в холодільнях. Майже всіх гданських крайців покликали шити однострої. Переведено теж мобілізацію шевчок, які шиють білля. Все те відбувається явно-славно, не зважаючи на заперечення гданської преси.

ПРИЇЗД „КЕНІГСБЕРГУ" ВВАЖАЛА БИ ПОЛЬЩА АКТОМ АГРЕСІЇ.

ЛЬОНДОН, 29. 6. „Дейлі Геральд" подає із Гданська, що там панує сильно напружена атмосфера так, що кожний інцидент грозить вибухом. Варшавський кореспондент того часопису пише, що приїзд „Кенігсберга" до Гданська тому не відбувся, що Польща зайняла до того факту негативне становище, заявляючи, що прихід воєнного корабля до Гданська вважатиме актом агресії.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ПОСЛИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У МАДЯРСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

БУДАПЕШТ, 29. 6. В пятницю 30. червня п. р. відбудеться перше засідання парляменту при участи „українських" послів з „Угорської Руси". Їх привітає прем. Телекі.

І Г 494

БІБЛІОТЕКА

З Холмщини та Волині не вільно у Львові вчитися...

Львів, 29 червня 1939.

У 143-му числі „Діла" помістили ми статтю про т. зв. районізацію шкіл, передруковану з журналу „Рідна Школа". Ми тоді заповіли, що з огляду на вагу порушеної у статті справи вернемось до неї ще раз. Це й робимо сьогодні.

У чому ж річ? Журнал „Рідна Школа" аналізує розпорядок шкільної влади, в силу якого ця влада зажадала від управ загально-освітніх гімназій і ліцеїв Т-ва „Рідна Школа" не приймати до цих шкіл учнів зпоза найближчих місцевостей (повіту, евентуально найближчих повітів) та усунути всіх учнів з дальших повітів. Це домагання перевернуло горі дном усі наші поняття про свободу навчання і свободу вибору школи, отже підорвало в корені ті громадянські права, які забезпечувала конституція та які досі ніхто не важився навіть піддавати у сумнів. Одним помахом пера перекреслена шкільна традиція, яка свободу **вибору школи** вважала своїм природним непорушним каноном. Вже й не згадуємо, скільки особистих прикростей а навіть просто трагедій прийдеться зазнати учням, які раптом непідготовані і без якоїсь зрозумілої причини опинилися перед замкненим шляхом до своїх розпочатих студій.

Не будемо ще раз повторяти педагогічних мотивів і всіх тих мотивів, які витворила теперішня традиція свобідного добору шкіл та які вказують новому безосновність та навіть шкідливість розпорядку про районізацію. Це зробив уже автор статті у журналі „Рідна Школа". Ми спинимось на **політичній** сторінці тієї справи, бо лише політичні **причини, а ніякі інші** дали товчок чи наснаження для задуму „районізації". Та перш усього порушимо кілька формальних справ. Запитуємо: де цей розпорядок появився? Хто його видав, міністерство, чи куратория? На чому, на якій дотеперішній законній підставі він спирається? Чим відомо, що лише шкільні закони з 1932 р. конституція польської держави, є тими одинокими правними актами, які можуть створювати рямці для всяких нових шкільних ви-

[illegible] розпорядків. Стверджуємо, що розпорядок про районізацію **іде в розріз з основами** конституції, що забезпечує свободу навчання і [illegible] а також **не можна його розпоряджень** ніякій статті шкільних законів [illegible] у українське громадянство мусить [illegible] д українських чинників, які до цього [illegible], перш усього від рідношкільних, шо[illegible] ознобали за винесення на ті питання. Коли [illegible]ається, що районізація — це винахід органів нижчої шкільної влади та що це спроба якось „крити" штихом" підважити добрі права громадян, то треба все зробити, щоб нарушені підстави правного порядку повернути відликом до вищої шкільної влади.

А тепер кілька слів про політичну сторінку цього навіть у теперішніх відносинах небуденного розпорядку. Він намагається дати шкільній адміністрації засіб у руки, щоб рішальним способом **впливати на фреквенцію української молоді в середніх,** а далі **в усіх школах і таким чином недопустити до розвитку ба навіть довести до ліквідації** деяких, під національним оглядом „невигідних" гімназій (Яворів). І другий, важніший момент: цей розпорядок має на меті недопустити молоді з північних й північно-західних районів території (Волинь, Холмщина) на терен львівської кураторії. Нам видається, що ця друга можливість, можливість вирівнювання деяких культурних і побутових ріжниць, створених і поглиблюваних сокальським кордоном, вирівнювання шляхом „мандрівки" волинської і холмської молоді до наших шкіл, рішила про „районізацію" шкіл. Додамо, що цю „мандрівку", яка справді мала місце в останньому році, в кількох десятках випадків, спричинив не самотужний гін волинської молоді, лише... **сама шкільна адміністрація. Вона замкнула кремянецьку приватну гімназію** і робить узагалі перешкоди нашій молоді волинського і люблинського воєвідства дістатись до тамошніх, хочби й державних **польських** гімназій. Таким чином усякі „педагогічні" мотиви, в роді потреби контакту з родичами чи неможливости піднести науковий рівень шкіл наслідком „мандрівок" молоді, що їх шкільна влада висуває при узагальненні „районізації"— це лише **дороблювання** мотивів, це аргументи „пост фестум" у справі, якої справжня суть з ріжних причин вимагає серпанку, щоб себе ним прикрити. Адже не лише просто з моста казати: „нам вигідніше, коли української молоді буде в середніх школах менше, коли ж уже вона тут мусить бути, то вигідніше нам, щоб вона була у польських школах, а не у приватних українських, врешті не бажаємо собі, щоб до тих приватних гімназій зїзджалась молодь з Волині і Холмщини". Але нема ніякого правного засобу, щоб цю невигідну українську тенденцію загальмувати. І тому прийшла — районізація з її „річевими" „педагогічними" і всякими іншими аргументами...

Очевидно, не можемо погодитися на ці аргументи. Їх безосновність легко виказати. Не можемо погодитися, щоб без причини шкільна влада замикала або утруднювала молоді 51 східньо-галицьких повітів, в яких нема ніякої середньої школи, доступ до середніх українських шкіл. Не можемо погодитися з поглядом, що „районізація" уможливить раціоналізувати сітку середніх шкіл. Чому в такому випадку шкільна влада допускає, **що в тернопільськім, люблинськім і волинськім воєвідстві нема ані одної державної середної школи з українською мовою навчання?** Чому ця сама влада не дозволяє відчинити навіть приватну українську середню українську школу в Сокалі і таким чином цілу північна смуга Сх. Галичини позбавлена середної української школи? Чи це „раціоналізація" шкільної сітки, зокрема сітки державних середніх шкіл? Чому **всі** польські гімназії роблять перепони і просто не принимають учнів, позбавлених місця наслідком „районізації" українських приватних шкіл, закривають невхопним „браком місця"? Чи це „раціоналізація" не лише шкільної сітки, але просто примітивного гону до освіти, коли одні школи не приймають молоді, прикриваючись „браком місця", інші школи, які те місце мають (іноколи аж забагато), не мають права приймати учнів, бо забороняє їм це „районізація"? Чому сільська молодь має бути позбавлена змоги доступу до школи лише тому, що ця школа є в дальшому осередку, в місті?

Подібних питань можна поставити безліч. Вони кажуть, що розпорядок про районізацію не видержує річевої критики, що він глибоко врізується у найконечніші потреби українських батьків і молоді і що тому українське громадянство ніколи з ним не погодиться та буде вважати його нарушенням своїх основних прав. Не погоджуючись з „районізацією" та поборюючи її фальшиві, зпрепаровані „ад гок" аргументи і виступаючи проти тенденції культурної пацперизації українського народу, ми проте не хочемо залишити авторам розпорядку про „районізацію" сатисфакції, немов би ми його укритого вістря не розуміли. Ми не наївні і знаємо, що „педагогія", „виховання", „сітка шкіл" і т. д. це вислови, за якими може критися найгостріше вістря. І тому ставимо справу ясно: **шкільна влада хоче зменшити доплив сільської молоді до середніх шкіл та не допустити до вирівнювання культурних та побутових ріжниць поодиноких українських районів зокрема до пенетрації „галицьких" впливів і їх поширення на Волинь і Холмщину шляхом впливу на тамошню молодь у своїх українських приватних школах.**

Завданням цих рядків було обчімхати „районізацію" з педагогічного пір'я та поставити її, як шкільно - політичну проблему, на властивому місці і в природному насвітленні. Не будемо аналізувати засобів, яких повинно вжити українське громадянство, щоб зменшити наслідки нової загрози. Висловлюємо тільки певність, що українське громадянство, оцінюючи справжню інтенцію „районізації", найде засоби зробити її нешкідливою.

С. Т.

Конвенція „Союзу Українок" Америки.

Четверта конвенція „Союзу Українок Америки", що відбулася 27. і 28. травня в Ню-Йорку, була дійсним виявом організованої сили українського жіноцтва в Америці.

Вже із самого підходу до справ порушених на конвенції, чи то з ділянки організаційної культурно - освітньої, мистецтва чи політики, слідно було великий поступ свідомости й організованости. Великі заінтересування й важність одинокої української жіночої організації в Америці, видно було з числа делегаток (62) і багато членок гостей, що приїхали з далека і близька.

Після звичайних формальностей відкриття конвенції, голова п. Анастазія **Вагнер,** попросила присутніх встати з місць і коротку мовчанкою віддати поклін памяті героїв Карпатської України.

Панну Стефанію **Абрамовську,** вибрано предсідателькою конвенції, п. **Олену Штогрин** заступницею; **пані А. Кізима і С. Ковбасюкова** секретарювали в українській мові, а п. **Р. Шутович** і панна К. **Васко** по англійськи.

По виборі комісій резолюційної та виборчої відчитано привіт від Союзу Українок у Львові, Дружини Княгині Ольги, редакції та адміністрації „Жінки" й „Українки", голови Всесвітнього Союзу Українок, п. Мілени Рудницької, від редакції „Жіночої Долі" й „Волі", неприявних відділів, інших організацій та приватних осіб.

Довший час першої сесії забрали звіти делегаток „С. У. А.". Коли із звітів можна судити про розвій організації, то **„Союз Українок Америки" стоїть твердо як скала.** Поміж найкращі звіти можна безперечно вчислити Дітройт, що видвигнув питання освітно-культурного розвою своїх відділів на перше місце, причому й фінансово не остався позаду інших.

Незвичайно цікавий і глибоко обдуманий реферат виголосила в англійській мові п. **Р. Шутович** з Йонкерс. Ця молода, в Америці роджена жінка, торкнула важного для українців питання, а саме як гуртувати молодь, які перешкоди найчастіше стрічаємо в організуванні молоді і т. д. В дискусії після реферату, забирали голос найбільше членки молодечих відділів „С. У. А.".

Не менше важний для організації був реферат п. Олени **Штогрин,** з Филаделфії, на тему організаційну. Тут теж була довша, незвичайно цікава й річева дискусія, що протягнулась до кінця сесії в суботу.

Тогож вечора була вечеря в одній із салі Інтернешенел Інститут, де промовляла п. **Перрі** від Інтернешенел Інститут, д-р Л. **Мишуга,** п. **Малевич,** панна Оля Дмитрів і інші. Підчас вечері п. А. **Колтун,** голова мистецької секції „С. У. А.", вручила дарунки п. Вагнер, п. А. Кмець, панні С. Абрамовській і п. О. Штогрин, за їхню працю для „С. У. А."

Другий день нарад розпочався рефератом „Свій до свого" п. Катерини **Кузьма,** з Ньюарку. Вже сам заголовок вказує, що цей реферат був дуже на часі. Жіноцтво, що робить більшу частину покупок, повинно тямити цей клич „Свій до свого", й дітей до нього привчати, тим більше, що чимало нашої молоді вже є або на дорозі до самостійного бізнесу чи професійного становища.

Після довшої дискусії, прийшли звіти Головної Управи „С. У. А."

Звіт голови „С. У. А.", п. А. **Вагнер,** був довший і повний. Пані Аннета **Кмець** злавала два звіти, а саме як рекордова й фінансова секретарка. Її фінансовий звіт був дуже солідно виконаний і делегатки приняли його з вдоволенням. Дискусія була оживлена, а по звіті контрольної комісії, дано Головній Управі вотум довіря. Важно додати тільки те, що за 2 роки прибуло до „С. У. А. 8 нових відділів.

Звіт першої заступниці голови, п. Олени **Штогриновоі,** був цікавий, бо вона коли була в Рідному Краю як репрезентантка „С. У. А.", навязала тісні взносини з краєвим Союзом Українок, відвідала чимало сіл і міст у Галичині і реферувала про наше життя в Америці. Її вибрано теж членом управи Всесвітнього Союзу Українок. В Америці вона відвідала багато відділів „С. У. А." в цілях організаційних і вдержувала листовний контакт із Союзом Українок Канади.

Друга заступниця голови, панна Стефанія **Абрамовська** мала звіт короткий. Її активність обмежувалась головно до праці в централі й відвідин найближчих відділів в околиці Ню-Йорку.

Головна Управа піддала думку будови свого дому „С. У. А.", де можнаб примістити школу

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

для нових проводинь, друкарню, видавництва, центральні офіси і т. д. Над цим дискусії не було, бо делегатки вважали „С. У. А." за молоду організацію до такого діла, але це має бути нашим завданням в майбутньому.

Звіт мистецької секції здавала п. Анна **Колтун** з Ню-Йорку. У звіті подано, скільки речей продано, стан маєткový мистецької секції та плани на майбутнє.

З проектів, предложених конвенції, був проект краєвої делегатки. **По довшій дискусії** рішено запросити до Америки голову **краєвого й Всесвітнього Союзу Українок, п. Мілену Рудницьку. Коли вона сама не змогла приїхати, Союз Українок у Львові має призначити свою відпоручницю на виїзд до „С. У. А." Краєва делегатка мала б приїхати на вересень 1940 року, коли буде 15-річний ювілей „С. У. А.", а потім об'їхати Америку й Канаду** (якщо канадійський Союз Українок забажає) **в цілях організаційних.**

П. **Анастазію Вагнер** іменовано почесною головою „С. У. А."

До головної управи „С. У. А." **на наступні** два роки ввійшли: п. Аметa **Кмець, голова;** п. Ірина **Козаченко,** з Детройт, п. Анна **Бойко, з** Филядельфії і панна Анна **Мазур,** з Джерзи Сіті, заступниці голови; п. Олена **Швед, рекордова** секретарка; п. Катерина **Стефанович, заступниця,** п. Софія **Микитка,** фінансова **секретарка;** панна Олена **Мудрик,** секретарка **в англійській** мові; п. Анна **Колтун,** касієрка; п. Олена **Штогрин,** головна організаторка; пані Анна **Бодак,** Петронеля **Костецька** і Софія **Кузів,** контрольна комісія, пані Марія **Бринь,** Катерина **Чолій,** Параскевія **Бенцел,** Катерина **Дрозлик,** секція мистецтва.

Після відчитання резолюцій, велись дальші наради на організаційні теми аж до закриття конвенції. Закінчено збори відспіванням українського національного гимну.

На поклик п. Анни Стецько, з Гемтрамек, зложено на допомогу хорій письменниці Ользі Кобилянській 30.55 дол.

Пята конвенція „С. У. А." має відбутися в Ню-Йорку, 1941 р.

25 літ тому в Сараєві.

МІНІСТР БІЛІНСЬКИЙ СКИДАЄ ВИНУ НА ГЕН. ПОТЬОРЕКА.

В „Куріері Варшавскім" з 28. VI. п. Б. Шраїп містить цікаві релації б. австро-угорського міністра Л. Білінського про сараєвську трагедію:

„25-ті роковини замаху в Сараєві, що припадають на нинішній день, приводять мені на память розмови, які на ці теми мав я з бл. п. міністром Львом Білінським. Мало хто знав так докладно всі перипетії цієї історичної драми, як він, що в характері спільного міністра фінансів австро-угорської монархії репрезентував одночасно уряд управителя Боснії та Герцоговини, бо ці обі „провінції" після їх анексії гр. Еренталем належали до обох частин монархії.

Нещасна подорож престолонаслідника, архикнязя Франца Фердинанда до Сараєва, мала від самого початку знамена, що пригадували трагедії старинних греків. Так, як у цих архітворах всі людські зусилля протиставитись невблаганій „ананке" виявляються даремними, не помогли й тут просто розпучливі заходи, щоб відмовити архикнязя від цієї подорожі. А саме тим, що про це побивався, був Білінський.

Бо від першої хвилини, як тільки проектована подорож стала відомою, він дістав з Сараєва урядові звідомлення, що там просто кишить від висланників сербської (підпольної) „Народньої Одбрани"; одної днини явився у нього в бюрі сараєвський бурмистр і просив на божу милість, щоб не допустив до подорожі архикнязя, бо, як казав, „там чекає на архикнязя справдішня алея бомб!" Усі ті звідомлення Білінський дістав без відома намісника Боснії та Герцоговини генерала Потьорека, інспектора маневрів і запрошення на них архикнязя. На долю цього генерала, про якого аж після замаху стало відоме, що він уже від низки років нездужає прогресивним паралічем, від самого початку сараєвської трагедії припала найнещасливіша роля.

Білінський, набравши переконання, що подорож архикнязя треба спинити за всяку ціну, закликав до себе підчиненого собі намісника Боснії та Герцоговини генерала Потьорека. Між ними розіграласъ високо драматична сцена, в якій рішалася доля Европи! Потьорек заявив на самому вступі, що подорож архикнязя носить виключно „військовий характер" і тому „цивільна влада" в особі Білінського „не може до неї втручуватись". А коли Білінський з обуренням ствердив що як управитель Боснії та Герцоговини є обовязаний зацікавитись та зайнятись усім без винятку, що в цих країнах діється. Потьорек заявив йому, що архикнязь виразно зазначив, що не бажає собі, щоб Білінський мішався до тієї справи! Для Білінського не було сумніву, що Потьорек казав правду, бо аж надто добре знав, що архикнязь ненавидить його за те, що він є людиною довіря Франца Йосифа. Та Білінський не хотів признати себе переможеним і поставив до Потьорека про всякий випадок домагання, щоб на час побуту архикнязя в Сараєві додав до поліції, що складалась усього з 40 осіб (!), ще й військо. Потьорек ніяким чином не хотів на це згодитись, кажучи, що в маневрах мусить взяти участь все військо, що стаціонує в Боснії та Герцоговині. А коли Білінський заявив, що в такому випадку вишле до Сараєва віденську поліцію, що робила вже раз у Сараєві службу в часі побуту цісаря, Потьорек і це відкинув, знову покликуючись на архикнязя, який вірить у льояльність мешканців Сараєва й не бажає собі, щоб його занадто окружувати поліцією. Ця памятна розмова покінчилась заявою Потьорека, що „він бере на себе цілковиту відповідальність за цю чисто військову подорож архикнязя". А по замаху в нахабний спосіб звалював вину за те, що сталося, на Білінського, кажучи, що останній відказав йому кредитів на побільшення поліційного корпусу!

Наче передчуваючи, що йде про вагітну в історичні наслідки справу, Білінський по розмові з Потьореком виявив цісареві цілу правду, прохаючи його, щоб намовив архикнязя не їхати до Боснії. Не зважаючи на вговорювання цісаря, відомий зі своєї неуступчивости Франц Фердинанд стояв твердо при своєму плянї. Тоді Білінський зробив останню, рівнож безвислідну спробу, вистаравшись про таємне послухання у морганатичної жінки архикнязя, княжни Гогенберг, по своїй рідні чеської графинки Хотек. Цим фактом треба пояснити, що княжна брала пізніше участь у тій „виключно військовій подорожі" свого мужа.

До якого ступня архикнязь у своїй непохитності старався Білінського усунути від усякого втручання до цієї трагічної подорожі, про це найвимовніше свідчить такий факт. Згідно з офіціяльними приписами в Австрії кожна подорож престолонаслідника мала бути подана до відома всім начальним властям. До такого комунікату додавали т. зв. „розділяч", в якому цитовано ці власти. Отже в „розділячі" до комунікату про сараєвську подорож — пропущено спільне міністерство фінансів, на чолі якого стояв Білінський, хоч Боснія та Герцоговина були підчинені саме цьому міністерству.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала **Ольга Саліна.**

II.

Алан Гольт побачив стрункy сильветy дівчини на тлі ясного світла у відчинених дверях горішнього салюну. Він не звертав особлившої уваги ані на дівчину, ані на сцену, коли вона так пристанула на хвилину в дверях, покинувши капітана Райфля. Для нього була вона лише одним з пятисот людських атомів-пасажирів, що для розваги виїхали на північ одним з перших кораблів сезону, щоб зазнати нових цікавих вражінь. Припадок через чемного корабельного урядовця привів його в дещо ближче сусідство з нею, ніж з іншими пасажирами. Тільки всього. Але що її бракувало в порі снідання два дні а він двічі пропустив свій обід товариські вимоги, сусідської чемности не вимагали від них більше, як дванацять слів розмови.

Це було зовсім під смак Алана. він не мав нахилу до балакучости ані до висловлювання своїх гадок, якщо не мусів. Його любов мовчанки межувала з цинізмом. Він був першорядний аналітик і дуже добрий слухач. „Один люди — він міркував собі — це балакуни з уродження, другі для зрівноваження перших, — обтяжені конечністю стримувати свої язики." Для нього мовчанка не була ніяким тягарем.

Він подивляв Марію Стендіш по своєму: холодно. Вона була дуже спокійна і цим подобалася йому. Він очевидно не міг помітити краси її очей, ні миготливого полиску довгих її вій. Але ці подробиці займали його почуття. Найбільше приємним видом для нього були її коси, мабуть ще кращі як її сірі очі, хоч не такі вже, щоб аж роздумувати над тим, що в ній приємніше. Але якщо він вирізняв якусь її прикмету, то напевно коси, не так колір волосся, як очевидну дбайливість і мистецтво, з якими було воно звязане на голові. Не було в її особі ніякої подробиці, щоб його вразила.

Зате зовсім не приходило йому на гадку, що там могла собі думати про нього дівчина — про його поважне, спокійне лице, його холодну байдужкість, його начеб індіянську звинність рухів, та про смугу сивого волосся на його густій, ясній чуприні.

Того вечора мабуть ніяка жінка у світі, не була б у змозі зайняти його. Щось інше заволоділо ним проймаючи зворушенням від тої хвилини, коли у пристані в Сітел він почув під своїми ногами життя машин нового корабля „Нома". Він вертався домів. І дім це означало „Аляска": гори, безмежні тундри, широкі простори, куди цивілізація не встигла ще внести свого гуку та стуку. Дім це означало — приятелів, його небо, знайомі звізди, його стала, все те, що він любив. Така реакція прийшла на нього після шости місяців заточення, шости місяців самоти і пустки у великих містах, які навчився ненавидіти.

— Вже більше туди не поїду, нізащо на цілу зиму, хіба що мене пішлють туди під дулом кріса, — казав він до капітана Райфля, кілька хвилин по відході Марії Стендіш. — Зима ескімосів довга досить, але зима в Сітел, Міннеаполіс, Шікаго і Ню Йорку довша для мене.

— Я чував, що вас кликали до Комітету Шляхів і Засобів Комунікації у Вашингтоні.

— Так, одночасно з Карлом Ломеном з Ному. Але властиво покликали Ломена. Він має сорок тисяч ренів у півострові Севард і вони мусять з ним рахуватися. Ми можемо почати акцію.

— Можете?! — Капітан Райфль висловив свій сумнів. — Аляска десять років чекала нової зміни на краще. Сумніваюся, чи ви що зможете вдіяти. Коли політики з полудневого Техасу і Айови диктують нам, що ми можемо мати і чого ми потребуємо поза 58 рівнобіжником на півночі — то що-ж ви зможете?! Це таксамо, ніби Аляска звинула зовсім свої варстати!

— [illegible] Гольт з понурим завзяттям на освітленому місяцем [illegible] нас приборкати і приневолили нас замкнути багато дверей. В році 1919 було нас у краю 36.000 білих; від того часу політики з Вашингтону прогнали девять тисяч, себто четвертину населення. Але ті, що залишилися, закаменіли від невдач. Ми не думаємо піддаватися, капітане. Велика частина з нас аляскаці і ми не боїмося боротьби.

— То ви гадаєте?

— Що дібємося справедливости до пяти років, та докажемо на чийому боці слушність. А за дальших пять років ми будемо вантажити щороку мілїон штук битих ренів на потреби Стейтів. На двацятому році ми зможемо їх доставити пять мілїонів штук. Гарна перспектива [illegible] американців, що повертають свої пасовиська [illegible] у капіталістичну систему — [illegible]

(Далі буде).

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Зачалася трагедія! — можна було сказати з тому дні, коли Франц Фердинанд разом з жінкою зявились на віденському західньому двірці, щоб поїхати до Сараєва. Бо, наче на доказ глибокої правди, що її містять слова Гамлета про те, що „існують між небом та землею речі, про які і фільософам не снить-ся", у двірському поїзді, яким архикняжа пара мала відїхати, в останній хвилині — попсувалось електричне світло! Не могло бути й бесіди про направу та треба було всі вагони обставити свічками в ліхтарях! Всівши до вагону, архикнязь сказав до свого почоту: „Це виглядає так, наче б ми їхали на — похорон".

Фатальна роля генерала Потьорека досягла в Сараєві своєї кульмінаційної точки. Коли по першому бомбовому замаху, що в ньому ранено тільки адютанта архикнязя, Франц Фердинанд по візиті в ратуші проголосив, що поїде до шпиталя, в якому приміщено адютанта, шеф сараєвської поліції, Героте мав відвагу прохати престолонаслідника, щоб кинув цей намір, бо вулиць, якими треба було їхати, не береже поліція. Проте Потьорек заявив, що — бере на себе відповідальність за цю їзду! Та при тому забув сказати свому шоферові, куди має їхати! Щойно на закруті вулиці схаменувся і велів затримати віз. Саме в цій хвилині Принціп стріляв до архикняжої пари..."

АТЕНТАТ.

У своїй подорожі на боснійські маневри в червні 1914. року австрійський престолонаслідник Франц Фердинанд мав кілька пригод, що схвилювали були його самого з дружиною й не менше його почот.

Найперше сальоновий вагон, призначений для архикняжої пари та адютантів, виявився непридатним до довгої подорожі — треба було в останній хвилині заміняти його на вагон поспішного поїзду. На шляху Відень—Трієст згасло ненадійно електричне світло в поїзді: треба було їхати аж до Трієсту при свічковому світлі. Франц Фердинанд мав сказати тоді до одного зі своїх товаришів подорожі: „Що скажете про таке освітлення? Виглядав тепер наче у гробі, чи не так?" А побачивши Трієст архикнязь спонтанно й голосно сказав: „Коли б хто хотів стріляти, не мав би ліпшої нагоди, як тут!" Це мав бути ніби жарт, зроджений під впливом численних листів з погрозами, що їх Франц Фердинанд дістав був перед своїм виїздом до Боснії, жарт дуже характеристичний для настроїв, серед яких ця подорож відбувалася.

Ранок 28. червня був ясний та променний. Хто міг надіятись, що сонце того дня буде свідком величезної трагедії, яка стане початком кінця старої Австрії, старої Европи та рубіж історичного ладу, будованого довгими століттями та зусиллями багатьох генерацій? Ранок 28. червня застав архикняжу пару в містечку **Ілідзе**, де Франц Фердинанд подиктував низку телеграм. В год. 9.30 поїзд з архикняжою парою заїхав на залізничий дворець у **Сараєві**. Місто ціле було у прапорах, бо для нього той день був подвійним празником: **один празник австрійський** з приводу приїзду престолонаслідника монархії, **другий празник сербський** з нагоди 525-их роковин битви на Косовому Полі. Цієї днини перед 525 роками турецький султан Мурад розбив був на Косовому Полі в пух та порох сербську армію, але доля не дала йому довго втішатись своєю перемогою: сербський герой Мільош Обіліч зараз наступної ночі пімстився на Мураді, вбиваючи його у стереженому наметі. Саме в день приїзду Франца Фердинанда до Сараєва білгородський офіціоз поставив був на видному місці питання: „Коли гряде новий Обіліч?.."

Офіціяльна програма побуту архикн. Франца Фердинанда передбачувала найперше оглядини військового гарнізону. В першому возі їхав шеф поліції, у другому бурмистр і урядовий комісар, у третьому архикняжа пара з ген. Потьореком і власником авта графом Гарраxом. У дальших пятьох автах містився архикняжий почот. Величезна мов море маса народу радісно хвилювалася по обох боках дороги. Коли вози досягли будівлю поштової дирекції — точно в год. 10.25 передпол. — почувся перший вибух. Якийсь юнак скочив у близьку річку; одночасно при четвертому авті вибухла бомба. Справдішня бомба! Атентатчик кинув пляшку, наповнену оловом у напрямі третього авта. Архикнязь побачив це і опановуючи себе, долонею відтрутив бомбу. Вона падає на мягкий дах авта, котиться на гостинець і вибухає під колесами слідуючого возу. Авта спинилися.

Подорожні піднялись в автах. Княгиню легко зранив відривок бомби в шию. Адютант Потьорека, підполковник Меріцці, в четвертому возі, сильно кривавить. Атентатчика витягли з води й арештували. Хвилювання та перший жах проминули. Хоровід возів рушив у дальшу дорогу.

Перед ратушем стоїть бурмистр Егім Ефенді, щоб привитати архикнязя вітальною промовою. Та заки він зміг сказати перше речення, Франц Фердинанд схвильовано перебив йому: „Що це за порядки у вас, пане бурмистр? Невже у вас усіх гостей витають бомбами? Це скандал!" Опанувавшись трохи архикнязь додав: „Ну, нехай буде — прошу тепер сказати вашу промову!" Після цієї промови, відповіди на неї та після звидження ратуша, архикнязь вислухав звіту директора поліції про арештування атентатчика і запитав ген. Потьорека: „Що ж тепер, Потьорек? Чи бомби летітимуть далі, чи може же нас куля?" Потьорек запропонував зараз вертатись до Ілідзе. „А що буде, якщо ми дістанемо ще кілька куль?" — знову запитав його архикнязь. — „Я ручу за те, що ніякого атентату більше не буде; можу присягти, що всіх атентатчиків уже арештовано" — відповів на це генерал Потьорек. — „Ну, ну — жартував архикнязь — атентатчиків в Австрії не карають, часто дають їм ще хрести заслуги..."

Після того вирішено не їхати більше серединою міста, бо архикнязь забажав відвідати у шпиталі раненого підполк. Меріцці. Мали їхати надбережною вулицею і такий приказ передав сараєвському шефові поліції адютант архикнязя Бардольф. Архикнязь особисто ще раз повторив своє бажання щодо напрямку їзди, але зденервований до крайности директор поліції не вислухав добре побажання, тільки повторяючи: „так, так, очевидно!", покермував своїм возом саме до центру міста. Серед окликів товпи рушили всі вози у слід за поліційним автом. Графа Гарраха, що старався своїм тілом заслонити про всякий випадок архикняжу пару, архикнязь сміючись відсунув на бік. Шеф поліції, замість омминути головну вулицю міста, згідно з волею архикнязя, спрямував саме до неї. На розі набережжя та вулиці Франца Йосифа бурмистр міста, що зміркував помилку розсіяного шефа поліції, крикнув: „Станьте! Це ж не та дорога!" Саме в моменті, коли авта зачали спинювати свій розгін, у повітрі пронісся один стріл, після нього другий, третій.

При першому стрілі почувся крик княгині. Тримаючись одною рукою вище бедра, другу поклала на плечі мужа. Та зараз пролунав другий стріл. Потьорек гукнув приказ: „Швидко до конаку!" Авто рушило, та в тій же хвилині голова княгині зсунулась безвільно в діл. Архикнязь зробив ще енергійний рух, щоб встати, проте без успіху; з його уст бухнула кров, очі стали наче скло. Даремне Потьорек намагається спинити кров, що бухнула архикнязеві з бючки на шиї. „Софіе, Софіе, лишися для наших дітей! "— були останні слова престолонаслідника, прошептані в агонії.

У двох хвилинах авто було на подвірі замку. Старшини несуть архикнязя на руках — він ще слабо дихає. Княгиня мертва. Ранка біля шлунка кривавить, але до середини. Лікарі займаються рятунком архикнязя. Та біля 11 години полковий лікар д-р Паер, що стояв біля архикнязя, сумно заявив: „Людська поміч уже не помогла. Престолонаслідник саме помер". Трагедія довершилася..

Атентатчика, що після вдалого атентату четвертим стрілом хотів зі собою покінчити, арештовано. Виявилось, що це молодий сербський заговірник на йменя Прінціп.

За що порозвязували читальні в Бережанщині.

Воєвідство в Тернополі розвязало до тепер 14 читалень. У Базниківці між іншими причинами розвязання подано, що слідство виказало, що при товаристві був зорганізований самоосвітній гурток, в якім молодь робила руханкові вправи і **вчили історію України.** В Лапшині за те, що уладжувано ріжні свята політичного характеру, в яких з особливим підкресленням віддавано честь „Українським Січовим Стрільцям" та що ухвалою Виділу рішено уладити свято в честь полеглих героїв під Базаром. У Жукові між іншими причинами подано, що читальня рішенням Виділу закупила „Історію Українського Війська".

Наша кооперативна торговля в містах.

54. ЗАГ. ЗБОРИ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ".

Чергу заг. зборів наших економічних централь почала в четвер 29. ц. м. „Народня Торговля" в т. зв. малиновій салі будинку РСУК у Львові.

На збори, що почалися вранці богослуженням в наміренні Н. Т. та панахидою за її померших членів (правив о. Хомин) у Преображенській церкві, прибуло коло пів сотні членів з краю і Львова. Почалися наради в год. 9.30, коли през. д-р К. Левицький почав їх ствердженням про правильне скликання та відчитанням девятьох прізвищ тих, що вже на ці збори не прибули. Присутні пошанували їх память хвилиною мовчанки.

Зчерги, покликавши секретарів зборів, през. д-р К. Левицький дав слово дир. інж. Ю. Павликовському, який подрібно обговорив працю Н. Т. у мин. році. Цікавіші завваги й цифри з цього звіту такі:

Мин. рік, в якому криза загострилася, континґентові обмеження збільшено й покупна сила населення, зокрема міського, зменшіла, був для Н. Т. одним з років твердої проби її гарту й вартости. До цих, міжнародніх і політичних, долучилися й внутрішні труднощі для Н. Т., що виявилися у примусовій ліквідації складу Н. Т. в Олиці (опечатано буцім за невідповідну домівку, хоч вона була одна з найкращих),в натискові на власника дому, в якому є склад в Луцьку щоб виповів їй приміщення та в відібранню спіртової концесії складові Н. Т. в Сокалі. Проте це все, а теж зменшення у висліді відповідної агітації, т. зв. випадкової клієнтелі, не заломили праці Н. Т. і перед заг. зборами прийшла вона з позитивними цифрами.

ЦІКАВІШІ ЦИФРИ ЗІ ЗВІТУ Н. Т.

Отже зросли в Н. Т. уділи і члени: прибуло 296 членів з 6.635 зол. уділів. Одна пята всіх членів Н. Т. — це жінки. Уділовий капітал Н. Т. за малий, але наростає постійно у висліді відповідної пропаганди. Торгів м. р. мала Н. Т. 5 мільонів 874 тис. Вони теж зустрічають перешкоди, напр. складові в Сокалі відібрали гуртівню спірту та передали її „Рольнікові" в томуж місті. Дві третини торгів — детайлічні, одна — гурт. Збільшується теж участь українського клієнта Н. Т., що творить нині 56%.

Якщо йде про обороти, то вони зросли в насінному відділі у висліді доброї якости насіння підтвердженої держ. контролею. Пивниця Н. Т., зрівноважена буджетово, продала коло 12 тис. літрів вина. Паківня чаю зменшила обороти в висліді новоствореної такоїж паківні Центросоюзу, але вводить нові вибагливі роди чаїв, які обороти збільшать. Пражарня кави задержала свій стан з мин. року (15 тис. кг.). Опаловий відділ збільшив незначно обороти (з 6.523 на 6.654 тон). Зі складів зліквідовано склад у Бориславі, але створено на його місце новий (6-ий) у Львові; 4 склади не рентуються, хоч заг. обороти всіх складів більші, як мин. року. Змушено Н. Т. зліквідувати склад в Олиці, загрожений є склад в Луцьку (з відомих мотивів політики на півн. землях).

Працювало в Н. Т. 197 осіб, з того 43 фіз. робітників, вишколено м. р. 57 практикантів.

Загально обєднується в Н. Т. 102 міські кооперативи. Стан їх добрий: борги у них маліють, росте членство і власні фонди.

Вироби українського промислу в товарових оборотах Н. Т. займають щораз вищий відсоток: нині він 19.4%, отже Н. Т. є найбільшим їх відборцем. Взаємини з українським приватним купецтвом наладнуються добре, тільки в деяких околицях вони рвуться у висліді того, що купці основують свої гуртівні й беруть до них товари від... жидів, через що створюється аномалія: український купець підтримує неукраїнця. На загал наша кооперація й купецтво бере від всього українського громадянства за товари коло 18—20 міл. зол. річно; це лячно мало, не більш 15% всіх видатків хатнього господарства. Якби збільшити цю цифру, були б і цифри Н. Т. більші і розбудова рідної торговлі та промислу певніша. Від батьків і матерей, що роблять хат-

ні закупи, залежить, чи ця розбудова буде і чи їх діти в нинішніх умовинах дістануть працю в рідних установах і виробництвах.

Звітодавець закінчив свої виводи зреферованим буджету Н. Т. на 1939 рік, з якого найцікавіше — передбачений збільшений торг на 6 міліонів 500 тисяч зол.; практика 4 місяців ц. р. виказала, що це можливе, хоч обективні умовини української торговлі гіршають.

Від Контрольного Виділу, що перевірив діяльність і цифри Н. Т. в звітовому році, промовляв о. кан. Д. Лопатинський, після чого ревізор п. Квасниця відчитав звіт з провірки діяльности Н. Т. РСУК-ом. Прочитано теж звіт в контролі, яку перевела Кооп. Рада. На обі провірки дав річеві відповіді дир. інж. Ю. Павликовський.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ І ВИБІР ЧЛЕНІВ НАДЗ. РАДИ.

В дискусії над звітом, крім **ред. Купчинського, інсп. д-ра Копача, д-ра Коренця та Ос. Угрина,** що ставили свої завваги до поодиноких сторінок діяльности зайняли більше часу виводи **інж. Дурбака,** який, спираючись на широкий цифровий матеріял, доказував, що Н. Т. легковажить україн. купців та фіз. членів, що дають три четвертини її торгів і що в тому напрямі треба дотеперішню „політику" в Н. Т. змінити, дорадживав продати будинок і площу у Станиславові, які Н. Т. купила від ЦС, сануючи тамошній ПСК та гроші з нього влити в обороти Н. Т., нарешті радив завести низку удогіднень та усправнень для кращого контакту Н. Т. з членами і клієнтелею. Тому теж дир. Ю. Павликовський, відповідаючи дискутантам, найбільш уваги присвятив цим заввагам інж. Дурбака.

Після цього збори приняли до відома звіти з діяльности й ревізії, ухвалили внески Контр. Виділу щодо розділу чистого зиску та приділу частини його до запасного фонду, врешті абсолюторію Надз. Раді й Дирекції за минулорічну діяльність.

На місце уступаючих трьох членів Надзірної Ради (д-р Волошин, інж. Дутка й д-р Стронціцький) та трьох заступників членів Надз. Ради вибрали заг. збори в явному голосуванні до Надз. Ради щераз уступаючих; те саме сталося із заступниками членів Надз. Ради.

Устійнивши ще висоту зобовязання Н. Т. на 2.5 міл. золотих та висоту кредиту для одного члена, заг. збори закінчили свої нради і през. д-р К. Левицький подякував приязним за участь.

—o—

Закон про обезпечення живого інвентаря.

У нашій пресі появилася згадка про закон, який нормує справу обезпечення живого інвентаря. Тому, що подані звістки не були докладні, для вияснення подаємо найважніші постанови закону з дня 25. травня 1939 Д. З. Р. П. ч. 50, поз. 319 про зміну розпорядку Президента Р. П. в справі контролі обезпечень.

По думці арт. 1 цього закону: 1) Дозвіл на обезпеку живого інвентаря можуть дістати особи публичного права (самоуправи), котрі не є публичними обезпеченевими заведеннями. Дозвіл дістають на підставі розпорядку міністра скарбу, який рівночасно устійнить засаду ведення та контролі обезпеченевої діяльности тих установ.

2) Міністр скарбу може дати дозвіл кооперативам і рільничим організаціям, зорганізованим в ревізійних союзах і центральних рільничих організаціях, яких виказ устійнить міністр рільництва і р. р., на ведення обезпечення живого інвентаря, який є власністю членів тих кооператив і організацій.

3) Міністр скарбу може дати право вести обезпечення тварин призначених на заріз, повітовим союзам самоуправним і містам, виділеним з повітових союзів самоуправних, на підставі ухвали міродайних їх органів, якою рівночасно вводить примусове обезпечення тих тварин.

4) Розпорядження міністра скарбу, видане в порозумінню з міністром рільництва і р. р., а щодо обезпечень, поданих в уступі 3-ім рівнож у порозумінні з міністром внутрішніх справ, устійнить засади і умовини ведення обезпечень, поданих в уступі 2 і 3, як і надзір над ними.

Як бачимо з повищого, то справа обезпечення живого інвентаря покищо взята в загальні рямці закону. Щойно розпорядок компетентних міністрів подасть та устійнить засади ведення обезпечень та контролі над тим, що ту, акцію будуть вести. На внесок міністра рільництва і р. р. міністр скарбу дасть дозвіл вести обезпеченевої акції живого інвентаря.

—o—

Наша кооперація працює.

РОЗМОВА З ДИР. О. ЛУЦЬКИМ НАПЕРЕДОДНІ ЗАГ. ЗБОРІВ РЕВ. СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

Будинок РСУК, до якого входжу, гудить, як вулик. Повно селянських хлопців і дівчат. На другому поверсі стукають молотки. В кімнаті дир. Луцького є всетаки спокій, холод і розмова пливе ніби в хатньому кабінеті.

— Питаєте, чому такий рух? Маємо якраз іспити нашого заочного кооперативного курсу. 50 з учнів цього курсу, що хочуть мати власні свідоцтва, зїхалися з цілого краю на іспит. Над нами, на 2. поверсі, підготовляють салю для показу кооп. виробництв на Заг. Зборах РСУК. Цей заочний курс — це тільки частинка нашої праці в навчанні і підготові кооперативних кадрів, мин. року скінчило його 349 молодих хлопців і дівчат.

— Це вже громада, пане директоре! — вкидаю.

— Так є, громада. А кооперація потребує вже сьогодні армії досвідних співробітників. Наші завдання ростуть. Коли мин. роками ми клали всю увагу на скріплення кредитової кооперації та підснлення кооп. торговлі, зокрема збуту, то від ц. року кластимемо натиск на розбудову кооп. виробництва.

— Як це виробництво виглядає тепер?

Дир. О. Луцький добуває з сусіднього бюрка жмут звідомлень, готових на Заг. Збори РСУК.

— Це сьогодні 150 виробничих кооператив у краю, великих і менших, що в 1938. р. продали на 6.5 міл. зол. своїх виробів. Та Заг. Збори РСУК викажуть усім, що вся наша кооперація працює повним ходом.

Дир. О. Луцький перекинув кілька аркушів паперу:

— Ось вам цифри. Стан членів РСУК збільшився в мин. році на чергових 125 нових кооператив. В усіх — давніше заснованих і цих нових, — зорганізовано пів міліона українських родин. Це високий відсоток, коли зважити, що не охоплюємо півн.-західніх земель.

Телефони, яких на бюрку дир. О. Луцького аж три, перебивають нам раз-у-раз розмову. Падуть короткі доручення. Чуєте вже з цих дзвінків і доручень, що тут централя великої національної організації.

— Річно прибуває нашій кооперації — відкладає слухальця дир. О. Луцький — по 50—60 тис. нових членів.

— А майно кооперації?

— Майно? — перегортає дир. О. Луцький зшивку сторінки машинопису. — Воно теж дуже поважне. 23 міл. зол. власного. В обороті є й 28 міл. зол. чужого капіталу, в тім 10.5 міл. зол. ощадностевих вкладок. Дбаємо, щоб власні капітали далі побільшувати. Таксамо далі організуємо збірку ощадностевих вкладок.

— Чи ця висока цифра ощадностей — це висліл відповідної пропаганди?

— Так. В 1937. р. дістали ми цим шляхом нових 2.5 міліона зол. капіталу, сама маркова, отже сотикова форма ощадности, яку почав Центробанк, дала мин. року 112 тис. зол.

— А торги нашої кооперації, пане директоре?

— Вони на 60 міл. зол. вищі, як у 1935. році. Центросоюз взяв м. р. з села на 17 міл. зол. продуктів, дав на село за 15 міл. товарів. Маслосоюз виплатив окремо 7 міл. зол. за молоко. Ми вже дійшли до тієї стадії, коли селові даємо більше грошей, ніж воно віддає нашій кооперації за товар, тобто село вже має чисті прибутки зі свого контакту з кооперацією. Але не тільки річ у тому, що воно має прибутки і що його продукти переходять через українські руки: кооперація вчить село краще господарити, давати краще, отже й поплатніше збіжжя, кращі курп і яйця, словом — підвищує якість сільсько-господарської продукції. 100 агрономів пильнує на місцях тієї справи. Та і це ще не все. Кооперація створює цілу армію фахівців, робить інвестиції. Чейже, коли змагаємо до того, щоб охопити ввесь збут нашого села, то до цього треба складів, треба магазинів, зв'язків зі світовим ринком. Наших 55 збіжжевих і 9 нечних магазинів — це щойно початок. Треба й дальше капіталу для скупу цих продуктів і тому так настоюємо на дальшу збірку ощадностей. А збутові можливости? Ви ж знаєте, які в цій ділянці є обмеження. Додайте до цього ще творення нових родів кооператив: виробничих, кооператив здоровля і інших...

— Це величезна машинерія! — кажу у справжньому подиві до всіх цих цифер.

— Власне РСУК має комулювати й узгіднювати всю працю кооперації. Праця РСУК, про яку й будуть говорити на найближчих зборах, йде в трьох напрямах: а) пропаганди, вишколу (навчання) і організації, б) провірки праці і в) правної оборони й поради. У пропаганді, знаєте, що робимо: маємо вже кооп. фільму, видаємо три часописи (Кооперативна Родина має вже 60 тис. накладу!) та щорокy видаємо відповідну літературу (ц. р. 15 книжок). У навчанні крім курсів, які минулого року дали 3.695 курсантів, створили ми, як знаєте, кооперативний ліцей. Крім цього навчання, а теж і пропаганду, переводять інструктори і пропагандисти, яких є 214. Додаймо ще краєві кооп. зїзди, наради з низовими кооперативами (1.400 в мин. році) та кооперативні свята (80 у мин. році) — і, признаєте, це велика праця.

Наша розмова кінчиться. Знаю, що я забрав провідникові управи в нашій кооперативній магістралі, яка готовиться до звіту, багато часу і хоч хотілося б далі слухати цих надійних слів і цифр, таких цікавих на тлі нашої дійсности, не маю права відривати дир. О. Луцького від його важкої й відповідальної праці.

Входить опікун заочних курсів і просить дир. О. Луцького на закінчення іспитів. Розяснений розмовою виходжу з кабінету, де в тиші працює голова нашої кооперації, рівніще й бадьоріше йду в напрямі середмістя.

Анатоль Курдидик.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 1 липня 1889.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО СОЙМУ.

У передовій статті п. з. „Перед рішальною хвилиною", у справі соймових виборів, читаємо:

„Які вигляди завтрішнього рішального бою, не хочемо тепер розбирати: за двацятьчотири години будемо знати вислід бою. Якби той вислід був лихий, а таким був би через завзятість наших противників і з причини становища, що його зайняв уряд: то його наслідки виявляться погубними передовсім для нас, але вони не можуть вийти в користь і всім тим, що у зле зрозумілім своїм інтересі причинилися б до нашої поразки.

„Дотеперішня виборча акція не показала, щоб усі сторони керувалися тільки безсторонністю, справедливістю та інтересом загального добра. Багато доказів на те ви вже подали, ще більше ми кусіли на тепер замовчати. Дай Боже, щоб остаточний вислід вийшов на добро всім та щоб ніхто не мав колись причини каятися того, що робив".

ШВАЙЦАРСЬКА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

„Мюнхенер Альгемайне Цайтунг" пише: „Цими днями розглядали справу невтральности Швайцарії не тільки в часописах, але й у дипльоматичних нотах. При цьому тільки те одне цікаве, що Швайцарія на випадок війни в сусідніх державах обовязана стояти невтрально, отже і має право боронити збройно своєї невтральности. Виходячи з того припущення зовсім природно, що Швайцарія зброїться, щоби не залишитися позаду серед держав озброєних від голови до ніг. Швайцарська національна рада виходила мабуть з тієї точки погляду, коли на останній своїй ухвалила 3 і пів мілюна франків на військові потреби.

ЗА БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕСТОЛ.

Париж, 1 липня. Тут розійшлася чутка, що німецький уряд робить заходи, щоб держави признали кн. Фердинанда Кобурського болгарським князем.

Приєднайте передплату!

Загальні Збори Центросоюзу.

Вчора відбулися в салі „Молодої Громади" тридцятьосьмі Загальні Збори Центросоюзу. На Зборах було присутніх 52 представників від усіх Окружних Союзів, від 15 кооператив III. ступня. членів Р. С. У. К. Збори відкрив голова Надз. Ради Ц. С. **дир. О. Луцький,** який на вступі ствердив правосильність Зборів, згадав память померших в ділозому році двох визначних працівників кооперації **дир. Палійчука і Калужняцького** та у зв'язку з 15-літтям діяльности Центросоюзу начеркнув коротку історію його повстання та діяльности, при чому підчеркнув окремі заслуги в його успіхах 15-літньої праці в дирекції Ц.-С. дир. Ю. Шепаровича. Цю згадку приняли Збори оплесками.

На секретаря Зборів покликав предсідник дир. Станиміра.

З черги дир. Ю. Шепарович подякував за вшанування його 15-літньої праці у проводі Ц. С., вказуючи при тому, що Ц. С. завдячує успіхи своєї праці в першій мірі цілому колективові працівників. Потім дир. Шепарович відчитав звіт з ревізії в Ц. С. Кооперативної Ради та її поревізійне письмо,. а відтак відчитано також поревізійні доручення Р. С. У. К. і письменні вияснення Ц. С.

На внесок дир. **Електоровича** Заг. Збори приняли до відома усі ці поревізійні письма. Окремий звіт з ревізії Р. С. У. К. здав дир. Р. С. У. К. **З. Грабар.**

На цьому предсідник зарядив перерву в нарадах.

* * *

Звіт Ц. С., який учасники зборів дістали друком, виказує такі цікавіші цифри: Ц. С. мав 1. січня 1939 р. 189 членів, що мали 3.608 уділів на суму 721 тис. зол. Працювало в ньому 171 людей, 11 більше як у 1937 р. **Збут:** через Ц. С. продано в 1938 р. на 8.5% більше збіжжя, як у 1937 р., яець 5.807 скринь більше, живини 1.464 шт. більше; овочів і городовини продано 573 тонн. прядива 29 тон. **Продав Ц. С.:** 911 тон мила, мяса на 768 тис. зол., виток на 36 тис. зол., погонів 4.930 тон, машин 690 штук, кіс 25 тис., серпів 26 тис., будівельних матеріялів на 25%, вугілля на 13%, цементу на 23% дахівки на 16%, цвяхів на 16%, бляхи на 8%, шкіри на 5%, споживчих артикулів на 20%, і насіння на 16% більше, як у 1937 р.

В орг. праці виказує Ц. С. 135 поїздок членів дирекції та 39 поїздок референтів на провінцію

* * *

В дискусії над звітом після перерви забирав тільки голос о. **Думанський** (Добростоки п. Городок, що дякував Ц. Союзові за опіку над Городеччиною та **о. Ганас** (Зборів), який просив зацікавитись прядільною ділянкою Залозеччини, що досі лежить облогом. Відповідь обом дав дир. О. Луцький та дир. Ю. Шепарович.

Абсолюторію дирекції і Надз. Ради ухвалили збори одноголосно. В дискусії над розділом надвишки забирав голос представник Волині і о. Ганас, після чого збори ухвалили цей розділ згідно з пляном дирекції.

З черги Комісія Матка поставила трьох кандидатів до Надз. Ради та пятьох у заступники: **дир. Павликовського, дир. Семанчука й дир. Шмату,** а заступники д-р Храпливого, В. Кметя. Зелеза, Снігзького й Берлада. Цей внесок Комісії-Матки приняли збори одноголосно. Внески на зобовязання Ц. С. до 2.5 міл зол., кредиту членові до 200 тис., на приняття прелімінаря бюджету та зміну 4 параграфів статуту Ц. С., які поставила дирекція, принято теж одноголосно.

При внесках і запитах порушив дир. **Чопик** (Яворів) справу розбудови гарбарні в Яворові, що має всі виглади розвинутись у поважне виробництво та справу кооп. школи в Яворові, яку Ц. С. повинен міцніше піддержати; дир. Шепарович — справу в-ва „Червоної Калини", що найшлася у фінансових трудношах і поручив його увазі прихильних; дир. **Новосельський** (Дрогобич) — справу виробництва шміру, який ПСК легковажать; дир. **Семянчук** (Станиславів) — підсилення кооп. виробництв, яке конечне та справу к-в здоровля; дир. **Олексюк** (Тернопіль) — наладнання збіжжевого збуту, кращої вірности ПСК до Ц. С. та нових прод. підприємств; дир. **Бонковський** (Львів) ще справу „Червоної Калини" і дир. **Рубчак** (Калуш) — підсилення нар. промислу.

Збори закінчив дир. О. Луцький промовою, взивлючи всіх делегатів до дальшої успішної праці й відмічуючи вагу низової кооперації та праці співробітників Ц. С., після чого приняві відспівали нац. гимн.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

Львівська політехніка має пять виділів: 1) **Виділ інжинерії** з відділами: сухопутнім, водним, міричим. 2) **Виділ архітектури.** 3) **Виділ хемії.** 4) **Виділ рільничо-лісовий** із відділами: рільничим і лісовим. 5) **Виділ механіки** з відділами: нафтовим, машиновим, електротехнічним. **Відділ машиновий** ділиться на групи: конструкційну, технольогічну, залізничу рухову й летунську. **Відділ електротехнічний** ділиться на групи: сильного струму, радіотехнічну і телетехнічну.

Речинець подань на всі виділи проголосить ректорат політехніки. Приблизна дата 15—20 вересня. До подання слід долучити: 1) опис життя, 2) метрику, 3) матуральне свідоцтво, 4) військовий документ, 5) свідоцтво моральности (на випадок перерви у студіях), 6) свідоцтво відходу (на випадок відходу з іншої високої школи), 7) посвідку лікарських оглядин, 8) три знимки, 9) для кандидатів на механічний виділ посвідку відбутої 4—6-тижневої механічно-варстатової практики. Речинець лікарських оглядин приблизно — 15. вересня, вступного іспиту — 20. вересня.

Предмети вступного іспиту: На **механічнім** виділі: 1) математика, 2) фізика, 3) нарисна геометрія, 4) рисунки, 5) психотехнічні досліди. На **виділі інжинерії:** 1) **математика,** 2) **нарисна** геометрія, 3) рисунки. На **хемічнім виділі:** 1) фізика, 2) хемія. На **виділі архітектури:** 1) **нарисна** геометрія, 2) рисунки (виказати спеціяльні здібности) й історія мистецтва. На **виділі рільничо-лісовім:** 1) математика, 2) природа.

Звертаємо увагу гімназійних абсольвентів на те, що справу вступних іспитів, які рішають про приняття на Політехніку треба брати дуже поважно. Знання, набуте в середніх школах треба провірити і доповнити та не оправдувати невдачу при іспитах іншими причинами. Приготування з математики, фізики, хемії, нарисної геометрії, а у наших абсольвентів середніх шкіл навіть з математично-природничих ліцеїв не все задовільне. З другого боку підкреслюємо, що здати вступний іспит на кожний виділ можуть не лиш здібніші, але й пересічні кандидати, якщо доповнять і утрутять своє знання з предметів, що входять у склад вступного іспиту. Кандидати на згаданий виділи повинні відбути практику, найкраще в липні, в серпні вчитися до іспиту.

Для тих, що хочуть вступити в політехніку, організує Т-во „Рідна Школа" курси з предметів, що входять у склад вступного іспиту. Курси ведуть фахові сили. Початок курсу 1. серпня. Зголошення на курс письменно до дня 10. серпня, або особисто від 10. до 14. серпня в Студ. Інформативне Бюро, Львів, Міцкевича ч. 11.

Ближчі інформації що до вступного іспиту, підручників, курсів уділює Студентське Інформативне Бюро щодня в год. 14—15. На бажання висилає проспекти.

Студ. Інформативне Бюро.

СТУДІЇ НА АКАДЕМІЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ У ЛЬВОВІ.

Подання на студії на Академію ветеринарної Медицини у Львові на 1939/40 р. треба вносити від 1—10 вересня. До подання треба долучити: 1) життепис, 2) метрику уродження, 3) свідоцтво зрілости з кількох загальних образовних класичного виділу, гуманістичного, математично-природничого або фізичного та з гімназії давнього класичного чи гуманістичного типу. Абсольвенти педагогічних або фахових шкіл мусять, крім свідоцтва зрілости, додучити свідоцтво зі зложення доповняльного іспиту з [illegible] перші зі сучасної чужої мови, другі з латини, математики та фізики, 4) військовий документ, 5) свідоцтво моральности на випадок перерви у студіях; 6) 4 фотографії формату 3×4 см., 7) індивідуальну карту, яку видає ректорат. Ті, що бажають перенестися з інших високих шкіл, мають долучити 8) свідоцтво відходу, 9) індекс, 10) посвідку зложених іспитів. Одночасно треба вплатити 24 зол. на кошти вступного іспиту й лікарських оглядин. Гроші можна переслати на адресу: Квестура Акад. Мед. Вет. у Львові, Кохановського 67. Лікарські оглядини відбудуться 19. вересня ц. р. Вступний іспит відбудеться 22. письменний та 21. вересня устний. Можна собі повторити до цього іспиту домашньою, фізику, хемію, біольогію, ботаніку та історію — словом загальні відомости з природничих наук.

Студентські оплати такі: вписове — 30 зол., річна оплата 230 зол. Крім того оплата за іспити від 2.50—5.50 зол. Від оплати можуть студенти бути частинно звільнені від 1-4—1-2, навіть на першім році, як хто має дуже добре свідоцтво. Студії важкі, вимагають багато часу і праці та підходять найбільше для тих, що любять природничі науки. Вони тривають 14 семестрів, значить 4 роки і 2 трим. з тим, що по абсолюторії треба ще 1—2 роки здавати іспити. На 1 році є 4 обовязкові іспити. Хто не здасть и двох, той тратить право до дальших студій на Академії. Хто бажав би засягнути ще ближчих інформацій, хай напише на адресу: Роман Гучко, Радруж п. Горинець. (На відповідь долучити марку).

Кожний кандидат повинен обовязково зголоситися від 1—10 вересня або від 14—21 вересня в домівці Т-ва „Ватра", в годинах урядових від 10—11 передпол. Головського 2, І (бічна Личаківської), щоб можна було мати дані до відповідних заходів. При тім звертаємо увагу всіх кандидатів, щоб вони на прохання шкільних національну тідність, голосно не змінювали своєї національної назви! (Р-о)

Сцени з побуту та життя Альбанії
за війни 1914 р.
знайдете в повісти
ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА
„У Т Е Ч А"
що вийшла в бібліотеці „Діла".

Кооперативна фільма в терені.

Після обізду львівського повіту, в якому відбулося висвітлення кооп. фільми „До добра і краси" у 18 місцевостях, перенісся наш мандрівний кооперативний кінотеатр в район Окружного Союзу Кооператив Рогатин і обїздить покищо села рогатинського повіту. І так висвітлено фільму у таких місцевостях: 16. 6. Пуків, 17. 6. Липиця Гор., 18. 6. Липиця Гор. (попол.), 18. 6, Липиця Дол., 19. 6. Рогатин, 20. 6. Серики Сер., 21. 6. Бурштин, 22. 6. Конюшки, 23. 6. Бабухів, 24. 6. Княгиничі, 25. 6. Долиняни (попол.), 25. 6. Помонята, 26. 6. Дегова, 28. 6. Черче.

У всіх цих місцевостях фільма тішилася великим успіхом. Дарма, що літні полеві роботи задержують наших селян до пізнього вечора в полі, сала в кожному селі з приходом 9-ої години, на яку назначений показ, заповнюється старшими громадянами, молоддю і дітьми, цікавими побачити українську фільму. Після скінчення показу присутні не жалують, що не лягли на втому після цілоденної праці та прийшли, щоб розважитись і дечому навчитися. Довго ще не розходяться і живо обговорюють все те, що на фільмі побачили. Фільма без сумніву виконує велику пропагандивну і культурну працю.

Дальше висвітлення у рогатинському повіті відбудеться в таких місцевостях: 29. 6. Потік, 30. 6. Підгородля, 1. 7. Путятинці, 2. 7. Пуків (другий раз), 3. 7. Лубрянів, 4. 7. Стратин, 5. 7. Чесники, 6. 7. Жовчів, 7. 7. Демянів, 9. 7. Черче, 10. 7. Колоколин, 11. 7. Роздяни, 12. 7. Болашів. На цьому кооперативний кінотеатр закінчить свій обізд у рогатинському повіті і перенесеться в станиславівський повіт, де покищо запроектоване висвітлення в таких місцевостях: 13. 7. Блюдники, 14. 7. Колодія, 15. 7. Дорогів, 16. 7. Підгородля, 17. 7. Лубянці. Після цього обізд з фільмою буде з причини жнив перерваний. В серпні дальші [illegible] фільми будуть продовжуватись в районі ОСК Станиславів.

Жіноча сторінка.

Приємне з корисним.

Кожна з нас обіцює собі літнє дозвілля використати якнайліпше. Так радо кожна кидає свою щоденну працю, щоб відпочати, набрати нових сил. І це було би в порядку.

Але застановімся, чи маємо право зужитковувати наш відпочинковий час тільки для себе. Чи там, де переведемо літо — буде так добре, що зможемо лише займатися собою чи своєю рідною. Ми-ж не робимо продовж цілого довгого року. А там, де їдете, чи воно буде літнисько-ва оселя, чи містечко чи село — побачите, якщо умієте цікавитися життям багато дечого. Пригляньтеся як живуть там ваші сестри, які незнають багато з того, що ви умієте. Пригляньтеся, що діється, що їх нема кому ховати.

Зайдіть у розмову з господинями, що в неділю гуторять на церковному майдані, на річці чи при переїзді.

А там при читальняному домі збирається дітвора в діточому садку, між ними молода учителька. Годує їх, вчить, збирає на прогульку. З осмалених личок гендітимуть цікаві очинята сільської дітвори.

— Ось прийшла до них пані з міста. Привітають вас голосним: Слава Ісусу Христу!

Познайомтеся з учителькою і з малими, принесіть їм цукорків з кооперативи, запитайте, як вони називаються. А беріть конечно зі собою свою пещену донцю чи синка та залишіть їх, хай побавляться зі своїми розесниками. Буде їм весело, та забудуть про свої міські забаганки — словом „демократизуються". І цього нам треба.

Зайдіть часом на селі до читальні. Запізнайтеся з виділовими, попросіть хай в неділю зійдуться. Може скажете їм щось такого, що їм напевно придасться. Чи про виховання молоді, чи про здоровля, кооперацію чи значіння господарського вишколу.

Порадьте господиням, як поліпшити хатню господарку, як охоронитися перед недугами. Оповідайте їм про життя міської жінки, про значіння відживи. Ще і про рідний промисл розкажіть.

А всі покупки робіть лиш у кооперативі. Чого там нема, то постарають. Приглянуться торгам, поведінці крамаря. А як випаде концерт, обжинки, або попис діточого садка, підіть теж подивіться.

Люди на селі добрі, часом може здаються, що вони недовірчиві, але так може і добре. Але доброю поведінкою приєднаєте собі їх, та залишите в селі гарний спомин.

Це все вас не стомить, бо це не постійний, накинений обовязок. Це ваше добре серце поділиться лиш зі своїми сестрами. Ще неодного можете навчити своїм прикладом. Село часто одягається дорого, понад свою матеріяльну змогу. Тому мусить щадити на їжі, чи чому іншому. А ви зайдете до церкви з дітьми. На вас одяг з домашнього полотна, замаленькою вишивкою, навіть черевик-сандалик з крайки чи полотна. А на дітях сільського крою сорочинка, теж з домашнього полотна. Це дуже добрий приклад для сільського жіноцтва. А в будні зайдіть до людей на поле, до сінокосів, побажайте щастя. Порадьте своїй господині, як зладити на живця якусь страву або безалькогольний напиток. Одного лиш бережіться. Не пропагуйте відродженецьких ідей з папіроскою в устах або склянкою пива в руці.

По такім відпочинку повернетеся веселі та повні добрих вражінь — до своєї праці.

І. Д.

Припинення діяльности Української Жіночої Національної Ради.

Постановою останньої урядової управи в особах пань: С. Русової О. Галаґан, М. Макаренко, М. Леонтович припинено діяльність Української Жіночої Національної Ради у Празі Чеській.

Цю жіночу організацію основано в Камянці Подільському в 1920 р., отже вона проіснувала 19 літ, з чого лиш коло року працю свою провадила в Україні, решту за кордоном в постійному місці осідку голови своєї, обраної ще в Україні, С. Русової спочатку у Відні, та потім у Празі чеській. Головним завданням У.Ж.Н.Р. було обединувати поодинокі жіночі організації та вести пропаґанду і підтримувати звязки з міжнародніми жіночими організаціями. Заходи У. Ж.Н.Р., щоб її приняли в члени Міжнародньої Ради не увінчались успіхом, бо туди можуть входити лиш жіночі організації державних народів.

Пова працею над звязками зі своїм і чужим жіноцтвом вела У.Ж.Н.Р. також і працю добродійного характеру. Тому вона зверталась кілька разів і то з великим успіхом до Міжнароднього Червоного Хреста, Комітету Допомоги Дитині та інш. Завдяки тим заходам вислано допомогу на Україну в часі голоду (допомагали тут і Червоні Хрести окремих держав з жіноцтвом, які підтримувала звязки У.Ж.Н.Р.), основано захист для дітей емігрантів у Подебрадах та озержано різні допомоги для української гімназії в Жевницах коло Праги, допомоги для бідних студенток, що студіювали в Чехії та інш. Крім цієї добродійної праці має за собою У.Ж.Н.Р. і великі заслуги над національним освідомленням, як жінок чужинок, що вийшли заміж за українських емігрантів так і їх дітей.

Взагалі треба зазначити, що праця У.Ж. Н.Р. не дивлячись на те, що доводилося її вести в дуже тяжких умовах еміґраційного життя, була дуже успішна й корисна, тому вістка про припинення діяльности цієї організації прикро вражає тих, що ближче мали змогу коло неї стояти. Шкода, бо не можна було й далі тої організації при житю утримати, може бодай в іншому місці і з іншими людьми. Великі прислуги зробила ця організація і нашому жіноцтву в краю заступаючи його на міжнародньому полі тоді, коли воно само з різних причин виступати не могло.

Ближчих причин припинення своєї діяльности члени останньої управи не подали і про них лиш можна догадуватись з того, що при новій ситуації в Чехії взагалі всяка праця окремих жіночих організацій дуже утруднена.

Шукають кращої тещі.

Америка відома з різних навіть найдивачніших конкурсів. Ми вже чули про конкурс, що на ньому вибрали міс Векус, міс Фото, чи навіть про такий конкурс на кому вибрали найпоганішу жінку Америки — але найоригінальніші, здається, змагання на найкращу тещу чи пак матір відданих і жонатих дітей. Перекладаю цей веселий репортаж, щоби цьогорічні ферії зещо упримнити.

Діялося таке в Ню-Йорку, де недавно шукали за найкращою американською тещею. Президіником на тих змаганнях був правдивий розводовий судія. Змагання відбулися так, що учасницям поставили запити, що на них вони мали відповісти. Запити були такі: 1. Чому думаєте, що ви є найліпшою тещею? 2. Яка є ваша філософія? 3. Які правила має затержати правдива теща?

Відповіді мали подати у пятьох коротких, ясних реченнях. Запитаєте може, навіщо той цілий конкурс? Відповідаю: Теші всіх земель на світі виставлені на сміх, вони безборонні жертви різних гумористів. Їх опінію волочать по всіх театрах, театриках і кабаретах. Тому що в нинішніх часах є мода боронитися проти кожної напасти на особисту честь (пригадаєте собі кілько крові, коли в якійсь книжці зробиться тільки легкий натяк на деякі професії, адвокати, лікарі, манекіни, шофери, всі зараз же протестують за посередництвом своїх союзів і синдикатів) рішили американські мами, що також заложать свій союз. Головою цього союзу хотіли мати найдосконалішу представницю своєї „професії". І так зайшло до конкурсу на найкращу тещу.

Найкращими тещами признано пані Шлезінґрову і Мітшельову. Подаємо їх відповіді:

Пані Шлезінґрова написала: 1. Повожуся зі своєю невісткою (зятем) чемно й ніколи не стався до неї (нього) як до чогось менше вартісного. 2. Будь для неї (нього) приятелькою. 3. Не мішайся до домашнього господарства дітей. 4. Ніколи не критикуй зятя чи невістку перед своєю власною дитиною. 5. Хай діється незнатнищо, ти завжди усміхайся.

Пані Мітшельова знову написала: 1. Ніколи не втручайся до життя дітей. Якщо тебе потребують, будь під рукою, інакше лиши їх у спокою. 2. Поводися з обома однаково оглядно й мило, не роби розділу в користь твоєї власної дитини. 3. Ніколи не борони поглядів інакших як їх погляди. Будь завжди невтральною, а вже ніколи войовничою. 4. Ніколи одного перед другим не критикуй, висказуй свої погляди безсторонно, а коли котре з дітей вимагає від тебе, щоб ти розсудила їх, зроби це з повним тактом. 5. Не забувай про усмішку. Збережи собі свою моральну рівновагу. Ніколи не піддайся серцю коли потрібна твоя холоднокровна розвага і заспокійливий вплив.

Дарка.

З чужого жіночого світу.

Англія. Перший раз в історії кембріджського університету професором вибрали жінку — панну Гарод. Панна Гарод викладатиме археольогію і буде одинокою жінкою серед 74 професорів.

У Брістолі президенткою баптиського місійного т-ва стала панна Дорота Гльовер. Це за 150 років існування цього т-ва вперше його президентом стала жінка.

Бразилія. Декретом з квітня п. р. введено у Бразилії обовязкову військову службу для мужчин і жінок. В часі війни жінки будуть змобілізовані для служби у шпиталях та військових фабриках.

Злучені Держави Америки. Асоціяція жінок суддів звернулася до президента Рузвельта з проханням обсадити вільне під цю пору місце судді при найвищому трибуналі кандидаткою жінкою. Вони хотять тим заманіфестувати рівноправність жінок у всіх ділянках життя.

Непромакальні плащі
від зол. 12.— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

З нашої хроніки.

ПОКАЗИ УКРАЇНСЬКОЇ МОДИ В КРАЮ

Вечір української моди, що про нього була обширна згадка на нашій сторінці знайшов зацікавлення і в краю. До кооп. „Українське Народне Мистецтво" звернулися деякі товариства з проханням повторити цю ревію й на провінції.

Самбір. Заходами „Союзу Українок" і „Української Захоронки" влаштовано тут показ у неділю 18. ц. м. У салі „Бесіди" зійшлося дуже багато публики, було велике число мужчин. Вечір відкрила промовою директор-справник кооперативи п. Ірина Павликовська. Зясувала, які саме завдання має на меті кооп. „Українське Мистецтво" та що одним із них є творити українську моду при допомозі журналу „Нова Хата". Кермується добором тканин власного виробу або кроєм, спертим на наших народніх одягах. Ревія влаштована цього року, вже друга з черги. Принесла багато нового в проєктах та текстильному виробництві.

Потім стали пані-модельки виводити поодинокі моделі. Конферансієрку вела далі п. Павликовська а що робила це з дотепом, то швидко навязався контакт між салею й естрадою. Сукні виводили пп. Грабовенська, Кульчицька, Шанковська й Хоминова.

Дрогобич. У понеділок 19. ц. м. повторила кооп. „Українське Народне Мистецтво" цей показ у Дрогобичі. Заходами „Союзу Українок" та при активній співучасти п. Савойкової випав цей вечір дуже вдатно. Публіка була лише жіноча. Відкривши свято п. Ірина Павликовська пригадала присутнім виставу вишивок та вечір народньої носні, що неначе попереджували цей показ. Моделі знайшли велике зацікавлення. Особливо подобалися поліські тканини, що цього року мали перевагу. Також мальованка мала успіх, коли бачили з неї комплети, „селюшки", купелеві плащі. Сукні виводила, окрім згаданих вгорі пань, також п. Ільницька.

Вато було б повторити ревію і в інших містах. Та як зачуваємо, більшість моделів розсуплено і щасливі власниці хочуть використати їх з огляду на гарну погоду.

Переговори в Токіо і загострення блокади.

ТІЄНТСІН, 29. 6. ПАТ. Британський віцеконсуль у Тієнтсіні Герберт виїхав сьогодні рано до Токіо, щоб там узяти участь в англійсько-японських переговорах. Японський консуль теж виїздить сьогодні до Токіо. Харчева ситуація в Тієнтсіні поправилася. Японці впустили доволі великі транспорти харчів без перешкод.

Комунікат агенції Домеї стверджує, що по низці конференцій, які відбулися між мін. Аріта та міністрами війни й маринарки устійнено поведінку щодо англійських пропозицій у справі Тієнтсіну. Мін. Аріта заявив, що японський уряд рішив почати переговори з британським урядом. Тому теж покликано представників японської влади у Тієнтсіні до Токіо. Дипльоматичні переговори в Токіо почнуться в черговому тижні. Якщо вирине потреба, розмови вестимуть: японський міністр закордонних справ Аріта та англійський амбасадор Креджі.

Також Домеї повідомляє з Тієнтсіну, що японська влада рішила загострити блокаду французької і британської концесій, почавши від ночі з 1 на 2 липня н. р. Імовірно японська влада не сподівається у Тієнтсіні — пише згадана агенція — великих успіхів від дипльоматичних переговорів у Токіо. Тому теж прийняли нове рішення доки Велика Британія не підласть реалізі своє становище до нового ладу у Східній Азії.

—o—

Чому сов. представник виїхав із Токія?

ТОКІО, 29. 6. ПАТ. Совітський шарж д'фер повідомив сьогодні японське міністерство закордонних справ, що його візвали до Москви і що він виїздить із Токія 5. липня. Його заступатиме другий секретар амбасади в Токіо Генералов.

Авас подає з Москви, що совітського представника в Токіо, Сметаніна, візвали до Москви зі службових причин. У комісаріяті закордонних справ запевнюють, що до того факту не слід привязувати спеціяльного значіння, бо Сметанін не був уже 2 роки в Москві.

Нові летунські бої на совітському кордоні.

МОСКВА, 29. 6. ТАСС. повідомляє, що 15 японсько-манджурських бомбовників у супроводі мисливських літаків перелетіли знову над границею зовнішньої Монголії в околиці озера Буїрнор. Їх зустрінули вогнем протилетунських грамат та скорострілами монгольських мисливських літаків. Японські літаки, кидаючи безупинну й без цілі бомби, завернули на манджурську територію, не приймаючи бою. Протилетунська артилерія зістрілила 2 японсько-манджурські літаки, які впали на територію внутрішньої Монголії.

Париж заскочений англійським меморандум.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Англійська відповідь на виповідження Німеччиною англійсько-німецького договору заскочила до деякої міри паризьку прилюдну думку. Пополудньова преса приносить деякі коментарі, ще не зовсім точно зясовані. „Тан" вважає англійську відповідь останнім зусиллям відкрити Німеччині шлях до переговорів.

„Журналь де деба" заспокоює французьку прилюдну думку, що англійська відповідь не означає ніякої формальної пропозиції. Англійський уряд готов піти на переговори, але при тому як умовину ставить привернення ... ного довіря.

НІМЕЦЬКІ ГОЛОСИ.

Німецькі політичні кола називають аргументацію британської ноти наївною, дитинячою та арогантною. Німецькі політичні кола твердять, що Англії не залежить на вирівнянні взаємин і на співпраці з Райхом. Факт, що відповідь прийшла аж по 2 місяцях, багато говорить.

Урядова двомовність у протектораті.

БЕРЛІН, 29. 6. „Національ Цайтунг" пише в кореспонденції з Праги, що чеський уряд, не зважаючи на те, що від часу, коли установлено Протекторат, минули три місяці, нічого не зробив, щоб пропагувати німецьку мову у публичному вжитку. Тому, що чехи не виконали німецьких сподівань, треба сподіватися, що протектор Райху видасть небавом декрет, що ним уведуть на терені цілого краю та у всіх адміністраційних ділянках двомовну систему.

Амбасадор Петен знову в Парижі.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Міністр закордонних справ Бонне прийняв сьогодні на авдієнції французького амбасадора в Бургосі мар. Петена.

ДНБ подає, що мар. Петен приїхав до Парижа у звязку з еспансько-французьким напруженням і мабуть не повернеться до Еспанії швидше, аж французький уряд полагодить еспанські домагання.

—o—

Німецький шеф ґенерального штабу виїхав до Фінляндії.

ТАЛІН, 29. 6. ПАТ. Столицю Естонії покинув по триденному побуті шеф генерального штабу німецької армії ґен. Гальдер, який вибрався з урядовими відвідинами до Фінляндії.

Із Гельсінок повідомляють, що туди прибув нині ґен. Гальдер, який побуде у Фінляндії до понеділка. Ген. Гальдер буде між іншим присутній на вправах, що для нього зорганізували на артилерійському полігоні у Певярві.

Свято Моря в цілій Польщі.

ВАРШАВА, 29. 6. Сьогодні відбулося в цілій Польщі Свято Моря, під гаслом „від моря не дамо себе відштовхнути". У Варшаві відбулося торжественне богослуження з участю президента Мосьціцького та почоту. В год. 12. вполудне президент Мосьціцький виголосив із Замку промову, що її передавали всі польські радіовисильні. У своїй промові підкреслив президент Мосьціцький нерозривний звязок Польщі з доступом до моря та про потребу розбудови морських збройних сил.

Свято Моря відбулося теж у Ґдині, в якій брав участь віцепремієр Квятковський. До Ґдині прибуло теж 3.000 поляків із Ґданська. Віцепремієр Квятковський виголосив теж у Ґдині промову, в якій підкреслив значіння моря для розвитку держави. Після промови відбулася дефіляда з участю военної маринарки, війська, військових організацій та представників Ґданська.

Дрібні вістки.

Ґавляйтер Генляйн прибув сьогодні до Праги, в якій повитав його в ратуші посадник міста Клапка. Це перший приїзд Генляйна до Праги від часу судетського конфлікту.

В Палестині згинуло під час останніх подій у Тель Авіві і в околиці 10 арабів. Трьох було ранених. Рух між Тель Авівом та близькими селами здержано аж до завтрішнього дня.

В Білгороді помер югославянський міністр комунікації і б. віцепрезидент югославянського радикального союзу Магмед Спаго.

240 нелегальних жидівських емігрантів причалили сьогодні на північ від Гази. Пароплав затримали та скерували до Гайфи, нелегальних емігрантів арештували.

До Барсельони прибув перший дивізіон італійської ескадри. Він складається з 2 крижаків і 7 контрторпедовців.

Пятьсот італійських комбатантів покинули сьогодні Берлін та виїхали в дальшу подорож по Німеччині.

Шеф штабу СА Лютце виголосить у радіо промову, в якій він дасть особисто пояснення про мілітаризацію партійних штурмівок.

Преміер Чемберлен і льорд Галіфакс вислали кондолеційні телеграми до міністра Чіно з приводу смерти його батька.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Спорт.

СТАНИСЛАВІВ—ЛЬВІВ 5:2 (3:1).

Міжмістові змагання у Станиславові закінчилися несподіваною та незаслуженою перемогою станиславівської репрезентації. У львівській репрезентації грало двох українських змагунів, а саме **Скоцень** (Україна) і **Турко** (Сян). Обо українські змагуни випали д. добре та були чи не найкращими грачами львівської репрезентації. Вони оба теж багато стріляли.

Львів мав у першій половині помітну перевагу, одначе Станиславів від 3:1. У другій половині гра стала взаїмно-брутальна, так що на 10 хв. перед кінцем суддя п. Напюр із Кракова виключив Матіяса з грища. У львівському каналі не клеїлися акції, при тому у станиславівській дружині феноменально грав заложник Слівінський.

Ворота для Львова здобули: перші Турко, другі Матіяс із карного; для Станиславова Ціхи 2, Заславський, Грабаж і Новак. Глядачів к. 3.000.

ОСТАННІЙ МЕТЧ О. Л.

Дрогобич. ЮНАК—ПОЛЬОНІЯ (Перемишль) 3:2 (1:1). Юнак виступив у резервовому складі та не дуже прикладався до гри. Ворота для Юнака здобули: Гурський 2 і Шевчик, для Польонії оба Зелінський з карного й вільного. Суддя п. Гавсман. Висліл тієї стрічі не мав ніякого впливу на табелю.

УКРАЇНА ОСТАТОЧНО МИСТЦЕМ ЮНІОРІВ.

Львів. ЧОРНІ—ПОГОНЬ 2:2 (1:0). Нерішений висліл приніс віцемистецтво дружині Чорних, яка осягнула 4 пункти. Мистецтво припало остаточно Україні, яка виїде 1. липня н. р. на табор до Горинця разом з Чорними.

Кінцева табелька юніорів виглядає так:

1. Україна	4	5:3	7:6
2. Чорні	4	4:4	8:7
3. Погонь	4	3:5	6:8

ЛЮІ ЗНОВУ ЗНОКАВТУВАВ ПРОТИВНИКА.

Ню-Йорк, 29. 6. Сьогодні відбулася сенсаційна боксерська стріча між мистцем світа мурином Люї та англ. Ґаленго. Мурин перемір свого противника в 4 рунді нокавтом.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу

Луговe свято

(КОМУНІКАТ).

Луговe свято в 125-ліття уродин Тараса Шевченка відбудеться в неділю 2. липня ц. р. в Луговому Городі без огляду на погоду.

Великий Лут звертається з тою дорогою до львівського Громадянства, щоб було ласкаве і прийшло на Свято перед год. 3-ою, щоб не було натовпу при входах. Білети на Свято стоячі по 1 зол. і стоячі місця призначені довкола грища, за барієрою. Хто скоріше прийде, зможе сісти на лавки довкола барієр. Дальші місця для стоячих призначені за степеницею, де може поміститися кілька тисяч людей.

Місця на степениці є в холоді під деревами так, що не треба боятися спеки, чи навіть дощу, а в холоді можна спокійно і вигідно перебути пополудне. Білети на степеницю коштують на першу степеницю 2 зол., на другу і третю 1.50 зол. Хто купив би собі білет стоячий, а не міг би знайти відповідного місця для себе — то на степениці можна буде вимінити білет, доплачуючи різницю у білеті.

Просимо Громадян, які хотять іти на степеницю, щоби йшли горішньою брамою від вул. ген. Івашкевича, а не долішньою.

Рівночасно звертаємося до Громадянства, щоб уважали на цвітники, дерева, корчі і просимо кожного Громадянина, щоби звертав увагу людям, які нищили б квіти.

На Луговім Святі Громадянство може ходити стежками по цілому городі, відпочивати на травниках, де є скошена трава.

НОВИНКИ

1 ЛИПЕНЬ

СУБОТА

Ст. от. 18 червня 1939
Леонтія мч.
Лат. Теобальда
Сонце: сх. д. — 3.18, захід — 19.26.
Повня в год. 15.16.
Місяць: сх. сід — 19.41 захід — 3.59.

Завтра: 2. липня. **Неділя.**
Ст. от. 18. червня 1939.
Нед. 5 по Зош., Юдя ап.
Лат. 5 Нед. по Зел. Св. П. Д. М.
Сонце: схід — 3.19, захід — 19.26.
Місяць: схід — 20.21, захід — 4.56.

— **ВП. Передплатників „Діла"** у [illegible] повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адреса: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 2—3

— **Передплатникам у Чехії та Моравії** пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 2—3

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хоругвини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'є до прання.** Тел. 294-81 1022 16-100

— **Амбулаторія шкірних і венеричних недуг** при дерматольогічній клініці львівського університету при вул. Пекарській ч. 69 буде відкрита весь час від год. 8—10 рано щодня крім неділь і свят.

— **Гостре стрільняння** на військовій стрільниці у Замарстинові у Львові відбудеться в днях: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25. липня ц. р. Прохожі повинні повинуватись приказам військових стеж, що будуть берегти загрожений терен і не вступати на нього.

— **Ревізії й арештування.** В ночі 23. червня ц. р. поліція з Тернополя перевела ревізію в селі Ласківцях та арештувала Ілію Рогатинського, Івана Ваврика, Петра Когута, Маріяна Давидяка, Миколу Біанка, Дмитра Кривого, Івана Грошка, Степана Мацькова та Степана Семцева та відставила їх до Чорткова. Дня 15. червня ц. р. поліція в Могильниці перевела ревізію в урядовця Союзу „Просвіти" Т. Копачовського, але нічого не найшла. Дня 18. червня ц. р. тернопільська поліція арештувала Маріяна Іваницького, власника крамниці з Теребовлі, як він вертався зі Львова і відвезла його до арешту.

— **Перед політичним процесом у Стрию.** На днях прокуратура при окружнім суді у Стрию доручила акт обвинувачення 25-ом молодим українцям, здебільша селянським хлопцям з Стрийщини і Долинщини за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН). Акт обвинувачення дістали: 1) Болеслав Ортинський, 2) Мирослав Грицей, 3) Іван Шиба[illegible], 4) Михайло Романчук, 5) Іван Максим'як, 6) Андрій Ільків, 7) Ст. Мадилюс, 8) М. Мадилюс, 9) Дм. Мельник, 10) Мик. Сосна, 11) Дм. Ключник, 12) Володимир Огородник, 13) Василь Шніцер, 14) Микола Цимбалістий, 15) Олекса Подільник, 16) Юрко Атаманюк, 17) Василь Шепарович, 18) Юрко Подільник, 19) Олекса Гнатів, 20) Василь Хомишин, 21) Михайло Матіїв, 22) Михайло Линдин, 23) Петро Долішний, 24) Юрко Хомишин і 25) Олекса Мельник.

— **Стріли недалеко порохівні.** В ночі зі середи на четвер 29. ц. м. вояк, який виконував службу біля порохівні в Голоську б. Львова, завважив якусь особу недалеко порохівні. Коли вона на двократний поклик не станула, вояк стрілив і зранив її в руку. Щойно тоді виявилось, що це була 58-літня Марія Сітко, яка знайшлась недалеко порохівні. Її відвезли до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** В четвер рано заледужів нагло у трамваю ч. 1 асистент політехніки ін-р Роман Мазуркевич (вул. Мучна), якого перевезли до шпиталю, де він помер. — Власник друкарні А. Єгер повідомив поліцію, що з друкарні невідомі злодії вкрали більшу кількість паперових виробів, олово і 7 електричних моторів, загальної вартости 2.500 зол. — В помешканні при вул. Урбановича ч. 6 затруїлась грибами 39-літня Анна Новицька та 36-літня Ядвіга Новицька, яких відвезли до шпиталю. — В помешканні Кацїв при вул. Клепарівській ч. 7 затруїлась несвіжим мясом родина Кацїв. — Зигмунт Левицький (вул. Гранична ч. 11) повідомив поліцію, що його 9-літня донька Ірунмила вийшла з помешкання з товаришкою Софією Кобирайло, уч. IV. кл., ще в середу і дотепер не вернулась до хати. — Едвард Козьол з Левандівки обкидав з товаришами камінням поїзд, що їхав зі Львова до Самбора. Від'ломки шиби одного з вагонів зранили двох подорожніх. Поліція шукає за Козьолом та його товаришами. — В рові у Скнилівку к. Львова прохожі знайшли пакунок з покривавленими біллям дитини, яку імовірно вбили. Поліція намагається вияснити цю таємну справу.

— **Краєва хроніка.** Підчас бурі, що лютувала над Корчином, пов. Сколе, грім ударив у хату Антона Ілюка і смертельно поранив його жінку Катерину та Федора Яковича, який сховався випадково в хаті Ілюка перед бурею. — Підчас звожения сіна Василь Горнак з Каменолому к. Львова впав з драбини у стодолі на землю і зломив собі хребет. У важкому стані відвезли його до шпиталю.

— **Напад жінки грабіжниці.** У Мисловицях невідома жінка напала на помешкання п. Шнів підчас їх неприсутности. Служниці заявила, що є кузинкою п. Шнів. Підчас розмови намовляла служницю, щоб вийшла з помешкання, але це їй не вдалось. Тоді кинулась на служницю, перекинула її на ліжко, вирвала перину і почала її бити аж до втрати притомности. Опісля забрала частину гардероби і біжутерії та втікла. Поліція шукає за жінкою грабіжницею.

— **Сильні бурі з хмародомами** перейшли над різними місцевостями Румунії і заподіяли великі шкоди. Під Брасов вода затопила залізничий шлях та асфальтову дорогу, що лучить Букарешт зі західною частиною краю. В Букарешті буря зірвала дах в готелю „Бріттанія". У Галацу багато кораблів не могло відпливти з пристані внаслідок хмародому.

— **Гострі конфлікти у совітських фабриках.** На тлі нових розпоряджів совітського уряду в справі примусової праці, робітників дійшло до гострого конфлікту з професійними організаціями робітників. Згадані організації не притримувались постанов розпоряджів, що мали примусити робітників до праці в поодиноких фабриках при допомозі т. зв. робітничих паспортів. Одначе багато фабрик приймало робітників до праці без огляду на те, чи вони мали паспорти чи теж ні. Тому робітники, яких усували від праці з фабрик за спізнення чи за інші провини, діставали швидко працю в інших фабриках. У звязку з тим ГПУ арештувало 8 секретарів совітських професійних робітничих організацій за допомогу робітникам з підшукуванні праці.

— **Від 12 до 30% національного доходу на збройня.** На міжнародній конференції торговельних палат у Копенгазі, французький делегат Маріо виголосив реферат про кошти збройня. Згідно з його даними Японія видає на збройня 30% національного доходу, Італія 25—30%, Франція і Німеччина по 20%, Англія 12%.

— **Достава півтора мільона шлийок для вояків.** „Дейлі Експрес" повідомляє, що міністерство війни замовило мільон пар шлийок для вояків. Дату достави визначено на 1. вересня ц. р. До кінця року мають достанити ще дальших 500.000 шлийок.

— **Велика програма публичних робіт в Еспанії.** Міністр публичних робіт Пена оголосив пляни великої програми публичних робіт у справі відбудови Еспанії, що дасть працю багатьом безробітним. Виконання програми стрічається з трудношами, бо нема технічних сил тому, що червоні розстріляли тисячі інжинірів і техніків. Тепер кількасот інжинірів обїздить край, щоб устійнити подробиці програми робіт. Інжинірі складуть свої звіти в серпні ц. р. Одночасно мін. Пена заповів націоналізацію всіх залізниць в Еспанії, бо залізничі товариства не мають ні грошевих засобів і залізничого табору, щоб належати вислід знищеній залізничий рух.

— **Застрілив учительку і скінчив самогубством.** У гімназії в Тірпин у Болгарії дійшло до кривавої трагедії підчас роздавання свідоцтв. Один з учеників добув нагло револьвер і застрілив стрілами учительку. Від куль згинула одна учителька, а дві вбиваки до шпиталю у важкому стані. По злочинним вистрілом у ученик вистрілом у голову відобрав собі життя. Згаданий ученик не хотів зовсім учитись і тому вигнали його протягом року зі всіх трьох гімназій.

— **Засуджений летун мусить відкупити літак.** Воєнний суд у Галацу засудив поручника летуна Ізраїлу на 2 роки вязниці за дезерцію, бо він утік 15 років тому до СССР військовим літаком і щойно тепер вернувся з СССР. Крім того засуджений мусить заплатити кошти літака в сумі 2 мільони лей.

— **Самогубство двох залюблених сестер.** Дві сироти: 18-літня Марія і 20-літня Ілляна Кустура з Браїли кинулися з т. зв. „японської скали" у хвилі Дунаю. Їх тіл дотепер не відшукали. В листах до родини обі сестри вияснюють причину трагічного кроку. Обі вони залюбились в одним мужчині й обі хотіли взаїмно собі уступити з дороги, але жодна з них не хотіла згодитись на це. Тому рішили спільно скінчити самогубством.

— **Схопили жінку, щоб вийти на волю.** У вязниці Мічіген Сіті у стейті Індіяна три вязні засуджені на досмертну вязницю, збунтувались, щоб швидше вийти на волю. Вязні скористали з нагоди, що вязничний сторож опроважував по келіях делегатку т-ва опіки над вязнями і схопили делегатку та забарикадувались з нею у бюрі вязничного лікаря. Вязні загрозили убивством делегатки, якщо їх не випустять на волю. Одначе влада не сповнила домагань вязнів і наказала обсипати їх стрілами. Всі три вязні опинились у шпиталі важко ранені.

— **Вибух вулькану Кракатав.** Відомий вулькан Кракатав у голяндській Індії почав свою діяльність. Влада наказала гостре поготівля населенню довколичних місцевостей, щоб кожної хвилини могло втекти, якщо лява вулькану загрожувала б їх осілим.

— **Резерви золота для Англії в заморських краях.** „Дейлі Геральд" пише, що англійський уряд приглядав значні резерви золота в різних заморських осередках у сумі 110 мільонів фунтів штерлінгів. 50 міл. здепонував у Злучених Державах 40 міл. у Полудньово-Африканській Унії, 20 міл. у Канаді.

— **Розпадля шлунка і нишок.** Спеціалісти ведуть [illegible] доказують, що природу гірку воду „Франціска Йосифа" можна тепер вживати не [illegible] домашній лікарь.

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА"- „ЙДЕМО КРІЗЬ ЖИТТЯ".

В теперішньому вакаційному сезоні важко за добру фільму, всеж таки фільма, що її ставить Европа, гідна уваги. Вона змальовує картину з буденного сірого, хоч і американського життя. Двоє молодих людей побираються і намагаються йти прямим крізь життя. Вона енергічна рішуча, знає, чого може домагатися від долі, він навпаки, не вміє здобутися на таку потрібну в житті брутальну рішучість. На тому тлі ролляться подружні малі конфлікти, які не доводять до трагедії лиш тому, що двоє молодих людей має ціль перед собою: виконання своєї дитини. Важка недуга дитини, яку лиш надлюдськими зусиллями можна врятувати від неминучої смерти, пробуджує в молодому адвокатові приспану енергію і він переорджується. Очевидно фільма кінчиться гепіендом, вписавши ще при кінці гладкаву сльозу сентиментальзму.

Л. С.

ОГОЛОШЕННЯ

Шкіряні каганці і ремінці для псів у найліпшім гатунку, лишки гарапи продає

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

Ощадний

с. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом вселякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 а, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

П'ятниця, 30. 6. год. 20 „Парижанка".
Субота 1. 7. год. 20 „Пірат".
Неділя 2. 7. год. 16 „Пірат"; год. 20 „Парижанка".

Театр Різнородностей.

П'ятниця, 30. 6. год. 20 „Страхи на дахи".
Субота 1. 7. год. 18 і 20.15 „Страхи на дахи".
Неділя 2. 7. год. 18 і 20.15 „Страхи на дахи".

Український Театр ім. І. Котляревського.

БОРЩІВ:
30. 6. Зоря над Почаєвом.
З Борщева їде театр до Заліщик, Городенки і Снятина.

Український Театр Йосифа Стадника (сезона).

КОСІВ:
30. 6. Сіяч.

Український Хор Дмитра Котка.

30. 6. Отишія.
1. і 2. 7. Тисьменниця.
3. 7. Яблунів.
4. 7. Балут.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Роза".
АМПІР: „Чортів брат" Лаврель і Гарді.
АПОЛЬО: „Тарзан" і „Зелена богиня".
АТЛЯНТИК: „Дівчина з завулка".
БАЙКА: „Опір на продаж" і „Тиждень перед шлюбом".
БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Світ говорить про нас".
ВАНДА: „Серце" і „5 дівчаток з Канади".
ГРАЖИНА: „Порт Артура" і „Жінки переможця".
ЕВРОПА: „Ідемо крізь життя".
КАСІНО: „Дівоцькі дурниці".
КОПЕРНИК: „Студентка", на підставі повісти Віки Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Знахар" і „Проф. Всевур".
МЕТРО: „Ніч перед битвою і „Герої степу".
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".
МІРАЖ: „Пятно зради" і „Банковий дім Ротш. і спілка".
ПАКО: „Збунтована" й додатки.
ПАЛЯС: „Остання острога"
РАЙ: „Кохання в найдальших" із Шарлем Буає.
РІЯЛЬТО: „Галька".
РОКО: „Дале" з Д. Дарріє і колір. додатки.
СВІТ: „Коциюшко під Рацлавицями" і „Пропащий острів".
СВЯТОВИД: „По великій війні" і „Перли і серце".
СТИЛЬВЕ: „Зала" і ревія.
ТОН: „Пірати прерій" і „Мій пан муж"
УТІХА: „Роберт і Бертран" та ревія
ХІМЕРА: „М-р Дуд шпіль".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 30. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Рад. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Дзвьок про газн, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Полуд. музика з пл., 13.25 Година сіль. господині, 14.10 Авдиція для сіль. молоді, 14.35 Господ. вісти й дзвін. бірки, 14.45 Гутірка про ліс, 15.00 Полуд. музика, 15.45 Господ. вісти, 16.00 Полод. денник, 16.10 Авт. гутірка, 16.20 Спів. реціталь, 16.45 Розмова з хворими, 17.00 Вісти з міста й пров., 17.10 Орган. богослужбе Баха, 18.00 Орган. реціталь, 18.30 Сервіс. реціталь, 18.55 „Відголоси скали й сланя". 19.00 Гданськ у поезії, 19.20 Вечір студій, 19.30 При вечері — орк., 20.25 Господ. резерва, 20.25 Літ. концерт. вісти, 20.40 Веч. денник, 21.00 Симф. орк. і хор, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

СУБОТА, 1. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Рад. денник, 7.15 Моряцькі пісні, 7.45 Вібська оркестра, 8.15 З мікрофоном серед Польщу, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Вечір. пісні, 13.25 Турнір товариства: Дама, Кріпка, Юханда, 14.20 Життя хлібор. організацій, 14.30 Гутірка, 14.45 Авдиція для дітей, 15.15 Полуд. муз., орк., 15.45 Господ. вісти, 16.00 Полод. денник, 16.10 Авт. гутірка, 16.20 Форт. реціталь, 16.50 Гутірка про спілки, 17.00 Вісти з міста й пров., авдит. програма 17.10 Симфон. Лемешка, 17.50 Авт. 18.00 Вечірня, стаття, 18.00 Головна повість „Характерна", 19.20 Авдиція для дослідів, дозвіль, 20.00 Полуд. вісти, 20.25 Розм. із слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, 21.00 „Волта панна" муз. оркестра, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

НЕДІЛЯ, 2. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Рад. денник, 7.15 Ранок хліборобів, 7.20 Авдиція для села, 8.00 Рад. денник, 8.15 Рад. концерт орт. вранішні мелодії, 8.45 Мор. проповідь в Гдині, 9.00 Богослужба з поповіддю св. Хреста, 10.20 Музика з плит. 12.03 Муз. рамон. 12.03 Вибори з творів й Підгаєцького, 12.05 Годинка й веселі оповідання на Волині, 13.15 Обід. концерт 14.45 Читання Міцкевича, 15.00 Нар. пісні — хор, 15.15 Сільськогосп. авдиція, 15.35 Фрагмент з опер. Сенкевича „Кетеранн", 15.45 Авдиція для сел. 16.20 Муз. твори для скрипки, 17.15 Авдиція з Вільна, 17.50 Інтермецо при мікрофоні, 19.00 Чеська Ч. Пісенка: „Клюб Пісняка", 19.30 Театр. програма, 19.35 Господа під дубом, 20.05 Спорт, 20.10 Перед. оглад, 20.15 Розм. учителя, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

ПЯТНИЦЯ, 30. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 Українські комунікати, 18.45 19.00 Полуд. музика, 20.15 21.00 Розр. концерт, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.10 21.00 „Александро Страделла" оп., БРАТИСЛАВА 19.40 20.00 Слов. муз. 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 20.30 21.00 Циган. музика„ 22.00 Орк. орк., 23.00 Танк. музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.10 Розр. концерт, 22.20 Соната на віол. і форт., 23.00 Концерт квартет; МІЛЯНО 17.15 Сервік. реціталь, 23.15 Танкова музика, ПРАГА 18.30 19.20 Легка музика, 20.15 Розр. музика, 21.10 Фавст, симф. Ліста, 23.00 Чеська музика; РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. реціталь, 18.30 Пісні, 19.00 Легка музика, 22.00 24.00 Нічний концерт, РІМ 21.00 Симфон. концерт, 23.15 Танк. музика, СОФІЯ 19.45 20.00 22.05 „Продана суджена" оп.

СУБОТА, 1 ЛИПНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 Українські комунікати, 18.00 Пісні; БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.10 Оперет. мелодії, 20.15 21.00 Вібська, концерт; БРАТИСЛАВА 19.30 Слов. нар. музика, 20.20 21.00 Легка музика, 22.15 Танк. музика; БУДАПЕШТ 18.00 19.00 20.15 21.00 Оркестра, 19.45 Віол реціталь, 22.00 Танк. музика, 23.00 Цигапська музика; ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вібська орк., 19.15 Весела музика, 20.15 21.00 Розрнас. концерт, 22.20 Солісти; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Тоска" оп.; ПРАГА 18.30 Орк. 19.20 Мандол. 22.10 РАДІО ПАРІ 18.00 Орк., 19.30 Моцарт. концерт 22.00 Камер. музика, 23.30 24.00 Танкова музика РІМ 21.00 22.00 Муз. 22.00 Розр. музика, 23.10 Концерт в плит. оркестрі, 23.15 Танкова музика.

Біржа

Львів 29. червня 1939.

ГРОШІ.

Чеськи деньг. 59·87—60·87 Долари америк. 5·33·60—5·38·60, Долари канад.— 5·31·40 - 5·41·40, Фінськ. гол. 283·36—283·36 Франки франц. 13·15—13·35, Франки шв. 120·75—120·35 Фунти англ. 24·99—24·99 Гульд. голл. 100·25—100·25 Кор. данське. 111·58—111·38 Корони норв. 125·57 125·57 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·48 - 18·48, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 83·50.

Акції.

Банк Польський 105·00, Пекоп 76·50—76·50, Рогіль 31·75—31·75, Лідьпоп 79·25—8·00 Модзелів 18·00—18·00, Острівець 73·50—73·00, Стараховичі 49·50—49·00, Жирардів 48·00—48·25 Гібербуш 59·00

Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00, 5 інвестиційна 1 ем 96·25, серія 80·50—80·50, 2 ем. 77·00 серія 80·50 80·00, 5 конверсійна 85·00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 40·00 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 29 червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·60
За 1 кг. масла експ. в оп. дві вагчет	2·60
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	1·0·—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко здержана.

Подяка.

Цією дорогою складаємо щиру подяку Впр. оо. Володимирові Вербенцеві, Дмитрові Панасевичеві, Романові Костевичеві, Софронові Колісі, Андрієві Федькові, Іванові Есипові, Миколі Козакові і Михайлові Тріньові, що взяли участь у похороні нашої Найдорожчої Мами-Бабуні **Александри зі Стронських Крайчикової**, що в дні 9. квітня п. р. наглійно на віки замкнула очі.

Дарія, Юстин, Микола Крайчики — діти і Шкільники — зять і внуки.

ЛІТНИЦЯ

ГРЕБЕНІВ, єдиний комфортовий український пансіон Яблонських у власній управі. 1250 4-5

ЧУДОВЕ ГІРСЬКЕ ЛІТНИЦЕ ПІДБУЖ, ріка, ліс, достатній харч, сонячні кімнати. Зголошення приймає і ближчі інформації дає „Українська Захоронка" Дрогобич, вул. Св. Хреста ч. 49 1221 5—5

ДІЛОК-МИКУЛИЧИН, ліс, сосна, купіль в Пруті вигідно — дешево. Гуменюкова. 1334 2—2

МЕШКАННЯ

СОНЯЧНИЙ покій і кухня від зараз до винайму, вул. Орля одинадцять, Богданівка. 1288 -10

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРОДУВНІ хлопячі сорочки 1.50, „шкільні" найвигідніші 2.90, сукенки, убранка, пилфроки, купезені плащі та все для дітей найдешевше „Сьвят Дзецка", Львів, Сикстуська 2. 1068 2-2

ЛЕДІВНІ — кухонні меблі — фабричні ціни — „Меб-дик" — Мільків — Сикстуська 30. 1148 10-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуватися можна купити в Адміністрації „Діла" Львів. Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ,

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo". Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Чімчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Niedziela 2. lipca 1939. N. 149.
Неділя 2. липня 1939. Ч. 149.

ДІЛО

виходить щодня вранці.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Погрози й небезпеки

(Передова стаття)

СЛОВО МИТРОПОЛИТА-ЮВИЛЯТА

Німеччина не спиниться перед нічим

Чого маємо боятися Анґлії?

Злуч. Держ. змінили закон про невтральність

Бродій дякує за ласку

Протилетунські гармати у Гданську

„Тут з тугою чекають війни“

(Від нашого спеціяльного кореспондента)

На випадок аґресії Анґлія покаже свою силу

Перед Луговим Святом

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.

Nr. 149 (15.228). Lwów, niedziela 2. lipca 1939. Rok LX.
Ч. 149 (15.228). Львів, неділя 2. липня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060 Банку Чеських Листів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Пашу і Зоіжжя
вкладіть вашої щоденної праці і тодішні засоби на життя
обезпечіть від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Інж. Юрій Лясецький
держ. уповажнений інженер будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26. ТЕЛ. 270-27.
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-49
подагоджує всякі спедиційні чинності та перевози з 1339 всіх і до всіх місцевостей краю. 1—0

Памятайте, що ощадностеві вклади
в Центробанку
Львів, вул. 3. Мая 15. ч. тел. 226-32, 226-33.
розбудовують українське господарство і збагачують національну культуру.

ВЕЛИКА РЕВЕЛЯЦІЙНА ВИПРОДАЖ
1500 ДІВОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто 2 до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЄЦКА" Львів, Рутовського 1, будинок Шпрехера, тел. 116-97. 1296 -1

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ:
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
з статусом публичного права
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявник
з порукою держави
і еже рахунки бежучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол.
Замісні виплати — II. К. О. 500.196.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (148) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) статтю, що починається в наголовку від слів „З Холмщини..." в цілости з наголовком і наголовок (на сторонці 4-ій), що починається від слів „ і що...". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

„Німеччина не спиниться перед нічим".

ПРОМОВА ГАВЛЯЙТЕРА ГЕНЛЯЙНА У ПРАЗІ.

ПРАГА, ПАТ. Гавляйтер Генляйн приїхав у четвер з офіційними відвідинами до Праги. На рогачках міста привитав його крайсляйтер Праги інж. Гес. Вулиці, якими Генляйн проїздив, були обставлені шпалірами поліції. Відвідавши протектора Нойрата та вписавшись до памяткової книги в ратуші, Генляйн перевів присягу понад 1000 нових партійних службовців для поодиноких округ у Чехії та Моравії.

Вечором Генляйн виголосив півторагодинну промову у великій торговій галі, виповненій по береги німцями, яких перетранспортували до Праги з цілої території Чехії і Моравії.

На вступі своєї промови Генляйн ствердив, що те, що може в Празі промовляти як свобідний німець до свобідних німців, завдячує своєму вождові. Підкресливши, що теперішній стан, коли йде про зверхній уклад взаємин між Чехією й Моравією та Райхом остаточний та незмінний, Генляйн запевнив, що Німеччина не має наміру вживати насилля й самоволі у відношенні до чеського народу і готова забути про всі кривди.

В дальшій частині своєї промови Генляйн висказав під адресою чехів гострі осторогн й погрози стверджуючи, що там, де йтиме про ствердження статус кво, там Німеччина не спиниться перед нічим. Теза Палянцкого — говорив Генляйн — буцімто чеський нарід може існувати живучи в незгоді з німцями — фальшива. Є тільки дві можливости: або чехи зрозуміють мову історії або згинуть.

Звертаючись вкінці до німців Генляйн говорив: Час проби і доброї волі не тривatиме довго. Вірність і дисципліна тепер найвищий наказ німців.

„Того маємо боятися Англії

НОВА СТАТТЯ НІМЕЦЬКОГО МІНІСТРА ПРОПАГАНДИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецький міністр пропаганди д-р Гебельс забрав слово на сторінках „Фелькішер Беобахтер". В довшій статті він полемізує з англійською політикою окруження.

Англійці шукають шляху порозуміння — пише д-р Гебельс. Є тільки один шлях. Він веде через канцлера. Всі інші шляхи недоступні. Ті, що шукають ще іншого шляху, не здають собі справи, що світ дуже змінився. Англійські погрози вже нам не імпонують. Будемо холодні й бандужі. Чого-ж маємо боятися Англії? Нехай Англія заверне з дотеперішньої політики. Нехай менше промовляє і радить, але вижакеться чинами. Домагаємося від Англії, щоб направила зроблені нам кривди. Час на послугах Німеччини і працює для Райху. Виглядзі фронту окруження, що його творить Англія, стають з дня на день некорисніші".

На випадок агресії Англія покаже свою силу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міністр Бурджін, що стоїть у проводі міністерства засобленя, відбув інспекційну подорож по Шкоції та зблюстрував промислові заведення, які працюють для потреб війська. Після інспекції він виголосив у Глесгов промову, в якій сказав, що Англія має тепер великі припаси, але незалежно від того продукція воєнного знадібя поступає вперед. Англія знаходиться нині у такому становищі, що може собі дозволити вірити, що не візьме під увагу ніяких ревіндикацій підтриманих тільки силою. Англія рішена боронити мира, на випадок агресії вона покаже свою силу.

У Злуч. Державах змінили закон про невтральність

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата репрезентантів відкинула 71 голосами проти 53 проект республіканця Тінкгема, який передбачував утримати дотеперішній закон про невтральність, відкинувши внесок Блюма, що змінює закон. Перед відкиненням проекту Тінкгема палата репрезентантів відкинула 195 голосами проти 68 внесок демократа Аллена, який пропонував зовсім анулювати закон про невтральність.

Відкинувши проект Аллена палата репрезентантів прийняла додаток до внеску Блюма, який уповноважнює конгрес і президента Злучених Держав спільно рішати про стан війни. Ця зміна заступить ухвалену передтим точку закону, що признавала це право самому президентові.

Вкінці 159 голосами проти 157 палата прийняла внесок, що [illegible] ембарґо на зброю й амуніцію з [illegible] застереженням, що ембарґа не пристосовуватимуть до пливкого палива, самоходів і літаків.

Японці зайняли Тенг-Гай.

ТОКІО, ПАТ. Японське військо зайняло Тенг-Гай, місцевість, що лежить у відділі 20 миль від Сватов. Китайці, як повідомляє агенція Домей, відступили без ніякого спротиву.

БЛЬОКАДА ПОРТІВ ФУЧАВ І ВЕНЧАВ.

ТОКІО, ПАТ. Бльокаду порту Фучав згідно з бажанням британської влади відклали на кілька днів. Два британські торпедовці покинули Фучав у четвер вполудне. Але їх команданти звернулися до японської влади з проханням, щоб не ставила при вході до порту загороджень, бо вони мусітимуть вернутися, щоб забрати британських громадян. У порті Венчав нема вже ніяких кораблів, порт зовсім забльокований.

Новий румунський патріярх.

[illegible]ШТ, ПАТ. [illegible] на місце покійного Мирона Кристі вибрали Нікодима, митрополита Молдавії.

Погрози й небезпека.

Львів, 29 червня 1939.

Фраза „переживаємо історичні часи" стала вже банальною. Банальними теж стали вже розмови на тему „буде війна, чи її не буде", дарма, що сама проблема далеко не банальна. До безлічі міркувань про „буде-не буде?" дозволимо собі докинути одну увагу, яка одночасно кидає світло на одну рису того небуденного й дійсно надзвичайного характеру нинішніх часів.

Від місяців чуємо у найріжнороднішій тональності — взаємні погрози всіх проти всіх. Не кажемо вже про пресову війну, яка не має собі рівної в історії преси та історії міжнародніх взаємин: читайте італійську, мадярську та німецьку пресу про Польщу і поляків, деякі французькі та польські газети про німців і Німеччину, німецькі газети про англійців, японську пресу про американців і англійців, не кажучи вже про совітську пресу, яка завжди відзначалася специфічним джентельменським стилем і тепер дає його чудові зразки, пишучи про Англію і англійців саме в часі, коли Англія лізе зі шкіри, щоб довести з большевиками до військово-політичного союзу. Але — як кажемо — залишмо вже осторонь пресу. Ба, але слухаємо промов найвідповідальніших державних діячів ріжних держав. Промовляють міністри, найповажніші і найбільш відповідальні політики, говорять без ніяких обиняків, відкидають всі серпанки закарлючної дипльоматичної мови та — лаються і погрожують. Чваняться силою рідних армій та грозять розторощити ними ворогів. І річ не в тім, що кожний з промовців каже правду остільки, що їхні армії — счіпившись з ворожими арміями — взаємно робили б різню, якої ще світ не бачив. Річ у тім, що тижнями й місяцями йдуть найгрізніші погрози, а війни покищо — нема.

І якщо можна вірити, що війни тепер не буде („тепер" — себто за цього історичного творення нового укладу міжнародніх сил та пошуканки за новою рівновагою) — то одним з найважніших аргументів є саме те взаємне залякування, ті взаємні погрози. Треба би, очевидно, бути фахівцем-істориком воєн (а всесвітня історія складається поруч із історії воєн, також з історії мирових договорів, історії суспільних течій, національних і соціальних рухів та історії культури людства), щоб казати точно, яка атмосфера та які конкретні міжнародні акти попереджували кожну велику війну. Але нам здається, що таки нинішні погрози війною, за якими мала б прийти сама війна — це у всесвітній історії річ без прецеденсу. Бували напружені часи, бували пресові війни, бували промови гострим тоном, пересторороги і навіть лайки, бували частинні мобілізації, як акти погрозливої демонстрації. Але не було того, щоб великодержави місяцями взаємно грозили війною та винищенням. Такого вступу до війни, здається, не було ще ніколи.

Правда, чули ми порівнання нинішнього стану зі способом, в який воювали колись індіяни. Два племена виступали в поле, вперед висувались найпалкіші і найвідважніші боєвики, обкидали себе взаємно лайками, вимахували топірцями та кидались один на другого. Головні сили спокійно приглядались тим герцям, аж розпалені брязкотом зброї та підбурені виглядом і пахом першої крови — йшли до генеральної атаки. Подібні герці перед битвою — зрештою — відомі і на Сході Европи. Така увертура — мовляв — відіграється і тепер. Тепер ідуть немов тільки „герці", за якими прийде загальний бій.

Можливо, що так воно буде. Ніде ніхто не встановив закону, що війна має починатись так і так. Можливо, що теперішня світова війна розпічнеться такими небувалими досі взаємними погрозами. Але — спіраючись на дотеперішньому досвіді історії — можна із ще більшим правом казати, що держави, які дійсно хотять розпочинати війну, не мобілізують заздалегідь своїх противників, не взивають їх до того, щоб вони гарячково зброїлись та готовились, тільки свій удар приготовляють надзвичайно обережно і стараються другу сторону— заскочити. В даному випадку мови не може бути про ніякий несподіваний наскок — чийнебудь на когонебудь. Чи в такому разі весь цей нинішній вереск є дійсно пляновою прелюдією війни, чи він дійсно має помогти воювати, — чи може помагає осягнути політичну ціль саме без війни?!

Серед алярмових промов, таких, як остання промова француза Далядіє і англійця Черчіля, і німця Гебельса — чуємо і слово „кольонії", як щось, що — мовляв — німці могли б дістати. Бачимо подорож до Італії грецького короля та князя Кенту, чуємо ріжні сплітки про якусь посередницьку акцію у справі Ґданська. Словом, погрози погрозами, але фірточки все ще відкриті. Покищо атмосферу згущують погрози, але можливо, що скількість тих погроз і безконечне їх продовжування — ослаблює їх враження. Погрози перестають бути страшні, державн перстають з ними рахуватись і немов автоматично витворюється пригожа атмосфера — для розмов. Ось і новий сучасний парадокс: погрози, як засіб і залякати і вимусити, і підготовити людей до війни і приготовити ґрунт під нове замирення! Яку ж місію виконають ці погрози направду — про це можна буде казати щойно згодом. Чи знудиться державам відгрожуватись та схоплять себе за горло, чи перестануть відгрожуватись і заговорять мировим тоном?!

ік.

Де знайти працю?

(З приводу статті: „Безробіття і брак фахових сил").

(Дискусійна стаття).

Поміщаючи статтю на повищу тему, редакція „Діла" кінчає її зауважою, що було б добре, колиб над цією справою призадумалися ширші кола. Дозволяємо собі висловити на тему безробіття кілька думок, не зачіпаючи спеціяльно питання про наші фахові сили.

Нужда серед нашого народу справді остільки велика і явище крайної нужди стало остільки специфічно — українським, ніби нашою національною прикметою (на сором!), що далі залишати цю справу, як кажуть чехи, „плавати", — просто неможливо. Справа, з огляду на свою кольосальну важливість, заслуговує на те, щоби нею занялися найвидатніші українські економісти, політики й фахові діячі. Справу треба зробити „ударною", треба, щоби коло неї зосередилась національна увага.

Але перше, що треба зробити, — аби вся пресова акція не пропала надаремне — це те, щоби повстав негайно у Львові осередковий орган (чи відновились та заактивізувались вже існуючі організації), який взяв би на себе завдання практично сягнути вглиб проблеми безробіття, щоби ті поради чи думки, які явились у пресі, не повисли у повітрі, але після перевірки та додаткових чисто практичних інформацій, були переведені в життя.

Мікроскопи і лябораг. приладдя
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

1. ПРАЦЯ У НІМЕЧЧИНІ.

Отже передовсім треба зазначити, що нині потребує сотні тисяч робочих рук Німеччина. Потребує простих фабричних робітників і кваліфікованих. Цей рух у Німеччині є господарський і зовсім не є безпосередньо звязаний, — як багато думають — з її політикою, — що, мовляв, треба робити рушниці та гармати. Потребують робітників сільсько - господарські, будівельні, фабричні підприємства. **Уже багато сотень української еміґрації з Карпатської України поїхали й працюють в ріжних містах та місцях Німеччини.** Але не тільки еміґрація з Карпатської України, а й стара українська еміґрація, що перебувала без праці на теренах б. Чехословаччини. Поїхали туди не тільки робітники, але й фахові сили — інжиніри, професори й лікарі. Всі їдуть туди на „фізичну працю", але там, в міру можливости, приділяють людей по фахам, особливо тих, що знають мову. На підставі листів і особистих оповідань, цілком певне встановлено, що умови й обставини праці у Німеччині задовільні: відношення коректне й людське, праця в міру людських сил, платня в середньому (звичайному простому робітникові) від 50 фенігів до 1 марки за годину, (земляні роботи 50—60 н. ф., на цементарнях —85 н. ф і т. д.), харч цілком вистарчаючий. Після місяця праці наші люди на фізичних роботах заплатили ціле своє утримання й заощадили приблизно по 100 німецьких марок. Знаємо, що у звязку з політичними обставинами утруднений рух з деяких держав до Німеччини. Але коли якась держава не може забезпечити екзистенції своїм громадянам, то звичайно вможливлює їм заробітковий рух до інших країв. Добитися цього — є великим обовязком і завданням наших політичних і господарських чинників. У справі праці в Німеччині, не кажучи про консулати, можна звертатись і до українських установ, напр. 1. „Ukrajińske Nac. Objednannia", Berlin; 2. Ukrajinsky Komitet, Praha I., Barbalanejska 14/II.

2. ФРАНЦІЯ.

Оскільки про Німеччину можемо подати більш-менше конкретні відомости, про Францію дозволяємо собі лише згадати, як про країну, що крие в собі для нас, українців, цікаві можливости. Але ці можливости треба перевірити, що зрештою не так трудно зробити, бо маємо там досить наших людей, розсипаних по цілій Франції. Як відомо, у Франції від літ діють два чинники, цілковито змінюючи її обличчя: 1) велика надвишка смертности над народинами і 2) індустріялізація країни, внаслідок чого населення пересувається до міста, а села залишає. На цю тему знаходимо кілька актуальних рядків у цікавій статті М. Ковальського — „Своїм шляхом" („Тризуб", 7 травня 1939 р.). Автор, що живе у Франції поверх 15 літ, пише: „Французьке село втікає до міста. Тепер в цій країні можна купити (навіть не дорого) ціле село з громадським будинком, з землями, луками, церквою, будівлями, бо воно спорожніло, **нема ніодного мешканця.** (Підкр. наше). А коли ви перебуваєте десь у глухому закутку Франції на селі, то помітите, що мешканці здебільша старі люди. Молодь виятікала".

А ось, як ілюстрація до цього, коротке оповідання нашого українського еміґранта: „Блукаючи по Франції, зайшов я у селі в перший, що попався двір, щоб переночувати. Постукав до хати, але двері самі відчинилися. Увійшов до кімнати — нікого нема. Повна хатня обстановка, але порожньо. Так само у дворі: господарські будинки, але цілком тихо. Я пішов тоді до сільського старости, щоби дозволив у тій хаті переночувати. А він мені передає ключі й говорить: не тільки переночувати, але, як хочете, то лишайтесь там і господарюйте: поле, хата з будинками до повного вашого розпорядження для безплатного користування".

На цю тему, як відомо, існує уже ціла література. Франція завзято бореться проти вимирання і спорожніння. Але досі не доводилось нам чути про якісь зорґанізовані українські заходи, звязані з цими великими можливостями у Франції. А шкода, бо земля там добра, підсоння дуже подібне до нашого й українська еміґрація, що там загосподарилась, має серед французів добру опінію. Це не значить, що перед нами лежать двері отворені, — нині кожна держава замикається, — але мусимо спробувати їх відчинити. А український плуг уже історично показав себе першорядним кольонізатором...

Гадаємо, що в зачеплених питаннях не відмовляться подати ближчі відомости наші люди та численні організації у Франції. Дозволимо собі тут подати адресу, що маємо під рукою: Biblioteka im. S. Petljury, 41 rue de la Tour d' Auvergue, Paris, 9., France.

3. УКРАЇНСЬКІ КОЛЬОНІЇ.

Пишучи про Францію, ми наближаємось до питання про українську масову кольонізацію та українські кольонії. Так, про кольонії! Не мусимо боятися й самі собі дивуватися, що говоримо такі „еретичні" речі. Це правда, що ми нація недержавна, але потреби маємо й будемо мати такі самі, як і кожна велика нація й хоч не маємо держави, але їсти хочемо так само, як народи державні.

Лише думати мусимо вже нині ширшими категоріями. Сільський хлопець зі Стебника гадає, що він розв'яже своє питання безробіття, коли піде до Дрогобича, дрогобицький юнак сподівається, що так станеться, коли він поїде до Львова, але Львів та українські центри поза Львовом уже мають думати категоріями іншими: загально-національними, європейськими, світовими.

В Європі мешкає коло 500 міліонів людей. Тут наступаємо один одному на пяти. Але Канада значно більша, ніж Европа, а там мешкає... 10 міл. людей. Австралія теж більша за Европу, має прекрасне підсоння і землю, але мешканців... 7 міліонів. В Європі на кв. км. припадає від 50 до 150 людей і більше, а в Австралії — по 1 людині!

Хтось вірно завважив, що нинішня доба це саме та історична доба, коли народи шукають нових теренів для дальшого існування. І ми, українці, мусимо стати нині на висоті доби. „Життєвий простір" потрібний і нам. І свої вимоги до життєвого простору ми мусимо твердо зголосити не пізніше від інших державних націй. Тільки, ради Бога, не залякуймо себе взаємно й не защитькуймо самі себе, майме повагу до себе! Масарик колись сказав: „Малий нарід той, в якого малі думки". Будьмо великими. Великими не тільки числом, але ідеями, масштабом, амбіціями, духом. А „життєвий простір" розступиться перед нами!..

Віктор Приходько.

Світ хитається...

але ми йдім непохитно раз вибраним шляхом і памятаймо, що матеріяльної і моральної сили набираємось найбільше з глибоко закоріненої чесноти — ощадности, яку виявляємо назовні ділом, складаючи постійно свої ощадности

в Земельнім Банку Галотечнім у Львові, вул. Словацького 14.

філія Банку: Станиславів, Собіского 11.

ч. 95

Так виглядає

Нові обгортки

друковані в красках:

папері **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта)

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Тут з тугою чекають війни...

(Від нашого спеціяльного кореспондента).

Прага, 21. червня.

У Німеччині широкі народні маси рахуються з можливістю війни дуже поважно — але Й не хочуть. Більшість вірить в геній Гітлера, що мовляв: вміє вигравати війни без проливу крови. У Польщі, Англії та Франції — наскільки орієнтуюся тут із преси тих країн — також рахуються з можливістю війни, але також Й не хочуть. Оце видно, засновки в цьому випадку там інакші: хочуть вірити у ...второпність політичного розуму Гітлєра.

Але є країна в Европі, де війни хочуть, де мріють про неї, де моляться до неї! Це Чехія. Та сама Чеіхя, що капітулювала перед війною, що недавно ще тремтіла зі страху на думку про німецькі бомбовети над Золотою Прагою... Цей нарід нині терпить і находить розкіш у терпінні. Стає на „позір" під чужу команду і давиться ненавистю. Рисa характеру поневолених століттями народів, що вміють здобувати самостійність, але не вміють Й в огні небезпеки втримати.

На кордоні між Німеччиною і Протекторатом робить ще службу чеська митна сторожа і жандармерія. Німецька також. Щоби звичайному смертникові переїхати цей кордон, треба мати крім пашпорту, ще й спеціяльну перепустку від всесильного Гестапо, яку дістати дуже важко. Чужинецькі журналісти дістають її може трохи легче, але зате опіка над ними куди докладніша.

Той кордон переїздив я кілька разів. Кожний раз на вид мого польського пашпорту німецька сторожа ставала ще більш уважлива, а чеська — сердечна.

— Не боїтеся туди їхати? — питали мене чехи з тривожним співчуттям.

А найбільше, то питали: коли буде війна.

— Не дайтеся! — заохочували. — Ми вам поможемо!...

Не питав я їх, у чому має полягати ця поміч, бо знав, що відповіддю могло б бути тільки збентеження. Чехи можуть нині допомогти комусь хіба тільки молитвою, високою жалею платонічної симпатії, настроями. Ці настрої дуже протинімецькі й дуже розпучливі. Не забуду ніколи того чеського жандарма, якому голос ломився, коли почав говорити зі мною про чеську дійсність. І сльози на очах зрілого мужчини в пять хвилин після того, як витягався „на позір" перед німецьким „СС-маном".

— Рятуйте нас, ми довго цього не вспілі витримати!...

Чого?

Очевидно, цього твердого німецького режиму, що запанував тепер над Чехією. Цього упокорення народу, що донедавна ще вважав себе одним з перших в ареопазі Европи, „очком у голові" Англії, Франції, Совітів...

У всіх містах Чехії побачите нині багато німецької жандармерії, війська і „С. С." Ці останні, як звичайно, в чорних одностроях з трупячою головкою на шапках на місці розети. Підпора гітлерівського режиму, гарантія його сили. Чеське військо у стадії ліквідації. Денеде стрінете старшину тихого, скромного, без зброї, яку вже давно мусів віддати. Просмикується вулицями, неначе засоромлений, здоровить послушно німецьких старшин і показливо відповідає на поздоровлення німецьких вояків. Чеська жандармерія ще робить допоміжну службу при зброї, але кажуть, що вже недовго цієї служби... Німці поволі, але все сильніше перебирають всю службу безпеки в Чехії. І не тільки службу безпеки.

Чехи має свій уряд, на чолі якого стоїть тепер ген. Еліаш. Колишній парламент заступає т. зв. „Національне Обєднання", складене з репрезентантів колишніх політичних партій, але практично ціла та співпраця уряду з „Обєднанням" не має значіння, бо кожне рішення, кожне розпорядження вимагає затвердження Протектора. Процедурально це виглядає так: уряд на внесення „Нац. Обєднання" видає якийсь закон, підписує його ресортовий міністр, затверджує краєвий президент, контрасигнує протектор. Процедура довга і видається, чи не краще було б, коли б попросту всі розпорядки видавав безпосередньо протектор. Було б простіше і ясніше.

Німці твердять, що Чехія дуже багато скористала на формі Протекторату. Дістала гарантію безпеки, ладу і порядку, дістала дуже широку автономію, а що найважливіше: дістала сильний господарський фундамент. Чеська продукція не мусить вже нині зовсім шукати збутових ринків закордоном, не мусить їти на демпінгову конкуренцію, не мусить користуватись коштовними експортовими преміями — бо все, без решти сконсумує Німеччина. Крім цього збулася турботи самостійної управи державою в таких тяжких умовинах зрушеної европейської рівноваги, але дістала сильну, великодержавну опіку Німеччини.

— Чехія має нині найкращі умовини національного і господарського розвитку, коли б тільки хотіла з них скористати і до них пристосуватися, — говорять з переконанням німці.

Чи це глум?

Ні, в німців виходить це зовсім поважно. Вони вважають, що теперішня фаза чеського Протекторату — це одинокий вихід для чехів з безвиглядного становища, одинока форма компромісу між вимогою німецького „лебенсраму" та життєвими правами чеського народу. Вихід на їхній погляд — знаменитий. Біда тільки, що чехи цього зрозуміти не хочуть.

Німці чудово здають собі справу з ненависти чехів до них. Вслід за цим називають їхню національну політику консолідації для цілей самооборони, бойкоту, орієнтацію „на чужі сили" і т. д. — нічим іншим, як безглуздим заперечуванням невідхильної дійсности, стає тим самим злочинним гріхом, що зрештою ввесь час тяжів на політиці самостійної Чехословаччини.

— Чехи належать до тих народів, що не бачать політичних справ такими, якими вони є, але такими, якими хотіли б вони їх бачити, — говорять німці. — Це вказує на примітивізм політичного думання, на його емоціональність, при всій культурній вартости та організованости народу.

Практично: німці беруться перевиховувати чехів. Беруться вчити їх політичної вторинности. По німецьки, твердо і безоглядно. По німецьку твердість відчувається в Чехії. Гестапо є всесильне.

Питав я впливових, партійних німців, чому втримують такий твердий, безоглядний режим у Протектораті. Це ж огірчує, розбуджує і цементує ненависть у цілому чеському народі супроти німців.

Відповідали мені:

— Ми знаємо, що чехи у своїй глупоті (!) нас ненавидять. Знаємо, що всі наші, навіть найкращі починн супроти чехів не знайдуть в цьому народі зрозуміння, бо те зоольогічне, пляване засліплено роками в цьому народі, все ще бере верх над розумовим підходом до фактів. Засновуючи Протекторат ми не пішли шляхом поневолення переможених, як це робили інші держави. Навпаки, ми дали чехам повну свободу політичного, культурного і господарського розвитку. Однак всі ці наші інтенції зрозуміли вони зле. Зрозуміли, як нашу слабість, а свою силу. Самозрозумілу нашу толеранцію і пошану до чеського народу використали до стихійної акції проти нас. Очевидно, з нашого боку мусіла прийти реакція. Ми взялися регулювати чеське життя, хоча б у тому напрямі, щоби воно нам не шкодило, не йшло так різко **проти** нас.

— Невже вірите, що змагання якогось народу до повної самостійности можна регулювати?

— В чеському випадку — так. І геополітичне положення Чехії вже від століть предиспонує чеську етнографічну територію і той нарід до тісної співпраці з Німеччиною. На це нема ради. Не забувайте, що перед створенням Протекторату була чехословацько-карпатоукраїнська федерація. Якщо б чехи були зрозуміли конечність співпраці з Німеччиною, то форма федерації була б існувала донині. Але, чи можна було стерпіти, коли чехи замість переорієнтуватися хоча б розумово у наш бік, почали конспірувати і плянувати нові федерації. Протекторат — це вияв політичної й військово-стратегічної конечности, це ще один доказ, що з нами можна пактувати лише щиро. Нині тільки від чехів залежить практичний зміст Протекторату. Чеська самостійність може виживатись зовсім вдоволяюче, як напр.

єгипетська під протекторатом Англії, або навіть як теперішня словацька. Існують конечности, з якими треба вміти погодитися. На чеську самостійність у сенсі бенешівської провокації ніколи не погодимось. Минулися вже часи, коли сім мільонів чехів могло своєвільно панувати над чотирьома мільонами німців, півтретя мільонами словаків, пів мільоном українців і т. д. Навіть нині ми не хочемо над ними панувати, тільки з ними льояльно співжити. Коли це не йде, мусимо взяти їх покищо в руки. В обличчі наших великих завдань не можемо допустити собі під боком до хаосу в час, коли там треба ладу і порядку.

Так говорять німці. Очевидно, чехи беруть справу куди трагічніше. Засаду німецького „лебенсравму" беруть вони дослівно. Наведять сотні доказів, що німці їх їдять, що зідять до кісточок, коли не прийде рятунок від славянства. Каються, мабуть щиро, за всі гріхи зроблені супроти цього славянства. Вірять в Польщу і в Бенеша, вірять в Совіти і в Сталіна, вірять в Україну і вірять в Росію. Вірять в усе, що може їх спасти.., тільки в себе не вірять! Не вірять у свої сили так, як не вірили у них у цілій своїй закордонній політиці в часи республики і в час, коли прийшла критична година рішати про війну, чи капітуляцію.

І це найбільший трагізм цього малого славянського народу, що хотів бути великим коштом найближчих, але бідніших своїх братів, за парваном міжнародніх гарантій та асекураційних поліс.

Справді, як мало народи користають з науки історії, а як гірко за це опісля платять! Гірко і дорого, — бо ціною власної самостійности.

Роман Голіян.

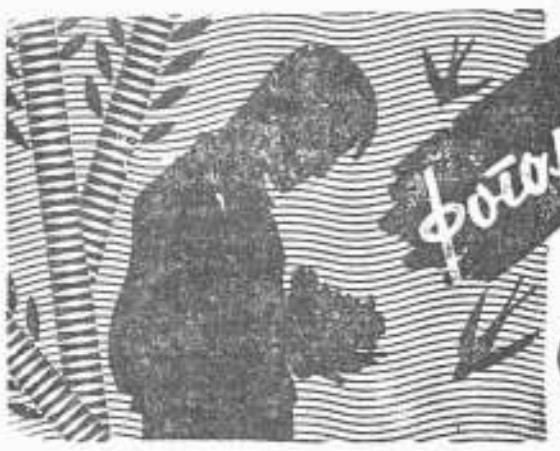

Інж. Тарас Грушкевич

держ. упов. інжинір буд винцтва

ЛЬВІВ, Вулецька 32.

1195 **тел. 261-07.**

Виконує: плани — статичні обчислення — будови

Хто спричинив сараєвську трагедію?

АВСТРІЙСЬКІ МАНЕВРИ В БОСНІЇ НЕ МАЛИ НА УВАЗІ ПРОВОКУВАТИ СЕРБІЮ.

За чвертьстоліття від сараєвського атентату появилось на всесвітньому книжковому ринку сотки, коли не тисячі історичних праць та споминів, що своїм змістом намагаються дати відповідь на питання про те, хто несе моральну відповідальність за трагедію в Сараєві та за всі її дальші наслідки.

У праці австрійського фельдмаршала А. **фон Урбанського,** близького співробітника австрійського шефа штабу фон Гецендорфа, находимо такий характеристичний вступ до сараєвського атентату:

„Поважний вік австрійського монарха та його фізичні недиспозиції, що вже аж надто часто повторялися, спричинили, що на фронт державних проблем в Австрії яскраво висувалась особа престолонаслідника. Архикнязь Франц Фердинанд уже перед 1914 роком висловлював побажання відвидіти Боснію та Герцеговину, провінції, що їх в 1908 році приєднано до монархії. Одначе щойно в зимі 1913/14 запанував на Балканах настільки спокій, що можна було подумати про здійснення цього проєкту.

Вістка, що Франц Фердинанд з жінкою задумує на закінчення військових вправ відбути врочистий візд до Сараєва, викликала величезне обурення в цілій Сербії. Якщо губернатор Боснії та Герцеговини ген. Потьорек думав, що такий візд з помпою дуже зміцнить льояльні супроти монархії елементи, зокрема сильно вплине на магометан, то серби аж надто добре уявляли собі, що такий акт сильно зашкодить їх престіжеві та впливам серед населення.

Всі австрійські шпіонські станиці в Сербії, в Босні, Герцеговині та взагалі на Балканах, повідомляли безвинно про кипіння серед населення та відраджували цей врочистий візд. *Урбанський твердить, що Конрад фон Гецендорф* усі ті повідомлення велів спрямовувати до військової канцелярії архикнязя та що він взагалі **був** противний виїздові Франца Фердинанда до Босні.

Дуже цікава сама собою справа маневрів, які відбулися передтим. Численні російські та французькі коментарі до цих маневрів, стараються підкреслити, що ці маневри були провокацією Сербії. Мовляв, французький амбасадор у Білгороді вже в часі тих маневрів депешував до Парижа, що в Босні та Герцеговині сконцентровано 100.000 австрійських вояків та що австрійські військові частини відбувають маневри біля сербського кордону, що, нібито, безпосередньо загрожує Сербії.

Тимчасом — пише фон Урбанський — всі ті коментарі тенденційні. В австрійських маневрах у Босні взяли участь: 33 і пів куренів піхоти, дві ескадрони та 20 батерій, отже разом щось коло 22.000 вояків. Місце маневрів було віддалене від сербського кордону аж 80 кільометрів.

Диспозиція маневрів теж не мала на увазі акції проти Сербії. Вона основувалась на заложенні, що ворог зробив десант на побережжі Дальматії, а обовязком та завданням маневрової армії було прогнати ворожий десант знову на кораблі. Один погляд на мапу вистачає, щоб усвідомити собі, що австрійські маневри дійсно не мали на увазі протисербської провокації."

Отже не підлягає сумнівові, що виправдування сараєвського атентату спонтанним обуренням сербських патріотів ізза австрійських маневрів позбавлене цілком якихбудь основ.

ХТО ТАКІ САРАЄВСЬКІ АТЕНТАТЧИКИ?

Евген Лєнгофф у своїй книжці про „Таємні політичні організації в історії народів" таке пише про сараєвську трагедію з 28. червня 1914 р.:

„В підпольних кружках сербської молоді вже віддавна приготовлялись виступи проти носіїв австро-угорського панування в Босні та Герцеговині. На хід історичних подій на Балканах найбільший вплив мала організація **„Уєдіненіє ілі Смрт"** (зєднання або смерть), якої провідники мали пізніше вирішний вплив на атентат в Сараєві. Бо не „Народна Одбрана", відома організація сербських старшин, і не масонська білгородська льожа зорганізували криваву купіль у Сараєві, тільки провідник підпольної організації „Уєдіненіє ілі Смрт" майор Воя **Танкосіч.** Це той самий Танкосіч, що як четар відіграв визначну ролю в замордуванні власного сербського короля Олександра та його жінки Драги. Танкосіч організував опісля у Старій Сербії банди комітаджів проти Туреччини. Вернувшись до Білгорду, цей вроджений заговірник рішив всеціло занятись сербами, що були під австрійським панованням. У Білгороді зійшовся він з другим фанатиком підполя підполковником генерального штабу Драгутіном **Дімітрієвичем,** що в колах заговірників був відомий під назвою „Апіс".

Організація „Уєдіненіє ілі Смрт", яку називали також організацією „Чорної Руки" під проводом обох згаданих старшин, поставила своїм головним та безпосереднім завданням розвалити Австро-Угорщину. Осідок організації містився в редакції білгородського часопису „Піємонт"; сходини і засідання відбувались у ріжних ресторанах, або в готелю „Москва"; Центральний Комітет організації щодня бодай на пів години сходився в темній кімнаті друкарні на вулиці Кнеза Михайла. Члени організації означені були числами. Печатка організації висловлювала повагу завдання такими емблемами: в затисненому пястуці виднів прапор з трупячою головою, бомбою, ножем та пляшкою отруї. Нових членів приймали до організації при ріжних церемоніялах і на основі такої присяги:

„Вступаючи до організації „Уєдіненіє ілі Смрт", присягаю на Сонце, що гріє мене, на Землю, що годує мене, на Бога, на кров моїх Батьків, на мою честь та здоровля, що від цієї хвилини до самої смерти буду вірний для програми організації та готовий на всі **жертви** для її здійснення.

Присягаю перед Богом на мою честь та здоровля, що всі вказівки та прикази виконуватиму без вагання і без слова протесту.

Присягаю перед Богом на мою честь та здоровля, що всі таємниці організації заберу з собою до гробу.

Господь Всемогучий та мої товариші з організації нехай карають мене, якщо я свідомо зломавби або злегковажив оцю присягу".

До організації „Уєдіненіє ілі Смрт" з кожним місяцем стали приєднуватись нові клітини заговірників. Та вершок поширення виказує ця організація з хвилиною, коли до неї приєднались гімназійні та університетські таємні товариства в Сараєві, у Спалято, у Загребі, коли провідники південно-славянської молоді з т. зв. „Омладіни" беззастережно підпорядкувались Центральному Комітетові „Уєдіненіє ілі Смрт" в Білгороді.

Атентат студента Б. Зероїха на краєвого шефа Босні **ген. Варешаніна** 15. липня 1910 р. — це був перший знак грізної політичної бурі, що наближалась. Небавком слідував атентат студента Іокінча на хорватського бана Чувая та інші спроби революції в Босні, Хорватії та Дальматії. Твори Бакуніна та „Підземна Росія" Степняка стали тепер найлюбіщою лектурою молодого покоління югославян... *Для поглиблення* революційної практики, організація „Уєдіненіє ілі Смрт" вислала була навіть у 1912 р. боснійця Володимира Гачіновіча — ч. 217 — до Швайцарії до російських еміґрантів — Троцького, Леніна та Луначарського...

В тому часі приняли до організації 16-літнього ученика Гаврила Прінціпа. Цей юнак утік зі школи в Сараєві до Сербії та зараз зголосився у Прокоплії до школи комітаджів, що її вів майор Танкосіч — згаданий вже голова організації „Уєдіненіє ілі Смрт". Та не тільки один Прінціп, цілі „прогульки" сербо-хорватського молодняку з Австро-Угорщини спішили до Білгороду, щоб набрати там революційного вишколу до боротьби *проти ненависної монархії Габсбургів.*

Коли в березні 1914 р. в одному з загребських часописів появилась новинка, що в літі цього року в области Сараєво—Романія Пляніна —Ган Піесак відбудуться маневри з участю австро-угорського престолонаслідника Франца Фердинанда, у кружках заговірників закипіло як в улію. До Центрального Комітету зголосилось багато молодих заговірників, висказуючи бажання виконати на Франца Фердинанда атентат. Майор Танкосіч по нараді та в порозумінні з „Апісом" призначив до цього акту тільки двох юнаків: складача **Чабріновіча,** та ученика Прінціпа. Три тижні вправляли майбутні атентатчики в киданні бомб та у стрілянні з бровнінга. У травні склали іспит з підготовки.

В червні 1914 р. Чабріновіч та Прінціп, обвантажені знаряддям смерти та кількома фіолями з ціянкалі на випадок конечности, рушили з Білгороду до Сараєва. Чабріновіч перейшов сербсько-австрійський кордон біля Зворніка, Прінціп біля Прібою. Заговірник ч. 137 (майор Поповіч) помагав їм у гладкім переході на австрійський бік. Тут чекали з возами. Два інші заговірники: Чубріловіч і Керовіч, що заладували „пакунки" з бомбами в солому та привезли їх разом з атентатчиками без усякої пригоди до Сараєва. Тут приняли і приютили Чабріновіча та Прінціпа аж до трагічного 28. червня, призначені для того члени організації.

Центральний Комітет у Білгороді ждав нетерпеливо, але ненадармо: атентат відбувся і хоча бомби Чабріновіча поза зараненням одного старшини не наробили багато шкоди, трагедія таки сталася, бо від стріли Прінціпа згинув і Франц Фердинанд і його дружина. Атентатчики виконали приказ організації "Уєдіненія ілі Смрт" та від того атентату стрясся цілий світ, не маючи змоги ще й нині прийти до себе.

„Довг вдячности сплачую проповіддю Божого слова..."

Слово Митрополита-Ювилята.

Хоч це слово Митрополита виголошене ще 18 червня п. р. в дні 40-их роковин його єпископства, проте передаємо його, як документ.

Ваші Високопреосвященства, Преподобні Отці, й Ви, Високоповажані Пані й Панове! Дозвольте мені зробити пробу, чи зможу сказати бодай кілька слів. Ще кілька днів тому я мав запалення горла і не міг навіть розмовляти тихим голосом. До тої проби зобовязує мене вдячність для Вас усіх, що Ви зволили прибути сьогодні, щоб разом зі мною помолитися у ту мою річницю. Мушу Вам, Преосвященні Архіереї, і Вам, Всечесні й Дорогі Отці, і Вам, Високоповажані Пані й Панове, представницям і представникам усіх наших товариств і установ, зложити найширшу подяку.

Я ваш довжник і хочу ці довги сплачувати, *не відкладаючи ні на хвилю сповнення цього обовязку.*

Довг вдячности сплачую проповіддю Божого слова. Думаю, що не можна дати ліпшого вислову вдячности, як такою проповіддю. Наука, *яку проповідуємо, є найцінніш*им даром неба, найбільшим добром, найбільшим скарбом людства. Вправді у наших марних проповідях передаємо людям лише дрібні окрухи цієї предвічної, безконечної і Божої правди, але і в цих окрухах є щось з того щирого золота, що його на світі немає, бо походить з неба. Тому кожна проповідь, не зважаючи на всі свої недомагання, слабість і форми і зміст, кожна проповідь є цінним даром, яким можна віддячуватися за добродійства зичливости й прихильности. Бо ми, люди, не живемо самим хлібом, як каже св. Письмо, тільки кожним словом, що походить від Бога. Ми люди, такі дивні сотворіння, що кормимося світлом; більше, ніж хліб насущний, нашим кормом є ідеї, отже думки і твори умової праці. На те вказує ціла людська природа. Людина більше горнеться до знання, ніж до заспокоювання потреб тіла, а через те ідеї можуть бути й бувають силою, що багато перевищає узброєну матеріяльну силу. Об ідеї розбивається в порох наймогутніша артилерія і всі здобутки мілітарної техніки, що і самі мають стільки сили, скільки дає їм якась ідея. Наше або може одне старше покоління було наочним свідком того, чим була в Европі сама ідея національної єдности Італії або Німеччини. Хоч ці ідеї були лише приступні для одного народу, вони перевернули порядок світу і всупереч могутнім цього світу повели ці народи до повного здійснення свого змісту. Ми й тепер, і наше покоління є свідками, як ідея, навіть фальшива, і сперта на фантастичних і нездійсненних принципах марксизму, стає силою, що загрожує цілому світові світовою революцією. Якщо людство переймалося б ідеями Євангелія, показалось би, яка безмірна сила міститься в Євангелію. Вона помалу довгі століття переробляла людство, змінюючи найосновніші принципи суспільного й державного життя і ще далеко не виказала усієї своєї сили. Але і серед нашої суспільности ми можемо стверджувати, що щаслива родина, яка перейнята християнським духом. Вона щаслива й сильна силою ідеї, що перевищує усі злидні життя.

Якщо порівняємо рівні сили, що бувають в людських справах і в людстві — то мусимо *стверднти, що зі силою великої ідеї не можна нічого порівняти.* Ідеї служить те, що довгими літами вважали наймогутнішою силою — наука. Ідеї служить те, що для матеріялістів є ідеалом — капітал, ідеям служить і озброєна матеріяльна сила. Коли ці потуги служать великій ідеї, ділять з нею її могучість, коли обернуться проти великої ідеї, покажеться їхня немич. Наука, якої ціллю є пізнання правди, сама собою може бути такою великою ідеєю, але не все воно таке. Наука з усіми її засобами може служити якимсь іншим чи вищим ідеям у людстві може служити загальній культурі умовій чи матеріяльній, може служити ідеям релігійним, ідеям патріотичним, може служити ідеям нищення або справедливій обороні своїх прав, себто ідеї несправедливої або справедливої війни. Матеріяльні сили, як капітали чи технічні збройня, самі собою не є творчими силами, а навпаки, можуть бути, бувають, а навіть можна сказати, просто є силами знищення, що доводять людство до руїни. А передовсім матеріяльна збройна сила, якщо не служить до справедливої оборони своїх прав, веде тільки до нищення, і не має ніякого творчого елементу. Тому здається не треба більше доказувати очевидної правди, що голошення великої ідеї є для людства добром і довгого може бути висловом вдячности. А коли ця ідея є найсвятішою та найвеличнішою наукою спасення, коли це наука любови ближнього, праці над собою, боротьби зі злом — ця проповідь є і все буде цінним і великим скарбом та правдивим добром людей.

Однак проповідь, бо навіть кожне проголошування великої ідеї є і з іншого огляду знаменитим висловом вдячности, бо з природи річи мусить бути мистецьким твором, а характеристичним знаменом мистецького твору є те, що у ньому відбивається людська душа та людське серце. Мистець дає людям не тільки технічну вправу своєї руки. Як довго у свій твір не вкладає своєї душі, цей твір не є мистецьким твором, так що можна сміло сказати, що це не тільки характеристичне знамя мистецького твору, але найголовніше, якщо неодинокє правдиве знамя мистецтва. Тим правдиві архитвори мистецтва трапляють до душі людей, що в них людина несвідомо відчуває ту душу, те серце, те життя, що в нього вложив мистець хоча б і перед тисячами літ. Мрамори Фідія чи Праксителя тим трапляють до душі, що в той мрамор чи вложена чи заворожена душа мистця. На скульптурах донька Ніоби чи Лякоона стільки вложеного людського терпіння, що по тисячах літ ще находимо на мраморі сльозу, що свідчить про людське терпіння. Очевидно, мистецьким твором є не тільки твори малярства, скульптури чи поезії. Вся людська праця може бути й буває працею мистця, коли в ту працю людина вкладає свою душу. Хто ж сумнівається, що такою мистецькою працею може бути праця лікаря й письменника й журналіста і адвоката й інженіра, одним словом праця кожної людини, що для людства, для свого народу, для людей серцем і душею працює і в свою працю вкладає серце і душу.

Таким мистецьким твором може бути, а радше повинна бути кожна проповідь. Я сказав би, може і повинна бути в більшій мірі, ніж яка інша праця, бо у проповіді мусить проявлятися сильне переконання про правди Євангелія. Без такої умовини проповідь не є голошенням Євангелія. А те глибоке переконання є без сумніву щось з душі, що само вже до деякої міри надає ціну мистецького твору християнської проповіді. Вона мусить бути, або повинна бути висловом тієї теплої християнської любови, яка є знаменем Євангелія. Коли прості слуги архієреїв, ними вислані, не посміли положити руку на Христа, що їх ударила у проповіді Христа ця сила, що ніхто не говорив так, як ця людина, коли проповідь в устах Христа була переповнена тією силою, яка казала слухачам говорити, що він говорить як Той, що має владу, то без сумніву оба ці вислови свідчать про те, що у проповідях Христа проявилася Його душа, та якась могутня сила тієї душі, що трапляла до душ. Не можна сумніватися, що природна сила Христової науки — це любов ближнього. Значить, у мові Христа прості люди-слухачі відчували тепло сонячного світла, яким є у цілій науці Ісуса Христа любов. Провідник, хоч який марний інтерпретатор Євангелія, хоч який слабий промовець, хоч який незручний учитель — мусить і нехотячи в тих окрухах св. Євангелія, які людям подає, давати щось з того духа Євангелія.

З соромом мусимо признавати, що наша проповідь буває на жаль занадто часто чисто людською слабою, марною і безвартісною промовою. Означе коли хоч трохи застановляємося над тим, що є предметом нашої промови, коли проповідуючи, бажаємо хоч трохи сповнити наше душпастирське та священниче післанництво, то в наших проповідях найдуться хоч і слабі промінчики того світла, якого воно є дальним відблиском. І тому з природним у тому засоромленим висказуючи проповіддю свою вдячність, мусимо бажати у слова проповіді вложити нашу душу, наше серце і нашу любов і нашу вдячність, а даючи, що можемо, і що маємо, робимо те, чим оказуємо свою вдячність.

І в наших проповідях, хоч як вони марні і слабі, щось з того бодай часом, бодай хвилевим проблиском, переминаючим бажанням серця мусить заблиснути. Наша проповідь не була би проповіддю Євангелія, якби не відзначалася часом і тим мистецтвом над усіми мистецтвами — мистецтвом крови — мистецтвом жертви. Навіть тоді, коли ми грішники проповідуємо бездушно і без розуміння повторяємо слова Євангелія, самі ці слова є значені кровю, і в них не може не проявлятися жертва Голгофти, якою проповідь Христа закінчилася. І в бесіді священника бодай від часу до часу мусить проявитися, що він ученик Розпятого, що кожної днини приділяється оком віри на те, як з Христового хреста спливають потоки крови на землю, на бідне людство, розшарпане кривдами, ненавистями і кожнодневною лютою ворожнечою. Бо ми священники майже кожної днини стаємо перед жертвенником, щоб жертву приносити, а через те, щоб дивитися на те, як Він за нас жертву приносить, Жертву Своєї Крови, Жертву Своєї Слави, Жертву усього, що є лише власним добром. Тому хоч і як у житті слабі бувають наші чесноти, хоч як сильні бувають наші пристрасти, і як глибокі наші упадки, наша проповідь і нехотячи і проти нашої волі мусить бути часом проповіддю кровавої жертви, а коли вона стає такою, то стає і твором того мистецтва, що братів своїх обіймає серцем, повним любови і готовим на кожну жертву.

В останніх війнах держави творили те, що називали баталіонами смерти, себто відділи війська, до яких записувалися люди, готові кожної хвилі, на кожного роду смерть, якої могла б вимагати справа. Молоді люди з бомбою, притуленою до грудей, кидалися з літаків, щоб бомбі бодай трохи давати напрям і нею з жертвою свого життя нищити ворожі позиції. І поміж нами, Христовим військом, є баталіони смерти, до яких відізвана запрошую передовсім вас, дорогі богослови. Бо при праці для Ісуса Христа є потрібна нераз жертва, і жертва крайня, і жертва усього, і жертва навіть непередбачена, і якої потреби не можна було догадуватися.

Проповідь Євангелія навіть тоді, коли проповідник сам незаписаний до баталіону смерти, і без його свідомости і без його волі мусить бути, або бодай часто буває тою могутньою трубою Архангела, перед якої голосом гроби отвираються і мертві вертаються до життя. Євангелія — це сила, що життя дає. А щоб життя давати, мусить лучитися з жертвою власного життя.

А що Святий Отець дозволює мені Своїм іменем дати благословення Його Апостольське, — випрошую з Неба усяке благословенство на Вас, на Ваші родини, на Ваші праці й наміри, на Ваші діти, на всі наші села й міста, на нашу молодь і на цілу нашу Батьківщину.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога Отця і Святого Духа зі всіми вами, Амінь.

Трускавки, аґрест
„ЦЕНТРОСОЮЗ"
Гурт: КОРНЯКТІВ ч. 1. Детайли: РИНОК ч. 39.

Лицем до літниц.

КІЛЬКА ЗАВВАГ З НАГОДИ ВАКАЦІЙНОГО СЕЗОНУ.

(Дискусійна стаття).

Кожне літо приносить велику „мандрівку народів" з міст у гори. Учасники тої мандрівки, що в сезоново-розговірній гуцульській мові мають симпатичну назву „холерників" та „сухотників", частинно находять приміщення в бараках, званих віллями, решта розсівається під селянські криші. Заможніші та проворші селяни будують віллі — решта приміщує літників у своїх таки хатах.

Селянська хата — це літнищеве мешкання дешевше, нижчої категорії, дарма, що вищу категорію становлять віллі й пансіони, здебільша досить примітивні та нещасливо побудовані і скромно уладжені, не завжди з увагою на вигоди літників.

Найпростіша вимога, яку найлегче заспокоїти — це чистота та гарний вигляд кімнати й окруження дому. Вимита підлога, вікна, двері, чиста обстановка, вибілені стіни, заметене подвіря, дискретно схований обірник — це передумовини. Не зашкодить подбати про нерви літника й охоронити їх перед милим сусідством корів, брудних псів та бджіл. Вкінці треба стратися вдоволити естетичний смак літника. Нема нічого простішого, як посадити під вікнами трохи квітів і лишити в садку гарну мураву, трохи більше дбайливости вимагає кімната для літника. На літнищі, що має інтеліґентну публику, треба при декорації стін оминати олеодруків, поштівок, макаток, гафтів і т. п., зате без сумніву притягне культурного літника гарний волохач, килим, вишивка, різьба, кераміка у чистому місцевому стилі. На таку декорацію не може собі дозволити пансіон, що має кільканацять, чи кількадесять кімнат, вате дуже легко може на неї здобутися селянська родина, що винаймає одну чи дві кімнати Трохи праці — і сірий, стандардизований пансіоновий „нумер" не витримає конкуренції з гарною, привітною, стилевою селянською кімнаткою. Не треба забувати і про те, що до декорації літнищевого мешкання належить також господар з ріднею, що гарні народні одяги притягнуть культурного літника без огляду на народність.

Великі можливости має перед собою господар, який щойно будує собі віллю. Найважніший вибір місця на віллю, яке мусить бути рівночасно практичне, вигідне та гарне. Практичне — значить видне та легко доступне від головного шляху; вигідне — значить положене від дороги досить далеко, щоб до нього не доходила курява. Вілля положена високо, получена з дорогою, гарною алеєю чи серпентиною, буде відповідати тим двом розбіжним вимогам. Не треба додавати, що найбільший успіх матиме вілля положена над рікою, або під лісом, з гарним видом та гарним тлом. Зате не від речі буде звернути увагу, що чимало наших верховинців робить велику похибку, будуючи віллі в густо забудованій частині села, серед обор та курників, замість купити під віллі, дешево кусень гарного, мальовничого неужитку.

Сам будинок залежить від матеріяльної спромоги власника, але не треба забувати, що і при найскромніших засобах можна мати гарний і практичний осяг, головно завдяки простоті новітнього стилю. Будуючи віллі, наші верховинці вдоволюються розмірно невеликим доходом, бо зі самого винайму кімнат, не пробуючи самостійно вести літнищевих підприємств. Шкода, що проворніші одиниці не використують нагоди, щоб приглянутись пансіонам, що їх ведуть чужинці в їхніх домах, та самим попробувати щастя: ризик не такий великий для людини, що має власну віллю та не платить комірного. Якщо теперішне покоління не почуває себе на силах братися до тої справи, повинно приготовити до неї своїх „ученичок" дітей. Таким способом верховина може стати колибою українського готелярства, гастрономічного промислу, якого не можуть дочекатися наші міста.

Перший ресторан у літнищі — це не лиш зарібок для підприємця, але й добродійство для власників усіх кімнат для літників. Чимало людей не може чи не хоче вести кухні, тому літнища без ресторанів не можуть рахувати на ширшу публику. Так само добродійством для літнища є добрий крамар, в якого літник найде все, що йому треба; апровізаційні труднощі відстрашують літників мабуть більше, ніж усякі інші. На жаль, треба ствердити, що хоч у багатьох літнищах наші люди захопили всю торговлю, не зуміли вони поставити її на належному рівні. Такий стан отвирає широкі можливости перед нашою кооперацією, яка може поважно збільшити обороти своїх верховинських станиць, заосмотрюючи їх у відповідний сортимент товару.

Ми перейшли приблизно всі можливости, які отвираються перед підприємчивим верховинцем; але це ще не все. Найкращий і найліпше ведений пансіон не матиме успіху, коли до нього важко дістатися від залізниці, коли коло нього нема доброї купелі, коли він потопає у куряві, коли довкола нього виростуть погані будівлі і т. п. Одиниця тут здебільша безсила — приходить черга на загал заінтересованих у розквіті літнища. Лиш загал може подбати за нову залізничу зупинку, продовження автобусової лінії, дозвіл на переїзд лісовою залізничкою і т. п. Спільними силами можна купити бочку до поливання дороги, перекинути кладку через потік, очистити пляжу з будяків, збудувати гать, що піднесла би плесо води на потоці та створила пливацький басейн і т. п. Трохи праці, трохи матеріялу, якого в горах подостатком, і літнище стане миле, вигідне — прикує літників, притягне їх на другий рік. Деякі вклади навіть безпосередньо вернуться; напр. вступ на пляжу не мусить бути безплатний.

Ці завдання, що мають на меті піднести вартість літнища, може виконати окрема спілка господарів, що винаймають помешкання літникам, але ще краще було б перевести їх через громадську самоуправу. Було б це згідне з модним господарським гаслом: вихісновуймо неужитки... Крім того заінтересовані повинні подбати, щоб громадська чи волосна влада вжила всіх правних засобів для охорони краєвиду літнища.

Треба признати, що наші верховинці виявляються незгіршим матеріялом до літнищево-готелярського промислу. Вони супроти літників чемні, привітні, услужні; на загал тримають свої хати чисто, уладжують їх доволі вигідно і навчились навіть здирати з літника останню шкуру та говорити „дзінь добри"...

Та вони наскрізь самоуки і кермуються лиш інстинктом та взорами — нужденними взорами поганеньких жидівських „віль" з Гребенова чи Яремча. Тому нашим верховинцям необхідна порада в літнищевих справах. Радою повинен служити кожний священник, кооператор, учитель, кожний літник. Він глядить іншими очима як селянин, який не може вповні вчутися в смак та вимоги „холерника". Очевидно, до такої аматорської поради годі обмежуватися — тут треба вишколу.

У нас були вже спроби курсів ведення літнищ — та були це курси, призначені для інтеліґентів, для яких літнищевий промисл доволі рисковний, зате не занадто рентовний льокатою капіталу. Інтеліґент, який веде пансіон на літнищі, мусить все платити готівкою: матеріял на будову, харчі, працю. Селянин будує віллю частинно з власного дерева і власними руками, набіл має з власної господарки, обслугує літників його родина. Не диво, що калькуляція рентовности літнища інакше виглядає для селянина, інакше для інтеліґента, і що найбільш надійним елементом до ведення літнищевих підприємств, бодай малих, є селянство — місцеве, працьовите, скромне населення. Воно само вимагає дбайливого вишколу, що його міг би перевести фаховий інструктор при „Сільському Господарі" чи іншій нашій централі, який об'їздив би по черзі гірські та наддністрянські околиці.

На таку опіку наші літнища заслуговують; вони ж становлять поважне джерело заробітку бідного верховинського населення.

Очевидно, не треба забувати і про відворотну сторінку літнищ. Наш церковний і культурно-освітній провід повинен подумати перед літнім сезоном та після нього про акцію, що хоронила б верховину перед небезпеками з морального і національного погляду.

Б. Галайчук.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) першорядні вовняні матеріяли-самотканки на весняні убрання, плащі і на священичі реверенди та
2) панами і шовки на сорочки, блюзочки сукнини і костюми.

З польської преси.

З українцями можна було б порозумітися

„Вєк Новий" (ч. 11.450) містить інтервю свого співробітника з „одним із визначних демократичних українських політиків", не подаючи при тому прізвища розмовця, з уваги на його застереження.

На вступі український промовець признає, що після катастрофи карпатоукраїнської держави був момент, що його можна було використати та перевести консолідацію українського громадянства на протинімецькій площині. Одначе замість приспішити той процес, деякі практики утруднювали українцям зміну настроїв. Тут розмовець, як подає „Вєк" навів кілька конкретних фактів, яких чомусь польський часопис соромливо не наводить. Тепер зроджується навіть небезпека, що серед українців чимраз більшу популярність здобуває собі погляд: „хай буде щонебудь, щоб лиш інакше".

З уваги на змінену ситуацію міжнародню і при деякій пропагандивній офензиві німецьких агентур можливе, що зрада Гітлера піде в непамять і українці знову довірятимуть йому. Українські демократи (соціялісти, радикали та у великій мірі УНДО і деякі еміграційні осередки) вже тепер ведуть дискретну пропаґанду проти таким майбутнім настроям. Та ми в такім важкім положенню, що буденна дійсність зовсім не облекшує нам тепер тієї праці.

Відтак прикодить на чергу найважніше в цілому тому інтервю питання:

Як на вашу думку, пане после, виглядає можливість польсько-українського порозуміння?

На таке питання розмовець не міг дати задовільної у сто відсотках для інтервента відповіді. Навпаки, розмовець висловив свій поважний сумнів у можливість порозуміння, покликуючися на теперішню дійсність в якій ОЗН та Стр. Народове переліцитовуються взаїмно в меншинній політиці. Можливости порозуміння залежать у великій мірі від польського партнера, який має в руках владу. Нормалізаційні польсько-українські розмови — це радше гра, ніж розмови. Ні одна, ні друга сторона не мають до себе довіря та не думають поважно про сповнення зложених приречень.

В дальшому ході інтервю український розмовець заторкується справ демократизації відносин у Польщі, до чого він теж привязує деякі надії, покликуючися на переведені вже колись розмови на тему українсько-польського порозуміння зі Струґом, Тугутом, Космовською та ін. Тоді обі сторони мали до себе довіря та взаємне пошанування. Українці, твердить розмовець, знають добре, що ніяке з польських демократичних угрупувань не думає зректися ніодного повіту в користь українців. Але українці теж — твердить розмовець — не висовують таких постулятів. Українці хочуть тільки рівноправности, не формальної, але дійсної.

На запит співробітника „Веку" чи таке твердження не є оманою та нещире, відповідає розмовець, що він говорить приймаючи відповідальність за кожне слово.

Справа двох, чи трьох воєвідств південно-східних не є для нас засадничим питанням.

Легенда про український Піємонт на тому терені — це тільки легенда: Ані українська наука, ні література, ні політика не зродилися тут і ці терени не повинні бути костею незгоди між обома народами. Та це залежне у великій мірі від польської сторони. Бо треба памятати, що коли навіть завдяки ріжним засобам скількість поляків у тих воєвідствах зросте по кільканацяти роках на кількасот тисяч, чи навіть на мілїон людей, то в суті річи воно нічого не змінить і тільки поглибить нехіть між обома народами.

При кінці інтервю український розмовець перескакує з т. сказати б реальних справ, загально відомих, з якими можна погоджуватися, або ні, на коника „відмолодженого" славянофільства, стверджуючи, що одним із чинників, які могли би погодити поляків з українцями, чи вірніше кажучи наблизити українців до поляків, це спільне почуття германської загрози, бо українці — твердить розмовець — вже чимраз більше починають розуміти загрозу германського імперіялізму. Тому теж українці, які не „хочуть такої незалежности як Словаччини", бачать в єдности єдиний ратунок славянського світу з германським імперіялізмом. На перешкоді до кристалізації такої думки стоять самі поляки та... українські фашисти, які лиш чекають на кожне загострення польсько-українських взаємин.

Свою розмову кінчить невідомий розмовець „Віку" твердженням, що створення великої славянської федерації є в теперішній ситуації для всіх славянських народів наказом часу.

—o—

ФОТО апарати і приладдя продає у великому виборі фірма Інж. А. ШАРФ Львів, Сикстуська 2.

Дещо з життя Волині.

БРАКУЄ КАНДИДАТІВ НА КСЬОНДЗІВ.

Луцьке „Жнице Католіцке", орган єпископської курії, в ч. 24, у статті „Жниво чекає на робітників" обмірковує дуже цікаве явище — **щораз значніше зменшування серед польської р-кат. молоді бажання вступати до духовної семінарії і готовитися на ксьондзів.**

Часопис бачить причини цього явища в безбожництві повоєнних часів, у шкільній реформі мін. Єнджеєвича, коедукації, „ожидовленій літературі", спорті й т. д. Між іншим автор-духовник каже:

„Не виросте він (поклик) з бадилля того анемічного католицизму, що ледви вегетує, що неглибоко сидить корінням, який так часто в нас дається зауважити. Там, де католицизм має характер утилітарний, де бачать у ньому користи лише дочасні для одиниць і громадянства, де він сліпий щодо своїх вартостей..., — там правдивий поклик не зявиться."

Як на волинські умовини, слова кс. С. просто знаменні.

На закінчення автор каже:

„Молімся... Хай серед тієї молоді, яка в цьому році на терені нашої дієцезії склала матуру, знайдеться хоч кілька покликів до священства, **хай після вакацій ці одиниці підсилять ряди алюмнів нашої семінарії"** (в Луцьку).

Що ж до самої молоді, то серед неї дається чути, що саме це „сторонне", „дочасне"; „утилітарне", „громадсько-політичне" (як ревиндикації, навертання і т. п.) затемнює перед молоддю ідеал пастиря і спрямовує її на світські стежки. Отже не кожний „ідеал" є для молоді ідеалом.

ВОЛИНСЬКІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ.

Як інформують деякі джерела, на Волинь має прибути перша музична експедиція під проводом професора познанського університету, знаного музикольога Л. Каменського. Експедиція має мету: награвати на кружках волинські українські народні пісні, зокрема — обрядові.

З цього приводу один польський часопис каже, що ці наші пісні

„з дня на день загибають, уступаючи місце ріжним міським „шляґерам". Занікають також співці цих пісень „ліди-лірники", яким поважну конкуренцію роблять... грамофони. Завдяки музичній експедиції, будуть утривалені (!) чудові думи й обрядові пісні Волині."

Яким сумом віє від цих слів! Просвіти та інші українські організації, при яких існували хори (разом понад тисяч), що так чудово зберігали наші народні пісні, перестали існувати. Їх місце зайняли „шляґери" і грамофони.

Отак згадана музична експедиція збирається „утривалити", немов забальзамувати небіжчика, ще живі волинські пісні та похоронити їх десь у музеї на подив майбутніх поколінь. Правдива, висока музична культура (замість до шкіл і на естради) — в мертві схованки, а культура „шляґерів" спустошує й забруджує душу Волині.

ЗМІНИ НА „КОЗАЦЬКИХ МОГИЛАХ".

Ще за часів воєводи Г. Юзевського приписано проші до церкви на Козацьких Могилах (розплякатовано урядовий заклик до населення не „відпустувати"). Одночасно сталося так, що церковну урочистість „храмового сьвята" зведено до найскромніших, буденних розмірів і вигляду.

Але церква на Козацьких Могилах продовжувала своє тихе існування, та під нею — в підземеллі — далі спочивали кістки козаків, що загинули в бою під Берестечком (с. Плишова); ці кістки прочани могли оглядати крізь вікна підземелля.

Тепер дещо змінилося.

Про ці зміни цитуємо слова варшавського „Експресу Поранного" (ч. 172 з дня 24. VI ц. р.):

„Більшість тих, що прибували (в 10-у пятницю по Великодні) до цього козацького мавзолею, складали ґвіломіць зрущені поляки (!), яким крізь замкнені в підземеллях отвори показували стирти козацьких кісток, як

Виряд жовніра:
1) цільний кріс
2) комплєтний наплечник
3) повні набійниці
ч. 211
Виряд любимця пляжі:
1) легкий костюм
2) крем і олійок МЕРІДА
3) добра перекуска

ДЖ. О. КЕРВУД. 5

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Одна рука Аляна Гольта затиснулася у пястук.

— Доки я не поїхав туди цієї зими, досі я не здавав собі справи як далеко зайшло лихо Льомея з дипльоматом, але я ні. Коли я таке бачу, я хочу битися, битися зі зброєю в руці. Тому, що нам пощастило знайти тут золото, вони гадають, що Аляска це помаранча, яку треба чимскорше видусити, бо пізніше шхарварща буде безвартісна. І це називається у вас модерним американізмом, ця погоня за доляром!

— А чи ви не американець, пане Гольт?

Голос був близький і тихий, та обидва мужчини здригнулися на його звук. Потім обернулися та видивилися. Близько за ними зі сполійним, гарним лицем, облитим світлом місяця, стояла Марія Стендіш.

— Це ви питаєтесь, пані? — сказав Алян Гольт, кланяючись ввічливо. — Ні, я не американець. Я аляскянець.

Очі дівчини зависіли і губи її розхилились.

—Вибачте, що я підслухала, але я не могла не чути. Я американка і люблю Америку. Гадаю, що люблю її понад усе у світі — більше ніж мою родіґію. Америка, пане Гольт, це не конче мусить означати сила-силенна її мешканців. Я залюбки уявляю собі, що я перша приплила сюди на кораблі Мейфлявер. Ось чому я називаюся Стендіш — місцева. Я хотіла тільки пригадати вам, що Аляска це також Америка.

Алян Гольт був трохи здивований. Лице дівчини не було вже таке спокійне, а її очі сяяли. Він відчув здавлене почування в її голосі. Він усміхнувся:

— А що ви знаєте про Аляску, панно Стендіш?

— Нічого, але я її люблю.

Дівчина показала на гори.

— Якби я була народилася між тими горами! Ви щасливі. Ви повинні любити Америку.

— Аляску, ви хотіли сказати.

— Ні, Америку.

Очі її блиснули винливо. Вона не вжила слова „Америка" замість „Аляска". Значіння її слів було безпосереднє.

Іронія завмерла на Алянових губах. Він знову вклонився усміхаючись увічливо.

— Якщо я маю честь говорити до дочки роду Капітана Майльса Стендіша, що приплив сюди на кораблі Мейфлявер, то признаю, що я заслужив на догану. В американських справах ви повинні бути авторитетом, якщо не помиляюся у вашому родоводі.

— Ви не помилилися, — вона відповіла з дещо гордим рухом своєї ясної голови, — хоч гадаю, що щойно останніми часами я збагнула значіння цього і відповідальність, яку воно накладає на мене. Ще раз вибачте, що я вмішалася до розмови. Це не було навмисне, це так якось вийшло само від себе.

Не чекаючи, щоби хто з них промовив, вона усміхнулася до них і пішла дальше проходжуючись.

Музика затихла і кабіни почали опорожнюватись.

— Замітна молода жінка, завважив Алян. — Уявляю собі, що дух капітана Майльса Стендіша може бути трохи гордий з тієї своєї паросли. Невідродна дочка свого прадіда.

Марії Стендіш не було і Алян Гольт розпитував капітана у справі, що лежала йому на серці:

— Курс цього корабля досить неправильний, правда?

— Так, досить, — признав капітан Райфль. — Пізніше він буде курсувати правильно поміж пристанями Сітел і Ном. Але цим разом ми пливемо Внутрішнім Проливом до Джуно і Скеґвею і попливемо до Алеутів через Кордову і Севард. Це примха власників корабля, і вони не вважали навіть за відповідне пояснити мені причини цього. Мабуть ті канадійські прогульковці мають з тим щось спільного. Ми маємо висадити їх у Скеґвею, опісля вони хочуть дістатися до Юкону Провалом Білого Коня. Теперішніми часами це приємна прогулька для слабосильних людей — одначе Гольт, я пригадую собі.

— І я також — притакнув Алян Гольт, що саме дивився на гори поза якими лежали смертю засіяні, запустілі дороги, де попередня генерація пробивалася в погоні за золотом. — Я пригадую собі, а старий Дональд мріє завжди про те пекло загибелі поза отими горами. Йому аж віддих запирало нині ввечір. Коби він уже раз забув!

символ (російського (?) шовінізму, що воював на цих землях..."

„З наказу влади ці отвори (віконця) замуровано."

„Сьогодні церковна влада, переконавшись, що проща молоді зовсім не має релігійного характеру, відкликала відпусти."

Стаття „Експресу Поранного" має заголовок: „Кінець сумної традиції відпустів на Козацьких Могилах".

ЗНОВУ „САМОГОН".

В „Еклезіясті" сказано:

„Дайте в печалі сущим сікера" (чи попросту: горілки).

Де ж горілки не дають там її купують, а як брак грошей — пють „самогон". У кожному разі за „Еклезіястом" причиною шукання самогону може бути „печаль".

Правда, хоч з цього приводу ми не мали жалю, але вже кілька років про самогон на Волині ми майже не чули.

І раптом після 1937. і 1938. рр., таких багатих голосними подіями, самогон знову відроджується та багатьма річками тече по селах, щоб потішати наших гречкосіїв.

Отак, на терені рівенського, здолбунівського й сарненського повіту скарбова комісія зліквідувала 15 тайних горілень. Сконфісковано добре уряджені апарати й арештовано 18 „фабрикантів" самогону.

Цікаво, що зліквідовані горільні були улаштовані на човнах і працювали ночами, а вдень відпочивали в очеретах, або в густій набережній лозі.

Якось так склалося, що самогон опанував якраз ті прикордонні повіти (рівенський, здолбунівський і сарненський), де найсильніше розвинена акція тих польських суспільних організацій, які... прийшли на опорожнене місце по розвязаних українських установах.

ОГЛЯДАТИ ВОЛИНЬ.

Стягання на Волинь туристів у цьому році йде у поширених розмірах. Найбільше їх на тихі волинські озера. Змобілізовані дівчата готуються прийняти коло 1.000 студентів. До Кремянця має прибути прогулька із Швеції. В серпні очікують на Волині хліборобів із Данії та Голяндії. Щоб показати Волинь познанякам, краковякам поморянам, везуть сюди коло 2.000 осіб. Крім цього організують масові прогульки учнів із ріжних західних воєвідств. Загалом Волинь має відвідати коло 25 тисяч прогульковців.

Якими очима вони побачать Волинь, це інша річ.

А коли побачать Волинь наші гуцули, поділяни, холмщани, підляшани та поліщуки?

Хочби поодинокі заможні батьки показали її своїм дітям!

С. С.

Наради нашого кооперативного парляменту.

ЗВІТ З ПЕРШОГО ДНЯ ЗАГ. ЗБОРІВ РЕВ. СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КОПЕРАТИВ.

В великій салі Муз. Інституту ім. Лисенка, де нині кіно „Стилеве", відбулися надади справжнього кооперативного парляменту Галичини — Заг. Збори РСУК. В год. 9. в пятницю салю почали заповнювати делеґати, яких в год. 9.30 було вже 211, що заступали 521 кооператив. Сцена салі, де примістилася президія Зборів, секретарі та делеґати влади (староства й воєвідства), прегарно декорована, на головній її стіні — веселка і чудовий прапор РСУК, збоку на стіні діяграми. На бальконі салі повно гостей.

ВСТУПНІ ФОРМАЛЬНОСТИ.

Збори відкрив в год. 10. голова РСУК, інж. Ю. Павликовський, покликуючи секретарів зборів та вітаючи делеґації, гостей і відпоручника кооп. Ради, радн. Іваніцького, що сів на салі. Згадавши померших кооператорів, голова виголосив з черги коротке слово, в якому відмітив розвій української кооперації та ту пошану і признання, які вона в народі здобула і які вдержати — її обовязок. „Українська кооперація — говорив промовець — має важний шлях, але вона вміє вже задержувати спокій і рівновагу, а це є запорукою дальшого її розвою". (Оплески).

Після вибору Мандатової Комісії, що має провірити повновласти приявних та верифікації протоколу з минулорічних Заг. Зборів РСУК, збори вислали ще делеґацію до Митр. Шептицького з поклоном від кооперації і приступили до звіту, який виголосив **дир. О. Луцький.**

ЗВІТ У ЦИФРАХ.

Як з цього звіту виходило, **членство** в українській кооперації зросло на дальших 125 одиниць (всіх 3.455). Зорганізованих в кооперації є $^1/_2$ міліона українських родин. Щоб ці тисячі кооператив працювали правильно, йшов **вишкіл** кооператорів, який виглядає так: курси заочного кооп. навчання скінчило 342, курси в краю 3.445 курсантів, працює кооп. школа в Яворові й кооп. ліцей у Львові. Та кооперація це не тільки люди — члени й кооп. фахівці; **це й капітали.** І ось у цій ділянці українська кооперація виказує 9 міл. зол. в уділах і 14 міл. зол. в запасних фондах. Ці капітали намагається кооперація збільшити, головно через мобілізацію ощадностей, що внесла досі в кооперацію 12 міл. зол. і вносить далі. В **торгах** виказує кооперація дальший зріст на 2—7% у ріжних її видах, хоч ціна на збіжжя впала. Ці торги збільшено новими складницями та успішним натиском на зменшення боргів (239 к-в торгує виключно за готівку). **Збут** с.-госп. продуктів через кооперацію зріс теж, він виказує, що селові дав напр. ЦС за них 2 міл. зол. більше, як село взяло в ЦС товарів; це той стан, до якого кооперація змагала: щоб більше давати, як брати. **Збут збіжжя** зріс на 4.500 тон, уєець на 2.400 скринь, живини на 29%, овочів на 70 тис. зол., масла на 65 тис. зол. і молока на 23%. Для цього збуту треба було фахівців та магазинів (всіх 64), а одні і другі, як і всі високі збутові позиції, можна було добути тільки спільно, через кооперацію.

Так виглядає матеріяльна сторінка кооперації. А **мобілізація духа?** Її переводила українська кооперація часописами (Кооп. Родина — 60 тис. накладу, ГКЧ і Кооп. Республика), фільмою „До добра і краси", яку м. р. створено, пропагандистами (всіх 214), курсами, прогульками кооператорів до Львова, щоб оглянути кооп. виробництва, врешті нарадами (1.300 в м. р.), кооп. святами (80 в м. р.), врешті відповідною літературою, яку РСУК видає. **Провірку** господарки кооперації переводить РСУК 50 ревізорами, а **правна порада** дала м. р. безліч порад не тільки к-вим, але й ріжним людям, що по них зверталися.

Звіт, виголошений цікаво та з питомою дир. О. Луцькому вервою й красномовністю, закінчив звітодавець відчитанням 43 кооператив, що за свою передову й бездоганну працю дістали від РСУК дипльоми (саля приняла цей спис оплесками) та ствердженням, що кооперація є горда на свою працю й мету: підготовити матеріяльно сильні основи під сильного духа Народу, яке саля приняла грімкими оплесками.

ВИБІР КОМІСІЇ МАТКИ.

Після звідомлення дир. О. Луцького, обговорив **дир. Филипович** бюджет РСУК й інж. Дутка поставив внесок на уділення абсолюторії Дирекції РСУК. Мандатова Комісія подала до відома зборів, що в них бере участь 369 делеґатів від 836 кооператив.

На закінчення пленарних нарад у пятницю вибрали ще збори на внесок дир. І. Кузіва одноголосно Комісію Матку, до якої ввійшли: дир. О. Радловський, інж. Хроновят, дир. Андрійович, дир. Пожитко, дир. Винницький, дир. Берлад та інж. Бехметюк.

На цьому наради Заг. Зборів РСУК в першому дні в год. 12.45 закінчено й учасники зборів перейшли до „малинової салі" в будинку РСУК на виклад дир. О. Луцького про кооперативні виробництва, ілюстрований показом продукції цих виробництв.

Пополудні в пятницю радили Заг. Збори далі в 6-ох комісіях.

— Мужчини не забувають таких жінок як Джейн Гоп, — сказав капітан мягко.

— Ви знали її?

— Так. Вона приїхала зі своїм батьком на мому кораблі. Двацять пять років минуло від того часу минулої осени, Аляне. Це шмат часу, правда? А коли гляну на Марію Стендіш і почую її голос...

Він завагався немовби зраджував тайну, а потім додав: — чомусь завсіди мушу нагадати собі ту дівчину, що через неї у тій страшній засідці смерти коло Білого Коня таку боротьбу звів Дональд Гардвік і переміг. Яка це трагедія, що вона мусіла вмерти.

— Вона не мертва — сказав Алян. — І в тому саме трагедія. Вона для нього жива сьогодні так само, як двацять років тому.

По хвилині мовчанки капітан сказав'

— Вона розмовляла з ним під вечір нині, Аляне!

— Чи ви маєте на гадці того жіночого нащадка капітана Майльса Стендіша?

— Так. Та бачиться мені, що щось у тій дівчині забавляє вас.

Алян знизав плічми.

— Зовсім ні. Гадаю, що це гідна найбільшого подиву молода особа. Може закурите папіроску, капітане? Я піду трохи пройтися. Мені це добре робить, коли замішаюся між тих, що памятають давні часи.

Оба закурили папіроски одним сірником і Алян пішов проходжуватись, а капітан звернувся в напрямі своєї кабіни.

Для Аляна того особлившого вечора корабель Ном був чимось більше, ніж річчю з дерева і зі сталі. Це була немов повна життя істота, в якій чути було удари серця Аляски. Гомін могутніх машин це була немов свідома людська пісня радости. Сама ліста пасажирів така переповнена, говорила дуже багато. А подорожні уявляли собою щось більше, ніж збір мужчин і жінок. Вони були живим фібром улюбленого ним краю, кровю серця тої країни. Він був свідомий того, що разом із шумом цих машин їхали дорогою на північ, пригоди, трагедія і надія, а разом із ними також зарозумілість і хапчивість. На кораблі були сотні незгідних з собою елементів. Одні ті, що вже боролися для розбудови Аляски, другі, що мали розбудовувати її, інші, що мали її нищити.

Він курив папіроску і проходжувався сам, минаючи мужчин і жінок, немов би і не звертаючи на них уваги. Та він придивлявся. Пізнавав туристів з першого погляду. Північ не показала ще на них свого знаку. Вони балакали скоро, плавно, зі запалом, зворушені видом краси і застрашливої могутньости країни. Давні ветерани Аляски усувалися в тінисті закутки і споглядали мовчки, курили, проходжувалися по чердаку поволі і спокійно, лише очима уяви бачили те все, що пройшло поза надбережними горами. Між тими двома породами подорожніх була людська мішанина з інтересів усяких людей, що бажали створити прожиток для себе на півночі поза 54-им рівнобіжником.

Алян міг би був пересортувати всіх та вправним оком вибрати тих, що надавалися для життя поза 58-им рівнобіжником.

(Далі буде).

Для Пань на сукні

модні шовки, батисти, „епонж" і полотна

у великому виборі

поручає

„Manufactura"

Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 24-779

т. 1000 6—?

Бродій дякує за ласку.

БУДАПЕШТ, 30. VI. Сьогодні відбулося святочне засідання мадярського парляменту з участю послів із приключених земель м. ін. теж і з Карпатської України. Послів номінатів привитав предсідник палати Кальман Дарані, який висловив радість, що посли з визволених „по двацятьлітній неволі" земель опинилися в парляменті Мадярщини. Від наказних послів промовляли: представник мадярів, словаків і „славний" Андрій Бродій. Бродій дякував Провидінню, що вислухало молитви „нещасного русского-угро народу і дозволило вернутися до корони св. Стефана, регентові Горті, геройській мадярській армії, що визволила угро-русских з неволі, мадярській пресі, що до того причинялася і мадярському парляментові, що покликав „визволених послів". Послам-номінатам відповідав у такому самому дусі прем. Телекі.

Мандрівки дипльоматів.

БЕРЛІН, 30. 6. Британський амбасадор у Берліні виїде в чергову пятницю до Льондону. В Берліні здогадуються, що в міністерстві закордонних справ не вспіють ще до тієї пори виготовити відповідь на англійський меморіял.

ВАШИНГТОН, 30. 6. Амбасадор Злучених Держав у Льондоні Кеведі зарезервував собі місце в літаку „Сікі-кліппер", який відлітає зі Саутгемптону сьогодні пополудні. В суботу він прибуде до Ню Йорку. В державному департаменті заявили, що там не мають ніяких інформацій, зате в політичних колах твердять, що амбасадора Кеведі візвав президент Рузвельт, щоб обговорити з ним европейську ситуацію.

ВАРШАВА, 30. 6. Мін. Бонне прийняв у четвер пополудні амбасадора Лукасевича, з яким мін. Бонне вдержує щоденний звязок. Відтак мін. Бонне відбув розмову з французьким амбасадором у Варшаві Нельом, який саме перебуває у Франції. Французький амбасадор поінформував міністра Бонне про настрої та ситуацію в Польщі.

Урядовий японський комунікат
про совітсько-японські бої.

ТОКІО, 30. 6. Агенція Домеї проголошує, що в часі від 20. травня, значить від дати першого налету літаків зовнішньої Монголії на околицю Номонгана, до 27. червня, значить до дня, в якому японські літаки збомбардували монгольську летунську базу в Тамск-у, японські летуни стрінули в повітрі 560 совітських і монгольських літаків, з того 251 літаків японські летуни зістрілили. Крім того вони знищили 30 літаків на летовищі в Тамск-у. Ті подробиці подав звіт міністерства війни. Японці стратили тільки 9 літаків, не зважаючи на те, що японські летуни були в меншости, беручи під увагу совітсько-монгольські летунські сили. Датами стратили японці літаків: 22. 6. — 4 літаки, 23. 6. — 1 літак, 24. 6. — 1 і 27. 6. — 3 літаки.

КІР
ЛЬВІВ, Українського 5. Тел. 260-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 258.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ 884
1-7 БУДОВИ

Студентські справи.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ В УНІВЕРСИТЕТІ СТЕФАНА БАТОРІЯ У ВИЛЬНІ.

Виленський університет має ось-які факультети: медичний, фармацевтичний, гуманістичний, математично-природничий, агрономічний, правничий, мистецтва і теольогічний (римо-католицький).

Вписи на факультети: медичний, фармацевтичний і рільничий обмежені (нумерус клявзус). При тому вимагають вступного іспиту: на 1) медичному: з фізики, хемії та одної новітньої мови (французька, англійська, німецька); на фармацевтичному — з хемії й ботаніки. До тих іспитів найкраще вчитися з таких підручників: Tołłoczko — Chemia, Witkowski і Zakrzewski — Fizyka, Rostafiński — Botanika.

Студії на медичному факультеті тривають 16 триместрів, на інших — 12 (4 роки). Подання треба складати вже з початком вересня. Вступні оплати такі: 4 зол. за лікарські оглядини, 10 зол. т. зв. маніпуляційне, оплата за іспит, коли його вимагають, і по принятті 30 зол вписове.

За ближчими інформаціями слід звертатися до деканатів поодиноких факультетів.

Крім університету є ще в Вильні Школа Політехнічних Наук (приватна). Правами вона зрівняна з університетом. Студії тривають 3 роки. Обмежень при вписах нема. Адреса університету: Вильно, вул. Університетська ч. 3. Адреса Ш. П. Н.: Вильно, вул. Арсенальська ч. 8.

Удержання в Вильні доволі дешеве, бо вже від 50—60 зол. Студенти-українці згуртовані у „Кружку Українських Студентів". За додатковими інформаціями слід звертатись на адресу Лилик Богдан, Наливірня, вул. Мазепи ч. 46. На відповідь треба долучити марку за 25 сот.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

О. НИКОЛАЙ ВОЯКОВСЬКИЙ.

Страдецька гора.

Двацять кільометрів на захід від Львова, в куті поміж гостинцями львівським та городецьким, над рікою Верещицею лежить стрімка, висока, страдецька гора. З заходу спадає вона дуже стрімко до мочару, який творить Верещиця, із сходу довгої лагідно спадає в село Страдче. Таксамо стрімкою є від полудня і півночі. Ціла гора покрита зрідка соснами, а в її підошви від сторони мочару стоять усього дві хати. Залізнична стація Кізлинка це не назва села, а тільки назва парцелі, від котрої й назва зупинки „славно-звісної" львівської залізниці. На вершку гори (359 м.) стоїть церква, давніше монастирська, нині парохіяльна, тепер відновлена після знищення у світовій війні, за нею цвинтар, приходство, а згодом починається село. З гори дуже широкий та гарний вид на містечко Янів із ставом та цілу долину Верещиці по Мшану та Городок. Із заходу овид замкнений лісом Макарової гори (347 м.). В погідний день далеко на овиді синіють Карпати.

Колись, дуже давно, вся страдецька гора була вкрита густим лісом. Раз вибрались два княжі стріяці-довці з Городка на лови. Здогнавши рися, загнався за ного слідом аж на страдецьку гору. Рись сховався до печери. Настала ніч. Ловці підождали на чатах коло печери аж до рана, і коли ранком рись вибіг з печери — вбили його.

Розглядаючись по околиці з страдецької гори сподобали собі те місце так, що й самі тут поселилися. Побудували собі й хату, опісля й невеличку деревляну церковцю, що простояла буда аж до XVIII. століття. До тієї церкви спроваджали черців, що жили в поодиноких печерах, розкинених кругом страдецької гори — як еремiти.

Згодом прийшло на гору більше людей. Вони викорчували частину ліса та побудували собі на тім місці оселю, яку на честь перших основників людського життя на тій горі, княжих стрільців, назвали: Стрілиска. У другій половині XI. століття зайшов аж до Стрілиск (теперішнього Страдча) чернець з Києво-печерської Лаври. Він зібрав коло себе охочих зпоміж постників і самітних мешканців окремих печер на цій горі, і під своїм проводом розпочав працю над викуттям у скелі печерського (підземного) монастиря. Праця скоро поступала вперед: нічого дивного, бо виконували її люди, які були захоплені самовідреченням. Так отже вже наприкінці XI. ст. пишається ся земді прегарна Печерська Лавра.

Це одинока прецінна релігійна памятка на наших західніх землях, що донині зберегласся такою, якою колись вийшла з рук захоплених печерських черців. Тут не треба допомоги уяви, щоб відтворювала нам давноминуле, бо власноочно бачимо те, що колись було, що памятало велику славу нашої золотої доби.

Нині, на вступі (в давньому передсінку) знаходиться печерська церква Божої Матері Нерушимої Стіни, що стоїть на сторожі дорогоцінної памятки релігійного життя княжої доби. За престолом є вхід до печерської Лаври. Донині збереглась лавка сторожа, що сидів на ній і вважав, щоб непокликані люди не входили до Лаври. Дальше праворуч бачимо кілька ниш-келій, що служили черцям за спальні. Відтак, ліворуч головного хідника знаходиться у своєму первісному вигляді печерська церковця. Вхід до неї з двох сторін. У святилищі знаходиться під лівою стіною: проскомидійний стіл, витесаний з каменя; над ним заглиблення в стіні, де колись була поміщена невеличка іконка. Побіч — камінний столець для сповіді. При головній стіні престол викутий з каменя на 1 м. високий. На престолі заглиблення, в котрім були поміщені св. мощі. Як вказує викутий на престолі напис, були це мощі св. муч. Тимотея. За престолом у стіні заглиблення, де горіло вічне світло за кивотом. Над престолом викуте в скелі „піднебесне". Побіч престола „лорское", і підніжжя горного сідалища. На стінах святилища збереглися дві ікони, викуті в скельних стінах, а саме: ікона Христа-Спасителя, терном увінчаного, й ікона св. Пятниці. Побіч печерської церкозці находиться одинока памятка на всю Україну, збережена донині в своєму первісному стані: келія затворника. З келії затворника виходить невеличке віконце до святилища, через те віконце чернець-затворник почитав Пресв. Евхаристію, діставав св. Причастіє, та якусь скромну поживу. З властивої церкви, себто з „святая", пороблені через стіну навпроти горного сідалища т. зв. „акустичні" вентилі, крізь які доходив голос проповідника, котрий проповідував з горного сідалища. На основі грамоти Митрополичого Ординаріяту у Львові ч. 4868 /РД. цю печерську церкву поблагословлено дня 26. IV. 1939.

Дальше по обох сторонах головного хідника знаходяться келії, часом сполучені з собою малими віконцями, а всюди задержана характеристична риса візантійського будівництва: склепіння і півокруглі луки. У віддалі 34 метри від входу до лаври є роздоріжжя хідників. Хідник, що йде праворуч, називається „до керниці", а ліворуч „до Києва"; звідти й легенда, немов цей хідник мав сполуку з Києво-печерською Лаврою. Назву „київського хідника" ріжно пояснюють. Колись старі люди оповідали, що нібито земля сама там розступилася, щоб дати Пр. Діві Марії дорогу, як утікала перед татарами. Мабуть годі було їм зрозуміти ту величезну силу праці, яку вложили печерські черці, викопуючи в скелі підземний монастир. Краще пояснення тієї назви

Протилетунські гармати у Гданську.

ВАРШАВА. 30. VI. „Курієр Вечорни" повідомляє з Гданська, що гітлерівці підготовлюють там нові провокації. В ночі з минулого вівторка на середу привезено на двох німецьких кораблях-вантажниках до пристані 4 важкі гармати. Пристань пильнували гданські штурмовики. Вивантажування гармат відбувалося при участи гданської поліції, яка окружила пристань, нікого не допускаючи. Крім того на терен Гданська перепачковують масово муніцію. Пачкування відбувається вночі під охороною штурмовиків і поліції. Пачкування відбувається водним шляхом і зі Східних Прус. Гданська поліція находиться в постійному поготівлі. В середу рано спроваджено до Гданська транспорт коней для добровольчого корпусу. Тепер добровольчий корпус числить поверх 2.000 осіб у віці від 18—23 літ, яких привезли зі Східних Прус, буцімто на пільні роботи. Крім того гданська влада закликає студентів, щоб вони вступали до частин, які співпрацюють з хліборобами підчас жнив. Студентів зараховано до добровольчого корпусу, в якому вони відбувають військовий вишкіл.

У спортовій салі у Вжещу заквартирували відділ СС-ів, який прибув зі Сх. Прус. Всі транспорти, як людей, так теж і воєнного матеріялу переходять через границю Гданська і Східних Прус над Ногатом, на північ від граничного проходу Айлянге.

Доступ до Бюофсберг замкнено для цивільного населення. Дорогу обсадила поліція і штурмовики. На підставі поголосок із сенатських кол на згаданій горі монтують протилетунську артилерію. Гармати привезено морем до сточні Щіхава у Гданську.

Фахова освіта жінок.

Поруч модного тепер клича про рівноварт-ність жінки, відзивається ще другий менше голосний клич про велике покликання жінки на опікунку домашнього огнища і всього, що з цим звязане, як дружба вибраному мужчині, управа домашнім господарством та виховання діточок. Обставини зложились під цю пору так, що багато дівчат, які покінчили середню ба навіть і високу школу, залишається без праці чи пак без „посади". Школа дала їм, щоправда, знання, але не могла дати варстату праці, через що здібні і многонадійні одиниці — безробітні і коротають свій вік в непевній надії на посаду, або на жениха.

Щоб злагодити цю гірку долю дівчат і дати їм якийсь найвідповіднішний для жінки варстат праці, відкрила Кооператива „Українська Школа" в Дрогобичі робітню жіночих праць, як трикотарство та ручні роботи і т. п., а між ініціяторами найшлась протекторка, що не жаліючи ані праці, ані гроша, згуртувала панночок до милого і поплатного заняття.

Щоб вишколити робітниць, влаштувала Кооператива низку кількатижневих курсів, в яких вивчилось до сотні панночок, з котрих одні працюють дальше в кооперативній робітні, другі заробляють приватно, а ще інші пішли на села як інструкторки.

В парі з цими курсами відкрила „Українська Школа" фахові курси домашнього господарства і саме тут попалось у найвідповіднішу ділянку жіночої праці. На цих останніх вчилися курсантки не лише трикотарства та вишивок, але й кравецтва і куховарства. Хосен з цих курсів показався якнайкращий, про що свідчить захоплення не лиш учениць, але й родичів, які не можуть натішитись, що їх доньки перебрали від мамів більшу частину управи домашнього господарства, обшили цілу рідню, забезпечили її на зиму в теплі светери, а в кухні зуміли без побільшення коштів приладити смачні страви. А вже свята були вершком їх гордощів, бо подали гостям страви та печиво, якого раніш не бувало.

Вже пятий рік істнує Робітня „Української Школи". З тритижневих курсів трикотарства перейшли ми на пяти, а відтак на осьмимісячні курси фахової освіти і є надія, що внедовзі перетворимо їх на правильну фахову школу.

Дрогобич, в червні 1939 р.

С. Гладилович.

Лугове свято.

КОМУНІКАТ.

Лугове Свято в 125-ліття уродин Тараса Шевченка відбудеться в неділю 2. липня без огляду на погоду в Луговому Городі у Львові при вул. Вулецькій.

Цією дорогою Великий Лут звертається до Лугових Товариств, які їдуть на Свято, щоби фіри, якими приїдуть на Свято, лишали за рогачками, а через Львів ішли двійками хідником. Рівнож річи, які беруть зі собою, щоби спакували у мішки і так принесли до Лугового Городу та віддали до одягальні.

Луги мають бути в Луговому Городі в год. 8-ій рано, в год. 9-ій буде Служба Божа, а дальше проба вправ, а в год. 3-ій Лугове Свято.

НОВИЙ БОМБОВИЙ ЗАМАХ В ЄРУСАЛИМІ.

ЄРУСАЛИМ, 30. 6. ПАТ. З жидівської таксівки кинено сьогодні бомбу до арабської казарні при вул. Гамілян. Вибух бомби знищив майже до тла каварню, при чому 4 арабів згинуло на місці, 15 було ранених.

Вчорашнього дня підчас ріжних інцидентів згинуло 4 арабів.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 2. липня 1889.

ТЕЛЕГРАМИ „ДІЛА" З ВИБОРІВ.

КАЛУШ. Романчук вийшов, дістав 87 голосів; контркандидат 57.

ДРОГОБИЧ. Охримович вибраний послом.

ПІДГАЙЦІ. Дамян Савчак вибраний 77 голосами проти 65.

ТУРКА. Русини горою; гроші кн. Любомирського пішли в дубину; жиди позбирали і сміються в кулак.

СНЯТИН. о. Кирило Гаморан вийшов діставши 87 голосів; Мойса дістав 50.

ЗОЛОЧІВ. Совітник Романовський вибраний послом 153 голосами; контркандидат Шнаєр дістав 113 голосів.

ЖИДАЧІВ. Судія Герасимович виборчий 93 голосами на 123 виборців.

ПЕРЕМИШЛЬ. В годині 9 мінут 15 русини покинули салю виборів і не будуть голосувати.

КОЛОМИЯ. При надзвичайній агітації і підкупствах д-р Теофіль Онуневський переміг 93 голосами. Пузина дістав 60 голосів. Нарід тримався дуже кріпко.

ЖОВКВА. Д-р Король дістав 73 голоси і вибраний послом; Пивоцький дістав 69 голосів.

ТЕРНОПІЛЬ. Задля нечуваної пресії секвестровано 59 русинів; при голосуванні Коритовський дістав 105 голосів, проф. Борвінський 1 голос.

БЕРЕЖАНИ. При першім голосуванні не стало руському кандидатові одного голосу. Страшна агітація. Гнимала уступив. Нема надії.

СТРИЙ. Антоневич вибраний послом, дістав 139 голосів; Ромашкан 1 голос.

ГОРОДЕНКА. Виборча боротьба нечувана; виборці всією душею за Белесм, але страшний терор. Почалися арештування виборців. Виборцеві з Вербівця жиди підкинули пачку тютюну; ревізори довідалися й арештували його. Арештовано також міщанина з Городенки, але згодом випущено і тепер позивають ся.

СТАНИСЛАВІВ. При першому голосуванні Гурик дістав 71 голосів, інші розбилися на Гушалевича, Винничука, Дмитраша і Кордюка; зарядили друге голосування.

ЛЬВІВ. Марунович вибраний послом. Кинаш дістав 52 голоси.

БРОДИ. О. Сірко вибраний послом.

ЯВОРІВ. Вибрано гр. Шептицького.

Сцени з побуту та життя Альбанії
за війни 1914 р.
знайдете в повісти
ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА
„У Т Е Ч А"
що вийшла в бібліотеці „Діла".

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ПАРИЖАНКА",
комедія на 3 дії Анрі Бек-а.

Після „Пірата" — „Парижанка" на сцені того самого театру — це трохи сміливий експеримент. Бо трудно знайти глядачів, яким до вподоби прийшли б ці обидві пєси: наскрізь модерна — і сюжетом і технікою — кіново-театральна історія на межі романтичної драми та сучасної пародії — і старомодня підходом і технікою реалістична комедія з половини мин. ст., яка належить радше до класичного репертуару паризьких татрів. У „Парижанці" нема двох прикмет, найбільш знаменних для французької комедії: непередбачених веселих ситуацій та перлистого дотепу. Пєса радше суха, це у погідній формі поданий на сцені кусень життя. Типово французьке у тій комедії — незрівняне „еспрі", яке є випливом високої культури нації: глядіти з усмішкою на найскладніші життєві проблеми. Сюжет мало оригінальний: повний довіря і наївности чоловік, якого жінка вічно зраджує, і заздрісний любовник, який обурюється на неморальність жінок. Цілість залежить від того, як її подають: у цьому випадку і сценічна оправа (обстанова, костюми) і гра були першорядні. Вистава була справді стилева, але маємо враження, що для нинішньої публики — це пєса вже надто „архаїчна". **в заст.**

Відгомін промови мін. Галіфакса.

„АРГУМЕНТИ ЛЬОРДА ГАЛІФАКСА НЕ ВИТРИМУЮТЬ КРИТИКИ".

БЕРЛІН, ПАТ. Кожний виступ британських державних мужів без огляду на мирні нотки відкидують у Берліні без надуми. Поміркован! та спокійні промови членів британського кабінету викликають за кожен раз злобні коментарі німецької опінії, які стверджують виразно, що Німеччині ні трохи не залежить на відпруженні заогненого міжнароднього положення й на устійненні тривкого мира.

Іронічно прийняли і останню промову льорда Галіфакса та недавній виступ Черчіля. По думці німецької преси ці виступи показують, що то Англія нарушує европейський мир і порядок. Те, чого не може сказати член кабінету, говорить за його згодою Черчіль.

Аргументи льорда Галіфакса — пише „Дойче Альгемайне Цайтунг" — не витримують критики. Британська сборонна промова — начальне часопис — в якій агресивний тон уступає з черги місця запевненим про мирні наміри, викликує таке саме двозначне враження, як цілий новий курс політики, що його Англія започаткувала.

ПРОВОКАЦІЙНА ПРОМОВА.

РИМ, ПАТ Італійська опінія прийняла останню промову мін. Галіфакса критично. „Пополью ді Рома" називає промову провокаційною та дошукується в ній впливу недавньої промови Далядіе. Новий момент у промові Галіфакса — пише часопис — це її офензивний характер. Цей факт заслуговує на те, щоб його особливо підкреслити. Тому що дотеперішні промови англійських міністрів тримались дефензивної лінії, цей офензивний характер проявляється — на думку часопису — у словах присвячених німецьким внутрішнім відносинам. Це означає перехід до офензиви на ідеольогічному відтинку.

ОДНА З НАЙВАЖНІШИХ ДЕКЛЯРАЦІЙ АНГЛІЙСЬКИХ ПОЛІТИКІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса так формулує враження, що його у французьких політичних колах викликала остання промова льорда Галіфакса:

„Ясність думки та живість форми вчорашньої промови британського міністра закордонних справ викликали в Парижі якнайсильніший відгомін. Французькі дипльоматичні кола признали цю промою одною з найважніших деклярацій, яку колинебудь склав відповідальний керманич британської політики, якої напрямні рідко коли були сформуловані з такою ясністю і рішучістю. Урядові кола Франції, чи то чинники, що кермують закордонною політикою, чи внутрішньою, з повною солідарністю прилучуються до становища, що його зайняв британський міністр і з живим задоволенням підкреслюють повну спільноту поглядів Льондону і Парижа. У положенні, яке витворилося після вчорашньої промови льорда Галіфакса, позиції, що їх займали поодинокі держави, спрецизовано без найменшої неясности. В тих умовинах треба мати надію що у хвилині, коли міжнародне положення на сході Европи — здається — входить у період нового напруження, осторогу, що її кинув керманич Форін Офіс, виразно почують у Берліні.

—o—

Засудили ірляндських терористів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У пятницю перед карним судом у Льондоні відповідало 4-ох ірляндських терористів. Головний обвинуваченний Брадфорд пройшовши спеціяльний курс приладжування бомб, який влаштували терористи в Ірляндії, приїхав у 1937 р. до Льондону, де почав фабрикацію бомб, які передавав заговірникам або сам кидав. До арештування Брадфорда поліція привязує велику вагу, бо він мабуть є одним з головних керманичів терористичної акції на терені Льондону.

Три інші терористи відповідали за те, що 3-го травня спричинили вибухи бомб у ріжних місцях міста. Вони всі були занятї в Льондоні як готелеві портієри чи кельнери. Суд ствердивши вину обвинуваченних засудив кожного на 20 літ вязниці.

Після смерти югославянського міністра комунікацій.

РИМ, ПАТ. „Стампа" у кореспонденції з Білгороду виявляє велике зацікавлення наслідками, які потягла за собою нагла смерть югославянського міністра комунікацій Спаго. Кореспондент передбачує, що смерть міністра Спаго може приспішити реконструкцію кабінету, особливо, коли взяти під увагу труднощі, які здавна створюють переговори з хорватами й опозиційне становище групи Стоядиновича, що протиставиться сербсько-хорватському порозумінню.

Далі часопис обвинувачує Францію та Румунію за підтримку політичної акції, що змагає до зміни директив закордонної політики Югославії і твердив, що ця акція звернена проти Італії й Німеччини, особливо проти приязни, що — на думку часопису — вяже Югославію з її двома великими сусідами.

На випадок війни на Середземному Морю.

СТАМБУЛ, ПАТ. Турецька преса подає, що переговори, які відбуваються у Льондоні між турецькою військовою місією і британськими військовими чинниками, торкаються передовсім таких справ: англійський промисл має доставити для турецької армії важку артилерію й англійські фахівці мають вибудувати на терені Туреччини великі фабрики літаків. Ці фабрики мали би продукувати літаки не тільки для самої Туреччини, але й для інших близькосхідних держав на випадок війни на Середземному морю. Одночасно, як пишуть часописи, турецький уряд замовив в одній американській фірмі кількадесять військових літаків.

Міністр Аріта не братиме участи в переговорах.

ТОКІО, ПАТ. За інформаціями щоденника „Асагі" міністр закордонних справ Аріта не братиме участи в англійсько-японських розмовах у справі Тієнтсіну. Аріту репрезентуватиме Сотоматсу, якого незабаром призначать надзвичайним послом у Китаю.

Всі часописи одноголосно заявляють, що токійські розмови торкатимуться не тільки справи Тієнтсіну, але охоплять цілість англійсько-японських взаємин у Китаю.

Райтер повідомляє з Токіо: Англійсько-японські розмови почнуться в липня.

Туреччина ратифікувала турецько-французькі договори.

АНКАРА, ПАТ. Велике національне зібрання ухвалило одноголосно 334 голосами присутніх послів серед оплесків законопроект про ратифікацію турецько-французьких договорів, що управильнюють територіяльні справи між Туреччиною і Сирією та прилучують санджак Александретти до Туреччини. Міністр закордонних справ Сараджоглю у промові яку передавали через радіо, п[illegible] атмосферу та [illegible] договорів між Туреччиною і Францією.

—o—

ЖИДІВСЬКИЙ ТЕРОР У ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Бомбові атентати спрямовані проти арабської людности в Палестині не припиняються. У пятницю 11 арабів дістало рани від вибуху бомби в каварні, що знаходиться при одній з головних вулиць Єрусалиму. Вибух знищив зовсім середину каварні.

Внаслідок цього атентату військовий комендант Єрусалиму наказав замкнути в год. 8-ій ввечорі всі жидівські каварні в місті та спинив увесь жидівський рух до та з Єрусалиму від пятниці пополудни до суботи рано.

—o—

ПРЕМІЄР ЧЕМБЕРЛЕН ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ ЧЕРЕЗ РАДІО.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Чемберлен, що в неділю вечором має виголосити промову через радіо, виїздить на недільний відпочинок з Льондону. Місце того відпочинку невідоме, але це буде мабуть близько Льондону і премієр буде у постійному звязку зі столицею. До міністерства вернеться в неділю вечором і промову виголосить зі свого кабінету.

СУД ДОМАГАЄТЬСЯ ВИДАЧІ КАРМАЗИНА.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. „Сльовак" подає вістку, що до словацького сойму вплинув внесок головної прокуратури у Братиславі у справі видачі судові посла до сойму і провідника німецької партії у Словаччині й головного коменданта С. А. інж. Кармазина. Ближчих подробиць, що мотивували би внесок прокураторської влади нема.

—o—

ДИМІСІЯ ГОЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ.

ГАҐА, ПАТ. Письмом, датованим 29-го червня ц. р. голяндський уряд зголосив свою димісію на руки королевої Вільгельмини. Королева доручила членам дотеперішнього кабінету вести далі працю уряду та доручила дотеперішньому, премієрові Колійнові скласти новий кабінет. Колійн застеріг собі час до надуми. Причина димісії кабінету — непорозуміння між міністрами в справі буджету на 1940 р.

КАНЦЛЄР ГІТЛЄР НЕ ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Розійшлася чутка, що канцлєр Гітлєр не виголосить промови підчас спускання на воду нового кружляка у Бремені. Канцлєра репрезентуватиме там адмірал Редер.

ДЛЯ ОХОРОНИ АНГЛІЙСЬКИХ ГРОМАДЯН.

ШАНГАЙ, ПАТ. В Дачав висів на беріг відділ англійських моряків. Цей відділ має скріпити охорону британського консулату, життя і майна британських громадян. У Фучав знову сконцентровано 26 японських воєнних кораблів.

ЖАХЛИВА ПОСУХА В БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, ПАТ. Сюди надійшли вістки про жахливі наслідки посухи, яка від десяти місяців триває в північних околицях стейту Багія. В околиці, яку навістила найстрашніша посуха, під Ментес Кларос знайшли мертву жінку з немовлятем при грудях. Сотні людей покинуло свої оселі шукаючи води, за яку в околицях Багія платять по два мільрейси за шклянку. Уряд зорганізував ратункову акцію.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтеліґента.

З польського життя.

Надзвичайний посол і повновласний міністр словацької республики у Варшаві Людислав Шатмарі передав свої документи на торжественній авдієнції.

У Гдині відбувся дієцезіяльний Евхаристійний Конгрес.

У пятницю відбулося у Варшаві посвячення й передача до прилюдного вжитку будинку городських судів при вул. Лешно 53.

На полях громади Вйоска, повіт Вольштин, причалив з конечности німецький літак, що в дорозі з Граєу до Бреслявь заблудив. Літак перевезли вантажним автом до Німеччини.

Градова буря, що пройшла над частиною [illegible]ховського повіту, знищила збіжжя на пр[illegible]р. понад 1.200 в межах від 20 до 90 відсотків. В часі бурі грім убив 38-літню Вікторію [illegible]рук, що працювала в полі.

Сторінка без політики.

Як собі люди радять у світі.

Дотеп емігрантів творить найріжнороднішні професії. Кажуть французи, що нема поганої професії. І справді людина, яку біда на чужині притисне, вміє знайти собі найчудачнішу професію, щоб тільки заробити на кусник насущного хліба.

Телескоп.

Московські емігранти, яких доля кинула до Царгороду в осени 1920 р. промишляли, як могли, щоб заробити на кусник галви і кілька сардинок. На гарячу страву не ставало грошей. Було їх трьох приятелів, які працювали спільно. Одного дня один із них прийшов з пропозицією.

— Продають телескоп...

Приятелі спершу не розуміли, що може мати спільного телескоп з їх гіркою емігрантською долею. Все ж таки на другий день вони стали власниками довгої рури зі сочками, приміщеної на старому стативі від фотографічного апарату. Цілий інструмент коштував 7 лірів. Ще того самого вечора телескоп стояв уже одному з людніших місць Царгороду, наставлений на Молочну дорогу. Ніч була прегарна. Зійшов місяць, телескоп негайно скермували на нього. Хоч телескоп, як його шумно приятелі назвали був дрантиненький, все ж таки місяць побільшився і став ясніший. Можна було на ньому побачити якісь риси, моря, гори... До приятелів-підприємців підійшов один турок, за ним другий, далі третій...

— Можна подивитися?

— Пане скарбник, прошу видати тому добродієві білет.

Турок заплатив 5 пястрів, за ним інші. І посипалися пястри. Три приятелі вже могли собі дозволити на гарячу страву. За місяць приятелі „обогатіли", але при тому не передбачили одної можливости: В жовтневу ніч подув від Чорного Моря вітер і небо покрилося хмарами. Почалися дощі і місяць щез. Очевидно, що астрономічне підприємство прогоріло.

В Парижі підшукують люди собі найріжнороднішні професії. Напр. один емігрант живе з того, що ловить жаби. Інший спроваджував з Японії рідкі рибки і розплоджував їх у себе в акварії. Якийсь час інтерес ішов і він продавав аматорам рибки. Та згодом на рибки найшла якась пошесть і плянтатор риб прогорів.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
ВИКОНУЄ СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
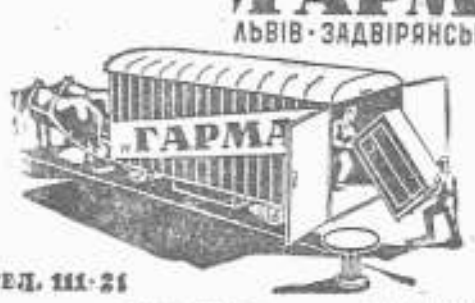

ТЕЛ. 111-21

Жінка з подвійним лицем.

В одному з інститутів краси працює жінка. Її праця не важка. Коли приходить пристаркувата клієнтка, управителька заведення кличе ту службовичку й показує ліву частину її лиця.

— Бачите, так виглядають успіхи наших заходів. Ліве лице виглядає так, як давніше, коли ця жінка прийшла до нашого заведення. Під очима мішки, зморщки, шкіра хляла. Наша моделька має 45 літ, але по її лівім лиці, можна їй дати багато більше. Прошу тепер показати праву частину лиця.

Чудо хірургічної естетики. Під оком нема мішка, лице гладеньке, наче в дівчини... Управителька каже: „До операції 50 літ". — Моделька привичним рухом закриває частину лиця. — „А це після операції та електричного масажу — 25 літ". Моделька відходить, її праця скінчена. Легка праця і 2.000 франків місячно теж гроші. За пять літ, згідно з умовою інститут краси поправить їй теж і лівий бік лиця безплатно і вона стане тоді такою жінкою, як кожна інша. Вечором, коли вона вертається домів, на лице спускає густу заслону, щоб ніхто не запримітив, які успіхи осягнула косметика. „До всього можна привикнути — каже вона — не треба лиш дивитися в дзеркало. Хоч трохи жаль самої себе..."

Жертва фризієрів.

Інша знову жінка стала справжньою жертвою фризієрів. Її давне гарне, ясне й буйне волосся щезло безслідно. Вона служить як манекін у фризієрському заведенню, де вчаться кандидати на мистців ножиць і залізка. Вона дістає 40 франків денно. За ті гроші вона мусить просидіти 8 годин на фризієрському кріслі і кандидати на фризієрів вовтузяться цілий день із її волоссям, фарбуючи його на ріжні можливі лади й барви. Одного дня вона вертається домів руда, другого із чорним волоссям, як у галки, іншого знову ж дня стає вона платиновою білявкою. Її волосся безупинну миють, чистять водокиснем, зливають масою кольонської води, ондулюють, шампонують і т. д. Непроворні учні рвуть їй волосся, печуть її залізками, при тому вона кожного дня мусить двигати на голові шолом до трищої ондуляції. Зі школи виходить вона стомлена, з болем голови і... ніколи добре зачесана.

Збирач недокурків.

Інший знову емігрант, що попав на паризький брук промишляє в інший спосіб. Він пробував у своєму життю неодного способу, включно до того, що покликуючися на загрозу виселення, не може знайти праці і тому... жебрає. Підчас такого бурлацького життя він познайомився у нічліговому домі зі старим волоцюгою, який став спеціялістом від збирання недокурків. За довгі роки старець набрав рутини у своїй професії, збирав масу недокурків, сушив їх і перепродував тютюн у нічлігових домах, у харчівнях для волоцюг і т. д. Словом мав все запевнену клієнтелю. Наш емігрант став помічником старця - промисловця від недокурків. Нова професія припала йому сильно до вподоби, бо він цілий день нічого не робив, проходжувався по Парижі та лиш заглядав, чи не лежить де недокурок. Спершу той емігрант працював звичайним способом: зладив собі паличку із гострим цвяшком на кінці і таким приладом вибирував недокурки. Та виявилося, що така техніка надто томляча і непродуктивна. Треба було пошукати за дохідними місцями. Він обійшов довкруги кілька більших кавареń і подбав про те, щоб йому дозволили експльоатувати кавярні перед тим, заки почнуть їх замітати. В деяких кінотеатрах вдалося йому зєднати слуг, які всі попельниці втрясали до окремої скриньки, що її залишив збирач недокурків. Таким чином можна дістати не тільки більшу скількість, але й вищу якість недокурків. У тютюневій крамниці 1/2 кг. простого тютюну коштує 43 франки, 75 сантімів. Тютюн сірий, дративий. Тютюн із недокурків куди кращий, бо в ньому є чимало недокурків вищої сорти. Старець - підприємець платив збирачеві 15 франків за фунт, сам розпродував „товар" детайлічно. Таким чином можна було денно заробити 15—20 франків.

Жертва електричного крісла.

Живе ще в Парижі один емігрант, якого професія спирається в тому, що він умирає з десять разів денно. Він умирає у цирковій будці на електричному кріслі. Ця точка є найбільшою атракцією будки. Його демонструють, як бандита, засудженого на кару смерти. Двох здорових парубків у ковбойських одягах тягнуть „засудженого" з маскою на лиці, вяжуть кайданами та силоміць саджають на електричному кріслі. Кожний із публики має право переконатися, чи кайдани справді сильні. Видовище коштує тільки 2 франки, для молоді і вояків 1 фр. Ковбой, буцімто залучує струм, щось тріщить, скачуть іскри, вязень падає непритомний, злається зовсім, наче умер... По десяти хвилинах страчений оповідає свої пригоди знайомому:

— Погане ремесло! Але платять по 40 франків денно. В будні працюю тільки вечорами, від 8—12, зате в суботи й неділі, то я вмираю бодай з 20 разів від 2 год. пополудні до півночі. Мучить воно мене, Господар вимагає якнайбільше реалізму підчас смерти. А мої сторожі трохи за сильно важуть часом руки. Є ще теж такі, які вдають силачів у цирку. З ними борються добровольці зпоміж публики, але ті добровольці все ті самі.

Оттак собі.

ЧОТИРИ СМАКУНИ.

Цей дотеп може і старий проте цікавий та до тієї міри актуальний з уваги на теперішню політичну ситуацію, що не вадить його повторити.

В Остенді сидили при столі чотирьо мужчини. Кельнери тільки що подали їм зупу. На дворі була жахлива спека й тому вікна ресторану стояли відчинені. Раптом влетіли чотири мухи й кожна з них упала до одного з чотирьох тарелів із зупою. Англієць насупився, встав, мовчки заплатив, узяв парасолю, капелюх і вийшов.

Француз помахав руками й покликав управителя ресторану: „Що воно, чорт, зна що!... Моя нога більше не стане тут у вас! Муха в юшці!... Як ви думаєте, я маю таку юшку їсти? Я вас до суду подам". — І він тріснув дверима та схвильований вибіг із ресторану.

Німець дбайливо вийняв муху зі своєї тарілки і зїв юшку. Побачивши, що англійця та француза вже нема, він присунув до себе тарілки, повиймав із них мухи та преспокійно зїв дві пайки зупи.

Четвертий гість нічого не запримітив, зїв юшку і з нею муху, одначе, коли він побачив три мухи, що їх вийняв його товариш із тарелів, скочив з місця, підбіг з ними до вікна, поклав їх на сонці та почав приговорювати: „Бідні мушки! Бідні... Полежіть собі трохи на сонці, може ще оживете й полетите собі..."

Той четвертий був москалем.

ЖАЛОБА.

Відомий американський письменник Сінклер Люіс, нобліївський лавреат, був недавно в Парижі. Одного дня побачили його над ранком на терасі одної з монпарнаських кавареть перед стиртею порожних пляшок, у товаристві гарної, чорної, як смола молодої мурияочки.

Товариші письменника стали дивуватися:

— Як це ви, американець... з муринкою?...

На те Сінклер розвів руками:

— Що ж я поражу на те... Я в жалобі!...

—o—

У Франції заборонили приблудно

ВИКОНУВАТИ КАРУ СМЕРТИ.

Французький урядовий „Журналь Офіс" приніс декрет про зміни у виконуванні кари смерти. Тепер кару смерти у Франції виконуватимуть на замкненому вязничому подвірі, при обмеженій скількости урядових осіб.

Декрет подає між ін. таке: підчас страчення можуть бути присутні тільки представники прокуратури, вязничної адміністрації, адвокати засудженого, лікар і духовник. Про виконання смертного присуду сповіщають окремим протоколом, який має висіти 24 години на зовнішніх дверях вязниці. Одночасно декрет забороняє містити в часописах якийнебудь опис подробиць страчення під карою 2.000 франків.

Давніший закон наказував виконувати присуд смерти на одвертім місці, площі чи вулиці міста, в якому запав писуд. В дійсності вязнична влада вже від давна змагала у Франції до того, щоб якнайбільше обмежити участь глядачів при виконуванні смертного присуду. Тому гільотину уставляли недалеко вязничних воріт, площу смерти обставили довкруги поліційними стежами, які тримали глядачів у відповідній віддалі.

Новий декрет викликала без сумніву скандальна поведінка паризької публики підчас виконування смертного присуду на Вайдмані — про що ми вже писали — та факт, що в паризьких часописах появився не тільки точний опис виконування смертного присуду, але і світлини з тієї макабричної хвилини.

Непромакальні плащі
від зол. 12'— у велиним вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ПЕРЕГОНИ 30 ТИСЯЧ ГОЛУБІВ.

Між Довром та кількома місцевостями у графствах Нортумберленд і Дарген відбудуться змагання 30 тисяч поштових голубів. Змагання організує союз годівельників голубів. Крилатих змагунів привезуть до Довру, де відбудеться старт, окремим поїздом. Тому, що неможливо буде випустити таку велику скількість голубів наразі, відбудеться пять стартів по 6 тисяч голубів у кожному.

Кооперативна „УКРАЇНСЬКА ШКОЛА"
в Дрогобичі
оголошує
ВПИСИ
на 8-місячний концесіонований курс „Домашнього господарства".
Початок 15. жовтня 1939 р. — Вписове 3 зол., оплата місячно 10 зол.
1342 Управа.

НОВИНКИ

2 ЛИПЕНЬ

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 19. червня 1939,
Нед. 5 по Сош., Юди ап.,
Лат. 5 Нед. по Вел. Дн., П. Д. М.,
Сонце: схід — 3.19, захід — 19.36.
Місяць: схід — 20.21, захід — 4.56.

Завтра: 3. липня. Понеділок.
Ст. ст. 20. червня 1939.
Методія сомч.
Лат. Анатолія еп.
Сонце: схід — 3.20, захід — 19.36.
Місяць: схід — 20.52, захід — 5.56.
Післязавтра: 4. липня. Вівторок.
Ст. ст. 21. червня 1939.
Юліяна Таро. мч.
Лат. Теодора еп.
Сонце: схід — 3.21, захід — 19.35.
Місяць: схід — 21.20, захід — 6.58.

В українській кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Краєцких 18, тел. 272-04. —30

— Ілюстрований „Український Провідник по Львові" з планом м. Львова, докладним списом вулиць та багатою інформац. частиною — появився накладом **В-ва кооп. „Комерція",** Львів, вул. Бляхарська 11. Ціна зол. 1.50, з пошт. пересилкою 1.75 зол. **Жадайте в усіх українських книгарнях** 1340 1—2

— Футра жіночі, мужеські, лиси, пелерники готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов. телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —7

— До таборів прогулькові й рухливі одяги з власної робітні поручає дешево кооп. „ПЛАСТ" у Львові, вул. Городецька 5 та Руська 3, ч. тел. 200-26. 1177 —10

— Повідомляємо П. Т. Відборців, що Панствовий Заклад Гигієни в Варшаві своїм письмом з дня 23. червня заборонив нам на будуче виробляти наші вироби в опакуванню українським. Тому на будуче будемо продавати наші вироби в опакуванню польським. — **„АЛЬОЕ", Хемічно-Косметична Фабрика, сп. з о. в. у Львові.** 1345

— Перечислення в збо[illegible]ільних ощадностей і гіпотечне забезпечення на будованих зараз-жеж домах дає найкращу забезпеку вкладчикам Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська ч. 3. Тел. 215-16. Домагайтесь інформацій! Не зволікайте! 1183

— Смаження конфітур вимагає великого накладу праці і гроша. Тому не ризикуйте; додайте по усмаженню консерватор „Ароза", щоби мати певність, що конфітури Вам не зіпсуються, а переховаєте їх гарно через кілька літ.

— Іспит зрілости в державнім ліцею і гімназії у Бродах відбувся між 10—28. травня ц. р. під проводом місцевого директора В. Солтисіка. Іспит зрілости склали такі українці: 1) Відсевський Мирон; 2) Вовк Анатоль; 3) Дуткевич Евген; 4) Ляцук Роман; 5) Міхур Любомир; 6) Несторович Роман; 7) Осадца Марта Марія; 8) Прокопчук Ярослав; 9) Рипянська Ольга; 10) Федорук Юрій; 11) Федун Петро; 12) Чорнобай Юрій. Двох учеників відступило від письменного іспиту зрілости.

— Влада заборонила дитячі садки в Перемищині. Кружки „Р. Ш." у перемиському повіті робили заходи, щоб староство дозволило відкрити 77 дитячих садків по селах. Староство не дало дозволу і в мотивах подало, що садки може зорганізувати повітовий комітет опіки над молоддю і дітьми. Тому нема потреби ,щоб такі дитячі садки організували кружки „Р. Ш.". Української делегації староста заявив, що не дозволить організувати дитячих садків при кружках „Р. Ш." в перемиському повіті.

— Львівська хроніка. У трамваю ч. 2 невідомий злодій вкрав з кишені адв. д-ра Шнайда портфель зі 40 зол. і документ тотожности — З поліційних арештів забрала каретка

ВІДГУКИ ДНЯ.

Біда з виїздом.

Цьогорічні канікули стоять під знаком війни. Не так може війни, як страху перед війною. Тієнсін, Гданськ, Словаччина, Манджурія і Бог знає ще які запальні місця земського глобу. З кожного з них може бухнути одного дня пожежа, що попече неодні руки. А при політичнім вітрі, який віє безнастанно вже кілька місяців, то за поширення вогню не тяжко. Займеться Тієнсін, а іскри полетять на Гданськ, загориться в Манджурії, а вогонь перекинеться на лінію Зігфріда чи іншого Мажінота. Спека висушила все на чир, вітри віють — не буде стриму.

Колись громадянин, як мав їхати кудись на вакації, то студіював газету.

— Отжеж... Ворохта... Пансіон „Затишок" — 5 зол. від особи. Славсько... „Краса гір" — 4.50... Як думаєш, любцю, куди поїдемо?

Жінка ставала, задумувалась і рішала:

— Ідемо до Космача. Казала мені Вакульська, що там по чотири.

Але в останній хвилині вичитують обидвоє в газеті, що: „Чудово положена вілля в горах, ріка, добірне товариство, бріджа, сонишна тераса і т. д. і т. д." — все це разом за золотих три з половиною від особи.

Пакуються і їдуть.

Перед війною без паперів, пізніше з валізою документів. Але головне: їдуть і ще головніше: мають певність, що за місяць чи півтора повернуться. Навіть поїзд на поворотну дорогу наздалегідь вибирають.

Тепер люди перед відпусткою теж вичитують газету. Але не з кінця, де оголошення, а з початку де... телеграми, статті і вісти зі світа.

— Отже їдемо, чи не їдемо?! — питає жінка.

— Зараз... „Стопятьдесять совітських літаків перелетіло границю в Манджурії і звели бій з японськими.."

— Значить не їдемо.

— Так виходить. Але чекай, возьмемо вступну статтю. „З великої хмари малий дощ". Це вже, бачиш, трохи ліпше.

— Ану-ану читай! Малий дощ це ще не погода. Може так розмочити дорогу, що й не рушимось.

— Отже... „Хоч і як безвиглядно представляється політична ситуація Европи все таки..."

— Ну? Цікаво!?

— „Все таки є деякі можливости мирної залагоди шляхом взаємних уступок хоч і тоді невиключені льокальні зудари".

— Воно ніби дещо потішаюче.

— Ніби так. „Є деякі можливости мирної залагоди". Є, але не мусять бути! А ці льокальні зудари... Бог знає де собі зудар той льокаль вибере!?

— Знаєш чоловіче, почекаймо ще зо два дні. Може прийдуть якісь вістки...

Чекають. А за два дні, то Сватов, то знов повітряна фльота в Манджурії, то рухи військ на Словаччині.

Врешті:

— Може б так Зимна Вода, Винники або Брюховичі?! Недалеко. Якби що до чого, то й пішки можна...

— Власне. Але, чи конче нам загалом виїжджати. Мешкаємо майже як на селі, горби перед вікнами, парк близько, „Світезь" під носом?!..

— Маєш рацію. Зрештою ще почекаємо, може всамрез щось зміниться...

Бояться люди виїздити зі Львова — зогляду на війну. Але одно мені неясне: чому цей страх чіпляється тільки тих, які не мають грошей?

Галактіон Чіпка.

— Градова буря над Зборівщиною і Радехівщиною. На днях перейшла над Озірною, пов. Зборів градова буря і знищила збіжжя на 25 проц. Підчас бурі грім убив 19-літнього Б. Сухецького, який вертався з худобою з поля і схоронився до хати одного господаря. В селі Цецовій, пов. Зборів грім убив Ілька Савицького. Крім того від грому згоріло кілька будинків, вартости 1.820 зол. — В селі польських кольоністів Мазирнім, пов. Радехів град знищив засіви на просторі 120 га на 90 проц., в кольонії Грициха на 20 проц. Буря понищила теж господарські будинки.

— Пожежа в кіні. Підчас висвітлювання фільми в кіні „Новім" у Лодзі вірвалась фільмова стяжка у проекційнім апараті і ціла кабіна оператора станула у вогні. Ратункова акція недопустила до поширення вогню і тому між публікою не було переполоху. Вогонь знищив уладження кабіни з апаратами і 2.000 м. фільми.

— Самогубство 80-літнього старушка. В державнім лісі в Городку на Шлеську знайшли тіло 80-літнього старушка Альойзія Троня, який скінчив самогубством, знеохочений до життя довгою нервовою недугою.

— Виборчі діети судді Черного з Перемишля. Львівське „Слово Народове" з 30. м. м. (ч. 180) пише: Предсідник головної виборчої комісії в Перемишлі суддя Черний звернувся до управи міста з домаганням виплатити йому діети (по 17 зол. за 69 днів) в сумі 1.171 зол. Президент міста Хшановський на засіданні міської управи згодився на це, не зважаючи на спротив лавника Ромашевського і наказав виплатити судді згадану суму. Тоді ендецький радний Біляк вніс жалобу до воєвідського уряду у Львові з домаганням, щоб президент Хшановський звернув міській касі 1.171 зол. з власних грошей, бо нарушив відповідні постанови. В мотивах п. Біляк подав, що суддя Черний виконував свої професійні обовязки підчас виборів спокійно, не був зовсім на відпустці, а проте почислив собі діети за цілий день праці і то за 69 днів, хоч виборчий календарик для Перемишля обіймає 45 днів. Як цю справу вирішить воєвідство — покищо не відомо.

— Краєва хроніка. Підчас купелі у Дністрі в околиці Розвадова затонула 10-літня Марія рятункового поготівля злодія В. Росовського, бо він повідомив сторожа, що ликнув потовчене шкло. У шпиталі виявилось, що В. Росовський симулював і тому помандрував назад до арешту. — При вул. Бема самохід наїхав на Миколу Муляка (вул. короля Ліщинського), якого потовченого відвезли до шпиталю.

— Градова буря над Зборівщиною і Радехівщиною. На днях перейшла над Озірною, пов. Зборів градова буря і знищила збіжжя на 25 проц. Підчас бурі грім убив 19-літнього Б. Сухецького, який вертався з худобою з поля і схоронився до хати одного господаря. В селі Цецовій, пов. Зборів грім убив Ілька Савицького. Крім того від грому згоріло кілька будинків, вартости 1.820 зол. — В селі польських кольоністів Мазирнім, пов. Радехів град знищив засіви на просторі 120 га на 90 проц., в кольонії Грициха на 20 проц. Буря понищила теж господарські будинки.

— Пожежа в кіні. Підчас висвітлювання фільми в кіні „Новім" у Лодзі вірвалась фільмова стяжка у проекційнім апараті і ціла кабіна оператора станула у вогні. Ратункова акція недопустила до поширення вогню і тому між публікою не було переполоху. Вогонь знищив уладження кабіни з апаратами і 2.000 м. фільми.

— Самогубство 80-літнього старушка. В державнім лісі в Городку на Шлеську знайшли тіло 80-літнього старушка Альойзія Троня, який скінчив самогубством, знеохочений до життя довгою нервовою недугою.

— Виборчі діети судді Черного з Перемишля. Львівське „Слово Народове" з 30. м. м. (ч. 180) пише: Предсідник головної виборчої комісії в Перемишлі суддя Черний звернувся до управи міста з домаганням виплатити йому діети (по 17 зол. за 69 днів) в сумі 1.171 зол. Президент міста Хшановський на засіданні міської управи згодився на це, не зважаючи на спротив лавника Ромашевського і наказав виплатити судді згадану суму. Тоді ендецький радний Біляк вніс жалобу до воєвідського уряду у Львові з домаганням, щоб президент Хшановський звернув міській касі 1.171 зол. з власних грошей, бо нарушив відповідні постанови. В мотивах п. Біляк подав, що суддя Черний виконував свої професійні обовязки підчас виборів спокійно, не був зовсім на відпустці, а проте почислив собі діети за цілий день праці і то за 69 днів, хоч виборчий календарик для Перемишля обіймає 45 днів. Як цю справу вирішить воєвідство — покищо не відомо.

— Краєва хроніка. Підчас купелі у Дністрі в околиці Розвадова затонула 10-літня Марія Фєдів. Її тіло витягнули і віддали родині. — В Ганківцях пов. Рогатин затонув підчас купелі 9-літній Микола Никотин. Його тіло витягнули з Дністра аж під Галичем. — В Яблонові пов. Коломия наїхав на дорозі Ф. Кольнер самоходом на дві 6-літні дівчини, з яких Каспшаківну відвезли до шпиталю в Коломиї, Клушевську залишили під опікою батьків. — Недалеко Чорткова Е. Рерінг наїхав мотоциклем на два телеграфічні стовпи, що їх поклав хтось на дорозі, і важко потовкся. Його відвезли у важкому стані до шпиталю.

— Нові пожежі в Льондоні. У фінансовім осередку Льондону Сіті вибухли дві нові пожежі. Пожежа знищила 4-поверховий дім і гуртівню риб. Минулого вівторка, велика пожежа на території Сіті знищила 7 будинків. Кілька осіб було ранених.

— Згоріло 48 будинків. У м. Сіляль на Литві вибухла пожежа і знищила 48 домів та господарських будинків. 80 родин залишилось без даху над головою. Підчас ратункової акції згинула одна жінка, кільканацять осіб було ранених. Причина пожежі невідома. Шкода сягає пів міліона літів.

— Катастрофальна повінь у Болгарії. Болгарію навістила катастрофальна повінь. Найбільші знищення заподіяла повінь в містечку Севліев у північній частині Балкану. Внаслідок нагальної бурі ріка Росіка почала швидко прибирати і в короткому часі рівень води дійшов до 10 метрів. Бурхливі і мутні хвилі ріки зірвали в. мости, знищили 60 домів та ушкодили понад

100 домів. Дотепер видобули з ріки 16 осіб, загинуло без вісти понад 50 осіб. Повінь знищила збіжжя на полях. Цілі стада овець та худоби потопились. Більшість жертв — це жінки і діти. Шкоди сягають мільони левів. Повінь заскочила мешканців містечка в ночі. Вода прибувала так швидко, що — як оповідають свідки — руслом ріки посувалась стіна води 10-метрової висоти і нищила геть усе по дорозі. Про катастрофальні видиви рік надходять вістки теж з інших частин краю. В Гасково і в Павлікені затонуло кільканадцять осіб. У Неврокопі згинула від грому ціла родина, зложена з 23-ох осіб.

— **Тайна вшехпольська організація між гімназійною молодю.** Львівський проурядовий „Дзенник Польскі" повідомляє, що з вітрин крамниці М. Залеського у Львові треба було усунути на численні інтервенції таблю абітурієнтів IX. державної гімназії, на якім поміщено біля фотографії директора теж фотографію Р. Дмовського і написи: Будуємо Польщу без жидів і „Сила великої Польщі — то ми". Згаданий скандал — пише „Дз. П." — є наслідком кертичної роботи тайної ендецької організації, що веде діяльність між польською гімназійною молодю під назвою „Народової Організації Гімназійної". Ця організація не вагається втягати до брудної політичної роботи навіть учеників з найнижчих кляс. Вона то посунулась до явної політичної демонстрації на таблю абітурієнтів.

— **Будова нової фабрики паперу в Жидачеві.** Великі фабрики паперу в Польщі Штайнгагена — пише польська преса — будують нову фабрику паперу в Жидачеві. Тому збільшили капітал на 40 міл. зол.

— **Згоріло ціле село на Волині.** В селі Довге під Костополем вибухла пожежа в хаті Герасима Попака внаслідок поганої будови комина. Вогонь швидко перекинувся на сусідні будинки і незадовго ціле село стояло в огні. Пожежа знищила 125 хат і 50 господарських будинків. Крім того згоріло багато живого інвентаря. В рятунковій акції брала участь пожежна сторожа з Межиріччя, при чому важко попарився один член сторожі. Шкоди сягають 100.000 зол.

— **Поклади міди на Поділлі.** По дволітніх дослідах наукової комісії відкрили на Поділлі в околиці Устечка, Івани та Городниці більші поклади міди у формі малахіту та азуриту на просторі 50 км. кв. Тепер ведуть досліди над можливістю експльоатації відкритої руди.

— **Унійна конференція 500-ліття фльорентійського собору.** КАП. повідомляє: Цьогорічна унійна конференція відбулась у Вильні, яку обєднано з роковинами з нагоди 500-ліття фльорентійського собору. В конференції взяло участь понад 100 священників з архіеп. Ябжиковським, єпископами: Чарнецьким, Букрабою, Міхалкевичем і Немирою. По богослуженні в архикатедрі відбулась конференція у виленськім університеті, яку відкрив архіеп. Ябжиковський. Перший реферат п. н.: „Доля фльорентійської унії в Польщі і на Литві" виголосив ред. кс. Ян Урбан, який зясував історичне тло і події, в яких відбувався собор у Ферарі, опісля у Фльоренції. Русь-Україну і Московщину репрезентував на соборі київський митрополит Ізидор. Акт унії у формі папської були відчитано у фльорентійській катедрі 6. липня 1439 р. Акт унії підписав київський митрополит Ізидор та суздальський єпископ Симеон. Польський король поставився прихильно до унії. Папа іменував митрополита Ізидора спершу легатом, опісля кардиналом. По повороті до Києва митрополит Ізидор виїхав до Москви, де акт унії відчитано в успенськім соборі. Одначе московський князь Василь наказав увязнити митрополита Ізидора в монастирі, а якого йому вдалось втечи на Литву, а згодом до Риму. По резигнації митрополита Ізидора папа Калікст III. призначив митрополитом у Київі найближчого співробітника митр. Ізидора Григорія та згодився на повстання окремої митрополії в Москві. Фльорентійська унія в Польщі впала тому, що римокатолицьке духовенство поставилось до неї неприхильно. Тому від 1501 р. аж до 1596 р. нічого не було чути про унію. З черги кс. д-р Болеслав Радомський зі Львова виголосив реферат п. н.: „Творці фльорентійської унії", а кс. д-р М. Моравський з Влоцлавка реферат п. н.: „Про порозуміння на фльорентійськім соборі у справі св. Трійці".

— **Заборона єпископа відправляти богослужіння в німецькій мові.** КАП. повідомляє: Шлеський єпископ ординарій кс. Адамський наказав припинити тимчасово відправу богослужень в німецькій мові тому, що підчас таких богослужень доходило в костелах на Шлеську до демонстрацій та авантур, що їх викликували гітлерівці і протиклерикальні елементи. Одночасно шлеський єпископ доручив деканам потворити у своїх деканатах окремі комісії, щоби провірили справу та склали програму вживання німецької мови в костелі згідно з дійсними душпастирськими потребами.

— **Пропало 1.000 тайних плянів.** Член демократичної партії сен. Меккеран зголосив законопроект, на основі якого чужинці не зможуть працювати у фабриках літаків, що продукують для армії і мариварки Злучених Держав. Законопроект звертається в першу чергу проти шпигунської німецької діяльности в західних стейтах Злучених Держав. Сенатор зголосив свій законопроект на основі revelяцій тижневика „Ляйф", згідно з якими пропало в таємний спосіб коло тисячу тайних плянів і рисунків, що торкаються морської та летунської оборони. Американська розвідка — пише „Ляйф" — не сумнівається, що шпигунською акцією у Злучених Державах кермує сотн. Відеман, недавно призначений консулем у Сан Франціско, який донедавна був найближчим співробітником канц. Гітлера.

— **Катастрофа італійськ0го літака.** На острові Родосі дійшло до катастрофи італійського літака на летовищі. Літак злетів до лету до Палестини та Іраку. З висоти 50 м. літак упав наслідком ушкодження одного з моторів. Подорожні літака легко ранені.

— **Новий рекорд німецького автомобіліста.** Відомий німецький автомобіліст Ганс Штук побив у пятницю 30. червня ц. р. світовий рекорд швидкости моторових човнів на озері під Берліном. Г. Штук осягнув 87 і пів км. на годину на човні 800 кг.

По широкому світі.

Рада французьких міністрів скликана на суботу рано. Це засідання буде присвячене головно справам закордонної політики. Міністр Бонне поінформує про стан переговорів із Совітами та про положення на Далекому Сході.

Бразилійська военна фльота дістане в короткому часі ще сім боевих одиниць.

Суд в Інсбруку засудив на кару смерти двох б. членів Гаймвери, — Пенза і Томашка, — за те, що вбили націонал-соціяліста капітана Гономіхля, Б. коменданта Інсбрука, теж члена Гаймвери Мартіна засудили на 10 літ важкої вязниці.

В суботу починається в цілій Японії спис золота. Всі приватні особи й торговельні спілки обовязані зголосити, кілько мають золота. Це торкається також чужинців, хоча їх не примушуватимуть продати своє золото японському урядові. Вартість золота, що знаходиться у приватних руках, обраховують на 200—800 міліонів ен.

У пятницю замкнули надзвичайну сесію литовського парляменту, який прийняв зредукований з приводу втрати Мемеля буджетовий прелімінар на суму 341.785 тисяч літів.

В перших днях липня починаються у Тракії великі маневри турецької армії, на яких буде присутній маршал Февзі Чакмак, шеф головного штабу і президент держави Ісмет Інону.

Норвезький міністр фінансів Берґевік і міністр комунікації Мадсен з особистих причин подалися до димісії. У звязку з цим переведуть реконструкцію уряду.

В останніх днях у Східній Прусії були нагальні бурі з громами, що наробили багато шкоди.

Припинені внаслідок непогоди спроби добути затоплений підводний човен „Тетіс" знову почнуться. Рятункові кораблі вже виплили до Ліверпулю.

Канцлер Гітлер декретом установив спеціяльний прапор „Протектора Райху для Чехії й Моравії". Прапор складається з трьох піль: чорного, білого і чорного і має всередині чорний знак свастики.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Шкільний Музей учнів української державної мужеської гімназії й ліцею в Станиславові. Основано цей музей 7. XI. 1935 р. з ініціятиви директора заведення Осипа Левицького, проф. Голембйовського й учня Романа Сенка. Цей останній був головою музею до 1937 р., після нього перебрав головство цьогорічний абсольвент Володимир Мельник. Зі скромних початків музей дуже фосрісов завдяки щирій праці учнів і моральній та матеріяльній підтримці старших. Тепер музей має свою робітню, де йде пильна праця над виготовленням копій вишивок і т. п., диспонує 2 німатами, 14 габльотами, 6 шафами. Управа влаштовує пропагандові виклади й реферати (було їх 7). У днях 18—25 червня 1938 р. улаштовано першу виставу музейних збірок. Було тоді 1500 експонатів. Оглянуло виставу 626 осіб, доходу було 42.20 зол. в цьому році влаштовано II. Виставу, що тривала від 5—25 червня. На цій виставі було 4421 експонатів. Ось що на ній можна було побачити. При музею існує теж шкільний архів, отже на виставі були звіти всіх річників гімназії, акти шкільних організацій, золота книга заслужених у тих організаціях учнів. (є їх 15 від 1902 р.), історія гімназії в діяграмах. Відтак преса: краєві газетки, мішкільні журнальчики. Збірка програмок зі шкільних концерт, збірка афіш українських імпрез, що відбулися в місті та на які шкільна молодь була запрошена, декорації, що їх учні самі складали на свої свята, знимки зі шкільного життя, приватні оголошення, ручні роботи (фізикальне приладдя). У відділі Музею: збірка писанок, що їх призбирали учні (212 штук), багата збірка вишивок (656 оригінальних, 180 зразків скопійованих незвичайно дбайливо в альбомах), народня зброя, (капелюхи, кептарі, сорочки, прикраси, ласці), образи й різьби (в цьому деякі цінні речі), скам'янілости (47), предмети тюпірці, люльки з Золотого Току в Крилосі, гроші, відзнаки, жетони. Етнографічні й фольклорні збірки мають 867 позицій. Це збірки пісень, коломийок, гаїлок, колядок, докладні описи звичаїв. Про багатство тих збірок свідчить найкраще факт, що самих коломийок є 13.000 віршів. Окремий відділ творять старі видання. Підмітимо метрикальні витяги з 1824, 26, 27, 40 років, посвідки визволення з невільництва з 1824 р., метрики з 1777 року, літургія з 1650 р., „Обовязки пароків" Петра Белзевського — Львів 1731 р., „Фільософія натуралє" пере секунда Йосифа Радльгамера С. Е. Варшава 1772 р. і багато інших друків та рукописів. Правда, не всі вони однакової вартости, але документарну вартість мають усі. Є ще й відділ рисунків, але він ще нічим не замітний. — „Науковий Кружок" уладив одночасно виставу книжки. Були там видання від 1930—39 року. Головна мета тієї виставки — заохота читати, бо на жаль теперішні учні дуже мало читають. Бібліотека „Наукового Кружка" має 1570 томів. Ціла виставка була примішана в залі заведення. Відвідували її всі наші школи клясами та й старше громадянство. Як нас інформували, управа музею організувала вже прогульки до музею „Гуцульщина" в Коломиї та цього року ще й до Львова (по 2 дні), до Стрия і ще раз до Коломиї. Можна тільки радіти з гарного розвитку цього шкільного музею

й побажати його працівникам багато енергії до дальшої розбудови тієї культурної станиці.

На будову церкви Матери Божої Неустанної Помочі при монастирі ОО. Редемптористів відбулася в неділю 11. м. м. пополудні в салі „Сокола" перша імпреза. Аматорський гурток зі села Угорники виставив „Убите щастя", драму В. Лимиченка. Про цю виставу ми вже писали. На жаль було не дуже багато публики, головно тому, що аж в суботу пополудні видано дозвіл на виставу і тому не можна було всіх повідомити про неї.

„Промінь", театр М. Комаровського дав у салі „Сокола" від 6—8. м. м. три вистави: „Орли степів" Левицького (не інсценізації подекуди вдатна пісні „Ой не гаразд запорожці") „Наталка Полтавка", і „Бен Гур" Рудого. Дивуємося власникові театру й подивляємо його відвагу, що привіз свій театр до Станиславова. Нема самим директором і його дружиною (створили в „Орлах" добрі креації) нема в складі театру ні одного актора, а всі ті люди знайшлися на сцені або через безробіття в їхньому званні або через помилку. Може повна касова поразка отямить власника театру, бо дуже сумніваємося, чи на другий раз прийшло би і тої трохи публики, що була тепер. Якщо цей театр хоче істнувати, то повинен добре попрацювати над собою.

рок.

Всі знають, що

КОЛІСА (Ровери)

„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"

є найкращі

а купити їх можна тільки

в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,

Городецька 5. і Руська 3.

Службовикам економічних установ догідні сплати.

ПЕРЕМИЩИНА.

„Малярство процвітає і в Пикулячах". З 3. на 4. м. м. вночі коло год. 24-ої сторож Народнього Дому в Пикулячах, під Перемишлем Михайло Сербин почув якийсь шелест коло Народнього Дому. Зайтригований цим підозрілим шелестом вийшов на двір, щоби провірити, що там діється. Як тільки вийшов з темряви висунулась якась постать, яка негайно освітила його сильним рефлєктором та приказавши до грудей сторожа револьвера, сказала: „ренце до гури, а не то куля в лоб". За хвилину з хати сторожа вийшов його товариш, що в тому часі був у нього. До нього приступив другий тип, також освітив його сильним рефлєктором і також стерорнаував револьвером. У позиції з піднесеними руками невідомі типи перетримали обох коло 10—15 хвилин. Потім вийшло з боку ще кількох типів і разом із двома першими зникли в темряві. По їх відході сторож обійшов зі своїм товаришем Народній Дім і застримітив, що всі вивіски і кілька вікон були помальовані якоюсь червоною грязюкою.

ЗБОРІВЩИНА.

Хочуть змінити назву села. Декому забаглося змінити назву нашого села Красна на Красьнічин, але село протестує проти того. Місцевий солтис Іван Перейма доносить щодня видумані вістки до збірської влади, яка не перевіривши на місці тих доносів наказує щонічні варти по 5—8 людей та переводить ревізії. Вночі на 25. 5. п. р. перевели ревізію в господаря Василя Кушика й М. Медвіди, але нічого не знайшли. Просимо воєводство та міністерство внутрішніх справ вглянути в ті нечувані практики солтиса Івана Перейми.

ТОВМАЧ.

Свято Юрія. Філія Союзу Українських Купців і Промисловців у Товмачі влаштувала цього року приподне свято в честь свого патрона св. Юрія. Програма свята була добре складена. Голова філії п. І. Тесля виголосив гарний та цікавий реферат, в якому ясно змалював завдання українських купців у здобуванні міста. Треба з приємністю зазначити, що п. Тесля дуже розумно й річево підійшов до питання: „кооперація й індивідуальний світ", висловлюючись за тісною співпрацею тих обох ділянок нашого економічного життя. Мандолінова орхестра з Братишева гарно запрезентувалася, хоча поки що до творів. Шуберта не повинно братися. Хор під управою п. Богдана ще багато мусить над собою працювати. Запал та енергія диригента дають запоруку, що за якийсь час хор підтягнеться. Поки що хор незіспіваний, голосовий матеріял теж не найкращий. Треба конче доповнити тенори й баритони. Басів треба навчити співати по-басовому, а не з запроскою тенорів. Но і заїчасу ще мучитися над „Страшним судом", який і в хорі Котка виходив лише тоді добре, як Котко диспонував найкращими голосами. Хор у початках повинен віспівуватись і вчитися на піснях легких, простих, а не братися до річей, що вимагають прецизії, глибокого розуміння й передусім добрих голосів. З деклямацій найбільше подобалась деклямація п. Гронката, що вірш „Веди нас Св. Юрію" відеклямував в великим чуттям і безпосередністю. Свято закінчив бадьорим словом п. В. Чапленський, закликаючи українське купецтво до ще більшої праці й витревалости, і українське громадянство до моральної підтримки своїх купців.

Б. Л.

У жінок, що терплять від довгих літ на тяжкий запір чвертьскляниці природної води **Францішка Йосифа** шорохну і ввечір дає винятково знаменитий вислід. Спитайте Вашого лікаря.

Нові книжки й журнали.

Н. Геркен-Русова: ГЕРОЇЧНИЙ ТЕАТР. Видала Ольга Бачинська. Львів, 1939. Мала 8-ка, стор. 70.

Д-р Євген Грицак: СКОРОЧЕННЯ И СКОРОЧЕНІ СЛОВА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Відбитка. 8-ка, ст. 21.

О. Ірикей Назарко ЧСВВ: СВЯТИЙ ПОЛІТИК. Накладом „Нової Зорі". Львів, 1936, 16-ка, стор. 32.

СОРОКЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ КООПЕРАТИВНОГО в Тернополі. 1889—1939. Накладом Українського Банку Кооперативного в Тернополі. Тернопіль, 1939. 4-ка, стор. 16.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Роб.тня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

Львів ул. Оборони Львова 15. (к. Сикстуська 43) Тел. 236-32.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси — **Інж. Ярослава Білинського**

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.

— Інформації і записи щодня. —

599, 16-25

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота 1. 7. год. 20 „Пірат".
Неділя 2. 7. год. 16 „Пірат"; год. 20 „Паризанка".
Понеділок 3. 7. год. 18 „Пірат".
Вівторок 4. 7. год. 20 „Пірат".
Середа 5. 7. год. 20 „Паризанка".

Театр Різнородностей.

Субота 1. 7. год. 18 і 20.15 „Страхи на дахи".
Неділя 2. 7. год. 18 і 20.15 „Страхи на дахи".
Від понеділка 3. 7. до середи 5. 7. вистав нема.

На виїзд

найдогідніше позичає книжки у 5 мовах

„VITA"

пл. Марійська 8.

1304 1—3

Український Театр ім. Котляревського.

БОРЩІВ:
1. 7. Шаріка.
2. 7. Зоря над Почаєвом.

ЗАЛІЩИКИ:
3. 7. Циганське кохання.
4. 7. Муза на офсайді.
5. 7. Тополя.
6. 7. Кирка з Льолео.
7. 7. Царина Грузії.

З Заліщик йде театр до Городенки, Снятина, Бабинтова, Косова і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (свенора).

КУТИ:
1. 7. Подвійна бухгальтерія.
2. 7. Ковашевич Сагайдачний.
3. 7. Жінка на цензурі.
4. 7. Люди на хрусі.
5. 7. Чорноморці.
6. 7. Сісі.
7. 7. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОЛОТВИНА:
1. 7. За молдавський престіл.

БИТЬКІВ:
2. 7. Дай серцю волю.
3. 7. Сорочинський ярмарок.
5. 7. Бесталанна.
6. 7. Вечорниці.

НАДВІРНА:
4. 7. Дай серцю волю.
7. 7. Сорочинський ярмарок.
8. 7. За молдавський престіл.
9. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.

До постанови театр готує: Про що хреса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український Хор Дмитра Котка.

1. і 2. 7. Тисьменицю.
3. 7. Ямницю.
4. 7. Калуш.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Чоргів брат" Ляврель і Гарді

АПОЛЬО: „Тарпан" і „Зелена богиня".

АТЛЯНТИК: „Дівчина з завулка".

БАЙКА: „Опір на продаж" і „Тиждень перед шлюбом".

БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Світ говорить про нас".

ВАНДА: „Серце" і „5 дівчаток з Канади".

ГРАЖИНА: „Порт Артура" і „Жінки перемогли".

ЄВРОПА: „Йдемо крізь життя".

КАСІНО: „Дівоцькі дурниці".

КОПЕРНИК: „Студентка", на підставі повісти Вікі Баум.

МАРУСЕНЬКА: „Знахар" і „Проф. Вовчур".

МЕТРО: „Народини зірки" і „Кривда над Гонконгом".

МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".

МІРАЖ: „Вернися мій маленький".

ПАКС нечинне.

ПАЛЯС: „Верді".

РАЙ: „Козаки в хайдамаках" із Шарлем Буає.

РІЯЛЬТО: „Дівчата з Новолінок".

РОКСІ: „Життя вдвійку" та колір. додатки.

СВІТ: „Косцюшко під Рацлавицями" і „Пропавший острів".

СВЯТОВІД: „По великій війні" і „Перли і серце".

СТИЛЕВЕ: „Заза" і ревія.

ТОН: „Пірати прерії" і „Мій ван муж"

УТІХА: „Роберт і Бертран" та ревія

ХІМЕРА: „М-р Дуд шаліє".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

СУБОТА, 1. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Ран. дениик, 7,15 Моряцькі пісні, 7.45 Військ. орхестра, 8.15 З мікрофоном через Польщу, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Естрад. пісні, 13.25 Турнір ревелерсів: Дава, Ерінна, Юранда, 14.20 Життя хлібор. організацій, 14.30 Гутірка, 14.45 Авдиція для дітей, 15.15 Попул. муз., орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Форт. реціталь, 16.50 Гутірка про гніздо, 17.00 Вістки з міста й пров., авитр. програма, 17.10 Симфон. Дворжака, 17.50 Акт., 18.00 Бетовен. квартет, 19.00 Говорена повість „Характери", 19.30 Авдиція для закордон. поляків, 20.00 Поль. мельодії, 20.25 Розм. із слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, 21.00 „Водна панна" мор. оперетка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

НЕДІЛЯ, 2. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Ранок хліборобів, 7.30 Авдиція для села, 8.00 Ран. дениик, 8.15 Ран. концерт орх. военої музики, 8.45 Мор. процесія в Гдині, 9.00 Богослужба з костела св. Хреста, 10.30 Музика з плит. 12.03 Муз. ранок, 13.00 Вибори з творів Й. Шасудського, 13.05 Голланд. й чеське осадництво на Волині, 13.15 Обід. музика, 14.45 Читання Мицевича, 15.00 Нар. пісні — хор, 15.15 Словацьку. авдиція, 15.35 Фрагмент з пов. Сенкевича „Кшижаки", 15.45 Авдиція для села, 16.30 Мор. твори, хор, солісти, 17.15, Авдиція з Вільна, 17.30 Підвечірок при мікрофоні, 19.00 Читання Ч. Діккенса: „Клюб Півника", 19.30 Звитр. програма, 19.35 Господа під львом, 20.05 Спорт, 20.10 Політ. огляд, 20.15 Розр. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ПОНЕДІЛОК, 3. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Музика з плит, 8.15 Купецька гутірка, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Попул. музика з пл. 13.15 Суч. українське малярство, гутірка в українській мові В. Ласовського, 13.35 Вістки, 13.40 Год. військових, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Театр Уяви, 15.15 Попул. муз. орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Попул. музика югослав. орх., 16.45 Наукова хроніка, 17.00 Гутірка, 17.10 З альб. співера, 17.50 Акт. спорт. гутірка, 18.00 Смичк. квартет, 18.30 Муз.-словна авдиція, 19.00 Воєнька авдиція, 19.30 Орх. з Познани, 20.25 Хлібор. скринька, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, 21.00 Попул. концерт, 21.50 „Відголоси сали й слави", 22.00 Гутірка про Львів, 22.10 Плити, 22.15 Муз. фейлетон про Паганіні, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Зак. авдиції.

ВІВТОРОК, 4. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Учімся плавати, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, 14.45 „Життя лісу" гутірка, 15.00 Попул. музика, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Смичк. квартет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Гутірка про Яловець, 17.10 Франц. муз. з плит, 17.45 Техн. скринька, 18.00 Авдиція з Варшави, 18.25 Орган. реціталь, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Розрив. концерт, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, 21.00 Концерт з Кременця, 22.00 Відчит про міжнар. зобов'язання, 22.15 Веч. сереи., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

СУБОТА, 1. ЛИПНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 Українські комунікати, 18.00 Пісні: БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.00 Оперет. мельодії, 20.15 21.00 Військ. концерт; БРАТИСЛАВА 19.30 Слов. зар.

Найкраща українська ПАСТА до взуття підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК“
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулиевського 3

музика, 20.20 21.00 Легка музика, 22.15 Танк. музика; БУДАПЕШТ 18.00 19.00 20.10 21.00 Оркестра, 19.45 Нім. речіталь, 22.00 Танк. музика, 23,00 Циганська музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Військова орк., 19.15 Весела музика, 20,15 21.00 Розрив. концерт, 22.20 Солісти; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Тоска“ оп.; ПРАГА 18.30 Орк., 19.20 Мандол., 22,10 РАДІО ПАРІ 18.00 Орк., 19,30 Моцарт. соната, 22.00 Камер. музика, 23.00 24.00 Танкова музика, РІМ 21.00 22.00 Муз. 23,00 Розр. музика, 23,10 Концерт в плит, комедія, 23.15 Танкова музика.

НЕДІЛЯ, 2. ЛИПНЯ 1939.

БЕРЛІН 15.30 Розр. музика, 18.00 Нар. пісні, 19.20 Вес. мельодії, 20.15 21.00 Попул. концерт, 22.30 Танкова музика, 24.00 Нічний концерт, БРАТИСЛАВА 15.30 Нар. пісні й цигап. орк., 17.00 Концерт, 19.30 Концерт другої орк. 22.00 Цигап. орк., БУДАПЕШТ **17.00 Вістки в словацькій і українській мові,** 18.45 Концерт орх., 17.10 23.00 Цигап. оркестра, 18.45 19.00 Форт., 19.25 Рапсодія Ліста, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 19.00 Розр. концерт, 20.15 21.00 Оперова музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 21.00 Розр. концерт, 22.20 Бетовен. секстет, 23.00 Розр. музика; МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 21.00 Розр. й танк. музика, 22.25 Форт. речіт., ПРАГА 16.10 17.00 18.00 Розр. концерт, 19.30 20.00 „Єва. Онегін“ оп 21.15 22.15 22,50 Легка й танкова музика; РАДІО ПАРІ 19.20 Розр. музика, 20.30 21.00 22.00 Симфон. концерт, 23.00 Орх., РІМ 17.00 18.00 Концерт, 21.00 22.00 23.00 „Джіоконда“ опера.

ПОНЕДІЛОК, 3. ЛИПНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 18.20 Цитра, 19.00 Камер. музика, 24,15 Розр. концерт, 22.00 23,00 Розр. й нар. музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, БРАТИСЛАВА 19.40 20,00 Цигапська орхестра, 20.30 Марші, 21.15 Вальси, 22.15 Брамсова соната; БУДАПЕШТ 17.35 18,00 Цигап. концерт, 19.35 Співи, 20.10 Камер. орх., 22.00 Дуга оркестра, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх. відеп. клясики, 18.30 Смичк. квартет Гайдна, 19.15 Пісні, 20.15 21,00 „Байки з 1001 ночі“ Корсакова, 21.00 Пісні Шуберта, 22.00 Розр. музика, МІЛЯНО 21.00 Симфон. концерт в Сарбрікен, 22.10 Симфон. музика, 23,15 Танк. музика; ПРАГА 17.15 Концерт квартет., 18.30 Розр. концерт, 19.25 Моравз. квартет, 20.00 Чеські нар. пісні, хор, 21.30 Концерт, 23.00 Симфон. концерт, РАДІО ПАРІ 19,00 Попул. музика, 20.30 21.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Сюїти, речіталь, 23.15 Танк. муз.

ВІВТОРОК, 4. ЛИПНЯ 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19,00 Опери Верді а пл. 20.00 21.00 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 17.00 Слов. марш, 19.30 Славян. орган. твори, 21,00 Оркестра, 22.15 Віденськ. БУДАПЕШТ 7.00 **Вістки в словацькій і українській мові,** 18.40 Мадяр. мельодії, 19,55 20.00 Муз. ріжнород., 21.10 Цигап. орх., 22.00 Розр. концерт, 23,00 Військ. музика, ВІДЕНЬ 18.15 Твори Ліста, 19,00 II. Симф. Брукнера, 22.35 Смичк. кварт. Сметани, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Твори давн. мистців, 18.45 Концерт на трамп., 20,15 21.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт танці, 21.00 22.00 23.00 „Франческа да Ріміні“ оп., ПРАГА 17.15 17.30 17.45 Форт., співи і вальс., 18.30 Розр. концерт, 19.30 20.00 Нар. пісні, 20.10 Симф. Дворжака, чесь. фільгарм. 21.30 „Фіделіо“ оп. Бетовена, 23.00 Попул. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Сюїти, соната, 19,00 Попул. музика, 20.30 21.00 Камер. музика, РІМ 22.00 Смичк. кварт., 22.40 23.15 Танк. музика. РАДІО РОМАНІЯ 21.00 23.00 Симф. концерт.

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, чоловічі і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших матунків що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна на виробництво парасолів „СІКО“ віддавна відома фірма Зіхер і Корнес, Львів, Легі онів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу“. Реперації і покриття виконує мо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL“ дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
Львів ул. Академічна 7.
1235 7—12

Ощадний
с. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом
всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 20. червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з осмак.	2·60
За 1 кг. масла екоп. з оп. дає зачет	2·60
1 л. молока	0.15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко-здержана.

ЛІТНИЦЯ

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарепта“ (в укр. управі) в прегарному затишному місці, поручає сонячні кімнати з великими верандами. Харч добірний. Ціни приступні. 1262 3—4

ДОРА біля Яремча. Пансіон „Мета“, в прегарному положенні, сонячні, балконові кімнати — відкритий цілий рік — помірковані ціни. 1265 3-3

ДОРА. Пансіон „Рома“ д-рової І. Приймової, напроти ліса, над гірським потоком, сад, світло електричне, харч першорядний. 1208 6-8

ДОРА, пансіон „Малява“, побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 9-11

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілли „Карпати“ вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 13-45

КРИНИЦЯ, український пансіон „Фльора“ приймає своїх по зниженних цінах. Яблонський. 1328 3—8

ГРЕБЕНІВ. Український комфортовий пансіон „Мароцко“ провадить Радкевичева. 1250а 4-5

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА, кімнати з утриманням (приходство). Зголошення Львів, Пекарського 7 мешкання два, від 4—6. 1344 1—1

КУПНО — ПРОДАЖ

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська одри, 1347 1-1

ХТО ХОЧЕ корисно купити реальність в Станиславові, хай звернеться до „Концесіонованого бюра купна і продажі нерухомостей в Станиславові вул. II. О. В. 34. II. телефон 1827 (власник бюра п. Федір Олесницький. 1341 1—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“

МЕШКАННЯ

УМЕБЛЬОВАНА КІМНАТА з окремим входом з утриманням або без, лазничка, до винайму, Головінського 2, III. м. 7. 1326 3—3

СОНЯЧНИЙ покій і кухня від зараз до винайму, вул. Орля одинадцять, Богданівка. 1288 2-10

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 34-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шибок, рама, оправа образів найдешевше. — Шкляроство. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 245 10-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, червоні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 65-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 1254 5-10

ПЕЧАТКИ, монограма, ТАВЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 2816 62-0

ВАННИ цинкові, білі, мелідівки, великий вибір, Замість, Оссолінських чотирнадцять. 1237 7-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найвигідніші бельські матеріали. — Телефон 270-25. 1329 2—2

РОЗВОДИ в Духовному Суді провадить і у справах розводових інформує консисторський оборонець Павло Денисенко, Варшава, Весгульна 60/4. 1346 1—5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Оним проголошуємо КОНКУРС на посаду сільсько-господарської інструкторки при Централі Союзу Українок у Львові.

Вимоги: 1. скінчених 25 років життя,
2. вища, або середня господарська освіта (найменше школи ліцеального типу),
3. принаймні однорічна господарська практика,
4. обзнайомлення з громадською працею.

Винагорода відповідно до умови.

Подання з документами і коротким перебігом життя слати до дня 15. серпня ц. р. на адресу: Союз Українок, — Львів, Оборони Львова 12,

Центральне Українське Жіноче Товариство Союз Українок у Львові.

1343 1—3

Повзинався безвартісні підробки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок, домагатися 35/4 1—7
КАТОЛ ВБИВАЄ ГАЛЯШАСИ ІНСЕКТИ і под

На виїзд
жадайте всюди валізок з фірнірів зареєстрованих у патентовім уряді ч. 6483.
Робітня валізок
М. Гальперн
(будинок Скарбка)
1305 2—4

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
521 —328

ПОБОРЮВАННЯ збіжевого вовчка при помочі випробуваного препарату
ANOX
ПОЛЬСЬКА СПІЛКА ШЕРІНГ
Сп. з обм. відп.
Варшава, Гроховська 276.
1197 5—6

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає ґрунт. українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО і СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській правецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. I. п
тел.: 295-88.

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасте оголошення до „Діла“.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вкладках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Wtorek 4. lipca 1939. N. 150.
Вівторок 4. липня 1939. Ч. 150.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

1914--1939
(Передова стаття)

ЛУГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ--Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Реґенційний комісар Карпатської України

Поділ Карпатської України на округи. -- Назви сіл і міст

Франція вірить у мирну полагоду конфліктів

Гітлєр приїде до Ґданська?

„Анґлія хоче трунути Европу у катастрофу“

Вина впаде на того -- хто перший вистрілить

На льонщанській перегоновій площі
(Кореспонденція з Парижа)

Ще про меморіял львівських професорів

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.

Nr. 150 (15.229).
Ч. 150 (15.229).

Lwow, wtorek 4. lipca 1939.
Львів, вівторок 4. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ
Телєфон Редакції 246-41
Телєфон Адміністрації 223-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Барон Жигмонт Перені
регентційним комісарем Карпатської України.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Регент Горті заіменував регенційним комісарем для Карпатської України барона Жигмонта Перенія, який обійме обовязки у найближчих днях.

Барон Перені був членом мадярської вищої палати, давніше був міністром внутрішніх справ.

До комісаря Карпатської України приділено в характері міністеріяльного радника греко-католицького священника о. д-ра Маріну.

Хто буде дорадником ком. Перенія
в Карпатській Україні.

ПОДІЛ НА ОКРУҐИ. — НАЗВИ СІЛ І МІСТ.— ПРИЗНАЧЕННЯ УРЯДОВЦІВ.

БУДАПЕШТ, 1. 7. У звязку з призначенням комісаря для „Угорської Руси" гр. Перенія уряд призначив на внесок міністерства освіти та віроісповідання дорадником комісаря в освітніх та віроісповідних справах **о. крил. Марину;** на внесок міністерства фінансів дорадником у фінансових справах **Михайла Демка;** на внесок міністерства внутрішніх справ дорадником в адміністраційних справах **Михайла Бескида.** Одночасно міністерство внутрішніх справ устійнило назви сіл і міст „Угорської Руси" у двох мовах: „угро-руській" і мадярській та перевело поділ „Угорської Руси" на три великі адміністраційні области з осідком їх управи в Ужгороді, в Мукачеві та в Хусті. Згадані три адміністраційні области поділено на 11 округ. Крім того уряд призначив уже урядовців адміністраційної влади. Від 7. ц. м. влада безпеки в „Угорській Руси" переходить в руки державної поліції.

ГІТЛЄР НЕ СТРІЧАВСЯ З МУСОЛІНІЄМ.

РИМ, ПАТ. Державна радіовисильня заперечує поголоску, немов би Мусоліні стрінувся з Гітлером недалеко італійсько - німецького кордону.

ФРАНКО - НІМЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, ПАТ. Як виходить з німецьких інформацій, в неділю парафовано в Парижі новий господарський договір між Німеччиною та Францією. Переговори йшли від довшого часу.

„Наша армія готова до перемоги" —
ЗАЯВИВ ПРЕДСТАВНИК ФРАНЦУЗЬКОГО МІНІСТРА ЛЕТУНСТВА.

ПАРИЖ, ПАТ. В неділю відкрито памятник відомого летуна Анрі Фармана, який перший перелетів з одного міста до другого 1908 р.

Підчас святочного відкриття промовляв представник міністра летунства ген. Вайс, який м. ін. заявив: „Наш летунський матеріял займає перше місце в Европі: до нашого летунства зголошується стільки молодих людей, що важко перевести селекцію. **Маємо армію готову до перемоги, як це буде необхідне".**

Міністр справедливости Маршандо підкреслив, що **„Франція буде готова відповісти на агресію з такою самою енергією,** з якою все була готова приступити до міжнародньої співпраці. Франція дала тисячі доказів волі порозуміння і навіть готова до жертв для тої справи, але **похибкою було би припускати, що Франція поробить жертви, щоб на корот... час відложити важкі години,** які небавом вернулись би як поважна небезпека. Французька зброя тепер так само сильна, як французька відвага, почуття сили рівнається почуттю права".

„Франція вірить, що вдасться мирно полагодити конфлікт між народами".
ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА ЛЕБРЕНА В МОНПЕЛІЄ.

ПАРИЖ, ПАТ. Президент Лебрен приїхав самоходом з міністрами Сарро, Зе і Помпаре до Монпеліє, де уладжено бенкет у його честь. Підчас бенкету Лебрен виголосив промову такого змісту:

„Франція є за пошаною права та міжнародніх зобовязань, а проти політики сили, нарушування кордонів і незалежности слабих. Франція сподіється, що конфлікти інтересів між народами вдасться полагодити мирно, без зброї. Франція вірить у добродійні наслідки мира, та рівночасно вона бере на себе жертви, необхідні, щоб запевнити власну оборону та змогу виконати зобовязання в концерті народів, які також говорять мовою розуму.

Франція переконана, що колиб народи могли щиро висловитись у плебісциті, вони прилучились би до західних демократій у їхніх зусиллях над організацією фронту мира. Якщоби світ мав знов почути гук гармат, народи станули би знов, як 1914 р., в обороні засад свободи справедливости і права".

„Анґлія намагається трунути Европу
у катастрофу вживаючи як знаряддя Францію".
ДВІ ПРОМОВИ НА ЗАХІДНО НІМЕЦЬК... УКРІПЛЕННЯХ.

БЕРЛІН, ПАТ. На західно німецьких укріпленнях відбувся партійний зїзд, на якому промовляв гавляйтер Біркель та мін. Гесс, заступник Гітлєра. Перший з них підкреслив, що ті укріплення дають Німеччині повну ґарантію безпеки. Серед тих кордонів живуть два народи, а яких ні один не хоче війни. Вина спаде на того, хто перший вистрілить — в першу чергу на Анґлію, яка, не беручи на себе ніяких жертв, намагається трунути Европу в нову катастрофу, уживаючи як знаряддя Францію.

Мін. Гесс — як подає німецьке радіо — гостро зватакував політику окруження, що її разом ведуть капіталістичні та протикапіталістичні держави. Та політика не може бути успішна, бо німецько-італійські сили поважніші ніж ворожі. Італійські інтереси нічим не розходяться з німецькими, лиш навпаки вповні покриваються; оба народи лучать спільні ідеї. Атака проти Німеччини розбилася би на німецьких фортифікаціях, найсильніших у світі; Гітлер є батьком того могутнього твору. Атака на Німеччину — це було би самогубство.

Опісля Гесс виступив проти жидів та масонів за те, що вони роблять труднощі Японії, яка стоїть так близько осі Рим—Берлін. Свою промову закінчив заступник канцлера словами: „Кожний на своєму місці і всі разом за Німеччину і Гітлєра!"

ПРОМОВА ФЕРСТЕРА.

Як подає німецьке радіо, ґавляйтер Ферстер виголосив у одній місцевости на території Ґданська промову, в якій ствердив, що населення вільного міста хоче обєднатися з Німеччиною і змагає до того, але не дасть себе спровокувати на ніякий нерозважний крок.

ГІТЛЄР ВИБИРАЄТЬСЯ ДО ҐДАНСЬКА?

Як подає польська преса, берлінські кореспонденти англійських часописів приносять поголоску, що Гітлєр хоче цього місяця відвідати Ґданськ. Подають ріжні дати поїздки — найчастіше 22. ц. м.

На думку льондонських політичних кол ці поголоски — це пробні бальони, що їх пускає німецьке міністерство закордонних справ.

СТАНОВИЩЕ БРИТІЙСЬКОЇ ПРЕСИ ДО СПРАВИ ҐДАНСЬКА В НІМЕЦЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро стверджує в телеґрамі з Льондону, що англійська преса й опінія ц... ться Ґданськом та старається залякати пі... і знов підбурити поляків, тому розсівае якнайбільш фантастичні вістки, які зараз підхоплює французька преса.

Після розмови німецького амбасадора
З ФРАНЦУЗЬКИМ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Французька преса про франко-британську деклярацію у справі Ґданська.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола Парижа вважають дуже важним політичним актом розмову міністра Бонне з німецьким амбасадором Велчеком. Частина паризького політичного світу домагалася того здавна, уважаючи, що самі промови та публичні заяви тут не вистарчають.

„Матен" стверджує, що „Німеччину повідомлено офіційно, що Анґлія і Франція не толєруватимуть ніякої однобічної зміни статуту Ґданська". Подібне стверджують інші часописи. „Жур" підкреслює, що ситуація ясна і що лиш від Польщі залежить зясувати, коли Німеччина загрозить її інтереси, згідно з договором. Блюм стверджує на сторінках „Попюлєра", що ситуація дальше поважна.

Французькі часописи широко обговорюють недавню промову Галіфакса; „Жур" називає її святочною останньою осторогою.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ.

1914 — 1939.

Львів. 1. липня 1939.

1914... Нема дати, яку так залюбки ужи-вали б журналісти — всеодно чи в наголовках до телєграфічних вісток, чи у сяжнистих статтях. Та ніколи та дата не появлялась на сторінках преси так часто, як цього року і — нікуди правди діти — ця аналогія ніколи не була така жива.

1914-ий рік — рік вибуху найбільшої війни, яку знає історія, має славу символу крайнього напруження, такого напруження, що його нелегко зліквідувати мирним шляхом. Та коли ближче заналізуємо ситуацію з 1914 р. і сучасну, мимохіть насувається рефлексія, що аналогія не така то дуже сильна, що в порівнянні з 1914 р. дипльоматія стрічає нині позажніші труднощі при зусиллях для охорони миру. Перш завсе з огляду на сам спосіб формування та на характер ворожих таборів, що на них поділилась Европа.

Коли шукатимемо коріння світової війни, ствердимо, що „на початку був хаос". Наперелом XIX. і XX. століття майже всі европейські великодержави були між собою розсварені. Франція приготовлювалась до протинімецького реванжу та гризлася з Італією за Туніс, але рівночасно змагалася з Англією за Єгипет, Марокко та єгипетський Судан. Відомий фашодський інцидент мало не довів до збройного зудару між обома сусідами знад Ля Маншу, з яких один і другий за всяку ціну хотів получити два протилежні морські береги Африки нерозривною смугою своїх кольоній. Росія змагалася з Австрією на Балканах, з Англією на широких азійських просторах від Китаю по Босфор. Італія мала жаль до Франції та Австрії, але рівночасно розвивала експанзію на турецькі землі.

У таких умовинах важко було згуртуватись у два блюки, важко було знайти дві держави, які мали б спільного противника та не були б у конфлікті між собою. Треба було багато мозольної праці французької дипльоматії, щоб розмотати цей складний клубок всебічних конфліктів, компромісово полагодити спори між Францією і Англією (1904 р.) та Росією і Англією (1907 р.) і таким робом збудувати основу до протинімецького порозуміння.

Версайський мир, що поділив европейські держави на переможців і покривджених, на ситих і голодних, витворив куди кращі умовини для кристалізації блюків. Правда — в наших часах міжнародня політика виявляла менше стійности ніж перед світовою війною, порозуміння змінились мов у калейдоскопі. Але серед тих постійних флюктуацій можна було відріжнити основні лінії від хвилевих вагань. Годі було вірити, що франко-англьо-італійське чи польсько-німецьке порозуміння стане віссю кристалізації міжнародніх сил; зате червоною ниткою тягнулося німецько-італійське зближення, яке лиш на деякий час ослабили змагання за Австрію, або франко-британська „сердечна антанта", якої не розбили англійські уступки для Німеччини. У таких умовинах вистачило, щоб Італія заплатила за німецький аліянс резигнацією з Австрії, а здовж Европи зарисувалася лінія поділу на дві групи держав, яких лучили спільні противники та не діяли ніякі розбіжні інтереси. Досить було одного рішучого кроку німецького імперіялізму, щоб групи стали військовими союзами, лінія розподілу — потенціяльним фронтом.

Яка причина того нагального поділу Европи на два ворожі табори, яка основна причина воєнних алярмів?

Зудар імперіялізмів, перегони у зброєннях, атмосфера взаємного недовіря — яке те все старе, знайоме! Старі навіть декоративні етикети, що їх собі припинають оба табори. З одного боку: несправедливий поділ континентів та сирівців, месіянізм германської раси; з другого боку: оборона мира, монополь на рятунок культури, опіка над слабими і покривдженими, мораль і право. Правда — ті моральні емблеми обох ворожих таборів дістали більший питомий тягар — на місце давніх агітаційних гасел маємо нині світогляди, ідеольогії. Без сумніву — сцементована монопартією нація це не те, що наборзі розагітована маса; без сумніву — нині куди легче ніж у 1914. р. змобілізувати французьку чи англійську опінію, знищити в її очах морально противника. І тому треба припускати, що нині війна була би завзятіша, що обі сторони проявили би більше динамізму, менше охоти до капітуляції чи навіть компромісу. Німеччина станула в 1914. р. проти Росії лиш у висліді химерної гри аліянсів, всупереч інтересам та настроям. Нині нема такого простодушного політика, який заангажував би свою державу у війну лиш на основі зобовязання супроти союзника, який взагалі трактував би „поважно" міжнародні зобовязання. Більша частина держав заангажувалась у світову війну після довгих холодних міркувань та калькуляцій; нині хіба Румунія не знає, на яку ногу станути і Болгарія грає ролю язичка у балканській вазі — всі інші твердо заняли місця по тім чи іншім боці барикади, готові йти у бій згідно з ідеольогічними гаслами чи своїми геополітичними конечностями. Майбутня війна була би куди більш, ніж попередня, тотальною війною, війною народів до повного знищення ворога. Зрештою, ці всі обставини мають вплив лиш на саму гостроту конфлікту, не на його характер. Моральні емблеми мають і дальше більш декоративний характер — ідеольогічні ріжниці не перешкоджують оборонцям демократії з упокоренням пропонувати співпрацю большевикам, Гітлер так само кон'юнктурально жонглює засадою самовизначення народів, як колись антантська дипльоматія. Нація і дальше залишилась одиноким підметом міжнародного життя, національний інтерес — одиноким мотором міжнародньої політики.

Дипльоматія намагалася скапіталізувати досвід світової війни для забезпеки миру. З одного боку вона зорганізувала для тої справи цілу складну систему, оперту на міжнародньому праві (Ліга Націй, мирові пакти і декларації, роззбройні конференції), яка зрештою не дала великих вислідів, з другого боку вона перевела деяку ревізію метод праці та переоцінку вартостей, яка виявилась куди успішнішою. Нині ніхто не видає війни в обороні престіжу, права, моралі, засад, в ім'я зобовязань — і завдяки тій обставині такі грізні конфлікти як далекосхідній, абісинський чи чеський удалося зльокалізувати, охороняючи людство перед новим катаклізмом, яким є всесвітня війна. Роки 1914—1918 навчили державних мужів, що це таке війна, виробили в них глибоке почуття відповідальности, відзвичаїли їх від легкодушного жонглювання ультиматами; нині ніхто не видає війни, якщо вона не є для нього питанням життя і смерти.

Тому можна припускати, що нинішня дипльоматія, з нинішнім досвідом, була б зуміла розігнати воєнні хмари 1914. р. Тоді йшло лиш про засаду панування на морях, про господарське суперництво на далеких континентах, про заспокоєння династичних амбіцій, — тоді конфлікт був лиш потенціяльний. Тепер він вже заістнував — і то в самому серці Европи: Німеччина вже почала похід на Схід, рівновага вже захитана; зупинити розвиток подій на теперішній фазі важко, привернути давній стан ще важче. Кости вже кинені — ще в березні цього року. І тому й так важко злагіднити витворену атмосферу війни та заговорити про мир, а не війну. (гал.).

Крізь льорнетку на льоншанській перегоновій площі.

(Від нашого кореспондента).

Парнж, 27. червня 1939.

Пані і Панове, наші читачі, вибачать підписаному, що він, глядючи крізь льорнетку на кінські перегони в Льоншан, думав про ці інші та ще більші людські міжнародні перегони, про цю драму рас та народів, — що тягнеться від далеко-східніх хвиль Тихого океану до еспано-португальського побережжя Середземного Моря.

Ліс сірих циліндрів, що виповнив ту славетню паризьку перегонову площу зник на одну хвилину, як загомоніли згуки Марсилєзи та відкрились всі голови мужчин. І тоді ціла площа зацвила пишними та ріжноманітними кольорами жіночих суконь — у хвилині, як перша особа Франції, президент Лебрен зі своєю дружиною, першою дамою Франції, що була в білій довгій сукні, ввійшли до середущої президентської льожі в товаристві мароканського султана — васала Франції — в білому довгому арабському одязі.

У дипльоматичній льожі амбасадор Німеччини розмовляв про щось дуже веселе з французькими міністрами та стискав руку китайського амбасадора. Італійська ексцеленція розмовляла безупинно зі совітською світлістю, яка знову раз-у-раз підсміхалась до японського дипльомата, що радів товариством англійського амбасадора. Тисячі льорнеток бомбардувало тих амбасадорів. Вони для тієї публики були не менше цікаві, ніж прегарні расові коні, які на тих трьох тисячах метрів довжини льоншанської площі боролись разом зі своїми джокеями за перше місце та за мільони нагороди.

Коли почався кінський біг, поверх двісті тисяч парижан забуло, що може вже завтра їх мобілізуватимуть; що Німеччина покличе в серпні під зброю 1,250.000 резервістів, а Італія 1,200.000; що над кордонами Японії та Росії йдуть повітряні бої; що Японія заявила, що в Китаю нема місця для чужинецьких концесій, бо цілий Китай має стати японською концесією; що в Сінгапурі француз та англійці виробили план спільної оборони; що німецько-італійська преса кидає громи на Льондон та Парнж; що йдуть італьо-німецькі військові переговори; що чехи розпочали свою пасивну оборону; що істнує небезпечна проблєма Ґдамська; що англьо-французька дипльоматія побоюється, щоб не дійшло до совітсько-німецької гарантії для балтійських держав; що світ видає два мілярди денно на зброєння і фабрики зброї працюють вдень та вночі; що генераліссімус Франції ген. Гамлєн виголошує щораз частіше боєві промови; що ген. Гавсгофер, права рука німецького канцлера, заявив, що війна 1914—1918 була дуже лицарська, але майбутня війна обхопить всіх: теж дітей та жінок, а її наслідки будуть жахливіші, ніж колись були наслідки 30-літньої війни; що французькі військові інжиніри поїхали укріплювати Дарданелі по підписанні французько-турецького пакту; коротко кажучи, що світові вривається терпець та що може вже завтра початися війна.

Всі забули про те, глядячи спершу на ревію коней, що записані до змагу та покищо дефілюють перед трибунами, заки стануть на старті. Потім забули люди про марево війни, коли гляділи на пишну ревію жіночої моди, бо пріяні пані — це багаті француженки, англійки та американки, які вбираються у перших кравецьких сальонах Парижа та є живою найкращою реклямою для своїх кравецьких робітень, для того безконкуренційного у світі французького промислу.

Перегоновий дзвінок втихомирив на одну мить юрбу. Вилетіло мов стріла двацять коней. „Фаріс" — кінь, про якого знавці говори-

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА
Львів, Кордецького 51.

ли, що має всі вигляди вигри, біжить між останніми. Із групи коней, що біжать майже разом, висовується наперед кінь „Трікамерон". Його перемога виглядає щораз певніша. Юрба хвилюється, кричить, гуде. Аж в останній хвилині, при кінцевих сотнях метрів починає „Фаріс" свій величавий лет, він перегайнє всі інші коні, він здоганяє, перебігає „Трікамерона" та у величавому стилі прибігає перший до мети.

І тоді окрема система національної льотерії розкидує автоматично між публіку міліони франків: 6,000.000, 3,000.000, 500.000, 100.000 — аж до маленької суми сто франків, що влетіла припадково до кишені вашого кореспондента.

Переможного коня веде потім власник, якому приніс цей кінь своїм бігом поверх десять міліонів франків перед трибуну президента держави, що ґратулює власникові, джокеєві та гладить коня.

Все закінчене. Гвардія у лискучих шоломах на конях супроводжує президентське авто, за яким сунуть тисячі авт, безліч автобусів, за якими з черги ще більше піхотинців прямує через Больонський ліс до Парижа.

Тоді вся та юрба починає знову балакати про політичні перегони. Хвилеве забуття минулося. Кажуть, що місяці липень, головно серпень та вересень будуть „дуже критичні". Одначе французи є мистцями життя, бо вони вміють бути щасливі аж до тієї хвилини, коли справді вже починається нещастя. Вони передбачують наперед усі життеві труднощі, але вони не квенькають без потреби й ані на мить не кидають правильної щоденної праці.

Юрій Студинський.

З польської преси.

Ще про меморіял львівських професорів.

Оригінальним і розумним підходом до ситуації у польських високих школах на тлі відомого меморіялу групи львівських професорів відзначається стаття Франца Ґрера у варшавській **„Політиці"** з 2. VII. ц. р.

Для всіх стало ясно — пише п. Ґрер — що відносини у польських високих школах — це загально - державна проблема, яка торкається основ виховання поколінь грядучих громадян. Гостра криза, що її польське громадянство переживає в цій області, домагається імперативно наглих засобів, що уможливили б спокійну організаційну працю над цією проблемою і саме тому на тему оних наглих засобів у публіцистиці розвинулась дискусія. В цій дискусії можна стрінутись з критикою меморіялу львівських професорів.

„Мотивом застережень є 1) журба за т. зв. „автономію високих шкіл", 2) сумніви щодо применення фізичної сили там, де треба б змагати застосуванням психольогічних педагогічних метод до ліквідації теперішнього напруження.

На тему „автономії" високих шкіл маємо приклад забріхання вимкнено настроєвого й сентиментального, бо воно пригадує „екстериторіяльну самоуправу" університетів з тих часів, коли ця самоуправа мала глибокий змисл для розвитку національного життя супроти окупантів. **Цей змисл супроти польської влади й польського уряду цілком змінив свою суть,** коли погодимось на те, що вищі школи не мають бути у власній державі бастіонами політичної опозиції, навпаки мають інші завдання до зреалізування. Та проте чар фрази „автономія" та „екстериторіяльність" діє далі. Навіть без змісту та зрозуміння. Бо чейже більша частина спеців від творення опінії навіть не здає собі докладно справи з того, що таке — в дійсності — автономія вищих шкіл та на чому вона *засновується?*

Чи це найдостойніше право високих шкіл не є часом правом азилю для злочинців, яких пошукує поліція, або чи не випливає воно з цілковитої пасивности академічної та адміністраційної влади, пасивности, що веде до педагогічної анархії супроти зорганізованої і підтримуваної терором опозиції і супроти шкідливих для національної культури і ярко протидержавних вибриків?

Хто годен уявити собі, що прихід полиції до високої школи не є ще замахом на автономію, **той мусить зрозуміти теж, що те, що тепер діється по польських високих школах є насильством над постулятами економії, над свободою наукової праці, над безпекою та незалежністю навчання, над охороною індівідуальної опінії професорів, над безпекою та свободою опінії слухачів.**

„Бо — заявляє п. Ґ. — наші школи вже цілком **утратили свободу навчання, свободу науки,** індивідуальну свободу, незалежну опінію. Живуть під постійним терором та постійною погрозою. **Нема бесіди про свободу науки.** Кожної хвилини до викладової салі може вдертись боївка, зложена з невідомих професорові особняків у шапках — і брутально перервати виклад. Навіть на найосновніший артикул автономії — на свобідний вибір кандидатів на професорів роблять натиск. Натиск фізичної сили та погрози. Супроти цього фактичного стану річей як болюче смішні є ці крокодилячі сльози, проливані над сумною долею „автономії", що їй ніби загрожує меморіял професорів, якими дитячими є всі ті дискусії на сторінках преси на тему незалежної свободи школи".

П. Ф. Ґрер категорично стверджує, що більшість студентів хоче вчитись, одначе ця більшість не зорганізована й дає себе тероризувати палицями т. зв. молоді, цебто палицями тих юнаків, що є наймитами партійного шаління. Т. зв. молодь теоризує не тільки шкільних товаришів, але навіть професорів, не допускаючи часом навіть ректора до слова. І то під фірмою „народового та християнського наставлення".

П. Ґрер домагається унешкідливити цю таємну анонімову руку, яка з польської дитини робить сліпе знаряддя ненависти.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

За сальоном до курення він приставив стрисаючи попіл папіроски через облавок. Біля нього стояла група трьох людей і він пізнав у них трьох молодих інжинірів, що щойно покінчили колегію, та їхали будувати державну залізницю від Севарду до Танани. Один з них під першим повним вражінь переживанням говорив палко:

— Я вам кажу, люди не знають того, що вони повинні знати про Аляску. У школі учать нас, що це вічно заморожена скриня з леду повна золота, що звідтам походять рени і тому це головний осідок св. Миколая. А дорослі думають менше - більше таксамо. Таж — і він при цьому глибоко відігхнув — вона девятькратно більша від стейту Вашингтон, дванацять разів більша від стейту Ню-Йорк і ми купили її від Росії по ціні меншій, як два центи за один акр.

— Це гарно — озвався спокійний голос зпоза групи. — Та ви повинні ще додати, що Аляска віддалена лише 37 миль від Большевицького Сибіру і що радіотелеграми йдуть звідти на Аляску набунтовуючи наших людей до повстання проти американського уряду. Ми просили у Вашингтоні дещо залоги і пару гармат для охорони Ному, а вони нас висміяли. Чи ви бачите в цьому якийсь сенс?

З напів розбавленого слухача Алян став наразі сторожким. Він доганяв худощавого сивобородого чоловічка, що саме говорив, йому незнайомого. Чоловічок обернувся, замаячів не-

6

мов велика тінь у місячному сяйві, і низьким спокійним голосом докинув дуже виразно;

— А якщо ви маєте на увазі добро Аляски, то ви повинні домагатися, щоб уряд повісив кількох таких людців, як Джон Ґрегам.

На звук цього імени Алян почув як кров у ньому закипіла. Єдиний в цілому світі чоловік, що його він ненавидів смертельною ненавистю — це був Джон Ґрегам. Алян був би пішов у слід за чужинцем, щоб довідатися, хто він, та наразі побачив стрункну постать, що стануда між ним і освітленими вікнами сальону для курців. Це була Марія Стендіш. Пізнати було по ній, що вона чула слова молодого інжиніра і слова сивобородого, та вона дивилася на Аляна. І він пригадував собі, щоб він давніше коли бачив такий вираз у жіночому лиці. Не був це переляк, а більше жах під впливом якоїсь гадки. Це відразу вразило Аляна Гольта. Уже другий раз він помітив завелику вражливість дівчини у справах, що її не торкалися. І він сказав до мовчазних молодих мужчин, що стояли кілька кроків далі.

— Він помилився, мої панове. Джон Ґрегам не повинен висіти. Це було би занадто милосерно.

І пішов далі, минаючи інжинірів та кивнувши головою в їх сторону. Та ледви вийшов поза досяг їх зору, як скорі кроки роздалися поза ним і рука дівчини торкнулась легко його рамени.

— Пане Гольт, дозвольте!

Він приставив, подумавши, що загіднин доторк її пальців не був для нього немилий. Дівчина почекала хвилину, а коли заговорила, відвернула голову вбік, до берега. Замість її лиця бачив Алян лише її буйні гладкі коси, що виблискували. По хвилині глянула вона просто в його очі:

— Я сама одна на кораблі. Не маю тут приятелів. А неодно хотіла б побачити і про неодно поспитати. Чи не були б ви ласкаві... допомогти мені в тому?

— Ви бажаєте, щоб я товаришив вам?

— Так, якщо ви згодні. Буду почувати себе багато краще.

Зразу Аляна здивувало бажання дівчини. Та він відчув, що ситуація стає кумедна і його застановила велика повага дівчини. Вона не усміхалася. Її погляд був дуже діловитий, а разом з тим дуже гарний.

— Так як ви справу поставили, я не уявляю собі, як я міг би відмовитися від цього. Та щодо питань капітан Райфль міг би краще відповісти на них ніж я.

— Не хочу йому докучати, — відповіла дівчина. — Він і так має багато на голові. А ви тут самі.

— Так зовсім самий, і маю дуже мало на голові.

— Ви мабуть знаєте, про що мені йде, пане Гольт. А може ви не можете або й не будете старатися зрозуміти мене. Але я їду в новий край і страшенно хотіла б розвідати про цей край так багато, як лише зможу і то заки ще туди дістануся. Хотіла б знати про неодну справу. Наприклад...

— Слухаю.

— Чому ви сказали таке про Джона Ґрегама? Що той другий чоловік мав на гадці, коли він казав, що Джона Ґрагама треба повісити?

(Далі буде)

Як розвивались події після Сараєва.

Відгомін світової опінії на сараєвський атентат з 28. червня 1914. р. був глибокий та щирий. Старенький цісар Франц Йосиф, що на вістку про сараєвську трагедію негайно вернувся з Ішлю до Відня, став осередком загального спочуття не тільки коронованих голов, але також звичайних громадян, чого висловом були тисячки телеграм з усього світу, що однодушно пятнували вбивство австрійського престолонаслідника як великий злочин.

Також світова преса, не виключаючи російської, заняла в перших днях після сараєвської трагедії виразно співчутливе для Австрії становище. Наприклад, англійський офіціоз **„Дейлі Телеграф"** у вступній статті в день після атентату написав, що смерть Франца Фердинанда є великою втратою не лише для Австро-Угорщини, але і для цілої Европи. У хвилині, коли світові саме потрібно великих людей, смерть цієї сильної людини є нещастям, значіння якого годі передбачити. Симпатія усього цивілізованого світу звертається до цісаря Франца Йосифа. Ніколи ще — писав „Дейлі Телеграф" — атентат не був такий глупий, як цей. Сумна листа атентатів з найновіших часів вказує, що ні ідеали, ні визначні характери не є охороною проти легкодушної кулі якогось напів божевільного фанатика.

Оцей загальний співчутливий, проавстрійський настрій світової опінії скаламутили небавком вістки зі Сараєва, Загребу, Мостару та інших південно-австрійських міст про те, що хорватські націоналісти просто під осло-ною австрійської поліції погромлюють усе, що сербське.

2. липня 1914. р. наш віденський кореспондент писав:

> **„Як далеко, як дуже далеко перегнали німців у протисербській ворожнечі — брати славяни. Ось уже два дні хорватські патріоти на спілку з музулманами пліндрують сербські крамниці, установи та приватні доми, лишаючи тільки звалища й відломки шкла. За міліонами матеріяльних шкід слідують також жертви в людях. Те, що діється тепер по містах Боснії — це просто щось страшного! Для привернення ладу між славянськими братами довелося урядові завести вийнятковий стан. Аж тоді, як вулиці міста залягло військо з кулеметами, пристрасти дещо втихомирились, та ще зовсім не втихли. Але серби аж по пяти днях відважились виходити з хат, а своїх крамниць усе ще лякаються відчиняти."**

Оцей якимись темними силами зааранжований погром сербського населення в Боснії, Герцеговині, Хорватії та Дальматії у хвилині, коли тліючі останки замордованого архикнязя везено воєнним кораблем через Трієст до Відня, дав сербській та російській пресі нагоду обернути так би мовити бука другим кінцем і повести у світі протинаступ та вдарити по Австрії.

Петербурське **„Новое Время"** на першу вістку про погроми сербського населення в Сараєві написало гостру передову статю, в якій вперше від пяти днів явно взяло Сербію в оборону. Це неправда — заявило „Новое Время", — наче б Сербія була моральною виновницею сараєвського злочину. А вже ніяк за злочин одного фанатика не можна робити відповідальним цілого народу. Протисербські демонстрації ініціює — мовляв, „Новое Время" — австрійське правительство, яке отверто змагає до знищення сербів. На лаві обвинувачених у Сараєві, крім властивих виновників сараєвського убивства, повинні засісти моральні виновники, себто католики-фанатики. Ось такі звуки пронеслися з царської столиці.

Заохочені протиавстрійським виступом преси „великого руского брата" сербські пресові органи й собі набрали відваги та отверто почали брати в оборону сараєвських атентатчиків. Орган сербських заговірників з організації „Уједињење или Смрт", часопис **„Піємонт"** у дні 2. липня гостро виступив проти австрійського режіму на південно-славянських землях. Вчинок Г. Прінціпа — писав „Піємонт", — це наслідок австрійської системи правління у Боснії. Обставина, що Прінціп сповнив акт мести в день національного сербського свята „Відовдана", який австрійці вибрали днем початку маневрів, робить зрозумілим акт розпуки молодої людини. Якщо архикнязь Франц Фердинанд саме в цей день свята „Відовдана" не був би шукав овацій у Сараєві, певно був би нині при житті. В Сербії нікому — мовляв „Піємонт" — не приходить на думку гльорифікувати вчинок Прінціпа. Коли Прінціп вється з болю, спричиненого інквізицією вязниці, всюди відчувається жаль з причини трагічної смерти архикнязя та його жінки; обоє згинули з руки 19-літнього юнака, що до божевілля любив рідну землю, на якій побачив денне світло.

Але те, чого ніякий білгородський часопис з дипльоматичних оглядів не був би відважився написати, а сербська цензура з уваги на всесвітню опінію не була б перепустила, саме оте отверто та яскраво висловив **„Србобран"**, орган сербів в Америці. Під наголовком „Ми платимо йому подорож" цей орган помістив перед поїздкою Франца Фердинанда такі погрози:

> „Австрійський престолонаслідник заповів свій приїзд до Сараєва. Хай кожний серб затямить собі це. Коли престолонаслідник хоче їхати до Боснії, ми покриємо кошти подорожі."

А під наголовком „Свята месть", цей самий часопис писав:

> „Серби, хапайте все, що можете вхопити. Ножі, рушниці, бомби й динаміт. Це все вибрана Богом зброя. Сповніть святу месть. Смерть Габсбурській династії! Вічна память цим героям, які піднесуть руки проти неї!"

Відписи отих закликів „Сербобрана" ходили після сараєвського атентату між сербською молоддю з рук до рук, відсвіжували протиавстрійське наставлення усіх сербів, що під першим вражінням атентату в перших днях були трохи зніяковіли, але наслідком безглуздих погромів, що не зважаючи на офіціяльні заборони день у день повторялися у всіх більших містах Хорватії, Боснії та Дальматії, зросли до небувалих розмірів.

Австрійський уряд уже в перших днях після сараєвської трагедії розвів був основне слідство. Прінціп та Чабріновіч зовсім не перечили факту, що вони приїхали з Білгороду, де дістали також зброю і бомбу. Вони признались також, що великосербська ідея була їхньою спонукою вбити австрійського престолонаслідника. Спершу гадали, що вдасться поцілити Франца Фердинанда в Мостарі, потім хотіли виконати атентат у Тарчіс підчас маневрів, опісля кружляли з бомбами та бровнінгами в Ілідзе біля готелю „Босна", але з ріжних причин, головно з огляду на детективів, не вдалося їм пляну виконати. Сталося це щойно в Сараєві. Своїх звязків з відомими сербськими заговірниками не заперечували. Тому австрійська рада міністрів рішила продовжувати слідство, щоб мати основний матеріял до дипльоматичної інтервенції в Білгороді. **Зокрема військові кола наддунайської монархії енергійно стали вимагати від центрального уряду у Відні, щоб поставив справу на вістрю меча, ультимативно: або Сербія врочисто заявить, що почуває жаль за сараєвську трагедію та зобовяжеться здавити в себе всяку протиавстрійську пропаганду, або австро-угорська монархія збройною силою зробить порядок на свому південно-східному кордоні.**

Це становище війська було також становищем великої частини австрійських німців, мадярів, хорватів та політично активних кол інших австрійських національностей. Пересічний сірий австро-угорський громадянин теж обурювався на вбивство „нашого архикнязя", кидав громи на „зрадливого серба", але війни собі не дуже бажав.

В цю атмосферу ростучого напруження між Австро-Угорщиною та Сербією впали 12. липня 1914. р. розумні, медіяторські слова провідника французьких соціялістів Жореса, того самого Жореса, що в боротьбі за світовий мир наложив головою, саме напередодні війни. В розмові з одним мадярським журналістом Жорес так висловився про сараєвський атентат та його наслідки:

„Я осуджую татаризм австрійської влади у відношенні до боснійських сербів і я проти того, щоб цілий нарід покутував за одиниці. Одинокою розвязкою боснійського питання вважаю те, щоб Австрія була справедлива й великодушна у відношенні до сербів та хорватів. А серби і хорвати монархії будуть мудрі, якщо вдоволяться автономними правами й тою громадянською свободою, яку їм дав би австрійський уряд. Бо що іншого серби можуть зробити? Коли вони вірять, що їхня мрія про великосербську ідею дасться здійснити війною, то це могло би статися лише при допомозі Росії. А Росія дорого веліла б заплатити собі за цю допомогу. Велика Сербія, яка повстала би, перемінилась би у васальну державу Росії, або іншої великодержави. Коли австро-угорська монархія не гадає за скоро і за поспішно пімститись на Сербії, але великодушно перечекає, аж серби та хорвати самі отямляться та прийдуть самі на сліди розумної розвязки, то теперішня криза, а навіть давне ворогування між австро-угорським урядом та славянством з часом зникне. Це було б таксамо в інтересі монархії, як також в інтересі австрійських сербів і таки самої Сербії."

На жаль, цей тверезий голос французького соціяліста пролунав без найменших наслідків. Австро-угорський уряд займався однобічним прослідуванням сербської вини за сараєвську трагедію, **навіть не думаючи про те, що основна направа відносин на території австрійського південного славянства дасться перевести тільки тоді, коли австрійські серби та хорвати, дставши самоуправу, свобідно заживуть на своїй землі. А сербський уряд теж не без вини.** Задивлений у „північного дядька", в царську Росію, він не старався піти на руку тим елементам австро-угорської та світової дипльоматії, що в 12-ій годині смертельної загрози для світового мира намагалися австрійсько-сербський конфлікт направити в мирне русло. Не стало кому спинити пристрасти, що завершились безміром людського горя, матеріяльної руїни та потоками крови.

Другий день Загальних Зборів РСУК.

Як відомо вже Читачам, у пятницю 30. червня ц. р. скінчилася дополудня звітом з діяльности перша частина цьогорічних заг. зборів, після чого пополудні від год. 15. до 21. радили делегати далі в шістьох ріжних комісіях в будинку Української Кооперації та Муз. Інституту.

Третя частина Заг. Зборів, тобто друге їх пленарне засідання відбулося в суботу 1-го липня. Воно почалося в год. 10-ій в салі Муз. Інституту ім. Лисенка, де в міжчасі кількість делегатів збільшилася (заступлено 663 кооперативів), відкриттям нарад головою інж. Ю. Павликовським, що віддав слово поодиноким референтам комісій.

ЯК ПРАЦЮВАЛИ КОМІСІЇ?

Перший з них, голова **Збутово-закупочної Комісії, дир. І. Мартюк,** говорив в імені 155 делегатів, що були в цій комісії. Ця комісія звернула спеціяльну увагу на ідеольогічний вишкіл крамарів, збільшення ощадностей, підсилення спіки над дітьми й матірю при кооп. здоровля, комісовий збут с.-госп. продуктів, стипендійний фонд для учнів кооп. шкіл та поставила відповідні внески й резолюції.

Д-р Карапінка (Калуш) зреферував наради **Молочарської Комісії,** яка спеціяльно обговорювала брак капіталу в молочарській кооперації та поручила тому Заг. Зборам приєднувати нових її членів, далі збільшення достави молока й інтензивности господарств членів та поплатність годівлі худоби. Зокрема звернула ця комісія увагу на хибне редагування „Кооп. Республики", домагаючися слідства проти редактора та зміни на цьому становищі (оплески!). Врешті станула в обороні керманичів кооперації, яких деякі органи, головно „Службовик", намагаються дискредитувати.

Наради **Комісії кред. кооперації,** яка мала 44 членів від 89 к-в, зреферував **дир. Харамбура** (Яворів). Ця комісія візвала всі к-ви до підсиленої збірки ощадностей, бо це одинокі засоби, що можуть розбудувати наш збут, натиснула на кращу справність праці Українбанків та енергічніше стягання довгів, врешті обговорила низку технічних справ у справі позичок ремісникам і виробництвам, взиваючи ввесь український загал засилити кред. кооперацію вкладками й ощадностями для дальшої успішної праці кооперації.

Комісія міської кооперації, як зреферував **проф. Демчук** (Перемишль), займалася справою поширення кооп. свідомости в містах, яка досі є мала, слабого досі звязку міської кооперації з Нар. Торговлею як її централею, заслабим зацікавленням цією кооперацією РСУК, врешті конкуренцію приватних купців, своїх і чужих.

Інж. Пиндус (Станиславів) здав звіт з нарад Комісії виробничих і інших кооператив, яка, стверджуючи, що виробничі кооперативи не користали з Фонду праці і що ремісничі кооперативи падуть, запропонувала від себе творити тільки виробництва найконечніших артикулів і вкінці покликати до життя централю для торгівлі та пропаганди виробів українських кооператив, про які громадянство часто не знає.

Всі комісії поставили внесок на прийняття звітів та рахункових замкнень за 1938 р. та уділення абсолюторії Надз. Раді й Дирекції РСУК. Цей внесок, який зрештою поставила Контрольна Комісія вже вчора, збори одноголосно приняли.

РЕЗОЛЮЦІЇ, БУДЖЕТ І ВИБІР ГОЛОВИ ТА ЧЛЕНІВ РАДИ.

Зчерги від Резолюційної Комісії обговорив дир. О. Луцький 11 головних та кілька додаткових, запроектованих на комісіях, резолюцій, які саля приняла при спротиві одного делегата. Опісля буджет РСУК, відмічуючи й розглядаючи поодинокі його позиції, обговорив від Бюджетової Комісії дир. Семянчук (Станиславів); після чого саля приняла його одноголосно в висоті 619 тис. зол. Дир. Семянчук висловив теж Раді й Дирекції РСУК іменем усіх кооператорів запевнення глибокого довіря та сердечних з ними звязків, яких основою є віра в спільну працю для добра Нації.

Після короткої перерви Заг. Збори референт Комісії - Матки дир. О. Радловський предложив таких кандидатів: на голову РСУК інж. Павликовського (грімки оплески), на членів Ради: дир. Кузика, дир. Кузіва, д-ра Блажкевича, д-ра Новодворського, дир. Гомотюка й дир. Семкова, на заступників членів Ради: інж. Олексюка та дир. Гаврилюка, на членів Контр. Комісії: дир. Мудрика й після його резигнації д-ра Хробака, дир. Швалюка та дир. Мартюка, на їх заступ.: дир. Петрицького й д-ра Рибака.

Цю листу Комісії-Матки збори приняли проти 7 голосів, а зчерги новообраний голова подякував від себе та товаришів делегатам за довіря, стверджуючи, що кооператори є єдині й солідарні в ході до ідеалів кооперації — добра і краси. Тому, що внесків і запитів не було, голова інж. Ю. Павликовський в дальшій своїй промові подякував приявним за дводневний труд у нарадах і висловлюючи надію, що кооперація працюватиме далі для добра Нації, як досі, візвав кооператорів до підсиленої завзятої праці та закінчив наради 26. Заг. Зборів Реалізійного Союзу Українських Кооператив — найвищої магістралі українського кооперативного руху.

Саля встала й відспівала на закінчення нарад національний гимн, а делегати довго ще в салі, на коридорах та під будинком Музичного Інституту ім. М. Лисенка обговорювали подробиці обох трудящих днів нарад. (а)

70-ліття Олександра Пісецького.

Громадянство скалатського повіту вшанувало в суботу 24. червня ц. р. свого заслуженого народнього діяча і провідника п. Олександра Пісецького, колишнього державного секретаря пошт і телеграфів в уряді Західно-Української Народньої Республики в роки 1918.19, ювілейним святом у Грималові з нагоди 70-ліття його уродин. Для переведення цього свята зорганізувався окремий комітет під проводом о. Романа Зарицького, пароха з Вікна, що устійнив і перевів його програму.

Свято розпочалося соборною Службою Божою в год. 9.30 рано в парохіяльній церкві в Грималові, яку відправили о. Теодор Пиндус, парох зі Зеленої, о. Василь Левицький, парох з Луки Малої і о.Василь Бачинський, парох з Жеребок в асисті діяконів о. Ярослава Роккицького, завідателя з Буцик і о. Степана Котика, завідателя з Красного; співав місцевий церковний хор. До церкви прибули як відпоручники Української Парляментарної Репрезентації посли д-р Степан Баран і Василь Болюх та сенатор Микола Малицький, численне духовенство з повіту, відпоручники усіх українських повітових установ і відпоручники установ з поодиноких громад повіту, між ними багато селянок і молоді, що заповнили церкву по береги. При кінці Сл. Божої, яку відправлено в намірені українського народу, гарну проповідь на тему четвертої Божої заповіди і любови своєї батьківщини і рідного народу виголосив о. І. Цимбала, парох з Колодіївки, підчеркуючи зокрема довголітню жертвенну працю і заслуги ювілята на народній ниві та його привязання до церкви.

Безпосередньо по Службі Божій перейшли учасники свята до поблизької салі чит. „Просвіти", де відбулася академія. Розпочав її о. Р. Зарицький привітом для ювілята, почім мішаний хор з Вікна під управою Павла Налукового відспівав „Привіт" Д. Котка. Опісля пос. д-р Ст. Баран виголосив промову на тему значіння традиції й авторитету заслужених для народу громадян, торкнувшися при цьому і праці ювілята перед війною, тоді урядовця дирекції пошт і телеграфів у Львові, в організації львів-

Присилайте передплату!

О. НИКОЛАЙ ВОЯКОВСЬКИЙ.

Стрілецька гора.

(Докінчення).

З келій найзамітніша келія о. ігумена, вчетверо більша від інших. Вона поміщувала в собі спальню і канцелярію, де донині збереглись зариси в стіні, з витисненої в ній шафи; напроти канцелярії була мабуть комора, бо на це вказує найдене там у часі археольогічних дослідів черепя, а то і майже цілі глиняні посудини, що походять з княжих часів, а саме з XI. і початку XII. століття. Як бачимо, на основі ріжних знахідок можемо напевно твердити, що печерська Лавра була замешкана від другої половини XI. ст. до половини XIII. століття.

Вище входу до печері, на горі, було городище, з котрого донині збереглись фрагменти валів. Першу записану згадку про стрілецьке городище находимо в Яруша (Z pradziejów Ziemi Lwowskiej. Lwów, 1913, на 44. стороні). Історія першої половини XIII. ст. виясное нам значіння того городища, положеного на пограниччі галицького князівства, що в тім часі було тереном завзятої боротьби за галицький престіл поміж Данилом та чернігівським князем Михайлом і його сином Ростиславом. Точкою опори в тій домашній війні було саме м. ін. у тих сторонах і стрілецьке городище. Та війна була така завзята, що навіть страшний напад татар не закінчив її. Князі воювали з наїзниками, але не переставали міжусобної війни, як це можемо зауважити з записок в іпатськім літописі під р. 1243 (=6751): „и пришедъ ко Печерѣ Домамири (=стрілецька печера) и прельсти е Володиславъ, и вдашася Ростиславу; и оттуда, поима, пойде ко Галичю, рекый: „Яко твой есть Галичъ". Коли в тім часі неприсутний у Галичі Данило довідався про це, прийшов під Галич, розбив військо Ростислава і заняв Галич, а Ростислав утік до Шекотова. Але коли Батій вертався з Угорщини, один з його загонів напав на Ростислава в Бірку (північно-східня частина Стрілча донині називається: Бірок), розбив його нечисленну дружину і приневолив його до втечі на Угорщину. Так і читаємо в іпатськім літописі: „Въ лѣто 6751. (1243.) Ростислава розгнаша Татарове во Борку и бѣжа въ Угры, и вдасть за нь паки король Угорскый дочѣръ свою".

Так і видно, що на стрілецькій горі збігались дороги зі сходу й із заходу, з полудня і з півночі, тому і цілий той пояс землі вимагав особлившого закріплення у формі городищ, яких у стрілецькій околиці було дуже багато. І так стрілецька гора вже з природи вивінувана, як на середньовіччя, незлобутніми укріпленнями, бо з трьох сторін має високі і стрімкі узбіччя, а з західної сторони високі камінні стіни.

А проте у 1243. р. на стрілецькій горі відгривається страшна трагедія. У часі вище згаданої боротьби татар з дружиною Ростислава, хтось з людей, укритих перед татарами в стрілецькій печері, вистрілив з лука до переїжджаючого татарина, та на жаль, як читаємо в старих записках, стріла перелетіла побіч нього. Татарин считав крик, завернув частину загону, що йшов на поле битви і так татари цілком припадково відкрили вхід до стрілецької печери, в якій схоронилось було коло 2.000 людей. Коли татарське візвання, щоб укриті в печері вийшли з неї — залишилось без наслідку, татари розложили вогонь у головнім коридорі. Тоді й згоріли всі долівки в келіях і церкві, що як устійнено в часі археольогічних розкопів, були деревляні, а від диму подушилися ті, що з життям схоронилися були в стрілецькій печері перед татарською ордою. Черці, що не були разом з людьми в печерах, але в церкві (в городищі) довідались в якийсь спосіб про страшну катівню невинних людей, і памятаючи на Христові слова: „Більшої від сеї любови ніхто не має, щоби хто свою душу положив за своїх другів" (Іван, XV. 13) і на ту велику заповідь любови: „Любитимеш ближнього твого, як себе самого!" (Матей, XXII. 39), вийшли вбрані у святочні ризи зі свого сховку і зійшли до печері, де перед входом татари з своїм начальником докінчували свою гидку пімсту над безборонними людьми. Поклонившися їм, просили черці погасити вогонь та не карати невинних за нерозважний учинок одної людини. Та розярений хан з кпинами відповів на покірну просьбу черців, що хіба їхньою кровю погасить розложений вогонь. На ті слова, неначе на умовлений знак, кинулися татари з ножами на черців і поубивали їх. Так по геройськи жертвували святі черці своє життя „за друзі своя"...

Після тієї страшної руїни перестали існувати Стрілиска і аж згодом на місце Стрілиск

ського українського міщанства і після війни його всесторонньої організаційної роботи зокрема політичної, у скалатському повіті.

Після промови пос. д-ра Ст. Барана згаданий хор відспівав ще дві точки, а маленька Оля Козій з Вікна віддеклямувала віршований привіт для ювілята. З черги йшли привіти: посла округи Василя Болюха, д-ра Арсена Тригубчака зі Скалата від філії „Просвіти", п. Зелінського від Кружків Рідної Школи п. Малича від Повітового Союзу Кооператив, д-ра І. Любачевського від економ. установ Гриималова п. О. Лілинікової від Союзу Українок, п. Дмитра Рудяка, господаря з Новосілки Гриималівської від селян повіту і п. Дмитра Процика, господаря зі Зеленої від місцевих селян.

Найбільше вражіння на присутніх зробила поява на сцені трьох селянок з Союзу Українок зі Зеленої Теклі Процик Парашки Галозаки і Анни Назарик у гарних старинних місц. одягах, на жаль нині вже неуживаних, з хлібом і сіллю і з великими китицями квітів. Текля Процик привитала ювілята гарною змістовною промовою, а привізні зробили згаданій делегації селянок бурхливу і довготреваючу овацію.

О. Роман Зарицький відчитав наспівці на свято численні привіти від ріжних установ зі Львова і повіту та від поодиноких громадян. Привіти прислали: Українська Парляментарна Репрезентація, Центральний Комітет УНДО, Жіноча Секція при Центр. Комітеті УНДО, Організація українців м. Львова, пос. Василь Мудрий від себе, як уроженець Гриималівщини, і багато інших чільних громадян.

При кінці забрав слово, привитаний овацією всіми присутніми, сам ювілят Олександер Пісецький, дякуючи за пам'ять, особливо у жіноцтва і молоді, що явилися так численно, та вказуючи у довшій промові на потребу організації і обєднаної праці для народу, у якій активну, творчу участь повинно взяти зорганізоване жіноцтво і молодь.

Цілість свята, що згуртувало все наше громадянство повіту, оставило якнайкраще вражіння на учасників і було справдішньою національною маніфестацією.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 3. липня 1889.

ПІСЛЯ ВИБОРІВ ДО СОЙМУ.

У передовій статті читаємо:

„Зараз розберемо основніше хід і вислід вчорашніх виборів з сельської курії до краєвого сойму, хочеко бодай коротко висказати, яке перше вражіння зробив вислід тих виборів. Того висліду чекала вся галицька Русь з гарячковим майже неспокоєм: він міг, бо мусів мати сильний вплив на нашу дальшу політику, при цих виборах мало показатися,.. не то, чи уряд зайняв супроти русинів інше становище як досі, — бо якнебудь зміна системи була би виявилася в цілій поведінці урядy, — але те, чи ми кріпшаємо, чи поступаємо наперед, чи може стоїмо на місці або подаємося що взад? Отже яку можемо мати надію на нашу ближчу і дальшу будучину?

„Признаємо отверто, що вислід показався значно гірший, як сподівалися оптимісти між русинами але і трохи кращий, як боялися песимісти.

„На всякий випадок Русь матиме тепер шіснацять своїх послів, число більше не тільки як в останній, але й як в передостанній соймовій каденції".

ЛЬВІВСЬКІ АКАДЕМИКИ ПОЛЯКИ

закупили значне число книжок, заборонених краєвою шкільною радою, виданих Йос. Хоцішевським. Це популярна історія Польщі. Академики вирішили виїздячи на вакації, розкинути їх між сільський народ по читальнях.

Доступ до моря для Польщі через Клайпеду.

З ГОЛОСІВ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

РИМ, ПАТ. „Газетта дель Пополь" висловлює у кореспонденції з Гданська погляд, що Польща повинна дістати доступ до моря не через Поморя, лише через Клайпеду. Польща побудувала Гдиню, яка стала першою пристанею на Балтійському Морі, але захитала мир в Европі; будова Гдині була великою похибкою Гданськ був би щасливий як справді вільне місто, але в теперішніх умовинах він волів би вернутись до Німеччини.

† Виростають могили на чужині.

Перед кількома днями в 19 році життя помер у Модржанах та був похований на Ольшанському кладовищі у Празі **Юрко Зінченко.** Як дитина еміграції виростав і жив серед емігрантських злиднів, але своєю пільністю досягнув того, що — хоч уже хорий — зробив письменну матуру. Та його молодий організм не зміг поконати сухіт, що за 6 тижнів загнали Його в могилу. На похороні зібралися усі матуранти та гурт гімназисток і гімназистів, професори та значне число українських громадян. Співав гімназійний хор.

Земля Йому пером!

Поручник УГА інж. **Гаврило Патронік** помер 13. м. м. наслідком сухіт в санаторії на Плеші та був похований на кладовищі у Мнішку коло 30 км. на полудні від Праги, куди приїхали залізницею і 4 автами товариші зброї та зі школи з Праги і Брна. Покійний народився 24. липня 1894 р. у Костарівцях, повіт Сянік. Як молодий абсольвент гімназії пішов на світову війну, по якій вступив до Української Армії, воював під Хировом та з Гірською Бригадою дістався до Ним. Яблінного, а звідти до Праги на студії, де скінчив Високу Торговельну Школу. Працював у ріжних торговельних фірмах та останні роки був товмачем при французькім торговельнім аташе, якого представники були також на похороні. Над свіжою могилою попрощав Покійного голова Т-ва Українських Інжинірів у Празі інж. П. Стецьків від Т-ва, від товаришів зброї та від організацій, де був членом. Потім товариші при акомпаніяменті дощевих звуків попрошалися сумним „Чуеш Брате мій...", а хвилі зеленого жита понесли звук пісні далеко в рідні сторони, що їх Він так щиро любив.

Вічна Йому память!

Михайло Осовський, десятник Української Армії, народжений 12. лютого 1902 р. в Медведівцях, на Поділлі, помер 19. м. м. у місцевості Варель у Німеччині, куди поїхав перед двома тижнями на працю. Лишив жінку і 9-літнього хлопця. Прийшов до ЧСР у 1920 р. з армією ген. Кравса. Був підприємчивий і працював часто самостійно, а також в чужих фірмах. Похорон відправив греко-католицький парох на Ольшанському кладовищі в Празі 26 м. м. Від товаришів зброї і від „Просвіти" в Празі прощав Покійного Яр. Олексенко. Численні товариші зброї взяли участь у похороні.

Яр. Олексенко.

Зі судової салі.

ЗА О. У. Н. НА ЛУЧЧИНІ.

Луцький окружний суд цими днями розглянув справу 9 молодих селян із сіл Лаврова, Поломки й Городищ на Луччині. Акт обвинувачення закидав усім приналежність до О. У. Н. і протидержавну діяльність. Усіх засуджено на кару вязниці: Федір Понятовський на 10 років, Ананій Закоштуй (вже раз був засуджений за О. У. Н. на 4 р. вязниці) і Олександер Галемада по 8 р., Іван Гарасимчук, Іван Тищук, Митрофан Ілюк по 6 р., Іван Гаврилюк і Григорій Данилюк по 3 р. і Мирон Андрощук на 2 роки вязниці.

2 РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА ВБИВСТВО.

Мешканець м. Луцька (емігрант що називав себе полковником) Микола Палій не тішився довірям українських громадян і вони уникали його. Раптом пролинула чутка про його трагічну смерть: вбив його на дорозі долотом Григорій Лясковський з підміського села Черча. Поголоска про політичне тло вбивства була невірна. Виявилося, що Палій звів йому жінку і той при зустрічі з ним вбив його.

Луцький окружний суд засудив Лясковського за вбивство Палія на 2 роки вязниці.

ЗА ОБРАЗУ ДЕРЖАВИ.

В березні ц. р. староство усунуло з посади і вислало за межі держави пастора луцької еванг. парохії Кляйндінста. Цими-ж днями стало голосне знову імя його жінки Марії Кляйндінст. Їй закинули, що вона, як голова товариства німецьких жінок, бачучи на зібранні на грудях одної присутньої німки „хрест заслуги", порадила їй зняти його, бо він дратує їй очі й ображує її національне почуття.

Справа опинилася в луцькому старостві, яке покарало пасторову Кляйндінст на 200 зол. гривни та 30 днів безоглядного арешту.

Покарана внесла відклик до окружного суду, який, розглянувши цими днями справу, відложив її, щоб покликати нових свідків.

В часі розправи сталася така річ. Свідок Гільда Шульц висловилась з тому духу, що, мовляв, пасторова слушно обурилася, коли побачила в німкині „відзнаку чужої держави". Ці слова викликали гостру репліку прокуратора, який заявив, що потягне Г. Шульц до карної відповідальности.

С.

постала нова оселя, що від страшної трагедії має і свою вимовну назву **Страдч** (місце терпіння, від страдати).

Така є правдива історія страдецької руїни. Але навіть і страдецька печера не обійшлася без інтриг у краєзнавчій літературі. Отже Ян Крашевський в „Przyjacielu ludu" з 1840/41. р. кінчить свій опис страдецької печері негодуючи, що якийсь урльопник з австрійського війська, котрий мабуть опроваджував його по печерах і давав інформації, приписав знищення Стрілиск не татарам, але конфедератам. Прочитавши про це, справу розвязав „Соломоновим судом" п. Артур Грушецький (Biblioteka Warszawska, 1878. T. IV.) в своїй науковій розвідці „o нскінях", а саме написав таке: „У р. 1648. козацький вождь Хмельницький, підложивши вогонь при вході до печер видушив димом велике число людей, що сховалися зі своїм майном перед ворогом"... (буквально!). Справді „науково" справа розвязана!.. Тільки, на жаль, панове краєзнавці не читали джерел до історії страдецьких печер і не проаналізували критично, що хто сказав та послухали своєї буйної патріотичної фантазії.

Напевно ні конфедерати ані Хмельницький не видушували людей димом, бо коли сталася страдецька трагедія, то ані одних ані других не було ще на світі. Стрілиска зруйновано напевне у 1243. р., і щойно згодом повстало село Страдч, про яке згадується уже в грамоті короля Володислава Ягайла в 1416. р.

Є в народі повіря, що після страдецької трагедії зійшла з неба Пречиста Діва Марія та оплакувала нещасних, що згинули з рук люто того татарського наїзднка. Відтоді вся околиця Страдча в особливий спосіб почитає Пречисту Діву Марію на страдецькій горі. Кожного року в часі урочисто святкованого відпусту і храму далеко-далеко по лісових доріжках уже в навечерія лунають щирі набожні співи прочан, що йдуть на страдецьку гору пільги шукати.

Страдецьку церкву відзначали численні римські папи надачею великих відпустів, а бл. п. папа Пій XI. надав страдецькій церкві повний відпуст на кожний день у році грамотою Прот. № 2876/36 та грамотою ч. 4142/36 встановив на страдецькій горі хрестну дорогу (Кальварію), з єрусалимськими відпустами. Так отже нічого дивного, що на Успення Пресвятої Богородиці (28. серпня) маємо нагоду бачити прочан нераз з дуже далеких сторін, що не жалують ні труду ні втраченого часу на дорогу, щоб тільки поклонитися Пречистій Діві Марії і тим святим місцям, які донині остались славними свідками нашого давно-минулого.

Минуло кілька літ, як зі страдецької гори впало гасло відсвяткувати девятьсотлітній ювілей Покрови Преч. Діви Марії над нашим народом 1037—1937. На це гасло відозвалися всі українці і на своїх землях і де лише доля кинула їх. Іде й тепер гасло у 950-ліття Володимирового хрещення: Приходьте на страдецьку гору і поклоніться Марії в дні її храму Успення **28. серпня.** Вона і нині радо вислухає ваших зітхань і просьб і потішить та розважить, бо Вона єдина наша заступниця.

Приходьте і поклоніться святим місцям!

Коли відступимо, це буде кінець нашої могутности.

БРИТІЙСЬКИЙ ПУБЛІЦИСТ ПРО ЗНАЧІННЯ СПРАВИ ҐДАНСЬКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Обговорюючи справу Ґданська, відомий брит. публіцист Гарвен стверджує на сторінках „Обсерватора", що не є це льокальне питання. Від Ґданська залежить доля не лиш Польщі, але й Европи, разом з брит. імперією. Ґданськ є критерієм брит. зобовязань, відваги — критичною точкою брит. дипльоматичної системи. Неуспіх або нерозвага у тій справі принесла б упадок фронту мира, а це довело б до ганебної ізоляції Вел. Британії. По капітуляції Европи прийшла би капітуляція імперії. Англія підписала святочно договір приязни з Польщею і мусить пошанувати своє слово. Оце й велика ріжниця між минулою осенею і цим літом. Як відступимо — прийде кінець нашої могутности.

Також „Таймс" остерігає Німеччину перед переворотом у Ґданську, підкреслюючи, що Англія і Франція зареагували б на це збройно.

—o—

Франко-турецька співпраця.

ЕКСПОЗЕ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

АНКАРА, ПАТ. Турецький міністр закордонних справ Сара Джоґлю виголосив у парляменті експозе на тему франко-турецького договору. Він ствердив, що обі держави, змагаючи до мира, готові тепер приняти вислід спільного порозуміння. Всім, що сумніваються у турецько-французьку приязнь, радить міністр Сара Джоґлю не пробувати випробовувати тривкости тої приязни, бо така проба могла б покінчитися для них дуже зле.

Перед візитою болгарського премієра у Берліні.

НІМЕЦЬКА ОРІЄНТАЦІЯ У БОЛГАРСЬКІЙ ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ.

5. ц. м. приїде до Берліна болгарський **премієр** Кіосеіванов з жінкою, дочкою та вищими урядовцями міністерства закордонних справ.

Подробиці програми візити вже устійнено: **Кіосеіванов буде на** бенкеті у Гітлера та відбуде з ним нараду, подібно як з іншими німецькими державними мужами. Подаючи цю вістку, польська преса підкреслює, що прем. Кіосеіванов веде пронімецьку та проіталійську політику. Минулого тижня підписав він торговельний договір з Італією, що поважно збільшує торговельні обороти між обома державами.

Відозва британських летунів до німецького народу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британська національна рада праці, що обединує професійні спілки та партію праці, оголосила до німецького народу п. н. „Пощо вбивати себе взаїмно"?

Відозва стверджує, що перегони у зброєннях та атмосфера недовіря витворили небезпечну ситуацію, але поодинокі народи мають змогу не допустити до вибуху війни. Відозва полемізує з німецькими замітами проти політики окруження, підкреслюючи, що до такої політики змусив Англію Гітлер та Мусоліні; як вони не зрезигнують з панування над Европою, вибухне війна. Небезпека війни загрожує нім. народові з нутра, Гітлер сам окружує себе та свою державу; годі дальше уступати, бо це лише збільшує його імперіялістичні амбіції. Відозва кінчиться побажанням, щоб німці приступили до міжнародньої співпраці, щоб здібности нім. народу причинилися до закріплення приязни світа.

Британський десант у Фучов.

ЯПОНЦІ ВЕДУТЬ НАСТУП НА ДВІ ОСТАННІ ПРИСТАНІ НЕЗАЛЕЖНОГО КИТАЮ.

ГОНКОН, АТЕ. Британська річна канонірка висадила у Фучов більший відділ моряків „для охорони життя і майна брит. громадян". Цей відділ причалив близько брит. консуляту.

Японці зосередили на висоті Фучов 26 воєнних кораблів, на висоті Венчав — коло 20. Японські війська і маринарка почали операції, щоб опанувати ті дві пристані — останні, які ще залишились у руках китайського уряду.

АМОЙ У ЯПОНСЬКИХ РУКАХ.

АМОЙ, ПАТ. Як подає Домеї, місто Амой прилучено до простору, що є під японською окупацією. Лісунтсієн як перший посадник міста зложив присягу, на якій було приявних 15.000 визначних китайців та японців.

НАСТУП НА ТІЄНТСІН.

ТІЄНТСІН, ПАТ. В ночі зі суботи на неділю китайські „вільні стрільці" заатакували Тієнтсін.

НЕВДАТНИЙ ЯПОНСЬКИЙ ДЕСАНТ?

ЧУНКІН, ПАТ. Як подають з китайських джерел, недалеко Учев 7 японських кораблів намагалося висадити десант, але китайці не допустили до того.

НОВЕ ЗАГОСТРЕННЯ У ТІЄНТСІНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. В неділю знов загострено бльокаду чужинецьких концесій. Одного британського громадянина розібрали майже до нага та вдарили в лице паспортом.

ПРОТИБРИТІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ У ТІЄНТСІНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. У китайській дільниці відбулося перше засідання начального протибританського комітету. Утворено дві секції: господарську та загальну.

ПРЕДМЕТ НАРАД У ТОКІО.

ТОКІО, ДОМЕІ. До Йокогами причалив брит. консуль з Тієнтсіну Герберт, що візьме участь у переговорах у справі ліквідації конфлікту в Тієнтсіні. Він висловив перед журналістами надію, що предметом порозуміння будуть всі питання, які торкаються Тієнтсіну. Ніяких виясснень про брит. політику в Китаю він не хотів дати.

Совітські гості у Варшаві.

ВАРШАВА, ПАТ. В суботу вечором приїхали до Варшави офіційні представники СССР: делеґат наркому оборони Василєв і делеґат наркому рільництва Еміліянов. Міністр рільництва і рільних реформ запросив їх завидіти загальнопольську виставу в Люблині, що її відкрито у пятницю.

На східному двірці у Варшаві повитали совітських гостей: радник міністерства рільництва Кржемень та радник міністерства промислу й торговлі Ґіжицький, крім того представник рільничих кол полк. Загруйський та представники совітської амбасади.

Приїзд совітської делеґації є новим доказом скріплення торговельних взаємин зі СССР.

—o—

Мадярське посольство у Братиславі.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярський генеральний консулят у Братиславі замінено на посольство. Першим послом став легаційний радник Юлій Шабо.

В ІТАЛІЇ ОБМЕЖУЮТЬ УЖИТТЯ ЗАЛІЗА.

РИМ, ПАТ. Появився декрет, яким обмежено ужиття заліза — у першу чергу до будови огорож.

На думку Аваса декрет має на меті обмежити закупно заліза закордоном.

—o—

АКЦІЯ ЗА ЗАМИРЕННЯМ З ЯПОНІЄЮ.

ШАНҐАЙ, АТЕ. Відомий противник Чанкайшека, Вантсінвей, почав кампанію за замиренням з Японією. У своїх відозвах він підкреслює, що в теперішній ситуації перемога над Японією неможлива.

—o—

ДОДАТКОВІ КРЕДИТИ НА РОЗБУДОВУ ЛЕТУНСТВА.

ВАШИҐТОН, ПАТ. Сенат ухвалив додаткові кредити на розбудову летунства у висоті 22,344.000 долярів та переслав Рузвельтові до підпису. Рівночасно принято закон про кредити на допомогу безробітним.

—o—

ПОВОРОТ ШЕФА ЕСПАНСЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

МАДРИД, ПАТ. З Італії вернувся шеф військового летунства ґен. Кінделян, що їздив до Риму як голова еспанської летунської місії.

—o—

МІН ЧЯНО ІДЕ ДО ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, ПАТ. Як повідомляють, мін. Чяно приїде 10. ц. м. до Барсельони. Він стрінеться з керманичами еспанської політики мабуть у Сан Севастіяні.

—o—

ПОВНОВЛАСТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА У СПРАВІ ДЕВАЛЮАЦІЇ ВИГАСЛИ.

ВАШИҐТОН, ПАТ. У пятницю в ночі вигасли повновласти для през. Рузвельта, що давали йому право перевести девалюацію долярa. Довели до того республіканці та ґрупа демократів: Сенатор Тайдінґс, промовляючи проти приняття звіту мішаної монетарної комісії, продовжив промову поза 24. годину так, що повновласти вигасли.

З огляду на те стабілізаційний фонд (у висоті 2,000.000 долярів) не має правної основи. Курсу срібла не означено — він буде пристосовуватися до світових цін.

Сенат відложив наради до середи.

—o—

МАНЕВРИ СОВІТСЬКОЇ ФЛЬОТИ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ ТА БАЛТІЙСЬКОМУ МОРІ.

МОСКВА, АТЕ. Совітська фльота переводить великі маневри в околиці Владивостоку.

Рівночасно відбуваються маневри балтійської фльоти СССР коло Кронштаду, у приявности наркома Кузнецова.

—o—

ІНСПЕКЦІЯ СОВІТСЬКОЇ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

МОСКВА, АТЕ. Нарком маринарки Кузнецов відбув інспекцію чорноморської фльоти та був приявний на вправах усіх кораблів; опісля він висловив подяку залозі панцирника „Паріська Комуна" та кружляка „Червоний Кавказ", які дуже справно обслуговували артилерію та викидували торпеди.

Опісля Кузнецов перевів інспекцію укріплень у Севастополі та корабельних варстатів у Миколаєві.

ЗМІНИ У НОРВЕСЬКОМУ УРЯДІ.

ОСЛЬО, АТЕ. Норвеський міністр суспільних справ обняв ресорт скарбу на місце мін. Берґсвіка, що уступив. На місце міністра торговлі Мудсена прийшов міністр справедливости Ліе.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ПРИЙМАЮТЬ 20.000 МОЛОДИХ НІМЕЦЬКИХ УТІКАЧІВ.

ВАШИҐТОН, ПАТ. Імміґраційна комісія американського сенату ухвалила законопроект, що дозволяє 20-ом тисячам утікачів з Німеччини у віці до 14-ох років на приїзд до Америки.

НА МОНГОЛЬСЬКО - МАНДЖУРСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ СПОКІЙНО.

ТОКІО, ДОМЕІ. Від 27. червня не було ніяких сутичок між совітськими і японським летунством. У пятницю 5 совітських літаків перелетіло кордон коло озера Біюрнор, але скоро вернулися.

ҐАЙДА НЕ БУДЕ ГОЛОВОЮ ЧЕСЬКОЇ ПАРТІЇ „НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ".

БЕРЛІН, ПАТ. Партійний орґан „Націонаь Цайтунґ" заперечує поголоску, немов би провідник фашистів ґен. Ґайда мав стати головою чеської монопартії „національної спільноти".

Спортова сторінка.

Лугова Орґанізація — Т. Шевченкові.

ПІДСУМКИ ЦЬОГОРІЧНОГО ЛУГОВОГО СВЯТА.

Лугове свято, чергове з тих, якими орґанізація зелених одностроїв робить щороку підсумки й перевірку своєї праці, відбулося й цього року поважно і врочисто. Воно було остільки цікавіше від попередніх, що й наші дні цікавіші і що ще ніколи влада не обмежувала лугового свята так, як останнє: коли минулого року все таки дозволено приїхати двом делегатам з кожного Луга в краю, то цьогорічному закреслено вузькі рями повітового свята й тисячі луговиків та луговичок, що мусіли силою цього залишитись вдома, могли тільки духом бути зі своїми щасливішими товаришами з Львівщини, що злетілися поклонитись разом Т. Шевченкові у 125-ліття його народин. Додаймо, що цього року Луги вперше виконали нові, на 1939 р. зложені й доручені вправи і признаймо, що все це разом давало основи сподіватись не найкращих вислідів.

А проте хто не боявся хмарного неба й був у неділю 2. цм. в Луговому Городі — той напевне вертався до хати піднесений на дусі й приємно розчарований. Луги львівської округи виконали приказ Великого Лугу „підтягнутися!" й прибули на свято в такій кількості, що на площі не було пустого місця, хоч коло дві сотні луговиків і луговичок, які прибули, як гості, не ставали до вправ. На площу ж виходило до вправ коло 1050 луговиків і коло 650 луговичок, — кількість, якою ніяке повітове свято почванитись не може і яка поважна навіть для краєвого свята.

ПОДРОБИЦІ СВЯТА.

Саме свято почалося богослуженням під голим небом у Луговому Городі, яке в год. 9-тій відправив о. Дурбак і до якого співав хор Лугу з Миклашева. Луговики стануди до цього богослуження суцільними кольонами, мужеською і жіночою і вже тоді нагадували кольону війська одностроями, лавами та дисципліною.

Після богослуження почалася проба вправ, що затягнулася до год. 14 і проходила серед незвичайної переддощевої спекоти.

В год. 15., якраз коли під звуки скріпленої орхестри „Зорі" Луги вмаршували на площу до звіту, почав з неба, що затягнулося на слоту, накрапати дощ. Звіт відібрав голова Лугової Орґанізації, полк. д-р Дашкевич, що опісля під звуки лугового гимну „Ой у Лузі" переглянув лугові лави.

З черги пішли вправи: Луговиків палицями, з яких останню, з окликом „Слава Лугові, Батьківщині слава!", привітала публика, що всетаки прибула на город та ...на вулецькі горби, бурхливими оплесками; незвичайно кольористичні й ефектовні луговичок стяжками та ритмічні, вільноручні луговиків, поміж яких вмаршували опісля луговички до масових, може найкращих у цьому попису, мішаних вправ, з яких вправу до коломийки на домагання публики повторено й остання — вправа-молитва луговичок до пісні „Боже Великий", яка кожний раз підриває на позір та щиро зворушує глядачів. Підчас цієї останньої вправи стояли й чети луговиків, відведені вниз площі, на позір, створивши зелений мур одностроїв від вулиці.

Безпосередньо після вправи - молитви уставилися на площі сотнями луговики й за ними луговички і до лугової громади промовив полк. д-р Дашкевич, пригадуючи їй, що часи нинішні нагадують у дечім ті дні, коли відбувався 25 літ тому, січово-сокільський здвиг та зазначуючи, що в таких часах Лугова Орґанізація має окреме завдання, яке сконцентрують два слова: вірити своїй старшині і скріплено працювати. На поздоровлення свого Голови відповіли лугові лави „Слава Лугові, Батьківщині слава" ще грімкіше, як при звіті, а всю промову полк. Дашкевича пронизували грюкоти грому та лискавиці з чорно-захмареного неба, ніби достроюючись до його слів.

РОЗДАЧА НАГОРОД І ДЕФІЛЯДА.

Після промови полк. Дашкевича виступили голови 43 Лугів, що брали участь у святі, лавою перед кольони і їм вручено за дисципліну на святі та працю на місцях 3 перші (погруддя), 14 других і 19 третіх нагород (мальовані й бронзовані великі лугові відзнаки), роботи мистця - різьбаря С. Литвиненка, що виконав їх спеціяльно на це свято. З нагородами вернулись голови до своїх Лугів і за хвилину почалася дефіляда. Вона була теж інакша, як мин. роками: на чолі її йшов посвячений мин. року Луговий Прапор, а луговики й луговички йшли не товариствами, як бувало, а сотнями. Не треба додавати, що стрункі лугові лави, під кроком яких справді дудоніла земля, коли переходили перед своїм Командантом та Гол. Старшиною, приймала публика щирими оплесками.

На закінчення свята показав ще й львівський Луг дві точки — вправи мячиками луговичок та руханкові на приладді луговиків, що були гарним доповненням програми.

Луговий Город, який підчас цьогорічного свята тричі скроплював дощ, довго гомонів рухом лугової братії й публики. Попри дрібні недотягнення, далеко менші, як мин. роками, Лугова Орґанізація виказала в ньому наявно, що слова свого Голови: „дисципліна і праця" вона взяла собі до серця і переводить їх щораз ширше та глибше в діло. (ак)

З діяльности Т-ва „Сокіл" у Тернополі.

ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ.

11. м. м. сімох соколів - наколесників відвідало Сокільське Гніздо в Чорткові, де тамошні соколи разом зі своїм головою м-ром Я. Оробцем щиро гостили тернопільців. Прогулька, якої траса понад 160 км., була продумана як підготова до чергових наколесницьких змагань, які небаром мають відбутися в Тернополі.

РУХАНКОВО - СПОРТОВА СПРАВНІСТЬ.

25. ц. м. відбуло гніздо Тернопіль, намічену пляном праці С. Б., руханково - спортову справність, до якої станули 36 членів Т-ва. (25 мужчин і 11 жінок). До обовязкових точок справности належали: біг, скок увисочінь, вправи вільноруч і довільні вправи на руханковому приладі. Крім того метали руховики диском і кулею.

У висліді справности першим місцем серед посестер поділилися: пос. Софія Лявринів, Меланія Хміль і Чубатій Ольга по 39 точок; між побратимами перше місце припало побр. Нестерові Герасимові — 39,50 точок, серед учасників Адам Любий — 39 точок.

Висліди бігів і скоків такі:

Побратими: (стає 16). **біг 60 м.** 1) Любінецький 7,9; 2) Остап Лявринів 8,0; 3) Д. Лявринів 8,1. **Скок увисочінь:** 1) Зиновій Брикович 1,54 м.; 2) Любінецький Адам 1,39 м.; 3) Остап Лявринів.

Посестри: (стає 6). **біг 60 м.:** 1) Хміль М. 9,1; 2) Лявринів С.; 3) Чубатій Ольга. **Скок увисочінь:** 1) Хміль М. 1,18 м.; 2) Чубатій Ольга і 3) Лявринів С.

Учасники: (поверх 14 літ — стає 9). **Біг 60 м.:** 1) Стецик А. 9,5; 2) Вересюк М.; 3) Герасимів Ігор. **Скок увисочінь:** 1) Любий А. 1,10 м.; 2) Герасимів І.; 3) Якимчук В. **Диск** (1 кг.): 1) Герасимів І. 24,70 м.; 2) Якимчук В.; 3) Стецик А. **Куля** (5 кг.): Герасимів І. 9,63 м.; 2) Якимчук В.; 3) Любий А.

Учасниці: (стає 5) **біг 60 м.:** 1) Онисько О. 9,5; 2) Коваленко А.; 3) Чопович. **Скок увисочінь:** 1) Онисько О. 1,05 м.; 2) Сотник Я.; 3) Брикович Ірина. **Мет диском:** 1) Брикович І. 16,52 м.; 2) Онисько О. 15,47 м.; 3) Чопович І. **Стусан кулею:** 1) Онисько О. 5,30 м.; 2) Брикович І.; 3) Сотник Я.

Комісію творили: нач. м-р Луговий, М. нач. Змрочок Я, лікар д-р Богдан Собчук і Роман Ільницький.

ПЕРШІ СОКІЛЬСЬКІ КАЮКОВІ ЗМАГАННЯ.

В дні 25. ц. м. станули на старті 4 каюки, в тім один у жіночій обсаді (Хміль М. і Чубатій О.), який перебув 10 км. трасу у прогульковому часі 3 год. 4 мін., зрештою виказуючи немалу витривалість і завзяття тернопільських посестер.

Назагал змагання мали цікавий хід і викликували зацікавлення не лише серед соколів, але також серед принагідної „пляжової" публики.

Зараз після старту проводить каюк Ільницького і Керничного, однак вже на першому кільометрі „застрягає" в водоростах, (якими була покрита майже 3/4 цілої траси), з чого користає каюк Нестайка і Герасимова, який провадить дальших 4 км. Перед 5-тим км. наступає вудар двох перших каюків, після чого на чоло висувається каюк Будзана і Лявринова, які вже не дають собі видерти першенства аж до самої мети. Боротьба йде тепер за друге місце. На шестому км. Нестайко - Герасимів полишають на третім місці Ільницького - Керницького, одначе вже на черговім кільометрі наступає зміна: на два км. перед метою каюк Герасимова і Нестайка випереджує знову каюк Ільницького-Керничного, одначе на 800 м. перед метою „висипається" в воду, з чого користають Ільницький і Керничний і займають друге місце, так що на мету прибули каюки у такім черзі:

1) Будзан К. і Лявринів О. час 1 год. 29 мін. 19,3; 2) Ільницький Р. і Керничний С. 1:30:34,1; 3) Нестайко В. і Герасимів Н. 1:33:43,3.

Слід додати, що стан води на Сереті був дуже низький, що в немалій мірі вплинуло на осяги. Траса точно вимірена — 10 км.

ЛУГ (Коломия) — БЕСКИД (Косів) 12:1 (5:0).

Перший виступ на зеленій мурові новоосованої коломийської футбольної дружини на косівському грунті скінчився її повним успіхом. Дружина гостей вишла як найкраще. На чоло дружини зобився воротар і стрілово дислокований напад, де працьовитий Зощук і стрілець Малицький принесли багато клопоту обороні господарів. Інші лавгуни амбітні і жертвенні.

Мало відома українському спорт. загалові дружина Бескиду тверда й амбітна збезпечена утратою перших зорят не була в силі осягнути кращого для себе висліду. Ворота для гостей добули: Малицький 4, Рубич 3, Рифак, Зощук, Юра, Пірожок і лівий оборонець по 1. Ворота для Бескиду стріляв лівий лучник. Судіював м-р Лєпкий.

ЛУГ (Коломия) — Стшелец (Косів) 1:4 (0:2).

Другий виступ коломийського Лугу на косівському грунті в дні 29. м. м. приніс йому несподівану програну з твердою дружиною місцевого „Стшельця", що виступила підсилена змагунами інших клюбів. Наша дружина зіграла дуже слабо, а в очі вдарив слабий старт до мяча і необстоювання противника. На висоті свого завдання стануа лише воротар Гумілівович, якого інтервенції здобули оплески численної української публики та лівий оборонець. Поміч слаба, поодиноких нападників переслідували „пех". Одинокі ворота для нашої дружини добув Зощук. Судіював м-р Лєпкий.

Л. С.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЗМАГ (Зашків)—СТЕП (Стронятин) 3:7 (0:3).

Товариські змагання обох дружин відбулися 25. ц. м. на площі Змагу в Зашкові. Вже на початку змагань приходить до слова Степ і в другій хвилині стріляє перші ворота. Господарі за всяку ціну намагаються вирівнати, але даремно, бо Степ натискає щораз-то більше і кінчить першу половину гри висліодом у свою користь 3:0.

У другій половині Змаг уводить на грище нових змагунів до нападу. Одначе добра залога Степу враз із воротарем ліквідують небезпечні стріли і Степ здобуває перші ворота в другій половині. Щойно тоді Змаг здобувається на стріли і вирівнує, одначе Степ теж не дармує і в 5 хв. при кінці стріляє семі й останні ворота.

Змагання цікаві не лише тим, що відбувалися між двома найсильнішими дружинами в окрузі підзальвівських сіл, але ще й тому, що це були відплатні змагання. А саме 18. VI. ц. р. Степ програв на власному грищі у відношенні воріт 2:5, отже Змаг сподівався на власному грищі „дати бодай 12 голів". Тому змагуни Степу рішили привернути свій захитанний „престіж". Не диво, що ввесь час була завзята гра але теж „фер". І публика поводилась дуже культурно, без зайвих вигуків і криків. Зі змагунів Степу заслуговують на окреме признання: Богдан Кужат, Мирослав Варениця і воротар Ярослав Блавацький, хоч і інші теж добре грали. У Змагу добре загран Семен Шах, І. Пец, Степан Дацко.

Суддіював капітан ІІ. України Вішка. Видців к. 500 осіб.

КОМУНІКАТ ЛКС-у.

Львівський Клюб Ситківарів повідомляє, що підчас ферій далі відбуваються тренінги що дня від 5—7 на корті „Сейтеві". В тім часі можна все найти партнерів до гри. **Для новиків ракети і мячики безплатно.** Зголошення що дня до п. Струмінської, на корті.

Різьбярство Виділ подає до відома, що **Красові Ситківкові** змагання відбудуться з початком вересня ц. р. Зголошення приймає до 25. серпня ц. р. секретар О. Струмінська, Львів, Словацького 14.

ПОВСТАННЯ У БОЛІВІЇ?

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Як виходить з непровірених поголосок, у Болівії вибухло повстання

Звертаємо увагу нашим Передплатникам
що наше конто в П. К. О. ч. 143.322
Є ЗЛІКВІДОВАНЕ,
тому просимо всі складанки з цим числом знищити і переслати передплату тільки складанками з
ч. 504060

НОВИНКИ

4 ЛИПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 21. червня 1939.
Юліяна Тарс. мч.
Лат. Теодора єп.
Сонце: схід — 3.21, захід — 19.35.
Місяць: схід — 21.20, захід 6.58.

Завтра: 5. липня, Середа.
Ст. ст. 22. червня 1939.
Кловія сімч.
Лат. Антонія Мар.
Сонце: схід — 3.21, захід — 19.35.
Місяць: схід — 21.44, захід — 8.00.

—o—

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 17-100

— **Гарну настільну книжку** придбаєте собі, коли замовите журнал „Мистецтво і культура". Ціна примірника зол. 2.50. Пишіть: Львів, вул. Коперника 36. 1351

— **Слухайте радія.** В понеділок 3-го липня ц. р. в год. 13.15—13.25 Володимир Ласовський матиме гутірку про українське сучасне мистецтво. Дня 5. липня в год. 13.10—13.40 наш молодий тенор Мирослав Старицький відспіває кілька оперових арій.

— **Мистецтво і Культура".** Почав виходити новий мистецький орган, що його видає мистецько-історичний семінар Богословської Академії у Львові, призначений для дослідів над історією українського мистецтва і культури, так у минулому, як і сучасному. Орган буде обіймати всі ділянки мистецтва (архітектуру, малярство, різьбарство, мистецький промисл) і має за ціль відновити нашу мистецьку, стару традицію та піднести мистецьку культуру. У першім числі находимо цікаві статті про вплив Заходу та Візантії на історію нашого мистецтва, про Бойківську церкву, про архітектуру Благовіщенської церкви в Городку та її споріднення з Волоською церквою у Львові. Багатий зміст доповняють рецензії та 22 ілюстрацій. Цілість у мистецько виконаній обгортці. Виходить двічі річно. Адреса: Львів, Коперника 36.

— **Конфіската рефератів на шкільні теми.** Якийсь невідомий автор видав цикльостилевою відбиткою два реферати на різношкільні теми (місце видавництва ані імя автора не подані): п. н. „Як повинен працювати Кружок Р. Школи" і „Потреба Різної Школи під сучасну пору". Окружний Суд у Львові **сконфіскував** оба ці реферати на неявному засіданні 9. червня 1939 р. на основі арт. 63 і 65 розпорядку Президента Р. П. з 21. XI. 1938 Дн. З. Р: П: ч: 89, поз. 680 (до ч. справи Сиг. акт. VII. Пр. 174/39). Тому користування тими рефератами могло б спричинити карні наслідки — **Гол. Упр. Р. Шк.**

— **Староство у Володимирі заборонило продавати „Діло".** Українська книгарня „Культура" у Володимирі Волинським продавала дотепер „Діло" та інші українські часописи. З днем 30. червня ц. р. староство у Володимирі Волинським заборонило книгарні продавати всі українські часописи мотивуючи тим, що „у згаданім льокалі відбуваються нелегальні сходини у звязку з веденим нелегальної читальні часописів і книжок, що є порушенням постанов закону про збори з 11. березня 1932 р. і постанов пресового закону з 21. XI. 1938 р." Рішення старости негайно викональне.

— **Нове коло „Сяхти загродової"** повстало в Розвадові, пов. Жидачів. На чолі кола станув М. Щербанський.

— **Будова костела в Шівську.** Перемиський польський єпископ Барда посвятив вугольний камінь під будову костела в селі Шівську пов. Ярослав. У посвяченні взяли участь представники війська, адміністраційної влади, польських організацій та землевласників.

— **Арештання в Перемишлі.** Поліція арештувала Олександра Новака, ученика ліцею в Перемишлі і відставила його до Рівного. Львівський „Гонец Вечорни" з 2. ц. м. пише, що поліція арештувала Новака на домагання влади безпеки з Рівного.

— **Буревій з громами і градом** перейшов над снятинським і коломийським повітом і знищив збіжжя на полях до 70 відсотків. В селах: Хлібчині, Борщеві, Трійці, Рудниках, Джурові, Драгасимові, Відинові, Устю і Будилові град знищив плянтації тютюну та кукурудзи на великім просторі. В Печеніжині згоріли від грому хати Марії та Анни Кіданецьких. У Сопові згоріли від грому два стіжки сіна. Внаслідок зливного дощу доплили Пруту виступили з берегів і затопили дооколичні поля і городи. Рівень води на ріці Лучці збільшився на 3 метри понад нормальний стан. Вода знищила міст і комунікація між Вербовом та Соповом перервана. Жертв у людях не було.

— **Облава за вязнями-втікачами.** Поліція уладила облаву за вязнями-втікачами, які скрилися в лісах на межі стрийського і жидачівського повіту. Вязні є озброєні і живуть з того, що вкрадуть собі.

— **Самогубство старушки і дві жертви у самоходових катастрофах.** В суботу 1 ц. м. вранці 80-літня Магдалина Мазуркевич вискочила з другого поверха зі свого помешкання при вул. Пеовяків ч. 15 на подвіря і згинула. Причиною самогубства була важка недуга пістряка і нервовий розстрій.— На розі вул. Карпінського і Сапіги наїхало вантажне авто зі Замостя в пятницю пополудні на 48-літню зарібницю Софію Пиріг (зам. при вул. Снядецьких ч. 9) і вбило її. Змасакроване тіло вбитої зарібниці відвезли до інституту судової медицини. Поліція арештувала шофера Бронислава Замойського і загаражувала авто. — В суботу рано на розі вул. Пелчинської і Пеовяків ударився самохід з мотоциклем. Наслідком удару злетіла зі заднього сидження з мотоцикля жінка і важко потовкласа. В безнадійному стані відвезли її до шпиталю. В обох випадках влада переведа ситуаційні поміри, необхідні до слідства та судової розправи. Одночасно поліція веде дослід, щоб устійнити, хто в обох випадках спричинив катастрофу.

— **Львівська хроніка.** При вул. Городецькій вантажне авто наїхало на трамвай ч. 7 та ушкодило його. Поліція арештувала шофера Гаса, авто загаражувала. — Поліція арештувала Фаню Ф. за черпання доходу зі зводження дівчат на манівці. — Підчас земельних робіт на терені головних залізничих верстатів робітники викопали три людські кістяки, що їх лікар доручив відвезти на цвинтар. — Марія Войдило повідомила поліцію, що 27. червня ц. р. вийшов з хати її 12-літній син Роман, уч. VI. кл. народньої школи, і дотепер не вернувся. — У трамваю при вул. ген. Токажевського невідомий злодій витягнув з кишені В. Гножинського годинник зі золотим ланцюжком, вартости 300 зол. — У жидівському шпиталі намагалася скінчити самогубством 18-літня доглядачка Бронислава Н. тому, що не здала іспиту.

— **Розвязують картелі.** Міністерство промислу й торговлі рішенням з дня 27. м. м. розвязало картель двох товарових домів на горішнім Шлеську, на основі якого оба товарові доми продавали товари по тих самих цінах. Одночасно міністерство покарало один дім, спілку з обмеженою відповідальністю „Т. Й. Ц." в Хожові гривною 10.000 зол. за незголошення угоди про картель до картелевого реєстру.

— **Влада замкнула німецьку гімназію в Богумині.** Міська влада в Богумині в порозумінні зі шкільною владою зліквідувала німецьку гімназію в Богумині. Безпосередньою причиною ліквідації німецької гімназії — пише польська преса — було нагле зменшення учеників, яких з 250 залишилось при кінці року 70. Учеників з найвищих кляс шкільна влада приділила до польської гімназії. В будинку німецької гімназії буде приміщуватись жіноча гімназія, або ремісниче чи городниче школа.

— **Буря зі зливним дощем** перейшла в ночі з пятниці на суботу 1. ц. м. над Познанем і повирвала багато старих дерев у парку. На гданському передмісті стара липа придавила 31-літнього Ст. Мацьковяка, якого відвезли до шпиталю у непритомному стані. Буря поперервала електричні проводи і тому в місті сту-

ПІТ ЗНИК!...
Пудер SUDORYN

975 4— ? ПІТ І ЗАПАХ

кули трамваї та запанувала страшна темрява. Вода залила природничий музей у зоольогічному городі і заподіяла великі шкоди. В кількох місцях громи спричинили пожежі, що їх злікаідувала пожежна сторожа.

— **Зголосив крадіж, щоб закрити зловживання.** Урядовець одної великої деревної фірми Зальцберг у Варшаві зголосив по приїзді до Луцька, що його обікрала невідома гарна жінка підчас їзди залізницею з Варшави до Луцька. Зальцберг заявив, що гарна жінка зайшла до його купе, почастувала його папіроскою, від якої він заснув твердим сном і тоді витягнула незнайомому портфель з 6.570 зол. Поліція відшукала вагон і дійсно знайшла на підлозі недокурки папіросок, з яких один мав насонний наркотик. Одначе провірка книг виявила, що Зальцберг допускався зловживань і щоб їх закрити — зголосив крадіж грошей. Щойно тоді Зальцберг признався, що сам викурив одну папіроску на сон, другу підкинув. Тому поліція арештувала його.

— **Намагаються видобути з моря затоплений човен „Фенікс".** Спеціяльний корабель американської маринарки „Піджеон" приїхав у пятницю до заливу Гам-Ран в Індокитаю і закинув якір недалеко місця, де затонув французький підводний човен „Фенікс". Старшини американської маринарки почали негайно нараду зі старшинами французьких кораблів у справі „Фенікса". Кола французької маринарки сумніваються в успіх цієї акції тому, що „Фенікс" затонув на глибокому місці.

— **Недостача робітників у прибалтійських державах.** Від 1. ц. м. державні і самоуправні підприємства в Естонії звільнили 1.000 робітників, щоб вони взяли участь у пільних роботах. У Литві, Латвії, та Естонії відчувають велику недостачу робітників у сільських господарствах. Робітники багатьох державних і самоуправних підприємств висунули домагання у справі підвишки заробітків на 10 проц. Тому, що страйки в Естонії заборонені, домагання робітників розгляне окрема комісія.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська I, Львів

— **Наступ поліції на тайну горальню.** У Бельмівській Пущі на Виленщині поліція викрила тайну горальню селян, що продукувала по ночах велику кількість спірту. Тайна горальня мала алярмове уладження і на випадок небезпеки селяни втікали тайним коридором поза горальню. По довших обсерваціях влада рішила зліквідувати її. Тому поліція окружила горальню, але її привитали крісовим вогнем. По годинній стрілянині поліція здобула горальню, але знайшла тільки апарати до виробу спірту. Поліція арештувала понад 20 осіб.

— **Взивають служниць до повороту з Англії.** „Івнінг Ньюз" повідомляє, що німецька амбасада в Льондоні візвала німецькі дівчата, які служать в Англії, щоб вертались до краю. Їх візвали тому, бо треба робітників до праці у Німеччині. В багатьох випадках служниці-німки відмовились вертатись до краю.

— **„Поліція моральности" в Ризі.** Самоуправна влада в Ризі рішила зорганізувати в найближчому часі „поліцію моральности", що окружила б опікою всі жінки, які залишились без праці та опіки або приїхали до Риги з краю. Поліція матиме право контролі в ресторанах і готелях.

— **Евхаристійний Конгрес в Еспанії.** На засіданні еспанської евхаристійної організації кард. Сугера заявив, що міжнародній евхаристійний конгрес у 1944. р. відбудеться в Еспанії. Цю вістку прийняло еспанське духовенство з великим вдоволенням.

— **Німці дістали назад свій літак.** Перед кількома днями осів примусово під Вольштином військовий німецький літак. По поладнанні формальностей польська адміністраційна влада передала літак та летунів німецькій владі.

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1..17 2-3

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 3. 7. год. 18 „Пірат".
Вівторок 4. 7. год. 20 „Пірат".
Середа 5. 7. год. 20 „Паризянка"

Театр Різнородностей.

Від понеділка 3. 7. до середи 5. 7. вистав нема.

Український театр ім. Котляревського.

ЗАЛІЩИКИ:
3. 7. Циганське кохання.
4. 7. Муза на офсайді.
5. 7. Тополя.
6. 7. Кирка в Львові.
7. 7. Царина Грузії.
В Заліщик іде театр до Городенки, Снятина, Заболотова, Косова і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

КУТИ:
3. 7. Жінка на цензурі.
4. 7. Люди на арені.
5. 7. Чорноморці.
6. 7. Сіссі.
7. 7. Хови.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

БИТЬКІВ:
3. 7. Сорочинський ярмарок.
5. 7. Безталанна.

Український хор Дмитра Котка.

4. 7. Калуш.
5. 7. Хотинь.
6. 7. Брошнів.
7. 7. Крехович.
8. 7. Раків.
9. 7. Струтин Нижній.
10. 7. Рожнятів.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМІР: „Чортів брат" Ліврель і Гарді
АПОЛЬО: „Тарзан" і „Зелена богиня".
АТЛЯНТИК: „Дівчина з завулка".
БАЙКА: „Опір на продаж" і „Тиждень перед шлюбом".
БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Світ говорить про вас".
ВАНДА: „Серце" і „5 дівчаток з Канади".
ГРАЖИНА: „Порт Артура" і „Жінки перемогли".
ЕВРОПА: „Ядемо крізь життя".
КАСІНО: „Дівоцькі дурниці".
КОПЕРНИК: „Студентка", на підставі повісти Віки Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Знахар" і „Проф. Вовчур".
МЕТРО: „Народини зірки" і „Кривда над Гоноліюю".
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".
МІРАЖ: „Вернися моя мелодія".
ПАКС вечірня,
ПАЛЯС: „Верді".
РАЙ: „Кохання в кайданах" із Шарлем Буає.
РІЯЛЬТО: „Дівчата з Новолипок".
РОКСІ: „Життя вдвійку" та колір. додатки.
СВІТ: „Косцюшко під Рацлавицями" і „Пропавший острів".
СВЯТОВІД: „По великій війні" і „Пісня і серце".
СТИЛЕВЕ: „Заза" і ревія.
ТОН: „Пірати прерії" і „Мій пан муж."
УТІХА: „Роберт і Бертран" та ревія.
ХИМЕРА: „М-р Дуд шаліє".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)

„На чердаку трансатлантика".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 3. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Рад. дениик, 7.15 Музика з плит, 8.15 Купецька гутірка, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Попул. музика з пл. **13.15 Суч. українське малярство, гутірка в українській мові В. Ласовського,** 13.35 Вістки, 13.40 Год. найменодших, 14.35 Господ. вістки. 14.45 Театр Уяви, 15.15 Попул. муз. орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Попул. музика югослав. орх., 16.45 Наукова хроніка, 17.00 Гутірка, 17.10 З альб. співака, 17.50 Акт. спорт. гутірка, 18.00 Смичк. квартет, 18.30 Муз.-слова авдиція, 19.00 Вонцька авдиція, 19.30 Орх. з Познани, 20.25 Хлібор. сказівка, 20.35 Спорт, 20.10 Політ. огляд, 2015 Розр. музконцерт, 21.50 „Відголоси сили й слави", 22.00 Гутірка про Львів, 22.10 Пляки, 22.15 Муз. фейлетон про Паганіні, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Зак. авдиції.

ВІВТОРОК, 4. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Рад. дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Учіться плавати, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, 14.45 „Життя лісу" гутірка, 15.00 Попул. музика, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Смичк. квартет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Гутірка про Яловець, 17.10 Франц. муз. з плит, 17.45 Техн. скринька, 18.00 Авдиція з Варшави, 18.25 Орган. речиталь, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Розрив. концерт, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, 21.00 Концерт з Кремлина, 22.00 Відчит про міжнар. забезпечення, 22.15 Веч. серен., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

СЕРЕДА, 5. ЛИПНЯ 1939.

7.00 Рад. дениик, 7.15 Грамоф. пл., 7.40 Орх., 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал. 12.00 Полудненна авдиція, 13.00 Інформ. газетка в українській мові, **13.10 Оперові арії в виконанні Мирослава Старицького,** 13.40 Розр. музика з пл. 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Концерт для молоді з пл., 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.15 Сніп Ігн. Дигаса, тенор, 16.50 Скарб у гніздах. 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Хор, 17.35 Балакірев: „Тамара" симф. поема з пл., 17.50 Господиня у місті, 18.00 Славні симфонії, пл. 19.00 Театр Уяви: Клюб Піквіка, 19.30 Орх., спів, арфа, флет, 20.10 Військов. відчит, 20.25 Для села: Що треба знати про самопомич у хліборобстві, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорол. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новини, 22.00 Серед жінок, гутірка, нар. пісні, 22.30 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 3. ЛИПНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 18.20 Цитра, 19.00 Камер. музика, 24.15 Розр. концерт, 22.00 23.00 Розр. й нар. музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, БРАТИСЛАВА 19.40 20.00 Циганська орхестра, 20.30 Марші, 21.15 Вальси, 22.15 Брамсова секста; БУДАПЕШТ 17.35 18.00 Цигап. концерт, 19.25 Спів, 20.10 Камер. орх., 22.00 Дуга орхестра, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх. відом. класенків, 18.30 Смичк. квартет Гайдна, 19.15 Пісні, 20.15 21.00 „Байки з 1001 ночі" Корсакова, 21.00 Пісні Штрауса, 23.00 Розр. музика, МІЛЯНО 21.00 Симфон. концерт з Сарбрікен, 22.10 Симфон. музика, 23.15 Танк. музика; ПРАГА 17.15 Концерт квартет., 18.30 Розр. концерт, 19.25 Моравс. квартет, 20.00 Чеські нар. пісні, хор, 21.30 Концерт, 23.00 Симфон. концерт, РАДІО ПАРІ 19.00 Попул. музика, 20.30 21.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Скрипк. речиталь, 23.15 Танк. муз.

ВІВТОРОК, 4. ЛИПНЯ 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Опери Вердія з пл. 20.00 21.00 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 17.00 Слов. марш, 19.30 Славян. орган. твори, 21.00 Оркестра, 22.15 Вільонч. БУДАПЕШТ 7.00 **Вістки в словацькій і українській мові,** 18.40 Мадяр. мельодії, 19.55 20.00 Муз. різнород., 21.10 Цигап. орх., 22.00 Розр. концерт, 23.00 Військ. музика, ВІДЕНЬ 18.15 Твори Ліста, 19.00 П. Симф. Брукнера, 22.35 Смичк. квартет. Сметани, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Твори давн. мистців, 18.45 Концерт на трьох., 20.15 21.30 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт гарфи, 21.00 22.00 23.00 „Франческа да Ріміні" опер., ПРАГА 17.15 17.30 17.45 Форт., спів і вальт., 18.30 Розр. концерт, 19.20 20.00 Нар. пісні, 20.10 Симф. Дворжака, чесь. філгармон. 21.30 „Фіделіо" оп. Бетховена, 23.00 Попул. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипк. соната, 19.00 Попул. музика, 20.30 21.00 Камер. музика, РІМ 22.00 Смичк. квартет., 22.40 23.15 Танк. музика, РАДІО РОМАНІЯ 21.00 22.00 Симф. концерт.

СЕРЕДА, 5. ЛИПНЯ 1939.

БЕЛІН 18.45 Кабарет, 20.30 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.40 Орх., 20.50 Цигап. муз. ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 22.30 Розр. концерт, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Бетховен, 19.15 Серенади, 22.20 Музика давніх мистців, ОСЛЬО 21.10 Форт. моцартівський концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., СОФІЯ 19.30 Кармен.

Радіокутик.

СУЧАСНЕ УКРАЇНСЬКЕ МАЛЯРСТВО.

Проблеми сучасного мистецтва, в щоденних радіових програмах доволі велика рідкість. Вони належать до тих окремих питань, що не зовсім знаходять зрозуміння і відгомін у широких колах радіослухачів. А про те не значить, щоб про них не заговорити, та, бодай час до часу, послужити доброю фаховою інформацією про поодинокі ділянки мистецтва, їх розвиток, напрямки. Такий саме інформативний характер матиме мистецька гутірка нашого молодого, але загально відомого мистця, маляра Володимира Ласовського про „Сучасне українське малярство". Основною прикметою тієї гутірки буде передовсім, поомозі, найпопулярніший підхід до сучасного українського образотворчого мистецтва, його теперішнього стану, головних вартісних, чільних представників, та намічення перспектив для дальшого розвитку. Ми почуємо про фізіонії сучасного українського мистецтва (Андрієнка, Архипенка, Гришенка), його провідних інтерпретаторів галицьких малярів: Ласовського, Гаврилюка, Іванця, графіків: Ковжуна, Бутовича, та наддніпрянських: Петрицького, Падалки, Седляра і ін. Буде це одна з найцікавіших мистецьких гутірок; почуємо її 3. липня в год. 13,15—13.25 із львівської радіовисальні.

ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО СПІВАКА.

Два дні пізніше після гутірки Ласовського, в пів годинній програмі почуємо сольовий виступ молодого українського співака **Мирослава Старицького** (автім вже відомого нашим слухачам), що відспіває низку пісень. Виступ Старицького перед мікрофоном випаде до тієї міри цікаво, що саме недавно наш соліст одержав нагороду на конкурсі молодих українських співаків, улаштованим Муз. Т-вом ім. Лисенка. Отже матимемо нагоду почути одного з молодих українських талантів. Ця авдиція відбудеться 5. ц. м. в год. 13.10—13.40.

Біржа

Львів 30. червня 1939.

ГРОШІ

Белыги бельг. 50.82—50.52, Доляри америк. 5.31.75—5.31.00, Доляри канад.— 5.31.30—5.31.30, Фунт. брит. 252.55—82.55 Франки франц. 14.09—14.09, Франки шв. 119.93—119.93, Фунти англ. 24.89—24.89 Гульд. голл. 160.25—160.25 Кор. данськ. 111.20—111.[illegible] Корони норв. 125.15—125.15 Корони шведськ. 128.72—128.72, Ліри іт. 15.48—15.48, Марки фінляндськ. 11.02—11.02 Марки нім. срібні 83.59

Акції.

Банк Польський 104.00, Цукор 26.50—36.50, Вугіль 31.50—31.50, Лідьпон 79.25—79.50. Моджеїв 18.00—18.00, Островець 73.50—75.00, Стараховичі 49.50—49.00, Жирардів 48.25—47.00 Габербуш 59.00

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60.00, 3 інвестиційна 1 ем. 76.00, серія 79.00—79.00, 2 ем. 77.75 серія 80.50—80.50, 5 конверсійна 61.00 5 залізнична 61.00—59.00, 4 прем. дол. 39.75 4 консолідаційна 61.00—60.50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 1. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. блок. без оп.	2.55
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2.60
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2.60
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	1.0—1.05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА по священнику, солідна, в середнім віці, бездітна, займеться домом і господарством. Зголошення до „Діла" для „Надії". 1350 1-2

ЛІТНИЦЯ

ЛОСМАЧ к. КОЛОМИЇ, семейні кімнати і сметана, здоровий харч поручає Леонтина Лисяшецька. 1349 1-1

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помешкання. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 14-45

КРИНИЦЯ, український пансіон „Фльора" приймає своїх по нижених цінах. Яблонський. 1323 4—8

КУПНО — ПРОДАЖ

ХТО ХОЧЕ корисно купити реальність в Станиславові, хай звернеться до „Концесіонованого бюра купна і продажі нерухомостей в Станиславові вул. II. О. В. 34, II. телефон 1827 (власник бюра п. Федір Олесницький. 1341 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Оним проголошуємо КОНКУРС на посаду сільсько-господарської інструкторки при Централі Союзу Українок у Львові.

Вимоги: 1. скінчених 25 років життя,
2. вища, або середня господарська освіта (найменше школа ліцеального типу),
3. принаймні однорічна господарська практика,
4. обзнайомлення з громадянською працею.

Винагорода відповідно до умови.

Подання з документами і коротким перебігом життя слати до дня 15. серпня ц. р. на адресу: Союз Українок, — Львів, Оборони Львова 12.

Центральне Українське Жіноче Товариство Союз Українок у Львові.

1343 1—3

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконуємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50
Kwit[illegible]
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Новина! Газ „B F"
(винахід і патент „Азот" А. С. Яворжно)

при помочі електричних апаратів **нищить** радикально блощиці, каралюхи та інші гадашся разом із зародками. Не залишає жадного запаху, не нищить металів, меблів і тканин. — Дезинфекційне Заведення **„МЕВЕГО"**, — Львів, Падеревського 9, тел. 236-51. 1348

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Sroda 5. lipca 1939. N. 151.
Середа 5. липня 1939. Ч. 151.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

З РИТМОМ ЖИТТЯ

(Передова стаття)

Німецькі приготування у Ґданську

Німецький кружляк відвідав Ґданськ.
Заява Чемберлєна у справі Ґданська.

Протекторат над Словаччиною, анексія Швайцарії?

Яка тепер політика Мадярщини?

Совітські дивізії перейшли до Манджурії

Японці здобули 30 повзів, зістрілили 8 літаків, вибили анґлійця.

Молотов відповів на анґльо-франц. пропозиції

Лякопічна заява Чемберлєна про переговори з СССР

Дещо з життя Волині

Духи говорять. — Знахорі політичні та лікувальні.

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло"

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Nr. 151 (15.230). Ч. 151 (15.230).

Lwów, środa 5. lipca 1939. Львів, середа 5. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-43
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
Банку Чеського Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Маринарки трикотові і спортові
поручає по значно знижених цінах
ФАБРИКА ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів 3/1. (над кіном Паляс)
ч. 1178

У Ґданську йде військова підготова.

ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЄНА У СПРАВІ ҐДАНСЬКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На запит про положення у Ґданську, Чемберлен зложив таку заяву у палаті громад:

„ЯК ВИХОДИТЬ З ДОСТОВІРНИХ ІНФОРМАЦІЙ, У ВІЛЬНОМУ МІСТІ ЙДЕ ІНТЕНЗИВНА ПІДГОТОВА ВІЙСЬКОВОГО ХАРАКТЕРУ. БАГАТО, ЩО РАЗ ТО БІЛЬШЕ НІМЕЦЬКИХ ГРОМАДЯН ПРИЇЗДИТЬ В ОСТАННЬОМУ ЧАСІ ДО ҐДАНСЬКА, БУЦІМТО ЯК ТУРИСТИ; ОРҐАНІЗУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЧИЙ КОРПУС ПІД НАЗВОЮ „ГАЙМВЕРИ".

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НОТИФІКУВАВ ПОЛЬСЬКОМУ ПРО ВІЗИТУ КРУЖЛЯКА „КЕНІҐСБЕРҐ" У ҐДАНСЬКУ, ЩО ПІЧНЕТЬСЯ 25. СЕРПНЯ І ТРИВАТИМЕ 3 ДНІ; ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ПРО ТЕ ҐДАНСЬКИЙ СЕНАТ.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ТРИМАЄ ПОСТІЙНИЙ КОНТАКТ З ПОЛЬСЬКИМ ТА ФРАНЦУЗЬКИМ У СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ В ҐДАНСЬКУ.

НА ДАЛЬШИЙ ЗАПИТ: ЧИ ФОРТИФІКАЦІЯ ҐДАНСЬКА Є НЕЛЕҐАЛЬНА І ЧИ БРИТ. УРЯД ДУМАЄ ПОІНФОРМУВАТИ ОСОБИСТО КАНЦЛЄРА, ЩО ВІН ГОТОВ ДО НЕГАЙНОГО СПРОТИВУ ПРОТИ ВСЯКИХ СПРОБ ЗМІНИТИ ТЕПЕРШНІЙ СТАТУТ ҐДАНСЬКА СИЛОМІЦЬ, ЧЕМБЕРЛЄН ВІДПОВІВ:

„ЩО ДО ПРАВНОЇ СТОРІНКИ ПИТАННЯ ПРОШУ ВНЕСТИ ОКРЕМУ ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ. КОЛИ ЙДЕ ПРО СТАНОВИЩЕ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ, ТО ЙОГО ВИРАЗНО ЗЯСУВАВ МІН. ҐАЛІФАКС.

У ВІДПОВІДЬ НА ІНТЕРПЕЛЯЦІЮ ЛЕЙБУРИСТА ДАЛЬТОНА ЧЕМБЕРЛЄН ЗАЯВИВ, ЩО БРИТ. УРЯД ВИСОКО ЦІНИТЬ СТАНОВИЩЕ, ЯКЕ ЗАНЯВ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД".

НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Чемберлен приняв у приявности Ґаліфакса брит. амбасадора з Варшави Кеннара, опісля був на авдієнції у короля. Амб. Рачинський відбув довшу розмову з мін. Ґаліфаксом, подібно як і мін. Корбен.

—o—

МУСОЛІНІ НЕ БУВ У ПАПИ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Як подає Авас, зближені до Ватикану кола заперечують поголоски, немов би папа приняв Мусолінія.

—o—

ЖИДИ ПОКИДАЮТЬ СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В неділю виїхав зі Словаччини перший транспорт жидів — разом 650 осіб. Вони виїхали до Варни під поліційною ескортою.

ПРОТИМАДЯРСЬКА ПРОПАҐАНДА.

Мадярські радіовисильні подають у чужомовних комунікатах, що у Словаччині знов скріплюється протимадярська пропаганда, якою у великому ступні кермує сам словацький уряд.

ВЕЛИКА РЕВЕЛЯЦІЙНА ВИПРОДАЖ
1500 ДІВОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто 2 до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЄЦКА" Львів, Рутовського 1, будинок Шпрехера, тел. 116-87. 1296 -11

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48
полагоджує всякі спедиційні часности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 1339 2—50

Сензаційні поголоски.

ПРОТЕКТОРАТ НАД СЛОВАЧЧИНОЮ, АНЕКСІЯ ПІВДЕННОЇ ШВАЙЦАРІЇ, ДИВЕРСІЯ В СУДАНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. У Берліні кружляють поголоски, яких автори нераз покликуються на урядові джерела. Говорять там про німецький протекторат над Словаччиною, про прилучення південних швайцарських кантонів, заселених італійцями до Італії та про пляновану диверсійну акцію в Судані, з метою: відвернути увагу Англії від европейських справ.

Німецький кружляк „Кеніґсберґ"

причалить у серпні до Ґданська.

НІМЕЦЬКА НОТА ДО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Німецький уряд повідомив польський, що німецький кружляк „Кеніґсберґ" приплине з візитою до Ґданська між 25. і 28. серпня ц. р.

Це повідомлення зробив німецький уряд як звичайно, згідно з усіми приписами, що випливають зі статуту вільного міста та з прав, які має Польща, що веде закордонні справи Ґданська; подано його до відома ґданського сенату.

Німецьке Інформаційне Бюро

про положення у Ґданську.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро подає кілька вісток про справи Ґданська, м. ін. що „при кінці минулого тижня заламалася моральна загінка проти Німеччини", яку вели ріжні англійські та французькі джерела, які кидали замітку, що німці приготовляють переворот у Ґданську в неділю по полудні. Спокійний тон польської преси називає Нім. Інф. Бюро „наслідком польської мегальоманії".

—o—

СССР відповів на анґльо-французькі пропозиції.

ЛЯКОНІЧНА ЗАЯВА ЧЕМБЕРЛЄНА У СПРАВІ ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СОВІТСЬКИМ УРЯДОМ.

МОСКВА, ПАТ. Амбасадори Англії та Франції і дир. Стренг відбули в понеділок в 16. год. нараду з Молотовом, що тривала до год. 17.30. Молотов дав їм совітську відповідь на франко - британські пропозиції, що їх доручено перед 2-ма днями.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Чемберлен зложив у понеділок таку заяву у палаті громад:

„Ми переслали нові інструкції нашому амбасадорові у Москві, що разом з французьким амбасадором відбув розмову з Молотовом 1. ц. м. Тепер брит. уряд чекає на совітську відповідь і вважає, що не було б доцільно тепер давати подрібніші інформації про стан анґльо - совітських переговорів.

—o—

Новий інцидент у Тієнтсіні.

Московська радіовисильня повідомляє, що японці знов набили одного анґлійця, ревідуючи його при вході до британської концесії.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ОСТЕРІГАЄ ЯПОНІЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Парляментарний підсекретар закорд. справ Батлер поінформував палату громад, що брит. амбасадорові у Токіо доручено поінформувати японський уряд, що якінебудь репресії проти брит. громадян у Тієнтсіні витворили б дуже поважні труднощі для недалекої конференції у Токіо.

ЯПОНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ 8 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

СІНКІН, ДОМЕІ. Підчас повітряного бою над рікою Чалька манджурсько - японські летуни зістрілили 8 совітських літаків та прогнали інші.

СТРІЧА МІНІСТРА ГОРА З ФРАНЦУЗЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Прем. Далядіє та мін. Боннє стрінулися з міністром Гором на обіді у британській амбасаді.

З ритмом життя.

Львів, 3. липня 1939.

В останньому часі відбулася ціла низка загальних зборів різних наших установ. Правду сказати — було їх навіть забагато, як на такий короткий час і малий фейлетоніст „Діла" слушно піддав у наміп веселому наппів поважному тоні думку, чи не добре було б перевести ревізію закорінсного звичаю — в половині літа заливати Львів повінню загальних зборів. Дозволимо собі зазначити, що поза формально-статутовими обовязками установ та організацій — в їхньому найбільшому власному інтересі лежить втримувати найтіснішпй звязок з громадянством, при чому ніхто мабуть не сумнівається, що одним із таких найтривкіших звязкових є — преса. Тимчасом безліч отих зборів впродовж розмірно дуже короткого часу не дає змоги ані відповідно простудіювати актуальні болячки кожної окремої установи та їх — згідно з інтересом спопуляризувати, ані взагалі якслід — з уваги на вакаційний відпустковий час — виконати свій інформаційний обовязок. Це далеко немаловажна справа і користаємо з нагоди, щоб її піддати під увагу відповідальним керманичам наших центральних установ та організацій.

Спіраючись на підсумках дотеперішніх „соймників" та „парляментів" ріжних українських господарських і культурних установ, підкреслюємо одну — на нашу думку — найважнішу і найвідрадніпу характеристичну рису, питомепну рішуче для всіх без виїмку наших зорганізованих клітин. Цією рисою є безупинна, нормальна, позитивна і конструктивна праця по наших установах і організаціях. Реферати, що їх виголошували керманичі, та дискусія, яка потім велася — відбувалася в атмосфері такої ділової праці, немов живемо не в нинішніх часах і місяцях, але в періоді, в якому словою „війна" торкається або давньо-минулого історичного спомину, або утопійного фантазіювання на тему будуччини світа. Навіть такі моменти, без яких ті чи інші загальні збори могли б були дуже добре обійтись, — не мали нічого спільного з нервозністю нинішніх часів: бо коли хтось вважає, що тепер є відповідна нагода висувати (хай навіть у замаскованій формі) якінебудь особисті справи на громадському Форумі — то це справа жалюгідна, але свідчить теж про „рівновагу духа" (єдина позитивна рисочка таких, зрештою дуже нечисленних, екстратур).

Рівновага духа — без іронічних лапок, дійсна, повна і подивугідна — це найкращий покажчик здоровля українських мас та всього громадського активу, що працює над зберіганням і розбудовою старих станиць та здвиганням нових. Настрої розгублення та інерції, що грозили нам після зламання карпато-української державности — швидко минулися. Вдалося їх опанувати скоріше, ніж може навіть дехто зпоміж нас, громадської верхівки, сподівався. Таксамо без глибших наслідків залишився нездоровий вітер „вичікування війни", який повіяв був по краю. Люди поділилися на „прихильників" і „противників" війни, чи — коли хочете — на „мілітаристів" і „пацифістів", політиканство цвіте і надалі, себто — Европу і надалі люди ділять на дрібні шматки, — але воно вже давно прийняло нешкідливу форму щоденної розваги. Невідлучні від нинішніх днів настрої та розмови нітрохи не впливають на хід справ і видайність праці — від верхів до низів. Кожний знає, що має виконувати свій обовязок, звязаний з характером його стійки, та що журбу за війну і мир має залишити тим, які виповідають війни і заключують мирові договори.

З найбільшим признанням і з почуттям правдивого задоволення підкреслюємо ту атмосферу спокою та ділової праці, яка панує в усьому українському житті, зорганізованому у господарських, культурних та суспільних установах і організаціях. Доказом найздоровішого національного інстинкту є та рівна хода, що нею йде національне життя і дотримує кроку ритмові загального життя.

Вже з більшим застереженням ми поставились би до діяльности політичних організацій, щодо яких можна дискутувати, чи вони дотримують кроку вимогам часу. Ми вже виступали і далі виступаємо проти таких вимог до політичних партій, що їх вони не всиді виконати. Ослаблення політичного життя природне у звязку з надзвичайними умовинами нинішньої дійсности. А проте — ніде правди діти — діють тут теж причини незалежні від режіму. Нема ніякого сумніву, що енергію українських політичних партій у чималій мірі паралізує великий питайник, який повис над цілою Европою та разом із нею над українською проблемою, в її міжнародньому розумінні. Брак відповіді на цілу низку хвилюючих питань. Нема українського діяча ані публіциста, який зважився би нині ставити в українській справі прогнози, опертї не на своїх симпатіях чи сумнівних гіпотезах, але на льогіці розвоєвого процесу подій, та який на основі тих прогноз радив би таку-то практичну активну діяльність заразтаки, в актуальному нинішньому дні. Без стиду можна признатися, що в українській політичній думці настало розгублення: коли дивитись на герці, що йдуть довкола союзу з Москвою і від демократичних великодержав і від націоналістичних, коли прислухуватись глухій мовчанці, яка враз запанувала довкола гасла самовизначення, коли приймати під увагу ріжні можливости, які на випадок війни можуть стрінути українську етнічну територію саме у звязку з отими міждержавними комбінаціями, в яких нема нічого поза їхнім власним егоїстичним інтересом, — тоді справді важко устійнювати національну концепцію, яка мала б актуальну вартість та практичне значіння для щоденної тактики. Одночасно страшенне утруднює це завдання українській політичній думці нинішня українська дійсність у Польщі. Маємо в цій хвилині на думці не тільки дійсність у краю, себто національну політику держави та її наслідки у практиці українського культурного й господарського життя, але і сферу так мовити „чистої політики". Скажім виразніше: де є ті чинники у Польщі, які цікавляться українством, як політичною проблемою, і то проблемою не тільки внутрішньо-державного значіння та з якими чинниками можна б дискутувати сьогодні над можливостями політичної її розвязки?! Той „імпас" польської політичної думки у ділянці, яка нас безпосередньо торкається, у звязку ще й із нинішньою загальною польською атмосферою перечулення, в якій треба з кожним словом рахуватись, щоб воно не було інтерпретоване, як протидержавний злочин, — такі відносини створюють переважкі умовини для живої і рухливої діяльности наших політичних партій та всіх тих політичних чинників (до них зараховуємо і пресу), які зобовязані політично виховувати нарід і політично народом кермувати.

А проте це тільки вияснення ситуації, яке не задовольняє настільки, щоб з самою ситуацією погодитись. Це тільки вияснення причин, які складаються на деяку відсталість українського політичного життя в краю від ритму життя: коли українські аполітичні організації дотримують тому ритмові ходи, то політичні — маємо враження — її не дотримують, залишаються позаду. Активізація українського політичного життя — це гостро-актуальне завдання, яке стоїть перед усіми українськими політичними партіями, в першу чергу перед УНДО-м, як партією провідною та найбільш відповідальною. Очевидно, ці слова сказані не для критики і докорів, бо це була б зарозиковна забава в наших часах, а з публіцистичного обовязку, який каже проаналізовувати кожночасні національні відносини — обективно і безпристрасно, стверджуючи в імя правди не завжди тільки речі приємні.

ік.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ і ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
виконує СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП. „ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
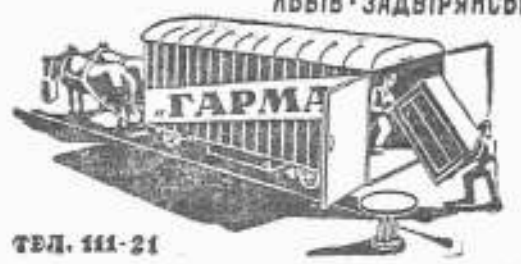

ТЕЛ. 111-21

Приготування німців у Ґданську
в польському освітленні.

„Ґданський корпус добровольців". — Мобілізація населення Ґданська. — Будують довкола Ґданська укріплення. — Протипольські настрої. — „В найближчих тижнях буде треба сильних нервів."

Міжнародня метушня довкола справи Ґданська не спинюється ні на хвилину. Польська преса щодня приносить алярмуючі вістки про те, що в самому Ґданську виглядає як у воєнному таборі.

„Глос Народови" з 1. VII. зібрав про це у великій телеграмі цікаві подробиці.

Підготова ґданщан до організації **„ґданського корпусу добровольців"** відбувається інтензивно й гарячково. Цілу низку льокалів у місті й поза містом опорожнено на те, щоб примістити в них окремі частини „корпусу". З поспіхом збирають та магазинують у Ґданську великі припаси поживи, головно муки та мяса, яке заморожують у холодільнях. Замовлено теж великі припаси поживи з Польщі. Побір коней треває далі, так само відбувається реєстрація авт. Як перші кадри „ґданського корпусу добровольців" прибуло до Ґданська 1.400 юнаків зі Східної Прусії. Приміщено їх у Мацкав (Мацькові) біля Пруща в тамошніх бараках. У ночі з середи на четвер прибуло знову поважне число штурмовців зі Східної Прусії у меблевих вагонах фірми „Ґаґеман". Цей транспорт приміщено у Вжещу в казармах Лібена. Члени „корпусу добровольців", що приїздять зі Східної Прусії — це на загал юнаки у військовому віці. Вони зодягнені в напів військовий однострій. Прибувши на місце, дістають зброю, ідентичну зі зброєю райхсвери. Нема майже дня без нових транспортів вояків зі Східної Прусії.

Німецьке населення Ґданська теж змобілізоване. Великі роботи, що мають стратегічний характер, як будівля додаткових мостів на ріці Нараті або будування казарм у місті відбуваються у скорому темпі, руками коло 3.000 робітників. Одночасно заангажовано до ґданського евіденційного бюра подвійне число службовиків, що випрацьовують мобілізаційні списки.

За містом на узгірях скосили вже збіжжя та взялися до копання стрілецьких ровів і до будови сильних укріплень. Ці роботи виконують старші річники колишніх вояків, що бували на світовій війні; ґданщани у віці 20, 21 і 22 літ виїздять більшими партіями до Німеч-

20.000 британських добровольців дефілює перед королем.
Промова Чемберлєна.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Перший раз в історії Англії король відібрав дефіляду т. зв. 4. армії 20-ох тисяч добровольців „національної служби". Дефіляда відбулась у Гайд Парку і тривала 40 мінут. Взяли у ній участь відділи піхоти, маринарки, санітарної служби, летунства та жіночий помічний корпус.

Чемберлен виголосив перед мікрофоном коротку промову, в якій заохочував добровольців вступати до „нац. служби" та відчитав королівську телеграму до добровольців.

Присилайте передплату!

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ
654
1-?

чити на військові вправи. Біля Ельбінґу вправляють формації ґданщан у силі кількох тисяч.

Найбільші укріплення ґданщани будують на Єпископській горі (Бішофсберґ). Ґданська поліція та відділи С. А. не впускають туди нікого неатаємниченого. Але з кол сенату проникають повідомлення, що на цій горі монтують тепер протилетунські гармати величезного калібру, що їх у вівторок та середу привезли на кораблях до сточні Шіхавза у Ґданську.

У всіх місцевинах ґданської области від двох тижнів майже щодня відбуваються партійні, нац.-соціялістичні збори, на яких промовці отверто кажуть про швидку злуку Ґданська з Німеччиною. **Серед населення ростуть протипольські настрої,** штучно викликувані та зміцнювані націонал-соціялістичною пропаґандою.

У „Данціґер Форпостен", офіціяльнім органі ґданського сенату, появилася перед двома днями нова стаття редактора Жарського, в якій він пише, що „сила Ґданська лежить у німецькій армії, яка є непоборна". **Ред. Жарський накликує ґданських націонал-соціялістів до терпеливости, бо — як пише — сучасна хвилина вимагає від кожного мешканця Ґданська сильних нервів та спокою, зокрема в тижнях, що надходять".**

Нервозні настрої, що панують на ґдансько-польському кордоні, хвилюють не тільки ближчих сусідів, але також західно-европейське громадянство. Англійська та французька преса цілі сторінки присвячує саме ґданській проблемі. „Журналь де Деба" взиває французький та англійський уряд через амбасадорів, або шляхом офіціяльної заяви щераз поінформувати німецький уряд, що кожна спроба влучення Ґданська до райху буде сигналом до вибуху світової війни.

Алярмуючі повідомлення про положення у Ґданську і хвилювання англійської та французької прилюдної опінії з того приводу стоять у разючому контрасті до щирого чи вдаваного, але спокійного настрою, що панує від кількох днів з Берліна.

Американська пресова агентура „Юнайтед Прес" *повідомляє під датою 1. липня з* **Берліна:**

„В колах добре поінформованих про наміри Третього Райху кажуть, що в найближчих тижнях не треба надіятись на ніяку акцію, яка ненадійно довела б до максимального напруження. В колах, близьких до німецького уряду не втратили надії на можливість полагоди домагань Німеччини без збройного конфлікту."

По широкому світі.

Литовсько-німецькі переговори у справі громадянства мешканців Клайпеди почалися в понеділок у Ковні.

Грецька королівна Ірина взяла шлюб з італійським князем Сполетте. На шлюбі була італ. королівська пара, грецький король, болгарська королева, б. королі Еспанії та Болгарії та понад 40 представників княжих родів.

Британський амбасадор з Варшави відлетів до Льондону, де приняв його мін. Галіфакс.

5. німецька дивізія торпедовців з 2-ма контрторпедовцями відплила на вправи.

У **німецьких** корабельних варстатах у Бремені спустили на воду кружляк „Люцов", що має 10.000 тон поемности.

У **Фінляндії** відбулись 1. і 3. ц. м. вибори до парляменту.

Болгарський премієр, вертаючися з Берліна, вступить до Білгороду, де переведе політичні розмови.

Шеф мадярського ґенерального штабу виїде на кілька днів до Німеччини, щоб приглянутися військовим вправам.

Альбанський король Ахмет Зоґу виїхав з Царгороду до Букарешту.

Американський парлямент рішив дальше втримати ембарґо на зброю для воюючих держав. Ця постанова викликала велике розчарування у Франції.

Німецький канцлер Ґітлєр узяв участь у похороні ґенерала Вільгельма фон Кнохе у Гамбурґу.

Італійський король візьме участь у закінченні маневрів у північній Італії.

Постанови французького уряду у справі народньої оборони.

ПАРИЖ, ПАТ. В суботу перед полуднем відбулося засідання французького кабінету під проводом през. Лебрена. Прем. Далядіє предложив до апробати низку постанов військового характеру; м. ін. міністр скарбу дістане повновласть робити деякі надзвичайні видатки у звязку з нар. обороною.

Опісля мін. Бонне зясував міжнародне положення, спиняючися зокрема на переговорах з СССР та на положенню у Ґданську.

„Фронт мира".

Франко-голяндські переговори у Парижі.

ПАРИЖ, ПАТ. Чимале зацікавлення викликав комунікат про розмови мін. Бонне з голяндським послом. У політичних колах висловлюють здогад, що розмова торкалася франко - британських переговорів у справі т. зв. фронту мира проти напасника. Та справа цікавить невтральні держави, як Бельґію та Голяндію.

Британський уряд відкликав свого ґенерального консуля з Відня.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Британський ген. консуль у Відні Сінклер Гейнор дістав у суботу наказ вернутися в найближчому тижні до Англії.

Як відомо, німецький уряд поставив домагання, щоби брит. уряд відкликав свого ген. консуля з Відня; це вважають актом репресії за те, що видалено німецького консуля з Ліверпулю.

Нові бомбові замахи в Анґлії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В ночі зі суботи на неділю вибухло кілька бомб в ріжних англійських провінціональних містах; людських жертв не було, але матеріяльні втрати поважні.

Всі бомби вибухли у двірцевих шатнях одного залізничого товариства. У Лімінґтон бомба знищила багажеву галю.

Німецьке радіо подає, що бомби вибухли у сімох місцях та що є ранені.

—o—

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу

Зміна адреси 50 сотиків.

ДЖ. О. КЕРВУД. 7)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Так просто і сильно поставлене нею питання задивувало його на хвилину. Ціла постава дівчини виявляла напружене очікування. Лице її звернене до місячного сяйва було немов біла квітка серед темного волосся. На вид того лиця з ясними очима, Алян стояв хвилину мовчки, а його ум намагався схопити і зрозуміти те „щось" у дівчині, що наперекір його волі його займало. Нараз він усміхнувся, а очі його нагло заіскрилися.

— Чи ви бачили коли боротьбу собак? — спитав він.

Дівчина завагалася, немов стараючись пригадати собі.

— Бачила раз.

— Ну і що тоді сталося?

— Це був мій песик, — малий песик. Він мав роздерту горлянку.

Алян притакнув головою.

— Точнісінько те саме має Аляска від Джона Грегама, панно Стендіш. Він собака — потвора. Уявіть собі чоловіка з великим майном, що наважився обдерти з богатства новий край та загнати цей край у неволю своїх власних жалоб і політичних амбіцій. Це робить Джон Ґреґам тут — засівши на золотому престолі у Стейтах. Гроші — і людина без совісти. Тип, що заморив би голодом тисячі або й міліони людей, щоб тільки досягти своєї цілі. Чоловік, що в повному значінні того слова мордує.

Несподіваний оклик стримав його. Її бліденьке личко побіліло ще більше і він помітив, як вона нагло притиснула руки до грудей, а те, що він вичитав в її очах викривило його уста:

— От і я знов вразив ваш пуританізм, пані, — сказав він кланяючись злегка. — Не хочу бути у ваших очах неотесою і я повинен виправдатись, що заклав ще й назвав другого убийником. Щож? Прошу вибачення! А тепер, якщо маєте охоту пройтись по кораблі... —

З віддалі три молоді інжинірі дивились як Алян Гольт з Марією Стендіш пішли проходжуючись.

— Що за гарна дівчина — сказав один з них зідхнувши глибоко. — Я ще не бачив таких кіс і таких очей...

— Я сиджу при одному столі з ними — перервав другий. — Я другий по її лівій руці і вона ще не сказала до мене навіть три слова. А той хлопчище, що вона з ним пішла, такий немов скап леду з Лябрадору.

Саме тоді Марія Стендіш звернулася до Гольта: — Знаєте, я заздрю тим молодим інжинірам. Я саме бажала б бути мужчиною.

— Я хотів би, щоб ви були мужчиною, — потакнув Алян приязно.

На ці слова уста Марії Стендіш стратили на хвилину свою мягкість. Але Алян цього не побачив. Він насолоджувався своєю папіроскою і повітрям.

III.

На Аляна Гольта інші мужчини завсіди звертали увагу. З жінками було інакше. Він не був бабієм. Він подивляв жіноцтво якимось абстрактним подивом, він готов був битися в його обороні, навіть і вмерти за нього якщо в даній хвилині це було б конечне. Але це його почування виходило зі звичайного здорового розуму. Його лицарськість зродилася і зросла серед гір і вільних просторів не маючи нічого спільного з неправдивим лицарським духом, що розвивається в пишноті та мягкій атмосфері цивілізації. Літа самоти витиснули на ньому свій слід. Що означали ті лінії у виразі його лиця, це могли зрозуміти лише люди пізночі. Коли приходила якась велика криза, фізична небезпека, жінки інстинктовно звертались у своїй безпомічности до такого мужчини, як Алян Гольт.

Він мав у собі хист гумору, якого не всякий міг доглянути. Гори навчили його сміятися мовчки. Неголосний сміх значив у нього стільки само, що галасливий вибух веселощів для інших. Він міг радуватися чимало без замітної зміни своїх вилиць. І не завсіди його усміх був наслідком веселої гадки.

Пригадавши собі хто він і який, теперішня ситуація бавила його. Він не міг не здавати собі справи який злий вибір зробила Марія Стендіш, та з якою радістю прийняв би був її вибір на товариша вечірнього проходу, кожний із трьох молодих інжинірів.

Він засміявся. А Марія Стендіш почувши здавлену нотку веселощів, знов перехилила

З польської преси.

Закордонна політика Мадярщини.

Читаємо у виленському „**Слові**“ з 1. VII.:

„Недавно перебував на Мадярщині один з визначних польських політиків (ки. Я. Радзівіл? — прим. ред. „Діла“), що мав нагоду в часі побуту в Будапешті зустрінутися з багатьома дуже визначними політичними та господарськими особистостями цієї країни.

Враження, що їх виніс цей політик, доволі оптимістичні. Мадярщина сьогодні мілітарно ще надто слаба, щоб могла дозволити собі на повну політичну самостійність та незалежність. Не може вона шукати тепер також підтримки в Римі супроти надто сильного німецького натиску, якому Рим також мусів піддатись. Та протезмагання до незалежности — це одна з найглибших та найгарячіших аспірацій мадярських політичних кол.

Мадяри відкинули пропозицію взяти цілу Словаччину за ціну спільної закордонної політики, спільних фінансів та митної унії з Німеччиною, пропозицію, що її понад усякий сумнів Гітлер зробив був у Будапешті. Тому справа Словаччини покищо перестала бути актуальною. Також політика мадярського уряду у відношенні до мадярського націонал-соціялістичного руху вказує на те, що цей уряд не буде терпіти фактів, які доказували б, що Німеччина намагається вмішуватись до внутрішніх справ Мадярщини. Мадярські настрої супроти Польщі дуже приязні і в політичних колах і серед громадянства. Після відомих випадків у березні ц. р. у Будапешті думали, що Польща пішла на політику катастроф. Та теперішній опір Польщі слідкують з поднівом. **Думка про польсько-мадярський союз не належить до категорії мрій. Він цікавить мадярські політичні кола значно більше, ніж це може видаватись польській прилюдній опінії, одначе цю справу звязують з можливістю відновлення в Польщі монархії.**

В Берлині пильно слідкують за кожним проявом польсько-мадярського наближення. **Недавня візита одного з польських політників викликала була навіть інтервенцію німецького посла в Будапешті.**

В мадярсько-румунських взаєминах слідна значна поправа.“

—o—

Число студентів у польських високих школах маліє...

Незвичайно цікаву статистику з области польських високих шкіл подає „**Роботнік**“ з 3. VII. Він пише:

„Від кількох років можна заобсервувати постійне зменшення слухачів у високих школах, зокрема в університетах. Згідно з даними офіціяльної статистики, загальне число слухачів виносило: в 1933/34 р. — 43.000; в 1934/35 р. — 41.000; в 1935/36 р. — 39.100; в 1936/37 р. — 39.100; в 1937/38 р. — 37.500; в 1938/39 р. — 37.100.

Зменшення загального числа слухачів у високих школах вияснюють частинно усуванням жидівської молоді. На багатьох виділах введено де факто, хоч ніхто до цього урядово не признається, „нумерус клявзус“. Число жидівських слухачів у високих школах з 7,7 тисяч у р. 1933/34 зменшилось до 3,2 тисяч у 1938/39.

Та в польських високих школах зменшується також число слухачів римо-католицького віроісповідання, яке чейже не підлягає ніяким обмеженням: з 31,3 тисяч у р. 1933/34 до 30,3 тис. у р. 1938/39. Між іншим причиною цього явища — це погіршення умовин науки. Неможливість нормальної праці з причини авантур т. зв. народової молоді, приневолює декого зректися науки в таких умовинах.

Погіршення умовин науки находить свою відбитку також у числах, що відносяться до часу тревання студій. У 1933/34 р. відсоток студентів, що відбували студії без опізнення, виносив 48,9%, в р. 1937/38 уже тільки 42,8%, зате відсоток студентів, що відбувають студії з опізненням 4 років або й більше піднісся у тому часі з 8,8% до 12,3%.“

„Роботнік“, аналізуючи причини зменшення числа студентів у польських високих школах, не взяв під увагу факту, що це зменшення тісно звязане не тільки з обмеженнями щодо жидівських студентів і не тільки з нотоpичними авантурами ендецького студентства, але що це зменшення має свою причину в неофіціяльному, але фактичному „нумерус клявзус“ супроти українського студентства. Число українських студентів високих шкіл від 1933. року зменшилось наприклад у Львові на більше як 50 відсотків!

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 5. липня 1889.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО ВИБОРИ.

„Польська преса, наскільки досі відізвалася про соймові вибори з селянської курії, виявляє велике невдоволення. „Газета Народова“ в передовій статті під наголовком „Цванціг Рутенен“ пише, що вислід виборів робить пригноблює враження і руський комітет святкує великий тріюмф. Вину польської невдачі приписує народівка слабій діяльности польських комітетів та безоглядности й енергії руського комітету, особливо-ж впливові уряду гр. Таффого, який — кажуть — сказав: „Цванціг Рутенен віль їх габен“; така команда за життя Грохольського була би неможлива. „Газета“ боїться, що повіт раз приучений перемагати на руську сторону, не дасться так швидко відзискати для поляків і що це може відбитися і при найближчих виборах до державної ради“.

БУДІВЕЛЬНИЙ РУХ У ЛЬВОВІ.

Довкола другої городської церкви коло Народнього Дому видигнено величезне руштованнія і вже почалися мулярські роботи. Роботи коло нової духовної семінарії поступають дуже скоро і вже їх майже виключують, бо до будови зібрано велику силу робітників.

ПИСЬМО БІСМАРКА З ЖАЛОБОЮ.

Берлін, 5. липня. Урядова газета проголосила письмо кн. Бісмарка до швайцарського уряду з жалобою на його поведінку супроти Німеччини. Це проголошення вважають за свого роду ультиматум.

АРЕШТУВАЛИ АНГЛІЙСЬКОГО СТАРШИНУ в ТІЄНТСІНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Вночі на понеділок у частині Тієнтсіну, яку займають японці, арештували — як здогадуються — британського старшину пароплава „Йочав“. Представник японської влади признає, що арештували чужинця, але його прізвища не подав.

—o—

Зміни в чеському кабінеті міністрів.

ПРАГА, ПАТ. Президент Гаха за згодою протектора Нойрата іменував ґен. Єжка, б. старшину поліції міністром внутрішніх справ та одночасно звільнив премієра чеського уряду ґен. Еліяша зі становища міністра закордонних справ, яке він досі займав. У звязку з цим у тутешніх політичних колах висловлюють переконання, що чеське міністерство внутрішніх справ перебере виключно поліційні функції, при чому адміністраційна влада перейде до німецьких рук.

Ґранді стане головою фашистівської палати?

РИМ, ПАТ. У тутешніх політичних колах розійшлася поголоска, що головою фашистівської палати стане (на місце батька мін. Чяна, що недавно помер) амбасадор з Льондону Ґранді.

Ревізії серед мадярів у Словаччині.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Словацька поліція перевела в домівці мадярської партії та найшла там летючки проти провідника словацьких німців інж. Кармазіна. Арештовано три особи.

Заборона вживати бавовни.

БЕРЛІН, ПАТ. Проголосили розпорядок, яким заборонили вживати бавовни і льну при виробі матеріялів до ріжних, вичислених у розпорядку річей, як хустинки до носа, домашній одяг, краватки, шапки й капелюхи, шалики, костюми, пляжові маринарки і т. і.

Нищать чеські укріплення.

ПРАГА, ПАТ. Німецька влада почала нищити останню лінію чеських укріплень. З огляду на те припинено цілий самоходовий рух в уфортифікованій смузі.

Демонстрація в чеському театрі.

ПРАГА, ПАТ. В одному з празьких театрів виставляли песу Ісарека з часів австрійської реакції та нац. гнету у Чехії. Коли один актор сказав: „боронитиму свою державу, навіть якщоб я мусів за те умерти“, публіка встала і відспівала чеський гимн; багато осіб плакало

Поворот ґенерала Ґамлєна.

ПАРИЖ, ПАТ. Ґен. Гамлєн вернувся до Парижа. В неділю в 10. год. приняв його пре... Далядіє та відбув з ним нараду, що тривала більше як годину. Гамлєн відбував інспекцію альпейських гарнізонів і мав виїхати на Корсику.

Жертви повені в Болгарії.

СОФІЯ, ПАТ. Як виходить з найновіших даних, підчас повені затонуло в Болгарії 38 осіб, коло 50 пропало без вісти. Повінь знищила 250 домів і 450 ушкодила так, що годі мешкати в них; згинуло чимало худоби. Шкоди оцінюють на 100,000.000 левів.

Король та міністр внутр. справ звиділи терен катастрофи. Дипльоматичні представники зложили вислови співчуття.

—o—

голову тим гордим жестом, що його він раз уже помітив був при Капітані Райфлі. Але вона не сказала нічого, тільки спокійно взяла його рамя.

Напів окруживши чердак Алян почав здавати собі справу, що ця ціла пригода мала приємний посмак. Рука дівчини не тільки дотикала його рамени, а вона обвивалася довірливо довкола його рамени і дівчина була так близько, що коли він глянув униз, звої кіс були на віддаль кількох цалів від його лиця.

— Не є так але — уповівся він отверто. — Направду можу з приємністю відповідати на ваші запити, панно Стендіш.

— Ох! — і він почув, як струнка дрібна постать знерухоміла на хвилину. — То ви думали, що я могла б бути небезпечна?

— Трохи. Я не розумію жіноцтва. Як жіночий рід я вважаю жінок найбільше чудовим твором Божих рук, але індивідуально не дуже вони мене обходять. Та ви... —

Дівчина кивнула головою притакливо. — То дуже гарно з вашого боку; але не потребуєте казати, що я інша від інших. Всі жінки подібні одна до одної.

— Може — з виїмятком лише того, як вони чешуться.

— Вам подобається моя зачіска?

— Дуже.

Він зніяковів від свого признання так сильно, що випустив велику хмару диму на знак протесту у думці.

(Далі буде)

Дещо з життя Волині.

ДУХИ ГОВОРЯТЬ.

Акція, що має на меті накинути православній церкві „новий стиль", усе насилюється. Дописувачі до брукової преси всіми силами змовляють у своє громадянство, що православні українці Волині страшенне хочуть уніфікації календаря. Коли вже брак „доказів", то починають говорити якісь невідомі українські духи без імени й місця осідку.

Отак кореспондент час. „Гонец Варш.", наводить у ч. 176. розмову з якимсь духом „рускего хлопа" без імени й невідомо звідки, який буцім-то казав йому по українськи:

„Як ваше свято, то ми возимо гній, а як наше, то поляки возять — це недобре... Треба цей календар змінити, це образа божа..."

Якщо навіть говорив таке кореспондентові „Г. В." якийсь український „дух" (бо живий „рускі хлоп" надто вже розумний, щоб міг йому таке казати) то цей дух був дуже гумористично настроєний — знав, як і на що ендека „набрати".

А ось що кажуть невигадані, а живі волиняки-селяни:

— Ге! Ще чого не бачили! Кому хочеться, щоб були разом свята, то хай пристає на наш календар. Або хай раніше переведе на свій новий стиль жидів, турків, караїмів. Та й інтересу нема. Як трапиться на тижні якесь наше свято, то можна в якійсь справі до волости чи до уряду піти або в місті щось купити. А якби були свята разом, то було б усе зачинене...

Зрештою кореспондент „Г. Варш." необережно видав із головою сам себе й усіх своїх однодумців, що ведуть календарну кампанію, бо сказав:

„Денеде приймають постанови про введення одного календаря".

Отже лише **дéнеде** й то невідомо, де воно діється та хто ці, що ухвалюють. Загальники в таких випадках нікого не переконують.

ПО БІБЛІОТЕКАХ — КІНО.

Самоуправи на Волині мають вести щораз ширшу культурно-освітню акцію. Після повітових і волосних бібліотек, призначених головно для сільського українського населення, прийшло вже й мандрівне кіно. Повітовим самоуправам доручено набути апарати та пустити їх по селах.

У багатьох селах Кремянеччини вже відбулися самоуправні кінові сеанси. Для першого виступу вибрано фільму „Оборона Ченстохови". Польські бруковці з захопленням подають, що сеанси відбуваються при „численній фреквенції католицького й **православного**, себто українського населення, яке особливо гаряче запрошується на ці вистави фільми, яка гльорифікує твердиню римо-католицизму.

ГЕН. ЯНУШАЙТІС ЗНОВУ ГОВОРИТЬ.

Волинський ендецький діяч і осадник ген. Янушайтіс, про якого на Волині почали від кількох місяців забувати, знову пригадав себе. Дав він кореспондентові ендецького-ж „Гоньца Варш." (ч. 176) інтервю, яке варто зацитувати, а дещо й запамятати. Ось що він, між іншим, сказав:

„Ревіндикаційну акцію треба вважати за надзвичайно важне й конечне завдання для відбудови костела й польщини на кресах. Треба голосити гасло навернення сяломіць зрусифікованих у часі російської неволі..."

„Ревіндикація" сама в собі, аби лише йшла по лінії римо-католицького обряду, вже є нашим виграшем, бо збільшує число освідомлених поляків на кресах — а це є тут нашою головною метою".

Сказано одверто: мета ревіндикації — збільшення числа поляків.

Але ген. Янушайтіс уміє радше вкусити себе за язик, ніж сказати щось ризиковне. Отак у вище зацитованих словах він не сказав, кого царська влада зрусифікувала, бо відомо, що... українців...

ЗНАХОРІ ПОЛІТИЧНІ Й ЗНАХОРІ ЛІКУВАЛЬНІ.

Якби хто повірив звітам тисячів ріжних організацій і станиць та гомінливим пресовим допискам з Волині, то міг би собі уявити, що наша волинська земля вже залита „західньою культурою" (термін польський) по самі вухо. Тимчасом „політичні знахорі" (вислів „Волинця" про наплівових культуртрегерів) виявили себе й неменшими культурницькими знахорями. Їм здавалося, що вистачить перекреслити українські організації, бібліотеки, часописи й самих сільських діячів — і зацвіте тут привезена у валізах із заходу культура.

А у висліді — страшний регрес: зворотний аналфабетизм, зменшене читання книжок, загальмований культурницький гін, особливо в ділянці сільсько-господарській, а подекуди явне назадництво.

Ось що про це каже ендецький „Гонец Варш." (ч. 176)!

„На терені волинського Полісся знаходиться понад 300 знахорів, які займаються нелегальною лікарською практикою серед селян, а навіть і біднішого населення малих містечок. Поборювання цього нелегального лікування зустрічає великі труднощі, бо сільська людність часто стає в обороні своїх знахорів. З метою поборювання знахорства самоуправи організують осередки здоровля в містечках, розбудовують шпиталі й ведуть освідомлюючу роботу рефератами".

І помагають усі ці заходи? Ані трошки. А найменше ці „освідомлюючі відчити". Чому? Бо їх ведуть тіж знахорі, лише політичні, які так само розуміються на людській психіці, як сільські знахорі на фізичній природі людини. Навіть менше, бо поліські знахорі не вірять у можливість змінити шептами людський організм, а оці політичні знахорі навіть певні, що своїми „осередками", „шпиталями", „освідомлюючими відчитами" зуміють змінити обличчя народу, якого не знають.

Поліщуки просто втікають від них. Головна причина та, що всі польські інтелігенти говорять на Волині й Поліссі до місцевих українських селян по польськи. І селянин воліє іти до знахоря, який говорить по українськи, ніж до лікаря, який для засади не скаже слова по українськи.

І росте число знахорів.

С. С.

Студентські справи.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ПРАЗІ.

Цим подаю до відома слухачів Українського Вільного Університету в Празі, що вписи на зимовий семестр 1939/40 шк. року, як на Фільософічний Факультет так і на Факультет Права і Суспільних Наук, будуть відбуватися від 25. вересня до 9. жовтня 1939. року в урядових годинах в канцелярії Університету в Празі II., Ве Смечках ч. 27. Про речинець додаткових вписів буде оголошено на початку зимового семестру.

Проф. О. Мицюк, в. р.
ректор.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Викрили тайну монархістичну організацію у Відні й Зальцбурґу.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Недавно викрили в Зальцбургу й у Відні тайну монархістичну організацію, при чому арештовано багато молодих людей. Тепер після переведення у Відні тайної розправи засудили 5 членів тієї організації на кари до двох і пів місяця вязниці, і частину членів, у цьому одну жінку, звільнили.

Ця організація мала назву „Дойчер Бунд" і „Штальгельм" і її метою було створити союз наддунайських держав з Австрією, як демократичною державою. Молоді члени тієї організації, як зачувати, укладали також фантастичні пляни. Між іншим хотіли висадити у повітря церковцю на горі „Гоге Ванд" під Віднем, яку перероблено на дім гітлєрівської молоді. Ця організація — це був спонтанічний відрух молоді і вона не мала мабуть зв'язку з австрійським монархістичним рухом за границею.

Прапор протектора Чехії та Моравії.

БЕРЛІН, ПАТ. Гітлер установив окремий прапор для протектора Чехії та Моравії, подібний до канцлерського. Дотепер крім Гітлера лиш Герінг мав свій прапор.

Смерть ред. Якси-Рожена.

В суботу 24. червня ц. р. згинув трагічно (випадок на воді) **ред. Богдан Якса-Рожен,** молодий польський політичний діяч, б. видавець і нач. редактор демократичного тижневика **„Орка на Угоже".**

Мало є серед сучасного польського пресового світу людей, що так поважно підходили б до української справи, як це робив ред. Рожен. Син визначного польського генерала, споріднений з багатьома чільними представниками режіму й діячами т. зв. народового табору — не пішов шляхом кар'єровичівського автоматизму, але віддавшись на службу непопулярній сьогодні у Польщі ідеї демократії — зумів згуртувати біля себе значне число кращої польської молоді, яка відважно і витривало протиставилася психозі політичного крикунства своїх однолітків.

Ред. Якса-Рожен мав відвагу дивитися правді в очі. З власної ініціятиви навязав контакт з українськими журналістами, студіював українську справу витривало, ґрунтовно; згуртував біля себе цілий відділ молодих польських політичних діячів, письменників та журналістів, яким порадив перестудіювати поодинокі ділянки української проблеми.

Як редактор **„Орки на Угоже"** обороняв завжди засаду, щоб **про українські справи інформували польську пресу самі українські журналісти;** коли ж цензура звернула увагу на „українську сторінку" його органу та загрозила наслідками — ред. Рожен розписав велику анкету в українській справі між українськими й польськими діячами. Анкета принесла прецікаві висліди, але вона не появилася, бо „Орку" припинили. Перед самою такою нежданною смертю, покійний редактор дав нам згоду оголосити зібрані матеріяли в українській пресі.

Літом м. р. написав Покійний (під його постійним псевдонімом Войцеховський) велику програмову статтю (в українській справі) про потребу нових доріг. На цю статтю зареаґувало тоді м. і. наше „Діло" іронічно-гіркими (нота бене слушними) заувагами. Ред. Рожен відповів новими статтями, в яких щиро признався до сліпого кута національної політики в українській проблемі. Міг написати значно більше, але, на жаль, обставини не давали. На кольпортерів його органу нападали зорганізовані боївки; ліві демократи закидали „українську зраду", раз-у-раз загрожувала цензура, а на редакційне бюрко приносила пошта неприняті примірники „Орки" з написом у роді: „Swiństwo propagować nacjonal-szowinizm ukraiński!."

Ред. Рожен звичайно всміхався і робив своє далі. Завдяки його заходам зорганізовано у Варшаві за два останні роки багато україністичних конференцій в ріжних осередках польської політичної думки. М. і. останню українсько-польську дискусію в **„Часі"** можна було зреалізувати у великій мірі завдяки його безкорисним трудам. На кілька днів перед своєю останньою трагічною подорожю з Варшави плянував і реалізував великий український вечір у Кракові. Згинув майже на кілька годин після того, як здобув дипльом вищих студій.

КТВ.

З українського життя на чужині.

„ПРОСВІТА" І „ЄДНІСТЬ" У БРНІ.

Нелегко працюється тепер нашим організаціям на еміграції. Не лише місцеві політичні й господарські умовини, але й загально світові події не дозволяють розгорнути працю так, як би того було треба.

Тому з тим більшою приємністю приходиться мені відзначити діяльність двох найрухливіших товариств у Брні: „Просвіти" і „Єдности", яких річні загальні збори виказали, що навіть за несприятливих умовин можна богато зробити, коли для цього є добра воля і зрозуміння для організаційного життя у проводу товариства та його членів.

Звичайні загальні збори Тов. „Просвіти" в Брні відбулися в суботу, дня 17. червня ц. р. в присутності 3/4 всіх членів. Збори пройшли достойно, без зайвих дебат і виступів, під гаслом обединання около „Просвіти" всього українського громадянства і конструктивної праці для загально - української справи.

Крім культурно - освітньої праці Товариство розвинуло і допомогову акцію в користь студентів з Карп. України. Завдяки жертвенности українського громадянства, виділ зібрав на ту ціль 7095 К., з яких користали з початку року 4, а тепер 2 студенти українці, слухачі високих шкіл у Брні. Стипендисти крім харчів діставали також мешкання, студійні такси, а навіть гроші на дорожчі підручники. Ту акцію „Просвіта" повинна і буде продовжати і в наступному шкільному році.

Збори вибрали новий Виділ, в склад якого увійшли: голова: надрадник Конст. Дуб, заст. голови: д-р Микола Слюсар, секретар: інж. д-р Володимир Франтик, касієр: п-і Емілія Готфрідова, бібліотекар: д-р Володимир Бірчак, господар: Осип Деленко. Заступники виділу: Мирослав Сиґерич, д-р Микола Ліщинський. Контрольна комісія: директор Андрій Алиськевич, Іван Фрунзей і Михайло Чолій.

Тиждень пізніше відбулися другі загальні збори, українського самодопомогового товариства „Єдність". Це товариство станове, до якого належать виключно стрільці і старшини колишньої Української Армії. Хоч числом невелике, однак рухливе у своїй діяльності. Не зважаючи на всякі зовнішні і внутрішні перешкоди, Тов. існує вже 6 років і виказалося великою культурною працею між своїми членами, а також розвинуло допомогову акцію в користь соціяльно найслабших наших бувших стрільців і їхніх родин. Як зазначив голова т-ва п. Мирослав Сиґерич, „Єдність" є аполітичною організацією та стоїть непохитно на національній платформі. Не політиканство, а творча праця, моральна і матеріяльна піддержка членам Товариства є головною нашою програмою. За цілий рік Т-во дало кілька публичних виступів з задовільним матеріяльним і моральним успіхом. Крім принагідних збірок на „Рідну Школу", політичних вязнів, тощо, Виділ передав 470 К. комітетові для біжинців з Карп. України, як одноразову допомогу для найбільше потребуючих помочі.

При товаристві істнує також жіноча секція, яку веде п-і Емілія Готфрідова і опікується здебільша емігрантськими дітьми. Секція улаштувала в тій цілі кілька збірок, дитячих вистав, забав, тощо. Дітям роздано дарунки на суму у вартости 850 К. Крім того вислано одноразову допомогу 157 К. Українському Діточому Притулкові в Моджанах.

Після замкнення дискусії, збори вибрали новий виділ, до якого увійшли: п. Мирослав Сиґерич, голова, Іван Фруизей, заст. голови, Осип Деленко секретар, Василь Гануляк скарбник, Микола Лесишин господар і бібліотекар. Заступники виділу: Дмитро Кострабій і Тома Богачик, Емілія Готфрідова і Михайло Филипчук. Контрольна комісія: Матвій Івашко, Михайло Чабан і Василь Сафіяник. мг.

—o—

Совітські дивізії перейшли манджурський кордон.

ТОКІО, ПАТ. Як подають з японських джерел, в околиці озера Буїрнор перейшло манджурський кордон 3 совітсько- монгольські дивізії. Їхні передові сторожі посунулися 20 кільометрів у глибину Манджурії.

В неділю по полудні японці заатакували совітські флянки і здобули понад 30 повзів.

—o—

Злучені Держави Північної Америки

збільшують армію.

ПРОДУКЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Американський департамент війни рішив збільшити кадри територіяльної армії на 124.000 вояків. Розвинено енергійну вербункову акцію, отворено 400 нових вербункових бюр. Зокрема йде про вербунок летунів.

Приймають добровольців у віці 18—35 років, нежонатих, які зобовязуються служити 3 роки.

Американські летунські фабрики дальше пшених гармат; одна з них пробиває панцир повза, на віддаль кільометра, друга — це полева гармата, що стріляє на віддаль 25 км.

Американські летунські фабрики дальше поспішно продукують літаки, не лиш для власного летунства, але і для деяких европейських держав.

Нойрат розвязав міські ради

в кількох чеських містах.

НІМЦІ — НАКАЗНИМИ КОМІСАРЯМИ.

ПРАГА. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що протектор Нойрат видав декрет, яким розвязав міські ради у Будейовіцах, Брні, Іглаві, Моравській Остраві та в Оломунці. Всі компетенції посадників та міських рад і виділів перейшли на наказних комісарів — німців. Нових виборів не можна розписувати без дозволу протектора. Члени розвязаних рад не можуть виконувати ніяких урядових функцій.

ЧЕСЬКІ ФАШИСТИ ПРИСТУПИЛИ ДО „НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ".

ПРАГА, ПАТ. У Празі відбувся зїзд делєгатів давньої чеської фашистівської партії і т. зв. національного табору. Провідник фашистів Гайда заповів ліквідацію обох груп фашистів, які прилучаться до „національної спільноти".

Німеччина не хоче видати Словаччині

частини чехословацького золота?

МІНІСТР ДУРЧАНСЬКИЙ ВИЇХАВ ПОТАЙКИ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ. Авас повідомляє, що німецько-словацькі переговори у справі передачі частини чехословацького золота Словаччині покінчилися повною невдачею: Німеччина відмовилася дати словакам золото, словацька делегація вернулася домів. Міністр Дурчанський виїхав до Берліна — його вилад тримають в тайні.

ЖЕРТВИ НА СЛОВАЦЬКИЙ НАРОДНІЙ БАНК.

Словацьке радіо повідомляє, що у словацькому національному банку складають у дарі багато предметів з дорогих металів. Жертводавці дістають залізні ... з вигравіруваною подякою.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ У НАСВІТЛЕННІ МІНІСТРА МАХА.

Словацьке радіо подає промову міністра Шаня Маха, який заявив, що словацький нарід здобув державу, якої інші народи можуть завидувати йому. Торговельні обороти незалежної Словаччини збільшилися, безробіття нема. Колись словаки мусіли масово еміґрувати — тепер находять заробітки у себе дома. Доля словацької держави є в добрих руках.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТР ГОСПОДАРКИ ІДЕ ДО ГОЛЯНДІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністр господарки та президент емісійного банку Функ виїде в середу до Голяндії, щоб зложити візиту директорові голяндського державного банку.

—o—

З ПІВДЕННОГО ТИРОЛЮ ВИСЕЛЯТЬ НІМЦІВ?

Як твердить „Ное Цірхер Цайтунг", Італія заключила з Німеччиною тайний договір, на основі якого мають переселити німців з південного Тиролю до Німеччини. Спершу переселять німців, які оптували за Австрією, опісля італ. громадян, які не мають нерухомого майна. До двох років усі південно-тирольські німці мусітимуть переселитися до Німеччини або до південної Італії.

—o—

ШЕФ МАДЯРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ІДЕ ДО БЕРЛІНА.

Як подає мадярське радіо, шеф мадярського ґенерального штабу ґен. Верт їде у вівторок вечором до Берліна на запросини начального вождя німецької армії ґен. Бравхіча.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ ПРИЛЕТІВ ДО ПАРИЖА.

Французьке радіо повідомляє, що британський міністр війни Гор Беліша причалив в понеділок в год. 18,30 на летунському майдані в Ле Бурже. Повитали його представники французької влади з міністром летунства.

—o—

ГОЛЯНДІЯ НЕ ПЕРЕГОВОРЮЄ ЗІ СССР, РІШЕНА ЗБЕРЕГТИ ПОВНУ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ГАҐА, ПАТ. Урядове пресове бюро категорично заперечує поголоски, немовби голяндський уряд брав участь в англьо-франко-совітських переговорах, та підкреслює, що Голяндія зберігає свою традиційну невтральність.

—o—

СЛІДСТВО У СПРАВІ КАТАСТРОФИ БРИТІЙСЬКОГО ПІДВОДНОГО СУДНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Спеціяльний трибунал, що його покликала до життя адміраліція, почав у понеділок публичне слідство, щоб викрити причину відомої катастрофи підводного судна „Тетіс". Праця трибуналу триватиме коло 2-ох тижнів.

Рятунковий корабель „Зельо" виплив на місце катастрофи та намагається видобути затоплене судно.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ПОКИДАЄ БЕРЛІН. — ДИПЛЬОМАТИЧНА НЕДУГА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британський амбасадор у Берліні Гендерсон вертається у вівторок до Льондону, щоб засягнути лікарської поради. Він був минулого року поважно хорий і тепер його здоровля не дуже сильне.

У льондонських політичних колах припускають, що амб. Гендерсон може покине дипльоматичну службу.

Ширіть наш часопис!

Дрібні вісти.

Польський міністр освіти Сьвєнтославський прийняв Я. Кепуру та обговорив з ним справу польської мистецької пропаґанди і варшавської опери.

Британський уряд рішив вибудувати фабрику синтетичної бензини.

Італійські школи в Аргентині поліквідувалися, бо нове аргент. законодавство заборонило пропагувати серед учнів всяку політичну ідеольогію.

Італійський маршал Бадоліо зложив Мусолінієві звіт з подорожі по Альбанії.

Німецька влада припинила всі туристичні полекші на югословянському пограниччі.

Італійський амбасадор у Парижі уладив вечиняття у честь міністра Бонне.

Правнича сторінка.

Зміна обряду в світлі церковного і державного законодавства.

До сумних явищ належать між іншим масові в деяких околицях відступства від нашого обряду. Недавно инр. писала польська преса („Дзенник Польскі" ч. 334), що в Самборі в 1937. р. 76 греко-католиків перейшло на римо-католицький обряд, а в 1938. р. це число зросло до 200 осіб. Чи дійсно аж 200 осіб перейшло на римо-католицький обряд у Самборі, напевно не знаємо, але зовсім цього не вважаємо неправдоподібним. Кілько їх перейшло цього року у цілій Галичині і кілько їх перейшло взагалі за ввесь час від 1919. до 1939. р. — це дійсно дуже цікава справа, але на превеликий жаль ніяк про це докладно не можна довідатись. Правдивої і повної статистики цих переходів ще нема і мабуть швидко не буде. Знаємо лиш добре те, що таких переходів є багато, дуже багато. Якщо в Самборі було за рік 200 випадків зі зміною обряду, то кілько — розмірно до числа населення — мусіло їх бути по інших більших містах Сх. Галичини, инр. у Львові?

Але міг би хтонебудь спитати, чи не було також переходів з римо-католицького на гр.-кат. обряд? Безсумніву, мусіли бути, але в порівнанні з нашими втратами, напевно мінімальні. Одначе ми не розглядаємо тут цього питання під „біляисовим" оглядом — кілько ми втратили вірних греко-католицького обряду, не розглядаємо теж причин, що доводять до змін, бо ті не від нині нашому громадянству відомі. Тут розглядаємо лиш **правні вимоги леґального переходу з одного обряду на другий обряд.** Основне знання цих справ у нас чимраз конечніше, головно тому, що користуючись законом про переходи з обряду на обряд, можна успішно боронитися проти „ревіндикації". Потрібне воно й тим, які хочуть змінити обряд з римо-католицького на наш обряд, але їм роблять при цьому ріжні труднощі, кажучи, що це гріх і т. і.

Справа обряду є релігійною справою і послідовно вирішують її в першій мірі церковно-правні постанови. На терені Галичини тим церковним правом, що мало б обовязувати і греко-католиків і римо-католиків є виключно конкордія, себто договір, заключений в Римі в 1863. р. про взаємини між католиками грецького і римського обряду. Отже про переходи з одного обряду на другий конкордія постановляє буквально ось-що: „Кожний повинен залишитись при своєму рідному обряді; самовільний перехід, осуджений уже численними постановами і рішеннями, ще раз і найгостріше заборонений; якщоб якимсь способом трапився — є неважний. Тому не вільно нікому переходити з одного обряду на другий без одержаного дозволу Апостольської Столиці.

А що деколи виматає нагла потреба або промовляють розумні причини за тим, щоб перейти з одного обряду на другий, у таких випадках можлива зміна обряду, але треба придержуватись совісно ось такої процедури. Той, що хоче перейти з одного обряду на другий, має внести прохання до власного дієцезального епископа і подати докладно та вірно причини, що його спонукують до зміни обряду. Свою думку про прохання і причини епископ предложить на письмі епископові другого обряду; цей теж висловить свою думку на письмі і вишле все те до св. Престола, що сам або через свого відпоручника вирішить чи можна перейти з одного обряду на другий чи ні. В наших випадках епископ нового обряду вислухає при збереженні вище згаданої процедури епископа дотеперішнього обряду і дозволить на перехід тимчасово та зі застереженням, що Апостольська Столиця цей перехід затвердить. Якщо хто затаївши свій рідний обряд злучився б з вірними другого обряду, просив і діставав від священника другого, самовільно принятого обряду духовні послуги, то такий хитрий поступок, хочби викрито аж по багатьох роках, є неважний." **Крім цього в іншому місці з натиском зазначує конкордія, що прийняття будьяких св. Тайн не може спричинити переходу з одного обряду на другий.**

Новий кодекс канонічного права вирішує цю справу майже таксамо. Канон 98, § 2 каже: Духовним не вільно ніяким способом спонукувати вірних до переходу з римського обряду на східні, або навпаки. § 3. Нікому не вільно без дозволу Апостольського Престола переходити на інший обряд ні по завершеному правному переході вертатись до давнішого обряду. § 5. Навіть довший звичай приниманнн Преся. Евхаристії в чужому обряді не спричинює його зміни." Ці постанови кодексу подав я тут радше для орієнтації, бо формально вони не обовязують у Галичині (поза Галичиною — так!).

Державні правні постанови про зміну обряду обіймає той самий закон, що й про релігійне віроісповідання та виховання дітей, себто закон про унормування міжвіроісповідних відносин громадян держави з 25. травня 1868. р. Отже закон постановляє про зміну обряду ось-що:

„Ст. II. Релігійного віроісповідання, означеного для дитини згідно з попередньою статтею не можна з правила доти змінити, доки воно з власного вибору не переведе такої зміни. Батьки, які згідно зі ст. І. мають право умовитись щодо релігійного віроісповідання дітей, мають право змінити його щодо цих дітей, які не скінчили ще семого року життя.

На випадок зміни релігії одного або обох батьків, чи пак нешлюбної матері слід уважати дітей, які не скінчили ще семого року життя, щодо релігійного віроісповідання без огляду на умову, заключену перед зміною релігії так, немов і були уроджені щойно по зміні релігії батьків чи пак нешлюбної матері. Легітимованих дітей перед семим роком життя слід уважати щодо релігійного віроісповідання згідно зі ст. І. (себто що сини йдуть за батьком, доньки за матерю і т. д.)

Ст. III. Батьки й опікуни та релігійні слуги є відповідальні за точне зберігання повищих постанов. На випадок їх нарушення найближчим своякам та зверхникам Церкви і релігійних союзів прислугує право зажадати допомоги влади, що має провірити справу і доручити все, що наказує закон.

Ст. IV. По скінченні 14. року життя кожний, без огляду на пол, має право свобідного вибору релігійного віроісповідання згідно зі своїм власним переконанням, а влада повинна боронити на випадок потреби цієї свободи вибору.

Одначе підчас вибору не може він бути у такому стані духа чи ума, що виключає свобідне власне переконання.

Ст. V. Внаслідок зміни релігії покинута Церква чи релігійний союз тратить усі корпораційні права до того, який виступив; таксамо гаснуть претенсії цього останнього супроти покинутої Церкви чи релігійного союзу.

Ст. VI. Одначе щоб виступлення з Церкви чи релігійного союзу мало правні наслідки, той, хто виступає, мусить зголосити його політичній владі, що повідомить про це настоятеля чи душпастиря покинутої церкви чи релігійного союзу. Вступлення до новообраної церкви чи релігійного союзу мусить вступаючий заявити особисто відповідному настоятелеві чи душпастиреві.

Тут виринає настирливо питання: який закон у практиці важніший? Якого закону треба придержуватися, щоб перехід мав правні наслідки? Відповідь проста, вирішним законом є державний закон. Церковний закон є церковним, справедливим та й, у наших міжнаціональних відносинах для нас навіть дуже корисним, але він має одну прикмету, — його друга сторона, що заключувала цю угоду (цей закон є свого роду угодою) ніколи не придержувалася й не буде придержуватися. Крім цього він міг би обовязувати вірних тільки у совісти, а це для практичного життя не вистачає. Зате державний закон безоглядно обовязує вірних, як громадян держави, а можлива зміна обряду, довершена згідно з церковним законом, без формальностей, означених державним законом була б супроти цього останнього закону без значіння. Справді колись, за Австрії, ординарії усіх трьох обрядів демонстрували в австрійському міністерстві віроісповідання та освіти проти цього закону вважаючи, що перехід з обряду на обряд тої самої католицької Церкви є її внутрішньою справою, отже вирішним повинен бути лише церковний закон. Одначе міністерство віроісповідання та освіти відповіло, що у цих питаннях громадяни мають безоглядну свободу і держава мусить боронити цієї їх свободи, отже згаданий закон мусить обовязувати (Р. М. В. і О. з 7. II. 1870, ч. 184 та обіжник Намісництва з 27. III. 1870, ч. 7.465). Ось так справу зміни обряду по нинішній день нормує згаданий основний закон та деякі виконні розпорядки австрійського міністерства віроісповідання та освіти.

Цей закон такий виразний, що не багато вимагає коментарів. До 7. року життя дитини батьки можуть змінити обряд дитини, від 7—14. року її життя ніхто не може змінити її обряду, по 14. році може вона сама це зробити. До зміни обряду особи, яка скінчила 14 літ не вимагає закон нічого більше крім зголошення у повітовому старостві місця замешкання або побуту (у Львові в магістраті) устно або на письмі, що виступає з такої і такої церкви. Слід зазначити при тому, що це не є прохання чи пак подання, отже нема тут ніякої стемплевої оплати. Це вирішили ще австрійські трибунали і міністерство скарбу видало в слід за тим відповідний рескрипт (з 28. XII. 1868, ч. 37.375). Таксамо засадничо не вимагає закон якихось спеціяльних документів до цього зголошення, инр. на доказ, що хтось скінчив уже 14 літ або що не є умово недужий. По думці виконного розпорядку міністерства віроісповідання та освіти до згаданого закону з дня 18. І. 1869. р. (В. Д. З. ч 13) влада лише тоді повинна розслідити тотожність особи, чи вона скінчила 14. рік та який її умовий стан, якщо виринули б оправдані сумніви. Але у практиці все таки потрібний якийсь документ тотожности, зрештою при зміні обряду оригінальна метрика уродження й так мусить перейти від одного парохіяльного уряду до другого, тому до такого зголошення можна залучити тільки метрику. Щодо самої форми зголошення, то вона найпростіша. Вистане написати так: До повітового староства в Х. На основі ст. IV. закону про унормування міжвіроісповідних відносин громадян держави з 25. V. 1868. р. зголошую виступлення з такої і такої церкви. Я записаний у книгах метрикальних такого і такого парохіяльного уряду в Х. На доказ сповнених вимог закону долучую метрику уродження. Вкінці — місце замешкання, дата і власноручний підпис. Ці подробиці слід подати у зголошенні, бо так каже згаданий виконний розпорядок; далі влада мусить повідомити і дотеперішнього пароха і того, який виступає, отже мусить знати їхні адреси. По зголошенні у старостві той, хто виступає, мусить особисто зголоситися в парохіяльному уряді цього обряду, до якого хоче вступити, бо на осн. рішення австрійського Адміністраційного Трибуналу з 22. V. 1899. р. виступлення з одного віроісповідання без одночасного вступлення до другого, не вважається зміною віроісповідання.

Дещо інакше виглядає справа зі зміною обряду дітей нижче 7 літ. У зголошенні про виступлення з даного обряду такої дитини мусять бути підписані батько й мати. Якщо одне з них не живе, другому це право вже не прислугує. Так вирішив австрійський Адміністраційний Трибунал 27. IX. 1879. р.

Вкінці треба зазначити, що тут зовсім нема т. зв. свобідного признання влади, себто, що влада може поступати в цих справах, як хоче. Навпаки, кількакратно з натиском підкреслює і сам закон і виконні розпорядки, що **влада має точний обовязок передовсім берегти свободи вибору віроісповідання громадян, застереженої цим законом.** Отже не треба звертати уваги на можливі труднощі, хто б там їх не ставив, а послідовно домагатися пристосування постанов закону.

На основі цього закону ми втратили величезну кількість наших вірних, головно по усіх галицьких містах та містечках, тратимо їх і нині немало, але спеціяльної причини жалю за ними нема. Ці вірні і так для нас не-вірні, отже хай собі з Богом йдуть. Без порівнання цінніші для нас ті римо-католики, які завжди були українцями і тепер, щоб узгіднити свої релігійні відносини зі своїми односельчанами цілого села, формально змінюють обряд. Не можна поручати, щоб користувались цим законом усі українці римо-католики, мовляв, хай усі переходять на греко-католицький обряд, бо це не оказане з ріжних оглядів. Одначе там, де льокальні відносини за цим промовляють, головно коли двох-трьох римокатоликів українців (не поляків!) на ціле село грекокатоликів, там можуть скористати з постанов цього закону.

Д-р П. Саноцький.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— уведення вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, ли

Зголошуйтеся до таборів!

Українське Краєве Т-во Охорони Дітей та Опіки над Молоддю приймає зголошення до таборів:

1) Для хлопців від 11—15 літ від 27. липня до 22. серпня ц. р. **на Остродорі б. Підлютого.** Збірка учасників 27. липня, год. 6-а рано, вестибуль головного двірця у Львові. Год. 12-а у Брошневі. Оплата 45 зол.

2) Для хлопців від 16 літ **водний над Дністром** від 10. VIII. до 25. VIII. ц. р. Збірку подамо пізніше. Оплата 15 зол.

3) Для дівчат від 15 до 18 літ (які вже були у таборі) від 27. липня до 16. серпня під шатрами на **Гуцульщині.** Збірка учасниць 27. липня, год. 9.30 рано, вестибуль головного двірця у Львові. Оплата 35 зол.

Зголошення до таборів другої черги приймаємо до 20. липня ц. р.

Оплати слати на адресу: Зем. Банк у Львові, ч. конта: 500.170 зі зазначенням, на який табор оплата. Задатковані зголошення візьмемо під увагу.

Знижкові залізничі білети замовляти наперед на адресу: Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді, Львів, Листопада 23, партер.

Урядові години: кожного дня крім неділь і свят від 17-ої до 18-ої.

Табори першої черги правильно відбуваються.

В НІМЕЧЧИНІ БРАКУЄ ЛЮДЕЙ ДО ПРАЦІ.

БЕРЛІН, ПАТ. З промови державного секретаря Сиропа, яку він виголосив у німецькому Фронті Праці, виходить, що брак робучих рук німці намагаються заступити заграничними німцями, яких стягають, та робітниками-чужинцями, що працюють головно на ріллі. Тепер працює в Німеччині: 37.000 італійців, 15.000 югославян, 12.000 мадярів, 5.000 болгарів, 4.000 словаків. Сироп згадує теж про багато чехів, але їх числа не подає.

НОВИНКИ

5 ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 22. червня 1939.
Евсевія свмч.
Лат. Антонія Мар.
Сонце: схід — 3.21, захід — 19.35.
Місяць: схід — 21.44, захід — 8.00.

Завтра: 6. липня. Четвер.
Ст. ст. 23. червня 1939.
Агрипини мч.
Лат. Лукії мч.
Сонце: схід — 3.22, захід — 19.34.
Місяць: схід — 22.07, захід — 9.01.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Д-р Софія Парфанович,** спеціялістка жіночих хвороб і поліжництва у Львові, пл. Бол. Пруса 2 виїхала на літний відпочинок і верне 1. серпня ц. р.

— **Ваше зацікавлення** мистецтвом і культурою задоволить журнал **„Мистецтво і культура".** Ціна примірника зол. 2.50. Львів, Коперника 36.

— **Краще від мороженого** охолодить Вас в спеку дриглець (овочева галяретка) „Ароза".

— **Новий Сенат Українського Вільного Університету у Празі.** На Загальних Зборах У. В. У. в Празі дня 9. червня ц. р. вибрали на 1939-40 шк. р. ректором університету професора передісторичної археольогії д-ра Івана **Борковського,** проректором лишився попередній ректор проф. Олександер **Мицюк.** Деканом фільософічного факультету вибраний проф. археольогії Вадим **Щербаківський,** продеканом залишився звичайний професор античної історії Федір **Слюсаренко.** Деканом факультету права і суспільних наук вибрано втрете професора статистики Левка **Шрамченка,** а продеканом проф. д-ра Олександра **Гайманівського.** Нововибраний ректор проф. д-р І. Борковський народився 8. IX. 1897 р. в Чортівці, пов. Городенка, гімназію **скінчив у Станиславові, високу освіту закінчив у** Карловому університеті у Празі, де й промував ся доктором фільософії. Був старшиною Української Армії. В 1933 р. габілітувався на фільософічному факультеті У. В. У. приватним доцентом передісторичної археольогії. В 1937 р. був іменований надзвичайним, 1939 р. звичайним професором. Оголосив наукові праці з передісторичної археольогії в мовах: українській, чеській, німецькій і англійській.

— **Національно-спортове свято словінської молоді** відбулось у місцевости Марібор в Югославії. На свято, що відбувалось під протекторатом короля Петра II., приїхали члени уряду з прем. Цветковичем.

— **„Дом людови" в Тулиголовах.** Рада громадська в Тулиголовах пов. Городок рішила відступити громадську площу під будову „дому людового" Т. Ш. Л., в якому знайдуть приміщення польські організації.

— **Нові міські управи в Калуші і в Городенці.** В Калуші відбулись нові вибори до міської управи. Віцебурмістром вибраний емеритований залізничий начальник Ю. Івінський, бурмістром Городенки Станислав Вальтер.

— **Вислід виборів до волосних управ у Зборівщині.** Дня 30. м. м. скінчились вибори до волосних управ у Зборівщині. На 17 лавників у 7-ох волостях є 11 лавників поляків і 6-ох українців.

— **40 польських півкольоній у Зборівщині.** Від 1. ц. м. працює у зборівському повіті 40 польських літніх півкольоній під проводом ТШЛ. Буджет на півкольонії обчислений на 13.600 зол.

— **Нові самоходові випадки у Львові.** При вул. Словацького вантажний самохід наїхав на таксівку Володимира Задорожного та ушкодив її. При цій самій вулиці таксівка наїхала на самохід Редлера і теж ушкодила його. — При вул. Зіморовича наколесник Чура наїхав на Петронелю Пацан, яку у важкому стані відвезли до шпиталю.

— **Трагічна смерть дитини.** Урядовець міської управи Казимир Алекси зі Львова виїхав власним самоходом з жінкою і трилітнім синком до Ярослава. В неділю пополудні вертався з родиною з Ярослава до Львова. Нагло самохід з невідомих причин упав до рова. Синок, якого мама переносила зі заднього сидження на переднє, упав на шибу і розбив її. Відламки шкла перетяли хлопчикові гортанку і він негайно згинув.

— **Львівська хроніка.** Катерина Т. повідомила поліцію, що матримоніяльний обманець Петро В. важко побив її довідавшись, що вона при надії від нього. Нещаслива жінка мусіла відлежати у шпиталі 20 днів. — З помешкання А. Попера (вул. Софії 29) невідомі злодії вкрали срібну заставу вартости 2.000 зол. — На Левандівці Роман Степаняк пробив ножем Володимира Білинського (вул. Вігури ч. 57). — 4 км. за Стрийською рогачкою один автомобіліст знайшов непритомного Л. Гриканюка, якого відставили до шпиталю.—Прогульковці зі Львова, які вертались з Бруховичі, знайшли однорічного хлопчика з карточкою, в якій нещаслива матір повідомляє, що не може прохарчувати дитини і тому з жалем серця його покидає.

— **Хвиля пожеж.** У селі Григорові пов. Рогатин вибухла пожежа в будинках Григорія Гульки і перекинулась на сусідні доми наслідком сильного вітру і посухи. Пожежа знищила 30 селянських хат. Шкода сягає десяток тисяч золотих. Причина пожежі невідома. — У селі Соломянів к. Ніска пожежа знищила хату Михайла Назаря. — В Ріпнику Стрижівськім пожежа знищила будинки Катерини Дудкової. Причиною пожежі погана будова комина.

— **Буря з громами і градом** перейшла минулої неділі пополудні над нафтовим басейном. Вода позаливала нижче положені помешкання. Вітер повирвав багато дахів з будинків і перекинув дві стодоли: Дмитра Коцюби і Михайла Здебського, який чудом оминув смерти. Найбільші шкоди заподіяла буря в селах: Рихтичі і Болехівці, де град понищив збіжжя. Крім того вітер повирвав дерева з корінням і повибивав кількасот шиб. Матеріяльні шкоди величенські.

— **Краєва хроніка.** Безробітний І. Мудрий в Ярославі ломив на березі галуззя. Нагло заломилась під ним гиляка і нещасливий безробітний впав на землю та скрутив собі хребет. Перевезений до шпиталю помер. — Недалеко залізничої стації Стрижів к. Ряшева впав під поїзд залізничий робітник Франц Шуберля і згинув. — У провіднім каналі Фабрики вапна в Комарівці пов. Бучач знайшли тіло робітника В. Ганущака, який мабуть впав зі значної висоти і згинув на місці. Суддя з Монастириськ перевів з лікарем судову секцію.

— **Страшний буревій над Німеччиною.** Страшний буревій навістив Байрайт. Буревій пройшов зі швидкістю 90 км у годину, зриваючи численні дахи і вириваючи кількадесять дерев з корінням. В околицях міста буревій спричинив незвичайні шкоди по полях і городах. Про силу буревію говорить факт, що по полях буревій повирвав буряки зі землі. — Над кладським повітом пройшла велика буря з громами і градом, що спричинила величезні шкоди. У Райхенаві впав град величини курячого яйця. Працюючі на полі селяни поранені. Один парубок, якого град заскочив у легкому вбранні і без шапки, убитий. По бурі найшли його закривавлене мертве тіло. Збіжжя й ярина зовсім знищені. Матеріяльні втрати величезні.

— **Шмелінг мистцем Европи.** У Штутгарті відбувались змагання за мистецтво Европи між боксерами важкої ваги Шмелінгом та Адольфом Гойзером. Макс Шмелінг знокавтував свого противника в першій рунді і здобув мистецтво Европи. Змагання тревали 71 хвилину. Шмелінг заявив, що підготовляється до стрічі з мурином Люїсом.

— **Залізнича катастрофа в Італії.** Поїзд, що курсує на шляху Міляно—Бренер зударився недалеко Міляно з вантажним поїздом. У катастрофі згинули три особи, 50 важко і легко ранених.

— **Будова каналу Волга—Дон.** Уже почали будувати канал Волга—Дон, що получить Волгу з Озівським Морем. Пляни будови каналу, що матиме велике значіння під економічним та стратегічним оглядом, змінювали кількакратно. По остаточнім затвердженні пляну будови каналу приступили до його реалізації. Згідно з пляном каналом можуть проїхати кораблі, містоти 15 тисяч тон. Довжина каналу сягає на 1.260 км. Якщо канал вибудують м. Сталінград (раніше Царицин) матиме безпосередню водну комунікацію з Ростовом над Доном.

— **Таємний вибух у Парижі** трапився на однім з передмість і знищив вантажний самохід заведення чищення міста. 4 особи ранені. Слідство виявило, що до вибуху дійшло в середині вантажного самоходу, виповненого сміттям. Цікаве, що в самоході знайшли понищені документи, що торкаються військових справ.

— **Проти веснянок** певно діяє крем Козімі Метаморфоза. Нечувана різнородність кремів у теперішній добі вимагає спеціяльної орієнтації в якости вживаних косметиків. Знаний на цілім світі крем **Козімі Метаморфоза** є дійсно кремом, який варто поручити. Спеціяльні біольогічні досліди виказали в ньому відживні складники „змінюючі" (метаморфоза), які проникають до тканок, посідають спасенну силу переміна, усувають веснянки, угрі, плями, прищі та інші хиби цери. Вже після короткого вживання найбільш знищене лице прибирає здоровий і молодечий вигляд.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських поваг стверджують успішне ділання природної гіркої води „Францішка Йосифа".

Зі судової салі.

ПРОЦЕС ЗА УКРАЇНІЗУВАННЯ ПРІЗВИЩ.

В окружному суді в Тернополі (суддя Тільп) відбулася карна розправа проти **о. Осипа Гроховського,** адміністратора парохії в Козівці, повіт Бережани, обвинуваченого зі ст. 287 § 1 кк. за те, що в книгах уроджених в одному випадку написав Богдан Чорний замість Чорни, у другому Володимир Гроховський (син підсудного) замість Гроховські. На внесок оборонця посла д-ра **Ст. Барана** суд допустив доказ з метрикальних книг, що батько Богдана Чорного є там записаний як Чорний і доказ з грамоти свячення обвинуваченого, де прізвище підсудного в латинському тексті написано як Гроховський. Суд допустив внесок оборонця д-ра Ст. Барана і на другій розправі, на якій перевів докази згаданих документів, **суд уневинив підс. о. Осипа Гроховського.** Прокуратор не зголосив апеляції і присуд став уже правосильний.

Перед окружним судом у Станиславові відбулася 26. м. м. розправа проти **о. Івана Панчишина,** адміністратора парохії в Тисьменниці, якого прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 287 § 1 кк. (за „українізування" прізвищ).

Суд засудив підс. **о. Панчишина на 3 місяці арешту** за те, що не контролював при вписуванні до метрикальних книг прізвищ з українськими закінченнями. Боронив адв. д-р **Т. Белей** з Тисьменниці.

Крім того відбулася розправа перед окружним судом у Станиславові проти **о. Степана Маркевича,** пароха з Маріямполя, теж за провину зі ст. 287 § 1 кк. Розправу суд відложив допускаючи нові докази.

—o—

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ВЕРДІ".

Це наскрізь монографічна фільма: опис тернистого шляху успіхів і невдач, слави й розчарувань великого композитора. Треба би бути спеціялістом-знавцем, щоби ствердити, чи й наскільки ріжні подробиці фільми відповідають дійсним життевим датам Вердія, чи може є плодом фантазії автора сценарія. Фільма велика й поважна. Зворушливі сцени родинної трагедії творця, серед якої він мусить творити на замовлення комічну оперу. Цікавий жмут світла кинений на тогочасну боротьбу між звеличниками Вердія та Вагнера. У фільмі — чудові голоси, виконавці ріжних арій Вердієвих опер, м. і. славетний Веніямінo Джілі. Фільма виконана з пієтизмом італійців до свого великого мистця.

—o—

Посмертна згадка.

О. ПАВЛО РЕШЕТИЛО.

Дня 18-го червня ц. р. вмер у Козовій, бережанського повіту о. Павло Решетило, б. довголітній місіонар у Канаді.

О. Павло Решетило уродився 1. липня 1888 р. в містечку Угнові. Нижчу гімназію покінчив в академічній гімназії у Львові, вищу і матуру в 1909 р. в Перемишлі.

По матурі записався на теольогію у Львові. В 1910 р. в процесі 101 був засуджений на 6 місяців важкої вязниці, що вже тоді підірвала його здоровля. Скінчив теольогію в Римі і в часі воєнної хуртовини в 1917 р. висвятився в Загребі, в Югославії.

По війні був священником до 1923 р. в Галичині, де виконував свої обовязки ревно й совісно, був зразковим священником, за що його дуже шанували й любили.

В 1923 р. Преосв. Н. Будка, тодішній єпископ Канади, будучи в Галичині, забрав його до Канади, де він вів місійну працю по далеких степах Канади у провінціях: Манітобі, Саскатуні й Альберті, серед всяких невигод і І з повною посвятою та жертвенністю. Там у 1933 р. перебув важку операцію шлунка і від того часу його здоровля було зовсім підірване, та це було перешкодою у його дальшій праці і майже до кінця свого життя він стояв на стійці на церковному народньому полі.

Давав жертви на ріжні народні цілі в Канаді, й посилав також по змозі до Рідного Краю. Словом — це був тихий і ревний робітник-душпастир.

З підірваним здоровлям і виснажений вернувся в листопаді 1938 р. до Рідного Краю в надії далі працювати для свого народу, але сили чимраз більше його покидали і невблагана смерть перервала нитку його життя.

Нехай пером буде Йому земля, яку так дуже любив!

Бібліотека „Д І Л А"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дім в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгар ших краю.

СПОРТ.

СЛАБА ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ В БОРИСЛАВІ.

Україна—Каліма 3:2 (0:1).

Україна осягнула на перших вакаційних змаганнях перемогу ріжницею одних воріт, бо, беручи під увагу престіж віцемистця О. Л не можна вважати повною перемогою. Інша справа, що Каліма незла дружина та на своїм грищі вона неодному противникові справила вже не конче приємну несподіванку. Коли ж при тому зважити, що чорно-червоні по важких змаганнях минулого мистецького сезону не дуже висилювалися, то ясно, що на високий вислід годі було числити. Адже найкращі англійські дружини, що в повному сезоні громлять репрезентації европейських держав, підчас вакаційного турне осягають здебільша... вакаційні вислідн.

Так теж і в тому випадку, Україна осягнула скромну перемогу, яка нікого не вдоволила, а вже найменше прихильників нашої дружини, що звичайно численно прибувають на виступи України.

Каліма грала дуже амбітно і довший час вела Україні вистарчило заграти кільканацять хвилин, щоб доказати, що між дрогобицькою А-клясою та віцемистцем А-класи є таки ще деяка ріжниця. Цю ріжницю підкреслили: двома голями Скоцень і одним Магоцький.

СЯНОВІ У СТРИЮ НЕ ПОВЕЗЛО.

Скала (Стрий)—**Сян** (Перемишль) **3:2 (1:0).**

Сян мав ще менше щастя від України, коли зважити, що він покинув стрийське грище із програною. Очевидно, що Сян перетомлений важкими мистецькими змаганнями теж не висилювався надто, коли ж до того додати ще ослаблений склад, то програна прийшла легко. Та все те зовсім не ослаблює значіння перемоги стрийської симпатичної дружини. Сподіємося, що по цій перемозі (бо перемогти Сян навіть в ослабленому складі — не так воно легко) Скала набере вкінці найбільше віри у свої сили та в новому спортовому сезоні гратиме зі своїми противниками спокійно, лисовуючи собі, що перемогу можна завжди виборотн навіть на найбільш рутинованому противникові.

Скала заслуговує на якнайбільше признання. Сян? Цю програну численні симпатики перемиської дружини вибачать їй саме завдяки тому, що програна Сяну була одночасно тріюмфом Скали. Видно, що скількість українських добрих дружин чимраз збільшується. А це дає лиш притоку до радости.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

„КУЛЬТУРА" НА ЛЬВІВСЬКОМУ ГРИЩІ.

ЛЬВІВ. Погонь—АКС 1:1 (1:0).

12. м. м. Погонь програла змагання з АКС. у Хожові у відношенні 2:0 з тим, що .б. її грачів вернулися до Львова з порозбиваними „кістками". Тому змагунів АКС. привитала львівська публика на грищі „Погоні" минулої неділі окликами „різники" і т. п. та свистами, що замовкли щойно по кількох хвилинах з приходом судді Сковронського на грище. Не диво, що по таким вступі змагання йшли в оживленому темпі, а гра була дуже гостра. Атмосфера на грищі ще більше електризувалась, коли грач Погоні Шмід здобув ворота і судія подиктував згодом карного до Погоні, але пізніше, по ріжних нарадах і протестах, змінив своє рішення та признав вільного до АКС-у. Це довело до такої гострої гри, що **судія усунув з грища змагуна Погоні Лемішку.** По перерві АКС. вирівняв, але гра далі була дуже брутальна. Остаточно відплатні змагання скінчились нерішеним вислідом, але за те грачі Погоні Матіясевич занесли з грища зі зломаною ногою і каретка рятункового поготівля відвезла його до шпиталю разом з розбитим воротарем АКС-у Мругалою, який щойно по двох годинах відзискав притомність. До трагічного випадку між обома грачами дійшло саме у хвилині, коли воротар кинувся під ноги Матіясевичеві, щоб відобрати йому м'яч. Підчас рятування обох розбитих грачів дійшло до перепалки між грачами обох другин і між кріловим АКС-у Похопіном та публікою, що скінчилась — як пише „Слово Народове" з 3. ц. м. (ч. 183) — таким скандалом: **Похопін не міг мабуть переболіти іронічних окликів публики і тому відвернувся до публики спиною, скинув штанцята і „неприличним жестом" заохочував публіку до ординарної пропозиції.** Знову по змаганнях грача АКС-у Востала арештувала поліція під замітом зневаги польського народу і держави тому, що грачі АКС-у розмовляли між собою по німецьки, а на завагу в цій справі Восталь висловився вневажливо про польський нарід.

КАТОВИЦЬ. **Польонія—Рух 3:2 (1:0).**

КРАКІВ. **Вісла—Варта 5:0 (3:0).**

ВАРШАВА. **Краковія—Варшавянка 3:1 (0:1).**

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

ЛУЦЬК: **Юнак—ЛКС 1:1.**

ЛЮБЛИН: **Унія—Сташелец 3:1.**

ПІНСЬК: **Огниско—Гродно 4:2.**

ПОЗНАНЬ: **Легія—Стараховіце 4:3 (3:1).**

КАТОВИЦЬ: **Шлеськ—Унія 4:0;** Унія зійшла 15 хв. перед кінцем з грища.

ЛОДЗЬ: **ЛКС—Гриф 4:2 (2:0).**

МИСТЕЦТВО ЮНІОРІВ.

ПОЗНАНЬ: ГТЦ—Шлеськ 3:2 (1:1).

ЛОДЗЬ: Вісла—ЛКС 3:2.

БЕЛЬСЬК: Жілінa—ББТК 3:3

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

МОСТИСЬКА: **Скала—Чувай 3:5 (1:3).**

Скала грала дещо за мягко і тому програла. Ворота для „Скали" добули Лебедович і Куціль.

СТАНИСЛАВІВ: Станиславовія—Сташелец (Калуш) **4:4 (2:2); Газа—РКС** (Стрий) **4:2 (2:0).**

МИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: **Польонія—Святогор 5:2; ПКС—Графіка 5:0.**

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

РЯШІВ: **Ресовія—Польна 4:2 (0:1).**

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

БОРИСЛАВ: **Сташелец—Чувай 1:1 (0:1).**

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ СТЕП—ЗОРЯ.

В. Г. і Д. визначив новий речинець змагань між згаданими дружинами за мистецтво Б-класи на 9. ц. м.

ПОРИВАНКА.

Погонь—Україна 5:3 (3:2).

Як передзмагання лігового метчу Погонь—АКС. розіграла дружина України товариську стрічу в порибанці з Погонею. По вирівняній і гарній грі змагання закінчились назагал незначною перемогою сильної дружини Погоні. Рівень гри нашої дружини піднісся від останньої стрічі з Чорними на клясу. Якщоб напасники України були вивинули кращу стрілову диспозицію, то могли б легко добути нерішений вислід, або і вирішити стрічу у свою користь. Ще 10 мін. перед кінцем змагань вислід був 3:3!

Склад України: Кшик; Куниець, Кульчицький К.; Кузь, Кульчицький М., Білик; Кліш, Шехович, Бучацький, Бойцун, Дицьо. Ціла дружина заслуговує на повне признання. Оборонна трійка з добрим воротарем Кшиком — без замту. Найліпшою частиною дружини була рукліна поміч, що грала продуктивно та вміло співпрацювала з нападом. Напад під проводом Бучацького добрий в полі, але все ще дещо заповільний і замало рішучий під ворожими воротами. Ворота добули Шехович (2) і Дицьо. Суддя слабий.

Змагання ці велися весь час на зовсім задовільнім рівні, фер і по спортовому були направду гарною пропагандою цього ще молодого роду спорту.

ТРЕНІНГОВИЙ БІГ НАКОЛЕСНИКІВ.

На шляху Львів—Янів—Львів (70 км.) відбувся в неділю 2. ц. м. тренінговий біг наколесників, до якого стануло 10 наколесників з „України" і „Зорі". Біг, що його зорганізувала секція наколесників „України", був доброю підготовою до змагань наколесників за дружинове мистецтво, що визначені на 16. ц. м. У цьому бігу, чи радше дюзмагу наколесників „України" і „Зорі" кращий час 6:11:02 осягнула перша трійка наколесників „України", трійка „Зорі" 6:23:45.

Перший до мети приїхав 1) **Рудницький („Україна").** осягаючи гарний час 2:01:26; 2) **Лобуз** (У.) **2:02:26;** 3) **І. Клак** (З.) **2:04:55;** 4) **Червінський** (З.) **2:06:50);** 5) **Езерський** (У.) **2:07:10;** 6) **Заваль** (З.) **2:12:10.**

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. 9-ий рік видання. Ч. 56. Травень-червень 1939. Львів: Зміст: В. Гаврилюк: Ляйфніт. — Б. Лепкий: Місто. — Наталена Королева: Квід ест верітас. — І. Гузар-Мокшібовичева: Несповнені мрії. — Ф. Лавецький: Кримиця в сільському дворі. — о. Ф. Мудрецький, ЧОВІ: Церква і сучасне невільництво. о. д-р Г. Костельник: Основи теїзму та атеїзму. — С. Лишкевич: До проблеми „католицька література". — В. Залозецький: Фашизм і корпоративний устрій. — А. Животко: Мовна боротьба в пресі Карпатської України. — Хроніка. Рецензії.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 6. Червень 1939. Львів. Зміст: На окраїнах днів. — О. Мицюк: Розвиток комунікації в Карпатській Україні. — І. Мартюк: Річні збутові контракти. — Павло Ольберг: Кооперативні програми Германа Шульце і Фердинанда Лясселя. — Софія Подоляшка: „Робітничий інститут". — К. К.: Регулювання відносин праці в англійській кооперації. — З господарського життя. — Вістки з книжок.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 6. Червень 1939. Львів. Редакція: Христовий. Намісник і новітній хрещення Руси-України. — М-р Роман Дурбак: Митрополича діяльність Льва Кишки. о. Іван Цимбалюк: Потреба католицької агітації і її реалізування в парохіях. — М-р Богдан Казимира: Станово-корпоративний лад. — о. Омелян Кіт: Катехизуймо в церкві. — о. Іван Мирончук: Сказім собі правду в очі. — Х.: З голосів преси. — Вістки.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка й Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на два місяці. Рік XVI. Ч. 5—6. Львів. Зміст: Ю. Добрянський: Пуерперальні й інфекційні захорювання. — М. Качалуба: До справи дослідів над бактеріофагом. — М. К. Попович: Штучний викидень у світлі критики ві становища евгеніки і соціології. — Хроніка охорони У. Л. Т. — Свято відкриття таблиці. — З медичної преси. — Новинки.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Манікіри шкіряні пудерниички, чеки, монограми різні кишенькові дзеркала, гребені в прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Н. БАРЕР Львів, Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 4. 7. год. 20 „Пірат".
середа, 5. 7., год. 20. „Паризанка".
четвер, 6. 7., год. 20. „Паризанка".
пятниця, 7. 7., год. 20. „Паризанка".
субота, 8. 7., год. 20. „Кінець і початок" — прем'єра.

Театр Різнородностей.

Вівторок 4. 7. і в середу 5. 7. виступ ревю.

Український Театр ім. Котляревського.

ЗАЛІЩИКИ:
4. 7. Муза на офсайді.
5. 7. Тополя.
6.7. Кирза в Львові.
7. 7. Царина Грузії.
З Заліщик: Де театр де Карпенка, Синтина, Заболотова, Косову і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

КУТИ:
4. 7. Люди на кризі.
5. 7. Чорноморці.
6. 7. Свої.
7. 7. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БИТЬКІВ:
5. 7. Безталанна.
6. 7. Вечерниці.

НАДВІРНА:
7. 7. Сорочинський ярмарок.
8. 7. За молдавський престіл.
9. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.
До постанови театр готує: Про що тирса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український хор Дмитра Котна.

5. 7. Хотінь.
6. 7. Брошнів.
7. 7. Крехович.
8. 7. Рахів.
9. 7. Струтин Нижній.
10. 7. Рожнітів.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Чортів брат" Ливрель Гарді.
АПОЛЬО: „Тарзан" і „Зелена богиня".
АТЛЯНТИК: „Ель Гато".
БАЙКА: „Злочинець" і „Коли ти закохана".
БАЛТИК: „Канігсмарк", „Світ говорить про вас".
ВАНДА: „Серце" і „5 дівчаток в Канаді".
ГРАЖИНА: „Порт Артур" і „Жінки перемогли".
ЕВРОПА: „Ідемо крізь життя".
КАСІНО: „Трейдер Горн".
КОПЕРНИК: „Отуденгка", на підставі повісти Вікі Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Звакар" і „Проф. Вовчур".
МЕТРО: „Проклятий скарб", „Жертви великого міста".
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".
МІРАЖ: „Вернися моя маленька".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Верді".
РАЙ: „Кохання в кадалаї" із Шарлем Буає.
РІЯЛЬТО: „Дівчата в Новоліпок".
РОКСІ: „Життя адмірала" та комік. програма.
СВІТ: „Кохання під Рашлавицями" і „Покидаючий острів".
СВЯТОВІД: „Чорний орел" (дві серії разом).
СТИЛЕВЕ: „В любий хлопець" і ревію з Рефреном.
ТОН: „Пірати преріі", „Мій пан чоловік".
УТІХА: „Для тебе, сеньоріто".
ХІМЕРА: „У кигтях Монте Карльо".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5):
„На черзику православгина".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Вівторок, 4. липня 1939.

7.00 Рав. дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Учімся плавати, 12.03 Полудн. автиція, 13.00 Розр. муз. з пл. 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вісгки, 14.45 „Життя йсу" гутірка, 15.00 Полудн. муз., 15.45 Господ. вісгки, 16.00 Полол. дениик, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Сьнічн. квартет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 гутірка про Ялгзевець, 17.10 Франц. муз. з пляг., 17.45 Техн. скринька, 17.00 Ладиція з Варшави, 18.25 Орган. рецигаль, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Розфивовий концерт, 20.25 Авдиція для села, 20.35 Ліок. спорт. вісгки, 20.00 Веч. дениик, 21.00 Концерт з Кромиція, 22.00 Відчит про міжнар. зобов'язанни, 22.15 Веч. сере., 23.00 Ост. вісгки, 23.05 Закінчення авдиції.

Середа, 5. липня 1939.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Грамоф. пл., 7.40 Орк., 8.15 Гуртичним гутірка, 8.25 Туристичні вісгки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудпева авдиція, 13.00 Інформ. газегка в українській мові, **13.10 Оперові арії в вико. Мирослава Старицького.** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вісгки, бірка, 14.45 Концерт для молоді з пл., 15.15 Орк., 15.45 Господарські вісгки, 16.00 Полудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.15 Опів ire. Дигаса, тенор, 16.50 Скарб у гніздах, 17.00 Цікаві вісгки з міста та провінції, 17.10 Хор, 17.35 Балакірев: „Тамара" симф. поема з пл., 17.50 Господиня у місті, 18.00 Славні симфонії, пл. 19.00 Театр Уяви: Клюб Півника, 19.30 Орк., опів, арфа, Флет, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Для села: Що треба знати про самопомічі у хліборобстві, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорол. вісгки, спорт. програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новини, 22.00 Серед жінок, гутірка, нар. пісні, 22.30 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вісгки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 6. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вісгки, бірка, 14.45 Піхотинець, авд. для молоді, 15.05 Орк., 15.45 Господарські вісгки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Будівництво села: Гуцульщина, 17.00 Цікаві вісгки з міста та провінції, 17.10 На історичних шляхах Поділля, гутірка, Пісні теплого Поділля у вик. вок. квартету, 17.45 Геольогічні багатства Поділля, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Віол., форт., 19.00 Словацький: Фрагменти з „Листів із подорожі", 19.20 Плястичний огляд, 19.30 Концерт форт. на 4 руки, музика в сх., 20.15 Резерва, 20.25 Приповідки, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісгки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., сопран. діточий хор. нар. капеля, 21.40 „Золотий горнець" Т. Гофмана, в муз., 22.25 Фрагменти з опер у вик. артистів Ля Скалі, пл., 23.00 Ост. вісгки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 4. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Оп. Верді в пл. 20.00, 21.0 Танкова музика, БРАТИСЛАВА 17.00 Слов. марш, 19.30 Славян. орган. твори, 21.00 Оркестра, 22.15 Віольонч., БУДАПЕШТ **7.00 Вістки в словацькій і українській мові,** 18.40 Моцарт. вечірній, 19.55, 20.00 Муз. фільмор., 21.10 Циган. орк., 22.00 Розр. концерт, 23.00 Військ. музика, ВІДЕНЬ 18.15 Твори Ліста, 19.00 П. Симф. Брукнера, 22.35 Сьнічн. квартет Сметани, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Твори славян. мистців, 18.45 Концерт на трамет., 20.15, 21.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт гарфи, 21.00, 22.00, 23.00 „Франческа да Ріміні" оп., ПРАГА 17.15, 17.30, 17.45 Форт., спів і вальт., 18.30 Розр. концерт, 19.20, 20.00 Нар. пісні, 20.10 Симф. Дворжака, весн. фільгарм., 2130 „Фіделіо" оп. Бетговен, 23.00 Пополудн. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипк. сонати, 19.00 Поппол. музика, 20.30, 21.00 Камер. музика, РІМ 22.00 Сьнічн. квартет, 22.40, 23.15 Танк. музика, РАДІО РОМАНІЯ 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Середа, 5. липня 1939.

БЕРЛІН 18.45 Кабарет, 20.30 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.40 Орк., 20.50 Цик. муз., ВІДЕНЬ **19.50 Українські** вісгки, 22.20 Розр. концерт, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.50 Бетговен, 19.15 Серенади, 22.20 Музика давніх мистців, ОСЛЬО 21.10 Форт. моцартівський концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., СОФІЯ 19.50 Кармен.

Четвер, 6. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орк., баритон, 19.15 Прамс: Соната д-моль на скр. і форт.; Скерцо д-моль на скр. і форт., 20.15 Оперетковий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Музика, БУДАПЕШТ 18.50 Віол. ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, **19.50 Українські вісгки,** 21.30 Популярна музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Музика, хор. 19.00 „Дон Хуан" Моцарта, ПРАГА 16.25 „Продана наречена" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 З Опери Комічної, РІМ 21.00 „Аїда" оп. Верді, СОФІЯ 19.45 Легка і танц. музика, 22.00 Камер. музика.

Біржа

Львів, 3. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·52—90·32, Долярн америк. 5.31·75—5.31·00, Долярн канад.— 5.31·50—5.31·50, Фльор. гол. 282·55—282·55 Франки франц. 14·09—14·09, Франки шв. 119·90—119·90, Фунти англ. 24·89—24·89 Гульд. голл. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·20—111·20, Корони норв. 125·15—125·15 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·48—18·48, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 83·50.

Акції.

Банк Польський 104·00, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 31·50—31·50, Лісьпон 79·25—79·50, Моджеїв 18·00—18·00, Острівець 73·50—75·00, Старахович 49·50—49·00, Жирардів 48·25—47·00, Габербуш 59·00
Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 80·00, 3 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 61.00 5 заізінича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консоліданційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 3. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла екси. з оп. дає зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

Подяка.

Всевишній відкликав з цього світу на вічність дня 18. червня ц. р. Найдорожого Брата, Шваґра, Стрия і Вуйка бл. п. о. **Павла Решетила,** довголітнього місіонара в Канаді, у 51 році трудящого і побожного життя.

Прибиті важким горем і смутком складаємо цією дорогою щиру подяку Впр. о. Іванові Чарторинському, парохові Козови за слова потіхи у важкій недузі Покійного, за останню присягу та відправу Парастасу, Служби Божої і похорону.

Також щиро дякуємо Впр. о. Штокалкові, деканові в Кальнім за провід в похоронах, Впр. о. Абрагамовському, парохові Дібша за гарну проповідь в церкві та Вс. о. Гроховському, завідателеві Козівки за прощальну, зворушливу аж до сліз проповідь над могилою.

Сердечно дякуємо Вп. Пану Професорові д-рові Марінові Панчишинові у Львові за зовсім безінтересовне лікування і лікарську пораду в Вп. д-рові А. Манацькому в Козовій за лікарську поміч аж до години смерти.

Дякуємо щиро найближчим Сусідам-Кольоністам в Каменисі, що причинилися до уладження похоронів і всім тим, що також причинилися чимнебудь до того.

Дякуємо хорові в Козовій і дириг. п. Питлеві за гарний спів.

Вкінці щиро дякуємо всім, що своєю, такою численною присутністю, збільшували сумний обряд.

В липні 1939. Рідні.

ЛІТНИЦЯ

ЛІТНИЦЯ, український пансіон „Фльора" приймає своїх по зниженних цінах. Яблонський. 1323 5—8

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА, кімнати з утриманням (прихоство), оголошення Львів, Потоцького 7., мешкання два, від 4—6. 1358 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ДЕРЖАВНИЙ урядовець в західній Польщі, кавалер 40 літ, вища освіта, бажає оженитись. Зголошення зі знимкою до „Діла" під „Негайно". 1351 1—1

КУПНО — ПРОДАЖ

ХТО ХОЧЕ корисно купити реальність в Станиславові, хай звернеться до „Концесіонованого бюра купна і продажі нерухомостей в Станиславові вул. П. О. В. 34, II., телефон 1827 (власник бюра п. Федір Олесницький. 1341 3—3

ПРОДАМ рільне господарство, 23 морги грунту, в тім 6 моргів ліса, 3 морги сіножать, 1 морг ставу, з будинками, догідна комунікація. Відомість канцелярія адв. Жизневського, Львів, Оборони Львова 4, тел. 108-61. 1356 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

БУДОВА по священнику, солідна, в середнім віці, бездітна, займеться домом і господаркою. Зголошення до „Діла" для „Надії". 1350 2—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, ременеві, шкіркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 66-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи І. 1254 5-10

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська один. 1347 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

Появилися безвартісні підробки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок, домагатися 35/4 2—7

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

1328 3—15

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає **БЕРКУТ** Бляхарська 14 Львів

Необхідне в часі ферій!

відіджаючи засобіться у вічне перо, листовий папір, косметичні приладдя

З „Союзного Базару"

Львів, Руська 20.

1353 1—5

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Czwartek 6. lipca 1939. N. 152.
Четвер 6. липня 1939. Ч. 152.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Загроза війни покищо проминула

(Передова стаття)

Кровава сутичка з поліцією у Бережанщині

Один поліцай убитий, один ранений, вбивник помер

Дивогляди -- наслідок акції безбожників

Зріст релігійности в СССР. — Законспірована автокефальна українська церква. — Віра в недалеку інтервенцію.

Японці окружили совітську армію

Ревізія метрик

Примусова праця у Ґданську обовязує і чужинців

Промова мін. Чакі у Хусті у трьох мовах

Протест малих держав проти анґл. ґарантій

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo". Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло"

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów. Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Nr. 152 (15.231).
Ч. 152 (15.231).

Lwow, czwartek 6. lipca 1939.
Львів, четвер 6. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса: Діло Львів
Конто 504.060
Пан Лятов
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з виносом) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Промова мадярського міністра закордонних справ у Хусті.

МІНІСТР ЧАКІ ПРОМОВЛЯВ У ТРЬОХ МОВАХ.

Як подають мадярські радіовисильні, мін. Чакі виголосив промову на товариському зїзді б. вояків 25. полку піхоти у Хусті; до того полку належали вояки мадярської, української та румунської народности.

Мін. Чакі підкреслив, що між народами, які заселюють Карпатську Україну, панувала все повна гармонія, єдність та братерство.

Мадярщина готова прийняти всіх, що хотять льояльно співпрацювати; але хто атакує, стріне енергійну реакцію з мадярського боку.

Мін. Чакі виголосив ту промову по мадярськи, „угроруськи“ та румунськи.

КОМІСАР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗЛОЖИВ ПРИСЯГУ.

Мадярське радіо повідомляє, що новоіменований регенційний комісар Карпатської України граф Перені зложив присягу на руки премієра.

ТАБОРИ ПРАЦІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Будапештенська радіовисильня повідомляє, що в Мадярщині вже урухомлено табори примусової праці. Два такі табори відкрито на території Карпатської України.

Італія відступає Німеччині Трієст?

БРИТИЙСЬКІ ПОГОЛОСКИ.

Мадярське радіо подає, що в англійській пресі появилася поголоска, немов би у висліді італьо-німецького порозуміння Італія мала винаймити Німеччині пристань Трієсту.

Мадярська телеграфічна агенція звернулась по інформації до міродатних кол та довідалася від них, що ця поголоска неправдива.

Справа ґданських довгів

ГДАНЬСК, ПАТ. „Банк фон Данціґ“ замкнув трансфер на обслугу закордонних позичок, також і ради пристані; належности з тих позичок вплачуватимуть у ґульденах на забльоковані закордонні конта.

Урядова ґданська преса пояснює цю постанову тим, що зменшилися девізові впливи з польського експорту. Спричинив це бойкот ґданського вивозу та перевантажування у пристані.

Берлінська преса коментує цю постанову з політичного становища, як наслідок становища Польщі до Ґданська.

Німецько-литовський договір.

КОВНО. Ельта повідомляє, що у вівторок підписано німецько-литовський договір, який регулює умовини праці у клайпедській пристані, справу перепусток і т. п. Небавом почнуться дальші переговори між обома державами у митних справах.

Болгарсько-югославянське зближення

БІЛҐОРОД, ПАТ. Між Болгарією та Югославією приходить до щораз то більшого зближення. Напр. на зїзд болгарської тіловиховної організації, що відбудеться 7. ц. м. у Софії, вибирається 6.000 югословянських соколів, які зложать золотий вінок на могилі невідомого вояка.

Що відповіла Москва Парижеві та Льондонові?

Французькі дипльоматичні кола мовчать.

ПАРИЖ, ПАТ. Совітська відповідь на франко - британські пропозиції наспіла до Парижа у вівторок рано. Французькі дипльоматичні кола зберігають повну дискрецію про зміст ноти та про хід переговорів у Москві.

Мін. Бонне зі співробітниками приступив до розгляду совітської ноти та звіту франц. амбасадора з Москви.

СОВІТСЬКИЙ УРЯД ЩЕ ДАЛЬШЕ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИЯСНЕНЬ?

ПАРИЖ, ПАТ. В полудне кружляла в Парижі поголоска, що Молотов домагається додаткових вияснень щодо кількох точок франко - британського пляну договору. З огляду на те треба рахуватися з тим, що переговори проволічуться ще довго.

По полудні мін. Бонне відбув телєфонічну розмову з амбасадорм Корбеном.

Єгипетський міністр закордонних справ вибирається до Югославії.

Проба рятунку балканської Антанти.

БІЛҐОРОД, ПАТ. Як подає „Югословянська Пошта“, 7. ц.м. приїде до Білгороду єгипетський міністр закордонних справ Ягія Паша, що недавно був у Туреччині та Румунії.

Ця візита матиме мабуть політичне значіння: Мін. Ягія, як представник держави безпосередньо не заінтересованої на Балканах, старатиметься розяснити деякі питання, що торкаються балканської антанти та усунути те все, що її ослаблює.

Демонстрація проти кард. Інніцера.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Кард. Інніцер виїхав на візитацію парохій у Долішній Австрії. Хоч він не мав кардинальських відзнак, нац.-соціялісти у Вірсдорфі окружили приходство, де спинився кардинал та вибили шиби. В Унтер Русбах не дали змоги кард. Інніцерові перевести миропомазання, опісля заатакували його та побили його слугу.

Кард. Інніцер вернувся поспішно до Відня, але задумує знов виїхати на візитацію.

Велика Британія нарушила невтральність малих держав

стверджує німецька преса.

БЕРЛІН, ПАТ. Головною темою німецької преси у вівторок вечором був „протест малих держав проти Англії, яка нарушила їхню невтральність“.

Німецькі щоденники подають, що Голяндія, Швайцарія, Бельґія, Латвія, Естонія та Фінляндія поробили енергійні кроки у Льондоні, не бажаючи гарантій для себе. Німецька преса робить з того висновок, що малі держави не вважають себе загроженими Німеччиною та що нема потреби творити „фронт миру“. Коли Англія намагається заключити договір проти Німеччини, значить вона хоче посвятити малі держави для своїх егоїстичних інтересів.

Держави оси взивають малі держави, щоб вони солідарно задекларували свою невтральність та домагалися пошани суверенности.

Французький комунікат римської радіовисильні стверджує, що Голяндія та Швайцарія не хотять входити у ніякі взаємини зі СССР, тому виступають проти тих гарантій.

Болгарський премієр по дорозі до Берліна спиниться в Білгороді

БІЛҐОРОД, ПАТ. Болгарський премієр та міністр закордонних справ Кіосеіванов переїхав у вівторок перед полуднем через Білгород до Берліна. Підчас півгодинного постою поїзду на двірці відбув він розмову з югословянським міністром закордонних справ Марковичем.

СТАНОВИЩЕ БОЛГАРСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає німецьке радіо, у звязку з подорожею прем. Кіосеіванова болгарська преса містить низку статей, у яких дуже прихильно висловлюється про болгарсько - німецькі взаємини.

ПЕРЕД РЕВІЗІЄЮ БОЛГАРСЬКИХ КОРДОНІВ?

БЕРЛІН, ПАТ. З нагоди приїзду Кіосеіванова німецька преса в інспірованих статтях обговорює можливости ревізії кордонів Болгарії, якщо та остання скоординує свою політику з Німеччиною.

„Берлінер Бераєн Цайтунґ“ виступає проти Англії, Румунії та Туреччини, які — мовляв — ведуть протиболгарську політику. Болгарія зрозуміла, що держави оси змагають до справедливих відносин.

Загроза війни покищо промину́ла.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 3. липня 1939.

Понеділковий вечір приніс у Варшаві велике політичне відпруження: ПАТ подав офіційно вістку про те, що німецький уряд звернувся до польського уряду з повідомленням про намірену візиту німецького кружляка „Кенігсберг" у Гданську в днях 25.—28. серпня. Згадану вістку подали без коментарів, але з підкресленням збереження Берліном усіх законних форм міжнародньої дипльоматичної куртуазії. Інформаційна нота Берліна викликала в тутешніх політично-дипльоматичних кругах помітне вражіння, хоча не була ревеляцією. А не була це ніяка ревеляція з тої простої причини, що вже від кількох днів говорили в добре поінформованих варшавських колах про відпруження, хоч не бракло безлічі сенсаційних чуток про намірений німецький наскок у Гданську на саме Свято моря, про великі транспорти німецької зброї, врешті про можливість візити у Гданську самого канцлера Гітлера. З тою останньою можливістю Варшава мала всі причини поважно рахуватися, коли ціла західньо-европейська преса ще до сьогоднішнього дня інформувала на чільних місцях своїх комунікатів про приїзд Гітлера і Герінга до Гданська між 20. та 30. липня, вважаючи, що цей майбутній німецький акт був би демонстраційною повною апробатою Берліна для всіх найвищих домагань гданських гітлерівців.

Сьогодні, як сказано, прийшло відпруження. Будь-що-будь — німці наложили на руки знов білі дипльоматичні рукавички, а загроза збройного зудару, що його віддавна очікують обі сторони, відійшла на повні два місяці. В польських політичних колах з увагою слідкують за дуже стриманою тактикою Берліна в останніх днях. Вже тоді, коли ціла польська преса подала за французькими джерелами вістку про зістріляння польською артилерією німецького літака над польським побережжям, німецькі центральні кола цьому заперечили, заповівши в неофіційних інформаціях відпруження. У великій грі Варшава—Берлін, у великій політиці, що від кількох місяців держить у напруженій увазі цілий світ — наступив антракт на два місяці. — Чи після того загроза воєнного конфлікту не вирине знов у найгострішій формі — казати важко, тимбільше, що про це не рішає ані Варшава, ні Берлін, лише й виключно — сам Гітлер та — Льондон. Останній акт дипльоматичної церемонії з боку Берліна вказує першзавсе, що Німеччина нерішена ще на воєнні кроки. Йде лише підготова „на всякий випадок". Доказати цю тезу легко: німці постійно будують надкордонні укріплення на польському кордоні, Берлін робить і робитиме усе можливе, щоб зневтралізувати становище Москви, і врешті — від якихсь двох тижнів не було тайною, що Берлін сподівався і побоювався польської акції на терені Гданська та дуже пильно старався за інформації на цю тему.

Річ ясна, що „біла війна" між Німеччиною і Польщею не припиниться, а навпаки горітиме далі. Обі сторони використовуватимуть час для себе і взаємно проти себе. Одначе, як здається, можна вже сьогодні бути спокійним, що липень і серпень люди з обох сторін завогненого кордону вставатимуть без остраху, чи на стінах їхнього дому не побачать ранком мобілізаційної оповістки. Огірково-канікулярний сезон, що його цього року мало не бути, дістане таки своє захитане право громадянства.

*

Привид нового Рапалля не належить до неосяжних оман. Всі знаки на землі й на небі віщують посилену акцію Берліна у напрямі наближення з Москвою, щоб виштовхнути з франко-англійсько-польських рук російський атут. На цю тему кружляють преріжні, часами фантастичні версії. Правдивий стан справи — за нашими інформаціями — виглядає так: від 10-ох днів перебуває у Москві німецька торговельна делегація на чолі з радником Шнуром, що саме недавно був головним виконавцем німецько-румунського господарського порозуміння. Акція Шнура у Москві трапила на сприятливий грунт, висондований та приготовлений визначним дипльоматом, яким є німецький амбасадор у Москві фон Шуленберг. На факт зацікавлення Москвою становищем та неофіційними пропозиціями Берліна вказує прочисто і задовге зволікання англьо-російських переговорів і атаки совітської преси на Англію. Покищо все ще безуспішно сидить у Москві містер Стренґ, що — як подають останні німецькі телеґрами — згодився на совітські вимоги, але водночас поставив свої нові постуляти, а саме, що Англія в заміну за гарантії для балтійських держав домагається від Москви ґарантій СССР для незалежности Швайцарії та Голяндії. Рівночасно сьогодні наспіла до Варшави звістка про намірений виїзд німецького міністра фон Папена до Москви. Ця вістка курсує покищо на правах звичайної поголоски, але польська прилюдна опінія не виключає можливости її реалізації, а один з впливових вечірніх органів преси навіть перестерігає СССР, що чейже німецькі східні пляни мають за останню мету головно природні багатства України...

*

Про те, що в наелектризованій політичній варшавській атмосфері дійде до чергового відпруження, можна було цілком поважно догадуватись вже в минуду суботу, після політичного конвентиклю озонового парляментарного клюбу, що в програмі мав дві важні промови — без дискусії. Хоч була страшна спека, зїхався на цей день до Варшави цілий парляментарний Озон. Промова його шефа ґен. Скварчинського мала такий вимовний, мирний характер (хоч була присвячена головно політично-закордонній ситуації), що сягала своїми державно-плянованими перспективами аж до червня 1940. р., коли — як відомо — вибиратимуть президента держави. Про такі „дрібні" справи, як виборча ординація, не було мови. Зате озонові посли довідалися, що союз Польщі з великими західньо-европейськими демократіями не впливатиме на формування внутрішніх відносин у Польщі. Озон пануватиме й надалі неподільно, тим більше, що останні висліди самоуправних виборів — як це підкреслив другий промовець пос. Делінґер — він уважає своїм повним успіхом (наш погляд трохи інший). З уст найбільш авторитетних, репрезентантів політики режіму впали гострі слова проти опозиції, проти якої Озон поведе свою політично-пропаґандивну боротьбу, що вказує на велику активізацію внутрішньо-політичних справ. Окреме місце припало також **українській проблемі**. За нашими інформаціями, в промовах озонових вождів була висловлена думка, що до всякої полагоди меншинних, зокрема українських справ покликаний — практично — лише уряд, політично — *лише Озон*. На тому засіданні впробували засаду „скріплення польського стану посідання" та ревіндикації, заявилися за „повздержанням" розросту меншинних питань. Наведені меншиневі рецепти розійшлися по Варшаві, а сьогоднішній вечірній „Час" приносить навіть делікатну формою критику Озонових заяв. На думку „Часу", в теперішніх часах, в яких ітиме тотальна війна, військові приготування не можуть обмежитися виключно до справ військових чи навіть господарських. Не забуваймо, — пригадує консервативний щоденник — що майже одна третина населення Польщі — це національні меншини, про відношення яких до найважніших польських державних проблем поляки мають дуже поверховні інформації. На жаль, (читаємо там), уряд займається тісно зрозумілими та односторонніми справами безпеки і малюванням плотів, не приступаючи до розвязки меншиневих проблем. Супроти українців треба би раз уже вияснити, чи та на яких умовинах можна уложити з ними згідне співжиття...

Заторкнувши (у свіжо виданій історичній драмі) українську проблему велика польська письменниця Марія Домбровська висловила устами одного з її українських героїв такий погляд на меншиневі питання: „Тоді буде у Польщі добре, коли буде дуже зле".

Міжнародня ситуація диктує державам їх політику супроти меншин. Польща не робила ніяких реформ на українському відтинку навіть тоді, коли про війну говорили як про „завтра". Отже сподіватися якоїсь зміни під цим оглядом тепер, коли загроза війни промину́ла бодай на деякий час, було б неоправданим оптимізмом.

КТВ.

Епопея українських піонірів у Канаді.

Коли три роки тому автор цих рядків змандрував всю Канаду від Сходу на Захід, від Атлянтику до Тихого Океану, відвідуючи головно наших земляків та подивляючи невтомну і творчу їх працю, що з Цеатральної Канади (Манітоби, Саскачевану та Альберти) зробила культурну країну великих господарських надбань, коли від багатьох канадійських англійців доводилось мені чути похвалу цієї піонірської праці наших еміґрантів за океяном, коли нарешті я мав щастя іноді зустрітися з цими старенькими фармерами, що перші осіли у диких степах та справжніх джунглях неприступної Канади, мене все настирливо переслідувало питання: хто нарешті напише історію цих перших наших піонірів, яких більшість вже лежить під землею, а останні герої та свідки цього великого канадійського здвигу не сьогодні-завтра відійдуть з цього світу?

Правда, дещо з цих цікавих спогадів появилося на сторінках нашої канадійської преси, особливо „Українського Голосу" та в його Календарях. У той саме час молодий талановитий наш канадійський письменник — **Іван** на моїх очах писав цікавий свій нарис — **„Голос Землі"**, присвячений цій темі. Але я відчував потребу чогось повнішого та вичерпуючого; хроніку наших початків у Канаді на зразок того, що вже має канадійська англійська або французька література. Адже своє перше ближче зазнайомлення з Канадою я завдячав французькій книзі — **„Марі Шапделен"**, що так майстерно змалювала французьку частину східньої Канади...

І ось кілька тижнів тому дістав я листа від п. **Іл. Киріяка** з Едмонтону, мого любого чічероне по степах Альберти у літку 1936 року. Цей лист був приємною відповідю на мої вище згадані бажання на адресу наших канадійських письменників. Дуже скромний автор, що довгі роки вчителював у різних закутках нашої „української" Канади, тобто мав можливість з особистого досвіду добре пізнати життя наших заокеянських фармерів, що відтак секретарював в організації нашої молоді, згуртованій у дуже активному СУМКУ — пише мені:

— „В окремім запакуванні посилаю Вам мій шумно названий, але дуже бідно написаний твір „Сини Землі". Посилаю його не для критики й осуду, але так собі, на маленьку пригадку про Канаду, поруч з тою, що Ви її маєте зі своєї власної візити та з переписки, що час від часу з тутешніми приятелями вдержуєте. Можливо, що колись будете мати хвилини вільного часу та й перекинете її листками і посміється з моєї літературної бідноти. І за це буду Вам вдячний, бо пригадаєте собі мене з того часу, коли Ви і я їхали по українських громадах в Альберті. Та вже, що моя книжечка спровокує дійсних письменників писати поважні річи з життя українців у Канаді. До цього часу не спромоглися ми, крім малої книжечки — „Голос Землі" п. Іваха, на поважнішу літературну працю, котра б містила в собі дійсний зміст соціяльного, культурного й економічного життя українських переселенців. Більшість дрібненьких праць, що до сьогодні вийшли тут, є на старокраєві теми і тому наша канадійська суспільність не має нічого чи-

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 30 сотиків.

тати про себе. Це я мав, як то кажуть, на оці, за час свого вчительювання та й збирав матеріяли з сповідань старенських жінок і чоловіків, фармерів, щоб його пізніше дати комусь такому до використання, хто має хист письменника. Але таких суто-українських-канадійських письменників я не знайшов до цього часу; одинацять літ я жив, що хтось відважиться бути ним, і я, щоб заткати тимчасово діру, взявся сам вигладжувати їх. Висліл: перша частина „Синів Землі". Другі дві частини приготовляю до друку наперекір усьому доброму літературному ділу, себто, не зважаючи на бідність моєї мови, що її вивчився тут з книжок і часописів та й на бідність самого матеріялу, хоч він майже всюди автентичний у моїй повісти. Оце мій, як кажеться по англійськи, „екскюз", чому я взявся не за своє діло, за письменницьку працю".

Я свідомо зацитував цей довший уступ з листа автора — „Сини Землі", щоб читач знав, як повстала ця праця та яка її мета. У своїй скромности автор занадто недоцінив її значіння, не тільки документальної, але й літературної вартости. Завдяки їй і можливо проти свого бажання він увійшов до історії українського письменства, збільшуючи ряди наших працівників пера, які промощують шлях для канадійського її відділу. Таксамо, як англійська та французька література має своїх канадійських письменників, дебютує нині наша українсько-канадійська література. Досі вона пробувала свої сили у поезії; твором Ілька Кириляка „Сини Землі" вона дала цікаву спробу прози, вибравши для цього літературну форму — повісти. Я назвав цю книжку епопеєю українських піонірів у Канаді, бо такою вона є у своїй істоті. Великим її плюсом назавжди лишиться її безсумнівна документальна вартість. Автор зумів переказати у першому томі цього твору початки української еміграції з подивугідною історичною вірністю. Коли він мав на увазі змалювати нам побут наших піонірів у Канаді з усіх боків та головно хотів схопити всі найдогідніші його складники, тобто суспільний, культурний та господарський, то це завдання пощастило йому розвязати вповні успішно. Три вечорі підряд я читав цей грубий том, що нараховує майже 400 сторінок більшого книжного формату і немов у фільмі бачив перед собою соковитий малюнок життя тих українських піонірів, що подужали канадійські степи, дикі корчі, неприступний ліс, перетворюючи це все в лани пшениці, будуючи канадійські трансконтинентальні залізниці, прокладаючи знамениті канадійські автошляхи й дороги, словом, перетворюючи цю дику країну у культурну.

До дрібниць автор знайомить нас із щоденним життям цих сірих героїв небуденної праці та енергії: від менту, коли ці перші емігранти опинилися на канадійській землі, автор слідкує за всіми перипетіями їх перебування у Канаді, живо змальовуючи їх турботи, шукання фарм, оселення, будування перших хат, змагання з дикою канадійською природою, шукання заробітків, заки управлена буде нова земля, родинне життя з його радощами, але й сумом, плеканни старокраєвих традицій, особливо ж свят з їх багатими та своєрідними звичаями, першу смерть та могилу, тугу за духовними потребами, за власною церквою, дивовижну канад. природу, відмінну від старокраєвої, особливо ж сувору зиму, ніжну весну, сухе літо, словом, ввесь селянський і нац. побут. І далі початки пристосування до нового краю, його англійського населення, зустріч цих двох ріжних світів, відмінних мовою й расою. І скрізь автор підкреслює великий культ землі серед нашого селянства; тому слушно назвав цей свій твір „Сини Землі".

З цього боку дуже характерні передсмертні міркування одного з цих піонірів, старого Воркуна. Стоючи над ланами родючої землі, яку він здобув від корчів і лісу. Григорій Воркун нахилився — „набрав у жменю мягкої землі, приложив до уст і поцілував. Оце маєш від мене на останнє наше прощання — сказав пристрасно, розсіваючи землю з руки. Нехай той цілунок рознесе вітер від межі до межі й нехай благословить тебе на віки. Лишаю тебе для моїх поколінь. І з гробу прокляну їх, коли б вони випустили тебе зо своїх рук, шукаючи щастя та розкошів поза своїми межами, бо ти бездонне джерело всього доброго і щастя"! Наші люди у Канаді вміли не тільки придбати землю, але також її втримати. У цім я переконався, блукаючи по безмежних степах Манітоби, Саскачевану та Альберти, де нераз годинами їхав автом уздовж „нашої" землі. Українці знамениті кольонізатори. Плугом, працею та своїм потом здобули вони канадійські лани. Історію цієї нашої кольонізаторської здатности яскраво змалював автор у своїх „Синах Землі". Я певний, що цей його твір знайде гарячих читачів серед наших земляків у Канаді. Але ця книга варта того, щоб її читали скрізь на українських землях. Зокрема мали б її читати канадійські внуки цих наших піонірів, щоб побачили, якими справжніми героями були їх діди та батьки, щоб з тим більшою пошаною схилилися перед їх старою Батьківщиною та Нацією, якої вони були добрими синами, щоб не пошивалися зайво й безнадійно в англійців, від яких їх відгороджує мур англо-саксонських расових упереджень. Українство було, є та має лишитися, живою творчою силою у розбудові Канади. Таксамо, як лишилися там французи у Квебеку. Національне українство треба синтезувати з політичним канадійством, бо немає підстав його цуратися та зраджувати...

О. Б.

Прага, 28. VI. 1939.

З польської преси.

Польща як авангард славянства.

Генерал Желіговський написав у виленській пресі кілька статтей, присвячених ідеї славянства. На його думку Польща може стати справдішньою великодержавою тільки як славянська держава, як авангард загроженої німцями славянщини. З того приводу в **„Курієрі Віленьскім"** з 2. VII. появилась дискусія про славянську ідею, дискусія, в якій важну, коли не рішаючу, ролю відіграє українська справа. Ось виїмок з тієї дискусії:

„Прихильник: Треба, щоб польський нарід зрозумів свій тісний звязок з великою славянською сімєю та свою преважну ролю як її авангарди.

Противник: Якеж значіння матиме це?

Прихильник: Мене дивує Ваше питання. Ви не уявляєте собі величі наслідків. Зображу Вам це у трьох точках: 1) Оборонне значіння. Зміцнення нашої підстави та приєднання симпатії славянських народів, які нашу справу уважатимуть своєю справою; 2) Політичне значіння. Вирівнання конфліктів зі славянськими меншинами; 3) Культурне значіння. Могутній товчок для людової культури, що є наскрізь славянською.

Противник. Перша точка мені не видається переконливою. Славянський аргумент часто надуживано. Висунення славянського гасла не зробить більшого вражіння. Я читав у „Політиці" передрук статті зі словацького офіціоза. Там різко стверджено, що інтерес славянства має бути підпорядкований інтересам словацького народу. Подібне становище найдете всюди. І в нас не може бути інакше. ,

Прихильник. Ваша правда. Ми теж не переціновємо безпосередніх наслідків кинеського гасла. Думаємо на дальшу мету. Та не вільно забувати, що польсько-німецький конфлікт завтра не скінчиться. Він належить до трівких історичних елементів.

Противник. Отже перейдімо до дальших точок. Як Ви розумієте політичну і культурну ролю?

Прихильник. Ця проблема незвичайно широка. Не зможемо її тут вичерпати. Ска-

---

ДЖ. О. КЕРВУД. 8)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Вони знов проходили мимо сальону для курців. Це була новина, якою міг повеличатися корабель Ном. Не було ще нічого подібного в Алясканськім мореплавстві, ні такого просторого, ні такого гостинного. В одному кінці кімнати був обсерваційний сальонік для дам, що любили сидіти разом зі своїми чоловіками, коли ті викурювали свої пообідні папіроски.

— Якщо хочете почути про Аляску і побачити трохи її людських типів, то ходімо до середини, — радив Алян. — Не знаю кращого місця для тої цілі. Чи боїтеся диму?

— Нітрохи, якби я була мужчиною, то я сама курила б.

— А може й курите?

— Не курю. Якщо нічну вахту, то обтримую наперед свої коси.

— Це був би злочин.

Дві-три жінки були в сальоні для курців зі своїми товаришами, коли вони туди ввійшли. Велика голосна кімната, що займала третину заднього покладу, була сива від диму. З двадцятеро людей грало в карти біля округлих столів, удвоє стільки стояло, розмовляючи купками, а ще інші ходили безцільно туди й сюди по застеленій килимами підлозі. Тут і там сидів дехто одинцем. Деякі гості позасипляли, так що Алян мимохіть поглянув на свій годинник. Він рівночасно помітив, що Марія Стендіш приглядалася на численні звої, гарно позиваних коців, що лежали довкруги. Один звій був коло її ніг і вона діткнула його кінчиком свойого черевика.

— Пощо ці коци? — спитала.

— Ми перевантажені, пояснив він. — Аляскапські кораблі не мають міжчердакових пасажирів, коли ідуть на північ. Завсіди подибляте тут одного-двох міліонерів на долішньому черіку. Коли вони хочуть спати, більшість мужчин, що їх тут бачите, розвинуть коци і вони будуть спати на підлозі. Чи ви бачили коли графа?

Він уважав своїм обовязком давати пояснення, привівши її сюди, та звернув їй увагу на третій стіл ліворуч, де сиділо трьох мужчин.

— Той, що сидить звернений до нас із блідим вусом і обвислим лицем, це граф... — забув я його імя, хоч він на такого не виглядає, але то правдивий спортсмен. Він їде стріляти кадіякових медведів і спить на долівці. Група поза ними при пятому столі, це шахтарі Тредвелу. А той напів заснулий чоловік з великими бокобородами майже по пояс, що сперся об стіну — це Стемпід Сміт, колишній спільник Джорджа Кармека, що в 1896 р. відкрив золото в Бонанца Крік. Удар Кармекового рискаля у той нововідкритий скарб, почули на всьому світі. А той джентельмен зі занедбаними бокобородами, це другий неменше важний співучасник відкриття в Бонанца Крік. Було там тоді ще двох індіян з племени Сіва, що звались Скуком Джім і Тегліш Чарлі. А якщо обходять вас романтичні історії, то Стемпід Сміт закохався у Белінді Мольруні, найвідважнішій з усіх жінок, що тут на півночі бували.

— Чому вважали її такою відважною?

— Бо вона прийшла сама одна у край чоловіків, без одної, одіської душі, що її могла оборонити б, порішивши добитися майна таксамо, як інші. І вона того доконала. Хто з перших поселенців міста Досону знав її або чув про Белінду Мольруні, той не забуде її по кінець свого життя.

— Вона доказала те, чого доконати може жінка, пане Гольт.

— Так, але дещо пізніше вона доказала яка дурна може бути жінка, моя пані: вона стала найбогатшою жінкою тої округи. Нараз зявився мужчина, що позував на графа. Белінда віддалася за нього і поїхали обоє до Парижа. І кінець. Та якби вона віддалася була за онтого що там сидить, Стемпіда Сміта з великими бокобородами...

Він не докінчив. На шість кроків від них устав від стола мужчина і дивився на них. Не було в ньому нічого замітного, крім нахабности, з якою він дивився на Марію Стендіш. Так немов би знав її і навмисне міряв її тим образливим поглядом. Цей нахабний, погляд був більше, ніж образливий. Нараз він скривив губи, знизнув злегка плічми і обернувся.

Алян глянув бистро на свою товаришку. Її губи були затиснені, а її лиця пашіли вогнем. Хоч і в ньому кров закипіла із гніву, мимоволі доглянув, яка вона була гарна у гніві.

— Якщо дозволите — Алян сказав спокійно — я відійду на хвилину — буду домагатися, щоб він оправдався.

—Не робіть цього — прошу. Це гарно з вашої сторони і знаючи вас, можна припускати, що така поведінка вас обурює. Але це абсурд звертати на таку річ увагу. Правда?

Хоч вона силувалася говорити спокійно, та її голос тремтів і Аляна застановила швидкість, з якою краска щезла з її лиця, та залишила лице смертельно бліде.

— Я на ваші послуги, він відповів, досить холодно, схиляючи голову. — А якби ви були моєю сестрою, я не пустив би чогось такого плазом.

Він дивився вслід за чужинцем, аж доки цей не зник за дверми, що вели на чердак.

(Далі буде).

жу Вам загально. **Гасло славянської солідарности влекшить найти компроміс в українській справі** та створить вузли, що зв'язуватимуть славянське національно-індиферентне населення з нашим народом.

Противник. Ого! Наука російських панславістів не пішла в ліс. **Коли йде про українців, не вистарчать славянські гасла. Українське населення почуває себе невдоволеним й домагається конкретних змін.**

Прихильник: Воно справді так! **Славянська ідея доти не матиме переконливих акцентів, доки існуе польсько-український антагонізм. Щира настанова славянської програми пришеволить нас зревідувати цю справу. В цьому й головне значіння концепції ген. Желіговського. Це пришеволить знайти розумний компроміс з українцями. Є ціла низка українських домагань, які можемо й повинні взяти на увагу, наприклад окремий університет, ліквідацію утраквістичного шкільництва тощо.**

Противник: Таж цього можна досягти без славянських деклямацій.

Прихильник: Та проте щойно славянська ідея викаже польській суспільности абсурдальність теперішнього стану річей. В її світлі побачимо це доволі ясно. Скажу Вам щиро. Опозиція проти славянської ідеї не основується на річевих аргументах. Це просто лінивство думки. Неохота супроти нової концепції, що велить зревідувати поняття шаблюни. В Польщі панує дивна інтелектуальна апатія.

Противник. Погоджуюсь на одно. Почин ген. Желіговського спричинив здоровий фермент думки".

Нам видається, що трудність у здійсненню ідеї славянського братерства полягає в тому, що кожний славянин інакше розуміе цю ідею. Наприклад славянська ідея в концепції польських ендеків означає польсько-московську дружбу коштом і на спині українського народу. Славянська ідея в розумінні расового сербського радикала ідентична зі змаганням винародовити хорватів. Для неодного славянина у крайности покажеться політично ближчим партнером навіть мадяр, ніж славянин. Від себе можемо сказати, що історичний досвід українців не витворив у них славянофільських настроїв, тим паче, що славянофільство було свого часу офіціяльною тезою російського міністерства закордонних справ.

До яких дивоглядів
довела акція безбожників у Совітах?

Зріст релігійних настроїв у Совітах. — Законспірована автокефальна українська Церква. — Мозаїка жахливого сектярства.

Варшава, 2. липня 1939.

Совітська тюрма народів має щільні стіни, не все, що діеться за її кордонами доходить до вуха тамошньої інтеліґенції, не згадуючи вже про широкі народні маси. А все ж серед народніх мас СССР, особливо на Україні, віддавна вже кружляють цілі леґенди про війну, що розпалившись на заході, запалить і зненавиджену тюрму червоних каторжників. Вістки, що долітають до Варшави з України вказують на зріст **підпольної акції** українських незалежників. В українських масах над Дніпром існує та обґрунтовується віра у швидку **інтервенцію** закордону та загальну протисовітську революцію. На тлі тої віри та надій зростають сильні релігійно-містичні настрої, які часами переходять в екстремні форми подивугідної або цілком парадоксальної екзальтації. До наших рук попало останне, дуже цікаве число совітсько-комсомольського журналу „Антирелігіозник" (ч. 5), в якому знаходимо багато фактів з прецікавою характеристикою релігійного життя широких народніх мас, зокрема на Україні. Це життя приймає найчастіше страждальницькі, понурі, **дикі форми,** але існує і розвивається на поверхні або у новітніх катакомбах України всупереч божевільній акції безбожників. На підставі старанно і делікатно завоальованих критичних картинок та недискрецій „Антирелігіозника" можемо подати такий образ релігійного лихоліття у Совітській Україні:

Брак послідовности — пише орган безбожників, — який був замітний при **заниманні церков,** спричинив масовий перехід віруючих у **сектанство.** У багатьох випадках вірні не відмовляються від аренди церков, але поручають відправу Служб та обрядів **„самосвятним попам", у ролі яких часто виступають жінки.** В одній церкві **Рокитянського** району у Київщині, після арештування священника почала відправляти Служби його дружина; вона надягає священничі ризи, править Службу при вівтарі, сповідає та причащає. Від закордонних журналістів, що повертались на днях із СССР, чули ми також, що часами у деяких випадках обовязки священників, які зникли, виконують навіть колхозні жінки — селянки, які памятають текст Служби Божої. Найчастіше ролю священників виконують старші грамотні селяни-мужчини, що довершують таїнств без рукоположення та служать по хатах.

На Україні, де — як відомо — Автокефальну Православну Українську Церкву закрили ще в 1931. р. — діють священники з **автокефальними переконаннями; усі вони відправляють Служби Божі українською мовою.** Деякі активні церковні приходи, що були автокефальні, прилучилися — як інформує „Антирелігіозник" — до синодальної або тихонівської Церкви. У цих приходах св. Службу Божу відправляють по церковно-славянськи.

Селяни хрестять дітей водою, освяченою священником. У таких околицях, де його нема, таку воду, принесену тайком здалека, переховують у міхурцях. Новонароджену дитину трикратно купають у звичайній воді, потім покроплять свяченою водою з пузирка і св. обряд уважають довершеним. **Розповсюдилися по цілій Україні заочні вінчання.** Зрозуміло, формально кожне весілля реєструють у „загсі", себто відповідному совітському уряді. Одначе згодом хтобудь зі свояків молодого або судженої мандрує з двома **перстенцями** до далекої чинної церкви. Там священник довершує над перстенями чин вінчання. Перстенці вертаються до молодих, як вистарчальний доказ їхнього подружнього співжиття та сполуки.

Практика винайшла також обряд **заочного похорону.** Покійника закопують у землю по совітськи. Але жменю землі з могили заносять до священника і похоронний парастас відправляється над тією землею.

В руки большевицьких безбожницьких центральних орґанів попали випадково записки одного священника з **Миколаївської области, що був прихильником обеднання усіх віроісповідань.** Думки й погляди того священника, якого назвища — на жаль — не знаємо, популярні скрізь в Україні. Догматичні й обрядові спори вигасають, перестають мати значіння. Дійшло до того, що у проводі деяких зареєстрованих сектантських організацій стоять тепер православні священники. Хуситські цадики, разом з деякими православними священниками, **моляться за совітську владу** та наближують релігію до комунізму.

На підставі короткої згадки в „Антирелігіознику" та на підставі власних інформацій від закордонних журналістів, можемо подати вістку про існування дивної, **напівпоганської секти краснодраконців:** її приклонники називають большевиків нащадками червоного змія (дракона), що його переміг св. Юрій. Вірування секти спирається на проповідуванні приходу нового погромника драконсько-большевицьких безбожників.

Ще більше дивна є секта **чорнохрестовців, що на плечах випалюють собі чорні** хрести. Чорнохрестовці (чорнохресники) уважають за гріх брати до рук навіть совітські гроші. Коли залишити в хаті чорнохресника радянський банкнот — він вимете його віником. Найбільшою тайною окутана велика секта, якої визнавці називають себе плюрально: **„Ми люди Божі без числа"...**

Політично — є це рух звернений проти совітського плянування. „Люди Божі без числа" одягаються у мішки, не признають ані церков, ані ікон. На молитву йдуть гуртами або родинами у степ, а називають свою молитву „перебуванням з Богом і природою".

КТВ.

Присилайте передплату!

Волинський народній промисл.

Волинський народній промисл.

Український народній промисл Волині знаний від дуже давніх часів. Умовини життя не завсіди сприяли його розвиткові, А війна зовсім його підірвала. Проте хоч як важко йому було, він зберіг національно-волинський характер у повній мірі.

В останньому часі дещо змінилося. З одного боку, завдяки інґеренції хліборобської палати, наш народній промисл дістав фаховий нагляд і кращі умовини збуту та з другого боку — попав він у чужі руки і вже помітно, як він підпадає під чужі впливи та затрачує колишню чистоту українського характеру та разом із тим і вартість.

Особливо помітне це на деревляних виробах, кераміці і тканинах: домішка чужих елементів, може й мимовільна, надаючи їм характеру штучної мішанини, значно обезцінює їх.

Майже всі ділянки нашого народнього промислу віддано в руки польської, спеціяльно створеної для цього кооперативи в Луцьку „Базар Людови". Ця кооператива веде в Луцьку й Рівному крамниці з мистецькими народніми виробами, та крім цього скуповує вовну й селянські полотна та льняні й конопляні волокна.

Не можна сказати, щоб „Базар Людови" зовсім не відчував особливостей українського народнього мистецтва Волині. Виставлені ним ляльки-типи поліщуків і поліщучок Волині дуже добрі (якби трохи не переборщені „під шопку"). Але вже й на ляльках і на всьому іншому відчувається чужий смак, підхід і руки. Таким способом, замість збереження й розвитку народнього мистецтва Волині, йде його деформування й виродження. Те саме, що з „гуцульськими" килимами, які виробляють негуцульські руки.

Найбільше лихо в тому, що інструктори, яких утримує хліборобська палата, не українці й не можуть вчутися в нашу творчість.

А цю справу так легко поправити й увести на природній шлях: заангажувати наших мистців-волиняків.

Інакше наше народне мистецтво швидко набере характеру інтернаціонального майстрування.

В. О.

Кровава сутичка з поліцією в Бережанщині.

ОДИН ПОЛІЦІЯНТ УБИТИЙ, ДРУГИЙ РАНЕНИЙ. ПРОСТУПНИК ПОМЕР ВІД РАН У ШПИТАЛІ.

ТЕРНОПІЛЬ, ПАТ. Дня 2. ц. м. вранці поліційна стежа у складі трьох поліціянтів стрінула на полях між Вимисловкою і Будиловом пов. Бережани трьох мужчин, які побачивши поліцію почали втікати і підчас погоні скрились у хаті одного селянина Гната Назаревича, який мешкає в полі. У хвилині, коли поліційна стежа входила до хати Назаревича, один з поліціянтів Пешхала був ранений у груди з лівого боку і в ружу. Стежа відступила з будинків обстрілюючи їх та одночасно повідомила про положення найближчу станицю поліції і повітову команду в Бережанах. На місце прийшла поліційна підмога з Бережан під командою начальника слідчого уряду. Коло год. 11.15 поліціянт Прайснер з Тернополя, в панцирі і шоломі та озброєний в револьвер, ввійшов до хати Назаревича, щоб кинути до криївки проступника на стриху хати слізні гранати, в тій хвилині впав стріл убиваючи поліціянта Прайснера. Окружений чоловік забрав убитому службовий револьвер стріляючи з нього далі до поліціянтів, які окружали загороду. Тіло поліціянта Прайснера добули зза порога при допомозі пожежного гака к. год. 12-ої.

Тому, що окружений чоловік далі відстрілювався з даху хати і сіней, наказано підпалити будинок остерігаючи перед тим проступника і взиваючи його, щоб покинув своє сховище. По підпалі будинку ввійшли до середини озброєні в панцирі ком. Дуґелло і поліціянт Колодзей, стріляючи до проступника, який боронився. Один зі стрілів поцілив проступника в голову. Щойно тоді вдалося витягнути раненого проступника з хати, охопленої вогнем. Виявилось, що це 22-літній Данило Пукала з Вимисловки, за яким шукала влада від довшого часу у звязку зі скритовбивчим нападом на поліціянта Михайла Федоровського з Вимисловки. Раненого Пукалу відвезли до загального шпиталю в Бережанах, де він помер к. год. 20.10 не відзискавши свідомости. Раненого поліціянта Пешхалу відставлли до загального шпиталю в Тернополі.

При Пукалі найдено цілий арсенал зброї, а саме: револьвер „Штаєр", забраний вбитому поліціянтові, револьвер „Наган" і багато муніції. Два товариші Пукали втікли. На місці боротьби був присутній головний комендант поліції ген. Кордіян-Заморський, який в тому часі був на інспекції.

Читайте та поширюйте наш часопис!

Совітсько-японська війна в Манджурії.

СОВІТСЬКО-МОНГОЛЬСЬКА АРМІЯ НЕ МАЄ ВІДВОРОТУ.

ТОКІО, ПАТ. З японських джерел надходить вістка, що совітсько-монгольське військо, яке в числі 4.000 вояків знаходиться в районі Кальга на манджурській території, зовсім окружили японсько-манджурські відділи, які відтяли совітському війську змогу відвороту. Як подає агенція Домеї, в часі понеділкових повітряних боїв зістрілено 9 совітських літаків, у цьому два бомбовники.

На терен військової акції на совітсько-манджурській границі виїхало в понеділок літаками багато закордонних кореспондентів..

ЯПОНСЬКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ПРО БОЇ У МАНДЖУРІЇ.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Домеї повідомляє, що японсько-манджурські війська 22-го червня контратакували монгольські відділи, що передістались на манджурську територію на південний схід від озера Буїр коло Чанґкуонґ і Чанґчунґміо. З другого боку на просторах, на північний захід від озера Буїр прийшло до зударів. Ворог зазнав чимало втрат.

20-го червня в цій місцевости відділ складений з 1000 монголів, якому товаришило 30 повозів, нарушив манджурський кордон. Вивязалася завзята боротьба, що покінчилася аж 22-го червня рано. 22-го червня 150 монгольських вояків і 30 повозів нарушило кордон коло Ченґчунґміо. Ворога відкинули. До подібних зударів прийшло в чимало інших місцях. Монгольсько-совітська артилерія вистрілила коло 2.000 стрілен. Ворог втратив 6 повозів і чимало вбитих. 28-го червня 1.000 монголів увійшло на манджурську територію коло Нольо і Бальчагаль. Їх відкинено зі значними втратами.

ОФЕНЗИВА КВАНТУНСЬКОЇ АРМІЇ.

ТОКІО, ПАТ. Головна кватира квантунської армії проголошує, що почала офензиву проти злучених монгольсько-совітських сил, що спочатку червня перейшли кордон, займаючи манджурську територію.

Квантунська і манджурська армія почала 2-го липня акцію проти війська Зовнішньої Монголї, що перейшло ріку Кальву, намагаючися зайняти манджурську територію у південній частині провінції Кінган.

Декрет про примусову працю у Ґданську.

ҐДАНСЬК, 3. 7. АТЕ. В сьогоднішньому урядовому дзиннику появився декрет сенату з силою закону, який передбачує, що ґданський уряд праці може покликувати всіх мешканців Вільного Міста до примусової служби праці. До винятку належать тільки ті чужинці, яких охороняють спеціяльні міжнародні умови або приписи міжнароднього права. Декрет передбачує, що на підставі розпорядку уряду праці кожного мешканця Ґданська можуть кожної хвилини покликати до виконання дорученої праці у примусовому характері. Хто не підчинився би тому розпорядкові, підпадає карі вязниці або гривни до 10.000 гульденів або обом тим карам разом.

Цей декрет викликав справжню консернацію серед людности, яка здогадується, що покликані до тієї примусової праці, мусітимуть виконувати військові роботи, як будова укріплень, копання ровів і т. і.

Моторизація у Злучених Державах.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Моторизація Злучених Держав постійно розвивається. За останньою урядовою статистикою в 1938 р. їздило по американських шляхах 29.486.000 особових і вантажних самоходів, 108.000 мотоциклів і 1,085.500 „трайлерів", тобто дімків на колесах, які тягнуть самоходи. Автомобілісти заплатили поодиноким стейтам 380.000.000 долярів за річні дозволи на їзду та 2,725.000 долярів як гривни за їзду незгідну з приписами. За рік вони ужили 81 міліярдів літрів бензини, що принесло скарбові держави 772 міліони долярів доходу.

Заборонили чужинцям займатися політикою.

НЬЮ-ЙОРК, ПАТ. З Тегуцікальпа, столиці республіки Гондурас у середній Америці, повідомляють, що тамошній уряд видав едикт, який забороняє всім чужинцям, що перебувають на терені республики, займатися політичними справами їх різних країв, проголошувати політичні документи і памфлети, улаштовувати якінебудь маніфестації, носити відзнаки, однострої і т. і. Тут є переконання, що цей едикт звернений проти націзму і фашизму.

1912—39
МЕБЛІ ідальні, спальні, комб. кімнати, кухні, кремничні урядження
в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, ул. Красіцьких 18, Тел. 272-04.

Студентські справи.

ДЕЩО ПРО СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ У КРАКОВІ.

І. **Ягайлонський університет** у Кракові має 5 виділів: а) теольогічний (5 літ студій), б) медичний (5 літ і 1 трим.), в) правничий (4 роки), г) фільософічний (4 роки), ґ) рільничий (4 роки). При правничому виділі є „Школа політичних наук" (3 роки), при медичному „Студіюм Фізичного Виховання", при рільничому городничий курс (2 р.) і кооперативний (1 р.).

Оплати на всіх виділах такі: 30 зол. вписове, 10 зол. маніпуляційна такса, 200 зол. річна такса (знижки можливі).

II. **Гірнича Академія** (єдина в Польщі) має два виділи: гірничий і гутничий. Студії тревають 4 роки. Оплата 30 зол. впис, 10 зол. маніп. такса і 230 зол. річна оплата.

III. **Торговельна Академія** (3 роки); річна оплата 365 зол. в місячних ратах.

IV. **Академія Мистецтв** має 2 відділи: малярський і різьбарський (5 літ студій). Оплати: 10 зол. маніп. такса, 10 зол. за вступний іспит, 30 зол. вписове, 160 зол. річна оплата.

Крім цього до вищих шкіл зараховуються: 1) **Державна Педагогія** (коедукаційна — 2 роки), опл. 50 зол. річно. 2) **Адміністраційно-торговельний курс** (1 рік) 15 зол. впис, річна оплата 350 зол. (курс дуже повлатний). Під сучасну пору Краків — це для української студентської молоді один з найбільш відповідних для науки осередків. Навіть під матеріяльним оглядом. Удержання тут куди дешевше як у Львові чи Познані, не кажучи вже про Варшаву. У Кракові за 50 зол. місячно можна вже дуже добре вижити, а є й такі, що живуть за 40 зол., навіть за 35 і 30. У цю суму входить не лише саме прохарчування, але також і мешкання, яке коштує дуже дешево, бо вже за 15 зол. (у двійку) можна винайняти гарну кімнату. Друга з черги додатня сторінка Кракова — це те, що тут більший спокій ніж у Львові, отже менша небезпека, що хтось не скінчить, чи мусітиме припинити студії. У Кракові студіює коло 200 українців, з того найбільше ходить до Торговельної Академії і на фільософію.

Українці-студенти гуртуються в Українській Студ. Громаді, але на жаль є ще багато таких, що ходять одинцем або належать до інших організацій. Щоби тому лихові зарадити звертаємося цією дорогою до всіх тих Товаришок і Товаришів, що мають намір студіювати у Кракові, з проханням відразу навязати контакт з Управою У. С. Г. (Баторого 10/I.), щоб приїхавши на місце попасти в українське середовище, а не блукати по чужих усюдах. Вже від 1-го вересня буде відчинена українська студентська харчівня (при вул. Баторого 10/I.), і в тій нашій домівці будуть теж дижури для всяких інформацій приїздним студентам.

Під кінець ще кілька слів до тих, що хотіли би у Кракові студіювати українську мову чи літературу. Дотепер українська мова й література входила як одна з пяти катедр в обсяг славістики так, що українську мову можна було студіювати тільки з польською. Завдяки довгим заходам вдалося нашим ВП. Професорам добути те, що з новим академічним роком разом з реформою студій введуть у життя самостійну катедру української фільольогії на рівних правах з кожною іншою катедрою. Тепер наші студенти можуть студіювати навіть виключно українську мову як предмет головний чи побічний, як хто захоче. Викладі і семинарі в українській мові. Українська молодь повинна скористати з того, що нарешті по довгих короводах міністерство освіти рішилося дати у Кракові самостійну катедру української мови, та ближче зацікавитися студіями україністики. Не треба міркувати, що, мовляв, з українською мовою посади не дістану, та польської не дозволять мені вчити. Відтепер можна українську мову получити з кожним іншим предметом і навпаки, при кожнім іншім предметі можна без ніяких труднощів студіювати українську мову.

Ближчі інформації дає Управа У. С. Г. в Кракові, вул. Баторого 10/I. **М. В.**

Чому Анґлія і Франція
займає оборонне становище?

ПРОМОВА БРИТІЙСЬКОГО МІНІСТРА ВІЙНИ.

Як подає французьке радіо, у франко-британському товаристві виголосив міністр війни Гор Беліша промову, в якій ствердив, що Анґлія та Франція все протиставилися пануванню над Европою, побудованому на силі. Оба уряди уживали ріжних метод: Франція методи союзів, Анґлія — ізоляції.

Тепер політика обох держав змагає до тої самої мети. Перед цілим світом треба заявити, **що обі держави добре розуміють характер визову, який їм кинено; як буде треба, цей визов стрінеться з їхнього боку з рішучою поставою.**

Похибкою було б робити фальшиві висновки, що обі демократичні держави займають дефензивне становище. **Вони не мають ніяких агресивних намірів, тому ініціятива не може вийти від них.** Для поверхового обсерватора може це робити враження безсилля, але на дальшу мету таке становище є джерелом сили.

Братерство обох армій є повне — вони обмінюються між собою всіми інформаціями. Нема сумніву, що на випадок війни так глибоко приготована співпраця дасть куди кращі висліди, ніж підчас світової війни, коли треба було неодно їм імпровізувати. Франція має найліпшу армію у світі.

Політика обох великодержав є ідентична — вона випливає з ідентичних завдань і має більше значіння ніж колинебудь у минулому. Цей звязок між Парижем і Льондоном не є побудований на ніяких писаних договорах, він не є егоїстичний ані ексклюзивний. **Обі держави готові виступити в обороні інших держав, яких незалежність була б загрожена.**

При кінці промови мін. Гор згадав про успіхи в розбудові брит. армії, яка за рік матиме понад міліон вояків.

ПРОМОВА МІНІСТРА БОННЕ.

Після міністра Гора промовив мін. Бонне. Він заявив, що ніяке міждержавне обеднання не може мати більше матеріяльних та духових засобів, як франко - британське: Завданням того аліянсу є не лише зберегти свій власний стан посідання, але також безпеку у всьому світі. Щоб здійснити ці завдання, обі держави співпрацюють над розбудовою своїх збройних сил.

Справа поділу чехословацького золота
між Німеччиною і Словаччиною.

Німецьке радіо повідомляє: З французьких джерел появилася поголоска, що між словацькою фінансовою делеґацією та німецьким урядом не дійшло до порозуміння у справі поділу чехословацького золота, тому згадана делеґація вернулася з Берліна до Братислави.

З міродатних джерел заперечують ту поголоску та стверджують, що словацька делеґація стрінула в Берліні повне зрозуміння.

ПОВСТАЛА ЧЕСЬКА НАЦІОНАЛ - СОЦІЯЛІСТИЧНА ПАРТІЯ.

ПРАГА, ПАТ. На двях повстала у Празі „чеська націонал-соціялістична робітнича партія". Причиною повстання нової партії була —як стверджує відозва — конечність безоглядно спокійного співжиття чеського народу з німецьким та збереження чеського нац. життя в Німеччині. Тому нова партія дбатиме про урегулювання в рамах нім. націонал - соціялістичної партії всіх нац. питань, необхідних для істнування чеського народу.

ЧЕСЬКІ УЧНІ ПРАЦЮВАТИМУТЬ НА РІЛІ.

ПРАГА, ПАТ. З огляду на недостачу робучих рук у Чехії та Моравії, чеське міністерство рільництва видало заклик до учнів чеських шкіл, щоб вони підчас ферій працювали на рілі.

Вислід виборів до Фінляндського парляменту.

ГЕЛЬЗІНКІ, ПАТ. На основі неофіційних обчислень у висліді виборів до фінляндського парляменту розділено мандати ось як:

Соціялдемократи 85, рільнича унія 56, унієністи 23, шведська народня партія 17, поступова партія 8, фашисти 7, партія аляндських островів 1. Проурядові партії здобули 141 мандатів на 200 — на 5 мандатів більше ніж у попередніх виборах. Крім того унієністи (консерватисти) здобули 3 мандати, поступовці 1 мандат. Фашисти втратили 7 мандатів, шведи 4.

Українська маніфестація на Світовій Виставі в Ню-Йорку.

Українці в Америці заманіфестували себе минулої неділі на Світовій Виставі в Ню-Йорку так, як культурні державні народи. Не звертаючи уваги на величезні перешкоди, які кидали під ноги українській виставовій корпорації Совіти, українська програма з хоровими і танковими виступами, а також з вокальним і скрипковим сольом на головній площі Світової Вистави, званій „Корт оф піс", себто „Площа миру", відбулась.

Того дня по цілій виставовій площі можна було всюди подибати українців у народніх строях, а на кожному кроці можна було почути українську мову. Хоч того дня були ще інші американські програми, як посвячення моделю памятника Христофові Колюмбові, федеральний день оголошень і „День Батьків", то проте українських гостей було стільки, що вони надавали український характер цілій виставі.

На естраді „Площі миру" пів години перед розпочаттям програми зібралися співаки і танцюристи у числі коло 1,000. Всі вони були повбирані в українські строї і поуставлювані в рядах на естраді. Образ зворушливий для кожного українця, а також захоплявий для кожного чужинця. А на площі, на якій міститься самих крісел десять тисяч, не лише, що всі місця до одного були заняті, але непроглядні маси народу стояли довкруги. Довкруги море голов. Обчислюють, що до української програми приглядалось коло сто тисяч осіб, у тім 60.000 українців, які поїздились навіть з дуже далеких околиць, як з Шікаго, Вішнігу (Канада), Ню Орлінс, та з міст Флориди.

Програма розпочалась точно в год. 6,30, як було заповіджено. В імені американської Світової Вистави привітав українців п. **Мурфі,** даючи признання українцям, що на цей день прибули навіть з далеких околиць, та дякуючи п. Д. Галичинові, голові української виставової корпорації та п. М. Пізнакові, її адвокатові, за труд у підготові цієї програми.

Після цього виступив великий український хор під управою **О. Кошиця.** По відспіванні американського гимну хор виконав такі пісні: „Ой рано, рано", укладу Василя Ступницького: „Ой сивая та зазуленька" укладу Кирила Стеценка; „А у цього хазяїна" укладу К. Стеценка: „Ой самаж я, сама" укл. Олександра Кошиця.

По хорових точках виступив оперовий співак п. **Михайло Голинський** і при піяновім супроводі панни **Віри Стеткевич** відспівав такі пісні: „Ой, поля, ви поля" Василя Барвінського; „Гетьмани, гетьмани" Миколи Лисенка; „Ой, козаче мій" Михайла Гайворонського. І на наддаток „Ой, нагнувся дуб високий" М. Гайворнського. Спів п. Голинського стояв на високому співацькому рівні.

По виступі п. Голинського хор продовжував такі пісні: „Коваль" М. Гайворонського; „Ой, на горі, там женці жнуть" укладу О. Кошиця: „Почаївська Божа Мати" укладу Миколи Лисенка; сольо гарно виконав п. **Петро Ординський.** „Котилася зоря", укл. М. Лисенка; „Уже літ за двісті" укл. О. Кошиця; „Засяло сонце" Івана Неділького; „Живи, Україно". М. Гайворонського.

Наступили танці під проводом Андрія Кістя і Михайла **Лавріка.** Танці були теж добре підготовані і стояли на високому рівні. Кількасот танцюристів, убраних в українські строї, робили на глядачах приємне враження. Вони відтанцювали: „Гаївку", получену з молитвою „Боже великий единий", Аркан, Коломийку, Гопака.

Тепер виступила на сцену молоденька, 10-літня українська скрипачка панна **Донна Гресько** і відіграла дві тяжкі композиції: „Соната А дур" Гендля і „Болеро" **Чарлза Данклі.** Ця молоденька скрипачка дала доказ, що недаром здобула в американських музичних колах високі признання і стипендію.

У продовженні програми виконали танцюристи ще такі танці: Гречаники, Козачок з Поділля, Коломийка вперед, Чумак, Журавлі, Широкий гопак, Козак, Катерина, Гопак, Козачок, Запорозький Герць і Метелиця. Для танців справляла орхестра Петра **Чарковського.**

На закінчення хор і многотисячна публика відспівали „Ще не вмерла Україна" під проводом проф. О. Кошиця.

Другого дня американські часописи принесли прихильні звідомлення про цей український виступ, подаючи теж знимки. А предсідник американської виставової корпорації, Ґровер **Гвейлен,** під кінець того дня уважав за відповідне подати комунікат до цілої американської преси, кажучи, що неправдою є, начеб Світова Виставa була „невдала". Люди відвідують її у великих масах. А минула неділя, в якій серед інших програм був і українсько-американський фестиваль, здобула всі рекорди. Тої неділі, не звертаючи уваги на захмарене небо, було 60.000 осіб більше, ніж котроїнебудь іншої неділі.

РОКОВИНИ БИТВИ ПІД ПОЛТАВОЮ.

Як подає совітське радіо, Полтава приготовляється до роковин битви ,що відбулася під мурами міста; напливає чимало туристів. Характеристичне, що спікер називає полтавську битву „російсько - шведською", не згадуючи, що в ній брали участь також українські війська.

БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ПРИНЯВ АМБАСАДОРА З ВАРШАВИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У вівторок в год. 17,30 король приняв брит. амбасадора з Варшави Кеннарда.

100 СОВІТСЬКИХ ПОВЗІВ НАСТУПАЄ НА ЯПОНСЬКІ СТАНОВИЩА В МАДЖУРІЇ.

ТОКІО, ДОМЕЇ. В понеділок рано понад 100 совітських повзів заатакувало японські становища над рікою Халька, але японська артилерія та летунство відбили наступ. 6 совітських повзів зблизилось на 100 метрів до японських становищ, але мусіли відступити.

—о—

У ШВАЙЦАРІЇ НЕ ПЕРЕВОДИТИМУТЬ ЕВАКУАЦІЇ НА ВИПАДОК ВІЙНИ. ПОСТАНОВА ДЕПАРТАМЕНТУ ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ.

БЕРН, ПАТ. Союзний департамент військових справ оголосив постанову, що на випадок війни не передбачено евакуації населення з одних областей до інших. Швайцарія не має просторів, куди можна би переселити населення загроженних околиць, але не має і великих міст. Евакуюватимуть виключно простори, що є тереном воєнних операцій.

Оборона краю вимагає, щоб кожний залишився на тому самому становищу та працював зі збільшеною енергією.

—о—

БРИТІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВИБИРАЄТЬСЯ З ВІЗИТОЮ ДО БЕЛЬҐІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Офіційно оголошено, що на запросини бельґійського короля британська королівська пара виїде 24. жовтня до Брюсселі на 3-денку візиту.

—о—

НОВИЙ РЕКТОР ТА ДЕКАН ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

ЛЬВІВ, ПАТ. Цього року вибрано у львівському університеті академічну владу в такому складі:

ректор: проф. д-р Льоншан де Берріє;

проректор: о. проф. д-р П. Стех;

декан богословського виділу: о. проф. д-р А. Герстман;

декан правничого виділу: проф. д-р К. Пшибиловський;

декан медичного виділу: проф. д-р В. Новицький;

декан гуманістичного виділу: проф. д-р Ю. Куриловичі;

декан математично - природничого виділу: проф. дгр А. Цірґоффер.

З природи і життя.

Косметика колись.

Сьогоднішня косметика робить чуда. Вона поправляє помилки природи, причиняється до піднесення естетики людини і часом навіть „творить" красу.

Від непамятних часів люди, головно жінки, намагалися різними способами прикрасити своє тіло, зробити його гарнішим. Вже у прадавних часах були модні всякі татуажі шкіри і прикраси, що збереглися ще до нині серед диких народів. В історії давніх цивілізованих народів знаходимо вже в глибокій старині безліч рецепт на всякі красила, масти на лице, уста, очі, волосся, тощо. Ясно, що сьогоднішня косметика розпоряджає куди більшим числом тих засобів, що стоїть у зв'язку з великим розвитком хемії у наших часах, яка витворила навіть спеціяльну галузь т. зв. косметичну хемію.

ХЕМІЯ І МЕДИЦИНА.

Вже в старині косметика спиралася на хемічних даних; одначе хемія була тоді щойно в початках, так, що косметика була головно в руках лікарів. Слово „косметика" було відоме ще в римських часах, а двох лікарів, Крітон, надворний лікар Клеопатри, і другий Крітон, надворний лікар Плотини, жінки римського цісаря Траяна, присвятили свої підручники косметики тим царицям. Таксамо „косметичні інститути" це не нова вигадка, тільки походять зі старинних часів.

Нині основою косметики є хемія. В старині крім оливяних білил, косметичні засоби були переважно рослинного і тваринного походження. Нинішня косметика спирається головно на розвитку хемічно-фізичних наук. Косметична хемія дає рецепти для виробу туалетних вод, мастей, кремів, помад, бальзамів, мил, пудрів, перфум, фарб та білил. Фізична хемія, чи фізикотерапія подає методи лікування водою (гидротерапія), натирання, масажів, електротерапії, тощо. Вкінці в останніх часах розвинулася хірургічна, пластична косметика, що дозволяє змінити зовсім риси обличчя часто при помочі масок з парафіни та інших матеріялів, чи при помочі хірургічних операцій. У склад косметиків входить сьогодні, не так як у давнині, дуже багато мінеральних складників, завдяки чому багато із сьогоднішніх косметиків дуже небезпечні для здоровля людини, тоді як давніші рослинно-тваринні були зовсім нешкідливі.

КОСМЕТИКА В РИМІ.

В косметичних заходах цивілізованих народів старини, як нпр. у римлян, багато схожости до косметичних заходів нинішніх часів. І так на першому плані у старинних римлянок, подібно як у сьогоднішніх красунь, стояла естетика лиця. До цього служили численні помади, фарби і перфуми. В старинному Римі було відповідно до цього багато торговців косметиками, поділених на кілька цехів.

Сам Крітон подав коло 25 рецепт помад і есенцій. Римлянки зужили багато білила, красили брови, вживали спеціяльних кремів, щоби дістати м'яку та ніжну шкіру й уникнути зморшок.

За часів цісарів римська аристократка зажди пішла спати, покривала лице маскою з хліба намоченого в молоці ослиці. Ця маска підчас ночі висихала. В одній зі своїх сатир каже римський поет Ювеналь, що коли римська дама пробуджалася, мала гіпсову голову. Маску здіймали при помочі губки напоєної ослячим молоком. Потім на обличе лице красуні накладали білила і рожі, красили брови і повіки оливним порошком. Потім чистили зуби. Цікаве, що в тих часах навіть молоді і гарні жінки дуже багато пудрувалися й малювалися. Таких „штучних красунь" висміювали дуже тодішні сатирики. Ось нпр. поет Лукіян писав: „Колиб хтонебудь міг бачити ті дами в моменті коли вони вранці збудяться, то міг би думати, що бачить божевільну або павіяна... Вони тому так замикаються у своїм будуарі, щоб очі мужчини не могли там проникнути... Вони окружаються юрбою рабинь і старих баб, які працюють над тим, щоб створити на їх лиці чари і покуси, що їх стерла ніч... Тут тільки коробок, кілько в першій ліпшій аптиці, і всі ті коробки мають у собі речі, що їх нічне око не сміє доглянути. В однім знаходяться штучні зуби, в другім вії і брови, і все, що може оживити приняту красу."

„ШТУЧНА КРАСА" В ОВІДІЯ.

Неменш злобно пише про жіночі косметичні заходи славний римський поет Овідій, у своєму творі „Штука любови". Він радить римлянці: „Нехай коробка, в якій замкнена твоя краса, ніколи не впаде в очі твого коханого. Штука подобається тільки тоді, коли вона закрита. Помади, якими покриваєш своє лице, викликують відразу, коли топляться і краплинами стікають з твоїх щок. Не випадає, щоби молода пані заживала оленячий мозок або чистила зуби в присутности людей. Все може служити для краси; але ми не повинні бачити підготови туалети, яка подобається нам, коли вже скінчена. Краще, щоб ми думали, що ти спиш, коли в дійсности ти занята тим, щоби збільшити свою красу... Більшість твоїх чарів відтрутила б нас, колиб ми знали таємниці твоєї туалети..."

РИМЛЯНКИ-БЛЬОНДИНКИ.

Але може найбільше уваги присвячували римлянки волоссю і вбранню. До волосся вони вживали помад, перфум, та всяких мил. При помочі гарячого заліза завивали волосся в кучері. Таксамо велику увагу звертали на прикраси волосся; часом у моді був чорний колір волосся, то ясний, то вогненно-золотий. Відповідно до того вживали римлянки фарб, перук та золотого піску. Ось нпр. коли після воєн з Галією та германами появилися в Римі ясноволосі жінки півночі, в Римі повстала мода на яснольняний, золотистий чи вогненно-золотий колір волосся. Та мода стала справжньою манією. Всі римські дами хотіли бути бльондинками. Цікаве, що і нині сильно поширена бльондинкоманія.

В протилежности до колишньої косметики, сьогоднішня дає більше можливостей, але також створює більше небезпек. Ці небезпеки повстають головно від мінерального складу косметиків, усяких їдких та отруйних додатків, а також від електричности, операцій та ін. Необережне пристосування багатьох косметичних заходів може бути джерелом хоріб та нещасть, тому сьогоднішню косметику мусить переводити тільки лікар-спеціяліст.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Важне для панс'онів!

Коци чисто вовняні, бельськ' нижче фабричних цін випродує українська блаватня

„Manufactura" Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

Досліди над галапасами у дітей.

Один мексиканський лікар зробив досліди калу 111 дітей у шкільному віці. Показалося, що тільки в 24 випадках не було там слідів кишкових галапасів (хробаків, глист та ін.), решта дітей (80 відс.) була ними заражена. В калі згаданих дітей знайдено яєчка найріжнородніших галапасів. Згаданий лікар знайшов у калі дітей кілька родів амеб, на щастя у нас незнаних, з яких один з латинською назвою ентамеба гістолітіка особливо небезпечний, бо вгризається в слизівку кишки і може навіть пережерти наскрізь стіну кишки та спричинити смерть дитини.

Цікаво, що в калі дитини знайдено також яєчка печінкової мотилиці (фасціоля гепатіка), що рідко нападає кишки людини, зате дуже часто галапасує в кормовому проводі вівці.

У нас частість галапасів у кишках значно менша, ніж в гарячих краях, раз завдяки тому, що в нас менше галапасів і вони не такі небезпечні для життя, по друге — в нас краща вода до пиття, і не так занечищена яєчками галапасів, як у гарячих краях.

Непромакальні плащі

від зол. 12'— у великім виборі

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Корабельний скоромір.

Майже кожного року випускають корабельні товариства нові кораблі, що швидкістю побивають давніші і скорочують час їзди між далекими континентами. Щоби могти оцінити справність мотору корабля, доцільність будови кадовба, економію уладжень тощо, мусить бути на кораблі апаратура, що позволяє об'єктивно оцінити прикмети даного корабля, передовсім його швидкість. Апаратура до поміру швидкости корабля мусить працювати непомильно, без огляду на ріжні побічні впливи, як вітер, водні струї тощо. Звідси зрозуміла трудність, яку приходиться побороти при будові скоромірів. Дотеперішні прилади, побудовані головно на гидростатичних основах, не були докладні. Щойно тепер у Гамбургу винайшли новий прилад незалежний від впливу вітрів та хвиль. У передніх стінах кадовба вміщений уклад злучених суден виповнених живим сріблом, що порушає голок, злучений з годинниковим механізмом. Апарат діє на основі залежности тиску і швидкости і має також прилад, що реєструє дорогу, яку корабель перебув.

Обсерваторія на кораблі.

Французька корабельна лінія урухомила першу метеорольогічну станцію на кораблі „Карімарс", що має доставляти метеорольогічні комунікати для летунської комунікації над Атлянтійським океаном. Станція має найновіші прилади. Тереном її діяльности є північний Атлянтик. Станція під управою французького міністерства летунства і повітряних шляхів.

В перші роковини смерти
б.д. п.
Константина Шараневича
судді
відправиться в четвер, 6. липня 1939 р.
в год. 8 рано
Поминальне Богослуження
в Успенській церкві у Львові, на яке
запрошує
РІДНЯ.

НОВИНКИ

6 ЛИПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 23. червня 1939.
Агрипіни мч.
Лат. Лукії мч.
Сонце: схід — 3.22, захід — 19.34.
Місяць: схід — 22.07, захід — 9.01.

Завтра: 7. липня. П'ятниця.
Ст. ст. 24. червня 1939.
Різдво св. Івана Хрестителя.
Лат. Кирила й Методія.
Сонце: схід — 2.23, захід — 19.34.
Місяць: схід — 22.30, захід — 10.04.

—o—

— **До таборів** прогулькові й руханкові одяги з власної робітні поручає дешево кооп. „ПЛАСТ" у Львові, вул. Городецька 5 та Руська 3, ч. тел. 200-26. 1177 —10

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Рада Т-ва „Праця"** запрошує Львівське Громадянство на **Поминальне Богослуження** за душу бл. п. **проф. Івана Левинського,** яке відправиться в суботу 8. ц. м. в год. 8. рано в церкві св. Юра. 1365

— **Тільки** на пляжі можна ходити в купелевім костюмі. — За літним одягом треба піти до **Андрія Дуфанця.** 1207

— **Новим парохом архикатедрального храму св. Юра у Львові** іменований о. крил. Роман Лободич, б. сенатор і парох катедральної церкви у Станиславові. Дотеперішній парох о. прал. Л. Куницький іменований офіціялом Митрополичого Церковного Суду у Львові.

— **Нові дзвони до церкви св. Спаса у Львові.** В 950-ліття хрещення Руси-України, коли дзвони всіх церков Галицької Волости вже майже цілий рік розносять радісну вістку про той історичний подвиг кн. Володимира Соборна Церква Преображення св. Спаса у Львові забажала й собі на закінчення великого і славного ювілею, піддержати цей радісний ювілейний гомін дзвонів і тому, завдяки складкам і лептам парохіян та симпатикам церкви св. Спаса справила два дзвони, даючи їм імена наших великих володарів св. Князя Володимира і св. Княгині Ольги. Посвячення цих ювілейних дзвонів відбудеться на Різдво св. Івана Хрестителя, в пятницю 7. липня ц. р. по соборній співаній Службі Божій коло 12. години вполудне. По посвяченні дзвонів хресні батьки впишуться на вічну памятку до ювілейної пропамятної книги. Українське громадянство повинно взяти численну участь у цьому святі. — **Управа парохії і храму Преображення св. Спаса у Львові і Парохіяльна Рада.**

— **Які 20-золотові банкноти неважні?** Банк Польський повідомляє, що з днем 30-го червня ц. р. перестав вимінювати 20-золотові банкноти з датами 1-го березня 1926. р. і 1-го вересня 1929. р., що мають на оборотній стороні рисунок двох будівель. Зате далі залишаються в обігі і є правним платничим засобом 20-золотові банкноти: 1) з датою 20-го червня 1931. р. з жіночою головою з правого боку, 2) з датою 11-го листопада 1936. р. з жіночою головою праворуч.

— **Вийшли на волю.** З арешту у Стрию вийшли на днях на волю Степан Бойсан та Іван Копійка зі Журавна, де просиділи по два тижні. Тепер випустили їх на волю з причини недостачі річевих доказів.

— **Арештування в Бережанщині.** Поліція арештувала 28. червня ц. р. Осипа Кусеня, Івана Кульбачинського, Івана Барилця, Миколу Кузишина, Івана Яцикова, Івана і Петра Бесагів, усіх з Олесина; Івана Петришина, Дмитра Гілярка з Теофіпільки та Степана Цапка з Козови. Всіх арештованих відвезли до арешту в Бережанах. Крім того поліція перевела арештування в Жукові і Лапшині, пов. Бережани.

— **Буревій над Тернополем.** У неділю 2. ц. м. в пополудневих годинах перелетів над Тернополем буревій з дощем. Буревій тривав кількадесять хвилин і поробив багато шкоди: поломав багато дерев, у деяких домах побив вікна, понищив електричні проводи так, що цілу ніч місто було без світла, і т. п.

—**Ревізії метрик.** У багатьох повітах тернопільського воєвідства політична адміністраційна влада наказала ревізію метрикальних книг за останніх двацять років з метою вишукати „зрущене" прізвищ і „крадіж душ", при чому послуговуються евіденційними записками волосних урядів про рух населення. Між іншими такі ревізії відбулися в о. І. Цимбали, заступника декана і пароха в Колодіївці, пов. Скалат (ревізія в асисті поліції тревала три дні) та в о. Теодора Раченка, пароха в Гусятині, копичинецького повіту. Всюди урядовці староства поробили записи, які — як кажуть — будуть основою доносів до прокуратора. Отже слід сподіватися нових масових процесів против наших священників на метрикальному тлі.

— **Оживлена діяльність ТШЛ.** У Львові відбулося засідання головної управи ТШЛ. під проводом голови Витовта Островського. Зі звітів — повідомляє „Всхуд" — виходить, що в діловому році повстали 33 нові кола і 26 нових постійних бібліотек ТШЛ. При участи інструкторів ТШЛ. відбулось 20 повітових і районових нарад у справах організації праці. Крім того уладжено 21 віч в освітніх справах, 4 вистави книжки, 25 курсів для виховниць літніх півкольоній, на яких перешколили 1.700 кандидаток на керманичок півкольоній. Освітні інструктори відбули 340 поїздок в організаційних та інструкційних справах. Дотепер ТШЛ. втримувала 60 шкіл з тим, що від нового року збільшить число шкіл до 100. ТШЛ. відкриє між іншим дві нові гімназії: в Монастириськах та Скалаті, купецькі школи у Бжеську та Кольбушовій і сільський університет з інтернатом у Бествінці, пов. Бяла. Загальні Збори ТШЛ. відбудуться по вакаціях у Кракові.

— **Напад поляків на „гарцежи".** Перед трибуналом окружного суду у Львові відбулась в понеділок 3. ц. м. розправа проти 5-ох поляків: Едварда Мухи, Яна Кельба, Владислава Речухи, Яна і Владислава Чикелів за те, що вони 23. квітня ц. р. напали на табор польських „гарцежи" у Зубрі л. Львова. З акту обвинувачення виходить, що підсудні Е. Муха та Ян Кельб, два приятелі, випили літру горілки у „звйонзку стшелецкім" на Персенківці і з трьома дальшими підсудними напали на польських „гарцежи" озброївшись палицями. Напасники побили двох „гарцежи", інших розігнали з табору і пограбували їм харчеві припаси, консерви, ножики, мячик та помпу. Трибунал засудив Едварда Муху на приміщення в домі попрам, Яна Кельба на півтора року вязниці, Володислава Речуху на 8 місяців вязниці, Яна Чикеля на 10 місяців з тим, що цим трьом засудженим трибунал припинив виконання кари, а Станислава Чикеля на 2 роки вязниці без припинення виконання кари.

— **Львівська хроніка.** На брамі при вул. Кор. Ліщинського ч. 38 повісився на ремені 26-літній цукорник Петро Гаврилів. Його наречена зізнала, що Гаврилів прийшов у понеділок вечором до неї вже підхмелений. Покидаючи її помешкання заявив, що його вже більше не побачить. Цих слів не брала собі до серця тому, що Гаврилів був пяний. Його тіло знайшов сторож у вівторок вранці на брамі. — Трамваєм ч. 8. їхав вул. Личаківською 14-літній гімн. ученик Б. Белецький. Вихилившись з трамваю вдарився головою об трамваєвий стовп. У важкому стані відвезли його до шпиталю. — З драбини при вул. Охоронок 4 а впав на вулицю лякерник Ст. Поляк (вул. Кресова 13), якого перевезли до шпиталю, де він помер. — В аптиці при вул. Жовківській ч. 82 помер нагло в год. 7.30 вечором лаборант Франц Дзедзінський. — При вул. На Байках самохід, яким кермувала жінка, курсантка шоферського курсу, наїхав на Григорія Олійника (Вільшинки ч. 5) і потовк його. — Підчас неприсутности Ц. «Барт (вул. Жовківська ч. 11) вломники розбили касу і забрали 10.000 зол., біжутерію і столове накриття вартости 16.000 зол.

— **Будова дому ТШЛ. в Шоломиї.** Заходом управителя школи Пйотра Бліхарського в Шоломиї, пов. Бібрка зорганізовано читальню ТШЛ. для кількох поляків. Тепер читальня ТШЛ. приступає вже до будови власного дому в цьому наскрізь українському селі. Слід згадати, що П. Бліхарський відступає своє помешкання на провізоричну каплицю на богослуження для місцевих поляків.

— **Град знищив 1.300 моргів збіжжя.** Над частиною борщівського повіту перейшов град, величини ліскового оріха, і знищив збіжжя на просторі 1.300 моргів поля в селах: Висічці і Пищатинцях, частинно у Стрілковичах та Королівці. Матеріяльні шкоди сягають 130.000 зол.

— **Краєва хроніка.** Марія Микитин з Лапшина к. Журавна напилась оцтової есенції і згинула серед страшних мук. Причиною самогубства були родинні непорозуміння. Покійна залишила малу однорічну дитину. — В понеділок у полудне земля присипала в каменоломі в Пустомитах к. Львова 13-літнього Йосифа Шумановського, який негайно згинув. — В Бірках пов. Теріопіль згинув у каменоломі підчас праці робітник И. Маркевка. — Підчас копання гробу на цвинтарі у Шнирові пов. Броди памятник зі сусідньої могили впав на грабаря Теодора Приймака і придавив його на смерть. — В Городниці пов. Городенка затонув минулої неділі підчас купелі у Дністрі 19-літній Василь Боклащук з Городенки. — В Бариші пов. Бучач пожежа знищила 7 будинків. Матеріяльні втрати великі. Причина пожежі невідома.

— **Бійка підчас відпусту.** Підчас сварки на відпусті в Кольбушовій згинули під ударами ножів Маріян Дец з Мазурів і Станислав Сандей з Каміня, а важко ранений И. Сурдика помер чергового дня від ран. Поліція веде допит.

— **За зневагу польського народу** засудив окружний суд у Лодзі 34-літнього німця Ервіна Коха на один рік вязниці. Підсудний ввійшовши до салі розправ, привитав підсудних гітлерівським поздоровленням.

— **Нова підводна ліхтарня.** Совітським інжинірам — запевняє совітська преса — вдалося сконструювати нову підводну ліхтарню, яку вживатимуть водолази. Нова електрична ліхтарня дає дуже сильне світло під водою і горить 600 годин. Совітські водолази перевели вже перші проби з цією ліхтарнею на морським дні в Ленінграді.

— **При затроєнні мясом, вудженниною, рибою або грибами,** скоро і успішно діятиме гірка вода **„Францішка Йосифа",** негайно вжита, є надзвичайно успішним помічним засобом. Спит. лікарн.

—o—

Зі судової салі.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

Перед окружним судом в Яслі відбулася дня 30. червня ц. р. розправа проти **о. Петра Білинського,** пароха з Гирової коло Дуклі за провину зі ст. 287. § 1 кк. (за українізування прізвищ). Акт обвинувачення закидав підсудному, що вписав до метрикальних книг прізвище дитини Теодора Бідника замість „Бідніка". Підсудний боронився тим, що батько Теодора — Степан Бідник при хрестинах подав своє прізвище як Бідник і що батько Степана Бідника, себто дідо Теодора, вписаний в метрикальних книгах як Бідник. — Суд перевів доказ з метрикальних книг і переслухав батька Теодора Бідника — Степана, який потвердив оборону підсудного. По розправі суддя **Курек увільнив о. Білинського від вини і кари.** Підсудного боронив адвокат д-р **Юліян Налисник** з Дуклі.

ЗА СПІВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПІСЕНЬ.

В пятницю 30. червня ц. р. відбулась судова розправа в Журавні проти 6 хлопців з Монастирця та одного зі Старого Села під замітом співання політичної пісні підчас панахиди за душу бл. полк. Коновальця в Монастирці 23. травня ц. р. Перед судом станули: **Семен Марчук, Осип Мудрий, Іван Максимів, Микола Ломиш, Юрко Книш, Михайло Куцяк і Семен Салій.** Підсудним закидав акт обвинувачення, що підчас панахиди 23. травня співали в церкві при кінці богослуження політичні пісні в честь полеглих. Одначе свідки включно з о. Кручком Павлом виказали неправдивість закидів і суд **увільнив усіх підсудних від вини і кари.** Боронив адв. **Вінкентій Миклашевич** зі Журавна.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед трибуналом окружного суду у Львові відповідали в понеділок 3. ц. м. **Василь Стасик** з Романова, пов. Бібрка та **Іван Цвігун** з Підгородища, пов. Бібрка за приналежність до ОУН. На внесок прокуратора розправа відбувалась при замкнених дверях. Трибунал відложив розправу на 1. жовтня ц. р., щоб переслухати нових свідків. Трибуналові проводив суддя **Понуркевич,** обвинувачував прок. **Ольшевський,** боронив **м-р Дубас.**

—o—

† Посмертна згадка.

ВОЛОДИМИР КОСТЕЦЬКИЙ.

Дня 29. червня п. р. помер емеритований професор української державної гімназії у Станиславові, Володимир Костецький, у 61. році життя. Похоронено його 1. ц. м. на станиславівському цвинтарі. По скінченні гімназії (у Станиславові й Коломиї) В. Костецький почав студіювати право у Львові, після сецесії перейшов на чернівецький університет, де покінчив фільософію. Як гімназист та студент брав участь в організаційному житті, у Чернівцях був членом „Січі"; залюбки працював в аматорських драматичних гуртках. Як сирота по священнику з трудом пробивався крізь життя, але не зважаючи на те, ніколи не зникала з його обличчя бадьора усмішка. Ціле життя був відомий зі свого погідного гумору та товариської вдачі; тим важчі були для нього останні роки життя, коли довга недуга прикувала його до ліжка. В. И. П.!

—o—

З кіна.

КІНО АТЛЯНТІК: „ЕЛЬ ГАТО".

Після домашньої війни у Злуч. Державах в 1870 р. в краю, головно на полудні, остало багато банд розбишак, зложених з бувших воїнів. Провідником одної з них був веселий Мануельо, еспанського походження, званий „ель гато" (кіт). По кількох роках його банда розпалась, а її члени стали мирними громадянами. Одначе, коли показалося по 10 роках, що шерифом їхнього містечка є потайний опришок, який грабує і збиває шукачів золота з поблизької копальні, відживає банда „веселого кота" цим разом зложена зі статочних вже громадян і демаскує шерифа-опришка. Всі інтриги у цій превеселій фільмі це діло 9-літнього дівчура, справжнього „енфан террібль"; її кожна поява це причина до гепганців сміху.

—o—

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ.

Політична нарада УНДО. Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО відбулася в Заліщиках в неділю, 25. червня ц. р. політична нарада відпоручників громад цілого повіту, на яку прибув посол округи д-р Степан Баран. Проводив б. сенатор Василь Бараник, секретарював п. Скалецький. Реферат про діяльність Української Пари. Репрезентації в останньої сесії і про сучасне політичне положення українського народу виголосив пос. д-р Ст. Баран. Над рефератом переведено довшу дискусію і при кінці порушено теж і партійно-організаційні справи. Нараду закінчено співом національного гимну.

БОРЩІВ.

Політичні збори УНДО. В понеділок, 26. червня ц. р. заходами Повітового Народнього Комітету УНДО відбулася в Борщеві політична нарада відпоручників усіх громад Борщівщини з участю посла д-ра Степана Барана. Збори, на які зявилося численно духовенство з повіту, відкрив секретар ПНК дир. Петро Гораль, який покликав до президії о. Михайла Царука, пароха з Циган, д-ра Володимира Чировського, адвоката з Борщева, Костя Левицького, господаря з Тулина і Омеляна Ремеку, господаря з Глубічка. Реферат про діяльність Української Парламентарної Репрезентації і про наше політичне положення виголосив пос. д-р Ст. Баран і над його рефератом переведено довшу, оживлену дискусію, в якій промовляли священники, світські інтелігенти і селяни. Висловлення на поставлені в дискусії запити дав пос. д-р Ст. Баран. Збори закінчено національним гимном.

ГУСЯТИНЩИНА.

Виборчі протести. Виборчі протести, що їх внесли українські виборці проти громадських виборів у деяких громадах Гусятинщини, як можна було сподіватися, нічого не помогли. Копичинецьке староство ствердило тут і там деякі „дрібні" недомагання, але вони на його погляд не мали рішального впливу на остаточний вислід виборів. Дуже цікаві були деякі заміти виборчих протестів, але ще цікавіші є контраргументи, на яких спираються старостинські рішення. Ось кілька з них: один вибраний не має 27 років, та в актах виборчої комісії всюди стоїть чорне на білому: 27, деякі радні не підписали власноручно своїх імен, але на всіх є підписи, які не хто інший, як саме згадані радні, повноважний один не хто інший, як саме згадані радні, повноважний одної листи відобрав виборцеві картку до голосування і відер її, одначе виборча комісія такого факту не бачила і т. д.

Заборона церковних походів до хрестів свободи. Копичинецьке староство рішенням з 12. V. ц. р. Нр. Б 16. доручило підлеглим бурмістрам і війтам заборонити гр. кат. священикам уладжувати в дні 16. травня, тобто в роковини [illegible] памятних, цілі походи поза [illegible]. Обґрунтування цього рішення таке: згадані походи — це прояв пошанування законодатного акту б. австрійської держави, що нарушує повагу польської держави, яка святкує роковини зрівнання всіх суспільних верств і знесення панщини 3. травня, та що ображує національні почуття польського громадянства. — Через цю заборону церковні походи до хрестів свободи по декотрих селах не відбулися.

КОЛОМИЯ.

Гостина театру Й. Стадника. В днях від 12—18. червня загостив до нас після дворічної відсутности театр Й. Стадника зі своїм новим репертуаром. Першого вечора ми побачили „Подвійну бухгальтерію", музичну комедію в 3 діях Гольца з чисто оперетковим змістом, дотепно зьокалізовану; другого поважну комедію в 3. д. Вернера п. з. „Люди на кризі", якій тему дало безробіття серед інтелігенції та погоня за посадою за всяку ціну, як ось зміна політичних, а то й релігійних переконань, резигнація з найдорожчих моральних принципів — ради куска хліба. Третій вечір виповнила оперетка „Нітуш" у 4. д. Гервє, річ стара, але симпатична. На четвертий вечір дав П. Стадник історичну драму невідомого автора, надруковану по польськи 1844 р. й переспівану українським народнім ритмом (шумка й коломийка) В. Пачовським п. з. „Конашевич-Сагайдачний в Білгороді (Акерман)". Тема: Конашевич-Сагайдачний, молодий кошовий Запорожської Січі, підступом (переброєний за татарина) дістається на двір Мешіда, баші Акерману, здобуває собі його довіря, щоб визволити свою любку Марусю, бранку з України. Штука вдається, але Маруся не виходить на волю, бо підчас наступу козаків убиває її Жамена, вождя за Сагайдачного, якому дарувала свою любов, з жіночої помсти. За те гине серед вогнищ палати. У дечому нагадує ця драма „Марусю Богуславку" та „Ясні зорі" Б. Грінченка. Будова драми стара, складом і стилем нагадує класичні речі з монольогами, добрими для сценічної декламації, але тяжкими для відіграння. Тут чимало помогла вважлива рука досвідного режисера — дир. Й. Стадника: він зумів побороти щасливо трудноші тексту і створити цікаву сценічну річ. Пятого вечора виставлено оперету Крайзлера п. з. „Сісі" в 3. д. (одну дію директор скреслив, що випало оперетці на користь). За тему послужила авторові перша зустріч Франца Йосифа І., молоденького австрійського цісаря, з його пізнішою дружиною цісаревою Єлисаветою (Сісі), дочкою князя Максиміліяна Баварського. Оперетка простенька, але цікава зібраними в ній типами з австрійського цісарського двору. Чергового вечора запрезентовано нам ревію „Жінка на цензурі", складену інтелігентно, дотепно й зі смаком, а закінчено гостину виставою „Ой не ходи, Грицю"... на якій теж слідно було коректорський олівець вдумчивого режисера. Всі ці вистави, поставлені з декоративного (прекрасні декорації й нові строї) й режисерського боку („Люди на кризі" режисерував Мельник, всі інші директор Стадник), на дуже високому мистецькому рівні, засвідчили наглядно, що під скромною назвою „мистецьке турне дир. Й. Стадника (сеніора)" маємо до діла з поважною театральною дружиною, яка в нічому не уступає нашим найкращим театрам. Про гру артистів можна говорити тільки з признанням. В особі незрівнянної Стефи Стадникової маємо артистку з Божої ласки, якої оригінальні, глибоко передумані креації, повні тонкого чару і грації, забезпечили їй давно пальму першенства між українськими артистками. Тимто й не дивно, що її виступ зустрічала публика в одно грімкими оплесками та що деякі чужинці приходили на вистави, щоб її побачити. Директор Стадник як артист не потребує реклами. З інших жінок дружини, не враховуючи пані Стадникової, славної представниці артисток попереднього покоління, займають передові місця: Пастернаківна, Тимчукова, а дальше Мельникова, Копистинська, Шелюхіана й ін. З мужчин передують Гелас та рівний йому у своїм стилі Татаровський, інші своїми талантами причиняються до того, що вистави того театру можна згадувати з приємністю. Гайдач.

ЖУРАВЕНЩИНА.

Праця в журавенському повіті припинилася. Ще тому кілька місяців жило й добре працювало на терені Журавенщини 32 читальні „Просвіти", 27 Кружків С. Г., 22 станиці Р. М., 25 кооператив, поминаючи численні гуртки Х. В. М., Самоосвітні Гуртки, жіночі і дівочі секції, хори, Аматорські Гуртки і багато інших. Усе те жило, розвивалося й здобувало щораз то нові культурні цінности. Минуло ледви кілька місяців як залишилося всього 22 читальні, зліквідовано 2 кружки С. Г., замкнено кілька молочарських станиць та одного дня закрито всі кооперативи. Правда, за два дні по інтервенції РСУКА у відповідних адміністраційних чинників кооперативи відчинено, одначе шкоди заподіяної їм в часі замкнення ніхто не поверне. Читальню в селі Которини, жидачівське староство замкнуло за те, що хлопці, як зрештою у всіх інших селах, співали стару козацьку пісню „Віє вітер, віє буйний, дуба нагинає". Чиж за 20 останніх літ був випадок, щоб хтось з українських громадян десь був караний за цю пісню. Не було, а все-ж українська молодь всюди співала цю пісню. — Мала картинка із виборів до міських рад. В самому Журавні вони випали чудесно. Предсідник виборів „не розумів" українського списку кандидатів й зажадав від голови комітету меш. Миклашевича списку в мові „рускій". Українці остаточно до виборів не пішли. Та все-ж ми почули через радіо цікавий комунікат про вибори в Журавні. В ньому сказано, що вийшло 7 поляків, 2 жидів і 3 українців. Насправді є 7 поляків, 3 жидів і 2 русскі, а українців ані одного. Журавно, що має переважну більшість українського населення, як зрештою і ціла його околиця, не має ані одного свого радного.

— Стрийський Окружний Суд, що тепер в частим гостем у Журавні, на останній своїй виїздній сесії засудив двох священників, о. Болгара з Яйковець й о. Яцева з Голешева по 7 і 8 місяців безоглядної вязниці за „зрушенє" польських прізвищ. А декан Музичка з Чертіжа вже назбирав собі аж 20 місяців і 500 зол. гривни за подібні справи. — Тепер ускка культурна та й інша праця в повіті припинена, а це не добрє. Треба подбати про те, щоб її відновити та продовжувати, бо необхідної роботи за нас ніхто не зробить. Я-ро.

—o—

СПОРТ.

ЗОРЯ ДОБУВАЄ ВІЦЕМИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

1. П. К. С	21	37	5	82:21
2. Зоря	20	26	14	52:23
3. Графіка	20	24	16	40:36
4. Граніт	21	24	18	49:39
5. Голь	21	24	18	55:55
6. Єдинастка	21	22	20	52:40
7. Льот	21	20	22	43:43
8. П. А. С. Т	21	20	22	35:44
9. Зожа	21	18	24	41:43
10. Пошіск	21	12	30	24:44
11. Степ	20	11	29	29:57
12. Зеніт	20	2	38	15:91

Як бачимо мистецтва Б-класи львівської округи вже скінчилися, хоч мають відбутися ще два змагання: Графіка—Зеніт і Степ—Зоря. Висліди цих змагань не матимуть вже впливу на зміну чола табелі. Якщо б Зоря свій метч зі Степом програла, то при рівній кількости точок з Графікою, Зоря залишиться на другому місці завдяки кращому відношенню воріт. Як бачимо з табельки два новаки в Б-класі заняли два перші місця, лиш з дещкою зміною. Минулого сезону Зоря добула мистецтво, П.К.С. заняв друге місце, цього року ролі помінялися. Проте Зоря в Б-класі грає найкраще, лише бракувало їй щастя та моральної і фінансової підтримки нашої публики. Друге місце добуте Зорею" дає їй ще деяку надію авансувати до А-класи, що зрештою Зорі слушно належиться. Одначе якби Зорі це цього року не вдалося, то на другий рік Зоря своєю грою і висліди доказе, що їй цей аванс рішуче належиться. Зоря весь час грала в такому складі: Бандик—Зілинський, Миський, Микитин—Вовк, Данилевич, Ломницький, Андрійчук—Максимів, Юзькевич, Гарбачевський, Бандик, Краєвський, Крушельницький і Ковалів.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

середа, 5. 7., год. 20. „Паризанка".
четвер, 6. 7., год. 20. „Паризанка".
пятниця, 7. 7., год. 20. „Паризанка".
субота, 8. 7., год. 20. „Камінь і початок" — премієра.

Театр Різнородностей.

в середу 5. 7. вистав. п [illegible]

Український Театр ім. Котляревського.

ЗАЛІЩИКИ:
5. 7. Тополя.
6.7. Кирка з Львова.
7. 7. Цариця Грузії.
8 Заліщик йде театр до Городенки, Снятина, Заболотова, Косова і т. д.

Український Театр [illegible] (сеніора).

КИЇВ:
5. 7. Чорноморці
6. 7. Сісі.
7. 7. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БІЛЬКІВ:
5. 7. Безталанна.
6. 7. Вечерниці.

НАДВІРНА:
7. 7. Сорочинський ярмарок.
8. 7. За молдавський престіл.
9. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.

До постанови театр готує: Про що тирса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український хор Дмитра К[illegible]

5. 7. Хотинь.
6. 7. Броцлав.
7. 7. Кременці.
8. 7. Рахів.
9. 7. Сергуна Нижній.
10. 7. Рожнятів.

Направа жіночих торбинок

та продаж наймодніщої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні римарсько-галянтерійній

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. ч. 1317 2-7

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рома".
АМІР: „Чорти брат" Лаврель Гарді.
АПОЛЬО: „Тарцан" і „Зелена богиня".
АТЛЯНТИК: „Ель Гато".
БАЙКА: „Злочинець" і „Коли ти закохана".
БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Сайт, говорить про нас".
ВАНДА: „Серце" і „5 дівчаток з Канади".
ГРАЖИНА: „Порт Артур" і „Жінки перемагли".
ЕВРОПА: „Йдемо крізь життя".
КАСІНО: „Трейдер Горн".
КОПЕРНІК: „Студентка", на підставі повісти Вікі Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Дві Іванки та Ядзя".
МЕТРО: „Прокляття скарб", „Жертви великого міста".
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".
МІРАЖ: „Вернися моя маленька".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Верді".
РАЙ: „Додек на фронті" і „Малий моряк".
РІАЛЬТО: „Дівчата з Новолінок".
РОКСІ: „Життя взаймну" та водяр. лодзтяк.
СВІТ: „Коциюшко під Рацлавицями" і „Пропавший острів".
СВЯТОВІД: „Чорний орел" (дві серії разом).
СТИЛЕВЕ: „І любий хлопець" і ревю з Рефреном.
ТОН: „Пірати прерії", „Мій пан чоловік".
УТІХА: „Для тебе, сеньоріто".
ХІМЕРА: „У кигтях Монте Карльо".

ВОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „На чердаку трансатлантика".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Середа, 5. липня 1939.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Гремоф. пл., 7.40 Орх., 8.15 Туристичні гутірка, 8.20 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуд. хвилина, 13.00 Інформ. газетна в українській мові, **13.10 Оперові арії в вик. Мирослава Старицького,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Концерт для молоді з пл., 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.15 Опів Ігн. Дигаса, тенор, 16.50 Скарб у пивдях, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Хор, 17.35 Балакірев: „Тамара" симф. поема з пл., 17.50 Господиня у місті, 18.00 Славні симфонії, пл. 19.00 Театр Умик: Клюб Пікніка. 19.30 Орх., опів, арфа, Флет, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Для села: Що треба знати про самопоміч у хліборобстві, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорол. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. вечинн, 22.00 Серед вінок, гутірка, нар. пісні, 22.30 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 6. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Піхотинець, авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Будівництво села: Гущульщина, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 На історичних шляхах Поділля, гутірка, Пісні теплого Поділля у вик. вок. квартету, 17.45 Геольогічні багатства Поділля, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Віол., форт., 19.00 Словацький: Фрагменти з „Листів із подорожі", 19.20 Цікавинний огляд, 19.30 Концерт форт. на 4 руки, музика з пл., 20.35 Резерва, 20.25 Приповідки, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., оперна, дитячий хор, нар. капела, 21.40 „Золотий горнець" Т. Гофмана, з муз., 22.25 Фрагменти з опер у вик. артистів Ля Скалі, пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 7. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: Харч літом, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька, музика з пл., 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Життя ліса, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 хор, 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Сонати, форт., скрипка, 17.45 Розбудова спорт. уладжень у Львові, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.30 Форг., 19.00 „Лилька" Б. Пруса, 19.20 Орх., сопран, цитра, 20.25 Що робить хліборобство для забезпеки обороннности краю, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шуберта, 22.00 З чого живе письменник, 22.25 Скрипка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 5. липня 1939.

БЕРЛІН 18.45 Кабарет, 20.30 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.40 Орх., 20.50 Цик. муз., ВІДЕНЬ **19.50 Українські** вістки, 22.30 Розр. концерт, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Бетовен, 19.15 Серенади, 22.20 Музика давніх мистців, ОСЛЬО 21.10 Форт. моцартівський концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт., СОФІЯ 19.30 Карпеа.

Четвер, 6. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орх., баритон, 19.15 Брамс: Соната д-моль на скр. і форт.; Сверцо ц-моль на скр. і форт., 20.15 Оперетковий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Музика, БУДАПЕШТ 18.50 Віол. ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, **19.50 Українські вістки,** 21.30 Популярна музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Музика, хор, 19.00 „Дон Хуан" Моцарта, ПРАГА 16.25 „Продана наречена" ом. Сметана, РАДІО ПАРІ 20.30 З Опери Комічної, РІМ 21.00 „Аіда" оп. Верді, СОФІЯ 19.45 Легка і танк. музика, 22.00 Камер. музика.

Пятниця, 7. липня 1939.

БЕРЛІН 20.00 „Веселі куми з Віндсору", оп. Ніколяя, БУДАПЕШТ 18.05 Хор, 21.10 Ліст, Бетовен, Доглані, ВІДЕНЬ 19.50 **УКРАЇНСЬКІ ВІСТКИ,** 20.15 Брукнер: VIII. Симфонія ц-моль, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР, 18.30, 19.15, 20.15 Розр. музика, 22.20 Камер. орх., МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, ПРАГА 19.20 Популярний концерт, 20.40 Скрипка, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт.: Бетовен, Скрябін, Скарлятті, Стравінський і ін., РІМ. 21.00 Симчк. орх., СОФІЯ 20.00 Концерт флетиста Іванова, 20.30 „Аіда", оп. Верді.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі

поручає по фабричних цінах

Витовд Транда

Львів ул. Академічна 7.

1235 8—12

Ощадний

с. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 а, Галицька 16.

Радіокутик.

СОВІТСЬКА ТЕЛЄВІЗІЯ У СЛУЖБІ БЕЗБОЖНИЦТВА.

Головна рада совітських безбожників розглядає тепер проект совітського проф. Снегірева, щоб використати телевізію для безбожницької пропаганди. Згідно з проектом проф. Снегірева мали б збудувати телевізійні стації у Ленінграді, Москві, Києві, Мінську, Тифлісі та Казані. Видатки на будову цих стацій обчислив на коло 12 мілюнів руб. Телевізійні приймачі заінсталювали б у всіх більших безбожницьких клюбах. Рада безбожників згодилася з проєктом проф. Снегірева та думає, що за посередництвом телевізії вони матимуть поважний вплив на молодь.

ПУБЛИЧНА САЛЯ ТЕЛЄВІЗІЇ У ЛЬОНДОНІ.

Льондонське радіофонічне т-во підготовляє у Льондоні чотири салі призначені для відбору телевізійних емісій. Ці салі помістять загалом 15.000 осіб. Скоро вже 12 льондонських кінотеатрів дістане вивінування потрібне для відбору телевізійних програм. Як досі, то найбільше труднощів має т-во звідповідним добором вспеціялізованого персоняду.

Біржа

Львів, 4. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·77—90·92. Доляри америк. 5.33·03—5.33·00, Доляри канад.— 5.31·50—5.31·50. Фльор. гол. 283·26—283·26 Франки франц. 14·14—14·14, Франки шв. 120·20—119·95, Фунти англ. 24·98—24·98 Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·28—111·20, Корони норв. 125·15—125·15 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·41—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 83·50

Акції.

Банк Польський 104·00, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 31·50—31·50, Лідьпон 79·25—79·50. Моджеїв 18·00—18·00, Остроленць 73·50—75·00, Стараховичі 49·50—49·00, Жирардів 48·25—47·00. Любербуш 39·00

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 4. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ЛІТНИЦЯ

...ниця, український пансіон „Ф... ра приймає своїх по зниженях цінах Яблонський. 1323 6—8

ДОРА. Пансіон „Рома" д-рової І. Приймової, напроти ліса, над гірським потоком, сад, світло електрика, харч першорядний. 1203 7—8

ДОРА, пансіон „Малина", побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 10—0

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані, 1185 15—0

МЕШКАННЯ

КІМНАТИ комфортової, можливо з утриманням шукаю зараз. Зголошення під „Емерит" до Адміністрації „Діла". 1362 1—2

ВИНАЙМУ від серпня дві кімнати кухня комфорт Стечковського 1 (Филиппівка), відомість Токаржевського 68. м. 1., тел. 261-74. 1367 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ХТО з Українців служив в польському війську в 1914—1920 р. може одержати працю, до Адм. „Діла", під „Нагода". 1360 1—?

РІЖНІ

...ОЦИКЛЄТИ СОТНІ **„Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham.** По найнижчих цінах поручає шинки Роман, Сыпка з обм. відп. **Львів, Легіонів ч. 27.** 39,55 1—5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1359 1—2

ДЛЯ МОГО КЛІЄНТА шукаю спільника-чку з співпрацею з капіталом зол. 3000.— до вже заложеного промислового підприємства. Зголошення особисто в канцелярії при вул. Токажевського 68, І м. І. 1363 1—1

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДІЙ-МИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 28166 3—0

ВАННИ цинкові, балії, насідівки, великий вибір, Залив, Оссолінських чотирнадцять. 1237 8—10

ОГОЛОШЕННЯ

Управа Промислово-Торговельної Бурси д. Дівчат ІІ. Філії Укр. Краєв. Тов. Охорони Дітей і Опіки над Молоддю у Львові оголошує

КОНКУРС

на приняття учениць в р. 1939 40.

Місячна оплата 35.— зол. Петентки мусять бути ученицями промислових або торговельних шкіл. Речинець зголошень до 1. серпня 1939 р.

Адреса: вул. Кохановського ч. 59.

1369

КОНКУРС

Кооперативна „РІТ" приймє:

1) одну канцелярійну силу зі знанням стенографії, писання на машині та укладання торговельних листів,

2) помічника(-цю) до книговедення.

Подання враз з załучниками слати до дня 10. VII. ц. р. на адресу: Львів, Ринок 42. II.

Подання неузгляднені залишаться без відповіди. 1354

КОНКУРС

Оцим проголошуємо КОНКУРС на посаду сільсько-господарської інструкторки при Централі Союзу Українок у Львові.

Вимоги: 1. скінчення 25 років життя,

2. вища, або середня господарська освіта (найменше школа ліцеального типу),

3. прикаймні однорічна господарська практика,

4. обзнайомлення з громадинською працею.

Винагорода відповідно до умови.

Подання з документами і коротким перебігом життя слати до дня 15. серпня ц. р. на адресу: Союз Українок, — Львів, Оборони Львова 12.

Центральне Українське Жіноче Товариство Союз Українок у Львові.

1343 3—3

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття виключно підлоги

З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 9

Блощиці, каралюхи

та інші гадапаси **мищить безслідно** разом із зародками новочасними електричними апаратами і газами „B. F.", не ушкоджує жадних предметів.

„НЕВЕҐО"

Львів, Пасерівського 9.

1348 1—? тел. 236-51.

Годинники

ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця

Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО

ЛЬВІВ : ПІЛСУДСЬКОГО 11а

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ-КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24, І. п

тел.: 295-88.

Необхідне в часі ферій!

відіграваючи засобіться у вічне перо, листовий папір, косметичні приладдя

З „Союзного Базару"

Львів, Руська 20.

1353 2—5

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів, Ринок 10.

Piątek 7. lipca 1939. N. 153.
Пятниця 7. липня 1939. Ч. 153.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телефон 229—41.

Хто з ким і проти кого

(Передова стаття)

Новий памятник на могилі Шевченка

Становище Англії до військової підготови в Ґданську

Болгарський премієр у Берліні

Еспанія підпише політ.-військ. умову з Італією

СССР поставив нові домагання

Переговори з СССР застрягли у джунґлі формул

Французи не вірять у порозуміння

Чи Льондон буде інтервеніювати

Домагаються димісії Чемберлєна

Вістки з Тернополя, Чорткова, Копичинець

Wydawca Spółka Wyd. „Diło". Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло"

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło". Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Nr. 153 (15.232).
Ч. 153 (15.232).

Lwów, piątek 7. lipca 1939.
Львів, пятниця 7. липня 1939.

Oplata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адрес для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Banku Czeskiego Legjon Praga „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Непромакальні плащі
англійські, краєві поручає
по значно знижених цінах
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів 3/1. (над кіном Паляс)
№ 1178

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (152) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городоського старости) новинку від слів „Арештування" до слів „Бережани". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Британський уряд
розглядає совітську відповідь.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У відповідь на запит лейбуриста Дальтона, Чемберлєн заявив, що мін. Галіфакс дістав совітську відповідь — брит. уряд і французький розглядає її тепер. Ніяких інформацій про різниці поглядів Чемберлєн не хотів дати.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ПОРОЗУМІВАЄТЬСЯ З БРИТІЙСЬКИМ У СПРАВІ ВІДПОВІДИ СОВІТАМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністерство закордонних справ у Парижі та Льондоні працюють у тісному контакті над відповіддю для СССР на пропозицію пакту взаїмної допомоги. Минулої ночі франц. уряд закомунікував британському своє становище, що було предметом нарад брит. уряду. Мін. Бонне двічі порозумівався з амб. Корбеном.

Треба сподіватися, що у висліді того порозуміння оба уряди небавом перешлють своїм амбасадорам у Москві інструкції що до дальших переговорів.

НОВІ СОВІТСЬКІ ДОМАГАННЯ?

Німецьке радіо приносить вістку, що у найновішій ноті до Англії та Франції СССР домагається виміни взаїмних гарантій зі своїми двома західними сусідами; є це домагання, яке годі прийняти.

КРИТИКА БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Італійське радіо повідомляє, що у британській палаті громад деякі консервативні посли заатакували Чемберлена, домагаючись виснень у справі останньої совітської відповіди та гостро критикуючи переговори зі СССР, які проволікаються вже занадто довго; один з бесідників домагався навіть димісії Чемберлєна. Не зважаючи на все, Чемберлен таки не дав ніяких виснень у справі совітської ноти.

У ЧОМУ ЛЕЖАТЬ ТРУДНОЩІ?

Італійське радіо висловлює погляд, що головною причиною неуспіху англьо-франко-совітських переговорів є справа гарантій для балтійських держав, яких ті останні не хочуть приняти ,хіба разом з усіми іншими дрібними державами, що їм може загрожувати агресія. З огляду на те Англія і Франція бажали би дати такі самі гарантії також малим державам Західної та Середущої Европи, але проти того виступають деякі заінтересовані уряди — у першу чергу голяндський та швайцарський, які не хотять входити у ніякі взаємини зі СССР та пильно бережуть свою невтральність.

Англьо-франко-совітські переговори
застрягли в джунглі правних формул.

Французькі політичні кола не вірять у порозуміння.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризькі політичні кола щораз то більш скептично глядять на переговори зі СССР та доходять до висновку, що ті переговори проволічуться ще дуже довго. Становище Москви викликує серед французьких політиків нетерпеливість та огірчення.

„Пті Парізієн" пише на ту тему: „Розглядаючи безнастанно наново тексти, дипльомати дійшли до того, що майже забули про справжне завдання переговорів. Переговори попросту застрягли в джунглі правних формул. Останній час витягнути їх з тої джунглі, вертаючися до простіших та успішніших концепцій!"

„Ле Жур" нарікає, що французькі та британські делєгати знов мусять братися до „роботи Пенельопи". Д. Ормессон стверджує на сторінках „Фігара", що нема тепер часу дискутувати над доцільністю переговорів зі СССР, але коли обі сторони годяться заявити, що не будуть ніде толєрувати агресії, то нема пощо топити тої постанови у довго обдумуваних текстах.

ОПІНІЯ „ТАЙМСА".

ЛЬОНДОН, ПАТ. Обговорюючи у вступній статті переговори з Москвою, „Таймс" висловлює такий погляд: Британський уряд стоїть на становищі, що кожній державі треба залишити рішення, що вона вважає для себе за найхосенніше. Таке становище випливає з британського становища свободи і тому — якщо не буде спеціяльних застережень — найбільш відповідним шляхом для трьох держав-гарантів буде негайно заключити пакт взаїмної допомоги, на що вони всі є готові.

БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА ПРОТИ ГАРАНТІЙ ДЛЯ БЕЛЬГІЇ.

Як подає німецьке радіо, деякі бельгійські часописи виступають проти гарантій для малих держав, що їх мав би передбачувати англьо - франко - совітський пакт. „Насіон Бельж" стверджує, що такі гарантії нарушили би невтральність Бельгії, втягаючи її до протинімецького союзу, та рівночасно дали би совітам нагоду до інтеренцій.

„20. Сієкль" доказує, що всякі нові гарантії для Бельгії зайві — їй вистарчають дотеперішні запевнення Німеччини, Англії та Франції.

Становище британського уряду
до військової підготови у Ґданську.

Чи Льондон буде інтервеніювати?

ЛЬОНДОН, ПАТ. На пополудневому засіданні палати громад посли інтерпелювали у справі Ґданська. Консерватист Адамс запитав, чи уряд думає поробити які кроки у звязку з нелєгальним привозом муніції та військових відділів до вільного міста. Прем. Чемберлєн відповів: Брит. уряд не занедбав ніякого кроку — який уважатиме необхідним, щоб зробити своє становище недвозначним. Недавні промови членів уряду спрецизували це.

Лейбурист Кукс поставив питання, чи уряд думає приступити до якоїсь акції проти військової підготови, яка не годиться зі статутом вільного міста. Чемберлєн заявив: „Здається, що деякі військові постанови про які прийшла вістка, нарушують б. статтю ґданського статуту. Британський уряд є у тісному контакті з польським у справі Ґданська.

На другий запит Кукса: чи брит. політика спротиву проти агресії має на увазі також намагані зміни ґданського статуту, Чемберлєн покликався на брит. постанови супроти Польщі, які уряд без сумніву виповнить.

ЧЕМБЕРЛЄН ЗЛОЖИТЬ ЗАЯВУ У СПРАВІ ҐДАНСЬКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У середу відбулися два засідання британського уряду, на яких м. ін. обговорювано справи Ґданська. Уряд приняв текст заяви, у справі Ґданська, що її Чемберлен виголосить у четвер.

Остаточне порозуміння югославянського уряду з Мачеком
у справі границь автономної Хорватії — Не буде плебісциту.

БІЛГОРОД, ПАТ. Як твердять тутешні поінформовані кола, **підчас останніх розмов прем. Цветковіча з д-ром Мачеком остаточно устійнено форми порозуміння між хорватами та югословянським урядом.**

Згідно з тим порозумінням Мачек зрезигнував з плебісциту у Босній та Сремі. В рамах Югославії повстане нова адміністративна автономна одиниця — „хорватська бановіна", зложена з дотеперішніх бановін приморської та савської; до неї приключать також сумежні околиці, де хорвати становлять понад 50% населення, м. ін. пристань Дубровнік.

—o—

Хто з ким і проти кого?

Львів, 5. липня 1939.

Нема днини, що в розмовах на тему можливої недалекої війни люди порівнюють теперішній уклад сил із укладом сил у 1914-му році. Своєрідні „роковини" (25 літ від вибуху останньої війни) кажуть ще більш зупинитись думкою на спогадах того ніби недавнього — а проте такого далекого минулого, яке тепер грозить повторитись у далеко небезпечнішій формі. На превеликий жаль, нинішня ріжномовна преса так достроюється до загальної атмосфери сторонничости та нетерпимости, що й окремі вістки і вся характеристика міжнародньої ситуації сильно „фризовані". Очевидно, що при існуванні радія та нинішніх пресово-інформаційних звязків — мусить іти жива вимінна звісток. Треба тільки більш часу, щоб серед них орієнтуватися. Нинішній стан — у порівнанні з 1914 роком — більш менше виглядає так:

Коли німці охрестили англійську політику після вмаршу німецьких військ до Праги політикою окруження — то може та назва правильно передавала заміри Англії. Але фактом є, що воно не зовсім вдалося і що годі казати про міжнародню ізоляцію Німеччини. Найкраще каже про це саме порівнання з 1914-ім роком. Тоді по одному боці стояли: Австро-Угорщина, Німеччина, Болгарія та Туреччина. По другому: Франція, Англія, Росія, Італія Сербія, Бельгія, Румунія, Греція, Португалія, Японія і Злучені Держави Півн. Ам. Сьогодні нема Австро-Угорщини. Але більша її частина або включена безпосередньо до Німеччини (Австрія, „протекторат" Чехії, Шлеськ), або знаходиться у безпосередній сфері німецьких впливів (Словаччина) або є в союзі з Німеччиною (фактично підпорядкована Німеччині Мадярщина). Тільки розмірно дуже невеликі територіяльні кусні колишнього австро-угро-німецького бльоку належать тепер до Франції, Польщі, Румунії (не кажучи про Італію, Бельгію і Данію). Стратегічна вартість тих земель, що їх утратила колишня Австро-Угорщина й Німеччина, безумовно поважна, але по другому боці маємо таку позицію, як суцільність німецької території (організації), яка на випадок війни буде фактично простягатись і на згадані нині формально незалежні союзницькі держави.

З ворожого протинімецького фронту із великої війни до одностайного з німцями фронту перейшла Італія, де-де сильніша і більше мілітаристичним духом перепоєна, ніж була нею у рр. 1914—15, себто від вибуху війни до тайної льондонської умови, яка її перетягнула на сторону Антанти. Нема ніякого сумніву, що на випадок війни або стане по німецькому боці або збереже супроти німців невтрально-прихильне становище Японія, чим у величезній мірі спутає свободу рухів не тільки Совітів (яких становище залежне від розвою подій та воєнного висліду), але й Америки.

Також цілком інакше виглядає балканський фронт. Югославія цілковито залежна від двох могутніх сусідів, держав „осі", і в найкращому випадку збереже невтральність, маючи під боком в Альбанії, італійську армію, яка шахуватиме теж англійську союзницю — Грецію. Дуже можливо, що Румунія виступить по стороні протинімецького бльоку, зберігаючи вірність Франції і Польщі, але матиме проти себе і Мадярщину і — по всій імовірности — Болгарію, яка схоче ревіндикувати Добруджу, втрачену в останній війні. Зате болючою втратою для Німеччини є Туреччина, — не так її армія, як дарданельські проливи, відкриті для англійської воєнної фльоти (якщо СССР не буде пакостити). Глухі вістки про транспорти і рухи італійських та навіть німецьких військ в італійських африканських кольоніях та про діяльність італо-німецької пропаганди в арабському світі — стоять безумовно у звязку з англо-турецьким союзом.

Замість колишньої Росії на протинімецькому фронті стоїть Польща. Територіяльно де-де менша, проте сильна армією і патріотичним духом поляків, яких підхід до німців ніколи не викликував ніяких сумнівів. Коли поглянемо на політичну мапу з 1914 року та з літа 1939-го, то побачимо, що і тоді і тепер німецькі границі (тоді австро-німецькі, тепер німецько-словацько-мадярські) простягаються на півночі, заході і півдні. Корисніша нинішня ситуація Польщі від колишньої російської тим, що на півдні спірається об Карпати.

Окрему позицію становить Росія. Ця позиція для Заходу „незрозуміла" — для нас завжди дуже ясна. Нинішня Росія має рішуче однаковий інтерес у тому, щоб у війні скервавилась Франція і Англія, Італія і Німеччина, та в найменшій мірі незацікавлена у тому, щоб брати активну участь у зударі між англосаським та германським імперіялізмом, що боряться — один за „рівновагу сил", другий за „життєвий простір". Якщо навіть Англії вдасться втягнути Росію до бльоку, то невідомо, за яку ціну і чи та ціна не стане явною щойно колись, наприкінці нової війни, так, як щойно у 1918. році став явним тайний льондонський пакт з Італією з р. 1915. Нині ходять тільки глухі вістки у формі спліток про торг, що його веде з большевиками у Москві і Англія і Німеччина, очевидно не за власні цінности. Якщо навіть ці поголоски покажуться фальшивими, то проте вони надзвичайно знаменні для здорового інстинкту „сірої людини", яка підсвідомо відчуває поділ світа на тих, що є підметом і предметом — всупереч усім найблагороднішим і найбільш високопарним тезам, парафразованим від часу „деклярації прав людини і громадянина" з французької революції до тез Вільсона і мінхенських заяв включно.

Окрему теж позицію — зовсім іншу, ніж у 1914. році — творить піренейський півострів. Португалія надалі приятелює з Англією, але одночасно була головним тереном перевозу людей і матеріялу для національної армії ген. Франка. Сама ж Еспанія стала — коли ще не формально, то безумовно фактично — союзницею держав „осі". Тому Франція, яка мала раніш тільки західний фронт — тепер мала б його і від півдня і південного заходу (від Еспанії та Італії). Перебудова Гібральтару на модерну також і сухопутню твердиню — це знаменна подія. З другого боку — очевидно — незавидна доля еспанських та італійських отвертих надморських міст в обличчі англо-французької середземно-морської воєнної фльоти.

Поруч із таким — так мовити — зверхнім зміненим укладом міжнародніх сил — діють тепер теж ті течії, що їх не можна утотожнювати з течіями з останньої війни. По одному боці маємо сильніше викристалізоване почування вірности демократії, як ідеї, по другому — небувалий раніш націоналізм, як почування інше, ніж італійський та німецький передвоєнний патріотизм, бо закрашене фанатизмом. Врешті третя рушійна сила — комунізм; з своєю ідеєю світової революції, або революції бодай у тих державах, що програють чи морально заломляться, з Москвою, як осередком волі й організації. А над усіми тими течіями — державна рація, яка в ріжних державах утотожнила себе з ріжними ідеями та підпорядкувала їх собі, як засіб пропаганди і чинник духового та адміністраційно-організаційного спаяння.

Колись — бувало — коли люди, які сиділи в окопах, коли зимова хуртовина ліпила снігом очі, а земля, викидана гранатами, розприскувалась тверда мов камінь, або коли воякі гнили осінню у мокрих, на шандку руку викопаних ровах, — то всі вони трималися конвульсійно життя не тільки привязанням до нього, але й цікавістю: варта — казали собі — пережити цей жахливий час, щоб побачити, чим воно закінчиться. Безумовно цікаво було б знати, чим закінчився би той новий світовий зудар, коли б до нього прийшло. Але хто і кілько людей може сказати, що доживши вибуху нової війни — доживе і її кінця та оглядатиме новий „порядок світа"?! І хто може передбачити, що той новий порядок не критиме відразу у собі зародків нових конфліктів, так як усі дотеперішні спроби впорядкувати світ на нових засадах, що швидко показувались перестарілими і гнилими?!

ік.

Новий памятник на могилі Шевченка.

18. червня ц. р. на Шевченковій могилі відбулося урочисте відкриття нового памятника поетові. Користаємо з відомостей про цю подію, вміщених у совітській пресі.

Ранком 18. червня прибули до Канева три пароплави з Києва. Цікаві назви тих пароплавів: „Калінін", „всесоюзний староста", „Маршал Ворошилов" (два роки тому називався той пароплав „Панас Любченко") і „20 років жовтня". Невідомо, чи це випадково дібралася така кумпанія чи зумисне дібрали такі назви, які мають нагадувати українцям їхню дійсність!.,

Свято відкриття памятника на Тарасовій горі було менше гучне, ніж недавне свято відкриття памятника поетові у Києві. Це так би мовити льокальне, місцеве, республиканське, а не всесоюзне. Отже прибули на нього представники центрального комітету, уряду, представники української науки, письменства, мистецтва, стахановці підприємств столиці. Близько 40 тисяч зійшлося і зїхалося на це свято з місцевих околиць: це представники другого стану — колгоспники. На фотографіях справді видно ціле море голов, серед них чимало хусток.

Свято, як і кожне свято, відкривається мітингом. Перше слово належить сучасному „президентові" УССР Леонідові Корнійцеві. Згадавши ім'я того кобзаря, який словом „боровся за краще майбутнє народів", промовець зрозуміло говорить про „товариша Сталіна". Орхестра виконує „Інтернаціонал". Хор київської капелі співає „Пісню про Сталіна". На трибуну входить делеґат Верховної Ради УССР від Канівської виборчої округи Павло Тичина. В його промові, хоч яка вона пройнята совітським духом, не могло не відбитись і щось загальноукраїнське. Памятник Шевченкові — каже Тичина — виростає між іншим з непереможного бажання народніх сердець. „Бажання народніх сердець, — ох, яке ж воно давне. Та йому рівно ж стільки років, скільки минуло з дня похорону великого поета. Бо з першого таки дня, як засипали могилу Шевченка, нарід український став думати про памятник на цій могилі. І складав нарід копійку до копійки і жертвував своє останнє на побудування памятника". На перешкоді цьому був царський уряд... „Але нарід старався переступити ці жандармські перепони. І коли заборонили поставити памятник на землі, то він поставив його у своїм серці — памятник безсмертний, непорушний. Це-ж нарід передавав із рук у руки заборонений „Кобзар", це ж сам нарід перечитував його — як поодинці, так і гуртом!"..

„А сьогодні відкриваємо ще один памятник та ще й у найдорожчому для всіх нас місці. Скільки річок на Україні, а нема кращої як Дніпро! Скільки гір по Дніпру, а нема рідшої, як гора Чернеча. Бо в ній похоронено того, кого сам нарід називає гордим лицарем-орлом, соколом ясним..."

Далі промовляв віце-президент Академії УССР, Палладін. Він говорив, що „Шевченко відкрив світові силу й красу українського слова. Шевченко підніс українську літературу на височінь, гідну народу з великим історичним минулим, народу, який ніколи не мирився з неволею й закріпаченням... І ось Шевченко стоїть серед степу широкого на Вкраїні милій, йому видні Дніпро і лани широкополі"...

Хорова капеля відспівала „Заповіт".

По черзі виступили стахановець Онопрієнко, колгоспник Озерко, вчитель Канівської школи Шупік. А далі Корнієць підійшов до памятника і розрізав стрічку, памятник поволі звільнився від полотняного покривала. Заблисла на сонці дзеркальна поверхня надгробної плити. На ній золотом виписані слова:

„Тут поховано великого українського поета-революціонера-демократа Т. Г. Шевченка. 9. березня 1814 — 10. березня 1861". — та текст останньої строфи „Заповіту".

Мітинг закінчився. Присутні пішли до будинку нового музею Т. Г. Шевченка. Корнієць розрізав червону стрічку й двері музею відкрились для відвідувачів.

Отже відкрито пятий з черги памятник на могилі Шевченка.

У пятій книжці „Радянської літератури" цього року появилась добра, докладна й об'єктивна стаття одного з сучасних тамтешніх українознавців, С. Буди, співробітника колишньої „України". Наводимо деякі дані з неї.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Всі знають, що
КОЛЕСА (Роверн)
„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"
є найкращі
а купити їх можна тільки
в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,
Городецька 5. і Руська 3.
Службовикам економічних установ догідні сплати.

Могилу поета у формі чотирокутника по його похороні обкладено брилами каміння, які скріплено залізною грубою скобою, на могилі поставлено деревляного хреста.

24. грудня року 1869. Канівська міська дума за контрактом віддала пів десятини землі навколо могили в дідичне користування, не зазначаючи терміну, Варфоломеєві Шевченкові за ціну 2 карбованці що року „для огородження могили й памятника двоюродного его брата академика императорской Академіи Художеств Тараса Григорьевича Шевченка".

Про могилу мало хто дбав і навіть аренлних грошей не вплачували впродовж кількох років.

У київській газеті „Кіевскій Телеграф" з року 1875, що була тоді органом київської старої громади, вміщено статтю „Подорожньо-го", в якій він зазначав, що „брили каміння на могилі виверчено й порозкидано".

У 1879 р. член Старої Громади Олексій Андрієвський у своїй брошурі (під псевдонімом А. Т.) про Шевченкові поминки в Одесі, зазначає, що руйнується ця „мала хатка нашого батька", каміння з неї розвалюється, хрест понад нею доживає останніх днів.

У 1880 р. могилу відвідав Іван Нечуй-Левицький і в Альманасі „Луна" писав з цього приводу, що каміння з могили пообвалювалось, під хрестом земля дуже втоптана, хрест покарбований написами, фарба на хресті позлазила від часу й негоди.

У Каневі на посаді наглядача місцевої двокласової школи з року 1873 перебував Гнилосиров, відомий українофіл, що по своїй смерті заслужив на назву „вірного вартового могили Шевченка".

Свої невеликі гроші він використовував на можливе підтримання могили, але 26. жовтня 1882 року він надіслав до київської поступової газети „Заря" телеграму, в якій зазначав, що могила поета України Шевченка уявляє собою тепер красномовні руїни. Хрест з неї цими днями упав до Дніпра, розбившись на дві частини. Його кусками палять пастушки, грівчись від холоду у підніжжя могили й гори.

2. листопада в цій газеті вміщено заклик складати через редакцію газети жертви на впорядкування Шевченкової могили. Влаштовувались з цією самою метою вечірки й вистави.

2. грудня відомий український меценат Василь Тарновський поставив своїм коштом тимчасовий деревляний хрест і в листі до редакції „Зарі" зазначив, що він, як особистий приятель небіжчика, як палкий прихильник його таланту бере на себе моральний обовязок привести дорогу могилу до належного вигляду.

Крім того полтавське губернільне земство на засіданні 6. грудня асигнувало на цю саму мету 500 карб. І від ще ріжних осіб прийшло щось з три тисячі карбованців.

З формальними заходами у цій справі до влади виступив Вартоломей Шевченко. Влада в особі київського губернатора Гудима Левковича почала ставити всілякі перешкоди. Вартоломієві Шевченкові запропонувала, наприклад, подати докази, що він є справді рідним братом небіжчика. В його проханні збудувати біля могили хатку йому зразу категорично відмовили, кажучи, що це цілком зайве.

Інжинір Якубенко, який взявся задурно зробити всі роботи на могилі почав клопотатись у київського генерал-губернатора Дре льна. Останній дозволив полагодити хрест, поставити огорожу й навіть збудувати невеличку сторожку.

Але губернатор продовжував робити деякі перешкоди. Місцевий ісправник з наказу з Києва заборонив провадити роботи на могилі, поки не буде поданий губернаторові докладний їх плян. Тому, що в цьому пляні згадали про будівлю невеликої хати, а не сторожки, справа знову доходила до генерал-губернатора. Отже роботи можна було розпочати лише на прикінці вересня. Якубенко міг приїзджати тільки час до часу, а взесь догляд покладений був на Гнилосирова.

Канівський міський голова Хантинський і місцевий військовий начальник Турбін перешкоджали роботам, висловлюючись, що хату при могилі очевидно будуть використовувати для... розпусти.

Між тим Василь Тарновський замовив за тисячу карбованців у київській майстерні Тер-

БЕЗ БОЛЮ
УСПІШНО УСУВАЄ ВІДТИСКИ БОРОДАВКИ І ЗГРУБІННЯ ШКІРИ ПЛИН
KLAWIOL
AP. KOWALSKI

мена чавунний хрест на 8 аршинів завишки з релефним зображенням профілю голови поета та з відповідним написом.

Цей напис викликав теж чимало пертурбацій. Виявилося, що його зміст такий:

„Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню, тяжкую мінуту
За неї Господа моліть!".

До цього байдуже не міг поставитися й генерал-губернатор. Видали наказ негайно забрати дошку з цим написом. У Києві пішли поголоски, що й хрест забрали на поліцію. Нарешті хрест дозволили поставити тільки з датами народин і смерти.

Ціле листування викликали незазначені у дозволі генерал-губернатора деревляні сходи на Чернечу Гору з брега Дніпра.

Нарешті дали наказ з Києва недопускати в ніякому випадку збіговищ при ставленні хреста. І справді, 20. липня року 1884, коли ставили хрест, були присутні Гнилосиров, інжинір Якубенко і Феофілактов (від майстерні Термена), робітники та кількох місцевих рибалок.

Цей монументальний, третій з черги хрест, що разом з могилою ввесь час перебував під ретельним наглядом місцевої поліції, простояв аж до 1. травня 1925 року, коли селяни довколишніх сіл ніби з власного почину зняли цього хреста. А 1. липня того самого року відкрито на могилі четвертий з черги памятник Шевченкові, дуже невдалий невисокий обелісок з якогось білого каменя з погруддям поета на ньому. Але треба сказати, що свято це було, як за тих часів, досить імпозантне, просякнуте справжнім пієтизмом до поета.

Новий, пятий з черги памятник, заввишки на 15 метрів, буде видно здалека, й з Право- і з Лівобережжя.

Трохи нахиливши голову, стоїть поет, тримаючи пальто в руці й якось сумно (таке враження з фотографії) вглядається в свою Україну.

Гл. Л.

Непромокальні плащі
від зол. 12.— увеличім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ІВАН ШКВАРКО

Повіря і легенди Святоіванської ночі

Свято чарів буйної, як український степ, романтики свято Купала в українській передхристіянській добі, таксамо як і нинішнє свято св. Івана Хрестителя, припадало на перші дні місяця липня, тобто під найкращу літню пору. А припало воно під цю пору зовсім не випадково.

Палкі липневі дні й ночі. Дні й ночі, сповнені пянким ароматом усякого дикого квіття на розсміяних, золотих ланах. Дні й ночі, що в них життєва снага аж розсаджує молоді груди! Оці чарівні дні, згідно з тогочасними релігійними віруваннями були саме тією благословенною порою, в якій „всемогутній" Даждбог і його вродлива племінниця, богиня весни, краси й сили життя, Ладо, всеціло запанувала над холодною, як мертвяк, злющою та як смерть поганою богинею зими, Мореною. А щоб ота благословенна хвилина якнайдовше протривала і якслід люди її використали, на сторожі стояв вічний юнак — бешкетник, бог розкошів і кохання Купало...

Та не зважаючи, так би мовити, на орґійний характер свята, що живо нагадувало собою староримські вакханалії під опікою бога вина Діонісія, народня уява вбирала всетаки свято з найкращі шати культу. Той культ іще й досі зберігається по наших селах у вигляді окремих обичаїв, повіря і легенд, що разом є безумовно цікавою спадщиною української передхристіянської культури.

Побувши в ріжних східньо-галицьких місцевостях, можна стверднти, що в навечерія св. Івана, мабуть таксамо, як давною давниною у навечерія свята Купала заквітчують наші селяни своїх хат блакитними волошками, червоними маками й іншим зіллям, що його ще за дня діти на полях призбирали. Хай, мовляв, як і колись радується, хай, як цвіти, сміється і пахне життя!..

А ввечорі молоде село аж заходиться від співів і хороводів!

Каже літописець, що „во время оно" в ніч ку Купалову молоді хлопці вогру розкладали велику і співали і танцювали та ріжні „бісовські плясання" витівали довкруги тієї вогри. А коли полумя розгорялось до можливо найбільших своїх розмірів, тоді кожний із хлопців обовязаний був на очах дівчат перескочити полумя, без огляду на те, чи перестрибне, чи.. шубовсне ввесь у саму середину вогри і здорово попечеться. Цим хлопці доказували своїм вибранкам парубочу зрілість, проворність і мужність.

Сьогодні, щоправда, уже тільки в горах, особливо на Лемківщині залишився без зміни той давній звичай. Зате на долах, майже в кожному нашому селі, як тільки вечоріє, хлопці й дівчата збираються над потоком чи річкою. Дівчата мають, кожна з інших цвітів, уплетені віночки і пускають їх з водою. „Гей на Івана, гей на Купала" — співають тоді давню пісню, а хлопці за той час навиперегонки виловлюють з води вінці. Як для хлопця так і для дівчини виловлений вінок — це символічна ворожба такого, чи іншого вибору судженої чи судженого.

Та, боронь Боже, в цю нічку, ані на волосок, заснути парубкам! Перед нимиж велике завдання, а ночі — жменька. Кожну хату, де дівчина - відданиця, як тільки в сні потоне село, вони мусять — замаїти! То пишними цвітками, то китицями спілих вишень (буває ще й з цукорками!), то бодай великим будяком чи лопухом та ще й „он-якого" богомаза на стіні сажею намалювати, залежно від того, якою славою тішиться дана дівчина серед парубоцького світу. А коли вже всіх дівчат „замаєно", тоді обовязково (!) треба ще й жидові, чи якомусь іншому недолюблюваному ближньому, воза аж на верх хати витягти, здохлу кицю на замку хатніх дверей повісити, ворота попереміновати, комин околотом заткати або іншу якусь нешкідливу, але дотепну пакість заподіяти, бо від чого ж би й був бешкетник Купало!..

— Саме соненько Боже, сам Даждбог, купається раннім ранком на св. Івана — каже народне повіря. — Адже водяники, що замешкують дна річок і ставів, іще в навечерія свята загріли воду й очистили її від усякої шкідливої погані...

І — насправді. У селах Бобреччини ви стрінете жінок, які рішуче впевнятимуть вас, що буцім то на власні очі бачили, як на св. Івана сонце купалось...

— А коли ж воно це робило? — буцім то поважно спитав я раз таку жінку.

— Та таки зараз, як тільки зійшло — відповіла.

— Гм... Але деб то воно могло купатися? Кажуть же, що воно ще більше як уся наша земля?..

— Та певно, що десь-там у глибинах морів, з яких виходить...

— А якже ж воно й робило цю дивовижу?

— Та ось як було: двічі чи тричі, то підносилось, то знову опадало...

— Невже ж би так, як гусак чи качурик, і стрибало і плюскалося?

— Отак самісінько, як ви кажете, — достоменно так!

Тому й не диво, що тільки від св. Івана село без ніякої тривоги починає розкошуватися річними купелями.

Згідно з повірям у Святоіванську ніч і папороть цвіте і до ранку вже відцвітає, а Свято-

Сербія та вбивство архикнязя.

АНГЛІЙЦІ СТАЮТЬ В ОБОРОНІ „БІДНОЇ, МАЛОЇ" СЕРБІЇ...

Вбивство архикнязя Франца Фердинанда, братанича цісаря Франца Йосифа, в Сараєві та австрійський ультимат після цього уважають звичайно причиною війни, хоча в дійсності вони були тільки товчком, сірником до того, щоб запалахкотів ясною полуменю величезний склад пороху. Сараєвська подія зовсім не надавалася до пропагандивних цілей. На щастя для англійського уряду і вбивство в Сараєві і таємний союз Англії з Францією пішли геть у тінь забуття після німецького вмаршу до Бельгії. Було вельми важко зробити сербську справу популярною. Джон Буль у першій хвилині після Сараєва вирвався був з проклоном „до чорта з Сербією!" і справді мало було тоді людей, що мали б охоту задля Сербії кривавитись на війні. Дехто ставляв собі питання, яке становище заняв би був англійський уряд, якщоб серед подібних обставин замордовано князя Валії, і було важко на це питання відповісти. Тому англійці мусіли сербський вчинок якось вибілити та старатись представити „бідну, малу Сербію" як жертву дикої брутальности австрійців.

Ось виїмок зі вступної статті в **„Таймсі"** з 15. вересня 1914. року, з якого видно, яким способом оброблювано" прилюдну опінію:

„Лист Валентина Шіроль, що ми його нині ранком напечатали, нагадує нам великий обовязок супроти хороброго війська й народу... Легко переочуємо величаве геройство сербського народу та жертви, які він приніс... Сербія справді заслужила собі на нашу якнайширшу підтримку... Не сміємо теж забути, що теперішню европейську визвольну війну прискорив напад Австро-Угорщини на Сербію. Обвинувачення у співучасти в сараєвському злочині, що їх ужито при нападі на Сербію, не доказано. Більш ніж сумнівне, чи це можна доказати... Отже тоді, коли є оправдана причина не вірити австрійським обвинуваченням, сильні аргументи промовляють за тим, щоб ми дали справжню допомогу хороброму союзникові, який ціле століття боровся за перемогу принципу незалежности малих держав, принципу, за який ми тепер теж усіми засобами бемося".

У промові, що її у дні 21. вересня **Льойд Джордж** виголосив у Квінс Гол, був такий уступ:

„Якщо серби брали б участь у замордуванні архикнязя, то мусимо їх покарати за це. Це є становище самої Сербії. Але сербський уряд не мав нічого спільного з сараєвським мордом. Навіть Австрія не каже цього. Сербський премієр міністрів — це один з найспосібніших та найталановитших державників в Европі. Сербія заявила готовість покарати тих своїх громадян, участь яких у морді доказано. Чого ж хотіти ще більше?"

Пунч утревалив „хоробру Сербію" в образі бравого серба, що боронить ся у гірському провалі.

Між 28. червнем і 23. липнем сербський уряд нікого не заарештував, ні не дав ніякої заяви. Австрійському представникові фон Шторкові сказали: „Поліція займалася справою". Створювано враження, що злочинцями були непочитальні, владі цілком незнані типи. За час війни втрачено справу з очей і нашого сербського союзника та його уряд загально уважали як один з дрібних, несправедливо трактованих народів, за якого визволення та право британські вояки готові радо віддати своє життя".

РЕВЕЛЯЦІЇ СЕРБСЬКИХ МІНІСТРІВ: СЕРБСЬКИЙ УРЯД ДОКЛАДНО ЗНАВ ПРО ПІДГОТОВУ ДО САРАЄВСЬКОГО АТЕНТАТУ.

Ревеляції про співвину сербського уряду в сараєвському злочині появились щойно в 1924. році, коли під наголовком „Після Відовдана в 1914 році" преса принесла статтю Люби Йовановича, міністра освіти в кабінеті Пашіча в 1914 році. Ось декілька виїмків з цієї статті:

„Не пригадую собі вже, коли це було, з кінцем травня чи на початку червня, як пан Пашіч одного дня сказав нам, що є люди, які мають намір поїхати до Сараєва, щоб вбити Франца Фердинанда, якого там очікують у Відовдан (28. червня). Стільки сказав він нам, а докладніше обговорив справу з міністром внутрішніх справ, Стояном Протічем. Як це мені пізніше казали, цілий заговір підготовляла таємна організація в порозумінні з товариством патріотичних студентів з Боснії та Герцоговини в Білгороді. Пан Пашіч і ми всі (включно зі Стояном)були за тим, щоб міністерство внутрішніх справ видало наказ урядовцям на кордоні Дріни не пустити молодих людей, що вже виїхали були з Білгороду, через кордон. Одначе прикордонні урядовці були членами таємної організації, не послухали приказу міністра Стояна Протіча, тільки відповіли йому, що наказ прийшов запізно, після того, як юнаки перейшли вже були кордон. Через те спроба уряду не допустити до атентату не вдалася".

З цього видно ясно, що цілий сербський кабінет довший час перед атентатом знав про заговір; що премієр і міністр внутрішніх справ були добре поінформовані про підготову таємної організації; що прикордонна варта була замішана у справу і виконала доручення аранжерів замаху.

„Не вдалася також спонтанна інтервенція нашого посла у Відні у мін. Білінського спинити архикнязя перед вступленням на злощасну стежку й тому смерть архикнязя сталася серед жахливіших обставин, як це можна було передбачити, і з наслідками, про які ніхто навіть не сниа".

Отже не вислано до Відня ніякого офіціяльного доручення, щоб архикнязя перестерегти. Посол зробив був це спонтанно. Це підтверджує також заява пана Пашіча, поміщена в „Стандарді" з 21. липня 1914. р.:

„Якщо б ми знали були про заговір проти покійного архикнязя, то були б повідомили про це австро-угорський уряд".

ПАШІЧ ЗНАВ ПРО ЗАГОВІР, ТА ПРОТЕ НЕ ОСТЕРІГ АВСТРО-УГОРСЬКИЙ УРЯД.

У статті в „Ноес Вінер Тагблят" з 28. липня 1924 р. **Йован Йовановіч**, сербський посол у Відні пише, що він висловив був свого роду осторогу, кажучи, що маневри можуть спричинити вбивство архикнязя власними підюдженими вояками. Люба Йовановіч ось як описує своє враження у хвилині, як дістав вістку про атентат:

„У Відовдан (28. червня) пополудні був я гостем у селі Сеніяк. Десь коло год. 5. пополудні покликав мене службовик пресового бюра й повідомив мене про те, що в Сараєві сталося. І хоч я знав, що там підготовлювано, всеж таки почувши новину, я був нею приголомшений. Коли ще з іншого боку підтверджено мені цю новину, на мене впав переляк... Я розумів, що становище нашого уряду до інших урядів буде багато трудніше, ніж після 29. травня 1903 р. (вбивство короля Олександра)."

В **„Ля Федерасіон Балканік"** Микола Ненадовіч твердить, що король Олександер, російський посол Гартвіг, російський військовий аташе Артманов та Пашіч були втаємничені в заговір.

Австрійський уряд у своєму ультіматі домагався арештувати якогось **Цігановіча.** Його знайшли, проте він у таємничий спосіб кудись подівся. Ця людина відіграла важну ролю. **Полковник Сіміч пише про нього у „Клярте", у травні 1925 року як про звязкового між Пашічем та заговірниками і каже: „Пан Пашіч післав свого агента до Альбанії".** Звіт з процесу у Солуні подає до відома, що він (Цігановіч) був шпіоном і агентом провокатором сербського уряду. Його провадили під „ч. 412" на

ФОТОГРАФ МІСЬКИХ ТЕАТРІВ
Photo-Studio „Van Dyk"
Ательє модерного фотографічного мистецтва виконує: портрети до нормальної величини, навіть зі старих фотографій та весільні знимки найновішими рефлекторами по конкуренційних цінах. — Для П. Т. Аматорів спеціяльна лябораторія до аматорських праць
тепер Львів, ул. Коперника 21. І. п.
871 Ріг вул. Словацького. 2—30

Гумові панчохи і вклади до ніг
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера). 2027

іванські вогники появляються, як ніколи раніше, цілими табунами і світять, як вовчі очі у пітьмі. Доглянути цвіт папороті можна тільки в саму найглухішу північ, а власноручно його зірвати й заховати — це те саме, що й здобути собі справжнє щастя, бо той цвіт має чародійну силу... Але у сторону вогників небезпечно й глянути, бо не стямишся, як мимохіть підеш за ними, а вони заведуть тебе у невороття... Цеж прокляті душі, найчастіше зрадники рідного краю, що караються у вічному горінні й уже по своїй вдачі вони — тільки шкідники.

А вже що найцікавіше тут, це Святоіванські легенди. Ось, наприклад, за одною такою легендою, що я її заслухав на селі, існує окрема порода жінок, що вмерли через нещасливе кохання. Таких жінок багато і відай вони навіть і після смерти живуть... Вони непомітні для людського ока, тільки під Святоіванську ніч, як сутеніє, можна доглянути їх закутані туманом білі тіні, що снуватимуть десь над ярами, на узліссях, в гаях і над берегами нетеч. Ці нещасні жінки мають мати неабиякну радість і задоволення, коли вдається їм тоді заподіяти якусь пакість чоловікам...

Та найчастіше, щоб схопити намічені жертви, ці жінки - тіні дурять їх і дрочать. Розхиляють перед ними тонесенький, якби павутиною тканий серпанок, що втулює їх сповидні тіла, надять їх найпестливішими шепотами, закоханими усміхами, аж доки не заведуть їх у терниСті хащі, що калічать тіло, в нетри, в багна, що западаються, в глибокі лісові гущі, звідкіля нікому ніколи вороття нема... Тільки як зоря займається, вони серед реготу покидають свої жертви, коли ці жертви валяться вже з ніг, виснажені до краю втомою й оманними забаганками...

Таким робом ті скривджені колись жінки бодай раз до року мають змогу доконати солодкої пімсти на невірних, завдно жадібних і ніколи неситих хлопцях за те розчарування й ту розпуку, що колись загнали їх у могилу...

Кажуть, що таких жінок, а називають їх русалками і мавками, по багнах і лісах бувае повнісько. А у Святоіванську ніч то навіть і по хатах їх чимало. Тому, коли вечоріе, не можна вимітати сміття з хати за поріг. Це означало б проганяти всі ті душі, що замешкують хату, а між ними також і тих жінок, що повмирали в наслідок нещасливого кохання. У стінах хати вони зовсім нешкідливі, але за порогом зараз так і присікаються до чоловіків...

Ці душі на добавок ще й дуже зависні. Особливо всю Святоіванську ніч вони нападають на закохані пари, що проходжуються в сутіні вечора по відлюдних місцях. Треба тоді, коли пари держаться під руку, заняти всю ширину стежки чи доріжки, щоб тінь душі не випередила їх, бо інакше хлопця колись оті душі принадять і на смерть залоскочуть, а дівчина ще перед вінчанням помре...

* * *

Таких легенд — чимало. І в усіх них, попри нікому нічого невинну милу романтичну наївність, попри красу й поезію, можна віднайти ще те „щось", що бавить нас, хвилює, веде у побутовщину мохом зацвилих століть, веде кудись так далеко, що й оком душі годі туди заглянути...

І хоч прогомоніли цілі віки, хоч неодна буря проходила над українським народом і його землями, то не тільки не знищилась, але навіть не полиняла чарівна форма тих легенд. Звичаї, повіря і легенди, звязані із святом Купала, залишились у нас і досьогодні майже в первісному вигляді.

Що така їх доля — видно вони справді сильні, гарні, життеві.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

Ч. 504060

списі „Чорної Руки" („Уєдіненіє ілі Смрт"), революційної організації, про яку уряд знав, та яку морально підтримував. (Братанич пана Пашіча був її членом). Головою її був Дімітрієвіч, шеф розвідки в сербському генеральному штабі, маркантна фігура, що мачала свої руки у крові закордованого короля Олександра та його жінки Драги в 1903 р. Агентом „Чорної Руки" був Гачіновіч, що організував цей морд по планам, готовим від кількох місяців. Першу спробу бомбового атентату зробив Чабріновіч, складач сербської державної друкарні. Прінціч, непогамований юнак, що був тільки знаряддям, виконав атентат з успіхом. Коли його та інших атентатчиків арештували, вони признались, що Цігановіч представив їх майорові Танкосічеві, дав їм зброю і навчав у стріляннї. Після солунського процесу уряд Пашіча вислав Цігановіча в нагороду за прислуги на фальшивий паспорт під іменем Даніловіча до Америки. По війні Цігановіч вернувся, а уряд дав йому біля Ісківа на вічну власність посілість.

Що австрійський уряд в тому, що сербський уряд не хотів шукати Цігановича й нікого за ним не посилав, добачував признання до вини та причину до війни, нікого не повинно дивувати.

В Білгороді найдено почтову картку „посте рестанте", яку один з атентатчиків післав був з Сараєва до свого товариша. Ніхто не стежив за цим слідом. Тому Люба міг сказати:

„Беручи все під увагу, треба надіятись, що Відневі не вдасться найти доказу, що між офіціяльною Сербією та подією над Міляков (в Сараєві) існувала будьякий зв'язок".

Заввага одного сербського студента: „Бачите, що плян удався. Ми створили Велику Сербію" — окреслює подію в кількох словах. Пан Пашіч самий заявив 13. серпня 1915 року:

Ще ніколи за час цілої історії не було кращих виглядів для сербської нації, як оце від вибуху світової війни."

НАСЛІДКИ РЕВЕЛЯЦІЙ ЛЮБИ ЙОВАНОВІЧА.

Сербський уряд не надівся, що ревеляції Люби викличуть некорисне таке враження. Він думав, що Велика Британія у змаганні побороти Німеччину з радістю сприйме все, що сталося, хочби воно було й найгірше. Коли правда вийшла на світло дня, пороблено заходи виключити Любу з ліберальної партії. Проте все, що при тій нагоді дісталось до прилюдного відома, Пашіч не відважився заперечити. Він старався те промовчувати.

Нема, здається, сумніву, що британське міністерство війни дістало урядове повідомлення, що Дімітрієвіч, шеф розвідки в сербському генеральному штабі, був головним спричинником сараєвського морду. Його розстріляно в 1917 р. в Солуні, коли виявилось, що його особа зачинає бути невигідною для сербського уряду. Коляж прийшло до заключення версайських мирових договорів, то на сараєвську справу кинено камінь мовчання.

Цей жахливий приклад обману треба б по-правді сквалїфікувати як сербську брехню, одначе з цією брехнею стільки народів було зідентифікувалося, що треба б пів Європі приписати вину за розквіт сербської брехні, бо навіть коли б правда дісталась була до антантських міністерств та закордонних урядів ще за війни, то її ніяк чи так не розкрили би. Та проте, якщоб правда була відома в липні 1914 р., то опінія британської нації щодо австрійського ультимату була б зовсім інакша, ніж вона була.

(А. Поисонбі: „Брехня в часі війни").

Відповідь на „отвертий запит".

У 150. числі щоденника „Українські Вісти" з дня 3-го липня 1939. р. оголошений „Отвертий запит до Президії Центрального Комітету УНДО", підписаний п. Дмитром Паліївом, провідником Ф. Н. Є.

Цей запит проголосив п. Паліїв у зв'язку з появою в польському львівському щоденнику „Вєк Нови" з дня 1. липня 1939 розмови члена редакції цього щоденника з якимсь анонімовим „українським політиком", нібито послом. П. Паліїв питає, чи Президія УНДО готова виявити назвище того „політика-посла", що мав дати згадане інтервю.

З уваги на прилюдний запит та його характер Президія УНДО стверджує прилюдно ось що:

НІОДИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОСОЛ, ТАК САМО, ЯК НІОДИН СЕНАТОР, ЩО Є ЧЛЕНАМИ У. П. Р. ТА РІВНОЧАСНО ЧЛЕНАМИ УНДО, НЕ ВЕЛИ НІЯКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ РОЗМОВИ З НІЯКИМ ПРЕДСТАВНИКОМ ЛЬВІВСЬКОГО ПОЛЬСЬКОГО ЩОДЕННИКА „ВЄК НОВИ".

ЗА ПРЕЗИДІЮ УНДО:

Василь Мудрий, голова. Д-р Франц Свістель, секретар.

СЕРБСЬКО-ХОРВАТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЗАГРЕБ, ПАТ. Тут кружляють чутки, що покінчилися важні сербсько-хорватські розмови. Як запевняють, у вівторок відбулася розмова Цветковіча з Мачеком. Але цієї чутки з офіційних кол не підтвердили. Як зачувати, розмови почнуться наново після майбутньої реорганізації кабінету, до якого мають увійти сербські радикали.

ПЕРЕГОВОРИ З СОВІТАМИ ІДУТЬ ЧЕРЕПАШИНИМ ХОДОМ...

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Москви, що відповідь премієра Молотова на останні англійсько-французькі пропозиції мала пропозиції, що вимагають дальшої дискусії. В переговорах можна замітити деякий поступ, але нема ніяких даних, щоб можна було ствердити, чи справу гарантії для балтійських держав полагоджено.

Вже розпочалася посезонова випродажа плащів, блюзок суконь у ф-мі ТАВБЕ

Львів, ул. Рутовського 11.

ДЖ. О. КЕРВУД. 9

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Це один із Грегамових агентів, — сказав він. — Він називається Росленд. Мабуть їде на північ, щоб докінчити ловлю лососів. Ще два рожи і вони винищать всі риби цілковито. Дивно, як багато може зробити така брудна річ, як гроші, правда? Дві зими тому я бачив як примирали голодом цілі індіянські села, а жінки і малі діти вмирали через гроші того Джона Грегама. Не мали риби — не мали що їсти. Якби ви були побачили тих малих бідняг, сама шкіра та кости, як вони проснли шматка поживи.

Рука дівчини затиснулася на його рамени. — Як міг Джон Грегам зробити таке?

Алян засміявся немило. — Якби ви побули один рік на Алясці, то ви не ставили б такого питання, панно Стендіш. Як? Просто наповнюючи свої фабрики рибних консерв та забираючи з рік той засіб поживи, що ним уроженці Аляски покоління за поколінням живилися. Іншими словами гроші, якими він орудує, репрезентують рибний трест — і багато дечого іншого. Прошу не розумійте моїх слів хибно. Аляска потребує капіталу для свого розвою. Без капіталу ми не тільки не підемо вперед, але загинемо. Кращих нагод для капіталу, ліпших від тих, що їх дає сьогодні Аляска, не обіцює ніодин із земних просторів. Людей, що хотять капітал вложити в інтерес, чекає десять тисяч нагод, щоб зробити маєток. Але Джон Грегам це не такий тип, якого ми потребуємо. Це руйник, що якнайскоріше повернути хоче в доляр природні багацтва краю, без огляду на те, чи його операції роблять землю і води пустелями. Треба вам знати, що дотеперішня адміністрація краю, так як і вашингтонські політики її викомували, була небагато краща від тої, проти якої амер. кольонії счинили повстання 1776. року. Прикро коли чоловік мусить казати таке про край, що його любить, правда? А в тому найгіршу пайку має Джон Грегам, він і ті гроші, що дають йому силу. Фактом є, що великий і чесний капітал сторонить від Аляски. Зла політика, бюрократичні методи і паперові закони витворили такі обставини, що ані великий ані менший капітал не є заінтересовані у можливостях Аляски. Подумайте тільки, панно Стендіш! Є у Вашингтоні, на віддаль пяти тисяч миль від Аляски, аж 38 бюр, що виконують операції на Алясці. І тому не диво, що наш пацієнт хворий. І нема дива, що такий чоловік як Джон Грегам нечесний і алий до шпіку костей має широке поле для своєї діяльности. Але ми йдемо вперед. Ми поволі вибиваємося вже в тої тіні, що так довго затемнювала інтереси Аляски. Відповідальність і авторитет чимраз більше зосереджуються. Тепер уже і міністерство внутрішніх справ і міністерство хліборобства зрозуміли, що Аляска це могутне царство само в собі і ми підемо вперед без огляду на всі перепони. Лише таких людей як Джон Грегам я боюся. Прийде такий день...

Нараз він урвав.

— От і я розбалакався про політику, коли повинен заняти вас приємнішими і цікавішими речами, — оправдувався він. — Чи зійдемо нижче?

— Радше на повітря. Боюся, що цей дим псує мені настрій.

Алян відчув у ній зміну, та не складав її виключно на згущене повітря. Мабуть нахабство Росленда вивело її з рівновати більше, ніж вона це хотіла признати — погадав він.

— Є кілька індіян з племени тлінкіт і освоєний медвідь. Може хочете їх побачити? Дівчата з племени тлінкіт найкращі з усіх індіянок і дві між ними — казав капітан, незвичайно гарні.

— Він уже заплянав мене з ними — з успіхом сказала дівчина. — Вони називаються Кольо і Гейде. Вони милі дівчата і я люблю їх. Нині ранком, ще як ви спали, я посідала з ними.

— Що я чую! То тому не було вас при столі? І вчора зранку також?

— То ви помітили, що мене не було? — вона спитала лукаво.

— Трудно було не запримітити порожнього крісла. А крім того звернув мою увагу на це молодий інжинір питаючи, чи ви часом не захворіли.

— Ох!

— Він дуже зацікавився вами, панно Стендіш. Весело дивитись, як він мучиться, позираючи на вас збоку. Я вже думав, що з милосердя варт заміняться з ним за місця.

— На тім ваші очі мабуть не потерпіли б?

— Мабуть ні.

— А чи терпіли вони колинебудь?

— Гадаю, що ні.

— А як ви дивилися на ті гарні індіянки?

— Я їх не бачив.

Вона знизнула плічми.

— Згідно з принятою міркою, я моглаб уважати вас за дуже нецікавого, пане Гольт. Та в дійсности я вважаю вас небуденною появою. І ви мені досить подобаєтесь. Чи не зробить вам це великої різниці відпровадити мене до моєї кабіни? число 16.

Ідучи вона діткнула знов легко пальцями його рамени. — Котра ваша кабіна? — спитала.

— Двацять сема, панно Стендіш.

— На цьому черлаку?

— Так.

Інтимність її останніх питань аразила його щойно тоді, коли вона попрощалася з ним, сказавши спокійно „добраніч" та не подавши йому руки. Він пробурмотів щось і закурив нову папіроску. Пройшовся ще раз і другий туди і сюди по чердаку, а рівночасно багато питань виринуло в його свідомости. Пішов до своєї кабіни та переглянув папери, що їх мав передати у пристані Джую. Був це звіт з діяльности його та Карла Льомена в Комітеті Шляхів і засобів Комунікації у Вашингтоні. (Д. б.).

4.000 червоноармійців в японському полоні!

Якщо брати японські повідомлення дослівно, без корективи ін мінус, то японським військам вдалося перед даома днями нанести совітській армії Далекого Сходу болючий удар. На монгольсько-манджурському кордоні, **над рікою Хальба,** прийшло між совітсько-монгольськими військами з одного боку та японськими з другого до великої битви. **Чисельність совітсько-монгольської армії, що вдалася з японцями в битву, подають на 20.000 вояків, 120 танків, 6 панцирних поїздів та поверх 100 літаків; японці з манджурцями виступили силою кількох дивізій, поверх 100 танків і коло 200 літаків.** Японська важка артилерія та літаки зразу перехилили терезку перемоги на бік японо-манджурів. Даремні були вперті наступи червоноармійців на ворожі позиції: їх косив наче снопи вогонь японської артилерії та кулеметів у терені, а одночасно град бомб з японських літаків. Поверх 30 совітських танків лишилось розторощеними на полі бою, кодо 25 совітських літаків згоріло або розбилось і **що головне 4.000 совітських вояків мусіло скласти зброю.** Совітські частини, що не попали в полон, з поспіхом уступили з нещасного для них поля бою.

Хоча японо-манджурці мають теж чималі втрати в матеріялах та людях, одначе ці втрати багато менші, ніж совітської армії. Між червоними командирами розгромлених над рікою Хальбою частин настав справдішній переполох. Бояться не тільки японської зброї, але ще більше може репресій з боку політичних комісарів, що в останній великій невдачі добачують по старій традиції... саботаж та контрреволюцію. На допомогу розгромленій большевицькій армії спішать нові підкріплення.

Совітсько-японська війна на Далекому Сході — це дійсний факт, хоч як большевики тієї війни собі не бажають.

Мальтус, Франція та війна.

(Від нашого кореспондента).

Парнж, 3. липня 1939.

I.

Тома Роберт Мальтус, професор історії та політичної економії в Коледжі Західніх Індій у Гелейбері, в Англії, народився дня 14. лютого 1766. р., помер 29. грудня 1834. р. Його найславніший твір це „Нарис про принципи населення, або студія про минулі та сучасні наслідки тих принципів на людське щастя, з анкетою про вигляди, як би знищити або бодай зменшити лихо, що їх вони викликують". Такий був довгий наголовок другого поправленого видання того твору, що появився в 1803-ім році. Ця книжка є по нинішній день найчастіше на Заході обговорювана, вона має найбільших оборонців та найзавзятіших суперників. Її зміст найчастіше перекручують, мовляв, автор закликував, щоб люди взагалі не мали дітей і т. п. В дійсности це глибокий соціольогічний твір, що порушує проблему зросту населення. Мальтус думає, що зріст населення відбувається в геометричному порядку: 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, а зріст субстанцій поживи йде в аритметичному порядку: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 і т. д. За два століття відношення між населенням і засобами істнування буде, як 256:9; у трьох століттях, як 4.096:13; у двох тисячах літ цієї ріжниці не буде можна вже вирахувати. Він уважає, що людський рід повинен протиставитись тій надмірній тенденції природного приросту в моральній стриманости від подружжя. Сам Мальтус — додамо тут — мав троє дітей: дві доньки та одного сина.

Сьогодні вже видно, що теорія Мальтуса щодо зросту населення зовсім не здійснилася, бодай у білій расі, таксамо, як неоправданий страх, що забракне харчів. Нині всі уряди европейських держав (та й ми, українці, недержавна нація), безнастанно закликують до збільшення числа народин, а не до їхнього зменшення. Демографічна кріза захопила не тільки всі европейські країни, але теж і всі континенти без огляду на расу та краску шкіри, все ж природній приріст є найменший між білими людьми. Сучасне італійське демографічне законодавство основується на староримському демографічнім законодавстві, бо старовинний Рим і загалом старовинний світ мав подібні демографічні клопоти та одночасно і правні нормативні засоби, як сьогодні їх має Італія, Німеччина, Франція, Англія, Швеція, та багато інших европейських країв. За кілька тижнів появиться у Франції шляхом урядового декрету т. зв. „Кодекс французької родини", тобто нове демографічне законодавство, основане мабуть на останнім німецькім та італійськім досвіді.

II.

Коли більше, ніж сто років тому французьке військо Наполеона I-го в переможному наступі завойовувало Европу, німецький патріот Штайн кликав у безсильному обуренні: „Німецькі дівчата, бережіть нашу расу, французький дегенерат увійшов у нашу землю". В імя точности додамо, що ми дещо поправили дослівний текст Штайна. Цей текст Штайна у невиправленій редакції залишився в памяті до сьогоднішнього дня ще в багатьох краях східньої Европи, бо вже тоді були міністерства пропаганди, подібно, як вони є і нині, і тоді теж фразеольогічний словник був дуже багатий. Француз, коли когось хоче образити, то по всіх можливих проклонах, каже найбільшу образу: „У тебе чотирокутна німецька голова". З того не виходить, що французи і німці себе взаємно не поважають. Ми навели тут тільки два яскраві приклади обосторонньої, німецької та французької вульгаристики, актуальної і нині. Актуальна і нині демографічна проблєма.

У Франції число населення стабілізоване вже майже сто років. Таке вже двічі трапилось було у французькій історії. У давніх часах стабілізацію французького населення викликувала чума, холера та віспа. Від французької революції до нинішнього дня — новітня холера, що зветься війна. В останніх 150-ти роках нема ні одного французького покоління, яке дожило б старечого віку без кровавої війни або революції. Смерть косить безмилосерно на полі бою французьку молодь! Як виглядає сучасна структура французького населення?

Ось вона на основі останнього перепису населення:

Рік життя	мужеський рід	жіночий рід	Разом
0— 4	1,710.000	1,670.000	3,380.000
5— 9	1,750.000	1,710.000	3,460.000
10—14	1,800.000	1,760.000	3,560.000
15—19	1,170.000	1,140.000	2,310.000
20—24	1,520.000	1,490.000	3,010.000
25—29	1,670.000	1,630.000	3,300.000
30—34	1,690.000	1,630.000	3,320.000
35—39	1,510.000	1,570.000	3,080.000
40—44	1,170.000	1,460.000	2,630.000
45—49	1,140.000	1,390.000	2,530.000
50—54	1,080.000	1,320.000	2,400.000
55—59	1,050.000	1,230.000	2,280.000
60—64	920.000	1,070.000	1,990.000
65—69	720.000	890.000	1,610.000
70—79	830.000	1,130.000	1,960.000
80 і більше	170.000	310.000	480.000

Тепер у Франції прийшли до сили віку переріджені війною покоління, тому такі заклики за природнім приростом чуєте скрізь на французькій землі.

Кілько буде французів у 2.000-ому році? „Діло" за 50 років матиме нагоду порівняти подану нами повищу статистику у своїй рубриці „Що писало „Діло" 50 років тому" з майбутньою французькою статистикою, що тоді появиться. Відважимось тільки на одну завважу, а саме: чи державні мужі дозволять тій здоровій та виспортованій молоді Франції, Німечини, Анґлії, Італії та інших країв Европи правильно жити, тобто женитися і мати діти? І кілько молодих французів, німців, англійців, італійців та іншо-національних молодих людей поляже на полі бою в році 19...?!

Всі держави світу накликують своїх громадян — не зупинювати природного приросту, — та борються проти „системи" одної дитини чи двох дітей у родині. І ми, українці, мусимо боротися з правдивою язвою нинішнього українського села, якою є незаконне запобігання народинам. Але коли людство журиться своєю будуччиною і бачить її забезпеку саме у своєму розості, для якого не забракне харчів, то чи журяться керманичі людства — висилаючи міліони людей на смерть та трактуючи людський рід, як гарматнє мясо?!

Юрій Студинський.

Свято відкриття Музею Визвольної Боротьби України

(Від власного кореспондента).

Прага, 29. червня 1939 р.

Під гаслом „Нарід собі!" відбулося сьогодні у Празі святочне відкриття Музею Визвольної Боротьби України у власнім Українськім Домі. Святочно прибрану найбільшу салю Музею заповнили по береги члени Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" та численні гості. Коротко по 10-ій годині за столом президії зайняли свої місця члени Управи товариства Е. Вировий, З. Мірна, Д. Антонович, А. Яковлів, С. Сірополко та М. Павлічук. Збори відкрив С. Сірополко, відчитавши зараз на початку привитання Митрополита А. Шептицького:

„На урочисте свято відкриття Музею Визвольної Боротьби України вже у власнім домі пересилаю найщиріші побажання, щоб Товариство дальше з таким розмахом і успіхом працювало над збереженням і піднесенням нашої національної культури, як це лиш у наших відносинах можливе. Прошу в моїм імені присутніх на відкриттю привітати й передати мої побажання й благословенства для успішної праці Товариства. Андрей".

Дальшою точкою програми був грошевий звіт Товариства, який склав голова Управи проф. А. Яковлів і відчитав секретар М. Павлічук. Найцікавіше було ствердження, що Товариство свого часу хотіло власний дім для Музею **збудувати,** а не купити, що видно було б доцільніше, бо одна річ будувати дім спеціяльно для Музею, а інша купити старий дім, призначений для зовсім інших цілей, і потім його пристосувати для потреб Музею. Але місто Прага не хотіло дати будівельної парцелі для дому і будівельні кошти за останні роки дуже підскочили. Тому довелося купити старий дім і його адаптувати. Загалом до цього часу витрачено на купівлю дому й на його уладження 239.015 корон.

Відтак проф. С. Сірополко накреслив історію Товариства „Музей Визвольної Боротьби України". Товариство засновано 14 літ тому, коли по ліквідації українських таборів полонених у тодішній Чехословаччині до Українського Вільного Університету у Празі передано архіви тих таборів. Справою Музею від самого початку особливо зацікавилися акад. проф. І. Горбачевський, який до 1935 р. був головою Товариства, й проф. Д. Антонович, який донині є незмінним директором Музею. Міністерство закордонних справ дало спочатку 2, потім 3 кімнати для збірок Музею, але потім несподівано помешкання відмовило. Три роки Музей був безпритульний. Міністерство запропонувало Товариству, що візьме Музей під свою опіку дасть йому помешкання, як опікується архівом Українського Соціольогічного Інституту, але Товариство не схотіло йти до міністерства у-прийми й воліло бути без помешкання, але зберегти свою самостійність. Року 1929-го міністерство знову скликало нараду й виявило охоту перебрати збірки Музею під своє кермування, як воно тоді вже було перебрало архіви російський, грузинський та інші —

ПОЛКОВНИК НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ НА ВПРАВАХ АНҐЛІЙСЬКОГО ВІЙСЬКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Повідомляють, що полк. Ґергардт фон Шерін з німецького ґенерального штабу, особистий приятель канцлера Ґітлера, що від кількох днів перебуває в Англії, де оглядає англійські фабрики зброї, зявився несподівано в льондонській касарні полку ім. кн. Йорку і був присутній на вправах.

але знову Товариство подякувало і не схотіло передавати збірки в чужі руки.

Товариство вірило, що поміч прийде з іншого боку, що гасло „Нарід собі!" не розчарує. І справді вже місяць по тій нараді поміч прийшла. Американський земляк п. Каленик Лисюк захопився справою Музею і заявив, що даватиме на помешкання 250—300 долярів річно, доки стан його справ на це йому дозволить. Та як тільки Музей мав своє помешкання, збільшився й приплив нових збірок, так що незабаром знову стала дошкульна велика тіснота.

На одних загальних зборах д-р Старосольський голосно висловив загальну думку: „Нація мусить здобутись на гроші, щоб придбати дім для Музею". І нація здобулася. Року 1932-го почали збіркову акцію. Стали надходити жертви, більші й менші, потім знайшовся добродій (п. Яків Макогін), який сказав, що на кожних 100 долярів дрібних жертв він сам даватиме ще 100 долярів, доки загальна сума не досягне 2—3 тисяч долярів.

Коли проф. Горбачевський через свій високий вік не міг далі бути у проводі Товариства, його заступив акад. проф. Ст. Смаль - Стоцький, який цілою душею віддався справі. Вже важко хорий він довів справу до кінця й підписав купчий акт на власний дім для Музею.

„Усе, що зроблено за 14 літ існування Товариства — закінчив проф. Сірополко — зроблено виключно силами самої нації, виключно з жертв українського громадянства. Єдине це джерело може забезпечити Музееві також його дальше істнування. Віримо, що українське громадянство не залишить на роздорозі цей величний памятник визвольної боротьби України, збудований на память і науку прийдешнім поколінням".

На заклик проф. Сірополка збори вшанували вставши память проф. Степана Смаль-Стоцького, як і память інших померлих членів Товариства, що своєю працею та порадою причинилися до його втримання й розвитку.

Останньою точкою свята був звіт проф. Д. Антоновича про організацію й діяльність Музею. Музей поділено на відділи: дипльоматичний, військовий, еміграційний та загальний. Перший відділ вже майже не доповнюється, бо всі архіви давніших дипльоматичних місій та представництв, які збереглися в українських руках, вже передано до Музею; єдиним доповненням цього відділу були деякі матеріяли з діяльности уряду Карпатської України. Більш-менш те саме можна сказати про другий відділ. Зате дуже розростається й невпинно доповнюється третій відділ — наслідок жвавої культурної й наукової праці української еміграції. Дирекція Музею ледви встигає записувати новий матеріял, особливо після того, як Музей перенесено до власної домівки.

При розміщенні збірок Музею дирекція стояла перед складним завданням. Музей має вдесятеро більш матеріялу, ніж вільного місця. Отже можна було розвязати питання на два способи: або поростовляти, порозкладати й порозвішувати якнайбільше, щоб тоді й кроку не можна було ступити — або вибрати найцінніше й вигідно це розмістити, а решту віднести в склад і там сховати, доки не знайдеться більше місця. Дирекція вибрала друге й при огляді збірок можна було переконатись, як щасливо проф. Антонович своє завдання розвязав.

З усіх усюдів на свято наспіли численні привіти, здебільша разом із грошевими жертвами на розбудову Музею. Більші грошеві датки прислали п. К. Лисюк із Ню-Йорку (5.000 корон), Товариство Взаємна Поміч у Вінніпегу (25 дол.), 204-й відділ Українського Народнього Союзу в Нюйорку (10 дол.).

Свято покінчилося відчитанням таких резолюцій:

1. З нагоди відкриття Музею Визвольної Боротьби України надзвичайні загальні збори Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" засилають гарячий привіт і щиру подяку від імени Товариства й Музею всім жертводавцям і прихильникам, що своїми грошевими жертвами причинилися до щасливого завершення акції Товариства у справі придбання власного дому для Музею, й усім тим, хто в такий чи інший спосіб допоміг Т-ву зібрати потрібні для купівлі дому фонди.

2. З особливою пошаною надзвичайні загальні збори Т-ва згадують у цей день працю у кермуванні збірковою акцією та при купні дому першого голови Т-ва й почесного його члена акад. проф. І. Горбачевського та покійного вже другого голови й почесного члена акад. проф. Степана Смаль-Стоцького.

3. Загальні збори висловлюють своє признання й подяку дирекції Музею Визвольної Боротьби України: директорові Музею проф. Д. Антоновичеві, науковому співробітникові Музею проф. С. Наріжному, що багато праці, опіки й відданости виявили й виявляють для Музею, для впорядкування його збірок та матеріялів, а також управителеві Дому проф. Б. Мартосові, що дуже багато поклав праці завідуючи Домом та привів його господарську частину до належного стану.

4. Вкінці загальні збори дякують усім членам Товариства, що вшанували свято відкриття Музею своєю присутністю або прислали привіти й побажання дальшого розвитку нашого Музею й склали свої пожертви. Усім щира подяка.

З польської преси.

Чи можливе довготревале напруження між Польщею та Ґданськом?

Після кількох днів тревоги в польську пресу вступив якийсь новий бальорий дух. Більшість варшавської преси, захоплена останніми заявами державних керманичів Англії та Франції, висловлює погляд, що Гітлерові лишається тепер до вибору три шляхи: або зректися своїх планів в Европі, або тримаючись тактики „ні війна ні мир", далі пробувати цілий світ тримати в нервовій напрузі, або спровокувати конфлікт та — хай буде що хоче — викликати війну. Деякі орґани **популярної польської преси,** що заповідали на минулу неділю якийсь „пуч" у Ґданську (німці категорично це заперечують!) навіть лякують тепер, пишучи, що німці, мовляв, налякались, Гітлер „вицофується", Ґданськ присмирнів — словом в польсько-німецьких взаємовідносинах настав якийсь радикальний зворот, що дозволяє лекше відітхнути.

Трохи інакше, на наш погляд критичніше дивиться на справу виленська польська преса. Наприклад **„Глос Народови"** з 4. VII. **не вірить** у те, щоб Гітлер зрікся зі своїх планів „підбою Европи" і не приєднується до думки, що Гітлер виразно змагає до спровокування конфлікту, по якому мусіла б вибухнути війна. Для „Ґлосу Народового" нема сумніву, що засадою сучасної політичної поведінки Гітлера далі є: сіяти неспокій в Европі, ступнево опановувати Ґданськ, інтриґувати, тобто ослаблювати протинімецький фронт держав.

Щоб і не казати — пише „Глос Народови" —

> „Гітлер в одній точці має перевагу над своїми противниками. Багато вже виголошено промов, багато зложено деклараций, що заповідають відпір проти німецького наступу, але наспрaвді німців матеріяльно досі не нарушено. Гітлер до нині має можливість вибору між миром та війною і в дійсності він рішає нині про одне та про друге. Полишення німцям хвилини вибору нападу, дає Гітлерові цю перевагу, про яку кажемо. Дає йому можливість далі підтримувати неспокій та напруження відносин. Дозволяє передівсім Ґданськові зброїтись. **Ґданський сенат найвиразніше підготовляє Вільне Місто до збройного опору на випадок, коли б Польща була приневолена впровадити до нього своє військо,** або до збройного „пучу". Роботи над озброєнням Ґданська та спроваджування на його територію штурмовців з Німеччини, тревтимуть далі аж до хвилини, яку Гітлер вибере для спровокування авантури.

І тому — продовжує „Глос Народови" — нам подобаються та видаються слушними ті пресові голоси, які вказують, що дальша проволока, дальше толерування відносин у Ґданську пґіршує положення західних держав та Польщі. Моменти правної натури, але тільки вони могли б промовляти проти фізичної інтервенції у Ґданську. Якщо Польща заняла б Ґданськ, німці підняли б галас, що вона знасилувала статут Вільного Міста та сталась нападником. **Та це був би тільки формальний** претекст до ставлення такого роду закидів, **бо є доволі суттєвих причин на те, щоб Польща обсадила Ґданськ.** Імовірно західні держави з уваги на вражливість своєї власної прилюдної опінії не бажають собі таких формальних претекстів.

Не знаємо — кінчить „Ґлос Народови" чи рада Ліги Націй, формально управнена до окреслення, коли й серед яких відносин Польща має право впровадити військо до Ґданська, спосібна є сьогодні винести таку постанову і чи таку евентуальність беруть у рахубу Франція, Англія та Польща. Зате нам видається безперечною істиною, що лишити на волю Божу все те, що діється у Ґданську, означає скорше чи пізніше довести до збройного зудару, коли не в цілій Европі, то з цілою певністю на терені Ґданська. Зрештою ця друга евентуальність своїми наслідками довела б напевно до загальної війни. **Отже** — пише „Глос Народови" — **виринає питання, чи проволока є корисна і чи не треба б радше раз, але енергійно скінчити з тим станом, що з Ґданська робить найбільше запальну точку в Европі?**

Дотепер постійно читали і чули ми, що це Німеччина нависла над Ґданськом, бажаючи прилучити його до третьої Німеччини як не в мирний спосіб то хочби збpоєю. Тепер, як бачимо з міркувань виленського „Ґлосу Народового", польській політиці, а може тільки польській публіцистиці рветься терпець з невпности положення у Ґданську й вона явно дораджує міністерству війни випередити німців та захопити собі Ґданськ, навіть якби прилюдна опінія західніх держав не бажала собі таких... формальних претекстів. **Щоправда такі голоси в польській публіцистиці не є ще дуже часті, але вони є симптоматичні як доказ не злагіднення, але небувалого зміцнення німецько-польського конфлікту з причини Ґданська.**

—o—

Розлам у Редакції „Русского Голоса"

Ледви тиждень тому писали ми про фермент серед москвофілів (ч. 147 з 30. червня ц. р.), а наші інформації вже знаходять собі повне потвердження. Ото ж нинішнє число „Русского Голоса" появилося вже без підписів ред. Світича і ред. Сірка-Білинського, зате лише з одним підписом Сергія Горячка. Довідуємось, що обидва вони — згідно з нашою заповіддю — дійсно вийшли зі складу Редакції того часопису, при чому ред. Світич виїзджає, здається, зовсім зі Львова, а ред. Сірко-Білинський раптом опинився „в неласці". Крім того всі взагалі редакційні співробітники дістали 3-місячне виповідження, при чому мотивують їм цей крок управи видавництва (видавцем є кооператива „Просвещеніе") — реорганізаційними мотивами. В усякому разі — це дуже дивна реорганізація, бо випадки, щоб цілому редакційному персоналові виповідати працю — в історії преси взагалі дуже рідкі і трапляються або при банкрутві видавництва або при різких ідеольогічно-політичних розбіжностях, чи переході газети в інші руки (іншого формального власника чи іншої політичної групи). В даному випадку нема ще матеріяльного банкрутва, хоч — очевидно — поява російського щоденника у місті і краю, де нема росіян, це дивогляд і люксус, який коштує маєтки. Зате є найрізкіші розбіжности, про які ми писали у згаданій замітці.

Тепер „Русским Голосом" правлять три панове: Плешкевич, Медицький і Марко. Цей останній зве себе редактором, але хто властиво — чи він разом із Горячком чи якісь інші журналістичні анонїми — буде редагувати й писати газету — невідомо. Ми не мали ніякої причини славити п. Світича чи тим менше п. Сірка-Білинського своїми приятелями, (вони взаємно теж, здається, приятелями не є), але мусимо признати, що це журналісти-професіонали. Інших покищо в „Русскому Голосі" на їх місце не бачимо. Очевидно, що після відходу Світича потерпить теж напевне страшенне тамошня літературна російська мова, ставши льокально-москвофільсько-куховарською російщиною.

Чи не краще справді замикати лавочку та перевести основну ревізію метод своєї повёдінки і праці у цій країні, яка має проблеми де-де глибші і поважніші, ніж спори між редакторами „Русскаво Голоса"?

х.

P. S. Вже після написання цих рядків дістаємо в руки нинішній „Век Нова", в якому є теж вістка про розлам у „Р. Г.", не така точна, як у нас.

ЗАСУДИЛИ ЖИДІВ В ІТАЛІЇ.

МІЛЯНО, ПАТ. Суд у Міляно засудив 24 жидів на кари від 8 до 20-ти днів арешту і на гривни за те, що у свому часі не признались до жидівського походження.

—o—

ФОТО апарати і приладдя
продає у великому виборі фірма
Інж. А. ШАРФ
Львів, Сикстуська 2.

Англійська пересторога перед союзом з Совітами.

Проф. університету в Едінбурзі Чарльз Саролеа написав для англійського часопису „Скетшмен" статтю, незвичайно змістову й цінну саме з погляду на наші невеселі часи.

Коли між Англією та Совітами дійшло б до заключення „великого союзу", то як цього бажає собі тепер пересічний англійський джентельмен, — іронізує проф. Саролеа — кордон британської імперії пересунувся б з Рену не над Вислу, тільки геть над саму Волгу. Це не дрібниця. Совітський Союз щоправда не маленька собі держава, навпаки вона дуже велика, але це великан на глиняних ногах. Безсумніву — багатства країни Совітів величезні в потенції, але нужда населення ще більша — не до описання, бо від років голодують у Совітах мільони. Совітський Союз має, кажуть, 16 мільонову армію, але що це за військо, коли його командирів цілими гуртами розстрілюють за найгірші й найнечесніші протидержавні злочини, а рядовиків чужі безсторонні військові фахівці оцінюють як озброєну товпу (only a mob). Навіть серед найсприятливіших обставин, коли союз Англії з Совітами став би дійсно довершеним фактом, ми мусіли б годувати та зброїти цілу ту 16 мільонову армію, більше того — ми мусіли б ще фінансувати величезного совітського урядового банкрота, що скрахував на одній шостій частині світу.

„Це моє глибоке переконання — пише проф. Саролеа — що у випадку війни совітський уряд не буде у спромозі та й не захоче виконати свої зобовязання. Бо якщо б він навіть забажав їх сумлінно сповнити, то поповнив би самогубство на самому собі, а цього не можна чейже вимагати назіть від большевицької держави. Коли подумати тільки, що модерна тотальна війна поставить обовязок солідарности кожної союзної держави на важку пробу, то я ніколи не повірю, щоб совітський уряд здав іспит такої солідарности з буржуями та капіталістами... Я міг би навести як свідків сотки компетентних та досвідчених комуністичних і соціялістичних діячів на те, що мій оцей погляд на сто відсотків вірний".

Проф. Саролеа, що знає Совітський Союз з особистої обсервації, в 1924 році зібрав був свої враження у книжці „Impressions of Soviet Russia", вже тоді у згаданій книжці написав з альбом тим усім, що домагаються з господарських оглядів тісного контакту з країною большевиків, що нема чого так спішитися, або покладати надії, бо одиноким совітським артикулом на експорт є — революційна пропаганда. У статті в „Скетшмені" проф. Саролеа питає офіціяльних керманичів західних держав, що так побиваються тепер за союзом з Совітами, чому саме польська республика руками й ногами відпікується від совітської військової допомоги, яка на думку англійських та французьких політиків одинока зможе скоро та з успіхом зломити евентуальний німецький атак на Польщу. Загрожена Польща чейже знає, чому не рветься за допомогою своєї найближчої східної сусідки — большевицької великодержави.

Проф. Саролеа наводить цілу низку фактів з области взаємин між Совітами та іншими державами, взаємин, що всі, без найменшого винятку покінчились дуже сумними досвідами. Ці досвіди можуть стати виправданням, чому у великій частині европейських держав замість демократії маємо сьогодні диктаторський режім. Цими досвідами треба пояснити теж чому 19 середущо- та південно-американських республик зірвало дипльоматичні взаємини з Совітським Союзом та чому країна справжньої, класичної демократії Швайцарія до нинішньої днини не хоче висилати до Москви свого представника.

Чого болгарський премієр їде до Німеччини?

ЗАГРЕБ, ПАТ. Болгарському премієрові Кіосеіванову в дорозі з Білгороду до Сремської Мітровіци товаришив мін. Маркович. Розмови обох міністрів торкалися, як виходить з заяви представникам преси, загального міжнароднього положення і справ, якими особливо зацікавлені обі держави.

„Двом приятелям не треба багато балакати, щоб порозумітися — заявив Кіосеіванов, Він заявив, що зупиниться у Білгороді у повороті з Берліна. В Загребі, де премієр Кіосеіванов чекав на поїзд, він знову довший час балакав із журналістами. — Чим важчі настануть часи — сказав — тим сильніше зазначиться вартість югославянсько-болгарської приязни." Премієр Кіосеіванов рішуче заперечив, буцімто він їде до Берліна, щоб просити Німеччину гарантії супроти агресії Туреччини, Румунії або Греції. „Не будемо нічого просити в Німеччині й не будемо їй нічого оферувати" — заявив один з тих, що товаришать премієрові, додаючи, що ці відвідини мають куртуазійний характер, як ревізита міністра закордонних справ фон Нойрата, який свого часу був у Софії.

Українська вистава малюнків і різьб у Кракові.

Українські мистці, що гуртуються в мистецькому гуртку „Зарево" при філії Т-ва „Просвіти" у Кракові, влаштували ще підчас Зелених Свят виставу своїх праць. Це вперше від кількох літ наші мистці виступили публично, не лиш на те, щоб представитися ширшим колам громадянства, серед якого вони вже досить популярні — але й щоб познайомити саме ту сіру публику бодай з найголовнішими поняттями про малярство і різьбу. Маленька, святочно прибрана сала „Просвіти" виглядала, як правдивий музей, а відповідне і цілеве розміщення поодиноких праць справляло незвичайно миле враження.

Увійшовши на салю і, лиш поглянувши на цілу галерію праць, так і відразу пізнаєте праці наших чолових мистців — **А. Наконечного** (маляр) та М. Черешньовського (різьбар). Їх праці стоялн на такому рівні, що до них можна вже підійти з високим мистецьким критерієм. Обоа вони справжні мистці у своїй ділянці, перший в своїм неовізантинізмі та народніх сюжетах, другий у смілих композиціях та стилевій різьбі — обидва всією душею віддані своєму покликанню, через що й їхні праці це продуманий і глибокий вислів їхнього таланту, свідомого своїх завдань. Ось кілька праць А. Наконечного: Різдво Христове, Христос Учитель, Св. Володимир і Ольга (вітражі); Воскресення, Успення, Благовіщення й інші — всіх понад 20, — всі виріжняються якоюсь особливою ніжною (хоч не все широкою) скалею красок, народніми мотивами та оригінальним підходом, так що образи Наконечного легко відразу пізнати серед інших.

Праці **М. Черешньовського** гарно уставлені на підставі поздовж усієї салі. Всіх понад 20 — головно різьба, решта кераміка. Пояснення дає сам мистець. Низький, худощавий, з горіючими очима. Його праці загально подобаються всім, а його — Шевченко — спроба монументальної різьби в камені, Вічний жид, чи Материнство — промовляють до вас глибиною чуття.

З поміж інших молодих мистців на виставі вибивається наперед **Зенон Кицала.** Його композиція „Зняття з Хреста" і студії голів вказують на значний, хоч ще не скристалізований талант, — так і відразу видно, що мистець шукає своїх доріг, на яких міг би зявитись. Контрастом до нього є до деякої міри **І. Онищкевич**; його студії портретів, пейзажі і графіка (лінорити й дереворити) свідчать про педантність і конкретне уявлення цілости, а передовсім краєвиди роблять миле і приємне враження. Ті самі прикмети мають також праці **Андрія Шуляра**, як ось проекти архітектури внутр і студії мертвої природи — а знову малюнки (на жаль лиш 3), **Ярослави Лінинської** (мертва природа, цвіти), виріжняються корисно на виставі. Інші співучасники виставн, як З. Охримович, (зразок взору в шкірі) Марянич (текстильні прібки), Добрянський (студії портретів), Івасиків (медаліон „Хрещення України") та Гассан (паперові композиції) не були настільки заступлені, щоб можна їх добре заналізувати, але декотрі праці були дійсно гарні.

Ті молоді мистці, що працюють серед непригожих обставин та які всеж безнастанно розвивають свій талант, заслуговують на куди більше зацікавлення з боку громадянства їх працею, ніж це було досі. **М. В.**

Читайте та ширіть наш часопис!

АМЕРИКАСЬКА МОЛОДЬ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ДЕМОКРАТІЄЮ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Конгрес американської молоді прийняв одноголосно резолюцію, в якій між іншим стверджує, що американська молодь зберігає вірність засадам справжньої демократії і конституційним свободам, як свободі слова, преси й віроісповідання, осуджує всякі форми диктатури без уваги на те, чи це диктатура комуністична, націонал-соціялістична чи фашистівська. Підчас конгресу уладжено плебісцит, у висліді якого 904 членів конгресу заявилося за перевибором президента Рузвельта в 1940-ому році, 58 голосів віддано на Лягардію, 56 на Девея.

—o—

НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Не вважаючи на заборону носити організаційні однострої, 75 членів „Орднунгсдінст" зібралося на Льонг-Айленд, де провідник організації Кунт прийняв їх дефіляду. На переді походу несли прапор зі свастикою. Кунта потягнуть до судової відповідальности. Націонал-соціялістичній маніфестації приглядалося 2.000 осіб підчас коли минулого року було до 10.000 осіб.

—o—

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. У вівторок у Злучених Державах святкували урочисто 163-і роковини незалежности. В багатьох містах зорганізовано численні дефілади, зібрання й народні забави. У Вашингтоні перед памятником Вашингтона переділювало 58 патріотичних організацій. У Шікаго у прилюдному зібранні взяло участь 60 тисяч членів американського легіону. Це зібрання скликано для привітання 100 емігрантів, що дістали американське громадянство. 5.000 громад зорганізували радіеві авдиції, в яких закликали до релігійної й расової толеранції по думці американської конституції.

По широкому світі.

Німецький амбасадор Папен відлетів з Царгороду до Анкари.

Британський амбасадор Гендерсон відлетів у вівторок в год. 13,40 з Берліна до Льондону на тижневий побут.

Премієр південної **Родезії** прилетів до Англії, щоб обговорити з брит. урядом справу обєднання південної Родезії з північною та з Нясою. У справі німецьких кольоній не дав він ніяких вияснень.

Комендант британського гарнізону у Гайфі наказав замкнути всі жидівські розривкові льокалі. Рух у місті та поза ним піддано гострій контролі.

Напад на листоноша у Косівщині.

КОЛОМИЯ, ПАТ. У вівторок по полудні листоноша з Ясенева Горішнього пов. Косів віз коло 3.000 зол. готівки. Коло 14. год. він зближався до села Ільче і переїздив над яром глибоким на 40 метрів. У тій хвилині вдарив стріл, що рана поштаря, який упав до яру і завис на гілці дерева на висоті 15 метрів. Селяни урятували листоноша, який падаючи, зламав собі ногу.

Напасники втікли, поліція шукає за ними. Гроші врятовано.

Болгарський прем'єр приїхав до Берліна.

АВДІЄНЦІЯ У ГІТЛЄРА.

В середу по полудні приїхав до Берліна болгарський прем'єр Кіосеіванов. В імени канцлєра повитав його мін. Рібентроп, кількох віцеміністрів, ген. Кайтель, італійський амбасадор, югославинський посол, партійні достойники і ін.

З двірця Кіосеіванов відїхав до палати Бельві, де замешкає підчас 3-денної візити. В 16. год. Кіоосеіванов з болг. послом у Берліні зложив візиту Рібентропові, вечором Гітлєр прийняв його на авдієнції та уладив у його честь бенкет.

В четвер Кіоссеіванов вестиме дальші розмови з Рібентропом.

„ПРИРОДНЕ БРАТЕРСТВО І СПІВПРАЦЯ".

Німецьке радіо повідомляє, що у звязку з берлінською візитою Кіоссеіванова італійська преса підкреслює природне братерство між Німеччиною та Болгарією і необхідність співпраці між тими державами. Рівночасно італійські часописи стверджують, що між Болгарією та Югославією панує повна однозгідність.

КОМЕНТАРІ ДО БЕРЛІНСЬКОЇ ВІЗИТИ КІОССЕІВАНОВА.

У телеграмах з Білгороду та з Берліна ПАТ стверджує у звязку з подорожею Кіоссеіванова, що Німеччина змагає до зближення Болгарії до Югославії, щоб ізолювати ту останню від балканської антанти. З огляду на приязні румунсько - югославянські взаємини, ПАТ висловлює переконання, що ця німецька акція покінчиться невдачею.

Характер візити
шефа мадярського ґенер. штабу у Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. Шеф мадярського генерального штабу ген. Верт зложив вінок на могилі невідомого вояка. Підчас побуту в Німеччині звидить він поодинокі німецькі гарнізони та західні укріплення.

Подорож ген. Верта має на думку ПАТ-а виключно куртуазний характер; від світової війни кожний новий шеф мадярського ген. штабу складав візиту у Берліні.

—o—

Еспанія підпише політично військовий договір
з Італією?

ПЕРЕД ВІЗИТОЮ МІНІСТРА ЧЯНА В ЕСПАНІЇ.

Римська радіовисильня подала у французькому комунікаті програму візити міп. Чяна в Еспанії.

Він причалить 10. ц. м. у Барсельоні, звидить Таррагону, Вітторію, памятник італійських легіонерів, побачиться з еспанським міністром закордонних справ; огляне укріплення довкола Більбао. 16. ц. м. приїде до Мадриду, опісля до Толедо, де стрінеться з ген. Москардом в Альказарі, опісля полетить до Севіллі. 17. ц. м. виїде до Італії.

Візита Чяна припадає на час свята праці, яке по громадянській війні святкують дуже величаво.

У Бургосі Чяно переведе виміну поглядів з еспанськими міністрами та мабуть сфіналізує справу політично-військового договору з Італією, що його приготовано підчас недавнього побуту еспанського міністра закордонних справ у Римі.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЕСПАНСЬКОЇ АРМІЇ.

БУРГОС, ПАТ. Як подає урядовий бюлетин, розвязано середущу й полудневу армію та переведено тимчасову реорганізацію війська.

Командантом 1 округи заіменовано ген. Салікета, 2-ої округи ген. Кеіпо де Лляно, 3-ої округи ген. Аранду, 4-ої округи ген. Оргаза, 5-ої округи ген. Арненаса, Балеарських островів ген. Понте, Канарійських островів ген. Кановас, нач. вождом мароканських військ ген. Вареха.

Японський протинаступ
у Манджурії.

ТОКІО, ПАТ. Штаб квантунської армії повідомляє: Протинаступ японсько - манджурських військ, що почався 2. ц. м. розвивається добре. Японці проганяють совітсько-монгольські частини з Манджурії у сторону ріки Хальги.

КОНЦЕНТРАЦІЯ ЧЕРВОНИХ ВІЙСЬК.

ТОКІО, РАЙТЕР. Обі ворожі армії окопалися коло м. Номонган, на березі озера Буїрнор. У тому районі помітна концентрація коло 4-ох тисяч совітсько - монгольських військ. З Монголії надходить поміч.

Англьо-японські переговори
будуть торкатися лиш місцевих справ.

ТОКІО, ПАТ. Британський амбасадор у Токіо заявив журналістам, що вже дійшло до порозуміння, на основі якого англьо - японські переговори будуть торкатися виключно місцевих справ, занятих з положенням у Тієнтсіні.

Він висловив надію, що конфлікт вдасться полагодити мирно.

Коли пічнуться переговори — ще не устійнено; припізнюють їх атмосферичні умовини, з огляду на які японські військ. представники з Тієнтсіну не могли прилетіти літаком.

КОЛИ ПІЧНУТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ?

ТОКІО, ПАТ. Представник японського міністерства закорд. справ заявив, що англьо-японські переговори пічнуться найскорше на другий тиждень. Представники військової влади з Тієнтсіну приїдуть найскорше у пятницю.

ЯПОНЦІ ЗНОВ НЕ ДОПУСКАЮТЬ ХАРЧІВ ДО БРИТ. КОНЦЕСІЇ.

ТІЄНТСІН, РАЙТЕР. Деякий час у Тієнтсіні панував трохи ліберальний режим, але тепер японці знову роблять труднощі при постачанні харчів до британської концесії.

Американський сенат продовжив монетарні повновласти президента

ЗГІДНО З КОМПРОМІСОВИМ ПРОЄКТОМ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Американський сенат ухвалив 43-ма голосами проти 39-ох компромісовий проект міжпарляментарної комісії про продовження повновластей президента у монетарній царині.

Новоухвалений закон переслано президентові до підпису. Згідно з тим законом: 1) президент має дальше права щодо зміни відношення доляра до золота, 2) 2-міліярдовий фонд вирівнання існуватиме дальше, 3) устійнено ціну срібла, що його добувають в Америці, на 71 центів за унцію.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. На запити журналістів голова сенатської комісії закордонних справ Піттман заявив, що на його думку законопроєкт сен. Блюма про невтральність підпаде деяким змінам, згідно з домаганнями ізоляціоністів, але без сумніву з нього зелишиться постанова про скасування ембарга на вивіз зброї до воюючих держав.

ПОЛЬСЬКО - МАДЯРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. До Будапешту приїхала в середу польська делегація що переведе переговори над польсько мадярським сусідським договором. Делегація складається з представників заінтересованих міністерств, проводить нею начальник Потуальницьких з міністерства закордонних справ.

—o—

ПОЛЬСЬКО - ТУРЕЦЬКИЙ КОНТИНҐЕНТОВИЙ ДОГОВІР.

АНКАРА, ПАТ. Польський амбасадор Сокольніцький та турецький міністр Небіль Бетї підписали контингентовий договір та дійшли до порозуміння щодо клірінгового порозуміння. Оба договори входять у життя від 15. ц. м. — Контингентовий договір поважно поширює торговельні обороти між обома державами.

ІТАЛІЙСЬКА ФЛЬОТА ПЛИВЕ НА ЗАХІД.

РИМ, АВАС. Друга італійська ескадра відпливе в неділю до західної частини середземного моря, як лиш вернеться перша ескадра з еспанських та португальських вод.

Друга ескадра причалить також до Лібії та до деяких пристаней Егейського Моря. Подорож покінчиться в початках серпня.

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ У ФРАНЦІЇ.

ГАВР, ПАТ. З Гібральтару приплив до Гавру один американський кружляк з двома контрторпедовцями на 2-тижневий побут.

—o—

РОЗМОВА ФРАНЦУЗЬКОГО ПРЕМІЄРА З АМЕРИКАНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Далядіє відбув у середу рано довшу розмову з американським амбасадором Буллітом.

БРИТІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ ПОКИНУВ ВІДЕНЬ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Британський ген. консуль Гейнор у вівторок вранці виїхав з Відня разом з родиною.

НІМЕЦЬКІ КОЛЬОНІЯЛЬНІ РЕВІНДИКАЦІЇ ТЕПЕР НЕАКТУАЛЬНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Один посол лейбурист запитав у палаті громад, чи Англія порозумівалася з Бельгією, Францією та Японією у справі німецьких кольоніяльних домагань.

Віцемін. Батлєр відповів, що в остзнніх часах не було вимін поглядів у тій справі. Французький уряд нераз зясовував своє становище у тій справі, бельгійський уряд солідаризується з британським.

—o—

ЯК РУМУНІЯ УЖИЛА БРИТІЙСЬКУ ПОЗИЧКУ?

БУКАРЕШТ, ПАТ. Мішана румунсько-британська комісія рішила поділити так 5,5-мілїонову позичку, яку Англія дала Румунії, 700.000 фунтів на закупно англійської бавовни, 160.000 на будову шляхів, 1,000.000 на закупно ліків та лікувального знаряддя, решта на потреби румунської національної оборони.

—o—

ХОРВАТСЬКІ МІНІСТРИ У БІЛГОРОДСЬКОМУ УРЯДІ.

Якщо недалекі збори хорватських послів приймуть постанови того порозуміння, **прийде до реконструкції югословянського уряду, до якого увійде 4—5 хорватських міністрів.** Таку реконструкцію передбачувало вже порозуміння Мачека з Цветковичем з 27. квітня ц. р., але воно не увінчалося успіхом, бо хорвати домагалися плєбісциту. У теперішній ситуації обі сторони виявили готовість до уступок.

РЕҐЕНЦІЙНИЙ КОМІСАР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ОБІЙМАЄ СВІЙ УРЯД.

Мадярське радіо повідомляє, що барон Перені, який приїхав уже до Ужгороду у четвер перейме владу від військового командування; впровадить його д-р Арпад. Це відбудеться у святочній формі в будинку жупанату, після полевої Служби Божої.

—o—

ЯПОНСЬКО - КИТАЙСЬКІ БОЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як японські так китайські комуніката стверджують, що військові операції сильно оживилися. У шантунській провінції японці заатакували укріплені позиції 10-тисячного кит. корпусу, але покищо перемога не перехилилася на одну ні на другу сторону.

Рівночасно китайці заатакували з півдня та з півночі Кантон; японці скріплюють кантонський фронт 5-ма новими дивізіями, які небавом наспіють з Японії.

Похорон о. Теодора Цегельського.

Дня 30. червня ц. р. відбувся величавий похорон бл. п. о. Теодора Цегельського, довголітнього пароха в Струсові. Щоб віддати останню прислугу Покійному прийшли на похорон великі маси народу з сусідніх сіл та навіть з дальших околиць. У похороні взяли зорганізовану участь представники повітових установ з Теребовлі і Тернополя, орхестра чит. „Просвіти" в Теребовлі під управою дир. Івана Козака.

Похороном проводив Всв. о. мітрат Сліпий, який попрощав Покійного від Митрополита Кир Андрея і від Церкви. У цьому прощальному слові згадав великі заслуги Покійного як найкращого душпастиря, проповідника і працівника. Похоронний похід зупинився на кілька хвилин перед читальнею „Просвіти" в Струсові, де Покійного прощав гарячими словами п. Льонгин Пошелюжний від усіх місцевих культурно-освітніх товариств, яких Покійний був основником і довголітнім головою.

На цвинтарі прощав Покійного від духовенства і родини о. Кароль з Микулинець, від Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові та від Українбанку в Теребовлі і від всієї Кооперації зворушливу прощальну промову виголосив о. кан. Степан Мохнацький. Від усіх інших культ.-освітніх установ у Теребовлі та в імені Т-ва „Просвіта" у Львові, якого покійний о. Цегельський був почесним членом, та від Філії „Просвіти" в Теребовлі, якої Покійний був основником і першим головою, попрощав д-р Заплітний.

О. Теодор Цегельський був першим з тих духовних провідників, які вміли у своєму житті получити працю душпастиря з громадянською, народньою діяльністю в одну гармонійну цілість. Людина високої культури, завжди привітний, вирозумілий, але рішучий у всіх своїх обовязках, завжди був зацікавлений і захоплений усіма актуальними справами церковного і народнього життя, якими живо займався до останніх хвилин життя. Високо ідейний, витривалий працівник та організатор і провідник, головно в Теребовельщині у всіх українських установах та у всіх справах, а його діяльність у повіті й особливо у великій парохії Струсова, де Він був 55 літ священником і парохом, дала гарні успіхи в культурно-освітньому та економічному житті.

Вічна Йому Память!

—o—

Яких розваг вживають громадяни?

Діставмо від одного поважного громадянина листа, що його не вміщаємо у рубриці дописів, бо зачеплена в ньому суспільна проблєма, яка має ширше значіння, ніж одна описана подія.

„Приїхав я (читаємо у тому листі) до Станиславова і мусів для всяких справ довше зупинитись. З „нічого робити" пішов на концерт мистецької пари — скрипака і пяніста, — що приїхали зі Львова. У просторій салі — ледви кількадесять осіб молоді, — старших буквально кілька осіб. Білети у ціні від 50 сот. до 2 зол., а сам концерт на високому мистецькому рівені. Думав я, що завинила може невідповідна пора — літо, — може невміла організація імпресарія. Але де-там: чую, що „тут ніколи ніякий концерт не вдається, хоч би хто приїхав і які мистецькі цінности продукував". Подумав я собі: гаразд, а куди ж люди ходять? Які культурні імпрези є атракцією для широкої нашої інтелігенції у більших містах і містечках?"

Цей лист громадянина видався нам досить цікавий, щоб поставлений у ньому запит передати далі — широкому загалові наших Читачів: Не маємо, очевидно, ніякого заміру ображувати спеціяльно станиславовян, бо знаємо, що, очевидно, — та чи інша культурна імпреза може згуртувати мало слухачів чи видців і не слід відразу кидати на все місцеве громадянство громів. Але це не вперше чуємо нарікання, що наша інтелігенція у ріжних містах краю, особливо старша, тратить взагалі зацікавлення для прилюдних культурних вечорів, концертів, навіть театральних вистав, таксамо, як для відчитів і для — книжки, якій щораз гірше знаходити собі доступ до полиці і кишені інтелігента. Коли б це явище поширилось — було б суспільною загрозою і вимагало б цілої послідовної кампанії, щоб його виполоти, перебороти.

Та й у цьому відірваному випадку не все в порядку. Є пара високоталановитих молодих артистів. Дають вони концерт у Львові, мають першорядні рецензії, їдуть у край, повні запалу злучити корисне з приємним: і серед ляїків музику популяризувати, і дати щось тим, що на музиці розуміються, і підносити культурну атмосферу, і самим бодай той час прожити, бо на маєтки з концертів ніхто не рахує. Зате рахується на те, що поруч із жменею справжніх аматорів музики, знайдеться ще гурт прихильників — просто культурного переведення вечора. Тимчасом цей розрахунок виявляється фальшивий.

Чуємо, що скрипак і пяніст (назвиськ не подаємо, бо вони нас до цього не уповажнили) — нітрохи незражені — вибрались у дальшу подорож, по Гуцульщині та Покутті. Дай Боже, щоб перевірили, що гіркі уваги під адресою нашої інтеліґенції у краю — неправдиві чи бодай сильно переборщені. Пишемо це не для реклями особам, тільки для того, що справді лякаємось, щоб відповідь на запит отого нашого знайомого не вийшла надто погана.

Радо помістимо на цю тему уваги Читачів, якщо хто з них уважатиме, що це тема для дискусії.

НОВИНКИ

7 ЛИПЕНЬ

ПЯТНИЦА

Ст. ст. 24. червня 1939.
Різдво св. Івана Хрестителя.
Лат. Кирила й Методія.
Сонце: схід — 3.23, захід — 19.34.
Місяць: схід — 22.30, захід — 10.04.

Завтра: 8. липня. Субота.
Ст. ст. 25. червня 1939.
Февронії прпмч.
Лат. Єлисавети кор.
Сонце: схід — 3.24, захід — 19.3
Місяць: схід 22.52. захід — 11.06
Післязавтра: 9. липня. Неділя.
Ст. ст. 26. червня 1939.
Неділя 6-та по Сош., Давида.
Лат. 6 нед. по Зел. Свят., Кирила
Сонце: схід — 3.25, захід — 19.33
Місяць: схід — 23.17, захід — 12.10
Остання чверть у год. 18.49.

—o—

— **Нинішне число „Діла"** з огляду на свято св. Івана в пятницю 7. ц. м. виходить у збільшеному обемі. Завтра газета не появиться, зате в суботу, з датою неділі, появиться знову в збільшеному обемі.

— **Кажуть**, що в Ворохті вже маса гостей, бо це найкраще літнище в долині Пруту. Кожний українець памятає, що існує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 1—5 1143

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів**, Хоругвини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Українські та польські авдиції з німецьких радіостацій.** Німецькі щоденники повідомляють, що німецькі радіовисильні надаватимуть щодня авдиції в українській та польській мові.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. квітня до 30. червня ц. р. 16 катальогових чисел приросту до 4732 включно. У поодиноких відділах прибуло предметів: у від. етнографії 106; у від. мистецтва 1 ікона з XVIII. в. і 1 портрет з XIX. в.; у відділі історичних памяток: 8 монет, 1 відзнака, 1 печатка; в архіві прибуло 2 новіші документи та 21 світлин; у бібліотеці 80 книжок. Жертводавцями були: п. Будзановський Т., м-р Герасимчук В., о. Дашо Ст., Захаріясевич М., проф. Зінюк М., Луцик П., д-р Максимчук І., Микитівна Я., Музей Н. Т. Ш., Пилипяк Л., Пізнак Дм., дир. Покотило В., Попіль Д., Пол. Т-во Наук., д-р Рудницький Я., Сарахман І., Судчак Я., Татомир Д., Томашик М. Жертводавцям складає управа музею щиру подяку та пригадує, що перед управою важке завдання придбати фонди на будову домівки музею, що мусить дістати в короткому часі більший льокаль. Дотеперішнім жертводавцям управа музею сердечно дякує за жертви та просить придбати нових добродіїв між своїми знайомими. Грошеві посилки просимо слати до музею (Самбір, Тиха 1) або складанками П. К. О. 508.060 до Українського Кооперативного Банку з допискою на середній частині складанки: „На фонд будови 109". Музей відчинений для гостей щоденно від 15. до 17. В інших годинах за попереднім письменним повідомленням.

— **„Мала матура" в гімназії СС. Василіянок у Львові.** Свідоцтво скінчення загальноосвітньої гімназії (VI. кл.) дістали: Бачинська Тетяна, Боднар Лідія, Бикалович Любомира, Верхола Володимира, Волошиновська Ірина, Гладишевська Любов, Готра Ірина, Гродюк Наталія, Гуньовська Лідія, Герчук Ірина, Івашко Любов, Ільницька Ірина, Кернога Марія, Король Антонина, Котович Ольга, Лозинська Надія, Магаляс Наталія, Мазур Зиновія, Макар Ірина, Макар Стефанія, Маковська Ірина, Малиняк Теодора, Марак Марія, Мацькевич Олександра, Мельничук Лідія, Мерцало Софія, Мирович Дарія, Мирошниченко Мирослава, Мурська Софія, Олексів Стефанія, Оленська Ольга, Паньків Лідія, Ригель Олена, Савчак Любов, Світлик Лідія, Семенюта Зоя, Сколоздра Марія, Сороковська Анна, Степків Софія, Тарнавська Наталія, Тарновецька Дарія, Чорна Софія, Чорнега Зиновія, Чорняк Любов, Чорняк Ярослава, Юзич Лідія, Юрчинська Мирослава, Ярош Іванна. В VI. кл. були 52 абсольвентки, з яких чотири не перейшли.

— **„Мала матура" в гімназії „Р. Ш." в Рогатині.** В гімназії „Р. Ш." у Рогатині відбувся іспит покінчення загальноосвітньої гімназії в днях 7—12. червня ц. р. під проводом делегата кураторії ЛШО Йосифа Деповського, директора державної гімназії в Рогатині. Іспит відбувся в будинку „Р. Ш." у Рогатині. До письменного іспиту приступило 24 учнів і всі вони були допущені до устного іспиту. Іспит здало 21: Бандура Оксана, Білинська Надія, Волинець Зіновія, Машталер Софія, Мушкович Мирослава, Пізьо Володимира, Водонос Юліян Святослав, Воронка Омелян, Грек Микола, Грушецький Антін, Керичинський Роман, Кобель Дмитро, Попик Осип, Пшик Іван, Ратич Олег Тарас, Третяк Дмитро, Філяк Осип, Хомин Василь, Цап Михайло, Шевців Богдан Андрій, Яцух Михайло.

— **Залізниця Коломия—Косів—Кути.** Ходять чутки, що міністерство комунікації дістало плян і проект будови нового залізничого шляху, що получить Коломию з Косовом і Кутами. Згідно з проектом новий залізничий шлях має йти з Коломиї через громади Микитинці і Пістинь до Косова і звідти до Кут, де вже є залізничий дворець транзитової залізниці, що йде з Румунії через Снятин до Кут.

— **Львівський воєвода** Альфред Білик виїхав на відпустку б. ц. м. Його заступатиме заступник віцевоєвода д-р П. Малашинський, який вернувся вже з відпустки.

— **Львівська хроніка.** Крізь вікно дістався до помешкання на першому поверсі Ю. Годзінського (вул. Гловінського ч. 18) злодій і вкрав гардеробу, вічне перо, золотий годинник і 200 зол. готівкою. — Підчас сварки на площі Бема нагло занедужала Н. Декіндерова, яку відвезли до шпиталю. — У вівторок вечором привезли до шпиталю 24-літнього робітника М. Шумяцького (вул. св. Петра — город болгарів), якого зранив на т. зв. Кайзервальді невідомий напасник.

— **Буревій з градом і громами** перейшов над Надвірною і заподіяв великі шкоди. Град величини курячого яйця понищив зовсім збіжжя, садовину і повибивав багато шиб у місті. Від грому згоріли два господарські будинки в Надвірній. Крім того грім поразив 32-літнього Степана Свідрука. Буревій понищив теж телефонічні та електричні проводи. Матеріяльні шкоди годі покищо обчислити. — Над селами Покропивна та Домаморич пов. Тернопіль перейшла теж буря з градом і понищила збіжжя на 30 прц. В Покропивній град вибив кільканацять шиб.

— **Напад на приходство.** В Добрій к. Синяви пов. Ярослав напали грабіжники на римо-католицьке приходство і зранили польського священника, який на відгомін кроків грабіжників збудився і вхопив за сокиру та боронився перед бандитами. Поліція шукає за напасниками.

— **За 2 дні випили 120 літрів денатурованого спірту.** В селі Дарові пов. Сянік 300 мешканців випило за два дні 120 літрів денатурованого спірту і підчас бійки побили 9 осіб з Вислока Вижнього, а одну особу вбили. Всіх учасників бійки засудив окружний суд у Сяноці по півтора року вязниці. Братів Дадерків з Дарова, які брали найактивнішу участь у бійці і вбили Михайла Павшика з Вислока В. жде ще одна розправа за приладжування горілки „палюнки" з денатурованого спірту, продаж та розпиячування цією горілкою населення з цілої околиці.

— **Краєва хроніка.** Підчас купелі у Пруті в Карлові затонула 11-літня Марія Кейван. — У Дністрі в Нижневі затонув підчас купелі 19-літній Болеслав Дзевняк, мясарський челядник, якого витягнули рибаки. — У Стрию затонув

21-літній Теодор Бабій. — В Острозі пов. Рудки згорів стіс деревляних тик до сушення сіна і конюшини на фільварку гр. Лянцкоронського.

— **700-літній дуб на Хортиці.** Кореспондент московської „Правди" пише, що на Хортиці росте найстарший дуб Запоріжської Січи. Фахівці запевняють, що дуб має 700 років. Дуб має 6 метрів в обводі, а довжина гиляк доходить до 16 метрів. Історична Хортиця, осідок Запоріжської Січи та історичний дуб могли б оповісти багато річей.

— **Вистава християнського мистецтва в Амстердамі.** Від 24. липня до 2. серпня ц. р. відбудеться в Амстердамі світова екуменічна конференція молоді. У звязку з цією виставою міський національний музей в Амстердамі підготовив спеціяльну виставу християнського мистецтва, на якій виставлять майже 100 образів, 70 рисунків і 70 творів голяндських мистців: Беша, ван Лейдена, ван Скореля, Рембрандта та інших. На виставі будуть теж визначніші твори мистецтва з Бельгії і Франції. Вистава дасть ретроспективний огляд християнського мистецтва від 1450 до 1700 р. і потреває від 8. липня до 8. жовтня ц. р.

— **Акули біля берегів Шкотії.** В останніх роках зростає постійно число акул біля побережжя Шкотії. Фахівці сподіються, що морські хижаки вже зажкліматизувались біля берегів і навіть розмножуються. Англійські рибаки зустрічають на морі по кільканацять великих акул і тому побоюються за свої сіти, бо акули нападають вже на човни рибаків. Перед кількома днями рибацький моторовий човен опинився між 50 акулами. Один з хижаків підскочив на поверхню моря, зломив стерно та підкинув човном. Залога врятувалась лише завдяки зручности керманича, який не втратив холоднокровности і покермував як слід човном. Здовж побережжя купаються в морі спокійно літники, бо акули не зближаються покищо до берегів.

— **35.000 інститутів краси.** Одною з найважніших ділянок американської торговлі і промислу є інститути краси. В 1900 р. було у Злучених Державах 262 інститути. Тепер їх число зросло до 35.000, а обороти до 210 міліонів долярів. Кожний мешканець Злучених Держав видає пересічно по 2 доляри річно на інститути краси. Спершу до згаданих інститутів ходили лише жінки. Тепер майже половину клієнтів згаданих інститутів творять мужчини.

— **Нещасливе місце.** Недалеко місцевости Бокенгаген у провінції Ганновер грім убив пятого чоловіка в тому самому місці. Перший смертний випадок трапився в 1896 р. коли то грім убив в тому самому місці жінку і мужчину. В 1913 р. грім убив третю особу. В 1922 р. грім убив робітника, який з товаришами сховався підчас бурі під деревом. Тому здогадуються, що під деревами недалеко Бокенгаґен є підводне джерело, що стягає електрику.

— **Слідство у справі катастрофи підводного човна „Тетіс"** почалось у понеділок передполуднем перед трибуналом адміралиції. Метою слідства, заявив генеральний прокуратор, висвітлити всі розпорядки у звязку з подорожею підводного човна, провірити вартість рятункових апаратів Дейвіса та всі заходи команди маринарки, що їх вона видала безпосередньо по катастрофі. Трибунал переслухав уже 4-ох членів залоги підводного човна „Тетіс", які врятувались. Виратовані моряки зізнали, що залогу можна було б вирятувати, якби рятункові кораблі були приплили швидко на місце катастрофи. Хоч адміралиція знала вже про катастрофу, чомусь то рятункові кораблі прибули на місце катастрофи зі значним опізненням. Зокрема, довго не могли відшукати сигналової бої. Тимчасом вода заливала все нові кабіни човна. Коли рятункові залоги нарешті знайшлися, більшість тих, які ще залишилися при житті, були вже такі ослаблені, що не могли покористуватись апаратами Дейвіса. Зізнання моряка викликали велике вражіння. Часописи домагаються вияснення причини спізнення рят. залог. Одночасно спеціяльний корабель з могутніми підоймами намагається витягнути підводний човен. Тому що атмосферичні умовини добрі, сподіються, що праця піде швидко наперед.

— **Масові жертви підчас свята незалежности.** У Злучених Державах трапились 273 смертні випадки в останніх трьох днях з приводу масового руху на дорогах з нагоди свята незалежности. В цих випадках 146 осіб згинули в самоходових катастрофах, 77 затонуло, 12 згинуло на залізницях, 3 в летунській катастрофі.

— **Можете Пані довірити!** Мілюни жінок вживає пудру без вибору, не здаючи собі справи, як дуже шкідливо

Відгуки дня.

Ей, яблучко...

Світ переживає тривожні часи. Кожний день грозить бурею, а то й градом у формі бомб та гранат, що побиває не колосся, а людські голови. Переживаємо і ми разом зі світом, бо покищо мешкаємо на т. зв. Землі.

Здавалось би, що в таких часах замовкнуть усі малі струни в наших грудях, а дзвенітимуть в один тон тільки ті великі і сильні.

Ба! Але від чого ми є українці.

Розмовляв я недавно з одним старим дідичем, що на далекій Полтавщині провів діяльну молодість, а в Галичині доживає віку.

— Сорок літ беру участь — казав Степан Іванович — у нашім громадянськім житті. Бачив на своїм віку багато лечого, пізнав неолиу людину, навчився неодного. І подумайте: щойно недавно прийшов я до дуже сумного заключення. Кожного разу, як над Україною збіралися хмари, чи заносилося на якусь велику зміну — тоді наші люди вишукували собі „яблучко". В 1905 році знайшли проблему: чи нам іти спільно з російськими революційними партіями, чи окремо, так сказать, як самостійна група. Тут земля горить під ногами, а-земляки цілими днями дискусії ведуть. Вислідом тих дискусій було те, що наш скромний таборець поділився білолашка спершу на дві частини, а опісля і на більше. Очевидно прогавили через те неодин пригожий момент, закапостили неодну справу. Котили, так сказать, яблучко то сюди, то туди. Потім у 1918 р. теж повишукували собі проблеми і замахітрювали ними голови. А події не ждали, ішли та йшли, мчали нас, а вкінці зовсім минули. Принципіяльні справи відходили на задній плян, а всяка „чепуха" ставала принципіяльною. До горла собі люди дерлися і кожний вірив, що за великі речі. А глянеш нині, з перспективи двацять, чи скільки років і сміх бере. Щоправда гіркий він як полин, але бере...

— Так значить, Степане Івановичу, посилення якоїсь гарячої дискусії над дрібними справами означає, що йде якась велика доба?!

— Не мусить. Бо ми, бачите, любимо повсякчасно на дрібницях зуби ламати, язики стрепіхати. Але велика доба обовязково визиває в нас якусь „проблему". І то не одну. Ролляться одна за одною, а кожна „важна", а кожна „актуальна", а кожна „конечна"; бо без неї не бути.

Слухав я старого, досвідченого чоловіка і думу думав. Гей! Чи часом і в нинішніх, вагітних у наслідки, тяжких відповідальністю часах не починаємо ми котити „яблучка"?! То сюди, то туди, то сяк, то так!

Є всі познаки на те.

Може в спокійніших часах покатулькали б і — годі. А в таких як ось, то не так швидко спічнемо. Традиція не дозволить.

Я не є приклонником чужої пісні. Пощо? Маємо своїх, може навіть і за багато. Але в даним випадку я за одною чужою піснею. Треба б її час до часу поспівувати.

„Ей, яблучко, да куда котішса"...

Галактіон Чіпка.

Цей пудер діяв на церу. Вживаючи відповідних, удосконалених косметичних препаратів, не лише не шкодимо цері, але навпаки, оздоровлюємо її, прикрашуємо і запобігаємо всіляким проявам старости. Якщо бажаєте якнайдовше зберегти гарну і молодечу церу, єдиним пудром, який не заведе вашого довіря, є пудер Салімі Метаморфоза; як вже сама назва вказує, містить він складники „змінюючі", які діляють спасенно на найделікатнішу скіру.

—

✝ Посмертна згадка.

СТЕПАН, ЕВГЕН ЛУЧЕЧКО

вет. лікар, упокоївся 23. травня ц. р. на клініці у Вильні. Покійний народився в 1905. р. у священничій родині. Дитинство провів у Перемишлі, там закінчив гімназію. Пізніше студіював у ветеринарійній академії у Львові й закінчив її в 1933. році. Працював спершу в побанських повітах, на Поділлі й Покутті, пізніше перекинувся на Волинь і Підляшшя, постійну працю дістав в 1936. році, як районовий вет. лікар в Шарковщині, виленського повіту. При виконуванні свого обовязку набавився простуди, що й скосила молодого чоловіка, у квіті віку. Помер у 34. році життя, залишивши молоду вдову. В. Й. П.!

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

В перші **роковини смерти ген. Тарнавського.** Заходом Громадянського Комітету відправило місцеве грекокат. духовенство в дні 2. липня ц. р. панахиду за спокій душі бл. п. генерала Мирона Тарнавського. Панахиду правив о. Сембай при участи оо. Ратича, Романишина і Стасюка. Співав хор Тернопільського Бояна під проводом п. Фарміги.

ЧОРТКІВ.

Політичні збори УНДО. Повітовий Народній Комітет УНДО під проводом свого голови б. сенатора д-ра Антона Горбачевського скликав на вівторок, 27. червня ц. р. політичні збори відпоручників громад Чортківщини, на які прибув посол чортківської виборчої округи д-р Степан Баран. Збори відкрив відповідною промовою сеніор наших політичних діячів д-р Антін Горбачевський і він тим зборам проводив. Реферат про діяльність Української Парляментарної Репрезентації у минулій сесії та про теперішне положення українського народу виголосив пос. д-р Ст. Баран. Над рефератом переведено довшу дискусію, в якій дискутанти (головно селяни і священники о. Фіголь і о. Дрогомирецький) торкалися минулих самоуправних виборів. Дискутантам відповів пос. д-р Ст. Баран. Закінчив збори бадьорою промовою 84-літній д-р Антін Горбачевський, після чого присутні відспівали національний гимн.

Сходини інтеліґенції. У вівторок, 27-го м. м. вечором відбулися в Чорткові сходини місцевої інтеліґенції без огляду на партійну приналежність, під проводом сен. д-ра Антона Горбачевського, на яких пос. д-р Степан Баран виголосив обширний реферат на тему: „Українська справа під сучасний мент", порушуючи рівні проблеми, звязані з цим питанням. Над рефератом д-ра Барана переведено оживлену дискусію, у якій промовляли: д-р Росляк, д-р Хичій, м-р Мартюк, інж. Ткачук і п. Баранова, насвітлюючи від себе поодинокі справи, що їх порушив у своїму рефераті д-р Баран.

КОПИЧИНЦІ.

Велике маніфестарійне віче відбулося в Копичинцях в середу, 28. червня ц. р. заходом УНДО з рефератом посла д-ра Степана Барана. На віче прибуло численно духовенство з повіту і селяни, головно молодші, навіть з найдальших сіл. Віче відкрив голова ПНК м-р Олександер Зеленецький, адвокат в Копичинцях, покликуючи до президії о. Антоневича, пароха з Увисли і м-ра Михайла Шахновича, адвоката з Гусятина, а на секретаря дир. Василя Пенцака з Копичинець. Реферат про сучасне політичне положення українського народу виголосив пос. д-р Степан Баран. Реферат прийнято овацийними оплесками. На знак повної солідарности приявних з висновками д-ра Барана рішено одноголосно серед нової бурі оплесків не переводити над рефератом ніякої дискусії. Маніфестаційне віче закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

Спорт.

СТЕП — ЗОРЯ.

Змагання за мист. Б-класи між двома нашими дружинами відбудуться в неділю 9. ц. м. на грищі „Світязі". Початок змагань в год. 9-ій рано. — З огляду на добре місце, що його займає Зоря в табелі Б-класи і на вислід останніх змагань Степу — змагання заповідаються дуже цікаво. Тому що в неділю нема ніяких українських спортових імпрез, всі симпатики коп. мяча повинні відвідати ці змагання. — Ціни вступу дуже низькі. — Доїзд трамваєм ч. 9.

Нові книжки й журнали.

СВІТЛО Й ТІНЬ. Щомісячник. Журнал Українського Фотографічного Т-ва у Львові та його Філій. Рік VII. Ч. 6. Червень 1939. Львів.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Квартальник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкілялх і питанням суспільної опіки. Рік III. Ч. 2. Квітень—червень 1939, Львів.

ВІСТИ З ЛУГУ. Річник XIV. Ч. 10. З 1-го червня 1939, Львів.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Рік III. Ч. 5. Травень 1939, Луцьк.

ТРИЗУБ. Орган боротьби за незалежність України. Рік видання XV. Ч. 21. З 4-го червня 1939, Париж.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Двотижневик. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XXVII. Ч. 11. З 1-го червня 1939, Львів.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник. Видають монахи Чина Найсв. Ізбавителя. Рік II. Ч. 6. Червень 1939. Йорктон, Саск., Канада.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. Т. Женева. 26-го червня вислано 350, разом з попередніми — вирівнано до кінця липня. На будуче — ми внесли поданий на дозвіл пересилати.

Шкіряні каганці і ремінці для псів
у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає
Роб.тня і склад гуртової продажі **Н. Баре**
Львів, ул. Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
четвер, 6. 7., год. 20. „Паризянка".
пятниця, 7. 7., год. 20. „Паризянка".
субота, 8. 7., год. 20. „Кінець і початок" — премієра.

Театр Ріжнородностей.
До суботи 8. 7. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.
ЗАЛІЩИКИ:
6.7. Кирка з Львова.
7. 7. Царини Грузії.
8 Залишив ідо театр до Городенки, Святина, Заболотова, Косова і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).
КУТИ:
6. 7. Сіоді.
7. 7. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
БИТЬКІВ:
6. 7. Вечерниці.
НАДВІРНА:
7. 7. Сорочинський ярмарок.
8. 7. За молдавський престіл.
9. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.
До постанови театр готує: Про що тирса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український хор Дмитра Котка.
6. 7. Брошнів.
7. 7. Крехівчі.
8. 7. Рахів.
9. 7. Отруття Нижній.
10. 7. Розмітів.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рока".
АМПІР: „Чортів брат" Ляврель Гарді.
АПОЛЬО: „Тарцан" і „Зелена богиня".
АТЛЯНТИК: „Ель Гато".
БАЙКА: „Злочинець" і „Коли ти закохана".
БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Світ, говорить про нас".
ВАНДА: „Ескапада" і „Тайна самітнього дому".
ГРАЖИНА: „Порт Артур" і „Жінки перемогли".
ЕВРОПА: „Ядемо крізь життя".
КАСІНО: „Трейдер Горн".
КОПЕРНИК: „Острів розбитків".
МАРУСЕНЬКА: „Дві Іванки та Ядзя".
МЕТРО: „Проклятий скарб", „Жертва великого міста".
МУЗА: „Поворот Арсена Люпіна".
МРАЖ: „Вернися моя маленька".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Верді".
РАЙ: „Додек на фронті" і „Малий моряк".
РІЯЛЬТО: „Дівчата з Новоліпок".
РОКСІ: „Панове з товариства" і додатки.
СВІТ: „Косцюшко під Рацлавицями" і „Пропавший острів".
СВЯТОВІД: „Чорний орел" (дві серії разом).
СТИЛЕВЕ: „І любий хлопець" і ревія з Рефреном.
ТОН: „Пропавший овид" і „Опір на продаж".
УТІХА: „Для тебе, сеньоріто".
ХИМЕРА: „У кигтях Монте Карльо".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „На чердаку трансатлантика".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 6. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Іхотинець, авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Будівництво села: Гуцульщина, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 На історичних шляхах Поділля, гутірка, Пісні теплого Поділля у вик. вок. квартету, 17.45 Геольогічні багатства Поділля, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Віол., форт., 19.00 Словацький: Фрагменти з „Листів із подорожі", 19.20 Пластичний огляд, 19.30 Концерт форт. на 4 руки, музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 Приповідки, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., оспран. дівочий хор, нар. капела, 21.40 „Золотий горнець" Т. Гофмана, в муз., 22.25 Фрагменти з опер у вик. артистів Ля Скалі, пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Ощадний
с. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

Пятниця, 7. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: Харч літом, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька, музика з пл., 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Життя ліса, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 хор, 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Сонати, форт., скрипка, 17.45 Розбудова спорт. уладжень у Львові, 18.00 Беговенові квартети з пл., 18.30 Форт., 19.00 „Лялька" Б. Пруса, 19.20 Орх., сопран, цитра, 20.25 Що робить хліборобство для забезпеки обороннности краю, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шуберта, 22.00 З чого живе письменник, 22.25 Скринька, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 8. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Орх., 8.15 Там, де танцювали ведмеді, репортаж зі Сморгоня, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Оп. фрагменти з пл., 13.25 Обідова музика з пл., 14.20 Із життя хліборобських і кооперативних організацій, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 Театр уявн для дітей: „Як жаб здавалося, що найкраще співає", з муз., 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Спів. ресіталь Гупертової, меццосопр., 16.50 Що діється в гніздах, 17.00 Розр. музика з пл.; У перерві в год. 17.20 Про полк язловецьких уланів, 17.50 Актуальність, 18.00 Орх., форт., сопран, 19.00 „Стефанія має забагато сили" говорена повість, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка, Трьома Шлеськами, словно-муз. авд., 20.00 Музика, спів, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Великий концерт, трансм. зі Женеви, 22.30 Давні пісеньки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 6. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Орх., баритон, 19.15 Брамс: Соната д-моль на скр. і форт.; Секстет ц-моль на скр. і форт., 20.15 Оперетковий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Музика, БУДАПЕШТ 18.50 Віол. ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, **19.50 Українські вістки,** 21.30 Популярна музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Музика, хор. 19.00 „Дон Хуан" Моцарта, ПРАГА 16.25 „Продана наречена" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 20.30 З Опери Комічної, РИМ 21.00 „Аїда" оп. Верді, СОФІЯ 19.45 Легка і танк. муз. ба, 22.00 Камер. музика.

Пятниця, 7. липня 1939.

БЕРЛІН 20.00 „Веселі куми з Віндзору", оп. Ніколяя, БУДАПЕШТ 18.05 Хор, 21.10 Ліст, Бетовен, Догнані, ВІДЕНЬ 19.50 **УКРАЇНСЬКІ ВІСТКИ,** 20.15 Брукнер: VIII. Симфонія ц-моль, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР, 18.30, 19.15, 20.15 Розр. музика, 22.20 Камер. орх., МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, ПРАГА 19.20 Популярний концерт, 20.40 Скрипка, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт.: Бетовен, Скрябін, Скарлятті, Стравінський і ін., РИМ 21.00 Симфк. орх., СОФІЯ 20.00 Концерт флетиста Іва ва, 20.30 „Аїда", оп. Верді.

Субота, 8. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, Бі а О-РОД 19.15 Славянські пісні, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Комунікати у славянських і руській мові, 19.15 Скрипка, фісгармонія, 20.10 Вок. концерт, ВІДЕНЬ 18.00 Гумор, 18.30 Хор, **19.50 УКРАЇНСЬКІ ВІСТКИ,** 20.15 Танк. вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вагнерові твори, 20.15 Розр. концерт, 22.20 Бах (органи), МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.10 Хор, ПРАГА 20.00 Фрагменти із опер Сметани, 21.00 Забуті мельодії, РАДІО ПАРІ 19.30 Форт. сонати Моцарта, РИМ 22.30 Скрипка, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 19.30 Мандоліни, 21.00 Спів, 22.00 Легка музика.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ,
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Радіокутик.

ГОВОРЕНІ ЛИСТИ.

Дирекція почт аргентинської республіки дала дозвіл на урухомлення говореної кореспонденційної служби (фоно пост), при помочі якої награні слова пересилають почтовою дорогою. У спеціяльно влаштованих кіосках можна награти свої слова на кружках, що не ломляться, важать 20 гр., розміром 20 цм. Кожний кружок може помістити 200 слів та можна його репродукувати на будь якому грамофоні. Оплата за кружок разом з пересилкою, у спеціяльному опакуванні, в межах аргентинської республіки, — 1 песо, 1.25 песо для американських країн та для Еспанії, 1.50 песо для европейських держав крім Еспанії. Говорена почта, хоча не нова ділянка аргентинської служби, ма вже великий успіх, тому проектують поширити цю службу у тому напрямі, щоб клієнт міг награти свого листа телефонічно з власного помешкання.

НОВА МЕТОДА ОСЯГАННЯ АКУСТИЧНИХ ЕФЕКТІВ.

У нюйорському інституті інжинірів-радіотехніків демонстрували прилад, при вжитті якого можна не користати з поголосових камер та довільно модифікувати акустичні характеристики студій. Винахідником цієї методи є д-р П. Гольдмарк, начальний інжинір телевізійного відділу КБС. Струм, що виходить з мікрофону викликує світло, якого напруга змінюється залежно від напруги випродукованого звуку. Це світло показується на краю щита що фосфоризує, обертається зі швидкістю 400 оборотів на хвилину. Фосфоризація відбивається на фотоелектричних комірках, які приміщено при щиті в означених відступах. Таким чином дістаємо ефекти акустичного голосу, подібні до тих, які дістаємо через акустичну вібрацію у великих салях.

Біржа

Львів, 5. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Долари америк. 5.33·00—5.33·00, Долари канад.— 5.31·00—5.31·00, Фльор. гол. 282·86—282·86 Франки франц. 14·14—14·14, Франки шв. 120·20—120·20, Фунти англ. 24·96—24·96 Гульд. данн. 100·25—100·25 Коо. данськ. 111·48—111·48, Корони норв. 125·15—125·15 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·41—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 83·50.

Акції.

Банк Польський 103·00, Цукор 34·50—34·25, Вугіль 30·00—29·50, Лідьпоп 75·00—75·00, Моджеїв 18·00—18·00, Островець 73·50—75·00, Стараховичі 45·00—44·50, Жирардів 45·00—45·00 Хабербуш 55·00
Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00, 5 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 5. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла екс. з оп. дас зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна на молоко здержана.

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРОДАМ рільне господарство, 23 морґ. грунту, в тім 6 моргів ліса, 3 морги сіножатей, 1 морг ставу, з будинками, догідна комунікація. Відомість канцелярія адв. Жизневського, Львів, Оборони Львова 4, тел. 108-61. 1356 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Хто з Українців служив в польському війську в 1914—1920 р. може одержати працю, до Адм. „Діла", під „Нагода". 1360 2—3

МЕШКАННЯ

ВОКІЙ спокійний, з окремим входом, в одній особі, старшому панові-емеритові Глубока 3, І. пов. м. 5. 1372 1—1

ЛІТНИЦЯ

ЛІТНИЦЯ, український пансіон „Ф... ра" приймає своїх по зниженних цінах Яблонський. 1323 7—5

ГРЕБЕНІВ, єдиний комфортовий український пансіон Яблонських у власній управі. 1250 5—5

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА, кімнати з утриманем (приходство). Зголошення Львів, Потоцького 7, мешканим два, від 4—6. 1373 1—1

РІЖНІ

ХТО ЛЮБИТЬ МОЛОДЬ та має серце для неї, просимо прийняти на вакації молоду здібну ученицю. Вона цілковито без засобів, а потребує здорового сільського побуту. Запити слати „Нова Хата" Львів, вул. Костюшки 6. 1370 1—3

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham. по канцінових цінах поручає Ігнаш Роман, Спілка з обм. відп. Львів, Легіонів ч. 27. 39/55 2—5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніше Сикстуська 36), Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи проголошує конкурс на 1) учителя і учительку руханки в гімназії РШ. в Городенці, 2) учительку латинської мови в гімназії Р. Ш. ім. І. і І. Коперудзів у Львові. Подання враз з відповідними документами вносити негайно до Головної Управи РШ. Львів, Оборони Львова 12).

11/80 1—1

СПОРТОВІ
ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає
БЕРКУТ
Бласкарська 14
Львів

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожде видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50
Książka rozrachunkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Необхідне в часі ферій!
відіграючи засобіться у вічне перо, листовий папір, косметичні приладдя
з „Союзного Базару"
Львів, Руська 20.
1353 3—3

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Niedziela 9. lipca 1939. N. 154.
Неділя 9. липня 1939. Ч. 154.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

МІЖ ДВОМА ЦАРЯМИ

(Передова стаття)

Карпатські українці пристосувались до умовин

Спис населення в Карпатській Україні

Ліквідація українських відділів при ґімназії у Стрию

Засудили президента міста Рівне

Сов. фльотиля боронить Київ перед повстанцями

Большевики втратили 402 літаки

Анґлія резиґнує з ґарантій

Важні наради у Гітлєра

Живим і мертвим (Фейлетон Г. Чіпки)

Spółka Wyd. „Dilo". Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло"

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo". Lwów. Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Nr. 154 (15.233).
Ч. 154 (15.233).

Lwów, niedziela 9. lipca 1939.
Львів, неділя 9. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-44
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеського Акціон. Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ХТО ХОЧЕ ВЗІРЦЕВО ВЕСТИ ГОСПОДАРСТВО мусить обезпечувати від огню і від крадежі-лому своє рухоме майно (живий і мертвий інвентар, пашу і збіжжя)
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ.
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
Замісцеві вклати — П. К. О. 500-198.

Велика ревеляційна випродаж
1500 ДІВОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЄЦКА" Львів, Рутовського 1, будинок Шпрехера, тел. 116-97. 1296 2-11

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інженір будівництва
ЛЬВІВ, Вулецька 32.
1195 тел. 261-07.
Виконує: плянн — статичн. обчислення — будови

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48
подбає всякі спедиційні чинності та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 1339 3—50

„ЦЕНТРОБАНК"
Львів, вул. 3-го Мая ч. 15
тел. 204-33, 226-33
є грошевою і кредитовою централею української кооперації та безпечним і солідним місцем льокати грошей українського громадянства.

Большевики самі не знають чого хочуть

Переговори зі СССР дальше на мертвій точці. З поінформованих кол потверджують вістку, що СССР домагається союзу з Польщею, Туреччиною та Румунією, які мали б обовязок помогти Совітам на випадок агресії. Большевики постійно змінюють умовини — можна мати враження, що вони самі не знають, чого хочуть.

У СУБОТУ НОВА СТРІЧА БРИТІЙСЬКИХ ТА ФРАНЦУЗЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ З МОЛОТОВОМ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У французькій амбасаді у Москві відбулась у пятницю нарада між франц. і брит. амбасадором та директором Стренгом. На основі інструкцій з Парижа і Лондону узгіднили вони своє становище перед стрічею з Молотовом та звернулися з проханням, щоб визначив їм розмову на суботу 8. ц. м.

АНГЛІЯ РЕЗИГНУЄ З ГАРАНТІЙ ДЛЯ ГОЛЯНДІЇ, БЕЛЬГІЇ ТА ЛЮКСЕМБУРГА?

Замість системи гарантій — потрібний оборонний союз.

Як твердить „Дейлі Експрес", брит. уряд рішив відкликати домагання, щоб СССР дав гарантії Швайцарії, Голяндії, Бельгії та Люксембургові, якщо СССР також поробить деякі уступки.

З кол брит. міністерства закордонних справ інформують, що є це останнє зусилля англьо - французької дипльоматії, щоб дійти до порозуміння зі СССР. Якщо воно заведе, Англія та Франція зрезигнують зі системи гарантій та обмежаться до переговорів у справі потрійного союзу взаїмної допомоги на випадок агресії на одного з трьох контрагентів. Це мабуть заявив нині Галіфакс та Іден совітським амбасадорам у Льондоні та Парижі, крім того у тій справі доручено ноти у Москві. Можливо, що Галіфакс сам поїде до Москви, щоб кінець кінців довести до такого чи іншого порозуміння.

Румунія укріплює кордони.

Будапештенська радіовисильня повідомляє у чужомовних комунікатах, що Румунія призначила більшу частину британських кредитів на укріплення румунсько-мадярського пограничча.

Трикутник Софія-Білгород-Будапешт?

ІТАЛІЙСЬКЕ РАДІО ПРО БЕРЛІНСЬКУ ВІЗИТУ КІОССЕІВАНОВА.

Французький комунікат італійського радія підкреслює вагу берлінської візити прем. Кіосеіванова.

Перед прощанням мін. Рібентроп виголосив промову, в якій заявив, що оба краї обмінені традицією, приязнею, довірям та, що мають сильну основу до тісної приязни на майбутнє. У відповідь Кіосеіванов згадав про братерство зброї між обома народами та про приязнь, яка дозволить направити кривди, що їх зазнала Болгарія. Болгарія домагається справедливости, не хоче бути іграшкою в руках „великих демократій".

З тої промови робить комунікат висновок, що болгарський уряд не дає себе втягнути у політику окруження лиш навпаки — шукає зближення до другої сторони, та що після поїздки Кіосеіванова зарисовується трикутник Софія—Білгород—Будапешт.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

Прем. Кіосеіванов виїхав у пятницю з Берліна. На ангальтському двірці прощали його міністри, партійні та військові достойники та італійський амбасадор. По дорозі Кіосеіванов спиниться приватно у Бледі, недалеко місця побуту югословянського регента.

По закінченні розмов появився комунікат, який стверджує, що Кіосеіванов обговорив з провідними нім. чинниками цілу европейську ситуацію та питання, які цікавлять обі держави. Розмови йшли у щирому дусі старої приязни та знов виявили, що природна приязнь обох народів закріпить Болгарію як елемент ладу у південно-східній Европі.

Єгипет не прилучиться до політики окруження.

Дементі єгипетського посла у Берліні.

Як подають німецькі та італійські радіовисильні, єгипетський посол заперечив погодоски про плянований військовий договір між Єгиптом і Туреччиною та заявив, що Єгипет не прилучується до політики окруження.

ЄГИПЕТ НЕ ХОЧЕ ВЗАЄМИН ЗІ СССР.

Німецьке радіо повідомляє, що єгипетсько - совітські переговори у справі налагодження торговельних переговорів перервано, бо СССР домагався, щоб навязати з Єгиптом також дипльоматичні переговори, але єгипетський уряд не хотів на те погодитися.

ЄГИПЕТСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Єгипетський міністр закорд. справ Ягія Паша приїхав зі Софії до Білгороду. Перед виїздом висловив він надію, що торговельні обороти між Єгиптом і Болгарією збільшаться.

У Білгороді повитав Ягію мін. Цветковіч. Підчас 4-денного побуту в Білгороді Ягія Паша відбуде розмови з прем. Цветковичем та міністром торговлі Томачем. Предметом розмов будуть господарські справи, зокрема єгипетський експорт до Югославії.

Наради у Гітлєра.

НІМЕЧЧИНА ПРИПИНИТЬ АКЦІЮ У ГДАНСЬКУ.

БЕРЛІН. Райтер повідомляє, що в канцлерській палаті відбулась нарада, у якій взяли участь: Гітлєр, Гебельс, Рібентроп, Герінґ та Кайтель. Як інформують з добре поінформованих кол, предметом нарад був Гданськ та положення на Балканах (у звязку з приїздом прем. Кіосеіванова). На тій конференції дійшло до дуже важних постанов.

Німецька преса завзято заперечує погодоски про німецькі пляни у Гданську; кореспондент Райтера робить з того висновок, що нім. уряд мабуть справді покищо залишив ту справу.

Японці прогнали 4.000 большевиків.

Совітське летунство втратило у Манджурії 402 апаратів.

ТОКІО, ДОМЕІ. Японсько - манджурські війська прогнали коло 4-тисячний совітський відділ, що намагався зайняти становище на східному березі ріки Хальки.

Японська головна кватира обчислила, що від 20. травня до 6. ц. м. японці зістріляли 402 совітських літаків.

—o—

Між двома царями.

У 230 РОКОВИНИ ПОЛТАВСЬКОГО БОЮ.

„Заворны же русскіе и невоздержательны суть, сварливы и кровожаждущи человѣцы... рабскій народъ, рабски спрягается и жестокостію власти воздержанія или истощенія любитъ.

Пуфендорф.

Львів, 6. липня 1939.

Що полтавська „преславна вікторія", як її звав сам цар, сталася епохальною подією для цілої дальшої історії „Російської Імперії", про те знає не тільки ввесь тодішній політичний світ, але добре свідомий того був і сам переможець. Не дурно-ж, святкуючи щорічно день св. Самсонія, цар і жінка його — пізніше царіця Катерина І. вітали себе взаємно і взали ту перемогу „російським воскресенням", „початком нашого спасения" і „початком наших гараздів."

Саме полтавська перемога над Карлом XII. та його союзником гетьманом Мазепою спричинила панщатський мир, після якого в історичних актах зникла назва „Московская Русь", а її заміщила „Російская Імперія". Саме по 27. червня (ст. ст.) 1709 року цар Петро мав повне право писати: „нинѣ уже совершенно камень въ основаніе Петербурга положенъ..."

Він знав, що по полтавській перемозі його головний ворог вже не робитиме йому позажних перешкод: Балтійське море з моря шведського стало воротьми до Европи для нового імперіялізму.

Так оцінювала подію і ціла Европа. З переможцем шукають союзу Людвик XIV. і Фридрих І., і Данія і курфірст Ганноверський. Ту „преславную вікторію" славлять навіть фільософи й історики: Лайбніц і Вольтер, бо вона, мовляв, мала наставити в новій імперії „розум і порядок" і не „зруйнувати, але розбудувати..."

Яка омана! Яке самодурство!

Писати про розум і порядок в д-[illegible] Романових могли хіба люди, які того „порядку" на власні очі ніколи не бачили. А шукати мілітарно союзу поспішали правителі, яким імпонувала скількість підданців нової імперії і той порядок, що у ній держав можновладець хочаб за допомогою кнута. Але правдою всеж є, що перший імператор побудував і розбудував свою державу своєю залізною волею й індівідуальною силою, котрим рівних мало зустрічаємо в історії. Той культ державної сили і порядку відживає тепер в сучасній державі нових самодержців. І дивна анальогія: сьогодні з ними шукають союзу правителі найбільших світових потуг і ще до сьогодні не перевелися історики, фільософи й публіцисти, яким увижається, що з евразійської імперії новочасних імператорів блисне на цілий світ проміння розуму, порядку і щастя для цілої людськости!

Одного лиш не хотіли й не хочуть взяти під увагу панегіристи великої російської держави: що думають про той її лад і порядок самі її громадяни-підданці, в імені яких і за спиною яких говорять їх правителі?

Про те найбільше сказати могли б і мали право ми — українці. Це ми були у 1709 році чинником, який міг повернути в той чи інший бік колесо історії. На приборкання українського народу Петро І. не щадив ніяких засобів — від підкупу старшки починаючи і на облесливих „прелестних" листах до чарні кінчаючи. А в них він виставляв себе за одинокого оборонця українських бідних людей, з яких „ни единаго пенязя въ казну нашу во всемъ Малороссійскомъ краю брать мы не повелѣваемъ..." [illegible] в усіх смертельних гріхах аж до „конечнаго разоренія сей земли" був винуватий „плут" і „измѣнник" Мазепа. Дійсна постать царя виявилась аж по „преславной викторіи", коли він українську чернь післав на „канальські роботи", старшину в Сибір а духовенству в усій державі наказав по нічні часи проклинати „плута і пса Мазепу". Назверх ніби все виглядало в порядку: „малоросійський бунт" здавлено залізною рукою і для заграниці не тільки в „Малоросії", але і в цілій імперії зацвіла світова наука, европейська техніка ну і взагалі завелись европейські порядки. Цар хотів „дагнать" Европу. Але засоби до того лишились старі, московські — так як за сумної памяти царя Івана Васильевича, званого „Грозним..." Та в міру того, як Петрові наслідники европеїзували своїх підданих „в ударном порядке", з долів чути було все грізніші громи бунту: Степка Разин і Пугачов домагалися для народу не куцих европейських камізоль, але хліба, та нагадували, хоч і питомими московськими способами про потоптані людські права. А коли їх присмирили традиційними способами Московської Руси, то на зміну їм прийшли революціонери з інтеліґенції, з її цвіту — з переможного війська імператора Олександра І. Коли ж і декабристів вішали, то бунт пересяк у всі верстви від інтеліґенції до найнижчих шарів включно. І так перебувала держава царів аж до її останніх днів: поки не блиснули блискавиці світової хуртовини. Назверх все було в порядку: европейська культура і техніка, сила великої армії та европейська зброя, а над усім цим імператорський всеросійський щит із державним гаслом Росії: „Самодержавіе, православіе і народность!"

Всесвітня війна й суто московська революція черні змела престіл царів.

Але не змінилося нічого в державнім правлінні російської імперії. Лише в державнім гаслі слово „православіе" заміжено на „соціялізм". І сьогодні, коли вже видно перші блискавки нової світової завірюхи, таксамо святкуватимуть у Полтаві „преславную вікторію" соціялістичні наслідники полтавського переможця, як святкував він сам і його коронований наслідники. І сьогодні проклинатимуть „плута і зрадника" Мазепу, що насмілився проти інтересів російської імперії виставити інтереси свого краю і свого народу. І сьогодні рабський народ буде рабськи смиритися перед новим самодержцем і „батьком", котрий перебрав на себе славу Петра І. і хоче з ним стати поруч в історії.

Та про одне лиш забули або свідомо не хочуть розуміти ті представники світових потуг, які в новім російськім самодержці шукають собі союзника: Петро І. будував свою державу по перемозі під Полтавою над зовнішнім своїм ворогом, над одним із найґеніяльніших войовників, а Сталін ніколи не воював із ворогом зовнішнім, збудувавши свій престіл на костях внутрішніх ворогів у часі „передишки". Сталін знає не тільки бунтівничу силу того рабського монгольського народу, якого він ніякими засобами вже не вдержить у „смиренії", як тільки той нарід вийде в чисте поле й на вулиці зі зброєю в руках, але — знає теж силу свободолюбного українського народу. А що серед українського народу ніколи не вмирали славні традиції світлої памяти Гетьмана Мазепи, в цьому нинішні московські самодержці нітрохи не сумніваються.

Тому, коли сьогодні в Полтаві „на страх врагам" з відновленою пишнотою ставленики московського режіму святкуватимуть „преславную вікторію" і вихвалятимуть свої добродійства „народові малоросійському", в серцях новітніх мазепинців окріпне ідея реванжу за полтавську поразку: відсунути той закоханий у крові московський нарід від берегів Чорного Моря в межі колишньої його держави — Московської Руси, а у своїй власній хаті зробити свій український порядок!

Ворожі, невтральні і поневолені.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 3. липня 1939.

Політичні кола Женеви перебувають цілком під вражінням англо-совітських переговорів в Москві. Текст інструкцій посланих з Льондону і Парижа англо-французьким представникам у Москві формально тут невідомий, але припускають, що п. Стреиг і тов. дістали доручення вдоволити всі вимоги московського уряду без ніяких застережень. Тому заключення пакту між західними великодержавами та Кремлем має ніби статися вже в найближчих днях. Тим самим має бути переведений остаточно поділ европейських великодержав на два засадничо ворожі табори. Коли приступлення Москви до пакту з „буржуазними" західними великодержавами виразно зазначує їх становище супроти тотальних великодержав, то воно далеко більш ускладнює їх відносини до так званих невтральних держав, себто до всіх тих, які не получили себе так, як Польща і Туреччина, узовами взаємної допомоги з Великобританією та Францією. Як повідомляє англійська преса, пишучи про переговори в Москві, Великобританія має замір назвати в тексті потрійного пакту дванацять держав, загроза яких має бути одночасно загрозою і Англії, Франції та СССР. Ці держави це — Бельгія, Голяндія, Швайцарія, Люксембург, Польща, Туреччина, Румунія, Греція, Латвія, Литва; Естонія і Фінляндія. Правники Ліги Націй шукають даремно правно-політичного критерія, на основі якого зібрано до купи всі ці держави. Деякі з них, як наприклад балтійські держави, не лише не жадали для себе якихось гарантій від якоїсь держави, але ще й найбільш рішуче протестували проти московських „гарантій". Становище Швайцарії, Голяндії і Бельгії супроти московського уряду загально відоме, — вони не хотять мати нічого спільного з СССР. Чому СССР буде „загрожений", коли буде загрожена Греція, а не Болгарія, Угорщина чи Югославія, лишається очевидно загадкою майбутнього потрійного пакту. Розгадати її можна лише здогадом, що рішальним є лише критерій стратеґічний та що „оборону" названим державам мають дати не зважаючи ні трохи на їх бажання чи спротив. Повстає питання, в який спосіб такий англо-франко-мос-

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

ковський мілітарний союз вплине на становище невтральних держав до Великобританії та Франції? Самі приготування до цього пакту викликали вже в політичних колах та в пресі балтійських і скандинавських держав, таксамо як і в Голяндії та Бельгії схвилювання, яке вони мають зайняти становище в Л. Н. Щораз сильніші в них тенденції позбутися всіх женевських і неженевських зобовязань, які могли б втягнути їх до конфлікту між обома групами европейських великодержав, в яких одна пішла на грізний для них союз з Москвою. „Ніеве Ротердамше Курант" з 3. VII. відповідає гостро на статтю Жданова в „Правді" і заявляє, що Голяндія не хоче ніяких гарантій і не бажає собі бути предметом нарад якоїсь групи держав та вважатиме ворогом кожну державу, яка покликуючись на свою приязнь переступила б голяндські кордони. „Журналь де Женев" писав з свого боку про приготування західніх великодержав до союзу з Москвою між іншим таке: „Як можна говорити про союз для оборони свободи, коли його ставиться під егіду серпа і молота?.. Зусилля здобути ласку Сталіна виявляється тяжкою помилкою демократичних держав".

Які небезпеки для невтральних держав криють в собі „гарантії", в яких бере участь Московщина, виявляє вже наперед Швайцарія та зокрема Женева. Колишній шеф женевського уряду, своєрідний швайцарський Еріо, Леон Ніколь, що кілька місяців тому вернувся з подорожі по СССР, видав книжку, в якій вихваляє совітський лад і добробут совітських народів. Він розвинув широку акцію за признанням московського уряду Швайцарією. І є небезпека, що Швайцарію змусять визнати СССР. За цим виступають не лише швайцарські комуністи та соціялісти, а й частина радикалів, спеціально в німецьких кантонах. Значна більшість комісії Національної Ради висловилась за ревізією справи визнання СССР і шеф політичного департаменту Федеральної Ради, Мотта не був зсилі це рішення відкинути. Справу відложили вправді до осені, а в наші часи за два місяці можо ріжне статися, але тимчасом факту зросту промосковських елементів у Швайцарії, найбільш невтральній зпоміж усіх невтральних, не можна, на жаль, заперечити, як також і того що зміцнення совітофільських елементів спричинює посередньо Великобританія та Франція, втягаючи Московщину до европейської політики.

В якій атмосфері натиску опинились через те балтійські держави, безпосередні сусідки СССР, це дуже легко собі уявити. Про них пише „Правда" та Французька промосковська преса приблизно так, як московські часописи писали свого часу про „самостійні" національні совітські республіки, а саме: коли (мовляв) балтійські держави гарантій не хочуть, то це значить, що вони перебувають під впливом Німеччини, а в такім разі їх треба примусити ці гарантії принять. Питання про те, яким чином змусять їх до цього, лишається покищо без відповіді, тим більше, що згідно з проектом пакту самому московському урядові залишать право рішати, коли і в якій мірі він почуватиме себе „загроженим" на території цих держав, та якими засобами він цю „загрозу" має побороювати. Автоматизм в застосуванні пакту виключає лише попередні наради поміж союзниками, але ні в якім разі не виключає окупації „гарантованих держав" разом з усіми її наслідками для цілої Европи.

Коли „гарантованим" балтійським сусідкам СССР загрожує тепер доля поневолених Совітами Націй, то виринає новий своєрідний духовий звязок поміж деякими бодай невтральними державами та поневоленими націями СССР. Та обставина, що деякі невтральні самостійні держави стають кандидатками на становище щасливих громадян новітньої тюрми народів, висуває немов автоматично національну справу в межах СССР наново на денний порядок европейської політики. Таким робом надто велика непрошена „опіка" може мати дальші цілком непередбачені наслідки: вона може вийти боком предметам „опіки", але може жорстоко відбитися і на „опікунах".

М. Данько.

Івоніч
Живець
КНЯЗЬ ЙОДОВИХ ВОД
Лікування в Івоничу завдяки загальному уживанню в медицині — йоду і брому, показане дуже численним хоробовим одиницям.

Гданська криза.

ЯКА ПРИЧИНА ВІДПРУЖЕННЯ В ГДАНСЬКУ?

Чужі журналісти, що в останніх днях у великому числі наїхали до Гданська і старалися на місці прослідити гданську справу, у своїх кореспонденціях одноголосно стверджують, що в гданському конфлікті настало від кількох днів хвилеве відпруження та що автором цього відпруження є канцлер Гітлер.

Кореспондент швайцарської **„Нове Ціріхер Цайтунг"** бачить дві причини звільнення темпа німецького наступу у справі Гданська: 1) **журбу за збір жнива і 2) недокінчення будови укріплень на східному, польському кордоні.** У своїх висновках цей кореспондент доходить до переконання, що канцлер Гітлер у справі Гданська пристосовує ту саму методу, яку він застосував був у випадку Судетів, отже — лякаючи війною, що її оминає, в дійсності підготовляє грунт до другого Мінхену.

В подробицях кореспондент „Н. Ціріхер Цайтунг" пише: **Будова укріплень на польсько-німецькому кордоні щойно тепер досягла найбільше темпо, з хвилиною, коли з заходу перекинено на схід сотки тисяч робітників та потрібний матеріял. Вправи другої групи німецьких військ під командою ген. Віцлебена, які мають на меті запізнатися зі східним терен**ом, щойно розпочалися та щойно тепер кличуть на вправи річники до 1900. року, які після вишколу найдуть пристосування за фронтом.

Один з найважніших чинників, що вирішує теперішні ходи німецької закордонної політики — це **жнива**, які припадають між половиною липня та половиною серпня, висліди яких у добрих роках майже на 100 відсотків можуть покрити запотребування внутрішнього ринку.

Нема для Німеччини гіршої пори року для мобілізації або ведення війни як тепер, а це тому, що рільничі области Німеччини є на сході, отже у смузі евентуальної війни, а подруге тому, що в Німеччині навіть у часі глибокого миру недостача рільних робітників викликує поважні труднощі. В Німеччині було і є найменше 250.000 рільних робітників замало. Закликано в цьому році до Німеччини на жнива: 40.000 словаків, 37.000 італійців, 15.000 югославян, 12.000 мадярів, 5.000 болгар, 4.000 голяндців, 2.000 карпато-українців, крім того контингент чехів, змобілізовано для цієї мети „Гітлер-югенд", студентів і щойно після таких заходів є виглади, що німецькі жнива — передумова війни — пройдуть з успіхом.

Один з редакторів паризького **„Ексцельзіора"** пише з Гданська таке: „Берлін дістав у Гданську максімум того, що міг очікувати і в Берліні добре це знають. Знає те також Вільне Місто, тому поводиться спокійно. Очевидно, що у Вільному Місті в найближчому періоді часу відбуватимуться нові маніфестації, почуємо нові бесіди, пролунають знову оклики гданських націонал-соціялістів при допомозі та співучасти „туристів" з райху з домаганням „аншлюсу". Та проте все те не заперечує факту, що покищо гданська справа не посунеться наперед, а **найближча велика маніфестація відбудеться не у Гданську, тільки в Ташенбергу, де третій райх святкуватиме дуже врочисто двацятьпятьлітні роковини перемоги маршала Гинденбурга над арміями російського царату. При тій нагоді Гітлер виголосить нову велику промову. Можна заложитися, що в Гданську нічого не станеться перед цією маніфестацією."**

Цікаве повідомлення відомого французького публіциста Сен Бріса в паризькому „Журналю": „Положення у Гданську без зміни. Можна навіть казати про деяке відпруження, якщо це правда, що президент гданського Сенату Грайзер виїздить на відпустку, і якщо німецький уряд рішив тепер дотримуватись приписів статуту, що виходило б з того факту, що Німеччина приписаним дипльоматично шляхом, вчасно повідомляє про візиту кружляка „Кенігсберг". Це на всякий випадок характеристична подробиця, але її не треба переціновати, бо німецька тактика пристосовує методи дій на довгу мету."

БЕРЛІН РІШУЧЕ ЗАПЕРЕЧУЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО АГРЕСІЮ У СПРАВІ ҐДАНСЬКА!

Паризькі і льондонські німецькі амбасади переслали французькій та англійській пресі комунікати, в яких категорично заперечено повідомлення „про нібито проектований Німеччиною замах на Вільне Місто". Ці повідомлення — кажуть німецькі комунікати — це плід журналістичної фантазії або злобної провокації, що хотіла б до краю загострити акцію держав протинімецького блоку. В Берліні та в Данціґу не снилось, мовляв, нікому про якусь зовнішню чи внутрішню акцію, ось що — повідомляють не тільки з Берліна, але також з Риму. **Скандинавська і балтійська преса висловлює погляд, що у гданських алярмах останнього тижня було більше пропаганди, як правди, а совітське радіо може сміло повеличатись заслугами, коли конфлікт з приводу Гданська в деяких хвилинах грозив жахливими наслідками.**

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

НІМЕЦЬКЕ ВІЙСЬКО У ҐДАНСЬКУ?

Варшавське **„АБЦ"** з 6. VII. приносить таку телеґраму: „Не зважаючи на велике вражіння, що його викликав у Ґданську виступ західніх держав та Польщі, військова підготова у Вільному Місті не припиняється. **Мабуть не довіряючи боєвій вартости корпусу добровольців, спроваджено з Ельбльонґа у Східній Прусії частину тамошнього військового гарнізону.** З того приводу на приказ Берліна й дальше замкнено доступ до кораблярні Шіхав. Кораблярню бережуть частини СС та СА. З величезною напругою очікують загально вислідів візити польського Генерального Комісаря, мін. Ходацького, у Варшаві та заряджень, які представник Польщі поробить у Вільному Місті."

Мабуть у звязку з повідомленням, що у Ґданську находиться частина військового гарнізону з Ельбльонґа, тобто вояки правильної німецької армії, читаємо в **„Ґоньцу Варшавскім"** (з 6. VII.) ось які рядки, що нагадують інспірований комунікат:

„Політичні кола столиці прикладають велике значіння до наради, що у вівторок відбулась на Замку. Участь у ній мін. Бека підтверджує, що обговорювано справи міжнародньої політики. З уваги на устійнення лінії дій треба рахуватись з тим, що польський уряд у найближчому часі переведе дуже важні вирішення у справі Ґданська. Яку форму матимуть ці вирішення: чи форму письма до Ґданська, чи може якусь іншу — про те переконаємось у середу або четвер."

Також виленський **„Глос Народови"** у вступній статті з 5. VII. не лишає сумніву, що в найближчих днях треба надіятись дипльоматичної офензиви польського уряду в Ґданську.

Тепер — пише виленський орган — чекають на дальші кроки польського уряду, що мають на увазі висвітлити положення у Гданську. Кілька днів перебував у Варшаві польський комісар у Вільному Місті міністр **Ходацький**, який поінформував уряд про положення у Гданську й дістав відповідні інструкції. Варшавська преса інформує, що рішено, **щоб міністр Ходацький зажадав від Сенату в Гданську основної відповіді у справі будови укріплень, бо будування укріплень суперечить усім договорам і постановам, які обовязують у взаємовідносинах між Гданськом та Польщею. Мін. Ходацький має в найближчих годинах переслати сенатові письмо з категоричною осторогою перед дальшим провокуванням Польщі. Виступ мін. Ходацького має мати характер сильної інтервенції, яка поставить гданський сенат перед альтернативою. У випадку, що відповідь гданського сенату не вдоволяла б, може наступити рішуча акція Польщі...**

Стільки „Глос Народови".

Взявши разом голоси польської преси, які заповідають уже в найближчих годинах енергійні виступи польського представника супроти гданського сенату, і порівнявши їх з поглядами на положення у Гданську в закордонній пресі, що на гдансько-польському, чи пак німецько-польському відтинку добачувати хоче замітне відпруження, — годі позбутися скептицизму у гданській справі.

Гданська політична порохівня далі сповита хмарами, і горе буде Європі, коли вдарить у неї грім війни!

Вже розпочалася посезонова випродажа плащів, блюзок, суконь у ф-мі **ТАВБЕ**

Львів, ул. Рутовського 11

Мадяри в ролі народолюбців.

Нагоду товариського зїзду 6. вояків 85. полку в Хусті використала офіціяльна Мадярщина для демонстрації „нового духа", що нібито безподільно запанував серед мадярських державних керманичів у відношенні до немадярського населення.

Скликано на зїзд 5.000 колишніх вояків з области Хусту і Мармарощини, українців, румунів, мадярів, жидів та німців і виголошено за чаркою вина кільканацять палких, паприкованих промов. Колишніх полкових достойників, генерала Р. Пфальца, фельдмаршала вітезя Белю Себестіяна, міністра закордонних справ графа Чакія та його батька, що якийсь час служили добровольцями в цьому полку, витав на двірці бурмистр Хусту д-р Будай та „русини і румуни з мадярськими національними прапорами".

Зїзд 85-тників започаткував генерал вітезь **Себестіян** у мадярській мові, прославляючи військове геройство українського вояка. Сотник д-р **Б. Будинський**, що забрав слово після Себестіяна, промовив **„русинською"** мовою та гордо підкреслив історично доказану вірність „русинів" у часах Ракочія. Як третій з черги виступив з бесідою фельдмаршал **Матіяс.** Він калічив по румунськи. Та центром уваги хустського військового зїзду була довша бесіда мадярського міністра закордонних справ графа Ст. Чакія. Він сказав м. ін.:

„Я приїхав сюди, щоб поздоровити вас, геройські 85-тники, та **проголосити збратання народів Карпатської Країни.** Ця замкова руїна багато вже бачила, сказав Чакі, звертаючись лицем до славної замкової руїни в Хусті; вона бачила, як ми відходили і як ми вертались, але тепер ніхто вже нас звідси не викине. Вернувшись сюди, тужно вичікувані(?!),**проголошуємо мир, любов та згоду з усіми.** Ми хочемо всіх приголубити, хто без задніх думок бажає взяти участь у нашій праці".

Оцю промову міністр гр. Чакі повторив в українській та румунській мовах, закликаючи ще раз до збратання та любови.

Після дефіляди „старої войни" знову відбулися сходини, на яких батько міністра гр. Жигмонт Чакі ще раз „витав геройських румунських та румунських фронтовників, яких він у часі своєї військової служби дуже був полюбив". Промовляли ще й інші учасники, взаємно себе славославлячи в мадярській, українській та румунській мові.

До цього свята офіціоз будапештенського уряду **„Пестер Льойд"** дав свій коментар у вступній статті з 5. липня. Якби не знати мадярів з історичної, майже тисячелітної історичної практики, що записалась нечуваним гнетом на сторінках усіх немадярських, зокрема славянських народів, то з передовиці „Пестер Льойду" виходило б, що для немадярських громадян настав тепер у новій Мадярщині рай. Передовиця „Пестер Льойду" дякує Господеві, що „мадярський уряд по історичних досвідах уповні зрозумів духа часу". Для справдішнього мадяра, мовляв, байдуже „в якій мові громадянин Мадярщини висловлює свої думки: по мадярськи, по словацьки, чи по русинськи чи ще інакше". Хай говорить та пише, як хоче. Так саме соціяльна та господарська програма уряду чітко висловлює державну ідею, бо її зміст розуміють усі частини народу. „Пестер Льойд" як доказ небувалого мадярського лібералізму в національному питанні підносить ще раз факт, що мін. Чакі перед словацькими виборцями говорив по словацьки, перед німецькими по німецьки, перед „русинами" по русинськи, а до румунів по румунськи. Рідна мова кожного народу на думку „Пестер Льойду" у Мадярщині тепер у великому пошанівку, а мовне питання на Мадярщині перестало бути розлучним моментом.

Хто хоче вірити, хай вірить у ці високі свободолюбні тони нової Мадярщини. Але свіжою кровю скроплені вулиці карпато-українських сіл та містечок кажуть свою інакшу — дуже голосну, проречисту та переконливу мову, якої ніякі бенкети, ніякі паперові лібералізми та ніякі фанфаронади в „Пестер Льойді" не в силі змити. Вони засвідчують, що історичний дух Мадярщини, навіть коли ховається за декорацію гарної реторики, ні на волос не змінився. І даремне „Пестер Льойд" своїй вступній статті дав приманливий наголовок „Новий дух на давньому ґрунті".

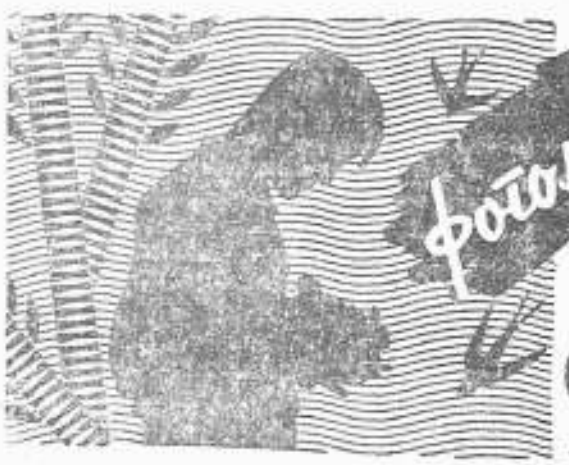

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 8 липня 1889.

З УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ.

„Репертуар нашого театру в Сокалі на цей тиждень ось такий: У вівторок, 9-го липня на дохід п. Волод. Плошевського „Пані молода з Босни", народня комічна оперетка в 3 діях Ісидора Воробкевича; в четвер 11 липня „Павло Полуботок", історична драма в 5 діях Ос. Барвінського та в суботу, 13 липня, на дохід п. А. Стечинського „Запорожець за Дунаєм", опера С. Артемовського".

ЧИ КОРАБЛІ ГОТОВІ ДО ВІЙНИ.

З Петербурга повідомляють, що управитель міністерства маринарки віцеадмірал Чихачев виїздить на приказ царя на основну інспекцію чорноморської й азовської фльоти і має переконатись, чи ті фльоти і ново побудовані панцирні кораблі готові і здібні до війни. Кажуть, що цар хоче мати точну і строго предметову інформацію про стан фльоти.

ПАПА ЗБИРАЄТЬСЯ ВИЇХАТИ З ВАТИКАНУ.

До „Політіше Корреспонденц" пишуть з Риму: „Обставини, серед яких відбувся останній консистор і промова, яку мав папа до зібраних кардиналів, надають цьому консисторові великої ваги. Вже те одне підносить його вагу, що кардиналів скликано зовсім несподівано і не повідомлено їх наперед про консистор. Що говорив папа — невідомо і все те, що про цю промову пишуть — це тільки здогади. Кажуть, що папа порушив справу виїзду з Риму. Це також неправда; папа ані словом не порушив тієї справи, ані навіть на неї не натякнув, а тільки висловив острах щодо небезпеки для Ватикану на випадок вибуху війни або ворохобні з Італії. У Ватикані міркують уже від давна, що треба би робити на випадок війни і не дивно, що теоретично розмірковують також можливість виїзду папи з Риму та умовини, серед яких це мало би статись. Кореспондент згаданого вгорі часопису може лиш те напевно сказати, що Ватикан заявився за виїздом папи з Риму. на випадок війни, але куди, того не знав; можна лиш здогадуватися, що до Барсельони".

При запорі, полученім з болем голови і памороками, шумом в ухах, заколотом сну та проявами злого гумору та побудження, треба вживати природну гірку воду **Франціщка Йосифа.** — Домагайтесь її у лікарів.

ПОЛІТИЧНА ЕМІГРАЦІЯ В ЕВРОПІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас дебати в палаті лордів над справою утікачів консерватист Літтон подав деякі циферні дані про скількість утікачів. Під цю пору в Европі є коло 300.000 німецьких жидів, 420.000 утікачів зі СССР та понад 300.000 еміґрантів з Еспанії (всі у Франції).

Льорд Літтон запропонував, щоб утворити окремий комітет, який співпрацював би з урядами у справах утікачів, та завідував би фондами помочі для добровольців.

—o—

По широкому світі.

Департамент скарбу Злучених Держав проголосив декрет, яким наложив нові митні оплати при ввозі італійського шовку. Цей декрет торкається усіх виробів, у яких є італійський шовк.

До Таллінa має приплисти 12-го липня з офіційними відвідинами кружляк „Адмірал Шіппер".

Естонський воєнний суд засудив посла до парляменту Абена на 6 літ важких робіт за поширювання дітючок з протидержавним змістом.

Канадійський уряд не дав дозволу відкрити в Канаді фабрику обуви, яку хотів заложити чеський промисловець Батя.

В Ціріху відкрили в середу 8-ий конґрес Міжнародньої Федерації Професійних Союзів, в якому бере участь 190 делегатів, що репрезентують 23 народи.

В Америці шаліє повінь; у Моргід затонуло 30 осіб.

Французький суд у Парижі розглядає справу еспанського золота, зделонованого у Парижі. Власники уневажнених національним урядом банкнотів, що їх емітував червоний уряд, домагаються, щоб з того золота покрити їхні втрати.

12 литовських журналістів приїхало на 2-тижневу прогульку до Польщі, щоб навязати контакт з польською пресою.

Французький міністр освіти Зе приїхав до Льондону.

Німецький міністр господарки приїхав до Гаги. Німецька преса підкреслює вагу тої подорожі.

Румунський король впровадив святочно нового румунського патріярха Нікодема.

Британський уряд радив у середу двічі над деякими господарськими постановами у звязку з небезпекою загострення міжнародньої ситуації.

Роковини полтавського бою у Всеукраїнській Академії Наук

Совітське радіо повідомляє, що Всеукраїнська Академія Наук відзначувала роковини полтавського бою святочними сходинами, в яких узяли участь київські військові, державні й партійні достойники. Члени Академії виголосили два відчити: про „боротьбу російського й українського народу проти шведських інтересів" та про саму полтавську битву.

Московський Ґенеральний штаб про бої в Манджурії.

МОСКВА, ПАТ. Агенція Тасс проголошує перший у цьому місяці комунікат генерального штабу про положення на монгольсько-манджурській границі.

Комунікат подає, що 2-го липня почалася по обох боках границі в районі місцевости Номін-кан на південь схід від озера Буїнор концентрація совітсько-монгольських та манджурсько-японських військ. Досвіта 3-го липня японсько-манджурське військо почало офензиву перейшовши границю й атакуючи совітсько-монгольське військо на східному березі ріки Кгалька. Японські війська складалися з дивізії 6 полків кавалерії і 2-ох панцирних дивізіонів. Японський наступ відбито з великими втратами по японському боці. Одночасно японці почали приступ від північного боку озера, ґвівши до бою значні сили кавалерії й відділи повозів. Під першим ударом совітські відділи відступили на західний беріг ріки Кгалька, але потім, 5-го липня, внаслідок двох удачних протинаступів, здобули назад утрачені позиції, завдавши противникові важкі втрати. В часі боїв совітська артилерія знищила понад 50 японських повозів.

В часі тієї акції у днях 3, 4 і 5-го липня по обох боках боролися сильні летунські відділи. Совітські літаки й протилетунська артилерія вістрілили в часі тих боїв 45 японсько-манджурських літаків, при чому сами втратили тільки 9 машин.

Англія помагає союзникам зброїтися.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Льондонські часописи звертають увагу на вагу ухвал, що їх у середу прийняв британський кабінет у звязку з рішенням поширити спеціяльний фонд експортових кредитів британського уряду.

Преса підкреслює, що поширення того фонду має на меті прийти з допомогою приятелям і союзникам Великої Британії у їх збро-єннях. Сума призначена на зброєння союзників дійде щонайменше до 100 а може навіть 150 мільонів фунтів штерлінгів.

Відповідний закон мають негайно внести до палати громад і мають його ухвалити до трьох тижнів у всіх трьох читаннях.

Єгипетський міністр закордонних справ у Болгарії.

СОФІЯ, ПАТ. Єгипетський міністр закордонних справ Єгія Паша, що приїхав до Софії, склав у середу вранці вінок на гробі невідомого воїна, а в годині 11-ій був на авдієнції у короля Бориса, який затримав його на сніданні. Король надав при тій нагоді високі відзначення міністрові Єгії Паші та його дружині. Вечором відбулася конференція в економічних справах, які цікавлять Єгипет і Болгарію. В конференції взяли участь: міністр Єгія зі своїми співробітниками, міністр Недев, що заступає премієра та інші міністри.

Льорд Галіфакс поїде до Москви.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як повідомляє „Дейлі Експрес", не виключене, що у відповіді на натяки совітського уряду міністр Галіфакс поїде небавом до Москви, щоб приспішити переговори у справі договору взаємної допомоги. Часопис додає, що особистий контакт між відповідальними державними мужами вможливив би швидку полагоду всіх трудностів.

Маніфестації на честь Англії, Франції

ТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Молодь і людність Білгороду зорганізувала в середу вечором велику маніфестацію на честь Англії, Франції та Злучених Держав з нагоди відвідин делегацій: англійської, французької й американської молоді.

—о—

Хлібороб сіяв...

не зважаючи на воєнні ногоди, і тому має що тепер жати. Так і ми всі продовжуймо нормально і пляново-ляймо собі життя постійним користуванням послугами

У ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 14.

Філія Банку:

Станиславів, вул. Собіського ч. 11.

Доповнення до звіту з Заг. Зборів РСУК.

Справоздавець з Загальних зборів РСУК-а дістав від Редакції, як звичайно, тільки найзагальнішу вказівку: писати вірно, щоб читач звіту мав правдивий образ ходу зборів та його найважніших моментів, і по змозі — з уваги на установу — дати звіт широкий. Тому Редакція „Діла" взагалі та зокрема її делегат на ті Збори стрінулися згодом зовсім неслушно з уважами з ріжних сторін на тему буцім то якоїсь спеціяльної інтенції, для якої такий то уступ у звіті поміщено чи інший пропущено. „Діло" у звітах з прилюдних зборів не робить ніякої „політики" та тримається строго інформаційного обовязку. Мерітум справи газета може порушувати і займати до нього становище згодом, в окремих статтях чи замітках, — у звіті ми тільки реферуємо: вірно і по змозі точно.

Тому звітодавець празильно подав найважніші моменти з діяльности **всіх** комісій Загальних Зборів РСУК-а. Через надмір матеріялу пропустив зауваги дир. **О. Луцького,** який референував резолюції. Доповнюємо звіт таксамо з інформаційного обовязку таким уступом про згадані зауваги п. О. Луцького:

До проекту резолюцій молочарської комісії дир. О. Луцький заявив, що резолюція в справі редагування „Кооп. Республики" та організації СУПРУГА і часопису „Службовик" вимагає застанови проводу РСУК-а. Справи порушені у цій резолюції, є в ході розгляду в Дирекції й Раді РСУК, тому не добре було би попереджувати їх рішення ухвалюванням резолюцій. Справи самі є загалові мало відомі і мусіли б викликати широку дискусію, яка нині небажана. Тому заявляється за тим, щоб ці резолюції передати як побажання Молоч. Комісії до відома органів РСУК.

ДЖ. О. КЕРВУД. 10

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпч.

Була вже близько північ, коли покінчив роботу. Прийшло йому на гадку чи заснула вже Марія Стендіш. „Це второпна дівчина" — признавав він. Не питав її про її особисті справи і вона не сказала йому нічого, зате він сам розбалакався з нею не в міру. Аж соромився сам перед собою якто він виповів все, що мав на серці перед дівчиною, яка не могла чейже цікавитися політичними порахунками між Джоном Ґрегамом і Аляскою. Та не така вже вона без вини. Вона сама накинулася йому і він повів себе пристойно серед даних обставин.

Алян згасив світло і станув напроти відчиненого віконця кабіни. На корабель налягла тиша сну. Подорожні спали. Чутне було одно лише лагідне гудіння корабля, що саме допливав до проливу Фридерика. Місяць висів просто над головою і не відбивав уже так їх над вечір сильветок гір, а поза мрячним кружком його сяйва світ потанув у темряві. Серед тої темряви наче якусь глибшу чорнішу тінь замітив Алян великий масив острова Купріноф. Він дивувався, що капітан Райфль вибрав цей подорожній курс замість оплисти довкола Рішучого Рога, знаючи небезпеки вузького проливу, місцями мало що ширшого від довжини корабля. Ном плив однаковим повільним темпом, і хоч як земля була віддалена Алян чув свіжий запах морської трави і вдихав глибоко лісний легіт від західнього і східнього берега.

Нараз його вуха вловили шелест повільних кроків. Хтось наче зупинявся на хвилину і почав наближуватися; він почув притишений голос, голос мужчини, а йому відказував голос жіночий. Інстинктовно він поступився крок узад і стояв невидний. Голоси замовкли. Постаті минаючи його вікно, стали виразні для його зору у місячному світлі. Одна була Марія Стендіш, мужчина Росленд, той, що дивився на неї так нахабно в сальоні для курців.

Здивування охопило Аляна. Він засвітив світло і почав ладитися до спочинку. Хоч його не кортіло шпигувати Марію Стендіш, чи Ґрегамового агента, але він мав з уродження ненависть до ошуканства і підступу. Те, що він побачив, переконало його, що Марія Стендіш знала більше про Ґрегамового агента, ніж вона це перед ним виявила. Вона не збрехала і не сказала нічого, тільки стримала його від того, щоб він домагався оправдання від Росленда. Дуже можливе, що вона посварилася була з Рослендом, а тепер він бачив сцену замирення між ними. Зовсім можливе — погадав він. Дурне було б думати про це взагалі.

Згасив світло і поклався спати. Але сон не находив на нього. Було так приємно лежати горілиць при лагідному порухові корабля і прислухуватися до мельодійного гудіння. І приємно було усвідомлювати собі факт, що верталися домів. Які пекельно довгі були ті сім місяців там в Стейтах! А як йому бракувало всіх, кого він лише знав — навіть ворогів!

Він заплющив очі і уявляв собі дім — віддалений ще на тисячі миль звідсіля — безконечні тундри, сині і фіолетні горби підніжжя гір Ендікот та „Аляскову Полонину" під самими горами. Там тепер починалася весна і було тепло на тундрах і на полудневих збіччях, та вербні базьки прорвалися вже наверх.

Він молив Бога, щоб ті довгі місяці його неприсутности на фармі не нанесли лиха його людям. Він любив тих, що з ними жив і господарював, а за такий довгий час могло неодно лихо скоїтися. Він надіявся на двох своїх головних пастухів Тотюка і Емюк Тулика, які гідно його заступали. Але сім місяців — довгий час. Неведлук, молоденька красуня його далекого королівства, не виглядала здорова в часі його виїзду. Запалення легенів з попередньої зими, залишило свій слід. А Кеок, що суперничала з нею у красі. Він усміхався в темряві, нагадавши собі безуспішні залицяння Тотюка до Кеок, та йшов на здогади, чи не пішла справа вперед за той час. Бо мала Кеок була жорстока, ламала серце Тотюка і задовго насолоджувалася його терпіннями. Чередами він не журився, — ті напевно не потерпіли. Десять тисяч голов ренів — є вже чим гордитися...

Нагло він притаїв віддих і наслухував. Хтось біля його дверей пристанув. Двічі він чув кроки на коридорі, але ті кроки минали його двері. Він сів, пружини його ліжка озвалися під ним. Тоді він почув рух, хтось біг скоренько, він засвітив свою лямпу, хвилину пізніше отворив двері. Не було нікого: довгий коридор пустий. Лише у віддалі відчинювали і замикали інші двері.

В тій хвилині його зір упав на щось біле зібгане на підлозі. Він підніс що річ і вернувся до кабіни. Це була маленька дамська хустина. Він бачив її вже раніше у сальоні для курців, звернувши увагу на прецизність її легенького матеріялу. „Досить цікаво! під моїми дверми?"

(Далі буде).

Ліквідація українських відділів

ПРИ ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ У СТРИЮ.

При стрийській І. державній клясичній гімназії (тепер заміненій на гуманістичну гімназію та ліцей) існували здавна паралельні утраквістичні відділи; колись вони мали виключно українську мову навчання і навіть деякий час становили окрему гімназію. Ті відділи первісно містились окремо в будинку „Української Бурси", опісля помішали їх з польськими. У шк. році 1938/39 перенесено 1. утраквістичну клясу до II. держ. гімназії, розбиваючи українські відділи між два заведення. Наслідок цього такий, що молодь з І. кляси не мала змоги користуватися українською бібліотекою для учнів, яка залишилася у І. гімназії.

В новому шкільному році переносять до II. гімназії нову І. клясу і також клясу III., так що в І. гімназії повинні б залишитися ще кляси: III. гімназійна та І. і II. ліцеальні.

Всі інші кляси — себто IV. гімн. та І. і II. ліцеальні — лучать з анальогічними польськими відділами, так що з новим шкільним роком в І. гімназії з дотеперішніх 6-ох відділів залишиться лиш 3.

—o—

Протиукраїнські виступи у Перемишлі.

НАМАГАНИЙ ПІДПАЛ ЦЕРКВИ?

„Український Бескид" з 9. ц. м. повідомляє, що в ночі з 26. на 27. червня в Перемишлі появились на хідниках написи по українськи, друковані шабльоном: „ой не тішся, ляше..." і т. п.

На другу ніч появились по хідниках написи в польській мові: „сьмерць Українє", „сьмерць гайдамаком" і т. п.; рівночасно якісь типи замазали чорною мазюкою українські виски деяких українських фірм, лікарів і адвокатів. У церкві ОО. Василіян на Засяні вимазали чорною мазюкою входову браму, вибили шиби до салі під церквою і кинули туди дві пляшчинки з бензиною. Виходить, що вони хотіли підпалити церкву, та на щастя сполошили їх дві пані, що мешкають недалеко.

Карпатські українці пристосовуються до нових умовин

ЗАЯВА ШЕФА ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Мадярські радіовисильні подають заяву шефа військової адміністрації Карпатської України (яка щойно тепер перейшла у цивільні руки) генерала Белі Новаковіча, який стверднв, що населення Карпатської України легко пристосувалось до нових умовин. Він вірить, що карпатські українці стануть вірними сторожами північного кордону мадярського королівства, у військовому і політичному розумінні.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Будапештенське радіо повідомляє, що ще цього місяця відбудеться в Карпатській Україні перепис населення, який — мовляв — дасть змогу пізнати стан краю та його потреби. Перепис переведуть мадярські та українські урядовці.

РОЛЯ УЧИТЕЛІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає мадярське радіо, приділений до регенційного комісаря Карпатської України міністерський радник д-р Маріна зложив представникові мадярської телеграфічної агенції заяву на тему завдань карпатоукраїнського учительства, яке має разом з духовенством працювати над просвітою народу та привязати його до Мадярщини.

—o—

Совітська фльотиля боронить Київ перед повстанцями.

Маневри на Дніпрі.

Як повідомляють з Москви, нарком воєнної маринарки Кузнецов відбув інспекцію военної фльотилі на Дніпрі та приняв дефіляду канонірки і моторівок озброєних у скорострільи. Опісля недалеко відбулися маневри, що представляли бій фльотилі з повстанчими відділами, які наступають на Київ. Кузнецов дав командантам поодиноких суден низку вказівок та інструкцій.

Чеські кривди.

Меморіял през. Гахи до Гітлера.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає з Праги „Дейлі Експрес", през. Гаха передав протекторові Нойратові прохання авдієнції у Гітлера, щоб предложити меморіял зі скаргами на кривди, що їх терплять чехи. У меморіялі наведені такі факти:

1. Зі Судетів хотять німці евакувати до Чехії 800.000 чехів;

2. Німецький комісар сконфіскував чеському скарбові 800,000.000 корон.

3. чеську молодь висилають на примусову працю до Німеччини, щоб заступити молодих німців ,які відбувають військову службу.

4. В деяких місцевостях влада змушує чехів вписувати дітей до німецьких шкіл.

—o—

Японські заміти проти Англії.

Підтримка протияпонських елементів.

ТОКІО, ПАТ. „Ніші Шімбун" ось як зясовує заміти японської влади у Тієтсіні проти управи тамошньої британської концесії:

1) безпосередня підтримка для організації китайських студентів.

2) члени брит. торговельних товариств та брит. місіонарі виступають, як добре платні дорадники уряду Чанкайшека.

3) брит. місіонарі достарчають китайцям інформації військового характеру.

4) брит. військові кораблі перевозять зброю та муніцію китайських комуністичних військ.

5) поліція концесії у Тієнтсіні дає підтримку протияпонським елементам.

6) радіовисильни фірми Метесона надає протияпонські пропаґандивні авдиції.

7) влада концесії при помочі міжнародніх банків поборює валюту „банку федеральної резерви" (прояпонського), підтримуючи доляр Чанкайшека.

ПОГРОЗИ ЯПОНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

Гіранума заявив у відозві до населення, що Японія не завагається перед оборонними кроками проти держав, які хотіли би помогти Чанкайшекові або виступили би проти нового ладу на Далекому Сході.

СКЛАД ДЕЛЕҐАЦІЙ НА АНГЛЬО-ЯПОНСЬКІ ПЕРОГОВИРИ. — НАРАДИ У ЦІСАРСЬКІЙ ПАЛАТІ.

ТОКІО, ПАТ. Японською делеґацією на переговори проводитиме міністр Аріта, британською — амб. Креджі. Місцеву японську владу в Тієнтсіні заступатиме полк. Ота і консуль Танака, британську — консуль Герберт та інші.

ПРОТИБРИТИЙСЬКИЙ БОЙКОТ У ТІЄНТСІНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Торговельна палата у Тієнтсіні зірвала торговельні взаємини з Англією та видала відозву, щоб населення бойкотувало британські товари. Членів, які не вшанували б

МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ ВОВНИ
рідного промислу
Бельські і оринг. англійські купони
поручає
„Manufactura"
Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 24-779
ч. 1000 7—?

тої постанови, виключать з палати, їхні імена опублікують.

ЯК ДОВГО ЯПОНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЛИШАТЬСЯ У КИТАЮ.

ТОКІО, ПАТ. Прем. Гіранума заявив журналістам, що Японія та Манджурія визнають новий устрій Китаю, як він лиш уконституується.

Японське військо залишиться у Внутр. Монголії та в кількох місцевостях півн. Китаю, щоб зберегти лад і спокій.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ ЧУНКІН.

ЧУНКІН, ПАТ. В ночі з четверга на пятницю 50 японських літаків бомбардувало Чункін три години з перервами. Шкоди ще не обчислені. Китайська артилерія зістрілила 3 яп. літаки.

Одна бомба поважно ушкодила брит. канонірку, інша завалила схоронище біля брит. амбасади.

Бувший король Альбанії у Львові.

Б. альбанський король Ахмет Зогу виїхав у четвер в год. 21,30 з Букарешту з жінкою та почотом, в год. 8,30 переїхав польський кордон у Снятині та в год. 12,27 приїхав до Львова. Королівський віз, що був на кінці поїзду, залишено на бічному торі — король спинився на 3 години у Львові і відїхав в год. 15.20 до Варшави, відкіля по 2-ох днях виїде до Гдині, щоб там почати морську подорож.

На львівському дрівці повитав Ахмета Зогу нач. Харевич з воєвідського уряду, городський староста та журналісти. Разом з жінкою, сестрою, 6-ма старшинами ґвардії, обома львівськими представниками влади та радником польського міністерства закордонних справ (який товаришить альбанським гостям від Снятина) Ахмет Зогу переїхав самоходом через Львів та звидів „рацлавицьку панораму" і цвинтар оборонців Львова.

З королівською парою подорожує їхня дитина, 4 сестри короля, один міністр, секретар та кількох старшин і підстаршин — разом 22 особи.

ТЕРМІН ВПЛАТ 3. РАТИ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ПОЗИЧКИ.

Воєвідський комісар ПОП повідомляє, що час у якому приймають вплати 3. рати позички протилетунської оборони продовжено до 10. ц. м. Є це остаточний термін.

—o—

СПОРТ.

ГОРИНЕЦЬ. УКРАЇНА — ЮНАК 2:1 (2:0).

Ворота для України здобув Зубач, для Юнака Кулинець. Суддював Курцвайль.

ГОРИНЕЦЬ. УКРАЇНА — КРЕСИ 0:1 (0:1).

По змаганнях з Кресами стан табелі клясів такий:

Україна	3	4:2	3:2
Кресы	3	3:3	3:5
Польонія	2	2:2	4:2
Юнак	3	1:3	2:3

ГОРОДОК. СЯН — ЯҐЕЛЬОНІЯ 6:3 (4:2).

Сян виступив з трьома грачами першої дружини; мав перевагу цілий час гри.

Ворота здобули Лехіцький (3), Партика (2) і Гібалевич.

ЧЕРГОВІ ЗМАГАННЯ.

В суботу 8. 7. грає Сян в Калуші з тамошньою Зорею.

У неділю, 9. 7. грає Сян в Бронневі зі Стшельцем.

УКРАЇНА — РЕВЕРА.

На неділю 9. ц. м. Україна виїжджає на змагання до Станиславова.

СТЕП—ЗОРя.

Змагання за мист. Б-кляси тих дружин, відбудуться в неділю 9. ц. м. в год. 9-ій рано на грищі „Світові". Доїзд трамваєм ч. 9. — Ціни вступу дуже низькі.

Жіноча сторінка.

Бабська робота...

Часи важкі і ми намагаємося щадити де тільки можемо. На щастя знижає у наших пань поволі переконання, що домашня робота чи то в кухні, чи спрятування кімнат чи інша якась — це щось, що відбирає їм достойність „пані", і може навіть понижує їх „панську" гідність. Саме ті найінтелігентніші жінки не вважають тієї роботи вже нічим, що понижує і виконують вже й ті „найчорніші" праці зовсім спокійно та отверто тоді, коли обставини не дозволяють їм тримати постійну домашню помічницю, а часом навіть послугачку. Отже з одним забобоном ми вже покінчили.

Але є ще один забобон, якого не так скоро мабуть позбудемось і з яким боротимемося ще довго. Це те, що наші мужчини, і часом на жаль ще й деякі зпоміж жінок уважають жіночу роботу, тоб то працю коло домашнього господарства, чимсь менш вартісним, чи навіть таким, що принижує мужеську гідність. Словом „бабська робота". Не в розумінні зле виконаної якоїсь „мужеської" роботи, але в розумінні ось тієї щоденної важкої жіночої роботи при домашньому господарстві.

Знаю батьків, що не тільки ніколи самі не поможуть жінці у виконанні її домашньої, навіть тієї найлекшої роботи, але й синам борониться братися за „бабську" роботу і помогти матері чи то при митті посуди чи подаванні на стіл. чи стерти порохи, або пришити собі гузик чи зацирувати скарпитки, які вони самі й подерли немилосерно. Нераз з захопленням говорить про те, що всі ці роботи їх сини виконували в таборі, але ані в голові їм, що треба, щоб до тієї самовистарчальности, до якої хлопці привикли трохи в таборі, звикали також дома. Чомусь у таборі, коли прийде на хлопчину черга, він ту роботу зовсім спокійно й радо виконує і ніхто не вважає цього пониженням, а коли візьметься до тієї самої роботи дома, батько нераз іронічно посміхається, якщо просто не заборонить хлопцеві ту „бабську" роботу. Як думають такі батьки, чи доцільно вони виховують своїх синів у призирстві до тієї роботи, яку виконує мати чи сестра? Як думають такі батьки, чи хлопець взагалі привчиться шанувати жінку, коли вважатиме, що та праця, яку вона виконує для того, щоб полекшити тягарі прогодування й виховання родини, — це щось меншевартісне, принижливе людську гідність? Як думають такі батьки, чи досить для вияву пошани сина до матері чи взагалі хлопця до жінки тільки поцілування руки? Як інакше той поцілунок виглядав би, якби син цілував руку матері чи іншої жінки не тільки тому, що вона жінка і так годиться робити, але з повною свідомістю того, що він цілує ту руку, яка багато працює для добра його власного і цілої родини та для добра цілого людства взагалі, виховуючи чесних і розумних громадян.

На жаль, маємо ще й сьогодні таких мужчин, які вважають, що їх праця у бюрі багато важча, ніж та праця, яку жінка виконує в домашньому господарстві. На жаль, і цього літа будуть такі родини, де батько і діти будуть відпочивати по цілорічній праці в бюрі чи школі, а мати й далі нестиме всі тягарі домашньої роботи, а то й додасть ще їх собі добровільно перебуваючи на літниську з ощадности без служниці чи послугачки та ще й роблячи до того на зиму ріжні запаси теж з ощадностевих розрахунків чи бажаючи дати родині в зимі здоровий і смачний харч. На жаль, мало знайдеться таких батьків, що не посоромляться самі принести жінці води чи повитирати вимиту нею посуду або бодай синів своїх до того примусять.

Адже-ж це „бабська" робота...

Х. К.

Всі знають, що
КОЛЕСА (Ровери)
„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"
є найкращі
а купити їх можна тільки
в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,
Городецька 5. і Руська 3.
Службовикам економічних установ дог.дні сплати.

Як маємо в торбі – то сядемо й на горбі...

Літо час прогульок. Треба вміти уладити їх так, щоб кожний був з них вдоволений. Навіть як ідемо лише в родинному гурті, треба подбати, щоб прогулька була добре зорганізована.

Перш за все, як вибираємося на прогульку, мусимо приладити практичні запаси їжі. Бо куди-ж нам зайти в дорозі на обід чи вечерю? Ми-ж часом у самітніх горах, де нема ніякої гостинниці ані навіть звичайної селянської хати.

Можна на коротку прогульку забрати готові припаси до алюмінієвих спеціяльних посуд та коробок. Вони бувають зі скляними вкладами або рухомими стінками. Вигідні й не забирають багато місця. Там можемо дати сири, масло, дрібне печиво, мясо.

Друга практична річ це термос. В ньому можемо забрати плини і юшки, вони будуть довго гарячі. В термосі або високих грубих пляшках (як з пастеризованого молока М. С.) можемо забрати компоти. Як навіть загріються від сонця, можемо охолодити їх в річці.

З мяса: телячі сіканці, печені курята, суху ковбасу (кабаноси, салямі), маслосоюзні сирки, булки або покраяний на скибки хліб, дрібне печиво (крихке кришиться), овочі, шоколяда.

Якщо прогулька іде зі села і вона численна й іде не в гори, але до якоїсь означеної цілі, практично взяти возик з конем і покласти на нього скриньку-довгунець. Тоді можемо мати справжній бенкет.

Розстелена на траві скатерть, перекуска, безалькогольні напитки, бібулкові серветки, до цього гумор заступають офіційне прийняття в місті.

На довші кількаденні прогульки в гори треба забрати казан, білий залізний дріт до завішування казана над вогнем, фінський ніж, цукор мелену каву або „Пражінь", какао чай, цитрини, шоколяду, сухарі, масло, сіль, суху ковбасу, печиво мало солодке, термос з водою, трохи кулеші або круп, бо їх можна варити на відкритім вогні.

Мусимо тямити, що і Пан Бог не забуває про апровізацію тих, які шукають краси в природі. Дає їм в дорозі свої щедрі дари. Це смачні, соковиті ягоди, водиця (найкращий у світі напиток) просто з джерел, навіть гриби-сироїжки, що припечені зі сіллю дуже смакують.

Добрий наплечник, кіц, светер, вигідна обува доповнюють приємности доброї прогульки.

Але найважніший зі всіх запасів, це добрий настрій, погода духа, взаємне вирозуміння. Якщо вони є, то кожна навіть найменше підготована прогулька вдасться.

І. Д.

—о—

Чуємо дзвін, та не знаємо, де він..

Так можна би сказати про деякі наші пані, які беззастережно приймають те, що носять парижанки, забуваючи, що те, що відповідне у Парижі чи на Рів'єрі, не надається у Львові чи Пацикові.

Хочу тут кілька слів сказати про ті хустинки, які тепер, чи пак не тепер, але головно минулої зими, парижанки вязали собі попід бороду. Коли бачимо таку хустинку завязану попід бороду у якомусь французькому модному чи просто ілюстрованому журналі, то вона дуже гарно й елегантно виглядає разом зі спортовою суконкою десь на морському яхті, моторовому човні чи пляжі. Навіть в авті така завязана попід бороду хустинка разом з окулярами до порохів робить елегантне враження. Треба признати, що парижанки вміють і ту хустинку, як і все інше носити з шиком. Дотого-ж для них та хустинка то до деякої міри екзотика, бо французька селянка хустинок у такий чи інший спосіб завязаних не носить, але носить або якийсь регіональний чіпок або капелюх.

У нас та хустинка виглядає і робить зовсім інше враження та має, так сказати, інший „зміст". Для нас та хустинка — щоденне явище. Ми звикли бачити її скрізь по селах і коли це гарна шовкова хустина, або й добірна перкалева чи „шалікова", то наша уява мимоволі домальовує її до гарного нашого народнього одягу і тому, коли бачимо при тій хустинці пополудневу суконку чи навіть плащ або і спортову сукню — вона творить відразу дисонанс з цілістю. А ще коли ви побачите, що така елегантна пані з хустинкою завязаною попід бороду курить папіроску десь у ресторані, то направду це не тільки не елегантно, але просто неестетично й ображує нашу пошану до нашого народнього одягу, який є для нас символом чистої, природної селянської жінки, що її ми всіми силами намагаємось охоронити перед такими здобутками культури як куріння.

Ось чому звертаюся до Вас, дорогі Читачки, з великим проханням. Не переймайте всього беззастережно від парижанок. Подумайте завжди над тим, чи та чи інша забаганка моди надається до наших умов та обставин. Коли ми не протестуємо проти суконок „селюшок" (хлопок) то саме тому, що вони своїм стилем абсолютно не нагадують нашого народнього о[illegible] і не можуть псувати смаку нашого села т[illegible]жати наш національний смак. Вони своєм такі нам чужі, як і кожна інша су[illegible] і навіть стилізуючи їх ми не бачимо в них нашої селянки та не підроблюємося під неї і не псуємо її навіть тоді, коли куримо.

Особливо пань, що перебувають у літі на селі, прошу дуже звернути увагу на цих кілька моїх слів перестороги та прошу не гніватися, що виступаю проти чогось може й гарного, але що не відповідає ані Львову ані Пацикову...

Рита.

Балачки про моду.

Найомодніший кольор у Парижі в літньому сезоні — рожевий і то у всіх відтінках і на всі випадки. Чи костюми, чи суконки спортові, пополудневі, вечірові чи й плащі — все рожеве. Такий дуже модний минулої весни колір „циклямен" — страшенно обношений і паріжанки вже його відкинули.

Дуже модна тепер комбінація чорно-біла і біло-чорна.

Також сині коліри і беж та зеленкаві носять, але над усе рожеві...

*

Капелюхи з широкими крисами та малесенькими денцями ледви тримаються жіночої голівки і то лише при помочі ріжних стяжок, шпильок та гумок.

Багато ажурової соломки, тюлю, органу та квітів і пер висувають як матеріял на літні капелюхи.

*

Вечірові літні сукні дуже широкі. Це переважно тидотові чи з шовкового органді широченні спіднички до землі з блюзочками, пераз зовсім спортовими з високим комірцем і навіть довгим рукавом, але з лякутових матеріялів.

Рита.

З нашої хроніки.

Заходами Жіночої Секції УНДО відбувся у четвер 29-го червня ц. р. відчит про протигазову оборону.

Реферат пані м-р Ольга Приставна опрацювала дуже дбайливо намагаючись бодай трохи ознайомити присутніх з тими небезпеками, які несе газова війна та тими заходами, які кожний мусить зробити у хвилині небезпеки, щоб уникнути всіх тяжких і небезпечних наслідків, які загрожують від затроєння газами. Очевидно, що навчитися за годину того всього, що потрібне для такої самоохорони, не можна, але добре мати про ті речі бодай загальне поняття.

Дуже шкода, що реферат відбувся в літню пору, коли вже багатьох нема у Львові і було б дуже побажане, щоб восени подібних рефератів було більше. Такі побажання висловлювали і присутні на згаданому рефераті, а пані Б. Баранова і відкриваючи сходини і в дискусії підкреслювала, що Жіноча Секція УНДО задумує саме такі реферати частіше улаштовувати з осени, а також улаштовувати їх і по більших провінціяльних містах.

Сторінка без політики.

Розмова Форда з ворогом механізації праці.

Форд — це як відомо один з найліпших на світі організаторів праці, що так геніяльно зумів застосувати у своїх підприємствах систему праці „рухомих тасьм", яка до мінімум упрощує працю робітників, але заразом вбиває індивідуальність і ріжноманітність. Недавно стрінувся він з цікавим підходом до цеї справи.

Недалеко замку Форда в малому білному домику мешкав самітно один індіянин, який займався виробом артистично різьблених столів та крісел. Індіянин цей віддавався праці з великим замилуванням і мав все - безліч нових ідей так що кожне крісло чи стіл окрашував іншими взорами. Форд зацікавився працею індіянина, відвідав його і замовив собі стіл і дванайцять крісел. Індіянин зажадав 10 долярів за стіл і по 8 долярів від крісла.

Форда здивувала ціна крісел, бо знав, що індіянин брав від усіх по 5 дол.; тому почав торгуватися. Тоді індіянин сказав: „Колиб я робив 12 крісел неоднакових і колиб я окрашував їх іншими різьбами, праця була би для мене приємністю; але коли приходиться мені робити 12 разів те саме, праця буде для мене монотонна, нудна і нецікава. Тому і домагаюся більшої платні".

Форд розсміявся; він зрозумів індіянина і перестав торгуватися.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) першорядні вовняні матеріяли-самоткани на весняне убрання, плащі і на священичі реверенди, та
2) шапки і шовки на сорочки, блюзочки суконки і костюми.

Прошака укарано за „службовий проступок".

В малому мадярському містечку покарано за „службовий проступок" Йосипа Ферера, професійного прошака. — Як прошак може відповідати за службові провини? В містечку Ракочаба віддавна був звичай, що найстарший з професійних прошаків збирав милостиню в імени всіх інших, описав ділов серед товаришів. На тому тлі не було ніколи надужить аж до часу, коли зверхник жебраків захорував а заступав його Ферер.

Ферер зібрав згідно зі звичаєм у пятницю деяку скількість грошей, але більшу частину грошей затаїв перед товаришами і присвоїв собі. Коли прошаки це відкрили, заскаржили його до суду. Тому, що Ферер збираючи милостиню виступав як заступник начальника прошацького цеху. („уряд" прошацького цеху існував від дуже давніх часів,) на основі звичаєвого права суд узнав цей проступок за проступок урядника у службі.

Це вплинуло обтяжуючо на вину Ферера і тому покарали його роком вязниці.

Спалили на кострі мексиканського магіка.

В малому селі в Мексіку замешкав славний магік Хозе Маріля. В молодости Маріля виступав на сценах малих театрів у ріжних краях, та на старість мусів покинути це звання і жити зі скромної ренти, яку постійно виплачував йому його банк зі зложеного там капіталу.

На жаль не легко було йому відмовити собі приємности пописатися своїми штучками і заімпонувати тим мешканцям села. Півдикі селяни з подивом і рівночасно зі страхом гляділи, як він ловив з повітря монети, витягав з носа яйця і т. ін., а врешті почали уважати магіка чарівником і це було причиною його трагічного кінця.

Одного дня старшина села рішила спалити нещасного магіка на кострі. Як рішили так і зробили. Магіка зловили, звязали й обливши нафтою спалили серед несамовитих обрядів.

Головних організаторів того страшного самосуду арештовано і засуджено на доживотню тюрму.

Яка кара смерти більш гуманна?

В Америці що раз то більше критикують смертні екзекуції на електричному кріслі, бо лікарі твердять, що той рід смерти наражує засудженого на несамовиті терпіння. Декотрі стейти Північної Америки завели кару смерти через розстріл. Щоби ствердити чи смерть через розстріл є більш гуманна від смерти на електричному кріслі, в стейті Юта переведено спеціяльний досвід при співучасти кількох учених. Предметом того досвіду був засуджений за рабункове убивство на смерть Джон Дірінг.

Дірінг згодився на переведення наукових дослідів підчас екзекуції. На місці екзекуції Дірінг був зовсім опанований — випив за здоровля духовного, що стояв біля нього, за вязничних ключників та за щасливі висліди наукового експерименту. Приявні при екзекуції учені получили тіло засудженого з кардіографом, що нотує працю серця; опісля його розстріляли. Кардіограф ствердив, що хоч Дірінг був уже непритомний, жив ще дві мінути по екзекуції.

—o—

Американці молодо умирають.

Смертність з причини старости в Америці дуже рідке явище. Найчастіше причиною смерти є недуга. Щоправда пересічна довгота в останньому столітті збільшилася на 20 літ, але тільки завдяки малій тепер смертности немовлят і дітей.

Та якщо візьмемо під увагу 30-літні особи, помітимо, що пересічна довгота життя не продовжилася ані на один рік і навпаки — людей в 60—70 році життя є тепер менше ніж перед сто літами.

Стверджено, що американці вмирають на девять головних недуг, а саме: недуги серця, рак, апоплексія, запалення легенів, запалення нирок, сухоти, цукриця і запалення сліпої кишки.

Американці не люблять відвідувати лікарів; навіть зі заможніших яких 20% не піддавалось основним лікарським оглядинам, а яких 42% не було від 5-ох літ взагалі у лікаря.

Найбільший процент випадків смерти припадає на недуги серця; причиною того є перевтома і нераціональне відживлювання.

Товариство обезпечень на життя „Етна" зорганізувало для своїх обезпечених і робітників спеціяльну лікарську опіку і — як виказала статистика у 70% тих людей, які шанують лікарські приписи (а саме відповідну дієту і відпочинок перед овідом), тиснення крови спало з 25% до 15%.

Замість піти до лікаря, американці уживають „патентованих" ліків, і видають на них 500 міліонів долярів річно.

Тепер ведуть сильну пропаганду, щоб доказати, що при раціональному способі життя і постійній лікарській опіці навіть сучасний американець може дожити нормального віку.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 29...
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ
1-7 054

РЕКІН В АДРІЙСЬКОМУ МОРІ.

Недавно помітили на полудньево - дальматійському побережі рекіна. Як відомо, ці „тигри моря" дуже часто блукають за великими пароплавами в Адрійському Морі. Вони гублять орієнтацію в Адрійському Морі, яке є дуже тісне в порівнанні з незмірними просторами океану.

Перед кількома днями вдалося рибакам зловити рекіна коло Рагузи. Боротьба з рекіном тривала більш як три години.

Виловлений рекін був довгий на три метри і важив більше ніж 300 кг.

—o—

НАЙЗДОРОВШІ ЛЮДИ У СВІТІ.

До Нового Йорку вернулась недавно експедиція, що її зорганізував американський природничий музей. Провідник виправи, що разом з 5-ма іншими ученим відбув 7-місячну експедицію у горішному сточищі Амазонки в британській Гваяні, подає до публичного відома, що стрінув у лісах Гваяни індійське племя Вей-Вей. Д-р Гольден перевів багато дослідів серед членів племени і переконався, що серед тих індіян годі стрінути такі недуги, як серцеві, рака, тиснення крови, зубів і ін., на які терпить культурний світ.

—o—

ЗВИЧАЇ РОПУХИ.

Мало яка звірина так зберігає звичаї як звичайна ропуха.

Ропуха складає яєчка все в тому самому місці. Коли перенести її навіть на віддаль кількох кільометрів, старається вона перемогти всі трудноші, щоб лиш вернутись на це саме місце і там зложити яєчка.

Коли ропуху нести з її гнізда навіть у мішку так, щоб не могла зорієнтуватися що до напряму, в якому її несуть, випущена на волю віднайде своє гніздо.

—o—

ЗРАДЛИВІ ШОКОЛЯДКИ.

В місті Брещія в Італії на переїзді через залізничий тор, льокомотива наїхала на самохід, який перевернувся і розбився. Шофер самоходу вийшов ціло, але цілий вантаж розсипався по вулиці: були це скрині виповнені шоколядками. Діти зі сусідних домів використали цей випадок і засобилися щедро в шоколядки. По якімсь часі переконались вони, що в нечесний спосіб здобуті приємаки спричинили несподівану прикрість, бо були то шоколядки... зі сильною дозою ліку на прочищення.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 30 сотиків.

В ПЕРСІЇ НОСЯТЬ ЦИЛІНДЕР ЗА КАРУ.

В Европі циліндер носять здебільша лише дипльомати й достойники. Цілком інакше є в Персії. Тамошні люди уважають циліндер смішним накриттям голови і вкладають його на голову лише тим особам, яких хочуть осмішити й понизити. У деяких селах циліндри є спеціяльно призначені для осіб, які заслужили собі на кару. Особа засуджена на ношення циліндра мусить його постійно носити цілий час кари і є тоді посміховищем для юрби.

—o—

ЛЮДИНА, ЩО ЛЮБИТЬ... СМАК МИЛА.

Одним з найоригінальніших професій є коштування мила в фабриці мила, щоб ствердити скількість товщу у ріжних ґатунках мила. Джон Ґансер, який тим займається, набув у тій ділянці великої вправи і досвіду; його експертизи є такі самі вірні як хемічні аналізи. Недавно з Ґансером розмовляв репортер одного американського часопису, якому він заявив, що коштування мила не є йому прикре, а навпаки так призвичаївся до його смаку, що навіть коли є хорий і не приходить до праці, відчуває недостачу смаку мила.

Спочатку годі було йому призвичаїтись до того звання так, що кілька разів занепадав на здоровлю і мусів озброїтись у велику силу волі, щоб не кинути заняття. Зчасом організм призвичаївся до мила і Ґансер тішиться знаменитим здоровлям, дарма, що своє звання виконує вже 32 роки.

НОВИНКИ

9 ЛИПЕНЬ

НЕДІЛЯ
Ст. ст. 26. червня 1939.
Неділя 6-та по Сош., Давида.
Лат. 6. Нед. по Зел. Свят., Кирила.
Сонце: схід — 3.25, захід — 19.33.
Місяць: схід 23.17, захід — 12.10.
Остання чверть о год. 18.40.

Завтра: 10. липня. Понеділок.
Ст. ст. 27. червня 1939
Самсона пр.
Лат. 7 Братів м.
Сонце: схід — 3.26, захід — 19.32.
Місяць: схід — 23.44, захід — 13.15
Післязавтра: 11. липня. Вт[illegible]
Ст. ст. 28. червня 1939.
Кира й Івана.
Лат. Пія І. папи.
Сонце: схід — 3.27, захід — [illegible]
Місяць: схід — 0.00, захід — 14.32.

—o—

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красицьких 18, тел. 272-04. 2-30

— **Українська робітня корсетів** виконує літні бедрівки, які носимо без плечих, станики, поопераційні пояси. Маруся Ткачишин, Ринок 39. І. пов. через ганок: 1377 1—3

— **Кажуть,** що в Ворохті вже маса гостей, бо це найкраще літнище в долині Пруту. Кожний українець памятає, що існує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літній відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 2—5 1143

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає **Юліян Глушевський, Львів,** площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Ілюстрований „Український Провідник по Львові"** з планом м. Львова, докладним списом вулиць та багатою інформац. частиною — появився накладом **В-ва кооп. „Комерція", Львів,** вул. Бляхарська 11. Ціна зол. 1.50, з пошт. пересилкою 1.75 зол. **Жадайте в усіх українських книгарнях.** 1340 2—2

— **Забезпечені вкладки** це будівельна ощадність в Кооп. Банку **Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська ч. 3.,** тел. 215-16, бо на випадок валютового катаклізму їх перечислюється в збіжжу і вони гіпотечно забезпечені на домах на першому місці. Жадайте інформацій! 1183

— **Вже вийшло з друку** липневе число журналу „Жінка" і приносить передовицю п. з. „Боротьба за Просвіту", дальше такі статті: „В поклоні Архипастиреві", „Конгрес в Копенгагені без нас...", Ст. Лящинської: „Роксоляна — радісна султанша", „Анна Елеонора Рузвельт і її послання до європейських жінок", Наталени Королевої „Маврські струни", Василя Барвінського „Леся Деркач", Анатоля Курдинка інтервю з Оленкою Заклинською, Л. Бобелякової про курси ярин[illegible] і озочених перетворів, відомості про жіночий рух на чужині і в к[illegible]ю і т. ін. 1380

— **Вишні, помідори** купуємо тільки в крамницях **Центросоюзу.** Подрібна продажа: Ринок 39. гурт: Корняктів 1.

Трускавки, аґрест

„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Гурт: КОРНЯКТІВ ч. 1. **Детайль: РИНОК ч. 39.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Живим і мертвим.

Жалується якийсь громадянин у „Ділі", що наші люди на концерти не ходять. Приїде один, а то й два артисти в книже, королівське чи звичайне місто неньки Галичини, хотіли б людям зробити приємність, а собі сатисфакцію, дадуть концерт і... позичають гроші на виїзд.

Ще день чи два перед концертом можна було почути розмови...

— Кажете, приїзджають. Знаменито. Чудово. Це ж артисти небуденної міри. Навіть серед чужинців мають добру марку.

— Так-так, панедію, ростемо. Нині вже не те, що колись: тут один, там один і кінець. Тепер у нас артистів а артистів — на кожній ділянці мистецтва. А на музичній — го-го! Є чим перед чужими хвалитися.

— І добре, вважаєте, що не замикаються у своїх кабінетах, а їздять по краю. Скажіть, панетой, яким способом міг би чоловік почути час до часу щось направду гарного, культурного. Такі часи, що на їзду до Львова не можна собі позволити.

— Рація, і то цілковита, панедію. А ось приїде, білети недорогі, пора відповідна, то чоловік і скористає.

Отак у Скутарі козаки співали. Співали один день, другий, а на третій... саля була порожня. Ні „панетой", ні „панедію" не прийшли „почути щось направду культурного", бо „панетой" поїхав цього дня до... Львова, а „панедію" на один день в гори.

Писав я свого часу і нераз, що ми любимо і шануємо своїх передових людей почавши від першого дня їхньої... смерти. Гарний похорон робимо, свіжий гріб китицями проміж обсипуємо, спомини пишемо, діяльність величаємо і загалом почитаємо.

Але ось передімною лист, а в тому листі знимка і докази на те, що я помиляюсь.

Був собі в одному нашому місті славний чоловік. Горде було місто, що має його в своїх мурах і тому не диво, що зараз після його передчасної смерти завязався „Комітет будови нагробника". Комітет відбув у першім місяці чотири засідання, у другім році два, у третім одно, в четвертім помер перший голова Комітету, в пятім перенесли першого секретаря, в шестім зрезигнував другий голова через якісь непорозуміння, а в двацятім році по смерти славного чоловіка я дістав знимку його могили. Ні, недобре кажу: знимку місця, де, як запевняють старі люди, була могила. Фотограф для познаки положив на тому місці палицю, бо трудно було б на голотічі зорієнтуватися, де саме треба шукати місця вічного спочинку.

Кожний чоловік хоче бути непомильний. І мені було дуже прикро, що я чіплявся родимців за пусто-дурно.

Тепер, хоч і стидно мені, але признаюся до помилки і прошу вибачення. Ми не тільки не ходимо на концерти, не купуємо образів чи книжок наших мистців тону, кисти, чи слова, але й по смерти не докучаємо їм своєю пошаною.

Бо що існує якийсь там „Комітет будови нагробника" чи іншої монографії — це ще не докучування. Він існує собі так скромно, так тихо, що небіжчикові навіть і не сниться.

Галактіон Чіпка.

— **Варто подивитися!** В неділю 9. липня ц. р. в Луговому Городі на фестині виступить зі своїми силовими продукціями силач-мистець світу Олександер **Богатирів** (між іншим видержить на своїх грудях тягар авта, яке через нього переїде). Початок продукції год. 5-та (17). Початок фестину в год. 3-ій. Крім цього м'ячеві змагання, танці і т. д. 1379

— **Милі гості.** Нашу Редакцію відвідала прогулька кооперативних працівників із Самбірщини, що вибралася оглянути Львів. Прогульковці підчас свого короткого побуту у нашому Видавництві ознайомилися з редакційною технікою та оглянули друкарню.

— **Новий професор української мови і літератури у Карловім університеті у Празі.** Перед кількома днями габілітувався і по вакаціях обійме катедру української мови та літератури у чеському університеті як доцент д-р **Іван Пянькевич,** професор гімназії в Ужгороді, опісля директор гімназії в Перечині. Кілька років був професором української мови і літератури д-р Олександер Колесса, який перед двома роками перейшов на емеритуру.

— **Польські піякольонії в Ярославщині.** В останніх днях відкрили поляки 6 літніх піякольоній у ярославському повіті для 180 дітей.

— **Пригниця в Калущині.** У звязку з тим, що в кількох громадах калуського повіту появилася пригниця, влада замкнула тижневі торги в Калуші аж до відкликання. Крім цього староство видало кілька розпорядків, щоб не допустити до поширення пошести.

— **Влада відобрала громадянство.** Повітове староство в Яворові рішенням з 30. червня ц. р. відобрало польське громадянство Дмитрові Щепанському зі Селиськ, Миколі Бжозовському з Порудна та Олександрові Балатушеві з Прилбич, пов. Яворів.

Лікарські і Ветеринарійні інструменти
фабричний склад **„ГЕЛІОТЕРМ"**
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

— **Горить селянські будинки.** В селі Куропатники, пов. Бережани вибухла пожежа в будинках Ілька Шкляренка, від яких занялись три сусідні будинки, що теж згоріли. Матеріяльні шкоди великі. Влада веде слідство, щоб устійнити причину пожежі.

— **Смерть 7-ох осіб від несвіжої студенини.** Минулого понеділка на ярмарку в Яворові багато селян з дооколичних сіл купувало студенину в одного з мясаріа, який продавав її на приладку на торговиці. Зівши цю студенину багато осіб зі сіл: Семирівки, Віжомлі, Брухналя, Нагачева та Скла важко занедужало з проявами затроєння. Зпоміж 20 осіб померло вже 7. Невиключене, що число жертв збільшиться. Слідчий видїл воєвідської команди поліції і повітової команди поліції веде енергійне слідство, щоб викрити мясара, який продавав студенину вепрову, від якої занедужало так багато осіб.

— **Краєва хроніка.** В Поточанах, пов. Бережани втікала перед бурею 13-літня Ева Данилків. По дорозі вітер кинув її до рова з водою, в якому затонула. Її тіло витягнув один селянин з Поточан після бурі. — 70-літній Гнат Ковба з Загіря, пов. Тернопіль упав з черешні і по кількох годинах помер серед страшних мук. — У Сереті втопився 19-літній слуга Владислав Панкевич, який переходив з одного берега на другий. — У Колодрібці, пов. Заліщики скінчив самогубством 44-літній Зигмунт Гурецький, арендар двора. Причиною самогубства фінансові клопоти. — В Нагірянці, пов. Чортків ґанна присипала 18-літнього Михайла Осадцу, який помер.

— **Слідство у справі пожежі головного двірця у Варшаві.** Негайно по відомій пожежі головного двірця у Варшаві влада повела слідство. Польська преса пише, що влада переслухала дотепер 50 осіб у справі пожежі в головній галі. Кружляють поголоски, що при кінці цього року дійде до розправи за пожежу.

— **Будова підморськ°го тунелю.** Данська фірма „Сесперсен" при співпраці підприємства Сіменса задумує збудувати підморський тунель довжини 4.000 м., що получить Копенгагу з побережжям Данії недалеко місцевости Ересунд.

— **Кілько Франція видає на безробітних чужинців?** В департаменті Сени було 31. березня ц. р. 16.566 чужинців безробітних, на яких видавали денно 196.406 франків і 49 сантимів. Тепер ці підмоги дещо обнижені, але все ще доходять до 175.000 денно, 5,250.000 франків місячно, 65,000.000 річно. Міністерство кольоній обчислило, що поселення одної чужинецької родини в кольоніях вимагає 8) тисяч франків на кошти переїзду, запомоги і т. д. Отже за річну суму на підмоги можна було вивезти до кольоній майже 800 родин чужинців та забезпечити їм життя.

— **Рекорд американського пливака.** Американець К. Джіль побив світовий пливацький рекорд перепливши на ріці Ельовставн 460 км. в часі 77 годин і 20 хвилин. Джіль виплив з місцевости Вілінгс у пятницю і висів щойно в понеділок у Гліндайв. Його попередник Педро Кандіотті переплив на ріці Парані в 1935 р. 280 миль.

— **Хрест I віку по Христі під лявою Везувія.** Італійська преса пише, що перед 18-ти місяцями археольоги віднайшли підчас розкопів у Геркулянум християнський хрест. Отже в лютому с. р. археольоги віднайшли відтиски доволі великого (60х45 цм.) нерівнораменного латинського хреста на стіні малої кімнати одного з найгарніших будинків т. зв. дому двохсотліття, в якому мешкали багаті патриції і вели вибагливе життя. В 79 р. по Христі страшний вибух Везувія знищив міста: Помпеї і Геркулянум і тепер зпід намулу ляви та болота цих міст добувають археольоги ріжні памятки. Віднайдений хрест доказує, що в Геркулянум і Помпеях віра Христова вже запустила сильне коріння. Нахідка хреста має велике значіння теж для християнської археольогії, бо дотепер міркували, що хрест ввели до іконографії та літургії в IV. в.

— **1.900-ліття образу Мадонни зі Сарагоси.** Цього року місто Сарагосса святкуватиме 1.900-ліття чудотворного образу Богоматері дель Підяр. Організаційний комітет ювілейного свята сподіється великого напливу прочан з Еспанії, Португалії та країв Полудневої Америки. Сарагосса є дуже старим містом і вже за часів цісаря Августа була римською кольонією. Леґенда каже, що християнство поширилося з тих часів. Сарагосса є одною з найдавніших християнських громад в Еспанії і вже в 254 р. мала епископа

— **Досліди над причиною зменшення уродин.** В Англії повстав комітет, що переводить досліди над причиною зменшення уродин. Комітет зібрав уже статистичні дані з 30-ох европейських держав, Злучених Держав та англійських кольоній. Дотеперішні досліди виявили, що в усіх краях відчувають слабу пладність жінок, бо лише в 5-ох державах число уродин перевищає число померших. На основі зібраних даних комітет уложить таблиці з ріжних місцевостей, що подаватимуть заняття батьків та спосіб їхнього життя. Дотепер не вдалося витягнути правдиві висновки з тих даних, що вказували би причину лиха та правильні засоби боротьби. Франц. уряд видав низку розпоряджень у справі привілеїв для родин, які мають численне потомство. Такі родини платять менші податки та є звільнені від шкільних оплат. Зовсім бідні родини дістають грошеві підмоги від уряду.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН. ТА ЛЕТЮЧКИ.

В суботу 1. ц. м. відбулася перед трибуналом окружного суду в Золочеві розправа проти 34-літнього **Йосифа Бузікевича,** римо-католика, жонатого, з Ордова пов. Радехів, якого прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради (за приналежність до ОУН) зі ст. 97 § кк. і за провину зі ст. 155 § 2 кк. (за переховування летючок).

Підсудний заперечив рішуче вину і заявив, що до ОУН не належав. Був лише членом українських леґальних товариств та організацій в Ордові. Щож торкається 10 летючок, то їх — визнавав підсудний на розправі — мав підкинути один з трьох поліціянтів, які переводили ревізію в нього 3. березня 1939 р. Тоді до його хати ввійшли два поліціянти, а третій залишився на хвилину в сінях. Підчас ревізії поліція не найшла в хаті нічого. Виходячи з хати один з поліціянтів — говорив далі підсудний — запхав руку за соломяну мату, якою були оббиті двері в зимі, і витягнув звідтіля 10 летючок.

Акт обвинуваченя підтримав **св. Карло Ожга,** комендант станиці поліції з Виткова, пов. Радехів. Отже цей свідок зізнав, що підсудний був два рази караний адміністраційною владою за співання пісні „Не пора" (перший раз карою 7 днів арешту, другий раз 14 днів арешту). Крім того брав активну участь в усіх українських товариствах в Ордові. **„Зерцалем му уваген — зізнавав далі свідок — же здрадза наруд польскі і паньство польске асимілюйонц сен до русінув. На то он мі одповедзял: Матка моя напевно била українков, а не мам певносьці, чи ойцец муй (поляк) бил напевно моїм ойцем".**

Трибунал по розправі засудив **Й. Бузікевича на 4 роки за злочин зі ст. 97 § 1 кк (за приналежність до ОУН) і на 2 роки за провину зі ст. 155 § 2 кк.** (за переховування летючок) та вимірив **спільну кару на 5 років.** Підсудного обвинувачував віцепрок. Лукашевський, боронили адвокати: **д-р Семен Шевчук** зі Львова та **д-р Пиндик** зі Золочева.

ВІДГОМІН ПЕТРОПАВЛІВСЬКИХ ПОДІЙ У СОКАЛІ.

Перед окружним судом у Львові відбулася в середу 5. ц. м. розправа проти 6-ох молодих українців зі Сокальщини, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 163 кк. (збіговище) у звязку з відомими подіями, що трапилися в Сокалі 12. липня 1937 р. на празник св. Петра і Павла та які вже знайшли свій епільоґ перед судом. Тепер перед суддею Ґоттасом станули ще: 1) **Василь Макар, 2) Михайло Водоніс, 3) Михайло Демідонт, 4) Степан Куницький, 5) Федько Кухальський та 6) Михайло Запісецький,** з яких три відповідали з вільної стопи (підсудні: Макар, Куницький та Запісецький перебувають у вязниці). Суд переслухав у цій справі понад 50 свідків. Кожного підсудного обтяжив з цієї плеяди один, але все інший свідок. По розправі суддя засудив **В. Макара на 1 рік вязниці, Ф. Кухальського на 8 місяців, всіх інших по 7 місяців вязниці з тим,** що зачислив їм слідчий арешт. Підсудних обвинувачував віцепрок. **Кілянович, боронив м-р Л. Дубас.**

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ЗА ЗБРОЮ.

В понеділок 3. ц. м. перед окружним судом у Бережанах відбулася розправа за злоч. з арт. 97 § 1, кк. та прост. про зброю проти: 1) **Федька Гарбуза,** 2) **Василя Сухарського** і 3) **Павла Мандзія** з Посухова пов. Бережани за злочин державної зради зі ст. 97 § 1. кк. (за приналежність до ОУН) і за провину зі ст. 47 закону про зброю. Акт обвинувачення закидав усім підсудним приналежність до ОУН від 1933 р., що ствердили поліціянти на основі конфіденційних вісток і на основі обсервації. До того підчас ревізії дня 20. березня ц. р. поліція найшла в підс. Гарбуза арсенал зброї та муніції, а дня 25 травня ц. р. підчас другої ревізії в Гарбуза найшла поліція протидержавні пісні про Біласа і Данилишина.

Підсудні заперечили вину і признавалися до посідання зброї. Трибунал переслухав свідків поліціянтів і по розправі засудив **Теодора Гарбуза і Павла Мандзія** за злочин державної зради і за провину зі ст. 47 закону про зброю — першого на 7 років, другого на 5 років вязниці, а Василя Сухарського за провину зі ст. 47 закону про зброю на 10 місяців вязниці, звільняючи його від закиду злочину зі ст. 97 § 1 кк. Всім засудженим трибунал зачислив тимчасовий арешт від 22. березня ц. р. і звільнив усіх від судових коштів.

Трибуналові проводив суддя Д. Є. Уленецький, як вотанти засідали судді: Ол. Свистун і Вархол. Обвинувачував віцепрок. Вашевський. Підсудних боронили: **д-р В. Бемко, м-р М. Степаняк і м-р В. Лоґуш.**

Слід звазначити, що членам родини підсудних, хоч розправа не була тайна, суд не дозволив спершу бути приявними на розправі.

✝ Посмертна згадка.

ОЛЕНА З ЗІНКЕВИЧІВ РОМАНІВ,

учителька в Гаинянах, померла дня 3. липня ц. р. проживши 50 літ трудящого життя. В. Ій П!

Нові книжки й журнали.

СВОГОЧАСНЕ И МИНУЛЕ. Вісник українознавства. Видає Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Подвійна книжка III—IV, чотирнацять аркушів друку, 224 сторінки, присвячена в цілости Шевченкові з приводу 125-літніх роковин народин поета, дуже багато ілюстрована. Ціна цієї подвійної книжки 6 зол., для членів Н. Т. Ш. 5 зол. Зміст: Статті (ст. 5—128): **Платон Лушпинський:** Шевченко й Белінський (ст. 5); **Євген Ю. Пеленський:** До проблеми класицизму в Шевченковій творчости (ст. 23); **Михайло Рудницький:** Шевченко в перекладах на чужі мови (ст. 32); **Василь Сімович:** Дещо про Шевченкову архаїзовану мову (ст. 39); **Павло Богацький:** Фальсифікатори Шевченка (ст. 52); **Павло Зайцев:** Два останні автопортрети Шевченка (ст. 64); **Іван Раковський:** Антропольогічна характеристика Шевченка (ст. 77); **Леонід Білецький:** Т. Шевченко й П. Куліш та їх взаємини у світлі новішої іст.-літ. критики (ст. 84); **Василь Щурат:** Шевченкові „Поминки" (ст. 95); **Дмитро Антонович:** Чотири редакції „Назара Стодолі" (ст. 104); **Денис Лукіянович:** Ідеольогічне насвітлення Шевченка в новіших дослідників (ст. 115); **Огляди** (ст. 129—179): З-ко С-ич Л-ий: Довкола Шевченківського ювілею в У. С. С. Р. (ст. 129); Г. Л. С-кий: Памятник на могилі Шевченка в Каневі (ст. 135); В. С. — Гліб Лазаревський: Українські письменники Шевченкові (ст. 137); П. Ковжун — С. Гординський — Г. Л-ий: Шевченко у творах сьогочасних українських мистців (ст. 144); П. Б-ий: Два збірники „Інституту Тараса Шевченка" (ст. 151); **Павло Зайцев:** Незнані матеріяли про Шевченка й інших укр. письменників (ст. 154); К. Студинський: Невідомі переклади Шевченка на німецьку мову (ст. 159); **Володимир Дорошенко:** Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові (ст. 167); Нотатки (ст. 173—178): Пл. Лушпинський: Замітки про повне видання творів Т. Шевченка Укр. Наук. Інституту в Варшаві (ст. 173); Пл. Лушпинський: Замітки до статті Д. Лукіяновича про два незнані листи Шевченка (ст. 176); Ів. Брик: Дещо про німецьку кольонізацію за Шевченком (ст. 177); Рецензії (ст. 179—213); Хроніка (ст. 214—224). — Як бачимо, зміст незвичайно ріжнородний і багатий. У книжці взяли участь відомі наші Шевченкознавці. Для широкої громади дуже цікаві будуть огляди, де зібрано всякі новинки з сьогочасного Шевченкознавства; те саме торкається відділу нотаток та рецензій (рецензії на найновіші видання Шевченкових творів) літератури про Шевченка та перекладів на інші мови. Розділ хроніки подає що-найважніші Шевченкіяна, українські й чужі (між іншим згадано про Шевченківське число „Діла" з 12-го березня ц. р. і наведено заголовки всіх статтей), а також хроніку святкувань 125-тих роковин народин Шевченка на всіх землях, де живуть українці крім Америки, звідкіля співробітники не надіслали звідомлень. Пригадуємо, що річна передплата цього цікавого журналу — на рік 30 зол., для членів Н. Т. Ш., окрема книжка 3 зол. (для членів Н. Т. Ш. 2.50 зол.).

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VIII. Ч. 11. З 1-го червня 1939. Львів. Зміст: Іван Галущинський: Фахове організування в завеленних праці. — Франц Коковський: Дарунок старої Ганни. — Вибосовані нагороди „Рідної Школи". — Каталог українських книжок апробованих до шкільних

Присилайте передплату!

бібліотек. — Д-р М. Пушкар: Реформа шкільництва в Німеччині. — А. Шанковський: За реформу української середньої школи. — Загальні Збори Кооперативи „Рідна Школа". — З життя Р. Ш. — Рівні вісти.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання IV. Ч. 8. Квітень 1939. Рівне Вол.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді Рік VII. Ч. 6. Червень 1939. Львів.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XX. Ч. 6. Червень 1939. Львів.

НАШІ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 18. Ч. 10—11. Червень—липень 1939, Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Жіночі торбинки

дамські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, несесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

Львів ул. Оборони Львова 15. (д. Сикстуська 43) тел. 236-32.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси — **Інж. Ярослава Білинського**

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.

— інформації і записи щодня. — 16-48 (358)

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота, 8. VII. год. 20. „Кінець і початок" — премієра.

Неділя, 9. VII. год. 16. „Паризянка".

Неділя, 9. VII. год. 20. „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

До неділі 9. 7. театр нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ГОРОДЕНКА:

8. VII. Тополя.

9. VII. Орфей у пеклі.

10. VII. Муза на Офсайді.

11. VII. Циганське кохання.

12. VII. Кирка в Льолео.

13. VII. Цариця Грузії.

З Городенки Це Театр до Снятина, Заболотова, Косова, Кут і т. д.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

НАДВІРНА:

8. 7. За молдавський престіл.

9. 7. Ведьможна пані Кочубеїха

ДЕЛЯТИН:

10. 7. Дай серцю волю.

До постанови театр готує: Про що тирся шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український хор Дмитра Котка.

8. 7. Рахів.

9. 7. Окрутин Никанір.

10. 7. Розмаїтя.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМІР: „Чорний брат" Лімерль Гарді.

АПОЛЬО: „Тарзан" і „Зелена богиня".

АТЛЯНТИК: „Ель Гато".

БАЙКА: „Злочинець" і „Коли ти закохана".

БАЛТИК: „Кенігсмарк", „Світ, говорить про нас".

ВАНДА: „Ескапада" і „Тайна самітнього дому".

ГРАЖИНА: „Порт Артур" і „Жінки перемагають".

ЄВРОПА: „Ядемо кріль життя".

КАСІНО: „Трейдер Горн".

КОПЕРНИК: „Острів розбиток".

МАРУСЕНЬКА: „Дві Іванки та Ядзя".

МЕТРО: „Пошівара" і „Готель в Тиролю".

МУЗА: „Боротьба за щастя".

МІРАЖ: „Вернися моя маленька".

ПАКС: вечірнє.

ПАЛЯС: „Верді".

РАЙ: „Додек на фронті" і „Малий моряк".

РІЯЛЬТО: „Жінки над пропастю".

РОКСІ: „Панове з товариства" і додатки.

СВІТ: „Кохання під Рапланцями" і „Пропавший острів".

СВЯТОВІД: „Чорний орел" (дві серії разом).

СТИЛЕВЕ: „Її любий хлопець" і ревія з Рефревом.

ТОН: „Пропавший овна" і „Опір на продаж".

УТІХА: „Для тебе, сеньоріто".

ХИМЕРА: „У китих Монте Карльо".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „На терданку православлятника".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 8. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Орх., 8.15 Там, де танцювали ведмеді, репортаж зі Сморгоня, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Оп. фрагменти з пл., 13.25 Обідова музика з пл., 14.20 Із життя хліборобських і кооперативних організацій, 14.35 Господарські вісти, інформації, 14.45 Театр уяви для дітей: „Як жаби здавалося, що найкраще співає", з муз., 15.15 Орх., 15.45 Господарські вісти, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Спів. реціталь Гупертової, мецосопр., 16.50 Що діється в гніздах, 17.00 Розр. музика з пл.; У перерві о год. 17.20 Про полк язловецьких уланів. 17.50 Актуальність, 18.00 Орх., форт., сопран, 19.00 „Стефанія має забагато сили" говорена повість, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка, Трьома Шлеськами, словно-муз. авд., 20.00 Музика, спів, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Великий концерт, трансм. зі Женеви, 22.30 Давні пісеньки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 9 липня 1939.

7.00 Поранок хліборобa: „Потреба упромисловлення села", Музика з пл., Мала чи велика молочарська кооператива, 7.30 Хліборобська газетка, Пригадки на часі, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Військ. орх., 9.00 Музика з пл., 9.45 Трансмісія з Язлівця: Репортаж, богослуження, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., 13.00 Вибинтки з творів Пісудського, 13.05 Азалієві поля на Волині, 13.15 Орх., саксофон, сопран, 14.45 „Пан Тадей" книга І., 15.00 Музика з пл., 15.15 З історії ремесла, 15.35 З „Інсурекції" Реймонта, 15.45 Для села: На сусідській прогульці, Хліборобська служба молоді, 16.15 Військова чвертьгодина, 16.30 Форт., спів. 17.15 Із подорожей по Африці, 17.25 Весела година, розр. концерт: орх., спів, гітарове тріо, гумор, 19.00 Клюб Піквіка, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Музики, Давня хор, 20.05 Спортові вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, спорт, програма на завтра, 21.15 Орх., рефрени 21.50 У калейдоскопі сміховинки, 22.0 Танк. музика, рефрени, 23.00 Остан. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 10 липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців і ремісників: „Як ремісник може себе рекламувати", Відповіді на актуальні питання, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Розривкова музика з пл., 13.35 Біжучі та програмові вістки, 13.40 Для найменших: „Геройський ведмедик", мельодії та пісеньки, 14.35 Господарські вістки, 14.45 Театр Уяви для дітей: „За чашу Парижа" Кльода Сезана, 15.15 Шуберт: Фрагменти з „Розамунди" орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Спів. реціталь, тенор, 16.45 Гутірка про історію, 17.00 Гутірка про Л. О. П. П., 17.10 Бетовен: Симфонія ч. 4 б-дур, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт. реціталь, 18.30 Моцартові твори: спів, камеральне тріо, 19.00 Авд. юнацьких відділів праці, 19.30 Орх., скрипка, бас, акордеон, 20.00 Музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Хліборобська скринька, 20.35 Спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Орх., сопран, бас-баритон, 21.50 Відгомони сили та слави, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Вечірня серенада: орх. мандоліністів, муз. вок. квартет, гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 11 липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Військ. орх., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Життя лісу, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Муз. авдиція, сопран, тенор, інструментальний ансамбль, 16.45 Літературна хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Моріс Равель із пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Віол. твори рос. композиторів, у супр. форт., 18.30 Орган, реціталь, 19.00 Для робітників, 19.30 Орх., сопран, баритон, 20.25 Для села: Новий бараболяний шкідник, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. концерт, форт., скр., альтівка, віол., 22.00 Росія і Франція у початках вел. війни, 22.15 Спів реціталь Бандровської-Турської у супр. форт., 22.45 Жак Ібер: „Есмаль" симф. поема з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 8. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.15 Славянські пісні, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Комунікати у славянських і руській мові, 19.15 Скрипка, філгармонія, 20.10 Вок. концерт, ВІДЕНЬ 18.00 Гумор, 18.30 Хор, 19.50 УКРАЇНСЬКІ ВІСТКИ, 20.15 Танк. вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вагнерові твори, 20.15 Розр. концерт, 22.20 Бах (органи), МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, 22.10 Хор, ПРАГА 20.00 Фрагменти із опер Сметани, 21.00 Забуті мельодії, РАДІО ПАРІ 19.30 Форт. сонати Моцарта, РИМ 22.30 Скрипка, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 19.30 Мандоліни, 21.00 Спів, 22.00 Легка музика.

Неділя, 9 липня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 15.45 Циг. музика, 17.00 Славянські й руські вістки, 17.40 Фрагменти з опер, 20.45 Орх., 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. музика, 20.15 „Лісничий" оп. Ів. Штравса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 9.00 Камер. концерт (Бетовен), 19.00 Опер. музика, 22.00 Форт. твори Брамса, МІНХЕН 20.15 „Богема" оп. Пучіні, РАДІО ПАРІ 18.00 „Кози фан тутє" оп. Моцарта, 20.30 „Іродіяда" оп. Маснета, 22.30 Казки Лафонтена, РИМ 17.00 Мельодії і ритм, концерт, 21.00 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00, 21.30 Оперетка і танк. музика.

Понеділок, 10 липня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Марші, 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05, Пісеньки, 20.00 Рос. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Акордеоновий дует, 18.00 Пісні, 20.40 Оп. орх., 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Весела музика, 16.00 Легка музика, 19.00 Камер. концерт, 19.50 Українські вістки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Легка музика, 18.00 Карузо і Шаляпін у міланській Скалі, 18.20 Мадярська музика (Барток, Догнані), 19.15 Легка музика, 20.15 Бетовен, 22.30 Давня танк. музика, ЛІЛЬ 20.00 Форт., ЛЯГТІ 21.15 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 „Королівські дочки" оп. Гумпердінка, РАДІО ПАРІ 19.00 Вістки, легка музика, 20.30 Концерт, РИМ 21.45 Смичк. орх., 22.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.00 Нар. музика, 21.00 Легка музика.

Вівторок, 11 липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Нова розр. музика, 19.00 Твори Чайковського, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Популярні пісеньки, 21.00 Форт., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Славянські й руські комунікати, 17.10 Циг. орх., 20.15 Скрипка, 21.10 Циг. музика, 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. музика, 19.50 Українські вістки, 21.15 Концерт (Шуман, Вольф), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Орг. музика, 19.15 Концерт, 20.30 Камер. орх., сол., ЛЯЙПЦІҐ 18.50 Пісні міннезенгерів і староголяндські танки, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 22.30 Популярна музика, РИГА 19.05 Нар. амер. пісні у вик. хору амер. студентів, РИМ 18.05 Іт.-португ. концерт, 21.00 „Королівські дочки" оп. Гумпердінка, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 21.00 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Біржа

Львів, 6. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·82—90·82, Доляри америк. 5.33·00—5.33·00, Доляри канад. 5.31·00—5.31·00. Фльор. гол. 283·41—283·41 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·15—120·15. Фунти англ. 24·99—24·99, Гульд. голян. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·48, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·41—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 81·00.

Ринці.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·50—34·25, Вугіль 30·50—30·50, Ліяпон 74·00—74·00 Модієна 16·50—16·50, Остроленць 75·00—75·00, Старахов. цук. 45·25—45·25, Жирардів 45·40—45·50 і Сербуш 53·00—51·50 Тенденція вдержана.

Цінники.

4 і пів внутрішня 60·00. 3 інвестиційна 1 ем. 74·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65·00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 6. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·60
За 1 кг. масла експ. з оп дає зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·00—1·15

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім в дповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

Некрологія.

Торжественне посвячення ювилейного Хреста в память 950-ліття Хр. України-Руси, відбудеться дня 9. 7. 1939 р. в неділю о год. 12 в полудне в церкві св. О. Николая у Львові. Проситься вірних парохіян до численної участи в цім торжестві. Управа парохії.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Україн. Шпиталь зол. 5 — А. Вацько, на Рідну Школу зол. 55 — о. А. Пісецький, Утмалів, з нагоди свого ювилею 70-ліття життя і 50-ліття громадської праці.

ЛІТНИЩА

ДОРА. Пансіон „Рома" д-рової І. Пр... жової, напроти ліса, над гірським потоком, сад, світло електрика, харч першорядний. 1203 8—8

ДОРА, пансіон „Малина", побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 11—0

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 16—13

КРИНИЦЯ, український пансіон „Фльора" приймає своїх по зниженних цінах. Яблонський. 1323 8—3

ГРЕБЕНІВ. Український комфортовий пансіон „Мароко" провадить Радкевичева. 1250a 5-5

ЯМНЕ, вілля „Гуцулка" побіч двірця, поручає кімнати зі здоровим домашнім харчем. М. Климакова. 1378 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ **„Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham.** по найнижчих цінах поручає Ґміна ґоман, Спілка з обм. відп. **Львів, Легіонів ч. 27.** 39/55 3—3

ХТО ХОЧЕ корисно купити реальність в Станиславові, хай звернеться до „Конпесіонованого бюра купна і продажі нерухомостей в Станиславові вул. П. О. В. 34, II., телефон 1827 (власник бюра п. Федір Олесницький. 1341 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТИ комфортової, можливо з утриманням шукаю зараз. Зголошення т.і „Емерит" до Адміністрації „Діла". 1362 2—2

ВИНАЙМУ від серпня дві кімнати кухня комфорт Стечковського І (Филипівка), відомість Токаржевського 68. м. 1., тел. 261-74. 1367 2—2

Найкраща українська ПАСТА до взуття підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ПАННА літ 32, шатинка, стрункої будови, на посаді, з приданим 10 тисяч, із браку знайомостей пізнає українця на добре ситуованім становищі до літ 40 в цілі матримоніяльній. Знимка конечна. — Лист слати на адресу: Серпи, поште рестанте 806. 1376 1-2

КАВАЛІР літ 30, з вищою освітою, на посаді в корінній Польщі, платня 480, з браку знайомостей, оженитьця з інтелігентною українкою, стрункої будови у віці до 26 літ, з приданим 50 тисяч, в цілі відчинення власного підприємства. — Лист із найновішою знимкою в цілости слати до „Діла" під Ч. 43806. 1376 1-1

РІЖНІ

ХТО ЛЮБИТЬ МОЛОДЬ та має серце для неї, просимо прийняти на вакації молоду здібну ученицю. Вона цілковито без засобів, з потребує здорового сільського побуту. Запити слати „Нова Хата" Львів вул. Костюшки 5. 1370 2—3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕНИЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 67-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 6—10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 0 28166 4—

ВАННИ цинкові, балії, насідівки, великий вибір, Заяць, Оссолінських чотирицять. 1237 9—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1359 2—2

ХТО з Українців служив в польському війську в 1914—1920 р. може одержати працю, до Адм. „Діла", під „Нагода". 1360 3—3

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 35-52

РОЗВОДИ в Духовному Суді провадить і у справах розводових інформує консисторський оборонець Павло Денисенко, Варшава, Васпульна 60/4. 1346 2-5

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на вилад закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ. Оборони Львова 22 (давніше Сикстуська 56), Тел. 114-44.

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших гатунків що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна виробня парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Легіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Репарації і покриття виконуємо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПНЕЗМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі

поручає по фабричних цінах

Витовд Транда

Львів ул. Академічна 7.

1235 9—12

Ощадний

С. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ **ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.** Коперника 15 а, Галицька 16.

Український Технічно-Господарський Інститут

ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

І далі приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.

2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.

3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.

4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в різних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.

5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.

6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.

7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.

8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна методя. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.

9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Консервація та перероблення садовини й городини, ґ) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технольогія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На цікаву відповідь присилайте поштову міжнародню або рівноцінну місцеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 7—26

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. Тушицького.

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тель. 205-28.

усуває: аномалії пери, зроговатіння, пігменту, волосся, близни, дзьоби по віспі і плями. Масажі, тривке усування зморщок, жилків і відморожень власною методою. Тривке усування оволосіння від катафорезою. Постійні румянці від підшкірно запущеної краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 642 10-10

ПОБОРЮВАННЯ збіжевого вовчка при помочі випробуваного препарату

ANOX

ПОЛЬСЬКА СПІЛКА ШЕРІНГ
Сп. з обм. відп.
Варшава, Гроховська 276.
1197 6—6

На виїзд

найдогідніше позичає книжки у 5 мовах 304 3—3

„VITA"

пл. Марійська 8.

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає **БЕРКУТ** Бляхарська 14 Львів

Появилися безвартісні підробки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок „КАТОЛ" ВБИВАЄ ГАЛЯСИ ІНСЕКТИ і под 35/4 2—7

Найкращі мужеські оцяги замовляйте тільки в українській краєвецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. І. п. тел.: 295-88.

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця

Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО

ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженер будови

Львів, Мончинського 26. тел. 270-27.

виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури 4—6

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

1328 4—15

Не викидайте

грошей на шумно рекльомовані дезинсекційні засоби. Тільки правдивий газ „В F" виріб і патент „Азот" С. А. Явожно **винищить безслідно блощиці** та інші домашні інсекти

Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9. тел. 236-51. 1348

На виїзд

жадайте всюди валізок з фірнірів зареєстрованих у патентовім уряді ч. 6483.

Робітня валізок

М. Гальперн

(будинок Сварбка)

1305 3—4

Необхідне в часі ферій!

відізджаючи засобіться у вічне перо, листовий папір, косметичні приладдя

з „Союзного Базару"

Львів, Руська 20.

1353 4—5

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

1361 1—12

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.25	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденції по	вол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонинках	вол. 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80	шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Wtorek 10. lipca 1939. N. 155.
Вівторок 10. липня 1939. Ч. 155.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Нема „інтриґи" і нема пляну

(Передова стаття)

Що дають за площу „Сокола--Батька"?

Погром совітських військ

Франція і Анґлія зірве переговори з Москвою

Сензаційний плян ірляндських терористів

Чому Німеччина мусить змінити теперішній стан

Бережанська криниця як рекляма п. Зіґлєра

Бібліотекарство на Волині

Страшні пожежі та катастрофи

З українського життя на чужині

Вістки зі Стрия і Бережан. — Зі судової салі

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 155 (15.234).
Ч. 155 (15.234).

Lwów, wtorek 11. lipca 1939.
Львів, вівторок 11. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Погром совітських військ.

ЗАГАЛЬНИЙ ВІДВОРОТ СОВІТСЬКО-МОНГОЛЬСЬКИХ ВІЙСЬК.

ГСІНКІН, 9. 7. ПАТ. Домеї повідомляє знад монгольсько-манджурського кордону, що совітсько-монгольські війська почали загальний відворот тому, що японські війська заняли важні становища на північ від Номонган. У пятницю в год. 21-ій японсько-манджурські війська заатакували неприятеля в дельті, що розділює ріки Кальха і Гольстен. У суботу пополудні неприятель відступив до ріки Кальха і заняв становища 10 км. на захід від ріки Гольстен. Японські літаки знищили кілька мостів відтинаючи відворот совітсько-монгольських військ. Японці сподіються, що ця боротьба принесе їм вирішну перемогу. Вкінці телеграма подає, що японці взяли до неволі багато совітських вояків, з яких 60 відослали вже в запілля.

БОЇ ПРИГАДУЮТЬ МИНУЛОРІЧНІ ПІД ЧАНКУФЕН.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Спеціяльний кореспондент Райтера на манджурсько-монгольськім фронті повідомляє з Гайляр, що бої відбуваються на фронті, довгім коло 20 миль від кордону зовнішньої Монголії. Розміри цих боїв пригадують минулорічні сутички під Чанкуфен. У боях беруть участь повзи і важка артилєрія. Бої йдуть головно за горби Номонган, віддалені 180 миль на полудневий схід від Гайляр. Загально здогадуються, що інцидент протягнеться довший час, бо зі Сибіру надходять нові совітські підмоги. Деякий вплив на хід воєнних операцій мають зливні дощі, що нищать дороги і спинюють комунікацію. Значна частина позицій на східнім березі ріки Кальха і Номонган Гілі є в руках японців, які відбили монголів покищо від горбів. Японці запевнили собі в кількох місцях переправу через ріку. Одначе на західнім березі ріки є сильні монгольські позиції, що їх вони далі втримують незважаючи на сильний вогонь японської артилєрії і скорострілів. Монгольські війська перемішані зі совітськими відділами. Один з вищих японських старшин заявив кореспондентові, що совітські підмоги в числі 60.000 вояків зміцнили позиції монгольських військ і підбадьорили їх.

ПЕРЕМОГИ ЯПОНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

Японці запевняють, що здобули 250 повзів підчас боїв. Командант японських повітряних сил запевняв, що бої в повітрі скінчились перемогою японців. Совітські літаки, хоч швидші від деяких японських, виявились у боях менше придатними. Совітські літаки літають у тісних формаціях і підчас боротьби доходить між ними до зударів, командант ескадри заявив, що в останніх двох тижнях сам зістрілив 14 совітських літаків.

Клопіт Франції у Сирії.

ПАРИЖ, ПАТ. По довших ваганнях президент сирійської республики зрікся своєї влади. Тому французька мандатова влада опинилась у трудним положенні, бо сирійський кабінет, що вже перед 7-ма тижнями зголосив свою димісію, заявив, що не буде поладнувати актуальних справ. Причиною димісії президента та уряду було відступлення Александретти Туреччині.

ДАМАСК, ПАТ. По димісії президента республики високий французький комісар у Сирії обняв контролю над виконною владою та оголосив розпорядок з новою конституцією. Виконну владу доручив комісар раді директорів, вибраних зпоміж директорів ріжних міністерств. Одночасно розвязано парлямент та відложено вибори на пізніший час.

Чи Франція та Анґлія зірвe переговори з Москвою?

НАРАДИ В БЕЗКОНЕЧНІЙ ЧЕРЗІ. ГОСТРА АКЦІЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ ПРОТИ МОСКВИ.

ПАРИЖ, 9. 7. ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що Молотов приняв нині на Кремлі в год. 18-ій британського амбасадора Сідса, Французького Наґіяра і спеціяльного представника британського уряду Стренґа. В суботу теж відбулася розмова згаданих представників з Молотовом. Основою суботньої розмови були інструкції, що їх дістали амбасадори в пятницю вечором.

МОСКВА, 9. 7. ПАТ. ТАСС повідомляє: Молотов приняв нині знову британського амбасадора Сідса, французького Наґіяра і дир. Стренґа. **Розмова тревала понад дві годинн, але не дала остаточних вислідів.**

Паризька преса щораз то більше невдоволена з потягнень совітської дипльоматії. „Ле Жур" приходить до висновку, що з переговорів Кремль хоче витягнути найбільші користи. Одначе тому, що европейська опінія змінюється на некористь СССР, можливо, що Совіти підпишуть договір побоюючись ізоляції. В кожному випадку, якщо б мали розбитись переговори — пише щоденник — вони довели б до виповідження французько-совітського пакту. Льондонський кореспондент „Ле Жур" пише: В Льондоні щораз то більше переконані, що совітський уряд не бажає швидкого підписання договору і на випадок війни в Европі хотів би залишитись якнайдовше невтральним.

ПАРИЖ, ПАТ. В політичних колах Франції зберігають мовчануку щодо висліду московських розмов у суботу. Паризька преса стверджує одноголосно, що англійські і французькі учасники цих розмов відмовили пресі всяких інформацій, непогоджуючись сформувати хочби найзагальніші враження про ці розмови. Політичні кола Парижа оцінювали положення в суботу вечором з великим скептицизмом.

Недільний „Тан" помістив передову статтю в гострім тоні про совітського партнера. Публична опінія — підкреслює „Тан" — щораз виразніше висловлюється за тим, що час скінчити переговори і дійти до якогонебудь висновку в цьому або іншому змислі. „Тан" покликуючись на анґлійську пресу висловлює здогад, що останні інструкції переслані амбасадорам Франції та Анґлії в Москві змагають до швидкого заключення договору взаїмної допомоги між трьома державами, що відсунули б усі справи гарантії для британських і деяких західніх держав.

„Дейлі Експрес" пише, що Англія повинна зірвати переговори і відкликати Стренґа до Льондону. Крім того треба було б піддати ревізії цілу британську політику у східній Европі.

МІН БОННЕ НЕ ТРАТИТЬ ЩЕ НАДІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін Бонне в розмові з паризьким кореспондентом „Сандей Таймс" заявив, що взаємини між Францією та В. Британією не можуть бути кращі, ніж є тепер. Єдиною метою акції нашої дипльоматії втримати безпеку народів і запевнити мир. Згадуючи про переговори зі Совітами мін. Бонне заявив, що Франція та Анґлія нічого не занедбали, щоб довести переговори до успішного кінця і вірить, що підчас найближчих розмов вони щасливо закінчаться. У справі Польщі пригадав промову прем. Далядіе з 13. квітня і свою заяву з 9-го червня та додав: Франція і Польща дають собі взаїмно ґарантії негайно і безпосередньо проти всякої посередньої чи безпосередньої погрози що нарушувалаб їх життєві інтереси.

Сензаційний плян ірляндських терористів

16.000 АНГЛІЙСЬКИХ ПОЛІСМЕНІВ У ГОСТРОМУ ПОГОТІВЛІ. ДЕДЕКТИВИ І ТАЄМНА БЛЬОНДИНКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У руки англійської поліції „Скотленд Ярду" попав один примірник обіжника на 6 сторінок друку, до членів ірляндських терористів в Анґлії. Обіжник заповідає зміцнену діяльність, щоби примусити В. Британію відкликати „окупаційну армію" з північної Ірляндії. Далі обіжник обіймає спис вже виконаних терористичних актів, між іншими велику пожежу в Льондоні 29. травня та висловлює жаль, що вибухи бомб потягають за собою жертви в людях. Обіжник підкреслює, що терористи намагаються обмежити свою акцію до публичних урядів і власности, щоб здезорґанізувати збірне громадське життя.

Тому 16.000 полісменів дістали приказ звертати спеціяльну увагу підчас вік-енду в суботи пополудні і неділі на найважніші публичні і державні обєкти в льондонській окрузі. Агенти тайної поліції „Скотленд Ярду" далі шукають за таємною бльондинкою, яка залишила в однім домі в Льондоні сензаційні документи у справі акції ірляндських терористів. Тисячі поліцієнтів береже важніших обєктів на провінції. Всі публичні будинки, залізничі стації, заведення публичної ужиточности і торговельні будинки в Льондоні, Менчестері, Ліверпулі, Бірмінґгемі та інших великих містах береже поліція. Детективи бережуть поштові скриньки і виконують службу на звірцях та одягальнях. Знову викрила поліція на основі тайного документу, як здогадуються сензаційного „пляну С", що його зладили ірлянські терористи з початком цього року і на основі якого мали повести оживлену терористичну акцію цієї суботи та неділі в Льондоні та на провінції. В терористичній акції мало взяти участь багато ірляндських терористів користуючись бомбами куди більшої вибухової сили, ніж дотепер.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Читайте та ширіть наш часопис.

Нема „інтриґи“ і нема пляну.

(Від нашого кореспондента).

Прага, 3. липня 1939.

Не зважаючи на берестейський мир та численну українську політичну еміґрацію з її звязками, українці, як край і нарід, мають в Німеччині дуже мало щирих, відданих приятелів. Щоб не казали лихі язики про український рух як про „німецьку інтригу“, цей рух знаходить серед широкого німецького загалу не тільки мало симпатій, але й мало зрозуміння. Німці, які в 1918 р. були на Україні, тужать і вічно тужитимуть за країною, що тече молоком і медом, але звідси до зрозуміння політичних і національних конечностей самих українців — ще дуже далеко. Нині, правда, ніодин німецький публіцист вже не напише, що „українське питання складається з перекладу святого Письма на українську мову та з передових статтей Павла Рорбаха“, як це писалось підчас світової війни. Але переконаних оборонців і побірників українська справа має ще й нині серед німців дуже мало.

Тим більше треба цінити витревалість поодиноких німців, що свого часу „закохались“ в Україні і на ціле життя залишились вірними цій своїй молодечій любові. Одним із таких відданих приятелів України є д-р Аксель Шмідт, видавець німецького часопису „Die Ukraine“ душа німецько-українського товариства в Берліні та боєвий товариш найбільшого німецького „україноФіла“ Павла Рорбаха. Вже скоро три десятиліття він стоїть на своїй боєвій стійці, без огляду на те, чи на українське питання є в Німеччині „кон'юнктура“ чи ні. Тепер він увінчав свій світогляд книгою, яка напевне займе видатне місце в чужинецькій літературі про „землю будучности“*).

Вже назверх книга робить прегарне враження. Обгортка має за тло українську вишивку й мапу України, а на цім тлі релєфно виступає український герб. Добре, хоч трохи односторонньо дібрані ілюстрації знайомлять читача з українським краєвидом, народніми типами й національними героями. Одна з мап показує етнографічне розселення українського народу за найновішими даними та корисно відріжняється від фантастичних мап, яких останніми часами так багато розплодилось.

Текст охоплює минуле, сьогочасне й майбутне українського народу. На 200 сторінках тяжко було дати вичерпуючий образ політичного, культурного й господарського життя України колись і нині, до того ще в складі ріжних держав із ріжною структурою. Проте читач не знаходить важніших прогалин, а в деяких розділах подивляє докладність, з якою автор поринув у свій предмет.

Та хоч німецька література про Україну далеко бідніша, ніж вона могла і повинна би бути, то все ж інформаційних німецьких книжок про Україну є чимало і не в цім значіння книжки Акселя Шмідта. Її значіння в політичних висновках автора, в гірких правдах, які він каже своїм землякам, у добрих порадах, які він їм дає. Він не криється зі своїм переконанням, що німці досі робили лише помилки в своїй українській політиці, що завсіди, коли німці мали вибирати між орієнтацією на прометеїзм та орієнтацією на котрунебудь із, силу — вони орієнтувались на ту іншу, Україні ворожу силу. Він це каже ясно і отверто, потверджує це низкою безперечних фактів і перестерігає німців перед повторенням таких помилок. Він не ставить крапки над і, але його антиросійська концепція настільки переконлива, що остаточні висновки випливають із неї самі собою.

У цім значіння книги для німців і для майбутнього формування німецько-українських відносин. Але автор прислужився українській справі ще під іншим оглядом. Своєю книгою, головно її політичними висновками, він раз-назавжди спростував легенду про український рух як „німецьку інтригу“. Коли б ця легенда була правдива, то автор не мав би підстави так гірко (і так справедливо) дорікати своїм землякам за їх помилки в українській політиці. Бо коли німці що роблять, то роблять докладно й систематично. У тім-то й річ, що ніякої німецької інтриґи й ніякого німецького пляну щодо України нема, а є лише „політика нагод“, і то політика досить неясна, непослідовна й непродумана. Що ми й без того знали. І що світ може тепер пізнати з книги Акселя Шмідта.

Сіромаха.

*) Axel Schmidt: Ukraine, Land der Zukunft. Berlin, 1939. Verlag Reimar Hobbing. 8°, 206 сторін із 15 табл. та 2 мапами.

Бібліотекарство на Волині.

Стаття в „Волинню“. — Непорозуміння з ювілеєм. — Три етапи. — Гірше чи ліпше? Знехтувані природні потреби. — Бібліотекарство українське. — Не освіта й не культура.

I.

У ч. 26. луцького тижневика „Волинь“ появилася стаття п. М. Стопи під дуже дивним наголовком: „Двацятиліття бібліотекарства на Волині“.

Яхто, бібліотекарство на Волині має всього 20 літ? Перед двацяти роками на волинській землі ніяких бібліотек не було? Може не було й книжок?

Перші книгозбірні при монастирях, церквах і в княжих палатах появились на Волині одночасно з прийняттям християнства. З моментом переходу від рукопису до друку бібліотеки на Волині множаться й кількістю багатіють. Були тут, бібліотеки й за царських часів. Були й польські двірські книгозбірні.

Якщо можна б казати про започаткування на Волині бібліотекарства, то хіба новоукраїнського (на місці колишнього „рускього“), а саме: від 1917. р., коли в Луцьку повстало товариство „Українська Громада“, а в Кремянці й Рівному „Просвіти“, при яких зараз-же започатковано бібліотеки. Отже про двацятиліття ріжнонаціонального бібліотекарства на Волині, в першій черзі — українського, слід було говорити у 1937. р., але не сьогодні.

Щодо змісту самої статті п. Стопи, то в ній теж знаходимо багато такого, що ніяк не годиться з історичними фактами й сьогоднішньою дійсністю та болюче нас вражає своєю тенденцією.

II.

Автор згаданої статті ділить свою 20-літню історію бібліотекарства на Волині на три періоди: **перший** — від 1919. р. приблизно до 1929—30 рр., себто до моменту реєстрації бібліотек шкільною куратерією або — ліквідації українських „Просвіт“; у цьому періоді бібліотекарство знаходилося в руках організацій 6 національностей; **другий** — від 1930. р. до 1937, коли бібліотекарство частинно перебирають у свої руки шкільна влада й самоуправи, і **третій** — від 1937. р., коли воєвідська освітня комісія і волинська воєвідська рада, згідно з обіжником мін. внутр. справ з 9. VI. 1937. р. про **одностайну бібліотечну політику**, ухвалили проект такої політики, вироблений шкільною владою, що має знову таки спіратися на самоуправи.

Загальний тон статті такий: з бібліотечною справою на Волині буцім-то завжди було зле, аж тепер має бути добре. На жаль (а може— на щастя) наведені факти й цифри не тільки не стверджують висновків автора, а навпаки — відкидають їх, кажучи, що сьогодні на Волині з бібліотекарством значно гірше, ніж було колись.

Ось що каже автор, а що дійсність:

„Тоді було бібліотек (у І. періоді) непропорціонально мало до величини терену й населення, а розміщення їх було в великою кривдою для сіл. На одну сільську волость (гміну) ледви 1—2 бібліотек малих, що мали пересічно по 270 томів. Бібліотеки належали виключно до суспільних організацій.“

Далі автор із 48 тодішніх організацій, що належали до 6 національних груп, виділює польську групу і каже:

„Польські організації заняли перше місце в чисельному стані бібліотек“...

„Українські організації, особливо „Просвіта“ (в дійсності — „Просвіти“) що її розвязала адміністраційна влада, виявила розмірно велику активність у праці, але, тенденційно (?) добираючи свої книгозбірні, самі себе засуджували (?) на ліквідацію.“

„Решта меншинних організацій змобілізували всі сили, щоб власними засобами й під власною кермою задоволити читальняні потреби своїх національностей. Удалося це їм цілковито осягнути.“

Ось і друга нельогічність. Всі національности (поза українцями) цілковито заспокоювали свої читальняні потреби, а українці в „Просвітах“ виявляли велику активність. Льогічно — треба було лише як не помогти їм, то бодай почекати, коли й вони цілковито задоволять потребу книжок свого суспільства.

Отже при ствердженому доброму стані бібліотекарства нічого було „направляти“. Зацитовані місця із статті п. Стопи відповіді на це не дають, а те, що в них сказано, дуже „нестисле“.

Ось перша „нестисліть“: що буцім-то на волость припадало ледви 1—2 бібліотеки. При кожній сільській філії „Просвіти“ була бібліотека, значить, кілько в повіті було філій, тілько й бібліотек. А число філій (і бібліотек) було таке: в луцькому повіті — 134, кремянецькому 110, острізькому (здолбунівському) — 11, дубенському — 110, рівенському — 100, горохівському — 81, володимирському — 74. Кілько було філій у ковельському повіті, невідомо, мабуть, коло 100. В костопільському повіті не було „Просвіти“, а лише сільські бібліотеки. Сарненський повіт тоді ще до волинського воєвідства не належав. Коли-ж узяти перших 7 згаданих повітів, то загальне число бібліотек „Просвіт“ доходило в них до 620, себто пересічно 90 бібліотек на повіт, або коло 9 бібліотек на волость. Самих українських бібліотек, поза польськими, німецькими й чеськими.

Друга „нестисліть“: що польські організації заняли перше місце кількістю бібліотек: число їх рівнялося лише незначному відсоткові числа бібліотек українських організацій.

Третя „нестисліть“: що буцім-то „Просвіти“ розвязані внаслідок тенденційного добору книжок для бібліотек. Що значить: добирати тенденційно? Люди добирають собі такі книжки, які їх цікавлять. А через те, що „Просвіти“ набували книжки, які **не були сконфісковані**, то закид тенденційного добирання книжок більше ніж „нестислий“ і кидає на могилу українських „Просвіт“ ще одно безпідставне обвинувачення. Вся „тенденційність“ була в тому, що українські бібліотеки набували собі **українські** книжки, як жиди — жидівські, чехи чеські і т. д. Але про це далі.

Якби велика активність „Просвіт“ у ділянці бібліотекарства не спинилась через їх ліквідацію, сьогодні напевно не було б ніодного села без добре дібраної бібліотеки.

Четверта „нестисліть“: що „оборот книжки в першому періоді був пересічно двократний“. Щодо українських бібліотек, то це значна „помилка“: кожна українська книжка пройшла через десятки рук, про що говорив навіть їх стан у часі ліквідації „Просвіт“. Ця „двократність“ може мала десь інде місце, лише не в українських бібліотеках.

III.

Виставивши в негативному світлі бібліотекарство І-го періоду на Волині (по селах, головним чином серед українського населення), п. М. Стопа на другий період, коли бібліотекарство почала перебирати шкільна куратерія,

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

опираючись на самоуправу, кидає вже світле проміння.

Кидає це проміння у вигляді цифр, які, врешто, при критичному дотику до них, у-раз тратять свою „ясність".

Автор подає такі цифрові дані, запозичені із звіту за 1937—38. р.:

Кураторія урухомила 155 мандрівних бібліотек. Зорганізовано 11 повітових бібліотек, які обслуговують (на папері) 875 пунктів, 12 (!) волосних бібліотек. постійних. („Просвіти" обслуговували самі таку саму кількість пунктів постійними бібліотеками; отже де тепер поступ?). В кожному разі 12 постійних волосних бібліотек це не понад 800 українських сільських, на місці. Беручи сьогоднішні самоуправні бібліотеки разом із бібліотеками різних організацій, маємо всього 1389 бібліотечних пунктів; отже дорібок за 10 років по ліквідації „Просвіт" — 589 бібліотек мінус ті неукраїнські бібліотеки, які існували до 1930. р., — а значить — дорібок дуже малий: самоуправа ще навіть не покрила страт б. „Просвіт". Сам автор подає, що в другому періоді (коли за діло взялася кураторія і самоуправа) а саме **в 1929. р. число постійних бібліотек зменшилося на 100.** Теж „нестисліть": бо зменшилося на число всіх просвітянських бібліотек, себто на число коло 800.

Цікаві здобутки нового бібліотекарського господарювання в ділянці числа книжок. П. Стопа подає за звітом число 284.841 книжок, буцім-то зріст числа томів у порівнянні з 1929. р. на 100 тисяч. Перевірмо бодай на українських бібліотеках, яких було коло 800, а в кожній пересічно 200—300 книжок, — разом 160—240 тисяч; до цього числа треба додати ще бібліотеки польські, російські, жидівські, чеські й німецькі. Як бачимо, число 100 тисяч приросту книжок дуже „нестисле", мало що не рівне зерові.

До „успіхів" цього 10-ліття відноситься й те, про що автор каже: „Бібліотеки назагал послуговуються примітивними методами праці". Але найбільший „успіх" нових метод і шляхів бібліотекарства на Волині це 54.914 читачів, себто 25 читачів на пункт (у містах і селах), а в самих селах напевно значно менше. Коли відрахувати читачів поляків, німців і чехів, то ледви чи що залишиться на читачів-українців. Що-ж тоді вони читають? А як нічого не читають, то чому?

В третьому періоді, що почався в 1937—1938. рр., автор особливо радісно насвітлює такі факти: наказану „одностайну бібліотечну політику" (див. згаданий вище обіжник), зосередження в руках шкільного інспектора організації бібліотекарства й асигнування на бібліотекарство на цей рік коло 60 тисяч зол.

Все це дає авторові нагоду сказати таке:

„Бібліотечний дорібок за перше 20-ліття незалежности має фундаментальне значіння для розвитку освіти й культури Волині."

Чи справді так?

IV.

Перегляд статистичних даних і фактів, поданих за урядовим звітом п. Стопою, вказав нам, що цей чисто „цифровий дорібок" дуже проблематичний, якщо не відемний. У кожному разі його прогресія далеко не відповідає прогресивному зростові свідомости українського населення та його потребам.

Але є ще друга сторона бібліотекарства — духова, яку зовсім не віддзеркалюють звітові цифри, а саме:

— Яку духову поживу дають зібрані в бібліотеках (особливо самоуправних) книжки? Чи задоволяють вони духовий голод у рівній мірі всіх 6 національностей, про які згадав автор, і чи ці національности хочуть їх читати?

Передше, ніж дати відповідь, оглянемо сучасний стан бібліотекарства українців. Утрачено понад 800 просвітянських бібліотек, і коло чверть мільона книжок; усе це заступило незначне число „Просвіт. Хат" з їхніми бібліотеками. Утрачено також бібліотеки „Союзу Українок", „Сільського Господаря", спортових організацій. Зате інші національности свої бібліотеки зберегли.

Плач п. Стопи над нашим селом, якому забракло бібліотек, здається, має на меті одно: оправдати насаджування шкільною владою по селах самоуправних бібліотек.

Але справа не в числі бібліотек та в кількости книжок у них, а в тому: в якій мові вони та яку поживу вони дають українському народові? Обіжник про одностайну політику бібліотекарства розуміють на Волині так, що треба завести тут для всіх одні спільні польські бібліотеки. Так і робиться: самоуправні бібліотеки — це бібліотеки польські, а призначені вони головним чином для українського селянства, що складає коло 90 відс. усього сільського населення. **Селяни поляки, чехи й німці мають лектуру у своїй рідній мові, а нашим селянам за їхні гроші дають книжку в чужій їм мові.**

Звідси ясно, чому такий скромний здобуток керманичів бібліотекарства в ділянці числа читачів: українці-селяни, очевидно, чужих книжок не читають, а коли хочуть почитати, то купують собі книжки українські.

Автор сильно помиляється, думаючи, що таке бібліотекарство — „фундамент для розвитку освіти й культури". Нема інтернаціональної культури, навіть — освіти: кожна нація викрешує їх власними силами лише з власної душі. Таксамо ніколи на Волині не буде одної культури: національні групи мешканців, а тим більше автохтони-українці, йтимуть у культурному розвитку своїми власними природніми шляхами, навіть тоді, коли будуть відставати.

Другий і третій періоди бібліотекарства на Волині це явне прямування до насадження замість ріжнонаціональних бібліотек, ведених суспільними організаціями, одних самоуправних бібліотек для всіх.

Мета ясна й захоплення автора „новим бібліотекарством" цілковито зрозуміле. Зрозуміле таксамо і його зідхання до майбутнього закону про „одностайні" бібліотеки, що витиснули б приватні бібліотеки організацій.

Очевидно, кожний може мати власні цілі й погляди на подібне бібліотекарство на Волині, але не слід цих поглядів ставити на котурни непомильности та моралізаторства.

В. О—ський.

З польської преси.

ВІЗИТИ В БЕРЛІНІ.

„Четвертий раз від 6 тижнів — повідомляє **„Газета Польска"** з 8. VII. — в центрі Берліна повівають чужі прапори. Першими були італійські, вивішені з приводу візити гр. Чіна і підписання німецько-італійського союзу. Потім у честь князя реґента Павла замаяли югославянські барви. Опісля поворот німецьких легіоністів з Еспанії дав нагоду удекорувати берлінське середмістя в червоно-золоті прапори. Сьогодні на всіх домах при Вільгельмштрассе та при Унтер ден Лінден поруч німецьких лопочуть у вітрі болгарські прапори. Щоб прийняти болгарського преміера Кіосеіванова, канцлер Гітлер прибув до Берліна з Берхтесґаден.

Візиті болгарського преміера у Берліні не приписують ніякого сенсаційного характеру. Берлін з симпатією висловлюється про болгарські пляни територіяльної ревізії, та проте не думає зробити щонебудь, що могло б ті пляни наблизити до здійснення. Бо в Берліні панує погляд, що тільки повну сподіванок Болгарію можна вжити у грі проти балканської антанти.

Зараз після візити Кіосеіванова канцлер Гітлер вертається до Берхтесґадену. Аж до кінця серпня не передбачено ніякої візити, ніякої маніфестації, в часі якої канцлер мав би нагоду порушити політичні теми. В деяких берлінських колах лянсують на тій основі заключення, що коли

ДЖ. О. КЕРВУД. 10

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

IV.

Алян відчував якийсь час дивну мішанину цікавости і розчарування — навіть обурення. Підозріння, що наперекір своїй волі, він стає учасником чогось небажаного — не було зовсім приємне. Вечір подекуди пройшов приємно. Правда, могла бути ще приємніша гутірка про давні часи із Стемпідом Смітом, чи про лови на медведів з англійським графом. але він не жалів прогаяних нагод, — тільки ота хустинка, на останку попсувала йому ввесь настрій.

Чому вона кинула її під його дверми? Певна річ — хустинка нічого небезпечного, ще й така смішно мала! Він дивувався, як такий делікатний носик Марії Стендіш може вживати її? Але хустинка була гарненька. Наче самої Марії Стендіш у простоті її кіс було щось принадно викінчене і спокійне. Без сумніву хустинку вона згубила випадково. Він не проаналізовував справи. Гадки насувалися самі собою, коли він кинув докучливий кусень батисту на малий столик у головах ліжка. Зітхнувши відрухово плічми, впевнив себе, що кожній жінці вільно пройти мимо його дверей і треба бути ідіотом, щоб цього не розуміти. Та аргумент лише наполовину задовольнив його. Проте Алян не любив займатися загадками, ще й на тему жінок і то з такого дурного приводу, як хустинка до носа!

Він удруге поклався до ліжка. Думаючи про людей зі своєї фарми, він нарешті уснув. Він мав щасливу вдачу, що давала йому приємні сни. Йому снилася Кеок, немов жива з тим своїм завсіди усміхненим збиточним лицем, а Неведлук здавалася у сні ще краща, зі своїми лагідними, ясними, великими очима. Він бачив також і Тотюка непотішеного, як звичайно через безсердечну Кеок. Тотюк бубнив у барабанник, що видавав звуки подібні до корабельного видзвонювання годин. Емюк Тулик танцював Медвежий танок, а Кеок вдаючи прибільшений подив для танцюриста, плескала в долоні. Навіть у сні Алян зареготався. Він розумівся добре на хитрощах Кеок і знав, що роесміяні очі Кеок насолоджувалися заздрощами Тотюка. Коли Алян розкрив очі, він почув останні удари корабельного дзвона. Ще було темно. Він засвітив і глянув на годинник. Барабанник Тотюка видзвонив вісім ударів на чердаку і годинник вказував четверту годину зранку.

Крізь відчинене віконце долітав запах моря і землі разом із холодним подувом. Повітря підганяло його живчик мов вино і він устав та спокійно вбирався докурюючи відложену опівночі папіроску. Він не звертав уваги на хустинку покинуту на столику, та не турбувався більше, що вона могла означати. От наслідок неуваги дівчини, тай тільки! Треба звернути цю хустинку. Механічно устромив кусень пімнятого батисту в кишеню.

Він не помилився, що буде перший на чердаку. Крізь сіро-білу мряку досвітків він бачив ряди порожніх крісел і бліді світла біля керми. Азійський монсун і тепла японська течія принесли вчасну весну Олександрійському Архіпелягові і травень мав у собі дещо з розквітлого червня. Але світанки тих днів були холодні і сірі. Мряки залягали в долинах, немов рідкий дим стелилися по збіччях гір аж до моря, так, що корабель повзав у проливі мов дитина наосліп.

Алян любив ту своєрідну прикмету Аляскаського побережжя. Щось таємниче розбудкувало уяву і в самій небезпеці був визивний чар. Він відчував ту обережність, з якою „Ном" пробирався на північ. Машини гуділи стиха, корабель рухався повільним обережним посувом, немов причаєний кіт, тремтів злегка, немовби удари сталі були тремтінням нервів, приготованих на небезпеку. Алян знав, що капітан Райфль не спить, що там біля керми його напружений зір прошибає мряку. Бо десь тут по західньому боці страшенне близько мали лежати скали Адміральського Острову. По східньому боці тягнулися ще більше загрозливі леднякові пісківці і надбережні граніти зі смертоносним пальцем зірваної водою та в море висуненої скали, яку треба обережно окружати, коли хто їде до пристані Джуно. Та Джуно було мабуть уже недалеко.

Алян сперся на огорожу, вдихуючи папіроску. Йому спішно було до своєї праці. Джуно, Скеґвей, Кордова значили для нього те саме, що Аляска. Його тягнуло далі на північ. Він тужив за нею, за її широкими тундрами і за тими великими осягами, що його там чекали. Серце радувалося в ньому на згадку про певні та недалекі великі успіхи Аляски. З думкою про них він не жалів тих семи місяців прикрої самоти у Стейтах Злучених Держав. Там він на власні очі пересвідчився, що вже близький день коли Аляска діб'ється своїх прав.

(Далі буде).

не трапиться ніякий непередбачений випадок, канцлер Гітлер промовить щойно 27. серпня у Східній Прусії під памятником перемоги в Танненбергу. Зараз після того від 3-го до 10-ого вересня відбудеться в Нірнбергу щорічний партійний зїзд. У Берліні здогадуються, що в Таненбергу або Нірнбергу Гітлер виголосить засадничу промову на тему закордонної політики III. Райху.

На другу половину вересня заповідають візити в Берліні італійського короля Віктора Емануїла, царя Болгарії Бориса та генерала Франка."

Спокій та розвага - передумови перемоги.

„Напруження у відносинах між Польщею та Німеччиною тревае від кількох місяців і настрої — як це стверджуе „Глос „Народови" з 6. VII. — е в Польщі взагал рівні та не підлягають заломанню. В теперішній „війні" без війни безсумніву виграе той, хто не занедбае підготови до збройного зудару, а одночасно не втратить нервів.

На нашу думку — пише „Глос Народови" — погану прислугу віддають справі ті часописи, що для догодження читачам, ласим на сензації, час до часу заповідають швидкий вибух війни, щоб уже наступного дня те відкликати. З кожного, дещо більше цікавого повідомлення, що його принесе закордонна преса, роблять сензацію, яка шарпае нерви. Таким чином розворушують не боеву готовість народу, тільки його нерви."

У звязку з такою настановою частини польської преси, „Глос Народови" звертае увагу також на тих „пресових сміхунів", що глупими, псевдо-патріотичними „віцами" усипляють громадянство, які поширюють военну урра-легкодушність, з якою ще донедавна плели пацифістичні теревені про потребу „морального розброення". Для характеристики дійсного положення у випадку війни з Німеччиною „Глос Народови" цитуе міркування тижневика „Просто з Мосту":

„Не вільно укривати й не вільно затаювати, що це буде незвичайно тяжка війна, яка вимагатиме величезних зусиль та величезних жертв, бо її мета величезна. Тому було б злочином підготовляти суспільність до цього змагання якимсь відгрізанням російського, безпутнього гасла з 1905. року: „шапками закідаймо". Ставмо супроти поважного та високої вартости противника. Не штучним, глупо-пропагандовим обниженням його вартости, але перевищенням її, доконанням ще більшого зусилля, ніж той, що його здійснюе німецький нарід, досягнемо перемогу.

Не сміймося з припасів поживи, що їх німці збирають на війну, вже нині обмежуючи консумцію своїх громадян; те саме повинні й ми зачати робити. Наші збіжеві надвишки, які вивозимо тепер за кордон, щоб поправити торговельний білянс, зовсім не такі великі, щоб мати певність, що на випадок мобілізації величезних людських мас, вони покрнють той приріст консумції, який все викликуе армія на военній стопі. А коли додамо, що ці надвишки продукують у величезній більшости західні землі Польщі, які чейже будуть тереном війни, то вже випливае з цього постулят: Цього року не вільно вивезти з Польщі ні сотнара збіжжя!"

—o—

АЛЬБАНСЬКУ АРМІЮ ПРИЛУЧУЮТЬ ДО ІТАЛІЙСЬКОЇ.

РИМ, ПАТ. Військова підкомісія парляменту приняла законопроект про прилучення альбанських військ до італійських

—o—

НОВИЙ АДЮТАНТ ГІТЛЄРА.

Гітлер заіменував своїм особистим адютантом капітана маринарки Альбрехта. Те становище займав давніше сотник Відеман — теперішній ген. консуль у Сан Франціско.

—o—

ПОЛЬСЬКО - МАДЯРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. У будинку міністерства закорд. справ ідуть польсько - мадярські переговори у справах митних, туристичних та малого граничного руху. Переговори йдуть у трьох підкомісіях.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР З БЕРЛІНА У КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Король приняв на авдієнції брит. амбасадора з Берліна Гендерсона та розмовляв з ним пів години.

—o—

КРІЗА ГОЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ.

ГАГА, ПАТ. Голяндський уряд подався до димісії. Королева поручила прем. Колійнові утворити новий уряд, але він зрікся тої місії. Опісля королева покликала до себе провідника католицької фракції Декерса та запитала, кому на його погляд слід поручити ту місію.

—o—

ЗЕМЛЕТРУС НА ШЛЕСЬКУ.

КАТОВИЦІ, ПАТ. У четвер досвіта населення Катовиць і околиці відчуло сильний землетрус, що тривав кілька секунд; у деяких домах зарисувалися стіни. Ніяких випадків, небезпечних для людського життя не було.

—o—

ВИЇЗД ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, ПАТ. Гітлер виїхав у пятницю до Оберзальцбергу коло Берхтесґаден.

—o—

ПЕРЕЛЕТ ЛІТАКІВ НАД БЕРХТЕСҐАДЕН ЗАБОРОНЕНИЙ.

ЛЬОНДОН, РАЙТЕР. У Німеччині заборонено перелітати ближче ніж на 45 кільометрів коло Берхтесґаден, бо Гітлер висловив бажання, щоб гук моторів не перешкоджував йому у праці.

ВЕЛИКІ ЛЕТУНСЬКІ ВПРАВИ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подае британське міністерство летунства, 7, 9, 13 і 14 ц. м. відбудуться у середущій та південній Англії великі летунські вправи.

З музейного зїзду в Ґдині.

Недавні то часи, а як дуже все змінилося, просто не пізнати. Між Цопотами та Гдинею стояв в Орлові, на просторій площі, камяний стовп, а на ним виписана дата версайського договору, яким призначили цей край Польщі. Здовж границі ходив гданський гранічер. Перед 17 роками заходили ми часто берегом моря з Цопот до Ґдині, яка тоді не звертала на себе жадної уваги. Між піскові горби побережжя втискалися хвилі Балтика глибоко в континент, творячи великий залив. На побережжі стояло тоді небагато бідненьких рибацьких хат, а довкола них сохли рибацькі сіті. При березі моря колисались привязані рибацькі вітрильні човна, якими виїздили рибаки на повне море, далеко поза Гель, на полов шпротів та іншої риби. От так то виглядала тодішня Ґдиня. А нині цілком там інакше. Щезли піскові гори, повстали широкі вулиці, виринули високі, модерні камяниці й народилось просторе місто. На кожнім кроці видно, що держава кинула мілїярди гроша на будову нового великого міста та величавого порту...

На музейний зїзд приїхало понад 50 музеольогів зі всіх сторін держави. Зїзд почався богослуженням в костелі Найсв. Серця Христового. Костел без ніяких бань, а своєю будовою виглядае як церква оо. Редемптористів у Станиславові. Над вівтарем видніе гарний образ. На синім тлі балтійського моря стоїть в облаках Христос. Образ освітлений збоку рожевим світлом робить дуже миле враження. І дивлячись на цей костел мимохіть мусить чоловік згадати про деякі наші церкви. Все насуваеться питання, чому у нас уводять такі новаторські зміни, які псують нашу традицію, чому то для теперішнього заходу покидаеться своє питомене, давне византійське? І у нас бувають вже церкви без царських врат та через те церква не стае кращою...

Музейні наради відбувалися під проводом проф. д-ра Копери, голови „Звйонзку Музеюв", в салі міської ради великої домівки комісаріяту уряду. Темою нарад були деякі дуже важні та актуальні музейні справи. Крім виголошених звітів та добре обдуманих відчитів обговорювали справу забезпеки музейних предметів та уладжування музейних вистав. Всі були тої думки, що обласні музеї мусять збирати всякі предмети, памятки та образи в першій мірі зі своєї области. В оживлених дискусіях брали участь поважні представники наукового світа, що своє знання й досвід, а навіть і життя жертвують музеній ідеї. Учасники Зїзду оглянули ґдиньский музей, в якім уміщено памятки кашубів та Поморя. Оглянувши цілий порт та околиці розїхались музейники підбадьорені до дальшої праці. Такі зїзди мають велике значіння, бо е ніби доповняючими курсами в цій, все ще новій, ділянці та дають напрямок дальшій розбудові музейництва. Черговий зїзд визначено на кінець червня 1940 р. до Біловежі.

Зїзд відбувся спокійно і „безпечно" на самім кінці держави, так дуже близько найнебезпечніших тепер міжнародніх осередків, а наш зїзд чомусь то недавно не міг із ненашої вини відбутися у — Стрию.

А проте стаємо до дальшої, тяжкої, але такої нам милої праці з повною вірою у краще майбутне.

Володимир Кобринський.

З українського життя на чужині.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР МАТУРАНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В МОДРЖАНАХ БІЛЯ ПРАГИ.

Гарно розмальовані плякати в Ідальні Укр. Жін. Союзу та в Українському Комітеті запрошували українське громадянство на 10. VI. до Модржан на прощальний вечір українських матурантів, з яких три зробили іспит зрілости з відзначенням. Тому що всіх матурантів було тільки 10, кожний думав з деяким упередженням про успіх того вечора. Та все ж як всюди, так і тут, було „але". Але тому, що це був прегарний погідний день, а до того субота і гарне положення цілої гімназії і тієї салі, де відбувалася вечірка, тобто на краю міста, серед зеленого жита та під ліском і над рікою Велтавою, багато громадян рішилося вже пополудні зробити собі прогульку пішки коло 10 км. до ліса або над ріку, звідки по відпочинку на забаву. І так злучили „корисне з приємним". Кому-ж так не складалося, той поїздом чи трамваем або пароплавом намагався дістатися туди на 20-ту годину.

І ось ми вже на місці. Ще відділюе нас від гімназії коло 400 кроків. Зпоза насипу при дорозі видно горбок, на якому хвилюе широкий лан зеленого жита, а за тим вже бачимо перший і другий поверх гімназійного будинку. Вже чути гамір зі широкого подвіря перед великою руханковою салею, яка служить також за ідальню. Ще кілька хвилин і протискаємося поміж гамірливою гімназійною молоддю до салі, де напроти дверей глядить на нас портрет Грушевського кисти Білецької та портрет Шевченка роботи Паливоди, і дальше Білецької Спиридон Черкасенко та незнаної руки Франко, всі прикрашені вишиваними рушниками. Над входовими дверми висить досить великий образ запорожського козака з двома гадюками кисти Ковжуна, що його хтось привіз свого часу з табору в Каліші.

Сцену прикрашуе декорація великого розміру, що представляе гори й церкву в Ясіні роботи Жеребилова, а власність Гуртка Прихильників Українського Мистецтва у Празі.

По 20-тій годині відкрив свято матурант Рихло, по нім виголосив прощальне слово від товаришів Вілчак, після чого передано дирекції спільну знимку (табльо). В другій частині програми виступали матуранти з деклямаціями, грою на фортепіяні та з народнім танком Гонивітер. Український хор з Праги з гімназійним хором під проводом проф. Щуровської-Росневичевої закінчили з успіхом офіційну частину вечора трьома точками.

Гостей із Праги й околиці зявилося до 200 осіб, деякі приїхали і з дальших сторін власними автами. Вони з матурантами і молоддю вищих клас взяли участь у третій неофіційній частині вечора — забаві з танцями, яка тривала до 7-ої години ранку. Для доповнення цієї частини служив добре підготований буфет, де при столах сиділи також гуртки старшого громадянства, між якими було видно і дир. Омельченка і які обговорювали між іншим і справу майбутнього гімназій.

З розмови довідуемося, що дальше істнування гімназії забезпечене. Найбільше труду в тій справі поклав Комітет Допомоги збігцям Карпатської України, й особисто міністр Степан Клочурак та інж. М. Яремин від Центр. Союзу Українських Організацій. Лише удержання інтернату перебирае на себе Український Комітет, а з ним все українське громадянство.

Абітурієнтки гімназій мають виїхати на працю до фабрик консерв, а абітурієнти на іншу працю до Німеччини, інші гімназистки і гімназисти відїдуть до Німеччини на відпочинок, де ними заопікується організація „Молодь Гітлера". Всі тішаться тим виїздом.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖИНІРІВ У ПРАЗІ.

Це найбільше Товариство українських інтелектуалістів проявляє живу статутову працю. Його домівка міститься в кімнатах кавярні „Метро", де значне число членів, яких є коло 200, сходиться у вівторок і пятницю кожного тижня.

В дві передостанні пятниці інж. Евген Курилюк мав дуже цікаві виклади на теми: Організація летунства; Летунська переправа і змагання переправляти людей через океани. В останню пятницю, тобто 23. VI. проф. університету Віктор Доманицький мав виклад на тему: „Агрономія Карпатської України". Виклад був дуже цікавий багатим чисельним матерялом та оцінкою і критикою праці, яку виконав чеський та український уряд.

На цьому, як і на попередніх викладах, було понад 50 слухачів.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" У ПРАЗІ.

По відновї діяльности Товариства, про якого річні збори ми писали передтим, не вважаючи на деякі тимчасові формальні законні труднощі, розвинула управа живу діяльність. Попри організаційну повела також театральну діяльність. І так дня 1. липня ц. р. в 20 год. уладжує театральну виставу комедії Е. Мировича „Жонатий Мефістофель", у перекладі д-ра Ю. Гаєвського, яка відбудеться в театральній салі „Умелецкої Беседи" в Празі III. Зацікавлення виставою велике. **Яр. Олексенко.**

Несподівана смерть „Волиня".

Польське суспільство Волині має сензацію: знаний тижневик у Луцьку „Волинь" з днем 2. липня ц. р. (ч. 27 (340) несподівано закінчив своє істнування. Останнє число „Волиня" виглядає так, якби його редакція довідалася про присуд смерти в останній хвилині: вістка про припинення часопису зявилася на першій сторінці в кутику й петітом.

Яка-ж причина смерти „Волиня", що народився в часах воєводи Юзефського й майже за 7 років істнування відограв помітну ролю в місцевому житті, зокрема у формуванні поглядів на польсько-українські взаємини?

Редакція пояснює це так: „Засноване наприкінці 1932 р. Волинське Видавниче Т-во — видавець нашого часопису — розвязується. У звязку з цим, це число — останнє число „Волиня", яке з огляду на організаційні труднощі перестає виходити й ліквідується".

А чому розвязується т-во? На це питання редакція не дає відповіді, зате передають з уст до уст доволі правдоподібну причину — зміну українського курсу... ліквідацію „юзефщини", якої речником був спеціяльно створений „Волинь". Після еміґрування з Луцька головних стовпів видавництва — б. віцевоєводи Слєшинського і Й. Волошиновського — мусів „Волинь" як не емігрувати, то припинитися.

Саме через те, що „Волинь" припинився, як кажуть, у звязку із зміною „меншиневого" курсу, українське суспільство не може пройти цілковито байдуже повз цю помітну на Волині подію, не може навіть не спинитися на ній і не освідомити собі її значіння.

Але треба згори застерегтися: „Волинь", як і вся політика воєводи Юзефського, не хворів на найменше українофільство та ніколи не обороняв українських інтересів, — „Волинь" був широ патріотичним органом, що мав одну ціль: у найвищій мірі закріпити на Волині польську державність і польське суспільство.

Але „Волинь" був остільки свідомим дійсности й остільки розумним, що вважав невизнавання українців і дразнення їх не тільки за недоцільне, але й за явища, які суперечать польській державній рації. Через те „Волинь" ніколи не писав про успіхи „ревіндикації", „загородової шляхти", атаки на луцький собор і т. д. Навпаки, трапляється, отверто осуджував гура-патріотичні чини, називаючи їх акторів „політичними знахорями".

Але повторюємо, робив це „Волинь" не з сентименту до українців, а з власного розуміння інтересів держави.

Коли за часів Юзефського „Волинь" був речником його стриманої „української політики", то після його виїзду з Волині став цілковито речником поляків-волиняків (чи як вони себе називають) — автохтонів, що ведуть глуху, але завзяту боротьбу з напливовими поліками з інших земель.

Ніяка — ні патріотична, ні релігійна, ні кон'юнктурна — єдність польського суспільства Волині ні на хвилину не припиняє цієї боротьби між „волиняками" й „приїжими" поляками на ґрунті розуміння національної політики. В той час як місцеві поляки кажуть рахуватися з українцями, визнавати їх окремішність, і не озброювати їх проти себе, напливовий елемент, натхнений і настроєний Грабськими, Гертихами та брукоцими, має за правило: не визнавати українців, не рахуватися з ними і спішно, всіми заходами „ревіндикувати" їх.

Отут-то ціла безодня між поляками-волиняками й приїжими.

В своєму останньому слові редакція „Волиня" у статті „*Орка на угоже*" признається, що група поляків, що по місцевому думають так само, як і інші поляки, уявляють собі Волинь „у ролі знаряддя в ділі реалізації Р. П. й поважної історичної місії на Сході Европи".

Але уявляла собі не в результаті ревіндикацій, національної асиміляції, а в „згідній співпраці польського й українського населення".

Найбільше, що допускала ця група — це „державну асиміляцію". Про це „Волинь" каже так:

„Завдяки тому, що навязано життя до найкращих традицій Р. П., що знайдено спільну мову, **воюючому шовінізмові** передтравневої доби протиставлено державну асиміляцію".

Отже одні тут за національну асиміляцію українців, „Волинь" та його однодумці — лиш за державну.

Сьогодні тут взяли верх ті, що були тут перед травневим переворотом і що тепер у спілці з немісцевим елєментом, — і через те після виїзду Слєшинського, Волошиновського та інших, видавництво мусіло бути розвязане, а „Волинь" — зліквідований.

У своєму напрямку та прямуваннях „Волинь" старався бути справді незалежним і по уступленні Юзефського не лише не пішов на угоду з ендеками, що ввесь час смертельно атакували його (згадаймо голосний судовий процес „Волиня" з обвинуваченя „Строн. Нар."), але й не став органом О. З. Н. чи інших нових чинників. У виборчій полеміці з ендеками він одверто заявив: „Ми не є органом О. З. Н."

Це мабуть головна, безпосередня причина, що він замовк.

По широкому світі.

З Болгарії вибирається прогулька парляментаристів до СССР.

Французькі соціялісти в паризькій окрузі святкуватимуть 14. липня (нац. свято) окремо від скомунізованих проф. спілок. Цього року 14. липня матиме характер військової маніфестації; візьмуть у ньому участь британські літаки.

Японський уряд висловив співчуття Канаді у звязку зі смертю канад. місіонаря, який згинув у Китаю підчас японського бомбардування.

16 еспанських дезертирів утікло до Гібральтару. Брит. влада мабуть не видасть їх.

На польському кораблі „Собеський" в Ріо де Жанейро уладжено прийняття, в якому взяло участь кількох бразилійських міністрів та інші державні достойники.

Польський уряд наказав ліквідацію масонської льожі „Орден Бней-Бріт" у Лешні.

Британська ескадра, зложена з 3-ох кораблів приплила до Греції.

Американське радіо трансмітувало промову жінки Чанкайшека, яка домагалася протияпонських господарських санкцій та помочі для Китаю.

Німецько-італійське порозуміння у справі Південного Тиролю не передбачує примусового переселення німців, як це подала преса.

Німецьке Інф. Бюро заперечує поголоски про німецькі достави зброї для Китаю.

В Німеччині утворено „союз жидів", який має займатися справами еміґрації, шкільництва та суспільної опіки.

Єгипет виступить як арбітер у конфлікті між Іраком та Савдією.

Б. британський міністр Іден виголосив промову, в якій заявив, що Англія не дасть себе залякати.

На Поліссі тиф не вигас є

ЛІКАРІ ЗАЙМАЮТЬСЯ... СТАТИСТИКОЮ.

Д-р В. Войдилло стверджує на сторінках виленського „Слова" (ч. 183. з 6. ц. м.), що в деяких околицях Полісся (напр. у телеханській та святоволській волости) тиф не вигасає від світової війни. Напр. у Вільці Обровській захорувало на тиф у зимі 1937 кількасот осіб, кількадесять з них померло. Тої самої зими та 1938 р. в Ожаричах, Краю та Гутці шалів тиф також, у Валищі перехорувалося все населення. Тепер чимало хорих на тиф у селі Вадов цеж час сінокосів, треба стільки рук до праці! Після тифу людина найменше 2 місяці нездібна до праці.

Тимчасом ніхто не бореться з тифом: в повіті нема дизенфекційної кольони, в селі — лазні. Всюди повно вошей. До хорого сходиться пів села — і розносять епідемію дальше. Ніхто тим не цікавиться, ніхто про те не знає.

Треба змусити самоуправну владу, щоб у кожному селі побудувала лазню. Треба дати воєвідським лікарям - епідеміольогам засоби на поборювання тифу; покищо вони лиш збирають статистичні цифри про скількість хорих... А паперовою роботою годі вимищити тиф.

Компетентні сфери певно будуть оправдуватися, що нема засобів. Неправда: Як приняти єрархію потреб, гроші найдуться. Кидається в очі, що в багатьох поліських селах побудовано „людові доми", які на жаль не оправдують звязаних з ними надій... Перше треба будувати лазні, осередки здоровля, шпиталики — щойно тоді „людові доми"!

—o—

Буря над Поліссям.

Громи убили 3 особи та спалили 19 будинків.

БЕРЕСТЯ, ПАТ. Над коширським та лунинецьким повітом шаліла жахлива буря, якої не памятають від 15-ох років; шкоди оцінюють на пів міліона золотих. Від громів згоріло 19 будинків та згинуло 3 особи.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ЛІГА НАЦІЙ ПРОТИ НАЙНОВІШОГО БРИТІЙСЬКОГО ПРОЄКТУ РОЗВЯЗКИ ПАЛЕСТИНСЬКОГО ПИТАННЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає льондонська преса з Женеви, мандатова комісія Ліги Націй висловилася 5-ма голосами проти 2-ох (британського та французького) проти британського проєкту полагоди палестинського питання, що його завсовано у „Білій Книзі".

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ РОБІТНИЧІ СИНДИКАТИ ВИСТУПЛЯТЬ З МІЖНАРОДНЬОЇ ФЕДЕРАЦІЇ, ЯКЩО ВОНА ПРИЙМЕ СОВІТСЬКІ СИНДИКАТИ.

ЦІРІХ, ПАТ. На міжнародньому конґресі федерації робітничих синдикатів порушено давнішу постанову, щоб запросити до федерації совітські робітничі синдикати. Проти того проєкту гостро виступив американський представник, заявляючи, що американські синдикати покинули би міжнародню федерацію, якщо туди приняли большевиків.

—o—

АМЕРИКА ВВЕДЕ ДОДАТКОВІ МИТА НА ЯПОНСЬКІ ТОВАРИ?

ВАШИНҐТОН, АВАС. Як говорять у колах зближених до міністерства скарбу, Америка введе мабуть додаткові мита на японські товари; експерти розглядають цю справу вже здавна.

Що дають за площу „Сокола-Батька"?

КОМУНІКАТ.

Тому, що знову поширюються неймовірні плітні про долю площі „Сокола-Батька", почуваємося до обовязку подати до відома членів і зацікавленого громадянства фактичний стан справи:

Дня 14. VI. ц. р. явилися представники „Сокола-Батька" на запросини у Воєвідському Уряді на конференцію, щоб вислухати пропозиції винагороди в натурі за площу „Сокола-Батька", яку зайняло військо.

На цій конференції представники влади запропонували в заміну за зайняту площу „Сокола-Батька" до вибору один з нижче поданих обектів:

1) **„Ленарка"** — це ґрунт у кат. гром. Кульпарків ч. 1. Поверхня 5 га 27 а 38 м кв. Довжина парцелі коло 400 м., ширина в найширшому місці 128 м. Віддалення від кінцевої трамваєвої стації 3, 5 км. Цей обєкт має форму вузької смуги землі, що не надається хоч би на скромну спортову площу. Крім цього лежить далеко за містом, без вигідної комунікації.

2) **Ґрунт у кат. гром. Голоско Мале.** Поверхня може бути побільшена до 6.50 га. Цей ґрунт на багнистому терені, до того лежить над Полтвою, відомою зі свого сопуху, бо до неї вливаються усі львівські канали. Про те, щоб заложити спортовий стадіон на цьому ґрунті, не може бути й мови хочби зі санітарних оглядів.

3) **Ґрунт при вул. Пасічній** з поверхнею 2 га 86 а 80 м .кв. На влаштування спортового стадіону не надається з причини малої поверхні і в додатку лихої конфігурації.

4) **Крушник"** — ґрунт при вул. Стрийській, зближений своїм положенням до забраної площі „Сокола-Батька". Але запропоновано лише 2.50 га, хоч там є ще 10 га вільного, ніким не занятого терену, і можна би з нього виділити легко парцелю розміром 200×300 м., тобто з поверхнею 6 га.

Крім цього була ще згадка про „Кайзервальд, якого терен (дебри, піски, вертепи) не надається в ніякому місці під спортовий стадіон. В тому випадку не предложено навіть ситуаційного пляну де мала би находитися пропонована парцеля.

Для порівняння подаємо, що площа „Сокола-Батька" положена при вул. Стрийській, прилягає безпосередньо до Стрийського парку та Повставової Площі, має безпосередню трамваєву сполуку, каналізацію, водотяги, електричне освітлення, мала упорядковані грища, та лежить в осередку інших тіловиховних стадіонів. Розміри площі „Сокола-Батька" 6 га 31 а 59 м. кв., довжина 380 м. ширина 200 м.

Старшина „Сокола-Батька" розглянула ці пропозиції на своєму засіданні і ствердила, що ніодної з пропонованих парцель не можна навіть порівнювати з площею „Сокола-Батька", яку забрало військо, бо не надається ані своїми розмірами ані положенням під будову спортового стадіону, до чого була призначена забрана площа „Сокола-Батька", набута в тій цілі жертвами одного покоління.

З цих причин старшина „Сокола-Батька" не бачить ніяких підстав до дальшого розгляду того роду пропозицій рекомпензати за зайняту для війська площу „Сокола-Батька".

Це становище старшини „Сокола-Батька" закомунікували її представники на другій конференції у Воєвідському Уряді дня 28. червня ц. р. Представники влади заявили, що внаслідок того справа вивласнення піде дальше своїм законним шляхом.

Старшина „Сокола-Батька".

ПОСОЛ СЛОВАЧЧИНИ У ПАПИ.

Пій XII. приняв словацького посла Карла Сідора, який доручив йому повновласти. Папа висловив симпатії до словацького народу, промовляючи по латині; опісля сказав кілька слів по словацьки.

Що писало „Діло" 50 років тому

Вівторок, 9. липня 1889.

В ЯВОРІВСЬКІЙ СУДОВІЙ ОКРУЗІ

полекшало трохи нашим селянам-хліборобам. Судда Завадський повідомив громади, які належать до тієї судової округи, що в яворівському суді приймати-муть до протоколу всякі просьби вносині устно в табулярних справах. Це велике добродійство для народу.

НАГІНКА ЗА СОЦІЯЛІСТАМИ.

Львівська поліція уязнила вчера двох студентів хліборобської школи в Дублянах, гр. Єльського і Янушевського, як підозрілих у поширюванні соціялізму.

БІСМАРК ХОЧЕ ПОДАТИСЯ ДО ДИМІСІЇ.

Берлін, 9 липня. Князь Бісмарк виїде з початком серпня на купелі до Кіссінген. Розійшлася також чутка, що кн. Бісмарк хоче податися до димісії через непорозуміння з ген. Вальдерзе, якого впливу на цісаря не може ніяк зломити.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК.

Оттава, 9 липня. В Єгердорф настав загальний страйк; границю обсаджено військом і в самому місті багато війська.

Висліди виборів до парляменту у Фінляндії.

ГЕЛЬСІНКИ, ПАТ. Висліди останніх виборів до фінського парляменту принесли поважне зменшення впливів шведських політичних партій та фінських крайно правих партій. Шведські партії втратили, правда, тільки 4 мандати, але внаслідок розбиття, що зазначилося в часі виборів серед шведських партій, їх значіння у парляменті дуже змаліло. Фінська фашистівська партія здобула всього кілька місць втративши більше ніж половину мандатів, що — на думку політичних кол — дуже знаменне для загальних настроїв прилюдної опінії Фінляндії.

У звязку з тими змінами у складі парляменту чекають тут реконструкції кабінету. Становище премієра і міністра закордонних справ тепер у руках ліберялів. Ці чолові становища перейдуть мабуть у руки соціялістів та аграрників.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ЗАКЛИКАЄ ДОПОМОГТИ КИТАЄВІ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Посадник Ню Йорку Ля-гардія виголосив на відкритті китайської виставки, влаштованої на користь фонду пані Чанкайшек, промову, в якій закликав людність Злучених Держав прийти з допомогою Китаєві. Піддаючи критиці діяльність диктаторів, що захоплюють території інших народів, Ля-гардія заявив: „Таке нарушування людських прав не може довго тривати".

Зі судової салі.

ЗА ПЕРЕХІД КОРДОНУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(ПАТ). Сяніцький окружний суд засудив: Михайла **Ковальського** на 3 роки вязниці за приналежність до ОУН, перехід на Карпатську Україну та вербування добровольців до „Січі"; о. Володимира **Смулку,** пароха Полонної на 6 місяців за переховування утікачів, Ол. **Крінка** за те, що найшов Ковальському провідника — на 8 місяців та братів Демчурів за те саме на 6 місяців.

ЗА ЗНЕВАГУ СОЛТИСА.

Городський суд у Журавні засудив **о. декана Григорія Музичку** з Чертіжа за зневагу солтиса на 3 місяці арешту і на 80 зол. гривни без припинення виконання кари. Засуджений заповів апеляцію. В сутті речі свого часу о. дек. Музичка мав звернути в зовсім прилюдний спосіб солтисові зі своєї парохії („русскому"), щоб не складав на нього в суді фальшивих зізнань ще в попередніх процесах за проповіди про Карпатську Україну і цей почувся ображеним та вніс акт обвинувачення проти о. декана.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ.

В луцькому окружному суді відбулася розправа проти 6-ох мешканців села Оздова в Луччині. Оздів — це одно з найтихіших, найспокійніших сіл повіту. Поки там була „Просвіта", ніхто й не чув про якісь крайні політичні вібруви в цьому селі. Коли-ж „Просвіту" зліквідовано, огірчена молодь почала заглядати в підпілля.

І ось 6-ти молодим хлопцям Оздова акт обвинувачення закинув не лише приналежність до ОУН, але навіть творення проводу для околиць.

По розправі трибунал засудив: **Рудецького-Васечка на 4 р. вязниці, Прокопа Тижука й Миколу Крамюка по 3 р., Фадея Поліщука, Івана Поліщука та Івана Крамюка по 2 р. вязниці.**

ЗАСУД ПРЕЗИДЕНТА М. РІВНОГО.

В рівенському окружному суді відбувся голосний на Волині процес, „героєм" якого був президент м. Рівного **Волк,** нащадок „ревіндикованих" українських православних шляхтичів, які згодом дали бічні лінії Вовчуків та інших. Президент Волк був високим урядовцем волинського воєвідського уряду. Коли господарка рівенського міського уряду заплутала, воєвода Юзевський подбав, щоб направою її зайнявся на стільці президента п. Волк.

Справді, господарка Рівного поправилася. През. Волк виявив себе й рухливим суспільним діячем — він був усюди, ніщо без нього не обходилося, був навіть членом комітету до приняття копії образу Ченстох. Божої Матері.

І нараз — карна справа за зловживання, неспівмірні „залічки". Розправа тягнулася кілька днів. Стверджено, що інші службовики міського уряду мали на своїх рахунках більші „залічки", ніж підс. Волк, але суду це не переконало і підс. **Волка засуджено на 8 місяців вязниці** з припиненням виконання кари, в урядовця фінансового відділу на 6 міс.

Злобні язики кажуть, що справа фаворита Юзевського президента Волка — це одно з кілець ланцюга, що зветься ліквідацією Юзевщини на Волині.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА КОРТЕЗІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед військовим трибуналом у Мадриді станув 70-літній Юліян Бастейро, б. голова кортезів та голова „ради оборони", що повстала у Мадриді перед самим упадком міста під замітом участи у громадянській війні. Внаслід його процесу матиме вплив на долю всіх республіканських вождів, які не втікли за кордон.

Оживлена дипльоматична діяльність
Берліна і Риму.

ПО ВІЗИТІ БОЛГАРСЬКОГО ПРЕМІЄРА В БЕРЛІНІ. — ЗІДІЗД МІН. ЧЯНО ДО ЕСПАНІЇ.

РОЗЕНБАХ, ПАТ. По пятиденнім побуті в Німеччині болгарський премієр Кіосеіванов покинув у неділю пополудні Німеччину і відїхав до Югославії. З прикордонної стації Розенбах прем. Кіосеіванов вислав телеграми з подякою за щиру гостину до мін. Рібентропа і марш. Герінга.

РИМ, 9. 7. ПАТ. Мін. Чяно виїхав в неділю в год. 13.20 пополудні з Риму з візитою до Еспанії. З міністром закордонних справ виїхало багато знавців.

ДЕРЖАВИ ОСИ РОЗСАДЖУЮТЬ БАЛКАНСЬКУ АНТАНТУ ЗІ СЕРЕДИНИ.

БІЛГОРОД, ПАТ. До Блед приїхав прем. Кіосеіванов, де привитав його мін. Марковіч. Болгарський премієр залишиться в Югославії кілька днів і прийме його регент кн. Павло на замку у Брдо. З нагоди цієї візити білгородська преса обговорює в передових статтях взаємини між Югославією та Болгарією. „Політика" пише, що в останніх роках можна в багатьох ділянках життя завважити зріст співпраці між обома державами. Метою цієї співпраці зміцнити мир на Балкані. Далі „Політика" пригадує, що теперішній міністр закордонних справ Югославії Марковіч був югославянським послом у Софії, прем. Кіосеіванов довголітнім послом у Білгороді. Політичні кола здогадуються, що підчас цієї візити знайдуть відгомін думки Німеччини, що їх видвигали підчас побуту Кіосеіванова в Берліні, про необхідність створити на Балкані новий політичний інструмент, що запевнив би Югославії та Болгарії невтральність на випадок воєнного конфлікту. На думку політичних кол держав оси балканська антанта не є вже інструментом, що гарантував би невтральність і мир на Балкані.

Ліквідація впливів б. прем. Стоядіновича.

БІЛГОРОД, ПАТ. На засіданні управи партії югославянського радикального обєднання рішено усунути з виконного комітету партії б. прем. Стоядіновича та 8 його політичних прихильників. Слід пригадати, що недавно виключили Стоядіновича та 28 послів з парляментарного клюбу згаданої партії. Предсідником екзекутиви вибрали прем. Цветковіча. Акцію проти Стоядіновича повели по зголошенні інтерпеляції у хорватській справі.

Чому Німеччина мусить змінити
теперішній стан?

ВІДЕНЬ, 9. 7. ПАТ. До Відня приїхав учора д-р Лей, керманич націонал-соціялістичної партії і виголосив промову до політичних керманичів віденської округи, в якій підкреслив, що німецький нарід не осягнув ще волі, бо Німеччина має за мало землі і за мало хліба. Тому не можемо стерпіти такого стану і мусимо розвязати його сяк або так. Далі Лей візвав, щоб політичні керманичі що дня повчали про це населення Відня та Австрії в цьому змислі.

Страшні пожежі і катастрофи

КАСАБЛЯНКА, ПАТ. В околиці Бне-Амір вибухла пожежа в одним з дюарів (арабським селі). Вогонь поширився при температурі 48 ступнів спеки і сильнім вітрі шірокко з неймовірною швидкістю на найближчі стоги зі збіжжам та на зерно в мішках, що лежали прикриті соломою. Араби стинають збіжжя серпами, залишаючи стерню високу на 50—70 цм. Дотепер згоріло збіжжя на просторі понад 5.000 га, на яких було 18 дюарів (сіл). Пожежа знищила 10.000 сотнарів пшениці, багато стіжків збіжжя, коло 900 баранів, кількадесять верблюдів та ослів. Крім того одна особа згинула, кількинацять було ранених. Влада змобілізувала населення і військо, щоб боротись зі стихією. Матеріяльні втрати сягають кількадесять мільонів.

ШТРАСБУРГ, ПАТ. У місті Бар у східній Франції пожежа знищила фабрику меблів і склад дощок. Матеріяльні школи дуже великі.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Бельгійський міністр комунікації відкрив у присутности багатьох закордонних старшин і дипльоматичних представників II. міжнародній летунський сальон. Підчас акробатичного попису німецький літак упав на землю і розбився. Летуна Віленя перевезли з розторощеним ногами до шпиталю, де він помер.

БЕРЛІН, ПАТ. В год. 3.05 уранці в ,неділю вискочив поспішний поїзд на шляху Гебенсбург-Гоф. У катастрофі згинули оба машиністи, а палій та 8 подорожніх важко ранені.

ВІДЕНЬ, ПАТ. В Долішній Австрії трапилися дві автобусові катастрофи наслідком швидкої їзди. В катастрофі згинуло 7 осіб, 13 було ранених.

Чи знаете Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

ВІЗИТА АНГЛІЙСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ В БЕЛЬГІЇ.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. На запросини бельгійського короля Леопольда, який в листопаді 1937 р. їздив з офіційною візитою до Льондону, англійська королівська пара приїде до Брюселі з ревізитою 24. жовтня ц. р.

—о—

БОМБОВИЙ АТЕНТАТ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. У домі румунського бурмістра містечка Гальмі над мадярським кордоном, раніше над кордоном Чехословаччини, вибухла в неділю в 4-ій год. вранці бомба, що важко зранила бурмістра. У важкому стані перевезли його до лічниці.

—о—

НЕ ПРИНЯЛИ СОВІТСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДО МІЖНАРОДНЬОГО СОЮЗУ.

ЦІРІХ, ПАТ. Міжнародній конгрес професійних союзів відкинув 48-ма голосами проти 36 пропозицію англійської делегації, щоб приняти до міжнародного союзу професійних організацій совітські професійні організації робітників.

Ріжні вісти.

— Німецький повітреплав „гр. Цепелін" почав з Франкфурту над Меном пропаґандивний лет над Німеччиною.

— До Стокгольму приїхав німецький міністр праці Зельдте на міжнародній урбаністичний конґрес.

— Предсідник болгарського парляменту Мушанов виїхав на кілька днів до Парижа.

— Турецький міністр закордонних справ Сара-Джоґлю виголосив на останнім засіданні парляменту перед літніми вакаціями експозе про міжнародне положення і політику Туреччини.

— В Ціріху почався процес проти 8-ох націонал-соціялістів за розвідчу акцію в користь Німеччини.

— В Еквадорі панує обурення на Італію тому, що вона доставила стару зброю і муніцію та літаки.

— Американська преса гостро осуджує німецького консула в Ню Йорку за висилку листів американських „натуралізованих" громадян німецького походження у віці новобранців, щоб виповнили військові формуляри.

СПОРТ.

НОВА ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ.

СТАНИСЛАВІВ. **Україна—Ревера 7:5 (4:2).**

Чергові свої вакаційні змагання виграшила Україна у свою користь різницею двох воріт лише тому що тверда станиславівська дружина непотрібно застосовувала гостру гру, що скінчилась розбиттям Свонця. Україна майже увесь час мала перевагу. Ворота для чорно-червоних здобули: Свонець 3, Магопський, Міхльош І, і Міхльош II. (з карного) та Дицьо. Двох воріт може сміло записати на свій рахунок воротар України. Суддював п. Климор.

ВИСОКА ПЕРЕМОГА СЯНУ.

БРОШНІВ. **Сян (Перемишль) — Стшелєц Брошнів) 6:3 (2:1).**

Сян мав увесь час рішучу перевагу. Суддював п. Марсевич.

ВІННИКИ. **Дніпро — Маккабі (Львів) 9:9 (5:1).**

Ворота для переможців здобули: Р. Михайлів 3, Верходай 3, Майкер 2 та Банах 1. Суддював п. Кметь.

ЮНІОРИ УКРАЇНИ ЗМАГАЮТЬСЯ ЗА МИСТЕЦТВО.

ГОРИНЕЦЬ. **УКРАЇНА — ПОЛЬОНІЯ 0:3 (0:2).**

Якби юніори України були бодай зрємісували свої змагання в Кресови, (тимчасом їх програли у відношенні 0:1), то по перемозі над Польонією (1:0) і над Юнаком (2:1) були б запевнили собі мистецтво. Тимчасом шанси усміхнулось Кресам і юніори мусять вести ще вирішний бій в неділю 16. п. м. з Польонією, яка висунулась на чоло табелі, але має з Україною рівну кількість точок, як це видно з табелі:

Польонія	3	4	7:4
Україна	3	4	3:2
Кресо	3	3	3:5
Юнак	3:	1	2:6

В суботу 8. п. м. почались у Горинці змагання за мистецтво тайґру. В цих змаганнях, крім згаданих чотирьох дружин, які змагаються за мистецтво округи, бере ще участь дружина Чорних зі Львова і Погонь з рівного.

Україна — Польонія 0:3 (0:2).
Юнак — Кресо 2:1 (0:1).
Погонь — Чорні 1:1 (1:0).
Погонь — Кресо 5:1 (4:1).

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

КРАКІВ. **Ґарбарня—Уніон Турінг 2:1 (1:1).** Єдині змагання за мистецтво державної ліги, що відбулись минулої неділі, вирішила Ґарбарня.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

ДРОГОБИЧ. **Юнак—Стшелец Ґурка 6:1 (3:0).**
ЛУЦЬК. **Умія** (Люблин)—**ПКС.** (Луцьк) **7:1 (5:1).**
ХОЖІВ. **Шлеськ—Фабльок 1:1 (1:0).**

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. **ТШЛ.—Яніна** (Золочів) **5:2 (2:0).**
ПЕРЕМИШЛЬ. **Чувай—Стшелец** (Борислав) **0:1 (0:0).**

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом—Станиславовія 1:0 (1:0).**

Заслужена перемога Пролому, який мав перевагу, але не мав щастя, щоб підвищити вислід у свою користь.

СХІДНИЦЯ. **Газа—РКС.** (Стрий) **8:0 (2:0).**

МИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. **ЗОРЯ—СТЕП 1:0 (1:0).**
ЛЬВІВ. **Стшелец** (Перемишляни)—**Цукровия** (Ходорів **3:0 (1:0).**

ТЕРНОПІЛЬ. **Стшелец—ЖТГС.** (Золочів) **2:2 (0:2).**

Крім того ВҐ. і Д. покарав ще таких змагунів ліґових дружин дискваліфікацією від 1. тижня до 6-ох місяців: Петерка, Нехцьола, Йокша, Кісєлінського, Пйонтека, Котлярчика II, Мартину, Вілімовського Грача і Сохана.

НОВА УКРАЇНСЬКА ДРУЖИНА В Ц-КЛЯСІ.

ЛОЗПН. приняв до Ц-кляси УСК. Дніпро з Винник.

ЗАКОРДОННІ ВИСЛІДИ.

ПРАҐА. **Славія—БКС.** (Білгород) **2:1 (2:1).** Видців 30.000.

ҐРАД КАР НА ЗМАГУНІВ ЛІҐОВИХ ДРУЖИН.

По відомих подіях підчас змагань Погоні в АКС-ом минулої неділі ВҐ. і Д. ПЗПН. покарав двомісячною дискваліфікацією ґрачів Погоні: Лемішку і Майовського, Ґанібу на 4 тижні, Матієса на 2 тижні; змагунів АКС-у Востала та Похопіна приневолив у дисциплінарне до закінченнє слідства. Востала випустив прокуратор на волю і його долі вирішить тепер від слідчого судді.

Слід згадати, що спортовий суддя м-р Своєровський у своїм звіті зі змагань Погонь — АКС стверджує, що Погонь грала брутально, АКС лише гостро. Саме на основі його звіту посипались гострі кари на змагунів Погоні. Очевидячки жаль мабуть чув суддя Своєровський до господарів (Погоні), бо негайно по змаганнях мусів утікати з гриша бічною фіртою і переслідуваний в знервованім настрою за містом, звідкіля відїхав уже безпечно до міста. Якби не ця обережність — хто зна, чи суддя зорвався би до Кракова живим і здоровим, бо вигорілі симпатики Погоні апоміж публики переслідували на отрийській шосі кожний самохід шукаючи за суддею

НОВИНКИ

11 ЛИПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 28. червня 1939.
Кира й Івана.
Лат. Pia I. papa.
Сонце: схід — 3.27, захід — 19.32.
Місяць: схід — 0.00, захід — 14.22.

Завтра: 12. липня. Середа.
Ст. ст. 29. червня 1939.
Апостолів Петра і Павла.
Лат. Івана Гв.
Сонце: схід — 3.28, захід — 19.31.
Місяць: схід — 0.17, захід — 15.29.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **До таборів** прогулькові й руханкові одяги з власної робітні поручає дешево кооп. „ПЛАСТ" у Львові, вул. Городецька 5 та Руська 3, ч. тел. 200-26. 1177 —10

— **Бережанська криниця як засіб автореклями п. Зіглера.** Рік-річно сходяться до Бережан в дні св. Івана великі маси людей на відпуст, приїзджають люди навіть з інших повітів, а то підгаєцького, рогатинського, перемишлянського і т. д. На ринку здавен-давна спрагнені серед спеки люди пили воду з криниці, положеної напроти парохіяльної церкви. Коло цієї криниці рік-річно відбувалося водосвяття. Цього року стрінула людей велика несподіванка: комісаричний бурмістр п. Зіглер поручив замкнути воду з „санітарних оглядів". І тисячні маси людей, які при нагоді побуту в місті, лишають у крамницях свої гроші, не мали цього року змоги серед великої спеки згасити спраги. Можливо, що такими розпорядками комісаричний бурмістр хоче втриматися на становищі, на якім ніхто з громадян без ріжниці віри і національности не хоче його бачити. В тому дні був у Бережанах тернопільський воєвода, не знати чи знав про це зарядження п. Зіглера?

— **Дальші читальні розвязані в Журавенщині.** Повітове староство в Жидачеві припинило 11-ту з черги читальню „Просвіти" в селі Млинівська біля Журавна. У мотивах подає староство брак відповідного читальняного льокалю. В дійсності Виділ читальні виконав протягом 3 днів усі бажання староства щодо санітарних вимог льокалю і присутня там поліція ствердила, що все в порядку. День потім припинено читальню, а все діловодство враз з касовою готівкою забрала поліція зі собою.

— **„Дом" людови і костел.** У селі Григорові пов. Рогатин відбулось посвячення нового „дому людового", що його довершив кс. Рисевський з Журова. В посвяченні взяв участь рогатинський староста Янецький, який виголосив теж промову. — У Стефанівці пов. Калуш відбулося посвячення вугольного каменя під будову костела та посвячення світлиці ТШЛ.

— **Дві літні півкольонії** відкрило ТШЛ з Болехова в українських селах: Гозієві та Чолганах.

— **Вильенський архиепископ важко занедужав.** Польський архиепископ Яблжиковський у Вильні важко занедужав. Тому відбулась вже нарада лікарів. Найближче окруження затрівожене долею недужого. До недужого покликали проф. Лясковіцького зі Львова.

— **Викопали 5 бальонів трійливого газу з часів світової війни.** На дорозі коло села Куклянка пов. Ошмяни робітники викопали 5 бальонів з трійливим газом, що його закопали російські війська підчас світової війни. Один з бальонів пересіла ржа, другий бальон вкрав один селянин, третій бальон отворили робітники. З цього бальону втікав 4 години газ, мабуть хльор, і попарив ростини у промірі 10 метрів. Трійливий ладунок забезпечили і повідомили про це військову владу.

— **Жнива почались.** Минулого тижня почались вже жнива у Галичині. Селяни жнуть і викошують жито, що внаслідок постійних градових туч лежить на землі. В богатьох місцевостях треба було викосити жито, заки доспіло, бо його знищив град. Все одно урожай заповідається цього року дуже гарно.

— **Масові пожежі.** В Єзуполі пов. Станиславів згоріли від грому будинки В. Оскроби разом з інвентарем. У Боднарові згоріли від грому будинки Михайла Луцького. В Підлужі згоріли будинки з інвентарем Варвари Гереги — теж від грому. Опісля вогонь перекинувся на будинки Василя Андрущишина та Миколи Седляка, що теж згоріли до тла. Вкінці в Бощеві пов. Снятин згоріли від грому будинки Івана Пилипюка. — В Перемишлі вибухла пожежа у млині Менделя Вайденбавма, яку вгасила пожежна сторожа по 45 хвилинах. У паровім броварі „Вікторія" к. Перемишля почала горіти смола. Вогонь зліквідувала пожежна сторожа.

— **Львівська хроніка.** При вул. Голувка ч. 8 почала горіти від свічки 65-літня вдова по адвокаті Хана Блюменфельд, яка від кількох років спаралїжована частинно і втратила голос. Недужа пішла зі свічкою к. 11-ої год. вночі до кльозету і там почала горіти сукня, а згодом волосся. Нещасна останками сил доволіклась до перекімнати, де вогонь побачила донька і вдалось його вгасити. Важко попарену Блюментальову відвезли до шпиталю. — Поліція арештувала М. Глянца за крадіж на шкоду Млодзевича Станислава, який мешкає на Гавриліві. 18-літня служниця Софія Кривда вийшла перед трьома днями з хати И. Пфайшуса (вул. Інвалідів ч. 4) і дотепер не вернулася до хати.

— **По двох роках виявилось убивство жінки.** Дня 19. березня 1937 р. зголосився на станиці поліції в Угнові 26-літній Гриць Стельмах з Іванова пов. Рава Руська і заявив, що корова копнула його-жінку Марію так сильно, що вона померла незадовго. Це потвердили члени родини і тому влада згодилась на похорон Марії Стельмах без перешкод. Тимчасом люди почали між собою перешіптуватись, що Марію Стельмах убив її чоловік. Тоді влада почала слідство, що підтвердило поголоски про вбивство. Виявилось, що вбивник мав любку і тому між подругами доходило часто до сварки на цю тему. Щоб позбутись своєї жінки чоловік заманив її до ліса під притокою, щоб помогла йому красти дерево і там її задушив. Поліція арештувала вбивника і відставила його до арешту у Львові. Крім того поліція арештувала його другу жінку 32-літню Параньку та його маму 54-літню Олександру.

— **Секуданти втратили права студентів.** Недавно згинув у двобою в лісі коло Вильна студент корпорант Дмитро Твердохлебов. Слідство виявило, що секундантами були студенти виленського університету. Тому університетська влада відобрала тим студентам, які були секундантами, академічні права, між іншим теж залізничі знижки.

— **Поліція застрілила таємного вломника.** Поліційна стежа в Косові на Шлеську зловила таємного вломника підчас влому до мясарні Яворського. По дорозі до комісаріяту вломник кинувся на поліцянта і намагався його розброїти, але це йому не вдалось і він почав утікати. Підчас погоні поліцянт застрілив утікача тому, що він не хотів затриматись. При вбитім не знайшли крім витрихів і ґумових рукавичок та приладдя до влому ніяких документів. Тому не відомо, як називається вбитий вломник.

— **Смерть визначного німецького летуна.** Підчас пробного лету над летовищем біля Штутґарту згинув визначний німецький летун Гельмут Калькштайн, який випробував нові літаки з фабрики літаків Клєма. Летун Калькштайн належав до еліти німецьких летунів і брав участь у ріжних міжнародніх змаганнях. Причина катастрофи, підчас якої Калькштайн впав з літаком на землю з висоти 500 метрів, покищо не вияснена.

— **Спортові судді на Мадярщині мусять бути арійцями.** 800 спортових суддів на Мадярщині дістало приказ, щоб до четверга год. 12-та вполудне предложили докази свого арійського походження. Мадярський щоденник „Аз Ешт" пише, що 300 суддів не послухало цього приказу і тим самим автоматично їх скреслили з листи спортових суддів.

— **Будова велитенського літака.** В Бордо будують тепер велитенський трансатлянтійський літак „Сантієвер" на 40 осіб. Кожний подорожний матиме всі вигоди включно до власного апартаменту з тоалетою. Обслугу виконуватиме 8 осіб, Трасу з Біскарос до Ню Йорку перелетить гидроплян за 16 годин зі швидкістю 350 км. на годину. Гидроплян буде довгий на 43 м., високий на 10 м.

— **Несподівані наслідки масової прогульки американців.** Канадійська преса пише про несподівані наслідки для власників ресторанів у Вінніпегу з приводу масового приїзду американської публики до Канади з нагоди побуту англійської королівської пари в Канаді. Діло в тому, що канадійський закон забороняє продавати жінкам пиво. Тимчасом до Вінніпегу приїхало кільканацять тисяч американок, щоб оглянути короля Юрія VI. і королеву Єлисавету. Американки мусіли ждати на королівську пару кільканацять годин. Не диво, що по переїзді королівської пари американські гості кинулись до найближчих пиварень домагаючись пива. Власники пиварень, яким закон забороняє продавати пиво і пускати жінок до льокалів, не хотіли спершу отворити підприємств. Одначе американцям прийшли з допомогою їхні чоловіки і приятелі, які не привикли до таких обмежень. Тоді власники ресторанів і пиварень почали продавати пиво і зробили на тім добрий інтерес. Одначе влада позамикала майже всі підприємства положені вздовж траси переїзду англійської королівської пари, за нарушення постанов закону. Цю справу покладнає судова комісія, яка імовірно дозволить отворити підприємства. Покищо у Вінніпегу є відкритих ледви кілька ресторанів.

— **Зливні доші і повені в Румунії.** Від 48 годин падають в Румунії зливні дощі, що заподіяли катастрофальні шкоди в ріжних околицях краю. В Констанці велика частина міста опинилась під водою. З кількох дільниць мусіли виселити населення. Рівень води в деяких частинах міста сягає до 2 метрів. У Басарабії грім убив три особи, зранив одну. Крім того зливні дощі і град понищили в ріжних частинах краю збіжжя та садовину.

— **Новий док для совітської фльоти на Далекому Сході.** У пристані Сов. України Миколаєві скінчили будувати великий док, що його в найближчих днях вишлють окружною морською дорогою до Владивостока. Його затягнуть два спец. кораблі. Це вже четвертий док, що його висилають большевики цього року на Далекий Схід.

— **Засуд мільонера на кару смерти.** Відомого болівійського мільонера і власника копалень Моріса Гохшільдта засудили в середу 5. ц. м. на кару смерти за саботування нових господарських законів. Крім того на кару смерти засудили керманичів вугляного промислу: Грінбавма, Блюма, Гольдберґа і Дітмана. Президент Болівії Буш помилував засуджених погрожуючи гострими репресіями, якщо повторяться подібні випадки. Присуд смерти видала рада міністрів, що тепер виконує теж судову владу у звязку з винятковим станом.

— **Вбивство брата Міяхи.** В Мексику в Акапульсо помер таємною смертю брат ген. Міяхи, який боронив Мадриду перед національними вій ськами, купець Марселіно Міяха. На вістку про смерть свого брата до Акапульсо приїхав ген. Міяха. Представникам преси ген. Міяха заявив, що його брата вбили. Поліція шукає вбивників.

— **1.000 літаків кружлятиме над Англією цілий тиждень.** З кінцем липня і з початком серпня ц. р. відбудуться в Англії великі летунські вправи, щоб випробувати справність протилетунської оборони. Вершком маневрів буде участь 1.000 літаків в часі між 5. і 11. серпнем. Підчас цих маневрів східня частина Англії буде потапати в темряві.

— **Німецький літак упав у Голяндії.** Недалеко місцевости Генгельо 10 миль від німецько-голяндського кордону впав на землю німецький військовий літак. Летун вийшов здоровий з випадку. Його арештували. Другий німецький літак осів примусово на недалекім летовищі з приводу недостачі палива.

— **Хто не має четверо дітей — платить податок.** Білгородська преса пише, що начальна німецька організація „Культурфербанду" в Югославії, яка є під впливами націонал-соціялістів, видала обіжники до своїх членів з покликом, що кожний член цієї організації повинен мати щонайменше 4 дітей. Батьки, які мають меншу кількість дітей, будуть платити спеціяльний податок до каси „Культурфербанду".

— **Страйк 100.000 робітників в Америці.** 100.000 робітників, які працювали при державних роботах публичних, покинули в пятницю 7. ц. м. працю на знак протесту проти продовження годин праці і зменшення деяких ставок у пляні публичних робіт на 1939/40 р. Страйк мав радше маніфестаційний характер, бо частина робітників вернулась уже до праці.

— **Процес проти вязничних сторожів.** Перед судом у Філядельфії відбулась розправа проти вязничних сторожів, які непослушних вязнів замикали в келіях, огріваних до високої температури і довели до того, що 2 вязні померли від попарення. Суд засудив начальника вязниці Кревена на 3 роки вязниці.

— **Смерть 30 осіб від страшної спеки.** У північних стейтах Злучених Держав панує від кількох днів страшна спека. Минулої пятниці померло від сонячного удару 30 осіб.

— **Невдатна акція у справі підводного човна „Тетіс".** У пятницю пополудні зірвалась сильна

буря і припинила акцію, щоб витягнути підводний човен „Tetic". Корабель, що працював над витягненням човна, втратив два якорі підчас сильної бурі. Одну зі сталевих линв, причеплених до кадовба затопленого човна, забезпечили при допомозі боєї. Друга линва, зачеплена до передньої частини зісунулась і тому треба буде цілу акцію починати наново.

— **Трамваєва катастрофа** трапилась у полудневій частині міста Стокгольму, підчас якої згинули три особи. До катастрофи дійшло тому, що моторовий не міг спинити трамваю, бо гальмульці зіпсувались і трамвай вискочив з рейок на закруті та розбився. Крім трьох убитих було ранених.

— **Катастрофальна пожежа** вибухла у доці моторових човнів „Енгельбрехт" у Кепенік під Берліном. Пожежа повстала з невідомої причини і швидко прибрала такі розміри, що треба було змобілізувати більші відділи пожежної сторожі з околиці. Не зважаючи на енергійну рятункову акцію згоріли три великі галі на просторі коло 10.000 кв. м. і 56 моторових човнів. В останній хвилині вдалось урятувати моторівку „Темпо", на якій перед кількома днями відомий автомобіліст Ганс фон Штук устійнив новий рекорд світа. Матеріяльні втрати дуже великі, бо згоріли великі запаси сухого дерева, необхідні до будови моторових човнів. — У Мемелі згоріла фабрика целюльози, що працювала для воєнного промислу. Причиною пожежі була коротка злука. Спеціяльна комісія з Кенігсберґу веде слідство.

— **Світовий рекорд** устійнила совітська летунка Клепікова на ширяку, на якім перелетіла 730 км. Дотеперішній рекорд у клясифікації для мужчин сягав 620 км., для жінок 340 км.

— **Горять збіжжя у Совітській Україні.** Совітська влада затривожена масовими пожежами збіжжя, що прибрали дуже грізні розміри в полудневих округах України. В багатьох випадках збіжжя горить на пні. Г. П. У. веде енергійне слідство, щоб викрити винуватців. По всіх колективах зміцнили охорону.

—o—

✝ Посмертна згадка.

О. РАДНИК ВІКТОР РОСТКОВИЧ.

В Сидорові, п. Копичинці помер у суботу 1. липня ц. р. у 92-ому році життя і 66-ому році священства парох-ювілят о. Віктор Росткович, б. ординаріятський комісар і делеґат до Окружної Шкільної Ради, член місцевих та повітових товариств та установ, прийнявши Найсвятіші Тайни.

Похорон відбувся в Сидорові в понеділок 3. ц. м. в год. 9-ій рано до родинного гробівця. В. Й. П.!

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

В роковини смерти бл. п. Вождя У.Г.А. ген. М. Тарнавського відправлено 29-го червня ц. р. поминальне Богослуження з Панахидою в парохіяльній церкві в Бережанах. Богослуження мало урочистий характер. На середині церкви поставлено прибрану в шати могилу з вінком з дубового листя та перед могилою, вкритою національними прапорами, портрет Покійного. Панахиду відправили о.о. Ст. Бачинський, Кубай, Пастух та Гуглевич. Співав хор „Боян" під управою проф. Ю. Лаврівського. Т-во Філія Охорони Воєнних Могил повідомило і запросило на Богослуження і Панахиду все бережанське громадянство окремими клепсидрами, розісланими по цілому місті.

Збори Філії „Просвіти" в Бережанах. Дня 29. червня ц. р. відбулися Загальні Збори Філії Просвіти в Бережанах. Попередила їх Служба Божа, що її в наміренні „Просвіти" відправив о. Кубай, парох Тростянця в асистенції о. П. Пастуха, пароха Куропатник і о. Д. Гуглевича, кат. держ. гімназії. По Службі Божій і відспіванню многоліття та пісні „Боже Великий, Єдиний" відправлено Панахиду за померлих членів, до якої станули крім згаданих оо. ще: о. Т. Долинський, парох Плотичі. В о., Лосович, парох Бишок і о. І. Неділький, парох Вибудова. В часі Служби Божої та на панахиді співав хор місцевого „Бояна" під управою проф. Ю. Лаврівського. Чверть на 12-ту почалися в салі „Українбанку" Загальні Збори, в яких взяли участь відпоручники 24 читалень і члени Матірного Т-ва. Збори відкрив і ними проводив голова Філії м-р В. Логуш. На вступі він згадав померлих членів, яких память зібрані вшанували вставши з місць, 1-хвилинною мовчанкою. Після того голова говорив про працю Філії за звітовий рік, яка не була легка. Потреба згадати, що Філія і всі читальні в повіті були кілька місяців закриті. Остаточно влада відкрила Філію і частину читалень, а 16 читалень розвязала. З тих 16-ти 14 читалень внесло відклик до міністерства. Звіт з діяльности та касовий здавали м-р Танчук і двр. Ржевський. Тому, що влада забрала річні звіти читалень дані були недокладні. В р. 1938 було на терені Бережанщини 60 читалень чинних і 1 розвязана (Кальне). З тих 60-ти одна занедбана (Пліхів), 28 розвивалося гарно, решта слабше. 33 читальні мають свої домн, всі читальні мають бібліотеки та аматорські гуртки. При 3/4 читалень організовано хори. На жаль театральні гуртки та хори припинили свою хосенну діяльність, бо важко було дістати дозвіл на імпрези. У звітовому році відбулося 4 анкети (3 в Бережанах і 1 в Козовій), було 140 поїздок до читалень на свята, Заг. Збори, люстрації і т. д. З того 35 поїздок відбули члени Виділу, решту урядовці Філії та студенти. Районового „Свята Просвіти" не було, бо не було дозволу. У звіті стверджено сумне явище, що загал відтягається від просвітянської праці. Касовий оборот замкнено з додатнім сальдом 415 зол. Тому, що члени Контрольної Комісії порезигнували, не було кому поставити внеску на абсолюторію. Порішено скликати небаром надзвичайні загальні збори, на яких нова Контрольна Комісія прийде з відповідним внеском. Комісія-Матка під проводом В. Цалинюка запропонувала листу Виділу філій, яку одноголосно прийнято. До Виділу ввійшли: м-р Волод. Логуш — гол., емер. проф. Г. Бобяк — заст. гол., м-р Остап Танчук — секр., дир. „Нар. Дому" Осип Ржевський — скарбник, о. І. Неділький, Петро Кобель і В. Цалинюк члени Виділу. Заступники: о. Тит Долинський, Евстахій Манацький і Михайло Канюка. До Контрольної Комісії: о. П. Пастух, емер. дир. О. Лада і Вол. Пришляк. По полагодженні ще деяких формальностей та вислухавши деяких побажань чи завваг провідник закінчив збори.

При затроєнні мясом, вудженниною, рибою або грибами скоро і успішно діяючи гірка вода **„Францішка Йосифа"**, несгайно вжита, є надзвичайно успішним помічним засобом. Сенгайте Вашого лікаря.

СТРИЙ.

День хорих у Стрию, що відбувся 8-го м. м. показав, що місцевий парох о. каноник Гавриляшин намагається модерно душпастирювати. Близько 50 хорих того дня висповідалося в церкві, куди їх привезли підводами, при чому кожний хорий мав коло себе дижурних членів місцевих католицьких товариств „Апостольства Молитви", Марійського Т-ва Пань чи Матери Божої Невпинної Помочі. На Службі Божій о. парох виголосив до хорих проповідь загріваючи їх до християнського наслідування святих у вношенню своїх хрестів. Після Служби Божої католицькі т-ва приймали хорих сніданням у Братській домівці.

Духовний концерт в церкві у Стрию відбувся 4-го м. м. у год. 5. пополудні. Це дрогобицький церковний хор під управою проф. о. С. Сапруна виступив у складі 60 співаків. Програма складалася з трьох частин: І. Марійська: 1. Труха, Марійський гимн, 2) Ражнова: Не імами інии помощи, 3) Копка: Небес Царице, 4) Сапруна: Гимн: О спомагай нас. II. Літургійна: 1) Бортнянського: Символ віри (Д-дур), 2) Арнольда: Отче наш (Е-моль), 3) Архангельський: Милость Мира ч. VI. 4) Турчанинова: Херувимська пісня Ф-моль. III. Концертова: 1) Гайдна: II. ч. з Ораторії „Сім слів. 2) Лисенка: Пречистая Діво Мати. 3) Веделя: Доколі Господи. 4) Бортнянського: Скажи ми Господи. Це вже другий концерт цього хору у нашому місті. Слід ствердити великий поступ у технічному виробленні й у ріжноманітности репертуару. Хоча хор не диспонує визначним голосовим матеріялом, то все ж прецизією в інтонації, динамічними ефектами і взагалі оригінальністю в інтерпретації вибивається на чоло перших хорів у краю. Диригент о. проф. Сапрун панує всецілко над цим складом з 60 осіб. Того роду духовні концерти, з нашим репертуаром, це велика - пропаганда церковно-музичної культури. Концерт залишив на присутніх в церкві (до тисячі осіб) незатерте враження. Акомпаніювала на фісгармонії підчас твору Гайдна „Сім слів Ісуса" м-р Нат. Котовичівна. Чистий дохід пішов на будову каплиці біля церкви.

Річний попис елевів Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка в Стрию відбувся 7-го м. м. у год. 16. в салі Народнього Дому. На програму склалося 20 виступів елевів проф. М. Котовича, дир. Галі Левицької, проф. І. Повалічка і проф. І. Старосольської. Приявні учні, їх рідня і гості подивляли виступи своїх малих артистів, оплескуючи деяких так, що мусіли виступити з наддатками. З учнів І-го року замітно виріжнилися Лярісса Дубицька, Алісія Давид і Зиновій Ліщинський. Від них можна багато сподіватися. З середніх років: Гельга Кузів, Дарка і Марія Ліщинські, Адальберт Мондшайн, Петро Яців, Рома Максимчук, виявили гарне володіння технікою. Вищі роки — це вже справжні артисти: як І-гор Козак, Ігор Поцелуйко, Володимир Павличек, Надя Цурковська і Мирон Шиян. Слід підкреслити жертвенну працю Муз. Інституту, що в таких важких часах, вмів зібрати близько 50 учнів.

40-ліття Епископства Митрополита Кир Андрея відсьвяткувало стрийське громадянство дуже торжественно. На спеціяльних сходинах ухвалено вислати Їх Екси. Митрополитові привіт від усіх українських установ і взяти масову участь у Службі Божій у намірення Ювілята. В год. 8.15 зібралася дітвора всіх шкіл Стрия на Службу Божу, де виголосив відповідну єгзорту о. катихит Ліщинський. В год. 9-ій відслужив о. каноніх Гавриляшин в асисті оо. катехитів торжественну співану Службу Божу в наміренні князя Церкви й Народу. Святочну проповідь виголосив о. сотр. Ярослав Совяк. По Службі Божій відспівано „Тебе Бога хвалим" і многоліття Ювілятові. Піснею „Боже Великий" закінчено це велике торжество. В часі Служби Божої співав церковний хор під управою церковного півця п. Рилюка. Слід підкреслити, що цей виступ хору був дуже вдалий і можна сподіватись, що при дальшій пильній праці хор вибється на одно з перших місць.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ,

гому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

ПІТ ЗНИК!...
Пудер SUDORYN

ПІТ і ЗАПАХ
975 5—7

Присилайте передплату!

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 10. 8. год. 18 „Паризянка".
Вівторок 11. 8. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Ріжнородностей.

Від суботи 8. 7. до вівторка 11. 7. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ГОРОДЕНКА:
10. VII. Муза на Офсайді.
11. VII. Циганське кохання.
12. VII. Кирка з Льолєо.
13. VII. Цариця Грузії.
З Городенки їде Театр до Снятина, Заболотова, Косова, Кут і т. д.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ДЕЛЯТИН:
10. 7. Дай серцю волю.
До постанови театр готує: Про що тирса шелестіла і Утоплена, Лисенка.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

КОСІВ:
9. 7. Чорноморці.
10. 7. Хам.
11. 7. Конашевич-Сагайдачний.
12. 7. Ciool (відруге).
13. 7. Казна старого млина.

Український хор Дмитра Котка.

10. 7. Розлітів.
11. і 12. 7. Цівета.
13. 7. Рівне.
14. 7. Небилів.
15. і 16. 7. Перегінсько.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Шпигунові зізнання".
АПОЛЬО: Неділя.
АТЛЯНТИК: „Сама серед життя", „Три кадети".
БАЙКА: „Орднат Міхоровський", і „Абука кохання".
БАЛТИК: „4 дочки", „Очі чорні".
ВАНДА: „Ескапада" і „Тайна самітнього дому".

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 3-?

ГРАЖИНА: „Павел і Тавея", „Верес".
ЕВРОПА: „Молоді серця".
КАСИНО: „Шипучкові візаніна".
КОПЕРНИК: „Острів розбитків".
МАРУСЕНЬКА: „Дві Іванки та Ядзя".
МЕТРО: „Пошівара" і „Готель в Тиролю".
МУЗА: „Боротьба за щастя".
МІРАЖ: „Предивна брехня Ніни Петровни".
ПАКС: неділне.
ПАЛЯС: „Верді".
РАЙ: „Додек на фронті" і „Малий моряк".
РІЯЛЬТО: „Жінки над пропастю".
РОКСІ: „Панове з товариства" і додатки.
СВІТ: „Косцюшко під Рацлавицями" і „Пропавший острів".
СВЯТОВІД: „Чорний орел" (дві серії разом).
СТИЛЕВЕ: „П любий хлопець" і ревія з Рефревом.
ТОН: „Пропавший овид" і „Опір на продаж".
УТІХА: „Для тебе, сеньоріто".
ХИМЕРА: „У китях Монте Карльо".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „На чердаку травоспалитника".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 10 липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців і ремісників: „Як ремісник може себе рекламувати", Відповіді на актуальні питання, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 13.00 Розривкова музика з пл., 13.35 Біжучі та програмові вістки, 13.40 Для наймолодших: „Геройський ведмедик", мельодії та пісеньки, 14.35 Господарські вістки, 14.45 Театр Уяви для дітей: „За чашу Парижа" Кльода Сезана, 15.15 Шуберт: Фрагменти з „Розамунди" орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Спів. ресіталь, тенор, 16.45 Гутірка про історію, 17.00 Гутірка про Л. О. П. П., 17.10 Бетовен: Симфонія ч. 4 б-дур, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт. ресіталь, 18.30 Моцартові твори: спів, камеральне тріо, 19.00 Авд. юнацьких відділів праці, 19.30 Орх., скрипка, бас, акордеон, 20.00 Музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Хліборобська скринька, 20.35 Спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Орх., сопран, баспаритон, 21.50 Відгомони сили та слави, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Вечірня серенада: орх. мандолінистів, муз. вок. квартет, гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 11 липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Військ. орх., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Життя лісу, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Муз. авдиція, сопран, тенор, інструментальний ансамбль, 16.45 Література хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Моріс Равель із пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Віол. твори рос. композиторів, у супр. форт., 18.30 Орган, ресіталь, 19.00 Для робітників, 19.30 Орх., сопран, баритон, 20.25 Для села: Новий бараболяний шкідник, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. концерт, форт., скр., альтівка, віол., 22.00 Росія і Франція у початках вел. війни, 22.15 Спів ресіталь Бандровської-Турської у супр. форт., 22.45 Жак Ібер: „Ескаль" симф. поема з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 12. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пляш, 8.00 Концерт, 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, **10.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові, проповідь вигалосить митр. Шептицький**, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, 13.10 Хорова музика з пляш (хор донських козаків), 13.40 Оперетковий музика з пляш, 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіді на дріб листи, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт" вид. для дітей: орх., рецитації, спів, 15.15 Популярна музика, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Давня музика, флят, скрипка, форт., 16.50 Шекспір, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Сферичний ресіталь Ілді Армарініо, 17.35 Пранця та заховку, 17.50 Свята дипльоматія (Катерина зі Сієни), 18.00 18.30 Берліоз із гр. пл., 19.00 Таїна радіостанції — Весела Сирена, 19.30 Орх., спів, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Кращення корінцюма, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Баяніка та мелодія, 22.00 Казка та дійність, 22.10 Розр. музика з пл., 22.50 Літературний кабарет, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 10 липня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Марш, 20.15 Розр. концерт, БЕЛГОРОД 19.05, Пісеньки, 20.00 Рос. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Акордеонний дует, 18.00 Пісні, 20.40 Оп. орх., 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Весела музика, 16.00 Легка музика, 19.00 Камер. концерт, **19.50 Українські вістки**, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Легка музика, 18.00 Карузо і Шаляпін у міланській Скалі, 18.20 Мадярська музика (Барток, Догнані), 19.15 Легка музика, 20.15 Бетовен, 22.30 Давня танк. музика, ЛІЛЬ 20.00 Форт., ЛЯГТІ 21.15 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 „Королівські дочки" оп. Гумпердінка, РАДІО ПАРІ 19.00 Вістки, легка музика, 20.30 Концерт, РИМ 21.45 Симчк. орх., 22.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.00 Нар. музика, 21.00 Легка музика.

Вівторок, 11 липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Нова розр. музика, 19.00 Твори Чайковського, 20.15 Танк. музика, БЕЛГОРОД 18.20 Пісеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Популярні пісеньки, 21.00 Форт., 22.15 Танц. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Славянські й руські комунікати, 17.10 Циг. орх., 20.15 Скрипка, 21.10 Циг. музика, 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. музика, **19.50 Українські вістки**, 21.15 Концерт (Шуман, Вольф), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Орг. музика, 19.15 Концерт, 20.30 Камер. орх., сол., ЛЯЙПЦІГ 18.50 Пісні мінензенгерів і староголляндські танки, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 22.30 Популярна музика, РИГА 19.05 Нар. амер. пісні у вик. хору амер. студентів, РИМ 18.05 Іт.-португ. концерт, 21.00 „Королівські дочки" оп. Гумпердінка, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 21.00 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 12. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Нар. пісні, 21.00 Легка музика, 22.30 Танк. музика, БЕЛГОРОД 19.05 20.00 Пісеньки, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 18.30 Мурманські пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Комунікати, 19.25 Цик. орх. ВІДЕНЬ 18.20 Легка музика, **19.50 Українські вістки**, 21.15 Літній вечір, 22.30 Легка музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 18.35 Пісні, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. орх., 22.20 Давня камер. музика, ДРОЙТВІЧ 18.50 „Іон Паскаль" оп. Доніцетті, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, ПРАГА 18.30 Орх. концерт, 20.20 „Русалка" оп. Двожака, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки про цвіти, 18.45 Гумор, 19.05 Пісні, 19.30 Форт., 20.30 Арії і фрагм. із славних опер, 21.35 Сценка, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 21.00 Симф. концерт, 22.30 Хор. СОФІЯ 18.00 Популярний концерт, 19.4 „Тоска" оп. Пуччіні, 22.00 22.50 Танк. і розр. музика, ТУЛОЗА 22.45 Марсельські пісеньки.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
Львів ул. Академічна 7.
1235 10—12

Ощадний
С. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

Радіокутик.

ТРАНСМІСІЯ З АРАБСЬКОГО МЕЧЕТУ

Ще так недавно трудно було європейцеві переступити поріг арабського мечету, а тепер він доступний навіть для радія. Трипольтанська радіовисильня подала з нагоди свята народин Магомета трансмісію з торжеств у мечеті Сіді-Дарґут з коментарем у арабській мові. Ця трансмісія зустрілася з великим зацікавленням у цілій Північній Африці.

НОВИЙ ПРИЛАД ДЛЯ СПОРТОВИХ СПРАВОЗДАВЦІВ.

В Англії під час телевізійної трансмісії матчу у поло 29. травня, р. ловий справоздавець вперше користав з послуг механічно-електричного щита, на якому постійно було позначено хто в цій хвилині має м'яч. Цей прилад прекрасно облегчує завдання справоздавця, котрий не завжди може зі свого місця слідкувати за рухами м'яча. Дальші проби з цим щитом мають виказати, чи можна буде з нього користати при всіх спортових трансмісіях.

Біржа

Львів, 8. липня 1939

ГРОШІ

Бельгія бельг. 90·82—10·82, Долярн америк. 5.33·00—5.33·00, Долярн канад. 5.31·00—5.31·00, Фльор. гол. 283·41—283·41 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·15—120·15. Фунти англ. 24·99—24·99, Гульд. голан 100·25—100·25 Коо. данськ. 111·58—111·48, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·41—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 81·00.

Акції.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·50—34·25, Вугіль 30·50—30·50, Ліньоп 74·00—74·00. Моджеїв 16·50— 16·50, Островець 75·00—75·00, Старахович 45·25—45·25, Жирардів 45·00—45·50, Гарбербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00. 3 інвестиційна 1 ем. 74·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 8. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла експ. з оп. дас звичет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ЛІТНИЩА

А. Першорядний пансіон „Сарс... (в укр. управі) в прегарному затишному місці, поручає сонячні кімнати з великими верандами. Харч добірний. Ціни приступні. 1262 4-4

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 17—45

РІЖНІ

ХТО ЛЮБИТЬ МОЛОДЬ та має серце для неї, просимо прийняти на вакації молоду здібну ученицю. Вона цілковито без засобів, а потребує здорового сільського побуту. Запити слати „Нова Хата" Львів, вул. Костюшки 5.

1370 3—3

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ **„Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham.** по найнижчих цінах поручає Ігнаци Роман, Спілка з обм. відп. **Львів, Легіонів ч. 27.** 39/55 4—5

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 2-10

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська один. 1347 1—1

В другі роковини смерти
бл. п.
Івана Терпиляка
відправиться у вівторок 11. липня 1939 р. в год. 8 рано
Поминальне Богослуження
в Храмі св. Юра у Львові, на яке запрошує
дружина і брат

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Др. А. Кокодинський
лікар хворіб внутр. і стоматольог, короткохвильна діятермія
Коломия, вул. Косцюшки 44.
ВЕРНУВСЯ
1384 1—?

ОГОЛОШЕННЯ

Необхідне в часі феріЙ!
відповідаючи засобіться у вічне перо, листовий папір, косметичні приладдя
З „Союзного Базару"
Львів, Руська 20.
1353 5—5

КОНКУРС.

Видія Т-ва „Бурса ім. св. о. Николая" в Перемишлі приймає на шк. рік 1939/40 до бурси й інституту 200 учнів-гімназистів. Місячна оплата 45 зол., на інвентар одноразово 20 зол. в інституті, 15 зол. в бурсі.

Залеглости треба вирівняти перед вписанням прохання.

Прошення вносити найпізніше до 1. серпня на адресу: Бурса ім. св. о. Николая, Перемишль, вул. Баштова 34. До прохання долучити значок 15 сот.

1382 Видія.

УПРАВА ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ
повідомляє, що
XL.V. Звичайні Загальні Збори
відбудуться в четвер, 24. серпня 1939 в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові при вул. Руській ч. 20 в таким порядком нарад:

1. Відкриття Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу XLIV. Загальних Зборів з дня 30. травня 1937.
3. Звіт Управи з діяльности і заміження рахунків за XLVI. адміністраційний рік (1938):
   а) Відділу обезпечень від огню,
   б) Відділу обезпечень від градові з взломом.
4. Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження більансу й рахунку зисків і страт та на уділення абсолюторій Управі за XLVI. адміністр. рік (1938).
5. Внесення Надзірної Ради в справі розділу більансової надвишки зга. поверття страти.
6. Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута),
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5 статута).
8. Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників згодности дорат нові справи, які мали би бути помішені на денним порядку нарад, однаке таке жадання помістити окремі справи на порядку дня треба згодности Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед речинцем Загальних Зборів. 13

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговуватися може можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції виконує ся за післяплатою.**

Цінник друків:

awiadomienie wysyłkowe
1 op. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
справлена (120 карток) зол. 2.50
справлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa 12. lipca 1939. N. 156.
Середа 12. липня 1939. Ч. 156.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

БУДЕ ЗМІНА КУРСУ ЧИ НЕ БУДЕ?

(Передова стаття)

Історична заява Чемберлєна в справі Ґданська

Совітський престолонаслідник

ІКЦ. проти кореспондента „Діла"

Москва відкинула нові пропозиції Анґлії та Франції

Анґлія укріплює Суезький канал

У Перемищині заборонили дитячі садки

Японці знову зістрілили 59 сов. літаків

Японія погрожує блькадою фр. концесії

Новий японсько-анґлійський інцидент

Spółka Wyd. „Diło". Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło". Lwów. Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Nr. 156 (15.235).
Ч. 156 (15.235).

Lwów, środa 12. lipca 1939.
Львів, середа 12. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ В РАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Ліцтов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Історична заява премієра Чемберлена
у справі Ґданська.

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. Прем. Чемберлєн склав нині пополудні в палаті громад заяву про становище британського уряду у справі Ґданська. Прем. Чемберлен заявив ось що: Вже при попередніх нагодах є ствердив, що уряд Й. К. В. вдержує тісний контакт з польським та французьким урядами у справі Ґданська. Тепер не маю нічого більше подати до відома у справі положення на місці. Одначе корисним буде проаналізувати поодинокі елементи цієї справи так, як на неї дивиться уряд Й. К. В.

Отже під оглядом населення — Ґданськ є майже зовсім німецьким містом, але добробут його мешканців залежить у дуже великій мірі від польської торговлі. Висла є єдиним водним шляхом Польщі до Балтику, а порт при її гирлі має життєве стратегічне та економічне значіння для Польщі. Якби яканебудь держава осадовилась у Ґданську могла би зробити на Польщу економічний і військовий натиск, що рівнявсь би з її задавленням. Відповідальні за форму теперішнього статуту Вільного Міста здавали собі зовсім справу з цих фактів і зробили все, що лише могли, щоб відповісти цьому положенню. Крім того нема мови про яканебудь гноблення німецького населення в Ґданську, навпаки адміністрація Вільного Міста є в німецьких руках. Наложені обмеження не є такі, щоб зменшували свободу ґданських громадян. Теперішнього стану, хоч можливі деякі поправки, не можна вважати несправедливим чи нельогічним. Збереження теперішнього стану заґарантував сам канцлер Німеччини аж до 1944 р. на основі 10-літнього порозуміння з марш. Пілсудським. Аж до березня ц. р. здавалося, що Німеччина вважає, хоч ґданська позиція могла вимагати поправок, що ця справа не була ні пекуча ні теж не спричинювала поважного спору. Колиж у березні німецький уряд висунув пропозиції у формі деяких домагань у супроводі пресової кампанії, польський уряд освідомив собі, що незадовго може опинитись перед одностороньою розвязкою, якій мусітиме протиставитись всіми своїми силами. Польський уряд мав перед собою події, що трапились в Австрії, в Чехословаччині і в Клайпеді. В їх обличчі польський уряд не згодився на німецький погляд і зі свого боку висунув думки у справі можливої розвязки проблем, в яких зацікавлена Німеччина.

Польща поробила 23. березня деякі оборонні заходи і вислала 26. березня п. р. відповідь до Берліна. Я хотів би, щоб палата добре запамятала собі ці дати. В Німеччині кількакратно заявили, що щойно ґарантії уряду Й. К. В. заохотили польський уряд до акції, про яку я згадав. Тимчасом британської ґарантії не було перед 31. березнем. Дня 26. березня не було ще балачки про ґарантії навіть перед польським урядом. Недавні події в Ґданську дають основу побоюватись, що в майбутньому плянують розвязку ґданського статуту шляхом односторонньої акції, зорганізованої при допомозі підземної конспірації, щоб поставити перед доконаним фактом Польщу та інші держави. В цих умовинах німецький уряд намагався представити кожну акцію польського уряду у справі привернення ладу, що там істнує, як акт агресії з його боку. Якби цю акцію підтримали інші держави їх обвинуваливали б за допомогу Польщі, важиваючи сили. ЯКЩО Б ХІД ПОДІЙ БУВ У ДІЙСНОСТИ ТАКИЙ, ЯК ЗАДУМАНО, ТО — ЯК Я ВЖЕ СКАЗАВ — ЧЛЕНИ ПАЛАТИ ГРОМАД ЗЯСУЮТЬ СОБІ, ЩО СПРАВИ НЕ МОЖНА Б РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЛЬОКАЛЬНОЇ, ЩО ТОРКАЄТЬСЯ ПРАВ І СВОБІД МЕШКАНЦІВ ҐДАНСЬКА, ЯКІ ЗРЕШТОЮ НЕ Є ЗАГРОЖЕНІ ПІД НІЯКИМ ОГЛЯДОМ, АЛЕ ЦЕ ВИКЛИКАЛО Б НЕГАЙНО ВАҐІТНІ НАСЛІДКИ, ЯКЩО ЙДЕ ПРО ПРОБЛЄМУ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТНУВАННЯ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ ПОЛЬЩІ.

МИ ЗАГАРАНТУВАЛИ ДОПОМОГУ ПОЛЬЩІ НА ВИПАДОК ВИРАЗНОГО ЗАГРОЖЕННЯ ЇЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ, ЯКЕ ПРИЗНАЄ ВОНА ТАКИМ ЖИТТЄВИМ, ЩО ПРОТИСТАВИТЬСЯ ЙОМУ ПРИ ДОПОМОЗІ ВСІХ СИЛ НАРОДУ І МИ НЕПОХИТНО РІШЕНІ ВИПОВНИТИ ЦІ НАШІ ДОМАГАННЯ. Тому, що — як я заявив — теперішній стан не є ні несправедливим ні нельогічним, може він евентуально надаватись до деяких поправок. Можливо, що у спокійнішій атмосфері можна було б обговорювати евентуальні поправки. В дійсності полк. Бек сам у своїй промові з 5. травня заявив, що якщо уряд Німеччини кермується двома напрямними, а саме мирними намірами і мирними методами поведінки, тоді можливі всякі розмови. У своїй промові перед райхстагом дня 28. квітня канцлер Німеччини заявив, що якщо польський уряд бажає собі довести до нового договору у справі взаємин з Німеччиною, то таку думку він радо привитав би. Додав, що всі того роду зобовязання в майбутності мусіли б спиратись виключно на ясних зобовязаннях, що обовязували б обі сторони.

Уряд Й. К. В. здає собі справу з цього, що останні події у Вільнім Місті підорвали довіря та утруднили в теперішній хвилині таку атмосферу, в якій переважав би розум. В обличчі цього положення польський уряд є спокійний і уряд Й. К. В. має надію, що Вільне Місто згідно зі своїми традиціями може знову доказати, як це робило колись у своїй історії, що ріжні національности можуть разом співпрацювати, якщо зазублюються їх дійсні інтереси. Тимчасом маю надію, що всі зацікавлені виявлять, що рішені не допустити до якихнебудь інцидентів у звязку з Ґданськом, які мали б прибрати характер, що могли б загрозити мирові Европи.

Палата приняла заяву премієра голосними і загальними ознаками вдоволення на всіх лавках. Амб. Рачинський був присутній в дипльоматичній льожі підчас заяви премієра.

Москва відкинула нові пропозиції
Англії та Франції?

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. Відповідаючи в палаті громад на питання у справі теперішнього стану переговорів у Москві прем. Чемберлен заявив: Уряд В. Британії і Франції вислали загальні інструкції своїм представникам у Москві, які відбули знову дві розмови з Молотовом. **Совітський уряд висунув низку нових думок, що їх розглядають. Далі прем. Чемберлен заявив, що льорд Галіфакс не поїде до Москви.**

Французький амбасадор Корбен відбув в понеділок розмову з мін. Галіфаксом у Форін Офіс. Здогадуються, що розмова торкалась теперішнього стану московських розмов.

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. Становище британського уряду до прибалтійських держав, що — як відомо — є тепер найважнішою спірною справою в переговорах зі совітським урядом, означив прем. Чемберлен нині так: Політика британського уряду змагає до пошанування непорушности всіх суверенних держав. Зокрема британський уряд свідомий, що Фінляндія і прибалтійські держави бажають зберегти свою незалежність і невтральність. Уряд візьме це під увагу в теперішніх переговорах тому, що це є його ціллю. Міродатні кола заявляють, що британський уряд означив дефініцію посередньої агресії, яка нині відограє в переговорах з Москвою таку важну ролю, менше більше так. На випадок посередньої агресії, що її признає такою одна з 3-ох договірних держав дві інші держави прийдуть першій з допомогою в тому випадку, що вона вестиме боротьбу з напасником, що допустився посередньої агресії. **Отже В. Британія і Франція прийшли б СССР. з допомогою в положенні, в якому СССР. добачував би посередню агресію Німеччини на прибалтійські держави, лише тоді, якби дійсно дійшло до зудару між військовими силами СССР. та Німеччини.** Як зачувати, цю дефініцію заапробували теж прибалтійські держави і Румунія, яка виявляє велике зацікавлення дефініцією посередньої агресії.

Англія розбудовує порт у Стамбулі.

СТАМБУЛ, ПАТ. Дня 12. ц. м. сподівається приїзду до Туреччини англійської місії, що розгляне справу модернізації стамбульського порту і розбудови доків на „Золотому Розі" у Стамбулі. На ціль призначать 2 мільони турецьких фунтів.

Велика ревеляційна випродаж
1300 ДІБОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЄЦКА" Львів, Рутовського 1, будинок Шпрехера, тел. 116-97. 1296 2-11

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48
полагоджує всякі спедиційні чинности та переводи зі всіх і до всіх місцевостей краю. 4—50 1339

МЕБЛІ Їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.
892 13—30

Буде зміна курсу, чи не буде?

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 7. липня 1939.

Польська прилюдна опінія, занята великими подіями міжнароднього характеру, що назрівають над Балтиком і загрожують кожного дня експльозією, яка може спричинити нову всесвітню війну — тільки від свята згадує про внутрішні справи. Найважнішою з цих останніх, зрозуміло, є українська проблема, що вже від 20-ох років стукає — як пише польський історіософ Артур Гурський — до воріт польської державної думки. Польська прилюдна опінія не розуміє актуальної ваги української справи, тільки хіба підсвідомо її вичуває та реагує на неї двома методами, що випливають з двох світоглядів: негативного, що ріжними струмочками випливає зі спільного староендецького джерела (більшість) та конструктивного, створеного групою сучасних публіцистів (меншина). Між тими обома польськими підходами до української справи існує безліч інших, дрібніших, дуже часто — анахронічних і дивоглядних, як нпр. акція творців ідеї реституції „Імперіюм Ягелльонікум", себто унії польського цісарства з українським та литовським королівством, пропаганда спільного кордону Польщі з... Японією та багато, багато інших. Усі ці нешкідливі екстремні фантазії наших днів можна сміло залишити на боці. Справжню суть українсько-польських відносин перевірює постійно одно, кардинальне, старе питання: буде зміна курсу супроти українців, чи не буде?.. На це питання відповіли ми вже коротко в попередній кореспонденції: скептично радше негативно. Чому наша відповідь була така а не інша — постараємось тепер подати дещо обширніше.

Трагічний фінал Карпатської України і нагла переміна в українських настроях, перехід від настроїв екзальтації до чуттевого жалю серед українців були для польської державної думки пригожим моментом, щоб започаткувати ревізію української політики, веденої державою. Атмосфера минулої політичної провесни годилась до великих діл — принесла великі парадокси. Парадокси у ділянці українсько-польських взаємин були тим дивніші, що спільна польсько-мадярська границя дістала цілком інший політичний зміст, ніж сподівалися польські патріоти, та майже одночасно захмарилось небо і на півночі — у гирла Вісли.

Польський уряд не зробив того відважного кроку, яким було б проголошення бодай якоїсь малої програми в українській справі, вважаючи видно, що українська „деконюнктура" триватиме досить довго. Не помогли відомі цілому світові заяви деяких чільних українських громадян, не помогли заклики самих польських публіцистів і діячів від імперіялістичної „Політики" до ультра-демократичних декларацій польської лівої опозиції. Уряд станув на становищі мовчанки, що не перешкодила йому пильно прислуховуватися до голосів польського суспільства зі Сх. Галичини й Волині, перечуленого на ґрунті „української небезпеки" та своєї „хрестоносної" ролі.

І так прийшли теперішні дні розпаленого конфлікту за Гданськ. Треба признати полякам, що вони не втратили духа й готові, як заявляють щодня, битися до останньої краплини крови за доступ до моря, але у цьому їхньому ультра-патріотичному ентузіязмі, на жаль, за мало зрозуміння для цілости державної проблематики. Навіть найбільш тверезі польські публіцисти не вагаються сьогодні проповідувати високо-імперіялістичних концепцій, як розбудова впливів Польщі на сферу Балтик—Понтус—Адрія (Ст. Пясецький), опанування Сх. Прусії, згаданий вже нами спільний кордон з Японією, поширення границь на заході, тощо.

Є це високопатріотичні прояви польської психіки, але їхній патос починає декого з поляків непокоїти. Саме на днях написав Адольф Новачинський, один з найбільших авторитетів польського націоналізму, характеристичну пересторогу проти гіпер-оптимізму („Просто з Мосту" ч. 28). „Щоденне згортання суперлятив, компліментів і солодощів — пише він — щораз більше другорядних, може легко спричинити переріст престіжевих мігдаликів та й немилі наслідки в днях міцного спадку температури". Очевидно, (говорить далі польський автор), що денкі впорскнення нормального оптимізму у таких умовинах конечні. Щоб тільки не за високо рости в гордість і пишність, що „буцімто цілий ґльоб закоханий і що ця любов до нас ось-ось перекинеться на сусідні планети. На таке пожадання („хуць") солодощів і признання цілого людства терпіли минулого року чехи. Пощо це наслідувати? Оптимізму треба, але не треба при цьому колекціонуванні й магазинуванні підхлібництва, компліментів та суперлятивів за багато промовчувати, перекручувати, поминати. Треба також правдивій правді дати слово. Оптимізм? Слушно, але не оптимістика, а вже у кожнім випадку не оптимістифікація аж до втрати притомности, що буцімто цілий світ повстане кожної хвилини як один муж, щоб лише пальцем ворухнути..."

Таку тверезу інвокацію можна би і навіть треба би поставити у наголовку найновішого розділу хроніки українсько-польських взаємин. Поставив її, здається, у своїх міркуваннях на цю тему варшавський тверезий „Курієр Польскі", що схвильований стрілами в Бережанщині написав (у 184. ч.) таке: „Кількакратно вже вказували ми на українську проблему й українські заяви та статті української преси з думкою, щоб прилюдна опінія звертала свій зір також у ту сторону, звідкіля невідомо, коли можуть прийти недобрі вісти". А навіши найновішу програмову статтю „Заженя", органу впливової політичної організації, що поставила тезу: **„Боротьба за державне істнування не толерує компромісу".** (Ця теза торкається відносин у Сх. Галичині й Волині), „Курієр Польскі" пише: „Наведеним польським умовинам і висновкам товаришать відгуки українських стрілів до польської поліції та вістки з Гданська і Праги про українсько-німецькі коншахти. Цей акомпаніямент, здається, ворожить, що українська справа на півд.-східніх землях дозріває до розвязки. Яка вона буде?"

На нашу думку, питання „Курієра Польского" — чисто реторичне. На прикметник „яка" покищо все ще для Варшави завчасно. Нам здається, що Сизіфові труди усіх тих польських передбачливих кол, усіх ентузіястів українсько-польської ідилії будуть так довго сизіфовими, як довго не перестанемо читати великими буквами на чільних місцях польської преси, що нпр. дир. Дітріх з міністерства торговлі, чи інший польський достойник передав стільки то десятків тисяч зол. на акцію „шляхти загродової", замість передати їх на будьяку загально-держаану чи гуманітарну, чи польську культурницьку ціль. Не бачимо познак ані офіційяльної зміни курсу, ані ревізії поглядів на суть українства серед ширших верств польського громадянства. Тому ми, скептики, якщо не песимісти. **КТВ.**

Настрої у Франції.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 5. липня 1939 р.

Французька прилюдна опінія вже призвичаїлась до того пів-воєнного стану, в якому від місяців перебуває европейський суходіл. По величавому та елеґантному паризькому сезоні, що кінчиться щороку в останнім тижні місяця червня на льоншанському майдані „великою нагородою Парижа" — „Ґран Прі-де-Парі", про що ми вже згадували в одній із наших кореспонденцій, — Париж завмирає, а товариське життя переноситься на пляжі Довіля, Туке, та на французьку Рів'єру до Жван-Ле-Пен. В той сам час, коли французи кидають Париж, французьку столицю заповнюють англійські та американські туристи. День 14. липня у Парижі бачить традиційну військову параду, що йде біля Тріюмфального Луку і Елізейськими Полями, та яка цього року буде показом французької та англійської воєнної зброї, коли одночасно на вулитях танцюють парижани при звуках орхестр чи тільки акордеонів в усіх кварталах „першого міста".

*

Однак цього року звичайно погідний настрій французів каламутить загальна европейська непевність. Проблема Гданська ця „порохівня Европи" що кожної хвилини може запалити воєнною пожежою ввесь континент, а може і цілий світ, вже сама в собі вистарчає, щоб думки були менш погідні. Ферії можна ще якось почати, але скінчити їх може розліплена на мурах проклямація загальної мобілізації. Міністр закордонних справ Франції п. Боне запросив до себе німецького амбасадора фон Вельчека та подав йому довідома, що Франція виконає всі свої зобовязання супроти Польщі на випадок, коли Польща заявить, що яканебудь німецька акція нарушує її життєві інтереси. Подібна розмова відбулася одночасно в Льондоні між льордом Галіфкасом та німецьким амбасадором.

При тій нагоді французька преса пригадує історію польського журналіста К. Смогожевського, що дуже довгий час перебував у Парижі, де видав цілу низку пропагандивних творів та брошур в обороні Поморя. Опісля по підписанні польсько-німецького пакту, п. Смогожевський переїхав до Берліна і звідтам почав писати не тільки пеани в честь цієї зміни польської закордонної політики, але і статті зовсім неприязні для Франції. Нині п. Смогожевський вдаряє знову в акорди німецької небезпеки — підкреслюють французькі органи зі злобною усмішкою. Паризький кореспондент „Діла" слухав нераз прилюдні політичні відчити п. С. у Парижі. У них він постійно представляв українську проблему в Польщі, як „німецьку інтригу".

Французько-турецький союзний договір, підписаний дня 23. червня ц. р., ми посередньо вже обговорили в нашій статті про англо-турецький пакт. Зворот Санджаку Туреччині розвіває безупинні тертя, що істнували між Францією та Туреччиною. Велика мусулманська республика Малої Азії ввійшла за ту ціну у військову співпрацю з осею Льондон—Париж. Туреччина занепокоїлась німецькою експансією на Балканському півострові і по зайнятті Австрії, Чехословаччини, по підчиненні Мадярщини, по підчиненні чи пак нейтралізації Югославії, по захопленні Італією Альбанії, вважала потрібним приступити до англо-французького союзу. Новий статут, що управильнює взаємини між Англією, Францією та Туреччиною на Близькому Сході скріплює стратегічні місця першорядної ваги: Дарданелі та Суез — два найголовніші водні шляхи великобритійської та французької імперіяльної політики. Це порозуміння з Туреччиною приняв з великим вдоволенням широкий французький загал, вихова-

ний на романах моряка-письменника Льоті, що писав постійно в такою любовю до турецького народу. Доказ на це, як письменник може своїми творами витворити атмосферу приязні між двома народами.

•

Зате, як досі, московсько-большевицького бублика не можуть розгризти демократичні великодержави. Це вже не переговори, а справжня бюрократія витворилась між Лондоном і Москвою. На ноту СССР чекають в Лондоні кілька тижнів, а коли вона прийде, то знову большевики чекають на лондонську відповідь бодай кілька днів. Якнебудь закінчуться ті переговори, нема вже найменшого сумніву, що існує якась покищо ще точно неозначена зла воля, що кермує долею тих дипльоматичних розмов. Союз держав не спирається ніколи на паперовому тексті, але на добрій волі, що випливає з почуття спільних інтересів. Чи СССР може мати якісь спільні інтереси з демократичним блоком великодержав? У теорії може і так: спинити німецький гін. У практиці в Совітах мають далеко більшу погорду до демократичного режіму, ніж до тотального, бо не забуваймо, що тотальним режімом є в першій мірі сам комуністичний устрій. Подруге в Совітах мріють про світову революцію, до якої могла б привести тільки війна між самими західними великодержавами. Потрете: СССР міг дістати такі обіцянки з Берліна, про які покищо ходять різні поголоски, що повторюються, додамо, з нечуваною впертістю. Зрештою, не хочемо випереджувати подій, чи давати якінебудь пророцтва в тій справі. Нашим обовязком є тільки подати до відома українського читача, що французька прилюдна опінія є вже знеохочена до того „янгола миру", який раз наближується, то знову втікає — у постаті англьо-совітського пакту.

Юрій Студинський.

Випродуємо літню

обуву і панчохи по знижених цінах

прим.

Пантофлі домашні . . . . . від зол. 1.50
Тенісові, в. 35—41 зол. 3·—, в. 28—34 " 2.—
Пляжові, в. 35—40 зол. 3·50, в. 28—34 " 2.90
Сандали, в. 41—45 зол. 5·50, в. 35—40 " 5.—
Дитячі пантофлі . . . . . " 5.—
Жіночі вітрівки . . . . . " 8.—
Мужеські півчеревики . . . " 8.—
Мужеські сандалєти . . . . " 9.90

Мужеські скарпитки . . . . . 60 сот.
при закупні 3-ох пар 1·50
Жіночі скарпитки тенісові . . 80 сот.
при закупні 3-ох пар зол. 2·25

Дел-На

Дістанете у всіх філіях.

Совітський престолонаслідник.

Жданов усюди поруч Сталіна. — Нова 4-ка в „Політ-Бюрі". Московський курс „Політ-Бюра". — Сталін уступає місце Жданову.

На бенкеті старшин Військової Академії, що недавно відбувся на Кремлі, в урочистих промовах поруч імени Сталіна названо нове імя: імя **Жданова.** Мабуть мало хто знає, яке велике значіння звязують тепер з цим іменем. А це тому, що зараз після кривавої розправи з рештками партійної опозиції, на чолі якої стояли Риков та Бухарін, **найвища інстанція большевицької партії, „Політ-Бюро" одноголосно рішило призначити наслідника у проводі держави ще за життя Сталіна.** Причиною цього рішення, що його прилюдно не проголосили, це досвід з часів після смерти Леніна. Набудуче наслідство у проводі має бути по можности неспірне, виключаючи таку боротьбу за владу, яка через кілька років після смерти Леніна загрожувала розвалом большевицької партії та совітської держави. Першим наслідником Сталіна у проводі партії був шеф партійної орґанізації в Ленінграді **Кіров.** Одначе, як це загально в тямці, Кірова вбили. **Після цього наслідником Леніна та Сталіна „Політ-Бюро" призначило згаданого Жданова.** Зрештою це належить уже до традиції, що престолонаслідник червоної совітської держави є одночасно найвищим достойником Ленінграду: шефом ленінгрід. парт. орґанізації.

Тоді як убитий Кіров завсіди тримав себе дещо в тіні, особа його наслідника щораз більше висувається на світло дня. За останній піврік вплив Жданова дуже поширився. Сталін офіціяльно один з секретарів ЦК партії (титул „генеральн. секретаря" перед кількома роками скасовано). Без окремого титулу він проводить у „Політ-Бюро". Очевидно, що він є послом до Найвищої Ради СССР, засідає в II президії і, що важніше, є одним з цивільних членів Найвищої Ради Оборони. Так само очевидно він є членом важної партійної інстанції „Орґанізаційного Бюра", якому проводить інший партійний секретар Андреєв. **Тепер у всіх тих урядах поруч Сталіна засідає Жданов.** Він теж партійний секретар, а саме другий секретар по Сталіні та його постійний заступник. Крім того він засідає в багатьох партійних комісіях, а основною його позицією є кермування ленінградською партійною орґанізацією. Він виступає активніше від Сталіна при акумуляції державних урядів. Він є теж послом Найвищої Ради СССР та членом II президії. **В цьому представництві держави грає він визначну ролю як предсідник закордонного виділу Найвищої Ради і з того титулу фактично є дійсним керманичем совітської закордонної політики.** Недавно тому, як друга цивільна особа увійшов він до Найвищої Ради Оборони, дістаючи можливість безпосередньо впливати на армію. Закордонна прилюдна опінія не звернула уваги на важний факт. На останньому конґресі комуністичної партії Сталін виголосив загальний реферат про політику СССР, Молотов казав про третю пятилітку, **але про найцікавіше завдання партійного конґресу, про зміну партійного правильника референував Жданов. Це доказує, що найважніша роля в політичному житті Совітів, керма партією, перейшла на Жданова.**

Останній партійний конґрес вибрав також справдішній уряд СССР — „Політ-Бюро". Офіціяльний уряд СССР — Рада народніх комісарів — це тільки правно-державна сторона. Народні комісарі є технічними виконавцями вказівок „Політ-Бюра. „Політ-Бюро", яке сьогодні урядує, відзеркалює історичний розвиток большевизму. Попередні „Політ-Бюра" мали ще інтернаціональне забарвлення: в ньому були репрезентовані майже всі нації, що заселюють Совітський Союз. **Теперішне „Політ-Бюро" має зовсім одностороннє національне обличчя.** Воно складається з 9 членів та 2 заступників. **Між девяти членами: шістьох москалів,** один жид (Каганович), один вірменин (Мікоян) і один грузин (Сталін). **Отже справдішній уряд СССР складається з безперечної у двох третинах московської більшости.**

Та ще одна переміна! Провід спочивав у руках тих старих членів, що духово й ідеольоґічно проводили в партії ще до війни. **Це були інтелектуалісти та еміґранти. Сьогодні вони всі зовсім щезли з поверхні совітського життя.** З нинішніх членів „Політ-Бюра" Сталін одинокий займався ще до війни публіцистикою і він є одинокий, що бодай кілька днів перед революцією був на еміґрації. Сталін сьогодні одинокий в „Політ-Бюрі", що в дореволюційній Росії мав особистий звязок з духовими батьками большевизму. Таким чином само собою насувається ствердження про глибокі переміни в большевицькому проводі: **інтелектуалісти, які знали Европу та культурний світ, зовсім щезли.** Нинішні керманичі долі Совітів — це продукт глибин партії, походять з провінції, де переварилися та перекипіли в пекольному вогні революції. Вони продукт совітської товпи.

Сьогоднішні керманичі СССР — москалі та пролетарі. Більше, ніж їхні попередники! Бо було легше боротись з царизмом з Женеви, ніж утриматись на поверхні двацять літ у тяжких та загрозливих обставинах революції. В „Політ-Бюрі" провід їх завсіди був у руках **малої групи,** Інші члени уявляли собою щось у роді відомого „болота" в конвенті француз. революції. Всі бої за владу почались розламами у верхівці „Політ-Бюра". Зараз після смерти Леніна утворилась у „Політ-Бюрі" група, яку називали тріюмвіратом, а члени цієї ґрупи уважали себе колективним керманичем партії. Це були Троцький, Зіновєв та Каменєв. Опісля прийшла чергова ґрупа: Зіновєв, Каменєв та Риков-Бухарін. Сталін тримав себе ще в тіні. Він був ще за життя Леніна генеральним секретарем партії. Тоді цей пост був технічним бюром, без особлившого впливу. Та коли після смерти Леніна скасували становище голови партії, становище — партійного генерального секретаря набрало значіння.

Касуючи становище голови партії, Зіновєв зробив найбільшу дурницю у свому житті. Формально виконний комітет інтернаціоналу дає прикази російській партії. На чолі виконного комітету інтернаціоналу стояв Зіновєв. Та всі ті формальности виявились у практиці без якої-небудь вартости. Комінтерн не мав та й нині не має ніякої сили. Ця сила міститься в російськім большевизмі та в совітській державі. Зіновєв сидів на кріслі, що було подібне престолові бея Тунісу, який мусить вдаряти глибокі поклони перед французьким ґенеральним резидентом. Це не було ні дивне ні тяжке до виконання, коли одної днини у провідній ґрупі „Політ-Бюра" стався розлам, наслідком якого Зіновєв та Каменєв вилетіли за двері. Як останній тріюмвірат була провідна ґрупа: Риков, Бухарін та Сталін. Та вже небавком на II місце прийшла особиста диктатура Сталіна.

Також нині можна виразно побачити провідну ґрупу в „Політ-Бюрі": „Ґрупу Чотирьох", або **„Російську Ґрупу",** як її тепер у Москві називають. Члени цієї ґрупи: **Жданов,** його приятель **Андреєв,** шеф уряду і закордонних справ **Молотов** та комісар військових справ **Ворошилов.** Активність та спрямування ґрупи всюди слідні. Вона перевела поділ впливових становищ у партії та державі. Не даром називають її „Російською ґрупою": **вона радикально повернула лінію партії та революції з інтернаціонального шляху на шлях московського націоналізму.** Вона зрегабілітувала в пропаганді ро-

сійську історію. Вона поставила засаду, що московський нарід між народами СССР „primus inter pares". Вона патронує московській пропаганді між немосковськими народами СССР та йде на руку централізації. Хоч вона не антисемітська, але згідно з новим російським курсом не могла стерпіти, щоби в імени СССР промовляв закордоном жид Літвінов.

Одно нове тепер у провідній групі „Політ-Бюра". **Боротьба за владу припинилася. Кожний активний її прояв діється в імени Сталіна.** Члени групи при кожній нагоді підкреслюють вождівський авторитет Сталіна. Він, такби мовити, пятий в групі, але віддаль до чотирьох збережена. Віддаль, диктована ролею Сталіна як признаного диктатора, але також фактом, що він як грузин не підходить під ментальність чотирьох москалів. Четвірка з „Політ-Бюра" розвиває політичну активність в його імени і за його санкцією. Та проте, не заперечуючи ролі провідника Сталінові, вона робить з нього вже тепер щось у роді ленінського Мавзолею. Підносять його так високо, що забирають йому вплив на те, що діється на землі. Справи партії та справи совітської держави полагоджують тепер два секретарі: Жданов та Андреєв. Перший з них Жданов є майбутнім диктатором, совітським престолонаслідником. („Б. Н.").

Для Пань на сукні

модні шовки, батисти, „епонж" і полотна

у великому виборі

поручає

„Manufactura"

Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 24-779

ч. 1000-7—?

Милування.

З ПРИВОДУ 30-ЛІТТЯ ГОСПОДАРСЬКО-САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ Т-ВА „ПРОСВІТА".

Господарська праця Товариства „Просвіта" — добре знана українському громадянству. Головнож розгорнулася вона була широко у перших десятиліттях праці „Просвіти", коли на плечі молодого товариства поклали не тільки освітню, але і всяку культурну та господарську діяльність. Згадати хочби перші почини нашого спілчанства у формі спільних крамниць, спілкових шпихлірів, спільного винайму пасовиськ, аренди землі, тощо, які у перших десятиліттях праці „Просвіти" вийшли із неї творячи засновок майбутньої нашої кооперації. Або перші почини нашого молочарства, що при „Просвіті" починалися, щоби влитися потім у наші кооперативні молочарні з „Маслосоюзом" у проводі. Або вкінці перші почини у ділянці агрономічної праці, що їх „Просвіта" почала та при „Просвіті" вели її наші перші агрономи і які дали початок широкій сьогодні агрономічній праці „Сіль. Господаря". А попри ці праці було ще багато-багато господарських починів, що їх дала „Просвіта", безліч праць у господарській, торговельній, продукційній, перерібній, кредитовій, агрономічній ділянці, що їх „Просвіта" вела довгі-довгі роки, щоб своїми силами і великим вкладом власного гроша дати основу ріжнородним галузям нашого економічного життя та початок майже всім нашим центральним економічним установам. І хоч згодом „Просвіта" створила чи причинилася до створення окремих наших економічних установ і в них саме сьогодні розвивається економічне життя, а не при „Просвіті", то почин і товчок, що його дала колись „Просвіта" у цих ділянках нашого національного життя та вклади праці й гроша у них залишаться на завжди світлими сторінками в історії нашого найстаршого товариства.

Попри практичну господарсько-агрономічну працю не забувала „Просвіта" і про систематичну підготову молодого покоління нашого селянства до праці на ріллі. Тому гадка про хліборобські школи завжди була жива у „Просвіті". Над справами українських хліборобських шкіл там думали й говорили, а коли завдяки княжому дарові Митрополита Андрея Шептицького довелося „Просвіті" перебрати у своє посідання маєток Милування — зразу почала „Просвіта" реалізувати свої задуми й у цій ділянці.

Гурт людей доброї волі і найкращих намірів з о. Миколою Бачинським у проводі станув перед чималим завданням. Бо не було досі української хліборобської школи ніде на наших землях по обох боках Збруча. Треба було її поставити так, щоб могла стати зразком та приносити користь українському селянству. До тієї праці станули тоді крім згаданого вгорі о. М. Бачинського ще д-р Михайло Коцюба, о. Тит Войнаровський, Олександер Гарасевич, Микола Твориддо і Сидір Кузик і довершили діла: у 1909 р. відкрилися широко двері нашої школи, що її з уваги на її завдання назвали Садівничо-господарською Школою. У проводі школи стояв її перший управитель. Гриць Думка, що разом із першими вчителями Миколою Твориддом, Юліяном Бачинським та Іваном Франчаком почав 20. XI. 1909 р. навчання, даючи цим почин до великої господарсько-виховної праці „Просвіти" у Милуванні, якого 30-ліття у цьому році святкуємо.

Українське громадянство з вдячністю прийняло цю школу „Просвіти" і найсвідоміша молодь заповнила її лави. Цілий край почав цікавитися цією новою господарською станицею, а найкращою пропагандою для неї були її абсольвенти. Попри господарство вчили у Милуванні садівництва й городництва, бож це необхідне для скарговатіших селянських господарств. Вертаючи до своїх господарств учні Милування і в діло премінювали науку й у краю появлялися зразкові садки й городи, занедбані господарства набирали культурного вигляду, сусіди мали чому приднвлятися і від кого вчитися. А попри це милуванські абсольвенти ставали передовиками нашого села, їх — вихованків „Просвіти" — видно при всякій громадській праці, на них можна покласти більші обовязки, більші труди. Так-то „Просвіта" вела свою працю руками своїх милуванських учнів.

Але для школи у Милуванні прийшли важкі часи війни. Безнастанні реквізиції і воєнні грабунки нищили майно школи, а її правильна праця мусіла перерватися. Але минуло воєнне лихоліття і знову почала працю наша, єдина тоді, господарська школа. Заложено наново і поширено шкілки овочевих деревець, поширено шкільні городи, упорядковано господарство, вибудувано нові будинки, а величавий шкільний будинок приймав знову любих гостей — учнів школи. Так-то по попередніх директорах школи Грицеві Думці, Андріеві Терпилякові і Григорієві Стефуракові повели нових учнів відомі громадські та господарські діячі, директори школи інж. Микола Твориддо, інж. Евген Брилинський і теперішній директор Михайло Панашій. Учні користали чимраз більше із науки, а співпраця школи зі „Сільським Господарем" дала нагоду поза нормальною школою влаштовувати й окремі спеціяльні фахові курси, на яких дошколювалися навіть співробітники наших господарських станиць.

Та попри саме навчальне діло, яке дало за 30 літ праці коло 800 абсольвентів, що працюють на власних господарствах чи як співробітники наших господарських установ, контрольори молочности, інструктори Хліборобського Вишколу Молоді „Сільського Господаря", молочарі, кооператори і т. д., великою заслугою школи є праця її господарства. Воно тепер упорядковане і наладнане, а роки праці зробили з нього зразкове господарство в околиці, що на ньому відвідувач знаходить не-одне цікаве і повчальне. На окрему увагу заслуговують розсадники (шкілки) овочевих деревець, що сьогодні знані в усіх закутинах краю, доставляють щорічно тисячі дорідних щеп для наших торговельних і селянських садків. Окремо треба згадати городничу частину господарства, яка має сьогодні окремий насінний відділ, що доставляє дорідне насіння городнин і квіток. Правильно ведена зразкова стайня сіментальської худоби, хлівня безріг великої білої англійської раси, зразкова годівля курей кармазинів та навіть окрема кріликарня расових кріликів — оце коротко ті цінности, що ними може нині похвалитися наша милуванська школа. Все це добуто важкою працею керманичів і професорів школи, все це служить для добра українського селянства, української аґрономії.

Але господарство у Милуванні має ще одну, хоч може для загалу менше цікаву, та все-ж важну справу, якою може похвалитися у своє 30-ліття: воно доходове та не тільки само покриває свої видатки, нові інвестиції, нові вклади, але дає поважні квоти на іншу працю Головного Товариства „Просвіта". При теперішній непоплатности господарств — це справді велика заслуга тих, що кермують господарством милуванської школи.

Сьогодні милуванська школа у нас не єдина. Є з українських господарських шкіл Молочарська Школа „Маслосоюзу" в Стрию, Дівоча Господарська Школа „Рідна Школа" в Шибалині, є постійні Курси Господинських Інструкторок „Сільського Господаря" у Львові, є теж Державний Рільничий Ліцей з українською мовою навчання в Черниці. Кожна з цих шкіл виконує своє завдання на своїому відтинку. Але перша у нас була Садівничо-Господарська Школа Т-ва „Просвіта" у Милуванню, вона своєю виховною господарською та громадською роботою є для нас прикладом, чого можна доказати впертою, послідовною та витривалою працею.

З вдячністю звертаються сьогодні очі всіх колишніх учнів до школи в Милуванню, що направду була їх „альма матер", але з вдякою повинні звертатися очі всього українського громадянства до Високодостойного Фундатора Школи та з признанням до всіх тих, що трудилися і трудяться на добро цеї першої української господарської школи, яка добре заслужилася для української нації. Нехай це признання українського селянства й українського громадянства взагалі буде щирим спогадом та сердечним ювілейним даром керівникам і працівникам цієї школи та заохотою для їх дальшої, відповідальної праці.

Д-р Евген Храпливий.

З польської преси.

Чому Совіти крутять та проволікають?

Переговори між Совітами та Великою Брітанією тревають уже три місяці, та кінця їм покищо не видно. Наслідком того зовсім природне та зрозуміле хвилювання англійської (і французької) прилюдної опінії, збентеження і навіть гнів англійської та французької преси, тої преси, що такі великі надії звязувала з цими переговорами як ключем до міцного та могутнього протинімецького блоку. Чому Совіти крутять та проволікають? Відповідь на це пробує дати п. Люп, відомий льондонський кореспондент виленського „Слова" в останньому числі з 8. VII. ц. р. Він пише м. і.:

„Совіти не спішаться заключувати договір — це ясне. Вони добре знають, що з хапливою, як у життя увійшов англьо-французо-польський договір з додатком гарантій для Румунії — в дійсности Совітом нічого не загрожує. Куди Гітлер має би напасти на Совітський Союз? Через Балтик і балтійські держави? Та ж це було б з боку Німеччини божевіллям, доки вона на своїх шляхах має польську армію. В англійсько-французько-польському договорі Совіти дістали фактично англійсько-французьку гарантію і можуть спокійно спати. Льондон та Париж досконало це бачать і тому так міркують: коли ми вам, Совітам, дали повну безпеку, то ви повинні теж нам щось дати, скажімо, що у війні з Німеччиною прийдете нам з допомогою.

І тут зачинається російське крутійство, коли не назвати цього шантажем. Москва зажадала гарантій для балтійських держав, а це у практиці напевно означає, що у випадку війни російська армія окупує бодай Латвію та Естонію. Тепер Москва йде ще далі: вона домагається гарантії на випадок т. зв. внутрішньої агресії над Балтиком. Практично беручи, ця гарантія означає, що Москва вже в часі мира зовсім легально могла б вмішуватись у внутрішні відносини Латвії та Естонії — під претекстом, що в тих державах є нпр. фашистівський режім. Далі, якщо відповідають правді чутки про те, що Совіти домагаються від Польщі та Туреччини заключення союзу, то хіба ясно, що це домагання має на меті унеможливити якебудь відпруження між Польщею та Німеччиною без згоди та благословенства СССР...

Отже Москва — по всякій правдоподібности — кермується тепер такими дум-

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

ками: „Було б, найкраще, якби вибухла війна; доки ми не приступимо до протинімецького блоку, дотя є більше виглядів на вибух війни, ніж після підписання договору. Бо з хвилиною вибуху війни, наше положення буде знамените". Так, здається, міркує собі Кремль. А Захід?

Маршал Пілсудський висловився, як це розказують, у 1935. р., на місяць перед смертю, перед Іденом ось як: „Ви, англійці, все робите у відношенні до Росії ту саму помилку — або недоцінюєте її, або перецінюєте." Безсумнівно Англія аж за довго забавлялась думкою: як би це було гарно, якби Німеччина взялася з Совітами за чуби, забуваючи, що завоювання України німцями геть зрушило би існуючу европейську рівновагу. В тих роках, в яких Гітлер громи кидав на Совіти, можна було купити Совіти дешево, навіть дуже дешево. Сьогодні Гітлер кидає громи в першу чергу на англійців, а Совіти віддичуються Англії за ті часи, в яких Льондон з цілковитим спокоєм приглядався планам німецького походу на СССР. Та проте англійці перецінюють сьогодні значіння Росії, зокрема та частина британської опінії просто підбиває ціну Москви, яка день у день проголошує, що без Совітів ніяк не можна утримати світового миру, тощо."

П. Люп висловлює погляд, що для европейського миру притягнення Совітів до протинімецької коаліції неважна справа й ніякої небезпеки не буде від того, як Совіти залишаться осторонь.

„Небезпечний був би тільки один випадок; — пише п. Люп — якби Росія заключила союз з Німеччиною. Ця небезпека, на мою думку, неактуальна. Цей союз мав би одиноку мету: новий розбір Польщі. Для СССР факт, що має барієру у виді Польщі, є надто догідний, щоб він мав якийбудь інтерес у заключенні такого договору. А для Німеччини важний інший аргумент. Москва має могутню зброю на Німеччину у формі комунізму і цієї зброї Совіти не зречуться навіть у випадку підписання договору з Райхом."

Взагалі ж п. Люп думає, що невдача у клеєнні протинімецького блоку, оскільки йде про Совіти як партнера, не була б для нікого ніякою катастрофою. Військова допомога Совітів є сумнівної вартости, зрештою Англія, Франція та Польща і без Совітів самі зуміли б дати собі раду. **Англьо-совітський договір був би потрібний не стільки для війни, скільки для того, щоб не допустити до неї.** Бо загально думають, що Гітлер, бачучи против себе також СССР, буде схильний до мирних переговорів. Ну, а коли Совіти таки не захочуть? Анальогічний випадок маємо в антантських залицяннях до Італії. Годі було перетягти Мусолінія з німецького боку. Так само з СССР. Якщо Сталін не хоче вязатись з протинімецьким блоком, — то що можна зробити іншого, як махнути на нього рукою? — питає п. Люп.

„Ті, — кінчить п. Люп — що бажають договору з Совітами, повинні перестати голосно про це кричати. Якщо Совіти побачать, що ніхто довкола них не скаче та що світ дає собі якось без них раду, то вони відразу змякнуть та самі будуть пертись до договору. Бо Совіти грати можуть на невтральність, та проте найбільше бояться ізоляції."

З повідомлень останніх днів не виходить, щоб насильне монтування военних блоків було наглою потребою дня. Навпаки, на пресовому та політичному овиді чимраз більше робиться погідно та мирно і є навіть чутки про близькі переговори між Німеччиною та Англією, а може навіть між Польщею та Німеччиною.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

СТУДІЮВАННЯ ВОЛИНІ.

Українське громадянство не завжди знає, що діється на Волині. Дехто уявляє собі, що тут крім „ревіндикацій" та всякої іншої політики, ніхто більше нічим не займається. А тимчасом деякі відділи польського громадянства — про що повинні знати українці — поважно студіюють Волинь у ріжних ділянках. Скільки, напр. цінного матеріялу може знайти українець у такому „Рочніку" рівенському! З нашої історії, з фольклору і т. д.

У ділянці студій над Волинню працюють тут спеціяльно зорганізовані Т-ва: „Волин. Товариство Приятелів Науки" і „Волинський Науковий Інститут". Цими днями названі організації в порозумінні з державним Геольогічним інститутом зорганізували в Луцьку наукову конференцію, присвячену питанню лессових грунтів на Волині. У конференції взяли участь професори університетів із Кракова, Львова, Варшави й Вильна та кільканацять представників ріжних наукових інституцій і організацій.

Цікаво, що конференція, присвячена Волині, включила в її питання й Шебрешин на Холмщині, що цілковито відповідає історичній території Волині.

Були виголошені такі реферати: „Два лесси у Клевані", „Про клімат і мандрівки рослин у часи останніх ледників у Польщі", „З петрографічних питань", „Копальна фльора між двома лессами з околиць Щебрешина" (Холмщина) й „Висліди останніх дослідів геольогічного верчення на Волині".

Учасники конференції відбули наукові прогульки в ріжні місця Волині. Між іншим — до с. Гнидави (Глинодави, як звали колись), знаного в історії з гончарства та з цікавих геольогічних нашарень.

ЗАМІСТЬ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" ЩО ІНШЕ.

Селянською молоддю Волині, позбавленою своєї культурно-станової сільсько-господарської організації, якою є в Галичині „Сільський Господар", зацікавилось польське громадянство у формі курсів і т. зв. „рільничого приспособлення" (П. Р.).

Розмірами цієї акції з черги українське громадянство повинно поцікавитися. Отак у мин. 1938. р. закінчило працю в рільничій підготові (П. Р.) 2.200 осіб у 350 гуртках (у 255 місцевостях) Сьогодні працює коло 3.500 осіб у 450 гуртках („зесполах") у 330 місцевостях.

Через те, що на Волині є 2.700 громад і коло 300 тис. господарств, то виходить, що вже на 8 громад ведеться П. Р., а один учень припадає на 90 господарств.

Активність на терені української селянської молоді проявляють особливо такі польські організації: Волинський Союз Сільської Молоді, Стшелецький Союз, Католицьке Т-во Мужеської Молоді і таке саме жіночої. Найбільший доступ до селянської молоді має Вол. Союз Сільської Молоді — він дає сьогодні до П. Р. 2.350 осіб у 320 гуртках і 230 місцевостях.

Найсильніше опанував цей Волинський Союз Сільської Молоді кремянецький повіт: має він тут 68 кружків, вислав у м. р. до „людових університетів" 18 осіб. Готує для П. Р. в майбутньому році 90 гуртів („зесполів"), усього 808 осіб.

Треба додати, що в дійсності справа виглядає трохи інакше, ніж на папері і що наша сільська молодь більше національно стійка, ніж дехто думає.

УРОЖАЙ НА ВОЛИНІ.

Цьогорічний урожай збіжжя не зважаючи на брак дощів, добрий. Соломи буде менше, ніж у мин. році, зате збіжжя намолотніше. На нещастя град спричинив великі шкоди (у деяких місцях до 80 відс.) приблизно у 20.000 господарствах (на Волині коло 7 відс. усіх господарств). „Повшехни Заклад Убезпечень Взаємних", як підраховують, заплатить коло міліона зол. відшкодування.

Не зважаючи на добрий урожай і на те, що ще чимало є на Волині тогорічного зерна й муки, починається вже спекуляція: в той час, коли ціни на муку й хліб та булки повинні б обнизитись, вони тут навпаки — йдуть угору.

КЛОПІТ ІЗ БУГРИНОМ.

Є на Рівенщині велике село Бугрин, про яке в минулому році розписувалася брукова преса на всі лади. Там, бачите, війт Степанчук „ревіндикувався", став „шляхтичем" і пообіцяв умить „ревіндикувати" цілу волость.

Та „людина стріляє, а Бог кулі несе". „Ревіндикація" війта Степанчука нікого не потягнула за собою, зате витворила фермент, через який те село знову попалося на сторінки польської преси.

Передусім дехто з православних „на злість" війтові перейшов до... евангеликів-рефомістів. Війт почав алярмувати польські суспільницькі чинники.

І ось — як повідомляє „Експрес Поранни" — до Бугрина має приїхати на літо суспільно-військовий студентський табор, очевидно — ревіндикаційний. По-друге, починаються в брукowцях доноси на місцевих інтелігентів і свідоміших селян. Такий донос поганого сорта маємо в варш. часописі „Вечур Варшавскі" (ч. 187 з дня 5. VII. ц. р.) під наголовком: „Визнавці церкви Р. Є. Ц. ширять пропаганду на Волині", в якому читаємо:

„Найбільше скупчення ісповідників Р. Є. Ц. (реформ.-еванг. церкви) на терені рівенського повіту знаходиться в бугринській волості (війта Степанчука), де кілька сіл залишається під впливом рішучих пропаґаторів пастора... і б. посла Павлюка. Стверджено навіть, що в помешканні Павлюка на одинокім залишенім образі „Тайна вечеря" уміщено „тризуб". Ці пропаґатори знаходять найчастіше прихильників серед молоді і вже сьогодні мешканці сіл Колесники, Сухолець і Бугрин знаходяться в більшій частині під їх впливом."

Дуже сумнівно, щоб помогли подібні доноси на образи та їх власників. СС.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам
що наше конто в П. К. О. ч. 143.322
є ЗЛІКВІДОВАНЕ,
тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з
ч. 504060

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ
просимо подавати
стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

Британський амбасадор в Берліні уступає.

НАСЛІДНИК ГЕНДЕРСОНА ЩЕ НЕ ВІДОМИЙ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Амбасадор Гендерсон виїхав у неділю пополудні з Льондону до Берліна. Він залишиться там коротко, бо рішений податись до димісії, з огляду на злий стан здоровля.

Як говорять у політичних колах, причиною димісії Гендерсона є неприхильне становище вищих урядовців брит. міністерства закордонних справ.

Хто буде новим брит. амбасадором у Берліні — покищо невідомо.

ЧЕРЧІЛЬ НЕ ВВІЙДЕ ДО БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Сандей Таймс" уважає за мало правдоподібне, щоб у недалекому часі дійшло до реконструкції брит. уряду, зокрема щоб туди увійшов Черчіль. Реконструкції уряду треба би сподіватися лиш на випадок війни — всі теперішні поголоски на ту тему є безосновні.

„Обсервер" не сподівається скорої реконструкції уряду, бо Чемберлен є проти співпраці з Черчілем.

Частинне порозуміння у Москві?

ПАКТ ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ ТА ГАРАНТІЇ ДЛЯ БАЛТІЙСЬКИХ І БАЛКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ТА БЕЛЬГІЇ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як твердить дипльоматичний кореспондент „Обсервера", у переговорах у Москві дозедено до порозуміння у таких справах:

1) Англія, Франція та СССР заключують пакт взаїмної помочі проти безпосередньої агресії проти одного з трьох контрагентів;

2) по підписанні пакту три ґен. штаби підчнуть розмови, щоб приготовити спільну акцію на випадок конфлікту;

3) пакт обіймативе також гарантії проти агресії на Румунію. Туреччину, Грецію, Латвію, Естонію, Фінляндію та Бельгію;

4) у всіх інших випадках три держави порозуміються щодо спільної акції.

Головною справою, якої ще не розв'язано, є совітське домагання, щоб балтійські держави дістали гарантії також на випадок посередньої загрози.

Німеччина приключать Чехію та Моравію безпосередньо?

У пресі появилася поголоска, що Генляйн заповів на 16. ц. м. ліквідацію чесько-моравського протекторату. 14. або 15. збереться засідання райхстагу, на яке заїрошено також Генляйна; припускають, що там проголосять безпосереднє обєднання Чехії та Моравії з Німеччиною.

Згідно з тими поголосками, у Будапешті говорять, що німецький уряд загрозив скасуванням протекторату, якщо Чехія та Моравія не заплатять 100,000.000 марок як зворот видатків звязаних з протекторатом, в першу чергу на утримання поліції.

НАПРАВЛЯЮТЬ СТРАТЕГІЧНІ ШЛЯХИ.

Як подає польська преса, німецька влада наказала чесько-моравському урядові направити до 1. вересня всі шляхи, які мають стратегічне значіння.

По враження на підльвівське село.

ЗІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗАСОКАЛЬСЬКОГО ТУРИСТА ПО ГАЛИЧИНІ.

Недільне сонце виганяє львовян за місто. Пече воно так благодатно, що й найбільш привязані до казкової архітектури Льва-городу — патриції та плебеї втікають на „провінцію". Щож тоді казати про принагідного туриста не з Галичини, який поперечитувавши усі ще незамазані українські склепові написи, попробувавши маслосоюзного масла, провіривши, чи до останніх загальних зборах розсварені громадяни не розібрали ще старовинної камяниці „Просвіти" (ворогам на злість) — хоче також побачити пересічне підльвівське село з його життям, людьми й настроями.

— Якщо хочете оглянути справді зразкове село — то поїдьте до Ременова — казав мені один знайомий.

— А що там цікавого?

— Як то „що"?! — обурився мій співбесідник. — Побачите там кооперативу „Здоровля", виспортованих людей, зразкову молочарню...

Я випняв гордовито груди, але — не поїхав до Ременова. Вислухав спершу ще десять інших порад, потім сів до трамваю, заїхав на двірець і викупивши білет на яких пять-шість станій першої кращої лінії — знайшовся у вагоні.

У вагоні випало мені їхати з якимись симпатичними, підшмінкованими панями, що їхали на поліційний фестин до Пустомит. Від них я і довідався, що їду дорогою на Стрий і від них одержав запросини до спільного товариства. Спокуса була велика, особливо з уваги на одну чорняву в чорно-білій суконці, але я злякався сензації, яка вийшла б на випадок оповіщення, що на поліційний фестин приїхав справоздавець української преси, та зморозив невісту увагою, що їду у сусіднє село з візитою до — нареченої.

Все ж розмова йшла.

Далі і я довідався, що родинне село моєї [illegible] зоветься Милошовичі, що в цьому селі збудували новий костел біля самої старої церкви, що в селі є багато поляків і трохи українців, що є учителька, річка, вишні, молочарня... І я дійсно рішив піти до Милошович, пообіцявши, зрозуміло, моїм премиленьким паням, що вертаючись вступлю на танці, на яких будуть репрезентовані всі місцеві достойники. Дороги у львівському повіті — як в Абісинії, повні вибоїв, пилюки, без стежок понад шляхом, якими можна було б свобідно мандрувати без кількох кільограмів пилюки в черевиках. Стрічні люди — майже привітні, майже кожний вертається зі Львова з пустою бляшанкою по вишнях, майже кожний знає більше від вас, бо має у Львові сина (возьним у суді), чи пак навіть знайомого радника.

Милошовичі видно здалека по двох вежах, церковній і костельній. Костел саме закінчують будувати, а будують його охоче, бо тепер вірні так голосно виспівують у ньому побожні пісні, що чути внутрі церковці. В самому селі перебув я майже дві години. Попив молока, попоїв вишень, довідався, що місцевий „Луг" одержав якусь гіпсову нагороду на останньому конкурсі у Львові, опісля ствердив, що усі ці селяни, які — як мені казали „перевернулися" — мають далеко кращі нові хати і нарешті — зайшов на приходство. А на приходстві — навіть меду з молоком не забракло. Стара галицька гостинність, про яку на Волині оповідають неймовірні злосні „віци" — поклалася на столі цілою пишнотою закусок, прикусок та малинових соків. На приходстві читають „Діло", слухають радія. Знають хто, що, куди у Львові і як. На приходстві застав я також одного редактора. Удавав, що приїхав з міста в якійсь там справі, а коли йому не повірили — замовк і почав заїдати легендарно приправлену овочеву галяретку. Потім несподівано вийшло на верх, що пан редактор сидів колись у холодній, що якась добра пані посилала йому їсти та що тою невідомою доброю дамою була пані добродійка... Настрої піднялися, зпід прикритої килимом приповідкової галицької канапи виповз сентименталізм, заліз у гітару, задзеленькав ніженьками по зле настроєних струнах, поналивав нову серію шклянок з малиновими солодощами...

Але треба було їхати. Гарні руки, як сто літ тому, дали квітку. О. парох, що на хвилину вийшов (охрестити дітей у церкві)і саме зявився в городину біля приходства, попрощав нас доброю вісткою, що війни вже не буде, бо охрестив семеро дітей і то всіх дівчат! На дорозі піднялася пилюка, що згодом опала на нас, замінивши наші вбрання на охоронний кольор — і ми, разом із принагідним приятелем, знайшлися в Пустомитах. В Пустомитах гула поліційна забава, якої місце видно було здалека. Зазначували його кольорові ліхтарі. Я не додержав слова, що його дав симпатичній пані в чорно-білій сукні. Всів до вагону з якимсь патріотичним елементом, що балакав по жидівськи. Поки встиг я віддати духа, здушений з чотирьох сторін говірливими пасажирями — на обрії замайоріли ліхтарі Львова. Моя перша подорож на галицьку „провінцію" була скінчена. З позитивним вислідом і враженнями. Галицьке, підльвівське село нічим не ріжниться від засокальського. Лише найгірше... що у вагонному натовпі вкрали мені дарована дівочу квітку, вкрали, видно, помилково, разом з гаманцем на гроші...

Ром. Гучв.

Вибух в есп. складі муніції.

30 ОСІБ ЗГИНУЛО, 90 ПРОПАЛО БЕЗ ВІСТИ.

В неділю пополудні дійшло до вибуху у складі муніції в Переранда де Кракамонте біля Саляманки. З під румовищ видобуто 30 убитих, яких тіла жахливо здеформовані. 90 осіб пропало без вісти, 200 ранено, ціле село знищене. Сила вибуху викинула з рейок поїзд, що стояв на стації — з нього залишилася лиш купа заліза і дощок. На місце вибуху приїхали пожежні сторожі з кількох міст, але їхню акцію утруднює недостача води. Причина вибуху невідома.

—о—

РЕВІЗІЯ У АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Посольство республики Сан Домінго (в Середущій Америці) повідомляє, що б. домінгського посла в Еспанії Рафаеля Толентіна арештовано у хвилині, як він хотів виїхати до Мексика, щоб там обняти нове становище. В одному комісаріяті переведено у нього дуже сувору ревізію, переглянено всі його багажі та щойно тоді звільнено його Також переведено ревізію в його мешканні у Малриді.

Уряд Сан Домінго звернувся до еспанського уряду з енергійним протестом.

—о—

СМЕРТНА КАРА ЗА ДЕВІЗОВІ ПРОВИНИ.

РИМ, АТЕ. Італійське міністерство скарбу опрацьовує проект суворих санкцій за девізові проступки, що тепер поширюються в Італії щораз то більше. На основі нових законів за девізові провини загрожуватиме вязниця до 12-ох років та гривна до 5-разової висоти квоти, яка була предметом провини. В деяких випадках можна піднести кару до 24-ох років, а якщо підсудний мав спільників-чужинців, йому може загрожувати навіть кара смерти.

—о—

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ДІСТАЛА ТРИ НОВІ КРУЖЛЯКИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як подає „Сандей Таймс", 18. і 19. ц. м. англійські корабельні варстати спустять на воду 3 нові кружляки, поємности 8.000 і 5.500 тон. У найближчих місяцях брит. фльота збільшиться на 2 панцирники по 35.000 тон, 2 авіоматки по 23.000 тон, 2 кружляки по 5.500 тон, та інші одиниці.

—о—

РОЗБУДОВА АВСТРАЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. В одному з англійських корабельних варстатів викінчено будову австралійського кружляка „Перт", поємности 7.000 тон, що небавом відплине до Австралії. Від тепер австралійська военна фльота матиме 6 кружляків, 1 авіоматку, 5 контрторпедерів і менші одиниці.

ЧИЄ ЛЕТУНСТВО СИЛЬНІШЕ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Обсервер" стверджує, що англійське військове летунство дорівнює німецькому, а може навіть є сильніше. Брит. летунська продукція збільшується постійно, зате німецька продукція дійшла вже до максімум; здобуття чеських фабрик збільшило її лиш хвилево.

Перемиське староство заборонило вести дитячі садки.

В цьому році кружки Рідної Школи й читальні Просвіти у повіті внесли до Повітового Староства оголошення на відкриття 61 дитячих садків. Всі вони дістали 26-го червня ц. р. з Повітового Староства однозвучне письмо, яке подаємо в дослівному перекладі:

Ч. 1/107/39 — Перемишль, 24. VI. 1939. До П. Т. Управи Т-ва Кружок Рідної Школи в . . .

Повітове Староство в Перемишлі відмовляється прийняти до відома тамошнє оголошення з дня . . . і не дозволяє на відкриття т. зв. „дитячого садка" в громаді . . . тому, що справи кольоній і півкольоній у повіті управильнює опертий на самоуправу „Загальний Повітовий Комітет Допомоги Дітям і Молоді". Отже відкриття „садка" не відповідає вимогам суспільної користи".

Трiюмфальний вїзд мін. Чяно до Барсельони.

РЕВЕЛЯЦІЇ ФРАНЦУЗЬКОГО ЩОДЕННИКА ПРО ВІЗИТУ МІН. ЧЯНО В ЕСПАНІЇ.

БАРСЕЛЬОНА, 10. 7. ПАТ. На кружляку „Евґеніо ді Савоя" приїхав тут італійський міністр закордонних справ мін. Чяно в товаристві семого морського дивізіону. Мін. Чяно привитали 21 гарматніми стрілами. Одночасно німецькі та італійські літаки літали над кораблями. Міністр закордонних справ Еспанії Хордана і міністр внутрішніх справ Сунер пішли негайно на корабель „Евґеніо ді Савоя", де їх привитав дуже сердечно мін. Чяно, який був в однострою генерала фашистівської міліції з відзнаками ордеру Ізабеллі. По довшій розмові всі три державні мужі вислі на беріг.

РИМ, 10. 7. ПАТ. Вечірня преса подає нині зміст розмови мін. Чяно з представником еспанської агенції Е.Т.Е. перед своїм виїздом до Еспанії. Мін. Чяно підкреслив ті нерозривні вузли, що лучать оба народи від часу переможної спільно веденої війни. Одночасно заявив, що Еспанія може завжди числити на приязнь Мусолінія та фашистівської Італії.

ПАРИЖ, ПАТ. „Л' Евр" запевняє, що темою теперішніх розмов мін. Чяно в Еспанії мають бути італійські домагання у справі організації мит в Еспанії, з яких доходи пішли б для Італії за видатки в користь Еспанії підчас війни. Крім того Італія виявляє велике зацікавлення деякими залізничими шляхами, головно у східній Еспанії, і копальнями заліза та міди. Італія має теж намір вести переговори у справі спеціяльного договору що до копалень ртути в Альмадені, щоб заняти монополістичне становище в обороті ртутею. Вкінці — пише „Л. Евр" — Італія хоче осягнути порозуміння, на основі якого організацію фінансів і монетарної системи довірено б передовсім італійцям.

Рекорд Анґлії у розбудові фльоти.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь" повідомляє з Льондону, що британські доки побили всі рекорди і спустять на воду у вівторок і середу три кружляки. Найближчого місяця анґлійські доки покине ще два кружляки містоти 35 тисяч тон і багато менших торпедовців та підводних човнів. У найближчому часі скінчать будувати дві великі авіоматки.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Експрес" пише, що британські доки прискішили будову підводних човнів. Не зважаючи на катастрофу „Тетіс" і не ждучи на удосконалення ратункових апаратів багато підводних човнів віддадуть до вжитку фльоті перед датою, передбаченою у програмі розбудови. Тепер будують 6 підводних човнів, що незадовго покинуть доки. Негайно після того пічнуть будову дальших 7-ох підводних човнів і 4 човнів зовсім нового типу.

—o—

Нова кампанія німецької преси проти Польщі.

БЕРЛІН, ПАТ. По кількох днях розмірного спокою німецька преса почала нині нову кампанію проти Польщі. В багатьох статтях автори бідкаються, що Польща не скористала „з єдиної і великодушної оферти", в якій канцлер Німеччини за ціну відступлення Ґданська і будови екстериторіяльної автостради готовий був... хвилево зрезиґнувати з дальших німецьких апетитів. Німецька пропаґанда далі оперує цитатами з промови канцлера і представляє Польщу, як піонка у грі Анґлії з метою витягнути каштани, то знову запевняє, що Польща зі своїм „вексслем ін блянко" рішає нині виключно про війну чи мир. Усі заяви Чемберлєна чи Галіфакса про Ґданськ служать виключно політичній агітації — запевняє „Нахтавсґабе" і мають замаскувати дійсну ціль Анґлії, якою є — на думку Берліна — знищення Німеччини. „Берлінер Локаль Анцайґер" з почуттям зависти вертається до справи збільшення ґарантійного фонду анґлійських кредитів застановляючись над можливостями їх репартиції. Відомий німецький публіцист Сілекс запевняє, що мирна і швидка розв'язка ґданської справи тому не лежить в інтересі західніх держав, бо вони втратили б коанр починати війну з тотальними державами. Анґлії — на думку Сілекса — йде лише про розпутання війни.

—o—

Новий японсько-анґлійський інцидент.

ЛЬОНДОН, 10. 7. ПАТ. На ріці Ґай, що перепливає недалеко Тієнтсіну, **трапився нині новий японсько-англійський інцидент. Японські вояки обстріляли з крісів залогу англійського корабля, що тягнув товаровий човен.** Стріли зранили двох членів залоги і керманича човна. Британський консуль у Тієнтсіні склав енергійний протест перед японською владою в Тієнтсіні.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Державний підсекретар Бартлер заявив нині у палаті громад, що англійсько-японські переговори в палаті громад розпочинаються в Токіо в половині цього тижня. Згідно зі звітами з Тієнтсіну щодня переходять межі концесії багато британських громадян. Від деякого часу японська влада пристосовує менші обмеження.

—o—

Анґлія фортифікує Суезький канал.

БЕРЛІН, ПАТ. У статті „Визов Риму — Анґлія фортифікує суезький канал" „Анґріф" пише, що фортифікування суезького каналу є не лише визовом Італії, але теж явним зірванням англійсько-італійського договору про збереження теперішнього стану на Середземним морі. Італія зацікавлена тим, щоб дорогу до її кольоніяльної імперії не відтяла Анґлія в одному місці. На основі своєї участи у транзиті крізь суезький канал Німеччина побіч Італії мусить висловити надію, що про канал не рішатиме лиш одна держава пристосовуючи собі до цього право.

—o—

Анґлійські ескадри літаків відлітають до Франції.

ПАРИЖ, 10. 7. ПАТ. На летовищі ле Бурже осіло нині пополудні 3 ескадри англійських літаків, які візьмуть участь в ревії 14. липня.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У найближчому часі відлетить до Франції перша група англійських літаків коло 200 машин, щоби згідно з недавнім рішенням штабів обох держав відбути спільні вправи. Ці вправи дозволять британським летунам познайомитись з умовинами летів над Францією.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ
славний з гірких вод
Ближчі інформації:
Управа живця, Бюро „Орбіс",
„Wagons Lits Cook" і „ПАР".
17/72 1—2

НОВІ УСПІХИ ЯПОНЦІВ У БОЯХ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Домеї повідомляє: В понеділок рано комбіновані японсько-манджурські відділи почали наступ на фронті дельти рік Гольстен і Кялька. **Японські війська здобули понад 50 возів і панцирних самоходів та багато гармат, між іншим три гавбиці 15 см. Підчас повітряних боїв японці зістрілили в понеділок 59 совітських літаків.**

—o—

КОНҐРЕС У НІРНБЕРЗІ ВІДБУДЕТЬСЯ З ПОЧАТКОМ ВЕРЕСНЯ.

МІНХЕН, ПАТ. Цьогорічний конґрес німецької національ-соціялістичної партії в Нірнберзі відбудеться від 2. до 11. вересня ц. р.

—o—

ЯПОНІЯ ПОГРОЖУЄ БЛЬОКАДОЮ ФРАНЦУЗЬКОЇ КОНЦЕСІЇ В ГАНКОВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Щоденник „Інформасіон" повідомляє: Наслідком інциденту на терені французької концесії японська влада загрозила такою самою бльокадою французькій концесії в Ганков, як у Тієнтсіні.

—o—

НЕСПОДІВАНИЙ ПОВОРОТ БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА ДО БЕРЛІНА.

БЕРЛІН, ПАТ. У вівторок сподіються в Берліні британського амбасадора Ґендерсона, який — як відомо — перебував кілька днів у Льондоні. В німецьких політичних колах пояснюють, що амб. Гедерсон виїхав у справі лікарської поради, при чому сподівались, що Гендерсон відбуде кількатижневу відпустку. Тому німецькі політичні кола заскочені його несподіваним поворотом.

—o—

ПОВОРОТ ПРЕМ. КІОССЕІВАНОВА ДО СОФІЇ.

БІЛҐОРОД, 10. 7. ПАТ. Прем. Кіоссеіванова приняв нині вполудне на авдієнції реґентки. Павло на замку у Брдо. Вечором прем. Кіоссеіванов покинув Блед і виїхав через Білґород до Софії. Пополудні відбув ще одну розмову з мін. Марковичем.

—o—

ЧЛЕНА КОМІТЕТУ ОБОРОНИ МАДРИДУ ЗАСУДИЛИ НА 30 РОКІВ.

МАДРИД, ПАТ. Предсідника кортезів і члена комітету оборони Мадриду Бастейра засудив воєнний трибунал на 30 років вязниці.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Тут виконали присуд смерти на архитекті Ляляврексо з Югославії, який був автором планів вязничих келій, в яких вязнили прихильників ґен. Франка.

—o—

ТАЄМНИЙ НАПАД НА ФРАНЦУЗЬКОГО КОНСУЛЯ У МАДРИДІ.

МАДРИД, 10. 7. ПАТ. Військовий ґубернатор Мадриду ґен. Еспіноса де льос Монтерос прибув пополудні до ліжка французького консуля Піжоно і висловив співчуття з приводу нападу та склав побажання швидкого повороту до здоровля. Одночасно ґенерал довідався від консуля про подробиці нападу, у справі якого військова влада веде слідство. Візита ґенерала тягнулася 40 хвилин.

ПАРИЖ, 10. 7. ПАТ. Мін. Бонне приняв нині пополудні еспанського амбасадора Лекеріка, який висловив знову співчуття у звязку з інцидентом, жертвою якого впав французький консуль у Мадрилі.

—o—

СТРАШНІ НАСЛІДКИ ВИБУХУ ПОРОХІВНІ.

МАДРИД, ПАТ. Вибух порохівні у Бракамонте під Саляманкою потягнув за собою — згідно з останніми вістками — смерть понад 80 осіб і понад 1.500 ранених. Покищо нема вістки про 80 осіб.

—o—

СМЕРТЬ СОВІТСЬКОГО АМБАСАДОРА В МОТОЦИКЛЕВІЙ КАТАСТРОФІ.

МОСКВА, 10. 7. ПАТ. Недалеко місцевости Кутаїс на Кримі згинув нині з жінкою у мотоциклевій катастрофі совітський амбасадор при уряді Чан-Кей-Шека Луганець-Орельський. Причиною катастрофи був дефект мотоциклю. Орельський перебував на Кримі на лікуванні.

Сторінка без політики.

Подружжя і розводи в Японії.

Японські дівчата дуже скромні і дуже моральні. Нема звичаю, щоб вони виходили заміж з любови, бо при заключуванні подружжя ріщає добір родин. Віна дівчата не дістають; найстарший син діячить все майно.

В подружжі головну ролю відгриває „посередник", якому обі сторони віддають цю справу з повним довірям. Він іде до дому дівчини і слідкує за настановою її батьків; коли вона прихильна, батько молодого йде з освідчинами, а щойно по них молоді стрічаються перший раз. Така зустріч бувае звичайно в мешканні нареченої, в театрі або на мості. Молода пара в мовчанці кланяється низько і на тому кінець. Поцілунка в Японії нема; малювання лиця, уст і штучна фризура роблять його неможливим. Питають тільки молодих, чи бажають побратися, на що відповідь випадає завжди: так. Тоді обмінюються дарунками й назначують день вінчання. Багатші присилають білу шовкову сукню, золотом гафтований пояс, штуку матерії, бочівку саки, тобто горілки з ризу і сім родів смажених овочів. Бідніші складають скромніші дари.

В день вінчання молоді засідають у домі нареченого, в найгарнішій кімнаті прибраній зеленню і квітами і випивають по три склянки саки, що вистачае, щоб уважати подружжя заключеним.

Три дні або тиждень після того молода подруга подаеться в відвідини до батьків і часто трапляється, що не хоче більше до мужа вертатися. Розвід дуже легкий. Як причина вистачають сплетні або непослух жінки. Родина мужа пише тоді до родини жінки церемоніяльний розводовий лист і подружжя розвязане. Розводи на деннім порядку і такі численні, що щонайменше четверта частина звінчаних розводиться. Мужчина е дома абсолютним паном, жінка — перша його слуга, обовязана памятати про кухню і пильнувати дітей. Вдова мусить слухати сина.

о. С. К.

Релігія в Японії.

Первісна релігія Японії — це шінтоізм. Буддизм прийшов у VI. ст. з Китаю і тоді його признали державною релігією. Крім цього можна зустрінути в Японії ще сліди анімізму. Християнізм здобуває сьогодні щораз більше визнавців. Зі свят японці найторжественніше святкують: Новий Рік, Свято Цвітучої Вишні (день весни) і свято Ліхтарні (відповідник задушної суботи). Чималу ролю в торжественних святкуваннях тих свят відграють музика, театр і танки релігійні і світські.

Щодо релігії панує в Японії свобода. Кожний почитає тих богів, які йому більше припадають до вподоби. Святині Будди визначаються небувалою виставністю, пишнотою та багатством. Нема в них означеної години і дня на богослуження. Вірні миють собі попросту лице і руки, купують поживу для голубів, складають грошеву жертву, приглядаються статуям божків, плещуть в долоні, щоб звернути на себе їх увагу і відходять.

Священничий стан не мае в Японії ніякого поважання. Тому навіть і селянин нерадо бачить, коли його син вступае до бонзів на науку. Бонзи не мають ніякої опіки над душами, не втручуються також зовсім до важніших подій людського життя, як напр. народини і шлюб, а зявляються щойно при смерти.

Релігійні поняття японців спираються головно на почитанні предків. Зпоміж численних свят і публичних торжеств найбільше свято Ліхтарні, щось як у нас Задушна Субота та Світлий Понеділок.

Є загальне вірування, повне поезії, що кожного року, в серпні, сходять душі померлих на три дні на землю, відвідують улюблені місця, родину, приятелів і третього дня вечором вертаються у загробовий світ. Ті три дні святкують в Японії дуже торжественно.

Коли японець умре, родина взиває священника, який надае небіжчикові посмертне імя. Померлого укладають головою до півночі й уставляють біля нього столи з тістом, рижом, яриною та з посудою, що її померлий уживав за життя. По 48 годинах вмивають тіло і голять небіжчика, а тимчасом священник відмовляе молитви. Тоді прибирають тіло мерця в білий одяг і вкладають до домовини в сидячій поставі. Довкола тіла всипують до домовини пахуче зілля, а по замкненні накидають на неї біле рядно і виносять на кладовище.

Представником японських богів був цісар. Хто приймав нову віру, виглядало, що він покидав цісаря. Акція католицьких місіонарів, так нещасливо закінчена в 1637. р., залишила враження, що християнин повинен дотримувати папі тієї самої вірности і послуху, що нарід цісареві. Не диво, що подібні міркув[illegible] знеохочували японців до християнства. Такі слова, як „король", „пан", відносились до понять дочасних і мусіли цілі віки минути заки позбулися тих упереджень. Тому, що єзуїти втручувалися до політичних рухів у Японії, залишили по собі не найкращі спомини.

Яку ненависть мали японці до християнства, легко вирозуміти хочби з того, що християн пятнували як зрадників батьківщини і їх жахливо переслідували. Місіонарі жили в безнастанній небезпеці за власне життя*), а неофіт, що залишався вірний новій вірі, був засуджений на вічну погорду й ненависть. Одна мати, що не могла ані просьбою ані погрозою наклонити сина, щоб покинув християнство, воліла радше скінчити самогубством, ніж пережити „ганьбу", яка впала на її родину. На щастя все те належить уже до минулого. Сьогодні японець знае добре, що можна погодити нову віру з почуваннями вірности для краю та що той, хто її приймае не зраджуе батьківщини.

о. С. К.

*) В Нагасакі розпяли 1597 р. двацятьшість мучеників: 6 еспанських францішканів, 3 японських єзуїтів, 17 францішканів терціярів. Їх канонізували 1862 р.

о. С. К.

З царства срібних тіней.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОДУЦЕНТИ ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ З ФАШИЗМОМ.

Донедавна ще Голівуд рахувався з опінією европейських диктаторів. Ще перед приходом до влади Гітлера в столиці фільми переробили повість Ремарка „На заході без змін". Коли в Берліні прийшов до влади націонал-соціялізм, фільму заборонили. Голівуд не тільки апробував заборону, але миттю поробив великі зміни в реалізації другої повісти Ремарка п. з. „Поворотня дорога". Повість, яка змальовуе історію молодого покоління, викривленого великою війною, випала у фільмовій перерібці дивно блідо й не так, як в оригіналі.

Так було і з фільмою „Прощання зі зброею", накрученою на основі повісти Ернеста Гемінгвея. Фільма дуже ідеалізувала італійських вояків, що воювали на італійському фронті. Але Мусоліні видав заборону висвітлювати фільму не тільки в Італії, але загрозив американському виробництву, що відбере йому право висвітлювати всі фільми на апенінському півострові, як фільма „Прощання зі зброею" не зникне з усіх екранів світу. Голівуд покорився волі диктатора та знищив фільму, що визначалася дуже доброю реалізацією Франка Боржаге та цікавою грою Гейрі Купера.

З того часу пройшло кілька років. Теперішня політика Голівуду стала дуже агресивна. Протифашистівська пропаганда стала тепер підкладом усієї американської фільмової продукції, що підготовляе низку великих політичних фільм, які реалізують великі американські виробництва. Виробництво „Р. К. О." заповідае фільму п. з. „Підпалювачі світа". Тема фільми: боротьба американської служби безпеки з німецьким шпигунством у Вашингтоні. Вашингтонські німці протестують проти реалізації тієї фільми, але у сьогоднішніх обставинах такий протест з одного боку безвиглядний, а з другого робить фільмі добру рекляму.

На подібній темі буде сперта картина, яку заповідае Самуель Гольдвин (Метро) п. з. „Саботаж". Те саме виробництво реалізуе фільму „Вигнанець", основану на історії бідного музика, якого на основі норимберського закону виселили з Німеччини; він утікае до Америки, яка пізнаеться на його таланті. Ролю музики гратиме талановитий скрипак Яша Гайфек.

„Мр. Сміс їде до Вашингтону" під таким наголовком підготовляе Франк Капра для „Колюмбії" фільму, яка мае пригадати американцям, що вашингтонський уряд береже інтересів свого народу та забезпечуе його перед „брунатною заразою". Частина акції тієї фільми проходить в американському парляменті (конгресі).

Таке консервативне виробництво, як „Метро", зреалізувало фільму п. з. „Розкоші ідіотів". Історія тієї фільми дуже цікава. Кілька літ тому виробництво набуло право реалізувати фільму на основі повісти протифашистівського письменника Шервуда Ендерзона. Внаслідок протестів фашистівського уряду виробництво не скористало з того права і не реалізувало фільми. Тепер використали конюнктуру й накрутили фільму. Інша річ, що сама фільма розчарувала, бо акцію примістили в якомусь фікційному краю під Альпами, де населення не говорить італійською мовою, тільки послуговуеться есперантом. У фільмі більше ексцентричного роману між Нормою Шірер та Клерк Гейблем, як протифашистівських акцентів. Усеж факт, що нині вже не рахуються в Голівуді з пересторогами Мусолінія — дуже прочистий.

Чарлі Чаплін кінчить свою фільму, що називаеться „Диктатори". У „Парамавнті" підготовляють фільму п. н. **„Повітряний рейд"**, що зображуе жахіття підчас бомбардування літаками цивільного населення.

У фільмі **„Озброєні діти"** Мікі Руней протиставляючися тоталістичним державам, висловлюе похвалу „добродушній, добрій Америці, де кожний чоловік е сам для себе диктатором".

Заповідають також фільму на основі сценаря Сінклера Люіса п. з. **„Тут не може це статися"**, що творить фантазію на тему „якби фашизм намагався опанувати Америку."

—o—

З історії револьверу.

Недавно помер останній із братів Бравнінг. Так прийшов кінець родини, колись дуже відомої, т. зв. батьків автоматичного револьверу.

Хоч усі знають назву бравнінг, проте мало кому відомо, що першим винахідником семистрільного револьверу був швайцарець Гробет, який свій винахід подарував цареві Олександрові І., сподіючися відповідної винагороди. Він був дуже невдоволений, коли дістав за свій дарунок тільки перстень, хоч і дорогоцінний.

Більш-менше у тому самому часі зладили репетуючі пістолі інші винахідники, а якийсь Марінище зробив зброю на 24 стріли.

Експльоатацію револьверів на більшу скалу почав у 1835 р. американець Самуель Кольт, а остаточні уліпшення внесли брати Бравнінг.

Усеж сам задум багатострільної зброї куди старший. В одному із німецьких музеїв находиться 7-ми стрільне дуло із XVI. віку.

—o—

Собаки, що не гавкають.

Недавно зажичився у Льондоні найбільший в Англії показ собак, що е одночасно найбільшою того роду виставою на світі. Хоч нова раса собачого роду — це сьогодні рідкість, то саме на цій виставі показали вперше расу африканських ловецьких псів, які визначаються незвичайною прикметою, що зовсім не вміють гавкати.

Вистава зібрала 9.000 штук собачого роду, що належать до 90 рас, починаючи від маленьких мексиканців, яких можна легко сховати в кишені плаща, аж до велитенських данців та собак з гори св. Бернарда, які своею вагою дорівнюють сильному мужчині.

Як звичайно, найбільше зацікавлення викликували ловецькі собаки. Першу нагороду здобула сучка раси Кокер Спаніоль, яка була найчисленніше заступлена (731 штук). Щодо числа йшли далі лябрадорці — 724 собаки. До найрідших належав родезійський пес-лев, що його виставило Зоольогічне Товариство.

Рентгенівські апарати,
короткохвильні діятермії
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ

НОВИНКИ

12 ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 29. червня 1939.
Апостолів Петра і Павла.
Лат. Івана Гв.
Сонце: схід — 3.28, захід — 19.31.
Місяць: схід — 0.17, захід — 15.29

Завтра: 13. липня. Четвер.
Ст. ст. 30. червня 1939.
Собор 12 Апостолів.
Лат. Аннікіта.
Сонце: схід — 3.29, захід — 19.31.
Місяць: схід — 0.56, захід — 16.35
Післязавтра: 14. липня. Пятниця.
Ст. ст. 1. липня 1939.
Косьми і Дам'яна.
Лат. Боніфентури.
Сонце: схід — 3.30, захід — 19.30.
Місяць: схід — 1.44, захід — 17.86.

—o—

— **Ординатор д-р Нарциз Лукіянович,** спеціяліст нервових і психічних недуг, **виїхав** на літній відпочинок.

— **Д-р Ярослав Гинилевич,** спеціяліст внутрішних недуг, виїхав на літній відпочинок. 1388

— **Українська робітня корсетів** виконує літні бедрівки, які носимо без панчіх, станики, пооперацийні пояси. Маруся Ткачишин, Ринок 39. І. пов. через ганок: 1377 —3

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Кажуть,** що в Ворохті вже маса гостей, бо **це найкраще** літнище в долині Пруту. Кожний **українець** памятає, що існує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** —5 1143

— **Позір Ходорівщина!** В дні 16. ц. м. (неділя, год. 8 вечір, саля Україн-Банку) загостить до Ходорова **Капеля Українських Бандуристів Степана Орача.** Як довідуємося, на цей концерт запрошено відомого нам з виступів у радіо та з грамофонових кружків **бандуриста Юрія Сінгалевича.** Різнородна програма концерту та наш рідний інструмент, повинні зацікавити широкі круги громадян Ходорова та околиці.

— **Відомий відпуст у Турковичах,** грубешівського повіту (на Холмщині), відбудеться як звичайно 14. і 15. ц. м.; цього року перенесено лише цей відпуст до Грубешова. На відпуст приїде єпископ Тимотеуш.

— **Розвязані дві установи в Журавні.** Староство Повітове Жидачівське, через пост. поліції в Журавні, припинило в діяльності Кружок „Сільського Господаря" й читальню „Просвіти" в Журавні дня 8 липня ц. р. і забравши діловодство обох товариств, спільну їх домівку опечатало. В мотивах припинення як Кр. С. Г. так і читальні „Просвіти" подає староство, що дня 9 травня ц. р. члени згаданих товариств побили Анастазію Жовнір зі Журавна (русска) і замушували мешканців інших політичних переконань співати в церкві українські націоналістичні пісні („Боже Великий, Єдиний"). В дійсности згаданої Анастазії Жовнір ніхто і ніколи з українців не бив, а навпаки одної неділі після Богослужения Анастазія Жовнір враз зі своїм братом Гринем Жовніром побили до крови українську дівчину зі села Новошина та зірвали їй відзнаку „Просвіти". Розвязання цих установ у Журавні прийшло у висліді доносів „русских", що свобідно і безкарно гуляють собі в українському Журавні. Це вже 12 читальня та 18 товариство в Журавенщині. Розвязані установи зробили відклик.

— **На староукраїнській етнографічній** ме... В околицях, положених на захід від Люблина, кидаються в очі староукраїнські назви місцевостей, які стрічаємо майже до самого правого берега Вісли. Маємо там напр. при шосі, що йде на захід від Люблина, с. Калене, а тепер перекрутили на „Калень", дальше є місцевість Богутин, а тепер це перекручено на „Богуцін"; на невеликих горбочках розсілася місцевість Купини, бо і горбки виглядають як купини, а її перекрутили на „Купін". Маємо там ріжні Волі, Берлоги, Колоду. В цих місцевостях находять часто кремінні вироби, як серпи, тощо. Між прізвищами селян стрічаємо найбільше такі, як: Дурак, Гайдук, Козак, Манько, Маруськ, Струський, Мазуркевич, Ковалик, Пецьо, Цибуляк, Свачина і т. д.

— **Туристичний рух у прикордонній смузі** урегулювала нова інструкція станиславівського воєводи. Особи, що виїздять до більших літнищ (як Косів, Кути, Жабє, Ворохта, Татарів, Микуличин, Яремче, Делятин, Гребенів, Славсько), користуються повною свободою рухів. Але, коли мова про гірські прогульки в терені прикордонної полоси (хочби частинно) повною свободою рухів користуються тільки державні урядовці, старшини і підстаршини та їхні родини. Інші особи мусять дістати перед виїздом дозвіл на побут у прикордонній смузі, від староства в місці замешкання, або від найближчої сотні (компанії) КОП-у. У тій смузі вільно робити світлини (смуга 2—6 км. означена в терені таблицями) за винятком військових, залізничих і поштових обектів. Прикордонна смуга станиславівського воєвідства обіймає повіти: Косів, Надвірна, Калуш, Долина і Стрий, і сягає від Черемошу по Климець над Стрием.

— **Залізничі знижки для дітей** обовязують цього року від 10. до 19. ц. м. З них можуть користати діти до 14-го року життя, себто уроджені найскорше 1925 р. Вони мусять їхати під опікою осіб що найменше 18-літніх; одна особа

ДЖ. О. КЕРВУД. 11

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Золото! Він засміявся. Певно, що золото мало свою принаду, свої пригоди, свої хвилювання, але чим було все золото золотодайних гір в порівнянні з його великим почином. Люди, з якими він стрічався у Стейтах, як лише вчули, що він аляскавець, мали завсіди на гадці тільки золото. На першому місці золото, а вже потім леди, сніг, безконечні ночі, опустілі простори та пощерблені гори, що з хмарним і понурим відвічним спокоєм дивляться на опустошений край, на марність людських зусиль, на боротьбу, в якій тільки найсильніші виборюють своє життя. Саме оте золото відгороджувало Аляску від надії зміни на краще. Маючи на гадці золото, люди бачили лиш давню шалену погоню за ним, низку днів, що спіталися в історію трагедії пропащих людей, повну гамору довкола сенсаційних знахідок. Ті всі спомини навіки прилягли до скельних ребер Чилкута, Білого Коня, Довсона та інших місцевостей. Але нарешті починають людям розкриватися очі і вони починають вірити. Навіть уряд пробудився на очевидний доказ, що не все кінчається на обмані і продажности людей при будуванні залізниці на північ від гори святого Іллі. Сенатори і посли у Вашингтоні слухали його поважно, особливо Карла Льомена. А паш від буйволів, наймудріші зі всіх, намагалися перекупити Льомена, пропонуючи йому маєток за його сорок тисяч рен'а. Це все доказ пробудження, неохибний доказ.

Він закурив сірку папіроску, та крізь пальці мряки поплив гадками у свій край. Не тільки аляскавці проклинали Теодора Рузвельта за те, що вони називали кайданами заскорузлости для свого краю. Та він не кляв. Завдяки тому, що Рузвельт передбачив, яку шкоду може принести краєві сила гроша і хапчивість — Аляску ще не зовсім зруйнували і вона була готова своїми велитенськими засобами служити метрополії, що занедбувала її досі. Мала початися боротьба. Мали отворитися настіж ворота цього великого краю. Цією справою треба покермувати сильно і розумно. Коли усунути запору, не легко буде ще стримати зазіхання Джона Грегама та його синдикату.

Згадка про Грегама була непримемна і лице Аляна прибрало хмарний вираз серед морської мряки. Самі аляскавці будуть мусіти боротися з руйниками. І буде це тяжка боротьба. В зимі він бачив у ріжних стейтах подвиги тих капіталістів-розбишак. Стейти обдерті з лісів, озера і ріки ограблені і занечищені. З лісних богатств ограблені залишилися голі кістяки. Він аж перелякався і зжахнувся глянувши на руїну Мічігену, колись найкраще зал...ного стейту в Америці. А що, як вашингтонський уряд допустить до того і на Аляскі? Політика і гроші вже тепер воюють за це.

Він не відчував поруху корабля під своїми ногами. Його ум та мязні реагували на його гадки, немов на фізичну боротьбу. Він завзявся виграти і осягнути в тій боротьбі свою ціль, хочби це коштувало його зусилля цілого життя.

Він і його однодумці докажуть світові, що міліони моргів бездеревної тундри на півночі це не відкинені неужитки десь на межах землі. Вони їх заселять і „пустелі" загудять під копитами стад ренів, — як ніколи ще не гуділи американські рівнини від тупоту рогатої худоби. Не йшло йому про богатство, ні про той скарб на кінці тої веселки мрій, що він їх бачив у своїй уяві. Гроші, просто як гроші, він ненавидів. Інші здобутки, успіх справедливої справи, захоплювали його: передовсім пристрасне бажання прочистити [illegible] щоб коханий край міг зайняти належне собі місце.

Звук корабельного дзвона вирвав його з задуми. Звичайно він не дозволяв собі попадати у стан такого захоплення, а скоріше ціпив у собі і несвідомо гордився безпристрасним вирозумінням, фільософічним, майже холоднокровним пануванням над своїми зворушеннями, через що дехто вважав, що він має в собі більше каменя, ніж тіла і крови. Свої почуття він зберігав для себе. Легкий неспокій охопив його нараз, коли він усвідомив собі, що його пальці обертають в кишені малу хустинку. Зробив рух немовби хотів викинути її поза облавок, але сховав хустинку назад, пробурмотівши щось з невдоволенням, якби хотів зробити дурницю, і пішов поволі до переду корабля.

Мряка підносилася. Почав міркувати собі, чи варт було би мати таку сестру як Марія Стендіш. Або хоч якусь рідню взагалі, бодай одного-двох вуйків, що цікавились би його долею. Свого батька він памятав добре, маму менше виразно, бо його мати відумерла його шостилітнім хлопчиком. Батько умер, коли він мав двацять років. У його споминах батько був небуденною людиною, такий інший і вищий понад усе, немов ті гори, що їх любив. Образ батька залишився йому на все життя, був його надхненням, спонукою і заохотою, додавав йому відваги жити і боротися, як мужчина і як джентельмен, навіть умирати без страху. Так жив і так помер старий Алан Гольт. Образ мами зявлявся йому лише немов промінням святости осяяний спомин. Її лице та її голос він нагадував собі не зовсім виразно і мати була скоріше невиним спомином, ніж єством з тіла та крови. Сестер і братів у нього не було. Нераз уже він відчув прикро цю недостачу. Особливо хотів би був мати брата. Але сестра?..

(Далі буде).

може взяти зі собою найбільше 4 дітей. Вона мусить купити для себе нормальний або знижковий білет. Можуть це бути крім постійних знижок поворотні прогулькові білети, поворотні робітничі, знижкові на туристичну або каякову книжечку, індивідуальні карти участи і т. п. Зате не можуть перевозити дітей ті, що мають безплатні службові білети, окружні, відпускові, місячні, тижневі, робітничі тижневі, місячні шкільні, місячні спеціальні, абонаментові, збірні на перевіз гуртів, контрольні карти на популярні поїзди та білети міжнародньої сполуки. — Перед виїздом опікун мусить купити для дітей карту участи і знижкові білети. Карти видають білетові залізничі каси та бюра подорожі по 30 сот. за штуку. Виповнені карти треба предложити в касі й щойно тоді можна купити для дітей знижкові білети із 75 відс. знижкою, важні на переїзд і поворот. Після приїзду до останньої стації білетів не віддавати двірцевій прислузі лише заховати на поворот. Перед поворотним виїздом білети треба остемплювати в касі. Знижки відносяться до поспішних і особових поїздів у клясах I., II. і III. Опікун мусить мати із собою докази, що стверджують вік дитини (легітимації, метрики, шкільні свідоцтва). Всі рубрики в карті участи треба дбайливо виповнити.

— **Пожежі.** У громадському лісі в Белзі згоріло 16 куп ріща та запалився молодий ліс на просторі 2-ох моргів. — У Бариші, пов. Бучач, згоріло 6 домів, 6 стаєн, 7 стоділ та 7 оборогів. — У Сворці, пов. Жовква, згоріли два господарства, вартости 2.240 золотих.

— **Що можуть зробити гуси?** Недавно переплили в Гусятині з большевицького на цей бік гуси та наробили одному власникові поля, що є положене над самим Збручем, трохи шкоди в його кукурудзі. Пошкодований займив гуси і тримав їх у себе чотири дні. Внаслідок того нелеґального гусячого „переходу границі", зібралася над Збручем у Гусятині військова польсько-большевицька комісія і так вирішила „граничний інцидент": Пошкодований власник кукурудзи дістав за шкоду й удержання гусей 70 зол. від большевиків, а гуси мусіли знову вернутися до большевицького раю. Чи їх там розстріляли за втечу із найсвобіднішої і т. д. країни світу — не знаємо.

— **Каїнів злочин.** В селі Ляцьке, пов. Бучач, парібок Петро Шумеґа мав уже кілька літ любовні зносини з жінкою свого рідного брата Івана, Марцею; у висліді того народилася й дитина. Це було причиною частих суперечок між Шумеґами; кінець-кінців жінка намовила любка до душегубства. При допомозі кількох темних типів з Велеснова і Ляцького, палицями та камінням жорстоко замучив Петро Шумеґа свого рідного брата Івана на пасовиську. По комісійних оглядинах небіжчика, арештовано звироднілих душегубів разом зі спільниками та відставлено до Чорткова.

— **Ординчук чекає на помилування.** Присуд на опришка Дмитра Ординчука, що недавно був широко відомий на Гуцульщині, вже правосильний. Тепер Ординчук чекає на помилування президента. Його перевезли до Дрогобича, бо з коломийської вязниці він намагався втекти.

— **Трутина у студинці.** Як це ми недавно згадували, у Яворівщині померло 6-ох селян, що затроїлися несвіжим студинцем. Подібний випадок трапився в Немирові: Двох селян зі Скаржиськ, пов. Яворів, купило в одній мясарні в Немирові студинець та зїли по дорозі домів. В Любачові оба захорували; один з них, Юрко Козак помер, другий — Петро Данило — у важкому стані. — Судова влада почала слідство.

— **Утоплену жінку** виловлено з янівського ставу. Стверджено, що вона не походить з Янова ні з околиці. Поліція веде слідство; йде мабуть про вбивство.

— **Намагалися здемолювати страгани.** У пресі появилася вістка, що підчас торгу в Улашківцях, пов. Чортків, гурт парібків намагався здемолювати жидівські страгани. Поліція не допустила до того, арештуючи 15 осіб.

— **Краєва хроніка.** У Станиславці, пов. Жовква найдено серед луки тіло умово хорого Ф. Бойка, який мабуть заблудив і помер з голоду. — На шляху між Колбайовичами і Чайковичами у Рудеччині сполошилися коні; з фіри впав Іван Сеньків, що згинув на місці та його жінка, що зламала руку та важко потовклася. — Терентій Кот крав вугілля у Золочеві у Германа Тайхмана; коли власник вугілля намагався відібрати украдений товар, напасник убив його, пробиваючи ножем живіт. — Степан Романчук зі Запитова, пов. Львів, стрінув злодіїв у сінях свого дому та намагався їх зловити, але один зі злодіїв застрілив його. — Михайло Стець з Тирави Волоської, пов. Сянік, важко поранив вистрілом з револьверу та ножем (разом 25 ран) 18-літню Іванну Циран у Розпутті, пов. Доброміль, опісля зголосився на поліції. Причина нападу — нещасне кохання.

— **Чудо в Люрді.** Як подає АТЕ, у Люрді видоровіла монахиня з монастиря Бен Секур у Ніцці, сестра Іванна, яка мала недугу хребетного стовпа, що не дозволяла їй свобідно рушатися. По прощі у Люрді вона нечайно поздоровіла.

— **Запір.** Поважні клініцисти стверджують, що природна гірка вода „Франціщка Йосифа" є також для умово працюючих, вередливців і жінок скоро і приємно ділючим засобом, що прочищує.

Всі знають, що
КОЛЕСА (Роверн)
„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"
є найкращі
а купити їх можна тільки
в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,
Городецька 5. і Руська 3.
Службовикам економічних установ догідні сплати.

З театру.

Великий Театр у Львові: М. Машинський: „Початок і кінець".

Один із найкращих сучасних польських драматичних (комедієвих) артистів виступив також у ролі комедієписця. Дебют удався на прочуд. Песа перейшла з великим успіхом у Варшаві та загостила разом із автором до Львова, де її теж прийняли — хоч не так гаряче, якою є канікулярна атмосфера — проте дуже тепло.

„Початок і кінець" — це комедія на французький зразок, легка, без великих проблєм, реалістична та цілком імовірна, з добрими типами та жменею добрих дотепів. Розумний і середньо-заможний мужчина, який звязався з інтелєктуально й товариську нижчою та бідною дівчиною, та від якої не може відвязатися просто тому, що 20 літ співжиття — це сильний вузол привички. Чаром молодости овіяна сестрінниця тієї „ювилятки", якою „на перший погляд" захоплюється той — старший вже добродій та яку без труду відбиває його молодший приятель, — врешті капітальний тип старого льокая — ось і вся людська менажерія. Діяльог гладкий, автор уміє вірвати його завжди в пору. У користь автора промовляє теж факт, що він не писав песи під кутом ролі для себе: сам він поправді не має там де проявити свого першорядного акторського таланту. Зрештою — ввесь ансамбль грав концертово. Найкращий — старий В. Рачка, який дав незрівняну креацію льокая, приятеля та фільософа в одній особі, — дуже добра Карасінська, одна з наймолодших і найталановитших польських артисток, якої великим добром є її зверхня поява.

в заст.

Непромакальні плащі
від зол. 12'— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

З кіна.

Кіно „Коперник": „Острів розбитків".

Це авантурничо-сензаційна фільма, як на канікулярний сезон — ненайгірша. Знамениті сцени їзди крізь піднебесні воздушні простори величезного трансокеанічного аероплану, бурі та катастрофи. Дуже добрі типи, кілька повних емоції сцен, дуже добра гра артистів (мистецька креація служника-китайця). Є теж дещо з любови і є невідлучне американське „геппі енд".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 10 липня 18.9.

ГОСТИНА ЦІСАРЯ В ГАЛИЧИНІ.

Надворний квартирмайстер М. Вукобранкович де Вукої Бранко приїхав до Павлосава, ярославського повіту, до гр. Семеньского, щоб підготовити помешкання для цісаря, який побуде на мансарах три дні в тому селі. По мансарах цісар має податись до гр. Лубенського у Кравівці.

МИШУГА У ЛЬВІВСЬКІЙ ОПЕРІ.

Львівську оперу силали на цей зимовий сезон. У склад опери увійдуть: Перкуко — тенор, Путте — баритон, Єромін — бас, Павлинівна — драматичний сопран, Монтесере — кольоратуровий сопран і Геллерівна — меццо-сопран. У цьому сезоні мають виставити дві нові опери: „Джіоконду" Понкіеллього і „Варвару" Ярецького. На гостинні виступи запрошено п. Мишугу і п. Германіану.

ІТАЛІЯ — ФРАНЦІЯ — АВСТРІЯ.

В італійській палаті послів поставив був пос. Кавальотті ще дня 4-го липня інтерпеляцію до президента міністрів у справі конфлікту з Францією на тунетанських водах, дальше у справі острілювання італійської барки австрійським кораблем й у справі арештовань у Трієсті. Мотивуючи свою інтерпеляцію в понеділок заявив Кавальотті, що він не думає цим нарушувати союзу з Австрією, а хотів би тільки, щоби і в Австрії таксамо шанували Італію, як Італія шанує Австрію. На це відповів йому Крісні, що в тунетанській справі ще не окінчилося слідство ані італійської ані французької влади; щодо випадку на дальматинських водах, то комендента австрійського корабля, який арештою не стріляв на італійський корабель „Іда", тільки в повітря, вже усунули зі становища. Щодо арештування двох людей італійської національности, то австрійський уряд зробив це зовсім законно, тимбільше, що один з арештованих був військовим дезертиром. Пороблені кроки у південному Тиролю проти італійських туристів також виправдані, бо там часто роблять ірредентистичні демонстрації.

Зі судової салі.

„І. К. Ц." ПРОТИ ВАРШАВСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА „ДІЛА".

У вересні м. р. принесло „Діло" замітку нашого варшавського кореспондента про патріотичні демонстрації польської молоді під варшавським відділом „І. К. Ц.", звернені проти чехофільської політики тої газети. Наш кореспондент зареєстрував при цьому варшавську поголоску, яка поступованням „І. К. Ц." пояснювала здогадним переходом частини уділів того видавництва в руки одного чеського підприємства. „І. К. Ц." накинувся тоді на „Діло" з грубою лайкою у щоденному своєму проти-українському стилі та заскаржив відповідального редактора „Діла" до суду, що й 24. листопада м. р. покарав обвинуваченого грошевою гривною.

Одначе „І. К. Ц." не задоволився цим присудом та скориставши з того, що оборона відповідального редактора „Діла" подала судові прізвище автора інкримінованої замітки, заскаржив окремо того останнього.

В понеділок 10. ц. м. в год. 10.30 ранку в окружнім суді у Львові відбулася перед суддею Пясецьким розправа проти ред. **Которовича**, нашого варшавського кореспондента. „І. К. Ц." заступав д-р Ян Перацький, обвинуваченого боронив адв. **м-р Ю. Старосольський**, як субститут адв. **Свйонтковського** з Варшави. Обвинуваченій не признався до вини й кари, бо — як заявив — вістку про продажу видавництвом „І. К. Ц." своїх акцій чехам подав у гіпотетичній формі, як поголоску, яку почув від високого польського старшини підчас його рязмови з гуртом варшавських журналістів. Обвинуваченій, будучи звязаний словом не може видати свого інформатора, а як причину вислання тої вістки до редакції подає м. і. згадані польські демонстрації проти „І. К. Ц.", де несено транспаренти з написами „І. К. Ц." спшедал сен Чехом", „І. К. Ц." здрайца народу" і т. д. Свій коментар про конюнктуральні методи „І. К. Ц.", яким краківська ґазета також почула себе ображеною — обвинуваченій піддержує й у широкому виводі, цитуючи долучені оборонею до актів справи голоси польської преси доказує правдивість своєї теси. Адв. Перацький ставить внесок, щоб суд не переслухував свідків оборони, а м. і. маршалів сойму та сенату Маковського й Медзінського (на

доказ, що „І. К. Ц." не завжди поступав по громадянськи), ред. Гелжинського, дир. варшавського відділу „І. К. Ц.", і суд, не вважаючи на спротив оборони — прихилився до цього внеску. Опісля заступник „І. К. Ц." виголосив промову, що в ній пробував доказувати, що становище „І. К. Ц." супроти чехів вивилося слушне та домагався суворої кари для обвинуваченого, підкресливши, що він не діяв ані для свого, ані для загального добра. Оборонець м-р Ю. Старосольський збивав тезу речника „І. К. Ц.", звертаючи увагу суду на добру віру, у якій діяв обвинувачений та підтримуючи його закиди проти конюнктуральної політики „І. К. Ц." зокрема ж такі, що їх висувала польська преса, а саме: неплачення видавництвом „І. К. Ц." державного податку у висотисячах (познанська преса), образу памяти марш. Пілсудского („Польска Збройна"), напятнування метод „І. К. Ц." премієром і маршалами законодатних установ, імпортування гітлеризму за німецькі гроші („Воля й Чин") і т. ін. Оборона домагається звільнити варш. кореспонд. „Діла" від вини і кари, а у випадку засуду, не наказувати публікувати сентенцію присуду аж у 6-ох щоденниках, як цього домагався „І. К. Ц."

По короткій перерві суддя Пясецький призначив ред. Которовича винним провини з 255 ст. к. к. і засудив його на 2 місяці арешту (з завішенням на 3 роки), 50 зол. гривни та проголошення присуду в щоденниках „Діло" та „Газета Польска".

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В понеділок 10. ц. м. відбулась перед трибуналом окружного суду у Львові розправа проти трьох молодих українців зі Сокальщини, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 92 (за приналежність до ОУН).

На лаві підсудних засіли: 1) **Василь Пригода, 2) Павло Басалик і 3) Гриць Покотило** — всі з Торок пов. Сокаль.

Акт обвинувачення спірався на основі зізнань засудженого за ОУН на 5 років Івана Олійника, якого на розправу привели з вязниці в Берестю н. Бугом.

Нині на розправі св. **І. Олійник** відкликав свої зізнання, зложені у слідстві кажучи, що їх вимусили від нього. Одначе трибунал повіривши його попереднім зізнанням і засудив **Василя Пригоду на півтора року вязниці; Павла Басалика і Грця Покотила по 2 роки вязниці** з тим, що **зачислив** їм слідчий арешт.

Трибуналові проводив суддя **Понуркевич**, як вотанти засідали судді **Цибульський і Готас**. Підсудних обвинуважував прок. **Ольберек**, боронили **адв. д-р С. Шевчук і м-р Л. Дубас.**

СПОРТ.

ЗДАТНИЙ ВИСТУП УКРАЇНИ.

УКРАЇНА—РЕВЕРА 7:5 (4:2).

Від Редакції: Хоч ми вже вчора подали вислід і короткі вістки про перемогу України та Пролому у Станиславові — нині містимо ще в доповненні до них описи обох змагань нашого кореспондента Б. Л. зі Станиславова.

Ворота здобули: Магоцький 1, Тихоліз 2, Скоцень 2, Мікльош II 1 (з карного) і Дицьо II 1. Україна виступила у складі: Пятниця (Босий), Мікльош II, Скоцень I, Романець, Каратницький, Гошовський, Магоцький, Скоцень II (Тихоліз), Мікльош I, Тихоліз (Дицьо), Кульчицький. Суддя Клямер слабший, як звичайно.

Виїзд України стягнув на грище кілька тисяч українських видців, що з вдоволенням вертались до дому. Україна потвердила добру форму і друге місце в табелі Окружної Ліги. На тлі знаменитої гри України (особливо в першій половині до хвилини розбиття Скоценя і в другій до контузії Тихоліза), Реверя представлялась дуже блідо, а щоб Україна II не розгромила, почала грати брутально, на що суддя Клямер не звертав дуже уваги.

Видні захоплювались гарними комбінаціями нападу, перед якими поміч і залога Реверя були безсильні. В нападі України тяжко когось виріжнювати: всі вдоволили. Магоцький імпонував прегарними бігами і прецизійними центрами, Мікльош прегарно кермував нападом, а Скоцень робив з противником що хотів. Тихоліз виявився грізним стрільцем, Кульчицький гарно підтягає, але непотрібно стримується з центруванням. Дицьо II теж вдоволив.

В помочі найкраще випав Каратницький, що грав майже бездоганно. Гошовський і Романець теж вдоволили. Трio оборонне на висоті. Скоцень твердий неуступливий. Воротар Босий міг оборонити двоє воріт. Хід гри. Гра велась увесь час при перевазі України. Ревера дійшла до голосу щойно тоді, як в нападі України забракло Скоценя і Тихоліза, коли на крилі грав... Пятниця. Особливо в першій половині напад України, якому подавав Каратницький знаменито мячі, раз-у-раз переднірався під ворота Реверн здобуваючи в тому часі 4 воріт. В другій половині з огляду на брутальну гру Реверн, Україна грала осторожно, що не перешкодило їй добути ще трое воріт. Взагальному нинішній виступ України вповні вдатний. Нагородою за гарну пропаганду українського спорту були бурхливі оплески, що їх майже тритисячна маса видців не щадила дружині черво-чорних.

КІР

ЛЬВІВ, Уйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 25а.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ 654
1-? БУДОВИ

ПРОЛОМ—СТАНИСЛАВОВІЯ 1:0 (1:0).

Змагання за вхід до „А" кл. Ворота здобув Панчук. Судди Баер добрий.

Склад: Павловський, Багриновський, Андрішин, Лесюк, Керникевич, Мук, Маляк, Зубаль, Звонок, Панчук, Зізі. Перші змагання Пролому за вхід до „А" кл. закінчились заслуженою виграною Пролому. До такого низького вислідy Пролому причинився напад, що грав забагато вширину, а замало здобуває терен крилами. Друга справа, що крила Пролому (Маляк і Зізі) зграли дуже слабо, псуючи багато догідних позицій. В Проломі добре виграла (по традиції) поміч та залога. В помочі найкращий Лесюк, який врешті повинен на позиції помічника назавсіди лишитись. Керникевич і Мук теж добре випали. Трio оборонне інтервеніювало завжди впору так, що великою його заслугою є виграна.

В нападі лише Зубаль вповні вдоволив. Звонок непотрібно грає горою, а Панчук за довго перетримує мяч. Назагал напад Пролому грає непродуктивно, головно за мало стріляє. Гра така вистарчить на те, щоб вийти до „А" кл., але що буде вже в „А" класі? Над цим повинен подумати провід Пролому.

Сама гра була мало цікава з перевагою Пролому. У другій половині не була гра до воріт Станиславовії, що всіми дозволеними й недозволеними способами намагалась здобути бодай одні ворота. Брутальність Станиславовії дійшла до того, що суддя мусів усунути двох змагунів Станиславовії з грища.

З ЖИТТЯ СЕКЦІЇ КОПАНОГО МЯЧА ЛУГУ В ТОВМАЧІ.

За останні тижні розіграв Луг у Товмачі такі змагання:

В Отинії **Сокіл—Луг 5:1 (3:0)** і в Товмачі **Скала** (Тисьменниця)—**Луг 5:2 (1:1)** та **Луг—Юнак 5:0 (1:0).**

Висока програна в Отинії — це передусім вислід дуже гострої гри Сокола, що розбив воротаря Лугу, так що Перинк грав (аж до зміни його) на воротах на пів-притомний. Сокіл в цих змаганнях потвердив опінію назагал примітивної дружини, що фізичної сили за часто надуживає.

Скала зреванжувалась Лугові за таку саму програну, хоч на такий вислід не заслужила. Треба завважити, що Луг не використав аж трьох карних, а Скала добула ворота між іншим з карних (2). Ці змагання виявили слідну поправу у грі Лугу. Працювати ще треба над викінчуванням гарно випрацьованих підворітних ситуацій. Вправді напад Лугу стріляв значно більше ніж напад Скали, але воріт Скали боронив знаменитий воротар Пролому Приймак, якого того дня тяжко було змусити до капітуляції.

Висока виграна з Юнаком — це передусім вислід резервового складу Юнака (5 резервових). Не диво, що виграна Лугу прийшла легко й у високому вислід. Ворота в цих всіх змаганнях добули для Лугу: Гапюк І 3, Ліськевич 2, Мерінда 1, Паращук І і Богайчук ІІ 1.

В Товмачі суддював Енгель добре. Б. Л.

Львів. ОРЛИ (Львів)—ДНІСТЕР (Миколаїв) 2:2 (1:1).

Справлення помилки. У вчорашньому звіті з товариських змагань у Винниках між дружинами Дніпро—Маккабі вкралася прикра помилка, бо замість вислідy 9:3 (5:1), видруковано помилково 9:3. Українська дружина Дніпро мала весь час гнітючу перевагу.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ В ТЕРНОПОЛІ.

Дня 7. липня ц. р. відбулися на Сереті при участи 16 Соколів (в тому 2 соколки) плавацькі змагання за першенство Гніздa, в що не дотепер інше спортове товариство не управлялось зі своїми членами подібних змагань в Тернопілі — можна сміло сказати, що повищі змагання були одночасно змаганнями за першенство Тернополя.

Першенство вручало посестрам Олі Чубатій і побрат. Лаврищовому Дионізові і Остапові, а між учасниками Барановському Степанові.

Вислідн змагань такі:

Жінки: 50 м. довільний стиль: 1) Чубата Ольга 55,9, 2) Паращук Софія.

100 м. довільний стиль: 1) Чубата О. 1:50,9.

50 м. класичний стиль: 1) Чубата О. 69,4.

Учасники (понад 14 літ): стануло 4.

25 м. горілиць: 1) Барановський С. 31,5, 2) Мурій Р. 56,5.

50 м. довільний стиль: 1) Барановський С. 49,7, 2) Мурій Р. 63,5, 3) Бекесевич О. 64,6.

Мужчини: стануло 10.

100 м. довільний стиль: 1) Лаврищів Дионізій — 1:30,2, 2) Любінецький Адам 1:30,6, 3) Лаврищів Остап 1:30,8, 4) Будзан Казимир 1:46,1.

200 м. довільний стиль: 1) Лаврищів Остап 3:36,1, 2) Лаврищів Дионізій 3:41,6, 3) Будзан Казимир 3:55,2.

100 м. класичний стиль: 1) Лаврищів Дионізій — 1:42,6, 2) Лаврищів Остап 1:58,9, 3) Будзан Казимир 1:59,4, 4) Ільницький Лев 1:59,5.

100 м. горілиць: 1) Лаврищів Дионізій 1:44,8, 2) Ільницький Лев 2:05,8, 3) Лаврищів Остап 2:15,1.

Гінці: 4×50 (Любінецький Ад., Ільницький Л., Лаврищів Д. і О.) в часі 8:51,9.

Суддівською комісією проводив нач. А. Луговий

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Вівторок 11. 8. год. 20 „Камінь і початок".
Середа 12. 7. год. 20 „Субретка".
Четвер 13. 7. год. 20 „Камінь і початок".
Пятниця 14. 7. год. 20 „Субретка".
Субота 15. 7. год. 20 „Камінь і початок".

Театр Різнородностей.

Від вівторка 11. 7. до суботи 15. 7. вистава нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ГОРОДЕНКА:
11. VII. Циганське кохання.
12. VII. Кирка з Львова.
13. VII. Царина Грузії.
З Городенки їде Театр до Снятина, Заболотова, Косова, Кут і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

КОСІВ:
11. 7. Конашевич-Сагайдачний
12. 7. Cicci (вдруге).
13. 7. Кашка старого млина

Український хор Дмитра Г
11. і 12. 7. Цінеа.
13. 7. Ришне.
14. 7. Небилів.
15. і 16. 7. Перегінсько

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

16. 7. Ходорів.

Виступи відомого з радія та грамофонових пружків бандуриста **Юрія Сінгалевича.**

КІНА.

АЛЯРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Шпигунові вітаннія".
АПОЛЛО: Неділя.
АТЛЯНТИК: „Сама крізь життя", „Три вадети".
БАЙКА: „Орднват Міхоровський", і „Азбука кохання".
БАЛТИК: „4 дочки", „Очі чорні".
ВАНДА: „Ескапада" і „Тайна самітнього дому".
ГРАЖИНА: „Павел і Ґавел", „Верес",
ЄВРОПА: „Молоді серця".
КАСІНО: „Шпигунові вітання".
КОПЕРНИК: „Острів розбитків".
МАРУСЕНЬКА: „Дві Іванки та Ядзя".
МЕТРО: „Пошівара" і „Готель в Тиролю".
МУЗА: „Боротьба за щастя".
МІРАЖ: „Прощання брехні Шан Петронш".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Повпацуть".
РАЙ: „Додек на фронті" і „Малий моряк".
РІЯЛЬТО: „Жінки над пропастю".
РОКСІ: „Панове з товариства" і додатки.
СВІТ: „Косцюшко під Раславицями" і „Пропавший острів".
СЬВЯТОВІД: „Останній аларм", „Агасвер — жид вічний скитальець".
СТИЛЕВЕ: „Утеча у невідоме" і ревія.
ТОН: „Пропавший овид" і „Опир не продаж".
УТІХА: „Навернений шпигун".
ХИМЕРА: „У кигтях Монте Карльо".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 11 липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з платівок, 7.45 Військ. орк., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Популярна музика в пл., 13.40 Концерт

Манікіри шкіряні пудернички. монограми різні кишенькові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі получає робітня гуртової продажі
Н. БАРЕР Львів, Сикстуська ..

Ощадний
С. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

баржань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Життя лісу, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Муз. видниця, сопран, тенор, інструментальний ансамбль, 16.45 Літературна хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Моріс Равель із пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Віол. твори рос. композиторів, у супр. форт., 18.30 Орган, ресіталь, 19.00 Для робітників, 19.30 Орх., сопран, баритон, 20.25 Для села: Новий бараболяний шкідник, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. концерт, форт., скр., альтівка, віол., 22.00 Росія і Франція у початках нед. війни, 22.15 Спів ресіталь Бандровської-Турської у супр. форт., 22.45 Жак Ібер: „Ескаль" симф. поема з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття і підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

Середа, 12. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з плит, 8.00 Концерт, 8.15 Тургвотична гутірка, 8.25 Турвотичні вістки, **10.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові, проповідь виголосить митр. Шептицький**, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, 13.10 Хорова музика з плит (хор донських козаків), 13.40 Оперетвова музика з плит, 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на діт. листи, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт" авд. для дітей: орх., рецитації, спів, 15.15 Популярна музика, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Давня музика, флет, скрипка, форт., 16.50 Письмітка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Скрипковий ресіталь Іллі Армарника, 17.35 Праця та забава, 17.50 Салта лицьомаятка (Катерина зі Сієни), 18.00 18.50 Берліоз із гр. пл., 19.00 Тайна радіостація — Весела Сирена, 19.30 Орх., спів, 20.10 Військ. відчит, 20.25 Кашення воронішів, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шекспірівський концерт, 21.40 Книжка та знання, 22.00 Казка та дійність, 22.10 Розр. музика з пл., 22.30 Літературний кабарет, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 13. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, 13.00 Танцова музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Ля Плята" авд. для молоді, 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні А. Пірсела, сопран, форт., 16.45 Дворські будівлі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Вероніка Цегальська, сопран, Г. Бем, тенор, 17.45 Скажевина, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Камер. концерт у вик. соліст. квартету, 19.00 Поетична чвертьгодина, 19.15 Культурний огляд: Антольогія поезії, 19.25 Верді: „Аїда" І. дія, пл. 20.25 Вийнятск із повісти І. Красінського, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Американський хор, 21.30 У Святохресній ялиневій пущі, 22.00 Співи та марші французького воїска, муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 14. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Військ. орх., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, 13.00 Англійські пісеньки з пл., 13.25 Для сільських господинь: Золото цінніше від срібла, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: „Як я їхав на верблюді". Музика з пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молодю, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісеньки, 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Інструментальні концерти, пл. з поясненнями, 18.00 Форт. ресіталь Колети Гаво, 18.35 Сп. ресіталь Татяни Нилів-Мазуренко, 19.00 Марсилеза, літер.-муз. авд., 19.30 Хвилина бюра студій, 19.40 Ірн вечері, муз. авд., 20.15 Перерва, **20.25 Для села: Гутірка в україн. мові „Управа пожнивних ростин"**, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Трансм. із Франції, у перерві: „Медитації з „Думок Паскаля", 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 11 липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Нова розр. музика, 19.00 Твори Чайковського, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Популярні пісеньки, 21.00 Форт., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Славянські й руські комунікати, 17.10 Циг. орх., 20.15 Скрипка, 21.10 Циг. музика, 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. музика, **19.50 Українські вістки**, 21.15 Концерт (Шуман, Вольф), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Орг. музика, 19.15 Концерт, 20.30 Камер, орх., сол., ЛЯЙПЦІГ 18.50 Пісні мінезенгерів і староголяндські танки, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 22.30 Популярна музика, РИГА 19.05 Нар. амер. пісні у вик. хору амер. студентів, РИМ 18.05 Іт.-португ. концерт, 21.00 „Королівські дочки" оп. Гумпердінка, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 21.00 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 12. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Нар. пісні, 21.00 Легка музика, 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 20.00 Пісеньки, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 18.30 Мурмінські пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Комунікати, 19.25 Циг. орх. ВІДЕНЬ 18.20 Легка музика, **19.50 Українські вістки**, 21.15 Літній вечір, 22.50 Легка музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 18.35 Пісні, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. орх., 22.20 Давня камер. музика, ДРОЙТВІЧ 18.50 „Дон Паскале" оп. Доніцетія, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, ПРАГА 18.30 Орх. концерт, 20.20 „Русалка" оп. Дворжака, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки про цвіти, 18.45 Гумор, 19.05 Пісні, 19.30 Форт., 20.30 Арії і фрагм. із славних опер, 21.35 Сценка, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 21.00 Симф. концерт, 22.30 Хор, СОФІЯ 18.00 Популярний концерт, 19.4 „Тоска" оп. Пучінія, 22.00 22.30 Танк. і розр. музика, ТУЛЮЗА 22.45 Марсельські пісеньки.

Четвер, 13. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Моцарт: Дивертіменто ес-дур, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Пісеньки, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 19.25 Вок. квінтет, 20.10 Концерт (Чайковський: Симфонія ч. 5 і увертура „Рік 1812"), 22.00 Концерт трія, ВІДЕНЬ 15.20 Моцартові і Бетовенові твори, **19.50 Українські вістки**, 22.30 Славянські танки Дворжака, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.15 Сучасні форт. твори, 22.20 Буонні: Соната е-моль на скр. і форт., ДРОЙТВІЧ 21.30 Арії Вака, пісні Малера, МІЛЯНО 15.25 Казки, 21.00 Розр. концерт, 22.10 Скрипка. РАДІО ПАРІ 18.00 „Тартюф" Моліера, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 „Турандот" оп. Пучінія, СОФІЯ 18.45 Легка музика, 21.30 Танк. музика.

Пятниця, 14. липня 1939.

БЕРЛІН 21.20 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 19.35 Популярна музика, 22.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Дві гуморески на орх.: Гумпердінк і Райхль **19.50 Українські вістки**, 20.15 Улюблені мельодії з давніх і нових оперетов, 22.30 Пісні та твори на форт. осн. композиторів, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сатирична кантата Вака, 18.30 Романтична музика (Вебер, Шуман, Корнеліюс), 19.15 Танки всього світу, 20.15 Симф. концерт: Чайковський, Лялло, Юнг, 22.20 Камер. концерт, ЛЯГТІ 17.20 Вок. дуети, 19.50 Нар. пісеньки, 21.10 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.30 Розр. музика, ПРАГА 18.30 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Концерт із нагоди держ. свята, 18.45 Пісні, 22.45 Танк. музика, РИМ 21.00 Хор, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. музика, 19.35 „Богема" оп. Пучінія, 22.00 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 8. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	2·55
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·60
За 1 кг. масла екс. з оп. дас зачет	2·60
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко здержана.

Оповістки.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** 1 зол. і на **Інвалідів** 1 зол. Л. Туркевич, Буськ.

МЕШКАННЯ

УМЕБЛЬОВАНА кімнота з окремим входом в узнаттям лазенчки з харчем або без, можуть бути вічліги для приїжджих. Словінського 2. III. пов. дв. 7. 1389 1-3

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

РАДЕХІВ — поште-рестанте 2 прошу відібрати листа. 1387 1—2

ЛІТНИЦЯ

ПАНСІОН „ВІТА" У ВОРОХТІ під управою **д-ра Богдана Питлика** получає здоровим і виздоровцям (з виключенням хворих на легені) гарні сонячні кімнати з повним утриманням по 5 і 6 зол. денно. 1390 1—2

ДОРА, пансіон „Малява", побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 10-10

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 18—45

КУПНО-ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham" по найнижчих цінах поручає Ігнаци Роман, Спілка з обм. відп. **Львів, Легіонів ч. 27.** 39/55 4—5

ВАННИ цинкові, балії, насідівки, великий вибір, Заяць, Оссолінських чотирнадцять. 1237 10—10

НАУКА

ІНСТРУКТОР негайно потрібний. Приготування іспиту хлопця в I кл. приват. ліцею. Зголошення Львів, телефон 239-28. 1391 1—2

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо за найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1393 1—2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕНИЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 68-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 7—10

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ**, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 28166 65-1

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Рынок 29. 1381 3-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ. Оборони Львова 22 (давніше Сикстуська 56), Тел. 114-44.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Союзу українських брутовців і властителів нафтових терепів „ПІДОЙМА" в Дрогобичі

як продовження загальних зборів скликаних на день 8. липня 1939 відбудуться дня 21. липня в годині 10. рано в салі „Українського Касина" в Дрогобичі з тим порядком дня:

1) Звіт Дирекції і Ревізійної Комісії за минулий рік 1938-39 й уділення абсолюторії;

2) Вибір 4-ох членів Надзірної Ради і 3-ох членів Ревізійної Комісії;

3) Внески й замітки.

На випадок браку комплету вимаганого статутом Загальні Збори відбудуться тогож самого дня, в тім самім льокалі годину пізніше себто в 11-ій годині рано з тим самим порядком дня.

Право участи в Загальних Зборах по думці § 14 статута мають члени фізичні тільки особисто, а члени — особи правні через свого правного повновласника.

Надзірна Рада
Степан Сасин голова. **Д-р Петро Гнатів** за секретаря.

КОНКУРС.

Філія Т-ва „Просвіта" в Бучачі приймає освітнього організатора (кавалєра) від 1. вересня 1939 р.

Вимоги: понайменше середня освіта та відбута практика в просвітній праці.

Першенство для кандидатів з укінченою вищою освітою та дириґентів хорів.

Подання неуваглиднені вагітаються без відповіди.

Подання слати до дня 10. 8. 1939 р. на руки Д-ра Романа Слюзара, адвоката в Бучачі. 1379 1—2

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. I. п.
тел.: 295-88.

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Дезинсекція мешкань!

Блощиці та всілякі інсекти і гадапаси **нищить певно** і безповоротно при помочі **газу в „B. F."** виріб і патент „АЗОТ" С. А. ЯВОЖНО на протязі кількох годин не ушкоджуючи домашніх предметів. Одноріна гарантія.
Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"**, Львів, Падеревського 9, тел. 236-51.
1348 1—3

СПОРТОВІ
ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає
БЕРКУТ
Блехарська 14 Львів

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
1328 5—15

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Пятниця 14. липня 1939. Ч. 157.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Економіка і політика

(Передова стаття)

„Ревіндикація“ Почаївської Лаври...

Німецька преса про положення українців у Польщі

Рідке свято в коломийській ґімназії

Серед „заґродової шляхти“ у глухих закутках Ковельщини

Загальна військ. служба у Польщі до 60 р. життя

Польська демократія орґанізується

Втеча большевицьких військ

Невдача президента Рузвельта у сенаті

Хто буде наслідником Рузвельта

Місія японської армії до Ґітлера і Мусоліні

Nr. 157 (15.236).
Ч. 157 (15.236).

Lwów, piątek 14. lipca 1939.
Львів, пятниця 14. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація.
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ
Телєфон Редакції 245-41
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
в Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Несподівана програна през. Рузвельта в сенаті.

ВАШИНҐТОН, 11. 7. Юнайдед Прес повідомляє: Закордонна комісія сенату рішила у вівторок 12 голосами проти 11 відложити наради над зміною закону про невтральність до черговоі сесії конґресу в січні 1940 р. Асошіейтед Прес називає згадане рішення комісії програною през. Рузвельта тому, що уряд домагався зміни закону про невтральність ще підчас цієї сесії.

ВАШИНҐТОН, 12. 7. ПАТ. Вчорашнє рішення сенатської комісії закордонних справ не пересуджує ще справи зміни закону про невтральність підчас цієї ще сесії. Державний секретар Гуль заявив, що Білий Дім поведе енергійну акцію у справі зміни закону незалежно від рішення комісії. Урядові кола сподіються щонайменше 40 голосів в сенаті, що дало б змогу перейти до денного порядку над голосами опозиції. Вчорашню постанову комісії під впливом опозиційних кол називають в урядових колах небезпечною забавою з вогнем в обличчі европейського положення. Державний секретар Гуль пригадав учора на пресовій конференції шість головних точок нового законопроекту про невтральність: 1) американським кораблям заборонять пливати у воєнних смугах; 2) американським громадянам заборонять подорожувати у воєнних смугах; 3) появляться відповідні розпорядки, щоб усі висилки товарів до сторін, які ведуть війну, відбувалися на основі документів, що їх предложить покупець; 4) далі обовязуватимуть дотеперішні постанови щодо позичок і кредитів для сторін, які ведуть війну; 5) управильнять всякі грошеві збірки, що їх переводять американські організації для сторін, які ведуть війну; 6) обовязуватиме урядова контроля над вивозом муніції і воєнних матеріялів.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА?

ВАШИНҐТОН, ПАТ. През. Рузвельт призначив дотеперішнього високого комісаря Злучених Держав для Филипин Павла Мекнута керманичем федерального бюра безпеки (американське міністерство здоровля і фізичного виховання). Це одно з найвідповідальніших становищ в адміністрації Злучених Держав. П. Мекнут є одним з кандидатів у майбутніх виборах нового президента і здобув собі підчас свого урядування на становищі комісаря Филипин опінію здібного адміністратора. Рішення през. Рузвельта викликало вражіння в деяких колах, що през. Рузвельт рішив зрезигнувати з кандидатури на президента підчас найближчих виборів і тому висунув на своє місце Мекнута.

Знаменна зміна на становищі італійського амбасадора в Льондоні.

ЧОМУ МУСОЛІНІ ВІДКЛИКАВ АМБ. ҐРАНДІЯ З ЛЬОНДОНУ?

РИМ, 12. 7. ПАТ. Італійський міністр справедливости Арріго Сольмі подався до димісії з особистих оглядів. Мусоліні приняв димісію і призначив Сольмія сенатором. Новим міністром справедливости призначений дотеперішний італійський амбасадор у Льондоні Діно Ґранді.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що номінація амб. Ґрандія на становище міністра справедливости не була несподіванкою для добре поінформованих кол у Римі. Вже від деякого часу кружляли поголоски, що Ґранді не вернеться до Льондону. Новий міністр справедливости був 7 років італійським амбасадором у Льондоні. Його вважали прихильником італійсько-британського зближення. В деяких колах уважають, що покликання Ґрандія на нове становище є одночасно ознакою висилки до Льондону амбасадора, що репрезентуватиме точно політику оси.

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ПАРИЖІ І В ЛЬОНДОНІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Вістка про відкликання амбасадора Ґрандія з Льондону викликала велике вражіння в паризьких політичних колах, які пригадують, що амб. Ґранді був співтворцем англійсько-італійського договору приязни.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Ґранді тішився в Льондоні великою популярністю. Його вважали рішучим прихильником порозуміння Італії не лише з В. Британією, але і з Францією і тому його відкликання вважають добре поінформовані дипльоматичні кола в Льондоні ослабленням італійсько-британського порозуміння і посередньо жестом у бік Німеччини. Британського уряду не повідомлено про відкликання амб. Ґрандія і Форін Офіс довідався про призначення його міністром справедливости з пресових телєґрам з Риму. Ґранді перебуває в Італії.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ ҐРАНДІЯ В ЛЬОНДОНІ?

В італійських колах у Льондоні подають два прізвища як наслідників Ґрандія, а саме теперішнього італійського амбасадора Атоліко в Берліні і шваґра мін. Чяно Маґістрато. Одначе імовірно Мусоліні покищо не призначить до Льондону нікого і керма амбасади спочиватиме якийсь час в руках шарже д' афер ради. Кролля.

Шукають виходу зі сліпої вулиці.

НОВІ ІНСТРУКЦІЇ АНҐЛІЇ І ФРАНЦІЇ У СПРАВІ МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕҐОВОРІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Відповідаючи на питання у справі англійсько-совітських переговорів прем. Чемберлен заявив, що не може нічого додати до своєї заяви вперед двох днів. **Згадав лише, що пропозиції обох сторін оголосять мабуть публично, але покищо це небажане.**

ПАРИЖ, 12. 7. ПАТ. Авас повідомляє: На вчорашньому засіданні ради міністрів мін. Бонне виголосив експозе. Він подав своїм товаришам відповідь совітського уряду на останні французько-британські пропозиції. Над нею радить тепер французьке міністерство закордонних справ і „Форін Офіс", що стоять зі собою у тісному контакті. Далі мін. Бонне обговорив розвиток положення у Ґданську та засував становище Франції, Вел. Британії і Польщі так, як воно виглядає з останньої деклярації прем. Чемберлена, який склав її у повнім порозумінню з польським і французьким урядами. Опісля мін. Бонне проаналізував інструкції, вислані до високого комісаря Сирії. Вкінці розглянув положення на Д. Сході і виглади англійсько-японських переговорів. По нараді кабінет рішив стримати відпустки та подорожі в цілости. —

ЛЬОНДОН, 12. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: Льондонська преса принесла вістку, що румунський посол у Льондоні Тіля відвідав Форін Офіс, де склав в імени румунського уряду заяву, що Румунія не бажає собі, щоб її в якійнебудь формі звязували з британсько-французько-совітськими переговорами. Вони могли б викликати здогад про окруження якоюсь постороньої сили. Румунія зберігає невтральність і в такій полігиці участи не бере і не буде брати. Льондонські урядові кола запевнили посла Тіля, що ніхто в Льондоні не звязує справ Румунії з британсько-французько-совітськими переговорами, зокрема ніхто не веде політики окруження.

Совітський амбасадор Майський відбув нині нараду у Форін Офіс, а мін. Бонне приняв нині пополудні амб. Лукасевича. Райтер повідомляє, що англійський та французький уряд вислали нові інструкції для своїх амбасадорів у Москві. Незадовго відбудеться нова стріча дипльоматів з Молотовом, підчас якої вияснять деякі розбіжности.

„Пті Парізієн" пише, що не можна сподіватись у близькому часі порозуміння з Москвою. „Ексцельзіор" підкреслює, що переговори опинились у сліпій вулиці.

„ВІЙНА МОЖЕ ВИБУХНУТИ КОЖНОЇ ХВИЛИНИ".

ЛЬОНДОН, ПАТ. Промовляючи на річних зборах „протестантського політичного т-ва Уельстера" премієр північного ірляндського уряду льорд Крейґерон заявив між іншим ось що: „Війна може вибухнути в кожній хвилині. Якщо дійде до катастрофи британський нарід візьме участь у збройнім конфлікті з чистими руками, щоб боронити слушну справу. Якщо диктатори ще не розуміють, що В. Британія є щира, гірко розчарують ся. Всі засоби, що ними розширювали Уельстер, відповідають повної розпорядимости імперії".

Переговори з Англією під умовою невтральности в Китаю.

ТОКІО, 12. 7. ПАТ. Учора відбулась нарада у прем. Ґіранумі при участи мін. Аріти і міністра війни Ітаґакі у справі інструкцій для японської делєґації у переговорах з англійською делєґацією про події в Тієнтсіні. Ці інструкції затвердить ще кабінет на своєму засіданні в четвер передполуднем. **Згідно з цими інструкціями — запевняють півурядові кола — японська делєґація зажадає від англійської делєґації формальної обіцянки, що британська політика в Китаю буде зовсім невтральною до обох сторін, які воюють між собою. Від цієї обіцянки узалежнюють японці взагалі переговори з Англією, що їх відновлять у суботу, якщо В. Британія згодиться на цей речинець. У пятницю мін. Аріта прийме британського амб. Крейджа, з яким переведе вступні розмови.**

Економіка і політика.

Львів, 11. липня 1939.

Можна хіба тільки сперечатися, що стоїть на першому місці та що на що більше впливає: політика на економіку чи навпаки? Але сам факт їх найбільшого взаємного звязку і взаємної незалежности — не підлягає найменшому сумнівові: це така безспірна аксіомна правда, що подобає аж на комунал, на труїзм, — оклепану загально відому річ. І тому й ми не думаємо сьогодні розводити на цю тему ніякі теорії, виписані на перших сторінках кожного підручника політичної економії: заторкуємо цю тему просто з уваги на ті актуальні події, які відіграються на наших очах у широкому світі та й на нашому галицько-українському подвірячку і які можуть послужити чудовим наглядним прикладом на той нерозривний вузол, що вяже політику з економікою, чи пак економіку з політикою.

Одні кажуть, що рушійною силою німецького динамічного імперіялізму є потреби їхнього господарства, які коротко вміщаються у двох словах: сирівці і хліб. Брак сирівців для великанського німецького промислу, що зріс після прилуки до Німеччини промислової Австрії, промислових Судет і промислової Чехії, каже німцям сягати по заморські кольонії, себто — тиснути на південь і південний схід, у сторону Африки і Азії, розбудовувати морську фльоту і казати про Німеччину, не як про „велико-державу" („Гроссмахт"), але як про „світову державу" („Вельтмахт"), — іншими словами, каже їй ставати впоперек інтересам двох кольоніяльних імперій, заздрих за свій заморський стан посідання — Франції і Англії. Знову брак хліба, потрібного для прохарчування 90 міліонів населення нової великанської держави — каже німцям дивитися на схід, на хліборобські терени, що одночасно могли б стати і теренами кольонізації (землі над Доном, Волгою, Сибір). Але поруч із таким поясненням німецької (подібно, як італійської) політики маємо аргумент, що — мовляв — гін до поширювання держави та державних впливів на чужі території та ідея панування над світом, себто те, що окреслюємо одним словом „імперіялізм", лежить у природі всіх диктатур, всіх тоталістичних держав, опертих на волі одної людини й одної партії. Та провідна людина й одна володіюча партія мусять (чуємо) мати щораз нові успіхи, мусять безупинно захоплювати маси своєю активністю і своїми здобутками, бо інакше ті маси перестали би вірити у вартість і спасенність диктаторського режиму (системи) і почали б тужити до повороту часів, коли вони самі мали безпосередній вплив на владу і політику, тужити за демократією.

Те саме, що про Німеччину з її промисловою надпродукцією (коли німці перед гітлерівським переворотом вели обережну господарську політику та намагалися досторувати її до т. зв. планів Доза і Юнга, які устійнювали німецькі зобовязання з титулу програної війни, то мали близько 6 міліонів безробітних і стільки само комуністів) та про завжди бідну Італію (щойно Мусоліні почав осушувати і віддавати під управу рілі величезні багна Кампанії), — те саме можна казати і про багату Анґлію, яка має за спиною свій хліборобський шпихлір Канаду та якої промисл обслуговує передусім всі її кольонії та домінії. Її сьогоднішня політика йде під ідеалістичним гаслом „оборони мира" та „опіки над загроженими державами". Але кожна „політична дитина" знає, що Анґлія завтра спровокувала б війну, коли б була певна, що та війна принесе їй не ослаблення, а скріплення її могучости: політичної і господарської, — коли б знала, що будуча війна не крие у собі надто великого ризика навіть не военної програної, а тих **несподіванок**, що ними війна може обдарувати людськість. Острах Анґлії з приводу т. зв. захитаної рівноваги сил на европейському суходолі — є насправді острахом за цілість свого світового господарства, що може бути загрожене новими наростаючими потугами — німецькою та італійською. Тому чуємо, що Анґлія рішається розділити поверх 100 міліонів фунтів шт. між свої союзницькі держави, як „політичні позички", призначені в першу чергу на військові цілі тих держав: позички називаються „політичними", але в остаточному висліді, на випадок війни, вони мають дати зиск — англійському господарству, якого інтереси є рішальні для англійської політики...

Соціялізм виводить взагалі всі явища від питань того людського буття, яке спірається перш усього на харчі, на засобах першої потреби, на зверхніх умовинах: через те і ставить начільною своєю ціллю боротьбу за покращання умовин праці і заробітку. Тому матеріялістичному світоглядові протиставиться ідеалізм, за яким — рушійною силою всього буття є ідеї та ідеали, як щось, що має надати буденві новий зміст та має відірвати від питань виключно тільки матеріяльної натури, має надхнути її змаганням до вищих цілей. Може колись дійде до синтези тих двох течій: покищо ми свідками, як італійський фашизм та німецький націонал-соціялізм, протиставившись комунізмові, відкинув гасло диктатури одної суспільної кляси та пролетаризації всього народу і прийняв гасло господарського солідаризму, себто відповідальности всіх суспільних кляс і верств, а проте перейняв від соціялізму чимало напрямних у ділянці охорони праці, обмежив приватну ініціятиву та підпорядкував усе господарське життя державному проводові. І в обох тих державних системах — комуністичному та націоналістичному — державному проводові й контролі піддане також життя духове, ввесь світ ідей. Але в усіх панівних нині у світі державних системах — демократичному, фашистівському, комуністичному чи пів-тоталістичному — для обох світоглядових таборів — ідеалістичного та матеріялістичного — обовязує у політиці та сама ціль: політика має дати народові найкращі умовини розвитку, має піднести його матеріяльну та духову культуру, має задовольнити його ширші амбіції. І те саме торкається таксамо недержавних народів, як державних. Коли приходить до конфлікту між інтересами політики та економіки, то це по суті тільки суперечки щодо засобів, щодо тактики. Наприклад: це зовсім непевне, як господарський дорібок недержавної нації буде зростати тоді, коли політика буде строго угодовецька, бо тоді може так дуже впасти пошана до цілої тієї нації, що у висліді воно болюче відібеться і на матеріяльному стані її посідання. З другого боку коли б рахуватись у політиці тільки з непарушними засадами і строго триматися їх у своїй щоденній політичній тактиці, легко можна б нарушити інтереси народнього господарства, наражуючи його на зовсім зайві політичні репресії.

Таксамо, як нема „політики для політики", нема теж „економіки для економіки". Знову прикладово вкажемо на наші відносини:

зріст українських господарських установ тільки тоді має своє національне додатне значіння, тоді стає поважною позицією у заг.-національному житті, коли господарські установи мають національний зміст (провід, службовицький персонал, патріотична атмосфера) і своїм добробутом спричинюються до фінансування культурницьких цілей. З тієї свідомости випливають вимоги, що їх ріжні наші культурно-освітні та наукові установи ставлять до українських господарських установ, з другого боку щорічні білянси цих останніх вказують також на зрозуміння цього свого обовязку й у наших господарських установах, які свої надвишки призначують — приписану частину до резервових фондів, решту на культурні цілі. Однак як небезпечно дивитись виключно на матеріяльний добробут та культурницьке задовілля (школи, театр, видавництва) без поглиблювання національної ідеї в її нинішньому модерному розумінні — вказує приклад чехів. Чехи були народом справді заможнім з чималою культурою, були першорядними купцями та їхнє виробництво мало доступ до світових ринків збуту. Були теж добрими державними адміністраторами, у тому розумінні, що поставили валюту на здорових основах, зорганізували армію і вишколили бюрократичний апарат. І все це трісло впродовж місяців-тижнів, усе це розлетілось, як миляна банька. Бо хоч були патріотами, проте той їхній патріотизм був дуже вузький, матеріялістичний, „купецький". І нині, коли щойно німці вчать чехів жалувати за тим, що вони мали та втратили, і коли щойно під німецьким „протекторатом" стають чехи направду новітньою нацією, все ще чуємо, що чехи сподіваються рятунку та визволення — від англійців, французів, поляків, москалів — тільки не від себе самих. Нема в них **віри у себе самих, як нації.**

І політика і економіка нічого не вартні, коли не всилі викресати в народі тієї віри до себе самого. І метою політики та економіки є передусе створити з народу — новітню націю, яка вірила б у себе.

Мазепа і Мирний.

Московське свято роковин полтавського бою та українське свято роковин П. Мирного.

(З ХРОНІКИ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.)

Липень у Совітській Україні, в усякому разі перша його половина, проходитиме під знаком святкування **230-роковин полтавського бою.** Воно ніби цифра не досить то ювилейна, ну щож робити, коли прогавили попередню кращу — 225 років.

Та чи приходило до голови комунебудь ще у 1934 році, не кажемо навіть про 1929 рік, позторювати в Полтаві по соціялістичній революції те саме, що творилося в ній за часів царату?! Небезпечно навіть було б казати про це, бо воно напевно причинилося б до ближчого знайомства з затишними кабінетами ДПУ.

А тепер якщо і є яка ріжниця, то тільки на мінус царатові. Якось тоді поверховніше відбулося це святкування, ніж намічається тепер. Що цар тоді особисто приїздив до Полтави?! То тепер надійде напевне привітання з Кремля до Полтави та приїдуть високі делегати. Що тоді особливу медаль вижарбували й нагороджували нею!! То і тепер це далеко невиключено... Ну прапори будуть не трьохкольорові, а одного кольору. Трохи інший однострій війська, як і тоді з уроженців земель дуже далеких від України. Замість „потешних" (воєнізованих гімназистів) вихованці спеціяльних шкіл, ну а замість „союза русского народа" — члени комуністичної партії, що цілком не менше, а може ще захопленіше вихвалятимуть „великий російський нарід!".

Правда, тоді всіх цих полтавців, їхніх дідів та прадідів називали малоросіянами, а тепер ласкаво дозволяють їм називатися українцями. Словом — метушня велика у Полтаві, не менша ніж тоді!

Спішно закінчується ремонт памятників полтавського бою. Здається нам, що не обійдеться без неприємностей і для секретаря полтавського обласного партійного комітету Маркова і для начальника полтавського обласного відділу наркомвнусправ майора державної безпеки Волкова (обидва типові „українці"!) і для голови обласного виконавчого комітету Мартиненка, особливо для голови полтавської міської ради Стогнія. Чи не доведеться йому постогнати!!

Справді скільки вже часу пишуть по совітських газетах про це святкування, про потребу бути цілком підготовленими до нього, а щож виходить? Тільки тепер закінчується віднова памятників бою. Обеліски для встановлення на місцях колишніх редут ще тільки в роботі, лються, а памятник Петрові І. на місці його відпочинку після бою і досі лежить розібраний...

Зате полтавська обласна бібліотека влаштовує літературну виставу з такими цікавими відділами, як „Марксистсько-ленінська оцінка доби Петра І." тощо. Бідним немарксистам мимохіть приходить тільки до голови, коли то „оцінював" цю добу Маркс? Та й Ленін ніби робив це вже давненько, а чому тільки тепер, за останніх 2—3 роки ухопилися за цю „оцінку"?!

Та й полтавська обласна ювилейна комісія випустила книжечку-провідник: „По історичних

місцях і памятниках Полтавської битви". Та й Інститут історії випустив брошуру професора Оглобіна п. н. „Україна за часів Петра І".

8. липня у Полтаві відбудуться урочисті збори Академії Наук. Від 9. по 12. липня в Полтаві проходитиме наукова сесія, в ній візьме участь щось з 40 представників від України, РСФСР та БССР. Сесія вислухає наукових рефератів на теми „Боротьба російського й українського народу проти шведського вторгнення в Росію на початку XVIII. століття". „Зрада Мазепи", „Хід полтавського бою", тощо. Передбачують виголосити також на підприємствах, у колгоспах і частинах червоної армії популярні відчити, присвячені ювилееві.

Отже на заокупованій Україні провадиться велика агітаційна робота в усіх напрямках, потрібних для Москви.

Все це добре, все це пляново, але не треба забувати, що минулого року навіть наймолодше покоління, виховане вже без „Скрипниківських" традицій, цілком просякло Шевченковими творами. Отже не може не вирінути перед тамошнім українським населенням корінна ріжниця у підході до Петра І., до „зради Мазепи", до полтавського бою між Шевченком і 40 совітськими науковими представниками. Можна позбавляти українців впливу Шевченкових творів, але коли вони обізнані з ними то що може затьмити світло їхньої національної правди, такої ясної, зрозумілої, рідної, для кожного українського серця?!

Недавно та сама зелено-кучерява Полтава святкувала інше свято, в незмірно меншому — очевидно — маштабі, але мабуть зі значно більшою єдністю настроїв.

Говоримо про **90-ті роковини з дня народин Панаса Мирного,** цієї могутньої чорноземної, суто полтавської (Миргород, Гадяче й Полтава — виключно по цих містах минуло 71 річне життя Мирного) письменницької сили.

У великій салі полтавського Педагогічного Інституту зібралося близько 1.000 душ довкільної людности. З рефератом „Творчість Панаса Мирного і радянська влада" виступив Дмитро Косарик. Після цього відбувся літературний вечір, присвячений відчитанню творів письменника.

У пятій книжці Радянської Літератури знаходимо дуже добре й докладно зладжену статтю Евгена Кирилюка „Панас Мирний" на 28 сторінок. Є там згадки про багатий архів небіжчика, який чекає ще на свого дослідувача. У тій самій книжці вміщено невеличкі „Спогади про мого батька" М. Рудченка з портретом письменника.

Гл. Л.

Польська демократія організується.

У днях 15. та 16. квітня ц. р. відбувся у Варшаві перший зїзд новозаснованої польської „Демократичної Партії".

З публікацій, що їх ця „молода" партія видала і поширила на правах рукопису, а саме з партійної **програмової заяви** та **політичної резолюції** головної партійної управи бачимо, що нова партія світоглядно та ідеольогічно є продовженням організаційних спроб тих елементів серед польського громадянства, що наприклад у Галичині до війни гуртувались біля львівського „Віку Нового" та „Газети Вечорної". У програмовій декларації „Демократична Партія" сягає до ще дальших „найліпших традицій свободолюбних та демократичних польських змагань — аж до повстання Костюшка включно", змагань, які основою громадянського життя брали: **„громадянську свободу та рівність, суспільну справедливість, законність, а до того обороннність супроти кожного удару по незалежнім державнім істнуванні".**

Відношення громадянина і суспільности до держави польська „Демократична Партія" угрунтовує на широкому лібералізмі:

„Кожний громадянин Річпосполитої без огляду на походження, віроісповідання, пол та національність мусить бути фактично рівноуправнений і за сповнювання обовязків супроти держави мусить мати забезпеку повного та свобідного розвитку своєї особовости".

„Пошанування громадянського права та свободи мусить бути фундаментом державного устрою і не може залежати від самоволі олігархії, що виконує владу".

„Всякий устрій насильства та гноблення скорше чи пізніше мусить довести державу й націю до катастрофи".

„Сильна може бути тільки влада, що походить з довіря громадян. Самоволя офіціяльних чинників, яку часто хибно утотожнюють зі сильною владою, деморалізує правлячих і тих, що ними правлять, і вкінці розвалює кожну державу".

„Признаємо територіяльну самоуправу, а також професійну та господарську автономію одною з найважніших форм співучасти громадян в управі країною; вона є одночасно найкращою школою громадянського вишколення суспільности".

Дещо менш ліберально програмова декларація „Демократичної Партії" підходить до справи національних меншин, а окрема до українців у Польщі:

„Відношення до української меншини в Польщі треба якнайскорше управильнити в рямцях загальної меншинної політики держави на основі порозуміння в дусі взаємної льояльности та співпраці. Широко закреслена самоуправа повинна в дорозі закону стати підставою, що забезпечила б українській меншині свобідний, культурний, суспільний та господарський розвиток".

„Загал молоді — як польської так також і тої, що належить до національних меншин — мусить мати свобідний доступ до середніх та вищих шкіл. Виключування молоді з огляду на її походження, віроісповідання чи національність від доступу до освіти, зокрема академічної, треба признати за знасилування примітивної етики та обиду польської державної рації".

Для доповнення характеристики польської „Демократичної Партії" треба додати, що в політичній резолюції управа партії займається виключно міжнародним положенням Польщі.

Після прочитання декларації польської „Демократичної Партії", з українського становища треба б витати повстання організційного осередку польської демократії, навіть у тому випадку, коли не є ніякою тайною, що спроможности організованої польської демократії бодай в теперішньому моменті невеличкі. Але ми маємо за собою довгий історичний досвід; ми перебули та переживаємо болючу щоденну практику, нам доводилось уже нераз слухати, або читати прекрасні гасла і знаємо гаразд ціну паперозій либеральщини. А польська „Демократична Партія", виставляючи постулят самоуправи для української національної меншини, обмежує її навіть в теорії до самоуправного плекання культури та господарства. Про політичний розвиток української меншини декларація польських демократів навіть не згадує. — Це яскраво впадає в очі на тлі цілої низки зацитованих нами гуманних, либеральних та суто демократичних постулятів програмової заяви.

Знаючи особи, які оголошують нову демократичну партію, знаємо, що їх підхід до української проблєми та питання польсько-українських відносин — безсумнівно інший, ніж підхід більшости їх земляків. Очевидно, що єдиним критерієм практичної вартости партійного світогляду є практична діяльність партії — чи то в опозиції чи при вплизах на владу.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

Діяльність Общества ім. М. Качковського.

По селах Східної Галичини є троякі читальняні товариства для селян, і міщан, які дома говорять по українськи: 1) читальні „Просвіти" (3235) основаної 1868 р., що тримається наукового поділу славян і їхніх мов. Такого самого національного погляду є і 351 парохіяльних читалень Т-ва „Скали" у станиславівській дієцезії з клерикальною закраскою під проводом тамошнього духовенства.

2) Товариство Школи Людової ТШЛ працює також серед селян латинників, які вживають української мови в своїх родинах. Ця праця спірається на переконуванні селян латинників, що вони походять не з колишніх православних і гр. кат. русинів-українців, але з польських кольоністів, які „зрущилися". Паралєльну акцію, оперту на цім самім аргументі, ведуть в останніх роках гуртки „Звйонзку шляхти загродовей".

4) Галицькі москвофіли оснували 18/4 р. Общество ім. М. Качковського з метою основувати по селах Читальні Об-ва Качковського, які при помочи книжечок і часописів вмовляли б у своїх членів, що в Східній Европі є лиш одна „русска" нація, як спільна всім, зложена з трьох народностей (а не національностей) або племен, та що національною і книжньою мовою повинна бути російська (московська) мова, а українська і білоруська мова можуть бути лиш обласними простонародніми. Хоч цей чорносотенний „общерусскій" напрямок наскрізь анахронічний, бо навіть большевики його здискредитували (навіть у 6 і 7 ст. ст. ризького договору з 1921 р.), проте галицькі москвофіли при помочі своїх „ізданій" і читалень дальше вмовляють у своїх прихильників, що вони „русскі", для яких обовязуючою літературною мовою має бути мова російська. Таким робом читальні Об-ва Качковського денаціоналізують у московському дусі українське населення.

Та цікаво, чи і оскільки згідно зі звітом („адчотом") діяльности Об-ва за 1937 і 1938 р. воно розвивалося в цих двох літах. Що правда „адчот" не виявив, скільки було членів Об-ва з річною вкладкою („взносом") по 2 зол., але на основі вплачених вкладок по 2 зол. треба принятн, що таких членів було у 1937 р. 548, а 1938 р. 585. Та такими членами були й читальні Об-ва і могли бути москвофільські кооперативи, яких було у 1936 р. 208. Зате у 1938 р. було кругло 40 тисячів членів Т-ва „Просвіти" у Львові з річною вкладкою переважно по 2 з.

Не виявив теж „адчот", скільки з членів Об-ва передплачувало місячне видання Об-ва „Науку" з Листком річно від 2 зол. 50 сот. до 4 зол. Догадуватися треба, що передплачувало її лише кількасот осіб, фізичних і правних, і тому здається доплатило Об-во на ці „ізданія" в одному 1938 р. 6.350 зол. Коли б Об-во на ці „ізданія" та люстрації читалень і ведення канцелярії не мало доходів з чиншів з великої двоповерхової камяниці у Львові при вул. Валовій 14, вартости до 130 тис. зол., купленої перед війною, то не було б в силі видавати книжечок для браку передплатників.

Наголовки виданих Об-вом книжечок за 1937 р. охоплюють 7 назв, у тому числі календар, — разом на 556 стор. Наголовки на 1938 рік виказують 6 назв, у тому теж календар, разом 568 сторінок, здебільша маленького формату 16-ки. Крім цього передплатники діставали квартальник „Листок" по 16 стор. зі звітом діяльности Об-ва.

У 2-ій книжечці за 1937 р. поміч кількох дрібних поезій М. Шашкевича, Я. Головацького й Вагилевича поміщено кілька віршів А. Пушкіна зі словничком російських слів. У 1938 р. видало Об-во книжечку п. н. „Русскія сказки" на 28 сторінках з наголосами і перекладом 275 російських слів на українську мову. Крім цього друкувало Об-во у своїх календарях статті і вірші „па русскі", але без пояснення значіння російських слів, галичанам незнаних. Здається Об-во умисно не подавало в російських книжечках науки, як читати „па русскі" хочби букви: е, о, и, ѣ, я, г, щоб замовчувати перед „руськими" селянами мовну звукову ріжницю між „общерусскою", себто московсько-російською та „малоруською" — українською мовою. Внаслідок цього майже всі читальники Об-ва читали в російських книжечках повищі букви по українськи і тим робом видавали з своїх уст звуки не „русскаво язика", але дивогляднього жаргону-язичія, небувалого в світі. Очевидно для затирання звукових ріжниць між

українською і російською мовою уживає Об-во в своїх „общерусских изданіях" церковної букви „ѣ", хоч вона від 20 літ заступлена в Росії через „е" (як є). Також у книжечках написаних по українськи Об-во не тримається українського шкільного правопису, бо замість „і" пише „и". Українську книжкову мову своїх „ізданій" називає Об-во хибно „галицко-рускою", бо такої не було й нема. Простонародня українська мова в Галичині знає ось такі говори: 1) надсянський, 2) лемківський, 3) бойківський, 4) гуцульський, 5) покутський, 6) наддністрянський, 7) подільський і 8) південно-волинський, які з виїмком 7) є й поза Галичиною.

Нагляд над читальнями Об-ва та їх контролю мало 8 філій Об-ва („Просвіта" має 83 філії) та праця цих філій була слаба, як стверджує виразно „адчот" Гол. Управи. Для браку філій нагляд над читальнями Об-ва в Калущині мав делегат Об-ва адв. д-р Гумецький як представник та не сказано у звіті, скільки там було тих читалень. У Перемишлині пильний нагляд над 12 читальнями Об-ва провадив м-р Гр. Малец. Філія у Бродах мала під своїм доглядом 13 читалень і завідування реальністю в Бродах без чистого доходу. Філія у Жовкві з 16 читальнями в повіті завідувала теж фундаційним домом ім. о. А. Виханського в Жовкві без чистого доходу. Філія в Золочеві мала 6 читалень Об-ва, філія в Самборі мала 6 читалень, поверховий дім з просторим городом майже без чистого приходу й удержувала бурсу для 14 руських учеників. Філія в Сокалі мала 7 читалень до нагляду і завідувала площею Об-ва в Сокалі, яка не приносила реальної користи; філія в Станиславові навіть не прислала звіту та ледви чи в її окрузі та калуським повіті було більше як по 4 читальні Об-ва. Філія в Сяноці під проводом о. Вл. Венгриновича „проявила досить значну діятельність", бо одинока мала постійного інструктора і покровителя в особі Апостольського Адміністратора гр. кат. Лемківщини о. Якова Медвецького. Обіймала вона район з повітів: сяніцького, березівського, добромильського і кросненського з 33 читальнями Об-ва. Філія в Устриках Долішніх, що охоплювала ліський повіт, мала 9 читалень до нагляду і в завідуванні площу Об-ва в Устриках. Коли до повищої скількости читалень додати ще припускальних коло 20 читалень у Схід. Галичині та 11 в повітах горлицькім, ясельськім і новосандецькім, то могло бути проти 3.235 читалень „Просвіти" коло 140 читалень Об-ва в Галичині. „Адчот" „благоразумно" докладної скількости читалень „Общества" не виявив зогляду на коло тисячки їх перед 1900 р. Хоч щоправда за звітом в останніх двох роках збільшилося число читалень Об-ва в краківськім воєвідстві на 3, львівськім 12 і станиславівськім на 1, то вони могли повстати в львівськім воєвідстві на Лемківщині навіть заходами і тамошніх українців, тому, що тамошні староства розвязали до кінця 1935 р. коло 20 читалень „Просвіти". Коли взяти це під увагу, то не можна через 16 нових читалень добачити великого читальняного розвитку Об-ва, а хіба його закостенілість.

У бібліотеках читалень Об-ва було пересічно по 92 книжки ізданій Об-ва, а в читальнях „Просвіти" в 1935 р. пересічно по 200. Не подав „адчот", скільки було членів читалень. Читальні Об-ва здебільша передплачували по одній тижневій газеті („Землю і Волю"), деякі по дві і більше. Та були й такі читальні Ов-ва, що не передплачували для ужитку бідних своїх членів **ні одної газети.** Останні читальні можемо признати за недійсні, лиш паперові. При деяких читальнях були театральні, хорові, жіночі, господарські і спортові гуртки з курсами варення і шиття та дитячі садки.

Як з дотеперішнього змісту „адчоту" видно, то він дуже недокладний і маломовний. За заохотою Головної Управи Об-ва читальні Об-ва уладили у 1937 р. згідно з „адчотом" 34 дні „Русскої Культури" (докладніше духового поступу — пр. ред.) в честь М. Шашкевича, Вагилевича і Якова Головацького з приводу „Русалки Дністрової" в „малоруській" мові і на честь Пушкіна (100 літ від його смерти) з промовами, деклямаціями і співами в українській і російській мові. У 1938 р. святкували в 56 читальнях 950-ліття хрещення Руси. У 1939 р. має „День Русской Культури" обняти звеличання Т. Шевченка лиш тому, що він написав кілька віршів і 9 повістей по російськи на засланні за дозволом коменданта, який дозволив йому писати лиш „па русскі", як також М. Лермонтова.

Так виглядає діяльність Об-ва Качковського, загально-освітньої москвофільської твердині. Діяльність квола і мізерна та такі самі кволі й мізерні її висліди, дарма, що та установа не стрічає ніяких перепон від влади. Головна ціль Об-ва Качковського — русифікація населення та політичне баламуцтво — давно вже зазнала повного фіяска. Фактично та установа ледви клигає і під натиском живого й творчого українського національного руху та його культурних цінностей — щораз далі відступає, ставлючи взагалі свою екзистенцію під знак запиту.

В. О. Б.

„Ревіндикація Почаївської Лаври — справа пильна й дуже важна!"

Стаття під таким наголовком появилася не в якомусь бруковці під кермою людей з вулиці, яким вільно нічого не знати, з нічим не рахуватись і нічого не соромитись, — цю статтю бачимо в католицькому часописі „Мали Дзеннік" (ч. 184), який видають і редагують духовні особи — „Міліція Непокаляней" під дир. о. Максиміляна М-а Колєбе в Непокалянові.

Отже здавалося б, що в „Малому Дзеннику" повинно бути і знання церковної історії і християнсько-етичний підхід до справ, а бодай — запамятання 10-ої заповіді:

„Не пожадай ніякого добра, що є твого ближнього".

Тимчасом цей орган римо-католицьких ченців домагається православної Почаївської Лаври і то негайно. Чому? На якій підставі? Ось як виглядає ця підстава в „Малому Дзеннику":

„З огляду на зміцнення ревіндикаційної акції на Волині потрібно цілої сітки костелів, значить слушною буде справа заміни власности зрабованих костелів, які сьогодні є церквами". (Де? — В. О.).

Хто в кого забрав Почаївську Лавру? Невже українці чи москалі (православні) в поляків-римокатоликів? Невже Лавра колинебудь хоч один день, хоч, одну годину була **римо-католицьким монастирем** і належала до поляків? Приходить думка, що треба заглянути до історії, — чи не помиляємось.

Але ось сам автор статті п. Вл. К. розкриває перед нами історію Лаври й каже:

„Початок історії того монастиря губиться в мряці далекої минувшини"... „Перша історична відомість походить з 1527 р., коли король Жигмонт І. пише до кремянецького старости, щоб він не перешкоджав відбувати ярмарки у свято Успенія на Почаївській Горі"... „У 1713 р. монастир переходить до рук уніятів-василіянів"...

Отже ясно, що Почаївський монастир від самого свого початку був православним і належав до українців; від 1713 став він уніятським, але **все належав до українського народу;** від 1831 р. Почаївський монастир під іменем Лаври знову перейшов у руки православних і продовжує бути його добром і найвищими святощами.

Отже про яку тут ревіндикацію (зворот) може бути мова?

Зрештою, історичні відомости про Почаївську Лавру п. Вл. К. вимагають деяких поправок, а саме. Народні перекази переносять початок Лаври до часів татарської навали (1240 р.), а деякі й до раніших часів. Отак у „Дипломаті", що є властиво актом дарування маєтку воєводою Михайлом Центером та його жінкою Єленою Почаївському монастиреві, подана дата: **11. лютого 1213 р.**

Оригінал „Дипломату" не зберігся. І коли б навіть зараховувати його до апокрифів, то вже дату листа короля Жигмонта І., а саме: 20. травня 1527 р. треба приняти, як історичну. Але щодо змісту цього листа, то автор передає його нестисло, з замовчуванням найважніших моментів. У листі сказано так **(українською мовою):**

„Біл нам чолом дворанин наш Василей Богданович Гостскі*) й поведіл, штоже дей ти висилаеш наместника своєго кремінецкаго до іменія его Почаєва на ярмарок на день Матки Божої Первої... Тое іменіе од замку нашого кремінецкаго оддалено, а он в его держані... і ти би що... ні вошто не вступовал і дал ему в том покой конечно".

Цей королівський лист ясно свідчить, що Почаїв із найстарших часів був власністю українських православних бояр — землевласників в даному моменті — Гойських (Гостських).

Ганна Гойська з Козинських подарувала Почаївському монастиреві нинішній чудодійний образ Божої Матері (в 1597 р.), з вдячности за те, що перед тим образом прозрів її сліпий від народження брат Козинський. Сама-ж Гойська дістала образ від грецького митрополита Неофіта.

Крім образу Божої Матері (нині Почаївської) Ганна Гойська фундаційним записом з дня 14. листопада того-ж 1597 р. подарувала почаївському монастиреві багаті маєтки і здвигнула нові монастирські будівлі для ченців **„не іншого визнання, як тільки грецького".**

Багато обдаровувала монастир волинська українська шляхта — Ушковські, Долинські, Куликовські, Жабокрицькі, Пузини, Малинські, Сташкевичі, Ясногорські й інші. Але найбільша й найцінніша була жертва наших православних шляхтичів Федора й Еви Домашевських із Бережець на Кремянеччині: вони побудували в монастирі велику й гарну мурована церкву в честь св. Трійці і до неї перенесли Чудодійну Ікону Божої Матері.

Король Август II. грамотою з дня 26. червня 1700 р. (знаходиться в бібліотеці Лаври) підтвердив усі права й фондації Почаївського монастиря, називаючи його „стародавнім і чудодійним грецького обряду" та буквально кажучи:

„Наказуємо, щоб сія грамота наша на користь монастиря, що не в унії знаходиться, **належно була шанована й в цілості була виконувана всіми особами духовними й світськими".**

У 1713 році Почаївський монастир перейшов у руки українців Василіян. За часів унії найбільшим добродієм Почаївського монастиря був граф Михайло Потоцький, предки якого, як кажуть, були православними українцями. Між іншими Потоцькі були посвоячені з православними молдавськими господарями Могилами, з яких вийшов митроп. Петро Могила.

Голос предків потягнув графа Михайла Потоцького до українського народу і до східного обряду. Він збудував сьогоднішній багатющий Успенський собор у Лаврі (1780 р.), приняв східний обряд, постригся в монахи й похоронений у своєму соборі (1782 р.).

„В тому часі — пише „Мали Дзеннік", — **Почаївський монастир набирає великого значіння в історії унії й української культури... Староцерковна мова уступає місце живій материнній (українській) мові... Нарід (український) гаряче привязався до цієї святині".**

Все це слушно.

Здавалося б, що „Мали Дзеннік", якщо забуде про 7. і 10. заповіді, то бодай вшанує накази своїх королів Жигмонта І. й Августа II. дані як світським, так і духовним особам, а саме: **шанувати права українського народу до Почаївського монастиря.**

Усі матеріяльні цінности, що їх має Почаївська Лавра, — це жертви української православної і уніятської шляхти, яку ми згадали вище, та українських народніх мас, що віками, безперервними струмками вливають у монастир на Почаївській Горі свої грошики...

В наші повоєнні часи ми вже нічому не дивуємося. А все-ж годі помиритися з фактом, що „Мали Дзеннік" орган католицького духовенства може публично, в білий день домагатися відвічного українського церковного майна і святощів.

В. Островський.

*) Гойські з с. Гощі.

Непромакальні плащі
від зол. 12'— у велнім выбор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Підвишка емісії більону в Польщі.

ВАРШАВА, ПАТ. Між міністром скарбу і Польським Банком дійшло до порозуміння у справі підвишки теперішньої границі емісії срібних монет: 2, 5 і 10 зол. — на 50 міліонів зол. Підвишку емісії більону на 50 міл. зол. не спричинили скарбові огляди, лише недостача срібного більону, що його відчувають в деяких місцевостях. Як відомо на емісії більону завжди користає скарб держави, бо вартість металю в монеті завжди нижча від номінальної вартости обігової монети.

З польської преси.

В Ґданську спокійно!

Варшавський „Глос Поран"ь" пише під поданим наголовком:

„Щодо Ґданська, можна сказати, що на цьому відтинку настав повний спокій, — коли не не ілюзія. Над положенням у зв'язку з Ґданськом радили в Парижі французький міністр закорд. справ Бонне з амбасадором Лукашевичем. Після цієї розмови в Парижі та Льондоні поширилась чутка, що Польща вважадає від ґданської влади спинення протипольської кампанії та пошанування польських прав. Польський уряд — казали в Парижі та Льондоні — опрацював точний план акції. Та це не значить, що вже в найближчих днях відбудеться інтервенція Польщі. Також неправда, наче б уже нині-завтра польський представник мав вручити ноту ґданському сенатові. Чутки, що на Балтійське Море небавком припливе французька фльота, показались теж видумкою.

—o—

Здається — повідомлення про Ґданськ були перебільшені...

„Республіка" повідомляє з Варшави:

„В компетентних варшавських колах заявили представникам преси, що паризькі повідомлення про ноту польського уряду до ґданського сенату з домаганнями ліквідації „корпусу добровольців", спинення рекрутації та знесення всіх розпорядків військового характеру є фальшиві та видумані. **Компетентні** кола заявляють, що польський уряд саме тепер прослідкує фактичне положення у Ґданську. **На основі перших офіціяльних ствердженъ здається, що паризькі повідомлення були перебільшені та що військові заряджения Ґданська не йшли так далеко, як про це спершу писали.** Щойно після ствердження дійсного положення у Ґданську польський уряд поробить евентуальні дипльоматичні кроки.

—o—

„Німці дарували Польщі незалежність".

„І. К. Ц." (з 12. VII.) звертає увагу на радикальну зміну становища німецької преси до Польщі.

„Ще кілька місяців тому назад на сторінках офіціяльного „Фелькішер Беобахтер" появлялись ентузіястичні статті про Польщу. Тямимо таку статтю у звязку з великою ревією у Варшаві у дні свята незалежности перед двома роками. „Фелькішер Беобахтер" писав тоді дослівно: „Польська армія одна з найліпших в Европі, **а її вишкіл та поставу майже годі перевищити.** Опис ілюстровано знимками. Тямимо багато таких статтей.

Тепер „Франкфуртер Цайтунг" під наголовком „Внутрішня слабість" приносить статтю, що є збіркою „нісенітниць, фальшів та цинічної брехні". „Польща не є великодержавою — пише „Франкфуртер Цайтунг" — поляки в дуже малій мірі зі зброєю в руці виборoли свою незалежність. **Німці своїми перемогами дарували Польщі незалежність.** Польські прапори не мають традиції слави (!) тощо. В додатку поляки з завистю дивляться, як закордоном (тобто в Німеччині) панує живий рух, будують автостради, процвітає господарське життя, а в Польщі нужда...

І те все — каже „І. К. Ц." — виписує колись поважний щоденник „Франкфуртер Цайтунг".

Французькій концесії в Ганкав загрожує блькада.

УЛЬТИМАТ ЯПОНСЬКОГО КОМАНДУВАННЯ.

ГАНКАВ, ПАТ. Командант японських відділів з Ганкав, отаман Вуган звернувся до влади тамошньої французької концесії з листом, у якому домагається, щоб негайно звільнити арештованих китайців-японофілів та звернути японські прапори.

Якщо влада концесії не виконає тих домагань, концесії загрожує ізоляція.

„ГОСПОДАРСЬКА РАДА СХІДНОЇ АЗІЇ".

ТОКІО, ПАТ. В Токіо почалися наради „господарської ради Східної Азії", зложеної з представників Японії, Манджурії та китайських земель, що є під японською окупацією. Метою наради є наладнати співпрацю окупованих земель з Японією у рямах „блькоку ена".

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Американський державний секретар переслав японському амбасадорові протест проти бомбардування американської місії в Чункіні підчас налету японських літаків.

Такий самий протест зложив американський шарже д' афер у Токіо.

З Чункіну евакують більшу частину населення.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Уряд Чанкайшека видав кілька постанов у справі оборони теперішньої китайської столиці перед налетами.

Зі 700.000 мешканців Чункіну пів міліона переселять до недалеких місцевостей, залишаючи в місті лише 200.000, які на випадок налету всі найдуть місце у протилетунських схоронищах.

Британський аташе перед японським трибуналом.

ПЕКІН, ПАТ. Представник японської армії заявив, що 5. липня створено в Калґані спеціяльний військовий трибунал, який судитиме полк. Спіра, військового аташе британської амбасади в Китаю. Як відомо, полк. Спіра арештували японці при кінці травня у хвилині, коли намагався перейти лінію японських військ недалеко Калґану. Японці запевняють, що він нарушив міжнародні звичаї, намагаючись перейти японські лінії, не повідомляючи про це японської влади. Суд, перед яким відповідатиме полк. Спір, не є воєнним судом, лише спеціяльним трибуналом, покликаним для чужинців

—o—

Після білгородських розмов премієра Кіосеіванова.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

БІЛГОРОД, ПАТ. По закінченні розмов прем. Кіосеіванова з мін. Марковічем появився комунікат, у якому оба державні мужі стверджують, що:

1) Необхідно дальше розвивати приязнь між обома державами, згідно з духом пакту приязни.

2) В інтересі обох країв є якнайширший розвиток господарських взаємин.

3) Інтересам усіх балканських держав найбільш відповідає політика невтральности.

4) Обом урядам необхідно вести політику добрих взаємин супроти всіх сусідів.

—o—

Читайте і ширіть наш часопис!

Рідке свято в коломийській гімназії.

Зїзд учнів коломийської гімназії з року 1913/14, скликаний ініціятиванним комітетом на день 4. і 5. липня ц. р. почався Службою Божою в парохіяльній церкві, яку відчитав о. проф. І. Станецький у сослуженні двох колишніх учнів гімназії. Співав пригагідний хор під орудою проф. Р. Шипайла, колишнього вчителя співу. В богослуженні взяли участь колишні учні, з яких більшість прийшла парами з гімназії зі своїми вчителями передвоєнних літ, а саме проф. Б. Левицьким, Вол. Лепким, Дм. Николишином і Ром. Шипайлом та д-ром А. Княжинським, що заступав відсутнього дир. Котецького; інші, що поспізнялися, прийшли відразу до церкви. По Службі Божій відправлено соборну панахиду за всіх, що відійшли за останніх 25 літ, і професорів і учнів. А відійшло багато: з професорів незабутній перший директор гімназії Софрон Недільський та його наслідник Прокіп Мостович, дальше ті, що спочивають на коломийському цвинтарі: Леонтій Кузьма, Лев Дольницький, Евген Козакевич та Йосиф Чайковський. З учнів багато, аж за багато лягло буйними головами на полі слави... Після богослуження склали учасники зїзду поклін пошани на цвинтарі в першу чергу стрілецькій могилі, а потім могилам професорів та двом представникам стрілецької слави пок. четарові М. Гуменюкові та стр. В. Турянському. Скрізь відправлено панахиди.

По повороті до гімназії відкрив зїзд проф. П. Кривоносюк. Після вибору президії, якої головою залишено на дальше П. Кривоносюка, та покликання на секретарів Ласійчука й Бойчука, відчитав предсідник чолобитну телеграму Князеві української гр.-кат. Церкви, Їх Ексцеленції Митрополитові Андреєві Шептицькому, прийняту радісним оплявзом, а. далі пригадав звідомлення зі зїзду в 1934. р. і ствердив, що не все намічене на тому зїзді проведено в життя. Найважніша річ — бурса ім. С. Недільського, про яку думали й говорили також інші зїзди учнів, так і залишилася у сфері нездійснених мрій... Принявши намічену програму зїзду, приступлено до відчитання катальогу. Читав проф. Шипайло. Підчас читання катальогу зявився на салі дир. Даниш, якому всі учасники уладили щиру овацію. Він і закінчив читання катальогу. Показалося, що з колишніх 568 учнів зявилося на зїзд усього 73, себто яких 12 і пів прц. Багато згинуло, про деяких нема ніяких вісток. Але знайшлися й такі, що не почували духової потреби зустрінутися з товаришами шкільної лавки і свідомо не приїхали (напр. Городенщина). Це й відмітив зїзд при кінці своїх нарад. Опісля відбулася на гімназійному подвірі спільна знимка, а дальше спільний обід у „Гігієні".

По обіді почав зїзд програмову працю. Найперше обговорено питання „Музей і гімназія", ствердженo, що створення в Музею „Гуцульщина" ім. Й. Кобринського окремого кутка коломийської (себто першої покутської) гімназії це наказ хвилини, вирішено такий куток створити й доручено виконати це вирішення окремому гурткові людей під проводом П. Кривоносюка. З черги після подрібної дискусії вирішено подбати про те, щоб тлінні останки покійного дир. Софрона Недільського, які досі спочивають на чужині (у Бялій), знайшли гідне місце вічного спочинку на коломийському цвинтарі серед своїх, і зразу таки поставлено цю справу на реальних підвалинах. Для завершення цього діла пієтизму в найближчому часі намічено окремий гурток осіб із о. заст. дек. Сулятицьким у проводі. При цьому висловлено небезпідставну надію, що всі колишні учні коломийської гімназії причиняться відповідними датками до того, щоб її перший Директор-Батько спочив у місті, де виховував кадри української інтеліґенції. У звязку з тим обдумано справу відповідного памятника. До цього навязано справу належного впорядкування могили тов.-четаря Мих. Гуменюка, що поляг під Львовом. Дальше обмірковувано справу бурси, на яку після попереднього зїзду зложено 249 зол. З уваги на те, що в останніх літах засновано в Коломиї окреме статутове товариство „Українська Бурса", яке реалізує задуми учасників зїзду, вирішено зібрані гроші поділити по половині між згадане т-во та Інститут „Шкільної Помочі", який теж веде бурсу, а рівночасно візвати товаришів допомогти „Українській Бурсі" вписатися в члени т-ва. В той спосіб з одного боку, а з другого апелем до коломийських товаришів, щоб за-

цікавились активно справами Інституту „Шк. Помочі" та постарался мати вплив на них, зліквідовано справу бурсових зобовязань.

Опісля розглянено плян видання альманаху коломийської гімназії, в якому містилась би повна історія тієї осередньої виховної інституції на Покутті. Плян намітив Юра Шкрумеляк, йому теж доручено начальне редакторство альманаху, додавши до помочі гурток зацікавлених у тій справі осіб. Обчислено в загальному кошти видання й вирішено у свій час оголосити передплату на альманах з тим, що по виході книжки з друку ціна примірника буде куди вища. Наприкінці зїзд міркував над відповідною допомогою вдові й сироті по одним своїм товаришу. Пополудневі наради закінчив дир. Даниш ствердженням, що цей зїзд поважним ходом річевих нарад вирізняється дуже корисно зпоміж усіх дотеперішніх аналогічних зїздів, і побажанням, щоб усі вирішення зїзду вдалося щасливо здійснити.

Другий день зїзду почався оглядинами Музею „Гуцульщина". Ця молода збірня української, головно місцевої культурної старовини під кермою невтомного й цілою душею відданого їй кустоса, радн. Вол. Кобринського зробила на всіх учасників відвідин таке велике й позитивне враження, що, зібравшися на докінчення зїздових справ у гімназії, в першу чергу рішили одноздідно вислати радн. В. Кобринському подяку за його велику й успішну та при тім зовсім безкорисну працю та запевнення щирої допомоги. Дальше обговорено докладніше важніші подробиці справ, які вирішено в голосному першого дня. Ті подробиці забрали тільки часу, що задумані ще до зїзду реферати на окремі актуальні теми мусіли відпасти. Пізно, після 14-ої год. закінчено цей діловий зїзд національним гимном, після чого учасники порозїздилися. Залишається тільки побажати, щоб десигновані гурти виконали доручені їм завдання. Віримо, що, наскільки дужчі сили, незалежні від нашої волі, їм не перешкодять, їм це вдасться, чого щиро їм бажаємо. **Учасник**

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

БРОДІЙ ВІРИТЬ...

Як подає мадярське радіо, Бродій дав представникові одного будапештенського часопису інтервю, в якому висловив погляд, що відношення між „карпаторосами" й мадярами треба будувати на „духових основах" та що в цій справі чимала роля припадає пресі. Остаточне державно-праване положення Карпатської України залежить від розвитку політичних подій внутрішнього та міжнароднього характеру, але Бродій вірить, що мадярський уряд здійснить автономію Карпатської України ще цього року.

В ЯКОМУ ХАРАКТЕРІ ГОЛОВА БОЛГАРСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВИЇХАВ ЗА КОРДОН?

СОФІЯ, ПАТ. Болгарська телеграфічна агенція рішуче заперечує поголоску, немов би голова парламенту Мошанов виїхав за кордон з якоюсь місією. Він виїхав з жінкою приватно.

БРИТІЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО ЗАМОРСЬКИХ ЛЕТІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Палата громад приняла законопроект про оснування „Британського Летунського Заморського Товариства", яке повстало з обєднання товариств „Імперіяльні Повітряні Шляхи" та „Британські Повітряні Шляхи".

Нове товариство організуватиме лети над Атлянтійським і Тихим Океаном та до Африки.

ЛЕТУНСЬКІ БОМБИ ЗНИЩИЛИ ЦІЛЕ МІСТО.

ШАНГАЙ, АТЕ. Як подає китайський комунікат, кількадесять японських літаків бомбардувало місто Лігуан у провінції Ангвей. Ціле місто згоріло до тла. Кількість жертв невідома.

НАПАД НА БРИТІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

ГОНКОН, Райтер. Китайські демонстранти обкинули камінням британський консулят у Тсінтао та кинули туди петарду.

—o—

Нова влада Карпатської України.

ОБСАДА ВИЩИХ СТАНОВИЩ У МАДЯРСЬКІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Безпосередніми співробітниками регенційного комісаря барона Перенія з титулом радників заіменовано:

для адміністративних справ: д-ра Олександра Бескида, б. віцегубернатора;

для шкільних і релігійних справ: о. д-ра Юлія Марину;

для господарських справ: Михайла Демка.

Поодинокими адміністративними одиницями (жупами) кермують:

ужгородською: д-р Юлій Дюрич як віцежупан та д-р В. Балаж як заступник;

берегівською: д-р Корнелій Бескид як віцежупан та д-р Арпад Халмош як заступник;

хустською: Адальберт Ришко як віцежупан та д-р Павло Коссей як заступник.

Як відомо, до мадярського парляменту покликано з Карпатської України 10-ох представників, до вищої палати 2-ох (д-ра Осипа Камінського та о. А. Ільницького).

Німецький часопис про положення українців у Польщі.

Як подає „Експрес Вечорни" та „Гонец Вечорни" з 12. ц. м. „Національцайтунг" помістив статтю п. н. „Польська брутальність супроти українців". „Експрес Вечорни" подає ту вістку під наголовком „Рекорд німецької дурноти. Цілий світ вже знає, що це брехня", та реферує її так:

„Національцайтунг" пише, що польська брутальність супроти українців, яких на терені Польщі є 5 міліонів, є жахлива. Тих українців прилучили поляки до своєї держави 1920 р., намагаючися здобути цілу Україну. Поляки переслідують українське населення, накладаючи контрибуції на українські села.

Німецькі щоденники пишуть про голод, про переповнені вязниці, про плян концентраційного табору на Поліссі, де українці були би наражені на жахливі терпіння. Німці твердять, що Польща дуже зле відноситься до всіх меншин та що з тою жорстокістю можна порівняти хіба жорстокість англійців у Палестині.

„Гонец Вечорни" пише:

Видвигаючи українське питання, німецька преса не вагається перед найбільш фастистичними брехнями. „Національцайтунг" пише під великим наголовком „Польська брутальність супроти українців", а опісля містить якісь „смалені дуби" про жахливу долю 5-ох міліонів українців у Польщі. Дальше преса повідомляє про якісь контрибуції по українських селах, про переповнені вязниці, про проект концентраційного табору на Волині для 55-ох тисяч українців, де їх попросту мали б заморити голодом.

Жахливі наслідки вибуху в есданському складі муніції.

49 УБИТИХ, 30 УМИРАЮЧИХ, 49 ПРОПАЛО БЕЗ ВІСТИ.

САЛЯМАНКА, ПАТ. Число жертв вибуху порохівні є вище ніж спершу здогадувались. З неофіційних джерел повідомляють, що число вбитих і ранених перевищає 100 осіб. Слідство, що його веде цивільна і військова влада, ще не ствердило причини вибуху. Здогадуються, що до вибуху дійшло тому, що нагромаджено воєнний матеріял у горячім місці. Рятункова акція стрічається з труднощами, бо нема води. На місце катастрофи приїхало військо і відділи пожежної сторожі зі Саляманки, Замори, Валядоліду і з Авілі. Сила вибуху була така страшна, що вантажний поїзд, який стояв на стації, скинула сила повітря зі шляху і з ваґонів залишилась лише маса відламків заліза та дерева. Зі стації теж не залишилось ні сліду.

САЛЯМАНКА, ПАТ. Вибух у Пенеранда де Бранкамонте знищив 1090 домів (у цілій місцевости є 1456 домів). Коло 100 домів та 3 фабрики ще горять. Пожежна сторожа безсильна, бо не стало води.

Театр, музей, електрівня та казарми жандармерії зовсім знищені. У церкві св. Михайла, що віддалена на кільометер від місця вибуху, двері вирвані та викинені на поважну віддаль.

Дотепер похоронено 45 убитих, пополудні померли дальші 4 жертви вибуху. Стан здоровля дальших 30-ох ранених безнадійний, без вісти пропало 49 осіб.

Залізницю Мадрид—Саляманка, що її вибух перервав, провізорично направлено.

Два невдатні большевицькі налети в Манджурії.

КОМУНІКАТ.

ГАЙЛЯР, ПАТ. Кореспондент Аваса, приділений до японської військової бази в околиці озера Буінор, повідомляє, що в понеділок пополудні над японськими позиціями появилося 9 совітських бомбовиків. Коли японська артилерія стала стріляти, бомбовики скинули кілька бомб (що впали далеко від яп. становищ) та завернулися. Японські мисливські літаки кинулися в погоню, проти них влетіла совітська мисливська ескадра. Вислід бою невідомий; японці твердять, що зістрілили 59 ворожих апаратів.

ЯПОНСЬКИЙ КОМУНІКАТ.

ТОКІО, ПАТ. Коло год. 2. досвіта 11. ц. м. ескадра важких совітських бомбовиків перелетіла понад монгольсько-манджурським кордоном. Японці обстріляли її, тому вона вернулася, скидаючи лиш одну бомбу.

Рівночасно совітські бомбовики бомбардували японські позиції над Халькою, але без успіху.

БОЛЬШЕВИКИ ВТРАТИЛИ 522 ЛІТАКИ.

ТОКО, Домеї. Від 20. травня до 10. ц. м. японці зістрілили 522 совітські літаки. Підчас боїв, 10. ц. м. над ріками Гольстен і Халька большевики втратили 70 літаків.

ДАЛЬШІ БОЇ.

ТОКІО, Домеї. Над ріками Халька і Гольстен ідуть дальше завзяті бої. У вівторок рано совітська артилерія, розміщена на березі Халькн, почала вогонь, японські гармати відповіли також стрілами.

БАКТЕРІОЛЬОГІЧНА ВІЙНА?

Японці твердять, що большевики затроїли бактеріями, які викликують недуги, джерела ріки Гольстен, відкіля японсько-маджурські війська беруть воду.

Повені, пожежі і катастрофи.

БЕРЛІН, ПАТ. Над Кемніц у Німеччині обірвався хмародім. Вода залила місто та ушкодила телеграфічні получення. На німецькім Поморі згоріли від грому десятки домів. В околиці Растенбурґа у Сх. Прусії грім ударив у стадо овець вбиваючи 81 овець, а кількадесять зранив так, що треба було їх добити. В каналі цісаря Вільгельма під Гамбургом вибухло на шведськім кораблі 100 бочок з бензиною. Корабель згорів, пожежа ушкодила гать на канлі. У Мангаймі зударились два електричні поїзди. В катастрофі були 23 особи ранені. На шосі Марсей ен Прованс згорів автобус. У пожежі згинуло 7 осб, 12 було ранених.

Арештування мадярів у Семигороді.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Румунська влада арештувала 12-ох мадярів, румунських громадян, яких уважають моральними виновниками замаху на посадника міста Гальме, бо до нього вони зверталися з погрозами. Загально думають, що справжні замаховці втікли, — місто положене коло мадярського кордону.

—o—

Загальна військова служба в Польщі
до 60 року життя.

ЗАСТУПНА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА ДО 50 РОКУ ЖИТТЯ.

ВАРШАВА, ПАТ. Згідно зі законом про загальну військову службу горішньою границею віку, до якого сягає цей обовязок, є 60 років. Отже і заступний військовий обовязок повинен тревати теж до 60 літ. Одначе з уваги на те, що невідповідно покликувати до заступного військового обовязку особи у старшому віці міністерство внутрішніх справ устійнило останню горішню межу віку, до якої можна покликати до заступного військового обовязку до 50 р. життя.

—o—

Новий лет англійських ескадр
до Франції.

ЩО КАЖЕ НІМЕЦЬКА ПРЕСА?

ЛЬОНДОН, 12. 7. ПАТ. Учора відбувся перелет 12 британських летунських ескадр летунських військ над Францією. 150 літаків: тяжких бомбовиків і мисливських літаків, з залогою 750 осіб — вистартувало в год. 8-ій рано з 12-ох англійських летунських майданів і полетіло через канал Ля-Манш до Франції — частинно на північний схід до Бордо, частинно над середню Францію у напрямі Орлеану. Згадані літаки вернулися назад до своїх летунських осередків вечором, пролетівши, якщо йде про бомбовики, 1.200 миль, якщо йде про мисливські літаки — 900 миль. Це був перший перелет, що мав задемонструвати Франції могутність військового летунства В. Британії. Подібні перелети мають відбувати ескадри французьких літаків — для вправи над В. Британією. Крім того в день національного свята Франції 14. липня, звязаного зі 150-літтям французької революції, відбудеться велика ревія французьких військ, в якій візьме теж участь 6 англійських летунських ескадр, баталіон королівської гвардії і баталіон моряків. На це свято приїхали з Англії: міністр війни, перший льорд адміралиції, маршал летунства і шеф генерального штабу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британська летунська влада підготовляє другий лет над Францією, що відбудеться мабуть в найближчому тижні. В леті візьме участь більша кількість літаків так, що залога британських літаків дійде до 1.000 осіб, з того буде 300 летунів. Дуже можливо, що літаки долетять до Середземного моря.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса виявляє зденервування з приводу лету британських бомбовиків до Франції підкреслюючи, що лет відбувся з метою підбехтання. Преса запевняє своїх читачів, що підчас війни ніодин британський літак не дістанеться на німецьку територію. Не лише з Льондону на континент можна відбути лети, але і навпаки. Німеччина — запевняє преса — має літаки з куди більшим засягом ніж В. Британія.

ЛЬОНДОН, 12. 7. ПАТ. Асошіейшед Прес повідомляє: Німецький уряд повідомив британське міністерство летунства про заборону перелетів над Берхтесґаден. Подібне повідомлення дістали перед кількома днями в Берліні німецькі летуни, щоб не нарушувати спокою канц. Гітлера.

Горячкова акція Англії і Франції на Балкані.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР АНГЛІЇ З РУМУНІЄЮ. — КРЕДИТИ ДЛЯ ГРЕЦІЇ. — ПЕРЕГОВОРИ З ЮГОСЛАВІЄЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британсько-румунські господарські переговори закінчились заключенням у середу договору, що його підписав румунський посол у Льондоні Тіля і британський міністр торговлі О. Стенлей. Договір передбачує поза кредитом для Румунії у висоті 5 і пів міліона фунтів штерлінгів закуп Англією 200.000 тон румунського збіжжя. Переговори в Букарешті вела спеціяльна британська торговельна місія під проводом Ф. Лейт Роса.

ЛЬОНДОН, 12. 7. ПАТ. Нині дійшло до договору між грецьким урядом і британським міністерством торговлі у справі кредитів для Греції у висоті 2,040.900 фунтів штерлінгів.

ПАРИЖ, ПАТ. У Парижі перебуває у приватному характері югославянський міністр фінансів Джурітіч. Авас повідомляє, що мін. Джурітіч відбув низку розмов з представниками французького політичного світа між іншим з мін. Бонне.

Маніфестація приязни між Еспанією та Італією.

МАДРИД, 12. 7. ПАТ. Нині відбулось у Таррахоні відслонення памятника римського цісаря Августа при участи мін. Чяно. При цій нагоді мін. Сунер виголосив промову стверджуючи, **що романський дух, який єднає Еспанію з Італією, поглибили оба народи в боях рамя об рамя. Далі мін. Сунер висловив подяку в імени еспанського народу Італії за її допомогу підчас війни. Мін. Чяно у відповіді ствердив, що романська ідея товаришить всім проявам еспанського життя. Бої, підчас яких зродилось братерство обох народів, не є епізодом, що промине без сліду, але початком спільної майбутности Італії та Еспанії. В новій ері, що її переживає Еспанія, Італія буде студати при боці Еспанії так, як це робила у важких для неї хвилинах. Переможна війна,** закінчив мін. Чяно, **отвирає нову сторінку в історії Еспанії.**

Пополудні міністри Чяно і Серано Сунер відлетіли літаком на летовище Вітторіо, звідкіля відіхали самоходом до замку Аєте недалеко Сан Себастіяну, де мін. Чяна приняв на авдієнції ґен. Франко, який гостив його бенкетом. З нагоди приїзду мін. Чяна в Сан Себастіяні перервано працю в год. 5-ій пополудні. Всі крамниці, кавярні, ресторани, кіна і театри були зачинені від год. 5.30 до год. 8-ої вечором.

Втеча большевицьких військ з Манджу-ко.

ТОКІО, 12. 7. ПАТ. Агенція Домеї **повідомляє: На правім березі ріки Кальхи, що є граничною рікою між Манджу-ко і Зовнішньою Монголією застромили нині вранці японські прапори на знак, що відбили совітсько-монгольські війська з території Манджу-ко.** Згідно з вістками штабу японських військ, що ведуть акцію в околиці озера Буїрнор, японські війська слідкують рухи відділів совітсько-монгольських військ на західнім березі Кальхи. Район ріки Кальха находиться далі під обстрілом артилерії.

ГСІНКІН, ПАТ. Представник манджурського уряду — повідомляє Домеї — **висловив згоду почати переговори зі Зовнішньою** Монголією, щоб *поладнати прикордонний спір*, якщо Монголія виступить з відповідними пропозиціями. Далі пригадав, що манджурський уряд чотирократно виступав з протестом проти переходу монгольських і совітських військ манджурського кордону, але уряд Зов. Монголії залишив ці протести без відповіди і сам виступив з протестом 9. ц. м. підкреслюючи, що ріка Кальха є границею між Манджу-ко і Зов. Монголією. Тому Японія та Манджу-ко мусіли виступити у власній обороні й відбити совітські та монгольські війська поза кордон. Свою заяву зенітували висловом надії на *привернення нормальних мирних взаємин.*

ЯПОНІЯ ПОГРОЖУЄ ЗА ШИКАНИ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: Японський амбасадор у Москві дістав доручення від свойого уряду скласти на Кремлі енергійний протест проти поведінки совітських властей у відношенні до японських підприемств у північному Сахаліні. Амбасадор Японії має зажадати у Москві, щоб відкликали розпорядки льокальних совітських властей проти японських підприємств на Сахаліні, погрожуючи, що у противному випадку японський уряд витягне поважні консеквенції. Ріде тут про рішення совітського трибуналу праці на Сахаліні, що засудив від двох японських нафтово-вугляних концернів суму 700.000 рублів у користь професійних союзів робітників концернів; цим союзам управи концернів мали доставити товарів і харчів і їх не доставили. Згідно з японськими інформаціями, ці товари закупили управи японських підприемств, але підчас транспорту совітські власти їх сконфіскували. Якби японські підприемства не заплатили засудженої суми, совітські власти погрожують, що обложать врештом банкові вклади товариства.

ПЕРЕД ЯПОНСЬКИМ НАСТУПОМ НА ТРИ КИТАЙСЬКІ ПОРТИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Японська військова влада в Шангаю заповідає близький наступ проти трьох китайських портів у провінції Фукіен: Гучав, Туншан і Шаосіен. Японська влада візвала чужинців і закордонні кораблі, щоб покинули ці порти.

СПЕЦІЯЛЬНА МІСІЯ ЯПОНСЬКОЇ АРМІЇ ІДЕ ДО ГІТЛЄРА І МУСОЛІНІЯ.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: На спеціяльне прохання канц. Гітлера виїзджає у другій половині липня до Німеччини двох представників японської армії: б. міністр війни і б. начальний вожд японських військ у північнім Китаю ґен. Теравчі та б. міністр мариварки Осумі. Візита матиме приватний характер.

Ген. Теравчі заявив в інтервю, що на прохання Гітлера їде до Нірнберґу, де буде присутній на конгресі націонал-соціялістичної партії в характері представника японської армії. Ген. Теравчі візьме теж участь у святі з нагоди роковин походу на Рим.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

ФРАНЦІЯ ВИСЕЛЮЄ ІТАЛІЙСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

ПАРИЖ, 12. 7. ПАТ. Авас повідомляє, що французький уряд заборонив побут у Франції кореспондентові „Пополью ді Рома" і „Стампа" в Парижі Коцетто Петінатто. Італійського журналіста візвали, щоб покинув Францію. Петінаттові наказали покинути Францію у звязку з виселенням кореспондента „Ле Журналь" з Риму Роберта Гійона та у звязку з його діяльністю у Франції. Одночасно підкреслюють, що в Римі залишилось лише трьох французьких журналістів тоді, як у Парижі перебуває понад 20 італійських журналістів.

—o—

По широкому світі.

— На запросини шефа штабу армії Злучених Держав приїхав до Ню Йорку шеф бразилійського генерального штабу ген. Монтейро.

— У Сантіяго де Чіле поліція арештувала трьох старшин і трьох еспанців за підготову заворушень.

— Англійська військова місія під проводом ген. Люнда покинула Анкару.

— Посол до турецького парляменту і шеф-редактор турецького щоденника „Джумгуріет" не дістав дозволу на переїзд італійської границі до Сан Ремо. Щоденник накликує до репресій проти італійців.

— През. Гаха іменував предсідником комітету національної спільноти К. Небеского, бо дотеперішній предсідник А. Груби уступив зі свого становища.

— Шеф політичного департаменту Швайцарії Мотта відбув нараду зі швайцарським послом у Римі у справі загострення італійсько-швайцарських взаємин.

НОВИНКИ

14 ЛИПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 1. липня 1939.
Косми і Дамиян.
Лат. Бонавентури.
Сонце: схід — 3.30, захід — 19.30.
Місяць: схід — 1.44, захід — 17.58.

Завтра: 15. липня. Субота.
Ст. ст. 2. липня 1939.
† Положення Ризи Прев. Богородиці.
Лат. Генрика.
Сонце: схід — 3.31, захід — 19.29.
Місяць: схід — 2.44, захід — 18.33.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружчини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Кажуть,** що в Ворохті вже маса гостей, бо це найкраще літнище в долині Пруту. Кожний українець памятає, що істнує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літній відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** —5 1143

— **Особисте.** Почуваюся до милого обовязку сердечно подякувати всім тим, що зложили мені гратуляції з нагоди моєї промоції. — **Д-р Роман Гарасимчук.** 1394

— **За пісню „Боже Великий, Творче Всесильний".** У Грозьовій, повіт Турка, молодь відспівала на хорах після Служби Божої одної неділі м. р. пісню „Боже Великий, Творче Всесильний". Те саме було на другу і третю неділю, але у ту третю неділю місцевий парох о. Бугера відвернувшися від престолу казав припинити спів тієї пісні. На те Федь Копач сказав з хорів, що він перший раз чує, що тієї пісні не можна співати. На підставі доносу поліції відбулася у Самборі в окружному суді розправа, на якій притягнули до судової відповідальности Федя Копача, Семена Копача, Олексу Демяновського й Івана Піля та суд звільнив їх від вини і кари й Івана Піля та суд звільнив їх від вини і кари за спів згаданої пісні, а засудив тільки Федя Копача на 2 місяці вязниці, з припиненням кари, за те, що відзивався голосно в церкві до священника. Прокуратор вніс відклик і апеляційний суд засудив Федя Копача на півтора року вязниці, а Семена Копача, Олексу Демяновського й Івана Піля по рокові за пісню „Боже Великий" ставши на становищі, що вислів „навіть молитись ворог не дасть" — згідно з актом обвинувачення — відноситься до польського народу і цей нарід ображає. Треба додати, що пісня „Боже Великий, Творче Всесильний" появилася друком і перейшла цензуру. Справа опинилася перед Найвищим Трибуналом.

— **Поліція опечатала домівку українських установ у Запитові.** В суботу 8-го липня ц. р. поліція з Яричева Нового опечатала в Запитові, львівського повіту, у громадському домі домівку, в якій містилися всі українські товариства

— **Наслідки зливи у Львові.** В понеділок перед вечором пройшла над Львовом велика зливна буря з громами та блискавицями, що зробила в місті багато шкоди. Внаслідок зливного дощу в багатьох місцях позападалися канали, в деяких дільницях Львова вода залила нижче положені доми, через що треба було дельожувати сутерину. На вул. Нової Різні треба було припинити трамваєвий рух, бо вода замулила шлях. Мешканців Вулецького Корза заскочила справжня „повінь", бо вулиця, яку вже від довшого часу перебудовують, перемінилася в один став, а згодом вода залила городи і дісталася до мешкань. Мешканці тієї дільниці, що перед зливою були в місті, не могли дістатися на ніч до дому. У вівторок рано ті мешканці мусіли босо переходити вулицю, щоб дістатися до міста. На вул. Легіонів запалося склепіння каналу і повстала яма широка та глибока на 2 метри.

— **Самоходи** засоблені в опони краєвої продукції марки **„Stomil"** у самоходозім райді довкруги Польщі заняли якнайкраще місце.

— **Пригода станиславівського воєводи.** Станиславівський воєвода їхав залізничою моторівкою на лінії Голосків—Отинія; несподівано моторівка вїхала на насип каміння на рейках, але не вискочила зі шин. Виявилося, що це каміння уложила 11-літня Анна Квасьнік.

— **Пожежа від грому.** У Підсалках пов. Львів грім спричинив пожежу; згоріло 4 господарства, шкоду оцінюють на 7.000 зол.

— **Громи.** Підчас сильної бурі, яка в минулу суботу пройшла над повітами: тчеським і старогардським, ударив грім у громадку дівчат, що бавилася у селі Кленівка, між Пельпліном і Старогардом. Три дівчинки: дві сестри Щепанські і Глязерівна поражені громом, при чому дві згинули на місці, третя бореться зі смертю.

— **Женіться з дівчиною, яку облив сільним квасом.** Перед стрийським окружним судом станув Василь Денис з Млиниць к. Жидачева під замітом намагання убивства. Він не мав за що купити дому, тому не міг побратися зі своєю нареченою Параскою Засанською. Та остання довго була вірна нареченому, але коли побачила, що його положення безналійне, рішила зірвати з ним. На останній стрічі Денис старався влити Засанській сіркового квасу до уст, але вона виплюла, так, що лиш попарила собі уста, лице, груди й руки. На розправі Засанська старалась відтяжити нареченого, оповідаючи, як він рятував її по замаху, та просила, щоб його важко не карати. Підсудний заявив, що не хотів убивати нареченої, лиш опоганити її, щоб не могла вийти за іншого; обоє обіцяли небавом побратися. — Суд засудив Дениса на 2 роки вязниці з припиненням на 4 роки.

— **Напад на емеритованого управителя школи.** Емеритований управитель школи Іван Сенчук, що мешкає в Йосифівці, зборівського повіту, зголосив поліції, що в Августівці, бережанського повіту, напало на нього 3-ох людей, з яких один був озброєний в кріс. Вони обезвладнили його і зрабували 255 золотих та срібний годинник вартости 50 золотих.

— **Смерть від бандитів.** Вночі з 9-го на 10-го липня ц. р. невідомі бандити вбили у Запитові, львівського повіту, двома револьверовими кулями С. Романчука під його власною хатою. Поліція арештувала двох підозрілих у звязку з тим убивством.

— **Два смертні присуди.** Стрийський окружний суд засудив на кару смерти Н. Сераковського та Гриціва за грабежі та за вбивство Самуїла Прайса.

— **Краєва хроніка.** Робітників Тому Дудяка і Михайла та Ілька Блуїв, що добували глину з громадського глиновища у Вацевичах, дрогобицького повіту, внаслідок необережности, присипала глина так нещасливо, що Дудяк згинув на місці, а Михайло Блуй важче та Ілько Блуй лекше потовчені. — Вночі з 8-го на 9-го ц. м. вибухла пожежа у загороді Івана Гостейшина у Почаєвичах, дрогобицького повіту. Вогонь знищив до тла хату, стодолу і стайню та перекинувся на господарські будинки Михайла Федика, які теж згоріли. — У громаді Бичківці, чортківського повіту, глина присипала 30-літнього Івана Кривака, який згинув на місці. — Сімдесятьлітня Катерина Статкевич у Ляшках Завязаних, рудецького повіту, зриваючи черешні, впала з драбини до рова глибокого на 2 метри і згинула на місці. — В часі

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 13 липня 18.9.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАПИС.

На новім будинку дирекції почт і телєграфів у Львові не вмістили руського напису тільки німецький та польський. Як відомо видія „Народньої Ради" зааалегідь відносився до міністерства торгівлі, щоб не поминули руського напису і, наскільки нам відомо, міністерство погодилося на цю справедливу вимогу. Хто потім завинив — не знаємо, але видія „Народньої Ради" звертається знову до міністерства з жалобою і представленням, щоб руський напис на будинку таки ще вмістили.

НА ВИПАДОК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Цар вислав Чіхачова, що виконує обовязки міністра маринарки, на інспекцію фльоти на Чорному й Азовському Морю. Також — кажуть — цар видав наказ, щоб усі панцерники й канонірські кораблі балтійської фльоти зібралися з початком серпня у Кронштадському порті, де відбудуться великі маневри фльоти. Згідно з вістками з Копенгаги, в тамошніх політичних колах міркують про становище Данії на випадок европейської війни. Багато данських газет запевняють, що Данія могтиме зберегти невтральність.

ПАРИЗЬКІ ЖІНКИ.

починають щораз частіше вдягатися по мужеськи. Поліція глядить на це крізь пальці, тому й на прилюдних місцях можна стрінути жінок так одягнених. Недавно навіть перед судом появилася одна жінка, що ставала за свідка, в мужеському одязі.

ДЖ. О. КЕРВУД. 12

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Ця гадка не подобалася йому. Маючи сестру треба б було триматися ближче цивілізації. Це значило б мабуть мешкати в більших містах, а навіть у стейтах поза Аляскою. Алян мав нехіть до такого невільництва. Він дуже цінив безмежність своєї волі. Така Марія Стендіш, хочби навіть була його сестрою — то це було б нещастя. Він не міг уявити собі її, чи іншої жінки такого роду, як вони могли б жити разом з Кеок і Неведлук та іншими його земляками в самому серці тундри. А тундра буде йому домом, бо там спочивало його серце.

Він окружив кімнату керманича і нараз надибав дивну постать скулену у кріслі. Був це Стемпід Сміт. Морська мряка вже була розійшлася, і в виразнішому світлі він пізнав, що Стемпід Сміт не спав. Алян зупинився, заки той його побачив. Стемпід простягнувся, застогнав і вогав. Він був невисокого росту, а його червоні, вогкі від мряки, щетинясті та наїжені бокобороди були такі буйні, що вистачили б і для велитня. Чуприна його жовто-брунатного волосся, наїженого як і бокобороди, збільшувала ще його схожість до морського розбишаки, але від шиї до ніг не було в його постати нічого, що навівало б страх на людські серця. Неодин усміхався глянувши на нього. Бокобороди можуть бути смішні і вони були смішні у Стемпіда Сміта. Та Алян не усміхався, бо в його серці було щось дуже близьке до братньої любови, яку відчував для того малого чоловічка, що виписав своє імя на сторінках історії Аляски.

В очах Аляна того ранку Стемпід Сміт не подобав на того найзручнішого борця на револьвери, яким він був довгі роки на просторі між гірським провалом Білого Коня, і містом Довсон. Це був тільки зворушливий спогад тих давніх днів, коли Сміт сам, власними руками знищив розбишацьку ватагу Совлі Сміта. Коли бувало Стемпід Сміт ішов на нові золотодайні поля, то слідком за ним ішло ціле стадо шукачів. Від того його і кликали „Стадником" Смітом. Імя його вимовляли тоді з подивом поруч імен інших славних піонірів. Очі Аляна бачили трагедію в постаті, що стояла така самітна у розсвіті того ранку. Двацять разів мілїонер Стемпід Сміт залишався без сотика при душі.

— Добрийдень — сказав Алян так нежданно, що чоловічок обкрутився миттю, немов батогом тріснув. Був це характеристичний рух Стемпіда Сміта з давніх днів боротьби з рукою на язичку пальної зброї. — Чому ви такі зовсім самотні, Стемпіде?

Стемпід засміявся однобічно викривленим усміхом. Він мав повні гумору голубі очі, а його навислі брови наїжились ще страшніше від бокобородів. — Роздумую, яка то глупа річ — гроші. Добрийдень, Аляне!

Він кивнув йому на привіт, засміявся і не переставав усміхатися до мряки, що йшла вгору, а Алян пізнавав в тім його сміху давній гумор, останне майно Стемпіда у днях його банкротства. Алян підійшов ближче і став поплїч зі Стемпідом над поруччям.

— Аляне, — заговорив Стемпід — не такий я вже великий мислитель, але я передумав багато цієї ночі. Чи не забув ти Бонанци, Аляне?

Алян хитнув головою. — Доки істнує Аляска не забудемо Бонанци, Стемпіде.

— Я видобув мілїон звідти, зараз після відкриття Кармека — і стратив все пізніше, памятаєш?

Алян мовчки кивнув головою.

(Далі буде).

купелі у Дністрі, на терені села Долобів, втопився Юрій Котарда, яйчарський інструктор кооперативи в Рудках. — У лісі громади Летня, дрогобицького ловіту, злісний Тадей Беренишин застрілив 20-літнього Степана Кушніра, виправдуючись, що стрілив у власній обороні, бо Кушнір на нього напав.

— **Арештували директора каменоломів.** Варшавська поліція арештувала б. директор „Каменоломів Малопольських Міст", Едмунда Гардта, якого перед кількома місяцями після люстрації усунули зі становища.

— **Мати президента Рузвельта не боїться війни в Европі.** Не вважаючи на свій поважний вік відома з рухливости й підприємчивости мати президента Злучених Держав пані Джемс Рузвельт вибралася на кораблі „Іль де Франс" до Европи, щоб відвідати свою сестру п. Дору Деляно-Форб у Парижі. Коли перед виїздом її запитали, чи не боїться, щоб її не заскочила війна в Европі, пані Рузвельт сказала: „Не думаю, щоб так було... Але якби справді вибухла, то перетриваю її досконало... А як не перетриваю..." І знизнула раменами й посміхнулася.

— **До пакування тільки коліровий папір.** Партійна влада видала відозву до власників крамниць в Австрії, в якій закликають, щоб вони вживали до пакування товарів тільки колірового паперу. Цю вимогу відозва мотивує необхідністю ощадкувати сирівець, потрібний до виробу білого паперу.

— **12 міліонів кільограмів старого заліза.** У висліді переведеної акції збірки старого заліза в підприємствах і приватних домах Австрії від часу прилучення її до Німеччини по сьогоднішній день зібрано понад 12 міліонів кільограмів.

— **Смерть за пляни вязниці.** У Барсельоні покарали смертю югославянського архітекта Лявавренція за те, що він виготовив пляни вязничних келій, у яких вязнили прихильників ген. Франка.

— **Кілько самоходів є у світі?** Найновіша статистика виказує число 45 міліонів возів, що зужинають 100 міліярдів літрів бензини річно. Ось кілька чисел, що торкаються продукції самоходів. У році 1938 зужили 8 міліонів тон сталі, 600.000 тон інших металів, 20 міліонів квадратових метрів скла, 70.000 км. м. сукна, 800.000 тон гуми і 250.000 бавовни. Річні обороти світового автомобільного промислу доходять пересічно до 10 міліярдів золотих.

— **Вимір справедливости у Совітах.** У „Правді" появилася стаття одного з предсідників найвищого суду СССР, Голікова, про стан совітського судівництва. Він стверджує, що 20 відс. справ, які прокуратура видвигає, суд припиняє, бо нема знамен проступку, у дальших 20 відс. справ обвинуваченых звільняють, бо нема доказів вини, вкінці 20 прц. присудів, якими обвинуваченых засуджено касує апеляційна інстанція.. Таким чином тільки 40 відс. процесів кінчиться засудом. Як виходить із тієї статистики, щонайменше 60 відс. арештованих у СССР тримають у вязницях без достаточних підстав.

— **Всі чужинці мусять покинути північну Італію до 24 годин.** Голяндська телеґрафічна аґенція повідомляє: Італійська влада доручила всім чужинцям, які перебувають в Тиролі і Мерані покинути ці краї до 24 годин. Аґенція додає, що голяндський посол у Римі інтервеніював у цій справі в італійському уряді.

— **Не надуйтеся Пані...** Кожна, навіть погана жінка, має свій чар, одначе мусить вміти його підкреслити. В тій ціли має до своєї диспозиції цілий ряд косметичних препаратів, між якими пудер займає перше і важне місце. Метаморфоза, отже перемінa, до якої у великій тайні тужить кожне жіноче серце. Нема сумніву, що Ваш вибір, Пані, впаде на пудер Calmi Metamorphosa, який, завдячує свою назву спеціяльним „живильним" складникам, не лише запихає пори, відживляє тканки і змінює шкіру. Пудер Calmi Metamorphosa.

—o—

✝ Посмертна згадка

О. ЕВГЕН ХОМИНСЬКИЙ,

парох Верхрати, наділений крилошанськими відзначеннями, довголітній проповідник Перемиського Катедрального Храму, бувший професор і катехит Учительської Семинарії в Перемишлі, почесний член і голова місцевих установ, упокоївся в Бозі 4. липня 1939. р. Похорон відбувся 6. ц. м. В. Й. П.!

Читайте та ширіть наш часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Підльвівські купелі.

Хтось десь колись сказав до мене:

— Якби Львів мав ріку був би найкращим містом у світі.

Було в тім багато переборщення, але дещо правди також. Напевно Львів мав би претенсії до визначної краси, якби Полтва змінила пол і стала Дністром чи Сяном. Кажуть, що пів віку тому був проект підсилити води Полтви доплавами Верещиці і ще котроїсь річки. Але проект вимагав стільки само грошей що великий театр і батьки міста рішили замурувати Полтву, а на ній поставити домівку Мельпомени. Не вийшло з цього нічого путнього: Полтва запалася під землю, а домівка Мельпомени теж дадае щораз нижче.

Брак водних розкошів каже львовянам шукати їх поза мурами міста і випихае їх у прекрасні околиці Львова: Брюховичі, Винники, Марійвка, де, щоправда, нема води, але е тінь у гущавині біля лісів. Хто конче наважився на водні вражіння, той їде до Мшани, а завзятіші пливаки аж до Янова, чи як останніми часами до Страдча.

Здибав я саме нині одного з таких земноводних сотворінь.

— Ви були в неділю в Янові?!

— Ах, той Львів! Таке мале місто. Кроку не зробиш, щоби люди не знали. Ще може скажете з ким?!

— Це ваша особиста справа. Я не думаю розбивати домашніх огнищ. Але мені цікаво, яка там купіль?

— Не знаю, про котру вам іде: в ставі, чи в поїзді?

— То тепер у поїздах до Янова завели лазнички?! Я не знав...

— О, так. Незвичайно прості, але дуже „паковні". За короткий час усі пасажири викупані і — що найціквіше — вимасовані.

— Ви жартуете, а я на серйо.

— І я також. Уявіть собі: викупається чоловік у янівському ставі, походить трошки по сосновім лісі, подихае сільським повітрям, часом янівського меду на прощання покушае і відсвіжений вертається у Львів. Ви знаете підльвівські поїзди в літі. Дирекція залізниць дбае за спортову заправу своїх мешканців, не хоче, щоб заниділи в вигодах та безділлі. І тому в літі вмисно дае менше ваґонів. Рахуе пересічно сто людей на ваґон з тим, що менше вартісні життево одиниці відпадуть, чи дістануться під колеса парової історії. І можна сказати, добре рахуе. Коли надійде поїзд, товпа прогульковців кидаеться на нього як здемобілізована армія. Нема тоді брата, свата, приятеля, е тільки товаришка прогульки і жажда дістатися до ваґону.

Ріжно та процедура відбуваеться — залежно від обставин і характеру. Люди скриті і несмілі пролазять попід ноги, боеві типи пробиваються ліктями, а помислові лягають іншим на голови і дають себе занести до ваґону. Нездатні життево громадяни зараз по першім кровавленні з носа, чи по втраті першого-ліпшого зуба відступають і ждуть змилування начальника стації. Декотрі навіть голосно мріють, що має прийти додатково два ваґони, 40 людей, або 6 коней. Але це лишаеться тільки фантазією, а вони самі лишаються на двірці.

Коли поїзд відповідно напханий — тоді кондуктор пробуе замкнути бодай що десяті двері. Але швидко зневірюеться і дае знак до відїзду. Поїзд три рази пробуе рушити, хропе, стае дуба, фиркае копитами — вкінці рушае і тоді починаеться купіль. Заки дойдете до Львова (20 км. — 3 години) ви мокрі як хлющ. А вимасовані так, що потім три дні кожна кістка окремо ходить.

— А яка була купіль у Янові?

— Думаю, що дуже добра. Я особисто в неділю не купався, але запитайте Котківича. Він, здаеться... Хоч ні! Він також не купався. Спитайте Михалюка... Зараз... ні! Він також ні. Зрештою напевно хтось вам скаже, бо імовірно були такі...

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ВІДЛОЖЕНА РОЗПРАВА.

У вівторок відбулася розправа проти **Василя Стасика та Івана Цвігуна**, що станули перед судом під замітом провини з 97. ст. карного кодексу. Розправу відложено (вже вдруге) на необмежений час, бо не прийшов експерт-графольог. Боронить д-р Ст. Шухевич.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Трибунал окружного суду у Луцьку розглядав справу молодих мешканців с. Щепля на Луччині, яким акт обвинуваченя закидав приналежність до ОУН і протидержавну діяльність. По розправі трибунал засудив: **Івана Ширука на 3 роки й 6 міс. вязниці, Федора Слюсарука на 3 р., Івана Андрійчука на 3 р. і Олександра Харахорука на 1 рік.**

Це найлагідніший з усіх присудів останнього часу.

ПРИСУД НА ЛІСНИКА.

Лісники на Волині (все одно яких лісів — державних чи приватних) мають дуже чорну славу. Їхні суди за вбивства та постріли селян дуже часті.

Цими днями окружний суд у Луцьку засудив такого лісника з Городища **Мартина Красіцького на 6 років вязниці** за те, що він застрілив „юнака" воєнно-робітничого відділу Росьянова.

СТРІЛИ НА САЛІ.

Дня 7. VII. в луцькому окр. суді відбувалась розправа 4-ох молодих українців із с. Забороля на Луччині. Акт обвинуваченя закидав їм приналежність до ОУН і протидержавну діяльність. Всі вони — як каже акт обвинуваченя — займали в партії провідне становище, а двох із них були членами надрайонового комітету.

У висліді розправи суд засудив: Константина Шеверду й Якова Шевчука по 5 р. вязниці, Андрія Самчука на 4 р. і Івана Кисіля на 3 р.

В часі розправи обвинуваченій Іван Кисіль боронився тим, що буцім-то його змушували виконувати накази партійного проводу багатами (одного разу лістав 25). Про подібні речі досі не доводилося на процесах чути.

Розправа несполівано була на короткий час перервана й саме з такої причини. Коли ввели на салю свідка Андрія Нагорного, що сидить у слідчій вязниці в іншій справі, той несподівано шугнув до вікна, вискочив у садок, а звідси втік на головну Ягайлонську вулицю, де його піймали. Поліція дала в салі до Нагорного кілька вистрілів із рушниці, але не попала. По відновленні розправи Нагорний пізнавав сидячи, бо в часі скоку з 4-метрової висоти розтягнув собі в ноді жили.

—o—

З кіна.

КІНО „АМПІР" І „КАСІНО": „ЗІЗНАННЯ ШПИГУНА".

Мабуть під смак частини публики як данину нинішнім настроям проти Німеччини у звязку з напруженим політичним положенням оба кіна висвітлюють від кількох днів американську фільму „Зізнання шпигуна", що представляе хід голосного процесу у Ню Йорку проти німецьких шпигунів та акцію німецьких товариств під проводом націонал-соціялістів у Злучених Державах. Про мистецький бік узагалі не приходиться говорити, бо ця фільма — це одна з тих „аґіток", шитих білими нитками, що з хвилиною відпруження нинішньої політичної атмосфери піде чимшвидше на склад і світла денного вже не побачить. Не буде теж ніякого жалю, бо мистецької вартости фільма не має ніякої. Не відомо теж, чи ця фільма осягне свою ролю як зміцнення протинімецьких настроїв, бо навіть підчас найскравіших протинімецьких картин — на салі не чути зовсім спонтанних оплесків публики.

Спорт.

КОЛОМИЯ. ЛУГ — ДРОР 3:1 (0:0).

Чергові змагання молодої української дружини з твердою дружиною Б-ляси Дрору, скінчилися її повною перемогою над сильнішим противником. На чоло нашої дружини вибився воротар Гумніцький і лівий оборонець, поміч без виразного обличчя. Нашої грали рівно в обох половинах. Ворота вдобули Рибчак, Білик і Малинський з карного. Футбольна дружина Лугу бере участь у грах за чашу коломийської підокруги. Її перший противник Гвіздар зі Заболотова не ставив до змагань і відлав точки воєводеру. Вл.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Манікіри шкіряні пудерниички, монограми рожні кишенькові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі получає робітня гуртової продажі

Н. БАРЕР Львів, Сикстуська 2.

Ощадний

найдешевше закуповує

перед виїздом

всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 з, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Четвер 13. 7. год. 20 „Князь і початок".

Пятниця 14. 7. год. 20 „Субретка".

Субота 15. 7. год. 20 „Князь і початок".

Театр Ріжнородностей.

до суботи 15. 7. ви стала нама.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ГОРОДЕНКА:

13. VII. Цариця Грузії.

З Городенки їде Театр до Снятина, Заболотова, Косова, Кут і т. д.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

КОСІВ:

13. 7. Казка старого млина.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ДЕЛЯТИН:

13. 7. За молдавський престіл.

14. 7. Сорочинський ярмарок.

15. 7. Вельможна пані Кочубейха.

ГВІЗДЕЦЬ:

16. 7. Дай серцю волю.

17. 7. За молдавський престіл.

18. 7. Сорочинський ярмарок.

19. 7. Вельможна пані Кочубейха.

КУТИ:

20. 7. Дай серцю волю.

21. 7. За молдавський престіл.

22. 7. Сорочинський ярмарок.

23. 7. Веселання.

24. 7. Вельможна пані Кочубейха.

25. 7. Мати найманичка.

Український хор Дмитра Котка.

13. 7. Рашів.

14. 7. Небилів.

15. і 16. 7. Перегінсько.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

16. 7. Ходорів.

Виступ відомого з радія та грамофонових пружків бандуриста **Юрія Сінгалевича.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Шпигункові зізнання".

АПОЛЬО: Неділя.

АТЛЯНТИК: **„Сама вріть життя", „Три кадети".**

БАЙКА: „Орднинат Міхоровський", і „Абетка кохання".

БАЛТИК: „4 дочки", „Очи чорні".

ВАНДА: „Ескапада" і **„Тайна самітнього дому".**

ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес",

ЕВРОПА: „Молоді серця".

КАСІНО: „Шпигункові зізнання".

КОПЕРНИК: „Острів розбитків".

МАРУСЕНЬКА: „Дві Іваники та Ядзя".

МЕТРО: „Модерська", „Ракетою на Марса".

МУЗА: „Боротьба за щастя".

МРАЖ: „Прадівна брехня Ніни Шторман".

ПАКС: **вечинне.**

ПАЛЯС: „Покинута".

РАЙ: „Остання сальва", „Фрадек у шаленстві світ".

РІЯЛЬТО: „Жінки над пропастю".

РОКСІ: **„Панове з товариства"** і **додатки.**

СВІТ: „Коштовно під Рапавенцями" і „Пропавший острів".

СЬВЯТОВІД: „Останній аларм". „Атаєвер — жид вічний скиталець".

СТИЛЕВЕ: „Утеча у невідоме" і ревія.

ТОН: „Пропавший окна" і „Опір на продаж".

УТІХА: „Наверенний шпигун".

ХИМЕРА: „Голос крови".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 13. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 13.00 Танкова музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Ля Плята" авд. для молоді, 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні А. Пірсея, сопран, форт., 16.45 Дівочі будівлі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Вероніка Цегельська, сопран, Г. Бем, тенор, 17.45 Сказання, 18.00 Відгомони сади та слави, 18.10 Камер. концерт у вик. оркіч. квартету, 19.00 Поетична хвилина, 19.15 Культурний огляд: Антольогія поезії, 19.25 Верді: „Ліндо" І. дія, пл. 20.25 Бібліотек із повісти І. Красінського, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Американський хор, 21.30 У Святохресній липневій пущі, 22.00 Співи та марші французького воїка, муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 14. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Військ. орх., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 13.00 Англійські пісеньки з пл., 13.25 Для сільських господинь: Золото цінніше від орібла, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: „Як я їхав на верблюді", Музика з пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молодю, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісеньки, 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Інструментальні концерти, пл. з поясненнями, 18.00 Форт. реціталь Колети Гаво, 18.35 Ор. реціталь Татяни Нелін-Мазурович, 19.00 Марсилеза, літер.-муз. авд., 19.30 Хвилина бюра студій, 19.40 При вечері, муз. авд., 20.15 Перерва, **20.25 Для села: Гутірка в украін. мові „Управа пожнивних ростин",** 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Трансм. із Франції, у перерві: „Медитації а „Думок Паскаля", 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 15. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.10 Лодзь має найбільший парк у Польщі, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Пісні з пл., 13.25 Музика з пл. 14.20 Із життя хліб. організацій, комунікати, ради, інформації, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 Весела авдиція для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандолінистів, 16.50 Що діється у гніздах: Битвинські клопоти та журби, 17.00 У роковини Грюнвальду, 17.10 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.20 Музика з пл., 17.50 Актуальність, 18.00 Пісні у вик. вокального октету, 18.30 Бетговенові квартети, пл., 19.00 „Сімома морями до семи горбів" весела радіовість із участю Щесна і Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка, словно-муз. авд., 20.00 На Бучмах, словно-муз. авд., сопран, інструм. ансамбль, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Фільм. і танк. мелодії, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 13. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Моцарт: Дівертіменто ес-дур, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Пісеньки, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 19.25 Вок. квінтет, 20.10 Концерт (Чайковський: Симфонія ч. 5 і увертюра „Рік 1812"), 22.00 Концерт трія, ВІДЕНЬ 18.20 Моцартові і Бетговенові твори, **19.50 Українські вістки,** 22.30 Славянські танки Дворжака, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.15 Сучасні форт. твори, 22.20 Вусові: Соната е-моль на скр. і форт., ДРОЙТВІЧ 21.30 Арії Баха, пісні Малера, МІЛЯНО 18.25 Казки, 21.00 Розр. концерт, 22.10 Скрипка, РАДІО ПАРІ 18.00 „Тартюф" Мольєра, 20.30 Симф. концерт, РІМ 21.00 „Турандот" оп. Пуччіні, СОФІЯ 18.45 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Пятниця, 14. липня 1939.

БЕРЛІН 21.20 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 19.35 Популярна музика, 22.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Для гуморесни на орх.: Гумпордінк і Равель **19.50 Українські вістки,** 20.15 Улюблені мельодії з давніх і нових оперет, 22.30 Пісні та твори на форт. осн. композиторів, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сатирична кантата Баха, 18.30 Романтична музика (Вебер, Шуман, Корнеліюс), 19.15 Танки нього світу, 20.15 Симф. концерт: Чайковський, Лялло, Юнг, 22.20 Камер. концерт, ЛЯГТІ 17.20 Вок. дуети, 19.50 Нар. пісеньки, 21.10 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.30 Розр. музика, ПРАГА 18.30 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Концерт за нагоди дорк. свята, 18.45 Пісні, 22.45 Танк. музика, РІМ 21.00 Хор, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. музика, 19.35 „Богеми" оп. Пуччіні, 22.00 Танк. музика.

Субота, 15. липня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Італ. музика, 20.15 Ремісні концерт, БІЛГОРОД 20.00 Популярний концерт, 21.30 Орх., БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Військ. музика, 18.50 Форт., 19.25 Пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Хор дівчат, 18.00 Весела авдиція, 18.30 Камер. музика, (Шуман), **19.50 Українські вістки,** 20.15 22.30 Розр. і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скандинавська музика, 20.15 Розр. концерт, 22.20 Форт. твори Глінчикова та Балмірева, ЛІЛЬ 19.15 Форт., МІЛЯНО 21.00 „Аміко" оп. Масканія, ПРАГА 17.00 Чеська хор. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 20.30 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИГА 17.20 Латиські пісеньки, 18.00 Віденська музика, РІМ 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.00 Розр. музика, 18.30 Квартет мандолінистів, 19.00 Концерт, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Легка музика.

Радіокутик.

САЛЯ ЛІВЕРПУЛЬСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Нова палата Фільгармонії у Ліверпуль вже вивінчена та дня 20. червня відбувся у ній інавгураційний концерт. Ця нова саля є буцімто найкраща з того роду саль у Европі. Вивінковано її у комплет радіофонічних проводів та контрольну кабіну для радіотехніка, як також у невеличку кімнатку, яка пристосована під акустичним оглядом до трансмітування розмов підчас перерв.

СОВІТСЬКА ПРОВІДНА РАДІОФОНІЯ.

Місто Серпухов, 100 км. від Москви має сильну централю провідної радіофонії, що обслуговує коло 9.000 абонентів. Число абонентів щомісячно зростає до 100 осіб. Централя у Серпухові подає щоденно крім московської радіової програми, льокальні відомости та концерти у виконанні льокальних аматорських гуртів.

СОВІТСЬКА ТЕЛЄВІЗІЯ.

Щойно закінчено будову телєвізійної централі у Києві, а переведені проби дають добрі висліди. Збудований совітськими інжинірами телєвізійний відбірник має екран величини 1×1.2 м. Вирізність картин є така як на кіновому екрані. Інжинірн працюють над дальшим збільшенням екрану до розмірів залевних у кінах. У московському політехнічному музею відбуваються проби демонстрації з тим відбірником. Інші відбірники заінсталюють на різдвяній виставі СССР, що дозволить відвідувачам оглядати програми надавані щоденно телєвізійною централею у Москві. Недавно московська телєвізійна централя надала свою першу велику програму. У телєвізійному студіо зібралося цього вечора 250 осіб. Концерт, у якому взяли участь найкращі артисти столиці, тривав 3 години. Звукову частину трансмітували численні радіостації Комінтерну.

Біржа

Львів, 12. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·77—90·77, Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад. 5.31·00—5.31·00. Фльор. гол. 283·61—283·61 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·4·—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 83·50.

Янці.

Банк Польський 103·50, Цукор 36·00—36·00, Вугіль 32·25—32·50, Лільпоп 74·00—74·00. Моджеїв 16·50—16·50, Островець 77·00—75·00, Старахович 45·25—45·25, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00, 3 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 заставнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 11. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ЛЮДЕХІВ — поспереставте 2 прошу вибороти листа. 1387 2—2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

МОЛОДА молоча жінка пізнає інтелігентна на становищі, такожа сепарованого від 40—51 літ. „Діло" під „Життя". 1395

КУПНО-ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ **„Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham.** по найнижчих цінах поручає фірма Роман, Спілка з обм. відп. Львів, Легіонів ч. 27. 39/55 5—5

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська один. 1347 1—1

КУПЛЮ около 10-моргове господарство в околиці Львова. „Діло" під „Господарство". 1397 1-2

МЕШКАННЯ

УМЕБЛЬОВАНА кімната з окремим входом з умивальнею лодинчки а харчем або без, можуть бути нічлігн для приїжджих, Головінського 2, III. под. дв. 7. 1389 2-3

ШУКАЮ гарної кімнати при тесній інтелігентній родині. Адміністрація „Діла" під „Педе". 1396 1—3

НАУКА

ІНСТРУКТОР негайно потрібний. Приготування іспиту хлопця з I кл. природн. ліцею. Зголошення Львів, телефон 239-23. 1391 2—3

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 4-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Др. А. Кокодинський

лікар хвороб внутр. і стоматольог, короткохвильна діятермія

Коломия, вул. Косцюшки 44.

ВЕРНУВСЯ

1384 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Філія Т-ва „Просвіта" в Бучачі приймє освітнього організатора (кавалєрю) від 1. вересня 1939 р.

Вимоги: щонайменше середня освіта та відбута практика в просвітній праці.

Першенство для кандидатів з учительською вищою освітою та диригентів хорів.

Подання неуглядненні залишаються без відповіди.

Подання слати до дня 10. 8. 1939 р. на руки Д-ра Романа Сліозара, адвоката в Бучачі. 1379 2—2

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуватись можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконуємо за післяплатою.

Цінник друків:

awiad omienie wysyłkowe

1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza

оправлена (120 картон) зол. 2.50

оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa

на 480 почт. урядів зол. 2.50

на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Sobota 15. lipca 1939. N. 158.
Субота 15. липня 1939. Ч. 158.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Ліґа Націй і справа Ґданська
(Передова стаття)

Німеччина дістане Трієст

Протест Італії проти відступлення Александрети

Меморіял Рузвельта до Папи

Великі маневри британської фльоти

Чому населення повинно засобитись у харчі

Фр. журалісти обвинувачені за держ. зраду

Совіти про бої з японцями

Злучені Держави будують нові лет. бази

Дещо з життя Волині

Як Збруч річку переходили (малий фейлетон)

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 158 (15.237). Lwów, sobota 15. lipca 1939. Rok LX.
Ч. 158 (15.237). Львів, субота 15. липня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 506.000
„ Banku Czeskich Legjon Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
[illegible] . . . . 15.00 „
. . . . . 30.00 „
. . . . . 60.00 „
ЗАГРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Німеччиина дістане порт у Трієсті?

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Спеціяльний кореспондент щоденника „Ексцельзіор" повідомляє: Вчора дістав я в Ціріху інформації, які — якщо будуть потверджені — викличуть нову сензацію. **Отже Італія має відступити Німеччині порт у Трієсті на 10 років в аренду. Німеччина матиме право будувати у Трієсті нові елєвatори і великі доки та заложити летунську базу. У великих доках будуватимуть кораблі. Нема сумніву, що Німеччина вже переводить великі будівельні роботи в порті в Трієсті.** Як відомо порт Трієст находиться в повній руїні від часу прилучення Австрії до Німеччини. Трієст жив з австрійської торговлі, що її обслуговувала залізниця з Відня до Трієсту. По прилученні Австрії до Німеччини всю австрійську торговлю спрямовано на Гамбург і порт над Адріятиком втратив 1,200.000 тон зі своєї торговлі. Виринає питання чи Німеччина вже тепер є середземноморською державою?

Протест Італії
проти відступлення Александрети.

РИМ, ПАТ. Італія вислала до французького уряду ноту з протестом проти договору, на основі якого французький уряд відступив Туреччині Гатай (санджак Александретти).

ТЕКСТ ІТАЛІЙСЬКОЇ НОТИ.

РИМ, ПАТ. Текст ноти італійського уряду, що її доручено 10. ц. м. французькому урядові, такий: Італійський уряд довідався з преси, що 23. червня заключено договір між французьким і турецьким урядом у справі відступлення санджаку Александретти Туреччині. Італія, як мандатова держава, згідно з рішенням найвищої ради головних союзних і запрязнених держав з 25. квітня 1925 р., **має найбільші застереження щодо змісту цього договору, заключеного без відома і згоди Італії, що є суперечний не лише з цілями мандату, але також з волею зацікавленого населення.**

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Нині відбулась у міністерстві закордонних справ виміна ратифікаційних грамот турецько-французького договору у справі санджаку Александретти.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: Італійська нота у справі французько-турецького договору стрінеться в Парижі з якнайдальшою резервою. Реакція французького уряду обмежиться мабуть до традиційного ствердження, що ноту доручено.

РИМ, ПАТ. В „Джіорнале д' Італія" Гайда коментуючи протестаційну ноту Італії до Франції пише: Франція допустилась морального насильства, бо перейшла до денного порядку над правом населення та над міжнародніми зобовязаннями, що їх приняла обіймаючи мандат. Зі Сирією не можна поступати як з територією, підданою під зверхність Франції.

ІТАЛІЯ ВИСЕЛИЛА ФРАНЦУЗЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Суар" повідомляє, що італійська влада виселила з Риму постійного кореспондента щоденника редактора Жана Дево.

Разюви ген. Франко з мін Чяно.

БУРГОС, 13. 7. ПАТ. Політичні кола заявляють, що вчорашня розмова між ген. Франко і мін. Чяно мала інформаційний характер. Мін. Чяно зясував напрямні політики Італії домагаючись одночасно, щоб йому зясовано засадничі напрямні закордонної політики нової Еспанії. Вчора — як здогадуються — мін. Чяно зясував основи господарського договору і можливо теж, що й політичного договору Італії з Еспанією. Справи військового договору не беруть під увагу.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Згідно з півофіційними вістками мін. Чяно передав підчас своєї останньої розмови з ген. Франко запросини Мусолінія відвідати Рим і Венецію. Ген. Франко приняв запросини і імовірно прибуде до Риму у вересні ц. р.

САНТАНДЕР, 13. 7. ПАТ. Мін. Чяно прибув нині рано на кружляку „Альміранте Сервера" до Сантандер.

Нові великі кредити на зброєння Анґлії.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Канцлер скарбу предложив нині палаті громад додатковий прелімінар на видатки, звязані з обороною краю. Предкладаючи при кінці квітня парляментові буджет канцлер скарбу заявив, що видатки дійдуть до 1.320 міліонів фунтів штерлінгів. З цієї суми 940 міл. мали покрити з нормальних державних доходів, а 380 міл. з внутрішньої позички. Тоді канцлер скарбу передбачував, що загальна сума видатків на оборону у висоті 580 міліонів фунтів штерлінгів не вистане і її треба буде збільшити незадовго бодай на 50 міл. та зголосити додатковий прелімінар. **Предкладаючи тепер додатковий прелімінар канцлер скарбу ствердив, що загальні видатки на зброєння будуть далеко більші ніж 630 міл. фунтів штерлінгів і що тепер предкладає прелімінар на 150 міл. фунтів, збільшуючи загально видатки на зброєння та оборону до 730 міл. фунтів штерлінгів. З цих 150 міл. призначено 80 міл. для міністерства війни, 40 міл. для летунства і 30 міл. для новоствореного міністерства воєнного засобленя.** Канцлер скарбу висловив надію, що цілу цю квоту можна буде осягнути шляхом позички на внутрішнім ринку або з емісії скарбових бонів чи теж зі збільшення внутрішньої позички до пів міліярда фунтів штерлінгів.

Великі маневри британської фльоти.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Відповідаючи нині в палаті громад на інтерпеляцію консервативного посла командора Савтбі прем. Чемберлен заявив, що на маневри британської фльоти покличуть теж 12.000 старшин і моряків резервістів від дня 31. липня ц. р., щоб якнайкраще використати маневри на морю і в повітрі та збільшити справність британської фльоти. Маневри відбудуться в серпні і в вересні ц. р. **У маневрах візьмуть участь теж резервові кораблі, що творитимуть з активною фльотою одну цілість. Старшини і моряки резервісти дістануть індивідуальні накази, щоб ставились до служби 31. липня ц. р. Маневри тривatимуть цілий серпень і три тижні у вересні,** після чого старшини і моряки резервісти вернуться до резерви при кінці вересня ц. р. Вкінці прем. Чемберлен заявив, що 9. серпня відбудеться велика ревія всіх кораблів з резерви перед королем Юріем у заливі Веймавт. У ревії візьме участь коло 130 одиниць фльоти.

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Рішення адміралїї покликати 12.000 старшин і моряків резервістів воєнної маринарки викликало велике вражіння. Всі вечірні газети подали це рішення під великими наголовками. Одначе воно не означає мобілізації воєнної маринарки, бо її резерви куди більші. Покликання на маневри 12 тисяч резервістів є однозначне з притягненням на маневри 50 одиниць фльоти. Між ними буде одна авіоматка, один панцирник, 16 кружляків, один міноносець, 24 контрторпедовці, 4 підводні човни і кілька допомічних кораблів.

ЗАПАСИ ХАРЧІВ І СИРІВЦІВ В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Відповідаючи на інтерпеляцію посла Морісона канцлер Ленкестер заявив, що припаси сирівців необхідні для основних промислів зібрано у метрополії в достаточній кількости. Вони вистануть на заспокоєння потреб на 3 місяці. Приступлено теж до творення харчевих запасів щонайменше на три місяці.

Париж приготовляється до найбільшої військової ревії

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. Вже в четвер в 12-ій год. вполудне навіть банки і великі підприємства припинили працю, оголошуючи триденну перерву праці з нагоди національного свята в дні 14. липня так, що Париж прибрав зовсім святочний вигляд. Від полудня переїздили по головних вулицях Парижа автобуси і вантажні самоходи з англійськими вояками і моряками, вояками французької чужоземної легії та вояками кольоніяльних формацій, яких публика витала голосними оплесками. В пятницю 14. ц. м. відбудеться в Парижі дефіляда, що буде найбільшою від 20-ох років. Нині вполудне прилетів літаком до Парижа британський міністр війни Гор Беліша і шеф штабу британського летунства сер Нюгель і будуть присутні на великій військовій ревії в Парижі.

—o—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Ліга Націй і справа Ґданська.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 10. липня 1939.

Можна справді слушно запитати, яке значіння може мати Ліга Націй для Ґданська, коли вона властиво взагалі ніякого реального політичного значіння не має. Але для належного зрозуміння формально-правної сторінки цієї проблеми і її сучасного політичного сенсу не буде зайвим згадати її женевське походження та посередній звязок з еволюцією Л. Н. після того, як до Ліги приступили Совіти. На цю тему пише й „Журналь де Женев" у своїй статті п. н. „Польща і Ґданськ", в якій між іншим читаємо: „Згідно зі 100 ст. версайського договору відмовилась Німеччина у користь головних союзних держав від усіх прав на територію Ґданська в означених межах. Ст. 102 робить з Ґданська вільне місто під протекцією Ліги Націй. Згідно зі 103 ст. рішає високий комісар Ліги всі суперечки поміж Польщею та Вільним Містом. Л. Н. гарантує конституцію Ґданська. Права Варшави дуже широкі в найповажніших царинах: закордонній політиці, митній управі, почті, залізничих і річних транспортах. Згідно зі 105 ст. польський уряд боронить і заступає ґданських громадян за кордоном, як Швайцарія громадян Ліхтенштайну, і промовляє в царині міжнародніх відносин в імені Ґданська. У військовій царині має Польща всі права, а Ґданськ ніяких. У світлі цих правних і технічних даних, що їх дуже легко забувається, можна краще розуміти минулі інциденти, сучасні і майбутні...."

На початку статті часопис зазначує легке заспокоєння довкола справи Ґданська. Про деяке відпруження говорить і телефонічні вістки того часопису з Льондону. Про можливість мирного компромісу говорить часопис покищо під знаком запиту. Отже покищо не лишається нічого іншого, як гіпотетично розглядати здогади щодо замірів тих політичних чинників, які діють у справі, яка для українців не може бути байдужою не лише як для громадян Польщі, але і як для громадян Европи, що ведуть невпинно боротьбу проти Московщини та її міжнародніх впливів. Цей вплив видний і на ґданській справі. Московський уряд не брав вправді участи ані у версайських мировнх переговорах, ані в утворенні Ліги Націй, ані в призначенні її високого комісаря розємчим суддею поміж Польщею та Вільним Містом, але це ні трохи не перешкодило йому стати негайно після вступу до Ліги Націй найпалкішим оборонцем її найбільш небезпечних політичних прерогатив, її інтервенції в Абісинії, в Еспанії, в Китаю, ЧСР і т. і. Це не сталося випадково, що Польща почала все більше усуватися з Ліги Націй в міру того, як Женева стала полем франко-англьо-московського політичного співробітництва. Польсько-німецьке порозуміння прийшло, як відомо, в короткім часі після вступу московського уряду до Ліги. Фактичне відсунення Ліги Націй від Ґданська прийшло наслідком того порозуміння між Берліном і Варшавою і ці справи ставали за останні чотири роки аж до сучасного конфлікту менш ніж колинебудь на порядок денний загальних европейських турбот. Отже конфлікт повстав не на місцевім ґрунті і не тут, очевидно, треба шукати засобів для його полагоди.

Надзвичайно характеристичним є факт, що про женевського розємчого суддю у справах Ґданська всі цілком забули, хоч з правно-політичного погляду видавалось би найбільш природним звернутися саме до Женеви. Але соромливі спроби Льондону заактивізувати ролю Ліги Націй в сучасних европейських суперечках викликали такий обурений і рішучий спротив Москви, що про це не могло бути й мови. У пляні московської акції Женева є вже минулим етапом, до якого поворот був би політичним відворотом, а до такого „пацифістичного" відвороту Москва не хоче за ніяку ціну допустити — Льондону. Не будемо перебільшувати посередньої ролі Москви у справі Ґданська, але не можемо не звернути уваги на той „випадок", що чергова поразка західних великодержав у переговорах з Молотовом викликала в останніх днях вістку британських, французьких та італійських джерел про німецько-польські переговори у справі Ґданська та кілька досить фантастичних чуток з неозначених ближче джерел про способи полагоди цієї справи, аж до „прилучення Ґданська до Німеччини за передачу Польщі кольоній" включно. Зрештою „Сандей Діспеч", який повідомляє про цей проект, що його буцім то поручають „деякі впливові кола", додає, що він виключений і для британського і для польського уряду.

Позатим не треба справді багато доказів, що до справи Ґданська не підходять вже нині в Европі виключно з погляду національного та господарсько-політичного значіння того міста для Німеччини і для Польщі. В її сучаснім правно-політичнім стані не була вона впродовж останніх пяти років особливою перешкодою ані для добросусідських відносин поміж Польщею та Німеччиною, ані для спокою цілої Европи. Отже й могла б лишатися в цім стані ще неозначений час далі, поки не було б в Европі умовин і для її відповідного вирішення. Критичною стала вона лише тому, що в деякій мірі випадково стала ареною „спроби сил" між двома суперечними групами великодержав. І з черги ця спроба сил стала небезпечна лиш тому, що до неї притягнули Московщину, якої завданням є перетворити кожне політичне напруження в Европі у збройний конфлікт поміж „буржуазними" державами.

Був час, коли Польща в порозумінні з Німеччиною була проти непотрібного втручання лігового комісаря до справ Ґданська, хоч тодішня співпраця західніх великодержав з Московщиною була без порівняння менш активною ніж тепер. Ця співпраця довела до абісинської, еспанської і сучасної китайської війни. Чомуж би властиво спільна акція західних великодержав з Московщиною у ґданській справі мала довести до інших вислідів? І чи не знайшлась би платформа для слушної полагоди цієї справи, коли б усі в засаді вирішили розвязати її без ніякої участи Московщини в европейських справах?

М. Данько.

Побільшуймо наш життєвий простір!

(З нагоди вистави кооперативного виробництва в РСУК.)

З експонатів цієї вистави, вмідо і пляново уладженої, найбільш повчальні дві карти. Одна, це дуже гарно виконана мапа розміщення станиць кооп. виробництва, праця відомого картографа д-ра Кулицького, друга це діяграма, що наглядно показує кілько продуктів свого та кілько чужого виробництва доставляють наші споживчі централі Народня Торговля і Центросоюз нашому населенню.

Карта розміщення наших виробничих кооперативних підприємств тому дуже повчальна, бо світить білими плямами а то і цілими смугами, де нема ніякого кооп. виробництва, навіть там, де наш нарід не доїдає, бо не має відповідних варстатів праці, прим. здовж Карпат. Отже є у нас ще багато місць, а то і цілих околиць, де могли б повстати наші виробничі варстати праці, якими наш нарід міг би поправити свою долю.

Що ті вироби мали би прегарний збут таки на власному ринку — це бачимо з діяграми, яка нас повчає, що обі наші споживчі централі змогли ледви 1/5 свого запотребування покрити продуктами виробництва. Виходить з цього ясно, що наш продукт має ще на довгі роки забезпечений свій рідний життєвий простір. Тож треба нам пляновоі праці над зорганізуванням виробничих підприємств, передовсім там, де вони мають найкращі умовини розвитку. Треба при тім дбати, щоб одні другим не входили в дорогу, відкриваючи конкуренційні підприємства там, де існуючі виконують добре свою роботу. Треба передовсім звернути увагу на ці галузи виробництва, яких у нас нема і туди треба звернути нашу підприємчивість. Особливу увагу слід звернути на переробку продуктів села, щоб вони приходили на ринок в якнайбільш переробленому стані, щоб зарібок з перерібки рільного продукту залишився в кишені його продуцента та щоб село знайшло додаткове заняття і цим доповнило свій марний прихід з землі.

Отже треба обединувати селян в кооперативи для перерібки власних продуктів та звязати їх з обединанням споживачів, щоб оминути зайвого посередника. Де нема з якихось важних причин виглядів на кооперативне виробництво, особливо коли продукція вимагає більших капіталів, там організуймо рідне приватне підприємство, бо тепер вже маємо дрібних капіталістів, що готові дати більший грошевий вклад до промислового підприємства. Але при тім треба собі ясно здавати справу, що нашими скромними засобами не зможемо поставити відразу великих фабрик, тому наше виробництво є і буде ще досить довго радше варстатом, ніж фабрикою. Тим не треба зражуватись, коли порівнуємо наші промислові обєкти з великими чужими підприємствами, бо саме цією дорогою, творенням дрібних підприємств, зможемо згодом дійти до продукції на більші розміри.

При тім треба нам памятати, що успішна праця підприємства вимагає до праці відповідних людей, фахівців, які зуміли б поставити підприємство так вирібничо, як і торговельно на відповідній висоті. Саме гасло „Свій до свого", хоча воно сьогодні так сильно у нас принялося, на довшу мету не запевнить успіху підприємству, якщо не зуміємо приєднати і втримати при собі споживача доброю обслугою.

Тому треба нам старатися за вишкіл фахівців. Найкраща до цього дорога — то фахова школа. В цьому напрямі в останніх роках в Польщі багато зроблено. Повстала ціла низка нижчих і середніх фахових шкіл, головно польських та жидівських.

Наша участь в цьому будівництві, на жаль, більше ніж скромна й одностороння, бо поведена головно в напрямі виховання купецького персоналу. Діється це тому, що торговельні школи здобули собі вже у нас право громадянства довголітньою пропагандою і працею своїх організаторів. Їх теж легче зорганізувати і вести та вони дешевші, ніж промислові школи.

Тому, якщо йде про виховання технічного персоналу для нашого виробництва, мусимо користуватися чужомовними школами і то головно нижчими і середніми, бо наші здебільша дрібні підприємства потребують саме найбільше таких сил і можуть їх при своїх невеликих оборотах утримати.

Розуміється, не можемо спускати з ока потреби заспокоювання власних фахових і промислових шкіл. Одначе поки це буде нам під силу, допомагаймо нашій молоді стипендіями, бурсами, підготовчими курсами і фаховими порадами при виборі напрямку фахових студій.

Попри це маємо вже і нині змогу вишколювати і дошколювати молодь до фахової праці таки у наших підприємствах, що може заступити до деякої міри фахову школу. Маю тут на думці фахові курси при виробничих підприємствах. Уладити їх куди легче ніж фахові школи, бо підприємство заступає дорогий шкільний варстат. Треба тільки до ведення цих курсів фахівця з середньою або вищою фаховою освітою, який міг би бути рівночасно керманичем підприємства. Наука ведеться практично, а теоретичні фахові предмети мають тільки поглибити знання молодих людей зробити їх модерними працівниками, ознайомленими тільки з теоретичною сторінкою своєї праці і звання. Такі курси, якто можете довідатися з основного і дуже повчального реферату проф. І. Галущинського, голови РШ є поширені в Европі. (Читай „Рідна Школа" ч. 11. за 1. VI. 1939).

У нас, зовсім незалежно від цієї загальної течії, Головна Управа „РШ" започаткувала такі курси при підприємствах і у вересні 1939 р. відкриває 5-місячний курс для науки ткацтва при нашому ткацькому підприємстві у Львові.

Подібних курсів можна б наладнати куди більше у Львові і в краю, де маємо теж визначні виробничі варстати, треба тільки приступити до цієї праці пляново і зорганізовано під кермою нашої центральної шкільної установи. Досі працю на полі не тільки фахового шкільництва ведуть у нас відокремлено ріжні установи, хоч найбільше число і найстарші віком шкільні заведення має „Рідна Школа" і вона є

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

призначена загадом як провідник нашого рідного шкільництва. Тому обєднаймося до цієї важної праці під прапором „Р. Ш.". Вона подасть інформації, як до засновування цих курсів приступати, допоможе скласти їх програму та послужить своїм досвідом при їх організації.

Фаховими курсами підносимо наше виробництво на вищий рівень, започаткуємо нові його галузи, поширимо виробництво там, де його нема та де воно має гарні умовини розвитку, і тою дорогою причинимось до злагіднення безробіття та добудемо нові життєві простори для нашої молоді; що часто марнується без праці, хоч до неї рветься.

Д. Коренець,

ВАЛІЗКИ, жін. ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛІ,
течки, пуларези дарунки купуємо тільки в магазині
ТЕКА
Богдан Гірняк, Львів, — **вул. Шайнохи 3.** (між Сикстуською і Копернина ч. 92

З польської преси.

„Не буде війни"! — каже німецький ґенерал.

Берлінський кореспондент **„Ґазети Польської"** К. Смоґожевський у своїй останній кореспонденції (з 12. VII.) займається м. ін. справою проводу німецького народу і пише про це таке:

„Провід у Німеччині — це канцлер райху та його окруження. Партійне та військове окруження. Сам канцлер — Ґітлєр — зложив досі доволі доказів, що є державником з великим інстинктом та великим почуттям реалізму. Цей його інстинкт не дописав порвав перший щойно в березні ц. р., але не треба з цього робити висновку, що після серії успіхів мусить слідувати серія невдач. Просто канцлер, що у своїй особі вяже велику сміливість з великою розвагою, тепер буде обережніший. Він один несе за все відповідальність, але перед вирішенням справи часто нараджується зі своїми найближчими співробітниками. В його партійному окруженні є люди розумні і з характером, але є теж циніки і підхлібники. Є люди, що тверезо оцінюють світ, але є також такі, що кажуть, що Польща — соломяний огонь, а Франція та Велика Британія — спорохнявілі замчища, які кілька бомб розібє в румовище... До березневої операції Ґітлєра підбадьорили безсумнівно ці останні. Зайва річ додавати, що серед військового окруження канцлєра та найвищого вождя німецьких збройних сил нема авантурників. Коли говорити з німецькими ґенералами, можна почути підлесні відзиви про французьку та польську армії та додатні оцінки військового зусилля Великої Британії. „Не буде ніякої війни — впевнював недавно комендант одного з німецьких корпусів."

Румунія супроти Німеччини.

У виленському **„Слові"** з 11. VII. поміщено цікавий репортаж з подорожі „мотоциклем через Румунію", в якому зясовано становище пересічного румуна до польсько-німецького конфлікту.

„Аа, то ви поляки, кажуть нам румуни, ну а що буде з Ґданьском?"

Селянин з найглухішого села, горшкодрай, пастух, свинопас — кожний знає про німецькі придирки у Ґданську. Румунська преса розтрубіла справу, на першому місці подаючи депеші з Вільного Міста та мапки Поморя з областю Ґданська. Румуни німців не люблять і на сто відсотків ворожо настроєні до Німеччини. Та проте постійно почути можна запит румуна до поляка: „Ну, що? Віддасьте Ґданськ?

Психоза величезної німецької могутности охопила румунів.

Коли поляк скаже, що Польща битись буде з Німеччиною та протріпає її здорово, то румун блаженно усміхається, але не дуже в це вірить. — Німеччина велика, Німеччина могутня — вперто повторяє кожний румун.

Румуни з щирого серця бажали б собі, щоб Польща перемогла Німеччину, але не уявляють собі, щоб це могло статися. Румунська преса в коментуванні ґданської справи дуже поздержлива. Її становище чисто інформаційне і навіть у наголовках не дає ніяких міцніших акцентів осуду. Кожний румун є стократно більше антинімецький, ніж часопис, який читає. Ця в 90% зажидівлена, у 100% жидам приналежна преса робить вражіння, наче б її хтось з гори стримував і напоминав: не дразнити, не ображувати німців!

Довголітній вплив жидів на формування загальної опінії виявив свої погубні наслідки: румунське населення без виїмку настроене пацифістично.

„А що будете робити, коли німці на вас нападуть? — запитав поляк.

„Не нападуть... пощо мають нападати? Румунія їм непотрібна..."

„Маєте нафту!"

„Можуть її купувати скільки їм треба; за нафту не зачинають війни..."

„Ну, а якщо німці всетаки кинуться на вас?"

„Інші держави не дозволять; Франція та Анґлія не дадуть нас... та й ми самі будемо боронитись... Ми досить натерпілись в часі світової війни..."

Автор репортажу додає від себе:

Натерпілися... Але румуни забувають, що скористали зі світової війни в нечуваний спосіб, що кров кожного румунського жовніра принесла їм квадратовий кільометр землі. Є насичені й нічого довкола себе не бажають. Їхня мрія утримати статус кво в Европі. Нехай собі німці тримають Австрію, Чехію та все, що досі загарбали — трудно — румуни не підуть битися, щоб їм те назад відібрати. Аби тільки довкола них був спокій. І тому Ґданськ не хвилює румунів так, як повинен хвилювати як союзників Польщі. Це безправство, свинство з боку німців — певно й очевидно, але це — мовляли румуни — так далеке від Румунії...

—o—

АНҐЛІЯНЦІ РОЗБУДОВУЮТЬ ТУРЕЦЬКІ ПРИСТАНІ.

ЦАРҐОРОД, ПАТ. В найближчих днях приїде до Туреччини ґурт британських інжинірів, що переведуть студії над розбудовою та будовою турецьких пристаней у Царгороді, Трапезунті, Александретті, Чатальзі та в Ереґлі. Найскорше побудують пристань у Трапезунті, на яку внасиґновано 3,000.000 фунтів.

ФРАЦУЗЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРИЙНЯВ НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА.

Премієр Далядіє прийняв німецького амбасадора та відбув з ним довшу розмову на невідому тему.

НОВІ ФОРМАЦІЇ В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ.

Комунікат начального командування німецьких збройних сил повідомляє, що в німецькій армії створено нові одиниці т. зв. рухомі відділи. Вони складаються з панцирних військ та з кінноти. До них входитимуть панцирні полки, відділи протипанцирних гармат, змоторизовані полки піхоти, куріні наколесників, полки кінноти та змоторизовані роззідчі стежі.

—o—

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

— Але я надолужив собі втрату біля Золотодайного Потока, поза Ділком, — продовжував Стемпід свої міркування. — Памятаєш старого шотляндця Алека Мек Дональда? В девятьдесять восьмому році ми забрали з ним сімдесять мішків, щоб навантажити і привезти в них своє золото і ще трицять мішків нам забракло. Девятьсот тисяч долярів на один раз, і то був ледви початок. Я знов стратив усе. Старий Алєк збанкротував згодом також. Але йому лишилася гарна жінка, дівчина з Сітел. А я мусів знов порпатися в землі.

Хвилину Стемпід мовчав і гладив вогкі бокобороди та глядів на перший румянець ранішньої зорі, серед мряк, що застелювали простір між ними і невиднними вершками гір.

— Пять разів іще після того я натрапляв на золото і знову лишався без гроша при душі, — говорив він з денкою гордістю. — А тепер я знов банкрот!

— Знаю про це — спочував йому Алян.

— Обібрали мене до останнього цента там у Сітел і у Сан Франціско — сміявся Стемпід затираючи руки весело, „а потім купили мені білет до пристані Ном. Дуже не гарно з їх боку, правда, Аляне? Не могли краще повестись. Я знав, що цей хлопище Копф 13 має серце. Тому я і довірив йому мої гроші. Не його це вина, що він їх згубив.

— Певно, що ні — притакував Алян.

— І мені трохи прикро, що я почастував його кулею за це. Мене обурив самий факт.

— Ви його вбили?

— Не вбив, а відстрілив йому лише одно вухо, напамятку. Дуже жалую. Не подумав я тоді, як це гарно, що він купив мені білет до Ному. Я вскипів під враженням одної хвилини. Він зробив мені ласку обчистивши мене з грошей, Аляне — присяйбо зробив мені ласку. Не маєш поняття, що це значить почувати себе легко, свобідно і гарно — доки не опинишся без гроша.

Коли він так усміхався, а його чудне лице виглядало майже хлопяче поза щетиною волосся, він побачив понурий вираз у Алянових очах та довкола його затиснених уст. Він схопив Аляна за рамя і потряс ним:

— Аляне, я говорю правду! — переконував. — Пускати гроші це для мене ще не щастя. Находити їх — находити золото в горах — від того в мені кров живіше грає. Коли я його знайду, не маю властиво ніякого особлившого вжитку для нього, і мушу банкротувати. Якби я не банкротував, я став би лінивий, товстий, та якийсь новоспечений доктор оперував би мене і я помер би. Там у Сан Франціско, доктори роблять тепер багато операцій. Раз я мав болі і доктори хотіли вже витинати мені щось зі середини. Подумай, що може трапитися чоловікові, коли він має гроші!

— Чи ви направду так думаєте, Стемпіде?

— Як мені життя миле, говорю правду. Мене щось тягне до отвертих просторів, до гір, до того золотого піску, що буде вже моїм невідступним товаришем і моєю іграшкою поки стане мого життя. Хтось мене найме до копання та засобить у харчі і одіж, — там, у Ном.

— Не наймуть, — Алян відозвався нагло. — Не бути тому, хіба, що я не зможу цьому перешкодити. Стемпіде, я потребую вас. Я потребую вас там у себе під горами Ендікот. Там я годую десять тисяч ренів. Земля там не має власника, там ми зможемо жити як захочемо. Я маю іншу ціль. Але я певний, що гори Ендікот повні тої вашої іграшки. То нова країна. Ви її ніколи ще не бачили. Бог зна, що зможете ще там найти. Чи підете туди?

Очі Стемпіда споважніли: веселі іскорки в них погасли і він вилився на Аляна.

— Чи я піду? Аляне, чи піде щеня ссати свою маму? Попробуй тільки запросити мене. Повтори ще раз те, що ти сказав.

Обидва мужчини подали собі руки. Усміхаючись, Алян показав головою на схід. Останні мряки щезали швидко. Вершки пощерблених гірських ланцюгів Аляски вирнули на тлі безхмарнього синього неба, а сонце вставши розливало червінь і золото по їх засніжених шпилях. Стемпід кивнув головою у відповідь Алянові. Слова були непотрібні. Вони розуміли один одного і радість життя такого, яке вони любили, перейшла на них від стиснених їх долонь.

(Дальші буде)

На фінансовому та господарському французькому фронті.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 7. липня 1939.

У програмі „випростування" та поправи французького національного життя, яку послідовно переводить французький уряд під проводом п. Далядіе, фінансова царина грає передову ролю.

Людовий фронт, що вийшов переможною рукою з виборів у 1936-ім році, провалився в першій мірі на своїй фінансовій політиці. Французьке міщанство, яке не боялося віддавати свої голоси часто і на соціял-комуністичну листу, налякалось згодом фінансової програми соціялістичного уряду. Не тому, що вона була якась дуже страшна з проектом якоїсь націоналізації чи там соціялізації, але тому, що соціялісти при владі взагалі не мали фінансової програми, чи може не могли виконати своєї фінансової політики через спротив інших партій.

На кожний спосіб по упадку першого уряду Блюма з міністром фінансів Вансеном Оріолем, французька соціялістична партія відай не мала вже другого кандидата на це преважне становище, бо в другому й останньому кабінеті Блюма теку міністра фінансів мусів узяти у свої руки сам Блюм.

Коли Далядіе, спертий на центрові партії, перебрав владу, доктори політичної економії подавали йому ріжні рецепти. Найчастіше: девізову контролю, що — мовляв — раз на все визволює уряд від більших грошевих клопотів. Далядіе вибрав тоді Поля Рено, представника нео-ліберальної французької фінансово-економічної школи, який змісця відкинув усі проекти грошевого примусу, стоячи на становищі, що фінансова диктатура приводить скорше чи пізніше і політичну диктатуру, яку французький загал відкидає.

Після більше ніж одного року правління п. Рено у французькому міністерстві фінансів — висліди неабиякі позитивні. Золото, не зважаючи на дуже трудне міжнародне положення, масово приходить до Франції. Ню Йорк (у першій мірі) та Париж стали двома центрами, до яких пливе золото. До Франції вернулося поверх 20 міліярдів франків золота. Французька буржуазія набрала знову довіря до своєї національної валюти. Зрештою французькі капітали, що були втекли до Швайцарії та Голяндії, прямують знову до своєї батьківщини. Ті малі невтральні держави, хоч мають зразкову фінансову політику та зразковий банковий устрій, представляють проте для французького багача замалу військову безпеку. Лінія Мажіно може краще боронити банкових вкладів! Бо капіталісти це дуже полохливі люди, без огляду на політичний режім, в якому вони живуть. Найкращий доказ, що тотальні держави з фінансовою контролею мусіли завести в себе дома тяжкі кари вязниці, ба навіть кару смерти за нелєгальний вивіз гроша. В Европі існує знаменито зорганізована міжнародня тайна організація — сітка агентів грошевої контрабанди, що перевозить гроші за жахливо високі відсотки з країв девізової контролі. Франція лякатися вивозу гроша не потребує.

Направа французьких фінансів стоїть у тісному відношенні до поправи ритму французького виробництва. Тут теж треба було вспокоїти розбурхане комуністичною пропагандою промислове море. Страйкові хвилі у Франції піднімались щораз вище — саме після приходу Блюма до влади. Тепер вже нема ніякого сумніву, що комуністи за жадну ціну не хотіли допустити, щоб соціялістичний уряд мав якінебудь успіхи. На останньому соціялістичному конгресі цілий ряд промовців підкреслював цю позірно дивну поведінку звеличників Третього Інтернаціоналу. Прихід національного уряду зразу зліквідував страйкову хвилю і то без ніякого проливу крови, хоч соціялісти твердили, що не можуть завести ладу у робітничому світлі, бо не хочуть вживати танків!

Нині все здисципліновано працює: робітник 40, 45, 48, ба навіть 60 годин тижнево, а у фабриках зброї змінюються безупинно робітники вдень і вночі, бо там робота йде без упину.

Найновіщий плян Поля Рено: кинути міліони в широкий сектор виробництва, тобто влекшити долю продуцентів, що не працюють для війська. По крамничних виставах бачимо скрізь завиви Поля Рено, обведені національною стрічкою: „Скільки разів ви вагаєтесь купити товар, підписати промислові акції чи позички, підприняти якесь нове діло, ви граєте картою вашого противника, ослаблюєте край та робите шкоду національній обороні". Поль Рено є нині поруч Жоржа Мандля, колишнього секретаря Клеманса, нині міністра кольоній в уряді Далядіе — найвпливовішим членом кабінету. Вони обидва — це сірі еміненції в усіх важніших починах премієра. Так бодай каже прилюдна опінія, яка у Франції завжди вичуває правду.

Юрій Студинський.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ВІЗИТАЦІЇ ПРАВОСЛАВНИХ ПАРОХІЙ.

Архієпископ Волинський Олексій (Громадський), знаючи, що безпосередні взаємини з вірними — це більше, ніж паперові розпорядки, використовує літній час на візитації парохій. У червні владика Олексій обїхав Рівенщину та Здолбунівщину, які, переживаючи важкі часи, дуже потребували безпосередньої зустрічі зі своїм архипастирем. Надходять відомости, що владика Олексій прямує в дальші північні частини Волинського Полісся. Маємо відомости, що архиєпископ Олексій не обмине й деяких північних парохій луцького повіту, де наші православні волинські поліщуки теж уже в значній мірі потребують архипастирської опіки.

Було б бажаним, щоб архиєпископ Олексій звернув особливу увагу на духовенство, яке під впливом ріжних, іноді дуже важких переживань, деколи помітно заломлюється і потребує підтримки.

З усіх сторін повідомляють, що від сьогоднішніх умовин життя безбожжя по селах майже зовсім щезло, віра в Бога й привязання до церкви зросли й скріпилися. Не зважаючи на косовицю й іншу господарську працю, селяни збиралися вітати свого архипастиря в кожну пору дня в досі небаченому числі.

МІСЬКА РАДА Й ЛАВНИКИ В РІВНОМУ.

Останні самоуправні вибори в Рівному дали міську раду в такому складі: українців 3, поляків 25 і жидів 12. Рада одноголосно вибрала лавниками: Карповича (українець), Кендзьора (полєк) і двох жидів. Цікаво, що рада на одному з чергових засідань висловила подяку за корисну працю президентові Волкові, якого перед цим окружний суд засудив за зловживання на 8 міс. вязниці. Цей випадок свідчить про те, що новий курс початий тут по виїзді Юзевського, не скрізь знаходить собі прихильників (процес Волкові ставлять у звязок із новим курсом, а Волк став президентом з ласки п. Юзевського).

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ОРГАНІЗАЦІЇ МОЛОДІ.

На Волині лише українська молодь не може мати своєї молодо-юнацької організації. Молоді-ж члени інших національностей такі організації мають і свобідно в них працюють. Отак нечисленна російська молодь має організацію РОМ (Російська Організація Молоді), має прапор із трьохокліровими російськими стяжками, відбуває організовані прогульки — останні до Почаєва і т. д. Жиди мають аж кілька організацій. Мають також у містах і по селах свою організацію й німці, а саме: „Юнгдойтше Партай". У звязку з напруженими відносинами з Німеччиною „Юнгдайтше Партай" в деяких селах розвязують.

Мають — і то дуже багато організацій — молоді поляки. Українській-же молоді залишається тільки із заздрощами дивитися на свобідне зорганізоване життя національних меншин Волині.

ЧЕСЬКІ ЛЕТЮЧКИ НА ВОЛИНІ.

Від якогось часу між чехами на Волині почали поширюватися летючки, які буцім-то надійшли з Чехії. Між іншим у цих летючках бачимо „Десять заповідей усім вірним чехам": 1) Непохитно вірю в права 8 міліонового чеського народу до самостійного державного життя. 2) Вірю в історичну справедливість, яка не стерпить довголітнього насилля над цим правом. 3) Не вір тому, що пишуть часописи, навіть чеські, бо вони роблять це з наказу німців. 4) Не вір, що ми жили впродовж 1.000 років у німецькій державі, переконайся на підставі історії нашого народу, що це брехня. 5) Не вір тому, що всі у світі покинули нас. 6) По чеськи не лише говори, але й слухай і обідуй і т. д. Дальші заповіді кажуть про конечність боротьби за волю.

С. С.

Сирія стане монархією?

САВДІЙСЬКА АРАБІЯ ПІД ІТАЛЬО-НІМЕЦЬКИМИ ВПЛИВАМИ.

Як подають кореспонденти царгородської преси з Бейруту, Франція стоїть перед рішенням щодо своєї дальшої політики у Сирії. М. ін. франц. уряд бере під увагу проект введення монархії у Сирії.

З кандидатів на сирійський престіл найповажніші виглядн має трансйорданський емір Абдулла. Проти нього рішуче виступає — як проти британського заушника — король Савдійської Арабії. Він домагається, щоб Англія та Франція негайно дали незалежність Палестині й Сирії та — як кажуть — орієнтується на Рим і Берлін. Його представник був недавно на авдієнції у Гітлера і Мусолінія. Між обома арабськими династіями — савдійською та гашемітською (яка панує в Трансйорданії і в Іраку) йде здавна завзяте суперництво за впливи в арабському світі.

—o—

Італійці виселюють греків з Додеканезу.

Німецькі транспорти военних матеріялів.

Льондонський „Дейлі Геральд" приносить інформації про военну підготову італійців на островах Додеканез. На найбільшому острові Родос **німецькі кораблі вивантажують военні матеріяли.** У пристані Мандракі стоїть **7 італійських підводних суден та 9 інших кораблів.** Ген. Граціяні, губернатор архіпелягу, видав приказ **виселити цивільне населення з островів Лерос і Патмос** на острів Калімбос. Багатьом мешканцям пощастило втечи на човнах до Малої Азії.

Ген. Граціяні видав розпорядок, яким **заборонив італійським урядовцям вдержувати звязки з цивільним населенням.**

—o—

РУМУНСЬКІ ДЕЗЕРТИРИ ВТІКАЮТЬ НА МАДЯРСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

Мадярське радіо повідомляє, що румунсько-мадярський кордон переходить чимало румунських вояків; здебільша е це мадяри, але трапляються між ними також болгари та румуни.

ПОДВІЙНА УРЯДОВА МОВА У ПРОТЕКТОРАТІ.

Як подає польська преса, влада чесько-моравського протекторату наказала адміністрації вести переписку у двох мовах: німецькій та чеській. 18 офіційних назв (як фірер, протектор і т. п.) вільно писати лиш по німецьки.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ НАД ПОЛЬЩЕЮ.

Як подає польська преса, у Льондоні опрацювали плян демонстраційного перелету 100 британських бомбовиків понад Польщею. Тому, що перелет над Німеччиною ані Данією неможливий з політичних оглядів, ті літаки причалять до Гдині на чердаках авіоматок.

МІНІСТР ЄГІЯ ПАША В АТЕНАХ.

АТЕНИ, АТЕ. До Атен приїхав на 5-денний побут єгипетський міністр закордонних справ Єгія Паша.

У ТЕШИНІ ПРИПИНИЛИ НІМЕЦЬКИЙ ТЕАТР.

„Експрес Вечорни" з 14. ц. м. повідомляє, що тешинський староста на основі припорученя шлеського воєводи припинив діяльність „Німецького Театрального Товариства", що вело німецький театр та передав агенди товариства проф. Яхіцькому, якого заіменував комісарем.

—o—

Загальні Збори „Червоної Калини".

28. червня ц. р. відбулися XVII. Звичайні Загальні Збори Видавничої Кооперативи „Червона Калина".

Зі звіту Управи, зложеного на Зборах, довідуємося, що за останній час Видавництво розвинуло широку діяльність, випускаючи у світ цілу низку цінних видань, в першу чергу дві великі монографії: „Історію Легіону Українських Січових Стрільців" і „Золоті Ворота". Обі монографії видані дуже старанно і багато ілюстровані.

Для вжитку хорів у краю видішов „Великий Співаник Червоної Калини", при співучасти найвизначніших українських музик і композиторів. Це збірник пісень, необхідний для хорів у селі й у місті.

Незвичайно цікавий своїм змістом Календар „Червоної Калини" на 1939. р. Його альманахова частина під наг. „Україна на дипльоматичному фронті в рр. 1917—1920", присвячена виключно одній темі — звязкам України з чужими державами і народами. Поміж працями українських політиків і дипльоматів розміщено оригінальні світлини всіх українських посольств і місій до ріжних держав світа. Виданий у серпні м. р. Альбом „Памяті Вождя УГА", присвячений світлій памяті Начального Вождя УГА ген. Мирона Тарнавського, з ілюстраціями з життя Генерала і Його величавого похорону. Остання книжка, видана в 1938. р., це праця В. Січинського „Чужинці про Україну", яка найшла своїм актуальним тепер змістом позне признання в незвичайно прихильних рецензіях всієї української преси.

Десятий рік свого істнування кінчить у жовтні ц. р. добре знаний широким колам громадянства „Літопис Червоної Калини".

В часі недавньої загальної скрути Видавництво понесло великі втрати наслідком повного обезцінення книжки. Неолно чуже видавництво впало тоді, кидаючи при ліквідації на ринок свої книжки майже лише по ціні паперу. „Червона Калина" була примушена знизити тоді також ціну на свої видання навіть до 70%, хоч кошти їх друку мусіла платити в повній висоті. Та „Червона Калина" здержалася, хоч багато членів і тисячі відборців книжки — установ та позаднокових громадян — **завинили Видавництву за замовлені й отримані від Видавництва книжки близько сто тисяч золотих.**

Повних три роки старалася Управа Видавництва видобути від тих довжників свою належитість, висилаючи до них письма спершу з проханнями і благаннями, потім почтові інкасові доручення і погрози судовими скаргами. Великі суми грошей на порто коштувала ця акція, але більш впертими були довжники. Лише маленька частина вважала своїм обовязком заплатити за отримані видання. І тому в білянсі за 1938. р. мусіло Видавництво відписати як нестягальну з довжників величезну суму зол. 40.000 і на таку суму виказати за 1938. р. втрату. Може аж цей факт промовить до тих, що мають видання „Червоної Калини" у своїх бібліотеках і за них досі не заплатили.

І тепер заворожене коло. До книгарні або до Видавництва мало хто по книжку сам приходить, книгарні мають кепський час. А коли представник Видавництва запропонує купно книжки якомусь громадянинові, то вправді дістане замовлення і може деякий зачет на нього, але разом з ним домагання до Видавництва, щоб вислало книжку негайно. У замовленні зобовязується заплатити решту ціни в місячних ратах, але згодом відповідає упертою мовчанкою на всі письма Видавництва.

Видання „Червоної Калини" повинні бути в кожній бібліотеці таких установ як читальні „Просвіти", кружки „Рідної Школи" і т. п., а повинен їх мати в першу чергу кожний учасник визвольних змагань. „Червона Калина" не може припинити своєї праці, а ціле громадянство повинно в цій праці допомогти, набуваючи ті цінні, зовсім недорогі книжки.

—o—

Причина пожежі варшавського головного двірця.

КОМУНІКАТ МІНІСТЕРІЯЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністеріяльна комісія, що розглядає причини пожежі варшавського головного двірця 6. червня, ствердила, що пожежу спричинили робітники, що споювали крицеву конструкцію двірця і не були досить обережні; вони запалили двірець ацетиленовим вогнем. Карно-судове слідство йде дальше. Спеціяльна комісія оцінила шкоди на 660.000 золотих.

Еспанія зберігає політичну та військову незалежність.

ПІСЛЯ РОЗМОВ МІЖ ЧЯНОМ ТА ФРАНКОМ

САН СЕВАСТІЯН, ПАТ. Ген. Франко перевів з мін. Чяном 2-годинну розмову сам на сам. Ніякий офіційний комунікат ще не появився. Ані з еспанських кол, ані з італійських не можна дістати ніяких інформацій про хід розмови.

СПІВПРАЦЯ — АЛЕ ЛИШ ГОСПОДАРСЬКО-КУЛЬТУРНА.

Як говорять, розмова між Франком та Чяном не дала ніякого позитивного висліду і становила лиш вислів приязни між обома державами.

Треба сподіватись заяви, що потвердить однозгідність поглядів обох урядів в ідеольогічній царині та вагу господарської і культурної співпраці; але та деклярація підкреслить політичну й військову незалежність Еспанії.

ЕСПАНСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ІДЕ ДО РИМУ І ДО БЕРЛІНА.

МАДРИД, ПАТ. Небавом виїде до Риму і Берліна еспанська технічна місія, зложена з 8-ох старшин генерального штабу. Подорож триватиме 2 місяці.

Не зважаючи на протест балтійських держав, Англія та Франція дадуть їм поміч.

ГОЛОСИ БРИТИЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як твердить „Таймс", у московських переговорах полагоджено вже всі важніші справи. Справу балтійських держав полагодять мабуть так, що СССР виступить активно лиш у випадку, коли б Німеччина хотіла опанувати ті держави постепенно, так як Чехію. В такому випадку Англія та Франція прийшли б з помічю. У Льондоні рахуються з тим, що балтійські держави запротестують, але це не змінить ситуації.

ГЕН. ВЕЙГАН ІДЕ ДО МОСКВИ?

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що небавом виїде до Москви на переговори зі совітським штабом якийсь французький генерал, мабуть Вейган.

ІНТЕРВЕНЦІЯ РУЗВЕЛЬТА?

До Москви приїхав совітський амбасадор з Вашингтону. Як говорять, перед виїздом приняв його Рузвельт та висловив йому свій погляд на справу совітських переговорів з Англією та Францією.

Розбудова совітської фльоти.

9 БІЛЬШИХ ОДИНИЦЬ ТА 72 ПІДВОДНІ СУДНА.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Покликуючись на інформації британської адміралиції, „Дейлі Телеграф" твердить, що в Ленінграді 4 корабельні верстати поспішно працюють над будовою 35.000-тонового панцирника, 6 важких „лідерів фльотилі", 2 авіоматок та 72-ох підводних суден.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 15 липня 1889.

ПОВИННО БИ...

Порівнюючи на підставі статистичних даних висліди останніх соймових виборів з висліднми попередніх соймових та парляментарних виборів „Діло" писало:

„З цього виходить ясно, що ми поступаємо наперед і поступаємо навіть досить значно. Цим поступом ми можемо бути і досить задоволені. Але самим висліднм теперішніх виборів ми ніяк не можемо бути задоволені і тим менше можемо ними величатися. В 47 селянських виборчих округах східної Галичини є 2,435.600 русинів і 1,037.500 не-русинів (тобто поляків, жидів і німців разом). Коли б навіть ті числа взяти за підставу до числа послів, то повинно б бути руських послів 33, не-руських 14. Але зважившн, що в 45 повітах русини мають, більшість, декуди навіть дуже значну (9 або 8:1), то руських послів повинно б вийти 45, а не-русних 2. Як-же нам ще далеко, дуже далеко до того!"

ЦЕРКОВНИЙ СИНОД.

Як виходить із приватного письма папського державного секретаря, кардинала Рамполі, в Римі вже дозволили на те, щоб синод зібрався. Урядове повідомлення прийде за два або три тижні. Шість комісій швидко працюють і виготовляють матеріял до нарад синоду.

НІМЕЧЧИНА І ШВАЙЦАРІЯ.

На швайцарській границі німецька влада переводить ревізію осіб, що їдуть зі Швайцарії. Кажуть, що це перші почини воєнного виступу Німеччини проти Швайцарії.

КОРРУПЦІЙНИЙ МОНСТРПРОЦЕС.

БРАТИСЛАВА, Авас. Прокуратура обвинуватила 300 політиків давнього режіму у коррупції. Між обвинуваченими є б. прем. Годжа, б. мін. Вавро Сробар, б. посли, сенатори й ін.

ТУРЕЦЬКА ЖІНОЧА ЕСКАДРА ВІДВІДАЄ АНГЛІЮ ТА ФРАНЦІЮ.

ПАРИЖ, АТЕ. Небавом прилетить до Парижа летунська ескадра, яку пільотуватимуть самі жінки під проводом доньки Кемаля Ататюрка. Опісля ескадра відлетить до Льондону.

МАНДЖУРІЯ ГОТОВА ДО ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СОВІТСЬКОЮ МОНГОЛІЄЮ.

СІНКІН, Домей. Представник манджурського уряду заявив представникам преси, що Манджурія готова принати як базу переговорів пропозиції, що їх зробила б Монголія у справі ліквідації граничного інциденту. Ріка Халька без сумніву становить границю Манджурії, так, що японсько-манджурські війська обмежилися лиш до оборони манджурської території.

—o—

АХМЕТ ЗОГУ ВИЇХАВ З ВАРШАВИ.

ВАРШАВА, ПАТ. По 6-денному побуті у Варшаві виїхав у четвер рано до Риги б. король Ахмет Зогу з окруженням.

—o—

По широкому світі.

Б. през. Бенеш з дружиною виїхав з Америки до Льондону.

— До Берліна вернувся англійський амб. Гендерсон.

— Кн. Павло, реґент Югославії, виїде з дружиною з приватньою візитою до Англії.

— До Риги приїдуть 15. липня ц. р. 4 німецькі контрторпедовці, до Таліна приїхав німецький кружляк „Адмірал Гіпер".

— До Мінхену приїде 14. ц. м. італійський міністр культури Альфієрі на конгрес німецького мистецтва.

— До Атен приїде египетський король Фарук з візитою.

— Болгарського премієра Кіосеіванова витала публика овацийно в Софії підчас повороту з візити з Німеччини та Югославії.

— Японський цісар з цісаревою покинули Токіо і виїхали до своєї літньої резиденції в Гаяма на морськім побережі.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

Совіти про свої бої з японцями.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС оголосив такий комунікат штабу совітсько-монгольських військ про бої в околиці Номонган і над рікою Кальха від 6. до 12. липня ц. р. Дня 6. липня совітсько-монгольські війська — каже комунікат — перейшли до енергійного наступу на суші і в повітрі та відбили японсько-манджурські війська з Монголії. Вранці 8. ц. м. японсько-манджурські війська перейшли до протинаступу діставши значну підмогу та повзи, важкі гармати і літаки. Від 8. до 12. ц. м. йшли завзяті бої на цілім фронті. Совітсько-монгольські війська відбили при допомозі бомбовиків наступи японсько-манджурських військ. Підчас цих боїв японсько-манджурські війська мали 2.000 вбитих і коло 3.500 раненних тоді, коли по совітській боці було 293 вбитих і 653 раненних. До неволі попали 254 полонені і крім того совітсько-монгольські війська здобули великий военний матеріял: 4 повзи, 15 панцирних самоходів, 4 гармати і 70 скорострілів. У совітські руки попали теж важні документи, з яких та зі зізнань полонених японських старшин виходить, що японці підготовляли вже давно акцію над рікою Кальха і в околиці Буірвор. Вкінці комунікат запевняє, що від 6. до 12. ц. м. японці втратили 61 літаків, а совітсько-монгольські війська 11. Підчас боїв від 28. травня до 12. липня совітсько-монгольські війська зістрілили 199 японських літаків, а самі втратили 52 літаки.

Надзвичайне засідання японського кабінету

ТОКІО, 13. 7. ПАТ. На надзвичайнім засіданні японський кабінет рішив кермуватись в англійсько-японських переговорах основними напрямними японської політики. **Японія — повідомляє Райтер — передовсім зажадає, щоб 1) В. Британія перестала підтримувати уряд Чанкайшека і 2) буде домагатись від британської влади співпраці в політичній та господарській ділянці.** По засіданні кабінету мін. Аріта пішов до цісаря, щоби скласти звіт з нарад кабінету. На вулицях Токіо появились чині афіші і відозви з гаслами проти Англії.

ТАЙГУАН, ПАТ. Домеї повідомляє: Японські війська заняли вчора Люан, важне під стратегічним оглядом місто в полуднево-східній частині провінції Шансі.

ТОКІО, ПАТ. По повороті від цісаря з Гаями мін. Аріта скликав до себе на нараду всіх членів японської делегації, на якій устійнено остаточні подробиці. В суботу рано відбудеться стріча мін. Аріти з британським амб. Крейґі, підчас якої устійнять дату переговорів.

—o—

—o—

Америка будує пять нових баз морського летунства.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Декрет през. Рузвельта постановляє будову 5 нових баз морського летунства, а саме на островах: Пальміра, Джонсон і Майдерейс на Тихому океані і в Кокіяк та Ситка на Алясці. Декрет підкреслює необхідність шпидкого викінчення будови нових баз в інтересі національної безпеки. На час будови цих баз припинено закон про 8-годинний день праці у доках. Свій декрет видав президент на основі клявзулі про „державчу необхідність".

Сензаційна афера двох французьких журналістів.

ПАРИЖ, 13. 7. ПАТ. В політичних і пресових колах Парижа викликала велитенську сензацію вістка, що поліція і військова влада арештувала двох визначних паризьких журналістів під замітом допомоги закордонній пропаганді в Парижі. Авас потверджує цю вістку і повідомляє, що великі щоденники займаються широко справою двох французьких журналістів, заплутаних в аферу, що має звязок з безпекою держави. „Пті Парізієн" пише: Часописів, в яких працювали оба журналісти, не можна обвинувачувати, бо один з арештованих був лише звичайним аквізитором від оголошень, другий адміністраційним урядовцем і не мав впливу на редакцію та політичний напрямок часопису. „Ле Матен" підкреслює, що в цьому випадку слід зіндивідуалізувати відповідальність і передовсім ждати на висліди слідства, що дасть змогу означити обвинувачення. Арештування підозрілих є другим етапом ліквідації впливів німецької пропаганди у Франції. Першим кроком до цього було висилення Абеца, агента німецького міністерства пропаганди і близького співробітника мін. Рібентропа.

„Фігаро" оголосив таку заяву: В акції проти діяльности чужої пропаганди у Франції військові органи справедливости обвинувачують урядовця від торговельних оголошень нашого щоденника. Ця особа не мала ніякого контакту з редакцією, не займала ніякої відповідальної функції в адміністрації ні теж не мала впливу на напрям щоденника. Крім того слід ствердити, що ця особа поводилась бездоганно

Чому населення по містах повинно засобитись у харчі?

ВАРШАВА, ПАТ. Голова польського харчевого комітету віцеміністр М. Веруш Ковальський заявив в інтерв'ю, що згаданий комітет розглядав 8. ц. м. внески, що їх зголосила секція прохарчування міського населення у справі домових припасів. Голова комітету підкреслив, що нормальні харчеві засоби забезпечують найкраще перед труднощами, на які може натрапити організація раціонального прохарчування більших консумційних осередків у часі збільшених потреб. Польща, що має недостатком харчів, може зберегти самовистарчальність в кожних умовинах: більших або менших урожаїв, більшого або меншого запотребування. Одначе журба за покриття запотребування всіх консумційних осередків не кінчиться на забезпеченні цього покриття у гльобальній кількости. Тут легко можуть повстати недотягнення або замішання в організації достав. Як приклад наводить факт, що підчас передвійну в 1938 р. деякі околиці не мали збіжевих продуктів наслідком неурожаю у 1937 р., хоч у краю було цих запасів коло 1,000.000 сотнарів. Згадані недостачі виринули внаслідок недостаточної справности торговельного апарату і тоді ці недостачі покрили з державних збіжевих резерв. Далі віцеміністр Веруш-Ковальський обговорив **співзалежність політики запасів та експортової політики в ділянці харчевих продуктів цього року і ствердив, що харчеві запаси в Польщі мають за ціль передовсім: а) збільшити справність обороту; б) влекшити зорганізування апровізаційних достав у часі збільшених потреб, зокрема забезпечити консументів перед недостачею засадничих продуктів на час перехідних труднощів функціонування торговельного і транспортового апарату; в) доповнити господарську політику головно в ділянці цін, які дістають хлібороби, продуценти, перерібники і цін, що їх платять консументи. Тому польський харчевий комітет, розглянувши акцію ріжних суспільних організацій у справі творення харчевих запасів в поодиноких домашніх господарствах, ствердив: 1) корисність цієї акції; 2) висловлює погляд, що домашній запас повинен забезпечити прохарчування родин на два тижні; 3) комітет устійнить прикладово, як повинен виглядати можливо універсальний запас харчів у межах скромних буджетів робітників і працівників та обіймати продукти, що їх легко переховати. Комітет оголосить спис продуктів, що складаються на такий запас;** 4) вкінці комітет стверджує, що треба скоординувати всі організаційні зусилля над акцією творення запасів, її розвитком і надати відповідний напрям та значіння. Комітет працює у двох секціях: прохарчування міського населення (провідником секції віцедир. Пастушинський) і прохарчування сільського населення (провідником секції д-р Венгжиновська).

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

ЗМОВА ПРОТИ УРЯДУ В ЧІЛЄ.

САНТІЯГО ДЕ ЧГЛЄ, ПАТ. Поліція викрила змову проти уряду під проводом кількох старшин і політичних діячів. У підземеллях одного з костелів недалеко Сантіяго викрили склад зброї. Поліція перевела ревізії на передмістю столиці шукаючи за новими складами зброї.

До чого доведе нова розмова з Молотовом?

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. В англійських дипльоматичних колах запевняють, що вчора вечором вислано по порозумінні з французьким урядом дальші інструкції і завваги британського уряду до амб. Сідса. Оба амбасадори: Сідс і Нагія мають незадовго стрінутись знову з Молотовом.

ОСТАТОЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ АНГЛІЇ ТА ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. 7. ПАТ. Згідно з новими інструкціями амбасадори Англії та Франції предложать мабуть завтра Молотові нові пропозиції заявляючи, що теперішні пропозиції є остаточною межею концесій, на які годиться В. Британія та Франція.

—o—

МЕМОРІЯЛ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА ДО ПАПИ ПІЯ XII.

РИМ, ПАТ. Згідно з непотвердженими інформаціями апостольський делегат у Вашингтоні монсіньоре Чіконані, який прибув до Риму, мав доручити державному секретареві кард. Маліоне меморіял през. Рузвельта до папи Пія XII. През. Рузвельт мав заявити у своєму відручному письмі, що уряд Злучених Держав сліткує з найбільшою симпатією за акцією Ватикану у справі мира та переконаний, що високий моральний авторитет папи доведе до успіху цієї акції. Монсіньоре Чіконані відбув з кардиналом державним секретарем та з його співробітниками довшу розмову.

—o—

КРІЗА УРЯДУ В ГОЛЯНДІЇ ЩЕ НЕ ЗАКІНЧЕНА.

ГАГА, ПАТ. Місія провідника католицької партії Колена скінчилась невдачею. Тому королева Вільгельміна доручила знову місію створити новий уряд б. прем. Колійнові.

—o—

МАРШ. СМІГЛИ-РИДЗ ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Дня 6. серпня ц. р. марш. Сміґли-Ридз виголосить у Кракові промову з нагоди 25-ліття чину легіоністів. Цю промову буде трансмітувати польське радіо.

—o—

НЕДОБІР ТОРГОВЕЛЬНОГО БІЛЯНСУ У ЧЕРВНІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Згідно з тимчасовими обчисленнями головного статистичного уряду сальдо білянсу закордонної торговлі Польщі і Вільного Міста Ґданська виказує за червень 2.570 тисяч зол. недобору. В порівнанні з травнем ц. р. вивіз зменшився на 5.926 тисяч зол., привіз зменшився на 8.258 тисяч зол.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЮНІОРІВ ЗА МИСТЕЦТВО ТАБОРУ.

Горинець. **УКРАЇНА—ЮНАК 1:2 (0:1).**

Україна—Погонь 1:3 (1:2)

Чорні—Польонія 3:1 (2:0)

Погонь—Юнак 5:2 (2:0)

Чорні—Креси 5:1 (2:1).

По пятиденних змаганнях за мистецтво табору таблиця виглядає так:

1)	Погонь	4	7:1	14:5
2)	Чорні	3	5:1	9:3
3)	Польонія	3	4:2	9:4
4)	Юнак	3	4:2	6:6
5)	**Україна**	**3**	**0:6**	**2:8**
6)	**Креси**	**4**	**0:8**	**4:17**

Жіноча сторінка.

ОБЕРЕЖНО З БАЛАЧКАМИ.

Будете вліті серед приятельок і приятелів. На літнищі чи у гостях у родини зустрінете багато друзів та старих знайомих, а з багатьма познайомитеся і може будуть серед них і цікаві, симпатичні люди, з якими схочете навязати тіснішi, приязні взаємини і на далі. І ось тут є деяке підводне каміння, через яке треба дуже обережно переводити наш човник, щоб воно не пробило припадково діри в дні та через те не затопилися ті гарні звязки, які так уприємнюють кожній людині життя, бо що ж може бути цінішого над добрі взаємини з людьми?

Один з найгостріших отих підводних каменів — це наш власний язик. Так, так, Шановні Пані, наш язик. Кілько вже неприємностей ми зробили ним — байдуже, добровільно чи недобровільно — нашим ближнім, але також дуже часто і самим собі. Нагадаймо собі, як нераз тільки одне нерозважне наше слово пошкодило комусь із наших приятелів чи знайомих. Нераз навіть зі співчуттям висловлена думка про якусь, нібито й невелику хибу когось з наших друзів чи знайомих понизила їх в очах нашого співрозмовця, який, не знаючи ближче того, про кого говоримо, саме ту невеличку хибу, яку ми вважаємо тільки малою слабістю, що їх має кожна й найідеальніша людина, прийме за справжню хибу і на тій підставі складе свою думку про дуже порядну і достойну особу. Але це ще не так часто трапляється. Найчастіше буває, що оттак собі, для розваги, перебираючи добрі прикмети й недостачі наших знайомих, створюємо цілу низку ріжних спліток та непорозумінь. Коли й наша партнерка, чи й партнер (мужчини люблять поспліткувати неменш від нас грішних) має ті самі нахили що й ми, то перекаже наші завваги далі, а там підуть вони ще далі тай дійдуть нарешті і до вух тієї особи, про яку йшла мова. Та почне дошукуватися першого джерела і дійшовши до нього викреслить нас з числа своїх приятелів, а то й стане нашим ворогом, що у свою чергу осуджуватиме нас і понижувати в очах інших.

Перебуваючи на літнищі маємо більш ніж коли часу на балачку і тому мусимо більш ніж коли стежити за собою, щоб з наших розмов не було злих наслідків. Коли оповідатимемо нашим своякам чи приятелям на селі про знайомих у місті, вистерігаймося, щоб не сказати чогось зайвого, що склало б про тих людей злу опінію. Можуть потім і наші приятелі з села зустрінутися з нашими приятелями з міста, як приїдуть нас відвідати взаємі. Як прикро буде, коли маючи від вас ріжні відомости, вони відповідно будуть наставлені одні до одних, але як прикро буде також, як вони складуть взаємно про себе самостійну опінію та переконавшись, що це милі й симпатичні люди, прихидяться до них душею. Добре, як не розкажуть, що від Вас чули про них, але ви особисто напевно втратите в їх очах багато. Вирине також у них підозріння (може й не безпідставне), що ви і про них перед своїми друзями недобре висловлювалися. І хто через той ваш обговір найбільше втратить? Ви самі.

А кілько то через нестриманість свого язика можете наробити лиха у своїй власній родині. Як це погано може відбитися на ваших взаєминах з одною сестрою, коли ви недобре говорите про другу, як зле можуть укластися ваші взаємини з родиною брата, коли він довідається, що ви десь зле говорили про його дружину чи дітей?

Не можна й передбачити та перечислити всіх наслідків, які може мати необережне, навіть без лихого наміру сказане слово. Нераз може з того вийти такий конфлікт, що матиме наслідки на все життя для вас, вашої родини, кар'єри вашого чоловіка чи дітей. Ось чому мусите дуже вважати на те, з ким і про кого та про що говорите. У житті так багато ріжних тем для балачок крім обговорювання знайомих та рідні, що такі розмови можуть бути дуже цікаві й заповнити час і заспокоїти охоту поговорити, і це не матиме ні для кого лихих наслідків, ні для вас у першій мірі, ні для близьких вам людей. А у ваших господарів, що вас гостять, і ваших знайомих, старих чи нових, збережеться про вас гарний спогад та бажання і на друге літо запросити вас знову до себе та зустрінутися з вами знову якнайскоріше і на якнайдовше.

Ото-ж уважаймо на те, що говоримо, кому говоримо і про кого говоримо, та найкраще не говорім ні про кого нічого злого, щоб про нас зле не говорили і не думали. Х. К.

—o—

Не жартуйте з сонцем.

В культі бога сонця у наших прадідів крім хвали було трохи й остраху. І не без підстав, бо ласкаво пригріваючи сонце може й добре припекти так, що ті „ласкаві пестощі" можуть нас дорого коштувати. Особливо коли хтось поводиться з сонцем собі „за пані-брат" — тоді пімста сонця може бути жорстока. У цьому напевно переконалася неодна і неодин з тих, що ось тепер відбувають своє дозвілля десь над річкою, чи опалюються десь у саді чи хочби й на балконі.

НЕБЕЗПЕКИ СОНЯШНИХ КУПЕЛІВ

не завжди однакові і наслідки залежатимуть від того, чи хтось має відпорніший чи менш відпорний організм на впливи соняшного проміння. Очевидно, що найнебезпечніше опалювання для людей з міста та ще й таких, що мають білу, ніжну шкіру.

ЛЬОКАЛЬНИЙ СОНЯШНИЙ УДАР,

тобто такий, що поражує лише якусь частину тіла, більш неприємний, ніж небезпечний. Спалення місцеве болюче, бридке і може залишити на довго негарні рани та згоїни, але назагал таке спалення лікується досить [illegible] і само собою.

ЗАГАЛЬНИЙ СОНЯШНИЙ УДАР

дуже прикрий, і нераз навіть смертельно небезпечний. Висота гарячки аж до втрати притомности, мізкові забурення — це дуже часті наслідки надто великого кокетування сонця. Особливо ж обережними з сонцем мусять бути люди хворі на нирки чи туберкульозу. Нераз ця остання ще у скритому стані саме й розвивається прискорено під впливом сонця. Ось чому матері, що дбають не тільки про свою красу, але в першій мірі про здоровля своїх дітей мусять дуже уважно й обережно привчати дітей до соняшного проміння, а ще особливо, коли вони свідомі того, що дитина має нахил до грудних недуг.

КРАЩЕ ЗАПОБІГТИ НІЖ ЛІКУВАТИ

— наслідки надто гарячої приязни сонця, тому беріть соняшні купелі обережно, привчаючи поступнево шкіру до соняшного проміння. Побути першого дня в пів години на сонці зовсім вистачить, але при тому хай ця півгодина буде десь коло девятої години рано, а не коло дванацятої вполудне. Як ви бльондинка і маєте ніжну й суху шкіру, то підготовте себе наперед до соняшних купелів тим, що заживайте якісь спеціяльні ліки, які мають багато заліза та їжте також страви, що в них того складника багато. Їжте шпінак, яйця, волову печінку, повновартісний хліб.

Не лежіть ніколи довго нерухомо на сонці, а вже, борони Боже, не засніть на сонці. Хоч які вас ліньки розбиратимуть, перевертіться від часу до часу, а ще краще зробіть кілька гімнастичних вправ. Це розрухає ваш обіг крови і тоді впливи надто сильного соняшного проміння значно ослабнуть.

Також в часі опалювання пийте багато чи то води чи квасного молока чи чого іншого, але очевидно не алькоголю, бо це тільки погіршило б ваш стан.

Вмійте добре вдягнутися, щоб опалювання було рівномірне й відповідне. Довга спідничка чи піжама, легка блюзка з довгими рукавами, до того далеко більше вам допоможуть ніж навіть охоронні креми, які тоді, як шкіра пріє тратять свою охоронну здібність.

Коли вже станеться нещастя і хтось з ваших близьких дістане соняшний удар, подбайте про якнайскорішу лікарську допомогу, а тимчасом перенесіть хворого до холодної кімнати, давайте багато пити, на голову найкраще дати мішок з ледом або бодай зимні оклади. Спалену шкіру треба мастити товщем. Дуже добре поможе така мішанина: помала з окисі цинку та евкаліптусовою [illegible] і на те тальковий пудер.

Балачки про моду.

ДОМАШНЯ СУКОНОЧКА.

Не думаю тут тільки про шляфрок (нема на жаль українського слова, хоч сядь та й плач!), але й про ті суконки, що їх одягаємо чи то відразу зранку, коли беремося до роботи, очевидно у випадку, як не маємо обовязків поза хатою у бюрі, крамниці, чи де інде, чи вернувшися власне з бюра чи іншої роботи до дому. До такої нашої суконки чи й шляфрочка треба ставитися з неменшою увагою, як і до тієї туалети, в якій ідемо до кавярні, в гості чи до театру. Саме в цій суконці відпочиваємо чи робимо якусь домашню роботу — отже вона має бути вигідна і для одної і для другої цілі. Та одночасно така домашня суконка служить для нас і свідоцтвом нашого правдивого смаку, не того про людське око, а того нашого власного для себе, який вказує на наш правдивий смак і нашу глибшу культуру щоденного життя.

Є двоякого роду домашні суконки — це ті, в яких відпочиваємо і ті, в яких працюємо. Такий поділ робимо очевидно тоді, коли нас на те стати, але можемо обійтися й одним стилем домашньої суконки, коли наші засоби нам інакше не дозволяють.

Домашні суконки для відпочинку можуть мати більш фантазійний фасон і дорожчий матеріял, а суконки до праці мусять мати головну засаду, щоб вони були вигідні, щоб їх можна було легко випрати і випрасувати, — отже робимо їх з дешевших матеріялів. Відпочинкові домашні суконки — це ніколи не можуть бути наші колишні візитові чи вечірові суконки. Можемо, правда, переробити вечірову чи пополудневу стрійнішу суконку на домашню, але треба змінити фасон так, щоб сукня нас ніде не тиснула, в нічому не перешкоджувала рухові та спокоєві тіла. Такі суконки нагадують, правда, часом навіть і балеві туалети, але їх крій зовсім інший, як інші, і прикраси, а саме про це дуже часто забувають деякі пані, що хочуть мати більш прикрашену домашню суконку, в якій приймають нераз своїх знайомих та приятельок і приятелів. Вечірова суконка, вжита на домашню, тільки свідчитиме про претенсіональність і злий смак господині, а такого свідоцтва хіба не бажає собі ніхто з нас. Тому уважно перегляньте аркуш домашніх, я сказала б люксусових суконок, у журналі, заки наважитеся купити новий матеріял чи вжити старий з суконки. Виберіть матеріял відповідний до фасону або навпаки відповідний фасон до того матеріялу, що його вже маєте.

Менша морока з фасоном та матеріялом суконки, що має нам служити і до відпочинку і до праці. Я вже сказала: головна засада вигода і змога втримати в чистоті. Отже вибираючи фасон волимо все такий, щоб легко було суконку вдягнути і скинути, а тому такі суконки (не шляфроки) переважно защіпаємо на гудзики, спереду чи збоку. Рукави такої суконки мають бути ширші, а також і вільний виріз коло шиї, з комірчиком чи без, але такий, щоб ніде не тиснув. Така суконка добра зовсім без паска, а як вже є пасок, то такий, щоб лише злегка притримував суконку в поясі, але не стискав. Кишеня чи й дві, які дозволяють завжди мати хустинку, ключі тощо коло себе — це велика прикмета такої суконки. Матеріял не мусить бути гладкий, одноколіровий, часом навіть дуже яскравий узір у квіти, крату чи паски саме буває дуже придатний і привабливий для такої домашньої суконочки.

Чому саме ось тепер пишу про ці суконки? А тому, що тепер вліті буваємо найбільше дома та виконуємо найбільше ріжних домашніх робіт, при яких нам треба волі руку. Хай це буде праця в городі, в кухні чи при робленні порядків — все це вліті робимо на дворі чи при відчинених вікнах, завжди вибігаємо на балькон, до городця, чи навіть на вулицю і як же нам буде мило, коли на собі матимемо завжди відповідну суконочку, в якій не соромно людям на очі показатися. Дотого-ж саме тепер вліті так багато гарних і дешевих матеріялів можемо для таких суконочок дібрати і зовсім не потребуємо „доношувати" минулорічних з шовкового крепону чи іншого дорожчого, але вже перепоченого і вилинялого матеріялу.

Невеликим коштом, але завжди в такій домашній суконочці почуватимемо себе самопевно і вигідно, а це вже варте того, щоб виректися одної парадніщої суконки „на вулицю" і мати дві для дому. Рита.

† Посмертна згадка.

О. ЛЕВ ІЗИДОР СЕМБРАТОВИЧ,

Совітник і греко-католицький парох в Оберн, у Злучених Державах Північної Америки, б. військовий духовник австрійської армії в часі великої війни, член місії для полонених У. Н. Р. в Італії, довголітній співробітник „Америки", органу українських католиків в Америці, передовий діяч у царині інформування американського громадянства про український нарід та його змагання, помер у середу 28. червня ц. р. в Оберн на недугу серця в 59-ому році життя.

О. Лев Сембратович народився 16. лютого 1880. р. в українській міщанській родині у Львові. Його батько був заслуженим радним міста Львова. Школи покінчив о. Лев у Львові та Римі, а свячення дістав у 1904. р. з рук Митрополита Шептицького. Саме при допомозі та за стараннями Митрополита Андрея о Лев дістав був змогу студіювати богословія в Сорбоні в Парижі, а опісля також журналістику в Німеччині, у великому католицькому щоденнику „Германія".

До 1908. року о. Лев Сембратович був секретарем Митрополита у Львові. В тому році виїхав за океан і душпастирював спершу в Канаді, опісля у Злучених Державах. Але саме перед війною знову вернувся на Рідну Землю і тут перебув всі перипетії зриву й упадку, які припали на долю українського народу. У війні був гр.-кат. духовником в австрійській армії та ввесь час перебував на фронті.

Переворот 1. листопада 1918. р. застав о. Льва Сембратовича у Львові. Він належав тут до тих українських громадян, що після заняття Львова польськими військовими частинами, попали були в закладники і мусіли в тій ролі перенести та перетерпіти неодну гірку хвилину. Після звільнення Покійний перейшов на українську дипльоматичну службу. В місії, що мала зайнятись полоненими українцями б. австрійської армії в Італії, о. Сембратович відіграв визначну ролю. Після упадку Української Держави він виїхав до Канади як член місії віденського уряду президента Петрушевича. Але вже небавком перенісся до Злучених Держав і почав душпастирювати, спершу в Нюарку, а опісля в Дітройт, де працював без перестанку 16 років, заки перейшов на парохію в Оберн.

Головний період праці о. Льва Сембратовича завязаний з душпастирською працею в Дітройті. Тут удалося йому навязати тісні взаємини з американськими католицькими колами і багато та з успіхом попрацювати для української справи. В кожне Різдво, в кожні роковини Т. Шевченка, кожного 1. листопада о. Лев розголошував через 16 років з одної з найбільших радіостацій у Дітройті українську справу та українські змагання. Для американських католиків зладив він переклад нашої Служби Божої в англійській мові. Серед українського громадянства міста Дітройт як сліди праці о. Льва Сембратовича залишилися такі організації: Клюб американських громадян українського походження, Атлетичний Клюб, Товариство „Червоного Хреста", Товариство „Боян", Клюб українських католицьких дівчат і т. д.

Орган українських католиків в Америці, філядельфійський тижневик „Америка" так характеризує Покійного о. Льва в посмертній згадці:

„І ще недавно, вже близько перед смертю, Покійний плянував український виступ у Вашингтоні для заманіфестування українського імени в тамошньому Католицькому Університеті і в Білому Домі. Бл. п. о. Сембратович приготовляв мистецький виступ українського хору у Вашингтоні і лекції на релігійні й національні теми.

Українська Греко-Католицька Церква втратила ревного Працівника, Українська Нація великого Патріота й Робітника."

Нехай в Бозі спочиває в мирі спочиває у прибраній землі те Серце, що так гаряче любило Рідний Край та Нарід.

Вічна Йому Память!

—o—

НОВИНКИ

15 ЛИПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 2. липня 1939.
† Положення Ризи Преосв. Богород Лат. Генріка.
Сонце: схід — 3.31, захід — 19.29.
Місяць: схід — 2.44, захід — 18.33.

Завтра: 16. липня. Неділя.
Ст. ст. 3. липня 1939.
Нед. 7. по Сош., Як. і Ав.
Лат. Нед. 7 по Зел. Со., М. Б. Ш.
Сонце: схід — 3.32, захід — 19.28.
Місяць: схід — 3.50, захід — 19.21.
Молодик у год. 20.08.

—o—

— **Д-р Маріян Панчишин** виїхав на літний відпочинок, а вернеться до Львова щойно 20-го серпня.

— **До таборів** прогулькові й руханкові одяги з власної робітні поручає дешево кооп. „ПЛАСТ" у Львові, вул. Городецька 5 та Руська 3, ч. тел. 200-26. 1177 —10

— **Мадярський консуль у Львові** полк. Беля Рампель помер у загальному шпиталі, в 58. році життя. Він провадив лекторат мадярської мови у львівському університеті.

— **Брами у Львові замикатимуть в одинадцятій годині.** З днем 15-го липня ц. р. входить у життя новий санітарно-порядковий правильник міста Львова, в якому між іншим є постанова, що в часі від 1-го квітня до 15-го вересня брами камениць мають бути замкнені від години 23-ої до 6-ої рано, тобто в літі замикатимуть брами на годину пізніше, не в 10-ій, але в 11-ій годині. Цей розпорядок радо приймуть ті, які з ріжних причин мусіли вертатися до хати по 10-ій годині і заставали замкнену браму.

— **Більонові обманці.** В деяких місцевостях, особливо по селах, появилися обманці, які використовують людську легковірність та пропонують заміну срібного більону за паперові банкноти, очевидна річ із тим, що за 15 золотих більоном вимагають 20 золотих банкнотами Це очевидний обман, бо ж банкноти не мають меншої вартости від більону.

— **Арештування.** При кінці червня державна поліція після переведення основного трусу арештувала і відставила до слідчої вязниці у Станиславові за участь у похороні бл. п. Лапки в Дубівцях, станиславівського повіту, урядовця Союзу Кооператив Дмитра Дубика, секретаря кружка „Рідної Школи" Василя Гнатова, урядовця філії „Просвіти" Миколу Матисякевича і Тараса Яценовича, всіх з Галича, Опацького з Тустаня, Хрептика з Деліева, Галюка і Коржака з Дубовець. — Дня 12-го липня ц. р. поліція арештувала в Камінці Струмиловій проф. Льва Гіжевського, освітнього організатора філії „Просвіти". Причина арештування покищо невідома.

— **Намаганий влом до єпископської палати в Перемишлі.** Вночі на четвер якісь три типи відчинили при допомозі витриха браму до єпископської палати Преосв. Коциловського і дістались до середини. Це запримітив якийсь прохожий і зааларгмував поліцію, яка окружила палату. Вломники задумали прорватися крізь кордон поліції та почали стріляти. Вони поділилися на дві групи, що мали втікати у протилежних напрямах. Поліція відповіла стрілами. Вкінці одного вломника зловили, один втік, а третього постріляли і він годину після того вмер у лічниці. Прізвища вломників тримають покищо в тайні тимбільше, що їх підозрівають за влом до бюр державного сільного монополю в Перемишлі, що був перед трьома днями. Вломники походять зі Львова.

— **Трагічний випадок у цирку в Перемишлі.** В середу трапився в цирку Барнума, що дає тепер вистави в Перемишлі страшний випадок. 64-літній цирковий майстер Мартин Слива прикріплював залізну линву, що проходила від верха шатра наверх попри вагон з чотирома львами. Коли Слива натягаючи линву нагнувся дуже близько до клітки, одна львиця вхопила його зубами за вухо та здерла верхню частину вуха, частину шиї і потім ліве рамя. Приємирник львів, дир. Ковальчик, що зараз надбіг, щойно по довгих зусиллях вирвав Сливу з лап розлюченої львиці. Сливу відвезли до лічниці, де йому ампутували ліву руку аж по рамя, та всеж його стан безнадійний. Слива — це дитина цирку, родився у цирковому возі та від найменших літ працював по найбільших цирках світу, а з львицею, яка його погризла, був у великій дружбі, годував її та опікувався нею.

— **Нагальна буря над Рудеччиною.** Над частиною рудецького повіту пройшла нагальна буря з градом, яка особливо у громадах Конюшки, Коропуж, Хишевичі, Бучали і Поріччя зробила багато шкоди: завалила кільканацять будинків та знищила землеплоди на просторі понад 500 га .

— **Обережно з газом!** 35-літня Елька Винник (вул. Гавке Босака 23) гріла снідання на газовій кухонці. Вода закипіла і погасила полумя — газ виходив дальше. Коли п. Винник увійшла до наповненої газом кухні, впала непритомна; заопікувалась нею рятункове поготівля.

— **Львівська хроніка.** Власник пекарні Евген Сохацький отроївся порошками на сон; йому випомпували живіт. Сохацький є львівським „курковим королем". — Коло жидівського цвинтаря якийсь опришок зрабував Казимирі Якобше з Голоска пулярес.

— **На львівському бруку.** Злодій Герш Перльмуттер — той самий, що минулого року вбив у жидівському шпиталі безнадійно хорого приятеля — обстріляв з дорожки злодіїв Германа і Гаскеля Сегалів, що стояли на вул. Арцішевського. Був це один з етапів боротьби між двома злодійськими ватагами; як відомо, недавно стріляв до Сегалів злодій Мозес Донн.

— **Краєва хроніка.** На солтиса громади Вільхівець, городенського повіту, Юрія Радимінка, що вертався з сесії, напали місцеві господарі й важко його побили за те, що заборонив копати глину там, де вони звичайно копали. — В Обертині, городенського повіту, грім ударив у загороду Якова Кордаса та спричинив пожежу, внаслідок якої згоріла стайня з конем і коровою та стодола. — Адміністраційна влада виселила з Городенки абсольвента гімназії Михайловича за протидержавну діяльність і демонстрацію підчас бранки. — Шофер вантажного самоходу броварю у Сновичах, золочівського повіту, Еслер наїхав на шляху Золочів—Тернопіль, в околиці Зарваниці, золочівського повіту, на телеграфічний стовп, внаслідок чого зломив стовп та знищив самохід, але сам з помічником вийшов ціло. — До кабінету ігумена Домініканів у Чорткові вломився невідомий справець, який забрав 300 зол. готівки, револьвер, льорнетку і кробку зі святощами з терневого вінця.

— **Катастрофа в копальні вугля.** В копальні вугля у Меховіцах, на Опільському Шлеську, внаслідок підземного струсу завалився один хідник на просторі кількох метрів. Вуголь та каміння засипало трьох гірників, що працювали на тому відтинку. По 24-годинних зусиллях рятункова колюмна добилася до засипаних: двох ще жило, один згинув мабуть від удару блоком вугля.

— **Катастрофа поїзду з резервістами.** Особовий поїзд, який віз 800 резервістів, близько стації Діж у Румунії, зударився з товаровим поїздом. Наслідки зудару страшні. Оба поїзди зовсім знищені. Число ранених та вбитих дуже велике. Нараховують досі 100 убитих.

— **Зудар літаків.** У віддалі 25 миль на північ від Клюж, у Румунії, зударилися три румунські військові літаки, що відбували вправи. Трьох пільотів згинуло. Офіційний комунікат подає, що причиною катастрофи була непогода та низькі хмари.

— **Японці хочуть перелетіти Тихий Океан.** Японський консуль у Венкувер заявив, що в місяці серпні ц. р. японські летуни перелетять понад Тихий Океан з Японії до Венкувер. Апарат, на якому цей лет відбудеться — це моноплян „Мітсубіші Ортогі" з силою 900 коней та швидкістю майже 480 км. на годину. Цей лет буде першим етапом лету довкола світа.

— **Жахливі наслідки повітряної труби в Італії.** Над Падвою й околицями лютував катастрофальний ураган, який зробив дуже багато шкоди. Ураган, що місцями прибирав характер повітряної труби, завалив між іншим великий самоходовий гараж, який тільки що будували. Двацять робітників, що там працювали, попали під румовища. Один згинув сімох важко ранених. У багатьох місцях міста ураган повирівав дерева з корінням. Дахи позривані, багато вибитих шиб по домах. Телефонічна комунікація перервана.

— **Адмірал Бірд вибирається на південний бігун.** Конгрес Злучених Держав ухвалив 360.000 долярів на фінансування нової подорожі адмірала Бирда, який має на суходолі, що окружає південний бігун, оснувати сталу кольонію та в імени уряду перебрати в посідання

частину тих земель. Крім згаданої суми адмірал Бирд дістав з приватних рук 300.000 доларів. Відомий подорожник робить енергійні зусилля, щоб вибратися вже у вересні в ту подорож, бо пізніше з кліматичних оглядів вона була б уже неможлива.

— **Реєстрація литовок у Мемелі.** З Мемеля повідомляють, що старшини і підстаршини, які служили у війську перед великою війною, та всі військові спеціялісти передвоєнного часу дістали повідомлення, що мусять відбути 6-тимісячні вправи. Крім цього у мемельській країні переводять реєстрацію всіх литовок, що походять з Литви. Реєстраційні урядовці не подають, на що роблять ті списки.

— **Тайфун.** Над Шанґаєм і околицями пройшов катастрофальний тайфун. Ураган знищив кілька домів майже зовсім, повиривав стовпи з електричними проводами, огорожі і т. д. Внаслідок сильної зливи деякі вулиці зовсім залиті. Буря знищила висильну радіостацію у порті в Шанґаю. Кілька кораблів зірвалося з якорів і вихор кинув їх на повне море. Є чутки, що кілька кораблів затонуло.

— **Наслідки спеки у Мадриді.** В середу у Мадриді температура доходила до 44 ступнів. Одинацять осіб умерло внаслідок сонячного удару.

— **„Цепелін" у дорозі.** Воздухоплав „Граф Цепелін" вистартував у середу ввечір до нової пробної подорожі, що триватиме 13 годин. Воздухоплав пролетів вночі над Кольонією і подався у північному напрямі.

— **Розладдя у травленні.** Спеціялісти світової слави стверджують задовільне діяння природної гіркої води „Франціщка Йосифа".

Відозви й комунікати.

Українське Краєве Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молоддю у Львові подає до відома, що організує **додатково** оселю-табор **для хлопців від 16 до 18 літ** у часі від 30. липня до 12. серпня ц. р. **в Старяві** к. Хирова. Оплата 22 зол. Оселя відповідна і для ремісничої молоді. Збірка учасників: 30. липня, год. 8.30, вестибуль Гол. двірця у Львові.

Зголошення і замовлення на знижкові білети слати: Комісія Виховних Осель, Львів, Листопада 23.

З кіна.

Кіно „Палас": „ТА, ЯКУ ПОКИНУЛИ".

Дуже добра перерібка з повісти, в міру мельодрама, в міру погідна, хоч досить сумна реалістична історія з розмірно непоганим „геппіендом". Трагедія дівчини, якої наречений гине на її очах, коли спішиться на вінчання, та її щастя, що помагає їй вийти з великої життєвої турботи (дитина), дістати працю, приятелів, врешті віднайти і зберегти для себе — дитину. Фільма є своєрідною апотеозою материнства. Це тепер мабуть найкраща фільма у Львові.

—o—

Дописи.

ГУСЯТИНЦІ (ТЕ).

Гусятин перед війною і після війни. Скільки разів наближаємось до Гусятина — малого надзбручанського містечка на галицькому Поділлі, тоягусь завжди ті самі думки ворушаться нам у голові. Як він змінився від світової війни, немначе постарівся і знемічнів... А по другому боці братодільного Збруча лежить теж Гусятин, але більшовицький. Залюканий, зубожілий, жіби аммерлий. Мініятура червоного царства з новітнім кріпацтвом, на сторожі якого стоїть страшне слово — ГПУ... Та не так воно було двацятьпять років тому. Передвоєнний Гусятин був гарним повітовим містом, яке завдячувало свій розвиток надграничному положенню та живому торовельному рухові з Росією. В 1900 р. Гусятин мав 5.736 мешканців, а в 1910 — 5.799. З наведених чисел видно, що дійсний приріст людности був тут невеликий, бо впродовж десятиліття виносив тільки 63 людини. Населення жило з торговлі, промислу й ремесла, а найбільше із великих заробітків при австрійсько-російському товарообміні. З російського боку переїздили денно до Гусятина, що від 1884 р. мав уже залізницю, сотки возів, навантажених збіжжям, цукром, бурштином, сушеною рибою, тощо. З цього боку йшло до Росії багато менше, головно залізні й мануфактурні вироби. Гусятин мав теж невеликий промисл: два тартаки, бросар, сортівню пір'я та фабричку дахівок. Серед будинків на першій плян виступали приміщення повітових урядів і суду, шпиталь, рабівська палата й т.д. З українських установ слід відмітити філію Т-ва „Просвіта", заснованої в 1895 р., та повітове кредитове товариство „Збруч".

Нашу торговлю репрезентував п. Козорис, що мав оклеєні міш. товарів і хімнату до снідань. Основні зміни в житті Гусятина прийшли з великою світовою війною, в серпні 1914 р. Зараз після переходу на австрійську територію москалі спалили зовсім ціле місто, що горіло майже один місяць. У трьох перших роках війни Гусятин був під російською окупацією. За той час місто почало поволі відбудовуватися, налагодилась також знову торговля з Росією. Та прийшов другий удар для Гусятина в липні 1917 р. Австрійсько-російський фронт, що посувався шорал то далі на схід, у Східній Галичині зупинився довший час на лінії границі, на Збручі. Гусятин опинився рантом у фронтовій смузі й зазнав усіх жахливих „добродійств" фронту. Тоді всі місцеві уряди примістились в конечности в Копиченцях, що стали оперту тимчасовим, а потім, уже за Польщі, дійсним осередком повіту. Після берестейського миру (9. II. 1918 р.) австрійські й німецькі війська пішли на Велику Україну; фронт на Збручі перестав існувати й Гусятин почав удруге віджевати. Верталися давні мешканці й на згарищах та руїнищах творили вове життя. За весь час української державности та в перших роках польської влади в Галичині торговельний рух з Вел. Україною був у Гусятині доволі великий. Та незабаром, з приходом большевиків, польсько-большевицький кордон замер на цьому відтинку зовсім, а разом з ним — замер і Гусятин. Бо така доля всіх надграничних міст і містечок, що приневолені межувати з большевицькою державою. Теперішній Гусятин тримається ще ониз-тая завдяки городському сукові, до якого належать 24 громади. Торговельний рух у Гусятині сьогодні слабкий. Населення Гусятина зачислює до півтретя тисячі душ. Перший польський перепис людности з 1921 р. виказав у Гусятині 2.104 мешканців, себто в порівнанні з 1910-им р. — 69.7% менше. З цього погляду Гусятин потерпів через війну найбільше з усіх галицьких міст. По промислових станицях остав тільки слід: повітова фабричка дахівок і бетонових рур, по давній торговлі — невиразна тінь. На цьому, видавало тільки тому сьогоднішнього Гусятина є одначе кілька живих точок на українському відтинку. Це національна свідомість живого міщанства й тих кілька наших торговельних відпрозметів, що — не зважаючи на надзвичайні обставини — таки „народилися" в Гусятині і стоять уже твердо на своїх ногах. Маю на думці три більші склепи, один склеп міщанських товарів і найстарший з них — склад шкір і готового взуття п. Евстахія Білоуса, що своєю солідністю і фаховістю придбав собі серед покупців певну й добру марку. Одиноко більшою установою в Гусятині є тепер філія Т-ва „Просвіта", відновлена одна з перших після війни в грудні 1920 р., яка має у своєму районі 29 читалень. Місцева читальня може похвалитися добрим аматорським гуртком, а колись був такий гарний хор. Кооператива тримається, але слабо. Взагалі життя в Гусятині тепер видатно обмежене через те, що Гусятин лежить у надграничній смузі. Всеж і до нинішнього Гусятина підсміхнулася доля ласковим усміхом: відпадання належить він до літнісельних місцевостей. Одначе можна поважно сумніватися, чи в теперішньому стані зможе він притягнути до себе грошевитих людей. Наїнець згадаємо, що Гусятин старе місто, що памятає добре набіги татарських орд ицін і велику Хмельниччину. Заложений він іще в 1559 р. З давніх часів оберігаються досі деякі памятки: остатки замку й оборонних башт, церква в романсько-візантійському стилі, побудована на плані грецького хрестка копошини, з XVI-XVII. ст., оборонний бернардинський костел і божниця.

З. Ф.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Як Збруч річку проходили...

(СПОМИН.)

Ось минає 20 літ, як ми переходили річку Збруч: було це 16. липня 1919.

Будучи на кілька днів раніш при етапній команді III. корпусу, вачув я випадково в Озерянах телєфонічну розмову ґен. Кравса з другим якимсь старшиною, мабуть ки. Льобковіцом, того змісту, що Польща дістала від Антанти мандат обсадити цілу Галичину та що наша армія мусить робити відворот за Збруч.

За яких 3—4 дні ми вже переходили Збруч. Невеселий це був перехід, хоч не йшли ми на чужу землю. Нелегко було пояснювати селянам, чому саме йдемо туди. Спілі жита та пшениці клонились нам до ніг, кидаючи останній привіт.

Наші частини (ет. команда III. корп.) переходили за Збруч за селом Гермаківкою. Були ми вже кільканацять клм. по тім боці Збруча, як дігнав нас бричкою інтендант III. корп. бл. п. сотник Барчинський та звернувся до нашого комманданта сотника П. Бігуса, щоб поміг забрати бодай частину харчевого складу, який залишився ще в Галичині. Наш сотник був у клопоті, бо і хтож згодиться вертатись туди, де вже можна дістатись в полон? Але скликав старшин та запитав, хто годиться поїхати на охотника за Збруч (але в напрямі Галичини!) та забрати відтам бодай частину харчів. Зголосився я і хорунжий Ілько Гаврилишин. Сотник призначив нам 2 підводи, кількох підстаршин та стрільців і ми рушили в поворотну дорогу. Дивно виглядала та „ескапада" — а пор. д-р Бемко, який саме назустріч нам вів курінь, зупинив нас та думаючи, що ми втікаємо із своїх частин, хотів нас силоміць завернути. Щойно після докладного пояснення — куди, пощо їдемо та з чийого наказу — лишив нас в спокою.

У харчевому складі застали ми четаря Бончука, який вже трохи „з горя випивши" нарікав на всіх і на вся, що позабирались, а його лишили на поталу. Але — як я згодом дізнався — і він ще встиг чкурнути.

Набрали ми на підводи по бочці вина, кілька мішків цукру і досить т. зв. „цвібаку" тай пустились доганяти наших. Тимчасом запала вже ніч, тепла-зоряна і коні жвавo тюпали „шосою", а ми любувалися спокоєм та свіжістю літньої ночі, забувши на хвилину про це, куди і чого їдемо. За якийсь час сон зморив очі тай ми продрімались таки на підводах, користаючи з того, що коні мусіли спочити. За той час котрийсь із дотепних стрільців чи підстаршин пробив дірку в чопі одної бочки, а потім соломкою витягнули вони трохи того благородного плину, „щоб коням було лекше тягнути". Невмірущий гумор, питомий молодості, без огляду на хочби найстрашніші обставини!

Свої частини дігнали ми аж над раном вже під Камінцем Под. Сотник-комендант зрадів, побачивши нас, бо вже лякався, що нам не вдасться вернутись.

На обід було додали нам вина, а цукор та „цвібак" ще на довгий час пригодився нашим стрільцям.

От така то пригода пригадалась мені з нагоди памятних роковин 16. липня 1919. З тим днем розпочалась нова сторінка в українській історії, така, якої не могли тоді передбачити її тодішні учасники. Ішли тоді наші хлопці на Київ, ішли пізнавати широкі наддніпрянські степи, з вірою у молодих серцях. Багато їх лягло — на полях боїв, у тифозних шпиталях. Але й чимало вернулося, хоч не вернулася — армія. Перейшла 16. липня 1919 року за Збруч і розпилилася, залишивши по собі кровю писані сліди в історії та — спомини у сивиною нині покритих колишніх молодих головах...

Петро зпід Магури

Нові книжки й журнали.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх Дотичників. Рік VIII. Ч. 12. З 15-го червня 1939. — Львів. Вміст: Районізація шкіл. — Фр. Коковський: Дарунок старої Ганни. — 34 роки на позиції. — Свято молоді Р. Ш. у Львові. — Ст. Сіропожко: Проект нової шкільної системи в Чехії та Моравії. — Д-р М. Пучнар: Реформа шкільництва в Німеччині. — Промова посла Великановича в соймі. — Українська школа в Польщі. — П. Гоповський: Рідна Школа в Ходорові. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісті.

ТРИЗУБ. тижневик. Орган боротьби за незалежність України. Рік видання XV. Ч. 22. З 11-го червня 1939. Париж.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Річник XIV. Ч. 11. З 15-го червня 1939. Львів.

КАВКАЗ. Орган независимой национальной мысли. N. 3. Май 1939. Берлин.

ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО — ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал литературный й политический. N. 264. 10 июня (первый) 1939. Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шкіряні каганці і ремінці для псів
у найліпшім гатунку, линви гарапи продає
Робітня і склад туртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 3-?

Ощадний
С. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом
всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 14. 7. год. 20 „Субретка".
Субота 15. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Неділя, 16. 7. год. 16 „Парнишка"; год. 20 „Кінець і початок".
Понеділок 17. 7. год. 16 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

Від пятниці 14. 7. до понеділка 17. 7. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:
15. 7. Циганське кохання.
16. 7. Тополя.
17. 7. Муза на офсайді.
18. 7. Кирка в Львові.
19. 7. Цариця Грузії.
20. 7. Шаріка.
Зі Снятина їде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Народний Театр ім М. Садовського.

ДЕЛЯТИН:
14. 7. Сорочинський ярмарок.
15. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
ГВІЗДЕЦЬ:
16. 7. Дай серцю волю.
17. 7. За молдавський престіл.
18. 7. Сорочинський ярмарок.
19. 7. Вельможна пані Кочубеї-
КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Безталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найманка.

Український хор Дмитра Котка.

14. 7. Небилів.
15. і 16. 7. Перегінсько.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

16. 7. Ходорів.

Виступ відомого з радія та грамофонових пружків бандуриста **Юрія Сінгалевича.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа"
АМПІР: „Шпигункові зізнання".
АПОЛЬЛО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Сама зрізь життя", „Три задети".
БАЙКА: „Магічний ключ", „Король та хористка".
БАЛТИК: „4 дочки", „Очи чорні".
ВАНДА: „Таємний план", „Золота лівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес",
ЕВРОПА: „Молоді серця".
КАСІНО: „Шпигункові зізнання".
КОПЕРНИК: „Химери молодости", „Розведімся".
МАРУСЕНЬКА: „Кібіц" (Фернандель)
МЕТРО: „Модельна", „Ракетою на Марса".
МУЗА: „Мудрагелька".
МІРАЖ: „Люди Вісли".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Покинута".
РАЙ: „Остання сальва", „Фредек у шаленців світ",
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівілівна".
РОКСІ: „Чи Людина то дівчина".
СВІТ: „Кодюнко під Раплавицями" і „Пропавший острів".
СЬВЯТОВІД: „Останній аларм", „Агасвер — жид вічний скиталець".
СТИЛЕВЕ: „Утеча у невідоме" І ревія.
ТОН: „В перший баль", „Орієнт-Експрес",
УТІХА: „Назавжди шпигун",
ХІМЕРА: „Голос крови".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 14. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Війська, орк., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Англійські пісеньки з пл., 13.25 Для сільських господинь: Золото цінніше від срібла, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: „Як я їхав на верблюді", Музика з пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніна з молодою, 15.00 Популярна музика, орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орк мандоліністів, 16.50 Що дітьом у гніздах: Воєвідські клопоти та журби, 17.00 У роковини Грунвальду, 17.10 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.20 Музика з пл., 17.50 Актуальність, 18.00 Пісні у вик. вокального октету, 18.30 Бетовенові квартети, пл., 19.00 „Сімома моряки до семи горбів" весела радіовість із участю Шпака і Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка, слово-муз. авд., 20.00 На Волині, слово-муз. авд., солоп. інструм. ансамбль, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Фільм і танк. мелодії, 22.00 Ост. вістки, 22.05 Закінчення програми.

Неділя, 16. липня 1939.

7.00 Ранок хліборобa: Плекання рілаа. Музика з пл., Потреба хліборобських кооператив, 7.30 Хліб, поезія, огляд ринків рільних продуктів, 8.00 Рад. денник, 8.15 Орк., 9.00 Трансм. з Івановщина та Крушвіци, 10.30 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. музика з пл., 13.00 Вибрання з творів Пержинського, 13.05 Каменоломи на Поділлі, 13.15 Оркестра, естрад, тенор, баритон, 14.45 „Пан Тадей" вид. І., 15.00 Нар. пісні, 15.15 Інтернатський університет, 15.35 Хреотоносний наказ ва Гданськ (Вибрання із Жеромського „Вітер від моря"), 15.45 Для молоді: Заступимо товаришів, Хліборобська служба сільської молоді, 16.15 Війська, чверть-година, 16.30 Фант. рецітація, Малишевського, 17.00 Аудиція, 17.15 Хто відповість, 17.30 Орк., естрад, тенор, ксилофон, шлезький нар. квартет, співаючики, фант., 19.00 Театр Уяви: „Небилиця", 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинність під лісом: Через сосонку, 20.05 Спорт, 20.10 Закінчення, політ. огляд, веч. денник, спортові вістки, програма на завтра, 21.15 Танк. музика, небилиці: у перерві три гуморески, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 14. липня 1939.

БЕРЛІН 21.20 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 19.35 Популярна музика, 22.00 Оп. орк., ВІДЕНЬ 15.30 Дві гуморески на орк.: Гумпердінк і Рейнль 19.50 **Українські вістки,** 20.15 Улюблені мельодії з давніх і нових оперетов, 22.30 Пісні та твори на форт. осп. композиторів, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сатирична кантата Бека, 18.20 Романтична музика (Вебер, Шуман, Корнеліюс), 19.15 Танки цього світу, 20.15 Симф. концерт: Чайковський. Ляльо, Юнг, 22.20 Камер. концерт, ЛЯГТІ 17.20 Вок. дуетн. 19.50 Нар. пісеньки, 21.10 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.30 Розр. музика, ПРАГА 18.30 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Концерт із нагоди держ. свята, 18.45 Пісні, 22.45 Танк. музика, РИМ 21.00 Хор, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. музика, 19.35 „Богема" оп. Пучінія, 22.00 Танк. музика.

Субота, 15. липня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Італ. музика, 20.15 Реміся. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Популярний концерт, 21.30 Орк., БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Військ. музика, 18.50 Форт., 19.25 Пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Хор дівчат, 18.00 Весела авдиція, 18.30 Камер. музика, (Шуман), **19.50 Українські вістки,** 20.15 22.30 Розр. і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скандинавська музика, 20.15 Розр. концерт, 22.20 Форт. твори Гавришова та Балакірева, ЛІЛЬ 19.15 Форт., МІЛЯНО 21.00 „Аміко" оп. Масканія, ПРАГА 17.00 Чеська хор. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 20.30 Симф. концерт, 22.30 Гульво, РИГА 17.20 Логнські пісеньки, 18.00 Віденська музика, РИМ 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.00 Розр. музика, 18.30 Квартет мандоліністів, 19.00 Концерт, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Легка музика.

Неділя, 16. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Веселі мельодії, 20.15 Велика розр. програма, БІЛГОРОД 18.35 Російські пісні, 20.00 Військ. орк., 21.00 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 18.00 Пог. орк., 19.25 Всеребна" оп. Сіман, ВІДЕНЬ 19.00 Вол. музика, 20.15 Розр. програма, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 9.50 Камер. концерт, 11.30 Розр. музика, 19.00 Концерт. хор. музики, 20.15 „Кізіа" оп. Дастаде, БЕРЛІН 20.10 „Паганіні" оп. Легара, МЮНХЕН 8.45 Концерт хору Вівенвалтергрюбен, 18.00 Бетовен, ПРАГА 19.15 Розр. музика, 20.00 Оперетова музика, РАДІО ПАРІ 20.— Шопеном, 20.20 Симф. концерт, 21.00 Камер. концерт, 22.10 Орк., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Фрагменти з оперетов, 21.20 Танк. музика.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Біржа

Львів, 13. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 99·77—99·77. Долари америк. 5.33·50—5.33·50. Долари канад. 5.31·00—5.31·00. Фльор. гол. 283·36—283·61 Франки франц. 14·16—14·16. Франки шв. 120·45—120·45. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. данськ. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 88·50

Акції.

Банк Польський 103·50, Цукор 36·00—36·00, Вугіль 32·25—32·50, Ліпопол 74·00—74·00. Модзеїв 16·50—16·50, Островець 77·00—75·00, Стараховичі 45·25—45·25, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00, 3 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 заліznича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·00 4 консоліданційна 61·00—60·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 13. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·70
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба.

КУПНО-ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham". по найнижчих цінах поручає Ігнаци Роман, Спілка з обм. відп. Львів, Легіонів ч. 27. 39,55 5—5

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Союзу українських брутовців і властителів нафтових теренів „ПІДОЙМА" з Дрогобичі

скликані на день 21. липня 1939 год. 10 зранку 11 передполудням, відбудуться **не в салі „Українського Касина" в Дрогобичі, а в салі Товариства „Зоря" в Дрогобичі при вул. Чацького.**

Надзірна Рада.

Степан Сасик голова. **Д-р Петро Гнатів** за секретаря.

КОНКУРС.

Кружок Р. Ш. у Дрогобичі розписує конкурс на управителя канцелярії Кружка від 1. вересня 1939 р. Платня згідно з умовою. Вимагається укінчення принаймнє середньої школи і знання писання на машині. Перщенство будуть мати кандидати, що вже занималися рідношкільними справами. Побажані рекомендації установ, спеціально рідношкільних. Подання з придогами вносити в реванді до 10. серпня 1939 р. на адресу канцелярії Кружка Р. Ш. у Дрогобичі, вул. Пілсудського 16. Обовязком управителя буде вести діловодство Повіт. Союзу Кружків Р. Ш. у Дрогобичі без окремої за те винагороди.

1400 **Старшина.**

Львівська Хліборобська Палата
Львів, вул. Коперника 20.
Справа: звільнення від іспиту для техн. управ. молоч. завед.

КОМУНІКАТ.

По думці § 31 уст. 2 Розпорядку Міністра Хліборобства і хліборобських реформ з дня 15. X. 1936 (Дз. У. Р. П. ч. 82, поз. 588) і з дня 27. 4. 1936 р. (Дз. У. Р. П. ч. 34 поз 294) про звільнення від іспиту для технічних управителів молочарських заведень можуть старатися ті особи, що повінчили 25 рік життя і працюють у молочарстві принаймнє 10 років та між 1. листопадом 1936 р. і 15. травня 1938 р. були технічними управителями молочарні, масларні або сироварні волощених до палати в цілі реєстрації.

Прохання про звільнення від іспиту для технічних управителів молочарських заведень треба писемно подавати в терену воєвідства львівського, станиславівського і тернопільського до Львівської Хліборобської Палати у Львові, вул. Коперника 20.

До прохання треба долучити:
1) посвідку польського громадянства,
2) метрику народин,
3) свідоцтво покінчення вселюдної школи, принаймнє однокласової ремісничої тяму,
4) посвідку праці в молочарському заведенні в часі принаймнє 10 років,
5) 2 неакалеві фотографії на білому тлі розміру 37×55 мм.
6) власноручно написаний життєпис.

Інспектор Молоч. Конто. і Молоч. Л.Х.П. (інж. Осмалд Колінек).

Директор:
(інж. Мечислав Фолтанівський).

Увага: Документи треба висилати на адресу Палати поручним листом. 1402

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонинах	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, запачки і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło". Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 159 (15.238).
Ч. 159 (15.238).

Lwów, niedziela 16. lipca 1939.
Львів, неділя 16. липня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 304.060.
„ Вашку Чеських Ліпоп Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публічного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 20.— денно
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки бежучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
5/40 Заміснені вклати — II. h. O. 300.196.

Перед виїздом
на відпустку чи на фарі
обезпечіть безумовно домашню обстанову, одяги, постіль, білля і т. п. від крадежі влому в Товаристві взаїмних обезпечень
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 45. — Тел. 4-...
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 4—50
339

Велика ревеляційна випродаж
1500 ДІВОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЄЦКА" Львів, Рутовського 1, будинок Шпрехера, тел. 116-97. 1296 2-11

ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
ЦЕНТРОБАНКУ
ЛЬВІВ, ул. 3-го Мая ч. 15, тел. 204-33, 226-33.
це одна з найбільших цінностей українського дому.

Конфіската „Діла".

Львівське городське староство сконфіскувало вчорашнє (158) число „Діла" за новинку п. н.: „Арештування" та за частину статті п. н.: „Як ми річку Збруч проходили" від слова „що" до слова „Галичину".

Масові арештування в Парижі.

ЧИСТКА МІЖ ЖУРНАЛІСТАМИ І ПОЛІТИКАМИ НА ПРИКАЗ ПРЕМ. ДАЛЯДІЄ.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. Багато щоденників **подає прізвища двох арештованих журналістів за участь в афері проти безпеки держави. Отже влада безпеки арештувала Обена, шефа адміністрації щоденника „Тан" і Поаріера, аквізитора від оголошень щоденника „Фігаро".** Щоденники підкреслюють, що арештовані вели діяльність на власну відповідальність без порозуміння зі згаданими щоденниками, в яких працювали і зовсім незалежно від своїх професійних занять.

Далі паризькі щоденники повідомляють, що арештування Обена та Поаріера було лише початком великої акції з метою очистити пресовий і політичний терен від осіб, які залишаються менше або більше свідомо на послугах німецької пропаганди. „Парі Суар" запевняє, що по перших допитах влада безпеки арештувала коло 150 осіб. „Попюлер" згадуючи про ці арештування, запевняє, що у звязку з ними влада безпеки виселила з Франції німецьку громадянку княжну Левенштайн, яку своєчасно виселили з Англії та яка перебувала в останніх днях у Парижі. Одночасно щоденник звертає увагу на недавній побут у Парижі іншої німецької аристократки княжни Гогенльоге. „Парі Суар" пише, що допити в цій справі веде б. інспектор поліції Бонні, відомий з часів афери Ставіського.

РЕВЕЛЯЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Льондонська преса подає ревеляції у справі арештування паризьких журналістів на приказ Далядіє. Англійська преса пише, що влада безпеки арештувала співробітника „Тан" у репортера Обена і шефа реклями „Фігаро" Поаріера. Арештовані сидять у військовій вязниці в Парижі. Їх перекупив шеф бюра мін. Рібентропа німець Абец, який перед двома днями дістав наказ негайно покинути Францію. Абец пропонував ріжним паризьким журналістам значні грошеві суми. Підкуплені журналісти мали формувати публичну опінію Франції згідно з політикою мін. Рібентропа і Німеччини. Обен мав дістати 3 міліони франків, Поаріер один міліон.

Промова ґен. Франко

КОГО ЕСПАНІЯ ВВАЖАЄ СВОЇМ ВОРОГОМ?

САН СЕБАСТІЯН, 14. 7. ПАТ. На бенкеті з нагоди побуту мін. Чяно в Сан Себастіян ген. Франко виголосив тост підкреслюючи латинську минувшину Еспанії, якої землю просякла кров римських легіоністів. Почування приязни, що лучать еспанський та італійський нарід, припечатано братерством крови у „спільнім, славнім почині". **Опісля ген. Франко пригадав історію допомоги, що її дала Італія та Німеччина, яка — побіч завзятости Еспанії — рішила не лише про долю самої Еспанії, але також европейської цивілізації. В ході цих боїв — заявив ген. Франко — ми виробили собі правдиве мірило: ті, які бажають нашої могутности і великости — є нашими приятелями; кому-ж не всмак наше відродження — мусимо зачислити його до ворогів. Я переконаний, що лад спертий на правді і справедливости, який єднає оба наші народи, буде теж спасенний для миру Европи.**

Відповідаючи на промову ген. Франка мін. Чяно заявив, що італійський нарід, який три роки співдіяв у шляхотному почині, витає ниві переможного вождя народу, як керманича мерного діла. Висловивши переконання про глубоку солідарність, що єднає Італію та Еспанію, мін. Чяно запевнив про почування фашистівської Італії, які товаришать новій Еспанії на шляху до слави і могутности, що отвирається перед нею.

Франція признала Словаччину.

БРАТИСЛАВА, 14. 7. ПАТ. Французький консуль у Братиславі повідомив нині рано міністра закордонних справ Дурчанського, що Франція признала словацьку републику де факто. Тому французький консулят буде істнувати далі у Братиславі. Зате почесні консуляти держав, які не признали Словаччини, будуть зліквідовані, бо словацький уряд відмовив їм права екстериторіяльности. Отже такі консуляти будуть зліквідовані: Бельгії, Румунії, Швеції, Норвегії, Болгарії та Туреччини.

Хто переможе — Рузвельт чи опозиція?

ВАШИНҐТОН, 14. 7. ПАТ. **През. Рузвельт вислав нині до конґресу відручне письмо, в якому взиває конґрес, щоб якнайшвидше розглянув законопроект про невтральність. През. Рузвельт вислав відручне письмо по довшій нараді з державним секретарем Гулем. Всупереч рішенню комісії закордонних справ сенату през. Рузвельт взиває конґрес, щоб прийняв законопроект ще підчас цієї сесії і не відкладав його до чергової сесії в 1940 р., бо цього вимагає „мир, безпека та американська невтральність".**

До відручного письма през. Рузвельта долучено заяву державного секретаря Гуля, з тезами, якої — як стверджує відручне письмо — президент зовсім годиться. В теперішніх небезпечних умовинах — каже заява Гуля — уряд Злучених Держав мусить негайно повести акцію, щоб недопустити до втягнення краю до війни. Опісля Гуль щераз вичисляє у своїй заяві засади своєї програми невтральности, сформульованої в 5-ох точках: 1) заборона візду американським кораблям до смуги воєнної акції; 2) обмеження побуту громадян Злучених Держав на територіях, де відбувається війна; 3) заплата готівкою за товари, що їх вивозять зі Злучених Держав до країв, які ведуть війну; 4) збереження дотеперішніх обмежень у справі позичок і кредитів для сторін, які воюють; 5) контроля над фондами і запасами золота, що є вложене у Злучених Державах для сторін, які ведуть війну; 6) вдержання комісії контролі і дотеперішньої системи дозволу на вивіз зброї. Ембарго на вивіз зброї слід тому скасувати, що ця система фальшива і нельогічна та створює непотрібні ілюзії, бо не обіймає інших важних для ведення війни предметів і товарів.

Димісія британського амбасадора в Китаю?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Офіційні британські кола заперечують вістки, що їх поширюють **японські джерела, будьтоби** британський амбасадор Клерк Кер зложив резиґнацію зі свого становища і будьтоби його димісію прийнято. Райтер називає ці вістки видуманими.

Роби кожний, що задумав.

Львів, 14. липня 1939.

Коли тільки залунали воєнні алярми та почалися тривожні настрої — ми мабуть перші почали звертати увагу на небезпеку, яка грозить всьому збірному національному життю, особливо життю культурному й господарському, коли „сіра людина" почне пристосовувати своє буття до — алярмів, коли почне піддаватися алярмам і під їхнім впливом корегувати свої давніші плани. Ми казали: що буде — це не залежить від нас, бо ми не виповідаємо воєн та не підписуємо мирових пактів. І тому залишім цей клопіт іншим, а робім те, що належить до нас. Війна може бути — але й може не бути. Нема ніодної людини у світі, разом із Гітлером, яка діяла б зовсім незалежно від ходу подій, на які складається акція преріжних міжнародніх чинників і безліч моментів, і навіть при найбільш послідовному веденні наміченого політичного пляну — мусять бути відхили, які в свою чергу впливають на остаточну відповідь: війна чи мир? Тому даймо собі спокій із ворожбитами, які кажуть „напевне", та висловлюють цим тільки свої власні бажаня, що не конче мусять бути бажаниями вищих від них сил. І у висновку таких міркувань казали ми: менше політиканствуймо та більше виконуймо наші щоденні обовязки, працюймо кожний на своїй стійці та не допустім, щоб у найменшій мірі настрої неспокою закрались до зорґанізованого життя, не тільки до життя установ, але й життя кожної окремої одиниці, яка чейже теж не живе хаотично, з дня на день, тільки має свій поділ праці й відпочинку, свій хатній буджет і свої пляни, що їх намагається виконувати.

Після низки загальних зборів кількох великих українських установ стверджували ми з приємністю і почуттям правдивої радости, що бючка українського життя беться правильно, нормально, здорово. Наші люди назагал прийняли гасло „слухай і працюй". А всеж, коли глядіти довкола, видно, що місяці нервової атмосфери таки залишають на людях свій слід. Не кажемо вже виключно про українців. Маємо на увазі ввесь світ, спіраючись на відомостях і з інших частин держави та з інших держав.

Ще може найменше відчувають люди воєнні алярми — в Америці, у країні, яка має ту горду свідомість, що від її участи по тій чи другій стороні фронту залежить — котра сторона переможе: звідси може і відома американська снобістична зарозумілість та одночасно та скромність, що не допускає до сторінок американської преси ніякої гурра-патріотичної буфонади. Очевидно, найбільшу ролю грає там свідомість — географічної віддалі від розсвареної Европи, від якої ділить щасливих американців — цілий океан. З европейських держав, як видно із часописів та листів, найменше воєнна атмосфера відбивається на житті французів, ще менше, ніж англійців. Рівновага духа французів подиву гідна. У теперішній канікулі нема такого француза, який стримав би свій виїзд на село чи над море з остраху перед війною: було б навіть смішно таке французові казати, так воно не згоджується з його ментальністю — погідно та з гумором займатися своїми буденними справами — аж до останньої хвилини, коли треба буде займатись справами — іншими, які теж не втечуть. Англійці, чуємо, вже більше відчувають „війну": може тому, що вони взялися з таким розмахом до „рятування мира", може тому, що кожний із них бажає бути в критичній хвилині на рідній території (ввесь світ дивувався, як колись усі англійці з посіхом вертались до краю, коли грянула перша звістка про захитання фунта).

У нас у краю люди спокійні, працюють, паніки нема, але — напр. живці й відпочинкові місцевости порожні, як не були ними вже від літ. І то саме цього року, коли червень—липень втішались чудовою погодою, серед якої у містах дух запирало. Це тим цікавіше, що виїзд до чужинецьких живців, головно чеських, майже зовсім стриманий, головно для жидів, які туди не їхали б навіть і при твердій стабілізації мира. Жиди теж передусім залишились по хатах, обсадивши щонайбільше підміські околиці. А за ними й інші думають, щоб „на всякий випадок" бути „недалеко". Знаємо батьків, які відмовились вислати дітей до літніх таборів, дарма, що там знаходяться під найкращою опікою та що на випадок війни чейже в першу чергу зпоміж усього цивільного населення найбільш упривілеєні будуть — діти.

Чуємо, що один знайомий хотів відкривати кольоніяльний склеп, інший — від довшого часу носився з темою для повісти. Перший із них тепер вагається, „чи варто", — другий раптом втратив „надхнення", притуплене загальними розмовами про війну. І таких прикладів можна б найти безліч. Відчувати загально, що зменшилась радість життя, дарма, що люди немов уже привикли до алярмів та що военно-політичне політиканство збаналізувалось.

З цією атмосферою життєвої апатії треба боротися таксамо, як треба було боротися з атмосферою громадської апатії. Не тільки треба виконувати совісно свої службові та громадянські обовязки, але у приватному житті поводитись так, немов ніщо зовні нікому не грозить. Не змінювати особистих та родинних плянів, не настроювати себе на якісь зміни, робити все те, що кожний давно робити задумав. Це не буде безжурність тотожня з легкодушністю, це буде тільки зрозуміння вимог життя, яке не признає ніяких штучних гамульців. Нема ніякого змислу затроювати собі життя проблемами „що було б, коли б було" і додавати до тих квадратур кола, що їх і так досить маємо, ще одну квадратуру.

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА
Львів, Кордецького 51.

Балкан і Девант між двома ворожими таборами.

ЗАШАХОВАНА ЮГОСЛАВІЯ.

Дипльоматичні змагання, що від березня йдуть по европейських столицях, нагадують маневрову війну. Одна сторона переходить до наступу, здобуває деякі позиції. Нагло наступ заломлюється; друга сторона перехоплює ініціятиву, веде протинаступ, — але й він заломлюється і т. д.

Ці дипльоматичні маневри найвиразніше бачимо на балканському терені. Наступ почала Німеччина і за першим ударом здобула дуже поважні осяги на румунському терені. Англія розвинула протинаступ „політики окруження" і так само скоро відбила Румунію, здобуваючи рівночасно Грецію. Щоб рятувати ситуацію на Балканах, Італія заняла Албанію, замикаючи Югославію в Адрійському Морі та шахуючи її в такому небезпечному місці як Македонія. У таких умовинах ставати проти „осі" значило б для Югославії стільки, що на випадок війни мати в Македонії проти себе повстанців з італійською зброєю та муніцією та втратити всякий контакт зі світом: вхід до Адрійського Моря в італійських руках, від Греції відтяла б Югославію зреволюційована Альбанія. Нічого дивного, що Югославія негайно скапітулювала перед „віссю" та піддалась під її впливи; Балканська Антанта стала такою самою формою без змісту, як минулого року — Мала Антанта.

ТУРЕЦЬКА ПОМІЧ ТА СИРІЙСЬКІ ТУРБОТИ.

Чергова перемога припала „великим демократіям" — а саме в Туреччині, за яку йшов завзятий двобій між обома противниками.

За турецьку приязнь прийшлось заплатити Франції санджаком Александрети (Гатаєм), що небезпечно загострило положення у Сирії. Втрата тої спірної турко-арабської території так огірчила сирійців до французького мандатаря-опікуна, що не лиш сирійський уряд, але і президент уступив і Франція втратила підтримку місцевих кол. Повторюється ситуація з часів світової війни: Хто користується турецькою поміччю, має проти себе арабський світ.

ЧОРНЕ МОРЕ.

Не зважаючи на те, значіння анкарської перемоги, — що її вислідом був англо-турецький, опісля франко-турецький пакт — було велике. Від двох років Туреччина знов тримає ключі Чорного Моря, знову стала беззастережним володарем Дарданелів, за які великодержави змагалися цілими століттями. Щоб заволодіти Царгородом, вмішалась Росія у світову війну. Тому, що не володіла тим містом, тому, що перед війною засів у ньому Ліман фон Зандерс, а не якийсь російський чи британський ґенерал, аліянтські ескадри не могли вплинути до осени 1918. р. на Чорне Море і перехилити перемоги на свою сторону. Завдяки перемозі німецької дипльоматії у Царгороді французькі та британські вояки даремне залили своєю кровю ґаліпольські скали, а все-ж Німеччина заволоділа Румунією та взяла під свій вплив Україну й Кавказ, загрожуючи відтяти Персію, навіть Індію.

Під теперішню пору набрало Чорне Море ще більшого значіння. Підчас світової війни Антанта постачала Росії воєнні матеріяли — хоч і з трудом — через Ледовий Океан, вантажуючи транспорти в Мурмані та в Архангельську. Але куди йшла б англо-французька поміч для Польщі, коли німецькі морські сили та пакт неаґресії з Данією дали Гітлерові перевагу на Балтійському Морі? Якщо СССР кінець-кінців не стане рішуче по боці „великих демократій", Подьща і Румунія зможуть тримати звязок зі своїми західними союзниками лиш через Чорне і Середземне Море. Тому справа Чорного Моря має величезне значіння для цілого східнього фронту найближчої европейської війни, а через те і на вислід усієї війни.

БОЛГАРІЯ ХОЧЕ ЗВЕСТИ ПОРАХУНКИ.

Тому не без причини тріюмфувала преса демократичних держав, коли Туреччина до них прилучилася, запевнюючи звязок між західним та східним відтинком протинімецького фронту. Залишалось ще забезпечити запілля Босфору (який віддалений всього кількадесять кільометрів від кордону) та рівночасно забезпечити з півдня Румунію, на скромні сили якої вповні вистачає оборона Семигороду. Іншими словами: залишалося ще перетягнути на свій бік Болгарію.

Почалось те саме, що вже сталося перед двацятькількома роками. Покривджена у попередній війні Болгарія рішила станути по тій стороні, яка винагородить їй кривди — по волі чи по неволі. Підчас світової війни Антанта готова була купити болгарську поміч за східню Македонію, отже коштом союзниці — Греції. До порозуміння не дійшло, тому Болгарія прилучилась до центральних держав, щоб збройно здобути те, чого не хотіли їй дати по добрій волі. Тепер самі таки сусіди виявили ініціятиву територіяльних зворотів для Болгарії, щоб за те вона приступила до Балканської Антанти. Та акція, яка почалася ще після мінхенської конференції, розбилась об непримирне становище Румунії, що не погоджувалася на уступки у Добруджі. Наслідок такий самий: Болгарія знову найшлася по противному боці барикади — принайменше наскільки вносити з теплої атмосфери берлінської візити Кіосеіванова і з пророчистих натяків німецької та італійської преси. Можна там стрінути навіть натяки про трикутник Будапешт—Білгород—Софія, що промостив би шлях впливам „осі" через цілий Балкан, по Чорне Море. Годі міркувати, щоб сусідство такого трикутника додатньо впливало на нерви румунів, щоб привязувало їх до „фронту мира"...

Тому демократичні великодержави перейшли на балканському відтинку до протинаступу, вживаючи зброї, в якій вони найсильніші: золота. Широким струмом полилися британські капітали до Румунії та Туреччини, Франція закинула сіти на Югославію. Чи це вже все?

ЄГИПЕТ ВЕРТАЄТЬСЯ НА МІЖНАРОДНЮ АРЕНУ.

На Балкані появився екзотичний гість — єгипетський міністр закордонних справ Єгія Паша. З якою місією? Про те ріжно говорили, стверджуючи одноголосно, що це місія важна. Пригадалась золота доба історії новітнього Єгипту — тридяті роки минулого століття, коли то єгипетська інтервенція рішила про вислід грецького повстання. Теперішню дипльоматичну інтервенцію годі прирівнювати до тамтої — військової; все таки годі легковажити факт, що країна, яка ще перед двома роками змагалася за незалежність, ви-

ступає тепер як арбітр на европейському континенті.

Первісно розійшлись були поголоски, що Єгія Паша поставив собі за завдання направити розколибану Балканську Антанту як теран французьких впливів — та єгипетське посольство в Берліні заперечило ту вістку, підкреслюючи, що Єгипет стоїть осторонь політики окруження.

Що невтральність відповідала б єгипетським інтересам — це зрозуміле, коли взяти під увагу, що та країна межує з Лівією, розбудованою на могутню мілітарну базу Італії, та що летунські бомбардування зокрема небезпечні для країни штучно наводненої, якої життя зосереджене у вузенькій долині, залежне від кількох гатей на Нілі. Зате менше зрозумілo, як єгипетський уряд сподівається зберегти невтральність, коли його слабенька армія є під британською контролею та на його території розміщені британські гарнізони?

(гал.)

Чи є господарські передумовини
для нової світової війни.

Вже більше як рік Европа находиться в стані гострого політичного напруження, яке від осени минулого року прибирає вигляд майже воєнної гарячки, а проте війна не вибухає. Того ходу подій не зрозуміє той, хто не хоче памятати, які науки дала людству велика світова війна і той, хто не знає ролі економіки в справах новітньої війни.

Новітня війна це не війна з часів облоги Трої ані хочби з доби Наполеона. Нині навіть дуже войовничий нарід може війну програти з причин чисто господарських. Живий приклад і доказ дала історія Німеччини. Орган німецького генерального штабу „Мілітервіссеншафтліхе Рундшау" так писав прр це у 1936 році:

„Німецька збройна сила віднесла у світовій війні більшу частину військових перемог. Німецька армія здобула величезні области ворожої території. Вона аж до останньої хвилини стояла не на німецькій, а на ворожій території. Ще в останньому році війни мала блискучі перемоги. І все те не спинило її кінцевої програ. Де була причина? Вона лежала в тім, що противник побив Німеччину **на господарському боєвищі".**

Попросту німецько-австрійська сторона не видержала змагу в постачанні нової зброї й муніції, маси нових літаків і танків, а німецько-австрійський вояк і цивільне населення заломився остаточно психічно, бо вже від 1916 року недоїдав і був погано вдягнений; противна ж сторона саме у 1917 році дістала в допомогу майже невичерпані засоби хліборобства й промислу Злучених Держав Америки.

На самому склоні світової війни країни Антанти мали вже величезну перевагу над центральними державами у продукції зброї, не кажучи про засоби поживи й одягу. Тоді Англія, користуючись матеріяльною допомогою Америки, продукувала місячно 2961 літаків, Франція — 2912. Які це кольосальні цифри, можна судити з того, що нині Німеччина готуючись поспішно до війни, продукує місячно 800 літаків, а може продукувати в разі війни, за власними заявами, 2500.

А проте Німеччина таки так довго провадила війну: воно мало свою причину в тім, що аж до вмішання у війну Америки вона мала над противником перевагу в ділянці продукції **вугля і заліза.** Обсадивши промислові терени Франції і Бельгії, німці дістали були до своїх рук 75 відсотків французької продукції вугля і 81 відсотків топленого заліза. До того часу сили обидвох сторін були майже рівні. У 1915 році осередні держави продукували 15 міліонів тон сталі, антантські — 14 міліонів. По здобутті французько-бельгійських теренів положення Німеччини поправилося. Що ж, коли дипльоматична програ — перехід Америки на бік Англії — відразу перекинула все горі дном.

Подібно стояли справи в ділянці прохарчування. Аж до 1917 року осередні держави давали собі раду, закуповуючи чимало річей через невтральні держави, головно скандинавські. Ще у 1916 році Німеччина спровадила зі Скандинавії ріжних товарів 620.000 тон (очевидно, що не всі річи були скандинавського походження). По виповіджені війни Америкою гостра блокада заокеанських посилок зменшила цей довіз на цілу половину. Аж тоді почався в Німеччині й Австрії правдивий голод і недостаток.

Люди з холодною головою розуміють вимову тих фактів. Знають, що значить нині починати нову війну; що новітня війна — це **техніка, машини, сирівці і харчі.** Зовсім правильно говориться, що нинішня війна — це війна **тотальна. Цілість** життя бере нині участь у війні, **цілість** відносин даного народу рішає про його вигру чи програ: і геройство вояків (очевидно), але з однаковою міцю й добра справність фабрик та копалень, високий рівень хліборобства, достаточна засібність у вугіль, залізо, нафту, мідь, алюміній, олово, сіль, вовну, бавовну, гуму і т. д. і т. д. Ані одного з тих чинників не см[illegible] забракнути і то у кількості, що не вступає за[illegible] противної сторони.

До того ще навчив досвід світової війни, **що запотребування сирівців підчас війни є кількакратно більше, як у часі мира.** Німці обчислили вже тепер, що прим. вугля і нафти будуть потребувати в часі війни втрое більше, як у часі мира. Заліза ще більше. Щодо харчів, то війна спотребовує їх майже 60% понад мирову норму. Тимчасом ще нині німці не мають доволі власних сільськогосподарських продуктів (не стає коло 20% потреби), а відомо з досвіду, що в часі війни продукція взагалі, та хліборобська особливо дає значно менші жнива, як за мирного часу (причини: брак робочих сил, які відходять на війну, зужиття хліборобських приладів, обмеження в доставі штучних погноїв і т. д.).

Воєнна господарка відсовує зовсім на бік працю для мирної розбудови і культури. Все працює для війни. Ріжні знавці ріжно обчислюють, але всі погоджуються в тім, що за війни на одного вояка на фронті буде працювати в запіллі 3 до 6 осіб за фронтом, все для виробу одних лише воєнних матеріялів. (Деякі автори подають ще більше число — до 15 осіб).

Розуміється, що коли Німеччина вже нині завела харчеві картки на деякі предмети споживи, то вона мусить дуже добре розважати, що було би з харчами в разі справжньої війни. І тому вона так відкладає правдивий удар, тому так забігає за союзників, що могли б їй дати в разі війни збіжжа, мясо, товщі, дерево, не кажучи вже про нафту й залізо, яких вона або зовсім не має або має за мало.

„Не так гаряче їсться, як гарячим варитьсяˮ — каже дуже розумна німецька поговірка. Те, що одна чи друга сторона говорить гострі, войовничі промови — ще не значить, що вона справді готова зараз битися. Сім разів змір заки вріжеш! — так говорить народня мудрість і говорить до речі.

Чи справді є вже нині по обидвох сторонах, що ніби станули до змагу — не кажім охота, а **господарська змога** починати мову гармат з приблизною певністю успіху? — Деяку відповідь на це питання може дати ознайомлення з матеріяльною силою дотичних держав.

Візьмім головну річ — **залізо.** Під теперішню пору продукують сирого заліза (у міліонах тон річно): Англія 8,6, Франція 7,9, разом 16,5; Німеччина 15,9, Італія 0,8, Австрія 0,4, Чехословаччина 1,6, разом 18,7.

Як бачимо, сили сьогодні майже рівні. Але та рівність може відразу перемінитися в різку нерівність, якщо напр. Американська Унія станула б по боці демократичних держав, як це вже раз було; звідси таке запобігання Англії і Франції за приязнь Америки. Подібна зміна могла б настати, якби Совіти перекинулися чи на один чи на другий бік. Поки вони не рішилися, нема ніякої можливости починати війну, бо вона була б явним самогубством. Демократичні держави війни самі не хочуть і не пічнуть. Тотальний блок міг би це зробити тільки маючи поміч СССР або Злучених Держав Америки. Та чи є які реальні виглядиˇ на таку комбінацію сил?

Візьмім другий рішальний сирівець: **вугіля.** Англія з Францією добувають його тепер кругло 300 міліонів тон річно, противна сторона 175 міл. тон. Правда — наглий скок на французьку, бельгійську або польську територію міг би, як у 1914. році, на деякий час поправити ситуацію Німеччини, та хто зрівноважить доставу вугілля для демократичного блоку з Америки, яка продукує його більше, ніж обидва европейські блоки до купи (438 міліонів тон у 1936. році; це є третина всесвітньої продукції камінного вугілля). Якби СССР стануv по боці одної чи другої воюючої сторони, то вніс би своїх 120 міліонів тон; однаке [illegible] режим не спішиться і не зломує [illegible] одної чи другої сторони.

Добро загалу і наше особисте

вимагає, щоб наше нац окальне господарство не зазнало в своєму розвитку н якої перерви. Розвиткові національного господарства пособляє капітал льокований у рідних банках. Тимто в н.яким разі не переставляймо правильно щадити в найб льшім нашім банку

Земельний Банк Г.потечний

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 14.

філія: Станиславів, вул. Собіського 11.

Отже і тут годі надіятися якогось швидкого вирішення, поки не станеться якась заскоднича переміна у дипльоматії. Згаданий уже раз науковий орган німецького генерального штабу писав недавно цілком тверезо:

„Німеччина мусить багато довозити з річей, що потрібні для оборони країни. Вугілля це одиноке багатство нашого краю. Маємо, щоправда, злożа залізної руди, але навіть з австрійськими вони нам не вистачають. Майже дві третини мусимо довозити з того, половину зі Швеції. Міді спотребовуємо тепер 220.000 тон з того лиш 30.000 тон добуваємо в себе. Нашого власного олова маємо всього 31% потреби, мангану 16%. Цілком або майже цілком нам бракує таких металів, як цинк, нікель, хром, вольфрам, антімон — що необхідні як домішки при виробі сталі. Майже всі ці металі довозимо зза моря."

Виринає ще питання, чи не можна би за мирного часу нагромадити такі великі засоби матеріялів, що могли би вистачити для короткотривалої „блискавкової" війни? І над цією справою думають. Та тут виринає одна і то непереборна перешкода: чим платити? Товарів нині ніяка держава приймати не хоче, остається золото. А його нині обмаль. Напр. напередодні світової війни, у 1913. році, запаси золота в Німеччині перевищали 4 міліярди марок; у 1938. році їх оцінюють усього на 1 міліярд. Чим тут фінансувати більші закупи за границею?

Усі моменти, які ми тут піддали холодній аналізі, кажуть думати, що для вибуху нової світової війни у ближчому часі нема господарських передумов. І одна і друга сторона має у своєму проводі занадто тверезих людей, щоб вони могли нерозважно кидати себе і свої краї на дуже ризиковне підприємство.

К. К.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

АМЕРИКА БУДУЄ МОТОРОВІ БАЛЬОНИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Рузвельт рішив приступити до будови моторових бальонів для воєнної маринарки та звернувся до конгресу по кредити у висоті 300.000 долярів та по повновласть, щоб заключити контракти на загальну квоту 1,700.000 долярів на будову бальонів.

100.000 АМЕРИКАНСЬКИХ РОБІТНИКІВ СТРАЙКУЄ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Як повідомляє американська федерація праці, тепер страйкує в Америці коло 100.000 робітників. У фабриках в околиці Ню Йорку праця зовсім припинена. Голова федерації праці має зголоситись до Рузвельта, щоб разом із ним розглянути ситуацію.

ЗМОВУ У ЧІЛЄ ПРИГОТОВЛЮВАЛА ПРАВИЦЯ.

САНТЯГО ДЕ ЧІЛЄ,ПАТ. Начальник слідчого виділу заявив представникам преси, що недавно викриту змову приготовлювали виключно праві організації. Централею змовників було бюро заступника секретаря консервативної партії Хуана Абатте. Поліція дальше шукає за зброєю, переконана, що за часів правого уряду члени „республиканської міліції" назбирали чималі припаси зброї.

—o—

З польської преси.

„Впала заслона недосказувань"...

Заява англійського премієра Чемберлена в англійській палаті послів у дні 10. липня не сходить зі сторінок польської преси.

„Куріер Варшавскі" з 13. VII. у статті п. Стронського висловлює погляд, що зі заявою Чемберлена „впали заслони недосказувань", що після цієї заяви „не лишилось навіть тіні сумніву, що всякий замах на права Польщі у Гданську зустрів би зєдиненний відпір союзної трійки — Англії, Франції та Польщі", та що „в Берліні відгуком заяви Чемберлена є скрегіт зубів" після „недавньої непогамованої та визиваючої нахабности".

„Треба — пише п. Стронський — пригадати собі прояви тієї нахабности тепер, коли і в третьому райху й у Гданську зачинають вдавати здивованих.

Не прогомоніли ще в ухах грімкі звуки бесіди п. Гебельса у Гданську з 17. червня ц. р., в якій він впевнював гданщан, що приїхав до них „зміцнити їх у рішучости"...

Себе самого п. Гебельс так уміцнив, що 21. м. м. кликав у промові в Берліні: „Зрештою для нікого розумного не є вже гданська справа якоюсь проблемою".

Тої самої днини п. Жарске з „Данціґер Форпостен", називаючи на сторінках „Фелькішер Беобахтер" Альберта Форстера без ослони намісником Гітлера у Гданську впевняв, що:

„Гданськ є озброєний на велику годину і для нового призначення, яке будучність принесе старому ганзеатському містові у гирла Вісли".

А цей намісник Гітлера, п. А. Форстер в бесіді з 2. липня м. ін. заявив:

„Ми в Гданську заявляємо: хочемо до райху. І стверджуємо: прийдемо до райху. Одно слово фірера Гітлера має в нас тисячу разів більше ваги, ніж цілий воєнний **гомін та всі брехні цілог... їх взяти разом".**

„Вода на чужий млин".

Виленський **„Гонец Поранни"** стверджує:

„Перебільшування справи Гданська польською опінією — під впливом зручної гітлерівської пропаґанди — і підношення її до найважнішої для Польщі проблеми не є нічим обосноване. Для Польщі не існує проблема Гданська. Доволі сильно підкреслив це і міністр Бек і стверджує це рішуче одностайне становище цілого народу.

Це вистарчить. Наше становище зрозумів цілий світ і нікого нема нині на світі, хто піддавав би в сумнів наші безспірні права до Гданська та нашу готовість битися в обороні тих прав.

Отже нема ніякої обективної потреби безнастанно валкувати на сторінках преси проблему, що ми її ясно та виразно поставили і ніякі обставини не є вже в силі змінити зайнятого нами в цій справі становища. Ні нині, ні завтра, ні колинебудь у будучності...

Замість хвилюватись безнастанно гданськими сензаціями, користаймо з гарної погоди цьогорічного літа та їдьмо масово на Поморську землю, до Гдині та над море, акцентуючи в цей спосіб наш найглибший, нерозривний звязок з землею, над якою зависла понура тінь брунатної свастики".

„Трикутник безпеки".

З приводу державного свята Франції варшавський **„АБЦ"** з 14. VII. ось як характеризує сучасний стан польсько-французького союзу:

„Ясна річ, що польсько-французька приязнь переходила проби — в польсько-французьких відносинах були менше або більше засадничі непорозуміння, причина яких лежала головно в незрозумінні становища Польщі деякими французькими колами. Одначе це не могло завадити на цілообразі польсько-французької приязни, яка з усіх тих проб вийшла зміцнена та відроджена.

Треба з притиском підкреслити, що в **березні 1936 р. по демілітаризації Надренії Польща офіціяльно заявила, що виконає всі свої обовязки супроти Франції в разі, що французький уряд рішився б вмашерувати до Німеччини, щоб забезпечити пошанування для постанов мирового договору.** Як відомо, не всі французькі союзники заняли таке становище і через те день 7. березня 1936 став вихідною точкою до імперіялістичної акції ІІІ. райху.

Польсько-французький союз, який є **угольним каменем польської закордонної політики, набрав тепер повної сили та вартости.** Цей союз доповнено договором взаємної допомоги між Польщею та Англією. Таким чином утворився трикутник безпеки Льондон—Париж—Варшава, якого підбудовою є широкий фронт мира, монтований англійською та французькою дипльоматією. Франція та Польща йдуть плече об плече і в спокою чекають на дальший розвиток подій".

Кожна жінка повинна дбати про щоденне правильне й багате випорожнення, яке можна мати, вживаючи постійно невелику скількість природної гірської води **Францішка Йосифа.** Спитайте Вашого лікаря.

ДЖ. О. КЕРВУД. 14

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

V.

Пора сніданку була вже спізнена, коли Алян увійшов до їдальні. При його столі було лише два порожні крісла. Одно з них його власне, друге Марії Стендіш. Одночасна неприсутність їх обоїх наводила здогади. Мимоволі прийшло йому це на гадку. Він легко поклонився сідаючи, розбавлений виразом очей молодого інжиніра. Очі ті були заздрісні та обвинувачували. Було очевидне для Аляна, що юнак несвідомо зраджував якесь своє зворушення. Від цього помічення весела і приємна гадка супроводила Алянове сніданя: він пригадав собі прізвище молодого інжиніра: Текер. Хлопець був атлетичної будови, вродливий, взагалі приємний. „Ідіот догадався би правди" — подумав Алян. Молодий інжинір поцікавився трохи живіше Марією Стендіш,він закохався в ній. Рівночасно з цим відкриттям Алян рішився, що при нагоді направить свій промах і представить молоду пару при столі. Він зведе обоє молодих до купи, і це освободить його від деяких товариських обовязків. Та всупереч своєму рішенню він не міг ніяк викинути з гадки порожнього крісла напроти себе. Аж досі воно було таке, як інші порожні крісла. Тепер воно стало настирливе, тимбільше що він не мав найменшого бажання, щоб йому заєдно пригадувався вчорашній вечір і та умовлена зустріч Марії Стендіш з Грегамовим агентом — Рослендом — в 12-ій годині вночі.

Він лишився при столі останній. Текер утративши надію побачити при сніданку Марію Стендіш, пішов слідом за двома іншими. Та коли ті, що його попереджували, вже були за дверми, йдучи за ними Текер пристанув. Алян доглянув наглу зміну в його лиці і за хвилинку пізнав причину. Марія Стендіш увійшла до їдальні. Вона минула Текера, мовби його не помітила, та привітала Аляна холодним незначним кивком, сідаючи при столі. Вона була дуже бліда. Не було ані сліду з її рожевого лиця від учора. Коли вона схилила дещо голову поправляючи суконку, сонячне світло заграло в її волоссі, Алян задивився на її коси, заки вона піднесла очі. Очі були немов холодні плеса і гляділи просто без тіні збентеження. Щось в ньому відозвалося як визов на красу цих очей. Годі було зрозуміти, щоб такі очі могли брати участь в обмані, а проте він мав цілком очевидний доказ на це. Якби ті очі знизилися хоч на хвилину, якби вони виявили якимсь чином бодай тінь каяття, він був би знайшов оправдання. Замість того його пальці діткнулись знайденої хустинки в кишені.

— Чи ви добре спали, панно Стендіш? — він спитав чемно.

— Не спала зовсім, — вона відповіла так отверто, що його переконання дещо захиталося. — Я старалася запудрувати темні смуги під очима, але побоюся, що це мені не вдалося. Чи тому ви питаєте?

Він тримав у руці хустинку.

— Це перший ранок, коли я побачив вас при сніданку. Тому я припускав, що ви добре виспалися. Чи це ваше?

Він обсервував її лице, коли вона взяла клаптик батисту з його пальців. Хвилинку вона усміхалася і усміх її не був вимушений, а скоріше був це проблиск правдиво жіночої радости. Він розчарувався не вловивши в її лиці ознак ніяковости.

— Це моя хустинка, пане Гольт. Де ви її знайшли?

— Перед дверми моєї кабіни, по півночі.

Він був майже брутальний в точному описі подробиць, чекаючи на вислід. Та не було ніякого, з вийнятком усміху на її устах іще хвилину довше, а потім веселість замиготіла в чистій глибині її очей. Її погляд невинний, немов дитячий, як у гарного дітвака. Алян відчув недоцільність своєї попередньої аналізи її характеру, і встав кланяючись штивно та формально.

— Дякую вам, пане Гольт — вона відповіла. — Можете уявити собі, яка я вам вдячна, коли я вам скажу, що маю з собою всього лише три хустинки на кораблі. А це моя улюблена.

Вона пірнула у стравоспис і виходячи Алян чув, як вона замовляла в кельнера овочі та печиво. Йому було гаряче, та на його лиці не було цього пізнати. Йому здавалося немов очі її дивляться за ним, коли проходив крізь двері. Він не оглянувся. Щось у ньому попсувалося — цього він був свідомий. Це дівча з гладенькими косами та ясними очима вкинуло зерно піску у самовдоволений механізм його „я" і оце зернятко закаламучувало ту поверхню, якою пливло його життя. Він почувався дурнем. Закурив папіроску і в дусі ганьбив себе.

Хтось протиснувся проти нього, зачіпивши його руку з сірником. Він глянув: був це Росленд. Драбуга ледве замітно усміхався. В його очах був байдужий контрольний погляд, коли він кланявся: „Вибачте". Це слово протекціонально, недбало кинув Росленд через плече, так немовби казав: „Прикро мені, хлопче, але оминай мене уважніше."

Алян відповів усміхом на усміх і відкивнув головою. Раз у свавільному настрою Кеок сказала йому, що його очі такі немов у муркітливої кітки, тоді коли він зі злости хотів би вбити когось. Такі саме були його очі, коли він відсміхнувся Рослендові.

Іронічний усміх покинув лице Росленда, коли він входив до їдальні.

(Далі буде).

„Дикі домагання словаків".

„Ілюстрований Куріср Цодзенни" з 15. VII. пише:

„Як подає агенція Авас в депеші з Братислави, словацький уряд іменував нову комісію, що має зайнятись ревізією польсько-словацького кордону. Словаччина, як кажуть, домагається від Польщі громад: Скалисте, Свершиновець, Черна, а також залізничого шляху Чадця—Звардонь".

До цього повідомлення „І. К. Ц." подає в мериторичній частині:

„Польсько-словацький кордон уважаємо окончено усталеним і на цю тему з ніким не думаємо переговорювати. Не маємо нічого до віддання ні на заході, ні на півночі, ні на полудні Річпосполитої".

З церковного життя східніх земель.

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС ПРО ОБЄДНАННЯ ЦЕРКОВ.

„Жиче Католіцке", орган епископської курії в Луцьку, з нагоди 500-ліття фльорентійської унії (6. VII. 1439 р.), знову у спеціяльній передовій статті порушує питання про зєдинення Церков.

З огляду на те, що попередні спроби зєдинення чи бодай порозуміння Церков у Польщі несли з собою загрозу для національних інтересів православних, „Ж. Кат." запевнює православних, що тепер вони не мають чого боятися, бо сьогодні виникає це питання „не з примусу до панування, до латинізації, які католикам так часто приписують".

Щодо умов обєднання Церков, то „Ж. К." посувається дуже далеко. Воно каже, що сьогодні вже „можна узгіднити погляди на походження Св. Духа". „Можна погодитись щодо Непорочного Зачаття". „Можна погодитися і щодо чистилища". „Що-ж до звичаєвих і обрядових ріжниць, то хіба вже ніхто не вважає їх за непереможну перешкоду". „Одною справді трудною до поборення перешкодою є відкидання Східньою Церквою примату св. Петра та його наступників, римських пап".

„Жиче Католіцке" закінчує статтю сентиментальним акордом про любов до православних:

„Мусимо бачити в них посварених з нами братів, з якими хочемо найщирішої згоди".

Боже мій! яка-ж то легка справа ця згода. І тим більше, що серед православних є дуже багато прихильників порозуміння, а може й зєдинення Церков. Зрештою і сама Православна Церква молиться за те, щоб був один Пастир і одно стадо. Але поза примітом для православних у Польщі є ще інша, чисто психольогічна перешкода: страх перед денаціоналізацією. І ця психольогічна причина — це найбільша перешкода для самої дискусії про якесь порозуміння.

Бо не вистарчає самих заяв про братерство, — потрібні ще правдиві християнські чини, любов до ближнього, бажання нічим не кривдити православних і т. д.

Коли ген. Янушайтіс, дуже неприхильно настроєний до українців, недавно сказав, що не треба „подражнювати православя" („Гонец Варшав." ч. 176), то „Жиче Католіцке", проголошуючи любов до православних, повинно б поставити справу конкретніше: закликать до припинення „ревіндикацій", не втручуватись в справи внутрішнього життя Православної Церкви (напр. справа календаря), не утотожнювати католицизму з латинізмом та латинізму з польщиною і т. д. Проблема зєдинення чи замирення Церков це нині проблема не лише релігійних догм. Це проблема політики і психольогії, — так воно є і з цим треба рахуватися. Ось напр. у тому самому числі „Жиця Католіцкого" читаємо статтю „З мандрівки на Полісся", в якій знаходимо такі цікаві місця:

„Сенкевичі (село на Лунинеччині) знаходяться під опікою КОП-у", який „є тут піонером польської культури".... „будує костели". „Т-во військової родини", що складається з жінок старшин і підстаршин, успішно веде працю в ділянці освіти й ширення польщини в околичних селах і містечках".

Яка-ж це, на думку „Ж. К.", праця: релігійна чи політична?

СЕРЕД „ЗАГРОДОВОЇ ШЛЯХТИ" В ГЛУХИХ ЗАКУТКАХ КОВЕЛЬЩИНИ.

Знову в тому самому числі „Жиця Католіцкого" бачимо допис із с. Сільців Картоліських, що лежить у 82 кільометрах від Ковля на північ, серед лісів і багон. Там власне знайдено польських загородових шляхтичів, яких уже ревіндиковано.

„Завдяки заходам голови „Союзу Загородової Шляхти" п. нач. Барановського, — читаємо в дописі, — ратнівського пароха кс. Дзіковського та ревіндикатора й духовного опікуна кс. м-ра Іваницького... село Сільці Картоліські відідхнуло правдивим католицьким і польським життям".

Передусім мале спростування. Барановські — це старий український бояpський рід, що вийшов із Овруччини (Див. Архів Ю. З. Краю, ч. 4. т. І, вступ). Іваницькі — теж українські шляхтичі (від імени Іван, якого в поляків — нема).

Далі в дописі змальовується урочистість Божого Тіла в Сільцях Картоліських для загородової шляхти Сільців, Мокран і Картоліськ:

„Дим запашного кадила й голосний спів несуться до кожної хати, до кожної оселі... і до тих, які ще не вернулися до костела"... „За бальдахимом поважно йдуть старенькі Михалевські, Клещевські (Кліщевські), Жуковські, Грицевичі"...

Знову непорозуміння. Жуковські — старі волинські українські православні шляхтичі, Грицевичі (від Грищ) — таксамо. Михалевські й Клещевські теж прізвища української шляхти від українських сіл — маєтків. Можливо, що такі самі українські шляхтичі й інші.

А на закінчення допису така перла:

„Це співають. Дорцюки, Коханюки, давніші польські Кохановські, сьогодні православні".

*

Хай-же тепер „Жиче Катол.", яке мабуть через недогляд вмістило всі ці три статті в одному числі, скаже: чи може з тих самих подій, з яких радіє польський патріотичний редактор „Жиця Католіцкого", радіти таксамо православний українець? Іншими словми: чи істнують такі зовнішні обєктивні умовини життя, які підготовлювали б психольогічні підставн для обєднання Церков? **В. О.**

Новости

ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

МИХАЙЛО ПРОЦЬ

ЛЬВІВ, РИНОК 14

ТЕЛ. 266-29

Вияснення.

Митрополичий Ординаріят подає до відома, що Послання з нагоди 500-ліття Фльорентійського Собору є спільним Пастирським Посланням усього гр.-кат. Епископату Галицької Церковної Провінції. У Архієпархіяльних Відомостях ч. VII. за липень ц. р. бракує підписів Преосв. Епископів Станиславівської Єпархії тому, що в мент друку ще не наспіла була згода на підпис, а ждати не було вказано, бо роковини припадають точно в дні 18. ц. м. У новій відбитці Послання помішені вже й Преосв. Епископи Станиславівської Єпархії, так як вони прислали свою згоду на підпис.

З доручення
о. Микола Галянт
канцлер.

ПРОТИ СОЮЗНОГО КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З Пекін повідомляють, що підчас пресової конференції шеф китайського тимчасового уряду Уанг-Кег-Мін заявився проти проекту створити китайський союзний уряд на просторах, які заняли японці. Він одночасно ствердив, що пекінський уряд не думає відповідати на заклик Вуанг-Чінг-Вуея з уваги на ріжницю метод поведінки.

Льорд Ротермір не вірить у війну з приводу Гданська.

Льорд Ротермір у заяві, що її передав агенції Аваса, висловився, що не вірить у війну ізза Гданська.

„Я певний — сказав Ротермір, — що найдеться якийсь вихід. Проблєма Гданська трудна, та проте всі чинники, що нею займаються, перейнявшись духом реалізму, працюють в інтересі мира. Нема ніяких граничних суперечок, що їх при добрій волі не було б можна полагодити. Є ще деякі інші граничні суперечки, про які я тепер навіть не натякаю, та які, на мою думку, теж будуть полагоджені на мирній дорозі. Версайський мировий договір, у посліху спрепарований, без сумніву містить в собі несправедливости, які по 20-ти роках вийшли на світло дня. Я все був приятелем мира в реалістичному дусі і таким лишився до нині. Якщо Злучені Держави були б приступили до Ліги Націй, неодно лихо можна б було оминути. Англійські та французькі воєнні сили досягли тепер таких розмірів, що обі ці країни можуть сміло взяти почин у справі політики замирення".

Польське громадянство дбає про свою дітвору.

Звіти „Польської Мацежи Школьної" та „Товажиства Школи Людової", які на днях оголошено, кидають цікаве світло на розвиток польського шкільництва не так на території корінної Польщі, як у нас.

„Польска Мацеж Школьна" в останньому році мала у своєму заряді **300 вселюдних шкіл, 10 загальних гімназій, 13 купецьких гімназій, 10 мужеських гімназій механічних, дорогових та нижчих ремісничих шкіл, 13 жіночих гімназій та професійних шкіл, 27 передшкіль.**

Збірки на ці школи виносили в 1937/38. р. 4,021.904 зол., з чого на професійні школи видано 1,202.257 зол., на пропаґанду 88.852 зол., а на підмоги для бідних учнів 365.647.

„Товажиство Школи Людовей" подає м. і., що в 1934. р. воно провадило 5 вселюдних шкіл, у 1936. р, — 16, в 1938. р. — 60, **а в 1939 р. буде їх коло 100.** Одночасно „Тов. Школи Людовей" засновує **2 нові гімназії: у Скалаті та Монастирськах.**

Оба згадані освітні товариства закладають школи головно на терені вісьмох східних воєвідств. Шкільні інспектори з 5 північно-східних воєвідств звернулись недавно до „Мацежи Школьної" з пропозицією оснувати польські школи в 500 українських, або білоруських селах. Також у Східній Галичині всюди, де крім польської мови вчать хоч би тільки дрібку по українськи, засновують польські школи.

Виленський „Глос Народови", пишучи про це завважує: „І „Мацеж" і „Т. Ш. Л." мусять рятувати польські діти від анальфабетизму та від впливу української школи."

В організуванні польського шкільництва ривалізують зі собою держава та польське громадянство, які не жалують грошей і не цураються ніяких заходів у тім напрямі, навіть, коли йде про кількоро польських дітей.

Всі знають, що

КОЛЕСА (Ровери)

„ГОВЕРЛЯ" — „УЙТУР"

є найкращі

а купити їх можна тільки

в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,

Городецька 5. і Руська 3.

Службовикам економічних установ дог дні сплати.

Важне для панс'онів!

Коци чисто вовняні, бельські нижче фабричних цін випродує українська блаватня

„Manufactura“ Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

Перепис населення в Карпатській Україні.

Як уже відомо, будапештенський уряд розпорядив на території всієї Карпатської України перепис населення. Статистикою має бути охоплене не тільки населення, але також матеріальні добра, доми, поля, худоба тощо. **Про стан перепису рішальна буде північ з 15. на 16. липня.**

В часі перепису в палаті комісаріяту в Ужгороді урядувати буде під кермою Центрального Статистичного Уряду окрема експозитура. „Пестер Льойд“ заявляє, що перепис населення у Карпатській Україні є не тільки справою мадярської адміністрації, якій залежить на тім, щоби зорієнтуватися у змінах, які зайшли на Закарпаттю за 20 років його приналежности до Чеохсловаччини, але зацікавлене повинно бути переписом також „русинське“ громадянство. **Треба майже 2.000 переписних урядовців, що знали б не тільки по мадярськи, але також по мадярсько-русинськи“.** За деякою грошевою винагородою мусять взяти участь в акції перепису вчителі, студенти, священники та інші інтеліґенти. З уваги на місцеві обставини обовязком переписних урядовців буде не тільки розділити конскрипційні аркуші, але також сконтролювати написане, чи навіть виповнити аркуші. В інтересі всіх мешканців Карпатської України є — пише „Пестер Льойд“, — щоб перепис дав вірний образ сучасного становища на Закарпатті, бо тільки це уможливить розвязку багатьох проблем, що чекають свого вирішення.

Не зважаючи на коментарі мадярської преси, щойно практика конскрипції виявить, чи мадярським адміністраторам Карпатської України йде про дійсний, справедливий перепис населення, чи про спрепарування статистики, яка послужила б Будапештові як аргумент для володіння на цій етнографічно українській території.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ“ В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) **першорядні новинні матеріяли-самотканки на весняні убрання, плащі і на священичі реверенди та**
2) **панами і шовки на сорочки, блюзочки суконки і костюми**

З Совітської України.

НОВІ НАУКОВІ ІНСТИТУТИ.

Академія Наук УССР організує нові наукові інститути. Енергетичний ,що має досліджувати проблеми пари високого тиску, та зоґенераторних турбін, бурого вугілля. Інститут силікатів має за завдання вивчати мінеральну сировину силікатної промисловости. Інститут металюрґії розроблятиме найважливіші питання металюрґії Совітської України.

З чинних уже досі Інститути геольоґії, ботаніки, зоольоґії, гідробіольоґії, гідрольоґії працюють над вивченнм природніх багатств України. Особливо велику роботу проводить Інститут геольоґії, розвязуючи основні питання нафтової геольоґії України. Поважні наукові досліди провадять Інститути гірничої механіки й хемічної технольоґії. Інститути клінічної фізіольоґії, біохемії, мікробіольоґії тощо вивчають проблеми охорони здоровля з теоретичного боку. Щодо Інститутів суспільних наук, то свою основну увагу вони зосереджують на складанні підручників історії, мови, літератури, фольклюру, археольоґії та на вивченні історії „боротьби російського й українського народів проти польської шляхти“.

Між іншим співробітники Інституту археольоґії, працюючи разом з експедиціею малярів реставраторів московської державної Третяковської ґалерії над викриттям фресок XI. віку у київському Софійськ.ому соборі, виявили приховані під пізнішою олією дві дуже цінні композиції, з яких особливо цікава ґрупа пятьох воїнів у шоломах зі зброєю.

НОВЕ ЗНУЩАННЯ НАД МОВОЮ.

Цікаво, що цілком замовкли у пресі чутки про складання нового виправленого й позбавленого всіляких „націоналістичних помилок“ російсько-українського словника. Здається, що тут розпочалч нову тактику, знову таки через багатостраднпй Інститут мовознавства. Повстає „надзвичайно актуальне“ питання науково вивчати українську народню живу мову. Покликуються при цьому навіть на такі „контрреволюційні“ імена, як Чубинський, Драгоманів тощо. Здавалося б — тільки можна витати таку добру думку.

Але під живою українською народньою мовою розуміють так звану українську радянську діялектольоґію. Зрозуміло, що „ворогів народу“ у свій час що „дуже важливу справу“ свідомо гальмували, внаслідок чого впродовж багатьох років вивченням діялектольоґії ніхто не займався. „На щастя“ це минуло, „ворогів“ знищено й совітські будівничі взялися за „дуже важливу справу“. І в університетах та педаґоґічних інститутах УССР ввели окремий курс діялектольоґії української мови. Інститут мовознавства починає вивчати цю важливу справу, організовуючи для цього „спеціяльні експедиції“.

Встановлено навіть, що студентство виявляє велике зацікавлення до викладів курсу діялектольоґії і вже серед нього є багато, що бажали б взяти участь у намічуваних „експедиціях“.

Отже всіми цими заходами, нема вже сумніву, „дослідять“, „вивчать“, а може і створять „українську сучасну совітську діялектольоґію“. Це буде по-перше жива, по-друге сучасна, по-третє совітська діялектольоґія, що цілком може замінити може й живу, може й сучасну, але не совітську, отже „націоналістичну“ українську мову. Ну, а висновки з цього всього зробити дуже легко.

ТЕАТР І МАЛЯРСТВО.

Українські театри тепер підчас літнього сезону виїхали на ґостинні виступи. З ґазет довідуємося, що в літньому театрі балтійської фльоти в Кронштадті відбулися виступи київського оперного театру імени Шевченка. Виставили опери: „Тарас Бульба“, „Наталка Полтавка“, „Запорожець за Дунаєм“. Авдиторія, серед якої так багато народженців з України, тепло зустрічала виконавців.

Харківський державний драматичний театр імень Шевченка ґостював у Москві. Цікава з цього приводу вміщена в „Правді“ рецензія пера Давида Заславського, жида, але киянина, колишнього співробітника „Кіевской Мисли“. Він пише про дві вистави: „Назара Стодолю“ й „Дай серцю волю, заведе у неволю“. Першу виставу попереджує дуже добре зроблена літературна композиція Ростислава Івицького „Тарас Шевченко“. Постанова „Назара Стодолі“ ясна, проста й сувора. Це драма, яка ніде не переходить у мельодраму (між іншим песу ґрають з драматичним, ніби справжнім Шевченківським, закінченням). Прегарна у виконанні Чистякової українська дівчина Галя, життево створив образ Назара Сердюк. Чомусь то стримана ґра таких добрих артистів, як Маріяненко (Хома Кичатий) і Козаченко (Ґнат Карий). Артистично суворо витримане музичне й танцювальне оформлення песи.“

„Друга песа — це типова мельодрама, і це не може не відбитись на ґрі талановитих артистів. Цю песу може б і не варт було (на думку рецензента) оживляти та включати до сучасного репертуару, якби не надзвичайна ґра М. Крушельницького в ролі Івана Непокритого. Який чудовий артист, яка тонка ґра, який найбагатіший ґумор“ — захоплено закінчує свою рецензію Заславський.

В Українському Музеї народнього мистецтва в Києві відкрили персональну виставу праць відомого 67-літнього київського маляра Ґригорія Світлицького. Їх коло сто. Тут і давні його роботи, відомі з своїх численних репродукцій: пейзажі „Листя шелестить“, „Листя обсипається“, „Музиканти“, „Зійшов місяць“, „З осінніх мотивів“. Тут і портрети „Дівчини в червоній хустці“, „Портрет донъки“, „Портрет матери“. Тут і сучасні твори: „Вогні Залізноводська“, „Чекають пароплава“, „Останній баль“, „Колгосп у цвіту“. Тут і в звязку з Шевченковим ювілеєм три великі картини: „Кріпацьке село“, „Шевченко на заслані“ й „Етап“, намальовані, як зазначають рецензенти, з великою майстерністю. Л.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ

СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП. „ГАРМА“ ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20

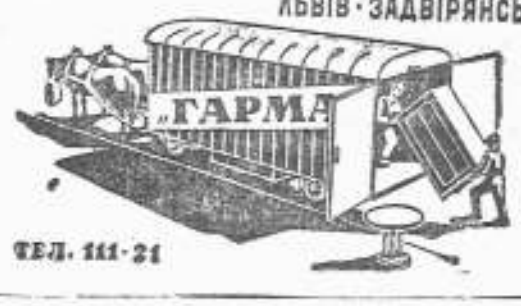

ТЕЛ. 111-21

Ґен. Франко не вірить у можливість війни.

ЛІЗБОНА, ПАТ. У розмові, яку мав ґен. Франко з директором часопису „Діяріо де Нотіціяс“, він заявив між іншим:

„Новий еспанський лад не є ані італійський, ані німецький. Безсумніву в теперішній орґанізації Німеччини та в її ідеольоґії багато уладжень, які мала Еспанія XVI-го віку. Але кожний нарід має свої необхідности і свої традиції. **Нова еспанська держава буде еспанською державою.** Намагаюся у суспільній ділянці скасувати боротьбу кляс, охороняючи тих, що менше мають, піддаючи капітал реґляментації, будуючи економічні доми, признаючи батькам родин позички на потреби виховання дітей і т. д. Почнемо теж боротьбу з безробіттям.“

На завваґу журналіста, що така широка суспільна програма каже передбачувти довгий період мира, ґен. Франко відповів:

„Не вірю у війну. Відкидаю думку про війну. Не бачу тепер ніякої справи на світі, якої не можна було б розвязати дипльоматичними та мирними засобами.“

На питання, чи на випадок, як вибухне війна, яка не торкатиметься Еспанії, Еспанія буде невтральна, ґен. Франко відповів без вагання:

„Еспанія занята національною відбудовою, для якої необхідний мир. Який нарід міг би думати ,що зможе вимінути якщо вже не під мілітарним оглядом то принайменше під економічним плутанини всесвітнього характеру. Супроти такої можливости Еспанія намагатиметься бути по змозі невтральною і буде нею, доки її територія, її честь та її життєві інтереси будуть ненарушені.“

Контроля Городського Староства

в Народній Організації Українців м. Львова.

У зв'язку з оповісткою, щоб українські зареєстровані і незареєстровані безробітні зголошувалися в Народній Організації Українців м. Львова, перевідчі представники Львівського Городського Староста дня 12. липня ц. р. контролю в домівці Народньої Організації Українців м. Львова (Пасаж Гавсмана 6, II пов.) в присутности делегата Воєвідського Фонду Праці, при чому забрали спис 168 зголошених українських безробітних. Делегат Воєвідського Фонду Праці заявив організаційно-політичному референтові Народньої Організації п. А. Добрянському, що як у Фонді Праці будуть стверджені неправильности у відношенні до безробітних українців, то ці неправильности негайно будуть усунені. З уваги на виразну заборону Городським Староством Народня Організація Українців м. Львова не може приймати дальших зголошень українських безробітних. Вони повинні згідно з обовязуючими законними постановами зголоситися негайно до Фонду Праці.

Президія Народньої Організації Українців м. Львова.

ОВОЧЕВІ
E. Nedel
КАРМЕЛЬКИ

ВАЛІЗКИ, жін. ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛІ,
течки, пулярески дарунки купуємо тільки в магазині
ТЕКА
Богдан Гірняк, Львів, — вул. Шайнохи 3. ч. 22. (між Сикстуською і Коперника

Своя, біла хата.

З нагоди посвячення дому т-ва українських дозорців „Воля" у Львові.

— Посвячуете дім? Де, де? На Спадистій? Ну, якже: обовязково прийду! Не проста справа купити дім! Дай Боже, дякую за запросини! — стиснув я руку одному зі знайомих дозорців з „Волі", що дав мені летючку з світлиною „їх" дому та трьома підписами членів Виділу, які запрошували все громадянство на неділю 16. ц. м. на Спадисту 11.

•

Спадиста вулиця? Напевно, навіть якщо ви львовянин, напружите чоло. А чейже така вулиця є. Це нічого, що вона в лябіринті жидівського гетта, всіх отих вулиць Сінявського, Львиної, Смерекової й Пильнікарської, за бруд і гидь яких магістратові належалася би спеціяльна нагорода та що йдучи тими вулицями, діставете від вустрічних типів дрижаки страху й охоту блювати. Нужда, „люмпенпролетаріят", проституція і злочин сидить на цих вулицях окраком, брудні, обдерті діти бавляться на смітниках, розпатлані відьми „райдають" на брамах — як у „Нуждарях" Віктора Гюго. Такі дільниці нераз уже піддавали філянтропам думку — знищити всі доми до землі.

Але Спадиста втікла від Сенявської, Замкової й інших посестер. Вибігла аж на кручі під Високим Замком, дивиться вікнами на зелені дерева, пробує дихати свіжим повітрям. Сходками звідси збіжите просто під церкву св. Миколи. А найкращий, біло розмазаний поверховий дімок з бальконом та буаками за свіжо лякерованим парканом, на цій вулиці — це саме „їх" хата, українських дозорців.

— То оце ваша хата? — вітаємось з п. І. Козіцьким, адміністратором будинку, що гримає щось молотком на брамі. Цього Козіцького знає — не рискую, коли це кажу — цілий Львів. І тому, що це один з основників Т-ва „Воля" і тому, що за дозорців „розпинається" по всіх нарадах, вічах, оббиває пороги інституцій, лає тих зі „своїх", що не дуже горнуться до гурту і тих з „панів", що своїм братом-дозорцем гордують.

Його, зрештою, правда. У Львові є — Т-во „Воля", веде точну реєстрацію — коло 4 тисячі українців-дозорців, але до товариства належить всього 1500, а „порядних", як каже п. Козіцький, є 500. Чому? Биймо себе по щоці: з дозорців каменищ, що їх мають українські установи, належить до „Волі" тільки двох: „Просвіти" і „Труду", з приватних українських камяниць щось більше, як зеро. Ніодин адміністратор домів наших інституцій, ніодин майже власник каменищі українець не поцікавиться тією справою, не натисне на свого дозорця, щоб він належав до своєї станової організації.

— І виходить таке — каже п. Козіцький гірко, коли ми сіли на мураву проти „їх" хати, — що найкраще ситуовані українці-дозорці (та — що найкраще ситуовані українці-дозорці (та які є власне в наших установах) до товариства не належать. А решта має слушні жалі, коли ми їх кличемо до „Волі": то як, тамті не належать і нема кому на них натиснути?

А міжтим до „Волі" належати варто. Крім того, що т-во має свою домівку, в якій веде живу культурно-освітню працю й відбуває щораз фахові наради (зайдіть, просимо, на Осолінських 10, де колись був театр „Уль"), головна діяльність „Волі" — це взаїмна поміч членів та охорона їх інтересів.

— Досі ми влаштували — реєструю під диктат у нотатці — 32 похорони наших членів, які родину нічого не коштували. Наглих допомог на яку 1000 зол. теж виплатилося. 12 наших лавників сидить у суді праці, а від 1932 р., коли ми заснували наше товариство, в яких 400 випадках боронили ми справ наших членів перед судом і з виїмком одної-двох всі виграли. Хто боронить? Тепер д-р Ст. Біляк і д-р Криштальський.

Ну, але годі з геттовими картинами, організаційною критикою та підчислюванням похоронів, коли я прийшов подивитися на „відданицю", на весілля якої завтра прийдуть — гадаю — всі українці Львова.

Отже передусім трохи історії. Т-во „Воля" хотіло від своїх первопочинів мати домівку. Доля дозорця незавидна на старість, доля сиріт дозорців — ще гірша. І одні і другі витягають руку, прошакуючи. Будинок — захист для старців і захоронка для сиріт — конечні. Крутилися дозорці. Митрополит Андрей, добродій не тільки української культури, але й українських чорноробів, прийшов і тут з допомогою: подарував „Волі" площу при вул. Павлінів. Дозорці відпродали її (була високо й важка під будову), пару тисяч доложили й у 1937 р. купили одноповерхівку при вул. Спадистій ч. 11. З вдячности Владиці назвали й цей дім „Домом Т-ва українських дозорців ім. Митр. Шептицького". Від 1937 р. реперували дім, до якого належить ще велика будівельна площа („Ще будемо, дасть Бог, другий і третій будинок будувати!" — каже п. Козіцький), сплатили частину довгу, три чи чотири тисячі поможе їм — гадають сплатити українське громадянство, яке хіба усвідомлює собі значіння зорганізованих дозорців-українців у Львові.

Це — історія. Тепер у цім домі є вісім мешкань, кожне кімната й кухня. Покищо є комірники, яких гроші йдуть на дальшу сплату довгу. Але згодом Т-во позбуватиметься комірників і влаштує: на горі захист для дозорців і дозорчинь, що на старість не могтимуть працювати, внизу — захоронку для сиріт по дозорцях.

— Скажіть, пане Козіцький, чи дозорці горнуться до свого товариства? Люблять його? Підтягаються в ньому?

П. Козіцький широко відповідає на це питання. Безперечно, що як усюди, так і в „Волі" є ріжні елементи. Були і тут спроби диверзій та використовування т-ва для особистих цілей. Був і розлам через те в т-ві. Але це вже минуле. До т-ва люди горнуться, знов же як усюди — бідніші найбільше. Є вже й фанатики „Волі". А праця? Праця йде. Освідомлюючі виклади чергуються і якщо нині навіть у пролетарських дільницях побачите в жидівських крамничках вироби українських фабрик, то це тому, що дозорці їх вимагають. Те саме є і з українською мовою і з правом українця.

— Було цікаво підчас виборів до ради м. Львова — каже п. Козіцький. — Ніхто так не нервувався, не пильнував і не обстоював українських лист, як дозорці з „Волі".

Чи хто помагає їм у праці в т-ві? Не можна нарікати: є поважний гурт української інтеліґенції, з д-ром Біляком на чолі, що відвідує „Волю", дає в ній відчити, поради, гутірки. Таких гостей дозорці радо вітають і їх треба якнайбільше: тісний звязок усіх українців і співпраця всіх українських установ — нині одна з найважніших справ.

А завтра? Завтра посвячення цієї невеликої, але якоїж важної нашої станиці у Львові. Вони запросили обох єпископів, вони розіслали повідомлення до всіх, навіть незорганізованих дозорців, щоб прийшли подивитись на їх радість та на доказ, що гуртом навіть такі бідаки, як дозорці можуть мати свою каменичку, як вже мають свою велику домівку і свою орхестру. Вчуйтеся у два слова: дозорці з каменищ мають свою каменичку. Мрія, яка тільки може снитися в сутерині...

— А все українське громадянство просимо окремо: запрошеннями й через пресу. Дуже просимо... — і рука п. Козіцького стиснула міцно мою.

•

Сонце геть зайшло за далекий обрій, з Високого Замку зховувався поміж дерева підвечірній холод, коли ми піднялися з муравн.

Над Львовом стояла рожева під вогнисте небо заходу курява, стріляли в височінь вежі св. Юра, церков, костелів.

Суворий для українців город віддихав від спекотливої днини й ніби ясний усміх дитини стояв на його тлі білий дімок Т-ва „Воля", коли я вертався до міста. Білий дімок, що осолоджуватиме хоч часом гірку здебільша долю дозорця-українця...

Анатоль Курдидик.

ЩЕ ОДИН ІРЛЯНДСЬКИЙ ЗАМАХ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Селфорді під Менчестером дійшло до вибуху в одному з чиншових домів. Поліція викрила склад вибухових матеріялів і висловлює погляд, що це був новий замах ірляндських терористів.

—o—

РУЗВЕЛЬТ НЕ ПЕРЕДАВ НІЯКОГО ПИСЬМА ПАПСЬКОМУ НУНЦІЄВІ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Кола зближені до уряду та до папської делегатури заявляють, що їм нічого не відомо про письмо, яке Рузвельт буцімто доручив папському делегатові перед його виїздом до Ватикану.

—o—

АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ДВОБІЙ.

ТОКІО, ПАТ. У пятницю рано, як повідомляє Агенція Домеї, почався наново артилерійський двобій між японсько-манджурськими та совітсько-монгольськими силами понад ріку Кальга. Японські позиції почала бомбардувати совітська артилерія спрямовуючи вогонь своїх гармат на горбки Бальшагаль на східньому березі ріки Кальга. Не вважаючи на нагальну бурю, що розшалілася здовж ріки Кальга, артилерійського вогню не припинили.

—o—

ПРОТИАНГЛІЙСЬКИЙ МІТІНГ У ТОКІО.

ТОКІО, ПАТ. У пятницю в год. 14-ій у Токіо відбувся величезний мітінг, на якому виголошено низку протиангліїських промов. Після мітінгу, в якому взяло участь коло 50 тисяч осіб, уформувався похід, який спрямувався до британської амбасади. Кордони поліції, як зазначує Агенція Аваса, не допустили юрби перед амбасаду.

Трагед'я української науки на чужині.

(ЛИСТ З ПРАГИ.)

Українська еміграція в Чехах, зокрема у Празі, живе під знаком „радісного виїзду" до Німеччини на працю. Виїзджає карпатська українська молодь, виїздять карпатські учителі, інжиніри, що там були на посадах і т. д. Але кожна катастрофа завжди має більші й глибші наслідки, ніж це відразу здається (приклад — большевицька революція в Росії та в Україні). Так сталося й тут. Катастрофа Карпатської України потягла за собою подекуди катстрофу й цілого українського життя в бувшій ЧСР, зокрема у Празі.

Якби не закривати цього факту, треба признати, що останні карпатські події й упадок ЧСР значно посварили українців з чехами й навпаки. Сталося нещастя, а в нещасті люди сваряться. Є взаємні жалі, взаємні обвинувачення... Справа дуже болюча, але й дуже делікатна. Очевидно, до неї ще доведеться вертатись. Нині скажемо лише побіжно, що, на щастя, уже й тепер з обох сторін не бракує людей доброї волі, які стараються ворожі настрої локалізувати й змягчити. Події минають, — народи мусять жити...

Все ж — кажемо — останні події внесли значні зміни у положення української справи на празькому грунті. А справа ця, як відомо, була тут немала: три високі українські школи, українська гімназія і т. д. І от чехи втратили нині інтерес і так би мовити смак та охоту займатись нашими справами. Психольогічно чехів, що втратили самостійність, можна зрозуміти, але воно для української науки за кордоном означає катастрофу. Люди — професори високих шкіл — не мають за що існувати. А голод — не свій брат. Біда та родинні обставини хоч кого поженуть з хати. І ось збираються професори українських високих шкід, а дебільша старші люди, також „у похід". Дехто вже й поїхав... Тут то доводиться спинитись і сказати: обережно! Чи не занадто українська нація газардує своїми силами? В теперішньому тяжкому нашому положенні ще можна миритись, коли йде про фізичну працю молодий український студент, уже більше болить, коли мусить брати до рук лопату український хемік, агроном, економіст, але ось, наприклад, з одною з партій поїхав й довголітній професор високої школи... Професор — видатний своєю працездатністю й продуктивністю. Професор, що написав десяток праць (між ними грубі підручники для високих шкіл) і стільки ж має у пляні написати. Людина, що має „золоте перо". Але замість пера, український професор нині тримає в руках лопату й „крумпач" і хоч у своїх листах удає „щасливу людину", проте не може скрити, що йому фізично тяжко, ох як тяжко! Звичайно, можна себе тішити надією, що професор „втягнеться" і не вмре: що фізична праця кожному корисна... але все ж сумління якось неспокійне і людина мимохіть задає собі питання: чи все в нас з цим „у порядку", чи не є це легковажним газардуванням національними силами, коли дозволяється навіть професорам високих шкіл кидати катедру чи перо й брати мотику і чи не є ми свідками й учасниками глибокої моральної поразки української нації...

Безперечно, нація ми демократична і живемо в тяжку добу. Безперечно, професори та взагалі видатні діячі наші — люди дуже скромні. Але все ж — чи не зачіпає це гідности нашої (не кажучи про культуру і т. д.), коли ми при всіх наших високопарних словах, не можемо собі порадити інакше з трьома десятками високошкільних професорів, ніж остаточно зліквідувати нашу єдино вільну науку закордоном і вислати старих наших професорів на „міжнародне форум", „для репрезентації" — з мотикою і тачкою?!

Номо.

З наших літниць і живців.

Галичина без дитирамбів.

З вражінь засокальського туриста із Черча.

Телефон від свіжого львівського знайомого. Зміст розмови приблизно такий:

— Ви були в Черчі?

— Ні, але чув, що це страшна діра.

— А скільки часу маєте ще на побут у Львові?

— Півтора дня.

— Махнемо до Черча! Га? Знаменито! Знайомий мого директора пише, що там тепер — курінь найкращих галичанок...

Аргументи були переконливі, як остання мова Чемберлена і такі багаті в перспективи, як вигляди на протеговану посаду. Трамвай, білет, вагон з відкритими на сонце вікнами. На двірці молодий генерал стає атракцією юрби, що пристрастно вдивляється в багаті генеральські шліфи. Поспішний (тільки до Ходорова) двигнув з місця. Кондуктор дещо глухавий на українські слова; сміливі контрасти рухливого пейзажу, а крім того у нас у купе — розмова.

Вона каже, що вона демократка. Була навіть в Парижі на похороні Бавера й багатьох інших німецьких соціялістів. На вид „Діла" плеще в долоні, що мовляв зможе, пригадати собі... грецьку мову. Любилася в кількох українцях, усі мали комплекс германофільства. Учителює десь в корінній Польщі; була захоплена найкращими матуральними успіхами своєї учениці українки, якої батька перевели десь аподза Львова на захід. Що за інтеліґентна дитина! Навіть директор, корінний поляк зі староендецькою печінкою сказав:

— Яка шкода, що ми з ними **не можемо** жити в згоді...

Але подорож, як любов, має свій початок і кінець; одну і другу треба скінчити на час. „Гуд бай", під вагонами защокало й заповажанячкало. На двірцевій таблиці стояло чорне: „Потік-Черче". Павло Зайцев, що прибув саме з Варшави, повів фільольогічні спори з візниками. Відпустовий вуж екіпажів забрав усіх. Поїхали дорогою з гори й під гору, ще раз на дно балки, знов на гору. Глянули — Черче!

А в Черчі нудьга з спокоєм обнялась...

При візді до села атракція: контроля віз і документів. Дуже проста і дуже симпатична. Представник влади у гранатовому мундурі глядить у документ і списує, хто ви і звідки. Колиж Ваші персоналії дещо з польська — додає здивований запит:

— На курацію?

— Еге ж.

— Чесць!

— Дай Боже здоровля і многая літа!

Сама церемонія закватирування проста. Ціни — оптимістичні і, як здається, добре впливають на занык ревматизму. Літників ще небагато, жінок цілком мало, зате майже всі вони (жінки) молоді, себто найстарша має ледви понад сімдесятку. Говорили мені при візді до Черча: якщо ви журналіст, то відразу ловіть директора Льоня. Він вам — кімнату зі щільними вікнами, добрий харч, пивце, інформації...

Всі ці інформації не відповідали правді. Зрештою — я застерігся: або протекція, або незалежність. Названий директор, колись журналіст, виглядає дійсно на Адольфа (коли б лише носив ще вуси!) і він у Черчі малий диктатор. Не звертаючи на це уваги, заховав я „інкогніто" та свободу й незалежність. Щоб мати більший спокій і видобути більше інформацій та крім того не датися спокусам пішов до Роксоляни. „Роксоляна" це дуже дискретна пані, в якої мешкає багато також дискретних пань з ріжними титулами по своїх чоловіках. Чоловіків, відома річ, тут немає, одначе на сторожі їхніх прав лишилися їхні титули. Мені власне дали кімнатку у „Роксоляні". Кімнатку (вікно, ліжко з матерацом, шафа з дзеркалом і мініятурна умивальня, в якій дуже добре можна переховувати масло або вишні) займала передімною якась побожна, тиха пані. Не лишила нічого, крім етикетки з якогось побожного крему та енігматичну картку назовні дверей: не входіть, власничка спить!" Картку віддав я до черчанського музею, а до дверей попросив ключ, як певнішу клявзуру. Потім глянув в дзеркало. Час було виходити на двір, зачинався черчанський вечір.

Топографію Черча знають всі читачі української преси. Вона приблизно така: „Роксоляна" — „Палатка" — купелі. В „купелях" сидять старі з мельодією в костях, в „Роксоляні" ті, що навідують Черче з... патріотизму. Оці два бігуни сходяться разом посередині, у „Палатці", де старші громадяни, лікарі, професори, посли, доктори й директори грають невинно в карти, а молодь, себто ті, що не мають внуків, або не мають защо грати в карти — танцюють на тісному, вузькому паркеті. Орхестра — знаменита, буфет був би добрий, якби не те, що до золотозубих кельнерів треба по громадянськи, іншими словами: пять разів замовиш каву, а він тобі щойно за шостим принесе... дешеву зрештою й несмачну оранжаду. В навечеря святих апостолів Петра і Павла відбувся в „Палатці" концерт. Одна пані мала японські спокусливі очі та одна — таємну, темну сукню з чорним лисом. Підчас концерту увійшов на салю волиняк, старий досвідчений мандрівник і професор теольогії п. К. з дитинними блакитними очима та невідступними, страшенно вицвяшеним черевиками. Вистукував ними звязято рогатинську коломийку, а між одним і другим пивом все приказував: „Галичино, коханий краю, тебе до віку не забути"...

На другому кінці розсвітленої салі, там де центром товариства був столик пансіона Л., чарівний довгоносий меценас реванжувався засокальському туристові незлою деклямацією, що її виспівував півголосом, задивлений в зрадливі та вродливі очи пані Лесі. Деклямація робила помітне ражіння, засокальці вставали від столів і пружисто кланялися галичанкам, дістаючи коша або усміх і ручку до фокстротта. Меценас підспівував:

Понад селами дикий гомін
Ніби від землі, ніби від місяця,
Слово болюче Волинь
В серці ніяк не вміститься.

Така історія як з Волиню і з серцем повторялася у Черчі досить часто. Жіночих туалет — немало, панове під вражінням боровинн дивляться на життя і феміністику тверезо, по спартанськи, так як журналісти.

А потім громада розійшлась і в Черчі стало затихати. Навіть сентиментально-макабричний голос інструменту скрипача й поета славнозвісного Миколки не задержував нікого в парку. Миколка грає на своїй скарбонці (подаровані гроші вкидає, не перериваючи гри до нутра скрипки) найновіші підваршавські „шлягери" в оригінальній українській травестації.

Але ніч у Черчі має свої права, що колідують з чистою поезією. Зрештою перша моя й остання ніч у Черчі була темна, непорушна, несполохана. Під „Надією" (пансіон для наймолодших пань) залунала на мить серенада якогось безнадійного типа і вірвалась як дешева струна. Згодом світла погасли

Від Ходорова надходив поїзд. З далини нісся чуткий гудок.

Ром. Гучв.

Мільон людей взяло участь у французькому нац. святі.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку зі 150-літніми роковинами вибуху французької революції торжества щорічного французького національного свята прибрали небувалі розміри.

Свято в Парижі почала військова дефіляда на Елізейських Полях. Здовж цілої траси та майдану Зорі уставили щогли прибрані французькими й англійськими прапорами. Зі спеціяльної трибуни прийняв дефіляду президент Лебрен в окруженні уряду, представників найвищої військової та цивільної влади, як теж у присутности визначних заграничних гостей, між іншими мін. Гор Беліші, Вінстона Черчіля та президента болгарського парляменту Мушанова і членів дипльоматичного карпусу. Число публики рахують на мільон осіб.

Дефіляду почав перелет на незначній висоті есмадр французьких та англійських літаків у числі 400 апаратів. З черги відбувся похід військових відділів, у якому взяло участь 30.000 вояків — репрезентантів формацій з цілої французької імперії. З особливо овацийним привітанням стрінулися відділи чужинецької легії, що перший раз від часу великої війни брала участь у паризькій ревії. Імпозантно представлявся показ военного знадібя. Перед очима глядачів пройшло між іншим 120 гармат, 350 самоходів та кількасот повзів, панцирок і т. д.

Перемашерували також відділи англійських гренадирів, шкотської та флямандської гвардії та англійських моряків. Льожі та вся зібрана публика уладжувала підчас дефіляди безупинні овації відділам, що проходили.

Присилайте передплату!

Економічний огляд.

Мораль і змога довжника.

(Чи український селянин повинен та чи має з чого віддавати свої довги?)

Українські кооперативні банки (Українбанки та їхня централя Центробанк, „Дністер" і „Промбанк") виказували у 1938. році кругло 17 міліонів позичок, Земельний Гіпотечний Банк 8.5 міліонів, Українська Щадниця у Перемишлі ще кругло 1 міліон, — разом сума виданих позичок у мин. році дала яких 26.5 міліонів зол. Це сума — очевидно — далеко невистачальна, а проте таки вже дуже поважна. Тим більше вражає, що в отих 26.5 міліонах є аж пять і пів міліонів зол. „замороженых": це селянські довги ще зперед липня 1932. року, які підлягають віддовженевим законам.

Дивно воно звучить, що селянські довги „заморожені", себто, що їх тяжко стягнути, бо солідність українського платника взагалі і зокрема платничa солідність українського селянина була завжди загально відома. Колись найкращий довжник, який був, це був український селянин. Сьогодні довжник взагалі не такий солідний, як був ним колись, зокрема підірване колишне добре імя селянського довжника. Коли приймемо, що на тих 26 міліонів чинних позичок — пятої частини (5 і пів міл.) люди майже вовсім не звертають, а щодо позичок, затягнених вже після 1932. року — платність теж значно підупала, то зрозуміємо, що ціле народне господарство мусить від того терпіти. У практиці виглядає воно так, що банки звужують кредит, стають дуже обережні з вибором довжника, дають позички лише короткотермінові та перекидаються з села на місто, воліючи кредитувати купцям або й фінансувати самим денкі ділянки промислу. Очевидно, що одночасно, маючи великі гроші у довжників, банки стають взагалі дуже скупі. Стає мало оборотового капіталу, а дістати позичку селянинові — надзвичайно трудно. Не стає грошей ані на купно землі з парцеляції (коли навіть десь дозволять купити), нема селянського кредиту на нові інвестиції — на купно живого й мертвого інвентаря, на т. зв. раціоналізацію господарки, себто на добування з землі дорожчих родів збіжжя чи на перекидання себе на садівництво і городництво, — що вимагає теж грошей. Село нарікає, що „свої люди не помагають", а ті „свої люди", себто українські банки кажуть: віддайте спершу те, що раніш позичили.

Не тільки українське село задовжене, але й польське. Те задовження повстало головно в останньому десятилітті, після заломання високої кон'юнктури (високих цін і легкого збуту) на рільні продукти та перетвори й живини з рр. 1928/31. Люди не рахувалися тоді на селі з упадком хліборобських цін та робили закупи на сплати (раті). Коли ціни збіжжя і живини впали, а ціни промислових виробів утримались — повстали славні господарські „можиці", які стали трагедією села. Треба було знову задовжуватись, щоб сплатити старі закупи у крамницях. І так почалося заворожене коло. До того податки та розмірно висока ціна предметів щоденного вжитку, що їх селянин сам не може або не хоче виробляти і мусить купувати — при низьких цінах продуктів поставили село у дійсно важке положення. За часів, коли село продавало за високі гроші — воно набралося привичок, яких потім було важко позбутися: маємо на увазі фабричну мануфактуру, погане́ньку галянтерію, ровери, лямпочки, все те, що залило повоєнне село. До того фабрики, себто їх агенти і маломістечкові крамарі, безпосередні фабричні відборці, діставши селян за своїх клієнтів (покупців) в отих „товстих" роках, — не хотіли зректися їх і випустити з своїх рук і в роках „худих": ціни не обнизили, але почали більше кредитувати, давати товар на довші сплати (менші рати) і цим затримували сільську клієнтелю та — ще збільшували селянське задовження.

Держава, який залежить таксамо на живому збуті промислових виробів, бо міське виробництво лучиться з цілком окремою — для кожної держави дуже важною — справою робітництва (безробіття у містах грозить соціяльними неспокоями, чих держава мусить сминати), рішила піти хліборобству на руку проголошенням віддовженевих законів: при сплаті 75% (трьох четвертин) банкового довгу селянином — зобовязалася сама заплатити решту 25% (одну четверту). Законодавці сподівалися, що селяни втішаться, скористають з охоти держави взяти на себе частину селянського довгу та почнуть сплачувати довги. Тимчасом вийшло щось зовсім протилежне: почувши, що селянам розложили сплату довгів спершу на 7 літ, потім аж на 14 літ, — селянин почав взагалі довгів не платити, сподіваючись, що держава даватиме йому щораз більші віддовженеві пільги, а то й може зовсім довги скреслить! До того ще й прийшов неспокійний політичний час, коли всі почали писати та говорити про недалеку війну. „Пощо звертати довги, коли буде війна і з війною мораторія, а то й гріш матиме іншу вартість" — сказав собі довжник і перестав платити. Тимчасом війни нема і по всій імовірности не буде, життя йде своїм шляхом і має свої потреби, але грошевий оборот зменшений і кредит спутаний.

Коли взяти під увагу всі болячки нинішнього українського села — брак сезонової заробіткової еміграції, брак праці у прилюдних роботах, брак праці на колишніх дворах, тепер розпарцельованих між кольоністів, збільшену кількість губ, що хотять їсти, та одночасно нинішні ціни хліборобських продуктів — то дійсно положення села важке. Метер пшениці у 1928. р. коштував до 60 зол., жита до 40 зол., рогата худоба й коні платились за штуку 500 до 600 зол., а кг. живої ваги до 2.50; тепер пшениця 18—20 зол., в часі зборів спадає до 15 зол., жито к. 12 зол., тученої безроги від 70 сот. до 1.10 за кг., а щодо рогатої худоби, то — бувало — корову можна було дістати і за 150 зол., нині 250—300. За кільо масла платили колись 5—6 зол., тепер 2—3 зол. Зате ціни фабричних виробів майже ті самі, головно заліза і шкіри, що потрібні селу. За півтора кірця пшениці можна було перед війною купити чоботи, тепер треба 2 кірці; за 3—4 кірці можна було мати кожух, тепер треба дати 10 кірців.

Ось так безсторонньо треба признати, що село має тепер дуже маленькі прибутки з своїх природних варстатів праці, з своїх природних багацтв, знання і труду. Це правда. Але саме тому віддорженеві закони розкладають селянам їх довги на довгі сплати, на маленькі рати. І не вважаючи на закони самі українські банки йдуть селянам найбільше на руку і коли тільки хто з селян-довжників виказує добру волю та охоту сплачувати довг — годиться приймати зворот позички хоч би дуже малими ратами, коби тільки совісно і постійно, по умові. І коли взяти під увагу, на що тепер село таки видає гроші при всій своїй скрутї — коли подивитись на те фабричне дрантя, яке витиснуло добре, гарне і тривке полотно власного виробу, власне сукно і всю колишню скромність села, то виходить, що безумовно село свої довги сплачувати може. Може — коби тільки хотіло. Коли хтось старого довгу не платить і нового не дістає, то це може навіть для нього добре, бо брак дальшого кредиту хоронить його від ще більшого задовження на непродуктивні цілі. Але коли селянин сплатив чи сплачує довг і не може дістати нового кредиту на землю чи інвентар — то це для нього трагедія. Він терпить за несовісного платника. І тому в інтересі всього села є тиснути на несовісних платників, щоб віддавали свої довги. Коли цього не буде — село може опинитись зовсім без кредиту.

Але було б дуже несправедливо казати, що лише селяни перестали бути солідними платниками своїх грошевих зобовязань. Ось недавно відбулись Загальні Збори загальновідомої, популярної і дуже заслуженої української видавничої кооперативи „Червона Калина", якої особлива ціль — плекати культ рідного минулого. Білянс за мин. рік виказував величезну суму 85.000 зол. довжників, себто тих, які взяли книжку, не звернули її, але й не заплатили за неї. Управа вживала всіх можливих засобів, щоб гроші з довжників стягнути: висилала листи, упімнення, інкасові доручення через почту, промовляла до довжників словами просьби і грозьби. Здебільша нічого не помагало, бо єдиною відповіддю була мовчанка. І прийшлося счеркнути з названої суми суму 85 тисяч, як нестягальну та виказати її у втратах Видавництва. Втрату мусять покрити члени кооперативи підвишкою уділу. Директор, який референував цю справу, заказував, що між довжниками є теж — члени кооперативи, яким чейже повинно лежати на серці добро своєї установи. Мало того: між тими, що винні по кількадесять чи навіть лиш по кільканацять золотих є заможні громадяни, інтеліґенти, навіть власники камениці, які напевно признають вартість видавництва і книжки, але — не хотять заплатити свого довгу, хоч ті дрібні гроші для них не представляють ніякої особливо великої вартости.

Виходить, що впала взагалі мораль платників і що це ціле суспільне явище, з яким треба боротися. Повинні з цим боротися всі активні громадяни-діячі, повинні про це казати наші священники з проповідниць, повинні про це йти відчити по читальнях та прилюдні гутірки. Треба пояснювати нашим селянам, що в їх власному інтересі лежить, щоб село позбулося дорогого посередника, що напр. на безпосередній скуп збіжжя і живини потрібний українським центральним установам капітал, що той капітал можуть дати лиш українські банки, а українські банки не мають його, бо — не звертають своїх позичок українські довжники! Що тільки український банк може дати українському господареві позичку на купно землі й інвентаря, на направу хати чи добудову господарських будинків, на лікування дорогих рідних чи на поміч дітям, які кінчать школи, — але що не можна вимагати від банку позичок, коли банки завелися стільки то разів і мусять процесуватися за свої власні гроші та наражувати на великі кошти себе і своїх людей.

Банки істнують на те, щоб приходити людям з поміччю, а не навпаки, щоб люди складались на банк. Установа для села, а не село для установи. Так бувае у всьому світі. В інтересі народу мати сильні кредитові установи. І тому проти народнього інтересу поводяться ті, які ті установи своєю поведінкою підривають. Відплачуватись банкові, рідній установі, невдячністю та не звертати йому його грошей — це неморальне діло. Таксамо, як з упадком моралі в якійнебудь іншій ділянці, так і в ділянці звороту позичок — треба повести загальну боротьбу.

Кварцеві лямпи, соллюкси, віталюкси, вимінa кварцевих пальників
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

З нашої кооперації.

ЧЛЕНСТВО В Р. С. У. К. В 1938 Р.

З кінцем 1937 р. обєднував Ревізійний Союз Українських Кооператив 3.380 кооператив. Впродовж 1938 р. прийняв у свої члени 135 нових кооператив, в цім 2 Українбанки, 18 райфайзенок, 1 кредитівку працівників, 11 споживчих кооператив, 94 закупівельно-збутових кооператив, 5 Р. М., 1 кооперативу для іншої переробки, 1 кооперативу ремісничу, 1 кооперативу праці та 1 Окружний Союз.

По увзглядненні виключених 10-ох кооператив — **РСУК обєднував з кінцем 1938 р. 3.455 кооператив.**

Окрім того за 1938 рік видав РСУК засвідчення про дійсність для 86 новозаснованих кооператив і то 10 для споживчих кооператив, 4 для райфайзенок, 61 для закупівельно-збутових кооператив, 4 для Районових Молочарень, 2 кооперативам для переробки інших продуктів, 1 для кооперативи здоровля, 1 для ремісничої кооперативи, 8 для ремісничих кооператив робітників та інших працівників.

І-ШИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК КООПЕРАТИВНОГО ЛІЦЕЮ Р. С. У. К.

Перший шкільний рік почав кооперативний ліцей досить спізнено (1. X. 1938 р.). Усіх кандидатів заголосилося 56, прийнято 43, в часі року вступило 4, так, що закінчить шкільний рік 30 учнів. З прийнятих до ліцею було 12 дітей малоземельних хліборобів, 12 дітей інтеліґенції вільних занять головно свящ по священиках (5), 5 дітей кооперативних службовників, 2 дітей міщан, 1 дитина купця, 6 дітей емеритованих урядовців, 3 учителів, 2 ремісників. Разом з директором і лікарями працює тепер у ліцею 14 сил.

V. ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС.

V. Вакаційний кооперативний курс відбудеться цього року в Ямнім в серпні і буде тривати 20 днів.

Сторінка без політики.

У колишній наддунайській столиці.

I.

СТАРОВИННИЙ І НОВІТНІЙ ВІДЕНЬ.

Відень святкував у 1930 році 2.000-ліття свого існування. Він повстав на 70 літ перед різдвом Христа, як кельтійська оселя з назвою Віндоміна. Пізніше римляни побудували там твердиню, щоб забезпечити собі посідання Дунаю. Назвали твердиню й оселю Віндобона. Таку назву мало місто тисячу літ, тобто аж до 1030 р. по Хр. Від 1030 р. місто називається вже Вієнна. В 180 р. по Хр. помер тут римський цісар Марко Аврелій. У 1142 році став Відень (по латині Вієнна, по німецьки Він, по мадярськи Беч) столицею австрійських маргграфів Бабенбергів. Від 1278 р., коли Рудольф І. Габсбург дістав Австрію, Відень став осідком і столицею Габсбурських князів, а потім архикнязів, що довший час були німецькими цісарями і тому Відень був столицею всієї німецької держави. В 1804 р. цісар Франц II. зрікся титулу німецького цісаря, прибрав титул австрійського цісаря і Відень став столицею австрійської та від 1868 р. австрійсько-угорської монархії. По розвалі Австро-Угорщини 1918 р. став Відень столицею австрійської республики й творив заразом окремий союзний край республики. Простору Відень має 280 квад. км. Населення — 1,866.147.

Як столиця Австро-Угорщини швидко Відень розвивався, але після розвалу Австро-Угорщини він утратив частинно своє значіння. Кількадесять церков підносить величавість міста. Найпишніші з них — то собор св. Стефана з дуже високою вежею, найвищою (138 м.) і найкращою в цілій колишній монархії, церква Августинів і Вотіфкірхе — всі в готицькому стилі, та церква Карла в бароковому стилі. Зпоміж світських будівель звертає на себе увагу поважний цісарський замок, так званий Бург, зі скарбницею, який залишився памяткою минулого. Чудові майдани перед Бургом прикрашені гарними статуями цісарів, славних вождів та вчених і письменників. До найвеличавіших і найкращих будівель належать міський ратуш (в готицькому стилі), парлямент (античний стиль), державні музеї й університети (ренесанс), державна опера й драма. З інших будівель замітні: величезний арсенал, розкішні палати вельмож (переважно в стилі бароко та рококо) й двірці залізниць. Відень був здавна важним культурним осередком: університет (10.000 слухачів) заснований 1365 р., техніка 1815 р., Академія Наук 1846 р., позатим високі школи: дипльоматична, торговельна, сільськогосподарська, мистецька, музична й ін.: великі бібліотеки, державна й університетська. Музеї: природничий, мистецько-історичний, технольогічний, промисловий, етнольогічний і військовий. Галерії образів: державна, академії мистецтв, Альбертина, Черніна, Шенборна та Ліхтенштайна, вкінці галерія гобелінів. Але найбільше під культурним оглядом значіння має Відень як світовий музичний осередок: чотири концертові салі, дві опери та пять опереток, музеї Шуберта, Гайдна, доми Бетовена.

Відень має також значне господарське значіння завдяки центральному положенню на перехресті головних европейських шляхів, між іншим шляхів з Балкану та Східн. Европи. Тут сходяться залізниці (12 головних шляхів), що лучать Відень з далекими краями і розвозять всякі товари. Тому Відень — це важний залізничий вузол, до того-ж значна річна пристань.

На прогульки для мешканців Відня служать численні сади. З них найбільший Пратер, величезний парк на березі Дунаю, 10 км. довгий, повний дерев і травників. В неділі й святкові дні виходить там усе, що живе; всюди гомонять музики, співи, забави. На кожному кроці якась атракція, всякі імпрези для розваги, що манять публику.

о. С. Ковалів.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 230-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ 654
1-7 БУДОВИ

Буддизм.

Будда (тобто посвячений) жив в Індії у VI. столітті перед Христом і походив з Гімалайських околиць. Нужда й терпіння людей, які він бачив довкола себе, наповнили його відразою до світа. В 29-ому році життя він покинув жінку й дитину і як жебрак мандрував по світі. По шестилітнім строгім умертвленню почув натхнення й виступив як проповідник нових правд. Тому, що він поборював індійську кастовість та голосив рівноправність усіх людей, зеднав собі багато прихильників. Умер у 80-ому році життя.

Народне повіря зробило Будду казковою постаттю. В часах Ісуса Христа поширився буддизм дуже швидко, особливо в Китаю й Японії. Буддизм розпався потім на багато сект. Суперечности між тими сектами далеко більші, ніж між католицькою та протестантською релігією. Незгода між буддистами — по словам католицьких місіонарів — така велика, що майже неможливо дістати від двох учителів буддійської релігії однакову відповідь на те саме питання.

Короткий зміст науки Будди такий:

1. Все, що істнує, підпадає терпінням. Причиною тих терпінь є людські пристрасти. Поборювання пристрастей освободжує нас від терпінь. Тому необхідно строго умертвляти тіло. Звідси й береться те, що так звані індійські факіри катують нераз по божевільному своє тіло ціле життя. Стоять напр. цілими роками без перерви, з руками складеними на грудях або піднесеними вгору; тримають безнастанно пястуки так сильно затиснені, що нігті вростають в руку, стоять годинами на одній нозі, або кажуть приковувати себе ланцюгами до дерева і т. і.

2. Заборонене вбивство, крадіж, нечистота, ложі вживання гарячих напитків.

3. Наказана любов ближнього, також любов звірят і щедрість.

4. Зі смертю кінчиться все, людина переходить у ніщо (нірвана); отже нема по смерти заплати.

5. Всі релігії добрі, бо вони всі більшменш зближені до буддизму.

6. Нема у буддистів справжнього почитання Бога, бо істнування Бога сумнівне. Культ буддистів, це лиш почитання сотворінь, отже ідолопоклонство.

Але їх зверхні церемонії часто такі подібні до католицьких, що багато католицьких місіонарів уважають цю релігію просто винаходом діявола, щоб стримати поган від правдивої віри. З другого боку деякі звичаї просто смішні, як напр. так звані машини до моления. В багатьох домах або на публичних майданах уставлені деревляні посуди у формі циліндра, а на них списані на папері формулки молитов. Кілько разів обернеться такий циліндер силою вітру, води або людською рукою, то це значить те саме, що хтось тільки разів відмовив відповідні молитви.

Як видно, то буддизм має деякі правди, що годяться зі здоровим розумом і основами нашої релігії, наприклад поборювання пристрастей, милосердя для бідних і т. п. Але що подає в сумнів істнування Бога і перечить посмертне життя, як також заплату по смерти за наші діла (не згадуючи вже про ідолопоклонство), не є в силі дати людській душі правдивого вдоволення; що більше веде дуже часто до розпуки.

Буддизм має коло 550 міліонів ісповідників, які заселюють переважно Західню Індію, Тибет, Китай, Японію, Корею і Монголію. Осередком буддизму є священниче місто Лясса в Тибеті.

о. С. К.

В Америці поборюють напивки.

Кельнери, числові й ліфтбої заробляють в Америці сотні тисяч долярів. Пані Рузвельт, жінка президента Злучених Держав, висловила була погляд, що слід доконче винищити язву напивків. По думці „першої пані Америки" давати напивки — це дуже неморальне явище й упокорює тих, що їх приймають. Винагороду, яка належиться службі, треба взяти під увагу в рахунку, який виставляє гостеві готель, ресторан чи іншого роду підприемство. Пані президентова звертаючися до служби, відкликується до гідности, мовляв, те, що гість безпосередньо дає готівку, завжди криє в собі щось із ласкавого вчинку, тоді, коли службі прислуговує право домагатися в гостя винагороди за свою працю у формі, що не нарушує її чести.

З покликом п. Рузвельт збіглася акція Гровер А. Волена, президента великої світової виставки у Ню Йорку, яка спрямована проти надмірного розросту звичаю давати напивки, що на думку президента дуже шкодить розвиткові туристики.

Гр. Волен каже, що в Европі, головно в Італії та у Франції давно вже нема звичаю давати напивки, а це у кількалітньому досвіді виявилося незвичайно корисне. Туристи не лякаються, як передше, надмірного обтяження свого прогулькового буджету видатками „в руку", які справді обтяжували їх непропорційно до інших коштів подорожі. Можливо, що доходи деяких представників служби значно обнизилися, але-ж у загальному їхні доходи, зараховані при рахунках, розмірно збільшилися. „Ми не хочемо — каже п. Волен — знеохочувати відвідувачів нашої вистави непередбаченими видатками, по які витягатимуть руку представники ріжного роду служби, починаючи від наймолодшого хлопця та кінчаючи на всяких „оберах". Доходи служби мусять бути згори обчислені та мусять спиратися на чесній підставі."

Цій акції протиставляться кола, що репрезентують „аристократію" американської служби, покликуючися у своїх аргументах на приклад совітської Росії, яка хоч і безкляcова держава, проте не скасувала напивків.

Доходи служби в Америці велитенські і, як виказують приблизні обчислення, дали в 1938 р. 191 міліонів долярів. Корабельні послугачі заробили 8 міліонів, числові у спальних поїздах 7 міліонів, шофери 24 міліони, кельнери й кельнерки 83 міліони, ліфтбої 2 міліони і т. д.

З цього видно, що воно не так легко зрезигнувати із своїх зарібків, ба навіть погодитися на їх обмеження.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу. Зміна адреси 50 сотиків.

Маніфест през. Лебрена
до всіх французів.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. У дні національного свята през. Лебрен виголосив у радіо промову до всіх французів, які мешкають у Франції і поза її межами пригадуючи, що цьогорічне свято 14. липня сходиться зі 150 роковинами символічного дня великої революції — здобуттям Бастилії. Президент підкреслив волю цілого французького народу боронити кордони Франції та свободу і волю всіх громадян. Населення Франції без ріжниці походження раси і релігії еднається нині довкола трибарвного прапору, що є нині символом мира і волі для цілого світа.

През. Лебрен з дружиною гостив нині в Елізейській палаті сніданням ґенералів і вищих старшин, які брали участь в ревії на Елізейських полях. У сніданні взяли участь: султан Марокка, мін. Гор Беліша, льорд Горт, прем. Далядіе, мін. Кампінкі, мін. Гі де ля Шамбр, мін. Мандель, ґен. Гамелен і ген. Віємен.

Маніфестація французько-британського
військового союзу.

ПАРИЖ, 14. 7. ПАТ. „Ле Жур" обговорює закінчення нинішньої маніфестації і з натиском підкреслює участь відділів британської ґвардії в дефіляді. Дотепер — пише „Ле Жур" — англійські відділи приїздили до Франції і брали участь у дефіляді під триумфальним луком — як у дефіляді перемоги — підкреслюючи свою участь по факті перемоги, а не перед нею. Нині вони дефілюють, хоч не брали в останньому часі спільної участи у війні. **Мін. Гор Беліша і цілий британський кабінет хотіли підкреслити, висилаючи англійські відділи на теперішню дефіляду, що французько-британський союз істнує і діє. Цей союз не є проектом, що повстав підчас війни. Його здійснюють тепер. Французька та англійська армія працює вже нині, щоби служити тій самій цілі на цій самій землі.** Британське летунство познайомиться підчас миру з тереном, з атмосферичними струями та умовинами осідання. Цей факт має незвичайно велике значіння не лише військове, але також і політичне.

Еміґрація німців з полудневого Тиролю до Німеччини.

БЕРЛІН, 14. 7. ПАТ. Щойно нині офіційні чинники і на їх приказ преса інформують німецьку опінію про еміґраційну акцію з полудневого Тиролю за порозумінням німецького та італійського уряду. Німецьке Інформаційне Бюро полемізуючи з останніми вістками париського „Тан"-у виявляє такі подробиці цієї акції: **Еміґрація німців з полудневого Тиголю є тепер у повному ході і відбувається за згодою обох урядів. Німецьке Інформаційне Бюро називає цю акцію „добровільною еміґрацією" на основі заяви, що її склав канц. Гітлер підчас своєї візити в Римі. Бюро запевняє, що згадана акція має на меті схопити в рямці пляну „дику еміґрацію німецького населення", що тривала вже від довшого часу.**

ПРОТЕСТ ШВАЙЦАРІЇ В РИМІ.

БЕРН, ПАТ. Шеф політичного департаменту Мотта поінформував на засіданні федеральної ради про розпорядки італійського уряду в полудневім Тиролі. Мотта ствердив, що дотепер ніодин швайцарський громадянин не покинув свого місця замешкання у провінції Больцано. Демарш Швайцарії в Римі є в дійсности протестом, хоч цього слова не вжили у вербальній ноті, яку вручено італійській владі. Відповідь, що її дістав швайцарський посол у Римі, зовсім незадовільна. **Федеральна влада рішила далі з цілим спокоєм і рішучістю боронити справ швайцарських громадян, які мешкають у полудневім Тиролі.**

—o—

Заучені Держави матимуть найшвидші літаки.

МАСОВА ЧИСТКА МІЖ РОБІТНИКАМИ У ЛЕТУНСЬКИХ ФАБРИКАХ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Акцію усування робітників, які не є американськими громадянами, з летунських фабрик ведуть далі з нечуваною енергією. Метою цієї акції охоронити нові винаходи з ділянки летунства при будові нових літаків. **Нові американські літаки — заявляють офіційно військові власти — будуть швидші на 25% від найшвидших літаків в інших арміях. Американські мисливські літаки осягнуть швидкість 360 миль на годину, бомбовики 300 миль на годину.**

—o—

Автономія для німців
у Словаччині.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Авас повідомляє, що словацький уряд рішив змінити текст проекту конституції так, що округи, в яких мешкають німці, творитимуть автономну адміністраційну єдиницю. Це сталось наслідком протестів німецьких націонал-соціялістів проти дотеперішнього проекту.

БЕРЛІН, 14. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Німецько-словацькі господарські переговори, що почались недавно у справі розрахунку між Словаччиною і протекторатом Чехії та Моравії, довели нині до підписання двох перших договорів.

—o—

Остаточне порозуміння сербів з хорватами.

БІЛГОРОД, ПАТ. У найближчих днях регент Югославії кн. Павло з дружиною виїде з візитою до Англії до кн. Кенту. Вертаючись регент затримається в Парижі. Візита кн. Павла в Англії матиме приватний характер. Тому з регентом не їде міністр закордонних справ Марковіч. Як відомо регент кн. Павло є одружений зі сестрою дружини Кенту. **У звязку з цим виїздом політичні кола запевняють, що остаточне порозуміння з хорватами оголосять щойно по повороті князя регента до Югославії.**

Блєокада британських фабрик у Шангаю.

ШАНГАЙ, 14. 7. ПАТ. Домей повідомляє, що в Шангаю виринули нові труднощі між японською і британською владою. Їх причиною було домагання японців, щоб китайські робітники, які працюють в англійських промислових підприємствах, піддавали спеціяльній точній контролі. Японці домагались, щоб китайські робітники мали перепустки британського консуляту. **Стрінувшись з відмовою** британської влади японці **окружили британські фабрики колючим дротом. Британський консуль склав минулого понеділка формальний протест підкреслюючи, що окруження британських промислових підприємств колючим дротом уважає неприхильним актом.** Японці відмовились усунути перешкоди з колючого дроту.

ПОСОЛ В. ЦЕЛЕВИЧ У МІНІСТРА ОСВІТИ.

ВАРШАВА, ПАТ. У пятницю 14. ц. м. мін. Свєнтославський приняв на авдієнції посла В. Целевича.

ЗАСУД ІРЛЯНДЦІВ ЗА ТЕРОРИСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Суд присяглих у Бермінґгем засудив ірляндця Льоренса Данкля на 20 років вязниці за участь у терористичних замахах. Льоренс Данкль намагався дістатися до складу муніції, щоб викрасти вибухові матеріяли.

ДИМІСІЯ БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В ПАРИЖІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дотеперішній британський амбасадор у Парижі сер Ерік Фіпс уступить восени зі свого становища і перейде на емеретуру з огляду на свій вік. Становище британського амбасадора в Парижі обійме теперішній британський посол у Парижі сер Ронельд Кемббел, якого вважають одним з найздібніших британських дипльоматів. Він був від 1928 р. до 1935 р. радником британської амбасади в Парижі з титулом міністра.

—o—

НОВЕ МІНІСТЕРСТВО ЗАСОБЛЕННЯ АРМІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Тепер організують міністерство засоблення армії, що його рішив створити британський уряд уже перед місяцем. Міністром засоблення армії став колишній міністр комунікації Бергін.

—o—

Процеси за шпигунство.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Річмонд почався процес проти Дональда Адамса, який називає себе журналістом. Як свідок зізнавав полк. Кук з „інтеліджанс департаменту" в міністерстві війни. Судові предложено світливи з кореспонденції з ріжними німецькими фірмами. Акт обвинувачення закидає Адамсові, що він підчас побуту в Німеччині навязав звязки з агентами німецької розвідки, що веде акцію проти В Британії та сам став платним німецьким агентом.

ЦІРІХ, 14. 7. ПАТ. Федеральний суд оголосив нині пополудні присуд у процесі „ліги верних конфедератів". Головного підсудного Фрея суд засудив на 2 роки вязниці і на втрату прав на 5 років, підс. Зандера на 18 місяців вязниці, інших підсудних засудив від 2 до 6 місяців вязниці. В мотивах суд ствердив, що засудив їх за нарушення закону про боротьбу зі шпигунством. Інформаційну службу зорганізовано так, що вона виключає, будьтоби підсудні не знали, що їхня діяльність нелегальна.

ВИСИЛКА АДВОКАТА ДО БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

ВАРШАВА, ПАТ. Дня 14. ц. м. влада притримала і вислала до Берези Картуської адв. д-ра Л. Файнера, одного з чоловних діячів „Бунду" у Кракові, власника каменици і будівельної площі. Д-ра Файнера осадили в Березі Картуській, щоб не допустити до продовження діяльности, що змагала до виконування антагонізмів і непорозумінь між поодинокими групами суспільности. Д-р Файнер відомий зі своїх симпатій до комуністичного руху. Вже в липні 1920 р. підчас польсько-большевицької війни його притримала влада та інтернувала в Домбю під замітом комуністичної пропаганди. В чергових роках він ставився позитивно до концепції спільного фронту з комуністичною партією Польщі, що його заключила згадана партія з „Бундом" у Кракові в 1935 р.

СПОРТ.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП УКРАЇНИ В ЧОРТКОВІ.
УКРАЇНА—ЧАЙКА, УКРАЇНА—КОП.

Перша дружина чорно-червоних виїхала до Чорткова, де в суботу пополудні розіграє товариські змагання з українською дружиною Чайка, а в неділю пополудні з репрезентацією КОП-у.

ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ ЗА ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО.

В неділю 16. ц. м., відбудуться змагання наколесників за дружинове мистецтво на шляху Львів—Янів—Яворів—Львів. Старт змагунів в год. 8-ій рано з Баторівки (за Яніською рогачкою). У цих змаганнях беруть участь наколесники України та інших львівських дружин.

ЗМАГАННЯ ЮНІОРІВ ЗА МИСТЕЦТВО ТАБОРУ.

Горинець. ЧОРНІ—УКРАЇНА 3:1 (2:1), ПОЛЬОНІЯ—ЮНАК 2:0 (1:0).

Українці Львова і околиць!
краєві, полудневі **ОВОЧІ**
купуйте тільки в крамницях „ЦЕНТРОСОЮЗУ“
Детайль: РИНОК ч. 39, **Гурт: КОРНЯКТІВ ч. 1.**

НОВИНКИ

16 ЛИПЕНЬ

НЕДІЛЯ.

Ст. ст. 3. липня 1939.
Нед. 7. по Сош., Як. 1 Ап.
Лат. Нед. 7. по Зел. Св., М. Б. Ш.
Сонце: схід — 8.32, захід — 19.28.
Місяць: схід — 3.50, захід — 19.21.
Молодик у год. 20.06.

Завтра: 17. липня. Понеділок.
Ст. ст. 4. липня 1939.
Андрея Крит.
Лат. Олексія.
Сонце: схід — 3.33, захід — 19.27.
Місяць: схід — 5.05, захід — 20.02.
Післязавтра: 18. липня. Вівторок.
Ст. ст. 5. липня 1939.
† Кирила й Методія.
Лат. Симеона в Л.
Сонце: схід — 3.34, захід — 19.26.
Місяць: схід — 6.25, захід — 20.37.

—o—

— В українській кооперативі „АРХО“, одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо“, Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 2-30

— **Д-р Бережницький** виїхав на відпочинок. Вернеться 15-го серпня. 1405

— **Українська робітня корсетів** виконує літні бедрівки, які носимо без панчіх, станики, пооперацийні пояси. Маруся Ткачишин, Ринок 39. І. пов. через ганок: 1377 .—3

— **Вишні, помідори** купуємо тільки в крамницях **Центросоюзу.** Подрібна продажа: Ринок 39, гурт: Корняктів 1.

— **Кажуть,** що в Ворохті вже маса гостей, бо це найкраще літнище з долині Пруту. Кожний українець памятає, що існує там першорядний український пансіон під **Матірю Божою** під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** —5 1143

— **Футра** жіночі, мужеські, **лиси, пелеринки** готові і на замовлення поручає **Юліян Глушевський, Львів,** площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **До П. Т. членів „Червоної Калини“.** Управа Вид. Кооп. „Червона Калина“ у Львові повідомляє, що Звичайні Загальні Збори дня 28. червня ц. р. рішили підвищити уділ в кооперативі о зол. 15. (зі зол. 25. на зол. 40.). Управа взиває П. Т. Членів прислати зол. 15. на доповнення уділу негайно на чекове конто ПКО ч. 511.759. — **Управа.**

— **Власний дім найкраща забезпека гроша!** Як до нього дійти, поінформує безплатно Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий, Львів, Руська 3., тел. 215-16. Жадайте інформацій!

— **Українська авдиція в радіо.** В середу, 19-го ц. м. в год. 13-ій відспіває у львівському радіо мішаний хор кооп. „Торбан“ кілька найновіших пісень під управою Василя Сомика. У програму входять такі пісні: І. І. Школьного: „До Карпат“, В. Цалинюка: „Не тополю високую“ і дві народні пісні в укладі А. Гнатишина: „Ой, там за Дунаєм“ і „Стоїть явір“. ІІ. Кооперативні пісні: Я. Ярославенка: „До праці!“, „Кооператори в поході“ та „Ще вчора горстка нас була“ і „Хай вдарить до ясного сонця“.

— **Збірка на товариство** „Будучність“ у Львові, переведена 25. червня ц. р., принесла 625 золотих. Управа Товариства складає подяку всім збірщикам.

— **Ліга охорони звірят** звертається до громадян, які мешкають при стрімких вуличках, зі заклнком, щоб спроваджували вугілля не фірами, лиш самоходами. По стрімкому, слизькому бруку коні не можуть витягнути важкого воза, мучаться; при тому марнується час, терба часом допрягати інші коні, можна навіть вивернути віз.

— **За обиду віцепрокуратора** Лашкевича засудили б. відповідального редактора „Слова Народового“ Юрія Паньцевіча на 4 місяці арешту та 200 зол. гривни, голову „Праци Польскей“ Бронислава Шклярчика на 3 місяці і 150 золотих гривни.

— **Львівська хроніка.** У пасажі Міколяша вкрав хтось Б. Олійникові портфель з 50-ма золотими. — Козь відчинене вікно влїз до мешкання Катерини Бат (Йорданська 5) перед полуднем злодій, що вкрав 130 зол. готівкою та біжутерію вартости 630 зол. — Коло залізничих магазинів на алеї Фоша таксівка виїхала на вантажний самохід. Оба авта легко ушкоджені, шофер таксівки легко ранений. — На Казимирівській вулиці самохід трутив Ізидора Шпігельберга, що побив собі голову та руку.

— **Загадковий самосуд.** Як подає ПАТ, до мешкання Михайла Дідушка в Уланиці, бережанського повіту, вдерлося силоміць, виважуючи двері, пятьох незнаних людей, питаючи за сином Дідушка, Степаном. Коли довідалися, що він у стодолі, пішли туди, випровадили його у біллю у поле та застрілили якого пів кільометра від стодоли трьома вистрілами в голову. Влада почала енергійне слідство.

— **Бандитизм.** Двох невідомих людей, озброєних у револьвери, вдерлось до канцелярії млина ОО. Францішканів у Ганачівці, бобрецького повіту, стероризували приявних братів Кубяків та забрали їм 85 зол. і кожух, крім того невідому скількість грошей з млина.

— **Краєва хроніка.** У Глинянах сказився невеличкий песик одного літника та покусав 10 осіб, здебільша дітей, крім того 3 інших псів та одного кота; по кількох годинах дістав атак паралїжу і згинув. — На гостинці Броди—Золочів самохід виїхав на фіру, опісля впав до рова глибини два і пів метра. Перед самоходу знищений, один кінь зламав ногу. — Василь Назарук з Наквашї, брідського повіту, впав з черешні та вбився. — У Сусулові, пов. Рудки, сполошені коні переїхали 7-літню Марію Янишин, яка до 10-ох хвилин померла. — Михайло Слива, що його покусала львиця в цирку Бармана, помер у перемиському шпиталі після операції.

— **Крівава драма в Микуличині.** В неділю, 9. ц. м. розігралася у Микуличині крівава драма, якої жертвою була 18-літня Олена Андрухович і 22-літній Іван Бойко. Родина Олени Андрухович не годилася на подружжя з Бойком, який не мав ніякого маєтку. Коли усі заходи завели, нещасні постановили разом умерти. Вони вибралися до ліса на гору Шепетівку, де під вечір Бойко цільним вистрілом з кріса убив свою наречену, зложив її тіло на зеленій фої, прибрав смеречиною і цвітами і залишився при ній цілу ніч. Щойно ранком лісні робітники йдучи до праці у ліс, найшли його коло убитої. Бойко розповів їм все що сталося до найменших подробиць і просив дати знати родичам а сам залишився дальше на місці. Робітники повідомили родину та поліційну станицю. Коли брати Олени разом з поліцією зближалися до місця трагедії, Бойко клячучи побіч убитої, стрілив до себе тим самим крісом, не відзискавши притомности, помер у страшних муках. Ця трагедія викликала загальний жаль і пригноблення. Заходами української молоді, нещасливі жертви похоронено у спільній могилі на місцевому цвинтарі, при великому здвизі місцевого населення й літників.

— **Проковтнув 5 ложочок.** У вязниці в Лодзі перебував П. Покровський, засуджений на півтора року за крадіж. Вихісновуючи хвилину, коли ключники не звертали на нього уваги, він проковтнув 5 ложочок; у небезпечному стані відвезено його до шпиталя.

— **Пяний шофер спричинив смерть чотирьох осіб.** В околиці Лодзі пяний шофер провадив вантажний самохід і виїхав на автобус; бік автобусу розбитий, автобус впав до рова. З пасажирів 4 особи згинуло, 14 ранено — з них 4 важко. На місце катастрофи приїхав слідчий суддя, прокуратор та поліція.

— **Пяниця — постійний самогубець.** До варшавського рятункового поготівля зголосився 37-літній Л. Кацпжиковський, що мешкає у нічліжні, т. зв. „Цирку“, сильно покровавлений на цілому тілі. Виявляється, що він намагався відібрати собі життя — вже 111. раз... Скільки разів Кацпжицький упється денатуратом, зараз розбиває пляшку та відломками шкла розтинає собі скіру на руках, животі та грудях, щоб відібрати собі життя.

— **Новий польський корабель** „Сталева Воля“ відпливає у пятницю до Америки з великим вантажем дерева, меблів, інших виробів з дерева, потасової салітри і інших товарів.

— **Ахмет Зогу** приїхав у ночі з четверга на пятницю до Риги. Відтіля він виїде через Штокгольм до Льондону. Підчас переїзду через Вильно повитали б. короля представники місцевої влади; ніхто з королівської родини ані почоту не висідав з поїзду.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 16. липня 1889.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ.

Берлінські часописи пишуть, що на великі маневри, які відбудуться в Ганноверї і Вестфалії, сподіються у Берліні численних достойних гостей. Крім саського короля має прибути один з австрійських архикнязів, один з баварських князів і багато інших німецьких князів. По маневерах цісар і цісарева виїдуть до Кольонії.

МІЖНАРОДНІЙ КОНГРЕС ДЛЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ.

З тринацяти держав, що їх Швайцарія запросила на міжнародній конгрес для охорони праці робітників, приобіцяло свою участь лише вісім: Бельгія, Франція, Англія, Італія, Австро-Угорщина, Люксембург, Голяндія й Португалія. Росія відмовилася, а з Німеччини, Еспанії, Данії, Швеції та Норвегії досі не надійшла відповідь.

ПОДОРОЖ ДО ЦЕТИНІЇ.

Петербург, 16. липня. „Правительственний Вестнік“ повідомляє, що подорож вел. кн. Петра Николаєвича до Цетинії відбудеться з виразного наказу царя як ревізита.

— **Нова отруйницька афера у Бельгії.** У Ліежі арештовано 29-літнього аптикаря Фелікса Пене, який отроїв свою наречену, щоб дістати асекураційну премію, у висоті 100.000 франків. Слідство виявило, що Пене в останніх роках отроїв ще й інші особи: жінку (також обезпечену на 100.000 франків), тестя, швагра та субльокатора.

— **Землетрус.** У долині Ляс Барас у Болівії підчас землетрусу обсунулася земля. Згинуло кількох робітників.

— **Нові пятенята.** В Альваро Обреґон, стейт Табаско у Мексику, Політа Карбонель, дружина журналіста, вродила пятенята: трьох хлопців і дві дівчинки. Діти зовсім здорові, але стан здоровля матері загрожений.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Зі сокільського життя. Заходом колегії відпоручників Сокола-Батька (д-р Чорнецько, Б. Ганушевський) зорганізовано тіловиховний курс станиславівської окільської округи. Цей курс відбуває від 11—14-го м. м. у льокалях Сокола І. Вели його інструктори Сокола-Батька: Ольга Зачепич, Василь Бродович і Михайло Тріль. Зібралися на нього члени 18 сокільських гнізд у числі 72, в тому 34 посестри й 38 побратимів. У програмі курсу були вправи вільноруч, вправи на приладах, легкоатлетика, гри й забави й теоретичні відомости з основ сокільства. Курс закінчився іспитом з пройденого матеріялу.

З релігійного життя. ОО. Василіяни зорганізували від 8—16. м. м. у своїй церкві в Княгинині-Кольонії Самісіо. В неділю 16. м. м. відбулася їхнім заходом прощa до Гошова. — ОО. Редемптористи занялися влаштуванням Великого Відпусту, що відбувся 17—18 м. м. в їхній каплиці при вул. Голуховського. Відпуст закінчився в неділю процесійним походом, в якому взяли участь процесії з підміських церков (Пасічна, Чукалівка). Грала трубна оркестра „Зорі“, поридом втримували соколи. Зливний дощ, що нагло пройшов над містом не спинив походу, що перейшов вул. Голуховського, Ісаковича, Перецького, Смольки, Сапіжинського, св. Йосифа, Собіського і знову Голуховського як до каплиці. Між учасниками походу переважали жінки. Вказане було би, щоб церковні кола порозумівалися перед урядкуванням всяких імпрез так, щоб на один день не було двох свят, як не саме трапилося. Тоді одно зі свят мусить мати менший успіх, а цього так легко можна сминути.

З життя купців. З уваги на те, що наші купецькі й ремісничі підприємства, переважно молоді, не диспонують потрібними капіталами, що далеко би їм могли перетривати різного роду прикрі хвилини, зацікавлені кола скликали нараду у справі створення безвідсоткової каси. Вона саме підтримувала би при житті слабші підприємства. Дня 14. м. м. скликав виділ філії Союзу Українських Купців нараду представників громадянства, Земельного Банку, Кун. Рем. Банку, „Народній Дім“, Пром-Банку, „Народнього Дому“ Українських Залізничників, Українського Цеху Ремісників, Т-ва „Зоря“ і Рем.-Пром. Бурси. Голова філії С. У. К. інж. М. Вачинський насунув стан наших купецько-ремісничих підприємств, підкреслив конечність зорганізувати на терені Станиславова безвідсоткову касу та подав способи, як її створити. В дискусії забирали між іншими слово: о. шамбелян Луцик, дир. Т. Мартинець, Юрко Савишин, Северин Онігурович, м-р Р. Полутрава, П. Дуда. Висловлювалися на тему збірки відповідних фондів, розділювання кредитів та інших зв'язаних з цим питань. Прибувні одноголосно створювали потребу допомогової акції для ремесла і торговлі і заявилися за негайним створенням кредитового фонду

ВІДГУКИ ДНЯ.

Думки на Білій Горі.

Традиція, традиції, традиції, традицію, о традиціє, традицією, в традиції... Віміняємо на всі лади те чуже, але дуже в нас уживане слово і... на відміні кінчиться. Не кажу все і всюди, але майже все і майже всюди. Любимо про П. Т. Традицію говорити, спорити, балакати, гриміти — в хатах, салях і під голим небом, любимо про неї таксамо послухати, але брати цього до серця ніхто нас не примушує.

Був я недавно і зовсім припадково на Горі Маркіяна коло Підлисся. Вже в 1911 р. поставили добрі люди великий хрест, себто пошанували традицію того, що сам її шанував і нам казав шанувати. З того часу Золочівщина не здрімалась і щороку нагадує краєві про Білу Гору Маркіянову, про хрест на ній, про Маркіянове свято, про викуп площі та про розбудову памятника. Бо ніде правди діти стоїть собі ажуровий хрест на камінній підмурівці дуже самітно та ще й на дуже голій горі і аж проситься, щоб його чимнебудь прибрати: капличкою, балюстрадою, чи насипом.

Треба признати золочівцям, що вони досить вимкові люди. Мають Маркіянову Гору і на диво не забувають про неї. Родиться мимохіть зовсім поважне і оправдане підозріння, що вони традицію розуміють таки серіозно.

Був я на горі, коли там радила комісія розбудови памятника. Люди покинули свої заняття, товклися на фірах, лізли на гору і там на спеці радили, міряли, міркували, комбінували, а все не для власного, особистого добра.

А я сидів на склоні Білої Гори і дивився на прекрасний край, що лежав удолі, засіяний хатами, застелений нивами, замаєний лісами та переплетений стяжками річок. Сплили мої думки з гори і розкотилися по всьому краю від повіту до повіту.

Бував я в ріжних сторонах нашої вужчої і нераз досада брала, коли згадував таке популярне у нас слово як традиція. Кожний повіт має якусь святість, а чи кожний з них наслідує бодай частинно золочівців?! І то святість не з 1811 р., а з 1211, чи з 1311! Поростає святість травою, лісом, припадає порохом, а то й зовсім розпадається. Спитайте когось про одно чи друге — дасть дуже довгий і добрий виклад про традицію, але тільки виклад.

Тимчасом ідуть дні за днями, переміняються на місяці, а там на роки і десятки років і мають тенденцію вимінятися на грубі віки...

Сидів я на Білій Горі і згадував то це то те. Десь там далеко під синіми Карпатами є село Спас і є село Лаврів. У Спасі є гора, на якій стояв літний замок князя Льва. Приїздив туди галицький князь на дозвілля. Недалеко мав брата Лавра, що постригся в черці. Замок давно пропав, князь Лев спочиває „десь там" на лаврівськім цвинтарі, а гора осталася до нині. Осталася в тім переконанні, що їй не дадуть пропасти.

І в тім переконанні постоїть ще дуже довго, хіба що сусідній власник літнища викупить її на парк. А так би там годилася капличка і відправа при нагоді відпусту в Лаврові...

Недалеко за горою стоїть старий монастир ОО. Василіян у Підгірцях. Фундувала той монастир галицька княжна, а знає про те тільки той, що має добрі очі і вміє читати по латині. В одному місці, на стіні є згадка про цю княжну та її дар. Чи не варт було б подумати про таблицю в рідній мові тих 20 тисячок людей, що приходять що року на відпуст. А про книжечку, теж у рідній мові, для них і для решти по всьому світі сущих?!...

А могила Виговського, а Звенигородський замок, а монаші печери в Потиличі, а дуб Хмельницького у Верині...

Вміємо відміняти слово „традиція".

Я, сидячи на Білій Горі, вжив тільки пятого відмінка.

О, традиціє!

Галактіон Чіпка.

при Куп.-Рем. банку „Народний Дім". З місця задекларовано на цей фонд 1.200 зол. і вибрано організаційний комітет, що зайнявся би справою організації дальших фондів. У склад комітету входить: о. шамбелян Луцик, дир. Мартинець, дир. Швалюк, інж. Бачинський і дир. Снігурович. Треба сподіватися, що цю, дуже потрібну акцію, успішно переведуть та що вона дасть скоро гарні висліди.

Попис елевів Муз. Інституту ім. Лисенка, філії в Станиславові, відбувся в салі „Сокола" 18-го м. м. Чому дирекція Інституту ніколи не подбає про відповідне розреклямування попису (брак афішів, повідомлень, запрошень) не знаємо. Два-три листки причеплені в установах цеж хіба не реклама, ані повідомлення. Якже потім нарікати, що на великій салі є всього 40—50 людей, здебільша батьків учнів? А що відповісти тим усім, що були би прийшли на попис, хочби з куртуазії для знайомих? Відомо, що всі шкільні імпрези без винятку мають у нас великий успіх. Але все публика є докладно про них повідомлена. Друга справа — це брак якихбудь програмок. Як тут осудити поступ елевів, як залишається тайною не лиш їх ідентичність (діти за рік підросли), але й вимагається від загалу такого знання музичної літератури, щоб зразу відгадати, що хто грає? Третя справа: початок назначений на 17 год., а попис зачинається в 18 год. Та не дивлячися на ці організаційні недостачі, попис виказав, що праця в Інституті йде інтензивно і дає гарні висліди. Виступали учні від найнижчих років аж до елевів вищого курсу клас фортепіяну (проф. Крижанівська і проф. Роман Сімович), віольончелі (дир. І. Недільський) і скрипки (проф. Семкович). Цілість виказала велику працю учителів та учнів у загальному, хоч осяги на нашу думку подекуди таки більші в фортепіянових класах, як у смичкових. З адептів форт. класи вибивалися на перше місце: Цибрівський (Шуман: Фашінгсшванк) і Левицький (Шопен: Польонез ціс-моль). При їх силовій і докладній праці можна буде покладати на них надії. Зокрема треба згадати ще з років фортепіяну: Божену Антоневич, що гарно виконала Куляв-а: „Алегро скерцандо", молодесеньку, 7-літню Ліду Залеську (2 менуети і Мюзет Баха), музикальну М. Литвиновичівну, що заграла Людкевича Елегію (Давня пісня) і Бізена „Інтермеццо", пильну Л. Пристай із „Етюд міньон" Шітта та Ірину Загайкевич, що зі зрозумінням заграла Моцарта: Ададжіо г-моль і Жіґ та Ґріга: Царівна. Зі скрипалів треба відмітити інтонаційно чисту гру М. Голембйовського (Нардіні: Концерт е-моль, 1 і 2 ч.) і способну Іру Целевич (Моцарта „Менует" і Госсека: „Тамбурін"), можна її тільки заохотити до більшої пильности. Також решта елевів грала добре й популярно. Отже грали ще: фортепіян: Л. Никифоряк, Ю. Крижанівський, Е. Вульчин, І. Стебловська, О. Литвинович, Б. Зубаль, скрипка: С. Терлецький, Ф. Шебець, Я. Бригідер, О. Скородинський, Н. Заморока-Легінь, віольончеля: В. Чепіль. Треба привітати почини в напрямі зорганізування засновка мінімальної оркестри складеної з учнів Інституту, як також спробу плекати камеральну музику (виконано Гайдна Алєгро і менует з 24. симфонії і квартет Гайдна алегретто). Публика виходила з попису вдоволена та з переконанням, що діти віддані до Інституту мають добрий провід. **рок.**

КОЛОМИЯ.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бурса". Дня 29. м. м. відбулися перші після прийняття й затвердження владою статуту загальні збори заснованого перед трьома роками Т-ва „Українська Бурса" (в салі Народного Дому). При невеликому числі членів збори відкрив голова ради. Діденький і коротко подав історію товариства та теперішній стан бурси та наприкінці згадав померлих членів-основників Й. Чайківського, В. Породка та Й. Турпеського, яких память вшанували члени однохвилинною мовчанкою. З його звідомлення присутні довідалися, що бурса має назву ремісничої, але на 34 питомців має 8 гімназистів; міститься в домі Братства Арх. Михайла т. зв. Коблинщині (дім із господарськими будинками й кількома моргами поля записав Братству покійний парох о. Коблянський). Братство має згідно зі своїм статутом удержувати бурсу і тому відступило дім і пів морга городу товариству, а Союз Українок ліжка та ще дещо з потрібного інвентаря. Бурса почала господарити малими фондами. Першого року могла помістити і вдержати тільки 13 питомців, другого 24, а третього, минулого прийнято 40, а до кінця залишилося 34. Отже фреквенція більшає. Але членів товариство має мало — всього 135 з малими місячними вкладками. Фонди на удержання бурси добувало Т-во з оплат питомців (найвище 20 зол. в тим, що були винятки, а 1 безплатний) з ріжних імпрез (фестини, вистави, дари й т. п.). Національно-релігійне виховання питомців спочиває в певних руках увінченого богослова. Досі питомці містилися у 8-ох кімнатах (з того 3 винайматі окремо), тепер будується ще один господарський будинок і бурса дістане ще зо 2—3 кімнати до ужитку. Всім, що чимнебудь причинилися до повстання і зросту бурси, голова щиро подякував. З черги предоставив дир. Паливода в секретарському звідомленні адміністраційну та пропаґандивну працю Ради Української Бурси. Статут охоплює повіти коломийський, косівський, снятинський та городенський, але досі не наладнано ще звязків із сусідніми повітами. Питомці діти селян (22) і зарібників (10) переважно з коломийського повіту, але є й з інших (з Косівщини 6), а навіть із подальших (Борщів, Теребовля). 14 хлопців ходило до школи державного промислу, 8 до середніх шкіл, решта вчилася в майстрів і т. п. Лікарську опіку давала питомцям безплатно Амбулаторія. Нач. Новак здав касове звідомлення, з якого вийшло, що Управа Бурси з тяжкими трудами зводить кінці. Приходи з року на рік поволі зростають, але розходи теж більшають. Брак готівки був поважною перепоною у розвитку Бурси. Залишили тут головно ті громади, які не вивязувалися зі своїх зобовязань, за своїх питомців і залягають з поважними квотами (напр. Жабе 175 зол., а є ще й більші залеглості!). Іменем Контрольної Комісії промовив д-р Кузьмич. Звернувши увагу на декілька неясностей у статуті, ствердив правильність діловодства і поставив внесок, на абсолюторію, який після довшої дискусії прийнято. З дискутантів д-р Біловор підчеркнув недомагання під оглядом гігієни, о. прелат Русин вказав на труднощі з того приводу, що треба було боротися з виділом Братства за приміщення Бурси на Коблинщині, яку вважає за найкраще місце на бурсу з уваги на здорову околицю, далеку від гамору порошного міста. Всякі недомагання можна буде вчасом щасливо усунути. Пропонує, щоб бурса носила назву о. Коблянського, що опісля при внесках прийнято. Новий виділ за пропозицією комісії-матки вибрано в такому складі: голова ради. Діденький, члени: А. Строминський, М. Малкевич, дир. Гуминілович, Дудик, І. Самків і м-р Іванець; заступники п-ні: Якимовська, Малаюкова, д-р Гнатчук і Контрольна Комісія: о. Тимків, проф. Мусанович, дир. П. Побігущий, заст. дир. Бойчук та дир. Сивенький. Після вичерпання внесків і запитів голова замкнув збори.

САМБІР.

„Свято Молоді" Рідної Школи в Самборі відбулося 18-го м. м. в год. 10-ій на малій площі при місцевій гімназії. Свято почалося дефілядою. На площу війшли уладненими рядами дівчатка та хлопці. Публика привітала їх оплесками. Молодь уставилася так, що створила емблему „Р. Ш." й відспівала рідношкільний гимн. Відтак дівчатка під проводом п. Пашкевич виконали ритмічну вправу укладу п. Суховерської до молитви „Боже великий". Молитва викликала помітне враження. Дівчатка відійшли а на площу вмашерували у руханкових одягах хлопці, які під умілим проводом свого професора Левицького виконали кілька вправ. Видно по їх лицях, що ставляться до своєї точки поважно і віддано. По цій точці відбулися вправи дівчат колісцятами, які вийшли теж бездоганно. По короткій перерві зароїлася площа від червоних, синіх і жовтих козацьких жупанів — це хлопці під тант оркестри прекрасно виводять танок „запорожець", за що публика нагороджує їх численними оплесками. Іще раз бачимо зарні ряди дівчат при вільноручних вправах і програма вичерпана. Цілий час до вправ і підчас перерв пригравала оркестра Т-ва „Вандурист" під проводом д-ра Рабія. Друга частина свята — це фестини, пересичені спортовими грами та забавами. Милу несподіванку для присутніх зробила управа школи улаштовуючи виставу робіт учениць і учеників у салях гімназії. По виставці були виконані такі роботи як: сорочки, блюзки, всякі роботи з обсягу столярства, бляхарства, дротярства, різьбарства та інші. Найбільшу увагу звертали роботи з металю і скла — ріжні флякони, підсвічки, лямпи електричні і т. п. речі — просто не хотілося вірити, що це виконали руки дітей. Назагал свято випало дуже гарно і залишило на довший час дуже милий спомин для присутніх. Прикро вражала мала кількість громадян Самбора на тому святі. Треба зауважити, що в тому самому часі „Союз Українок" улаштовував святочні сходини з нагоди роковин І. Франка. Вказане було б у майбутньому при улаштовуванні подібних імпрез порозумітися з іншими установами, щоб у тому часі, коли одна уладжує якусь імпрезу, не робила цього друга, бо на двох імпрезах одночасно ніхто не може бути. **І. Ч. М.**

В четверті роковини смерти бл. п. Незабутнього Мужа

Інж. Василя Гузія

відправляться в понеділок 17. с. ц. р. в [illegible] 6.30 ранку

Поминальні Богослуження

в церкві ОО. Редемптористів у Львові і в Дрогобичі Калиах.

Гузій Ірина.

БОРЩІВ.

Загальні Збори філії „Просвіти". Полеві роботи, в часі яких філія „Просвіти" у Борщеві скликала свої загальні збори на день 24-го м. м. відзначили багато учасників. Та всеактови половина читалень вислала своїх делегатів та й члени Матірнього Т-ва „Просвіта" у Львові взяли участь так, що на салі зявилося понад 100 делегатів. Голова філії д-р Ярослав Шалапута, місцевий лікар, який вже від кільвох літ стоїть на цьому становищі, згадав про тих, що відійшли з просвітніх лав: Василя Мартюка, основника читальні у Смілі Подільській та Миколу Молнього, також основника зі Скали, Івана Черепка, заслуженого громадянина зі Жилинець, Івана Снігура, рідного просвітянина з Циган та о. Івана Харуна зі Стрілковець, що був душею всіх установ, під які клав підвалини та цілий ряд інших, яких память збори вшанували хвилинною мовчанкою. З черги здавав звіт урядовець філії м-р Михайло Бажанський. Присутні довідалися, що більше цілорічної праці філіяльного виділу не вважаючи на всякі труднощі — додатний. Членів по читальнях зросло до стану 6878 членів, число членів Матірнього Т-ва також збільшилося. Не було вже по читальнях ані одного виділового читальні, що не був би членом Матірнього Т-ва, як це бувало в попередніх роках. Число читачів книжки зросло також на 841. Коли попереднього року було їх 3104, то у звітовому році було вже 3945, вони прочитали 15712 книжок, що виходить по 4 книжки на одного читача. Очевидно, що число прочитаних книжок за мале, але світові події у великій мірі відсунули читачів від книжки та прикували більшу увагу до радія і преси. Тепер щоденники стали хлібом насущним села. В гарячу робочу пору збігалися до читальні цілі хмари людей і слухали. На 41 читальень в районі філії, у звязку з ювілейним роком 26 читалень відбуло ювілейні сходи „Просвіти". У вісьмох читальнях переведено курси рідної історії. Найбільшу вагу поклав Виділ на навчання неграмотних і в 15-ти селах такі курси перевів з додатнім успіхом: 154 неграмотних навчилося читати, в їх руки пішла вже нова книжка і газета. З цього 129 мужчин і 25 жінок. 28 читалень має свої власні домівки, одна читальня міститься в церковнім домі, і у громадським, 11 читалень не тримається по приватних хатах. Але дві з них підготовляють уже матеріял під будову. Філія уладила в березні п. р. курс для вишколу виділових, улаштувала в листопаді 1938 р. виставу книжки і преси, яку відвідало понад півтора тисячки людей. Філіяльний концерт Шевченка та звітове ювілейне свято мало великий моральний успіх, ціла низка зимет, відчитів по селах, провірок, що їх переводили члени Виділу та кільва одиниць зпоза Виділу, завершув працю філії. Над звітом зявязалася дискусія, в якій м-р Ярослав Дроздовський запропонував скликати нараду інтелігенції і її втягнути до праці. З черги інспектор Матірного Т-ва п. Володимир Гафткович підніс значіння обдумання всіх сил нашого громадянства для праці. Те саме підносили інші бесідники, як п. Олексів зі Шупарки та п. Мартюк зі Скали. По дискусії збори вибрали комісію-мітку з дир. Олександром Наконечним у проводі, яка запропонувала новий Виділ. У склад Виділу ввійшли: дир. Евстах Гомотюк, дир. О. С. К. в Борщові, Йосиф Шалацький, м-р Михайло Путько, урядовець ОСК, Петро Зюбрецький з Нанкова, Микола Курінський з Лановець і Василь Кухта з Бурдяковець.

Головою вибрано через акламацію д-ра Ярослава Шалапуту. По ухваленні бюджету, який замкнено в сумі 4164.01 зол. у приходах і 4164.01 зол. у розходах та плянту праці на 1939-40 р. Збори замкнено співом національного гимну. **Присутний.**

ЛУЦЬК.

Т-во ім. Петра Могили. Голова Т-ва ім. митр. Могили, б. співробітник воєводи Г. Юзевського (радник пов. уряду) М. Ханенко був двічі арештований і сьогодні, не зважаючи на кацію в розмірі 3.000 зол., перебуває у рівенській вязниці. Дня 23. травня п. р. М. Ханенко зрікся голосування в т-ві. Обовязки голови виконує заступник митрофорний протоєрей Павло Пашенський. У звязку з арештованим М. Ханенка воєвідська комісія перевела у сній час люстрацію Т-ва та його Богословської секції (перекладово-видавничої). Як ставиться адміністрація до Т-ва Петра Могили видно з того, що сарненське староство викреслило з реєстру товариств відділ Т-ва Петра Могили в Сарнах.

Українська гімназія. Шкільна куратерія в Рівному негативно ставиться до директора української гімназії в Луцьку Б. Білецького, і той залишає своє директорське становище. В обороні п. Білецького стануло деякі кола, навіть висилали делегацію до Рівного, та, здається, дарма. Хто буде директором луцької гімназії, покищо невідомо. Невідомо також, що принесе ця зміна гімназії та її виховно-освітній справі. Можливо, що це початок гіршого. Але і досі було не зовсім добре. Ні в одній гімназії не розбито тільки молодого життя, кількох в луцькій за часів п. Білецького й ніде такий малий відсоток учнів не доходив до матури, як у Луцьку. Ходять чутки, що куратерія шукає свого кандидата. **С.**

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Долі емігрантів у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. **Теодозій Лемогубський: ПРОПОВІДИ ТА ПРОМОВИ.** Посмертне видання. Том II. Випуск II. Видавництво Чина св. Василія В. у Жовкві. Жовква 1939. Ф. 240×160 мм. Стор. 231—360. Зміст: Надгробні слова. — Привітні проповіди. — Промови з нагоди річних національних імпрез.

ХРОНІКА Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові за час від 26. XII. 1937—31. XII. 1938. Накладом Наукового Т-ва ім. Шевченка. Львів, 1939. 8-ка, стор. 148.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОВІДНИК ПО ЛЬВОВІ з планом міста Львова. Видавництво Кооп. „Комерція". — Львів, 1939. 16-ка, стор. 116.

ЗВІДОМЛЕННЯ Управи Приватної Кодукаційної Гімназії з правами державних шкіл і Гуманістичного Ліцею ім. О. Маковея Рідної Школи У. П. Т. в Яворові за шк. р. 1938—39. Накладом власного фонду. Яворів, 1939. 8-ка, стор. 20.

Piotr Włodarski: POLSKA I EUROPEJSKIE ZAGADNIENIA NARODOWOŚCIOWE. Wydawnictwo „Myśli Polskiej". Warszawa, 1939.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно науковий журнал. Рік XII. Ч. 6. Червень 1939. Львів. Зміст: Богдан Вістовий: Руйнування вірлиного гнізда. — Василь Пачовський: Перше руйнування Запорозької Січі. — Святослав-Гординський: Павло Ковжун. — вв.: Жертви науки. — п. г-ка: Повість друкують 20 років... — Микола Пригродський: Тайна цвітів. — (С): Поступ у зберіганні молока. — А. Курдидик: Дещо про поштові марки та тих, що їх збирають. — С.: Сучасник Шевченка. — Василь Щурат: Хто будив культ наших заслужених. — Гр. Бобяк: Рожа. — Льонгін Лясевич: Як берегти хату перед громом. — вв.: Ювілей композитора Василя Барвинського. — Катря Матейко: Лілька у світлі сторіть. — Всеволод Гармашів: Цілющі властивости бджільного меду. — (еж.): Нові способи досліджувати мед. — Богдан Галайчук: Хорвати. — Е. Жарський: Як чують комахи. — хс.: Найзимніше й найтепліше місце на Землі. — Богдан Чайковський: Музей „Сокальщина". — Ст. Л.: Про харчування людини. — К. Кречет: Як повстала людська мова. — Антін Лотоцький: Маленькі страховища. — Юрій Федорів: Про побут та перекази села Саджава. — еж.: Факти — чисте горе Мехіка. — Нія Сл-ова: Червець-кошеніля. — а. к.: Дещо про марку Карпатської України. — Мирон Заклинський: Вдача китайського народу. — Василь Іванис: Історія хемічної війни. — а. г-ка: Циганський часопис. — Володимир Савченко: Гібральтар-Танджер. — Ті, що від нас відійшли.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Ч. 4. 1939. Львів. Зміст: І. Н.: Рух населення. — М. С.: Конституція, чи тоталізм? — Д-р А. Блага: Кріза інтелігенції. — Г. Н.: Я бачив як упав ти. — П. К.: Клопоти Борбунихи. — Г. Н.: В душі огні бушують. — Орест Славич: Мрій-мрій. — М. Возняк: Автобіографічний елемент в оповіданні Франка „На дні". — Трохи світла на еспанську війну. — М. Дніпровий: Новий устрій та робітництво. — Політична хроніка. — Культурна хроніка. — З книжок і про книжки.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота 15. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Неділя, 16. 7. год. 16 „Парижанка"; год. 20 „Кінець і початок".
Понеділок 17. 7. год. 18 „Кінець і початок".
Вівторок 18. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Середа 19. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

Від суботи 15. 7. до середи 19. 7. змістав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:
15. 7. Циганське кохання.
16. 7. Тополя.
17. 7. Муза на офсайді.
18. 7. Кирка з Львова.
19. 7. Цариця Грузії.
20. 7. Шаріка.
Зі Снятина іде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАБ6:
17. 7. Подвійна бухгальтерія.
18. 7. Люди на вриві.
19. 7. Чорноморці.
20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на цензурі.
23. 7. Конашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ДЕЛЯТИН:
15. 7. Вельможна пані Кочубейха.
ГВІЗДЕЦЬ:
16. 7. Дай серцю волю.
17. 7. За молдавський престіл.
18. 7. Сорочинський ярмарок.
19. 7. Вельможна пані Кочубейха.
КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Безталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубейха.
25. 7. Мати займичка.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, несесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Синстуська 2.

Український хор Дмитра Котка.

15. і 16. 7. Перегінсько.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

16. 7. Ходорів.

Виступ відомого з радія та грамофонових пружків бандуриста Юрія Сінгалевича.

К І Н А.

АДРІЯ: „Поверх вище“ і „Рожа“.
АМПІР: „Шпигункові зізнання“.
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Сама правда життя“, „Три кадети“.
БАЙКА: „Магічний ключ“, „Король та хористка“.
БАЛТИК: „Пажі серця“.
ВАНДА: „Таємний плян“, „Золота дівчина“.
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел“, „Верес“.
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря“.
КАСІНО: „Шпигункові зізнання“.
КОПЕРНИК: „Химери молодости“, „Розведімся“.
МАРУСЕНЬКА: „Кібіт“ (Фернандель)
МЕТРО: „Модельна“, „Ракетою на Марс“.
МУЗА: „Мудрагельна“.
МІРАЖ: „Люди Вісли“.
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Покинути“.
РАЙ: „Остання сальва“, „Фредек у шаленому світі“.
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіліана“.
РОКСІ: „Чи Людина то дівчина“.
СВІТ: „Коспюшко під Раплавицями“ і „Пропавший острів“.
СЬВЯТОВІД: „Останній аларм“, „Агасвер — жид вічний скиталець“.
СТИЛЕВЕ: „Утеча у невідоме“ і ревія.
ТОН: „І перший бал“, „Орієнт-Експрес“.
УТІХА: „Наверівський шпигун“.
ХИМЕРА: „Голос крови“.

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія“.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси —
інж. Ярослава Білинського

ЛЬВІВ
ул. Оборони Львова 15.
(д. Сикстуська 43)
Тел. 236-32.

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.
— Інформації і вписи щодня. —
599, 18-55

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, чоловічі і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших матеріялів що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна вирібня парасолів „СІНО“ віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Легіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу“. Реперації і покриття виконуємо пресизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 15. липня 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Музика з пл., 8.10 Лодзь має найбільший парк у Польщі, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневі вид., 13.00 Пісні з пл., 13.25 Музика з пл. 14.20 Із життя хліб. організацій, всесуспільних рад, інформацій, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 Весела задушна для дітей. 15.15 Полудневі музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дневник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандоліністок, 16.50 Що діється у гніздах: Ветеринарські хлопоти та журби, 17.00 У роковини Грунвальду, 17.10 Вічні вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.20 Музика з пл., 17.50 Актуальність, 18.00 Пісні у вик. вокального октету, 18.30 Бетовенові квартети, пл., 19.00 „Самсон морями до семи горбів“ весела радіоповість із участю Шанки і Тонька, 19.20 Реперта, 19.30 Гутірка, словено-муз. вид., 20.00 На Кукнах, словено-муз. вид., сопран, інструм. ансамбль, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Вечірній дневник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Фільм. і танк. мельодії, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 16. липня 1939.

7.00 Ранок хліборобів: Плекання рілля, Музика з пл., Потреба хліборобських кооператив, 7.30 Хліб, газетка, огляд ринків рільних продуктів, 8.00 Ран. дневник, 8.15 Орх., 9.00 Трансм. з Інсбрукгаля та Кружиця, 10.30 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. музика з пл., 13.00 Вибірки з творів Пінтурісього. 13.05 Каменоломні на Поділлі, 13.15 Оркестра, сопран, тенор, баритон, 14.45 „Пан Тадей“ ин. І., 15.00 Нар. пісні, 15.15 Інтернатський університет, 15.35 Хрестоносний напад на Гданськ (Вибірки із Жеромського „Вітер від моря“), 15.45 Для молоді: Заступимо товариша, Хліборобська служба сільської молоді, 16.15 Вібір. чверьгодина, 16.30 Форт. реціталь, Малужинського, 17.00 Академія, 17.15 Хто відповість, 17.30 Орх., сопран, тенор, вокальфон, пласовий нар. квартет, естрадники, форт., 19.00 Театр Уяви: „Найвірніша“, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинниця під левом: Через соломку, 20.05 Спорт, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, вечірній дневник, спортові вістки, програма на завтра, 21.15 Танк. музика, рефрени: у перервах три гумористи, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 17. липня 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для кущів: Що це таке ціна брутто, а що нето, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневі вид., 13.00 Форт. музика в пл.; у перерві коло год. 13.15 Гутірка м-ра М. Самчишина: Із української туристики 13.35 Біжучі та програмові вістки, 13.40 Година найменших: Геройський недзеля, мельодії, пісеньки, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для молоді: „Давід Копперфільд“ на осн. Діккенса, 15.15 Фрагмент з балетів, орх., 15.45 Господарські вістки, 15.55 Гутірка КЮ, 16.00 Полуд. дневник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартетові мініятури, 16.45 Біохьоґія, 17.00 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Із оперових переспівань, гутірка в пл., 17.50 Спорт, 18.00 Сніз. реціталь Ол. Міхаловського, 18.25 Концерт солістів: віол., флет, 19.00 Воєнна вид., 19.20 Розр. концерт, сопран, тангонний ансамбль, 20.15 Резерва, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спортові вістки, програма на завтра, 21.00 Перший Лістів концерт у Парижі, муз. вид., форт., 21.50 Відголоси оцих тп слави, 22.00 Про летунське звання, 22.15 Танк. музика в пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 18. липня 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудн. вид., 13.00 Форт. твори типове 18-літня Н. Бродвайя, 13.15 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Ліліпутки у країні левів, 15.0 Орх., 15.45 Госп. вістки, 15.50 Фін.-госп. вістки, 16.00 Полуднєвий дневник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт. мініятури, 16.45 Літературна хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Італ. музика в пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Форт., бас, кларнет, альтівка, 19.05 Для робітників, 19.20 Оркестра, сопран, баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Найновіші здобутки у плеканні вайрет, 20.35 Спорт, 20.0 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт, 20.40 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Обожуючий Кюрі“ ком. опера В. Глюка, 22.00 Польща між сходом і заходом, 22.15 Концерт симфон. орх., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 15. липня 1939.

ВЕРЛІН 19.00 Італ. музика, 20.15 Реміск. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Популярний концерт, 21.30 Орх., БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Вібір. музика, 18.50 Форт., 19.25 Пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Хор дівчат, 18.00 Весела лавиця, 18.30 Камер. музика, (Шуман), 19.50 Українські вістки, 20.15 22.30 Розр. і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скандинавська музика, 20.15 Розр. концерт, 22.20 Форт. твори Глазунова та Балакірева, ЛІЛЬ 19.15 Форт., МІЛЯНО 21.00 „Аміко“ оп. Масканія, ПРАГА 17.00 Чеська хор. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 20.30 Симф. концерт, 22.30 Гумор. РИГА 17.20 Лотиські пісеньки, 18.00 Відеська музика, РИМ 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.00 Розр. музика, 18.30 Квартет мандоліністок, 19.00 Концерт, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Легка музика.

Неділя, 16. липня 1939

ВЕРЛІН 18.00 Веселі мельодії, 20.15 Велика розр. програма, БІЛГОРОД 18.35 Російські пісні, 20.00 Вібір. орх., 21.00 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 18.00 Пит. орх., 19.25 Балетна“ оп. Сірмая, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. музика, 20.15 Розр. програма, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 8.00 Камер. концерт, 11.30 Розр. музика, 19.00 Концерт хор. музики, 20.15 „Клівія“ оп. Доєталя, КЕЛЬН 20.10 „Паганіні“ оп. Легара, МЮНХЕН 8.45 Концерт хору Вінфрідбергербавн, 18.00 Бетовен, ПРАГА 19.15 Розр. музика, 20.00 Оперетова музика, РАДІО ПАРІ 20.1[illegible] Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 Комер. концерт, 22.10 Орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Фрагменти з оперетов, 21.30 Танк. музика.

Понеділок, 17. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Оперетова і фільмова музика, 22.30 Камерні оперетки, БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Танк. музика, 19.55 Ор. орх., 21.40 Циг. орх., ВІДЕНЬ 18.20 Вес. музика, 19.50 Українські вістки, 20.45 Легка віденська музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 19.15 Нар. мельодії, 20.15 Концерт праця. Респігі, МІНХЕН 21.15 Твори Р. Штрауса, ПРАГА 17.10 Пісеньки, 10.15 Веселі мельодії, ПАРІ ПТТ, 18.30 Концерт із Відня, 20.30 Кабаре, РИМ 17.15 Вікл., 21.10 „Сорочинський ярмарок“, оп. Мусоргського, СОФІЯ 18.15 Муз. вечірка, 19.00 Нар. музика, 21.00 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Вівторок, 18. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. пісеньки, 20.00 Нар. мельодії, 20.40 Пісні, 21.20 Сніз. реціталь, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.40, 18.00 Пісеньки, 19.25 Сонати на скр. і форт. (Корелі, Брамс), 22.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 18.40 Легка й оперетова музика, 19.50 Українські вістки, 20.15 Симфон. концерт (Бетовен), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Сучасні пісні, 18.45 Концерт на тратоніюм, 19.30 Муз. дрібнички, 22.20 Регер: Соната а-дур на скр. і форт., МІЛЯНО 21.00 „Сорочинський ярмарок“ ком. оп. Мусоргського, РАДІО ПАРІ 20.15 Мельодії, РИГА 21.15 „Шехерезада“ оп. Римського-Корсакова, РИМ 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 19.15 Нар. музика, 21.00 Рос. романси, 21.40 Легка і танк. музика.

Біржа

Львів, 15. липня 1939.

ГРОШІ

Белъги белъг. 90·77—90·77, Долярн америк. 5,33·50—5,33·50, Долярн канад. 5,31·00—5,31·00, Фльор. гол. 283·91—283·61 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·35—120·45 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 166·25—166·25 Кор. данськ. 111·63—111·63 Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 85·00.

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·00—36·50, Вугіль 32·75—32·50, Ліяпоп 74·00—74·00. Моджеїв 16·50—16·50, Островець 77·00—75·00, Стараховичі 45·25—45·25, Жинарділ 45·00—45·50 Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 ваплзинча 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консоліданційна 61·00—60·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 15. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·70
За 1 кг. масла екоп. в оп. дає качет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яиць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба.

Оповістки.

Прошу Товаришів Богачевського, Байка, Савюка, Самборського і Таращука подати мені свої адреси — Д-р І. Попик, лікар у Свитниці. 14111

НАУКА

ІНСТРУКТОР негайно потрібний. Приготування іспиту хлопця з І кл. природ. лицеї. Зголошення Львів, телефон 239-23. 1391 3—3

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ПАННА літ 32, шатинка, стрункої будови як, на посаді, з приданим 10 тисяч, із браку знайомостей пізнає українця на добре ситуованім становищі до літ 40 з ціли матримоніяльний. Зимка конечна. Лист слати на адресу: Sierpc, Poste-restante 806. 1376 2-2

КУПНО-ПРОДАЖ

ХТО ХОЧЕ корисно купити реальність в Станиславові, хай звернеться до „Концесіонованого бюра купна і продажі нерухомостей в Станиславові вул. П. О. В. 34, II., телефон 1827 (власник бюра п. Федір Олесяницький. 1341 2·2

КУПЛЮ около 10-моргове господарство в околиці Львова. „Діло“ під „Господарство“. 1397 2-2

ДУЖЕ НА ЧАСІ! Пригадуємо, що теперішний час найкраще вжити на забезпечення кожної готівки **купном** каміниці, ділці, дому, а хочби і парцелі у Львові, про які без всяких особливостей і коштів інформує дирекцію кожного українське бюро „Трансакція“ (Ігнат) Львів, Длугеша 1 пір Миколая. 1406 1—3

КУПИМО охайно фортепіян або піяніно до науки. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Читальня Просвіти“. 1408 1—1

ЛІТНИЦЯ

ПАНСІОН „ВІТА“ У ВОРОХТІ під управою **д-ра Богдана Питлика** поручає здоровим і виздоровцям (а виключенням хворих на легені) гарні сонячні кімнати з повним утриманням по 5 і 6 зол. денно. 1390 **2—2**

ДОРА, пансіон „Малява“, побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 **11-11**

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати“ вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 **19—45**

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА, кімнати з утриманням вигідьмо (приходство). Інформації: Львів, Потоцького 7, мешкання 2. 1413 1-1

МЕШКАНИЯ

УМЕБЛЬОВАНА кімната з окремим входом з ужитком лазнички з харчем або без, можуть бути вічіяги для приїжих. Гловінського 2, III. пов. дв. 7. 1359 **3-3**

ШУКАЮ гарної кімнати при чесній інтелігентній родині. Адміністрація „Пі-ла“ під „Пеле“. 1396 2—3

ТРИ великі гарні покої, передпокій, кухня, повний комфорт, український дім Войтовська ч. 2 пір Личаківської при трамв. зупинці. 140 1—1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 36-52

РОЗВОДИ в Духовному Суді провадить і у справах розводових інформує консисторський оборонець Павло Денисенко, Варшава, Воєнська 60/4. 1346 3-5

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 16. 2741 69-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи І. 9—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо за найновіші англійські матеріяли. — Телефон 270-25. 1393 2—2

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на вибір закордонним плином, ціни найнижчі, Шпіґ. Франка 29. 1381 5-10

МОТОРОВИЙ МЛИН до винаймування в Завишенках п. Комарно. Інформації на місці. 1407 1—1

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 28166 6-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Др. А. Кокодинський
лікар хвороб внутр. і стоматольог, короткохвильна діятермія
Коломия, вул. Косцюшки 44.
ВЕРНУВСЯ
1384 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

УПРАВА ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ

повідомляє, що

XLV. Звичайні Загальні Збори

відбудуться в четвер, 24. серпня 1939 в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові при вул. Руській ч. 20 з таким порядком наряд:

1. Відкриття Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу XLIV. Загальних Зборів з дня 30. травня 1938.
3. Звіт Управи з діяльности і затвердження рахунків за XLVI. адміністраційний рік (1938):
   а) Відділу обезпечень від огню;
   б) Відділу обезпечень від крадежі з włомом.
4. Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу й рахунку виносів і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLVI адміністр. рік (1938).
5. Внесення Надзірної Ради в справі розділу біланосової надвишки зга. покриття страти.
6. Вибори.
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута),
   б) 3 виступаючих членів Надзірної Ради (§ 32. ч. 5 статута),
   7. Означення вінагороди для членів Надзірної Ради (§ 32 т. 5 статута).
8. Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників заголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на денним порядку нарад, одначе також жадання помістити окремі справи на порядку дня треба заголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницею Загальних Зборів. 1385

СПОРТОВІ
ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає
БЕРКУТ
Бляхарська 11 Львів

РОВЕРИ
ДНІСТЕР
НАЙЛІПШІ
1328 6—15

Сирий Білянс Пром-Банку
на 30 червня 1939 р.

	Обороти:		Сирий білянс:	
Суми до диспозиції	5.040.895.09	5.014.756.11	26.168.98	
Цінні папери	23.487.94	903.25	22.579.69	
Ремізи	442.128.50	341.696.72	100.431.78	
Зачетовий кредит	347.188.43	325.387.09	23.751.34	
Рахунки бізучі і чекові	4.570.581.46	4.790.348.19	129.234.72	350.046.45
Вклади ощадностеві	486.006.20	916.007.72		429.999.52
Дрібна опасність	56.818.90	93.376.17		36.562.27
Позички	787.472.56	280.730.35	456.742.21	
Терміновий кредит	242.714.29	350.765.60		108.051.31
Недвижимости	50.705.60		50.705.60	
Движимости	29.531.22	1.319.—	28.212.22	
Лясовий	220.432.—	30.500.—	196.932.—	
Уділи	9.618.—	149.869.20		140.256.20
Резервові фонди	109.—	27.618.01		27.509.01
Інші активна і пасива	229.607.65	183.911.43	94.793.35	49.097.13
	12.505.[illegible]	12.500.[illegible]	1.131.521.[illegible]	1.131.531.89
Інкасо	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	12.647.595.82	12.647.525.82	1.145.350.[illegible]	1.148.856.74

Ощадний
С. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом
всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

Подяка.

Важким ударом впала на всю нашу рідню несподівана смерть, що вибрала нам Достойного Патріярха нашої рідні, найліпшого Братчика, Найдорожчого Татуня, Дідуня і Вуйка, бл. п. **о. Теодора Цегельського**, 55-літнього пароха в Отрусові, юбілята-священника.

Ми вельми вдячні Вп. П. Д-рові Родіонові Сліпому, лікареві у Отрусові, та Вп. П. Д-рові Миколі Терлецькому, лікареві з Язова коло Теребовлі, за всі зусилля врятувати дороге життя нашого Батька. Але Божа воля була інакша!

Покрита великою жалобою осиротіла рідня у своїм безмежнім болю, жалю і смутку дістала з різних сторін численні і письменні щирі співчуття, слова потіхи, розради і підтримки, за які хочемо бодай цією дорогою скласти щиру подяку. І в першу чергу зволить прийняти Їх Ексцеленція Митрополит за співчуття і признання за працю бл. п. нашого Батька, перекладені Всесвітлішим о. Мітратом Д-ром Йосифом Сліпим. Дякуємо Вам Всесвітлішій Отче Мітрат за те, що не зважаючи на велике перетомлення Ви прибули на ці сумні похорони і звеличали їх своєю маєстатичною відправою торжественної Служби Божої, похоронів з проводом на цвинтар та за прощальні слова при виносі з церкви, від Їх Ексцеленції Митрополита та від себе.

Не можемо у вдячности забути відрадної відмосности в Зарваниці, що Їх Ексцеленція Кир Никита заволяли поручити душу бл. п. нашого Батька, як почитателя зарваницької Матінки Божої, молитвам, вібраних у тому чудотворному місці, священників. Дякуємо Впр. о. Деканові, Крилошанинові Степанові Можняцькому в Теребовлі, великому особистому приятелеві і довголітньому співробітникові бл. п. нашого Батька за всі похоронні відправи та прощальні слова від Рев. Союзу Укр. Кооп. у Львові, о. Деканові Евгенові Королеві є Микуличець за уділення св. Тайн на дорогу до вічности та за надгробну прощальну науку, о. Радникові Юліянові Барановському в Дарахові за проповідь у церкві, а о. Йосифові Побережному в Острівчику за прощання при виносі тлінних останків з дому, Впр. о. Прелатові Іванові Семенькому в Золотнім, сердечному товаришеві бл. п. нашого Батька і о. Шамбеляновій Петрові Шашкевичеві в Оброшині, другому сердечному товаришеві за співчуття.

Щиру подяку зволять прийняти Впр. ОО. лат. обряду в Струсові: Впр. о. каноник Вєсьневський і о. Ліс, сотрудник і наші Впр. оо.: о. Антонович, о. Білецький, о. Білоскурський, о. декан Весна, о. радн. Гаврилюк, о. Гумницький, о. радн. Глинський, о. Горин, о. Дерлиця, о. Дмитрук, о. Зварищук, о. Капуба, о. Юрій Карпінський, о. Осип Карпінський, о. Мажішевський, о. проф. Пасіка, о. Райх, о. Романишин, о. радн. Сембай, о. проф. Стасюк, о. Станімір, о. Тарнопільський, о. Яцик, о. декан Яремко, о. радн. Яворський, о. Шарашевич, о. Фиалович за відправлені Служби Божі, участь у похоронах і співчуття, а Вп. П. Богослови Збір і Трембач за асисту в часі Служби Божої і похоронів.

Дякуємо Ясновельможній Пані Коляторці, графині Борковській з дочками за співчуття, участь у похоронах і складений на могилі вінок, Матірньому Товариству „Просвіта" у Львові за співчуття і жалібні оголошення, Вп. П. Меценасові Залізняковому в Теребовлі за прощальні слова над гробом а імені Головного Товариства „Просвіта" у Львові, філії „Просвіта" в Теребовлі і Читальні Теребовельщини, Вп. Проф. Чайковському, інж. Волянюкові і проф. Кошарівському як представникам культурних та економічних установ у Теребовлі, а Вп. П. Меценасові м-рові Сеньковому як представникові Подільського Союзу Кооператив у Тернополі. Дякуємо за участь у похоронах Вп. П. Меценасові Д-рові Яцевичукові і Проф. Д-рові Гіралові в Тернополи. Дякуємо членам теребовельської орхестри під управою Вп. дир. Івана Козака, членам злученого хору під управою Вп. Конрада, Вп. Ганні Шалкові, всім денам, співакам, представникам різних організацій і товариств, що довгим рядом після в поході на цвинтар понад двадцять вінків. Дякуємо представникові всіх місцевих культурно-освітніх та економічних установ Вп. п. Льсегинові Пошелажникому за прощальні слова перед Народнім Домом, представникам Громадської Ради в Вп. П. Бурмістрові, всім громадянам, парохіянам Отрусова, Рядвян, Бережанки та Заздрости, що зорганізовано в процесійни прибули на похорони. Дякуємо всім Старшим Братам і Сестрицям, церковним Брацтвам, Провізорам, Службі, особливо п. Іванові Теплому за незідступну поміч, а Вп. п. Володимирові Королеві і Вп. п. Евстахієві Бойкові за уділені прислуги. Вкінці сердечно дякуємо Вп. Павелеву Павасюкам, сотрудникам за всі добродійства зроблені в тих безрадних хвилинах, за ввесь тягар похоронного ладу, співчуття та вирозумілість, з якою ділили наш смуток. Всім, що відчули нашу втрату, були і є близькі нам своїм співчуттям та з якнайбільшою спосіб причинялися до звеличання похоронів, віддаючи останню прислугу, нехай Бог заплатить.

Сестра Йосифа; сини: о. Евген, д-р Лев. дир. Роман, о. Микола Цегельські; дочки: Анна ж. о. Миколи Денайла, Стефанія ж. о. Степана Ратича; невістки: Ярослава з Розлуцьких, Марія з Белявських, Анна з Гарматіїв, Осипа з Ратичів; внуки: рев. м-р Роман, Юрко і Марія, Ярослав і Ірина, Оксана, Іванна і Марія, Маркіян, Домет, Ліда і Марта Цегельські, Олена й Одарка Декайли, Роман, Марія, Богдана і Христя Ратичі і рідня Зафіївська: о. Адріян, Наталя зам. Шипайло, Іванна зам. Сіяк, Марія зам. Яримович, Володимира зам. Зарицька.

Найкраща українська ПАСТА до взуття підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

На виїзд
жадайте всюди валізок з фірнірів зареєстрованих у патентовім уряді ч. 6483.
Робітня валізок
М. Гальперн
(будинок Скарбка)
1305 3—4

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівалень.
Львів, вул. Пелчинська 22. — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.
1361 2—12

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає фірма
українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській краєвецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п.
тел.: 295-88.

Інж. Юрій Лясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мончинського 26.
тел. 270-27.
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури
5—0

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір будівництва
ЛЬВІВ, БУЛЕЦЬКА 32,
тел. 261-07.
Виконує: плани — статичні обчислення — будови.
ч. 1195 3—?

Блощиці

всілякі домашні гадади **нищить безповоротно** новим **газом „B. F."**, винайдений і патентований „Азот" S.A. Яворжно, не ушкоджуючи меблів і домашніх предметів з однорічною гарантією. Дезинсекційне заведення **„НЕВЗГО"**
Львів, Падеревського 9. Тел. 236 5?
1348

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,25
1 мм. одношпальтовий в тексті і вісниках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій вторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15
шукаючі праці	зол. 0.10
	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання вторінка 1/1	зол. 480.—
Остання вторінка 1/2	зол. 250.—
Остання вторінка 1/4	зол. 130.—
Остання вторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.
Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Вівторок 18. липня 1939. Ч. 160.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Гроші у панчосі

(Передова стаття)

Народність і перепис у Карпатській Україні

Де правда?

Про українське народне шкільництво й учительство

Українські дозорці посвятили свою хату

Римо-католицькі ченці на Волині. — Волинський „Дніпростан“

Новий „коридор“

Цікавий випадок „поширювання фальшивих вісток“

Франц. уряд про останні арештування

Амбасадори про мир і війну

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Nr. 160 (15.239).
Ч. 160 (15.239).

Lwów, wtorek 18. lipca 1939.
Львів, вівторок 18. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
в Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Львівське городське староство сконфіскувало попереднє (159.) число „Діла" за вислів „ж словами „Ляшкевич" та „б. відповідального". Ми видали другий наклад.

Велика ревеляційна випродаж

1500 ДІВОЧИХ ЛІТНІХ І ОСІННІХ ПЛАЩІВ вел. 45 до 85 себто до 12 літ в одностайній ціні зол. 19.50 тільки короткий час у фірмі „ПАЛАЦ ДЗЕЦКА" Львів, Рутовського І, будинок Шпрехера, тел. 116-97. 1296 2-11

Труднощі в англійсько-японських переговорах.

НЕУСТУПЧИВЕ СТАНОВИЩЕ ЯПОНІЇ.

Підчас першої розмови між міністром закордонних справ Японії Арітою й амбасадором Великої Британії Робертом Крейджі зарисувалася ріжниця думок. Мін. Аріта хотів, щоб обговорити загальні справи, які торкаються становища Англії до нового порядку на Далекому Сході, а амбасадор Крейджі заявив, що має повноваження переговорювати тільки в справі Тієнтсіну.

З цього ясно виходить, що Японія хоче використати інцидент у Тієнтсіні, щоб вимогти на Англії уступки у північному Китаю. Тією тенденцією токійські дипльоматичні кола пояснюють всі протианглійські маніфестації та мітінги, що їх організують у самій Японії, та в китайських містах, занятих японськими військами. Цим пояснюють також усякі енунціяції півофіційних чинників про становище Японії у токійських переговорах.

Енунціяції того роду погрожують, що якщо Велика Британія не погодиться на те, щоб поширити токійські розмови на цілість британської політики у північному Китаю й обстоюватиме, щоб розмови обмежити тільки до самої тієнтсінської справи, то Японія почне репресії й переговори до нічого не доведуть.

Командант японського війська у Тієнтсіні заявив, що коли Англія не обіцяє, що змінить своє протияпонське становище, це може мати погані наслідки для британських інтересів у північному Китаю. Одночасно військова влада в Пекіні підтверджує, що Японія не завагається зовсім замкнути англійським кораблям доступ до ріки Пеї, що пливе близько Тієнтсіну та є одним з найважніших водних шляхів на просторі північного Китаю.

ХТО ВБИВ БРИТІЙСЬКОГО ВОЯКА?

ТІЄНТСІН, ПАТ. Дня 14-го липня у купелевій місцевости Чангайкуан невисліджені напасники ранили британського вояка Тому Ляйксона, який на другий день умер від ран. Японська влада почала слідство. Японська преса, як повідомляє Авас, висуває здогади, що британського вояка вбили китайці.

Литовці будують порт.

РИГА, ПАТ. Преса повідомляє, що при поглиблюванні та будові литовського порту у Свитій швидко посуваються вперед. Вже восени буде готова забезпека перед хвилями, що замикатиме вхід до порту. В найближчому році почнуть будувати північну охорону перед хвилями. Порт поглибили на 5 метрів.

—o—

Американський протест.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Американський генеральний консуль у Шангаю Кляранс Куас повідомив державний департамент ,що склав перед японським генеральним консулем протест домагаючись одночасно гостро покарати японського вартівника, який вдарив у лице двох американських місіонарів, американську громадянку та її сина у Вугу.

Американські маневри

НЮ-ЙОРК, ПАТ. Між 13. і 27. серпня відбудуться у північній частині нюйорського стейту великі маневри американської армії. В них візьме участь коло 50.000 людей. Між іншим прибуде на ці маневри зовсім змоторизована бригада кавалерії з віддаленого майже на 1600 км. форту Кнокс у стейті Кентукі.

Історичний день Великої Британії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Субота, 15-го липня ц. р. матиме історичне значіння для Великої Британії. Бо того дня перший контингент новобранців влучили до правильної британської армії. Цей перший контингент має 34 тисячі вояків. Як відомо рішення уряду завести примусову військову службу на час 6 місяців для молодих людей у віці 20—21 літ проголошено ще 26-го квітня ц. р. Велика Британія перекреслила у практиці обовязкову досі засаду, що примусової військової служби не заведуть у часі мира.

Ген. Байт у промові до учасників великої ревії бригади добровольчої національної служби у Бермінгені, заявив, що в серпні ц. р. Англія матиме міліон людей під зброєю.

Американські амбасадори про мир і війну

У пресі появилися вістки про погляди американських амбасадорів на европейське політичне положення. Американський амбасадор у Парижі Буліт уважає, що війна пересуджена. Амбасадор Злучених Держав у Брюсселі Девіс є тої думки, що ніякої війни не буде. Амбасадор Злучених Держав у Льондоні Кеннеді твердить, що вигляди мира і війни більш-менш однакові.

Є чутка, що представники Злучених Держав в Европі дістали інструкції, щоб були на своїх стійках у першому тижні серпня. Кажуть, що і французькі дипльомати мають вказівки не покидати стійок у місяці серпні.

Вертаються до Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Берліна, що багато німців, які жили за кордоном, вертаються тепер на постійне до Німеччини. Пересічне число тих, що вертаються цього року, доходить до 3.800—4.000 осіб місячно, що в порівнянні з числом 2.550 осіб місячно у минулому році вказує на великий зріст.

—o—

Повстання в Мексику.

ЛЬОНДОН, АТЕ. У мексиканському стейті Пуебля вибухло поважне протиурядове повстання. Повстанці заняли 20 міст недалеко столиці та проголосили там стан облоги. Уряд вислав проти повстанців багато війська та літаків.

Італійська воєнна фльота в Еспанії.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Італійська ескадра, складена з 4-ох кружляків, 4-ох торпедовців і 5-ти підводних човнів, що прибула до Барселюни з нагоди побуту італійського міністра закордонних справ Чяно в Еспанії, відплила в суботу з порту, але не покинула еспанських вод.

—o—

КОРОЛЬ ЗОГУ В РИЗІ.

РИГА, ПАТ. Колишній король Альбанії Зогу перебуває ще в Ризі та оглядає разом із дружиною особливости міста й околиці. Преса широко описує побут альбанських гостей та вміщує розмови з королевою Жеральдиною і королем Зогу.

Французька військова місія в Туреччині.

АНКАРА, ПАТ. До Стамбулу приїхала в неділю французька військова місія під проводом ген. Генціжера, довголітнього команданта французького війська в Сирії і члена найвищої воєнної ради Франції. Місія виїздить у неділю вечером до Анкари, де побуде довший час. Місія має обговорити з найвищими військовими чинниками Туреччини проблеми, які виходять із пакту взаємної допомоги, що лучить обі держави. Обі сторони звертатимуть особливу увагу на справу майбутньої оборони Сирії.

—o—

У світі не доцінюють боєвої вартости англійців.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міністр народньої оборони льорд Четфільд у своїй недільній промові на зїзді б. комбатантів у Кембрідж висловив думку, що недоцінювання під якимнебудь оглядом сил Великої Британії було би сьогодні такою самою помилкою, як у 1914-ому році. Сьогодішнє покоління молодих англійців, що так численно затягається під прапори британської армії, на випадок потреби зможе здобутися на такі самі чини, якими значена історія Англії. У світі нераз недоцінюють боєвої вартости англійців та їх здібности до боротьби.

Гроші у панчосі.

Львів, 15. липня 1939.

Відома справа, що гріш — це найбільш помохливе сотворіння у світі. Треба справді дуже невеличкого алярму, будь-якого гамору, щоб він якстій попадав у паніку та ховався у мишачу діру. І коли казати про взаємний звязок політики й економіки, то мабуть одним із найяскравіших його покажчиків є саме тісний звязок атмосфери: політичного спокою та економічного розвитку (або скажім вужче: швидкого грошевого обороту), політичного розгардіяшу й господарської стагнації (утеча грошей із оборотового ринку).

У тих останніх місяцях і тижнях великого схвилювання, що його переживає Европа, помічуємо дуже цікаві явища — в Европі, у Польщі та у нас, українців. У Франції не тільки не було ніякої паніки, але періодичні виказки Французького Банку стверджують приплив золота з чужини. Воно вказує і на величезне довіря до сили французького національного маєтку, який може опертись навіть такій хуртовині, як війна, і на рівновагу духа французів, які вміють спокійно оцінювати міжнародню ситуацію, що навіть із дуже напружених відносин не конче мусить вскакувати у війну: тамошні громадяни не нервуються, бо війни не хотять, вірять, що її не буде, та одночасно знають, що коли таки буде, — то будуть битися, як у 1914 році! У Польщі — треба об'єктивно признати — паніки банкових вкладчиків теж не було. Коли пригадаємо собі дні ультимату до Литви (часи австро-німецького „аншлюсу"), як то тоді моментально повстали довгі „хвости" перед банками і до яких авантур дійшло було перед централею ПКО у Варшаві (напад польських студентів на жидів, з яких здебільша складався „хвіст") — то теперішній стан (маємо на увазі місяці) відзначався чималим спокоєм. Не було буквально ніодного дня, який можна б назвати „руном" на банки.

Зате без сумніву люди вибірали і вибірають ощадностеві вклади. Хто саме? Ті найбідніші, яких готівковий маєток складається з кількох сот чи кількох тисяч золотих. Зібравши їх довгими літами важкої заробіткової праці та дрібної ощадности коштом своїх щоденних приємностей ба навіть просто коштом сяк-так пристойної життєвої стопи (відмова від хатньої культури, відмова від театру, гарного одягу, газет, книжки, від літнього виїзду і т. д.) — вони найбільш лякаються, щоб не втратити того, що придбали таким зусиллям. І хотять „бачити" та „відчувати" дотиком, що ті гроші — їхні, що ніхто їх їм не забрав. Виймають гроші і тішаться, що можуть їх рахувати, уподібнюючись до клясичного Моліерівського скупаря, який щасливий так довго, поки має свідомість, що його скарб лежить вічно на його очах — метер під землею в його городі. Але й того почуття вдоволення вони не мають, бо відразу після того, як принесли гроші до хати, починається для них нова журба: що з отими грішми робити, де їх тримати, як їх улькувати, щоб були „найпевніші"?

Дрібні вкладчики помиляються, коли думають, що банкам залежить виключно тільки на тому, щоб гроші лежали у них, у банках. Річ зовсім не в ощадностевій книжечці. Ця книжечка це не ціль сама для себе, це тільки засіб народнього господарства. Ціллю є безупинний якнайбільший оборот гроша, є творча здібність гроша, є використання гроша, щоб приніс якнайбільше користи. Відсотки, що їх дістають вкладчики, це тільки нагорода за те, що вони вможливлюють своїми грішми вести ту нормальну народню господарку, в якій гріш є кровю в господарському організмі, а банк — серцем, крізь яке кров переплизає. І коли б функції того серця перейняли на себе всі окремі вкладчики, як власники капіталу, то народне господарство не потерпіло б, — очевидно на якийсь перехідний час, бо на довший період така практика невикональна.

Отже річ у тім, щоб гріш не лежав дармо, щоб не тратив свого природного глузду, спочиваючи — як кажуть популярно — „у панчосі". Він не лежатиме дурно, коли напр. власник, вийнявши гріш з банку негайно інвестуватиме його у промислове чи торговельне підприємство або створить ним новий продуктивний варстат праці. Але тут саме починається „заковика": де знайти таке існуюче підприємство та яке нове оснозувати, таке, щоб мати більшу певність, що гріш не втратить своєї вартости, ніж її дає солідна банкова установа?! Цей клопіт найбільший головно для українських вкладчиків, які — як згадано — не розпоряджають такими маєтками, щоб напр. купувати рентовну камяницю чи оснозувати промислове підприємство, яке може йти і на випадок війни. Бо що можна вдіяти з кількома тисячами чи — буває — кількома сотнями капіталу?! Камяниці не купиш, та й землі (якщо взагалі її українець нині купить) не можна купити стільки, щоб виарендувати, а сам власник, міщух, який вийняв гроші, господарити туди не піде. Яке ж підприємство у непевних політично часах дає аж таку певну „гарантію", щоб була певніша від солідного банку? Єдина справжня льогіка тих, які вичитавши гомінкий наголовок у брунковій газетці біжать до кредитової установи за своїми вкладками, було б — видати „зі страху" ті гроші на одяги, на запаси харчів, запаси вугілля чи врешті на якінебудь такі витребеньки, яких собі даний вкладчик роками відмовляв: тепер мав би бодай сатисфакцію, що за свої гроші „нажився".

Але цього годі вимагати від людей, яких питоменна риса вдачі — ощадність — та годі теж радити людям, щоб без ніякої слушної потреби раптом за дні позбувались того, що збірали роками.

„Гроші у панчосі" це один із найбільших клопотів сучасної економіки, таксамо, як узагалі найбільшим клопотом є промовляти до розуму тих, які кермуються почуванням і для яких льогіка має цілком своєрідний зміст. Та своєрідна льогіка не бере під увагу, що нема взагалі 100%-вої певної льокати капіталу та що не треба зовсім воєнного часу, щоб валюта здевалювалась, таксамо, як не треба війни, щоб впала напр. вартість нерухомостей та піднеслась вартість золота — і навпаки. Нема теж ніякої забезпеки перед законами, що їх диктує потреба воєнного часу, нема теж нікого, хто міг би передбачити, які саме вимоги висуне держава до своїх громадян у такому чи іншому не-звичайному часі. Ховати гроші у панчосі, себто вихоплювати їх з правильного обігу, це не відрух самозбереження. Це той анархічний відосередковий рух, що його можна зауважити у деяких сотворінь, які у хвилині тривоги гадають рятувати власну шкуру таким робом, що відокремлюються від гурту. Вони вірять у власний сприт і звичайно — найгірше на цьому виходять.

Єдина потіха, що таке явище — завжди перехідне. Гроші таксамо швидко щезають, як і швидко появляються. Характеристичну звістку принесли газети з останніх днів: у Варшаві раптом забракло більону і всі бігають з паперовими грішми, щоб їх десь змінять, — бо хтось пустив поголоску, що „папері" впадуть найперш у ціні і нижчі міські та підваршавські верстви поховали більон до „панчохи". Звичайна нісенітниця, яка кепсько свідчить і про господарський змисл і політичну культуру тих людей. Зате досить було телеграми, що Гітлер — мовляв — „виявляє охоту миритися", щоб відразу заповнились потяги міщухами, які виїздять на відпустку у гори чи над море — хоч їх менше цього року, ніж було раніше! Гріш у панчосі довго не втримається. Чим швидше звідти вилізе — тим краще для нього.

Балтійські держави в міжнародній грі.

Якщо Англія за ціну приєднання Совітів до протинімецької коаліції та всупереч власним півофіціяльним заявам таки погодилась би на совітські домагання у справі т. зв. гарантій безпеки для балтійських держав, в такому випадку в міжнародніх відносинах заістнував би небувалий та дуже своєрідний стан. Тому, що балтійським державам по думці совітських вимог мали б **накинути згадану гарантію, якої вони собі не бажають і проти якої вони протестують** як проти замаху на свою державну суверенність, у міжнародне поняття невтральности вкралася б коректура, якої ніхто досі не передбачив та яку можна б назвати **„невтральністю в обіймах насильства".**

Здається не треба довго розводитись і не треба широко доказувати, чому балтійські держави не добре себе почувають у ролі „протегованців" держав протинімецького фронту, які змагають до спілки з Совітами; вистане поглянути на карту Европи, щоб це гаразд зрозуміти. Всунені клином між Совітський Союз, Польщу й Німеччину, Естонія, Латвія та Литва з їхніми отвертими кордонами є стратегічно дуже експоновані. Від першої днини, як вони увійшли в концерт европейської політики як самостійні національні держави, вони були вповні свідомі подвійної небезпеки, що їм загрожує: або опинитись колись в ролі побоєвища при зударі могутніх сусідів, або стати обектом „мирного поділу" між ними. З уваги на це створення „балтійської антанти" між Естонією, Латвією та Литвою при ідейній співучасти Фінляндії було льогічним висновком з міждержавного та стратегічного положення цих держав.

Уже в роках 1918—1925 відбувались у балтійських столицях періодичні конференції, інколи при співучасти представників скандинавських держав, але їхнє значіння навіть у східно-европейській політичній грі не було велике й тому вони з часом завмерли. **До спільного конференційного стола представники балтійських держав зійшлися знову аж у 1934 р., у хвилині, коли з приходом націонал-соціялізму до влади в Німеччині, в европейській політиці виринули нові, важні та грізні проблеми.** Вступом і товчком до конференції балтійських держав був меморіял литовського уряду про співробітництво цих держав, а одночасно з міністеріяльних кол Естонії вийшов був тоді проект заключення північно-европейського „льокарненського пакту", що забезпечував би самостійність та незалежність балтійських держав, пакту, що його мали підписати також усі „великі сусіди": Німеччина, Польща, Совіти та Фінляндія. Саме справу такого пакту мала на увазі заява Естонії та Латвії з 29. липня 1934 р., до якої кілька днів пізніше приєдналася також Литва.

„Балтійська антанта" уконституювалась офіціяльно 12. вересня 1934 р. договором, що зобовязував Естонію, Латвію та Литву до солідарности у всіх питаннях міжнароднього значіння. Як довго ще здавалось, що Ліга Націй має якийсь авторитет, балтійські держави покладали певні надії на т. зв. колективну забезпеку й орієнтувались на держави, що в женевській установі відігравали передову ролю. І хоча в тактиці між членами „балтійської антанти" бували часом деякі ріжниці (напр. у відношенні до Польщі), то всетаки спільна небезпека, що постійно тяжіла над ними з боку Совітського Союзу, брала верх над усякими непорозуміннями і чим далі, тим міцніше цементувала політичну підбудову балтійських „товаришів недолі". У вересні минулого року, коли не було сумніву, що Ліга Націй ходячий труп, балтійські держави солідарно застерегли собі свободу дій у відношенні до санкційних постанов цієї установи, а в листопаді на конференції усіх міністрів, закордонних справ балтійських держав накреслено та прийнято напрямні у справі збереження „балтійською антантою"повної невтральности на випадок зудару між европейськими великодержавами. **Тоді вже, на минулорічній конференції, балтійські держави дали вислів побоюванням за свою незалежність, коли нзах.-европейські великодержави не перестануть втягати большевицьку Росію в европейські справи.**

Солідарність балтійських держав проявилась у повній силі з хвилиною, як злагіднів напруга сусідських взаємин між Литвою та Польщею. Балтійська антанта весною цього року підписала власний пакт неагресії, до литовського пакту неагресії з Німеччиною долучились такі самі пакти з Естонією та Латвією — як доповнення таких самих пактів, що їх усі три балтійські держави заключили були передше з Совітським Союзом. Якби передчуваючи якесь близьке лихо балтійці на початку цього року жвавo заметушились, за-

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 30 сотиків.

забезпечуючи себе на всі боки і всілякими політичними договорами.

Ясна річ, що вже перші відгуки німецько-польського конфлікту дуже насторожили увагу керманичів „балтійської антанти". Але жах та обурення викликали в усіх балтійських державах щойно повідомлення з Льондону і Москви про те, що саме ці держави є предметом торгу у великодержавній політиці. В усіх столицях держав „балтійської антанти" з напруженням слідить за переговорами між Льондоном та Москвою, ставляючи собі питання: **Чи справді уряд Великої Британії завзявся міжнародньо забезпечити Москві можливість окупувати самостійні балтійські держави, без огляду на наслідки, які вийшли б з цього факту для всієї европейської політики?**

Та проте в балтійських столицях ще не тратять надії, що їм таки вдасться зберегти нейтральність, якщо політична гра переміниться би у кровавi дії. Автім — балтійці рішились у випадку поважної загрози солідарно і всіми силами боронити своєї незалежности з західною Европою, чи проти неї, з Німеччиною, чи проти неї, у всіх випадках проти Совітів до останнього віддиху та останньої краплини крови.

Нема сумніву, що оборона незалежности Естонії, Латвії та Литви є справою не тільки цих держав, але і всієї Европи, якщо вона не хоче стати кольонією московсько-большевицької імперії. Тому всі українські симпатії по боці загрожених Москвою балтійців. І. Д.

—o—

З польської преси.

„Новий коридор".

„Курієр Варшавскі" з 14. VII. повідомляє з Берліна:

„На міжнародньому конґресі лікарів, що на днях відбувся в Берліні, роздавали закордонним учасникам конґресу мапи, **на яких Ґданськ і польське Поморя, називані німцями „коридором", входили в межі німецького Райху. Зате новий т. зв. „коридор" був накреслений у цій мапі в іншому місці, на схід від Східної Прусії, до Клайпеди.** Ця мапа мала засугерувати чужинцям розвязку справи Ґданська по думці німецьких інтенцій: створення для Польщі нового доступу до моря у клайпедському порті. Це старий плян, що його німці нераз уже висували ще за часів істнування ваймарської республики."

Ці мапи — завважує „Курієр Варшавскі" — стрічались серед чужинців на берлінському конґресі з малим зрозумінням. Бо ці чужинці знають гаразд, що супроти рішучої постави Польщі та англо-французької солідарности, всі пляни цього роду треба уважати нереальними.

Совітський сфінкс.

В **„Ілюстрованому Курієрі Цодзєнному"** з 16. VII. накреслено такий образ сучасної Большевії:

„Росія **перебудовується.** Центри свого промислу переносить з пограниччя **у глибину на Урал, на Сибір, а навіть на Далекий Схід.** Під Уралем та на Поволжі довертілись до покладів нафти, що перевищають, як кажуть, нафтову продукцію Баку та Грозного, відкривають нові поклади руди і вугілля на Сибірі. Будують нові залізничі лінії, що мають стратегічно-промислове значіння. А одночасно з України, з Білоруси, з Кавказу, з Криму спішать на Сибір довгі поїзди, **що вивозять автохтонне населення** масово на поселення в районах нових большевицьких „комбінатів".

Відбувається мандрівка народів, яка має на меті повне перемішання російських народів і тим лекше їхнє зрусифікування.

Крім цього в Совітах говорять та пишуть, так як у Німеччині, про спроби **окружити Росію,** про загрозу імперіялістичних нападів фашистівських та капіталістичних держав тощо. Кажуть та пишуть, що Росія мусить зберегти спокій і не сміє власними руками витягати каштанів з вогню для когось. Кажуть та пишуть, що Росія має час, що цей час працює для неї. Розбудовуються внутрішньо економічно, суспільно та мілітарно, а назовні роблять великі жести. При конференційному столі Росія сідає не як партнер розмов, тільки як хтось, хто бажає диктувати гострі умовини по виграній кампанії.

В Росії зникли люди, що були світочами революції. Відійшли в тінь, у спосіб у більшости випадків дуже неславний. Покінчились ті, яких Европа знала бодай з видження. **Прийшли нові люди,** яких Европа не знає, прийшла Росія, для якої всі попередники були тільки парованом."

—o—

КАРА СМЕРТИ ЗА ДЕВІЗОВІ ПРОВИНИ.

РИМ, ПАТ. Фашистівська палата приняла проект закону про оборот девізами. Закон передбачує кару смерти за девізові провини.

—o—

ГІРНИЧА КАТАСТРОФА.

В американському стейті Кентуккі дійшло до вибуху в копальні; земля засипала коло 30 гірників у глибині шибу.

—o—

БРИТИЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОПОНУЮТЬ ОБЄДНАННЯ ЛЕЙБУРИСТАМ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Комуністична партія звернулася до партії праці з внеском обєднання обох політичних груп з огляду на теперішню загальну ситуацію.

975 6—?

МАНЕВРИ У ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬЗІНКІ, ПАТ. Між 25. ц. м. і 17. серпня відбудуться в околиці Віпурі великі маневри фінляндської армії, в яких візьмуть участь усі роди зброї.

ІЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

15

„Умовлені сходини поміж Марією Стендіш і агентом Джона Ґрегама," — подумав Алян. При столах не сиділо навіть шестеро осіб, пору очевидячки вибрав Росленд на те, щоб міг снідати у товаристві панни Стендіш. Ось чому вона зустріла його з такою байдужою чемністю. Тепер, коли він зрозумів ситуацію, було очевидне, що вона бажала, щоб він забрався від столя, заки прийде Росленд.

Він потягнув папіроску. Та Росленд перешкодив йому закурити її якслід — тож він засвітив другий сірник. Він мав саме загасити його, та враз зупинився і держав сірник поки його не запекло. Марія Стендіш виходила з дверей. Здивований її наглою появою він не рухався. Очі її горіли гнівом, а на лицях палали дві червоні плями. Вона побачила його і минула з легко схиленою головою. Коли вона перейшла, він не міг опертися бажанню заглянути до їдальні. Так як він сподівався, Росленд сидів на кріслі, що межувало з його кріслом і буцім-то спокійно переглядав стравоспис.

„Це могло б бути цікаве, подумав Алян, для когось, хто любить загадки". Особисто він не мав бажання займатися ребусами і навіть дещо соромився тої цікавости, що приневолила його заглянути до їдальні. Він був трохи вдоволений, що так холодно прийняла Марія Стендіш цього осоружного типа, що штовхнув його у лікоть.

Він пішов на чердак. Сонце розливало селкову красу понад сніжними шпилями гір, що здавалися такі близькі, немов би простягнувши рамена можна було їх діткнути. Корабель Ном посувався в самому серці якогось раю серед гір. По східньому боці дуже близько простягався суходіл; по другому боці так близько, що можна було почути людський окляк, знаходився Острів Дагляса а попереду немов срібно-синя стрічка виднів Канал Ґастіно. Видно було копальняні міста Тредвел і Дагляс.

Хтось діткнув його і він побачив Стемпіда Сміта при своєму боці.

— Он там копальня Біла Трємвела — казав Стемпід. — Колись найбогатші золоті терени на Алясці. Тепер їх залила повінь. Я знав Біла ще тоді, коли він не мав защо купити собі пари чобіт. Мусів собі купити старі приходжені і сам їх полатав. Потім поталанило йому, дістав звідкись 400 долярів і відкупив від якогось француза Петра, онті золоті терени. Назвали ту його копальню „Славна Яма". І був час, що там працювало 900 копачів. Приглянься, Аляне. Варто на це подивитися.

Ані голос, ані інформації Стемпіда не змогли чомусь займяти Аляна. Чердак був заповнений подорожніми, коли корабель доїздив до пристані Джуно,а Алян проходжувався поміж ними під гнітом якогось чимраз більшого розчарування. Він був свідомий того, що він з більшим іще як досі зацікавленням стежить за Марією Стендіш, та був рад з того, коли Стемпід налибав якогось знайомого з давніх часів та залишив його самого. Хоч Алян не був вдоволений собою, то таки мусів признати фактичний стан. Зернятко піску давало себе відчувати чимраз більше. Воно не стерлося, як він припускав, але гнітило думки. Мала сцена в їдальній кімнаті залишила мимо волі вражіння. Він любив боєздатних людей. А Марія Стендіш, така правдиво жіноча у своїй спокійній красі, доказала свою боєздатність в тій хвилині, коли він бачив її загорілі очі і червоні лиця, як вона покинула Росленда. Алян почав розглядатися і за Рослендом, мав охоту зустрі його.

Коли панорама Джуно розвернулася перед ним у всій своїй мальовничій красі, якби розложена на зелених терасах гори Джуно, він зійшов на долішній чердак. Кілька подорожніх, готових висісти зібралося близько виходу із клунками. Алян саме минав їх і нараз приставнув. На малу віддаль від нього, в місці звідки можна було побачити кожного пасажира — стояв Росленд.

Було щось понуро неприємне в поставі Росленда, коли він так, споглядаючи пильно вдаль на сходи, перебирав пальцями по ланцюжку від годинника. Його сторожкість вразила Аляна. Немов стріла мигнула гадка в Аляновій голозі і він підійшов до Росленда, діткнувши його рамени.

— Чи ви заглядаєте за панною Стендіш?

— Так.

Відповідь була тверда та ясна, немов би Росленд мав за собою непохитний авторитет.

— А якщо вона висяде на беріг?

— Тоді я висідаю також. Чи це ваша справа, пане Гольт? Чи може вона вас просила поговорити про це зі мною? Якщо так...

— Ні, панна Стендіш не просила мене цього.

— То прошу займіться своїми власними справами. А якщо не маєте чим занятися, я позичу вам книжок. Маю їх досить у своїй кабіні.

(Далі буде).

Де правда?

(Про українське народне шкільництво й учительство в цифрах).

Нема сьогодні на світі народу, що не цікавився б та не дорожив своїм народнім шкільництвом і вчительством. Хоча виховання й освіта сучасного молодого покоління не починається та не кінчається на самій народній школі, то ніхто не стане заперечувати великого впливу народньої школи на виховання та початкову загальну освіту народу.

Людину виховує життя, все природне й людське довкілля. В дошкільному віці (до кінця 7-го року життя) дитина розвивається або під виключною опікою батьків у рідній хаті, або в установі дошкільного виховання. Коли проминуть літа законної школоповинности (по скінченому 14-ому році життя), зустрічається молодь активно з національними організаціями й товариствами, стає їх членами, працює в них та підпадає під їх виховний вплив. Але в сумі цих усіх виховних чинників народня школа займає дуже поважну позицію. Цієї позиції не зречеться добровільно ніякий нарід, ні не може спокійно приглядатись, як ця позиція маліє та поволеньки зовсім щезає.

Вся вага народньої школи в тому, що 75—80% громадян обмежовує своє виховання й освіту до народньої школи. Отже з духовим капіталом, заложеним цією школою в душу, входять люди в життя. Тому для нас небайдужа справа, який чисельний стан народнього шкільництва на наших землях, яке воно та хто виховує наших дітей?

У своїй промові в дискусії над буджетом міністерства освіти 26. січня ц. р. посол Великанович ствердив, що „з 3607 народніх шкіл у 1919. році остало ледви 450 шкіл з українською мовою навчання. У т. зв. утраквістичних школах більшість наукових предметів навчають виключно польською мовою, бо вчителі поляки у великому відсотку без кваліфікації до навчання по українськи, і навіть тих кілька предметів, що їх повинні вчити по українськи, фактично вчать по польськи."

Якщо йде про мову навчання, то стан народнього шкільництва на терені Л. Ш. О. такий*): 873 школи з польською мовою навчання, без науки другої мови навіть, як предмету навчання; 1523 школи з польською мовою навчання та з українською мовою, як предметом навчання; 2198 з польською й українською мовою навчання (утраквістичні); 451 шкіл з українською мовою навчання.

Згідно з останнім урядовим переписом з 9. грудня 1931. року мало бути в трьох південно-східніх воєвідствах 3,289.000 українців, отже пересічно 61.3% загалу населення. Народніх шкіл з українською мовою навчання було на тому терені 9%. В окремих воєвідствах ця справа представляється так: львівське воєвідство — 56% українського населення, а шкіл з українською мовою навчання 8.4% (разом з приватними); тернопільське воєвідство — 54.7% українського населення і 6.4% шкіл з українською мовою навчання; станиславівське воєвідство — 73.2% українського населення і 12.2% шкіл з українською мовою навчання.

Який же чисельний стан українського народнього вчительства?

У згаданій вище своїй промові посол Великанович сказав, що „на 72.163 учителів народніх шкіл було українців (згідно з урядовою статистикою) ледви 4.029 і з того 1.099 на західніх землях Польщі". Отже на східніх землях повинно б бути 3.020 народніх учителів-українців.

Що каже статистика Куратерії Л. Ш. О?

В народніх школах на території Л. Ш. О. працювало дня 1. жовтня 1937. року 14.155 учителів (ок), не вчислюючи сюди етатів спеціяльних шкіл; у тому 13.497 у державних і 669 у приватних школах. У числі 13.497 учителів державних шкіл було 10.808 (80%) польської народности та 2.607 (19.3%) української; решта — інші національні меншини.

2.607 українських народніх учителів (ок)! Чи всі вони справжні громадяни — свідомі своєї національности?

Бо інша статистика говорить також дещо цікаве. Маємо тут на думці статистику членства професійної вчительської організації В. П. У. В.

Це товариство мало з кінцем грудня 1938 року 2.115 членів; у тому 383 емеритів та 242 учителів з західніх земель Польщі. Отже виходить, що між учительством у чинній службі в державних школах на терені Л. Ш. О. мала В. П. У. В. 1.490 членів! Куди ж дівалося 1.117 учителів-„українців"? Якщо їх ніде не видно в прилюдному українському житті, то чому їх нема бодай у своїй національній професійній організації?

Невже вони такі „тверді" українці, що бояться навіть належати до своєї національно-професійної організації? Якщо так, то пощо їх називати „українцями"? Яка ж користь українському народові з таких „українських" учителів (ок)?

Як маліє чисельний стан українського народнього вчительства, хай повчить нас статистика членства В. П. У. В. в повіті З. У 1914. році мав Відділ В. П. У. В. у З. 78 членів, у 1921. році 56 членів, а в 1938. р. вже тільки 16 членів, у тому аж 5 емеритів. Це ще не найгірший повіт, бо в деяких повітах справа куди гірша.

Оцю гірку правду пригадуємо нашому громадянству та політичному проводові. Це справа, що над нею варта глибше задуматися!

І. Ю.

*) Шкільництво на терені Л. Ш. О. „Учительське Слово" ч. 8 з 1939 р. Статистика за 1937-38 шк. рік, складена на основі Урядового Дениика Л. Ш. К. ч. 10 з 31. жовтня 1938 р.

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з **ч. 504060**

Нові англійські протилетунські гармати.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Стар" проголошує revеляції про нові англійські протилетунські гармати калібру 3.7 цалів. Ці гармати згруповані по 4 можна обслуговувати електрикою. Коли їх наставити на рухому ціль вони можуть автоматично за нею повертатися. Батерія чотирьох злучених протилетунських гармат того типу може стріляти 66-фунтовими стрільнами на висоту 7 миль у темпі 50 стрілен на мінуту. Ці стрільна успішно нищать ціль вибухаючи вже у віддалі 50 метрів від неї. Підчас вправ вістрільяли тими вибуховими стрільнами пробний літак на висоті 1000 метрів.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Дещо з життя Волині.

РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ЧЕНЦІ НА ВОЛИНІ.

Луцьке „Жице Католіцке", сумуючи над тим, що чернече римо-катол. життя ще не вернулось на Волині до колишнього (передрозборового) розцвіту, каже:

„Справді маємо вже немало жіночих гуртів, що працюють на Волині, але мужеська чернеча ряса належить тут далі до рідкости. ОО. Кармеліти у Вишнівці й оо. із громади св. Хреста в Чарторийську (5 ченців на 2 римо-кат. родини) — то єдині досі в нас ченці римського обряду."

Ця „люка" тепер поповнюється: в нововідчинені римо-катол. парохії мають призначати не світських духовників, а монахів. „Жице Катол". (ч. 28) пише про це так:

„У найближчих тижнях або місяцях приходять на Волинь оо. Капуцини, оо. Салезіяни, оо. Обляти. Щоб не ширити непевних відомостей, не називаємо покищо інших громад, що цікавляться сьогодні нашою дієцезією й досліджують можливости оселення в нас..."

„Деякі отці обіймуть просто під свою управу парохії і то найчастіше одні з бідніших, що лиш повстають."

Причина спровадження ченців між іншим та, що римо-катол. молодь, як ми вже подавали, не хоче вступати до семинарій і готовитися на ксьондзів. „Ж. К." надіється, що спроваджувані ченці „знайдуть охочих до священницького служення". „Жице Катол" не скриває, що римо-кат. ченці мають скріпити „ревіндикацію душ".

ВОЛИНСЬКИЙ „ДНІПРОСТАН".

Близькість до Сходу впливає на волинські голови дуже творчо. Ось і починають тут увіходити в моду всякі „ікс-літки", „ігрек-стани" й т. д. Отак Костопільщина (чи кожний уявляє собі де вона?) проголосила „чотиролітку", в плян якої входить будова другого Дніпростану чи пак: Случестану, або попросту гаті („запору") на ріці Случі.

Цей „Случестан" має повстати в т. зв. Надслучанській Швайцарії (в нас усе не якнебудь) біля знаного в історії та своєю краевидною красою села Губкова. Тут мають підвищити рівень Случа на 6 метр., збудувати електрівню, яку гнатиме вода та зелектрифікувати цілий район. Електрівня має витворювати 16 міліонів КВ і дати енергію всім околичним промисловим підприємствам, а саме:

Має бути пущена в рух електрикою шляхтівня каоліни в Дерманці, має бути збудований спеціяльний млин до мелення кварцу. В с. Мочулянці плянують невиданий тартак до розпилювання базальтових мас на дошки. В Моквині піде електрикою фабрика паперу. Поза цим „Случестан" дасть електричне світло містечкам Березному, Людвиполеві й Бистриці, а крім цього спеціяльним полученням буде підсилювати електрівню в Рівному.

Енергія „Случестану" має сягнути й у сарненський повіт — дати енергію і світло Клесівським каміноломам, м. Томашгородові й Рокитну, та в рівенський повіт — дати світло Межиріччу й Тучинові.

Отже — аж три повіти. Розмах немалий.

Біда лише в тому, що через брак грошей загальмувалися вже й найперші роботи.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім выбор у **ШАПІРИ**, Личаківська 1, ыи

ВОЛИНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ.

Волинь захворіла на автаркію: кожний повіт хоче бути самовистарчальним аж... до науки включно. В Луцьку повстало Т-во прихильників наук. Тепер же Кремянець стукнув себе в чоло: „А ми то гірше?" І з ініціятиви курато-

ра ліцею інж. Чарнецького (б. повітовий староста) повстав у Кремянці — не кремянецький, а „Волинський Науковий Інститут".

Ну, а як з ученими, з людьми науки в цьому Кремянці? Нічого, якось то буде. В кожному разі розраховано аж на 150 репрезентантів ріжних вищих шкіл і наукових організацій та інституцій Варшави, Познаня, Кракова, Львова, Вильна й Люблина.

Плян праць цього Волинського Наукового Інституту надзвичайно широкий (як узагалі це буває на прожиції). Покищо намічено лише три секції: гуманістична, фізіографічна й економічна: зате кожна секція охоплює всі галузі знання, яке може вміститися в її рамцях. Між іншим намічено для поодиноких секцій такі завдання:

Для гуманістичної секції: скласти картотеку бібліографії Волині, видати атлас, виготовити історію р.-кат.і православної церков на Волині, життєписи найвидатніших артистів з Волині і т. д.

Для фізіографічної секції: закласти фізіографічний музей, створити два ботанічні огороди в Кремянці й Білокринниці, резерват у Суражі і т. п.

Для економічної секції: видати монографії міст, господарства, торговлі, промислу і т. д.

У Волинському Науковому Інституті має постійно працювати українець п. Олександер Цинкаловський.

СКООРДИНУВАННЯ ПРАЦІ.

Ціле волинське життя до останніх найдрібніших клітин на Волині іде від деякого часу під виразним знаком „ревіндикації", себто механічного поширення польського стану посідання. В цьому напрямку працюють тут всі й усе. Нема організації, яка під цей час не вважала б за свій перший і головний обовязок займатися „ревіндикацією" й навіть такі станові й фахові організації, як „Кулка рільничі", „Союзи купців" і т. д.

З метою скоординування діяльности всіх численних організацій та ведення її одночасно по одному плянові творяться в повітових містах надуправні тіла, що мають звязувати органи управління всіх місцевих організацій.

У широкій волинській ревіндикаційній акції беруть участь, поза статутовими організаціями й релігійними громадами, також усякі інші чинники та інституції, словом акція „ревіндикації" та збільшення польського стану посідання все насилюється, не зважаючи на всі її суспільно-політичні й віроісповідні негативні висліди.

ХТО Й ЧОМУ РОБИТЬ ПОСТАНОВИ ПРО УНІФІКАЦІЮ КАЛЄНДАРЯ.

Ріжні „бруковці" голосно розтрубили про те, що буцім то православні селяни, які працюють у шлямівні каоліни в Дермани чи в каміноломах Губкова й інш. (на Костопільщині) постановили домагатися уніфікації календаря.

Чому? Чому стрілив їм у голову цей календар? Справа зовсім проста й ясна. Селяни згаданих, як і інших околичних сіл, малоземельні, голодні. Біда їх змушує шукати праці поза рілею: шлямувати каоліну, ламати базальт і т. д. Аби заробити на шматок хліба. Вони — прості, бідні люди, зрештою від дідів-прадідів православні, привязані до своєї віри і нації. Можемо запевнити, що вони в масі нічого не знають про акцію за зміною календаря та про куліси тої акції.

БУДОВА КОСТЕЛІВ І ПРАВОСЛАВНІ СЕЛЯНИ.

Річ природна і зрозуміла: кожний більший віроісповідний гурт населення бажає мати власний дім молитви. Бажають їх мати католики-осадники та кольоністи, бажають евангелики-реформісти, ба навіть — штундисти і т. д., всі бажають, якщо лише збільшується число членів віроісповідної чи сектантської групи в селі та в околиці. І де дому молитви того чи іншого ісповідання нема, там його влаштовують у нанятому будинку або будують спеціяльний дім.

Але при цьому Божому ділі повинно бути так, щоб члени даного віроісповідання самі собі здвигали свій Божий храм, а не притягали туди до праці людей іншої віри.

Ось у ч. 1.600 „Гонец Ілюстровани" пише:

„Ведеться будівля костелів (на Волині) в селах: Голобах, Бабині, Бугрині й Дашковичах (Рівенщина). Роботу ведуть волосні управи (православними селянами — наша примітка). Обширні площі під нові святині пожертвували сільські громади (православні!— С. С.).. Працю при будові населення (православне — С. С.) само задекларувало безплатно, а кошти на цю ціль складаються з субскрипцій самоуправ, з імпрез,пожертв суспільства та з державних кредитів. У Дятковичах і Бабині вже поставлено мури".

Можеб церковна влада вглянула в цю справу. Інша була б це річ, якби подібні услуги робилися на засаді сусідської взаємности. Але ми не знаємо випадків, щоб подібним способом римо-католики помагали православним.

С. С.

Перепис населення в Карпатській Україні

НЕ БЕРЕ ПІД УВАГУ НАРОДНОСТИ.

Як подає мадярське радіо, в неділю 16. ц. м відбувся в Карпатській Україні перепис населення. Всі мешканці тої країни дістали формулярі з рубриками: дата і місце уродження, місце замешкання, цивільний стан, релігія, знання мов, освіта.

В суботу радіо закликало все населення до співпраці в переписі, без якого — мовляв — уряд не може знати положення населення під усякими оглядами та не може вирішити важних суспільних та господарських питань. Цікаво, чи той перепис дасть справді потрібні інформації про стан населення Карпатської України та його потреби, коли він не дасть образу національного розподілу закарпатського населення? У квестіонарі находимо багато цікавих рубрик, за винятком одної: народність.

Швайцарія виселить 250 італійських громадян,

ЯКЩО ІТАЛІЯ НЕ ДОЗВОЛИТЬ ШВАЙЦАРІЯМ ЗАЛИШИТИСЬ У ПРОВІНЦІЇ БОЛЬЦАНО.

Як подає „Нюз Кронікл", до Больцано приїхав представник швайцарського уряду, щоб порозумітися з місцевим італійським префектом у справі виселення 250-ох швайцарських громадян, що жили в тій провінції. Як італійський уряд не відкличе своєї постанови, Швайцарія виселить 250-ох італійських громадян з кантону Тессін.

Початок англо-японських переговорів.

Японський офіційний комунікат

ТОКІО, ПАТ. Міністерство закордонних справ оголосило комунікат такого змісту: Міністр Аріта й амбасадор Крейджі відбули в суботу в апартаментах міністра закордонних справ 3-годинну розмову, яка торкалася деяких загальних справ у звязку з теперішнім положенням у Тієнтсіні. Розмову відложено до понеділка, щоб розглянути порушені питання.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД ГОТОВИЙ ВЕСТИ ПЕРЕГОВОРИ ЛИШ У СПРАВІ ТІЄНТСІНУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс" стверджує, що доля англо-японських переговорів залежить від того, чи японський уряд погодиться на те, щоб ті розмови торкалися виключно місцевих справ у звязку з блькадою у Тієнтсіні. Якщо Японія схоче видвигнути ще й інші справи, напр. співпраці у Північному Китаю, брит. уряд на те не погодиться, бо він не хоче розглядати справи, які нарушують інтереси інших держав.

ЗАМАХ НА БРИТІЙСЬКУ АМБАСАДУ.

ТСІНТАО. Домеї повідомляє, що 2-ох китайців виконало бомбовий замах на британську амбасалу. Вони кинули дві гранати, що легко ушкодили фасаду будинку.

Заява генерала Франка про Ґданськ.

„Вєк Нови" з 16. ц. м. (ч. 11.463) пише:

„В інтервю для редактора португальського щоденника „Діаріо де Нотісіяс" ген. Франко вважав за відповідне заняти справою Ґданська. На його думку Ґданськ властиво не має вартости для Польщі. Тому, що той аргумент не переконує, ген. Франко страшить Англію та Польщу ріжними наслідками війни, зокрема... на випадок перемоги „оси". Ген. Франко зисловлює погляд, що мабуть не виплатиться, щоб Европа вела війну за Ґданськ і навіть для Польщі така війна не варта заходу.

Добре сталося, що наша офіційна агенція ПАТ, подаючи зміст інтервю ген. Франка, не подала тих подробиць, повних нісенітниць та дурниць. Та з другого боку варто, щоб польський читач дізнався, хто є направду ген. Франко і яке становище того „переможця" на піринейському півострові до Польщі, становище того „вожда", до якого чимало учнів і пансіонарок з Польщі висилало перед роком та перед двома ентузіястичні телеграми та привітні листи як до національного героя Еспанії".

—o—

Неясне положення у Сирії.

ЯК ПОСТАВЛЯТЬСЯ СИРІЙСЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА ДО ФРАНЦУЗЬКОЇ ДИКТАТУРИ?

СТАМБУЛ, ПАТ. Як виходить з інформацій, що напливають з Дамаску, ситуація в Сирії представляється неясно. Як відомо, після димісії сирійського президента французький високий комісар розвязав парлямент, припинив конституцію та взяв у свої руки всю законодатну й виконавчу владу. Не відомо, як сирійські політичні кола реагують на те. В тих колах панує деякий хаос, бо найбільш впливові провідники найбільшого табору „Батані" уступили.

—o—

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО НАЇЗДУ НА МАНДЖУРСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

ТОКІО, АТЕ. Радіовисильня в Хабаровську ствердила в комунікаті, що бої в районі озера Буїнор ішли на манджурській території та що всі повітряні бої відбуваються над Манджурією, деколи навіть далеко від кордону. Цей комунікат зареєстрували на тасьмі, як доказовий матеріял у майбутніх переговорах.

—o—

ПРОТИСОВІТСЬКИЙ ТЕРОР В УССР.

МОСКВА, АТЕ. Як подає „Комуніст", робітники київської міської організації постачання сильно побили провідника стахановської бригади Островського. Небавом стануть вони перед судом під замітом протиреволюційної акції та терору.

Селяни зі Софіївки у Київщині намагалися злінчувати комісію, що розділювала рільні парцелі. ГПУ перевело масові арештування.

—o—

Збільшення совітської армії.

ВИСЛУЖЕНИХ РІЧНИКІВ НЕ ЗВІЛЬНЮЮТЬ.

МОСКВА, АТЕ. Військова влада заборонила воякам, що покінчили військову службу на Далекому Сході, вертатись домів; вони мусять залишитись у далекосхідних колгоспах або фабриках, щоб збільшити мобілізаційні можливости далекосхідної армії.

РОЗБУДОВА СОВІТСЬКОГО ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ.

МОСКВА, АТЕ. Командування першої далекосхідної армії висилає всіх вояків, які в цивільному званні працювали у воєнному промислі, до новопобудованих промислових заведень „Амурстальстроя". Туди висилають також масово бригади стахановців з глибини СССР.

СЕГЕД ОПІКУЄТЬСЯ РАХОВОМ...

Мадярське радіо повідомляє, що місто Сегед прияло під опіку місто Рахів. Згідно з опрацьованим пляном, управа Сегеду візьме під опіку кількоро бідних рахівських дітей, платитиме за них стипендії, побудує у себе „гуцульський дім", де продаватиме гуцульські мистецькі вироби, побудує в Рахові шпиталь, курорт.

Вкиспайте передплату!

Українські дозорці посвятили свою хату...

Українські дозорці зі Львова, зорганізовані в т-ві „Воля", мали минулої неділі велике своє свято: Того дня посвятили вони свій Дім ім. Митр. Шептицького, що в майбутньому має стати захистом для старців та сиріт дозорців.

Вже багато перед 12-ою год., на яку назначено посвячення, на вулицю **Спадисту** почали йти люди й **подвіря дому Т-ва „Воля" під ч. 11.** заповнилося швидко: прибули всі активні члени цього товариства з виділом у проводі, представники установ і преси та численні громадяни. Коло брами прегарно замаєного дому, на якому пишалася таблиця **„Дім Т-ва українських дозорців „Воля" ім. Митрополита Кир Андрея"**, витав гостей голова т-ва, п. Лісовий та адміністратор дому, п. І. Козицький, тут же і вписувалися гості до пропамятної книги та складали свої жертви.

Коло вівтаря, що його уставлено під таблицею, **станув прапор „Волі" й хор церкви св. Миколая.** Самого акту посвячення довершив парох Святомиколаївської церкви, **о. сов. Лончина.** Відправу закінчило многоліття т-ву „Воля" й українському народові та „Боже Великий, Єдиний".

З черги до зібраних промовив голова т-ва „Воля", п. Лісовий, що зясував коротко історію та призначення цього дому. Промозляв ще й синдик „Волі", д-р Ст. Біляк, адв. Решетилович і п. І. Козицький, що подякував усім прилюдним за участь у великому святі дозорців-українців, заохотив останніх до ще сильнішої орґанізації та від їх імени заявив, що дозорці не спічнуть, а розбудовуватимуть свою покищо скромну каменичку далі: парцеля кодо неї є, а саля-домівка для членів т-ва, яких з року на рік більше, конче потрібна.

Сонце ніби вмисне облило золотом дім „Волі" підчас посвячення й усі, що брали в ньому участь, мали теж соняшний промінчик у серці: промінчик надії, що дорозці-українці збірним зусиллям таки поправлять свою долю.

Дай їм цього, Боже, якнайскоріше! (ак).

—o—

Французький уряд про останні арештування.

Президія французької ради міністрів видала в суботу комунікат у справі акції, що має на меті вкоротити діяльність ворожої пропаганди на терені Франції. В цьому комунікаті французький уряд стверджує, що тут іде про арештування осіб, які були в контакті з аґентами чужих держав, від яких діставали грошеві суми.

Ці проступки — сказано в комунікаті — підпадають під декрет про шпіонажу з січня 1934 та під декрет з 17-го червня 1938 року про забезпеку внутрішнього ладу і спокою і їх покарають з цілою послідовністю без уваги на те, хто цих проступків допустився б.

З другого боку комунікат заповідає, що уряд не допускатиме до пресових полемік та сплетень, які могли би утруднити слідство поширюючи передчасно інформації про акцію влади безпеки у цій справі.

Ті, що набули австрійське громадянство п'сля 1918-го р. можуть його втратити

ВІДЕНЬ, ПАТ. Міністерство внутрішніх справ Німеччини видало розпорядок, який передбачує, що всі ті мешканці Австрії, які дістали австрійське громадянство після 1918-го року, можуть утратити тепер німецьке громадянство. Мотиви цього розпорядку суто політичні. Ця справа має велике значіння, бо на підставі приблизних підрахунків це торкається кількадесяти тисяч громадян ріжних країн, давньої австро-угорської монархії, які на підставі версальського договору оптували на користь австрійської республики.

Пропаґанда листами.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Суар" пише, що англієць Кінг Гел взявся за особливий спосіб протинімецької пропаганди в самій таки Німеччині. Оце він уже вдруге вислав до 50.000 німецьких громадян письмо зі своїм підписом, в якому намагається на свій, тобто англійський, спосіб зорієнтувати німецьке громадянство у міжнародньому положенню. Ці листи надавані в ріжних країнах, як ось у Бельгії та Франції, викликали в Німеччині велике обурення, яке виявилося у статтях, що їх з того приводу вмістила вся німецька преса. З тієї нагоди в деяких німецьких часописах („Дойтше Дінст") появилися гострі атаки на Англію.

Кажуть, що Кінг Гел запозичив цей оригінальний спосіб пропаґанди від... Німеччини, яка висилала такі пропаґандивні листи в запечатаних ковертах до громадян Франції, Швайцарії, Бельгії та Голяндії.

—o—

Мистецтво мусить достосуватися до вимог політики.

МІНХЕН, ПАТ. Підчас відкриття виставки німецького мистецтва канцлер Гітлер виголосив промову, в якій не торкнувся ніяких політичних справ, обмежившись до обговорення теперішнього стану і майбутнього „націонал-соціялістичного мистецтва". На думку промовця мистецтво мусить достосуватися до вимог політики. Націонал-соціялістична держава зробила з мистецтва і преси знаряддя, при допомозі якого кермує народом. Канцлер Гітлер гостро виступив проти „декадентського" мистецтва.

—o—

Японія хоче заняти дальші китайські порти

ТОКІО, ПАТ. Як повідомляє Агенція Домей японська адміралиція заповіла, що почне воєнні операції проти портів південного Китаю Гуасуе (65 миль на північний схід від Гонкону) і Гі Угава (300 миль на північ від Гонкону). Японський генеральний консуль у Шангаю повідомив про ці наміри консулів третіх держав домагаючись, щоб воєнні й торговельні кораблі залишили порт Гуасуе до вівторка 18-го ц. м. та Гі Угава до середи 19-го ц. м.

Летунські бази Зл. Держав.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. „Нью-Йорк Тайме" заповідає, що Злучені Держави мають намір вибудувати летунську базу у місцевости Уррао в Колюмбії у віддалі 480 км. у простій лінії від Панамського каналу. Колюмбійські часописи подають також чутку, що такі летунські бази мають вибудувати на островах Санадрес та на островах Провіданс. І Санадрес і Провіданс належать до Колюмбії. Це важні стратеґічні точки, коли йде про оборону Панамського каналу від Атлантику. До оборонної системи летунських баз належатиме також летовище і морська база в Ґуантанамо на Кубі.

—o—

Совітські літаки бомбардують.

ТОКІО, ПАТ. Комунікат штабу квантунської армії подає, що совітсько-монгольські літаки зробили в неділю над ранком далекий рейд над територією Манджурії і бомбардували місцевість Фуляркі (коло 300 км. на північний захід від Харбіну), спричинюючи кілька пожеж. Девять осіб дістало рани. Манджурське міністерство закордонних справ вислало протест до уряду внутрішньої Монголії.

—o—

У протектораті Чехії й Моравії.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКЕ ДЕРЖАВНЕ І ВІЙСЬКОВЕ МАЙНО ПЕРЕХОДИТЬ НА ВЛАСНІСТЬ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Денник законів Німеччини приніс закон, на підставі якого всі ґрунти, нерухомости і рухомости у протектораті Чехії і Моравії, які в год. 6-ій рано 15-го березня ц. р. були власністю давної чехословацької республики, частинно чи в цілости служили цілям чехословацької армії, летунству чи метеорольоґічній службі або мали служити тим завданням, переходять у тому річниці на власність Німеччини і їх адмініструватиме німецька збройна сила.

В ЛІКВІДАЦІЇ.

ПРАҐА, ПАТ. Німецька влада видала розпорядок, по думці якого старшинам, підстаршинам і рядовикам б. чехословацької армії не можна носити однострою від 1-го серпня ц. р. Заборона торкається також тих осіб, які ще виконують службу звязану з ліквідацією поодиноких військових установ. Одночасно видано наказ вповні зліквідувати всі уряди й установи та команди б. чехословацької армії до 31-го липня ц. р. Всі згадані уряди мусять до дотеперішніх своїх назв додати: „в ліквідації".

НІМЕЦЬКІ ШКОЛИ В ЧЕХІЇ І МОРАВІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. На терені протекторату Чехії й Моравії мають відкрити 220 нових німецьких шкіл. Орґанізацією шкільництва займається німецький культурний союз у Чехії і Моравії, який у найближчому місяці відкрие 11 шкіл у Будейовицях і 7—10 у Моравській Острави та Фридку.

НІМЕЦЬКА ВЛАДА ПРИПИНИЛА „НАРОДНІ ЛІСТИ".

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Праги, що німецька поліція припинила на 3 дні „Народні Лісти", орґан Комітету Національної Спільноти. Причиною конфіскати було те, що „Народні Лісти" надрукували фейлетон п. н.: „Говорім по чеськи", в якому було таке речення: „Мусимо позбутися тієї принижливої звички вживати непотрібно німецької мови".

ЗАКЛИК ПРЕЗИДЕНТА ГАХИ У СПРАВІ ЖНИВ.

ПРАҐА, ПАТ. Президент Гаха звернувся через празьку радіовисильню до всієї людности Чехії і Моравії з закликом, щоб усі чеські мужчини й жінки, здібні до праці на ріллі, взяли участь в акції допомоги при жнивах.

—o—

ЩЕ ОДИН КИТАЙСЬКИЙ УРЯД.

ТОКІО, ПАТ. Японська військова влада створила на занятому недавно острові Гайнан локальний китайський автономний уряд. У склад того уряду ввійшло кількох представників місцевого громадянства, яких уважають за прихильників співпраці з Японією.

—o—

НІМЕЦЬКІ ТОРПЕДОВЦІ У СТОЛИЦІ ЛАТВІЇ.

РИҐА, ПАТ. Німецькі торпедовці, які в суботу приплили до Риги, стоять біля портового надбережжя. Ці торпедовці означені буквами: Т—107, Т—108, Т—110 і Т—111.

—o—

МОЛОТОВ ПРИЙМЕ СТРЕНҐА.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що Молотов має прийняти в понеділок у год. 18-тій Стренґа й амбасадорів Англії та Франції.

—o—

По широкому світі.

— Прем. Даладіє приняв британського амбасадора сер Еріка Фіпса та югославянського міністра скарбу з югославянським послом у Парижі.

— Французький амбасадор Франсуа Понсе виїхав з Риму до Парижа на короткий відпочинок.

— Керманич націонал-соціялістичної партії у Сх. Прусії Кох видав розпорядок, на основі якого всі урядовці мусять працювати один тиждень на селі при жнивах.

— Литовські банки обнизили дисконт з 7% на 6%.

— До Мінхену приїхав італійський міністр культури Альфієрі на виставу німецького мистецтва, де його привитав мін. Гебельс.

— Папа приняв на приватній авдієнції апостольського нунція у Вашинґтоні Чіконанія.

— З нагоди побуту в Таліні німецького кружляка „Адмірал Гіпер" начальний вождь естонської армії ген. Ляйдонер приняв командянта і старшин кружляка та гостив їх бенкетом у своїй літній резиденції.

— До Риги приїздять 4 німецькі контрторпедовці з неофіційною візитою.

— Між Авґсбургом і Донавверт дійшло до катастрофи поспішного поїзду, в якім було 28 осіб ранених.

З наших живців і літнищ.

Черче, сезон 1939 року.

КОНЦЕРТ СПІВАЧКИ ЕВГЕНІЇ ЛАСОВСЬКОЇ.

Коли тільки піднісся міжнародній барометр, заспане Черче оживилось. Розяснились засумовані обличчя симпатичних і загально відомих з їхньої налогової ввічливости членів Управи живця, доповненої в останніх днях ще третім дир. Маркіяном Кисілевським. Пансіони заповнюються — симпатичний лікар заведення д-р Турко пріє без боровини, а вставлені у довгій черзі перед віконцем пролажі білетів на купіль лікуванці, добившись до цілі, відходять раді та веселі, що замість на год. 9. рано захопили боровину бодай на год. 6. вечором. Та на щастя нова інвестиція у вигляді вже готових нових комфортових лазничок, що посріблила неодин волосок на головах любих директорів, — на днях вже починає функціонувати на радість нетерпеливих лікуванців.

А сонце постійно гріє — не пече. І дивне явище, що навіть при браку більшої реклями так широко практикованої кращими живцями — і при все ще архаїчній дорозі до живця від стації Потік-Черче — не можна закрити перед світом тих великих скарбів, що їх криє у своєму нутрі тутешня незрівняна боровинна землиця...

Не диво, що у літньому сезоні у Черчі відбувається щороку низка концертових імпрез. Ось у навечерія свята Петра і Павла 11. липня 1939. р. чергу черчанських імпрез розпочав концерт співачки **Евгенії Ласовської.**

Без крикливої реклями, тихо і смирно вкриваючи навіть програму серпанком тайни, прибула п-і Ласовська разом з д-ром Нестором Нижанківським і запродукувала нам вязанку пісень. Зі щирим вдоволенням треба ствердити, що концертантка так голосово як і інтерпретаційно осягнула повний успіх. Гарна зовнішня апарииія (личко, постать, вбрання) — дуже добра дикція, природність і милий звук голосу творили гармонійну цілість.

І хоч переважна частина лікуванців у Черчі настроєна дансінгово, а малюнки на стінах Палатки та над самою концертовою естрадою все настроюють глядачів на весело, — то при першій появі співачки й акомпаніятора на естраді запанувала на салі повна тиша; проф. Нижанківський не потребував надпрограмовими акордами домагатись мовчанки, як це на жаль часто мусить практикувати у Львові. Воно зразу мило звернуло увагу, що видно зібралось товариство високо культурне. І справді. Ми завважили серед слухачів у перших рядах президента д-ра Костя Левицького та дорогого нам усім поета й ученого Богдана Лепкого зріднею, д-ра Дмитра й Іванну Левицьких, пп. Бурачинських з Хойніц, пп. Чикаленків з Варшави, пп. Лициняків, п-ю Лесю Кривіцьку, пп. Купчинських, п. з Глушкевичів Гаврисевичеву, п. Тимкевичеву зріднею, усіх членів Управи жиця з д-ром Турком та чимало представників духовного і світського стану й молоді.

І понеслись пісні Лопатинського, Безкоровайного, Остапа Нижанківського, Дениса Січинського, Стеценка, Лисенка і Людкевича.

Вдумчиво вслухувались слухачі у актуальний зміст пісень,

..Сунуться, сунуться хмари темні.
жахливі, тяжкі, а нам жити
житоньки треба...

Спеціяльно оплескували слухачі пісню до слів Богдана Лепкого, звертаючи з вдоволенням зір на приявного поета. Дуже подобалось „Бабине літо" Січинського, цей направду великої пружливими елементами музичної інвенції такої багатої душі, якої тілесна туземна оболонка все була за коротка і за тісна якби не на неї шита.

По гарно відспіваній „Стрічечці до стрічечки" Лисенка та „Вечірньої пісні" Стеценка (хоч директор Льоньо Лепкий проголосив кінець концерту) публика оплесками домагалась наддатку, неначе питаючи співачку словеми останньої пісні: „...сонечко ясне, чи ти вже втомилось? ..ще не лягай." І на наддаток проспівала Ласовська „Тайну" Людкевича, твір, який можна сміло зачислити до найкращих перлин творчости того нашого заслуженого композитора.

При фортепіяні проф. Н. Нижанківський як усе — відповідна людина на відповідному місці — дбайливий і амбітний. За стан і звук інструменту, очевидно, не може нести відповідальности.

Цей вечір пісень був справді милий для всіх, не виключаючи й тих, що у своєму житті мали часто нагоду чути великих співачок та серед кращої обстанови.

Черче жде на дальші імпрези.

Д-р М. Волошин.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 17. липня 1889.

ПОСУХА І СПЕКА.

„З Олешич, чесанівського повіту, пишуть нам: Перед нами дуже сумна будучина. Луки з великої посухи і спеки вигоріли зовсім так, що навіть нема що косити. Люди вижидають ще з кісьбою, думаючи, що ще що приросте. Перший покіс конюшини був лихий, так, що ледви на три фіри була одна, а другий покіс не буде й такий. Овес як посходив рідненько, так і висипався при землі і пристав так, що годі буде його підняти косою; жито рідке і мале вже вижате; пшениця ще ввійшла би, але її у нас не сіють, бо землиці мало. Худобина ледви волочить ногами за собою, люди сумують, що з нею робити, бо на зиму лишити годі, а продати не можна за таку малу ціну".

ЗДІЙМАЮТЬ ПЛЯНИ...

Відень, 27. липня. До „Нов Фрає Прессе" пишуть з Підволочиськ, що на російській границі від кількох днів є 60 офіцерів інжинірії й одна сотня козаків та здіймають пляни з околиці і визначують глибокі місця в ріці Збручі.

НІМЕЦЬКІ АГЕНТИ...

Брукселя, 17 липня. Губернатор провінції Генегав заявив, що всі заворушення в його провінції викликали німецькі провокаційні агенти.

Підписи у метрикальних документах.

З духовних кол пишуть нам: Недавній розпорядок станиславівського Владики, що приказав вписувати назвища парохіян до метрикальних книг так, як називалися батьки — а священникам каже підписуватись на метрикальних документах **таким прізвищем, яке мають вписане в метриках їх батьки,** у тій другій своїй частині є непередуманий, бо не передбачує, що з того може вийти.

Загал духовенства в усіх урядових письмах підписується по українськи і таксамо на метрикальних документах (як метрикальні свідоцтва, метр. витяги, списи і викази) писаних латинською мовою, кладе побіч української церковної печатки свій підпис українською мовою і українським письмом. Бож підпис це індивідуальна власність людини і ніяка влада чи сила не може цього права заперечити.

За розпорядком станиславівського епископа вийшлиб такі дивогляди: о. Володимир Левіцкі, о. Роман Маліновскі, о. Йосиф Куніцкі, о. Петро Мандзей, о. Лука Данілевіч, о. Андрій Добжанскі, о. Павло Застижец, о. Лев Кеджинскі, о. Мирон Мельнік,, о. Теодор Пасічнік, о. Сидір Свістун, о. Антін Яцюк, о. Михайло Ількуф..., бо так вписані в давніших метриках назвища їх батьків. Просимо нам відповісти: який польський фільольог, найбільший патріот, тішився би з такого здобутку? Коли по українськи всі ми (вся українська преса і т. д.) пишемо згідно з духом мови та правилами правопису „Мощіцький", „Пілсудський", „Словацький", „Міцкевич", і не думаючи українізувати осіб то який глузд назвища українців писати по польськи всупереч правописові і всупереч тому як вони нині себе називають?!

Хто займеться цією справою?!

Дещо про музичну культуру українців Станиславова та про могилу Дениса Січинського.

Містимо цього листа зі Станиславова не так на те, щоб сказати немилі слова станиславовянам, як на те, щоб порушити конкретну справу: упорядкування могили Дениса Січинського. Тому звертаємо увагу на цю статтейку СУПРОМ-ові та Музичн. Інституті ім. Лисенка, як тим установам, що найбільше покликані цікавитись цією справою. — Ред.

Ті з найкращих наших виконавців, Роман Сявинський та Юрій Крих заїхали до Станиславова з концертом.

Правда, замітить дехто — в липні невідповідна пора, це ж початок вакацій, якраз пустився падати зливний дощ в часі концерту — все воно не сприяє фреквенції. Але тих заледви сорок люда у пустіській салі „Сокола" виразно свідчить таки про байдужність станиславівського громадянства до свого мистецтва. І цей зразковий, прегарний концерт з одної сторони, та байдужність, недовірчивість і апатія громадянства з другої сторони пригадали мені цілу низку фактів, що зібралися за ці два мої роки у Станиславові. Пригадалися і проби Бояна, куди приходили по дві-три особи, наслідком чого бував нераз тремізерний виступ, за який треба було палеміти, пригадався зліщитований фортепіян у Музичному Інституті, пусті салі на пописах і т. д., і т. д., та ще табличка на могилі Дениса Січинського: „Opiekujący się tym grobem zechce zgłosić się do zarządcy cmentarza." (автентичне!).

Бо проживав Січинський теж у Станиславові. Диригував Бояном, спав у буді від холери (гл. спомини А. Будзиновського в „Українській Музиці"), писав свої чудові пісні, холив рівний від злиднів і помер там у 1909. р. (27. V.). Зчасом могила травою поросла, хрест запався, та коли б неодна добра душа, що по двацятьох роках зуміла через других людей з пляном у руці вишукати ту могилу, тепер може ніхто і не знав би, куди ділись тліннні останки Дениса Січинського. Поставили йому воякського хреста з цементовою обрамівкою. Бо приводили тоді до порядку військові могили. Та напису на хресті не поставили. І от гляда поцікавилася тим невідомим вояком, що проліз касарняним бетоном поміж цивільні могили.

„Не вільно цивілям мати військового хреста, прошу пана; ми б його вже були усунули, коли б не те, що то, кажуть, композитор, незадовго мають йому памятник ставити" — пояснював мені завідуючий цвинтарем.

Кажуть, що колись збирали гроші на памятник Денисові та говорять, що ті гроші зужили на купно боянського фортепіяну, що тепер у польському Соколі. Не знаю, чи це правда, мене тоді не було. Та знаю, що тепер нема ні сотика на памятник, та що властиво нічого не робиться, щоб їх зібрати.

„Мистецтво, це вершок культури, мистці — це цвіт народу, а чим нічого кращого від музики — вона з душі пливе та до душі промовляє", — говорили колись мої учителі.

Але... але вони не були у Станиславові.

Роман Сімович.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — Вчіть неписьменних!

НОВИНКИ

18 ЛИПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 5. липня 1939.
† Кирила й Методія.
Лат. Симеона з Л.
Сонце: схід — 3.34, захід — 19.26.
Місяць: схід — 6.25, захід — 20.37

Завтра: 19. липня. Середа.
Ст. ст. 6. липня 1939.
Атанасія пр.
Лат. Вінкентія з П.
Сонце: схід — 3.35, захід — 19.2[illegible]
Місяць: схід — 7.45, захід — 21.0[illegible]

—o—

— **Увага Самбірщина!** Українську кооп. книгарню „Освіта" перенесено з незалежних причин до реальности в домі д-ра Клявбера при вул. Самбірчика ч. 2 в Самборі (попереднє приміщення книгарні, біля складу начинь ф-ми Ліберман, напрям II-ої гімназії). Часописи, канцелярійні і шкільні прибори та шкільні підручники купуйте тільки у своїй книгарні. Книгарня збирає рівнож замовлення на печатки.

145 1—3

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелерини готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 1430 —?

— **Почтовий рух.** У почтовій агенції Шутова, повіт Яворів, завели телефонічну й телеграфічну службу в обмежених денних годинах.

— **Нові комунальні вибори у Сколім.** У найближчому часі відбудуться додаткові вибори до міської ради у 3. виборчій округі, де підчас виборів у травні поляки дістали 2 мандати, жиди — 4. Нові вибори постановлено у висліді українського протесту.

— **Лісова звірина на Волині множиться.** Мешканці рівенського й костопільського повіту запримітили, що у місцевих лісах значно збільшилося число сарен. Ці звірята нищать молоді соснові деревця обгризаючи їх вершки. У тих повітах розмножилися також куропатви, заяці та дики, які нищать поля.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала адвоката д-ра Е. Зельцера (Ягайлонська 15) за те, що не виконав санітарно-порядкових постанов у каменици своєї жінки, при вул. Краківській 5.; він є адміністратором тої каменици. Арештованого звільнено за кавцією 5.000 зол. — Зі самоходу, навантаженого вугіллям, впав на розі вулиць Токажевського і Дзялинських 35-літній робітник Михайло Король. Він зломив собі обі руки, важко побив голову та втратив притомність. — 20-літній Соломон Зінгер (вул. Ставова 1) вийшов 12. ц. м. з дому і не вернувся до нинішнього дня. — Невідомий тип так важко побив на ринку кравчиню Павліну Павлік, що нею заопікувалося рятункове поготівля. — У фабриці мила д-ра Вайзнера при вул. Панєнській вибухла пожежа, яку скоро погасили. — Львівський суд засудив на 13 місяців вязниці Р. Рочека та на 18 місяців Г. Дзюбу, які зорганізували були злодійську ватагу, що обкрадала Личаків та ховала добичу в сусідніх лісах.

— **Краєва хроніка.** В часі купелі у ставі в Підгайцях втопився 7-літній Семен Дубас з Галича під Підгайцями. Тіло дитини знайшла його мати. — В дім Марії Зубко у Красній, повіт Надвірна, вдарив грім та спричинив пожежу, в якій дім згорів до тла. — У Станиславові згорів млин, власність Стефанії та Ірини Кац, з припасами збіжжя та муки. Шкоду рахують на 170 тисяч золотих. — Коло Кидалович у ярославському повіті грім ударив у Марію Пінейко, яка несла серп. Грім розбив серп на кілька кусків та поранив праву руку жінки. — Войтіх Голда, власник двох реальностей у Бориславі, вилібрав собі життя біля Трускавця.

— **Над Чорним Морем спека.** Над Чорним Морем була в останніх днях сильна спека, яка спричинила багато сонячних ударів. У Констанці температура доходила до 52-ох ступнів.

— **Катастрофальні повені в Китаю.** З округи Шічіяшванг у північнім Китаю повідомляють про катастрофальні повені, що їх спричинили довготревалі дощі. Багато осіб утопилося. Повінь зробила багато шкоди. Залізнична комунікація на шляху Пекін—Ганкав перервана.

— **131-літній серб.** У місцевости Рібар, у південній Сербії, живе старий магометанин, який на підставі обрахунків має щонайменше 131 літ. Він брав участь у повстанні боснацького феодального володаря Гуссейна Граждевича проти султана в 1832-ому році. Старик почувається ще розмірно черство і має знаменну память. Він має 300 потомків.

— **Шпигунство в Америці.** Часопис „Вашінгтон Пост" наводить дані урядової статистики, які освітлюють шпигунську акцію в Злучених Державах. До 1938-го року занотували пересічно 35 випадків шпіонажі річно, в 1938-ому році таких випадків було 638, а вже цього року це число перейшло тисячку. Більшість тих випадків відноситься до німецької та японської шпигунської акції.

— **Король Зогу виїхав до Льондону.** У пятницю вечором король Зогу виїхав з Риги через Стокгольм до Льондону.

— **Хлопці у грудні, дівчата у вересні.** Один американський статистик знахував, що зпоміж дітей, які народилися у грудні, є 75 відсотків хлопців, але у вересні на 100 народин бувае 86 дівчат. Американський ученний спер свої обрахунки на підставі даних, які він збирав терпеливо 15 літ.

— **Мобілізація пчіл для військових цілей.** Як повідомляють з Японії, таємні агенти розвідчої служби прийшли на думку заступати при пересилці тайних документів почтових голубів пчолами. Розвиток фотографічної техніки дає змогу робити мініятурні фотографії паперів, які шпигун хоче перепачкувати. А пчоли, після переведених спроб, виявилися доскональними помічницями, які орієнтуються у лучі 10 км. та трапляють до родинного вулика, обтяжені ролькою мініятурної фільмової стяжки. Кажуть, що в Токіо почали вже масову мобілізацію пчіл, щоб перевести відповідні досліди.

— **Молодечі злодії.** Румунська поліція в Букарешті викрила незвичайну злодійську зграйку, що складалася з трьох молодих дівчат. Вони в останньому часі шлялися по ждальнях театрів та кін і залізничого двірця та допускалися кишеневих крадежей. Вони не звертали на себе підчас крадежей уваги, бо були дуже елегантно одягнені. — У Констанці викрили злодійську зграйку, складену з кількох 10—12 літніх хлопців, які допускалися вломів та крадежей.

— **100.000 листів з королівського поїзду.** Канадійський департамент почт проголосив, що в часі подорожі короля Юрія VI. з королівського поїзду вислано понад 100.000 листів збирачам марок, які хотіли мати памяткові марки зі спеціяльними стампілями. Крім цього вислано коло 20.000 офіційних листів.

— **Спроби видобути** американський підводний корабель „Сквалюс", що недавно затонув, не вдалися. Линви, якими корабель мали витягнути наверх, потріскали і „Сквалюс" упав знову на дно океану.

— **Війна жінок з різниками.** Жінки міста Венкувер (Канада) виповіли війну різникам, які перестали продавати дешевші роди мяса, на яких по думці нововиданого закону обмежено їх зиски, щоб зробити ці дешевші роди мяса доступними для біднішої людности. Акція, яка полягала на проголошенні „безмясного тижня", в часі якого жінки пікетували крамниці з мясом, закінчилася повним успіхом.

—o—

Зі судової салі.

ЦІКАВИЙ ВИПАДОК „ПОШИРЮВАННЯ ФАЛЬШИВИХ ВІСТОК НА ДОШКУЛЬНУ ШКОДУ ДЕРЖАВИ".

Дня 21. червня ц. р. в городському суді в Богородчанах відбулася карна розправа проти м-ра Миколи Толжана, адвокатського апліканта в Богородчанах, за проступок „публичного поширювання фальшивих вісток, що могли би принести шкоду державним інтересам", зроблений тим, що з початком березня ц. р. обвинуваченний надав у почтовому уряді в Богородчанах телеграму такого змісту: „Преміер Волошин, Хуст, Карпатська Україна — Чехословаччина. — З нагоди відкриття першого Українського Сойму бажаємо Урядові Карпатської України найкращих успіхів. — Громадянство Богородчан". Поліційний акт обвинувачення добачує в цьому знамена проступку зі ст. 11. розпорядку президента „про охорону деяких інтересів держави" на тій підставі, що „обвинуваченний як громадянин польської держави, хоч знав, що існування і політика Закарпатської Руси суперечить з інтересами польської держави, то тенденційно й демонстраційно в часі неприхильних українських настроїв на тому терені надав телеграму наведеного змісту, намагаючись обнизити повагу начальних органів держави". По внесенні такого акту обвинувачення городський суд спершу без розправи признав був свою некомпетенцію до розгляду тієї справи і переказав її староству у Станиславові, приймаючи, що у змісті телеграми нема знамен проступку з декрету про охорону державних інтересів, але щонайбільше можна би там доглянутися знамен проступку зі ст. 18. закону про проступки, в якій мова про „публичне виявлювання нехіті до держави".

Внаслідок зажалення поліції на цю постанову окружний суд у Станиславові відхилив її і доручив судові у Богородчанах перевести розправу на тій підставі: В телеграмі був підпис „громадянство Богородчан", а кождий з актів справи не виходить, що громадянство Богородчан дійсно цю телеграму підписало й солідаризувалося з політикою о. Волошина, то твердження в телеграмі, що побажання виходять від громадянства („спольчеництва"), в склад якого входять також поляки і жиди, що — очевидно — з політикою о. Волошина не солідаризувалися, є фальшивим твердженням, — отже фальшивою вісткою зі ст. 11. згаданого декрету.

Оборона доказувала, що в змісті телеграми нема нічого карогідного, що це звичайна гратуляційна телеграма, яка нікого не зачіпає ані нікому ніякого лиха не бажає, що нема „дошкульної шкоди державним інтересам", що такі телеграми вже без ніякої перешкоди надавали українці в Польщі, що зрештою вся українська преса містила статті з такими самими побажаннями й обвинуваченний відписав текст до своєї телеграми власне з одного українського щоденника, якого оригінальне число обвинуваченний представив до актів. Щодо „громадянства", то очевидно взагалі не приходиться говорити про те, щоб автор телеграми мав на думці виступати іменем поляків та жидів. Отож нема в телеграмі ніякої „вістки" взагалі, ані нема „публичного поширювання" телеграмою, якої тайна загарантована конституцією і законом про почту і телеграф: не можна **„публично поширювати" тайними засобами.** Ці два поняття взаємно себе виключають. Вкінці виступ поліції з обвинуваченням у цій справі незручний супроти львівських цензорів і органів безпеки, які про надавання таких телеграм у Львові і про гратуляції в пресі (отже справді публичні) знали і проти яких ніяк не виступали.

Суд засудив обвинуваченого на кару 6-місячної безоглядної вязниці і 10 зол. гривни мотивуючи: Зміст телеграми був доступний трьом урядовцям почти в Богородчанах і також урядовцям посередніх стацій краєвих і заграничних, — отже необмеженому числу осіб. Підпис „громадянство" мусів викликати у тих осіб враження, що значна кількість польських громадян, які входять у склад громадянства Богородчан, солідаризується з політикою преміера о. Волошина, суперечною, як відомо, з інтересами польської держави, яка змагала до спільної границі з Мадяршиною. В цьому і є фальшива вістка зі ст. 11. декрету, яка могла принести дошкульну шкоду інтересам польської держави, що полягає у поширюванні вістки, начебто громадянство Богородчан солідаризувалося з шкідливою для польської держави політикою о. Волошина і начебто правний і публичний лад у Польщі був незадовільний.

При вимірі кари суд „мав на увазі, що обвинуваченний зробив проступок у часі небезпечної ситуації в Европі".

Обвинуваченний вніс апеляцію. Апелювала також поліція з причини „за низького вимиру кари".

ЗА МЕТРИКИ.

Окружний суд у Станиславові засудив о. Івана Панчишина з Тисьменици, пов. Товмач, на 3 місяці вязниці з припиненням на 3 роки за „рушене польских назвіск".

ПОГРОЗИ.

В Гайку, коло Бережан, солтис Юха подибав на телеграфічному стовпі біля своєї хати картку з погрозою, що якщо польські кольоністи з Гайка у найкоротшому часі звідти не заберуться на захід, то їх виріжуть. У звязку з тим дістав акт обвинувачення за проступок з арт. 251. к. к. Андрій Швець з Гайка.

Городський суд у Бережанах, в особі судді Єжого Вархола по переведеній розправі засудив Андрія Шевця за провину зі ст. 251. к. к. на кару 2-ох літ вязниці без припинення, спираючися на оцінці графольога Л. Галачинського. Тому, що перед останньою розправою Андрія Шевця вивезли до Берези Картуської, де він пробуває дотепер, цей присуд суд видав у його неприсутности.

Від цього присуду внесено апеляцію. На апеляційній розправі перед окружним судом у Бережанах оборонець обвинуваченого виказав нестійність і хитість оцінки знавця і част. предсідника Должицький видав присуд, яким окружний суд у Бережанах відхилив присуд І. інстанції й увільнив Андрія Шевця від вини й кари.

Обвинувачував віцепрокуратор Вашевський, боронив д-р Володимир Гриневич, адвокат у Бережанах.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Спортова сторінка.

Успіхи української футбольної екстраклясн в минулому сезоні.

Коли взяти під увагу мистецьку табелю Окружної Ліги, в якій маємо двох наших представників, то без сумніву оптично позиція наших дружин добра та їх минулий мистецький сезон слід уважати вдатним. Одначе, коли при тому поставимо запит, чи осяги минулого сезону України й Сяну творять вже межу, поза яку обі дружини не могли перейти, то відповідь може бути тільки одна: „ні".

Якщо Сянові важко було в першому році побуту у львівській екстраклясі осягнути найвищу межу своїх можливостей, а причин таких, що тому стояли на перешкоді було чимало, то „традиційне" віцемистецтво чорно-червоних в дійсности нікого не вдоволило. Коли проаналізувати висліди України, то бачимо різку нерівномірність: побіч найкращих вислідів із найкращими дружинами найслабші висліди з найслабшими дружинами. Правда іноді чуємо оправдування своєрідних „спців" від футболю, що зі слабим противником дуже важко, а то й неможливо вести правильну гру. Відповідь на таке твердження можемо знайти дуже легко. Бо нпр. яким чином Погонь (Стр.), Юнак Погонь І б могли осягати з Короною високоциферні перемоги, іноді навіть на самбірському грищі. Коли Україна з тою самою дружиною осягнула в минулому році найгірші висліди: одна програна та одна нерішена гра, що в сумі дало віцемистцеві ледви один пункт на самбірській дружині, яка зайняла передостанне місце й покидає О. Лігу.

Хочби з того одного прикладу бачимо, що Україна не осягнула найвищого ступня своїх можливостей. Коли українська дружина осягнула третій рік із черги віцемистецтво оттак собі, без великої напруги, не викладаючи максімум своїх сил, енергії, завзяття, боевости і знання, то з того ясно, що нашій репрезентаційній дружині і цього року мистецтво Окружної Ліги просто напрошувалося само в руки. Адже поза Юнаком, який ще рік тому боровся за місце у львівській екстраклясі, **Україна не мала ввесь рік ніякого поважнішого суперника.** А Юнак відірвався від України щойно при кінці весняної руиди, по „славних" вислідах України з РКС-ом, Короною, Лехією. Про непотрібно стрчені пункти в осінній рунді нарочне не згадуємо, хоч і там знайшлися би зайво стрчені пункти.

Отже дружині чорно-червоних не стало рівномірности й витревалости у важких лігових змаганнях і — що теж найважніше — амбіції у всіх стрічах. І знову бачимо нерівномірні скоки: безмежна амбіція в Перемишлі, Ярославі, Стрию і крайня байдужність у зустрічах з Гасмонеєю, РКС-ом, Короною, Лехією. Все те зложилося на втрату мистецтва Україною, яка без сумніву якщо не перевищає, то в кожному разі дорівнює дрогобицькому Юнакові, бо має однаково вартний напад, кращу поміч і залогу.

Тепер не залишається нічого іншого, як ждати на новий сезон і вірити, що Україні він краще вдасться, бо в теперішніх умовинах для України віцемистецтво вже не є ніяким успіхом.

А тепер кілька слів про симпатичну дружину знад „срібнолентого" Сяну. Перший рік мистців в О. Л. почав Сян під поганими авспіціями. Ходи-переходи у фінальних стрічах з ТШЛ-ем, самі виїзди в осінній рунді, часті дискваліфікації та недостача рутини зіпхали Сян на останнє місце в табелі. Весняна рунда — це геройська боротьба за побут в екстраклясі і з цієї боротьби Сян вийшов блискуче. Перемога над Чорними, скріпленою Погонею І Б, над Ресовією і нерішена з Гасмонеєю — це найкращі успіхи Сяну. При кращій конюнктурі Сян повинен був зайняти 6., 7. або 8. місце в табелі. Найслабшою лінією Сяну був у минулому сезоні напад, якого склад був все пливкий. Найкращою частиною нашої перемиської дружини була поміч. Залога назагал виконала своє завдання, особливо добрий був „ветеран" Медвідь. Справжньою остоєю дружини у весняній рунді був Гуцул на воротах. Напад Сяну — це Турко. Відрадним явищем є те, що до Турка підтягнулися оба добрі крайники. На лучнику добре заповідається Бардин. Коли Сян матиме ще доброго чільника, то в новому сезоні зробить Сян ще не одному противникові не дуже приємну несподіванку. Перший рік побуту Сяну в Лізі слід уважати його справжнім успіхом.

УСТ. Поділля закінчило сезон.

Змагання за мистецтво А-кляси покінчилися в неділю 9. липня ц. р. Змагання за мист. А-кл. між Спартою (Теребовля) і ВЦКС (Броди) не відбулися, бо Спарта відмовила пункти в.-о. не прибуваючи на змагання.

В змаганнях за мистецтво А-кл. в 1938-39 (осінь 1938 і весна 1939) УСТ Поділля мало два обличчя — сумне осіннє та, можна б сказати, радісне на весну. Бо в осінній рунді Поділля всі змагання програло (з винятком ремісу в Теребовлі), а в весняній — всі змагання в Тернополі вирішило у свою користь. Виїзди для Поділля не були щасливі, бо в Бродах зремісувало (3:3), а в Золочеві програло (0:6). В осени переслідували дружину невдачі, на весну та сама дружина і ті самі змагуни „витягнули" 9 на 12 можливих пунктів, а восени 1 на 12 можливих.

Автори змагань: на воротах грав восени Каралуш. Щасливіший від нього юніор Зірочок, з яким Поділля не програло ні одних змагань. На обороні стара пара Терах та Королюк II. Поміч, яка двигала найбільший тягар на своїх плечах і якій належиться признання, зокрема Чумакові та Мітрінзі, була така: ліва поміч Іроницин, середня Чумак та права Мітрінга. Середуша трійка нападу грала без зміни цілий сезон: на середині Королюк III, на правім лучнику юніор Душенко та на лівім Доля. Крайники найчастіше змінялися: на лівій стороні грав Рофовський, Королюк І та остаточне „завтра" місце юніор Лукасевич, а на правім грав Ковуб, Дайчак та Рудий на зміну. Так було восени, коли Поділля здобуло вж... 1 пункт на 12 можливих. Та сама дружина на весну здобула 5-те місце в табелі А-кл. в 12 грама, 10 здобутими пунктами та стріляючи 17 воріт. Автори воріт: Дайчак 1, Королюк І 1, Рофовський 2, Лукасевич 2, Душенко 2, Доля 3, Королюк III 6 (мистецькі бої).

Поділля на весну заграло з великою амбіцією, посолотою та неуступчивістю перед дружинами на кращих чи гірших місцях в табелі та здобуло признання серед широких мас спортовців та публики в Тернополі.

Юніори Поділля цього року здобули 5-те місце в табелі. Таку злу льокацію в табелі треба виправдати тим, що в минулорічних юніорів, які брали участь в таборі у Східниці лишився лиш воротар та один заложник, інші за старі до юніорів, отже треба було знову серед наших найменших шукати гравців, щоби змонтувати одинадцятку, що остаточно вдалось і можна надіятись, що в найближчому році юніори Поділля відограють знову поважну ролю.

Табеля А-кляси Тернопільської підокруги:

1. Яніва	12	18:6	33:26
2. Єгуда	12	18:7	30:19
3. Легіон	12	13:11	16:13
4. Кресн	12	12:12	33:19
5. Поділля	**12**	**10:14**	**17:31**
6. Спарта	12	8:16	32:26
7. Броди	12	6:18	26:43

ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО НАКОЛЕСНИКІВ.

У дружинному бігу наколесників за дружинове мистецтво Львова переміг Стшелец, Україна прийшла на другому місці.

ПОЛЬОНІЯ—УКРАЇНА 2:1.

ГОРИНЕЦЬ. У фінальових змаганнях Україна (юніори) програла 2:1 (0:1) (1:1).

ПОГОНЬ III—СКАЛА II 3:1 (1:0)

СТРИЙ. Товариські змагання. Для Скали здобув ворота Хрушак.

ЛЕГІОН—ПОДІЛЛЯ 4:3 (2:2).

ТЕРНОПІЛЬ. Товариські змагання.

СПОРТ НА СЕЛІ.

Відплатні футболеві змагання між двома українськими дружинами в Гусятинщині між „Острогом" з Кривенького й „Сидоровом" закінчилися знову нерішеним вислідом 1:1, хоч кривенецька дружина мала багато більше з гри й повинна була виграти. Всеж цей вислід доказує, що перед сидорівською одинадцятою відкриваються гарні можливости, якщо вона зуміє над собою солідно попрацювати й усунути дотеперішні недостачі.

Літо — на тенісовому корті.

Ще доки все, що довкола нас, у повені сонця, зелені, пахощів, тепла й блакиту, ще доки із шумом лісів, подихом левад та шепотом достигаючих жовтих піль лине життерадісний гимн літа природі, — використовуймо як тільки можна найбільше сонце і повітря для нашого здоровля.

Перервім лінощі липня, такі відомі кожному, хто переводить час у дозвіллі на вакаційному відпочинку, чи то висиджуючи години на сонці, чи солідно — відлежуючи на лежаках або на мураві енергію, зужиту при підсилюванні організму їдою, достатнішою ніж колинебудь, — перервім усі ті упривілеєні лінощі рухом — рухом на свіжому повітрі. Кожній культурній людині відомо, як впливає рух, фізична вправа, у ширшому розумінні спорт на наше здоровля. Сучасна медицина зуміла дослідити і вказати на значіння і вплив механічного руху не поодинокі органи, на оформлювання внутрішньої рівноваги організму та правильність його відживи. Які висліди дає рух у випадках вродженої слабовитости (напр. при блідниці) і також при нахилі до товстіння.

Нема двох думок, що спорт у всяких родах і відмінах втримуваний у межах якоїсь системи, скріплює організм, гартує здоровля та головно у більшій або меншій мірі корисно впливає на самопочування людини та на її нервову систему.

Головне, що треба було б жінкам взяти під увагу, — це попри профілактивну (заравну) для нашого здоровля вартість спорту ще й його естетичну сторінку.

Котра з нас не слідкує пильно за тим, що нам нині накидує і диктує мода? Котрій із нас байдуже, чи робимо враження на наше окруження стрункістю нашої постаті, гармонією рухів і тим, що в першій мірі слідне на нашому обличчі: життерадісний румянець?

Хвилина живішого руху, — а буде ним після перевтоми працею у бюрі чи серед домашніх занять прохолодна купіль у ріці, буде нам бігання, підстрибування і вихили нашого тіла на корті — викличе на лице той бажаний румянець, вдоволену усмішку і радісний погляд очей. Справді! Навіть зморшки кудись гейби зникають наче засоромлені молодечістю рухів і фізичною справністю.

Тому у вільні хвилини на корт! Гра в теніс, у протилежности до інших, більш виснажливих спортів, вказана особливо кожній жінці, без огляду на вік, з уваги на сам рід та характер того спорту, як теж і з уваги на те, що він нам дає у плеканні здоровля та краси нашого тіла. Зясовуючи собі вартість того спорту обіцяймо собі провести літо й недалеку осінь на корті.

Оля

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛИГИ.

Унія—Юнак 4:3 (2:1).
ПКС—ГУРКА 2:2 (1:0).
Стараховіце—Легія 2:1 (2:1).
Фабльок—Унія 3:1.
ЛКС—Гриф 4:0 (2:0).
Сьмігла—Огниско 7:0.
Т.С.Л.—ЯНІНА 6:2 (2:1)

Змагання за вхід до окружної ліги.

СТШЕЛЕЦ—ГАСМОНЕЯ 3:2 (1:2).

Товариські змагання.

ДЛЯ СИТКІВКАРІВ.

Львівський Клюб Ситківкарів у Львові повідомляє, що підчас ферій тренінга відбуваються нормально щодня від год. 5—7 на Свєтові. Одночасно подає до відома, що Краєві ситківкові змагання відбудуться з початком вересня у всіх конкуренціях, також для початківців та юніорів. Для змагунів з провінції вигіднене приміщення. Згодошуватися щодня між годинами 5—7 на корті до п. Струмінської. Видів.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕМОГЛА ІТАЛІЮ В ЛЕГКОАТЛЄТИЧНИХ ЗМАГАННЯХ.

МІЛЯНО. У міждержавному легкоатлєтичному метчі розіграному у Мілляно у присутности 45 тисяч глядачів, Німеччина перемогла Італію у відношенні 110,5 до 67,5 точок. Поза конкурсом легкоатлєтичних змагань Німеччина—Італія італійка Клавдія Тестоні здобула новий рекорд світу у бігу на 80 м. через плітки осягаючи час 11.5 сек.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Королюк Роман III. чільник нападу Поділля здав суддівський іспит і вже суддює, відтягаючись по мистецьких боях із секції нового мича при УСТ Поділля. Це вже другий суддя зі змагунів Поділля. Перший п. Володимир Олейник, який, як відомо, суддює тепер у Львові.

В осінній рунді мистецтва в Поділлю братиме знову Боремський Володимир, бомбардір Поділля, який під тв пору кінчить військову службу в Ледві.

Присилайте передплату.

ОГОЛОШЕННЯ

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **М. Барер**
Львів, ул. Синстуська 2.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Понеділок 17. 7. год. 18 „Кінець і початок".
Вівторок 18. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Середа 19. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 20. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Ріжнородностей.

Від понеділка 17. 7. до пятниці 21. 7. листая нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СИЯТИН:
17. 7. Муза на офсайді.
18. 7. Кирпа з Львова.
19. 7. Цариця Грузії.
20. 7. Шаріка.
Зі Сиятина іде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАБ6:
17. 7. Подвійна бухгальтерія.
18. 7. Люди на кригі.
19. 7. Чорноморці.
20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на пензурі.
23. 7. Конашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
17. 7. За молдавський престіл.
18. 7. Сорочинський ярмарок.
19. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Безталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найомичка.

Український Хор Дм. Котка.

17. 7. Брошнів-Осада (Роб. Дім).
18. 7. Долина.
19. і 20. 7. Велдіж.
21. 7. Мізунь.
22. 7. Пациків.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Енді Гарді залюблений".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Сама крізь життя", „Три кадети".
БАЙКА: „Магічний ключ", „Король та хористка".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Таємний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Химери молодости", „Розведімся".
МАРУСЕНЬКА: „Кібіц" (Фернандель)
МЕТРО: „Моделька", „Ракетою на Марса".
МУЗА: „Мудрагелька".
МІРАЖ: „Люди Вислі".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Покинута".
РАЙ: „Остання сальва", „Фредек у щасливає світ".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіліна".
РОКСІ: „Чи Люцина то дівчина".
СВІТ: „Коєцюшко під Раплавицями" і „Пропавший острів".
СЬВЯТОВІД: „Останній аларм", „Агасвер — жид вічний скиталець".
СТИЛЕВЕ: „Утеча у невідоме" і ревія.
ТОН: „П перший баль", „Оріент-Експрес".
ФУТІХА: „Наверненний шпигун".
ХИМЕРА: „Голос крови".

Ощадний
К. ФЕДЕРА
найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Колишня Ч. о. Галицька 15.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 17. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для куиців: Що це таке ціна брутто, а що нето, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві коло год. **13.15 Гутірка м-ра М. Семчишина: Із української туристики** 13.35 Біжучі та програмові вістки, **13.40** Година найменодших: Героїський ведмедик, мельодії, пісеньки, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяни для молоді: „Давид Коперфільд" на осн. Діккенса, 15.15 Фрагмент з балетів, орх., 15.45 Господарські вістки, 15.55 Гутірка ККО, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартетові мініятури, 16.45 Біольогія, 17.00 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Із спікерових переживань, гутірка з пл., 17.50 Спорт, 18.00 Сніл. ресітель Ол. Міхаловського, 18.25 Концерт солістів: віол., флет, 19.00 Воиицька авд., 19.30 Розр. концерт, сопран, танговий ансамбль, 20.15 Резерва, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спортові вістки, програма на завтра, 21.00 Перший Лістів концерт у Парижі, муз. авд., форт., 21.50 Відголоси сили та слави, 22.00 Про летуиське звання, 22.15 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 18. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Дітн мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Форт. твори виконая 13-літня Н. Бродвайя, 13.15 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Ліміетон у крані левів, 15.0 Орх., 15.45 Госп. вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт. мініятури, 16.45 Літературна хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Ігал. музика з пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Форт., бас, кларнет, альтівка, 19.00 Для робітників, 19.30 Орхестра, сопран, баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Найновіші здобутки у плекаині звірят, 20.35 Спорт, 20.6 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Обмануний Коді" ком. опера В. Глоса, 22.00 Польща між сходом і заходом, 22.15 Концерт симфич. орх., 23.00 Остаині вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 19. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Муз. авдиція, 8.15 Туристичиа гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Мішаного хору „Торбан"**, 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Театр приїзд" опов. Марк Твена, 15.15 Популярна муз., у вик. сальон. орх., 15.45 Господар. вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні романтиків у вик. В. Гендріх, сопр., 16.5[illegible] Електризиість, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. твори у вик. Аделіни Бросіні, 17.35 Із давньої хор. музики, пл., 17.50 Жіночі профілі, 18.00 Славиі симфонії, пл., 19.05 „Що бувоб, коливб", 19.30 Орх., сопран, муж. квартет, форт., 20.10 Військ. відтинт, 20.25 Організація хліборобського поготівля, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Поетичні вовини, 22.00 Як зробити стереоскоп, 22.10 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 17. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Оперетковa і фільмова музика, 22.30 Класичні оперетки, БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різиомовні комунікати, 17.10 Тапк. музика, 19.55 Оп. орх., 21.40 Циг. орх., ВІДЕНЬ 18.20 Вес. музика, **19.50 Українські вістки,** 20.45 Легка віденська музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розр. концерт, 19.15 Нар. мельодії, 20.15 Концерт приват. Респігієві, МІНХЕН 21.15 Твори Р. Штравса, ПРАГА 17.10 Пісеньки, 19.15 Веселі мельодії, ПАРІ ПТТ. 18.30 Концерт із Ніцци, 20.30 Кабарет, РІМ 17.15 Віол., 21.10 „Сорочинський ярмарок", оп. Мусоргського, СОФІЯ 18.15 Муз. вечірка, 19.00 Нар. музика. 21.00 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Вівторок, 18. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. пісеньки, 20.00 Нар. мельодії, 20.40 Пісні, 21.20 Сніл. ресітель, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різиомовні комунікати, 17.40, 18.00 Пісеньки, 19.25 Сонати на скр. і форт. (Корелі, Брамс), 22.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 18.40 Легка й оперетковa музика, **19.50 Українські вістки,** 20.15 Симфон. концерт (Бетовен), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Сучасні пісні, 18.45 Концерт на трактоном, 19.30 Муз. дрібнички, 22.20 Регер: Соната а-дур на скр. і форт., МІЛЯНО 21.00 „Сорочинський ярмарок" ком. оп. Мусоргського, РАДІО ПАРІ 20.15 Мельодії, РИГА 21.15 „Шехерезада" оп. Рімського-Корсакова, РІМ 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 19.15 Нар. музика, 21.00 Рос. романси, 21.40 Легка і танк. музика.

Середа, 19. липня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Музика готику та ренесансу, 18.00, 22.30 Розр. концерт, 20.15 Бусоні, Бераіоа, Ліст, 21.30 Гарні голоси, з пл., БІЛГОРОД 18.20 Брамсові пісні, 19.05 Орх., 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Різиомовні комунікати, 17.40 Пісеньки, 18.40 Легка музика, 20.10 Музика з оперет, ВІДЕНЬ 18.20 Фрагменти з „Голяидця-скитальця" Вагнера, 19.00 Форт. (Бах, Гендель, Скарлатті), **19.50 Українські вістки,** 22.20 Популярний концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх., 18.20 Концерт старих сонат, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. марші, 22.30 Хвилина форт. музики, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Танк. музика з Америки, МІЛЯНО 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Камер. концерт (Бетовен), ПРАГА 19.20 Оперетковa музика, 20.40 Фрагм. з оп. Фльотова „Марта", РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, 20.30 Гумор, 21.00 Кабарет, РІМ 21.00, Симф. концерт, 22.30 Хор, СОФІЯ 18.45 Інстр. соля, 19.15 „Кавалерія Рустіканаж" оп. Масканіи.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Біржа

Львів, 15. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·77—90·77, Доляри америк. 5.33·50—5.33·50, Доляри канад. 5.31·00—5.31·00, Фльор. гол. 283·91—283·61 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голян. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 125·52—125·52 Корони шведські 128·62—128·62, Ліри іт. 18·4[illegible]—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 85·00.

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·00—36·50, Вугіль 32·75—32·5[illegible], Ліяпоя 74·00—74·00 Моджеїв 16·50—16·50, Островець 77·00—75·00, Страховичі 45·25—45·25, Жирардів 45·00—45·50 Габербуш 53·00—51·50
Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·5[illegible], 5 інвестиційна 1 ем. 76·00, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 3 конверсійна 65·00 5 заставнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 15 липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бдьок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·70
За 1 кг. масла екси. з оп дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

Оповістки.

На Рідну Школу зложили Вп.: Науче Товариство Богословія Перемишль 100 зол. як гонорар з імпрези богословів дух. Семинара; Ольга Трачівна й Олекса Мостовий Підгайці 10 зол. замість повідомлень про свої вінчання, що відбулося 15. липня в парох. церкві в Сосновні; Филипович Ольга, Новий Сянч 10 зол. замість вінка на могилу бл. п. Козака Леся в Карові. 12/80

Жертви зложені в Адміністрації: **на допомогу студіюючій молоді** зол. 5.— Юліян Карпінський, Гай Нижні; **на Рідну Школу** зол. 10.— Кісь Роман, Варшава.

ЛІТНИЦЯ

ГРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ віяла „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 20—45

МЕШКАННЯ

КІМНАТА умебльована, ясна з балконом на город, осібним входом для 2 або 1 особи, з удержанням або без, учиттям лекшички, до найдаму від 1. 8. при вул. Пасіпів (бічна Личакова) ч. 14 а, поверх І., м. 4. 1415 1-1

ШУКАЮ гарної кімнати при чесній інтеліґентній родині. Адміністрація „Діла" під „Педе". 1396 3—3

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 6-10

ЛЕДІВНІ — кухонні меблі — фабричні ціни — „Меблик" — Мільнія — Сяпотуська 30. 1146 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевша книжкова сітка до вагонів
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 38.
1414 1—[illegible]

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає ся за післяплатою.

Ціннин друків:

Zawiadomienie wysyłkowe	1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza	
оправлена (120 картон)	зол. 2.50
оправлена (200 картон)	зол. 3.50
Książka rozsyłkowa	
на 480 почт. урядів	зол. 2.50
на 960 почт. урядів	зол. 5.—

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. ряці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
куино, продаж, винаем і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa 19. lipca 1939. N. 161.
Середа 19. липня 1939. Ч. 161.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Мирна полагода справи Гданська?

(Передова стаття)

Німці розвязали українські т-ва в Чехії

Чому Совіти тримаються осторонь від Европи?

Як мене зарахували раптом до — польської шляхти!

(Стаття д-ра К. Левицького)

„Одушевлений прийом“ мадярського комісаря в Хусті

Чого ґен. Айронсайд приїхав до Польщі

Страшна залізнича катастрофа коло Варшави

Японські старшини воліли смерть ніж полон

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Nr. 161 (15.240).
Ч. 161 (15.240).

Lwów, środa 19. lipca 1939.
Львів, середа 19. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з доплатою) 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Німці розвязали українські організації у Чехії.

ПРАГА, ПАТ. НІМЕЦЬКА ВЛАДА РОЗВЯЗАЛА НИЗКУ УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ТЕРЕНІ ЧЕХІЇ І МОРАВІЇ, МІЖ ІНШИМ ЗЛІКВІДОВАНО УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІОЛЬОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ, СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО „СОКОЛА" І „ПРОСВІТУ"

Концесіоноване підприємство **самоходово-перевозове** Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-43.
полагоджує всякі експедиційні чинності та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 339 5-50

Англія не хоче і не може узалежнювати

СВОЄЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ВІД ДОМАГАНЬ ІНШИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Відповідаючи в палаті гропад на інтерпеляції у справі положення на Далекому Сході премієр Чемберлен дав цілу низку пояснень, що торкаються окремих проблем.

Що торкається розмови, яку амбасадор Великої Британії в Токіо Крейджі відбув з міп. Аріто, прем'єр зазначив, що Японія, як можна здогадуватися з голосів її преси, хоче добути згоду Англії на те, щоб темою переговорів було після положення на Далекому Сході і від неї згоди узалежнює свою участь у переговорах.

Під оплески цілої палати премієр Чемберлен заявив, що **Англія не хоче і не може узалежнювати напряму своєї закордонної політики від домагань інших держав.** Зрештою — додав Чемберлен — домагань того роду японський уряд не висунув.

Переходячи до льокального положення у Тієнтсіні Чемберлен поінформував палату, що положення британської концесії значно поправилося: харчі і молоко допливають у достаточній кількости.

У Москві без змін.

МОСКВА, ПАТ. Понеділкова розмова французьких та англійських представників з премієром Молотовом і комісарем Патьомкіном тривала годину і 3 чверти. З французької й англійської сторони в тій розмові брали участь амбасадори Наджіяр і Сідс та начальник Стренг. Підставою розмови була французько-англійська відповідь на останні пропозиції московського уряду.

Згідно з інформаціями з дипльоматичних кол ця розмова не принесла ніяких змін у положенні. Речинця нової зустрічі з Молотовом покищо не визначили.

Мушанов у Льондоні.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Ґредсідник болгарської палати послів Мушанов, що в неділю ввечорі приїхав до Льондону, залишиться в Англії коло тижня. Він зустрінеться з представниками англійського парляментарного й політичного світу і матиме змогу обговорити з ними всі справи, звязані з болгарсько-англійськими взаєминами, передовсім господарські. Ці справи обговорював уже перед двома місяцями у Софії один з членів місії сер Фредеріка Лейт Росса, яка була вислана до Букарешту

Регент Югославії гостем англійської королівської пари.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В понеділок у год. 16.55 приїхав до Льондону югославянський регент кн. Павло з дружиною кн. Ольгою. На двірці Вікторія привитали їх князь і княгиня Кенту та син кн. Олександер. З двірця гості поїхали просто до Бакінгемської палати.

Англійська королівська пара видала в понеділок ввечорі обід на честь югославянських гостей, на який запрошено крім цього коло 50 осіб. Були привязні члени королівської родини, премієр Чемберлен із дружиною, кількох членів кабінету і представники найвищої англійської аристократії.

—o—

Протижидівська акція у Празі.

ПРАГА, ПАТ. Хвиля тетору проти жидів посилюється з кожним днем. У Брні кинули петарду до синагоги, що знаходиться на місцевому жидівському кладовищі. Внаслідок передчасного вибуху один зі справців, що приїхали самоходом, згинув. Синагога частинно здемольована.

У Празі та ряді міст на провінції заборонили жидам вступ на пляжі.

В суботу закінчився у Празі перед німецьким карним судом перший процес за зганьблення раси. Жида, який у 1936-ому році взяв за жінку німкиню, засудили на 2 і пів року вязниці, його жінку на два роки

Двірець, майдан і вулиця Мусолінія у Берліні.

МІНХЕН, ПАТ. Канцлер Гітлер гостив снїданням італійського міністра національної культури Діно Альфієрі, який був у Мінхені з нагоди „дня німецького мистецтва". В часі того снїдання, в якому брав участь також мін. Гебельс, канцлер Гітлер поінформував гостя, що залізничий двірець, на якому висів Мусолінї приїхавши до Берліна, назвуть двірцем Мусолінія. Іменем італійського диктатора назвуть також вулицю, що веде до того двірця і майдан, який має тепер назву „майдан Адольфа Гітлера". На двірці Мусолінія прийматимуть і прощатимуть усіх визначних гостей.

—o—

Ген. Франко поїде до Італії.

МАЛЯҐА, ПАТ. Еспанські часописи друкують заяви мін. Чяно про його враження з подорожі до Еспанії. Міністр підкреслив швидкість, з якою Еспанія лікує рани, що їх дісталя в часі домашньої війни. Італійський нарід з приємністю за цим слідкує. Подякувавши членам еспанського уряду за зроблене йому прийняття мін. Чяно заявив, що ген. Франко небавом приїде до Італії, де його гідно прийме Мусоліні і ввесь італійський нарід.

Японський делегат на конгрес націонал-соціялістичної партії

ТОКІО, ПАТ. Генерал Ісоґаї, б. командант японських збройних сил у північному Китаю, а тепер член найвищої воєнної ради, виїхав з Токіо до Німеччини на річний конгрес націонал-соціялістичної партії як офіційний репрезентант японської армії.

Новий японський десант.

ГАЙҐОВ, ПАТ. Як повідомляє Агенція Домеї, японське військо вийшло на беріг близько Канен, важної під стратегічним оглядом місцевости на західньому побережжі острова Гайнан. Після короткого бою з китайським військом японці заняли місто й околицю. Китайські відділи — як подає комунікат — відступили в неладі залишаючи на полі бою 93 убитих, 7 полонених, важкий скорострїв та кільканацять крісів.

Щоб не попасти у ворожі руки...

ТОКІО, ПАТ. Великий бомбовий літак, в якому їхав генерал дивізії Томоіхі Тої та з ним 11 старшин мусів внаслідок ушкодження причалити на території занятій китайським військом, хоча близько японської боевої лінії. Щоб не віддати китайцям літака і самим не попасти в полон, японські старшини спричинили вибух ручних гранат, які мали з собою, внаслідок чого літак розлетівся на кусні і вони всі згинули.

—o—

ПОРОЗУМІННЯ З ХОРВАТАМИ В ОСЕНИ.

БІЛҐОРОД, ПАТ. Премієр Цветкович виїде небавом на кількатижневий відпочинок до Віші у Франції. Тому що без нього не можна довести до кінця справи порозуміння з хорватами, що справу відкладуть до осени.

—o—

АВТОСТРАДА БЕРЛІН—РИМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса повідомляє. В останньому часі будують по обох сторонах границі автостраду, що має получити безпосередньо Берлін з Римом через просмик Бреннер. З німецького боку не викінчили ще відтинка Мінхен—Бренер, але там тепер іде горячкова праця.

Мирна полагода справи Ґданська?

Львів, 17. травня 1939.

Майже вся англійська преса принесла звістки про відпруження на німецько-польському відтинку. Мовляв: Польща швидше пішла б на злагоду з Німеччиною тепер, після заяви Чемберлена, ніж раніш, бо теперішня двостороння згода не робила б на нікого вражіння, що її вимусили німецькі погрози („Дейлі Телеґраф"). Поляки — читаємо деінде — готові погодитись на скасування уряду високого комісаря Ліги Націй у Ґданську, якщо дістануть задовільні ґарантії, що їх польські права у Ґданську будуть збережені („Дейлі Геральд"). Врешті чуємо сенсаційну вістку, що „над долею Ґданська вже йдуть польсько-німецькі переговори та що у дипльоматичних колах сподіваються, що вони доведуть до успіху („Дейлі Експрес"). І хоч нема потвердження тих звісток та хоч пресова польсько-німецька війна тривае дальше (що-правда офіціяльні великі щоденники по обох сторонах зберігають вже трохи пристойніший тон), проте характеристична сама поява таких поголосок та ще й в англійській пресі ріжних політичних напрямків.

У дотеперішньому німецько-польському конфлікті були і є безумовно яскраво-негативні і таксамо яскраво позитивні моменти, себто такі, які згори виключали порозуміння та які — залишали для нього отверті фірточки. Взаємно виключає себе німецьке і польське становище у питанні прилуки Ґданська до Німеччини: німецькому аргументові, що це німецьке місто, штучно від Німеччини відірване, яке має право належати до національно-спільної держави, — протиставиться польський аргумент про найтіснішу господарську залежність Ґданська з Польщею та про таке величезне стратегічне значіння того міста, як можливої протипольської твердині у гирла суто-польської Вісли, що Польща мусить мати ґарантії і господарського і військово-політичного спокою.

Та суперечність поглядів саме й викликала конфлікт. Фірточками, крізь які може просмикнутися мирна розв'язка проблеми, є такі факти: 1) Існування Ґданська, як міста, звязаного з III-ою Німеччиною тільки етнічно й духово, а не адміністраційно-правно, нітрохи не перешкодило Німеччині відроджуватись політично й військово та поширювати свою експансію — по Клайпеду включно, не шкодить теж і далі німецьким впливам у балтійських державах; 2) Аж до останнього часу, себто до німецької ноти до Польщі з „сугестіями", як кажуть німці, та з „ультиматумом", як кажуть поляки, — Ґданськ не перешкодив ані заключити польсько-німецький пакт, ані перевести його ціло крізь усі міжнар. бурі й негоди повних 5 літ; 3) І Ґітлер у всіх своїх промовах і всі інші німецькі державні діячі та вся німецька преса ніразу не піддали в сумнів факту, що польський життевий інтерес вимагає мати вільний доступ до Балтійського Моря, таксамо, як зі свого боку в офіціяльній заяві мін. Бек та за ним вся польська преса признали, що по своєму етнічному характері Ґданськ — німецький.

Як бачимо — проблема важка, але й фірточки існують. Німецька сторона заангажувалась дуже далеко у кампанії за Ґданськ, але не пішла аж так далеко, щоб сказати, що Ґданськ для неї — життєво-необхідний і що тому слід боротися за нього навіть із зброєю в руках. Зате польська сторона заявила недвозначно, що кожну односторонню німецьку спробу змінити теперішній правно-державний характер Ґданська — вважатиме замахом на польські права, які боронитиме збройно. А після останньої заяви Чемберлена стало теж ясно, що єдино від польського становища залежить, чи й Англія та Франція не прилучаться до тієї збройної оборони, іншими словами, чи тоді не вибухне друга світова війна. Однак не вважаючи на ступенування конфлікту — таки заповіджена польська нота протесту до Ґданська не відійшла, та не вважаючи на всі войовничі промови мін. Ґебельса — таки німецький уряд нотифікував польському урядові замір німецького кружляка відвідати ґданський порт.

З усієї цієї найбільш побіжної пригадки загально-відомих подій і моментів виходить наглядно, що справа Ґданська стала сьогодні першзавсе справою **престіжу.** Престіж грав завжди у міжнародніх взаєминах та в міжнародніх конфліктах величезну ролю, головно престіж таких двох держав, як Німеччина і Польща, з яких перша страшенне вразлива на підхід світа до заяв її вождя, — друга — не менше вразлива на пункті своєї національно-державної опінії за кордоном. А проте нинішні часи саме й тим характеристичні, що поруч із перечуленістю іде байдужність на престіжеві „дрібниці": японська поведінка з англійськими громадянами і дипльоматами у Тієнтсіні, після якої прийшли японсько-англійські переговори у Токіо, і поведінка москалів за ввесь час англьо-совітських переговорів, що зовсім не впливає на побут п. Стренґа у Москві, — це проречисті докази, як низько стоять акції „амбіції" та „гонору" навіть наймогутніших держав — на нинішній міжнародній біржі. Тільки вигляди на остаточний політичний вислід є міродайні для такої чи іншої тактики, — ніщо інше.

Нема найменшого сумніву, що справа Ґданська не є „каменем предкновенія" нинішньої міжнародньої ситуації. Не про Ґданськ іде, а про суперництво ґерманського й англьосаського світа; суть не в поширенні німецького життевого простору на вузьку смужку надбалтійського побережжя, а в переконанні англійців, що захитана стала рівновага на европейському суходолі та що вона, Англія, не може дозволити до дальшого пересування тієї рівноваги тільки в одну сторону. Річ іде про сирівці для німців і хліб для німців і про довгу чергу важних і маловажних етапів, які мають довести до одного і другого. Нема ніяких даних, які казали б твердити, що Німеччина вважатиме ґданський етап за дійсно аж такий важний, щоб використати його для приспішення ґенеральної розправи: однаковим правом можна казати, що Німеччина рішить той етап „перескочити" та наставити свою політику, що зміряла б до тої самої мети: сирівців і хліба, — на інші рейки. Нема теж ніодної людини, яка могла б твердити, що Англія рішена без огляду на німецьку тактику використати факт своєї воєнної підготови для того, щоб ужити наприклад такий Ґданськ як притоку до розпутання нової війни. Німецьке гасло „життєвого простору" має в даному випадку акуратно стільки само практичного змісту, що англійське гасло „оборони мира".

Цікаво, що про можливости замирення на терені Ґданська між Німеччиною та Польщею ні одним словом не згадує та криклива польська преса, яка в той спосіб розгойдала польські настрої, що вже й польські ендецькі публіцисти з Новачинським на чолі кричать з остраху за здорову польську політичну думку і за правильну поінформованість польського громадянства. Є порода людей, яка вважає війну добрим лише газетним інтересом, є теж інші, які бажають собі війни з ширшого погляду національних інтересів, у даному випадку — не тільки польських. Все-ж, навіть таке воєнно-патріотичне вишрубовування атмосфери, як переконування земляків, що між роком 1410 та 1939 нема ніякої ріжниці (передова стаття проф. Ст. Стронського у недільнім „Куріері Варшавскім") не повинно затемнювати правди, що у нинішньому міжнародньому конфлікті за Ґданськ — сам Ґданськ грає направду дуже маленьку ролю. ік.

КІР
ЛЬВІВ, Уйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ 2220
1-? БУДОВИ

З польської преси.

Мир чи війна?

Питання, яке тисячі разів від кількох місяців стрінути було можна на сторінках преси, знову обговорює відомий ґенерал В. Сікорський в **„Куріері Варшавскім"** з 16. VII. Він пише м. ін.:

„Мир, чи нова кривава хуртовина? Ось тривожна проблема, що займає нині уми світу.

Відповідь на це питання залежить виключно від Третього Райху. Він грає досі незвичайно легкодушно з огнем. Секундують йому в тому найближчі співробітники. Блюфують та провокують Европу в нечуваний в історії спосіб, хоча на ділі не бажають загальної війни. **Тому хотіли б побачити хоч би найменшу рису в одноцілому як скала фронті мира.** Деякий час — здавалося, — що Ґданськ буде тою слабою точкою, в яку буде можна ударити. Сьогодні бачать, що зробили ошибку в оцінці власного положення та положення противника. **Отже навертають до нових спроб ізолювати Польщу, щоб коло 15. серпня зачати льокальну війну, яка, по ґітлерівським підрахункам, повинна б скінчитись до трьох місяців німецькою перемогою.** Ці однаково безпідставні, як і обидливі для нашої дійсної сили обрахунки розбились би об дійсність в порох, бо незрушний відпір польського народу та його західних союзників."

Ген. Сікорський стверджує далі факт, що Англія та Франція є цілком солідарні з Польщею і кинуть всі свої сили на оборону Польщі. Нині вже кожному ясне, що підступне опанування Ґданська є неможливе.

„Німці — пише далі Сікорський — підуть на всілякі підступи, щоб зломати нашу волю, розсварити з приятелями та підготовити почву під льокальну війну. Чи не ведуть уже перфідної пропаганди в польській мові через радіо? Чи не пояснюють нам, що Ґданськ не варта ні одної краплини польського воїна та що щастя Польщі лежить у дружбі з Райхом? Та це даремний труд і безхосенне зусилля. Поляки добре знають німців і зовсім нечуткі на ті всі аргументи".

—o—

Хто переможе: Чемберлєн чи Черчіль?

Проти волі та політичних намірів премієра Чемберлєна англійська опозиція з усіх сил форсує вступлення до англійського кабінету міністрів його політичного противника та прононсованого ворога Німеччини Черчіля. Покищо зручному тактикові Чемберленові вдається оминати конечність перебудови кабінету міністрів і міністерська кандидатура Черчіля залишається і надалі кандидатурою ін спе, одначе в Англії, як пишуть, переважає погляд, що Черчіль зараз став би членом англійського кабінету, якщо Ґітлер зачав би справді війну в серпні. В чому річ? В чому полягає дійсна ріжниця між Чемберленом та Черчілем? Відповідь на ці питання пробує дати льондонський кореспондент виленського **„Слова"** п. Люп, в кореспонденції, що появилась в числі з 16. VII.:

„Обв, тобто Чемберлєн та Черчіль — пише п. Люп — погоджуються в тому, що не може бути нового Мінхену, то значить нової капітуляції перед німецькою погрозою. Це певне. **Та проте Чемберлен є далі прихильником розумного компромісу і модус вівенді з Третім Райхом, натомість Черчіль безсумнівно бажає капітуляції Ґітлєра, без війни, як можна, з війною, коли треба.** Перекладаючи вислукані дипльоматичні форми на просту щоденну мову, можна це оформити ось як: До Мінхену включно Чемберлєн казав Ґітлєрові: „Коханий Адольфе, який ти нечемний, ну але це правда, що тебе скривдили були дуже, отже маєш цукорка і, будь ласка заспокійся". Від Праги Чемберлєн повторяє Ґітлєрові: „Пане Адольфе, ця забава не може тревати без кінця, якщо не заспокоїтесь, буде з Вами але." Таке становище Чемберлена до Ґітлєра й до Німеччини. Не такий Черчіль. Будучи у влади він просто крикне під адресою самотника з Берхтесґаден: „Навколішки, харцизяко, або всиплю тобі стільки у шкіру, що всі кости поломиш"

П. Люп кінчить таким міркуванням:

„Чи Ґітлєр розуміє це? Чи здає собі справу з того, що Чемберлен та Бек дають йому можливість вицофатись з ґданської авантури з честю і в той спосіб оминути куди гірші евентуальности? Чи бачить, що одною з причин, для яких Совіти роблять труднощі, це надія, що проволока в заключенні договору з Англією ослаблює становище Чемберлена і зміцнює вигляди Черчіля, тобто прискорює вибух війни? Досі нема ніяких вказівок з Берліна, що дозволили б направду зорієнтуватись у плянах та намірах Ґітлєра, бо щойно тоді буде можна передбачити вислід розгривки Чемберлен—Черчіль".

Чисельна сила майбутніх воєнних противників.

У „Кроніці Польскі і Свята" якийсь фахівець робить цікавий перегляд фізичних сил обох сторін, що небавком можуть найтися у воєнному стані зі собою. Він подає статистичний матеріял, що більше переконує, ніж цілі томи пропаґандивного матеріялу.

Коли брати під увагу загал населення, то Німеччина своїм 90 мільоновим блоком просто приголомшує цілу Европу; Польща з 35 **мільонами населення** лишається далеко в тіні. Але коли взяти для порівнання річники населення в одній та другій державі, то справа не є вже така безнадійна. Наприклад населення у віці між 23 і 28 роком Польща має 3 мільони, а Німеччина 6 мільонів, тобто відношення сил є 1:2, а не 1:3, як при порівнанні загалу населення в обох державах.

Загально положення представляється ось як: населення між 23 і 28 роком Німеччина має 6 мільонів, Франція 3,1 міл., Італія 3.9 міл., Польща 3 міл., Англія 3,8 м. Як бачимо, крім німців, чотири інші европейські народи є майже рівно сильні. **Коли зсумувати сили обох противних таборів з уваги на річники між 23—28 роками, то 9,9 мільонів французів, англійців та поляків стоятиме проти 9,9 мільонів німців та італійців, творячи в той спосіб ідеальну рівновагу.**

Коли взяти під увагу населення у віці від 18—28 років, то це відношення викаже маленьку зміну, а саме: проти 11,5 мільонів німців + 6,9 мільонів італійців матимемо 5,3 міл. французів + 5,7 міл. поляків + 7,5 міл. англійців, що дає протинімецькому блокові перевагу на 200 тисяч осіб. Ця перевага має своє джерело в тому, що польські молоді річники є числом сильніші від таких річників в інших державах.

З точки погляду на число спосібних до війни — окремі народи мусіли б бажати собі війни в дуже ріжних роках. Для **Франції** рік 1938 був дуже добрий, бо в цьому році було найбільше число богатих на людський матеріял річників, а саме річників від 1896 до 1914 і 1921—1932. Від 1932 року число населення у Франції жахливо паде. Для **Англії** найкорисніший саме біжучий 1939 рік, бо в періоді між 1897 р. до 1926 р. Англія постійно мала добрі річники, а по 1926 р. зачався сильний спадок природного приросту. Для **Німеччини** „вимріяним" роком війни був би 1941 рік. В цьому році сходяться в Німеччині в найбільшому числі багаті на людський матеріял річники 1903—1912 років і дальші, з яких річник 1923 в цьому році переступить вік 18 років. Для **Італії** найуспішнішим воєнним роком буде 1945 рік, бо в цьому році будуть до диспозиції сильні числом річники з років 1906—1916 і перші повоєнні річники 1921—19292. Для Польщі з уваги на природний приріст працює сам час.

Є безсумнівне, що Англія та Франція тратитимуть свій людський потенціял з року на рік, що може теж Німеччина по якомусь часі зачне зменшувати свій приріст. Але Польща та Італія мають перед собою ще низку успішних років і викажуть знижку населення аж тоді, коли в житті зважують річники з часів кризи по 1931 році.

Якщо б війна вибухла в кінці цього року, то найбільш упривілеєною державою була б Англія. Рік 1939 для Англії — найліпший. В цьому році Англія матиме аж 28 „добрих" річників, спосібних орудувати зброєю. У зв'язку з минулим роком біжучий рік теж несогірший для Франції, яка розпоряджала б тепер 29 „добрими" річниками. Для Німеччини та Італії 1939 рік не дуже сприятливий щодо числа річників, спосібних до зброї. В Італії в цьому році буде 21 добрих річників, а в Німеччині 22.

З точки погляду на живу людську силу, до воєнної розгривки повинні змагати Англія та Франція, Німеччина ризикувалаб ще війною, а для Італії було б найкорисніше відложити війну ще на 2—3 роки.

Чи охочі до війни держави дадуть себе залякати мовою чисел, що їх комбінують ріжні статистики? А головне: чи ці числа на 100 відсотків вірні? Це виявилося б щойно у війні.

Гальма української культури.

(Дискусійна стаття).

Друкуємо цю статтю, як дискусійну та зазначуємо відразу, що автор торкнувся лише технічної сторінки проблеми та мовчанкою поминув сторінку найважнішу: психіку українського інтеліґента, який усе ще дивиться на книжку, як на зайвий люксус.

Р е д.

Гальм української культури маємо дуже багато. Є між ними основні й органічні, як напр. наша матеріяльна бідність, розпорошеність, безробіття високоінтеліґентних сил, високий відсоток неграмотности і т. д. А всі ці гальми походять з одного джерела: нинішньої політичної дійсности. Не будемо нині говорити ні про ці основні, ні про ту ґенеральну гальму, бо усунути їх це діло, яке не залежить від наших скромних сил.

Нині хочемо звернути увагу на одну гальму, що має свою причину у нашій **внутрішній недосконалій організації,** гальму, що усунути її залежить від нашої волі. Маємо тут на увазі **надзвичайно малу нашу книжну продукцію** та в парі з цим і як вислід того — нашу культурну відсталість. Час до часу наводимо статистичні дані про книжну продукцію в інших народів та у нас — і бачимо, що ми позаду десь навіть у порівнянні з литовцями чи естонцями, не кажучи про поляків, чехів і т. д. Кажемо при тім про нашу бідність і т. д.

Все це так. Але при всім тім: **чи не змогла б бути наша книжна продукція значно більша?** Відповідаємо: Безперечно могла б, але мусимо створити для неї хоч трохи сприятливі умовини. Нині ці умовини такі ніби **зумисне придумані, щоб унеможливити всякий рух.**

Як у нас повстає книжка? Автор її написав і хоче, щоб вона побачила світ. Звертається до видавництв та видавців. Вони здебільша відповідають: Не можемо, наразі всі капітали у книжках, маємо серед людей багато грошва. Або: Характер книжки нам не підходить. Або: Почекайте, маємо вже кілька рукописів, не можемо сказати, коли прийде черга. Гонорар? Засадничо не платимо. Або: „якщо", „при умові", „в разі" і т. д. Остаточно: 20 примірників авторських.

Тоді український автор думає собі: Перехитрю я наших видавців. Видам книжку сам, сам ціну визначу, сам поширю, — книжка потрібна, безперечно розійдеться, матеріял не постаріється, видатки верну ще й непогано зароблю!

І — видає! Потайки від жінки десь нашкрябає грошей, знайде довірливого друкаря, що „на решту почекає, аж..." — і народилась на світ ще одна українська книжка. Гарна, корисна, навіть мистецька обгортка.

Тепер — що ж? Ясно — треба розіслати книжку по книгарнях, освітніх інституціях, знайомих. І автор — „поет милостю Божою" чи історик — майбутня сила, — обкладається календарями, адресарями, збірниками Кубійовича — пакує та пише. Ну, передовсім самозрозуміло: Львів, книгарня Шевченка. — А Станиславів? — Само собою! — А Чортків? — Ясно: тільки при умові широкого поширення і т. д. — В такому разі й Белинь? — Безперечно: Луцьк, Кремянець, Дермань. — А що ж Румунія? — Ну, як же: 1,100.000 українського населення. Бійтеся Бога, — це ж вам ціла Литва! Значить: Чернівці, Вижниця, Букарешт, Добруджа. — Но, добре: а що ж Америка? — Смішне питання: а хто ж купить, як не Америка? Отже: Нью Йорк, Вашингтон, Торонто, Вінніпеґ, Міссісіпі, Онтаріо, Ніяґарський водопад...

— Чоловіче, що ти з тими марками робиш? Їш їх, чи що? Та ж я не маю грошей на обід!..

— Але ж, Лідочко, подивись: відіслати цей пакунок коштує тільки 20 к. ч.! А знаєш, кілько за нього вернеться? — 350 к. ч., та ще й долярами! Це ж явна вигода! А за цією книжкою піде друга, третя, — я задумую цілу серію! — і завжди вдома буде свіжа копійка!

Минають три місяці. Іван Петрович міркує собі: Ну, що ж, пора й по грошенята писати. Книжка потрібна, реценсії були прегарні. Отже: П. Т. книгарням, установам, знайомим. За місяць наслідки: 70% не відповіло нічого, 15%, — що нічого не продали, і 15%, що мають для Івана Петровича по 2—3 золоті, „але як їх переслати, бо пересилка грошей за кордон заборонена?"

Почухався Іван Петрович. Позичив грошей, щоб хоч трохи віддати друкареві. Думає: ну, що ж, треба ще почекати, я, здається, занадто швидко розігнався. За пів року: П. Т. книгарням, установам, знайомим. Наслідки: 70% (але інших) не відповіли нічого, 15, — що не продали нічого і 15, що мають для Івана Петровича по 2—3 зол., „але як їх переслати?"

Почухався Іван Петрович і т. д.

За пять років: а знаєш, Лідочко, все-ж маю сатисфакцію: сам за свою книжку мусів подвійну ціну платити. Виявляється: уся розійшлась.

— А де-ж твоя „свіжа копійка", де твоя „серія"?

— Н..но... воно тее.:: Не поїду-ж я особисто до Манджу-ко збірати гроші по книгарнях... Знаєш, як у нас: одна скрахувала, друга змінила власника, інж. Павленко помер, д-р Іванишин з Вінніпеґу перебрався на Небраску і т. д. Нація ми величезна і простори займаємо необмежені...

* * *

Просимо вибачення у Шановного Читача, що почавши поважну промову на поважну тему, звернули непомітно на фейлетон. Але в цім, власне, ціла суть справи і ціла її трагедія. Трагедія в тому, що така кардинальна річ національного життя, **як видання й поширення книжки** у нас здебільша має характер водевілю і надається передовсім для фейлетону.

Ще кілька більших видавництв, які можуть зберегти таку-сяку екзекутиву та розпоряджають дрібними капіталами, дають собі раду. Але вся маса дрібніших видавництв і окремих людей, розкиданих по українських землях та по Европі й Америці, що мають бажання й добру волю видавати й ширити книжку, згори засуджені на „провал". Раз, щоб видавати — вони безнадійно заплутуються в нетрях і джунґлях українського книжкового ринку й удруге вже на цей ринок не заявляються, ще й десятому заборонюють.

Ми самі собі кидаємо колоди під ноги, самі собі створили величезну гальму української культури.

Який же вихід із положення? Простий, ясний і необхідний: **створити певний і сильний апарат поширення й продажі книжки.** Звільнити слабші видавництва та поокремих видавців, авторів, письменників, учених та поетів від тих завдань і тої праці, яких вони завідомо наперед не вспілі технічно й фінансово виконати, а саме — поширити по цілому українському світі книжку, а ще найголовніше — зібрати за неї гроші, чи, в разі потреби, непродані примірники. Мусимо створити установу, якій видавництво, видавець, автор безпечно передає цілий наклад. А завдання цієї установи, що буде мати діло не з одною книжкою, а з сотнями назв, належно їх поширити, мати догляд за продажом і мати апарат збірання грошей хоч-би й по тих 2—3 золотих... Тоді видання української книжки не буде обертатись у більше чи менше смішний чи прикрий епізод, а може справді стати підставою для дальших видань і для дальшого піднесення української культури...

Справа ця болюча й пекуча. А нині, поки на українство йде наступ з усіх боків, коли ми переділені скріпленими кордонами, мало не фронтами, вона набірає особливого значіння. Занятись цією справою, на нашу думку, має Львів, Львів, який зумів створити й вести низку сильних і розгалужених економічних централь, має заповнити й цю прикру прогалину українського національного життя. У Львові існують усі ті головні централі української освіти й культури, яким безпосередньо лежить на серці ця справа („Просвіта", „Рідна Школа", „Т-во українських журналістів і письменників", видавництва, книгарні і т. д.). До Львова у цій справі апелює культурне українство, розкидане по світі. Десятки українських письменників, учених, публіцистів уже й сьогодні мають до видання десятки творів, вони готові вложити у діло свої скромні засоби, але чекають від краю, щоб він урегулював і унормував цю основну ділянку національного життя.

Прага 12. VII. 1939.

Віктор Приходько.

„Одушевлений прийом" мадярського комісаря в Хусті.

Призначений Будапештом виконувати уряд мадярського комісаря у Карпатській Україні барон Жигмонт Переній приїхав 13. ц. м. до Хусту. Мадярська адміністрація подбала про гучний прийом: усіх жидів та циганів уставлено перед колишньою палатою карпато-українського уряду та приказано їм пять хвилин без перерви прославляти барона Перенія, адмірала Гортія, мадярський нарід, гонведів, жандармів окликами раз в мадярській, а раз в „русинській" мові. Коли жидо-цигани попріли та похрипли, дві „кішасоні" (дівчата), одна в мадярському, друга в „русинському" вбранні піднесли „дорогому гостеві" великі китиці цвітів.

Після того гомінкого вступу в помітно штучній атмосфері, до авта барона Перенія підійшов Іван Бокшай, посол від „подкарпатских русинов" до будапештенського сойму і в імені „русинського народу до безтями щасливого своїм поворотом до рідних мадярських братів" привитав „високого гостя" мадярською мовою. „Ми знаємо, — казав Бокшай — що праця комісаря не буде легка, радше дуже важка, але ми проситимемо Бога, щоби цій праці благословив. Благатимемо Всевишнього, щоб між народами, що тут проживають, запанувала єдність та згода між ними самими і любов у відношенні до спільної мадярської батьківщини, якої ще не всі набралися.

У відповідь на вірнопідданчі слова мадярона Бокшая барон Переній похвалив „русняків" за їхню вірність до Мадярщини і в минулому і в сучасности. Щодо недавнього минулого, то пан барон на словах забавився у джентельмена. Звертаючи свій зір до палати, де недавно урядував президент о. д-р Волошин, він заявив, що „це не є звичаєм мадярів лаяти переможеного противника. Серед мадярів почування любови було і є — мовляв — все міцніше, ніж гнів та пімста. Мусимо своєю працею доказати, — казав Переній — що це ліпше жити і працювати на мадярській території, як між чужими (очевидна алюзія до през. о. Волошина та членів карпато-українського уряду!). У справі автономії для Карпатської України треба, мовляв, вірити мадярському урядові та мадярському парляментові, які спільними силами найдуть колись якусь розвязку. Головна справа тепер — хліб. Бо автономія для Закарпаття не така легка справа: вона мусить мати на увазі з одного боку інтереси конституції тисячлітньої Мадярщини, а з другої слушні домагання місцевої людности всіх віроісповідань."

Зараз після останнього слова барона Перенія режисерія пішла в рух. Випочаті горла зібраної в одному гурті „публики" дали вислів найвищим тонам свого одушевлення. Окликн „Еліен" знову яких дві хвилини не вмовкали, поки жандарми не попрохали наперід, перед комісарське авто, нових бесідників, цим разом в селянському одязі, якогось Тимчика та Січа, що слабо говорили по мадярськи, а вже до неможливого калічили навіть ту льояльну „русинську мову", на яку як на рідну покликалися.

Авто барона Перенія було вже в поворотній дорозі до Ужгороду і вже давно густою мрякою нічні тіні поклалися були на Хуст та його периферії, але з жидівських коршем неслися одушевлені гомони активних учасників прийому пана комісаря Карпатської Країни, що при цій нагоді трохи заробили.

Зате після промови Перенія останню ілюзію втратили карпатські українці щодо здійснення обіцяної мадярським урядом автономії. Очевидно ті, що такі ілюзії ще мали.

—o—

Чому Совіти тримаються осторонь від Европи?

Кореспондент виленського „Глосу Народового" (16. VII.) мав нагоду говорити з одним із найкращих знавців Совітського Союзу. Розмова мала своїм змістом такий діяльог:

„Чим це пояснити, що Совіти виразно не бажають вязатись з західними державами і воліють лишитись осторонь?"

„Вони не так не хочуть, як **не можуть** цього зробити — була відповідь. Це значить, що совітський уряд, здаючи собі справу з внутрішньої небезпеки для совітського режиму, не може вязатись військовим союзом і не може брати на себе обовязку взяти у війні участь.

Треба тямити про те, що совітський уряд від 20 років свідомо та доцільно відрізує своїх громадян від якогобудь безпосереднього контакту з світом, що совітську молодь виховують у повній несвідомості, як саме виглядає позасовітська Европа.

Концепцією Сталіна є під тим герметично замкненим кльошем витворити з різномовних націй, що мешкають в СССР — новий, спільний совітський нарід. З тією метою переселюють маси населення з одного кінця Росії на другий. Вистане сказати, що напр. на Україні залишилось уже найбільше яких 45—50 відс. автохтонного українського населення (?!) — решта це імпортовані великороси, монголи, кіргізи, сибіряки тощо. Ця гігантична годівля біольогічної хрестиківки може вдатися тільки під кльошем. Цей своєрідний „коктейль" можна вимішати тільки у своєрідній посудині.

Отож участь Совітів у війні — продовжував інформатор — мусіла б викликати безпосереднє зіткнення совітських мас (армії) з позасовітською дійсністю. Громадяни СССР могли б довідатись, що існують інші державні люди, ніж совітський, у яких життя не є аж таке лихе, як це їм від дитинства втовкмачувала школа, радіо та преса. Могли б зустрінутись з живими націоналістичними рухами. Теплярною системою вихована, ще ніжна ростинка „совітського народу" не витримала б стільки світла та повітря. Сталін волить не виставляти на небезпеку свого експерименту, що покищо нібито йому вдається.

Як далеко совітський уряд зберігає тепер засаду цілковитого відрізання совітського громадянина від зовнішнього світу, на це найкраще вказує доля совітської дипльоматії. Це люди присуджені просто згори на смерть. Серед них що якийсь час відбуваються кровавi „чистки". Це Г. П. У. усуває тих, що „заразилися" Заходом.

У світовій війні, якщо б така вибухла, Совіти взяли б участь тільки в крайній конечности, тільки тоді, коли їхні інтереси були б безпосередньо загрожені, або тоді, коли можна б було піти на вимучену війною Европу з гаслами суспільної революції. Переговори у справі військового союзу з Англією Совіти ведуть згори з думкою, що „з того нічого не вийде". А пропагандивний ефект внутрі совітської держави — знаменитий. Бо можна совітським громадянам товкти в голову: „Глядіть, як англійці забігають коло нас, як їм на нас залежить. А ми не потребуємо їх"...

До цієї розмови варто додати ось яку телеграму з Льондону, що появилась в „І. К. Ц" з 18. VII.:

„Щораз більше органів англійської опінії допускає можливість розбиття московських переговорів. Кажуть тут, що коли совітська сторона скоро не рішиться, розмови можуть покінчитися фіяском.

Нема сумніву, що розчарування британської опінії ходом розмов у Москві досягло вершка."

Французькі бомбовики летять понад Англією.

СПРОБА НАЛЕТУ НА АНГЛІЮ ВІД ЕВРОПЕЙСЬКОГО КОНТИНЕНТУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає льондонська преса, у вівторок понад 100 французьких бомбовиків відбуває пробний переліт понад Англією.

Вони вилетять з одного летунського майдану недалеко Ля Маншу, перелетять понад Саутгемптон, Льондон, північно-східнім побережжям, опісля великим луком завернуть у напрямі Менчестеру й Ліверпулю, дальше через Девоншір і Валію вернуться до Франції.

Переліт відбудеться мабуть у ночі та матиме форму налету ворожої повітряної фльоти, яку британські рефлектори матимуть викрити. Є це ревізита французьких повітряних сил.

ЧЯНО У СЕВІЛЛІ.

МАДРИД, ПАТ. Мін. Чяно причалив на літаку, який сам пільотував, на летунський майдан під Севіллею, Табледа Повитав його ген. Кеіпо де Лляно.

РОЗБУДОВА ЕСТОНСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ТАЛЛІН, ПАТ. Цього року естонська торговельна фльота збільшилася на 19 нових пароплавів та моторових кораблів, загальної випорности 39.000 тон. Деякі старі кораблі заступлено новими.

ХТО БУДЕ ІТАЛІЙСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ЛЬОНДОНІ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як подає „Обсервер" з Риму, як кандидатів на нового італійського амбасадора в Льондоні називають найчастіше амбасадора з Москви Русса та віцеміністра закордонних справ Бастіяні, що був амбасадором у Варшаві.

НІМЕЦЬКІ ДІВЧАТА НА ЖНИВАХ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Англійська преса повідомляє в телеграмах з Німеччини, що там переведено мобілізацій жіночої молоді для праці при жнивах, тому, що мужеська молодь уся стоїть під зброєю. Цьогорічні жнива в Німеччині будуть мабуть пересічні, але слабші, ніж минулого року.

ДРУГУ АНГЛЬО-ЯПОНСЬКУ РОЗМОВУ ВІДЛОЖЕНО ДО СЕРЕДИ.

ТОКІО, Авас. Передбачена на понеділок друга розмова між амб. Крейджі і мін. Арітою не відбулася, бо переложено її на середу. До того часу Крейджі сподіється дістати від свого уряду відповідь на звіт з першої розмови.

АНГЛІЙСЬКИЙ ТА ФРАНЦУЗЬКИЙ КРЕДИТ НА ЗБРОЄННЯ ЮГОСЛАВІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Часопис „Евр" заповідає, що англійський уряд рішився признати Югославії 2 міліони фунтів штерлінгів на зброєння. Цей кредит доповнять ще поважні французькі кредити для Югославії.

МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ.

БУДАПЕШТ, АТЕ. Як подає преса, 26. ц. м. пічнуться в Будапешті мадярсько-словацькі переговори, яких завданням буде наладнати торговельні взаємини між обома краями.

—o—

ПОДРОБИЦІ ПРО ПАРИСЬКІ АРЕШТУВАННЯ НЕВІДОМІ.

ПАРИЖ, АТЕ. Паріська преса не містить ніяких вісток про недавні арештування у паріських прес. колах, бо заборонено поширювати вістки про слідство у шпигунських справах. Комуністична „Юманіте" накидується на уряд за те, що він не інформує преси.

—o—

З КИМ ОЖЕНИТЬСЯ РУМУНСЬКИЙ НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛУ?

25. жовтня ц. р. румунський наслідник престолу кн. Михайло скінчить 18 років і згідно румунською конституцією стане повнолітний. З огляду на те, як кажуть, у румунських дворських та урядових колах застановляються, з ким він мав би заручитися. Румунська конституція забороняє князям крови женитися з румунськими громадянками.

—o—

ПРАВИЛЬНА ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ НАД АТЛЯНТИЙСЬКИМ ОКЕАНОМ.

Як подає „Таймс", від 5. серпня пічнеться правильна летунська поштова комунікація між Англією та Злученими Державами.

—o—

НА ЧАС ЖНИВ І ПИЛЬНИХ ПОЛЕВИХ РОБІТ ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ПРИПИНИВ СВІЙ РОЗПОРЯДОК.

ВАРШАВА, ПАТ. З уваги на розгар жнив у краю та пильні полеві праці міністр внутрішніх справ доручив, щоб праці звязані з акцією піднесення естетичного вигляду осель припинити в місяцях липні і серпні. Це доручення торкається виключно сіл та осель з хліборобським характером, де полеві роботи вимагають великого числа робочих рук.

—o—

САМОХОДОВА КАТАСТРОФА УРЯДОВЦІВ СОВІТСЬКОЇ АМБАСАДИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Близько місцевости Понтуаз під Парижем самохід, що віз 3-ох урядовців совітської амбасади у Франції та їхав із великою швидкістю, зачепив болотником за телеграфічний стовп, внаслідок чого відскочив та зовсім розбився до недалекого дерева. Всі урядовці важко ранені.

МАНДЖУРСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ НАЛЕТУ СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

НАНКІН, Домей. Міністр закордонних справ Манджурії звернувся до совітського та монгольського уряду з енергійним протестом проти бомбардування місцевости Хурлакін та порушення кордону під Номоган.

Протест стверджує, що коли б інциденти повторювалися, манджурський уряд мусів би вжити репресій, оправданих з огляду на необхідну оборону.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ БУДУЮТЬ ПАНЦИРНИКИ.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. Уряд Злучених Держав уважає, що тих двох панцирників по 45.000 тон і 6 панцирників по 35.000 тон, які тепер будують в американських корабельних верстатах, буде замало, тому вже на найближчій сесії конгресу заголосить внесок на кредити на будову ще двох панцирників по 45.000 тон. Будова кожного такого великана коштує від 93 до 100 мільонів долярів.

МОГУТНЯ МОРСЬКА И ЛЕТУНСЬКА БАЗА НА ЕГЕЙСЬКОМУ МОРІ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ексцельзіор" пише, що Англія й Туреччина вирішили негайно почати розбудову летунської бази у місцевости Хесме на Егейському морі, уважаючи, що Хесме є для Егейського моря тим, чим Гібральтар для цілого Середземного моря і Сінгапур для Індійського океану. Заміщена на морську і летунську базу та місцевість пануватиме над Егейським морем і над цілою східньою частиною Середземного моря.

Одночасно турки будують здовж берегів Анатолії могутній ланцюг укріплень, справжню лінію Мажіно, що тягнеться від Хесме до Антіялія на просторі понад 370 км. Ці укріплення засоблені в протилетунські гармати й могутню артилерію, внеможливлюють всяку інвазію та ворожий десант.

Забута королева.

З приводу 80-ліття дня її народин присвячує паризька преса статті королеві Наталі сербській, яка вже 50 років живе в Парижі забута всіми під іменем графині Рудник. Донька старшини російської армії й українка з походження прожила королева Наталя життя, яке можна сміливо поставити поруч з найбільш трагічними постатями Шекспіра. Королевою зробила її надзвичайна краса, яка була голосна 60 років тому в цілій Европі, але подружжя її з Міляном Сербським було винятково нещасливе. Не вважаючи на її лагідну вдачу король Мілян кілька разів розходився і сходився знову з нею, щоб нарешті остаточно її покинути з недорослим сином. Але син пішов в сліди батька. Ледви добув повноліття, він видалив маму з краю, що мало не допровадило до революції. бо нарід станув в обороні улюбленої королеви. Цей ганебний чин не приніс йому щастя; його як відомо вбили власні старшини разом з королевою Драгою, колишньою покоївкою його матері. З того часу нещаслива королева відійшла від світу. Вона перейшла на католицтво й оселилася назавжди в малім монастирі в самім центрі Парижа, де вже майже 40 років провадить тихе та самітне життя, користуючись повагою цілої околиці. Забута всіми і пережившими всіх самітна королева не дістала в день народин привітів від королівських родин, але околичні купці склавшись подарували їй розкішну китицю квітів, яка певне була їй приємніша, ніж згадка зі світу, що його вона вже давно полишила. (Офінор.).

ВАЛІЗКИ, жін. ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛІ,

течки, пуляреси дарунки купуємо тільки в магазині

ТЕКА

Богдан Гірняк, Львів, — вул. Шайнохи 3. (між Сянстуською і Коперника) ч. 12.

Як мене раптом зарахували до -- польської шляхти!

Перед кількома днями попала в мої руки книжечка Марка Демковича Добжанського п. н. „Загородова шляхта червенської землі, хто вона є, та звідки взялася?" Книжечка видана в Станиславові, накладом автора, та має повчити загородову шляхту про її походження і лицарську славну минувшину.

Отся книжечка має бути також відповіддю на ті всі „байки і брехні", які поширюють люди, яким не подобається те, що загородова шляхта організується в Союзах Загородової Шляхти...

Я не належу до людей, що противляться тому, як хто хоче організуватися для свого добра, і ніколи не був противником загородової шляхти, а перечитав цю книжечку, щоб дізнатися: від кого і проти кого йде боротьба за ту зубожілу шляхту, що її прозвали здавна: **ходачковою шляхтою,** — про котру я читав у творах: Григорія Цеглинського і мого приятеля товариша Андрія Чайковського, що сам походив з тої шляхти і її не цурався.

Та я мав нагоду у моїй адвокатській канцелярії, ще перед світовою війною, пізнати ходачкову шляхту з громади Лозина коло Янова і цим шляхтичам: Лозинським гербу „Згалат" переводити судові справи. Вони говорили до мене по українськи і казали собі писати письма до суду по українськи і з додатком гербу „Згалат", що мені виразно клали на серце. А мені на серці було що інше, — а саме їх біднота і непорадність, і тому я відносився з просьбою до місцевого священника, щоб він зайнявся тими бідняками.

Але у всякому разі, досі не знав я, що я сам належу до тої шляхти і до того **польської шляхти** та що я брав чинну участь в українізуванні польської загородової шляхти. Ось таке **дозволив собі закинути мені прилюдно** шановний Марко Демкович-Добжанський, на стороні 33. названої книжечки.

Отже цей добродій, що представився на вступі книжечки як противник **усіх** байок і **брехонь** про загородову шляхту, сам виявився таким, що **очевидно поширює і байки і неправду** про польську шляхту і про „українізування" польської загородової шляхти. Тверджу це і закидаю це п. Добжанському, бо переконався я про це на моїй власній особі.

На якій підставі доходить він до того висновку, що я є нащадком польської шляхти, цього він не вміє сказати, бо як котрийсь із моїх предків — перед кількома століттями — приймив герб Рогаля, то тим чином він не став з українця поляком, так само, як я не став з українця німцем через те, що в 1914. році приняв від австрійського цісаря Франца Йосифа ордер „великого Леопольда" німецького з лицарською метрикою. А мої батьки, діди і прадіди були українцями та мене виховали як українця у своїй родині, і я не був ціле своє життя іншої національности, як тільки української, отже кожний признає, що перехрещувати мене тепер нащадком польської шляхти є висліодом якогось шовіністичного баламутства. Та вже плести такі теревені, що „напевне" брав я чинну участь в „українізуванні" польської загородової шляхти, значить: свідомо поширювати ті „всі байки і брехні", про які той пан згадує у своїй книжечці. І коли такими аргументами воюватимуть прихильники нинішньої „шляхотської" акції, то ніщо їм не поможе, бо неправдою ще ніхто не привіс помочі ближньому.

Хто по правді любить свій нарід, той не потребує ненавидіти другого народу, і він принесе більше користи своєму народові, як не буде баламутити громадянства...

Д-р Кость Левицький.

16. VII. 1939.

Непромакальні плащі

від зол. 12.— у великім виборі

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Значіння візити ґенерала Айронсайда в Польщі.

БРИТИЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПІЗНАЄ СПРАВЖНІЙ СТАН ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Вся британська преса підкреслює вагу штабових розмов, що починаються у Польщі з ген. Айронсайдом. Той ґенерал має завдання підтримати звязок зі штабами всіх союзних армій, координуючи їх з британською армією. Його подорож є новим доказом активности „фронту мира" в оборонній підготові.

„Таймс" підкреслює, що Айронсайд є дуже визначним стратегіком та науковим дослідником військових справ. Його критичну працю про битву під Танненбергом (1914. р.) студіюють у всіх арміях.

Підчас побуту в Польщі Айронсайд не лиш відбуде наради у Варшаві, але також звидить польські військові осередки та пізнає справжній стан польської армії.

ВІДГУК У ФРАНЦУЗЬКІЙ ПРЕСІ.

ПАРИЖ, АТЕ. Також усі паризькі щоденники підкреслюють велику вагу подорожі ген. Айронсайда до Польщі. Вони висловлюють здогад, що у переговорах з польськими військовими чинниками. Айронсайд устійнить подробиці військової співпраці обох держав.

—o—

По широкому світі.

Італійський міністр закордонних справ гр. Чяно відїхав у неділю в товаристві мін. Сунера з Толедо до Севіллі, де його гостила міська управа.

Шведський міністр оборони Скоельд прийняв запросини взяти участь у маневрах фінської армії, що відбудуться у серпні на просторі Виборга.

Ватикан скасував декрет з 1926 року, що поставив був на індексі французький монархістичний щоденник „Акціон Францез". Це сталося внаслідок покаяння, яке у письмі до папи виявив головний редактор часопису.

Перед японським воєнним судом у Калгані почався процес проти британського військового аташе Спіра, якого японська влада арештувала 26-го травня ц. р. і він досі сидів у вязниці.

Англійська преса повідомляє, що 55-літній Едвард Клерк переплив Атлянтик човном, довгим 9 метрів. Клерк твердить, що його подорож тривала місяць і три дні.

Невідома наслідниця Жанни д'Арк.

Мало хто знає, що славетна Дівиця з Орлеану мала свою наслідницю, яка пятьсот років тому силою свого духу та своєї руки урятувала молоду французьку державу від нападу бургундців.

В половині пятнацятого століття відомий Карло Сміливий рішився зруйнувати Францію та вдерся до її меж з добірним військом. Славетний завойовник обляг місто Бове, яке боронило ледви триста вояків, та наказав здобути його приступом. Слаба залога уступала вже перед сильнішим ворогом, і перший бургундець станув вже на мурі. Тоді перед ним зявилась місцева дівчина Жанна Лене, яка одним ударом сокири розрубала його майже на дві частини, а другим скинула драбину з усіми вояками, що по ній лізли. Приступ відбито як і багато дальших, бо сміливі бургундці щоразвтікали там, де билась Жанна Лене. Облога тривала вже більше місяця і місто зачало терпіти голод, коли сміливa дівчина прийшла до коменданта і попросила дати їй 20 найліпших вояків, з якими вона хотіла вскочити вночі до табору ворогів, схопити Карла Сміливого та привезти його до замку. Хоч цей плян і був божевільний, ціла залога намагалася дістатись до загону Жанни Лене, така могутня була віра в її надлюдську силу. Опівночі маленький відділ з дівчиною на найкращих конях виїхав зі замку і звернувся до княжого намету, але на здивування всіх знайшов там лише порожнє місце. Забобонний кн. Карло прийшов до переконання, що має справу з надлюдською силою, тому звелів вночі скласти табор та вирушити домів. Об героїзм молодої дівчини розбилась остання спроба феодалів зруйнувати Францію; король Людвик XI. міг на 400 років устійнити французьке королівство. По закінченні війни Жанна Лене повернулась до свого кужіля; дальша її доля невідома.(Офінор).

Московсько-японська війна.

Минулорічна московська поразка біля озера Хасан ані трохи не перешкодила московському урядові розпочати і цього літа зачіпку акцію проти Японії на кордонах Манджурії. Та ця поразка, яку понад кожний сумнів могли ствердити і невтральні спостерігачі, обернулась на сторінках совітської преси та в демагогічних промовах большевицьких пропагандистів у славетню перемогу. „Героїв Хасану" возили й показували у Москві та по інших містах, їх обвішували ордерами, посилали до живців, підвищили в смішний спосіб у рангах. Іменем Хасану названо вулиці, а навіть якесь місто, хоч і невелике. Отже „перемоги" потребує московський уряд властиво незалежно від того, як вони в дійсности відбуваються, передусім для внутрішнього вжитку. Але і перед Европою намагається промосковська преса заховати московські поразки. Кореспондент Аваса, що був у часі боїв на фронті ріки Халки, „не міг" напр. відріжнити, які літаки знищено перед його очима, японські чи московські.

Цього року московський уряд розпочав збройну акцію на Далекому Сході обережніше ніж торік, бо далеко від совітських кордонів, зате у значно більших розмірах ніж торік. Совітсько-монгольські частини, що беруть участь у боях, числять десятки тисяч, уживають сотні повзів і літаків. Совітська преса не криється ані трохи з тим, що червона армія ть летунство ведуть тут війну, пишучи про „монгольсько-совітські" збройні сили, які здобувають тут — розуміється — перемогу за перемогою, виконуючи плян на 1000%, себто нищучи японських вояків та літаки приблизно вдесятеро більше, ніж власні совіто-монгольські втрати. З японського боку повідомляють, що в боях лиш одного дня 12. липня збито 70 воржих літаків, а від 20. травня з ними разом знищено 522 совітські літаки. Перевірити ці числа, очевидно, неможливо. Але за дволітню війну в Китаю японці доказали назагал, що їх воєнним звідомленням можна вірити, тимчасом як совітська воєнна і цивільна статистика слушно набула собі реноме гумористичної. Неймовірність совітських звітів стверджує і те, що воєнні операції все відбуваються приблизно в тій самій місцевости, себто, що відділи відкидають до їх вихідних точок, чого скрити не можна. Неймовірність сов. переможних реляцій доказує і та обставина, що московський уряд справжньої війни на Далекому Сході не розпочинає, що сталось би негайно, коли б у Москві помітили, що в Японії не вистачить сил провадити війну на двох фронтах. Але в Москві знають також добре, що Японія сама розпочинати другої війни, не скінчивши першої, не буде, і цим можна зясувати підступні московські напади на манджурських кордонах. Вони йдуть формально на рахунок „незалежної, але союзної" Монгольської Народньої Республики. Маловартність совітського летунства доказує врешто і та обставина, що воно ніколи й ніде не могло перешкодити японським літакам бомбардувати4 досхочу Чун-Кінг та інші монгольські міста, на що московський уряд уважав безпечніше відповідати протестами в Женеві. Коли совітське летунство відбуває тепер лише боєві вправи на монгольсько-манджурському кордоні, то треба признати, що воно для науки ані літаків, ані летунів не шкодує. Але цими вправами вони західних держав до гарантії совітських східних кордонів, очевидно, не спонукають. (Офінор).

Страшна залізнична катастрофа під Варшавою.

ДОТЕПЕР 8 УБИТИХ І 200 РАНЕНИХ. — АРЕШТУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ. — ЩО КАЖЕ ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.?

У неділю 16. ц. м. в год. 9.20 вечором зударилися між стаціями Клярисево—Повсін два моторові поїзди на підміській т. зв. віляніській залізниці. Один моторовий поїзд з 5-ох вагонів вирушив з Клярисева до Варшави і мав розминутися на т. зв. зупинці в Повсіні з моторовим поїздом з Варшави. Виїхавши з Клярисева моторовий — їхав з означеною швидкістю. Недалеко перед зупинкою в Повсіні моторовий доглянув нагло поїзд з протилежного боку, що їхав тими самими рейками. Тому моторовий почав гамувати, але це вже багато не помогло й оба моторові поїзди вбилися в себе. Розлягся страшний гук й одночасно вереск ранених і перестрашених подорожніх, що виповнили вщерть оба поїзди. В обох поїздах було понад 500 осіб. Були це здебільша прогульковці з Варшави, які виїхали з Варшави перед страшною спекою до дооколичних лісів. Три вагони моторового поїзду, що їхав до Варшави, і два вагони моторового поїзду з Варшави знищені зовсім. З них залишились лише звалища окованого заліза, зпід якого витягають вбитих і ранених. Страхіття катастрофи збільшив ще вибух збірника бензолю у моторовому поїзді з Варшави, і пожежа охопила оба поїзди, які згоріли заки, приїхала пожежна сторожа з Клярисева і з Варшави. Не диво, що між здоровими подорожніми повстав страшний і нечуваний переполох. Подорожні кинулись до дверей і вікон, де доходило до драматичних сцен.

З першою допомогою прийшли мешканці Повсіна. З розторощених та охоплених морем вогню вагонів почали виносити ранених, яких приміщували на сумежних полях, де росла бульба. Про катастрофу повідомлено Варшаву, звідкіля прибули каретки рятункового поготівля та Червоного Хреста і військові санітарні відділи. Крім того затримали всі приватні самоходи і таксівки, що надіздили дорогою і ними відвозили ранених до шпиталів, аптик і навіть приватних помешкань. По дорозі до лічниці померло двох подорожніх, у лічниці підчас операцій 5-ох. Покищо відомо, що є 8 вбитих, між ними один вояк, який вертався з Констянціна. Польська преса пише, що число ранених доходить до 200. Стан деяких ранених дуже важкий і тому можна сподівятися, що число жертв ще збільшиться. Дотепер не вдалось устійнити остаточно причини катастрофи. Відомі лише фрагменти цієї нечуваної своїми розмірами катастрофи на шляху підміських залізничок. На місце катастрофи приїхали представники міністерства комунікації, судово-прокураторська влада та почали енергійне слідство. Поліція окружила місце катастрофи, де на вагонах і на полях видно сліди крови. Гнітуче враження викликують окровавлені китиці квітів, що їх везли зі собою прогульковці. Рятункова акція пожежної сторожі була дуже важка, бо на місці не було води і тому пожежна сторожа мусіла приглядатися безрадно, доки не вдалося гидрантами допровадити води з маленького озерця, віддаленого 2 км. від місця катастрофи.

З доручення влади поліція арештувала дижурного руху Качинського з Варшави, який; випустив поїзд з Варшави, але не повідомив стації Клярисево і залізничника з Клярисева Ольшевського. Вони мабуть завинили катастрофу. Пожежа повстала від короткої сполуки електричних проводів. Вогонь дійшов до мотора Дізля. де вибух збірник з бензолем. Рух поїздів стриманий на цьому залізничому шляху аж до відкликання. Можливе, що вже завтра вдасться наладнати правильну комунікацію на т. зв. віляніським шляху.

Перед лічницями і хірургічним інститутом у Варшаві залягає площу юрба людей, що хоче довідатись про стан здоровля своїх найближчих. Прислуга оголошує прізвища ранених та подає стан кожного з них. У відповідь гомонить плач жінок, або зідхання полекші, що стан здоровля найближчих добрий.

ПАТ оголосив такий офіційний комунікат: У неділю 16. ц. м. в год. 21-ій між Повсіном і Клярисевом трапилася катастрофа на віляніській залізничці. Зударились 2 моторові поїзди залізнички; 6 вагонів розбилось. В одному вагоні кілька хвилин по катастрофі повстала пожежа від вибуху бензолю. На місце катастрофи приїхали з Варшави 2 відділи пожежної сторожі, каретки рятункового поготівля Червоного Хреста і приватного поготівля. Пожежу важко було гасити з приводу недостачі води. Воду черпали з озерця, віддаленого 1 км. від місця катастрофи. В катастрофі згинули 3 особи: Генрих Мілєвський, Йосиф Шиманський і Шипульська (імени покищо не устійнено). Кількадесять осіб є важко ранених, яких відвезли негайно до кількох варшавських шпиталів. Загально в катастрофі було ранених 96 осіб. стан деяких дуже важкий. У звязку з катастрофою арештовано дижурного руху Бронислава Качинського; над касіером Соколовським розтягнула поліція нагляд. До катастрофи дійшло внаслідок хибного подання сигналів. Ведуть слідство.

—o—

ЗУБ ЗА ЗУБ.

ПАРИЖ, ПАТ. Влада видалила кореспондента „Джіорнале д'Італія" у Парижі Люіджі Поме. Цей розпорядок то відплата за видалення з Італії французького журналіста Жана Дево

—o—

Б. КОРОЛЬ ЗОГУ ВИЇХАВ ДО СТОКГОЛЬМУ.

РИГА, ПАТ. Б. король Ахмед Зогу виїхав у понеділок в полудне з Риги до Стокгольму шведським пароплавом „Еолюс".

—o—

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ РОЗПОРЯДОК У МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. На підставі розпорядку міністра фінансів усіх жидів мають усунути з бюр національної льотерії.

—o—

СТОЛІТНІЙ ПОСАДНИК.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. З Колюмбії повідомляють, що в місцевости Енцізо, округи Сантандер, іменували посадником емеритованого генерала Еліяса Люго, що покінчив сто літ життя. Цей найстарший посадник у світі тішиться знаменитим здоровлям.

—o—

ГЕНЕРАЛ АЙРОНСАЙД У ВАРШАВІ.

До Варшави приїхав у понеділок генеральний інспектор британських заморських військ ген. Айронсайд.

Пишучи про цю подорож французька преса підкреслює, що ця подорож має на меті спрецизувати англійсько-польський гарантійний договір.

Німецька преса звязує цю подорож із військовими французько-турецькими розмовами в Анкарі і називає це „подорожами окруження".

—o—

ПЕРЕРВАЛИ НАФТОВИЙ РУРОТЯГ.

АММАНС, ПАТ. Невідомі саботажисти перервали нафтовий руротяг у місці, де сходяться границі Палестини, Трансйорданії і Сирії.

—o—

НАПАД АРАБСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Вночі на понеділок арабські повстанці напали знову на арабське село близько Гацца. Напасники, яких відперли поліційні відділи, втратити 2-ох убитих, але встигли забрати з собою 5-ох селян. Причиною нападу було те, що мешканці села виконували наємну працю у недалекій жидівській кольонії.

—o—

Дрібні вісти.

У Білграді вмер ректор університету проф д-р Драгослав Йованович.

До Берліна приїхала організаторка болгарських жінок Іванова. Вона буде гостем організаторки німецьких жінок пані Шольц-Клінк.

Чеська рада міністрів видала декрет, яким розділила спільну досі адміністрацію почти і залізниці.

До Анкари приїхала в понеділок французька військова місія під проводом ген. Геціжера.

На двірці Вольвер Гемптон у Льондоні вибухла бомба, яка знищила зовсім внутрішнє уладження двірця. Жертв у людях не було.

Норвезький письменник Оскар Братен згинув у самоходовій катастрофі.

Жидівська національна рада в Палестині проголосила на вівторок від год. 14-ої до півночі страйк усіх жидівських торговельних та промислових підприємств як протест проти того, що Англія припинила на 6 місяців жидівську імміграцію до Палестини.

У Лінці вмер Валентин Цайляйс, творець і основник заведень електротерапії власного винаходу. Вмер від рани, яку дістав при досвіді.

До Відня приїхало 10.000 членів фашистівської робітничої організації „Дополяворо", яких гостить націонал-соціялістична партія. За два дні вони їдуть до Будапешту.

В Берліві перебуває група інжинірів італійського летунського й самоходового промислу, які оглядають головні осередки того промислу в Німеччині.

Англійський канцлер скарбу проголосив декрет про те, що англійсько-румунський торговельний та платничий договір увійшов у життя.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Правнича сторінка.

Нова зміна законних постанов у справі хліборобських довгів.

Від появи розпорядку Президента про конверсію та управильнення хліборобських довгів з 24. жовтня 1934. р. оголошено вже кілька новель у формі декретів і законів, але вони не розвязали пекучої справи хліборобських довгів эперед 1. липня 1932. р. Тому уряд і законодатні палати раз-у-раз вертаються до тієї справи і видають нові законні постанови, що крім деяких полекш не розвязали головної справи: як сплатити старі хліборобські довги перед 1. липня 1932. р., тому, що положення хліборобів майже не покращало і мінімальний дохід зі селянських господарств не дає змоги заплатити навіть відсотків та низьких сплат (рат) від давніх довгів. Отже над господарствами кількасот тисяч селян повисло з весною ц. р. марево втрати полекш з віддовженневих законів і марево ліцитації їхніх господарств, бо не було змоги заплатити відсотків і квітневої сплати ц. р. Тому оголошено на швидку руку закон з 29. березня 1939. р. (Д. З. ч. 26, поз. 170), що припиняв вимагальність заплати капіталу старих хліборобських довгів до 30. червня 1939. р. Отже можна було сподіватись, що уряд нарешті підійде до справи хліборобських довгів **радикально, згідно з вимогами** самого життя так, щоб і селяни могли сплачувати свої заległі довги і вірителі знали нарешті, що зі своїх грошей ще дістануть. Тоді нові зміни законних постанов **не деморалізували б ні довжників,** які сподіються постійно мораторій на свої довги, бо не мають змоги при нинішній кон'юнктурі на збіжжя їх сплачувати, ні вірителів, які нарешті знали б, що їм ще вдасться врятувати з позичених грошей селянам. Одначе замість радикальної розвязки заплутаної, пекучої справи зі старими довгами появився новий закон з 28. червня 1939. р. про частинну зміну постанов у справі управильнення хліборобських довгів (Д. З. ч. 57, поз. 372), що ні не передбачує радикальної зміни важких взаємин ні не достосовує тягарів до господарської можливости платности хліборобів. З цієї причини можна сумніватися, чи цієї справи уряд не буде знову брати на копито, хоч міністр скарбу Квятковський запевняв у соймі, що нових змін віддовжечевих законів селяни не можуть вже сподіватись.

Новий закон торкається лише старих довгів, що повстали перед 1. липнем 1932. р. і діє з хвилиною його оголошення, себто з днем 30. червня 1939. р.

ЧАСТИННА МОРАТОРІЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1940. Р.

Перша частина закону (статті 2—5) передбачує частинну мораторію хліборобських довгів приватних вірителів і короткоречинцевих довгів у банках, що їх платности не управильнено при допомозі Акцептаційного Банку. Як відомо, розпорядок Президента з 24. жовтня 1934. р. про конверсію та управильнення хліборобських довгів ділить хліборобські на приватні довги і довги, затягнені в банках, далі довги, платність яких управильнює сам закон і довги не-управильнені. Ст. 2 нового закону торкається управильнених довгів чи на основі самого закону, чи то на основі рішення роземного уряду, чи вкінці угоди, і постановляє, що **до 31. грудня 1940. р.** обмежується вимагальність хліборобських довгів до половини (50%), що вже є платні або будуть щойно платні в 1939. р. (1. жовтня) і в 1940. р. (1. квітня і 1. жовтня). Обмеження вимагальности не торкається половини (50%) належитости зі залеглих відсотків на 1. січня 1939. р. і цілої суми відсотків, що припадають вірителям від дня 1. січня 1939. р. Слід пригадати, що на основі розпорядку Президента з 24. жовтня 1934. р. про конверсію та управильнення хліборобських довгів старі довги посідачів господарств групи А і Б*) — крім арендарів — розложені на основі самого закону на 14 років, при чому рівні сплати довжного капіталу платні 1. квітня і 1. жовтня кожного року. На основі ст. 2. нового закону в 1939. р. і в 1940. р. селяни довжники мусять заплатити половину належної сплати (рати) довгу. Отже, якщо довжник не заплатив рати у квітні 1939. р. тому, що закон з 29. березня припинив її платність до 30. червня ц. р., тепер мусить заплатити 1. жовтня цілу сплату; якщо у квітні заплатив належну сплату — 1. жовтня не мусить платити на капітал ні сотика, зате мусить заплатити всі належні відсотки.

Далі закон обмежує до 31. грудня 1939. р. вимагальність неуправильнених довгів теж до 50%, себто до половини. Отже якщо селянин довжник має заплатити вірителеві 1.000 зол., то вірітель може домагатися до кінця 1940. р. заплати лише половини цієї квоти, себто 500 зол. Обмеження вимагальности не торкається 50% залеглих відсотків на 1. січня 1939 р. і цілої суми відсотків, які припадають вірителям від дня 1. січня 1939. р. Іншими словами відсотки треба платити, на капітал є частинна мораторія.

Але що-ж діється з тими сплатами, що їх тепер на основі закону вірителі не можуть домагатися, а якщо домагаються, селяни довжники не мусять їх платити? Чи вони може пропадають? Ні! Хай ніхто з довжників не обманює себе. **Закон пересуває лише платність сплат,** що їх припинено на основі ст. 2 уст. 1, не виключаючи залеглих і платних сплат капіталу перед днем 1. січня 1939. р., **аж на кінець заплати двох останніх рат,** менше більше до 1950. р. Тому не вільно вести екзекуції, щоби стягнути вичислені залеглости від капіталів і відсотків. Ось це найважніші мораторійні постанови нового закону.

*) До групи А. вичислює розпорядок міністрів скарбу та хліборобства господарства простором до 75 га на території Сх. Галичини (без західньої і середущої Лемківщини) і в полудневій частині волинського воєвідства аж до залізничого шляху Ковель-Рівне. На північ від цього шляху зачислює згаданий розпорядок до групи А господарства простором до 100 га. Із цій самій території до групи Б зачислено господарства простором від 75 чи там 100 га до 750 чи там до 1.000 га.

Два закони про Православну Церкву.

„Тимчасові Приписи" з 1922 р. і декрет з 1938 р.

I.

Недавно сойм і сенат прийняли закон про землі Православної Церкви, на основі якого до 60.000 га церковної землі втратила Церква без всякого відшкодування. Де-кого міг здивувати цей закон, але по правді новий закон тільки доповнює той основний закон про положення Православної Церкви, що вийшов восени 1938 р. Для тих, хто познайомився з цим декретом з 1938 р., не було ніякою несподіванкою те, що нині приняв сойм і сенат. Про цей декрет з відомих причин мало писалось в непольській пресі і тому в ширших колах громадянства просто не знають, як нормує положення Церкви новий закон з 1938 р. Тому часто незрозумілим буває все те, що діється нині у Православній Церкві.

Здається, що це найприродніша річ, коли виходить новий закон, порівняти його з попереднім, бож іде про порівняння двох державних актів, двох законів, які повинен знати кожний добрий громадянин і які легко кожному зіставити між собою.

Коли взяти в руки закони з 1922 і 1938 рр., то кидається в очі, що один закон — „Тимчасові приписи" з 1922 р. коротенький, а другий — з 1938 р. обширний. „Тимчасові приписи" зявились у моменті, коли наново організувалось церковне життя на землях, які перейшли бурхливі часи світової війни, революції та зміни своєї державної приналежности. Видаючи цей закон, держава наче б вперше признавала православну організацію. Тому цей закон не міг основно розвязувати всіх питань церковного життя. Деякі справи годі тоді було вирішувати, а інших справ „Тимчасові приписи" не порушували тому, що ці справи нормувались іншими законами. Цей характер „Тимчасових приписів" треба мати на увазі, коли порівнювати їх з новим законом про Православну Церкву.

Переходячи до цього порівняння спершу порушимо справу матеріяльного положення Церкви. У моменті, коли появились „Тимчасові приписи", над церковними святинями та землями вже була пронеслась буря. Цікаво тому, яке становище заняли до доконаних фактів „Тимчасові приписи". Вони, що правда, безпосередньо не порушували цього питання про святині та про церковну землю, але одночасно вони ні в чому не зменшували прав Церкви до її майна, що їх окреслювали інші закони, а передовсім IX. і X. том „Свобода законів".

Новий закон з 1938 р. признав всі дотепер довершені факти. При церквах має лишитись по 40 га землі на парохію, а вся надвижка церковної землі понад цю норму перейде до розпорядимости уряду і це на умовинах, що їх окреслить сам уряд. Що ще важніше, новий закон начеб ставить під знак запиту самий титул власности до церковного майна, тому нині нічого не чуємо про відшкодування для Церкви за забрані землі.

Таксамо не змінилось на краще питання про число парохій, безпосередньо звязане зі справою церковних святинь і церковної землі. У „Тимчасових приписах" цю справу нормувала 4 стаття; вона накладала на єрархів обовязок представити урядові **до 3-х місяців** спис парохій і філій при них, при чому сама православна єрархія устійнювала, де має бути парохія, а де філіяльна церква. Тільки на майбутнє творення нових парохій чи їх філій вимагало від єрархії згоди уряду. Отже „Тимчасові приписи" признавали фактичний стан церковного посідання.

Тимчасом новий декрет не признає цього фактичного стану посідання. Згідно зі ст. 83 декрету Собор Єпископів щойно впродовж 2-х років від часу, як увійшов у життя декрет, має наново устійнити число та територіяльні границі єпархій, при чому це устійнення вимагає згоди міністра освіти і віроісповідань. Отже декрет перейшов до денного порядку і над попередніми нормами „Тимчасових приписів" і над реальною дійсністю. Православна Церква наче б щойно починає своє істнування, а як буде виглядати її стан посідання, це буде залежати від уряду.

Зі справою державної землі вяжеться питання про матеріяльне положення духовенства, точніше про платні духовенству з державного скарбу „Тимчасові приписи" самі цієї справи не нормують, але відсилають її до майбутнього закону. Здається, що тоді церковна влада взагалі не бажала для духовенства платень від держави. Декрет, як відомо, устійнює для парохів платню у висоті 60 зол. місячно. Але як згадати, що одночасно кількість парохіяльної землі зменшиться і що церковна земля перестає бути головним джерелом забезпечення священників, то і тут не можна добачувати ніякої зміни на краще у порівнянні з дотеперішнім станом. Дотепер священники діставали по 55 зол. місячно, отже всього на 5 зол. менше. Що важніше. Згідно з декретом, платню духовенству буде виплачувати сама світська, а не духовна влада, так зрештою, як це було досі і як це устійнила практика. „Тимчасові приписи" взагалі не розглядали справи платень духовенству, ні не устійнювали такої системи ні її не апробували. Щойно новий декрет санкціонує цю систему, хоч як, виявив досвід, ця система у значній мірі узалежнює духовенство від урядових чинників.

—o—

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКА УМОВА.

У Будапешті польська і мадярська делегація підписали умову у справі граничного руху та туристики.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

НОВИНКИ

19 ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 6. липня 1939.
Атанасія прп.
Лат. Вінкентія з П.
Сонце: схід — 3.35, захід — 19.25
Місяць: схід — 7.45, захід — 21.58
Ст. ст. 7. липня 1939.

Завтра: 20. липня. Четвер.
Теоми прп.
Лат. Чеслава.
Сонце: схід — 3.37, захід — 19.24
Місяць: схід — 9.05, захід — 21.37

—o—

— **Увага Самбірщина!** Українську кооп. книгарню „Освіта" перенесено з незалежних причин до реальности в домі д-ра Клявбера при вул. Самбірчика ч. 2 в Самборі (попереднє приміщення книгарні, біля складу начинь ф-ми Ліберман, напрям II-ої гімназії). Часописи, канцелярійні і шкільні прибори та шкільні підручники купуйте тільки у своїй книгарні. Книгарня збирає рівнож замовлення на печатки.

145 —3

— **Конкурс на зразковий виклад.** Т-во Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові з нагоди 30-ліття своєї діяльности та праці розписує конкурс на зразковий виклад. Ділянку науки і тему залишає до вибору кандидатам. Виклад обсму приблизно 5 стовпців „Діла" (яких 23—25.000 букв), підписаний псевдонімом, із запечатаною копертою з прізвищем автора, слід надсилати на адресу Т-ва: Львів, вул. Чарнецького, ч. 26/ І. НТШ. у речениці до 15-го жовтня 1939. Нагорода за найкращий виклад, витриманий на чисто науковому рівні, але у доступній формі, близькій до популярної, 50 зол. Оцінкова комісія, в якої склад входять проф. д-р І. Раковський, проф. Й. Назар д-р Е. Жарський і д-р Д. Лукіянович застерігає собі право розділити нагороду на дві. Львів, 15. липня 1939 р. За Головну Раду: д-р Д. Лукіянович, голова І. Боднар, член Ради.

— **Памяті Павла Ковжуна.** Заходами АНУМ-у появилась перша невелика публікація, присвячена памяті недавно померлого мистця. В основу цього видання лягла стаття Миколи Голубця, що появилась у журналі „Жінка"; в книжечці вона подана з доповненнями, м. і. нових репродукцій. Стаття М. Голубця написана під сильним враженням, подає хід життя і творчої ліяльности Павла Ковжуна. Крім цього книжка має короткий і звязкий вступ пера Святослава Гординського. Саме видання гарно прикрашене на окладці відбиткою посмертної маски в лавровому вінку, з написом: „Арс льонга віта бревіс". Зараз появиться велика й основна монографія Павла Ковжуна, це перше мале видання (ціна всього 90 сот) для широких кол нашого громадянства з постаттю одного з найоригінальніших наших мистців сучасности.

— **Зачинена домівка Т-ва ім. Петра Могили.** Як відомо, арештований б. радний волинського воєвідського уряду й б. головa Т-ва ім. Петра Могили в Луцьку, (на відкритті якого був у свій час навіть митрополит Діонисій), М. Ханенко сидить у слідчій вязниці в Рівному. У звязку з цим арештом рівенська прокуратура зацікавилася бюровими й бухгальтерійними книжками Т-ва ім. Петра Могили, що містяться у власному домі (Любарта 10), де живе й єпископ Полікарп. Тому, що цих книг немало, прокуратура телефонічно наказала луцькій поліції опечатати домівку до приїзду слідчого судді, який перевірить книжки на місці.

— **Арештування внука Модеста Левицького.** Перед кількома днями поліція в Луцьку арештувала внука українського письменника й діяча Модеста Левицького, двацятикількалітнього Василя Левицького.

— **Новий „дом" Сокола** в Надвірній посвятив кс. Смачняк при участи представників влади і голови польської сокільської організації зі Сх. Галичини Волянчика. По посвяченні відбувся фестин з вправами польських соколів з Надвірної, Делятина, Станиславова, Калуша, Солотвини і Товмача.

— **Годинники можуть спізнятися лише 3 хвилини.** Міністр промислу і торговлі Роман видав розпорядок про межі відхилення для годинників на публичних місцях. Згідно з цим розпорядком дозволені відхилення для годинників на публичних місцях по містах на 3 хвилини; для годинників, що належать до державних або самоуправних підприємств та установ теж 3 хвилини; для всіх інших годинників 10 хвилин. Розпорядок обовязуватиме від 1. жовтня ц. р.

— **Спростування бережанського посадника.** Міська управа в Бережанах прислала нам листа, яке подаємо в перекладі: Міська управа в Бережанах. Нр. Орг. 1/10/39 — Бережани дня 15. липня 1939. До Хвальної Редакції Часопису „Діло" у Львові, Ринок 10. — Навязуючи до нотатки, поміщеної в часописі „Діло" з 11. липня ц. р. ч. 155. у відділі „новинок" під наголовком „Бережанська криниця як засіб автореклями п. Цігляра", на основі постанов

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 18. липня 1889.

НА ВОЛИНІ.

На Волині влада переходить тепер дуже строго указ, що забороняє комусь поселятися на просторі 50 верств від границі. В Луцьку наказали вибратися 500 жидівським родинам, тимсамо у Ковлянці й Володимирі.

ЧИ Є СЛОВІНСЬКА МОВА?

Між словінцями наробив великого крику виказ міністра Шенборна до двох краєвих послів, які на окремій авдієнції домагалися збільшення числа суддів словінської національности. Гр. Шенборн заявив, що словінці і так не розуміють словінської літературної мови, тому все одно, чи суддя німець чи словінець. А на питання, звідки він про те знає, міністр відповів: Люблянський архієпископ був недавно у мене на авдієнції і рішуче заявив, що словінської мови нема, бо в місцевостях віддалених дві милі від себе, говорять іншою мовою, а нарід не розуміє, що словінські священники говорять на проповіди.

ПЕТАРДИ У ВАТИКАНІ.

Рим, 18. липня. На площі св. Петра, перед церквою того імени і перед ватиканською палатою вибухли дві петарди.

ТУРЕЧЧИНА В ПОТРІЙНОМУ СОЮЗІ.

Лєндон, 18. липня. Як подає „Таймс" Туреччина погодилася приступити до потрійного союзу середньо-европейських держав.

ДЖ. О. КЕРВУД 16

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Не чекаючи на відповідь Росленд байдуже відійшов далі. Алян не пішов услід за ним. Він не мав чого ображатися на Росленда, не мав чого клясти, хіба власну глупоту. Росленлові слова не були навіть образою, а він сам по дурному зачіпив його, умисне вмішався до справи, що мала інтимний характер. Може це якась приватна сварка, його заморозило. Він був рад, що Росленд надіть не оглянувся за ним. Він пробував посвистувати, коли йшов назад на головний чердак. Хоч як він Росленлом погорджував, але Росленд дав йому добру науч-ку. „Він позичить йому книжок, щоб мав чим забавитися! До ділька, — але-ж той хлопчище виявився добре!" Алян випростувався рішуче, та пішукав старого Дональда Гардвіка і Стемпіда Сміта, не покидаючи їх аж до хвилини, доки Ном висадивши своїх пасажирів і крам, почав плисти далі через Канал Гастію до Скегвею. Потім пішов до сальону для курців і сидів там, доки не надійшла пора на обід.

Марія Стендіш зявилася в їдальні скоріше від нього. Вона сиділа відвернена плічми, коли він входив і не бачила, як він переходив поза нею так зблизька, що одіж його дотикала крісла. Сідаючи він глянув через стіл в її сторону і усміхнувся до неї. Хоч вона силувалася відповісти усміхом, та усміх її був бліднй, насилу чемний. Вона виглядала зле, і здавалося, сидить з хоробрим зусиллям, щоб скрити щось від когось. Зі звичайним видом Алян поглянув ліворуч, де Росленд сидів на своєму місці, по протилежній стороні кімнати. Хоч погляд Аляна був ніби ненависний, він бачив, що дівчина зрозуміла значіння цього погляду. Вона схилила дещо голову, її довгі вії заслонили її очі. Прийшло йому на гадку, чому-то його погляд завсіди звертається до її кіс. Ті коси робили на нього якесь особливо приємне враження. Він обсервував їх докладно і то так, що міг замітити, як вона переложила їх наново від часу сніданку і гладенькі звої уложені з неабияким мистецтвом штудерно на її голові, були немов мягкий лискучий оксамит. Прийшла йому смішна гадка, що він хотів би побачити ті коси розпущені свобідно. Тоді мабуть вони ще кращі.

Блідина лиця дівчини була незвичайна. А може це був наслідок світла, яке падало на її лице? Та коли вона глянула вдруге на нього, довкола її уст він схопив на хвилинку ледве замітне незначне тремтіння. Тоді він почав розказувати їй щось про Скегвей, байдужим тоном — немов би вона нічого не бажала скривати. Вираз її лиця змінився і він побачив майже вдячність в її очах. Так він проломив напруження, облекшив якийсь незрозумілий тягар, що лежав на її серці. Він помітив, що замовляючи їсти, вона тільки так прикидалася. Вона ледви торкнулась страви, а проте він був певний, що ніхто більше при столі не відкрив її нещирости, навіть Текер, закоханий інжинір. Мабуть Текерові подобався її делікатний брак апетиту, і він приймав його за якусь янгольську чесноту.

Алян, що сидів напроти неї, вгадував правду. Її самоопанування було подивугідне, але він догадувався, що кожний нерв в її тілі був напружений до крайности. Коли вона встала зі свого крісла, він і собі відсунув крісло взад. В тому самому часі він побачив, що і Росленд устав та наближувався досить поспішно з протилежної сторони кімнати. Дівчина пройшла крізь дзері перша. У віддалі яких дванацяти кроків слідкував за нею Росленд, на останку йшов Алян майже попліч з Текером. Ситуація була під деяким оглядом кумедна, але поза гумором цієї ситуації чаїлося щось, що затягнуло понуру лінію довкола кутиків Аляновых уст.

У підніжжя гарно застелених сходів, що вели з їдальні на головний чердак, Марія Стендіш нагло зупинилася і обернулася до Росленда. Лише на момент очі її спинилися на ньому. Потім погляд її минув Росленда, і вона скорим поворотом підійшла до Аляна. Румянець вдарив їй у лице, та не було зворушення в її голосі, коли вона заговорила. Говорила виразно і Росленд чув її напевно.

— Здається, доїзджаємо до Скегвею, пане Гольт. Чи не були б ви такі добрі супроводити мене на чердак і дещо розказати про Скегвей?

Агент Грегама пристанув коло сходів, а тепер поволі забирався закурювати папіроску. Пригадавши собі, якто недавно Росленд засоромив його, що він устряває не у свої справи, Алян не міг дати скору відповідь. Та заки ще він відповів, Марія Стендіш довірливо положила руку на його рамени. Румянець поглибився в її піднесеному згору лиці. В тій хвилині була вона предивно гарна, а така холодна, як лід, крім вогню, розлитого на її лиці. Він бачив, як Росленд зитріщився і держав напів піднесену до уст папіроску. Дівчина усміхаючись, сіпнула лагідно Аляновим раменем, а він здивуваний і слухняний перейшов з нею попри Росленда, та на вид чарівного погляду її очей, приємні дрижаки пройшли по ньому. На верху широких сходів вона шепнула наблизивши уста до його плеча:

— Ви знаменити! Дякую вам пане Гольт!

Ті її слова разом зі значним зменшеним натиском її руки на його рамени, були немов струя холодної води в лице. Росленд не міг уже їх бачити, очевидно, не пішов зараз за ними. Дівчина відограла свою ролю, а він удруге дав ужити себе для туполобого дурня. Але ця гадка не розсердила його. В тому всьому він добачав елемент першорядного комізму, особливо у своїй власній ролі і він засміявся, коли вони виходили на чердак і то так, що Марія Стендіш не почула.

(Далі буде).

27. і 28. статті пресового права прошу помістити таке спростування: 1) Неправдою є, немов би на ринку в Бережанах проти церкви була криниця, зате правдою є, що посеред квітника на ринку стоїть водограй зі статуєю Богоматері, змонтованою на отвертому басені, що збирає воду з водограю. Завданням того водограю було і є прикрашувати ринок, а не постачати населенню води до ужиття, зокрема до пиття. Якщо колинебудь черпано воду з того басену, то було небезпечне для здоровля населення та не відповідало найпримітивнішим санітарним засадам. Басен є отвертий, тому легко можна занечистити його порохом та хоробливими бактеріями, черпаючи воду брудним начинням, миючи ноги, кидаючи всякі відпадки та пючи воду безпосередньо з басену. 2) неправдою є, немов би я наказав замкнути доплив води з особистих оглядів, зате правдою є, що шануючи санітарні приписи та маючи на увазі публичний інтерес, я пристосував превенційну постанову, себто замкнув воду до часу, доки огорожа не замкне доступу до басену і квітника. 3) Неправдою є, немов би в день св. Івана населення терпіло спрагу через те, що замкнено доплив води до водограю — зате правдою є, що в день св. Івана в басені була вода, бо на прохання о. декана Бачинського я наказав отворити доплив води, зрештою, на ринку крім водограю є ще й нормальня криниця. — Як зверхник громади, сповнюю свої обовязки, і ніякі своєрідні виступи й інсинуації не перешкодять мені видавати — зрештою згідно з істнуючими приписами — постанов, яких завдаканням є піднести санітарний стан та естетичний вигляд міста. — З поважанням. Тимчасовий зверхник (—) М-р Лев Ціґлер.

— **Тропікальна спека** панувала в понеділок 17. ц. м. у Львові. Не диво, що рух на вулицях помітно зменшився. Зате парки і стави у Львові були переповнені вщерть публикою, що розхапувала тубки з морозивом і шукала за содовою водою та іншими прохолодними напитками. По бюрах, варстатах, крамницях і фабриках залишились ті, яких приковує їхній варстат праці. Всі ці люди праці і господині по хатах заливались потом наслідком рекордово випитої води. Всі вони згадували „мило" своїх знайомих, які вирвались зпоміж задушливих вулиць і мурів міста та проводять вільний час на милому відпочинку в горах, над ріками чи в тіні дерев у лісах і садах. Якщо нам хто не вірить, що у Львові страшна спека — хай їх переконає короткий комунікат: нині в 1-ій год. вполудне обсерваторія у львівській політехніці занотувала +33.2 ступні Цельзія.

— **Львівська хроніка.** І. Шахт повідомив поліцію, що 14. ц. м. на Високім Замку невідомий злодій украв йому з кишені срібний годинник і ланцюжок вартости 50 зол. — При вул. Калечій 20 а пожежа знищила дах і стелю шопи Б. Обертинської. — Невідома особа перекинула через паркан на подвіря міського лупія сірого вовчура, в якого ствердили скаженину. Тому міська управа взиває всі особи, яких покусав скажений пес, щоб зголосилися негайно до IV. виділу при вул. Бурлярда ч. 2, І. пов., число дверей 14.

— **Два намагані вбивства.** Невідомі напасники стрілили тричі крізь вікно до 33-літнього Станислава Скарбка у Зимній Воді к. Львова і ранили його в руки. Поліція арештувала двох напасників. — У Малковичах, пов. Перемишль Триць Турчак зранив вистрілом з револьверу Івана Гавришка, якого відвезли до шпиталю.

— **Трагічна смерть на даху вагону.** За Галичем завважили подорожні, які їхали поїздом зі Станиславова до Львова, що з даху одного вагону стікала кров. В Єзуполі затримали поїзд і ствердили, що на даху вагону їхав „заяцем" без білету Герман Пляцман зі Львова. Підчас переїзду мосту на Дністрі Пляцман ударив головою об залізничий міст і згинув. Вагон з тілом відчепили і відвезли до Станиславова.

— **Краєва хроніка.** На шосі Золочів—Зборів сполошились коні І. Барана з Белзця на вид самоходу і вивернули віз із деревом, на якім куняв втомлений працею І. Баран. Дерево придавило господаря так, що він помер у шпиталі в Золочеві. — У Малові, пов. Теребовля невідомі напасники поскладали на стіс 14 вуликів з бджолами В. Обача, облили їх нафтою, підпалили і втекли. Матеріяльна втрата понад 300 зол. Поліція шукає за напасниками. — На шляху Ряшів—Ясло знайшли тіло Катерини Дибошової з Брищик, яка осиротила шестеро нелітніх дітей. Дибошова важко занедужала й її частинно спаралїжувало. Тому рішила скінчити самогубством, що теж виконала доволікшись останками сил до залізничого шляху, де її переїхав поїзд.

— **Залишися молодою на завжди!** У змаганні, щоби бути вічно іншою, а завжди молодою і гарною, маєте Пані великого приятеля у виробника косметичних засобів. В теперішній добі можете Пані зберегти чар свіжої, молодечої цери найвайдовше, вміло вживаючи косметиків, а в першій мірі пудру до лиця, який видолікатнює пашірок, надає цері свіжости і чару. Пудер, який вдоволює найвибагливіший смак Пань і сповнює мрію вічної молодости це пудер — „Cazimi Metamorphosa". Він містить в собі спеціяльні „змінюючі" складники, яким завдячує свою назву. Вони причиняються до захоплюючої метаморфози, надаючи знищеній цері молодечу свіжість і оксамитну гладкість.

— **Недуги кишок.** Лікарські поваги посвідчають, що природна гірка вода „Францішка Йосифа" діяє навіть при подразненні кишок приємно і безболісно.

—o—

Зі судової салі.

ЗНОВ ЗА ОУН.

Луцький окружний суд розглядав справу 11-ох молодих людей зі с. Богушівки на Луччині, яким прокуратор закидав приналежність до ОУН. У висліді розправи засуджено: Ананія Корольчука, Миколу Кисіля й Олександра Ревая по 3 р. вязниці, 7-ох інших по 2 р., одного (Олександра Левкова) увільнено.

ЗА К.П.З.У.

Окружний суд у Рівному засудив за приналежність до К.П.З.У. і комуністичну протидержавну діяльність Песю Шмуклер на 4 роки вязниці й Бенціона Маслянку на 2 роки.

—o—

✝ Посмертна згадка.

Валерія 1-ї Коритовська 2ї Гриневецька проживши 73 літ упокоїлася 14. липня в Калуші. Похорон відбувся 16. липня В. Ів. П!

—o—

СПОРТ.

ОКРУЖНІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ В ТЕРНОПОЛІ.

По внутрішньо-гніздових плавацьких змаганнях Сокола-Тернопіль, про які ми своєчасно писали, відбудися 9. липня 1939 р. у Тернополі окружні плавацькі змагання до яких стануло 25 змагунів з 4 гнізд (Збараж, Чортків, Настасів і Тернопіль). Висліди змагань:

Довільний стиль — 100 м.: 1. Кузик Любомир, С. Збараж 1:25,0, 2. Любінецький А. С. Тернопіль 1:28,2, 3. Гарматій В. С. Тернопіль 1:34,6, 4. Яхницький О, С. Чортків 1:35,3, 9. Процишин І. С. Настасів 1:41,0.

Довільний стиль — 200 м.: 1. Лявринів Остап С. Тернопіль 3:26,2, 2. Будзан К. С. Тернопіль 3:48,6, 3. Кушчак В. С. Збараж 3:49,4.

Класичний стиль — 100 м.: 1. Лявринів Діонізій С. Терн. 1:35,3, 2. Кушчак В. 1:42,8, 3. Пашин С. С. Терн. 1:44,3.

Класичний стиль — 200 в.: 1. Лявринів Діонізій 3:38,1, 2. Заворотюк В. С. Терн. 3:59,5, 3. Лявринів О. 4:20,6.

Горіглиць — 100 м.: 1. Крушинський Ярослав С. Збараж 1:46,1, 2. Лявринів Д. 1:55,3, 3. Паращук Петро С. Терн. 2.02,4.

Гінці 4×50 м.: 1. Збараж (Григорянський Р., Крушинський Я., Кузик Л., Кушчак В. 3:36.5. 2. Тернопіль (Лукасевич О., Любінецький А., Лявринів Д., Ільницький Л. 3:48,6.

Посестри:

Довільний — 50 м.: 1. Чубатій Ольга С. Терн. 54,2, 2. Григорянська Е. С. Збараж 1:04,6.

Довільний — 100 м.: 1. Чубатій О. 1:59,9.

Горіглиць 50 м.: Чубатій О. 57,4.

Класичний 50 м.: Чубатій О. 59,0.

Комісія змагань під проводом: нач. А. Лугового і М. Сукара.

ОКРУЖНІ ВІДБИВАНКОВІ ЗМАГАННЯ В ТЕРНОПОЛІ

У півфінальних відбиванкових сокільських змаганнях, до яких дня 9. липня стануло 6 дружин, здобуло гніздо з Тернополя І. місце перемогою Сокола-Збараж 2:0 (15:8, 15:6). Також посестри Сокола-Тернопіль перемогли дружину посестер Збаража у відношенні 2:0 (15:0, 15:2). Містцем відбиванки у сільській групі стало гніздо Настасів перемігши С. Мшанець 2:0 (15:8, 15:9). Позаяк три дружини будуть виступати у Львові у фінальових відбиванкових змаганнях за містоміто краю.

З дружини побратимів Збаража вибивався гарними мячами Кузик Любомир; у тернопільців Брикович Зіновій і Романюк Роман.

СОКІЛЬСЬКІ КАЮКОВІ ЗМАГАННЯ НА СЕРЕТІ.

Цього року вдалося тернопільському Соколові зібрати в організаційні рямці сокіл-каюковців, що р.к-рівно з початком літнього сезону улаштували прогульки по Серет.

Дня 12. липня ц. р. відбулися на Серет торгові каюкові змагання, до яких стануло 8 каюків.

Висліди змагань:

Посестри: Дзйки — 5.000 м.: 1. Чубатій О. і Хміль Мелянія 45:10,1, 2. Лявринів С. і Петеравіль В. 46:45,8, 3. Брикович І., Хміль Марія 54:40,6.

Одинки — 1.000 м.: 1. Чубатій Ольга 5:25,1, 2. Лявринів Софія 5:52,8, 3. Брикович Ірина 6:20,0, 4. Петеравіль Віра 6:25,5, 5. Хміль Марія 6:44,6.

Побратими: Дзйки — 10.000 м.: 1. Лявринів О. і Лукасевич Р. 1год. 10:13,2, 2. Будзан К. і Герасимів Н. 1 год. 10:40,9, 3. Паращук П. і Загробельний Б. 1 год. 11:25,5, 4. Ільницький Р. і Мурій В. 1 год. 22:05,9, 5. Мартіна Б. і Яхимчук В. 1 год. 32:05,6.

Одинки: 1.000 м.: 1. Будзан К. 4:30,5, 2. Ільницький Р. 4:41,5, 3. Лукасевич Р. 5:01,0.

Висліди змагань вражі від осягів на змаганнях, що відбувшся минулого місяця. Провід і організація змагань вач. А. Луговий.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЧОРТКІВ. **Україна — Чайка 6:1 (1:0).**

Україна — КОП 5:0 (1:0).

БРОШНІВ. **Стшелєц — Сян (Перемишль) 6:3 (2:1).** Добрий воротар твердої та амбітної дружини Стшельца боронив знаменито, вилавлювала навіть найнебезпечніші стріли. Тому Сян, що грав добре, зійшов з грища переможений. Гра була ввесь час фер. Видїв коло 1000. Суддював добре п. Маркевич.

СТРИЙ. **Скала — ТЕСП 4:5 (1:1).** Скала заломилася нервово, хоч вела 3:1 і дозволила не лише зрівнати, але теж стрілити собі ще трос воріт.

ЖОВКВА. **Стріла II — Любич II 3:3 (3:0).**

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Вісла 4:4 (3:3).** Лїгова дружина з Кракова зремісувала у змаганнях з перемиською Польонією мабуть тому, що приїхала з дітьми замісними гравцями.

БОРИСЛАВ. **Стшелєц — Гасмокел (Львів) 3:2 (1:2).**

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ВАРШАВА. **Польонія — Рух 2:2 (1:0).** Єдині змагання минулої неділі за мистецтво державної ліги скінчилися нерішенним висліком, хоч до перерви Рух вів у відношенні 1:0.

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

КАЛУШ. **Пролом — Стшелєц 3:1 (1:0).** Пролом грав амбітно і виграв зовсім заслужено. Стшельці під кінець гри фаталізма. Ворота здобули для Пролому Андрійшин з карного, Зосюк і Зіві.

В неділю 23. ц. в. Пролом грає у Станиславові з Гакоахом.

МОСТИСЬКА. **Скала — Резерва (Ряшів) 4:1 (0:1).** Ці змагання за вхід до А-кляси виграла мостиська Скала зовсім заслужено, яка грала дуже амбітно. Суддя п. Далецький. По цих змаганнях за вхід до А-кляси положення далі невясне, бо Скала, Чуваї (Мостиська) і Резерва мають по 2 точки.

ПЕРЕМИШЛЯНИ. **Стшелєц — ПКС (Львів) 0:1 (0:1)**

БРОДИ. **ВКС — Спарта (Теребовля) 3:1 (3:1).**

ДОЛЯ „КОРОНИ" ПРИПЕЧАТАНА.

Управа ЛВОПН відкинула прохання Корони у справі її дальшого побуту в Окружній Лїзі. Отже доля свомбірської Корони остаточно припечатана.

ГОСТРІ КАРИ НА ГРАЧІВ.

ВГІД ПЗПН покарав польського змагуна М. Матіяса однорічною дискваліфікацією за двократну зневажу судді, наклікування змагунів до виступу проти судді та копнення противника, який був без мяча і за невідповідну поведінку підчас змагань Станиславів — Львів дня 10. червня ц. р., підчас яких був капітаном дружини. Крім того за критику рішень судді підчас змагань Станиславів — Львів стрінула кара двотижневої дискваліфікації змагунів репрезентаційної дружини м. Львова Мирослава Турка і Юліяна Гепіґа, а Вл. Лемішку стрінула догана — теж за критику рішень судді на цих змаганнях. Початок кар від 8. липня 1939.

ВІДГОМІН ЗМАГАНЬ ПРОЛОМ — СТАНИСЛАВОВІЯ.

Як нашим читачам уже відомо, Пролом переміг Станиславовію у відношенні 1:0 підчас змагань за вхід до А-кляси, підчас яких гравці Станиславовії грали дуже брутально. ВГІД виславив строгу догану проводові Станиславовії, капітана дружини Качорка покарав 6-тижневою дискваліфікацією, а грача Лукасевича 1-тижневою дискваліфікацією за брутальну гру.

СЛІДСТВО У ЛЬВОВІ І В ХОЖОВІ.

Минулого четверга делегат ПЗПН Застанняк переслухував у Львові 4 години багатьох свідків у звязку з відомими подіями на границі підчас змагань АКС—Погонь дня 2. липня ц. р. Зі Львова виїхав делегат Застанняк до Хожева, де переслухав керовника секції копаного мяча Цесельського, тренера Рінгера і змагуна Вострика. Управа АКС-у внесла обширний меморіял до ПЗПН, в якому вписано тло подій на границі Погоні.

Манікіри шкіряні пудерниччки, монограми рожні кишенькові дзеркальця, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі
Н. БАРЕР ЛЬВІВ. Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 18. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Середа 19. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 20. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

Від вівторка 18. 7. до суботи 22. 7. вистава нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:
18. 7. Карпи в Льодес.
19. 7. Цариця Грузії.
20. 7. Шэріка.
Зі Снятина їде театр до Кардова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАБЄ:
18. 7. Люди на криші.
19. 7. Чорноморці.
20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на цензурі.
23. 7. Конашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
18. 7. Сорочинський ярмарок.
19. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Безталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

18. 7. Долина.
19. і 20. 7. Велдіж.
21. 7. Міяшь.
22. 7. Пацинів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

23. 7. Комарно.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
29. 8. Сянік.
3. 9. Римаїв.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сімгалович.**

К І Н А.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Енді Гарді заколотник".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Сама вріжь життя", „Три кадети".
БАЙКА: „Втікач з Сан Квентін", „Герой наших часів".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Таємний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Химера молодости", „Розвідниця".
МАРУСЕНЬКА: „Кібіц" (Фернандель)
МЕТРО: „Тайна самітнього дому", „Золоті жіночки".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Люди Висли".
ПАКС: вечинне.
ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тульон".
РАЙ: „Остання сальва", „Фредек у швелявлює світ".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіллівна".
РОКСІ: „Чи Людина то дівчина".
СВІТ: „Косцюшко під Раплавицями" і „Проклятий острів".
СВЯТОВІД: „В четвер очі", Нансі Гіль і Лєва.
СТИЛЕВЕ: „Яструб" та ревія.
ТОН: „П перший баль", „Орієнт-Експрес".

Ощадний ч. 1180 **ФЕДЕРА**
найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ **ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.** Коперника 15 а, Галицька 16.

УТІХА: „Наверненний шпигун".
ХІМЕРА: „Голос крови".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 18. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Форт. твори виконав 13-літня Н. Бродвайн, 13.15 Популяр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Лівінгетон у країні левів, 15.0 Орх., 15.45 Госп. вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт. мініятури, 16.45 Література хроніка, 17.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 17.10 Італ. музика з пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Форт., бас, кларнет, альтівка, 19.00 Для робітників, 19.30 Оркестра; сопран, баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Найновіші здобутки у ловлянні звірят, 20.35 Спорт, 20.0 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Обманутий Коді" ком. опера В. Глюка, 22.00 Польща між сходом і заходом, 22.15 Концерт оминч. орх., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 19. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Муз. авдиція, 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Міщаного хору „Торбан"**, 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіді на листи дітей, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 „Театр приїхав" опов. Марк Твена, 15.15 Популярна муз., у вик. сальон. орх., 15.45 Господар. вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні романтиків у вик. В. Гендріх, сопр., 16.50 Електричність, 17.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. твори у вик. Аделіни Бросіні, 17.35 Із давньої хор. музики, пл., 17.50 Жіночі профілі, 18.00 Славні симфонії, пл., 19.05 „Що булоб, коли б", 19.30 Орх., сопран, муз. квартет, форт., 20.10 Військ. відчит, 20.25 Організація хліборобського поготівля, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Поетичні новини, 22.00 Як зробити стереоскоп, 22.10 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 20. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.35 Орх., 8.20 Академики на морі, репортаж, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Артистенія — слівно-муз. авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні та балади з супр. фоут., 16.45 Церковне будівництво, 17.00 Вінучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Волинь" авд.: волинські пісні, 17.45 Освітня авдиція, 18.00 Симфч. орх., балет, 18.50 Відгомони сили та слави, 19.00 „Трильогія" Г. Сенкевича, 19.20 Муз. огляд, 19.30 Легка музика: сопран, орх. мандоліністів, 20.15 Актуальна гутірка, 20.25 Фрагм. із „Хати за селом" І. Кратевського, 20.35 Спорт, вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Фоут. концерт (Пісні творці), 21.30 Театр несіталь (Пісні творці), 21.30 Театр Уяви: „Країна еліптів" Велса, 22.00 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 18. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. пісеньки, 20.00 Нар. мельодії, 20.40 Пісні, 21.20 Спів, ресітоль, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.40, 18.00 Пісеньки, 19.25 Сонати на скр. і форт. (Корелі, Бремс), 22.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 18.40 Легка й оперетова музика, **19.50 Українські вістки,** 20.15 Симфон. концерт (Бетовен), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Сучасні пісні, 18.45 Концерт на трактопіюм, 19.30 Муз. дрібнички, 22.20 Регер: Сонати а-дур на скр. і форт., МІЛЯНО 21.00 „Сорочинський ярмарок" ком. оп. Мусоргського, РАДІО ПАРІ 20.15 Мельодії, РИГА 21.15 „Шехерезада" оп. Римського-Корсакова, РИМ 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 19.15 Нар. музика, 21.00 Рос. романси, 21.40 Легка і танц. музика.

Середа, 19. липня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Музика готику та ренесансу, 18.00, 22.30 Розр. концерт, 20.15 Бусоні, Берліоз, Ліст, 21.30 Гарні голоси, з пл., БІЛГОРОД 18.20 Брамсові пісні, 19.05 Орх., 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Пісеньки, 18.40 Легка музика, 20.10 Музика з оперетов, ВІДЕНЬ 18.20 Фрагменти з „Голяндця-скитальця" Вагнера, 19.00 Форт. (Бах, Гендель, Скарляті), **19.50 Українські вістки,** 22.20 Популярний концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх., 18.20 Концерт старих сонат, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. марші, 22.30 Хвилина форт. музики, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Танк. музика з Америки, МІЛЯНО 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Камер. концерт (Бетовен), ПРАГА 19.20 Оперетова музика, 20.40 Фрагм. з оп. Фльотова „Марта", РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, 20.30 Гумор, 21.00 Кабарет, РИМ 21.00, Симф. концерт, 22.30 Хор, СОФІЯ 18.45 Інстр. концерт, 19.15 „Кавалерія Рустіканс" оп. Масканія.

Четвер, 20. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Солісти, БІЛГОРОД 19.05, 21.10 Нар. пісеньки, 20.00 Гумор, БУДАПЕШТ 12.00 Спів, 17.00, 22.40 Чужомовні комунікати, 19.25 Військ. орх., ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 20.15 Брамсові твори. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.15 Німецькі пісні, 20.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Оперетковий вечір, МЮНХЕН 19.00 Мельодії з оперетов і звуковиків, РИГА 19.05 Симф. концерт (Чайковський, Догнані, Ліст, Сібеліюс), РИМ 21.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Вок. концерт, 21.40 Танк. музика.

Радіокутик.

РАДІОФОНІЧНІ КУРСИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ВИСОКИХ ШКОЛАХ.

Висока денникарська школа при університеті Колюмбія у Сполучених Державах оголосила, що програма на 1939-40 шкільний рік, має новий відділ присвячений радіовим інформаційним авдиціям. Це перше признання „говореного денникарства" підкреслено ще фактом іменування професором цього предмету директора заверхніх справ та особливих подій тов. КВС. Також американські університети та коледжі підіймають у щораз то ширших межах освіту молодих людей для підготовки їх до радіової кар'єрової кар'єри. Тепер знова нюйоркський університет, який давно вже веде радіофонічні курси, оголосив, що у вересні 1939 р. відкриє радіофонічний відділ, який передбачує чотирьохлітні студії та степень магістра.

АКВІЗИТОРИ ІНКАСУЮТЬ РАДІОВІ ОПЛАТИ.

Канадійський департамент транспортів назначив у всіх округах контрольорів, які знова ангажують аквізиторів-інкасентів, що стягають радіові оплати та вербують нових абонентів. Провізія за кожний новий абонамент виносить 25 центів, з чого 5 центів припадає контрольорові, а 20 аквізиторові. Функціонарі департаменту не можуть бути аквізиторами, всеж вони мають легітимації, які уповажнюють їх до провірки абонаменту та реєстрування нових абонаментів. Аквізитори не мають права робити ревізій, щоб вінайти незареєстрованого приймача. Такі ревізії можуть переводити виключно постійні інспектори з департаменту.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 17. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла екс. з оп дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба.

Оповістки.

Тов. Білоус, подайте негайно свою адресу! Із. Зельський, Lwów 21, Żwirki 3.

Жертве вложені в Адміністрації „Діла": інж. Теофіль Горницький, Торунь **на Рідну Школу** зол. 4.—, на **Українську Захоронку** зол. 2.—, на **Фонд Воєнних Вдів і Сиріт** зол. 2.—, на **Т-во Вакаційних Осель** зол. 2.50, на **КВОММ** зол. 2.—; Д-р Ілько Кітун, Познань зол. 1.50 на **Рідну Школу.**

МЕШКАННЯ

ТРИ великі гарні покої, передпокій, кухня, повний комфорт, український дім **Войтовська ч. 2** рір Личаківської при трамв. зупинці. 140 2—3

ВИНАЙМУ КІМНАТУ для двох панночок, окремий вхід, лазничка, можна з повним удержанням, в інтелігентній родині, біля парку на Личакові, від 1. серпня. Зголошення під: Бор. до Адміністрації „Діла". 1418 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, пиркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, **Львів, вул. Вірменська ч. 15.** 1282 70-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 10-10

ДУЖЕ НА ЧАСІ! Пригадуємо, що теперішний час найкраще зужити на забезпечення кожної готівки **купном камениці,** віллі, дому, а хочби і парцелі у Львові, про які без всяких зобовязань і коштів інформує дискретно кожного українське бюро **„Трансакція"** (Ігнат) **Львів, Длугоша 1** ріг Миколая. 1406 2—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матерії. — Телефон 270-25. 1416 1—2

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинська, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 1—6

ОГОЛОШЕННЯ

найдешевша виробня сіток до огорож!
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 38.
1414 2—15

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
1328 7—15

Новий газ „BF"

виріб і патент „Азот" С. А. Явожно, **нищить певно блощиці,** домашні інсекти та їх зародні. Не залишає жадного запаху! Не ушкоджує домашніх предметів. Одноріжна гарантія. Дезинсекцій виконує Завед. **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9, тел. 236-51.
1348 1—3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 650.—
Остання сторінка 1/2	вол. 350.—
Остання сторінка 1/4	вол. 180.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Czwartek 20. lipca 1939. N. 162.
Четвер 20. липня 1939. Ч. 162.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi
co dziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Чи дозволимо впасти „Червоній Калині“?

(Передова стаття)

Заборона вживати українську мову

Катастрофа

(Репортаж очевидця)

СССР відкинув японський ультимат

Большевики хочуть сконфіскувати японські концесії

Бенеш у Москві

Турки домагаються від Італії Додеканезу

Кровавi подiї у Радехівщині

Знову присуди на Совітській Україні

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Nr. 162 (15.241).
Ч. 162 (15.241).

Lwów, czwartek 20. lipca 1939.
Львів, четвер 20. липня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Валку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з доплатою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У Парижі не захоплені московськими розмовами.

ПАРИЖ, ПАТ. Остання розмова амбасадорів Великої Британії та Франції з Молотовом викликала тут вражіння, що положення не змінилося. Вілям Сідс і Наджіяр представили погляди своїх урядів порушивши спірні справи, що торкаються — як кажуть — числа держав, чким треба дати гарантії, дефініції посередньої агресії та бажання Совітів, щоб одночасно з дипльоматичними переговорами вести розмови на військові теми. Як довідується аґенція Аваса, уряди Великої Британії і Франції зберегли своє становище в тих справах, після чого Молотов закінчив нараду заявляючи, що складе про неї звідомлення своєму урядові. Небавом має відбутися нова зустріч представників трьох великодержав. У Парижі покищо стримуються від виразної відповіди на питання, як дивляться на вислід тих розмов.

Швеція піде за фінським зразком в організації війська.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У звязку з виїздом шведського міністра оборони Скоельда на серпневі маневри до Фінляндії „Афтонбладет" накликує, щоб шведські військові чинники простудіювали організацію фінської армії та фінський закон про обовязкову військову службу. Часопис твердить, що Фінляндія стоїть вище від Швеції в ділянці оборонного поготівля маючи річну військову службу, яка у Швеції тривае неповний пів рік. Треба замітити, що фінські чинники признали однорічну військову службу за невистарчальну і на найближчому засіданні парляменту мають внести проект, щоб її продовжити до півтора року.

Війна на Далекому Сході.

В КИТАЮ НІХТО НЕ СУМНІВАЄТЬСЯ В ПЕРЕМОГУ.

ЧУНКІН, ПАТ. Китайський міністр війни ґен. Ченґенґ заявив, що китайська армія, яка перед двома роками у початковому періоді конфлікту нараховувала міліон вояків, має їх тепер 2 ; пів міліона. Китай — додав Ченґенґ— розпоряджає тепер щонайменше 15 міліонами молодих людей у поборовому віці, які пройшли військовий вишкіл. Їх можна кожної хвилини покликати. Ще в цьому році мають перевишколити 4 і пів міліона вояків у ріжних провінціях Китаю. Ген. Ченґенґ закінчив свою заяву ствердженням, що в Китаю ніхто не сумнівається в перемогу.

КИТАЙЦІ ЗАЙНЯЛИ ЧАЧАВ.

ЧУНКІН, ПАТ. Китайські війська заняли Чачав, кінцеву стацію залізничої лінії Сватав—Чучав. Японське військо відступило начебто у південному напрямі. Китайські відділи заатакували місто з трьох боків і по довготривалій боротьбі ввійшли до Чачав північною брамою.

ЯПОНСЬКІ БОМБИ УШКОДИЛИ БУДИНОК БЕЛЬҐІЙСЬКОЇ МІСІЇ.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Підчас налету японських літаків на Пітунґ, вище Ічанґ на Жовтій ріці, японські бомби ушкодили будинки бельґійської католицької місії.

Рейд анґлійських літаків над Францією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Найближчий рейд анґлійського летунства над Францією, що досягне берегів Середземного моря, відбудеться в найближчих днях. Остаточні технічні подробиці того лету, в якому візьме участь коло 150 апаратів, обговорюють тепер штаби обох держав.

Англійські важкі бомбовики, що візьмуть участь у тому рейді, належать до типів Веллінґтон і Гемпден, розвивають середню швидкість 320 км. на годину та мають засяг коло 2.240 км. Цього роду рейди, що повторяться кілька разів у найближчих місяцях, мають також на меті перевести вправи протилетунської оборони беручи під увагу момент заскочення.

Чекають також з великим зацікавленням „налету" французьких літаків на Анґлію.

Італія видалює 239 швайцарців із південного Тиролю.

БЕРН, ПАТ. Кола зближені до політичного департаменту Союзної Ради, вияснюють, що — як можна рахувати — італійська влада не пристосовуватиме занадто строго розпорядків, що торкаються видалення з південного Тиролю швайцарських громадян. Кожний випадок влада розглядатиме індивідуально, коли йде про речинець виїзду та інші пільги. Італійська влада погодилася на швайцарські домагання щодо матеріяльного відшкодування для видалених. Загалом згаданий розпорядок торкається 239 швайцарських громадян, що живуть головно у Больцано і Мерані. Два великі готелеві підприємства у згаданих містах належать до швайцарців.

ЛАТВІЙСЬКІ НАДІЇ НА ПЕРЕСЕЛЕННЯ.

РИҐА, ПАТ. Латвійська преса проявляє велике зацікавлення справою виселення німців з південного Тиролю. Часопис „Рітс" приносить обширну кореспонденцію на цю тему. Він пише: Думка про переселення німців до їх батьківщини, реалізована тепер у південному Тиролю, не чужа у Латвії. Бо від довшого часу відповідні установи діставали масу проектів на цю тему. З уваги на ріжні обставини ці проекти залишаються далі на папері. Але велика акція започаткована тепер у Тиролю змінює положення. Тепер коли Італія й Німеччина дали ініціятиву до масового переселення та проблєма виринає в зовсім іншому світлі та відкриває також і в Латвії зовсім нові перспективи.

Жидівський страйк у Палеетині.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Згідно з закликом Головної Жидівської Ради почався у вівторок у год. 14-тій страйк жидівських крамниць, підприємств та публичних установ. Міська управа в Тель-Авіві та жидівська громада в Єрусалимі звернулися до всіх жидів з закликом, щоб не виходили з домів, щоб можна було не допустити до якої небудь метушні.

Вулиці Єрусалиму патролюють військові панцирні самоходи, у Тель-Авіві пильнує порядку коло 4.000 членів жидівської міліції.

Спеціялісти з Техасу летять гасити нафтові шиби в Іраку.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. Серед пасажирів трансатлянтійського гідроплану „Атлянтік Кліппер", який у вівторок вистартував до Европи, знаходиться між іншими трьох славних спеціялістів від гашення пожеж нафтових шибів з Техасу. Ці спеціялісти послуговуючися відповідними одягами підходять дуже близько до шибів, що горять, та кидають динамітові бомби у глибину. Динамітові вибухи придушують вогонь. Після причалу у Марселі спеціялісти з Техасу відлетять зараз спеціяльним літаком до місцевости Дамман в Іраку, де від десяти днів горять нафтові шиби.

Наради „евіянського" комітету.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В середу починається в Льондоні засідання міжнароднього комітету т. зв. „евіянського" допомоги жидівським утікачам з Німеччини. Головуватиме льорд Вінтертон. На засідання приїхав з Америки делєґат президента Рузвельта Тайльор. У звязку з нарадами того комітету перебуває у Льондоні директор департаменту німецького міністерства господарки — Вольтат, якому передали справу жидівських утікачів після уступлення Шахта. Наради торкатимуться головно справи створення міжнароднього фонду для фінансування еміґрації з Німеччини на заморські кольоніяльні терени. Ця справа звязана зі справою дозволу німецького уряду, щоб жиди могли вивезти частину своїх капіталів з Німеччини.

Еспанія змагатиме до мира.

ПАРИЖ, ПАТ. Еспанські народовці в Парижі святкували у вівторок торжественно 3-ті роковини еспанського повстання. Еспанський амбасадор Деля Кверіка виголосив до зібраних в сальонах амбасади промову, в якій заявив між іншим, що Еспанія змагатиме до того, щоб утримати мир, бо знає наслідки війни. Еспанія доложить усіх зусиль, щоб охоронити світ перед тим нещастям.

ГУБЕРНАТОР РИМУ І ПРЕЗИДЕНТ БЕРЛІНА ПОЇДУТЬ ДО ТОКІО.

ТОКІО, ПАТ. На запросини посадника Токіо Кеікіхі Таномоґі мають приїхати до Японії у березні найближчого року губернатор Риму Кольомна і президент Берліна д-р Ліпперт.

Чи дозволимо впасти „Червоній Калині"?

Львів, 18. липня 1939.

Не знаємо, чи багато Читачів звернуло увагу, що щойно у числі „Діла" з 15-го липня ц. р. (одночасно з двома іншими щоденниками) появився звіт з Загальних Зборів „Червоної Калини", які відбулись — ще 28. червня. Дарма, що в Дирекції та Надзірній Раді безпосередньо досить численно заступлений український журналістичний світ і що простий журналістичний обовязок каже поспішати з інформаційними звітами з де-де маловажніщих зборів. Причина цієї загайки неабияка: журналісти не хотіли брати на себе відповідальности — сказати рідному громадянству правду про ті Збори та чекали офіціяльного звіту Управи, яка теж не так швидко рішилася дати пресі вільну руку. Цю вільну руку сьогодні маємо і можемо зробити землякам несподіванку, дарма, що не дуже приємну: Видавництво „Червона Калина" опинилось на порозі ліквідації. Якщо не прийде негайна допомога — „Червона Калина" припинить своє істнування з усіми формально-правними, грошевими і моральними наслідками цієї катастрофи. На радість усім українським „приятелям" та на стид і ганьбу українському культурному світові.

Ледви вчора видрукували ми, як дискусійну, статтю одного громадянина, наддніпрянського політичного еміґранта, який жалувався, що нема в нас централі для збуту книжок. Зворушливо він описував недолю недосвідного автора, як то він сам ліпить марки, шукає адрес, потім не всилі стягнути дрібних належностей з усіх кінців світа, по яких опинилась українська читаюча публика. Сьогодні даємо ш. авторові замість відповіді знаменитий приклад з української дійсности: „Червона Калина" здавна славилась знаменитим технічно-розподільним апаратом. Має від кільканацяти років своїх довірених краєвих кольпортерів, має свою картотеку постійних відборців-членів кооперативи, має великий видавничий досвід та звязки з книгарнями, знає врешті українську публику так добре, що біля безлічі назвищ може ставити примітки: як даний громадянин ставиться до книжки.

Підсумки таких кваліфікаційних нот були б жахливі. Бо річ зовсім не у технічному апараті. Річ не у кольпортажі, у мужах довіря, у тому, щоб уміти „прийти з книжкою до читача, а не чекати, заки він прийде до книжки": цю правду давно вже зглибили всі ті зпоміж нас, які постійно мають справи з видавництвами та які не всилі погодитися зі станом, що українська книжка довго мусіла б чекати на купця, коли б сама його не шукала. Суть справи у тому, що 1) українські громадяни все ще не навчилися дивитись на книжку так, як дивляться на неї у цілому культурному світі, себто як на предмет щоденної потреби, тільки вважають її витребенькою, забаганкою, на яку можна дозволити собі тільки вряди-годи, як на люксус, що його покриє лише якийсь непередбачений надзвичайний дохід у домашньому буджеті: 2) українські громадяни не відсилають книжок, якщо їх видавництво пришле їм до хати почтою або курсор принесе і попросить вплатити першу „рату": першу „рату" заплатять і на цьому закінчать.

Скажете: не можна мати претенсій до публики, коли не бере кепських книжок. Правда, автор цих рядків сам завжди протестував проти того, щоб відкликуватись до патріотизму тоді, коли річ іде про товар, який свою вартість має засвідчити своєю конкуренційною здібністю. Іншими словами: дійсно, не можна українцеві, який має вищі культурницькі вимоги, з патріотизму казати три години дивитись на кепську й погано грану пєсу, тільки тому, бо це український автор, або український театр; не можна казати йому купувати й читати українських книжок, коли вони не цікаві; хвалити спортову імпрезу, хоч вона стояла на низькому спортовому рівні; купувати і їсти кепський хліб чи харчевий перетвір з української фірми або вішати на стіну богомаз української кисти. Але можна домагатися, щоб наші люди ходили на добру українську пєсу до доброго українського театру, щоб купували добрі образи добрих українських малярів, щоб підтримували українську фабрику, що дає добрий товар, щоб купували і читали добру й вартісну українську книжку. І коли чуємо назву видавництва „Червона Калина", то не треба в нікого видурманювати патріотично-комплімептарних комуналів: фактом є, що це видавництво дало цілу довгу низку першорядних публікацій, які торкаються історії українського недавнього минулого, фактом є, що те видавництво поклало вугольний камінь під досліди над українським недавнім історичним минулим, що те видавництво гуртувало біля себе цілий кадр фахівців-дослідників того минулого та що за кількапацять років свого істнування вклало в українську культуру вже по нинішній день безцінний скарб. Є ще безліч таких наших людей, яким більше імпонує одна похвала чужих, ніж дитирамби земляків. Можливо, що багато недовірків переконає факт, що був час, коли делегат Військового Історичного Бюра з Варшави пропонував „Червоній Калині" виміну документарного матеріялу до історії польсько-української війни та спільної видачі деяких творів, які своєю тематикою цікавлять обидва згадані видавництва. Є фактом, що ніодин дослідник польсько - українських відносин, не такий, який з одної-двох розмов хоче „зглибити проблему", але такий, який хоче пізнати нарід з його історії та історії його політичної думки й історії його здвигів в історичних часах — не може оминути видань „Червоної Калини". Видань, в яких українська історія та українські здвиги далеко не були тільки золочені чи бронзовані: появились і „Чорні рядки" Чайковського і спомини Ст. Шухевича і спомини ґен. Петрова, ґен. Капустянського чи Ґалаґана. Ясна річ, „Червона Калина" не мала монополю на українську військово-історичну тематику: видало й „Діло" спомини М. Галущинського, у видавництві І. Тиктора появилась „Історія українського війська", істнує видавництво „Хортиця" — — а проте таки тільки „Українське Воєнно-Історичне Товариство" у Варшаві та „Червона Калина" у Львові були і є тими зорґанізованими осередками, які мають своїм завданням збагачувати рідну культуру вартісними книжками з означеною тематикою.

Сьогодні грозить українській культурі удар, якого вона давно вже не зазнала. Аналоґічні видавництва в усіх культурних народах користуються постійними субвенціями громадських та державних чинників. „Червона Калина" стояла завжди власними силами, спіраючись на калькуляції самовистарчальности. Допомагали до цього — здебільша дарові автори, безкорисна праця громадян в управі Видавництва, голодові платні функціонарів адміністрації, прихильність друкарень, зичливість деяких установ, завжди готова до послуг українська преса. Але загальна криза на книжковому ринку, брак плинного капіталу, нищівні кредитові труднощі і вперті неблаганні довжники — не дозволяють дальше втримати Видавництво. Впертість довжників кладе „Червону Калину" остаточно. Прошу подумати: вони винні „Червоній Калині" 80.000 золотих. Пішло вже кілька тисяч золотих на самі упімнення, на почтові доручення, на листи з просьбами та грозьбами — зверпути гроші за книжки, які пишаються в адресатів на полицях. У відповіді ні чичирк. Хто є між ними? Просимо потурбуватись до Видавництва, там назвуть Вам одним віддихом імена з титулами, імена деяких громадян, які навіть кам'яниці мають та для яких ніякої ролі не грає кількапацять чи кількадесять золотих — виданих ка будь-яку особисту приємність. Але вони „не мають зрозуміння" для таких двох річей, як 1) книжка і 2) довг за книжку.

Не знаємо, як промовляти до українського громадянства, щоб воно не дозволило впасти „Червоній Калині", одній із найкращих та найцінніших своїх культурних установ. Чи казати до розуму чи до почування, щоб одно або друге відчинило — кишеню? Тривка поправа і санація може прийти тільки тоді, коли повстане Товариство Прихильників „Червоної Калини" з одиниць, які з власної волі, без переконування, без аргументів про потребу „Червоної Калини" — зобовяжуться щомісяця платити означений гріш як постійну і беззворотну допомогу. Але знаємо теж, що тепер, негайно, мусить прийти допомога: кличемо у першу чергу до громадян, які винні „Червоній Калині" гроші і своєю поведінкою допускають до того, щоб заломлювалась ціла установа.

Віримо, що знайдеться достаточний гурт таких українських громадян, які виконають свій громадянський обовязок та не дозволять впасти „Червоній Калині"

ік.

802 14—30
МЕБЛІ їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні урядження
в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.

День національного свята Франції 1939.

Париж, 14. липня.

Франція має в сучасну хвилину якогось знаменитого шефа пропаганди, хоч офіціяльно такої функції не виконує у французькому кабінеті ніодин міністр.

Національне свято роковин збурення Бастилії — цього року припадають 150-і роковини французької революції — було найкращим доказом, що тут у Франції діє тепер якась невидна рука, яка все приготовлює, щоб надати якнайбільшого блеску всьому французькому національному життю. Парижани мали останніми днями чимало нагод витати на паризьких двірцях відділи французьких, англійських та кольоніяльних військ, що зїздились до Парижа на велитенську військову дефіляду.

З усіх кінців французької імперії приїхали васали: цісар і цісарева Індокитаю, султан Марокка, султани та резиденти французьких африканських посілостей, відпоручники та посли білих, жовтих, та чорних жителів французької імперії. Напередодні паради на паризькому летовищі в Бурже французькі міністри та ґенерали витали міністра війни Великої Британії, начального вождя англійської армії, адмірала англійської фльоти та маршала повітряних великобританських сил.

Люксусові автокари обвозили по вулицях та бульварах столиці шотляндських вояків у коротких спідничках та вояків чужинецького леґіону; білі кепі, одностроєві барви гаки а червоними та зеленими нараменниками, по хідниках безжурно проходжувались у червоних шешіях у широких наче козацьких шараварах та червоних мантилях кольоніяльні вояки.

Тимчасом паризькі камяниці покрились французькими та англійськими прапорами, Елізейські Поля та Тріюмфальний Лук тонули в англо-французьких барвах, камяниці, палати та водограї засвітились вночі блеском електричного сяйва, мілїонова юрба вийшла на вулиці та придивлялась чародіям-піротехнікам, що виводили найштукарніші світляні ефекти на тлі темно-ґранатового неба.

Від 13.—16-го парижани гуляли цілі ночі. Точно в год. 9-ій ранком трубка дає знак, що зближається авто президента республики. Від площі Етуаль — Зорі, до площі Конкорд — Згоди, через Елізейські Поля повторюється коротка нервова команда старшин. Вояки, що творять шпаліри, випростовуються, мов струни.

У першому авті в окруженні національної кінної ґвардії їде президент Лебрен і прем'єр-міністр війни Далядіє. У двох других автах міністр воєнної маринарки Кампенші (колишній оборонець памяти бл. п. головного отамана Симона Петлюри підчас процесу Шварцбарта), міністр воєнного летунства Гю-ля Шамбр, та міністр кольоній Жорж Мандель, колись за Клємапса дійсний диктатор Франції, нині справжній диктатор французьких заморських областей. (Тут кажуть, що це адміністраційний геній. Він жид з походження, син Ротшильда. Французьку жиди-буржуа хотіли, щоб він був першим премієром жидівського походження у Франції, доля схотіла, що був ним Блюм.)

Авта поволі обїздять площу Зорі та виїздять на Елізейські Поля, де на лівому боці хідника (від площі Зорі) стоїть трибуна президента, міністрів та дипльоматичного корпусу.

Повітряні простори пронизує гурґіт повітряних машин. 350 літаків англійських та французьких у боєвому ладі перелітають понад голови сотень тисяч людей, що заповнили обі площі та Елізейські Поля. Вміжчасі ву-

личні продавці роблять світлі інтереси продаючи періскопи та тверді картонові столички, щоб лекше було бодай щонебудь побачити, як почнеться сухопутня військова дефіляда.

30.000 війська бере в ній участь. Похід отвирають рухликові військові відділи. На коні їде генерал-губернатор Парижа, за ним штаб, військові школи: політехніка та сен-сір, англійські гвардисти в своїх барвних костюмах, яких витає публика грімким: „хай живе Англія", „від ль' Англьтер"; французька піхота у сталевих шоломах, республиканська гвардія, рухома гвардія („французька Райхсвера"), полки кольоніяльної піхоти в коротких штанах „шортах", в білих касках; колірові війська: чорні сенегальці, жовті індокитайці, чужинецький легіон: стрункі, огрітї африканським сонцем суворі обличчя легіонерів, яких публика засипує окликами „хай живуть"; альпейські сині стрільці, відділи французьких моряків, відділи летунів, змоторизована артилерія, сапери, кавалерія і французькі ескадрони гусарів, драгонів, кирасирів, альжирські та мароканські кінноти чики в білих одягах та турбанах на пишних білих арабських конях; вкінці у безконечній черзі гуркіт машин, танків, автоскорострілів заглушує безупинні оклики захопленої юрби та звуки військових орхестр.

По дефіляді авто премієра Далядіє, що їде вниз у напрямі площі Конкорд, окружує публика, що перервала поліційний кордон. Безконечний одноозвучний скандований оклик юрби: Далядіє, Далядіє, Далядіє! — прощає офіційний почот автомобілів, а він сам, Далядіє, усміхнений витає рукою паризьку юрбу — ту саму юрбу, яка 6. лютого 1934. р. кричала йому таки на тому самому місці: „Димісія! Смерть!" **Ю. С.**

ЯКА ДЕРЖАВА СУБВЕНЦІОНУВАЛА АКЦІЮ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ?

„Дейлі Геральд" повідомляє: Британський уряд має докази, що одна чужа держава субвенціонувала в останньому часі діяльність „ірляндської республиканської армії". Уряд рішив домагатися, щоб парлямент ухвалив спеціяльний закон про поборювання терористичної діяльности.

ЮРБА ОБЛЯГАЄ БРИТІЙСЬКІ КРАМНИЦІ У ТСІНАНІ.

ТОКІО, Домеї. У понеділок дійшло до протибританських виступів у місті Тсінані у шантуиській провінції. Маніфестанти облягли три британські крамниці і знищили одну з них.

АЛЯРМ СОВІТСЬКОЇ ФЛЬОТИ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Щоб провірити боездатність совітської чорноморської фльоти, її командант наказав пробний алярм та вправи, яких темою був наступ совітських підводних суден на ворожу фльоту.

ПОЛОЖЕННЯ У ЧЕХІЇ В НАСВІТЛЕННІ БРИТІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як твердить „Менчестер Ґардіен", серед цивільного населення Чехії находить німецька поліція чимало зброї. Настрої чехів є такі, що можна сподіватися вибуху заворушень. Німці зі Судетів поводяться з чехами дуже нечемно. Німецькі банки викуповують чеські підприємства.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У ТОКІО ДІСТАВ НОВІ ІНСТРУКЦІЇ З ЛЬОНДОНУ.

ТОКІО, ПАТ. Британський амбасадор у Токіо дістав нові інструкції від свого уряду у відповідь на звіт, що його вислав до Льондону після першої розмови з мін. Арітою.

В середу 19. ц. м. амб. Крейджі знову стрічається з мін. Арітою.

—o—

ЗАГОСТРЕННЯ НА МАНДЖУРСЬКО-МОНГОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ТОКІО, ПАТ. Як інформують з японських урядових кол, суботній налет совітських ескадр на місцевість Фуляркі в Манджурії довів до поважного загострення ситуації; можливо, що це вимагатиме нових енергійних кроків з японського боку. У вівторок на раннього засіданні японського уряду міністр війни Ітаґакі зложив звіт зі ситуації на монгольському пограниччі та поставив внесок, щоб утворити підкомітет, який приготовив би постанови проти дальшої совітської агресії.

—o—

З польської преси.

Мобілізація до жнив у Німеччині.

„Тепер відбувається в Німеччині оригінальна мобілізація" — пише **„Ґонєц Варшавскі"** з 18. VII. — „Головним чином серед академиків, студентів та урядовців. Під гаслом: в поле! До жнив! Попожім селянам зібрати збіжжя!

В німецьких часописах повно світлин, на яких бачимо студентів та студенток, які марширують озброєні у вила, граблі та коси. Очевидно — на їхніх устах грається усмішка як доказ, що німецька молодь стягнула до жнивного апелю з охотою та радістю.

В дійсности — каже „Гонец Варшавскі" цей апель є примусовою мобілізацією. Тому, що забракло рук до праці в полі, мусять їх дати студенти й ученики. Відставляють на село до праці також частинно службовців.

Що приневолило німецький уряд до тієї пасивної мобілізації? Незвичайний врожай? А може збільшення засівної площі? — Ні одно, ні друге. Отже що такого? Німецькі апетити на Гданськ!

Коли німецький уряд виступив на весні з пропозицією прилучення Ґданська до Райху і автострады через Поморя, Польща відповіла низкою заряджень, між іншим стриманням виїзду сезонових сільських робітників до Німеччини. Щоправда німці спровадили чехів, словаків, мадярів та італійців, та проте не достає їм ще коло 100 тисяч робітників до збірки жнив.

Безперечно недостачу сільсько-господарських робітників спричинили також у значній мірі військові мобілізації, тримання під зброєю близько 2 міліони людей та примусова рекрутація мужчин до фортифікаційних робіт. Ці заряджения ще загострили проблему недостачі сільського робітника, приневолюючи німецький уряд змобілізувати студентів та учнів."

Обговоривши характеристичну для Німеччини проблему відношения села до міста, яку Гітлєр намагається розвязати всіляками вигодами для села, „Гонец Варшавскі" твердить, що всі старання національ-соціялістичної влади не зуміли спинити відпливу німецького сільського молодняку до міст, до фабрик та копалень. Чому?

„Бо в Німеччині одночасно з думкою про реванж та завоювання будовано нові військові фабрики, основувано підприємства підмінок, приспішувано в шаленому темпі моторизацію. З вугілля німці витворюють штучну бензину і кавчук, з дерева штучну бавовну, з ростин — олії та смаровила. Ці нові могучі та величезні підприємства потребують нових і численних робітників. Також праці при автострадах, укріпленнях тощо. А кілько робучих рук забрала розбудова армії, постійні мобілізації?"

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Співробітництво Польщі з державами Заходу.

З приводу приїзду англійського ґенерала Айронсайда до Варшави, щоб відбути конференції з начальниками польської армії, варшавський **„Час"** (18. VII.) пише у вступній статті, що:

„Завершенням співробітництва Польщі з великодержавами Заходу є устійнення співробітництва у військовій царині. Польсько-британські розмови в цій справі навязано в часі польських військових візит у Льондоні. В часі побуту ґен. Айронсайда в Польщі вони мають увійти в кінцеву стадію. Військове співробітництво — це царина, яка з природи речі мусить бути сповита таємницею. **Отже нам вільно** — заявляє „Час" — **тільки висловити здогад, що після координації політики обох урядів військова царина не становитиме найменших труднощів, і також надію, що докладне обзнайомлення англійців з польською збройною силою і з можливостями польської держави на випадок війни, не лишиться без впливу на відношення Великої Британії до інших держав, положених у тій частині Европи, з якими британська опінія, а бодай деякі її впливові відлами, ще й нині звязують напевно надмірні сподівання.** („Час" має, очевидно, на думці англійські залицяння до держави Совітів. — Ред. „Діла".) Метою, до якої змагають, Велика Британія та Франція, як також Польща, є — пише далі „Час" — утримати мир, але, очевидно, мир, оснований на пошанівку прав та життевих інтересів окремих народів. Політика окруження — це видумка німецької пропаганди. Ніхто не хоче Німеччини знищити, ні відбирати їй умовини, конечні до нормального розвитку, але з другої сторони кожний акт насильства, кожна спроба доконаного факту, кожне змагання до „пучу" зустрінеться з негайною збройною реакцією всіх трьох держав.

Важним чинником, що уможливлює гармонійне співробітництво Вел. Британії, Франції та Польщі є визнання повної політичної незалежности кожного з партнерів. Які брехливі — каже „Час" — є аргументи німецької пропаганди, яка раз твердить, що Польща надуживає ґарантій Великої Британії, щоб легкодушно подзвонювати шаблюкою, а на другий день знову виступає з тезою, що Річпосполита стала знаряддям британської політики. Обі ці тези себе взаємно виключають, але це не перешкоджує, що одна є стільки фальшива, що друга. Польща відповіла категоричним: ні, заки дістала британську ґарантію, за якою, між іншим кажучи, не бігала. А з другої сторони це не Польща зірвала політику приязного співробітництва з Німеччиною, щоб статись знаряддям британської політики, тільки це канцлер Ґітлєр у своїй промові, виголошеній в райхстагу зірвав односторонньо польсько-німецький договір про неагресію."

Хто розбив хрестоносців?

„Антипольська кампанія нім. преси прибирає — на думку „Курієра Варшавского" (з 16. VII.) — часами просто дивовижні форми, зокрема, коли вона сягає до „історичних" аргументів. Знаємо, що німці не визначаються надто великою індивідуальністю і як ніодин нарід легко присвоюють собі згори накинені погляди, але вимуштровані вміють маширувати одною лавою. Одначе треба бути доволі наївним, щоб повірити теревеням офіціяльної телеграфічної агенції, призначеним на внутрішній ринок.

Варшавський кореспондент цієї агенції, навязуючи до 529. роковин битви під Ґрунвальдом, намагається, очевидно, поменшити наслідки невдачі хрестоносців під Ґрунвальдом, пишучи, що хрестоносний Орден розлетівся щойно пізніше наслідком внутрішньої незгоди. Перед 529 роками перемогла не цивілізація, як це твердять поляки — пише далі німецький кореспондент, — бо щойно прусаки навчили поляків митись, роблячи з них сотворіння, подібні до людей, і навчили письменности, яку поляки у дальших століттях знову швидко забули."

Катастрофа.

Варшава, 17. липня.

„В неділю 17. липня в 9.20 год. вечора під Варшавою сталася велика катастрофа підміської залізничкн". (ПАТ).

Ще вчора ранком можна було догадуватись, що станеться щось лихого. У Варшаві стояла така спека, що на вулицях — як у Каїрі — годі було знайти когось більше крім торговців мороженим, шоферів чи продавців газет. Ці останні не мали збуту і тому намагалися реклямувати свій товар штучно, видуманими сенсаціями, викрикуючи полохливі та гострі слова: надзвичайний додаток!!

Вони й мабуть викликали цю страшну катастрофу, що на саму її згадку стає моторошно. А хвилинами ще й сьогодні бачу перед собою вогонь на кучерявій головоньці перестрашеної дівчинки і чорну, ні червоно-чорну кров на сніжно-білих, запашних трояндах...

Катастрофа — буденна річ наших днів. Що більше — катастрофа на шляху, в поїзді, на океані, в піднебесних ікаріядах нікого не полохає. Знаю людей, що мріють про смерть в розірваному від вибуху літаку. Зрештою мало людей має такі „аспірації" а до катастроф особисто маю надіть щастя. Кількратно вже вискочив зпід сліпого авта, раз встиг на час плигнути в рівчак з поїзду, що безпорадно гнався на залізну заставу товарових ешелонів, а раз, їхавши з Варшави на Волинь, спав так міцно, що аж у Люблині довідався з оповідання пасажирів про катастрофу нашого поїзду та смерть кондуктора, якого на годину перед трагедією частував папіроскою...

Але вчора... Ні, це не була катастрофа. Це було просто пекло. І ці білі троянди, як біла смерть...

Липневий вечір втомлював, кликав за місто, чарував такою нерозгаданою темною синявою не порубаної бльоками міста віддалі.

Десь під вечір дискретно задзвонив телефон. Приймати його чи ні?

— Гальо?

— Ти в хаті?

— Так.

— А не поїдеш з нами автом до К...?

— Маю працю. Не скористаю. До восьмої мушу лишитись. Хіба, що опісля...

— Знаменито! Приїзджай залізничкою, чекатимемо.

І я поїхав. У вагончику не було так тісно, але було гаряче. Закуривши цигарку, я станув на останній платформі назовні. Недалеко при вікні стояла молода жінка у глибокій жалобі, а в руках мала китицю ясних троянд. Троянди розсипувались та заглядали у вікно, на темне поле, раз-у-раз застелюване смугами ясного світла залізничих прожекторів. Там праворуч була шоса, якою гнали табуни лискучих авт, до міста та за місто. І раптом поїзд звільнив. Рвучко й несподівано залізничка ставала з хрипливим ревом сигналів. Я зіскочив з платформи на темну, жужлясту стежку і тямлю ще біле обличчя пані в жалобі та китицю троянд, які раптом вилетіли їй з рук та розсипались у темній ночі, якою сколихнули: страшний гук; крики, зойки та вогненні язики, що обхопили вагони двох счіплених потягів.

*

Пять годин тривала рятункова акція. Треба було вирвати дзері, виносити покручених, поломаних людей. Якась пані мала розшарпану руку й божевільно кричала: „Де мій годинник!" Два вагони засунулись на себе як дві коробки сірників, з кількох інших залишились лише червоні від жару платформи. Якийсь хлопчина їхав з кількома товаришами. Вже у Варшаві перевязали йому голову, але він вернувся по... валізку і тут на місці пригадав собі своїх товаришів та заплакав. А горіюче волосся того русявого 4-літнього дівчатка й розпуку матері пам'ятатиму довго, довго.

В санітарних каретках прибули лікарі. Потім зявилася преса.

Тієї пані у жалобі я не бачив поміж раненими. Між живими також. Усіх вбитих покищо не віднайшли, віднайдених забрали в поліційний амбулянс. На платформі одного вагону знайшов я обірвану шкіряну жіночу торбу зі срібними ініціялами Е. К. Біля неї — жмут якихось скровавлених, обсмалених пошарпаних квітів.

А потім ми вернулись автом в ясне місто й вступили до гомінкої їдальні, де випили — не відчуваючи смаку — безліч горілки. Дехто з преси писав зараз таки при ляді звіт до раніщнього числа, а дехто згадував старі, великі, особисто пережиті катастрофи.

Гадаю, що не тільки я не міг довго в ту ніч заснути. Не заснули ті, які за одну мить потратили своїх найрідніших, або віднайшли їх каліками або самі окалічіли на все життя. Сон з очей зганяв спогад квітів политих чорною кровю.

Ром. Гучв.

РЕВІЯ СОВІТСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Ексчендж Телеграф" повідомляє з Москви, що в понеділок відбулася велика ревія совітської воєнної фльоти. балтійської у Кронштаді, біломорської в Мурмані, чорноморської в Севастополі та далекосхідньої у Владивостоку.

Заборона вживати українську мову.

ДО ВІДОМА П. МІНІСТРОВІ ГРАБОВСЬКОМУ.

При окружному суді в Тернополі існує велика т. зв. ізоляційна вязниця для засуджених і слідчих, в якій більшість арештантів, обох типів творять українці, між ними багато слідчих під замітом політичних проступків.

Вязничний регуляміи тепер дуже строгий, а всеж не відбирає вязневі українцеві права користуватися рідною мовою в його взаєминах з рідною або обороною, особливо на терені, де обовязує мовний закон з 31. липня 1924 р. про мову урядування в судах, прокуратурі і нотаріяті.

В останніх часах вязнична управа в Тернополі заборонила усім вязням українцям при нагоді дозволених розмов з рідною або обороною в приявї функціонаря вязничної управи говорити по українськи, приказуючи виразно вести цілу розмову виключно в польській мові. Цей вязничний функціонар, звичайно управитель вязниці, а частіше хтось з його заступників, перериває негайно розмову, як тільки зачує хоч би одно слово в українській мові з уст вязня, його родини або оборонця.

Подаючи цей факт до відома п. міністра справедливости Грабовського, запитуємо, чи справді він або вязничний департамент його міністерства видали відповідні інструкції вязничним управам на терені львівського апеляційного суду, що вязні українці на цьому терені в устних взаєминах з рідною і обороною мають послуговуватися тільки виключно польською мовою, чи таке заряджения як в Тернополі видала сама управа місцевої вязниці і на якій законній основі вона це зробила?

„Колесо історії крутиться".

Появився офіціяльний орган мукачівської греко-католицької діецезії **„Душпастир"**.

Коли прийшлося б про сучасне становище в нещасній Карпатській Україні інформуватися тільки з таких органів, як „Душпастир", то вислід був би жахливо сумний. В особах редакторів того органу виступають перед нами, наче забальсамовані живі окази крайної національної темряви і сервілізму, для яких останніх двацятькілька років пройшли зовсім і зовсім безслідно. Цілий зміст „Душпастиря", його мова, політичне наставлення та культурний рівень свідчать, що у провідних церковних колах Закарпаття ренегацтво у формі мадярофільства знову всевладно запанували, чим вище в суспільній драбині тим гидкіше.

Свідчить про це політична стаття о. каноніка А. Ільницького під наголовком „Колесо історії крутиться".

Для о. Ільницького Карпатська Україна „інтегральна складова частина держави св. Стефана, а все, що за останніх двацять років діялося без мадярів, було „насильницьке та чуже".

Пятнуючи з католицького становища слушно „вибрики чеського гуситизму, безбожних катів та апостолів московського панславізму — тих 80 до 100 довгобородих попів без мінімального образування, що нараз появились на Закарпатті, щоб тут бушувати як у дикій країні", о. канонік Ільницький густо перемішує правду з неправдою і гадає, що заслужиться перед мадярськими „братами", коли вдарить також по „прихвостнях українського сепаратизму", бунтарях проти мадярської батьківщини. О. Ільницький на одну дошку ставляє чеських гуситів, московських панславістів та... українських сепаратистів, сиплячи затроєну сіль на свіжі ще рани, на свіжу кров борців за свободу Закарпаття.

Та Боже Провидіння — пише о. Ільницький — не покинуло „русинський нарід"; він знову має щастя бачити над собою мадярські прапори і називати своїм „батьком-освободителем" адмірала Гортія. Славословієм на честь непереможних гонведів кінчить свою статтю в „Душпастирі" впертий у ренегатстві син українського народу. Але колесо історії не стоїть на місці і воно постійно крутиться...

ТУРЕЧЧИНА ЗАКЛЮЧИТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ПАКТ ЗІ СССР?

В італійській пресі появилась поголоска що турецький амбасадор з Москви виїхав до Анкари. Його подорож вяже італ. преса з проєктом військового союзу між обома державами, що його мали б підписати небавом, незалежно від зобовязань, що їх оба контрагенти мають супроти третіх держав.

Нові обгортки

друковані в красках:

папері **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА і ФІОЛЄТОВА** (давніше фіолєтова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Чи Японія нарушила договір 9-ти держав?

ВАШИНГТОН, ПАТ. Республіканський сенатор Вандерберг вніс у сенаті проект резолюції, що домагається скликання після американсько-японський договір 9-ти держав 1922-го року на скликати конференцію, подібну до тої, що відбулася у Брюсселі в 1937-ому році, щоб вона висловилася, чи тим, що Японія робить тепер у Китаю, вона нарушила договір 9-ти держав.

Анґлійський додатковий буджет.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З загальної суми додаткового буджету 1.5 мільйона фунтів штерлінгів 10 мільонів призначено на цивільну акцію до евакуації школярів на випадок війни, 5.5 мільона на цивільну протилетунську оборону та 1 мільон на резерви будівельних матеріялів. Крім цього передбачена дотація 2.5 мільона фунтів на фонд допомоги втікачам із Чехословаччини.

Конференц я у президента Рузвельта.

ВАШИНГТОН, ПАТ. У Білому Домі відбулася у вівторок увечорі друга з черги нарада американських парляментаристів з президентом Рузвельтом і державним секретарем Гулом у справі ревізії закону про невтральність. Цим разом у конференції взяли участь запрошені телефонічно сенатором Бартлеєм три республіканські сенатори, між ними відомий сенатор Бораг.

Що сталося з пастором Кемеллером?

БЕРЛІН, ПАТ. Німецькі політичні кола заперечують вістку, яку подала шведська й норвеська преса, буцімто пастор Немеллер умер у концентраційному таборі. У цій справі заявляють офіційно, що 14-го липня пастора Немеллера оглянув лікар, при чому стверджено, що він здоров і терпить тільки на нервові зорові забурення, які зрештою не впливають відємно на загальний стан здоровля.

Доля жидівських утікачів.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У місцевости Моея під Стокгольмом причалило 5 жидівських утікачів з Чехословаччини, які приїхали до Латвії й Естонії і звідти переїхали через Балтик занчайним човном до Швеції. Тому що вони не мали паспортів їх передали місцевій владі у Вахгольм, яка мабуть відставить їх до табору жидівських утікачів у Сольна під Стокгольмом.

Б. король Зогу у Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У вівторок рано на кораблі „Кольо" прибув до Стокгольму б. король Зогу з родиною й окруженням. Численно зібрана публика сердечно привитала альбанських гостей. Побут короля Зогу у Стокгольмі, що потриває 4 до 5 днів, має приватний характер. Королівська родина примістилася у Гранд-Готелі.

Закон проти ірляндських терористів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В середу міністр внутрішніх справ сер Самуель Гор заголосить у палаті громад законопроект, що дасть поліції повноваєть на прискорену процедуру у слідстві за саботажі ірляндських терористів. Цей закон, як пильний, пройде через парлямент у приспішеному темпі.

ЯПОНСЬКА БЛЬОКАДА.

ТОКІО, ПАТ. Команда японської фльоти в Китаю заповіла бльокаду портів Сантуао і Льоюан. Після означеного речинця японська влада скидає з себе відповідальність за шкоди закордонних громадян спричинені протибіційними розпорядками.

МЕКСИК СТЯГАЄ СВОЇХ ГРОМАДЯН.

ЛЬОС АНДЖЕЛЕС, ПАТ. Державний підсекретар у мексиканському міністерстві закордонних справ Бетета, що перебуває тепер у Каліфорнії, заявив, що мексиканський уряд має намір стягнути до Мексика зі Злучених Держав коло мілюн осіб мексиканського походження.

ЗВІТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В АБІСИНІЇ.

РИМ, ПАТ. Мусоліні прийняв італійського віцекороля в Абісинії кн. Д'Аосту, який склав шефові італійського уряду звіт про положення в Абісинії. По дальших конференціях у цій справі кн. Д'Аоста вернеться з кінцем цього місяця до Аддіс Абеби.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТРИБУНАЛ ЗАСУДИВ"..

МОСКВА, ПАТ. **Український трибувал засудив на 20 літ важких робіт колишнього директора наукового відділу Українського Годівельного Інституту Ліщенка. Трьох співобвинуваченіх у тому процесі засудили на 10, 8 і 3 роки вязниці.**

Новости

ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

Михайло ПРОЦЬ

ЛЬВІВ, РИНОК 14

ТЕЛ. 264-29

По широкому світі.

Німецький амбасадор у Москві фон Шуленбург приїздить на відпустку до Берліна. При тій нагоді він складе звідомлення про німецько-совітські взаємини, особливо в господарській ділянці.

На острові Крета перебуває тепер 424 жидівських утікачів, що походять із Ґданська. Вони в жахливому матеріяльному положенні.

За останніх 10 місяців військові відділи в Палестині сконфіскували 1505 військових крісів, 404 пістолєти, 150 ловецьких рушниць і 85.000 набоїв.

Міністерство внутрішніх справ Іраку видало заборону поширювати часописи й видання, що займаються пропаґандою сіонізму.

Председник комісії закордонних справ французького сенату і делєґат французького уряду до міжнароднього комітету для справ утікачів, Анрі Беранжер, виїхав до Льондону на сесію комітету.

До Люґано, у Швайцарії, приїхало у вівторок 3-ох швайцарських громадян, що їх недавно була арештувала італійська влада. Між ними є один поручник швайцарської армії.

В Берліні чекають на осінь відвідин еспанського міністра закордонних справ Хордани.

Председника болгарського парляменту Мушанова, що перебуває у Льондоні, прийняв обідом спікер палати громад. Мушанов стрінувся на тому обіді з членом британського уряду.

Італійська преса проголосила комунікат з Мінхен про конференцію мін. Гебельса з мін. Альфієрі, яка покінчилася заключенням нових культурних умов, що мають затіснити співпрацю німецького й італійського міністерства пропаґанди.

Президент Франції Лебрен виїхав неофіційно до Ліеж у Бельґії, де оглядне водну виставу.

Німецькі торпедовці, що відвідали Ригу, вернулися до Кільонії.

Рапорт амбасарода Сідса про останню розмову з Молотовом буде в середу предметом нарад англійського кабінету.

Біля місцевости Етамп, у Франції, вантажний самохід, що їхав з великою швидкістю, впав на два особові самоходи, з яких один, розбився до дерева, другий впав до рова. Три особи згинуло, 3 важко ранених.

Над Грецією перепливає хвиля небувалої спеки. У Драмі та Ларіссі занотували 42 ступні горячі.

Околиці Самсуна в Туреччині навістила повінь. Втопилося 40 осіб.

На чердаку пароплава „Берлін", що находився 15 морських миль від берега, вибух котел. Від вибуху згинуло 19 осіб, 18 було ранених.

Повінь, спричинена виливом ріки Сан Франціско у Мексику, зробила великі шкоди на полях біля міста Пуебльо. Є багато жертв у людях.

Японський корабель „Бокуйомару", на якому у віддалі тисячу миль від японських берегів, вибухла пожежа, затонув. Усіх подорожних і залогу вратували американські нафтові кораблі.

З автостради на Грос Гльокнер на висоті 2500 метрів упав у 40-метрову пропасть самохід та мотоцикль. Три особи важко ранені.

Над західньою Швецією пройшла сильна буря зі зливою, яка тривала 24 години. Зробила вона багато шкоди.

З ПОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

В понеділок сильна градова буря з громами навістила східню частину бжеського повіту. Град знищив землеплоди на великому просторі. У Воймічі грім убив дві жінки.

В дальші хвилини Марія Стендіш знов стояла лицем до моря і знов її рука довірчиво спочивала на Аляновому рамені.

— Чи ви хотіли коли вбити якого чоловіка, пане Гольт? — спитала вона з усміхом холодним як лід.

— Так — він відповів досить неждано. — І колись, як прийде така хвилина, я вбю одного чоловіка, що замордував мого батька.

Дівчина вхопила з остраху.

— Вашого батька? — хтось замордував?

— Так, хоч не безпосередньо. Він не зробив того ні ножем ні револьвером, пишно Стендіш. Зброєю були гроші — чиїсь гроші. І Джон Грегам був тим, що вимірив той удар. Колись, коли є ще справедливість на світі, я його вбю. А тепер якщо дозволите, щоб я зажадав повисження від цього Роспенда...

— Ні.

Рука її затиснулася на його рамені. Потім поволі вона її висунула.

— Я не хочу, щоби ви домагалися від нього виправдання — сказала вона. — Якщо він дав би вам повисження — ви зненавиділи б мене. Розкажіть мені про Скегвей, пане Гольт. Це буде приємніше.

VI.

Значіння того памятного полудня вирнуло в цілій своїй повноті перед Аляном щойно тоді, коли вчасним сумерком почали стелитись глибокі тіні західніх гір, а корабель Ном пробирався вперед через вузькі води до Тихого Океану. Алян підлався був того пополудня якомусь незрозумілому нахилові, що його ніяк не зумів собі пояснити; серед буденних обставин він був би певно гостро його осудив. Він супроводив Марію Стендіш на беріг. Дві години вона проходжувалася при його боці, прислухуючись до його оповідання, бо ще в житті ніхто його так не випитував і так до нього не прислухувався. Він змалював їй Скегвей, провал між горами, де безнастанно гуділи вітри, та де Скегвей вирів одної днини від одного до сотні шатер, а до тижня зі сотень у тисячі шатер; він відтворював давні пригоди, розказав їй про Совпі, Сміта та його ватагу розбійників і так попліч обидвоє стояли вони над запалою могилою, місцем спочинку Совпі Сміта, коли вже перші темні тіні гір досягли їх.

(Далі буде).

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Італія збільшує військові залоги в Альбанії.

ІТАЛІЙСЬКА ОКУПАЦІЙНА АРМІЯ БІЛЬША ВІД КОЛИШНЬОЇ АЛЬБАНСЬКОЇ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Як подає білгородська преса, після подорожі маршала Бадолія до Альбанії рішено поважно побільшити тамошні італійські залоги. Тепер там є вже понад 80.000 італійських вояків, себто куди більше, ніж у давній армії незалежної Альбанії.

СССР відкинув японський ультимат

У СПРАВІ ЯПОНСЬКИХ КОНЦЕСІЙ НА САХАЛІНІ.

МОСКВА. ТАСС повідомляє: 16. ц. м. японський амбасадор у Москві Того передав комісареві Лазовському ноту про безправну діяльність японської нафтової та вуглевої концесії на території північного Сахаліну; нота висловлює сумнів щодо постанови совітських органів справедливости у відношенні до діяльности японських концесіонарів.

Нота, що її зложив японський амбасадор, зредагована

в ультимативній формі.

У ній є домагання, щоб дати відповідь найдальше до 18. ц. м.

17. ц. м. ком. Лазовський — згідно з інструкціями нар. комісаріяту закордонних справ — звернув ноту японському амбасадорові та заявив, що нар. комісаріят закордонних справ не вважає за відповідне приняти ноти до відома і

звертає її, не розглянувши,

бо вона має ультимативний характер та є повна погроз.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ СКОНФІСКУВАТИ ЯПОНСЬКІ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, АТЕ. Конфлікт у справі японських концесій на совітському Сахаліні загострюється. Совітський суд в Александровську наложив на японську вуглеву й нафтову концесію гривну у висоті 300.000 рублів.

Якщо тої гривни не заплатять до 19. ц. м., СССР сконфіскує майно обох концесій.

БЛЬОКАДА ЯПОНСЬКИХ КОНЦЕСІЙ НА СОВІТСЬКОМУ САХАЛІНІ.

ТОКІО, АТЕ. Японське товариство, яке експльоатує копальні на совітському Сахаліні, виявило, що гривну наложено за те, що робітники не діставали належних харчів. Тимчасом товариство не могло дістати ніяких харчів, бо большевики ведуть справжню блькаду японської концесії, не пускаючи туди харчів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Еспанія віддасть Німеччині й Італії до диспозиції свої пристані.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕДАЛЕКИЙ ЕСПАНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

Як твердить „Дейлі Геральд", мін. Чяно везе зі собою обіцянку ґен. Франка, що він підпише в осени пакт приязни з Італією. У тому пакті, що його підпишуть підчас візити Франка в Римі, будуть мабуть тайні клявзулі, на основі яких на випадок війни еспанці мали би право вступати як добровольці до італ. армії, крім того німецькі й італійські підводні судна могли б уживати як баз еспанські пристані.

МІНІСТР ЧЯНО ВІДПЛИВ ДО ІТАЛІЇ.

МАЛЯГА, ПАТ. Мін. Чяно відплив на чердаку корабля „Конте ді Савоя" до Італії.

Перший день побуту ґенерала Айронсайда у Варшаві.

ОФІЦІЙНІ ВІЗИТИ.

До Варшави прилетів з Гдині ґен. інспектор брит. заморських військ ґен. Айронсайд. На летунському майдані в Окенцю повитав його шеф ґен. штабу ґен. Стахевич з армійським інспектором Норвід-Нойгебавером та вищими старшинами.

Ґен. Айронсайд замешкав у готелі „Бристоль", перед яким появилась почетна військова стійка. Перший вечір провів він у брит. військового атташе полк. Сворда.

У вівторок зложив ґен. Айронсайд кілька офіційних візит: марш. Сьмігловому-Ридзові, ґен. Стахевичеві, мін. Каспшицькому та мін. Бекові. Пополудні вів дальші розмови.

Які треба мати припаси на два тижні?

ВАРШАВА. Бюро польського харчевого комітету подає такий спис необхідних харчевих припасів на 5-тиособову родину на два тижні: муки — 30 кг., гороху, фасолі — 5 кг., круп — 10 кг., бараболі — 30 кг., квашеної капусти — 10 кг., цукру — 3 кг., солоквини — 2 кг., олію — 1 кг., сира (худого, сухого) — 2 кг., збіжевої кави — 0.5 кг., помідорів у пляшках — 1 кг., свіжої городовини — 10 кг., соли — 1 кг. До того доходить молоко. Якби і воно мало входити, що не є необхідне, у склад припасів, то треба було б 5 пушок по 400 ґрамів сконденсованого молока.

Цей склад припасів має грошеву рівновартість коло 50 зол. та коло 3.600 кальорій на одиницю денно.

Відхилення у тому складі припасів можуть бути так щодо кількости і якости харчів залежно від заможности. Дотого-ж цих припасів не треба збирати нараз, але можна це робити поступнево, доки не дійдемо до повного складу припасів. Коли дещо із припасів зужиємо, треба їх знову доповнити

—o—

Бенеш у Москві?

ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМІТЕТУ, ЧИ ВПЛИВ НА ПЕРЕГОВОРИ З АНҐЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ?

МОСКВА, АТЕ. У Москві розійшлася поголоска, що там причалить небавом літаком б. президент Бенеш, щоб уконституувати чеський національний комітет та зорганізувати чехів.

У поінформованих колах вяжуть приїзд Бенеша з переговорами між СССР, Англією та Францією. Він є приятелем дир. Стренга, що веде переговори у Москві.

Совітські міродатні кола не дають ніяких вияснень у тій справі.

—o—

ТУРКИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ ІТАЛІЯ ЗВЕРНУЛА ДОДЕКАНЕЗ?

ЦАРГОРОД, АТЕ. Щоденник „Єні Саба" видвигає домагання, щоб Італія звернула Туреччині острови Додеканез, які заняла в 1912 р. Часопис підкреслює що Туреччина має до тих островів усі права — не лиш історичні, але й господарські та стратегічні.

—o—

ПОЖЕЖА ЯПОНСЬКОГО КОРАБЛЯ.

ТОКІО, ПАТ. На японському кораблі, що везе кількасот пасажирів зі Сан Франціско до Йокогами, вибухла пожежа. На кораблі є великий вантаж салітри; якщо вона запалиться, корабель пропав. Кілька суден поплило на поміч.

ПРИ ЗАПОРІ гірка вода **Францішка Йосифа** спричиняє багате випорожнення і дезинфекцію кишкового проводу, рівночасно усправнює ділання кишок, зміцнює шлунок, очищує кров, успокоює нерви і виливає добротно на самопочування. Спитайте Вашого лікаря.

ІТАЛІЙСЬКО-МАДЯРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

РИМ, ПАТ. Підписано тут італійсько-мадярський збіжевий договір, що регулює справу закупна цьогорічного збору мадярського збіжжа.

ПОВОРОТ ІТАЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ПРОПАГАНДИ.

МІНХЕН, ПАТ. Міністр народньої культури і пропаганди Італії Альфієрі виїхав з Мінхену до Італії.

ЧИ НІМЕЧЧИНА ЗДІБНА ДО ДОВГОЇ ВІЙНИ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Сандей Таймс" містить статтю, в якій доказує, що провідні німецькі кола зясовують собі, що Німеччина не може вести війни довше ніж кілька місяців. Німецька господарка — мовляв — не буде здібна до довшого зусилля.

ДЖ. О. КЕРВУД. 17

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

...оді її пальці натиснули його рамя. — ...ема в цьому нічого смішного — сказала вона з докором. — Це тригічно терпіти, коли накидається такий мужчина, як він.

Та Алян знав, що дівчина цією товариською брехнею хотіла оминути питання, яке він міг їй поставити. Що сталось би, якби він так збентежив її виявивши, що він бачив її опівночі з Росленом. Він глянув вискока на її лице, та вона стрінула його погляд спокійно. Навіть усміхнулася, а її очі, подумав він, були найкращі очі-брехунці, в які він колинебудь дивився. Він відчув якесь незвичайне почування — немов якусь гордість з неї, і постановив не згадувати нічого про Росленда. Він ще дальше мав те смішне переконання, що це чужі, а не його справи, і що вони його ні трохи не торкаються. Марія Стендіш була очевидно переконана, що він сліпий і він не буде старатися псувати їй ілюзії, а така метода виявиться на останку таки найдоцільніша.

Навіть тепер вона немов уже призабула інцидент біля сходів. Коли вони наближувалися до переду корабля, якесь лагідніше сяйво було в її очах і Алянові здавалося, що він почув з її уст легкий оклик, на вид Проливу Тее — справжнього раю. Наперед просто, немов лілієва стяжка стелилася водна дорога до воріт Скегвею, а з боків підносилися високі гори порослі зеленим лісом ген аж до засніжених гребенів, що немов розстелені білі простирала, ясніли під хмарами. У тій порі сніг, що танув, перемагав шум машин корабля музикою каскад, а з одної гори, що немов висіла понад самими їх головами спадав водопад з висоти тисячі стіп просто в море, димився і крутився в сонячному світлі, немов живе створіння у танці. А потім прийшло нове чудо, що очарувало навіть Аляна. Корабель немовби зупинився, а гори стали рухатися, розсувалися поволі, начеб якась невидна могутня сила відчиняла замкнені та стережені двері. На овиді зявились зелені горби з білими хатками, та Скегвей само серце казки, місто-монумент вибудований на честь відважних людей і головокружних діл, виплив поволі зі свого сховища.

Алян повернувся, щоб заговорити, але те, що побачив в лиці дівчини, примусило його мовчати. Вона дивилася з розхиленими губами, немов би несподіваний вид перед її очима приголомшив її чи навіть налякав. А потім немов балакаючи сама до себе, а не до Аляна Гольма, вона сказала зворушливим шепотом:

— Я бачила вже колись це місце. Мусіло це бути давно-давно тому. Може сто а може тисячу років. Але я тут була. Я мешкала під онтою горою з водопадом, що по ній спливає...

Дрижаки пробігли по ній і вона пригадала собі Аляна. Глянула на нього і він зачудувався. В тих очах була якась нерозгадана таємна краса.

— Я мушу тут вийти на беріг, — сказала вона. — Я не припускала, що я це місце так скоро знайду. Прошу вас...

Дотикаючи рукою його рамени, вона обернулася. Алян дивився на неї і побачив, як нараз дивне світло в її очах швидко померкло. Пішов за її зором і побачив Росленда, що стояв кілька кроків за ними.

З природи і життя.

Асиметрія лиця та тіла.

Вже від досить давна відомо, що лице й тіло людини не є симетричне. Правий бік лиця та тіла є трохи інакше уформований, як лівий і це зовсім нормальне явище в кожної людини.

Що так справді є, доказав д-р Лібрайх, що виконав понад 3.000 поміpів черепів у музею в Римі, а також досліджував 400 мумій в Єгипті. Цей учений твердить, що асиметрія лиця й тіла виступає в усіх епохах і в усіх рас.

Асиметрія виказує деяке пересунення направо, а це значить, що права горішня щока сильніше розвинена і більше випукла, а ліва сплощена. Також носова перегорода дуже часто скривлена направо.

Кожний з нас, оглядаючи в дзеркалі свій профіль ствердив, що правий профіль інший як лівий і у фотографа завжди утривалював на кліші „гарнішу" половину свого лиця.

З дослідів цього лікаря виходить, що більшу асиметрію виказують цивілізовані люди, які стоять на вищім інтеллектуальнім рівні. Зате первісні раси й неуцивілізовані, як мурини, бедуіни й інші, виказують менший ступінь нерівности будови черепа.

Асиметрія виступає також у будові цілого тіла — і звичайно маємо ліпше розвинений цілий правий бік.

В останніх часах займається цим питанням д-р Вольф. Дуже цікаві висліди його праць, оперті на фотографіях. Вольф фотографував безліч людей. Відбитки перетинав рівно на половини, потім зіставляв праву частину лиця нормальної фотографії з правою частиною, сфотографованою в дзеркалі, — і дві ліві частини, що їх таксамо добув. Потім порівнював вираз лиць „правих" і „лівих" з виразом оригінального лиця.

Показалося, що лиця „праві" дуже зближені виразом до оригінальних. Зате лиця „ліві" увидатнюють радше расовий тип і прикмети невхопні, атавістичні, звязані з минувшиною і походженням даної людини. Можна сказати, що ці образи відзеркалюють дві окремі особовости, злучені за життя людини в одну цілість.

Асиметрія лиця свідчить про незгиблені досі питання дуалізму в людини.

—o—

СТАЛЕВІ ЛЕГЕНІ.

В останніх часах дуже часто зустрічаємо в часописах згадки про „сталеві легені". Спеціяльно багато пишуть про цей апарат у звязку з американським мільонером Фридериком Снайтом. Він занедужав у Китаю на гострий дитячий параліж і був би напевне згинув, якби відразу не рятували його тривалим штучним віддиханням при помочі „сталевих легенів".

Пригляньмося ближче нескладній апаратурі „сталевих легенів". Це герметично замкнений металевий циліндер, з апаратом, що витворює високий і низький тиск. Манометер показує, який тиск в апараті в даній хвилині. Хворий лежить у середині циліндра, на гумовім матраці. З циліндра вистає тільки голова пацієнта, що спирається на прикріпленій подушці.

Спеціяльний мотор спричинює те, що в коморі витворюється вищий тиск, який натискає на легені й так усуває з них повітря. По кількох секундах наставляють мотор у коморі на порожнечу й низький тиск і тоді легені виповнюються повітрям. При деяких припадках дають хворим вдихувати повітря, змішане з гелем.

Епідемії гострого дитячого параліжу, що спричинює пораження віддихових мязів, досить часті в Америці. Тому лікарі стараються уліпшувати „сталеві легені" — одиноке, що рятує життя такому хворому. Найновіші апарати можуть помістити навіть 8 хворих дітей.

„Сталевих легенів" уживають завжди в тих випадках, де наступило пораження віддихових мязів — отже також при затроєннях газами, а також у потопельників.

—o—

Малпи на послугах ботаніки.

В погоні за новими джерелами робочої сили людина запрягає в ярмо щораз більше диких звірят і використовує їх відповідно до своїх потреб. Їй не вистачають уже звірята, освоєні від віків, тому сягає до первісної природи, яка від непамятних часів мусить заспокоювати людську захланність. Короля сотворінь — людину — не зражує ані дикість і полохливість звірів, ані великий труд, щоб їх освоїти.

Треба признати, що часто висліди є просто неймовірні. Бо трудно повірити, щоб напр. освоєні бобри будували таму на ріці в тому місці, яке для них вибрав чоловік. Або як не подивляти тресури диких хижаків, що не зважаючи на свою розбишацьку і кровожадну натуру не пожирають добичі своїх ловів, тільки приносять її своєму панові.

У тропікальних пущах.

В останніх часах читаємо про дуже цікаве освоєння малп, яких ужили до науково-ботанічних цілей.

Дослідник тропікальних лісів, що досліджує ліяни і півгалапаси, які виростають на височенних деревах — мусить перемогти багато труднощів. Ті рослини виступають у парних, підзворотникових лісах у сотнях родів і покривають зовсім пні дерев та їхні корони. Кожне дерево, це буйний, пестрий город, зложений нераз з кількадесяти родів рослин.

Нелегко досліджувати рослинність такого густого, високопневого лісу. Також дуже трудно зібрати квіти й овочі самих дерев, бо вони серед безлічі інших зовсім закриті перед людським оком. Щойно припадок (буря, що зломить дерево) віддає ботанікові до рук ці таємниці. Та найчастіше треба по варварськи таки зрізати дерево, щоб докладно прослідити скриті в ньому, чи на ньому таємниці.

Малпи вчаться ботаніки.

Знав про ті всі труднощі проф. Корнер, директор ботанічного городу в Сінгапур, що довгі роки прожив у тінях тропікальних лісів. Але він бачив також, що гіндуси дуже часто при зриванні овочів кокосової пальми послуговуються малпами. Пень пальми гладкий, а овочі знаходяться аж на вершку, під вінком листя. Дістатися до них дуже тяжко. Тільки для малп це дрібничка. Вони скоро й легко вилазять на самий вершок і за кілька секунд бомбардують згори овочами. Чоловікові лишається тільки позбирати їх.

Проф. Корнер постановив вжити малп до збирання овочів диких рослин. Він вибрав дві молоді малпочки роду берок і почав їх тресувати. Спершу ці адептки ботаніки вчилися зривати кокосові горіхи, потім овочі інших дерев, а також і рослини з пнів.

Завдяки вродженій інтеліґенції малпочки дуже скоро навчилися виконувати припорученння. Дослідник брав їх з собою на наукові виправи. Як він сам не міг здобути якогось оказу, звичайно з вершка дерева, тоді висилав в піднебесну подорож своїх витресованих помічників. Труд тресури виплатився сторицею. Малпи приносили дослідникові багато зовсім невідомих рослин і овочів, яких досі не бачив ніодин природник.

Працьовиті помічники.

Працьовитість „помічників" була подивугідна. Наприклад одна малпа обійшла за день 24 високі. кількадесятиметрові дерева. При тому показалося, що рослинні отруї малпам зовсім не шкодять. Невідомо, від чого це залежить. Можливо, що малпи загартовані на ті отруї замолоду, або не реагують на них взагалі завдяки відмінній будові білка.

Відпорність малп на токсичне діяння рослин поширює можливости співпраці між людиною і тими найбільш до неї зближеними сотворіннями. І так, можна б ужити малп до збирання овочів „манго", пожиточної рослини, що дуже парить і тому при зборі її овочів робить людям багато клопоту.

Життя тих перших тресованих до ботаніки малп було дуже коротке. По недовгій праці вони захорували на легені та згинули. Але їх заслуга незаперечна. Тому проф. Корнер, заохочений позитивним вислідом, приготовляє новий штаб малп-збирачів рослин. Завдяки їм недоступні підзворотникові ліси будуть чимраз менше таємничі й невідомі для людини.

—o—

Дивне озеро.

На острові Кільдін, що лежить близько берегів Мурманя, знаходиться озеро, якого води складаються з пяти відмежованих від себе верстов. Називається воно Могільное — себто „гробове озеро".

Верхня верства озера, грубобсти коло 1 м., це солодка вода. Під нею є 3—4 метрова верства легко солоної води, що знову переходить у третю з черги верству води — сильно насичену сіллю. На глибині приблизно 12 м. є пояс води рожево-червоного коліру, врешті й остання верства, що дотикає мулистого дна — це вода, насичена гнійними газами, головно сірководнем (H₂S).

Не зважаючи на такі небуденні обставини, озеро має багату та різнородну фавну і фльору. Життя в озері можливе тільки тому, що остання верства води ,яка має в собі вбизчий сірководень, відмежована від горішніх верстов поясом згаданої рожевої водн. Колір її походить від маси безкиснених бактерій, що живуть і розвиваються коштом енергії, яка повстає з окиснювання сірководня, а тим самим вони відтроюють цілий збірник води.

Але все це не виясное нам, чому вода поділена на верстви, що мають окреслену грубість і своєрідну температуру.

Остров Кільдін правдоподбно виринув колись з морського дна, а на його середині повстала заглибина, виповнена морською водою. Звичайно такі озера висихають, або завдяки атмосферичним опадам скількість соли в них ступнево зменшується, тому теж в такому озері морська фавна і фльора гине. Зате у гробовім озері живе ще багато морських звірят, всіляких морських риб. Багато з них мусіло постепенно пристосовуватись до зменшеної скількости соли горішніх верстов. Тому повстали карлуваті форми, ясніше забарвлені, що могли добре зносити обставини горішніх верстов озера.

Та чому озеро не змінилося в солодководний збірник, чому зберігаються поодинокі верстви? Частинну відповідь на ці питання дає проф. Дерюгін. На водах озера можна помітити що якийсь час малий приплив і відплив, що проте не відбувається рівночасно з припливом і відпливом морським. Тому треба прийняти, що озеро має полученння з морем крізь смугу суші, широку на яких 100 м. Ця смуга діє як фільтр, перепускаючи поволі воду, але без фавни і фльори (з винятком мікро-організмів). Так можна пояснити постійну присутність солоних верстов.

Дві долішні верстви повстали, за твердженням Дерюгіна, так: трупи рослин і звірят опадають на дно, там гинють-розкладаються, а сірководень, що витворюється при тому гнильному процесі, спричинює розвиток мікроорґанізмів, що знаходяться в рожевій „бактерійній верстві".

Це особливе озеро є, очевидно, під охороною держави.

Планети в липні.

Меркурій сходить у липні коло 6. год. рано, заходить з початку місяця коло год. 21., при кінці місяця коло 20. год. Отже можна його бачити тільки в першій половині липня, зараз по заході сонця в констеляції Рака.

Венера сходить годину перед сонцем як ранняя зоря (Аврора). Заходить перед заходом сонця.

Марс сходить спочатку місяця коло 22. год., при кінці коло 20. год. Заходить спочатку місяця в 5. год., при кінці коло 3. год. Видний цілу ніч. 23. липня буде в т. зв. опозиції супроти сонця (по противній стороні неба) — отже тоді буде найясніший. Виступає в липні на тлі констеляції Козорога.

Юпітер сходить спочатку місяця перед північчю, заходить пополудні, потім щораз вчасніше. Заходить передполуднем. Знаходиться в констеляції Риб.

Сатурн сходить перед північчю, заходить пополудні. Видний у констеляції Барана.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ

20 ЛИПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 7. липня
Тома ап.
Лат. Чеслава.
Сонце: схід — 3.37, захід — 19.2.
Місяць: схід — 9.05, захід — 21.37

Завтра: 21. липня. П'ятниця.
Ст. ст. 8. липня 1939.
Прокопія вч.
Лат. Пракседи діви.
Сонце: схід — 3.38, захід — 19.23.
Місяць: схід — 10.23, захід — 22.05.

—o—

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 264-46. Товар на складі. 135 —?

— **Вийшли на волю.** З вязниці у Львові вийшов на волю 15. ц. м. студ. політехніки Ярослав Гладкий. З вязниці у Станиславові вийшли на волю: м-р М. Ясінський, Боринець, інж. О. Луцький, В. Чижевський, М. Дяченко, Я. Мартинець, Надя Білобрам та О. Навроцька.

— **Вибори до Повітової Ради** у Зборові відбулись 10. ц. м. На загальне число 20 радних поляки мають 14 мандатів, українці 6.

— **Польське громадянство** відобрало повітове староство в Підгайцях д-рові Григорієві Фаріонові, родом зі села Бурканова, який в останньому часі перебував у Карпатській Україні. Самбірське староство відобрало польське громадянство Олексі Гечові, Панькові Процеві з Торганович і Миколі Оленичеві з Волошинова.

— **Зміни у станиславівському воєвідському уряді.** Начальника суспільно-політичного виділу станиславівського воєвідського уряду Казимира Самбора перенесено до Кракова на таке саме становище; на його місце прийшов з Кракова Жигмонт Мухневський. Його заступником став м-р Юрій Шиманський, що займав таке саме становище в Люблині. Начальником самоуправного виділу заіменовано Станислава Бара, віцедиректора Союзу Повітів Польщі.

— **Кровавi подiї в Радехівщині.** ПАТ повідомляє: Двох поліціянтів з поліційної станиці у Новім Виткові пов. Радехів увійшли до помешкання Марії Шендюк у селі Ордові пов. Радехів, шукаючи за її сном Василем, який скривався перед поліцією. Два інші її сини, які були в хаті, стрілили до поліціянтів і ранили легко одного з них у карк. Поліціянт у власній обороні стрілив двічі з кріса і вбив напасника. Другий брат Шендюка й невідомий чоловік, який був тоді у хаті, кинулися втікати. Другого брата Шендюка поліціянт зранив та арештував.

— **Уладжують збірки на „косцюлки" під церквами.** Минулої неділі 16. ц. м. польські збірщики у Станиславові, які збирали по вулицях на будову якогось „косцюлка", обступили теж вхід до нашого катедрального храму і нашої церкви на Гірці та домагались датків на будову „косцюлка". Дехто з наших вірних давав датки, інші відмовлялись. Таких смільчаків зустрічав зневажливий погляд та іронічна усмішка польських збірщиків. Цікаве, як зустрінули б поляки українських збірщиків, які збирали б датки на будову церкви під костелами?

— **Самогубства.** 12-літня Олена Охович (вул. Пильникарська 8) скочила з балькону, щоб відібрати собі життя, але лиш зломила ногу. Причина самовбивчого замаху дитини невідома. — Робітник Хаїм Зельцер повісився у домі свого знайомого при вул. Газовій 15. Причина — нещасне кохання. — Генрика Гамерська зі Зимної Води пробувала отруїтися; відвезено її до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** З помешкання С. Юґенд (вул. Різницька ч. 6) невідомий злодій вкрав два шнури перел, два золоті годинники, одну золоту браслету вартости к. 800 зол. — Крізь отверте вікно дістався до помешкання В. Гольдштайна (вул. Татарська) невідомий злодій і вкрав футро, пальто та мужеське одіння вартости 800 зол. — На головнім двірці у Львові невідомий злодій вкрав у ждальні корабельну карту до Аргентини та портмонетку Парасці Никлевич зі Стрілиськ Нових пов. Бібрка. — 24-літній умово хорий Степан Мальський вийшов ще 16. ц. м. з дому (вул. Кіпцева 16) і дотепер не вернувся. — На Черновецькому двірці помер на серцевий удар робітник Станислав Гурський.

— **Краєва хроніка.** Е. Дейнека з Лучинець пов. Рогатин впала з вишні підчас зривання вишень на пліт і важко зранилась у бік. Нещасливу жінку перевезли до шпиталю, де вона померла непритомна. — При вул. Львівській в Золочеві малолітній М. Серба з товаришами збудував на вулиці барикаду з каміння, щоб приглянутись, як виглядає самоходова катастрофа. І дійсно згаданою вулицею надїхав самохід, але шофер на час затримав його та оминув катастрофи. Поліція усунула перешкоду.—Підчас купелі в Сереті в Чорткові затонув Іван Ревюк, пекарський челядник. Його товариші, які стояли на березі ріки, не могли прийти йому з допомогою вкслідок великої глибини. — Одинайцятьох типів зловило на передмісті Дрогобича 20-літню дівчину та знасилували її. — У Буді коло Рівного згоріло 3 гектари ліса; шкоду оцінюють на 5.000 золотих. — До Дрогобича приїхав кат, щоб повісити бандита Д. Ординчука.

— **У фабриці паперів** в Альбертині під Слонімом вибухла пожежа і знищила її. Матеріяльні втрати перевищають 100 тисяч зол. 200 робітників залишилось без праці, бо фабрика буде замкнена на 2—3 місяці.

— **Масові катастрофи і пожежі.** Літак Злучених Держав підчас лету з Ріо де Жанейро до Міямі впав до води негайно по старті і затонув. Летун і військовий аташе Злучених Держав врятувались.— Недалеко Нітри затонуло підчас вправ 11 словацьких саперів. — Минулої неділі передполудням трапився в одній фабриці „воскових виробів" під Берліном вибух. Пожежа знищила майже ввесь будинок. Офіційний комунікат каже, що „внаслідок пожежі вибухли фосгенові гази, що спричинило небезпеку для сусідних домів". Від вибуху згинув один робітник, шістьох було ранених. — У Франції, в місцевості Вілієр сюр ля Ру авто з 7 особами, внаслідок необережности шофера, впало до Сени. Згинуло 7 осіб. Недалеко місцевости Шартрес трапилась автобусова катастрофа, в якій згинула одна особа, 30 було ранених. — Недалеко Карльсруге в Німеччині особовий поїзд наїхав на залізничім переїзді на авто і розбив його зовсім. Згинули 4 особи.

— **Язва щурів** навістила околиці Сопронь у західній Мадярщині, що розмножились в нечуваній кількости і знищили свіжі збори збіжжя. Щурі знищили коло 30.000 сотнарів збіжжя.

— **Міжнародня нарада у справі ловлі китів** на водах Ледового океану почалась минулого понеділка в Льондоні при участи представників Англії, Злучених Держав, Японії, Норвегії, Канади, Данії та Полудньово-Африканської Унії.

— **Вінчання славного американського летуна** Д. Корігена, який минулого року перелетів Атляптійський океан на старім літаку без радіоапарату та іншого приладдя, що його має модерний літак, відбувся в Сан Антоніо у стейті Тексас. Летун Коріген одружився з учителькою Мервін. На їхнім шлюбі було дуже багато публики. Молоді подруги вибираються в пошлюбну подорож літаком по головних містах Злучених Держав, Канади і Мексику.

— **Велика пожежа під Москвою** знищила фабрику ваґонів (15 км. від стації Москва-Бутирская), що належить до комісаріяту залізниць СССР. У рятунковій акції брало участь 5 відділів пожежної сторожі. Рятункова акція була дуже важка тому, що вибухали постійно нові вогнища пожежі, які охопили не лише фабрики, але теж ваґони, що ждали на ремонт. Матеріяльні втрати дуже великі. Є теж жертви в людях. Висліди слідства тримають в тайні.

— **Бурхливі мячеві змагання в Москві.** Підчас мячевих змагань за мистецтво СССР дійшло на грищі в Москві до бурхливих подій і крівавої бійки. У змаганнях брали участь московська дружина „Спарта" і дружина „Динамо" з Киева. Московська дружина грала брутально і покалічила трьох змагунів української дружини з Киева. На цьому тлі дійшло до бійки між змагунами обох дружин, в якій взяли теж участь видці. Бійку зліквідувала міліція, а змагання уневажнила управа союзу копаного мяча СССР.

— **Трагічна смерть двох суперників за жінку.** В місцевости Сату Маре в північно-західній Румунії місцева учителька, дуже гарна дівчина, хотіла зажартувати собі зі своїх двох звеличників і тому визначила їм стрічу в тій самій годині і в тому самому місці. Оба суперники дійсно прийшли на означене місце, де застали картку такого змісту: „Тому, що з обома не можу одружитись одночасно — рішайте між собою, хто має бути моїм вибраним". Молоді суперники рішили боротись на життя і смерть ножами. До завзятої боротьби дійшло між ними в ночі в лісі на поляні, де найшли другого дня вже лиш їхні страшенно змасакровані тіла.

— **Радість філятелістів.** Канадійський департамент пошт оголосив, що підчас подорожі короля Юрія VI. по Канаді вислано понад 100 тисяч листів з королівського поїзду філятелістам, які хотіли мати памяткові марки зі спеціяльними печатками королівського поїзду. Крім того вислано коло 20.000 офіційних листів.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

П'ятниця, 19. липня 1869.

Д-Р ІВАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

професор чеського університету у Празі, надіслав віденській академії наук, вельми цінну працю: „Розсліди про витворювання мочевої кислоти в організмі ссавців".

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ ДЛЯ ПАПИ

Про виїзд папи з Риму на випадок війни так говорять: Зразу гадали у Ватикані, щоб папа виїхав до Австрії,але гр. Кальнокі дав ясно зрозуміти монс. Галїльбертіому, папському нунцієві у Відні, що присутність папи в Австрії наробила би багато клопоту й непорозуміння. Надто кардинали завважали, що Австрія на випадок війни не могла б залишитися нейтральною, а папа мусів би бути далеко від місця війни. Тому вибрали на побут папи Еспанію і папа замешав би в Толєді. Еспанська ескадра приїхала би по папу до Чівіта-Веккія. Також Франція, довідавшись про ту резолюцію, старається, щоб папа схоронився до неї і готова навіть віддати на побут папи Авіньон, що щойно в новіших часах перестав бути власністю папи. Говорять у Римі, що папа казав вибрати капітали зложені в італійських банках та ульокувати їх за границею.

НА КРЕТІ...

Константинополь, 19. липня. На Криті ситуація щораз гірша. Ескадра з трьох французьких панцирників мала виїхати до Крети, також надіються, що й інші держави вишлють кораблі. Здається, що Крета остаточно відлучиться від Туреччини.

Зі судової салі.

НОВА РОЗПРАВА ПРОТИ В. ЯРМОЛЮКА.
За брошуру д-ра Ст. Барана: „За рідну землю".

Городський суд у Рівному присудом з 8. жовтня 1937 р. засудив голову Окружного Комітету УНДО в Рівному на Волині **Василя Ярмолюка** з Рівного на 3 місяці арешту без припинення кари, 100 зол. гривни, 20 зол. судової оплати і заплату судових коштів, за провину зі ст. 170 к. к. (за поширювання фальшивих вісток, що можуть викликати публичний неспокій).

Основою обвинувачення і засуду була брошура пос. д-ра Степана Барана „За рідну землю" — „Народ без землі — риба без води", що її видало у Львові в друкарні „Діла" в листопаді 1936 р. як відбитку зі „Свободи" Українське Національно-Демократичне Обєднання. Вона перейшла теж львівську цензуру і досі її свобідно продають в Галичині як книжку легально видану і дотепер несконфісковану владою у Львові. Підчас великої вічевої акції УНДО проти кольонізації польським елементом зі заходу перенаселених земель на сході Польщі з кінцем 1936 р. згадану брошуру д-ра Ст. Барана, що була основою до вічевих рефератів, — розкольпортовано по цілій Сх. Галичині і ніякий орган влади публичної безпеки й державної прокуратури не потягнув досі ні самого автора д-ра Ст. Барана, ні видавця, ні кольпортерів згаданої брошури, ні врешті тих, що брошуру купили, її читали та її дальше поширювали. Причиною було те, що брошура д-ра Барана вийшла легально згідно з постановами австрійського пресового закону, що обовязував тоді у Сх. Галичині. і не була та не є сконфіскована у Львові, бо у змісті брошури влада не знайшла нічого такого, що було б каригідне по думці карного закону.

Згадана брошура пос. д-ра Ст. Барана була теж у продажі і на Волині аж до дня 22. березня 1937 р., коли то повітове староство в Рівному її заняло, а окружний суд у Рівному на внесок прокуратури цю конфіскату потвердив постановою з 26. березня 1937 р. Канцелярія УНДО у Львові по появі брошури д-ра Ст. Барана „За рідну землю" — „Народ без землі — риба без води" вислала її до продажі і кольпортажі Василеві Ярмолюкові у Рівному, який її як легальне видання поширював з кінцем 1936 р. серед селян рівенського повіту.

Органи державної поліції на місцях у Рівенщині мали цю брошуру у своїх руках, її читали і не квестіонували її змісту. Сконфісковано її щойно 22. березня 1937 р. на приказ рівенського староства. Одночасно спрямовано справу до городського суду в Рівному з обвинуваченням В. Ярмолюка за провину зі ст. 170 к. к. за поширювання цієї брошури ще з кінцем 1936 р., отже ще на три місяці перед конфіскатою, коли брошура була легальна навіть в очах влади безпеки і прокуратури на Волині.

Проти цього присуду оборонець В. Ярмолюка адв. **Микола Багринівський** з Рівного зго-

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

лосив апеляцію і при її виводі долучив до актів справи несконфісковані числа „Свободи", у яких поміщено несконфісковані статті д-ра Ст. Барана „Народ без землі — Риба без води", що описав без ніяких змін передруковано в інкримінованій брошурі. Долучив теж цілу низку передових статтей „Діла" з 1936 і 1937 р., написаних у земельній справі і в справі земельної політики мін. Понятовського та підписаних д-ром Ст. Бараном, на доказ, що факти і цифри, наведені в інкримінованій брошурі, не є фальшиві, лише правдиві, а як правдиві не могли викликати публичного неспокою. Як свідка на цю обставину навів оборонець самого автора д ра Ст. Барана. Далі оборонець адв. М. Багринівський виказав в апеляції нестійність пристосування до обвинуваченого кари зі ст. 170 к. к., бо підсудний не допустився теж ніякого проступку з пресового декрету з 1919 р., що обовязував тоді на Волині, бо інкримінована брошуру д-ра Ст. Барана поширювали три місяці перед її конфіскатою, а на основі ст. 32 згаданого пресового декрету поширювання занятого друку є каральне тільки в часі, коли треває конфіската.

Окружний суд допустив докази, подані обороною і перевів їх на апеляційній розправі в Рівному 29. грудня 1937 р. Слуханий на цій розправі як свідок д-р Ст. Баран виказав правдивість наведених в інкримінованій брошурі фактів та вісток, які не є зовсім фальшиві в розумінні ст. 170 к. к. Ствердив теж, що цієї брошури у Львові влада не сконфіскувала і вона є в Галичині у продажі та що ні його як автора, ні теж видавця влада не потягнула за зміст брошури до судової відповідальности, як цього вимагає ст. 27 пресового декрету з 7. лютого 1919 р. при занятих друках. Вкінці свідок д-р Баран підкреслив, що в його брошурі сконфісковано передовсім промову міністра хліборобства і земельних реформ Понятовського, виголошену на пресовій конференції у Варшаві 23. жовтня 1936 р. у справі дотеперішньої акції уряду в земельних справах. Ту промову мін. Понятовського подано у брошурі буквально за офіційною агенцією ПАТ-а і саме вона на Волині підпала конфіскаті.

По переведеній розправі окружний суд в Рівному присудом з 29. грудня 1937 р. потвердив присуд городського суду в Рівному з 8. жовтня 1937 з тим, що виконання кари арешту припинив засудженому на 4 роки.

Проти присуду окружного суду зголосив касацію прокуратор та оборона. Найвищий Суд взяв під увагу тільки касацію прокуратора, відхилив присуд окр. суду і доручив цьому судові в Рівному перевести **нову апеляційну розправу проти В. Ярмолюка, яку вже розписано на 10. серпня ц. р.** Справа цього процесу відбилася свого часу широким відгомоном у соймі і ще нині цікавиться нею українське громадянство Волині.

ЗА МЕТРИКИ.

В понеділок 17. ц. м. відповідав перед окружним судом у Львові **о. Дмитро Баховський,** парох Корчина пов. Рава Руська, за провину зі ст. 287 § 1. кк. (за „українізування" прізвищ у метриках). Підсудний, який зізнавав по польськи, боронився тим, що не знає добре польської мови, бо за його шкільних часів польська мова була ще надобовязковим предметом. На свою оборону навів підсудний кілька парохіяльних книг. Суд допустив доказ з книг і тому відложив розправу.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛІЦІЇ.

Перед городським судом у Підкамені відповідав **о. М. Раклецький** за провину зі ст. 128 кк. (за зневагу поліції). Суд по розправі увільнив підсудного від вини й кари. Боронив **адв. д-р Б. Садовський** з Підкаміня.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

Аматорські гуртки. За останніми підчисленнями філії „Просвіти" в Борщеві у борщівському повіті на 41 читальень було 36 аматорських гуртків, які обєднували 728 членів. Між гуртками є тісний звязок і товариські взаємини. Ці гуртки відіграли за останніх 9 місяців 144 вистави. Коли зважити, що у нас брак репертуару на сільські аматорські сцени, а з того, що вже є на книгарських полицях, не кожна пєса підходить під сцени і спромогу кожного аматорського гуртка, то легко зрозуміти, що праця аматорських гуртків теж натрапляє на багато трудностів, особливо, коли хотіти, щоб пєса під кожним оглядом відповідала сільським глядачам. Такі відповідні пєси з нашого репертуару заминаються числом 30—40 творів. Філія „Просвіти" у Борщеві веде докладну контролю пєс, які грають на сільських сценах її району, дбаючи про те, щоб сільський глядач діставав завжди тільки вартісні речі.

В читальні „Просвіти" у Шишківцях, борщівського повіту, кожний день у тижні призначений на сходини для іншої установи, що мають в читальні свою домівку. В один день, призначений на сходини луговиків, захотілося чомусь місцевому полякові Владиславові Ферусьові, прийти на сходини Лугу. Адміністраційна влада у борщівському повіті наказує пильнувати, щоби до читальняних домівок приходили тільки члени даних установ, а коли приходять нечлени, староство накладає кари. Тому член Лугу Андрій Тодорук, син Василя, звернувся до Феруся, який не був членом ве то Лугу, але взагалі ніякої установи, щоб він вийшов зі салі і не стягав своєю присутністю неприємних наслідків на читальню. Але п. Ферусь уперся і не хотів іти. Тоді п. Тодорук мусів його виключити зі салі взявши за руку. Ферусь пішов на постерунок у Шупарці, а той зробив донос до староства, у внаслідок чого староство покарало п. Тодорука грішми 3 зол. або карою двох днів арешту за те, що: „злосьливе докучав Феруєвові Владиславові в часі, гди пребивав в льокалю читальні, зачем гб помахать і вижуїли го з читальні". Якби був не виключив п. Феруся з читальні, то читальня була б відповідала за те, що в читальні був нечлен.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

СПОРТ.

ГАРНА ПРОПАГАНДА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ.
УСПІХИ КОПУНІВ УКРАЇНИ НА ПЕРШИХ ВИСТУПАХ У ЧОРТКОВІ.

УКРАЇНА — ТІМ: ЧАЙКА-ГАСМОНЕЯ 6:1 (1:0).

В суботу 15. п. м. відбулися змагання України з українською дружиною Чайка, в якій грали теж гравці з Гасмонеї. Україна виступила у складі: Босий (Кшик); Мікльош II, Скоцень I; Романець, Карапницький, Кульчицький; Магоцький I, Скоцень II (Дицьо), Тихоліз, Магоцький II, Гошовський. Ворота здобули: Магоцький I, Магоцький II, Каратницький, Гошовський, Дицьо і Романець. Для переможених змагун Чайки з карного. Суддював п. Геніг. Увесь час гнітуча перевага гостей, що не дуже виснажувались і виграли змагання зовсім легко. Гра фер і культурна. Дружина України варіянна, без слабих місць. Комбінована дружина місцевих грала амбітно, але знанням копаного мяча на клясу уступала львівським гостям. Ще найкраще виявлявся зі свого завдання воротар.

УКРАЇНА — ТІМ: СТШЕЛЄЦ-КОП 5:0 (1:0).

В неділю 16. п. м. Україна розіграла змагання з репрезентацією Стшелец-КОП. Україна виступа у складі: Босий; Мікльош II, Скоцень I; Романець, Каратницький, Гошовський; Магоцький I, Скоцень II, Тихоліз, Дицьо, (Магоцький II), Кульчицький. Ворота здобули: Скоцень II (3), Босий (з карного) і Тихоліз.

Україна заграла дуже амбітно і заслужено високо перемогла доволі сильного противника. Дружина місцевих грала гостро, іноді брутально, недостачі технічні надробляла силою. На перший плян вибивався у львівським нападі Скоцень, всеж таки цей змагун грав занадто егоїстично, зовсім забуваючи про крайнїка. Напад без Мікльоша на центрі затратив обличча та ясні, прозорі тяги на чужі ворота. Жертвою гострої гри місцевих стали Дицьо і Магоцький II. Українські глядачі привітали кожні здобуті Україною ворота, а вкінці і перемогу довготрівалими оплесками. Україна культурною грою та спортовою поведінкою добула загальне признання.

На вислід цих змагань ждала ціла Чортківщина в надзвичайнім напруженнім, а самі змагання стягнули на грище кільканадцять тисяч глядачів, в тому більшу частину згори по лінії з довколишніх, а то й здалеку сіл. Всі зійшлися, щоб побачити, привітати, ну і вкінці радіти успіхом своїх земляків-чемпіонів. Дружина України покладених на неї надій не завела; поодинокі змагуни вложили до гри (подібно як минулої неділі у Станиславові) тільки волі перемоги і завзяття, що високо і переконуючо перемогли сильного і гріяного противника, а цим зробили гарну пропаганду укр. спорту. Радості й ентузіязмові глядачів не було меж. По закінченні змагань маса видців, свідків цієї перемоги, залила грище і виплекувала поодиноких змагунів та на раменах носила з грища. Довго тревали оваційні оклески й окрики на грищі та на вулицях Чорткова. Чортківщина раділа, переживала перемогу. Повищий виступ змагунів України залишиться на довго в памяти наших видців-ентузіястів, а гостинність і ввічливість українських громадян Чорткова в найкращім спомином у змагунів з усіх дотеперішніх виїздів дружини з кільканадцятьох останніх років.

ЩЕ ПРО ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ ЗА ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО.

На шляху Львів—Янів—Яворів—Львів (100 км.) відбувся минулої неділі 16. п. м. змагання наколесників за дружинове мистецтво Львова. Мистецтво здобули наколесники Чорних (а не Стшельца, як подано помилково в числі 160-ім „Діла"), друге місце зайняла Україна. Наколесники Стшельца розлетілись по дорозі і відступили від змагань. Слід згадати, що Степанюк з України вийшов зовсім з форми і замість підтягати своїх товаришів — їх стримував (по дорозі мав ще дефект). Самі виспіли бігу наколесників більше ніж мізерні.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ

ВИННИКИ. **Дніпро — Зоря (Львів) 9:5 (4:2).** Сильна Б-клясова дружина Зоря програла з новаком Ц-класи з Винник. Судив**ав** п. Кметь. Видів к. 500.

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

БУДАПЕШТ. **Ференцварош — Больонія 4:1 (1:1).** Відплатні півфінальні змагання за чашу Середущої Европи відбулися минулої неділі в Будапешті і скінчились високою перемогою мадярської дружини над італійською. А що у других півфінальних змаганнях перемогли теж мадярська дружина Уйпешт — за чашу у фінальних змаганнях будуть боротися дві мадярські дружини.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

ГЕЛЬСІНКІ. **Фінляндія — Естонія 2:1.**

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

СПИС ЖЕРТВ НА ШПИТАЛЬ ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ.

Виказ LXII.

Зложили: 200 зол. дар рідні бл. п. д-ра Л. Кульчицького; по 100 зол.: ОСК Коломия і учениці II кл. Ліцею Гімн. СС. Василіянок Львів, Длуґоша 17 замість матурального таблю. По 25 зол.: Службовики Зем. Банку і ОСК Шпрець. По 10 зол.: III і IV класи гімназії СС. Василіянок, Нов. Дім Пустомити, кооп. „Праця" Желехів Великий і І. Боднар Боднарів; 7 зол. Укр. Банк Печеніжин; 5 зол. д-р Вашк Львів; 3 зол. Пар. Уряд Банківці; по 2 зол.: Пар. Уряд Городиславичі і д-р Ломінський, Радимно.

35 ам. дол. Обєднання Укр. Орг. в Америці.

На фундацію ім. бл. п. Нагурського по винесенні операційної салі по 2.500 зол. Олена Жабова і Марія Трусевич Львів, 1000 зол. Євдокія з Нагурських Божикова.

Зі спадку по бл. п. С. Банківськім 6.955 зол.

Всім жертводавцям складає щиру подяку Управа Шпиталю.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

„Кено". Ваша правда і думки висловлені у Вашій статті правильні, але у тій формі її не можемо змістити, бо це лиха не направить. До того треба іншого способу.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Впр. о. Волод. Бенгрицевича, Ваньовичі. П[illegible]ація вос. 30.— ми зарахували за передплату ІІІкв. Повнякевича за час від 1. І.—30. VI. 1939, бо за І. півріч перед[illegible] **плата залягала.**

ОГОЛОШЕННЯ

Направа жіночих торбинок

та продаж найновішої жіночої шкіряної галантерії по найнижчих цінах тільки в робітні ремарсько-галантерійній

К. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 2—?

Ощадний

ч. 1180

с. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом вісякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 а, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Середа 19. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 20. 7. год. 20 „Кінець і початок".
П'ятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

До суботи 22. 7. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:
19. 7. Царівна Грузії.
20. 7. Шаріка.
Зі Снятина їде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сезіона).

ЖАБЄ:
19. 7. Чорноморці.
20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на пенсурі.
23. 7. Конашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
19. 7. Вельможна пані Кочубеїха

КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Весталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха
25. 7. Мати найвища.

Український Хор Дм. Котка.

19. і 20. 7. Велдіж.
21. 7. Міяунь.
22. 7. Пацинків.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

23. 7. Комарно.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Римапів.
10. 9. Коросно
У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових крушків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Роза".
АМПІР: „Енді Гарді залюблений".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Шарка лесної бригади" (Ерось Фліна).
БАЙКА: „Втікач з Сан Квентін", „Герой наших часів".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Таїний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Версо".
ЕВРОПА: „Тайна Червоного Моря".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Химери молодости", „Розведімся".
МАРУСЕНЬКА: „Кібіц" (Фернандель)
МЕТРО: „Тайна семітського дому", „Золоті жіночки".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Люди Вісли"
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тулон".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіллівна".
РОКСІ: „Володарка двадцяті" і дванадцять.
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СВЯТОВІД: „В 4 очі". „Нансі Стіль пропала".
СТИЛЕВЕ: „Ястреб" та ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Канонір".
УТІХА: „Невірний шпигун".
ХІМЕРА: „Рембрандт", „Жінка в портреті".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 19. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Муз. авдиція, 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Артилерія — слово-муз. авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні та балади в супр. форт., 16.45 Церковне будівництво, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Волинь" авд.; волинські пісні, 17.45 Освітня резерва, 18.00 Симф. орх., фолет, 18.50 Відгомони сили та слави, 19.00 „Трильогія" Г. Сенкевича, 19.30 Муз. огляд, 19.80 Легка музика: сопран, орх. мандолінистів, 20.15 Актуальна гутірка, 20.25 Фрагм. із „Хати за селом" І. Крашевського, 20.35 Спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт. реціталь (Листові твори), 21.30 Театр Уяви: „Країна сліпців" Белса. 22.00 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

П'ятниця, 21. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та радість: Івась боїться жаби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; в перерві: Туристично-спорт. порадник, 13.25 Для сільських господинь: Як дбати добре волосне, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Відповіді на листи, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Квітчи Кук і кенгури, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 І. Бізет: Соната а-моль оп. 26, віол. форт., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт, 17.45 Суспільна опіка у Львові, 18.00 Спів. реціталь Софії Масельської, 18.30 Орг. муз., 19.00 Фрагм. із опер. І. Позальського: „Над озером", 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Оркх., співи, 20.15 Резерва, 20.25 Охорона ліса, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Бетовенові твори в пл., 21.35 „Балади" ліпов. портрет, 22.00 Концерт творів Гріга, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 19. липня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Музика готику та ренесансу, 18.00, 22.30 Розр. концерт, 20.15 Бусові, Берліоз, Ліст, 21.30 Гарні голоси, з пл., БІЛГОРОД 18.20 Брамсові пісні, 19.05 Орх., 20.00 Пісеньки. 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Пісеньки, 18.40 Легка музика, 20.10 Музика з оперетов, ВІДЕНЬ 18.20 Фрагменти з „Голяндця-скитальця" Вагнера, 19.00 Форт. (Бах, Гендель, Скарлятті), **19.50 Українські вістки,** 22.20 Популярний концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх., 18.20 Концерт старих сонат, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. марші, 22.30 Хвилина форт. музики, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Танк. музика з Америки, МІЛЯНО 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Камер. концерт (Бетовен), ПРАГА 19.20 Опереткона музика, 20.40 Фрагм. з оп. Фльотова „Марта", РАДІО ПАРІ 18.15 Серенада, 20.30 Гумор, 21.00 Кабарет, РИМ 21.00, Симф. концерт, 22.30 Хор, СОФІЯ 18.45 Інстр. солі, 19.15 „Кавалерія Рустіканя" оп. Мескаяня.

Четвер, 20. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Соліоти, БІЛГОРОД 19.05, 21.10 Нар. пісеньки, 20.00 Гумор, БУДАПЕШТ 12.00 Спів, 17.00, 22.40 Чужомовні комунікати, 19.25 Військ. орх., ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 20.15 Брамсові твори, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.15 Німецькі пісні, 20.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Оперетковий вечір, МІНХЕН 19.00 Мельодії з оперетов і звуковників, РИГА 19.05 Симф. концерт (Чайковський, Дегнані, Ліст, Сібеліюс), РИМ 21.00 „Тьогенгрін" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Вок. концерт, 21.10 Танк. музика.

П'ятниця, 21. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Увертюри та вальси, 20.15 Муз. комедійка, БІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. мельодії, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Пісні, 22.00 Танк. музика, 23.00 Танки різних народів, ВІДЕНЬ 18.00 Нар. пісеньки, 18.45 Пісеньки і танки нім. колоніотів, **19.50 Українські вістки,** 22.30 Шуберт: Смичковий квартет г-дур, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 13.15, 19.15 Орх. концерт, 13.30 Цик. орх., 18.00 Старі і нові мельодії, 20.15 Соліоти, ЛЯЙПЦІГ 20.45 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00 Синкопована музика, 22.10 Хор, 22.45 Танк. музика, ПАРІ ПТТ 18.15 Серенада, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 Танк. музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 „Мадам Батерфлій" оп. Пуччінія, 22.00 Танк. музика.

Біржа

Львів 18. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72 Доляри америк. 5.33·50—5.33·50, Доляри канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. гол. 284·21—284·21 Франки франц. 14·15—14·15. Франки шв. 120·40—120·40 Фунти англ. 25·00—25·04, Гульд. гдан 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·62—125·62 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·41—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 85·50.

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліпьоп 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50
Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·75. 3 інвестиційн 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 59·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

Подяка.

Усім Всд. Громадянам (нам), що в часі мойого поребування у шпиталях Делятина й Станіславова, несли мені моральну, грошну і матеріяльну поміч — складаю ощим щиросердечну подяку.

Делятин, дня 17. 7. 1939.

Дмитро Федик,
секр.-орг. Філії „Просвіти" в Делятині.

Оповістки.

Кімнатний маляр Адам Кушнір, Львів, ул. ген. Сікінецького 5, тел. 112-83, який вигонив в друкарні „Діла" малярські роботи дуже солідно, жертвував зі свого заробку 5%, сегбо вол. 9.— на Рідну Школу.

Замість вінка на могилу бл. п. Лесі Козак в Карова зложила п. Ольга Филипович в Нов. Сончі вол. 5 на Інвалідів. — УКТОД, Львів. 1421

Замість повідомлень про своє вінчання складають для „найбідніших" 22 вол. **Туся і Степан Мокрії.** **1423**

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ охайно ровер з причіпом возу. Зголошення Крашевського ч. 23 у дозорця. 1424 1-1

СПОРИШ, румунок купую кожну скільк кість. Прислати почтою, належитість висилаю відворотно. — M. Bożekowski, Kutno. 1422 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ емеритам дім, город, сад в Пустомитах к. Львова за 20 вол. місячно. Стація в місци. Інж. Яремкевич, Залитгя, млин. 1420 1-1

ЛІТНИЦЯ

ГУЦУЛСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 **21—45**

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та едине українське ритівничє заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 28166 **7-10**

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, **Штір,** Ринок 29. 1381 **7-10**

ОГОЛОШЕННЯ

Найкраща українська виключно **ПАСТА** до взуття підлоги

З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станіславів, ул. Жулкевського 3

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайовій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. І. п. тел.: 295-88.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 162 (15.241).
Ч. 162 (15.241).

Lwów, czwartek 20. lipca 1939.
Львів, четвер 20. липня 1939.

Орган руської національної думки

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У Парижі не захоплені московськими розмовами.

ПАРИЖ, ПАТ. Остання розмова амбасадорів Великої Британії та Франції з Молотовом викликала тут враження, що положення не змінилося. Вілліям Сідс і Наджіяр представили погляди своїх урядів порушивши спірні справи, що торкаються — як кажуть — числа держав, яким треба дати гаранті, дефініції посередньої агресії та бажання Совітів, щоб одночасно з дипльоматичними переговорами вести розмови на військові теми. Як довідується аґенція Аваса, уряди Великої Британії і Франції зберегли своє становище в тих справах, після чого Молотов закінчив нараду заявляючи, що складе про неї звідомлення своєму урядові. Небавом має відбутися нова зустріч представників трьох великодержав. У Парижі покищо стримуються від виразної відповіди на питання, як дивляться на вислід тих розмов.

Швеція піде за фінським зразком в організації війська.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У звязку з виїздом шведського міністра оборони Скоельда на серпневі маневри до Фінляндії „Афтонбладет" наклікує, щоб шведські військові чинники простудіювали організацію фінської армії та фінський закон про обовязкову військову службу. Часопис твердить, що Фінляндія стоїть вище від Швеції в ділянці оборонного поготівля маючи річну військову службу, яка у Швеції тривае неповний пів рік. Треба замітити, що фінські чинники признали однорічну військову службу за невистарчальну і на найближчому засіданні парляменту мають внести проект, щоб її продовжити до півтора року.

Війна на Далекому Сході.

В КИТАЮ НІХТО НЕ СУМНІВАЄТЬСЯ В ПЕРЕМОГУ.

ЧУНКІН, ПАТ. Китайський міністр війни ґен. Ченченг заявив, що китайська армія, яка перед двома роками у початковому періоді конфлікту нараховувала міліон вояків, має їх тепер 2 і пів мілїона. Китай — додав Ченченг — розпоряджає тепер щонайменше 15 міліонами молодих людей у поборовому віці, які пройшли військовий вишкіл. Їх можна кожної хвилини покликати. Ще в цьому році мають перевишкодити 4 і пів міліона вояків у ріжних провінціях Китаю. Ген. Ченченг закінчив свою заяву стверджениям, що в Китаю ніхто не сумнівається в перемогу.

КИТАЙЦІ ЗАЙНЯЛИ ЧАЧАВ.

ЧУНКІН, ПАТ. Китайські війська заняли Чачав, кінцеву стацію залізничої лінії Сватав—Чучав. Японське військо відступило начебто у південному напрямі. Китайські відділи заатакували місто з трьох боків і по довготривалій боротьбі ввійшли до Чачав північною брамою.

ЯПОНСЬКІ БОМБИ УШКОДИЛИ БУДИНОК БЕЛЬҐІЙСЬКОЇ МІСІЇ.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Підчас налету японських літаків на Пітунґ, вище Ічанґ на Жовтій ріці, японські бомби ушкодили будинки бельгійської католицької місії.

Жидівський страйк у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Згідно з закликом Головної Жидівської Ради почався у вівторок у год. 14-тій страйк жидівських крамниць, підприємств та публичних установ. Міська управа в Тель-Авіві та жидівська громада в Єрусалимі звернулися до всіх жидів з закликом, щоб не виходили з домів, щоб можна було не допустити до якої небудь метушні.

Вулиці Єрусалиму патролюють військові панцирні самоходи, у Тель-Авіві пильнує порядку коло 4.000 членів жидівської міліції.

—o—

Спеціялісти з Техасу летять гасити нафтові шиби в Іраку.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. Серед пасажирів трансатлянтійського гідроплану „Атлянтік Кліппер", який у вівторок вистартував до Европи, знаходиться між іншими трьох славних спеціялістів від гашення пожеж нафтових шибів з Техасу. Ці спеціялісти послуговуючися відповідними одягами підходять дуже близько до шибів, що горять, та кидають динамітові бомби у глибину. Динамітові вибухи придушують вогонь. Після причалу у Марселі спеціялісти з Техасу відлетять зараз спеціяльним літаком до місцевости Дамман в Іраку, де від десяти днів горять нафтові шиби.

Наради „евіянського" комітету.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В середу починається в Льондоні засідання міжнароднього комітету т. зв. „евіянського" допомоги жидівським утікачам з Німеччини. Головуватиме льорд Вінтертон. На засідання приїхав з Америки делеґат президента Рузвельта Тайльор. У звязку з нарадами того комітету перебуває у Льондоні директор департаменту німецького міністерства господарки — Вольтат, якому передали справу жидівських утікачів після уступлення Шахта. Наради торкатимуться головно справи створення міжнароднього фонду для фінансування еміґрації з Німеччини на заморські кольоніяльні терени. Ця справа звязана зі справою дозволу німецького уряду, щоб жиди могли вивезти частину своїх капіталів з Німеччини.

—o—

Еспанія змагатиме до мира.

ПАРИЖ, ПАТ. Еспанські народовці в Парижі святкували у вівторок торжественно 3-ті роковини еспанського повстання. Еспанський амбасадор Деля Кверіка виголосив до зібраних в сальонах амбасади промову, в якій заявив між іншим, що Еспанія змагатиме до того, щоб утримати мир, бо знає наслідки війни. Еспанія доложить усіх зусиль, щоб охоронити світ перед тим нещастям.

Рейд анґлійських літаків над Францією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Найближчий рейд англійського летунства над Францією, що досягне берегів Середземного моря, відбудеться в найближчих днях. Остаточні технічні подробиці того лету, в якому візьме участь коло 150 апаратів, обговорюють тепер штаби обох держав.

Англійські важкі бомбовики, що візьмуть участь у тому рейді, належать до типів Веллінгтон і Гемпден, розвивають середню швидкість 320 км. на годину та мають засяг коло 2.240 км. Цього роду рейди, що повторяться кілька разів у найближчих місяцях, мають також на меті перевести вправи протилетунської оборони беручи під увагу момент заскочення.

Чекають також з великим зацікавленням „налету" франзузьких літаків на Англію.

Італія видалює 239 швайцарців із південного Тиролю.

БЕРН, ПАТ. Кола зближені до політичного департаменту Союзної Ради, вияснюють, що — як можна рахувати — італійська влада не пристосовуватиме занадто строго розпорядків, що торкаються видалення з південного Тиролю швайцарських громадян. Кожний випадок влада розглядатиме індивідуально, коли йде про причинець виїзду та інші пільги. Італійська влада погодилася на швайцарські домагання щодо матеріяльного відшкодування для видалених. Загалом згаданий розпорядок торкається 239 швайцарських громадян, що живуть головно у Больцано і Мерані. Два великі готелеві підприємства у згаданих містах належать до швайцарців.

ЛАТВІЙСЬКІ НАДІЇ НА ПЕРЕСЕЛЕННЯ.

РИҐА, ПАТ. Латвійська преса проявляє велике зацікавлення справою виселення німців з південного Тиролю. Часопис „Рітс" приносить обширну кореспонденцію на цю тему. Він пише: Думка про переселення німців до їх батьківщини, реалізована тепер у південному Тиролю, не чужа у Латвії. Бо від довшого часу відповідні установи діставали масу проектів на цю тему. З уваги на ріжні обставини ці проекти залишаються далі на папері. Але велика акція започаткована тепер у Тиролю змінює положення. Тепер коли Італія й Німеччина дали ініціятиву до масового переселення та проблема виринає в зовсім іншому світлі та відкриває також і в Латвії зовсім нові перспективи.

ҐУБЕРНАТОР РИМУ І ПРЕЗИДЕНТ БЕРЛІНА ПОЇДУТЬ ДО ТОКІО.

ТОКІО, ПАТ. На запросини посадника Токіо Кеікіхі Таномоґі мають приїхати до Японії у березні найближчого року ґубернатор Риму Кольоммо і президент Берліна д-р Ліпперт.

Чи дозволимо впасти „Червоній Калині"?

Львів, 18. липня 1939.

Не знаємо, чи багато Читачів звернуло увагу, що щойно у числі „Діла" з 15-го липня ц. р. (одночасно з двома іншими щоденниками) появився звіт з Загальних Зборів „Червоної Калини", які відбулись — ще 28. червня. Дарма, що в Дирекції та Надзірній Раді безпосередньо досить численно заступлений український журналістичний світ і що простий журналістичний обовязок каже поспішати з інформаційними звітами з де-де маловажніших зборів. Причина цієї загайки неабияка: журналісти не хотіли брати на себе відповідальности — сказати рідному громадянству правду про ті Збори та чекали офіціяльного звіту Управи, яка теж не так швидко рішилася дати пресі вільну руку. Цю вільну руку сьогодні маємо і можемо зробити землякам несподіванку, дарма, що не дуже приємну: Видавництво „Червона Калина" опинилось на порозі ліквідації. Якщо не прийде негайна допомога — „Червона Калина" припинить своє існування з усіми формально-правними, грошевими і моральними наслідками цієї катастрофи. На радість усім українським „приятелям" та на стид і ганьбу українському культурному світові.

Ледви вчора видрукували ми, як дискусійну, статтю одного громадянина, наддніпрянського політичного еміґранта, який жалувався, що нема в нас централі для збуту книжок. Зворушливо він описував недолю недосвідного автора, як то він сам ліпить марки, шукає адрес, потім не всилі стягнути дрібних належностей з усіх кінців світа, по яких опинилась українська читаюча публика. Сьогодні даємо ш. авторові замість відповіді знаменитий приклад з української дійсности: „Червона Калина" здавна славилась знаменитим технічно-розподільним апаратом. Має від кільканацяти років своїх довірених краєвих кольпортерів, має свою картотеку постійних відборців-членів кооперативи, має великий видавничий досвід та звязки з книгарнями, знає врешті українську публику так добре, що біля безлічі назвищ може ставити примітки: як даний громадянин ставиться до книжки.

Підсумки таких кваліфікаційних нот були б жахливі. Бо річ зовсім не у технічному апараті. Річ не у кольпортажі, у мужах довіря, у тому, щоб уміти „прийти з книжкою до читача, а не чекати, заки він прийде до книжки": цю правду давно вже **зглибили** всі ті зпоміж нас, які постійно мають справи з видавництвами та які не всилі погодитися зі станом, що українська книжка довго мусіла б чекати на купця, коли б сама його не шукала. Суть справи у тому, що 1) українські громадяни все ще не навчилися дивитись на книжку так, як дивляться на неї у цілому культурному світі, себто як на предмет щоденної потреби, тільки вважають її витребенькою, забаганкою, на яку можна дозволити собі тільки вряди-годи, як на люксус, що його покриє лише якийсь непередбачений надзвичайний дохід у домашньому буджеті: 2) українські громадяни не відсилають книжок, якщо їх видавництво пришле їм до хати почтою або курсор принесе і попросить виплатити першу „рату": першу „рату" заплатять і на цьому закінчать.

Скажете: не можна мати претенсій до публики, коли не бере кепських книжок. Правда, автор цих рядків сам завжди протестував проти того, щоб відкликуватись до патріотизму тоді, коли річ іде про товар, який свою вартість має засвідчити своєю конкуренційною здібністю. Іншими словами: дійсно, не можна українцеві, який має вищі культурницькі вимоги, з патріотизму казати три години дивитись на кепську й погано грану песу, тільки тому, бо це український автор, або український театр; не можна казати йому купувати й читати українських книжок, коли вони не цікаві; хвалити спортову імпрезу, хоч вона стояла на низькому спортовому рівні; купувати і їсти кепський хліб чи харчевий перетвір з української фірми або вішати на стіну богомаз української кисти. Але можна домагатися, щоб наші люди ходили на добру українську песу до доброго українського театру, щоб купували добрі образи добрих українських малярів, щоб підтримували українську фабрику, що дає добрий товар, щоб купували і читали добру й вартісну українську книжку. І коли чуємо назву видавництва „Червона Калина", то не треба в нікого видурманювати патріотично-компліментарних комуналів: фактом є, що це видавництво дало цілу довгу низку першорядних публікацій, які торкаються історії українського недавнього минулого, фактом є, що те видавництво показало вугольний камінь під досліди над українським недавнім історичним минулим, що те видавництво гуртувало біля себе цілий кадр фахівців-дослідників того минулого та що за кільканацять років свого існування вклало в українську культуру вже по нинішній день безцінний скарб. Є ще безліч таких наших людей, яким більше імпонує одна похвала чужих, ніж дитирамби земляків. Можливо, що багато недовірків переконає факт, що був час, коли делеґат Військового Історичного Бюра з Варшави пропонував „Червоній Калині" виміну документарного матеріялу до історії польсько-української війни та спільної видачі деяких творів, які своєю тематикою цікавлять обидва згадані видавництва. Є фактом, що ніодин дослідник польсько - українських відносин, не такий, який з одної-двох розмов хоче „зглибити проблему", але такий, який хоче пізнати нарід з його історії та історії його політичної думки й історії його здвигів в історичних часах — не може оминути видань „Червоної Калини". Видань, в яких українська історія та українські здвиги далеко не були тільки золочені чи бронзовані: появились і „Чорні рядки" Чайковського і спомини Ст. Шухевича і спомини ген. Петрова, ген. Капустянського чи Галаґана. Ясна річ, „Червона Калина" не мала монополю на українську військово-історичну тематику: видало й „Діло" спомини М. Галущинського, у видавництві І. Тиктора появилась „Історія українського війська", існує видавництво „Хортиця" — — а проте таки тільки „Українське Воєнно-Історичне Товариство" у Варшаві та „Червона Калина" у Львові були і є тими зорґанізованими осередками, які мають своїм завданням збагачувати рідну культуру вартісними книжками з означеною тематикою.

Сьогодні грозить українській культурі удар, якого вона давно вже не зазнала. Аналоґічні видавництва в усіх культурних народах користуються постійними субвенціями громадських та державних чинників. „Червона Калина" стояла завжди власними силами, спіраючись на

892 14—30
МЕБЛІ
Їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні урядження
в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, ул. Красіцьких 18, Тел. 272-00.

калькуляції самовистарчальности. Допомагали їй до цього — здебільша дарові автори, безкорисна праця громадян в управі Видавництва, голодові платні функціонарів адміністрації, прихильність друкарень, зичливість деяких установ, завжди готова до послуг українська преса. Але загальна криза на книжковому ринку, брак плинного капіталу, нинішні кредитові труднощі і вперті невблаганні довжники — не дозволяють дальше втримати Видавництво. Впертість довжників кладе „Червону Калину" остаточно. Прошу подумати вони винні „Червоній Калині" 80.000 золотих. Пішло вже кілька тисяч золотих на самі упімнення, на почтові доручення, на листи з просьбами та грозьбами — звернути гроші за книжки, які пишаються в адресатів на полицях. У відповіді ні чичирк. Хто є між ними? Просимо потурбуватись до Видавництва, там назвуть Вам одним віддихом імена з титулами, імена деяких громадян, які навіть камениці мають та для яких нінякої ролі не грає кількасотлять чи кількадесять золотих — виданих ка будь-яку особисту приємність. Але вони „не мають зрозуміння" для таких двох річей, як 1) книжка і 2) довг за книжку.

Не знаємо, як промовляти до українського громадянства, щоб воно не дозволило впасти „Червоній Калині", одній із найкращих та найцінніших своїх культурних установ. Чи казати до розуму чи до почування, щоб одно або друге відчинило — кишені? Тривка поправа і санація може прийти тільки тоді, коли повстане Товариство Прихильників „Червоної Калини" з одиниць, які з власної волі, без переконування, без аргументів про потребу „Червоної Калини" — зобовяжуться щомісяця платити означений гріш як постійну і беззворотну допомогу. Але знаємо теж, що тепер, негайно, мусить прийти допомога: кличемо у першу чергу до громадян, які винні „Червоній Калині" гроші і своєю поведінкою допускають до того, щоб заломлювалась ціла установа.

Віримо, що знайдеться достаточний гурт таких українських громадян, які виконають свій громадянський обовязок та не дозволять впасти „Червоній Калині"

ік.

День національного свята Франції 1939.

Париж, 14. липня.

Франція має в сучасну хвилину якогось знаменитого шефа пропаґанди, хоч офіціяльно такої фуикції не виконує у французькому кабінеті ніодин міністр.

Національне свято роковин збурення Бастилії — цього року припадають 150-і роковини французької революції — було найкращим доказом, що тут у Франції діє тепер якась невидна рука, яка все приготовлює, щоб надати якнайбільшого блеску всьому французькому національному життю. Парижани мали останніми днями чимало нагод витати на паризьких двірцях відділи французьких, анґлійських та кольоніяльних військ, що зїздились до Парижа на велитенську військову дефіляду.

З усіх кінців французької імперії приїхали васали: цісар і цісарева Індокитаю, султан Марокка, султани та резиденти французьких африканських посілостей, відпоручники та посли білих, жовтих, та чорних жителів французької імперії. Напередодні паради на паризькому летовищі в Бурже французькі міністри та ґенерали витали міністра війни Великої Британії, начального вождя анґлійської армії, адмірала анґлійської фльоти та маршала повітряних великобританських сил.

Люксусові автокари обвозили по вулицях та бульварах столиці шотляндських вояків у коротких спідничках та вояків чужинецького легіону; білі кепі, одностроїй барви гаки з червоними та зеленими нарамениками, по хідниках безжурно проходжувались у червоних шешіях у широких наче козацьких шараварах та червоних мантилях кольоніяльні вояки.

Тимчасом паризькі камениці покрились французькими та анґлійськими прапорами, Елізейські Поля та Тріюмфальний Лук тонули в англьо-французьких барвах, камениці, палати та водограї засвітились вночі блеском електричного сяйва, міліонова юрба вийшла на вулиці та придивлялась чародіям-піротехнікам, що виводили найштукарніші світляні ефекти на тлі темно-гранатового неба.

Від 13.—16-го парижани гуляли цілі ночі. Точно в год. 9-ій ранком трубка дає знак, що зближається авто президента республики. Від площі Етуаль — Зорі, до площі Конкорд — Згоди, через Елізейські Поля повторюється коротка нервова команда старшин. Вояки, що творять шпаліри, випростовуються, мов струни.

У першому авті в окруженні національної кінної ґвардії їде президент Лебрен і міністр війни Далядіє. У двох других автах міністр военної маринарки Кампенші (колишній оборонець памяти бл. п. головного отамана Симона Петлюри підчас процесу Шварцбарта), міністр военного летунства Гю-ля Шамбр, та міністр кольоній Жорж Мандель, колись за Клеманса дійсний диктатор Франції, нині справжній диктатор французьких заморських областей. (Тут кажуть, що це адміністраційний ґеній. Він жид з походження, син Ротшильда. Французьку жиди-буржуа хотіли, щоб він був першим міністром жидівського походження у Франції, доля схотіла, що був ним Блюм.)

Авта поволі обїздять площу Зорі та виїздять на Елізейські Поля, де на лівому боці хідника (від площі Зорі) стоїть трибуна президента, міністрів та дипльоматичного корпусу.

Повітряні простори пронизує гуркіт повітряних машин. 350 літаків анґлійських та французьких у боевому ладі перелітають понад голови сотень тисяч людей, що заповнили обі площі та Елізейські Поля. Вміжчасі ву-

личні продавці роблять світлі інтереси продаючи перископи та тверді картонові столички, щоб лекше було бодай щонебудь побачити, як почнеться сухопутня військова дефіляда.

30.000 війська бере в ній участь. Похід отвирають рухливі військові відділи. На коні їде генерал-губернатор Парижа, за ним штаб, військові школи: політехніка та сен-сір, англійські гвардисти в своїх барвних костюмах, яких витає публика грімким: „хай живе Англія", „вів ль' Англьтер"; французька піхота у сталевих шоломах, республиканська гвардія, рухома гвардія („французька Райхсвера"), полки кольоніяльної піхоти в коротких штанах „шортах", в білих касках; колірові війська: чорні сенегальці, жовті індокитайці, чужинецький легіон: стрункі, огріті африканським сонцем суворі обличчя легіонерів, яких публика засипує окликами „хай живуть"; альпейські сині стрільці, відділи французьких моряків, відділи летунів, змоторизована артилерія, сапери, кавалерія і французькі ескадрони гузарів, драгонів, кирасирів, альжирські та мароканські кінноти в білих одягах та турбанах на пишних білих арабських конях; вкінці у безконечній черзі гуркіт машин, танків, автоскорострілів заглушує безупинні оклики захопленої юрби та звуки військових орхестр.

По дефіляді авто премієра Даляділе, що їде вниз у напрямі площі Конкорд, окружує публика, що перервала поліційний кордон. Безконечний одноздучний скандований оклик юрби: Даляділе, Даляділе, Даляділе! — прощає офіційний почот автомобілів, а він сам, Даляділе, усміхнений витає рукою паризьку юрбу — ту саму юрбу, яка 6. лютого 1934. р. кричала йому таки на тому самому місці: „Димісія! Смерть!" **Ю. С.**

ЯКА ДЕРЖАВА СУБВЕНЦІОНУВАЛА АКЦІЮ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ?

„Дейлі Геральд" повідомляє: Британський уряд має докази, що одна чужа держава субвенціонувала в останньому часі діяльність „ірляндської республиканської армії". Уряд рішив домагатися, щоб парлямент ухвалив спеціяльний закон про поборювання терористичної діяльности.

ЮРБА ОБЛЯГАЄ БРИТІЙСЬКІ КРАМНИЦІ У ТСІНАНІ.

ТОКІО, Домеї. У понеділок дійшло до протибритійських виступів у місті Тсінані у шантунській провінції. Маніфестанти облягли три британські крамниці і знищили одну з них.

АЛЯРМ СОВІТСЬКОЇ ФЛЬОТИ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Щоб провірити боездатність совітської чорноморської фльоти, її командант наказав пробний алярм та вправи, яких темою був наступ совітських підводних суден на ворожу фльоту.

ПОЛОЖЕННЯ У ЧЕХІЇ В НАСВІТЛЕННІ БРИТІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як твердить „Менчестер Ґардіен", серед цивільного населення Чехії находить німецька поліція чимало зброї. Настрої чехів є такі, що можна сподіватися вибуху заворушень. Німці зі Судетів поводяться з чехами дуже нечемно. Німецькі банки викуповують чеські підприємства.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У ТОКІО ДІСТАВ НОВІ ІНСТРУКЦІЇ З ЛЬОНДОНУ.

ТОКІО, ПАТ. Британський амбасадор у Токіо дістав нові інструкції від свого уряду у відповідь на звіт, що його вислав до Льондону після першої розмови з мін. Арітою.

В середу 19. ц. м. амб. Крейджі знову стрічається з мін. Арітою.

—o—

ЗАГОСТРЕННЯ НА МАНДЖУРСЬКО-МОНГОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ТОКІО, ПАТ. Як інформують з японських урядових кол, суботній налет совітських ескадр на місцевість Фуляркі в Манджурії довів до поважного загострення ситуації; можливо, що це вимагатиме нових енергійних кроків з японського боку. У вівторок на ранньому засіданні японського уряду міністр війни Ітаґакі зложив звіт зі ситуації на монгольському пограниччі та поставив внесок, щоб утворити підкомітет, який приготовив би постанови проти дальшої совітської аґресії.

—o—

З польської преси.

Мобілізація до жнив у Німеччині.

„Тепер відбувається в Німеччині оригінальна мобілізація" — пише **„Ґонец Варшавскі"** з 18. VII. — „Головним чином серед академиків, студентів та урядовців. Під гаслом: в поле! До жнив! Попожім селянам зібрати збіжжя!

В німецьких часописах повно світлин, на яких бачимо студентів та студенток, які машерують озброєні у вила, граблі та коси. Очевидно — на їхніх устах грається усмішка як доказ, що німецька молодь станула до жнивного апелю з охотою та радістю.

В дійсности — каже „Ґонец Варшавскі" цей апель є примусовою мобілізацією. Тому, що забракло рук до праці в полі, мусять їх дати студенти й ученики. Відставляють на село до праці також частинно службовців.

Що приневолило німецький уряд до тієї пасивної мобілізації? Незвичайний врожай? А може збільшення засівної площі? — Ні одно, ні друге. Отже що такого? Німецькі апетити на Ґданськ!

Коли німецький уряд виступив на весні з пропозицією прилучення Ґданська до Райху і автостради через Поморя, Польща відповіла низкою заряджень, між іншим стриманням виїзду сезонових сільських робітників до Німеччини. Щоправда німці спровадили чехів, словаків, мадярів та італійців, та проте не достає їм ще коло 100 тисяч робітників до збірки жнив.

Безперечно недостачу сільсько-господарських робітників спричинили також у значній мірі військові мобілізації, тримання під зброєю близько 2 міліони людей та примусова рекрутація мужчин до фортифікаційних робіт. Ці заряджения ще загострили проблему недостачі сільського робітника, приневолюючи німецький уряд змобілізувати студентів та учнів."

Обговоривши характеристичну для Німеччини проблему відношения села до міста, яку Гітлер намагається розвязати всілякими ви-

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім выбор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

годами для села, „Ґонец Варшавскі" твердить, що всі старання націонал-соціялістичної влади не зуміли спинити відпливу німецького сільського молодняку до міст, до фабрик та копалень. Чому?

„Бо в Німеччині одночасно з думкою про реванж та завоювання будовано нові військові фабрики, основувано підприємства підмінок, приспішувано в шаленому темпі моторизацію. З вугілля німці витворюють штучну бензину і кавчук, з дерева штучну бавовну, з ростин — олії та смаровила. Ці нові могучі та величезні підприємства потребують нових і численних робітників. Також праці при автострадах, укріпленнях тощо. А кілько робучих рук забрала розбудова армії, постійні мобілізації?"

Співробітництво Польщі з державами Заходу.

З приводу приїзду англійського генерала Айронсайда до Варшави, щоб відбути конференції з начальниками польської армії, варшавський **„Час"** (18. VII.) пише у вступній статті, що:

„Завершенням співробітництва Польщі з великодержавами Заходу є устійнення співробітництва у військовій царині. Польсько-британські розмови в цій справі навязано в часі польських військових візит у Льондоні. В часі побуту ген. Айронсайда в Польщі вони мають увійти в кінцеву стадію. Військове співробітництво — це царина, яка з природи речі мусить бути сповита таємницею. **Отже нам вільно** — заявляє „Час" — **тільки висловити здогад, що після координації політики обох урядів військова царина не становитиме найменших труднощів, і також надію, що докладне обзнайомлення англійців з польською збройною силою і з можливостями польської держави на випадок війни, не лишиться без впливу на відношення Великої Британії до інших держав, положених у тій частині Европи, з якими британська опінія, а бодай деякі її впливові відлами, ще й нині звязують напевно надмірні сподівання.** („Час" має, очевидно, на думці англійські залицяння до держави Совітів. — Ред. „Діла".) Метою, до якої змагають Велика Британія та Франція, як також Польща, є — пише далі „Час" — утримати мир, але, очевидно, мир, оснований на пошанівку права та життевих інтересів окремих народів. Політика окруження — це видумка німецької пропаганди. Ніхто не хоче Німеччини знищити, ні відбирати їй умовини, конечні до нормального розвитку, але з другої сторони кожний акт насильства, кожна спроба доконаного факту, кожне змагання до „пучу" зустрінеться з негайною збройною реакцією всіх трьох держав.

Важним чинником, що уможливлює гармонійне співробітництво Вел. Британії, Франції та Польщі є визнання повної політичної незалежности кожного з партнерів. Які брехливі — каже „Час" — є аргументи німецької пропаґанди, яка раз твердить, що Польща надуживає гарантій Великої Британії, щоб легкодушно подзвонювати шаблюкою, а на другий день знову виступає з тезою, що Річпосполита стала знаряддям британської політики. Обі ці тези себе взаємно виключають, але це не перешкоджує, що одна є стільки фальшива, що друга. Польща відповіла категоричним: ні!, коли дістала британську гарантію, за якою, між іншим кажучи, не бігала. А з другої сторони це не Польща зірвала політику приязного співробітництва з Німеччиною, щоб статись знаряддям британської політики, тільки це канцлер Гітлер у своїй промові, виголошеній в райхстагу зірвав односторонньо польсько-німецький договір про неаґресію."

Хто розбив хрестоносців?

„Антипольська кампанія нім. преси прибирає — на думку **„Курієра Варшавского"** (з 16. VII.) — часами просто дивовижні форми, зокрема, коли вона сягає до „історичних" аргументів. Знаємо, що німці не визначаються надто великою індивідуальністю і як ніодин нарід легко присвоюють собі згори накинені погляди, але вимуштровані вміють машерувати одною лавою. Одначе треба бути доволі наївним, щоб повірити теревеням офіціяльної телеграфічної аґенції, призначеним на внутрішній ринок.

Варшавський кореспондент цієї аґенції, навязуючи до 529. роковин битви під Ґрунвальдом, намагається, очевидно, поменшити наслідки невдачі хрестоносців під Ґрунвальдом, пишучи, що хрестоносний Орден розлетівся щойно пізніше наслідком внутрішньої незгоди. Перед 529 роками перемогла не цивілізація, як це твердять поляки — пише далі німецький кореспондент, — бо щойно прусаки навчили поляків митись, роблячи з них сотворіння, подібні до людей, і навчили письменности, яку поляки у дальших століттях знову швидко забули."

Катастрофа.

Варшава, 17. липня.

„В неділю 17. липня о 9.20 год. вечора під Варшавою сталася велика катастрофа підмісько[ї] залізнички". (ПАТ).

Ще вчора ранком можна було догадуватись, що станеться щось лихого. У Варшаві стояла така спека, що на вулицях — як у Каїрі — годі було знайти когось більше крім торговців мороженим, шоферів чи продавців газет. Ці останні не мали збуту і тому намагалися реклямувати свій товар штучно, видуманими сенсаціями, викрикуючи полохливі та гострі слова: надзвичайний додаток!!

Вони й мабуть викликали цю страшну катастрофу, що на саму її згадку стає моторошно. А хвилинами ще й сьогодні бачу перед собою вогонь на кучерявій головоньці перестрашеної дівчинки і чорну, ні червоно-чорну кров на сніжно-білих, запашних трояндах...

Катастрофа — буденна річ наших днів. Що більше — катастрофа на шляху, в поїзді, на океані, в піднебесних ікаріядах нікого не полохає. Знаю людей, що мріють про смерть в розірваному від вибуху літаку. Зрештою мало людей має такі „аспірації" а до катастроф особисто маю навіть щастя. Кількратно вже вискочив зпід сліпого авта, раз встиг на час плигнути в рівчак з поїзду, що безпорадно гнався на залізну заставу товарових ешелонів, а раз, їхавши з Варшави на Волинь, спав так міцно, що аж у Люблині довідався з оповідання пасажирів про катастрофу нашого поїзду та смерть кондуктора, якого на годину перед трагедією частував папіроскою...

Але вчора... Ні, це не була катастрофа. Це було просто пекло. І ці білі троянди, як біла смерть...

Липневий вечір втомлював, кликав за місто, чарував такою нерозгаданою темною синявою не порубаної бльоками міста віддалі.

Десь під вечір дискретно залзвонив телефон. Приймати його чи ні?

— Гальо?

— Ти в хаті?

— Так.

— А не поїдеш з нами автом до К...?

— Маю працю. Не скористаю. До восьмої мушу лишитись. Хіба, що опісля...

— Знаменито! Приїзджай залізничкою, чекатимемо.

І я поїхав. У вагончику не було так тісно, але було гаряче. Закуривши цигарку, я станув на останній платформі назовні. Недалеко при вікні стояла молода жінка у глибокій жалобі, а в руках мала китицю ясних троянд. Троянди розсипувались та заглядали у вікно, на темне поле, раз-у-раз застелюване смугами ясного світла залізничих прожекторів. Там праворуч була шоса, якою гнали табуни лискучих авт, до міста та за місто. І раптом поїзд звільнив. Рвучко й несподівано залізничка ставала з хрипливим ревом сигналів. Я зіскочив з платформи на темну, жужлясту стежку і тямлю ще біле обличчя пані в жалобі та китицю троянд, які раптом вилетіли їй з рук та розсипались у темній ночі, якою сколихнули: страшний гук; крики, зойки та вогненні язики, що обхопили вагони двох счіплених потягів.

*

Пять годин тривала рятункова акція. Треба було виривати двері, виносити покручених, поломаних людей. Якась пані мала розшарпану руку й божевільно кричала: „Де мій годинник!" Два вагони засунулись на себе як дві коробки сірників, з кількох інших залишились лише червоні від жару платформи. Якийсь хлопчина їхав з кількома товаришами. Вже у Варшаві перев'язали йому голову, але він вернувся по... валізку і тут на місці пригадав собі своїх товаришів та заплакав. А горіюче волосся того русявого 4-літнього дівчатка й розпуку матері памятатиму довго, довго.

В санітарних каретках прибули лікарі. Потім з'явилася преса.

Тієї пані у жалобі я не бачив поміж раненими. Між живими також. Усіх вбитих покищо не віднайшли, віднайдених забрали в поліційний амбулянс. На платформі одного вагону знайшов я обірвану шкіряну жіночу торбу зі срібними ініціялами Е. К. Біля неї — жмут якихось скривавлених, обсмалених пошарпаних квітів.

А потім ми вернулись автом в ясне місто й вступили до гомінкої їдальні, де випили — не відчуваючи смаку — безліч горілки. Дехто з преси писав зараз таки при ляді звіт до ранішнього числа, а дехто згадував старі, великі, особисто пережиті катастрофи.

Гадаю, що не тільки я не міг довго в ту ніч заснути. Не заснули ті, які за одну мить потратили своїх найрідніших, або віднайшли їх каліками або самі окалічіли на все життя. Сон з очей зганяв спогад квітів политих чорною кровю.

Ром. Гучв.

РЕВІЯ СОВІТСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Ексчендж Телеграф" повідомляє з Москви, що в понеділок відбулася велика ревія совітської военної фльоти: балтійської у Кронштаді, біломорської в Мурмані, чорноморської в Севастополі та далекосхідньої у Владивостоку.

„Колесо історії крутиться".

Появився офіціяльний орґан мукачівської греко-католицької діецезії „Душпастир".

Коли прийшлося б про сучасне становище в нещасній Карпатській Україні інформуватися тільки з таких орґанів, як „Душпастир", то вислід був би жахливо сумний. В особах редакторів того орґану виступають перед нами, наче забальсамовані живі окази крайної національної темряви і сервілізму, для яких останніх двацятькілька років пройшли зовсім і зовсім безслідно. Цілий зміст „Душпастиря", його мова, політичне наставлення та культурний рівень свідчать, що у провідних церковних колах Закарпаття ренеґацтво у формі мадярофільства знову всевладно запанували, чим вище в суспільній драбині тим гидкіше.

Свідчить про це політична стаття о. каноніка А. Ільницького під наголовком „Колесо історії крутиться".

Для о. Ільницького Карпатська Україна „інтеґральна складова частина держави св. Стефана, а все, що за останніх двацять років діялося без мадярів, було „насильницьке та чуже".

Пятнуючи з католицького становища слушно „вибрики чеського гуситизму, безбожних катів та апостолів московського панславізму — тих 80 до 100 довгобородих попів без мінімального образування, що нараз появились на Закарпатті, щоб тут бушувати як у дикій країні", о. канонік Ільницький густо перемішує правду з неправдою і гадає, що заслужиться перед мадярськими „братами", коли вдарить також по „прихвостнях українського сепаратизму", бунтарях проти мадярської батьківщини. О. Ільницький на одну дошку ставляє чеських гуситів, московських панславістів та... українських сепаратистів, сиплячи затроєну сіль на свіжі ще рани, на свіжу кров борців за свободу Закарпаття.

Та Боже Провидіння — пише о. Ільницький — не покинуло „русинський нарід"; він знову має щастя бачити над собою мадярські прапори і називати своїм „батьком-освободителем" адмірала Гортія. Славословієм на честь непереможних гонведів кінчить свою статтю в „Душпастирі" впертий у ренеґатстві син українського народу. Але колесо історії не стоїть на місці і воно постійно крутиться...

ТУРЕЧЧИНА ЗАКЛЮЧИТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ПАКТ ЗІ СССР?

В італійській пресі появилась поголоска, що турецький амбасадор з Москви виїхав до Анкари. Його подорож вяже італ. преса з проєктом військового союзу між обома державами, що його мали б підписати небавом, незалежно від зобовязань, що їх оба контрагенти мають супроти третіх держав.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЄТОВА** (давніше фіолєтова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Італія збільшує військові залоги в Альбанії.

ІТАЛІЙСЬКА ОКУПАЦІЙНА АРМІЯ БІЛЬША ВІД КОЛИШНЬОЇ АЛЬБАНСЬКОЇ.

ВІЛГОРОД, ПАТ. Як подає білгородська преса, після подорожі маршала Бадолія до Альбанії рішено поважно побільшити тамошні італійські залоги. Тепер там є вже понад 80.000 італійських вояків, себто куди більше, ніж у давній армії незалежної Альбанії.

СССР відкинув японський ультимат

У СПРАВІ ЯПОНСЬКИХ КОНЦЕСІЙ НА САХАЛІНІ.

МОСКВА. ТАСС повідомляє: 16. ц. м. японський амбасадор у Москві Того передав комісареві Лазовському ноту про безправну діяльність японської нафтової та вуглевої концесії на території північного Сахаліну; нота висловлює сумнів щодо постанови совітських органів справедливости у відношенні до діяльности японських концесіонарів.

Нота, що її зложив японський амбасадор, предложена

в ультимативній формі.

У ній є домагання, щоб дати відповідь найпізніше до 18. ц. м.

17. ц. м. ком. Лазовський — згідно з інструкціями нар. комісаріяту закордонних справ — звернув ноту японському амбасадорові та заявив, що нар. комісаріят закордонних справ не вважає за відповідне приняти ноти до відома і

звертає її, не розглянувши,

бо вона має ультимативний характер та є повна погроз.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ СКОНФІСКУВАТИ ЯПОНСЬКІ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, АТЕ. Конфлікт у справі японських концесій на совітському Сахаліні загострюється. Совітський суд в Александровську наложив на японську вуглеву й нафтову концесію гривну у висоті 300.000 рублів.

Якщо тої гривни не заплатять до 19. ц. м., СССР сконфіскує майно обох концесій.

БЛЬОКАДА ЯПОНСЬКИХ КОНЦЕСІЙ НА СОВІТСЬКОМУ САХАЛІНІ.

ТОКІО, АТЕ. Японське товариство, яке експльоатує копальні на совітському Сахаліні, виявило, що гривну наложено за те, що робітники не діставали належних харчів. Тимчасом товариство не могло дістати ніяких харчів, бо большевики ведуть справжню бльокаду японської концесії, не пускаючи туди харчів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Еспанія віддасть Німеччині й Італії до диспозиції свої пристані.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕДАЛЕКИЙ ЕСПАНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

Як твердить „Дейлі Геральд", мін. Чяно везе зі собою обіцянку ген. Франка, що він підпише в осени пакт приязни з Італією. У тому пакті, що його підпишуть підчас візити Франка в Римі, будуть мабуть тайні клавзулі, на основі яких на випадок війни еспанці мали би право вступати як добровольці до італ. армії, крім того німецькі й італійські підводні судна могли б уживати як баз еспанські пристані.

МІНІСТР ЧЯНО ВІДПЛИВ ДО ІТАЛІЇ.

МАЛЯҐА, ПАТ. Мін. Чяно відплив на чердаку корабля „Конте ді Савоя" до Італії.

Перший день побуту ґенерала Айронсайда у Варшаві.

ОФІЦІЙНІ ВІЗИТИ.

До Варшави прилетів з Ґдині ген. інспектор брит. заморських військ ген. Айронсайд. На летунському майдані в Окенцю повитав його шеф ген. штабу ген. Стахевич з армійським інспектором Норвід-Нойгебавером та вищими старшинами.

Ген. Айронсайд замешкав у готелі „Бристоль", перед яким появилась почетна військова стійка. Перший вечір провів він у брит. військового атташе полк. Сворда.

У вівторок зложив ґен. Айронсайд кілька офіційних візит: марш. Сьміґлому-Ридзові, ген. Стахевичеві, мін. Каспшицькому та мін. Бекові. Пополудні від дальші розмови.

Які треба мати припаси на два тижні?

ВАРШАВА. Бюро польського харчевого комітету подає такий спис необхідних харчевих припасів на 5-тиособову родину на два тижні: муки — 30 кг., гороху, фасолі — 5 кг., круп — 10 кг., бараболі — 30 кг., квашеної капусти — 10 кг., цукру — 3 кг., солонини — 2 кг., олію — 1 кг., сира (худого, сухого) — 2 кг., збіжевої кави — 0.5 кг., помідорів у пляшках — 1 кг., свіжої городовини — 10 кг., соли — 1 кг. До того доходить молоко. Якби і воно мало входити, що не є необхідне, у склад припасів, то треба було б 5 пушок по 400 грамів сконденсованого молока.

Цей склад припасів має грошеву рівновартість коло 50 зол. та кало 3.600 кальорій на одиницю денно.

Відхилення у тому складі припасів можуть бути так щодо кількости і якости харчів залежно від заможности. Дотого-ж цих припасів не треба збирати нараз, але можна це робити поступнево, доки не дійдемо до повного складу припасів. Коли дещо із припасів зужиємо, треба їх знову доповнити

—o—

Бенеш у Москві?

ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМІТЕТУ, ЧИ ВПЛИВ НА ПЕРЕГОВОРИ З АНГЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ?

МОСКВА, АТЕ. У Москві розійшлася поголоска, що там причалить небавом літаком б. президент Бенеш, щоб уконституувати чеський національний комітет та зорганізувати чехів.

У поінформованих колах вяжуть приїзд Бенеша з переговорами між СССР, Англією та Францією. Він є приятелем дир. Стренга, що веде переговори у Москві.

Совітські міродатні кола не дають ніяких вияснень у тій справі.

—o—

ТУРКИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ ІТАЛІЯ ЗВЕРНУЛА ДОДЕКАНЕЗ?

ЦАРГОРОД, АТЕ. Щоденник „Єні Саба" видвигає домагання, щоб Італія звернула Туреччині острови Додеканез, які заняла в 1912 р. Часопис підкреслює що Туреччина має до тих островів усі права — не лиш історичні, але й господарські та стратеґічні.

—o—

ПОЖЕЖА ЯПОНСЬКОГО КОРАБЛЯ.

ТОКІО, ПАТ. На японському кораблі, що везе кількасот пасажирів зі Сан Франціско до Йокогами, вибухла пожежа. На кораблі є великий вантаж салітри; якщо вона запалиться, корабель пропав. Кілька суден поплило на поміч.

ПРИ ЗАПОРІ гірка вода Францішка Йосифа спричинює багате випорожнення і дезинфекцію кормового проводу, рівночасно успрашнює діяння кишок, зміцнює шлунок, очищує кров, успокоює нерви і виликає додатньо на самопочування. Спитайте Вашого лікаря.

ІТАЛІЙСЬКО-МАДЯРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

РИМ, ПАТ. Підписано тут італійсько-мадярський збіжевий договір, що регулює справу закупна цьогорічного збору мадярського збіжжа.

ПОВОРОТ ІТАЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ПРОПАҐАНДИ.

МІНХЕН, ПАТ. Міністр народньої культури і пропаганди Італії Альфієрі виїхав з Мінхену до Італії.

ЧИ НІМЕЧЧИНА ЗДІБНА ДО ДОВГОЇ ВІЙНИ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Сандей Таймс" містить статтю, в якій доказує, що провідні німецькі кола зясовують собі, що Німеччина не може вести війни довше ніж кілька місяців. Німецька господарка — мовляв — не буде здібна до довшого зусилля.

ДЖ. О. КЕРВУД. 17

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Перекладала Ольга Сліпа.

Тоді її пальці натиснули його рами. — Ліма в цьому нічого смішного — сказала вона з докором. — Це трагічно терпіти, коли накладається такий мужчина, як він.

Та Алян знав, що дівчина щією товариською брехнею хотіла оминути питання, яке він міг їй поставити. Що сталось би, якби він так збентежив її вивівши, що він бачив її опівночі з Росленом. Він глянув запосока на її лице, та вона стрінула його погляд спокійно. Навіть усміхнулася, а її очі, подумав він, були найкращі очі-брехуниці, в які він колинебудь дивився. Він відчув якесь незвичайне почування — немов якусь гордість з неї, і постановив не згадувати нічого про Росленда. Він ще дальше мав те смішне переконання, що це чужі, а не його справи, і що вони його ні трохи не торкаються. Марія Стенліш була очевидно переконана, що він сліпий і він не буде старатися псувати їй ілюзії, а така метода виявиться на останку таки найдоцільніша.

Навіть тепер вона немов уже призабула інцидент біля сходів. Коли вони наближувалися до переду корабля, якесь лагідніше сяйво було в її очах і Алянові здавалося, що він почув з її уст легкий оклик, на вид Проливу Тее — справжнього раю. Напереді просто, немов лілієва стяжка стелилася водна дорога до воріт Скегвею, а з боків підносилися високі гори поросші зеленим лісом ген аж до засніжених гребенів, що немов розстелені білі простирала, ясніли під хмарами. У тій порі сніг, що танув, перемагав шум машин корабля музикою каскад, а з одної гори, що немов висіла понад самими їх головами спадав водопад з висоти тисячі стіп просто в море, димився і крутився в сонячному світлі, немов живе створіння у танці. А потім прийшло нове чудо, що очарувало навіть Аляна. Корабель немовби зупинився, а гори стали рухатися, розсувалися поволі, начеб якась не видна могутня сила відчинила замкнені та стережені двері. На овиді явились зелені горби з білими хатками, та Скегвей само серце казки, місто-монумент вибудований на честь відважних людей і головокружних діл, виплив поволі зі свого сховища.

Алян повернувся, щоб заговорити, але те, що побачив в лиці дівчини, примусило його мовчати. Вона дивилася з розхиленими губами, немов би несподіваний вид перед її очима приголомшив її чи навіть налякав. А потім немов балакаючи сама до себе, а не до Аляна Гольма, вона сказала зворушливим шепотом:

— Я бачила вже колись це місце. Мусіло це бути давно-давно тому. Може сто а може тисячу років. Але я тут була. Я мешкала під онтою горою з водопадом, що по ній спливає...

Дрижаки пробігли по ній і вона пригадала собі Аляна. Глянула на нього і він зачудувався. В тих очах була якась нерозгадана таємна краса.

— Я мушу тут вийти на беріг, — сказала вона. — Я не припускала, що я це місце так скоро знайду. Прошу вас...

Дотикаючи рукою його рамени, вона обернулася. Алян дивився на неї і побачив, як наразі дивне світло в її очах швидко померкло. Пішов за її зором і побачив Росленда, що стояв кілька кроків за ними.

Чи Японія нарушила договір 9-ти держав?

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Республиканський сенатор Вандерберґ склав у сенаті проєкт резолюції, що домагається: виповісти американсько-японський договір з 1911-го року та скликати конференцію, подібну до тої, що відбулася у Брюсселі в 1937-ому році, щоб вона висловилася, чи тим, що Японія робить тепер у Китаю, вона нарушила договір 9-ти держав.

Анґлійський додатковий буджет.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З загальної суми додаткового буджету 19.5 міліона фунтів штерлінгів 10 міліонів призначено на підготовчу акцію до евакуації шпиталів на випадок війни, 5.5 міліона на цивільну протилетунську оборону та 1 міліон на резерви будівельних матеріялів. Крім цього передбачена дотація 2.5 міліона фунтів на фонд допомоги втікачам із Чехословаччини.

Конференц я у президента Рузвельта.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. У Білому Домі відбулася у вівторок увечорі друга з черги нарада американських парляментаристів з президентом Рузвельтом і державним секретарем Гулом у справі ревізії закону про невтральність. Цим разом у конференції взяли участь запрошені телефонічно сенатором Бартлеєм три республиканські сенатори, між ними відомий сенатор Бораг.

Що сталося з пастором Немеллєром?

БЕРЛІН, ПАТ. Німецькі політичні кола заперечують вістку, яку подала шведська й норвезька преса, буцімто пастор Немеллєр умер у концентраційному таборі. У цій справі заявляють офіційно, що 14-го липня пастора Немеллера оглянув лікар, при чому стверджено, що він здоров і терпить тільки на нервові зорові забурення, які зрештою не впливають відемно на загальний стан здоровля.

—o—

Доля жидівських утікачів.

СТОКҐОЛЬМ, ПАТ. У місцевости Моея під Стокгольмом причалило 5 жидівських утікачів з Чехословаччини, які приїхали до Латвії й Естонії і звідти переплили через Балтик звичайним човном до Швеції. Тому що вони не мали пашпортів їх передали місцевій владі у Вахсгольм, яка мабуть відставить їх до табору жидівських утікачів у Сольна під Стокгольмом.

Б. король Зоґу у Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У вівторок рано на кораблі „Еолюс" приплив до Стокгольму б. король Зоґу з родиною й окруженням. Численно зібрана публика сердечно привитала альбанських гостей. Побут короля Зоґу у Стокгольмі, що потриває 4 до 5 днів, має приватний характер. Королівська родина примістилася у Ґранд-Готелі.

Закон проти ірляндських терористів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В середу міністр внутрішніх справ сер Самуель Гор зголосить у палаті громад законопроєкт, що дасть поліції повновласть на прискорену процедуру у слідстві за саботажі ірляндських терористів. Цей закон, як пильний, пройде через парлямент у приспішеному темпі.

ЯПОНСЬКА БЛЬОКАДА.

ТОКІО, ПАТ. Команда японської фльоти в Китаю заповіла бльокаду портів Сантуао і Льоюан. Після означеного речинця японська влада скидає з себе відповідальність за шкоди закордонних громадян спричинені прогібіційними розпорядками.

МЕКСИК СТЯГАЄ СВОЇХ ГРОМАДЯН.

ЛЬОС АНДЖЕЛЄС, ПАТ. Державний підсекретар у мексиканському міністерстві закордонних справ Бетета, що перебуває тепер у Каліфорнії, заявив, що мексиканський уряд має намір стягнути до Мексика зі Злучених Держав коло міліон осіб мексиканського походження.

ЗВІТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В АБІСИНІЇ.

РИМ, ПАТ. Мусоліні прийняв італійського віцекороля в Абісинії кн. Д'Аосту, який склав шефові італійського уряду звіт про положення в Абісинії. По дальших конференціях у цій справі кн. Д'Аоста вернеться з кінцем цього місяця до Адді Абеби.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТРИБУНАЛ ЗАСУДИВ"..

МОСКВА, ПАТ. **Український трибунал засудив на 20 літ важких робіт колишнього директора наукового відділу Українського Годівельного Інституту Ліщенка. Трьох співобвинуваченых у тому процесі засудили на 10, 8 і 3 роки вязниці.**

В дальшій хвилині Марія Стендіш знов стояла лицем до моря і знов її рука довірчиво спочивала на Аляновому рамені.

— Чи ви хотіли коли вбити якого чоловіка, пане Гольт? — спитала вона з усміхом холодним як лід.

— Так — він відповів досить неждано. — І колись, як прийде така хвилина, я вбю одного чоловіка, що замордував мого батька.

Дівчина ахнула з остраху.

— Вашого батька? — хтось замордував?

— Так, хоч не безпосередньо. Він не зробив того ні ножем ні револьвером, панно Стендіш. Зброєю були гроші — чиїсь гроші. І Джон Ґрегам був тим, що виміряв той удар. Колись, коли є ще справедливість на світі, я його вбю. А тепер якщо дозволите, щоб я зажадав пояснення від цього Рослєнда..,

— Ні.

Рука її затиснулася на його рамені. Потім поволі вона її висунула.

— Я не хочу, щоби ви домагалися від нього виправдання — сказала вона. — Якщо він дав би вам пояснення — ви зненавиділи б мене. Роскажіть мені про Скегвей, пане Гольт. Це буде приємніше.

VI.

Значіння того памятного полудня вирнуло в цілій своїй повноті перед Аляном щойно тоді, коли вчасним сумерком почали стелитись глибокі тіні західніх гір, а корабель Ном пробирався вперед через вузькі води до Тихого Океану. Алян піддався був того пополудня якомусь незрозумілому нахилові, що його ніяк не зумів собі пояснити; серед буденних обставин він був би певно гостро його осудив. Він супроводив Марію Стендіш на беріг. Дві години вона проходжувалася при його боці, прислухуючись до його оповідання, бо ще в житті ніхто його так не випитував і так до нього не прислухувався. Він змалював їй Скегвей, провал між горами, де безнастанно гуділи вітри, та де Скегвей виріс одної днини від одного до сотні шатер, а до тижня зі сотень у тисячі шатер; він відтворював давні пригоди, розказав їй про Совпі, Сміта та його ватагу розбійників і так попліч обидвоє стояли вони над запалою могилою, місцем спочинку Совпі Сміта, коли вже перші темні тіні гір досягли їх.

(Далі буде).

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Новости
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

Михайло ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

По широкому світі.

Німецький амбасадор у Москві фон Шуленбурґ приїздить на відпустку до Берліна. При тій нагоді він складе звідомлення про німецько-совітські взаємини, особливо в господарській ділянці.

На острові Крета перебуває тепер 424 жидівських утікачів, що походять із Ґданська. Вони в жахливому матеріяльному положенні.

За останніх 10 місяців військові відділи в Палестині сконфіскували 1505 військовних крісів, 404 пістолети, 150 ловецьких рушниць і 85.000 набоїв.

Міністерство внутрішніх справ Іраку видало заборону поширювати часописи й видання, що займаються пропаґандою сіонізму.

Предсідник комісії закордонних справ французького сенату і делеґат французького уряду до міжнароднього комітету для справ утікачів, Анрі Беранжер, виїхав до Льондону на сесію комітету.

До Люґано, у Швайцарії, приїхало у вівторок 3-ох швайцарських громадян, що їх недавно була арештувала італійська влада. Між ними **а** один поручник швайцарської армії.

В Берліні чекають на осінь відвідин еспанського міністра закордонних справ Хордани.

Предсідника болгарського парляменту Мушанова, що перебуває у Льондоні, прийняв обідом спікер палати громад. Мушанов стрінувся на тому обіді з членом британського уряду.

Італійська преса проголосила комунікат з Мінхен про конференцію мін. Ґебельса з мін. Альфієрі, яка покінчилася заключенням нових культурних умов, що мають затіснити співпрацю німецького й італійського міністерства пропаґанди.

Президент Франції Лебрен виїхав неофіційно до Ліеж у Бельґії, де огляне водну виставу.

Німецькі торпедовці, що відвідали Ригу, вернулися до Кільонії.

Рапорт амбасарода Сідса про останню розмову з Молотовом буде в середу предметом нарад анґлійського кабінету.

Біля місцевости Етамп, у Франції, вантажний самохід, що їхав з великою швидкістю, впав на два особові самоходи, з яких один, розбився до дерева, другий впав до рова. Три особи згинуло, 3 важко ранених.

Над Грецією перепливає хвиля небувалої спеки. У Драмі та Лярісі занотували 42 ступні горячі.

Околиці Самсуна в Туреччині навістила повінь. Втопилося 40 осіб.

На чердаку пароплава „Берлін", що находився 15 морських миль від берега, вибух котел. Від вибуху згинуло 19 осіб, 18 було ранених.

Повінь, спричинена виливом ріки Сан Франціско у Мексику, зробила великі шкоди на полях біля міста Пуебльо. Є багато жертв у людях.

Японський корабель „Бокуйомару", на якому у віддалі тисячу миль від японських берегів, вибухла пожежа, затонув. Усіх подорожних і залогу вратували американські нафтові кораблі

З автостради на Грос Ґльокнер на висоті 2500 метрів упав у 40-метрову пропасть самохід та мотоцикль. Три особи важко ранені.

Над західньою Швецією пройшла сильна буря зі зливою, яка тривала 24 години. Зробила вона багато шкоди.

З ПОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

В понеділок сильна градова буря з громами навістила східню частину бжеського повіту. Град знищив землеплоди на великому просторі. У Войнічі грім убив дві жінки.

З природи і життя.

Асиметрія лиця та тіла.

Вже від досить давна відомо, що лице й тіло людини не є симетричне. Правий бік лиця та тіла є трохи інакше уформований, як лівий і це зовсім нормальне явище в кожної людини.

Що так справді є, доказав д-р Лібрайх, що виконав понад 3.000 поміри черепів у музею в Римі, а також досліджував 400 мумій в Єгипті. Цей учений твердить, що асиметрія лиця й тіла виступає в усіх епохах і в усіх рас.

Асиметрія виказує денке пересунення направо, а це значить, що права горішня щока сильніше розвинена і більше випукла, а ліва сплощена. Також носова перегорода дуже часто скривлена направо.

Кожний з нас, оглядаючи в дзеркалі свій профіль ствердив, що правий профіль інший як лівий і у фотографа завжди утривалював на кліші „гарнішу" половину свого лиця.

З досліджень цього лікаря виходить, що більшу асиметрію виказують цивілізовані люди, які стоять на вищім інтеллектуальнім рівні. Зате первісні раси й неуцивілізовані, як мурини, бедуїни й інші, виказують менший ступінь нерівности будови черепа.

Асиметрія виступає також у будові цілого тіла — і звичайно маємо ліпше розвинений цілий правий бік.

В останніх часах займається цим питанням д-р Вольф. Дуже цікаві висліди його праць, оперті на фотографіях. Вольф фотографував безліч людей. Відбитки перетинав рівно на половини, потім зіставляв праву частину лиця нормальної фотографії з правою частиною, сфотографованою в дзеркалі, — і дві ліві частини, що їх таксамо добув. Потім порівнював вираз лиць „правих" і „лівих" з виразом оригінального лиця.

Показалося, що лиця „праві" дуже зближені виразом до оригінальних. Зате лиця „ліві" увидатнюють радше расовий тип і прикмети невхопні, атавістичні, звязані з минувшиною і походженням даної людини. Можна сказати, що ці образи відзеркалюють дві окремі особовости, злучені за життя людини в одну цілість.

Асиметрія лиця свідчить про незгліблені досі питання дуалізму в людини.

—o—

СТАЛЕВІ ЛЕГЕНІ.

В останніх часах дуже часто зустрічаємо в часописах згадки про „сталеві легені". Спеціяльно багато пишуть про цей апарат у звязку з американським мільонером Фридериком Снайтом. Він занедужав у Китаю на гострий дитячий параліж і був би напевне згинув, якби відразу не рятували його тревалим штучним віддиханням при помочі „сталевих легенів".

Пригляньмося ближче нескладній апаратурі „сталевих легенів". Це герметично замкнений металевий циліндер, з апаратом, що витворює високий і низький тиск. Манометер показує, який тиск в апараті в даній хвилині. Хворий лежить у середині циліндра, на гумовім матраці. З циліндра виглядає тільки голова пацієнта, що спирається на прикріпленій подушці.

Спеціяльний мотор спричинює те, що в комірі витворюється вищий тиск, який натискає на легені й так усуває з них повітря. По кількох секундах наставляють мотор у комірі на порожнечу й низький тиск і тоді легені виповнюються повітрям. При деяких припадках дають хворим вдихувати повітря, змішане з гелем.

Епідемії гострого дитячого параліжу, що спричинює пораження віддихових мязів, досить часті в Америці. Тому лікарі стараються уліпшувати „сталеві легені" — одиноке, що рятує життя такому хворому. Найновіші апарати можуть помістити навіть 8 хворих дітей.

„Сталевих легенів" уживають завжди в тих випадках, де наступило пораження віддихових мязів — отже також при затроєннях газами, а також у потопельників.

—o—

Малпи на послугах ботаніки.

В погоні за новими джерелами робочої сили людина запрягає в ярмо щораз більше диких звірят і використовує їх відповідно до своїх потреб. Їй не вистачають уже звірята, освоєні від віків, тому сягає до первісної природи, яка від непамятних часів мусить заспокоювати людську захланність. Короля сотворінь — людину — не зражує ані дикість і полохливість звірів, ані великий труд, щоб їх освоїти.

Треба признати, що часто висліди є просто неймовірні. Бо трудно повірити, щоб напр. освоєні бобри будували таму на ріці в тому місці, яке для них вибрав чоловік. Або як не подивляти тресури диких хижаків, що не зважаючи на свою розбишацьку і кровожадну натуру не пожирають добичі своїх ловів, тільки приносять її своєму панові.

У тропікальних пущах.

В останніх часах читаємо про дуже цікаве освоєння малп, яких ужили до науково-ботанічних цілей.

Дослідник тропікальних лісів, що досліджує ліяни і півгалапаси, які виростають на височенних деревах — мусить перемогти багато трудношів. Ті рослини виступають у парних, підзворотникових лісах у сотнях родів і покривають зовсім пні дерев та їхні корони. Кожне дерево, це буйний, пестрий город, зложений вераз з кількадесяти родів рослин.

Нелегко досліджувати рослинність такого густого, високопневого лісу. Також дуже трудно зібрати квіти й овочі самих дерев, бо вони серед безлічі інших зовсім закриті перед людським оком. Щойно припадок (буря, що зломить дерево) віддає ботанікові до рук ці таємниці. Та найчастіше треба по варварськи таки зрізати дерево, щоб докладно прослідити скриті в ньому, чи на ньому таємниці.

Малпи вчаться ботаніки.

Знав про ті всі трудноші проф. Корнер, директор ботанічного городу в Сінгапур, що довгі роки прожив у тінях тропікальних лісів. Але він бачив також, що гіндуси дуже часто при зриванні овочів кокосової пальми послуговуються малпами. Пень пальми гладкий, а овочі знаходяться аж на вершку, під вінком листя. Дістатися до них дуже тяжко. Тільки для малп це дрібничка. Вони скоро й легко вилазять на самий вершок і за кілька секурд бомбардують згори овочами. Чоловікові лишається тільки позбирати їх.

Проф. Корнер постановив вжити малп до збирання овочів диких рослин. Він вибрав дві молоді малпочки роду берок і почав їх тресувати. Спершу ці адептки ботаніки вчилися зривати кокосові горіхи, потім овочі інших дерев, а також і рослини з пнів.

Завдяки вродженій інтеліґенції малпочки дуже скоро навчилися виконувати припорученя. Дослідник брав їх з собою на наукові виправи. Як він сам не міг здобути якогось окасу, звичайно в вершка дерева, тоді висилав в піднебесну подорож своїх витресованих помічників. Труд тресури виплатився сторицею. Малпи приносили дослідникові багато зовсім невідомих рослин і овочів, яких досі не бачив ніодин природник.

Працьовиті помічники.

Працьовитість „помічників" була подивугідна. Наприклад одна малпа обійшла за день 24 високі. кількадесятиметрові дерева. При тому показалося, що рослинні отруї малпам зовсім не шкодять. Невідомо, від чого це залежить. Можливо, що малпи загартовані на ті отруї замолоду, або не реаґують на них взагалі завдяки відмінній будові білка.

Відпорність малп на токсичне діяння рослин поширює можливости співпраці між людиною і тими найбільш до неї зближеними сотвореннями. І так, можна б ужити малп до збирання овочів „манго", пожиточної рослини, що дуже парить і тому при зборі її овочів робить людям багато клопоту.

Життя тих перших тресованих до ботаніки малп було дуже коротке. По недовгій праці вони захорували на легені та згинули. Але їх заслуга незаперечна. Тому проф. Корнер, заохочений позитивним вислідом, приготовляє новий штаб малп-збирачів рослин. Завдяки їм недоступні підзворотникові ліси будуть чимраз менше таємничі й невідомі для людини.

—o—

Дивне озеро.

На острові Кільдін, що лежить близько берегів Мурманя, знаходиться озеро, якого води складаються з пяти відмежованих від себе верстов. Називається воно Могільное — себто „гробове озеро".

Верхня верства озера, грубобсти коло 1 м., це солодка вода. Під нею є 3—4 метрова верства легко солоної води, що знову переходить у третю з черги верству води — сильно насичену сіллю. На глибині приблизно 12 м. є пояс води рожево-червоного коліру, врешті й остання верства, що дотикає мулистого дна — це вода, насичена гнійними газами, головно сірководнем (H_2S).

Не зважаючи на такі небуденні обставини, озеро має багату та різнородну фавну і фльору. Життя в озері можливе тільки тому, що остання верства води, яка має в собі вбиячий сірководень, відмежована від горішніх верстов поясом згаданої рожевої води. Колір її походить від маси безкиснених бактерій, що живуть і розвиваються коштом енергії, яка повстає з окиснювання сірководня, а тим самим вони відтроюють цілий збірник води.

Але все це не виясное нам, чому вода поділена на верстви, що мають окреслену грубість і своєрідну температуру.

Остров Кільдін правдоподбно вирнув колись з морського дна, а на його середині повстала заглибина, виповнена морською водою. Звичайно такі озера висихають, або завдяки атмосферичним опадам скількість соли в них ступнево зменшується, тому теж в такому озері морська фавна і фльора гине. Зате у гробовім озері живе ще багато морських звірят, всіляких морських риб. Багато з них мусіло постепенно пристосовуватись до зменшеної скількости соли горішніх верстов. Тому повстали карлуваті форми, ясніше забарвлені, що могли добре зносити обставини горішніх верстов озера.

Та чому озеро не змінилося в солодководний збірник, чому зберігаються поодинокі верстви? Частинну відповідь на ці питання дає проф. Дерюгін. На водах озера можна помітити що якийсь час малий приплив і відплив, що проте не відбувається рівночасно з припливом і відпливом морським. Тому треба прийняти, що озеро має полученя з морем крізь смугу суші, широку на яких 100 м. Ця смуга діє як фільтр, перепускаючи поволі воду, але без фавни і фльори (з винятком мікро-організмів). Так можна пояснити постійну присутність солоних верстов.

Дві долішні верстви повстали, за твердженням Дерюгіна, так: трупи рослин і звірят опадають на дно, там гниють-розкладаються, а сірководень, що витворюється при тому гнильному процесі, спричинює розвиток мікроорганізмів, що знаходяться в рожевій „бактерійній верстві".

Це особливе озеро є, очевидно, під охороною держави.

Планети в липні.

Меркурій сходить у липні коло 6. год. рано, заходить з початку місяця коло год. 21., при кінці місяця коло 20. год. Отже можна його бачити тільки в першій половині липня, зараз по заході сонця в констеляції Рака.

Венера сходить годину перед сонцем як рання зоря (Аврора). Заходить перед заходом сонця.

Марс сходить спочатку місяця коло 22. год., при кінці коло 20. год. Заходить спочатку місяця в 5. год., при кінці коло 3. год. Видний цілу ніч. 23. липня буде в т. зв. опозиції супроти сонця (по противній стороні неба) — отже тоді буде найясніший. Виступає в липні на тлі констеляції Козорога.

Юпітер сходить спочатку місяця перед північчю, заходить пополудні, потім щораз вчасніше. Заходить передполуднем. Знаходиться в констеляції Риб.

Сатурн сходить перед північчю, заходить пополудні. Видний у констеляції Барана.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ

20 ЛИПЕНЬ

ЧЕТВЕР

От. ст. 7. липня [illegible]
Томи пр.
Лат. Чеслава.
Сонце: схід — 3.37, захід — 19.2.
Місяць:: схід — 9.05, захід — 21.37

Завтра: 21. липня. П'ятниця
От. ст. 8. липня 1939.
Прокопія вич.
Лат. Правседи діви.
Сонце: схід — 3.39, захід — 19.23.
Місяць: схід — 10.23, захід — 22.05.

—o—

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Вийшли на волю.** З вязниці у Львові вийшов на волю 15. ц. м. студ. політехніки Ярослав Гладкий. З вязниці у Станиславові вийшли на волю: м-р М. Ясінський, Боринець, інж. О. Луцький, В. Чижевський, М. Дяченко, Я. Мартинець, Надя Білобрам та О. Навроцька.

— **Вибори до Повітової Ради** у Зборові відбулись 10. ц. м. На загальне число 20 радних поляки мають 14 мандатів, українці 6.

— **Польське громадянство** відобрало повітове староство в Підгайцях д-рові Григорієві Фаріонові, родом зі села Буркапова, який в останньому часі перебував у Карпатській Україні. Самбірське староство відобрало польське громадянство Олексі Гечові, Панькові Процеві з Торганович і Миколі Оленичеві з Волошинова.

— **Зміни у станиславівському воєвідському уряді.** Начальника суспільно-політичного виділу станиславівського воєвідського уряду Казимира Самбора перенесено до Кракова на таке саме становище; на його місце прийшов з Кракова Жигмонт Мухнєвський. Його заступником став м-р Юрій Шиманський, що займав таке саме становище в Люблині. Начальником самоуправного виділу заіменовано Станислава Бара, віцедиректора Союзу Повітів Польщі.

— **Кровавi подiї в Радехівщині.** ПАТ повідомляє: Двох поліціянтів з поліційної станиці у Новім Виткові пов. Радехів увійшли до помешкання Марії Шендюк у селі Ордові пов. Радехів, шукаючи за її сином Василем, який скривався перед поліцією. Два інші її сини, які були в хаті, стрілили до поліціянтів і ранили легко одного з них у карк. Поліціянт у власній обороні стрілив двічі з кріса і вбив напасника. Другий брат Шендюка й невідомий чоловік, який був тоді у хаті, кинулися втікати. Другого брата Шендюка поліціянт зранив та арештував.

— **Уладжують збірки на „косцюлки" під церквами.** Минулої неділі 16. ц. м. польські збірщики у Станиславові, які збирали по вулицях на будову якогось „косцюлка", обступили теж вхід до нашого катедрального храму і нашої церкви на Гірці та домагались датків на будову „косцюлка". Дехто з наших вірних давав датки, інші відмовлялись. Таких смільчаків зустрічав зневажливий погляд та іронічна усмішка польських збірщиків. Цікаве, як зустрінули б поляки українських збірщиків, які збирали б датки на будову церкви під костелами?

— **Самогубства.** 12-літня Олена Охович (вул. Пильникарська 8) скочила з балькону, щоб відібрати собі життя, але лиш зломила ногу. Причина самовбивчого замаху дитини невідома. — Робітник Хаїм Зельцер повісився у домі свого знайомого при вул. Газовій 15. Причина — нещасне кохання. — Генрика Гамерська зі Зимної Води пробувала отруїтися; відвезено її до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** З помешкання С. Югенд (вул. Різницька ч. 6) невідомий злодій вкрав два шнури перел, два золоті годинники, одну золоту браслету вартости к. 800 зол. — Крізь отверте вікно дістався до помешкання В. Гольдштайна (вул. Татарська) невідомий злодій і вкрав футро, пальто та мужеське одіння вартости 800 зол. — На головнім двірці у Львові невідомий злодій вкрав у ждальні корабельну карту до Аргентини та портмонетку Парасці Никлевич зі Стрілиськ Нових пов. Бібрка. — 24-літній умово хорий Степан Мальський вийшов ще 16. ц. м. з дому (вул. Кінцева 16) і дотепер не вернувся. — На Черновецькому двірці помер на серцевий удар робітник Станислав Гурський.

— **Краєва хроніка.** Е. Дейнека з Лучинець пов. Рогатин впала з вишні підчас зривання вишень на пліт і важко зранилась у бік. Нещасливу жінку перевезли до шпиталю, де вона померла непритомна. — При вул. Львівській в Золочеві малолітній М. Серба з товаришами збудував на вулиці барикаду з каміння, щоб приглянутись, як виглядає самоходова катастрофа. І дійсно згаданою вулицею надїхав самохід, але шофер на час затримав його та оминув катастрофи. Поліція усунула перешкоду.—Підчас купелі в Сереті в Чорткові затонув Іван Ревюк, пекарський челядник. Його товариші, які стояли на березі ріки, не могли прийти йому з допомогою внаслідок великої глибини. — Одинайцятьох типів зловило на передмісті Дрогобича 20-літню дівчину та знасилували її. — У Буді коло Рівного згоріло 3 гектари ліса; шкоду оцінюють на 5.000 золотих. — До Дрогобича приїхав кат, щоб повісити бандита Д. Ординчука.

— **У фабриці паперів** в Альбертині під Слонімом вибухла пожежа і знищила її. Матеріяльні втрати перевищають 100 тисяч зол. 200 робітників залишилось без праці, бо фабрика буде замкнена на 2—3 місяці.

— **Масові катастрофи і пожежі.** Літак Злучених Держав підчас лету з Ріо де Жанейро до Міямі впав до води негайно по старті і затонув. Летун і військовий аташе Злучених Держав вирятувались.— Недалеко Нітри затонуло підчас вправ 11 словацьких саперів. — Минулої неділі передполудням трапився в одній фабриці „воскових виробів" під Берліном вибух. Пожежа знищила майже ввесь будинок. Офіційний комунікат каже, що „внаслідок пожежі вибухли фосгенові гази, що спричинило небезпеку для сусідних домів". Від вибуху згинув один робітник, шістьох було ранених. — У Франції, в місцевості Віліер сюр ля Ру авто з 7 особами, внаслідок необережности шофера, впало до Сени. Згинуло 7 осіб. Недалеко місцевости Шартрес трапилась автобусова катастрофа, в якій згинула одна особа, 30 було ранених. — Недалеко Карльсруге в Німеччині особовий поїзд наїхав на залізничім переїзді на авто і розбив його зовсім. Згинули 4 особи.

— **Язва щурів** навістила околиці Сопронь у західній Мадярщині, що розмножились в нечуваній кількости і знищили свіжі збори збіжжя. Щурі знищили коло 30.000 сотнарів збіжжя.

— **Міжнародня нарада у справі ловлі китів** на водах Ледового океану почалась минулого понеділка в Льондоні при участи представників Англії, Злучених Держав, Японії, Норвегії, Канади, Данії та Полуднево-Африканської Унії.

— **Вінчання славного американського летуна** Д. Корігена, який минулого року перелетів Атляптійський океан на старім літаку без радіоапарату та іншого приладдя, що його має модерний літак, відбувся в Сан Антоніо у стейті Тексас. Летун Коріген одружився з учителькою Мервін. На їхнім шлюбі було дуже багато публики. Молоді подруги вибираються в пошлюбну подорож літаком по головних містах Злучених Держав, Канади і Мексику.

— **Велика пожежа під Москвою** знищила фабрику вагонів (15 км. від стації Москва-Бутирская), що належить до комісаріяту залізниць СССР. У рятунковій акції брало участь 5 відділів пожежної сторожі. Рятункова акція була дуже важка тому, що вибухали постійно нові вогнища пожежі, які охопили не лише фабрики, але теж вагони, що ждали на ремонт. Матеріяльні втрати дуже великі. Є теж жертви в людях. Висліди слідства тримають в тайні.

— **Бурхливі мячеві змагання в Москві.** Підчас мячевих змагань за мистецтво СССР дійшло на грищі в Москві до бурхливих подій і кривавої бійки. У змаганнях брали участь московська дружина „Спарта" і дружина „Динамо" з Киева. Московська дружина грала брутально і покалічила трьох змагунів української дружини з Киева. На цьому тлі дійшло до бійки між змагунами обох дружин, в якій взяли теж участь видці. Бійку ліквідувала міліція, а змагання уневажнила управа союзу копаного мяча СССР.

— **Трагічна смерть двох суперників за жінку.** В місцевости Сату Маре в північно-західній Румунії місцева учителька, дуже гарна дівчина, хотіла зажартувати собі зі своїх двох звеличників і тому визначила їм стрічу в тій самій годині і в тому самому місці. Оба суперники дійсно прийшли на означене місце, де застали картку такого змісту: „Тому, що з обома не можу одружитись одночасно — рішайте між собою, хто має бути моїм вибраним". Молоді суперники рішили боротись на життя і смерть ножами. До завзятої боротьби дійшло між ними в ночі в лісі на полянї, де найшли другого дня вже лиш їхні страшенно змасакровані тіла.

— **Радість філятелістів.** Канадійський департамент пошт оголосив, що підчас подорожі короля Юрія VI. по Канаді вислано понад 100 тисяч листів з королівського поїзду філятелістам, які хотіли мати памятькові марки зі спеціяльними печатками королівського поїзду. Крім того вислано коло 20.000 офіційних листів.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 19. липня 1889.

Д-Р ІВАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

професор чеського університету у Празі, надіслав віденській академії наук, вельми цінну працю: „Розсліди про витворювання мочевої кислоти в організмі ссавців".

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ ДЛЯ ПАПИ

Про виїзд папи з Риму на випадок війни так говорять: Зразу гадали у Ватикані, щоб папа виїхав до Австрії,але гр. Кальноні дав ясно зрозуміти монс. Ґалїльбертіому, папському нунцісеї у Відні, що присутність папи в Австрії наробила би багато клопоту й непорозуміння. Надто кардинали завважали, що Австрія на випадок війни не могла б залишитися невтральною, а папа мусів би бути далеко від місця війни. Тому вибрали на побут папи Еспанію і папа замешкав би в Толеді. Еспанська ескадра приїхала би по папу до Чівіта-Веккія. Також Франція, довідавшись про ту резолюцію, старається, щоб папа схоронився до неї і готова навіть віддати на побут папи Авіньон, що щойно в новіших часах переставав бути власністю папи. Говорять у Римі, що папа наказав вибрати капітали зложені в італійських банках та ульокувати їх за границею.

НА КРЕТІ...

Константинополь, 19. липня. На Кретї ситуація щораз гірша. Ескадра з трьох французьких панцирників мала виїхати до Кретї, також надіються, що й інші держави вишлють кораблі. Здається, що Крета остаточно відлучиться від Туреччини.

Зі судової салі.

НОВА РОЗПРАВА ПРОТИ В. ЯРМОЛЮКА.

За брошуру д-ра Ст. Барана: „За рідну землю".

Городський суд у Рівному. присудом з 8. жовтня 1937 р. засудив голову Окружного Комітету УНДО в Рівному на Волині **Василя Ярмолюка** з Рівного на 3 місяці арешту без припинення кари, 100 зол. гривни, 20 зол. судової оплати і заплату судових коштів, за провину зі ст. 170 к. к. (за поширювання фальшивих вісток, що можуть викликати публичний неспокій).

Основою обвинувачення і засуду була брошура пос. д-ра Степана Барана „За рідну землю" — „Народ без землі — риба без води", що її видало у Львові в друкарні „Діла" в листопаді 1936 р. як відбитку зі „Свободи" Українське Національно-Демократичне Обєднання. Вона перейшла теж львівську цензуру і досі її свобідно продають в Галичині як книжку легально видану і дотепер несконфісковану владою у Львові. Підчас великої вічевої акції УНДО проти кольонізації польським елементом зі заходу перенаселених земель на сході Польщі з кінцем 1936 р. згадану брошуру д-ра Ст. Барана, що була основою до вічевих рефератів, — розкольпортовано по цілій Сх. Галичині і ніякий орган влади публичної безпеки й державної прокуратури не потягнув досі ні самого автора д-ра Ст. Барана, ні видавця, ні кольпортерів згаданої брошури, ні врешті тих, що брошуру купили, її читали та її дальше поширювали. Причиною було те, що брошура д-ра Барана вийшла легально згідно з постановами австрійського пресового закону, що обовязував тоді у Сх. Галичині. і не була та не є сконфіскована у Львові, бо у змісті брошури влада не знайшла нічого такого, що було б каригідне по думці карного закону.

Згадана брошура пос. д-ра Ст. Барана була теж у продажі і на Волині аж до дня 22. березня 1937 р., коли то повітове староство в Рівному її заняло, а окружний суд у Рівному на внесок прокуратури цю конфіскату потвердив постановою з 26. березня 1937 р. Канцелярія УНДО у Львові по появі брошури д-ра Ст. Барана „За рідну землю" — „Народ без землі — риба без води" вислала її до продажі і кольпортажі Василеві Ярмолюкові у Рівному, який її як легальне видання поширював з кінцем 1936 р. серед селян рівенського повіту.

Органи державної поліції на місцях у Рівенщині мали цю брошуру у своїх руках, її читали і не квестіонували її змісту. Сконфісковано її щойно 22. березня 1937 р. на приказ рівенського староства. Одночасно спрямовано справу до городського суду в Рівному з обвинуваченням В. Ярмолюка за провину зі ст. 170 к. к. за поширювання цієї брошури ще з кінцем 1936 р., отже ще на три місяці перед конфіскатою, коли брошура була легальна навіть в очах влади безпеки і прокуратури на Волині.

Проти цього присуду оборонець В. Ярмолюка адв. **Микола Багринівський** з Рівного зго-

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

досив апеляцію і при II виводі долучив до актів справи несконфісковані числа „Свободи", у яких поміщено несконфісковані статті д-ра Ст. Барана „Народ без землі — Риба без води", що опісля без ніяких змін передруковано в інкримінованій брошурі. Долучив теж цілу низку передових статтей „Діла" в 1936 і 1937 р., написаних у земельній справі і в справі земельної політики мін. Понятовського та підписаних д-ром Ст. Бараном, на доказ, що факти і цифри, наведені в інкримінованій брошурі, не є фальшиві, лише правдиві, а як правдиві не могли викликати публичного неспокою. Як свідка на цю обставину навів оборонець самого автора д-ра Ст. Барана. Далі оборонець адв. М. Багрииівський виказав в апеляції нестійність пристосування до обвинуваченого кари зі ст. 170 к. к., бо підсудний не допустився теж ніякого проступку з пресового декрету з 1919 р., що обов'язував тоді на Волині, бо інкримінованої брошури д-ра Ст. Барана поширювали три місяці перед її конфіскатою, а на основі ст. 32 згаданого пресового декрету поширювання занятого друку є каральне тільки в часі, коли треває конфіската.

Окружний суд допустив докази, подані обороною і перевів їх на апеляційній розправі в Рівному 29. грудня 1937 р. Слуханий на цій розправі як свідок д-р Ст. Баран виказав правдивість наведених в інкримінованій брошурі фактів та вісток, які не є зовсім фальшиві в розумінні ст. 170 к. к. Стверднв теж, що ціаї брошури у Львові влада не сконфіскувала і вона є в Галичині у продажі та що ні його як автора, ні теж видавця влада не потягнула за зміст брошури до судової відповідальности, як цього вимагає ст. 27 пресового декрету з 7. лютого 1919 р. при занятих друках. Вкінці свідок д-р Баран підкреслив, що в його брошурі сконфісковано переловсім промову міністра хліборобства і земельних реформ Понятовського, виголошену на пресовій конференції у Варшаві 23. жовтня 1936 р. у справі дотеперішньої акції уряду в земельних справах. Ту промову мін. Понятовського подано у брошурі буквально за офіційною агенцією ПАТ-а і саме вона на Волині підпала конфіскаті.

По переведеній розправі окружний суд в Рівному присудом з 29. грудня 1937 р. потвердив присуд городського суду в Рівному з 8. жовтня 1937 з тим, що виконання кари арешту припинив засудженому на 4 роки.

Проти присуду окружного суду заголосив касацію прокуратор та оборона. Найвищий Суд взяв під увагу тільки касацію прокуратора, відхилив присуд окр. суду і доручив цьому судові в Рівному перевести нову апеляційну розправу проти В. Ярмолюка, яку вже розписано на 10. серпня п. р. Справа цього процесу відбилася свого часу широким відгомоном у соймі і ще нині цікавиться нею українське громадянство Волині.

ЗА МЕТРИКИ.

В понеділок 17. п. м. відповідав перед окружним судом у Львові о. Дмитро Баховський, парох Корчина пов. Рава Руська, за провину зі ст. 287 § 1. кк. (за „українізування" прізвищ у метриках). Підсудний, який зізнавав по польськи, боронився тим, що не знає добре польської мови, бо за його шкільних часів польська мова була ще надобовязковим предметом. На свою оборону навів підсудний кілька парохіяльних книг. Суд допустив доказ з книг і тому відложив розправу.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛІЦІЇ.

Перед городським судом у Підкаміні відповідав о. М. Рахлецький за провину зі ст. 128 кк. (за зневагу поліції). Суд по розправі увільнив підсудного від вини й кари. Оборона адв. д-р Б. Садовський з Підкаміня.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

Аматорські гуртки. За останніми відомостями філії „Просвіти" в Борщеві у борщівському повіті на 41 читальень було 36 аматорських гуртків, які обединували 726 членів. Між гуртками є тісний звязок і товариські взаємини. Ці гуртки підіграли за останніх 9 місяців 144 вистави. Коли зважити, що у нас брак репертуару на сільські аматорські сцени, а з того, що вже є на книгарських полицях, не кожна пєса підходить під сили і спроможу кожного аматорського гуртка, то легко зрозуміти, що праця аматорських гуртків теж натрапляє на багато труднощів, особливо, коли хочіти, щоб пєса під кожним оглядом відповідала сільським глядачам. Такі відповідні пєси з нашого репертуару замикаються числом 30—40 творів. Філія „Просвіти" у Борщеві веде докладну контролю пєс, які грають на сільських сценах II району, дбаючи про те, щоб сільський глядач діставав завжди тільки вартісні речі.

В читальні „Просвіти" у Шишівцях, борщівського повіту, **кожний день у тижні призначений на сходини для іншої установи, що мають в читальні свою домівку. В один день, призначений на сходини лугівців, захотілося чомусь місцевому полякові Владиславові Ферусьові, прийти на сходини Лугу. Адміністраційна влада у борщівському повіті наказує пильнувати, щоби до читальняних домівок приходили тільки члени дяних установ, а коли приходить нечлена, старостві накладає кари. Тому член Лугу Андрій Тодорук, они Вересня, вернувся до Феруся, який не був членом не то Лугу, але взагалі ніякої установи, щоб він вийшов зі салі і не стягав своєю присутністю недрижних шановців читальню. Але п. Ферусь уперся і не хотів їти. Тоді п. Тодорук мусів його винпхнути зі салі взявши за руку. Ферусь пішов на постерунок у Шупарці, а той зробив донос до старостна, у висліді чого старостно покарало п. Тодорука грішною 3 зол. або карою двох днів арешту за те, що: „злобливіє докучал Ферусьові Владиславові в часе, гди пєкобивал в льокалю читальні, завол го пошихаць і вимуціл го з читальні". Либи був не викликув п. Феруся з читальні, то читальня була б відповідала за те, що в читальні був нечлен.**

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

СПОРТ.

ГАРНА ПРОПАГАНДА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ.

УСПІХИ КОПУНІВ УКРАЇНИ НА ПЕРШИХ ВИСТУПАХ У ЧОРТКОВІ.

УКРАЇНА — ТІМ: ЧАЙКА-ГАСМОНЕЯ 6:1 (1:0).

В суботу 15. п. м. відбулися змагання України з українською дружиною Чайка, в якій грали теж гравці з Гасмонеї. Україна виступила у складі: Босий (Кшик); Мікльош II, Свонень I; Романець, Каратницький, Кульчицький; Магоцький I, Свонень II (Дицьо), Тихолія, Магоцький II, Гоповський. Ворота здобули: Магоцький I, Магоцький II, Каратницький, Гоповський, Дицьо і Романець. Для переможених змагун Чайки з жарного. Суддювала п. Геніг. Увесь час гнітуча перевага гостей, що не дуже виповалувалась і виграли змагання зовсім легко. Гра фер і культурна. Дружина України виріжнена, без слабих місць. Комбінована дружина місцевих грала амбітно, але знанням ігрового мича на клясу уступала львівським гостям. Ще найкраще виявився зі свого завдання воротар.

УКРАЇНА — ТІМ: СТШЕЛЄЦ-КОП 5:0 (1:0).

В неділю 16. п. м. Україна розіграла змагання з репрезентацією Стшелец-КОП. Україна виступа у складі: Босий; Мікльош II, Свонень I; Романець, Каратницький, Гоповський; Магоцький I, Свонень II, Тихолія, Дицьо, (Магоцький II), Кульчицький. Ворота здобули: Свонень II (3), Босий (з карного) і Тихолія.

Україна заграла дуже амбітно і заслужено високо перемогла дозолі сильного противника. Дружина місцевих грала гостро, іноді брутально, недостатні технічні недроблена силою. На перший плян вибивався у львівським нападі Свонень, всеж таки цей змагун грав западто егоїстично, зовсім забуваючи про крайнина. Напад без Мікльоша на центрі затратив обличчя та ясні, проводі тяги на чужі ворота. Жертвою гострої гри місцевих вполи Дицьо і Магоцький II. Українські гравці прийняли можні здобуті Україною ворота, а вкінці і перемогу довготрівалими оплесками. Україна культурою грою та спортовою поведінкою добула загальне признання.

На висліл цих змагань ждала ціла Чортківщина в неабиякім напруженню, в самі змагання стягнули на грище кільна тисяч глядачів, в тому більшу частину склали не чужі з околичних, а то й зовсім віл. Всі зійшлися, щоб побачити, привітати, ну і вкінці радіти успіхом своїх львівських репрезентантів. Дружина України попадання на неї надій не завела; посадинові змагуни вложили до гри (подібно як минулої неділі у Станиславові) тільки волі перемоги і завзяття, що вповні і переконуючо перемогли сильного і грізного противника, а цим зробили гарну пропаганду укр. спорту. Радості й ентузіязмові глядачів не було меж. По закінченні змагань маса вийшів, свідків цієї перемоги, залила грище і вишпетувала посадинових змагунів та на раменах вносила в гриша. Довго тревали овацийні оплески й окліки на грищі та на вулицях Чортнова. Чортківщина раділа, переживала перемогу. Повищий вигуп змагунів України залишиться на довго в памяти наших вщидів-ентузіястів, а гостинність і вичливість українських громадян Чортнова є найкращим спомином у змагунів а усіх дотеперішніх київців дружини в відвідавших останніх років.

ЩЕ ПРО ЗМАГАННЯ НАКОЛЕСНИКІВ ЗА ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО.

На шляху Львів—Янів—Яворів—Львів (100 км.) відбувся минулої неділі 16. п. м. змагання наколесників за дружинове мистецтво Львова. Мистецтво здобули наколесники Чорних (а не Сушельця, як подано помилково в числі 160-ім „Діла"), друге місце зайняла Україна. Наколесники Сушельця розлетілись по дорозі і відступили від змагань. Слід згадати, що Степанин з України зайшов зовсім з форми і замість підтягати своїх товаришів — їх стримував (по дорозі мав ще дефект). Самі вислідн бігу наколесників більше нік міверні.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ВИННИКИ. Дніпро — Зоря (Львів) 9:5 (4:2). Сильна Б-кінєсова дружина Зоря програла в новинок Ц-кінєси з Винник. Суддював п. Юметь. Видів к. 500.

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

БУДАПЕШТ. Ференцварош — Больонія 4:1 (1:1). Відкладені півфінальні змагання за чашу Середущої Европи відбулися минулої неділі в Будапешті і скінчились високою перемогою мадярської дружини над італійською. А що у других півфінальних змаганнях перемогла теж мадярська дружина Уйпешт — за чашу у фінальних змаганнях будуть боротися дві мадярські дружини.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

ГЕЛЬСІНКИ. Фінляндія — Естонія 2:1.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви осоВбисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

СПИС ЖЕРТВ НА ШПИТАЛЬ ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ.

Виказ LXII.

Зложили: 200 зол. дар рідні бл. п. д-ра Л. Кульчицького; по 100 зол.: ОСК Колонія і ученниці II кл. Ліцею Гімн. СС. Василіянок Львів, Дружина 17 зложить матурального табльо. По 25 зол.: Службовники Зем. Банку і ОСК Ширець. По 10 зол.: III і IV клясн гімназії СС. Василіянок, Нар. Дім Пустомити, вооп. „Праця" Желехів Великий і І. Боднар Боднарів; 7 зол. Укр. Банк Печеніжин; 5 зол. д-р Василь Львів; 3 зол. Пар. Уряд Банківці; по 2 зол.: Пар. Уряд Городисавичі і д-р Ломиковий, Радимно.

85 зм. дол. Обединання Укр. Орг. в Америці.

На фондацію ім. бл. п. Нагурського на виносаження операційної салі по 2.500 зол. Олена Жабова і Марія Трусевич Львів, 1000 зол. Евдокія з Нагурських Бокинкова.

Зі спадку по бл. п. С. Банківським 6.055 зол.

Всім жертводавцям складає щиру подяку Управа Шпиталю.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

„Homo". Ваша правда і думки висловлені у Вашій статті правильні, але у тій формі її не можемо вмістити, бо не лиха не направить. До того треба іншого способу.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Впр. о. Волод. Венгриновнч, Ваньовичі. Її [illegible] зол. 30.— ми зарахували за передплату [illegible] ня за час від 1. I.—30. VI. 1939, бо за І. півріч передплата залягала.

ОГОЛОШЕННЯ

Направа жіночих торбинок

та продаж найновішої жіночої шкіряної галантерії по найнижчих цінах тільки в робітні ремісничо-галантерійній

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 2—?

Ощадний

ч. 1180

С. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 а, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Середа 19. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 20. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

До суботи 22. 7. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:
19. 7. Царівна Грузії.
20. 7. Шаріка.
Зі Снятина їде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАВЕ:
19. 7. Чорноморці.
20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казна старого млина.
22. 7. Жінка на цензурі.
23. 7. Копашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
19. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
КУТИ:
20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Безталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

19. і 20. 7. Вандзя.
21. 7. Міжучь.
22. 7. Пацинів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

23. 7. Комарно.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Римарів.
10. 9. Коросно

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових друків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

ВАДРІЯ: „Поверх вище" і „Рома".
АМПІР: „Енді Гарді залюблений".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Шаржа легкої бригади" (Ерроль Флін).
БАЙКА: „Втікач з Сан Квентін", „Герой наших часів".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Тайний план", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Пазел і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря".
КАСІНО: „Шлягунові сіяння".
КОПЕРНИК: „Химери молодости", „Розведімся".
МАРУСЯНЬКА: „Кібіц" (Фернандель)
МЕТРО: „Тайна семітського дому", „Золоті жіночки".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Люди Вісли"
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тулон".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіллівна".
РОКСІ: „Володарка джунглі" і додатки.
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СВЯТОВИД: „В 4 очі". „Нансі Стіль зрозпачі".
СТИЛЕВЕ: „Ясгруп" та ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Канаплі".
УТІХА: „Навернений шпигун".
ХІМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з горщету".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 19. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Муз. авдиція, 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція. 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Мішаного хору „Торбан",** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Театр приїхав" опов. Марк Твена, 15.15 Популярна муз., у вик. сальон. орх., 15.45 Господар. вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні романтиків у вик. В. Гендріх, сопр., 16.50 Електричність, 17.00 Біжучі вістки в місті та провінції, 17.10 Форт. твори у вик. Аделіни Бросіні, 17.35 Із давньої хор. музики, пл., 17.50 Жіночі профілі, 18.00 Славні симфонії, пл., 19.05 „Що було, колись", 19.30 Орх., сопран, муж. квартет, форт., 20.10 Військ. відчит, 20.25 Організація хліборобського поготівля, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик. метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Поетичні новини, 22.00 Як зробити стереоскоп, 22.10 Розр. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 20. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.35 Орх., 8.20 Академики на морі, репортаж, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція. 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Артилерія — слово-муз. авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні та балади в супр. форт., 16.45 Церковне будівництво, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Волинь" авд; волинські пісні, 17.45 Освітня резерва, 18.00 Симфк. орх., флет, 18.50 Відгомони сили та слави 19.00 „Трильогія" Г. Сенкевича, 19.20 Муз. огляд, 19.30 Легка музика: сопран, орх. мандоліністів, 20.15 Актуальна гутірка, 20.25 Фрагм. із „Хати за селом" І. Крашевського, 20.35 Спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт. реситаль (Листові твори), 21.30 Театр Уяви: „Країна сліпців" Велса, 22.00 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 21. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Івась боїться жаби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві: Туристично-спорт. поради, 13.25 Для сільських господинь: Як дістати добре волокно, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Відповіді на листи, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Капітан Кук і кенгури, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Г. Ейзен: Соната а-моль оп. 26, віол., форт., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт, 17.45 Суспільна опіка у Львові, 18.00 Опів. реситаль Софії Масельської, 18.30 Орг. муз., 19.00 Фрагм. із пов. І. Позаньського: „Над озером", 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Орх., опів. 20.15 Резерва, 20.25 Охорона лісів, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Бетовенові квартети з пл., 21.35 „Балади" літер. портрет, 22.00 Концерт творів Ґріга, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 19. липня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Музика готику та ренесансу, 18.00, 22.30 Розр. концерт, 20.15 Вусові, Берліоз, Ліст, 21.30 Гарні голоси, з пл., ВІЛГОРОД 18.20 Брамсові пісні, 19.05 Орх., 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.00 Різномовні комунікати, 17.40 Пісеньки, 18.40 Легка музика, 20.10 Музика з оперет, ВІДЕНЬ 18.20 Фрагменти з „Голландця-мандрівця" Вагнера, 19.00 Форт. (Бах, Гендель, Скарлатті), **19.50 Українські вістки,** 22.20 Популярний концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх., 18.20 Концерт старих сонат, 19.15 Розр. концерт, 20.15 Військ. марші, 22.30 Хвилина форт. музики, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Танк. музика з Америки, МІЛЯНО 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Камер. концерт (Бетовен), ПРАГА 19.20 Оперетково музика, 20.40 Фрагм. з оп. Фльотова „Марта", РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, 20.30 Гумор, 21.00 Кабарет, РИМ 21.00, Симф. концерт, 22.30 Хор, СОФІЯ 18.45 Інстр. солі, 19.15 „Кавалерія Рустіканаа" оп. Масканія.

Четвер, 20. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Соліети, ВІЛГОРОД 19.05, 21.10 Нар. пісеньки, 20.00 Гумор, БУДАПЕШТ 12.00 Спів, 17.00, 22.40 Чужомовні комунікати, 19.25 Військ. орх., ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 20.15 Брамсові твори, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.15 Німецькі пісні, 20.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Оперетковий вечір, МЮНХЕН 19.00 Мельодії з оперет і звуковиків, РИГА 19.05 Симф. концерт (Чайковський, Дворжак, Ліст, Сібеліюс), РИМ 21.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Вок. концерт, 21.40 Танк. музика.

Пятниця, 21. липня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Увертури та вальси, 20.15 Муз. комедійка, ВІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. мельодії, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Пісні, 22.00 Танк. музика, 23.00 Танки різних народів, ВІДЕНЬ 18.00 Нар. пісенька, 18.45 Пісеньки і танки нім. колоністів, **19.50 Українські вістки,** 22.30 Шуберт: Смичковий квартет г-дур, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 13.15, 19.15 Орх. концерт, 13.30 Циг. орх., 18.00 Старі і нові мельодії, 20.15 Соліети, ЛЯЙПЦІГ 20.45 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00 Симфонована музика, 22.10 Хор, 22.45 Танк. музика, ПАРІ ПТТ 18.15 Скрипка, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 Танк. музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччінія, 22.00 Танк. музика.

Біржа

Львів, 18. липня 1939.

ГРОШІ

Бельгія бельг. 90·72—90·72 Долари америк. 5.33·50—5.33·50, Долари канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. голл. 284·21—284·21 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·40—120·40 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·62—125·62 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02. Марка нім. срібні 85·50.

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лільпоп 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50. Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·75. 5 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. жець	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко здержана, а на яйця слаба

Подяка.

Усім Вод. Громадянам (кам), що в часі мойого перебування у авзиних Делятина й Станіславова, несли мені моральну, працю і матеріяльну поміч — складаю одним щиросердечну подяку.

Делятин, дня 17. 7. 1939.

Дмитро Федин,
секр.-орг. Філії „Просвіти" в Делятині.

Оповістки.

Кімнатний маляр Адам Кушнір, Львів, ул. ген. Скшинецького 5, тел. 112-83, який виконав в друкарні „Діла" малярські роботи дуже солідно, жертвував зі свого заробку 5%, свято вол. 9.— ви Рідну Школу.

Заміть вінка на могилу бл. п. Лесі Козак з Карова зложила п. Ольга Фединович в Нов. Сенчі вол. 5 на Інвалідів. — УКТОДІ, Львів. 1421

Заміть повідомлень про свою вівчення складають дяи „найбідніших" 22 вол. Туся і Степан Мокрії. 1423

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ охайно ровер з причіпом вигляду. Зголошення Крашевського ч. 23 у дозорця. 1424 1-1

СПОРИШ, румянок купую кожну скільки кість. Приложити почтою, належитість висилаю відворотно. — M. Bożekowski, Kutno. 1422 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ емеритам дім, город, сад в Пустомитах к. Львова за 20 вол. місячно. Стація в місці. Інж. Яремкевич, Запитів, млин. 1420 1-1

ЛІТНИЦЯ

ГУЦУЛСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ відав „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 21—45

РІЖНІ

ВІДЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівництво заведення ВОЛОДИМИР ЯРОЩ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 28166 7-10

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним паном, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 7-10

ОГОЛОШЕННЯ

Найкраща українська ПАСТА до взуття підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 3

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайовецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. І. п. тел.: 295-88.

Годинники ПЕРСТЕНІ ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця

Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО

ЛЬВІВ • ПІЛСУДСЬКОГО 11а

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ КАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Piątek 21. lipca 1939. N. 163.
Пятниця 21. липня 1939. Ч. 163.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi cod iennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телефон 229—41.

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Спека, політика, спокій, поголоски

(Передова стаття)

„Загородова шляхта“ атакує Церкву на Волині

Відкривають багатства „сх. кресів“

Сучасна Мадярщина

(Репортаж бувш. полоненого)

Мадяри хочуть виселювати німців

Польща буде битися і без союзників

Китайці перейшли до офензиви

Відпруження у швайцарсько-італійських взаєминах

Замерз підчас спеки

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Nr. 163 (15.242).
Ч. 163 (15.242).

Lwów, piątek 21. lipca 1939.
Львів, пятниця 21. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Валюту Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (162) число „Діла" піднало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) статтю, що починається в наголовку від слів „Заборона..." в цілости з наголовком. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

На випадок конфлікту балканські держави

ПОВИННІ БУТИ НЕВТРАЛЬНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Президника болгарського парляменту Мушанова гостив сніданням державний підсекретар Батлер. У часі свого побуту в Льондоні Мушанов мав нагоду зустрінутися з цілим рядом осіб із британського політичного світу. М. ін. у вівторок відбув довшу розмову з б. мін. Іденом. Мушанов буде в Льондоні до пятниці.

У розмові з представником Аваса Мушанов підкреслив, що його подорож, як і відвідини в Парижі, має у Льондоні передовсім інформаційний характер. Вона має на меті вияснити болгарський погляд щодо становища Болгарії до балканських держав у теперішніх обставинах. У звязку з цим Мушанов намагався представити своїм співрозмовцям мотиви політичного й господарського характеру, які на думку Болгарії наказують балканським державам зберегти невтральність на випадок конфлікту. Мушанов висловив переконання, що можна навязати правильні торговельні взаємини між Великою Британією й Болгарією поширивши експорт овочів та городовини з Болгарії. Вкінці председник болгарського парляменту виявив оптимізм щодо дальшого розвитку міжнароднього положення.

У поворотній дорозі з Льондону Мушанов переїде через Париж і заки вернеться до Софії затримається через неділю в Ліоні як гість Еріо.

Англія поробила уступки Японії?

ТОКІО, ПАТ. Як подає урядовий комунікат японського міністерства закордонних справ, мін. Аріта й амб. Крейджі продовжували від год. 16.50 розмову, що почалася в середу рано. Виміна думок торкалась загальних справ, які творять тло теперішнього положення у Тієнтсіні. Розмова скінчилася в год. 18.10. Чергову японсько-британську зустріч визначено на 21-го ц. м., щоб дати змогу обом сторонам розглянути обговорені справи.

З добре поінформованих кол цей комунікат коментують так, що уряд Великої Британії поробив деякі уступки Японії щодо процедури підчас розмов та погодився, щоб не обмежовувати дискусії виключно до справ звязаних з локальним інцидентом у Тієнтсіні.

З другого боку японська агенція Домеї інформує, що пополудньова розмова не зуміла змінити атмосфери, яка витворилася на ранній конференції, бо амбасадор Крейджі зайняв рішуче негативне становище до японських домагань.

Болгарії важко знінити політичну орієнтацію.

БІЛГОРОД, ПАТ. „Політіка" повідомляє, що преміер і міністр закордонних справ Болгарії Кіосеіванов має відвідати в половині серпня ц. р. Париж і Льондон.

Цей виїзд мають попередити розмови преміера Кіосеіванова з болгарськими дипльоматичними представниками, в обох тих столицях. Відвідини болгарського преміера в обох столицях західніх держав були би, як думають білгородські політичні кола, вислідом нарад у Бледі між преміером Кіосеівановом і міністром Марковичем. Тут підкреслюють, що Болгарія знаходиться у важких економічних умовинах, які утруднюють їй зміну політичної орієнтації, бо коло 75 відс. усього товарового обміну за кордоном знаходиться в німецьких руках. Німеччина може створюючи економічні трудноші мати великий вплив на політику Болгарії.

В таких обставинах просто необхідна виміна поглядів між преміером Кіосеівановом та урядовими чинниками Франції й Англії, але передовсім справа допомоги, яку могли б дати Болгарії західні держави закуповуючи в неї хліборобські продукти.

Довкола справи Ґданська.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса далі широко займається останніми чутками на тему Ґданська, стверджуючи, що вони — це фрагмент виразної і доцільної німецької пропаганди. „Заспокійлива пропаганда — пише дипльоматичний редактор часопису „Птіт Парізієн" — виходить, ясна річ, з Берліна, але на те, щоб бути більше оманною, вона бере на себе італійську маску. Це можливе, що Мусоліні хотів би відіграти ролю посередника між Німеччиною і Польщею. Не можна би зрештою мати нічого проти того побожного бажання, якби він хотів хилити Німеччину до того, щоб виреклася претенсій та признала правильність становища Польщі. Але справа виглядає інакше. Тому що звичайна анексія Ґданська стала занадто рисковна, формула, що її видумали німці, змагає до того, щоб прилучення Ґданська відбулося на адміністраційній площині або на підставі персональної унії. Для здійснення тих намірів італійське посередництво нічого не поможе. Цей пробний бальон прийняли в Польщі так, як на це заслуговує".

„Ордр" пише, що Німеччина наткнувшися на перешкоду намагається тепер розбити поодинокі елементи тієї перешкоди пускаючи чутки, що вона готова до переговорів, тільки поляки непримирні. Той підступний та перфідний плян — пише часопис — не вдасться. Франція і Велика Британія від 15-го березня знають, що думати про положення. Зрештою у справі Ґданська не йде ані про місто ані про ізольовану людність, але йде про проблєму німецької гегемонії над Европою.

ПОЛЬСЬКИЙ НАРІД МАЄ ПІДТРИМКУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ І ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. **„Нюз Кроніль"** з приводу розмови маршала Сьміглого-Ридза підкреслюючи рішучу заяву начального вождя польської армії як теж становище у цій справі польського народу зазначує: „Польський нарід підкреслюючи в даному моменті свою рішучість має підтримку Великої Британії і Франції. Нехай Берлін собі закотує той факт".

Дипльоматичний кореспондент **„Менчестер Гардіен"** пише, що у Польщі нема схильности прийняти розвязку, яка змінила би міжнародній статут вільного міста, хоча Польща не противилася б порозумінню у справах дрібних спірних точок. Уряди британський та французький не робили ніякої спроби, щоб вплинути на Польщу з метою довести до розмови між Польщею й Німеччиною. Польща зайняла рішуче становище".

Домагання німецької меншини в Мадярщині.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Кореспондент Аваса повідомляє, що з німецькою меншиною у Мадярщині, якої положення можна було уважати управильненим, після того як мадярський міністр признав в останньому часі деякі права німецьким організаціям, починаються нові клопоти. Бо як виявляється, то зроблені уступки ні трохи не задовольняють німецької меншини.

„Мадяр Орсаг" подає, що на зібранні у Балятон Шантод німці сформулювали нові домагання охоплені у 13-ти точках. Вони домагаються між іншим адміністраційної автономії і власного шкільництва, відкриття німецьких середніх шкіл та збільшення представництва в парляменті до числа 15 послів. Крім цього виступають проти гасел асиміляції й домагаються права носити відзнаки і виступати з власними прапорами.

„Мадяр Немзет" обговорюючи ці домагання зазначує, що їх можна заспокоїти згідно з методою, яку вказали самі незадоволені, а саме згідно з методою, що прийняла також Італія, а яка полягає на тому, щоб виселити до Німеччини всіх німців, які вважаються покривдженими.

Політична криза й міжнародня торговля.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Союз Народів видав обширну студію присвячену впливові теперішньої політичної кризи на міжнародню торговлю. З тієї студії виходить, що вивіз зброї й амуніції зріс у роках 1932—37 з 35 міліонів долярів до 60 міліонів долярів у золоті.

Особливо цікаві числа з Німеччини. Виходить з них, що привіз збіжжя до Німеччини зріс у роках 1937—38 десятикратно, привіз мінеральних оліїв, що в 1933 р. давав 281 тисяч тон, зріс до 779 тисяч тон, привіз бензини та інших погінних матеріялів піднісся з 1472 до 2820 тисяч тон.

Але з другого боку позначилася сильна знижка німецького вивозу. Вартість вивозу вугля і коксу впала на 123 міліони марок, заліза на 70 міліонів марок.

Протибританські маніфестації.

ПЕКІН, ПАТ. Агенція Домеї повідомляє, що в Пекіні й Тієнтсіні відбулися нові протибританські маніфестації, яких учасники домагалися за-

...ти ізоляцію британської концесії в Тієнтсіні.

Спека, політика, слонів, поголоски.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 16. липня.

Метеорольоги кажуть одно слово — спека, — польських політиків цікавлять два питання: доля московських переговорів та майбутній зїзд легіоністів у Кракові. Пересічні „спокійні" громадяни мають клопіт з недостатком дрібної монети (більону) і виїздом на ферії. Поруч із тими названими справами й питаннями існує безліч інших, важних і дрібніших, злободенних. Є і такі, що про них годі сказати щось ясне, бо вони невідомі повсюдно, — дискретно приховані, зарезервовані для невеликого гурта активних акторів сучасности. Мимоходом кажучи, цілком своєрідну інтерпретацію надають у Варшаві від кількох днів також деяким фрагментам українських справ, заповідаючи якісь незясовані, нездефініовані точніше, несподівані переміни.

Нема сумніву, що природні обставини, в першу чергу страшна спека, вплинули на деякий упадок зацікавлення „високою політикою". Не дармо ж визначна французька ліва публіцистка мадам Табуї пояснює Гітлерове зволікання жнивами й незакінченням будови східньо-німецьких фортів здовж польського західнього кордону. Жнива вже у розпалі з обох сторін кордону. Так Берлін, як і Варшава цікавляться ними дуже дрібничково. Врожай цього року неабиякий. Збіжжя колосисте, зерно гарне. Овочеві сади заповідаються якнайкраще. Словом, коли б вірити народній мудрости — на осінь маємо... мурована війну.

Не так „оптимістично" звучать комунікати про франко-англійські успіхи в Москві. Значно веселіші є чисельні дотепи на цю тему. Один з них узалежнює успіх містера Стренґа від його запису до... компартії. Для Польщі такий чи інший фінал московських пертрактацій досить байдужний. Пересічний польський політик, що не підлягає ендекоідальній русофільській психозі, або не „гуманітаризує" за рецептою „Вядомосьці Літерацкіх" — знає, що Москва „невтральна" не буде битися за польську справу, а Москва „активна" не буде полякам доброю сестрою, дбаючи перш за все за свої життєві, міцно вульканізовані інтереси. Якщо ж у Варшаві дуже поважно цікавляться ходом розмов між Молотовом та західніми кандидатами на союзників — то роблять це радше з загального зацікавлення, а також і тому, що у Варшаві, а не в Ризі, як звичайно бувало досі, перехрещуються найкращі вістки на цю тему, вістки, що йдуть по дротах ліній Москва—Париж—Берлін—Льондон. На основі останніх сьогоднішніх телефонічних інформацій із Москви можна сказати, що фінал переговорів знову відволікається у невідоме. Молотов, що викручувався як міг в минулий четвер, сьогодні вранці заявив, що не зможе доти спокійно думати над пропозиціями західних контрагентів, доки не вияснить заплутаних справ на Сході. Містер Стренґ має нерви з заліза, всміхнувся і повідомив московського премієра, що японсько-англійські пертрактації у Токіо, які не зважаючи на зелитенські протианглійські демонстрації розпочалися вчора рано, починають приносити висліди.

Кунктаторство Москви відтягає польську увагу від закордонних справ, даючи змогу активізувати дещо внутрішнє життя у державі. Подій у цій рубриці дуже багато. Від заповідженої на завтра летунської візити англійських високих старшин, що хто зна чи не захочуть вступити також до містера Стренґа, — аж до... весілля відомого варшавського „пророка", інж. Оссовецького, що, мабуть, з огляду на бажання перевести безтурботні медові місяці заявляє себе великим оптимістом і ніяк не хоче вірити у воєнну експльозію.

Велике зацікавлення в польських політичних сферах викликує кілька візит молодих польських діячів (майор Галінат, Ґерат) у президента на Замку, візит, після яких почалися політичні розлами, сецесії й непорозуміння. Проте найбільше зацікавлення викликує без сумніву майбутній ювілейний зїзд легіоністів, що відбудеться в першій декаді серпня у Кракові. Не може бути двох речень, що на цьому зїзді приймуть рішальні постанови великого державного значіння з найбільшим натиском на **персональні** справи. Присвічуватиме оцим нарадам найкращої ґвардії режіму червоне сонце 1940. року, повне елекційних ультра-фіолетів.

Широкі громадянські кола зрадили на деякий час політику, яка вимагає неовів. холоду і ще раз нервів. Люди виїжджають вже не лише під місто, як передше, щоб — мовляв — на випадок якого лиха бути близько біля дому. Господарські справи покищо ворухаються слабо, не зважаючи на те, що навіть сам Кепура розпочав судовий процес з Польським Радіем за досить високу трансакційну суму. Поворот до нормального життя видно також по найкращому барометрі — пресі, що витягає заржавілі шаблюки та схрещується ними за старі рахунки й анімозії.

Справою дуже важною, важнішою від високих ювілейних настроїв являється для економістів стан переговорів полк. Коца у Льондоні. Мало є таких, що знають її деталі, хоч сьогодні прийшла до Варшави телеґрама з інформацією в тоні „Ол райт!" Позитивне закінчення льондонської місії дозволило б усім польським міністрам негайно виїхати на заслужений відпочинок.

*

І ще є одна справа. Від кількох днів у деяких поважніших кругах Варшави витягнули на столик **українську карту.** Правда, віддавна було відомо, що українська справа цікавить не лише Варшаву, яку природно мусить зацікавлювати в першу чергу. Тенор нових чуток такий: Польський уряд має намір відробити дещо з внутрішньо-політичних залеглостей. Було б дивно, коли б між ними не знайшлося бодай трохи українських справ. Закордонні журналісти дуже пильно додзвонювалися в справі інформацій про авдіенцію посла Целевича у міністра освіти, бажаючи нас конче переконати, що вона не була одинока, що... і т. д., і т. д.

Наш погляд на можливість переміни курсу в українській політиці держави висловили ми недавно, напередодні нових спліток. Він нічого не втратив на актуальности. Хоча... в політиці нема нічого тривкого й неможливого. А час наказує потребу багатьох поважних **коректив.**

КТВ.

НОВА БАЗА АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

Як подають з Порторіко, на північному побережжі острова, коло Сан Хуан, має повстати велика американська летунська база.

—o—

У ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ ПРИВЕРНЕНО СТАРШИНСЬКИЙ ТИТУЛ?

МОСКВА, АТЕ. В органі червоної армії „Красная Звезда" вперше вжито терміну „офіцир", замість урядового „командір".

—o—

АМЕРИКА Й АНГЛІЯ ПОСТАЧАЮТЬ ЯПОНІЇ ЗБРОЮ ПРОТИ КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Пацифістична „Унія демократичної контролі" стверджує в окремій брошурі, що Японія дістає воєнний виряд від демократичних держав: 56% від Америки, 20,69% від Англії та 8,62% з Голяндської Індії. З тих трьох джерел дістала Японія в 1939. р. 85,31% свого воєнного матеріялу.

—o—

НІМЕЦЬКІ ВИСОКІ ШКОЛИ У ЧЕХІЇ ЗАМКНЕНІ ДЛЯ ЖИДІВ.

Як подає орган протектора „Прагер Абендблят", німецький міністр шкільництва видав декрет, яким заборонив жидам студіювати в німецьких високих школах у Чехії та Моравії.

—o—

ПОЖЕЖІ ЗБІЖЖА В УССР.

МОСКВА, АТЕ. Як подає совітська преса, в УССР часто трапляються пожежі збіжжа в колгоспах. У київській окрузі згоріло 20 гектарів пшениці, у винницькій — 18 гектарів.

„Комуніст" висловлює здогад, що причиною пожеж є необережність селян.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ АЛЬКОГОЛЮ І ТЮТЮНУ.

У Німеччині утворено окремий державний уряд для поборювання алькоголізму й нікотинізму. Його централя є в Берліні, клітини розкинені по всьому краю. Засобами акції нової установи буде література, вистави і т. п.

Сучасна Мадярщина.*)

Extra Hungariam non est vita;
Si est vita, non est ita.

Цією латинською пословицею пишалася мадярська шляхта, вихваляючи Мадярщину, поза якою, мовляв, „нема життя, а коли воно є, то не таке".

Історичні події, що кинули Карпатську Україну під мадярську владу, дали нагоду тисячам українців сучасного покоління побачити на власні очі не тільки мадярське військо та адміністрацію, але також умови життя самого мадярського народу в Мадярщині. Адже багато українців із Карпатської України мадяри забрали до своїх концентраційних таборів, положених у глибині Мадярщини. Перейшовши те чистилище, наші земляки з ріжних етнічних українських земель після довгих і майже фантастичних пригод добулися відтіль і тепер збирають свої враження докупи.

Мало кому з українців — головно наддніпрянських — доводилося перед катастрофою Карпатської України бувати на післявоєнній Мадярщині (підчас війни галицькі полки мали там свої кадри і чимало галичан пізнало мадярів). Провінціяльна, мала держава, Мадярщина була нецікава для політ. української еміґрації, яка шукала широких шляхів міжнародньої політики і не могла входити в подробиці життя друго- і третьорядних націй. Тепер тисячі наших земляків примусово познайомилися з Мадярщиною; не з Мадярщиною, відомою циганськими орхестрами та ексцентричними витівками вередливих аристократок, а з мадярською низовою адміністрацією, з побутом широкої народньої маси, наскільки була змога завязати це знайомство в арештантських умовинах. Ось що оповідають ці очевидці про „щаслину Мадярщину".

Ця країна неначе проспала двацять років після світової війни. В сусідніх з Мадярщиною державах — у Німеччині, в Румунії, у колишній Чехословаччині відбулися великі політичні, господарські і соціяльні зміни. Мадярщина пережила коротку добу демократичної, потім совітської республики (листопад 1918 — червень 1919. року), а після того до попередньої сили і слави вернулася шляхта і цілий старий режім. Навіть королівської влади на Мадярщині формально не скасували. Мадярщина вже двацять років лишається „королівством" без короля. Адмірал Горті не президент, а тільки „справник держави", намісник до того часу, поки прийде на престол „законний володар".

Мадярщина і мадярський нарід в очах наших українців, що бачили вищі форми суспільного життя, виглядає, як щось дуже примітивне, відстале, що не додержує кроку поступові другої четвертини XXI віку. Візьмемо, наприклад, соціяльні відносин. Мадярщина — це країна, в якій „людина починається від шляхтича". Земля в Мадярщині в руках шляхти. Мілїони мадярського селянства — це безземельна маса, якої життя залежить від ласки і неласки пана-землевласника. Панське господарство ведеться способом примітивним. Нема модерного порядку й чистоти у панських економіях. Наші люди бачили невпорядковані стайні, хліви напіврозвалені, плуги — від самої весни — під голим небом, що ржавіють на дощі. Поряд з панськими латифундіями стоять, як сироти, селянські ліпянки з глини. Люди обідрані, худі, замучені. Не можна порівняти мадярських селян навіть з карпатоукраїнським селянством, що було найбідніше в цілій колишній Чехословаччині. Мадярщина — земля пшениці, країна хліборобська. Але той мадярський хліб зовсім не дешевий для самих мадярів. Мадярський хліб дорожчий, ніж був хліб у Карпатській Україні перед мадярським вмаршем. Пшеничного хліба мадярські селяни не мають, він для них дорогий. Власники вивозять пшеницю за кордон, а в Мадярщині держать високі ціни. Ідять мадярські селяни картоплю і кулешу з кукурудзи. Ціни на харчеві продукти в Мадярщині такі високі, що мадярська влада мусіла видати спеціяльний розпорядок про регуляцію цін у землях, прилучених до Мадярщини восени

*) Цю статтю надіслав нам один із чільних наддніпрянських діячів, тепер емігрант, якого захопили мадяри у Хусті, арештували та довший час тримали в концентраційному таборі у корінній Мадярщині. Його уваги характеристичні саме тим, яке враження сучасна Мадярщина робить на інтелігентну людину, що вперше отрікувала віч-у-віч з мадярською цивілізацією.

1938. р. і на весні 1939. р. До чого доходить класове панування мадярської шляхти, видно з таких розпорядків, виданих у Карпатській Україні: „Прості дівчата" (селянки, бідніші міщанки) не мають права носити шовкових панчіх, також їм заборонили підстригати коси та робити ондуляцію, бо це панський привілей. Інша річ — деморалізація села, інша — такі закони. Мимохіть згадуєш турецькі закони, яких мусіли слухати балканські народи під пануванням царгородських султанів. Ця маса, що звалася „рая", мусіла „відріжнятися своєю одіжю" від турків. Їхні будинки не сміли бути вищі від мусульманських домів. Неграм не вільно було сідати на коня або верблюда і вони не мали права носити зброю. Ця турецька традиція живе на Мадярщині, тільки, що в ролі „раї" там перебувають не лише словаки та українці, але також свое мадярське селянство.

Свої станові привілеї мадярська шляхта старається забезпечити всяким можливим способом, але в першу чергу грубою фізичною силою. „Держава — це поліціянт", — проголосив був Мусоліні в італійському парламенті. Цей погляд на державу мадярська шляхта провела в життя найпослідовніше. Жандармом починається, жандармом таки й кінчається мадярське урядування. Освітній рівень мадярської жандармерії дуже низький. Напр. у концентраційному таборі в Ніредьгазі був тільки один між мадярськими жандармами такий, що вмів написати протокол. Усі інші були такі неграмотні, що ледви могли підписати своє імя. Такий склад мадярської жандармерії не випадковий, у цім-ж своя обдумана система. Жандармські старшини кажуть, що саме таких неосвічених жандармів треба, щоб вони належно виконували свої обовязки, — дивне розуміння суті служби безпеки. Фактом є, що фізична кара має по нинішній день право громадянства у мадярській педагогіці.

Серед мадярського змобілізованого воєнства нема особливого патріотизму; панує невдоволення тим, що людей відірвали від домашнього господарства. Але в голови цим воякам вбито, що до Мадярщини має вернутися Словаччина та Семигород. На Карпатську Україну в березні прийшло коло 100.000 мадярського війська. Хвалилися мадяри, що підуть на Румунію „аж до Чорного Моря". Але мабуть ці пляни не подобалися Берлінові, бо відразу мадярське військо відкликали стрімголов назад, при чому вояки кляли „неймет кутя" (собака — німець). Загалом, мадяри не почувають вдячности до Німеччини за те, що дістали частину Словаччини та Карпатську Україну. Мадяри бояться Німеччини, як свого найбільшого сусіда, що може „ковтнути" Мадярщину. Коли їм сказати, що мабуть до цього не йде, то мадяри кажуть, що до цього Европа не допустить. Страхом перед Німеччиною треба пояснити те, що мадяри арештували і били німців у Карпатській Україні.

Не можна сказати, щоб у Мадярщині були політичні відносини спокійні і стабілізовані. Тому, що земельна реформа не була там проведена, маси сільського пролетаріяту охоче прислухуються до комуністичної агітації. Крім того сильну агітацію веде фашистівська радикальна партія „Три стріли", якої провідник Саласі сидить у вязниці. Кажуть, що ця партія має підтримку в Німеччині, і це також викликує у противників Саласія неприхильність до Німеччини.

Мадярщина, завдяки сильним союзникам, розширила свої границі коштом Чехословаччини. Але мадяри і немадяри, що за Чехословаччини зазнали реформ і поступу, тепер творять в Мадярщині опозиційну групу, що дивиться критично на мадярські напівфеодальні порядки.

Модерна держава не може стояти на самих націоналістичних гаслах. Щоб держава і нарід ішли вперед, треба також дати програму суспільних реформ. Сучасна Мадярщина, себто верховодна мадярська кляса, про реформи не думає. Така самопевність теперішнього режиму може поставити Мадярщину в недалекому часі перед великі небезпеки внутрішніх і зовнішніх потрясень. **П. Туха.**

АМЕРИКАНЦІ ПОМАГАЮТЬ ОРГАНІЗУВАТИ АДМІНІСТРАЦІЮ У ВЕНЕЗУЕЛІ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. У середу виїздить до Венесуелі місія американських експертів, яка матиме за завдання помогти венезуельському урядові в організації державної адміністрації, звязаної з господарськими, монетарними та митними справами.

З польської преси.

Новітні мандрівки народів.

Читаємо у виленському „Głosi Narodowemu" з 18. VII.:

„Діються тепер дивні речі на світі, про які кілька літ тому назад ніхто був би й не подумав. Ось недавно преса розтрубіла вістку про договір, заключений між Німеччиною та Італією, на основі якого всі німці з південного Тиролю мають переселитись до Німеччини. А є їх там, в тій країні гарних гір немало, бо коло 220.000. Осілі здавен-давна, привиклі до підсоння, цілої природи та відносин. Почувають себе як дома, це їхня батьківщина — всюди інде, навіть на північних узгірях тих самих Альп почувати себе будуть немов на чужині.

Щоправда ще нема приказу виселюватися з батьківщини, але це прийде мабуть швидко. Німецький консулят у Больцано вже зацікавився інформаціями у справі еміграції та оселенчими можливостями в Німеччині. „Джіорнале д' Італія" потверджує факт заключення німецько-італійського договору, предметом якого повне віднімчення південного Тиролю. Денник завважує, що в історії новіших часів відомі випадки виміни населення і покликується при цьому на виміну населення між Грецією та Туреччиною.

Цей щоденник пише: **„Заключений між Італією та Німеччиною договір має на меті не виселення німецької людности, тільки спокійну еміграцію, що відбуватиметься в атмосфері приязни. Ця еміграція буде безумовно добровільна. Головною метою порозуміння усунути навіть дрібні труднощі нац. характеру, які колись могли би вирнути."**

А зараз за цією вісткою прийшла інша, припечатана вже стемплем офіціяльної явности. Прийшов наказ виселити всіх чужинців, навіть туристів з південного Тиролю. Посипались офіціяльні протести. Найбільше діткнуло це заряджения Швайцарію. Одначе нічого не помогло і нині, напр. в Больцано зовсім не видно чужинців, за виняток німців, які мають покинути південний Тироль за 6, якщо мають там майно, як ні, за 3 місяці.

Новітні мандрівки народів — міркує „Глос Народови" — відбуваються, як бачимо, навіть у цивілізованих країнах. Вони відбуваються з примусу і в незвичайно коротких речинцях."

Коли можна зорієнтуватися в італійських зарядженнях у південному Тиролі, то повільне переселення німців та швидке виселення чужинців спричинені стратегічними плянами „осн". Тут в Альпах мають вирости і з німецького і з італійського боку могутні укріплення, а ще більші сховища воєнного матеріялу, магазини з харчами тощо. А зрештою видалювання з прикордонної смуги, або обмежування в ній життя цивільного населення не є ні італійською, ні німецькою видумкою. Те все деінде вже теж бувало, а в Совітському Союзі відбувається на величезні розміри.

—o—

Стереженого Бог стереже...

Вся поважна преса однодушно та на основі глибшої обсервації приходить до висновку, що нарешті зачались справдішні ферії. Але на як довго?

„Фірер і канцлер Гітлер — пише **„Курієр Варшавскі"** з 19. VII. — відпочиває в Берхтесґаден. І то майже на показ: так, щоб цілий світ про це знав. Проголошено, що перелет літаків у широкому радіюсі заборонений біля осідку неспокійного духа Европи, щоб не заколочували йому спокою.

Але не тільки самий канцлер. П. фон Рібентроп, міністр закордонних справ Райху, який, наче шампан, висаджує в повітря затички договорів і мусує без перерви так, що по правді, він сам один підбехтує звичайно свого найвищого зверхника більше, ніж цілий світ, взятий разом зі всіми своїми літаками, тепер також уживає відпочинку в Надренії.

Маршал Ґерінґ, носій багатьох головних урядів Третього Райху, обіздить середущу Німеччину ремінним дишлем.

Навіть міністр Геббельс майже замовк. Уже не два рази денно й навіть не щоденно промовляє та пише. Зробилось майже ніяково, як біля млина, що нагло затихне.

А головнокомандуючий збройними німецькими силами ґен. Бравхіч перерве свій довший літній відпочинок, як про те вже згори повідомляють, тільки одноденним випадом, щоб виголосити бесіду під памятником перемоги Гінденбурґа в Танненберґу.

Третій Райх бажає наче відсапнути — вже не стільки може по березневій хапатні, яку з трудом приходиться йому перетравлювати, скільки після дальших розгонів хапчивости, котрі змучили його дійманим неуспіхом.

Це навіть дуже ймовірне, що Третій Райх відчуває потребу випочати. Отже, що й інши дасть трохи випочати. Це безумовно належиться Европі, що так довго переживала стан високого напруження.,

Але стереженого Бог стереже. І нехай нас — пише „Курієр Варшавскі" — память не заводить."

Своє недовіря та потребу великої обережности у відношенні до Німеччини „Курієр Варшавскі" оправдує поведінкою німецького цісаря Вільгельма II. у критичних днях літа 1914. року.

„Вже 28. червня 1914. р., коли впали стріли в Сараєві і повалили архикнязя Франца Фердинанда, цісар Вільгельм, як звичайно в літі, перебував на яхті і був того дня в Кельні. Виїзд на північ, щоб відвідати побережжя Норвегії, визначено на 6. липня 1914. На вістку про подію в Сараєві цісар Вільгельм вернувся до Потсдаму під Берлін і спочатку заповідали, що цісарська подорож відложена на 14. липня 1914.

А одначе по надумі — і саме, як нині знаємо, по докладній надумі — цісар Вільгельм почав цю свобідну поїздку до Фйордів 6. липня 1914, якби нічого не сталося.

Чи тому, що все заповідалось, не зважаючи на хвилевий гук та потрясення, погідно і мирно? Зовсім ні. Сьогодні дуже добре знаємо — твердить „Курієр Варшавскі", — що думав і що робив цісар Вільгельм II. саме два дні перед подорожею, одночасно з постановою, не відкладати цієї подорожі...

Дня 4. VII. 1914. р. діставши від канцлера Бетман-Гольвеґа звіт німецького амбасадора у Відні фон Чіршкого з запевненням, що він впливає у Відні успокоюючe і в дусі поміркування, цісар на крайчику звіту написав, що амбасадорові треба вибити ті дурниці з голови. — Дня 5. VII. 1914 в часі прийняття австро-угорського амбасадора гр. Шеґені-Маріха в Потсдамі, що передав відручне письмо цісаря Франца Йосифа, цісар Вільгельм дораджував ударити на Сербію та обіцяв німецьку допомогу на випадок вмішання Росії, і в тім дусі дав указівки німецькому міністрові війни гр. фон Фалькенгайнові. — 6. VII. цісар Вільгельм приняв візваного в ночі державного секретаря маринарки фон Капелле та дав йому такі самі вказівки, як міністрові війни, а в годині пів 10-ої вранці того дня... якби нічого не сталося, цісар Вільгельм вибрався до Кольонії, а звідти до норвеських Фйордів (ще на яхті на Рені приняв барона Круппа, власника німецьких фабрик зброї).

Те все діялося — пише „Курієр Варшавскі" — по надумі та з розмислом, щоб приспати чуйність противників.

Сьогодні є інакше, навіть дуже інакше. Але стереженого Бог стереже."

В РУМУНІЇ НЕ ВИДАЮТЬ ПРИВАТНИМ ОСОБАМ ДЕВІЗ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Як говорять у добре поінформованих колах, румунський Національний Банк рішив зовсім перестати видавати приватним особам девізи та закордонні валюти

„Загородова шляхта" атакує Церкву на Волині.

I.

Сьогодні на Волині так багато змінилося, що треба на вступі дещо пояснити.

Щоб правильно оцінювати тутешні події, мусимо памятати, що **Волинь наших днів це не колишня Волинь, навіть не минулорічна.** Колись „говорив" Луцьк, а провінція слухала; сьогодні навпаки — говорять найглухіші й найдурнішні волинські села й міста, а слухає Луцьк, навіть Варшава й... Люблин. Так, Люблин сьогодні слухає й відограє в житті Волині велику ролю, чи не важнішу, ніж Варшава.

Словом, „заговорили" сьогодні ріжні загублені в дикій глуші волинські села й містечка. Іноді й повітові міста. Заговорили про найвищі й найпекучіші державні питання, про державну рацію і т. п. Заговорили численними постановами. Просто якесь надхнення найшло на сіромах. Зберуться дядьки, каменярі, (не Франківські), шлямівники каоліни, ріжні інваліди чи торговці споживчими товарами — та як втнуть постанову про державні інтереси, та таким високим академічним стилем, що дай Боже й інтелігентам таким стилем та на такі теми писати!

А тоді в Луцьку, Люблині й Варшаві кажуть: „Оце так думає, того бажає сама волинська маса. Треба вволити її бажання, задоволити потреби". **І все, що робиться на Волині, робиться, як кажуть, на бажання волинських мас.**

Мабуть, усі зауважили у свій час, що „ревіндикаційні" голоси на Волині почалися з найглухіших сіл Кремяненчини — з Гриньок, Осник і ін. З таких самих глухих сіл (Ярославич, Чекна й ін.) залунали в цьому році перші голоси про уніфікацію календаря. З подібних же сіл і повітових міст (Костопіль, Горохів) ідуть нині постанови про дальші зміни в житті православної церкви на Волині.

До цих постанов, яким напевно буде наданий характер „голосу народу" та якими будуть започатковані на Волині якісь нові хвилі, без сумніву належать постанови останнього зїзду „загородової шляхти" в місті Горохові.

II.

Повітовий зїзд „загородової шляхти" в Горохові 9. липня ц. р. був незвичайний: перші ряди крісел займали студентки вищих шкіл, що прибули із свого „академічного табору" з Берестечка. На інших місцях, як повідомляє польська преса, було багато „прихильників", себто таки наших Іванюків, Петруків та інш. „шляхтичів".

Щоб цілковито зрозуміти високолетні та державномудрі постанови горохівського зїзду, **треба знати, які метаморфози пережив З. Ш. З. (Звйонзек Шляхти Загродовей) на Волині й чим він є сьогодні.**

ЗШЗ на Волині ставив собі спочатку такі завдання, як і в Галичині: використати малосвідомість наших селян і міщан із колишніх українських боярів і покликуючись на їхні буцім то польські назвища (на „ський", „цький" і „ич"), „ревіндикувати" їх. А для цього втягнути їх до спільної шляхоцької організації.

Але виявилося, що, по-перше, **польська „загородова шляхта" на Волині це міт.** А якщо попадаються денеде поодинокі заблукані нащадки колишніх польських шляхтичів-кольоністів, то їх не треба ревіндикувати й зайва була оця така важка організація, як ЗШЗ; по-друге, що **всі ті власники назвищ на „ський", „цький" і „ич" — це нащадки саме української шляхти** і, по-третє, що ці українські сини колишнього нашого шляхотського стану це найсвідоміший на Волині елемент, якого на ніякі амбіції та організації не піймаєш.

Наведені вище обставини змусили З. Ш. З. різко змінити своє обличчя та шляхи — **перетворитися в організацію всестанову — шляхтичів, міщан, селян, працюючої інтелігенції,** купців і т. д. Одночасно ЗШЗ, щоб звязати всіх цих ріжнобарвних людей, **висунув нову ідею,** замість **„ревіндикації" шляхти — „ревіндикацію"** всіх станів, головним чином нашого селянства й міщанства, себто навертання їх на католицтво й польськість.

Так-то на вже нешляхотській організації ЗШЗ досі висить шляхотська вивіска, як той „Рим" на легендарній коршмі, в якій мав піймати пан Твардовський.

Рішуче всі організації Волині головним своїм завданням вважають нині „ревіндикацію" українців. Займаються нею всі товариства включно до купецьких і наукових. Але ЗШЗ займається **виключно „ревіндикацією"**

А висліди?

Як завжди буває, коли акція спрямована проти людської природи, — вже очевидний провал. Найтемніші українські Петруки, Семенюки, Гопанюки й інші „юки", даючи записувати себе „до шляхти", залишаються далі православними українцями. Скажи їм щонебудь неприємне, то кинуть непотрібне їм шляхоцтво й підуть собі геть. А якщо й „ревіндидуються" поодинокі одиниці, то звичайно безвартісні. Та й задорого коштує кожна така сумнівна одиниця (за ці гроші можна добру господарку купить). Словом, сміх, а не ефект.

І ось **ЗШЗ прийшов до думки, що сам не дасть собі ради, якщо не поможе йому в „ревіндикації" Православна Церква, себто: не заведе відповідних (меті ЗШЗ) змін.**

Щоб добитися цих спасенних змін і заатакував Православну Церкву згаданий зїзд „шляхти загородової" в Горохові.

III.

Постанови горохівського зїзду „загородової шляхти", ті, що спрямовані до Православної Церкви, починаються в точки 2-ої і виглядають так:

2) Поляки-православні (?), скупчені в ЗШЗ, не хочуть допустити, щоб Православна Церква рущила й українізувала православне населення Волині й домагається (!) ввести до церкви у проповідях і службах Божих польську мову (!), крім літургії".

3) Щоб усунути ріжниці, які сьогодні ділять католицьке й православне населення Волині, зїзд домагається якнайшвидшої уніфікації календаря.

4) Виходячи з засади, що всякі спроби ввести на Волині нео-унію шкідливі й ударяють в інтереси(?!) Польської Держави, зїзд рішуче домагається припинення їх".

Ніяких православних поляків на Волині нема; є українці й чехи, а по містах і містечках денеде москалі й обмосковлені українці: Волинь у 80 відсотках заселює українська маса, серед якої знаходимо також невеликі відлами греко-католиків, неокатоликів (східній обряд), реформістів і ріжних сектантів. **В останніх двох роках повстала ще група українців-римокатоликів, так званих „ревіндикованих", які вже приходять до свідомости й домагаються української мови в костелі.** Через те ревіндикаційна акція ЗШЗ дасть на Волині (якщо взагалі дасть) ледве чи бажані йому наслідки.

З прикордонної смуги надходять відомости, що якби змінилися там умовини, **цілі зревіндиковані села вернуться масово до церкви й українства.** І ніякі там академічні чи інші табори, ніякі кола загородової шляхти та інші організації не подолають їх українства та батьківської віри.

І навіщо робити такі смішні постанови проти „рущення" й „українізування" церквою українського-ж автохтонного 80-процентового населення Волині? Яким безмежно наївним треба бути, щоб думати, що хтось повірить вигадці, що православні Волині не українці (за малим винятком чехів і росіян)!

Що-ж до календаря та до богослужбової і поміничої мови в церкві, то православне (в 99 відсотках українське) населення мусить рішуче сказати авторам горохівських та інших постанов: **Не маєте права до цього. Згідно з конституцією і статутом церкви вирішують свої справи в церкві самі православні й не на якихось зборах і не шляхом резолюцій, а на своїх статутових парохіяльних та єпархіяльних зїздах з благословення церковної влади, яка ці рішення затверджує.** Зрештою, навіть сама церковна влада не має права узурпувати ті права народу, які дав йому сам Бог, як напр. прав мови.

В якому же світлі ви, панове автори постанов, повинні бачити самих себе в обличчі Божого й природнього права, **в обличчі конституції і статуту церкви, затвердженого найвищою польською державною владою?**

Так, шляхи, якими йде, і засоби, якими користується загородова шляхта на Волині, **нікому та нічому не приносять користи. Навпаки — наслідки її акції мусять бути сумні й для держави й для обох суспільств і для розвитку культури й цивілізації на Волині.**

І через те треба гадати, що вищі чинники повинні б звернути увагу на волинські ревіндикаційні містерії, зокрема й головно ЗШЗ (про прикордонну смугу вже й не кажемо), і власне в державних інтересах, бо ця акція витворює зовсім небажані відносини в краю.

IV.

Наприкінці два слова про 4. точку постанов, яка не торкається Православної Церкви безпосередньо, але торкається її поодиноких членів, які залишають її, та маси українського населення.

В цій 4 точці горохівських постанов ЗШЗ вважає, що неоунія, яку тут ведуть і захищають оо. єзуїти, вдаряє (!) в державні інтереси, і тому повинна бути спинена.

На Волині вже так водиться, що кожний свої погляди та інтереси проголошує державними інтересами, щоб лекше було їх форсувати. Так зробив і горохівський зїзд. Але від цього його 4. точка постанов ні на йоту не набрала обективного державного характеру. Навпаки, свої, власні дрібничкові блудні плани виступили в ній ще ясніше й яскравіше.

Отже всім очевидно, що **ЗШЗ проти оо. єзуїтів та неоунії лише тому, що вона стараючись навертати православних українців, залишає їм їхнє українство** (гадаємо, що лише на деякий час). **А ЗШЗ,** силкуючись ревіндикувати українців, **має на меті асимілювати їх і національно, одним словом, вбивати відразу, замість одного, двох зайців.**

Що-ж до українців, то річ цілком зрозуміла, вони кажуть так: Як уже відірветься хтонебудь від Церкви, то ліпше хай іде в унію й збереже свою національність, ніж „ревіндикується" і загине для українського народу.

В. О—ський.

Генерал Франко їде до Італії.

ЧОМУ ПІСЛЯ ВІЗИТИ МІНІСТРА ЧЯНА В ЕСПАНІЇ НЕ ПОЯВИВСЯ НІЯКИЙ КОМУНІКАТ?

РИМ, ПАТ. „Інформаціоне Діпльоматіка" містить комунікат про візиту мін. Чяна в Еспанії та про її наслідки.

Комунікат стверджує, що ген. Франко відвідає Італію у вересні. Після розмов з мін. Чяном не появився ніякий комунікат тому, що Еспанія вже зясувала своє становище, приступаючи до протикомінтернівського пакту та покидаючи Лігу Націй. Комунікат зредагований у полемічному тоні; він закидує закідним державам, що вони намагаються зменшити значіння еспанської візити Чяна, представляючи її як чуттеву маніфестацію без ніякого політичного змісту.

ІТАЛЬО-НІМЕЦЬКЕ СУПЕРНИЦТВО ЗА ВПЛИВИ В ЕСПАНІЇ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Кореспондент „Івнінг Стандарду" повідомляє з Бургосу, що ген. Франко не хоче заключити союзу з Італією та Німеччиною. Одиноким успіхом поїздки Чяна є буцімто зобовязання Франка, що Еспанія не заключить окремого договору з Німеччиною, торговельного, політичного, ані військового. В Італії — мовляв — боялися, що Німеччина заключить такий пакт з Еспанією, узалежнюючи від себе Італію також на Середземному Морі.

Єгипет не заключить військового союзу з Туреччиною.

ІНТЕРВЮ МІНІСТРА ЄГІЯ ПАШІ.

КАІРО, ПАТ. Міністр закордонних справ Єгипту Єгія Паша заявив у пресовому інтерв'ю, що його подорож по балканських столицях причиниться до розвитку господарських та культурних взаємин між Єгиптом та державами, що він їх відвідав.

Мін. Єгія Паша заперечив поголоски про плянований військовий союз між Єгиптом і Туреччиною, стверджуючи, що приязнь між тими двома державами є рівновартна зі союзом.

Японці приступають до блькади трьох дальших китайських пристаней.

ТОКІО, АТЕ. Як говорять, японська влада хоче піддати блькаді три дальші китайські пристані: Сантао, Льойан та Шашен, у провінції Фукієн. Чужинецькі кораблі, які стоять у тих пристанях, дістали наказ відчалити.

ПРИСТАНЬ ГОНКОН НЕ ТЕРПИТЬ ВІД БЛЬОКАДИ.

ГОНКОН, АТЕ. Преса стверджує, що блькада китайських пристаней не нарушила нормального функціонування гонконської пристані. В червні оборот Гонкону дійшов до 160.000 долярів, себто був лиш на один міліон менший, ніж у червні минулого року.

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ЯПОНСЬКИХ РИБАЛОК.

ТОКІО, АТЕ. Большевики притримали кілька японських рибальських суден коло Курильських островів та спровадили їх до пристаней Камчатки. На протест японської військової влади вони звільнили ті судна, але затримали інші. Рівночасно большевики замкнули доплив води до японської фабрики консерв у містечку Усть Камчатську.

Японсько-французький конфлікт полагоджений

ЯПОНЦІ НЕ ПЕРЕВЕДУТЬ БЛЬОКАДИ ФРАНЦУЗЬКОЇ КОНЦЕСІЇ В ГАНКАВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Влада французької концесії в Ганкав не дозволила на перехід через територію концесії японського походу з нагоди других роковин війни з Китаєм. Це викликало гострий конфлікт — японці погрожували блькадою концесії.

Як подають з Ганков, у висліді кількаденних переговорів між японським командуванням та владою концесії конфлікт полагоджено.

ПРОЦЕС ПРОТИ БРИТІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО АТТАШЕ ЩЕ НЕ ПОЧАВСЯ.

ПЕКІН, Райтер. Представник японської влади здементував поголоску, немовби перед спеціяльним трибуналом почався процес проти військового атташе британської амбасади, полк. Спіра. Дата процесу ще неустійнена. Японська влада бажала б устійнити, в якому ступні Спір міг користуватись дипльоматичними привілеями у хвилині арештування та в якому ступні нарушив свої права.

Як відомо, Спіра арештовано перед двома місяцями.

АНГЛЬО-ЯПОНСЬКІ РОЗМОВИ В ТОКІО ЙДУТЬ ДОБРЕ?

ТОКІО, ПАТ. У середу рано відбулася друга стріча мін. Аріти з амб. Крейджі. Подробиці розмови ще невідомі. Як говорять, хід розмови оправдує оптимізм щодо дальшого ходу конференції.

Відкривають багатства „східніх кресів".

Більш ніж колинебудь передше господарські кола займаються тепер, під загрозою війни, справою забезпечення населення сировиною з власних джерел.

У справі текстильної сировини увага польських фахівців спинюється на **нашому льні.** На випадок труднощів у довозі бавовни (а у війні з такими труднощами треба рахуватися) значну частину текстильного запотребування можна заспокоювати поширенням управи льну. Найбільше сіють лен не в західній Польщі і не в Конгресівці, **а таки у нас, „на кресах"**, що то мають бути — коли вірити шкільним підручникам — нібито гірше загосподаровані, як середуща Польща. В Европі у продукції льну тільки Совіти нас перевищають.

Тоді, коли в нас обсівають льном коло 146.000 га грунтів, то Франція має тільки 39.000 га льняних засівів, Бельгія 29.000 га, Литва 84.000 га, Латвія 67.000 га, Естонія 26.000 га і вкінці Югославія всього 13.000 гектарів.

В 1937 р. експортовано за кордон з Польщі загалом 73.284 сотнарів ріжного роду льну, не враховуючи в це льняних відпадків. Головними продуцентами льну є воєвідства: виленське 39.000 га, тернопільське 34.000 га, волинське 29.000 га, новгородське 21.000 га, білостоцьке 16.000 га, поліське 15.000 га, станиславівське та львівське воєвідство продукують взявши разом також яких 20.000 гектарів річно. Не тільки найбільше, але й найліпше ен росте на східних землях польської ре блики і тут його найліпше вміють управляти.

Другою сировиною, що на неї тепер кид ють пожадливим зором — це **овеча вовна.** Бо дівля овець — всупереч інформаціям деяких шкільних підручників географії — це питома ність східних земель. На загальне число 3,188.000 штук овець у Польщі — перше місце припадає Виленщині з 588.000, опісля Поліссю з 480.000, Новгородщині з 414.000, Білосточчині з 380.000, Волинщині з 238.000 та Станиславівщині з поверх 100.000 штук овець, так що на інші воєвідства Польщі не припадає навіть одна третина овець. Якби не овеча вовна, витрати текстильного промислу на ввіз закордонної сировини були би ще більші та для фінансів дошкульніші.

Щойно тепер польські економісти (наприклад Стефан Гурський з „Курієра Варшавского") зачинають звертати увагу на багатства „наших кресів" та на їхню величезну господарську вагу на випадок воєнної хуртовини. Аж тепер довідуємося з „Курієра Варшавского" (з 18. VII.), що „східні креси доставляють волокно не тільки польському промислові, але також Англії, Франції, Німеччині, Бельгії, Мадярщині, Італії, а навіть Злученим Державам Північної Америки" та що „в теперішніх обставинах загального політичного напруження продукція волоконної сировини у краю набирає окремішної ваги", а „креси в тій ділянці продукції віддають нам прислуги першорядної ваги".

Ось так господарство зазублюється в політику і стратегію. Чого доброго зрозуміють колись це ті економісти, що поза льном та вівцями, вдають, що не бачать також живих людей...

АНГЛІЯ ЗАКЛАДАЄ НОВІ КОРАБЕЛЬНІ ВАРСТАТИ В КАНАДІ?

МОНТРЕАЛЬ, ПАТ. До Канади приїхав британський віцеадмірал Скельтон, що відбув розмови з управами кількох корабельних варстатів. Як говорять, у Льондоні зродився плян, щоб будувати в Канаді воєнні та товарові кораблі для Англії, які доповнювали би працю англійських доків. Вони повстали б над рікою св. Льоренса між Монтреалем і Квібеком.

Як відомо, канадійські летунські фабрики від кількох місяців виконують великі замовлення для Англії.

ДЖ. О. КЕРВУД. 18

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Та серед тої розмови вона випитувала його також про нього самого. Досі він не здавав собі справи, що він сказав так багато, що так багато їй довірив. Здавалося йому, якби сама душа тої стрункої гарної дівчини, що йшла при його боці, наглила його до особистої сповіді. Йому здавалося, що він чув як її серце билося згідно з його власним, коли він описував їй свою любу землю під горами Ендікот, з її широкою тундрою, свої стада ренів та своїх людей. Там, він росказував їй, повстає новий світ, а блиски в її очах і щось незвичайно миле в її голосі попихало його заєдно говорити далі, аж він зовсім забув, що Росленд очікував їх при корабельному містку, щоб побачити, коли вони вернуться. Він розмальовував їй і свої повітряні замки, свої надії і чуда-дива, немовби вона помагала йому будувати їх. Він описував їй ту зміну, що черепашною ходою посувається на Аляску, якто гірські дороги заступають дорогами для почтових возів і авт, як будуються залізниці, як міста виростають там, де кілька років тому стояли шатра. І саме тоді, як він змальовував поступ і цивілізацію і поборювання останніх запор, що їх ставила природа, він побачив нараз хмаринку сумніву в її сірих очах.

І тепер як вони стояли так на „Номі" та дивились як білі шпилі гір розпливалися в лілієвій мряці сутінків, сумнів і журба поглибися ще в її очах і вона сказала:

— А я завсіди буду любити шатра і старі гірські стежки і запори природи. Я ненавиджу міста, залізниці, авта і все, що йде з ними в парі і мені прикро, що то все має прийти на Аляску. І я також ненавиджу того чоловіка — Джона Грегама!

Слова її здивували його.

— І я хотіла б, щоб ви сказали мені, що він робить зі своїми грішми тепер?

Голос її був холодний і він помітив, як одна з її дрібних рук, затиснулася в пястук на огорожі.

— Він так обдер води Аляски з їх рибного багацтва, що воно ніколи вже не вернеться, панно Стендіш. Але то ще не все. Я гадаю, що стверджую лише факт, коли скажу, що він убив багато жінок і малих дітей, ограбивши солодкі води з поживи, що належала до тубильців цілі століття. Я знаю. Я бачив, як вони вмирали.

Від ваги його слів, немов від удару, дівчина начеб подалася на хвилину.

— І це вже все?

Він засміявся злорадно.

— Може б це повинно бути досить. Але його кігті сягають скрізь на Алясці. Його агенти аж рояться на території Аляски, а Совпі Сміт був лицарським опришком у порівнянні з тими агентами та їх провідником. Якщо такі люди як Джон Грегам будуть мати волю, то за десять років їх хапчивість і продажність так все знищать, що двісті років Рузвельтової консервації не будуть в змозі того всього привернути.

Дівчина піднесла голову і в сутінках бліде її лице гляділо на примарні зяяви шпилів гір, видні ще крізь згущені тіні вечора.

— Тішуся, що ви розказали мені про Белінду Молруні, — сказала вона — Тепер я починаю вже розуміти і це додає мені відваги, коли думаю про таку жінку, як вона. Вона вміла боротися, правда? Вона вміла боротися як мужчина?

— Так; і вона перемогла.

— І вона не мала грошей, що дають силу. Свій останній доляр, ви росказували, вона вкинула до Юкону на щастя.

— Так, у Довсоні. Цей доляр, то була остання змора між нею і голодом.

Дівчина піднесла руку, на якій побачив Алян слабе світло перстеня, єдиного, який носила. Вона поволі стягнула перстень з пальця.

— Нехай це буде також на щастя — щастя Марії Стендіш, — вона засміялася і кинула перстень в море.

Глянула на нього, начеб уважала потрібним обороняти доцільність свого вчинку.

— Це не мельодрама. Я розумію це дослівно. І я вірю в це. Хочу, щоб щось з мене лежало на дні моря тут у цій фіртці до Скегвею, саме так як Белінда Молруні хотіла, щоб її доляр спочав на віки на дні Юкону.

Вона подала йому руку вже без перстеня і на хвилину миле тепло її руки він почував у власній.

— Дякую вам за це чудове пополудне, пане Гольт. Я ніколи його не забуду. Вже вийшла пора на обід. Мушу вас попрощати.

Він провів очима її стрункість, поки вона не зникла йому з виду. Вертаючися до своєї кабіни він малощо не ударився з Росленом. Зустріч була крайне немила. Ніодин не вимовив слова, ані не рушив головою, лише Росленд зустрів Алянів погляд холоднокровно, з лицем опанованим, непорушним, мов скеля. Наперекір своєму упередженню до Росленда, враження яке зробив Росленд на Алянові було дещо відмінне. Було щось у ньому, що наказувало увагу для нього, якась самопевність, без сумніву не вдавана. Він міг бути шубравцем, але холодний ум був у цій голові, розум, що нелегко давався вивести з рівноваги маловажними речами; Алян нетерпів Росленда. Як на Грегамового агента дивився Алян на нього як на ворога; як знайомий Марії Стендіш був для нього Росленд такий таємний, як і сама дівчина. І щойно тепер у своїй кабіні почав Алян здавати собі справу, що якийсь дійсний авторитет мусить стояти поза поведінкою Росленда.(Д.б.)

Вчительські конференції в Карпатській Україні.

На днях відбулася в **Хусті** конференція „угро-русинського" та мадярського вчительства за участи д-ра Ю. Марини, референта по шкільним справам при комісарі Закарпаття. На-ий учасників, о скільки брати під увагу дав-ніх учителів Карпатської України, був при-лтений, **а коли ще д-р Марина повідомив присутніх, що відтепер основною мовою кар-тських шкіл буде мадярська мова,** пригноб-ення перемінилося в обурення. Навіть колиш-москвофілів поразило мадярське нахабство: ке ще не так давно, в Будапешті присягали-що мовою шкільництва на Закарпатті буде русинська" мова. Щоб удобрухати учасників конференції офіціяльні її аранжери обіцяли значну матеріяльну допомогу з державної каси на цілі вчительської організації, щоб, мовляв, „кожний учитель та його рідня зажили достатньо і без матеріяльних клопотів".

Подібні вчительські конференції відбулися теж у **Берегові, Перечині й Ужгороді** і всюди був якнайгірший настрій серед учасників, які в довірочних розмовах зі собою розказували, **що в широких народніх масах Карпатської України ненависть до мадярів та їхніх бродіївсько-фенціківських прихвостнів живлово росте.** Перше питання, яке тепер можна почути в карпатському селі є таке: „Де є наш уряд?"...

Польща почне боротьбу навіть якби мала битися сама і без союзників.

РОЗМОВА МАРШАЛА СЬМІГЛОГО-РИДЗА З АМЕРИКАНСЬКОЮ ЖУРНАЛІСТКОЮ.

ВАРШАВА, ПАТ. Закордонна преса надрукувала звідомлення про розмову, яку маршал Сьмігли-Рида відбув з американською журналісткою Мері Гітон Ворз. У цій розмові маршал Сьмігли-Рида заявив між іншим:

„Вичерпаємо всі методи полагоди ґданської справи у мирний спосіб. Але як Німеччина обстоюватиме свої пляни аншлюсу, то **Польща почне боротьбу навіть якби мала битися сама і без союзників.** Цілий нарід згідний щодо цього. Він готовий боротися за незалежність Польщі до останнього мужчини й до останньої жінки, бо коли кажемо, що будемо битися за Ґданськ, то розуміємо під тим, що **будемо боротися за нашу незалежність.**

„Ґданськ необхідний для Польщі. Хто контролює Ґданськ, контролює наше економічне життя. Наша торговля пливе через Ґданськ і через Ґдиню. Хто контролює Ґданськ, контролює Ґдиню. Маємо тільки малий вихід до моря — 140 км. Минулого року 16 міліонів тон нашої торговлі, що постійно зростає, перейшло через ті два порти. **Якби Німеччина захопила Ґданськ, то це був би акт, що нагадував би на розбір Польщі.** Тому я наказав перед 4 місяцями мобілізацію, коли канцлер Гітлер поновив свої домагання щодо Ґданська і Поморя. Вірте мені, що та мобілізація не була тільки демонстрацією. Ми тоді були готові, якби це було необхідне, на війну".

На запит п. Ворз, яким чином створено єдність польського народу, маршал Сьмігли-Ридз відповів, що старші покоління польського народу памятають, що це значить не мати незалежности і тому тепер, коли треба було б тієї незалежности боронити, запанувала така одноду-шність. В тому напрямі виховував польський нарід маршал Пілсудський, в тому напрямі працює і сам маршал Сьмігли-Ридз.

„Кожний польський хлопець — казав маршал — що вчиться молитви, вчиться також, що повинен стати добрим вояком, щоб могти боронити свого краю. Це не є мілітаризм, але благородне почуття обовязку, зродженого з нашого небезпечного ґеоґрафічного положення".

На запит про армію маршал з дповів, що хоч польська армія не така велика, як німецька, то все-ж то добра армія. На випадок війни кожний мужчина без уваги на вік і кожна жінка будуть вояками.

У справі взаємин з сусідами маршал Сьмігли-Ридз заявив:

„Це питання, на яке важко відповісти. Малі балтійські держави мабуть не хотіли би наражатися на небезпеку і зберегли би невтральність. Що торкається Росії, то маємо з нею пакт неагресії і торговельний договір, **але достава сирівців з тієї країни залежала би безсумніву від цілої низки чинників.** Росія витягне наперед з теперішнього положення можливо якнайбільше користей. Румунія наш союзник, наша приязнь з Мадярщиною історична. **Не вірю, щоб мадяри дозволили німецьким військам заатакувати нас через мадярську границю. Не допускаю теж, щоб мадяри взяли участь у війні проти нас".**

На закінчення, коли п. Ворз запитала, чи становище Польщі не додало відваги меншим державам, які хотіли би зберегти свою незалежність, маршал Сьмігли-Ридз відповів:

„Маємо всякі підстави так думати. На всякий випадок, **коли йде про нас, будемо боротися за нашу незалежність у всякому разі навіть без союзників"**

У протектораті Чех й Моравії

НА АДРЕСАХ ДАЛІ МАЙДАН МАСАРИКА.

ПРАГА, ПАТ. Німецька преса, що виходить у Чехії, обурюється на поведінку деяких чеських урядовців які — як пише — не бачать чи теж не хочуть бачити останніх змін. Ця преса пише, що почтовий уряд в Іглаві досі виставляє рахунки за телефони виключно в чеській мові і то навіть німецьким абонентам, при чому майдан Адольфа Гітлера на адресах далі називає майданом Масарика.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ.

ПРАГА, ПАТ. В одному зі складів великої текстильної фабрики вибухла велика пожежа, яка знищила зібрані там припаси вовни. Причина пожежі невідома.

У ПРАЗІ НЕМА НАБІЛУ.

ПРАГА, ПАТ. Від декількох днів у Празі дається відчувати недостача всяких набілових перетворів.

Навіть найменша країна не може жити без свободи.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Б. король Зогу відбув в представником Аваса розмову, в якій підкреслив почуття подиву, що його мають альбанці для Франції. Обовязок усіх альбанців — додав Зогу — полягає на тому, щоб віддати себе справі відродження незалежности й суверенности своєї країни. Ніяка країна, навіть найменша, не може жити без свободи. Бажаю всім державам, щоб могли користати з неї в цілій повноті.

—o—

Китайці перейшли до офензиви.

ГОНКОН, ПАТ. У місті Часочу, 50 км. на північ від Сватчав, розгорілися сильні китайсько-японські бої.

Китайські джерела подають, що японці, які у вівторок покинули центр міста, завзято бороняться у південно-західній дільниці. Відділ японського війська боронитися також у будинку готелю, де передтим був японський штаб. Положення того відділу безнадійне, він мусітиме піддатися або ніхто з його людей не вийде живий.

Агенція Домеї теж потверджує, що „китайці перейшли до офензиви", хоча подає, що всі китайські наступи японське військо відперло.

—o—

Відпруження у швайцарсько-італійських взаєминах.

БЕРН, ПАТ. У своєму звідомленні, складеному перед Союзною Радою президент Мотта заявив, що швайцарський посол у Римі дістав від італійського уряду запевнення, що всі швайцарці, які виїдуть з Тиролю, дістануть відшкодування та що в ніякому разі італійці не поводитимуться зі швайцарцями гірше ніж з німцями. У звязку з цим настало відпруження у швайцарсько-італійських взаєминах.

—o—

ПОЛЬСЬКІ ПРОТЕСТИ У ҐДАНСЬКУ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Ґенеральний комісар Річпосполитої Польської у Ґданську вислав до сенату вільного міста два письма, в яких запротестував проти: 1) поменшування прав польських митних інспекторів, 2) безпідставного звільнювання польських робітників.

—o—

Б. ПРЕЗИДЕНТ БЕНЕШ ПРИЇХАВ ДО АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. До Плімут приїхав б. президент Чехословаччини Бенеш, який думає лишитися в Анґлії аж доки його не покличуть на катедру в університеті в Чікаго. Чутки про подорож Бенеша до СССР, як інформує чехословацьке посольство, передчасні.

—o—

МІН. ЧЯНО ВЕРНУВСЯ ДО РИМУ.

РИМ, ПАТ. У поворотній дорозі з Еспанії прибув на летовище Лідо під Римом мін. Чяно. Його привитали представники цивільної влади, війська та партії, шарже д'афер німецький та еспанський і мадярський посол.

—o—

ШВАЙЦАРІЯ НЕ КАСУЄ НАДЗВИЧАЙНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ РОЗПОРЯДКІВ.

БЕРН, ПАТ. Союзна Рада ухвалила продовжити до кінця грудня 1942 р. декрет з вересня 1936 р. у справі надзвичайних господарських розпорядків. Цей декрет має затвердити народне голосування.

По широкому світі.

З Льондону до Парижа приїхала португальська військова місія під проводом полк. Суза Меседо. Місія побуде в Парижі кілька днів.

Султан Мароко виїхав у середу рано з Марселя до Казаблянки.

Амбасадор Злучених Держав у Льондоні Кеннеді видав у середу снідання для льорда Галіфакса. У сніданні взяв участь амбасадор Злучених Держав у Парижі Буллїт.

Канцлер Гітлер приймав у Берхтесґадені представників німецького організаційного комітету зимових олімпійських ігрищ 1940 р. у Гарміш Партенкірхен.

Б. мадярського міністра закордонних справ Валько вибрали президентом мадярського банку.

Анґлійський шеф ґенерального штабу ґен. Ґорт і парляментарний підсекретар міністерства війни ґр. Мунстер, відлетіли в середу рано з летовища в Мендон, щоб перевести інспекцію магазинів зброї в округах на східньому побережжі Анґлії.

Президент Франції Лебрен оглянув у Льєж водну виставу та був на сніданні у бельґійського короля Леопольда в його палаті в Льєж. Ввечорі президент вернувся до Парижа.

Головний командант норвезької фльоти адмірал Дізен подався з порту Ставанґер на шведський панцирник „Ґустав 5", щоб взяти участь у маневрах шведської фльоти, які відбудуться здовж норвезьких берегів між Ставанґером і Строемста та потривають до кінця тижня.

На кордоні Перу й Еквадору трапився інцидент, у якому згинуло 5 перувіянських ґвардистів, що їх заатакували вояки Еквадору.

В середу в год. 17.15 над середмістям Парижа пролетіло на висоті 500 метрів 34 анґлійські літаки, що подалися до Анґлії.

На території СССР відбулася ґранична конференція між представниками польської та совітської влади. Предмет конференції — ґраничні справи.

При кінці липня відбудеться в Едінбурґу міжнародній конґрес пластунів.

В середу рано якась кількість анґлійських бомбовиків перелетіла над французькою територією. Коло полудня літаки перелетіли над Парижем.

В цілій Альбанії небувала спека. В Тірані термометер показував 42 ступні в тіні, в ґлибині краю температура ще вища.

На залізничому шляху Рим—Міляно перевели спроби з новим електричним поїздом, який зробив цю дорогу за 4 год. і 16 хвилин, тобто осягнув швидкість 142 км. на годину.

Міжнародня комісія умової співпраці при Лізі Націй, займалася в середу справою безробіття серед умових працівників. Крім цього комісія перевела дискусію над організацією високого шкільництва.

До Відня прибувають в означених відступах часу ґрупи словацьких студентів, що беруть участь у праці при жнивах. У Долішній Австрії словацькі студенти працюють спільно з віденськими студентами.

Ґданська політична поліція арештувала в цих днях 20 членів соціял-демократичної партії, яким закидають державну зраду на тій підставі, що підчас ревізії у них знайшли зброю й амуніцію.

Німецький дзенник законів проголосив листу 156 осіб, переважно жидів, яким відібрали німецьке ґромадянство

Сторінка без політики.

У колишній наддунайській столиці.

II.

ЛІТНЯ ПАЛАТА ШЕНБРУН.

Під самим Віднем лежить Шенбрун, величава цісарська палата, вся в садах. Після упадку Габсбургів цісарські палати у Відні перейшли були під догляд уряду. Їх можна оглянути й чужинцеві за дрібною оплатою.

Літня палата Шенбрун має дуже романтичне положення у південній частині міста. Зверхнім виглядом старий будинок не робить особлившого враження. Триповерхова симетрична палата дрімає серед широкого майдану, з трьох боків чудовий парк, а від півночі широчезне подвіре, обмежоване дворськими будівлями. Від вулиці заслонене воно високим муром та брамою з обеліскими. Колись у тій брамі парадувала в будючній поставі сторожа, який десяток кроків від брами журчить зацементований у землі потічок, ще дальше міська електрична заліниця. На широчезному мості перед брамою камяні фігури — „сфінкси". З моста, як далеко глянути оком, всюди рівнина й парк. На південь від палати простягається чудовий цісарський парк. Перед палатою на ріжноформованих кльомбах квіти й квіти, хто зна яких родів, аж до керниці Нептуна в далечині під горбком. Криниця „Нептуна" — це група мітичних постатей грецьких богів, приміщених на тлі штучних скель та смерекових дерев. У підніжжі тієї групи ставок з височезними водограями. По боках ведуть дві серпентини під гору, а на невеличкому горбку символічна будова з гербами та короною Габсбургів. Краєвид такий чудовий, що його взяли на куртини й декорації віденських театрів. Парком ведуть алеї декоровані статуями-русалками та фонтанами. В західній частині парку приміщений звіринець.

ЦІСАРСЬКІ КІМНАТИ.

Вестібуль палати непривітний, старий коридор прямуючи веде на так звані голубі сходи. Стеля над сходами на першому поверсі декорована мальовилами морського бою. Провідник відмикає ключем масивні двері і впускає гурток гостей до середини. Переходимо, розглядаючись, кімнату одну, другу, третю. На стінах повно мальовил Гамільтона з XVIII. ст. Всі кімнати розкішно обставлені, печі у стилі рококо. Четверта з черги кімната й навіть її обстановся з горіхового дерева. Це робітня старого Йосифа І. При вікні стіл з фотелями. В сусідній кімнаті старий цісар народився, в ній і вмер. В куті стоїть скромне залізне ліжко і кілька стільців. Дальше ціла низка кімнат: тут сальон Франца Йосифа, в сусідстві Єлисавети, а ще дальше кімнати Марії Терези. Ось тут різдвяна церемоніяльна саля з образами трьох синів Марії Терези. Кожна кімната має свою назву. Китайська кімната, яка нагадує своєю будовою та обстановою екзотичну виставність китайця, порцеляновий круглий кабінет і саля тайних нарад Марії Терези. В долівці показують нам закритий отвір, з якого за потиснення гудзика виростав накритий стравами стіл. Приліплена з боку, в розі, кімната з ручними роботами, нашивками по стінах — це світлиця дочок Марії Терези, пізніше читальня Зити. В сусідній салі між вікнами стоїть тристалітня комода, а під протилежною стіною китайський куфер з білям Марії Терези. Дальше три т. зв. „Розаціммер"; в кожній по стінах чудові великі образи-краєвиди з італійської Швайцарії, маляра Йосифа Рози. Дальше чергуються: саля туалетна, саля з образами Наполеона, робітня цісаря Карла, вітальня Зити. Рівно посередині палати — це кімната бенкетів. Це два неоднакової величини сальони, переділені луковатими стовпами. Вікна більшої салі до півночі, а з вікна меншої, від півдня, прегарний вид на „гльоріетте" (палату з гербами в парку), водограй Нептуна і на парк. Оба сальони (мала й велика галерія) вишиювані чудовими образами з 1760 року. Скрізь різьба, канделябри та дзеркала. Стеля у великому сальоні прикрашена трьома великанськими мальовилами-фресками. На середньому Марія Тереса в мадярській короні і в мадярському одязі. В обох сальонах горіло колись у часі бенкетів у павуках нараз 4.000 свічок. Сальони огрівали теплим повітрям з долу.

ЗАБАВОВА САЛЯ.

В сусідній забавовій салі великанські образи по стінах представляють весілля „редуту" Йосифа II. На одному видно цісарський замок і церкву Августинів а на майдані перед нею 95 весільних фаетонів. На двох інших образах весільний бенкет — один зі золотою, другий зі срібною посудою. Маляр добре схопив історичні особи. Серед дворської капелі виразно пізнати Моцарта.

Чергова — це саля карузелі, прозвана від картини, на якій зображена їзда на карузелі членів цісарського двору. Один з образів представляє клясичну „райтшулю" з 1743 р. в Бургу.

Входимо до олійного китайського сальону Єлисавети. Сині фотелі, голубі стіни, мініятурні прикраси наводять дивний чар загадочного сходу. Провідник переповідає, що мальовнла і стіни і меблі при денному світлі голубі, а при штучному освітленні рожеві.

САЛЬОНИ КАРЛА І РУДОЛЬФА.

Спальня молодого цісаря Карла виглядає також екзотично. Стіни з магоневого дерева, образи оправлені, а золото рямок і меблів на чорному тлі мимоволі нагадує чорно-жовту краску габсбурського прапору. Саля мира з Наполеоном має на стінах золото і ще раз золото, а в сусідній кімнаті, де Наполеон у 1805 р. і 1809 р. спав і мешкав, є історичний годинник і ліхтар з порцеляни — тут і стіни порцелянові. Побіч „міліонова кімната" названа від того, що умеблювання і вивінування її коштувало Марію Терезу міліон золотих гульденів. Стіни вибивані дрібними кусками перського рожевого дерева. На стінах повно мініятурних дорогоцінних китайських мальовил на перґаменї; провідник подає їх вік понад 1.000 літ. Рямки і всякі інші прикраси з масивного золота. Саля має низку фотелів з малюнками і назвами місяців, а кожний з них коштував по 10 тисяч гульденів. Далі славетний люксусовий „гобелінсальон" з великими чудовими образами: один з них представляє ярмарок, другий життя в порті. Від півночі є ще кілька сальонів Франц Йосифа, в яких повно образів та родинних портретів.

В партері від півдня є 13 кімнат — „тракт" Рудольфа. Низка Рудольфових сальонів має зовсім інший стиль і уклад від попередніх. Мальовані стіни визначаються блідо ясним кольоритом. Малюнки по стінах — тропічні заморські ростини або екзотичні квіти

Оподалік у подвірю цісарська возівня. Рядами стоять в ній весільні або коронаційні вози. Видно там дорогу збрую, сідла, а навіть срібні підкови. Замість ресорів, сидження фаетонів спочивають на грубих, дужих ремінцях. Традиційний коронаційний віз Габсбургів, яким їхав коронуватися Карло з Зитою, кажуть, дуже тяжкий і його тягнуло кілька пар коней. Між возами находиться престіл Марії Терези, з якого вона проголосила прагматичну санкцію. Модель цього престолу, з цісаревою на ньому, можна оглядати в городі біля Бургу

БЕЛЬВЕДЕР.

Не менш цікавий забавовий замок Бельведер, який своїм положенням, внутрішнім улаштуванням та краєвидом чарує кожного. Серед подовгастого городця на горбку палата, фундація князя Евгена Сабавдського і цісаревої Марії Терези. В городці, удержуваному на французький лад, повно статуй, фонтан, басейнів та каскад. Красу доповнюють травники та стрижені алеї. Перед брамою палати уставлено чотири камяні сфінкси. В палаті музей, а до 1918 р. служила вона членам габсбурської династії за житло.

Партерові салі в бароковому стилі багаті на орнаментику та фрески. Перший поверх має чудову галерію образів. Середину першого поверху займає величезна „мраморна саля"; її нутро виглядає неначе багато випосажена церква з ріжними кольоровими павуками; на правому крилі є круглий „золотий" сальон; всі прикраси, обстанова, стіни, стеля сяють блиском золота. Сальон має два входи, але вступ сюди для публики заборонений; можна його оглядати тільки через відчинені двері. Є тут великі сальони, в яких цілу стіну займає один величезний образ. Наприклад, в одному сальоні намалював французький маляр Давид Жак Люї гордого Наполеона на коні у хвилині переходу через вершок Белнгарда 1800 р. а

гарматами і з військом. На скелі вириті імена „Ганнібаль, Каролюс Магнус, Наполеон". Образ „Весна в Пратері" вражає свіжістю, чаром весни та запахом квітів. Образ „Тріюмф Аріядни" своєю величиною перевищає всі інші образи. На ньому видно втіщену Аріядну, з винною галузкою в руці, серед розбавлених сатирів. Ганс Макарт, автор Аріядни, так намалював портрет Магдалини Плах, що вона моя жива на малюнку. Між численними дорогоцінними малюнками, що представляють краєвиди, портрети або історичні події, є ще тут кілька різьб з клясичної старовини, між іншими Венера славного різьбаря Канови.

При вулиці внизу находиться ще долішній Бельведер, який вже подобає більш на музей. Там повно старинних речей, але є й дуже цінні портрети та масивні оливяні фігури знад керниці Доннера.

З ВЕЖІ ЦЕРКВИ СВ. СТЕФАНА.

Стоїмо на вежі собору св. Стефана і розглядаємося довкола. На долині, під собою, бачимо велике місто, похоже на величезне муравлище; тисяч тисячів людей порушається поквапно, немов у якій гарячці. Дивимося дальше: майже ціла Долішня Австрія розстелилася перед нашими очима.

Звертаємося на захід і бачимо гори Віденського Ліса. Подібні вони до нашого Бескиду; покриті на долині листяними деревами, вище ялицями і смереками. У підніжжі тих гір тягнуться узгіря, вкриті винницями.

В північно-західній стороні гора Каленберг.

На південь далеко могутні Альпи; вони місцями покриті снігом, навіть довгий час в літі.

Глядимо на схід і бачимо кітловину повну міст і сіл з безліччю ріжнородних фабрик. За цією кітловиною мріє невисоке гірське пасмо; це Литавські гори, що лежать на межі Угорщини, а посеред них річка Литава, що декуди творить границю Долішньої Австрії.

Споглядаємо на північний схід і бачимо синій Дунай, розгалужений на численні рамена, на ньому багато лісистих островів і надбережних гущавин. За Дунаєм розкинулася перед нами рівнина між Дунаєм і Моравією. На тій рівнині полилося чимало крови; нераз велися тут кровавi битви.

Перед 797 роками мала Австрія князів з роду Бабенбергів, що підлягали німецьким цісарям. Той рід вимер. Австрія і Стирія були без пана і піддалися чеському королеві Оттокарові. В Німеччині було тоді безкоролівя, по якім вибрано цісарем Рудольфа з Габсбурга. Рудольф домагався, щоби кожний завернув цісарській короні те, що неправно загорнув, але Оттокар не хотів звернути забраних австрійських країв. Рудольф домагався, щоби Оттокар склав йому присягу як своєму зверхникові, бо чеські королі підлягали німецьким цісарям. Оттокар і того не послухав. Прийшло до двократної війни між Рудольфом та Оттокаром. На рівнині над Моравою заведено рішальний бій, у якому Оттокар погиб.

Рудольф запитав тоді німецьких князів, кому віддати в посідання Австрію і Стирію? Князі згодилися, щоб цісар віддав ті краї своїм синам. Від того часу вони належали до дому Габсбургів аж до 1918 р., тобто до розвалу Австро-Угорщини. В тому році повстала австрійська республика зі столицею Віднем. У двацяті роковини створення тієї республики канцлер Гітлер прилучив її до Німеччини.

о. С. Ковалів.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Зростає число жертв залізничої катастрофи під Варшавою.

Стан здоровля ранених у страшній залізничій катастрофі поправляється. В кількох випадках лікарі сумніваються, чи ранені будуть жити. Одночасно виявляється, що число жертв буде більше, бо багато осіб під впливом переживань страшної катастрофи занедужало на умові недуги. До лікарів психіятрів зголосилось уже багато таких подорожніх. Учора затримали при вул. 6. Серпня у Варшаві молоду дівчину, яка бігла вулицею і кричала: „Ідемо до Варшави, ідемо до Варшави". В амбуляторії суспільної обезпечальні ствердженo, що недужа є служницею і верталась до Варшави зі своїм працедавцем, який згинув у катастрофі, а дівчина збожеволіла. Її відвезли до шпиталю для умово недужих. Прізвище цієї нещасливої дівчини покищо не устійнили.

Одночасно слід згадати, що міністерство комунікації рішило зліквідувати т. зв. віляновську залізничку, де минулої неділі дійшло до жахливої катастрофи. Міністерство комунікації зажадало вже давніше в ультимативній формі від т-ва доїздових залізничок, щоб „змодернізувало" залізничку і рух на ній, бо у протилежному випадку рух залізнички буде припинений. Тому, що т-во не послухало міністерства кажучи, що не має на це грошей, залізничий рух на цій залізничці буде припинений з днем 1. жовтня ц. р. Комунікацію з підміськими місцевостями і Варшавою будуть вдержувати автобуси.

Німеччина бойкотує Трієст?

У „Нюз Кронікл" появилася вістка, що від деякого часу Німеччина бойкотує Трієст, звертаючи свою закордонну торговлю на Гамбург і Бремен. Мусоліні намагається знов оживити Трієст німецькою торговлею — відтіля походять поголоски, що Італія хоче винайняти Трієст Німеччині.

НОВИНКИ

21 ЛИПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 8. липня 1939.
Прокопія вмч.
Лат. Praxedis diva.
Сонце: схід — 3.38, захід — 19.23.
Місяць: схід — 10.23, захід — 22.05

Завтра: 22. липня. Субота.
Ст. ст. 9. липня 1939.
Панкратія свяч.
Лат. Mariі Magdalinae.
Сонце: схід — 3.39, захід — 19.2..
Місяць: схід — 11.38, захід — 22.34.

—o—

— **Коли ви щось пишете** (вірші, оповідання, повісти, спомини, драматичні твори і т. п.) і не знаєте вартости того та як узятися за видання, присилайте рукописи до **Письменницько-Видавничої Порадні** під управою Ю. Шкрумеляка, а дістанете безсторонню оцінку твору цілком дискретно і всякі ради щодо писання і видання друком. Справляємо мову, стиль, переписуємо, перекладаємо з чужих мов, пишемо або лише виправляємо листи, реферати, промови і т. п. Займаємося друком писань для установ і приватних осіб, щоб заощадити їм коштів і часу на поїздки до Львова. Пишіть з повним довірям. Нагорода залежна від умови. Адреса: **В-во „Добра Новина", Львів, Руська 3. Тел. 227-52. 1428 1-2**

— **З життя — Черче.** Повні настрою Традиційні Вечерниці в Черчі залишають надовго в серцях учасників спомини з побуту в Живці. Окремий Комітет подбав заздалегідь, щоб і цього року, то є 23. липня випали вони якнайкраще. Запрошень не висилається. Карти вступу на салі. 1427 1—2

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Нечувана спека** триває від трьох днів далі у Львові та у Сх. Галичині. В Перемишлі температура дійшла до 52 ступнів Цельзія. Тому в Перемишлі і в повіті занедужало кількадесять осіб від надмірної спеки. Метеорольогічні стації заповідають дальшу спеку, бо з полудневої і полудневo-східньої Европи напливає до Польщі сухе і гаряче повітря. За кілька днів спека буде ще більша, ніж тепер.

— **Сильна буря** з градом лютувала у вівторок вечором над західною частиною перемиського повіту і заподіяла великі шкоди. Від громів повстало кільканацять пожеж, що спричинили шкоду к. 20.000 зол. Буря з градом перейшла над північною частиною львівського повіту, де заподіяла на полях і в садах великі шкоди.

— **Преосвященний Кир Николай Чарнецький** приїхав з Ковля до Семаковець, пов. Городенка на двотижневий відпочинок і замешкав у свого брата селянина.

— **Дальша „ревіндикаційна" акція на Волині.** Польська преса пише, що в селі Тимошевичі пов. Луцинець перейшло на римо-католицький обряд 103 особи з „загородової шляхти". Це сталось завдяки „дволітній душпастирській праці" кс. Філіпяка.

— **Три нові польські кардинали.** У ватиканських колах — пише польська преса — кружляють поголоски про призначення трьох нових польських кардиналів. Отже кардинальський капелюх мають дістати: краківський митрополит Сапіга, полевий військовий єпископ Ґавліна і шлеський єпископ Адамський, якого передтим призначать архиєпископом.

— **„Дом стшелецкі"** посвятили недавно у малім селі Підрудне пов. Камінка Струмилова, в якому знайдуть приміщення польські організації. Площу під будову дому і матеріял подарували: землевласники камінецького повіту. У посвячені дому взяли участь представники влади зі старостою Фрончковським.

— **Занечистили криницю.** ПАТ повідомляє: Невідомі особи влили до криниці публичної вселюдної школи в Заболотцях, пов. Броди більшу кількість якогось плину, мабуть карболю, так, що води не можна пити. У згаданій школі приміщена тепер польська півколонія для 20 дітей. Ведуть слідство.

— **Кровавий польський відпуст у Бучачі.** ПАТ повідомляє: Минулої неділі 16. ц. м. відбувався в польськім костелі в Бучачі відпуст, на який прибуло кілька тисяч поляків з околиці. Тому що панував великий стиск між вірними, деякі з них намагались вилізти на високий мур, де повстала „імпровізована галерія". На мур поліз теж Ф. Лозінський зі Звейкова, зіштовхнув заїдтіля великий камінь, що спадаючи з 4-метрової висоти зранив Ф. Щепановського з Дуліб. Одночасно на вулиці перед костелом хтось стрілив зі страшака. Це викликало між юрбою переполох, між якою поширилася сплетня, що це напад невідомої „банди", яка кинула бомбу на ксьондза проповідника. Про розміри переполоху свідчить найкраще факт, що духовенство мусіло перервати богослуження і скінчило його щойно тоді, коли настав повний спокій. Лад привернула щойно поліція, яка вирвала теж з рук юрби важко побитого Ф. Лозінського. Не зважаючи на неправдивість поголоски, в околиці кружляють далі сплітки, що події викликали замаховці, які навіть „обкидали костел бомбами".

— **Львівська хроніка.** В середу передполуднем поліція окружила будинок Гіпотечного Банку при вул. Академічній внаслідок алярму, що його спричинило припадкове нарушення автоматичного механізму. — У трамваю ч. 9 на Підзамчі невідомий злодій витягнув з кишені адв. М. Гаселя зі Золочева портмонетку з 8 зол. і записки. — При вул. Личаківській наїхала таксівка на віз Г. Парнеса з Лисинич і зранила коня, віз ушкодила. Матеріяльна втрата к. 200 зол.

— **Краєва хроніка.** Недалеко Медики кинувся під поїзд невідомий мужчина і згинув. Його прізвища не вдалося устійнити. — В лісі гр. К. Баденія в Буську, пов. Камінка Струмилова пожежа знищила 11 га лісної культури і пів га сосонок, вартости к. 1.400 зол. Крім того у Будках Незнанівських згоріло 6 га корчів на шкоду фірми Ойкос.

— **Нові латвійські монети.** На засіданні ради міністрів рішено вибити нові 5-ти латові монети з портретом президента Ульманіса в однострою аїшаргів.

— **Будівельні катастрофи в Італії.** В Неаполі завалився новий мешкальний дім, при чому одна особа згинула, 11 було ранених. У Фльоренції теж трапилась подібна катастрофа, підчас якої 11 осіб було ранених.

— **Велику аферу** викрила митна сторожа в Латвії підчас контролі пачок, адресованих до спедиційної фірми Вундерліх. Митна сторожа знайшла в дитячих забавках золоті годинники та інші предмети зі золота вартости 16.000 зол. Ці пачковані годинники та інші предмети зі золота передавала фірма Вундерліх іншій фірмі „Свірскі", яка торгує золотими предметами в Ризі. Слідство виявило, що в подібний спосіб перепачковано до Латвії багато предметів зі золота.

— **40-ліття перелету над каналом Ля Манш.** При кінці цього місяця французький міністр летунства Ґі ля Шамбр поїде мабуть до Льондону щоб узяти участь у відсвяткуванні роковин з нагоди 40-ліття першого перелету над каналом Ля Манш. Першим смільчаком, який перелетів літаком понад канал Ля Манш з Франції до Англії був відомий французький конструктор літаків Люї Блеріо.

— **Смерть понад 100 осіб у хвилях ріки.** Над стейтом Пуебля в Мексику лютував сильний буревій зі зливним дощем і хмароломами. Ріка Астояк виступила з берегів. У хвилях ріки згинуло понад 100 осіб. Дотепер удалось виловити тіла 20-ох осіб. Свідки оповідають, що в одному місці під натиском води завалився камінний мур, на який вилізло 40 осіб рятуючись перед повінню. Нікого з них не вдалося врятувати. В іншім місці під натиском розшалілих хвиль води завалився історичний 400-літній міст „Сан Рок", на якому було 5 дітей. Вони теж згинули у хвилях ріки.

— **„Протисаботажні відділи"** зорганізовано з 700 осіб у Торонто, які на випадок потреби будуть берегти найважніших промислових об'єктів. Канадійська преса підкреслює, що згадані відділи покищо непотрібні, але їх творять „на всякий випадок". Організація таких відділів вимагає довшого часу і тому до їх створення приступили вже тепер.

— **Пожежа японського корабля.** На японськім кораблі „Бокуйомару", що їхав зі Сан Франціско до Йокогами, вибухла пожежа внаслідок запалення мідної руди, яку віз корабель, а вогонь перекинувся на сусідну комору з чілійською салітрою. Корабель розіслав негайно сигнали, взиваючи рятунку. На допомогу поспішили йому два японські та два американські кораблі. На „Бокуйомару" їхало крім того кількасот пасажирів і коло 150 членів залоги. У вівторок пополудні корабель пішов на дно. Біля 150 моряків і кількасот пасажирів забрали два американські нафтові кораблі.

— **Сильний буревій** з громами і зливним дощем перейшов над західною Швецією і спричинив виливи рік. Хвилі рік знищили багато мостів і залізничі шляхи. Тому залізнична комунікація частинно перервана. Місто Уддевалля відрізане зовсім від світа. Крім того повінь підмила головний залізничий шлях Стокгольм-Готтебург і тому кілька поїздів вискочило з рейок.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

— **Як французи ведуть пропаганду за збільшенням уродин?** У Франції появились нові, дуже гарні поштові марки, по 70 і 90 сантімів з додатком 80 сантімів на підмоги для родин, які мають багато дітей. На марці представлена молода мати з трьома дітьми, яка з усмішкою схилилась над колискою, де лежить четверта дитина. Ось-так у Франції ведуть тепер енергійну пропаганду за збільшенням уродин.

— **Ескадра військових літаків** вилетіла з Дармавту у Новій Шкотії на досліди мало відомих просторів Канади. Там збудують нові осередки протилетунської оборони і летунські бази. Минулого року досліджували з цих самих причин побережжа заливу св. Лаврентія, що разом з Лябрадором творить стратегічну цілість і доповнює оборону Канади.

— **Замерз підчас спеки.** При IX. вулиці в Ню Йорку затримався самохід, що розвозив лід для клієнтів. Зі самоходу висів шофер і почав розносити лід у цеглках. Коли вернувся по нові цеглки леду і зайшов до середини самоходу нагло повіяв вітер так сильно, що двері замкнулись за шофером. Ключі залишились у дверях самоходу, але зовні. Нещасливий шофер довго стукав до стіни, щоб звернути на себе увагу прохожих, але грубі, добре ізольовані стіни заглушили зовсім його стукіт. Щойно по кількох годинах самоходом заопікувався поліцієнт тому, що в ньому не було шофера і завіз його на комісаріят поліції. Повідомлена фірма надіслала нового шофера на другий день рано і тоді щойно отворили дібраним ключем двері самоходу, де всередині знайшли між ледом скостеніле тіло шофера Больтера.

— **Зменшення лікувань у литовських живцях.** Литовська преса пише, що напружене положення в Европі відбилось на настроях населення Литви. Минулого року в литовських живці Поланзі було понад 13 тисяч лікувань. Цього року лікувань зменшилось до 2.700 осіб, з чого є лише 13 чужинців.

— **Підготова до Олімпіяди.** Естонія не забуває, що зближається річниць Олімпіяди в Гельсінках. Тому в Талині відбулася нарада комісії, в якій взяли участь делегати естонських туристичних бюр, міністерства комунікації, готелів, самоходових фірм і т. п. Комісія сподіється, що через Естонію переїде до Гельсінок на Олімпіяду найменше 6.000 самоходів. Тому комісія рішила поширити сітку варстатів до ремонту самоходів, сітку бензинових стацій, гаражів і т. п.

— **Друкарська помилка.** У дописі зі Станиславова проф. Романа Сімовича п. н. „Дещо про музичну культуру українців Станиславова та могилу Дениса Січинського" вкралось через помилку одно слово. У реченні ...„говорять, що ті гроші зужили на купно боянського фортепіяну, що тепер у Соколі" — вставлено слово „польському", якого не було у рукописі.

— **Знаменитий вибір?** Одначе зі всіх пудрів, що щораз частіше появляються, вибрала вибаглива Папі пудер „Cosmi Metamorphosa". Своїй вдачі зовнішньої „змінюючим" складникам, які відживно діючи на шкіру, доприпадають церу та роблять її оксамит. гладкою і чарівною. Вдалим поміщим складникам є це невступний пудер, уступає пітніє шкіри і зовсім незалежно від атмосферичних змін рівномірно прилягає. Пудер „Cosmi Metamorphosa".

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Свято Матері. Дня 10-го м. м. відбулося в гімназії „Рідної Школи" в Чортківі Свято Матері з багатою та живою програмою. Мистецький провід мала п. проф. Рашова. У склад програми входили: хорові точки, музичні, ритмічні вправи, реферати, одна деклямація та інсценізація Стефаникової новелі „Марія". Вступне слово виголосила уч. IV. кл. Марія Римик. Ганна Гуньовська, уч. III. кл. відтлитала цікавий та гарно складений реферат про Свято Матері. Поему Тичини „Скорбна мати" відеклямувала досить добре С. Маньовська, уч. IV. кл. Другий, немений цікавий реферат прочитала уч. III. кл. Ганна Деркач. Тема: Мати в наших письменників. Прелегентка почала від усної словесності, від Котляревського, та скінчила аж на „Волині" Самчука. Справді мистецька була інсценізація Стефаникової новелі „Мати", що її уложила Г. Деркач і сама грала ролю Марії. Той монольог, де Марія згадує про те, як вона висилала своїх синів до великих міст на науку, щоб вони вміли „мужицьке право" боронити, як потім провела тих своїх синів у похід за Волю — той монольог вийшов чудово. Кращу річ на Свято Матері годі було підібрати. Гарно відтворила достоту Катерини Стефанія Маньовська. Свято залишило незатерте враження у глядачів. **М-р М. В.**

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів
т. 40

БРОДИ.

День Матері. 18-го м. м. філія „С. У." в Бродах влаштувала „День Матері". Імпреза почалася співом гимну „С. У.", після чого п. Лідія Дідикізна виголосила гарно опрацьований реферат. По рефераті були дальші точки програми, що їх виконувала дітвора в передшкільному віці, якою проводила п. Стефа Захарчукіна, представниця дитячих осередків. Все було дуже солідно підготоване. На увагу заслуговували дитячі вправи, такоє лялькове та інсценізації. З черги п. Евгенія Табановичева відспівала милим сопрапом дві пісні „Сирітка" Лопатинського і „Не виливай мене замуж" О. Нижанківського. Другу частину програми почали вправи дорослих до пісні „Наприла вічка". До цієї вправи співав дует: п. Марія Заяндівська (сопран) і С. Захарчукіна (альт). Дальша: мельодеклямація Опарицького-Лисенка „Остання ніч" у виконанні п. Ірини Коваторівської. Декляматорка дуже гарно вчилувалася зі свого завдання і деклямація зробила гарне враження. З черги С. Дутчакевичівна відіграла на фортепіяні „Колискову" Н. Нижанківського і „Скерцо" Т. Гізе. Програму переплітав жіночий хор. Він відспівав „Дарованє пісне" Д. Січинського і вязанку „Рідний край" Січинського. У вязанці звертало увагу сольо п. Марти Осадцівної, що має сильний і добрий голос (сопран) і п. От. Захарчукілної, що має дзвінкий альт. Диригентка п. Стефа Осадцівна багато праці вложила у вивчення хору і може радіти успіхом. Взагал „День Матері" вдався, в чому велика заслуга голови філії „С. У." п. Марії Сеньової та інших членів Виділу. Гості виходили зі салі вдоволені. **І. Ч.**

СОЛОТВИНА.

Гостина театру. При кінці минулого та в перших днях цього місяця гостив у Солотвині Український Народній Театр ім. Садовського. Була це для солотвинського громадянства велика радість, чого доказом було раз-по-раз вщерть виповнена сала чит. „Просвіти". Наше найгорячіше бажання, щоб наш театр як найчастіше гостив в наших сторонах. Цим разом театр дав нижу вистав, як „Дай серцю волю", „Пісня Бескиду", „Гетьман Полуботок", „Возталання", „За молдавський престіл" і „Мати найомичка". Прегарні декорації кисти арт.-мал. Бобинського, вірно виведені народні й історичні костюми і музика під проводом Войкевича — ось тло — на якому ми бачили згадані пєси, що їх режисерували п. Люся Барвінок та Олекса Лещицький, колишній артист київських театрів. Вони мають під своїм проводом ряд молодих, талановитих адептів сцени, як Маркіз, Угрина, Федчишинів та інших. Безконкуренційні у своїх характеристичних ролях пп. Барвінок і Левицький дали доказ, що їх праця над молодими талантами підготує українській сцені незбійні сили. Угрин у ролі Микити в „Дай серцю волю" вложив тільки драматичної експресії, що просто не хочеться вірити, що цей артист щойно рік працює в театрі. В його інтелігентній інтерпретації сотник в „Пісні Бескиду" вийшов дуже пластично. Досконала дикція і милий, хоч не вишколений баритон, допомагають постать надійного артиста. Не меньше признання заслужили: пара Федчишинів і Маркіз. Побут цього театру надовго лишиться у вдячній памяті українського громадянства Солотвини. **„Гість в вистав".**

КОПИЧИНЦІ.

Театр ім. Котляревського гостив минулого місяця у Копичинцях та відіграв такі пєси: „Циганське кохання", „Цариця Грузії", „Тополя", „Найвірнішій чоловік", „Пригода в Черчі", „Орфей у пеклі" і „Зоря над Почаєвом". Тому, що в „Народньому Домі" мала сцена, адміністрація театру мусіла винайняти салю „Сокола" на кілька вистав, які вимагають більшої сцени. З усіх відіграних пєс найсильніше враження зробила драма „Цариця Грузії". Веселий настрій серед публики викликала українська оперетка „Пригода в Черчі". Гарно виставлено і відіграно „Тополю". Найбільше української публики стягнула відіграна в салі „Народнього Дому" — „Зоря над Почаєвом". Громадянство Копичинеччини намагалося якнайчастіше відвідувати театр і мабуть адміністрація театру зміниле тепер переконання про Копичинці та шанцдко знову завітає з новим репертуаром. До збільшення фреквенції на виставах причинилося у великій мірі висилання обіжників до всіх установ по селах від повітових установ зі закликом відвідувати вистави нашого найкращого театру.

Фестин „Рідної Школи". По традиції управа „Р. Ш." в Копичинцях закінчує шкільний рік улаштованим фестину, на якому дітвора поспочується своїми пілорічними осягами. В цьому році такий фестин відбувся в Копичинцях 25-го м. м. на площі П. В. і Ф. В. Завдяки цій гарній площі, що лежить у центрі Копичинець, на свято прибуло досить багато громадян, які довго любувалися вправами нашої дітворн. До вправ приграваля оркестра „Бомна". Фестин приніс гарний моральний і матеріяльний успіх.

Заборона попису хорів читалень. Філія Т-ва „Просвіти" в Копичинцях мала намір закінчити річну працю організації хорів у повіті пописом хорів, який хотіла влаштувати 9. липня п. р. під вільним небом на площі П. В. і Ф. В. Попис хорів мав бути получений з фестином. Але новоприбувший повітовий староста п. Зайонц не дав дозволу на попис хорів під вільним небом, тільки у салі, не зважаючи на спеціяльну інтервенцію у нього в цій справі. Виділ філії згідно з ухваленим повітової просвітянської наради, через ту відмову дозволу відложив попис хорів на осінній час тому, що у малій салі Народнього Дому в літню пору не можна влаштувати такого попису.

ГУСЯТИНЩИНА.

Дитячі садки. Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" в Копичинцях вніс до староства 20 проханть за дозволом на дитячі садки в Копичинеччині, але староство дало дозвіл, тільки на 9 садків. На Гусятинщину припадає з цього числа 5 садків у таких місцевостях: Гусятин, Кривенське, Васильківці, Чорноківці Великі й Чорноківці Малі.

Що можна, а того не можна, — цього й теперішніх часах таки не можна вияти. Донедавна на національних святах із приводу Базару та Круг можна було співати „Журавлі", „Коли ви вмирали", „Ой у лузі червона калина", але вже в травні ц. р. копичинське староство скреслило наведені пісні з програм академій у честь Гол. От. Симона Петлюри. З програми Франківського свята скреслено дві деклямації: „Каменярі" й „Наймит". Чи ті скреслення випадкові, про те свідчить найкраще факт, що напр. „Каменярі" Франка можна знайти в українських шкільних читанках, а всі гімназійні учні під загрозою недостаточної оцінки мусять з неї докладно позаймовитися й вивчити напамять.

Смерть священника. Дня 1. липня помер у Сидорові довголітній парох Силоренк о. Віктор Ростковнч у 92-ому році життя й 66-ому священства. Похорон відбувся 3. липня при великому удалі народу. Промовляло багато промовців, між ними двох сидорівських селян і одна дівчина. О. Віктор Ростковнч належав до найстаршої ще живої генерації нашого духовенства, якої представників сьогодні можна вже на пальцях порахувати. В молодих літах належав до москвофільського таборц, та потім під впливом твердої мови життя став українцем.

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

Читальня Просвіти в Торському святкувала 4-го м. м. 40-ліття свого існування. По відправі Служби Божої і панахиди за померших членів вирушив похід під проводом процесій і чотирьох священників до читальняного дому, щоби довершити акту посвячення читальні. У святі взяло участь усе місцеве громадянство, представники різних установ в повіту та делегати повітових установ зі Заліщик і Тлустого, які склали читальні-взаємні привіти. Від повітових установ промовляв голова філії Т-ва „Просвіта" в Тлустого д-р М. Семчишин, який закреслив значіння „Просвіти" для національного життя. Другий з черги, як делегат повітових установ зі Заліщик, б. сен. В. Баранюк підкреслив творчу працю „Просвіти" у розбудові нових клітин народнього життя. Від повітового Лугу склав привіт д-р М. Долинський, а від кооперації п. Смугова, директор складниці П. С. К. у Тлустім. Від місцевих установ склав привіт гром. Василь Побігун з Торського. Дуже цікавий реферат про культурно-освітній рух села виголосив місцевий громадянин Лука Непийвода. Референт представив невпинну, мозольну і на око дрібну працю читальні за 40 літ, якої внаслідок є те, що крім читальні в селі є тепер багато інших установ, як ось: крамок „Р. Ш.", Луг, Сільський Господар, споживча і кредитова кооперативи, кооперативна мисарня, районова молочарня — ці дві останні одинокі в повіті. Всі ці установи діяльні. В читальні нема — як це буває — т. зв. радісних чи бубнових членів. Коло 100 членів читальні є членами Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові. Читальня має гарну власну домівку, в якій приміщені обі кооперативи і всі культурно-освітні т-ва. Слід замітити, що мисарня і районова молочарня мають приміщення у зрошених власних будинках. Тому, що читальня домівки показалася за мала для всіх установ, Виділ читальні купив у 1937 р. велику півтораморгову площу в самій середині села, на якій хоче в найкоротшому часі збудувати величавий, обширний будинок, що служитиме для потреб усіх культурно-освітніх установ. Торське може служити взірцем для інших сіл повіту. В ньому впадає в вічі передовсім активність багатьох громадян, які виросли з льокального патріотизму і завзяють долю свого села зі загальними справами народу. Це слізно по різних збірках на народні цілі, на різних кооперативних чи культурно-освітніх повітових нарадах у Тлустім чи в Заліщиках, на яких делегати Торського своїми висококромадянськими виступами підтягають інші місцевости. А все те треба завдячувати сорокліпній праці читальні. Другою частиною свята була амадеолія на читальняній площі, на яку склалися точки місцевого хору та продукції оркестри, переплітані деклямаціями. Справді зворушлива сцена була тоді, коли дівчина Марія Земгодух складала привіт старим дідусям, членам-основникам читальні. Гурт дівчат, зодягнених у чудові народні одяги оружжа деклиматорку. Кожна з них тримала китицю квітів у руках. По виголошенні привіту дівчата передали ці китиці всім членам основникам як символ вдячности за їхні труди для піднесення культури рідного села. На очах стареньких працівників покотилися сльози радощів, що внали чистими крапляками на ніжні квіти. Всі як один, старі, молоді й найменші дали в душі глибокий поклін тим першим піонірам рідної культури. На закінчення свята влаштовано фестин, на якому відбувалися ігри й забави молоді. Тут теж лунали гарні пісні місцевого хору, переплітані звуками оркестри. Старі люди пригадували собі, як то було перед 40 літами. Беззубі бабусі вдивлялися в ясні обличчя повні молодечого запалу, своїх унучків. А старі діди міркували на боці, як то світ за 40 літ зміпився. Але в кожного було на думці одне: ми йдемо вперід, бо в нас є таємна сила, що жене нас до кращого — майбутнього. Цікаво, як то буде за других 40 літ — думали учасники ювілейного свята в Торському.

БОРЩІВЩИНА.

Гарний приклад. Бібліотека читальні „Просвіти" в Сапогові має тільки 280 книжок та й то перечитані книжки перечитані і своїм вмістом далеко не підходять під теперішню хвилину. Читальня закупила радіо за 370 зол., нову шафу на бібліотеку і треба було подбати про нові книжки. Зібрався одного разу кільканадцять громадян-членів читальні. Виділ читальні і одна з присутніх там, п. Микола Томинчук, поважний громадянин села, колишній голова кружка „Сільського Господаря", який має прекрасну власну бібліотеку, заявив, що дасть бібліотеку — понад 250 книжок — другій читальні. І хоча між тими книжками є ще й книжки його батька, про якого зі сльозами в очах згадували, і це для нього пінне памятка, то читальня потребує і памятки — казав він. Так читальня у Сапогові має гарну підставу для нової бібліотеки. Кажуть — підставу, бо бібліотеку треба розбудувати. Є гроші на всякі інші речі, то мусять зайтися і на книжку.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція неодповідає

Шкіряні каганці і ремінці для псів

у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

ч. 1317 4-?

Ощадний

ч. 1180

С. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 а, Галицька 16.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Четвер 20. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Пятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Неділя 23. 7. год. 16 „Кінець і початок"; год. 20 „Кінець і початок".

Театр Різнородностей.

Від четверга 20. 7. до неділі 23. 7. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

СНЯТИН:

20. 7. Шаріка.

Зі Снятина їде театр до Карлова, Заболотова, Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАБС:

20. 7. Чарівна дівчина.
21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на цензурі.
23. 7. Ковашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ХУТИ:

20. 7. Дай серцю волю.
21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Бесталанна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

20. 7. Велдіж.
21. 7. Мізунь.
22. 7. Пацинів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

23. 7. Комарно.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
25. 8. Синік.
8. 9. Рихтиця.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Енді Гарді залюблений".
АПОЛЬЙО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Шаржа легкої бригади" (Ерроль Флін).
БАЙКА: „Втікач з Сан Квентін", „Герой наших часів".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Тайний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павєк і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря".
КАСІНО: „Шпигунові визнання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марова".
МАРУСЕНЬКА: „Кібін" (Фернандель)
МЕТРО: „Тайна самітнього дому", „Золоті жіночки".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські вогні", „Маленький хижак".
ПАКС: вечинне.
ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тульон".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівіліана".
РОКСІ: „Волоцюжка дякуглі" і додатки.
СВІТ: „Жовтий плян", „Нещасні часи".
СВЯТОВІД: „8 4 ові". „Налсі Сціль пропала".
СТЕЛЛЄВЕ: „Яструб" та ревія.
ТОЙ: „Пат і Паталон", „Канадяг".
УТІХА: „Сильні люди" та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 20. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.35 Орх., 8.20 Академічна музика з пл., 8.35 Орх., 8.20 Академічна музика з пл., репортаж, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Артилерія — слівно-муз. авд. для молоді, 15.05 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Пісні та балади з супр. форт., 16.45 Церковне будівництво, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Волинь" авд.; волинські пісні, 17.45 Освітня резерва, 18.00 Симфон. орх., флет, 18.50 Відгомони сили та слави 19.00 „Трильогія" Г. Сенкевича, 19.20 Муз. огляд, 19.30 Легка музика: сопран, орх. мандолінистів, 20.15 Актуальна гутірка, 20.25 Фрагм. із „Хати за селом" І. Крашевського, 20.35 Спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт. реціталь (Лістові твори), 21.30 Театр Уяви: „Країна сліпців" Балса, 22.00 Музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 21. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Івась боїться жаби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві: Туристично-спорт. порадник, 13.25 Для сільських господинь: Як дістати добре волокно, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Відповіді на листи, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Капітан Кук і каннгури, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник. 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 І. Бізет: Соната а-моль оп. 26, віол., форт., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт, 17.45 Суспільна опіка у Львові, 18.00 Спів, реціталь Софії Масельської, 18.30 Орг. муз., 19.00 Фрагм. із пов. І. Повальського: „Над озером", 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Орх., спів, 20.15 Резерва, 20.25 Охорона ліса, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Бетовенові квартети а пл., 21.35 „Бальзак" літер. портрет, 22.00 Концерт творів Гріга, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 22. липня 1939.

7.00Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.45 Орх. мандолінистів, 8.15 Погода в Орлові, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Англ. пісні з пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хліб. організацій, 14.35 Господарські вістки, 14.45 Театр Уяви для дітей: Пригоди Сливака-Нероби, 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.0 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 „Мігуель Флета" муз. репортаж із пл., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гальверсен: Прихід боярів, пл., 17.20 Діти з Мадярщини у Польщі, 17.40 Військ. марші з пл., 17.45 Двадцятьп'ятиліття пожежних стрільців-байонців, 18.00 Маловідомі твори: сопран, тенор, мецосопран, обой, скрипка, форт., 19.00 Сімома морями до сімох горбів, радіоповість із участю Щепка і Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка; У купальних Семигороду, звук. репортаж, 20.00 Нар. музика, муз. авд., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Улянові любощі" поневіль із музикою Кипр. Годебського, 22.00 Танкова музика: орх., спів, рефрени, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 20. липня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Солісти, БІЛГОРОД 19.05, 21.10 Нар. пісеньки, 20.00 Гумор, БУДАПЕШТ 12.00 Спів, 17.00, 22.40 Чужомовні комунікати, 19.25 Військ. орх., ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** 20.15 Брамсові твори, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розр. концерт, 18.15 Німецькі пісні, 20.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.25 Оперетковий вечір, МЮНХЕН 19.00 Мельодії з оперет і звуковиків, РИГА 19.05 Симф. концерт (Чайковський, Досинні, Ліст, Сібеліус), РИМ 21.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Вок. концерт, 21.40 Танк. музика.

Пятниця, 21. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Увертури та вальси, 20.15 Муз. комедійка, БІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. мельодії, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Пісні, 22.00 Танк. музика, 23.00 Танки різних народів, ВІДЕНЬ 18.00 Нар. піссньки, 18.45 Пісеньки і танки нім. кольористів, **19.50 Українські вістки,** 22.30 Шуберт: Смичковий квартет і-дур, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 13.15, 19.15 Орх. концерт, 13.30 Цит. орх., 18.00 Старі і нові мельодії, 20.15 Солісти, ЛЯЙПЦІГ 20.45 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00 Симфонізована музика, 22.10 Хор, 22.45 Танк. музика, ПАРІ ПТТ 18.15 Скрипка, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 Танк. музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччінія, 22.00 Танк. музика.

Субота, 22. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Оперетнова музика, 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 17.00, 20.40 Різномовні комунікати, 17.10 Форт., 19.25 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.00 Хор дівчат, 18.30 Вес. музика, 19.10 Весела програма, 19.50 Українські вістки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.30 Орх., спів, 22.30 Хвилина музики, КЕЛЬН 19.10 Нар. музика, МІЛЯНО 21.00 „Пацци" оп. Леонкавалля, ПАРІ ПТТ 18.00 Форт., 20.30 Оперетковий вечір, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 18.35 „Білітіс" Дебіса, 19.30 Моцартові сонати, РИМ 22.30 Скрипка (Корелі, Моцарт, Дебісі й ін.), СОФІЯ 18.000 Нар. музика, 18.30 Мандоліни, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Концерт, 21.00 Легка музика, СОТЕНС 19.15 Спів.

Радіокутик.

НІМЕЦЬКА ВІЙНА ЗІ ЗАКОЛОТОМ У ФРАНЦІЇ.

Справді цікавою сенсацією стає подія, коли в теперішніх напружених відносинах між Францією та Німеччиною, на запрошення французів приїхав до Бордо німецький вагон, щоб припинити заколоти викликувані електричною мережею на трасі довжини 900 км. з яким французи не вспіли були самі упоратись. Німецький вагон довжини 22 м., засоблений у відбірно-висильну станцію та у апаратуру, яка знаходить та устійнює джерела заколоту. У вагоні є крім того кімната та кухонка. Обслуга вози складається з кількох німецьких інжинірів електротехніків. Простір, який мають прослідити німецькі інженіри зі своїм возом, завжди викликував великі заколоти у рецінозну відборі. На цю тему, один з французьких тижневників пише гумористично, що врешті раз німецькі інжинірн успішно перевеведуть корисну війну.

РАДІО У ВОЗДУШНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Великий німецький воздухоплав „Кондор" перелетів 10.000 км. з Берліна до Ріо де Жанейро, протягом лише не цілих двох днів. Однак таку рекордову подорож ніколи не могли б осягнути без помочі радія, яке тримав персонал та пасажирів у постійному контакті з землею. „Кондор" має висильно-відбірну апаратуру фірми Льоренц і Телефункен. У воздушній комунікації, апарати цієї фірми, вже від ряду літ відомі та провірені. Завдяки ним воздушна комунікація має запевнену безпеку як у мряці, так і в гуранні.

РАДІО НА ПОСЛУГАХ ПОЖЕЖНОЇ СТОРОЖІ.

Норвезька поліція послуговується від певного часу у своїй праці короткохвильною висильно-відбірною апаратурою, яка віддає їй величезні услуги. Тепер пожежна сторожа в Осло також рішила використати радіо для своєї мети. Данська пожежна сторожа у Копенгазі має вже короткохвильну висильно-відбірну апаратуру, вбудовану у спеціяльне авто, яке товаришить пожежним автам на місце пожежі та звідтам подає безпосередньо справоздання до центрялі пожежної сторожі, а від неї дістає приторучення та інформації. Виявилося, що цей рід співпраці з радієм принїс пожежній сторожі багато користи

У джі СПЕКИ

—o—

Біржа

Львів, 19. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Доляри америк. 5.33·50—5.33·50, Доляри канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. гол. 284·21—284·21 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·40—120·40, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·62—125·62 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 85·50.

Яиці.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Страховичі 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 61·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 заліznича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 19. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла екст. з оп. дає вачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

МЕШКАННЯ

ТРИ великі гарні покої, передпокій, кухня, повний комфорт, український дім **Войтовська ч. 2** ріг Личаківської при трамв. зупинці 140 3—3

КУПНО-ПРОДАЖ

СПОРИШ, румовок купую кожну скількість. Прислати поштою, належитість висилаю відворотно. — M. Bożekowski, Kutno. 1422 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА інтелігентна, розуміється на господарстві, шукає заняття у самітнього священника від зараз. Зголошення: Zimna Woda, poste restante, „Wdowa". 1426 1-2

РІЖНІ

ДУЖЕ НА ЧАСІ! Пригадуємо, що теперішний час найкраще зужити на забезпечення кожної готівки **купном камяниці**, віллі, дому, а хотби і парцелі у Львові, про які без всяких зобовязань і кошгів інформує дискретно кожного українське бюро **„Трансакція"** (Ігнат) **Львів, Длугоша 1** ріг Миколая. 1406 3—3

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Sobota, 22. lipca 1939. N. 164
Субота, 22. липня 1939. Ч. 164.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

«ИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Українські парадокси

(Передова стаття)

„Тривога карпаторуських автономістів“

Далекий Схід у вогні

Коштом українського народу

Зближення Литви до Німеччини

Убили польського митного урядовця

Японія зірве переговори з Анґлією

Засудили сов. дипльомата

На тихі води Полісся (фейлетон)

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Nr. 164 (15.243).
Ч. 164 (15.243).

Lwów, sobota 22. lipca 1939.
Львів, субота 22. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-41
Телєфон Адміністрації 229-61
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не вертають.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Гданські німці вбили польського митного урядовця.

ГДАНЬСК, ПАТ. В четвер в год. 9,30 гданський митний урядовець та двох умундурованих членів пробоєвих відділів перейшло кордон коло граничного каменя Д. О. 16. У глибині польської території стрінули вони польського граничного стражника Витовта Будзевича. Коли він кликнув до німців, щоб вони спинилися, гданський урядовець застрілив його та втік разом з товаришами на територію Гданська.

Польська адміністраційна влада веде слідство.

Нема переговорів між Польщею та Німеччиною.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ. ПАТ. Французька преса називає поголоски про польсько-німецькі переговори невдатним німецьким маневром.

„Ексцельзіор" підкреслює, що оба уряди адементували ті поголоски. Коли говориться про польсько-німецькі переговори, є це непорозуміння: Німеччина розуміє під переговорами спробу накинути Польщі свою волю без війни. Польща — таке урегулювання справи Гданська, щоб це не нарушувало її суверенности, прав та інтересів.

„Епок" остерігає перед інформаціями, які успокоюють, та заповідає загострення напруження в Европі.

Японія приготована на несподівки з боку СССР.

СОВІТСЬКО-ЯПОНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ТОКІО, ПАТ. Представник японської адміралїї заявив, що совітська влада переслідує японських концесіонарів на північному Сахаліні, та японських рибалок. Тепер ідуть переговори між Японією та СССР для наладнання тих справ.

Підчас тих переговорів совітський уряд мабуть не дозволить собі на ніякі самовільні кроки, хоч треба рахуватися з можливістю несподіванок з боку СССР.

Японія зірве переговори, якщо Англія не прийме японських домагань.

БЕЗКОМПРОМІСОВА ПОСТАВА ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

ТОКІО, Домеї. Міністр закордонних справ відвідав премієра та зложив йому звіт з теперішнього стану англьо-японських переговорів.

Добре поінформовані кола підкреслюють, що Японія вповні підтримує своє становище у тієнтсінській справі та вважає, що тепер Англія повинна погодитися на всі господарські та політичні зміни, що їх Японія ввела на занятому терені для добра військових операцій. Не зважаючи на примирне становище Англії в інших справах, Японія зірве переговори, якщо Англія не погодиться на основні домагання Японії.

Японська преса стверджує, що переговори між мін. Арітою та амб. Крейджі виявили велику розбіжність у поглядах.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ДІСТАВ ЗВІТ ТА ПЕРЕСЛАВ НОВІ ІНСТРУКЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британське міністерство закордонних справ дістало звіт від амбасадора Крейджі та переслало в четвер нові інструкції, щоб він дістав їх перед черговою розмовою з мін. Арітою.

ПЕРЕГОВОРИ НЕ ПІШЛИ ВПЕРЕД.

ТОКІО, Авас. Хоч урядові кола зберігають дискрецію що до ходу англьо-японських переговорів, але все вказує на те, що підчас останньої стрічі між Арітою та Крейджі переговори зовсім не посунулися вперед. Крейджі мабуть заявив, що в переговорах не може вийти поза справу Тієнтсіну та що Англія з увагою слідкує за змінами в північному Китаю і в майбутньому візьме під увагу пристосування до тих змін. Але всякі переговори на ту тему можна почати щойно після поладнання тієнтсінського конфлікту.

Аріта домагається, щоб Англія визнала стан воєнного конфлікту з Китаєм та щоб найшла більш поєднавчу формулу співпраці при наладнуванні нових відносин на Далекому Сході.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД БОРОНИТЬ СВІЙ ПРЕСТІЖ.

ТОКІО, ПАТ. Японська преса стверджує, що розходження між Англією та Францією все ще є дуже поважні. Британський амбасадор рішуче протиставиться деяким домаганням, які наражують британський престіж. Розмова, назначена на п'ятницю, матиме мабуть вирішний характер.

„Ніші Ніші" стверджує, що японський уряд є противний компромісам у засадничих справах, у яких Англія мусітиме відповісти „так" або „ні".

Перелети над північно західною

НІМЕЧЧИНОЮ ЗАБОРОНЕНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Денник розпорядків оголосив декрет, який забороное від 1. до 3. серпня перелітати над побережжям Північного Моря, північним побережжям та голяндською границею, крім того над місцевостями Мінден, Варбург, Верль і Штадтльон. Пасажирські літаки мають перелітати над тим тереном на висоті 500 метрів. Постанова мотивована військовими вправами, які там відбуваються.

Мадярський уряд каратиме за протинімецьку пропаганду.

ЗАЯВА МІНІСТРА ЧАКІЯ.

Мадярське радіо повідомляє: Міністр Чакі зложив заяву про мадярсько-німецькі взаємини. Він ствердив, що від кількох тижнів помітні зусилля, щоб звернути мадярську опінію проти Німеччини. Та тенденція має на меті погіршити мадярсько-німецькі взаємини, які опираються не лиш на спільних інтересах, але і настроях народу. Чакі заповів, що уряд буде суворо переслідувати всіх, які намагаються підкопати довіря до мадярської закордонної політики.

КОМЕНТАР БУДАПЕШТЕНСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

„Пештер Льойд" коментує заяву Чакія, стверджуючи, що мадярська закордонна політика є мировою, конструктивною політикою. Уряд та більшість народу рішає, яка повинна бути та політика, щоб відповідала національним інтересам; всякі спроби з нутра та зі зовні, щоб ту лінію закорд. політики нарушити, шкодять державі.

Британський уряд вже заіменував команданта збройних сил Близького Сходу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дотеперішнього командан-та південно-англійської військової округи сера А. Вовела, заіменували командантом округи Близького Сходу, що її недавно утворило міністерство війни. Його завданням буде приготовити оборону округи на випадок війни та скоординувати активність розміщених там збройних сил.

Положення жидів і арабів у Палестині.

Як подає німецьке радіо, найповажніший арабський палестинський щоденник „Філістін" закидує англійцям, що вони відібрали всі права арабам, залишаючи повну свободу жидівським організаціям.

У КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРАХ.

Німецьке радіо повідомляє, що арабські жіночі організації з Акко звернулися до британської влади з домаганням, прослідити відносини в концентраційних таборах, де замкнено арабів. В одному з таборів панує недуга, небезпечна для людського життя.

СТРІЛЯНИНА МІЖ АРАБАМИ І ЖИДАМИ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. У трьох палестинських округах дійшло до перестрільки між арабами і жидами. 5-ох арабів убито, 8-ох ранено.

ОБЛАВА НА АРАБСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Поліція перевела облаву на арабських терористів, арештуючи 20-ох та вбиваючи одного. В Тиверіяді арештовано 6-ох арабів та засуджено на смерть одного жидівського терориста.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

ПРИСУД НА СОВІТСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА.

МОСКВА, ТАСС. 17. ц. м. найвищий трибунал СССР розглядав справу б. совітського посла в Софії Раскольнікова та ствердив, що він покинув свою станицю, перейшов до табору „воріогів народу" та не хотів вернутися до СССР.

На основі 319. і 320. статті карного кодексу та на основі закону з 21. XI. 1929, Раскольникова винято з під права.

Українські парадокси.

Львів, 20. липня 1939.

Поміж закордонними паломниками, які — немов припливи й відпливи моря — хвилями цілими приїжджають до Львова, щоб потім зовсім щезнути, в залежности від розвитку міжнародніх подій та ступня актуальности української проблеми, находилась кілька місяців тому одна особливо цікава людина, поважний західньо-европейський журналіст і політик. Відвідав він м. і. й автора цих рядків в його хаті. Розмова зійшла швидко на парадокси післявоєнної Европи: як господарське вичерпання іде в парі зі збройовими перегонами, себто великанськими видатками на здебільша зовсім непродуктивні цілі, як народи і держави з безліччю неполадних внутрішніх проблем проявляють надмірні назверхні апетити, як грандіозний розвиток техніки у країнах з високою культурою зіштовхує ту культуру на задній плян, як політичне відродження деяких націй з наявними міжнародніми успіхами якось не покривається з осягами у ділянці літератури й мистецтва, що неначе більше квітли в часах національно-політичного принизження. І сам той чужинець звернув увагу на деякі українські парадокси. Мовляв: „Ви, українці, відомі зі свого організаційного хисту та з того, що несвідомо наслідуєте японців, які своєю низькою життєвою стопою та мізерними заробітками можуть дампінгувати міжнародній торговельний ринок своїми дешевими товарами; так і ви витримуєте конкуренцію поляків і жидів. Познайомився я зі структурою вашої кооперації, бачив кілька годин тому ваш шпиталь, здвигнений з дрібних грошей пацієнтів у лікарів, що не приймали гонорару, — річ для нас, у Західній Европі цілковито небувала. Але коли просити у вас, у вашому політичному центрі у Львові, щоб ви поручили якусь бодай одну загальноінформаційну книжку про український нарід в його минулому й сучасному у будь-якій західній мові — не маєте ніодної такої брошури. Ваші емігранти розбиті на безліч таборів і взаємно себе перед нами дискредитують. Тут, у розмовах всі ви дуже чемні й охоче даєте устні інформації, але так і відчувається, що раді би спекатися чужинецького вілізнця, який забірає вам час..."

Замість виправдуватись та називати всякі мало для чужинця переконливі аргументи про брак фондів, рук до такої відповідальної праці, як інформаційна служба, і т. п., — я сигнув рукою до полиці та вийняв із неї книжку „Екслібріс", видану АНУМ-ом, заходами і під редакцією пок. П. Ковжуна: „Ось, бачите — є в нас люди, які цікавляться екслібрісом та здобувають на міжнародніх виставах на другій півкулі глобу золоті медалі за графіку, — але одночасно раджу вам переглянути статистику неграмотности та поціхавитись нуждою українського села. Це вже такі українські парадокси..."

Самі ми очевидно тих парадоксів немов не зауважуємо: живемо серед них то і привикли, як до чогось зовсім природного і звичайного, як до якоїсь національної питомености. А проте час до часу трапляється подія, яка кидає яскраве світло на суперечности тієї української дійсности, яка залежить виключно від нас самих, бо заторкує царину рідної психіки та підходу рідної маси до цілих актуальних сторінок життя.

Ось пригадаймо собі, які розмови велися, коли тільки стрінулися два-три українці у часах карпато-української державности: який гон, як догори тримали наші земляки голови, які погляди виголошували на тему міжнародного значіння українства, як мало не осередку, довкола якого обертаються всі „глобальні" проблеми. Коли, бувало, хтось осмілився висловити погляд, що хто знає, чи не добре було б поступитися Празі та розложити на довший час еволюційну боротьбу з русофільством, від якого чехи у своїй впертості не можуть якстій відмовитись, — чи де добре було би зробити це на те, щоб перейти поволіше і певніше крізь етап культурного піднесення маси народу та господарського піднесення країни — у відповіді лунали оклики обурення, як проти проявів національної зради. Одночасно люди, які найбільш тоді горлали, найменше знали такі примітивні речі, як географію та економіку Закарпаття. І по нинішній день можемо інколи почути дискусію на тему необхідности кольоній для українців та взагалі про український кольоніяльний хист. Але поруч із цим ті самі дискутанти проявляють інколи подивугідне провінціяльне назадництво. Поруч із цілим рядом українських малярів, яких образи можуть пишатися у найвибагливіших европейських сальонах, — нема в української інтеліґенції, майже зовсім того, що зветься хатньою культурою, якій на Заході присвячені окремі спеціяльні журнали. (Хатня обстанова, зрозуміння для гарних меблів, килимів, образів, фіранок, уміння розставляти їх та декорувати хату і т. д.). Поруч із погірдливим підходом декого до всього, що неукраїнське, нема одночасно ані відповідного знання української таки історії ані зрозуміння для культури рідного минулого: просимо завести розмову з будь-яким українським укр[illegible]ністом на тему знання українистичних предметів серед українських середнешкільників, бо навіть просимо послухати, що скаже професор української історії у варшавському університеті про рівень знання рідного минулого в української університетської молоді.

Є у нас і такі парадокси, як одиничні пориви, що дивують ідейністю та сміливістю навіть національних противників (про політичну доцільність тих актів тепер не говоримо), є одночасно випадки рідко у культурних народів зустрічної національної безхарактерности. Є бажання імпонувати та одночасно нема почуття незручности на речі, які направду повинні ту ніяковість та незручність викликувати. Є геройство праці і глибока віра у власні сили, є теж приклади такого вигідництва і деморалізації, що стають цілим суспільним явищем.

Дискусія, яка ведеться тепер на сторінках „Діла" на тему упадку давнього, немов традиційного, масового культу українців для музики і співу та дискусія про причини бідности українського книжкового руху — повинні чимало причинитись до зясування рідному громадянству українських парадоксів. Сотні тисяч заяв підписували українські батьки у шкільних плебісцитах, підпільна організація вела цілу нелеґальну „шкільну акцію", підсумками якої чванилась в окремих бюлетинах, але одночасно не вспіли втриматися те видавництво дитячих книжечок і журнальчика, яке від літ веде у нас піонірську роботу — позашкільного виховання української дитини у здоровому патріотичному дусі. Вся українська національна політика наставлена на те, щоб переконати і керманичів польської держави і польську та всю закордонну публіцистику про потребу конструктивно розвязати проблему Сходу Европи, серед якої центральне місце займає нерозвязана проблема української нації, але одночасно віч-у-віч повного банкрутства опинилось інше видавництво, яке виконує у нас функції інституту дослідів над недавнім національним минулим.

Можна би до безконечности простягати чергу таких українських парадоксів. Вони не приносять нам слави. Вони свідчать про нездорові суперечности, про крайности, що їх треба мерщій вирівняти. Ми, країна одної суспільної верстви — бідного селянства та працюючої навпів-селянської інтеліґенції — не можемо дозволити собі на люксус ані суспільницьких ані культурницьких контрастів. Не можемо дозволити собі на те, щоб усе добре, яке є серед нас та яке твориться у нас — загибало з вини зла, що біжить рівнорядною стежкою, немов нерозлучний атрибут національного буття. Треба боротися зі злом дрібної мегальоманії і зарозумілости таксамо, як зі злом дефетизму та примітивізму, треба боротися зі злом байдужности до тих культурницьких вартостей, які мусять стати предметом щоденної потреби кожного українця, — якщо українство має зберегти й розвивати свою національно-політичну вартість.

ік.

За яку ціну Англія і Франція купила прязнь Туреччини?

З приводу італійського протесту у справі Санджаку Александрети.

Переживаємо часи, коли державні кордони перестали належати до понять бодай релятивно постійних, коли політична карта міняється мов калейдоскоп. Ще не визначено німецько-чеської границі, а вже вона перестала бути границею між двома державами; ледви Мадярщина зайняла Карпатську Україну, негайно змінила її кордони; ледви Словаччина проголосила незалежність, а вже мусіла відступити Мадярщині свої східні окраїни.

Нічого дивного, що в такі часи ширшим колам навіть з освіченої верстви — важко слідкувати за змінами кордонів в Азії, важко оцінити напр. вагу прилучення до Туреччини Гатаю — чи там санджаку Александрети — що становить поважний етап у процесі турецького ревізіонізму.

Турецьким делеґатам, що приїхали були на паризьку мирову конференцію, довелось почути у Севрі трагічне „цетерум ценсео". Переможці не лиш відібрали Туреччині арабські землі, але й поділили велику частину турецької етнографічної території. Греки залишили Туреччині в Европі лиш вузеньку смугу над Босфором, найближчу околицю Царгороду; крім того захопили вони багате західне побережжя Малої Азії зі Смирною. Вірмени мали створити велику державу на землях з турецькою більшістю, Італія мала забрати чисто турецьку південно-західну частину Малої Азії, Франція — південно-східну частину (Кілікію).

Перемога над рікою Сахарією (у турецько-грецькій війні) розвіяла не лиш грецькі, але й вірменські та італійські мрії. Турецький нарід залишився паном Анатолії і навіть пересунув свою північно-східну границю; большевики відступили Туреччині карську область і частину батумської, що їх Росія забрала 1878 р.

Залишився лиш південний кордон, від Середземного Моря до Персії — межа від арабських країв. На тому відтинку турецький уряд витратив чимало зусиль, щоб хоч частинно відзискати недавно втрачене. Довго торгувалась Туреччина з Великою Британією за Мосул — кінець-кінців той нафтовий басейн таки залишився при Іраку, що тоді був під британським мандатом. Турецько-іракський кордон можна вважати устійненим на довгі часи: Ірак становить уже незалежну державу, що найшла вже своє місце у геополітичній системі нинішнього світу, звязуючись з іншими мусулманськими державами західної Азії (отже і з Туреччиною) саадабадським пактом.

Зате доволі ворушкий західний відтинок південної границі — сирійський: на ньому Туреччина двічі здобула поважний осяг завдяки Франції.

Як це воно звичайно буває між союзниками після переможної війни, підчас паризької мирової конференції антанта не могла похвалитись гармонією. Англія намагалась захопити Сирію, яку Франція здавна була намітила собі на добичу; щоб здобути перевагу над Англією, Франція рішила зашахувати її Туреччиною. Вона скоро дійшла до порозуміння з турками, відступаючи їм Кілікію. Франко-турецький кордон пересунувся поважно на південь; він вже не втинався в Малу Азію, лиш оперся на куток Александретського заливу та відтіля простягнувся просто на схід. Завдяки прихильній поставі Франції турки перемогли британських протеґованих — греків, ослаблюючи положення Англії на Близькому Сході.

Минали роки. Під мудрим проводом Кемаля Туреччина вилікувала воєнні рани, обтрясласъ зі східного фаталізму й пасивности та стала у ряди модерних, сконсолідованих держав. Тепер це одинока сильна держава на цілому Близькому й Середущому Сході, між Італією та Японією: держава, яка може поважно важити на

висліді війни, що велась би у східньому басейні Середземного Моря.

Підчас абісинської війни Туреччина стануда на протиіталійському становищі, зате Англія і Франція заплатили їй суверенною владою над чорноморськими проливами.

Прийшло друге велике міжнародне напруження — знову стало очевидним значіння Туреччини як сторожа чорноморських проливів та як одинокої мілітарної сили на Близькому Сході. Коли б таки дійшло до війни — хто оборонив би Єгипет перед наступом з Лівії? Хто був би здібний ставити чоло італійським десантам у Сирії чи Палестині? Хіба не дрібні англійські та французькі кольоніяльні частини. Ті землі відлучились від Туреччини, але не вспіли ще оформитися в окремі національно-політичні одиниці. З мілітарного погляду вони ще дальше становлять порожнечу, їх може оборонити перед поважнішою агресією лиш Туреччина — так само як у 1914—18 рр. Не диво, що Англія і Франція рішили за всяку ціну притягнути Туреччину на свій бік, що на випадок війни начальне командування всіх союзних військ на Близькому Сході перейшло б у турецькі руки.

За ту поміч заплачено Туреччині згори — санджаком Александрети. Та область, положена на східньому березі Александретського (Іскандерунського) заливу, була під французьким мандатом як автономна частина сирійської республики. З огляду на поважний відсоток турків у населенні санджаку, Туреччина виступила з домаганням до тої области. Спочатку Париж відмовлявся від дискусії на ту тему, але коли положення в Европі загострилося, коли прийшлося двигати тягар італійсько-німецького аліянсу, треба було піти на компроміс: Франція погодилась на те, що Санджак проголошено незалежною державою (з назвою „Гатай") під франко-турецькою військовою опікою.

Такий стан довго не тривав: влада Гатаю перейшла в руки турецьких елєментів, які зовсім не крили свого відношення до Туреччини. Почалось від чолобитніх телеграм до турецького президента, опісля Гатай впровадив турецькі кодекси, дальше турецьку валюту; до кількох місяців переведено фактичний „аншлюс", залишалась лиш французька номінальна співзверхність над Гатаєм. Чи могла Франція з неї че резиґнувати, коли йшло про поміч сильної турецької армії?

Чи міг Париж оглядатися на мандатовий статут сирійської території, звертатись по дозвіл до забутої Ліги Націй? Такі „дрібні формальности" пригадала французькому урядові щойно італійська нота з протестом проти резиґнації з Гатаю.

Франція нарушує права Ліги Націй, Італія виступає в обороні тої останньої... Така ґротескова ситуація вповні зрозуміла. Італія з огляду на своє ґеографічне положення глядить на Левант як на свій „життевий простір": вона веде інтенсивну пропаґанду в арабському світі та бажає його втягнути під свої впливи. Досі двома левантинськими краями володіє Англія та Франція — не як суверени, лиш як мандатарі Ліги Націй, як тимчасові адміністратори. З ними куди легче ставати до суперництва ніж з Туреччиною, що вертається до своїх давніх провінцій як суверенний володар, безпосередньо прилучує їх до своєї державної области.

Чи на Гатаю скінчиться? У жидівській публіцистиці — яка з огляду на Палестину обзнайомлена з левантинськими справами — можна стрінути натяки, що скорше чи пізніше під турецьке володіння може вернутися Сирія, може навіть і Палестина. Наскільки такі прогнози вірогідні — важко оцінити під цю пору. Можна лише стверднти, що турецька дипльоматія вміє капіталізувати міжнародні конфлікти при здійсновані своєї ревізіоністичної програми.

(гал.)

АЛЕКСАНДРЕТТА СТАНЕ ВЕЛИКОЮ ПРИСТАНЕЮ.

ЦАРҐОРОД, ПАТ. 16. ц. м. Александретта перейшла під турецьку владу. Згідно з пляном турецьких і англійських інжинірів, Александретту розбудують на одну з найбільших пристаней у східній частині Середземного Моря. Можливо, що опісля получать Александретту з багдадською залізницею, звертаючи туди торговлю Персії.

—o—

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛЬТ СКЛИЧЕ НАДЗВИЧАЙНУ СЕСІЮ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Секретар президента Рузвельта заявив представникам преси, що президент Рузвельт рішений скликати надзвичайну сесію конґресу для розгляду закону про невтральність на випадок, якби в Европі положення доходило до критичного стану.

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Повідомляю, що дня 21. липня ц. р. ми відкрили першорядний український ресторан, кімнати до снідань і торговлю делікатесів, п'д фірмою:

МЕРАН

Львів, Ринок ч. 39, дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.

Буфет багато засоблений. **Найвибагливіша кухня.**

З поважанням
Дмитро Дмитрів.

1431 1—10

З польської преси.

Гітлєр — президентом Ґданська?

„У вівторкових числах західно-европейської преси повилось знову — як це читаємо в „Гоньцу Варшавскім" з 20. VII. — кілька інспірованих повідомлень у ґданській справі, джерело яких не може викликувати ніякого сумніву. М. ін. дипльоматичний редактор „Нюз Кронікл" твердить, що дістав з німецьких помірковапих кол вістку, буцімто **канцлєр Гітлєр мав висловити свою згоду, шоб його вибрали президентом Ґданська.** Гітлєр має вже почесне громадянство Ґданська. Льондонський щоденник висловлює погляд, що як польський уряд, так також інші союзні уряди у випадку ґданської президентури Гітлєра найшлись би в трудним положенні, а ґданський конфлікт з мілітарного, став би юридичним конфліктом.

Ця вістка — пише далі „Гонец Варшавскі" — є далеким відгомоном недавньої візити ґданського ґавляйтера Форстера в Берхтесґадені. Є вона наче ілюстрацією до заяви співтовариша Форстера у прогульці до Берхтесґадену Жарського, редактора „Данціґер Форпостену", який запевнював анґлійського журналіста, що **німці отверто здійснять свої наміри, а в руках Европи спочиватиме дальший хід подій."**

„Гонец Варшавскі" додає до повідомлення про президентуру Гітлєра у Ґданську коментар, що польські політичні кола уважають це повідомлення денникарською вакаційною фантазією, пробним бальоном та одним з фрагментів пропаґандової війни. Зрештою, пише цей щоденник (та всі інші польські пресові органи), що незалежно від форми, в якій німці захотіли б доконати злуки Ґданська з Райхом, самий факт злуки Польща потрактувала б як насильство над правним та політичним становищем Ґданська і зараз на це відповідно зареаґувала б.

—o—

Совіти граються з Анґлією...

Остання конференція висланника анґлійського уряду Стренґа з представниками совітського уряду покінчилась, дипльоматично кажучи, не знати чим, а поправді нічим. Чим більше західно-европейські держави залицяються до Кремлю і накидаються йому зі своїми пропозиціями союзу — тим вищі вимоги ставлять большевики і в нескінченість проволікають переговори.

„Вечур Варшавскі" зіставив календарець анґлійсько-совітських розмов, з якого ясно виходить, що большевики у своїх розмовах про заключення протинімецького союзу граються та глумляться над Анґлією.

Цей неповний календарець виглядає ось як:

„19. березня ц. р. як Льондон так і Москва оголошують офіціяльні комунікати з початкових розмов, що мають на меті спільне зорґанізування опору проти агресії.

26. березня. Совітська Росія пропонує Анґлії та Франції скликання конференції всіх заінтересованих держав.

31. березня. Чемберлєн складає в палаті послів заяву, що скликання конференції **уважає надто повільною методою.**

15. квітня. Амбасадори Анґлії та Франції передають представникам Совітської Росії проект тексту договору між Анґлією та Франціею з одної, а Совітською Росією з другої сторони.

7. травня. Совітський уряд оголошує комунікат, в якому стверджує, що пропонований Льондоном текст договору **позбавлений засади взаємности.**

14. травня. Совітський премієр Молотов предкладає в імені Совітського Союзу проект договору, **в якому передбачена метода допомоги третім державам,** і одночасно також договір взаємної допомоги між Анґлією, Франціею та Совітською Росією.

26. травня. Амбасадори Анґлії та Франції заявляють в імені своїх урядів, що приймають совітські домагання.

2. червня. Совітський Союз домагається **влучення до пакту гарантії балтійських держав.**

15. червня. Амбасадори Анґлії та Франції заявляють, що погоджуються на влучення балтійських держав до системи гарантій, навіть у випадку, коли ці держави не висловлювали б на це своєї згоди.

22. червня. Совітський Союз висуває домагання, щоб ґарантії для балтійських держав передбачували інтервенцію Заходу не лиш у випадку збройного нападу, але також, якщоб **Німеччина чисто політичною акцією старалася побільшити свої впливи на території цих держав.**

1. липня. Анґлія та Франція погоджуються на домагання Совітів, одначе з застереженням, що у випадку, коли б на території балтійських держав відбувалася чисто політична акція без збройного нападу, інтервенція слідувала б **після попередньої наради трьох союзних великодержав,** на якій про становище вирішить більшість голосів.

3. липня. Совітська Росія висуває домагання заключення безпосередніх договорів ґарантії з Польщею, Туреччиною та Румунією.

9. липня. Амбасадори Анґлії та Франції предкладають пропозиції, в яких пропонують, щоб [illegible] лишити на боці справи договору трьох держав."

Як довго ще відбуватиметься ця „союзницька" іграшка Совітів з представниками Анґлії та Франції — не відомо, але нема найменшого сумніву, що страх Анґлії перед Німеччиною мусить бути не малий, навіть дуже великий, коли гордий Альбіон дає водити себе за ніс совітській дипльоматії.

—o—

Далекий Схід в огні!

З усіх повідомлень, що в останніх днях наспіли з Далекого Сходу, ясно виходить, що тамошнє напруження, зокрема на совітсько-японському відтинку, досягло вершка.

„Курієр Віленьскі" (з 19. VII.) підкреслює, що демонстраційне відкинення японської протестаційної ноти **у справі Сахаліну** заступником комісаря для закордонних справ Лозовським, ще більше загострило ситуацію. З цього приводу в Токіо відбулося надзвичайне засідання кабінету міністрів.

Згідно з повідомленнями ґенції Райтера в політичних колах Токіо думають, що Японія готова в обороні своїх привілеїв на Сахаліні почати війну з Совітами, а вчора кружляли в японській столиці чутки, що японська адміралїція видала вже навіть приказ двом ескадрам зараз плисти до берегів Сахаліну.

Одночасно московські кореспонденти анґлійської преси інформують, що в останніх днях совітська влада поробила багато заряджень для зміцнення обороннеспроможности Сахаліну. **Саме недавно тому розмішено на Сахаліні кілька тисяч т. зв. „переселенців" з европейської території Совітського Союзу.** Це в більшості кваліфіковані майстри та техніки, які відбули військову службу в механічних частинах. З порту у Владивостоці вислано

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

в напрямі Сахаліну ескадру підводних човнів. Крім того Совіти значно збільшили свої летунські бази.

На монгольсько-манджурському відтинку теж далі неспокійно. Про повагу положення на цьому кордоні свідчить велике число ранених манджурців та японців, що їх перед кількома днями привезли до Харбіну. Зрештою всі агентурні джерела однозгідно приносять вістки, що і большевики і японці підтягають щораз то нові військові сили здовж усього манджурсько-совітського кордону і може таки статися, що заки в Европі „розмахнуться" до заповіданої війни — в Азії будуть уже різатись не тільки в Китаю, але й на кордонах Монголії, Манджурії та Сахаліну.

—o—

День ген. Айронсайда у Варшаві.

ВАРШАВА, ПАТ. В середу ген. Айронсайд відбув довшу розмову з маршалом Сьмігли-Ридзом, пополудні був на авдієнції у президента держави, що видав снідання на честь гостя. Після того ген. Айронсайд оглянув перегонове поле на Служевці і стайню, був у Вілянові та оглянув парк і палату у Лазенках. Увечорі взяв участь у прийняті, що його уладив шарже д'афер британської амбасади.

У ЛЬОНДОНІ РАДЯТЬ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Рапорт британського амбасадора в Москві Сідса про останню конференцію з Молотовом ще далі є предметом дослідів у Форін Офіс. Цю справу розглядали також на середовому засіданні британського кабінету. У висліді тих нарад Сідс має дістати нові інструкції.

ВІДВІДИНИ БРИТІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Парляментарний державний підсекретар адміралїції Шекспір сказав у палаті громад, що з початком ц. м. кілька британських кораблів відвідало Атени, а небавом передбачені відвідини британських кораблів в інших портах Грецїї. Начальний вождь середземноморської фльоти відвідає з початком серпня Стамбул, інші панцирники відвідають Смирну. Передбачені, хоч ще не устійнені, відвідини в портах румунських, російських та болгарських.

—o—

ЗАТОНУВ ЯПОНСЬКИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як повідомляють з китайських джерел, під Вуанчав затонув у понеділок японський воєнний корабель. Японці намагаються видобути його.

—o—

„ДЕЯКІ ЕЛЄМЕНТИ ВПЕРТО ПОВТОРЮЮТЬ ЗБРОЙНІ ВИПАДИ".

ТОКІО, ПАТ. Генерал Ісогаї Ренсуке, командант японських сил на манджурському фронті, якого японський уряд завізвав, щоб склав рапорт, прилетів літаком до Токіо. Передовсім мають обговорити справу інцидентів у місцевости Комонган.

В деклярації складеній пресі ген. Ісогаї заявив, що совітсько-монгольські війська відперті поза граничну лінію, але ствердив, що „деякі елементи вперто повторюють збройні випади".

—o—

В НІМЕЧЧИНІ КОНФІСКУЮТЬ ЮГОСЛАВЯНСЬКІ ЧАСОПИСИ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У середу сконфісковано у Відні всі югославянські часописи.

—o—

ЖНИВНА ГАРЯЧКА.

БЕРЛІН, ПАТ. Шеф служби праці Гірль, приїхав до Східньої Прусії, щоб перевести поділ робітників, присланих на допомогу при полевих роботах. Шеф кенігсберської округи служби праці видав розпорядок, силою якого всі державні службовики мусять один тиждень взяти участь у жнивах. Цілий ряд банків та обезпеченевих товариств дав своїм урядовцям додаткові відпустки, щоб уможливити їм взяти участь у полевих працях.

Дайте дітям духовий корм!

До тих важливих справ, що мають у наших умовах значіння основних національних проблем, належить індивідуальна та збірна дбайливість за духове життя, за духовий розвиток наших дітей і молоді. Наші батьки, головно на селі, мало цікавляться духовим життям своїх дітей. Їх вирушає в цьому хто інший. Чи така виручка виходить на здоровля самим батькам і їхнім дітям? — недалеке майбутнє покаже.

Дітвора і молодь має свої специфічні духові зацікавлення. Ці зацікавлення повинна заспокоювати добра виховна лектура. На жаль, це дуже занедбана, майже найслабша сторінка нашого виховання.

Щоденна чи періодична преса не може заспокоїти цих зацікавлень. Вона ж ні своєю формою ні змістом не підходить ніяк під інтелектуальний розвиток, світогляд та світовідчування дітей і молоді. Тому діти наших інтелігентних батьків у містах радо розхапують „Кіно", „Карузелю", „Врубле на даху", та, не находячи там для себе творчих духових вартостей тратять охоту до друкованого слова, байдужніють, стають скоро малими бездушними істотами. Не краще з цією справою на селі. Дитина десь і якось мусить заспокоїти свій духовий голод. Так часто попадають наші діти під посторонні, небажані та небезпечні впливи; ділянка їхнього духового розвитку заростає грізними бурянами.

На цьому відтинку нашого культурного життя запанував нестерпний розлад. У той час, коли наші діти не мають що читати, наші видавництва для дітей і молоді мусять припиняти свою діяльність через брак гроша, бо їх капітали заморожені у переповнених книжками магазинах. Книжки старіються та марнуються, а серед дітей і молоді ширить ся духовий голод.

Це найболючіша рана нашого сучасного національного життя. Її треба негайно лікувати спільними зусиллями українських родин, освітніх та економічних товариств і національних організацій. При всіх наших прилюдних бібліотеках мусять негайно повстати спеціяльні відділи для молоді. З цих бібліотечних відділів може користати також і молодь у шкільному віці.

Цю справу управильнив розпорядок міністерства освіти з дня 17. березня 1939, оголошений у „Деннику Урядовім" Л. Ш. К. ч. 4 з дня 29. квітня 1939 на стороні 65. На основі цього розпорядку вільно шкільним дітям і молоді користати з бібліотек культурно-освітніх та суспільних установ даної місцевости, де такі бібліотеки існують, під такими умовами:

1. Книжки, призначені для дітей і молоді, повинні бути вилучені зі загальної бібліотеки даної установи й окремо скатальоговані так, щоб творили окрему бібліотеку для дітей.

2. Всі книжки, що входять у склад такої окремої дитячої бібліотеки при даній установі мусять бути дозволені міністерством освіти.

3. Шкільні власти, управителі шкіл і шкільні інспектори мають право вільної контролі таких дитячих бібліотек.

Катальоги українських книжок, дозволених для шкільної молоді, веде знане в нас видавництво „Світ Дитини". Оголошують їх також журнали „Рідна Школа" та „Просвіта".

Духовий розвиток нашої молоді, справа доброї виховної лектури належить сьогодні в нас до дуже важних, актуальних національних проблем. Про позитивну полагоду цієї проблеми мусять дбати українські родини, Церква та культурно-освітні й економічні товариства. Головно на ці останні спадає в цій справі великий обовязок, бо ж у їх статутах згадується також і про культурні питання. Ця справа дуже актуальна тепер для проводів дитячих осель, садків і кольоній. Що мають робити діти і молодь у слітні дні?

Не сміємо занедбувати духових справ наших дітей і молоді. Маємо трагічні приклади з найновішої історії, що навіть найсильніші економічно народи падали, якщо не було в них духових сил!

Діти і молодь — одинока реальна наша національна цінність. Ми не сміємо цієї цінности втратити, залишити її на посторонні впливи. А ці впливи стають з дня на день реальніші та грізніші!

І. Ю.

„Тривога карпаторуських автономістів".

Ужгородський „Русскій Вестнік" (з 16. VII) повідомляє, що минулої неділі відбулась в Ужгороді з почину Бродія розмова представників „карпаторусскої" інтеліґенції з мадярським письменником та послом до будапештенського сойму Миколою Мештером.

Темою розмови було — як пише „Русскій Вестнік" — наболіле для автономістів тривожне питання „про ренегатів, які за гроші продати хочуть інтереси карпаторуського народу". Представники „карпаторусскої" інтеліґенції намагалися переконати Мештера, що „справдішній мадяр не повинен з тими національними перевертнями і карієристами навіть розмовляти. Їх треба усунути геть від національного життя".

Хтож це ті ренегати? „Карпаторусскій Голос" (з 15. 7.) каже, що це місцеві **інтеліґенти.** „Їх поведінка — пише цей часопис — свідчить про те, що в нас (на Закарпатті) є немало таких людей, що готові торгувати своєю честю та національною совістю".

Отже ці інтелігенти-ренегати спинюють — по словам Бродія — „нормальний розвиток на Закарпатті", не допускаючи до здійснення самоуправи. „Не мадяри, а таки свої людці-ренегати, з якими — погрожує Бродій — доведеться раз на все порахуватись, найгірші вороги".

Все те болюче та сумне, але вимагає маленького додатку.

Тих „ренегатів", „хамелеонів", „торговців національною честю", проти яких щиро чи нещиро стільки громів кидає тепер ужгородська „русска" преса, **в часах ЧСР консервували та від загибелі зберігали саме організації Бродія-Фенцика. Двацять післявоєнних років на Закарпатті — це історія тісної кооперації „русских" з мадяронами та мадярами і це факт, що мадярські агенти заслонювали свою роботу „карпаторусскою" фірмою.** Чого ж тепер хвилюватись та чого лаятись, коли вчорашні мадярони скинули зі себе нині фальшиву „русску" шкуру і як щирі мадярські єдинонеділимці роблять собі ще й насмішки над автономістичними змаганнями Закарпаття?

За сучасне положення нещасного Закарпаття всю вину поносите ви, панове Бродії та Фенцики, ви, редактори „Русского Вестніка" та „Карпаторусского Голосу" і не втекти вам від відповідальности перед власним карпато-українським народом!

Коштом українського народу.

У нас була вже згадка про те, що у висліді останнього совітського перепису населення найбільші людські втрати від совітської господарки має українське село. Російські большевики свідомо і систематично вилюднювали селянську Україну, пересилаючи наших селян не тисячами, а міліонами в найдальших закутинах величезної совітської імперії. Тільки цим фактом можна пояснити величезний зріст російських міст на півночі та на сході держави.

На основі нової большевицької статистики виходить, що **Москва** має тепер 4,200.000 мешканців, **Ленінград** — 3,200.000, **Мурманськ** — 117.000 (в 1926 — 8.000), **Архангельськ** — 281.000 (76.000), **Свердловськ** — 425.000 (140.000), **Челябинськ** — 273.000 (50.000), **Уфа** — 245.000 (98.000), **Сталінград** — 441.000 (151.000), **Баку** — 809.000 (453.000), **Хабаровськ** — 199.000 (52.000), **Владивосток** — 206.000 (107.000), **Улянузе** — 129.000 (28.000).

Велике число населення виказують також зовсім нові російські міста: **Магнітогорськ** — 146.000, **Карганда** — 166.000, **Сталінськ** — 169.000, **Комсомольськ** — 70.000.

Навязуючи до історії українсько-московських взаємин можна сказати, що так як колишня столиця російських імператорів — нїдневський Петербург — була на козацьких кістках збудована, так тепер увесь той новий розріст міст та промислових осередків в корінній Московщині відбувається коштом депопуляції в першу чергу України. Це потверджує большевицька статистика, яка за цілу низку років виказує для України приріст усього 6.8% в той час, коли напр. населення Вірменії зросло аж на 45%.

Гра Німеччини з Москвою.

Англійська преса пише про нову гру Берліна з метою зблизитись до Москви на випадок якби переговори між Англією, Францією та СССР розбились.

„Дейлі Експрес" пише, що Берлін опрацював уже плян офензиви на Москву куди вийде 10 економічних знавців на торговельні переговори з СССР. Німецька делегація буде намагатись внеднати концесії не лише на господарськім, але також на політичнім полі. Німеччина бажає відтягнути СССР від західніх великодержав та внеднати від Москви невтральність СССР навіть тоді, якби Німеччина почала війну. „Дейлі Експрес" пише, що СССР радо прийме кредити та згодиться на невтральність, але її не дотримає.

Латвійська преса повідомляє, що політичні кола зближені до комісаріяту закордонних справ і німецької амбасади в Москві рішуче заперечують всі вістки закордонної преси про совітсько-німецькі переговори. Німецького амбасадора в Москві фон Шуленбурга приняв справді тричі заступник комісаря закордонних справ Патьомкін і раз навіть Молотов у справі дальших господарських переговорів, що їх перервали в лютому ц. р., але ці заходи не довели до нічого.

Цього тижня амб. фон Шуленбург виїджає на відпустку й аж до його повороту не буде ніяких переговорів у господарських справах з СССР.

Зближення Литви до Німеччини.

Польська преса пише: Литовське міністерство внутрішніх справ не затвердило 5-ох відділів польського т-ва „Освята", 5-ох відділів „Походні" і 7-ох відділів спортового т-ва „Славія". Тепер згадане міністерство не затвердило 4-ох відділів „звйонзку" рільного поляків у Литві. Вчорашній „Дзень Польскі" цензура сконфіскувала. В політичних колах кружляють поголоски, що до цих потягнень дійшло під впливом німецького посла в Ковні, який виявив в останніх днях знову велику активність.

—o—

Новий інцидент на перувіянсько-еквадорському кордоні.

Хто винуватий?

КВІТО, ПАТ. Еквадорський уряд оголосив протест проти комунікату перувіянської влади, який стверджує, що кількох еквадорських вояків заатакувало перувіянську цивільну гвардію.

Еквадорський уряд представляє інцидент так, що кількох членів перувіянської цивільної гвардії заатакувало 4-ох еквадорських вояків в Ріо Зарумімен.

Еквадорський посол у Лімі має зложити протест.

Чеські полки у французькій чужоземній легії.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що у французькій чужоземній легії в Альжирі створять чеські полки. Вже тепер сформовано один полк з 600 чеських вояків. Команда в чеській мові. До цього полку приймають всіх чеських старшин і вояків, які втікли з Чехії.

До наступу чи до оборони?

ХАРАКТЕР ІТАЛІЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВИ НА ДОДЕКАНЕЗІ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Турецька преса широко обговорює концентрацію італійських військ на Додеканезі та взагалі військову підготову на тих островах.

„Джумгуріет" висловлює здогад, що Італія приготовлює ті острови виключно до оборони, бо хоче заатакувати Туреччину від суші — з Албанії крізь Грецію.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 22 липня 1889.

„ПЕРША АРТИСТИЧНА ПРОГУЛЬКА".

„Милою вісткою діляться з нашими читачами: дванадцятка, складена з рутинованих співаків-солістів, студентів львівського та по части віденського університету, під управою вправного диригента, при співучасти фортепіяніста, скрипкаря, віольончеліста і цитристів вибирається у середні на артистичну прогульку по більших провінціональних галицьких містах. Дохід з концертів призначений на фонд будови руського народнього театру у Львові".

КРАЄВИЙ МАРШАЛ І ВІЦЕМАРШАЛ у ГАЛИЧИНІ

Відень, 20. липня. Цісар іменував гр. І. Тарновського краєвим маршалом і митрополита Сильвестра Сембратовича віцемаршалом.

НА ВИПАДОК ВІЙНИ З РОСІЄЮ.

З Константинополя пишуть до „Корр. д' Ест", що потрійний союз середньо-европейських держав мусить подбати про приязнь і підтримку Туреччини на випадок війни з Росією. Потрійний союз не може осягнути своїх цілей, коли Туреччина бодай мовчки не буде за ним стояти, особливо щодо користей, які мала би осягнути Австро-Угорщина.

В ЕСПАНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ...

В Еспанії зайшли на засіданні палати послів великі скандали; прийшло до бійки палицями, а навіть стріляли з револьверів. Внаслідок того подалися до димісії шамбеляни королевої кн. Медина Сидонія і Сесто; королева приняла тільки димісію Сесто.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

ФОРТИФІКАЦІЯ ЗАХІДНЬОГО КОРДОНУ ЄГИПТУ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Як подає „Новє Вінер Тагеблят", здовж цілого західнього кордону Єгипту (від Лівії) побудовано безперервний ланцюг укріплень, засоблених у дуже добрі алярмові прилади.

Ті укріплення тягнуться від Середземного Моря у глибину пустині.

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ

На тихі води Полісся...

МАНДРІВНИКАМ ПІД УВАГУ.

Цих кілька доривочних картин, далеких від того, щоб бодай у малій частині відтворити чар поліського краєвиду і цікавість тамошнього українського побуту, зладив я ще минулої осені, після моєї, другої вже з черги, але нажаль, таксамо недовгої мандрівки по поліських водах. Я аж цього року попросив Редакцію „Діла" видрукувати їх у фейлетоні „Діла" в надії, що вони саме тепер у мандрівному сезоні, пригадають нашим мандрівникам цю нашу забуту і занедбану нами прегарну і прецікаву країну та заохотять їх до мандрівки „на тихі води, на ясні зорі" Полісся.

Хто не має змоги мандрувати каюком чи пішки, повинен памятати, що в перших двох тижнях серпня є т. зв. „Дні Полісся" з нагоди „Поліського ярмарку" в Пинську і що в тім часі пільговий білет до Пинська і назад коштує всього 33% нормальної ціни. Цю нагоду слід нам щороку використовувати для поверховного бодай ознайомлення з Поліссям та його побутом. Розуміється, не слід притім обмежуватися тільки до оглянення поліського ярмарку, а дійсно послухати закликів місцевих туристичних і краєзнавчих товариств та їхати у глибину краю.

Не треба й згадувати, що підчас мандрівки слід бути дуже обережним, а головно оминати всякої „політики", яка може принести не тільки користи, що шкоди для обох зацікавлених сторін.

Минулого року я плавав по тихих водах Полісся вже вдруге рік за роком. Знову мандрував старосвітськими пароплавами і малою рибацькою чайкою по широких плесах рік, по зелених глибинах лісових озер, по вузьких проголках, над якими корони старих вільх шуміли свою відвічну колискову пісню. Тихо хлюпотіли води об боки нашої чайки. В прозорих глибинах шугали тисячі риб і рибок, співали на вітрі очерети, гойдалися на срібних пружинах плеса оповиті легендами цвіти білої „моноли" і жовтого „ладишу". Під нами і над нами стояла безодня синього, безхмарного неба, заливала нас повінь золотого сонця і повінь зеленої, поліської пущі. Враження незабутні. Хто раз загибився у водні нетрі Полісся (розуміється, не з офіційною прогулькою і не з офіційними провідниками), тому назавжди залишається туга за ними. А поліський побут? Замало сказати: цікавий.

ДАВНИЙ ЗНАЙОМИЙ.

У розмові з реставратором у Столині впало призвище: Картон де Віер. Реставратор оповідав про англійського генерала, інваліда світової війни, без ока і лівої руки, що після світової війни прибув до Варшави з якоюсь місією. При тій нагоді запросив його тоді князь Радзівіл на полювання до себе на Полісся, в дикі пущі столинського повіту. Англійському генералові так подобалися рідко заселені, багаті у звірину і повні оригінального чару околиці Полісся, що незабаром виступив з війська, покинув Англію і поселився на стало у поліській пущі над річкою Львою, де винайняв у князя Радзівіла невеличкий маєток Простинь.

Назвище оригінального англійця викликало у мене негайно спомин одної світлини з українсько-польської війни, яка недавно була репродукувана у Літописі Червоної Калини. Підпис під світлиною звучав так: члени антантської місії генерала Бартелємі і української делегації підчас переговорів про завішення зброї у Львові 26. лютого 1919 р. Серед членів місії звертала на себе увагу постать високого, сухого англійського старшини, а перевязкою на лівім оці і пустим від ліктя рукавом по лівім боці.

— *Як називається цей ваш генерал?* — спитав я щераз реставратора.

— Картон де Віер — була відповідь.

Так, це був той сам генерал Картон де Віер, член антантської місії ген. Бартелемі. Наш давній знайомий. І тепер почув я дивний, може й незаслужений, сентимент до цього англійського генерала, з роду бельгійця, що колись як предсідник місії, яка приїздила „годити" українців з поляками, з годинником у руці казав у Ходорові до ген. Павленка: До пяти мінут мусите рішитися: перемиря або війна!

Цей ветеран великої війни живе самітно у далекій поліській закутині, сім кільометрів від найближчої оселі, на острові, окруженім водою, серед болот і лісів. Його хутір складається з мешкального дому, дому для служби і господарських будинків, а серед малого господарського живого інвентаря звертає на себе увагу велика скількість курей, що їх генерал дуже любить. Генерал пристрасно полює і взагалі ввесь вільний час проводить серед природи. До Англії виїздить кожного року на короткий час, узимку.

НА ПАРОПЛАВІ.

Ідемо зі Столина до Давидгородка увесь час на покладі, щоби оглядати краєвид. Горині і хоч з приходом вечора проймає досить порядний холод, вбираємося тепліше і видержуємо на становищі. Бідних сорок кілька кільометрів ідемо понад пять годин, добре ще, що без затримок і пригод, які у цій сухій порі літа трапляються часто. Стан води небувало низький і пароплав мусить добре маневрувати, щоби не осісти на кілька годин на мілині.

Краєвид берегів Горині безлісний. Весною води заливають більшу частину цеї безмежної рівнини, а тепер під кінець сухого серпня пасовиська з табунами коней і чередами худоби чергуються з моклякуватими сіножатями. То тут то там ростуть низькі корчі або самітна вільха. Сотні стогів сіна, піднесених на високих ніжках, стоять як величезні передпотопові звірі, що пасуться на своїх пасовиськах.

На тлі цього одноманітного, повного мелянхолії краєвиду зближався незабутній у своїй красі поліський вечір. Повітря насичене легкою мрякою, що підіймалася з рік і багон, стає молочно-сизе, тремтить та міниться як опаль. Краєвид набирає особливої мягкости. За опалевим серпанком мряки небо і води починають палати всіми кольорами заходу. Всі відтіні від

Ірак занепокоєний переговорами савдійської Арабії з Німеччиною.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ ДВОМА АРАБСЬКИМИ ДЕРЖАВАМИ ПОЛАДНАНЕ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Деякі пропагандивні осередки поширювали вістку, що надзвичайний висланник короля Ібн Савда перевів переговори з Гітлером. У звязку з тим уряд Іраку вислав до Савдійської Арабії спеціяльну делегацію під проводом міністра закордонних справ, якої завданням було вияснити політику Арабії.

Ібн Савд вияснив, що переговори мали виключно господарський характер; це вдоволило іракійський уряд і так полагоджено конфлікт, що зазначився в арабському світі.

—o—

2.400 кільометрів над францією.

БРИТИЙСЬКІ БОМБОВИКИ ПЕРЕЛЕТІЛИ ПОНАД МАРСЕЄМ.

Авас повідомляє, що 5 ескадр британських бомбовиків, які відбули лет понад Францією, перелетіли на невеликій висоті понад пристанею Марсе й над Середземним Морем. Пересічно летіли вони на висоті 800 метрів над землею.

Ескадри перелетіли віддаль 2.400 кільометрів (до Марсею та з поворотом). Лет тривав 8 і пів години.

Криза голяндського уряду проволікається.

ПОНАДПАРТІЙНИЙ КАБІНЕТ.

ГАҐА, ПАТ. Кабінетна криза, що триває вже від кількох тижнів, не дає виглядів на скорий кінець. Прем. Колійн, що кілька разів намагався утворити новий уряд, на прохання королевої намагається склеїти понадпартійний уряд. Католики й соціялісти дальше відмовляють Колійнові підтримку тому, що він зредукував кредити на боротьбу з безробіттям.

Новий Далайлама.

5-ЛІТНІЙ ГОЛОВА ВСЬОГО БУДДІЙСЬКОГО СВІТУ.

ЧУНКІН, ПАТ. Новим далалаймою, себто головою тибетанської держави та духовним зверхником всіх буддистів, проголошено 5-літнього сина селянина з провінції Кукунор.

Як відомо, згідно з буддійською релігією у хвилині смерти далалайми, його дух втілюється у тіло одної дитини, яка прийшла у тій самій хвилині на світ. Попередній далайлама помер 1933 р. — від того часу лами та ясновидющі шукали за його наслідником і щойно тепер їхні пошукування увінчались успіхом.

Новий далалайма вже їде до Тибету у супроводі тибетанських послів та представників китайського уряду, що дав йому ескорту і 100.000 долярів на кошти переїзду.

—o—

Генерал Айронсайд приглядається військовим вправам.

ВАРШАВА, ПАТ. В четвер рано ген. Айронсайд виїхав з армійським інспектором ген. Норвід-Нойгебавером до Рембертова, де бачив великі вправи з участю повзів та літаків та з гострим стріляннням. Опісля мін. Каспшицький прийняв його сніданком у місцевому касині. По сніданку відбулась дефіляда всіх частин, що взяли участь у вправах.

З Рембертова переїхав ген. Айронсайд до Модліна, де познайомився з організацією, вирядом і працею саперів і був приявний на гострому стріляннні летунства.

ясного оранжу до темного фіолету, змішані з сизим тлом неба, повітря і води, творять перед вашими очима цілу симфонію невловних колірових тонів і півтонів. Мерехтять, піняться, степенуються у щораз темніші відтіні, аж врешті, коли вечір переходить у ніч, губляться у глибокій, оксамітній темряві.

Чітко, невтомно як серце, бють об воду колеса пароплаву. На тлі чорного неба, час до часу безшелесно проходять повз нас ще чорніші сильвети прибережних дерев. У містичній тиші вечора думки пливуть задивлені у вічність.

Це мабуть ще з сумерків прабуття, із психіки печерного чоловіка залишився у нас той повний подиву, містичний острах, а разом з ним та дивна фізична насолода, що їх відчуваємо, коли стоїмо перед обличчям двох стихій природи: вогню і води. Колись, наш далекий прародич молився до цих двох стихій як до своїх богів, приносив їм жертви і діставав від них — як від богів — життя і смерть. Чи й тепер ми не молимося до них на свій спосіб? Чи не приносимо у жертву цим стихіям своїх сердець, коли малими дітваками печемо восени бульбу при вогні на зарінку і коли пускаємо паперові кораблі на дощевих калабанях? Або коли юнаками набожно палимо ватри на прогульках та пластових таборах і мріємо про власний каюк на безконечних шляхах срібних рік та морей? Чи не тужимо за цими стихіями й у старшім віці, коли бодай на один місяць улітку їдемо на літнище, де — безумовно мусить бути ріка або став, або коли взимку відчиняємо дверцята добре нагрітої грубки, щоби вдивлятися, як танцюють у ній веселі полумяні язики, як з червоної челюсти падуть у сумерки вечора снопи грайливих, теплих променів?

Давно вже запала була темна, безмісячна ніч, як далеко на обрії заблимали світла Дивидгородка. Одні на берегах, другі у зеркалі Горині. Чим ближче, тим світла видовжувалися і бігли по волі назустріч пароплавові, що пронизливими гудками розрізував тишу ночі.

(Докінчення буде).

Бібліотека „Д І Л А"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

„КОНГРЕС МОРАЛЬНОГО РОЗЗБРОЄННЯ".

ГОЛЛІВУД, Пат. Між 21. і 31. ц. м., відбувається міжнародній „конгрес морального розброєння". У першому зібранні, що відбулося в середу, взяло участь кілька тисяч осіб, з 25-ох країв. Привітні телеграми прислали м. ін. през. Рузвельт та б. през. Гувер.

—o—

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЧУЖОМОВНОЇ ПРЕСИ У БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, ПАТ. Міністр справедливости видав постанову, що чужомовні часописи можуть появлятися лише з рівнобіжними перекладами оригінальних текстів на державну (португальську) мову.

—o—

АРАБИ І ВІРМЕНИ ВТІКАЮТЬ З АЛЕКСАНДРЕТТИ.

Нмецьке радіо повідомляє, що зі санджаку Александретти втікло коло 40.000 арабів та вірмен. Скількість утікачів збільшується постійно.

—o—

ЯПОНІЯ СКРІПЛЯЄ ВІЙСЬКА В МАНДЖУРІЇ.

Совітське радіо повідомляє, що Японія висилає дальші військові транспорти до Манджурії.

У СЛІПІЙ ВУЛИЧЦІ МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як твердять дипльоматичні кола, брит. уряд розглядає звіт Сідса про другу розмову з Молотовом та підтримує контакт з французьким урядом. Амб. Сідс дістане небавом завваги уряду.

—o—

КИТАЙСЬКА ВАЛЮТА ПАДЕ.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Нова обнижка курсу китайського доляра перший раз занепокоїла китайські кола.

Більшу частину договорів заключують у брит. фунтах або американських долярах.

—o—

СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО КОМПОЗИТОРА.

ВАРШАВА, ПАТ. У Залісі під Варшавою, помер відомий польський композитор Витовт Малішевський, лавреат державної музичної нагороди, б. начальник музичних справ у міністерстві віроісповідань та освіти.

—o—

РЕЄСТРАЦІЯ ЧУЖИНЦІВ У БЕЛЬҐІЇ.

Німецьке радіо повідомляє, що бельґійський уряд рішив перевести спис усіх чужинців на території держави.

Сцени з побуту та життя Альбанії за війни 1914 р.

знайдете в повісти

ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА

„У Т Е Ч А"

Дістанете у Видавництві „Діло", або у всіх книгарнях краю.

БРИТІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ У РИЗІ.

РИГА, ПАТ. Приїхав тут британський генерал Бурд, б. шеф британської військової місії, яка перебувала в Латвії підчас латвійських визвольних змагань. Його приїзд має приватний характер.

По широкому світі.

Італійський уряд рішив перевести радикальну рільну реформу на Сицилії; на місце великої власности, яку постепенно зліквідують, повстане коло 20.000 дрібних господарств.

Понад 45.000 німецьких студентів візьме участь у жнивах у Східній Прусії; становлять вони 57% німецьких студентів.

Румунська преса полемізує з мадярською на тему положення мадярської меншини в Румунії.

Югословянський реґент з жінкою проведе неділю у дворі князя Кенту.

До шведської пристані Зедертайе причалила з неофіційною візитою ескадра, **зложена з** 6-ох німецьких мінеловів.

Французький міністр маринарки наказав негайно приступити до будови 2-ох нових кружляків та 6-ох підводних суден.

Британський король приняв на авдієнції голову болгарського парляменту Мушанова.

Совітська балтійська фльота, **зложена з** 50-ох кораблів, закінчила маневри і вернулась до Кронштаду.

Китайці відібрали японцям місто Чаочоу, яке втратили 17. ц. м.

У Мексику виляла ріка Сан Франціско; згинуло коло 100 осіб.

Прогулька американських публіцистів і суспільних діячів приїхала до Польщі.

Б. австрійський начальник безпеки зі Стирії Жівни станув перед судом під замітом шантажу і надужиття влади.

Міжнародній комітет у справі утікачів зібрався в Льондоні, щоб приняти остаточну резолюцію.

В Америці обнижать на 10% платні персоналу нюйорської виставн, бо торговельні обороти на виставі малі, туристів небагато.

Цісарева Аннаму була на авдієнції у папи та відвідала кардинала державного секретаря в товаристві французького амбасадора.

Японський адмірал Осумі та ґен. Теравчі, виїхали до Нірнбергу як японські представники, на партійний конґрес.

З Еспанії приплило до Італії 190 старшин, 250 підстаршин та 890 легіонерів.

Німецька поліція виловила в Бурґенляндї коло 4.000 циганів та вивезла їх до таборів примусової праці.

Економічний огляд.

Потреби української банковости.

Широкі кола нашого громадянства небагато знають про працю, завдання, успіхи, турботи та труднощі рідної банковости, дарма, що це дуже важна ділянка в організації господарства, без якої воно сьогодні не могло би обійтись.

Напевне багато українців не знає, що неодин наш господарський почин міг би в реалізації виглядати далеко краще, як справді виглядає, коли б у щоденній праці міг спертися на сильну українську банковість. З другого боку пора голосно сказати, що за кожним більшим успіхом в організації нашого господарства стояла кредитова сила нашої банковости, яка не скупила грошевих засобів усюди там, де була потреба й змога захопити нову ділянку праці, поставити нове виробництво, поширити збут продуктів села, чи врешті втримати при праці станицю, яка була завсіди здорова, але потребувала помочі.

Роля української банковости в організації нашого господарства багато більша, ніж це собі уявляє наш загал, а коли її не кожний може зважити, побачити й оцінити, то тільки тому, що банковість працює тихо, без гомону та шелесту пересуває іноді значними капіталами, без яких взагалі не було б можливо зорганізувати більшу торговлю і поважніше виробництво.

Коли про працю нашої банковости широкий загал знає дуже мало, то зате знають про неї усі замітніші організатори поодиноких ділянок нашого господарства, яким приходиться дуже часто числити на кредитову поміч банковости і договорюватись з нею про дуже поважні грошеві суми.

Варта посидіти бодай одну днину в котромунебудь нашому більшому банку, щоб побачити скільки ділових та підприємчивих людей чекає на розмову з дирекцією банку в надії, що буде змога переконати її про доцільність, вагу бізнесу і хосенність задуманого господарського почину, який вповні розвинеться, оформиться і живо запрацює щойно тоді, коли дирекція банку допоможе грішми. Варта почути енергійні запевнення банкових відвідувачів, що неодна нагода й можливість остається невикористаною і пропадає тільки тому, що власні засоби ініціятора заскромні, а банк не досить зацікавлений помагати своїми грішми в реалізації плянованого діла. І врешті варта побачити вдоволені обличчя людей, що їм вдалось приєднати для своєї господарської справи опінію дирекції банку, яка заявляє, що дає бажаний кредит.

Надто мала поінформованість українського загалу про працю, завдання та можливости українських банків має той лихий наслідок, що цього дуже важного господарського сектора у нас не добре розуміють, а через те потрохи і недоцінюють, як це звичайно буває там, де праця і чинність установи не йде просто на очах, хоч би вона не знати яка була важна. Можна зробити тут заміт, що самі українські банки не дуже стараються за розголос і замало подають українському громадянству інформацій про свою працю, досягнення чи потреби. Цей заміт остільки слушний, що наше громадянство мусить мати відомости, як працює наша банковість, яка її роля в нашому господарстві, чим вона живе, де джерело її сили і впливу, та яка повинна бути до неї постава рідного громадянства. Коли інші наші господарські ділянки досить багато говорять про себе і радо про себе підтримують розмову, коли вона виринає, то українські банки стараються працювати може занадто тихо й у тіні, та не привязують значіння до поважної реклями, відповідного розголосу і добрих та вірних інформацій про свої осяги і потреби.

А проте цей заміт був би тоді неслушний, коли б хто думав, що наші банки можуть і повинні робити собі крикливу рекляму і підносити кожну свою справу чи навіть досягнення, дарма, що їм слід тримати себе поважно, працювати дуже дбайливо й солідно та забирати слово тільки тоді, коли треба давати громадянству інформації про умовини і висліди своєї праці.

Українська банковість може працювати тільки у дуже тісному звязку з рідним громадянством, яке ставить до розпорядження банкам свої заощаджені капітали і з рідним господарством, яке шукає у банків кредитової підтримки для своїх щоденних справ. Цей звязок мусить врешті відчувати та втримувати не тільки банковість з громадянством, але й громадянство з банковістю, якої завданням є мобілізувати національні капітали та запрягати їх на добру службу для рідного господарства.

Коли українська банковість робить цю добру службу, а при тім адмініструє зложеними у неї грішми так добре, що ніхто не має підстав на цю адміністрацію нарікати, то банковість має повне право вимагати, щоб українські гроші складались тільки в неї. Це таке ясне, що про те не слід би тут говорити, колиб — на жаль — не було аж надто частих випадків, де українські громадяни якось зовсім добре вміють погодити своє розуміння громадянського обовязку з льокатами своїх грошей в неукраїнських банках.

Українська банковість організує гроші і кредит таксамо, як це робить всяка інша банковість. Тільки що неукраїнські банки диспонують значно більшими грошевими капіталами, що їх наскладала їм їхня суспільність, а українські банки мають цих капіталів значно менше, саме стільки, що наскладала їм українська суспільність. Коли ціла наша банковість диспонує сьогодні сумою 16 мільонів вкладок, тоді коли таку саму суму має перший ліпший неукраїнський банк сам один, то з цього факту треба зробити висновок, що не всі вільні українські гроші є в українських банках, бо годі повірити, щоб українці не мали більше грошей, як лиш на таку скромну суму.

Можливо, що тут чи там господарська невиробленість є причиною того, що гроші перебувають по хатах, а не в українбанку, немов би то „дома було безпечніше". Але мабуть правда також і та, що українські гроші збільшують суми вкладок у неукраїнських банках.

Всі наші банки поборюють звичай тримати гроші дома і при кожній нагоді пригадують людям, установам і товариствам, що єдиним місцем для грошей є український банк і до нього мусить вливатись уся тимчасово непотрібна готівка, хоч би тільки на короткий час. Певно, що не кожний українець послухає нашої поради, але для українських банків буде досить, коли значна перезага нашого громадянства засвоїть собі і виконає засаду, що гроші — за посередництвом українбанків — мають служити розвиткові нашого господарства з користю для їхніх власників.

Українська банковість працює справно. Дає кредити всяким господарським організаціям, хліборобам, купцям, ремісникам, промисловцям і допильнує цих кредитів так дбайливо, що їх плинність є зовсім добра. Очевидно це незвичайно важне для правильної обслуги вкладок. Наші банки майже бездоганно обслуговують вкладачів і виплачують їм бажані суми вкладок завсіди на час, не оглядаючись на те, що пора тепер дуже непригожа, бо кожну виплачену суму треба брати з кредиту, який саме тепер працює в господарському діянні. Оце третій раз іде у нас сильніша виплата вкладок, а проте не знаємо, чи був у нас коли такий випадок, щоби більший український банк не був усилі виплачувати вкладок, хоча виплати бували іноді доволі великі. Треба знати, що при виплатах вкладок обходимось без постороньої помочі, бо рееконтового кредиту в емісійному банку маємо дуже мало і тому ми здані тільки на власні сили. Добре, що їх нам вистачає настільки, що вкладки можемо виплачувати без труднощів. Наші кредити солідні і настільки плинні, що з них завсіди добудемо таку суму, яка потрібна до виплат. Очевидно, що справна виплата вкладок це перший і найважніший обовязок банку супроти вкладача, але не треба забувати, що виплати звужують позичкову діяльність банку, що для нього є теж надзвичайно важною справою. Вкладачі дуже часто таки зовсім не хочуть розуміти, що банк не тримає в касі всіх вкладів, тільки льокує їх у добрих, певних та плинних позичках, які проте мають свої речинці сплати, і годі дійти до того, щоб довжники негайно всі поплатили такі суми, яких потрібно на виплату вкладок. Деякого розуміння цієї простої справи треба вимагати також від вкладачів, хоча кожний банк зробить усе, що треба, щоб вкладачі були без решти заспокоєні.

Кожний банк у щоденній праці має діло з довірям. Сам з нього користає, коли вкладачі приносять вклади і сам його виявляє, коли дає людям кредити. Цей момент довіря є підставою праці банковости, яка працює зовсім добре тоді, коли сама виправдує довіря вкладчиків і коли довжники виправдують його у відношенні до неї. Ця друга частина проблеми виглядає сьогодні так, що про неї треба голосно говорити, бо довжники дуже часто затрачують правильне розуміння свого обовязку супроти банку. Зовсім нерідко чуємо, що **довжницька мораль підупала**, бо довжники відтягаються нормальним способом сплачувати свої зобовязання, а надіються на якісь такі речі, що зі здоровою довжницькою моралю не мають нічого спільного. Якщо цей прояв виступає в більших розмірах, то **він напевно страшенне загроздливий** для праці цілої нашої банковости, яка свою силу спирає не на правних ригорах (екзекуції), тільки на **глибокій моралі нашого народу, яка наказує затягнені довги платити.** Коли ж би ця мораль справді підупала, то вслід за тим звужувалось би поле діяльности української банковости та завмирало би здорове кредитування ріжних господарських починів і вони не здійснювались би, бо ніхто не даватиме кредитів туди, де їм загрожує небезпека від людської лихої волі. Щораз частіші та вищі залеглости у сплатах хліборобських позичок, щораз частіші протести купецьких векслів, щораз гірша обслуга ремісницьких кредитів може створити для нашої банковости дуже тяжку атмосферу праці, бо щораз частіше чути голоси, **що нема доброго довжника і нема кому дати кредиту.**

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів
ч. 40

Нема сумніву, що з цієї дороги неморального відношення до довгів в українських банках треба доконче і чимскорше завертати, бо на ній може стрінути нас тільки повна руїна кредиту, що для наших господарських відносин може мати страшні наслідки. Довжник українського банку має безумовно знати, що затягнений довг **мусить бути заплачений** і то тільки так, як передбачував умовлений з банком плян сплати кредиту. Ніяких пізніших особливих полекш, ніяких відтягань та ніяких надій на щось надзвичайне, що дозволить довг не звернути, тільки **солідна, своєчасна, чесна сплата може бути доброю підставою взаємин українського громадянина з українським банком.** Банки добре роблять, що зголошення за кредитами тепер дуже старанно провірюють і безпощадно відкидають всіх таких кредитових петентів, що до них можна мати сумнів, чи схочуть кредити на час сплачувати. Несолідний довжник рішуче не має вступу до українського банку, бо грошеві засоби приходиться у нас збирати важкими зусиллями, отже в ніякому випадку не можна їх виставляти на небезпеку людської несолідности. Українські банки мусять на своїх входових дзерях завісити табличку з написом: „Заборонено входити людям, що не хочуть платити довгів".

Відродження і піднесення довжницької моралі і добрих кредитових звичаїв не є справою самих тільки українських банків, але цілого громадянства, всіх його виховних і культурно-освітніх інституцій, фахових організацій (хліборобів, купців, ремісників) і преси. Зокрема ця остання має чимало нагод постійно пригадувати українцям, що це ніяке геройство затягнути в українському банку кредит і потім його не сплачувати. Навпаки, це негромадянська і неморальна поведінка, за яку завсіди можна почути тільки терпкі слова догани, бо не може бути добрим громадянином людина, що її підхід до українського банку є несолідний й нечесний. Українська банковість наставлена виключно на службу рідному господарству і це своє завдання по мірі своїх сил добре виконує. Зокрема хоче добре адмініструвати грошем української суспільности, погоджуючи та підтримуючи інтереси з одного боку вкладача та з другого боку довжника.

В почутті цих своїх обовязків українська банковість ставить до українського загалу вимогу, щоб **всі українські гроші, що прибирають форму банкового вкладу, найшлись безумовно в рідних банках і щоб загальна опінія гостро зверталась проти тих українських громадян, що їх підхід до рідних банків нечесний і несолідний**

НОВИНКИ

22 ЛИПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 9. липня 1939.
Панкратія свяч.
Лат. Марії Магдалини.
Сонце: схід — 3.39, захід — 19.22.
Місяць: схід — 11.38, захід — 22.34

Завтра: 23. липня. Неділя.
Ст. ст. 10. липня 1939.
Неділя 8 по Сош., Антонія.
Лат. Нед. 8 по Зел. Св., Апол.
Сонце: схід — 3.40, захід — 19.21.
Місяць: схід — 12.[illegible], захід — 23.05.
Перша чверть у год. 10.34.

—o—

— **Д-р Богдан Гординський повернувся** і приймає у внутрішніх хворобах від 3—5 при вул. Вишневецьких 1. II. п. 1432

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **З живця — Черче.** Повні настрою Традиційні Вечерниці в Черчі залишають надовго в серцях учасників спомини з побуту в Живці. Окремий Комітет подбав заздалегідь, щоб і цього року, то є 23. липня випали вони якнайкраще. Запрошень не висилається. Карти вступу на салі. 1427 —2

— **Традиційне свято на Білій Горі** відбудеться 6. серпня ц. р. з такою програмою: I. (10—11 год. рано): Приїзд єпископа і привитання його духовенством при тріюмфальній брамі на Білій Горі; II. Похід церковної процесії від тріюмфальної брами до памятника; III. Архиєрейська полева Служба Божа; IV. (по обіді): Панахида при могилі Невідомого Стрільця.

— **Староство в Луцьку** покарало члена управи Районової Молочарні в Лаврові Кирила Арцабку гривною 20 зол. (зі заміною на 3 дні арешту) за кольпортажу часопису „Сільський Господар" між членами кооперативи. Ця кольпортажа полягала в тому, що він доручував членам „Р. М." часопис „Сільський Господар", який вони спільно передплачують зі Львова на адресу Районової Молочарні.

— **Не вільно їхати до Зарваниці.** День перед празником св. Петра, коли то відбувається величавий відпуст у Зарваниці, пов. Підгайці виїхав зі своєю нареченою організатор журавенської філії „Просвіти" Януш Петро поїздом до Підгаєць. На стації в Потуторах поліцієнт перевів в обоїх точну особисту і в клунках ревізію та пустив їх далі у дорогу. Десь коло год. 9.30 вечором, коли обоє доїзджали фірою до села Новосілка, пов. Підгайці спеціяльно висланий відділ поліції автом, затримав їх вже майже перед Зарваницею і по переведенні точної ревізії відставив їх на станицю поліції до Підгаєць. Тут знову перевели ревізію, перетримали 24 години і по відпроваджені на двірець у Підгайцях наказали назад вертатись до Журавна та ніколи більше не показуватись на терені Підгаєчини. Слід згадати, що це є родинні сторони Януша Петра і всі тут його знають. Виходить, що навіть у рідні сторони не вільно поїхати, якщо не дозволить поліція в Підгайцях. (ро).

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 30.000 зол. на ч. 34639; 20.000 зол. на ч. 48665 55735 147024; 10.00 зол. на ч. 14599 125805 5.000 зол. на ч. 42974; 2.000 зол. на ч. 46498, 77539 112395 120317 158232; 1.000 зол. на ч. 4677 48709 69043 93302 110844 118722.

— **Недуга двох польських архиєпископів.** У Познані занедужав важко архиєпископ Ропп на запалення легенів, якого перевезли до лічниці СС. Єлисаветок. Лікарі побоюються за стан недужого архиєпископа з огляду на його поважний вік. Недужий митрополит має тепер 88 років. — У Вильні лікарі перевели на днях операцію нирок у важко недужого виленського архиєпископа Яблжиковського.

— **Львівська хроніка.** З фабрики содової води Ю. Шляйхера (вул. Соняшна ч. 24) невідомі злодії вкрали 200 мосяжних сифонових головок, 10 літрів соку і трансмісійні паси вартости 1.500 зол. — Робітникові В. Цукерові з Радимна, який по цілоденній мандрівці по місті заснув на Гетьманських Валах, невідомий злодій украв портмонетку з 90 зол. — Поліція арештувала Марію Андрисік, служницю в готелі „Асторія" при вул. Казимира Великого за підкинення 4-місячного хлопчика у брамі при вул. Кітлярській ч. 14. — Недалеко Рісни Польської ударився самохід з телеґрафічним стовпом, яким їхав монтер одного варстату зі Львова зі своєю приятелькою. Приятелька 26-літня И. Зелінська зломила собі ногу, шофер потовкся.

— **Сильна буря з громами і зливним дощем** перейшла минулої середи вечором над рудецьким повітом. Один з громів ударив у будинки М. Філя у Підгайчиках. Матеріяльна шкода сягає к. 800 зол. Буря зі зливним дощем і градом заподіяла велитенські шкоди. Інспекторат загального заведення взаємних обезпечень у Рудках звернувся до централі у Львові, щоб виасигнувала бодай 1.500 зол. на добровільну допомогу для селян, які потерпіли важкі шкоди.

— **Два самоходи без шоферів переїхали жінку.** Минулого понеділка 17. ц. м. трапився в Коломиї трагічний випадок, що закінчився зараненням И. Болеховської, яку відвезли до шпиталю у важкому стані. Отже біля бензинової стації в середмісті Коломиї стояли два самоходи. В одному з них шофер Хаїм Демнер з Косова пустив у рух мотор і на хвилину відійшов. Тимчасом авто рушило і штовхнуло другий самохід, що стояв перед ним. Оба самоходи без шоферів вїхали на вул. Казимира на хідник та важко зранили И. Болеховську, яка саме переходила хідником. Шофери затримали оба самоходи, але вже по нещасливім випадку. — Під Білостоком трапилась теж страшна самохідова катастрофа. З Білостоку до Слоніма їхав вантажний самохід з транспортом пива. При зїзді самоходу з гори зломилась ресора і самохід ударився з придорожнім деревом, яке перекинув. У руках шофера залишилось лише кермо, вісь якої пробила наскрізь нещасливого шофера, який по кількох хвилинах помер.

— **Підпалив скатовану жінку і сам скінчив самогубством.** У селі Семехові пов. Тарнів 44-літній А. Якубовський постійно знущався над своєю, 55-літньою жінкою Юлією. Якубовський постійно пив і викликував авантури. Підчас одної такої авантури вбив свого сусіда перед кількома роками і за це покарав його суд 4-літньою карою вязниці. Минулої середи вислав з хати свою 8-літню доньку, і викликав у хаті пекольну авантуру вібито тому, що кава була горяча. Вхопивши гачок почав катувати свою жінку, яку кинув на ліжко. Нещаслива жінка прикинулась неживою, щоб оминути дальших побоїв. Тоді брутальний чоловік підпалив солому на ліжку, щоб затерти сліди свого злочину. Опісля пішов до кухні і там повісився. Щойно тоді попарена жінка вибігла з криком з хати. яку охопив уже вогонь. На її крик надбігли сусіди, але вже не встигли врятувати Якубовського, який згорів з хатою.

— **За шириння зневіри** і зневагу польського народу засудив окружний суд у Познані робітника Казимира Шуля на 3 роки вязниці.

— **Велитенська пожежа фабрики в Лодзі.** У текстильній фабриці фірми Булє в Лодзі вибухла грізна пожежа, що охопила триповерховий будинок. У рятунковій акції взяли участь фабричні відділи пожежної сторожі, водні колюмни і 9 відділів міської пожежної сторожі. По трьох годинах важкої рятункової акції вдалося зльокалізувати пожежу, що знищила другий і третій поверх. Матеріяльні втрати і причина пожежі покищо невідомі. Фабрика фірми Булє була одною з найбільших текстильних фабрик у Польщі.

— **За порахунки обливають квасом.** До фабриканта Стефана Бенедикта в Лодзі, який виходив зі свого помешкання, підбігла 27 літня робітниця Марія Мартисік, облила йому лице сільним квасом, випалюючи очі й сама втікла. Важко раненого фабриканта відвезли негайно моторовим поїздом до Варшави на клініку. Арештована робітниця відмовилась подати причини свого вчинку і лише гірко плакала. Щойно слідство виявить причину цього замаху. — Подібний випадок трапився в білостоцькім старостві, де урядничка Аделя Керцінська облила лице урядовцеві Янові Спалінському сірковим квасом. Спалінський ступивши кілька кроків, витягнув револьвер і стрілив собі в голову. Важко ране-

---

ДЖ. О. КЕРВУД. 19

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Алян не був цікавий. Усе своє життя він стояв занадто близько невзгодин практичного життя, щоб з легким серцем забавлятися в пусті підозріння. Його не обходили відносини Марії Стендіш і Росленда, якщо це його самого не дотикало, але ситуація ставала дрібку за делікатна, щоб могла його вдоволяти. Він не міг бачити забави в такій пригоді, як ця, а коли подумав, що обоє, Росленд і Марія Стендіш, можуть його зле зрозуміти, то з пересердя аж почервонів. Він жеж зовсім не старався довідатися, що вона за одна. Ані разу він не зрадився з бажанням сягнути до її особистих справ, і вона ні разу не давала йому якоїсь інформації про себе, або якогось пояснення про ту особливу шпіонажу, якої піднявся супроти неї Росленд. Він скривився нагадавши собі який близький він був взаємно, та подивляв дівчину за її такт в цій справі. Вона збощадила йому перепросин Росленда або можливости, що міг би Росленда викинути за облавок корабля!

Коли він ішов до їдальні, він опанцирився в постанову триматися здалека і не дозволити на те, щоб побратимство поміж ним і Марією Стендіш зростало. Хоч її товариство було приємне, та образливою була гадка ставати на її наказ в ріжних несподіваних моментах. Якби Марія Стендіш могла була читати його гадки, то її поведінка супроти нього в часі обіду, не могла б бути більше задовільна. А в тій поведінці було щось, що рівночасно манило й визивало. Вона привитала його ледви замітним рухом голови і блідим незначним усміхом. Її настрій не заохочував до виміни слів, ні його, ні інших її сусідів, хоч ніхто не міг би був їй закинути свідомої стриманости.

Її прибрана неприсутність це було щось нове і він почувався зацікавлений всупереч своїй недавній постанові. Коли її голова була дещо схилена, він не міг стриматися, щоб крадькома не зиркати на її коси. Увечорі вони були ще гладші, здавалися: немов наймякший оксамит, з багатим полиском. Дивне бажання прийшло йому на гадку, як дуже приємно було б діткнути тих кіс рукою. Зловивши себе на такій гадці він був просто збентежився. Теж Кеок і Неведлук мали гарні коси, а проте йому ніколи про їх коси таке на гадку не приходило. Він ніколи не думав і про гарні уста Кеок, так, як думав про уста дівчини, що сиділа напроти нього. Він порухався неспокійно та був рад, що Марія Стендіш не глянула на нього в цих моментах його змагання.

Коли він відходив від стола, дівчина ледви помітила його відхід. Так немовби скориставши з нього обминала його тепер спокійно, як річ непридатну до вжитку. Він старався сміятися, коли віднайшов Стемпіда Смітз. Найшов його пів години пізніше, на долішньому чердаку, як годував освоєного медведя. Алян задивувався, що зловленого медведя везуть на північ. Стемпід пояснив, що звір належав до індіян племени Тлінкіт та був їх любимцем. Індіяни в числі семи душ їхали до Кордови. Алян помітив, як двоє індіянських дівчат приглядалося йому заєдно і шепотіли щось одна одній. Вони були дуже гарні, з великими темними очима та рожевими лицями. Один із мужчин зовсім не звертав уваги на Аляна, та з лицем зверненим у бік, сидів собі зі схрещеними ногами на підлозі.

Враз зі Стемпідом пішов Алян до сальону для курців і до пізної години вони розмовляли, про велику полонину там далеко під горами Ендікот і про пляни Аляна на майбутнє. Потім Алян пішов принести ще фотографії і мапи з своєї кабіни. Очі Стемпіда заясніли, коли його ум зважив нові можливости, що його чекали. Край був просторий, великий, незнаний, недосліджений. Алян був там першим піонірom.

Кров заграла у Стемпідові як давнішими часами, а його захоплення заразило також Аляна так, що він призабув Марію Стендіш і все з вийнятком тих миль, що лежали поміж ним і могутньою тундрою. Була північ, коли Алян пішов до своєї кабіни.

Він почувався щасливий. Любов життя плила живою струєю в його жилах і він вдихав глибоко лагідний морський легіт, крізь відчинене віконце зі заходу. У Стемпіді Смітз він знайшов нарешті кампрата, якого йому бракувало і дружне зрозуміння, той дикий і напів первісний гін до життя серед дикої природи, що завсіди тлів у серці Аляна. Він глянув вгору до звізд і усміхнувся до них, а душа його наповнилася невимовною вдячністю, що він не зродився запізно. Ще одно покоління і вже не стане найдальших окраїн. Ще двацять пять

ного урядовця перевезли до шпиталю, де він помер. Арештована урядничка заявила, що до замаху дійшло на особистому тлі, але відмовилась подати подробиці.

— **За вбивство** німецького інжиніра А. Зорніга зі Штутгарту, який приїхав у червні ц. р. у відвідини до свого брата в Зеленій к. Надвірної, відбудеться процес у Станиславові в перших днях серпня ц. р. Польська преса сповіщає, що інж. Зорніга вбили за залицяння до гарної дівчини, в якій любився лісничий Збігнев Врубель.

— **В Голяндії сподіються нового потомка кн. Юліяни.** До палати кн. Юліяни в Сестдійк приїхав надворний лікар і залишиться аж до хвилини, доки кн. Юліяна не приведе на світ нового потомка. В Голяндії вже тепер підготовляються до величавого святкування уродин нового потомка орансього дому, яких сподіються в серпні ц. р. Голяндський уряд видав розпорядок на основі якого день уродин нового потомка кн. Юліяни і кн. Бернарда святкуватимуть як національне свято. Якщо потомок прийде на світ у неділю національним святом буде черговий день, себто понеділок.

— **Трагічна смерть лікаря в обіймах медведя.** З зоольогічнім городі м. Квібеку помер трагічною сйертю лікар д-р Жермен, якого розшарпали білі медведі на очах його доньки і сина. Д-р Жермен не зважаючи на приписи перейшов поза бар'єру, що відділює публіку від кліток зі звірами і почав їх кормити. Звірі, подразнені страшною спекою, повитягали лапи крізь діри у клітці. Один з медведів вхопив лікаря за рами і другою лапою почав відривати тіло від костей. 14-літній син лікаря почав кидати медведеві в очі пісок і рінь, щоб рятувати свого батька. 22-літня донька не могла з переєтраху навіть рушитись з місця. Одначе пісок нічого не поміг і прислуга, яка надбігла на крик лікаря та його дітей, видерла з лап медведя вже лише трупа лікаря.

— **Вже заложили 5 линв до затопленого човна „Tetic".** Залога корабля „Зельо" встигла заложити вже 5 линв до кадовба затопленого підводного човна „Tetic" і тепер працює над заложенням трьох дальших линв. Тому, що панує погода залога сподіється, що в пятницю можна буде спробувати витягнути затоплений човен на поверхню моря. Державний підсекретар Дж. Шекспір заповів у середу в парляменті, що адміралиція застосує нові засоби безпеки підчас майбутніх пробних занурювань у воду нових підводних човнів. Отже кожний підводний човен, що виїжджатиме на першу спробу занурення у воду ескортуватиме спеціяльний корабель, якого залога буде в постійнім контакті зі залогою підводного човна. Крім того залога підводного човна матиме бої, щоб у кожній хвилині можна було ствердити місце положення підводного човна. Вкінці всі цивільні особи, які беруть участь у першій спробі занурення, мусять перейти вишкіл, як користуватись рятунковим приладдям.

— **Оживлена акція за будовою тунелю під каналом Ля Манш.** На тлі щораз то тіснішої співпраці між Англією та Францією віджила в парляментарних колах Франції та в публичній опінії давна концепція у справі будови тунелю під каналом Ля Манш, що запевнив би безпосередню залізничу комунікацію між Францією та Англією. Створене своєчасно т-во будови підморської залізниці оживило свою діяльність і рішило розвинути широку публичну акцію в Англії і Франції у справі виєднання дозволу від обох урядів на будову цієї підморської залізниці, якої пляни вже подрібно опрацьовані.

— **Втеча французьких селян до міст.** „Парі Суар" помістив статтю у справі вилюднення французького села, в якій авторка В. Андре пише, що за 37 років 2 мілїони французьких родин покинуло свої села і свої господарства та помандрували до міст. Тепер майже 650.000 га французької землі, що її покинули французькі селяни управляють чужинці. Найбільше поселилось на покинутій землі італійців, за ними йдуть емігранти з Польщі, Чехословаччини, Бельгії, Голяндії і жиди з Німеччини та Австрії.

— **Велитенська пожежа в Льондоні.** В ночі зі середи на четвер вибухла в Льондоні велитенська пожежа, що знищила половину торговельних галь і спараліжувала рух на двох підміських залізничих стаціях. Пожежа поширювалась дуже швидко. В рятунковій акції брало участь 500 членів пожежної сторожі, які встигли врятувати ледви частину городовини з торговельних галь. Одночасно пожежа знищила два електричні каблі, що доставляли електричний струм до електричних поїздів на двох стаціях. Тому кілька тисяч англійців мусіло ночувати на стаціях, бо не могли дістатись до своїх помешкань. Здогадуються, що пожежу викликали ірляндські терористи у відповідь на протитерористичний законопроект, що його приняв англійський уряд. Цей законопроект передбачує гострі кари за терористичну акцію.

— **За спекуляцію землею в СССР.** Перед найвищим судом Азербейджану відбулась розправа проти Турсуна Берідже і товаришів за спекуляцію землею. Всі підсудні це відомі на терені Батуму партійні і державні достойники, які займались від кількох років продажю колхозних грунтів і наділів, призначених до вживання колхозникам. Суд засудив усіх підсудних по 2 і пів року вязниці.

— **Катастрофи і пожежі.** Під Віднем особовий поїзд зударився з вантажним. У катастрофі було 7 осіб ранених. — Два брати Стенгеле, які спинались на верх гори Матернгорн, упали у пропасть і згинули. Їх тіл дотепер не віднайшли. — В Юнав у Туреччині вибухла пожежа ліса, над гашенням якої працювало 12 годин 300 осіб з 8-ох місцевостей.

— **Дві сестри — хлопцями.** В селі Богаліца в околиці Білгороду 19-літня дівчина Зорка Бугарчич змінила по легкій операції свій пол. Її молодша сестра Міля теж перейде небавом операцію і змінить свій пол.

— **Повінь у Туреччині — посуха в Польщі.** В районі Семави повінь заподіяла великі шкоди. Вода знищила багато мостів та місцевість Дюбейлік. Крім того зола забрала багато дощів, які беруть участь у першій спробі занурення, мусять перейти вишкіл, як користуватись рятунковим приладдям.

— **Оживлена акція за будовою тунелю під каналом Ля Манш.** На тлі щораз то тіснішої співпраці між Англією та Францією віджила в парляментарних колах Франції та в публичній опінії давна концепція у справі будови тунелю під каналом Ля Манш, що запевнив би безпосередню залізничу комунікацію між Францією та Англією. Створене своєчасно т-во будови підморської залізниці оживило свою діяльність і рішило розвинути широку публичну акцію в Англії і Франції у справі виєднання дозволу від обох урядів на будову цієї підморської залізниці, якої пляни вже подрібно опрацьовані.

— **Втеча французьких селян до міст.** „Парі Суар" помістив статтю у справі вилюднення французького села, в якій авторка В. Андре пише, що за 37 років 2 мілїони французьких родин покинуло свої села і свої господарства та помандрували до міст. Тепер майже 650.000 га французької землі, що її покинули французькі селяни управляють чужинці. Найбільше поселилось на покинутій землі італійців, за ними йдуть емігранти з Польщі, Чехословаччини, Бельгії, Голяндії і жиди з Німеччини та Австрії.

— **Велитенська пожежа в Льондоні.** В ночі зі середи на четвер вибухла в Льондоні велитенська пожежа, що знищила половину торговельних галь і спараліжувала рух на двох підміських залізничих стаціях. Пожежа поширювалась дуже швидко. В рятунковій акції брало участь 500 членів пожежної сторожі, які встигли врятувати ледви частину городовини з торговельних галь. Одночасно пожежа знищила два електричні каблі, що доставляли електричний струм до електричних поїздів на двох стаціях. Тому кілька тисяч англійців мусіло ночувати на стаціях, бо не могли дістатись до своїх помешкань. Здогадуються, що пожежу викликали ірляндські терористи у відповідь на протитерористичний законопроект, що його приняв англійський уряд. Цей законопроект передбачує гострі кари за терористичну акцію.

— **За спекуляцію землею в СССР.** Перед найвищим судом Азербейджану відбулась розправа проти Турсуна Берідже і товаришів за спекуляцію землею. Всі підсудні це відомі на терені Батуму партійні і державні достойники, які займались від кількох років продажю колхозних грунтів і наділів, призначених до вживання колхозникам. Суд засудив усіх підсудних по 2 і пів року вязниці.

— **Катастрофи і пожежі.** Під Віднем особовий поїзд зударився з вантажним. У катастрофі було 7 осіб ранених. — Два брати Стенгеле, які спинались на верх гори Матернгорн, упали у пропасть і згинули. Їх тіл дотепер не віднайшли. — В Юнав у Туреччині вибухла пожежа ліса, над гашенням якої працювало 12 годин 300 осіб з 8-ох місцевостей.

— **Дві сестри — хлопцями.** В селі Богаліца в околиці Білгороду 19-літня дівчина Зорка Бугарчич змінила по легкій операції свій пол. Її молодша сестра Міля теж перейде небавом операцію і змінить свій пол.

— **Повінь у Туреччині — посуха в Польщі.** В районі Семави повінь заподіяла великі шкоди. Вода знищила багато мостів та місцевість Дюбейлік. Крім того зола забрала багато домів у Тоскойн і знищила 200 га тютюну. Три особи затонули. У Польщі постійно зменшується ріаень води в усіх ріках наслідком страшної посухи.

— **Різні вісти.** На шляху між Евіяном і Монтре у Швайцарії дійшло до самоходової катастрофи, в якій був ранений син б. короля Афганістану 22-літній князь Алі Валі, який їхав до свого батька. — В англійському порті Савтгемптон зударився літак з кораблем. Літак згорів, корабель ушкоджений. Жертв у людях не було. — В середу вечором ударив грім в англійську радіо-станцію Дройтвіч. — В Атенах температура дійшла минулої середи до 41 ступнів Цельзія в тіни, в інших місцевостях Греції до 45 ступнів. — Італійський міністр зимни і .рвіз поставив внесок, щоб кількох італійців вислати на заслання за перекування валют, а двох чужинців виселити з Італії за цей злочин.

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—7

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-7

— **Гемороїди.** Відомі хірурги стверджують, що перед і по операції давали пацієнтам природну гірку воду „Францішка Йосифа" з найліпшим наслідком.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА **Львів, Ринок 10.**

років і світ буде зовсім у кайданах науки і винаходів і того, що людська раса називає поступом.

Але Господь ласкав на нього. Йому суджено закінчити ту останню сторінку історії, що піде в далину епох записана червоною кровю людей, які прокладали перші шляхи в невідоме. По його голові не буде вже окраїн. Не буде таємниць невідкритих земель. Не буде ніякого риска до поборювання. Земля буде освоєна. І нараз він згадав Марію Стендіш і ті її слова з вечера. Дивно, що і вона так думала, вона завсіди буде любити шатра і старі стежки і природні запори, не хотіла б бачити міст, ани і авт в найближчій будуччині на Аналізниць і авт в найближчій будуччині на Аналізницях. Він здвигнув плічми. Вона мабуть здогадувалася, що в нього на умі, бо вона проворна, дуже проворна.

Стук до дверей відвернув його очі від годинника, що його саме держав у руці. Була чверть по двинадцятій, незвичайна пора на відвідини.

Стук повторився — дещо нерішучий — подумав він. Потім знов повторився — скорий і рішучий. Поклавши годинник до кишені він відчинив двері.

Була це Марія Стендіш. Спершу він побачив лише її очі, широко розкриті — дивні і печальні, опісля помітив блідину її лиця, коли вона так по полі входила, не чекаючи, що б він озвався або позволив їй увійти. Марія Стендіш сама замкнула двері та оперлась плічми об них у весь ріст, стрункa і смертельно бліда.

— Чи можу війти до кімнати? — спитала?

— Господи, але ж ти вже в кімнаті! — вхнув Алян.

(Далі буде).

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

СПОРТ.

ПОДЯКА

СТ „Україна" у Львові складає щиру подяку Виділові і членам УСТ „Чайка" та громадянам Чорткова за незвичайно сердечну гостинність і належне прийняття нашої дружини кошаного м'яча під час побуту на змаганнях у Чорткові в днях 15. і 16. липня ц. р.

Виділ СТ „Україна".

Львів, дня 18. липня 1939 р.

СКОНОВИЙ ТРИЗМАГ.

Руханкове Т-во Сокіл V Львів (Замарстинівська ч. 100) організує в неділю 23. ц. м. в год. 16-ій пополудні на своїй площі сконовий тризмаг для жінок (скок увисочінь, вдовжінь і з місця вдовжінь) та для мужчин (скок увисочінь, вдовжінь і вздовжінь, або тризмаг до вибору). Змагання точитимуть фізькою табелею. Зголошення до змагань слати до дня 22. липня ц. р. до год. 20-ої веч. на згадану адресу. Трепінги на площі „Сокола V" щодня від год. 17—19. Приладдя на місці.

Старшинa „Сокола V".

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

ч. 1317 5-?

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

П'ятниця 21. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Неділя 23. 7. год 16 „Кінець і початок"; год. 20 „Кінець і початок".

Театр Рясногородностей.

До неділі 23. 7. вистав нема.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЖАБЧ:

21. 7. Казка старого млина.
22. 7. Жінка на цензурі.
23. 7. Коваленич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

21. 7. За молдавський престіл.
22. 7. Сорочинський ярмарок.
23. 7. Бестаганна.
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати займичка.

Український Хор Дм. Котка.

21. 7. Мізунь.
22. 7. Пацикія.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

23. 7. Комарно.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Риманів.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Елді Гарді залюблений".
АПОЛЬО: Неділя.
АТЛЯНТИК: „Шаржа легкої бригади" (Ерроль Флін).
БАЙКА: „Втікач з Сан Квентін", „Герой наших часів".
БАЛТИК: „Палкі серця".
ВАНДА: „Таємний план", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Цезар і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тайни Червоного Моря".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока".
МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марока".
МЕТРО: „Тайна семітського дому", „Золоті живочки".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тульон".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівілівна".
РОКСІ: „Володарка джунглі" і додатки.
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СВЯТОВИД: „В 4 осі", „Напої Отіль зробала".
СТІЛЕВЕ: „Яструб" та ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Каля Наг".
УТІХА: „Сильні люди" та ревія.
ХІМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.15 Клюнотн та ради: Івась боїться жаби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві: Туристично-спорт. поради, 13.25 Для сільських господинь: Як дістати добре волокно, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Відповіди на листи, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Капітан Кук і канґури, гутірка для молоді, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полуд. дениик. 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Г. Ібзен: Соната а-моль оп. 26, віол., форт., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт, 17.45 Суспільна опіка у Львові, 18.00 Співи. реціталь Софії Масольської, 18.30 Орг. муз., 19.00 Фрагм. із пов. І. Повальського: „Над озером", 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Орх., співи, 20.15 Резерва, 20.25 Охорона ліса, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Бетговенові квартети з пл., 21.35 „Вальзам" літер. портрет, 22.00 Концерт творів Ґріга, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 22. липня 1939.

7.00Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.45 Орх. мандолінистів, 8.15 Погода в Орлові, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 13.00 Англ. пісні з пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хліб. організацій, 14.35 Господарські вістки, 14.45 Театр Уяви для дітей: Пригоди Слимака-Неробн, 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.0 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 „Мігуель Флета" муз. репортаж із пл., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гельверсен: Прихід бояр'в, пл., 17.20 Діти з Мадярщини у Польщі, 17.40 Військ. марші з пл., 17.45 Двадцятьпятьліття полку стрільців-байонців, 18.00 Маловідомі твори: сопран, тенор, меццосопран, обой, скрипка, форт., 19.00 Сімома мовами до сімох горбів, радіоповість із участю Щепка і Тонько, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка; У копальнях Сенкороду, звук. репортаж, 20.00 Нар. музика, муз. авд., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Уланські любощі" водевіль із музикою Кнпр. Годебського, 22.00 Танкова музика: орх., співи, рефрени, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 23. липня 1939.

7.00 Для села: Як то давніше у хліб. г-вах бувало, Нар. музика з пл., Чесність і фаховість у житті кооперативи, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Дуга орх., коло год. 10.30 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Муз. порапок, 13.05 Рудник над Сяном, 13.15 Орх., меццосопран, форт., скр., 14.15 „Пан Тадей", 15.00 Марші та воєнські пісні з пл., 15.10 Репортаж із посвячення всед. школи в Чижовичах, 15.20 Наш місячник „На приспі" рецитації, 15.35 „Битва під Рашином" фрагм. із пов. Ґонсьоровського „Рік 1800", 16.30 Есванська форт. музика, 16.55 Мексиканські нар. пісні у вик. Ольги Лади у супр. форт., 17.15 Останні дні в Місячних Горах, 17.30 Орх., Даніз хор, Строніц, 19.00 Театр Уяви: „Гостинниця під коронованим кумом" авд. Тоя Рамельта (Бельгія), 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика у вик. Льва Шорт, пісеньки, акордеон, 20.05 Спорт, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, вечірнє дениик, збірні спорт. вістки, програма на завтра, 21.15 Танк. музика, орх, рефрени; у перерві Лекція історії, діялог, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 21. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Увертура та вальси, 20.15 Муз. комедійка, БІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. мельодії, БУДАПЕШТ 17.00, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Пісні, 22.00 Танк. музика, 23.00 Танки різних народів, ВІДЕНЬ 18.00 Нар. піснями, 19.50 Пісенька і танки ім. колоніотів, **19.50 Українські вістки,** 22.... Шуберт: Смичковий квартет г-дур, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 13.15, 19.15 Орх. концерт, 13.30 Цит. орх., 18.00 Опері і нові мельодії, 20.15 Солісти, ЛЯЙПЦІҐ 20.45 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00 Синкопована музика, 22.10 Хор, 22.45 Танк. музика, ПАРІ ПТТ 18.15 Скрипка, 20.30 Симф. концерт, РИМ 21.00 Танк. музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія, 22.00 Танк. музика.

Субота, 22. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Опереткона музика, 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 17.00, 20.40 Різномовні комунікати, 17.10 Форт., 19.25 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.00 Хор дівчат, 18.30 Вес. музика, 19.10 Весела програма, 19.50 Українські вістки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.30 Орх., співи, 22.30 Хвилина музики, КЕЛЬН 19.10 Нар. музика, МІЛЯНО 21.00 „Панни" оп. Леонкавала, ПАРІ ПТТ 18.00 Форт., 20.30 Оперетковий вечір, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 18.35 „Білітіс" Дебіса, 19.30 Моцартові соната, РИМ 22.30 Скрипка (Корелі, Моцарт, Дебісі й ін.), СОФІЯ 18.000 Нар. музика, 18.30 Мандоліни, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Концерт, 21.00 Легка музика, СОТЕНС 19.15 Співи.

Неділя, 23. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Дуга орх., 20.15 Популярний симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Цит. вечір, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00 21.15 Різномовні комунікати, 17.40 Симф. концерт, 19.00 Цит. орх., 20.00 Оперетка, ВІДЕНЬ 20.15 „Цінар і антінар" оп. Дітерса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Камер. концерт, МІЛЯНО 17.30 Симф. концерт, 21.00 Розр. концерт, ПАРІ ПТТ 20.00 Опереткона музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, 21.00 „Ріголето" оп. Верділ, СОФІЯ 18.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Фрагм. з оперет, СТОКГОЛЬМ 22.30 Смичк. квартет а-дур оп. 18. ч. 5 Бетговена.

Скорочений сирий білянс

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ В ДНІ 30. ЧЕРВНЯ 1939

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції 382.587.51, Скарбові білети —, Заграничні валюти 1.541.15, Цінні папери 22.882.07, Цінні папери загальн. рез. фонду 139.873.57, Консорціяльні уділи 41.914.50, Краєві банки 60.651.77, Загранічні банки 90.50, Здисконтовані векселі 1,288.302.81, Протести 997.486.47, Кредити в біжучих рахунках 435.575.87, Термінові позички 5,221.939.06, Кредити акцепт. і рембурсові —, Належ. з трансакцій девіз на терм. і репорт. —, Нерухомости 700.133.81, Різні рахунки 803.084.40, Довготермінові гіпотечні позички 173.814.88, Виплідні рахунки 167.119.47, Сума білянсова 10,436.947.84. Довжники за уділення гарантій 25.650.— Інкасо 57.380.27.

Довжний стан: Акційний капітал 5,000.000, Резервові капітали 206.474.62, Амортизаційний фонд нерухомости 179.573.25, Вклади 1.928.926.77, Біжучі рахунки 258.040.79, Різні негайно платні зобовязання 17.045.54, Краєві банки 500.000.—, Заграничні банки 1.491.07. Реескомп. векслів 472.838.18, Дисконт акцептів Акцепт. Банку 722.832.—, Застави льорів —, Гіпотечні вірителі —, Зобовязання з тит. пред. акцепт. і рембурс. —, Зобовязання з тит. трансакцій девіз. на термін. і репорт. —, Різні рахунки 725.034.87, Заставні листи 125.017.67, Виплідні рахунки 210.158.08, Сума білянсова 10,436.947.84, Зобовязання з тит. уділених гарантій 25.650 —, Різні за інкасо 57.380.27.

1430

Ощадний

ч. 1180

С. ФЕДЕРА

найдешевше закуповує перед виїздом

вілянні косметичні та гигієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.

Коперника 15 в, Галицька 16.

Біржа

Львів, 20. липня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Долари америк. 5.33·50—5.33·50, Долари канад. 5.31·50—5.31·50, Фльор. голл. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лільпоп 79·00—79·00, Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна I ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 заліцича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 20. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла екси. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

Радіокутик.

ДИТЯЧИЙ ПАРАЛІЖ ТА КОРОТКІ ХВИЛІ.

Німецькі лікарі осягнули дуже добрі висліди стосуючи короткі хвилі, або т. зв. гарячкову терапію, при лікуванні проявів дитячого параліжу. Крім цього метода лікування короткими хвилями взагалі дуже добре діяє на настрій клінічних хворих.

ТРАНСМІСІЯ З „ТУР ДЕ ФРАНС".

Найбільшою спортовою імпрезою Франції є ще і досі щорічні напружені перегони „Тур де Франс". Непроглядна маса глядачів громадиться вздовж цілої траси, нестерпно вичікуючи найсвіжіших звідомлень. Тепер застосовано новий метод репортажів. Спровоадавець на мотоцикліо товариш змагунам. Він засобливий у малу внсильну станцію, що надає на хвилі довжини 5 м. та антену приміщену на моторі. Обсерауючи вблизька змагання, говорить до свого мікрофону, а його спрасоздання сходить авто, яке їде 4—5 км. дальше. Воно сасобляне в приймач на хвилю 5 м.

Оповістки.

Збірка на будову Народнього Дому в Шоломиї переведена за дозволом Староства в Бібрці з дня 13. 6. ц. р. ч. Пол. 10/800/39 принесла 381.03 зол. **1426**

На Рідну Школу ВП.: гості Оселі Товариства „Взаїмна Поміч Українського Учительства" у Ворохті 31.50 зол, з нагоди іменин Голови Т-ва Івана Лилака й Управителя Оселі Івана Тогана; д-р І. Яворський Нове Село 14.00 зол. як дар гостей на іменинах о. І. Яцишина в Улиличках. 12/60

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВДОВА інтелігентна, розуміється на господарстві, шукає заняття у самітнього священника від зараз. Зголошення: Zimna Woda, poste restante, „Wdowa". **1426 2-2**

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 8-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 шт. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka [illegible]
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-кн „Діло". Львів, Ринок 10.

Niedziela, 23. lipca 1939. N. 165.
Неділя, 23. липня 1939. Ч. 165.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Не туди дорога!

(Передова стаття)

Страшне безробіття в Карпатській Україні

Мадярські вчителі в українських школах

Де лежить Україна?

(Даремний труд польського картоґрафа).

Анґлія переговорює з Німеччиною

у справі кольоній

Луцька старовина і незрозумілий підхід до неї

Франція вбиває Лігу Націй

У Ґданську притримали старшину польського ґен. комісаріяту

Сов. кораблі переплили панамський канал

Бородіяда (фейлєтон Ґал. Чіпки)

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Nr. 165 (15.244).
Ч. 165 (15.244).

Lwów, niedziela 23. lipca 1939.
Львів, неділя 23. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-44
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200.— денно
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки бікучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
5/40 Заміснені вклади — П. К. О. 500-198.

Мешкання без опіки
можете залишити спокійно тільки тоді, якщо обезпечите домашнє урядження, одяги, білля, постіль і т. п. від крадежі-злому в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-43.
полагоджує всякі спедиційні чинности ... перевозі зі всіх і до всіх місцевостей краю.
1339 4-50

СКЛАДАЙТЕ
в „Центробанку"
Львів, ул. 3. Мая 15, ч. тел. 204-33. і 226-33.
ОЩАДНОСТИ ДІТЯМ НА ВІНО, ЧИ НА ВАРСТАТ ПРАЦІ.

Гданська поліція затримала польського старшину з генерального комісаріяту

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОТЕСТ У СПРАВІ ВБИВСТВА ПОЛЬСЬКОГО ГРАНИЧНОГО СТОРОЖА.

ГДАНСЬК, ПАТ. 18. ц. м. гданська поліція затримала одну годину полк. Собоціньского, начальника військового виділу польського генерального комісаріяту, який їздив моторівкою по пристані.

Польський генеральний комісар зложив протест.

ПОЛЬСЬКА ГРАНИЧНА СТОРОЖА УЖИЄ ЗБРОЇ.

ГДАНСЬК, ПАТ. У звязку з убивством польського граничного сторожа Будзевича на кордоні Гданська польський ген. комісар на поручення свого уряду зложив у сенаті Гданська протест. Він застеріг собі, що спрецизує постуляти після того, як слідство покінчиться, та заявив сенатові, що польські граничні стійки дістали наказ ужити зброї, коли б хто намагався нарушити кордон.

Німецько совітські торг. переговори.

Як подає совітське радіо, у Берліні почались німецько-совітські торговельні переговори. Совітською делеґацією проводить Бабін, німецькою Шнурре.

НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР З МОСКВИ ПРИІДЕ ДО БЕРЛІНА.

БЕРЛІН, ПАТ. З добре поінформованих кол повідомляють, що нім. амбасадор з Москви Шуленбурґ приїде небавом до Берліна, щоб зложити звіт та перевести відпустку. Він візьме участь у партійному конґресі.

Справа анґлійської позички для Польщі.

ВИЯСНЕННЯ ПРЕДСТАВНИКА БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ В ПАЛАТІ ЛЬОРДІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На засіданні палати льордів лейбурист льорд Стреб інтерпелював уряд, щоб він не був такий неуступчивий у фінансових переговорах з Польщею.

В імени уряду льорд Темпельмор заявив, що брит. уряд бажав би зробити все можливе, щоб успішно помогти Польщі побільшити її оборонні засоби до меж, які означують потреби британської армії. Але треба розуміти трудноші, які повстають при настільки великому кредиті та при дозволі робити закупна в інших краях. Брит. уряд добре розуміє питання кредитів для Польщі, яке тепер є темою дальших дискусій з польською делеґацією.

Ген. Айронсайд виїхав до Анґлії.

ВАРШАВА, ПАТ. У пятницю вранці ген. Айронсайд виїхав з Варшави до Анґлії, спеціяльним літаком, що летить через Гдиню та Копенгагу.

На летунському майдані в Окенцю прощали його: інспектор армії ген. Норвід-Нойгебауер, шеф ген. штабу ґен. Станевич, ґен. Рагульський, ген. Калькус та інші вищі старшини, крім того представники британської амбасади та французький військовий аташе.

ГРЕЦІЯ ДІСТАНЕ ДОВГОТЕРМІНОВУ ПОЗИЧКУ ВІД АНГЛІЇ.

АТЕНИ, ПАТ. Атенська агенція повідомляє, що віцеміністр торговельної маринарки Кіфос заявив після повороту з Анґлії, що він вдоволений висліком своєї подорожі, підчас якої обговорено справу британської фінансової помочі для Греції, у формі довготермінової позички.

Англія визнає анексію Чехії?

ЗАГАДКОВІ РОЗМОВИ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Директор департаменту в німецького міністерства господарки Вольтат, який перебуває в Льондоні на міжн. конференції у справі китів, відбув низку конференцій з компетентними британськими чинниками, м. ін. з мін. Гандсоном, нач. Вейлі та правним дорадником сером Вільсоном.

У розмовах головну ролю грає проект нового торговельного і платничого договору між Анґлією та чесько-моравським протекторатом, що заступила б давній торговельний договір з Чехо-Словаччиною.

У звязку з тим у деяких німецьких колах висловлюють надію, що заключуючи договір з протекторатом, Анґлія визнала б його „де юре" і звернула б депозити з Британського Банку у висоті коло 16,000.000 фунтів.

ФІНСЬКІ ГОСТІ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Літаком приїде до Варшави фінляндський міністр шляхів і публичних робіт з фінл. послом у Варшаві, директором фінл. летунських ліній, секретарем олімпійського комітету та референтом летунства у міністерстві комунікацій.

ЕСКАДРА АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ГАВР, ПАТ. На повне море виїхала ескадра американських воєнних кораблів, зложена з одного кружлька та трьох торпедовців. Вона причалить у Ротердамі, Сен Назер та Віллефранш.

—o—

УРЯД ДЛЯ ЕМІҐРАЦІЇ ЖИДІВ З ЧЕХІЇ.

ПРАГА, ПАТ. Протектор фон Нойрат утворив центральний уряд для жидівської еміґрації під проводом дир. Штальекера.

Жиди, які хотять виемігрувати з терену протекторату, мусять дістати згоду того уряду.

Великий повітряний бій на монгольсько-манджурському пограниччі.

БОЛЬШЕВИКИ ВТРАТИЛИ 39 ЛІТАКІВ, ЯПОНЦІ 1.

СІНКІН, ПАТ. Як подає комунікат квантунської армії, у пятницю в год. 11. японсько-манджурські літаки, що патролювали монгольський кордон, стрінули 80 совітсько-манджурських літаків. У бою зістрілено 39 совітських літаків та 1 японський. Залога японського урятувалася.

Дальше загострення на північному Сахаліні.

БОЛЬШЕВИКИ НАМАГАЮТЬСЯ ВИГОЛОДИТИ РОБІТНИКІВ ЯПОНСЬКИХ КОНЦЕСІЙ.

ТОКІО, ПАТ. Конфлікт між совітською владою та управою японського концерну, що експльоатує копальні вугілля та нафти на північному Сахаліні загострився.

Представник японського міністерства закордонних справ заявив, що на думку японських кол, большевики змагають до того, щоб знищити японські підприємства; вони намагаються виголодити робітників концесій, де тепер нестає харчів. Такий стан не може довше тривати.

Не туди дорога!

(З ПРИВОДУ ОТВЕРТОГО ЛИСТА „НУРТУ" ДО „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ").

Львів, 21. липня 1939.

(К.) У „Дзенніку Польскім" з 20. ц. м. появився отвертий лист якогось п. Еміля Козоровського, що подає себе за редактора польської Полудньово-Східної Агенції „Нурт", — до ред. „Українських Вістей" п. Дмитра Паліева. Умовини, які попередили цього листа і сам його зміст настільки знаменні, що вважаємо за вказане ближче приглянутись цій справі. На вступі попереджуємо, що цього не зробили б ми в нормальних часах. Бо ані сам „Нурт"*) зі своєю неповажною тенденцією препарувати цитати з української преси для боротьби з українством та протегування москвофільства, не заслуговує на таке виріжнення, ані „Українські Вісти" не просили нас на оборонців. Коли ж встрявляємо у цей спір, то робимо це навчені досвідом, що в забагнених польсько-українських взаєминах такі органчики як „Греко-Католік" чи „Нурт", що не знати в чиїм імені промовляють і не знати кого репрезентують, стають раптом промоторами конкретної громадянсько-національної акції, в роді окремої опіки для „поляків" греко-католиків, чи греко-католиків „руских". І тому — по аналогії — вимоги, що їх поставив автор „отвертого листа" до редактора „Українських Вістей" можуть бути передвісником якоїсь сьогодні ще невідомої, ширшої ініціятиви, яка в майбутньому може рівно добре заторкнути й інші органи української преси — без огляду на **формальну** причину.

У чому річ? „Нурт" помістив у числі з 15. липня статтю п. н. „Німецькі впливи серед українців", в якій примітивно, зате злобно й тенденційно, підбираючи цитати, намагається виказати, що українська преса — германофільська і що вона „служить німецькій пропаганді". Це „германофільство" закидує „Нурт" головно „Українським Вістям" на основі цілої низки цитатів з їхніх статтей. Очевидно по дорозі попалось і „Ділові" і „Новому Часові" і „Новому Селові". Автор статті з „Нурту", яким є, як виходить з „отвертого листа", п. Еміль Козоровський закінчує її фразою, що її не можемо розчовпати: „Наведений вгорі образ німецької пропаганди українських часописів не є закритий (?) перед очима певної нечисельної зрештою і безсилої горстки української інтеліґенції. Маємо на це докази (?), які у відповідному менті зуміємо навести". Годі збагнути, що означає ця незугарна погроза. Та це тільки мимоходом. На цю статтю відповіли „Українські Вісти" з 18. липня (*н. б.* не у гнів Редакції „У. В.": відповідь можна було написати трохи зручніше), закидуючи „Нуртові" анонімовість та прирівнюючи його „матеріяли" до „поліційних рапортів". Цим, як видно, почув себе дуже ображений п. Еміль Козоровський і виписав довгого, згаданого вгорі „отвертого листа", якого закінчив „ультіматумом". А саме, він домагається, щоб „У. В." 1) збили його закиди про німецькі „впливи" серед українців, 2) оголосили найдалі до трьох днів разом з доказами те джерело чи поліційну установу, яка дає „Нуртові" субвенцію, врешті, що найцікавіше, 3) щоб „У. В." погодилися на покликання громадянського суду, зложеного з двох українців, визначених „У. Вістями" і двох поляків, визначених „Нуртом", для „провірки адміністраційних книг" видавництва „Українських Вістей"!

Ця полеміка, „лист" і його закінчення, цікавить нас, себто „Діло", з двох оглядів: 1) вужчого, яким „Нурт" намагається і нам приклеїти ярлик „германофільства"; 2) ширшого, яким „Нурт" хоче вивіндувати себе на арбітральний і фінансово-політичний контрольний орган над українською пресою.

Щодо першого огляду, себто, закиду „германофільства", то **не вважаємо за доцільне** повторювати аргументів, які ми висунули у свому часі під адресою **поважної** польської преси (див. стаття п. н. „Вибрик п. Станьчика" у 87. ч. „Діла" з 17. квітня ц. р., стаття „Вічне непорозуміння" у числі з 22. квітня ц. р., стаття „Розвіяні омани" у числі з 4. травня ц. р. й інші). Не маємо враження, щоб п. Козоровського, який уважає „укоронуванням германофільства" в українській пресі поміщену нами статтю п. Сіромахи в 155. ч. „Діла" з 12. VII п. н. „Нема інтриги і нема пляну" — можна переконати. Коли хтось уважає за політичне „фільство" ствердження браку усякої позитивної і конструктивної політичної програми в українських справах у даної „фільської" держави — то це незнана нам дефініція „фільства". Коли ж п. Козоровського обурює, що взагалі українці **хотіли би**, щоб таку програму мала Німеччина, то пригадаємо йому, що ми хотіли б цього таксамо, коли річ іде про Францію, Англію чи Італію, та в першу чергу й особливо, коли мова про Польщу! Але „Нурт" і його редактор уважає навіть антинімецькі дописи в „Ділі" п. Р. Голіяна з часів істнування Карпатської України доказом нашого... германофільства... І тому залишимо п. Е. Козоровському, як „начальному" редакторові „Нурту", ту сумнівної вартости сатисфакцію, що перед його закидами не будемо старатися „піднятися" на рівень його аргументації.

Важніші інші моменти. Отсе невідомий гурт людей, які раптом стали „журналістами" ба навіть „редакторами", займається видаванням органу, в якому, добираючи і препаруючи цитати, ставить українському громадянському чинникові конкретний закид щодо послуг для німецької пропаґанди, себто пропаґанди в інтересі ворожого польській державі чинника, — напередодні можливої з ним війни. Підкреслюємо: **ставить закид виссаний з пальця, в політичному сенсі неоправданий, ніякими поважними раціями недоказаний.** І ось на основі цього політично неоправданого, **публіцистично незугарного закиду, цей гурт людей домагається вгляду в книговодство й адміністрацію українського видавництва, щоб перевірювати його агенди!** Пан Козоровський крім цієї „політично-публіцистичної" підготови має ще другий багатомовний аргумент: він твердить, що „на підставі інформацій зібраних „скшентне" шляхом виключно репортерським на почті (!!) у Львові, а також у часописних кіосках навіть поза Львовом" видавництва п. Паліева не всилі здержатись з передплати. Висновок: „Статтей про 15 міліонів німецько-італійських багнетів ніхто не пише дармо"...

Вправді в американських фільмах бачимо, як репортери бавляться в аматорів-детективів, що кладуть на лопатки державну поліцію та її слідчі органи, але пп. Козоровські мабуть перші заводять у нас... американські порядки...

Є річчю „Українських Вістей" і п. Паліева реагувати або не реагувати на виступи і закиди п. Козоровського. Ми представили їх обширно, хоч — повторяємо — з громадянського боку вони на це безумовно не заслуговують. Від себе реагуємо лише на претенсію п. Козоровського і тих, що стоять за його плечима: алізати з кальошами у справи, які належать щонайвище до органів прилюдної безпеки, прокуратури або скарбової палати. Коли пан Козоровський хоче конче контролювати книги українських пресових видавництв, то повинен туди, до цих органів поступити. Шлях, який він **вибрав для своєї „контрольної" карієри — помилковий.** До українських видавництв він не дістанеться, ані пенетруючи кіоски, ані препаруючи цитати в „Нурті". Не сумніваємось ані на мент, що органи державної влади при найменшому підозрінні, що якісь „субвенції" з підозрілого джерела йдуть у якесь українське видавництво, виконали би завдання перевірки чи контролі виплатности цього видавництва, краще, аніж „суд", пропонований п. Козоровським. Тому пощо стільки гамору знечевя? Здається, що „зручність", яку під цим **оглядом виказав п. Козоровський варта стільки**ж, скільки його політичні „аргументи" з „Нурту"... Все це виказує без сумніву одно: **польсько-український відтинок справді забагнений, коли можлива така „афера", як ось афера з „отвертим листом" п. Еміля Козоровського.**

*) У Львові виходить другий рік 2-аршушевими книжечками 8-ки тижневик „Нурт" — „Південно-Східна Пресова Агенція", присвячений оглядам української та москвофільської преси. Все, що появиться в „Русскому Голосі" чи „Землі і Волі" — є негайно найширше рефероване, звичайно у перекладах, — зате звіти з української преси, так сегреговані й підібрані, щоб свідчити — проти українців. Стаття про „германофільство" української преси у 28 ч. „Нурту" просто класична для системи того видавництва: з оіх відборців видавці вважають видно як такими наївними та в українських справах невтаємниченими, що дозволяють собі вмовляти в них, що германофільськими були українські автори і статті — саме вправно протинімецькі! Про п. Козоровського чуємо вперше; кажуть, що це студент ветеринарії, але не присягаємо та не хочемо перевіряти. Зате кількократно чували ми, що фактичним власником чи політичним керманичем (джерелом надхнення) того часопису є п. Яніцький, колишній урядовець Каси Хворих, потім ОПОС, який підтримує тісні зв'язки з москвофільськими менерами та з їхнім ренгім авантурником — проти українців, — дарма, що колись той п. Яніцький належав до ППС. З польських журналістичних кіл чули ми, що пп. з „Нурту" є такі зазрісні за свій монополь інформаторів щодо українських справ, що неохоче ставляться навіть до власних кореспондентів польської позалъвівської преси у Львові. — **Ред.**

Всі знають, що КОЛЕСА (Ровери)
„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"
є найкращі
а купити їх можна тільки
в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,
Городецька 5. і Руська 3.
Службовцям економічних установ догідні сплати.

Франція вбиває Лігу Націй!

(Від нашого кореспондента).

Женева, 15. липня 1939.

Ніколи ще мабуть противенства між теорією і практикою, між словом і ділом не були в політичних відносинах Европи так великі, як тепер. Кілька днів тому Франція святкувала 150-літній ювілей своєї великої революції. У цім святі брала демонстраційно участь і Англія, яка разом з Росією здушила цю революцію. Французькі комуністи, партія деспотичної Московщини, присягали на вірність демократичним засадам, що формально являються все ще основами французької держави. Султан Марока, цісарева Анаму, князі, паші, мандарини та інші нотаблі прибули з усіх частин світа виявити свою льояльність французькій республіці. Тимчасом преса та радіо не лише Італії та Німеччини, а й багатьох інших держав, ба навіть деякі органи самої французької преси, а між ними й соціялістичний „Попюллер", закидають французькому урядові нельояльність супроти Сирії, чи навіть просто зраду інтересів цієї країни, над якою опіку доручено Франції. Найвищою владою, „сувереном" над країнами, що перебувають в мандатній залежности від поодиноких держав, є властиво Ліґа Націй, перед мандатною комісією якої складав звіт представник Франції і про Сирію за останньої весняної сесії. В теорії Ліґа Націй має право не лише робити відповідальною умандатовану державу за хиби у правлінні мандатним краєм, а й відбирати мандат та передавати його іншій державі. В дійсности комісія „знаходила" звичайно все в найкращім порядку. Коли підписали франко-турецьку умову про прилучення сирійського санджаку Александретти до Туреччини, сирійський уряд звернувся з гострим протестом до Франції і до Ліґи Націй. Але генеральний секретар Ліґи не лише не скликав ніякої комісії та не вжив якихось інших заходів з цього приводу, але навіть взагалі не подав до загального відома протест Сирії. На обурення італійської преси, з французького боку, зауважили, що коли Італія покинула Ліґу Націй, то не має тепер чого турбуватися порушенням її засад. Чи обурення Італії не поділятимуть деякі з держав, які належать ще до Л. Н., будемо бачити восени, коли збереться Рада та Асамблея Ліґи. Зрештою, само по собі це великого значіння мати не може; але зламання женевських засад у справі Сирії може мати поважне посереднє значіння. Доки проти женевських засад і версайського миру, на якім їх оперто, виступали лише держави злучені тепер протикомуністичним пактом, Ліґа Націй могла лишатися ще моральною і політичною основою „демократичних" держав. Рішуча відмова московського уряду включити його пакт з західно-европейськими державами в рямки статуту Ліґи та цілковите поминення женевських засад у справі накинення балтійським державам „гарантій" — завдали дуже тяжкі удари женевській установі. Тепер по цих ударах з півночі приходить французький удар по Женеві з півдня. Таким чином женевську Ліґу зрушено в самих її основах, а інших ідеольогічних основ для акції так званих демократичних держав покищо ще властиво ніхто не вигадав. А в тій пропагандистичній боротьбі, яка відбувається в пресі і в радіо, що промов-

Івоніч Живець

КІ...ЗЬ ЙОДОВИХ ВОД.

Лікування в Івонічу завдяки загальному вживанні в медицині — йоду і брому, вказане дуже численним хоробовим одиницям.

ліє тепер у колах великодержав в усіх світових мовах, весь ідеольогічні основи необхідні.

У справі франко-турецької умови з 23. червня щодо приступу санджаку Александретти до Туреччини звернувся тепер Рим до Парижа з нотою, в якій між іншим зазначено, що Італія спираючись на рішення Найвищої Ради головних держав з 25. квітня 1920 р. в Сан-Ремо, підносить свої застереження щодо змісту умови, заключеної без згоди і порозуміння з нею в очевидним противенстві до цілей мандату та волі заінтересованого населення. Італійський уряд заголошує свої застереження щодо деклярації французького уряду у цій справі. Якого роду ці застереження, можна бачити частинно з дотичних уваг „Джорнале д' Італія", який твердить, що Франція нарушила свої міжнародні зобовязання та національні права населення. Мандат не дозволяє відокремлювати якусь частину території та мандатована держава не може робити з мандатом якісь терторіяльні зміни на власну руку. Франція ж заступає мандат своєю власною суверенністю та анектує зазначену в ним територію, що може бути прецедентом і для інших мандатів доручених Англії та Франції наприклад в Африці. На цю італійську чоту французький уряд покищо ніякої відповіди взагалі не дав.

Які конкретні висновки зробить Італія з франко-турецької умови у межах Середземного Моря, буде очевидно незабаром видно. Про них була мабуть мова і в останніх розмовах між графом Чяно та ген. Франком. Німецька преса виступає, розуміється, одноэгідно з італійською і вважає, що закиди, спрямовані проти Франції тяжкі, але слушні. „Дойтше Альгемайне Цайтунг" зазначає зокрема, що система мандатів переходить тепер небезпечну кризу.

Щодо Туреччини, то їй залежить лише на тім, щоб здобути санджак Александретти. Якими засобами — це питання для неї другорядне, а при турецькім фаталізмі очевидно і досить байдуже. До тогож дістаючи від Франції Санджак, дістає Туреччина одночасно і значну „позичку" від Великобританії. Часи справді міняються: колись отоманська держава користувалась яничарами для своїх походів на чужі землі, тепер сама Туреччина стає яничаром англьо-французької політики на сході Середземного Моря. Але найгіршою іронією долі Европи є те, що Париж і Льондон платять Туреччині за послуги, що їх вона має робити фактично московському імперіялізмові. Як-же грунтовно забули на заході славетні традиції Севастополя! Сучасну ласку західних великодержав для Туреччини можна зясувати лише тим, що вона годиться на те, проти кого більше чи менше рішуче спротивились всі держави, положені поміж СССР та Німеччиною, а саме віддати якусь частину своєї території до розпорядження червоній армії. Велика вартість Туреччини полягає головно в тім, що вона забезпечує єдине можливе получення поміж західними великодержавами та СССР в разі війни. З огляду на те, що Анкара не спромоглась вибудувати якісь поважніші шляхи на суходолі, єдиним шляхом лишається властиво той, що провадить через Дарданелі. Що московський уряд захоче брати участь в „обороні" проливів, не підлягає ніякому сумнівові. Дуже сумнівне є лише питання, хто боронитиме Царгород від москалів. Можливо, що це завдання припаде колись Болгарії.

Тимчасом сама Сирія перебуває в стані цілковитого політичного хаосу і хвилювання. У 1936 р. міністр кольоній Жорж Мандель з уряду Леона Блюма прирік сирійському премієрові Джеміль Мардам Бею ратифікувати найпізніше з кінцем 1939 р. умову, що робила Сирію фактично незалежною державою. Тепер же по демонстраційним уступленні премієра Сирії не знайшлась партія, яка зважилась би скласти новий уряд, і замість незалежного уряду в незалежній державі кермує тепер Сирією французький комісар.

Яке вражіння викличе поведінка Франції в Сирії серед невтральних держав, зокрема в часі наступної сесії Л. Н., можна бачити почасти з того, що пише в цій справі „Журналь де Женев", якому симпатій до Франції справді не бракує. У статті з 17. ц. м. директор Жан Мартен зазначує між іншим: „Франція, яка двацять літ трималася версайської умови, зревідувала на власну руку один розділ того славнозвісного трактату. У розділі 22. § 4 пакту Ліги зазначено, що „треба взяти під увагу бажання населення при виборі мандатора". Як-же застосувала цей розділ велика Республика, яка є одною з підвалин Ліги? Вона віддала територію санджаку Туреччині, не питаючись населення. Вона забула, що виконує мандатарну опіку в імені Ліги Націй..."

М. Данько.

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

На тихі води Полісся..

КНЯЖА ГОРА У ДАВИДГОРОДКУ.

Серед ідеальної різнини поліського пониззя, над самою Горинню підноситься невеличкий плоский горбок. Його доволі стрімкі збоча, правильна форма і відірваність від загального краєвиду кажуть відразу догадуватися, що він насипаний людськими руками. Це й справді був колись охоронний вал довкола старого городища. Вал цей мусів бути колись вищий, і окружував городище та будинки, які стояли внутрі. З часом вал зісунувся сам, а може умисно скопали його до середини городища так, що тепер згорі бачимо рід рівної платформи, на якій стояла донедавна стара православна церква.

Коли церква після війни згоріла і робітники почали в 1937 р. копати підвалини на нову, натрапили в землі на напів струпішілі, але добре заховані деревлянні зруби хат. На місце зїхав професор археольогії варшавського університету, і сам почав робити розкопи. Показалося, що зруби хат походять з часів українських князів, які панували в Давидгородку. Найстарші з них відноситься ще до XI. ст., себто до часу княження князя Давида Ігоревича, який заложив Давидгородок.

Входимо на княжу гору, на якій стоїть тепер мала дімок, мабуть дяківка, і невеличка церковця, побудована для тимчасового вжитку. В одном кут ярщного городу бачимо насипи свіжої землі і йдемо туди.

На розмірно невеликім розкопаним просторі ми побачили досить добре законсервовані високі зруби трьох фотрадутніх однокімнатних будинків величини 8×8 м., без получення зі собою. Побіч мала загорода, немов оцембрування якоїсь великої керниці, однак дно її не глибоке і наїжене палями та кусниками дерева. Далі зовсім добрий поміст, немов би місток. Дерево заховане дуже добре, в горі тільки струпішіле.

На розкопах працювало тоді всього двоє людей. Асистент професора, який робив помірн і жінка, що обшкробувала поодинокі бальки з землі. Асистент на наші запити давав нам відповіді досить неохотно і дуже загально. Від нього довідалися ми, що колишнього призначення цих будівель покищо не можна означити, що під ними є останки ще старших будівель, та що загалом розкопані предмети походять з кінчих часів від XI до XIV ст. Знайдено також при розкопах досить багато дрібних предметів домашнього ужитку, жіночих прикрас, тощо. Це все вивозять до Варшави.

Розкопи йдуть дуже поволі, за два роки розкопано розмірно дуже невелику частину „княжої гори". Розкопані останки не мають ні сліду величі, а радше роблять вражіння збожества. Це мабуть хати дружинників або якісь інші господарські будинки, в кожному разі не княжі терми. Після величавих розкопів у Крилосі це трохи розчарувало нас. З дрібних відкопаних річей, які може і вказують на високу культуру тодішнього княжого двора, ми на жаль не могли побачити нічого.

Відходимо з почуттям смутку, що памятки нашого славного минулого на цих землях розкопують чужі, пильно заховуючи в тайні перед нами все те, що могло би скріпити нашого духа і що могло б дати національну традицію місцевому населенню.

ЗЕЛЕНА КАЗКА ПУЩІ.

До „Старих Копей" кількадесять кільометрів на південь від Пинська доїздимо пароплавом. Потім запускаємося малим поліським човном в глибину лісистого Полісся. Краєвид різко зміняється. Замість одноманітних рівнин поринаємо в зелену лісову глушу, поперетинану безліччю рік, річок, рукавів і відног. Серед непрохідної гущавини, що виросла на багнистім торфовім терені, серед моря зелені, під бальдахимом навислого над водою галуззя, пливемо неначе по зачарованім парку.

В непорушнім плесі води, немов у найкращім зеркалі, відбивається густа лісова зелень, крізь яку прозирає синява неба і продираються смуги гарячого літнього сонця. Безмежний спокій і тиша панують у цих лісових нетрях, над цими водними дорогами, по яких час до часу тихо просунеться вузька чайка мовчаливого поліщука. Лиш наглий, різкий крик якогось хижого птаха, або лопіт крил стадка диких качок чи іншого водного птацтва, що зірветься з очеретів і шуварів, перерве на хвилину тишу, щоби потонути в ній, як камінь, кинений у воду.

Ця тиша, ця повінь зелені, спокою і сонця, огортають душу мандрівника, відривають від реального світа, вспокоюють нерви, наповнюють людину почуттям повного блаженства.

Хто раз побував у поліській пущі, не дивується англійському генералові Картон де Віер'тові, який, раз пізнавши Полісся, змучений воєнними трудами, перенісся туди на постійно. Але до нас, українців, Полісся промовляє не тільки мовою свого прегарного краєвиду і ця друга мова для нас неменше зрозуміла, а ще більше важна.

ГОСПОДАРСТВО МИМОХОДОМ.

Чим кращих вражінь зазнає мандрівник оглядаючи чарівну природу Полісся, тим прикріше переноситься йому до реального світа

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Повідомляю, що дня 21. липня ц. р. ми відкрили першорядний український ресторан, кімнати до снідань і торговлю делікатесів, п'д Фірмою:

МЕРАН

Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.

дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.

Буфет багато засоблений. **Найвибагливіша кухня.**

З поважанням
Дмитро Дмитрів.

1431 2—10

„Де лежить Україна?.."

ДАРЕМНИЙ ТРУД ПОЛЬСЬКОГО КАРТОГРАФА.

Варшава, 17. липня.

За виставовими вікнами варшавської централі книгарні Гебетнера і Вольфа появилася сьогодні нова україністична „ревеляція". Повний її заголовок такий: „Kazimierz Skórewicz: Gdzie leży Ukraina? Terytorium Ukrainy w świetle kartografii, Warszawa, 1939. Це досить велика картографічно - політично - історична студія, прибрана в естетичну біло-блакитну обгортку. На цій окладинці велика біла стрілка досадно вказує польському читачеві, чи бодай глядачеві, що Україна лежить над Чорним Морем; на заході вона починається щойно майже від Києва, далеко від північно-східніх кордонів Польщі, Мадярщини та Румунії...

Текст тієї оригінальної та публіцистично-актуальної праці складається з короткої передмови, пятьох розділів (на 40 сторінках друку), виказу джерел та спису долучених на кінці книжки, в окремому мапнику, чужинецьких мап України з ріжних століть.

Передмова пояснює завдання й амбіції цієї праці: ніколи ще хіба — на думку автора —не висували проектів створити нову державу, (як ось проект будови України), без устійнення... території та народу. Не зважаючи на довгий час, в якому тягнуться дискусії й полеміки на тему майбутньої української держави, обсяг українських земель і населення, що його можна би назвати українським, потопає в імлистих загальниках (?). Це дозволяє „рухливій" українській пропаганді висновувати перед очима здезоріентованого Заходу візію... Великої України. Окреслити межі української території — це вимагало би глибших історичних, мовних та соціольогічних студій з тим, що треба було би взяти під увагу також культурні вимоги. Завдання авторової праці було далеко скромніше. Він поставив собі за ціль розглянути проблему української території виключно **в світлі історії картографії.**

Не намагаємося аналізувати наукову вартість публікації п. Скуревича. Звертаючи лише на неї увагу наших географів та істориків, подамо коротко зміст пятьох невеличких розділів. Перший дає кілька загальних історичних завваг, другий — обговорює польські мапи з XV., XVI. та половини XVII. століття (кард. Миколи з Кузи, Ваповського, Маковського і дю Валя) підкреслюючи, що на „них нема назви „Україна". Одинокий виняток це — мапа, що її видав у 1633. р. в Італії Россі, де вже видно термін „Окраїна". Цей термін — як зараз намагається пояснити п. Скуревич — зовсім не означає національно-політичної окремішности.

Найобширніші розділи — третій та четвертий. Вони можуть дати українським вченим знамениту нагоду до цікавої і, здається, легкої дискусії.

П. Скуревич займається в них мапами французького подорожника й архитекта **Левассера де Бопляна,** що десь коло 1632-го року почав, будучи — як відомо — на службі польських королів, виконувати мапи українських етнічних територій. Боплян виконав, як відомо, за кільканацять років, велитенські по міри послуговуючися лише такими примітивними (відомими тоді) приладами, як астролябія, бусоля, гоніометр та годинник. П. Скуревич поважно пробує захитати значіння вживаного Бопляном терміну „Ucraina", підкреслюючи м. і., що на мапах французького подорожника назви місцевостей подані у польській транскрипції. Обійшовшися досить гостро з Бопляном, польський картограф нічим не вміє пояснити напису „Tabula Geographica Ukrainska", на карті гданського співробітника Бопляна — архитекта й географа **Фридриха Гетканта,** здогадуючись тільки, чи може краще — підсуваючи сильно гіпотетичний погляд, мовляв, мапа Гетканта може бути звичайною копією першої мапи Левассера...

Номенклятурі того великого француза на польській службі (до речі — недоціненого) п. Скуревич ніяк не може дарувати її впливу на пізнішу европейську картографію (Сансон 1674, Деліаль), що постійно вживала терміну „Ucraina" в значінні загальної назви для ріжних українських територій.

Аргументи автора, що відносяться до найстерших російських мап (Мегден і Брусс, Аллард), та які вказують на брак назви „Україна" на тих картографічних творах — опрокидує сам автор навівши безстороннью факт, що це зроблено на приказ самого царя Петра І., який не тільки перезвав Україну на „Pars Russiae Minoris", але й намагався русифікувати українсько-польські назви на мапах польської державної території.

Не можна також ніяк прийняти за позажний аргумент гіпотези п. Скуревича, мовляв, мапа України Гоманно, що охоплювала Польщу на схід від Люблина й Перемишля і сягала

нужди і примітивізму, коли загостить в поліське село. Українське населення Полісся це майже виключно хлібороби, при чому займаються також випасом худоби і риболовством. Всежтаки хліборобство це підстава їхнього існування і зі своєї убогої, піскуватої землі, якої до того є дуже обмаль, мусять вони вижившти свої численні родини. Управляють зі збіжжя жито, гречку і овес, зі стручкових ростин фасолю і біб, крім того просо, льон, коноплі, мак, бараболі, ріпу, капусту, цибулю, бураки і т. п. Управа рілі дає дуже мізерні плоди, тому, що спосіб управи стоїть на дуже низенькім рівні, а земля піскувата і неурожайна. Донедавна ще поліщуки орали деревляними сохами, а деревляні борони, в яких нема ані одного цвяшка, ще й досі є у виключнім ужитті.

Щоби ріля видала хочби найменший плід, мусять її поліщуки обильно гноїти і то щонайменше що другий рік. Тому тримають досить багато худоби, яку випасають по багнах і лісах. Здавалося б, що в цих умовинах повинна у них розвиватися гарно молочна господарка, однак на дивo, поліщук, хоч має багато рогатої худоби, молока має обмаль. Вина тут у злій расі худоби і злій паші з моклякуватих пасовиськ. Корова, яка після теляти дає 5—6 літрів молока, рахується там уже за добру корову.

Великим лихом сільського господарства є велике роздрібнення через безустанний поділ між членів родини. Тому, що можливі до управи поля і сіножати, порозкидані поміж мочарами і трясовинами, мають дуже ріжнородну вартість, поділ батьківщини між наслідників відбувається так, що кожний по черзі кусник поля ділять на стільки пайок, скільки є наслідників. Так з покоління на покоління. Коли не можна вже ділити поля поздовж тому, що поодинокі кусники зробилися вже не ширші як добра грядка, ділять його впоперек так, що тепер одиницею поля не є вже ні гектар чи десятина, ні морґ чи пів морга, а „загін", себто кусник поля, на якім можна зібрати копу жита. Такий загін має вартість коло сто золотих. Через цей поділ витворилася така ситуація, що поліський господар, який має кілька гектарів землі, в тім половину неужитків, має управне поле і сіножати в кількадесяти кусниках, розкинених на величезних просторах. Маючи на однім загоні всього кілька годин праці, тратить він цілий день, щоби на цей загін дістатися.

Для ілюстрації наведу дані з села Ладорожа пинського повіту. При наділюванні селян землею на власність після знесення панщини у Росії, було тут 12 господарств, на які припало 15 зовсім показних наділів по 63 і пів десятини сіножатей, поля і неужитків. Тепер у селі є 125 господарств, себто кожний наділ поділений пересічно на десять частин. Наш знайомий господар числиться до місцевих богачів. Він має ще 1/4 наділу, себто 15 десятин, але ті 15 десятин розкинені у ріжних місцях у 80 кусниках.

В парі з убожеством поліщука йде примітивність його домашньої культури, його мешкання, їжі, його домашнього господарства.

Тут лежить величезне поле для праці агрономічної і економічної, тут величезну ролю могли би відіграти наш „Сільський Господар" і наша кооперація, якби їм не відтяли доступу на поліські землі.

ПОЛЬСЬКА ОПІКА НАД ПОЛІСЬКИМИ ШКОЛАМИ.

По містах і селах Полісся цілковитий брак місцевої української інтелігенції, навіть священники, це з малими виїмками, люди російської культури і російського духа, які з українським поліщуком не хотять мати нічого спільного. Одинокий цивільний інтелігент, якого поліщук бачить на селі — це учитель поляк, який разом зі шкільною освітою ширить серед поліської молоді подив до польської культури. Окрім інтензивної праці польських учителів у тім напрямі, працюють також опікунчі школи та інституції з цілої Польщі, які своїм листуванням зі шкільною поліською дітворою і частими подарунками стараються відповідно впливати на поліську дітвору. І так вже у шкільнім році 1935—36 було у центральній і західній Польщі 923 т. зв. опікунчих шкіл і 77 опікунчих установ, які мали під своєю опікою 771 поліських шкіл. Молодь опікунчих шкіл вислала до поліських дітей в тім році 52 тисяч листів, а одержала їх від малих поліщуків 59 тисяч. Посилок у подарунку для поліських шкіл вислали ці школи та установи — в тім році 2.107, себто пересічно 3 посилки на одну поліську школу, а одержали від поліських школярів 640 реванжових посилок. Опікунчі школи і установи запрошують також поліських дітей до себе в гостину і самі приїздять відвідувати поліщуків. В 1935-36 р. було таких діточих прогульок з Полісся в опікунчих містах 13, а прогульок опікунчих шкіл на Полісся 11.

Так бачимо, поляки дуже пильно і вміло працюють над тим, щоби надати нашому Поліссю польський національний характер і то працюють головно серед шкільної молоді. З нашого боку головно через брак української інтелігенції по поліських містах і селах не слідно ніякої національно-культурної ані економічної праці серед поліського населення.

(Кінець).

Не наражуйте себе на тяжкі втрати

виймаючи ощадности і ховаючи гроші дома, тільки шадіть далі

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

З польської преси.

„Німецькі залицяння до Совітів"

В політиці все можливе. Слідом за французами, чехами, англійцями, турками націонал-соціялістична Німеччина і собі заходиться випростувати взаємини з совітською державою.

Як пише варшавський **„Роботнік"** (з 2. 7.) заступник Гітлера по справам партії Рудольф Гесс виголосив оноді промову, в якій серед ворогів людства та Німеччини згадав два інтернаціонали: жидівський та масонський, та — дивна річ — мовчанкою збув комуністичний інтернаціонал.

„Коли Рудольф Гесс, заступник фірера — пише „Роботнік" — ні звідси ні звідти в ідеольогічній промові серед ворогів помянув Комінтерн, то зробив це з тактичних міркувань, щоби влекшити заложення дроту між Берліном та Москвою і утрудинти англійсько-совітські переговори. Це видно виразно у статті „Зворот до противенства", що її помістила „Кельніше Цайтунг" з 9. липня. Під формою нібито історичних міркувань стаття змагає до того, щоб виказати вороже становище Англії, Франції та Польщі до Совітської Росії та викликати підозріння в Москві, що англійцям та французам також тепер ходить тільки про те, „щоб Росію вмотати в конфлікт з німцями, щоб Росія і Німеччина одночасно були осиаблені і через те ще більше зміцніло становище Англії та Франції".

Правда — кельнський орган покликується для виправдання того твердження на заяву Сталіна, зложену у квітні ц. р. на партійному конгресі. Але дійсний сенс статті міститься в такому кінцевому реченні: Отже **„дійсний інтерес Росії не може бути у співучасти в англійсько-французькому окружуванні Німеччини, тимбільше, що самий Сталін підкреслив, що між Росією та Німеччиною поправді нема ніяких закордонно-політичних противенств".**

Просто ідилля — пише „Роботнік" — заступник фірера набрав води до уст щодо Комінтерну, а в німецькій пресі проголошують, що — нібито по думці Сталіна — між Третім Райхом та СССР нема ніяких закордонно-політичних противенств. Отже „антикомінтернівський договір" — це щось наче скромне поліційне порозуміння, а книжки Гітлера та Розенберга про розбиття Росії і про пошуканку життевого простору на Сході, повинні б бути стерилізовані, або пійти на костир.

Відношення Польщі до Совітської Росії кельнський орган зобразив як дуже вороже. Польща змагала до відмежування Совітів від Европи і бачила в тій ролі свою історичну місію. „Польсько-російський пакт неагресії — твердить „Кельніше Цайтунг" — заключено під натиском Франції на Польщу". Зворот на 180 ступнів теперішньої англійсько-французької політики у відношенні до Совітів, з метою окружити Німеччину, зміцнюючи Росію, „іде проти дійсних і досі висловлюваних інтересів та аспірацій Польщі". „Польща покладає свої надії на збройний конфлікт між Росією та Японією". Що „Роботнік" поважно бере німецько-совітські залицяння і бачить в них немалу небезпеку для польської республики — це ясно

„Підсування Польщі — пише він — ворожого відношення до Росії при одночасним запевнюванні, що між Німеччиною та Росією нема ніяких закордонно-політичних противенств, свідчить безсумнівно про те, що гітлерівська дипльоматія бажає коштом Польщі заложити дріт до Москви. Покищо це залицяння. Щоб вони **не вдалися,** треба багато чинників: загострення зовнішньополітичних та ідеольогічних противенств між Третім Райхом та Совітською Росією, розумної політики Англії, Франції та Польщі, ну і — відповідної міжнародньої констеляції".

Чи грозить Англії дегенерація?

Кореспондент **„Гольца Варшавского"** Ж. Литурус подає на основі звіту з дискусії в англійській палаті льордів та на основі власних обсерваций жахливі подробиці про стан публичного здоровля на британських островах.

Єпископ Вінчестеру д-р Гербетт заявив в палаті льордів, **що яких 4 і пів міліона мешканців англійських островів фізично недорозвинених.** Причиною цього недорозвитку — недостача потрібного прохарчування.

„Щонайменше 33 відс. дітей з періоду перших 5 років життя, наслідком недоїдання не розвивається нормально. Очевидно, — говорив єпископ — що такий стан річей збільшує відсоток смертельности серед дітвори. Корінь лиха — в низьких заробітках родичів. Для прикладу можна ствердити, що серед дітей заможних родичів смертельність не переступає 3 відсотків, серед працюючих кляс ця позиція зростає до 7 відс., **а серед безробітних доходить до 10 відсотків!"**

Зпоміж інших бесідників у палаті льордів замітна промова адмірала графа Корка. Він заявив:

„Це ніяка тайна, що нераз половину, а навіть 60 відсотків юнаків, що зголошуються до англійського війська як добровольці, треба дискваліфікувати наслідком фізичного недорозвитку. Жінки моряків дістають ледви 17 шілінгів тижнево і за ті гроші має прожити кількоро осіб. У военному порті Портсмавт щоденним „меню" родини моряка: стухлий хліб, маргарина та чайна „люра".

З інших позицій, що їх підносили в часі дискусії, виходить, що **річна консумція молока на англійських островах виносить кодо 13 мілїонів літрів тоді, коли для повного заспокоєння потреб населення треба би поверх 80 міл. літрів.**

В таких перенаселених або сильно упромисловлених містах, як Льондон, Менчестер, Шефільд, Бермінгем, Лідс, Глесгов на кожному кроці видно калік, зокрема артретиків. Причини цього явища треба шукати не тільки в наслідках зубожіння найнижчих верств суспільности, не тільки в поганих кліматичних умовинах, але також в алькоголізмі та поганій кухні. У великих містах мілїони людей їдять в годинах „люнчу" фабрично приладжені харчі в кавярнях, що належать до одного, великого фабриканта. У склепах цього потентата підігрівають звичайно страви з попередньої днини. У великому харчевому підприємстві торговельна калькуляція усуває на задній пляи гігієну. Тому власник ресторану вибирає найдешевші товари і консерує непроданий товар. Він купує мясо в далеких доміних — в Австралії та Новій Зеляндії, що його до-

Присилайте передплату!

Що робити з грішми?

Часи, які переживаємо, збили декого зі звичайної дороги, особливо в орудуванні грошем. В нормальних часах дбайливі люди поступають з грошем оглядно та поміщують капітал так, щоб він сповнив своє завдання в користь власника і загалу. Найбільше людей вкладає свій гріш на ощадність у банках, щоб потім з більшою готівкою взятися за якесь важніше діло. Інші, маючи більшу готівку, купують дім, землю, підприємливі основують підприємства, дехто льокує гріш у цінних паперах. Та в остатніх часах люди просто не знають, що робити з грошем. Почали громадити гріш дома і повиймали м. ін. свої ощадностеві вклади з банків, думаючи, що ліпше буде, льокувати їх в якусь реальну річ, або попросту тримати „на всякий випадок" дома, забуваючи про небезпеку для так хованого гроша і про те, що гріш дома не приносить ні власникові, ні загалові користи. Насилу купують доми, або хотять купити землю, а через те доми і земля підскочили в ціні. Покупець мусить переплачувати нераз і вдвоє понад дійсну вартість. Про землю й годі думати, бо її попросту тепер ніхто не продав. Цінні папері може купувати тільки той, хто розуміється на них, бо інакше може все втратити. Варто і сьогодні основувати власне підприємство, але тільки таке, на якому самі добре розуміємося. Щадити гроші в рідним банку це і надалі найкращий спосіб льокати гроша, тимбільше, що часто, це єдина дорога дійти і до власного дому, верстату праці чи іншого майна. Не забуваймо також, що коли щадимо гріш у рідним банку, причиняємося до повставання нових варстатів праці для підприємчивих громадян. *(Ю. Ш.).*

Ми вже застереглися, що не встрянемемо у фаховий спір з п. Скуревичом, лишивши цю справу українським спеціялістам. Одначе вже й самі не можемо не зауважити, що наукову повагу праці польського історика картографії значно обнижує незнання українських джерел.

Автор упертo держався легенди про походження слова „Україна" від окраїна, межа, край. Не знає теорії проф. **Максимовича,** яка давно опрокинула цю помилкову гіпотезу, що до неї схилялися й деякі українські вчені. А далі автор нічого, видно, не чув, що назву „Україна" вживає аж 6 разів Іпатіївський Літопис з 1187. р. А вже справді великий прогріх — це обдумане або може несвідоме пропущення мапи француза **Мотіеля** з 1580. р., на якій виразно стоїть назва: „Uckraïnia"... Автор не знає також атласу Кульженка.

Книжку п. Скуревича розіслали й видавці всім польським редакціям. За кілька днів читатимемо з тієї нагоди тріюмфальні статті зі світлинами, як то, мовляв, українська пропаганда перекручуючи історію, одурманює світ.

З тієї причини треба, щоб наші покликані до цього вчені якнайшвидше зайнялися прилюдною контролею нововиданої, суто-політичної книжки.

Від себе додамо ще одну завваrу, далеку від чистої картографії: Чи видання друкованої, неточної праці, що відсуває Україну ген, далеко на схід касує живу українську проблему?

А коли ні, то чи варто було видавати на марне гроші?

КТВ.

возять в замороженому стані. Інакше не може бути, бо транспорт приходить щойно по 6-ти тижнях, або навіть по 2 місяцях. Щоби прислонити зсинілі місця, дріб, виставлений у виставових вікнах, посипають беззапашним пудром (!), а новозеляндську баранину подають на стіл в обильному мятовому сосі; йде про те, щоб зменшити неприємний запах. По тій рецепті тісточка презервують в бораксовім або саліцилевім квасі. Те саме роблять з паштетами.

Образ стану здоровля англійської суспільности, нарисований самими англійцями, невеселий. Гадаємо, що в міркуваннях про питомий тягар Англії у світовій політиці не треба цієї держави занадто переціновати, бо Англія була все сильна... чужим коштом.

—o—

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА
Львів, Кордецького 51.

Вісти з Карпатської України.

МАДЯРСЬКІ ВЧИТЕЛІ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ.

(ТЯЧІВ). Ще перед закінченням шкільного року приділено до українських шкіл у читт українських селах учителів-мадярів з корінної Мадярщини. До тячівської та рахівської округи призначено коло 150 мадярських учителів. Так до самого Ясіння прийшло аж 7 учителів-мадярів, декілька з них просто з Будапешту.

Встрикальце Рекорд, нержавні голки і всілякі лікарські інструменти.
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

З початком нового шкільного року прийдуть до українських шкіл назначені дальші мадярські вчителі з корінної Мадярщини. Учителів українців, яких мадярська шкільна влада перебрала, та які володіють мадярською мовою, переноситимуть до корінної Мадярщини. З цих розпорядків бачимо, що мадяризація у Карпатській Україні починається повним темпом і на широку міру.

ПОРОЖНІ ЦЕРКВИ В УКРАЇНСЬКИХ СЕЛАХ.

(ПЕРЕЧИН). На основі останнього розпорядку єпископа Шандора Стойки в усіх греко-католицьких церквах священники повинні читати евангеліє по мадярськи. Деякі священники починають навіть Службу Божу правити по мадярськи. Свідоме українське населення проти цієї нахабної мадяризації української церкви протестує тим, що демонстраційно не бере участи в церковно-релігійному житті.

КАТАСТРОФАЛЬНЕ БЕЗРОБІТТЯ В ЦІЛІЙ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(СВАЛЯВА). В Чинадієві є велика фабрика сірників. Ця фабрика довгі роки добре проспе рувала, але тепер мадяри видали приказ, щоб тут виріб сірників припинити, бо, мовляв, є досить фабрик сірників у корінній Мадярщині.

В цій сірниковій фабриці за української ери працювало майже 1000 робітників, що тепер опинилися без праці.

І в інших околицях ніякої праці нема і тисячі населення голодують.

Велика Британія пішла на згоду з Японією.

ТОКІО, 21. 7. ПАТ. У пятницю передполуднем в год. 11-ій (східньо-азійський час) британський амбасадор Крейджі в Токіо та мін. Аріта відбули третю з черги розмову у справі конфлікту в Тієнтсіні. По розмові, що тривала не цілу годину, оголошено короткий комунікат, який стверджує, що конференція дала змогу вияснити погляди обох сторін. У суботу передполуднем знову стрінеться мін. Аріта з амб. Крейджі.

Обговорюючи на пресовій конференції останню заяву Чемберлєна в палаті громад, в якій британський премієр — як відомо — заявив, що В. Британія **не буде** кермуватись у своїй закордонній політиці вимогами чужих держав, представник японського міністерства закордонних справ ствердив нині, що Японія не має найменшого наміру домагатись від В. Британії зміни її політики супроти Китаю. **Японія признає слушні британські впливи в** Китаю, що їх вона придбала в ході віків. Японські домагання обмежуються лише до того, щоб В. Британія витягнула висновки зі зміненого положення в Китаю, до якого дійшло в останніх кількох роках.

ЛЬОНДОН, 21. 7. ПАТ. Згідно з вістками з Токіо, нинішня розмова амб. Крейджі з мін. Арітою дала змогу обом сторонам не лише зясувати вповні взаємні погляди, але теж довела до засадничого порозуміння в усіх справах, що складаються на „проблему Тієнтсіну“. Японські урядові кола ні не дементують, ні теж не потверджують згаданої вістки, хоч неофіційно говорять про деякий поступ у переговорах.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗІРВЕ ПЕРЕГОВОРИ З СССР?

ЛЬОНДОН, 21. 7. У дипльоматичних колах кружляють поголоски, що якщо до 4. серпня ц. р. не дійде до порозуміння з СССР прем. Чемберлєн перерве дальші переговори з Москвою. Британський уряд буде змагати до швидкого рішення в Москві без огляду на те, до чого ці переговори доведуть.

Англійські офіційні кола потверджують, що московські розмови знайшлися у вирішній фазі. Вчора вислали до Москви нові інструкції британському амбасадорові і сподіються дальших переговорів.

—o—

ДЖ. О. КЕРВУД. 20

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

VII.

Здавалося Аляновi неймовірне, щоб по півночі, Марія Стендіш навмисне прийшла до його кімнати без знаку запросин з його сторони. Після першого вибуху здивування він стояв занімілий, а дівчина ще все дивилася на нього. Віддих її був дещо приспішений, але вона не була зворушена. Навіть у своєму зачудуванню він це помітив. Те, що видалося йому страхом, уже щезло з її очей. Та ніколи ще він не бачив її такої блідої і такої дитинної, як тепер.

Блідина її лиця відзначила це багатство її кіс. Але вона не була збентежена. У позі її голови і цілої постави була певність, що захитувала його рівновагою. Почуття гніву, майже особистої образи охопило ним, коли він так чекав, щоб вона промовила.

Він був би казав їй вийти, якби її спокійне лице не стримало його. Він побачив, як її губи затремтіли і її широко отверті гарні очі наповнилися сльозами. Навіть тоді вона не понизила погляду ані не закрила лиця руками, лише дивилася в його лице відважно, а сльози як діямянти заблищали на її лицях. Алян чув, як серце змякло в ньому.

— Може ви сіли б, панно Стендіш? — попросив він нещевним голосом, схиляючи голову у сторону крісла кабіни.

— Ні. Дозвольте мені стояти — і вона глибоко зідітхнула.

— Чи це вже пізно, пане Гольт?

— Досить невідповідна пора на таку візиту — запевнив її. — Пів години по півночі — точно. Це мусить бути дуже важна справа, коли приневолила вас до такого рисковного кроку.

Хвилину вона не відповідала йому, а він бачив удари пульсу на її білій шиї.

— А чи Белінда Молруні вважала б це за дуже рисковний крок, пане Гольт? У справах життя і смерти, чи вона не прийшла б до вашої кімнати, опівночі? Так і зі мною — справа життя і смерти. Я не могла чекати аж до ранку. Мусіла бачити вас ще вночі.

— А чому мене? — Чому не Росленда або капітана Райфля або когось іншого? Чи може тому...?

Він не докінчив. Він побачив як її очі затьмарились на хвилинку, ніби від приниження чи болю, але це перейшло скоро. І дуже спокійно, майже без зворушення вона відповіла:

— Я знаю, як ви себе почуваєте. Я пробувала ввійти у ваше положення. Але я не соромлюся. Я прийшла до вас, так як я бажала б, щоб хтось звернувся і до мене серед подібних обставин, якби я була мужчиною. Я довіряю вам. Я знаю, що ви будете уважати мене за добру, доки не будете мати доказу, що я зла. Я прийшла просити у вас помочі. Чи ви допомогли б другій людській істоті відвернути велику трагедію, якби мали силу?

Алян чув, що рішучість його захитувалася. Якби хтось розказував йому про таку пригоду в сальоні для курців, то він назвав би тоді дурнем всякого мужчину, випросити гостю зі своєї кабіни. Але тепер йому не приходило таке на гадку. Йому пригадалася хустинка знайдена тої ночі.

— Якби я міг, то я гадаю, що я був би схильний це зробити, він відповів. — Трагедія це погана річ.

Дівчина вловила іронічний відтінок у його голосі. Її гарні уста стали ще більше рішучі, а гордовита поза її підборіддя ще трошки вища.

— Розуміється, я не можу заплатити вам, сказала вона. — Ви належите до таких мужчин, для яких сама грошева оферта за послугу, була б образою. Але я мушу мати поміч. Якщо я не дістану її і то скоро... — вона затремтіла злегка і силкувалася усміхнутися — щось дуже неприємне станеться, пане Гольт.

— Якщо ви дозволите мені запровадити вас до капітана Райфля...

— Ні. Капітан Райфль стане випитувати мене. Він буде домагатися пояснень. Ви зрозумієте, як я вам скажу, чого мені треба. А я скажу вам те, якщо дасьте мені слово чести, що заховаєте для себе те, що я вам скажу — без огляду на те, чи ви мені поможете чи ні. Чи даєте мені те приречення?

— Так, якщо це потрібне для вашого спокою, — панно Стендіш.

Його брак зацікавлення межував із брутальністю. Коли він сягнув по папіроску, він не бачив наглого відруху з її сторони, немовби вона хотіла втекти з його кімнати, ані не бачив прискореного пульсу на її шиї. Коли він обернувся, блідий румянець виступав на її лиця.

— Я мушу забратися з корабля, — вона сказала.

На таке просте, звичайне бажання не було що й казати.

— Але я мушу покинути корабель ще цієї ночі, або завтра вночі — заки ми доїдемо до Кордови.

— То це ваша проблема? — спитав він здивуваний.

— Ні. Я мушу покинути корабель так, щоб світ повірив, що я мертва. Я не можу доїхати жива до Кордови.

Він зрозумів в чому річ, але видивився на неї, немовби вона була божевільна. Її спокійні гарні очі зустріли його погляд з незахитаною рішучістю. Ріжні запити почали накопичуватись в його голові, але він не виявив їх словами.

(Далі буде).

Луцька старовина

ТА НЕ ЗОВСІМ ЗРОЗУМІЛИЙ ПІДХІД ДО НЕЇ.

ЩО ЗАЛИШИЛОСЯ ПІСЛЯ РОСІЯН.

Історична Волинь (Забіч Буга) дуже багата в памятки української старовини — історичні місцевости, руїни замків, городища, церкви, акти, легенди.

За російських часів трохи заходились коло збереження слідів волинської старовини. Проте ця робота затверджувалася головним чином на історіографії краю. А поруч оберталися в порох та щезали надзвичайно цінні матеріяльні памятки: замки, оборонні мури, церкви, збірні могили, ікони, іконостаси, церковна утвар і т. д.

Якщо ці матеріяльні памятки нашої старовини деколе й залишилися на Волині, то переважно там, де вони не підвернулися під око чи руку російських адміністраторів та дослідників: у землі городищ, у мурах замків, на стрихах церков і в тому подібних захисних місцях.

ЗАМОК ЛЮБАРТА В ЛУЦЬКУ.

Замок литовського князя Любарта в Луцьку (1325—1386) належить до найбільших і найцінніших памяток Волині. Імпонує вже самий його розмір, височина стін та веж. Але ще більше говорить його історія.

Не зважаючи на історичну вартість замку Любарта, все сказане вище про матеріяльні памятки старовини Волині відноситься в повній мірі й до нього. За російських часів не лише щезло все рухоме майно замку, але навіть почали вже розбирати на цеглу головну, віздову браму. За той час майже щезли мури так званого „нижнього замку" (пригороду); залишилася тільки незначна східня частина за сьогоднішньою вязницею.

Ще кілька десяток років і почав би обертатися в руїну й головний, справжній замок, так званий „внішній".

Тож треба вітати почин міського уряду Луцька і деяких польських організацій, які поробили заходи у справі консервації та можливої реставрації замку Любарта.

Але...

Підхід до справи згаданих чинників не зовсім зрозумілий. Вони ввесь час ведуть цю справу так, якби замок Любарта в Луцьку не був звязаний з життям українського автохтонного населення, а був памяткою польської старовини: до участи у ремонті замку представників українського населення не запросили.

А тимчасом луцький замок Любарта це безсумнівна культурно-історична спадщина українців-волинян, а через них — і культури українського народу. Доказати історичні права на замок Любарта ще якоїсь іншої національности неможливо; винятком можуть бути хіба жиди, що утримували так звану „жидівську башту" в нижньому замку, яка зрештою й належить сьогодні до них, входячи в склад їхньої синагоги.

Замок Любарта — це продовження замку (чи замків) українських князів і стоїть на їхньому місці. Длугош каже, що вперше збудував замок князь Володимир Великий у 1000 р. Василько на вимогу Бурундая мусів зруйнувати луцький замок, але він з часом знову встав з руїни. На його місці Любарт, який, оженившися зі сестрою останнього луцького князя Льва Юрієвича та ісповідуючи православну віру, споріднився формально й духом з українським народом, — побудував новий величний на ті часи мурований замок, що проіснував до сьогодні.

Що замок Любарта стоїть на місці старого княжого замку й є його продовженням у ідеї та часі, свідчить такий факт: катедральна церква св. Івана Богослова, що мусіла в старому замку займати якесь центральне місце, опинилася посередині площі й у замку Любарта.

В замку Любарта містилося все те, що було найхарактеристичніше для українського духа й побуту. Крім православної катедри бачимо тут: княжу палату, палату єпископа й „владичу башту" та інші будівлі, а також княжі й владичі гроби під катедрою; правда, княжа палата кілька разів змінилася й на її місці стоїть сьогодні „шляхоцький дім", що його збудував в 1781 р. кн. Чарторийський.

Це безсумнівний історичний факт, що луцький замок — пізніше замок Любарта — був центром української церкви луцької округи та місцем осідку церковної влади аж до розбору Польщі. Крім нашої церковної влади, інший тут місця не було. Ставши луцьким князем, римо-католик Витовт не відважився сягнути до луцького, так би мовити — православного Любартового замку й латинську катедру побудував поза стінами головного замку, з так званому пригороді (нижній замок). Вишній замок так і протривав, як резиденція владик та осередок церковної влади, аж до кінця XVIII. століття. Ще в 1776 р. уніятський єпископ Сильвестер Рудницький почав у замку, на місці старої катедри св. Івана Богослова, — будувати розкішну нову на зразок св. Юра у Львові. Розбір Польщі спинив будівлю; недокінчені мури розібрали росіяни в 1840 р. На цьому місці досі стоїть хрест.

Замок Любарта був одночасно й осередком українського національно-політичного життя. Тут відбувалися соймики нашої шляхти, тут укладали й ухвалювали голосні українські протести чи петиції до королів; тут навіть ішла бувало підпольна політична робота. (Історія єписк. Пузини).

Любартів замок у Луцьку відогравав також ролю твердині української незалежности. Відомо, що в 1340-ому році король Казимир Вел. не міг здобути його. Таксамо славно оборонила його українська шляхта в 1431 р. перед королем Ягайлом.

Нарешті багато кажуть нам про замок Любарта, як твердиню українського руху, так звані „городні" з ньому, де шукала захисту околична шляхта. З опису замку 1545 р. довідуємося про шляхту околиць у значному промірі, яка майже вся була українська. Ось кілька витягів із згаданого опису замку Любарта:

„Городня Феодора Мишки з Варкович" (нині Дубенщина).

„Городня Олехна і Іванової з Кнегинина". (Дуб. пов.).

„Городня Петра Сімашка (Сємашко) з Добратиня".

„Городня князя старости володимирського (Санґушка) з Голятина".

„Городня Данила Рогозинського з Рогозина і з Пляшева".

„Городня Івана і Дахна Жабокрицьких з Жабокрик".

„Городня Олехна і Михайла Козинських з Козина з Іваня і т. д.

Отже всі історичні дані кажуть, що замок Любарта в Луцьку від найстарших часів, у литовській добі й з королівських часів був осередком українського національно-політичного й церковного (православного, а потім грекокатолицького) життя.

Через те до замку Любарта не можна ставитися інакше, як лише до спадщини української старовини. А коли це так, то як-же можна обминати українське населення при його реставрації? Алжеж не дасться забути ні катедри Івана Богослова, де стоїть хрест, ні княжої палати, ні Владичої вежі й палати, ні взагалі історії!...

Наскільки нам відомо, українське населення охоче взяло би участь у ремонті замку Любарта й не малими грошевими засобами.

КЛОПІТ З ГЕРБОМ ЛУЦЬКА.

Міський уряд Луцька хоче мати затверджений урядом герб міста. Але, як подає польська преса, „Луцьк не може віднайти свого справжнього гербу".

Що значить: справжнього? І який саме герб може бути признаний за справжній? Якби існував колись один герб дійсний, а поруч підроблені, вигадані, то відповідь була б ясна.

Тимчасом від княжих часів аж до російської довоєнної доби Луцьк мав багато гербів, устійнених тією чи іншою владою, і кожний з них можна вважати сьогодні за справжній. Щодо княжої доби, то покищо гербу Луцька не знаємо, хоч зразок його може де й існує. З XVI. століття (на початках) знаємо два герби: св. Миколая й Ангела з хрестом у руці. маємо ще герб з 1782 р.: човен, посередині якого жінка з вінками в руках, а по кінцях — однакові поверхові вежі з вікнами. Доходить ще герб, затверджений російським волинським губернатором Волині в 1907 р.

Звичайно, за найкращий вважають найстарший герб, на скільки він заслуговує на увагу змістом. Згідно з цим твердженням, треба б знайти герб Луцька з часів українських князів, а бодай — з литовсько-української доби.

Гадають, що жінка на чолні між двома вежами — це дружина Любарта, княгиня Лібуша, з роду короля Данила. Отже цей герб надавався б на герб Луцька, і добре зробив міський уряд, що виніс його на апробату вищої влади. Інші згадані герби, мабуть, припадкові, навіть — кон'юнктуральні.

Герб св. Миколая відповідав би минулому Луцька, якщо зображення на ньому уявляє не святителя Миколая, а св. Миколу Святошу, тоб-то луцького удільного князя Давида Святославича, якого справді населення Луцька вважало за свого патрона.

Як бачимо й шукання найбільш відповідного гербу Луцька теж відбувається без порозуміння з автохтонами-українцями, які могли б помогти в цій справі.

Наслідки нехтування українського населення в подібних випадках аж занадто очевидні. Зрештою — чи з нами чи без нас, — а історична правда й право спадщини на памятки волинської старовини ні на йоту не зміняться.

В. Островський.

Жахливі числа.

„Чи не думаєте — сказав до Чемберлена французький премієр Далядіє, — що ми політики переціновуємо обсяг нашого ділання? Наші вчинки, їх міць, успішність, довготривалість залежать попереду усього від моральної та фізичної справности народів, яким проводимо.

„Подумайте тільки про ту „революцію в основах", що тепер відбувається в Европі. Ось Франція, що 100 літ тому мала 21 мілліонів мешканців на 120 мілліонів населення цілої тодішньої Европи, то значить, що тоді кожний шестий европеєць був французом... А сьогодні? *Франція зачинає вимирати:* що в 1876 р. ми мали річно коло міліона новонароджених; в 1900 р. — вже тільки 827.000, *а в р. 1938 число новонароджених у Франції виносило ледви 612.138; в тому самому році число смертних випадків було вище на 35.000 (!).* Словом — зачинаємо вимирати. Щож буде? Ми, що ведемо політику, основуємо свої обчислення на силі гармат та золота — але забуваємо про жахливі, таємничі пертурбації, які відбуваються з найціннішим матеріялом — життям самої людини"...

Ці слова наводить англійський часопис „Те Монт", виказуючи в ревеляційних зіставленнях, які глибокі переміни під демографічним оглядом переживає Европа. Сьогодні Франція та Італія мають менш-більш те саме число населення, та проте в 1938 р. в Італії було поверх 1,000.000 новонароджених, а у Франції тільки 612.138. Італія — „молода країна", зате у Франції, як це стверджує офіціяльна статистика, відсотково найбільше людей — старці по 60-тім році життя, а найменше молоді нижче двацяти років.

Який стан здоровля нинішньої Европи, а зокрема Польщі? Це основна проблема. Для розвитку народу та держави здоровля громадян, і неменше їхній моральний та психічний стан, це справа, від якої залежить число зрілих голов, твердих характерів ті сильних пястуків. Отож пересічно живуть громадяни деяких европейських держав: в Англії — 61 років, у Німеччині — 61 років, у Франції — 57 років, у Польщі — 46 років. На 10.000 уроджених доживає до 45 років: в Англії — 7.997, в Німеччині — 8.071, у Франції — 7.365, у Польщі — 5.888.

В тих таблицях бачимо Польщу в порівнанні з трьома головними великодержавами — Англією, Німеччиною та Францією — на останньому місці. Польща — „молодий нарід", бо наслідком вчасного вимирання дозрілих людей, молодь та діти становлять дуже великий відсоток. *Громадян нижче 30 років Польща має аж 65%.* Це величезне число, якого в ніякій іншій країні не стрінете. Діти та молодь нижче 20 років становлять 43 відс. населення в Польщі, а в Німеччині та Франції 30 відс.

А який стан здоровля населення в Польщі? Поглянемо на цю кольосальну проблему без ілюзій. Міністр Свентославський ствердив, що з польської молоді нижче 20 років зовсім здорових є тільки 32 відсотки (!!!). Зате по в Польщі алькоголь дітей від 10—12 року — 51 відсотків (!!!).

Українці Львова і околиць!
краєві, полудневі
ОВОЧІ
купуйте тільки в крамницях „ЦЕНТРОСОЮЗУ"
Детайль: РИНОК ч. 39. **Гурт: КОРНЯКТІВ ч. 1.**

В самій тільки Варшаві 25.000 молоді у віці від 14—18 року цілковито затроєні алькоголем. Д-р Гродецький та д-р Седляцький твердять, що серед академічної молоді при поборі кат. А. бував — 46=51% туберкулічних.

Назагал у Польщі нараховують 1,000.000 сухітників, з яких річно вмирає 100.000, або що пять хвилин один громадянин умирає на сухоти. На рака вмирає річно 40.000, тобто що 12 хвилин хтось прощається зі світом через рака.

Що це значить? Це значить, що треба великого зусилля, якщо Польща не має бути зарахована до дегенерованих народів. *К. А. П.*

—o—

НА СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ТЕМИ.

Упадок співучо-музичної культури.

(Дискусійна стаття).

„Які культурні імпрези є атракцією для нашої ширшої інтелігенції по більших містах і містечках?" — От таке питання поставив один поважний громадянин на сторінках „Діла" з дня 7. липня 1939. р. Заки попробую відповісти на це питання, спинюся покищо над висловом „широка інтелігенція". Не знаю, чи це має бути інтелігенція зі широким знанням, чи може широка кількістю — численна. Та якби воно там не було, одно певне, що теперішня інтелігенція по містах якась інша, не подібна до передвоєнної. Перед війною мали ми по ріжних урядах багато державних урядовців. В суді, при залізниці, гімназіях і школах українці були заступлені в 50 відс. Нині в деяких урядах, от напр. при залізниці ледви ще кількох до якогось часу залишилося. Священники майже виключно були жонаті, нині жонатих небагато. Словом, ми втратили майже цілковито тих людей, що любили ходити на ріжні концертові імпрези й заповнювали салі по береги.

На їхнє місце прийшли урядовці наших установ, таких як: Повітові Союзи Кооператив, Маслосоюзи, персонал Народньої Торговлі, купці, ремісники і промисловці. Молоді з теперішніх верстов ще декуди належать до хорів або мають свої власні хори, як напр. у Станиславові „Думка". Зате старші заєдно оправдуються, що заняті цілий тиждень в інтересі, то бодай у неділю чи свято хотіли б цілковито відпочати. І от цей „інтерес", чи повсенне зматеріялізування є також причиною такої апатії у підході до всяких мистецьких імпрез.

І як з одної сторони дуже тішимося розвитком нашої торговлі і промислу, так з другої — мусимо боліти над упадком замилування до пісні, над упадком любови до музики, любови, яка колись у нас процвітала по родинах і в широких колах громадянства. Вистачить тільки пригадати собі вечорі по наших священничих родинах. Лунала тоді пісня по цілому попівстві при згуках спершу гітари, потім фортепіяну. Тут, під цими попівськими стріхами родилося це замилування до співу й музики. Потім ішло воно разом з дітьми до міста, де дальше розвивалося. Великими опікунами співу і співаків були колишні вчителі й директори, такі, як незаб. памяті о. шамбелян Соневицький у Бережанах, дир. Харкевич у Львові, Цеглинський у Перемишлі, Недільський і інші. Ці великі педагоги тішились славою своїх гімназійних хорів, що часто-густо виступали не лише в шкільних мурах, але також поза школою в часі ріжних народніх свят, парад і т. п. Іноді виїздили навіть гімназійні хори в концертові подорожі по краю. За дир. Цеглинського кожна кляса, почавши від третьої, мала свій власний клясовий хор. З весною, в місяці травні, лунали співи по цілому місті. У садах, по парках, по станціях. Зійшлося двох-трьох товаришів і давай співати. Співаки були упривілеєні люди, по гімназіях їх протегували директори й професори. При переході з гімназії до гімназії про приняття рішали дуже часто диригенти. А десь ті „специ" виростали так зпід землі. Нині маємо доволі музичних шкіл, а добрих диригентів таки великий брак. Чому? Тому, бо ніхто не хоче тому фахові посвячуватись, ніхто не бачить у тому ніякого вдовілля, ніякої приємности. Подібно виглядає справа зі співаками. Щоб нині зорганізувати хор, треба багато вложити труду, потім кожний диригент мусить озброїтись у святу терпеливість, щоб не зражуватись абсенціями хористів на пробах, вкінці якимсь таким апатичним, анемічно бездушним відспіванням музичних творів. Колись кожний співав зі щирої душі, з внутрішнім вдоволенням; співали не лише ті, що голос мали, але й ті, що були цілковитими „фішами". Розуміється, ці останні не ходили на проби ані не виступали прилюдно. Серед такої то музичної і співацької атмосфери виховувалась та широка інтелігенція, що осідала по містах і містечках і заповнювала по береги салі в часі ріжних концертових імпрез...

Не дивниця, що колись наші адвокати, такі, як: Евген Олесницький, Андрій Чайковський, Дорундяк, Кормош, Калитовський і інші, були самі визначними співаками, брали участь в музичних імпрезах, навіть їздили з хорами за границю, на Мадярщину та до Праги. Покійний д-р Ст. Федак до поважної старости належав до співочих товариств, навіть бував диригентом. Значно молодший від усіх названих д-р Михайло Волошин, визначний соліст і диригент, тішився й тішиться загальною симпатією в широких кругах нашого музичного світа.

Це тільки з *однієї професії*. Подібно заступлені були й інші кола нашого громадянства у співочих товариствах. А нині? Запитайте першого-ліпшого інтелігента, чому не був колись там на концерті, напевне відповість без женади: „Мене це цілком не цікавить, не розуміюся на музиці". Так, справді, багато їх не розуміється і не має зрозуміння для музичної культури і паде музична культура в українській масі. Там, де колись дзвеніли гітари й лунали пісні по наших попівських родинах, — нині сонлива тиша. А по школах у містах? Хоч тепер є до науки співу окремі учителі, дуже рідко можна почути якийсь можливий хор. Що ж властиво є такою атракцією, милою для нашої молоді? На це питання можна дати лиш одну відповідь: спорт! Наша молодь, подібно як і сусідська, віддається з великою пристрастю тільки спортові. Кожної днини цілими пополуднями, в будні, неділі і свята — на грищах, майданах і подвірях звиваються гурти всяких копунів. Розуміється, не можна виступати проти спорту взагалі. Він також потрібний. Розумний спорт причинюється до звинности, витривалости й до інших прикмет тіла. Не без того, щоб і дух чогось не скористав. Одначе в усьому мусить бути якась міра й границя та кожне переборщення шкідливе. Через це надмірне захоплення спортом терпять інші ділянки культурної праці, як співу, музики і т. п. Молодь потягає за собою теж і старших. Вони вправді не беруть участи в грі, але залюбки придивляються грі та з вдоволенням оплескують своїх „фаворитів", грачів. Ось це одна з сучасних розваг старших громадян. Інші відвідують кіна, цирки, панорами, фотопластікони, якщо є в місті, навіть заходять до театрів, **але дуже рідко на музичні концерти,** бо, як я вже згадав, ці мистецькі змагання зовсім їх не цікавлять. Так отже зі страхом мусимо запримітити, що **паде замилування до співу й музики.** Це справа надзвичайно прикра й над цим треба би поважно призадуматись. Якщо річ іде про недавній концерт наших 2-ох поважних артистів у Станиславові, то тут заміти Вп. пана громадянина в дечому неузасаднені. З огляду на те, що паде зацікавлення до музики, всякі концерти на місцях мусять бути якслід підготовлені й розреклямовані. І такі концерти підготовлені, навіть у Станиславові, звичайно вдавались. Згадаю лише концерт „Сурми" зі Львова, ювілейний концерт „Бояна", що на ньому були хори зі Львова, Коломиї й інших міст, вкінці недавно уладжений концерт, з нагоди ювілею дир. В. Барвінського. На всіх, названих концертах саля була повна. Інша справа з концертом піяніста і скрипака. Передовсім пора цілком невідповідна. З початком липня не було вже учнів ані учителів, навіть не було професорів Музичного Інституту крім одного, а вони чейже, якщо були б у Станиславові, напевне були б прийшли на концерт. Концерт мав зразу відбутися в Надвірній і щойно в останній хвилині пересунено його до Станиславова. Білети появилися в розпродажі щойно в суботу після полудня, зн. напередодні концерту, а звичайно розпродується їх тиждень або й два раніше. Багато з громадян виїхало на літній відпочинок, а деякі сиділи на клунках і ждали на несподіванки, що їх в часописах заповідали. Врешті в 8-ій годині вечором зірвалася буря з блискавками і громами, яка також неодному відібрала охоту вибиратись з дому.

Подаючи повищі причини малої фреквенції на останньому концерті в Станиславові, 2 липня, не думаю оправдувати тих громадян, що могли прийти на концерт та не прийшли. Хай каються й жалують, бо варто було послухати артистичної гри, а на будуче нехай зацікавляться музичними виступами, хоч може покищо концерти для них і не є ніякою атракцією.

Н. Л.

Станиславів, 10. липня 1939.

—o—

ПІВ МІЛІОНА ЖИДІВ ВИЇДЕ З НІМЕЧЧИНИ?

Жидівська преса пише, що през. Рузвельт задумує скликати у вересні до Вашінґтону міжнародню конференцію у справі еміґрації жидів, головно з Німеччини. На конференцію запросили б представників 32-ох держав. Кола ближені до Білого Дому запевняють, що през. Рузвельт уживе цілого свого авторитету, щоб могло виеміґрувати 600.000 жидів.

—o—

ТУРЕЧЧИНА КОНЦЕНТРУЄ ВІЙСЬКО НА КОРДОНІ БОЛГАРІЇ?

„Дейлі Експрес" повідомляє: **Туреччина сконцентрувала потайки 200.000 вояків на полудневім кордоні Болгарії. Концентрація війська має бути відповідю на висилку 80.000 італійського війська до Альбанії. Концентрація турецького війська викликала в Болгарії сильне схвилювання.**

Нові обгортки
друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта
„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)
„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)
„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Сторінка без політики.

Подружа зрада... за гроші.

Дивогляди американських законів.

В Америці все можеш мати за гроші. Але як можна за гроші зробити з вірної дружини гетеру — це така цікава й складна історія, що заторкує не тільки метафізику, але й фотографічну хемію та очевидно монетарну політику.

Подруже американське право надзвичайно строге, особливо в стейті Ню-Йорк. Розвід дозволений там тільки з одної причини: подружої зради. Припустім, що чоловік забажав по пятилітньому пожитті з жінкою вернутись до вільного стану. Припустім дальше, що той чоловік — цинік та драбуга і що він з холодною кровю рішає добути одиноку, можливу до розводу причину: зраду жінки. Починає тоді заангедбувати її, як тільки можна, сподіваючись, що дружина вкінці збунтується та почне його зраджувати, щоб дати пильнуючим кожного її кроку детективам, що її наняв кохаючий чоловік (кохаючий особисту свободу) — спромогу дістати доказ подружої зради.

Тут слід зазначити, що описую автентичний випадок, не подаючи назвищ дієвих осіб.

Але жінка така чесна, що не зраджує чоловіка, хоч він того вартий. Чоловік, знеохочений оплачуванням детективів тільки за те, що жують гуму на обсерваційних стійках, рішає „зловити дручок з другого кінця" та починає остентаційно, як це вміють безсердечні мужчини, зраджувати власну жінку.

А жінка нічого. „Зраджуй собі, гадає, скільки хочеш. Тобі скорше знудиться. Ти вернешся до мене скорше, чи пізніше". А ви знаєте, які терпіння готова перенести жінка, щоб дійняти свого. Приклад: вічна ондуляція.

Однак вернімся до чоловіка. Що робити? — гадає нікчемний перевертень. Вона не зраджує. А закон незворушний. Хоча б навіть обоє заголосилися до суду та добровільно згодилися на розвід, в Ню-Йорку його не дістануть. Право вимагає тільки подружої зради. Коли обоє годилися б на розвід, тоді остаточно одно з них могло б уявити зраду на себе. Але й тоді сама заява не вистане. Мусить бути свідок: той третій або та третя. Старий геомеричний, подружий трикутник. Отже такого свідка — мужчину або жінку — можна ут дістати за гроші.

Але де тут, спитаєте, фотографічна хемія? Хвилинку! Зараз довідаєтеся й про фотомонтаж. Бо у розказуваній мною автентичній нюйоркській історії насувалася ще одна перепона: жінка не тільки не зраджувала свого чоловіка, але за ніяку ціну не хотіла погодитися на розвід, хоч чоловік її зраджував. Коли ви гадаєте, що положення було без виходу, тоді не знаєте Америки й Ню-Йорку, міста великих можливостей. Не дурно читаєте написи на всіх трамваях і автобусах: „Сі Ню-Йорк, Ді Уондер Сіті" — „Ню-Йорк „місто чудес".

І сталося чудо.

Наш поганець-чоловік зложив через адвоката розводову скаргу і на доказ позву долучив до актів знимку його жінки в непристойному одязі в товаристві якогось молодця.

Ба що більше: навіть той молодець явився на розправі у власній особі та заявив під присягою, що це саме він є на знимці та що з ним п-і Ікс зрадила свого чоловіка...

Жінка (оця вірна, завзята і терпляча) шаліє на судовій розправі. „Неправда", кричить, „Я того гольтіпаку ніколи не зрадила, хоч і ненавиджу його з цілого серця".

А на це адвокат чоловіка до суду:

— Прошу запротоколувати: Вона ненавидить його з цілого (прошу підкреслити) серця. Ну й фотографія, прошу високого суду. І заприсяжений свідок".

Не знати, що думав суддя у тому моменті. Напевне те саме, що шановні читачі, і я в цій хвилині: що світ такий брудний, люди фальшиві, а мужчини підлі. Усе ж присуд мусів запасти так, як і звучав: „Розвід із вини жінки" й відмова права домагатися аліментів з огляду на те, що не було дітей.

У цивілізованих краях не вільно критикувати присудів.

Одначе журналістичний обовязок каже мені подати, що один приявний в кулюарах суду адвокат сказав до мене дослівно: „Добрий фотомонтаж, пане товаришу, чи ви там, у старому краю, зуміете щось такого?" І примкнув багатомовно ліве око.

Я примкнув праве око: „Ні, кажу, не зуміємо".

Одне питання не дає мені спокою: скільки? Значить, скільки драбуга-чоловік заплатив за фотомонтаж? Треба буде спитати спеца. Тимчасом сидячи в буфеті й розмовляючи з американським правником, довідуюся цікавих річей. В Америці обовязує 49 ріжних подружих законів, часто взаємно суперечних. Чоловік, що через недостачу долярів не міг дістати розводу у стейті Ню-Йорк, може добути його розмірно легко у стейтах: Невада, Каліфорнія або Ню-Джерсі. Але коли вернеться до Ню-Йорку можуть його арештувати за бігамію, дарма, що Ню Джерсі від Ню-Йорку недалеко. Себто такий панок на другій половині мосту Вашінгтона є вповні чесною людиною, але коли поступить крок дальше, стає силою самого закону винуватцем одного з найтяжчих проступків: бігамії з надуми.

Мужчина, що одружився в Ню-Йорку та розвівся в Каліфорнії, всеодно в Ню-Йорку є жонатий, хоч у Каліфорнії він є парубок. Коли запитати американських правників про причину такого дивогляду, почуєте не зовсім зрозумілу для европейського юриста відповідь: Кожний стейт є вільний і має право правитися власними законами.

(А. Н. „Панорама".)

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір будівництва
ЛЬВІВ, Вулецька 32.
1195 **тел. 261-07.**
Виконує: плани — статичн. обчислення — будови.

„Чорні вдови".

Несамовите товариство перед трибуналом Філядельфії.

У цих днях відбувається трагічний процес перед трибуналом у Філядельфії. На денне світло вийшли жахливі злочини, в яких убивницею була завжди жінка, що вбивала свого чоловіка. Всі вони були членами товариства „Чорних вдовиць", себто добровільних вдів, які повбивали своїх чоловіків, щоб добути велику асекураційну премію з обезпечення підписаного на випадок смерти чоловіка.

Тільки припадок навів американську поліцію на слід того „товариства".

А було це так:

Якийсь Джордж Меер, давній опришок, тепер доносчик, потребував позички у висоті 25 долярів. Він звернувся за грішми до свого давнього товариша Германа Петріля. Петріллю обіцяв приятелеві не 25, але 500, а то і, якщо волітиме, 2.500 долярів у фальшивих банкнотах, коли він... схоче штовхнути з високих сходів якогось п. Альфонзі, який знудився свої жінці п. Стеллі Альфонзі. Меер пішов повідомити поліцію. Але було вже запізно: коли вернувся до Петріля, Альфонзі лежав уже в агонії в шпиталю.

Поліційні агенти побігли мерщій до шпиталю й довідалися від умираючого Альфонзі, що він з намови передбачливої жінки підписав низку асекураційних поліс. Одна з них була підписана на назвище Каріни Фавато, королеви „Чорних Вдовиць". З тої нитки стали агенти доходити до клубка несамовитих злочинів, з яких вини згинуло чимало жертв жахливих убивниць.

Досі викрили вже 250 убивств, але арештували покищо лише 13 чорних вдовиць. Перша з них, Каріна Фавато, строїла свого чоловіка, Карла Інгра, обезпеченого на суму 20.000 долярів. Згодом відібрала з інтернату свого синка з першого подружжя, якого примістила там на час другого вінчання, та зготовила йому таку саму долю, не забуваючи перед тим обезпечити його на 9.000 долярів.

Ця велитенська жінка, що важить 100 кг., почала підчас процесу серію зізнань. Так довідалися, що п. Ромуальдо виграла на смерті свого Антонія 7.600 долярів, п. Мандюк заробила 13.000 дол. на смерти свого чоловіка, робітника Романа, а Рожа Каріна отруїла по черзі 5 чоловіків, з яких тільки першому вдалося вирятуватись через розвід, заки аршенік знищив його організм, а останній Ізидор Тропі бореться саме зі смертю у страшних муках. Рожу Каріно назвали з того приводу „Рожею Смерти".

Каріна Фавато займалася підчас вдовинства торговлею аршеніку. Ціни були устійнені залежно від висоти асекураційної премії від 300—800 дол. Зрештою „вдовиці" послугувалися не тільки аршеніком: деяких чоловіків топили, інших убивали тупим знаряддям, ще інших скидали з вікна на вулицю, залежно від обставин.

Ціла та серія жахливих убивств зродила й інші злочини, що виводилися із страхітливих інтриг та підозрілих комбінацій. Довкруги тієї несамовитої аферн кружляє багато неменш підозрілих постатей, як ось магік-психіятр Больбер, що з дивною точністю передбачував день смерти жертви „Чорних Вдовиць", або Цезар Валентіно, залюблений в п. Фавато, який учинив би все, щоб усунути з дороги до щастя живу перешкоду в особі її чоловіка.

Кожний день поліційних допитів приносить нові подробиці, нові покровавлені лиця жертв несамовитих злочинів „Чорних Вдовиць".

Тутанкамен мав ревматизм.

Сучасне лікарське знання вміє не тільки ідентифікувати змуміфіковані від тисячів літ мощі, але й устійнює на підставі деяких симптомів хоробові зміни в організмі мерців та вказує, що було безпосередньою причиною смерти або на які недуги хорувала людина, що померла перед десятками століть. Це торкається не тільки вавилонської та єгипетської доби, але й кам'яної, де наука стверджує на основі змін у кістному укладі, які були життєві обставини „найстаршої" людини.

Голяндський антропольог, що на Далекому Сході віднайшов кістяк пралюдини й надав йому наукову назву „Сівантропус Пекінензіс", ствердив рішуче, що небіжчик терпів на штивність мязів у наслідок надмірного руху з приводу твердої боротьби за буття, яка вимагала великої фізичної сили.

Учений ствердив дальше, що той чоловік не згинув природною смертю, бо його долішня щока була зовсім зламана у противенстві до доброго назагал стану решти кістяка.

Так само „неандерійська людина" не була аж така здорова, як можна було припускати. Вона хорувала на сухоти, яких набралася випиваши воду, заражену... мікробами Коха (подумати: вже тоді, були мікроби Коха!). Цю саму недугу викрили в єгипетській мумії, що належить до т. зв. дванацятої династії, себто більшменш на 1.500 літ перед Христом. Так само прослідили сухоти у двох мумієх дітей з того самого часу, хоч ті діти померли не внаслідок недуги, але їх убили.

Цікавим явищем є мумія тітки фараона Тутанкамена, Секере, бо при досліджуванні її стіп та кепсько вилічених близн на руках устійнили, що нещасну своячку великого володаря били часто якимсь гострим знаряддям.

Найбільш розповсюдненою недугою в Єгипті був ревматизм, бо ствердили його у багатьох мумій, м. ін. у Тутанкамена, творця другої піраміди. Це відкриття просто сензаційне, коли зважити, що англійські лікарі справила дорадчують у випадках ревматичних захворінь Єгипет, як край, що має знаменитий клімат для лікування таких терпінь. Тепер, коли ствердили, що ревматизм колись так дуже „процвітав" в Єгипті, поради англійських лікарів спрямуються мабуть до іншого краю. Інша річ, що кліматичні обставини над Нілем, як виходить з історичних джерел, помітно змінилися.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ
1-7 654

Літературна сторінка.

І невродливі прагнуть любови.

(Шарльота Бронте: „Ідеалістка", повість у 2-ох томах. Переклала Ольга Сліпа. Бібліотека „Діла".).

Вже та сама свідомість, що перекладачка мусіла мати якісь причини, чому на переклад вибрала даний твір, а не інший, мило упереджує нас до її праці. Стаємо трохи нерішені перед твором, коли з його передмови довідуємось, що переклад від появи оригіналу ділить майже сто років. Так вже воно є, що особливо тепер воліють наші думки та почування прогулькy у майбутнє, як минуле.

На щастя в повісти Бронте середовище (якого ми не знаємо ані в його минулому, ані сучасному) не вражає нас „зубом часу". Безперечно, ми переконані, що тепер в Англії нема більше того типу дівочих інтернатів, як школа в Льовуд, де кусник разового хліба вважали за недосяжну мрію, що нема там більше директорів таких, як містер Брокельгерст, але не знаючи організації шкільництва в сучасній Англії, ми спокійно забуваємо про оцю ріжницю часу. Тимпаче, що ні стиль авторки, ні її підхід до життєвих питань, ні її світовідчування не нагадують нам її.

Авторка багато посвятила місця в повісти самому середовищу, на тлі якого змалювала характер героїні Джейн Ер. Вона розвела малюнок незвичайно совісно, місцями може занадто виразисто так, що врешті переконала читача, що Джейн Ер не могла бути інакша, як така, яку з неї зробило саме середовище. Непривітна, недовірлива, мало-говірка, різка у вислові, вперта, тверда й горда на свій лад. Надобавок невродлива й бідна. Єдине, що промовляло в її користь, це її небуденна інтелігенція. Чи така жінка може мати виглядu на щастя? Чи може мати надію на взаємність в коханні мужчини, якого всі довкола кругом подивляють?

Трохи за велика відвага. Здає собі справу з неї в однаковій мірі авторка та її героїня. Джейн Ер огортає перестрах, коли освідомляє собі, що кохає пана з Торнфільду. Веде чесну гру з собою аж до брутальности. Ось уривок її розмови з самою собою:

— „Ти — казала я собі — мала б займати упривілеєне місце в серці Рочестера? Ти маєш чим подобатись йому? Він кинув якусь похвалу для твоїх очей? Розкрий свої каправі повіки і глянь на себе, дурепо, ти сліпе щеня!"

Здоровий розсудок каже їй покинути торнфільдський двір, де служила за гувернантку і втікати від тої безумної любови, що загніздилась в її серці. Проте вона залишається і приходить така хвилина, що пан Торнфільд сам прохає її стати його дружиною. „Геппі-енд?" Далеко ні, бо тут саме зявляється несподіваний, головокружний закрут в повісти. Приходить щось сильніше ніж навіть таке велике кохання як виплекала його в собі, Джен Ер.

— По твойому краще довести ближнього до розпуки, як переступити звичайними людьми встановлений закон, не приносячи цим шкоди нікому? — питається Джейн її коханий, коли та опинилась несподівано для себе перед перешкодою, яка не дозволила їм повінчатись.

Відповідь Джейн, якої совість і розум і почування признавали рацію Рочестерові:

— Я дбаю за себе саму, мені самій залежить на мені... Я буду триматися закону Божого — санкціонованого людьми...

Повість Шарльоти Бронте глибоко моральна. Її велика мораль має відвагу назвати неморальним навіть задум молодого священника, який бажає женитись з Джейн Ер, не з любови до неї, а „для хвали Божої", щоб після шлюбу забрати її до Індій, як свою помічницю у своїй місійній праці.

„Ідеалістка" не залишає по собі ефективних вражінь, що осліплюють нас на мить, а потім проминають, як запах екзотичної квітки. Вона залишаючи в спокою наші змисли, дотикає нашої душі й будить в ній деякі правди, що здається були заснули під покровом буденщини.

Ірина Вільде.

Книжка про тихих героїв після поля бою.

Хто читав будьякий том із прегарного циклю „Хроніки Пакіе" Дюгамеля, той напевне без вагання візьме кожний новий том великого французького письменника. Свіжо перекладені на польську мову „Житєписи мучеників" — книжка сумна, як сумна її тема.*) Жорж Дюгамель із професії лікар, змальовує в ній довгий ряд портретів вояків тяжко ранених в останній війні, як вони лежать у військовому шпиталі. Здається, що на підставі того, як людина витримує недугу, нещастя і фізичний біль, як вона зустрічає смерть день за днем у сподіванні, що ось-ось вона зявиться — можна пізнати такі сторінки людської душі, які ледви чи вийшлиб коли наверх в інших її хвилинах.

Ж. Дюгамель вибрав собі на героїв найвизначніших вояків, здебільша простих, мало освічених селян. Те, що вони проявили незвичайні геройські вчинки на полі бою, не є, предметом його аналізи ані розшукувань. Це такі вояки, що передовсім виконували свій обовязок супроти батьківщини і хоч які горді своїми подвигами чи медалями, не вміють говорити ні багато ні гарно про свою участь у війні. З того, як вони поводяться на свому Мадеєвому ложі і на операційному столі, можна тільки приблизно уявити собі, як вони поводилися на полі бою, коли мали здорові ноги, руки та інші частини тіла.

Для Дюгамеля досить переловити одну фразу з розмови ранених, часом побачити тільки один усміх, щоб відтворити моральну силу пересічного громадянина, що вміє таксамо просто вмирати, як просто жив і думав.

Ті мученики війни — здебільша негарні, мало інтеліґентні, деякі навіть осоружнопотворуваті. І мистецтво великого психольога та пречутливого лікаря, що поза хворобою шукає якнайздоровіших духових місць у своїх пацієнтів, саме в тому, щоб усю ту погану зверхню поволоку освітити нам одним несподіваним блиском великого духового порыву, великої сили волі — сильнішої, ніж усі терпіння та думки про безглузду долю.

Ось один маленький зразок стилю та методи опису в цій книжці:

„Якась дама, що-найменше княжна, прийшла відвідати ранених. Вона пахтіла довкола такими міцними перфумами, що напевне не могла відчути, як тут скрізь тхнуло терпіння.

Звернули її увагу на Карре як на один з найцікавіших шпитальних зразків. Вона приглядалася йому уважливо, з маніжливим усміхом, що тільки завдяки білилу ще зберіг якусь привабу. Вона сказала над недужим кілька патріотичних речень, з натяками на його хоробрість підчас наступу. Карре перестав дивитися у вікно і перезів погляд на даму — здивований і шанобливий. Після цього вона спитала раненого: Що могла б йому подарувати, чим розважити? Її жест обіцював усі скарби світи.

На це знову Карре усміхнувся із грацією, хвилинуку подумав і сказав скромно:

— Кусник телятини з молодою картоплею.

Елєгантна дама вважала за відповідне розсміятись. Я зміркував, що її уважливість для Карре раптово зменшилась".

—o—

*) Georges Duhamel: „Żywoty męczenników". T-wo Wydawn. „Rój". Str. 214.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Патріотизм і тенденція.

Мій дорогий!

Ти хотів сплатити данину обставинам, в яких ми всі фільософуємо про долю свого народу — так я розумів Твій рукопис. Автім: фільософувати у гутірці і на папері — дві ріжні площини. Скромність наших авторів часто починається від заяви, що їм байдуже, чи їх твір назве критика „літературою" або „фільософією" і кінчається ця скромність претенсією промовляти до всіх, себто всіх уважати за хлопчаків, яких треба повчати та виховувати. Любов рідного народу та рідної землі це або така тема, що про неї можна писати „твори" для шкільних читанок і сільських читалень, це така струна, що з неї можна добути пригідну промову, або це проблема, з якої фільософ чи мистець мусить добути нові ідеї та нові переживання. Коли Ти вийдеш раз від переконання, що хочеш написати патріотичну книжку не для таких самих духово розвинених людей, як Ти, то Ти невідхильно мусиш попасти у публіцистичну пустомельщину. Літературний твір не можна створити з того самого матеріялу, що популярний виклад про обовязки громадянина, або відозву з покликом складати жертви на „Рідну Школу". Якби так було, то всі дівчі і денникарі могли б бути Шекспірами. Патріотизм таке саме величне почування як любов і таке складне поняття, як чесність. Кохають усі, але якби всі хотіли друкувати свої любовні листи на доказ глибини своєї душі, то ми бачили б довкола себе сотні блазнів. Людина, яка раз-у-раз голосно гукає, що вона нікого не скривдила, нічого не вкрала і кожного подасть у суд, хто скаже, що вона злодій — не має про ідею чесности дуже високого погляду, хочби і справді була не менше чесна, ніж дурна. Любов рідного краю повинна бути не менше ніжним, гордим і високим почуванням, ніж усяка інша любов. Признатися до неї якнебудь, перед кимнебудь і бути гордим із цього признання — наївно, смішно, може і нахабно.

Кожний з нас може кликнути однаково голосно, що він не менший патріот, як інші. Такий крик на барикаді чи на полі битви може нас зворушити, але маніжливе кокетування патріотизму, геройства, слави — словами витертими мов лікті пролаз — розбуджує тільки спожалїння. Підбадьорливі слова потрібні міліонам, наче вода або хліб, але література не є млином, що виробляє хліб водою. Коли те, що можуть усі, робить теж автор книжки — тоді він письменник і нижчий від усіх своїх читачів, які бачать його карикатуру. Вже у школі сміємося з учителя, що перебільшує вплив свого фаху і раз-у-раз повчає, якто треба проводити в життя його слова, а не його вчинки. Ти поставив собі ясну метy: хотів змалювати 100-відсоткового героя, що вмирає за батьківщину. Всі вороги у Твому творі вийшли чорні як мурини у глуху ніч над берегом Чорного Моря, а Твій герой такий білий, як овечка, призначена на жертівник.

Перша психольогічна помилка тут та, що герой не має рівних собі противників. Кілька добрих военних фільм з останніх років показали нам, як треба змальовувати ворогів з усіма найкращими рисами характеру, чесности, лицарського джентельменства та розуму, щоб можна їм протиставити земляків. Тільки у справжньому суперництві можлива боротьба, за якою стежимо з напругою, яку супроводимо шляхетними почуваннями і новими, власними думками.

Друга Твоя помилка в тому, що Ти дозволяєш хороброму землякові голосно фільософувати. Вояк може бути зразком патріотизму і саможертви, а при цьому дурний як пень. Дисципліна і свідомість обовязку не мусять іти (і рідко йдуть) в парі з витонченою інтеліґенцією.

Про це знають організатори війська і держави, забороняючи воякам вести розмови про дисципліну та військові обовязки. Навіть неодин ґенерал і вождь не міг сказати нічого більшого, як звичайний вічевий пустомеля, коли пробував похвалитися своїми думками про завдання громадянина і народу. Не забував, що у літературному творі герої ввесь час тільки думають і говорять, навіть тоді, коли

Мировий плян Анґлії?

В. БРИТАНІЯ ЗАПРОПОНУЄ НІМЕЧЧИНІ КОНЦЕСІЇ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄНЬ?

ЛЬОНДОН, 21. 7. У Льондоні кружляють поголоски, що британський уряд підготовляє новий мирний плян, що його предложать Німеччині ще в серпні ц. р. Плян передбачує: 1) **обмеження** збройонь Німеччини та гарантії, що Німеччина виконає нові договори; 2) Англія **признає** Німеччині велику позичку навіть міжнародню, що уможливить Німеччині переставити воєнний промисл на виріб товарів, потрібних підчас мира; 3) Англія розгляне навіть справу деякких кольоній. Зате англійський плян не передбачує ніяких змін в европейських взаєминах. Англія використає всі пропагандивні засоби, щоби про ці пропозиції довідалось населення Німеччини. В Льондоні підкреслюють, що Берлін знає загально вже про цей плян, і що д-р Вольтат, який перебуває в Льондоні у звязку з нарадою у справі ловлі китів, слідкує за англійською опінією. Згаданого пляну не предложать офіційно Берлінові перед кінцем серпня. Льондон предложить свій плян Берлінові, щоб на випадок вибуху конфлікту відповідальність за нього була точно означена.

—o—

Німеччина дістане збіжжя, Румунія машини.

БУКАРЕШТ, 21. 7. ПАТ. Учора підписано протокол з виконними постановами до румунсько-торговельного договору з квітня ц. р. Протокол передбачує: 1) співпрацю німецьких фахівців у справі поправи якости засівів і зборів у румунськім хліборобстві та молочній господарці; 2) співпрацю німецьких фахівців у справі розвитку хліборобського промислу; 3) устійнення румунського експорту шляхом постійних цін та означеної кількости хліборобських продуктів. За румунські збіжеві і молочні продукти Німеччина зобовязується доставити відповідну кількість машин на улаґодження молочарського промислу і дестиляцію спірту.

Дещо з життя Волині.

НЕ ДОПУСТИЛИ НА ВОЛИНЬ ЧУДОДІЙНОГО ОБРАЗУ.

На колишньому українському етнографічному кордоні (на півночі західнього Полісся) недалеко прастарого нашого міста Слонима, нині гродненського воєвідства, є жировицький монастир, а в ньому — чудодійний образ Жировицької Божої Матері. Цей образ тішився великою пошаною ще в часах унії, коли багато польських шляхтичів-римокатоликів відбувало прощу до Жировиць.

Від якогось часу ченці жировицького монастиря влаштовували релігійні подорожі з чудодійним образом по гродненській і полісській єпархії. В цьому році намічено маршруту: жировиці—Почаїв, звичайно пішки, процесією. Єпископи поліської та волинської єпархії дали свою згоду на те, щоб образ відвідав їхні єпархії.

І раптом у дорозі прийшла від найвищої церковної влади в Варшаві заборона на подорож образу до Почаєва й наказ негайно вернутися до Жировиць вже не процесією, але залізницею. Одним лише ковельчанам вдалося дістати дозвіл на прийняття жировицького чудодійного образу Божої Матері.

З цього приводу виленське „Русское Слово" пише:

„Є вражіння, що жировицької святої не пустили до нас на Волинь через конкуренцію з почаївською святістю Багато незрозумілого й дивного діється в нашій церкві."

Можливо, що більше, ніж „Русское Слово" міркує, бо-ж ще невідомо, звідки вперше вийшла заборона. Зрештою, подорожі жировичан мають не саму тільки релігійну сторінку — вони ще мають характер походу мостівщини, якої Волинь зовсім не прагне.

ЕЛЄВАТОРИ НА ВОЛИНІ.

В інвестиційних планах Волині будова елєваторів стоїть майже на першому місці, як улаґодження оборони, апровізації і торговлі. Більшість намічених елєваторів (15) уже вибудовано, але їхне число далеко ще недостаточне.

На черзі два великі елєватори — у Володимирі й у Сарнах. Крім них у першій черзі намічено в 7-ми повітах так зв. помічні магазини, що міститимуть коло 200—300 тон кожний.

Помічні магазини намічено в таких повітах: у рівенському — 2, луцькому — 2, володимирському — 1, кремянецькому — 3 і ковельському — 1.

Будова елєваторів і помічних магазинів коштуватиме коло 360 тисяч зол. Ця скромна сума каже, що будуть це зернозбірні досить примітивні.

З ПОЧАТКОМ ВЕРЕСНЯ ҐЕН. ФРАНКО ІДЕ ДО ІТАЛІЇ.

МАДРИД, 21. 7. ПАТ. Речинець подорожі ґен. Франка до Італії устійнили остаточно на перший тиждень вересня ц. р.

ВАЛІЗКИ, жін. ТОРБИНКИ, ПАРАСОЛІ,
речи, пуляреси дарунки купуємо тільки в магазині
ТЕКА
Богдан Гірняк, Львів, — **вул. Шайнохи 3.** (між Сикстуською і Коперника) ч. 92.

мають тільки проявити своє геройство і — вмерти. Нехай-же вони не пробують показати себе чимось більше, ніж є вони ними в дійсности.

Те, що в патріотичних творах найбільше позвальне в намірі — найчастіше найслабше: намагання провести тенденцію. Живемо в такий час, коли занадто багато чуємо про патріотичні обовязки і занадто часто насилу мусимо доказувати, що і ми не менші патріоти від тих, що з того патріотизму роблять кар'єру. Письменник, який хоче своєму народові та державі допомогти своїми творами негайно і наглядно, занадто самовпевнений щодо вартости своїх творів; оцю вартість він зводить до чисто раціональних правд, що беруть верх над найжвавішими, найбільше суттєвими елементами кожного літературного твору: переживаннями, враженнями, переливами настроїв, що щойно повинні шукати свого вислову. Вартість твору не може автор спирати на тому, про що він сам заявляє; адже таксамо він не може цього робити як громадянин, а повинен залишити оцінку своєї величини, своїх заслуг чи таланту дальшим поколінням.

Тенденційний твір хоче переперти в літературі нелітературні підстави оцінки: він прагне запанувати над масою читачів актуальними гаслами, що самі признають себе вартісними. Письменник, що хоче служити таким більш-то невідкладним, настирливим потребам свого громадянства, не має високої думки про його громадських діячів і про рідну літературу. Він переконаний, що пером зуміє краще зробити роботу, яка вимагає наскрізь практичних діл: організації, дисципліни, розуміння своєрідних обставин. У літературі його скромність чи чванькувата наївність іде так далеко, що він воліє розмінювати свій талант на дрібні шаги для бідненької маси замість корбувати з нього золоті червінці, які повинні лежати у скарбівні як ненарушний запас національного фонду.

Письменник не має інакшого патріотичного обовязку, як кожний інший громадянин: він повинен використати свій талант якнайкраще в тому напрямку, до якого він найздатніший. Нема вищого завдання для письменника як залишити по собі один-два твори, що залишаться в літературі — міцніші і більше довговічні як культурні установи вибудовані збіркою жертвенністю, як твердині, здвигнені усіма засобами останньої техніки, навіть більші як природні багатства краю, що згодом вичерпуються. Одне прізвище Шевченка більше доказало про силу українського народу як усі цифри про мільони жертв, населення і тон збіжжя на українській землі.

Тенденція противиться мистецькому твору не на підставі якихось високих естетичних теорій, згідно з якими мистецтво має за завдання служити тільки красі. Мистецтво відкидає всяку тенденцію таксамо, як і ми відкидаємо її в практичному житті, коли відчуваємо, що за словами не бачимо живого прикладу. Батько, вчитель, чи навіть держава, які хотять виховати нас тезами замість розбудити в нас любов до якихось форм життя — залишають у нас недовіря, нехіть, навіть ненависть до кепсько прихованої брехні. Навіть ті засоби людських взаємин, що мають наскрізь практичну ціль, як напр. політична пропаганда не сміють бути тенденційні. Навіть найбільше тенденційна пропаганда старається прибрати свої брехні у найбільше привабливі коліри правди. У творі з тенденцією автор рідко коли пробує створити цю ілюзію у власних очах, він хоче, щоб вона автоматично впливала на читача.

Автор тенденційного твору написаного з патріотизму нагадує фабриканта черевиків, якому байдуже, чи вони довго витримають і який хоче переконати своїх читачів, що найкращі черевики — рідні, навіть коли вони печуть і нагрівають мозолі.

Єдина дозволена тенденція в літературі намагання автора дати літературний твір. У такому творі добрий намір бути вихованком, діячем, провідником чи фільософом не повинен притьмарити справжнього завдання письменника, що змальовує внутрішній і зверхній світ, залишаючи нам, читачам осуд: чи він зробив це з хистом.

Постанови ради міністрів.

РІЛЬНИЧІ ПАЛАТИ У СТАНИСЛАВОВІ ТА В ТЕРНОПОЛІ.

ВАРШАВА, ПАТ. 21. ц. м. відбулося засідання ради міністрів під проводом прем. ген. Славой Складковського.

На тому засіданні прийнято кілька законопроектів:

1. у справі ратифікації деяких міжнародніх договорів,

2. у справі зорганізування рільничих палат у Станиславові й Тернополі,

3. у справі відзнак урядів та помічних органів у ділянці міністерства справедливости,

4. у справі додатків до платень для урядовців залізниці, принятих з чеської служби.

Крім того рада міністрів **рішила перенести залізничу дирекцію з Радома до Холму,** та затвердила рахунок зисків і втрат державних лісів на 1938 рік.

Словаччина авторитативною республикою.

СЛОВАЦЬКИЙ СОЙМ ПРИЙНЯВ КОНСТИТУЦІЮ.

Святочне засідання сойму.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. У пятницю відбулося святочне засідання словацького сойму, в якому взяли участь всі члени уряду. Сойм одноголосно прийняв урядовий проект конституції.

Корпоративні та християнські засади.

Посол К. Медерлі, що референував законопроект, підкреслив, що він вповні відповідає потребам Словаччини. Нова конституція вводить — мовляв — республиканський устрій з корпоративними і християнськими засадами. Вона гарантує вповні приватну власність та спеціяльно опікується родиною. Беручи під увагу характер словацького народу та відносини в середущій Европі, конституція вводить у Словаччині авторитативний устрій.

Чому не демократія?

Опісля промовляв віцепремієр Тука, який пояснив, чому конституція не ввела у Словаччині демократичного устрою. Демократичний устрій є на його думку добрий для Західної Европи, але не для Середущої, де панують зовсім інші умовини.

Завданням сойму буде: доповнити та розбудувати конституцію, яка становить лиш основу. Коли сойм це покінчить, вернеться до нормальних завдань, зокрема до контролі, яка мусить бути дуже дбайлива у монопартійній державі.

Конституція ввела національний елемент, а не взяла в рахубу словянської ідеольогії, якої словаки тепер не можуть прияти.

НОВА СЛОВАЦЬКА КОНСТИТУЦІЯ.

Парлямент

буде складатися з 80-ох послів, вибираних на 5 років, у тайному, рівному, безпосередному голосуванні. Пасивне право мають громадяни від 30 р. життя, активне від 21. Парляментові підлягає все законодавство; він може ухвалюзати внески недовіря проти уряду чи його поодиноких членів.

Президента

вибирають у першому голосуванні двома третими голосів, у другому звичайною більшістю, на 7 років. Президент іменує та відкликує премієра, міністрів та вищих урядовців, скликує парлямент, є головою збройних сил.

Державна рада.

наглядає над законодатними органами та координує їх. 6-ох її членів іменує президент, 10-ох Глінкова партія — на 3 роки. Крім того входить до неї по одному представникові нац. груп та станів, премієр та голова парляменту.

Право законодатної ініціятиви

має уряд, державна рада та члени парляменту.

Президент має у законодатних справах право вета, яке парлямент може повалити трьома пятими голосів.

Конституція вводить:

сім професійних станів:

рільництво, промисл, торговля і ремесло, фінанси й обезпечення, вільні звання, публичні урядовці, персонал культурних установ.

Завданням станових організацій є самоуправа у станових справах.

Конституція вводить

загальний обовязок військової служби.

НАЦІОНАЛЬНІ ГРУПИ

мають право організуватися під власною управою в культурних та політичних організаціях та уживати рідної мови в публичному житті та у школах.

Конституція входить у життя негайно. Нового президента виберуть до 30-ох днів. Сесія теперішнього парляменту кінчиться 31. вересня.

12 совітських кораблів переплило Панамський канал

ЯПОНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. „Асошіейтед Прес" повідомляє з Панами, що японське посольство домагається від управи смуги панамського каналу вияснення у справі 12-ох совітських кораблів, які переплили канал у напрямі Владивостоку між 12. і 16. ц. м.

Голова болгарського парляменту їде до Парижа.

ВАЖНІ ПОЛІТИЧНІ РОЗМОВИ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Голова болгарського парляменту Мушанов виїхав у пятницю пополудні після кількаденного побуту в Льондоні, до Парижа. Там прийме його прем. Далядіє та мін. Еріо, який гоститиме його в неділю.

Підчас побуту в Льондоні Мушанов перевів низку розмов з визначними особами. з політичного й парляментарного світу, м. ін. з мін. Галіфаксом, фінансовим дорадником Ляйтом Росом, та іншими.

Хоч подорож Мушанова мала приватний характер, його приняв король.

КРЕДИТИ ДЛЯ ДРІБНИХ КУПЦІВ У ЗАХІДНИХ ВОЄВІДСТВАХ.

ВАРШАВА, ПАТ. Адміністраційна рада ПКО рішила признати спеціяльні кредити для дрібних купців на Шлеську та на Поморі.

АВАНС — ЧИ КІНЕЦЬ КАРІЄРИ?

Німецьке радіо повідомляє, що генерала Кеіпа де Лляна звільнено зі становища команданта другої військової округи. Він займе мабуть якесь становище в уряді. Пат приносить вістку, що на суботу скликано засідання еспанського уряду. В поінформованих колах привязують вагу до тих нарад, підчас яких мабуть відбудеться обсада деяких вищих становищ. Командантом 2. військової округи стане ген. Салікен.

БУРҐОС, ПАТ. Ген. Кеіпо де Лляно, відомий зі своїх радієвих промов підчас війни, дістав димісію зі становища команданта 2. військової округи „за те, що ужив нерозважних слів у промові, яку виголосив у Севіллі".

НОВІ ІНСТРУКЦІЇ ДО МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міністерство закорд. справ вислало до амб. Сідса нові інструкції у справі дальших переговорів з Молотовим.

ЗЕМЛЕТРУС У НІМЕЧЧИНІ.

Німецьке радіо повідомляє з Кобленцу, що в середущій Надренії відчуто у пятницю доволі сильний землетрус, який тривав коло 6 секунд; зпід землі було чути глухі громи. В деяких домах зарисувалися стіни.

Такого сильного землетрусу не памятають у Надренії від кількадесятьох літ.

КОМАНДАНТ БРИТІЙСЬКОЇ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ ІДЕ ДО ЦАРГОРОДУ.

ЛЬОНДОН, РАЙТЕР. Командант середземноморської фльоти Великої Британії виїде у серпні з офіційною візитою до Царгороду.

ЯПОНЦІ ЗДОБУЛИ КИТАЙСЬКУ ТВЕРДИНЮ.

ТОКІО, ДОМЕЇ. Японські війська здобули твердиню Кайопін — важний стратеґічний центр у південно-східній частині провінції Шансі.

Інша японська кольона увійшла до Тсечев, у східній частині тої самої провінції. Те місто займали сильні китайські партизантські частини.

СЛОВАЦЬКО ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

РИМ, ПАТ. Мін. Чяно та словацький посол підписали „модус вівенді" у справі торговельної виміни між обома краями.

БЕЛЬҐІЯ ВИЗНАЛА СЛОВАЧЧИНУ.

Словацьке міністерство закорд. справ повідомляє, що Бельгія визнала незалежність Словаччини „де факто".

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ ДВІ КИТАЙСЬКІ ПРИСТАНІ.

ЧУНКІН, РАЙТЕР. Японські відділи **причалили, під ослоною сильного артилерійського огня з военних кораблів, у китайській пристані Суабу, віддаленому на 100 кільометрів на північний схід від Гонкону.**

Крім того японці заняли пристань Ченгай, недалеко Суачев.

По широкому світі.

Американський президент заявив у справі закону про невтральність на пресовій конференції у Гайд-парку: „Одинокою річю, за яку тепер треба молитись, є те, щоб до січня не дійшло до загострення міжнародньої ситуації".

У Німеччині відбудуться від вівтірка до четверга вправи протилетунської оборони.

Німецький суд засудив на 8 років вязниці б. начальника безпеки Стирії Цельбурґа, який зле поводився з націонал-соціялістами перед аншлюсом.

Італійський комітет для справ автархії збирається під проводом Мусолінія в суботу.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В ЛОДЗІ.

ЛОДЗЬ, ПАТ. У пятницю рано згорів у Лодзі 4-поверховий дім ткальні. Робітники вискакували вікнами, при чому двох з них важко поранилося; стан одного робітника безнадійний.

НОВИНКИ

23 ЛИПЕНЬ

НЕДІЛЯ
Ст. ст. 10. липня 1939.
Неділя 8 по Сош., Антонія.
Лат. Нед. 8 по Зел. Св., Апол.
Сонце: схід — 3.40, захід — 19.21.
Місяць: схід — 12.51, — захід — 23.
Перша чверть у год. 10.34.

Завтра: 24. липня. Понеділок.
Ст. ст. 11. липня 1939.
Ольги княгині.
Лат. Кунегунди кор.
Сонце: схід — 3.42, захід — 19.19.
Місяць: схід — 14.00, захід — 23.1
Післязавтра: 25. липня. Вівторок.
Ст. ст. 12. липня 1939.
Прокла й Ілярія мч.
Лат. Якова ап.
Сонце: схід — 3.43, захід — 19.18.
Місяць: схід — 15.06, захід — 0.00.

ПРИ НАДМІРНІМ ТИСКУ І НЕПРАВИЛЬНІМ КРОВООБІЗІ пречудна гірка вода **Франца Йосифа** вже в невеликих дозах є приємним і успішним засобом, що перечищує кишки та відповідним до постійного вжитку. Спитайте Вашого лікаря.

— **Інж.** будови Д. Кузик у Коломиї переніс свою канцелярію до новозбудованого дому при вул. Крашевського 13 (напроти суду). 1434

— **Тільки власний дім** забезпечить Вашу родину і гріш. Як до нього дійти, поінформує безплатно Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, Руська 3. Тел. 215-16. Пишіть зараз. 1183

— **Коли ви щось пишете** (вірші, оповідання, повісти, спомини, драматичні твори і т. п.) і не знаєте вартости того та як узятися за видання, присилайте рукописи до **Письменницько-Видавничої Порадні** під управою Ю. Шкрумеляка, а дістанете безсторонню оцінку твору цілком дискретно і всякі ради щодо писання і видання друком. Справляємо мову, стиль, переписуємо, перекладаємо з чужих мов, пишемо або лише виправляємо листи, реферати, промови і т. п. Займаємося друком писань для установ і приватних осіб, щоб заощадити їм коштів і часу на поїздки до Львова. Пишіть з повним довірям. Нагорода залежна від умови. Адреса: **В-во „Добра Новина", Львів, Руська 3. Тел. 227-52. 1428 -2**

— **Увага Самбірщина!** Українську кооп. книгарню „Освіта" перенесено з незалежних причин до реальности в домі д-ра Клявбера при вул. Самбірчика ч. 2 в Самборі (попереднє приміщення книгарні, біля складу начинь ф-ми Ліберман, напрям II-ої гімназії). Часописи, канцелярійні і шкільні прибори та шкільні підручники купуйте тільки у своїй книгарні. Книгарня збиткове рівнож замовлення на печатки.
436 —31

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 892 14-30

— **Вишні, помідори** купуємо тільки в крамницях Центросоюзу. Подрібна продажа: Ринок 39, гурт: Корнякгів 1.

— **Митрополит Шептицький виїхав на відпочинок.** Високопреосвященний Митрополит Кир Андрей виїхав зі Львова на відпочинок на довший час і тому всякі авдієнції в тому часі відпадають.

— **Не можна говорити по українськи в кіоску.** До одного нашого священника, що купуючи листовий папір у кіоску в галі головної почти у Львові говорив по українськи, підійшов якийсь невідомий тип зі словами: „Мувіць по польску! То безчельносьць!" На щастя натрапив на людину, що вміє боронити своїх прав і вміє зареагувати на напасть. Священник голосно запитав типа, на якій підставі він приходить до нього з такими претенсіями виявляючи гострими словами своє негодування з приводу такого нахабства та заявляючи, що віддасть напасника в руки поліції. Зібралася довкола юрба цікавих, тип скористав з цього і звіяв. На місці зявився начальник, який попросив священника до канцелярії та розпитавши, в чому річ, питав чи священник пізнав би того чоловіка. На жаль не було кого пізнавати.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 75.000 зол. на ч. 113503; 30.000 зол. на ч. 54146; 15.000 зол. на ч. 75177; 10.000 зол. на ч: 162950; 5.000 зол. на ч. 1224 7428 1088 12393 47513 51476 62574 82194 141560; 2.000 зол. на ч. 15384 29513 66396 79569 119743 151941; 1.000 зол. на ч. 21884 43037 65329 87708 109641 110476 110853 131491.

Відновлення прекрасної музичної фільми совітської продукції

НОВІ ЛЮДИ

Нині кіно **АТЛЯНТІК** — — Ціни популярні від 50 сотиків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Бородіяда.

Подумав би хтось: борода, — ні добро ні лихо. От собі прикраса мужеського лиця, або конечність погляду на хоробу шкіри, або доказ опадности а огляду на ціну бритви.

Отже ні. Справа далеко більш поважна як найповажніша борода.

Історія людства — себто і українців знає дуже багато випадків, коли борода була причиною ріжних особистих і загальних конфліктів. Через бороду розвелося дуже багато подруж (особливо, коли бороду мала жінка!), через бороду дуже багато мужчин мало небуденне щастя в коханні (Генрик VIII.!), через бороди Петро Великий мало не злетів з престолу.

Ріжні народи ріжно ставляться до борід: англійці їх не носять, москалі їх залюбки вживають, а українці часом сяк, а часом так.

Останніми часами тільки один шотляндець запустив бороду, тому що його брат виїхав до Америки з родинною бритвою, тільки один правдивий москаль зголив бороду, бо забагато лишалося на ній чаю і алькоголю, а один українець спершу запустив а потім зголив бороду, бо... йому так подобалося.

Це все про цивільних, бо в духовнім стані справа бороди зовсім інакша. Назагал католицьке духовенство голить бороди, православне запускає. Кажу назагал, бо серед католицького духовенства чимраз більше аматорів бороди, не тільки у біритуалістів та місіонарів на Волині.

Така мода дуже не подобалась безженникам станиславівської дієцезії і вони постановили виповісти бороді безоглядну війну. Час на цю „борододраківку" вибрали дуже добрий. Тихо, спокійно, ніде ніщо не діється, важніших справ нема, то й можуть собі українці позволити на бородову війну. Отже взяли і написали письмо до Конґреґації Східної Церкви в Римі, а просьбою щоби вона заборонила в католицькій церкві бороди носити. Письмо було й оголошене в пресі, що — як кажуть специ — трапилося щойно другий раз від часів Лютра. а в що я сумніваюся, бо думаю, що ще хтось мусів бути.

Хто зна, якби ціла та преважна для нас справа скінчилася, коли б не одна цікава обставина: кардинал Евген Тіссеран, провідник Конґреґації... сам носить велику бороду...

Боротьба з бородами в духовнім стані не є монополем станиславівських безженників. І в православних були серіозні спроби скінчити з волохатим додатком на лиці.

Про це свідчить пісня, яку і в Галичині знають:

„Журиться попадя
Своєю бідою:
„Бідна-ж моя голова
Мій пін з бородою..."

Зтрижена пані-матка пішла на авдієнцію до владики, щоб він казав пан-отцям бороди голити. Але дістала таку відповідь:

„Подивися, попаде,
Адже я владика,
А у мене борода
Ось яка велика!..."

Припускаю, що й кардинал вийде з клопоту в подібний спосіб.

„Хоч на мені капелюх,
Кардинальська ряса,
А у мене борода
До самого паса..."

А тоді знов треба буде думати, який би в нинішних спокійних часах вишукати новий казус, щоб трохи зрушив спокійне плесо нашого життя.

Галактіон Чіпка.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) першорядні вовняні матеріяли-самотканки на весняні убрання, плащі і на священичі реверенди та
2) панами і шовки на сорочки, блюзочки суконки і костюми.

— **Трагічна смерть молодого українського священника.** В четвер 20. ц. м. в 9. год. рано підчас купелі у Дністрі втопився о. Данило Заяць, сотрудник з Губич коло Дрогобича, який їхав до Ворохти на 2-тижневий відпочинок і в Галичі перервав їзду, щоб оглянути княжу столицю і Крилос. Станиця поліції в Галичі повідомила поліцію в Губичах про трагічний випадок. Тіла о. Заяця ще не знайшли. Річи зложені на станиці поліції. Греко-католицький парохіяльний уряд у Галичі повідомляє цією дорогою найближчих з рідні і товаришів про трагічну смерть 27-літнього молодого українського священника, який походив зі села Василева коло Рави Руської.

— **Реконструкція черепа кн. Ярослава Мудрого.** Підчас розслідів археольогічної комісії в Києві віднайшли — як писала большевицька преса — череп кн. Ярослава Мудрого. Тепер знавці з інституту матеріяльної культури в Києві досліджують кости, щоб устійнити мускули лиця і карку, що відтворили б згідно з археольогічними та літописними даними фізіономію кн. Ярослава Мудрого. На таких даних різьбар Герасимів має відтворити бюст князя Ярослава. Згаданий різьбар створив уже кілька реконструкцій бюстів доісторичної людини спираючись на викопалинах з епохи неоліту і палеоліту.

— **Кілько українців живе у Ріо Ґранде до Суль.** Секретаріят хліборобства стейтового уряду Ріо Ґранде до Суль оголосив цікаві статистичні дані. У згаданому велитенському стейті є 172 кольонізаційні осередки, в яких живе 1,019.000 мешканців, що мають 4.699.500 га землі. Згідно з національним складом населення згаданого стейту складається зі 164.800 бразилійців, 92.000 українців і поляків, 412.000 німців, 350.000 італійців та 972 осіб ріжних національностей. Це перший спис населення згідно з національним складом.

— **Залізничий рух на шляху Вороненка—Ясіння.** На відтинку Вороненка Ясіння відновили залізничий рух, що його — як відомо — залізнича дирекція була своєчасно припинила підчас істнування Карпатської України. Тепер відбувається нормально залізничо-товаровий рух на всіх трьох залізничих шляхах, що йдуть з Польщі до Мадярщини.

— **Тягнуть гуцулів до „звйонзку загродової шляхти".** В салі ТШЛ у Ворохті капітан Пульнарович, командант місцевого баону, виголосив промову про польсько-українські взаємини, скидаючи — річ ясна — всю вину за теперішній стан цих взаємин на українців і візвав гуцулів, щоб записувались до „звйонзку загродової шляхти". По цій промові — повідомляє „Всхуд" — всі присутні гуцули записались до новоосновaного „кола шляхти загродової". Головою кола вибрали війта з Ворохти інж. Доманського, який між іншим висловив побажання, щоб дотеперішні взаємини з місцевим льояльним населенням далі затіснювались. До управи вибрали між іншим таких гуцулів: Дмитра Росінського, Василя Гавришука, Якова Филипюка та Дмитра Андруховича.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів ч. 240

— **Нові „доми людове"** будують поляки, діставши допомогу — як повідомляє „Всхуд" — з фонду праці, в українських селах: Загайполі та Ганеві і в двох нових осілях кольоністів: св. Юзефа та св. Станислава. Крім того будують „доми стшелецке" у Слободі Рунґурській та Камінках Малих.

— **12 польських півкольоній у Снятинщині.** Польські організації — повідомляє „Всхуд" — відкрили у снятинському повіті 12 польських півкольоній в таких українських селах: Джурові, Потічку, Стецевій, Рудниках, Залучу Долішнім і Залучу Горішнім, Вовчківцях, Трійці, Заболотові, Борщеві; Підвисокій та Снятині.

— **Львівська хроніка.** До Л. Бірнбавм (вул. ся Анни ч. 1) зголосився якийсь мужчина з жінкою, щоб нібито оглянути меблі, які Л. Бірнбавм хотіла продати. По їх відході влас-

ничка ствердила, що з незачиненої шафи невідома пара вкрала їй шнур перел і золотий жіночий годинник, вартости 1.500 зол. Поліція шукає за злодіями. — Поліція арештувала Н. Шварца за крадіж окулярів у роговій оправі Я. Мотанському при вул. Коперника. — При вул. Сербській невідомий злодій украв з кишені Я. Жешеня годинник „Омеґа" вартости 70 зол. — При вул. Вільчків ч. 4 невідома жінка підкинула у брамі немовля, яким заопікувався міський уряд.

— **Страшна буря з градом** перейшла над частиною городенського повіту і заподіяла великі шкоди. Град величини волоського горіха падав 20 хвилин і лежав на полях до рана. Град знищив поля на просторі коло 1.000 га.

— **Ліквідація двох німецьких шкіл у Хожові.** Міська рада в Хожові рішила зліквідувати дві німецькі школи з приводу малої фреквенції. У Хожові істнували дотепер 3 меншинні школи.

— **Таємні стріли до поліції.** Коло місцевости Дворице пов. Браслав невідомий мужчина стріляв двічі з втятого кріса до поліціянта Йосифа Степе та інспектора скарбової контролі Вижиковського, які їхали фірою. Стріли не були цільні і за напасником поліція уладила погоню. Втікач відстрілювався і тому вдалось йому скритися.

— **Процес проти комуністів.** У Ризі відбувся процес проти 10-ох комуністів, яких арештувала поліція минулої осени за друк протидержавних летючк. Комуністи належали до нелеґальної організації „Латвійська робітнича молодь". Суд засудив головного підсудного Брінума на 6 років вязниці, 5-ох підсудних від 2 до 4 років; 4-ох підсудних увільнив від вини і кари.

— **Ординчука повісили.** На подвірі вязниці у Дрогобичі кат Р. Зімни повісив у четвер 20. ц. м. вранці гуцула Ординчука з Жабя, якого суд у Коломиї засудив за грабіжницькі напади на кару смерти, а президент Мосьціцький не помилував його. Ординчук перед смертю не хотів висповідатись. Не хотів теж вийти з келії і тому його винесли на ношах.

— **Тривожна ніч у копальні.** В бельґійській копальні під Ейсден недалеко бельґійсько-голяндського кордону зірвалася линва винди, що нею їхали вуглекопи на поверхню. Линва зірвалась наслідком короткої злуки в год. 4. пополудні. Заки заложили нову линву 1.000 робітників мусіло пережити тривожну ніч у копальні. Всіх робітників витягнули по направі линви живих і здорових на поверхню.

— **В. Корфанти вийшов на волю.** В четвер 20. ц. м. вийшов на волю зі слідчої вязниці у Варшаві Войтіх Корфанти, голова „Стронніцтва праци". Корфанти замешкав у Варшаві.

— **Страшний буревій з хмароломом і градом** перейшов над округою Кохель у Баварії. Буря з градом лютувала 25 хвилин і знищила майже зовсім збіжжя. Старезні дерева повиривала буря з коріннями та понищила овочеві дерева в садах. Телефонічна і телеґрафічна комунікція перервана.

— **Нагальні бурі** лютували над Англією та заподіяли велике знищення. Недалеко Кембрідж грім ударив в електричні проводи та унерухомив електрівню в місті. З ріжних околиць повідомляють теж про смертельні жертви громів.

— **Велика афера з пачкуванням наркотиків.** Авас повідомляє з Трієсту, що тамошня поліція викрила велику аферу нелеґальної торговлі героїною. Поліція арештувала коло 20 торговців наркотиками. Крім того арештувала кількох моряків з кораблів „Вульканія" і „Марко Польо" за співучасть у нелеґальній торговлі.

— **Участь Бельгії у міжнародній виставі комунікації.** Минулого четверга на засіданні рада міністрів рішила, що Бельґія візьме участь у міжнародній виставі комунікації, що відбудеться в 1940 р. у Кельні.

— **Катастрофа швайцарського літака** трапилась минулого четверга пополудні. Літак „ГБ.-ІХА" вдержував нормальну комунікаційну службу на шляху „Відень—Ціріх". До катастрофи дійшло безпосередньо біля летовища в Констанції v хвилині. коли летун з приводу дефекту мотора мусів осісти на землю. В катастрофі згинули летун Акерман, радіотелеграфіст Маншар і 4-ох подорожніх. Убитий летун Акерман був одним з найвизначніших швайцарських летунів та відомим автором багатьох публіцистичних творів про летунство.

— **Велика маніфестація в соті роковини смерти творця руханки.** У присутности шведської королівської пари і 30.000 видців почались минулого четверга 20. ц. м. на стадіоні у Стокгольмі великі вправи руховиків при участи 8.300 руховиків (-чок) з усіх частин світа з нагоди сотих роковин смерти творця відомої системи руханки Лінга, званого „батьком руханки". Програма вправ дуже велика.

— **Курильню опію** викрила французька поліція в Тульон, до якої ходило багато визначних осіб Тульону. Два поліційні аґенти дістались підступом до курильні опію, що її вели дві старші пані, які мали бездоганну опінію. Поліція перевела масові арештування.

— **Ціни срібла,** що його закуповує державний скарб Злучених Держав — заявив міністр скарбу Морґентав на пресовій конференції — буде далі устійнювати міністерство скарбу з дня на день. Міністр скарбу не дав вияснення, чи теперішню ціну срібла 35 центів за унцію вдержать далі. Признав лише, що закупи срібла значно зменшились від часу, коли ціну обнижено нижче 43 центіми.

— **Швайцарські резервісти дістали по 60 набоїв до дому.** „Івнінґ Стандард" повідомляє, що швайцарський уряд доручив начальній команді швайцарської армії роздати по 60 набоїв усім резервістам до дому, щоб перевести швидше евентуальну мобілізацію. Зґаданий розпорядок видав уряд тому, щоб довести оборону краю до повного боєвого поготівля.

—o—

Зі судової салі.

ЗА СПІВАННЯ ПІСНІ ПРО ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ.

Минулої суботи 15 липня ц. р., відбулася перед трибуналом окружного суду в Золочеві розправа проти 12-тьох молодих осіб зі села Батькова, брідського повіту. На лаві підсудних засів: **1) дяк Ігнатій Сагайдак, 2) Павло Лебедь, 3) Іван Білобран с. Дмитра, 4) Іван Білобран с. Федька, 5) Іван Дитюк, 6) Степан Паплюх, 7) Степан Дзісь, 8) Михайло Польовий, 9) Василь Сямро, 10) Іван Драпатий, 11) Тереса Шаркевич** і голова читальні **12) Гаврило Процик,** яких прокуратура обвинувачувала за злочин зі ст. 154, § 2 к. к. Акт обвинувачення каже, що з початком 1939 р. підс. дяк Сагайдак Ігнатій учив і співав пісню про Евгена Коновальця; інші підсудні відспівали її в читальні „Просвіти", себто публично похвалювали діяльність Коновальця як вожда ОУН і ОУВ і тим самим змагали шляхом пропаґанди, громадженням зброї та організуванням саботажів і терору відірвати полуднево-східні воєвідства від польської держави.

По розправі трибунал під проводом судді д-ра **Йоркаша-Коха** засудив усіх підсудних за злочин зі ст. 154, § 2 к. к., а саме дяка **Ігнатія Сагайдака на 1 рік вязниці, всіх інших по 6 місяців безоглядної вязниці.**

Підсудних боронили адвокати: **д-р Володимир Безпалко, д-р Володимир Красноперa і м-р Евген Олесницький.**

МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ ВОВНИ
рідного промислу
Бельські і ориг. англійські купони
у великому виборі
поручає
„Manufactura"
Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 24-779
ч. 1000 7—?

ВІДГОМІН ПОДІЙ НА ЦВИНТАРІ В ПІДБЕРІЗЦЯХ.

Перед окружним судом у Львові відбулась у пятницю 21. ц. м. чергова розправа проти 12-ох молодих українців (ок) з Підберізець, пов. Львів, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 163 к. к. (збіговище). На лаві підсудних засіли: **1) Петро Цар, 2) Михайло Чорний, 3) Іван Чинило, 4) Петро Дмитерко, 5) Василь Дмитерко, 6) Іван Дзюбик, 7) Евгенія Думка, 8) Іван Гарапа, 9) Павло Гуль, 10) Михайло Коваль, 11) Петро Кернога і 12) Степан Скіцько** — всі з Підберізець.

Акт обвинувачення каже, що підсудні напали 12. вересня 1938 р. на воєвідського урядовця зі Львова Еміля Фаренгольца. який приїхав до Підберізець, щоб розкопати воєнні могили та перевезти тлінні останки українських вояків до збірної могили в Журавниках. Підс. Цар відобрав урядовцеві Ферниольцові навіть револьвер.

Перша розправа відбулася в цій справі проти підсудних 19. квітня ц. р. і тоді суддя **Лясковський** відложив її, щоб перевести нові докази. По нинішній розправі суддя **Лясковський** оголосив такий присуд: **Петра Царя засудив на 10 місяців безоглядної кари вязниці, Петра Дмитерка на 8 місяців, Василя Дмитерка на 7 місяців — теж бозоглядної кари вязниці; підсудних: Івана Чинила, Павла Гуля та Мих. Коваля по 7 місяців вязниці;** Михайла Чорного, Івана Дзюбика **та Івана Гарапу по 6 місяців вязниці з тим, що** цим 6-ом засудженим припинив виконання **кари на 2 роки.** Підсудних: Евгенію Думку, **Петра Керногу і Степана Скіцька суд увільнив від вини і кари.**

Підсудних обвинувачував **прок. Ольшевський,** боронив **проф. д-р В. Старосольський.**

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 23 липня 1889

ВЗЯЛИСЯ ДО ЖИДІВ.

Через Тернопіль і Львів виїхало останніми днями 900 жидів, що подалися до Арґентини у південній Америці. Всі ті жиди мусіли вибратися з Росії, де знову взялися енерґійно до них. Не знати тільки, кілько з тих еміґрантів погубилося по дорозі й поселилося в Галичині.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЯСЬКИЙ ВІЯСЬКОВИЙ СОЮЗ.

„Курієр Варшавскі" і за ним майже вся европейська преса подає сензаційну вістку про мілітарну конвенцію Німеччини з Італією. Подавши причини, задля яких Італія станула в суперечности з Францією і що її спонукало приступити до союзу з Німеччиною, подає „Курієр Варшавскі" невідомий досі зміст мілітарної конвенції між Італією і Німеччиною і каже так: Між Німеччиною та Італією є вже від давна конвенція щодо воєнної кооперації проти Франції, так як є між Німеччиною й Австрією щодо воєнної кооперації в іншому напрямі".

ЩОБ НЕ ДРАЗНИТИ АВСТРІЇ.

Рим, 23. липня. Уряд розвязав ірредентистичне товариство, що поклало собі між іншим завдання відірвати Трієст від Австрії. Пос. Імбріяні запротестуєва проти того перед президентом палати послів.

—o—

З кіна.

„ЗАВОЙОВНИКИ МАРОККА" (кіно „Коперник" і „Марусенька").

За сценар до фільми послужила відома повість французького письменника Кльода Фаррера „Нові люди", в якій змальований контраст між „новими людьми" — енерґійними, життєдатними, але грубими доробкевичами — та „людьми, що мають предків". Герой повісти, великий промисловець, піонір, що підчас заноювання Марокка доробився великого майна, жениться з бідною аристократкою. Щоб довести до одної корисної трансакції, посилає свою жінку до її давнього любка; обурена на таке пониження гідности, вона покидає його. — Фільма представляє героя в кориснішому світлі ніж повість, становить апотезу піонірів французької кольоніяльної експанзії; сильно підкреслений у ній патріотичний момент. Головну ролю грав відомий Гаррі Бор; хоч інші артисти йому не дорівнюють, фільма стоїть на високому рівні, залишає сильне враження. Живе цікаве тло становлять мавританські палати, види з гір та з пустині, арабські танки, військові ревії.

—o—

✝ Посмертна згадка.

о. ДАНИЛО ЗАЯЦЬ

В четвер 20. липня ц. р. помер у Галичі трагічною смертю підчас купелі у Дністрі **о. Данило Заяць,** сотрудник у Губичах коло Дрогобича, роджений 1912 р. у Василеві коло Рави Руської.

Вічна Йому Память.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ.

Україна знову грає у Львові.

По довгій перерві та по блискучих виступах у Станиславові і Чорткові матимемо змогу оглядати знову нашу репрезентаційну одинадцятку в неділю 30. п. м. на ґрунті Погоні в год. 17-тій пополудні. Її противником буде лігова дружина Погонь. В неділю 6. серпня п. р. на ґрунті Погоні відбудуться товариські змагання Україна — Гарбарня, теж з дружиною держ. ліги.

ГОСТИНА „СТРІЛИ" У СОКАЛІ.

СОКАЛЬ. СТРІЛА — ПРОЛОМ 4:2 (3:1).

СОКАЛЬ. СТРІЛА — ПОГОНЬ 4:2.

Дня 15. і 16. ц. м. жовківська Стріла відвідала Сокаль, де розіграла два товариські змагання з тамошніми дружинами: УСТ Пролом і з польською дружиною КС Погонь, які вирішила переможно двічі у відношенні 4:2. В суботу 15. п. м. грала Стріла з українською дружиною Пролом, а в неділю зустрінулася з Погонею. Жовківська дружина в добрій, вирівняній формі, грала дуже амбітно та жертвенно, головно в неділю. Кондиційно сильніша Погонь не могла видержати наступу Стрілою темпа і дорівнати технічній праці блакитно-жовтих у полі. Перемога Стріли в обох змаганнях вповні заслужена. Найкраще описались воротар жовківської дружини. Підчас недільних змагань з Погонею судде не признав двох зовсім правильно здобутих воріт. Кажуть: на бажання „батька міста"... Місцеве українське громадянство незвичайно прихильно приймало гостей.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Інж. Познякевич, Рукомберок, Словаччина. Передплата вирівнана по липень 1940 року.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Шафкові куфри

надійні, міцні на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси — **Інж. Ярослава Білинського**

ЛЬВІВ ул. Оборони Львова 15. (д. Сикстуська 43) Тел. 236-32.

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.

— Інформації і записи щодня. — 506, 18-25

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Субота 22. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Неділя 23. 7. год. 16 „Кінець і початок"; год. 20 „Кінець і початок".

Понеділок 24. 7. год. 18. „Кінець і початок".

Вівторок 25. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".

П'ятниця 28. 7. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

КАРЛІВ:

22. 7. Шарїка.

23. 7. Цариця Грузії.

ЗАБОЛОТІВ:

24. 7. Тополя.

25. 7. Циганське кохання.

26. 7. Муза на офлайті.

27. 7. Кирка в Львові.

28. 7. Цариця Грузії.

31 Заболотова їде театр до Косова і Кут.

Український Театр Йосифа Стадника (сезіора).

ЖАБЄ:

22. 7. Жінка на пенсурі.

23. 7. Конашевич-Сагайдачний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

22. 7. Сорочинський ярмарок.

23. 7. Бевталанна.

24. 7. Вельмовна пані Кочубеїха.

25. 7. Мати найдитка.

Український Хор Дм. Котка.

22. 7. Пашкія.

23. 7. Волохів (Німецький Л...

24. 7. Тисів.

25. 7. Бубнище.

26. 7. Трухання.

27. і 28. 7. Гребенів.

29. і 30. 7. Сколе.

Хто має на продаж добру бандуру, просимо зголоситися на адресу Львів, Потоцького 82.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

28. 7. Комарно.

30. 7. Самбір.

6. 8. Дрогобич.

13. 8. Борислав.

20. 8. Устрики.

27. 8. Ліско.

28. 8. Синік.

9. 9. Рожанка.

10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Реал".

АМПІР: „Пристань 7 морей".

АПОЛЬО: Нечинне

АТЛЯНТИК: „Нові люди".

БАЙКА: „Месники" та вольорова гротеска.

БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріл у ночі".

ВАНДА: „Тайний плян", „Золота дівчина".

ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес".

ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".

КАСІНО: „Шпигунські пізнавки".

КОПЕРНИК: „Завойовники Марса".

МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марса".

МЕТРО: „Пепе ле Моко", „Есавел".

МУЗА: „Людські серця".

МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Експрес Париж-Тульон".

РАЙ: „Роберт і Бертран".

РІЯЛЬТО: „Варвара Радзівілівна".

РОКСІ: „Володарка джунглі" і додатки.

СВІТ: „Жовтий пил", „Нишпині часи".

СВЯТОВИД: „В 4 очі" Нансі Стіль пропала".

СТИЛЄВЕ: „Яструб" та ревія.

ТОН: „Пат і Патахон", „Калі Нагі".

УТІХА: „Сильні люди" та ревія.

ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 22. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.45 Орх. мандолінїстів, 8.15 Погода в Орлові, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 13.00 Англ. пісні з пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хліб. організацій, 14.35 Господарські вістки, 14.45 Театр Уяви для дітей: Пригоди Слимака-Неробп, 15.15 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.0 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 „Мітуель Флета" муз. репортаж із пл., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гельвересен: Прихід бонрів, пл., 17.20 Діти в Мадяршини у Польщі, 17.40 Військ. марші з пл., 17.45 Двадцятьлятьліття пожежі стрільців-бойовців, 18.00 Маловідомі твори: сопран, тенор, меццосопран, обой, скрипка, форт., 19.00 Сімома морями до чужих горбів, радіоповість із участю Шенка і Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка; У комунальних Семигороду, звук. репортаж, 20.00 Нар. музика, муз. вид., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Уланські любощі" водевіль із музикою Капп, Годебського, 22.00 Танкова музика: орх., співи, рефрени, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 23. липня 1939.

7.00 Для села: Як то давніше у хліб. т-вах бувало, Нар. музика з пл., Чесність і фаховість у житті кооперативи, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Дута орх., коло год. 10.30 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Муз. порнок, 13.05 Рудник над Сяном, 13.15 Орх., меццосопран, форт., скр., 14.15 „Пан Тадей", 15.00 Марші та вокальні пісні з пл., 15.10 Репортаж із почислення всеп. школи в Чиковичах, 15.20 Наш місячник „На присті" рецензії, 15.25 „Битва під Раштатом" фрагм. з пов. Гонсьоровського „Рік 1800", 16.30 Романська форт. музика, 16.55 Мексиканські нар. пісні у вик. Ольги Ліади у супр. форт., 17.15 Останні дні в Місячних Горах, 17.30 Орх., Данів хор, Строщь, 19.00 Театр Уяви: „Гостинниця під коронованим кумом" вид. Тон Рамельта (Бельгія), 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика у вик. Льов Шорт, пісеньки, акордеон, 20.05 Спорт, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. дениик, збірні спорт. вістки, програма на завтра, 21.15 Танк. музика, орх, рефрени: у перерві „Лещія історія, дівльог, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 24. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців: Новий конкурс чистоти, Гутірка з купцем, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 13.00 Розр. муз., з пл., 13.40 Година найменших: „Європейський ведмедик", пісеньки, мельодії, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Давид Копперфільд" на осн. Діккенса, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орх., 15.45 Господ. вістки, 15.55 Гутірка ККЇ, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні (бас), 16.45 Наук. хроніка: Філософія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовенова творчість, пл., 17.30 Актуальна спорт. гутірка, 18.00 Форт. реситаль Катерини Рац (Мадяршина), 18.35 Віол. „соната ре-дур Бетовена, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Стшелецька вид., 19.30 Розр. концерт: орх., сопр., флети, 20.15 Резерва, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Локальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Транем. зі Стокгольму: Концерт сучасн. шведської музики, орх., саксофон, співачка кор. опери, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Вечірня серенада: орх. мандолінїстів, вок. дует, Гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 25. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. вид., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді: Каве та білі ведмеді, 15.00 Нар. музика Вилешшини, нар. капели з пл., 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Пополудне дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандолінїстів, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Менуети та гавоти, пл., 17.45 Радіотехнічні новини, 18.00 Квартет ес-дур Дворжака, 18.25 Органовий реситаль, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Завваги про правильне плекання овець, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт, сопран, хор, орх., форт., 22.00 Видня геогр. положення Польщі на політ. постанови континенту, 22.15 Орх., Данів хор., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 22. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Оперетковa музика, 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 17.00, 20.40 Рімномовні комунікати, 17.10 Форт., 19.25 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.00 Хор дівчат, 18.30 Вес. музика, 19.10 Весела програма, 19.50 Українські вістки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.30 Орх., співи, 22.30 Хвилина музики, КЕЛЬН 19.10 Нар. музика, МІЛЯНО 21.00 „Паяци" оп. Леонкавалл, ПАРІ ПТТ 18.00 Форт., 20.30 Оперетковий вечір, РАДІО ПАРІ 18.15 Для дітей, 18.35 „Вілліс" Дебіса, 19.30 Моцартові сонати, РИМ 22.30 Скрипка (Корелі, Моцарт, Дебісі в ін.), СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 18.30 Мандоліни, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Концерт, 21.00 Легка музика, СОТЕНС 19.15 Співи.

Неділя, 23. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Пута орх., 20.15 Популярний симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Цит. вечір, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00 21.15 Рімномовні комунікати, 17.40 Симф. концерт, 19.00 Цит. орх., 20.00 Оперетка, ВІДЕНЬ 20.15 „Лікар і ветинар" оп. Дітерса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Камер. концерт, МІЛЯНО 17.30 Симф. концерт, 21.00 Розр. концерт, ПАРІ ПТТ 20.00 Опереткова музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, 21.00 „Ріголетто" оп. Вердія, СОФІЯ 15.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Фрагм. з оперет, СТОКГОЛЬМ 22.30 Смичк. квартет а-дур оп. 18, ч. 5 Бетовена.

Понеділок, 24. липня 1939.

БЕРЛІН 18.0 Розр. концерт, 18.45 Хвилина музики, БІЛГОРОД 19.05 Цит. муз., Пісеньки, 20.30 Скрипка 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Рімномовні комунікати, 18.20 Скрипка, 19.25 Танк. музика, 20.20 „Кавалєрія Рустікана" оп. Масканія. 22.00 Цит. орх., ВІДЕНЬ 18.45 Спорт, музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Солісти, 19.15 Легка музика, 20.15 Р. Штравс: Квартет п-моль оп. 13., 21.00 Популярний симф. концерт, 22.00 Концерт солістів (Шуман, Гайдн і ін.), КЕНІГСБЕРГ 20.35 Твори Дворжака, Брамса, Респіґія, Штравса, МІЛЯНО 21.00 Танк. музика. 21.30 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ. 18.05 Мандоліна, 20.25 Опера, РАДІО ПАРІ 20.30 Популярний концерт, у перерві відчит, РИМ 20.30 Віол., 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 20.50 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Вівторок, 25. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Чужомовні комунікати, 17.10 Легка музика, 18.20 Цит. орх., 19.55 Співи, 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні, 19.00 Арії Баха та Генделя, 20.15 Симф. концерт (Глюк, Гайдн, Моцарт, Бетовен, Ліст, Вебер, Шуман, Вольф, Вагнер), ГАМБУРГ 15.25 Пісеньки, 16.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.50 Балетова музика, МІЛЯНО 21.00 „Сибір" оп. Джордана, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 20.30 Театр, 22.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Два форт., 20.30 Музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Сценка, танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.00 Камер. музика, 20.50 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Радіокутик.

НІМЕЦЬКІ АВДИЦІЇ ПРИСВЯЧЕНІ АМЕРИЦІ.

Німецьке радіо надає тепер досить часто гутірки та слуховища присвячені Америці. Ці авдиції мають за ціль відкрити слухачам „Правдиве обличчя Сполучених Держав Америки". Міродатним чинникам залежить на тому, щоб знищити буцім-то забріхані легенди про цю країну та доказати, що Сполучені Держави не осередок міжнародного жидівства, але є ворогом всілякої позитивної творчости.

СПІВПРАЦЯ РАДІЯ ЗІ СЛУХАЧАМИ.

Англійське радіо постійно змагає до близького контакту між радієм і слухачами, тому у багатьох авдиціях втягає радіослухачів до співпраці. Тепер бйй налає низку авдицій, в яких зображує якусь кримінальну історію, переважно таємниче душогубство, а радіослухачів закликає, щоб висловилися, хто на їх думку це зробив. На другий тиждень відбувається судова розправа, перед мікрофоном промовляють прокурат та оборона, зізнають свідки. На закінчення авдицій суд іде на нараду, а тоді спікер знову закликує радіослухачів та питає, чи підсудний винен чи ні? Ці авдиції втішаються великим успіхом. Слухачі беруть дуже численну участь в ролі приватних або детективів, надсилаючи до радія свої завваги.

СПІВПРАЦЯ ПРЕСИ З РАДІЄМ.

Вже від кількох місяців містять французькі денники оголошення спеціальних авдицій. Приватним радіомовильним фінансово облегчує цю акцію факт, що недавно деякі фірми для своєї реклями фінансують великі музичні авдиції. Нпр. фабрика перфум Коті спеціалізується у бетовенівських авдиціях, а реклама полягає у тому, що виконці пресового оголошення видруковано згадку „Фінансував Коті". Тепер уже щоденно містить преса на чільці рідких кажіть повинних сторінок одночасно оголошення авдицій присвячених темам, порушеним у статтях.

Біржа

Львів, 21. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Доляри америк. 5.33·50—5.33·50, Доляри канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. голл. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки швайц. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акцій.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліланоп 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 5 інвестиційна І ем. 77·75, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77,75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 і консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 21. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·70
За 1 кг. масла експ. в оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко вдержана, а на яйця слаба

Оповістки.

На Рідну Школу зложили Вп.: Романа з Гвоздиків і м-р Михайло Мисик 25 зол. замість повідомлень про свої. вінчання, що відбулося 20. липня н. р. в Перемишлянах; Лідія Оробець і Маґдалина Домбровський 25 зол. з нагоди вінчання; Весільні гості у о. Івана Полєх Сілець Беньківа 18.25 зол.; Ольга й Дмитро Данилишин, Трускавець 20 зол. замість повідомлень про своє вінчання.

МЕШКАННЯ

ВІДНАЙМУ мешкання з окремим входом (двапокоє, кухня, вільне від локатор. податку при вул. Генінга 8 а від 1. 8. н. р. Вже вільне. Дозорець покаже або телеф. 231-79. 1438 1-2

КУПНО-ПРОДАЖ

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Сикстуська один. 1317 1-1

ЛІТНИЦЯ

„СКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ" вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 22—45

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

...ОЖУ до промислового або торговельного підприємства 12.000 і працю. Пропозиції слати до „Діла" під „Нефахівець". 1433 1—2

РІЖНІ

РОЗВОДИ в Духовному Суді провадить і у справах розводових інформує ... систорський оборонець Павло Денисевич Баршева, Вспульна 60/4. 1346 4-5

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших матунків що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна вирібня парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Леґіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконує мо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

Український Технічно-Господарський Інститут
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
і далі приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АҐРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в різних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.
8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна методи. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, г) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технольогія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню або ровноцінну місцеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut,
PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 8—26

Ощадний ч. 1180 **ФЕДЕРА** найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ **ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.** Коперника 15 а, Галицька 16.

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також гадже терію й інші модерні гарнітури. 2333 37-52

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, пиркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УТРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 71-0

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо за найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1416 2—2

ПАРАСОЛІ, полиці туристичні поручає найдешевше Кучинська, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 2—9

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 920 ?

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняв адрес: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 1—

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша 1017 Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ **„БЛИСК"** ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА Станиславів, ул. Жулкевського 3

ГАЗ „B F" виріб і патент „Азот" С.А. Яворжно **нищить** безслідно всілякі домашні гадапаси без усування предметів. Одноріччна гарантія. Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9, Телеф. 236-51 1348 1—3

Найдешевша вирібка сіток до огорожі **„ЯТКОДРУТ"** Львів, Замарстинівська 33.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Появилися безвартісні підробки. Щоби дістати знамените правдиве японське порошок домагатися **КАТОL** ВБИВАЄ ГАДЮКИ ІНСЕКТИ і под. 35/A 7—7

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-165.
Станиславів, 3-го Мая 12.
1361 3—12

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
1328 8—15

Будівельні і столярські МАТЕРІЯЛИ
поручає Акційна Спілка для Будівельного Промислу давніше Іван Левинський
Львів, Потоцького 58. а. тел.205-60.
Склад вул. Бартосівної ч. 7.
(бічна Потоцького.) 1425 1—2

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ поручає єдина українська крамниця **Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО** ЛЬВІВ • ПІЛСУДСЬКОГО 11а ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО і СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п.
ч. 122) тел.: 295-88.

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будов
Львів, Мончинського 26.
тел. 270-27,
виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури
ч. 336 6—0

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає **БЕРКУТ** Бляхарська 14 Львів

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Wtorek, 25. lipca 1939. N. 166.
Вівторок, 25. липня 1939. Ч. 166.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

НА ПЕРЕЛОМІ.

(Передова стаття)

У Гданську арештували 10 польськ. студентів.

Сензаційна афера в Бережанах.

Військова змова в Еспанії.

Король Альфонс вернеться на еспанський престіл

Творять велику арабську державу.

Протибританські заворушення в Китаю.

Горячкова підготова до великої війни між СССР і Японією.

Кровава подія на турецько-болгар. кордоні.

Бунт у совітській Монголії.

Вістки з Белза та Дрогобича.

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", : 10.

Nr. 166 (15.245).
Ч. 166 (15.245).

Lwów, wtorek 25. lipca 1939.
Львів, вівторок 25. липня 1939.

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 503.060
Банку Чеського Дільом Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Горячкова підготова до „великої" війни
між Японією та СССР.

ЗАВЗЯТІ БОЇ НА МОНГОЛЬСЬКО - МАНДЖУРСЬКІМ КОРДОНІ.

ТОКІО, 24. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Між монгольсько - совітськими та японсько - манджурськими відділами йдуть бої в околиці Номонган. Численні телеграми, що надходять з Гісінкін повідомляють, що монгольсько-совітські війська підготовлялись в ночі до наступу після того, як літаки запально обстріляли неприятельські позиції. Наступ почався при збігу рік Кальха і Гольстен. Відділ піхоти в силі 1.000 багнетів при підтримці 100 повзів та артилерії сфорсував ріку і заатакував японсько - манджурські позиції в околиці Бальшангер і на висоті Норо. Батерії японської артилерії відкрили сильний вогонь к. год. 7-ої рано. Артилерійський поєдинок тревае далі. Останні вістки з Гісінкін кажуть, що ескадри совітських літаків почали бомбардувати позиції японської артилерії.

БОЛЬШЕВИКИ УНЕВАЖНЯТЬ ЯПОНСЬКІ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, 23. 7. ПАТ. Домеї довідується з достовірного джерела, що совітський уряд задумує уневажнити нафтові концесії в північній частині Сахаліну. Переслідування, що їх в останньому часі переводить совітська влада супроти японських підприемств, уважають ознакою близького уневажнення концесії.

ЩО КАЖЕ СОВІТСЬКИЙ КОМУНІКАТ?

МОСКВА, 23. 7. ПАТ Офіційний комунікат головного штабу монгольсько - совітських відділів у Монголії стверджує, що від 12. до 20. липня японсько-манджурські відділи не виявили більшої активности в околиці озера Буїрнор та обмежились до гарматнього та скорострільного вогню на схід від ріки Калки. Лише в ночі на 12. липня на полуднево-східнім відтинку від Номонган відділ японської піхоти намагався в силі одного куреня занять терен при підтримці артилерії, на якім були розміщені монгольсько - совітські відділи. Японсько - манджурський відділ окружили і знищили. На полі битви залишилось понад 100 японських полонених, 4 гармати, 8 протилетунських гармат, 50 стрілен, 5 скорострілів і багато іншої зброї. Втрати монгольсько - совітських відділів незначні. Дня 21. і 22. ц. м. японсько-манджурські відділи кількакратно атакували монгольсько-совітські відділи, які всі напади відбили. Монгольсько-совітські відділи далі втримують територію на схід від Калки.

Від 12. до 20. ц. м. японські літаки виконували розвідчі лети. Лише 16. ц. м. появилось 50 японських літаків, але доглянувши монгольсько - совітські літаки вернулись на свою територію, не починаючи боротьби. Дня 21. ц. м. на схід від озера японські літаки нарушили знову кордон, при чому на монгольській території дійшло до повітряного бою, в якому взяло участь коло 120 япон. мисливських літаків і коло 100 совітських мисливських літаків. Бій тягнувся майже годину і скінчився на манджурській території. Японці втратили 14 літаків, совітсько - монгольське летунство втратило лише 3 літаки.

БУДОВА ЛЕТОВИЩ, ЗАЛІЗНИЦЬ І ШОС У МАНДЖУ-КО.

Большевицький щоденник „Красное Знамя", що виходить у Владивостоці, подає подробиці про военну підготову Японії в Манджуко. Отже щоденник пише, що 1. січня ц. р. Японія мала на цьому терені 500 військових літаків, 60 транспортових літаків і 150 летовищ, що можуть помістити до 2.500 літаків. Тепер кінчать будувати летовища в Болі і Ботсіні на північній схід від Кілінгу, що творять безпосередню небезпеку для надморської провінції. Японці мають в Манджуко 15 дивізій. Манджурська армія начислює 90.000 воякв і 10.000 японських старшин. Японці задумують зреорганізувати цю армію і зменшити її стан. Далі щоденник пише, що японці приспішили розбудову залізниці на совітськім кордоні. Вже викінчили 5.000 км. залізничого шляху. Крім того японці збудували 17.000 км. битих доріг задумуючи довести їх довжину до 25.000 км. Напрям цих доріг вказує, що вони мають стратегічне значіння.

СМЕРТЬ ВОЄННОГО ЯПОНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА ВІД БОМБИ.

ТОКІО. ПАТ. На фронті Кальха згинув учора военний кореспондент щоденника „Ніші-Ніпі" Шігеру-Сату, якого важко зранила совітська бомба. Кореспондента відвезли негайно літаком до лічниці в запіллю, де він помер.

Бунт у сов. Монголії.
БОЛЬШЕВИКИ ЗАТРИМАЛИ МІЖНАРОДНІЙ ПОЇЗД

Авас повідомляє: Минулого четверга затримали на прикордонній стації Манджулі міжнародній поїзд, що їхав до Парижа, на домагання совітського консуля в Манджулі Фадолова. Стація Манджулі лучить сибірські залізниці з манджурськими.

Домеї повідомляє: Совітський консуль у Харбіні повідомив манджурську владу, що поїзд не буде мати получення зі сибірською залізницею. Одначе поїзд таки відїхав. У Манджулі подорожні пересілись до сибірського поїзду, що не відійшов. Консуль Фадолов виїхав у тайній місії на совітську територію. Цей інцидент викликав численні коментарі. Одні вважають його новим прикордонним інцидентом, інші говорять про вибух бунту в Зовнішній Монголії.

—o—

Китайські війська на передмістях
ШАНГАЮ?

ШАНГАЙ, 23. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: Представники чужинців оповідають, що на передмістях Шангаю йде від суботи пова смугою міжнародньої концесії велика битва між японськими військами і сильними відділами IV. китайської армії. Згідно з непотвердженими інформаціями з китайських кол відділові з 3.000 китайців удалось дістатися до одної з дільниць Шангаю.

ЛЬОЯН. 23. 7. ПАТ. Китайський комунікат каже ,що військо і населення покинуло місто Чечав у провінції Шансі, щоб омминути окруження японців. Місто є столицею округи, багатої в залізо та вугілля.

—o—

ВЕЛИКІ ПРОТИБРИТІЙСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В КИТАЮ.

ТІЄНТСІН, 23. 7. ПАТ. Пополудні в Тунку при гирлі ріки дійшло до поважних протибританських заворушень. Юрба китайців напала і понищила англійські підприемства. Англійська канонірка „Сендвіч" їде завтра до Тунку, щоб перевести слідство.

В. Британія признала теперішній стан Японії в Китаю.

Англійський уряд обмежує допомогу для Чанкайшека. — Японський кабінет потвердив одноголосно порозуміння з В. Британією.

ТОКІО. 23. 7. ПАТ. Текст меморіялу, що його підписав мін. Аріта та амбасадор В. Британії в Токіо сер Р. Крейгі, оголосять в Льондоні і в Токіо в понеділок в год. 3-ій попол. Щоденник „Ашагі" повідомляє, що британський уряд признав теперішній стан у Китаю, де неприятельська акція розвивається на широку мірку. Крім того британський уряд заявив, що як довго істнуватиме теперішній стан, японські сили в Китаю можуть висувати вимоги у справі запевнення безпеки в Китаю та вдержання публичного ладу. Одночасно британський уряд признав необхідним омминати всякої шкідливої акції для японців, що її вважали підтримкою китайців.

Домеї повідомляє: По підписанні англійсько-японського порозуміння у справі Тієнтсіну, відбудеться в понеділок в год. 9-тій рано перша нарада в міністерстві закордонних справ, на якій обговорять подробиці „справи Тієнтсіну".

ЛЬОНДОН, АТЕ. Відомий англійський [illegible] фінансових кол „Фіненшіел Нюз" потвердив у суботу рано вістку, що англійський уряд рішив обмежити постепенно свою фінансову підтримку для уряду Чанкайшека. Щоденник між іншим пише, що курс китайського доляра тримався на одному рівні тому, що істнував англійсько - китайський стабілізаційний фонд. Колиж перед кількома днями фонд перестав хвилево діяти, дійшло до наглого спадку курсу китайського доляра. Тепер стабілізаційний фонд постепенно зліквідують, що буде першим кроком до нової англійської політики на Далекому Сході. Щоденник побоюється, що це може потягнути деякі трудноші для англійської торговлі та відбитися на господарських взаєминах у Китаю.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: У суботу рано відбулося засідання японського кабінету в повному складі, щоб вислухати і передискутувати звіт мін. Аріти з ходу і висліду британсько - японських переговорів. Кабінет одноголосно затвердив порозуміння у безпосередніх розмовах між мін. Арітою та амб. Крейгі стверджуючи, що воно є основою до дальших переговорів. По засіданні прем. Гіранума поїхав до палати цісаря, щоб скласти звіт зі засідання.

НАПЕРЕЛОМІ.

Хаос перед народинами нового ладу.

Львів, дня 23. липня 1939.

Характеристичною прикметою наших часів і то не тільки в нас українців, але і в цілім світі, є розгубленість. Звичайно людина, хоч читає часописи і слідкує дуже пильно за всіма подіями, ніяк не може зрозуміти про що йде. Йде завзята боротьба на всіх ділянках людського життя, міняються карти світа, міняється структура суспільного і господарського ладу, нерви народів і поодиноких людей напружені до перевтоми і все не знаємо за що йде та боротьба, яка ціль тої великої метушні і який може бути її кінець. Те, що ще кілька місяців тому було найвищою аксіомою, стало сьогодні маловажним і брехнею, ті, що кілька місяців тому були приятелями і союзниками, нині стали найзавзятішими ворогами, недавно безсилі — нині стають сильними, недавно легковажені — віссю всесвітніх подій. Гасло самовизначення народів проголошене минулої осени в Мінхені показується великою брехнею і за віру в це гасло, потверджене чотирма европейськими потугами — Англією, Німеччиною, Францією і Італією заплатили своїм істнуванням Чехія, Словаччина і Карпатська Україна. Ті чотири держави, що сиділи при однім столі створили сьогодні два ворожі між собою бльоки. Польща, що кілька місяців тому, була в союзі з Німеччиною і разом з нею ділила Чехословаччину, сьогодні напружує всі сили, щоб боронити своє істнування перед напором Німеччини. Совітський Союз, який донедавна вважали мілітарно безсилим і який західно-европейська демократія легковажила, яким гітлеризм і фашизм навіть погорджував, стає нині чинником, який диктує про війну і мир і вже від двох місяців увесь світ з запертим віддихом слідкує за кожним політичним ходом Молотова. Кожна держава переводить у себе зброєння, такі, яких людство від початку світа не бачило, людський мозок висилює всю свою енергію, якби кожну людину і кожний засіб зробити найбільш придатним знаряддям війни, а рівночасно всі впевняють, що прагнуть миру, і що всі свої зусилля спрямовують тільки на те, щоб не допустити до війни. І тому зовсім розгублена слушно питає кожна людина, де правда, яка ціль і який вихід з того на перший погляд безвихідного положення.

Відповідь на це питання нелегка, а все-ж мусимо ставити це питання і шукати на нього відповіді, бо тільки правильний підхід до того питання може вказати нам кожночасний шлях.

Це питання з цілою настирливістю мусимо ставити собі ми, українці. Не від нас залежить пустити в рух колесо історії і не в нашій силі його у відповідний мент зупинити. Ми мусимо мати відчуття тих головних напрямних, в яких це колесо обертається і тих історичних конечностей, до яких воно прямує, коли не хочемо допустити до того, щоб це колесо нас змололо. Певно, ніхто з нас не може мати сміливости твердити, що його твердження певні і його гіпотези на майбутнє правильні. Але безсумнівно правильне є те, що над цими справами нам треба застановлятись і шукати відповіді, не томлячи всіх питаннями. Треба зробити спроби проаналізувати теперішні події, хочби деякі засновки і висновки показались хибними, бо краще справити похибки, як взагалі оминати аналізу цих питань.

Світова війна не розвязала ніодного з питань, які довгими роками хвилювали людство, як вибороти людині кращу долю на світі.

Розвязати це питання бралось дуже багато людей почавши від другої половини XVIII-го століття. Повставали великі вільнодумні, ліберальні, демократичні і соціялістичні партії, яких гаслом було поліпшити долю людини. Та всі вони опиралися на одній і тій самій базі матеріялістичній. Вони хотіли тільки справедливішого розподілу тих матеріяльних дібр, але підстава була все одна і та сама. Нарід чи держава були тим сильніші, чим більше могли нагромаджувати в себе матеріяльних засобів, людина могла мати кращу долю, коли одідичила або набула більше матеріяльних засобів. Правда, матеріялістичний світ плекав науку, культуру і мистецтво, але тільки, коли ці культурні надбання служили його матеріялістичним цілям. Все, що йому шкодило, він старався немилосерно нищити. Настала шалена погоня за накопиченням тих матеріяльних дібр, техніка стомилевими кроками перевищала духову культуру, а коли цих дібр не можна здобути в чесній конкуренції, почали народи війну, жертвою якої лягло десятки міліонів людей.

Як жорстокою і глупою була війна, так само жорстоким і глупим було її закінчення — Версальський мир. Правда, перед кінцем війни хотів ратувати ситуацію Вільсон. Він проголосив мир без анексій і контрибуцій і хотів створити ареопаг — Лігу Народів, де всі народи як рівні з рівними і вільні з вільними мали б обмірковувати і вирішувати свою долю. Та ніодна його теза не здійснюється в Версалі, а він сам напів божевільний в очах світа, закінчив небавком своє життя. Світ матеріялізму і егоїзму святкував у Версалю свій найвищий тріюмф. Посеред военної різні в багатьох людей на фронті і за фронтом при кінці війни починає щораз настирливіше вирінати питання, за що ллється та кров, за що люди терплять ті муки, чи буде людині краще жити, як одна з ворожих сторін переможе. Почалась реакція. В році 1917 вибухла революція в Росії, а в 1918 валяться найсильніші престоли в центральній Европі Гогенцолернів і Габсбургів, тих, які перші були відповідальні за ту велику різню народів. Революція зупинюється у воріт західньо-европейських народів, бо там іще за сильний шал перемоги, за велика надія на великі матеріяльні успіхи. Правда, російська революція показується ще більше жорстокою, ще більше грубою, більше матеріялістичною, як було в Росії до неї, та це природне явище всіх революцій, всіх спроб будувати життя на нових основах.

Історичним завданням большевизму була не будова, а нищення. Як за французької революції Робеспіер, Дантон і Мара, так за російської Ленін і Сталін нищать до фундаментів зігнилу підставу суспільного ладу, нищать усе шкідливе і корисне, щоб на повних руїнах міг хтось інший розпочати нову, здорову будівлю. Капіталістичний лад нині ще занадто сильний, занадто узброєний від стіп до голови в усі засоби техніки і може легковажно дивитись на перші почини революційного подуву, тимбільше, коли цей подув проявляється назверх у такій дикій формі, як большевизм. А всеж боротьба почалась. Хоч новий суспільний лад, який народжується на основі не матеріяльній, а моральній, не знайшов іще ніякого означеного оформлення, **то все-ж ідея, що підставою життя народів і поодиноких людей повинні бути моральні, а не матеріяльні цінности, здобуває собі щораз більше підстав і щораз більше прихильників.**

Нам дуже важко зясувати собі ті зміни, які відбуваються у теперішньому світі, саме тому, що вони проходять на наших очах і тому, що ми їх кожного дня переживаємо, як тяжко нам наприклад пізнати ступінь старіння людини, коли ми постійно з нею живемо, і кожного дня її бачимо. А ті зміни вже дуже великі. На наших очах падають всі давні цінности, пошана до великих дідичних титулів, до високих родів, які цілими століттями майже виключно керували політикою народів і держав, до великих багачів, від яких залежить матеріяльне положення міліонів людей. Щораз частіше займають високі становища люди, які вийшли з народу, яких походження майже невідоме, які тільки завдяки своїй здібности, праці та енергії вибились на високі, навіть найвищі місця у своєму народі. Коли глянемо на нашу молодь, то побачимо, що вона цілком інакша ніж були ми. Вона, хоч як тяжко бореться за щоденний хліб, не привязує такої ваги до матеріяльного забезпечення свого життя, як це було давніше. Як не розумом то інстинктом вона відчуває, що всі матеріяльні добра, всі платні і посади нині не тривкі, що право до життя має тільки людина, яка своїм хистом та енергією зможе кожночасно і в усіх обставинах здобути собі прожиток і що тільки моральний авторитет дасть їй змогу зайняти вище місце в єрархії народу.

Хоч від кінця війни минуло двацять років, перетворення старого ладу на новий, щойно починається і ніхто не знає, коли і в яких формах воно закінчиться. Певно, буде ще більше кривавих воєн між народами і революцій у них, певно, ще неодин метеор як Гітлер, Мусоліні і Сталін потахнуть в огні, революції, як потах великий Наполеон у французькій революції, а все-ж нема сумніву, що в тяжких муках родиться нове життя, яке зрівняє народи та одиниці, і дасть змогу людям краще жити на світі.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

Сучасне положення у Ґданську.

Дуже цікаву кореспонденцію з Ґданська містить виленське **„Слово"** з 21. липня:

„Положення у Ґданську систематично погіршується, та це не повинно нас ні дивувати, ні тимменше лякати. Бо це положення ясне, виразне, як на долоні.

Зовсім слушно пишемо, підкреслюючи значіння Ґданська для Польщі. Зовсім неслушно намагаємося підкреслити значіння Польщі для Ґданська. — В останньому році ми навчились не накидуватися Литві з братерством, традицією, унією та спільною історією. Те все важні та корисні для Литви речі. Але литовці не бажають собі того. Не хочуть черпати з того джерела. Отже даймо їм спокій.

Ґданськ є німецький. Хоче до Райху, не бажає користуватись тим усім, що дає йому польське запілля, польська державна рація над Балтійським Морем, спільна історія та традиція Польщі з Ґданськом. Не хоче навіть про те з нами говорити. Виставив гармати на Бішофсбергу, перепачковує тисячі тон муніції через сточні в Шіхав. Тому даймо йому спокій з аргументами. Розмовляймо з ним так, як нас приневолюють до цього наші інтереси, а не його, Ґданська інтереси.

Ґдайськ є німецький, а формально тільки Вільним Містом. Фактично робить те, що йому каже робити Гітлер. Через це находиться в орбіті загально-европейської агресії Гітлера, стався тільки одним з фрагментів його заборчої експанзії, яка находить свій вислів у скоординованій політиці держав оси, на Балкані, кольоніях, Туреччині, тощо. Кличемо постійно: Ґданськ! Ґданськ!, так якби Гітлерові ходило тільки про те одно місто на світі і про ніщо більше. Тимчасом Ґданськ — це дрібний етап, ніщо більше, в гітлерівському „Дрангу" вже не „нах Остен", а на всі сторони світу.

Якщо вибухне війна, то це буде війна не за Ґданськ, але за привернення нормального життєвого положення в Европі, яке Гітлер доводить до абсурду. Ґданськ у тій війні буде тільки стратегічним фрагментом, саме таким, яким де факто є вже нині. Не маємо вже з ним нічого до балакання. Балакати, або битись будемо вже тільки з німцями.

Від одного з ґданських поляків чув я мудру заввагу: В Польщі кажуть про Ґданськ все ще так, наче б між XVIII. і XX. століттям зовсім не було XIX. століття. Тимчасом це XIX. століття переформувало місто в пруську провінцію, а тих кілька років по Версайському Договорі не зуміли відвернути ні психіки, ні заінтересувань його мешканців.

Слушно.

Ідучи в напрямі Вібен-Валь стрічаєте памятник вояків та офіцирів 107. полку гренадирів. Згинули під Гумбіннен, Танненбергом, у Мазуреншляхт, в оборон. Східної Прусії... фір Кайзер унд Фатерлянд. Тисячі ґданщан згинуло за кайзера, але гітлерівська партія не думає зничити памятника, ні змінити напису, хоч кайзер на вигнанні і ніхто в Німеччині, ніхто мабуть навіть з родин, полеглих за нього вояків не цікавиться в тій хвилині тим, що він робить, або що думає собі про Третій Райх там, у Голяндії. Проте той кайзер у Ґданську, за якого треба було проливати

крів, лишився символом кровного звязку з Німеччиною.

З Вібен-Валь переходите до дільниці Вібен-Касерне. Величезні свастики лопочуть у повітрі. СС-мани стоять при вході, тримають сторожу. Рослі, величезні, германи, бльондини, яких любить Гітлер, справдішні німці, спроваджені з Німеччини...

— А пропос — каже хтось — шкода, що не було вас минулої пятниці в Цопоті. Зовсім явно вивадовували там з кораблів 1.000 людей та перевели до Гданська до касарень.

— До яких?

— Це неважно

Кожний знає, що на Бішофсберґу стоять гармати. Не вільно туди проходжуватись. Підозрілих зразу арештують, інших швидко завертають. На Домініксваль, Замгрубе, в Лянгфур, у касарнях на Вайденгассе можна побачити стільки війська, кілько комусь подобається. Ці частини військовою лавою машерують містом в одностроях гданської поліції, хоча з рушницями та у сталевих шоломах, а за ними іде обоз, кулемети... Та окремі вояки перестали вже вязатись. Оноді кавалеристи при шаблях проходжувались собі по Нойгартен для флірту з дівчатами. Між палатою Сенату, палатою Фолькстагу та Генеральним Комісаріятом Польської Республики.

Німці поводяться зовсім безлично. Кожна дитина знає, що через сточню в Шіхав їдуть головні транспорти зброї та муніції, також гарматні батерії. В цій сточні функції нагляду виконували наші митні урядовці. Одного дня казали їм забратись. Без успіху лишився негайний протест, польських митних інспекторів не допустили більше до сточні в Шіхав. Та все те разом не має ніякого практичного значіння. Саме тому, що кожна дитина знає, що там робиться, отже й митні інспектори не змогли б нічого іншого нам закомунікувати, якщо б далі виконували свої функції.

Німецька безличність, про котру я згадував, має ту саме добру сторону, що відслонює карти і **вже нині знаємо і з цілковитим спокоєм можемо ствердити, що т. зв. мілітаризація Гданська, яка наробила стільки галасу в Европі, спроваджується просто до воєнної німецької бази, силою погної полевої дивізії.** Завданням цієї дивізії має бути дефензивне здержання напору польських військ, на випадок, якщо Польща заняла б Гданськ.

Формально виглядає це на грубе знасилування міжнародніх договорів. — Що то ніби Високий Комісар Ліги Націй міг би візвати Польщу збройно вмашерувати для привернення ладу?

Фактично, не маємо чого журитись цим візванням Високого Комісаря. З ним, чи без нього, у хвилині, коли впаде рішення розвязати міжнародній вузол, то одну німецьку дивізію дослівно знищить, за кілька годин змасакрує польське військо, яке сталевим обручем стануло над кордонами Річпосполитої. Повторяю, це буде малий фрагмент великої війни, так як нині гданська справа є малим фрагментом великих планів Гітлера, яким Европа рішила покласти край."

„Чи українська преса германофільська?"

Таке питання пробує по свому розвязати в числі з 22. липня львівське ендецьке **„Слово Народове"**. Приводом того, що ця проблема знайшлася як актуальна в польському пресовому органі, стали частинно відповіди „Нового Часу" та „Українських Вістей" на твердження польської агенції „Нурт" про „німецькі впливи серед українців", частинно інтервю котрогось з українських політиків, оголошене „Аграрною Агенцією", в якому цей політик заперечив інсинуацію, що українська преса робить політику дружби з Німеччиною. Цей політик заявив на адресу польської преси, що це негарно та шкідливо поширювати такі сплетні, які своїм наслідком можуть мати тільки взаємне недовіря між громадянами тої самої держави.

Покликуючись на те, що згаданий український політик в імя державного інтересу бере в оборону не тільки ті українські середовища, які співробітничають з урядом у виборах, але й ті, що визнають, хоча б і на легальній дорозі, гасло боротьби з Польщею, урядом і польською суспільністю, „Слово Народове" заявляє, що „йому здається, що український політик, автор інтервю в „Агенції Аграрній" мав перед собою не тільки свою утилітарну мету — опрокинути що й не казати поважні закиди, — але одночасно сказав собі, що варшавські політичні кола такі наївні, що можна сміятись з них у живі очі.

„Тимчасом — пише „Слово Народове" — польська суспільність повинна знати правду й не дурити себе фікціями. Знаємо всі згори, що на українському відтинку треба буде на випадок воєнного конфлікту поважно забезпечитись, хоча через те зовсім не хочемо сказати, що всі русини українського напрямку стануть проти Польщі. Це було б посуджування, що кривдило б багато з тих людей, що вперто тримаються своєї доктрини, та з другого боку не байдужих на поклик вірности для держави та на розумні аргументи противників німецького „Дранг нах Остен". У кожному випадку, якщо ці елементи репрезентує політик, що дав у Варшаві інтервю, то викликав своїм виступом найвище недовіря. Бо промовляв не тільки в імені українців, що годяться з його поглядами на теперішній европейський конфлікт, але взяв в оборону й тих, що в теперішній розгривці, покищо мирній, цілим серцем стоять по боці держав осі.

Не хочемо тут нікому ставляти цензур, не хочемо реєструвати нічиєї поведінки, але коли є цілі українські угрупування та пресові органи, що формують відданні собі маси в напрямі противному інтересам Польщі, то вільно нам поінформувати про це польську опінію, щоб пізніше не була заскочена.

Отже мусимо отверто сказати, що в українській пресі хіба 90% переваги має напрям, що не є ворожий німцям. Щонайбільше тільки нечисленні соціял-демократи та дещо численніші соціял-радикали протиставляться нині німецькій політиці з чисто ідейних мотивів. Одначе їхні впливи не є такі велики, рівняються може впливам старорусинів, які отверто накликують до оборони славянщини перед напором германізму.

Ніодин з трьох українських щоденників у Львові не поборює німецької політики, один з них навіть виразно їй сприяє, другий сприяє менше виразно, а третій намагається прибрати позу олімпійського обєктивізму, а коли має вже щось ясно сказати, то заявляється за польсько-німецькою угодою, в якій, очевидно, не німці понесли би жертви.

„Українські Вісти" найбільше обробляють настрої своїх читачів у процімецькому напрямі. Орган з фашистівськими тенденціями „Фронту Національної Єдности" п. Паліева не може, очевидно, казати, що стає по німецькому боці, але находить тисячі способів, щоб дати вислів своїм справдішнім поглядам.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа

21

— Ви можете допомогти мені, — говорила вона тим самим холодним та спокійним тоном, дещо притишеним, мабуть, щоб її не міг почути ктось поза дверима кабіни. — Я ще не маю пляну. Але я знаю, що ви могли б придумати щось якби схотіли. Це мусить виглядати ніби припадок. Я маю щезнути, випасти з корабля, що завгодно, щоб лише світ повірив, що я нежива. Це конечне. І я не можу сказати вам чому. Я не можу. Ох, я не можу!

Пристрасна нотка закралась в тон її голосу, але щезла в одній хвилині, залишючи голос спокійним і холодним як перед тим. В очах її читав Алан відвагу і ніби визов.

— Я знаю, що ви думаєте, пане Гольт. Ви запитуєте себе, чи я часом не божевільна, чи я не злочинниця і яку причину я можу мати, та чому я не звернулась з тим до Росленда або капітана Райфля або когось іншого. Єдина відповідь, яку можу вам дати є та, що я прийшла до вас, бо ви єдиний у цілому світі і в цій годині — до якого я маю довіря. Колись ви зрозумієте, якщо мені допоможете. Якщо вам не буде залежати на тому, щоб мені помогти...

Вона завагалася, та він підхопив недосказане скріпляючи вражіння слів жестом:

— Щож — а як мені не буде залежати? То що тоді?

— Я буду примушена до неминучого. Це досить незвичайне, правда, просити за своє життя? Але так воно направду.

— Боюся, що я не зовсім розумію вас.

— Чи це не досить ясне, пане Гольт? Я не хочу бути для вас чимось дивовижним і я не хочу, щоб ви думали, що я граю на театральних ефектах, навіть у цій хвилині. Я ненавиджу дешевої театральности. Ви просто мусите повірити мені, коли я кажу вам, що для мене неможливо доїхати до Кордови живою. Якщо ви не поможете мені зникнути, себто не поможете мені жити — а в тому самому часі викликати у всіх інших переконання, що я мертва — то я мушу допустити до тої другої конечности. Тоді я мушу дійсно померти.

На хвилину його очі заясніли гнівом. Йому хотілося взяти її за плечі і потрясти нею так, щоб видобути від неї правду, як від нечемного дітвака.

— Ви приходите до мене з такою дурненькою погрозою? З погрозою самогубства?

— Якщо ви хочете це так назвати — то так.

— І ви сподіваетесь, що я вам повірю?

— Я надіялася, що повірите.

Він тратив свою холоднокровність. Про це не було сумніву. Він напів вірив їй наполовину недовіряв. Якби вона плакала, якби бодай робила якесь зусилля порушити його чуття, він не повірив би їй цілковито. Але хочби навіть поза тим усім була брехня, він не був сліпий на той факт, що дівчина обстоювала свою справу відважно і то з такою свідомою гордістю, що це його здивувало.

Вона не принижувала себе. Навіть коли вона бачила в ньому нерішучість і боротьбу, вона не намагалася перехилити перемогу на свій бік. Вона зобразила факти такими, за які вона ті факти вважала. Тепер вона чекала. Її довгі вії немов мерехтіли, але очі її були ясні, спокійні, а її волосся блищало так лагідно, так мягко, що він ніколи не зможе забути тих кіс, ані того дивного бажання діткнути тих кіс своєю рукою, що навіть в тій хвилині, коли вона так стояла оперта плічми об двері, йому прийшло на гадку.

Він відщипнув кінець своєї папіроски і засвітив сірник.

— Це Росленд — він сказав — ви боїтеся Росленда.

— Під деяким оглядом так; в ширшому значінні ні. Я сміялась би з Росленда, якби не то друге.

— Друге?

Пощо до дідька вона так провокує своєю таємницею і не має наміру пояснювати? Вона просто чекала на те, щоби він рішався.

— Що за друге? — він питав.

— Я не можу цього вам сказати. Я не хочу, щоб ви зненавиділи мене. А ви зненавиділи б мене, якби я сказала вам правду.

— Отже ви признаєте, що не говорите правди — сказав він брутально.

Навіть це не порушило її так, як він гадав. Вона не розгнівалася ані не засоромилася. тільки підвела бліду руку з маленькою хус-

Отже коли в Европі нині є два блоки: Німеччина та Італія з одного, Англія, Франція та Польща з другого боку, то „Українські Вісти" з цензурних мотивів виключають Польщу і залишають тільки „демократичний блок" і вживають собі на ньому досхочу. Коли читати „Українські Вісти", то мається враження, що Гітлер та Мусоліні бавляться з Францією і Англією, як кіт з мишею. Держави осі безнастанно перемагають. Еспанія звязана з ними на життя та смерть. Америка напевно буде невтральна. Туреччина мусить рахуватися з Італією Болгарія і Югославія, а також Мадярщина вже навколішках. Тривога й упадок духа в Англії. Це не є сумнівні речі для читачів цього часопису. Це політична дійсність, заключена в тих цитатах.

Згідно з тією дійсністю укладатись мусять симпатії, зміцнювані такими твердженнями, як ось, що не Гітлер провинився у звязку з упадком „Карп. України", тільки Польща, бо Гітлер чейже прилюдно заявив, що уступив мадярам тільки з уваги на Польщу. Отже два зайці застрілені одним стрілом: і опінія Гітлера врятована і Польща погноблена!

А тепер якийсь український політик уділює у Варшаві інтервю „Аграрній Агенції" і толкує їй, що „Українські Вісти" „категорично" заперечили тим чуткам, дали докази, що ведуть політику зовсім предметового інформування, а Фронт Національної Єдности все був протигітлерівсько наставлений.

Нічого подібного! — пише „Слово Народове". — „Українські Вісти" ні у статті, на яку український політик покликується, ні в ніякій іншій статті, не вмістили ні одного з повищих тверджень. Хто і кого хоче тут дурити й обманювати! „Українські Вісти" написали тільки, що українську пресу редагують виключно українці, що вона не черпає звовні ніяких субвенцій і не дістає звовні ніяких диспозицій, які дають їй виключно легальні партійні осередки. Та коли запитаємо тепер, які ці з внутра отримувані диспозиції, то відповідь зовсім нас не потішить, бо саме ці диспозиції сприяють політиці Берліна. Отже сатисфакція, що вони не приходять з Берліна, має для держави чисто платонічне значіння.

Ми — пише „Слово Народове" — довше затримались над одним щоденником, хоч два інші не багато ліпші, „Діло" виявляє ще найбільше резерви, а що при тому спокійніше редаґоване, отже навіть зближений до тамтого зміст, не має такого агітаційного значіння — зрештою „Діло" час до часу висуває думку, що український табор не повинен ставляти тільки на одного коня — німецького, — але повинен утримувати контакти у Франції та Англії, а в Польщі повинен наблизитись до лівих груп. Але й „Діло" при кожній нагоді ризикує твердження, що цілість українського руху незалежна від Берліна.

Найбільше смішне покликування на „Новий Час", редагований тепер ундівцями, бо „Діло" є в руках окремішної ундівської фракції, що не допускає до того часопису офіціяльної управи УНД-а. „Новий Час" — це приватна власність, та тепер він свої видавничі інтереси звязав з групою пос. Мудрого. Це часопис, що знає, в якому напрямі виховані українські маси і тому лявірує між симпатіями до Німеччини та проявами льояльности супроти польської державної рації. Ці прояви є зрештою дуже незначні. Ходить тут про речення, як ось: „У війні нервів з Німеччиною Польща справується зовсім незле". Та поза цим цілий напрям часопису подібний до „Українських Вістей".

Напр. останнє інтервю маршала Ридза-Сьміглого ціла польська преса зрозуміла як ще один доказ, що Польща не має що відступати у гданській справі. Зате „Новий Час" виявное в цілій статті, що в ньому керує Начальнього Вождя змінюється в теперішній дійсності... пропонують взяти переговори...

В цілости в польсько-німецькому спорі політична українська опінія у протиставленні до менше численної старорусської групи не станула по польському боці. А у відношенні до міжнародного положення, відіраного — скільки можливе — від польських справ українська преса підпомагає Німеччину. Сліди якоїсь протилежної орієнтації є дуже дрібні, майже невидні.

На нашу думку — кінчить „Слово Народове" — ця обставина нічого не змінює в нашій політичній дійсності. Правда — український напрям мав би тепер прекрасну нагоду перекреслити раз на завжди закиди, що його існування суперечне з основами Річпосполитої. Коли ж не хоче цього зробити, щоразу докаже, що польська політика роблення ставки від двадцяти років на українізм, була легкодушною та шкідливою політикою і що до неї не вільно вертатися."

—o—

тинкою до очей, а він свідомий того, що вона хотіла здержати сльози, звернувся до відчиненого віконця потягаючи папіроску. І їй удалося собою заволодіти.

— Ні, я не брешу. Те, що я вам сказала, правдиве. Тому я і не сказала вам більше, що я не хочу брехати. І я дякую вам за той час, що ви мені його подарували, пане Гольт. Що ви не прогнали мене зі своєї кабіни, це доказ доброти, яку я оцінюю. Я зробила помилку, ось і все. Я думала...

— Як я міг би виконати те, чого ви мене просите? — перервав він їй.

— Я не знаю. Ви мужчина. Я надіялась, що ви зможете вигадати якийсь спосіб, але бачу тепер, яка я дурна. Це неможливе.

Рука її досягла позолі клямки від дверей.

— Так, це дійсно по дурному, — притакнув він, а голос його дещо змяк. — Не давайте опановувати себе таким гадкам, панно Стенліш. Вертайтеся до своєї кабіни і виспіться. Не дозвольте Рослендові розстроювати себе. Якщо ви бажаєте, щоб я з тим типом порахувався...

— Доброї ночі, пане Гольт.

Вона відчинила двері. А коли виходила, обернулася ще і глянула на нього та усміхнулася, хоч сльози стояли в її очах.

— Добраніч.

— Добраніч.

Двері замкнулися за нею. Він чув, ... кроки її віддалювались. За пів мінути він хотів прикликати її назад. Але вже було запізно.

(Далі буде).

„Горді сталінські соколи".

„Родились ми
Створити з казки дійсність,
Перемогти
Простори й далечінь"...

Так починається популярний у совітах марш авіяторів.

Звичайно, кожна держава за наших часів уважає потрібним реклямувати свою військову міць, але чи не рекорд у цьому належить країні Совітів. І найбільше реклямують там совітську авіяцію, яка ніби далеко залишила за собою авіяцію всіх інших держав.

І як це не дивно, зустрічаємо суперлятиви щодо совітської авіяції на сторінках преси однієї з держав осі, протикомінтернівського блоку.

Правда, воєнні (хоч ніякої війни нема) — комунікати іншої держави блоку подають вістки, ніби в той невоєнний час до совітських аеропляпів стріляють, як до горобців і з таким же успіхом.

Де ж правда?

Здається нам, що як нордійській пресі треба тепер фліртувати з Совітами, тобто правити їм компліменти, так і екзотичним комунікатам за наших бурхливих і багатих на всякі несподіванки часів дуже залежить на тому, щоб показати слабість військової сили Совітів. Один з сучасних парадоксів нібито зверхнього розходження тактити держав, обєднаних в одному блоці.

Ясна річ, правду можна знайти не в цих комунікатах, таксамо і не в совітському вихвалюванні власної авіяції. Правду можна знайти порівнюючи все це з фактами суворої дійсности. Як відомо, авіяція складається з кадрів, з людського матеріялу та з технічного приладдя, з апаратів. Думаємо, що не помилимося дуже, зараховуючи совітську авіяцію до найчисленніших. Але ж це зовсім нормальне для держави зі 170 міліоновим населенням, з величезними просторами одної шестої земної кулі, і в цьому не можна вбачати чогось особливого, надзвичайного, видатного.

Кількість кількістю, але якість!

В Совітах люблять хвалитися своїми „гордими сталінськими соколами", ніби совітські авіяційні кадри значно кращі, видатніші, особливші від кадр інших держав. Чиж так воно справді?

Очевидно, таке велике населення, населення, що пережило бурхливі роки громадянської війни, не могло не дати видатних завойовників повітря. Це теж зовсім природне. Питання в тому чи вони уявляють собою виняток чи загальне правило.

Геройський порятунок аеропляпами екіпажа Челюскіна — це справді прекрасна перемога над природою, північю, кригами. І ті, що виконали його, заслужили на почесне звання героїв Совітського Союзу. Але чи всі вони і в дальшому виявляли такий героїзм, як правило, а не як випадковий виняток?

Совіти люблять хвалитися своїми перелетами через північний бігун. І знову нічого не можна сказати проти цього. Та чи це можна вважати, як правило, чи щасливий виняток?

Ясно, що до цих перелетів підготовча робота була виняткова, добирали людей, апарати. Ну і щож? Громов, Чкалов та інші. А Леванєвський? А він теж мав звання героя Совітського Союзу. Отже чи він сам був винуватий, чи в апараті були хиби і тому трапилася катастрофа.

Далі Чкалов, чи не найкращий летун у СССР. Герой перелету Москва—Північна Америка через північний бігун. І цей, чи не найкращий летун, гине підчас пробного лету новим апаратом. Отже чи дали найкращому летунові, гордощам совітської авіяції, аероплян але сконструований, чи він сам не дав собі ради підчас цього лету (скоріше можна припустити перше), але трапилася катастрофа, яка свідчила, що совітська авіяція, як і всяка інша, ще далека від остаточної перемоги над повітрям.

Читаємо потім про блискучий рекордовий, швидкістю і далекістю, перелет Москва—Далекий Схід героїв Совітського Союзу Кокінакі і „найкращого штурмана" Бряндінського. Але цей перелет трапився вже давненько, а про інші такі перелети інших летунів щось не чути. Отже це не правило, а виняток, своєрідний стахановський рекорд, який не перетворюється в життя.

І знову такий „найкращий штурман" Бряндінський гине в якійсь катастрофі, якої обставини навіть залишилися невідомими. А найголовніше: і Чкалов і Бряндінський — це були одиниці, бо не доводилося читати, щоб хтось заступив їх.

Люблять також хвалитися у Совітах і тим, що „гордими соколами" на рівні з мужчинами літають там і жінки. Справді цікава біографія нашої землячки з села Новоспасівки, на Бердянщині, Поліни Дудниківни. Вона молодою дівчиною, працюючи на колгоспній птахівничій фармі, побачила вперше у житті аероплян, який знизився поблизу, а авіятором у ньому була жінка. Це так подіяло на дівчину, що вона опинилася у військовій летунській школі, скінчила її й незабаром, одружившися також з військовим летуном, стала відомим майором-летуном Поліною Осипенковою. Вона зробила безпереривний перелет гідропляном Севастополь—Архангельськ. А далі вирішено, щоб вона взяла участь у безперервному перелеті за одну добу Москва—Комсомольськ на Далекому Сході. Вона летіла також з землячкою харківчанкою Валентиною Гризодубівною, так сказати б дідичною летункою, дочкою авіятора ще царських часів (уперше літала з батьком, маючи три роки) та зі штурманом Мариною Расковою. Знову таки мабуть робили все, щоб цей перелет удався. Величезна ж рекляма! Але на пів дорозі вже зіпсувалася радіостація на літаку. І кінець-кінцем відважним летункам довелося знизитися у непроглядній тайзі й багато перетерпіти, поки їх там не знайшли. А за деякий час Осипенкова загинула, випробовуючи новий апарат. Очевидно, була погана конструкція літака, коли така прекрасна летунка не могла собі дати з ним ради.

І хоч у промовах підчас її похорону запевнували, що Осипенкових багато в СССР, не доводиться прочитати хоч одне прізвище, яке її заступило б.

Та й Гризодубівній і Расковій дали значно спокійніші посади. Отже й цей перелет уявляв собою не правило, але щасливий виняток.

Доводиться часом читати про те, що у Совітах нагородили летунів званням героя Совітського Союзу, при чому зазначують, за що саме вони дістали таку нагороду. Дістав таку нагороду комбриг Анатоль Серов. А за короткий час він загинув теж випробовуючи новий апарат. Вже після його смерти виявилося, що почесне звання він дістав за участь у боях в Еспанії. І знову таки можна подумати, що таких Серових у СССР багато, отже загибель Анатоля Серова не має вже такого значіння, а тимчасом героїв Совітського Союзу летунів не так уже багато. З цього видно, що може надалі колись це зміниться, а покищо Серови — це одиниці в Совітах.

Не так уже давно підготовано новий безперервний перелет за добу Москва—Ісландія-Північно-Американські Злучені Держави. Мета була: щоб совітський аероплян прилетів на відкриття світової виставки в Ню Йорку. І хоч ніби такі великі кадри летунів у СССР, але цей перелет довелося доручити згаданому вже Кокінакі. Мабуть тому, що іншого відповідного не знайшли. Найкращий конструктор у СССР, інжинір Ільюшін, сам лаштував аероплян. За штурмана Кокінакі взяв собі нашого земляка Гордієнка з Полтавщини. Аероплян мав спеціяльне приладдя для автоматичного кермуванним, отже летун міг відпочивати час до часу. Але це приладдя зіпсувалося, як тільки апарат опинився у повітрі, тож Кокінакі мусів цілу добу сам безпосередньо кермувати. Далі не все було в порядку з радіостацією. Розраунки з пальним не виправдалися. Летуни заблудили. І довелося знижатися на острівку біля Канади, при чому літак ушкоджено.

В усякому разі за цей перелет Гордієнко звання героя Совітського Союзу не дістав, ніякої нагороди не дістав інжинір Ільюшин.

Висновки.

Совітська авіяція не уявляє собою чогось надзвичайного. Трапляються у Совітах прекрасні авіятори, але як рідкі одиниці, а не як ніби то правило, і щось дуже не добре там з найновішими моделями апаратів, які підпадають катастрофам підчас випробовування, не дивлячися на те, що ними кермують найкращі авіяційні сили.

Гл. Л.

Арена і фестин.

З нагоди попису Олександра Богатирова.

— Слухайте! Що це ви набираєте людей, мовляв Богатирів виступатиме? Хіба Богатирів живе? — інтерпелював мене мій приятель, вибалакуючи рукою по тім місці в „Ділі", де комунікат львівського Лугу запрошував громадян на силові продукції „запорізького козака мистця світу" Олександра Богатирова.

Богатирів живе? Люди не хочуть вірити. І він і десятки подібних йому атлетів „живуть" недовго. Був час, коли на кожному розі вулиць його прізвище кричало метровими буквами, літало по часописних шпальтах. Молоді і старі хервувалися, жінки й дівчата збентежено опускали вії, а юрба у полотняній буді ревіла стоголосо:

— Богатирів! Бий! Богатирів, тримайся! Богатирів! Богатирів!..

У світлі кінкетів блищали наолиблені м'язи та розсаїчені очі, мистець підіймав руку вгору, всміхаючись.

— Богатирів! — ревіла юрба.

Ми, учні 6-ої кляси філії, продавали книжки, запозичувались і сотні хитрощів уживали, щоб добути 50 сот. на галерію, коли виступав Богатирів. Якже могла без нас обійтися рішальна його зустріч з велитнем - естонцем Грікісом, 164-кілевим чехом Стеваченом, німцем - кольосом Регенбогеном, півдиким мурином Бамбулею? Тож був — ми знали докладно від товариша Юрка, в якому залюбилася одна „цирківка" і який тому знав усякі позакулісні історії — українець і коли він спокійно, після наскрізь джентельменської боротьби, клав на лопатки чергою всіх, ми не могли по ночах спати. А коли одного дня в цирку „Медрано" зявилася таємна „чорна маска", яка теж клала усіх і яка загрожувала й Богатирову, ми тільки тим і жили: діставали „двійки", не вчилися „партій" і мало не вилізли з утіхи зі шкіри, коли й „чорну маску" Богатирів простягнув на дошки, спокійно, повільно, з усміхом приймаючи стихійні оплески та свисти.

В мому записнику є на одній сторінці його підпис і дата: 22. травня 1922 р. Це власне того дня товариш Юрко своєю протекцією добув нам після змагань вступ до мистця. Велитенська його рука хозяла наші юнацькі долоні смішно у свою жменю і коли ми йому гратулювали — Богатирів посміхався, як завжди: тепло, по українськи.

Тоді Богатирів — „жив".

*

Три тижні тому я йду до „Просвіти" і не вірю своїм очам: Богатирів. Проношена одежа і втомлений, болючий вигляд. Я підступив, спитав, пригадав йому наші відвідини 17 літ тому.

— Ах так... — потер мистець чоло великою рукою, теплою і привітною у стиску. — Що я тепер роблю? Го-го-го, від тоді багато-багато змінилося. Дуже-дуже прикро живу. Відібрали мені дозвіл виступати, десь час-до-часу попросять мене на попис. Дуже прикро. Оце в Ремеслі я виступав: дошка під самоходом, який я перепускав через себе, вломалася, подерла мені ногу. В лікаря був — нога спухла, посиніла. На ліки треба 2 зол. і не маю. Чекаю на приятеля, обіцяв прийти й позичити...

З цієї постаті було резигнацією і втомою. Нога справді розсаджувала черевик, жили зайшли синім, аж лячно дивитись.

— Можете дати мені папіроску?..

Руки йому стрибали, не міг засвітити. Публика розійшлася, бо орхестра вдарила фокстрота. Богатирів подався до гардероби. Похилив голову, груди важко ходили. В дірках на плечах, що залишилися від цвяхованої дошки, мав шматочки паперу. Поклав його підчас попису, щоб наглядно публика бачила, як глибоко входять цвяхи в ціло...

*

Після цього попису я рішився написати про нього, хоч як він просив, щоб цього не робити. Знаю, що багато королів екрану, сцени та арени мають гірку долю на старість навіть у багатших від нас народів.

А проте скільки раз пригадаю собі, як скакали руки Богатиреву підчас попису, як ходили його груди, як сторчали паперці в дірах від цвяхів на його плечах і як він тішився, коли лугозики самочинно зібрали серед публики в шапку ще кілька золотих — стільки раз міркую:

Щось більше належалося б воякові української армії, мистцеві світу, що скромно і щиро обороняв наших кольорів на арені і що вмів зєднувати собі симпатії і чужинців своєю чесною боротьбою, „запорізькому козакові" Олександрові Богатирезу, як оплески фестинової публики. Невже за славою мусить іти справді забуття і — нужда?

Анатоль Курдидик.

— Виступаєте ще часом?

— В зимі ще час до часу виступав, перепадало 6—8 зол. за виступ. А тепер і цього нема. Не знаю, як воно буде далі...

Дивився довго, мовчки в город — синіми, дитячими очима. Нога була забандажована, на обличчі помітно, що недоїдав. Затягнувся папіроскою і говорив:

— Знаю, що тепер усім нам недобре, тимто й не ходжу нікуди просити. Але погано, дуже погано...

В гардеробу ввійшов луговик-дижурний, попросив мистця на виступ. Богатирів піднявся, накинув плащ, пішов. За ним понесли „причандали" до попису.

...Сороката фестинова юрба приняла вістку про виступ „запорізького козака" оплесками. Прізвище таки щось говорило. Мистець зажартував, що зробить зубами й руками зі штаби орнамент, хоч зуби в нього такі, що ножем кашу ріже. Потім напинав і корчив мязи і штаба в руках піддавалася. Я підступив ближче до нього. Богатирів сопів, вимотував зі себе силу. Це не був той у повному розквіті сил мужчина, як тоді на арені, а втомлена, виснажена людина, що двигає тяжко 53 роки життя. Коли скінчив „роботу" і підняв покручену штабу вгору, руки тряслися йому, як у пропасниці, піт заливав обличчя.

Чергою вбивав рукою велитенські цвяхи в дошку, в дошку і бляху, в дошку і дві бляхи, і три бляхи, поклався на цвяковану щітку й велів собі стануги на груди двом з публики, врешті зробив живу карузелю — на раменах обкрутив дручок з двома гойдалками.

Скінчив. Сороката, фестинова юрба плескала завзято. Мистець кланявся. Зіпрів, важко дихав.

— Можете дати мені папіроску?..

Руки йому стрибали, не міг засвітити. Публика розійшлася, бо орхестра вдарила фокстрота. Богатирів подався до гардероби. Похилив голову, груди важко ходили. В дірках на плечах, що залишилися від цвяхованої дошки, мав шматочки паперу. Поклав його підчас попису, щоб наглядно публика бачила, як глибоко входять цвяхи в ціло...

*

Після цього попису я рішився написати про нього, хоч як він просив, щоб цього не робити. Знаю, що багато королів екрану, сцени та арени мають гірку долю на старість навіть у багатших від нас народів.

А проте скільки раз пригадаю собі, як скакали руки Богатиреву підчас попису, як ходили його груди, як сторчали паперці в дірах від цвяхів на його плечах і як він тішився, коли лугозики самочинно зібрали серед публики в шапку ще кілька золотих — стільки раз міркую:

Щось більше належалося б воякові української армії, мистцеві світу, що скромно і щиро обороняв наших кольорів на арені і що вмів зєднувати собі симпатії і чужинців своєю чесною боротьбою, „запорізькому козакові" Олександрові Богатирезу, як оплески фестинової публики. Невже за славою мусить іти справді забуття і — нужда?

Анатоль Курдидик.

ШВЕЦІЯ ЗАТРИМАЛА РЕЗЕРВІСТІВ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У Швеції покликали на 30-денні військові вправи один річник резервістів, які відбули військову службу в 1934. р. Половина резервістів відбуде вправи в жовтні, друга половина в листопаді. Вояків протилетунської артилерії, які скінчать службу 10. серпня ц. р., затримають до 4. вересня з огляду на великі маневри шведської армії, що відбудуться у другій половині серпня ц. р.

—o—

ПОРОЗУМІННЯ В. БРИТАНІЇ З ЯПОНІЄЮ У СПРАВІ ТІЄНТСІНУ.

ТОКІО, 22. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: Прем. Гіранума заявив нині на засіданні кабінету, що британський уряд приняв японські пропозиції у справі Тієнтсіну. Нині відбудуться дальші японсько-британські розмови.

—o—

В ЛЬОНДОНІ АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН, 22. 7. ПАТ. На одній з вулиць Льондону арештували на днях вечором ірляндця Мекелістера. Поліція вважає його одним із провідників т. зв. ірляндської терористичної армії. Арештованого перевезла поліція з великою обережністю до Бельфасту, де він буде відповідати перед судом за зраду короля.

Німецька заява у справі Ґданська.

МІН. ІДЕН ПРО ҐДАНСЬК.

БЕРЛІН, АТЕ. Німецький представник міністерства закордонних справ заявив минулої пятниці на пресовій конференції, що „політичний барометр вказує на 100% проти війни". Ця опінія — говорив далі представник міністерства — спирається лише на переконанні, що Англія виконає достаточний вплив на Польщу, щоб запобігти вибухові війни. Такий вплив може бути тим успішніший, якщоб англійсько - совітські переговори про взаїмний договір закінчились невдачею, бо тоді Польща опинилась би супроти сильного ворога з одного боку, а з другого мала б сильну державу, на яку не могла б спертись. Допомога, яку моглаб дістати, мусілаб прийти з дуже далека. **Вкінці представник німецького міністертва закордонних справ підкреслив, що німецький уряд не має ніяких плянів, що наразили б мир на небезпеку, але одночасно вияснив, що німецький уряд безумовно обстоює при домаганні повороту Ґданська до Німеччини.**

Польська преса підкреслює, що згадана заява є відомим ходом німецької пропаґанди, щоб виказати, що кожночасне домагання Німеччини є остаточне і якщо його сповнять мир буде запевнений.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Б. міністр закордонних справ Іден оголосив на сторінках „Сандей Таймс" статтю у справі Ґданська підкреслюючи його стратеґічне значіння. Б. мін. Іден обговорив значіння Ґданська для Польщі стверджуючи, що в цій справі нема компромісу.

ҐДАНСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА 10 ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ҐДАНСЬК, 23. 7. ПАТ. Ґданська поліція арештувала 10 польських студентів у віці від 18 до 20 років за нелеґальний перехід ґданської границі. Ці студенти перебувають в таборі у Снежиці, пов. Картузи. Підчас прогулъки заблукали в лісистім терені і несвідомо перейшли ґданську границю. Арештованих студентів замкнули у вязниці.

Військова змова в Еспанії.

ГЕН. КЕЇПО ДЕ ЛЛЯНО ВИЇХАВ ДО ФРАНЦІЇ. — АРЕШТУВАННЯ ГЕН. ЯҐЕ?

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. Авас повідомляє: **Ген. Кеїпо де Лляно, який перебував учора в Бургосі, покинув місто та відїхав у напрямі Франції.** Одначе французькі урядові кола запевняють, що ґенерал не перейшов кордону ні в Ансей ні в Рансево. **Ген. Яґе арештували в пятницю вечором у Мадриді. Багато старшин, яких здемобілізували, покликали назад до війська. Сталось це тому, що — як запевняють — передбачують заворушення. Міністр внутрішніх справ підписав декрет, що забороняє без дозволу всі публичні маніфестації.** Авас додає, що позбавлення всіх функцій ґен. Кеїпо де Лляно доказує, що Еспанія переживає глубоку внутрішню кризу.

Ґен. Кеїпо де Лляно виголосив 18. ц. м. промову в якій заявив, що владу повинні перебрати військові, щоб розігнати політичну камарилю. Керму уряду слід віддати в руки тих, які боролись, а не тих, які приглядались боротьбі інших. Далі ґенерал згадав про свої заслуги запевняючи, що завдяки його опіці над хліборобством в Андалюзії Еспанія має нині хліб. У відповідь на цю промову оголошено 21. ц. м. декрет ґен. Франка, що відобрав ґен. Кеїпо де Лляно всі його військові функції та переніс його до „іншого міністерства". Цього рішення не приняла рада міністрів, лише сам ґен. Франко. В Еспанії загально відомо, що ґен. Кеїпо де ЛЛяно був на чолі військової коаліції, яка в останньому часі підкреслювала своє опозиційне становище до цивільного кабінету, зокрема мін. Серано Сунера. Мабуть підтримувало його кількох ґенералів. Ще не устійнено, чи рух прибрав форму змови.

КОРОЛЬ АЛЬФОНС XIII. ХОЧЕ ВЕРНУТИСЬ НА ПРЕСТІЛ.

ЛЬОЗАННА, ПАТ. Авас повідомляє: В Льозанні відбулася нарада делеґатів еспанських монархістів, на якім був теж присутній б. король Альфонс XIII. Монархісти зійшлися на нараду, щоб устійнити своє становище до останніх подій в Еспанії. Один з делеґатів заявив, що найважнішою справою є остаточне визначення претендента до еспанського престола. Присутні відкинули кандидатуру кн. Бурбон-Парми і кн. Карла Габсбурґа. Багато делеґатів підкреслювало, що найвідповіднішим делеґатом був би кн. Астурії. Альфонс XIII. виступив енергійно проти цієї тези заявляючи, що ніколи не зрікся своїх прав до корони і кн. Астурії повинен перший признати, що Альфонс XIII. є дотепер королем Еспанії.

През. Рузвельт не хоче госп. репресій супроти Японії

ВАШИНҐТОН, ПАТ. У письмі до комісії закордонних справ сенату державний секретар Гуль стверджує, що конґрес не має наміру вирішувати підчас звичайної сесії справи ембарґа на вивіз зброї і муніції до Японії. Тому теж — пише Гуль — державний департамент може підождати з висловленням опінії в цій справі. Дипльоматичні кола вважають письмо Гуля доказом, що уряд не хоче отвирати публичної дискусії над „делікатною" справою взаємин між Злученими Державами та Японією. Ці кола підкреслюють, що през. Рузвельт може заборонити вивіз до Японії, але він не хоче тепер хапатись репресій супроти Японії.

В письмі до републиканського сенатора Вандерґера Гуль заявив, що державний департамент розслідить пропозицію, щоби скликати нараду з представників 9-ох держав, які підписали договір, на якій обговорять становище Японії.

Останні розмови в Москві не довели до нічого.

ЛЬОНДОН, 23. 7. ПАТ. Райтер повідомляє, що нині в год. 4-тій попол. дійде до зустрічі на Кремлі представників британського і совітського уряду зі совітськими державними мужами.

ЛЬОНДОН, 23. 7. ПАТ. Молотов приняв нині амб. Сідса, амб. Нажіяра та дир. Стренґа.

БЕРЛІН, 23. 7. Політичні кола в Берліні запевняють, що нинішня розмова теж не довела до ніякого порозуміння.

ЛЬОНДОН, 22. 7. Юнайтед Прес повідомляє: Добре поінформовані дипльоматичні кола потверджують вістку, що анґлійський уряд відкинув останню формулу совітського уряду у справі ґарантії на випадок посередньої агресії.

—o—

Маневри німецьких кораблів на Балтику.

РИҐА, ПАТ. Дня 27. ц. м. прибуде до порту Віндави 4 німецькі кораблі, які відбувають маневри на Балтійському Морі.

КОВНО, 22. 7. ПАТ. У суботу приїхав до Мемелю комендант німецької фльоти на Балтійському Морі адм. Карльс на інспекцію твердині, залоги і воєнної фльоти у Мемелі. В Мемелі підготовляються до вправ протилетунської оборони, що відбудуться там у найближчому часі.

БЕРЛІН, ПАТ. Марш. Ґерінґ приїхав до Ольденбурґа, відбуваючи свою інспекційну подорож по лінії Зіґфріда.

—o—

КРОВАВА ПОДІЯ НА ТУРЕЦЬКО - БОЛГАРСЬКОМУ КОРДОНІ.

СОФІЯ, 23. 7. ПАТ. Болґарська Телеґрафічна Аґенція повідомляє: **Дня 21. ц. м. на турецько - болґарському кордоні недалеко міста Свілевґрад дійшло до події, підчас якої ранено турецького вояка на болґарській території.** Інцидент зліквідував болґарський і турецький старшина з прикордонної сторожі, які оправдали поведінку болґарських вояків. З огляду на приязні взаємини між обома державами раненого вояка передали турецькій владі.

ІБН САВД ТВОРИТЬ ВЕЛИКУ АРАБСЬКУ ДЕРЖАВУ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Арабські часописи пишуть, що король Геджасу Ібн Савд розвиває в останньому часі акцію у справі створення великої арабської держави, що простягалась би від Середземного моря до Ірану. Король міркує, що теперішня хвилина відповідна, щоби здійснити свою колишню мету. В. Британія і Франція слідкують уважно за акцією Ібн Савда.

НІМЕЦЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН. Німецьке Інформ. Бюро повідомляє, що в Ковні заключено німецько-литовський договір у справі держ. приналежности населення Клайпедського краю, та взаїмно загаранговано пошану національних прав. На основі договору збільшилася скількість німецьких громадян.

СПОРТ.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

ДРОГОБИЧ. ЮНАК—ПКС 3:2 (0:1).

СТАНИСЛАВІВ. СТШЕЛЄЦ ҐУРКА—УНІЯ (Люблин) 2:1 (1:0).

СОСНОВЕЦЬ. ШЛЕСЬК—УНІЯ 2:0 (0:0). По змаганнях публика вбігла на грище і хотіла побити змагунів дружини Шлеська. Лад привернула поліція.

ПОЗНАНЬ. ЛЕҐІЯ—ҐРИФ 7:2 (4:1).

ЛОДЗЬ. ЛКС—СКС. СТАРАХОВИЦІ 2:1 (1:1).

ҐРОДНО. ВКС. (Ґродно) — ОҐНІСКО (Пінськ.) 7:3 (3:1).

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАҐАННЯ.

ВАРШАВА. ПОЛЬОНІЯ—СЕҐЕД (Мадярщина) 0:1.

ХШАНІВ. ФАБЛЬОК—СЕҐЕД 2:5.

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. ТШЛ.—СТШЕЛЄЦ (Борислав) 2:2 (1:2).

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ—ҐАКОАҐ (Коломия) 14:0 (11:0). Пролом здеклясував свого противника маючи ввесь час ґнітучу перевагу. Воротами поділялися: Бурчак 3, Зубаль 3, Панченко 3, Якібчук 2, Зізі 2 і самовбивча. Суддював п. Тушевський.

МОСТИСЬКА. ЧУВАЙ—СКАЛА 4:0 (2:0).

ЛЬВІВ. ПКС—СТШЕЛЄЦ (Перемишляни) 3:0 (2:0).

КАЛУШ. СТАНИСЛАВОНІЯ—СТШЕЛЄЦ (Калуш) 3:2 (0:1).

ЗА ВХІД ДО Б-КЛЯСИ.

ТОВМАЧ. СТШЕЛЄЦ ЮНАК—ҐАСМОНЕЯ (Станиславів) 2:1 (0:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАҐАННЯ.

ВИННИКИ. СТЕП — ДНІПРО 5:4 (3:1).

Товариські змагання, розіграні у Винниках, виріжив Степ у свою користь. Львівська дружина перевищала новика Ц-кляси у всіх лініях. Дніпро крім велитенської амбіції, нічого не показало. Найкращим змагунок був Верходай (б. змагун Степу). Ґра велася наскрізь у товариській атмосфері. В Степі добре заграв Нагірний на воротах, поміч і середуща трійка нападу. Ворота добули для Степу: Панчишин 3, Семераз і Коцан; для Дніпра: Верходай 3 (1 з карного) і Банах. Суддя п. Кметь.

Ці змагання попередила стріча резерв. В цій стрічі перемогло Дніпро дружину Степу у відношенні 4:1 (1:0). Ворота добули: для Дніпра: Литвин і Масловський по 2; для Степу: Тимцьо II. з карного. Суддя п. Нагірний.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ.ЗОРЯ—УСТ. ДРОГОБИЧ 3:8.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ. ЗОРЯ II.—КС. ДОМБРОВА (Тустановичі) 2:4 (0:2).

СИТКІВКА.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ. ЗОРЯ—РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛИКУВАНЦІВ 2:1 (13:15, 17:15, 15:11).

БІҐ НАКОЛЕСНИКІВ ДОВКОЛА ПОЛЬЩІ.

В суботу 22. ц. м. рано стануло до старту на ставіоні Польського Війська у Варшаві 35 наколесників, які беруть участь у V. міжнароднім біґу наколесників довкола Польщі. До біґу зголосились найкращі наколесники польських дружин і крім того наколесники Болґарії, Мадярщини і Франції. Зі зголошених наколесників зрезиґнували з приводу недуги: відомий український змагун Степанюк з України і Туора з Люблина. Учасники наколесницького біґу скінчили вже два етапи: Варшава—Люблин (161 км.) і Люблин—Львів (211 км.). По двох етапах перше місце має Вісневський (Польонія Варшава (12:03,27,6; 2) Капяк Ф. (Юр — Варшава) — 12:03.28.2.

Сторінка без політики.

Залізні крила під еспанським небом.

Що пише очевидець повітряного двобою Бруна Мусолінія з таємничим американцем, визначним летунським асом червоних в Еспанії?

(Оповідання німецького легіоніста).

Й. Цегетнер з дивізії „Кондор", яка вернулася цими днями до Німеччини, проголошує тепер на сторінках „8 Ур Блятт-у" свій воєнний щоденник.

Між численними цікавими епізодами твердої борні, яку зводили рука в руку італійські й німецькі легіоністи на еспанській землі, описує він один зворушливий повітряний двобій, якого учасниками були: якийсь визначний американський летун, що воював у рядах червоних, та син італійського дуче: Бруно Мусоліні.

„В Ель Бурго де Осма", — оповідає Цегетнер — ми ввійшли скоро в найкращі взаємини з товаришами летунами італійцями. А вони, звичайно вечором, як тільки мали трохи вільного часу, заходили до нас на дружню гутірку, щоб разом, спільно пригадувати собі події дня. А був між ними малий ростом, чорноволосий Карло, незвичайно балакучий, що часто розказував нам дуже цікаві речі. Він мав перевязане рамя, а в ньому глибоку рану, яку спричинив йому відламок гранати. Він був монтером при тому сквадріліоні (летунському відділі), до якого належав і Бруно Мусоліні.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Одного вечора оповідав він таке: „У нашому сквадріоліоні ходила поговірка, що Бруно кожного дня з великим напруженням вишукував у просторах ворожого фронту якогось там летуна-американця, що з ним доконче бажав звести бій чоло в чоло. А коли ми запитували його нераз, чи це дійсно правда, він тільки всміхався — й ніколи цього не заперечував. Аж одного дня розійшлася вістка, що на другий день Бруно має стрінутися зі своїм противником. Ми якнайдокладніше та з якнайбільшою увагою перевірили його апарат аж до найменшої шрубки, і на другий день ми всі були приявні при відлеті його сквадріліону.

Бруно всів у свою машину, облетів кілька разів поле аеродрому й опісля швидко зник зі своїми товаришами в напрямі червоного фронту. Минуло півтора години, як його сквадріліон появився знову вже з поворотом зі сторони ворожої лінії.

Брунів апарат мусів відбути тверду пробу (густо подіравлені крила і деякі частини апарату вказували на те, що Бруно мусів звести гострий бій). Та він ні одного слова не сказав про те, що перебув. Але говорили за нього його товариші пригоди. Всі вони, перейняті до живого тим, що сталося і що бачили, оповідали:

По кількох хвилинах нашого лету ми зустрінулися з численним відділом червоних літаків, від яких у туж мить відлучився один могучий бомбометний апарат та спрямувався просто на апарат Бруна. Ніхто з нас не міг полетіти йому з помічю, бо кожний з нас мав свого противника. Та всі ми мали враження, що Бруно найшов вкінці свого партнера, за яким так довго шукав. Бій зачався негайно гострий і завзятий. Ми всі також чимало здивувалися, коли побачили, що ворожі мисливські літаки тримали всіх своїх летунів осторонь від двобою обох противників, а ворожі батерії також ненадійно замовкли.

Бруно серед тих обставин летів немов навіжений, кидався стрімголов у діл, здавалося нам, ось-ось упаде на землю, та тут нараз, немов блискавицею, рванув назад угору, атакуючи противника. Його скорострільні роздирали повітря, але і противник його стріляв незле, судячи по тім, як дуже подіравлений був апарат Бруна.

Ми всі вернулися звідтіля цілі. А Бруно, як тільки осів на землю, опинився негайно на раменах своїх товаришів, котрі обносили його серед тріюмфу, пяні із радощів, що мали його знову між собою живого і здорового після такої боротьби.

Чи Бруно стрінувся був дійсно з якимсь асом американського летунства у небесних просторах околиці Ель Бурго де Осма?

Бруно завжди відмовлявся сказати щонебудь про цей свій двобій, ми ж ніколи не могли довідатися, чи оба противники видали собі стрічу, чи ні" — кінчить Цегетнер.

Подав Яр. Цимбалістий.

Леґенди про одно озеро.

Совітський уряд видав доручення, щоб заопікуватись озером Турґояк, що знаходиться у давній оренбурській області, теперішній челябинській, коло Міяської станиці. Оце озеро славне тим, що коліри води в ньому раз-у-раз міняються. За той самий день Турґояк буває темноблакитний, то зелений як смарагд, то вишнево-червоний. З ним звязали башкірці багато переказів. Сама його назва складена із трьох башкірських слів, які означають „Зупинись моя нога!" Мешканці недалеких місць того озера Златоуста й Челябинська шанують його як чудесне. Таксамо татари почитають його за ріжні чуда. На дні озера спочивав багато уральських самоцвітів. Саме вони пояснюють, чому в сонячні дні, коли вода прозірчаста, вона так грає ріжними колірами. Люди оповідають багато леґенд про бочки зі золотом, що лежать на дні Турґояка, буцімто заховані там за часів Пугачова. Совітська влада робить навіть спроби розшуків отих скарбів, але тепер урядово заборонено робити там розкопи. Зате етнографи списують ріжні перекази та леґенди довкола нього.

—o—

Боротьба прапорів.

Коли 14. липня ц. р. французи маніфестували своє свято під триколіровим прапором, варта пригадати, якто символічна прапорова боротьба тревала у Франції близько півтора віку, маючи свою окрему вимову.

Першою барвою республики була зелень. Установив її Камиль Десмулен. Було це 12. липня 1789 р. Десмулен прибув до Версаю, приносячи вістку про димісію Некера. Він станув на столі і закликав до зібраних:

— Не залишилося нам нічого, як ухопити за зброю. Мусимо прибрати стяжки, по яких будемо пізнавати себе. Що волите: зелень, краску надії, чи синю барву вільної Америки й демократії?

Юрба одноголосно закликала:

— Зелень, краску надії!

Зелена краска з 12. липня була тільки ефемерична.

Барви нової Франції були створені з зіставлення королівської краски — білої з красками міста Парижа синьою і червоною. Червоний прапор, який сьогодні є символом бунту, був у своїх початках краскою репресії. Декрет законодавчого збору оголосив, що завсіди підноситимуть червоний прапор, коли влада ладнитсьме здавити якенебудь повстання. І так уперше повис червоний прапор на паризькому ратуші 17. липня 1791. р. Тоді проголосили воєнний стан, щоб розігнати маніфестантів, що зібралися на Марсовому Полі. Війська ступали під червоним прапором. Юрба кричала: „Геть з червоним прапором!" Тоді віддали сальву. На дорозі впало коло 50 представників французького народу.

Рік 1814. Поворот Бурбонів. Враз з ними повернувся білий прапор.

У 1830. р. революція знову привернула триколіровий прапор.

18 літ пізніше при кінці панування короля Людовика Филипа, підчас весни народів, революція домагається зміни ладу. Цілість революції відбувалася під триколіровим прапором, але деякі відлами тайно маніфестували під червоним. З того часу виводиться розбіжність.

Триколіровий прапор є виразником демократичної республики, а червоний соціялізму. Блянкі накликує вживати червоної краски, мовляв, триколіровий прапор означує компроміс.

У Франції по революції 1848 р. появився червоний прапор знову підчас березневого повстання 1871 р.

Сьогодні офіціяльною барвою Франції є триколіровий прапор.

Непромакальні плащі від зол. 12'— у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів ч 420.

Нові розкопи в Індії.

Визначний англійський археольог сер Леонард Уллі вернувся недавно з Індії і передав урядові звіт про свою наукову подорож. Його завданням було вказати на ті місця, де можна вести розкопи старовини. До Індії давно не виїзджали археольоги, а остання подорож відкрила тільки сліди давньої цивілізації в Могенго-Даро і в Ґараппа. В Ґараппа твердили сліди скитсько-партянської цивілізації, а в місці Асока знайшли чимало даних про давню буддійську добу. Ще досі не прослідженa доба на просторі 2000 років. Учені не знають, які народи якої цивілізації панували на даних просторах. Мета дослідів сера Леонарда була в тому, щоб звязати дві епохи між давньою цивілізацією Інда і буддійським періодом. Учений пропонує англійському урядові дати дозвіл ученим ріжних інших національностей робити розкопи під контролею Англії.

Данина Андори.

Найменша европейська держава Андора платить ще з часів Людовика Благочинного щорічну данину двом своїм зверхникам: президентові французької республики, як найвищому опікунові і епископові ургельському. Кожний із них дістає річно по 1.000 франків. Церемонія передачі грошей відбувається звичайно на початку літа, коли в Андорі розтануть сніги, себто на їх весну і провал Енваліра, який відділяє Андору від Франції, прочищується. Тоді три андорські синдики приїжджають до французького міста Перпініян, де з рук місцевого бурмістра передають данину для президента Франції і беруть участь у святковому обіді.

Гамлет у замку Ельсінорському.

Цього місяця данський уряд запросив на гостинні виступи англійську трупу з Льондону, щоб відограла Шекспірового „Гамлета" на славному замку Ельсінор, на якому у Шекспіровій пєсі відбувається дія цієї трагедії. Пєсу мали грати голотіч. На жаль того самого дня вранці ішов дощ і публики прийшло небагато, хоч подвіря замку може помістити 2.500 глядачів. Акустика у старинному замку незвичайна. Кожне слово артистів доходило до слухачів без будьяких мікрофонів. Незвичайно сильне враження робили монольоги Гамлета серед тих мурів, де, як каже легенда, колись блукав дух убитого Гамлетового батька.

Смерть одного льокая.

Паризька преса знайшла місце і на новинку про смерть довголітнього льокая, що служив відомому діячеві міністрові Бріянові. Його знали всі тільки по імені Еміль, а не по прізвищі Депре, Бріян, що був ціле життя неженатий і ніколи не вмів давати собі ради з господарством і рахунками, знайшов собі Еміля, як свого невідступного помічника і довірника. Спочатку Еміль був його шофером, потім, коли осліп, залишився дома як льокай, а його жінка була кухаркою і видавала якнайкращі обіди для вибраних гостей Бріяна. Бріян у своєму заповіті записав їм один свій дімок в околицях Парижа. Там Еміль зі своєю жінкою дочекався навіть свого „золотого весілля". Чимало анекдот про Бріяна перейшло з уст Еміля до паризької преси.

Сензаційна афера в Бережанах.

Минулої суботи 15. ц. м. в год. 2-ій пополудні чкурнули з Бережан автом до Заліщик, а звідтіля до Румунії: заступник директора Комунальної Каси Ощадности в Бережанах Герард Садовінський і головний книговод Броніслав Червйовський, резервовий старшина, з більшою сумою грошей, яку забрали з каси ощадности. Висота вкраденої готівки невідома. Офіційно подають, що оба дефравданти забрали зі собою лише 12.000 зол. Тимчасом по місті кружляють вперті поголоски, що оба дефравданти присвоїли собі теж суму грошей з третьої сплати (ратн) протилетунської позички і золоті предмети, зложені жертводавцями на ФОН. Виявляється, що оба дефравданти були від довшого часу у змові, бо перший з них був заступником директора і касієром, другий книговодом, і важко було впасти на слід їх зловживання. Утечу дефравдантів приспішив приїзд ревізійної комісії до Бережан. Щоб унеможливити контролю комісії книговод Червйовський положився до ліжка нібито як недужий, але в дійсности тому, щоб міг чимшвидше виїхати з Бережан зі своїм товаришем. І дійсно дефравданти найняли чергового дня по приїзді комісії автодорожку від жида Талера і втікли до Заліщик до свого знайомого урядовця Шульца, який був раніше урядовцем Повітового Виділу в Бережаках. До нього то дефравданти зателефонували ще з Бережан, щоб він придбав для них перепустки на переїзд кордону до Румунії, де хочуть забавитись і попити „винця". Тому по приїзді до Заліщик ждали вже на них не лише перепустки, але теж службове авто урядовця Шульца, який перевіз ним обох утікачів до Черновець, де їх залишив.

Виринає питання, чому начальний директор комунальної каси Кульпінський допустив до цього скандалу? Адже ще перед двома чи трьома роками один з урядовців, Сербенський, звертав увагу, що в касі непорядки, про що навіть писав меморіяли до старости. Наслідок був такий, що цього урядовця вигризли з Бережан. Директор Кульпінський злегковажив собі остороги Сербенського і займався далі патріотичною „дзялальносьцьон" подібно, як оба дефравданти і не звертав уваги на їх службову діяльність.

При цій нагоді слід згадати, що Комунальна Каса Ощадности, здвигнена в головній мірі з грошей українського населення бережанського повіту, що творить велитенську більшість у повіті, вже від років не дає позичок українським селянам. В управі нема ніодного українця, а „на показ" вибрали одного „греко-католіка", який взагалі не бере ніякої участи у житті українського громадянства. З чистого зиску комунальна каса не лише не дає ні сотика на українські цілі, але „скасувала" теж від 1930 р. даток 200 зол. на парохіяльну церкву в Бережанах.

Про скандальне життя дефравданта „Герця" Садовінського навіть не згадуємо. Про нього довідаємось може на розправі, якщо обох дефравдантів зловлять і притягнуть до судової відповідальности.

НОВИНКИ

25 ЛИПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 12. липня 1939.
Прокла й Ілярія мч.
Лат. Якова ап.
Сонце: схід — 3.43, захід — 19.18.
Місяць: схід — 15.05, захід — 0.00.

Завтра: 26. липня. Середа.
Ст. ст. 13. липня 1939.
Собор Архистратига Михайла.
Лат. Анни.
Сонце: схід — 3.44, захід — 19.17.
Місяць: схід — 16.04, захід — 0.20.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Вечір Л. Кривіцької в Черчі.** Наша відома артистка, що гостить на лікуванні в Черчі дає 25-го ц. м. свій вечір в год. 9-ій звечора. На такий виступ приїзджали минулими роками і гості з околиці і він звязаний звичайно з ріжноманітною програмою та веселою забавою після виступу.

— **Вісти з „Червоної Калини".** Довідуємося, що на заклик Управи В-ва про доповнення уділу одним з перших вплатив у цілости це доповнення Впрп. о. Мітрат Ол. Базюк та службовики Зем. Банку і Центросоюзу. Рівночасно Вп. дир. В. Кузьмович закупив за зол. 100 два комплети видань, жертвуючи їх для бібліотеки студіюючої молоді, Вп. дир. С. Кузик за зол. 50 один комплет, з призначенням для чит. „Просвіти" в селі Загіря, рогатинського повіту, Вп. ред. О. Боднарович за зол. 100 для чит. „Просвіти" в Зарваниці, підгаєцького повіту, Вп. І. Калитяк і Вп. І. Костишин більшу кількість видань для своїх бібліотек. Тож є надія, що справді цінні видання „Червоної Калини" найдуть врешті ширший збут.

— **Антропольогічні досліди у Стрийщині.** До Бригідав пов. Стрий приїхала антропольогічна експедиція з інституту полуднево-східніх земель зі Львова, де 10 днів буде переводити антропольогічні досліди місцевого населення.

— **Примусова праця лікарів.** Увійшли в життя приписи про примусову практику молодих лікарів. По думці знов.елізованого розпорядку дволітній примус праці молодих лікарів у сільських громадах можна заступити 5-літньою науковою працею у шпиталях та дослідних заведеннях. Тепер міністерство суспільної опіки вияснило, що від тієї засади не буде ніяких звільнень.

— **Знову появився більон.** Як пише польська преса, на варшавському ринку та в інших більших містах появився знову срібний більон, який ховали від кількох тижнів, ті, що боялися тримати паперові гроші. Вернулися до обігу головним чином срібні двозолотівки, тай 5-ти і 10-золотівки вже сьогодні не рідкість. Люди зрозуміли, що нема змислу зберігати більон. При цій нагоді втратили тільки ті, що пішли за радою обманців і випродували 20-золотові банкноти по „зниженій ціні".

— **Хліборобські палати у Станиславові й Тернополі.** На засіданні ради міністрів у Варшаві, що відбулося 21-го ц. м. між іншими законопроєктами ухвалено розпорядок про те, щоб створити хліборобські палати у Станиславові й Тернополі. У тому розпорядку визначено відразу обсяг діяльности тих обох палат.

— **Окружна дирекція залізниць у Холмі.** Рада міністрів ухвалила перенести окружну дирекцію залізниць з Радома до Холму.

— **57 польських півкольоній** зорганізували польські організації під проводом Т. Ш. Л. у селах ярославського повіту. До згаданих півкольоній ходить 1.500 дітей.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 100.000 зол. на ч. 136255; 20.000 зол. на ч. 141863; 15.000 зол. на ч. 27807; 10.000 зол. на ч. 3791 18516 65502 106061; 5.000 зол. на ч. 126947; 2.000 зол. на ч. 43084 47054 159779; 1.000 зол. на ч. 8369 15378 18920 34497 59625 63793 90406 90756 93233 112:23 118052 139070.

— **За зневагу польського народу** і держави засудив окружний суд у Стрию залізничого кондуктора Василя Савта на 6 місяців вязниці.

— **Львівська хроніка.** При будові будинку Польського Радія у Львові при вул. Мохнацького невідомі злодії вкрали мірничий прилад інж. Маковича, вартости 3.000 зол. — При вул. Янівській наколесник переїхав Елеонору Кіцову (вул. Бема ч. 27) і втік. — При вул. Личаківській авто наїхало на візника Дмитра Бурака (вул. Жовківська ч. 96) і зломило йому праву ногу.

— **Дві самоходові катастрофи.** Під Гродном розбилося авто, яким керувала жінка б. прем. Світальського. У важкому стані відвезли її до шпиталю до Гродна. — Недалеко Люблина вїхало до рова та зовсім розбилось авто директора банку з Львова Шоца. Важко ранену доньку Френкльову відвезли до шпиталю в Люблині, дир. Шоц вийшов з катастрофи легко ранений.

— **Краєва хроніка.** Підчас бурі, що лютувала на днях над Дрогобичем та околицею, грім ударив у хату Яцюрака в селі Лішні, пов. Дрогобич та убив 37-літню Анну Яцюрак. — У Яблонові, пов. Копичинці згоріла на сіножаті стирта сіна поляка М. Войцеховського. Поліція шукає за палієм. — У Бориславі дістався на вул. Легіонів під колеса бочковоза електромонтер М. Островський. У важкому стані відвезли його до шпиталю. — В Гуті Коростівській, пов. Стрий згоріла лісничівка фірми Ґредель з уладженням. Матеріяльна втрата 10.000 зол. — Вантажний поїзд, що їхав зі Самбора до Львова, переїхав на залізничому шляху 65-літнього Василя Рочняка з Хишевич, пов. Рудки. Слідство виявило, що Рочняк був глухий і сліпий на одно око та не чув, що надїзджає поїзд. Тіло Рочняка видали родині.

— **Найстарший у світі пароплав.** Найстарším у світі пароплавом, що є ще в ужитку, є корабель „Мелярен", збудований у Норкепінґ, у Швеції, в 1848 році. Цей корабель курсує далі на озері Мелярен. Його вже кілька разів відновляли та переробляли, в останньому часі він дістав нові машини. Не вважаючи на своїх 91 літ „Мелярен" добре справується та тішиться заслуженою популярністю серед подорожніх.

— **Літак на сто пасажирів.** Англійський водолітак „Гольден Вінд", призначений до трансокеанічної служби, який може вмістити на своїм чердаку 100 пасажирів, відбув перший пробний лет. Пересічна швидкість того літака 300 км. на годину.

— **Найдорожчий у світі фортепіян** знаходиться в однім з рецепційних сальонів у Білому Домі. Він покритий золотом та прикрашений гербом Злучених Держав. Цей фортепіян має незвичайно чистий звук, яким перевищає інструменти навіть найбільш відомих світових фірм. Золотий фортепіян у Білому Домі — це найдорожчий інструмент із тих, що знаходяться у посіданні панівних домів чи королівських родів світу. До консервації цього фортепіяну покликаний один з найвизначніших американських музиків, який бере за свою функцію платню в сумі 50.000 долярів річно.

— **Від коли їмо чоколяду?** Чоколяда появилася перший раз в Европі у XVI-ому віці, наперед як ласощі панівних домів. Консумція чоко-

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 24 липня 1889.

НЕ ВПАЛА НІ КАПЛЯ ДОЩУ...

З Заліщичини пишуть: В нашому повіті є місцевости, де від весни не впала ні капля дощу. Деку ди з пшеничного моргa першої кляси накали півто ра копи. Податковий інспектор перевів уже у сорок кількох громадах ліквідацію шкоди заподіяної сухою. У Заліщиках були дні, в яких було 50 ступнів гаряча.

ЗБРОЙНА ВАТАГА НА СЕРБСЬКО-БОЛГАРСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

На сербсько-болгарській границі недалеко Видима появилася збройна ватага, складена з 20 людей. Болгарська влада дістала наказ ту ватагу зараз розігнати. Одночасно сигналізували два кораблі російського пароходного товариства на Дунаю, що плили горі рікою. Подібні ватаги появилися також в околиці Терна.

ГОСТИНА ПЕРСЬКОГО ШАХА У ВІДНІ.

Дня 20-го серпня ввечір прибуде до Відня перський шах і заїде до Бургу, де замешкає в апартаментах Радецького. Шах побуде у Відні до 27-го серпня і того дня виберетьси до Персії чорез Константинополь.

ПОДОРОЖІ ЦІСАРІВ.

Берлін, 24 липня. Цісар Вільгельм вертаючися з Льондону зробить візиту бельгійському королеві у Брукселі. У програмі прийняття австрійського цісаря поміщено також проект ревії фльоти в Ніль.

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

люди зростала дуже поволі так, що в 1800 р. доходила вона річно у цілому світі до 200.000 кг. Сьогодні споживають річно коло 700 мілїонів кільограмів, що дає більш-менш чверть кг. на голову усіх мешканців землі.

— **Нова невдача з витягненням підводного човна „Тетіс".** Рятунковому кораблеві „Зельо" вдалося в ночі з пятниці на суботу піднести затоплений підводний човен „Тетіс". Залога корабля сподівалася, що підчас припливу можна буде притягнути підводний човен до берега. Тимчасом дві линви трісли і човна е вдалося таки витягнути.

— **Кілько промов виголосив канц. Гітлер?** Інститут національ-соціялістичної бібліографії у Берліні видав брошуру про діяльність канцлера Гітлера, з якої виходить, що канцлер від хвилини приходу до влади, тобто від 30. січня 1933. року виголосив 417 промов. Листа промов кінчиться на промові, виголошеній 1. квітня у Вільгельмсгавен. Від того часу канцлер виголосив промову у Мемелі, 28-го квітня у райхстагу та 1-го травня у Берліні.

— **Чеська пропаганда на грамофонових кружках.** У зв'язку з приїздом з Америки до Льондону б. президента Чехословаччини д-ра Бенеша преса пише, що головна вага прочеської пропаганди лежатиме в Европі, особливо в в Льондоні і Парижі. Для цілей широкої протинімецької пропаганди вживатимуть грамофонових кружків з промовами чільних чеських еміґрантів з Бенешом та чеським послом у Злучених Державах Гурбаном у проводі. Ці промови відтворюватимуть на протинімецьких зібраннях.

— **Віднайшлася фінська експедиція на Лябрадор.** Від кількох тижнів не було ніяких вісток про фінську наукову експедицію, що кілька місяців тому виїхала на Лябрадор під проводом проф. Таннера. В останньому часі прийшов від експедиції перший комунікат. Як виявляється, причиною такої довгої мовчанки було те, що експедиція мусіла перебути кілька тижнів у безлюдному заливі.

— **Землетрус у Надренії.** У Надренії відчули в минулу пятницю сильні підземні струси. Струси тривали коло 6 секунд і їм товаришили глухі громи. В багатьох домах позарисовувалися стіни.

— **Арештування в Альбанії.** У Постумії, в Альбанії,, арештували 10 альбанських достойників, які товаришили б. королеві Зогу у його відвороті до грецької границі.

— **Службовики окрадали шпиталь.** Велике враження викликала у Марселі корупційна афера, яку викрили у місцевому портовому шпиталі „De Die" Поліція арештувала 6 вищих службовиків того шпиталю, які систематично окрадали або через брак нагляду допускали до крадежи дорогих ліків та хірургічних інструментів, що належали до шпитального інвентаря У звязку з тією аферою шпиталь має втрати на суму мілїона франків.

— **Американським урядовцям не можна політикувати.** Американський сенат ухвалив закон, який передтим уже прийняла палата послів, а який забороняє державним урядовцям займатися якоюнебудь політичною ділянністю.

— **Боротьба з весіллями в Туреччині.** Ще за життя Кемаля Ататюрка почалася в Туреччині боротьба з багатими весільними обрядами, що є традицією на цілому Сході, а які — на думку реформаторів — не дають змоги женитися біднішим туркам. Йде тут також про віно або викуп за наречену, що дають дуже великі суми. Справді турецькі родини руйнувалися просто на весілля, що тривали по кілька днів і складалися виставних поийнять. Тепер весільні торжества заборонені. За возом молодої може їхати найбільше пять возів. Наречений не може вимагати посагу, наречена весільних подарунків. Весілля може тривати найдовше один день.

— **Цим разом не вуйко тільки тітка з Америки.** Приповідковий багатий вуйко чи тітка з Америки навіть сьогодні не належать ще до казок, чого доказом є чотирьох членів родини Рошето, що живуть у ріжних місцевостях французької провінції Вандея. Вони дістали у спадку по своїй тітці, яка як 17-літня дівчина виеміґрувала до Злучених Держав, де недавно померла, суму чверть мілїярда франків.

— **Велика пожежа під Віднем.** З Відня повідомляють, що від іскорки, яка впала з паровозу, вибухла під Віднем велика пожежа, що знищила збіжжя на полі. Пожежа прибрала великі розміри, втрати дуже великі.

— **Вмерла Тереса Найман.** З Берліна надійшла вістка, що відома стигматичка Тереса Найман з Коннерсрайт померла.

—o—

Дописи.

БЕЛЗЧИНА.

Відпуст на Білостоці. Відпустове місце Оправдущої Матері Божої на Білостоці і Лісках, на границі Холмщини — це превалний релігійний осередок та невичерпане джерело потіхи і сили не тільки для прочан з Сокальщини і Равщини, а й для холмщаків. Цьогорічний ювілейний відпуст, що відбувся 15-го м. м. завдяки гарній погоді і відповідній порі стягнув велике маси побожних прочан. Відпустове торжество почалось у парохіяльній церкві в Лісках відправою Вечірні в Литією. По молебні до Пр. Діви Марії промовив до прочан, які з дальших околиць прибули на відпуст, о. декан Михайло Дороцький, який кожного року радо приїздить на Білостік, щоб своїм красномовним словом скріпити богомольців на дусі і розбудити в їхніх серцях любов до своєї рідної гр.-кат. Церкви, обряду і Батьківщини. Після ранньої відправи в год. 9-ій відбувся на Білостоці процесійний торжественний обхід „Хрестної Дороги" під проводом оо. Дороцького, Бахінського і Менціньского, які при кожній стаційній каплиці виголосили відповідне страстне розважання з повчальною релігійно-моральною наукою. Торжественну Службу Божу відправив о. декан І. Кашубинський. Співав місцевий хор під орудою дяка Л. Шеверського. По Службі Божій прочани вислухали релігійно-патріотичної проповіді про „950-ліття почитання Преся. Богородиці на українських землях", яку виголосив о. декан Дороцький. Відпустове свято закінчилося відправою водосвяття при чудотворній криниці, в якому взяли участь оо. Котис, Стецишин і Медицький. Покріплені освяченою, цілющою водою, обновлені на душі та скріплені релігійною потіхою до дальших змагань на терністому шляху життя, розходилися богомольці домів, перейняті невисказаною вдякою до Стражду щої Матері Божої, могутньої заступниці українського народу. Від останнього відпусту розбудова св. Білостоцького місця поступила значно вперед. Заходом о. пароха М. Рінецького переведено головну частину відбудови відпустової церковці, побудованої тому 50 літ. Підвесено церковцю і підмуровано, вставлено нові підвалини і долівку та побудовано нову захристію, частину церковці пошальовано. Щоб роздобути фонди на цей основний ремонт церковці, о. парох зорганізував кольпортажу книжок релігійно-морального змісту й образів в сокальському і равському повіті. Кольпортери перейшли всі села Сокальщини і частину сіл Угнівщини та придбали коло 700 золотих на відбудову церковці. Довелося зазнати перепон у розпродажі. Староство в Сокалі засудило о. Рінецького і кольпортера М. Креська на гривну по 50 зол. Внесено рекурс та відбулася розправа перед окружним судом у Львові. Оборону вів наш відомий оборонець д-р Филип Еннн. Своєю успішною, безкорисною обороною адвокат Енни додав замітну цеглину до діла відбудови Білостоцької церковці, що в призначенням треба підкреслити. Тут слід згадати, що о. парох Рінецький вже 17 літ докладає всіх зусиль та не вражується ніякими перешкодами ні трудношами, щоб Білостоцьке відпустове місце поставити на відповідній висоті.

ДРОГОБИЧ.

Велині дні Дрогобича. Може кождий читач по перших реченнях цього допису, зорієнтувавшися, що тут йде про Велику Місію у днях 11—18. м. м. у Дрогобичі, — охоче його помінути. Але, читачу, хочби ці справи були тобі зовсім байдужі — то таки прочитай! Бо це, що ми у цих днях тут пережили і бачили, виходило далеко поза межі звичайної місії, яку ти може мав нагоду десебудь бачити. Ми були свідками збіду десятків тисяч народу з кількох повітів. Ми бачили, як під хрестами Церкви зібралися всі стани без винятку, без огляду на політичні погляди, діти, старшні, жінки, мужі, здорові і калїки. Здавалося, що церковні мури стогнуть під напором непроглядних народніх мас, а ці зараховані церковні прапори заквітчали вулиці і мали характер свята. В суботу, 10-го м. м. вечором відбулося повитання Отців Місіонарів. Були це: Вп. о. Ред. Марисюк, Впр. о. Семьківський і Впр. о. Балагурок. Церква св. Трійці у середмісті ясно освічена. Непереглядні маси вірних у церкві і поза нею. Представники установ, організацій, багато дітвори. Під дверми церкви о. парох Ігумен Баранюк передає провідникові Місії о. Ред. Марисюкові ключі церкви до його диспозиції на 8 днів. А потім з уст має полинула могутня пісня-молитва „Царю Небесний" прохання про Божу поміч у великому ділі. Від тоді пішла гаряча праця. Можна сказати, що за цих вісім днів церква не замикалася. Щоденно виголошувано науки і в церкві св. Трійці в середмісті, і в т. зв. „Ротунді" при вул. Стрийській і в славносвісній церкві св. Юра при вул. Горішня Брама. Учасники поділені: окремо робітники, дітвора, мужі, жінки, хлопці, дівчата. Щоденно співав пречарно Службу Божу відомий Дрогобицький Церковний Хор під знаменитим проводом диригента п. Я. Камінського, а його учасникам належиться спеціяльне признання, що не зважаючи на щоденні заняття не жаліли часу ні труду в жертві для св. Місії. В рамах Місії відбувся заходом Мар. Дружини Пань під проводом голови п. А. Сапрунової День Хорих у вівторок 12-го м. м. в церкві св. Петра і Павла (Ротунда). Наші Пані віддали велику працю обслуговуючи 60 хорих осіб, що треба з признанням підкреслити. В тих днях відбулися в церкві св. Трійці два духовні концерти: перший увечір в неділю 11. 6. у виконанні місцевого „Бояна" під управою п. В. Пюрка, другий вночі з 17. 6. на 18. 6. в честь Найсв. Таїн під управою о. С. Сапруна. Оба пройшли дуже здавно. В часі Місії виповідалося і запричащалося до сім тисяч осіб. Завершенням цих великих днів була неділя 18. 6. І небо було ласкаве, бо погода була чудова. Якби в цю неділю раненько можна було піднестися понад дрогобицьку землю — то можна було би від світанку бачити, як з далекна гір, як вночі смерек, крізь зелені поля — посувалися гурти розспіваних людей з хоругвами і пропорами а всі вони прямували до старенької церкви св. Юра в Дрогобичі, де відбулося закінчення Місії. Ці гурти виросли під св. Юром у велике соборчасте море голов з сотками святих прапорів. Торжественну полевну Службу Божу відправив о. крилошанин Качмар а перемінили в асисті духовенства. Діяконували: о. д-р Панас і діякон Гринів, прекрасні літургічні співи у виконанні Дрогобицького Церковного Хору під управою о. С Сапруна широко розносили мегафони. Кінцева проповідь о. Марисюка і похід до Матерної церкви св. Трійці вулицями: Горішня Брама, Юра, Шашкевича, Грунвальдська, Площа св. Трійці. Порядку берегли місцеві спортові т-ва: Сокіл і Ватра під командою Дир. Максимовича, дир. Новосільського і п. Воробця. Пригадалися великі дні УМХ у Львові. Згадними вулицями пішло в похід сорок тисяч людей під проводом ОО. Місіонарів. Коли похід наближався до мети — ми в дзвінку в о. Ніщим вийшли на дзвінницю св. Трійці — і перед нашими очима пройшов увесь похід: йшли села з образами, з хоругвами, з хорами. Йшли Товариства з прапорами. Годі їх вичислити, бо все здавалося у велику і могутню цілість, у силу осяйну любовю Церкви й обряду. Дивлячись на це все зовсім затрачувалися свідомість свойого я, як одиниці, а було те я — як великий, безсмертний, святий нарід під крилами Церкви. З місьних організацій найчисленніше прибули: група служниць і група Марійської Дружини Пань. Похід замикав кордон 50 священників у ризах під проводом крил. Качмара. В другій половині походу йшов численний гурт мужчин, що несли на раменах величезний дубовий місійний хрест. Було їх може сто. Несли символ. Символ терпіння й перемоги. З боків видавать діти вайти на нього. Високо на дзвінниці дзвонить безупину великий дзвін, а там з долу плинуть пісні довкола хреста і все воно зливається в могутню симфонію, летить у простори, зливає минуле з теперішнім і майбутнім. Мені щось закрутилося коло ока, дискретно гладжу да о. Ніщого — а він теж втирає перлинку на лиці!... А під церквою вкопали свій хрест під звуками пісні „Хресту Твоєму поклоняємося.." І як тепер вийшов перед хрест господар і організатор Місії о. Ігумен Баранюк. Подякував і попрощав усіх. Видно у нього втому, але і свідомість сповнення великого діла. Так, це певно був найбільший день у його житті. Це були справді великі дні Дрогобича. с С. Сапрун.

ПІТ ЗНИК!...
Пудер SUDORYN

ПІТ І ЗАПАХ
975 7—?

—o—

Нові книжки й журнали.

С. Орлянський: **ЧОРНА ІГУМЕНЯ.** Історична повість з XVII ст. Українська Бібліотека. Львів, 1939. 16-ка, стор. 128.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Манікіри шкіряні пудернички, монограми ріжні пишенькі дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Н. БАРЕР Л Ь В І В. Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 24. 7. год. 18. „Кінець і початок".
Вівторок 25. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 28. 7. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЗАБОЛОТІВ:
24. 7. Тополя.
25. 7. Цвагінське похання.
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка з Львова.
28. 7. Цариця Грузії.
Зі Заболотова іде театр до Косова і Кут.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:
24. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
25. 7. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

24. 7. Тисів.
25. 7. Вубинще.
26. 7. Трускавів.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.
Хто має на продаж добру бандуру, просимо зголоситись на адресу Львів, Потоцького 32.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Усприки.
27. 8. Ліско.
28. 8. Синів.
3. 9. Рихнів.
10. 9. Коросно.
У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Пригоди 7 морей".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Месники" та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Сріл у ночі".
ВАНДА: „Таємний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Ганел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тимко здобуває ніжку".
КАСІНО: „Шпигункові зізнання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока".
МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марока".
МЕТРО: „Пепе де Моко", „Есавел".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Три новинятка".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ: „Володарка джунглі" і додатки.
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СВЯТОВІД: „В 4 очі". „Нансі Стіль пропала",
СТИЛЕВЕ: „Ястреб" та ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Каля Нас".
УТІХА: „Свідні люди" та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

Ощадний ч. 1180 **С. ФЕДЕРА**

найдешевше закуповує перед виїздом
вісілякі косметичні та гигієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 24. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для кущія: Новий конкурс чистоти, Гутірка з кущем, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розр. муз., з пл., 13.40 Година найменших: „Геройський ведмедик", пісеньки, мельодії, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Давид Коперфільд" на осн. Діккенса, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орк., 15.45 Господ. вістки, 15.55 Гутірка КІО, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні (бас), 16.45 Наук. хроніка: Філософія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовенова творчість, пл., 17.50 Актуальна спорт. гутірка, 18.00 Форт. реціталь Катерини Рац (Мадярщина), 18.35 Віол. соната а-дур Бетовена, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Стшелецька авд., 19.30 Розр. концерт: орх., сопр., флєти, 20.15 Резерва, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Льокальні спорт. вістки. 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Трансм. зі Стокгольму: Концерт сучасн. шведської музики, орх., саксофон, співачка кор. опери, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Вечірня серенада: орх. мандоліністів, вок. дует, Гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 25. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді: Кане та білі ведмеді, 15.00 Нар. музика Вилешшини, нар. капеля з пл., 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандоліністів, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Менуети та гавоти, пл., 17.45 Радіотехнічні новини, 18.00 Квартет ес-дур Дворжака, 18.25 Органовий реціталь, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Завваги про правильне плекання овець, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт, сопран, хор, орх., форт., 22.00 Вплив геогр. положення Польщі на політ. постанови континенту, 22.15 Орх., Дзвів хор., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетка в українській мові, 13.10 **Українська музика, з пл.,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурашнятко з навчуку", мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „У світі казки" авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки в супр. форт., Ринок у міському парку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня, 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Весела авдиція, 19.30 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відгомін, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Про Матейка, 22.00 Танкова музика з пл., 22.30 Оповідання, фрагмент повістки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 24. липня 1939.

БЕРЛІН 18.0 Розр. концерт, 18.45 Хвилина музики, БІЛГОРОД 19.05 Циг. муз., Пісеньки, 20.30 Сюрпіка 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 18.20 Сюрпіка, 19.25 Танк. музика, 20.20 „Кавалєрія Рустіканя" оп. Масканія. 22.00 Циг. орх., ВІДЕНЬ 18.45 Спорт, музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Солісти, 19.15 Легка музика, 20.15 Р. Штраус: Квартет ц-моль оп. 13., 21.00 Популярний симф. концерт, 22.00 Концерт солістів (Шуман, Гайдн і ін.), КЕНІГСБЕРГ 20.35 Твори Дворжака, Брамса, Респіґія, Штрауса, МІЛЯНО 21.00 Танк. музика. 21.30 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ. 18.05 Мандоліна, 20.25 Опера, РАДІО ПАРІ 20.30 Популярний концерт, у перерві відчит, РИМ 20.30 Віол., 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 18.30 Нар. музика, 20.50 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Вівторок, 25. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Чужомовні комунікати, 17.10 Легка музика, 18.20 Циг. орх., 19.55 Спів, 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні, 19.00 Арії Баха та Гендля, 20.15 Симф. концерт (Глюк, Гайдн, Моцарт, Бетовен, Лист, Вебер, Шуман, Вольф, Вагнер), ГАМБУРГ 15.25 МІЛЯНО 21.00 „Сибір" оп. Джордана, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 20.30 Театр, Пісеньки, 16.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.50 Балетова музика. 22.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Два форт., 20.30 Музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Сценко, танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.00 Камер. музика, 20.50 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Еспанії" авд. з муз. 19.15 Весела авдиція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Опереткова музика, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні, 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комунікати в різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.25 Реліг. музика, 22.00 Циг. орх., ВІДЕНЬ 19.00 Ленцонов: Соната ф-моль на форт., 20.15 Військ. орх., 21.00 Концерт серенад. 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетка і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАГЕН 20.00 Сопран. орх., ЛЮКСЕМБУРГ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Віол., 20.30 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф" оп. Вердія, 22.30 Нар. музика, ФІЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалєрія Рустіканя" оп. Масканія.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Біржа

Львів 22 липня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад. 5.31·50—5.31·50, Фльор. гол. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·0·, Гульд. голан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки вім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліянон 79·00—79·00, Модженів 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габероуш 53·00—51·50
Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 22. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко здержана, а на яйця слаба

Оповістки.

Замість подяки для Високопреподобного духовенства, установ і громадян, за те, що взяли участь в похоронах бл. п. о. Івана Карпевича, пароха і декана з Монастирка зложили Вп. п. Вдова і Діти квоту 50 зол. на Рідну Школу. За цю щедру жертву складає циру подяку жертводавцям Рада Повітового Союзу Кружків в Раві Руській.

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

СТРУНКУ, посажну інтеліґентну красуню до 30 літ пізнає лиций урядовець з цінними прикметами душі і тіла. Поважне зголошення, знимку адресувати: Warszawa, skrytka 816. 1440 1—1

ЛІТНИЩА

СКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ біля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 23—45

МЕШКАННЯ

ВІДНАЙМУ мешкання 3-покоєве (дашичка, кухня, вільне від льокатор, податку при вул. Генінга 8 а від 1. 8. ц. р. Вже вільне. Довкремь показке або телеф. 281-79. 1438 2-2

ВИНАЙМУ кімнату від серпня, вхід з клітки, Окульського 8, м. 8, тел. 261-74, оглядати від 16—18, перша бічна Листопада. 1439 1-1

2 КІМНАТИ, нижка, кухня, відповідне також на бюра, від зараз до винайму — Львів, Ринок 39. 1441 1-2

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним планом, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 9-10

ОГОЛОШЕННЯ

Найкращі вирібки сіток до огорож
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33
1414 3—15

На виїзд
найдогідніше позичає книжки у 5 мовах 304 3—3
„V I T A"
пл. Марійська 8.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в ряді оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

ПЗ КОНФІСКАТІ ЦЕНЗУРИ

Nr. 166 (15.245).
Ч. 166 (15.245).

Lwów, wtorek 25. lipca 1939.
Львів, вівторок 25. липня 1939.

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-41
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
Банку Чеських Ліґтов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Горячкова підготова до „великої" війни
між Японією та СССР.

ЗАВЗЯТІ БОЇ НА МОНҐОЛЬСЬКО - МАНДЖУРСЬКІМ КОРДОНІ.

ТОКІО, 23. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Між монґольсько - совітськими та японсько - манджурськими відділами йдуть бої в околиці Номонган. Численні телєграми, що надходять з Гісінкін повідомляють, що монгольсько-совітські війська підготовились в ночі до наступу після того, як літаки нагально обстріляли неприятельські позиції. Наступ почався при збігу рік Кальха і Гольстен. Відділ піхоти в силі 1.000 багнетів при підтримці 100 повзів та артилєрії сфорсував ріку і заатакував японсько - манджурські позиції в околиці Бальшангер і на висоті Норо. Батерії японської артилєрії відкрили сильний вогонь к. год. 7-ої рано. Артилєрійський поєдинок трепає далі. Останні вістки з Гсінкін кажуть, що ескадри совітських літаків почали бомбардувати позиції японської артилєрії.

БОЛЬШЕВИКИ УНЕВАЖНЯТЬ ЯПОНСЬКІ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, 23. 7. ПАТ. Домеї довідується з достовірного джерела, що совітський уряд задумує уневажнити нафтові концесії в північній частині Сахаліну. Переслідуваний, що їх в останньому часі переводить совітська влада супроти японських підприємств, уважають ознакою близького уневажнення концесії.

ЩО КАЖЕ СОВІТСЬКИЙ КОМУНІКАТ?

МОСКВА, 23. 7. ПАТ. Офіційний комунікат головного штабу монгольсько - совітських відділів у Монголії стверджує, що від 12. до 20. липня японсько-манджурські відділи не виявили більшої активности в околиці озера Буїрнор та обмежились до гарматнього та скорострільного вогню на схід від ріки Калки. Лише в ночі на 12. липня на полуднево-східнім відтинку від Номонган відділ японської піхоти намагався в силі одного куреня занять терен при підтримці артилєрії, на якім були розміщені монгольсько - совітські відділи. Японсько - манджурський відділ окружили і знищили. На полі битви залишилось понад 100 японських полонених, 4 гармати, 8 протилетунських гармат, 50 стрілен, 5 скорострілів і багато іншої зброї. Втрати монгольсько - совітських відділів незначні. Дня 21. і 22. ц. м. японсько-манджурські відділи кількакратно атакували монгольсько-совітські відділи, які всі напади відбили. Монгольсько-совітські відділи далі втримують територію на схід від Калки.

Від 12. до 20. ц. м. японські літаки виконували розвідчі лети. Лише 16. ц. м. появилось 50 японських літаків, але доглянувши монгольсько - совітські літаки вернулись на свою територію, не починаючи боротьби. Дня 21. ц. м. на схід від озера японські літаки нарушили знову кордон, при чому на монгольській території дійшло до повітряного бою, в якому взяло участь коло 120 япон. мисливських літаків і коло 100 совітських мисливських літаків. Бій тягнувся майже годину і скінчився на манджурській території. Японці втратили 14 літаків, совітсько - монгольське летунство втратило лише 3 літаки.

БУДОВА ЛЕТОВИЩ, ЗАЛІЗНИЦЬ І ШОС У МАНДЖУ-КО.

Большевицький щоденник „Красное Знамя", що виходить у Владивостоці, подає подробиці про воєнну підготову Японії в Манджуко. Отже щоденник пише, що 1. січня цр. Японія мала на цьому терені 500 військових літаків, 60 транспортових літаків і 150 летовищ, що можуть помістити до 2.500 літаків. Тепер кінчать будувати летовища в Болі і Ботсіні на північній схід від Кілінгу, що творять безпосередню небезпеку для надморської провінції. Японці мають в Манджуко 15 дивізій. Манджурська армія начислює 90.000 вояків і 10.000 японських старшин. Японці задумують зреорганізувати цю армію і зменшити її стан. Далі щоденник пише, що японці приспішили розбудову залізниці на совітськім кордоні. Вже викінчили 5.000 км. залізничого шляху. Крім того японці збудували 17.000 км. ґнтих доріг задумуючи довести їх довжину до 25.000 км. Напрям цих доріг вказує, що вони мають стратеґічне значіння.

СМЕРТЬ ВОЄННОГО ЯПОНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА ВІД БОМБИ.

ТОКІО, ПАТ. На фронті Кальха згинув учора воєнний кореспондент щоденника „Ніші-Ніші" Шіґеру-Сату, якого важко зранила совітська бомба. Кореспондента відвезли негайно літаком до лічниці в запіллю, де він помер.

Бунт у сов. Монголії.

ЬОЛЬШЕВИКИ ЗАТРИМАЛИ МІЖНАРОДНІЙ ПОЇЗД

Авас повідомляє: Минулого четверга затримали на прикордонній стації Манджулі міжнародній поїзд, що їхав до Парижа, на домагання совітського консуля в Манджулі Фадолова. Стація Манджулі лучить сибірські залізниці з манджурськими.

Домеї повідомляє: **Совітський консуль у Харбіні повідомив манджурську владу, що поїзд не буде мати получення зі сибірською залізницею. Одначе поїзд таки відїхав. У Манджулі подорожні пересілись до сибірського поїзду, що не відійшов. Консуль Фадолов виїхав у тайній місії на совітську територію. Цей інцидент викликав численні коментарі. Одні вважають його новим прикордонним інцидентом, інші говорять про вибух бунту в Зовнішній Монголії.**

—o—

Китайські війська на передмістях
ШАНҐАЮ?

ШАНҐАЙ, 23. 7. ПАТ. Рейтер повідомляє: Представники чужинців оповідають, що на передмістях Шанґаю йде від суботи поза смугою міжнародньої концесії велика битва між японськими військами і сильними відділами IV. китайської армії. Згідно з непотвердженими інформаціями з китайських кол відділові з 3.000 китайців удалось дістатися до одної з дільниць Шанґаю.

ЛЬОЯН, 23. 7. ПАТ. Китайський комунікат каже ,що військо і населення покинуло місто Чечав у провінції Шансі, щоб оминути окруження японців. Місто є столицею округи, багатої в залізо та вугілля.

—o—

ВЕЛИКІ ПРОТИБРИТІЙСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В КИТАЮ.

ТІЄНТСІН, 23. 7. ПАТ. Пополудні в Тєнку при гирлі ріки дійшло до поважних протибританських заворушень. Юрба китайців напала і понищила англійські підприємства. Англійська канонірка „Сендвіч" іде завтра до Тєнку, щоб перевести слідство.

В. Британія признала теперішній стан Японії в Китаю.

Англійський уряд обмежує допомогу для Чанкайшека. — Японський кабінет потвердив одноголосно порозуміння з В. Британією.

ТОКІО, 23. 7. ПАТ. Текст меморіялу, що його підписав мін. Аріта та амбасадор В. Британії в Токіо сер Р. Крейґі, оголосять в Льондоні і в Токіо в понеділок в год. 3-ій попол. **Щоденник „Ашаґі" повідомляє, що британський уряд признав теперішній стан у Китаю, де неприятельська акція розвивається на широку мірку. Крім того британський уряд заявив, що як довго істнуватиме теперішній стан, японські сили в Китаю можуть висувати вимоги у справі запевнення безпеки в Китаю та вдержання публичного ладу. Одночасно британський уряд признав необхідним оминати всякої шкідливої акції для японців, що її вважали б підтримкою китайців.**

Домеї повідомляє: По підписанні англійсько-японського порозуміння у справі Тієнтсіну, відбудеться в понеділок в год. 9-тій рано перша нарада в міністерстві закордонних справ, на якій обговорять подробиці „справи Тієнтсіну".

ЛЬОНДОН, АТЕ. Відомий англійський орган фінансових кол „Фіненшіел Нюз" потвердив у суботу рано вістку, **що англійський уряд рішив обмежити постепенно свою фінансову підтримку для уряду Чанкайшека.** Щоденник між іншим пише, що курс китайського доляра тримався на одному рівні тому, що істнував англійсько - китайський стабілізаційний фонд. Колиж перед кількома днями фонд перестав хвилево діяти, дійшло до наглого спадку курсу китайського доляра. Тепер стабілізаційний фонд постепенно зліквідують, що буде першим кроком до нової англійської політики на Далекому Сході. Щоденник побоюється, що це може потягнути деякі трудноші для англійської торговлі та відбитися на господарських взаєминах у Китаю.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: У суботу рано відбулося засідання японського кабінету в повному складі, щоб вислухати і передискутувати звіт мін. Аріти з ходу і висліду британсько - японських переговорів. Кабінет одноголосно затвердив порозуміння у безпосередніх розмовах між мін. Арітою та амб. Крейґі ствердкуючи, що воно є основою до дальших переговорів. По засіданні прем. Ґіранума поїхав до палати цісаря, щоб скласти звіт зі засідання.

НАПЕРЕЛОМ.

Хаос перед народинами нового ладу.

Львів, дня 23. липня 1939.

Характеристичною прикметою наших часів і то не тільки в нас українців, але і в цілім світі, є розгубленість. Звичайно людина, хоч читає часописи і слідкує дуже пильно за всіма подіями, ніяк не може зрозуміти про що йде. Йде завзята боротьба на всіх ділянках людського життя, міняються карти світа, міняється структура суспільного і господарського ладу, нерви народів і поодиноких людей напружені до перевтоми і все не знаємо за що йде та боротьба, яка ціль тої великої метушні і який може бути її кінець. Те, що ще кілька місяців тому було найвищою аксіомою, стало сьогодні маловажним і брехнею, ті, що кілька місяців тому були приятелями і союзниками, нині стали найзавзятішими ворогами, недавно безсилі — нині стають сильними, недавно легковажені — віссю всесвітніх подій. Гасло самовизначення народів проголошене минулої осени в Мінхені показується великою брехнею і за віру в це гасло, потверджене чотирма европейськими потугами — Англією, Німеччиною, Францією і Італією заплатили своїм існуванням Чехія, Словаччина і Карпатська Україна. Ті чотири держави, що сиділи при однім столі створили сьогодні два ворожі між собою блюки. Польща, що кілька місяців тому, була в союзі з Німеччиною і разом з нею ділила Чехословаччину, сьогодні напружує всі сили, щоб боронити своє існування перед напором Німеччини. Совітський Союз, який донедавна вважали мілітарно безсилим і який західно-европейська демократія легковажила, яким гітлеризм і фашизм навіть погорджував, стає нині чинником, який диктує про війну і мир і вже від двох місяців увесь світ з запертим віддихом слідкує за кожним політичним ходом Молотова. Кожна держава переводить у себе зброєння, такі, яких людство від початку світа не бачило, людський мозок висилює всю свою енергію, якби кожну людину і кожний засіб зробити найбільш придатним знаряддям війни, а рівночасно всі впевняють, що прагнуть миру, і що всі свої зусилля спрямовують тільки на те, щоб не допустити до війни. І тому зовсім розгублена слушно питає кожна людина, де правда, яка ціль і який вихід з того на перший погляд безвихідного положення.

Відповідь на це питання нелегка, а все-ж мусимо ставити це питання і шукати на нього відповіді, бо тільки правильний підхід до того питання може вказати нам кожночасний шлях.

Це питання з цілою настирливістю мусимо ставити собі ми, українці. Не від нас залежить пустити в рух колесо історії і не в нашій силі його у відповідний мент зупинити. Ми мусимо мати відчуття тих головних напрямних, в яких це колесо обертається і тих історичних конечностей, до яких воно прямує, коли не хочемо допустити до того, щоб це колесо нас змололо. Певно, ніхто з нас не може мати сміливости твердити, що його твердження певні і його гіпотези на майбутнє правильні. Але безсумнівно правильне є те, що над цими справами нам треба застановлятись і шукати відповіді, не томлячи всіх питаннями. Треба зробити спроби проаналізувати теперішні події, хочби деякі засновки і висновки показались хибними, бо краще справити похибки, як взагалі оминати аналізу цих питань.

Світова війна не розвязала ніодного з питань, які довгими роками хвилювали людство, як вибороти людині кращу долю на світі.

Розвязати це питання бралось дуже багато людей почавши від другої половини XVIII-го століття. Повставали великі вільнодумні, ліберальні, демократичні і соціялістичні партії, яких гаслом було поліпшити долю людини. Та всі вони опиралися на одній і тій самій базі матеріялістичній. Вони хотіли тільки справедливішого розподілу тих матеріяльних дібр, але підстава була все одна і та сама. Нарід чи держава були тим сильніші, чим більше могли нагромаджувати в себе матеріяльних засобів, людина могла мати кращу долю, коли одідичила або набула більше матеріяльних засобів. Правда, матеріялістичний світ плекав науку, культуру і мистецтво, але тільки, коли ці культурні надбання служили його матеріялістичним цілям. Все, що йому шкодило, він старався немилосерно нищити. Настала шалена погоня за накопиченням тих матеріяльних дібр, техніка стомильовими кроками перевищала духову культуру, а коли цих дібр не можна здобути в чесній конкуренції, почали народи війну, жертвою якої лягло десятки міліонів людей.

Як жорстокою і глупою була війна, так само жорстоким і глупим було її закінчення — Версальський мир. Правда, перед кінцем війни хотів ратувати ситуацію Вільсон. Він проголосив мир без анексій і контрибуцій і хотів створити ареопаг — Лігу Народів, де всі народи як рівні з рівними і вільні з вільними мали б обмірковувати і вирішувати свою долю. Та ніодна його теза не здійснюється в Версалі, а він сам напів божевільний в очах світа, закінчив небавком своє життя. Світ матеріялізму і егоїзму святкував у Версалю свій найвищий тріюмф. Посеред воєнної різні в багатьох людей на фронті і за фронтом при кінці війни починає щораз настирливіше вимагати питання, за що ллється та кров, за що люди терплять ті муки, чи буде людині краще жити, як одна з ворожих сторін переможе. Почалась реакція. В році 1917 вибухла революція в Росії, а в 1918 валяться найсильніші престоли в центральній Европі Гогенцолернів і Габсбургів, тих, які перші були відповідальні за ту велику різню народів. Революція зупиняється у воріт західньо-европейських народів, бо там іще за сильний шал перемоги, за велика надія на великі матеріяльні успіхи. Правда, російська революція показується ще більше жорстокою, ще більше грубою, більше матеріялістичною, як було в Росії до неї, та це природне явище всіх революцій, всіх спроб будувати життя на нових основах.

Історичним завданням большевизму була не будова, а нищення. Як за французької революції Робеспіер, Дантон і Мара, так за російської Ленін і Сталін нищать до фундаментів зігнилу підставу суспільного ладу, нищать усе шкідливе і корисне, щоб на повних руїнах міг хтось інший розпочати нову, здорову будівлю. Капіталістичний лад нині ще занадто сильний, занадто узброєний від стіп до голови в усі засоби техніки і може легковажно дивитись на перші почини революційного подуву, тимбільше, коли цей подув проявляється наверх у такій дикій формі, як большевизм. А всеж боротьба почалась. Хоч новий суспільний лад, який народжується на основі не матеріяльній, а моральній, не знайшов іще ніякого означеного оформлення, то все-ж ідея, що підставою життя народів і поодиноких людей повинні бути моральні, а не матеріяльні цінности, здобуває собі щораз більше підстав і щораз більше прихильників.

Нам дуже важко зясувати собі ті зміни, які відбуваються у теперішньому світі, саме тому, що вони проходять на наших очах і тому, що ми їх кожного дня переживаємо, як тяжко нам наприклад пізнати ступінь старіння людини, коли ми постійно з нею живемо, і кожного дня її бачимо. А ті зміни вже дуже великі. На наших очах падають всі давні цінности, пошана до великих дідичних титулів, до високих родів, які цілими століттями майже виключно кермували політикою народів і держав, до великих багачів, від яких залежить матеріяльне положення міліонів людей. Щораз частіше займають високі становища люди, які вийшли з народу, яких походження майже невідоме, які тільки завдяки своїй здібности, праці та енергії вибились на високі, навіть найвищі місця у своєму народі. Коли глянемо на нашу молодь, то побачимо, що вона цілком інакша ніж були ми. Вона, хоч як тяжко бореться за щоденний хліб, не привязує такої ваги до матеріяльного забезпечення свого життя, як це було давніше. Як не розумом то інстинктом вона відчуває, що всі матеріяльні добра, всі платні і посади нині не тривкі, що право до життя має тільки людина, яка своїм хистом та енергією зможе кожночасно і в усіх обставинах здобути собі прожиток і що тільки моральний авторитет дасть їй змогу зайняти вище місце в ерархії народу.

Хоч від кінця війни минуло двацять років, перетворення старого ладу на новий, щойно починається і ніхто не знає, коли і в яких формах воно закінчиться. Певно, буде ще більше кривавих воєн між народами і революцій у них, певно, ще неодин метеор як Гітлер, Мусоліні і Сталін потахнуть в огні, революції, як потах великий Наполеон у французькій революції, а все-ж нема сумніву, що в тяжких муках родиться нове життя, яке зрівняє народи та одиниці, і дасть змогу людям краще жити на світі.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

Сучасне положення у Ґданську.

Дуже цікаву кореспонденцію з Ґданська містить виленське „Слово" з 21. липня:

„Положення у Ґданську систематично погіршується, та це не повинно нас ні дивувати, ні тимменше лякати. Бо це положення ясне, виразне, як на долоні.

Зовсім слушно пишемо, підкреслюючи значіння Ґданська для Польщі. Зовсім неслушно намагаємося підкреслити значіння Польщі для Ґданська. — В останньому році ми навчились не накидуватися Литві з братерством, традицією, унією та спільною історією. Те все важні та корисні для Литви речі. Але литовці не бажають собі того. Не хочуть черпати з того джерела. Отже даймо їм спокій.

Ґданськ є німецький. Хоче до Райху, не бажає користуватись тим усім, що дає йому польське запілля, польська державна рація над Балтійським Морем, спільна історія та традиція Польщі з Ґданськом. Не хоче навіть про те з нами говорити. Виставив гармати на Бішофсберґу, перепачковує тисячі тон муніції через сточні в Шіхав. Тому даймо йому спокій з аргументами. Розмовляймо з ним так, як нас приневолюють до цього наші інтереси, а не його, Ґданська інтереси.

Ґданськ є німецький, а формально тільки Вільним Містом. Фактично робить те, що йому каже робити Гітлер. Через це находиться в орбіті загально-европейської агресії Гітлера, стався тільки одним з фрагментів його заборчої експанзії, яка находить свій вислів у скоординованій політиці держав оси, на Балкані, кольоніях, Туреччині, тощо. Кличемо постійно: Ґданськ! Ґданськ!, так якби Гітлерові хотіло тільки про те одно місто на світі і про ніщо більше. Тимчасом Ґданськ — це дрібний етап, ніщо більше, в гітлерівському „Дранґу" вже не „нах Остен", а на всі сторони світу.

Якщо вибухне війна, то це буде війна не за Ґданськ, але за привернення нормального життевого положення в Европі, яке Гітлер доводить до абсурду. Ґданськ у тій війні буде тільки стратеґічним фрагментом, саме таким, яким де факто є вже нині. Не маємо вже з ним нічого до балакання. Балакати, або битись будемо вже тільки з німцями.

Від одного з ґданських поляків чув я мудру заввагу: В Польщі кажуть про Ґданськ все ще так, наче б між XVIII. і XX. століттям зовсім не було XIX. століття. Тимчасом це XIX. століття переформувало місто в пруську провінцію, а тих кілька років по Версайському Договорі не зуміли відвернути ні психіки, ні заінтересувань його мешканців.

Слушно.

Ідучи в напрямі Вібен-Валь стрічаєте памятник вояків та офіцирів 107. полку ґренадирів. Згинули під Ґумбіннен, Танненберґом, у Мазуреншляхт, в обороні Східної Пруси... фір Кайзер унд Фатерлянд. Тисячі ґданщан згинуло за кайзера, але гітлерівська партія не думає знищити памятника, ні змінити напису, хоч кайзер на вигнанні і ніхто в Німеччині, ніхто мабуть навіть з родин, полеглих за нього вояків не цікавиться в тій хвилині тим, що він робить, або що думає собі про Третій Райх там, у Голяндії. Проте той кайзер у Ґданську, за якого треба було проливати

край, лишився символом кровного звязку з Німеччиною.

З Вібен-Валь переходите до дільниці Вібен-Касерне. Величезні свастики лопочуть у повітрі. СС-мани стоять при вході, тримають сторожу. Рослі, величезні, германи, бльондини, яких любить Гітлер, справдішні німці, спровадженні з Німеччини...

— А пропос — каже хтось — шкода, що не було вас минулої пятниці в Цопоті. Зовсім явно вивадовували там з кораблів 1.000 людей та перевезли до Ґданська до касарень.

— До яких?

— Це неважно.

Кожний знає, що на Бішофсберґу стоять гармати. Не вільно туди проходжуватись. Підозрілих зразу арештують, інших швидко завертають. На Домінікевалль, Зандгрубе, в Лянґфур, у касарнях на Вайленгассе можна побачити стільки війська, кілько комусь подобається. Ці частини військовою лавою машерують містом в одностроях ґданської поліції, хоча з рушницями та у сталевих шоломах, а за ними їде обоз, кулемети... Та окремі вояки перестали вже вязатись. Оноді кавалеристи при шаблях проходжувались собі по Нойгартен для флірту з дівчатами. Між палатою Сенату, палатою Фолькстагу та Генеральним Комісаріятом Польської Республики.

Німці поводяться зовсім безлично. Кожна дитина знає, що через сточню в Шіхав ідуть головні транспорти зброї та муніції, також гарматні батерії. В цій сточні функції нагляду виконували наші митні урядовці. Одного дня казали їм забратись. Без успіху лишився негайний протест, польських митних інспекторів не допустили більше до сточні в Шіхав. Та все те разом не має ніякого практичного значіння. Саме тому, що кожна дитина знає, що там робиться, отже й митні інспектори не змогли б нічого іншого нам закомунікувати, якщо б далі виконували свої функції.

Німецька безличність, про котру я згадував, має ту саме добру сторону, що відслонює карти і **вже нині знаємо і з цілковитим спокоєм можемо ствердити, що т. зв. мілітаризація Ґданська, яка наробила стільки галасу в Европі, спроваджується просто до воєнної німецької бази, силою поґної полевої дивізії.** Завданням цієї дивізії має бути дефензивне здержання напору польських військ, на випадок, якщо Польща заняла б Ґданськ.

Формально виглядає це на грубе знасилування міжнародніх договорів. — Що то ніби Високий Комісар Ліги Націй міг би візвати Польщу збройно вмашерувати для привернення ладу?

Фактично, не маємо чого журитись цим візванням Високого Комісаря. З ним, чи без нього, у хвилині, коли впаде рішення розвязати міжнародній вузол, то одну німецьку дивізію дослівно знищить, за кілька годин змасакрує польське військо, яке сталевим обручем стануло над кордонами Річипосполитої. Повторяю, це буде малий фраґмент великої війни, так як нині ґданська справа є малим фраґментом великих плянів Гітлера, яким Европа рішила покласти край."

„Чи українська преса ґерманофільська?"

Таке питання пробує по свому розвязати в числі з 22. липня львівське ендецьке **„Слово Народове".** Приводом того, що ця проблема знайшлася як актуальна в польському пресовому органі, стали частинно відповіди „Нового Часу" та „Українських Вістей" на твердження польської аґенції „Нурт" про „німецькі впливи серед українців", частинно інтервю котрогось з українських політиків, оголошене „Аґрарною Аґенцією", в якому цей політик заперечив інсинуацію, що українська преса робить політику дружби з Німеччиною. Цей політик заявив на адресу польської преси, що це негарно та шкідливо поширювати такі сплетні, які своїм наслідком можуть мати тільки взаємне недовіря між громадянами тої самої держави.

Покликуючись на те, що згаданий український політик в ім'я державного інтересу бере в оборону не тільки ті українські середовища, які співробітничають з урядом у виборах, але й ті, що визнають, хоча б і на легальній дорозі, гасло боротьби з Польщею, урядом і польською суспільністю, „Слово Народове" заявляє, що „йому здається, що український політик, автор інтервю в „Аґенції Аґрарній" мав перед собою не тільки свою утилітарну мету — опрокинути що й не казати поважні закиди, — але одночасно сказав собі, що варшавські політичні кола такі наївні, що можна сміятись з них у живі очі.

„Тимчасом — пише „Слово Народове" — польська суспільність повинна знати правду й не дурити себе фікціями. Знаємо всі згори, що на українському відтинку треба буде на випадок воєнного конфлікту поважно забезпечитись, хоча через те зовсім не хочемо сказати, що всі русини українського напрямку стануть проти Польщі. Це було б посуджування, що кривдило б багато з тих людей, що вперто тримаються своєї доктрини, та з другого боку не байдужих на поклик вірности для держави та на розумні аргументи противників німецького „Дранґ нах Остен". У кожному випадку, якщо ці елементи репрезентує політик, що дав у Варшаві інтервю, то викликав своїм виступом найвище недовіря. Бо промовляв не тільки в імені українців, що годяться з його поглядами на теперішній европейський конфлікт, але взяв в оборону й тих, що в теперішній розгривці, покищо мирній, цілим серцем стоять по боці держав осі.

Не хочемо тут нікому ставляти цензур, не хочемо реєструвати нічиєї поведінки, але коли є цілі українські угрупування та пресові органи, що формують віддані собі маси в напрямі противному інтересам Польщі, то вільно нам поінформувати про це польську опінію, щоб пізніше не була заскочена.

Отже мусимо отверто сказати, що в українській пресі хіба 90% переваги має напрям, що не є ворожий німцям. Щонайбільше тільки нечисленні соціял-демократи та дещо численніші соціял-радикали протиставляться нині німецькій політиці з чисто ідейних мотивів. Одначе їхні впливи не є такі великі, рівняються може впливам старорусинів, які отверто накликують до оборони славянщини перед напором ґерманізму.

Ніодин з трьох українських щоденників у Львові не поборює німецької політики, один з них навіть виразно їй сприяє, другий сприяє менше виразно, а третій намагається прибрати позу олімпійського обективізму, а коли має вже щось ясно сказати, то заявляється за польсько-німецькою угодою, в якій, очевидно, не німці понесли би жертви.

„Українські Вісти" найбільше обробляють настрої своїх читачів у проґімецькому напрямі. Орґан з фашистівськими тенденціями „Фронту Національної Єдности" п. Паліева не може, очевидно, казати, що стає по німецькому боці, але находить тисячі способів, щоб дати вислів своїм справдішнім поглядам.

ДЖ. О. КЕРВУД. 21

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа

— Ви можете допомогти мені, — говорила вона тим самим холодним та спокійним тоном, дещо притишеним, мабуть, щоб її не міг почути ктось поза дверима кабіни. — Я ще не маю плану. Але я знаю, що ви могли б придумати щось якби схотіли. Це мусить виглядати ніби припадок. Я маю щезнути, випасти з корабля, що завгодно, щоб лише світ повірив, що я неживa. Це конечне. І я не можу сказати вам чому. Я не можу. Ох, я не можу!

Пристрасна нотка закралась в тон її голосу, але щезла в одній хвилині, залишючи голос спокійним і холодним як перед тим. В очах її читав Алан відвагу і ніби визов.

— Я знаю, що ви думаєте, пане Гольт. Ви запитуєте себе, чи я часом не божевільна, чи я не злочинниця і яку причину я можу мати, та чому я не звернулась з тим до Росленда або капітана Райфля або когось іншого. Єдина відповідь, яку можу вам дати є та, що я прийшла до вас, бо ви єдиний у цілому світі і в цій годині — до якого я маю довіря. Колись ви зрозумієте, якщо мені допоможете. Якщо вам не буде залежати на тому, щоб мені помогти...

Вона завагалася, та він підхопив недосказане скоплюючи враження слів жестом:

— Щож — а як мені не буде залежати? То що тоді?

— Я буду примушена до неминучого. Це досить незвичайне, правда, просити за своє життя? Але так воно направду.

— Боюся, що я не зовсім розумію вас.

— Чи це не досить ясне, пане Гольт? Я не хочу бути для вас чимось дивовижним і я не хочу, щоб ви думали, що я граю на театральних ефектах, навіть у цій хвилині. Я ненавиджу дешевої театральности. Ви просто мусите повірити мені, коли я кажу вам, що для мене неможливо доїхати до Кордови живою. Якщо ви не поможете мені зникнути, себто не поможете мені жити — а в тому самому часі викликати у всіх інших переконання, що я мертва — то я мушу допустити до тої другої конечности. Тоді я мушу дійсно померти.

На хвилину його очі заясніли гнівом. Йому хотілося взяти її за плечі і потрясти нею так, щоб видобути від неї правду, як від нечемного дітвака.

— Ви приходите до мене з такою дурненькою погрозою? З погрозою самогубства?

— Якщо ви хочете це так назвати — то так.

— І ви сподіваєтесь, що я вам повірю?

— Я надіялася, що повірите.

Він тратив свою холоднокровність. Про це не було сумніву. Він напів вірив їй наполовину недовірям. Якби вона плакала, якби бодай робила якесь зусилля порушити його чуття, він не повірив би їй цілковито. Але хочби навіть поза тим усім була брехня, він не був сліпий на той факт, що дівчина обстоювала свою справу відважно і то з такою свідомою гордістю, що це його здивувало.

Вона не принижувала себе. Навіть коли вона бачила в ньому нерішучість і боротьбу, вона не намагалася перехилити перемогу на свій бік. Вона зобразила факти такими, за які вона ті факти вважала. Тепер вона чекала. Її довгі вії немов мерехтіли, але очі її були ясні, спокійні, а її волосся блищало так лагідно, так мягко, що він ніколи не зможе забути тих кіс, ані того дивного бажання діткнути тих кіс своєю рукою, що навіть в тій хвилині, коли вона так стояла оперта плічми об двері, йому прийшло на гадку.

Він відщипнув кінець своєї папіроски і засвітив сірник.

— Це Росленд — він сказав — ви боїтеся Росленда.

— Під деяким оглядом так; в ширшому значінні ні. Я сміялась би з Росленда, якби не то друге.

— Друге?

Пощо до дідька вона так провокує своєю таємницею і не має наміру пояснювати? Вона просто чекала на те, щоби він рішався.

— Що за друге? — він питав.

— Я не можу цього вам сказати. Я не хочу, щоб ви зненавиділи мене. А ви зненавиділи б мене, якби я сказала вам правду.

— Отже ви признаєте, що не говорите правди — сказав він брутально.

Навіть це не порушило її так, як він гадав. Вона не розгнівалася ані не засоромилася, тільки піднесла бліду руку з маленькою хус-

Отже коли в Европі нині є два блюки: Німеччина та Італія з одного, Англія, Франція та Польща з другого боку, то „Українські Вісти" з цензурних мотивів виключають Польщу і залишають тільки „демократичний блюк" і вживають собі на ньому досхочу. Коли читати „Українські Вісти", то мається враження, що Гітлер та Мусоліні бавляться з Францією і Англією, як кіт з мишею. Держави осі безнастанно перемагають. Еспанія звязана з ними на життя та смерть. Америка напевно буде невтральна. Туреччина мусить рахуватися з Італією. Болгарія і Югославія, а також Мадярщина вже навколішках. Тривога й упадок духа в Англії. Це не є сумнівні речі для читачів цього часопису. Це політична дійсність, заключена в тих цитатах.

Згідно з тією дійсністю укладатись мусять симпатії, зміцнювані такими твердженнями, як ось, що не Гітлер провинився у звязку з упадком „Карп. України", тільки Польща, бо Гітлер чейже прилюдно заявив, що уступив мадярам тільки з уваги на Польщу. Отже два зайці застрілені одним стрілом: і опінія Гітлера врятована і Польща погноблена!

А тепер якийсь український політик уділює у Варшаві інтервю „Аграрній Агенції" і толкує їй, що „Українські Вісти" „категорично" заперечили тим чуткам, дали докази, що ведуть політику зовсім предметового інформування, а Фронт Національної Єдности все був протигітлерівсько наставлений.

Нічого подібного! — пише „Слово Народове". — „Українські Вісти" ні у статті, на яку український політик покликується, ні в ніякій іншій статті, не вмістили ні одного з повищих тверджень. Хто і кого хоче тут дурити й обманювати! „Українські Вісти" написали тільки, що українську пресу редагують виключно українці, що вона не черпає ззовні ніяких субвенцій і не дістає ззовні ніяких диспозицій, які дають їй виключно леґальні партійні осередки. Та коли запитаємо тепер, які ці з внутра отримувані диспозиції, то відповідь зовсім нас не потішить, бо саме ці диспозиції сприяють політиці Берліна. Отже сатисфакція, що вони не приходять з Берліна, має для держави чисто платонічне значіння.

Ми — пише „Слово Народове" — довше затримались над одним щоденником, хоч два інші не багато ліпші. „Діло" зявляє ще найбільше резерви, а що при тому спокійніше редаґоване, отже навіть зближений до тамтого зміст, не має такого агітаційного значіння — зрештою. „Діло" час до часу висуває думку, що український табор не повинен ставляти тільки на одного коня — німецького, — але повинен утримувати контакти у Франції та Англії, а в Польщі повинен наблизитись до лівих груп. Але й „Діло" при кожній нагоді ризикує твердження, що цілість українського руху незалежна від Берліна.

Найбільше смішне покликування на „Новий Час", редаґований тепер ундівцями, бо „Діло" є в руках окремішної ундівської фракції, що не допускає до того часопису офіціяльної управи УНД-а. „Новий Час" — це приватна власність, та тепер він свої видавничі інтереси звязав з групою пос. Мудрого. Це часопис, що знає, в якому напрямі виховані українські маси і тому лявіруе між симпатіями до Німеччини та проявами льояльности супроти польської державної раціі. Ці прояви є зрештою дуже незначні. Ходить тут про речення, як ось: „У війні нервів з Німеччиною Польща справується зовсім незле". Та поза цим цілий напрям часопису подібний до „Українських Вістей".

Напр. останне інтервю маршала Ридза-Сьміглого ціла польська преса зрозуміла як ще один доказ, що Польща не має що відступати у ґданській справі. Зате „Новий Час" виясняе в цілій статті, що в інтервю Начального Вождя вміщається в дійсності... пропозиція зачати переговори.

В цілости в польсько-німецькому спорі політична українська опінія у протиставленні до менше численної старорусської ґрупи не станула по польському боці. А у відношенні до міжнароднього положення, відірваного — скільки можливе — від польських справ українська преса підпомагае Німеччину. Сліди якоїсь противної орієнтації є дуже дрібні, майже невидні.

На нашу думку — кінчить „Слово Народове" — ця обставина нічого не змінює в нашій політичній дійсності. Правда — український напрям мав би тепер прекрасну нагоду перекреслити раз на завжди закиди, що його існування суперечне з основами Річпосполитої. Коли ж не хоче цього зробити, щераз докаже, що польська політика роблення ставки від двацяти років на українізм, була легкодушною та шкідливою політикою і що до неї не вільно вертатися."

—o—

„Горді сталінські соколи".

„Родились ми
Створити з казки дійсність,
Перемогти
Простори й далечінь"...

Так починається популярний у совітах марш авіяторів.

Звичайно, кожна держава за наших часів уважає потрібним реклямувати свою військову міць, але чи не рекорд у цьому належить країні Совітів. І найбільше реклямують там совітську авіяцію, яка ніби далеко залишила за собою авіяцію всіх інших держав.

І як це не дивно, зустрічаємо суперлятиви щодо совітської авіяції на сторінках преси однієї з держав осі, протикомінтернівського блоку.

Правда, воєнні (хоч ніякої війни нема) — комунікати іншої держави блоку подають вістки, ніби в той невоєнний час до совітських аеропланів стріляють, як до горобців і з таким же успіхом.

Де ж правда?

Здається нам, що як нордійській пресі треба тепер фліртувати з Совітами, тобто правити їм компліменти, так і екзотичним комунікатам за наших бурхливих і багатих на всякі несподіванки часів дуже залежить на тому, щоб показати слабість військової сили Совітів. Один з сучасних парадоксів нібито зверхнього розходження тактити держав, обєднаних в одному блоці.

Ясна річ, правду можна знайти не в цих комунікатах, таксамо і не в совітському вихвалюванні власної авіяції. Правду можна знайти порівнюючи все це з фактами суворої дійсности. Як відомо, авіяція складається з кадрів, з людського матеріялу та з технічного приладдя, з апаратів. Думаємо, що не помилимося дуже, зараховуючи совітську авіяцію до найчисленніших. Але ж це зовсім нормальне для держави зі 170 міліоновим населенням, з величезними просторами одної шестої земної кулі, і в цьому не можна вбачати чогось особливого, надзвичайного, видатного.

Кількість кількістю, але якість!

В Совітах люблять хвалитися своїми „гордими сталінськими соколами", ніби совітські авіяційні кадри значно кращі, видатніші, особливіші від кадр інших держав. Чиж так воно справді?

Очевидно, таке велике населення, населення, що пережило бурхливі роки громадянської війни, не могло не дати видатних завойовників повітря. Це теж зовсім природне. Питання в тому чи вони уявляють собою виняток чи загальне правило.

Геройський порятунок аеропланами екіпажа Челюскіна — це справді прекрасна перемога над природою, північю, кригами. І ті, що виконали його, заслужили на почесне звання героїв Совітського Союзу. Але чи всі вони і в дальшому виявляли такий героїзм, як правило, а не як випадковий виняток?

Совіти люблять хвалитися своїми перелетами через північний бігун. І знову нічого не можна сказати проти цього. Та чи це можна вважати, як правило, чи щасливий виняток?

Ясно, що до цих перелетів підготовча робота була виняткова, добирали людей, апарати. Ну і щож? Громов, Чкалов та інші. А Леваневський? А він теж мав звання героя Совітського Союзу. Отже чи він сам був винуватий, чи в апараті були хиби і тому трапилася катастрофа.

Далі Чкалов, чи не найкращий летун у СССР. Герой перелету Москва—Північна Америка через північний бігун. І цей, чи не найкращий летун, гине підчас пробного лету новим апаратом. Отже чи дали найкращому летунові, гордощам совітської авіяції, аероплян зле сконструований, чи він сам не дав собі ради підчас цього лету (скоріше можна припустити перше), але трапилася катастрофа, яка свідчила, що совітська авіяція, як і всяка інша, ще далека від остаточної перемоги над повітрям.

Читаємо потім про блискучий рекордовий, швидкістю і далекістю, перелет Москва—Далекий Схід героїв Совітського Союзу Кокінакі і „найкращого штурмана" Бряндінського. Але цей перелет трапився вже давненько, а про інші такі перелети інших летунів щось не чути. Отже це не правило, а виняток, своєрідний стахановський рекорд, який не перетворюється в життя.

І знову такий „найкращий штурман" Бряндінський гине в якійсь катастрофі, якої обставини навіть залишилися невідомими. А найголовніше: і Чкалов і Бряндінський — це були одиниці, бо не доводилося читати, щоб хтось заступив їх.

Люблять також хвалитися у Совітах і тим, що „гордими соколами" на рівні з мужчинами літають там і жінки. Справді цікава біографія нашої землячки з села Новоспасівки, на Бердянщині, Поліни Дудниківни. Вона молодою дівчиною, працюючи на колгоспній птахівничій фармі, побачила вперше у житті аероплян, який знизився поблизу, а авіятором у ньому була жінка. Це так подіяло на дівчину, що вона опинилася у військовій летунській школі, скінчила її й незабаром, одруживши ся також з військовим летуном, стала відомим майором-летуном Поліною Осипенковою. Вона зробила безперерваний перелет гідропланом Севастополь—Архангельськ. А далі вирішено, щоб вона взяла участь у безперервному перелеті за одну добу Москва—Комсомольськ на Далекому Сході. Вона летіла також з землячкою харківчанкою Валентиною Гризодубівною, так сказати б дідичною летункою, дочкою авіятора ще царських часів (уперше літала з батьком, маючи три роки) та зі штурманом Мариною Расковою. Знову таки мабуть робили все, щоб цей перелет удався. Величезна ж рекляма! Але на пів дорозі вже зіпсувалася радіостація на літаку. І кінець-кінцем відважним летункам довелося знизитися у непроглядній тайзі й багато перетерпіти, поки їх там не знайшли. А за деякий час Осипенкова загинула, випробовуючи новий апарат. Очевидно, була погана конструкція літака, коли така прекрасна летунка не могла собі дати з ним ради.

І хоч у промовах підчас її похорону зазначували, що Осипенкових багато в СССР, не доводиться прочитати хоч одне прізвище, яке її заступило б.

Та й Гризодубівній і Расковій дали значно спокійніші посади. Отже й цей перелет уявляв собою не правило, але щасливий виняток.

тинкою до очей, а він свідомий того, що вона хотіла здержати сльози, звернувся до відчиненого віконця потягаючи папіроску. І їй удалося собою заволодіти.

— Ні, я не брешу. Те, що я вам сказала, правдиве. Тому я і не сказала вам більше, що я не хочу брехати. І я дякую вам за той час, що ви мені його подарували, пане Гольт. Що ви не прогнали мене зі своєї кабіни, це доказ доброти, яку я оцінюю. Я зробила помилку, ось і все. Я думала...

— Як я міг би виконати те, чого ви мене просите? — перервав він їй.

— Я не знаю. Ви мужчина. Я надіялась, що ви зможете вигадати якийсь спосіб, але бачу тепер, яка я дурна. Це неможливе.

Рука її досягла поволі клямки від дверей.

— Так, це дійсно по дурному, — притакнув він, а голос його дещо змяк. — Не давайте опановувати себе таким гадкам, панно Стендіш. Вертайтеся до своєї кабіни і виспіться. Не дозвольте Рослендові розстроювати себе. Якщо ви бажаєте, щоб я з тим типом порахувався...

— Доброї ночі, пане Гольт.

Вона відчинила двері. А коли виходила, обернулася ще і глянула на нього та усміхнулася, хоч сльози стояли в її очах.

— Добраніч.

— Добраніч.

Двері замкнулися за нею. Він чув, як кроки її віддалювалися. За пів мінути він хотів прикликати її назад. Але вже було запізно.

(Далі буде).

Доводиться часом читати про те, що у Совітах нагородили летунів званням героя Совітського Союзу, при чому зазначують, за що саме вони дістали таку нагороду. Дістав таку нагороду комбриг Анатоль Серов. А за короткий час він загинув теж випробовуючи новий апарат. Вже після його смерти виявилося, що почесне звання він дістав за участь у боях в Еспанії. І знову таки можна подумати, що таких Серових у СССР багато, отже загибель Анатоля Серова не має вже такого значіння, а тимчасом героїв Совітського Союзу летунів не так уже багато. З цього видно, що може надалі колись це зміниться, а покищо Серови — це одиниці в Совітах.

Не так уже давно підготовано новий безперервний перелет за добу Москва—Ісландія-Північно-Американські Злучені Держави. Мета була: щоб совітський аероплян прилетів на відкриття світової виставки в Ню Йорку. І хоч ніби такі великі кадри летунів у СССР, але цей перелет довелося доручити згаданому вже Кокінакі. Мабуть тому, що іншого відповідного не знайшли. Найкращий конструктор у СССР, інжинір Ільюшін, сам лаштував аероплян. За штурмана Кокінакі взяв собі нашого земляка Гордієнка з Полтавщини. Аероплян мав спеціяльне приладдя для автоматичного кермування, отже летун міг відпочивати час до часу. Але це приладдя зіпсувалося, як тільки апарат опинився у повітрі, тож Кокінакі мусів цілу добу сам безпосередньо кермувати. Далі не все було в порядку з радіостанією. Розрахунки з пальним не виправдалися. Летуни заблудили. І довелося знижатися на острівку біля Канади, при чому літак ушкоджено.

В усякому разі за цей перелет Гордієнко звання героя Совітського Союзу не дістав, ніякої нагороди не дістав інжинір Ільюшин.

Висновки.

Совітська авіяція не уявляє собою чогось надзвичайного. Трапляються у Совітах прекрасні авіятори, але як рідкі одиниці, а не як ніби то правило, і щось дуже не добре там з найновішими моделями апаратів, які підпадають катастрофам підчас випробовування, не дизлячися на те, що ними кермують найкращі авіяційні сили.

Гл. Л.

Арена і фестин.

З нагоди попису Олександра Богатирова.

— Слухайте! Що це ви набираєте людей, мовляв Богатирів виступатиме? Хіба Богатирів живе? — інтерпелював мене мій приятель, вибиваючи рукою по тім місці в „Ділі", де комунікат львівського Лету запрошував громадян на силові продукції „запорізького козака мистця світу" Олександра Богатирова.

Богатирів живе? Люди не хочуть вірити. І він і десятки подібних йому атлетів „живуть" недовго. Був час, коли на кожному розі вулиць його прізвище кричало метровими буквами, літало по часописних шпальтах. Молоді і старі нервувалися, а...ки й дівчата збентежено опускали вії, а юрба у полотняній буді ревіла стоголосо:

— Богатирів! Бий! Богатирів, тримайся! Богатирів! Богатирів!..

У світлі кінкетів блищали наолиблені мязи та розсічені очі, мистець підіймав руку вгору, всміхаючись.

— Богатирів! — ревіла юрба.

Ми, учні 6-ої кляси філії, продавали книжки, запозичувались і сотні хитрощів уживали, щоб добути 50 сот. на галерію, коли виступав Богатирів. Якже могла без нас обійтися рішальна його зустріч з велитнем - естонцем Грікісом, 164-кілевим чехом Стеваченом, німцем - кольосом Регенбогеном, півликим мурином Бамбулею? Тож був — ми знали докладно від товариша Юрка, в якому залюбилася одна „цирківанка" і який тому знав усякі позакулісні історії — українець і коли він спокійно, після наскрізь джентельменської боротьби, клав на лопатки чергою всіх, ми не могли по ночах спати. А коли одного дня в цирку „Медрано" зявилася таємна „чорна маска", яка теж клала усіх і яка загрожувала й Богатирову, ми тільки тим і жили: діставали „двійки", не вчилися „партій" і мало не вилізли з утіхи зі шкіри, коли й „чорну маску" Богатирів простягнув на дошки, спокійно, повільно, з усміхом приймаючи стихійні оплески та свисти.

В мому записнику є на одній сторінці його підпис і дата: 22. травня 1922 р. Це власне того дня товариш Юрко своєю протекцією добув нам після змагань вступ до мистця. Велитенська його рука хозяла наші юнацькі долоні смішно у свою жменю і коли ми йому гратулювали — Богатирів посміхався, як завжди: тепло, по українськи.

Тоді Богатирів — „жив".

*

Три тижні тому я йду до „Просвіти" і не вірю своїм очам: Богатирів. Проношена одежа, втомлений, болючий вигляд. Я підступив, спитав, пригадав йому наші відвідини 17 літ тому.

— Ах так... — потер мистець чоло великою рукою, теплою і привітною у стиску. — Що я тепер роблю? Го-го-го, від тоді багато-багато змінилося. Дуже-дуже прикро живу. Відібрали його. Дуже прикро. Оце в Ремесьозі я виступав: дошка під самоходом, який я перепускав через себе, вломалася, подерла мені ногу. В лікаря був — нога спухла, посиніла. На ліки треба 2 зол. і не маю. Чекаю на приятеля, обіцяв прийти й позичити...

З цієї постаті било резигнацією і втомою. Нога справді розсаджувала черевик жили зайшли сином, аж лячно дивитись

— Пане мистець, кажу, а ви не могли б виступити в нас з пописом у неділю?

Пішли до домівки. Договорились з голою. Богатирів тішився невеличким завдатком.

І оце хочу вам описати його виступ. Того колишнього мистця світу, — змагуна, якого прізвище порівало й захоплювало.

Богатирів сидить у гардеробі в Луговому Городі. Має на собі тільки руханкові штанці. Займає чимале місце своєю велитенською постаттю, якої груди й руки ще нині враджують несамовиту силу. На обличчі в нього повно рисів і зморшок, сині очі втомлено дивляться на левалу. Робить враження великої, непорадної дитини — такі ці сині очі. Під стіною стоїть довга залізна штаба — це її гнутиме „запоріжський козак" на орнамент. Груба дошка, бляхи, цвяхи — дальший арсенал його попису. Товариш Юрко і я сидимо проти нього, пригадуємо собі подробиці колишнього побуту мистця у Львові і слухаємо оповідання, типового оповідання про те, як проминає слава.

— Я з Полтави родом — каже Богатирів. — У 18-ому році в гімназії не мав уже рівного собі. На університеті теж. Важка атлетика була для мене всім і тоді, коли я сам став учителювати. Прийшла війна, революція одна і друга. З українською армією перейшов я до таборів, потім з таборів звільнили. Придалася тоді моя сила. Виступив я випадково, заангажувався на постійне. Їздив здовж і впоперек Польщі. Заробляв незгірше. Ви цього життя не знаєте, це химерне життя. Є гроші, але є і страшні видатки.

— Крім вас були з вами ще якісь українці-атлети?

Мистець думає хвилину й ніби слухає звуків орхестри, що грає на „фестині", в одній точці якого і його виступ.

— Якже ні? Був Волинець, Заремба, Гаркавенко. Я й зустрічався з ними на арені, але моя засада була: українець українця не міг покласти. Були через те й неприємності, але трудно — засада. Волинець нині десь у Стрию чи Дрогобичі господарить, Заремба пропав, як під воду, а Гаркавенко мешкає у Варшаві.

Тепер пішла довга черга прикрих спогадів. Якийсь час був він ще у Львові, вчив атлетики в „Соколі", одної ночі виступав в користь Рідної Школи на 7 чи 8 імпрезах. Потім і це урвалося, треба було їздити по провінції. За собачий гріш. Є й гієни-люди! брали за виступ мистця, бо мали концесію, по кількасот золотих, а йому давали 10—15. Жити цим тиждень-два не було як. Так минали роки.

— Дуже круто тепер коло мене. Мешкаю кутом у знайомих на передмісті, тільки й одежі що на мені...

— Виступаєте що часом?

— В зимі ще час до часу виступав, перепадало 6—8 зол. за виступ. А тепер і цього нема. Не знаю, як воно буде далі...

Дивився довго, мовчки в горлянку — сніпки, дитячими очима. Нога була забинтажована, на обличчі помітно, що недоїдав. Затягнувся папіроскою і говорив:

— Знаю, що тепер усім нам недобре, тимто й не ходжу нікуди просити. Але погано, дуже погано...

В гардеробу ввійшов луговик-дижурний, попрощав мистця на виступ. Богатирів піднявся, накинув плащ, пішов. За ним понесли „причандали" до попису.

...Сорокатa фестинова юрба приняла вістку про виступ „запорізького козака" оплесками. Прізвище таки щось говорило. Мистець зажартував, що зробить зубами й руками зі штаби орнамент, хоч зуби в нього такі, що ножем кашу ріже. Потім напинав і корчив мязи і штаба в руках підлавалася. Я підступив ближче до нього. Богатирів сопів, вимотував зі себе силу. Це не був той у повному розквіті сил мужчина, як тоді на арені, а втомлена, виснажена людина, що двигає тяжко 53 роки життя. Коли скінчив „роботу" і підняв покручену штабу вгору, руки тряслися йому, як у пропасниці, піт заливав обличчя.

Чергою вбивав рукою велитенські цвяхи в дошку, в дошку і бляху, в дошку і дві бляхи, і три бляхи, поклався на цвяковану щітку й велів собі стануги на груди двом з публики, врешті зробив живу карузелю — на раменах обкрутив дручок з двома гойдалками.

Скінчив. Сорокатa, фестинова юрба плескала завзято. Мистець кланявся. Зіпрів, важко дихав.

— Можете дати мені папіроску?..

Руки йому стрибали, не міг засвітити. Публика розійшлася, бо орхестра вдарила фокстрота. Богатирів подався до гардероби. Похилив голову, груди важко ходили. В дірках на плечах, що залишилися від цвяхованої дошки, мав шматочки паперу. Поклав його підчас попису, щоб наглядно публика бачила, як глибоко заходять цвяхи в ціло...

*

Після цього попису я рішився написати про нього, хоч як він просив, щоб цього не робити. Знаю, що багато королів екрану, сцени та арени мають гірку долю на старість навіть у багатших від нас народів.

А проте скільки раз пригадаю собі, як скакали руки Богатиреву підчас попису, як ходили його груди, як сторчали паперці в дірах від цвяхів на його плечах і як він тішився, коли лугозники самочинно зібрали серед публики в шапку ще кілька золотих — стільки раз міркую:

Щось більше належалося б воякові української армії, мистцеві світу, що скромно і щирс обороняв наших кольорів на арені і що вмів зєднувати собі симпатії і чужинців своєю чесною боротьбою, „запорізькому козакові" Олександрові Богатиреву, як оплески фестинової публики. Невже за славою мусить іти справді забуття і — нужда?

Анатоль Курдидик.

ШВЕЦІЯ ЗАТРИМАЛА РЕЗЕРВІСТІВ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У Швеції покликали на 30-денні військові вправи один річник резервістів, які відбули військову службу в 1934 р. Половина резервістів відбуде вправи в жовтні, друга половина в листопаді. Вояків протилетунської артилерії, які скінчать службу 10. серпня ц. р., затримають до 4. вересня з огляду на великі маневри шведської армії, що відбудуться у другій половині серпня ц. р.

—o—

ПОРОЗУМІННЯ В. БРИТАНІЇ З ЯПОНІЄЮ У СПРАВІ ТІЄНТСІНУ.

ТОКІО, 22. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: Прем. Гіранума заявив нині на засіданні кабінету, що британський уряд приняв японські пропозиції у справі Тієнтсіну. Нині відбудуться дальші японсько-британські розмови.

—o—

В ЛЬОНДОНІ АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН, 22. 7. ПАТ. На одній з вулиць Льондону арештували на днях вечором ірляндця Мекелістера. Поліція вважає його одним із провідників т. зв. ірляндської терористичної армії. Арештованого перевезла поліція з великою обережністю до Бельфасту, де він буде відповідати перед судом за зраду короля.

Німецька заява у справі Ґданська.

МІН. ІДЕН ПРО ҐДАНСЬК.

БЕРЛІН, АТЕ. Німецький представник міністерства закордонних справ заявив минулої пятниці на пресовій конференції, що „політичний барометр вказує на 100% проти війни". Ця опінія — говорив далі представник міністерства — спирається лише на переконанні, що Англія виконає достаточний вплив на Польщу, щоб запобігти вибухові війни. Такий вплив може бути тим успішніший, якщоб англійсько - совітські переговори про взаїмний договір закінчились невдачею, бо тоді Польща опинилась би супроти сильного ворога з одного боку, а з другого мала б сильну державу, на яку не могла б спертись. Допомога, яку моглаб дістати, мусілаб прийти з дуже далека. Вкінці представник німецького міністерства закордонних справ підкреслив, що німецький уряд не має ніяких плянів, що наразилаб мир на небезпеку, але одночасно виявив, що німецький уряд безумовно обстоює при домаганні повороту Ґданська до Німеччини.

Польська преса підкреслює, що згадана заява є відомим ходом німецької пропаґанди, щоб виказати, що кожночасне домагання Німеччини є остаточне і якщо його сповнять мир буде запевнений.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Б. міністр закордонних справ Іден оголосив на сторінках „Сандей Таймс" статтю у справі Ґданська підкреслюючи його стратегічне значіння. Б. мін. Іден обговорив значіння Ґданська для Польщі стверджуючи, що в цій справі нема компромісу.

ҐДАНСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА 10 ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ҐДАНСЬК, 23. 7. ПАТ. Ґданська поліція арештувала 10 польських студентів у віці від 18 до 20 років за *нелеґальний* перехід ґданської границі. Ці студенти перебувають в таборі у Снежиці, пов. Картузи. Підчас прогулки заблукали в лісистім терені і несвідомо перейшли ґданську границю. Арештованих студентів замкнули у вязниці.

Військова змова в Еспанії.

ҐЕН. КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО ВИЇХАВ ДО ФРАНЦІЇ. — АРЕШТУВАННЯ ҐЕН. ЯҐЕ?

ПАРИЖ, 23. 7. ПАТ. Авас повідомляє: **Ґен. Кеіпо де Лляно, який перебував учора в Бурґосі, покинув місто та відїхав у напрямі Франції.** Одначе французькі урядові кола запевняють, що ґенерал не перейшов кордону ні в Ансей ні в Рансево. **Ґен. Яґе арештували в пятницю вечором у Мадриді. Багато старшин, яких здемобілізували, покликали назад до війська. Сталось це тому, що — як запевняють — передбачують заворушення. Міністр внутрішніх справ підписав декрет, що забороняє без дозволу всі публичні маніфестації. Авас додає, що позбавлення всіх функцій ґен. Кеіпо де Лляно доказує, що Еспанія переживає глубоку внутрішню кризу.**

Ґен. Кеіпо де Лляно виголосив 18. ц. м. промову в якій заявив, що владу повинні перебрати військові, щоб розігнати політичну камарилю. Керму уряду слід віддати в руки тих, які боролись, а не тих, які пригладались боротьбі інших. Далі ґенерал згадав про свої заслуги запевняючи, що завдяки його опіці над хліборобством в Андалюзії Еспанія має нині хліб. У відповідь на цю промову оголошено 21. ц. м. декрет ґен. Франка, що відобрав ґен. Кеіпо Ѵ Лляно всі його військові функції та переніс його до „іншого міністерства". Цього рішення не приняла рада міністрів, лише сам ґен. Франко. В Еспанії загально відомо, що ґен. Кеіпо де ЛЛяно був на чолі військової коаліції, яка в останньому часі підкреслювала своє опозиційне становище до цивільного кабінету, зокрема мін. Серано Сунера. Мабуть підтримувало його кількох ґенералів. Ще не устійнено, чи рух прибрав форму змови.

КОРОЛЬ АЛЬФОНС XIII. ХОЧЕ ВЕРНУТИСЬ НА ПРЕСТІЛ.

ЛЬОЗАННА, ПАТ. Авас повідомляє: В Льозанні відбулася нарада делеґатів еспанських монархістів, на якім був теж присутній б. король Альфонс XIII. Монархісти зійшлися на нараду, щоб устійнити своє становище до останніх подій в Еспанії. Один з делеґатів заявив, що найважнішою справою є остаточне визначення претендента до еспанського престола. Присутні відкинули кандидатуру кн. Бурбон-Парми і кн. Карла Габсбурґа. Багато делеґатів підкреслювало, що найвідповіднішим делеґатом був би кн. Астурії. Альфонс XIII. виступив енерґійно проти цієї тези заявляючи, що ніколи не зрікся своїх прав до корони і кн. Астурії повинен перший признати, що Альфонс XIII. є дотепер королем Еспанії.

През. Рузвельт не хоче госп. репресій супроти Японії

ВАШИНҐТОН, ПАТ. У письмі до комісії закордонних справ сенату державний секретар Гуль стверджує, що конґрес не має наміру вирішувати підчас звичайної сесії справи ембарґа на вивіз зброї і муніції до Японії. Тому теж — пише Гуль — державний департамент може підождати з висловленням опінії в цій справі. Дипльоматичні кола вважають письмо Гуля доказом, що уряд не хоче отвирати публичної дискусії над „делікатною" справою взаємин між Злученими Державами та Японією Ці кола підкреслюють, що през. Рузвельт може заборонити вивіз до Японії, але він не хоче тепер хапатись репресій супроти Японії.

В письмі до республиканського сенатора Вандберґера Гуль заявив, що державний департамент розслідить пропозицію, щоби скликати нараду з представників 9-ох держав, які підписали договір, на якій обговорять становище Японії.

Останні розмови в Москві не довели до нічого.

ЛЬОНДОН, 23. 7. ПАТ. Райтер повідомляє, що нині в год. 4-тій попол. дійде до зустрічі на Кремлі представників британського і совітського уряду зі совітськими державними мужами.

ЛЬОНДОН, 23. 7. ПАТ. Молотов приняв нині амб. Сідса, амб. Нажіяра та дир. Стренґа.

БЕРЛІН, 23. 7. Політичні кола в Берліні запевняють, що нинішня розмова теж не довела до ніякого порозуміння.

ЛЬОНДОН, 22. 7. Юнайтед Прес повідомляє: Добре поінформовані дипльоматичні кола потверджують вістку, що анґлійський уряд відкинув останню формулу совітського уряду у справі ґарантії на випадок посередньої аґресії.

—о—

Маневри німецьких кораблів на Балтику.

РИҐА, ПАТ. Дня 27. ц. м. прийде до порту Віндави 4 німецькі кораблі, які відбувають маневри на Балтійському Морі.

КОВНО, 22. 7. ПАТ. У суботу приїхав до Мемелю комендант німецької фльоти на Балтійському Морі адм. Карльс на інспекцію твердині, залоги і воєнної фльоти у Мемелі. В Мемелі підготовляються до вправ протилетунської оборони, що відбудуться там у найближчому часі.

БЕРЛІН, ПАТ. Марш. Ґерінґ приїхав до Ольденбурґа, відбуваючи свою інспекційну подорож по лінії Зіґфріда.

—о—

КРОВАВА ПОДІЯ НА ТУРЕЦЬКО - БОЛҐАРСЬКОМУ КОРДОНІ.

СОФІЯ, 23. 7. ПАТ. Болґарська Телеґрафічна Аґенція повідомляє: **Дня 21. ц. м. на турецько - болґарському кордоні недалеко міста Свіленґрад дійшло до події, підчас якої ранено турецького вояка на болґарській території.** Інцидент зліквідував болґарський і турецький старшина з прикордонної сторожі, які оправдали поведінку болґарських вояків. З огляду на приязні взаємини між обома державами раненого вояка передали турецькій владі.

ІБН САВД ТВОРИТЬ ВЕЛИКУ АРАБСЬКУ ДЕРЖАВУ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Арабські часописи пишуть, що король Геджасу Ібн Савд розвиває в останньому часі акцію у справі створення великої арабської держави, що простягалась би від Середземного моря до Ірану. Король міркує, що теперішня хвилина відповідна, щоби здійснити свою колишню мету. В. Британія і Франція слідкують уважно за акцією Ібн Савда.

НІМЕЦЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН. Німецьке Інформ. Бюро повідомляє, що в Ковні заключено німецько-литовський договір у справі держ. приналежности населення Клайпедського краю, та взаїмно заґарантовано пошану національних прав. На основі договору збільшиться скількість німецьких громадян.

СПОРТ.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

ДРОГОБИЧ. ЮНАК—ПКС 3:2 (0:1).

СТАНИСЛАВІВ. **СТШЕЛЄЦ ҐУРКА—УНІЯ (Люблин) 2:1 (1:0).**

СОСНОВЕЦЬ. ШЛЕСЬК—УНІЯ 2:0 (0:0). По змаганнях публика вбігла на грище і хотіла побити змагунів дружини Шлеська. Лад привернула поліція.

ПОЗНАНЬ. ЛЄҐІЯ—ҐРИФ 7:2 (4:1).

ЛОДЗЬ. ЛКС—СКС. СТАРАХОВИЦІ 2:1 (1:1).

ҐРОДНО. ВКС. (Ґродно) — ОҐНІСКО (Пінськ.) 7:3 (3:1).

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАҐАННЯ.

ВАРШАВА. ПОЛЬОНІЯ—СЕҐЕД (Мадярщина) 0:1.

ХШАНІВ. ФАБЛЬОК—СЕҐЕД 2:5.

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. ТШЛ.—СТШЕЛЄЦ (Борислав) 2:2 (1:2).

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ—ҐАКОАҐ (Коломия) 14:0 (11:0). Пролом здеклясував свого противника маючи весь час ґнітучу перевагу. Воротами поділялися: Бурчак 3, Зубаль 3, Панченко 3, Якібчук 2, Зізі 2 і самовбивча. Суддював п. Тушевський.

МОСТИСЬКА. ЧУВАЙ—СКАЛА 4:0 (2:0).

ЛЬВІВ. ПКС.—СТШЕЛЄЦ (Перемишляни) 3:0 (2:0).

КАЛУШ. СТАНИСЛАВОВІЯ—СТШЕЛЄЦ (Калуш) 3:2 (0:1).

ЗА ВХІД ДО Б-КЛЯСИ.

ТОВМАЧ. СТШЕЛЄЦ ЮНАК—ҐАСМОНЕЯ (Станиславів) 2:1 (0:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАҐАННЯ.

ВИННИКИ. СТЕП — ДНІПРО 5:4 (3:1).

Товариські змаґання, розіграні у Винниках, вирішив Степ у свою користь. Львівська дружина перевищала новика Ц-кляси у всіх лініях. Дніпро крім велитеської амбіції, нічого не показало. Найкращим змаґуном був Верходай (б. змаґун Степу). Ґра велася наскрізь у товариській атмосфері. В Степі добре заґрав Нагірний на воротах, поміч і середуща трійка нападу. Ворота добули для Степу: Панчишин 3, Семерак і Коцан; для Дніпра: Верходай 3 (1 з карного) і Банах. Суддя п. Кметь.

Ці змаґання попереднила стріча резерв. В цій стрічі перемогло Дніпро дружину Степу у відношенні 4:1 (1:0). Ворота добули: для Дніпра: Литвин і Масловський по 2; для Степу: Тимцьо II. з карного. Суддя п. Нагірний.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ.ЗОРЯ—УСТ. ДРОГОБИЧ 3:8.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ. ЗОРЯ II.—КС. ДОМБРОВА (Тустановичі) 2:4 (0:2).

СИТКІВКА.

ТРУСКАВЕЦЬ. УСТ. ЗОРЯ—РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛІКУВАНЦІВ 2:1 (13:15, 17:15, 15:11).

БІҐ НАКОЛЕСНИКІВ ДОВКОЛА ПОЛЬЩІ.

В суботу 22. ц. м. рано стануло до старту на станції Польського Війська у Варшаві 35 наколесників, які беруть участь у V. міжнароднім бігу наколесників довкола Польщі. До бігу зголосились найкращі наколесники польських дружин і крім того наколесники Болґарії, Мадярщини і Франції. Зі зголошених наколесників зрезиґнували з приводу недуги: відомий український змаґун Степаняк з України і Туора з Люблина. Учасники наколесницького бігу скінчили вже два етапи: Варшава—Люблин (161 км.) і Люблин—Львів (211 км.). По двох етапах перше місце має Вісневський (Польонія Варшава (12:03,27,6; 2) Капік Ф. (Юр — Варшава) — 12:03.28.2.

Сторінка без політики.

Залізні крила під еспанським небом.

Що пише очевидець повітряного двобою Бруна Мусолінія з таємничим американцем, визначним летунським асом червоних в Еспанії?

(Оповідання німецького легіоніста).

Й. Цегетнер з дивізії „Кондор", яка вернулася цими днями до Німеччини, проголошує тепер на сторінках „8 Ур Блятт-у" свій воєнний щоденник.

Між численними цікавими епізодами твердої борні, яку зводили рука в руку італійські й німецькі легіоністи на еспанській землі, описує він один зворушливий повітряний двобій, якого учасниками були: якийсь визначний американський летун, що воював у рядах червоних, та син італійського дуче: Бруно Мусоліні.

„В Ель Бурго де Осма", — оповідає Цегетнер — ми ввійшли скоро в найкращі взаємини з товаришами летунами італійцями. А вони, звичайно вечором, як тільки мали трохи вільного часу, заходили до нас на дружню гутірку, щоб разом, спільно пригадувати собі події дня. А був між ними малий ростом, чорноволосий Карло, незвичайно балакучий, що часто розказував нам дуже цікаві речі. Він мав перевязане рамя, а в ньому глибоку рану, яку спричинив йому відламок гранати. Він був монтером при тому сквадріліоні (летунському відділі), до якого належав і Бруно Мусоліні.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Одного вечора оповідав він таке: „У нашому сквадріоліоні ходила поговірка, що Бруно кожного дня з великим напруженням вишукував у просторах ворожого фронту якогось там летуна-американця, що з ним доконче бажав звести бій чоло в чоло. А коли ми запитували його нераз, чи це дійсно правда, він тільки всміхався — й ніколи цього не заперечував. Аж одного дня розійшлася вістка, що на другий день Бруно має стрінутися зі своїм противником. Ми якнайдокладніше та з якнайбільшою увагою перевірили його апарат аж до найменшої шрубки, і на другий день ми всі були приявні при відлеті його сквадріліону.

Бруно всів у свою машину, облетів кілька разів поле аеродрому й опісля швидко зник зі своїми товаришами в напрямі червоного фронту. Минуло півтора години, як його сквадріліон появився знову вже з поворотом зі сторони ворожої лінії.

Брунів апарат мусів відбути тверду пробу (густо подіравлені крила і деякі частини апарату вказували на те, що Бруно мусів звести гострий бій). Та він ні одного слова не сказав про те, що перебув. Але говорили за нього його товариші пригоди. Всі вони, перейняті до живого тим, що сталося і що бачили, оповідали:

По кількох хвилинах нашого лету ми зустрінулися з численним відділом червоних літаків, від яких у туж мить відлучився один могучий бомбометний апарат та спрямувався просто на апарат Бруна. Ніхто з нас не міг полетіти йому з помічю, бо кожний з нас мав свого противника. Та всі ми мали враження, що Бруно найшов вкінці свого партнера, за яким так довго шукав. Бій зачався негайно гострий і завзятий. Ми всі також чимало здивувалися, коли побачили, що ворожі мисливські літаки тримали всіх своїх летунів осторонь від двобою обох противників, а ворожі батерії також ненадійно замовкли.

Бруно серед тих обставин летів немов навіжений, кидався стрімголов у діл, здавалося нам, ось-ось упаде на землю, та тут нараз, немов блискавицею, рванув назад угору, атакуючи противника. Його скорострільні роздирали повітря, але і противник його стріляв незле, судячи по тім, як дуже подіравлений був апарат Бруна.

Ми всі вернулися звідтіля цілі. А Бруно, як тільки осів на землю, опинився негайно на раменах своїх товаришів, котрі обносили його серед тріюмфу, пяні із радощів, що мали його знову між собою живого і здорового після такої боротьби.

Чи Бруно стрінувся був дійсно з якимсь асом американського летунства у небесних просторах околиці Ель Бурго де Осма?

Бруно завжди відмовлявся сказати щонебудь про цей свій двобій, ми ж ніколи не могли довідатися, чи оба противники видали собі стрічу, чи ні" — кінчить Цегетнер.

Подав Яр. Цимбалістий.

Леґенди про одно озеро.

Совітський уряд видав доручення, щоб заопікуватись озером Турґояк, що знаходиться у давній оренбурській області, теперішній челябинській, коло Міяської станиці. Оце озеро славне тим, що коліри води в ньому раз-у-раз міняються. За той самий день Турґояк буває темноблакитний, то зелений як смарагд, то вишнево-червоний. З ним звязали башкірці багато переказів. Сама його назва складена із трьох башкірських слів, які означають „Зупинись моя нога!" Мешканці недалеких місць того озера Златоуста й Челябинська шанують його як чудесне. Таксамо татари почитають його за ріжні чуда. На дні озера спочивав багато уральських самоцвітів. Саме вони пояснюють, чому в сонячні дні, коли вода прозірчаста, вона так грає ріжними колірами. Люди оповідають багато леґенд про бочки зі золотом, що лежать на дні Турґояка, буцімто заховані там за часів Пугачова. Совітська влада робить навіть спроби розшуків отих скарбів, але тепер урядово заборонено робити там розкопи. Зате етнографи списують ріжні перекази та леґенди довкола нього.

—o—

Боротьба прапорів.

Коли 14. липня ц. р. французи маніфестували своє свято під триколіровим прапором, варта пригадати, якто символічна прапорова боротьба тревала у Франції близько півтора віку, маючи свою окрему вимову.

Першою барвою республики була зелень. Установив її Камиль Десмулен. Було це 12. липня 1789 р. Десмулен прибув до Версаю, приносячи вістку про димісію Некера. Він станув на столі і закликав до зібраних:

— Не залишилося нам нічого, як ухопити за зброю. Мусимо прибрати стяжки, по яких будемо пізнавати себе. Що волите: зелень, краску надії, чи синю барву вільної Америки й демократії?

Юрба одноголосно закликала:

— Зелень, краску надії!

Зелена краска з 12. липня була тільки ефемерична.

Барви нової Франції були створені з зіставлення королівської краски — білої з красками міста Парижа синьою і червоною. Червоний прапор, який сьогодні є символом бунту, був у своїх початках краскою репресії. Декрет законодавчого збору оголосив, що завсіди підноситимуть червоний прапор, коли влада ладнитсьме здавити якенебудь повстання. І так уперше повис червоний прапор на паризькому ратуші 17. липня 1791. р. Тоді проголосили воєнний стан, щоб розігнати маніфестантів, що зібралися на Марсовому Полі. Війська ступали під червоним прапором. Юрба кричала: „Геть з червоним прапором!" Тоді віддали сальву. На дорозі впало коло 50 представників французького народу.

Рік 1814. Поворот Бурбонів. Враз з ними повернувся білий прапор.

У 1830. р. революція знову привернула триколіровий прапор.

18 літ пізніше при кінці панування короля Людовика Филипа, підчас весни народів, революція домагається зміни ладу. Цілість революції відбувалася під триколіровим прапором, але деякі відлами тайно маніфестували під червоним. З того часу виводиться розбіжність.

Триколіровий прапор є виразником демократичної республики, а червоний соціялізму. Блянкі накликує вживати червоної краски, мовляв, триколіровий прапор означує компроміс.

У Франції по революції 1848 р. появився червоний прапор знову підчас березневого повстання 1871 р.

Сьогодні офіціяльною барвою Франції є триколіровий прапор.

Непромакальні плащі від зол. 12'— у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів ч 420.

Нові розкопи в Індії.

Визначний англійський археольог сер Леонард Уллі вернувся недавно з Індії і передав урядові звіт про свою наукову подорож. Його завданням було вказати на ті місця, де можна вести розкопи старовини. До Індії давно не виїзджали археольоги, а остання подорож відкрила тільки сліди давньої цивілізації в Могенго-Даро і в Ґараппа. В Ґараппа твердили сліди скитсько-партянської цивілізації, а в місці Асока знайшли чимало даних про давню буддійську добу. Ще досі не прослідженa доба на просторі 2000 років. Учені не знають, які народи якої цивілізації панували на даних просторах. Мета дослідів сера Леонарда була в тому, щоб звязати дві епохи між давньою цивілізацією Інда і буддійським періодом. Учений пропонує англійському урядові дати дозвіл ученим ріжних інших національностей робити розкопи під контролею Англії.

Данина Андори.

Найменша европейська держава Андора платить ще з часів Людовика Благочинного щорічну данину двом своїм зверхникам: президентові французької республики, як найвищому опікунові і епископові ургельському. Кожний із них дістає річно по 1.000 франків. Церемонія передачі грошей відбувається звичайно на початку літа, коли в Андорі розтануть сніги, себто на їх весну і провал Енваліра, який відділяє Андору від Франції, прочищується. Тоді три андорські синдики приїжджають до французького міста Перпініян, де з рук місцевого бурмістра передають данину для президента Франції і беруть участь у святковому обіді.

Гамлет у замку Ельсінорському.

Цього місяця данський уряд запросив на гостинні виступи англійську трупу з Льондону, щоб відограла Шекспірового „Гамлета" на славному замку Ельсінор, на якому у Шекспіровій пєсі відбувається дія цієї трагедії. Пєсу мали грати голотіч. На жаль того самого дня вранці ішов дощ і публики прийшло небагато, хоч подвіря замку може помістити 2.500 глядачів. Акустика у старинному замку незвичайна. Кожне слово артистів доходило до слухачів без будьяких мікрофонів. Незвичайно сильне враження робили монольоги Гамлета серед тих мурів, де, як каже легенда, колись блукав дух убитого Гамлетового батька.

Смерть одного льокая.

Паризька преса знайшла місце і на новинку про смерть довголітнього льокая, що служив відомому діячеві міністрові Бріянові. Його знали всі тільки по імені Еміль, а не по прізвищі Депре, Бріян, що був ціле життя неженатий і ніколи не вмів давати собі ради з господарством і рахунками, знайшов собі Еміля, як свого невідступного помічника і довірника. Спочатку Еміль був його шофером, потім, коли осліп, залишився дома як льокай, а його жінка була кухаркою і видавала якнайкращі обіди для вибраних гостей Бріяна. Бріян у своєму заповіті записав їм один свій дімок в околицях Парижа. Там Еміль зі своєю жінкою дочекався навіть свого „золотого весілля". Чимало анекдот про Бріяна перейшло з уст Еміля до паризької преси.

Сензаційна афера в Бережанах.

Минулої суботи 15. ц. м. в год. 2-ій пополудні чкурнули з Бережан автом до Заліщик, а звідтіля до Румунії: заступник директора Комунальної Каси Ощадности в Бережанах Ґерард Садовінський і головний книговод Бронислав Червйовський, резервовий старшина, з більшою сумою грошей, яку забрали з каси ощадности. Висота вкраденої готівки невідома. Офіційно подають, що оба дефравданти забрали зі собою лише 12.000 зол. Тимчасом по місті кружляють вперті поголоски, що оба дефравданти присвоїли собі теж суму грошей з третьої сплати (рати) протилетунської позички і золоті предмети, зложені жертводавцями на ФОН. Виявляється, що оба дефравданти були від довшого часу у змові, бо перший з них був заступником директора і касієром, другий книговодом, і важко було впасти на слід їх зловживання. Утечу дефравдантів приспішив приїзд ревізійної комісії до Бережан. Щоб унеможливити контролю комісії книговод Червйовський положився до ліжка нібито як недужий, але в дійсности тому, щоб міг чимшвидше виїхати з Бережан зі своїм товаришем. І дійсно дефравданти найняли чергового дня по приїзді комісії автодорожку від жида Талера і втікли до Заліщик до свого знайомого урядовця Шульца, який був раніше урядовцем Повітового Виділу в Бережанах. До нього то дефравданти зателефонували ще з Бережан, щоб він придбав для них перепустки на переїзд кордону до Румунії, де хочуть забавитись і попити „винця". Тому по приїзді до Заліщик ждали вже на них не лише перепустки, але теж службове авто урядовця Шульца, який перевіз ним обох утікачів до Черновець, де їх залишив.

Виринає питання, чому начальний директор комунальної каси Кульпінський допустив до цього скандалу? Адже ще перед двома чи трьома роками один з урядовців, Сербенський, звертав увагу, що в касі непорядки, про що навіть писав меморіяли до старости. Наслідок був такий, що цього урядовця вигризли з Бережан. Директор Кульпінський злегковажив собі остороги Сербенського і займався далі патріотичною „лоялькосьцьон" подібно, як оба дефравданти і не звертав уваги на їх службову діяльність.

При цій нагоді слід згадати, що Комунальна Каса Ощадности, здвигнена в головній мірі з грошей українського населення бережанського повіту, що творить велитенську більшість у повіті, вже від років не дає позичок українським селянам. В управі нема ніодного українця, а „на показ" вибрали одного „греко-католіка", який взагалі не бере ніякої участи у житті українського громадянства. З чистого зиску комунальна каса не лише не дає ні сотика на українські цілі, але „скасувала" теж від 1930 р. датек 200 зол. на парохіяльну церкву в Бережанах.

Про скандальне життя дефравданта „Герця" Садовінського навіть не згадуємо. Про нього довідаємось може на розправі, якщо обох дефравдантів зловлять і притягнуть до судової відповідальности.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 24 липня 1889.

НЕ ВПАЛА НІ КАПЛЯ ДОЩУ...

З Заліщиччини пишуть: В нашому повіті є місцевости, де від весни не впала ні капля дощу. Деку ра копи. Податковий інспектор перевів уже у сорок кількох громадах ліквідацію шкоди заподіяної посухою. У Заліщиках були дні, в яких було 50 ступнів гаряча.

ЗБРОЙНА ВАТАГА НА СЕРБСЬКО-БОЛГАРСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

На сербсько-болгарській границі недалеко Видима появилася збройна ватага, складена з 20 людей. болгарська влада дістала наказ ту ватагу зараз розігнати. Одночасно сигналізували два кораблі російського пароходного товариства на Дунаю, що плили горі рікою. Подібні ватаги появилися також в околиці Терна.

ГОСТИНА ПЕРСЬКОГО ШАХА У ВІДНІ.

Дня 20-го серпня ввечір прибуде до Відня перський шах і заїде до Бургу, де замешкає в апартаментах Радецького. Шах побуде у Відні до 27-го серпня і того дня вибереться до Персії через Константинополь.

ПОДОРОЖІ ЦІСАРІВ.

Берлін, 24 липня. Цісар Вільгельм вертаючися з Льондону зробить візиту бельгійському королеві у Брукселі. У програмі прийняття австрійського цісаря поміщено також проект ревії фльоти в Кіль.

НОВИНКИ

25 ЛИПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 12. липня 1939.
Прокла й Іларія мч.
Лат. Якова ап.
Сонце: схід — 3.48, захід — 19.18.
Місяць: схід — 15.05, захід — 0.00.

Завтра: 26. липня. Середа.
Ст. ст. 13. липня 1939.
Собор Архистратига Михайла.
Лат. Анни.
Сонце: схід — 3.44, захід — 19.17.
Місяць: схід — 16.04, захід — 0.20.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Вечір Л. Кривіцької в Черчі.** Наша відома артистка, що гостить на лікуванні в Черчі дає 25-го ц. м. свій вечір в год. 9-ій звечора. На такий виступ приїзджали минулими роками і гості з околиці і він звязаний звичайно з ріжноманітною програмою та веселою забавою після виступу.

— **Вісти з „Червоної Калини".** Довідуємося, що на заклик Управи В-ва про доповнення уділу одним з перших вплатив у цілости це доповнення Впрп. о. Мітрат Ол. Базюк та службовики Зем. Банку і Центросоюзу. Рівночасно Вп. дир. В. Кузьмович закупив за зол. 100 два комплєти видань, жертвуючи їх для бібліотеки студіюючої молоді, Вп. дир. С. Кузик за зол. 50 один комплєт, з призначенням для чит. „Просвіти" в селі Загіря, рогатинського повіту, Вп. ред. О. Боднарович за зол. 100 для чит. „Просвіти" в Зарваниці, підгаєцького повіту, Вп. І. Калитяк і Вп. І. Костишин більшу кількість видань для своїх бібліотек. Тож є надія, що справді цінні видання „Червоної Калини" найдуть врешті ширший збут.

— **Антропольогічні досліди у Стрийщині.** До Бригідав пов. Стрий приїхала антропольогічна експедиція з інституту полудньо-східніх земель зі Львова, де 10 днів буде переводити антропольогічні досліди місцевого населення.

— **Примусова праця лікарів.** Увійшли в життя приписи про примусову практику молодих лікарів. По думці зновелізованого розпорядку дволітній примус праці молодих лікарів у сільських громадах можна заступити 6-літньою науковою працею у шпиталях та дослідних заведеннях. Тепер міністерство суспільної опіки вияснило, що від тієї засади не буде ніяких звільнень.

— **Зн⁰ву п⁰явився бі́ль⁰н.** Як пише польська преса, на варшавському ринку та в інших більших містах появився знову срібний більон, який ховали від кількох тижнів, ті, що боялися тримати паперові гроші. Вернулися до обігу головним чином срібні двозолотівки, тай 5-ти і 10-золотівки вже сьогодні не рідкість. Люди зрозуміли, що нема змислу зберігати більон. При цій нагоді втратили тільки ті, що пішли за радою обманців і випродували 20-золотові банкноти по „зниженій ціні".

— **Хліборобські палати у Станиславові й Тернополі.** На засіданні ради міністрів у Варшаві, що відбулося 21-го ц. м. між іншими законопроєктами ухвалено розпорядок про те, щоб створити хліборобські палати у Станиславові й Тернополі. У тому розпорядку визначено відразу обсяг діяльности тих обох палат.

— **Окружна дирекція залізниць у Холмі.** Рада міністрів ухвалила перенести окружну дирекцію залізниць з Радома до Холму.

— **57 п⁰льських півкольоній** зорганізували польські організації під проводом Т. Ш. Л. у селах ярославського повіту. До згаданих півкольоній ходить 1.500 дітей.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 100.000 зол. на ч. 136255; 20.000 зол. на ч. 141863; 15.000 зол. на ч. 27807; 10.000 зол. на ч. 3791 18516 65502 106061; 5.000 зол. на ч. 126947; 2.000 зол. на ч. 43084 47054 159779; 1.000 зол. на ч. 8369 15378 18920 34497 59625 63793 90406 90756 93233 112123 118052 139070.

— **За зневагу польського народу** і держави засудив окружний суд у Стрию залізничого кондуктора Василя Савта на 6 місяців вязниці.

— **Львівська хр⁰ніка.** При будові будинку Польського Радія у Львові при вул. Мохнацького невідомі злодії вкрали мірничий прилад інж. Маковича, вартості 3.000 зол. — При вул. Янівській наколесник переїхав Елєонору Кіцову (вул. Бема ч. 27) і втік. — При вул. Личаківській авто наїхало на візника Дмитра Бурака (вул. Жовківська ч. 96) і зломило йому праву ногу.

— **Дві самоходові катастрофи.** Під Ґродном розбилося авто, яким кермувала жінка б. прем. Світальського. У важкому стані відвезли її до шпиталю до Ґродна. — Недалеко Люблина віхало до рова та зовсім розбилось авто директора банку з Львова Шоца. Важко ранену доньку Френкльову відвезли до шпиталю в Люблині, дир. Шоц вийшов з катастрофи легко ранений.

— **Краєва хр⁰ніка.** Підчас бурі, що лютувала на днях над Дрогобичем та околицею, грім ударив у хату Яцюрака в селі Лішні, пов. Дрогобич та убив 37-літню Анну Яцюрак. — У Яблонові, пов. Копичинці згоріла на сіножаті стирта сіна поляка М. Войцеховського. Поліція шукає за палієм. — У Бориславі дістався на вул. Легіонів під колеса бочковоза електромонтер М. Островський. У важкому стані відвезли його до шпиталю. — В Гуті Коростівській, пов. Стрий згоріла лісничівка фірми Ґредель з уладженням. Матеріяльна втрата 10.000 зол. — Вантажний поїзд, що їхав зі Самбора до Львова, переїхав на залізничому шляху 65-літнього Василя Рочняка з Хишевич, пов. Рудки. Слідство виявило, що Рочняк був глухий і сліпий на одно око та не чув, що надїаджає поїзд. Тіло Рочняка видали родині.

— **Найстарший у світі пароплав.** Найстаршим у світі пароплавом, що є ще в ужитку, є корабель „Мелярен", збудований у Норкепінґ, у Швеції, в 1848 році. Цей корабель курсує далі на озері Мелярен. Його вже кілька разів відновляли та переробляли, в останньому часі він дістав нові машини. Не вважаючи на своїх 91 літ „Мелярен" добре справується та тішиться заслуженою популярністю серед подорожніх.

— **Літак на сто пасажирів.** Англійський водолітак „Ґольден Вінд", призначений до трансокеанічної служби, який може вмістити на своїм чердаку 100 пасажирів, відбув перший пробний лет. Пересічна швидкість того літака 300 км. на годину.

— **Найдорожчий у світі фортепіян** знаходиться в однім з рецепційних сальонів у Білому Домі. Він покритий золотом та прикрашений гербом Злучених Держав. Цей фортепіян має незвичайно чистий звук, яким перевищає інструменти навіть найбільш відомих світових фірм. Золотий фортепіян у Білому Домі — це найдорожчий інструмент із тих, що знаходяться у посіданні панівних домів чи королівських родів світу. До консервації цього фортепіяну покликаний один з найвизначніших американських музиків, який бере за свою функцію платню в сумі 50.000 доларів річно.

— **Від коли їмо чоколяду?** Чоколяда появилася перший раз в Европі у XVI-ому віці, наперед як ласощі панівних домів. Консумція чоко-

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

Жадайте всюди!

ляди зростала дуже поволі так, що в 1800 р. доходила вона річно у цілому світі до 200.000 кг. Сьогодні споживають річно коло 700 мілліонів кільограмів, що дає більш-менш чверть кг. на голову усіх мешканців землі.

— **Нова невдача з винищенням підводного човна „Тетіс".** Рятунковому кораблеві „Зельо" вдалося в ночі з пятниці на суботу піднести затоплений підводний човен „Тетіс". Залога корабля сподівалася, що підчас припливу можна буде притягнути підводний човен до берега. Тимчасом дві линви трісли і човна е вдалося таки витягнути.

— **Кілько промов виголосив канц. Гітлер?** Інститут національ-соціялістичної бібліографії у Берліні видав брошуру про діяльність канцлера Гітлера, з якої виходить, що канцлер від хвилини приходу до влади, тобто від 30. січня 1933. року виголосив 417 промов. Листа промов кінчиться на промові, виголошеній 1. квітня у Вільгельмсгавен. Від того часу канцлер виголосив промову у Мемелі, 28-го квітня у райхстагу та 1-го травня у Берліні.

— **Чеська пропаганда на грамофонових кружках.** У зв'язку з приїздом з Америки до Льондону б. президента Чехословаччини д-ра Бенеша преса пише, що головна вага чеської пропаганди лежатиме в Европі, особливо в в Льондоні і Парижі. Для цілей широкої протинімецької пропаганди вживатимуть грамофонових кружків з промовами чільних чеських еміґрантів з Бенешом та чеським послом у Злучених Державах Гурбаном-у проводі. Ці промови відтворюватимуть на протинімецьких зібраннях.

— **Відналшлася фінська експедиція на Лябрадор.** Від кількох тижнів не було ніяких вісток про фінську наукову експедицію, що кілька місяців тому виїхала на Лябрадор під проводом проф. Таннера. В останньому часі прийшов від експедиції перший комунікат. Як виявляється, причиною такої довгої мовчанки було те, що експедиція мусіла перебути кілька тижнів у безлюдному заливі.

— **Землетрус у Надренії.** У Надренії відчули в минулу пятницю сильні підземні струси. Струси тривали коло 6 секунд і їм товаришили глухі громи. В багатьох домах позарисовувалися стіни.

— **Арештування в Альбанії.** У Постумії, в Альбанії, арештували 10 альбанських достойників, які товаришили б. королеві Зогу у його відвороті до грецької границі.

— **Службовики окрадали шпиталь.** Велике враження викликала у Марселі корупційна афера, яку викрили у місцевому портовому шпиталі „Де Діе" Поліція арештувала 6 вищих службовиків того шпиталю, які систематично окрадали або через брак нагляду допускали до крадежи дорогих ліків та хірургічних інструментів, що належали до шпитального інвентаря У звязку з тією аферою шпиталь має втрати на суму міліона франків.

— **Американським урядовцям не можна політикувати.** Американський сенат ухвалив закон, який передтим уже прийняла палата послів, а який забороняє державним урядовцям займатися якоюнебудь політичною діяльністю.

— **Боротьба з весіллями в Туреччині.** Ще за життя Кемаля Ататюрка почалася в Туреччині боротьба з багатими весільними обрядами, що є традицією на цілому Сході, а які — на думку реформаторів — не дають змоги женитися біднішим туркам. Йде тут також про віно або викуп за наречену, що дають дуже великі суми. Справді турецькі ролини руйнувалися просто на весілля, що тривали по кілька днів і складалися виставних поийнять. Тепер весільні торжества заборонені. За возом молодої може їхати найбільше пять возів. Нареченій не може вимагати посагу, наречена весільних подарунків. Весілля може тривати найдовше один день.

— **Цим разом не вуйко тільки тітка з Америки.** Приповідковий багатий вуйко чи тітка з Америки навіть сьогодні не належать ще до казок, чого доказом є чотирьох членів родини Рошето, що живуть у ріжних місцевостях французької провінції Вандея. Вони дістали у спадку по своїй тітці, яка як 17-літня дівчина виеміґрувала до Злучених Держав, де недавно померла, суму чверть мілірда франків.

— **Велика пожежа під Віднем.** З Відня повідомляють, що від іскорки, яка впала з паровозу, вибухла під Віднем велика пожежа, що знищила збіжжя на полі. Пожежа прибрала великі розміри, втрати дуже великі.

— **Вмерла Тереса Найман.** З Берліна надійшла вістка, що відома стигматичка Тереса Найман з Коннерсрайт померла.

Дописи.

БЕЛЗЧИНА.

Відпуст на Білостоці. Відпустове місце Стражду-щої Матері Божої на Білостоці і Лісках, на границі Холмщини — це провадний релігійний осередок та невичерпане джерело потіхи і сили не тільки для прочан з Сокальщини і Равщини, а й для холмщаків. Цьогорічний ювілейний відпуст, що відбувся 15-го м. м. завдяки гарній погоді і відповідній порі стягнув великі маси побожних прочан. Відпустове торжество почалось у парохіяльній церкві в Лісках відправою Вечірні в Літію. По молебні до Пр. Діви Марії промовив до прочан, які з дальших околиць прибули на відпуст, о. декан Михайло Дорощький, який кожного року радо приїздить на Білостік, щоб своїм красномовним словом скріпити богомольців на дусі і розбудити в їхніх серцях любов до своєї рідної гр.-кат. Церкви, обряду і Батьківщини. Після ранньої відправи в год. 9-ій відбувся на Білостоці процесійний торжественний обхід „Хрестної Дороги" під проводом оо. Дорощького, Бахівського і Менцінського, які при кожній сталійній капличці виголосили відповідне страстне розважання з повчальною релігійно-моральною наукою. Торжественну Службу Божу відправив о. декан І. Кашубинський. Співав місцевий хор під орудою дяка Л. Шевереського. По Службі Божій прочани вислухали релігійно-патріотичної проповіді про „950-ліття почитання Пресв. Богородиці на українських землях", яку виголосив о. декан Дорощький. Відпустове свято закінчилося відправою водосвяття при чудотворній криниці, в якому взяли участь оо. Котко, Стецишин і Медицький. Покріплені освяченою, цілющою водою, обновлені на душі та скріплені релігійною потіхою до дальших змагань на терновому шляху життя, розходилися богомольці домів, перейняті невмолимою вдякою до Стражду-щої Матері Божої, могутньої заступниці українського народу. Від останнього відпусту розбудова св. Білостоцького місця поступила значно вперед. Заходом о. пароха М. Рінецького переведено головну частину відбудови відпустової церковці, побудованої тому 50 літ. Підмуровано церковцю і підмуровано, вставлено нові підвалини і долівку та побудовано нову захристію, частину церковці пошальовано. Щоб роздобути фонди на цей основний ремонт церковці, о. парох зорганізував кольпортажу книжок релігійно-морального змісту й образів в сокальському і равському повіті. Кольпортери перейшли всі села Сокальщини і частину сіл Угнівщини та придбали вже 700 золотих на відбудову церковці. Довелося зазнати перешкод у розпродажі. Староство в Сокалі засудило о. Рінецького і кольпортера М. Креська на гривну по 50 зол. Внесено рекурс та відбулася розправа перед окружним судом у Львові. Оборону зіп нам відомий оборонець д-р Филип Ебнн. Своєю успішною, безкоштовною обороною адвокат Ебнн додав заохоту до діла відбудови Білостоцької церковці, що в призначеним треба підкреслити. Тут слід згадати, що о. парох Рінецький вже 17 літ довладає всіх кусень та не зражується ніякими перешкодами ні трудношами, щоб Білостоцьке відпустове місце поставити на відповідній висоті.

ДРОГОБИЧ.

Великі дні Дрогобича. Може несдяки читач по перших реченнях цього допису, зорієнтувавшися, що тут йде про Велику Місію у днях 11—18. м. м. у Дрогобичі, — охоче його помінути. Але, читачу, хотби ці справи були тобі зовсім байдужі — то таки прочитай! Бо це, що ми у цих днях тут пережили і бачили, виходило далеко поза межі звичайної місії, яку ти може мав нагоду деінебудь бачити. Ми були свідками зїзду десяток тисяч народу з кількох повітів. Ми бачили, як під крилами Церкви зібралися всі стани без винятку, всі без огляду на політичні погляди, діти, старші, жінки, мужі, здорові і каліки. Здавалося, що церковні мури стогнуть під напором непрогляднях народніх мас, а нераховані церковні прапори замінили вулиці дивовижний в мент характер міста. В суботу, 10-го м. м. ввечір відбулося повитання Отців Місіонарів. Були це: Вис. о. Ред. Марисюк, Впр. о. Семьківський і Впр. о. Белзгурок. Церква св. Трійці у середмісті ясно освічена. Непрогляднні маси вірних у церкві і поза нею. Представники установ, організацій, багато дітвори. Під дверми церкви о. парох Ігумен Баранів передає провідникові Місії о. Ред. Марисюкові ключі церкви до його диспозиції на 8 днів. А потім в усе мов полинула могутня пісня-молитва „Царю Небесний" прохання про Божу поміч у великому ділі. Від тоді пішла гаряча праця. Можна сказати, що за цих вісім днів церква не замикалася. Щоденно виголошувано науки і в церкві св. Трійці в середмісті, і в т. зв. „Ротунді" при вул. Стрийській і в елеваторівській церкві св. Юра при вул. Горішня Брама. Учасники поділені: окремо робітники, дітвора, мужі, жінки, хлопці, дівчата. Щоденно співав прегарно Службу Божу відомий Дрогобицький Церковний Хор під знаменитим проводом диригента п. Я. Камінського, а його учасникам належиться спеціяльне признання, що не зважаючи на щоденні заняття не жаліли часу ні труду в жертві для св. Місій. В рамах Місії відбувся заходом Мар. Дружини Пань під проводом голови п. А. Сапрунової День Хорих у вівторок 12-го м. м. в церкві св. Петра і Павла (Ротунда). Наші Пані віддали велику працю обелуговуючи 60 хорих осіб, що треба з признанням підкреслити. В тих днях відбулися в церкві св. Трійці два духовні концерти: перший увечір в неділю 11. б. у виконанні місцевого „Бояна" під управою п. Б. Пюрка, другий вночі з 17. б. на 18. б. в честь Найсв. Таїни під управою о. С. Сапруна. Оба пройшли дуже вдячно. В часі Місії висповідалося і запричащалося до сім тисяч осіб. Завершенням цих великих днів була неділя 18. б. І небо було ласкаве, бо погода була чудова. Якби в цю неділю ранесько можна було піднестися понад дрогобицьку землю — то можна було би від світанку бачити, як з далеких гір, як зпоміж смерек, крізь залені поля — посувалися гурти розспіваних людей з хоругвами і прапорами а всі вони прямували до старенької церкви св. Юра в Дрогобичі, де відбувося закінчення Місії. Ці гурти вросли під св. Юром у велике соборчистичне море голов з сотками святих прапорів. Торжественну полеву Службу Божу відправив о. прилошинин Качмар а перемишля в асисті духовенства. Діяконували: о. д-р Панас і діякон Гринів, прекрасні літургічні співи у виконанні Дрогобицького Церковного Хору під управою о. С Сапруна широко розносили мегафони. Кінцева проповідь о. Марисюка і похід до Матерної церкви св. Трійці вулицями: Горішня Брама, Юра, Шептицького, Грунвальдська, Площа св. Трійці. Порядку берегли місцеві спортові т-ва: Сокіл і Ватра під командою Дир. Максимовича, дир. Новосільського і п. Воробця. Пригадаймо великі дні УМХ у Львові. Згадаймо вулицями пішло в похід сорок тисяч людей під проводом ОО. Місіонарів. Коли похід наближався до мети — ми з дзвінку з о. Нищим вийшли на дзвінницю св. Трійці — і перед нашими очима пройшов увесь похід: йшли села з образами, з хоругвами, з хорами. Йшли Товариства з прапорами. Годі їх вичислити, бо все злилалося у велику і могутню цілість, у одну осяйну любовю Церкви й обряду. Дивлячися на це все зовсім затрачувалася свідомість свойого я, як одиниці, а було те я — як великий, безсмертний, святий нарід під прапорами Церкви. З міських організацій найчисленніше прибули: група служанок і група Марійської Дружини Пань. Похід замикав кордон 50 священників у ризах під проводом прил. Качмара. В другій половині походу йшов численний гурт мужчин, що несли на раменах величезний дубовий місійний хрест. Було їх може сто. Несли символ. Символ терпіння й перемоги. З божих кадають літи кадить на нього. Високо на дзвінниці дзвонить безупинно великий дзвін, а там з долу плинуть пісні довкола хреста і все воно зливається в могутню симфонію, летить у простори, зливає минуле в теперішнім і майбутнім. Мені щось закрутилося коло ока, дискретно гладжу на о. Нищого — а він теж втирає перстинку на лиці... А під церквою вкопали цей хрест під звуками пісні „Хресту Твоєму поклоняємося..." І як тепер вийшов перед хрест господар і організатор Місії о. Ігумен Баранів. Подякував і поцілував усіх. Видно у нього втому, але і свідомість сповненим великого діла. Так, це певно був найбільший день у його житті. Це були справді великі дні Дрогобича. о. С. Сапрун.

Нові книжки й журнали.

С. Ордівський: ЧОРНА ІГУМЕНЯ. Історична повість з XVII ст. Українська Бібліотека. Львів, 1939. 16-ка, стор. 128.

ПІТ ЗНИК!...
Пудер SUDORYN

усуває раптово
ПІТ І ЗАПАХ
975 7—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Манікіри шкіряні пудерниці, монограми ріжні, вишенькові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Н. БАРЕР Л ь в і в, Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 24. 7. год. 18. „Кінець і початок".
Вівторок 25. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 28. 7. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАВОЛОТІВ:
24. 7. Тополя.
25. 7. Циганське кохання.
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка а Львово.
28. 7. Цариця Грузії.
З Заболотова йде театр до Коссова і Кут.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:
24. 7. Вальмоніна пені Кочубейха.
25. 7. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

24. 7. Тисів.
25. 7. Бубнище.
26. 7. Трускавець.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.
Хто має на продаж добру бандуру, просимо заголоситись на адресу Львів, Потоцького 32.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Римаїв.
10. 9. Коросно.
У концертах бере участь відомий з радія та громофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалєвич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рома".
АМПІР: „Пристань 7 морей".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Месники" та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріл у ночі".
ВАНДА: „Таємний плян", „Золота дівчина".
ГРАЖИНА: „Павел і Гавел", „Верес".
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".
КАСІНО: „Шпигунові пізнання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока".
МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марока".
МЕТРО: „Пепе ле Моко", „Есавал".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські оси", „Маленький хижак".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Три мавпячки".
РАЙ: „Роберт і Бертран".
РІЯЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ: „Володарка джунгль" і додаток.
СВІТ: „Жовтий пил", „Нашійні часи".
СВЯТОВІД: „В 4 очі". „Нагсі Отіль пропала".
СТИЛЕВЕ: „Ястреб" та ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Кали Наг".
УТІХА: „Сильні люди" та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Швеція".

Ощадний ч. 1180 **С. ФЕДЕРА**

найдешевше закуповує перед виїздом
всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.
Коперника 15 а, Галицька 16.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 24. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для кущів: Новий конкурс чистоти, Гутірка з кущем, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розр. муз., з пл., 13.40 Година баймолодших: „Перойський ведмедик", пісеньки, мельодії, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Даанд Копперфільд" на осн. Діккенса, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орх., 15.45 Господ. вістки, 15.55 Гутірка КВО, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні (бас), 16.45 Наук. хроніка: Філософія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовенова творчість, пл., 17.50 Актуальна спорт. гутірка, 18.00 Форт. рецталь Катерини Рац (Мадиршина), 18.35 Віол. соната а-дур Бетовена, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Отшелецька авд., 19.30 Розр. концерт: орх., сопр., флети, 20.15 Резерва, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Льокальні спорт. вістки. 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Трансм. зі Стокгольму: Концерт сучасн. шведської музики, орх., саксофон, співачка кор. опери, 22.00 Вагьківський порадник, 22.15 Вечірня серенада: орх. мандолінистів, вок. дует, Гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 25. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді: Каце та білі ведмеді, 15.00 Нар. музика Валенщини, нар. капеля з пл., 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Пополудне дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандолінистів, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Менуети та гавоти, пл., 17.45 Радіотехнічні новини, 18.00 Квартет ес-дур Двожака, 18.25 Органовий рецталь, 19.00 Для робітників, 19.20 Розр. концерт, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Завваги про правильне плекання овець, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт, сопран, хор, орх., форт., 22.00 Вилив геогр. положення Польщі на політ. постанови континенту, 22.15 Орх., Данів хор., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетка в українській мові, 13.10 Українська музика, з пл., 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурашнико з кавчуку", мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „У світі звани" авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістка, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки в супр. форт., Ренок у міському парку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня, 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Весела авдиція, 19.30 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Ліро Матейко, 22.00 Таїнова музика з пл., 22.30 Оповідання, фрагмент повісти, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 24. липня 1939.

БЕРЛІН 18.0 Розр. концерт, 18.45 Хамлина музики, БІЛГОРОД 19.05 Цнг. муз., Пісеньки, 20.30 Скрипка 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 18.20 Скрипка, 19.25 Танк. музика, 20.20 „Кавалєрія Рустікана" оп. Маскаиія. 22.00 Цнг. орх., ВІДЕНЬ 18.45 Спорт, музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Солісти, 19.15 Легка музика, 20.15 Р. Штраус: Квартет h-моль оп. 13., 21.00 Популярний симф. концерт, 22.00 Концерт солістів (Шуман, Гайдн і ін.), КЕНІГСБЕРГ 20.35 Твори Двожака, Брамса, Респігія, Штрауса, МІЛЬНО 21.00 Танк. музика. 21.30 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ. 18.05 Мандоліна, 20.25 Опера, РАДІО ПАРІ 20.30 Популярний концерт, у перерві відчит, РИМ 20.30 Віол., 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 18.30 Нар. музика, 20.50 Легка музика, 21.40 Танк. музика.

Вівторок, 25. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Чужомовні комунікати, 17.10 Легка музика, 18.20 Цнг. орх., 19.55 Спів, 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні, 19.00 Арії Баха та Гендля, 20.15 Симф. концерт (Глюк, Гайдн, Моцарт, Бетовен, Ліст, Вебер, Шуман, Вольф, Вагнер), ГАМБУРГ 15.25 МІЛЯНО 21.00 „Сибір" оп. Джордана, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 20.30 Театр, Пісеньки, 16.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.50 Балетова музика, 22.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Два форт., 20.30 Музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Сценка, танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.00 Камер. музика, 20.50 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Баварії" авд. з муз. 19.15 Весела авдиція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Оперетова музика, ВІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні, 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комунікати з різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.25 Реліг. музика, 22.00 Цнг. орх., ВІДЕНЬ 19.00 Лопухов: Соната ф-моль на форт., 20.15 Військ. орх., 21.00 Концерт серенад. 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетова і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАГЕН 20.00 Сопран, орх., ЛЮТІ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Віол., 20.30 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф" оп. Верді, 22.30 Нар. музика, ФІЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалєрія Рустікана" оп. Маскаиія.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Біржа

Львів, 22. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад. 5.31·50—5.31·50, Фльор. гол. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·04, Гульд. гдан 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02. Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліньоп 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габероуш 53·00—51·50
Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консоліданційна 61·00—60·50.
Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 22. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. биок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·70
За 1 кг. масла експ. з опак. дає зачет	2·70
1 л. молока	0·15
1 кг. вець	1·00—1·05

Тенденція на масло й молоко здержана, а на яйця слаба

Оповістки.

Замість подяки для Високопреподобного духовенства, уставів і громадян, за те, що взяли участь в похоронах бл. п. о. Івана Карпевича, пароха і декана з Монастирка зложили Вл. п. Вдова і Діти квоту 50 зол. на Рідну Школу. За цю щедру жертву складає щиру подяку жертводавцям Рада Повітового Союзу Кружків в Раві Руській.

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

СТРУНКУ, посажну інтеліґентну красуню до 30 літ пізнає вищий урядовець з цінними прикметами душі і тіла. Лискаве заголошення, знимку адресувати: Warszawa, skrytka 616. 1440 1—1

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ віля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 23—45

МЕШКАННЯ

ВІДНАЙМУ мешкання 3-покоєве (лазенка, кухня, вільне від льокатор. податку при вул. Генінга 8 а від 1. 8. п. р. Вже вільне. Дозорець покаже або телеф. 231-79. 1438 2-2

ВИНАЙМУ кімнату від середня, вхід з клітки, Окульського 8, м. 8, тел. 261-74, оглядати від 16—18, перша вічна Івстопада. 1439 1-1

2 КІМНАТИ, нижа, кухня, відповідне тепок на бюро, від зараз до винайму — Львів, Ринок 39. 1441 1-2

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на виїзд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 9-10

ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевша вирібка сіток до ягідників!
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33
1414 3—13

На виїзд
найдогідніше позичає книжки у 5 мовах 304 3—3
„VITA"
пл. Марійська 8.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в ряді оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa, 26. lipca 1939. N 167.
Середа, 26. липня 1939. Ч. 167.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Україна в міжнародній конюнктурі.

(Передова стаття)

Знову воєнні алярми.

Німеччина обсаджує словацькі кордони.

Прогулька мадяр. премієра по Карп. Україні

„Десять найліпших із мадярсько-русинського народу".

Прем. Чемберлєн про політику в Китаю.

Чому волинські українці знову затрівожились?

Еспанія в огні партійної боротьби.

Хто буде премієром?

ПРОТИГІТЛЄРИЗМ І КУЛЬТ ГОЛУВКА

в здійснюванні „маршу на креси".

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло" : 10.

Nr. 167 (15.246).
Ч. 167 (15.246).

Lwów, środa 26. lipca 1939.
Львів, середа 26. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Львів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (166) число „Діла" піддало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) частину статті п. н. „Арена і фестин" від слів: „оженився" до слів: „від тоді". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 1339 1-50

Сенсаційна заява мін. Гадсона про мільярдову позичку.

На яких умовинах дійде до замирення Німеччини з В. Британією?

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Сенсаційні поголоски, що їх подала англійська преса при кінці минулого тижня про фантастичний плян мільярдової позички для Німеччини за переставлення німецької промислової господарки з воєнної на мирну стопу за ціну розброєння, виявив несподівано автор здогадного пляну міністр заморської торгівлі Гадсон. Ціла лондонська преса подає нині заяву мін. Гадсона, який признався до авторства пляну. Мін. Гадсон заявив:

„Я зустрінувся з дир. Вольтатом на його власне прохання, про яке повідомила мене телефонічно німецька амбасада в Лондоні. Кілька днів перед тим поінформовано мене, що дир. Вольтат буде німецьким делегатом на конференції у справі ловлі китів і що розмова між ним та мною може бути корисною. Тепер можу лише ствердити, що звіт про нашу розмову, що відбулася минулого четверга, не є точний. Наша розмова була зовсім неофіційна. Дир. Вольтатові я виразно дав зрозуміти, що всі думки висуваю лише у приватнім характері та що мене ніхто не уповажнив висловлювати спінію уряду. Наша розмова була зовсім довірочна і дир. Вольтат її виявив. Чергового дня я зреферував цілу розмову премієрові".

„Дейлі Експрес" помістив далеко обширнішу розмову з мін. Гадсоном, який виявив представникові цього часопису плян, що його розвинув у розмові з дир. Вольтатом, стверджуючи:

„Вольтат заявив мені, що і він та інші високо поставлені особи в Німеччині вважають, що міжнародне положення між В. Британією та Німеччиною ще ніколи не було таке небезпечне. Він дуже побоювався вибуху. Коли по приїзді до Лондону освідомив собі, що становище британського народу дійсно незмінне, ця свідомість ще більше зміцнила його погляд. Вольтат намагався вияснити, що незалежно від того, чи війну викличе Гданськ, цей спір є лише симптомом чогось далеко ширшого, що міститься у гданській проблемі. Вольтат з великим жалем ствердив це небезпечне положення ,бо він був переконаний, що з хвилиною, коли б усунено політичні труднощі зі шляху, загальний добробут вернувсь би в цілому світі. Я зі свого боку — заявив мін. Гадсон — сказав Вольтатові, що В. Британія ніколи не згодиться відступити якунебудь зі своїх заморських посілостей. Я заявив, що В. Британія ніколи не згодиться на якенебудь порозуміння, що обіймало б домагання зворотну чи то німецьких чи інших мандатових територій. Ми разом обговорювали технічні можливости, як опанувати та усунути ці труднощі. Ми опрацювали плян, що складається з таких 5-ох точок:

1) Канц. Гітлерові вложать заяву, що В. Британія та її союзники протиставляться кожній спробі запанувати над Европою силою;

2) Якщо канц. Гітлер згодиться вернутись на мирний шлях і до дипльоматичних переговорів, тоді В. Британія та її союзники постараються, щоб з Німеччиною поводились справедливо і щоб дістала доступ до сирівців;

3) Німеччина дістала б допомогу, щоб перейти з теперішньої воєнної стопи, в якій є занятий майже ввесь німецький промисл для військових цілей на розвиток мирного промислу;

4) На світових ринках запевнено б призну співпрацю між В. Британією, Німеччиною та іншими великими промисловими державами;

5) Німеччина згодилась би на обмеження зброєнь, якщо не на фактичне розброєння та на відступлення з Чехії.

Кредити на позичку, необхідні для цього пляну, дала б не лише В. Британія; до участи в цій позичці запросили б також інші держави і нема сумніву, що вони радо зробили б це, якщо б був запевнений світовий мир, замість всесвітньої війни".

Деякі щоденники запевняють, що розмова з Вольтатом без відома льорда Галіфакса мусить знайти свій відгомін у палаті громад.

ЗАЯВА ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄНА ПРО РОЗМОВИ МІН. ГАДСОНА З ВОЛЬТАТОМ.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Справа проекту мільярдової позички для Німеччини знайшла свій відгомін нині пополудні у палаті громад. Відповідаючи на питання пос. Грінвуда прем. Чемберлен заявив, що нема ніякої пропозиції у справі позички для Німеччини. Далі потвердив, що мін. Гадсон розмовляв з дир. Вольтатом, який приїхав на міжнародню конференцію до Льондону і стрічався з ріжними вищими урядовцями та іншими високими особами цікавлячись справами торговлі і господарки між обома державами. Тому нема нічого незвичайного, що мін. Гадсон і Вольтат зустрічались і дискутували на теми, які взаїмно їх цікавлять і що до яких є офіційно відповідальні. Підчас розмови обговорили фінансові кроки з тим, що мін. Гадсон увесь час підкреслював, що висловлює лише свій приватній погляд. Вкінці підкреслив, що не бачить ніякої шкоди з цієї приватньої розмови між мін. Гадсоном та високим німецьким урядовцем.

ЯКЩО ШКОДА ПОВСТАЛА, ТО ЛИШЕ ТОМУ, ЩО ВИЯВЛЕНО ПРО ЩО ЙШЛА РОЗМОВА. На дальший запит прем. потвердив, що дир. Вольтат розмовляв теж зі сер Г. Вільсоном, промисловим дорадником уряду.

ВІДГОМІН У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Подробиці і куліси лондонської афери Гадсон—Вольтат уважає паризька преса політичною сенсацією з посмаком деякого політичного скандалу. Паризька преса пише, що такі приватні розмови скривають в собі деяку небезпеку, бо можуть переконати деяких німецьких політиків про ваганя англійської політики. Покищо паризька преса обмежується до статтей своїх лондонських кореспондентів та подає передрукн лондонської преси з гострим осудом кроку мін. Гадсона.

Китай розчарований.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Британські кола в Токіо запевняють, що договір мін. Аріти з амб. Крейгі не змінює британської політики супроти Чанкайшека. Не може бути теж балачки про уступчивість Англії супроти Японії. В. Британія згодилася лише ствердити правно невтральне становище, що його фактично займає від хвилини, коли виринула китайська справа.

ПРИЯЗНІ ПЕРЕГОВОРИ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 24. 7. ПАТ. У понеділок в год. 9-ій рано почались британсько - японські переговори у справі Тієнтсіну. Наради відбувались на основі засад, що їх устійнили у вступних розмовах мін. Аріта т. амб. Крейгі. В год. 11.25 відложили розмови до год. 5-ої, що тягнулись опісля до год. 18.15. У вівторок далі вестимуть розмови в год. 9-тій рано.

По розмовах передполудневих пресове бюро японського міністерства закордонних справ видало комунікат стверджуючи, що на засіданні мін. Като зясував загальний погляд Японії. Опісля амб. Крейгі дав коротку відповідь загального характеру.

Домей повідомляє: Міродатні японські кола запевняють, що ранішня розмова відбувалась в сердечній атмосфері. Обі сторони дали доказ зрозуміння становища протилежньої сторони. До виміни думок дійшло у справі вдержання мира і ладу в Тієнтсіні.

ТЕКСТ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ?

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Японська амбасада оголосила в понеділок пополудні текст договору, що його заключив в Токіо мін. Аріта з амб. Крейгі на тлі справи Тієнтсіну. „Британський уряд бере зовсім під увагу дійсне положення в Китаю, де йде ворожа акція на велику мірку. Далі стверджує, що доки буде тривати це положення, японські збройні сили в Китаю мають спеціяльні потреби, звязані з обороною їх безпеки та з метою вдержати публичний лад в округах, що є під їх контролею. Стверджуючи теж, що японські відділи мають право втихомирювати або протиставитись усіх діланням та обставинам, що можуть викликати для них труднощі або вийти на користь противника. Британський уряд не має наміру підтримувати якогонебудь ділання чи заходу, що японським військам перешкоджувало б осягнути їхні згадані цілі. Британський уряд скористає з нагоди, щоби ствердити політику в цьому напрямі вказуючи виразно британській владі та британським громадянам у Китаю, що повинні стриматись від таких ділань та заходів".

Україна в міжнародній кон'юнктурі.

Львів, 24. липня 1939.

У вчорашній статті ми висказали тезу, що живемо в часах великої переоцінки всієї підстави суспільного ладу, в часах революції, якої оформлення не можемо собі ще сьогодні ясно зясувати, як теж не можемо означити часу, коли ця революція бодай у її гострих революційних формах скінчиться. З цієї тези ми повинні зробити відповідні висновки і то такі, щоб з того великого змагання людства український нарід вийшов не ослаблений, а скріплений та увійшов у велику родину обновлених народів.

Коли приглянемося ближче нинішній ситуації, то мусимо ствердити, що тепер нема доброї кон'юнктури для корисної для нас розв'язки української справи. Гітлер, який у перших своїх задумах носився з великим пляном розбити Росію і завдяки утвореній новій великій Україні хотів промостити шлях до життєвого простору Німеччини через Київ, Багдад аж до Індій, побачив, що сили Німеччини бодай тепер за слабі, щоб почати переводити цей план. До цього треба, щоб Німеччина мала забезпечені плечі від заходу.

Ще в Мінхені могло здаватися, що західні демократії в ім'я свого власного інтересу не встрявatимуть у війну, погодяться на гасла Гітлера самовизначення та з'єднання народів і дадуть йому вільну руку на Сході, а це тимбільше, що самі гасла були демократичні і за ними стояла велика частина англійської та французької громадянської опінії. Та Гітлер зробив невибачну помилку. Він узяв під свій протекторат, у дійсности окупував, два вільні народи: чехів і словаків, а прикарпатських українців продав передвоєнному окупантові, Мадярщині. З ідейного представника він став в очах цілої демократії звичайним насильником і опінія цілого демократичного світу звернулася проти нього. Нині Гітлер окружений майже з усіх сторін і мусить всі свої зусилля спрямувати на те, щоб розбити той обруч і бодай покищо не може думати про розчленування СССР; навпаки — він старається з'єднати для себе щонайменше його невтральність, щоб оминути долі Вільгельма II. У такій ситуації не може бути бесіди про визвольну допомогу Україні, бо це мусіло б спонукати СССР до безпосередньої акції проти Німеччини.

У Польщі колишні також великі задуми маршала Пілсудського розбити Росію, створити Велику Україну і так позбутись на довгі роки відвічного східного ворога не знайшли відповідного грунту. Молода польська держава мала за багато турбот з будівництвом власного ладу, була ще за слаба, щоб на власну руку рискувати таку акцію з такою великою державою, як СССР, а західні держави, ситі перемогами, не дбали про ніщо більше, як тільки про те, щоб зберегти „статус кво" версальського, для них тоді такого корисного миру. В СССР була деякий час надія, що українська стихія розростеться до тої міри, що зможе власними силами здобути собі політичну незалежність і в тяжкій боротьбі сама здійснить облудне російське конституційне право „вплоть до отділенія". Ленін, а спочатку і Сталін, носилися з широкими планами поширити большевицьку революцію на ввесь світ, а щоб той світ не відстрашувати давнім імперіялізмом, мусіли піти назустріч своїм поневоленим народам і дати їм деякі вольности. Український нарід, маючи у свіжій памяті свої недавні визвольні державницькі змагання і віруючи у свободолюбні гасла большевизму, почав з цілим розмахом будувати свою державу в федеративному звязку з Росією. За короткий час він осягає майже неймовірні успіхи на полі культурнім, засновує майже в кожному селі українські народні та в кожному місті середні школи, творить свої університети, свою Академію Наук, а наука, література і мистецтво дійшли там до великого розвитку. Рівночасно повстає українська територіяльна армія з усіма технічними засобами, а чорноморська фльота майже вся в українських руках.

Та провідники большевизму побачили скоро, що їх надії на всесвітню революцію не сповнились, а поневолені народи погрожують, що зовсім відірвуть себе від Московщини. Прапор інтернаціоналу москалі міняють на російський націоналістичний та страшним терором давлять усі відосередні змагання чужих народів. Українського національного руху вони, правда, здавити не можуть, він не тільки живе, але з кожним днем саме під впливом терору кріпшає, та все-ж український нарід сам за слабий, щоб міг виступити проти мілітарної сили Росії. Він мусить ждати або на інтервенцію з Заходу, або на другу, вже правдиву революцію в самому СССР.

При всій цій кон'юнктурі в українськім народі нема зневіри. Правда, багато людей вірило, не беручи під увагу того великого ходу революції, що приходить вже для нас рішальний мент, що створення Прикарпатської України означає також відродження української нації. Та люди тверезіші бачили, що Прикарпатська Україна — це тільки незначний епізод у ходах Гітлера для тим лекшого знищення чеської держави і розуміли, що відродження нації може прийти з центрів, а не з окраїн. Тому поглядові вони дали м. ін. вислів нераз на сторінках „Діла".

Хоч після окупації Карпатської України настала в деяких колах нашого громадянства депресія, то все-ж цілість народу, головно-ж селянські маси, відчувають і розуміють, що стан розкладу не може довго тревати. Ми всі відчуваємо, що ввесь світ, коли хоче оминути повної загади і то не тільки цивілізації, а самого істнування, мусить до кореня зminити форми співжиття народів. Зріст техніки і зазублення інтересів поодиноких держав прибрали такі форми, що народи скоріше чи пізніше мусітимуть шукати інших форм співжиття, як теперішні. Вже нині літаки — а за кількадесять років це буде певно єдиний засіб льокомоції для людей — можуть осягнути кілька сот кільометрів на годину; а коли люди опанують цілковито стратосферу, то скорість літаків ще значно збільшиться. Земля показується дуже малою планетою, щоб її краяти сотнею кордонів. Продукція сирівців та фабрикатів і їх вимін. Продукція сирівців та фабрикатів і їх вимін на прибрали такі форми, що захитання господарської рівноваги в одній трохи більший державі потрясає і всі інші держави. Автаркія, якою держави хочуть унезалежнитись економічно від інших держав, є тільки паліятивом у нинішніх ворожих між державами відносинах і приносить зубожіння всім державам. Через те всі мусять неминуче старатися злагіднити ту ексклюзивність, в якій замкнулись народи у своїх державних кордонах.

Які форми і не прибрала б нова структура життя народів, то ми мусимо старатися, щоб у новому будівництві мати співрішальний голос з іншими народами. Та щоб мати той співрішальний голос, щоб не потонути в тій великій різні, яка попередить краще майбутнє народів, ми не смімо бути пасивними глядачами, ми мусимо бути активними співтворцями та співучасниками нового життя. У нас є до того воля, завзяття і віра, що теперішній стан утриматись не може. Нікому народові ми не уступаємо в патріотизмі й охоті до жертв для добра нації. Мусимо тільки докладно обдумати засоби, як у цих бурхливих часах зберігти націю перед великими катастрофами і довести її морально та фізично здоровою до закінчення всесвітньої революції.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

Проти жидівських інспірацій у Ґданській справі.

Цитуючи і цілком апробуючи заяву маршала Сьміґлого-Ридза, що Польща в разі конечности буде битись за Ґданськ навіть сама без союзників, відомий польський публіцист Цат-Мацкевич заявляє у виленському „Слові" (з 23. VII.):

„та наша готовість до війни ніяк не означає, наче б ми пхались до війни, або бажали спровокувати її. Якщо навіть мало б дійти до воєнної завірюхи, то ми, очевидно, воліли б (як кожна інша держава), щоб не від нас вона зачалась. Ми лежимо на крайчику Европи і европейський мир нам дорогий. Вкінці в орбіту держав „осі" входить кілька народів, з якими ніщо нас не ділить та проти яких ми звернули б зброю тільки у твердій конечности...

Це відомі речі, і коли їх повторяємо то тільки тому, що **якась частина преси в Польщі намагається перейначити положення і з війни у Ґданську, отже з війни в обороні теперішнього стану, за статус кво, з війни найвиразніше оборонної бажає зробити якусь загарбну війну, якусь круціяту а ребур, якусь війну за визволення жидів з утиску тоталістичних держав.**

Я завзятий противник тоталізму в Польщі і готов зробити все, щоб не допустити до панування тієї системи в Польщі, але гадаю, що не варта посвячувати життя одного польського вояка для привернення в Німеччині свободолюбного, демократичного чи монархістичного устрою. Що це нас обходить! По-перше в найбільш антигуманітарній формі тоталізм панує не в Німеччині, тільки в Совітській Росії, отже якщо б хтось стояв на становищі, що Польща як ангел народів, повинна займатись ущасливленням інших діткнених тоталізмом народів, то мусів би відразу пропагувати війну на два фронти. По-друге годі навіть міркувати, немов би німецький тоталізм загрожував Польщі. Як кожний тоталізм, так і німецький буде діяти як морфіна, що по спожитті дає оживлення та зріст сили, по довшому часі зуживає, виснажує та дегенерує. Недостача волі, науки, преси та мистецтва на довшу віддаль річ багато тяжча, ніж це здається і тому з точки погляду більш віддалених перспектив тоталісти і півтоталісти не добрі патріоти. Гітлер доконав чудес у Німеччині, зліквідував безробіття, озброїв нарід, виконав низку інвестиційних робіт тощо, а все таки бачимо, що ця система вічного „гурра" зуживає та вимучує. Або Гітлер дасть своєму народові можливість відпочати, або скінчить, як скінчив Наполеон.

Та вернімо до нашої тези: війна за Ґданськ — це оборонна війна. **Жидівська преса з геніяльністю своєї раси намагається защепити полякам переконання, що ненавидимо італійців, еспанців тощо.**

Дійсно будемо ненавидіти ці народи, якщо нападуть на нас, то значить дадуть напасникові на нас допомогу. Але війни ще нема, і в польському інтересі не лежить пхати ці народи до агресії проти Польщі і наче підготовляти їх психічно до колотнечі з нами; навпаки — завданням польської пропаганди в міру можливости психічно утруднювати сателітам Німеччини напад на Польщу...

Повторяю від чого зачав. Будемо битись з німцями в обороні наших прав. Але це буде оборонна війна, це буде війна за Ґданськ, **а не війна за визволення жидів у Німеччині.** Ми не є прихильниками гітлерівських метод супроти жидів у Польщі, але й до чужих внутрішніх справ не будемо мішатися."

Знову воєнні алярми.

Після двох тижнів релятивного спокою та миролюбивих чуток знову воєнні алярми...

Варшавське **„АБЦ"** з 23. VII. в телеґрамі з Відня приносить ось яке сенсаційне повідомлення:

„Сьогодні говорив я з мадярським купцем, який щойно приїхав з Чачі, а перед тим був у Братиславі. Говорив про великі пересування німецьких військ на Словаччині. Досі німецькі ґарнізони були в таких містах: Жиліні, Тренчині, Новому Місті Кісуцькому, в Новому Вічині, Ружомберку, здалека тримаючись від польського кордону.

Та в останніх днях можна завважити поважні переґрупування. Першусього значно побільшено число німецьких військ на Словаччині. З Райху приїздять все і все нові поїзди, що везуть військо та військове знарядля. По чуткам, що кружляють у Братиславі, **на Словаччину вислано з Німеччини в останньому часі дві дивізії.**

Нові полки спрямовують у сторону польського кордону. До Чачі перед кількома днями прибули німецькі змоторизовані частини, які після короткого відпочинку, рушили до села Чадечки. Чадечка переповнена військом, танками та пан-

цирими авіями через Чачу переїздять численні військові частини, прямуючи в Карпати. Серед місцевого населення кажуть, що німецькі війська заняли становища під горами Рачею та Кіпулою, через які проходить польсько-словацький кордон. Також на схід від Чачі завважено численні частини німецької армії, які заняли Новоти, Клин, Намістів.

Команда німецької армії на Словаччині видала цілу низку **заряджень, щоб заслонити** рухи військ. Польський поїзд Варшава—Цешин через Чачу, віжджаючи на двірець у Чачі, переставляють на останній тор, а довгі ряди товарових поїздів, що стоять на стації, унеможливлюють бачити стаційні будинки. Німецькі вояки, що їдуть до Чачі, мусять переодягатись по цивільному.

Серед словацького населення доцільно поширюють чутки, що перегрупування німецьких військ має за мету допомогу словацькій армії."

Причина траґедії української книжки.

(Дискусійна стаття).

Дуже вдячну тему порушив В. Прихольо у своїй статті „Галєма української культури" у 161 ч. „Діла".

Вдячна ця тема тому, бо можна про неї писати цілі томи, вдячна й тому, бо коли її наш загал зрозуміє якнайбільше, тоді українська книжка не буде в нас люксусом, а щоденною духовою поживою.

Автор згаданої статті торкнувся лише одної сторінки справи; він змалював лише недолю автора, що сам видав свою книжку, та не вмів її згромадити. А проте у траґелії української книжки грають поважну ролю рівні чинники, звязані з продукцією книжки та всі вони в рівній чи нерівній мірі є спиняючими — отієї гальми української культури.

У продукції та консумції книжки є співчинні такі чинники: 1) автор, 2) видавець, 3) книгар, 4) читач. Пічнемо з кінця, себто від читача. Українських читачів дуже мало. Книжку вважають у нас люксусом потрібним хіба тоді, коли кому переливаються гроші, та коли він не має що робити й коли врешті хтось (книгар чи кольпортер) всуне такому громадянинові книжку в руки. Загал громадянства не відчуває потреби духової поживи й тут треба довшого часу та освітньої праці, щоб переконати наше громадянство про необхідність тієї поживи. Ось від довшого часу переживаємо так звану „білу війну", ненормальні відносини внаслідок воєнних алярмів. Рух на книготорговельному ринку зовсім завмер! Книжок ніхто не купує й не читає, бо громадянство не відчуває зовсім потреби щонебудь прочитати. Їсти треба, одягатись треба, але читати — то хіба „як усе успокоїться". З тією психікою нашого громадянства треба боротися, треба її лікувати, бо це хвороба, яка гальмує духовий розвиток народу.

КНИГАРІ, ЩО НЕ ВІРЯТЬ У КНИГАРНЮ.

Тепер приглянемося нашим книгарям. Вони, з малими винятками, не відповідають своєму завданню, бо вони пересякті психікою загалу і теж думають, що книжка це люксус. Кожний книгар у нас переконаний, що книгарня йому не виплатиться й рятує себе іншими ділянками торгівлі, продає письменне приладдя, галянтерію або й содову воду. Запитає хто про книжку, то він понишпорить по полицях та й скаже: „Нема тієї книжки". Рідко котрий книгар має у своїй книгарні повний склад українських видань, рідко хто з них купує книжки на запас, а лише просить видавця, щоб йому дати книжку в комісі, а коли видавець не дасть, то не треба, бо „книжки і так не йдуть". У моїй довголітній практиці я зустрічав такі аномалії, що громадяни великого міста, де є дві українські книгарні, постійно пишуть до видавців за якоюсь одною книжкою, бо її у місцевих книгарнях не могли дістати. Така чудасія природна там, де нема книгарні, але де є дві свої книгарні, а громадяни не можуть там отримати потрібну їм книжку, це балаган у книго-торгівлі, це й скандал. Коли наші книгарні стоятимуть на відповідній висоті, тоді книгар не скаже: „Книжка не йде".

Великий процент наших книгарів підходить до справи книго-торгівлі — недбайливо, неввічливо. Нема звичаю в наших книгарів *купувати постійно* літературні новини; вони беруть лише в комісі, а в тих комісів не розраховуються в означеному часі, тому цілком зрозуміло, що видавці відмовляються давати в комісі свої видання. В мене був звичай, що я посилав свої видання на знані адреси по одному примірнику, щоб книгар зорієнтувався, що є нового на книгарському ринку. Та солідними показались лише американські книгарні. Наші краєві — навіть не реагували на висилки, замовлень не робили, ні за зразки не платили.

В нас — на кільна мілюнів українців у Польщі — є лише дві книгарні у Львові (книгарня ім. Т. Шевченка і „Рідної Школи"), що відповідають своєму завданню, бо там можна дістати всякі новинки.

НЕПІДГОТОВАНІ КОЛЬПОРТЕРИ.

Посередниками між продуцентом і консументом книжки — є опріч книгарів, ще кольпортери, якими послуговуться видавці, бачучи, що книгарі до поширення книжки мало, а то й зовсім не причиняються. А тут теж нема вмілого підходу, нема фахової підготови кольпортерів. До кольпортажі книжки беруться часто-густо сільські хлопці, які ледви підписатися можуть, а про знайомість літератури, про кардинальні основи торгівлі нема в ними що говорити. Тут мав би вдячне поле до праці й попису: „Союз українських накладців і книгарів".

Це були так звані консументи книжки. А тепер приглянемося продуцентам цього товару, себто авторам і видавцям.

ЛЄҐЕНДА ПРО ВИДАВЦІВ.

Про видавців книжки витворилася у світі леґенда, що це кровопійці-буржуї, які лише пасуться на крові авторів та збивають гроші. Про наших видавців не можна цього сказати. Наші видавці, завдяки згаданим обставинам книгарського ринку — це злиденні підприємці, що часом „доводять до купи кінці" свого підприємства, а часом витрачують цілу свою готівку, та врешті беруться за інший хліб. У видавничому промислі можуть в нас втриматися лише люди сильної волі, енергійні, які поставили собі за мету: побороти усі трудноші, усунути усякі гальми, що стоять на дорозі до тієї ділянки промислу. Та найбільшою гальмою у розвитку тієї ділянки промислу є брак зрозуміння серед загалу громадянства, яке всупереч нашим відносинам увалює видавця визискувачем та безсовісним гешефтярем, який думає виключно про гроші.

Такий підхід до праці видавця в нас, серед описаних анормальних відносин, несправедливий і недоцільний. Письменників є в нас малошо більше ніж читачів. Кожний хто щонебудь напише, думає собі, що за його працю видавець здобуде великі гроші. Бо той „письменник" читав десь, що той чи інший автор дістає грубі тисячі за свої твори, та не беручи на увагу нашої мізерії, ставить до свого видання такі домагання, якби він був славним автором.

ЯКІ БУВАЮТЬ У НАС АВТОРИ.

До мене принесла раз одна артистка театру переклад „Дибука", писаний олівцем, переклад повний русицизмів, бо відай роблений з російського підручника, та заспівала мені за цю свою „працю" 300 доларів. Не зважаючи на її гарне личко, я мусів відкинути її пропозицію. Або приносить мені інший автор — 3—4 монольоги, які вміщаються на 4 сторінках друку, та жадає за це 200 зол. Коли я йому відмовив, він сам видав ці монольоґи, та не вибрав за них навіть тих 20 зол., а друкар плаче, що зробив роботу і не дістав за це заплати.

Недавно був у мене інший автор, який приніс песу. Читаю й бачу, що це не його праця. Він має ледви народню сільську школу, а тут у своїй праці цитує латинські приповідки. Говорю йому щиро, що про цю песу думаю, а він образився й *сам видав* цю песу, підписуючи себе як автора. Згодом, коли я забув вже про цю сцену, попала мені в руки польська театральна песа Балуцького. Читаю і бачу: слово в слово живий переклад тієї песи, що давав мені мій автор перед двома роками. Поминувши його ролю плаґіятора, варт звернути увагу на безліч наших авторів, що не знайшовши видавця на свої твори, самі видають друком свої праці. Вони стали вже болячкою нашого *видавничого промислу*, бо обезцінюють книжку, вони шкодять фаховим видавцям, вони деморалізують книгаря й читача, вони вбивають книжку.

АВТОРИ-ВИДАВЦІ.

Приглянемося ближче таким „*видавцям*". Бере він свій рукопис та шукає друкаря. Знайти його не трудно, бо в друкарстві безробіття. Отже друкар друкує на кредит, бо „видавець" такий гроша в кишені не має й майна ніякого не має, отже дістає наклад задурно. Діставши книжку без одного сотика заплати, він калькулює й так, що коли візьме за неї 100 зол., то вже заробив. І книжка, якої продукція сама коштує 500 зол., часто-густо знаходиться на книгарському ринку за 100 зол. Здеморалізований таким купном книгар — уже не хоче купити іншої книжки по нормальній ціні, з нормальним книгарським рабатом, бо думає, що коли прийде час, то і другу книжку він таксамо дешево купить.

Далі, такі приблудні „видавці", часто-густе дістають за свою книжку чужі видання для обміну. Тоді вони продають ті чужі видання таксамо як свої, себто нижче ціни продукції, підкопуючи ціни фахові видавництва та далі деморалізуючи книгаря і читача. Часто подибуєте таке, що фаховий видавець чує: „Якже те, ви жадаєте за цю книжку 1 зол., а я її купив за 20 грошів". Довго треба заходити в голову, звідкіля моя книжка, якої я не дав нікому нижче одного золотого — продається в книгарнях по 20 грошів! А це наслідки обміну книжок з такими „видавцями", що за свої видання не платять друкарні, отже мають їх „задурно", не мають ні торговельної домівки, яких не коштує ні адміністрація — і взагалі не мають ніяких видатків при виданні своєї книжки.

Ось тут і ця пекуча болячка, що гальмує нормальний розвиток видавничого промислу. І як ми не уздоровимо цих болячок, так довго наша книжка не матиме покупця і так довго наше книгарство не буде „виплачуватися". Ці відносини може направити лише наш „Союз накладців та книгарів", який у цій справі повинен зайняти якесь практичне становище.

Гр. Гануляк.

Справа луцького собору.

ЧОМУ УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ВОЛИНІ ЗНОВУ ЗАТРИВОЖЕНЕ?

Брукова преса розписувалася дуже широко про те, як то в Луцьку збирали підписи на ревіндикацію православного собору — катедри луцького вікарного єпископа. Ця акція збирання підписів та „історичних" інформацій у пресі була лише параваном, за яким малий гурт людей плянував відібрати луцький собор „мирним способом", шляхом порозуміння з єпископами.

Єпископ Полікарп, до якого напочатку звернулися деякі чинники з пропозицією причинитися до передання собору, відповів відмовно, кажучи, що православні добровільно собору не віддадуть, хіба він буде забраний силоміць.

На черзі стає розмова з архиєпископом Олексієм. Сталося так, що перед нею розгорнулася акція за уніфікацією календаря, з'явилася стаття в „Мал. Дзєнніку" про ревіндикацію Почаївської Лаври, прозвучала замітка в одному варшавському часописі такого змісту: „Консисторія противиться (відданню собору), але адміністрація її змусить". Нарешті з'явилися на світ постанови зїзду загродової шляхти в Горохові (див. „Діло" ч. 163) про польську богослужбову мову в церкві, календар і т. д.

Після всього цього прибув до Луцька делегат міністерства віроісповідань, сюди запросили архиєпископа Олексія і знову почалася розмова про добровільне віддання луцького собору. Архиєпископ Олексій відповів негативно.

Потім стануло на тому, що справу луцького собору мають розглядати на соборі єпископів у найближчому часі.

Здавалось би, що справа йде нормальним шляхом — аж до найвищого органу. А тимчасом це не так. І перехід справи до собору єпископів стривожив українське громадянство. Причина така:

В православній церкві власником церковного майна є церковно-парохіяльна громада, а не єпископ чи митрополит. Через те собор єпископів узурпував би собі права громади, зломив би традицію і право, коли б узявся вирішувати з кимось „полюбовно" справу передання собору в неправославні руки.

Собор і земля під собором — власність соборної парохії і вона одна компетентна справу цю „добровільно" вирішувати. Понад її волею *може бути лише суд або адміністраційний примус.*

Але це не виключає участи в цій справі єпархіяльної церковної влади чи собору єпископів, які контролюють господарку парохій, затверджують рішення парох. влади щодо продажі, заміни чи віддання кому церковного майна. А також вища церковна влада заступається, коли парохіяльному майну загрожує небезпека.

Собор єпископів може й повинен обороняти луцький собор, але не має права передавати його комунебудь. **І луччани надіються, що собор єпископів цієї межі не переступить.**

Проте треба признати, що справа луцького собору скомплікована. Земля під собором — це безсумнівна власність православної соборної парохії, дар князя Василя Острозького разом з церквою, яку він на ній побудував. Побудувала тут, як на парохіяльній землі, церкву й Агнія Гораймова. Цю землю захопили були бернардини безправно; зате вона знову правно вернулася до православних.

Далі — з мурів костела, що десятки років стояли без ужитку, були б цілковито зникли всі зміни, якби православне населення Луцька не вложило 40.000 рубл. золотом і не відбудувало їх.

Отже права православної соборної парохії на землю й будинок безсумнівні, І це повинен памятати собор єпископів.

Вартість соборної парохії окреслюють (по сьогоднішньому курсі) сумою 400—500 тисяч зол. (самі 40.000 зол. рублів рівнялися 200.000 зол., а сьогодні — значно більше).

Отже про яке тут „полюбовне" рішення та про яку „ревіндикацію" нашої землі й наших, вложених у будівлю грошей може бути мова?

Населення Луцька й околиць ще застерігається, що ніяка заміна собору з землею на обекти десь в іншому місці чи на якісь „абстрактні вартости" не може мати місця, бо собор і земля під ним є власністю-реальністю соборної парохії.

На закінчення треба ще додати, що кожне рішення не в обороні луцького собору тільки пошкодило б престіжеві високого церковно-владного органу та не сприяло б скріпленню церкви в сьогоднішніх переломових часах.

Православний.

Протигітлеризм та культ Голувка в реалізації „маршу на креси".

Варшава, 22. липня.

Гаряча ситуація в Гданську та можливість польсько-німецької воєнної експльозії не перервала, а навпаки — ще й підсилила польську міжорганізаційну акцію „походу на креси". У цьогорічному марші бере участь загалом понад **6.000 осіб:** студентів, „юнацтва", скавтів, урядовців з державних підприємств та звичайних незорганізованих туристів. З самої Варшави виїхало на Гуцульщину, Поділля, Лемківщину, Волинь та Полісся **понад 45 рухомих таборів** з відповідно виготовленою ревіндикаційною програмою та методою праці, підручниками, кіноапаратами, девоціоналіями й іншим приладдям.

Акція „польонізації кресів" така широка, що вимагала б обговорення в цілому циклі окремих статтей. Одначе для характеристики ширини польського фронту, що веде тепер польонізацію „кресів", вистане навести бодай два такі епізодарні фрагменти його діяльности.

Не так давно відбувались у Варшаві великі „східньоземельні" паради Товариства Розвою Східніх Земель і то під проводом б. марш. **Пристора,** який дуже добре розуміє душу тих земель і не раз — як нам здається — мусить прижмурювати очі на деякі надто яскраві факти, що не будують престіжу державі і не підносять цивілізації „кресів". У рамах тих „кресових" імпрез знайшлися м. і. цікаві виступи „гуртка польської молоді з **села Личковець** над Збручем". Личковецька молодь прибула під проводом свого учителя, який був режисером усіх її буцімто народніх виступів. Усі дівчата та хлопці мали на собі подільський народній стрій, але ніхто з них не відповідав на українські запити публики. Центральною точкою програми була одна пісня, з випадом проти козаків та німців.

Треба тут зауважити, що такі (до речі: дуже невибагливі) тексти подільських пісень не ентузіязмували варшавської публики. Що більше — місцеве простолюддя було навіть обурене, коли на запит, чи ви, мовляв, православні, подоляни відповідали йому, що вони не схизматики. Злослині твердили, що всі привезені в цій групі дівчата походили з кол тернопільських домашніх слуг.

*

Але акцією напору на креси, як сказано, займаються не лише ті, що змагають, як пише нове число **„Зажевя"**, до того, щоб осягнути такий стан: „У сьогоднішніх часах напружених націоналізмів, коли **польський нарід сам** несе відповідальність за долю **своєї** держави, Східна Малопольща мусить бути виповнена польщиною в етнічній, ідеольогічній, господарській та культурній ділянці"...

У кресовій кольонні не бракує також протилежно інших польських організацій. Існує у Варшаві напр. **„Легіон Млодзежи Польскей"**, організація з ініціятиви якої мала на весну цього року появитися заповіджена українська декларація. Декларація з ріжних причин не появилась і Легіон Млодзежи Польскей рішив, немов для прикриття попередніх своїх аспірацій, взяти теж участь у загальній таборовій акції. Його вакаційна 180-особова „кресова фалянга" отаборилася в Угольці над Гориню, де й має плекати між своїми учасниками „духа Червінських та Голувків".

КТВ.

З Карпатської України.

ПРОГУЛЬКА ТЕЛЕКІЯ ПО ЗАКАРПАТТІ.

Мадярський премієр міністрів граф Павло **Телекі** вибрався через велику спеку в Будапешті на довшу прогульку до Карпатської України. Покищо оглянув з вікон урядового авта околицю від Тячева до Ясіня. Мадярські жандарми зганяли людей з поля, уставляли їх уздовж шляху, яким їхав граф Телекі, і веліли гучно кричати „Еліен". Тому, що не всюди дійшла вістка про справжне імя подорожника, хтось пустив чутку, що це їде габсбурський архикнязь, щоб приглянутись біді та нужді населення. В селах, де є також мадяри, або відомих з того, що в них ще не перевелися москвофільські темняки, авто з мадярським премієром спинювалось на чверть години. Тут попереджені війти давали Телекіему відповіди на питання про гігієну села, про стан худоби та про „радісний настрій" всього населення. Перед і за автом премієра суне шляхом довга валка інших авт з секретарями премієра та численними уумундированими й тайними поліційними функціонарями.

„НАЙЛІПШІ З МАДЯРСЬКО-РУСИНСЬКОГО НАРОДУ".

В недільному числі **„Русского Вістника"** помістив відомий мадярон, тепер урядовець комісаріяту в Ужгороді Михайло Демко статтю п. н. „Здвигнім нову мадярсько-русинську вітчину".

„Більша частина території, заселеної мадярсько-русинським народом, вернулась — читаємо м. і. у статті — під охорону корони св. Стєфана. Ми тут не чужинці, бо наші предки жили тут з мадярами, своїми братами, в добру і лиху годину. Тепер стару вітчину треба оперти на модерній основі. Мадярська суспільність з великою братньою любовю приняла на своє лоно мадярсько-русинський нарід, а уряд у Будапешті не завагався накласти в буджеті важкі тягарі на мадярський нарід, щоб уможливити нам — русинам — нормальні життеві відносини. У звязку з першою провізоричною організацією управи краю, **уряд дав вільну руку комітетові чотирьох, зложеному з Андрія Бродія, Олександра Ільницького, Юліяна Маринн та Михайла Демка,** випрацювати проект мадярсько-русинської адміністрації. Крім того уряд покликав з рядів найліпших з мадярсько-русинського народу десятьох представників до парляменту і трьох до сенату. Це безприкладний в нашій історії випадок. В межах провізоричної адміністрації в мадярсько-русинські руки передано політичну управу, шкільництво та господарські справи. Ці факти доказують, мовляв, що мадярський уряд здійснює засади нового спільного співжиття. Тепер усе залежить від нас".

Вкінці Демко взиває мадярсько-русинський нарід з усіх сил виявити льояльність до Мадярщини і стати її добрими синами, як колишні предки.

Стаття Михайла Демка — один великий фальш. Провізорична управа Карпатської України опинилась в руках навіть не „мадярсько-русинських" тільки в чисто мадярських з бароном Перенїм на чолі. Пішту Фенцика викинули, здається цілком, за борт політичного життя, а тих кількох типів у роді Демка, що ще до якогось часу крутяться як маріонетки коло мадярських правителів, напевно зустріне доля Фенцика, як тільки ситуація дозволить мадярам від провізорії перейти до нормальної мадярщини на нещасній Карпатській Україні. Але Демки та Бродії замало вишколені політично, щоб зрозуміти всю гидь ролі, яку тепер грають.

Совіти... спасають цивілізацію?

Місячник „Контемпорарі Ревю" (Льондон) помістив у своєму липневому числі дуже різку статтю, звернену проти англо-совітського зближення. Стаття має заголовок „Росія спасителькою цивілізації?" і починається так:

„Ми дійшли до дивного та кумедного положення, коли в понятті великої частини англійського та французького громадянства Росія виросла на головного оборонця европейської цивілізації проти небезпеки, яка загрожує від більш західних держав. Британський уряд, той центр старої, випробованої та ще тепер сильної імперії, на колінах повзе перед совітським урядом, тим самозваним розбивачем імперій та капіталістичного ладу, на якому імперії побудовані, перед тим самохвальним провідником матеріялістичного атеїзму. В такій поставі, совітський уряд і сварить і копає його — після вподоби. А британський уряд все таки дальше повзає, просить ся, приймає чимраз більш суворі умовини, щоб тільки довести до того несамовитого союзу між Францією, Совітською Росією та Великою Британією. За останні чотири роки ми були свідками, як велика британська нація позбувалася приязні великої італійської нації, — дехто твердить, що не було другого вибору — та замінювала її на приязнь народу, якого національна вдача має східні прикмети і якої уряд чверть століття опирався на найбільш жорстокій з усіх тиранів...

Англо-совітські взаємини, від самого початку аж дотепер називає автор — комедією.

(УКБЮРО, Льондон).

Управителі колгоспів крадуть.

„Ізвестія" з 14. липня подають звістку з Ворошиловська під алярмовим наголовком: „Обшахровують державу", такого змісту „Голова колхозу імени Калініна, Співак, обчислив, що озима та яра пшениця вродила не більше 10 сотнарів з гектару, а ячмінь та овес по 14 сот. з га. По молоченні пшениці з перших гектарів виявилось, що було її по 19, а вівса по 22 сот. з га. В колхозі ім. Мікояна, його голова Ткаченко, подав урожай на 5 сотнарів нижче справжнього. Не диво, що жнива в цих колхозах дуже спізнились. В Петровському районі є 4 МТС, і всі вони зазначили урожай нижче дійсного. Всі ці шахрайства колхозів підтримує директор Константинівської МТС, Волков. Своїми протидержавними вчинками відзначається в цім районі голова колхозу Пащенко, якого підтримує керманич районового УНХУ (Управа Народнього Господарського Обрахунку), Кравченко. Подібні факти трапляються дуже часто і в Ново-Олександрівському районі, де голова колхозу „III. Інтернаціонал" подав урожай на 3,3 сот. на гектарі за низько. Те-ж саме зробили і головн колохзів „Сельмаш" і „Сеятель". Безкарність допровадила до того, що голова колхозу „Красная Звезда", Єгорлицького району, продав на ринку 8 сот. вівса, хоч державі не дав ще ані одного кіля збіжжа. Оцінці урожаю надають дуже мало ваги. Голови райісполкомів та орґкомів полишили цю справу головам колхозів. Не легко знайти якийсь район, де б урожай не зазначувано нижче справжнього. Краєва прокуратура має багато матеріялу дотичне цих провин, але нікого ще не притягнено до карної відповідальности..."

(Офінор).

Англійські поголоски про німецько-совітське зближення.

Переговори, які від довшого часу йдуть у Москві між представниками Великої Британії та Совітів до сьогодня не мають виглядів на скорий кінець. Лондонська преса подає ріжні здогади, чому переговори проволікаються, між іншим підозріває, що причиною можуть бути також дуже приманчиві пропозиції Німеччини.

„Нюз Кронікл" з 11. ц. м. подає таку сенсаційну вістку: „Гітлер, неофіційною та посередньою дорогою, поставив Москві такі пропозиції: Москва дасть Німеччині вільну руку у Східній Европі, одначе вона не буде загрожувати Росії або Україні. Росія дістане вільну руку на Дал. Сході, при повній підтримці Німеччини. Німеччина зірве співпрацю з Японією. На основі тих точок створять політичний російсько-німецький союз.

„Ця пропозиція, — пише далі „Нюз Кронікл" — це вже третя спроба Німеччини купити Росію. Дві попередні спроби, зроблені ще в перших місяцях цього року, були відкинули Совіти з місця. Остання спроба вказує ясно на те, що Гітлер боїться наслідків британсько-французько-совітського протиагресивного порозуміння.

„В німецькій пресі вже місяцями не було протиросійських виступів... Як тільки нові пропозиції будуть мати хочаб малий вигляд на успіх, тоді Гебельс почне організувати масову пропаганду, щоб перетворити німецьку опінію про російське страховище, буде доказувати, що Сталін „зліквідував" большевизм та перетворює тепер Росію в націонал-соціялістичну державу, з якою Німеччина буде могти зовсім сміло увійти у приятельські взаємини." (УКБЮРО, Льондон.)

—o—

Приготування до нового шкільного року у СССР.

„Ізвестія" з 15. ц. м. наказують готуватися до початку нового шкільного року. Передова стаття на цю тему повна хвалькуватих порівнянь совітських шкіл з „буржуазними" та дайок на „фашистів". Не бракує також демагогічних привітань поважно збільшеної маси „здорових, опалених і веселих" школярів, що мають за кілька тижнів виповнити „найкращі у світі" школи.

Але часопис не може закрити того, що лахи в деяких школах перепускають воду, та що „пляни направи шкільних будинків ще далеко не закінчений і мабуть не буде ніколи закінчений. Бракує багато шкільного приладдя, навіть сшитків та чорнила, тому учителі можуть послуговуватися головно крейдою. Бракує також і підручників. Уряд, який видає щороку міліони тон агітаційної макулятури, не має природно досить паперу для нових підручників і наказує „скуповувати старі підручники", які продаватиме за грубі гроші примусово батькам. Але найбільші зусилля звернено на московщення чужонаціональних шкіл. Підчас сесій Найвищих Рад поодиноких республик, що відбуваються при кінці липня, введуть московську азбуку в школах тих республик, по яких кілька років тому їх національних правопис заступлено латинкою, що мало „спричинити буйний розвиток їх національних культур". Дальший „розвиток" їх культури має спричинити те, що їм улекшать вивчення мови „великого братського московського народу". Точний плян московщення устійнять також на конференціях шкільних учителів, які мають відбутися по ріжних республиках при кінці літа. Рівночасно плянують збільшити мілітаризацію середніх шкіл, в яких мають збільшити діяльність комсомолу.

Велика битва між японським і совітським летунством.

ЯПОНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ 51 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

ЧУНКІН, Домей. Недалеко озера Буїрнор дійшло до битви між японсько-манджурськими літаками та совітсько-монгольськими, що вдерлися над манджурську територію.

Японці зістрілили 51 совітських літаків, а не втратили ніодного; трьох японських летунів ранено.

Адмірал Бирд організує нову експедицію до південного бігуна.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧІННЯ АНТАРКТИДИ.

Відомий полярний подорожних адм. Бирд заявив представникам преси, що в перших днях жовтня зорганізує нову експедицію до південного бігуна.

Бирд уважає Антарктиду дуже важним континентом з військового погляду, бо він віддалений від Південної Америки лиш на 600 миль. Тому Злучені Держави повинні поширити доктрину Монро також і на Антарктиду.

У виправі Бирда беруть участь три кораблі; вони перевезуть до Антарктиди 6 військових поязів та один спеціяльно збудований до підбігунових подорожей, який можна замінити на моторівку.

Бирд формально обійме в імени Америки Антарктиду та залишиться там до травня 1941. р.

Японський уряд замкне Перлову Ріку для европейських кораблів?

ЗАГАДКОВА ЯПОНСЬКА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВА.

ШАНГАЙ, ПАТ. Як інформують з китайських офіційних кол, японці мабуть замкнуть небавом Перлову Ріку для торговельних та воєнних кораблів чужих держав.

Причиною тої постанови є японська військова підготова.

ЯПОНЦІ ЗРЕВІЗУЮТЬ БРИТ. КОРАБЕЛЬ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Японська поліція перевела ревізію на британському кораблі на ріці Пенг, недалеко Таку. Сконфісковано 1.750 кг. срібла, яке віз корабель та арештовано кількох моряків-китайців.

Проект німецько-британського порозуміння — чи приватні розмови?

З Льондону вернувся до Берліна представник німецького уряду Вольтат, який вів там неофіційні розмови на тему ліквідації теперішнього напруження. Як твердять часописи, він перевів розмови з британським віцеміністром закордонної торговлі Гадсоном, в яких порушив плян британської політики для Німеччини, за що Німеччина зобовязалась би припинити дальші зброєння. Гадсон заявив представникам преси, що його розмова мала приватний характер та що члени уряду не погоджуються з його ідеєю.

Не зважаючи на те, деякі часописи домагаються димісії Гадсона, який — мовляв — навіть приватно не мав права говорити на такі теми.

Гітлер обіцював демілітаризацію Ґданська?

Брюссельська „Лібр Бельжік" приносить сенсаційну вістку, буцім то Гітлер запевнив нунція з Берліна Орсенігa, що коли Польща відступила б йому Ґданськ, він зобовязався б не вводити туди війська ані не привозити зброї.

—o—

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ
654
1-?

Хто буде премієром Еспанії?

ФРАНЦУЗЬКА И АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛОЖЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає „Таймс", ген. Франко тепер найбільше займається справою вибору премієра. На те становище є мабуть двох кандидатів: міністр внутр. справ Серрано Сунер та міністр закорд. справ Хордана. Залежно від того, кого Франко займенує премієром, вважатимуть його прихильником або противником „фаланги". Як говорять, треба рахуватися з недалекою димісією міністрів справедливости та скарбу.

ЕСПАНІЯ В ОГНІ ПАРТИЙНОЇ БОРОТЬБИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса широко обговорює недавні події в Еспанії. „Епок" стверджує, що Еспанія тепер дуже далека від обєднання. Неласку Кеіпа де Лляна приписують впливам Суннера. „Ордр" називає Кеіпа типовим представником консервативно-монархістичних військових елементів. Цікаве, що його димісія прийшла кілька днів після відвідин мін. Чяна.

Французька преса назагал пояснює положення в Еспанії збільшенням впливів „фаланги" та стверджує, що там поглиблюються політичні антагонізми, які були притихли на час громадянської війни.

КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО ХОТІВ ОГОЛОСИТИ АНДАЛЮЗІЮ НЕЗАЛЕЖНОЮ ДЕРЖАВОЮ?

„Сандей Експрес" повідомляє з Гібарльтару, що ген. Кеіпа де Лляна усунено тому, що він був проти зближення до оси Рим—Берлін та погрожував, що на випадок вибуху війни проголосить Андалюзію (де був військовим комендантом) незалежною державою.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЕСПАНСЬКОЇ АРМІЇ?

БУРГОС, АТЕ. Еспанська рада міністрів під проводом Франка затвердила закон, що передбачує реорганізацію еспанської армії. Подробиць закону не опубліковано.

—o—

Як большевики будують?

„Ізвестія" з 3. ц. м. закликають палко: „Виконаймо плян основного будівництва", а рівночасно жалуються, що за першу половину року належної частини пляну далеко не виконано. „На будовах нема ладу. Моторизовану працю ведуть дуже зле, машин уживають зовсім невистарчально. Організація праці на будовах дуже зла, є дуже багато випадків ломання дисципліни. В багатьох містах управа як з року в рік, так і тепер не виконує пляну будови нових мешкань. В Харкові, Ростові і Дніпропетровську не зужито навіть кредитів призначених для будови мешкальних каменищь. Якість роботи залишає також ще багато до бажання. Ніодин з будинків збудованих в останньому часі в Дніпропетровську не дістав доброї оцінки...." (Офінор.)

ОДИН З АРЕШТОВАНИХ У ПАРИЗЬКІЙ ШПИГУНСЬКІЙ АФЕРІ ПОМЕР.

ПАРИЖ, ПАТ. Як подає „Ле Фігаро", помер у військовій вязниці у Клямар співробітник реклямового відділу адміністрації „Фігара" Пофріє, якого арештовано перед 11-ма днями за діяльність проти безпеки Франції.

До військової вязниці перевезено його з вязниці при вулиці Шерш-Міді

—o—

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТР ЛЕТУНСТВА ІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ.

ПАРИЖ, АТЕ. Французький міністр летунства Гю Ляшамбр виїде в найближчому тижні до Льондону, щоб перевести дальші переговори з британським міністром летунства

—o—

ПАПА ВИСЛАВ ПИСЬМО ДО РУЗВЕЛЬТА?

Як подає „Таймс", у Римі ходить поголоска, що кард. Гаспарі повіз особистий лист папи до Рузвельта.

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Повідомляю, що дня 21. липня ц. р. ми відкрили першорядний український ресторан, кімнати до снідань і торговлю делікатесів, під фірмою

МЕРАН

Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.

дім Тов. „Труд" біля Народньої Торгівлі.

Буфет багато засоблений. **Найвибагливіша кухня.**

З поважанням

Дмитро Дмитрів.

1431 3—10

Інтерпеляція у справі Ґданська.

„ТАЙМС" ЗАПЕВНЯЄ, ЩО АНГЛІЯ ВИКОНАЄ СВОЇ ЗОБОВЯЗАННЯ СУПРОТИ ПОЛЬЩІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Пос. Гендерсон звінтерпелював уряд у палаті громад про положення у справі Ґданська у звязку з убийством польського митного урядовця. Віцемін. Батлер заявив, що цю справу поладнує польський уряд з ґданським сенатом і висловив співчуття, що трапився цей нещасний інцидент.

„Таймс" та „Менчестер Ґардіян" помістили статті у звязку з німецькою заявою у справі Ґданська. **„Таймс" ще раз стверджує, що Англія виконає своє зобовязання супроти Польщі та остерігає Німеччину.**

—o—

Нарада прем. Чемберлена з міністрами національної оборони.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен відбув у понеділок пополудні довшу нараду з представниками ресортів звязаних з національною оборокою. В цій нараді взяв участь міністр координації оборони льорд Четфілд, міністр военного засобления Беджін, перший льорд адміралиції Стенеп, міністр летунства сер Кінслі Вуд, міністр війни Гор Беліша, шеф генерального штабу Ґорт і маршал летунства Сіріль Нівель. Нарада тривала понад годину.

Німеччина ратифікувала договір про ненапад з Латвією та Естонією.

БЕРЛІН, 24. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Нині дійшло до вимін в уряді закордонних справ Німеччини ратифікаційних грамот договорів про ненапад між Німеччиною та Естонією і Німеччиною та Латвією, що їх недавно підписали в Берліні. Ось так оба договори ввійшли в життя.

—o—

Прем. Чемберлен про політику в Китаю.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен склав нині в палаті громад обширну заяву про положення на Далекому Сході. Він стверднв, що загальне положення в Тієнтсіні незмінене. В останньому часі не відомо про ніякі інциденти і харчеве положення поправилось. Премієр заявив, що від 15. липня відбувались в Токіо між британським амбасадором та японським міністром закордонних справ вступні розмови перед переговорами у справі поладнання тієнтсінського спору. Від самого початку цих розмов японський уряд стояв на становищі, що якщо має дійти до усунення непорозумінь та наладнання кращих взаємин — необхідно признати тло дійсного положення, що істнує в Тієнтсіні. Таке поставлення справи не мало нічого спільного з політикою В. Британії в Китаю, лише було справою фактів, а саме в Китаю йде широко закроєна военна акція. Японська армія мусіла запевнити собі безпеку та вдержати публичний лад в окупованих теренах і мусіла повести акцію, щоб її доручення здійснити. **Щоб довести до переговорів у справі Тієнтсіну британський уряд узгіднив з японським урядом таку формулу: Британський уряд зовсім признає теперішне положення в Китаю, де йде на широку мірку военна акція і стверджує, що доки буде істнувати цей стан, японські війська в Китаю мають спеціяльні вимоги, щоб запевнити свою власну безпеку і вдержати публичний лад на просторах під їх контролею; мусять теж здавити всю акцію та причини, що були б перешкодою для японських сил чи теж корисними для їх ворога. Британський уряд не має наміру влекшувати якунебудь акцію або видавати доручення, що стояли б на перешкоді японській владі осягнувши вище згадані цілі. Британський уряд користає з нагоди, щоб потвердити доручення офіційним** британським чинникам та владі стримуватись від усякої акції та розпорядків.

Подібну заяву склав в палаті льордів мін. Галіфакс додаючи ось-що: 1) Японський уряд не має наміру внеможливлювати британському урядові уваг, щодо якихнебудь справ, що можуть виринути. 2) Британський уряд стверджує, що згідно з його поглядами ця формула не впливає в ніякій мірі на становище і зобовязання інших держав. Обі сторони признали це становище самозрозумілим. 3) Британський амбасадор звернув увагу японському урядові на велитенське значіння, якщо японська преса заперестане рекрімінацій та відступить від надмірних домагань, що лише можуть вплинути відемно на переговори про льокальні справи, про які тепер йде. 4) Британський амбасадор рішуче домагався припинення протибританської акції і слід сподіватись, що внаслідок порозуміння агітацію припинять. Японський премієр заявив, що японський уряд устійнивши тепер свою політику зможе опанувати агітацію, незгідну з політикою уряду".

Воєнні маневри японської фльоти і погрози проти СССР.

ТОКІО, 24. 7. ПАТ. Міністр маринарки адм. Йонаї заявив представникам преси, що незадовго японська фльота починає боєві маневри в умовинах можливо **зближених до военних.** Торкаючись справи вуглевих і нафтових концесій на Сахаліні адмірал Йонаї заявив, що Японія рішена поробити всі необхідні кроки, щоб забезпечити інтереси на цьому терені, загарантовані японсько-совітськими договорами. Згадуючи про японсько-британські переговори адм. Йонаї остеріг японський нарід перед швидкою надією, будьтоби Англія змінила зовсім свою поставу до справ Далекого Сходу наслідком переговорів. Такий осуд можна буде видати щойно тоді, як Англія доконає потягнень в конкретних справах.

ЯПОНЦІ ВІДКИНУЛИ СОВІТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗА РІКУ ХАЛЬКА.

ГСІНКІН, 24. 7. ПАТ. Комунікат квантунської армії: повідомляє: **Протинаступ японсько - манджурських військ минулої неділі довів до того, що совітсько - монгольські війська відступили на західній беріг ріки Хальки.** З обох боків у боях взяли участь відділи панцирної зброї, артилерія та численні літаки. Японська артилерія зістрілила — повідомляє комунікат — 44 совітські літаки. Японці втратили 4 літаки.

Новий голяндський уряд.

АМСТЕРДАМ, 24. 7. ПАТ. Новий голяндський кабінет уконституувався так: премієр і міністр загальних справ — Коляйн, міністр справедливости — де Фішер, міністр закордонних справ — Патайн, міністр внутрішніх справ ван Пуїен, міністр національної оборони — ван Дайк, міністр фінансів — Поденгавкен, міністр кольоній — ван ден Пушехн, міністр публичних робіт — ван Літ де Єте, міністр публичної освіти — Шріке, міністр суспільних справ — Тамме, міністр господарських справ — де Фоі.

Новий уряд має характер фахівців. Свої теки затримали такі члени уряду: прем. Коляйн, міністр закордонних справ Патайн, міністр внутрішніх справ ван Пуїен, та міністр національної оборони ван Дайк. Новий кабінет зложить присягу у вівторок рано. Пополудні уряд зложить заяву на спеціяльнім засіданні.

НАПАД НА ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЯТ У КЕНІҐСБЕРГУ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 24. 7. ПАТ. У ночі з 23. на 24. ц. м. невідомі напасники вибили шиби в будинку генерального консуляту у Кенігсбергу. Влада веде в цій справі слідство. Слід зазначити, що подібний випадок трапився 24. травня ц. р. причому винуватців дотепер не викрили.

ПАПА ВИЇХАВ ДО КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО НА ВІДПОЧИНОК.

РИМ, 24. 7. ПАТ. Нині рано папа Пій XII. покинув ватиканську палату і виїхав до своєї літньої резиденції в Кастель Ґандольфо. Невідомо, як довго папа буде поза Римом. Одначе римська преса запевняє, що св. Отець вернеться до Ватикану перед приїздом до Риму ген. Франка, щоб його принятн на торжественній авдієнції.

Арештування ґен. Кеіпо де Лляно?

БАЙОННА, 24. 7. ПАТ. Надійшли вістки з Еспанії, що ген. Кеіпо де Лляно арештували під Віторрія, де його бачили між двома сторожами.

БУРҐОС, ПАТ. Ґен. Кеіпо де Лляно приїхав до Бургос, де замешкає у гостинниці.

Парнж, 24. 7. ПАТ. Паріська преса подає нині дальші інформації ствердкуючи, що внутрішне положення в Еспанії знову загострилось. Туристичний рух між Францією та Еспанією майже зовсім припинений. З інформацій, що надходять до Франції виходить, що в Еспанії панує поважне політичне напруження, яке спричинив виступ К. де Лляно. В Парнжі загально переконані, що цей виступ був свого рода сигналом до гострої боротьби частини еспанських військових кол проти Фалянги. Їх метою було передовсім не допустити до того, щоби премієром був провідник Фалянги мін. Серано Сунер, який відограє в Еспанії ролю подібну до ролі мін. Чяно в Італії. З усуненням ґен. Кеіпо де Лляно вяжуть поголоски про арештування ґен. Яґе, який ніколи не скривав свого невдоволення з італійських та німецьких впливів в Еспанії. З цим теж звязують вістку про димісію міністра справедливости, який репрезентував в уряді карлістівський рух. На основі всіх цих вісток про політичну кризу, про деякі заходи безпеки, про покликання до війська деяких родів старшин і підстаршин та зміцнену контролю публичних зборів, пише „Парі Суар", що в Еспанії дійшло в останніх днях до військової змови, яку викрили. Всі французькі щоденники згідні з тим, що внутр. положення в Еспанії далеке від стабілізації.

—o—

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СЛІДКУЮТЬ ЗА ІНЦИДЕНТАМИ Є КИТАЮ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. На пресовій конференції державний секретар Гуль заявив, що уряд Злучених Держав слідкує за зростом інцидентів між японцями та громадянами Злучених Держав у Китаю. Одночасно Гуль заявив, що поладнано два інциденти щодо 4-ох американських місіонарів, на яких напали японські вояки та поліція.

—o—

По широкому світі.

— Б. прем. Колійн створив по 3-тижневій кризі новий кабінет.

— До Стокгольму вернувся міністр торговлі Мелер з подорожі по Злучених Держава

Сторінка без політики.

Стрій японки.

Чималою принадою японки є її вбрання, завсіди дуже старанне. Але не цей одяг, накинений за европейськими зразками, що вже частинно прийнявся, а народня ноша, старовина, давня, що її Японка зберегла від давніх давен. В Японії жіночі строї не підлягають так моді, як деінде. Не чути там ніколи про кринолїни і буфясті рукави. Японські дами не носять капелюхів, прикрашених винханими птахами, як мешканки Таїті; не проколюють вух для обтяження їх різноманітними окрасами, як мурники, не втискають делікатних, маленьких своїх ніжок у невигідні черевики, як китаянки, не можуть зрозуміти вживання панциря зі сталі і фішбінів, в який заковуються залюбки пані в інших краях, а який за висловом одного китайського мандарина, надає їм вид оси.

КВІТНИКИ І МЕТЕЛИКИ.

Стрій японки дуже простий і цією простотою дуже живо нагадує класичні грецькі строї. Подекуди він чепурніший за них, бо довгі, фалдисті їх вбрання зроблені з дорогоцінного, ніжного матеріялу з такими чудовими барвами, що і не надивишся. Хто бачив у святковий день численні японські жінки, цей певно так ними не захоплювався, як радше їх взористими строями, які зібраній юрбі, коли дивитися з якоїсь віддалі, надавали вигляд барвних квітників, де вгорі линули ріжнобарвні метелики. Може японці запозичили форм і барв від квітів і мотилів? Як крила мотиля, окриває японку ясний стрій і це велика її принада; — без свого строю вона виглядає, як метелик без крил, бож у противенстві до своїх сестер з Европи, японка не така ріжноманітно гарна.

Нїчо дивного, що японка дбає про свій стрій більше, ніж мешканка Европи, але робить це наївніше і з більшою простотою. Японка строїться на те, щоб подобатися собі самій та іншим, але з рівною свободою стягає свої сукні, а дома, в гарячі дні, вдоволяється вигіднішою, коротенькою суконкою. Вона не робить тайни з того, що вживає пудру, шмінки і помади. Японські доми, головно на селі, отверті, їх паперові стіни відсуваються на бік, щоби влекшити свобідний доступ повітря, тому перехожі бачать усе, що діється всередині.

ДЛЯ ВСІХ ОДНАКОВИЙ СТРІЙ.

Крій японської сукні однаковий у цілім краю, для багатих як і для бідних, для молодих і старих, для малих і великих, і частини вбрання теж усюди ті самі. Маленькі три- до пятьлітні дівчатка, що з обголеними головками бавляться на верандах домів або на вулиці, зовсім таксамо вбрані, як їх мами і бабуні — одину ріжницю становить гатунок і барва вбрання. Дама з аристократії, таксамо як дівчина з простолюддя, носить незугарні, тяжкі деревляні сандали і так само перша, як і друга, ходить завсіди з відкритою головою, а тільки вимі уживають рід каптура.

БАГАТСТВО БАРВ.

Верхня сукня японки, так зване кімоно, завсіди з дорогого матеріялу і дуже дбайливо зроблене, бо по матеріялі, з якого вона вшите, по барві і його окрасах пізнається товариське становище, ба навіть і вік жінки. Дома носять японки кімона скромні, зроблені зі звичайного матеріялу, у святкові дні вживають шовку і шовкового крепону, а на більші свята мають кімона з дорогих, тяжких брокатів, з такими гарними взорами, такими ніжними і багатими гаптами, що в Европі можна найти такі тільки серед церковних риз. З правдивою пишнотою виступають японки в цісарських садах на славнім святі хризантем. Серед безлічі квітів, де десятки тисячей хризантем у всяких можливих відтінях блищить в сонці, кружляють сотні японських дам, самі подібні до квітів, а їх довгі широкі строї суперничать із квітами багатством своїх барв; одначе коли барви квітів гинуть, як тільки потисне зимова студінь, пишні вбрання багатих японок наче з такої тканини, що перетривае віки. Розкішні строї переходять з покоління на покоління. Деякі кімона, правдиві поеми в барві і рисунку, перейшли до музеїв в Европі, де сьогодні викликують подив і захоплення. Кожна японка з аристократії мала колись цілу збірку таких цінних суконь, на кожну пору року: коли цвили брескви і вишні, тоді носила кімоно гаптоване в такі квіти; коли надійшов час хризантем, брала сукню з гаптованими хризантемами — і так змінявся стрій жінок відповідно до того, які квіти в японській рістні переважали. Одначе цю чудову ношу вживали тільки на товариські сходини і свята. У будні дні дома і на вулицю носять японки кімона далеко скромніші, лекші, спокійніші в тоні і без ніяких гаптів. Єдина їх прикраса це білим шовком зроблений герб власнички поміщений на рукавах і раменах сукні.

Тільки діти вбрані і на щодень в барвні суконки: всіми колірами веселки блищать їх кімона, прибрані великими гаптами. Чим дитина старша, тим ніжніші носить коліри, тим дрібніший десень гапту, а молоді дівчата строяться в однобарвні, ясні кімона, переважно блідорожеві, ясно-сині, лілеві, беж або попелясті. Чим жінка старша, тим темніші барви її вбрання, одначе у чорне вони не переходять ніколи.

Кімоно притримане у стані широким поясом званим „обі". Цей пояс є гордощами і багатством кожної японки, зроблений завсіди з тяжкого шовку так, що є „обі", які коштують сотки долярів, і переважно такий пояс варт більше, ніж ціле вбрання. У фалдах „обі" і в широких рукавах кімона носить японка всілякі дрібнички, як паперові хусточки до носа, люльку, мішечок з тютюном і коробку з сірниками, бо японки це налогові курці; дрібне тоалетове приладдя, як: гребінь, шпильки, пудерничку, шмінку, чорнило до бров, зеркальце і невідкличне, мале паперове віяльце.

ОБУВА І ЗАЧІСКА.

Ще поганішим ніж пояс „обі" видається европейцям обува японок. Японки ходять в деревляних сандалах ціле життя. Вже в перших роках дитинства вкладають їх маленькі стопи в грубі, деревляні сандали, прикріплені до ніг ременцями та іншої обуви не знають до смерти. Японка не носить панчіх, тільки короткі, ледве до кісток скарпитки, полотняні або шовкові, з грубою бавовняною підошвою. Дома, в театрі, в святині вона полишає сандали перед дверми і ходить в самих скарпитках; виходячи на вулицю, всуває „деревянки" на ноги і йде, похилена наперед, зі зігненими колінами. Японка, коли стоїть або сидить, має чимало чару та принади, що гине з хвилиною, коли її побачимо на вулиці.

Японка рідко коли може сама добре зачесатися, її зачіска вимагає дуже багато дбайливости і часу, зате фризура, зложена з ріжних пасем, прикрашена стрічками і гребінчиками, триває цілий тиждень. Щоб її не попсувати, жінки не сплять на мягких подушках, але підкладають під карк деревляний кльоцок — і їх голова повисає у повітрі.

Тяжко припустити, щоби через европейську моду, японка закинула свої чудові строї і зачіски. Помиляються ті, які думають, що розпорядок японського уряду мав серед сільської людности який-такий успіх: тільки на дворі і в вищих клясах носять европейські одяги; бідніша верства і мешканці сіл не зміняють так легко свого мальовничого вбрання на модні, короткі суконки, капелюхи з перами і півчеревики на високих обцасах!

о. С. К.

Бульдог суперник струсів.

В англійському містечку Стеквік уславився один бульдог іменем Боббі, що належить до власника автового гаражу. Раз зголоднівши, коли пан вийшов надовго з дому, Боббі зїв сталеву кулю з варстату. Пан знаючи свого жеруна запровадив його до Рентгенового заведення, де ствердили, що куля лежить у собачім шлунку. Чи на те, щоб бульдога покарати, чи для добра науки лікарі порадили, щоб не оперувати симпатичного песика з таким апетитом, а чекати, поки куля не вийде з нього природно. Лікарі бувають терпеливі, коли йде про чужий шлунок і чекали 10 місяців. Боббі звернув панові кулю, але у зменшеному обемі. Замість 92 грамів вона важила тільки 52. Багато ветеринарів не вірить, щоб пес міг мати міцніший шлунок від струса і міг стравити сталь. Такого бульдога впускати до фабрики муніції просто небезпечно.

Королівський циліндер на світовій виставі.

Коли англійський король і королева прийшли оглянути нюйорську світову виставу, там чекали на них уже два престоли. Не тільки на те, щоб на них можна вигідно, високо і почесно сидіти, а і на те, щоб перед ними могла пройти в дефіляді сметанка американської аристократії (без гербів і генеальогічного дерева). Вибір членів цієї дефіляди підготовили з застановою і точністю, а забули тільки про одну дрібничку: що король не схоче сидіти у своїй короні на голові, а здійме її. Такою короною є його циліндер. Король зняв циліндер і хотів його десь покласти. Коло нього не було ніодного льокая, що взяв би циліндер з його руки, ані одного приятеля до помочі, над ним ані одного вішала. Король зовсім не збентежився, а поставив свій циліндер під престіл, на якому сидів. Мовляв: запорошиться, куплю собі новий, нема ради! Циліндер під престолом виглядав трохи весело, але ніхто не відважився показати цього по собі. Етикета — нема ради. Коли прийшов обід, король передав свій циліндер своєму адютантові. Адютант теж мусів щось зїсти, а що не міг тримати циліндер під столом на колінах, передав його одному офіцирові з королівської гвардії. Офіцир не може ходити з циліндром і він передав його далі. Циліндер мандрував з рук до рук, як перстенець у відомій товариській грі, поки зовсім не щез із салі. Король прощався. Сягнув рукою за циліндром. У салі його не було. Счинилася метушня. Почали шукати за циліндром. З кімнати до кімнати дійшли аж до одного затишного дискретного павільонику, де він щез. Сторож цієї будочки — мурин стояв перед дзеркалом і саме примірював королівський циліндер на своїй кучерявій голові. На цьому обривається інформація. Невідомо: чи король вложив свій циліндер таксамо спокійно на голову, як був поклав його на землю під престіл, чи довідався про подорож свого циліндра.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім вибор у **ШАПІРИ**, Личаківська 1, Львів ч. 420.

Шотляндський гумор.

ЛІК НА МОРСЬКУ ХВОРОБУ.

— Один шкот винайшов знамените лікарство проти морської хвороби: кладеться в уста десятьпенсівку і вихиляється голову через бурту.

ОЩАДНИЙ ДАРУНОК.

— Мій приятель, один шкот, прислав мені вчора свою фотографію.

— Ну і як виглядає?

— Ще не знаю, — бо мушу дати її виклікати.

СПІЛЬНИКИ.

Двох шкотів купило собі пса.

— Тому, що пес має берегти нашої спільної фабрики — каже один — тому одна половина пса буде моя, а друга твоя. Чи ти хочеш ту частину з головою, чи з хвостом?

Спільник хвилинку призадумався:

— Волію ту з головою.

— А, то знаменито! Виживляти пса будеш мусіти ти, а не я.

У КРАВЦЯ.

— Кілько буде коштувати відпрасування штанів?

— Шість пенсів.

— То прошу мені відпрасувати одну штанку за 3 пенси. Я хочу сфотографуватися з профілю...

ЗАКЛАД.

Шкотська коршма. Двох шкотів закладається, що один з них зїсть велику, товсту гуску і десять ковбас.

Один з них виграє заклад, зївши все те. Коли вертається додому, каже він до свого приятеля:

— Але памятай, щоб ти не казав нічого моїй жінці про заклад, бо ще готова мені не дати вечері...

ЧЕМНА ДИТИНА.

— Ну, як тобі подобається те свистальце, яке я купив тобі на ялинку?

— Знамените, татку. Той сусід, що мешкає коло нас, платить мені щотижня по два пенси, щоб я на нім не свистав!!

МИШОЛАПКА.

Шкот у крамниці:

— Чи можу дістати у вас мишолапку, де миш згинула б, поки ще зїсть солонинку?

Грудка землі на далеку могилу о. Льва Сембратовича.

До посмертної згадки про о. Льва Сембратовича, пароха в Злучених Державах Північної Америки, що помер несподівано 28. червня ц. р. у 59. році життя, подаю, що пок. о. Лев був сином **Михайла Сембратовича,** українського міщанина у Львові, загально поважаного громадянина, котрий був довгі роки радним міста Львова, він переплетничу робітню і належав у 1883. р. до основників Товариства українських ремісників **„Зоря"** у Львові. Його сином Львом зацікавився був о. митрополит-кардинал **д-р Сильвестер Сембратович** та давав на його виховання і науку у середній школі, як також постарався про те, що його прийняли на докінчення студій у Римі.

День 1. листопада 1918. р. застав о. Льва Сембратовича у Львові, де він став **звязковим** між о. митрополитом Шептицьким і нашим державним секретаріятом, коли з польської сторони запропоновано мирові переговори. По розбитті переговорів він залишився при о. митрополиті Шептицькому.

По закінченні світової війни вислано о. Льва Сембратовича як військового духовника й особу довіря **до Італії,** щоб він занявся там долею австрійських полонених української національности та перепровадив їх у рідний край. Отсей обовязок він виконав як слід і потім виїхав через Канаду до Північної Америки, де займався аж до кінця свого життя душпастирською працею.

З його подружжя не було дітей і тому мабуть на ньому вимирає рід львівських міщан: Сембратовичів.

К. Л.

—o—

НОВИНКИ

26 ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 13. липня 1939.
Собор Архистратига Михайла.
Лат. Анни.
Сонце: схід — 3.44, захід — 19.17.
Місяць: схід — 16.04, захід — 0.20.

Завтра: 27. липня. Четвер.
Ст. ст. 14. липня 1939.
Акилп ап., Кирила, Онисима.
Лат. Рудольфа Акв.
Сонце: схід — 3.46, захід — 19.15.
Місяць: схід — 16.57, захід — 1.04

—o—

— **Свято на Білій Горі** (коло Підлисся) відбудеться в неділю 6. серпня без огляду на погоду.

— **„Український Християнський Інтернат"** для мужеської студентської молоді у Львові, вул. Супінського ч. 21 чинний від 15. вересня ц. р. Місячна оплата за мешкання зі сніданням 18 зол. платна обовязково згори. Одноразово на інвентар 3 зол. Студенти, що в минулому році не були в Інтернаті, вносять прохання до Ректорату Інтернату найпізніше до 30. серпня ц. р. Вимагані залучники: 1) поручення о. пароха чи о. катехита, 2) поручення студентської фахової організації чи відповідної національної установи, 3) опис життя. Ніяких знижок не буде. — За Ректорат Християнського Інтернату о. Олександер Малиновський.

— **Англійська преса про Ювілей Митрополита Андрея.** З нагоди святкування сорокліття епископства Й. Е. Митрополита Андрея помістив льондонський „Кетолик Геральд" з 14-го липня ц. р. дуже теплу згадку під наголовком „Примас української Церкви святкує ювілей". В тій згадці подано також опис величавого свята, що відбулося 18-го червня ц. р. на площі св. Юра у Львові. (УКБЮРО).

— **Відгомін подій у Карпатській Україні.** В суботу 22-го ц. м. у Стрию відбувся похорон поляка, Маріяна Піша, підхорунжого резерви і студента 4-го року права львівського університету, який згинув підчас боїв у Карпатській Україні, звідкіля щойно тепер перевезено його тлінні останки.

— **Ювілейний зїзд НАСУС-а.** Дня 30-го липня ц. р. відбудеться у Лювені (Бельгія) ювілейний зїзд Насус-а (Національний Союз Українських Студентів у Бельгії) з нагоди 10-літнього істнування тієї відомої студентської організації. За ті роки свого істнування Насус виховав у своїх кадрах гурт молодих українців і причинився чимало до пропаганди українського імени між чужинцями. Цього року 12 членів Насус-а кінчить студії у лювенському університеті. Адреса Насус-а така: „Nasus" — 161. Rue de Malines, Louvain, Belgique.

— **Нагородили українського вченого.** Паризька академія моральних та політичних наук призначила нагороду професорові О. Шульгинові за його працю „Повстання модерного національного духа та Ж. Ж. Руссо". Ця праця була надрукована у „Записках" женевського Т-ва Ж. Ж. Руссо, а потім це Т-во видало її окремою книжкою. Це перший випадок, що французька академія нагородила українського вченого.

— **Загальні Збори Т-ва „Воля".** В неділю 23. ц. м. відбулися у Львові у власній домівці Т-ва при вул. Осолінських 8 загальні збори Т-ва українських дозорців і домашньої прислуги „Воля". Як виходить зі звіту обороти Т-ва були 15.117.65 зол. у приходах та 14.770.90 зол. у розходах. До нового Виділу ввійшли: Петро Козіцький — голова, Фльорін Півпанок, Осип Гулящий, Михайло Магола, Осип Коваль, Клим Бутинець, Теодор Личко, Василь Косендяк, Микола Ільчишин, Іван Панило, Василь Майстрович, Теодор Вільків, Михайло Гордон як члени і Михайло Лянпця як заступник. Провірна Комісія: Іван Козіцький, Григор Партика, І. Мацейко. Мировий Суд: Дамян Фай, Порфір Дрівка, Ізидор Самуляк, як члени і Павло Семчук та Григор Стасів як заступники.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 25 липня 1889.

ЛИХІ ЖНИВА.

З Солотвинщини нам пишуть: З вижену не будуть наші гуцули мати великого хісна, бо жнива скрізь лихі, так що з деяких сторін повернулася вже і третина вижинників з порожніми руками назад. Чули вже наші люди заки виїзджали, що зарібку не буде, тому то і вибиралися в дорогу без музики, без веселости, та зовсім сумні вертаються без зарібку назад.

ЦІНА ЗБІЖЖА ПІДСКОЧИЛА.

Відень, 25 липня. Ціна збіжжя, особливо пшениці, підскочила дуже значно, а це внаслідок дуже некорисного звідомлення про жнива у Франції і внаслідок „рінгу" утвореного деякими аристократами, що бачать тепер добру нагоду нажити грошей.

СЕРБІЯ НЕ МАЄ ВОЄННИХ АНІ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПЛЯНІВ.

При нагоді прийняття дипльоматичного тіла сербський президент міністрів Сава Ґруїч заявив, що сербський уряд не має ніяких воєнних ані революційних плянів, але намагається тільки сконсолідувати сили внутрі Сербії. Одночасно він заявив, що до Сербії не приїхали російські офіцери та що Сербія їх не прийняла б.

НЕМА ПОТРЕБИ...

Рим, 25 липня. Вістки про якийсь надзвичайний рух в арсеналах та воєнних портах безпідставні. Уряд вирішив не будувати більше торпедових човнів, бо до того нема потреби.

ДЖ. О. КЕРВУД. 22

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпець.

VIII.

Алян сидів і курив свою папіроску ще пів години. У гадках його не було спокою. Марія Стендіш прийшла до нього як вояк і відійшла як вояк. Але у своєму останньому погляді він доглянув на хвилину щось, чого вона у його кабіні не зраджувала. Коли вона усміхалася, в її вогких від сліз очах був немов якийсь біль, вислів якогось гордого жалю. А може вкінці була це тінь приниження, або могло це бути милосердя для такого боягуза як він. Він не був певний, що це таке. Але не була це розпука. Його почала опановувати думка, що це він, а не Марія Стендіш боягуз. Почуття напів сорому огорнуло його. Бож було ясно, що тут зайшла помилка. Він ніяк не міг вирішити, чи вона направду у своїм довірю так високо цінила його, а він до тої оцінки не підходив, чи може тільки маючи його за дурня, хотіла його як дурня використати.

Було це мабуть уперше в його житті, що він заглибився так поважно в аналізу жіночої психіки. Була це царина поза світом його знання. Йому було легко пізнати відвагу тому, що він народився і виріс серед вільних просторів. Пізнавати відвагу, хоробрість було для нього те саме, що віддихати. А хоробрість в очієї дівчини була незвичайна. Спокоєм надхнула його гадка про холоднокровність дівчини, її спокій, її свідому стриманість, щоби не накидати йому своєї справи, не наглити його до рішення. Йому здавалося, що чейже жінка молода та гарна, якщо їй загрожувала направду смерть, змалювала б свою небезпеку яскравіше. Її погроза самовбивства, коли він роздумав спокійно, була лише докинена до дискусії під натиском моменту, щоб прискорити його рішення. Вона не думала цього направду. Можливість самовбивства дівчини такої як Марія Стендіш була безглуздо неправдоподібна. Її спокійні чудові очі, її краса і викінчена дбайливість, з якою вона дбала про свій вигляд зміцнювали абсурдність такого здогаду. Вона прийшла до нього відважно. Про це не могло бути сумніву. Вона лише переборщила вагу своєї візити.

Та хоч він використав аргументи, щоб доказати свій висновок, неспокій мучив його далі. Мимоволі приходили йому на гадку різні непримемні події, під натиском наглого припливу зворушень. Він старався викинути ті всі думки зі своєї голови і щоби дати їм приємніший напрям, він покинув недокурену папіроску і почав наповнювати люльку. Тоді почав ходити туди й сюди по кабіні, немов великий звір у малій клітці, доки врешті не пристанув біля відчинего віконця кабіни, та напів вихиливши голову крізь нього, глядів на звізди і пускав дим своєї люльки на крила лагідного морського подуву.

Він почувався щораз краще. Розум узяв верх, почування лежало під його ногами. Якщо він обійшовся трохи гостро з Марією Стендіш, то він це надолужить їй завтра.

Вона мабуть прийде також до рівноваги за той час і вони посміються над її зворушенням і тою малою пригодою. — Я зовсім не цікавлюся справою, — якийсь упертий голос повторяв у ньому заєдно — та не маю ніякого інтересу, щоби дізнатися, що це за примха пригнала її до моєї кабіни.

І він понуро всміхався і курив завзято. Він хотів був затерти образ Росленда у своїй памяті. Та разом з ним слова Марії Стендіш „Якщо я сказала б правду, ви зненавиділи би мене", чи щось такого, бо він не памятав дослівно. Він і не хотів памятати дослівно, тому, що це не була його справа.

В такому змінному настрою, на два боки, він згасив світло і поклався спати. Вже з десять разів він вираховував собі, як ще довго потривае, заки ледниками покручені верхи гір Ендікот піднесуться вперше на привітання його повороту домів. Карло Ломен мав виїхати зараз другим кораблем і злучитися з ним в Оналясці. Разом поїдуть вже звідти до міста Ном. Потім він за тиждень подасться дальше рікою Кобуком і торговельним шляхом до Коюкук і ще дальше поза останні стежки цивілізованих людей до своїх стад і до своїх людей. А Стемпід Сміт буде йому товаришити. По довгій повній ностальгії зимі гадки ті потішливо вколисали його до сну. Все-ж таїлася якась нотка дисонансу в його приємних сподіваннях. Стемпід Сміт виховзнувся з його сонної віаії, а його місце заняв Росленд. А Кеок сміючись щораз перемінювалася у Марію Стендіш з тою питомою їй діявольською охотою мучити когось. „Це подібне зовсім до Кеок", думав Алян сонно — вона все когось мучила.

Ранком він почував себе краще. Сонце зійшло та залило світлом стіну його кабіни, коли він пробудився, а під собою чув він порух корабля вже на отвертому океані. На сході береги Аляски були одною синьою масою мряки, лише білі шпилі пасма святого Іллі били високо в сонцем сповнене склепіння небес, немов сніжно-білі прапори.

Корабель Ном гнав повною силою пари вперед. В Алянових жилах кров заграла відгомоном у відповідь машинам, що били немов подвійне серце тою могутньою енергією, що гнала їх вперед. Оце був рух. Це означало, що вода пінилася на милі поза ними і скоро зменшувалася віддаль поміж кораблем і Оналяскою на шляху Алеутів. Він шкодував лише, пощо тої затрати часу, щоб оплигати побережжя до Кордови. Згадавши Кордову — він згадав Марію Стендіш.

(Далі буде).

— **„Для добра школи".** Львівська Шкільна Кураторія перенесла „для добра школи" управителя вселюдної школи Івана Дембіцького з Тисьменичан, станиславівського повіту, до Карчева, повіт Рава Руська, залишивши його дружину, учительку у Тисьменичанах. Перенесений належить до добрих педагогічних сил, завдяки його заходам побудовано у Тисьменичанах гарний, поверховий шкільний будинок. П. Дембіцький тішився великим довірям населення, працював у самоуправі, як член рад: громадської, волосної та повітової. Коли додати, що його вибрали до управи Повітової Комунальної Каси, до Повітового Комітету Будови Вселюдних Шкіл, до Комісії Позашкільної Освіти при Повітовому Виділі та до дисциплінарної комісії Повітової Комунальної Каси, то справді дивно, що таку людину забирають з місця, у яке вона зросла своєю працею. Школа у Тисьменичанах тай взагалі населення чернівської волости болюче відчує втрату такого працівника.

— **Ціни збіжжя.** Згідно з обчисленнями Товарово-Збіжевої Біржі у Варшаві, найнижчі ціни на пшеницю й жито є у Львові — пшениця 22.75 зол., жито 13.69 зол. — і найвищі в Лодзі і Бидгощі — пшениця 26.50 зол., жито 15.50 зол.

— **Зі статистики шкільництва у Львові.** Доповняльних фахових шкіл було у Львові — згідно з найновішими даними — 82 з 3236 учнями. У промислових клясах було 2431 учнів, у торговельних 429, у загальноосвітніх 376. Свідоцтво закінчення школи дістало 469. Заведень для вишколу учителів було: державних 4 (у цьому одно захоронкарське), приватних захоронкарських 2 (одно з українською мовою навчання). Учнів було 640, у цьому 400 жінок. Свідоцтво закінчення школи дістало 77. — В університеті Я. К. було загалом 5050 студентів, у цьому 1497 жінок, у політехніці 3075 студентів, у цьому 135 жінок, в академії закордонної торговлі 1017 студентів, у цьому 366 жінок. Щодо державної приналежности, то було 5 студентів із Болгарії, 5 з б. Чехословаччини, 4 з Литви, 5 з Німеччини, 5 з Румунії і 23 американських громадян.

— **Самогубства.** В понеділок коло год. 10. рано мельник Й. Кура прийшов до дому свого тестя у Львові при вул. Янівській 124, тричі вдарив свою жінку сокирою в голову та напився сідьного квасу; його діти були свідками тої сцени. Кура підозрівав свою жінку, якої поведінка була бездоганна, що вона його зраджує. Обоє лежать тепер у шпиталі, їхне життя загрожене. — Жінка поліційного агента 25-літня Іванна Хащінська намагалася відібрати собі життя у своєму мешканні при вул. Курковій 17. Причина невідома.

— **Львівська хроніка.** В неділю вечором над Львовом перейшла буря з громами. — На вул. Варшавській невідомий тип пробив ножем М. Ляховського. Така сама прикра пригода стрінула на вул. Снопківській І. Волощука. — На вічі домашніх дозорців у неділю хтось кинув думку, щоб не пристосовуватися до постанови про замикання брам в 23. годині; справді деякі дозорці замкнули брами вже в 22. год.

— **Пожежі.** У лісах у Кузьмінці коло Порогів, пов. Надвірна вибухла пожежа; згоріло коло 5.000 куб. метрів смерекового дерева. — У будинках „Польсько-Швайцарського Лісового Промислу" в Солотвині згоріло чимало дощок та сіна вартости 30.000 зол. — Герш Дортрот варив обід на спіртовій машинці та запалив дім Гафії Кривульчук у Ямній над Прутом, при чому сам важко попарився. — У Залучі, пов. Снятин згорів тартак братів Розенбергів. — У Топорові, пов. Радехів згоріло 4 доми вартости 10.000 зол. — В Урочищі коло Львова служниця нехотячи запалила стодолу: згоріли 4 доми, 10 стоділ, 6 стаєн, 4 шопи та чимало живого інвентаря. — У Полянці к. Львова І. Піско з *пімсти підпалив* збіжжя Катерини Коваль, вартости 30 зол. — Від удару грому згоріло господарство М. Борка в Куриловичах.

— **Краєва хроніка.** В Коломиї арештовано ексінтитора варшавського „Курієра Поранного" Ф. Роґальського. — Понад Перемишлиною перейшла буря, що поробила чималі шкоди в Ліксманичах та в Конюшій. — У Нараєві втопився у плиткій калабані 13-місячний Теодор Маган, якого родичі залишили без опіки. — На одній з вулиць *Перемишля поліцай* пострілив небезпечного злочинця Ришарда Зоболевича, який намагався втікати. — На станції у Бібрці вискочила з рейок вуглярка льокомотиви. — У Любені к. Ряшева впала з черешні 14-літня Софія Буж та вбилася. — У Соболі Ругурській, пов. Коломия хтось пострілив робітника Михайла Остапюка. — Петро Наунко з Хлівчан, пов. Рава Руська убив ножем свого шваґра Ілька Бігуна. — У Рошневі к. Станиславова поліцай застрілив пяного Н. Воєводу, який здемолював ресторан у Товмачі та погрожував поліції револьвером. — На перестанку в Каменоброді льокомотива потрутила Андрія Бубеса, який розбив собі голову.

— **Політичний діяч — грабіжником.** До мешкання 70-літньої Юлії Кепкової у Варшаві вдерлося двох грабіжників. Один з них застрілив старушку, ранив важко її слугу та відібрав собі життя, коли надбігли сусіди; його товариш утік. Виявилося, що грабіжник-самогубець це активний діяч ОНР Антін Церха, б. студент прав. За свою політичну діяльність попадав він нераз до арешту, раз навіть засудили були його на 10 місяців з припиненням за те, що він тайну друкарню. Опісля працював він як інкасент одного технічного бюра та як адміністратор „Фалянги" у грошевих справах робив усе вражіння дуже порядного. Деякі польські часописи висловлюють здогад, що він провадив подвійне життя і виконав неодин грабіжницький напад.

— **Бібліотека американського конґресу.** У звязку з відходом із чинної служби головного бібліотекаря Бібліотеки конґресу, 77-літнього Герберта Путнама, преса звертає увагу на великанські висліди праці цього визначного спеціяліста. Бібліотека конґресу завдяки його праці стала одною з найбільших книгозбірень світу. Вона нараховує сьогодні 5,500.000 книжок і брошур, 1,400.000 map і атласів, 1,194.000 штук музичних нот, 54.200 штихів і 97.000 томів оправлених часописів. Числа рукописів ще не устійнили. Будинки бібліотеки займають 36 акрів поверхні, сталеві полиці мають разом 662 км. довжини. Бібліотека має також дуже рідку збірку фотографій, що торкаються головно історії Злучених Держав. На праці, звязані з дальшим розвитком бібліотеки, треба 1,750.000 долярів.

— **Організатори нюйорської вистави затривожилися.** Нюйорська вистава не принесла такого фінансового успіху, як загально передбачували. Тепер більш-менш у половині її істнування її оглянуло ледви 13 міліонів людей, підчас коли управа рахувала, що в сезоні вистава притягне принайменше 60 міліонів осіб. З цього приводу управа вистави затривожена, а з торговельних кол піддають думку, щоб ціну вступу на виставу знизити з 75 центів бодай на 50.

— **Наймолодший летун світу.** До Ріо де Жанейро прилетів з Рібейрон Прето у стейті Сан Павльо, чотирнацятьлітній хлопець Геліо Марінчек, на літаку Фаршайльд. Геліо — це син Антона Марінчека, який є управителем летунської школи. Це мабуть наймолодший летун світу.

— **Пожежа корабельних варстатів.** У місцевости Вестервік близько Кальмару, у Швеції, вибухла велика пожежа в тамошніх корабельних варстатах. Вогонь удалося загасити щойно по 9-ти годинах зусиль. Згоріло кілька фабричних будинків, між іншим механічні варстати. Втрати рахують на міліон корон.

— **Вдалося добути підводний човен „Тетіс".** У пятницю у вечірніх годинах підчас відпливу моря зробили нову пробу добути підводний човен „Тетіс". Знавці твердили, що погода дуже сприяла тій праці. Була надія, що ту частину човна, де знаходяться тіла 99 членів залоги, можна буде притягнути на кількасот метрів ближче до берега на плитше місце. На жаль линви знову потріскали і човен упав на дно моря. В суботу зробили нову пробу. На 8-ми сталевих линвах рятунковий корабель „Зельо" підтягнув човен „Тетіс" аж під своє дно. Хоч дві линви знову трісли, то все-ж „Тетіс" затримався на шести інших. Є надія, що цим разом „Тетіс" удасться дотягнути до берега.

— **Мусіли вернутися з дороги.** З Тибету надійшли вістки, що три німецькі альпіністи Гроб, Шмадерер і Пайдар, що в останньому часі вибралися здобувати вершок Тент Пік (10.363 м.) у Гімалаях, мусіли через погані атмосферичні умовини зрезиґнувати з того наміру і вернулися до своєї головної кватири.

— **Будівля з 2000 мешкань.** У Льондоні відкрили нову будівлю-оселю, вибудовану коштом понад 1¾ міліона фунтів. Ця будівля має 2000 мешкань, які помістять 11.000 людей. Більша частина мешканців того будинку походить з найбідніших дільниць Льондону, які мають знищити. Чинш за ті мешкання коштує 35 зол. місячно. Мешкання новочасно визінувані, дім стоїть серед городів та спортових майданів.

— **Смерть визначного англійського гімаляїста.** У Льондоні вмер у віці 73 літ генерал Ц. Г. Бріс, один з найвизначніших дослідників Гімаляїв, провідник 2 виправ на Мавнт Еверест у 1922 і 1924 р. (разом з Нортоном). Він був одною з найпопулярніших постатей міжнародного альпінізму і в деякому розумінні „відкривцем" Мавнт Евересту, бо він перший кинув думку спробувати здобути цей найвищий вершок світу.

— **Один рід хліба в Італії.** Від серпня в цілій Італії випікатимуть хліб одного типу, який устійнив урядовий декрет. Ціну хліба підвищать на 10 сотиків за кільо мотивуючи тим, що його якість буде багато краща, бо його випікатимуть з муки, що не має домішки кукурудзи.

— **Дитячі хвороби.** У клініках для дітей уживається природної гіркої води Франціщка Йосифа вже при малім і впертім запорі з добродійним вислідом.

—o—

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „ТЯЖКО ЗДОБУТИ ЖІНКУ".

Є це історія зі середовища нюйорських міліонерів, які мають клопіт з неслухняною донькою, що хоче бути самостійна. Вона не хоче виїхати на вакації зі своєю мамою, а втікає з украденим автом, що належить до льокая її батьків і заводить знайомість у дорозі з молодим власником бензинової стації. Отой енергійний молодець, що працює, як звичайний робітник, вірить у свій хист архітекта і вироблює плян, як вибудувати цілу мережу бензинових стацій і заробити міліони. Для цього треба йому тільки основного капіталу, який він хоче видобути від батька своєї свіжої знайомої. Сама історія знайомства багатої міліонерки, що прикидається служницею у фільмі не нова, так само як і карієра талановитого та енергійного юнака, без матеріяльних засобів. Великою прикметою цілої комедії з добрими артистами є знаменитий тип батька міліонера, який суперничить у спорті зі своїм довіреним льокаєм. Прекомічні тут сцени фехтування, боксу і легкої атлетики, що відбуваються у вільних хвилинах у кімнаті міліонера. В головних ролях молодих: Олівія де Гавіленд і Дік Пауел.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

СПОРТ.

РЕЧИНЦІ ОСІННІХ ЗМАГАНЬ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ В 1939 Р.

Неділя, 20. VIII. РКС — Юнак, Ресовія — Х. (мистець А-клясу), Гасмонея — Польонія, **Сян** — Лехія, Погонь (Стрий) — **Україна**, Чорні Погонь І. Б.

Неділя 27. VIII. Юнак — Ресовія, Польонія — Чорні, Х — **Сян**, Лехія — Погонь (Стрий), **Україна** — РКС, Погонь І. Б. — Гасмонея.

Неділя, 3. IX. Юнак — Гасмонея, Чорні — Ресовія, Погонь (Стрий) — Польонія, **Сян — Україна**, РКС — Х.

Неділя 10. IX. **Сян** — Юнак, Ресовія — Лехія, Польонія — РКС, Погонь І Б — Погонь (Стрий), Гасмонея — Х., **Україна** — Чорні.

Неділя, 24. IX. Юнак — Погонь (Стрий), Ресовія — Погонь І. Б., РКС. — **Сян, Україна** — Х., Чорні — Гасмонея.

Неділя, 1. X. Погонь І. Б. — Юнак, **Україна** — Ресовія, Польонія — **Сян**, Погонь (Стрий) — РКС, Х. — Чорні, Лехія — Гасмонея.

Неділя, 8. X. Юнак — Чорні, Ресовія — Польонія, **Сян** — Погонь І. Б., Погонь (Стрий) — Х., Гасмонея — **Україна**.

Неділя, 15. X. Юнак — Польонія, Погонь (Стрий) — Ресовія, **Сян** — Гасмонея, Х. — Лехія, РКС — Чорні.

Неділя, 22. X. Юнак — Х., Ресовія — РКС, Польонія — Погонь І. Б., Чорні — **Сян**, Гасмонея — Погонь (Стрий), **Україна** — Лехія.

Неділя, 29. X. Лехія — Юнак, **Сян** — Ресовія, Польонія — Україна, Погонь (Стрий) — Чорні, Погонь І. Б. — Х., Гасмонея — РКС.

Неділя, 5. XI. **Україна** — Юнак, Ресовія — Гасмонея, Х. — Польонія, Погонь (Стрий) — **Сян**, Чорні — Лехія, РКС — Погонь І. Б.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАҐАННЯ.

ГЕЛЬСІНКІ. **ІТАЛІЯ—ФІНЛЯНДІЯ 3:2 (2:1).** На олімпійському стадіоні в Гельсінках відбувався змагання між Італією і Фінляндією. Італ. дружині вдалося з важким трудом вирішити ці змагання у свою користь. Всі три ворота здобув Піола. Фінляндські змагуни грали дуже добре і часто загрожували воротам гостей. Видів 17.000.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція відповідає

Новина! **Ґаз „B F“**
(винріб і патент „Азот“ А. С. Яворжно)

при помочі електричних апаратів **нищить** радикально блощиці, караканси та інші гадапаси разом із виродками. Не залишає жадного запаху, не нищить металів, меблів і тканин. Однорічна гарантія. — Дезинсекційне Заведення **„НЕВЕГО“**, Львів, Падеревського 9, тел. 236-31. 1348

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Вівторок 25. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Пятниця 28. 7. вистави нема.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

На виїзд

найдогідніше теперішнє книжки
у Ф. Мейах 304 3—3

„V I T A“

пл. Марійська 8.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:
25. 7. Циганське кохання.
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка а Льолко.
28. 7. Царівна Грузії.
З Заболотова їде театр до Косова і Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
25. 7. Дай серцю волю.
26. 7. Сорочинський ярмарок.
КУТИ:
27. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
РОЖНІВ:
25. 7. Мати найменча.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдавський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.
КОБАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати найменча.

Український Хор Дм. Котка.

25. 7. Бубнище.
26. 7. Трухапів.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Ряшів.
10. 9. Коросно.
У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище“ і „Рожа“
АМПІР: „Пристань 7 морей“.
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди“.
БАЙКА: „Містянин“ та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости“, „Стріл у ночі“.

ПОТУ ніг, рук і пахвин уникнемо певно вживаючи спеціального пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ВАНДА: „Тайний плян“, „Золота дівчина“.
ГРАЖИНА: „Блакитна парода“, „Кров на морі“.
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку“.
КАСІНО: „Шпигунові зізнання“.
КОПЕРНИК: „Закойовники Марока“.
МАРУСЕНЬКА: „Закойовники Марока“.
МЕТРО: „Пепе ле Моко“, „Есавел“.
МУЗА: „Людські серця“.
МІРАЖ: „Альпейські осли“, „Маленький хижак“.
ПАКО: неділне.
ПАЛЯС: „Три невинятка“.
РАЙ: „Роберт і Бертран“.
РІЯЛЬТО: „Каріока“.
РОКСІ: „Володарка джунглі“ і додатки.
СВІТ: „Жовтий плян“, „Нашінські часи“.
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра“.
СТИЛЄВЕ: „Експрес Париж-Тульон“ і ревія.
ТОН: „Пат і Патахон“, „Кали Кат“.
УТІХА: „Сильні люди“ та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт“, „Жінка з портрету“.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): **Північно-італійські озера: Ляго Маджоре, Комо, Гарда.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 25. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госп. вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді: Кане та білі ведмеді, 15.00 Нар. музика Вілевинин, нар. капеля з пл., 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Пополудне. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандоліністів, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Менуети та гавоти, пл., 17.45 Радіотехнічні новини, 18.00 Квартет ес-дур Двожака, 18.25 Органовий реціталь, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Завваги про правильне плекання овець, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт, сопран, хор, орх., форт., 22.00 Вплив геогр. положення Польщі на політ. постанови континенту, 22.15 Орх., Данів хор., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетка з української мови, 13.10 **Українська музика, з пл.,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурянятко з кавчуку“, мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „У світі казки“ авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки з супр. форт., Ранок у міському парку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня, 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сали та хвали, 19.00 Весела авдиція, 19.30 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відтинт, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Про Матейку, 22.00 Танкова музика з пл., 22.30 Оповідання, фрагмент повісти, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, біржа, 14.45 Сапери, словно-муз. авд., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 18.35 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.35 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Виїзди Осоліпеум, 19.30 Верді: „Аїда“ 1-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Вартко перемандець“ Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Сербінговий реціталь у супр. форт., 21.30 „Пасок вовк в Данії“ фрагм., 22.10 Вокальні дуети, 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 25. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Чужомовні комунікати, 17.10 Легка музика, 18.20 Циг. орх., 19.55 Спів, 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні, 19.00 Арії Баха та Гендля, 20.15 Симф. концерт (Глюк, Гайдн, Моцарт, Беговен, Ліст, Вебер, Шуман, Вольф, Вагнер), ГАМБУРГ 15.25 МІЛЯНО 21.00 „Сибір“ оп. Джордана, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 20.30 Театр, Пісеньки, 16.00 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.30 Балетова музика, 22.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Два форт., 20.30 Музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Сценка, танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.00 Камер. музика, 20.50 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Еспанії“ авд. з муз. 19.15 Весела авдиція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Оперетова музика, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні, 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комунікати в різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.25 Реліг. музика, 22.00 Циг. орх., ВІДЕНЬ 19.00 Лицувон: Соната ф-моль на форт., 20.15 Військ. орх., 21.00 Концерт серенад, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетова і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАГЕН 20.00 Сопран, орх., ЛЮГТІ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Віол., 20.30 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф“ оп. Верді, 22.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалерія Рустіяна“ оп. Масканія.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, сол. хор, орх., 19.15 Форт. твори Бусоліні, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.10 Рос. романси, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Чотири Штрауси“ музика, 22.30 Віденська легка й оперетова музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія“ музика, 20.40 Симф. концерт, 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Сер., МЮНХЕН 20.15 „Клівія“ оп. Достала, ПРАГА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. діточого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Носка „Пікгарія“, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр, 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенди, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Паяци“ оп. Леонтавола, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Вок. есля, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Біржа

Львів, 24. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. голл. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лісьвон 79·00—79·00, Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Стараховичі 49·00—48·50, Жинарддя 45·00—45·50, Габерфош 53·00—51·50
Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 заліжнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 24. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. фочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло сильна, на молоко вдержана, на яйця слаба.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

БУХГАЛТЕРА до промислового або торговельного підприємства 12.000 і працю. Пропозиції слати до „Діла“ під „Нефахівець“. 1433 2—2

РІЖНІ

ОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, пиркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 72-0

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 3—6

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміну адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 2—10

ОГОЛОШЕННЯ

Направа жіночих торбинок

та продаж найновішої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітничій римарсько-галянтерійній

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 2—?

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

1328 2—15

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0·60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продам, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова текстом друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“.
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло“. Львів. Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАДА

Nr. 167 (15.246). Ч. 167 (15.246).

Lwów, środa 26. lipca 1939. Львів, середа 26. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona g.-towaq.

Rok LX. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А

DIŁO

Wychodzi codzienn e rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-41
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (166) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) частину статті п. н. „Арена і фестин" від слів: „оженився" до слів: „від тоді". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Концесіонозане підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевозі зі всіх і до всіх місцевостей краю. 1339 1-50

Сензаційна заява мін. Гадсона про міліярдову позичку.

На яких умовинах дійде до зами рення Німеччини з В. Британією?

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Сензаційні погоиоски, що їх подала англійська преса при кінці минулого тижня про фантастичний пляи міліярдової позички для Німеччини за переставлення німецької промислової господарки з воєнної на мирну стопу за ціну розброєння, виясниа несподівано автор здогадного пляну міністр заморської торговлі Гадсон. Ціла льондонська преса подае нині заяву мін. Гадсона, який признався до авторства пляну. Мін. Гадсон заявив:

„Я зустрінувся з дир. Вольтатом на його власне прохання, про яке повідомила мене телефонічно німецька амбасада в Льондоні. Кілька днів перед тим поінформовано мене, що дир. Вольтат буде німецьким делегатом на конференції у справі ловлі китів і що розмова між ним та мною може бути корисною. Тепер можу лише ствердити, що звіт про нашу розмову, що відбулася минулого четверга, не є точний. Наша розмова була зовсім неофіційна. Дир. Вольтатові я виразно дав зрозуміти, що всі думки висуваю лише у приватнім характері та що мене ніхто не уповажнив висловлювати опінію уряду. Наша розмова була зовсім довірочна і дир. Вольтат її виявив. Чергового дня я зреферував цілу розмову премієрові".

„Дейлі Експрес" помістив далеко обширнішу розмову з мін. Гадсоном, який виявив представникові цього часопису пляи, що його розвинув у розмові з дир. Вольтатом, стверджуючи:

„Вольтат заявив мені, що і він та інші високо поставлені особи в Німеччині вважають, що міжнародне положення між В. Британією та Німеччиною ще ніколи не було таке небезпечне. Він дуже побоювався вибуху. Коли по приїзді до Льондону освідомив собі, що становище британського народу дійсно незмінне, ця свідомість ще більше зміцнила його погляд. Вольтат намагався вияснити, що незалежно від того, чи війну викличе Гданськ, цей спір є лише симптомом чогось далеко ширшого, що міститься у гданській проблемі. Вольтат з великим жалем ствердив це небезпечне положення ,бо він був переконаний, що з хвилиною, колиб усунено політичні труднощі зі шляху, загальний добробут вернувсь би в цілому світі. Я зі свого боку — заявив мін. Гадсон — сказав Вольтатові, що В. Британія ніколи не згодиться відступити якунебудь зі своїх заморських посілостей. Я заявив, що В. Британія ніколи не згодиться на якенебуть порозуміння, що обіймалоб домагання зворогу чи то німецьких чи інших мандатових територій. Ми разом обговорювали технічні можливости, як опанувати та усунути ці труднощі. Ми опрацювали плян, що складається з таких 5-ох точок:

1) Канц. Гітлерові зложать заяву, що В. Британія та її союзники протиставляться кожній спробі запанувати над Европою силою;

2) Якщо канц. Гітлер згодиться вернутись на мирний шлях і до дипльоматичних переговорів, тоді В. Британія та її союзники постараються, щоб з Німеччиною поводились справедливо і щоб дістала доступ до сирівців;

3) Німеччина дістала б допомогу, щоб перейти з теперішньої воєнної стопи, в якій є занятий майже ввесь німецький промисл для військових цілей на розвиток мирного промислу;

4) На світових ринках запевнено б приязну співпрацю між В. Британією, Німеччиною та іншими великими промисловими державами;

5) Німеччина згодилась би на обмеження зброєнь, якщо не на фактичне розброєння та на відступлення з Чехії.

Кредити на позичку, необхідні для цього пляну, дала б не лише В. Британія; до участи в цій позичці запросили б також інші держави і нема сумніву, що вони радо зробили б це, якщо б був запевнений світовий мир, замість всесвітньої війни".

Деякі щоденники запевняють, що розмова з Вольтатом без відома льорда Галіфакса мусить знайти свій відгомін у палаті громад.

ЗАЯВА ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄНА ПРО РОЗМОВИ МІН. ГАДСОНА З ВОЛЬТАТОМ.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Справа проєкту міліярдової позички для Німеччини знайшла свій відгомін нині пополудні у палаті громад. Відповідаючи на питання пос. Грінвуда прем. Чемберлен заявив, що нема ніякої пропозиції у справі позички для Німеччини. Далі потвердив, що мін. Гадсон розмовляв з дир. Вольтатом, який приїхав на міжнародню конференцію до Льондону і стрічався з ріжними вищими урядовцями та іншими високими особами цікавлючись справами торговлі і господарки між обома державами. Тому нема нічого незвичайного, що мін. Гадсон і Вольтат зустрічались і дискутували на теми, які взаїмно їх цікавлять і що до яких є офіційно відповідальні. Підчас розмови обговорили фінансові кроки з тим, що мін. Гадсон увесь час підкреслював, що висловлює лише свій приватний погляд. Вкінці підкреслив, що не бачить ніякої шкоди з цієї приватньої розмови між мін. Гадсоном та високим німецьким урядовцем.

ЯКЩО ШКОДА ПОВСТАЛА, ТО ЛИШЕ ТОМУ, ЩО ВИЯВЛЕНО ПРО ЩО ЙШЛА РОЗМОВА. На дальший запит прем. потвердив, що дир. Вольтат розмовляв теж зі сер Г. Вільсоном, промисловим дорадником уряду.

ВІДГОМІН У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Подробиці і куліси льондонської афери Гадсон—Вольтат уважає паризька преса політичною сензацією з посмаком деякого політичного скандалу. Паризька преса пише, що такі приватні розмови скривають в собі деяку небезпеку, бо можуть переконати деяких німецьких політиків про ваганя англійської політики. Покищо паризька преса обмежується до статтей своїх льондонських кореспондентів та подає передруки льондонської преси з гострим осудом кроку мін. Гадсона.

Китай розчарований.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Британські кола в Токіо запевняють, що договір мін. Аріти з амб. Крейгі не змінює британської політики супроти Чанкайшека. Не може бути теж балачки про уступчивість Англії супроти Японії. В. Британія згодилася лише ствердити правно невтральне становище, що його фактично займає від хвилини, коли вирнула китайська справа.

ПРИЯЗНІ ПЕРЕГОВОРИ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 24. 7. ПАТ. У понеділок в год. 9-ій рано почались британсько - японські переговори у справі Тієнтсіну. Наради відбувались на основі засад, що їх устійнили у вступних розмовах мін. Аріта та амб. Крейгі. В год. 11.25 відложили розмови до год. 5-ої, що тягнулись опісля до год. 18.15. У вівторок далі вестимуть розмови в год. 9-тій рано.

По розмовах передполудньом пресове бюро японського міністерства закордонних справ видало комунікат ствердлуючи, що на засіданні мін. Като висував загальний погляд Японії. Опісля амб. Крейгі дав коротку відповідь загального характеру.

Домеї повідомляє: **Міродатні японські кола запевняють, що ранішня розмова відбувалась в сердечній атмосфері. Обі сторони дали доказ зрозуміння становища протилежньої сторони. До виміни думок дійшло у справі вдержання мира і ладу в Тієнтсіні.**

ТЕКСТ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ?

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Японська амбасада оголосила в понеділок пополудні текст договору, що його заключив в Токіо мін. Аріта з амб. Крейгі на тлі справи Тієнтсіну. „Британський уряд бере зовсім під увагу дійсне положення в Китаю, де йде ворожа акція на велику мірку. Далі стверджує, що доки буде тривати це положення, японські збройні сили в Китаю мають спеціяльні потреби, звязані з обороною їх безпеки та з метою вдержати публичний лад в округах, що є під їх контролею. Стверджуючи теж, що японські відділи мають право втихомирювати або протиставитись усіх діланням та обставинам, що можуть викликати для них труднощі або внйти на користь противника. Британський уряд не має наміру підтримувати якогонебудь ділання чи заходу, що японським військам перешкоджувало б осягнути їхні згадані цілі. Британський уряд скористає з нагоди, щоби ствердити політику в цьому напрямі вказуючи виразно британській владі та британським громадянам у Китаю, що повинні стриматись від таких ділань та заходів".

Україна в міжнародній конюнктурі.

Львів, 24. липня 1939.

У вчорашній статті ми висказали тезу, що живемо в часах великої переоцінки всієї підстави суспільного ладу, в часах революції, якої оформлення не можемо собі ще сьогодні ясно зясувати, як теж не можемо означити часу, коли ця революція бодай у її гострих революційних формах скінчиться. З цієї тези ми повинні зробити відповідні висновки і то такі, щоб з того великого змагання людства український нарід вийшов не ослаблений, а скріплений та увійшов у велику родину обновлених народів.

Коли приглянемося ближче нинішній ситуації, то мусимо ствердити, що тепер нема доброї конюнктури для корисної для нас розв'язки української справи. Гітлер, який у перших своїх задумах носився з великим пляном розбити Росію і завдяки утвореній новій великій Україні хотів промостити шлях до життєвого простору Німеччини через Київ, Багдад аж до Індій, побачив, що сили Німеччини бодай тепер за слабі, щоб почати переводити цей плян. До цього треба, щоб Німеччина мала забезпечені плечі від заходу.

Ще в Мінхені могло здаватися, що західні демократії в ім'я свого власного інтересу не встряватимуть у війну, погодяться на гасла Гітлера самовизначення та з'єднання народів і дадуть йому вільну руку на Сході, а це тимбільше, що самі гасла були демократичні і за ними стояла велика частина англійської та французької громадянської опінії. Та Гітлер зробив невибачну помилку. Він узяв під свій протекторат, у дійсности окупував, два вільні народи: чехів і словаків, а прикарпатських українців продав передвоєнному окупантові, Мадярщині. З ідейного представника він став в очах цілої демократії звичайним насильником і опінія цілого демократичного світу звернулася проти нього. Нині Гітлер окружений майже з усіх сторін і мусить всі свої зусилля спрямувати на те, щоб розбити той обруч і бодай покищо не може думати про розчленування СССР; навпаки — він старається зєднати для себе щонайменше його невтральність, щоб оминути долі Вільгельма II. У такій ситуації не може бути бесіди про визвольну допомогу Україні, бо це мусіло б спонукати СССР до безпосередньої акції проти Німеччини.

У Польщі колишні також великі задуми маршала Пілсудського розбити Росію, створити Велику Україну і так позбутись на довгі роки відвічного східного ворога не знайшли відповідного грунту. Молода польська держава мала за багато турбот з будівництвом власного ладу, була ще за слаба, щоб на власну руку рискувати таку акцію з такою великою державою, як СССР, а західні держави, ситі перемогами, не дбали про нічо більше, як тільки про те, щоб зберегти „статус кво" версальського, для них тоді такого корисного миру. В СССР була деякий час надія, що українська стихія розростеться до тої міри, що зможе власними силами здобути собі політичну незалежність і в тяжкій боротьбі сама здійснить облудне російське конституційне право „вплоть до отділенія". Ленін, а спочатку і Сталін, носилися з широкими плянами поширити большевицьку революцію на ввесь світ, а щоб той світ не відстрашувати давнім імперіялізмом, мусіли піти назустріч своїм поневоленим народам і дати їм деякі вольности. Український нарід, маючи у свіжій памяті свої недавні визвольні державницькі змагання і віруючи у свободолюбні гасла большевизму, почав з цілим розмахом будувати свою державу в федеративному звязку з Росією. За короткий час він осягає майже неймовірні успіхи на полі культурнім, засновує майже в кожному селі українські народні та в кожному місті середні школи, творить свої університети, свою Академію Наук, а наука, література і мистецтво дійшли там до великого розвитку. Рівночасно повстає українська територіяльна армія з усіма технічними засобами, а чорноморська фльота майже вся в українських руках.

Та провідники большевизму побачили скоро, що їх надії на всесвітню революцію не сповнились, а поневолені народи погрожують, що зовсім відірвуть себе від Московщини. Прапор інтернаціоналу москалі зміняють на російський націоналістичний та страшним терором давлять усі відосередні змагання чужих народів. Українського національного руху вони, правда, здавити не можуть, він не тільки живе, але з кожним днем саме під впливом терору кріпшає, та все-ж український нарід сам за слабий, щоб міг виступити проти мілітарної сили Росії. Він мусить ждати або на інтервенцію з Заходу, або на другу, вже правдиву революцію в самому СССР.

При всій цій деконюнктурі в українським народі нема зневіри. Правда, багато людей вірило, не беручи під увагу того великого ходу революції, що приходить вже для нас рішальний мент, що створення Прикарпатської України означає також відродження української нації. Та люди тверезіші бачили, що Прикарпатська Україна — це тільки незначний епізод у ходах Гітлера для тим лекшого знищення чеської держави і розуміли, що відродження нації може прийти з центрів, а не з окраїн. Тому поглядові вони дали м. ін. вислів нераз на сторінках „Діла".

Хоч після окупації Карпатської України настала в деяких колах нашого громадянства депресія, то все-ж цілість народу, головно-ж селянські маси, відчувають і розуміють, що стан розкладу не може довго тревати. Ми всі відчуваємо, що ввесь світ, коли хоче оминути повної заглади і то не тільки цивілізації, а самого існування, мусить до кореня змінити форми співжиття народів. Зріст техніки і зазублення інтересів поодиноких держав прибрали такі форми, що народи скоріше чи пізніше мусітимуть шукати інших форм співжиття, як теперішні. Вже нині літаки — а за кількадесять років це буде певно єдиний засіб льокомоції для людей — можуть осягнути кілька сот кільометрів на годину; а коли люди опанують цілковито стратосферу, то скорість літаків ще значно збільшиться. Земля показується дуже малою планетою, щоб її краяти сотнею кордонів. Продукція сирівців та фабрикатів і їх вимінна прибрали такі форми, що захитання господарської рівноваги в одній трохи більшій державі потрясає і всі інші держави. Автаркія, якою держави хочуть унезалежнитись економічно від інших держав, є тільки паліятивом у нинішніх ворожих між державами відносинах і приносить зубожіння всім державам. Через те всі мусять неминуче старатися злагіднити ту ексклюзивність, в якій замкнулись народи у своїх державних кордонах.

Які форми і не прибрала б нова структура життя народів, то ми мусимо старатися, щоб у новому будівництві мати співрішальний голос з іншими народами. Та щоб мати той співрішальний голос, щоб не потонути в тій великій різні, яка попередить краще майбутнє народів, ми не сміємо бути пасивними глядачами, ми мусимо бути активними співтворцями та співучасниками нового життя. У нас є до того воля, завзяття і віра, що теперішній стан утриматися не може. Нікому народові ми не уступаємо в патріотизмі й охоті до жертв для добра нації. Мусимо тільки доклально обдумати засоби, як у цих бурхливих часах зберігти націю перед великими катастрофами і довести її морально та фізично здоровою до закінчення всесвітньої революції.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

Проти жидівських інспірацій у Ґданській справі.

Цитуючи і цілком апробуючи заяву маршала Сьміґлого-Ридза, що Польща в разі конечности буде битись за Ґданськ навіть сама без союзників, відомий польський публіцист Цат-Мацкевич заявляє у виленському „Слові" (з 23. VII.):

„та наша готовість до війни ніяк не означає наче б ми пхались до війни, або бажали спровокувати її. Якщо навіть мало б дійти до воєнної заверюхи, то ми, очевидно, воліли б (як кожна інша держава), щоб не від нас вона зачалась. Ми лежимо на крайчику Европи і европейський мир нам дорогий. Вкінці в орбіту держав „осі" входить кілька народів, з якими ніщо нас не ділить та проти яких ми звернули б зброю тільки у твердій конечности...

Це відомі речі, і коли їх повторяємо то тільки тому, що **якась частина преси в Польщі намагається перейначити положення і з війни у Ґданську, отже з війни в обороні теперішнього стану, за статус кво, з війни найвиразніше оборонної бажає зробити якусь зачіпну війну, якусь круціяту а ребур, якусь війну за визволення жидів з утиску тоталістичних держав.**

Я завзятий противник тоталізму в Польщі і готов зробити все, щоб не допустити до панування тієї системи в Польщі, але гадаю, що не варта посвячувати життя одного польського вояка для привернення в Німеччині свободолюбного, демократичного чи монархістичного устрою. Що це нас обходить! По-перше а найбільш антигуманітарній формі тоталізм панує не в Німеччині, тільки в Совітській Росії, отже якщо б хтось стояв на становищі, що Польща як ангел народів, повинна займатись ущасливленням інших діткнених тоталізмом народів, то мусів би відразу пропагувати війну на два фронти. По-друге годі навіть міркувати, немов би німецький тоталізм загрожував Польщі. Як кожний тоталізм, так і німецький буде ділати як морфіна, що по спожитті дає оживлення та зріст сили, по довшому часі зуживає, виснажує та дегенерує. Недостача волі, науки, преси та мистецтва на довшу віддаль річ багато тяжча, ніж це здається і тому з точки погляду більш віддалених перспектив тоталісти і півтоталісти не добрі патріоти. Гітлер доконав чудес у Німеччині, зліквідував безробіття, озброїв нарід, виконав низку інвестиційних робіт тощо, а все таки бачимо, що ця система вічного „гурра" зуживає та знимучує. Або Гітлер дасть своєму народові можливість відпочати, або скінчить, як скінчив Наполеон.

Та вернімо до нашої тези: війна за Ґданськ — це оборонна війна. **Жидівська преса з геніяльністю своєї раси намагається защепити полякам переконання, що ненавидимо італійців, еспанців тощо.**

Дійсно будемо ненавидіти ці народи, якщо нападуть на нас, то значить дадуть напасникові на нас допомогу. Але війни ще нема, і в польському інтересі не лежить пхати ці народи до агресії проти Польщі і наче підготовляти їх психічно до колотнечі з нами; навпаки — завданням польської пропаґанди в міру можливости психічно утруднювати сателітам Німеччини напад на Польщу...

Повторяю від чого зачав. Будемо битись з німцями в обороні наших прав. Але це буде оборонна війна, це буде війна за Ґданськ, **а не війна за визволення жидів у Німеччині.** Ми не є прихильниками гітлерівських метод супроти жидів у Польщі, але й до чужих внутрішніх справ не будемо мішатися."

Знову воєнні алярми.

Після двох тижнів релятивного спокою та миролюбивих чуток знову воєнні алярми...

Варшавське „АБЦ" з 23. VII. в телеґрамі з Відня приносить ось яке сензаційне повідомлення:

„Сьогодні говорив я з мадярським купцем, який щойно приїхав з Чачі, а передтим був у Братиславі. Говорив про великі пересунення німецьких військ на Словаччині. Досі німецькі гарнізони були в таких містах: Жиліні, Тренчині, Новому Місті Кісуцькому, в Новому Вічині, Ружомберку, здалека тримаючись від польського кордону.

Та в останніх днях можна завважити поважні перегрупування. Першусього значно побільшено число німецьких військ на Словаччині. З Райху приїздять все і все нові поїзди, що везуть військо та військове знаряддя. По чуткам, що кружляють у Братиславі, **на Словаччину вислано з Німеччини в останньому часі дві дивізії.**

Нові полки спрямовують у сторону польського кордону. До Чачі перед кількома днями прибули німецькі змоторизовані частини, які після короткого відпочинку, рушили до села Чадечки. Чадечка переповнена військом, танками та пан-

цирними автами. Через Чачу переїздять численні військові частини, прямуючи в Карпати. Серед місцевого населення кажуть, що німецькі війська заняли становища під горами Рачею та Кіпулою, через які проходить польсько-словацький кордон. Також на схід від Чачі завважено численні частини німецької армії, які заняли Новоти, Клин, Намистів.

Команда німецької армії на Словаччині видала цілу низку заряджень, щоб заслонити рухи військ. Польський поїзд Варшава—Цешин через Чачу, вїжджаючи на дзірець у Чачі, переставляють на останній тор, а довгі ряди товарових поїздів, що стоять на стації, унеможливлюють бачити стаційні будинки. Німецькі вояки, що їдуть до Чачі, мусять переодягатись по цивільному.

Серед словацького населення доцільно поширюють чутки, що переґрупування німецьких військ має на меті допомогу словацькій армії."

Причина траґедії української книжки.

(Дискусійна стаття).

Дуже вдячну тему порушив В. Приходько у своїй статті „Гальма української культури" у 161 ч. „Діла".

Вдячна ця тема тому, бо можна про неї писати цілі томи, вдячна й тому, бо коли її наш загал зрозумів якслід, тоді українська книжка не буде в нас люксусом, а щоденною духовою поживою.

Автор згаданої статті торкнувся лише одної сторінки справи; він змалював лише недолю автора, що сам видав свою книжку, та не вмів її згромадити. А проте у траґедії української книжки грають поважну ролю різні чинники, звязані з продукцією книжки та всі вони в рівній чи нерівній мірі є співвинуватцями — отієї гальми української культури.

У продукції та консумції книжки є співчинні такі чинники: 1) автор, 2) видавець, 3) книгар, 4) читач. Пічнемо з кінця, себто від читача. Українських читачів дуже мало. Книжку вважають у нас люксусом потрібним хіба тоді, коли кому переливаються гроші, та коли він не має що робити й коли врешті хтось (книгар чи кольпортер) запхав такому громадянинові книжку в руки. Загал громадянства не відчуває потреби духової поживи й тут треба довшого часу та освітньої праці, щоб переконати ваше громадянство про необхідність тієї поживи. Ось від довшого часу переживаємо так звану „білу війну", ненормальні відносини внаслідок воєнних алярмів. Рух на книготорговельному ринку зовсім завмер! Книжок ніхто не купує й не читає, бо громадянство не відчуває зовсім потреби щонебудь прочитати. Їсти треба, одягатись треба, але читати — то хіба „як усе успокоїться". З тією психікою нашого громадянства треба боротися, треба її лікувати, бо це хвороба, яка гальмує духовий розвиток народу.

КНИГАРІ, ЩО НЕ ВІРЯТЬ У КНИГАРНЮ.

Тепер приглянемося нашим книгарям. Вони, з малими винятками, не відповідають своєму завданню, бо вони пересякли психікою загалу і теж думають, що книжка це люксус. Кожний книгар у нас переконаний, що книгарня йому не виплатиться й рятує себе іншими ділянками торгівлі, продає письменне приладдя, галянтерію або й содову воду. Запитає хто про книжку, то він понишпорить по полицях та й скаже: „Нема тієї книжки". Рідко котрий книгар має у своїй книгарні повний склад українських видань, рідко хто з них купує книжки на запас, а лише просить видавця, щоб йому дати книжку в комісі, а коли видавець не дасть, то не треба, бо „книжки і так не йдуть". У моїй довголітній практиці я зустрічав такі аномалії, що громадяни великого міста, де є дві українські книгарні, постійно пишуть до видавців за якоюсь одною книжкою, бо її у місцевих книгарнях не могли дістати. Така чудасія природна там, де нема книгарні, але де є дві свої книгарні, а громадяни не можуть там отримати потрібну їм книжку, це балаґан у книго-торгівлі, ще й скандал. Коли наші книгарні стоятимуть на відповідній висоті, тоді книгар не скаже: „Книжка не йде".

Великий процент наших книгарів підходить до справи книго-торгівлі — недбайливо, невміло. Нема звичаю в наших книгарів *купувати постійно* літературні новини; вони беруть лише в комісі, а в тих комісів не розраховуються в означеному часі, тому цілком зрозуміло, що видавці відмовляються давати в комісі свої видання. В мене був звичай, що я посилав свої видання на знані адреси по одному примірнику, щоб книгар зорієнтувався, що є нового на книгарському ринку. Та солідними показались лише американські книгарі. На ці краєві — зовсім не реаґували на висилки, замовлень не робили, ні за зразки не платили.

В нас — на кілька мілїонів українців у Польщі — є ледви дві книгарні у Львові (книгарня ім. Т. Шевченка і „Рідної Школи"), що відповідають своєму завданню, бо там можна дістати всякі новини.

НЕПІДГОТОВАНІ КОЛЬПОРТЕРИ.

Посередниками між продуцентом і консументом книжки — є опріч книгарів, ще кольпортери, якими послуговуються видавці, бачучи, що книгарі до поширення книжки мало, а то й зовсім не причиняються. А тут теж нема вмілого підходу, нема фахової підготови кольпортерів. До кольпортажі книжки беруться часто-густо сільські хлопці, які ледви підписатися можуть, а про знайомість літератури, про кардинальні основи торгівлі нема з ними що говорити. Тут мав би вдячне поле до праці й попису: „Союз українських накладців і книгарів".

Це були так звані консументи книжки. А тепер приглянемося продуцентам цього товару, себто авторам і видавцям.

ЛЕҐЕНДА ПРО ВИДАВЦІВ.

Про видавців книжки витворилася у світі леґенда, що це кровопійці-буржуї, які лише пасуться на крові авторів та збивають гроші. Про наших видавців не можна цього сказати. Наші видавці, завдяки згаданим обставинам книгарського ринку — це злиденні підприємці, що часом „заводять до купи кінці" свого підприємства, а часом витрачують цілу свою готівку, та врешті беруться за інший хліб. У видавничому промислі можуть в нас втриматися лише люди сильної волі, енерґійні, які поставили собі за мету: побороти усі трудноші, усунути усякі гальми, що стоять на дорозі до тієї ділянки промислу. Та найбільшою гальмою у розвитку тієї ділянки промислу є брак зрозуміння серед загалу громадянства, яке всупереч нашим відносинам уважає видавця визискувачем та безсовісним ґешефтярем, який думає виключно про гроші.

Такий підхід до праці видавця в нас, серед описаних анормальних відносин, несправедливий і недоцільний. Письменників є в нас малопо більше ніж читачів. Кожний хто щонебудь напише, думає собі, що за його працю видавець здобуде великі гроші. Бо той „письменник" читав десь, що той чи інший автор дістає грубі тисячі за свої твори, та не беручи на увагу нашої мізерії, ставить до свого видання такі домагання, якби він був славним автором.

ЯКІ БУВАЮТЬ У НАС АВТОРИ.

До мене принесла раз одна артистка театру переклад „Дибука", писаний олівцем, переклад повний русицизмів, бо відай роблений з російського підручника, та заспівала мені за цю свою „працю" 300 долярів. Не зважаючи на її гарне личко, я мусів відкинути її пропозицію. Або приносить мені інший автор — 3—4 монольоґи, які вміщаються на 4 сторінках друку, та жадає за це 200 зол. Коли я йому відмовив, він сам видав ці монольоґи, та не відобрав за них навіть тих 20 зол., а друкар плаче, що зробив роботу і не дістав за це заплати.

Недавно був у мене інший автор, який приніс пєсу. Читаю її бачу, що це не його праця. Він має ледви народню сільську школу, а тут у своїй праці цитує латинські приповідки. Говорю йому щиро, що про цю пєсу думаю, а він образився й *сам видав* цю пєсу, підписуючи себе як автора. Згодом, коли я забув вже про цю сцену, попала мені в руки польська театральна пєса Балуцького. Читаю і бачу: слово в слово живий переклад тієї пєси, що давав мені мій автор перед двома роками. Поминувши його ролю плаґіятора, варт звернути увагу на безліч наших авторів, що не знайшовши видавця на свої твори, самі видають друком свої праці. Вони стали вже болячкою нашого видавничого промислу, бо обезцінюють книжку, вони шкодять фаховим видавцям, вони деморалізують книгаря й читача, вони збивають книжку.

АВТОРИ-ВИДАВЦІ.

Приглянемося ближче таким *„видавцям"* Бере він свій рукопис та шукає друкаря. Знайти його не трудно, бо в друкарстві безробіття. Отже друкар друкує на кредит, бо „видавець" такий гроша в кишені не має й майна ніякого не має, отже дістає наклад задурно. Дістявши книжку без одного сотика заплати, він калькулює її так, що коли візьме за неї 100 зол., то вже заробив. І книжка, якої продукція сама коштує 500 зол., часто-густо знаходиться на книгарському ринку за 100 зол. Здеморалізований таким купном книгар — уже не хоче купити іншої книжки по нормальній ціні, з нормальним книгарським рабатом, бо думає, що коли прийде час, то і другу книжку він таксамо дешево купить.

Далі, такі принагідні „видавці", часто-густо дістають за свою книжку чужі видання для обміну. Тоді вони продають ті чужі видання таксамо як свої, себто нижче ціни продукції, підкопуючи цим фахові видавництва та далі деморалізуючи книгаря і читача. Часто подибує: таке, що фаховий видавець чує: „Якже те, ви жадаєте за цю книжку 1 зол., а я її купив за 20 грошів". Довго треба заходити в голову, звідкіля моя книжка, якої я не дав нікому нижче одного золотого — продається в книгарнях по 20 грошів! А це наслідки обміну книжок з такими „видавцями", що за свої видання не платять друкарні, отже мають їх „задурно", не мають ні торговельної домівки, яких не коштує ні адміністрація — і взагалі не мають ніяких видатків при виданні своєї книжки.

Ось тут і ця пекуча болячка, що гальмує нормальний розвиток видавничого промислу. І як ми не уздоровимо цих болячок, так довго наша книжка не матиме покупця і так довго наше книгарство не буде „виплачуватися". Ці відносини може направити лише наш „Союз накладців та книгарів", який у цій справі повинен зайняти якесь практичне становище.

Гр. Ганулик.

Справа луцького собору.

ЧОМУ УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ВОЛИНІ ЗНОВУ ЗАТРИВОЖЕНЕ?

Брукова преса розписувалася дуже широко про те, як то в Луцьку збирали підписи на ревіндикацію православного собору — катедри луцького вікарного єпископа. Ця акція збирання підписів та „історичних" інформацій у пресі була лише параваном, за яким малий гурт людей плянував відібрати луцький собор „мирним способом", шляхом порозуміння з єпископами.

Єпископ Полікарп, до якого напочатку звернулися деякі чинники з пропозицією причинитися до передання собору, відповів відмовно, кажучи, що православні добровільно собору не віддадуть, хіба він буде забраний силоміць.

На черзі стає розмова з архиєпископом Олексієм. Сталося так, що перед нею розгорнулася акція за уніфікацією календаря, зявилася стаття в „Мал. Дзенніку" про ревіндикацію Почаївської Лаври, прозвучала замітка в одному варшавському часописі такого змісту: „Консисторія противиться (відданню собору), але адміністрація її змусить". Нарешті зявилися на світ постанови зїзду загродової шляхти в Горохові (див. „Діло" ч. 163) про польську богослужбову мову в церкві, календар і т. д.

Після всього цього прибув до Луцька делеґат міністерства віроісповідань, сюди запросили архиєпископа Олексія і знову почалася розмова про добровільне віддання луцького собору. Архиєпископ Олексій відповів неґативно.

Потім стануло на тому, що справу луцького собору мають розглядати на соборі єпископів у найближчому часі.

Здавалось би, що справа йде нормальним шляхом — аж до найвищого органу. А тимчасом це не так. І перехід справи до собору єпископів стривожив українське громадянство. Причина така:

В православній церкві власником церковного майна є церковно-парохіяльна громада, а не єпископ чи митрополит. Через те собор єпископів узурпував би собі права громади, зломив би традицію і право, коли б узявся вирішувати з кимось „полюбовно" справу передання собору в неправославні руки.

Собор і земля під собором — власність соборної парохії і вона одна компетентна справу цю „добровільно" вирішувати. Понад її волею може бути лише суд або адміністраційний примус.

Але це не виключає участи в цій справі епархіяльної церковної влади чи собору єпископів, які контролюють господарку парохій, затверджують рішення парох. влади щодо продажі, заміни чи віддання кому церковного майна. А також вища церковна влада заступається, коли парохіяльному майну загрожує небезпека

Собор епископів може й повинен обороняти луцький собор, але не має права передавати його комунебудь. **І луччани надіються, що собор епископів цієї межі не переступить.**

Проте треба признати, що справа луцького собору скомплікована. Земля під собором — це безсумнівна власність православної соборної парохії, дар князя Василя Острозького разом з церквою, яку він на ній побудував. Побудувала тут, як на парохіяльній землі, церкву й Аґнія Гораймова. Цю землю захопили були бернардини безправно; зате вона знову правно вернулася до православних.

Далі — з мурів костела, що десятки років стояли без ужитку, були б цілковито зникли всі зміни, якби православне населення Луцька не вложило 40.000 рубл. золотом і не відбудувало їх.

Отже права православної соборної парохії на землю й будинок безсумнівні. І це повинен памятати собор епископів.

Вартість соборної парохії окреслюють (по сьогоднішньому курсі) сумою 400—500 тисяч зол. (самі 40.000 вол. рублів рівнялися 200.000 зол., а сьогодні — значно більше).

Отже про яке тут „полюбовне" рішення та про яку „ревіндикацію" нашої землі й наших, вложених у будівлю грошей може бути мова?

Населення Луцька й околиць ще застерігається, що ніяка заміна собору з землею на обекти десь в іншому місці чи на якісь „абстрактні вартости" не може мати місця, бо собор і земля під ним є власністю-реальністю соборної парохії.

На закінчення треба ще додати, що кожне рішення не в обороні луцького собору тільки пошкодило б престіжеві високого церковно-владного органу та не сприяло б скріпленню церкви в сьогоднішніх переломових часах.

Православний.

ще до якогось часу крутяться як маріонетки коло мадярських правителів, напевно зустріне доля Фенцика, як тільки ситуація дозволить мадярам від провізорії перейти до нормальної мадяризації на нещасній Карпатській Україні. Але Демки та Бродії замало вишколені політично, щоб зрозуміти всю гидь ролі, яку тепер грають.

Совіти... спасають цивілізацію?

Місячник „Контемпорари Ревю" (Льондон) помістив у своєму липневому числі дуже різку статтю, звернену проти англо-совітського зближення. Стаття має заголовок „Росія спасителькою цивілізації?" і починається так:

„Ми дійшли до дивного та кумедного положення, коли в понятті великої частини англійського та французького громадянства Росія виросла на головного оборонця европейської цивілізації проти небезпеки, яка загрожує від більш західних держав. Британський уряд, той центр старої, випробованої та ще тепер сильної імперії, на колінах повзе перед совітським урядом, тим самозванним розбивачем імперій та капіталістичного ладу, на якому імперії побудовані, перед тим самохвальним провідником матеріялістичного атеїзму. В такій поставі, совітський уряд і сварить і копає його — після вподоби. А британський уряд все таки дальше повзає, просить-ся, приймає чимраз більш суворі умовини, щоб тільки довести до того несамовитого союзу між Францією, Совітською Росією та Великою Британією. За останні чотири роки ми були свідками, як велика британська нація позбувалася приязні великої італійської нації, — дехто твердить, що не було другого вибору — та заміновала її на приязнь народу, якого національна вдача має східні прикмети і якої уряд чверть століття спирався на найбільш жорстокій в усіх тираній...

Англьо-совітські взаємини, від самого початку аж дотепер називає автор — комедією.

(УКБЮРО, Льондон).

З Карпатської України.

ПРОГУЛЬКА ТЕЛЕКІЯ ПО ЗАКАРПАТТІ.

Мадярський премієр міністрів граф Павло **Телекі** вибрався через велику спеку в Будапешті на довшу прогульку до Карпатської України. Покищо оглянув з вікон урядового авта околицю від Тячева до Ясіня. Мадярські жандарми зганяли людей з поля, уставляли їх уздовж шляху, яким їхав граф Телекі, і веліли гримко кричати „Еліен". Тому, що не всюди дійшла вістка про справжне імя подорожника, хтось пустив чутку, що це їде габсбурський архикнязь, щоб приглянутись біді та нужді населення. В селах, де є також мадяри, або відомих з того, що в них ще не перевелися москвофільські **темняки, авто** з мадярським премієром спинювалось на чверть години. Тут попереджені вийти давали Телекіему відповіди на питання про гігієну села, про стан худоби та про „радісний настрій" всього населення. Перед і за автом премієра суне шляхом довга валка інших авт з секретарями премієра та численними у-ніундурованими й тайними поліційними функціонарями.

„НАЙЛІПШІ З МАДЯРСЬКО-РУСИНСЬКОГО НАРОДУ".

В недільному числі **„Русского Вістника"** помістив відомий мадярон, тепер урядовець комісаріяту в Ужгороді Михайло Демко статтю п. н. „Здвигнім нову мадярсько-русинську вітчину".

„Більша частина території, заселеної мадярсько-русинським народом, вернулась — читаємо м. і. у статті — під охорону корони св. Стефана. Ми тут не чужинці, бо наші предки жили тут з мадярами, своїми братами, в добру і лиху годину. Тепер стару вітчину треба оперти на модерній основі. Мадярська суспільність з великою братньою любовю приняла на своє лоно мадярсько-русинський нарід, а уряд у Будапешті не завагався накласти в буджеті важкі тягарі на мадярський нарід, щоб уможливити нам — русинам — нормальні життеві відносини. У зв'язку з першою провізоричною організацією управи краю, **уряд дав вільну руку комітетові чотирьох, зложеному з Андрія Бродія, Олександра Ільницького, Юліяна Маринн та Михайла Демка,** випрацювати проект мадярсько-русинської адміністрації. Крім того уряд покликав з рядів найліпших з мадярсько-русинського народу десятьох представників до парляменту і трьох до сенату. Це безприкладний в нашій історії випадок. В межах провізоричної адміністрації в мадярсько-русинські руки передано політичну управу, шкільництво та господарські справи. Ці факти доказують, мовляв, що мадярський уряд здійснює засади нового спільного співжиття. Тепер усе залежить від нас".

Вкінці Демко взиває мадярсько-русинський нарід з усіх сил виявити льояльність до Мадярщини і стати її добрими синами, як колишні предки.

Стаття Михайла Демка — один великий фальш. Провізорична управа Карпатської України опинилась в руках назвіть не „мадярсько-русинських" тільки в чисто мадярських з бароном Перенієм на чолі. Пішту Фенцика викинули, здається цілком, за борт політичного життя, а тих кількох типів у роді Демка, що

Управителі колгоспів крадуть.

„Ізвестія" з 14. липня подають звістку з Ворошиловська під алярмовим наголовком: „Обшахровують державу", такого змісту „Голова колхозу імени Калініна, Слівак, обчислив, що озима та яра пшениця вродила не більше 10 сотнарів з гектару, а ячмінь та овес по 14 сот. з га. По молоченні пшениці з перших гектарів виявилось, що було її по 19, а вівса по 22 сот. з га. В колхозі ім. Мікояна, його голова Ткаченко, подав урожай на 5 сотнарів нижче справжнього. Не диво, що жнива в цих колхозах дуже спізнились. В Петровському районі є 4 МТС, і всі вони зазначили урожай нижче дійсного. Всі ці шахрайства колхозів підтримує директор Константинівської МТС, Волков. Своїми протидержавними вчинками відзначається в цім районі голова колхозу Пащенко, якого підтримує керманич районового УНХУ (Управа Народнього Господарського Обрахунку), Кравченко. Подібні факти трапляються дуже часто і в Ново-Олександрівському районі, де голова колхозу „ІІІ. Інтернаціонал" подав урожай на 3,3 сот. на гектарі за низько. Те-ж саме зробили і голови колохазів „Сельмаш" і „Сеятель". Безкарність допровадила до того, що голова колхозу „Красная Звезда", Єгорлицького району, продав на ринку 8 сот. вівса, хоч державі не дав ще ані одного кіля збіжжа. Оцінці урожаю надають дуже мало ваги. Голови райісполкомів та оргкомів полишили цю справу головам колхозів. Не легко знайти якийсь район, де б урожай не зазначувано нижче справжнього. Крайова прокуратура має багато матеріялу дотичних провин, але нікого ще не притягнено до карної відповідальности..."

(Офінор).

Англійські поголоски про німецько-совітське зближення.

Переговори, які від довшого часу йдуть у Москві між представниками Великої Британії та Совітів до сьогодня не мають виглядів на скорий кінець. Льондонська преса подає різні здогади, чому переговори проволікаються, між іншим підозріває, що причиною можуть бути також дуже приманчиві пропозиції Німеччини.

„Нюз Кроніка" з 11. ц. м. подає таку сенсаційну вістку: „Гітлер, неофіційною та посередньою дорогою, поставив Москві такі пропозиції: Москва дасть Німеччині вільну руку у Східній Европі, одначе вона не буде загрожувати Росії або Україні. Росія дістане вільну руку на Дал. Сході, при повній підтримці Німеччини. Німеччина зірве співпрацю з Японією. На основі тих точок створять політичний російсько-німецький союз.

„Ця пропозиція, — пише далі „Нюз Кронікл" — це вже третя спроба Німеччини купити Росію. Дві попередні спроби, зроблені ще в перших місяцях цього року, були відкинули Совіти з місця. Остання спроба вказує ясно на те, що Гітлер боїться наслідків британсько-французько-совітського протиагресивного порозуміння.

„В німецькій пресі вже місяцями не було протиросійських виступів... Як тільки нові пропозиції будуть мати хочаб малий вигляд на успіх, тоді Гебельс почне організувати масову пропаганду, щоб перетворити німецьку опінію про російське страховище, буде доказувати, що Сталін „зліквідував" большевизм та перетворює тепер Росію в націонал-соціялістичну державу, з якою Німеччина буде могти зовсім сміло увійти у приятельські взаємини." (УКБЮРО, Льондон.)

—o—

Приготування до нового шкільного року у СССР.

„Ізвестія" з 15. ц. м. наказують готуватися до початку нового шкільного року. Передова стаття на цю тему повна хвалькуватих порівнянь совітських шкіл з „буржуазними" та лайок на „фашистів". Не бракує також демагогічних пришітань поважно збільшеної маси „здорових, опалених і веселих" школярів, що мають за кілька тижнів виповнити „найкращі у світі" школи.

Але часопис не може закрити того, що дахи в деяких школах перепускають воду, та що „пляни направи шкільних будинків ще далеко не закінчений і мабуть ще буде ніколи закінчений. Бракує багато шкільного приладдя, навіть сшитків та чорнила, тому учителі можуть послуговуватися головно крейдою. Бракує також і підручників. Уряд, який видає щороку міліони тон агітаційної макулятури, не має природно досить паперу для нових підручників і наказує „скуповувати старі підручники", які продаватиме за грубі гроші примусово батькам. Але найбільші зусилля звернено на московщення чужонаціональних шкіл. Підчас сесій Найвищих Рад поодиноких республик, що відбуваються при кінці липня, введуть московську азбуку в школах тих республик, по яких кілька років тому їх національних правопис заступлено латинкою, що мало „спричинити буйний розвиток їх національних культур". Дальший „розвиток" їх культури має спричинити те, що їм улекшать вивчення мови „великого братського московського народу". Точний плян московщення устійнять також на конференціях шкільних учителів, які мають відбутися по ріжних республиках при кінці літа. Рівночасно плянують збільшити мілітаризацію середніх шкіл, в яких мають збільшити діяльність комсомолу.

Велика битва між японським і совітським летунством.

ЯПОНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ 51 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ.

ЧУНКІН, Домей. Недалеко озера Буірнор дійшло до битви між японсько-манджурськими літаками та совітсько-монгольськими, що вдерлися над манджурську територію.

Японці зістрілили 51 совітських літаків, а не втратили ніодного; трьох японських летунів ранено.

Адмірал Бирд організує нову експедицію до південного бігуна.

СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧІННЯ АНТАРКТИДИ.

Відомий полярний подорожник адм. Бирд заявив представникам преси, що в перших днях жовтня зорганізує нову експедицію до південного бігуна.

Бирд уважає Антарктиду дуже важним континентом з військового погляду, бо він віддалений від Південної Америки лиш на 600 миль. Тому Злучені Держави повинні поширити доктрину Монро також і на Антарктиду.

У виправі Бирда беруть участь три кораблі; вони перевезуть до Антарктиди 6 військових повзів та один спеціяльно збудований до підбігунових подорожей, який можна замінити на моторівку.

Бирд формально обійме в імени Америки Антарктиду та залишиться там до травня 1941. р.

Японський уряд замкне Перлову Ріку для европейських кораблів?

ЗАГАДКОВА ЯПОНСЬКА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВА.

ШАНГАЙ, ПАТ. Як інформують з китайських офіційних кол, японці мабуть замкнуть небавом Перлову Ріку для торговельних та воєнних кораблів чужих держав.

Причиною тої постанови є японська військова підготова.

ЯПОНЦІ ЗРЕВІЗІЮТЬ БРИТ. КОРАБЕЛЬ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Японська поліція перевела ревізію на британському кораблі на ріці Пенг, недалеко Таку. Сконфісковано 1.750 кг. срібла, яке віз корабель та арештовано кількох моряків-китайців.

Проект німецько-британського порозуміння - чи приватні розмови?

З Льондону вернувся до Берліна представник німецького уряду Вольтат, який вів там неофіційні розмови на тему ліквідації теперішнього напруження. Як твердять часописи, він перевів розмови з британським віцеміністром закордонної торговлі Гадсоном, в яких порушив пляни британської позички для Німеччини, за що Німеччина зобовязалась би припинити дальші зброєння. Гадсон заявив представникам преси, що його розмова мала приватний характер та що члени уряду не погоджуються з його ідеєю.

Не зважаючи на те, деякі часописи домагаються димісії Гадсона, який — мовляв — навіть приватно не мав права говорити на такі теми.

Гітлер обіцював демілітаризацію Ґданська?

Брюссельська „Лібр Бельжік" приносить сенсаційну вістку, буцім то Гітлер запевнив нунція з Берліна Орсеніга, що коли Польща відступила б йому Ґданськ, він зобовязався б не вводити туди війська ані не привозити зброї.

—o—

КІР
ЛЬВІВ, Уйського 6. Теп. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ
1-7 654

Хто буде премієром Еспанії?

ФРАНЦУЗЬКА И АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛОЖЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає „Таймс", ген. Франко тепер найбільше займається справою вибору премієра. На те становище є мабуть двох кандидатів: міністр внутр. справ Серрано Сунер та міністр закорд. справ Хордана. Залежно від того, кого Франко займенує премієром, вважатимуть його прихильником або противником „фалянги". Як говорять, треба рахуватися з недалекою димісією міністрів справедливости та скарбу.

ЕСПАНІЯ В ОГНІ ПАРТІЙНОЇ БОРОТЬБИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса широко обговорює недавні події в Еспанії. „Епок" стверджує, що Еспанія тепер дуже далека від обєднання. Неласку Кеіпа де Лляна приписують впливам Суннера. „Ордр" називає Кеіпа типовим представником консервативно-монарістичних військових елементів. Цікаве, що його димісія прийшла кілька днів після відвідин мін. Чяна.

Французька преса назагал пояснює положення в Еспанії збільшенням впливів „фалянги" та стверджує, що там поглиблюються політичні антагонізми, які були притихли на час громадянської війни.

КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО ХОТІВ ОГОЛОСИТИ АНДАЛЮЗІЮ НЕЗАЛЕЖНОЮ ДЕРЖАВОЮ?

„Сандей Експрес" повідомляє з Ґібарльтару, що ген. Кеіпа де Лляна усунено тому, що він був проти зближення до осн Рим—Берлін та погрожував, що на випадок вибуху війни проголосить Андалюзію (де був військовим комендантом) незалежною державою.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЕСПАНСЬКОЇ АРМІЇ?

БУРГОС, АТЕ. Еспанська рада міністрів під проводом Франка затвердила закон, що передбачує реорганізацію еспанської армії. Подробиць закону не опубліковано.

—o—

Як большевики будують?

„Ізвестія" з 3. ц. м. закликають палко: „Виконаймо плян основного будівництва", а рівночасно жалуються, що за першу полозину року належної частини пляну далеко не виконано. „На будовах нема ладу. Моторизовану працю ведуть дуже зле, машин уживають зовсім невистарчально. Організація праці на будовах дуже зла, є дуже багато випадків ломання дисципліни. В багатьох містах управа як з року в рік, так і тепер не виконує пляну будови нових мешкань. В Харкові, Ростові і Дніпропетровську не зужито навіть кредитів призначених для будови мешкальних камениць. Якість роботи залишає також ще багато до бажання. Ніодин з будинків збудованих в останньому часі в Дніпропетровську не дістав доброї оцінки...." (Офінор.)

ОДИН З АРЕШТОВАНИХ У ПАРИЗЬКІЙ ШПИГУНСЬКІЙ АФЕРІ ПОМЕР.

ПАРИЖ, ПАТ. Як подає „Ле Фіґаро", помер у військовій вязниці у Клямар співробітник реклямового відділу адміністрації „Фіґара". Позріє, якого арештовано перед 11-ма днями за діяльність проти безпеки Франції.

До військової вязниці перевезено його з вязниці при вулиці Шерш-Міді.

—o—

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТР ЛЕТУНСТВА ІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ.

ПАРИЖ, АТЕ. Французький міністр летунства Гю Ляшамбр виїде в найближчому тижні до Льондону, щоб перевести дальші переговори з британським міністром летунства.

—o—

ПАПА ВИСЛАВ ПИСЬМО ДО РУЗВЕЛЬТА?

Як подає „Таймс", у Римі ходить поголоска, що кард. Гаспарі повіз особистий лист папи до Рузвельта.

ПОВІДОМЛЕННЯ !

Повідомляю, що дня 21. липня ц. р. ми відкрили першорядний український ресторан, кімнати до снідань і торговлю делікатесів, п'д фірмою

— М Е Р А Н —

Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.

дім Тов. „Труд" біля Народньої Торгівлі.

Буфет багато засоблений. Найвибагливіша кухня.

З поважанням
Дмитро Дмитрів.

1431 3—10

Інтерпеляція у справі Гданська.

„ТАЙМС" ЗАПЕВНЯЄ, ЩО АНГЛІЯ ВИКОНАЄ СВОЇ ЗОБОВЯЗАННЯ СУПРОТИ ПОЛЬЩІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Пос. Гендерсон заінтерпелював уряд у палаті громад про положення у справі Гданська у звязку з убийством польського митного урядовця. **Віцемін. Батлер заявив, що цю справу поладнує польський уряд з гданським сенатом і висловив співчуття, що трапився цей нещасний інцидент.**

„Таймс" та „Менчестер Гардіян" помістили статті у звязку з німецькою заявою у справі Гданська. **„Таймс" ще раз стверджує, що Англія виконає свое зобовязання супротив Польщі та остерігає Німеччину**

—o—

Нарада прем. Чемберлена з міністрами національної оборони.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен відбув у понеділок пополудні довшу нараду з представниками ресортів звязаних з національною обороною. В цій нараді взяв участь міністр координації оборони льорд Четфілд, міністр военного засобленння Беджін, перший льорд адміралиції Стенеп, міністр летунства сер Кінслі Вуд, міністр війни Гор Беліша, шеф генерального штабу Ґорт і маршал летунства Сіріль Нівель. Нарада тривала понад годину.

Німеччина ратифікувала договір про ненапад з Латвією та Естонією.

БЕРЛІН, 24. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Нині дійшло до виміни в уряді закордонних справ Німеччини ратифікаційних грамот договорів про ненапад між Німеччиною та Естонією і Німеччиною та Латвією, що їх недавно підписали в Берліні. Ось так оба договори ввійшли в життя.

—o—

Прем. Чемберлен про політику в Китаю.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен склав нині в палаті громад обширну заяву про положення на Далекому Сході. Він стверднв, що загальне положення в Тієнтсіні незмінене. В останньому часі не відомо про ніякі інциденти і харчеве положення поправилось. Премієр заявив, що від 15. липня відбувались в Токіо між британським амбасадором та японським міністром закордонних справ вступні розмови перед переговорами у справі поладнання тієнтсінського спору. Від самого початку цих розмов японський уряд стояв на становищі, що якщо має дійти до усунення непорозумінь та наладнання кращих взаемин — необхідно признати тло дійсного положення, що існує в Тієнтсіні. Таке поставлення справи не мало нічого спільного з політикою В. Британії в Китаю, лише було справою фактів, а саме в Китаю йде широко закроєна военна акція. Японська армія мусіла запевнити собі безпеку та вдержати публичний лад в окупованих теренах і мусіла повести акцію, щоб її доручення здійснити. **Щоб довести до переговорів у справі Тієнтсіну британський уряд узгіднив з японським урядом таку формулу: Британський уряд зовсім признає теперішнє положення в Китаю, де йде на широку мірку военна акція і стверджує, що доки буде існувати цей стан, японські війська в Китаю мають спеціяльні вимоги, щоб запевнити свою власну безпеку і вдержати публичний лад на просторах під їх контролею; мусять теж здавити всю акцію та причини, що були б перешкодою для японських сил чи теж кориснимн для їх ворога. Британський уряд не має наміру влекшувати якунебудь акцію або видавати доручення, що стояли б на перешкоді японській владі осягнувши вище згадані цілі. Британський уряд користає з нагоди, щоб потвердити доручення офіційним британським чинникам та владі стримуватись від усякої акції та розпорядків.**

Подібну заяву склав в палаті льордів мін. Галіфакс додаючи ось-що: 1) Японський уряд не має наміру внеможливлювати британському урядові уваг, щодо якихнебудь справ, що можуть виринути. 2) Британський уряд стверджує, що згідно з його поглядами ця формула не впливає в ніякій мірі на становище і зобовязання інших держав. Обі сторони признали це становище самозрозумілим. 3) Британський амбасадор звернув увагу японському урядові на велитенське значіння, якщо японська преса заперестане рекримінацій та відступить від надмірних домагань, що лише можуть вплинути відємно на переговори про льокальні справи, про які тепер йде. 4) Британський амбасадор рішуче домагався припинення протибританської акції і слід сподіватись, що внаслідок порозуміння агітацію припинять. Японський премієр заявив, що японський уряд устійнивши тепер свою політику зможе опанувати агітацію, незгідну з політикою уряду".

Воєнні маневри японської фльоти і погрози проти СССР.

ТОКІО, 24. 7. ПАТ. Міністр маринарки адм. Йонаї заявив представникам преси, що незадовго японська фльота починає боєві маневри в умовинах можливо зближених до военних. Торкаючись справи вуглевих і нафтових концесій на Сахаліні адмірал Йонаї заявив, що Японія рішена поробити всі необхідні кроки, щоб забезпечити інтереси на цьому терені, загарантовані японсько-совітськими договорами. Згадуючи про японсько-британські переговори адм. Йонаї остеріг японський нарід перед швидкою надією, будьтоби Англія змінила зовсім свою поставу до справ Далекого Сходу наслідком переговорів. Такий осуд можна буде видати щойно тоді, як Англія доконає потягнень в конкретних справах.

ЯПОНЦІ ВІДКИНУЛИ СОВІТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗА РІКУ ХАЛЬКА.

ГСІНКІН, 24. 7. ПАТ. Комунікат квантунської армії: повідомляє: **Протинаступ японсько - манджурських військ минулої неділі девів до того, що совітсько - монгольські війська відступили на західній беріг ріки Хальки.** З обох боків у боях взяли участь відділи панцирної зброї, артилерія та численні літаки. Японська артилерія зістрілила — повідомляє комунікат — 44 совітські літаки. Японці втратили 4 літаки.

Новий голяндський уряд.

АМСТЕРДАМ, 24. 7. ПАТ. Новий голяндський кабінет уконституувався так: премієр і міністр загальних справ — Коляйн, міністр справедливости — де Фішер, міністр закордонних справ — Патайн, міністр внутрішніх справ ван Пуіен, міністр національної оборони — ван Дайк, міністр фінансів — Поденгавсен, міністр кольоній — ван ден Пушехи, міністр публичних робіт — ван Літ де Єте, міністр публичної освіти — Шріке, міністр суспільних справ — Тамме, міністр господарських справ — де Фоі.

Новий уряд має характер фахівців. Свої теки затримали такі члени уряду: прем. Коляйн, міністр закордонних справ Патайн, міністр внутрішніх справ ван Пуіен, та міністр національної оборони ван Дайк. Новий кабінет зложить присягу у вівторок рано. Пополудні уряд зложить заяву на спеціяльнім засіданні.

НАПАД НА ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЯТ У КЕНІҐСБЕРҐУ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 24. 7. ПАТ. У ночі з 23. на 24. ц. м. невідомі напасники вибили шиби в будинку генерального консуляту у Кенігсбергу. Влада веде в цій справі слідство. Слід зазначити, що подібний випадок трапився 24. травня цр. причому винуватців дотепер не викрили.

ПАПА ВИЇХАВ ДО КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО НА ВІДПОЧИНОК.

РИМ, 24. 7. ПАТ. Нині рано папа Пій XII. покинув ватиканську палату і виїхав до своєї літньої резиденції в Кастель Ґандольфо. Невідомо, як довго папа буде поза Римом. Одначе римська преса запевняє, що св. Отець вернеться до Ватикану перед приїздом до Риму ген. Франка, щоб його прийняти на торжественній авдієнції.

Арештування ген. Кеіпо де Лляно?

БАЙОННА, 24. 7. ПАТ. Надійшли вістки з Еспанії, що ген. Кеіпо де Лляно арештували під Віторрія, де його бачили між двома сторожами.

БУРҐОС, ПАТ. Ґен. Кеіпо де Лляно приїхав до Бургос, де замешкає у гостинниці.

Париж, 24. 7. ПАТ. Паріська преса подає нині дальші інформації стверджуючи, що внутрішне положення в Еспанії знову загострилось. Туристичний рух між Францією та Еспанією майже зовсім припинений. З інформацій, що надходять до Франції виходить, що в Еспанії панує поважне політичне напруження, яке спричинив виступ К. де Лляно. В Парижі загально переконані, що цей виступ був свого рода сигналом до гострої боротьби частини еспанських військових кол проти Фалянґи. Їх метою було передовсім не допустити до того, щоби премієром був провідник Фалянґи мін. Серано Сунер, який відограє в Еспанії ролю подібну до ролі мін. Чяно в Італії. З усуненням ген. Кеіпо де Лляно вяжуть поголоски про арештування ген. Яґе, який ніколи не скривав свого невдоволення з італійських та німецьких впливів в Еспанії. З цим теж звязують вістку про димісію міністра справедливости, який репрезентував в уряді карлістівський рух. На основі всіх цих вісток про політичну кризу, проденкі заходи безпеки, про покликання до війська деяких родів старшин і підстаршин та зміцнену контролю публичних зборів, пише „Парі Суар", що в Еспанії дійшло в останніх днях до військової змови, яку викрили. Всі французькі щоденники згідні з тим, що внутр. положення в Еспанії далеке від стабілізації.

—o—

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СЛІДКУЮТЬ ЗА ІНЦИДЕНТАМИ В КИТАЮ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. На пресовій конференції державний секретар Гуль заявив, що уряд Злучених Держав слідкує за зростом інцидентів між японцями та громадянами Злучених Держав у Китаю. Одночасно Гуль заявив, що поладнано два інциденти щодо 4-ох американських місіонарів, на яких напали японські вояки та поліція.

—o—

По широкому світі.

— Б. прем. Колійн створив по 3-тижневій кризі новий кабінет.

— До Стокгольму вернувся міністр торговлі Мелер з подорожі по Злучених Держава

Сторінка без політики.

Стрій японки.

Чималою принадою японки є її вбрання, завсіди дуже стараннє. Але не цей одяг, накинений за европейськими зразками, що вже частинно принявся, а народня ноша, старовинна, давня, що її Японка зберегла від давніх часів. В Японії жіночі строї не підлягають так моді, як деінде. Не чути там ніколи про кринолїни і буфясті рукави. Японські дами не носять капелюхів, прикрашених випханими птахами, як мешканки Таїті; не проколюють вух для обтяження їх ріжнокапітними окрасами, як мурінки, не втискають делікатних, маленьких своїх ніжок у невигідні черевики, як китаянки, не можуть зрозуміти вживання панциря зі сталі і фішбінів, в який заковуються залюбки пані в інших краях, в який за висловом одного китайського мандарина, надає їм вид оси.

КВІТНИКИ І МЕТЕЛИКИ.

Стрій японки дуже простий і цією простотою дуже живо нагадує клясичні грецькі строї. Подекуди він чепурніший за них, бо довгі, фалдисті їх вбрання зроблені з дорогоцінного, ніжного матеріялу з такими чудовими барвами, що і не наднявшся. Хто бачив у святковий день численні японські жінки, цей певно так ними не захоплювався, як радше їх взористими строями, які зібраній юрбі, коли дивитися з якоїсь віддалі, надавали вигляд барвних квітників, де вгорі линули ріжнобарвні метелики. Може японці запозичили форм і барв від квітів і мотилів? Як крила мотиля, окривае японку ясний стрій і це велика її принада; — без свого строю вона виглядае, як метелик без крил, бож у противенстві до своїх сестер з Европи, японка не така ріжноманітно гарна.

Нічо дивного, що японка дбае про свій стрій більше, ніж мешканка Европи, але робить це наївніше і з більшою простотою. Японка строїться на те, щоб подобатися собі самій та іншим, але з рівною свободою стягае свої сукні, а дома, в гарячі дні, вдоволяється вигіднішою, коротенькою суконкою. Вона не робить тайни з того, що вживае пудру, шмінки і помади. Японські доми, головно на селі, отверті, їх паперові стіни відсуваються на бік, щоби влекшити свобідний доступ повітря, тому перехожі бачать усе, що діеться всередині.

ДЛЯ ВСІХ ОДНАКОВИЙ СТРІЙ.

Крій японської сукні однаковий у цім краю, для багатих як і для бідних, для молодих і старих, для малих і великих, і частини вбрання теж усюди ті самі. Маленькі три- до пятьлітні лялечки, що з обголеними головками бавляться на верандах домів або на вулиці, зовсім таксамо вбрані, як їх мами і бабуні — єдину ріжницю становить ґатунок і барва вбрання. Дама з аристократії, таксамо як дівчина з простолюддя, носить незугарні, тяжкі деревляні сандали і так само перша, як і друга, ходить завсіди з відкритою головою, а тільки взимі уживають рід каптура.

БАГАТСТВО БАРВ.

Верхня сукня японки, так зване кімоно, завсіди з дорогого матеріялу і дуже дбайливо зроблене, бо по матеріялі, з якого вона вшите, по барві і його окрасах пізнається товариське становище, ба навіть і вік жінки. Дома носять японки кімона скромні, зроблені зі звичайного матеріялу, у святкові дні вживають шовку і шовкового крепону, а на більші свята мають кімона з дорогих, тяжких брокатів, з такими гарними взорами, такими ніжними і багатими гаптами, що в Европі можна найти такі тільки серед церковних риз. З правдивою пишнотою виступають японки в цісарських садах на славнім святі хризантем. Серед безлічі квітів, де десятки тисячей хризантем у всяких можливих відтінях блищить в сонці, кружляють сотні японських дам, самі подібні до квітів, а їх довгі широкі строї суперничать із квітами багатством своїх барв; одначе коли барви квітів гинуть, як тільки потисне зимова студінь, пишні вбрання багатих японок наче з такої тканини, що перетривае віки. Розкішні строї переходять з покоління на покоління. Деякі кімона, правдиві поеми в барві і рисунку, перейшли до музеїв в Европі, де сьогодні викликують подив і захоплення. Кожна японка з аристократії мала колись цілу збірку таких цінних суконь, на кожну пору року: коли цвили бресквы і вишні, тоді носила кімоно гаптоване в такі квіти; коли надійшов час хризантем, брала сукню з гаптованими хризантемами — і так змінявся стрій жінок відповідно до того, які квіти в японській рістні переважали. Одначе цю чудову ношу вживали тільки на товариські сходини і свята. У будні дні дома і на вулицю носять японки кімона далеко скромніші, лекші, спокійніші в тоні і без ніяких гаптів. Єдина їх прикраса це білим шовком зроблений герб власнички поміщений на рукавах і раменах сукні.

Тільки діти вбрані і на щодень в барвні суконки: всіми кольорами веселки блищать їх кімона, прибрані великими гаптами. Чим дитина старша, тим ніжніші носить кольори, тим дрібніший десень гапту, а молоді дівчата строяться в однобарвні, ясні кімона, переважно блідорожеві, ясно-сині, лілеві, беж або попелясті. Чим жінка старша, тим темніші барви її вбрання, одначе у чорне вони не переходять ніколи.

Кімоно притримане у стані широким поясом званим „обі". Цей пояс є гордощами і багатством кожної японки, зроблений завсіди з тяжкого шовку так, що є „обі", які коштують сотки долярів, і переважно такий пояс варт більше, ніж ціле вбрання. У фалдах „обі" і в широких рукавах кімона носить японка всілякі дрібнички, як паперові хусточки до носа, люльку, мішечок з тютюном і коробку з сірниками, бо японки це налогові курці; дрібне тоалетове приладдя, як: гребінь, шпильки, пудерничку, шмінку, чорнило до бров, зеркальце і невідкличне, мале паперове віяльце.

ОБУВА І ЗАЧІСКА.

Ще поганішим ніж пояс „обі" видається европейцям обува японок. Японки ходять в деревляних сандалах ціле життя. Вже в перших роках дитинства вкладають їх маленькі стопи в грубі, деревляні сандали, прикріплені до ніг ременцями та іншої обуви не знають до смерти. Японка не носить панчіх, тільки короткі, ледве до кісток скарпитки, полотняні або шовкові, з грубою бавовняною підошвою. Дома, в театрі, в святині вона полишае сандали перед дверми і ходить в самих скарпитках; виходячи на вулицю, всуває „деревяшки" на ноги і йде, похилена наперед, зі зігненими колінами. Японка, коли стоїть або сидить, має чимало чару та принади, що гине в хвилиною, коли її побачимо на вулиці.

Японка рідко коли може сама добре зачесатися, її зачіска вимагае дуже багато дбайливости і часу, зате фризура, зложена з ріжних пасем, прикрашена стрічками і гребінчиками, тривае цілий тиждень. Щоб її не попсувати, жінки не сплять на мягких подушках, але підкладають під карк деревляний кльоцок — і їх голова повисае у повітрі.

Тяжко припустити, щоби через европейську моду, японка закинула свої чудові строї і зачіски. Помиляються ті, які думають, що розпорядок японського уряду мав серед сільської людности який-такий успіх: тільки на дворі і в вищих клясах носять европейські одяги; бідніша верства і мешканці сіл не змінять так легко свого мальовничого вбрання на модні, короткі суконки, капелюхи з перами і півчеревики на високезних обцасах!

о. С. К.

Бульдоґ суперник струсів.

В англійському містечку Стеквік уславився один бульдоґ іменем Боббі, що належить до власника автового гаражу. Раз зголодніявши, коли пан вийшов надовго з дому, Боббі зїв сталеву кулю з варстату. Пан знаючи свого жеруна запровадив його до Рентґенового заведення, де ствердили, що куля лежить у собачім шлунку. Чи на те, щоб бульдоґа покарати, чи для добра науки лікарі порадили, щоб не оперувати симпатичного песика з таким апетитом, а чекати, покн куля не вийде з нього природно. Лікарі бувають терпеливі, коли йде про чужий шлунок і чекали 10 місяців. Боббі звернув панові кулю, але у зменшеному обемі. Замість 92 ґрамів вона важила тільки 52. Багато ветеринарів не вірить, щоб пес міг мати міцніший шлунок від струса і міг стравити сталь. Такого бульдоґа впускати до фабрики муніції просто небезпечно.

Королівський циліндер на світовій виставі.

Коли англійський король і королева прийшли оглянути нойорську світову виставу, там чекали на них уже два престоли. Не тільки на те, щоб на них можна вигідно, високо і почесно сидіти, а і на те, щоб перед ними могла пройти в дефіляді сметанка американської аристократії (без гербів і ґенеальоґічного дерева). Вибір членів цієї дефіляди підготовили з застановою і точністю, а забули тільки про одну дрібничку: що король не схоче сидіти у своїй короні на голові, а здійме її. Такою короною є його циліндер. Король зняв циліндер і хотів його десь покласти. Коло нього не було ніодного льокая, що взяв би циліндер з його руки, ані одного приятеля до помочі, над ним ані одного вішала. Король зовсім не збентежився, а поставив свій циліндер під престіл, на якому сидів. Мовляв: запорошиться, куплю собі новий, нема ради! Циліндер під престолом виглядав трохи весело, але ніхто не відважився показати цього по собі. Етикета — нема ради. Коли прийшов обід, король передав свій циліндер своему адютантові. Адютант теж мусів щось зїсти, а що не міг тримати циліндер під столом на колінах, передав його одному офіцирові з королівської ґвардії. Офіцир не може ходити з циліндром і він передав його далі. Циліндер мандрував з рук до рук, як перстенець у відомій товариській грі, поки зовсім не щез із салі. Король прощався. Сягнув рукою за циліндром. У салі його не було. Счинилася метушня. Почали шукати за циліндром. З кімнати до кімнати дійшли аж до одного затишного дискретного павільонику, де він щез. Сторож цієї будочки — мурин стояв перед дзеркалом і саме примірював королівський циліндер на своїй кучерявій голові. На цьому обривається інформація. Невідомо: чи король вложив свій циліндер таксамо спокійно на голову, як був поклав його на землю під престіл, чи довідався про подорож свого циліндра.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів
ч 420.

Шотляндський гумор.

ЛІК НА МОРСЬКУ ХВОРОБУ.

— Один шкот винайшов знамените лікарство проти морської хвороби: кладеться в уста десятьпенсівку і вихиляється голову через бурту.

ОЩАДНИЙ ДАРУНОК.

— Мій приятель, один шкот, прислав мені вчора свою фотоґрафію.

— Ну і як виглядае?

— Ще не знаю, — бо мушу дати її викликати.

СПІЛЬНИКИ.

Двох шкотів купило собі пса.

— Тому, що пес має берегти нашої спільної фабрики — каже один — тому одна половина пса буде моя, а друга твоя. Чи ти хочеш ту частину з головою, чи з хвостом?

Спільник хвилинку призадумався:

— Волію ту з головою.

— А, то знаменито! Виживляти пса будеш мусіти ти, а не я.

У КРАВЦЯ.

— Кілько буде коштувати відпрасування штанів?

— Шість пенсів!

— То прошу мені відпрасувати одну штанку за 3 пенси. Я хочу сфотоґрафуватися з профілю...

ЗАКЛАД.

Шкотська коршма. Двох шкотів закладається, що один з них зїсть велику, товсту гуску і десять ковбас.

Один з них виграе заклад, зївши все те. Коли вертається додому, каже він до свого приятеля:

— Але памятай, щоб ти не казав нічого моїй жінці про заклад, бо ще готова мені не дати вечері...

ЧЕМНА ДИТИНА.

— Ну, як тобі подобається те свистальце, яке я купив тобі на ялинку?

— Знамените, татку. Той сусід, що мешкае коло нас, платить мені щотижня по два пенси, щоб я на нім не свистав!!

МИШОЛАПКА.

Шкот у крамниці:

— Чи можу дістати у вас мишолапку, де миш згинула б, поки ще зїсть солонинку?

Грудка землі на далеку могилу о. Льва Сембратовича.

До посмертної згадки про о. Льва Сембратовича, пароха в Злучених Державах Північної Америки, що помер несподівано 28. червня ц. р. у 59. році життя, подаю, що пок. о. Лев був сином **Михайла Сембратовича,** українського міщанина у Львові, загально поважаного громадянина, котрий був довгі роки радним міста Львова, вів переплетничу робітню і належав у 1883. р. до основників Товариства українських ремісників **„Зоря"** у Львові. Його сином Львом зацікавився був о. митрополит-кардинал **д-р Сильвестер Сембратович** та давав на його виховання і науку у середній школі, як також постарався про те, що його прийняли на докінчення студій у Римі.

День 1. листопада 1918. р. застав о. Льва Сембратовича у Львові, де він став **звязковим** між о. митрополитом Шептицьким і нашим державним секретаріятом, коли з польської сторони запропоновано мирові переговори. По розбитті переговорів він залишився при о. митрополиті Шептицькому.

По закінченні світової війни вислано о. Льва Сембратовича як військового духовника й особу довіря **до Італії,** щоб він занявся там долею австрійських полонених української національности та перепровадив їх у рідний край. Отсей обовязок він виконав як слід і потім виїхав через Канаду до Північної Америки, де займався аж до кінця свого життя душпастирською працею.

З його подружжя не було дітей і тому мабуть на ньому вимирає рід львівських міщан: Сембратовичів.

К. Л.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 25 липня 1889.

ЛИХІ ЖНИВА.

З Солотвинщини нам пишуть: З вижечу на будуть наші гуцули мати великого хісна, бо вечна сирізь лихі, так що з деяких сторін повернулися вже і третина вижонників з порожніми руками назад. Чули вже наші люди заки виїзджали, що зарібку не буде, тому то і вибиралися в дорогу без музики, без веселости, та зовсім сумні сантаютьси без зарібку назад.

ЦІНА ЗБІЖЖА ПІДСКОЧИЛА.

Відень, 26 липня. Ціна збіжжя, особливо пшениці, підскочила дуже значно, а це внаслідок дуже некорисного звідомлення про жнива у Франції і внаслідок „рінгу" утвореного деякими аристократами, що бачать тепер добру нагоду нажити грошей.

СЕРБІЯ НЕ МАЄ ВОЄННИХ АНІ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПЛЯНІВ.

При нагоді прийняття дипльоматичного тіла сербський президент міністрів Сава Ґруіч заявив, що сербський уряд не має ніяких военних ані революційних плянів, але намагається тільки сконсолідувати сили внутрі Сербії. Одночасно він заявив, що до Сербії не приїхали російські офіцери та що Сербія їх не прийняла б.

НЕМА ПОТРЕБИ...

Рим, 25 липня. Вістки про якийсь надзвичайний рух в арсеналах та военних портах безпідставні. Уряд вирішив не будувати більше торпедових човнів, бо до того нема потреби.

НОВИНКИ

26 ЛИПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 13. липня 1939.
Собор Архистратига Михайла.
Лат. Анни.
Сонце: схід — 3.44, захід — 19.17.
Місяць: схід — 16.04, захід — 0.20.

Завтра: 27. липня. Четвер.
Ст. ст. 14. липня 1939.
Акили ап., Кирила, Онисима.
Лат. Рудольфа Акв.
Сонце: схід — 3.46, захід — 19.15.
Місяць: схід — 16.57, захід — 1.04

—o—

— **Свято на Білій Горі** (коло Підлися) відбудеться в неділю 6. серпня без огляду на погоду.

— **„Український Християнський Інтернат"** для мужеської студентської молоді у Львові, вул. Супінського ч. 21 чинний від 15. вересня ц. р. Місячна оплата за мешкання зі сніданням 18 зол. платна обовязково згори. Одноразово на інвентар 3 зол. Студенти, що в минулому році не були в Інтернаті, вносять прохання до Ректорату Інтернату найпізніше до 30. серпня ц. р. Вимагані залучники: 1) поручення о. пароха чи о. катехита, 2) поручення студентської фахової організації чи відповідної національної установи, 3) опис життя. Ніяких знижок не буде. — За Ректорат Християнського Інтернату о. Олександер Малиновський.

— **Англійська преса про Ювілей Митрополита Андрея.** З нагоди святкування сорокліття єпископства Й. Е. Митрополита Андрея помістив льондонський „Кетолик Геральд" з 14-го липня ц. р. дуже теплу згадку під наголовком „Примас української Церкви святкує ювілей". В тій згадці подано також опис величавого свята, що відбулося 18-го червня ц. р. на площі св. Юра у Львові. (УКБЮРО).

— **Відгомін подій у Карпатській Україні.** В суботу 22-го ц. м. у Стрию відбувся похорон поляка, Маріяна Піша, підхорунжого резерви і студента 4-го року права львівського університету, який згинув підчас боїв у Карпатській Україні, звідкіля щойно тепер перевезено його тлінні останки.

— **Ювілейний зїзд НАСУС-а.** Дня 30-го липня ц. р. відбудеться у Лювені (Бельгія) ювілейний зїзд Насус-а (Національний Союз Українських Студентів у Бельгії) з нагоди 10-літнього істнування тієї відомої студентської організації. За ті роки свого істнування Насус виховав у своїх кадрах гурт молодих українців і причинився чимало до пропаганди українського імени між чужинцями. Цього року 12 членів Насус-а кінчить студії у лювенському університеті. Адреса Насус-а така: „Nasus" — 161. Rue de Malines, Louvain, Belgique.

— **Нагородили українського вченого.** Паризька академія моральних та політичних наук призначила нагороду професорові О. Шульгинові за його працю „Повстання модерного національного духа та Ж. Ж. Руссо". Ця праця була надрукована у „Записках" женевського Т-ва Ж. Ж. Руссо, а потім це Т-во видало її окремою книжкою. Це перший випадок, що французька академія нагородила українського вченого.

— **Загальні Збори Т-ва „Воля".** В неділю 23. ц. м. відбулися у Львові у власній домівці Т-ва при вул. Осолінських 8 загальні збори Т-ва українських дозорців і домашньої прислуги „Воля". Як виходить зі звіту оборотн Т-ва були 15.117.65 зол. у приходах та 14.770.90 зол. у розходах. До нового Виділу ввійшли: Петро Козіцький — голова, Фльорін Півпанок, Осип Гулящий, Михайло Магола, Осип Ковалик, Клим Бутинець, Теодор Личко, Василь Косендяк, Микола Ільчишин, Іван Панило, Василь Майстрович, Теодор Вільків, Михайло Гордон як члени і Михайло Лящиця як заступник. Провірна Комісія: Іван Козіцький, Григор Партика, І. Мацейко. Мировий Суд: Дамян Фай, Порфір Дрівка, Ізидор Самуляк, як члени і Павло Семчук та Григор Стасів як заступники.

ДЖ. О. КЕРВУД:

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

VIII.

Алян сидів і курив свою папіроску ще пів години. У гадках його не було спокою. Марія Стендіш прийшла до нього як вояк і відійшла як вояк. Але у своєму останньому погляді він доглянув на хвилину щось, чого вона у його кабіні не зраджувала. Коли вона усміхалася, в її вогких від сліз очах був немов якийсь біль, вислів якогось гордого жалю. А може вкінці була це тінь приниження, або могло це бути милосердя для такого боягуза як він. Він не був певний, що це таке. Але не була це розпука. Його почала опановувати думка, що це він, а не Марія Стендіш боягуз. Почуття напів сорому огорнуло його. Бож було ясно, що тут зайшла помилка. Він ніяк не міг вирішити, чи вона направду у своїм довірю так високо цінила його, а він до тої оцінки не підходив, чи може тільки маючи його за дурня, хотіла його як дурня використати.

Було це мабуть уперше в його житті, що він заглибився так поважно в аналізу жіночої психіки. Була це царина поза світом його знання. Йому було легко пізнати відвагу тому, що він народився і виріс серед вільних просторів. Пізнавати відвагу, хоробрість було для нього те саме, що віддихати. А хоробрість в очієї дівчини була незвичайна. Спокоєм надхнула його гадка про холоднокровність дівчини, її спокій, її свідому стриманість, щоби не накидати йому своєї справи, не наглити його до рішення. Йому здавалося, що чейже жінка молода та гарна, якщо їй загрожувала направду 22 смерть, змалювала б свою небезпеку яскравіше. Її погроза самовбивства, коли він роздумав спокійно, була лише докинена до дискусії під натиском моменту, щоб прискорити його рішення. Вона не думала цього направду. Можливість самовбивства дівчини такої як Марія Стендіш була безглуздо неправдоподібна. Її спокійні чудові очі, її краса і викінчена дбайливість, з якою вона дбала про свій вигляд зміцнювали абсурдність такого здогаду. Вона прийшла до нього відважно. Про це не могло бути сумніву. Вона лише переборщила вагу своєї візити.

Та хоч він використав аргументи, щоб доказати свій висновок, неспокій мучив його далі. Мимоволі приходили йому на гадку ріжні неприємні події, під натиском наглого припливу зворушень. Він старався викинути ті всі думки зі своєї голови і щоби дати їм приємніший напрям, він покинув недокурену папіроску і почав наповнювати люльку. Тоді почав ходити туди й сюди по кабіні, немов великий звір у малій клітці, доки врешті не пристанув біля відчинего віконця кабіни, та напів вихиливши голову крізь нього, глядів на звізди і пускав дим своєї люльки на крила лагідного морського подуву.

Він почувався щораз краще. Розум узяв верх, почування лежало під його ногами. Якщо він обійшовся трохи гостро з Марією Стендіш, то він це надолужить їй завтра.

Вона мабуть прийде також до рівноваги за той час і вони посміються над її зворушенням і тою малою пригодою. — Я зовсім не цікавлюся справою, — якийсь упертий голос повторив у ньому заедно — та не маю ніякого інтересу, щоби дізнатися, що це за примха пригнала її до моєї кабіни.

І він понуро всміхався і курив завзято. Він хотів був затерти образ Рослєнда у своїй памяті. Та разом з ним слова Марії Стендіш „Якщо я сказала б правду, ви зненавиділи би мене", чи щось такого, бо він не памятав дослівно. Він не хотів памятати дослівно, тому, що це не була його справа.

В такому змінному настрою, на два боки, він згасив світло і поклався спати. Вже з десять разів він вираховував собі, як ще довго потривае, заки ледняками покручені верхи гір Ендікот піднесуться вперше на привітання його повороту домів. Карло Ломен мав виїхати зараз другим кораблем і злучитися з ним в Оналясці. Разом поїдуть вже звідти до міста Ном. Потім він за тиждень подасться дальше рікою Кобуком і торговельним шляхом до Коюкук і ще дальше поза останні стежки цивілізованих людей до своїх стад і до своїх людей. А Стемпід Сміт буде йому товаришити. По довгій повній ностальгії зимі гадки ті потішливо вколисали його до сну. Все-ж таїлася якась нотка дисонансу в його приємних сподіваннях. Стемпід Сміт виховзнувся з його сонної візії, а його місце занав Рослєнд. А Кеок сміючись щораз перемінювалася у Марію Стендіш з тою питомою їй дівольською охотою мучити когось. „Це подібне зовсім до Кеок", думав Алян сонно — вона все когось мучила.

Ранком він почував себе краще. Сонце зійшло та залило світлом стіну його кабіни, коли він пробудився, а під собою чув він порух корабля вже на отвертому океані. На сході береги Аляски були одною синьою масою мряки, лише білі шпилі пасма святого Іллі били високо в сонцем сповнене склепіння небес, немов сніжно-білі прапори.

Корабель Ном гнав повною силою пари вперед. В Алянових жилах кров заграла відгомоном у відповідь машинам, що били немов подвійне серце тою могутньою енергією, що гнала їх вперед. Оце був рух. Це означало, що вода пінилася на милі поза ними і скоро зменшувалася віддаль поміж кораблем і Оналяскою на шляху Алеутів. Він шкодував лише, пощо той затрати часу, щоб оплисати побережжя до Кордови. Згадавши Кордову — він згадав Марію Стендіш.

(Далі буде).

— **„Для добра школи".** Львівська Шкільна Кураторія перенесла „для добра школи" управителя вселюдної школи Івана Дембіцького з Тисьменичан, станиславівського повіту, до Карчева, повіт Рава Руська, залишивши його дружину, учительку у Тисьменичанах. Перенесений належить до добрих педагогічних сил, завдяки його заходам побудовано у Тисьменичанах гарний, поверховий шкільний будинок. П. Дембіцький тішився великим довірям населення, працював у самоуправі, як член рад: громадської, волосної та повітової. Коли додати, що його вибрали до управи Повітової Комунальної Каси, до Повітового Комітету Будови Вселюдних Шкіл, до Комісії Позашкільної Освіти при Повітовому Виділі та до дисциплінарної комісії Повітової Комунальної Каси, то справді дивно, що таку людину забирають з місця, у яке вона вросла своєю працею. Школа у Тисьменичанах тай взагалі населення черніївської волости болюче відчує втрату такого працівника.

— **Ціни збіжжя.** Згідно з обчисленнями Товарово-Збіжевої Біржі у Варшаві, найнижчі ціни на пшеницю й жито є у Львові — пшениця 22.75 зол., жито 13.69 зол. — і найвищі в Лодзі і Бидгощі — пшениця 26.50 зол., жито 15.50 зол.

— **Зі статистики шкільництва у Львові.** Доповияльних фахових шкіл було у Львові — згідно з найновішими даними — 82 з 3236 учнями. У промислових клясах було 2431 учнів, у торговельних 429, у загальноосвітніх 376. Свідоцтво закінчення школи дістало 469. Заведень для вишколу учителів було: державних 4 (у цьому одно захоронкарське), приватних захоронкарських 2 (одно з українською мовою навчання). Учнів було 640, у цьому 400 жінок. Свідоцтво закінчення школи дістало 77. — В університеті Я. К. було загалом 5050 студентів, у цьому 1497 жінок, у політехніці 3075 студентів, у цьому 135 жінок, в академії закордонної торговлі 1017 студентів, у цьому 366 жінок. Щодо державної приналежности, то було 5 студентів із Болгарії, 5 з б. Чехословаччини, 4 з Литви, 5 з Німеччини, 5 з Румунії і 23 американських громадян.

— **Самогубства.** В понеділок коло год. 10. рано мельник Й. Кура прийшов до дому свого тестя у Львові при вул. Янівській 124, тричі вдарив свою жінку сокирою в голову та напився сільного квасу; його діти були свідками тої сцени. Кура підозрівав свою жінку, якої поведінка була бездоганна, що вона його зраджує. Обоє лежать тепер у шпиталі, їхне життя загрожене. — Жінка поліційного агента 25-літня Іванна Хацінська намагалася відібрати собі життя у своєму мешканні при вул. Курковій 17. Причина невідома.

— **Львівська хроніка.** В неділю вечором над Львовом перейшла буря з громами. — На вул. Варшавській невідомий тип пробив ножем М. Ляховського. Така сама прикра пригода стрінула на вул. Снопківській І. Волощука. — На вічі домашніх дозорців у неділю хтось кинув думку, щоб не пристосовуватися до постанови про замикання брам в 23. годині; справді деякі дозорці замкнули брами вже в 22. год.

— **Пожежі.** У лісах у Кузьмінці коло Порогів, пов. Надвірна вибухла пожежа; згоріло коло 5.000 куб. метрів смерекового дерева. — У будинках „Польсько-Швайцарського Лісового Промислу" в Солотвині згоріло чимало дощок та сіна вартости 30.000 зол. — Герш Дортрот варив обід на спіртовій машинці та запалив дім Гафії Кривульчук у Ямній над Прутом, при чому сам важко попарився. — У Залучі, пов. Снятин згорів тартак братів Розенбергів. — У Топорові, пов. Радехів згоріло 4 доми вартости 10.000 зол. — В Урочищі коло Львова служниця нехотячи запалила стодолу; згоріли 4 доми, 10 стоділ, 6 стаєн, 4 шопи та чимало живого інвентаря. — У Полянці к. Львова І. Піско з пімсти підпалив збіжжя Катерини Коваль, вартости 30 зол. — Від удару грому згоріло господарство М. Борка в Куриловичах.

— **Краєва хроніка.** В Коломиї арештовано аквізитора варшавського „Куріера Поранного" Ф. Роґальського. — Понад Перемищиною перейшла буря, що поробила чималі шкоди в Бжсманичах та в Конюшій. — У Нараєві втопився у плитків калабані 13-місячний Теодор Маган, якого родичі залишили без опіки. — На одній з вулиць Перемишля поліцай пострілив небезпечного злочинця Ришарда Зоболевича, який намагався втікати. — На стації у Бібрці вискочила з рейок вуглярка льокомотиви. — У Любені к. Рящева впала з черешні 14-літня Софія Буж та вбилася. — У Слободі Рунгурській, пов. Коломия хтось пострілив робітника Михайла Остапюка. — Петро Наунко з Хлівчан, пов. Рава Руська убив ножем свого шваґра Ілька Бігуня. — У Рошневі к. Станиславова поліцай застрілив пяного Н. Воєводу, який здемолював ресторан у Товмачі та погрожував поліції револьвером. — На перестанку в Каменоброді льокомотива потрутила Андрія Бубеса, який розбив собі голову.

— **Політичний діяч — грабіжником.** До мешкання 70-літньої Юлії Кепкової у Варшаві вдерлося двох грабіжників. Один з них застрілив старушку, ранив важко її слугу та відібрав собі життя, коли надбігли сусіди; його товариш утік. Виявилося, що грабіжник-самогубець це активний діяч ОНР Антін Церха, б. студент прав. За свою політичну діяльність попадав він нераз до арешту, раз навіть засудили були його на 10 місяців з припиненням за те, що вів тайну друкарню. Опісля працював він як інкасент одного технічного бюра та як адміністратор „Фалянги" у грошевих справах робив усе враження дуже порядного. Деякі польські часописи висловлюють здогад, що він провадив подвійне життя і виконав неодин грабіжницький напад.

— **Бібліотека американського конґресу.** У звязку з відходом із чинної служби головного бібліотекаря Бібліотеки конґресу, 77-літнього Герберта Путнама, преса звертає увагу на великанські висліди праці цього визначного спеціяліста. Бібліотека конґресу завдяки його праці стала одною з найбільших книгозбірень світу. Вона нараховує сьогодні 5,500.000 книжок і брошур, 1,400.000 мап і атлясів, 1,194.000 штук музичних нот, 54.200 штихів і 97.000 томів оправлених часописів. Числа рукописів ще не устійнили. Будинки бібліотеки займають 36 акрів поверхні, сталеві полиці мають разом 662 км. довжини. Бібліотека має також дуже рідку збірку фотографій, що торкаються головно історії Злучених Держав. На праці, звязані з дальшим розвитком бібліотеки, треба 1,750.000 долярів.

— **Організатори нюйорської вистави затривожилися.** Нюйорська вистава не принесла такого фінансового успіху, як загально передбачували. Тепер більш-менш у половині її істнування її оглянуло ледви 13 міліонів людей, підчас коли управа рахувала, що в сезоні вистава притягне принайменше 60 міліонів осіб. З цього приводу управа вистави затривожена, а з торговельних кол піддають думку, щоб ціну вступу на виставу знизити з 75 центів бодай на 50.

— **Наймолодший летун світу.** До Ріо де Жанейро прилетів з Рібейрон Прето у стейті Сан Павльо, чотирнацятьлітній хлопець Геліо Марінчек, на літаку Фаршайльд. Геліо — це син Антона Марінчека, який є управителем летунської школи. Це мабуть наймолодший летун світу.

— **Пожежа корабельних варстатів.** У місцевости Вестервік близько Кальмару, у Швеції, вибухла велика пожежа в тамошніх корабельних варстатах. Вогонь удалося загасити щойно по 9-ти годинах зусиль. Згоріло кілька фабричних будинків, між іншим механічні варстати. Втрати рахують на міліон корон.

— **Вдалося добути підводний човен „Тетіс".** У пятницю у вечірніх годинах підчас відпливу моря зробили нову пробу добути підводний човен „Тетіс". Знавці твердили, що погода дуже сприяла тій праці. Була надія, що ту частину човна, де знаходяться тіла 99 членів залоги, можна буде притягнути на кількасот метрів ближче до берега на плитше місце. На жаль линви знову потріскали і човен упав на дно моря. В суботу зробили нову пробу. На 8-ми сталевих линвах рятунковий корабель „Зельо" підтягнув човен „Тетіс" аж під своє дно. Хоч дві линви знову трісли, то все-ж „Тетіс" затримався на шести інших. Є надія, що цим разом „Тетіс" удасться дотягнути до берега.

— **Мусіли вернутися з дороги.** З Тибету надійшли вістки, що три німецькі альпіністи Гроб, Шмадерер і Пайдар, що в останньому часі вибралися здобувати вершок Тент Пік (10.363 м.) у Гімалаях, мусіли через погані атмосферичні умовини зрезиґнувати з того наміру і вернулися до своєї головної кватири.

— **Будівля з 2000 мешкань.** У Льондоні відкрили нову будівлю-оселю, вибудовану коштом понад 1¾ міліона фунтів. Ця будівля має 2000 мешкань, які помістять 11.000 людей. Більша частина мешканців того будинку походить з найбідніших дільниць Льондону, які мають знищити. Чинш за ті мешкання коштує 35 зол. місячно. Мешкання новочасно визнувзні, дім стоїть серед городів та спортових майданів.

— **Смерть визначного анґлійського гімаляїста.** У Льондоні вмер у віці 73 літ генерал Ц. Ґ. Бріс, один з найвизначніших дослідників Гімаляїв, провідник 2 виправ на Мавит Еверест у 1922 і 1924 р. (разом з Нортоном). Він був одною з найпопулярніших постатей міжнароднього альпінізму і в деякому розумінні „відкривцем" Мавит Евересту, бо він перший кинув думку спробувати здобути цей найвищий вершок світу.

— **Один рід хліба в Італії.** Від серпня в цілій Італії випікатимуть хліб одного типу, який устійнив урядовий декрет. Ціну хліба підвищать на 10 сотиків за кільо мотивуючи тим, що його якість буде багато краща, бо його випікатимуть з муки, що не має домішки кукурудзи.

— **Дитячі хвороби.** У клініках для дітей уживається природної гіркої води Франціщка Йосифа вже при малім і впертім запорі з добродійним вислідом.

—o—

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „ТЯЖКО ЗДОБУТИ ЖІНКУ".

Є це історія зі середовища нюйорських міліонерів, які мають клопіт з неслухняною донькою, що хоче бути самостійна. Вона не хоче виїхати на вакації зі своєю мамою, а втікає з украденим автом, що належить до льокая її батьків і заводить знайомість у дорозі з молодим власником бензинової стації. Отой енергійний молодець, що працює, як звичайний робітник, вірить у свій хист архітекта і вироблює плян, як вибудувати цілу мережу бензинових стацій і заробити міліони. Для цього треба йому тільки основного капіталу, який він хоче видобути від батька своєї свіжої знайомої. Сама історія знайомства багатої міліонерки, що прикидається служницею у фільмі не нова, так само як і карієра талановитого та енергійного юнака, без матеріяльних засобів. Великою прикметою цілої комедії з добрими артистами є знаменитий тип батька міліонера, який суперничить у спорті зі своїм довіреним льокаєм. Прекомічні тут сцени фехтування, боксу і легкої атлетики, що відбуваються у вільних хвилинах у кімнаті міліонера. В головних ролях молодих: Олівія де Гавіленд і Дік Пауел.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

СПОРТ.

РЕЧИНЦІ ОСІННІХ ЗМАГАНЬ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ В 1939 Р.

Неділя, 20. VIII. РКС — Юнак, Ресовія — Х (мистець А-клясн), Гасмонея — Польонія, **Сян** — Лехія, Погонь (Стрий) — **Україна**, Чорні Погонь І. Б.

Неділя 27. VIII. Юнак — Ресовія, Польонія — Чорні, Х — **Сян**, Лехія — Погонь (Стрий), **Україна** — РКС, Погонь І. Б. — Гасмонея.

Неділя, 3. IX. Юнак — Гасмонея, Чорні — Ресовія, Погонь (Стрий) — Польонія, **Сян — Україна**, РКС — Х.

Неділя 10. IX. **Сян** — Юнак, Ресовія — Лехія, Польонія — РКС, Погонь І Б — Погонь (Стрий), Гасмонея — Х., **Україна** — Чорні.

Неділя, 24. IX. Юнак — Погонь (Стрий), Ресовія — Погонь І. Б., РКС. — **Сян, Україна** — Х., Чорні — Гасмонея.

Неділя, 1. X. Погонь І. Б. — Юнак, **Україна** — Ресовія, Польонія — **Сян**, Погонь (Стрий) — РКС, Х. — Чорні, Лехія — Гасмонея.

Неділя, 8. X. Юнак — Чорні, Ресовія — Польонія, **Сян** — Погонь І. Б., Погонь (Стрий) — Х., Гасмонея — **Україна**.

Неділя, 15. X. Юнак — Польонія, Погонь (Стрий) — Ресовія, **Сян** — Гасмонея, Х. — Лехія, РКС — Чорні.

Неділя, 22. X. Юнак — Х., Ресовія — РКС, Польонія — Погонь І. Б., Чорні — **Сян**. Гасмонея — Погонь (Стрий), **Україна** — Лехія.

Неділя, 29. X. Лехія — Юнак, **Сян** — Ресовія, Польонія — Україна, Погонь (Стрий) — Чорні, Погонь І. Б. — Х., Гасмонея — РКС.

Неділя, 5. XI. **Україна** — Юнак, Ресовія — Гасмонея, Х. — Польонія, Погонь (Стрий) — **Сян**, Чорні — Лехія, РКС — Погонь І. Б.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

ГЕЛЬСІНКИ. **ІТАЛІЯ—ФІНЛЯНДІЯ 3:2 (2:1).** На олімпійськім стадіоні в Гельсінках відбувався мичеві змагання між Італією і Фінляндією. Італ. дружині вдалося з важким трудом вирішити ці змагання у свою користь. Всі три ворота здобув Піола. Фінляндські змагуни грали дуже добре і часто загрожували воротам гостей. Видців 17.000.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Новина! Ґаз „B F“
(вкріб і патент „Азот“ А. С. Яворжно)

при помочі електричних апаратів **нищить** радикально блощиці, карадюхи та інші галапаси разом із виродними. Не залишає жадного запаху, не нищить металів, меблів і тканин. Однорічна гарантія. — Дезинсекційне Заведення **„НЕВІГО“**, Львів, Падереваського 9, тел. 236-51. 1348

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 25. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок“.
Пятниця 28. 7. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Вівторок 25. 7. год. 20.30 „Орел контра решка“.
Середа 26. 7. год. 20.30 „Орел контра решка“.
Четвер 27. 7. вистави нема.
Пятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

На виїзд

найдогідніше й вигідне книжки
у Б а н к у 304 3—3
„V I T A“
пл. Марійська 8.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:
25. 7. Циганське кохання.
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка в Льолео.
28. 7. Цариця Грузії.
Зі Заболотова їде театр до Косова і Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
25. 7. Дай серцю волю.
26. 7. Сорочинський ярмарок.

КУТИ:
27. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

РОЖНІВ:
28. 7. Мати вайлячка.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдаваський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

КОБАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати найлячка.

Український Хор Дм. Котка.

25. 7. Бубнище.
26. 7. Трускавець.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Лісько.
28. 8. Синків.
3. 9. Рудників.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалєвич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище“ і „Рожа“.
АМПІР: „Пристань 7 морей“.
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди“.
БАЙКА: „Месники“ та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости“, „Стріл у ночі“.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії Є. ФЕДЕРА
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ВАНДА: „Тайний плян“, „Золота дівчина“.
ГРАЖИНА: „Блакитна парада“, „Кров на морі“.
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку“.
КАСІНО: „Шпигунові вігілянки“.
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока“.
МАЛЮСЕНЬКА: „Завойовники Марока“.
МЕТРО: „Пепе ле Моко“, „Есавел“.
МУЗА: „Людські серця“.
МІРАЖ: „Альпійські осли“, „Маленький хижак“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Три невинятка“.
РАЙ: „Роберт і Бертрам“.
РІЯЛЬТО: „Карієка“.
РОКСІ: „Володарка джунглі“ і додаток.
СВІТ: „Жовтий пил“, „Нинішні часи“.
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра“.
СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тульон“ і ревія.
ТОН: „Пат і Патахон“, „Каля Нас“.
УТІХА: „Свільні люди“ та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт“, „Жінка з портрету“.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Північно-італійські озера: Ляго Маджоре, Комо, Ґарда.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 25. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Діти мають голос, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Укр. вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді: Кане та білі ведмеді, 15.00 Нар. музика Волеиційни, нар. капеля з пл., 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Пополудне денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Орх. мандолінїстів, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Менуети та гавоти, пл., 17.45 Радіотехнічні новини, 18.00 Квартет ес-дур Двожака, 18.25 Органовий фестіваль, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Завваги про правильне плекання овець, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт, сопран, хор, орх., форт., 22.00 Вплив геогр. положення Польщі на політ. постанови континенту, 22.15 Орх., Денів хор., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетка в українській мові, 13.10 **Українська музика, з пл.,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурашлю з каучуку“, мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „У світі казки“ авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки з супр. форт., Ринок у міському парку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня, 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Весела радіція, 19.30 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Про Матейка, 22.00 Танкова музика з пл., 22.30 Оповідання, фрагмент повісти, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі радіція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, біржа, 14.45 Сапери, слопо-муз. авд., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 18.35 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.35 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Видання Осолінеум, 19.30 Верді: „Аіда“ II-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Баранко переможець“ Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Сарацинський реціталь у супр. форт., 21.30 „Пасек вовк в Дапії“ фрагм., 22.10 Вокальні дуети, 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 25. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Легка музика 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісенька, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Чужомовні комунікати, 17.10 Легка музика, 18.20 Циг. орх., 19.55 Спів, 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні, 19.00 Арії Баха та Гендля, 20.15 Симф. концерт (Глюк, Гайдн, Моцарт, Бетовен, Ліст, Вебер, Шуман, Вольф, Вагнер), ГАМБУРГ 15.25 МІЛЯНО 21.00 „Сибір“ оп. Джордапна, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт., 20.30 Театр, Пісеньки, 16.00 Розр. музика, ДАНТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.50 Балетова музика, 22.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Два форт., 20.30 Музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Сценка, танк. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.00 Камер. музика, 20.50 Рос. романси, 21.40 Танк. музика.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Еспанії“ авд. з муз. 19.15 Весела радіція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Оперетково музика, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні, 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комунікати в різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.25 Реліг. музика, 22.00 Циг. орх., ВІДКНЬ 19.00 Лотунов: Соната ф-моль на форт., 20.15 Військ. орх., 21.00 Концерт серенад, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетково і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАГЕН 20.00 Сопран, орх., ЛЕЙПТІ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Віол., 20.30 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф“ оп. Вердія, 22.30 Нар. музика, ФІЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, сол. хор, орх., 19.15 Форт. твори Бусонія, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.10 Рос. романси, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Чотири Штраєси“ музика, 22.30 Віденська легка й оперетково музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія“ музика, 20.40 Симф. концерт, 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Скр., МІНХЕН 20.15 „Клівія“ оп. Досталя, ПРАҐА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. дитячого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Новака „Ліхтарня“, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр, 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенди, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Палія“ оп. Лєонкавелля, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Вок. солві, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Біржа

Львів, 24. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·72—90·72, Доляри америк. 5.33·50—5.33·50, Доляри канад. 5.31·50—5.31·50, Фльор. гол. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данська. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліяпоя 79·00—79·00, Моджеїв 17·75—17·75, Остроленка 78·00—78·00, Стараховичі 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габероум 53·00—51·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 24. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. в оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло сильна, на молоко вдержана, на яйця слаба.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОФІЦЕРА до промислового або торговельного підприємства 12.000 і праця. Пропозиції слати до „Діла“ під „Нефахівий“. 1433 2—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 72-0

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 3—6

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміна адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 2—10

ОГОЛОШЕННЯ

Направа жіночих торбинок
та продаж наймодніщої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робіт и ремарсько-галянтерійній
Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.
Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 2—?

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
1328 9—15

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб-риці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“.
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Czwartek, 27. lipca 1939. N. 168.
Четвер, 27. липня 1939. Ч. 168.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Від великих проблєм до конструктивної праці.

(Передова стаття)

РОЗВЯЗАЛИ ДВА ТАБОРИ „ОРЛІВ".

З Карпатської Україні.

Пробують заткати 20-літню прірву. — Мадярські погромщики при роботі.

Множаться назви волинян.

Терористи хотіли знищити анґл. парлямент.

Токійський „Мінхен".

Справа анґлійської позички для Польщі та Німеччини.

Третій лет анґл. бомбовиків над Францією.

Куди піде Еспанія?

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Г[illegible] 10.

Nr. 168 (15.247).
Ч. 168 (15.247).

Lwów, czwartek 27. lipca 1939.
Львів, четвер 27. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-65
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.10 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Знаменна заява мін. Саймона

у справі позички для Польщі.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Посол Лейбур Парті Дальтен заінтерпелював нині у палаті громад канцлера скарбу, що стоїть ще на перешкоді у справі фінансового і торговельного порозуміння між британським та польським урядом. Відповідаючи сер Джон Саймон склав таку заяву: „Розмови з польською делегацією обіймали дві окремі справи. Перша була звязана зі справою експортових кредитів. Британський уряд висловив згоду загарантувати експортові кредити у висоті 8 міл. фунтів, щоб улекшити польському урядові закупити у В. Британії матеріяли, необхідні для оборони Польщі. Тепер польська фінансова делегація і відповідні ресорти британського уряду узгіднюють подробиці в цій справі. Крім того відбувались розмови з польським урядом про можливість готівкової позички, що її дав би британський уряд спільно з французьким урядом. Одначе порозуміння що до умовин, на яких цю позичку могли б дати, не вдалось осягнути в пору так, щоб необхідний закон приняла палата заки розїдеться на літні вакації.

Посол Дальтен запитав ще додатково, чи це слід розуміти так, що кредити обмежені лише до закупів у В. Британії? А якщо польському урядові потрібне буде військове засоблення, якого В. Британія не доставить? Чи тоді Польща не буде мати права заспокоїти свої потреби в Америці або деінде? Сер Саймон відповів: „Експортові кредити будуть експортовими кредитами, щоби влекшити закупи у В. Британії". Що ж торкається другої справи — що її порушив посол, то британський і французький уряд вповні годяться допомогти Польщі, якщо будуть узгіднені умовини, на яких можна б перевести необхідні зброєневі закупи в інших державах".

На дальший запит посла Лейбур Парті Натана, чи в розмовах на цю тему виринули якінебудь труднощі тому, що британський уряд не згодився, щоб частину позички перемінити на золото або чужу валюту канцлер скарбу відповів: „Я волів би не повторяти подрібно труднощів, що мають — на мою думку — технічний характер. Цих подробиць не можна виявити з огляду на публичний інтерес, бо з такими справами звязані складні проблеми".

Вкінці на поклик пос. Дальтена, щоб канцлер скарбу швидко скінчив ці переговори і не допустив до того, щоб вони затягались, сер Джон Саймон не дав відповіди.

Куди піде Еспанія?

ГЕН. АРАНДА ПРО ПОЛІТИКУ НОВОЇ ЕСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ЛІЗБОНА, ПАТ. Ген. Аранда, який — як відомо — стояв у проводі еспанської військової місії, що була недавно в Німеччині, відбув з представником щоденника „Діяріо де Лісбоа" розмову, в якій заявив між іншим: „Я обстоюю, щоб привернути приязні взаємини з Англією. Еспанія була завжди у доскональних взаєминах з Англією, Францією, Швайцарією й Бельгією. Поза дружбою, яка вяже нас із тоталітарними країнами, ми повинні дбати про привязні звязки з іншими краями. Еспанія мусить вести передовсім, коли йде про економічну свободу, елястичну політику. **Бо незалежність країни тісно звязана зі свободою в економічній ділянці.**

Про свої відвідини в Німеччині ген. Аранда заявив: „Напередодні виїзду я запитався ген. Франка, яке становище маю зайняти. На це ген. Франко відповів щиро: Обговорюйте переважно торговельні справи. **Що торкається політики, не торкайте нічого, що могло би пошкодити свободі діяння Еспанії у міжнародніх взаєминах.**

Про еспанську політику у відношенні до Італії генерал сказав: „Зайва річ вичисляти прізвища, щоб довідатися, що в еспанському уряді є прихильники союзу з обома країнами осі. Не вважаючи на те і не вважаючи на все, що писала закордонна преса, я переконаний, що **відвідини міністра Чяно під цим оглядом нічого не принесли.**

У розмові з представником агенції Авас ген. Аранда підкреслив, що на випадок европейського конфлікту Еспанія повинна вести політику невтральности. Ясна річ — говорив генерал — що будемо давати докази симпатії нашим приятелям, але це не значить, що ми сліпі та не бачимо речей такими, якими вони є насправді. Навіть Балеари не можуть перешкодити транспортам військ з Африки до Франції. Балеари — це, правда, морська база, але еспанська фльота тепер цілком у стадії будови.

Третій лет британських бомбовиків

до Франції.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТР ЛЕТУНСТВА В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Британське міністерство летунства повідомляє: **У вівторок відбувся третій зчерги** лет британських бомбовиків над **Францією з нагоди 30-ліття перелету Блеріота над каналом** Ляманш. Перша група 60 бомбовиків типу „Бленем" покинула англійське побережже к. год. 8-ої рано і вернулась до своїх баз по 10-ій год. рано. Друга група бомбовиків типу „Велінтен" взяла участь у вправах перелетівши 2.000—2.300 км. над Францією без осідання. Кілька дальших формацій літаків типу „Гемпден" доповнило ці пробні лети, в яких взяло участь понад 200 літаків і 1.000 летунів.

Авас повідомляє: Вівторковий лет британських бомбовиків над Францією закінчили три ескадри літаків типу „Гемпден", зложені з 42-ох літаків. **У леті над Францією взяло участь 240 легких і важких бомбовиків.**

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Французький **міністр летунства** Гі Ляшамбр прибув у вівторок **вполудне до Льондону з шефом французького штабу летунства.** Французький міністр летунства склав нині візиту в палаті громад британському міністрові летунства Кінслі Вудові, з яким відбув довшу розмову. Мін. Гі Ляшамбр візьме участь у святкуванні 30-их роковин перелету Блеріота літаком каналу Ляманш.

Французька влада зовсім не знала про час лету. Французькі летуни, обсерватори, радіотелеграфісти та обслуга протилетунських гармат, які мали відбити напад, були від 24-ох годин у гострому поготівлю. Щойно коли перші британські літаки появились над берегами Франції, розлягся алярм і французькі гармати почали обстрілювати напасників, а мисливські літаки виїхали на зустріч неприятелеві. Брит. літаки летіли чотирьома окремими групами. Над більшими французькими містами бомбовики обнижували лет на висоті від 1.000 до 1.500 м. Юрба народу обсервувала з вулиць міст повітряні бої між британськими бомбовиками та мисливськими французькими літаками, які їх атакували. У нинішнім леті брав теж участь вищий старшина штабу британського летунства.

„АНГЛІЙСЬКІ ПРОВОКАЦІЙНІ ЛЕТИ".

БЕРЛІН, ПАТ. Нові лети британських бомбовців над [illegible] викликали схвилювання німецької [illegible]. Німці стверджують що німецьке летунство не потребує доказувати своєї вартости позбиванням маневрами. Лети британських бомбовців називають „англійськими провокаційними летами".

Нова інтерпеляція у справі міліярдової позички для Німеччини.

ГОСТРА КРИТИКА У ФРАНЦІЇ ЗА РОЗМОВИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Пос. Гендерсон заголосив нині нову інтерпеляцію до міністра торговлі Стенлі у справі розмови мін. Гадсона з дир. Вольтатом про фантастичний плян позички для Німеччини. Пос. Гендерсон з Лейбур Парті запитав, чи дир. Вольтат вів якінебудь розмови у міністерстві торговлі і чи по його візиті бтимуть знову торговельні переговори між представниками британських промислів і німецькою групою що їх перервали внаслідок березневих подій. Міністр торговлі Стенлі відповів: З дир. Вольтатом не зустрічався ніякий урядовець міністерства торговлі, уряду, закордонної торговлі або уряду експортових кредитів. Щож торкається торговельних переговорів, то положення далі таке саме, яке витворилось по березневих подіях, а саме переговори мусіли припинити з огляду на політичне положення.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса далі коментує аферу Гадсон—Вольтат. Багато поважних французьких публіцистів не скриває свого невдоволення, хоч заява прем. Чемберлєна і мін. Галіфакса вияснила цю справу. Проти розмови мін. Гадсона з дир. Вольтатом виступив дуже гостро начальний публіцист „Пті Парізієн" Бургез. Всіх тих в Англії — пише Бургез — які сподівались організації політики спротиву проти напасника, зустрінула прикра несподіванка, бо член кабінету увійшов у контакт з висланником Гєрінга і дався втягнути до виміни поглядів, суперечних з політичною формулою британського уряду. **Щонайменше дивне, що у хвилині, коли Англія у порозумінні з Францією веде на широку мірку акцію дозброєння, урядова особа складає мирні пляни і навіть пляни фінансової співпраці з представниками третьої Німеччини, яка виразно змагає до гегемонії господарської в Европі.** Інцидент Гадсон—Вольтат вказує, що німецька політика більше ніж колинебудь перфідна і що слід до неї ставитись з найбільшою обережністю. В Парижі Абец — кінчить Бургез — у Льондоні Вольтат та його наївний співрозмовець; цього вже забагато.

Нечуваною в цілій справі — пише Бернус у „Журналь де Деба" — є просто неправдоподібна наївність англійського співрозмовця, який хоч на хвилину міг припускати, що канц. Гітлер прийме предложені йому умовини. Чи було розумно предкладати плян фінансової допомоги німецькому делегатові знаючи згори що цей плян буде відкинений. В цьому випадку слушне занив становище один польський щоденник запитуючи, які гарантії мира дістала б Европа зміцнюючи Німеччину замість її ослабити.

„Тан" висловлює вдоволення що публична опінія В. Британії не далась зловити на німецький маневр.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Від великих проблем до конструктивної праці.

Львів, 25. липня 1939.

Коли ми хочемо обговорити засоби, якими повинна кермуватись нація, щоб утримати себе на висоті завдання нинішніх революційних часів, то здаємо собі докладно справу, яка це тяжка проблема. Вона тяжка з матеріяльного і формального огляду. З матеріяльного огляду тому, що нам, невтаємниченим у пляни керманичів європейської політики, важко передбачити хід подій, головно найближчого майбутнього і з огляду-ж формального тому, що багато дечого, що сьогодні треба б насвітлити і сказати, не можна сказати у газетній статті в теперішніх обставинах. Тимто не будемо торкатись тої може найважнішої проблеми, яка наша політична концепція та орієнтація, а обмежимося тільки до тих справ, які безпосередньо виринають перед нами українцями у межах польської держави і то тільки до справ нашого внутрішнього життя.

На питання, яке наше головне завдання під теперішню пору, дають у нас дві протилежні відповіді. Одна, поширена головно в колах старшого громадянства, така, що ми не повинні надто перейматись так званою високою політикою, бо вона від нас не залежить, що ми повинні робити щоденну конструктивну роботу, дбати про наш господарський і культурний розвиток, бо від того розвитку залежить міць народу, бо він здасть змогу знайти заняття і прожиток нашій такій численній безробітній молоді і запрягти її до конструктивної праці, а народові дасть відповідну освіту, щоб він міг найти у кожній ситуації правильний шлях. Наглядним доказом того, як дуже поширений такий погляд, були недавно Загальні Збори Т-ва „Просвіта". Річ сама у собі не такої вже дуже великої ваги, а все-ж ці Збори дали притоку до цілої низки статтей по часописах всіх політичних відтінків, що йшли майже ввесь місяць і то в часі, коли за Гданськ у цілій Европі стояли змобілізовані мільони людей і майже дослівно кожної години загрожував вибух світової війни.

Другий погляд — протилежний, поширений головно в колах молоді, що нам не час тепер привязувати спеціяльної ваги до буденної конструктивної праці, що часи занадто важливі у своїх можливих наслідках, тому нам слід звернути всю увагу на те, щоб події не заскочили нас несподівано, бо від висліду тих подій залежить не тільки наша політична доля, але й доля розвитку нашого господарства і нашої культури. Прихильники того погляду були наприклад сторонниками повного бойкоту, а бодай повного легковаження виборів до самоуправних установ, бо, на їх думку, це в теперішніх часах надто маловажна справа, щоб до неї привязувати більшу вагу. Як звичайно, правда лежить посередині. Ми мусимо виконувати нашу щоденну конструктивну працю і всіми найкращими силами підготовитись до оборони наших прав на випадок збройного конфлікту народів. На жаль, не тільки нема рівноваги між обома тими ділянками, але й обі вони в нас якслід неналаднані Ми знані з нашого хисту до щоденної праці і ми зміємо по нашій найкращій спромозі працювати в найтяжчих обставинах, розвивати наше культурне та головно господарське життя. Але ця праця не досить вирівняна.

Без огляду на наш великий розвиток на полі господарськім, головно кооперації, без огляду на розбагатіння одиниць у порівнянні з часами передвоєнними, без огляду на значний зріст нашої інтелігенції, хоч і зпролетаризованої, наше Наукове Товариство ім. Шевченка, наша Просвіта і Рідна Школа бідніші, як перед війною І замість занятися наукою та просвітою, журяться вічно матеріяльними клопотами. Намножилось безліч видавництв, які ледви животіють і видають твори не найвищої літературної вартости, а „Червона Калина", яка так дуже заслужилася для нашого народу, майже завмирає. Ми платимо сотні тисяч на не конче потрібні цілі, сотні тисяч видаємо взимі на всякі імпрези, на яких звичайно не тільки старші, а й молодь нудьгує, а рівночасно читаємо в газетах, що видатний професор, який написав десяток праць для високих шкіл, замість „золотим пером" мусить лопатою заробляти в Німеччині на шматок хліба. На господарському полі, як чуємо, багато наших громадян тримає свої ощадности в чужих, не своїх установах, через що мільони гроша відпадають з національного обороту; наші установи торгують нерідко, конкуренційними з нашим виробництвом товарами; починається гнів між службовцями й управами установ, який може довести ті установи до руїни.

На політичному полі ми також блукаємо манівцями. Кожний з нас думає, що має право говорити про напрямні нашої політики, давати інтервю, переговорювати з чужими політиками, ставляти програми, які з собою суперечать, що, природно, обнижує нашу повагу перед своїми і чужими. У нас нема скристалізованої думки, чого маємо домагатись від держави, де живемо і якої ми є громадянами. Ми хочемо сповнити всі обовязки супроти держави, знаємо, що в її обороні будемо проливати нашу кров, а скаля наших домагань така ріжна, що ніхто в ній і визнатись не може. Але що найважніше: у нас нема виробленої думки, як, зберігаючи нашу національну субстанцію, — ми можемо наближуватись до нашої політичної мети. Живемо серед дуже важких обставин, ті обставини можуть, а мабуть і будуть ще важчі. Ми можемо втратити наші надбання в усіх їх дотеперішніх формах, і може втратити працю наш людський актив. Нині не дуже сильні, ми можемо стати ще значно слабшими. Ми мусимо поставити ясно справу, чи рахувати нам на чужу допомогу, чи рахувати на цілість українського народу і, без огляду на кордони, вести самостійну українську політику. Здається, що в цій справі найменше ріжниць між старими і молодими, хоч ріжні ріжно уявляють собі форми сторонньої допомоги. Та, чи ця лінія правильна, чи це не лінія найменшого опору, чи вона оправдається в ході дальших революційних подій, над ким треба нам дуже докладно застановитись, кермуючись не чуттям і бажанням приспішити хід подій, а розумом і йдучи за природним ходом тих подій.

У двох попередніх статтях ми висказали погляд і старались його мотивувати, що живемо в часах довготревалої революції саме на те, щоб доказати, що мусимо бути приготовані на довгу, затяжну боротьбу, що не тільки льокальний конфлікт, але і світова війна ще імовірно не закінчить процесу революції, врешті, що переможцем з цієї революції вийде той нарід, який зуміє себе найдовше втримати у добрій фізичній та головно моральній формі. Тому, щоб упорядкувати ці всі невпорядковані справи, мусить у нашому народі повстати регулятор, який міг би їх упорядкувати, який мав би моральний авторитет і довіря нашого громадянства для його громадянських чеснот і політичного розуму. Ми вже тому рік на сторінках „Діла" порушили цю тему. Престіж поодиноких партій, захитаний у цілому світі, захитаний і в нас. Ми всі розуміємо, що у важних для народу хвилинах непотрібна партійна гризня, а навіть партійне суперництво, що в таких хвилинах мусить увесь нарід зединитись під одним авторитетним проводом.

Жаль, що такий моральний регулятор не повстав. Багато лиха можна би було оминути, як-не за останній рік у нас розпаношилось, а якого причиною була наша розгубленість, брак одноцілої програми діяльности, брак поділу праці і відповідальности, брак загально-національної ініціятиви. Наслідком нашого розбиття ложирують на розпиленому організмі народу люди цілком до громадянської ініціятиви непокликані, без потрібних до того кваліфікацій та — ще гірше — часто агенти чужих сил, для яких життя і добро нашого народу не мають ніякої вартости і які готові в чужому інтересі пхнути нарід до політики катастроф, політики, що може нам принести не тільки необчисленні політичні шкоди, але й наразити — як звичайно в таких випадках буває — наші найкращі національні сили на фізичне винищення. Зрозуміло, що не є в національному інтересі гасити духа, придушувати запал, який горить у серцях народу. Кожний мусить бути гордий, що в народі живе запал до змагань, охота до жертв для добра загальної справи. Але й ці жертви мусять бути доцільні, в добре зрозумілому національному інтересі, бо жертва тільки для жертви, терпіння тільки для терпіння — це великий мінус у національнім білянсі і нарід, який складає тільки такі жертви, нездібний до самостійного національного життя.

Маємо багато доброї волі, багато найкращого запалу, потрібно нам ще розуму і розсудливости. Той розум і розсудливість мусить нам дати політична зорганізованість, підчинена одному національному наказові. Чим скоріше вона повстане, тим скоріше прийде у нас порядок у громадянському житті, тим певніше наближимося до тої національної мети, якої всі, без ріжниці політичних переконань та без ріжниці віку, бажаємо. Тою метою є краща доля цілого народу і краща доля одиниць.

Д-р Дмитро Левицький.

вул. 15—17
МЕБЛІ
Їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні урядження
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.

Множаться назви волинян.

УКРАЇНЦІ, РУССКІЄ, РУСІНІ, ЛЮД ВОЛИНЬСКІ.

Українське населення Волині переживає дуже своєрідні часи — часи вишукування для нього нової збірної назви, замість національної назви **„українці"**.

За королівських часів назви „руські" чи „рускі" вживали з сьогоднішнім змістом слова „українські", себто не московські, не російські. Людей московського походження (емігрантів-утікачів із Московщини) називали тоді на Волині „московитянами". Ця назва „московитянин" зафіксована багатьома історичними актами, зібраними ягодом в „Арх. Юго-Зап. Края". Отже нема найменшого сумніву, що назви „руський („рускій") вживали тоді зі змістом слова „український", як протиставлення назвам: „московитянин" чи „московський".

По 1795. році росіяни урядово накинули українцям назву „русскій", себто: московитянин, московець, росіянин. Цілі усім відома: замовити в українців (руських), що вони не якийсь окремий нарід, а один із росіянами.

Нелегке було це завдання. Українські маси, порівнюючи росіян із собою, ніяк не могли знайти тотожности (в мові, вдачі, звичаях і т. д.). І хоч почали називати себе „русскімі", не переставали відріжнятися від росіян, називаючи їх „москалями". Свідоміші відкидали назву „русскій" і вживали виключно назви „українець".

За 120 років боротьби між цими двома назвами **Волинь зовсім забула колишню назву „руський" (польські назви: рускі, русін).**

Сьогодні слова „русскій", „рускі" „руський" злилися на Волині в одно й стали синонімом назви мешканців Московщини (росіян, москалів). Національний здвиг 1917—1920 рр. назву „русскій" зовсім викинув із ужитку волинських мас і остаточно ввів назву „українець". **Сьогодні вже не знайдете волинянина, який назвав би себе „руським" (рускім) чи „русскім", бо одно і друге слово означає для нього „росіянин". А щодо слів „русин", „русинський", то волиняни навіть не розуміють, що вони означають.**

Заміна назви „руський" назвою „українець" відбулася довгим шляхом національного освідомлення й боротьби. **Поворот до старої назви „руський" (чи „рускій", „русин") сьогодні вже неможливий, як неможливо повернути назад людське життя.**

Цікаво, що таксамо поступнево замінювали в своєму лексиконі слово **„руський" на „українець"** і більшість полків, що мешкали **на Волині** (як і на інших наших етнографічних теренах). Зате поляки Конгресівки, Познанщини й Галичини зберігали далі оце тепер уже майже „книжне", слово „рускі" й архівне — „русін".

Після 1920. р., коли в Волинь почали вливатися безперервні хвилі польського елементу з інших земель (кольоністів, осадників, урядовців, духовних, купців, ремісників і т. д.), **в урядовій і приватній польській мові запанувалося від ріжних назв українців.** Поодинокі польські групи намагалися ввести й закріпити в житті саме той термін, з яким зіднилися.

Через нашу назву навіть почалася боротьба в самому польському громадянстві Волині: місцеві відстоюють назву „українець", приїжді — „рускі", русін".

Г. Юзевський, що походить із України відстоював слово „українець". І робив це не лише з огляду на звичку, але й із зовсім правильних політичних міркувань. Знаючи, що назва „рускі" вяжеться в уяві українців із назвою росіян, він знав і те, що вживати цю архаїчну назву „рускі" це значить підтримувати на Волині русифікацію та нагадувати українцям про Москву, а може навіть і звертати до неї їхні очі.

Після Г. Юзевського місцеві поляки продовжували оборону назви „українець". У ч. 98. „Пітя", у статті „Волинь" вчить земляків зза Бугa" ми зреферували статтю „Волинь" п.

и. „Політичне знахорство", в якій сказано, що назва „українець" — назва історична і що серини Волині такі самі українці, як і селяни з-під Звягеля. Але приїжий елемент навчити чогонебудь нелегко. Тож „наука" продовжується.

От якийсь невідомий автор, поляк-волиняк, у статті, уміщеній в ч. 24 „Волина" (з дня 11. VI. н. р.), писав:

„Нарід Волині, його селянські маси — руські чи українські — назва байдужа, — хоч я особисто зовсім погоджуюся з тим польським професором зі Львова, який вважає, що **до половини минулого століття треба вживати терміну „русінський"**, а від того часу — **терміну „український"**, який уже прийнято та **який здобув собі вже право громадянства.**

Цікаві далі спогади автора, **як поляки Волині за царських часів, маючи на увазі польську рацію, поборювали „русскість" (російщину) й підтримували українство.**

— Я сам, — каже він, — справджував, з нагоди 50-ліття смерти поета Тараса Шевченка з Києва його твори в тоненьких брошурках і роздавав дворській службі... **Ми робили те, щоб знищити русифікаторські впливи, щоб відрізати нарід (український) від російської культури...** Наші кузини з близького королівства осуджували нас за те, що ми до служби говоримо „по хлопськи"... Таку політику щодо нас здорового непольського населення **ми вважали за відповідну польській рації... толеранцію вирозумілість..."**

Як життя повторюється! Сьогоднішні поляки-волиняки, маючи на увазі ту саму польську рацію, кличуть земляків шанувати нашу назву „українці", не гальванізувати „рускости", корисної лише Москві, бути толерантними до української мови, культури, традицій, а **прийжі кузини** з королівства, Познанщини, Галичини та Поморя, кричать своє:

— Нема якраїнців. Є лише русини. І то як польське племя, а не як нація.

І справді в останніх кількох місяцях терміни „українець", „український" зовсім вийшли з офіційного й приватного вжитку на Волині. Особливо енергійно виганяють їх із шкіл. У наших руках праця учня 7-ми клясової вселюдної школи, в якій червоним міцно перекреслено „українці" (мешканці міста) і надписано „русіні". Відважний учень доказував, що він українець, а вчителька переконувала його, що він „русін".

Одночасно з укріплюванням на Волині термінів „русін", „рускі" і т. д. почали усувати з церков українську богослужбову мову та вводити на її місце зросійщену славянщину та взагалі протегувати всякі російські особливости.

І хто все це робить? Саме оті „кузини з крулевства" та з інших земель, усупереч твердженням поляків-волиняків, що така політика незгідна з інтересами держави. Покищо ці твердження й переконування нічого не помагають. Бачимо навпаки зовсім нове й несподіване явище: **проголошення нововинайденої назви для українців Волині** з перекресленням термінів не тільки „український", але й „рускі".

Отак у ч. 1. нового часопису-офіціозу „Громада Волиньска" в передовій статті введено новий термін **„люд волиньскі"**, а в статті п. Й. реактивують злобно кимсь вигаданий термін „тутейши" (цього слова ніде з уст волиняка не почуєте). У згаданому числі „Гром. Вол." вже нема не тільки назви „українець", але й „русін". І знову таки все це роблять не місцеві польські громадяни, а **„кузини"**, що привезли з собою на Волинь і свої терміни і свою власну рацію.

Чи триватиме далі боротьба між польськими волиняками та їхніми заїжими „кузинами", годі сказати. **Зате можна напевно сказати, що всі ці перехрещування українців-волиняк, крім школи обом сторонам, нічого іншого не дадуть.** Чому, річ зовсім зрозуміла: природа річей не залежить від людських назв. Хоч як уперто називайте гарбуза кавуном, а він таки залишиться самим собою. Кілько разів уже перехрещували наш нарід за тисячу років! Але він чим був, тим і є. Нічим іншим не може бути ні сьогодні, ні в майбутности.

Коли римляни мудро казали: „Вислухай і протилежну сторону", то наші часи висунули другу непохитну мудрість: **„Доцінюй і протилежну сторону"**, а бодай хоч трохи знай її, не будь знахором! „Кузини" поляків-волиняків, яких „Волинь" назвав „політичними знахорами", не тільки не доцінюють українців-волиняк, але й уявляють їх собі без загально-людських прикмет: без амбіції, національної свідомости, почуття своєї гідности, ідеалів і т. д.

І тим гірше буде їх пробудження й розчарування. **Бо.., українці-волиняни зовсім не такі, якими вони собі їх уявляють. Таж вони брали участь у будуванні держави, бачили й відчували її, памятають „спільний похід" і поруч себе обох вождів.** (Див. напр. ілюстрацію на обгортці луцького журналу „Молода Весь — Молоде Село" з дня 20. травня ц. р.).

Справді, треба бути далеким „кузином з королівства", щоб думати, що українці-волиняни забули, як вони називаються і хто вони, та що в них чомусь заниділи вже почуття амбіції та образи. Можемо запевнити експериментаторів над національним іменем українців-волиняк, що ці **зміни назв не змінять національної свідомости й почуття гідности українців, не позбавлять і до затрачення національного „я" не доведуть.**

Зате вони накопичують у їхній душі глибоко скрите гірке почуття образи, якого ніколи не забувається.

І передвоєнні поляки-волиняни й сьогоднішні, як ми чули, твердо кажуть, що всі ці експерименти не ведуть до мети і що навпаки **— сама польська рація вимагає зовсім іншої політики, зовсім іншого відношення до прав потреб і самого імени українців.**

В. О—ський.

ЗДОРОВА КУХНЯ 39/20

ВИМАГАЄ ЗДОРОВИХ ПРИПРАВ. ТРИВКІСТЬ МАРИНАТ ТА ЇХ НЕШКІДЛИВІСТЬ ДЛЯ ЗДОРОВЛЯ ЗАПЕВНЯЄ БЕЗБАКТЕРІЙНИЙ, ЧИСТИЙ. ТРИВКИЙ. ДЕШЕВИЙ ОЦЕТ З ЕСЕНЦІЇ ОЦТОВОЇ 80%, ВИРОБУ

ZAKŁ. CHEM. GRODZISK „РАК" на бутелці.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

23

Він одягнувся, підголився, та думав про неї безнастанно, аж доки з гадкою про неї не пішов на снідання. Коли пора зустрічі була вже близько, гадка про зустріч з нею почала його непокоїти. Він боявся тих клопітливих моментів, хоч він не був за них просто відповідальний. Та Марія Стендіш заощадила йому всяких докорів совісти, які він міг мати через свій брак лицарськости минулої ночі. Вона була саме при сніданку. Та вона не була ані трохи стурбована, коли він сів напроти неї. Лиця її були рожеві, як при насаді пелюстки дикої рожі в тундрі. І здавалося йому, що в її очах сяйво було ще глибше та краще, ніж досі.

Вона кивнула головою, усміхнувшися до нього і далі вела перервану на хвилину розмову з дамою, що сиділа біля неї. Уперше побачив її Алан заняту розмовою. Він не мав наміру слухати, та щось вперте перемогло його волю. Він дізнався, що дама їхала на вчительську посаду, до школи для тубильців в Норвіку над рікою Кобуком, та що багато років вона вчила в Довсоні і знала добре історію Белінди Молруні. Було очевидне, що у своїй попередній розмові Марія Стендіш виявила велике зацікавлення, бо панна Робсон, учителька, заявила, що може прислати їй фотографію Белінди Молруні, якщо Марія Стендіш дасть їй свою адресу. Дівчина гаяла з відповіддю на хвилину, а потім сказала, що вона ще не певна місця свого мешкання але напише до панни Робсон до Норвіку.

— Чи ви додержите своєї обітниці напевно? — наставала Робсон.

— Так, я додержу її.

Почування полекші огорнуло Аляна. Слова були сказані голосом тихим і він припускав, що це тому, щоб він їх не вчув. Було очевидне, що кілька годин сну і краса ранку зовсім змінила настрій дівчини. Він перестав відчувати тягар підозріння і відповідальности. Лише дурень зміг би добачати нотку трагедії в її вигляді. На обіді та вечері її не було. За ввесь день не бачив він її зовсім і він усвідомив собі, що вона навмисне його уникала. Це його не діймило і дозволило йому вернутися до нормального ходу дня. В сальоні для курців він дискутував політичні справи Аляски і викурював свою чорну люльку. Та коли надтягнув вечір і він заживав свого дво-милевого проходу по чердаку, він відчув якесь особливше вражіння шораз густішої довкола нього самоти. Чогось бракувало йому. Він не признавався сам перед собою, що це таке, поки Марія Стендіш не показалася у дверях коридору, що вів до її кабіни і станула сама при огорожі корабля. Хвилину він вагався, потім спокійно прийшов та станув біля неї.

— Нині був чудовий день, панно Стендіш — сказав він — і Кордова віддалена вже лиш на кілька годин дороги від нас.

Вона майже не ворухнула головою і дальше дивилася в непроглядну темряву моря.

— Так, чудовий день, пане Гольт, — повторила за ним — і Кордова віддалена лише кілька годин від нас. — Потім тим самим голосом додала: — Хочу подякувати вам за останню ніч. Ви довели мене до великого рішення.

— Побоюся, що я вам не допоміг.

Могла це бути омана у сутінках, але йому видалося, немовби дрижаки прошибали її ніжні плечі.

— Я гадала, що є два способи, — сказала вона, але ви показали мені наглядно, що є лише один.

Останнє слово вона вимовила з притиском, а голос її затремтів.

— Я була дурна. Але прошу, забудьмо про це. Я хочу думати про приємніші речі. Я находжуся саме перед великим експериментом і це відбирає мені всю відвагу.

— Ви вийдете переможно, панно Стендіш, — сказав він впевненим голосом. — Чого ви не попробували б, ви найдете перемогу. Я це знаю. Якщо цей експеримент, про який ви говорите, приїзд на Аляску, щоб знайти тут своє щастя, своє життя тут — то те життя буде гарне. Я цього певний.

Вона помовчала, а потім сказала:

— Невідоме мало завсіди дивну принаду для мене. Коли ми були вчора під горами Скеґвею, я майже сказала вам про те моє дивне відчування. Я вірю, що я вже жила колись давно-давно тому, коли Америка була ще в заранні свого життя. Деколи те почування таке сильне, що я мушу вірити в нього. Може це дурне. Та коли гори розкривалися немов великі двері, а ми побачили Скеґвей, я відчувала, що колись і десь, я таке саме вже бачила раніше. І я мала дивні візії. Може це рід якогось божевілля. Але саме ця віра додає мені відваги перевести в діло мій експеримент. Ця віра — і ви!

(Далі буде)

З польської преси.

Німецька суспільність та Польща.

Берлінський кореспондент варшавського „Часу" п. Е. Мошинський, відбувши подорож по цілій Німеччині, стверджує в числі з 25. VII. що недавній безтурботний настрій німецької суспільности поволи проминає. Пересічний німець починає здавати собі справу з поваги положення, довідуючись майже щодня зі своєї преси про „політику окруження" західно-европейських держав супроти Третього Райху. Помітно дається завважати в Німеччині деякий неспокій за дальший розвиток положення також з уваги на факт, що хоч „життєвий простір" нової Німеччини значно поширився наслідком прилучення Австрії, Судетів та Чехії, то харчеві умовини від того зовсім не покращали. Очевидно тим настроям не треба приписувати пересадного значіння, але й не можна їх не бачити.

Зате „вартним уваги є відношення німецької суспільности до Польщі та поляків. Отже обективно треба ствердити, що подорожуючи по Німеччині не завважуєте назагал ніяких протипольських проявів. Так отже напр. залізничі функціонарі, прикордонна поліція, митні урядовці, готелева служба поводяться супроти поляків з недоганною чемністю. Зрештою взагалі всіх чужинних туристів у Німеччині трактують з повною куртуазією.

З протипольськими настроями можна стрінутися щойно в містах та містечках, що лежать ближче польсько-німецького кордону. Подорожуючи автом, що має знаки „ПЛ" можна часом почути ворожі окліки. Та це тільки спорадичні випадки.

Зовсім в іншій ситуації є поляки, що постійно мешкають в Німеччині. Вони є предметом просто нечуваної нагінки. Інвігіляції, підслухи, доноси, нічим неоправдані кари — це етапи життя польської меншини в Німеччині".

Та п. Мошинський твердо переконаний, що „всі ті репресії не всилі ослабити відпорности національного духа німецьких поляків" і що вони, щоб і не було „перетривають та перетримають нечувано важкі хвилини, які тепер переживають".

„Коли загрожує небезпека, треба робити уступки".

Катовицька „Польонія" пише про важке положення Югославії від хвилини, коли Італія загарбала альбанську державу. Та не зважаючи на таке загрозливе положення, порозуміння між сербами та хорватами вічно затягається. Катовицький щоденник цю проволоку вияснює „психольогічними опорами".

„Признатись до ошибок і то грубих ошибок системи, витягнути руку до тих, яких названо антидержавниками, довірити уряди тим, яких часом тримано у вязницях — це дуже непріємно і дуже важко. Але так треба. Зрештою шлях уже промощений, бо якщо не заводить память, то напр. о. Корошец, провідник католицьких демократів, сидів у вязниці, а потім став міністром і то — внутрішніх справ.

Так, треба вміти рішатись на ріжні уступки, коли загрожує велика небезпека. Таке це далеке від нас, та часом, у спокійнішій хвилині варто і чужим приглянутись".

Варшавський **„Роботнік"** (з 25. VII.). дає до цього такий коментар: „Дійсно — далеке і тому досконало це видимо та розуміємо".

Токійський „Мінхен".

„Англія заключила з Японією договір на умовинах — як пише „І. К. Ц". з 26. VII. — дуже корисних для держави мікада. Уступки Великої Британії мають і прёстіжевий і матеріяльно-політичний характер.

Англія згодилась покинути становище, що справа бльокади Тієнтсіну — це льокальна проблема і **визнала японську точку погляду, а саме, що треба полагодити всі спірні справи на Далекому Сході.** Одночасно Велика Британія обіцяла, що **стримає допомогу для Чанкайшека** та інших ворогів Японії в Китаю та **признала де факто північно-китайські уряди,** що в дійсности є маріонетками в японських руках. Все те відбулося при акомпаніяменті безнастанних погроз та антибританських демонстрацій уряду в Токіо.

Словом — успіх Японії дуже великий і напевно багато людей токійський договір назве „азійським Мінхеном". Дісно таке порівнання можна б сконструювати, бо між одним та другим договором помітні виразні анальогії.

У вересні м. р. Англія поробила в Мінхені престіжеві та річево-політичні уступки німецькому напасникові, наче б то усуваючись разом з Францією з середущо-східної Европи. Рівночасно компетентні кола обох великодержав підкреслили, що і для Англії і для Франції важніша імперіяльна політика, важніші політично-господарські інтереси в ріжних частинах світу.

Тепер у договорі з Японією Англія здобулась на подібні, як у Мінхені, уступки супроти Японії, усуваючись наразі з розгривки, яка прибрала драматичний характер на полях китайсько-японських побоєвищ та не перших уже японсько-російських побоєвищах".

Так щож означає в такому випадку згода Англії на новий Мінхен, цим разом азійський — питає „І. К. Ц."?

„Це означає нічо інше — відповідає цей щоденник — як тільки ствердження, що **Велика Британія по глибокій надумі признала н'мців ворогом ч. 1.,** що переконалася, що найсутгевіщим загроженням британської імперії — німецька заборчість і що — по думці засади концентрації всіх сил — треба на Далекому Сході заключити договір, щоб мати вільну руку в Европі й могти з цілою рішучістю протистатись гегемонії Берліна.

Льондон, що в сучасній хвилині заходиться над утворенням фронту держав мира проти німецької агресії, **здобувся на велику престіжеву та політичну жертву, щоб вирвати з рук Берліна атут,** яким був би для Третього Райху на випадок европейської війни дипльоматичний, та особливо збройний англійсько-японський конфлікт.

У вчорашньому дні, у дні підпису договору в Токіо, німці втратили союзника в майбутній війні, а Велика Британія позбулась одного, зате дуже широкого фронту.

Гітлер, якому після Мінхену видавалося, що може робити тепер в Европі все, що тільки йому подобається, вчора остаточно переконався, що перетягнув струну".

Так виглядає в освітленні „І. К. Ц." значіння британсько-японського договору, що його щойно підписано в Токіо.

Але годі заперечити факт, що ще нікому й не снилося про британсько-японський договір, а вже існував та існує до нині антикомінтернівський договір, членами якого є м. ін... Японія та Німеччина.

До Вшов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на серпень 1939.

Складанки помаранчевого коліру вільні від поштової оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ЧАН-КАЙ-ШЕК ПРО АНҐЛІЙСЬКО-ЯПОНСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Чункіну: Маршал Чан-Кай-Шек заявив, що він переконаний, що без огляду на бажання управильнити мирним шляхом спір про Тієнтін Велика Британія зможе зробити тільки такі уступки, що не шкодитимуть інтересам Китаю і не будуть у суперечности з клявзулями пакту 9-ти держав. Всяке англійсько-японське порозуміння, що торкається Китаю, осягнене без повідомлення китайського уряду та без його апробати, буде без вартости і не зможе набрати обовязкової сили.

ВПРАВИ НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ НА БАЛТИКУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що вправи німецької фльоти на Балтику, які відбуваються у приявности адмірала Редера, мають передовсім на меті вишколити підводні човна. Завдання вправ: атакувати й нищити транспортові кораблі підводними човнами. У вправах бере участь 25 човнів.

—o—

АНҐЛІЙСЬКІ БОМБОВИКИ ЗНОВУ ЛЕТЯТЬ ДО ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Більше як 60 англійських бомбовиків вистартувало у вівторок рано до лету над Францією. Годину після того вистартувало 50 мисливських літаків. Передбачений ще старт дальших літаків. Траса лету веде через Париж, Ліон, південну частину Біскайського заливу і Ліонський залив.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

КІЛЬКО НІМЕЧЧИНА МАЄ НАСЕЛЕННЯ?

БЕРЛІН, ПАТ. Статистичний уряд Німеччини оголосив тимчасові висліди спису населення з 17. травня 1939 р. Німеччина без округи Мемеля, має населення — 79,577.000; з округою Мемеля 79,730.000. До того доходить ще 6.8 міл. населення Протекторату. В Німеччині, без округи Мемеля, було 38.812.032 мужчин (в 1933 р. 37.090.238) і 40.764.726 жінок (в 1933 р. 39,252.059). У Німеччині є 4/5 всіх німців, бо в цілому світі має бути понад 100 міл. населення німецького походження.

Совітська відповідь Японії.

МОСКВА, ПАТ. Заступник народнього комісаря закордонних справ Лозовський передав японському амбасадорові Того відповідь на японське меморандум з 27-го квітня ц. р., яке порушувало низку справ, що торкаються діяльности японських нафтових та вуглевих концесій у північному Сахаліні.

Совітська відповідь відкидає закиди Японії проти безправств совітських орґанів та зауважує, що японський уряд має тенденцію брати під опіку діяльність концесіонарів, які — на думку комісаріяту закордоних справ — нарушують концесійні умови та совітські закони про інспекцію праці й охорону перед пожежами. Відповідь вичисляє низку таких нарушень за останні роки і заявляє, що чутки про те, буцімто СССР хотів би зліквідувати японські концесії у північному Сахаліні — це злобна видумка. Совітському урядові йде тільки про те, щоб там зберігали умову та совітські закони.

Союз невтральних скандинавських держав.

РИГА, ПАТ. Латвійська преса передрукувала статтю норвезького часопису „Тіденстеґ", що висуває проект створити союз невтральних скандинавських держав, які запевнили би собі тим союзом допомогу на випадок напасти. Як аргумент, що промовляє за необхідністю такого союзу, часопис наводить факт, що Совіти своєю пропозицією накинути гарантію балтійським державам, викликали велику тривогу.

Правильно — пише часопис — щоб держави, які хочуть залишитися невтральними, тісно звязалися в обороні тієї невтральности.

Б. король Зоґу їде до Франції.

ОСЛЬО, ПАТ. Король Зоґу з дружиною зажехали думку про подорож на Фіорди з уваги на стан здоровля малого князя. Небаром альбанська королівська пара виїде до Франції.

З Карпатської України.

ПРОБУЮТЬ ЗАТКАТИ 20-ЛІТНЮ ПРІРВУ.

За почином та під покровом будапештенського уряду, відбуваються в Дебречині цікаві „літні курси". Беруть в них участь не студенти чи студентки, і не молодь взагалі, а старші громадяни, яким приказ мадярських потентатів забрав найкращі дні літнього випочинку.

Що це за курси та яка їхня мета?

Дебречинські курси — це літня школа для 268 осіб: учителів, професорів, урядовців, купців, навіть священників заснована на кошти центрального уряду при дебречинському університеті, з метою зробити курсантів з нововідзискаваних областей надійними синами мадярської Батьківщини. Між курсантами 38 справдішніх „русняків", головним чином народніх учителів з Карпатської України. Викладають на курсах спеціялісти — професори університетів, міністеріяльні урядовці, спеціялісти від пропаганди всі, очевидно, в „найрідніщій" мадярській мові. Один одинокий землячок, проф. універс. д-р Олександер **Бонкало**, дістав приказ виголосити свою лекцію про „Спільну історичну долю мадярів та мадяро-русняків" в „русинській" мові. Поступ — нічого й казати.

Темою, довкола якої обертаються всі виклади для сивоволосих „учнів", червоною ниткою, що пробігає через всі наукові зусилля панів прелегентів — це спроба відродження мадярського духа серед тих не-мадярів, що їх знову віддано на поталу загребущому Будапештові.

„Поворот Карпатської Країни і Верховини — пише мадярський офіціоз „Пестер Льойд" з 23. VII. — поставив крім інших одну важну справу на чергу дня: перемощення двацять років, що їх населення обох частин краю перебуло під чужим пануванням та чужою адміністрацією. Чуже панування принесло з конечности чужі (очевидно для мадярів — ред. „Діла") ідеї та чужі прямування — з другого боку виключило і зробило чужими для мешканців Закарпаття ті духові та культурні течії які, зродились були в обчімханій Мадярщині. Тих 20-цять років творять прірву в розвитку не тільки мадярів, але також інших карпатців. Можна сказати, що перед 20-цяти роками годинники були поставали — і їх треба тепер накрутити. Занедбане треба надробити і то у прискореному темпі".

Тому, що чейже годі улаштовувати курси перешкоду для всієї людности нововідзискаваних областей, справу розвязано — як пише той самий „Пестер Льойд" — таким способом, що до перешкоду призначено ті особи, які є посередниками між урядом та населенням. Це в першу чергу вчителі та службовці цивільної адміністрації. Міністерство освіти в порозумінні з іншими урядами поробило всі заходи, щоб „літні курси" „ідейного" перешкоду в Дебречині увінчалися успіхом.

„Літні курси" дебречинського університету в повному ході і найкращі мадярські пропагандисти роблять серед небувалої спеки що в їхніх силах, щоб „заблудшим громадянам", які двацять літ свобідніше віддихали в колі власних національних ідей та змагань, вибити з голови думку про самостійний, національний, культурний, господарський, а може й політичний розвиток. Спішать панове мадяри, бо часи тепер якісь непевні. Та запізно беруться вони накручувати годинник історії хочби і як голосно пропагандою?

МАДЯРСЬКІ ПОГРОМЩИКИ ПРИ РОБОТІ.

Бувші міністри Карпатської України: д-р Ю. Бращайко, д-р Е. Бачинський та д-р М. Долинай, що свого часу виїхали були на переговори з мадярським урядом до Будапешту, вертались минулого тижня до Ужгороду. В Чопі вони зговорились, що першим поїде до Ужгороду д-р Е. Бачинський, а інші члени уряду мали залишитись до чергового поїзду. Д-р Бачинський перед приїздом до Ужгороду телефонічно замовив собі кімнату в ужгородському готелі „Корона". Про це довідались ужгородські мадяри. Їхній секретар Кесері зараз змобілізував усіх циганів та інше ужгородське шумовиння, щоб „привітати" д-ра Бачинського якслід.

Д-р Бачинський, не сподіючись нічого, сів на ужгородському двірці на повозку і рушив у напрямі готелю „Корона" та перед самим готелем мусів завертатись назад, бо підбехтане шумовиння обкидало його тут камінням, болотом та всякою гниллю. Не бачучи іншого виходу, д-р Бачинський рушив найнятим автом до Чопу. Та циганська галайстра щераз його по дорозі допала і важко побила. Тепер д-р Бачинський лікується в Дебречині.

Моршин-Живець

Єдине в Польщі джерело гірких вод з недосяжними прикметами лікування. Европейський комфорт в обстанові Опіка спеціялістів. Головний сезон від 1. липня до 31. серпня. Інформації: Заряд Живця і Бюра „Orbis", „Wagons-Lits Cook" і „Par".

18/72

Розвязали два табори „Орлів".

Товариство „Орли" зорганізувало в липні ц. р. між іншим жіночий табор „Орлів" на Соколі б. Галича, що мав тривати від 3. до 31. липня ц. р., і мужеський вишкільний табор „Орлів" у Страдчі, що мав тривати від 3. до 31. липня ц. р.

Пятого дня після того, як розпочався жіночий табор „Орлів" на Соколі б. Галича, а саме 7. липня ц. р., Головна Рада Товариства „Орли" дістала від староства у Станиславові письмо такого змісту:

„Starosta Powiatowy Stanisławowski. Nr. B. A. 4/51/typ 39, — Stanisławów, dnia 4. czerwca 1939 r. Do Zarządu Głównego T-wa „Orły", „K. A. U. M." we Lwowie, pl. św. Jura 5. — Na zasadzie art. 2. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354), oraz na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. P. 1932 r. Nr. 94, poz. 808) nie przyjmuję do wiadomości zgłoszenia o otwarciu w Sokole ad Halicz w gromadzie Krylos w czasie od 3. do 31. lipca b. r. obozu żeńskiego dla członkiń stowarzyszenia, ponieważ uruchomienie tego obozu zagrażało by bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie, które podać należy w tutejszym Starostwie w przeciągu dnia 14-tu, licząc od dnia następnego po otrzymaniu niniejszej decyzji.

W myśl art. 87 ust. 4 rozp. Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) ewentualne wniesienie odwołania nie będzie miało mocy wstrzymującej ze względu na interes publiczny. Starosta Powiatowy: Jerzy Muszyński."

День пізніше, 8. липня ц. р. вечором, провід жіночого табору „Орлів" на Соколі б. Галича дістав заряджения від адміністраційної влади перевести ліквідацію табору до 9. ц. м. до год. 8 рано. В повищій справі інтервеніовано у староствї в Станиславові, у висліді чого вдалося тільки відсунути час ліквідації табору до вечора 10. липня ц. р.

Бажаючи викінчити започаткований табор на Соколі б. Галича, Головна Рада Товариства „ОРЛИ" повідомила староство в Рогатині про організування жіночого табору „ОРЛІВ" у Підмихайлівцях від 15. до 31. липня ц. р. Староство поставило зразу домагання виказати відповідні кваліфікації проводу табору. На доповнення Головної Ради прийшла формальна заборона староства в Рогатині, сперта на приписах розпорядку про публичні розривкові підприємства, а також з цієї причини, що „Товариство не предложило подрібної програми зайнять табору". Між мотивами заборони, що їх між іншим піднесено в часі інтервенції у старостві в Рогатині, був і такий, що вже вичерпаний реєстр місцевостей, передбачених на приміщення таборів. І нічого не помогла й ця обставина, що зголошений жіночий табор „ОРЛІВ" у Підмихайлівцях мав бути за згодою управи монастиря СС. Василіянок приміщений у місцевій монастирській загороді.

Розвязання мужеського вишкільного табору „ОРЛІВ" у Страдчі, мало знову ось такий підклад:

Дня 15. липня ц. р. провід табору у Страдчі дістав від староства в Городку таке письмо:

„Starostwo Powiatowe Gródeckie L: Pol.10/502/39 Przedmiot: ... W Gródku Jagiell., dnia 14. lipca 1939 r. Do Kierownictwa Obozu Tow. „Orły", Katol. Asocjacji Ukr. Młodzieży w Stradczu. — Wobec stwierdzenia zakaźnej choroby na terenie gromady Stradcz stosownie do postanowień ustawy z dnia 21. lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 198) zarządzam bezzwłocznie, a najdalej w terminie do 24 godzin, zlikwidować otwarty obóz, a to celem zapobieżenia zarażania się młodzieży przebywającej w obozie. — Starosta Gródecki w. z. (Mgr. Łuszpiński) Wicestarosta.

Провід табору враз із таборовим лікарем поробив заходи в адміністраційної влади, стараючись виказати, що навіть на випадок дійсної появи заразливої недуги в Страдчі нема небезпеки зараження тому, що приміщення табору є далеко від села в лісі та що з огляду на близькість містечка Янова є можливість переводити закуп харчів поза Страдчем, а найважніше, що здоровної сторінки в таборі допильновує постійний таборовий лікар. Провід табору робив також заходи, щоб повітовий лікар на місці ствердив фактичний стан тому, що заборона табору прийшла без офіційного ствердження заразливої недуги у Страдчі. В повищій справі інтервеніовано 19. ц. м. також у воєвідському уряді у Львові, але теж безуспішно.

Адміністраційна влада свою заборону вдержала таки всилі, так, що 19. липня ц. р. мужеський вишкільний табор „ОРЛІВ" у Страдчі остаточно таки зліквідовано.

Ірляндські терористи хотіли знищити англійський парлямент.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА МІН. ГОРА ПРО ПІДТРИМКУ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Нині відбулось у палаті громад друге читання законопроєкту про поширення компетенцій поліції при поборюванні акцій ірляндських терористів. Мотивуючи цей законопроєкт міністр внутрішніх справ Гор заявив, що хоч акція ірляндських терористів була звернена головно проти приватної власности чи пак обєктів прилюдної ужиточности, а не проти людського життя, то проте внаслідок цієї акції згинула одна особа, 55 було ранених. Дотепер засудили за терористичну діяльність 66 осіб. Підчас облав та ревізій викрили 1.500 палочок лігніту, 1.000 детонаторів, 2 тони хльорку потасу та окису заліза, 7 галонів сіркового квасу і 500 сотнарів пороху з алюмінія, що висталоб, щоб спричинити шкоди вартости багатьох мільонів фунтів і довести до втрати життя найменше 1.000 осіб. Далі міністр **потвердив сензаційні поголоски, які кружляли вже віддавна по Льондоні заявляючи, що уряд має достовірні інформації про активну підтримку цієї кампанії від закордонних організацій.** Міністр звернувся до палати, щоб покищо не домагалась виявлення подробиць, бо не не лежало б у публичному інтересі. Палата мусить прийняти запевнення міністра, що не спирає своїх заходів на сплітні, але на рішучих висновках з достовірного джерела. Тому слід признати поліції ширші повновласти з огляду на вістки про закордонну інтеренцію і з огляду на 6-місячний досвід, що вказує на збільшення терористичної акції. Парлямент не міг би розійтись на вакації безпечно без зміцнення сил порядку і права. Припустімо, що в серпні або у вересні ми опинились би в обличчі війни або критичного положення. Чи тоді терористи конспіратори не збільшили б небезпеки саботажів. **Ледви, що не висадили в повітря мосту Гемесмід, електрівні Савтвок та водопроводу на виїздній автостраді з Льондону. Терористи точно обсервували багато важних мостів, фабрики муніції, фабрики военного промислу і підготовляли навіть плян висадити в повітря будинок парляменту.** Якби такі замахи трапились у критичних днях кризи уряд був би безборонний, що не підготовив усіх можливих засобів обережности.

Заява міністра, що акцію ірляндських терористів плянують і підтримують закордонні організації викликала в палаті велике вражіння. Вже давно кружляли поголоски, що Гестапо фінансує акцію ірляндських терористів та дає їм свою підтримку, без якої вона не могла б так довго втриматись. Провідники опозиції заявили, що підтримують законопроєкт, який приймуть мабуть одноголосно.

З природи і життя.

Оборона міст у майбутній війні.

„Генеральна проба" модерної війни в Есланії, постійне напруження в Європі та інші ознаки близької війни висувають на перше місце оборону міст перед летунськими атаками і перед газовими бомбами. Головне йде про такі великі скупчення населення, як Льондон, Париж, Берлін, Рим — европейські столиці, осередки фабричні та промислові, головно воєнного характеру. В цілій Европі йде не тільки підготова до офензиви, але одночасно й жура про оборону перед атакою з повітря.

Запірні бальони — то один із засобів пасивної протилетничої оборони і про них тепер говорять щораз частіше. Цей засіб оборони не новий. Його вживали вже в часі світової війни в Італії, Німеччині, Франції та Англії. Постійний зріст небезпеки летунських нападів примушує уліпшувати цей засіб оборони. Особливо тепер звертають багато уваги на нього і як повідомляє преса, у всіх европейських державах, головно в Англії і Франції творять тепер спеціяльні відділи запірних бальонів для оборони міст, які в найближчій війні будуть куди більше виставлені на небезпеку, як менше залюднені місцевости.

Запірні бальони мають сталеві линви, вночі вони дуже небезпечні для летунів. Летуни мусять оминати у своїх нападах міста, хоронені такими бальонами, щоб не заплутатися в сталеві линви тих бальонів, або хіба атакуватимуть місто з великої висоти, що дуже зменшує ефект бомбових атак. Уже досвід світової війни виказав, що підчас оборони Парижа такими запірними бальонами за 7 місяців — від березня до листопада 1918 р. — стверджено тільки один перелет ворога над містом і то без ніякого майже висліду.

Запірний бальон — це дуже простий спосіб оборони. Є це бальон, сталева линва і відповідно сконструований двигун. Запірний бальон повинен піднестися до висоти яких 5.000 м. і там утриматися навіть при вітрі. Одночасно линви мають бути такі міцні, щоб не зривалися, а бальони щільно збудовані, щоб не тратили газів, при цьому мусять мати легку обслугу. Саме тепер будують такі бальони, що відповідають цим вимогам. Напр. недавно вибудований тип запірного бальону у Франції „Аріель" осягає висоту 6.500 м. а при горішнім вітрі 22 м. на сек. до 6.000 м. висоти. Він має видовжену форму, що запевнює малу вражливість на вітер. Виповнюють його воднем.

Линви запірного бальону є дуже міцні, при тім тонкі, щоб своїм тягарем не обнижували висоти злету. При цьому всьому линви мусять бути досить гнучкі, щоб можна їх легко навивати на валець двигуна. Для зменшення ваги ті линви є тонкі і то саме до долини. Новітні линви мають ледви 3 мм. проміру і можуть витримати опір до 1 тони. При злеті бальона вони напружуються повільно і не тріскають, як линви при звичайних обсерваційних бальонах.

До навивання тих линв уживають відповідних двигунів, що спочивають на 6-коловім підвоззі, через що легко можна переносити бальон з місця на місце. До обслуги запірного бальону треба 10 осіб, при чому їх праця дуже проста. Запірні бальони випускається у повітря на звістку, що ворожі літаки надлітають. Скорість підношення бальону 3—5 м. на сек. отже „обгородити" місто можна дуже швидко.

Тепер пристосовують три системи запірних бальонів: з поодиноких бальонів, з бальонів подвійних (тандемових) і сіткової системи.

Поодинокі бальони мали у світовій війні містоту до 200 куб. метрів, підносилися до висоти 2.000 м., а найвище 3.000 м. і розставлювано їх у віддалі до 200 м. один від одного довкола міста. Навіть при таких віддалях, коли літаки намагалися перелетіти поміж сталевими линвами, була небезпека 1:10, що крила літака наткнуть на сталеву линву й обірвуться і тимсамим літак спаде на землю і не зможе виконати атаки. А коли довкола міста уставити кілька рядів запірних бальонів, то очевидно та небезпека для атаки літаків ще більша. Відємною стороною поодиноких запірних бальонів є мала висота, зате вони розмірно дешеві.

Подвійних, т. зв. тандемових, бальонів уживають так, що коли випустять у повітря один бальон, то до його линви причіпляють другий, який також іде вгору. Так осягають подвійну висоту, т. зн. 4.000 до 5.500 м. Тандеми розміщують один від одного у віддалі 500 м. Того роду запірні бальони осягають значну висоту, але легко при них плутаються линви, особливо при сильнішім вітрі.

Вкінці третя система запірних бальонів — це система сіткова, якої уживано в часі світової війни для оборони Льондону перед німецькими налетами. Сіткова запора складається в огні по 3 бальони на припоні, кожний із них містотою 1.000 м. куб., вони лучаться поземо сталевими каблями, з яких ще звисають линви довготи до 300 м. Ця система є справжнім сітковим парканом довкола міста у значній висоті і справді не допускає ворожого налету. Хибою її є тягар цілости, через що бальони опадають, плутаються линви і трудноші при одночаснім підношуванню трьох бальонів і при їх пересуві з місця на місце, врешті дорога обслуга.

Тому найбільше виглядів на успішну оборону мають бальони прості та тандемові.

Бальонових запор уживають звичайно вночі, а в день тільки підчас мряки, бо вони мають бути невидні, коли мають виконати своє призначення. Звичайно вживають три способи розміщення бальонів довкола міста: перстеневий, напрямовий і розпорошений.

Перстенева система полягає на тім, що місто оточують перстенем запірних бальонів, наче плотом. Ця система має ту хибу, що при налеті ворог може посвятити 1—2 літаки, щоб перередитися через оборонну лінію і відкрити дорогу для дальших літаків. Напрямова система не відповідає своєму призначенню, бо її можуть ворожі летуни оминути та атакувати обекти з протилежної сторони.

Зате найдоцільніша розпорошена система, яка полягає на розміщенні запірних бальонів на цілому оборонному терені, при чому використовуються площі, парки, летовища, а навіть високі будівлі в місті. Ця система найліпша, бо її нелегко перервати, вона не має слабих місць і унеможливлює низький лет літаків.

Розуміється, що винахід кожного нового засобу боротьби викликує винахід протизасобу боротьби. Найпростішим засобом проти запорових бальонів є — зістрілювати їх з відповідних літаків. Але в Англії придумали вже спосіб на оборону запірних бальонів перед зістрілюванням. Зрешторою запірних бальонів не уживають самих, бо завжди при них мусить бути зенітальна артилерія і т. зв. мисливські легкі літаки. В кожнім випадку на думку англійських знавців, якби удалося окружити Льондон запірними бальонами до висоти 7 км., то оборона цього великого міста не була б тяжка і взагалі це був би переворот у протилетунській обороні. Мешканці Льондону могли б спати спокійно і не мали б такого страху, як у часі німецьких налетів підчас світової війни.

До осягнення такої значної висоти запірної оборони стоять на перешкоді конструкційні трудноші, а особливо будови легкої і міцної бальонової поволоки, що не допускала б витворюватися гремучому газові через змішання водня із повітрям, далі будова легкої та міцної сталевої линви, тощо.

Як будуть боронитися міста перед літаками? — краще не бачити.

Іч.

Ноги це підстава нашого здоровля.

Чим є для авта отоки, тим для людини ноги. Між ними тільки та основна ріжниця, що зужиті отоки можна вимінняти й заступити новими, а хворих ніг не виміняєш, часто і не полатаєш, і не надуєш повітрям.

Наполеон, цісар Франції, говорив часто, що найбільше битв він виграв — ногами своїх вояків. Нагальні марші, блискавично перекинені полки війська з місця на місце і звіжечені так пляни противника — він завдячував головно витревалости ніг своїх вояків.

Римські легіони користали з послуг особливих „фельчерів", що мали за завдання утримати в чистоті і здоровлі ноги римських вояків. Тож не дивниця, що вони перейшли пішки майже увесь тоді знаний світ і всюди перемагали.

В часі світової війни французький маршал Фош підчас дефіляди війська з нагоди якогось французького національного свята сказав:

—Покажіть мені ноги одного з вояків.

На його бажання викликали першого вояка з ряду і приказали йому зняти черевики. Маршал із вдоволенням ствердив, що ноги піхотинця зразково чисті і здатні до довготривалого маршу.

Не знати, чи така інспекція чистоти ніг напр. в якійсь нашій школі чи деінде випала б задовільно і не треба би нам соромитись своїх власних ніг!

Ноги невмиті, повідпарювані, вкриті нагніт'ками, часто смердючі потом і брудом, неохайні — свідчать про брак особистої культури і зрозуміння, що здоровля взагалі, зокрема ніг, це наш найбільший скарб. Брудні та занедбані ноги спричиняють ріжні недомагання, що впливають на нашу вдачу, на наш злий гумор і дразливість. Бруді і вонючі ноги наражують нас на ріжні неприємности, на сором, бо вже здалека чути, що ми неохайні. Люди сторонять від того, хто не утримує своїх ніг в чистоті. Особливо у школі, де діти сидять масово — піт ніг дуже прикрий. У гарячому часі, коли ноги під впливом тепла більше потяться, треба рбати ще більше за чистоту ніг.

Як берегти ноги?

Передовсім не треба носити надто тісної або надто короткої обуви, щоб не викручувати собі пальців. Не треба носити обуви з надто високими обцасами як це робить жіноцтво. Тягар людського тіла опирається на підбиттю, т. зн. на великім пальці і на пяті. Коли ставимо ногу на землю, то стопа легко піддається і так запобігає великому стрясенню підчас ходу або бігу. Високі обцаси псують природну будову ноги. Чим вищий обцас, тим більший тягар перекидається на пальці і не можна якслід використати гнучкої стопи. Хто носить високі обцаси, мучиться при ходженню далеко скоріше і не може скоро ходити.

Вигідні панчохи також важні, як і вигідна обув. Треба уважати щоб панчохи або скарпетки не були за тісні або за плиткі, бо тоді натискають пальці. Діри треба добре цирувати, бо недбале цирування від постійного витирання спричинює міхурці, нераз дуже болючі, що потім тріскають і можуть спричинити закаження крови.

Скількість поту, що його виділюють ноги, є четвертою частиною всього поту, виділюваного людським тілом взагалі. Тому треба мити ноги щоденно ввечір, а бодай тричі на тиждень. Ноги треба мити теплою водою з милом, нагніток не вільно витинати ножиком, бритвою чи жилеткою. Коли вони самі не сходять по теплій купелі, то треба їх мочити у воді з милом, або якоюсь рідиною, яку можна дістати в кожній аптиці. Коли ноги потяться надмірно, треба пересипати їх спеціяльним пудром до ніг або тальком.

Найліпшим ліком на вилікування ніг від опарень і нагніток є вигідні ходаки або сандали, в яких можна ходити вже на весну аж до пізньої осени. Водночас цим гартуємо наш організм теж проти нежиту. Але коли носимо продувні сандали або ходимо літом босо, то треба мити ноги щоденно ввечір, а коли і треба то і частіше підчас дня. Літом осідає на ногах більше пороху й бруду, тимто в тім часі треба подвоїти нашу чистоту ніг.

Вода нічого не коштує, мило дуже мало, треба тільки зрозуміння й доброї волі, а наші ноги будуть все чисті і не будемо затроювати довкруги себе повітря неприємним потом з ніг.

Іч.

Анґлійський кредит на зброєння Югославії.

ВАЖНІ НАРАДИ РЕҐЕНТА ЮГОСЛАВІЇ В ЛЬОНДОНІ.

БІЛГОРОД, 25. 7. ПАТ. Політичні кола Білгороду та публична опінія слідкують з великим зацікавленням і вдоволенням за ходом візити регента кн. Павла в Льондоні. Хоч ця подорож має приватний характер, кн. Павло зустрінувся з головними представниками британського уряду. В Білгороді заперечують фантастичні поголоски на тему побуту князя регента в Льондоні. Політичні кола переконані, що Льондон признає кредит на зброєння Югославії. Німеччина та Югославія, які доставляли зброю до Югославії, не можуть далі доставляти тому, що їхній промисл перетяжений замовленнями на власні потреби. До того матеріял з цих держав не може рівнатися з продукцією Анґлії та Франції. **Сподіються, що Югославія дістане кредити від Анґлії на летунство.**

Демократична партія, кандидатура Рузвельта і закон про невтральність.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Дипльоматичні кола привязують велику вагу до розмов, що їх веде тепер президент Рузвельт з провідником демократичної партії Ферлеєм. Коли ці розмови доведуть до компромісу, вможливлять згрупувати всіх демократів довкола президента. Таким чином Рузвельт здобуде більшість, яка підтримуватиме його у внутрішній та заграничній політиці. На думку політичних кол головною справою, яку треба вияснити, є те, чи президент Рузвельт кандидуватиме у найближчих виборах. Усунення його кандидатури скріпило би едність демократичної партії, серед якої саме і є розбіжність у справі кандидатури Рузвельта. Крім цього це привернуло би Рузвельтові великий вплив, бо кожний демократичний кандидат мусів би запевнити собі його підтримку. Коли-ж Рузвельт стане до виборів демократична партія буде далі розбита й урядові важко буде знайти більшість у конґресі, як почнеться у січні найближчого року дискусія над законом про невтральність.

Закордонна політика причиною нової кризи в Еспанії

НАРАДА МІН. ХОРДАНИ З ҐЕН. КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО

БУРҐОС, 25. 7. ПАТ. Авас повідомляє, що в палаті Кольон міністр закордонних справ Хордана приняв нині ґен. Кеіпо де Ллляно. Розмова тривала 20 хвилин, після чого ґен. Кеіпо де Ллляно вернувся до готелю, в якім перебуває. Про цю розмову не появився ніякий комунікат. Ґен. Хордана відмовив якихнебудь вияснень на цю тему.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса далі широко обговорює політичне положення в Еспанії. Хоч нема конкретних вісток **французька преса пише, що теперішня внутрішньо - політична криза почалась в Еспанії з хвилиною останньої візити мін. Чяно.** Головною причиною теперішньої крізи — пише далі преса — є особа міністра внутрішніх справ Серано Сунера. **Головною причиною розгривки між військовими колами та колами „Фалянги" є справа дальшого напрямку еспанської закордонної політики.**

Адміністраційний устрій Словаччини.

БРАТИСЛАВА, 25. 7. ПАТ. Словацький сойм приняв нині закон про адміністраційний устрій Словаччини. Отже Словаччина ділиться на 6 жуп, а саме: братиславську, нітрянську, тренчинську, татрянську з осідком у Рожомберку, шарисько - земплинську з осідком у Пряшеві і надхронську з осідком у Банській Бистриці. Владу виконуватимуть в жупах уряди другої інстанції з жупанами на чолі, призначені урядом. Жупи є одночасно одиницями територіяльної самоуправи. Владою першої інстанції є староства зі старостами на чолі, яких призначує міністр внутрішніх справ. У Словаччині є тепер 59 повітів. Закон касує краєві уряди та краєві самоуправні уряди. Далі словацький сойм приняв закон про створення найвищої контрольної палати, що є самостійним урядом рівнорядним з міністерствами і від них не залежною. Голова та його заступники, яких призначує президент держави, не можуть бути членами сойму подібно як всі службовики палати. Вкінці сойм приняв закон про створення словацької політехніки у Братиславі, що матиме 6 виділів.

Інтервенція китайського амбасадора в Льондоні.

ДАЛЬШІ НАРАДИ В ТОКІО.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Льорд Галіфакс приняв у понеділок вечором китайського амбасадора в Льондоні Котаїші. Темою розмов був британсько - японський договір, що його заключили в Токіо. Згідно з інформаціями з китайських кол амб. **Котаїші звернув увагу британському урядові на суперечність між текстом цього договору і договору 9-ох держав.** Льорд Галіфакс, кажуть інші поголоски, підкреслив, що заключений договір у Токіо не вводить ніякої зміни до політики супроти Китаю.

ТОКІО, 25. 7. ПАТ. У вівторок рано відбулось в осідку японського віцеміністра закордонних справ засідання анґлійсько - японського комітету, в якому взяв участь японський консуль у Тієнтсіні полк. Гата та британський консул Ґебет і ген. Піґет. На засіданні — повідомляє Авас — обговорили справи вдержання ладу у британській концесії в Тієнтсіні. Домеї повідомляє, що наради відбувались в мирній атмосфері.

Пресове бюро японського міністерства закордонних справ видало короткий комунікат стверджуючи, що наради тривали від год. 9-ої рано і закінчились в год. 17.45 пополудні. Пленарне засідання відбудеться в середу в год. 10.30 передполуднем.

КИТАЙ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БРИТИЙСЬКО-ЯПОНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ЧУНКІН, 25. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: **Осягнене в Токіо японсько - британське порозуміння** з метою підготовити приязну атмосферу до переговорів у справі інцидентів у Тієнтсіні та становище в цій справі В. Британії **викликало деяке розчарування в китайських міродатних колах. Речник китайського міністерства закордонних справ висловив жаль, що британський уряд уважав за відповідне признати спеціяльні вимоги японських збройних сил у Китаю та видав спеціяльні доручення в цій справі англійській владі в Китаю.** Національний китайський уряд висловлює свої вдоволення зі заяви прем. Чемберлена, в палаті громад, що В. Британія не змінить своєї політики під натиском якоїнебудь держави та з запевнення Чемберлена, що британська політика в Китаю не зміниться. Китайський уряд висловлює надію, що становище В. Британії в поладнанні льокального інциденту в Тієнтсіні буде згідне з її моральними і правними зобовязаннями супроти Китаю.

НОВА БЛЬОКАДА МІЖНАРОДНЬОЇ КОНЦЕСІЇ В КАНТОНІ.

ГОНКОН, 25. 7. ПАТ. З Шамен повідомляють, що в останніх днях зріс японський натиск на міжнародню концесію в Кантоні. Від четверга замкнуть Перлову ріку. Японці не допустять навіть британських, французьких та американських кораблів, що засобляють концесію в харчі. Японська військова влада заявила, що особи, які входять і виходять до концесії, підлягатимуть ревізії.

ПОВОРОТ ПРЕМ. ТЕЛЕКІЯ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярський прем. Телекі вернувся у вівторок рано до Будапешту по триденній інспекційній подорожі на „Угорську Русь".

Еттінґера Бальсам На Мозолі

уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри

Склад і виріб

Аптика М. Еттінґера

1444 Львів, пл. Голуховських 14. 1—11

СТАН ОБЛОГИ В ОКРУЗІ МОСУЛЮ.

БАҐДАД, 25. 7. ПАТ. Уряд Іраку розтягнув стан облоги на округи Сіндзар і Сайкан в околиці Мосулю, щоб очистити край від агітаторів. Уже 150 агітаторів передали військовим судам.

—o—

АНҐЛІЯ ОЗБРОЮЄ НОВУ ЗЕЛЯНДІЮ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Міністр доміній Інскіп заяви у палаті громад, що британський уряд признав Новій Зеляндії 9 мілионів фунтів кредиту. З цієї позички 5 міл. призначать на закупно военних матеріялів в Анґлії; 4 мілioни творитимуть ґарантійний фонд для британського експорту до Нової Зеляндії

—o—

ВЕЛИКІ ЛЕТУНСЬКІ МАНЕВРИ У ШВЕЦІЇ.

ШТОКҐОЛЬМ, 25. 7. ПАТ. У місцевости Вештераш на захід від Стокгольму почались найбільші дотепер у Швеції летунські маневри, в яких беруть участь три летунські дивізіони бомбовиків та мисливських літаків. У маневрах бере теж участь протилетунська артилерія. Маневри потривають майже тиждень.

Підчас вправ в околиці Вішбі перекинувся військовий вантажний самохід. Один вояк згинув, 7-ох ранених відвезли до шпиталю.

—o—

ЧИСТКА РОБІТНИКІВ В АМЕРИКАНСЬКИХ ФАБРИКАХ ЛІТАКІВ І ЗБРОЇ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. З фабрик літаків і зброї почали усувати інжинірів і робітників, які не є американськими громадянами, щоби краще зберегти військові тайни. В 1926 р. конґрес приняв справді закон, що забороняє працювати чужинцям у фабриках, які працюють для війська та маринарки — без спеціяльного дозволу Вашинґтону, одначе такий дозвіл можна було легко дістати поладнавши звичайні формальности. В останньому часі зросли сильно військові замовлення одночасно зі заробітками. Тому теж у фабриках зросло число чужинців.

—o—

З ПОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

У Варшаві був фінський міністр комунікації і публичних робіт Сальовара.

У Познані вмер архиепископ могилівський митрополит Едвард Ропп.

—o—

По широкому світі.

— Французька військова місія виїде з Анкари мабуть у середу. Місія відбула низку розмов з військовою владою, щоб устійнити співпрацю обох армій на випадок потреби.

— В Амстердамі князь Бернард відкрив всесвітній конґрес християнської молоді, в якому бере участь 1600 хлопців і дівчат з 70 країн.

— Польським консулем в Ужгороді став Юрій Щербовський.

— До Риму виїхала югославянська господарська делеґація з віцеміністром промислу і торговлі д-ром Савою Обрановичем у проводі. Вона візьме участь у засіданні югославянсько-італійського господарського комітету.

— В СССР святкували в понеділок день военної фльоти. Морські ревії відбулися на Балтійському і Чорному морю.

— До Стамбулу приїхав на тритижневий побут вищий урядовець німецького міністерства закордонних справ д-р Крівольт.

— З Братислави виїхало до Німеччини 100 словацьких студентів, які візьмуть участь у студентських таборах праці.

— Предсідник болгарського парляменту Мушанов виїхав з Ліону, де був гостем Еріо, і подався до Ширіху.

— Еспанське міністерство внутрішніх справ наказало звільнити з його становища директора севільського щоденника „АБЦ".

— Американський літак званий „Твердиня Волі" устійнив три американські рекорди висоти з вагою 1000 кг, 2000 кг і 5000 кг. З останньою вагою літак осягнув висоту 7254 м.

— В цілій Туреччині відбуваються великі маніфестації з нагоди прилучення санджаку Александрети до Туреччини.

— Бельґійський король заявив, що Бельґія рішена опинитись поза конфліктами, але зі зброєю в руках буде берегти своєї невтральности.

— В усіх ґарнізонах Альбанії всі збройні сили Альбанії склали присягу на вірність короля і цісаря Емануїла II. і тимсамим увійшли у склад італійської армії.

Конфіската „Діла".

Попереднє (167) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) статтю, яка починається від слів у наголовку „Протигітлеризм", цілу з наголовком. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Голяндія зміцнить морську оборону Інд'ій.

ГАҐА, 25. 7. ПАТ. Новий кабінет прем. Коляйна склав нині присягу, опісля представився парляментові. Зчерги прем. Коляйн виголосив промову, підкреслюючи, що уряд змагатиме до децентралізації та вестиме здорову фінансову господарку. Крім того поборюватиме безробіття і зміцнить морську оборону Голяндських Індій. Дискусію над експозе премієра відложили до середи. Згідно з дальшими інформаціями премієр виконуватиме тимчасово обовязки міністра господарських справ де Фоіса, який обійме свої функції щойно в половині серпня.

Візита власника анґлійського пресового концерну в Німеччині.

БЕРЛІН, 25. 7. ПАТ. Сюди приїхав льорд Кінслі, власник анґлійського пресового концерну, до якого належать лондонські почитні щоденники: „Дейлі Скеч", „Сандей Ревю" та багато провінційних часописів. **Льорд Кінслі приїхав до Німеччини у звязку з проектом виміни статей на актуальні політичні теми між Німеччиною та англьосаксонським світом згідно з проектом, що його висунув свого часу шеф німецької преси д-р Дітріх.** Преса Злучених Держав поставилась неґативно до цієї пропозиції тоді, як деякі англійські пресові кола виявили деяке зацікавлення німецьким проектом. Льорд Кінслі виїзджає нині на ваґнерівський фестіваль до Байрайту де зустрінеться з Дітріхом.

—o—

Японці відбили новий наступ совітських військ.

ГСІНКІН, 25. 7. ПАТ. Воєнні комунікати квантунської армії повідомляють про нові успіхи японсько-манджурських військ в районі озера Буїрнор та ріки Хальки. **Нині японські війська переможно протиставились спробам совітського війська, які намагались сфорсувати ріку Халька.** В боях взяло участь коло 2.000 совітських вояків і 160 літаків, з яких японці зістріляли 41, між ними 26 бомбовників. З японських літаків 1 не вернувся до своєї бази.

ТОКІО, 25. 7. ПАТ. У вівторок відбулось засідання японського кабінету, на якому ґен. Стаґакі склав звіт про положення в окрузі Номонган, де відбуваються бої совітсько - монгольських військ з манджурсько - японськими.

—o—

Франція та В. Британія можуть подвоїти продукцію літаків.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. З нагоди 30-ліття перельоту Блеріота над каналом Ляманш британсько - французьке т-во уладнило бенкет, на якім французький міністр летунства Гі Ляшамбр виголосив промову. Міністр вшанував память Блеріо, підкреслив братерство французького та британського летунства і заявив: Продукція літаків французьких та англійських фабрик рівняється продукції летунської держави, яка накинула людству перегони зброєнь, що доводять до руїни. **В кожній хвилині можна подвоїти французько - британську продукцію, якщо цього вимагатиме потреба.** Свою промову закінчив міністр підкресленням значіння летів англійських літаків над Францією як „символ" крил, простягнених до спільного неба свободи.

Експорти воєнних матеріялів зі Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Вартість експорту воєнних матеріялів зі Злучених Держав дійшла в червні ц. р. до суми 17.300.000 долярів, з чого на Францію припало 15.250.000 дол. Експорт до Англії, що в минулому півроці дійшов до 14 міліонів, упав тепер до невеличкої суми 88.000 долярів. Експорт зброї до Німеччини оцінили в червні на 18.000 долярів. До Італії не було ніякого експорту. В експорті до Франції були виключно воєнні літаки.

НОВИНКИ

27 ЛИПЕНЬ

ЧЕТВЕР.

Ст. ст. 14. липня 1939.
Акили ап., Кирила, Онисима.
Лат. Рудольфа Акв.
Сонце: схід — 3.46, захід — 19.15.
Місяць: схід — 16.57, захід — 1 04.

Завтра: 28. липня. Пятниця.
Ст. ст. 15. липня 1939.
† Володимира Вел. кн.
Лат. Віктора п.
Сонце: схід — 3.47, захід — 19.14.
Місяць: схід — 17.42, захід — 1. 54.

—o—

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ" у Львові звертається цією дорогою до всіх тих відборців журналика „СВІТ ДИТИНИ" і книжечок „Діточа Бібліотека", які залягають з ПІСЛЯПЛАТАМИ за ці оба видання по кінець червня ц. р., щоб вирівняли негайно свої залеглости. До червневого числа журналика і книжечки ч. 6. були долучені розрахункові перекази із заподанням висоти залеглости по кінець червня ц. р.

— У 74-і роковини уродин Екси. Митрополита. Парохіяльний уряд архикатедральної церкви св. Юрія у Львові повідомляє своїм, що в суботу 29. VII. ц. р. відправиться в архикатедральній церкві св. Юрія з нагоди 74-их роковин уродин Їх Високопреосвященства Митрополита Кир Андрея архиерейська св. Літургія в наміренні Найдостойнішого Ювилята. Початок в год. 9. зранку. Просимо всі українські установи взяти участь через своїх заступників у тому богослуженні. — **О. Роман Лободич**, архикатедральний парох.

— Преосвященний Іван Бучко виїхав у понеділок 24. ц. м. до Полудневої Америки на три місяці в характері Апостольського Візитатора українських парохій. На двірці прощали Преосв. Кир Івана члени Капітули: Преосв. Кир Никита Будка, о. о. пралати Куницький і Томович, оо. крилошани Ґалянт і Горчинський та ін. З Преосвященним виїхав о. Лотоцький ЧСВВ. Як зачуваємо, Преосв. д-р Бучко виїзджає з Гдині 29. ц. м. Бажаємо Їх Преосвященству якнайкращих успіхів у цій преважній і такій відповідальній місії та надіємося, що наші заморські земляки приймуть Достойного Гостя якнайприхильніше.

— Футра жіночі, мужеські, лиси, пелєринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський. Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— Шкоди від зливи у Львові. Зливний дощ, що падав у Львові вночі на вівторок й у вівторок рано, знову наробив шкоди. Вода знову залила т. зв. Вулецьке корсо і дісталася до сутерин двох домів. З одного каналу, який тепер саме будують, вода забрала на шкоду інжиніра приладдя й матеріяли. Крім цього вода поробила виломи у їздних на вул. Легіонів, Ґродзіцьких, Снопківській, Грецькій та Турецькій. На перифериях вода в багатьох місцях дісталася до пшениць і нагальний дощ поробив також шкоди в городах і садах.

— Залізнична катастрофа на шляху Львів—Підгайці. Між Перемишлянами і Винниками виховзнулася з рейок льокомотива поїзду, що їхав з Бережан до Львова. Ніхто з подорожніх не потерпів. Залізничний рух стримано.

— Вогні і підпали у Гвоздеччині. Пишуть нам: У районі водости Кулачківці почались уже знову вогні, які тут шаліють від кількох літ, особливо в часі жнив. На шкоду Івана Микитюка, дир. Районової Молочарні в Балинцях спалено на полі 12 кіп пшениці. У Трофанівці згоріла в ночі з 23. на 24. ц. м. хата Петра Антінчука. Також вибухла пожежа на обійсті Дмитра Огринчука, але вогонь скоро згашено. Згорів тільки стіжок соломи. В цьому районі вогні такі часті, що ніхто спокійно не лягає спати. Люди кажуть, що це робота банди палїїв, яких тяжко виловити.

— Громи в Серафинцях. Пишуть нам: Дня 23. ц. м. грізні громи навістили село Серафинці, городенського повіту. Жертвою впала 15-літня дівчина Марія Галущак. Вона разом із братом везла снопи з поля. І тоді, коли Марія хотіла загальмувати віз, ударив грім і поцілив її. Жертва небавком померла.

— Мандрівка грому. Підчас бурі над Ярославщиною до помешкання поліційного підстаршини І. Матара вдарив крізь комин грім, що перелетів через мешкання та вийшов через вікно. Грім не зробив ніякої шкоди.

— Львівська хроніка. Невідомий тип пробив ножем Маріяна Герляка на вул. Замарстинівській. — Залізничий сторож В. Францішкевич упав на товаровому двірці та покалічив собі голову й руку. — На Замарстинівській вулиці самохід потрутив Стефанію Вікль з Нових Збоїськ. — На поліції зголошено низку крадежей.

— Контроля автобусів. У звязку з відомою катастрофою на вілянівській залізничці під Варшавою, влада переведе люстрацію всіх приватних перевозових підприємств, у першу чергу автобусових. При тому сконтролюють технічний стан автобусів та їхнє обтяження і звертатимуть увагу, щоб автобуси курсували згідно з розкладом їзди та не брали більше пасажирів, ніж їм вільно. Контроля справді побажана, а то білєтери здебільша приймають до автобусів стільки пасажирів, кілько влізе, не звертаючи уваги на цифру виписану на дверцях.

— Ще один член „Фалянги" — грабіжником. Як це ми вчора згадували, у Варшаві відібрав собі життя підчас грабіжницького нападу діяч з „Фалянги" Антін Церха. Як тепер подає польська преса, виявляється, що це він виконав був грабіжницький напад на колектуру Волянського; касієрка колектури пізнала його у просекторії. Підозрівають, що Церха напав на касу у Воловцях та убив касієра, можливо, що виконав також інші напади. Другого учасника останнього нападу Церхи арештовано у законспірованому льокалі, де він ховався після нападу, залишаючи Церху у хвилині, коли побачив, що напад не вдався. Він називається Цезар Жиромський і також є визначним діячем „Фалянги".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 26 липня 1889.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА В ГАЛИЧИНІ.

У передовій статті читаємо: „Жидівська справа безперечно одна з найважніших справ у Галичині і торкається однаково русинів і поляків. І важність та небезпека, що загрожує від жидів усім нежидівським мешканцям краю, признавали завсіди бодай усі русини: руська журналістика (щоб напр. згадати тільки на давні статті у „Батьківщині"), руські політики (як пок. Качала), руські економісти (напр. пок. Навроньский). Саме руська журналістика звертала і звертає увагу на жидівську справу.

„ЗБРОЄННЯ НА ШЛІЙ ЛІНІ".

Під таким наголовком „Зброєння на шлій лінії" пише італійський часопис „Секольо": „Воєнна підготова іде з гарячковим поспіхом. На останній раді міністрів Крісні — кажуть — докорив міністрові війни Бертоле-Віллетові за те, що він за поволі веде справу зброєння. Крісні доручав йому, щоб він намагався якнайскорше завести в італійській армії порох, що не робить диму, і заступити теперішні карабіни репетіровими. Одночасно сказав йому, що коли він бачить, що не може того перезести, нехай подасться до димісії".

СТРАЙКИ РОБІТНИКІВ.

Відень, 26 липня. Страйки робітників у Стирії, Країні і Чехії поширюються щораз більше. Робітники домагаються всюди підвишки платні.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
ВИКОНУЄ СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20

ТЕЛ. 111-21

О. ЛЕВИЦЬКА : С-КА
Львів, Кордецького 51.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

Загальні збори філії „Просвіти" в Мельниці. Хоча жнива у повному розгарі, то у вівторок 4-го п. м. зала читальні „Просвіти" у Мельниці гостила в себе коло 70 делегатів та 7 делегаток читалень, на загальних зборах філії „Просвіти". Мельниччина — це закутина між Дністром і Збручем і всі 25 читалень у тій закутині як одна знаходиться у виняткових обставинах, бо у граничній полосі, до якої доступ дозволений тільки за спеціяльним дозволом староства у Борщеві та окремою вгодою КОП-у. Довголітній голова філії, заслужений судця Петро Смаль стверднв, що невеличкий гуртоқ інтелігенції в цьому повіті проріджується з року на рік і тягар освітньої праці по селах спочиває тепер тільки на двох людях. П. Грушкевич зі Заліся та П. Білинський зі Звенигорода — це вже останні могікани. Третій о. прелат Капустинський в цьому році відійшов вже на віки з Мельниці і його память присутні вшанували однохвилинною мовчанкою. Кількох інших інтелігентів у Мельниці тільки дорічно бере участь у культурному житті, в місцевій читальні та в повіті. Вся праця спочиває на плечах селян, які вміру свого знання працюють на місцях. Праця філії обмежовується виключно до того, що вона скликує часті вінкети, улаштовує курси в Мельниці тощо. Духовенство, яке могло б повести працю, мусить тримати осторонь, звязане спеціяльним розпорядком (станіславівська дієцезія) своєї влади. Зі звіту управляючої філії у Борщеві м-ра Миколи Бажанського, який обслуговує також і мельницьку філію, виходить, що на 25 читалень 18 читалень мають свої власні домів-

Непромакальні плащі
від зол. 12'— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів
т. 420.

ки, 2 містяться в кооперативних домах, 1 в громадському домі, а 9 по приватних хатах. Але 9 читалень мають вже свої власні площі. Вартість тих домівок 55.070.81 зол. В читальнях є згуртованих 3300 членів. В бібліотеках було 5884 книжок. Читачів 2284, прочитано 7479 книжок. Понад 500 книжок у своїх бібліотеках мають тільки читальні в Михайлівці, Горошовій та Германівці, а найслабші бібліотеки є в читальнях у Панівцях, Зеленій Вільховецькій, Кущинцях і Латківцях. Відрадним явищем не досить велике число жінок — одна четвертина членів — у членах читалень. Членство Матірного Т-ва тут мало поширене. В 1934 р. було членів Мат. Т-ва 243, в 1935 — 454, в 1936 — 812, в 1937 — 897, а в 1938 вже тільки 188. Тільки третина читалень уладила ювілейні свята, в деяких обставинах важко робити проби тому, що не всюди можна дістати на те дозвіл. Над звітами виявлялася жива дискусія, в якій видно було, що освітня праця цікавить селян і вони дорожать своєю установою. Інсп. Гафтинович, який приїхав на збори як делегат Матірного Т-ва у своїм рефераті доручив Вишілові звернути пересвосім увагу на молодь по читальнях: треба уладити курс для провідників самоосвітніх гуртків, виховати там людей, які вели би працю на місцях. Зокрема жіноцтво, яке кіно цікавиться працею, треба згуртувати по окремих жіночих секціях при читальнях і ті два чинники двигнуть цілий освітній рух у Мельниччині, бо не підтвердила кожної акції на селі — жінка і молодь. Комісіяматча, якої головою була п. Марія Зуликова, запропонувала до Виділу тих людей: на голову п. Петра Смаля, до Виділу: зв. Богдана Ухача, дир. ОСК в Бязю Пустім, м-ра Мирослава Павлова, м-ра Гната Баранова і Марію Зуликову з Мельниці та Онуфрія Шевчука з Кущинець і Володимира Грушкевича зі Заліся.

Присутний.

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Борислав. СЯН—КАДІМА 3:1 (2:1).

Минулої неділі Сян гостив у Бориславі, де розіграв змагання зі сильною дружиною Кадіма, постійним кандидатом до Окружної Ліги. Сян заграв концертово і майже ввесь час мав перевагу. В Сяні важко когонебудь виріжнити. Всі змагуни заграли дуже добре і виявились як слід зі свого завдання.

Гру почала Кадіма, що швидкими подачами добуває терен, але її акції під воротами ліквідує швидко і певно добра залога Сяну. Одночасно Сян переймає ініціятиву у свої руки і затримує її вже ввесь час. Перші ворота добув для Сяну Бардин у 25-ій хвилині. Кадіма намагається за всяку ціну вирівнати і переводить низку акцій, але щойно в 35-ій хвилині вдалося вирівняти Акерманові з найближчої віддалі. Не минає кілька хвилин і Гібалевич добуває скісним стрілом найкращі ворота. Друга половина перейшла під пописовою грою змагунів Сяну, що бомбардували ворота Кадіми з її карного поля. Лише завдяки добрій грі воротаря та великому щастю Кадіма завдячує свою низьку програну. Публіка була дуже вдоволена гарною грою Сяну, що залишив по собі в Бориславі якнайкраще вражіння.

Стронятин. СТЕП (Стронятин)—ЮНАК (Ременів) 4:2.

АКТОРИ НА СТАРТІ.

Снятин. У. С. К. ГОНҐ—Ж. Т. С. ГАКОАГ 4:2 (4:1).

Театральна спортова дружина осягнула гарну і переконливу перемогу над найсильнішою дружиною Снятина. Перша полугра — це був просто тренінг на одні ворота. Гонг не допускає противника до голосу, а одинокі в тому часі ворота для Гакоагу впали з самобійчого стрілу помічника театральної дружини. В другій полугрі Гакоаг, бажаючи поправити вислід, починає грати гостро і йому вдається стрілити ще одні ворота з карного кону, подиктованого за якусь уроєну провину. Гонг заграв ті змагання дуже добре, на його стилю і загравнях слідно вмілий провід тренера п. Л. Підлісецького (з України), який і на грищі на правому крилі виявив усі прикмети расового спортовця. Ворота для Гонгу стрілили: Малецький (2), Сухар (1) і Сапенький (1). Пятих воріт, зовсім правильно добутих Підлісецьким, не признав судця п. Оленюк.

СТИР У ЛУЦЬКУ ВІДЖИВ.

Спортове т-во в Луцьку Стир, спало сном блаженних. Площа, яку дав йому для жвитку міський уряд на березі Стира (за валом) і то в доброму місці, заросла й нагадувала цвинтар; хатка, що все стоїть на стовпах, як на курячих ніжках, стала домеюю, павуків і т. д. І нагло члени Стиру почали рухатися. Блиснули на сонці лопати. Застукали по цвяхах молотки й обухи сокир. І дещо змінилося — вичищені доріжки, стовпи для відбиванки, поміст із соснових дощок для танців „під голим небом". Але найбільшу несподіванку уладив Стир у день св. Петра й Павла 12. п. м. Справжня несподіванка, бо організатори забули сповістити громадянство, що Стир улаштовує відкриття сезону (спізнятися це вже наша традиція). Тому на „вал" явилися лише ті, які брали участь у підготові й організації свята.

Зрештою під вечір прибули на площу Стиру й ті українські громадяни, які довідалися „пантофлевою поштою" про свято.

Як на перший раз — то на таку підготову, „відкриття сезону" Стиру — пройшло добре. Музика добре грала, молодь ще краще танцювала, а старші згадували свої молоді літа. Потім пішла відбиванка. З черги виступали хори: селянські з с. Кучкарівки й Рованців та луцький. Співали, як уміли, але слухати над річкою, на вільному повітрі й під голим небом хорові українські пісні, дуже мило. Опісля йшли далі танці, співи, веселі балачки.

І врешті — велике празковянське, а може лише праукраїнське вогнище (багаття). Полумя розгорталось, як молоде серце. Іскри линуть угору, неначе юнацькі поривання. Словом, „відкриття" сезону Стиру відбулося. Побачимо, що буде далі.

С. С.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юра Шкрумеляк: ВИСОКІ ГОРИ І НИЗЬКІ ДОЛИНИ. Повість. Видавництво „Добра Новіна". Львів, 1939. Мала 8-ка, стор. 124.

Микола Голубець: ПАВЛО КОВЖУН. Відбитка з „Жінки". Вступ і редакція Святослава Гординського. Львів, 1939. 16-ка, стор. 32.

Юрій Федькович: ФАРМАЗОНИ. Драма в 5 діях. Для сценічної вистави пристосував Юра Шкрумеляк. Накладом Т-ва „Відродження". Львів, 1939. 8-ка, стор. 52. Ціна 1.50. „Відродження", Львів, Чарнецького 26.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. Річник VII. Кн. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів. Зміст: Поль Валері: Гранати. Кроки. — Піер Домінік: Жадоба влади. — Жак Бенвіль: Казка про султана, його везирів і його мамку. — М. Островерха: Місто ренесансу. — Андре Зігфрід: Британська психольогія. — М. Андрусяк: Українська „ніч" — фантазії і дійсність. — Нестор Хименко: Американський Пилип з конопель. — Ральф Велес: Нове життя для мільона акрів. — Р. О.: Війна в творі Клявзевіца. — ***: Роковини Жанни д' Арк. — В. Іванне: Українська чорна металюргія в добі індустріялізації СССР. — І. Вут: Про партійні хронички. — Д. Д.: 1709—1739. — Жан Фонтенуа: Що я бачив у Німеччині. — С. А. Лайон: Як новий Льоренс та його жінка правлять пустиню. — М. Л.: Советський халаман і дійсність. — За рівновагу між хліборобством і промислом. — Мікадо: Вистава В. Лосовського. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік III. Ч. 4. Червень 1939. Львів. Зміст: Д-р Зиновій Лисько: Формальна побудова українських народніх пісень. — Курт Вільде: Дисонанси. — Зенон Попель: Дещо про пісню В. Матюка: „Чом так скрито". — Музичні афоризми. — Д-р Стан. Людкевич: Нововідкритий твір В. Матюка. — Річний ювілей. — Хроніка й рецензії. — Весепий кутик.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Рік III. Кн. 2. Квітень-травень-червень 1939. Львів. Зміст: С. Сірополко: Петро Холодний як педагог і освітній діяч. — І. Филипчак: Шкільництво на Лемківщині. — Д. Сокульський: Дитячі прозвиська та реакція на них у світлі сучасної педагогіки. — Д-р П. Біланюк: Де шукати джерел внутрішньої карности? — З освітньої діяльности. — Серед книжок.

МИ. Літературно-науковий двомісячник. Кн. 3. Травень-червень 1939. Варшава. Зміст: Богдан Ігор Антонич: Довбуш. — Ольга Олійник: Надгробок на могилі щастя. — Богдан Ігор Антонич: З зелених думок одного лиса. — Володимир Ласовський: Два обличчя Антонича. — Богдан Ігор Антонич: Поезії. — Святослав Гординський: Лабораторія Антонича. — Джейкоб Франсіс Двевр: Ідилія в Венеції. — Джон Генрі Ньюмен: Дефініція Джентельмена. — Павло Зайцев: Як творив Шевченко-поет. — Синопсис: Що таке культура? — Що ми вже знаємо? — Шерлок Гольмс. — Репенлі.

Нові обгортки
друковані в красках:

папері ч: 14 — **ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта
„ ч: 16 — **ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)
„ ч: 18 — **ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)
„ ч: 21 — **СИНЯ** (давніше: синя)

Шкіряні каганці і ремінці для пса
у найліпшім гатунку, линви гарапи продає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**
Львів, ул. Синстуська 2.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Пятниця 28. 7. виставн нема.

Театр Ріжнородностей.

Середа 26. 7. год. 20.30 „Орел контра решка".
Четвер 27. 7. виставн нема.
Пятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка з Львова.
28. 7. Цариця Грузії.
З Заболотова їде театр до Косова і Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
26. 7. Сорочинський ярмарок.
КУТИ:
27. 7. Вельможна пані Кочубеїха.
РОЖНІВ:
28. 7. Мати найманчка.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдавський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.
КОБАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати найманчка.

Український Хор Дм. Котка.

26. 7. Труханів.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Синік.
3. 9. Румаґа.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових крузків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

К І Н А.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа"
АМПІР: „Пристань 7 морей".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Месники" та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стрія у ночі".
ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".
ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Кров на морі".
ЕВРОПА: „Тяжко вдобути жінку".
КАЗИНО: „Шпигунові пімсання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока".
МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марока"
МЕТРО: „Попе ле Моко", „Есаєл".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Три панянетка".
РАЙ: „Чи, Людина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ: „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня довбня почтмайстра".
СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тульон" і ревія
ТОН: „Пат і Патахон", „Каля Нас".
УТІХА: „Сильні люди" та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка з портрету".

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН **CSAVE**
уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Синстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Пісчано-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетна в українській мові, 13.10 **Українська музика, з пл.,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурашко з каучуку", мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 „У світі казки" авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки з супр. форт., Ранок у міському парку, 17.00 Бікучі вістки з місто та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня. 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сцени та хвали, 19.00 Весела авдиція, 19.20 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відтинк, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра. 21.00 Шопенівський концерт. 21.40 Про Матейка, 22.00 Танкова музика з пл., 22.30 Опо-лідання, фрагмент повісти, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.20 Спортова гутірка. 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авдиція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, бірка, 14.45 Сапери, словно-муз. авд., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 18.35 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.35 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Видання Осолінеум, 19.30 Верді: „Аїда" II-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Вартко переможець" Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра. 21.00 Скрипковий реціталь у супр. форт., 21.30 „Пасек вопс в Дзні!" фрагм., 22.10 Вокальні дуети 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

Пятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дута орх., 8.15 Хлопоти та ради: Неоцінені скарби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. порадник. 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, бірка, 14.45 Перервані записи, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ля Скала, пл., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Моцарта, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині. 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в українській мові виголосить інж. Мик. Доберчук.** 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Реп. концерт: оск... Данів хор: у перерві „Вальтер Скот" літер. портрет, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Еспанії" авд. з муз. 19.15 Весела авдиція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Оперетко-ва музика, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні. 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комуніжати в різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.25 Реліг. музика, 22.00 Цит. орх.. ВІДЕНЬ 19.00 Лопунов: Соната ф-моль на форт., 20.15 Віїськ. орх., 21.00 Концерт серенад. 22.30 Розр. концерт. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетка і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАГЕН 20.00 Сопран, орх., ЛЮКСТІ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Відд., 20.20 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РІМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф" оп. Верді, 22.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, сол. хор, орх.. 19.15 Форт. твори Бусонія, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.20 Рос. романси, 22.15 Легка музика. БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати. 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Четири Штравси" музика. 22.30 Віденська легка й оперетко-ва музика. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія" музика. 20.40 Симф. концерт. 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Опр., МІНХЕН 20.15 „Клівія" оп. Доніцет, ПРАГА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. літочого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Новака „Ліхтарня", РАДІО ПАРІ 18.00 Театр, 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенде, РІМ 17.15 Танк. музика. 21.00 „Паяци" оп. Леонкавалля, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика. 19.00 Вок. соля, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Пятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт. БІЛГОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати. 17.10 Скрипка. ВІДЕНЬ 20.15 Весела словно-муз. авд., 22.30 Камерапьні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Недокінчена симфонія h-моль. 22.20 Форт., ЛЯЙПЦІГ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен. ПРАГА 21.10 Популярна чеська музика. РАДІО ПАРІ 18.15 Архітектори завжди хор. музики, 22.30 Розр. авд., РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт. СОФІЯ 18.00 Танк. музики, 19.15 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Біржа

Львів 25. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги безьг. 90·72—90·72 Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад 5.31·50—5.31·50. Фльор. голл. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15 Франки шв. 120·25—120·25 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 86·00.

Акції

Банк Ї. д. 105·50, Цукор 16·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліяьнов 79·00—79·00, Моджейів 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Стараховичі 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів. 25. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·00

Тенденція на масло сильна, на молоко вдержана, на яйця слаба.

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ віддя „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, цілк помірковані. 1135 24—45

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій нечинне до дня 20 серпня 1939. 1448 1-5

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на вилиз закордонним плином, ціни найнижчі, Шпір. 1-вок 29 1381 10-4

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ОРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 3-40 2816

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1446 1—2

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська ч. 1. 1447 1-1

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п ч. 122) тел.: 295-88.

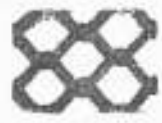
Найдешевша виробня сіток до огорожі
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. ряді оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 168 (15.247).
Ч. 168 (15.247).

Lwów, czwartek 27. lipca 1939.
Львів, четвер 27. липня 1939.

Oplata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 329-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Banku Czeskich Legion Praga „Diło".
Рукописів не завертаємо

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Знаменна заява мін. Саймона

у справі позички для Польщі.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Посол Лейбур Парті Дальтен заінтерпелював нині у палаті громад канцлера скарбу, що стоїть ще на перешкоді у справі фінансового і торговельного порозуміння між британським та польським урядом. Відповідаючи сер Джон Саймон склав таку заяву: „Розмови з польською делегацією обіймали дві окремі справи. Перша була звязана зі справою експортових кредитів. Британський уряд висловив згоду заґарантувати експортові кредити у висоті 8 мільйонів фунтів, щоб улекшити польському урядові закупити у В. Британії матеріяли, необхідні для оборони Польщі. Тепер польська фінансова делегація і відповідні ресорти британського уряду узгіднюють подробиці в цій справі. Крім того відбувались розмови з польським урядом про можливість готівкової позички, що її дав би британський уряд спільно з французьким урядом. Одначе порозуміння що до умовин, на яких цю позичку могли б дати, не вдалось осягнути в пору так, щоб необхідний закон приняла палата заки розїдеться на літні вакації.

Посол Дальтен запитав ще додатково, чи це слід розуміти так, що кредити обмежені лише до закупів у В. Британії? А якщо польському урядові потрібне буде військове засоблення, якого В. Британія не доставить? Чи тоді Польща не буде мати права заспокоїти свої потреби в Америці або деінде? Сер Саймон відповів: „Експортові кредити будуть експортовими кредитами, щоби улекшити закупи у В. Британії". Що ж торкається другої справи — що її порушив посол, то британський і французький уряд вповні годяться допомогти Польщі, якщо будуть узгіднені умовини, на яких можна б перевести необхідні зброєневі закупи в інших державах".

На дальший запит посла Лейбур Парті Натана, чи в розмовах на цю тему виринули якінебудь трудноші тому, що британський уряд не згодився, щоб частину позички перемінити на золото або чужу валюту канцлер скарбу відповів: „Я волів би не повторяти подрібно трудношів, що мають — на мою думку — технічний характер. Цих подробиць не можна виявити з огляду на публичний інтерес, бо з такими справами звязані складні проблеми".

Вкінці на поклик пос. Дальтена, щоб канцлер скарбу швидко скінчив ці переговори і не допустив до того, щоб вони затягались, сер Джон Саймон не дав відповіди.

Третій лет британських бомбовиків

до Франції.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТР ЛЕТУНСТВА В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Британське міністерство летунства повідомляє: У вівторок відбувся третій зчерги лет британських бомбовиків на Францію з нагоди 30-ліття перелету Блеріота над каналом Ляманш. Перша група 60 бомбовиків типу „Бленем" покинула англійське побережже к. год. 8-ої рано і вернулась до своїх баз по 10-ій год. рано. Друга група бомбовиків типу „Велінтен" взяла участь у вправах перелетівши 2.000—2.300 км. над Францією без осідання. Кілька дальших формацій літаків типу „Гемпден" доповнило ці пробні лети, в яких взяло участь понад 200 літаків і 1.000 летунів.

Авас повідомляє: Вівторковий лет британських бомбовиків над Францією закінчили три ескадри літаків типу „Гемпден", зложені з 42-ох літаків. У леті над Францією взяло участь 240 легких і важких бомбовиків.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Французький міністр летунства Ґі Ляшамбр прибув у вівторок вполудне до Льондону з шефом французького штабу летунства. Французький міністр летунства склав нині візиту в палаті громад британському міністрові летунства Кінслі Вудові, з яким відбув довшу розмову. Мін. Ґі Ляшамбр візьме участь у святкуванні 30-их роковин перелету Блеріота літаком каналу Ляманш.

Французька влада зовсім не знала про час налету. Французькі летуни, обсерватори, радіотелеграфісти та обслуга протилетунських гармат, які мали відбити напад, були від 24-ох годин у гострому поготівлю. Щойно коли перші з них у гострому поготівлю. Щойно коли перші літаки появились над берегами Франції, розлягся алярм і французькі гармати почали обстрілювати нападників, а мисливські літаки виїхали на зустріч неприятелеві. Брит. літаки летіли чотирьома окремими ґрупами. Над більшими французькими містами бомбовики обнижували лет на висоті від 1.000 до 1.500 м. Юрба народу обсервувала з вулиць міст повітряні бої між британськими бомбовиками та мисливськими французькими літаками, які їх атакували. У нинішнім леті брав теж участь вищий старшина штабу британського летунства.

„АНГЛІЙСЬКІ ПРОВОКАЦІЙНІ ЛЕТИ".

БЕРЛІН, ПАТ. Нові лети британських бомбовців над Францією викликали схвилювання німецької преси. Німці стверджують що німецке летунство не потребує доказувати своєї вартости подібними маневрами. Лети британських бомбовців називають „англійськими провокаційними летами".

Куди піде Еспанія?

ГЕН. АРАНДА ПРО ПОЛІТИКУ НОВОЇ ЕСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ЛІЗБОНА, ПАТ. Ген. Аранда, який — як відомо — стояв у проводі еспанської військової місії, що була недавно в Німеччині, відбув з представником щоденника „Діяріо де Лісбоа" розмову, в якій заявив між іншим: „Я обстоюю, щоб привернути приязні взаємини з Англією. Еспанія була завжди у доскоиалих взаєминах з Англією, Францією, Швайцарією й Бельгією. Поза дружбою, яка вяже нас із тотальними країнами, ми повинні дбати про приязні звязки з іншими краями. Еспанія мусить вести передовсім, коли йде про економічну свободу, елястичну політику. Бо незалежність країни тісно звязана зі свободою в економічній ділянці.

Про свої відвідини в Німеччині ґен. Аранда заявив: „Напередодні виїзду я запитався ґен. Франка, яке становище маю зайняти. На це ґен. Франко відповів широ: Обговорюйте переважно торговельні справи. Що торкається політики, не торкайте нічого, що могло би пошкодити свободі діяння Еспанії у міжнародніх взаєминах.

Про еспанську політику у відношенні до Італії ґенерал сказав: „Зайва річ вичисляти прізвища, щоб довідатися, що в еспанському уряді є прихильники союзу з обома країнами осі. Не вважаючи на те і не вважаючи на все, що писала закордонна преса, я переконаний, що відвідини міністра Чяно під цим оглядом нічого не принесли.

У розмові з представником агенції Авас ґен. Аранда підкреслив, що на випадок европейського конфлікту Еспанія повинна вести політику невтральности. Ясна річ — говорив ґенерал — що будемо давати докази симпатії нашим приятелям, але це не значить, що ми сліпі та не бачимо речей такими, якими вони є насправді. Навіть Балеари не можуть перешкодити транспортам військ з Африки до Франції. Балеари — це, правда, морська база, але еспанська фльота тепер щойно у стадії будови.

Нова інтерпеляція у справі міліярдової позички для Німеччини.

ГОСТРА КРИТИКА У ФРАНЦІЇ ЗА РОЗМОВИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Пос. Гендерсон зголосив нині нову інтерпеляцію до міністра торговлі Стенлі у справі розмови мін. Гадсона з дир. Вольтатом про фантастичний плян позички для Німеччини. Пос. Гендерсон з Лейбур Парті запитав, чи дир. Вольтат вів якінебудь розмови у міністерстві торговлі і чи по його візиті йтимуть знову торговельні переговори між представниками британських промислів і німецькою ґрупою що їх перервали внаслідок березневих подій. Міністр торговлі Стенлі відповів: З дир. Вольтатом не зустрічався ніякий урядовець міністерства торговлі, уряду, закордонної торговлі або уряду експортових кредитів. Щож торкається торговельних переговорів, то положення далі таке саме, яке витворилось по березневих подіях, а саме переговори мусіли припинити з огляду на політичне положення.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса далі коментує аферу Гадсон—Вольтат. Багато поважних французьких публіцистів не скриває свого невдоволення, хоч заява прем. Чемберлена і мін. Галіфакса вияснила цю справу. Проти розмови мін. Гадсона з дир. Вольтатом виступив дуже гостро начальний публіцист „Пті Парізієн" Бургез. Всіх тих в Англії — пише Бургез — які сподівались орґанізації політики спротиву проти нападника, зустрінула прикра несподіванка, бо член кабінету увійшов у контакт з висланником Ґерінґа і дався втягнути до виміни поглядів, суперечних з політичною формулою британського уряду. Щонайменше дивне, що у хвилині, коли Англія у порозумінні з Францією веде на широку мірку акцію дозброєння, урядова особа складає мирні пляни і навіть пляни фінансової співпраці з представниками третьої Німеччини, яка виразно змагає до гегемонії господарської в Европі. Інцидент Гадсон—Вольтат вказує, що німецька політика більше ніж колинебудь перфідна і що слід до неї ставитись з найбільшою обережністю. В Парижі Абец — кінчить Бургез — у Льондоні Вольтат та його наївний співрозмовець; цього вже забагато.

Нечуваною в цілій справі — пише Бернус у „Журналь де Деба" — є просто неправдоподібна наївність англійського співрозмовця, який хоч на хвилину міг припускати, що канц. Гітлер прийме предложені йому умовини. Чи було розумно предкладати плян фінансової допомоги німецькому делеґатові знаючи згори що цей плян буде відкинений. В цьому випадку слушне заняв становище один польський щоденник запитуючи, які ґарантії мира дістала б Европа зміцнюючи Німеччину замість її ослабити.

„Тан" висловлює вдоволення що публична опінія В. Британії не далась зловити на німецький маневр.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Від великих проблем до конструктивної праці.

Львів, 25. липня 1939.

Коли ми хочемо обговорити засоби, якими повинна кермуватись нація, щоб утримати себе на висоті завдання нинішніх революційних часів, то здаємо собі докладно справу, яка це тяжка проблема. Вона тяжка з матеріяльного і формального огляду. З матеріяльного огляду тому, що нам, невтаємниченим у пляни керманичів европейської політики, важко передбачити хід подій, головно найближчого майбутнього і з огляду-ж формального тому, що багато дечого, що сьогодні треба б насвітлити і сказати, не можна сказати у газетній статті в теперішніх обставинах. Тимто не будемо торкатись тої може найважнішої проблеми, яка наша політична концепція та орієнтація, а обмежимося тільки до тих справ, які безпосередньо виринають перед нами українцями у межах польської держави і то тільки до справ нашого внутрішнього життя.

На питання, яке наше головне завдання під теперішню пору, дають у нас дві протилежні відповіді. Одна, поширена головно в колах старшого громадянства, така, що ми не повинні надто перейматись так званою високою політикою, бо вона від нас не залежить, що ми повинні робити щоденну конструктивну роботу, дбати про наш господарський і культурний розвиток, бо від того розвитку залежить міць народу, бо він дасть змогу знайти заняття і прожиток нашій такій численній безробітній молоді і запрягти її до конструктивної праці, а народові дасть відповідну освіту, щоб він міг найти у кожній ситуації правильний шлях. Наглядним доказом того, як дуже поширений такий погляд, були недавно Загальні Збори Т-ва „Просвіта". Річ сама у собі не такої вже дуже великої ваги, а все-ж ці Збори дали притоку до цілої низки статтей по часописах всіх політичних відтінків, що йшли майже ввесь місяць і то в часі, коли за Гданськ у цілій Европі стояли змобілізовані мільони людей і майже дослівно кожної години загрожував вибух світової війни.

Другий погляд — протилежний, поширений головно в колах молоді, що нам не час тепер привязувати спеціяльної ваги до буденної конструктивної праці, що часи занадто важливі у своїх можливих наслідках, тому нам слід звернути всю увагу на те, щоб події не заскочили нас несподівано, бо від висліду тих подій залежить не тільки наша політична доля, але й доля розвитку нашого господарства і нашої культури. Прихильники того погляду були наприклад сторонниками повного бойкоту, а бодай повного легковаження виборів до самоуправних установ, бо, на їх думку, це в теперішніх часах надто маловажна справа, щоб до неї привязувати більшу вагу. Як звичайно, правда лежить посередині. Ми мусимо виконувати нашу щоденну конструктивну працю і всіми найкращими силами підготовитись до оборони наших прав на випадок збройного конфлікту народів. На жаль, не тільки нема рівноваги між обома тими ділянками, але й обі вони в нас якслід неналаднані. Ми знані з нашого хисту до щоденної праці і ми вміємо по нашій найкращій спромозі працювати в найтяжчих обставинах, розвивати наше культурне та головно господарське життя. Але ця праця не досить вирівняна.

Без огляду на наш великий розвиток на полі господарськім, головно кооперації, без огляду на розбагатіння одиниць у порівнянні з часами передвоєнними, без огляду на значний зріст нашої інтеліґенції, хоч і зпролетаризованої, наше Наукове Товариство ім. Шевченка, наша Просвіта і Рідна Школа бідніші, як перед війною і замість занятися наукою та просвітою, журяться вічно матеріяльними клопотами. Намножилось безліч видавництв, які ледви животіють і видають твори не найвищої літературної вартости, а „Червона Калина", яка так дуже заслужилася для нашого народу, майже завмирає. Ми платимо сотні тисяч на не конче потрібні цілі, сотні тисяч видаємо взимі на всякі імпрези, на яких звичайно не тільки старші, а й молодь нудьгує, а рівночасно читаємо в ґазетах, що видатний професор, який написав десяток праць для високих шкіл, замість „золотим пером" мусить лопатою заробляти в Німеччині на шматок хліба. На господарському полі, як чуємо, багато наших громадян тримає свої ощадности в чужих, не своїх установах, через що мільони грошей відпадають з національного обороту; наші установи торгують нерідко, конкуренційними з нашим виробництвом товарами; починається спір між службовиками й управами установ, який може довести ті установи до руїни.

На політичному полі ми також блукаємо манівцями. Кожний з нас думає, що має право говорити про напрями нашої політики, давати інтервю, переговорювати з чужими політиками, ставляти програми, які з собою суперечать, що, природно, обнижує нашу повагу перед своїми і чужими. У нас нема скристалізованої думки, чого маємо домагатись від держави, де живемо і якої ми є громадянами. Ми хочемо сповнити всі обовязки супроти держави, знаємо, що в її обороні будемо проливати нашу кров, а скаля наших домагань така ріжна, що ніхто в ній і визнатись не може. Але що найважніше: у нас нема виробленої думки, як, зберігаючи нашу національну субстанцію, — ми можемо наближуватись до нашої політичної мети. Живемо серед дуже важких обставин, ті обставини можуть, а мабуть і будуть ще важчі. Ми можемо втратити наші надбання в усіх їх дотеперішніх формах, і може втратити працю наш людський актив. Нині не дуже сильні, ми можемо стати ще значно слабшими. Ми мусимо поставити ясно справу, чи рахувати нам на чужу допомогу, чи рахувати на цілість українського народу і, без огляду на кордони, вести самостійну українську політику. Здається, що в цій справі найменше ріжниць між старими і молодими, хоч ріжні ріжно уявляють собі форми сторонньої допомоги. Та, чи ця лінія правильна, чи це не лінія найменшого опору, чи вона оправдається в ході дальших революційних подій, над цим треба нам дуже докладно застановитись, кермуючись не чуттям і бажанням приспішити хід подій, а розумом і йдучи за природним ходом тих подій.

У двох попередніх статтях ми висказали погляд і старались його мотивувати, що живемо в часах довготревалої революції саме на те, щоб доказати, що мусимо бути приготовані на довгу, затяжну боротьбу, що не тільки льокальний конфлікт, але і світова війна ще імовірно не закінчить процесу революції, врешті, що переможцем з цієї революції вийде той нарід, який зуміє себе найдовше втримати у добрій фізичній та головно моральній формі. Тому, щоб упорядкувати ці всі невпорядковані справи, мусить у нашому народі повстати регулятор, який міг би їх упорядкувати, який мав би моральний авторитет і довіря нашого громадянства для його громадянських чеснот і політичного розуму. Ми вже тому рік на сторінках „Діла" порушили цю тему. Престіж поодиноких партій, захитаний у цілому світі, захитаний і в нас. Ми всі розуміємо, що у важних для народу хвилинах непотрібна партійна гризня, а навіть партійне суперництво, що в таких хвилинах мусить увесь нарід зединитись під одним авторитетним проводом.

Жаль, що такий моральний регулятор не повстав. Багато лиха можна би було оминути, яке за останній рік у нас розпаношилось, а якого причиною була наша розгубленість, брак одноцілої програми діяльности, брак поділу праці і відповідальности, брак загально-національної ініціятиви. Наслідком нашого розбиття жирують на розпиленому організмі народу люди цілком до громадянської іниціятиви непокликані, без потрібних до того кваліфікацій та — ще гірше — часто агенти чужих сил, для яких життя і добро нашого народу не мають ніякої вартости і які готові в чужому інтересі пхнути нарід до політики катастроф, політики, що може нам принести не тільки необчислені політичні шкоди, але й наразити — як звичайно в таких випадках бувае — наші найкращі національні сили на фізичне винищення. Зрозуміло, що не е в національному інтересі гасити духа, придушувати запал, який горить у серцях народу. Кожний мусить бути гордий, що в народі живе запал до змагань, охота до жертв для добра загальної справи. Але й ці жертви мусять бути доцільні, в добре зрозумілому національному інтересі, бо жертва тільки для жертви, терпіння тільки для терпіння — це великий мінус у національнім біляисі і нарід, який складае тільки такі жертви, нездібний до самостійного національного життя.

Маємо багато доброї волі, багато найкращого запалу, потрібно нам ще розуму і розсудливости. Той розум і розсудливість мусить нам дати політична зорганізованість, підчинена одному національному наказові. Чим скоріше вона повстане, тим скоріше прийде у нас порядок у громадянському житті, тим певніше наближимося до тої національної мети, якої всі, без ріжниці політичних переконань та без ріжниці віку, бажаємо. Тою метою е краща доля цілого народу і краща доля одиниць.

Д-р Дмитро Левицький.

вул. 15—39
МЕБЛІ їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Красіцьких 18, Тел. 272-04.

Множаться назви волинян.

УКРАЇНЦІ, РУССКІЄ, РУСІНІ, ЛЮД ВОЛИНЬСКІ.

Українське населення Волині переживае дуже своєрідні часи — часи вишукування для нього нової збірної назви, замість національної назви „українці".

За королівських часів назви „руські" чи „рускі" вживали з сьогоднішнім змістом слова „українські", себто не московські, не російські. Людей московського походження (еміґрантів-утікачів із Московщини) називали тоді на Волині „московитянами". Ця назва „московитянин" зафіксована багатьома історичними актами, зібраними згодом в „Арх. Юго-Зап. Края". Отже нема найменшого сумніву, що назви „руський („рускій") вживали тоді зі змістом слова „український", як протиставлення назвам: „московитянин" чи „московський".

По 1795. році росіяни урядово накинули українцям назву „русскій", себто: московитянин, московець, росіянин. Ціль усім відома: вмовити в українців (руських), що вони не якийсь окремий нарід, а один із росіянами.

Нелегке було це завдання. Українські маси, порівнюючи росіян із собою, ніяк не могли знайти тотожности (в мові, вдачі, звичаях і т. д.). І хоч почали називати себе „русскімі", не переставали відріжнятися від росіян, називаючи їх „москалями". Свідоміші відкидали назву „русскій" і вживали виключно назви „українець".

За 120 років боротьби між цими двома назвами Волинь зовсім забула колишню назву „руський" (польські назви: рускі, русін).

Сьогодні слова „русскій", „рускі" „руський" злилися на Волині в одно й стали синонімом назви мешканців Московщини (росіян, москалів). Національний здвиг 1917—1920 рр. назву „русскій" зовсім викинув із ужитку волинських мас і остаточно ввів назву „українець". Сьогодні вже не знайдете волинянина, який назвав би себе „руським" (рускім) чи „русскім", бо одно і друге слово означае для нього „росіянин". А шодо слів „русин", „русинський", то волиняни навіть не розуміють, що вони означають.

Заміна назви „руський" назвою „українець" відбулася довгим шляхом національного освідомлення й боротьби. Поворот до старої назви „руський" (чи „рускій", „русин") сьогодні вже неможливий, як неможливо повернути назад людське життя.

Цікаво, що таксамо поступнево замінювали в свому лексиконі слово „руський" на „українець" і більшість поляків, що мешкали на Волині (як і на інших наших етнографічних теренах). Зате поляки Конгресівки, Познанщини й Галичини зберігали далі оце тепер уже майже „книжне", слово „рускі" й архівне — „русін".

Після 1920. р., коли в Волинь почали вливатися безперервні хвилі польського елементу з інших земель (кольоністів, осадників, урядовців, духовних, купців, ремісників і т. д.), в урядовій і приватній польській мові зароїлося від ріжних назв українців. Поодинокі польські групи намагалися ввести й закріпити в житті саме той термін, з яким зріднилися.

Через нашу назву навіть почалася боротьба в самому польському громадянстві Волині: місцеві відстоюють назву „українець", приїзжі — „рускі", русін".

Г. Юзевський, що походить із України, відстоював слово „українець". І робив це не лише з огляду на звичку, але й із зовсім правильних політичних міркувань. Знаючи, що назва „рускі" вяжеться в уяві українців із назвою росіян, він знав і те, що вживати цю архаїчну назву „рускі" не значить підтримувати на Волині русифікацію та нагадувати українцям про Москву, а може навіть і звертати до неї їхні очі.

Після Г. Юзевського місцеві поляки продовжували оборону назви „українець". У ч. 98. „Діла", у статті „Волинь" вийш. земляків зза Бута" ми зреферували статтю „Волинь" п.

ня. „Політичне знахорство", в якій сказано, що назва „українець" — назва історична і що селяни Волині такі самі українці, як і селяни з-під Звягеля. Але приїзжий елемент навчити чогонебудь нелегко. Тож „наука" продовжується.

От якийсь невідомий автор, поляк-волиняк, у статті, уміщеній в ч. 24 „Волиня" (з дня 11. VI. ц. р.), писав:

„Нарід Волині, його селянські маси — руські чи українські — назва байдужа, — хоч я особисто зовсім погоджуюся з тим польським професором зі Львова, який вважає, що **до половини минулого століття треба вживати терміну „русінський", а від того часу — терміну „український", який уже прийнято та який здобув собі вже право громадянства.**

Цікаві далі спогади автора, як **поляки Волині за царських часів, маючи на увазі польську рацію, поборювали „русскість" (російщину) й підтримували українство.**

— Я сам, — каже він, — спроваджував, з нагоди 50-ліття смерти поета Тараса Шевченка з Києва його твори в тоненьких брошурках і роздавав двірській службі... **Ми робили те, щоб знищити русифікаторські впливи, щоб відрізати нарід (український) від російської культури...** Наші кузини з близького королівства осуджували нас за те, що ми до служби говоримо „по хлопськи"... Таку політику щодо мас здорового непольського населення **ми вважали за відповідну польській рації... толеранцію вирозумілість...**"

Як життя повторюється! Сьогоднішні поляки-волиняки, маючи на увазі ту саму польську рацію, кличуть земляків шанувати нашу назву „українці", не гальванізувати „рускости", корисної лише Москві, бути толерантними до української мови, культури, традицій, а **приїзжі кузини** з королівства, Познанщини, Галичини та Поморя, кричать своє:

— Нема якраїнців. Є лише русини. І то як польське плем'я, а не як нація.

І справді в останніх кількох місяцях терміни „українець", „український" зовсім вийшли з офіційного й приватного вжитку на Волині. Особливо енергійно виганяють їх із шкіл. У наших руках праця учня 7-ми клясової вселюдної школи, в якій червонилом міцно перекреслено „українці" (мешканці міста) і надписано „русіні". Відважний учень доказував, що він українець, а вчителька переконувала його, що він „русін".

Одночасно з укріплюванням на Волині термінів „русін", „рускі" і т. д. почали усувати з церков українську богослужбову мову та вводити на її місце зросійщену славянщину та взагалі протегувати всякі російські особливости.

І хто все це робить? Саме оті „кузини з крулевства" та з інших земель, усупереч твердженням поляків-волиняків, що така політика незгідна з інтересами держави. Покищо ці твердження й переконування нічого не помагають. Бачимо навпаки зовсім нове й несподіване явище: **проголошення нововинайденої назви для українців Волині** з перекресленням термінів не тільки „український", але й „рускі".

Отак у ч. 1. нового часопису-офіціозу „Громада Волиньска" в передовій статті введено новий термін **„люд волиньскі"**, а в статті п. Й. реактивують злобно кимсь вигаданий термін „тутейши" (цього слова ніде з уст волиняка не почуєте). У згадиному числі „Гром. Вол." вже нема не тільки назви „українець", але й „русін". І знову таки все це роблять не місцеві польські громадяни, а **„кузини"**, що привезли з собою на Волинь і свої терміни і свою власну рацію.

Чи триватиме далі боротьба між польськими волиняками та їхніми заїзжими „кузинами", годі сказати. **Зате можна напевно сказати, що всі ці перехрещування українців-волинян, крім шкоди обом сторонам, нічого іншого не дадуть.** Чому, річ зовсім зрозуміла: природа річей не залежить від людських назв. Хоч як уперто називайте гарбуза кавуном, а він таки залишиться самим собою. Кілько разів уже перехрещували наш нарід за тисячу років! Але він чим був, тим і є. Нічим іншим не може бути ні сьогодні, ні в майбутности.

Коли римляни мудро казали: „Вислухай і протилежну сторону", то наші часи висунули другу непохитну мудрість: **„Доцінюй і протилежну сторону"**, а бодай хоч трохи знай її, не будь знахором! „Кузини" поляків-волиняків, яких „Волинь" назвав „політичними знахорами", не тільки не доцінюють українців-волинян, але й уявляють їх собі без загально-людських прикмет: без амбіції, національної свідомости, почуття своєї гідности, ідеалів і т. д.

І тим гірше буде їх пробудження й розчарування. **Бо.., українці-волиняни зовсім не такі, якими вони собі їх уявляють. Таж вони брали участь у будуванні держави, бачили й відчували її, памятають „спільний похід" і поруч себе обох вождів.** (Див. напр. ілюстрацію на обгортці луцького журналу „Млода Весь — Молоде Село" з дня 20. травня ц. р.).

Справді, треба бути далеким „кузином з королівства", щоб думати, що українці-волиняни забули, як вони називаються і хто вони, та що в них чомусь заниділи вже почуття амбіції та образи. Можемо запевнити експериментаторів над національним іменем українців-волинян, що ці **зміни назв не змінять національної свідомости й почуття гідности українців, не позбавлять і до затрачення національного „я" не доведуть.**

Зате вони накопичують у їхній душі глибоко скрите гірке почуття образи, якого ніколи не забувається.

І передвоєнні поляки-волиняни й сьогоднішні, як ми чули, твердо кажуть, що всі ці експерименти не ведуть до мети і що навпаки **— сама польська рація вимагає зовсім іншої політики, зовсім іншого відношення до прав потреб і самого імени українців.**

В. О—ський.

ЗДОРОВА КУХНЯ 39/20 ВИМАГАЄ ЗДОРОВИХ ПРИПРАВ. ТРИВКІСТЬ МАРИНАТ ТА ЇХ НЕШКІДЛИВІСТЬ ДЛЯ ЗДОРОВЛЯ ЗАПЕВНЯЄ БЕЗБАКТЕРІЙНИЙ, ЧИСТИЙ ТРИВКИЙ. ДЕШЕВИЙ ОЦЕТ З ЕСЕНЦІЇ ОЦТОВОЇ 80% ВИРОБУ ZAKŁ. CHEM. GRODZISK „РАК" на бутелці.

ДЖ. О. КЕРВУД. 23

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Він одягнувся, підголився, та думав про неї безнастанно, аж доки з гадкою про неї не пішов на снідання. Коли пора зустрічі була вже близько, гадка про зустріч з нею почала його непокоїти. Він боявся тих клопітливих моментів, хоч він не був за них просто відповідальний. Та Марія Стендіш завдячувала йому всяких докорів совісти, які він міг мати через свій брак лицарськости минулої ночі. Вона була саме при сніданку. Та вона не була ані трохи стурбована, коли він сів напроти неї. Лиця її були рожеві, як при насаді пелюстки дикої рожі в тундрі. І здавалося йому, що в її очах сяйво було ще глибше та краще, ніж досі.

Вона кивнула головою, усміхнувшися до нього і далі вела перервану на хвилину розмову з дамою, що сиділа біля неї. Уперше побачив її Алян заняту розмовою. Він не мав наміру слухати, та щось вперте перемогло його волю. Він дізнався, що дама їхала на вчительську посаду, до школи для тубильців в Норвіку над рікою Кобуком, та що багато років вона вчила в Довсоні і знала добре історію Белінди Молруні. Було очевидне, що у своїй попередній розмові Марія Стендіш виявила велике зацікавлення, бо панна Робсон, учителька, завважила, що може прислати їй фотографію Белінди Молруні, якщо Марія Стендіш дасть їй свою адресу. Дівчина гаяла з відповіддю на хвилину, а потім сказала, що вона ще не певна місця свого мешкання але напише до панни Робсон до Норвіку.

— Чи ви додержите своєї обітниці напевно? — наставала Робсон.

— Так, я додержу її.

Почування полекші огорнуло Аляна. Слова були сказані голосом тихим і він пригадував, що це тому, щоб він їх не вчув. Було очевидне, що кілька годин сну і краса ранку зовсім змінила настрій дівчини. Він перестав відчувати тягар підозріння і відповідальности. Лише дурень зміг би добачати нотку трагедії в її вигляді. На обіді та вечері її не було. За ввесь день не бачив він її зовсім і він усвідомив собі, що вона навмисне його уникала. Це його не діймило і дозволило йому вернутися до нормального ходу дня. В сальоні для курців він дискутував політичні справи Аляски і викурював свою чорну люльку. Та коли надтягнув вечір і він заживав свого дво-милевого проходу по чердаку, він відчув якесь особливше вражіння шораз густішої довкола нього самоти. Чогось бракувало йому. Він не признавався сам перед собою, що це таке, поки Марія Стендіш не показалася у дверях коридору, що вів до її кабіни і станула сама при огорожі корабля. Хвилину він вагався, потім спокійно прийшов та ставнув біля неї.

— Нині був чудовий день, панно Стендіш — сказав він — і Кордова віддалена вже лиш на кілька годин дороги від нас.

Вона майже не ворухнула головою і дальше дивилася в непроглядну темряву моря.

— Так, чудовий день, пане Гольт, — повторила за ним — і Кордова віддалена лише кілька годин від нас. — Потім тим самим голосом додала: — Хочу подякувати вам за останню ніч. Ви довели мене до великого рішення.

— Побоюся, що я вам не допоміг.

Могла це бути омана у сутінках, але йому видалося, немовби дрижаки прошибали її ніжні плечі.

— Я гадала, що є два способи, — сказала вона, але ви показали мені наглядно, що є лише один.

Останнє слово вона вимовила з притиском, а голос її затремтів.

— Я була дурна. Але прошу, забудьмо про це. Я хочу думати про приємніші речі. Я находжуся саме перед великим експериментом і це відбирає мені всю відвагу.

— Ви вийдете переможно, панно Стендіш, — сказав він впевненим голосом. — Чого ви не попробували б, ви найдете перемогу. Я це знаю. Якщо цей експеримент, про який ви говорите, приїзд на Аляску, щоб знайти тут своє щастя, своє життя тут — то те життя буде гарне. Я цього певний.

Вона помовчала, а потім сказала:

— Невідоме мало завсіди дивну принаду для мене. Коли ми були вчора під горами Скеґвею, я майже сказала вам про те моє дивне відчування. Я вірю, що я вже жила колись давнодавно тому, коли Америка була ще в заранні свого життя. Деколи те почування таке сильне, що я мушу вірити в нього. Може це дурне. Та коли гори розкривалися немов великі двері, а ми побачили Скеґвей, я відчувала, що колись і десь, я таке саме вже бачила раніше. І я мала дивні візії. Може це рід якогось божевілля. Але саме ця віра додає мені відваги перевести в діло мій експеримент. Ця віра — і ви!

(Далі буде)

З польської преси.

Німецька суспільність та Польща.

Берлінський кореспондент варшавського „Часу" п. Е. Мошинський, відбувши подорож по цілій Німеччині, стверджує в числі з 25. VII. що недавній безтурботний настрій німецької суспільности поволи проминає. Пересічний німець починає здавати собі справу з поваги положення, довідуючись майже щодня зі своєї преси про „політику окруження" західно-европейських держав супроти Третього Райху. Помітно дається завважати в Німеччині деякий неспокій за дальший розвиток положення також з уваги на факт, що хоч „життєвий простір" нової Німеччини значно поширився наслідком прилучення Австрії, Судетів та Чехії, то харчеві умовини від того зовсім не покращали. Очевидно тим настроям не треба приписувати пересадного значіння, але й не можна їх не бачити.

Зате „вартним уваги є відношення німецької суспільности до Польщі та поляків. Отже обективно треба ствердити, що подорожуючи по Німеччині не завважуєте назагал ніяких протипольських проявів. Так отже напр. залізничі функціонарі, прикордонна поліція, митні урядовці, готелева служба поводяться супроти поляків з недоганною чемністю. Зрештою взагалі всіх чужинних туристів у Німеччині трактують з позною куртуазією.

З протипольськими настроями можна стрінутися щойно в містах та містечках, що лежать ближче польсько-німецького кордону. Подорожуючи автом, що має знаки „ПЛ" можна часом почути ворожі оклики. Та це тільки спорадичні випадки.

Зовсім в іншій ситуації є поляки, що постійно мешкають в Німеччині. Вони є предметом просто нечуваної нагінки. Інвігіляції, підслухи, доноси, нічим неоправдані кари — це етапи життя польської меншини в Німеччині".

Та п. Мошинський твердо переконаний, що „всі ті репресії не вспіли ослабити відпорности національного духа німецьких поляків" і що вони, щоб і не було „перетривають та перетримають нечувано важкі хвилини, які тепер переживають".

„Коли загрожує небезпека, треба робити уступки".

Катовицька **„Польонія"** пише про важке положення Югославії від хвилини, коли Італія загарбала альбанську державу. Та не зважаючи на таке загрозливе положення, порозуміння між сербами та хорватами вічно затягається. Катовицький щоденник цю проволоку вияснює „психольогічними опорами".

„Признатись до ошибок і то грубих ошибок системи, витягнути руку до тих, яких названо антидержавниками, довірити уряди тим, яких часом тримано у вязницях — це дуже неприємно і дуже важко. Але так треба. Зрештою шлях уже промощений, бо якщо не заводить память, то напр. о. Корошец, провідник католицьких демократів, сидів у вязниці, а потім став міністром і то — внутрішніх справ.

Так, треба вміти рішатись на ріжні уступки, коли загрожує велика небезпека. Таке це далеке від нас, та часом, у спокійнішій хвилині варто і чужим приглянутись".

Варшавський **„Роботнік"** (з 25. VII.), дає до цього такий коментар: „Дійсно — далеке і тому досконало це видимо та розуміємо".

Токійський „Мінхен".

„Англія заключила з Японією договір на умовинах — як пише „І. К. Ц". з 26. VII. — дуже корисних для держави мікада. Уступки Великої Британії мають і престіжевий і матеріяльно-політичний характер.

Англія згодилась покинути становище, що справа бльокади Тієнтсіну — це льокальна проблема і **визнала японську точку погляду, а саме, що треба полагодити всі спірні справи на Далекому Сході.** Одночасно Велика Британія обіцяла, що **стримає допомогу для Чанкайшека** та інших ворогів Японії в Китаю та **признала де факто північно-китайські уряди,** що в дійсности є маріонетками в японських руках. Все те відбулося при акомпаніяменті безнастанних погроз та антибританійських демонстрацій уряду в Токіо.

Словом — успіх Японії дуже великий і напевно багато людей токійський договір назве „азійським Мінхеном". Дісно таке порівнання можна б сконструювати, бо між одним та другим договором помітні виразні аналогії.

У вересні м. р. Англія поробила в Мінхені престіжеві та річево-політичні уступки німецькому нападникові, наче б то усуваючись разом з Францією з середущо-східної Европи. Рівночасно компетентні кола обох великодержав підкреслили, що і для Англії і для Франції важніша імперіяльна політика, важніші політично-господарські інтереси в ріжних частинах світу.

Тепер у договорі з Японією Англія здобулась на подібні, як у Мінхені, уступки супроти Японії, усуваючись наразі з розгривки, яка прибрала драматичний характер на полях китайсько-японських побоєвищ та не перших уже японсько-російських побоєвищах".

Так щож означає у такому випадку згода Англії на новий Мінхен, цим разом азійський — питає „І. К. Ц."?

„Це означає ніщо інше — відповідає цей щоденник — як тільки ствердження, що **Велика Британія по глибокій надумі признала німців ворогом ч. 1.,** що переконалася, що найсутгевішим загроженням британської імперії — німецька заборчість і що — по думці засади концентрації всіх сил — треба на Далекому Сході заключити договір, щоб мати вільну руку в Европі й могти з цілою рішучістю протиставитись гегемонії Берліна.

Лєондон, що в сучасній хвилині заходиться над утворенням фронту держав мира проти німецької агресії, **здобувся на велику престіжеву та політичну жертву, щоб вирвати з рук Берліна атут,** яким був би для Третього Райху на випадок европейської війни дипльоматичний, та особливо збройний англійсько-японський конфлікт.

У вчорашньому дні, у дні підпису договору в Токіо, німці втратили союзника в майбутній війні, а Велика Британія позбулась одного, зате дуже широкого фронту.

Гітлер, якому після Мінхену видавалося, що може робити тепер в Европі все, що тільки йому подобається, вчора остаточно переконався, що перетягнув струну".

Так виглядає в освітленні „І. К. Ц." значіння британсько-японського договору, що його щойно підписано в Токіо.

Але годі заперечити факт, що ще нікому й не снилося про британсько-японський договір, а вже існував та існує до нині антикомінтернівський договір, членами якого є м. ін... Японія та Німеччина.

Совітська відповідь Японії.

МОСКВА, ПАТ. Заступник народнього комісаря закордонних справ Лозовський передав японському амбасадорові Того відповідь на японське меморандум з 27-го квітня ц. р., яке порушувало низку справ, що торкаються діяльности японських нафтових та вуглевих концесій у північному Сахаліні.

Совітська відповідь відкидає закиди Японії проти безправств совітських органів та зауважує, що японський уряд має тенденцію брати під опіку діяльність концесіонарів, які — на думку комісаріяту закордонних справ — нарушують концесійні умови та совітські закони про інспекцію праці й охорону перед пожежами. Відповідь вичисляє низку таких нарушень за останні роки і заявляє, що чутки про те, буцімто СССР хотів би зліквідувати японські концесії у північному Сахаліні — це злобна видумка. Совітському урядові йде тільки про те, щоб там зберігали умову та совітські закони.

Союз невтральних скандинавських держав.

РИГА, ПАТ. Латвійська преса передрукувала статтю норвезького часопису „Тіденстег", що висуває проект створити союз невтральних скандинавських держав, які запевнили би собі тим союзом допомогу на випадок напасти. Як аргумент, що промовляє за необхідністю такого союзу, часопис наводить факт, що Совітська своєю пропозицією накинути гарантію балтійським державам, викликали велику тривогу.

Правильно — пише часопис — щоб держави, які хочуть залишитися невтральними, тісно звязалися в обороні тієї невтральности.

Б. король Зогу їде до Франції.

ОСЛЬО, ПАТ. Король Зогу з другинею завезли думку про подорож на Фіорди з уваги на стан здоровля малого князя. Незабаром альбанська королівська пара виїде до Франції.

До Вшов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на серпень 1939.

Складанки помаранчевого коліру вільні від поштової оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ЧАН-КАЙ-ШЕК ПРО АНГЛІЙСЬКО-ЯПОНСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Чункіну: Маршал Чан-Кай-Шек заявив, що він переконаний, що без огляду на бажання управильнити мирним шляхом спір про Тієнтін Велика Британія зможе зробити тільки такі уступки, що не шкодитимуть інтересам Китаю і не будуть у суперечности з клявзулями пакту 9-ти держав. Всяке англійсько-японське порозуміння, що торкається Китаю, осягнене без повідомлення китайського уряду та без його апробати, буде без вартости і не зможе набрати обовязкової сили.

ВПРАВИ НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ НА БАЛТИКУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що вправи німецької фльоти на Балтику, які відбуваються у приявности адмірала Редера, мають передовсім на меті вишколити підводні човна. Завдання вправ: атакувати й нищити транспортові кораблі підводними човнами. У вправах бере участь 25 човнів.

—o—

АНГЛІЙСЬКІ БОМБОВИКИ ЗНОВУ ЛЕТЯТЬ ДО ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Більше як 60 англійських бомбовиків вистартувало у вівторок рано до лету над Францією. Годину після того вистартувало 50 мисливських літаків. Передбачений ще старт дальших літаків. Траса лету веде через Париж, Ліон, південну частину Біскайського заливу і Ліонський залив.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

КІЛЬКО НІМЕЧЧИНА МАЄ НАСЕЛЕННЯ?

БЕРЛІН, ПАТ. Статистичний уряд Німеччини оголосив тимчасові висліди спису населення з 17. травня 1939 р. Німеччина без округи Мемеля, має населення — 79,577.000; з округою Мемеля 79,730.000. До того доходить ще 6.8 міл. населення Протекторату. В Німеччині, без округи Мемеля, було 38.312.032 мужчин (в 1933 р. 37.090.238) і 40.764.726 жінок (в 1933 р. 39,252.059). У Німеччині є 4/5 всіх німців, бо в цілому світі має бути понад 100 міл. населення німецького походження.

З Карпатської України.

ПРОБУЮТЬ ЗАТКАТИ 20-ЛІТНЮ ПРІРВУ.

За почином та під покровом будапештенського уряду, відбуваються в Дебречині цікаві „літні курси". Беруть в них участь не студенти чи студентки, і не молодь взагалі, а старші громадяни, яким приказ мадярських потентатів забрав найкращі дні літнього випочинку.

Що це за курси та яка їхня мета?

Дебречинські курси — це літня школа для 268 осіб: учителів, професорів, урядовців, купців, навіть священників заснована на кошти центрального уряду при дебречинському університеті, з метою зробити курсантів з нововідзискаиих областей надійними синами мадярської батьківщини. Між курсантами 38 справдішніх „руснаків", головним чином народніх учителів з Карпатської України. Викладають на курсах спеціялісти — професори університетів, міністеріяльні урядовці, спеціялісти від пропаґанди всі, очевидно, в „найрідиішій" мадярській мові. Один одинокий землячок, проф. універс. д-р Олександер Бонкало, дістав приказ виголосити свою лекцію про „Спільну історичну долю мадярів та мадяро-руснаків" в „русинській" мові. Поступ — нічого й казати.

Темою, довкола якої обертаються всі виклади для сивоволосих „учнів", червоною ниткою, що пробігає через всі научні зусилля панів пре-леґентів — це спроба відродження мадярського духа серед тих не-мадярів, що їх знову віддано на поталу загребущому Будапештові.

„Поворот Карпатської Країни і Верховини — пише мадярський офіціоз „Пестер Льойд" з 23. VII. — поставив крім інших одну важну справу на чергу дня: перемощення двадцять років, що їх населення обох частин краю перебуло під чужим панованням та чужою адміністрацією. Чуже панування принесло з конечности чужі (очевидно для мадярів — ред. „Діла") ідеї та чужі прямування — з другого боку виключило і зробило чужими для мешканців Закарпаття ті духові та культурні течії які, зродились були в обчімханій Мадярщині. Тих 20-цять років творять прірву в розвитку не тільки мадярів, але також інших карпатців. Можна сказати, що перед 20-цяти роками годинники були поставали — і їх треба тепер накрутити. Занедбане треба надробити і то у прискореному темпі".

Тому, що чейже годі улаштовувати курси перешколу для всієї людности нововідзиСканих областей, справу розвязано — як пише той самий „Пестер Льойд" — таким способом, що до перешколу призначено ті особи, які є посередниками між урядом та населенням. Це в першу чергу вчителі та службовці цивільної адміністрації. Міністерство освіти в порозумінні з іншими урядами поробило всі заходи, щоб „літні курси" „ідейного" перешколу в Дебречині увінчалися успіхом.

„Літні курси" дебречинського університету в повному ході і найкращі мадярські пропаґандисти роблять серед небувалої спеки що в їхніх силах, щоб „заблудшим громадянам", які двацять літ свобідніше віддихали в колі власних національних ідей та змагань, вибити з голови думку про самостійний, національний, культурний, господарський, а може й політичний розвиток. Спішать панове мадяри, бо часи тепер якісь непевні. Та запізно беруться вони накручувати годинник історії хочби і як голосно пропаґандою?

МАДЯРСЬКІ ПОГРОМЩИКИ ПРИ РОБОТІ.

Бувші міністри Карпатської України: д-р Ю. Бращайко, д-р Е. Бачинський та д-р М. Долинай, що свого часу виїхали були на переговори з мадярським урядом до Будапешту, вертались минулого тижня до Ужгороду. В Чопі вони зговорились, що першим поїде до Ужгороду д-р Е. Бачинський, а інші члени уряду мали залишитись до чергового поїзду. Д-р Бачинський перед приїздом до Ужгороду телефонічно замовив собі кімнату в ужгородському готелі „Корона". Про це довідались ужгородські мадяри. Їхній секретар Кесері зараз змобілізував усіх циганів та інше ужгородське шумовиння, щоб „привітати" д-ра Бачинського якслід.

Д-р Бачинський, не сподіючись нічого, сів на ужгородському дворці на повозку і рушив у напрямі готелю „Корона" та перед самим готелем мусів завертатись назад, бо підбехтане шумовиння обкидало його тут камінням, болотом та всякою гниллю. Не бачучи іншого виходу, д-р Бачинський рушив найнятим автом до Чопу. Та циганська галайстра щераз його по дорозі допала і важко побила. Тепер д-р Бачинський лікується в Дебречині.

Моршин-Живець

Єдине в Польщі джерело гірких вод з недосяжними прикметами лікування. Европейський комфорт в обстанові. Опіка спеціялістів. Головний сезон від 1. липня до 31. серпня. Інформації: Заряд Жнця і Бюра „Orbis", „Wagons-Lits Cook" і „Par".

18/72

Товариство „Орли" зорганізувало в липні ц. р. між іншим жіночий табор „Орлів" на Соколі б. Галича, що мав тривати від 3. до 31. липня ц. р., і мужеський вишкільний табор „Орлів" у Страдчі, що мав тривати від 3. до 31. липня ц. р.

Пятого дня після того, як розпочався жіночий табор „Орлів" на Соколі б. Галича, а саме 7. липня ц. р., Головна Рада Товариства „Орли" дістала від староства у Станиславові письмо такого змісту:

„Starosta Powiatowy Stanisławowski. Nr. B. A. 4/51/typ 39. — Stanisławów, dnia 4. czerwca 1939 r. Do Zarządu Głównego T-wa „Orły", „K. A. U. M." we Lwowie, pl. św. Jura 5. — Na zasadzie art. 2. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354), oraz na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. P. 1932 r. Nr. 94. poz. 808) nie przyjmuję do wiadomości zgłoszenia o otwarciu w Sokole ad Halicz w gromadzie Krylos w czasie od 3. do 31. lipca b. r. obozu żeńskiego dla członkiń stowarzyszenia, ponieważ uruchomienie tego obozu zagrażało by bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie, które podać należy w tutejszym Starostwie w przeciągu dnia 14-tu, licząc od dnia następnego po otrzymaniu niniejszej decyzji.

W myśl art. 87 ust. 4 rozp. Prez. R. P. z dnia 22. III. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) ewentualne wniesienie odwołania nie będzie miało mocy wstrzymującej ze względu na interes publiczny. Starosta Powiatowy: Jerzy Muszyński."

День пізніше, 8. липня ц. р. вечором, провід жіночого табору „Орлів" на Соколі б. Галича дістав заряджения від адміністраційної влади перевести ліквідацію табору до 9. ц. м. до год. 8 рано. В повищій справі інтервеніовано у старості в Станиславові, у висліді чого вдалося тільки відсунути час ліквідації табору до вечора 10. липня ц. р.

Бажаючи викінчити започаткований табор на Соколі б. Галича, Головна Рада Товариства „ОРЛИ" повідомила староство в Рогатині про орґанізування жіночого табору „ОРЛІВ" у Підмихайлівцях від 15. до 31. липня ц. р. Староство поставило зразу домагання виказати відповідні кваліфікації проводу табору. На доповнення Головної Ради прийшла формальна заборона староства в Рогатині, сперта на приписах розпорядку про публичні розривкові підприємства, а також з цієї причини, що „Товариство не предложило подрібної програми зайнять табору". Між мотивами заборони, що їх між іншим піднесено в часі інтервенції у старості в Рогатині, був і такий, що вже вичерпаний реєстр місцевостей, передбачених на приміщення таборів. І нічого не помогла й ця обставина, що зголошений жіночий табор „ОРЛІВ" у Підмихайлівцях мав бути за згодою управи монастиря СС. Василіянок приміщений у місцевій монастирській загороді.

Розвязання мужеського вишкільного табору „ОРЛІВ" у Страдчі, мало знову ось такий підклад:

Дня 15. липня ц. р. провід табору у Страдчі дістав від староства в Городку таке письмо:

„Starostwo Powiatowe Gródeckie L: Pol.10/502/39 Przedmiot: ... W Gródku Jagiell., dnia 14. lipca 1939 r. Do Kierownictwa Obozu Tow. „Orły", Katol. Asocjacji Ukr. Młodzieży w Stradczu. — Wobec stwierdzenia zakaźnej choroby na terenie gromady Stradcz stosownie do postanowień ustawy z dnia 21. lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 198) zarządzam bezzwłocznie, a najdalej w terminie do 24 godzin, zlikwidować otwarty obóz, a to celem zapobieżania zarażania się młodzieży przebywającej w obozie. — Starosta Gródecki w. z. (Mgr. Łuszpiński) Wicestarosta.

Провід табору враз із таборовим лікарем поробив заходи в адміністраційної влади, стараючись виказати, що навіть на випадок дійсної появи заразливої недуги в Страдчі нема небезпеки зараження тому, що приміщення табору є далеко від села в лісі та що з огляду на близькість містечка Янова є можливість переводити закуп харчів поза Страдчем, а найважніше, що здоровної сторінки в таборі допильновує постійний таборовий лікар. Провід табору робив також заходи, щоб повітовий лікар на місці ствердив фактичний стан тому, що заборона табору прийшла без офіційного ствердження заразливої недуги у Страдчі. В повищій справі інтервеніовано 19. ц. м. також у воєвідському уряді у Львові, але теж безуспішно.

Адміністраційна влада свою заборону вдержала таки всилі, так, що 19. липня ц. р. мужеський вишкільний табор „ОРЛІВ" у Страдчі остаточно таки зліквідовано.

Ірляндські терористи хотіли знищити англійський парлямент.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА МІН. ГОРА ПРО ПІДТРИМКУ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН, 24. 7. ПАТ. Нині відбулось у палаті громад друге читання законопроекту про поширення компетенцій поліції при поборюванні акцій ірляндських терористів. Мотивуючи цей законопроект міністр внутрішніх справ Гор заявив, що хоч акція ірляндських терористів була звернена головно проти приватної власности чи пак обектів прилюдної ужиточности, а не проти людського життя, то проте внаслідок цієї акції згинула одна особа, 55 було ранених. Дотепер засудили за терористичну діяльність 66 осіб. Підчас облав та ревізій викрили 1.500 палочок ліґніту, 1.000 детонаторів, 2 тони хльорку потасу та окису заліза, 7 галонів сіркового квасу і 500 сотнарів пороху з алюмінія, що висталоб, щоб спричинити шкоди вартости багатьох міліонів фунтів і довести до втрати життя найменше 1.000 осіб. Далі міністр потвердив сензаційні поголоски, які кружляли вже віддавна по Льондоні заявляючи, що уряд має достовірні інформації про активну підтримку цієї кампанії від закордонних організацій. Міністр звернувся до палати, щоб покищо не домагалась виявлення подробиць, бо це не лежало б у публичному інтересі. Палата мусить приняти запевнення міністра, що не спирає своїх закидів на сплітці, але на рішучих висновках з достовірного джерела. Тому слід признати поліції ширші повновласти з огляду на вістки про закордонну інґеренцію і з огляду на 6-місячний досвід, що вказує на збільшення терористичної акції. Парлямент не міг би розійтись на вакації безпечно без зміцнення сил порядку і права. Припустімо, що в серпні або у вересні ми опинились би в обличчі війни або критичного положення. Чи тоді терористи конспіратори не збільшили б небезпеки саботажів. **Ледви, що не висадили в повітря мосту Гемесмід, електрівні Савтвок та водопроводу на виїздній автостраді з Льондону. Терористи точно обсервували багато важних мостів, фабрики муніції, фабрики военного промислу і підготовляли навіть плян висадити в повітря будинок парляменту.** Якби такі замахи трапились у критичних днях кризи уряд був би безборонний, що не підготовив усіх можливих засобів обережности.

Заява міністра, що акцію ірляндських терористів плянують і підтримують закордонні організації викликала в палаті велике вражіння. Вже давно кружляли поголоски, що Гестапо фінансує акцію ірляндських терористів та дає їм свою підтримку, без якої вона не могла б так довго втриматись. Провідники опозиції заявили, що підтримують законопроект, який приймуть мабуть одноголосно.

З природи і життя.

Оборона міст у майбутній війні.

„Генеральна проба" модерної війни в Еспанії, постійне напруження в Європі та інші ознаки близької війни висувають на перше місце оборону міст перед летунськими атаками і перед газовими бомбами. Головне йде про такі великі скупчення населення, як Льондон, Париж, Берлін, Рим — европейські столиці, осередки фабричні та промислові, головно воєнного характеру. В цілій Європі йде не тільки підготова до офензиви, але одночасно й жура про оборону перед атакою з повітря.

Запірні бальони — то один із засобів пасивної протилетничої оборони і про них тепер говорять щораз частіше. Цей засіб оборони не новий. Його вживали вже в часі світової війни в Італії, Німеччині, Франції та Англії. Постійний зріст небезпеки летунських нападів примушує уліпшувати цей засіб оборони. Особливо тепер звертають багато уваги на нього і як повідомляє преса, у всіх европейських державах, головно в Англії і Франції творять тепер спеціяльні відділи запірних бальонів для оборони міст, які в найближчій війні будуть куди більше виставлені на небезпеку, як менше залюднені місцевости.

Запірні бальони мають сталеві линви, вночі вони дуже небезпечні для летунів. Летуни мусять оминати у своїх нападах міста, хоронені такими бальонами, щоб не заплутатися в сталеві линви тих бальонів, або хіба атакуватимуть місто з великої висоти, що дуже зменшує ефект бомбових атак. Уже досвід світової війни виказав, що підчас оборони Парижа такими запірними бальонами за 7 місяців — від березня до листопада 1918 р. — стверджено тільки один перелет ворога над містом і то без ніякого майже висліду.

Запірний бальон — це дуже простий спосіб оборони. Є це бальон, сталева линва і відповідно сконструований двигун. Запірний бальон повинен піднестися до висоти яких 5.000 м. і там утриматися навіть при вітрі. Одночасно линви мають бути такі міцні, щоб не зривалися, а бальони щільно збудовані, щоб не тратили газів, при цьому мусять мати легку обслугу. Саме тепер будують такі бальони, що відповідають цим вимогам. Напр. недавно вибудований тип запірного бальону у Франції „Аріель" осягає висоту 6.500 м. а при горішнім вітрі 22 м. на сек. до 6.000 м. висоти. Він має видовжену форму, що запевнює малу вражливість на вітер. Виповнюють його воднем.

Линви запірного бальону є дуже міцні, при тім тонкі, щоб своїм тягарем не обнижували висоти злету. При цьому всьому линви мусять бути досить гнучкі, щоб можна їх легко навивати на валець двигуна. Для зменшення ваги ті линви є тонкі і то саме до долини. Новітні линви мають ледви 3 мм. проміру і можуть витримати опір до 1 тони. При злеті бальона вони напружуються повільно і не тріскають, як линви при звичайних обсерваційних бальонах.

До навивання тих линв уживають відповідних двигунів, що спочивають на 6-коловім підвозі, через що легко можна переносити бальон з місця на місце. До обслуги запірного бальону треба 10 осіб, при чому їх праця дуже проста. Запірні бальони випускається у повітря на звістку, що ворожі літаки надлітають. Скорість підношення бальону 3—5 м. на сек. отже „обгородити" місто можна дуже швидко.

Тепер пристосовують три системи запірних бальонів: з поодиноких бальонів, з бальонів подвійних (тандемових) і сіткової системи.

Поодинокі бальони мали у світовій війні містоту до 200 куб. метрів, підносилися до висоти 2.000 м., а найвище 3.000 м. і розставлювано їх у віддалі до 200 м. один від одного довкола міста. Навіть при таких віддалях, коли літаки намагалися перелетіти поміж сталевими линвами, була небезпека 1:10, що крила літака наткнуть на сталеву линву й обірвуться і тимсамим літак спаде на землю і не зможе виконати атаки. А коли довкола міста уставити кілька рядів запірних бальонів, то очевидно та небезпека для атаки літаків ще більша. Відемною стороною поодиноких запірних бальонів є мала висота, зате вони розмірно дешеві.

Подвійних, т. зв. тандемових, бальонів уживають так, що коли випустять у повітря один бальон, то до його линви причіпляють другий, який також іде вгору. Так осягають подвійну висоту, т. зн. 4.000 до 5.500 м. Тандеми розміщують один від одного у віддалі 500 м. Того роду запірні бальони осягають значну висоту, але легко при них плутаються линви, особливо при сильнішім вітрі.

Вкінці третя система запірних бальонів — це система сіткова, якої уживано в часі світової війни для оборони Льондону перед німецькими налетами. Сіткова запора складається в огні по 3 бальони на припоні, кожний із них містотою 1,000 м. куб., вони лучаться поземо сталевими каблями, з яких ще звисають линви довготи до 300 м. Ця система є справжнім сітковим парканом довкола міста у значній висоті і справді не допускає ворожого налету. Хибою її є тягар цілости, через що бальони опадають, плутаються линви і труднощі при одночаснім підношуванню трьох бальонів і при їх пересуві з місця на місце, врешті дорога обслуга.

Тому найбільше виглядів на успішну оборону мають бальони прості та тандемові.

Бальонових запор уживають звичайно вночі, а в день тільки підчас мряки, бо вони мають бути невидні, коли мають виконати своє призначення. Звичайно вживають три способи розміщення бальонів довкола міста: перстеневий, напрямовий і розпорошений.

Перстенева система полягає на тім, що місто оточують перстенем запірних бальонів, наче плотом. Ця система має ту хибу, що при налеті ворог може посвятити 1—2 літаки, щоб переодягтися через оборонну лінію і відкрити дорогу для дальших літаків. Напрямова система не відповідає своєму призначенню, бо її можуть ворожі летуни оминути та атакувати обехть з протилежної сторони.

Зате найдоцільніша розпорошена система, яка полягає на розміщенні запірних бальонів на цілому оборонному терені, при чому використовують площі, парки, летовища, а навіть високі будівлі в місті. Ця система найліпша, бо її нелегко перервати, вона не має слабих місць і унеможливлює низький лет літаків.

Розуміється, що винахід кожного нового засобу боротьби викликує винахід протизасобу. Найпростішим засобом проти запорових бальонів є — зістрілювати їх з відповідних літаків. Але в Англії придумали вже спосіб на оборону запірних бальонів перед зістрілюванням. Зрешсою запірних бальонів не уживають самих, бо завжди при них мусить бути зенітальна артилерія і т. зв. мисливські легкі літаки. В кожнім випадку на думку англійських знавців, якби удалося окружити Льондон запірними бальонами до висоти 7 км., то оборона цього великого міста не була б тяжка і взагалі це був би переворот у протилетунській обороні. Мешканці Льондону могли б спати спокійно і не мали б такого страху, як у часі німецьких налетів підчас світової війни.

До осягнення такої значної висоти запірної оборони стоять на перешкоді конструкційні труднощі, а особливо будови легкої і міцної бальонової поволоки, що не допускала б витворюватися гремучому газові через змішання водня із повітрям, далі будова легкої та міцної сталевої линви, тощо.

Як будуть боронитися міста перед літаками? — краще не бачити.

Іч.

Ноги це підстава нашого здоровля.

Чим є для авта отоки, тим для людини ноги. Між ними тільки та основна ріжниця, що зужиті отоки можна виміняти й заступити новими, а хворих ніг не виміняєш, часто і не полатаєш, і не надуєш повітрям.

Наполеон, цісар Франції, говорив часто, що найбільше битв він виграваз — ногами своїх вояків. Нагальні марші, блискавично перекинені полки війська з місця на місце і знівечені так плани противника — він завдячував головно витревалости ніг своїх вояків.

Римські легіони користали з послуг особливих „фельчерів", що мали за завдання утримати в чистоті і здоровлі ноги римських вояків. Тож не дивниця, що вони перейшли пішки майже увесь тоді знаний світ і всюди перемагали.

В часі світової війни французький маршал Фош підчас дефіляди війська з нагоди якогось французького національного свята сказав:

—Покажіть мені ноги одного з вояків.

На його бажання викликали першого вояка з ряду і приказали йому зняти черевики. Маршал із вдоволенням ствердив, що ноги піхотинця зразково чисті і здатні до довготривалого маршу.

Не знати, чи така інспекція чистоти ніг напр. в якійсь нашій школі чи деінде випала б задовільно і не треба би нам соромитись своїх власних ніг!

Ноги невмиті, повідпарювані, вкриті нагнітками, часто смердючі потом і брудом, неохайні — свідчать про брак особистої культури і зрозуміння, що здоровля взагалі, зокрема ніг, це наш найбільший скарб. Брудні та занедбані ноги спричиняють ріжні недомагання, що впливають на нашу вдачу, на наш злий гумор і дразливість. Бруді і вонючі ноги наражують нас на ріжні неприємности, на сором, бо вже здалека чути, що ми неохайні. Люди сторонять від того, хто не утримує своїх ніг в чистоті. Особливо у школі, де діти сидять масово — піт ніг дуже прикрий. У гарячому часі, коли ноги під впливом тепла більше потяться, треба дбати ще більше за чистоту ніг.

Як берегти ноги?

Передовсім не треба носити надто тісної або надто короткої обуви, щоб не викривляти собі пальців. Не треба носити обуви з надто високими обцасами як це робить жіноцтво. Тягар людського тіла опирається на підбиттю, т. зн. на великім пальці і на пяті. Коли ставимо ногу на землю, то стопа легко піддається і так запобігає великому стрясенню підчас ходу або бігу. Високі обцаси псують природну будову ноги. Чим вищий обцас, тим більший тягар перекидається на пальці і не можна якслід використати гнучкої стопи. Хто носить високі обцаси, мучиться при ходженню далеко скоріше і не може скоро ходити.

Вигідні панчохи таксамо важні, як і вигідна обув. Треба уважати щоб панчохи або скапітки не були за тісні або за плиткі, бо тоді натискають пальці. Діри треба добре цирувати, бо недбале цирування від постійного витирання спричинює міхурці, нераз дуже болючі, що потім тріскають і можуть спричинити закаження крови.

Скількість поту, що його виділюють ноги, є четвертою частиною всього поту, виділюваного людським тілом взагалі. Тому треба мити ноги щоденно ввечір, а бодай тричі на тиждень. Ноги треба мити теплою водою з милом, нагнітків не вільно витинати ножиком, бритвою чи жилєткою. Коли вони самі не сходять по теплій купелі, то треба їх мочити у воді з милом, або якоюсь рідиною, яку можна дістати в кожній аптиці. Коли ноги потяться надмірно, треба пересипати їх спеціяльним пудром до ніг або тальком.

Найліпшим ліком на вилікування ніг від опарень і нагніток є вигідні ходаки або сандали, в яких можна ходити вже на весну аж до пізньої осени. Водночас цим гартуємо наш організм теж проти нежиту. Але коли носимо продувні сандали або ходимо літом босо, то треба мити ноги щоденно ввечір, а коли і треба то і частіше підчас дня. Літом осідає на ногах більше пороху й бруду, тимто в тім часі треба подвоїти нашу чистоту ніг.

Вода нічого не коштує, мило дуже мало, треба тільки зрозуміння й доброї волі, а наші ноги будуть все чисті і не будемо затроювати довкруги себе повітря неприємним потом з ніг.

Іч.

Анґлійський кредит на зброєння Югославії.

ВАЖНІ НАРАДИ РЕҐЕНТА ЮГОСЛАВІЇ В ЛЬОНДОНІ.

БІЛГОРОД, 25. 7. ПАТ. Політичні кола Білгороду та публична опінія слідкують з великим зацікавленням і вдоволенням за ходом візити реґента кн. Павла в Льондоні. Хоч ця подорож має приватний характер, кн. Павло зустрінувся з головними представниками британського уряду. В Білгороді заперечують фантастичні поголоски на тему побуту князя реґента в Льондоні. Політичні кола переконані, що Льондон признає кредит на зброєння Югославії. Німеччина та Югославія, які доставляли зброю до Югославії, не можуть далі доставляти тому, що їхній промисл перетяжений замовленнями на власні потреби. До того матеріял з цих держав не може рівнатися з продукцією Анґлії та Франції. **Сподіються, що Югославія дістане кредити від Анґлії на летунство.**

Демократична партія, кандидатура Рузвельта і закон про невтральність.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Дипльоматичні кола привязують велику вагу до розмов, що їх веде тепер президент Рузвельт з провідником демократичної партії Ферлеєм. Коли ці розмови доведуть до компромісу, вможливлять зґрупувати всіх демократів довкола президента. Таким чином Рузвельт здобуде більшість, яка підтримає його у внутрішній та заграничній політиці. На думку політичних кол головною справою, яку треба вияснити, є те, чи президент Рузвельт кандидуватиме у найближчих виборах. Усунення його кандидатури скріпило би едність демократичної партії, серед якої саме і є розбіжність у справі кандидатури Рузвельта. Крім цього це привернуло би Рузвельтові великий вплив, бо кожний демократичний кандидат мусів би запевнити собі його підтримку. Коли-ж Рузвельт стане до виборів демократична партія буде далі розбита й урядові важко буде знайти більшість у конґресі, як почнеться у січні найближчого року дискусія над законом про невтральність.

Закордонна політика причиною нової кризи в Еспанії

НАРАДА МІН. ХОРДАНИ З ҐЕН. КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО

БУРҐОС, 25. 7. ПАТ. Авас повідомляє, що в палаті Кольон міністр закордонних справ Хордана приняв нині ґен. Кеіпо де Лляно. Розмова тривала 20 хвилин, після чого ґен. Кеіпо де Лляно вернувся до готелю, в якім перебуває. **Про цю розмову не появився ніякий комунікат.** Ґен. Хордана відмовив якихнебудь вияснень на цю тему.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса далі широко обговорює політичне положення в Еспанії. Хоч нема конкретних вісток **французька преса пише, що теперішня внутрішньо - політична криза почалась в Еспанії з хвилиною останньої візити мін. Чяно.** Головною причиною теперішньої кризи — пише далі преса — є особа міністра внутрішніх справ Серано Сунера. **Головною причиною розгривки між військовими колами та колами „Фалянґи" є справа дальшого напрямку еспанської закордонної політики.**

Адміністраційний устрій Словаччини.

БРАТИСЛАВА, 25. 7. ПАТ. Словацький сойм приняв нині закон про адміністраційний устрій Словаччини. Отже Словаччина ділиться на 6 жуп, а саме: братиславську, нітрянську, тренчинську, татрянську з осідком у Рожомберку, шарисько - земплинську з осідком у Пряшеві і надхроньску з осідком у Банській Бистриці. Владу виконуватимуть в жупах уряди другої інстанції з жупанами на чолі, призначені урядом. Жупи є одночасно одиницями територіяльної самоуправи. Владою першої інстанції є староства зі старостами на чолі, яких призначує міністр внутрішніх справ. У Словаччині є тепер 59 повітів. Закон касує краєві уряди та краєві самоуправні уряди. Далі словацький сойм приняв закон про створення найвищої контрольної палати, що є самостійним урядом рівнорядним з міністерствами і від них не залежною. Голова та його заступники, яких призначує президент держави, не можуть бути членами сойму подібно як всі службовики палати. Вкінці сойм приняв закон про створення словацької політехніки у Братиславі, що матиме 6 виділів.

Інтервенція китайського амбасадора в Льондоні.

ДАЛЬШІ НАРАДИ В ТОКІО.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Льорд Галіфакс приняв у понеділок вечором китайського амбасадора в Льондоні Котаїші. Темою розмов був британсько - японський договір, що його заключили в Токіо. Згідно з інформаціями з китайських кол амб. Котаїші **звернув увагу британському урядові на суперечність між текстом цього договору і договору 9-ох держав.** Льорд Галіфакс, кажуть інші поголоски, підкреслив, що заключений договір у Токіо не вводить ніякої зміни до політики супроти Китаю.

ТОКІО, 25. 7. ПАТ. У вівторок рано відбулось в осідку японського віцеміністра закордонних справ засідання англійсько - японського комітету, в якому взяв участь японський консуль у Тієнтсіні полк. Гата та британський консул Ґебет і ген. Піґет. На засіданні — повідомляє Авас — обговорили справи вдержання ладу у британській концесії в Тієнтсіні. Домеї повідомляє, що наради відбувались в мирній атмосфері.

Пресове бюро японського міністерства закордонних справ видало короткий комунікат стверджуючи, що наради тривали від год. 9-ої рано і закінчились в год. 17.45 пополудні. Пленарне засідання відбудеться в середу в год. 10.30 передполуднем.

КИТАЙ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БРИТІЙСЬКО-ЯПОНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ЧУНҐКІН, 25. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: **Осягнене в Токіо японсько - британське порозуміння з метою підготовити приязну атмосферу до переговорів у справі інцидентів у Тієнтсіні та становище в цій справі В. Британії викликало деяке розчарування в китайських міродатних колах. Речник китайського міністерства закордонних справ висловив жаль, що британський уряд уважав за відповідне признати спеціяльні вимоги японських збройних сил у Китаю та видав спеціяльні доручення в цій справі англійській владі в Китаю.** Національний китайський уряд висловлює свої вдоволення зі заяви прем. Чемберлена, в палаті громад, що В. Британія не зміннть своєї політики під натиском якоїнебудь держави та з запевнення Чемберлена, що британська політика в Китаю не зміниться. Китайський уряд висловлює надію, що становище В. Британії в поладнанні льокального інциденту в Тієнтсіні буде згідне з її моральними і правними зобовязаннями супроти Китаю.

НОВА БЛЬОКАДА МІЖНАРОДНЬОЇ КОНЦЕСІЇ В КАНТОНІ.

ГОНКОН, 25. 7. ПАТ. З Шамен повідомляють, що в останніх днях зріс японський натиск на міжнародню концесію в Кантоні. Від четверга замкнуть Перлову ріку. Японці не допустять навіть британських, французьких та американських кораблів, що засобляють концесію в харчі. Японська військова влада заявила, що особи, які входять і виходять до концесії, підлягатимуть ревізії.

ПОВОРОТ ПРЕМ. ТЕЛЕКІЯ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярський прем. Телекі вернувся у вівторок рано до Будапешту по триденній інспекційній подорожі на „Угорську Русь".

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживасно проти нагнітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 1—11

СТАН ОБЛОГИ В ОКРУЗІ МОСУЛЮ.

БАҐДАД, 25. 7. ПАТ. Уряд Іраку розтягнув стан облоги на округи Сіндзар і Сайкан в околиці Мосулю, щоб очистити край від агітаторів. Уже 150 агітаторів передали військовим судам.

—o—

АНҐЛІЯ ОЗБРОЮЄ НОВУ ЗЕЛЯНДІЮ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Міністр доміній Інскіп заяви у палаті громад, що британський уряд признав Новій Зеляндії 9 міліонів фунтів кредиту. З цієї позички 5 міл. призначать на закупно военних матеріялів в Анґлії; 4 міліони творитимуть ґарантійний фонд для британського експорту до Нової Зеляндії

—o—

ВЕЛИКІ ЛЕТУНСЬКІ МАНЕВРИ У ШВЕЦІЇ.

ШТОКҐОЛЬМ, 25. 7. ПАТ. У місцевости Вештераш на захід від Стокгольму почались найбільші дотепер у Швеції летунські маневри, в яких беруть участь три летунські дивізіони бомбовиків та мисливських літаків. У маневрах бере теж участь протилетунська артилерія. Маневри потривають майже тиждень.

Підчас вправ в околиці Вішбі перекинувся військовий вантажний самохід. Один вояк згинув, 7-ох ранених відвезли до шпиталю.

—o—

ЧИСТКА РОБІТНИКІВ В АМЕРИКАНСЬКИХ ФАБРИКАХ ЛІТАКІВ І ЗБРОЇ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. З фабрик літаків і зброї почали усувати інжинірів і робітників, які не є американськими громадянами, щоби краще зберегти військові тайни. В 1926 р. конґрес приняв справді закон, що забороняє працювати чужинцям у фабриках, які працюють для війська та маринарки — без спеціяльного дозволу Вашинґтону, одначе такий дозвіл можна було легко дістати поладнавши звичайні формальности. В останньому часі зросли сильно військові замовлення одночасно зі заробітками. Тому теж у фабриках зросло число чужинців.

—o—

З ПОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ.

У Варшаві був фінський міністр комунікації і публичних робіт Сальовара.

У Познані вмер архиепископ могилівський митрополит Едвард Ропп.

—o—

По широкому світі.

— Французька військова місія виїде з Анкари мабуть у середу. Місія відбула низку розмов з військовою владою, щоб устійнити співпрацю обох армій на випадок потреби.

— В Амстердамі князь Бернард відкрив всесвітній конґрес християнської молоді, в якому бере участь 1600 хлопців і дівчат з 70 країн.

— Польським консулем в Ужгороді став Юрій Щербовський.

— До Риму виїхала югославянська господарська делеґація з віцеміністром промислу і торговлі д-ром Савою Обрановичем у проводі. Вона візьме участь у засіданні югославянсько-італійського господарського комітету.

— В СССР святкували в понеділок день военної фльоти. Морські ревії відбулися на Балтійському і Чорному морю.

— До Стамбулу приїхав на тритижневий побут вищий урядовець німецького міністерства закордонних справ д-р Крізольт.

— З Братислави виїхало до Німеччини 100 словацьких студентів, які візьмуть участь у студентських таборах праці.

— Предсідник болгарського парляменту Мушанов виїхав з Ліону, де був гостем Еріо, і подався до Ціріху.

— Еспанське міністерство внутрішніх справ наказало звільнити з його становища директора севільського щоденника „АБЦ".

— Американський літак званий „Твердиня Волі" устійнив три американські рекорди висоти з вагою 1000 кґ, 2000 кґ і 5000 кґ. З останньою вагою літак осягнув висоту 7254 м.

— В цілій Туреччині відбуваються великі маніфестації з нагоди прилучення санджаку Александрети до Туреччини.

— Бельґійський король заявив, що Бельґія рішена опинитись поза конфліктами, але зі зброєю в руках буде берегти своєї невтральности.

— В усіх ґарнізонах Альбанії всі збройні сили Альбанії склали присягу на вірність короля і цісаря Емануїла II. і тимсамим **увійшли в склад італійської армії.**

Конфіската „Діла".

Попереднє (167) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) статтю, яка починається від слів у наголовку „Протигітлеризм", цілу з наголовком. Поліція забрала видрукований наклад. ми видали другий.

Голяндія зміцнить морську оборону Індій.

ГАҐА, 25. 7. ПАТ. Новий кабінет прем. Колайна склав нині присягу, опісля представився парляментові. Зчерги прем. Колайн виголосив промову, підкреслюючи, що уряд змагатиме до децентралізації та вестиме здорову фінансову господарку. Крім того поборюватиме безробіття і зміцнить морську оборону Голяндських Індій Дискусію над експозе премієра відложили до середи. Згідно з дальшими інформаціями премієр виконуватиме тимчасово обовязки міністра господарських справ де Фоіса, який обійме свої функції щойно в половині серпня.

Візита власника англійського пресового концерну в Німеччині.

БЕРЛІН, 25. 7. ПАТ. Сюди приїхав льорд Кінслі, власник англійського пресового концерну, до якого належать лондонські почитні щоденники: „Дейлі Скеч", „Сандей Резю" та багато провінційних часописів. **Льорд Кінслі приїхав до Німеччини у звязку з проєктом виміни статей на актуальні політичні теми між Німеччиною та англьосаксонським світом згідно з проєктом, що його висунув свого часу шеф німецької преси д-р Дітріх.** Преса Злучених Держав поставилась негативно до цієї пропозиції тоді, як деякі англійські пресові кола виявили деяке зацікавлення німецьким проєктом. Льорд Кінслі виїзджає нині на ваґнерівський фестіваль до Байрайту де зустрінеться з Дітріхом.

—o—

Японці відбили новий наступ совітських військ.

ГСІНКІН, 25. 7. ПАТ. Воєнні комунікати квантунської армії повідомляють про нові успіхи японсько-манджурських військ в районі озера Буїрнор та ріки Хальки. **Нині японські війська переможно протиставились спробам совітського війська, які намагались сфорсувати ріку Халька.** В боях взяло участь коло 2.000 совітських вояків і 160 літаків, з яких японці зістрілили 41, між ними 26 бомбовників. З японських літаків 1 не вернувся до своєї бази.

ТОКІО, 25. 7. ПАТ. У вівторок відбулось засідання японського кабінету, на якому ґен. Стаґакі склав звіт про положення в окрузі Номонган, де відбуваються бої совітсько - монгольських військ з манджурсько - японськими.

—o—

Франція та В. Британія можуть подвоїти продукцію літаків.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. З нагоди 30-ліття перелету Блеріота над каналом Ляманш британсько - французьке т-во уладило банкет, на якім французький міністр летунства Ґі Ляшамбр виголосив промову. Міністр вшанував память Блеріо, підкреслив братерство французького та британського летунства і заявив: Продукція літаків французьких та англійських фабрик рівняється продукції летунської держави, яка накинула людству перегони зброєнь, що доводять до руїни. **В кожній хвилині можна подвоїти французько - британську продукцію, якщо цього вимагатиме потреба.** Свою промову закінчив міністр підкресленням значіння летів англійських літаків над Францією як „символ" крил, простягнених до спільного неба свободи.

Експорти воєнних матеріялів зі Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Вартість експорту воєнних матеріялів зі Злучених Держав дійшла в червні ц. р. до суми 17.300.000 долярів, з чого на Францію припало 15.250.000 дол. Експорт до Англії, що в минулому півроці дійшов до 14 міліонів, упав тепер до невеличкої суми 88.000 долярів. Експорт зброї до Німеччини оцінили в червні на 18.000 долярів. До Італії не було ніякого експорту. В експорті до Франції були виключно воєнні літаки.

НОВИНКИ

27 ЛИПЕНЬ

ЧЕТВЕР.

Ст. ст. 14. липня 1939.
Акили ап., Кирила, Онисима.
Лат. Рудольфа Акв.
Сонце: схід — 3.46, захід — 19.15.
Місяць: схід — 16.57, захід — 1.04.

Завтра: 28. липня. Пятниця.
Ст. ст. 15. липня 1939.
† Володимира Вел. кн.
Лат. Віктора п.
Сонце: схід — 3.47, захід — 19.14.
Місяць: схід — 17.42, захід — 1. 54.

—o—

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ" у Львові звертається цією дорогою до всіх тих відборців журналика „СВІТ ДИТИНИ" і книжечок „Діточа Бібліотека", які залягають з ПІСЛЯПЛАТАМИ за ці оба видання по кінець червня ц. р., щоб вирівняли негайно свої залеглости. До червневого числа журналика і книжечки ч. 6. були долучені розрахункові перекази із заподанням висоти залеглости по кінець червня ц. р.

— У 74-і роковини уродин Екси. Митрополита. Парохіяльний уряд архикатедральної церкви св. Юрія у Львові повідомляє оцим, що в суботу 29. VII. ц. р. відправиться в архикатедральній церкві св. Юрія з нагоди 74-их роковин уродин Їх Високопреосвященства Митрополита Кир Андрея архиєрейська св. Літургія в наміренні Найдостойнішого Ювилята. Початок в год. 9. зранку. Просимо всі українські установи взяти участь через своїх заступників у тому богослуженні. — **О. Роман Лободич**, архикатедральний парох.

— Преосвященний Іван Бучко виїхав у понеділок 24. ц. м. до Полудневої Америки на три місяці в характері Апостольського Візитатора українських парохій. На двірці прощали Преосв. Кир Івана члени Капітули: Преосв. Кир Никита Будка, о. о. пралати Куницький і Томович, оо. крилошани Ґалянт і Горчинський та ін. З Преосвященним виїхав о. Лотоцький ЧСВВ. Як зачуваємо, Преосв. д-р Бучко виїзджає з Ґдині 29. ц. м. Бажаємо Їх Преосвященству якнайкращих успіхів у цій преважній і такій відповідальній місії та надіємося, що наші заморські земляки приймуть Достойного Гостя якнайприхильніше.

— Футра жіночі, мужеські, лиси, пелєринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський. Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— Шкоди від зливи у Львові. Зливний дощ, що падав у Львові вночі на вівторок й у вівторок рано, знову наробив шкоди. Вода знову залила т. зв. Вулецьке корсо і дісталася до сутерин двох домів. З одного каналу, який тепер саме будують, вода забрала на шкоду інжиніра приладдя й матеріяли. Крім цього вода поробила виломи у їздних на вул. Легіонів, Ґродзіцьких, Снопківській, Грецькій та Турецькій. На периферіях вода в багатьох місцях дісталася до пшениць і нагальний дощ поробив також шкоди в городах і садах.

— Залізнича катастрофа на шляху Львів—Підгайці. Між Перемишлянами і Винниками виховзнулася з рейок льокомотива поїзду, що їхав з Бережан до Львова. Ніхто з подорожніх не потерпів. Залізничний рух стримано.

— Вогні і підпали у Гвоздеччині. Пишуть нам: У районі волости Кулачківці почались уже знову вогні, які тут шаліють від кількох літ, особливо в часі жнив. На шкоду Івана Микитюка, дир. Районової Молочарні в Балинцях спалено на полі 12 кіп пшениці. У Трофанізці згоріла в ночі з 23. на 24. ц. м. хата Петра Антінчука. Також вибухла пожежа на обійсті Дмитра Огринчука, але вогонь скоро згашено. Згорів тільки стіжок соломи. В цьому районі вогні такі часті, що ніхто спокійно не лягає спати. Люди кажуть, що це робота банди паліїв, яких тяжко виловити.

— Громи в Серафинцях. Пишуть нам: Дня 23. ц. м. грізні громи навістили село Серафинці, городенського повіту. Жертвою впала 15-літня дівчина Марія Галущак. Вона разом із братом везла снопи з поля. І тоді, коли Марія хотіла загальмувати віз, ударив грім і поцілив її. Жертва небавком померла.

— Мандрівка грому. Підчас бурі над Ярославщиною до помешкання поліційного підстаршини І. Матара вдарив крізь комин грім, що перелетів через мешкання та вийшов через вікно. Грім не зробив ніякої шкоди.

— Львівська хроніка. Невідомий тип пробив ножем Маріяна Герляка на вул. Замарстинівській. — Залізничий сторож В. Францішкевич упав на товаровому двірці та покалічив собі голову й руку. — На Замарстинівській вулиці самохід потрутив Стефанію Вікль з Нових Збоїськ. — *На поліції зголошено низку крадежей.*

— Контроля автобусів. У звязку з відомою катастрофою на Вілянівській залізничці під Варшавою, влада переведе люстрацію всіх приватних перевозових підприємств, у першу чергу автобусових. При тому сконтролюють технічний стан автобусів та їхнє обтяження і звертатимуть увагу, щоб автобуси курсували згідно з розкладом їзди та не брали більше пасажирів, ніж їм вільно. Контроля справді побажана, а то білетери здебільша приймають до автобусів стільки пасажирів, кілько влізе, не звертаючи уваги на цифру виписану на дверцях.

— Ще один член „Фалянги" — грабіжником. Як це ми вчора згадували, у Варшаві відібрав собі життя підчас грабіжницького нападу діяч з „Фалянги" Антін Церха. Як тепер подає польська преса, виявляється, що це він виконав був грабіжницький напад на колєктуру Волянського; касієрка колєктури пізнала його у процесторії. Підозрівають, що Церха напав на касу у Воловцях та убив касієра, можливо, що виконав також інші напади. Другого учасника останнього нападу Церхи арештовано у законспірованому льокалі, де він ховався після нападу, залишаючи Церху у хвилині, коли побачив, що напад не вдався. Він називається Цезар Жиромський і також є визначним діячем „Фалянги".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 26 липня 1889.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА В ГАЛИЧИНІ.

У передовій статті читаємо: „Жидівська справа безперечно одна з найважніших справ у Галичині і торкається однаково русинів і поляків. П важність та небезпека, що загрожує від жидів усім нежидівським мешканцям краю, признавали завсіди бодай усі русини: руська журналістика (щоб напр. згадати тільки на давні статті у „Батьківщині"), руські політики (як пок. Качала), руські економісти (напр. пок. Навроцький). Саме руська журналістика звертала і звертає увагу на жидівську справу.

„ЗБРОЄННЯ НА ЦІЛІЙ ЛІНІЇ".

Під таким наголовком „Зброєння на цілій лінії" пише італійський часопис „Секольо": „Военна підготова іде з гарячковим поспіхом. На останній раді міністрів Кріспі — кажуть — докорив міністрові війни Бертоле-Віялетові за те, що він за поволі веде справу зброєння. Кріспі доручав йому, щоб він намагався якнайскорше завести в італійській армії порох, що не робить диму, і заступити теперішні карабіни репетіеровими. Одночасно сказав йому, що коли він бачить, що не може того перевести, нехай поласться до димісії".

СТРАЙКИ РОБІТНИКІВ.

Відень, 26 липня. Страйки робітників у Стирії, Країні і Чехії поширюються щораз більше. Робітники домагаються всюди підвишки платні.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
ВИКОНУЄ СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
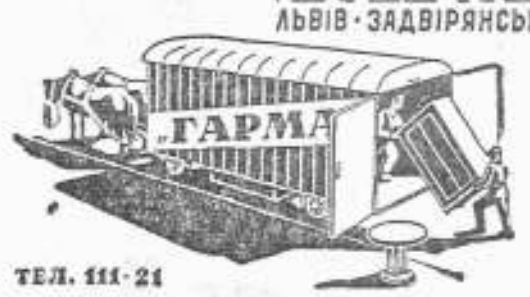

ТЕЛ. 111-21

О. ЛЕВИЦЬКА : С-КА
Львів, Кордецького 51.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

Загальні збори філії „Просвіти" в Мельниці. Хоча жнива у повному розгарі, то у вівторок 4-го п. м. зала читальні „Просвіти" у Мельниці гостила в себе коло 70 делегатів та 7 делегаток читалень, на загальних зборах філії „Просвіти". Мельниччина — це закутина між Дністром і Збручем і всі 25 читалень у тій закутині як одна знаходиться у виняткових обставинах, бо у граничній полосі, до якої доступ дозволений тільки за спеціяльним дозволом староства у Борщеві та окремою вгодою КОП-у. Довголітній голова філії, заслужений судця Петро Смаль стверднв, що невеличкий гуртоқ інтелігенції в цьому повіті проріджується з року на рік і тягар освітньої праці по селах спочиває тепер тільки на двох людях. П. Грушкевич зі Заліся та П. Білинський зі Звенигорода — це вже останні могікани. Третій о. прелат Капустинський в цьому році відійшов вже на віки з Мельниці і його память присутні вшанували однохвилинною мовчанкою. Кількох інших інтелігентів у Мельниці тільки дорічно бере участь у культурному житті, в місцевій читальні та в повіті. Вся праця спочиває на плечах селян, які вміру свого знання працюють на місцях. Праця філії обмежовується виключно до того, що вона скликує часті вінкети, улаштовує курси в Мельниці тощо. Духовенство, яке могло б повести працю, мусить тримати осторонь, звязане спеціяльним розпорядком (станіславівська дієцезія) своєї влади. Зі звіту управляючої філії у Борщеві м-ра Миколи Бажанського, який обслуговує також і мельницьку філію, виходить, що на 25 читалень 18 читалень мають свої власні домів-

Непромакальні плащі
від зол. 12'— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів
т. 420.

ки, 2 містяться в кооперативних домах, 1 в громадському домі, а 9 по приватних хатах. Але 9 читалень мають вже свої власні площі. Вартість тих домівок 55.070.81 зол. В читальнях є згуртованих 3300 членів. В бібліотеках було 5884 книжок. Читачів 2284, прочитано 7479 книжок. Понад 500 книжок у своїх бібліотеках мають тільки читальні в Михайлівці, Горошовій та Германівці, а найслабші бібліотеки є в читальнях у Панівцях, Зеленій Вільховецькій, Кущинцях і Латківцях. Відрадним явищем не досить велике число жінок — одна четвертина членів — у членах читалень. Членство Матірного Т-ва тут мало поширене. В 1934 р. було членів Мат. Т-ва 243, в 1935 — 454, в 1936 — 812, в 1937 — 897, а в 1938 вже тільки 188. Тільки третина читалень уладила ювілейні свята, в деяких обставинах важко робити проби тому, що не всюди можна дістати на те дозвіл. Над звітами виявлялася жива дискусія, в якій видно було, що освітня праця цікавить селян і вони дорожать своєю установою. Інсп. Гафтинович, який приїхав на збори як делегат Матірного Т-ва у своїм рефераті доручив Вишілові звернути пересвосім увагу на молодь по читальнях: треба уладити курс для провідників самоосвітніх гуртків, виховати там людей, які вели би працю на місцях. Зокрема жіноцтво, яке кіно цікавиться працею, треба згуртувати по окремих жіночих секціях при читальнях і ті два чинники двигнуть цілий освітній рух у Мельниччині, бо не підтвердила кожної акції на селі — жінка і молодь. Комісіяматча, якої головою була п. Марія Зуликова, запропонувала до Виділу тих людей: на голову п. Петра Смаля, до Виділу: зв. Богдана Ухача, дир. ОСК в Бязю Пустім, м-ра Мирослава Павлова, м-ра Гната Баранова і Марію Зуликову з Мельниці та Онуфрія Шевчука з Кущинець і Володимира Грушкевича зі Заліся.

Присутний.

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Борислав. СЯН—КАДІМА 3:1 (2:1).

Минулої неділі Сян гостив у Бориславі, де розіграв змагання зі сильною дружиною Кадіма, постійним кандидатом до Окружної Ліги. Сян заграв концертово і майже ввесь час мав перевагу. В Сяні важко когонебудь виріжнити. Всі змагуни заграли дуже добре і виявились як слід зі свого завдання.

Гру почала Кадіма, що швидкими подачами добуває терен, але її акції під воротами ліквідує швидко і певно добра залога Сяну. Одночасно Сян переймає ініціятиву у свої руки і затримує її вже ввесь час. Перші ворота добув для Сяну Бардин у 25-ій хвилині. Кадіма намагається за всяку ціну вирівнати і переводить низку акцій, але щойно в 35-ій хвилині вдалося вирівняти Акерманові з найближчої віддалі. Не минає кілька хвилин і Гібалевич добуває скісним стрілом найкращі ворота. Друга половина перейшла під пописовою грою змагунів Сяну, що бомбардували ворота Кадіми з її карного поля. Лише завдяки добрій грі воротаря та великому щастю Кадіма завдячує свою низьку програну. Публіка була дуже вдоволена гарною грою Сяну, що залишив по собі в Бориславі якнайкраще вражіння.

Стронятин. СТЕП (Стронятин)—ЮНАК (Ременів) 4:2.

АКТОРИ НА СТАРТІ.

Снятин. У. С. К. ГОНҐ—Ж. Т. С. ГАКОАГ 4:2 (4:1).

Театральна спортова дружина осягнула гарну і переконливу перемогу над найсильнішою дружиною Снятина. Перша полугра — це був просто тренінг на одні ворота. Гонг не допускає противника до голосу, а одинокі в тому часі ворота для Гакоагу впали з самобійчого стрілу помічника театральної дружини. В другій полугрі Гакоаг, бажаючи поправити вислід, починає грати гостро і йому вдається стрілити ще одні ворота з карного кону, подиктованого за якусь уроєну провину. Гонг заграв ті змагання дуже добре, на його стилю і загравнях слідно вмілий провід тренера п. Л. Підлісецького (з України), який і на грищі на правому крилі виявив усі прикмети расового спортовця. Ворота для Гонгу стрілили: Малецький (2), Сухар (1) і Сапенький (1). Пятих воріт, зовсім правильно добутих Підлісецьким, не признав судця п. Оленюк.

СТИР У ЛУЦЬКУ ВІДЖИВ.

Спортове т-во в Луцьку Стир, спало сном блаженних. Площа, яку дав йому для жвитку міський уряд на березі Стира (за валом) і то в доброму місці, заросла й нагадувала цвинтар; хатка, що все стоїть на стовпах, як на курячих ніжках, стала домеюю, павуків і т. д. І нагло члени Стиру почали рухатися. Блиснули на сонці лопати. Застукали по цвяхах молотки й обухи сокир. І дещо змінилося — вичищені доріжки, стовпи для відбиванки, поміст із соснових дощок для танців „під голим небом". Але найбільшу несподіванку уладив Стир у день св. Петра й Павла 12. п. м. Справжня несподіванка, бо організатори забули сповістити громадянство, що Стир улаштовує відкриття сезону (спізнятися це вже наша традиція). Тому на „вал" явилися лише ті, які брали участь у підготові й організації свята.

Зрештою під вечір прибули на площу Стиру й ті українські громадяни, які довідалися „пантофлевою поштою" про свято.

Як на перший раз — то на таку підготову, „відкриття сезону" Стиру — пройшло добре. Музика добре грала, молодь ще краще танцювала, а старші згадували свої молоді літа. Потім пішла відбиванка. З черги виступали хори: селянські з с. Кучкарівки й Рованців та луцький. Співали, як уміли, але слухати над річкою, на вільному повітрі й під голим небом хорові українські пісні, дуже мило. Опісля йшли далі танці, співи, веселі балачки.

І врешті — велике празковянське, а може лише праукраїнське вогнище (багаття). Полумя розгорталось, як молоде серце. Іскри линуть угору, неначе юнацькі поривання. Словом, „відкриття" сезону Стиру відбулося. Побачимо, що буде далі.

С. С.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юра Шкрумеляк: ВИСОКІ ГОРИ І НИЗЬКІ ДОЛИНИ. Повість. Видавництво „Добра Новіна". Львів, 1939. Мала 8-ка, стор. 124.

Микола Голубець: ПАВЛО КОВЖУН. Відбитка з „Жінки". Вступ і редакція Святослава Гординського. Львів, 1939. 16-ка, стор. 32.

Юрій Федькович: ФАРМАЗОНИ. Драма в 5 діях. Для сценічної вистави пристосував Юра Шкрумеляк. Накладом Т-ва „Відродження". Львів, 1939. 8-ка, стор. 52. Ціна 1.50. „Відродження", Львів, Чарнецького 26.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. Річник VII. Кн. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів. Зміст: Поль Валері: Гранати. Кроки. — Піер Домінік: Жадоба влади. — Жак Бенвіль: Казка про султана, його везирів і його мамку. — М. Островерха: Місто ренесансу. — Андре Зігфрід: Британська психольогія. — М. Андрусяк: Українська „ніч" — фантазії і дійсність. — Нестор Хименко: Американський Пилип з конопель. — Ральф Велес: Нове життя для мільона акрів. — Р. О.: Війна в творі Клявзевіца. — ***: Роковини Жанни д' Арк. — В. Іванне: Українська чорна металюргія в добі індустріялізації СССР. — І. Вут: Про партійні хронички. — Д. Д.: 1709—1739. — Жан Фонтенуа: Що я бачив у Німеччині. — С. А. Лайон: Як новий Льоренс та його жінка правлять пустиню. — М. Л.: Советський халаман і дійсність. — За рівновагу між хліборобством і промислом. — Мікадо: Вистава В. Лосовського. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік III. Ч. 4. Червень 1939. Львів. Зміст: Д-р Зиновій Лисько: Формальна побудова українських народніх пісень. — Курт Вільде: Дисонанси. — Зенон Попель: Дещо про пісню В. Матюка: „Чом так скрито". — Музичні афоризми. — Д-р Стан. Людкевич: Нововідкритий твір В. Матюка. — Річний ювілей. — Хроніка й рецензії. — Весепий кутик.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Рік III. Кн. 2. Квітень-травень-червень 1939. Львів. Зміст: С. Сірополко: Петро Холодний як педагог і освітній діяч. — І. Филипчак: Шкільництво на Лемківщині. — Д. Сокульський: Дитячі прозвиська та реакція на них у світлі сучасної педагогіки. — Д-р П. Біланюк: Де шукати джерел внутрішньої карности? — З освітньої діяльности. — Серед книжок.

МИ. Літературно-науковий двомісячник. Кн. 3. Травень-червень 1939. Варшава. Зміст: Богдан Ігор Антонич: Довбуш. — Ольга Олійник: Надгробок на могилі щастя. — Богдан Ігор Антонич: З зелених думок одного лиса. — Володимир Ласовський: Два обличчя Антонича. — Богдан Ігор Антонич: Поезії. — Святослав Гординський: Лабораторія Антонича. — Джейкоб Франсіс Двевр: Ідилія в Венеції. — Джон Генрі Ньюмен: Дефініція Джентельмена. — Павло Зайцев: Як творив Шевченко-поет. — Синопсис: Що таке культура? — Що ми вже знаємо? — Шерлок Гольмс. — Репенлі.

Нові обгортки
друковані в красках:

папері ч: 14 — **ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта
„ ч: 16 — **ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)
„ ч: 18 — **ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)
„ ч: 21 — **СИНЯ** (давніше: синя)

Шкіряні каганці і ремінці для псів
у найліпшім гатунку, лишки гарапи продає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**
Львів, ул. Сикстусьна 2.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Середа 26. 7. год. 20 „Кінець і початок".
Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".
П'ятниця 28. 7. вистави нема.

Театр Різнородностей.

Середа 26. 7. год. 20.30 „Орел контра решка".
Четвер 27. 7. вистави нема.
П'ятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:
26. 7. Муза на офсайді.
27. 7. Кирка в Львово.
28. 7. Цариця Грузії.
З Заболотова їде театр до Косова і Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
26. 7. Сорочинський ярмарок.

КУТИ:
27. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

РОЖНІВ:
28. 7. Мати найманчика.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдавський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

КОВАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати найманчика.

Український Хор Дм. Котка.

26. 7. Трухманів.
27. і 28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

26. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
3. 9. Рудників.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий в радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа"
АМПІР: „Пристань 7 морей".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Месники" та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріх у ночі".
ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".
ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Бров на морі".
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".
КАЗИНО: „Шпигункові зізнання".
КОПЕРНИК: „Завойовники Марока".
МАРУСЕНЬКА: „Завойовники Марока"
МЕТРО: „Пепе де Моко", „Есмеральда".
МУЗА: „Людські серця".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Три невдячні".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІАЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ: „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра".
СТИЛЬВЕ: „Експрес Париж-Тульон" і ревія.
ТОН: „Пат і Патахон", „Калл Нат".
УТІХА: „Сильні люди" та ревія.
ХИМЕРА: „Рембрандт", „Жінка в портреті".

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціального пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в парфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Північно-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 26. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Ранішній концерт, 8.15 Турист. гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Інформ. газетка в українській мові, 13.10 **Українська музика, з пл.,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, „Мурашко в кавчуку", мельодії, пісеньки вибрані дітьми, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „У світі казки" авд. для дітей, 15.15 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Ополуд. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Веселі пісеньки в супр. форт., Ранок у міському парку, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 З англійської музики, пл., 17.50 Жіночі профілі: Бабуня, 18.00 Славні симфонії, пл., 18.50 Відгомони сили та хвали, 19.00 Весела авдиція, 19.30 Розр. концерт і орх., тенор, вібрафон, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Експорт і внутр. ринок, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Про Матейка, 22.00 Танкова музика з пл., 22.30 Оповідання, фрагмент повісти, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, біржа, 14.45 Сапери, словно-муз. авд., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Ополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.25 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.25 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Видання Осолінеум, 19.30 Верді: „Аїда" II-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Бартко переможець" Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Сирпиковий реціталь у супр. форт., 21.30 „Пасек возок в Дані" фрагм., 22.10 Вокальні дуети, 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

П'ятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дума орх., 8.15 Клопоти та ради: Неоцінені скарби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. порадник, 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Перервані вакації, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Ополудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ля Скала, пл., 16.45 Гутірка з хорнем, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Моцкунка, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в українській мові виголосить інж. Мик. Доберчук.** 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: опер... Давіа хор: у перерві „Вальтер Скот" літер. портрет: 23.00 Ост. вістки, 23.[illegible] Закінчення програми.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 26. липня 1939.

БЕРЛІН 18.00 „В Еспанії" авд. з муз. 19.15 Весела авдиція, 20.15 Сценка з музикою, з життя Гайдна, 21.00 Оперетково музика, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 21.10 Болгарські пісні, 22.15 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Комуніката в різних мовах, 18.25 Мадяр. муз. на два форт., 20.55 Реліг. музика, 22.00 Циг. орх., ВІДЕНЬ 19.00 Лапунов: Соната ф-моль на форт., 20.15 Військ. орх., 21.00 Концерт серенад. 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетково і фільм. музика, 18.20 Солісти, 19.15 Розр. концерт, 22.20 Моцарт, КОПЕНГАҐЕН 20.00 Сопран, орх., ЛЮТТІХ 18.45 Арії, пісні, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 17.15 22.30 Танк. музика, 21.00 Орх., РАДІО ПАРІ 18.25 Віол., 20.30 Розр. авд., 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Камер. концерт у вик. смичк. квартету, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Форт., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 „Фальстаф" оп. Верді, 22.30 Нар. музика. ФІЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Маскаґні.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, сол. хор, орх., 19.15 Форт. твори Бусоні, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.10 Рос. романси, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комуніката, 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Чотири Штравси" музика, 22.30 Віденська легка й оперетково музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія" музика, 20.40 Симф. концерт, 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Опер., МІНХЕН 20.15 „Клівія" оп. Досталя, ПРАҐА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. літочого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Новака „Ліхтарня", РАДІО ПАРІ 18.00 Театр. 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенди, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Паяци" оп. Леонкавалля, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Вок. солі, 21.25, 21.40 Легка і танк музика.

П'ятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт, БІЛГОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комуніката, 17.10 Скрипка, ВІДЕНЬ 20.13 Весела словно-муз. авд., 22.30 Камеральні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Напівнічена симфонія г-моль, 22.20 Форт., ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен, ПРАҐА 21.10 Популярна чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Архітвори танцюй хор. музики, 22.20 Розр. авд., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музики, 19.15 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Біржа

Львів, 25. липня 1939.

ГРОШІ

Бельґія бельг. 90·72—90·72 Долярн америк. 5.33·50—5.33·50. Долярн канад. 5.31·50—5.31·50. Фльор. голл. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15. Франки шв. 120·25—120·25. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. особні 86·00.

[illegible]

Банк [illegible] 106·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Страховничі 49·00—48·50, Жирардів 45·00—45·50 Габербуш 53·00—51·50

Тенденція вдержана

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77·75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 авізівича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 25. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екстр. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. нець	1·00

Тенденція на масло сильна, на молоко вдержана, на яйця слаба.

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 24—[illegible]

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій нечинне до дня 20 серпня 1939. 1448 1-5

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ на вазд закордонним плином, ціни найнижчі, Штір, Ринок 29. 1381 10-4

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЄРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 3-40 2816

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1446 1—3

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська ч[illegible] 1447 1-1

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ · ІЛЬСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайовецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п. ч. 122) тел.: 295-88.

„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33
найдешевша виробня сіток до огорожі

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Piątek, 28. lipca 1939. N. 169.
Пятниця, 28. липня 1939. Ч. 169.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

В чийому інтересі.

(Передова стаття)

Сучасний стан української справи.

Українські „ячейки" в Братиславі.

Війна... аж по лінію Бугу.

Нові костели та каплиці на Волині.

Забракло поліцуків.

Великий політичний процес у Бережанах.

Арештування у Журавенщині.

Два страшні вибухи в Льондоні.

Переговори у справі готівкової позички для Польщі розбились.

Велитенські бої між совітсько-японськими військами.

Відібрали дебіт 6 польським часописам.

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 169 (15.248).
Ч. 169 (15.248).

Lwów, piątek 28. lipca 1939.
Львів, пятниця 28. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000
Валюту Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (168)число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) наголовок на 5-ій сторінці, який відноситься до статті про розвязання таборів Т-ва „Орли". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий

Переговори у справі готівкової позички для Польщі розбились.

ПОВОРОТ ПОЛК. КОЦА З ЛЬОНДОНУ ДО ВАРШАВИ.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Англійська преса подає такі коментарі до висліднів польсько-англійських переговорів у справі позички для Польщі.

„Таймс" підкреслює: Фінансові переговори довели лише до частинного порозуміння. Сер Джон Саймон щоправда не розяснив трудношів подрібнь. Одначе відомо ось що: Британський уряд міркує, що не може згодитись на домагання Польщі, щоб золото здепоновано в Льондоні на покриття щонайменше частини пропонованої позички. Польські представники заявили, що золото необхідне їм з двох причин: 1) на покриття евентуальної додаткової емісії власної валюти на інвестиційні цілі; 2) щоб уможливити швидкі закупи военних матеріялів в інших краях на випадок наглої потреби. Статут Польського Банку вимагає, щоб покриттям золотого було золото, а не фунти штерлінги. При тому польська делегація висунула застереження проти домагання британського скарбу, щоб позичку виплачувано щойно за попереднім повідомленням про це Льондону.

„Фіненшіел Нюз" пише: Заява сер Джона Саймона про переговори у справі позички для Польщі не захоплює. Розмови на тему подробиць 8-мілионових експортових кредитів посуваються нормально наперед, хоч поволи. Одначе повний імпас — здається — повстав у переговорах за готівкову частину позички у висоті 5 мілионів фунтів штерлінгів та французьку частину позички у висоті 3 і пів мил. фунтів штерлінгів. Факт, що ніодного закону не можуть прияти перед літніми вакаціями парляменту не означає неминучої перешкоди, щоб до позички дійшло пізніше, бо британський банк міг би дати зачет у міжчасі. Недостача часу, щоби прияти відповідні закони, є розмірно найменшою перешкодою. **ТРУДНІСТЬ В ТОМУ, ЩО ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ВОЛИТЬ ПЕРЕРВАТИ РОЗМОВИ НІЖ ПРИЯТИ БРИТИЙСЬКІ УМОВИНИ.** Всупереч деяким поголоскам польські делегати зовсім не налягали, щоб дістати позичку у формі здепонованого золота в Льондоні. **Фактично поляки висунули домагання, щоб мали право свобідно видавати позичку закордоном. Британські делегати домагались, щоб за кожного фунта штерлінга, виданого поза В. Британією, польський уряд видав одного фунта зі своїх ВЛАСНИХ РЕЗЕРВ ЗОЛОТА. ЦЕ ДОВЕЛО Б ДО ОПОРОЖНЕННЯ РЕЗЕРВ ЗОЛОТА В ПОЛЬСЬКІМ БАНКУ У ХВИЛИНІ. КОЛИ КОШТИ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗБІЛЬШУЮТЬ ВЖЕ ОБІГ БАНКНОТІВ. Становище британського скарбу викликало гостре застереження в Польщі тимбільше, що з цієї причини польський уряд не може дістати готівкової позички від Франції. Спершу переговори у справі французької позички мали відбуватись окремо і французький уряд готовий був дати згадану суму до диспозиції Польщі у формі відьної валюти. Одначе британський скарб запропонував, щоб переговори відбувались спільно. Тому умовини французької та британської оферти є ідентичні. Польща втратить теж позичку 3 і пів мілиона фунтів штерлінгів, що її могла дістати у протилежньому випадку. ЗАЛОМАННЯ ПЕРЕГОВОРІВ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ МОЖЕ ПОТЯГНУТИ ЗА СОБОЮ НЕКОРИСНІ ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ. Можливе, що це звичайний збіг обставин, що становище британського скарбу сталось більше невгнуте по розмовах сер Г. Вільсона і мін. Гадсона з дир. Вольтатом, але цей факт не може залишитись без коментарів.** Тому сподіймося, що до компромісу дійде в останній хвилині заки парлямент розійдеться на літні вакації. Польський уряд, що робив деякі трудноші до багатьох точок, повинен піти на якнайдальші уступки, щоб оминути заломання переговорів. **Заяву сер Саймона інтерпретують — пише Фіненшіел Нюз — як признання, що переговори заломились.** Одначе не виключені дальші переговори на тему якоїсь іншої форми економічної допомоги, що доведуть до дальших експортових кредитів.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Предсідник польської фінансової делегації полк. Адам Коц відїхав нині пополудні назад до Варшави. Інші члени польської фінансової делегації залишились в Льондоні, щоб обговорити подробиці призваного Польщі кредиту у висоті 8 мілионів фунтів штерлінгів.

Спокій перед бурею.

ОСТОРОГА НОРВЕСЬКОГО МІНІСТРА.

СТОКГОЛЬМ, 26. 7. ПАТ. З Осльо повідомляють: Норвежський міністр закордонних справ проф. Кот у своїй промові, яку виголосив у Тромзе, заявив між іншим, що міжнародне положення не є нині таке напружене, ніж було три або чотири тижні тому, але може означати спокій перед бурею. Взаїмні суперечности прибирались в такій мірі, що війна можлива. Найважнішим питанням нині є проблема сили. Норвегія повинна зробити все, щоб залишитись на боці на випадок зміряння сил, але не може вивернтись труднішим ніж в 1914 р. Нова війна буде тотальна, але Норвегія є нині краще приготована і засоблена ніж 25 років тому.

—o—

ШЕФ НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ І МІН. ГЕБЕЛЬС ІДУТЬ ДО ІТАЛІЇ.

БЕРЛІН, 26. 7. ПАТ. Німецька військова місія з ген. Гальдером на чолі поїде до Італії, не буде на маневрах італійської армії в долині ріки По, що будуть тревати від 1. до 9. серпня нт. Міністр Гебельс приїде 8. серпня нт. до Венеції на відкриття кінематографічної виставки і залишиться довший час у Венеції.

Льондон і Париж фіналізують договір з Москвою.

ПЕРЕД ЗАЯВОЮ ЧЕМБЕРЛЄНА І ВИЇЗДОМ ВІЙСЬКОВОЇ МІСІЇ ДО МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен заявив у палаті громад, що з початком чергового тижня зможе зложити заяву у справі розвитку британсько - совітських переговорів. Відповідаючи на інтерпеляцію посла Мандера і Дальтена у справі британсько - совітських переговорів прем. Чемберлен заявив, що минулої ночі вислано нові інструкції до британського амбасадора в Москві. **На питання пос. Дальтена чи до Москви поїдуть старшини британської армії та маринарки, щоб навязати розмови зі штабами премієр відповів: Ми післали деякі інструкції британському амбасадорові Сідсові, але дотепер не знаємо, до чого вони довели. На питання пос. Мандера чи французький уряд задумує вислати військову місію до Москви прем. Чемберлен заявив: Не можу відповідати за французький уряд, але можу запевнити, що оба уряди найтісніше співпрацюють зі собою.**

Даючи вияснення на тему британсько-японських розмов у Токіо Чемберлен заявив, що дотеперішні розмови торкались виключно процедури та ствердження фактів.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: **Найближча зустріч Молотова з амбасадорами В. Британії та Франції в Москві відбудеться в четвер.**

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міродатні кола британські запевняють, що в останніх кількох днях розмови в Москві довели до доволі позитивних висліднів. Найважнішим висліднм є порозуміння у справі започаткування в найближчому часі розмов про заключення військової конвенції. При кінці чергового тижня вийде до Москви британська й одночасно французька військова місія. На чолі військової британської місії стоятиме адмірал, на чолі французької місії генерал. Прем. Чемберлен зложить в найближчий понеділок відповідну заяву по узгідненні тексту заяви з Парижем і Москвою.

ПАРИЖ, 26. 7. ПАТ. Французькі політичні кола виявляють нині великий оптимізм що до британсько - французько - совітських переговорів. Преса зближена до Ке д. Орсей не скриває свого оптимізму підкреслюючи заслуги французької дипльоматії. Одночасно зазначує, що політичне порозуміння між Парижем, Льондоном та Москвою посунулось так далеко наперед, що можна перейти до чергової фази себто до військових розмов.

Начальний дипльоматичний публіцист „Пті Парізіен" Бурже пише, що на 8 параграфів французько - британсько - совітського договору вповні порозумілись щод 7-ох параграфів. Залишається ще останній параграф, що передбачує справу взаїмної допомоги на випадок посереднього загрожения СССР. В паризьких політичних колах — пише Бурже — панує переконання, що цю трудність усунуть. **Тому у вівторок відбулося між Парижем і Льондоном багато розмов. А що політичний договір — пише „Пті Парізіен — вже майже готовий, Льондон і Париж не бачать ніяких перешкод, щоб навязати переговори у справі військового порозуміння.**

„Інтрансіжан" коментуючи французько-британсько - совітські переговори пише: **Совітський договір матиме подвійний характер: політичний і військовий. Військовий бік буде безсумнівну консеквенцією політичного порозуміння.** Тому що політичне порозуміння вже майже скінчене — природне — пише щоденник, — **що приступають до військових розмов. У цій справі слід у короткому часі сподіватись засадничих рішень від Парижа і Льондону. Ці рішення торкаються саме висилки військової місії до Москви.**

—o—

В чийому інтересі?

Львів, 26. липня 1939.

(К.) Пресова дискусія на теми польсько-українських взаємин і неполадженої української справи в Польщі — має свої припливи і відпливи. Не аналізуймо в цій хвилині справи, від чого залежав напр. приплив, себто насилення дискусії. Досить, що коли воно було, воно було досі здебільша поважне, в кожному разі дискусія оберталась у площині політики. Її рівень міг незадовольняти, її засяг міг бути простенький, міг заторкувати другорядні речі. Та все-ж тон дискусії був звичайно пристойний, без інвектив, вичувалося з неї повагу проблеми, хоч не видно було її розв'язки, дискутанти спорили, намагались оборонювати свої погляди. Навіть коли тут і там була образа, чи лайка (напр. на тлі існування Карпатської України), навіть коли вперто повторювано твердження про український „сентимент" до німців, про вахил української політики до „германізму", то й тоді вичувалося, що це прикра „полеміка", та все ж, полеміка, а не погроза; що полеміку ведуть люди, яких погляди, хоч і штивні, однобічні і навіть примітивні, та все ж погляди і то власні, що дискутанти не є маріонетки, за якими скривають-ся невидні нитки і руки, лише що це власновільні оборонці якоїсь ідеї.

В останніх днях у пресовій полеміці на польсько-українські теми бачимо зміну. Трудно навіть сказати: зміну на гірше, бо її, цю зміну, словами окреслити важко. Це щось, чого досі в польсько-українських взаєминах не було. Помічуємо тут, правда, нове оживлення, нове насилення, одначе те насилення трохи відмінне від попередніх. Маємо на думці полеміку на тему українського „германофільства", яку розпочав голосний уже тепер „Нурт", а продовжують її озонівський „Дзенник Польскі" й ендецьке „Слово Народове". Властиві ініціятори цього „полемічного" оживлення дбайливо скриті, про що зрештою ми вже писали. І не їхні особи нас у цій хвилині цікавлять. Цікавить нас сама справа, ця „полеміка" у новій шаті та її ціль. У чому-ж вона відмінна від попередніх? Найкращу відповідь на це питання дає „Слово Народове". „Знаємо всі згори." — писало воно — „**що на українському відтинку треба буде на випадок воєнного конфлікту поважно забезпечитись**"... Тактика з цього прозорого натяку, яку хотіло б „Сл. Нар." до української справи прикласти, політики не нагадує. Хоч і вона має в політичній історії свої зразки. Пригадуємо „істінно-русских". Очевидно, навіть тактика „істінно-русских" спиралась на суспільній підготові. Такою підготовою було розбудження пристрастей, звичайно найнижчих пристрастей вулиці — під плащиком якогось „патріотичного" гасла. Ось і тепер, у хвилинах найбільшого насилення патріотизму польського громадянства, на історичному закруті його історії, коли може й рішається бути і не бути цілих народів, коли люди живуть нервами і настроями, ось у цій хвилині підносять невідомі, скриті людці наклеп продажности української преси, підозріння залежности української політичної ідеї від чужої ворожої сили. У кожній історичній добі, в кожному громадянстві є чинники, яким нема місця в упорядкованих відносинах, які не можуть себе проявити в умовинах **нормальних**. Їм треба каламутної води, щоб можна в ній свою рибу ловити. Здається, подібні чинники рішили сьогодні, що на нашій території настав їх час, що вже досить розмов у рукавичках з українцями, полемік, дискусій і переконувань, словом, досить політики. Вони сказали собі, що до вирішення української проблеми треба приступити іншими методами і що ні методи треба підготовити наклепами й інвективами, конкретно: треба цю проблему не **розв'язувати**, лише забезпечитись перед нею, треба втопити її в болоті пристрастей і взаємного опльовування. І це називається обовязок „чування над життям громадянства" („Дзенник Польскі"), який тяжить на польській пресі...

Справді болючий, якщо не трагічний парадокс українсько-польських взаємин: у кон'юнктурі, для якої трудно знайти в історії української політичної думки прецеденс, бо в кон'юнктурі, де ніяка українська політична **орієнтація** неможлива, коли ніодна з европейських потуг, що підготовлюються до змагань на життя і смерть, не має українського **політичного** пляну — ініціятиву в цих взаєминах бере гурт людей, який думає категоріями вулиці. Обєктивно річ беручи, всяке політичне „фільство" має тепер у розвязці української справи однакові виглядн, бо ніяке „фільство" не існує. Має однакові шанси і Німеччина і Польща, бо ні одна ні друга конструктивного пляну розвязки української проблеми не видвигнула. „Політичний плян" — це не диверсія, ані просте сповнення громадянського обовязку. Може бути, що це трагедія української політичної думки, а може бути, що це її щастя, що вона вже сьогодні політичної „орієнтації" на ніяку з европейських потуг поставити не може. Наслідки покаже будучність. На кожний випадок стверджуємо безспірний факт, який підкреслюють українські відповідальні політичні чинники, що наказом української політичної рації є сьогодні **не мати** політичної орієнтації, **не** анґажуватися політично у ніякий бік, лише зберігати і розбудовувати власні сили, власну національну субстанцію. **Чи саме такий момент не є найкращий для польської конструктивної політичної концепції** у відношенні до української проблеми? Чи саме сьогоднішня пора надається на те, щоб українську пресу обвинувачувати у чужій залежности і зводити українську проблему до проблеми чужої агентури? Чи перед загрозою всесвітньої заверюхи найсуттєвішою справою української проблеми в Польщі є справа львівських служниць, челядницьких майстрів і — що найвище — кредитів для українських фінансових установ?

Обєктивно стверджуємо, що в дискусії над цією найновішою концепцією розвязки української проблеми в Польщі, концепцією а ля „Нурт", велика частина поважної польської преси участи не бере. Та проте, чи ця її мовчанка не забагнює далі і без того забагнених відносин? Не наша річ повчати польську пресу, яке її завдання на українсько-польському політичному відтинку в сучасну пору. Все-ж, думаємо, що наш обовязок у такій поважній ситуації запитати поважні чинники польського громадянства: в чийому інтересі шукувати тепер одну частину громадянства на другу?

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

З польської преси.

Українські ячейки у Словаччині.

Коли вірити „Гоньцові Варшавскому" (з 26. VII.), то

„з Братислави наспіли до Будапешту повідомлення про відновлення української акції.

В половині березня — читаємо в „Гоньцу Варшавскому" шеф уряду Карпатської України, Волошин, улягаючи натискові (?) свого міністра Ревая, що тоді перебував у Берліні та був фактичним виконавцем берлінських інструкцій, а також підлягав інспіраціям німецького консуля в Хусті — проголосив незалежність Карпатської України. Недовго забавлявся незалежністю, бо січовиків перетеребив і ген. Прхаля і мадяри, що тоді вмашерували. О. Волошин втік до Румунії, звідси до Білгороду та Загребу, а пізніше перебрався до Відня.

Тимчасом у Братиславі осів Ревай, що далі веде українську пропаганду. Винайняв в одному з готелів (Блага) чотири кімнати, основав там бюро і урядує, цікавлячись в першу чергу січовиками, яких є чимало у Братиславі та мають свої мешкальні осередки. Звідси Ревай висилає їх на схід. Час до часу перебуває у Братиславі також о. Волошин.

Очевидно — акція Ревая не самостійна. Зрештою звідки може він черпати фонди на утримання і своєї канцелярії і на підмогу акції січовиків — питає „Гонец Варшавскі"? — Така акція не може теж відбуватися без відома офіціяльних чинників, зокрема німецьких. Та до чого ця німецька (?) акція змагає, важко покищо вгадати. Найімовірніше Берлін хотів би мати в резерві, на кожний випадок когорти січовиків, яких можна б ужити до всього".

На нашу думку не знати напевно, наскільки це повідомлення „Гоньца Варшавського" щодо акції міністра Ю. Ревая у Братиславі основане на фактичному матеріялі, а наскільки вифантазуване в Будапешті.

—o—

Війна... аж по лінію Бугу.

Браке, близький співробітник провідника гітлерівської молоді Бальдура фон Шираха, виголосив перед кількома днями промову до німецької молоді в Кельні, яку — як це подає **„Ілл. Курер Цодзенни"** з 27. VII. — німецька преса принесла під наголовком: „Рішення впаде на Сході".

Бесідник заявив, що у хвилині вибуху війни німецька армія **не затримається на Гданську і Позвані, але машеруватиме аж по лінію** Бугу. Майбутній **союз держав**, що його Німеччина створить по війні, охоплюватиме по планам Гітлера крім чехів ще **багато інших народів. Одинокою запорою цим планам є Польща.**

Накресливши плян майбутніх завоювань і анексії Литви, Латвії, Естонії, **частини Мадярщини** і Румунії, **а також Польщі аж по Буг**, бесідник ствердив, що німецький нарід у майбутньому німецькому Райху **не буде в більшости** і тому німецька молодь мусить виробити в собі багато прикмет, щоб у будучності зуміла бути **твердою елітою нової німецької імперії.**

„І. К. Ц." називає промову Браке маячінням у гарячці, якого треба було для злагіднення настроїв серед німецьких студентів у звязку з їхніми працями на жнивах.

Боротьба за невтральність Злучених Держав Півн. Америки.

Варшавський „Час" журливо обговорює невдачу президента Рузвельта в американському конгресі.

„Ціла европейська опінія з напругою сліжкувала — твердить „Час" — за боротьбою президента Рузвельта з конгресом у справі ревізії закону про невтральність. Ухвалення цього закону означало б санкціонування конгресом політики, яка мирними засобами підтримувала б становище західних демократій проти осі „Рим—Берлін". **Рузвельт програв боротьбу.** Конгрес не перервів ревізії закону про невтральність в часі теперішньої сесії так, що ця справа може бути полагоджена щойно в січні 1940 року. Боротьба була гостра. Президент Злучених Держав заанґажував цілий свій авторитет. Та проте становище американського сенату лишилося незрушним. Нічого не помогло скликання до Білого Дому конференції з участю представників опозиції, в часі якої і сам Рузвельт і державний секретар Гул намагалися їх переконати. Конференція покінчилася фіяском. Президент мусів зректися форсувати ревізію ще в часі біжучої сесії".

Непромокальні плащі
від зол. 12°— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

До цих міркувань „Часу" находимо в **„Курієрі Віленьскім"** (з 25. VII.) ось яку завважу:

„Англійці, французи, скандинавці, поляки, жиди, чехи, південні славяни та їхні друзі становлять більшість виборців до конгресу. Про становище Злучених Держав Північної Америки яких 20 років нема ще страху".

„Сучасний стан української справи".

Становище Польської Соціялістичної Партії та її органів до української справи ніколи не визначалося ясністю. Але більшого баламуцтва, як те, яке варшавський **„Дзєннік Людови"** (з 26. VII.) продукує під повищим наголовком, важко мабуть знайти:

„Ми займались тут нераз — пише „Дзєннік Людови" — так важною українською справою в Польщі. Ми повинні слідкувати за нею з найбільшим зацікавленням, тимбільше, що у внутрішніх відносинах в українській суспільности тепер відбуваються глибокі переміни.

„Національна Політика", орган УНД-а, характеризуючи стан української справи, завважує, що у внаслідок польської політики знову знайшла пригожий грунт крайно націоналістична українська організація, що виступає під назвою ОУН.

„Якщо йде про міжнародне значіння української справи, орган УНДО оцінює його без песимізму, міркуючи, що підважения версайського договору і добрі відносини між Німеччиною та Совітами усунуло чинники, що заморожували українську справу в міжнародньому значінні.

Так кажуть українці; чи істнує окреслена польська політика в українській справі, чи маємо вирішний погляд на причини й наслідки боротьби українського націоналізму, все вказує, що на тому важному відтинку польська політика не має вирішеної бусолі".

Останній уступ, який має бути коментарем до думок „Національної Політики" і який має визначити становище „Дзєнніка Людового" до української справи — дивовижний зліпок неважних фраз. А при тому той самий же „Дзєннік Людови" відзначує українську справу як „важний відтинок польської політики"...

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлевеля 5.
1445 1—11 **Телефон 223-68.**

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

НОВІ КОСТЕЛИ Й КАПЛИЦІ.

Війна залишила в тій частині Волині, яка ввійшла у склад польської держави, 58 римо-католицьких парохій. До 1925 р. вважали цей стан за нормальний. Але вже в згаданому році, отже майже напередодні травневого перевороту, почалася акція за збільшенням істнуючого польського стану посідання і так за 14 років відкрито 88 нових римо-катол. парохій на Волині.

За тих 14 років побудовано 52 костели і 22 каплиці. Все це сталося майже цілковито за часів панування воєводи Г. Юзевського. Отже ненависть до нього ендеків тоді зрозуміти.

Але збільшення числа римо-кат. парохій на 150 відс. та числа костелів разом із каплицями на 127 відс. не заводольнне римо-католицьких церковних і національних (головно „ревіндикаційних") діячів. Як довідуємось із брошури, що її видала луцька епископська курія під назвою: „Проекти відкриття нових парохій", уважають за конечне в найближчому часі: 1) відкрити ще 43 парохії (разом було б 189) і збудувати в них костели, 2) збудувати ще 21 костелів і 111 каплиць у трьох парохіях, які вже істнують, 3) відремонтувати 20 костелів, 4) закінчити будову 28 костелів.

Далі вважають за необхідне ввести етати двох мандрівних викладачів релігії, які відвідували б ті народні школи, в яких число учнів римо-католиків дуже мале. Властиво були б це летні, незвязані з парохіями духовні „ревіндикатори".

НА ВОЛИНІ ЗАБРАКЛО ПОЛІЩУКІВ.

Польська преса звернула увагу на одно цікаве економічне (якщо в ньому нема політики) явище: дуже малий приплив у цьому році на Волинь — на жнива — робітників із Полісся. Попередніми роками пароплави не вистачали довозити до Луцька поліських хлопців і дівчат (рідко старших людей), що не завжди знаходили працедавців. Беріг Стира був свого роду біржею, на якій продавали-купували поліського робітника представникам панських дворів, інколи „грубшим" осадникам і заможнішим селянам.

У цьому році картина зовсім змінилася: в середущу й південну Волинь прибуло так мало поліських селян, що на вулицях міст та містечок і не помітили їх. Зате на „біржі" працедавці розривають тих, що якось заблукалися сюди.

Щож це таке сталося? Невже враз знайшлося на Поліссі стільки праці, що поліщуки не мають потреби мандрувати на Волинь?

На це питання нізвідки відповіді нема. Польська преса кінчає замітки про ці явища таємничим знаком запиту.

А проте вже дещо вияснюється. Ще в ч. 105 „Діла" ми інформували, що з Кремінеччини (де найбільше потрібно сезонових робітників — С. С.) висилають до Латвії 500 робітників. Припускають, що з Полісся спрямовано на північ цілі маси сезонових робітників (а може й на захід). Переказують, що деякі приватні діячі й опікуни Полісся теж прислужились цьому язицу: всякими способами стримувати поліщуків від подорожі на Волинь, щоб там не заражувались українським духом. Так кажуть.

Цікаво, що в тому самому часі у районі Олькуша, Піліци й інших міст вербують для Волині сезонових безробітних.

Може ця заміна на Волині поліщуків робітниками з Келеччини та інших земель видається декому й мудрою, лише не волинським ділячам та іншим господарям. Бо поліщука ніхто не може замінити. Це двоногий верблюд, який у найгіршу спеку і майже в голоді може без перерви працювати дванацять годин. Трьох олькушан не зробить за день того, що зробить один поліщук.

А крім цього поліщук працює майже задурно: за харч і 20 пудів збіжа (к. 3 метрів) за сезон. Скориставши з того, що поліщуків забракло, інші робітники піднесли платню на 50 відс. даючи за це праці втрое менше.

Отже не можна дивуватися, що польські ділячі на Волині і навіть грубші осадники „благословлять" тих, що якимсь способом стримали поліщуків і накинули інших робітників, не зовсім „тихим" і добрим словом.

Бо — політика політикою, а кишеня — кишенею!

ЦИГАНАМ УВІРВАЛАСЯ ВОЛЯ.

Волинь: для циганів — благословенна країна. Тут можна „не сіяти, не жати" а легко й багато збирати. Особливо в українських селян. А як вони збирають, усім відомо: одні ворожать чи просто зуби заговорюють, а інші хату обчищують...

Правда, Волинь має буцім то й осілих циган (кількадесять родин), що мають право називатися волиняками. І тим більше, що дехто з них аж занадто нагадує славянську расу: шатини чи шатинки (очі блакитні), шкіра біла, носи — справжні волинські. Але навіть ця славянська подібність (невідомо, з чиєї вини) не стримує наших співгромадян-циган від споконвічного промислу — збирання, де не сіяв.

І через те, що цей „промисл" особливо дошкулював волинякам в останніх часах, влада заборонила циганам мандрувати.

Тепер у містах не побачите їх. За містами чи селами — таксамо.

Зате гірка доля настала для ріжних Гавусь, Марусь та Горпинок: хто їм тепер поворожить? Може для кого це сміх, а для них — справжня драма.

ДЖ. О. КЕРВУД. 24

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Вона нагло звернула на нього палкі очі.

— Ви і ваші підозріння і ваша брутальність, — говорила вона трохи тремтячим голосом, стоячи випростована на ввесь ріст перед ним. — Я не хотіла вам цього казати, пане Гольт. Але ви дали мені нагоду і може це вам зробить добре — післязавтра. Я прийшла до вас, бо я по дурному, хибно вас оцінила. Я думала, що ви такі інакші — як ті ваші гори. Я рішилася на велику ставку і я поставила вас на педесталь як чесного і безбоязкого, що вірить у всі добрі речі, доки вони не покажуться злими — і я програла. Я страшенно помилялася. Ваші перші гадки про мене, коли я прийшла до вашої кабіни, то були підозріння. Ви були лихі і ви боялися. Так, ви боялися, що може статися щось до чого ви не хотіли допустити. Ви майже думали, що я нечесна. І ви вірили, що я брехунка і сказали мені це. Це було несправедливо, пане Гольт. Бо були речі, яких я не могла вам пояснити, але я сказала вам, що Росленд знає. Я не затаїла всього. І я надіялася, що ваш характер досить великосердний, щоб не думати, що я зневажаю вас своєю приязню, хоч я і прийшла до вашої кабіни. Ох, я мала ще стільки потрібної віри в себе, що я не подумала, що мене візьмуть за нечесну і брехливу!

— Господи! — скрикнув він. — Вислухайте мене, панно Стендіш...

Та вона пішла так скоро, що його відрух, щоб її дігнати, був даремний і вона пройшла крізь двері, ще заки він її досягнув. Він ще закликав її по імені, та чув лише скорий відгомін її кроків, якби вона бігла. Він лишився сам, кров в ньому застигла, пястуки затиснулися в темряві, а лице зблідло таксамо як лице дівчини. Слова її приголомшили його і занімили. Він бачив себе обдертим з усього доброго, таким за якого вона його вважала і та свідомість наповнила його острахом. Алеж вона не мала рації! Він ішов лише за здоровим розумом.

Під впливом тих почувань він пустився в напрямі її кабіни з твердою постановою змінити її неправдивий осуд про себе. Не було видно світла поза її дверима. Коли він застукав — ніхто не відповів зсередини. Він почекав і постукав знов наслухуючи якогось звуку чи руху. А кожна хвилина чекання успокоювала його та приводила до нормального стану. Він був наполовину рад, що двері не відчинилися. Він вірив, що дівчина є в кабіні, та що вона без сумніву прийме сам факт його приходу за оправдання.

Коли він вернувся до своєї кабіни, у душі щораз більше протестував проти того відемного враження, яке вона мала на підставі його поведінки. Він не мав спокою, хоч сам на цілу справу зовсім інакше дивився. Її ясні очі, її чудові коси, її гордовитість і відвага з якими вона його зустрічала — були заєдно перед його очима. Йому щораз приходила на гадку та картина, коли вона стояла під його дверима, зі сльозами як діяманти. Щось вихопилося йому, щось, чого він не міг зрозуміти. І вона робила його відповідальним за те.

Розмова у сальоні для курців не займала його того вечора. Джезбендовий концерт фортепіяну і смичкової музики в сальоні до забави надоїдав йому, на танці він дивився похмуро, що хтось аж зробив завваги з цього приводу. Він бачив Росленда, як той витанцьовував, обнявши гарну, молоду білявку. Дівчина дивилася з усміхом Рослендові в очі, і без ніякого збентеження сперлася на його плече. Росленд тулив лице до її пушистого волосся і так вони оберталися. Неприємна думка про знайомість Росленда з Марією Стендіш мигнула Алянові в голові і він відвернувшися, покинув танці та зійшов на долішній поклад. Індіяни з племени Тлінкіт позаслонювалися завісами з коців, а з тиші він зробив висновок, що вони вже спали. Вечір йому довжився і він пішов вкінці до своєї кабіни, щоб щось прочитати. По хвилині читання він почав задумуватися, чи то він сам такий дурний, чи може то зміст книжки. Кудись ділася та приємність, яку він відчував завсіди при читанні того письменника. Не було надхнення. Слова були мертві. Навіть тютюн у його люльці не був такий як звичайно і він сягнув по папіроску і вибрав іншу книжку. Вислід був той самий. Його мозок не працював і папіроска йому не смакувала.

Він чув, що зводить боротьбу з чимось новим, навіть коли він підсвідомо сам себе обріхував. І він вперто постановляв побороти те „щось". Це була боротьба немовби поміж ним і Марією Стендіш. Він роздягнувся, взяв на себе халат і капці та змагався з почуванням, що домагалися належного місця. Сказав собі, що він дурень, але і від того запевнення не було йому ліпше.

Поклався до ліжка, сперся на подушку і силкувався читати. В 10-ій годині музика і танці затихли, і тиша залягла корабель. Він вернувся до своєї першої книжки. Його давнє вдоволення при лектурі почало поволі вер-

ЛАТИНСЬКИЙ ЄПИСКОП У ПОЧАЇВСЬКІЙ ЛАВРІ.

В ч. 157 „Діла" у статті про те, як „Малому Дзеннікові" спішиться „ревіндикувати" почаївську Лавру, було сказано про „безпідставні підстави" до подібних зазіхань. Не можемо твердити, чи у звязку з цими плянами чи ні, але факт фактом, що Почаївську Лавру почали відвідувати не лише світські римо-католики, не лише звичайні ксьондзи, але вже й вищі латинські церковні достойники.

Отак у першій половині липня шлеський римо-католицький єпископ Станіслав Адамський відвідав усі історично-національні українські твердині Волині: Остріг, Межиріч, Вишневець і нарешті Кремянець та Почаїв. Єпископ Адамський відвідав Почаївську Лавру в супроводі куратора кремянецького ліцею інж. Чарнецького.

Пишучи про ці відвідини Почаївської Лаври єпископом Адамським, „Жице Католіцке" (ч. 30), орган луцького р.-кат. єпископа, гостем якого був єпископ Адамський, каже, що він відвідав „колись католицький монастир оо. Василіян".

На Волині всяко говориться, особливо, коли йде про „ревіндикацію" когось чи чогось. І всеж — хто-то, а „Жице Катол." повинно б висловлюватися якось більш по християнськи, без тенденційних промовчувань, без хитромудрої гри слів.

Адже усім добре відомо, що Почаївська Лавра — це не „онгісь кляштор католіцкі оо. Базиліянуф", а спочатку український православний монастир, потім український уніятський (греко-католіцький монастир) оо. Василіян, а сьогодні знову український православний монастир (Лавра).

Прикро вражає ця дуже прозоро-ревіндикаційна гра слів у духовнім часописі, що підказує польському латинському населенню Волині фальшиву думку, буцім то Почаївська Лавра — це „онгісь польський латинський монастир, значить — „ревіндикуй" його!

В якому характері еп. Адамський відвідав Почаївську Лавру — чи як богомолець до Пречистої Діви Марії в її чудотворнім почаївськім образі, чи як турист, що оглядає цікаві памятки старовини, нам не відомо.

ЩЕ ОДНО „ПШИСПОСОБЄНЄ".

Тяжка нині доля тих, що родяться на світ. Кожний — хоче чи не хоче — мусить бути вундеркіндом. Ледви перестав рачкувати, як уже сипляться на нього всякі „пшиспособення". Але такого, яке ось недавно прийшло, не сподівалися волиняки навіть з найбільш розвиненою уявою, хоч назагал фантазувати вони вміють неабияк! Прийшло **„пшиспособене ревіндикаційне"**. Діти-місіонарі! Діти-апостоли.

На Волині, як видно, все можливе. Волинь це країна більших можливостей, ніж якась там Америка. З біблії знаємо, що в Палестині промовила за ввесь час одна лише Валаамова ослиця. В нас говорять тисячі і ніхто не дивується. То чого-ж дивуватися дитячому „пшиспособеню ревіндикаційному"?

Про це „пшиспособене" читаємо на 480-ій стороні ч. 30 дуже поважного орґану луцького римо-катол. єпископа „Жице Католіцке" таке: „Відділ молоді. Як буду переконувати поляка(!) православного віроісповідання, що повинен прийняти католицьку віру. Конкурсова праця К. С. М. М., відзначена пятою нагородою".

І ось той молодий „ревіндиактор" із Катол. Союзу Мужеської Молоді (К. С. М. М.), добре утерши собі носа і почухавшися за вухом, оповідає в белєтристичній формі, як він буде апостольствувати.

Не будемо тут переповідати той хлопячий „ревіндикаційний" твір, що грішить усіма гріхами не лише незнайства (психольогії, історії, розладу церкви), але й безпардонністю, вдиранням у чужі хати, в чуже життя, в чужу душу. А до того ще — послуговується фальшивими аргументами.

Можна уявити собі, в що обернулось би життя українського населення Волині, коли б отакі безвусі „ревіндикатори" розлізлися по селянських хатах.

Чи уявляє собі редакція „Ж. К.", яку вони шкоду зробили б передовсім — латинству? А врештою, чи не сталось би щось гіршого?

Пощо-ж пхати молодь туди, де їй не місце?

С. С.

З Карпатської України.

ПРЕМІЄР ТЕЛЄКІ В УЖГОРОДІ.

В понеділок, 24. ц. м., після полудня прибув до Ужгороду, вертаючись з інспекції Верховини, мадярський премієр міністрів граф П. Телекі. Привитати мадярського достойника жандарми допустили також двох відомих мадяро-русначів: Ю. Маріну та М. Демка.

Тої самої днини ввечір відбулося в ужгородській урядовій палаті прийняття церковних, громадянських та політичних достойників бароном Телекієм. Було чимало урядовців мадярів, явились „карпаторусинські" посли до будапештенського сойму, єпископ Стойка, канонік Ільницький та польський консуль в Ужгороді Щеньовський. Впадало в очі всіх присутніх, що гр. Телекі найдовше розмовляв з каноніком Ільницьким та консулем Річипополитої Щеньовським. Вечором під командою Пішти Фенцика примашерувало перед лице самого премієра кількадесять карпато-русинсько-русских бурсаків, які грімко відспівали „Многая літа". Та премієр скоро відправив хористів, бо в передпокоях чекали вже ріжні делеґації жидів та циганів, якісь нібито представники робітництва та делеґати ужгородських... атлетів. Державне свято закінчилось пиром під голим небом на платформі ужгородського замку, де вино лилось цілими потоками...

Премієр Телекі виїхав з Ужгороду до Будапешту пізно в ночі, обіцявши при прощанні, що „краща доля Карпатської Країни тепер забезпечена".

Анонімовий зїзд взаймить українське духовенство.

Громадянська праця українського духовенства нераз і не два була причиною гострих атак польської преси, яка у відношенні до українського духовенства стоїть на становищі, що воно не повинно займатися ніякою іншою працею поза працею в церкві. Цього домагається теж і львівський кореспондент варшавської **„Ґазети Польскої"** п. С. М., який у статті п. н. „Голос перестороги" (ч. 205 з 26-го липня ц. р.) виступив з закидом, що українські священники не тільки займаються політикою, але й входять у тісні звязки з „українськими екстремістами (запід знаку п. Паліева) (!), чого доказом є те, що на останніх загальних зборах „Просвіти" святоюрського каноніка висунули на провідника товариства, якого штаб опанували українські „фашисти" й „тоталісти". Для підтримки своїх закидів п. С. М. покликується на еп. Хомишина.

„Не треба зрештою щойно п. Паліева та його орґанів, щоб заспокоїти цікавість публичної опінії у справі політичного характеру ролі, що її виконує греко-католіцьке духовенство. Без порівняння більш міродатний від тих чинників авторитет то станиславівський єпископ Григорій Хомишин, у численних пастирських листах та в окремій публікації (що у свому часі була обговорена в „Ґазеті Польскій") від ряду літ значну частину своїх зусиль присвячує насвітлюванню та пятнуванню тієї ролі з церковно-релігійного становища. Закиди, які єпископ-українець робить священникам-українцям, загально відомі. Факти, які в своїх енунціяціях станиславівський єпископ назбирав, стверджують понад усякий сумнів, що значний — кажучи оглядно — відлам греко-католіцького духовенства вже віддавна переніс точку ваги своєї праці з релігійно-церковної ділянки на політичну діяльність, що визначається крайньою націоналістичною демаґоґією. „Священник мусить бути священником" — закликає опамятатися українських священників єпископ Хомишин, коли в дійсности — мусить це з жалем ствердити — став він ніким неконтрольованим аґентом конспіраційної мафії і звичайним політичним аґітатором, для якого ряса є тільки ґлейтом, який влекшує безкарне поширювання ворожих суспільному і державному порядкові диверсій серед баламучених мас населення".

П. С. М. підкреслює, що і польське громадянство і польська влада „орієнтуються всесторонньо в роді „місії", яку на тих землях виконує більшість священників-українців, а доказом цього мають служити „лічне процеси витачане ксендзом грецко-католіцким за українізованє назвіск польскіх". Цікаво! Після такого закиду, що українське духовенство „поширює ворожі суспільному і державному порядкові диверсії" п. С. М. знайшов аж процеси за „українізацію польських прізвищ". Чи не краще було здобутися на сильніші докази та навести присуди українських священників за оті „ворожі суспільному і державному порядкові диверсії", бо хіба не може бути, щоб влада пускала такі „диверсії" плазом. Але шановний професор С. М. нічого подібного не навів, тобто хоче, щоб читачі вірили „їм верба магістрі", що українське духовенство „вивротове", „екстремістичне" і т. д. А коли нема доказів на оті „диверсії", то виходить, що п. С. М. і йому подібні роблять українському духовенству закиди за діяльність, за яку недавно вся польська преса без винятку прославляла покійного о. Доманського, провідника полякія у Німеччині. Всі оті жахливі „диверсії", які — як каже п. С. М. „поширює" українське духовенство, зводяться таким чином до патріотизму наших священників і до їх громадянської діяльности. Словом: в українських священників є зле і злочинне те, за що польських священників називають національними діячами („дзялач народови") і патріотами. Як завжди — дві мірки.

Отже п. С. М. та йому подібні хотіли б, щоб українські священники припинили свою національну працю, щоб замкнулися в церкві. Ясна річ, карати за ту діяльність і так відстрашувати священників від неї — якось незручно, тому треба шукати всяких претекстів, які звичайно знаходяться. Але найкраще було б, якби проти такої діяльности виступили самі українці, чи ще краще українські священники.

„Але важко оманюватися, щоб оздоровлення цих хоробливих відносин могло перевести виключне й односторонне пристосовування адміністраційно-судових розпорядків. Не треба теж переціновати апостольської акції єпископа Хомишина, що не має опертя і підтримки чинників, які рішають сьогодні про шляхи і цілі церковно-релігійної політики на львівській святоюрській горі. Це оздоровлення, якщо воно має бути органічне й суттеве, повинно прийти з середини так, що створився б достаточно сильний і динамічний осередок реакції проти дотеперішнього стану речей серед самого греко-католіцького духовенства".

Професор С. М. знайшов такий „динамічний осередок". Його першим ступнем має бути:

„Відбутий у першій половині липня — на жаль проти волі греко-католіцького епископату — скромний чисельно зїзд цивільного

і військового духовенства того обряду, своїм ходом і своїми ухвалами доказав, що у рядах того духовенства всеж будиться і тліє згадане вгорі почуття відповідальности і змагання до морального відродження Церкви".

„Цей зїзд звязаний — пише п. С. М. — з роковинами 500-ліття Фльорентійської Унії, піддав подрібній аналізі адміністраційну, персональну, виховну й господарську політику, що її веде греко-католицька церковна влада у львівській та перемиській діецезії (!). Запроестував рішуче проти зловживання святощів і культу греко-католицької Церкви і Католицької Акції до партійно політичних цілей. Здемаскував виховну систему в духовних семінаріях греко-католицького обряду, що не має нічого спільного з цілями релігії і виразно вказав на „загрозливий стан анархізації", викликаний з одного боку постійною недугою митрополита, з другого політикою гурта „невідповідних співробітників" архиєпископа Шептицького. Зїзд підкреслив, що „деякі духовні-українці мусять вибрати між польською державною льояльністю, чесною службою католицькій Церкві і власному народові і безцеремоніяльним висдуговуванням ворогам християнства і культури".

Очевидна річ, що на тому зїзді — як пише п. С. М. промовці підкреслювали, що на терені Церкви крутяться „законспіровані диверсанти", „вивротовці", чужі аґенти і т. д. і т. д. А вкінці зїзд заявив, що „почне рішучу боротьбу зі злом, що нищить нашу католицьку віру і нашу Церкву". Тільки п. С. М. про цей цікавий зїзд. Але не подав п. С. М. де саме той зїзд відбувся, хто на ньому був і захрив навіть дискретно те, що написала була свого часу преса, що ініціятором і провідником того зїзду був... о. Ільків. Досить!

ПЕРЕД РЕКОНСТРУКЦІЄЮ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, Аваc. У найближчому часі треба сподіватися реконструкції еспанського уряду. На недавньому засіданні уряду обговорювали ту справу, тому по засіданні сподівались офіційного комунікату, та він не появився. Рішення треба сподіватися на черговому засіданні ради міністрів

—o—

РАТИФІКАЦІЯ ПОЛЬСЬКО-ФІНЛЯНДСЬКОГО МИТНОГО ПРОТОКОЛУ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС. ПАТ. Міністр закордонних справ Фінляндії обмінявся з польським послом ратифікаційними документами, що торкаються додаткового протоколу у справі мит на фінляндський сир.

—o—

ПОВСТАННЯ В МЕКСИКУ.

НЮ-ЙОРК, 26. 7. ПАТ. Кореспондент „Нью-Йорк Таймс"-у повідомляє з Мексику про вибух повстання в Іраквато, стейту Ґуана Хуато. Повстанці з шефом місцевої поліції забарикадувались у будинку поліції, що його окружило військо.

У 74-ті роковини уродин Митрополита.

В суботу 29. липня ц. р. припадають **74-і роковини уродин** Нашого Високодостойного **Архипастиря Митрополита Кир Андрея.**

В неділю 30. липня ц. р. по всіх місцевостях АЄпархії відправиться торжественна Безкровна Жертва в наміренні **Шановного Ювилята.**

При кінці Служби Божої слід відспівати пісню „Тебе Бога хвалим".

Від гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту.

У Львові, дня 25. VII. 1939.

† **Никита, Єпископ** Патерський,
Ген. Вікарій.

—o—

Чи можна забезпечити гроші?

Гроші, як найвигідніший засіб міри й вимін господарських вартостей, у сучасному господарстві **необхідні.** Спроби обійтись без грошей виглядали би так само, як спроби заступити залізницю чи автомобіль деревляним возом, а електричне світло свічкою. Можливість такої „заміни" очевидно майже виключена, бо воно страшенне спримітизувало б й утруднило б нинішне живе й розвинене господарське життя.

Побіч фукції засобу виміни господарських вартостей, гроші виконують також дуже важну функцію **зберігача** цих вартостей. На цій функції що в реальному житті має великанське значіння, основане ціле модерне **кредитове господарство,** а це останне спирається **на ощадностевому процесі** всіх тих у господарстві чинних людей, що частину своїх доходів відкладають як ощадність на будучі часи.

Спокійне і постійне відкладання частини доходів на ощадність вимагає, щоб гроші мали постійно **незмінну вартість,** бо ніхто не матиме охоти сьогодні відкладати частину дійсних і означених вартостей, коли не знатиме, яку дійсну вартість матимуть ощадности **завтра.** Це зовсім природне міркування людини, що працює і думає не тільки на один день.

Вартість гроша означується його **купною силою,** тобто мірою реальних вартостей, що їх за дану одиницю грошей дістанемо не тільки сьогодні, але й завтра, за рік, за два, чи за десять років. Коли б була змога втримати купну силу гроша у незміненому стані, то ціла справа забезпечення вартости людських ощадностей що прибрали форму банкових вкладів, була б поладнана й запевнена. Втримати купну силу гроша у незміненому стані, це найбільша трудність, яка завсіди стояла і завсіди стоятиме перед цілим грошевим уладженням і перед практичними керманичами цього уладження. Гріш саме є на те, щоб бути **мірником** вартостей, але ціла річ в тому, що вартість зовсім не така сама справа, як напр. довжина, вага, чи ширина якоїнебудь речі. Вартість, а за нею потім і ціна, це дуже складна функція субективної оцінки самої людини, яка підходить до всього з погляду **своїх** потреб, які треба заспокоїти. А що людські потреби дуже неоднакові і дуже змінні, то годі дивуватись, що оцінка вартостей предметів, які мають заспокоювати людську потребу, досить часто зміняється, а з цим мусить також змінятись вартість грошей, що є засобом виміни тих предметів, які мають заспокоювати людську потребу.

Це проблеми досить складні і їм треба глибше приглядатись, щоб розуміти, **що можна від грошей вимагати, а чого вони не всилі виконати.**

Гроші — це практична людська установа, яка має виконувати певну господарську функцію. А що всякі людські уладження ніколи не є безлоганні, то й грошеве уладження не може бути аж таке добре, щоби забезпечувало незмінність вартости річей, що їх люди потребують в житті, але в ріжних часах і обставинах неоднаково цінять.

Цих кілька теоретичних завваг треба памятати, коли розглядаємо питання, як забезпечити вартість грошей і грошевих капіталів, що у формі ощадностевих вкладів за посередництвом банків працюють у господарстві.

Пошуканка за тривкою забезпекою вартости гроша й ощадностей така для нас зрозуміла, що її доцільність ми признаємо згори, а всім зацікавленим у цій справі допоможемо розглянутись у цій нелегкій та досить складній матерії, щоби врешті вони почали орієнтуватись, як дати собі раду зі збереженням вартости грошевого надбання, яке мають у себе чи в банку.

Ціле господарське життя, в тому й усі власники грошевих капіталів дуже зацікавлені в тому, щоб не відбувались **ніякі експерименти з валютою,** зокрема, щоб валюта не ставала інструментом такої чи іншої господарської політики, тільки залишилась у стані стабілізації і виказувала постійно незмінену вартість у відношенні до золота.

Ця справа залежить від розвитку господарських відносин в державі й у світі, бо коли господарський стан загально буде поправлятись, то меншатиме небезпека, що валюту зроблять засобом поправи господарства, і вона затримає свою теперішню вартість.

Не знаємо, як буде розвиватись державне і світове господарство, бо не знаємо чи буде у світі спокій, але з чималою певністю треба принятн, що в атмосфері політичного спокою господарство мусить поправлятись, а разом з тим буде добре функціонувати стабілізована валюта. На той випадок власники грошевих капіталів можуть спокійно далі працювати і нагромаджувати щораз то більші суми на бажаних вкладках, бо ніякої загрози для них не буде. Такого розвитку справ бажають собі не тільки вкладачі, але й самі банки, які чи не найбільше зацікавелні в тому, щоби гріш, вклади і кредити зберегли свою первісну й незмінену вартість.

В атмосфері політичного спокою і господарського ладу та успіху, банки гарантують вкладачам повну виплатність вкладів, хосенне та здорове їх використовування у своєму обороті і пристойну відсоткову винагороду за їх уживання.

Для власників грошевих капіталів, що не мають змоги, охоти чи вміння уживати своїх грошей безпосередньо в господарській чинности, найкращою забезпекою не тільки грошей, але й доходу з них є вклад у солідному, рідному банку.

Тут є ще та вигода, що у випадку потреби гроші можна негайно дістати. Це дуже важна справа для тих, що щадять та складають собі гроші на якусь ціль і вибирають їх тоді, коли є відповідна сума і є змога бажану ціль осягнути.

Отже доки існує **політичний спокій,** то поведінка власника грошей повинна бути зовсім нормальна: він повинен далі працювати і щадити, а заощаджені гроші довіряти рідному банкові, який на бажання виплатить йому вкладку назад.

Найбільше лиха робить звичайно **переполох** поміж банковими вкладачами, яким здається, що не мають більшої турботи, як лиш ту, щоб чимскорше вибрати гроші з банку і заховати дома. Нема що й говорити, що така поведінка не веде до цілі.

Валютарну політику, яка має завдання регулювати грошевий обіг в державі так, щоб він правильно функціонував і валюта находилась у стані стабілізації, веде сьогодні держава. Не знаємо, якими шляхами піде ця політика далі, але досі чинник, що шю політику веде, зовсім

Поготівля британських летунських сил на східному побережжі.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ НАД ГИРЛОМ ТАМІЗИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає „Дейлі Мейль", на східньому побережжі Англії введено скріплене поготівля британських повітряних сил. Причиною тої постанови є рейди німецьких військових літаків, які з останніх тижнів помічено у віддалі меншій, ніж 3 милі від берега, себто над територіяльними водами Англії. М. ін. німецькі літаки перелітали над гирлом Тамізи й Гамберу.

Злучені Держави гарантують Панаму проти аґресії.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Сенат ратифікував договір з панамською республикою, на основі якого обі держави відбули би консультацію на випадок можливої аґресії, що загрозила б Панамі або панамському каналові.

Панама вже ратифікувала той договір.

НОВИЙ КОМАНДАНТ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРСЬКИХ СИЛ У СХІДНІЙ АЗІЇ.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Віцеадмірала Гарта піднесено до ступня адмірала та заіменовано командантом американської фльоти на азійських водах.

Страшна злива над Варшавою, сніг у Німеччині.

У вівторок (25. 7.) пополудні перейшла над Варшавою сильна буря зі зливним дощем і громами, що лютувала 4 години. Вода залила багато низько положених домів на передмістю Варшави. Найбільше потерпіли мешканці сутерин, якими вода вливалась навіть до помешкань. Зливний дощ заподіяв теж великі шкоди в городах. Зріс рівень води у Вислі, що в останньому часі почала висихати.

БЕРЛІН, ПАТ. По сильній спеці в б. Австрії та полудневій Німеччині, нагло обнизилась температура. В австрійських Альпах перейшли сильні бурі зі снігом. На висоті 1.500 м. упав сніг. Температура в Альпах сягає 8 ступнів нижче зера. Внаслідок снігові в Альпах і зливних дощ[illegible] альпійські ріки

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

добре розуміє вагу стабілізованої валюти для господарського життя держави і веде її по лінії, яка зовсім відповідає потребам ощадностевого процесу. Мусіли б трапитись дуже глибокі та важні причини, щоби держава вважала конечним змінити свій дотеперішній підхід до валютової політики і піти дорогою маніпуляції валютою.

А колиб навіть ця маніпуляція у формі **девалюації валюти** прийшла, **то це ще рішуче не є ніяка катастрофа для грошей і для ощадностей,** бо девалюація може тільки дещо піднести рівень цін на внутрішньому ринку, що ніякої руїни гроша не може привести. У нас є рішуче перебільшений страх перед девалюацією валюти, яку в той чи інший спосіб переводять держави у мирному часі, бо в нас **девалюацію** переплутують з **інфляцією** і то найгіршого сорта, яку у нас у війні вела одна держава, що гинула, і друга, яка тільки родилась.

Напевно зовсім інакше були б виглядали наслідки воєнної інфляції, колиб не була загинула держава, що її вела, так як це було видно на колишній чехословацькій валюті, яка заховала була ще досить високий ступінь давньої вартости.

Власники грошевих капіталів і банкових вкладів негайно хвилюються, коли хтось говорить про девалюацію, бо їм здається, що їх гроші обернуться внівець. Так не є і не може бути, бо в мирному часі ще ніодна держава не зруйнувала своєї валюти, а спірна регуляція її купної сили зовсім нікого не знищить. Адже деяка звишка рівня цін, що прийшла б у наслідку девалюації не приведе для гроша та вкладок ніякого нещастя, таксамо, як його не приводить **кон'юнктуральна** звишка рівня цін, що буває іноді досить значна.

В ці справи треба вдуматись і старатись їх зрозуміти, а тоді напевно не буде такого страху перед девалюацією валюти, а власники грошей та вкладок перестануть панічно лякатись, що вона їх „ограбить".

Це ще далеко не найбільший клопіт, коли пшениця, що тепер коштує 20 зол., внаслідок ділання девалюації валюти коштувала би 30 зол. У випадку, що така звишка цін на хліборобські продукти могла би прийти внаслідок девалюації валюти, така девалюація була би навіть потрібна з огляду на загальний господарський інтерес і на **справедливість супроти найважнішої господарської групи населення, що її продукти є розмірно страшенне низькі.** Але знавці валютових справ твердять, що девалюація тут нічого не помогла би, бо вона піднесла би загальний рівень цін, а самої розбіжности між цінами на хліборобські і промислові продукти не вирівняла би. З тієї причини вважають безвиглядним стосувати девалюацію валюти для усунення цінникових „ножиць".

Із цих міркувань виходить, що навіть на випадок нормальної (плянової) девалюації валюти власники грошей і вкладок нічого не втратять, і зовсім не повинен припинитися ощадностевий процес та зманіти охота вкладати ощадности до банків.

Тепер найбільше тривожить власників грошей і вкладок **розмова про війну.** Не можна сказати, що її не буде, але ніхто певне не скаже, що таки буде. Нас ця справа тут цікавить настільки, наскільки вона може мати вплив на валюту, на діяльність банків, на вкладки і на ощадностевий процес.

І тут здається нам, що загальний страх перед війною у всіх тих, що мають якінебудь гроші, є надмірно перебільшений. Очевидно, що війна мусить мати вплив на вартість валюти, бо хоч правда, що війна ведеться не грішми, а реальними засобами, проте кожному відомо, що при допомозі грошей, які кожний мусить приймати, лекше дістати ці засоби.

З того боку емісійна чинність білєтного банку буде помітно збільшена, бо держава, що воює, буде змушена позичати гроші частинно від свого населення, частинно від білєтного банку, який може збільшити суму грошей тільки при помочі друкарні. Розуміється, що сильно збільшений обіг грошей при рівночасно зниженій продукції товарів і збільшеному попиті на них, мусить викликати звишку цін і тим самим знишку купної сили гроша.

Але не можна забувати, що при системі максимальних цін це буде процес повільний і довгий, який проявиться щойно по якомусь часі, а тимчасом завсіди буде змога використати свої гроші без помітної страти.

Так говорити дає нам право обставина, що в наших відносинах іде про **малі гроші,** з якими тепер — негайно — не можна нічого поважнішого зробити, а на початку війни чи в самій війні грошей буде теж потрібно. Якщо видамо їх тепер, то деж візьмемо їх пізніше, коли прийде пекуча потреба?!

У війні банки не припинюють діяльности і ті невеликі суми грошей, що їх наші вкладачі мають в українських банках, **можна буде завсіди без труду дістати,** бо господарське життя не припиниться **і готівки не забракне.**

Великі гроші давно вже встигли перемінитись на реальні вартости і їх у нас майже нема, а та вся дрібота, що має по пару тисяч золотих на вкладці в банку не потребує попадати в розпуку, що має з ними зробити тепер, коли їх напевно буде потрібно **колись.**

Не треба забувати, що реальні вартости у війні можна **реквірувати,** але й без того сильно **тратять вартість,** бо війна так пересуває та перемішує людей, так зміняє їх матеріяльний стан, створює такі ситуації, що рішуче годі щонебудь сказати, чи посідання реальних вартостей є в даній воєнній ситуації краще від посідання грошей.

Адже реальні вартости ніколи не можуть бути цінніші від людського життя, що його поглочує війна і тому трудно найти повну безпеку для грошей, коли її не матиме людське життя. У цих справах треба мати почуття міри і пропорції і не вважати найбільшою турботою того, що нею не є, бо більша чи менша вартість гроша в обличчі важкої війни не може мати великого значіння.

Строгі девізові приписи заборонюють купувати чужі валюти, але навіть коли б можна було їх купувати, то вони стануть в пригоді щойно по закінченні війни і то ще за передумови, що держава накаже віддати валюти на потреби війни.

Навіть, колиб можна було перетримати валюти цілу війну, то ще й тоді виринає ненебезпека, що ці валюти стратять теж на вартости, а інші держави теж можуть бути примушені обезцінювати свої гроші.

Прожиток у війні далеко не легкий і тому часто вже так бувало, що для прожитку треба було позбуватись і найкращих валют, отже трудність втримати їх аж до кінця війни така немала.

Золотом не вільно торгувати, а в війні держава напевно збиратиме золото для своїх потреб, тож переховати його на те, щоб воно було забезпеченням вартости заощадженого грошевого майна так само не легко, як переховати валюти.

Врешті не малий вплив на остаточну вартість валюти матиме також **вислід війни.** Держава, що встоїться, напевно не знищить своєї валюти без дуже важних причин, а держава-переможниця буде вживати всіх заходів, щоби вартість валюти не впала за глибоко.

З усього, що було сказане про валюту і про забезпечення грошей треба зробити ось такі висновки:

1. Найгіршим дорадником в господарських, а тимпаче у грошевих справах є **страх.** Тому не треба йому піддаватись.

2. Великої надуми, обережности й спокою потребують у справах своїх грошей та вкладок головно ті особи, що мають більші суми і через те виставлені на більшу небезпеку, що можуть щось нерозумного й некорисного зробити.

3. Власники менших сум і вкладів повинні зберегти повний спокій і не вдаватись у непотрібні дрібні купна, бо вони завсіди будуть некорисні.

4. Вклад у солідному, рідному банку це завсіди добра льоката грошей, що їх потрібно не тільки в мирному часі, але також у війні.

5. Повної безпеки валюти і грошей за всяких часів — ніде не було й не буде. Мир валюту стабілізує, війна повільно її обезцінює.

6. Плянова девалюація валюти в часі мира це ніяка катастрофа, а може бути навіть потрібна господарському життю, залежно від обставин.

7. В теперішньому часі найменше доцільно вибирати гроші з банку і переховувати їх дома.

Англо-французька летунська співпраця може поширитися.

ПРОМОВА АНГЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЛЕТУНСТВА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У вівторок вечором відбулося приняття в одному з льондонських готелів з нагоди 30-их роковин першого перельоту над Ля Маншем.

Промовляв французький міністр летунства Гі Ляшамбр, опісля британський — сер Вуд.

Цей останній підкреслив тісну співпрацю між летунством обох держав. Він висловив побажання, щоб французькі літаки відбули лет ни над Англією та висловив здогад, що англо-французька летунська співпраця може ще дальше поширитись. У вівторок відбув він, разом з найближчими співробітниками, розмову з мін. Гі Ляшамбром, що довела до позитивних вислідів.

Свою промову закінчив Кінг чолобитнею для Гітлєрія, що перелетом над Ля Маншем створив невидний міст між Англією та Францією.

Гітлєр нервово хорий?

ПОГОЛОСКИ У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

Варшавський „Дзенник Людови" приніс сензаційну поголоску, що Гітлєр вповні нервово виснажений, бо у квітні і травні працював довший час днями й ночами. Щоб прийти до сил, він перебуває у Берхтесґадені, його навіть не інформують про державні справи. До Гітлєра взивали вже кількох славних неврольоґів, тепер звернулися до одного славного віденського неврольоґа, що перебуває у Варшаві, обіцюючи йому безпеку та гонорар у висоті 50.000 зол., але він відмовився їхати до Німеччини.

ГІТЛЄР НА ВАҐНЕРІВСЬКОМУ ФЕСТІВАЛЮ.

БЕРЛІН, АТЕ. Гітлєр, який перебував у Нірнбергу, щоб доглянути над приготуваннями до вересневого партійного конґресу, приїхав до Байрайту, де буде присутний на фестивалю Ваґнерової музики.

—о—

Англо-франко-совітський пакт підпишуть ще цього тижня?

ВІН ОБІЙМАВ БИ ЛИШ ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Дейлі Скеч" твердить, що ще цього тижня підпишуть у Москві англо-франко-совітський пакт, який обіймати-ме лиш загальні засади. У міжчасі Англія переведе переговори у справі двобічних пактів з іншими державами.

Конфіската майна Ахмета Зоґу.

РИМ, АТЕ. Появився урядовий декрет, яким сконфісковано майно осіб, які „допустилися зради супроти альбанського народу". Цей декрет виконає окрема комісія під проводом команданта карабінерів (жандармів), що вже наказав конфіскату майна б. короля Ахмета Зоґу та його співробітників. Комунікат комісії вичисляє всі „провини" б. короля.

Хто дав ініціятиву до розмови Вольтат-Гадсон.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, АТЕ. Німецька преса старається затерти немиле враження, яке викликали поголоски про відомі переговори німецького делеґата д-ра Вольтата з мін. Гадсоном у Льондоні. „Ессенер Національ Цайтунґ" пізнає, що Вольтат справді відбув ту розмову, але твердить, що ініціятиву в тій справі дали англійці та що розмова мала приватний характер.

З НАШИХ ЖИВЦІВ І ЛІТНИЦЬ

Розбудова Черча як мінерального живця.

Минає десять літ, як розпочалась розбудова мінерального живця Черче коло Рогатина **Спілкою з обмеженою відповідальністю,** зареєстрованою в торговельному суді у Львові.

Отсе одна з тих небагатьох лікувальних спілок, що є в руках наших українських спільників. Спершу був мінеральний живець Черче в руках 7 громадян з Черча під проводом директора школи **Петра Бігуса** і начальника громади Черче **Василя Гладуна.** Та коли їм нестало засобів до наміченої розбудови, то вони звернулись до редактора „Діла" у Львові пок. Феля **Федорцева,** щоб він представив цю справу нашим центральним господарським установам. Відтак заходами ред. Федорцева і д-ра Костя Левицького дійшло до того, що в лиі 1. березня 1929. р. засновано у Львові спілку: Мінеральний Живець Черче з обмеженою відповідальністю, до котрої приступило 52 наших спільників (осіб правних і фізичних), що зложили потрібний капітал (понад двісті тисяч золотих). Та Спілка перебрала предметові ґрунти в Черчі з мінеральними водами й боровинням і приступила весною 1929. року до розбудови Черча як мінерального живця для лікувапців уже у першому літньому сезоні 1929. р.

І так **за тих десять років перейшли у Черчі тисячі лікуванців** на тяжкі і лекші недуги. Наш лікарський світ пізнав лікувальні черчанські живці, між котрими вибились на передове місце боровинні купелі.

На розбудову Черча зложилися **три чинники:**

Передусім **підприємство спілки:** мінеральний живець Черче, що видобуває лічничі цінности джерел на доцільне лікування, при фаховій помочі Українського Лікарського Товариства під проводом Вп. д-ра Маріяна Панчишина, уладжуючи купальні лазниці і те все, чого потребують лікуванці.

Побіч підприємства спілки, що доставляє лікувальні живці, стоїть **громада Черче,** що побирає громадські оплати від лікуванців і за це має їм дати: спокій та безпеку у громаді, як також дороги і світло при дорогах. Громада Черче побирає ще частину доходу від спілки за відступлені їй терени до експльоатації живців.

А далі стоять **громадяни,** себто **члени громади Черче,** що приймають лікуванців і за це користають з лікуванців: за доставу підвод, з зарібків при роботах, за винайми мешкань та за збут яець, масла, молока, курятини і городовини.

Ось так мінеральний живець Черче **дає варстат праці** для цих трьох чинників, що мають згідно співділати і доцільно працювати, щоб нести поміч усім тим, що у терпіннях від недуг шукають рятунку для свого здоровля. Від згідного співділання причасних чинників залежить дальший розвій самої установи, щоб **усувати всякі можливі недомагання** і дати лікуванцям по змозі те все, чого вони потребують і домагаються.

Отсьому то співділанню і щирій опіці **лікарського стану** завдячує мінеральний живець Черче своє добре імя і свій розвій. З нього користає також **українське селянство** і то у значному відсотку, що означає поступ і культуру та зрозуміння ваги гігієни у нашому громадянстві. З Черча користають як лікуванці не тільки українці з ближчих і дальших сторін, але також **громадяни польської національности,** що зпід Варшави і Люблина загощують до Черча та почуваються тут добре, як пристало у культурному товаристві.

Наше Черче стало не тільки місцем лікування, але також місцевістю приємних товариських сходин, де нема зарозумілости ні визиску, а щирість і товариська привітливість для всіх. Не диво, що хто любить своє і своїх, той приїзджає щороку до Черча... **К. Л.**

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 27. липня 1889.

ПОГРАНИЧНИЙ НАПАД.

Дня 25-го липня напали російські пограничні сторожі на коршму в Гаях Дітковецьких коло Бродів. Усіх було шість, озброєних в револьвери чи пістолети. Чоловіка, що шинкував горівку в коршмі побили й покалічили смертельно. Жиди уступили перед силою зброї. Горівку всю забрали і втекли з нею домів за границю. Діялось це смерком, несподівано і розбишаки справилися так зручно, що навіть наша скарбова сторожа, яка має свій постерунок у Гаях Дітковецьких, довідалася про те щойно після всього.

ФРАНЦІЯ НЕ БОЇТЬСЯ НАПАДУ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ.

Англійська преса виволікає знову на денний порядок справу союзу Росії з Францією. Як подає „Дейлі Ніюз", в російських урядових колах ходить знову чутка, що Росія і Франція заключили союз, який потребує лиш ратифікації. Як каже ця чутка, Франція вже не боїться — на підставі дослівного змісту угоди і характеру союзу з Росією — ніякого несподіваного і скомбінованого нападу центральних держав.

ЗА КОРУПЦІЮ.

Берлін, 27. липня. В Кольонії і деяких портових містах арештували в останніх днях багато урядовців фльоти за корупцію; один з них, Крамер, відібрав собі в арешті життя підрізавши собі жили.

Реконструкція еспанського уряду.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО — РЕГЕНТОМ АБО КОРОЛЕМ?

У польській пресі появилася поголоска, що якщо би становище еспанського премієра обняв теперішній міністр внутрішніх справ Серано Сунер, ґен. Франко став би у майбутньому королем Еспанії або регентом — аж до часу, доки вирішать, кому віддати престіл.

Альбанські партизани дальше бороняться?

2.000 ІТАЛІЙЦІВ ПОЛЯГЛО ПРИ ЗАНИМАННІ АЛЬБАНІЇ.

У польській пресі появилася вістка, що альбанські повстанці відступили у глибокі гори, куди важко дістатися регулярним військам, і там дальше бороняться, підтримуючи мабуть контакт з Ахметом Зогу. Італійські карні експедиції зліквідували кілька альбанських осередів опору, але інші дальше бороняться. В тій акції згинуло 2.000 італійських вояків.

Анґльо-французькі морські сили на Далекому Сході

ВИСТАЧАЮТЬ ДЛЯ ОХОРОНИ КОМУНІКАЦІЙНИХ ШЛЯХІВ.

ПАРИЖ, АТЕ. Згідно з оголошеними інформаціями, Анґлія і Франція мають разом на китайських водах 9 кружляків, фльотиллю контрторпедовців, 1 авіоматку та 20 підводних суден. На випадок потреби ці сили можна б ще скріпити 3-ма кружляками з Індії, 6-ма австралійськими кружляками та 2-ма новозеляндськими.

З постанов недавньої сінґапурської конференції можна вносити, що ті сили не вистачили би для спараліжування німецьких кораблів, але забезпечили б анґльо-французькі морські шляхи.

ГЕНЕРАЛ ҐАМЛЄН ІДЕ ДО МОСКВИ?

Льондонська преса знов оцінює вигляди московських переговорів більш оптимістично. Вона твердить, що у висліді порозуміння між Парижем і Льондоном усунено останні труднощі.

Небавом виїдуть до Москви французькі та британські вищі старшини армії та фльоти, м. ін. французький начальний вождь ген. Ґамлен

—o—

ПРОТИЛЕТУНСЬКА ОБОРОНА В ЯПОНІЇ ТА В МАНДЖУРІЇ.

СІНКІН, Домеї. З огляду на часті совітські налети, маньджурський уряд хоче ввести в життя приписи про протилетунську та протиґазову оборону.

ТОКІО, ПАТ. Уряд видав постанову, що вводить у життя закон про протилетунську оборону, мотивуючи це неспокоєм на монгольсько-маньджурському пограниччі.

СТАНОВИЩЕ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ДО АНҐЛЬО-ЯПОНСЬКОГО ДОҐОВОРУ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Американський державний секретар заявив, що японський уряд подав американському текст анґльо-японського договору. Становище Америки залишається від початку конфлікту без зміни.

—o—

ЛЕЙБУРИСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ СКОРОТИТИ ФЕРІЇ БРИТІЙСЬКОЇ ПАЛАТИ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, Авас. Партія праці має звернутись до уряду, щоб скоротив цьогорічні парляментарні ферії з огляду на теперішне міжнародне положення.

—o—

ТУРЕЦЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ІДЕ ДО ЄГИПТУ, ЄГИПЕТСЬКА — ДО ТУРЕЧЧИНИ.

КАІРО, АТЕ. „Ексчендж Телеґраф" довідується, що в найближчому часі виїде до Туреччини египетська місія, зложена з 15-ох старшин. Таку саму місію вишле Туреччина до Єгипту.

По широкому світі.

Французький амбасадор в Еспанії марш. Петен відвідав нині рано табор утікачів з Еспанії в Баркарес, де перебуває к. 36.000 осіб.

У Відні відбулись маніфестації з нагоди пятих роковин націонал-соціялістичного перевороту, що скінчився вбивством канц. Дольфуса.

У Мемелі відбувається приспішений набір новобранців.

У Люблині відбулося торжественне богослуження з нагоди отворення Евхаристійного Конґресу, на який прибув з Парижа найближчий співробітник кардинала Вердіє монсіньоре Босар.

У будинку сенату у Вашинґтоні вибухла пожежа внаслідок недогляду кухарів. Пожежу вгасила пожежна сторожа.

—o—

НІМЕЧЧИНА ДАЛЬШЕ ВИЗНАЄ ПАКТ З РАПАЛЛЬО?

Як подає преса, німецький уряд заперечив поголоски про німецько-совітські переговори у справі нового 10-літнього договору. При тому підкреслено, що Німеччина вважає рапальський договір зі СССР з 1925 р. дальше важним та що 2 стаття зобовязує до невтральности на випадок, якщо б другий контрагент попав у війну, якої не спровокував.

—o—

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ МАДЯРСЬКОГО МІНІСТРА ТОРГОВЛІ І ПРОМИСЛУ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Реґент Горті дав на власне бажання димісію міністрові торговлі та промислу А. Кундерові і заіменував на його місце професора політехніки Варґу, дотеперішнього державного підсекретаря у тому самому міністерстві.

—o—

ЗАГАДКОВА ПОЖЕЖА НАФТОВОГО ШИБУ У БРИТІЙСЬКІЙ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

МОСКВА, ТАСС. Згідно з інформаціями з Владивостоку, 24. ц. м. згорів у японській нафтовій концесії Ога на Сахаліні шиб „Дерік".

Місцева влада міркує, що причиною пожежі був злий стан протипожежного знаряддя. Йде слідство.

Присилайте передплату!

Великі бої між совітськими та японськими військами.

ВОЄННИЙ СТАН У ЦІЛОМУ МАНДЖУ-КО.

ГСІНКІН, 26. 7. ПАТ. Домей повідомляє: **Манджурський уряд оголосив, що на цілому просторі краю обовязують постанови закону про національну оборону. Від кінця червня оголошено виняткový стан в одній лише окрузі Голюн—Буїр. Одначе постійні налети совітських літаків до 150 км. у глибину манджурської території довели до того, що необхідно було поширити виняткові постанови на цілу манджурську територію.** Метою цього рішення — повідомляє Домей — не лише візвати ціле населення до співпраці з військовою владою, але теж перестерігти совітську владу, що кожний акт агресії з їх боку стрінеться з негайною відповіддю.

Агенція Домей оголосила одночасно комунікат квантунської армії, що японці зістрілили вчора 59 совітських літаків.

МОСКВА, 26. 7. ПАТ. ТАСС повідомляє на основі вісток зі штабу монгольсько-совітських військ: Від 23. до 25. цм. японсько-манджурські війська намагались кількакратно атакувати і занятн становища монгольсько-совітських військ на схід від Хальха у Монголії. Монгольсько - совітські війська відбили наступ і завдали великі втрати японсько-манджурським військам. Совітсько-монгольські війська займають міцно давні позиції на східнім березі Хальки. Одночасно в цьому часі дійшло до повітряних боїв. Дня 23. цм. японське летунство втратило 15 мисливських літаків, 2 бомбовці, 2 розвідчі літаки та аеростат, що поправляв стріли японської артилерії. По цих боях 5 літаків не вернулось до совітсько-монгольських летовищ. Того самого дня зістрілили і взяли до неволі полк. Коваро, командата японської ескадри легких бомбовців. Його зізнання потвердили факт, що японці сконцентрували в районі военних дій значні повітряні сили, що їх вислали з Чунчун, Харбіну, Шепінкай, Гайляй та інших місцевостей. Повітряні бої відбувались теж 24 і 25 цм. Спершу були це сутички малих груп мисливських літаків, але опісля перемінились на загальні та великі повітряні бої. Підчас цих боїв японці втратили 24, ц. м. 34 мисливські літаки, 2 бомбовці та 1 аеростат. 9 літаків не вернулось до монгольсько-совітських летовищ. Дня 25. ц. м. зістрілили 19 японських літаків та спалено 1 аеростат. 6 монгольсько-совітських літаків не вернулось до своїх баз.

ТОКІО, 26. 7. ПАТ. Офіційно повідомляють: **Японський уряд дістав від совітського уряду відповідь на свою ноту з 20. ц. м. у справі поведінки совітської влади з японськими власниками вуглевих і нафтових концесій на Сахаліні. Японський уряд — стверджує комунікат — основно перестудіює совітську відповідь і тоді поробить відповідні кроки, щоб забезпечити інтереси концесіонарів, яким уряд СССР. загрозив конфіскатою їх маєтків. Представник міністерства закордонних справ заявив, що поладнання справи північного Сахаліну вимагає великої терпеливости.**

Радикальна зміна орієнтації Фінляндії зі страху перед нападом СССР.

СТОКГОЛЬМ, 26. 7. ПАТ. Сумніви опінії Данії щодо становища Швеції у справі шведсько-фінляндської співпраці, а головно спільної ремілітаризації Аляндських островів, відбились голосним відгомоном у шведській пресі. „Дагенс Нігетер", коментуючи статтю соціялістичного члена ріксдагу Вутта на сторінках „Арбетет" про настрої у Фінляндії, підкреслює, **що на Швеції може відбитися радикальна зміна положення, що витворилось не лише наслідком совітського спротиву у справі Аляндських островів, але наслідком бажання накинути Фінляндії гарантії СССР. „Арбетет" підкреслює, що Фінляндія почувається загроженою від сходу. Тому нордійське порозуміння не може бути військовим союзом, що звертається лише в один бік.** Опозиційний „Афтонбладет", що постійно виступав проти шведсько - фінляндської співпраці, **признає, що план ремілітаризації Аляндських островів має велике значіння і з військового погляду і нордійської солідарности. Одначе він може впасти тому, що Фінляндія не зуміє зберегти скандинавської орієнтації. Щоденник атакує мін. Сандлера запевняючи, що аляндський план віддав злу прислугу нордійській співпраці. „Соціялдемократен" з натиском підкреслює, що Швеція не має права відступати від співпраці з Фінляндією, бо тоді витвориться нове положення, в якім лучше чудо може врятувати порозуміння північних держав. Більшість шведських щоденників стоїть на становищі співпраці з Фінляндією підкреслюючи, що не можна її покинути у хвилині, коли рішається справа совітської гарантії.** На думку поінформованих кол організація аляндського пляну залежатиме передовсім від московських переговорів. Аляндський план буде зреалізований, якщо не дійде до совітської гарантії для Фінляндії. У протилежньому випадку на півночі повстало б зовсім нове положення, в якому нордійська співпраця мусіла б обмежитись до Швеції та Норвегії, бо Данія по підписанні договору про ненапад з Німеччиною фактично відпала.

Два нові страшні вибухи в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Нині підчас дискусії в палаті громад над законопроектом про поширення повноважень для поліції до поборювання акції ірляндських терористів дійшло до двох найбільших з дотеперішніх вибухів. **До першого вибуху дійшло в гол. 2-ій пополудні в багажовій переховальні на головнім двірці Льондону Кінгс Крос,** з якого розходяться поїзди на північ і до Шкотії. Страшний вибух, клуби густого диму і стогони ранених викликали переполох між численними подорожніми, що його збільшили поклики до втечі зі страху перед дальшими вибухами. Поліція ледви вирвала з рук юрби невинного чоловіка. Бомба, що вибухла у валізці, знищила зовсім переховалькю, більшу частину багажу і дві таксівки, що стояли коло перону. **Підчас вибуху було 16 осіб ранених, з того 6 жінок.** 11 ранених перевезли до шпиталю, при чому стан одної особи викликує поважні побоювання. „Скотленд Ярд" приступив негайно до акції та арештував в короткому часі 5 підозрілих осіб недалеко двірця. Перерви в русі поїздів не було. Поліція почала перешукувати всі переховальні на двірцях у Льондоні, щоб унешкідливити злож ені там „на переховання" бомби. **Вечором вибухла нова бомба в головнім вході на двірець Вікторія. Кілька осіб було ранених.** Прем. Чемберлен повідомив палату громад про вибух бомб. Сподіються, що закон прийме палата в усіх трьох читаннях.

Знаменне вияснення про лети німецьких літаків.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У звязку з поголосками про лети німецьких літаків понад східнім побережжам Англії **британське міністерство летунства заявило, що чужі військові літаки виконують час до часу вправи над Північним морем зближаючись до англійських побереж, так, що можна їх доглянути. Одначе міністерство не має доказів, що ці літаки нарушили кордони британських територіяльних вод.**

У протектораті відобрали дебіт 6-ом польським часописам

БЕРЛІН, 26. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Чеське міністерство відобрало дебіт таким 6-ом польським часописам: „Газеті Польській", „Курієрові Варшавському", „Гласові Народовому", „Експресові Поранному", „Часові" і „Гоньцові Варшавському". Розпорядок діє негайно та обовязуватиме до 15. липня 1941 р. „Ді Цайт" повідомляє: Чеський уряд підготовляє декрет про відобрання громадянства тим чеським емігрантам, які ведуть політичну діяльність закордоном. Декрет пристосують впершу чергу до б. през. Бенеша та його спільників. Маєток осіб, яким відберуть громадянство, сконфіскують.

Довша нарада з през. Рузвельтом.

ВАШИНГТОН, 26. 7. ПАТ. Державний секретар Гуль відбув нині довшу розмову з през. Рузвельтом про загальне положення. Він відмовився дати якінебудь подробиці у справі цієї конференції.

През. Рузвельт призначив високим комісаром Злучених Держав на Филипинських островах Ф. Сея, заступника державного секретаря.

Протилетунське поготівля в Берліні.

Марш. Герінг продовжував далі свою інспекційну подорож по військових фортифікаціях і звидів летовище гидропланів на північнім розі острова Сильт, де відбув інспекцію летунських сил.

В год. 3-ій пополудні оголошено в Берліні стан протилетунського поготівля у звязку з тижневими протилетунськими вправами.

З мільони фунтів позички для Китаю.

ТОКІО, ПАТ. Домей повідомляє за щоденником „Асагі", що Англія признала 3 міл. ф кредиту Китаєві.

Засуд 10-ох польських учеників

У ГДАНЬСКУ.

ГДАНЬСК, 26. 7. ПАТ. Суд у Гданську засудив по 1 м. вязниці за несвідомий перехід границі таких польських учеників з Варшави, яких суспільна обезпечальня вислала до табору у Вежиці: В. Шесьляка, К. Вісьневського, А. Зембінського, Л. Лукасевича, Й. Зокая, З. Пекарта, Ї. Вікляка, Й. Восека, М. Ковальського і З. Збіковського, всіх у віці від 14 до 18 років.

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

СПОРТ.

Перед змаганнями: Україна—Погонь.

В неділю 30. ц. м. в год. 5-ій пополудні дружина чорно-червоних розіграє товариські змагання з ліговою дружиною Погоні на Її грищі. Україна виступить до цих змагань у такому складі: Босий (Гнура), Мікльош II. і Скоцень І., Романець, Каратницький і Гошовський, Магоцький І., Скоцень II., Мікльош І., Тихоліз і Дицьо. Невиключене, що в нападі і в помочі зайдуть ще деякі зміни. Ось так по переможних виступах України у Станиславові і в Чорткові матимемо змогу оглянути дружину чорно-червоних на зеленій муравї у Львові. Сподіємось, що наша дружина доложить всіх зусиль і не розчарує своїх симпатиків у Львові. Ціни вступу нормальні.

В неділю 6 серпня ц. р. Україна зустрінеться з другою дружиною державної ліги Гарбарнею перед недалекими вже змаганнями за мистецтво окружної ліги.

ЛУГ — ГВЯЗДА-ШТЕРН 5:2 (1:0).

Змагання цих дружин відбувалося в поганих умовинах підчас дощу і на болоті. Виграла краще дисциплінована одинадцятка Лугу. Ворота здобули: Бунько 2, Кварта І 2 і Михайшин 1.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

НОВИНКИ

28 ЛИПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 15. липня 1939.
† Володимира Вел. кн.
Лат. Вікгора п.
Сонце: схід — 3.47, захід — 19.14.
Місяць: схід — 17.42, захід — 1.54.

Завтра: 29. липня. Субота
Ст. ст. 16. липня 1939
Атанасєва свят.
Лат. Марти д.
Сонце: схід — 3.49, захід — 19.1
Місяць: схід — 18.22, захід — 2.36.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Новий том бібліотеки „Діла"** повість **„Повнолітні Діти" Ірини Вільде,** висилаємо сьогодні нашим точним передплатникам як премію за червень. Реклямації приймаємо тільки до 14 днів і то через почту. — **Адміністрація.**

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружчини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Українка.** У німецькому журналі „Німецький науковий часопис для Польщі", зшиток 36-ий, знаходимо рецензію на видану в бібліотеці „Діла" книжку Ілька Борщака „Наполеон та Україна" з такою кінцевою заміткою: „Дуже цікава та актуальна книжка". — В дуже поширеним чеським тижневику „Озвени" (ч. 29. ц. р.) вміщено новелю Василя Стефаника „Катруся" у перекладі Марії Носкової. Переклад дуже добрий, зберігає стиль і своєрідність мови автора. Перекладачка вже відома в українській літературі, між іншим її переклади українських казок на чеську мову видавало в 1919 р. видавництво „Час". Від багатьох літ п. М. Носкова є лекторкою чеської мови в Українськім Університеті. — Недавно у Празі в одним зшитку великого видання „Історії людства" опубліковано працю чеської професорки історії Мілади Паулової, присвячену гетьманові Богданові Хмельницькому. — У ч. 1—2 „Слованского Пржегледу" крім статті В. Харвата „Загострення польсько-українського спору" були ще реферати з нагоди ювилею О. Олеся і смерти М. Аркаса та Сергія Шелухина. У прихильній рецензії оцінено книжку Івана Брика п. н. „Боротьба чехів за волю".

— **З бережанської вязниці** влада перевезла до львівської вязниці (Бригідки) таких політичних вязнів: 1) Теодора Чорного, 2) Івана Гальму, 3) Володимира Лагошняка, 4) Михайла Ганчара, 5) Гриця Комаринського, 6) Івана Штогрина — всіх з Мозолівки пов. Підгайці; 7) Василя Сточанина з Ішкова, пов. Підгайці, 8) Василя Сухарського з Посухова, пов. Бережани; до Пйотркова Трибунальського влада вивезла таких політичних вязнів: 1) Михайла Дигана, 2) Степана Ганчара, 3) Степана Іжака, 4) Михайла Мороза і 5) Теодора Гука — теж усіх з Мозолівки пов. Підгайці; 6) Павла Мандзія з Посухова, пов. Бережани і 7) Теодора Лупиноса з Бишок пов. Бережани.

— **Вбили солтиса.** В Чертіжі, біля Журавна, невідомі люди вбили вистрілом з револьвера солтиса місцевої громади Йосифа Слюзара, по національности „русского". Вбивники стріляли вночі крізь вікно і то мабуть з дуже близької віддалі, бо куля, що проходила крізь груди, осмалила шкіру. На місці доконаного чину зявилися зараз слідчі органи зі Стрия, Жилачева, Журавна та з воєвідства зі Станиславова. Вони перевели дохождення. Окрема судова комісія з Журавна перевела секцію тіла.

— **Ревізії й арештування у Журавенщині.** Слідча й мундурована поліція зі Журавна й Тяхович Зарічних перевела низку ревізій у селах: Старе Село, Монастирець, Чертіж і Журавно. У висліді арештовано й відставлено до вязниці у Стрию о. декана Григорія Музичку з Чертіжа, Івана Вовка з Чертіжа й Гриця Якимишина зі Журавна. В часі ревізій в арештованих не знайдено нічого. Ревізії й арештування відбулися у звязку з убивством солтиса в Чертіжі, якому справили величавий похорон при участи жидачівського старости, віцестарости, представників волосного уряду зі Журавна й численного громадянства „руської" національности. Похорони відправляв о. Потарайко з Мельнича.

— **Нова нафтова копальня** повстала у Старому Селі, на захід від Грибова пов. Горлиці. Небавом пічнуть вертіти перший шиб.

— **Новий костел** побудують у Коломиї у память перемоги польських легіонів та відбудови незалежної польської держави. В неділю 23. ц. м. святочно почали копати фундаменти під костел.

— **Львів під водою.** В ночі з понеділка на вівторок перейшов над Львовом сильний дощ, який перестав падати щойно перед полуднем. Коло 6. год. дощ був найсильніший — вода залила тоді Вулецьке Корсо (де щойно будують канал), та вдерлася до двох домів та понищила дотеперішні каналові роботи. Каналове поготівля мусіло там відтикати каналові крати, щоб вода мала куди сплисти — подібно, як на вул. Гродзіцьких, Снопківській, Грецькій, Турецькій, Легіонів і ін.

— **На вулицях Львова накручували фільму.** В середу коло 12. год. вполудне у Львові на Гетманській вулиці фільмові оператори під проводом режисера Вашинського накручували фрагмент фільми, в якій виступали відомі коміки Щепко й Тонько і танцюристка Ніна Вілінська. Поліція з трудом усунула юрбу та дала змогу виконати світлини. Про зміст нової фільми поодинокі львівські польські часописи висловлюють ріжні здогади.

— **Львівська хроніка.** Бездомна Явдоха Дутчак вибила шиби у поліційному арешті, щоб дістати дах над головою — хочаб у вязниці Старостинський суд засудив її на 60 днів арешту. — Львівський суд покарав півторарічною вязницею з припиненням Морица Вебера, який присвоїв собі 1.800 зол. як інкасент заведення жидівських сиріт. — Старостинський суд покарав гривною у висоті 30 золотих Мозеса Ноймана, який разом з кількома членами сіоністичної лівиці вдерся до льокалю, де відбувався сіоністичний конґрес, та викинув на вулицю урну з голосами. — Агата Піміська намагалася відібрати собі життя, поликаючи шкло, бо її чоловік — ноторійний злодій — у вязниці і вона залишилася з дітьми без засобів прожитку.

— **Краєва хроніка.** У пивниці на золочівському ринку вибухла пожежа, що знищила кілька тисяч штук емальованого начиння вартости 10.000 зол. — У вівторок коло год. 8.30 рано вискочив із рейок б. ст. Куровичі особовий поїзд, що їхав з Бережан до Львова. Залізничий рух на тій лінії спинено. — Зборівський окружний суд засудив по 8 місяців вязниці 4-ох людей, які побили податкового екзекутора. — Песля Файґ вискочила у Перемишлі з вікна 2-ого поверху та потовклася; причина замаху на життя — біда і нервовий розстрій. — Михайло Остапюк, що його ранив хтось з револьверу у Слободі Рунгурській, помер у шпиталі. — 5-ох типів напало на Сеньку Луців з Грушова, пов. Дрогобич та зрабували їй кожух. — Невідомий тип підпалив кілька кіп пшениці Бейніша Рота у Скоморохах коло Золотого Потока.

— **Жертви купелі.** 29-літній купець Михайло Ворончук потонув у Пруті біля Коломиї. — У Рукомиші коло Чорткова втонула 30-літня Анна Кошеля. — О. Венгжинович купаючися в Сереті коло Чорткова, скочив на камінь і важко поранився.

— **Напад на підсолтиса.** На дім Петра Хнута, підсолтиса в Яргорові пов. Бучач, напали в ночі якісь люди, що зрабували йому револьвер разом з набоями та дозволом на зброю.

— **Кров ллється по селах.** У Бабинцях пов. Борщів дійшло до бійки між Василем Гуською та Іваном Гуською, що фліртував з жінкою Василя; Іван Гуска забив Василя. — У Висовій пов. Камінка Струмилова двох невідомих людей напало на Іллю Брацішького та зранили його револьверовим стрілом у горло. — У Писарівці пов. Бережани двох селян намагалося затримати трьох підозрілих типів, що несли якісь пакунки. Один з них вистрілив та поранив смертельно селянина В. Юшака у живіт.

— **Буря у Луцьку.** Минулої неділі навістила Луцьк сильна буря з громами і градом. Вихор поздирав кілька дахів, відкидуючи деякі з них на велику віддаль; половина одного даху впала на телефонічні дроти та звалила два телефонічні стовпи. Крім того вітер поламав дерева, пірвав телефонічні дроти; град побив вікна.

— **Дезинтерія в Лодзі.** В останньому часі стверджено в Лодзі дуже багато випадків дезинтерії. Санітарна влада перестерігає населення, щоб не їло немитих овочів.

— **Повітряна труба** шириною коло 500 метрів перейшла над волостю Білогруда у лідському повіті, знищила 40 будинків, повирвала чимало дерев, порозносила копиці сіна та поробила великі шкоди в засівах. Також над Шлеським (пов. Бяла Бельсько) шаліла буря, що понищила засіви й сади; у Бельську вода залила пивниці і навіть мешкання у деяких домах.

— **Проти реклямування алькоголевих напитків.** Згідно з постановами останнього протиалькогольного конґресу вислано до уряду меморіял з домаганням, щоб влада заборонила реклямувати якимнебудь способом алькоголеві напитки та щоб скасувати малі плящинки з горівкою (т. зв. „сотки").

— **Висліди експедиції Свен Гедіна до Середущої Азії.** Шведські учені опрацьовують науково багатий матеріял, що його зібрав відомий подорожник Свен Гедін підчас експедиції до Середущої Азії; небавом подадуть до публичного відома висліди тої праці. Друкуються три томи студій, дальші томи в підготові. Як вступ до тих публікацій пише сам Свен Гедін 2-томову історію експедиції. Крім того є проект видати атляс Середущої Азії, зложений з 54-ох карт у поділці 1:1,000.000.

— **Масове затроєння.** У канадійському місті Монреалі відбувався спільний шлюб 250-ох пар. Підчас принятія всі вони затроїлися напитками — тепер їхне життя загрожене.

— **Град у Чехії.** У середущій Чехії, зокрема в околиці Зліна, шаліла сильна градова буря. Град, який доходив до ваги 250 грамів, побив шкляні дахи у фабриці Баті та у фабриці самоходів „Татра" в Напаєдль, крім того зовсім понищив засіви. Людей, що в пору не схоронилися до домів, град важко поранив.

— **Виставу кораблів** відкрила совітська влада в українській пристані Миколаїв; вона засвідчує розбудову миколаївських корабельних вартатів. Одним з найцікавіших експонатів є модель корабля, що його збудували в Миколаєві 1843. р.

— **Пожежі в Литві.** У Литві трапляється щораз то більше катастрофальних пожеж. У середу згоріло ціле містечко Сіляль. В неділю згоріло 50 домів у містечку Ужвента. В околиці стації Юра згорів великий тартак разом з великими припасами дерева.

— **Відома фільмова артистка** Поля Негрі, виграла процес проти одного з паризьких тижневиків, який закинув їй, що вона є в контакті з німецькими провідними колами. Паризький суд признав, що такий замітка міг підкопати авторитет Полі Негрі як артистки, тому признав їй відшкодування у висоті 10.000 франків.

—o—

Зі судової салі.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ПОЛІТИЧНИМ ПРОЦЕСОМ У БЕРЕЖАНАХ.

Від 7.—12. серпня ц. р. відбудеться перед окружним судом у Бережанах розправа за злочин зі ст. 97 § 1 і ст. 23. та 225 к. к. проти: 1) **Василя Маркова,** 2) **Омеляна Бучинського,** 3) **Трохима Кобля,** 4) **Василя Горохівського,** 5) **Івана Бучинського,** 6) **Михайла Криха,** 7) **Івана Липного с. Петра,** 8) **Івана Липного с. Федя — всіх з Козівки, пов. Бережани,** 9) **Гриня Козака,** 10) **Гната Леми,** 11) **Павла Козака,** 12) **Льва Дулеби,** 13) **Михайла Хлопася** і 14) **Петра Майчука — всіх з Гайку Шибалинського, пов. Бережани.**

„ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ВИБОРЧОЇ ЛИСТИ".

Окружний суд у Луцьку розглядав цікаву справу Яна Лясоти з недавніх самоуправних виборів. Лясоті закинув акт обвинувачення, що він сфальшував виборчу листу: безправно вписав до неї Яна Карасевича та підписав його, а саме: виборчу листу „Християнського Звйонзку Господарського" ОЗН.

Обвинуваченний Лясота оправдувався тим, що йому доручив це зробити якийсь незнаний (?) йому добродій (!).

Суд засудив Лясоту за виборчі фальшування на пів року вязниці з припиненням кари на 2 роки. СС.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Чортківський суд засудив за приналежність до ОУН двох гімназистів: С. Вороха на півтора року вязниці, І. Запоточного — на 14 місяців. Третього обвинуваченого, М. Зубика, чортківський суд увільнив.

ЗА ОБИДУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Чортківський окружний суд засудив на 2 місяці безоглядного арешту за обиду польського народу Микиту Герасимовича зі Залуча пов. Борщів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, несесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

ч. 1317 5-7

ПОТУ ніг, рук і пахвин уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **Ц. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Пятниця 28. 7. виставу нема.

Субота 29. 7. год. 20. „Богдані рожі".

Театр Різнородностей.

Четвер 27. 7. виставу нема.

Пятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАВОЛОТІВ:

27. 7. Кирка з Львова.

28. 7. Цариця Грузії.

КОСІВ:

29. 7. Циганське кохання.

30. 7. Тополя.

31. 7. Муза на офсайді.

1. 8. Цариця Грузії.

2. 8. Марусе Богуславка.

3. 8. Кирка з Львова.

З Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

27. 7. Вельможна пані Кочубеіха.

РОЖНІВ:

28. 7. Мати займичка.

29. 7. Сорочинський ярмарок.

30. 7. За молдавський престіл.

31. 7. Дай серцю волю.

1. 8. Вельможна пані Кочубеіха.

КОБАКИ:

30. 7. год. 4. попол. Мати займичка.

Український Хор Дм. Котка.

27. і 28. 7. Гребенів.

29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.

6. 8. Дрогобич.

13. 8. Борислав

20. 8. Устрики.

27. 8. Ліско.

28. 8. Сянік.

3. 9. Рудників.

10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сімгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Пристань 7 морей".

АПОЛЛО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Нові люди".

БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Кров вал Гоголюди".

БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Сміх у ночі".

ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".

ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Кров на чолі".

ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".

КАСІНО: „Шпигункові пізнання".

КОПЕРНИК: „Буревій", „Петрусь серет агентів".

МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Петрусь серет агентів".

МЕТРО: „Пепе ле Моко", „Скандал".

МУЗА: „Бомбардир", „Бітлєо".

МРАЖ: „Альпейські селя", „Молочний хижак".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Три невинятки".

РАЙ: „Ча, Лючіна, то дівчина", комедія

РІЯЛЬТО: „Карієка".

РОКСІ: „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".

СВІТ: „Жовтий пил", „Нашінші часи".

СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра".

СТИЛЬВЕ: „Експрес Париж-Тулон" і ревія.

ТОН: „Пан з мільонами", „Бродвей Біл".

УТІХА: „Пірати" та ревія.

ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): **Північно-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Муз. з пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вістки, 12.09 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, біржа, 14.45 Сапери, словно-муз. авд., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дennик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 18.35 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетговенові квартети з пл., 18.35 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Видання Осолінеум, 19.30 Верді: „Аїда" II-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Бартко переможець" Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Скрипковий реціталь у супр. форт., 21.30 „Пасек вовк з Данії" фрагм., 22.10 Вокальні дуетн. 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

Пятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дуга орх., 8.15 Хвилини та ради: Неоплінені скарби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудня, авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. радіонт. 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Перервані взаємії, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дennик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ла Скала, пл., 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Монюшка, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в укр. мові виголосить інж. Мик. Доберчук.** 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор: у перерві „Вальтер Скот" літер. портрет. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 29. липня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Муз. з пл., 8.15 Дитячий садок у кольонії безробітних, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 З вокальної музики, пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, 14.35 Господ. вістки, інформації, 14.45 Авд. для дітей, 15.15 Поп. музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дennик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хвилина поезії у тиждні, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танц. музика з пл., 17.50 Пол. спорт. обов'язкальні, огляди і ревія, 18.00 Хор. дав. форт., співочі, 19.00 „Сьогодня можемо... то свари рідне" пол'ськовіся, із участю Шепка та Тенька, 19.20 Розмова, 19.30 Гутірка: Поляки на чужині, 20.00 Грамофонові Танці, естрадна муз., спів, гуморі, каверти, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, сол. хор, орх., 19.15 Форт. твори Бусоні, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.10 Рос. романси, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Чотири Штравси" музика, 22.30 Віденська легка й оперетк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія" музика, 20.40 Симф. концерт, 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Сер., МІНХЕН 20.15 „Клівія" оп. Достала, ПРАҐА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. діточого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Новака „Ліхтарня", РАДІО ПАРІ 18.00 Театр, 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенди, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Паяци" оп. Леонкавалл, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Вок. есля, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Пятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт, БІЛГОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, ВІДЕНЬ 20.10 Весела словно-муз. авд., 22.30 Камеральні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Недокінчена симфонія г-моль, 22.20 Форт., ЛЯЙПЦИГ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен, ПРАҐА 21.10 Популярна чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Архітвори давньої хор. музики, 22.30 Розр. авд., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танц. музика, 19.15 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Субота, 29. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Хор, військ. орх., БІЛГОРОД 20.00 Дуга орх., 21.10 Нар. пісеньки, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 16.45, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, 18.00 Мадяр. пісні, 19.25 Популяр. симф. концерт, 21.05 Танц. музика, 22.10 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Нар. пісеньки, 19.00 Вес. авд., 20.15 Фрагменти з оп. Лясара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Народні і розр. музика, 20.15 Оп. музика, ЮНЕНГАҐЕН 22.20 Фрагм. з улюблених оперетток, ЛЮБЛЯНА 21.00 „Собіп" оп. Джордана, МІЛЯНО 17.15 Нові платні, 21.00 Концерт на органах, 22.20 Камер. орх., 23.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 16.30 Форт., 20.20 Сольн. концерт, 22.20 Оп. муз., РИГА 19.05 Романтична муз., РИМ 20.30 Симф. орх., 22.20 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 Вок. концерт, 20.50, 21.25 Легка муз., СУТТҐЯРТ 20.00 Популярний вечір оп. Моцарта.

Радіокутик.

ПОЛЬСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ У НІМЕЧЧИНІ.

Німецьке радіо знало від початку вже дбає про свій авдиторій в польській та українській мові. Польські авдиції надаються щоденно від 5-ої години в год. 20.15—20.35 та 22.15 до 22.30 з радіовисильні Кенігсберг. Українські авдиції — від год. 19.50 до 20.00 з відомої радіовисильні. Програмово цих авдицій є переважно радіовий денник.

РАДІОВІ НАСТРІЯНИКИ.

Французька преса писала досить цікаві речі про спеціальних радіових настроїбників. Вони мали б виконувати у стрічні радіових апаратів. Їх обов'язком було б також провірювати ліки, що безсумнівно сприяло б уліпшенню радіового відбору.

РАДІО В АЛЬБАНІЇ.

Через зайняття Альбанії італійським військом, радіостацію у Тірані включено до мережі італійської радіофонії. Тепер авдиції надають у мовах: югославянській, грецькій, болгарській та румунській. Свого часу альбанське радіо мало до 2.000 абонентів.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Біржа

Львів, 26. липня 1939.

ГРОШІ

Гельги белг. 90·72—60·72. Доляри америк. 5.33·50—5.33·50. Доляри канад. 5.31·50—5.71·50. Фльор. гол. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·75. Фунти англ. 25·00—25·05, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данські 111·58—111·58, Корони норв. 125·37—125·37 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02 Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 107·25, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліхтпон 79·00—79·00. Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Страховничі 47·00—47·50, Жинрардів 45·00—45·50 Габербуш 57·50—57·50

Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00. 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 26. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. а опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко здержана, а на яйця знижкова.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ інтелігентної старшої жінки до управи дому і ретельної опіки немічного урядовця. Адміністрація „Діла" під „Опіка". 1455 1-2

МЕШКАННЯ

2 КІМНАТИ, кухня, відповідне також на бюра, під заряд до винайму — Львів, Ринок 39. 1441 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

АДВОКАТ бажав би пізнати в цілях евентуального подружжя освічену й господарну панну у віці коло 25 літ. Зголошення по можности із знимкою до Адміністрації „Діла" під шифром „Палестра". 1454 1-2

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підзамчу пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані кушелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 1-10

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ жимолицю двоповерхову на вишичення. Інформації вул. Горохівська ч. 30 у п. Лаби. 1453 1-2

ЗАВЕДЕННЯ фризієрське дамсько-мужеське продам. Листи до Адм. „Діла" під „Першорядна екзистенція". 1451

РІЖНІ

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, піяніно змінив адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 3—10

ГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe

1 ар. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza

оправлена (120 картон) зол. 2.50

оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa

на 480 почт. урядів зол. 2.50

на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 169 (15.248).
Ч. 169 (15.248).

Lwów, piątek 28. lipca 1939.
Львів, пятниця 28. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (168)число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) наголовок на 5-ій сторінці, який відноситься до статті про розв'язання таборів Т-ва „Орли". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий

Переговори у справі готівкової позички для Польщі розбились.

ПОВОРОТ ПОЛК. КОЦА З ЛЬОНДОНУ ДО ВАРШАВИ.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Англійська преса подає такі коментарі до вислідів польсько-англійських переговорів у справі позички для Польщі.

„Таймс" підкреслює: Фінансові переговори довели лише до частинного порозуміння. Сер Джон Саймон щоправда не розяснив трудношів подрібно. Одначе відомо ось що: Британський уряд міркує, що не може згодитись на домагання Польщі, щоб золото вдепоновано в Льондоні на покриття щонайменше частини пропонованої позички. Польські представники заявили, що золото необхідне їм з двох причин: 1) на покриття евентуальної додаткової емісії власної валюти на інвестиційні цілі; 2) щоб уможливити швидкі закупи воєнних матеріялів в інших краях на випадок наглої потреби. Статут Польського Банку вимагає, щоб покриттям золотого було золото, а не фунти штерлінги. При тому польська делегація висунула застереження проти домагання британського скарбу, щоб позичку виплачувано щойно за попереднім повідомленням про це Льондону.

„Фіненшіел Нюз" пише: Заява сер Джона Саймона про переговори у справі позички для Польщі не захоплює. Розмови на тему подробиць 8-міліонових експортових кредитів посуваються нормально наперед, хоч поволи. Одначе повний імпас — здається — повстав у переговорах за готівкову частину позички у висоті 5 міліонів фунтів штерлінгів та французьку частину позички у висоті 3 і пів мил. фунтів штерлінгів. Факт, що ніодного закону не можуть прияти перед літніми вакаціями парляменту не означає неминучої перешкоди, щоб до позички дійшло пізніше, бо британський банк міг би дати зачет у міжчасі. Недостача часу, щоби прияти відповідні закони, є розмірно найменшою перешкодою. ТРУДНІСТЬ В ТОМУ, ЩО ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ВОЛИТЬ ПЕРЕРВАТИ РОЗМОВИ НІЖ ПРИЯТИ БРИТАЙСЬКІ УМОВИНИ. Всупереч деяким поголоскам польські делегати зовсім не налягали, щоб дістати позичку у формі адепонованого золота в Льондоні. Фактично поляки висунули домагання, щоб мали право свобідно видавати позичку закордоном. Британські делегати домагались, щоб за кожного фунта штерлінга, виданого поза В. Британією, польський уряд видав одного фунта зі своїх ВЛАСНИХ РЕЗЕРВ ЗОЛОТА. ЦЕ ДОВЕЛО Б ДО ОПОРОЖНЕННЯ РЕЗЕРВ ЗОЛОТА В ПОЛЬСЬКІМ БАНКУ У ХВИЛИНІ. КОЛИ КОШТИ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗБІЛЬШУЮТЬ ВЖЕ ОБІГ БАНКНОТІВ. Становище британського скарбу викликало гостре застереження в Польщі тимбільше, що з цієї причини польський уряд не може дістати готівкової позички від Франції. Спершу переговори у справі французької позички мали відбуватись окремо і французький уряд готовий був дати згадану суму до диспозиції Польщі у формі вільної валюти. Одначе британський скарб запропонував, щоб переговори відбувались спільно. Тому умовини французької та британської оферти є ідентичні. Польща втратить теж позичку 3 і пів міліона фунтів штерлінгів, що її могла дістати у протилежньому випадку. ЗАЛОМАННЯ ПЕРЕГОВОРІВ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ МОЖЕ ПОТЯГНУТИ ЗА СОБОЮ НЕКОРИСНІ ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ. Можливе, що це звичайний збіг обставин, що становище британського скарбу сталось більше невгнуте по розмовах сер Г. Вільсона і мін. Гадсона з дир. Вольтатом, але цей факт не може залишитись без коментарів. Тому сподіймося, що до компромісу дійде в останній хвилині заки парлямент розійдеться на літні вакації. Польський уряд, що робив деякі труднощі до багатьох точок, повинен піти на якнайдальші уступки, щоб оминути заломання переговорів. Заяву сер Саймона інтерпретують — пише Фіненшіел Нюз — як признання, що переговори заломились. Одначе не виключені дальші переговори на тему якоїсь іншої форми економічної допомоги, що доведуть до дальших експортових кредитів.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Предсідник польської фінансової делегації полк. Адам Коц відїхав нині пополудні назад до Варшави. Інші члени польської фінансової делегації залишились в Льондоні, щоб обговорити подробиці признаного Польщі кредиту у висоті 8 міліонів фунтів штерлінгів.

Спокій перед бурею.

ОСТОРОГА НОРВЕСЬКОГО МІНІСТРА.

СТОКГОЛЬМ, 26. 7. ПАТ. З Осльо повідомляють: Норвежський міністр закордонних справ проф. Кот у своїй промові, яку виголосив у Тромзе, заявив між іншим, що міжнародне положення не є нині таке напружене, ніж було три або чотири тижні тому, але може означати спокій перед бурею. Взаїмні суперечности призбирались в такій мірі, що війна можлива. Найважнішим питанням нині є проблєма сили. Норвегія повинна зробити все, щоб залишитись на боці на випадок зміряння сил, але це може виявитись труднішим ніж в 1914 р. Нова війна буде тотальна, але Норвегія є нині краще приготована і засоблена ніж 25 років тому.

—o—

ШЕФ НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ І МІН. ГЕБЕЛЬС ІДУТЬ ДО ІТАЛІЇ.

БЕРЛІН. 26. 7. ПАТ. Німецька військова місія з ген. Гальдером на чолі поїде до Італії, де буде на маневрах італійської армії в долині ріки По, що будуть тревати від 3. до 9. серпня пр. Мін. Гебельс прибуде 8. серпня пр. до Венеції на відкриття кінематографічної виставки і залишиться довший час у Венеції.

Льондон і Париж фіналізують договір з Москвою.

ПЕРЕД ЗАЯВОЮ ЧЕМБЕРЛЄНА І ВИЇЗДОМ ВІЙСЬКОВОЇ МІСІЇ ДО МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 26. 7. ПАТ. Прем. Чемберлєн заявив у палаті громад, що з початком чергового тижня зможе зложити заяву у справі розвитку британсько - совітських переговорів. Відповідаючи на інтерпеляцію посла Мандера і Дальтена у справі британсько - совітських переговорів прем. Чемберлєн заявив, що минулої ночі вислано нові інструкції до британського амбасадора в Москві. На питання пос. Дальтена чи до Москви поїдуть старшини британської армії та маринарки, щоб навязати розмови зі штабами премієр відповів: Ми післали деякі інструкції британському амбасадорові Сідсові, але дотепер не знаємо, до чого вони довели. На питання пос. Мандера чи французький уряд задумує вислати військову місію до Москви прем. Чемберлєн заявив: Не можу відповідати за французький уряд, але можу запевнити, що оба уряди найтісніше співпрацюють зі собою.

Даючи вияснення на тему британсько-японських розмов у Токіо Чемберлєн заявив, що дотеперішні розмови торкались виключно процедури та ствердження фактів.

ЛЬОНДОН. 26. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: Найближча зустріч Молотова з амбасадорами В. Британії та Франції в Москві відбудеться в четвер.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Міродатні кола британські запевняють, що в останніх кількох днях розмови в Москві довели до доволі позитивних вислідів. Найважнішим вислідом є порозуміння у справі започаткування в найближчому часі розмов про заключення військової конвенції. При кінці чергового тижня виїде до Москви британська й одночасно французька військова місія. На чолі військової британської місії стоятиме адмірал, на чолі французької військової місії генерал. Прем. Чемберлєн зложить в найближчий понеділок відповідну заяву по узгідненні тексту заяви з Парижем і Москвою.

ПАРИЖ, 26. 7. ПАТ. Французькі політичні кола виявляють нині великий оптимізм що до британсько - французько - совітських переговорів. Преса зближена до Ке д. Орсей не скриває свого оптимізму підкреслюючи заслуги французької дипльоматії. Одночасно зазначує, що політичне порозуміння між Парижем, Льондоном та Москвою посунулось так далеко наперед, що можна перейти до чергової фази себто до військових розмов.

Начальний дипльоматичний публіцист „Пті Парізієн" Бурже пише, що на 8 параґрафів французько - британсько - совітського договору вповні порозумілись щод 7-ох параґрафів. Залишається ще останній параґраф, що передбачує справу взаїмної допомоги на випадок посереднього загрожения СССР. В паризьких політичних колах — пише Бурже — панує переконання, що цю трудність усунуть. Тому у вівторок відбулося між Парижем і Льондоном багато розмов. А що політичний договір — пише „Пті Парізієн — вже майже готовий, Льондон і Париж не бачать ніяких перешкод, щоб навязати переговори у справі військового порозуміння.

„Інтрансіжан" коментуючи французько-британсько - совітські переговори пише: Совітський договір матиме подвійний характер: політичний і військовий. Військовий бік буде безсумнівну консеквенцією політичного порозуміння. Тому що політичне порозуміння вже майже скінчене — природне — пише щоденник, — що приступають до військових розмов. У цій справі слід у короткому часі сповістись засадничих рішень від Парижа і Льондону. Ці рішення торкаються саме висилки військової місії до Москви.

—o—

В чийому інтересі?

Львів, 26. липня 1939.

(К.) Пресова дискусія на теми польсько-українських взаємин і неполадженої української справи в Польщі — має свої приливи і відпливи. Не аналізуймо в цій хвилині справи, від чого залежав напр. приплив, себто насилення дискусії. Досить, що коли воно було, воно було досі здебільша поважне, в кожному разі дискусія оберталась у площині політики. Її рівень міг незадовольняти, її засяг міг бути простенький, міг заторкувати другорядні речі. Та все-ж тон дискусії був звичайно пристойний, без інвектив, вичувалося в ній повагу проблеми, хоч не видно було її розв'язки, дискутанти спорили, намагались оборонювати свої погляди. Навіть коли тут і там була образа, чи лайка (напр. на тлі існування Карпатської України), навіть коли вперто повторювано твердження про український „сентимент" до німців, про нахил української політики до „германізму", то й тоді вичувалося, що це прикра „полеміка", та все ж полеміка, а не погроза; що полеміку ведуть люди, яких погляди, хоч і штивні, однобічні і навіть примітивні, та все ж погляди і то власні, що дискутанти не є маріонетки, за якими скриваються невидні нитки і руки, лише що це власновільні оборонці якоїсь ідеї.

В останніх днях у пресовій полеміці на польсько-українські теми бачимо зміну. Трудно навіть сказати: зміну на гірше, бо її, цю зміну, словами окреслити важко. Це щось, чого досі в польсько-українських взаєминах не було. Помічуємо тут, правда, нове оживлення, нове насилення, одначе те насилення трохи відмінне від попередніх. Маємо на думці полеміку на тему українського „германофільства", яку розпочав голосний уже тепер „Нурт", а продовжують її озоніївський „Дзенник Польскі" й ендецьке „Слово Народове". Властиві ініціятори цього „полемічного" оживлення дбайливо скриті, про що зрештою ми вже писали. І не їхні особи нас у цій хвилині цікавлять. Цікавить нас сама справа, ця „полеміка" у новій шаті та її ціль. У чому-ж вона відмінна від попередніх? Найкращу відповідь на це питання дає „Слово Народове". „Знаємо всі згори." — писало воно — „що на українському відтинку треба буде на випадок воєнного конфлікту поважно забезпечитись"... Тактика з цього прозорого натяку, яку хотіло б „Сл. Нар." до української справи прикласти, політики не нагадує. Хоч і вона має в політичній історії свої зразки. Пригадуємо „істінно-русских". Очевидно, навіть тактика „Істінно-русских" спиралась на суспільній підготові. Такою підготовою було розбудження пристрастей, звичайно найнижчих пристрастей вулиці — під плащиком якогось „патріотичного" гасла. Ось і тепер, у хвилинах найбільшого насилення патріотизму польського громадянства, на історичному закруті його історії, коли може й рішається бути і не бути цілих народів, коли люди живуть нервами і настроями, ось у цій хвилині підносять невідомі, скриті люди наклеп продажности української преси, підозріння залежности української політичної ідеї від чужої ворожої сили. У кожній історичній добі, в кожному громадянстві є чинники, яким нема місця в упорядкованих відносинах, які не можуть себе проявити в умовинах нормальних. Їм треба каламутної води, щоб можна в ній свою рибу ловити. Здається, подібні чинники рішили сьогодні, що на нашій території настав їх час, що вже досить розмов у рукавичках з українцями, полемік, дискусій і переконувань, словом, досить політики. Вони сказали собі, що до вирішення української проблеми треба приступити іншими методами і що ці методи треба підготовити наклепами й інвективами, конкретно: треба цю проблему не розв'язувати, лише забезпечитись перед нею, треба втопити її в болоті пристрастей і взаємного опльовування. І це називається обов'язок „чування над життям громадянства" („Дзенник Польскі"), який тяжить на польській пресі...

Справді болючий, якщо не трагічний парадокс українсько-польських взаємин: у конюнктурі, для якої трудно знайти в історії української політичної думки прецеденс, бо в конюнктурі, де ніяка українська політична орієнтація неможлива, коли нідня з європейських потуг, що підготовляються до змагань на життя і смерть, не має українського політичного плану — ініціятиву в цих взаєминах бере гурт людей, який думає категоріями вулиці. Обективно річ беручи, всяке політичне „фільство" має тепер у розв'язці української справи однакові виглядн, бо ніяке „фільство" не існує. Має однакові шанси і Німеччина і Польща, бо ні одна ні друга конструктивного пляну розв'язки української проблеми не видвигнула. „Політичний паян" — це не диверсія, ані просте словнення громадянського обовязку. Може бути, що це трагедія української політичної думки, а може бути, що це її щастя, що вона вже сьогодні політичної „оріентації" на ніяку з європейських потуг поставити не може. Насамперед покаже будучність. На кожний випадок ствердимо безспірний факт, який підкреслюють українські відповідальні політичні чинники, що накалом української політичної праці є сьогодні не мати політичної орієнтації, не ангажуватися політично у ніякий бік, лише зберігати і розбудовувати власні сили, власну національну субстанцію. Чи саме такий момент не є найкращий для польської конструктивної політичної концепції у відношенні до української проблеми? Чи саме сьогоднішня пора надається на те, щоб українську пресу обшнурувати у чужій залежности і зводити українську проблему до проблеми чужої агентури? Чи перед загрозою всесвітньої завірюхи найсуттєвішою справою української проблеми в Польщі є справа львівських служниць, челядницьких майстрів і — що найвище — кредитів для українських фінансових установ?

Обективно стверджуємо, що в дискусії над цією найновішою концепцією розв'язки української проблеми в Польщі, концепцією а ля „Нурт", велика частина поважної польської преси участи не бере. Та проте, чи ця її мовчанка не забагнює далі і без того забагнених відносин? Не наша річ повчати польську пресу, яке її завдання на українсько-польському політичному відтинку в сучасну пору. Все-ж, думаємо, що наш обовязок у такій поважній ситуації запитати поважні чинники польського громадянства: в чийому інтересі цькувати тепер одну частину громадянства на другу?

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

З польської преси.

Українські ячейки у Словаччині.

Коли вірити „Ґоньцові Варшавскому" (з 26. VII.), то

„з Братислави насніли до Будапешту повідомлення про відновлення української акції.

В половині березня — читаємо в „Ґоньцу Варшавскому" шеф уряду Карпатської України, Волошин, улягаючи натискові (?) свого міністра Ревая, що тоді перебував у Берліні та був фактичним виконавцем берлінських інструкцій, а також підлягав інспіраціям німецького консуля в Хусті — проголосив незалежність Карпатської України. Недовго забавилася незалежністю, бо січовиків перестеребив і ген. Прхала і мадяри, що тоді вмашерували. О. Волошин втік до Румунії, звідси до Білгороду та Загребу, а пізніше перебрався до Відня.

Тимчасом у Братиславі осів Ревай, що далі веде українську пропаганду. Винайняв в одному з готелів (Блага) чотири кімнати, основав там бюро і урядує, цікавлячись в першу чергу січовиками, яких є чимало у Братиславі та мають свої мешкальні осередки. Звідси Ревай висилає їх на схід. Час до часу перебуває у Братиславі також о. Волошин.

Очевидно — акція Ревая не самостійна. Зрештою звідки може він черпати фонди на утримання і своєї канцелярії і на підмогу акції січовиків — питає „Ґонец Варшавскі"? — Така акція не може теж зібуватися без відома офіціяльних чинників, зокрема німецьких. Та до чого ця німецька (?) акція змагає, важко покищо вгадати. Найімовірніше Берлін хотів би мати в резерві, на кожний випадок когорти січовиків, яких можна б ужити до всього".

На нашу думку не знати напевно, наскільки це повідомлення „Ґоньца Варшавського" щодо акції міністра Ю. Ревая у Братиславі основане на фактичному матеріялі, а наскільки вифантазуване в Будапешті.

—o—

Війна... аж по лінію Бугу.

Бракє, близький співробітник провідника гітлерівської молоді Бальдура фон Шіраха, виголосив перед кількома днями промову до німецької молоді в Кельні, яку — як це подає **„Іл. Курєр Цодзенни"** з 27. VII. — німецька преса принесла під наголовком: „Рішення впаде на Сході".

Бесідник заявив, що у хвилині вибуху війни німецька армія **не затримається на Гданську і Познані, але машеруватиме аж по лінію** Бугу. Майбутній союз держав, що його Німеччина створить по війні, охоплюватиме по пляну Гітлера крім чехів ще **багато інших народів. Одинокою запорою цим плянам є Польща.**

Накресливши план майбутніх завоювань і анексій Литви, Латвії, Естонії, частини Мадярщини і Румунії, а також Польщі аж по Буг, бесідник ствердив, що німецький нарід у майбутньому німецькому Райху не буде в більшости і тому німецька молодь мусить виробити в собі багато прикмет, щоб у будучності зуміла бути твердою елітою нової німецької імперії.

„І. К. Ц." називає промову Браке маячінням у гарячці, якого треба було для злагіднення настроїв серед німецьких студентів у звязку з їхніми працями на жнивах.

Боротьба за невтральність Злучених Держав Півн. Америки.

Варшавський „Час" журливо обговорює невдачу президента Рузвельта в американському конґресі.

„Ціла европейська опінія з напругою слідкувала — твердить „Час" — за боротьбою президента Рузвельта з конґресом у справі ревізії закону про невтральність. Ухвалення цього закону означало б санкціонування конґресом політики, яка мирними засобами підтримувала б становище західних демократій проти осі „Рим—Берлін". **Рузвельт програв боротьбу.** Конґрес не перевів ревізії закону про невтральність в часі теперішньої сесії так, що ця справа може бути полагоджена щойно в січні 1940 року. Боротьба була гостра. Президент Злучених Держав заангажував цілий свій авторитет. Та проте становище американського сенату лишилося незрушним. Нічого не помогло скликання до Білого Дому конференції з участю представників опозиції, в часі якої і сам Рузвельт і державний секретар Гул намагалися їх переконати. Конференція покінчилася фіяском. Президент мусів зректися форсувати ревізію ще в часі біжучої сесії".

Непромокальні плащі
від зол. 12'— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

До цих міркувань „Часу" находимо в **„Куріері Віленьскім"** (з 25. VII.) ось яку замітку:

„Англійці, французи, скандинавці, поляки, жиди, чехи, південні славяни та їхні друзі стануть більшість виборців до конгресу. Про становище Злучених Держав Північної Америки яких 20 років нема ще страху".

„Сучасний стан української справи".

Становище Польської Соціалістичної Партії та її органів до української справи ніколи не визначалося вповні. Але більшого балямутства, як те, яке вирозвивається „Дзенник Людови" (з 26. VII.) продукує під новищим наголовком, важко мабуть знайти:

„Ми займались тут нераз — пише „Дзенник Людови" — так важною українською справою в Польщі. Ми повинні слідкувати за нею з найбільшим зацікавленням, тимбільше, що у внутрішніх відносинах в українській суспільности тепер відбуваються глибокі перемін.

„Національна Політика", орган УНД-а, характеризуючи стан української справи, зважує, що у висліді польської політики знову знайшла пригожий грунт крайно націоналістична українська організація, що виступає під назвою ОУН.

„Якщо йде про міжнародне значіння української справи, орган УНДО оцінює його без песиміяму, міркуючи, що підважения версайського договору і добрі відносини між Німеччиною та Совітами усунуло чинники, що заморожували українську справу в міжнародньому значінні.

Так кажуть українці; чи істнує окреслена польська політика в українській справі, чи маємо вирішний погляд на причини й наслідки боротьби українського націоналізму, все вказує, що на тому важному відтинку польська політика не має вирішеної бусолі".

Останній уступ, який має бути коментарем до думок „Національної Політики" і який має визначити становище „Дзенніка Людового" до української справи — дивовижний зліпок неважних фраз. А при тому той самий же „Дзенник Людови" відзначує українську справу як „важний відтинок польської політики"...

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Леслевеля 5.
1445 1—11 Телєфон 223-68.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

НОВІ КОСТЕЛИ Й КАПЛИЦІ.

Війна залишила в тій частині Волині, яка ввійшла у склад польської держави, 58 римо-католицьких парохій. До 1925 р. вважали цей стан за нормальний. Але вже в згаданому році, отже майже напередодні травневого перевороту, почалася акція за збільшенням істнуючого польського стану посідання і так за 14 років відкрито 88 нових римо-катол. парохій на Волині.

За тих 14 років побудовано 52 костели і 22 каплиці. Все це сталося майже цілковито за часів панування воєводи Г. Юзевського. Отже ненависть до нього ендеків годі зрозуміти.

Але збільшення числа римо-кат. парохій на 150 відс. та числа костелів разом із каплицями на 127 відс. не заводольняє римо-католицьких церковних і національних (головно „ревіндикаційних") діячів. Як довідуємось із брошури, що її видала луцька єпископська курія під назвою: „Проекти відкриття нових парохій", уважають за конечне в найближчому часі: 1) відкрити ще 43 парохії (разом було б 189) і збудувати в них костели, 2) збудувати ще 21 костелів і 111 каплиць у трьох парохіях, які вже істнують, 3) відремонтувати 20 костелів, 4) закінчити будову 28 костелів.

Далі вважають за необхідне ввести етати двох мандрівних викладачів релігії, які відвідували б ті народні школи, в яких число учнів римо-католиків дуже мале. Властиво були б це летні, незвязані з парохіями духовні „ревіндикатори".

НА ВОЛИНІ ЗАБРАКЛО ПОЛІЩУКІВ.

Польська преса звернула увагу на одно цікаве економічне (якщо в ньому нема політики) явище: дуже малий приплив у цьому році на Волинь — на жнива — робітників із Полісся. Попередніми роками пароплави не вистачали довозити до Луцька поліських хлопців і дівчат (рідко старших людей), що не завжди знаходили працедавців. Беріг Стира був свого роду біржею, на якій продавали--купували поліського робітника представникам панських дворів, іноді „грубшим" осадникам і заможнішим селянам.

У цьому році картина зовсім змінилася: в середущу й південну Волинь прибуло так мало поліських селян, що на вулицях міст та містечок і не помітили їх. Зате на „біржі" працедавці розривають тих, що якось заблукалися сюди.

Щож це таке сталося? Невже враз знайшлося на Поліссі стільки праці, що поліщуки не мають потреби мандрувати на Волинь?

На це питання нізвідки відповіді нема. Польська преса кінчає замітки про ці явища таємничим знаком запиту.

А проте вже дещо вияснюється. Ще в ч. 105 „Діла" ми інформували, що з Кремянечини (де найбільше потрібно сезонових робітників — С. С.) висилають до Латвії 500 робітників. Припускають, що з Полісся спрямовано на північ цілі маси сезонових робітників (а може й на захід). Переказують, що деякі приватні діячі й опікуни Полісся теж прислужились цьому язищу: всякими способами стримувати поліщуків від подорожі на Волинь, щоб там не заражувались українським духом. Так кажуть.

Цікаво, що в тому самому часі у районі Олькуша, Піліци й інших міст вербують для Волині сезонових безробітних.

Може ця заміна на Волині поліщуків робітниками з Келеччини та інших земель видається декому й мудрою, лише не волинським діячам та іншим господарям. Бо поліщука ніхто не може замінити. Це двоногий верблюд, який у найгіршу спеку і майже в голоді може без перерви працювати дванацять годин. Трьох олькушан не зробить за день того, що зробить один поліщук.

А крім цього поліщук працює майже задурно: за харч і 20 пудів збіжа (к. 3 метрів) за сезон. Скориставши з того, що поліщуків забракло, інші робітники піднесли платню на 50 відс. дочи за це праці втрое менше.

Отже не можна дивуватися, що польські діячі на Волині і навіть грубші осадники „благословлять" тих, що якимсь способом стримали поліщуків і накинули інших робітників, не зовсім „тихим" і добрим словом.

Бо — політика політикою, а кишеня — кишенею!

ЦИГАНАМ УВІРВАЛАСЯ ВОЛЯ.

Волинь: для циганів — благословенна країна. Тут можна „не сіяти, не жати" а легко й багато збирати. Особливо в українських селян. А як вони збирають, усім відомо: одні ворожать чи просто зуби заговорюють, а інші хату обчищують..

Правда, Волинь має буцім то й осілих циган (кількадесять родин), що мають право називатися волиняками. І тим більше, що дехто з них аж занадто нагадує славянську расу: шатини чи шатники (очі блакитні), шкіра біла, носи — справжні волинські. Але навіть ця славянська подібність (невідомо, з чиєї вини) не стримує наших співгромадян-циган від споконвічного промислу — збирання, де не сіяв.

І через те, що цей „промисл" особливо дошкулював волинякам в останніх часах, влада заборонила циганам мандрувати.

Тепер у містах не побачите їх. За містами чи селами — таксамо.

Зате гірка доля настала для ріжних Ганусь, Марусь та Горпинок: хто їм тепер поворожить? Може для кого це сміх, а для них — справжня драма.

ДЖ. О. КЕРВУД. 24

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Вона нагло звернула на нього палкі очі.

— Ви і ваші підозріння і ваша брутальність, — говорила вона трохи тремтячим голосом, стоячи випростована на ввесь ріст перед ним. — Я не хотіла вам цього казати, пане Гольт. Але ви дали мені нагоду і може це вам зробить добре — післязавтра. Я прийшла до вас, бо я по дурному, хибно вас оцінила. Я думала, що ви такі інакші — як ті ваші горіл. Я рішилася на велику ставку і я поставила вас на педесталь як чесного і безбоязкого, що вірить у всі добрі речі, доки вони не покажуться злими — і я програла. Я страшенно помилялася. Ваші перші гадки про мене, коли я прийшла до вашої кабіни, то були підозріння. Ви були лихі і ви боялися. Так, ви боялися, що може статися щось до чого ви не хотіли допустити. Ви майже думали, що я нечесна. І ви вірили, що я брехунка і сказали мені це. Це було несправедливо, пане Гольт. Бо були речі, яких я не могла вам пояснити, але я сказала вам, що Росленд знає. Я не затаїла всього. І я надіялася, що ваш характер досить великосердний, щоб не думати, що я зневажаю вас своєю приязню, хоч я і прийшла до вашої кабіни. Ох, я мала ще стільки потрібної віри в себе, що я не подумала, що мене візьмуть за нечесну і брехливу!

— Господи! — скрикнув він. — Вислухайте мене, панно Стендіш...

Та вона пішла так скоро, що його відрух, щоб її дігнати, був даремний і вона пройшла крізь двері, ще заки він її досягнув. Він ще закликав її по імені, та чув лише скорий відгомін її кроків, якби вона бігла. Він лишився сам, кров в ньому застигла, пястуки затиснулися в темряві, а лице зблідло таксамо як лице дівчини. Слова її приголомшили його і занімили. Він бачив себе обдертим з усього доброго, таким за якого вона його вважала і та свідомість наповнила його острахом. Алеж вона не мала рації! Він ішов лише за здоровим розумом.

Під впливом тих почувань він пустився в напрямі її кабіни з твердою постановою змінити її неправдивий осуд про себе. Не було видно світла поза її дверима. Коли він застукав — ніхто не відповів всередині. Він почекав і постукав знов наслухуючи якогось звуку чи руху. А кожна хвилина чекання успокоювала його та приводила до нормального стану. Він був наполовину рад, що двері не відчинилися. Він вірив, що дівчина є в кабіні, та що вона без сумніву прийме сам факт його приходу за оправдання.

Коли він вернувся до своєї кабіни, у душі щораз більше протестував проти того відемного враження, яке вона мала на підставі його поведінки. Він не мав спокою, хоч сам на цілу справу зовсім інакше дивився. Її ясні очі, її чудові коси, її гордовитість і відвага з якими вона його зустрічала — були заедно перед його очима. Йому щораз приходила на гадку та картина, коли вона стояла під його дверима, зі сльозами як діямянти. Щось вихопилося йому, щось, чого він не міг зрозуміти. І вона робила його відповідальним за те.

Розмова у сальоні для курців не займала його того вечора. Джезбендовий концерт фортепіяну і смичкової музики в сальоні до забави надоїдав йому, на танці він дивився похмуро, що хтось аж зробив завваги з цього приводу. Він бачив Росленда, як той витанцьовував, обнявши гарну, молоду білявку. Дівчина дивилася з усміхом Рослендові в очі, і без ніякого збентеження сперлася на його плече. Росленд тулив лице до її пушистого волосся і так вони оберталися. Неприємна думка про знайомість Росленда з Марією Стендіш мигнула Алянові в голові і він відвернувшися, покинув танці та зійшов на долішній поклад. Індіяни з племени Тлінкіт позаслоняовалися завісами з коців, а з тиші він зробив висновок, що вони вже спали. Вечір йому довжився і він пішов вкінці до своєї кабіни, щоб щось прочитати. По хвилині читання він почав задумуватися, чи то він сам такий дурний, чи може то зміст книжки. Кудись ділася та приємність, яку він відчував завсіди при читанні того письменника. Не було надхнення. Слова були мертві. Навіть тютюн у його люльці не був такий як звичайно і він сягнув по папіроску і вибрав іншу книжку. Вислід був той самий. Його мозок не працював і папіроска йому не смакувала.

Він чув, що зводить боротьбу з чимось новим, навіть коли він підсвідомо сам себе обріхував. І він вперто постановляв побороти те „щось". Це була боротьба немовби поміж ним і Марією Стендіш. Він роздягнувся, взяв на себе халат і капці та змагався з почуванням, що домагалися належного місця. Сказав собі, що він дурень, але і від того запевнення не було йому ліпше.

Поклався до ліжка, сперся на подушку і силкувався читати. В 10-ій годині музика і танці затихли, і тиша заляглa корабель. Він вернувся до своєї першої книжки. Його давне вдоволення при лектурі почало поволі вер-

ЛАТИНСЬКИЙ ЄПИСКОП У ПОЧАЇВСЬКІЙ ЛАВРІ.

В ч. 157 „Діла" у статті про те, як „Малому Дзвінкові" спішиться „ревіндикувати" почаївську Лавру, було сказано про „безпідставні підстави" до подібних зазіхань. Не можемо твердити, чи у зв'язку з цими планами чи ні, але факт фактом, що Почаївську Лавру почали відвідувати не лише світські римо-католики, не лише звичайні ксьондзи, але вже й вищі латинські церковні достойники.

Отак у першій половині липня шлеський римо-католицький єпископ Станіслав Адамський відвідав усі історично-національні українські твердині Волині: Остріг, Межиріч, Вишневець і нарешті Кремянець та Почаїв. Єпископ Адамський відвідав Почаївську Лавру в супроводі куратора кремянецького ліцею інж. Чарнецького.

Пишучи про ці відвідини Почаївської Лаври єпископом Адамським, „Жице Католіцке" (ч. 30), орган луцького р.-кат. єпископа, гостем якого був єпископ Адамський, каже, що він відвідав „колись католицький монастир оо. Василіян".

На Волині всяко говориться, особливо, коли йде про „ревіндикацію" когось чи чогось. І всеж — хто-то, а „Жице Катол." повинно б висловлюватися якось більш по християнськи, без тенденційних промовчувань, без хитромудрої гри слів.

Адженж усім добре відомо, що Почаївська Лавра — це не „онгісь кляштор католіцкі оо. Базиліянуф", а спочатку український православний монастир, потім український уніятський (греко-католицький монастир) оо. Василіян, а сьогодні знову український православний монастир (Лавра).

Прикро вражає ця дуже прозоро-ревіндикаційна гра слів у духовнім часописі, що підказує польському латинському населенню Волині фальшиву думку, буцім то Почаївська Лавра — це „онгісь польський латинський монастир, значить — „ревіндикуй" його!

В якому характері еп. Адамський відвідав Почаївську Лавру — чи як богомолець до Пречистої Діви Марії з її чудотворнім почаївським образі, чи як турист, що оглядає цікаві памятки старовини, нам не відомо.

ЩЕ ОДНО „ПШИСПОСОБЄНЄ".

Тяжка нині доля тих, що родяться на світ. Кожний — хоче чи не хоче — мусить бути вундеркіндом. Ледви перестав рачкувати, як уже сипляться на нього всякі „пшиспособеня". Але такого, яке ось недавно прийшло, не сподівалися волинки навіть з найбільш розвиненою уявою, хоч назагал фантазувати вони вміють неабияк! Прийшло **„пшиспособене ревіндикаційне"**. Діти-місіонарі! Діти-апостоли.

На Волині, як видно, все можливе. Волинь це країна більших можливостей, ніж якась там Америка. З біблії знаємо, що в Палестині промовила за ввесь час одна лише Валаамова осляця. В нас говорять тисячі і ніхто не дивується. То чого-ж дивуватися дитячому „пшиспособенію ревіндикаційному"?

Про це „пшиспособене" читаємо на 480-ій стороні ч. 30 дуже поважного органу луцького римо-катол. єпископа „Жице Католіцке" таке: „Відділ молоді. Як буду переконувати поляка(!) православного віроісповідання, що повинен прийняти католицьку віру. Конкурсова праця К. С. М. М., відзначена пятою нагородою".

І ось той молодий „ревіндиактор" із Катол. Союзу Мужеської Молоді (К. С. М. М.), добре утерши собі носа і почухавшися за вухом, оповідає в белетристичній формі, як він буде апостольствувати.

Не будемо тут переповідати той хлопчий „ревіндикаційний" твір, що грішить усіма гріхами не лише незнайства (психольогії, історії, розладу церкви), але й безпардонністю, вдиранням у чужі хати, в чуже життя, в чужу душу. А до того ще — послуговується фальшивими аргументами.

Можна уявити собі, в що обернулось би життя українського населення Волині, коли б отакі безвусі „ревіндикатори" розлізлися по селянських хатах.

Чи уявляє собі редакція „Ж. К.", яку гонч шкоду зробили б передовсім — латинству? А зрештою, чи не сталось би щось гіршого?

Пощо-ж пхати молодь туди, де їй не місце?

С. С.

З Карпатської України.

ПРЕМІЄР ТЕЛЕКІ В УЖГОРОДІ.

В понеділок, 24. ц. м., після полудня приїхав до Ужгороду, вертаючись з інспекції Верховини, мадярський премієр міністрів граф П. Телекі. Привитати мадярського достойника жандарми допустили також двох відомих мадяро-руснаків: Ю. Марину та М. Демка.

Тої самої днини ввечір відбулося в ужгородській урядовій палаті прийняття церковних, громадянських та політичних достойників бароном Телекієм. Було чимало урядовців мадярів, зявились „карпаторусинські" посли до будапештенського сойму, єпископ Стойка, канонік Ільницький та польський консуль в Ужгороді Щеньовський. Впадало в очі всіх присутніх, що гр. Телекі найдовше розмовляв з каноніком Ільницьким та консулем Річпополітой Щеньовським. Вечором під командою Пішти Фенцика примашерувало перед лице самого премієра кількадесять карпато-русинсько-русских бурсаків, які грімко відспівали „Многая літа". Та премієр скоро відправив хористів, бо в передпокоях чекали вже ріжні делеґації жидів та циганів, якісь нібито представники робітництва та делеґати ужгородських... атлетів. Державне свято закінчилось пиром під голим небом на платформі ужгородського замку, де вино лилось цілими потоками...

Премієр Телекі виїхав з Ужгороду до Будапешту пізно в ночі, обіцявши при прощанні, що „краща доля Карпатської Країни тепер забезпечена".

Анонімовий зїзд влеймить українське духовенство.

Громадянська праця українського духовенства нераз і не два була причиною гострих атак польської преси, яка у відношенні до українського духовенства стоїть на становищі, що воно не повинно займатися ніякою іншою працею поза працею в церкві. Цього домагається теж і львівський кореспондент варшавської **„Газети Польскої"** п. С. М., який у статті п. н. „Голос перестороги" (ч. 205 з 26-го липня ц. р.) виступив з закидом, що українські священники не тільки займаються політикою, але й входять у тісні звязки з „українськими екстремістами (зпід знаку п. Паліева) (!), чого доказом є те, що на останніх загальних зборах „Просвіти" святоюрського каноніка висунули на провідника товариства, якого штаб опанували українські „фашисти" й „тоталісти". Для підтримки своїх закидів п. С. М. покликується на еп. Хомишина.

„Не треба зрештою щойно п. Паліева та його органів, щоб заспокоїти цікавість публичної опінії у справі політичного характеру ролі, що її виконує греко-католицьке духовенство. Без порівняння більш міродатний від тих чинників авторитет то станиславівський єпископ Григорій Хомишин, у численних пастирських листах та в окремій публікації (що у свому часі була обговорена в „Газеті Польскій") від ряду літ значну частину своїх зусиль присвячує насвітлюванню та пятнуванню тієї ролі з церковно-релігійного становища. Закиди, які єпископ-українець робить священникам-українцям, загально відомі. Факти, які в своїх енунціяціях станиславівський єпископ назбирав, стверджують понад усякий сумнів, що значний — кажучи оглядно — відлам греко-католицького духовенства вже віддавна переніс точку ваги своєї праці з релігійно-церковної ділянки на політичну діяльність, що визначається крайньою націоналістичною демаґогією. „Священник мусить бути священником" — закликає опамятатися українських священників єпископ Хомишин, коли в дійсности — мусить це з жалем ствердити — став він ніким неконтрольованим агентом конспіраційної мафії і звичайним політичним агітатором, для якого ряса є тільки глейтом, який влекшує безкарне поширювання ворожих суспільному і державному порядкові диверсій серед баламучених мас населення".

П. С. М. підкреслює, що і польське громадянство і польська влада „орієнтуються всесторонньо в роді „місії", яку на тих землях виконує більшість священників-українців, а доказом цього мають служити „лічне процеси витачане ксе:::ком грецко-католіцким за українізованє назвіск польскіх". Цікаво! Після такого закиду, що українське духовенство „поширює ворожі суспільному і державному порядкові диверсії" п. С. М. знайшов аж процеси за „українізацію польських прізвищ". Чи не краще було злобутися на сильніші докази та навести присуди українських священників за оті „ворожі суспільному і державному порядкові диверсії", бо хіба не може бути, щоб влада пускала такі „диверсії" плазом. Але шановний професор С. М. нічого подібного не навів, тобто хоче, щоб читачі вірили „ін верба магістрі", що українське духовенство „дивротове", „екстремістичне" і т. д. А коли нема доказів на оті „диверсії", то виходить, що п. С. М. і йому подібні роблять українському духовенству закиди за діяльність, за яку недавно вся польська преса без винятку прославляла покійного о. Доманського, провідника поляків у Німеччині Всі оті жахливі „диверсії", які — як каже п. С. М. „поширює" українське духовенство, зводяться таким чином до патріотизму наших священників і до їх громадянської діяльности. Словом: в українських священників є зле і злочинне те, за що польських священників називають національними діячами („даяч народови") і патріотами. Як завжди — дві мірки.

Отже п. С. М. та йому подібні хотіли б, щоб українські священники припинили свою національну працю, щоб замкнулися в церкві. Ясна річ, карати за ту діяльність і так відстрашувати священників від неї — якось незручно, тому треба шукати всяких претекстів, які зрештою знаходяться. Але найкраще було б, якби проти такої діяльности виступили самі українці, чи ще краще українські священники.

„Але важко оманюватися, щоб оздоровлення цих хоробливих відносин могло перевести виключне й одностороннє пристосовування адміністраційно-судових розпорядків. Не треба теж перецінювати апостольської акції єпископа Хомишина, що не має опертя і підтримки чинників, які ріша-ють сьогодні про шляхи і цілі церковно-релігійної політики на львівській святоюрській горі. Це оздоровлення, якщо воно має бути органічне й суттєве, повинно прийти з середини так, що створився б достаточно сильний і динамічний осередок реакції проти дотеперішнього стану речей серед самого греко-католицького духовенства".

Професор С. М. знайшов такий „динамічний осередок". Його першим ступнем має бути:

„Відбутий у першій половині липня — на жаль проти волі греко-католицького епископату — скромний чисельно зїзд цивільного

татись. Наново закурив папіроску та курив її з приємністю. Немов з віддалі доходило до нього корабельне видзвонювання годин, 11. години, потім пів до 12-ої, потім півночі. Задруковані сторінки ставали невиразні, він зазначив місце у книжці, поклав книжку на столі і позіхнув сонний. Мабуть уже близько Корцова. Він чув, що корабель звільняє темпо та що гомін машин злагіднів. Мабуть корабель минув Ріг Святого Іллі і наближувався до берега.

Нараз він почув пронизливий жіночий вереск. Несамовитий крик страху, невимовної муки — і ще чогось, що аж зморозило кров у його жилах, коли він зіскочив зі свого ліжка. Крик роздався двічі, за другим разом закінчився жіночим риданням і захриплим криком якогось мужчини. Тупіт людських ніг у бігу пролетів мимо його вікна. Алян почув ще один крик, а потім голос команди. Він не міг розріжнити поодиноких слів, але здавалося, що сам корабель почув те все. Прийшла нагла тиша машин у безруху, вслід за тим жахливий удар завернених машин і голосний аларм дзвона, що скликував поготівля залоги рятівних човнів.

Алян стояв проти дверей своєї кабіни. Він знав, що сталося. Хтось скочив у море. І в тому моменті все життя і вся сила покинула його тіло, бо бліде лице Марії Стендіш немов вирінуло в тій хвилині перед ним, якби вона своїм спокійним голосом казала йому: „Ось це той другий спосіб." Лице його поблідло, він схопив свій халат, розкинув настіж двері і побіг слабо освітленим коридором.

(Далі буде).

і військового духовенства того обряду, своїм ходом і своїми ухвалами доказав, що у рядах того духовенства всеж будиться і тліє згадане вгорі почуття відповідальности і змагання до морального відродження Церкви".

„Цей зїзд звязаний — пише п. С. М. — з роковинами 500-ліття Фльорентійської Унії, підлав подрібній аналізі адміністраційну, персональну, виховну й господарську політику, що її веде греко-католицька церковна влада у львівській та перемиській діецезії (!). Запроестував рішуче проти зловживання святощів і культу греко-католицької Церкви і Католицької Акції до партійно політичних цілей. Здемаскував виховну систему в духовних семінаріях греко-католицького обряду, що не має нічого спільного з цілями релігії і виразно вказав на „загрозливий стан анархізації", викликаний з одного боку постійною недугою митрополита, з другого політикою гурта „невідповідних співробітників" архиєпископа Шептицького. Зїзд підкреслив, що „деякі духовні-українці мусять вибрати між польською державною льояльністю, чесною службою католицькій Церкві і власному народові і безцеремоніяльним вислуговуванням ворогам християнства і культури".

Очевидна річ, що на тому зїзді — як пише п. С. М. промовці підкреслювали, що на терені Церкви крутяться „законспіровані диверсанти", „вивротовці", чужі агенти і т. д. і т. д. А вкінці зїзд заявив, що „почне рішучу боротьбу зі злом, що нищить нашу католицьку віру і нашу Церкву". Тільки п. С. М. про цей цікавий зїзд. Але не подав п. С. М. де саме той зїзд відбувся, хто на ньому був і закрив навіть дискретно те, що написала була свого часу преса, що ініціятором і провідником того зїзду був... о. Ільків. Досить!

ПЕРЕД РЕКОНСТРУКЦІЄЮ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, Авас. У найближчому часі треба сподіватися реконструкції еспанського уряду. На недавньому засіданні уряду обговорювали ту справу, тому по засіданні сподівались офіційного комунікату, та він не появився. Рішення треба сподіватися на черговому засіданні ради міністрів

—o—

РАТИФІКАЦІЯ ПОЛЬСЬКО-ФІНЛЯНДСЬКОГО МИТНОГО ПРОТОКОЛУ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, ПАТ. Міністр закордонних справ Фінляндії обмінявся з польським послом ратифікаційними документами, що торкаються додаткового протоколу у справі мит на фінляндський сир.

—o—

ПОВСТАННЯ В МЕКСИКУ.

НЮ-ЙОРК, 26. 7. ПАТ. Кореспондент „Нью-Йорк Таймс"-у повідомляє з Мексику про вибух повстання в Іраквато, стейту Гуана Хуато. Повстанці з шефом місцевої поліції забарикадувались у будинку поліції, що його окружило військо.

У 74-ті роковини уродин Митрополита.

В суботу 29. липня ц. р. припадають **74-і роковини уродин** Нашого Високодостойного **Архипастиря Митрополита Кир Андрея.**

В неділю 30. липня ц. р. по всіх місцевостях АЄпархії відправиться торжественна Безкровна Жертва в намірені **Шановного Ювилята.**

При кінці Служби Божої слід відспівати пісню „Тебе Бога хвалим".

Від гр.-кат. Митрополичого Ординаріяту.

У Львові, дня 25. VII. 1939.

† Никита, Єпископ Патарський,
Ген. Вікарій.

—o—

Чи можна забезпечити гроші?

Гроші, як найвигіднішний засіб міри й вимін господарських вартостей, у сучасному господарстві **необхідні.** Спроби обійтись без грошей виглядали би так само, як спроби заступити залізницю чи автомобіль дереляним возом, а електричне світло свічкою. Можливість такої „заміни" очевидно майже виключена, бо воно страшенне спримітизувало б й утруднило б нинішне живе й розвинене господарське життя.

Побіч фукції засобу виміни господарських вартостей, гроші виконують також дуже важну функцію **зберігача** цих вартостей. На цій функції що в реальному житті має великанське значіння, основане ціле модерне **кредитове господарство,** а це останне спирається **на ощадностевому процесі** всіх тих у господарстві чинних людей, що частину своїх доходів відкладають як ощадність на будучі часи.

Спокійне і постійне відкладання частини доходів на ощадність вимагає, щоб гроші мали постійно **незмінну вартість,** бо ніхто не матиме охоти сьогодні відкладати частину дійсних і означених вартостей, коли не знатиме, яку дійсну вартість матимуть ощадности **завтра.** Це зовсім природне міркування людини, що працює і думає не тільки на один день.

Вартість гроша означується його **купною силою,** тобто мірою реальних вартостей, що їх за дану одиницю грошей дістанемо не тільки сьогодні, але й завтра, за рік, за два, чи за десять років. Коли б була змога втримати купну силу гроша у незміненому стані, то ціла справа забезпечення вартости людських ощадностей що прибрали форму банкових вкладів, була б поладнана й запевнена. Втримати купну силу гроша у незміненому стані, це найбільша трудність, яка завсіди стояла і завсіди стоятиме перед цілим грошевим улад женням і перед практичними керманичами цього улад ження. Гріш саме є на те, щоб бути **мірником** вартостей, але ціла річ в тому, що вартість зовсім не така сама справа, як напр. довжина, вага, чи ширина якоїнебудь речі. Вартість, а за нею потім і ціна, це дуже складна функція субєктивної оцінки самої людини, яка підходить до всього з погляду **своїх** потреб, які треба заспокоїти. А що людські потреби дуже неоднакові і дуже змінні, то годі дивуватись, що оцінка вартостей предметів, які мають заспокоювати людську потребу, досить часто змінюється, а з цим мусить також змінятись вартість грошей, що є засобом виміни тих предметів, які мають заспокоювати людську потребу.

Це проблеми досить складні і їм треба глибше приглядатись, щоб розуміти, **що можна від грошей вимагати, а чого вони не всилі виконати.**

Гроші — це практична людська установа, яка має виконувати певну господарську функцію. А що всякі людські уладження ніколи не є бездоганні, то й грошеве уладження не може бути аж таке добре, щоби забезпечувало незмінність вартости річей, що їх люди потребують в житті, але в ріжних часах і обставинах неоднаково цінять.

Цих кілька теоретичних завваг треба памятати, коли розглядаємо питання, як забезпечити вартість грошей і грошевих капіталів, що у формі ощадностевих вкладів за посередництвом банків працюють у господарстві.

Пошуканка за тривкою забезпекою вартости гроша й ощадностей така для нас зрозуміла, що її доцільність ми признаємо згори, а всім зацікавленим у цій справі допоможемо розглянутись у цій нелегкій та досить складній матерії, щоби врешті вони почали орієнтуватись, як дати собі раду зі збереженням вартости грошевого надбання, яке мають у себе чи в банку.

Ціле господарське життя, в тому й усі власники грошевих капіталів дуже зацікавлені в тому, щоб не відбувались **ніякі експерименти з валютою,** зокрема, щоб валюта не ставала інструментом такої чи іншої господарської політики, тільки залишилась у стані стабілізації і виказувала постійно незмінену вартість у відношенні до золота.

Ця справа залежить від розвитку господарських відносин в державі й у світі, бо коли господарський стан загально буде поправлятись, то меншатиме небезпека, що валюту зроблять засобом поправи господарства, і вона затримає свою теперішню вартість.

Не знаємо, як буде розвиватись державне і світове господарство, бо не знаємо чи буде у світі спокій, але з чималою певністю треба принятн, що в атмосфері політичного спокою господарство мусить поправлятись, а разом з тим буде добре функціонувати стабілізована валюта. На той випадок власники грошевих капіталів можуть спокійно далі працювати і нагромаджувати щораз то більші суми на бажаних вкладках, бо ніякої загрози для них не буде. Такого розвитку справ бажають собі не тільки вкладачі, але й самі банки, які чи не найбільше зацікавелні в тому, щоби гріш, вклади і кредити зберегли свою первісну й незмінену вартість.

В атмосфері політичного спокою і господарського ладу та успіху, банки гарантують вкладачам повну виплатність вкладів, хосенне та здорове їх використовування у своєму обороті і пристойну відсоткову винагороду за їх уживання.

Для власників грошевих капіталів, що не мають змоги, охоти чи вміння уживати своїх грошей безпосередньо в господарській чинности, найкращою забезпекою не тільки грошей, але й доходу з них є вклад у солідному, рідному банку.

Тут є ще та вигода, що у випадку потреби гроші можна негайно дістати. Це дуже важна справа для тих, що щадять та складають собі гроші на якусь ціль і вибирають їх тоді, коли є відповідна сума і є змога бажану ціль осягнути.

Отже доки існує **політичний спокій,** то поведінка власника грошей повинна бути зовсім нормальна; він повинен далі працювати і щадити, а заощаджені гроші довіряти рідному банкові, який на бажання виплатить йому вкладку назад.

Найбільше лиха робить звичайно **переполох** поміж банковими вкладачами, яким здається, що не мають більшої турботи, як лиш ту, щоб чимскорше вибрати гроші з банку і заховати дома. Нема що й говорити, що така поведінка не веде до цілі.

Валютарну політику, яка має завдання регулювати грошевий обіг в державі так, щоб він правильно функціонував і валюта находилась у стані стабілізації, веде сьогодні держава. Не знаємо, якими шляхами піде ця політика далі, але досі чинник, що цю політику **веде,** зовсім

Поготівля британських летунських сил на східному побережжі.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ НАД ГИРЛОМ ТАМІЗИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подає „Дейлі Мейль", на східньому побережжі Англії введено скріплене поготівля британських повітряних сил. Причиною тої постанови є рейди німецьких військових літаків, які з останніх тижнях помічено у віддалі меншій, ніж 3 милі від берега, себто над територіяльними водами Англії. М. ін. німецькі літаки перелітали над гирлом Тамізи й Гамберу.

Злучені Держави гарантують Панаму проти аґресії.

ВАШИНҐТОН. ПАТ. Сенат ратифікував договір з панамською республикою, на основі якого обі держави відбули би консультацію на випадок можливої аґресії, що загрозила б Панамі або панамському каналові.

Панама вже ратифікувала той договір.

НОВИЙ КОМАНДАНТ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРСЬКИХ СИЛ У СХІДНІЙ АЗІЇ.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Віцеадмірала Гарта піднесено до ступня адмірала та заіменовано командантом американської фльоти на азійських водах.

Страшна злива над Варшавою, сніг у Німеччині.

У вівторок (25. 7.) пополудні перейшла над Варшавою сильна буря зі зливним зощем і громами, що лютувала 4 години. Вода залила багато низько положених домів на передмістю Варшави. Найбільше потерпіли мешканці сутерин, яким вода вливалась навіть до кімнат. Зливний дощ заподіяв теж великі шкоди в городах. Зріс рівень води у Вислі, що в останньому часі почала висихати.

БЕРЛІН, ПАТ. По сильній спеці в б. Австрії та полудневій Німеччині, нагло обнизилась температура. В австрійських Альпах перейшли сильні бурі зі снігом. На висоті 1.500 м. упав сніг. Температура в Альпах сягає 8 ступнів нижче зера. Внаслідок снігові в Альпах і зливних дощів у долинах нагло пробивають альпейські ріки.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

добре розуміє вагу стабілізованої валюти для господарського життя держави і веде її по лінії, яка зовсім відповідає потребам ощадностевого процесу. Мусіли б трапитись дуже глибокі та важні причини, щоби держава вважала конечним змінити свій дотеперішній підхід до валютової політики і піти дорогою маніпуляції валютою.

А колиб навіть ця маніпуляція у формі **девалюації валюти** прийшла, **то це ще рішуче не є ніяка катастрофа для грошей і для ощадностей**, бо девалюація може тільки дещо піднести рівень цін на внутрішньому ринку, що ніякої руїни гроша не може привести. У нас є рішуче перебільшений страх перед девалюацією валюти, яку в той чи інший спосіб переводять держави у мирному часі, бо в нас **девалюацію переплутують з інфляцією** і то найгіршого сорта, яку у нас у війні вела одна держава, що гинула, і друга, яка тільки родилась.

Напевно зовсім інакше були б виглядали наслідки воєнної інфляції, колиб не була загинула держава, що її вела, так як це було видно на колишній чехословацькій валюті, яка заховала була ще досить високий ступінь давньої вартости.

Власники грошевих капіталів і банкових вкладів негайно хвилюються, коли хтось говорить про девалюацію, бо їм здається, що їх гроші обернуться внівець. Так не є і не може бути, бо в мирному часі ще ніодна держава не зруйнувала своєї валюти, а спірна регуляція її купної сили зовсім нікого не знищить. Адже деяка звишка рівня цін, що прийшла б у наслідку девалюації не приведе для гроша та вкладок ніякого нещастя, таксамо, як його не приводить **кон'юнктуральна** звишка рівня цін, що буває іноді досить значна.

В ці справи треба вдуматись і старатись їх зрозуміти, а тоді напевно не буде такого страху перед девалюацією валюти, а власники грошей та вкладок перестануть панічно лякатись, що вона їх „ограбить".

Це ще далеко не найбільший клопіт, коли пшениця, що тепер коштує 20 зол., внаслідок ділання девалюації валюти коштувала би 30 зол. У випадку, що така звишка цін на хліборобські продукти могла би прийти внаслідок девалюації валюти, така девалюація була би навіть потрібна з огляду на загальний господарський інтерес і на **справедливість супроти найважнішої господарської групи населення, що її продукти є розмірно страшенне низькі.** Але знавці валютових справ твердять, що девалюація тут нічого не помогла би, бо вона піднесла би загальний рівень цін, а самої розбіжности між цінами на хліборобські і промислові продукти не вирівняла би. З тієї причини вважають безвиглядним стосувати девалюацію валюти для усунення цінникових „ножиць".

Із цих міркувань виходить, що навіть на випадок нормальної (плянової) девалюації валюти власники грошей і вкладок нічого не втратять, і зовсім не повинен припинитися ощадностевий процес та змаліти охота вкладати ощадности до банків.

Тепер найбільше тривожить власників грошей і вкладок **розмова про війну.** Не можна сказати, що її не буде, але ніхто певне не скаже, що таки буде. Нас ця справа тут цікавить настільки, наскільки вона може мати вплив на валюту, на діяльність банків, на вкладки і на ощадностевий процес.

І тут здається нам, що загальний страх перед війною у всіх тих, що мають якінебудь гроші, є надмірно перебільшений. Очевидно, що війна мусить мати вплив на вартість валюти, бо хоч правда, що війна ведеться не гріщми, а реальними засобами, проте кожному відомо, що при допомозі грошей, які кожний мусить приймати, лекше дістати ці засоби.

З того боку емісійна чинність білетного банку буде помітно збільшена, бо держава, що воює, буде змушена позичати гроші частинно від свого населення, частинно від білетного банку, який може збільшити суму грошей тільки при помочі друкарні. Розуміється, що сильно збільшений обіг грошей при рівночасно зниженій продукції товарів і збільшеному попиті на них, мусить викликати звишку цін і тим самим знишку купної сили гроша.

Але не можна забувати, що при системі максимальних цін це буде процес повільний і довгий, який проявиться щойно по якомусь часі, а тимчасом завсіди буде змога використати свої гроші без помітної страти.

Так говорити дає нам право обставина, що в наших відносинах іде про **малі гроші**, з якими тепер — негайно — не можна нічого поважнішого зробити, а на початку війни чи в самій війні грошей буде теж потрібно. Якщо видамо їх тепер, то дещо візьмемо їх пізніше, коли прийде пекуча потреба?!

У війні банки не припиняють діяльности і ті невеликі суми грошей, що їх наші вкладачі мають в українських банках, **можна буде завсіди без труду дістати,** бо господарське життя **не припиниться і готівки не забракне.**

Великі гроші давно вже встигли **перемінитись на реальні вартости** і їх у нас майже нема, а та вся дрібота, що має по пару тисяч золотих на вкладці в банку не потребує попадати в розпуку, що має з ними зробити тепер, коли їх напевно буде потрібно колись.

Не треба забувати, що реальні вартости у війні можна **реквірувати**, але й без того сильно тратять вартість, бо війна так пересуває та перемішує людей, так змінює їх матеріяльний стан, створює такі ситуації, що рішуче годі щонебудь сказати, чи посідання реальних вартостей є в даній воєнній ситуації краще від посідання грошей.

Адже реальні вартости ніколи не можуть бути цінніші від людського життя, що його поглочує війна і тому трудно найти повну безпеку для грошей, коли її не матиме людське життя. У цих справах треба мати почуття міри і пропорції і не вважати найбільшою турботою того, що нею не є, бо більша чи менша вартість гроша в обличчі важкої війни не може мати великого значіння.

Строгі девізові приписи заборонюють купувати чужі валюти, але навіть коли б можна було їх купувати, то вони стануть в пригоді щойно по закінченні війни і то ще за передумовн, що держава накаже віддати валюти на потреби війни.

Навіть, колиб можна було перетримати валюти цілу війну, то ще й тоді вирнає ненебезпека, що ці валюти стратять теж на вартости, а інші держави теж можуть бути примушені обезцінювати свої гроші.

Прожиток у війні далеко не легкий і тому часто вже так бувало, що для прожитку треба було позбуватись і найкращих валют, отже трудність втримати їх аж до кінця війни таки немала.

Золотом не вільно торгувати, а в війні держава напевно збиратиме золото для своїх потреб, тож переховати його на те, щоб воно було забезпеченням вартости звощадженого грошевого майна так само не легко, як переховати валюти.

Врешті не малий вплив на остаточну вартість валюти матиме також **вислід війни.** Держава, що встоїться, напевно не знищить своєї валюти без дуже важних причин, а держава-переможниця буде вживати всіх заходів, щоби вартість валюти не впала за глибоко.

З усього, що було сказане про валюту і про забезпечення грошей треба зробити ось такі висновки:

1. Найгіршим дорадником в господарських, а тимпаче у грошевих справах **є страх.** Тому не треба йому піддаватись.

2. Великої надуми, обережности й спокою потребують у справах своїх грошей та вкладок головно ті особи, що мають більші суми і через те виставлені на більшу небезпеку, що можуть щось нерозумного й некорисного зробити.

3. Власники менших сум і вкладів повинні зберегти повний спокій і не вдаватись у непотрібні дрібні купна, бо вони завсіди будуть некорисні.

4. Вклад у солідному, рідному банку це завсіди добра льоката грошей, що їх потрібно не тільки в мирному часі, але також у війні.

5. Повної безпеки валюти і грошей за всяких часів — ніде не було й не буде. Мир валюту стабілізує, війна повільно її обезцінює.

6. Плянова девалюація валюти в часі мира це ніяка катастрофа, а може бути навіть потрібна господарському життю, залежно від обставин.

7. В теперішньому часі найменше доцільно вибирати гроші з банку і переховувати їх дома.

Анґльо-французька летунська співпраця може поширитися.

ПРОМОВА АНҐЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЛЕТУНСТВА.

ЛЬОНДОН. ПАТ. У вівторок вечором відбулося приняття в одному з льондонських готелів з нагоди 30-их роковин першого перельоту над Ля Маншем.

Промовляв французький міністр летунства Ґі Ляшамбр, опісля британський — сер Вуд.

Цей останній підкреслив тісну співпрацю між летунством обох держав. Він висловив побажання, щоб французькі літаки відбули лети над Анґлією та висловив здогад, що анґльо-французька летунська співпраця може ще дальше поширитись. У вівторок відбув він, разом з найближчими співробітниками, розмову з мін. Ґі Ляшамбром, що довела до позитивних вислідів.

Свою промову закінчив Кінґ чолобитнею для Ґітлєрія, що перелетом над Ля Маншем створив невидний міст між Анґлією та Францією.

Гітлєр нервово хорий?

ПОГОЛОСКИ У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

Варшавський „Дзенник Людови" приніс сенсаційну поголоску, що Гітлєр вповні нервово виснажений, бо у квітні і травні працював довший час днями й ночами. Щоб прийти до сил, він перебуває у Берхтесґадені, його навіть не інформують про державні справи. До Гітлєра взивали вже кількох славних неврольоґів, тепер звернулися до одного славного віденського неврольоґа, що перебуває у Варшаві, обіцюючи йому безпеку та гонорар у висоті 50.000 зол., але він відмовився їхати до Німеччини.

ГІТЛЄР НА ВАҐНЕРІВСЬКОМУ ФЕСТІВАЛЮ.

БЕРЛІН, АТЕ. Гітлер, який перебував у Нірнберґу, щоб доглянути над приготуваннями до вересневого партійного конґресу, приїхав до Байрайту, де буде присутний на фестивалю Ваґнерової музики.

—о—

Анґльо-франко-совітський пакт підпишуть ще цього тижня?

ВІН ОБІЙМАВ БИ ЛИШ ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Дейлі Скеч" твердить, що ще цього тижня підпишуть у Москві анґльо-франко-совітський пакт, який обіймати-ме лиш загальні засади. У міжчасі Анґлія переведе переговори у справі двобічних пактів з іншими державами.

Конфіската майна Ахмета Зоґу.

РИМ, АТЕ. Появився урядовий декрет, яким сконфісковано майно осіб, які „допустилися зради супроти альбанського народу". Цей декрет виконає окрема комісія під проводом коменданта карабінерів (жандармів), що вже наказав конфіскату майна б. короля Ахмета Зоґу та його співробітників. Комунікат комісії вичисляє всі „провини" б. короля.

Хто дав ініціятиву до розмови Вольтат-Гадсон.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, АТЕ. Німецька преса старається затерти немилє враження, яке викликали поголоски про відомі переговори німецького делєґата д-ра Вольтата з мін. Гадсоном у Льондоні. „Ессенер Національ Цайтунґ" признає, що Вольтат справді відбув ту розмову, але твердить, що ініціятиву в тій справі дали анґлійці та що розмова мала приватний характер.

З НАШИХ ЖИВИЦЬ І ЛІТНИЦЬ.

Розбудова Черча як мінерального живця.

Минає десять літ, як розпочалась розбудова мінерального живця Черче коло Рогатина Спілкою з обмеженою відповідальністю, зареєстрованою в торговельному суді у Львові.

Отсе одна з тих небагатьох лікувальних спілок, що є в руках наших українських спільників. Спершу був мінеральний живець Черче в руках 7 громадян з Черча під проводом директора школи Петра Бігуса і начальника громади Черче Василя Гладуша. Та коли їм нестало до засобів до наміченої розбудови, то вони звернулись до редактора „Діла" у Львові пок. Осипа Федорцева, щоб він представив цю справу нашим центральним господарським установам. Вітаючи заходи ред. Федорцева і д-ра Костя Лецицького дійшло до того, що в дні 1. березня 1929. р. засновано у Львові спілку: Мінеральний Живець Черче з обмеженою відповідальністю, до котрої приступило 52 наших спільників (осіб правних і фізичних), що вложили потрібний капітал (понад двісті тисяч золотих). Та Спілка перебрала предметові ґрунти в Черчі з мінеральними водами й боровинним і приступила весною 1929. року до розбудови Черча як мінерального живця для лікуванців уже у першому літньому сезоні 1929. р.

І так за тих десять років перейшли у Черчі тисячі лікуванців на тяжчі і лекші недуги. Наш лікарський світ пізнав лікувальні черчанські живці, між котрими вибились на передове місце боровинні купелі.

На розбудову Черча зложилися **три чинники:**

Передусім підприємство спілки: мінеральний живець Черче, що видобуває лічничі цінности джерел на доцільне лікування, при фаховій помочі Українського Лікарського Товариства під проводом Вп. д-ра Маріяна Панчишина, уладжуючи купальні лазниці і те все, чого потребують лікуванці.

Побіч підприємства спілки, що доставляє лікувальні живці, стоїть **громада Черче,** що побирає громадські оплати від лікуванців і за це має їм дати: спокій та безпеку у громаді, як також дороги і світло при дорогах. Громада Черче побирає ще частину доходу від спілки за відступлені їй терени до експльоатації живців.

А далі стоять **громадяни,** себто **члени громади Черче,** що приймають лікуванців і за це користають з лікуванців: за доставу підвод, з зарібків при роботах, за винайми мешкань та за збут яєць, масла, молока, курятини і городовини.

Ось так мінеральний живець Черче **дає варстат праці** для цих трьох чинників, що мають згідно співділати і доцільно працювати, щоб нести поміч усім тим, що у терпіннях від недуг шукають рятунку для свого здоровля. Від згідного співділання причасних чинників залежить дальший розвій самої установи, щоб **усувати всякі можливі недомагання** і дати лікуванцям по змозі те все, чого вони потребують і домагаються.

Отсьому то співділанню і щирій опіці **лікарського стану** завдячує мінеральний живець Черче своє добре ім'я і свій розвій. З нього користає також **українське селянство** і то у значному відсотку, що означає поступ і культуру та зрозуміння ваги гігієни у нашому громадянстві. З Черча користають як лікуванці не тільки українці з ближчих і дальших сторін, але також **громадяни польської національности,** що з під Варшави і Люблина заглядають до Черча та почуваються тут добре, як пристало у культурному товаристві.

Наше Черче стало не тільки місцем лікування, але також місцевістю приємних товариських сходин, де нема зарозумілости ні визиску, а щирість і товариська привітливість для всіх. Не диво, що хто любить своє і своїх, той приїзджає щороку до Черча... К. Л.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 27. липня 1880.

ПОГРАНИЧНИЙ НАПАД.

Дня 25-го липня напали російські погранічні сторожі на поршку в Гаях Дітковецьких коло Бродів. Усіх було шість, озброєних в револьвери чи пістолети. Чоловіка, що шинкував горівку в поршці побили й покалічили смертельно. Жиди уступили перед силою зброї. Горівку всю забрали і втекли з нею домів за границю. Діялось це смерком, несподівано і розбишаки справилися так зручно, що навіть наша сторожова сторожа, яка має свій постерунок у Гаях Дітковецьких, довідалася про те щойно після всього.

ФРАНЦІЯ НЕ БОЇТЬСЯ НАПАДУ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ.

Англійська преса виголікає знову на денний порядок справу союзу Росії з Францією. Річ подає „Дейлі Нюс", в російських урядових колах ходить знову чутка, що Росія і Франція заключили союз, який потребує лиш ратифікації. Як каже ця чутка, Франція вже не боїться — на підставі досьвідного змісту угоди і характеру союзу з Росією — нїякого несподіваного і скомбінованого нападу центральних держав.

ЗА КОРУПЦІЮ.

Берлін, 27. липня. В Кольонії і декотрих портових містах арештували в останніх днях багато урядовців фльоти за корупцію; один з них, Крамер, відібрав собі в арешті життя підрізавши собі жили.

Реконструкція еспанського уряду.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО — РЕҐЕНТОМ АБО КОРОЛЕМ?

У польській пресі появилася поголоска, що якщо Ї̀ї становище еспанського премієра обняв теперішній міністр внутрішніх справ Серано Сунер, ген. Франко став би у майбутньому королем Еспанії або реґентом — аж до часу, доки вирішать, кому віддати престіл.

Альбанські партизани дальше бороняться?

2.000 ІТАЛІЙЦІВ ПОЛЯГЛО ПРИ ЗАНИМАННІ АЛЬБАНІЇ.

У польській пресі появилася вістка, що альбанські повстанці відступили у глибокі гори, куди важко дістатися регулярним військам, і там дальше бороняться, підтримуючи мабуть контакт з Ахметом Зоґу. Італійські карні експедиції зліквідували кілька альбанських осередків опору, але інші дальше бороняться. В тій акції згинуло 2.000 італійських вояків.

Анґльо-французькі морські сили на Далекому Сході

ВИСТАЧАЮТЬ ДЛЯ ОХОРОНИ КОМУНІКА ШИНИХ ШЛЯХІВ.

ПАРИЖ, АТЕ. Згідно з оголошеними інформаціями, Анґлія і Франція мають разом на китайських водах 9 кружляків, фльотиллю контрторпедовців, 1 авіоматку та 20 підводних суден. На випадок потреби ці сили можна б ще скріпити 3-ма кружляками з Індії, 6-ма австралійськими кружляками та 2-ма новозеландськими.

З постанов недавньої сінґапурської конференції можна вносити, що ті сили не вистачили би для спараліжування німецьких кораблів, але забезпечили б анґльо-французькі морські шляхи.

ГЕНЕРАЛ ҐАМЛЄН ІДЕ ДО МОСКВИ?

Льондонська преса знов оцінює виглядн московських переговорів більш оптимістично. Вона твердить, що у вислідї порозуміння між Парижем і Льондоном усунено останні труднощі.

Небавом видуть до Москви французькі та британські вищі старшини армії та фльоти, м. ін. французький начальний вождь ґен. Ґамлєн

—o—

ПРОТИЛЕТУНСЬКА ОБОРОНА В ЯПОНІЇ ТА В МАНДЖУРІЇ.

СІНКІН, Домей. З огляду на часті совітські налети, манджурський уряд хоче ввести в життя приписи про протилетунську та протигазову оборону.

ТОКІО, ПАТ. Уряд видав постанову, що вводить у життя закон про протилетунську оборону, мотивуючи це неспокоєм на монгольсько-манджурському пограниччі.

СТАНОВИЩЕ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ДО АНҐЛЬО-ЯПОНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Американський державний секретар заявив, що японський уряд подав американському текст анґльо-японського договору. Становище Америки залишається від початку конфлікту без зміни.

—o—

ЛЕЙБУРИСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ СКОРОТИТИ ФЕРІЇ БРИТІЙСЬКОЇ ПАЛАТИ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, Авас. Партія праці має звернутись до уряду, щоб скоротив цьогорічні парляментарні ферії з огляду на теперішне міжнародне положення.

—o—

ТУРЕЦЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ІДЕ ДО ЄГИПТУ, ЄГИПЕТСЬКА — ДО ТУРЕЧЧИНИ.

КАІРО, АТЕ. „Ексчендж Телеґраф" довідується, що в найближчому часі виїде до Туреччини єгипетська місія, зложена з 15-ох старшин. Таку саму місію вишле Туреччина до Єгипту.

По широкому світі.

Французький амбасадор в Еспанії марш. Петен відвідав нині рано табор утікачів з Еспанії в Баркарес, де перебуває к. 36.000 осіб.

У Відні відбулись маніфестації з нагоди пятих роковин націонал-соціялістичного перевороту, що скінчився вбивством канц. Дольфуса.

У Мемелі відбувається приспішений набір новобранців.

У Люблині відбулося торжественне богослуження з нагоди отворення Евхаристійного Конґресу, на який прибув з Парижа найближчий співробітник кардинала Вердіє монсіньоре Босар.

У будинку сенату у Вашинґтоні вибухла пожежа внаслідок недогляду кухарів. Пожежу вгасила пожежна сторожа.

—o—

НІМЕЧЧИНА ДАЛЬШЕ ВИЗНАЄ ПАКТ З РАПАЛЛЬО?

Як подає преса, німецький уряд заперечив поголоски про німецько-совітські переговори у справі нового 10-літнього договору. При тому підкреслено, що Німеччина вважає рапальський договір зі СССР з 1925 р. дальше важним та що 2. стаття зобовязує до невтральности на випадок, якщо б другий контрагент попав у війну, якої не спровокував.

—o—

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ МАДЯРСЬКОГО МІНІСТРА ТОРҐОВЛІ І ПРОМИСЛУ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Реґент Горті дав на власне бажання димісію міністрові торговлі та промислу А. Кундерові і заіменував на його місце професора політехніки Варґу, дотеперішнього державного підсекретаря у тому самому міністерстві.

—o—

ЗАГАДКОВА ПОЖЕЖА НАФТОВОГО ШИБУ У БРИТІЙСЬКІЙ КОНЦЕСІЇ НА САХАЛІНІ.

МОСКВА, ТАСС. Згідно з інформаціями з Владивостоку, 24. ц. м. згорів у японській нафтовій концесії Ога на Сахаліні шиб „Дерік".

Місцева влада міркує, що причиною пожежі був злий стан протипожежного знаряддя. Йде слідство.

Присилайте передплату!

Великі бої між совітськими та японськими військами.

ВОЄННИЙ СТАН У ЦІЛОМУ МАНДЖУ-КО.

ГСІНКІН, 26. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: **Манджурський уряд оголосив, що на цілому просторі краю обовязують постанови закону про національну оборону. Від кінця червня оголошено виняткový стан в одній лише окрузі Голюн—Буїр. Одначе постійні налети совітських літаків до 150 км. у глибину манджурської території довели до того, що необхідно було поширити виняткові постанови на цілу манджурську територію.** Метою цього рішення — повідомляє Домеї — не лише візвати ціле населення до співпраці з військовою владою, але теж перестерігти совітську владу, що кожний акт агресії з Їх боку стрінеться з негайною відповіддю.

Агенція Домеї оголосила одночасно комунікат квантунської армії, що японці зістрілили вчора 59 совітських літаків.

МОСКВА, 26. 7. ПАТ. ТАСС повідомляє на основі вісток зі штабу монгольсько-совітських військ: Від 23. до 25. цм. японсько-манджурські війська намагались кількакратно атакувати і занятй становища монгольсько-совітських військ на схід від Халька у Монголії. Монгольсько - совітські війська відбили наступ і завдали великі втрати японсько-манджурським військам. Совітсько-монгольські війська займають міцно давні позиції на східнім березі Халькн. Одночасно в цьому часі дійшло до повітряних боїв. Дня 23. цм. японське летунство втратило 15 мисливських літаків, 2 бомбовці, 2 розвідчі літаки та аеростат, що поправляв стріли японської артилерії. По цих боях 5 літаків не вернулось до совітсько-монгольських летовищ. Того самого дня зістрілили і взяли до неволі полк. Коваро, команданта японської ескадри легких бомбовців. Його зізнання потвердили факт, що японці сконцентрували в районі воєнних дій значні повітряні сили, що їх вислали з Чунчун, Харбіну, Шепінкай, Гайляй та інших місцевостей. Повітряні бої відбувались теж 24 і 25 цм. Спершу були це сутички малих груп мисливських літаків, але опісля перемінились на загальні та великі повітряні бої. Підчас цих боїв японці втратили 24. ц. м. 34 мисливські літаки, 2 бомбовці та 1 аеростат. 9 літаків не вернулось до монгольсько-совітських летовищ. Дня 25. ц. м. зістрілили 19 японських літаків та спалено 1 аеростат. 6 монгольсько-совітських літаків не вернулось до своїх баз.

ТОКІО, 26. 7. ПАТ. Офіційно повідомляють: **Японський уряд дістав від совітського уряду відповідь на свою ноту з 20. ц. м. у справі поведінки совітської влади з японськими власниками вуглевих і нафтових концесій на Сахаліні. Японський уряд — стверджує комунікат — основно перестудіює совітську відповідь і тоді поробить відповідні кроки, щоб забезпечити інтереси концесіонарів, яким уряд СССР. загрозив конфіскатою їх маєтків. Представник міністерства закордонних справ заявив, що поладнання справи північного Сахаліну вимагає великої терпеливости.**

Радикальна зміна орієнтації Фінляндії зі страху перед нападом СССР.

СТОКГОЛЬМ, 26. 7. ПАТ. Сумніви опінії Данії щодо становища Швеції у справі шведсько-фінляндської співпраці, а головно спільної ремілітаризації Аляндських островів, відбились голосним відгомоном у шведській пресі. „Дагенс Нігетер", коментуючи статтю соціялістичного члена ріксдагу Вутта на сторінках „Арбетет" про настрої у Фінляндії, підкреслює, **що на Швеції може відбитися радикальна зміна положення, що витворилось не лише наслідком совітського спротиву у справі Аляндських островів, але наслідком бажання накинути Фінляндії гарантії СССР. „Арбетет" підкреслює, що Фінляндія почувається загроженою від сходу. Тому нордійське порозуміння не може бути військовим союзом, що звертається лише в один бік.** Опозиційний „Афтонбладет", що постійно виступав проти шведсько - фінляндської співпраці, **признає, що план ремілітаризації Аляндських островів має велике значіння і з військового погляду і нордійської солідарности. Одначе він може впасти тому, що Фінляндія не зуміє зберегти скандинавської орієнтації. Щоденник атакує мін. Сандлера запевняючи, що аляндський план віддав злу прислугу нордійській співпраці. „Соціялдемократен" з натиском підкреслює, що Швеція не має права відступати від співпраці з Фінляндією, бо тоді витвориться нове положення, в якім лучше чудо може врятувати порозуміння північних держав.** Більшість шведських щоденників стоїть на становищі співпраці з Фінляндією підкреслюючи, що не можна її покинути у хвилині, коли рішається справа совітської гарантії. На думку поінформованих кол організація аляндського пляну залежатиме передовсім від московських переговорів. Аляндський план буде зреалізований, якщо не дійде до совітської гарантії для Фінляндії. У протидежньому випадку на півночі повстало б зовсім нове положення, в якому нордійська співпраця мусіла б обмежитись до Швеції та Норвегії, бо Данія по підписанні договору про ненапад з Німеччиною фактично відпала.

—o—

Два нові страшні вибухи в Льондоні.

ЛЬОНДОН. 26. 7. ПАТ. Нині підчас дискусії в палаті громад над законопроектом про поширення повноважень для поліції до поборювання акцій ірляндських терористів дійшло до двох найбільших з дотеперішніх вибухів. **До першого вибуху дійшло в год. 2-ій пополудні в багажовій переховальні на головнім двірці Льондону Кінгс Крос,** з якого розходяться поїзди на північ і до Шкотії. Страшний вибух, клуби густого диму і стогони ранених викликали переполох між численними подорожніми, що його збільшили поклики до втечі зі страху перед дальшими вибухами. Поліція ледви вирвала з рук юрби невинного чоловіка. Бомба, що вибухла у валізці, знищила зовсім переховальню, більшу частину багажу і дві таксівки, що стояли коло перону. **Підчас вибуху було 16 осіб ранених, з того 6 жінок.** 11 ранених перевезли до шпиталю, при чому стан одної особи викликує поважні побоювання. „Скотленд Ярд" приступив негайно до акції та арештував в короткому часі 5 підозрілих осіб недалеко двірця. Перерви в русі поїздів не було. Поліція почала перешукувати всі переховальні на двірцях у Льондоні, щоб унешкідливити заложені там „на перехования" бомби. **Вечором вибухла нова бомба в головнім вході на двірець Вікторія. Кілька осіб було ранених.** Прем. Чемберлен повідомив палату громад про вибух бомб. Сподіються, що закон прийме палата в усіх трьох читаннях.

Знаменне вияснення про лети німецьких літаків.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У звязку з поголосками про лети німецьких літаків понад східнім побережжам Англії **британське міністерство летунства заявило, що чужі військові літаки виконують час до часу вправи над Північним морем зближаючись до англійських побереж, так, що можна їх доглянути. Одначе міністерство не має доказів, що ці літаки нарушили кордони британських територіяльних вод.**

—o—

У протекторатї відобрали дебіт 6-ом польським часописам

БЕРЛІН, 26. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Чеське міністерство відобрало дебіт таким 6-ом польським часописам: „Газеті Польській", „Куріерові Варшавському", „Ґлосові Народовому", „Експресові Ранньому", „Часові" і „Ґоньцові Варшавському". Розпорядок діе негайно та обовязуватиме до 15. липня 1941 р. „Ді Цайт" повідомляе: Чеський уряд підготовляе декрет про відобрання громадянства тим чеським емігрантам, які ведуть політичну діяльність закордоном. Декрет пристосують впершу чергу до б. през. Бенеша та його спільників. Маєтох осіб, яким відберуть громадянство, сконфіскують.

Довша нарада з през. Рузвельтом.

ВАШИНГТОН, 26. 7. ПАТ. Державний секретар Гуль відбув нині довшу розмову з през. Рузвельтом про загальне положення. Він відмовився дати якінебудь подробиці у справі цієї конференції.

През. Рузвельт призначив високим комісаром Злучених Держав на Филипинських островах Ф. Сея, заступника державного секретаря.

Протилетунське поготівля в Берлині.

Марш. Ґерінг продовжував далі свою інспекційну подорож по військових фортифікаціях і звидів летовище гидропланів на північнім розі острова Сильт, де відбув інспекцію летунських сил.

В год. 3-ій пополудні оголошено в Берліні стан протилетунського поготівля у звязку з тижневими протилетунськими вправами.

3 міліони фунтів позички для Китаю.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляе за щоденником „Асагі", що Англія признала 3 міл. ф кредиту Китаєві.

Засуд 10-ох польських учеників

У ҐДАНЬСКУ.

ҐДАНЬСК, 26. 7. ПАТ. Суд у Ґданьску засудив по 1 м. вязниці за несвідомий перехід границі таких польських учеників з Варшави, яких суспільна обезпечальня вислала до табору у Вежиці: В. Цесьляка, К. Вісьневського, А. Зембінського, Л. Лукасевича, Й. Зокал, З. Пекарта, Й. Віклака, Й. Восека, М. Ковальського і З. Збіковського, всіх у віці від 14 до 18 років.

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Діл в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарних краю.

СПОРТ.

Перед змаганнями: Україна—Поґонь.

В неділю 30. ц. м. в год. 5-ій пополудні дружина чорно-червоних розіграе товариські змагання з ліговою дружиною Поґоні на її грищі. Україна виступить до цих змагань у такому складі: Босий (Ґнура), Мікльош II. і Скоцень І., Романець, Каратницький і Гошовський, Магоцький І., Скоцень II., Мікльош І., Тихоліз і Дицьо. Невиключене, що в нападі і в помочі зайдуть ще деякі зміни. Ось так по переможних виступах України у Станиславові і в Чорткові матимемо змогу оглянути дружину чорно-червоних на зеленій мураві у Львові. Сподіємось, що наша дружина доложить всіх зусиль і не розчарує своїх симпатиків у Львові. Ціни вступу нормальні.

В неділю 6 серпня ц. р. Україна зустрінеться з другою дружиною державної ліги Гарбарнею перед недалекими вже змаганнями за мистецтво окружної ліги.

ЛУҐ — ҐВЯЗДА-ШТЕРН 5:2 (1:0).

Змагання цих дружин відбулися в поганих умовинах підчас дощу і на болоті. Виграла краще дисциплінована одинадцятка Луґу. Ворота здобули: Бунько 2, Карпа І 2 і Михайшин 1.

Чи знаете Ви, кількo є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

НОВИНКИ

28 ЛИПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 15. липня 1939.
† Володимира Вел. кн.
Лат. Вікторія п.
Сонце: схід — 3.47, захід — 19.14.
Місяць: схід — 17.42, захід — 1.54.

Завтра: 29. липня. Субота
Ст. ст. 16. липня 1939
Атанасія свят.
Лат. Марти д.
Сонце: схід — 3.49, захід — 19.1
Місяць: схід — 18.22, захід — 2.50.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legií, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо** число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Новий том бібліотеки „Діла"** повість **„Повнолітні Діти" Ірини Вільде**, висилаємо сьогодні нашим точним передплатникам як премію за червень. Реклямації признаємо тільки до 14 днів і то через почту. — **Адміністрація.**

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Українка.** У німецькому журналі „Німецький науковий часопис для Польщі", зшиток 36-ий, знаходимо рецензію на видану в бібліотеці „Діла" книжку Ілька Борщака „Наполеон та Україна" з такою кінцевою заміткою: „Дуже цікава та актуальна книжка". — В луже поширеним чеським тижневику „Озвєни" (ч. 29. ц. р.) вміщено новелю Василя Стефаника „Катруся" у перекладі Марії Носкової. Переклад дуже добрий, зберігає стиль і своєрідність мови автора. Перекладачка вже відома в українській літературі, між іншим її перекладу українських казок на чеську мову видавало в 1919 р. видавництво „Час". Від багатьох літ п. М. Носкова є лекторкою чеської мови в Українськім Університеті. — Недавно у Празі в однім зшитку великого видання „Історії людства" опубліковано працю чеської професорки історії Мілади Паулової, присвячену гетьманові Богданові Хмельницькому. — У ч. 1—2 „Слованского Пржегледу" крім статті В. Харвата „Загострення польсько-українського спору" були ще реферати з нагоди ювилею О. Олеся і смерти М. Аркаса та Сергія Шелухина. У прихильній рецензії оцінено книжку Івана Брика п. н. „Боротьба чехів за волю".

— **З бережанської вязниці** влада перевезла до львівської вязниці (Бригідки) таких політичних вязнів: 1) Теодора Чорного, 2) Івана Гальму, 3) Володимира Лагошняка, 4) Михайла Ганчара, 5) Гриця Комариського, 6) Івана Штогрина — всіх з Мозолівки пов. Підгайці; 7) Василя Сточанина з Ішкова, пов. Підгайці, 8) Василя Сухарського з Посухова, пов. Бережани; до Пйотркова Трибунальського влада вивезла таких політичних вязнів: 1) Михайла Дигана, 2) Степана Ганчара, 3) Степана Іжака, 4) Михайла Мороза і 5) Теодора Гука — теж усіх з Мозолівки пов. Підгайці; 6) Павла Мандзія з Посухова, пов. Бережани і 7) Теодора Лупиноса з Бишок пов. Бережани.

— **Вбили солтиса.** В Чертіжі, біля Журавна, невідомі люди вбили вистрілом з револьвера солтиса місцевої громади Йосифа Слюзара, по національности „русского". Вбивники стріляли вночі крізь вікно і то мабуть з дуже близької віддалі, бо куля, що проходила крізь груди, осмалила шкіру. На місці доконаного чину зявилися зараз слідчі органи зі Стрия, Жидачева, Журавна та з воєвідства зі Станиславова. Вони перевели дохождення. Окрема судова комісія з Журавна перевела секцію тіла.

— **Нова нафтова копальня** повстала у Старому Селі, на захід від Грибова пов. Горлиці. Небавом пічнуть вертіти перший шиб.

— **Новий костел** побудують у Коломиї у память перемоги польських легіонів та відбудови незалежної польської держави. В неділю 23. ц. м. святочно почали копати фундаменти під костел.

— **Львів під водою.** В ночі з понеділка на вівторок перейшов над Львовом сильний дощ, який перестав падати щойно перед полуднем. Коло 6. год. дощ був найсильніший — вода залила тоді Вулецьке Корсо (де щойно будують канал), та вдерлася до двох домів та понищила дотеперішні каналові роботи. Каналове поготівля мусіло там відтикати каналові крати, щоб вода мала куди сплисти — подібно, як на вул. Гродзіцьких, Снопківській, Грецькій, Турецькій, Легіонів і ін.

— **На вулицях Львова накручували фільму.** В середу коло 12. год. вполудне у Львові на Гетманській вулиці фільмові оператори під проводом режисера Вашинського накручували фрагмент фільми, в якій виступали відомі коміки Щепко й Тонько і танцюристка Ніна Вілінська. Поліція з трудом усунула юрбу та дала змогу виконати світлини. Про зміст нової фільми поодинокі львівські польські часописи висловлюють ріжні здогади.

— **Львівська хроніка.** Бездомна Явдоха Дутчак вибила шиби у поліційному арешті, щоб дістати дах над головою — хочаб у вязниці Старостинський суд засудив її на 60 днів арешту. — Львівський суд покарав півторарічною вязницею з припиненням Моріца Вебера, який присвоїв собі 1.800 зол. як інкасент заведення жидівських сиріт. — Старостинський суд покарав гривною у висоті 30 золотих Мозеса Ноймана, який разом з кількома членами сіоністичної лізниці вдерся до льокалю, де відбувався сіоністичний конгрес, та викинув на вулицю урну з голосами. — Агата Пімінська намагалася відібрати собі життя, поликаючи шкло, бо її чоловік — ноторійний злодій — у вязниці і вона залишилася з дітьми без засобів прожитку.

— **Краєва хроніка.** У пивниці на золочівському ринку вибухла пожежа, що знищила кілька тисяч штук емаліованого начиння вартости 10.000 зол. — У вівторок коло год. 8.30 рано вискочив із рейок б. ст. Куровичі особовий поїзд, що їхав з Бережан до Львова. Залізничий рух на тій лінії спинено. — Зборівський окружний суд засудив по 8 місяців вязниці 4-ох людей, які побили податкового екзекутора. — Песля Файг вискочила у Перемишлі з вікна 2-ого поверху та потовклася; причина замаху на життя — біда і нервовий розстрій. — Михайло Остапюк, що його ранив хтось з револьверу у Слободі Рунгурській, помер у шпиталі. — 5-ох типів напало на Сеньку Луців з Грушова, пов. Дрогобич та зрабували їй кожух. — Невідомий тип підпалив кілька кіп пшениці Бейніша Рота у Скоморохах коло Золотого Потока.

— **Жертви купелі.** 29-літній купець Михайло Ворончук потонув у Пруті біля Коломиї. — У Рукомищі коло Чорткова втонула 30-літня Анна Кошеля. — О. Венгжинович купаючися в Сереті коло Чорткова, скочив на камінь і важко поранився.

— **Напад на підсолтиса.** На дім Петра Хнута, підсолтиса в Яргорові пов. Бучач, напали в ночі якісь люди, що зрабували йому револьвер разом з набоями та дозволом на зброю.

— **Кров ллється по селах.** У Бабинцях пов. Борщів дійшло до бійки між Василем Гуською та Іваном Гуською, що фліртував з жінкою Василя; Іван Гуска забив Василя. — У Висовій пов. Камінка Струмилова двох невідомих людей напало на Іллю Браніцького та зранили його револьверовим стрілом у горло. — У Писарівці пов. Бережани двох селян намагалося затримати трьох підозрілих типів, що несли якісь пакунки. Один з них вистрілив та поранив смертельно селянина В. Ющака у живіт.

— **Буря у Луцьку.** Минулої неділі навістила Луцьк сильна буря з громами і градом. Вихор поздирав кілька дахів, відкидуючи деякі з них на велику віддаль; половина одного даху впала на телефонічні дроти та звалила два телефонічні стовпи. Крім того вітер поломав дерева, пірвав телефонічні дроти; град побив вікна.

— **Дезинтерія в Лодзі.** В останньому часі стверджено в Лодзі дуже багато випадків дезинтерії. Санітарна влада перестерігає населення, щоб не їло немитих овочів.

— **Повітряна труба** шириною коло 500 метрів перейшла над волостю Білогруда у лідському повіті, знищила 40 будинків, повирвала чимало дерев, порозносила копиці сіна та поробила великі школи в засівах. Також над Шлеськом (пов. Біла Бельсько) шаліла буря, що понищила засіви й сади; у Бельську вода залила пивниці і навіть мешкання у деяких домах.

— **Проти реклямування алькоголевих напитків.** Згідно з постановами останнього протиалькогольного конгресу вислано до уряду меморіял з домаганням, щоб влада заборонила реклямувати якимнебудь способом алькоголеві напитки та щоб скасувати малі плящинки з горівкою (т. зв. „сотки").

— **Вислідн експедиції Свен Гедіна до Середущої Азії.** Шведські учені опрацьовують науково багатий матеріял, що його зібрав відомий подорожник Свен Гедін підчас експедиції до Середущої Азії; небавом подадуть до публичного відома вислідн тої праці. Друкуються три томи студій, дальші томи в підготові. Як вступ до тих публікацій пише сам Свен Гедін 2-томову історію експедиції. Крім того є проєкт видати атляс Середущої Азії, зложений з 54-ох карт у поділці 1:1,000.000.

— **Масове затроєння.** У канадійському місті Монтреалі відбувався спільний шлюб 250-ох пар. Підчас принятя всі вони затроїлися напитками — тепер їхне життя загрожене.

— **Град у Чехії.** У середущій Чехії, зокрема в околиці Зліна, шаліла сильна градова буря. Град, який доходив до ваги 250 грамів, побив шкляні дахи у фабриці Баті та у фабриці самоходів „Татра" в Напаедль, крім того зовсім понищив засіви. Людей, що в пору не схоронилися до домів, град важко поранив.

— **Виставу кораблів** відкрила совітська влада в українській пристані Миколаїв; вона вясовує розбудову миколаївських корабельних верстатів. Одним з найцікавіших експонатів є модель корабля, що його збудували в Миколаєві 1843. р.

— **Пожежі в Литві.** У Литві трапляється щораз то більше катастрофальних пожеж. У середу згоріло ціле містечко Сіяль. В неділю згоріло 50 домів у містечку Ужвента. В околиці стації Юра згорів великий тартак разом з великими припасами дерева.

— **Відома фільмова артистка** Поля Негрі, виграла процес проти одного з паризьких тижневиків, який закинув їй, що вона є в контакті з німецькими провідними колами. Паризький суд признав, що такий замір міг підкопати авторитет Полі Негрі як артистки, тому призначив їй відшкодування у висоті 10.000 франків.

—o—

Зі судової салі.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ПОЛІТИЧНИМ ПРОЦЕСОМ У БЕРЕЖАНАХ.

Від 7.—12. серпня ц. р. відбудеться перед окружним судом у Бережанах розправа за злочин зі ст. 97 § 1 і ст. 23. та 225 к. к. проти: 1) **Василя Маркова, 2) Омеляна Бучинського, 3) Трохима Кобля, 4) Василя Горохівського, 5) Івана Бучинського, 6) Михайла Криха, 7) Івана Липного с. Петра, 8) Івана Липного с. Федя — всіх з Козівки, пов. Бережани, 9) Гриня Козака, 10) Гната Леми, 11) Павла Козака, 12) Льва Дулеби, 13) Михайла Хлопися і 14) Петра Майчука — всіх з Гайку Шибалинського, пов. Бережани.**

„ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ВИБОРЧОЇ ЛИСТИ".

Окружний суд у Луцьку розглядав цікаву справу Яна Лясоти з недавніх самоуправних виборів. Лясоті закинув акт обвинувачення, що він сфальшував виборчу листу: безправно вписав до неї Яна Карасевича та підписав його, а саме: виборчу листу „Християнського Звйонзку Господарського" ОЗН.

Обвинуваченій Лясота оправдувався тим, що йому доручив це зробити якийсь незнаний (?) йому добродій (!).

Суд засудив Лясоту за виборчі фальшування на пів року вязниці з припиненням кари на 2 роки. СС.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Чортківський суд засудив за приналежність до ОУН двох гімназистів: С. Вороха на півтора року вязниці, І. Запоточного — на 14 місяців. Третього обвинуваченого, М. Зубика, чортківський суд увільнив.

ЗА ОБИДУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Чортківський окружний суд засудив на 2 місяці безоглядного арешту за обиду польського народу Микиту Герасимовича зі Залуча пов. Борщів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Жіночі торбинки

ділярські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

ч. 1317 5-7

ПОТУ ніг, рук і пахвин уникнемо певно вживаючи спеціального пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперинка 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Четвер 27. 7. год. 20 „Кінець і початок".

Пятниця 28. 7. вистави нема.

Субота 29. 7. год. 20. „Багряні роки".

Театр Ріжнородностей.

Четвер 27. 7. вистави нема.

Пятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:

27. 7. Кирка в Льолео,

28. 7. Царяця Грузії.

КОСІВ:

29. 7. Циганське кохання,

30. 7. Тополя.

31. 7. Муза на офсайді.

1. 8. Царяця Грузії.

2. 8. Маруся Богуславка.

3. 8. Кирка в Льолео.

З Косова їде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

27. 7. Вельможна пані Кочубеїха.

РОЖНІВ:

28. 7. Мати найдитка.

29. 7. Сорочинський ярмарок.

30. 7. За молдавський престіл.

31. 7. Дай серцю волю.

1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

КОВАКИ:

30. 7. год. 4. попол. Мати найдитка.

Український Хор Дм. Котка.

27. і 28. 7. Гребенів.

29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.

6. 8. Дрогобич.

13. 8. Борислав.

20. 8. Устрики.

27. 8. Ліско.

28. 8. Сянік.

3. 9. Ряшів.

10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Пристань 7 морей".

АПОЛЬЮ: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Нові люди".

БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Крила над Гонолюлю".

БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріл у ночі".

ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".

ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Кров на мості".

ЄВРОПА: „Тяжко здобути жінку".

КАТІНО: „Шипучості візнання".

КОПЕРНИК: „Буревій", „Перстень сера мулонія".

МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Перстень сера мулонія".

МЕТРО: „Пепе ле Моко", „Славек".

МУЗА: „Комбатанти", „Блакер".

МИРАЖ: „Альпейські леви", „Маленький хижак".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Три новинянята".

РАЙ: „Ні, Людина, то дівчина", комедія

РІЯЛЬТО: „Карлова".

РОКСІ: „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".

СВІТ: „Жовтий пих", „Нинішні часи".

СЬВЯТОВІД: „Дуже доцька почтмайстра".

СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тулюн" і ревія.

ТОН: „Пан в мілюнами", „Бродвей Біл".

УТІХА: „Пірати" та ревія.

ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): **Північно-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 27. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. в пл., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.34 Господ. вістки, біржа, 14.45 Сапери, словно-муз. вид., 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові прелюдії, 16.45 Репортаж із музею промислу та техніки, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 18.35 Форт., 17.45 Недуги домашньої птахи, 18.00 Бетовенові квартети з пл., 18.35 Орх. концерт, 19.00 Жіль Ромен: Франція в липні 1914., 19.20 Видання Ософіеум, 19.30 Верді: „Аіда" II-га дія, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагм. із „Вартко переможець" Сенкевича, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Сюрпризовий рецітель у супр. форт., 21.30 „Пасек возюк в Данії" фрагм., 22.10 Вокальні дуети. 22.30 Форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. програми.

Пятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дуга орх., 8.15 Клопоти та ради: Неоцінені скарби. 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. вид., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. поралник. 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Перервані вакації, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ля Скала, пл., 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Монюшка, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині, 19.20 Хвилина бюра студія, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в українській мові виголосить інж. Мик. Доберчук.** 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві „Вальтер Скот" літер. портрет. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 27. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Легка музика, осол. хор, орх., 19.15 Форт. твори Бусонія, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Гумор, 21.10 Рос. романси, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 20.10 Віденська музика, 22.00 Легкий орх., концерт, ВІДЕНЬ 18.30 „Чотири Штраусн" музика, 22.30 Віденська легка й оперетк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Чайковського та Мусоргського, 19.15 „Еспанія" музика, 20.40 Симф. концерт, 22.20 Форт. твори Баха, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Скр., МІНХЕН 20.15 „Клівія" оп. Достали, ПРАГА 20.20 Чеські нар. пісні у вик. діточого хору, орх., 21.00 Фрагм. оп. Новака „Ліхтарня", РАДІО ПАРІ 18.00 Театр, 20.30 Форт., 21.00 Симф. концерт із Остенде, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Паяци" оп. Леонкавала, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Вок. соля, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Пятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт, БІЛГОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, ВІДЕНЬ 20.15 Весела словно-муз. вид., 22.30 Камеральні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Недокінчена симфонія г-моль, 22.20 Форт., ЛЯЙПЦІГ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен, ПРАГА 21.10 Популярна чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Архітвори давньої хор. музики, 22.30 Розр. вид., РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Субота, 29. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Хор, військ. орх., БІЛГОРОД 20.00 Дуга орх., 21.10 Нар. пісеньки, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 16.45, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, 18.00 Мадяр. пісні, 19.25 Популяр. симф. концерт, 21.05 Танк. музика, 22.10 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.20 Нар. пісеньки, 19.00 Вес. вид., 20.15 Фрагменти з оп. Легара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Народна і розр. музика, 20.15 Оп. музика, ЮЛЕНГАГЕН 22.20 Фрагм. з улюблених оперет. ЛЮБЛЯНА 21.00 „Сибір" оп. Дзоппа, МІЛЯНО 17.15 Нові платн. 21.00 Концерт на органах, 22.20 Комер. орх., 23.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 15.20 Форт., 20.30 Симф. концерт, 22.30 Оп. муз., РИГА 19.05 Романтична муз., РІМ 20.30 Симф. орх., 22.30 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 Вок. концерт, 20.50, 21.25 Легка муз., СОТЕН 20.00 Народній бюлет оп. Моцарта.

Радіокутик.

ПОЛЬСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ У НІМЕЧЧИНІ.

Німецьке радіо вдало від тогорік часу передачі авдицій у польській та українській мові. Польські авдиції нарамно тепер від 5-ої липня в год. 20.15—20.55 та 22.15 до 22.30 з радіостанції Кенігсберг. Українські авдиції — від год. 19.50 до 20.00 з віденської радіостанції. Програмою цих авдицій є переважно радіовий дениик.

РАДІОВІ НАСТРІЙНИКИ.

Французька преса піднала думку вповедення спеціальних радіових настрійників. Вони мали б вмонтовуватися у стрільні радіових апаратів. Їх обов'язком була б тотож провірки люми, що безсумнівно спричинило б уліпшенню радіового відбору.

РАДІО В АЛЬБАНІЇ.

Через зайняття Альбанії італійськими військом, радіостанцію у Тірані включено до мережі італійської радіофонії. Тепер авдиції надають у мовах: югославянській, грецькій, болгарській та румунській. Свого часу альбанське радіо мало до 2.000 абонентів.

Біржа

Львів, 26. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги безк. 90·72—90·72, Долярн америк. 5.33·50—5.33·50, Долярн канад. 5.31·50—5.31·50, Фльор. гол. 285·71—285·71 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данська. 111·58—111·58, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·82—128·82, Ліри іт. 18·40—18·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 107·25, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліпопол 79·00—79·00, Моджеїв 17·75—17·75, Островець 78·00—78·00, Страхованчі 47·00—47·50, Жинрардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 77·75, серія 79·00—79·00, 2 ем. 77.75 серія 80·50—80·50, 5 конверсійна 65.00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 26. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. для зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця внижкова.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ інтелігентної старшої жінки до управи дому і ретельної опіки немічного урядовця. Адміністрація „Діла" під „Опіка". 1455 1-2

МЕШКАННЯ

2 КІМНАТИ, ніжа, кухня, відповідне тихе кож на бюро, від зараз до винайму — Львів, Ринок 39. 1441 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

АДВОКАТ бажав би пізнати в цілях евентуального подружжя освічену й господарну панну у віці коло 25 літ. Зголошення по можности із знимкою до Адміністрації „Діла" під шифрем „Палестра". 1454 1-2

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії вадуть в Підлютім палоїон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 1-10

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ кимоно дамське-верхню на виключенню. Інформації вул. Горохівська ч. 30 у п. Лаби. 1453 1-2

ЗАВЕДЕННЯ фризієрське дамсько-мужеське продам. Листи до Адм. „Діла" під „Першорядна екзистенція". 1451

РІЖНІ

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміщу адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7. Тел. 277-68. 1405 3—10

ГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Sobota, 29. lipca 1939. N. 170.
Субота, 29. липня 1939. Ч. 170.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

У лябіринті подій і здогадів.

(Передова стаття)

Нині і перед 25-ти роками.

Вістки з Холмщини.

Нові священники. — Відпуст на вигнанні.

Недобровільна ліквідація „Нар. Торговлі“ в Луцьку.

Водою до Ґданська.

(Репортаж)

Госп. війна між Зл. Державами і Японією.

Румунський король у Туреччині.

У Москві таки не порозумілися.

Румунія проти національних меншин.

Масові облави на ірляндських терористів.

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Nr. 170 (15.249).
Ч. 170 (15.249).

Lwów, sobota 29. lipca 1939.
Львів, субота 29. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtowo

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
в Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (169) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) „Новинки" від слів „Арештування" до слів „з Мельника". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Господарська війна
між Злученими Державами та Японією?

ВЕЛИКА РАДІСТЬ У КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. З Вашингтону повідомляють: Міністр скарбу Моргентав заявив, що скарбова влада по виповідженні торговельного договору з Японією провірить справу майбутніх закупів золота і срібла в Японії. Американська скарбова влада провірить теж справу прогібіційних мит на японські текстильні товари, щоби зрівноважити експортові премії, що їх виплачує японський уряд. Зменшення закупів золота і срібла Злучених Держав було б болючим ударом для Японії, що в останніх двох роках продала Злученим Державам золота на 415 міліонів долярів і срібла за 4,2 міл. долярів.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Райтер повідомляє з Чункіну: Вістка, що Злучені Держави виповіли торговельний договір з Японією, викликала тут велитенське вдоволення.

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: В четвер рано на англійсько - японській конференції закінчилась дискусія над справами, звязаними з вдержанням ладу і спокою в Тієнтсіні, крім кількох менших справ, що не спинять зовсім дальших переговорів. Пополудні розглядали — стверджує комунікат — господарські домагання Японії.

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 27. 7. ПАТ. У Берліні велике вражіння викликав факт, що уряд Злучених Держав виповів торговельний договір з Японією. Німецькі політичні кола вважають рішення Америки заповідженням госпорадської війни проти Японії з метою спараліжувати акцію Японії на Далекому Сході.

ЩО ЗАЯВИВ ГУЛЬ ПРЕДСТАВНИКАМ ПРЕСИ?

ВАШИНГТОН, 27. 7. ПАТ. На пресовій конференції державний секретар Гуль відповідав на численні запити журналістів у звязку з виповідженням торговельного договору між Злученими Державами та Японією. **На питання чи передбачені нові переговори у справі нового договору з Японією Гуль відповів, що державний департамент вижидатиме протягом 6 місяців,на яких договір перестане обовязувати. Всі політичні кола приняли з вдоволенням вістку про виповідження договору. Між републиканами і демократами мабуть дійшло до порозуміння, що влекшить дипльоматичну акцію державного департаменту на Далекому Сході. В дипльоматичних колах здогадуються, що після того, як договір перестане вже обовязувати, Злучені Держави 1) збільшать оплати від японських кораблів в американських пристанях; 2) обмежать наплив японських агентів; 3) оголосять ембарго на вивіз зброї і воєнних матеріялів з Америки до Японії.**

ЗА ЯКУ ЦІНУ ЯПОНІЯ ЗАКЛЮЧИТЬ НОВИЙ ДОГОВІР?

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив на пресовій конференції, що Японія дістала формальне виповідження торговельного японсько-американського договору. **Представник заявив, що американське рішення було зовсім несподіване. Мотиви, що оправдують виповідження договору такі короткі, що важко додумать ись, що в дійсности вплинуло на достанову американського уряду. В мотивах стверджено, що американський уряд в останніх роках піддав ревізії всі договори між Злученими Державами та іншими державами з метою підготовити необхідні зміни.**

Договір рішено виповісти дійшовши до висновку, що японсько - американський договір обіймає постанови, які слід наново розглянути та з метою оборони американських інтересів, чого може вимагати розвиток подій. Одначе ці огляди — на думку агенції Домеї — могли бути основою зміни договору і не виясніюють, чому американський уряд признав необхідним виповісти договір з таким поспіхом і так несподівано. Агенція Домеї кінчає свої висновки ось так: Якщоб американський уряд бажав заключити новий договір з Японією, що відповідав би новому положенню у східній Азії, Японія дійсно раділа б з цього.

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Британські та японські делегати відбули нині рано пленарне засідання. Дальший хід нарад відбудеться завтра пополудні. Домеї довідується, що дійшло до порозуміння щодо кількох точок. **До порозуміння дійшло у справі признавання представників обох сторін, які мають вдержувати лад і спокій у Тієнтсіні. Зате далі є ріжниця думок що до японського проекту, згідно з яким міська влада усуватиме китайських урядовців, яких підозріватимуть за протияпонське становище.**

В Москві таки не договорилися.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Райтер повідомляє з Москви: У четвер відбулась на Кремлі півторагодинна нарада, в якій взяли участь: ком. Молотов, амбасадори: В. Британії і Франції та Стренг. Хід переговорів — на думку Райтера — задовільний, але нинішня зустріч ще не довела до вирішних вислідів. Вісток про розмови представників штабів не потверджують ні не заперечують.

ОПТИМІЗМ ФРАНЦУЗЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ КОЛ.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. У французьких політичних колах далі панує оптимізм щодо швидкого закінчення англійсько - французько-совітських переговорів. Згідно з інформаціями цих кол у ночі зі середи на четвер вислано до Москви нові інструкції для французького та англійського амбасадора. Сподіються, що заповіджені на найближчі дні нові розмови з Молотовом повинні поладнати справу. Як лише парафують порозуміння появиться комунікат, що зясує вислідн дипльоматичних переговорів. Щойно тоді почнуться військові розмови. Якщо конференція з Молотовом скінчиться позитивно, порозуміння парафують, але договір підпишуть щойно по закінченні військових розмов.

„Пті Парізієн" пише: Ще раз виявилось, що німецька та італійська пропаганда зле поінформована. Неменше мусить здивуватись сам канц. Гітлер, Мін. Рібентроп, який підтримував постійно ілюзії у справі Гданська, що Англія та Франція будуть вагатись виступити в цій справі тепер теж стояв на становищі, що нема ніяких виглядів, щоб дійшло до потрійного англійсько - французько-совітського договору. Слід здогадуватись пише щоденник, що таку саму оману мав гр. Чіно. Багато паризьких щоденників коментуючи заповідь виїзду французьких та англійських військових знавців до Москви зазначує, що ці знавці повинні передовсім у своїх розмовах памятати, що СССР не має спільного кордону з Німеччиною.

„ТАН" ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ШВИДКИМИ ВИСНОВКАМИ.

„Тан" у вступній статті остерігає перед надто поспішними висновками з огляду на дотеперішні досвіди з переговорами. Одначе признає, що безсумніву атмосфера московських переговорів змінилась.

—o—

Коли буде відомий вислід спису населення
в Карпатській Україні.

БУДАПЕШТ. Наказаний мадярською владою спис населення у Карпатській Україні мав покінчитися найпізніше 10-го липня. У деяких місцевостях переведено спис до того речениця, але в багатьох не було неможливо, бо — як каже офіційний комунікат — треба було заходити в глибокі ліси та ходити по горах, щоб списати всіх людей. У звязку з тим вислід спису населення у Карпатській Україні можна сподіватися не раніше як за яких два-три місяці.

Велика Британія зміцнює військові залоги в Єгипті.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Британське міністерство війни оголосило в четвер вечором комунікат, що потверджує вістки про видання розпорядку у справі перенесення в найближчому часі деяких військових відділів з Індії до Єгипту. Ці розпорядки видано з остороженості з метою зміцнити стратегічні резерви в Єгипті. Комунікат підкреслює, що військових відділів з Індій не вишлють до Палестини. Ці розпорядки приняв з вдоволенням єгипетський уряд.

У лябіринті подій і здогадів.

Львів, 27. липня 1939.

(К.) Минули поверх три тижні від часу, коли леготом раннього літнього вітру понеслось по всьому світі слово: „відпруження". Чому? Бо німецький уряд зі збереженням усіх форм міжнародньої куртуазії заповів тоді (3. липня н. р.) відвідини німецького кружляка у Ґданську на день 25—28 серпня. Стомлені „білою війною" нерви могли два місяці відпочити. Два місяці спокою... це тепер майже вічність. Чи сьогодні, з перспективи двацяти кілька днів, які після німецької заповіді відвідин канули у вічність, можна справді сказати, що той час працював для відпружения? Чи ми сьогодні ближче чи дальше від війни, як були напр. перед 3. липня?? На це питання певної відповіді не дістанемо від нікого. Та проте рішуче можна сказати, що военна атмосфера далі, чимраз більше згущується. Ми є далі свідками виснажливої устної та пресової пропаганди і передовсім справжньої війни в етері, в якому алярми, закиди, обвинувачення і „нага правда" про всіх і проти всіх ідуть у всіх мовах світа. Ми є свідками, як далі затіснюється дружба поміж Англією і Францією з одного боку та Німеччиною й Італією з другого — до замазания їхніх мілітарних індивідуальностей включно, так, немов би ось-ось мав уже прийти военний вибух. То 14. липня машерують англійські гвардійці вулицями Парижа з нагоди французького національного свята; то англійські бомбовики у невиданім досі числі маневрують над Францією, а французькі над Англією, створюючи з обох країв спільний простір воздушних военних вправ; то знову Німеччина годиться на виселення з полудневого Тиролю, батьківщини Вальтера ф. дер Фогельвайде, 200—300.000 расових чистокровних німців, як жест, що його не знає історія народів і культур — для цементування і військового усправнення „осі" Без сумніву не без звязку з підземною, вкритою перед очима „сірого обивателя", підготовою до вирішного виступу є акція терористів в Англії, яка в останніх днях так зросла, що примусила англійський уряд внести у парляменті спеціяльний закон про розширення компетенції поліції. І парлямент радить при детонації вибухів ірляндських бомб, що, як каже міністр Гор, походять від „заграничних організацій". Таксамо не без звязку з тією підготовою є найбільші — від часів війни — рухи англійських військ і таємничі, сигналізовані англійською пресою рухи німецьких літаків коло Англії. І поїздка Чяно до Еспанії, і внутрішня чистка найпопулярніших з часів громадянської війни еспанських генералів, противників „осі" — після тієї поїздки. Словом, коли б хтось цей більш ніж тритижневий період „відпруження" котів дослівно розуміти як справжнє „відпружения" — поповнив би грубу помилку. Атмосфера справді згущується чимраз більше. Особливо в другій половині липня. Мав, здається, рацію заступник керманича німецької молоді, коли перед двома днями до тієї молоді сказав: „Боротьба на смерть і життя почалась", її зупинити важко.

Що ми радше зближаємось, як віддалюємось від зудару, підтверджує теж і кілька дипльоматичних сенсацій, які ці днях занотовано. Маємо на думці перш усього підписання в ночі в суботи на неділю 23. ц. м. британсько-японського „меморандум-а", яке називають тієнтсінською „угодою". Це „меморандум" болюче б'є по престіжі Англії. Воно не лише визнає теперішній створений Японією стан у Китаю, але також погоджується на спеціяльні там права японських військ та заповідає іменем Англії, що вона все зробить, що б забезпечити їхню безпеку і спокій. Преса інтерпретує цю „жертву" Англії як бажання мати вільну руку в Европі і як натиск на Москву, щоб у британсько-французько-російських переговорах була більш уступчива. І справді сьогодні поважно пишуть, що ці безконечні торги Совітів з Англією входять у кінцеву стадію. Московське радіо з тріюмфом заповіло передучора „перемогу" пролетарської видержности і простолінійности над буржуазним „крутійством", а деякі органи преси ще перед двома днями оцінили завершення цих переговорів на 90 відс. Тимчасом справа не є така легка, коли згідно з вишніми телеграмами військова місія для фіналізації переговорів має їхати до Москви щойно при кінці чергового тижня.

Не меншою сензацією був „мирний" плян Гадсона, мирний, хоч ще нема війни... Про нього писали ми точніше в телеграмах. Трудно виловити зпоміж голосів англійської та німецької (повної обурення) преси, який політичний сенс мала ця „імпреза" Гадсон—Вольтат. Правдоподібно був це пробний бальон, наскільки англійська прилюдна опінія жие ще далі під впливом „мінхенських" залишків. Не без рації є погляд, що це торпеда у бік Москви, щоб викликати її недовіря і насторожити її проти Англії: мовляв, Англія й до останку не знатиме, чого хоче, і до останку робитиме на всі боки обітниці, щоб усіх своїх партнерів залишити вкінці на леді.

Ось так ми зібрали низку вісток та здогадів, сьогодні вже не нових, що на їх основі можна робити висновки. Вони можуть бути тільки такі: **це не познаки „відпружения", навпаки — це підземний клекіт близької бурі.** Та, як це не дивно: хоч усе каже, що сьогодні найбільш непримирні противники: Англія і Німеччина, з неминучістю стихії зближаються до остаточного порахунку між собою — проте не можна нині з усією певністю твердити, що до цього розрахунку у найближчій будуччині мусить прийти. Це є отой найбільш трагічний парадокс сьогоднішньої історичної доби: неминучий льогічний розвиток англо-німецького спору може довести саме до найменш льогічного, сьогодні непередбаченого закінчення. І цей трагічний парадокс гніте нинішне людство. Коли він покінчиться? Яку засаду визнати, на чому спертися, щоб розгадати темну будучність, яка поставила такий яскравий знак запиту над сьогочасною культурою? Самоозначення, життевий простір, рівновага сил, спільнота крови і раси? Питання, що мають у собі більше наївности, ніж іронії. Сьогодні, після березневого акту, після привівняння до свистків папєвого акту, після заповіді розу ріжних пактів неагресії, після заповіді розгнання на чотири сторони світа 200.000 тирольських хлопів, що від тисячеліття вросли у тирольську землю й альп. простір — стільки наївности виявляти не можна. Та всеж є одна засада, якої навіть тирольська трагедія не всилі підважити: інтерес нації як цілости. Йому повинні підчинятись потреби всіх її окремих частин — навіть зі шкодою для сотень тисяч одиниць. Коли так зрозуміємо наш український національний інтерес, поставимо його на чоло наших потреб і бажань та будемо згідно з його наказом поступати — знайдемо нитку, яка нас зі сьогоднішнього лябіринту виведе.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

Нині і перед 25-ти роками.

З небувалим зацікавленням та у великому напруженні громадяни европейських держав вичікували 25 років тому, точніше 26. липня 1914. р., відповіди сербського уряду на ультимат Австро-Угорщини після вбивства архикняжої пари в Сараєві. Війна, чи мир? — це було питання, що висіло тоді на устах міліонів, які просто інстинктом відчували, що сараєвська трагедія Европі легко не обійдеться.

Перед 6-ою годиною вечором тої днини австро-угорський посол у Білгороді бар. Гісль мав уже сербську відповідь в руках. На думку віденського уряду ця відповідь була невистарчальна і для австро-угорського міністра закордонних справ навіть цілковито незадовільна. Тому льогікою подій вже за годину після отримання сербської відповіді барон Гісль з усіми членами австро-угорського посольства покинув Білгород в напрямі Будапешту, зриваючи і формально і фактично дипльоматичні взаємини між наддунайською монархією та сербським королівством.

Наступного дня, 27. липня, віденський центральний уряд видав перші вийняткові заряджения, передбачені конституцією на випадок війни. Найголовнішим розпорядком вповні завішено громадянські права, що їх забезпечував основний австрійський закон з 21. грудня 1867. року. Одночасно оголошено частинну мобілізацію австро-угорської армії та частинне покликання загального ополчення.

Та головний історичний день на вступі до великої війни був день 28. липня 1914. р. В тому дні, якраз у місяць після катастрофи в Сараєві, австро-угорський уряд також формально виповів війну Сербії, розпорядив загальну мобілізацію всіх збройних сил монархії, а письмом цісаря Франца Йосифа І. „До Моїх Народів" закликано всі народи Австро-Угорщини „до найтяжчих жертв за честь, велич та могутність Батьківщини".

Так, як стояли справи у вирішальних днях місяця липня 1914. р., годі було передбачити, чи военна буря скінчиться на війні між Австрією та Сербією, чи вона розростеться в европейську, а може і світову заверюху. Саме у критичних днях липня, про які пишемо, англійський уряд започаткував був дипльоматичні змагання за льокалізацію війни. Неясність положения викликувало тільки становище Росії, яка в перші дні війни мовчала як сфінкс, а потайки мобілізувала всі свої величезні військові сили від Збруча по Тихий Океан.

З уваги на це в дипльоматичній акції, що намагалася, зльокалізувати війну, важною спробою була телеґрама німецького цісаря Вільгельма II. до царя Миколи II., вислана 28. липня вечором. У тій телеґрамі цісар зазначив, що з найбільшим неспокоєм слідкує за настроями, які в Росії викликала акція Австро-Угорщини проти Сербії. Безоглядна, від довгих років ведена, сербська пропаґанда, викликала злочин, жертвою якого впав архикнязь Франц Фердинанд. „Ти і я — телеґрафував до царя німецький цісар — та всі інші суверени мають спільний інтерес у тому, щоб ті, які спричинили гидкий морд, понесли заслужену кару. Памятаючи на сердечну приязнь, яка нас від років вяже, докладаю всіх зусиль, щоб прихилити Австро-Угорщину до задовільного порозуміння з Росією. Сподіюсь, що допоможеш мені в моїх зусиллях."

Та цар Микола II. не послухав Вільгельма... Льокалізування війни не вдалося.

Під вражінням неминучого виповідження війни в переломовому історичному моменті також для українського народу наш орган помістив був 27. липня 1914. р. вступну статтю, в якій так окреслено тодішне українське становище:

„Наше становище, становище українського народу в Габсбурській монархії, в отсю хвилину ясне. Поза обовязком, який у такі хвилини мусить сповнити кожний громадянин своєї держави, те наше становище диктує нам наш національний інтерес, обовязок, який кожне покоління має перед будучністю, перед історією свого народу.

Ми знаємо, що нас жде як націю, коли б Росія осягнула ту свою ціль, задля якої в Сараєві впав від кулі сербських заговірників австрійський наслідник престолу. Говорить нам про це не тільки положення нашого народу в російській державі, але також ті аж занадто виразні голоси і діла російських політиків і російської преси, які у своєму поході проти українського народу виразно заявляють, що їхня мета знищити те огнище українського національного життя, яке наш нарід має тут, у Габсбурській монархії, і які для осяґнення тої ціли насадили й годують серед нашого народу цілу партію агентів тої своєї політики на знищення огнища українського національного життя в Габсбурській монархії.

Ця обставина робить наш обовязок супроти австрійської держави **обовязком супроти нашого народу.** Оборонюючи цілість та мо

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість

Дальші події з життя героїнь „Бе восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

гучість Австро-Угорщини, ми тимсамим оборонятимемо наше право на самостійне національне життя, на свобідний національний розвиток.

І сміло можемо сказати, що в цій справі нема в нас двох думок, нема хитань між протилежними „орієнтаціями", що наша суспільність — однодушна.

Ствердив це перед півтора роком, підчас останнього міждержавного напруження, зїзд найвизначніших діячів усіх українських партій Галичини у Львові 7. грудня 1912. р., який заявив, що з огляду на добро і будучність українського народу **на випадок збройного конфлікту між Австрією та Росією ціла українська суспільність однозгідно й рішуче стане по стороні Австрії."**

Для кожного українця в памятні липневі дні 1914. року протиросійське становище було наказом національної рації. Ще на тиждень перед австрійським виповідженням війни Сербії офіціоз російського уряду „Новое Время" погрожував Австрії війною з метою знищення українства. В числі з 22. VII. 1914. р. „Новое Время" писало: „Коли для Австрії приводом до военних виступів може послужити великосербський рух, в якому сербське правительство не бере ніякої участи (?!), то український рух, сотворений та підтримуваний австро-угорською дипльоматією (?!), буде вже не приводом, а безпосередньою, законною причиною для таких самих виступів зі сторони Росії проти Австрії."

Українські маніфестанти, що 28. а пізніше ще й 31. липня 1914. р. на вулицях Львова демонстрували свою льояльність супроти Австрії та рівночасно смертельну ворожнечу у відношенні до царської Росії, були вповні свідомі положення та своїх національних обовязків. Реальним виявом цієї свідомости був м. і. живловий наплив молодого українського покоління до Легіону Українських Січових Стрільців, що у критичних днях липня 1914. року, не зважаючи на всі труднощі та на всі колоди, кидані на шляху його організації, таки зформувався і таки заправлявся до акції, яка в дальшому ході в нашому історичному розвитку означає зовсім нову епоху...

Вістки з Холмщини.

НОВІ СВЯЩЕННИКИ.

Події на Холмщині 1937. і 38. р. дали зовсім не ті плоди, яких дехто сподівався. Православне українське населення не зразила до рідної віри й мови несподівана втрата церков і священників. Історичне життя, ведене Богом і природою, пішло далі своїм відвічним руслом: українці (руські) залишилися українцями, православні — православними. Навіть більше — стали міцніше загартованими й настільки привязаними до своєї рідної церкви, що для всіх сьогодні є очевидним, що холмщани, не зважаючи на все, і надалі залишаться при своїй вірі та українській національности.

Але холмсько-варшавська єпархіяльна влада перебуває далеко й очевидно „не доглянула" настроїв та прямувань холмщан. І недавно прислала до томашівського повіту кількох (здається, чотирьох) священників польської національности чи навпаки: поляків православного віроісповідання. Подбав за них вікарний епископ Матеуш Сємашко (нащадок стародавньої української православної та уніятської шляхти Волині — Сімашків), нині — по національности поляк.

Та через незнання єп. Сімашком і варшавською консисторією православного українського населення Волині вийшла несподівана неприємність: молоді священники приїхали в дуже певному себе настрої, забалакали до парохіян по свому й чекали розкритих обіймів. Але холмщани відвернулися від них, до церкви перестали ходити і заявили, що вони хочуть своїх руських (українських) священників.

Над цією несподіванкою дехто, як кажуть, задумався. Дехто згадав холмську приповідку: „Упарти русін". А дехто прийшов до думки: чи не вернутися до старих священників?

Але що з усього цього вийде, Господь знає

ВІДПУСТ НА ВИГНАННІ.

14.—15 липня — це дні „храмових" урочистостей чи відпусту б. Турковицького монастиря, його церкви та чудодійного образу Турковицької Божої Матері.

Від самого відродження Польщі аж до м. р. турковицький відпуст відбувався свобідно, хоч монастир перестав істнувати, а будинки перейшли до інших рук. У цих днях напливали сюди десятки тисяч людей, щоб помолитися перед чудодійним образом (копія, бо сам образ вивезено в 1915. р. до Росії).

В минулому 1938. році перестала істнувати в Турковичах добре знана всім церква. Одночасно копію чудодійного образу перенесено до Грубешова (разом з іншими церковними речами). Там-же, в Грубешові, відбулося перше річне шанування копії чудодійного образу і власне в тих самих днях, в яких колись відбувався відпуст у Турковичах, а саме 14. і 15. липня.

Щодо самого образу, то він грецького письма, дуже подібного до ченстоховського образу, який теж походить зі Сходу і з яким деякими моментами звязаний образ турковицький. Але це довша історія, на яку тут нема місця.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— увеликім выбор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР
Д-р Наруґ Францішек
ВЕРНУВСЯ
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 3. ТЕЛ. 229-77.

СПРАВА ЦВИНТАРІВ.

Як відомо, від м. р. багато церков і парохій на Холмщині перестало істнувати. Тепер істнує дуже мала кількість парохій, до центру яких (до церкви) іноді два-три десятки кільометрів. Важко людям (особливо старим і хворим) зі сповіддю, важко з хрещенням дітей, але найгірше з похороном небіжчиків.

Досі було ще так-сяк. У кожній скасованій парохії залишився цвинтар і на цьому цвинтарі (зі священником чи самі) хоронили небіжчиків — не треба було везти тлінних останків десятки кільометрів. Сьогодні дістаємо вістки з Грубешівщини та з інших місць, що хоронити на залишених православних цвинтарях заборонено, і небіжчиків треба везти аж на парохіяльні цвинтарі.

Цікаво, чи відомо це вищій церковній владі та чи зробила вона щонебудь у напрямі полекші для своїх холмських овечок? О.

ДЖ. О. КЕРВУД. 25

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

IX.

Завернені машини не стримали розгону корабля. Коли Алян вийшов на вільний чердак, корабель боровся, одначе ще плив поволі вперед проти сили машин, що тягнули його взад. Алян чув тупіт ніг у бігу, гомін голосів і скрегітливий звук підойм, що спускали рятівні човни. Один з човнів саме знижували на правому боці корабля. Капітан Райфль випередив Аляна, напів убраний, а старший офіцир видавав скорі накази. Кільканацять подорожніх прийшло з сальону для курців. Лише одна жінка була на чердаку. Вона стояла з боку, закривши лице долонями, а якийсь мужчина підтримував її і тримав у своїх раменах. З вигляду мужчини пізнав Алян, що саме та жінка кричала.

Він почув хлюпіт води, коли рятівний човен ударив об її поверхню і плюскіт весел, але звуки здавалися якісь дуже далекі. Лиш один звук доходив до його слуху виразно при наглому ослабленню, що його охопило. Було це хлипання жінки. Він ішов в напрямку жінки, а чердак немов колихався під його ногами. Він був свідомий, що люди товпилися біля місць, де спускали човни, але бачив лише тих двоє.

— Чи це був мужчина, чи жінка? — він спитав. Його власний голос видався йому чужий. Слова впали насилу з його уст. А той другий, що підтримував розплакану жінку, побачив перед собою непорушне, неживе обличчя, немов камінь.

— Жінка. — відповів він. — А оце, моя жінка. Ми тут сиділи, коли вона вилізла на поруччя і скочила в море. Моя жінка закричала побачивши, як вона падала.

Жінка підіесла голову. Вона ще хлипала, а в очах її не було сліз, лише жах. Її руки затискалися судорожно на рамени мужа. Вона змагалася з собою, щоб промовити і не змогла, а тоді мужчина схилив голову і успокоював її. В тій хвилині капітан Райфль наблизився до них. Лице капітана було змінене, один погляд сказав Алянові, що капітан знає.

— Хто це був? — Алян спитав.

— Ця пані думає, що це була панна Стендіш.

Алян не ворухнувся ані не обізвався. Щось немов зіпсулося на хвилину в його голові. Він не міг чути виразно гамору поза собою, та образ був невиразний для його зору. Те замряченння свідомости прийшло як і минуло скоро, не виявляючи себе ніяким знаком у його нерухомому лиці.

— Так, та дівчина при вашому столі. Та гарна дівчина. Я бачила її виразно, а потім — потім...

Жінка зацукалася, бо не стало їй віддиху. Капітан вмішався до розмови:

— Можливе, що ви помиляетеся. Я не можу вірити, щоб панна Стендіш це вчинила. Ми скоро дізнаємося. Два човни поплили, а третій спускають.

Капітан відійшов, але Алян не пішов за капітаном. Його ум віджив, прояснювався від удару і дивна холоднокровність почала опановувати його.

— Чи ви цілком певні, що це була дівчина, що сиділа при мому столі? Чи ви не могли помилитися?!

— Ні, — відповіла жінка. — Вона була така спокійна і гарна, що я часто на неї споглядала. Я бачила її виразно у світлі зір. І вона поглянула на мене саме перед тим, заки вилізла на огорожу і скочила. Я майже певна, що вона усміхнулася до мене, якби хотіла промовити. А тоді... тоді — щезла!

— Я не знав нічого, аж як моя жінка скрикнула, — додав мужчина. — Я сидів звернений лицем до жінки. Коли я підбіг до поруччя, я не міг добачити вже нічого крім води, що змивала стіну корабля. Я гадаю, що вона пірнула на дно негайно.

Алян відвернувся. Він подався мовчки поміж юрбу зворушених і допитливих людей, але він не чув їх питань, та ледве чув їх голоси. Його бажання поспішитися покинуло його і він ішов поволі з надумою до кабіни, де Марія Стендіш вже повинна б знаходитися, якщо ота дама помилялася. Він застукав до дверей лише раз і потім відчинив двері. Не було ніякого оклику страху чи протесту з середини і він знав, що кімната порожня ще заки засвітив електричне світло. Він знав це з самого початку, від хвилини, коли почув цей жіночий вереск. Марії Стендіш вже не було.

Він глянув на її ліжко. На подушці, в місці, де спочивала її голова, було заглиблення. Маленька хустинка лежала на ковдрі скручена і зігнана. Речі її на столику до читання були зложені в порядку. Потім він замітив її черевики і панчохи, а на ліжку побачив суконку. Він підняв один черевик і тримав його в холодній спокійній руці. Був це малий черевик. Пальці його затиснулися довкола черевика, аж черевик подався немов папір.

Коли він так тримав черевик у руці, почув когось поза собою. Обернувся поволі та побачив капітана Райфля. Хвилину обидва мовчали. Капітан Райфль глянув на пімнятий черевик у Аляновій руці.

— Човни спущено швидко, — він сказав здавленим голосом. — Ми зупинилися в полсвині третьої милі. Якщо вона вміє плавати — є ще надія.

— Вона не попливе, — Алян відповів. — Не на те вона скочила. Вона згинула. (Д. б.)

З польської преси.

„Німці громадять воєнні припаси вже від 1933 р.

Майор польської армії Єжи Курпіш займається у „Дзенніку Познаньскім" (з 27./7.) німецьким господарським потенціялом на випадок війни. Він твердить, що **гітлєрівський режім розпочав підготову, яка має на меті забезпечити Німеччині господарську витриманість в часі війни, зараз після перебрання влади.** Бо хоча про вжиток має у Німеччині й далі підтримують націонал-соціялістичне твердження, що німецьку невдачу у великій війні спричинив „удар штилетом у плечі", нанесений внутрішньою революцією, то нема сумніву — каже майор Курпіш — що першим симптомом німецької невдачі була... бруква на столі, яка від 1917 р. заняла в харчуванні німецького громадянина місце картоплі та мяса. Тямлячи це добре, націонал-соціялістичний режім рішив здійснити повну незалежність та самовистарчальність Німеччини в ділянці поживи та головної воєнної сировини, щоб забезпечити собі відповідний господарський потенціял на випадок усякої війни.

„Найбільші осяги Німеччина має — по словам майора Курпіша — в ділянці поживи, не зважаючи на те, що скількість орної землі зменшилася та що точку тяготи пересунено з управи хлібових ростин на олійні (для волоконного промислу). Зменшення управної поверхні спричинене ужиттям пільних теренів для фортифікацій, автострад та спортових стадіонів так, що управна поверхня 29,36 міліонів гектарів в 1933 р. зменшилась до 28,72 міл. гкт. в 1937 році. Коли йде про зріст управи олійних ростин, картопель та буряків, то коло 100.000 га орної землі з-під хлібовних збіж пішло додатково на цю управу.

Зріст продуктивности землі — по німецьким публікаціям — є доволі поважний. Великі інвестиції, як напр. 400 міл. марок більше на хліборобські машини в 1936-37 ніж 1932-33, а також значне уактивнення землі штучними навозами (50% більше, ніж попередньо) — спричинили зріст продукції рільних плодів, як напр. картопель на 30%, цукрових буряків, на 55%. Оцим „тягненням" до меж інтензивности німецької харчевої продукції можна пояснити факт, що ця продукція покриває 85% нормального внутрішнього запотребування, хоча пересічний громадянин у Німеччині консумує на 15% більше, ніж потреба. Довозять до Німеччини 20% поживи, з того 12% з південного сходу. Отже справа вижившення не робила б в Німеччині ніяких труднощів, якщо не роблено б... припасів. Отже обмеження консумції, що існує в Німеччині не походить з обниження продукції, бо остання виказує великий зріст у відношенні до консумції, напр. картоплі зріст продукції на 30%, консумції тільки на 4%, цукрових буряків зріст продукції на 55%, консумція цукру — зріст на 15%.

Отже німці вже від 1933 р. роблять припаси на випадок війни. Як виходить з заяв маршала Ґерінґа та міністра Дарре на минулорічному партійному конґресі ці припаси мають вистачати (разом з щорічною продукцією; збіжжа на 2 роки війни, мяса — на думку Герінґа — на багато років і товщів на 7,5 місяців на випадок цілковитого обмеження продукції, а крім того, загально це кажуть, німці нагромадили припасів з консерв нормальної продукції на понад 2 роки. Крім того замагазиновано припаси рибних консерв, мармоляди та картопляних платків. Отже коли брати ці числа як основні — сумніви є тільки щодо товщів — то Третій Райх міг би витримати війну щодо поживи через 2 роки. Це обмеження треба розуміти на випадок блькади, або господарського бойкоту Німеччини.

Коли брати під увагу збіжжя, то голошена німецькими чинниками витриманість на 2 роки вказує на те, що пороблено там припаси рівні однорічній мировій консумції, бо в часі війни річне зужиття збіжжя рахують на коло 140% мирового запотребування".

Щодо сирівців воєнного промислу, то — на думку майора Курпіша — господарський потенціял Німеччини назагал низький. Мають тільки достатньо вугілля: поверх 190 міліонів тон. Австрія дала ще цинк та алюміній.

„Червона Калина" не може припинити своєї діяльности

Гарний приклад Яворівщини.

Можна було побоюватися, що заклик підтримати Видавництво „Червона Калина" у його скрутному положенні, який появився недавно в українській пресі, прогомонить безслідно, бо він випав на вакаційні місяці, коли люди здебільша повиїздили та не цікавляться справами загального характеру. Це могло статися тимбільше, що загальна політична атмосфера дуже відтягає увагу від місцевих культурних справ. Та все-ж лист, що його „Червона Калина" дістала з Яворова, свідчить про те, як дуже вразила серце нашого громадянства вістка про клопітливе положення „Червоної Калини".

„В залученні пересилаємо — пишуть з Яворова — 100 зол. на закупно книжок, які замовимо по одержанні катальогу. Одночасно пересилаємо зол. 235 на рахунок вписового й уділів таких кооператив: Союз Кооператив у Яворові зол. 45 (зол. 5 вписового і зол. 40 уділ), Українбанк „Народній Дім" у Яворові зол. 45, Задатковe Товариство у Яворові зол. 45, Районова Молочарня у Молошковичах зол. 45, Районова Молочарня в Яворові доплата уділу зол. 15 і другий уділ зол. 40".

Чи може бути кращий приклад для того, як треба вести акцію для підтримки „Червоної Калини"? Цей приклад напевно пригадає всім членам „Червоної Калини", які своїми дотеперішніми уділами дали змогу розбудувати Видавництво (уділи майже 2.000 членів були основою видавничого фонду) та видати таку масу цікавих і вартісних книжок, що тепер треба ті уділи доповнити, щоб дати „Червоній Калині" змогу перетривати скрутний час. Управа „Червоної Калини" розсилає саме всім своїм членам пригадки про доповнення уділу. Треба сподіватися, що ці пригадки не залишаться без відгомону.

Гарний приклад Яворівщини нагадає теж усім нашим громадянам, що ще досі не є членами „Червоної Калини", що треба конче стати членом того потрібного Видавництва і дати йому змогу вести далі видавничу діяльність.

Наприкінці згаданого письма яворівці пишуть: „Одночасно прохаємо переслати нам виказ членів Хв. Кооперативи у яворівському повіті із зазначенням висоти вплаченого уділу і виказ довжників із зазначенням висоти їх довгу. Будемо старатися стягнути дещо на доплату уділів та на сплату довгу і Вам переслати".

Це доказ, як справді широ Яворівщина поставилася до справи рятування одного з наших найкращих видавництв. Це й запорука успіху акції. Але й там, де ніхто не знайдеться такий, що взяв би на себе обовязок стягнути доповнення уділів чи довги, самі члени й довжники — віримо в це — вже в найближчому часі повирівнюють свої зобовязання, йдучи за гаслом, що „Червона Калина" не може і не сміє припинити своєї видавничої діяльности.

Куди переселять тирольських німців?

ВІДЕНЬ, ПАТ. Згідно з інформаціями з добре поінформованого джерела акція масового пересёлювання німців із південного Тиролю вже небавом почнеться. Всупереч сподівинкам цих людність не верне́ться до північного Тиролю, отже до Австрії, з якою вважуть її родинні звязки, але її розселять на німецькому Поморю, у Східній Пруссії та в Судетах.

Прийняли закон проти терористів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Палата громад прийняла в середу ввечір без голосування в другому і третьому читанні законопроект про повноваження для уряду для боротьби з терором.

Війна над рікою Калкою.

ТОКІО, ПАТ. Комунікат штабу квантуиської армії, проголошений у четвер рано, повідомляє, що комбіновані японсько-манджурські відділи остаточно зломили наступ совітсько-монґольських військ над рікою Калкою. Протинаступ, що його почали японсько-манджурські війська 23-го ц. м., випер противника. Японці займають тепер східний беріг ріки Калка. В минулу середу совітські війська не відповідали на вогонь японської важкої артилерії і в середу ані один совітський літак не появився на фронті.

ЯПОНІЯ БОРОНИТИМЕ СВОЇХ ІНТЕРЕСІВ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, ПАТ. Представник адміралїції заявив, що японська фльота приготована і рішена боронити японських інтересів у північному Сахаліні. Представивши загострене положення в японських концесіях у північному Сахаліні представник адміралїції обвинуачує совітську владу, що вона хоче виголодити працівників концесії не допускаючи транспортів харчів. Імовірно японська влада хоче сконфіскувати японські копальні вугля і нафти у північному Сахаліні. Японська фльота з великою тривогою глядить на положення чекаючи висліду дипльоматичних переговорів у Москві.

—o—

У ЛЬОНДОНІ ПОЛІЦІЯ БЕРЕЖЕ ДЕРЖАВНІ БУДИНКИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Вночі на четвер поліція розвела спеціяльну опіку над усіми точками, що могли би стати предметом атентатів терористів. Це торкається головно двірців, електрівні, почт. урядів і банків. Мин. ночі Англія робила враження країни, в якій панує стан облоги.

—o—

АНГЛІЙСЬКІ КРЕДИТИ ДЛЯ ЮГОСЛАВІЇ І БОЛГАРІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Файненшел Нюс" повідомляє, що у звязку з відвідинами югославянського кн. Павла переговори у справі збройових кредитів для Югославії посунулися трохи вперед. Одночасно йдуть переговори з Болгарією, якій мають признати незначні кредити.

—o—

ГЕН. КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО АМБАСАДОРОМ В АРҐЕНТИНІ.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Тут проголосили вістку, що аргентинський уряд дав згоду на призначення ґен. Кеіпо де Лляно еспанським амбасадором в Арґентині.

—o—

ЗАБОРОНИЛИ ПЛАВБУ КОРАБЛІВ.

ТОКІО, ПАТ. Японська влада замкнула плавбу на Перловій Ріці (Чукіян) для закордонних кораблів заявляючи, що ця заборона спричинена надзвичайними військовими обставинами. Ця заборона має велике значіння для Кантону, що лежить на лівому березі Перлової Ріки.

По широкому світі.

Еспанський міністр закордонних справ Хордана і норвеський посол підписали в середу договір, що управильнює справу торговельних оборотів між тими двома країнами.

Через Лізбону переїхала до Еспанії німецька летунська місія, у склад якої входять: ґен. Швайкарт, сонт. Асмус і пор. Шер.

В дорозі до Стамбулу спинився у Софії румунський престолонаслідник кн. Михайло. Його привитали на двірці кн. Кирило, директор дипльоматичного протоколу і міністр заміниць.

На підставі дотеперішніх даних рахують що цьогорічний урожай в Естонії буде багато гірший, як минулих літ. Збір жита дасть коло 90 кілє, пересічних зборів, пшениці 75 кілє.

В останніх днях у Мемелі вибухло кілька пожеж. Вогонь знищив м. ін. 2 тартаки і млин.

—o—

ПОВІНЬ В ОКОЛИЦЯХ БОГУМИНА.

В середу Одра зірвала в околиці Богумина охоронні вали і залила сусідні села. В четвер над ранком вилила Ольза, що під Богумином впадає до Одри. У двох дільницях нового Богумина вода залила коло 100 домів. Більше як 3.000 гектарів орної землі стоїть під водою, яка забрала з піль скошене збіжжа. Комунікація між домами відбувається човнами. Мешканців евакуували.

Прикеилайте передплату!

„Народня Торговля“ в Луцьку.

З ПРИВОДУ ІІ НЕДОБРОВІЛЬНОЇ ЛІКВІДАЦІЇ.

Закінчилася ліквідація в Луцьку головної крамниці (в центрі міста) й одної філії „Народньої Торговлі“ (на передмісті Красне).

З цього приводу Луцьк неначе в жалобі. І не тільки українське населення — в „Народній Торговлі“ в Луцьку купували люди чи не всіх національностей. Ви чули в її крамницях, особливо в головній (при Ягайлонській вулиці), на переміну з українською мовою то російську, то польську, то німецьку. Кожний діставав відповідь у тій мові, в якій зверта́вся — і це було одним із важливих купецьких атутів „Народньої Торговлі“, якого бракує деяким іншим торговельним підприємствам.

Але „Народня Торговля“, яка пр існувала в Луцьку кільканадцять років, має й інші заслуги. „Народня Торговля“ перша дала Луцькові купецьку культуру, починаючи від вітрин, внутрішнього уладження, надзвичайно швидкої й акуратної обслуги, належної ваги й міри та першої якости товарів — аж до купецької чесности, етики. До „Нар. Торговлі“ нічого подібного в Луцьку не було, а якщо дещо й було, то далеко не все.

Дуже характеристична річ, що не зважаючи на безсумнівну торговельну й купецькостичну конкуренцію, „Народня Торговля“ в купецькому світі не мала не тільки ворогів, але хочби трохи неприязних ближчих чи дальших сусідів. Це вислід праці та безумовно високої купецької культури й етики „Народньої Торговлі“.

До заслуг „Нар. Торговлі“ належить і те величезне добро, яке вона зробила для української кооперації на Луччині, значить — для найбідніших селянських мас, для економічного розвитку цієї частини Волині (мала також крамницю у м. Олиці на Луччині, вже зліквідовану). Це-ж вона вишколила й виховала сільських кооператорів (частинно сьогодні вже приватних купців), вкладаючи в це діло й особисту працю її керманича та гроші.

Відомі чинники постаралися відірвати волинські кооперативи від РСУК і підпорядкувати їх польському ревізійному союзові, а той у свою чергу постарався, щоб вони робили закупи не в „Народній Торговлі“, а в чужих складах. Але, не зважаючи на відірвання від неї рідної кооперації, „Народня Торговля“, маючи покупців усіх національностей, все-ж стояла ліпше, ніж інші, субвенціоновані та підтримувані ріжними кредитами споживчі та інші крамниці.

Треба ще тут згадати, що, поза підприємством, багато мусів пережити особисто її керманич, п. Іван Мацик — ревізії, арешти, Береза Картузька, знову труси, слідства і т. д Прибув п. Мацик до Луцька молодим, свіжим, румяним, майже юнаком, а за цих кільканадцять років оборони рідної торговельної станиці — бачимо вже сивого, змученого, старшого чоловіка. Кому й чому це завдячувати, всі в Луцьку добре знають — свої і чужі.

Наприкінці треба додати, що „Народня Торговля“ в Луцьку ліквідується не з власної волі і не через якісь несприятливі торговельні обставини. Ні. Ліквідується вона... через брак льокалю. Так, у Луцьку, де на цій самій Ягайлонській вулиці щойно повикінчувано нові доми та де кожний домовласник уважав би за щастя мати „Нар. Торговлю“ у своєму домі, льокалю для її крамниць забракло. Господар, у домі якого кільканадцять років (12 чи 13) працювала „Нар. Торговля“, каже, що він був змушений ексмітувати її, а всі інші домовласники тихо пояснюють, що їм хтось порадив не винаймати льокалю „Нар. Торговлі“.

Отак через „брак приміщення“ „Народня Торговля“ зліквідувалася (головний склад і крамниця на Красному). Залишилась тільки одна її крамниця в старій дільниці, чи пак — на базарі. Чи на довго?...

Покупець.

Водою до Ґданська.

РЕПОРТАЖ (І.).

Варшава—Торунь, у липні.

„...За вікном
Шуміла ніч, слота, тривога.
Вже місто спало хорим сном...
Кущі козацькі, у жупані
З шаблюкою при боці, тут
Лічили зорі, пили з пані
Корчмарки й запивали труд.
Від Ґданська до Дніпра чимало
Було негод їм та пригод...
Вернувсь щасливий поворот
І люлька затишно шкварчала“...

Е. Маланюк.

Темну ультрамаринову ніч прорізав рожевий, тубальний гудок. Наше судно мало відплисти вже за чверть години. Товариство встало від дубових столиків. У недопитих залишках червоного старого вина заграло світло на половину згашеного канделябру.

Старий професор розкрохмалився, як його перепрітий комірець. Підніс угору свою палицю і сказав:

— Сілєнціюм! Вале́ра скінчена. Фініс коронат опус. Заспіваймо, панове, на кінець стару, академічну, вічно молодечу пісню.

І почав своїм дещо прихриплим, тонесеньким, надтріснутим голосом:

Gaudeamus igitur,
Iuvenes dum sumus... m

„Молодь“ підхопила. Стара, підземельна кімнатка історичної варшавської винарні хіба справді від часу, коли в ній гостювали козацькі панове-посли, коли в ній випивав стремінну чашу малмазії молодий, буревійний Мазепа, ще чула такої пісні. А пісня лилась, гомоніла:

Хай же крутиться земля,
Ще раз чарки вгору!
Vivat Academia,
Слава професорам!

Від пристані долетів короткий, більш нетерпеливий сигнальний гудок. Товариство підчесло востанне повні чарки:

Від чого ж наша земля
Колоситься з роду?
А від того, що вона
Не до-скочу воду...

І неначе могутній оперовий фінал, вже при дверях, крізь які було видно старі мерехтливі ліхтарні вулиці, задзвеніла остання строфа:

Ми води не хочем пити,
Ми студенти, а не діти,
Знаєм смак ґріоту!

А потім один гурток подався вузькою пощербленої вулички вниз, до Вісли, інший розбрився по старих закутинах, на каменях яких брязчали нераз козацькі довгі шаблюки. Пароплавчик відплив на воду. Над рікою довго стояв старий професор, ентузіяст старовини і завзято вимахував своїм покрученим капелюхом.

Перед нами лежала ніч як глибина, темна, несполохана, глуха. Довкола білих бедер судна хвилювала в жахливих переливах блискуча, чорно-гадюча вода, запалювана світлами, скривавлена відблисками сигнальних ліхтарень. Ми плили до Ґданська.

ПІД НЕСПОКІЙНИМИ СВІТЛАМИ ПРОЖЕКТОРІВ.

Стою біля стерна жидівського судна, дивлюся в ніч і раз-у-раз кидаю поза бурту червоні іскри недокурків. Ніч дійсно темна. Часами від сторони Модлина вбігають на склепіння неба довгі, тріпотливо-мерехтливі світла військових прожекторів. Шукають себе, схрещуються, мигають, скидають зорі, що дугастим луком падають у заобрійну воду. Якась зле одягнена жінка спить на брудній долівці долішнього кубрика, якийсь жид з першої кляси подзвонює монетою, даючи в рукав службі за розстелення теплішої одежини для його заспаних дітей.

В обридливому буфеті світиться; там продають тепле, жовте, нахабно дороге варшавське пиво. Під натиском широких водноколіс шумить вода, як гай на першу весну.

Нагорі біля містка капітана притулився у глибоких фотелях гурт молодших і старших подорожніх. Іде між ними довга дискусія про важні справи та про нісенітниці.

Дискусія — нудна. Як пересічна людська розмова. Чим більше відпливаємо від Варшави — тим менше нас хвилює боязке слово: війна. Найцікавіше формулують свою думку жиди.

— Війна? — говорять. — Пощо війна? Ми й так не дамося. Ми його, того... Гітлєра... покажемо!

Біля крайнього столика розмова значно цікавіша. Цікавіші обличчя: старий доктор з голяндськими вусами, старша пані з вірлиним носом, журналісти, купець, молоде цікаве дівчатко. Хтось з них дивиться довго у воду і за якийсь час каже:

— Здається, будемо мати тяжку дорогу. Висла — брудна, порізана мілизнами, посічена острівцями, майже дика.

Дівчина — дуже щаслива, весела, начитана. Витягає ввесь час свої стрункі, гарні ноги. На ногах має нові черевички. У пристані попрощав її молодий поручник-летун. Обіцяв прилетіти до її батьків літаком. Хай вона лише добре зазначить кусень поля, де він міг би свобідно осісти...

Коли на сході зарожевіло і почало благословитися на світанок, судно впоролось на мілизну. Десь високо в рожево-селединовому небі гуркочуть дзвінко мотори боєвої ескадри на вправах. Піднесений кріпосний міст витягнув до них безсильні від розпуки, залізні, обандажовані дротами рамена. При чиїхсь очах блиснула льорнета. Пароплав зашипів і поплив далі. Тоді доктор почав говорити прекрасні „віци“, молодий поручник-дідич (вертається із військових вправ) задрімав, похиливши голову на поруччя фотелю; якась чорна маленька пані розгорнула білу книжку.

Разок холодний. Тому й куримо папіроски і потім ідемо на брудний чай, а дехто на тепле, жовте пиво. На містку стоїть капітан і крадькома заїдає кусень баранини з чорним хлібом. Десь на березі блиснули дула малої патрулі.

А судно пливе до Ґданська

Ром. Гучв.

ДЕ ВАЛЄРА ПРО АКЦІЮ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ В АНГЛІЇ.

ДЕБЛІН, ПАТ. Де Валєра заявив у соймі, що становище ірляндського уряду до терористичної акції ясне. Уряд мусить дістати спеціяльні повновласти для поборювання терору. Якби діяльність терористів тривала далі, то ми мали би — підкреслив де Валєра — анархію. Але завдання уряду важке, бо бачимо дві сторінки проблеми, а все лихо лежить у поділі Ірляндії. На жаль це не від ірляндського уряду залежить, щоб усунути причини жалюгідних подій в Англії. Терористів не можна вповні виправдати й уряд Ірляндії не має до них ніякої симпатії, бо терористичні акти можуть створити тільки нові труднощі у завданні, що стоїть перед урядом.

Злучені Держави виповіли торговельний договір з Японією.

Державний секретар Кордел Гул передав японському амбасадорові ноту, якою Злучені Держави виповідають американсько-японський торговельний договір з 1911 року. Тому що у цьому випадку обовязує шестимісячне виповідження, договір перестане обовязувати 26-го січня 1940 р. В інформаціях американській пресі секретар Гул заявив, що виповідження договору **має на меті краще забезпечити американські інтереси у звязку з новим розвитком подій.** Злучені Держави — це найбільший доставець сирівців до Японії, необхідних для війни, особливо бавовни, заліза, сталі і нафти. Якби Америка ввела ембарґо на вивіз сирівців до Японії, то це вплинуло би у великій мірі на японську воєнну акцію в Китаю.

Подаючи вістку про виповідження американсько-японського торговельного договору, японська аґенція Домеї підозрівае, що **є якийсь звязок між урядом Злучених Держав,** який несподівано виповів договір, та **Великою Британією,** яка веде тепер переговори з Японією. Коли пише — аґенція Домеї — Злучені Держави признають новий стан речей в Азії, то політика Вашинґтону знайде зрозуміння в Японії, **але якби Америка намагалася витворювати в Китаю неприязні для Японії обставини — то це могло би викликати в Японії настрої неприхильні для Америки.** Акція Злучених Держав не може пошкодити Японії, яка готова на всі несподіванки і рішена переломити всі труднощі викликані закордонною інтервенцією в Китаю.

Сторінка без політики.

Кіно у країні Жовтого Дракона.

В Китаю кіно значно поширилося від яких 15 років. Ще перед тим часом китайці боялися дуже людей на екрані, вважаючи це якимсь чародійством. Европейці та американці, що пробували тоді висвітлювати фільми в „країні жовтого дракона", не могли перемогти панічного страху жовтолицих громадян, і ніхто з них не хотів оглядати навіть найкращих образів. У 1922. р. син президента китайської республики вихований в Америці, сам накрутив фільму з життя китайців п. н. „Жертва упиря". Уряд старався цю фільму поширити по всіх містах Китаю. Поволі китайці оглядаючи цю фільму зрозуміли, що кіно це один з найкращих винаходів сучасної доби і нічого злого людині вдіяти не може. Тепер навіть найменше китайське містечко має своє кіно, куди публика ходить масово. Крім цього у Китаю є тепер 55 кіновиробництв, що накручують яких 200 фільм на рік. Всі ці фільми є очевидно з китайського життя. Крім того в Китаю висвітлюють також багато фільм европейських та американських. Від 2 років знані також уже в Китаю звукові фільми.

Доставець Його Королівської Величности.

В Англії мають право власники крамниць виписувати поруч свого прізвища „доставець Його Королівської Величности" тільки тоді, коли виразно дістали цей дозвіл, а доставляли королеві свій крам щонайменше три роки. Попередній король Юрій V. признав цей титул приблизно 1000 своїм доставцям, між ними 11 аптикарам і 9 пекарям. Тепер в Англії з таким титулом є 1375 крамниць, до чого причинився чимало ще Едвард VII. В останніх часах виявилося, що багато купців уживає почесного титулу для реклями, не маючи на це права і на днях ці всі надписи поліція казала їм знищити. Такий самий заказ спрямувала англійська влада теж до Злучених Держав, бо там самозванних королівських доставців є ще більше.

Марс до нас наблизився.

До південної Африки приїхали астрономи, щоб приглядатися планеті Марс. Кінематографічні фотографії з Марса вказують, що там є прояви якогось життя. Директор арізонської обсерваторії д-р Сліфер ствердив на своїх знимках, що на Марсі видко рістню, яка розвивається і вяне. Вперше за останніх 50 років астрономи доглянули місце, зване „великим оком Марса", у зовсім зміненій формі. Марс тепер щораз-то більше приближається до землі і 27. цього місяця був дуже близько до нас — усього на 36 міліонів миль. Удруге він підійде так близько щойно в 1955. році. З південної Африки приглядатись йому найвигідніше.

Що коштує подорож довкола світу за 17 днів.

Новий рекорд подорожі довкола світу літаком встановила американка пані Кляра Адамс. Вона обїхала світ на кілька хвилин швидше, як у 17 днях; виїхала із Сан Франціско, осідала в Ню Йорку, Марселі, Рангуні, Гонконгу, Манілі, Гонолюлю та Каліфорнії. Вся ця траса має 39.700 км. Бензина, підготова приладдя до дороги, готелі та харчі коштували паню Адамс 85.000 франків себто приблизно 5.000 франків денно. На землі за 1000 зол. денно можна менше бачити, але можна мати більше ріжноманітну забаву.

Серни й авта.

Автомобілісти, що їздять дорогами, серед лісів помітили цікаве явище пристосування серн та оленів до автомобільного руху. Стадо серн з рогачем на чолі виходить відважно на край автостради. Перед входом на автостраду олень розглядається довкола; коли їде авто він чекає аж воно переїде, потім ціле стадо навскач перебігає на травник що ділить дві частини автодороги. Другу частину їздні стадо перебігає так само обережно. Як стверджують вартові, тепер щораз рідше серни чи олені гинуть під самоходами, хоча самоходовий рух постійно зростає.

—o—

ГУМОР.

ВДОВОЛЕНИЙ.

Про славного „короля" американської т. зв. „жовтої" преси, Герста, оповідають таку сміховинку: Трапилося раз, що Герст вступивши до редакції одного із своїх часописів, помітив денникаря, якого ще не знав. Він підійшов до нього і розпочав з ним бесіду.

— Чи довго ви вже в нас працюєте?

— О, вже півтора року!

— А багато заробляєте?

— Сто долярів тижнево.

— І ви задоволені зі своєї платні?

— О, так!

— Коли так, то прошу пошукати собі праці в іншій редакції. Бо співробітник Герста задоволений зі своєї платні не може бути добрим денникарем!

ВСЕ ОДНО.

До Людвика XIV. сказав одного разу котрийсь із його міністрів:

— За гроші, що їх Франція заплатила швайцарським наємним військам, ми могли б вибрукувати вулицю, що веде з Парижа до Базилеї.

Вожд швайцарських наємників, що стояв побіч і чув ті слова, хитнув притакливо головою і сказав:

— Пан міністр має слушність. Але коли б Ваша Корол. Величність замість брукувати вулиці, схотіла перекопати канал з Парижа до Базилеї, то його можна б виповнити кровю швайцарських жовнірів, пролитою в обороні Франції.

ПРИ ІСПИТІ.

Професор: А які металі не ржавіють?

Ученик: Золото і срібло.

Професор: Добре! А хто мені скаже, що ще не ржавіє?

Ученик: Стара любов, пане професор!

В СУДІ.

Суддя: То страшне! Такий старий чоловік і ще краде! Як вам не соромно?

Обвинуваченний: Пане „радцо", щож я зроблю! Коли я був малий, то мені казали: „Такий малий а вже краде", а тепер, коли я вже старий, пан судля знову мені це випоминає. Колиж я властиво маю красти?!

ПЕРЕД ПЕРШИМ.

— Чи ти відніс черевики панові судді?

— Так, відніс.

— А що, дав тобі гроші?

— Не дав, нехай туди йде Андрух!

— А чому він не дав тобі?

— Або я знаю?! Казав, щоби пан майстер післали по гроші другого.

В ШКОЛІ.

Учитель: Може це питання для тебе за тяжке?

Ученик: Питання ні, але відповідь тяжка.

ЕВГЕН ДЕСЛАВ.

Єлізейські поля.

Париж, у літку.

Авеню Єлізейських Піль, коли дивитися на нього вдень з площі Конкорд — це найгарніша вулиця Парижа, ввечір, коли горять світляні реклями, найбільш елегантна. Це — центр Парижа, банків, кінематографічних бюр, найкращих кавярень. Коли побувши в якомусь будинку Єлізейських Піль наближаемося до виходу, то маємо враження — не, що виходимо з будинку, але, що входимо на щось більше, ніж на вулицю. Кілька кроків, декілька жінок, гарна паризька парфума, вже це доходить до якихось нервів і раптом щезає втома від цілого ранку читання чисел контрактів та цифр телєфонної книжки.

Африканські негри побувавши в нашій старій Европі кажуть, що европейці це двуногий звір, що має вікна всюди довкола голови.

Дерева посаджені двома рядками на Єлізейських Полях своєю зеленю затуляють безліч вікон сімповерхових будинків — будувати вищі тут заборонено. Широкий хідник у багатьох місцях забрано під великі тераси люксусових кавярень.

Віденець має культ кавярень для читания часописів. Він читає навіть іноді нічого не замовляючи, як довелось мені колись бачити в одній кавярні коло Рінгу. Кельнер ставив щодня перед цим гостем старшого віку склянку з водою і діставши своє чаєве — час до часу приносив йому інші газети.

В паризьких кавярнях часописів нема. Парижани приходять сюди посидіти на терасі, подивитись на інших і про себе їм погадати, випити аперитів. Звичайно тераси наповнюються перед обідом і вечерою. В інші години гостями бувають чужинці, провінціяли, жінки жанру „Ніколи не відкладай на завтра кохання, яке ти можеш мати сьогодні".

Є на Єлізейських Полях і кілька невеличких садочків, що містяться не в подвірях, а високо на дахах. В недалекій звідсіля дільниці біля Бульонського Лісу на вулиці „Асомсіон" існує на даху великого будинку ціла фарма із зеленими грядками, кількома вишневими деревцями, курником і одним вуликом.

Сена проходить недалеко від Єлізейських Піль коло площі Альма. Тут у 1937. році починалась Міжнародня Вистава, де Україна була аж у пяти павільонах: у совітському, румунському, чехословацькому, польському та павільоні друку. Тепер з цієї вистави нічого не лишилось.

Кінчаються Єлізейські Поля площею „Етуаль", де знаходиться під Трюмфальною Аркою могила невідомого вояка Франції. Щороку в день національного свята 14. липня тут відбуваються великі військові паради. В цьому році в параді приймав участь перший полк чужинецького легіону, де служать також і українці.

Площа Етуаль у день позна голубів, призвичаєних до людей так, що вони дзьобають шматочки хліба просто з руки. Вони поважно ходять по асфальті, ніби потверджували анекдоту про того голуба-волоцюгу, що повернувшись до себе пізно вночі сказав своїй голубці на її докори: „Ніч така гарна, що я замість прилетіти, вернувся додому пішки".

Пізно ввечір тут можна зустрінути стару даму, одягнуту за модою 1900 року і подібну на привид, що робить прогульку зі своїм песиком, уникаючи чужих поглядів. Це колишня красуня, імя якої гриміло далеко поза Парижем, яка більш згадує колишне життя, ніж живе. Ще кілька років і тіло її одягнуте в пеньюар, з яким звязані якісь спогади, буде лежати на цвинтарі разом із вихованим вірним псом та кількома дорогоцінностями, що дістала колись від „одного".

Одну з варіяцій подібної історії, кінець якої завжди однаковий, подав тижневик „Вуаля". Початок 20-го століття. Паризький кабарет світової слави „Максім". Доба франч-канкана і шампана, великих князів і славних кокот. Одна з них, Отеро, зустрічається одного вечора чи ночі у „Максіма" з королем „української нафти". Не нафти, а навіть „нафт". Далі йде складний розвій „україно-паризького кохання". На жаль „Вуаля" не подає такого цікавого для скептичних нащадків, імени цього короля. Сьогодні все це видається вже фатаморганою.

Романтизм щезає з Парижа, з Єлізейських Піль, із семиповерхових будинків заліза і бетону

Масові облави на ірляндських терористів.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Уся британська поліція бере нині участь у великій облаві ірляндських терористів, які вчора спричинили вибухи на льондонських двірцях Кінгс Крос і Вікторія, підчас яких одна особа згинула, 22 було ранених. У комісаріятах поліції переслухано в ночі кількадесять осіб, але без ніякого успіху. Щойно нині пополудні вдалося притримати одного підозрілого за участь в одним замаху. Він утік на 5 хвилин перед вибухом на двірці Кінгс Крос і за ним шукала поліція. Вона мала влехшене завдання, бо підозріяний налягав на одну ногу. Поліція сподівалась, що він втече десь на північ Англії і тому обсерву вала всі залізничі двірці. Одначе вдалось його арештувати в самому Льондоні. Крім того поліція арештувала двох інших за участь у замаху. Згідно з новими вістками 236 поліційних самоходів дістало нині пополудні приказ шукати за трьома мужчинами та одною жінкою. Поза тим спеціяльні відділи поліції перешукують всі доми в Льондоні, в яких сподіються найти симпатиків терористичного руху. Шукають теж численних ірляндців, які приїхали перед кількома днями до Англії і в звязку з поліційними наказами, що їх оголосять завтра ,будуть намагатися покинути Англію нині в ночі або найдалі завтра рано. Поліція береже всі залізничі двірці і переводить ревізії всіх багажів, відданих на перехо-вання. Поліція отримала сензаційні вістки, що Сі Расль, шеф штабу ірляндських терористів їде з Америки до Ірляндії. Він їде мабуть на спеціяльну конференцію з керманичами терористичної акції. Всі ірляндські порти є під точною обсерацією поліції.

Два селяни завважили нині в год. 11-ій передполуднем в м. Омскек вибуховий ладунок з 75 палочок гелініту, привязаний до одного будинку. Годинниковий механізм був наставлений на 1 год. пополудні. Новий замах приписують ірляндським терористам. Нині палата льордів приняла у трьох читаннях закон про повновласти для поліції, що його вчора приняла палата громад. Завтра затвердить закон король і він буде обовязувати вже від суботи. Тоді льондонська поліція приступить до масових ревізій, арештувань та виселювання ірляндських терористів

—о—

Маніфестація французько-британсько-турецької приязни.

АНКАРА, 27. 7. ПАТ. Французька місія військова з ген. Юнтежер на чолі покинула нині Анкару і виїхала до Стамбулу, звідкіля відїде до Франції.

СМИРНА, 27. 7. ПАТ. Дня 2. серпня цр. приїде до Смирни британський кружляк місткости 3,000 тон, де відбудуться великі маніфестації турецько-британської приязни.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Французький міністр закордонних справ Бонне приняв нині болгарського посла в Парижі. Розмова торкалась господарських справ.

СТАМБУЛ, 27. 7. ПАТ. Французька військова місія, яка перебувала 10 днів в Анкарі, затрималась у Стамбулі підчас повороту до Франції. **Французька місія закінчила розмови з представниками турецького штабу на тему військової співпраці згідно з французько-турецьким договором взаїмної допомоги.**

—о—

Польща домагається гострої кари
за вбивство митного урядовця.

ГДАНСЬК, 27. 7. ПАТ. Генеральний комісаріят Польщі у Гданську опираючись на вступну інтервенцію у справі вбивства польського митного сторожа В. Будзевича 20. цм., вислав нині письмо до гданського сенату, в якому на основі подрібного слідства польської влади представляє хід цілої події. Генеральний комісаріят підкреслює, що не можна нічим оправдати стрілу до сторожа Будзевича, бо польський сторож правильно виконував свої обовязки. Вияснювання гданського митника, що діяв у конечній обороні, мусить бути відкинене. Гданський митний урядовець та його товариші, які перейшли нелеґально польську границю та опинились на терені Польщі, обовязані були послухати польського сторожа, який діяв згідно з приписами. **Тому генеральний комісаріят домагається, щоб сенат подав дані щодо гданських убивників, строго покарав винуватців і повідомив польську владу про вислід карного слідства у цій справі.**

ГДАНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИЗНАВАТИМЕ СОБІ АБСОЛЮТОРІЮ.

Сенат вільного міста Гданська видав розпорядок зі силою закону, на основі якого замість гданського фольктагу сам буде признавати собі абсолюторію не лише на всі звичайні і надзвичайні видатки, передбачені в буджеті, але також і на ті видатки, що їх гданський буджет не передбачує. Абсолюторія обійматиме теж видатки сенату, що їх робитиме сенат в характері бурмістра міста Гданська.

Катастрофальна повінь у Польщі

ЧЕНСТОХОВА, 27. 7. ПАТ. Зливні дощі, що падали від трьох днів у ченстоховському повіті довели до того, що в берегів виступила Варта з доплавами і залила нижче положені передмістя Ченстохови. **Вода знищила і загрозила кільком мостам.** Адміністраційна влада з військовою і самоуправною повела енергійну рятункову акцію при виселюванні мешканців зі загрожених домів та при забезпечуванні мостів. **Не зважаючи на енергійну акцію хвиля зірвала на передмістю Заводзе охоронний вал і залила площу Нарутовіча. Люди рятувались як могли втікаючи на дахи домів або перепливаючи небезпечні місця. В повіті хвилі води зірвали кільканацять слабших мостів та ушкодили кільканацять, залили 4 дороги і тому комунікація між Ченстоховою та Велюнем відбувається окружною дорогою.** Зливні дощі заподіяли великі шкоди в північно-західній частині ченстоховського повіту. Збіжже, що його не звезли з поля, поплило з водою. Нині рано дощ перестав падати і тому стан води зменшився.

РИБНИК, 27. 7. ПАТ. Нині пополудні розлилась Одра в Букові на просторі кільканацять кільометрів і залила довколичні поля та доми. Перед вечором населення кільканацятьох домів мусіли евакувати. Води ріки Руди вдерлися до поблизького державного лісу. На залізничім шляху Рибник—Водзіслав розлились води по обох боках залізничого насипу заливаючи поля і сіножати так, що з води вистає лише насип. Вралів Одри та Ользи береже пожежна і прикордонна сторожа, поліція та населення, що зміцнює вали мішками з землею. Дощ далі паде.

КРАКІВ, ПАТ. Вода у Вислі та її доплавах швидко зростає.

В КИТАЮ.

ПЕКІН, 27. 7. ПАТ. У північному Китаю падають від довшого часу зливні дощі і загрожують катастрофальною повінню. Погані атмосферичні умовини відбились вже на японській воєнній акції. З 4-ох залізничих шляхів, що перехрещуються в Пекіні, лише шлях Пекін-Мукден функціонує нормально. Інші три шляхи є під водою частинно або їх вода по перервала в богатьох місцях. Рівень води на ріці Юнтін недалеко Пекіну збільшився на 10 стіп. Вода ушкодила відомий міст Марко Польо. Тунчав під водою, де рівень сягає до 6 стіп. У східній частині і на передмістях завалилось кількасот домів під натиском хвиль. Число жертв не відоме, але дуже велике.

Атмосферичні умовини використовують китайські партизани довколо Пекіну і щоразто відважніше нападають на японські відділи. 20 миль на північний захід від Пекіну китайські партизани напали на японську станицю і вбили 90 японців. Опісля партизани зблизились до одної з брам Пекіну та схопили 20 китайців, з того одного поліцянта та кількох китайських багатіїв, яких мабуть випустять на волю за окупом.

ГОЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОТИ НОВОГО УРЯДУ.

ГАГА, 27. 7. ПАТ. Голяндський парлямент висловив нині заяву недовіря для нового уряду прем. Коляйна, що її зголосила проурядова католицька партія. За заявою недовіря голосувало 55 послів, проти 27 голосів. Проти нового уряду прем. Коляйна, який створив його щойно перед 4 днями по тритижневій крізі, голосували: католики, соціяльдемократи, незалежні демократи і християнські демократи.

РОЗПОРЯДКИ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 27. 7. ПАТ. Румунський уряд видав декрет, що зміняє закон про громадянство. Декрет передбачує втрату громадянства осіб, які втікли закордон перед військовою службою. Крім того міністерство справедливости підготовляє багато розпорядків, на основі яких покарають деяке число членів національних меншин за ворожу поставу підчас мобілізації з часу останньої міжнародньої кризи.

ПІДГОТОВА ДО СПИСУ НАСЕЛЕННЯ У ПРОТЕКТОРАТІ ЧЕХІЇ ТА МОРАВІЇ.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 27. 7. ПАТ. Державний статистичний уряд почав підготовну працю над переведенням загального спису населення у Протектораті Чехії і Моравії, що відбудеться в березні 1940 р. Тоді переведуть теж одночасно спис усіх господарських підприємств.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ВІДІБРАЛА ДЕБІТ НІМЕЦЬКИМ ЧАСОПИСАМ.

В останньому часі на основі розпорядку влади втратили у Польщі дебіт такі німецькі часописи: віденські — „Юес Вінер Тагблят" і „Іллюстрірте Кронен-Цайтунг" та берлінські — „Дойтше Альгемайне Цайтунг", „Фольксвілле" і кельнська „Кельніше Цайтунг".

—о—

НЕСПОДІВАНА ВІЗИТА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ В ТУРЕЧЧИНІ.

СТАМБУЛ, 27. 7. ПАТ. Румунський король Карло, підчас своєї подорожі яхтом „Лючія Фабуль" по Чорнім та Егейськім Морі, приїхав нині до Стамбулу, де буде два дні. Король обговорить з президентом Інону та міністром закордонних справ Сараджоглю міжнародне положення. До Стамбулу приїхав нині з Венеції теж воєвода Михайло.

—о—

РОКОВИНИ ВИБУХУ СВІТОВОЇ ВІЙНИ — СВЯТОМ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 27. 7. ПАТ. Канц. Гітлер видав розпорядок, що день 2. серпня як 25-ті роковини вибуху світової війни та день 27. серпня — як роковини битви під Таненбергом буде святом німецької армії.

—о—

СМЕРТЬ Б. АВСТРІЙСЬКОГО МІНІСТРА В САМОХОДОВІЙ КАТАСТРОФІ.

ВІДЕНЬ, 27. 7. ПАТ. Останній міністр закордонних справ у кабінеті Сайс Інкварта д-р Вільгельм Вольф згинув у четвер передполуднем у самоходовій катастрофі. Д-р Вольф їхав автом зі свого помешкання в Льосдорф до Відня. В околиці Сант Пельтен авто завернуло нагло вбік, тому що трісла опона на переднім колі, і впало з придорожного насипу. В катастрофі згинув теж шофер. Останній міністр закордонних справ б. Австрії був товаришем Шушніга і належав до християнсько-суспільної партії, з якої перейшов до націонал - соціялістів. Підас теперішнього режиму не займав ніякого становища.

—о—

СТРАШНА ПОЖЕЖА В АЛЬЖИРІ. 4 ВБИТИХ, 40 РАНЕНИХ.

АЛЬЖИР, 27. 7. ПАТ. На торговельнім побережі порту Альжиру дійшло до страшного вибуху, що спричинив пожежу. **Підчас вибуху згинули 4 особи, 40 було ранених, з того 12 дуже важко так, що нема надії на їх рятунок. Пожежа охопила кілька будинків, від яких почали горіти крамниці. Пожежа ширилась зі страшною швидкістю не зважаючи на енергійну рятункову акцію, в якій взяли участь усі відділи пожежної сторожі та спец. кораблі, засоблені в помпи.** Побоюються, що число жертв куди більше ніж дотепер устійнено, бо підчас вибуху працювало на побережжі багато робітників, які рятуючись з життям поскакали до моря. Можливе, що кількох з них затонуло. Шкоди, що їх спричинила пожежа, сягають понад 15 міл. франків. Значну частину ранених творять тубильці.

„Історія України"
у найбільшому французькому історичному журналі.

Безперечно найбільшим під науковим оглядом історичним журналом у Франції та одним з найбільш шанованих органів у цілому науковому світі є „Ревю Гісторік", заснований у 1876. році відомим істориком професором Габріелем Моно, приятелем Мішле і чоловіком доньки відомого російського публіциста та революціонера Герцена. Габріель Моно був ліберальною людиною, непохитною у своїх переконаннях щодо історичної правди. Це він вибрав для цього журналу мотто, що й досі окрашує його окладинку, а саме відомі слова Ціцерона про обовязок шанувати правду перед обличчям історії.

Коли в 1907. році Моно помер, його заміниз не менше славний французький історик Шарль Бемон, великий знавець англійської історії, що його праці вважають клясичними не тільки у Франції, але і в Англії. Шарль Бемон сьогодні сеніор французьких істориків, бо йому вже пішло на 92-ий рік. Хоч іще бадьорий і працездатний, Шарль Бемон не може сам вести науковий журнал, що є наче б то репрезентаційним органом французьких історичних студій. Вже з десять років тому товаришем Бемона став професор славянської історії в Сорбоні, відомий Люї Айзенман, головний редактор відомого місячника „Ле Монд Сляв", на сторінках якого зявилося стільки обективних матеріялів про Україну та українців. По смерти професора Айзенмана його заминив професор Шарлеті, колишній ректор паризького університету та історик французького XVIII. віку.

Як переважна більшість французьких і взагалі західньо-европейських наукових органів, так і „Історичний Журнал" за весь час свого істнування присвятив мінімальне місце славянським народам, що треба пояснити собі не якимись принциніяльними причинами, а відсутністю контакту славянських народів з французьким науковим світом. Переглядаючи річники того журналу, бачиш, що навіть з російської історії, хоч нею найбільше цікавлять-ся, дуже мало щось надруковано. Крім відомого колись російського історика Кареєва і нашого земляка Лучицького, київського професора, що був великим знавцем французької історії XVIII. віку, майже ніхто з росіян не писав у французькому журналі. Ще гірше було з польською, чеською, південно-славянською історією, а вже зовсім зле стояла справа з українською історією. Про неї не було ані статтей, ані „критичних бюлетинів". Оці „критичні бюлетини" — справжня окраса журналу — не є якимись спорадичними, випадковими рецензіями, а суто критичними, систематичними оглядами праць, присвячених історії тої чи іншої країни, або тій чи іншій добі. Ці огляди користуються заслуженою увагою, бо всі вони підписані знаменитими знавцями тої чи іншої ділянки історії. Від якогось часу ці огляди виходять окремими зшитками, так що „Історичний Журнал" складається з двох частин. Кожного триместру виходять два окремі зшитки: один „Мемуари і студії", що містить статті на ріжні історичні теми, хроніку, рецензії на окремі праці, і другий „Критичні бюлетини", що містить два чи три критичні огляди праць, присвячених окремій країні, або окремій добі французької історії. Отже можна сказати, що до 1929. р. Україна, так мовити, не істнувала в цьому журналі. Того року московський професор, член Академії СССР Готіє, подав „критичний бюлетин" українських історичних публікацій, що зявились на терені Радянщини і, треба тут додати, що цей огляд досить поверховний і тепер утратив своє значіння після появи прекрасної книги Мирона Кордуби у французькій мові (вид. у Варшаві): „Совітсько-українська історична література".

Начебто як доповнення до згаданої статті акад. Готіє в найновішому зшитку „Історичного Журналу" (січень—березень 1939) зявився „Критичний бюлетин" Ілька Борщака під назвою „Історія України. Публікації українською мовою, що вийшли у світ за межами СССР". В цьому критичному огляді автор стисло охоплює публікації за добу 1917—1938. рр. і як сам каже: „Ми не маємо наміру дати тут абсолютно повного огляду, що зрештою здається нам непотрібним. Ми застановимось також над деякими працями наукової популяризації, яких наукові заслуги вартні цього". Свій огляд І. Борщак поділив на такі розділи: справники, бібліографія, історіографія; загальні праці, походження України, козацька доба, український рух у 19. віці, історія Галичини, історія Карпатської України, історія української культури, історія мистецтва, історія права Франції і України.

Тому, що „Історичний Журнал" мало знаний у наших краєвих наукових колах, варт тут перечислити принаймні головні праці, що знайшли своє місце у згаданому огляді. Це праці Д. Дорошенка, І. Кревецького, І. Крипякевича, Українська Загальна Енциклопедія. Українська Історія С. Томашівського, VIII-ий том історії України-Руси М. Грушевського, „Україна напереломі" В. Липинського, монографія Б. Крупницького про гетьмана Орлика, архів Драгоманова, статті з мистецтва Д. Антоновича, М. Голубця та В. Січинського, праці М. Чубатого над історією Церкви тощо. В останньому розділі І. Борщак обговорює свої власні праці, що торкаються франко-українських взаємин.

Не зайве буде може зазначити, що редакція французького історичного журналу поставила статтю про Україну на перше місце, і щойно за нею йдуть статті таких видатних істориків, як: Анрі Гозера, професора Сорбони (Історія Франції 1498—1660), професора штрасбурського університету Гастона Целлєра (Історія Німеччини) та професора Сорбони Жоржа Лєфебра (Революція та імперія). Розуміється, що таке почесне місце для статті про історію України відноситься не до автора статті, а до її змісту: з чисто французькою делікатністю редакція, очевидно, хотіла підкреслити своє зацікавлення до української історичної науки, досі покривдженої на сторінках свого журналу, хоч і не з вини самої редакції.

Л. І.

НОВИНКИ

29 ЛИПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 16. липня 1939.
Атаназена свяч.
Лат. Марти д.
Сонце: схід — 3.49, захід — 19.12.
Місяць: схід — 18.22, захід — 2.50.

Завтра: 30. липня. Неділя
Ст. ст. 17. липня 1939.
Неділя 9. по Сош., Марини вмч.
Лат. Нед. 9. по Зел. Св., Руфіна.
Сонце: схід — 3.50, захід — 19.11.
Місяць: схід — 18.55, захід — 3.47.

—o—

— ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та щоб передплату за наш часопис можна складати на це конто на бляНкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— Футра жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— Нова залізнична тарифа, що входить у життя від 1. серпня ц. р., подає нові приписи про ціну білетів за переїзд частинно особовим поїздом, частинно послішним, нормує доплати за перехід до вищої кляси, дозволює купувати в поїзді пільгові білети, поширює шкільні пільгові білети до 120-ох кільометрів та скорочує простір, на якому можна користати з тижневих робітничих білетів, з 46 на 40 кільометрів. Крім того нова тарифа вводить ще одну новість: від 1. серпня можна буде купувати абонаментові білети на 10 переїздів також на таких стаціях: Борислів, Дрогобич, Ярослав, Коломия, Кремянець, Луцьк, Львів, Ніско, Перемишль, Розвадів, Рівне, Самбір, Сянік, Станиславів, Стрий, Тернопіль і Заліщики. В усіх тих стаціях буде можна купувати згадані абонаментові білети до кожної стації віддаленої більше ніж 100 кільометрів, або й до ближчої,

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 29. липня 1889.

УРЯДОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС

У передовій статті читаємо:

„Недавно доносив „Новое Время", що у Львові має виходити урядовий часопис у руській мові. Перед кількома днями цю вістку підтвердив львівський уряд, а „Вінер Альгемайне Цейтунг" додавши до своєї телеграми, що це перша вістка, а мотиви до тієї постановили уряду тієї новинки гр. Бадені хочуть ознайомити руського урядового часопису з одного боку ваннім руського урядового часопису з одного боку зазначити своє обективне становище супроти русинів, з другого боку бажає в той спосіб виступити у спільно проти декотрих русофільських часописів".

Редакція „Діла" пише, що не вважаючи на ті заявлення, не вірить у правдивість тієї вістки.

ПРАПОР ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

змінився від 4-го липня, бо замість 38 зір на ньому буде 42 зорі. Причина тієї зміни та, що чотири округи: Вошинґтон, Монтана, північна і південна Дакоти вступили у склад унії. Прибули чотири нові держави, тому і чотири нові зорі у прапорі.

НОВИЙ ВИНАХІД.

У Парижі робили спроби з поїздом залізниці без коліс та без льокомотиви, що робить 200 кільометрів на годину. Вози мають щось у роді лижви і ховаються по шинах. Мотором є вода, яка витискує з лижва з такою силою, що може цілий віз піднести на пів міліметра вгору. Таким чином на шинах є завжди вода, по якій поїзд плисе. Як закрутити кран в'д води, поїзд стає в одній хвилині, хочби був у найшвидшому русі. Зужита вода спливає до резервуарів і її можна вживати далі.

але за оплатою на 100 кільометрів. Хто не використував цілого білету, може дістати зворот частини ціни. Ціна абонаментових білетів на поспішні поїзди 7 разів вища ніж в особових (дотепер лиш 6 разів).

— Урядовий комісар у Львівській Хліборобській Палаті. У звязку з поділом терену львівської хліборобської палати на три (на основі постанови ради міністрів, що утворила нові палати: у Тернополі та у Станиславові), міністерство рільництва розвязало управу львівської хліборобської палати та заміненувало комісарем палати інж. Шостака, начальника рільничого виділу львівського воєвідського уряду.

— Зміни і номінації у судівництві. У вістнику розпорядків міністерства справедливости появився розпорядок про номінації більшої кількости суддів на терені всіх апеляційних округ. У львівській апеляції іменовано 16 городських суддів і 13 судових асесорів. Між номінованими є і двох українців, а саме м-р Тарас Івашків і м-р Микола Бараболяк, одначе вони оба рівночасно перенесені до краківської апеляції. З уряду перенесений також з львівської до варшавської апеляції судовий асесор Олександер Федевич. З познанської апеляції перенесено до львівської двацять кількох аплікантів; частина з них уже обняла урядування.

— Чи духовенство може благословити зброю? КАП подає внутрішній приказ полевого епископа Гавліни (ч. 8. 1939) з таким виясненням: З огляду на часті запити у справі благословення зброї та военного знаряддя не є вказане, щоб священники посвячували (благословили) зброю або военне знаряддя, яке спричинює смерть і виголошували при тій нагоді якінебудь промови в літургічних ризах. Зате нема ніяких застережень проти благословення военного знаряддя, яке безпосередньо не спричинює смерти — напр. военного санітарного знаряддя.

— Кости мамута, м. ін. клевак, найдено підчас направи вулиці в Михальчі пов. Городенка. Крім того відкопано там велике паленище з неполітичної доби.

— Не слухайте радія підчас бурі! Над Стрием 2 години шаліла буря; град завбільшки горіха побив шиби та понищив городи й сади. Вода залила вулиці та деякі пивниці, грім убив на передмісті корову та поразив пастуха. Підчас бурі грім вдарив у антену полкової кантини, зовсім стопив радієвий приймач та оглушив на кілька годин жінку, яка була в кантині.

— Жертви рік. У Межирічі пов. Жидачів утонула в ріці Стрию 15-літня Катерина Михайлюк. — У Луківці Вишківським пов. Рогатин утонув у ставі 20-літній Гриць Пальчій. — Недалеко Коломиї затонув у Пруті 29-літній Михайло Ворончук. — Коло Стриганців пов. Товмач затонув у Дністрі 13-літній Мирон Левицький; його тіла дотепер не виловлено.

— Бурі, град. Над Радехівщиною перейшла буря, що понищила збіжжа та повалила чима-

ло дерев. У Кризім завалилася стайня; бальки убили 2 штуки худоби і поранили 10. Вихор пересунув шпихлір на 2 метри. — У Краснім пов. Скалат град зовсім знищив збіжжа, грім убив коня. — У Волиці пропало 150 моргів збіжжа, у Козині 300 моргів. — У Луці пов. Городенка згоріла стирта пшениці, в яку вдарив грім.

— **Карають дозорців.** Поліційні комісаріяти висилають поліціянтів для контролі, чи дозорці притримуються розпорядку і замикають брами щойно в год. 11-ій. У звязку з тією контролею поліціянти внесли цілу низку карних доносів на дозорців що замикають брами в 10-ій годині і вже в найближчих днях відбудуться у старостинському суді карно-адміністраційні розправи.

— **Самогубства у Львові.** У Львові наложив на себе руку жонатий, 24-літній студент медицини В. Ширба, який повісився підчас неприсутности дружини. Причина — невилічима недуга — сухоти. — Підчас сну всіх домашніх повісився в хаті вночі 64-літній емерит Микола Кривута.

— **Убивства, напади.** Невідомий злочинець убив у Биткові пов. Надвірна, Тасякову. — У Шалясці пов. Броди В. Дусь убив каменем свого шваґра Т. Коваля. — Чотирьох опришків напало на дім Степана Нападія в Сухоставі пов. Копичинці, побили його та сина і зрабували 20 зол. — 15-літній пастух з Дмухавця пов. Тернопіль, Паламар, убив свого товариша Заверуху колом; Паламар дотепер ховається. — У Рулі Колтецькій пов. Золочів пострілено нічного сторожа Т. Левицького. — Д. Федак та Г. Лазорек напали коло Камячова пов. Ярослав на Валентого Круля і важко його побили. — Лісові злодії застрілили у Радванцях пов. Сокаль гаевого І. Грущика.

— **Як Латвія борониться проти зменшення уродин?** Латвійський міністр суспільних справ Берцінц заборонив усім латвійським періодикам містити оголошення, що обіцюють якінебудь полекші для нежонатих або пропонують винайм мешкань виключно для бездітних подруж. Є це один зі засобів у боротьбі латвійського уряду проти зменшення уродин.

— **Село загрожене землетрусом.** Геольоґічні досліди ствердили, що грецьке село Скотані-Кокова, положене в окрузі Каляврїта, загрожене у майбутньому землетрусом. Щоб не наражувати життя селян, їх переселять до іншої місцевости. Дотепер нераз траплялися у Скотані землетруси, та вони ніколи не робили поважніших шкід.

— **Горять французькі ліси.** У південно-східній Франції, недалеко місцевости Біо, горить від кількох днів ліс. Кілька сотень альпейських стрільців намагається опанувати його, але без успіху. Також в околиці Тульону шалюють пожежі, що загрозили великі лісові простори. У кількох місцях пожежі унеможливили комунікацію на гостинцях. — У північній та східній Франції сильні бурі наробили чимало шкід.

— **Новий тип скорострїла** продукує одна з британських фабрик зброї; він становить уліпшення чеського скорострілу „Брем". Його можна вжити в піхоті, повзах, літаках та у протилетунській обороні. Вироблюють його у двох моделях. Менший модель дає 3.000 стрілів на 30 мінут при ужитті одного дула, 7.000 з двох дул. Більший модель стріляє 800 разів у 10-ох мінутах.

— **Жертви одного грому.** Над північною Індією шаліли бурі, що поробили дуже великі шкоди. М. ін. один грім убив 5-ох пастухів, 12 коров та 300 овець.

— **Експльозія на еспансько-французькому кордоні.** У пограничному містечку Порт Бу (над Середземним Морем) вибухли вибухові матеріяли, що їх перевозили у скринях. 4-ох вояків та залізничників згинуло, 20-ох ранено.

— **Ліквідація чеського бюра подорожей.** Німецька влада наказала ліквідацію відомого чеського державного бюра подорожей „Чедок". Його агенди перейдуть під німецьку управу.

— **Нові поклади вугілля у СССР.** Совітська геольоґічна експедиція відкрила великі поклади камяного вугілля в околиці міста Нелідова у калінінській окрузі. Вони грубі на 5—8 м.

— **Моторівкою через океан.** Трьох шведів переплило Атлянтійським Океян у моторівці, довгій на 10 метрів. Моторівка має мотор Дізля та пливе зі скорістю 12 кільометрів на годину. Подорож зі Стокгольму до Ню Йорку (9.000 кільометрів) тривала 37 днів. Сміливі шведи спинилися лиш раз — на Бермудах, — щоб набрати пального.

— **Продукція самоходів в Англії** збільшилася цього літа на півтретя тисячі місячно у порівнанні з минулим роком; на таку саму цифру збільшився експорт самоходів. При кінці травня ц. р. було в Англії 3,100.000 самоходів, з того 2,000.000 особових.

— **Запір.** Завдяки медичної науки переконалися, що навіть найважчі діти охоче заживають і добре апосять природну гірку воду Франціщка Йосифа.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО КПЗУ.

В четвер відбулася перед Апеляційним Судом у Львові розправа внаслідок відклику засуджених за приналежність до КПЗУ присудом львівського окружного суду з 21-го січня ц. р. Тоді ставало перед судом 37 обвинувачених з Двірців, Передриміхів та сусідніх сіл жовківського повіту: Григорій Кіт і товариші. З того числа обвинуваченних сімох звільнили від вини і кари, а решту засудили на кару вязниці від 2 і пів до 6-ти літ. З засуджених 15 злогосило апеляцію. З них 4-ох відкликало те зголошення, а 11 підтримувало його далі. І ось у четвер відбулася їх розправа, після якої Апеляційний Суд затвердив присуд окружного суду, що був засудив: Григорія Жезла на 6 літ вязниці, Івана Батюка на 4, Степана Поворозника на 3 і пів, Дмитра Колачника на 3 і пів, Михайла Равлика, Івана Білецького, Василя Яцишина, Василя Хруня і Петра Сенюка по 3 роки, Андрія Козового і Андрія Кота по 2 і пів року.

Розправі проводив суддя апел. суду Ланевський, вотант суддя Хмелевський. Обвинувачував прокуратор Осуховський. Боронили: д-р Павенцький, м-р Бобинський і д-р Мерер.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ТРИ НЕВИННЯТКА".

Справа, як роздобути маєток це не тільки тема, над якою думають американські бідаки й міліонери, але теж і голівудські сценаристи, коли вибирають собі тему до сценарія. І так ще раз бачимо три молоді, гарні дівчата, що займаються скромно годівлею курей на фармі в Канзас, а хотіли б вийти за міліонерів. На це фільмові геройки мають віддавна випробуваний спосіб. Вони їдуть в осередок великосвітських забав до каліфорнійських готелів і там грають ролю багатих. У цій фільмі є теж другий, не новий нюанс: як найкраща найстарша сестра представляє свої дві молодші сестри, як свої покоївки. На самотному острівці, куди підпливає молода кандидатка на міліонерку, знаходяться саме дві найкращі кандидати до подружжя, обоа молоді і гарні, і оба, як зачувати, міліонери. Дівчині з думкою про міліони не тяжко закохатися в тому, що їй більше подобається, а коли виявляється, що він не має грошей, у другому. Вся історія, що кінчається геппі-ендом має подвійне моральне закінчення: дівчина з апетитом на міліони вдоволяється самим коханням без грошей, а її скромні сестри, що готові задовольнитися кельнером, або звичайним фармером, дістають маєток. В головних ролях Льорета Юнґ і Джо Мек Крі.

Кіна Коперник і Марусенька: „БУРЕВІЙ".

Є це фільма з життя сміливих моряків, серед яких найбільшими героями є телеґрафісти на кораблі, коли у крайній небезпеці мусять передавати вістки про судно, що потопає в катастрофі. Тут бачимо небезпечну подорож двох кораблів серед крижаних гір і катастрофу, спричинену вибухом бензини. Головний герой — телеґрафіст, бувалий моряк, знеохочений одною сумною сценою, коли згинув його вірний приятель, хоче покинути назавжди море і вступити на службу до телеґрафічного уряду в Ню Йорку. Саме тоді він довідується, що його молодший брат, заохочений ще змалку його оповіданнями про морські пригоди, вибирається теж на готову посаду корабельного телеґрафіста. Він хоче перешкодити цьому. З тим звязана теж любовна історія молодого брата, що хоче женитися з корабельною доглядачкою. Фільма дає гарні картини морської бурі і кілька гострих сцен, до яких дуже добре надається головний артист цієї фільми Чарльс Бікфорд.

В перші роковини смерти бл. п.
Ґенерал-Хорунжого
Михайла Пересадни-Суходольського
відбудеться в неділю 30. 7. 1939 р. в год. 12.30
ПАНАХИДА у православній церкві при вул. Франціщканській.
Дружина.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Дитячі садки в Коломийщині. В Коломийщині, не зважаючи на численні заходи, зорґанізовано в цьому році тільки чотири дитячі садки: в Балинцях веде п. Яр. Потикевич, у Слобідці Пільній — п. Мир. Лютиківна, в Осталівцях — п. Бінінська Антонія, і в Лючі — п. Яцишин Дарка. Ці садки, ведені при церквах, повстали заходом отців парохів у повищих селах. В інших селах не вдалось зорґанізувати українських дитячих садків, бо адм. влада не дозволила.

КОСІВ.

З культурного життя на Гуцульщині. На Гуцульщині гостює тепер артистично турне п. Йосифа Стадника (сеніора) з п. Стефою Стадниківною. Найкращий доказ, яким успіхом тішиться турне п. Стадників, це майже дводенний побут театру в Косові, де громадянство щиро принято відомих оценічних дівчів. Усі пєси, що їх ставить театр під проводом дир. П. Стадника, мають дуже добійливу поставову. В репертуарі побіч національних пєс також кращі взірки модерного европейського театру („Люди на вірші"). Адміністрація театру під проводом п. Володимира Федіва справна.

Осмол.

ГВІЗДЕЦЬ.

З діяльности театру ім. Садовського. У днях 17., 18. і 19. липня п. р. гостив у Гвіздці український театр ім. Садовського та виставив пєси: „Дай серцю волю", „Мати найманчка" і „За молдавський престіл". Вистави пройшли з повним артистичним успіхом, за виїмком драми „За молдавський престіл", в якій обсадо роль не була зовсім удачна. Також сама пєса, має мало б'ўла зовсім удачна. Також сама пєса, має мало „історичному" та бракує їй сильної провідної ідеї. Проте ній нагоді варто подати нашому громадянству до відома, що побіч театру ім. Котляревського — це другий кооперативний і найбільший наш театр. Ансамбль його складається з 35 осіб, між якими є кращі сили: Люся Барвінок (мистецький керманич театру), Балкитна (вихована Борисоглібської), Маркова, Федчишина, Левицький, б. артист театру Садовського в Києві, Федчишин, Мерко Лев, Ільків, Головко й ін. Провід театру в досвідних руках п. П. Карабінєвича, що працював спершу в філії театру Садовського в Кам.-Подільськім, звідки переїхав на еміґрацію, де працює для українського театру до сьогодня. Театр ставить переважно пєси народні та історичні, має багаті строї, і власну орхестру з 7 членів під дир. п. Бойковича Романа. В ансамблі перевага молодих акторів, що можуть вибитися на добрі сили. Театр має свій хор, який неділями та святами співає на Богослуженнях. Тепер театр готовиться до вистави опери „Лисенка „Утоплена".

Оскол.

СПОРТ.

СКОКОВИЙ ТРИЗМАҐ.

В неділю 30. ц. м. улаштовує Сокіл V. (Замарстинів) на своїй площі (останній перестанок „10-ки" СКОКОВИЙ ТРИЗМАҐ для мужчин і жінок. Почіток змагань в год. 11-ій рано. Збірка змагунів в год. 10.30 рано. Остаточні зголошення на годину перед змаганнями приймає побр. вач. О. Козачок.

Програма: Жінки: 1. скок із місця здовжінь, 2. скок увисочінь із розбігу, 3. скок здовжінь із розбігу. Мужчини: 1. скок здовжінь із розбігу, 2. скок увисочінь із розбігу, 3. тринюк чи пак жердка (до гумору). Точкування на основі фінських табель.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Інж. О. Лошинський: ПОВИЛА, МАРМЕЛЯДИ, ДЖЕМИ і ҐАЛЯРЕТИ. Бібліотека „Сільського Ґосподаря" ч. 16 б. Львів, 1939. Стор. 79, 16-ка.

Петро Сорока: МОНОЛЬОҐИ І КУПЛЄТИ. Накладом автора. Львів 1939. Стор. 32, 16-ка.

Ця книжечка — збірка монольоґів і куплєтів з репертуару відомого нашого артиста Петра Сороки — може стати у пригоді аматорським ґуртам і всім тим, що влаштовують т. зв. „веселі вечори" і оглядаються за відповідним матеріялом.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 6-?

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 28. 7. вистави нема.
Субота 29. 7. год. 20. „Багряні рожі".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

ЗАБОЛОТІВ:
28. 7. Цариця Грузії.
КОСІВ:
29. 7. Циганське кохання
30. 7. Тополя.
31. 7. Муза на офсайді.
1. 8. Цариця Грузії.
2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирка в Льолео.
8 Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
28. 7. Мати наймичка.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдавський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.
КОБАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати наймичка.

Український Хор Дм. Котка.

28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Лісько.
28. 8. Сянік.
3. 9. Рималів.
10. 9. Коросно.
У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Роза".
АМПІР: „Пристань 7 морей"
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Крила над Гонолюлю".
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріл у ночі".
ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".
ҐРАЖИНА: „Блакитна парада", „Кров на морі".
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".
КАСІНО: „Шпигунові візнання".
КОПЕРНИК: „Буревій", „Петрусь серед муринів".
МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Петрусь серед муринів".
МЕТРО: „Під фальшивим обвинуваченням", „Німий герой".
МУЗА: „Комбатанти", „Блягер".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКО: нечинне.
ПАЛЯС: „Три невиннятка".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ. „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра".
СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тульон" і ревія.
ТОН: „Пан з міліонами", „Бродвей Біл".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛЯСТІКОН *(пл. Марійська ч. 5):* **Північно-італійські озера: Ляго Маджоре, Комо, Ґарда.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дута орх., 8.15 Клопоти та ради: Неоцінені скарби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. порадник, 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Перерване вакації, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ля Скаля, пл., 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Монюшка, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в українській мові виголосить інж. Мик. Доберчук,** 20.35 Льовальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві „Вальтер Скот" літер. портрет, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 29. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.15 Діточий садок у кольонії безробітних, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 З вокальної музики, пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хлібороб. організацій, 14.35 Господ. вістки, інформації, 14.45 Авд. для дітей, 15.15 Попул... музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл., 17.50 Про сусп. обезпечальні, стофціє і працю, 18.00 Хор, два форт., скрипка, 19.00 „Сімома морями до семи гір" радіоповість із участю Щепка та Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка; Поляки на чужині, 20.00 Явожинські Татри, словно-муз. авд., спів, гуслі, капеля, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льовальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 30. липня 1939.

7.00 Поранок хлібороба: Що треба тямити перед цьогорічними засівами, Музика з пл., 7.30 Хліборобська ґазетка, 7.45 Що чувати серед хліборобів, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Концерт військ. орх., 9.00 Трансм. з Августова, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Концерт фільг. орх. з Льондону, пл., 13.00 Вийняток з творів Пілсудського, 13.05 Львів, осередок військ. руху, 13.15 Музика, 14.45 „Пан Тадей". 15.00 Скандинавські танки, пл., 15.15 Самотканъ прикрашує помешкання на селі і в місті, музика з пл., 15.35 „Дух переможе", фрагм. із пов. Софії Коссак: „Теребовля", 15.45 Для сільської молоді: Загосподарюємо неужитки, Наша молодша рідня, 16.15 Актуальна гутірка, 16.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Музика, 17.15 Хто відповість, 17.30 Орхестра, солісти, 19.00 Театр Уяви: „Сан Юст", сцена з життя Льойолі, 19.30 Програма на завтра, 19.35 З балєтової музики, пл., 20.05 Спортові льовальні вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, метеорольо. вістки, спорт, програма на завтра, 21.15 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві в год. 21.50 „Добрий жарт" конкурсова авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт, БІЛҐОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Ріжномовні комунікати, 17.10 Скрипка, ВІДЕНЬ 20.15 Весела словно-муз. авд., 22.30 Камеральні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Недокінчена симфонія г-моль, 22.20 Форт., ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен, ПРАГА 21.10 Популярна чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Архитвори давньої хор. музики. 22.30 Розр. авд., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Субота, 29. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Хор, військ. орх., БІЛҐОРОД 20.00 Дута орх., 21.10 Нар. пісеньки, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 16.45, 21.40, 22.40 Ріжномовні комунікати, 17.10 Скрипка, 18.00 Мадяр. пісні, 19.25 Популяр. симф. концерт, 21.05 Танк. музика, 22.10 Циг. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Нар. пісеньки, 19.00 Вес. авд., 20.15 Фраґменти з оп. Легара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Народна і розр. музика, 20.15 Оп. музика, КОПЕНГАҐЕН 22.20 Фрагм. з улюблених оперетоk, ЛЮБЛЯНА 21.00 „Сибір" оп. Джордана, МІЛЯНО 17.15 Нові плити, 21.00 Концерт на органах. 22.30 Комер. орх., 23.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.30 Форт., 20.30 Симф. концерт, 22.30 Оп. муз., РИҐА 19.05 Романтична муз., РИМ 20.30 Симф. орх., 22.30 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 Вок. концерт. 20.50, 21.25 Легка муз., СОТЕН 20.00 „Чарівний флет оп. Моцарта.

Неділя, 30. липня 1939.

БЕРЛІН 9.00 Шубертова Симфонія, 10.00 Форт., 20.15 Великий розр. вечір, БІЛҐОРОД 20.00 Нар. пісеньки, БРАТИСЛАВА 15.30 Пісеньки, 22.00 Циг. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Мад. пісні, 15.45 Дута орх., 18.50 Популярний симф. концерт, 20.00 Ріжномовні комунікати, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Великий розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР ... 22.30 Бах, ВІДЕНЬ 20.15 [illegible] орх., ... форт. рецітал ... ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.10 ... Петра ... 20.30 Легка ... Симф. концерт, музика ... 18.20 Спів, 19.25 ... ПРАГА 19.15 Чеські пісеньки, розр. концерт. РАДІО ПАРІ 18.15 Театр, 20.15 Пісеньки, 21.00 „Орфей" оп. Глюка, РИМ 17.00 Мельодія і ритм, 20.35 „Кармен" оп. Бізета, СОФІЯ 18.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Опереткова музика.

Біржа

Львів, 27. липня 1939.

ГРОШІ

Бельґи бельг. 90·25—90·72, Долари америк. 5·30·53—5·33·00, Долари канад. 5·29·00—5·31·50. Фльор. гол. 284·20—285·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35. Фунти англ. 24·83—24·99, Гульд. глан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·85—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·95—128·77, Ліри іт. 17·90—18·20, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 17·25, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліпьпол 79·00—79·00. Моджеїв 17·75— 17·75, Островець 78·00—78·00, Старахович 47·00—47·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50
Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 66·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74·00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65·65 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 27. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця знижкова.

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ каменицю двоповерхову на викінченню. Інформації вул. Горохівська ч. 30 у п. Лаби. 1458 2-2

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ комфортовий умебльований покій. Павлінів 28, 1. пов. 1460 1-3

ТРИКІМНАТНЕ повнокомфортове мешкання від 1. серпня **Війтівська 2,** ріг Личаківської. 1457 1-2

ПРИ ВУЛ. ЗАДВІРЯНСЬКІЙ ч. 111 (бічна Сапіги-Листопада) до винайму 3 і 2-кімнатні мешкання, повнокомфортові, сонячні, вже вільні — трамв. сполучка вул. Листопада, вілля „Гражина" від трамваю 2 хвилини ходу. 1456 1-1

ГОЛОШЕННЯ

Будівельні і столярські МАТЕРІЯЛИ
поручає Акційна Спілка для Будівельного Промислу давніше Іван Левинський
Львів, Потоцького 58 а. тел. 205-60.
Склад вул. Бартосівної ч. 7.
(бічна Потоцького.) 1425 2—2

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

НА КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 170 (15.249).
Ч. 170 (15.249).

Lwów, sobota 29. lipca 1939.
Львів, субота 29. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Конфіската „Діла".

Попереднє (169) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського староства) „Новинки" від слів „Арештування" до слів „з Мельнича". Поліція забрала видрукований наклад, не видали другий.

Господарська війна
між Злученими Державами та Японією?

ВЕЛИКА РАДІСТЬ У КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. З Вашингтону повідомляють: Міністр скарбу Моргентав заявив, що скарбова влада по виповідженні торговельного договору з Японією провірить справу майбутніх закупів золота і срібла в Японії. Американська скарбова влада провірить теж справу прогібіційних мит на японські текстильні товари, щоби зрівноважити експортові премії, що їх виплачує японський уряд. Зменшення закупів золота і срібла Злучених Держав було б болючим ударом для Японії, що в останніх двох роках продала Злученим Державам золота на 415 міліонів долярів і срібла за 4,2 міл. долярів.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Райтер повідомляє з Чункіну: Вістка, що Злучені Держави виповіли торговельний договір з Японією, викликала тут велитенське вдоволення.

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: В четвер рано на англійсько - японській конференції закінчилась дискусія над справами, звязаними з вдержанням ладу і спокою в Тієнтсіні, крім кількох менших справ, що не спинять зовсім дальших переговорів. Пополудні розглядали — стверджує комунікат — господарські домагання Японії.

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 27. 7. ПАТ. У Берліні велике вражіння викликав факт, що уряд Злучених Держав виповів торговельний договір з Японією. Німецькі політичні кола вважають рішення Америки заповідженням господарської війни проти Японії з метою спараліжувати акцію Японії на Далекому Сході.

ЩО ЗАЯВИВ ГУЛЬ ПРЕДСТАВНИКАМ ПРЕСИ?

ВАШИНГТОН, 27. 7. ПАТ. На пресовій конференції державний секретар Гуль відповідав на численні запити журналістів у звязку з виповідженням торговельного договору між Злученими Державами та Японією. На питання чи передбачені нові переговори у справі нового договору з Японією Гуль відповів, що державний департамент вижидатиме протягом 6 місяців, на яких договір перестане обовязувати. Всі політичні кола приняли з вдоволенням вістку про виповідження договору. Між републиканами і демократами мабуть дійшло до порозуміння, що влекшить дипльоматичну акцію державного департаменту на Далекому Сході. В дипльоматичних колах здогадуються, що після того, як договір перестане вже обовязувати, Злучені Держави 1) збільшать оплати від японських кораблів в американських пристанях; 2) обмежать наплив японських агентів; 3) оголосять ембарго на вивіз зброї і военних матеріялів з Америки до Японії.

ЗА ЯКУ ЦІНУ ЯПОНІЯ ЗАКЛЮЧИТЬ НОВИЙ ДОГОВІР?

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив на пресовій конференції, що Японія дістала формальне виповідження торговельного японсько-американського договору. Представник заявив, що американське рішення було зовсім несподіване. Мотиви, що оправдують виповідження договору такі короткі, що важко додуматись, що в дійсности вплинуло на постанову американського уряду. В мотивах стверджено, що американський уряд в останніх роках піддав ревізії всі договори між Злученими Державами та іншими державами з метою підготовити необхідні зміни.

Договір рішено виповісти дійшовши до висновку, що японсько - американський договір обіймає постанови, які слід наново розглянути та з метою оборони американських інтересів, чого може вимагати розвиток подій. Одначе ці огляди — на думку агенції Домеї — могли бути основою зміни договору і не вияснюють, чому американський уряд признав необхідним виповісти договір з таким поспіхом і так несподівано. Агенція Домеї кінчає свої висновки ось так: Якщоб американський уряд бажав заключити новий договір з Японією, що відповідав би новому положенню у східній Азії, Японія дійсно раділа б з цього.

ТОКІО, 27. 7. ПАТ. Британські та японські делегати відбули нині рано пленарне засідання. Дальший хід нарад відбудеться завтра пополудні. Домеї довідується, що дійшло до порозуміння щодо кількох точок. До порозуміння дійшло у справі признавання представників обох сторін, які мають вдержувати лад і спокій у Тієнтсіні. Зате далі є різниця думок що до японського проєкту, згідно з яким міська влада усуватиме китайських урядовців, яких підозріватимуть за протияпонське становище.

В Москві таки не договорилися.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Райтер повідомляє з Москви: У четвер відбулась на Кремлі півторагодинна нарада, в якій взяли участь: ком. Молотов, амбасадори: В. Британії і Франції та Стренг. Хід переговорів — на думку Райтера — задовільний, але нинішня зустріч ще не довела до вирішних вислідів. Вісток про розмови представників штабів не потверджують ні не заперечують.

ОПТИМІЗМ ФРАНЦУЗЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ КОЛ.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. У французьких політичних колах далі панує оптимізм щодо швидкого закінчення англійсько - французько-совітських переговорів. Згідно з інформаціями цих кол у ночі зі середи на четвер вислано до Москви нові інструкції для французького та англійського амбасадора. Сподіються, що заповіджені на найближчі дні нові розмови з Молотовом повинні поладнати справу. Як ли ше парафують порозуміння появиться комунікат, що засує висліди дипльоматичних переговорів. Щойно тоді почнуться військові розмови. Якщо конференція з Молотовом скінчиться позитивно, порозуміння парафують, але договір підпишуть щойно по закінченні військових розмов.

„Пті Парізієн" пише: Ще раз виявилось, що німецька та італійська пропаґанда зле поінформована. Неменше мусить здивуватись сам канц. Гітлер. Мін. Рібентроп, який підтримував постійно ілюзії у справі Ґданська, що Англія та Франція будуть вагатись виступити в цій справі тепер теж стоял на становищі, що нема ніяких виглядів, щоб дійшло до потрійного англійсько - французько-совітського договору. Слід здогадуватись пише щоденник, що таку саму оману мав гр. Чіно. Багато паризьких щоденників коментуючи заповідь виїзду французьких та англійських військових знавців до Москви зазначує, що ці знавці повинні передовсім у своїх розмовах памятати, що СССР не має спільного кордону з Німеччиною.

„ТАН" ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ШВИДКИМИ ВИСНОВКАМИ.

„Тан" у вступній статті остерігає перед надто поспішними висновками з огляду на дотеперішні досвіди з переговорами. Одначе признає, що безсумнівну атмосфера московських переговорів змінилась.

—o—

Коли буде відомий вислід спису населення
в Карпатській Україні.

БУДАПЕШТ. Наказаний мадярською владою спис населення у Карпатській Україні мав покінчитися найпізніше 10-го липня. У деяких місцевостях переведено спис до того речинця, але в багатьох це було неможливо, бо — як каже офіційний комунікат — треба було заходити в глибокі ліси та ходити по горах, щоб списати всіх людей. У звязку з тим висліду спису населення у Карпатській Україні можна сподіватися не раніше як за яких два-три місяці.

Велика Британія зміцнює військові залоги в Єгипті.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Британське міністерство війни оголосило в четвер вечором комунікат, що потверджує вістки про видання розпорядку у справі перенесення в найближчому часі деяких військових відділів з Індії до Єгипту. Ці розпорядки видано з остороженості з метою зміцнити стратегічні резерви в Єгипті. Комунікат підкреслює, що військових відділів з Індій не вишлють до Палестини. Ці розпорядки принял з вдоволенням єгипетський уряд.

У лябіринті подій і здогадів.

Львів, 27. липня 1939.

(К.) Минули поверх три тижні від часу, коли леготом раннього літнього вітру понеслось по всьому світі слово: „відпруження". Чому? Бо німецький уряд зі збереженням усіх форм міжнародньої куртуазії заповів тоді (3. липня ц. р.) відвідини німецького кружляка у Гданську на день 25—28 серпня. Стомлені „білою війною" нерви могли два місяці відпочити. Два місяці спокою... це тепер майже вічність. Чи сьогодні, з перспективи двацяти кілька днів, які після німецької заповіді відвідин канули у вічність, можна справді сказати, що той час працював для відпруження? Чи ми сьогодні ближче чи дальше від війни, як були напр. перед 3. липня?? На це питання певної відповіді не дістанемо від нікого. Та проте рішуче можна сказати, що воєнна атмосфера далі, чимраз більше згущується. Ми є далі свідками виснажливої устної та пресової пропаганди і передовсім справжньої війни в етері, в якому аларми, закиди, обвинувачення і „нага правда" про всіх і проти всіх ідуть у всіх мовах світа. Ми є свідками, як далі затіснюється дружба поміж Англією і Францією з одного боку та Німеччиною й Італією з другого — до замазання їхніх мілітарних індивідуальностей включно, так, немов би ось-ось мав уже прийти воєнний вибух. То 14. липня машерують англійські гвардійці вулицями Парижа з нагоди французького національного свята; то англійські бомбовики у невиданім досі числі маневрують над Францією, а французькі над Англією, створюючи з обох країв спільний простір воздушних воєнних вправ; то знову Німеччина годиться на виселення з полудневого Тиролю, батьківщини Вальтера ф. дер Фоґельвайде, 200—300.000 расових чистокровних німців, як жест, що його не знає історія народів і культур — для цементування і військового усправнення „осі" Без сумніву не без звязку з підземною, вкритою перед очима „сірого обивателя", підготовою до вирішного виступу є акція терористів в Англії, яка в останніх днях так зросла, що примусила англійський уряд внести у парляменті спеціяльний закон про розширення компетенцій поліції. І парлямент радить при детонації вибухів ірляндських бомб, що, як каже міністр Гор, походять від „заграничних організацій". Таксамо не без звязку з тією підготовою є найбільші — від часів війни — рухи англійських військ і таємничі, сигналізовані англійською пресою рухи німецьких літаків коло Англії. І поїздка Чяно до Еспанії, і внутрішня чистка найпопулярніших з часів громадянської війни еспанських генералів, противників „осі" — після тієї поїздки. Словом, коли б хтось цей більш ніж тритижневий період „відпруження" хотів дослівно розуміти як справжнє „відпруження" — поповнив би грубу помилку. Атмосфера справді згущується чимраз більше. Особливо в другій половині липня. Мав, здається, рацію заступник керманича німецької молоді, коли перед двома днями до тієї молоді сказав: „Боротьба на смерть і життя почалась", її зупинити важко.

Що ми радше зближаємось, як віддалюємось від вдару, підтверджує теж і кілька дипльоматичних сенсацій, які на днях занотовано. Маємо на думці перш усього підписання в ночі з суботи на неділю 23. ц. м. британсько-японського „меморандум-а", яке називають тієнтсінською „угодою". Це „меморандум" болюче б'є по престіжі Англії. Воно не лише визнає теперішній створений Японією стан у Китаю, але також погоджується на спеціяльні там права японських військ та заповідає іменем Англії, що вона все зробить, що б забезпечити їхню безпеку і спокій. Преса інтерпретує цю „жертву" Англії як бажання мати вільну руку в Європі і як натиск на Москву, щоб у британсько-французько-російських переговорах була більш уступчива. І справді сьогодні поважно пишуть, що ці безконечні торги Совітів з Англією входять у кінцеву стадію. Московське радіо з тріюмфом заповіло передучора „перемогу" пролетарської видержности і простолінійности над буржуазним „крутійством", а деякі органи преси ще перед двома днями оцінили завершення цих переговорів на 90 відс. Тимчасом справа не є така легка, коли згідно з нинішніми телеґрамами військова місія для фіналізації переговорів має їхати до Москви щойно при кінці чергового тижня.

Не меншою сенсацією був „мирний" пляж Гадсона, мирний, хоч ще нема війни... Про нього писали ми точніше в телеґрамах. Трудно виловити зпоміж голосів англійської та німецької (повної обурення) преси, який політичний сенс мала ця „імпреза" Гадсон—Вольтат. Правдоподібно був це пробний бальон, наскільки англійська прилюдна опінія жие ще далі під впливом „мінхенських" залишків. Не без рації є погляд, що це торпеда у бік Москви, щоб викликати її недовіря і насторожити її проти Англії: мовляв, Англія й до останку не знатиме, чого хоче, і до останку, робитиме на всі боки обітниці, щоб усіх своїх партнерів залишити вкінці на леді.

Ось так ми зібрали низку вісток та здогадів, сьогодні вже не нових, що на їх основі можна робити висновки. Вони можуть бути тільки такі: **це не познаки „відпруження", навпаки — це підземний клекіт близької бурі.** Та, як це не дивно: хоч усе каже, що сьогодні найбільш непримиренні противники: Англія і Німеччина, з неминучістю стихії зближаються до остаточного порахунку між собою — проте не можна нині з усією певністю твердити, що до цього розрахунку у найближчій будуччині мусить прийти. Це є отой найбільш трагічний парадокс сьогоднішньої історичної доби: неминучий льогічний розвиток англо-німецького спору може довести саме до найменш льогічного, сьогодні непередбаченого закінчення. І цей трагічний парадокс гнітє нинішнє людство. Коли він покінчиться? Яку засаду визнати, на чому спертися, щоб розгадати темну будучність, яка поставила такий яскравий знак запитку над сьогочасною культурою? Самоозначення, життєвий простір, рівновага сил, спільнота крови і раси? Питання, що мають у собі більше наївности, ніж іронії. Сьогодні, після березневого акту, після прирівняння до свистків папєрового акту, після заповіді роззіґнания пактів неаґресії, після заповіді розіґнания на чотири сторони світа 200.000 тирольських хлопів, що від тисячеліття вросли у тирольську землю й альп. простір — стільки наївности виявляти не можна. Та всеж є одна засада, якої навіть тирольська трагедія не всилі підважити: **інтерес нації як цілости.** Йому повинні підчинятись потреби всіх її окремих частин — навіть зі шкодою для сотень тисяч одиниць. Коли так зрозуміємо наш український національний інтерес, поставимо його на чоло наших потреб і бажань та будемо згідно з його наказом поступати — знайдемо нитку, яка нас зі сьогоднішнього лябіринту виведе.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

Нині і перед 25-ти роками.

З небувалим зацікавленням та у великому напруженні громадяни европейських держав вичікували 25 років тому, точніше 26. липня 1914. р., відповіди сербського уряду на ультиматт Австро-Угорщини після вбивства архикняжої пари в Сараєві. Війна, чи мир? — це було питання, що висіло тоді на устах міліонів, які просто інстинктом відчували, що сараєвська трагедія Европі легко не обійдеться.

Перед 6-ою годиною вечором тої днини австро-угорський посол у Білгороді бар. Гісль мав уже сербську відповідь в руках. На думку віденського уряду ця відповідь була невистарчальна і для австро-угорського міністра закордонних справ навіть цілковито незадовільна. Тому льогікою подій вже за годину після отримання сербської відповіді барон Гісль з усіми членами австро-угорського посольства покинув Білгород в напрямі Будапешту, зриваючи і формально і фактично дипльоматичні взаємини між наддунайською монархією та сербським королівством.

Наступного дня, 27. липня, віденський центральний уряд видав перші вийняткові заряджения, передбачені конституцією на випадок війни. Найголовнішим розпорядком вповні завішено громадянські права, що їх забезпечував основний австрійський закон з 21. грудня 1867. року. Одночасно оголошено частинну мобілізацію австро-угорської армії та частинне покликання загального ополчення.

Та головний історичний день на вступі до великої війни був день 28. липня 1914. р. В тому дні, якраз у місяць після катастрофи в Сараєві, австро-угорський уряд також формально виповів війну Сербії, розпорядив загальну мобілізацію всіх збройних сил монархії, а письмом цісаря Франца Йосифа І. „До Моїх Народів" закликано всі народи Австро-Угорщини „до найтяжчих жертв за честь, велич та могутність Батьківщини".

Так, як стояли справи у вирішальних днях місяця липня 1914. р., годі було передбачити, чи воєнна буря скінчиться на війні між Австрією та Сербією, чи вона розростеться в европейську, а може і світову заверюху. Саме у критичних днях липня, про які пишемо, англійський уряд започаткував був дипльоматичні змагання за льокалізацію війни. Неясність положення викликувало тільки становище Росії, яка в перші дні війни мовчала як сфінкс, а потайки мобілізувала всі свої величезні військові сили від Збруча по Тихий Океан.

З уваги на це в дипльоматичній акції, що намагалася зльокалізувати війну, важною спробою була телеґрама німецького цісаря Вільгельма II. до царя Миколи II., вислана 28. липня вечором. У тій телеґрамі цісар зазначив, що з найбільшим неспокоєм слідкує за настроями, які в Росії викликала акція Австро-Угорщини проти Сербії. Безоглядна, від довгих років ведена, сербська пропаґанда, викликала злочин, жертвою якого впав архикнязь Франц Фердинанд. „Ти і я — телеґрафував до царя німецький цісар — та всі інші суверени мають спільний інтерес у тому, щоб ті, які спричинили гидкий мord, понесли заслужену кару. Памятаючи на сердечну приязнь, яка нас від років вяже, докладаю всіх зусиль, щоб прихилити Австро-Угорщину до задовільного порозуміння з Росією. Сподіюсь, що допоможеш мені в моїх зусиллях."

Та цар Микола II. не послухав Вільгельма... Льокалізування війни не вдалося.

Під вражінням неминучого виповідження війни в переломовому історичному моменті також для українського народу наш орган помістив був 27. липня 1914. р. вступну статтю, в якій так окреслено тодішнє українське становище:

„Наше становище, становище українського народу в Габсбурській монархії, в отсю хвилину ясне. Поза обовязком, який у такі хвилини мусить сповнити кожний громадянин своєї держави, те наше становище диктує нам наш національний інтерес, обовязок, який кожне покоління має перед будучністю, перед історією свого народу.

Ми знаємо, що нас жде як націю, коли б Росія осягнула ту свою ціль, задля якої в Сараєві впав від кулі сербських заговірників австрійський наслідник престолу. Говорить нам про це не тільки положення нашого народу в російській державі, але також ті аж занадто виразні голоси і діла російських політиків і російської преси, які у своєму поході проти українського народу виразно заявляють, що їхня мета знищити те огнище українського національного життя, яке наш нарід має тут, у Габсбурській монархії, і які для осяґнення тої ціли насадили й годують серед нашого народу цілу партію аґентів тої своєї політики на знищення огнища українського національного життя в Габсбурській монархії.

Ця обставина робить наш обовязок супроти австрійської держави **обовязком супроти нашого народу.** Обороняючи цілість та мо

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість

Дальші події з життя героїни „Бє восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

гучість Австро-Угорщини, ми тимсамим оборонятимемо наше право на самостійне національне життя, на свобідний національний розвиток.

І сміло можемо сказати, що в цій справі нема в нас двох думок, нема хитань між протилежними „орієнтаціями", що наша суспільність — однодушна.

Ствердив це перед півтора роком, підчас останнього міждержавного напруження, зїзд найвизначніших діячів усіх українських партій Галичини у Львові 7. грудня 1912. р., який заявив, що з огляду на добро і будучність українського народу **на випадок збройного конфлікту між Австрією та Росією ціла українська суспільність однозгідно й рішуче стане по стороні Австрії."**

Для кожного українця в памятні липневі дні 1914. року протиросійське становище було наказом національної рації. Ще на тиждень перед австрійським виповідженням війни Сербії офіціоз російського уряду „Новое Время" погрожував Австрії війною з метою знищення українства. В числі з 22. VII. 1914. р. „Новое Время" писало: „Коли для Австрії приводом до воєнних виступів може послужити великосербський рух, в якому сербське правительство не бере ніякої участи (?!), то український рух, сотворений та підтримуваний австро-угорською дипльоматією (?!), буде вже не приводом, а безпосередньою, законною причиною для таких самих виступів зі сторони Росії проти Австрії."

Українські маніфестанти, що 28. а пізніше ще й 31. липня 1914. р. на вулицях Львова демонстрували свою льояльність супроти Австрії та рівночасно смертельну ворожнечу у відношенні до царської Росії, були вповні свідомі положення та своїх національних обовязків. Реальним виявом цієї свідомости був м. і. живловий наплив молодого українського покоління до Легіону Українських Січових Стрільців, що у критичних днях липня 1914. року, не зважаючи на всі труднощі та на всі колоди, кидані на шляху його організації, таки зформувався і таки заправлявся до акції, яка в дальшому ході в нашому історичному розвитку означає зовсім нову епоху...

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР
Д-р Наруґ Франціщек
ВЕРНУВСЯ
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 3. ТЕЛ. 228-77.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

25

IX.

Завернені машини не стримали розгону корабля. Коли Алян вийшов на вільний чердак, корабель боровся, одначе ще плив поволі вперед проти сили машин, що тягнули його взад. Алян чув тупіт ніг у бігу, гомін голосів і скрегітливий звук підойм, що спускали рятівні човни. Один з човнів саме знижували по правому боці корабля. Капітан Райфль випередив Аляна, напів убраний, а старший офіцир видавав скорі накази. Кільканацять подорожніх прийшло з сальону для курців. Лише одна жінка була на чердаку. Вона стояла з боку, закривши лице долонями, а якийсь мужчина підтримував її і тримав у своїх раменах. З вигляду мужчини пізнав Алян, що саме та жінка кричала.

Він почув хлюпіт води, коли рятівний човен ударив об її поверхню і плюскіт весел, але звуки здавалися якісь дуже далекі. Лиш один звук доходив до його слуху виразно при наглому ослабленню, що його охопило. Було це хлипання жінки. Він ішов в напрямку жінки, а чердак немов колихався під його ногами. Він був свідомий, що люди товпилися біля місць, де спускали човни, але бачив лише тих двоє.

— Чи це був мужчина, чи жінка? — він спитав. Його власний голос видався йому чужий. Слова впали насилу з його уст. А той другий, що підтримував розплакану жінку, побачив перед собою непорушне, неживе обличчя, немов камінь.

— Жінка, — відповів він. — А оце, моя жінка. Ми тут сиділи, коли вона вилізла на поруччя і скочила в море. Моя жінка закричала побачивши, як вона падала.

Жінка піднесла голову. Вона ще хлипала, а в очах її не було сліз, лише жах. Її руки затискалися судорожно на рамени мужа. Вона змагалася з собою, щоб промовити і не змогла, а тоді мужчина схилив голову і успокоював її. В тій хвилині капітан Райфль наблизився до них. Лице капітана було змінене, один погляд сказав Алянові, що капітан знає.

— Хто це був? — Алян спитав.

— Ця пані думає, що це була панна Стендіш.

Алян не ворухнувся ані не обізвався. Щось немов зіпсулося на хвилину в його голові. Він не міг чути виразно гамору поза собою, та образ був невиразний для його зору. Те замрячення свідомости прийшло як і минуло скоро, не виявляючи себе ніяким знаком у його нерухомому лиці.

— Так, та дівчина при вашому столі. Та гарна дівчина. Я бачила її виразно, а потім — потім...

Жінка зацукалася, бо не стало їй віддиху. Капітан вмішався до розмови:

— Можливе, що ви помиляєтеся. Я не можу вірити, щоб панна Стендіш це вчинила. Ми скоро дізнаємося. Два човни поплили, а третій спускають.

Капітан відійшов, але Алян не пішов за капітаном. Його ум відживав, прояснювався від удару і дивна холоднокровність почала опановувати його.

— Чи ви цілком певні, що це була дівчина, що сиділа при мому столі? Чи ви не могли помилитися?!

— Ні, — відповіла жінка. — Вона була така спокійна і гарна, що я часто на неї споглядала. Я бачила її виразно у світлі зір. І вона поглянула на мене саме перед тим, заки вилізла на огорожу і скочила. Я майже певна, що вона усміхнулася до мене, якби хотіла промовити. А тоді... тоді — щезла!

— Я не знав нічого, аж як моя жінка скрикнула, — додав мужчина. — Я сидів звернений лицем до жінки. Коли я підбіг до поруччя, я не міг добачити вже нічого крім води, що змивала стіну корабля. Я гадаю, що вона пірнула на дно негайно.

Алян відвернувся. Він подався мовчки поміж юрбу зворушених і допитливих людей, але він не чув їх питань, та ледве чув їх голоси. Його бажання поспішитися покинуло його і він ішов поволі з надумою до кабіни, де Марія Стендіш вже повинна б знаходитися, якщо ота дама помилялася. Він застукав до дверей лише раз і потім відчинив двері. Не було ніякого оклику страху чи протесту з середини і він знав, що кімната порожня ще заки засвітив електричне світло. Він знав це з самого початку, від хвилини, коли почув цей *жіночий вереск. Марії Стендіш вже не було.*

Він глянув на її ліжко. На подушці, в місці, де спочивала її голова, було заглиблення. Маленька хустинка лежала на ковдрі скручена і зібгана. Речі її на столику до читання були зложені в порядку. Потім він замітив її черевики і панчохи, а на ліжку побачив суконку. Він підняв один черевик і тримав його в холодній спокійній руці. Був це малий черевик. Пальці його затиснулися довкола черевика, аж черевик подався немов папір.

Коли він так тримав черевик у руці, почув когось поза собою. Обернувся поволі та побачив капітана Райфля. Хвилину обидва мовчали. Капітан Райфль глянув на пімнятий черевик у Аляновій руці.

— Човни спущено швидко, — він сказав здавленим голосом. — Ми зупинилися в половині третьої милі. Якщо вона вміє плавати — є ще надія.

— Вона не попливе, — Алян відповів. — Не на те вона скочила. Вона згинула. (Д. б.)

З польської преси.

„Німці громадять воєнні припаси вже від 1933 р.

Майор польської армії Єжи Курпіш займається у **„Дзенніку Познаньскім"** (з 27./7.) німецьким господарським потенціялом на випадок війни. Він твердить, що **гітлерівський режим розпочав підготову, яка має на меті забезпечити Німеччині господарську витриманість в часі війни, зараз після перебрання влади.** Бо хоча про вжиток мас у Німеччині й далі підтримують націонал-соціялістичне твердження, що німецьку невдачу у великій війні спричинив „удар штилетом у плечі", нанесений внутрішньою революцією, то нема сумніву — каже майор Курпіш — що першим симптомом німецької невдачі була... бруква на столі, яка від 1917 р. заняла в харчуванні німецького громадянина місце картоплі та мяса. Тямлячи це добре, націонал-соціялістичний режим рішив здійснити повну незалежність та самовистарчальність Німеччини в ділянці поживи та головної воєнної сировини, щоб забезпечити собі відповідний господарський потенціял на випадок усякої війни.

„Найбільші осяги Німеччина має — по словам майора Курпіша — в ділянці поживи, не зважаючи на те, що скількість орної землі зменшилася та що точку тяготи пересунено з управи хлібових ростин на олійні (для волоконного промислу). Зменшення управної поверхні спричинене ужиттям пільних теренів для фортифікацій, автострад та спортових стадіонів так, що управна поверхня 29,36 міліонів гектарів в 1933 р. зменшилась до 28,72 міл. гкт. в 1937 році. Коли йде про зріст управи олійних ростин, картопель та буряків, то коло 100.000 га орної землі зпід хлібових збіж пішло додатково на цю управу.

Зріст продуктивности землі — по німецьким публікаціям — є доволі поважний. Великі інвестиції, як напр. 400 міл. марок більше на хліборобські машини в 1936-37 ніж 1932-33, а також значне уактивнення землі штучними навозами (50% більше, ніж попередньо) — спричинили зріст продукції рільних плодів, як напр. картопель на 30%, цукрових буряків на 55%. Оцим „тягненням" до меж інтензивности німецької харчевої продукції можна пояснити факт, що ця продукція покриває 85% нормального внутрішнього запотребування, хоча пересічний громадянин у Німеччині консумує на 15% більше, ніж потреба. Довозять до Німеччини 20% поживи, з того 12% з південного сходу. Отже справа вижившлення не робила б в Німеччині ніяких труднощів, якщо не роблено б... припасів. Отже обмеження консумції, що існує в Німеччині не походить з обниження продукції, бо остання виказує великий зріст у відношенні до консумції, напр. картоплі зріст продукції на 30%, консумції тільки на 4%, цукрових буряків зріст продукції на 55%, консумція цукру — зріст на 15%.

Отже німці вже від 1933 р. роблять припаси на випадок війни. Як виходить з заяв маршала Герінґа та міністра Дарре на минулорічному партійному конґресі ці припаси мають вистачати (разом з щорічною продукцією: збіжжа на 2 роки війни, мяса — на думку Ґерінґа — на багато років і товщів на 7,5 місяців на випадок цілковитого обмеження продукції, а крім того, загально це кажуть, німці нагромадили припасів з консерв нормальної продукції на понад 2 роки. Крім того замагазиновано припаси рибних консерв, мармоляди та картопляних платків. Отже коли брати ці числа як основні — сумніви є тільки щодо товщів — то Третій Райх міг би витримати війну щодо поживи через 2 роки. Це обмеження треба розуміти на випадок блькади, або господарського бойкоту Німеччини.

Коли брати під увагу збіжжя, то голошена німецькими чинниками витриманість на 2 роки вказує на те, що пороблено там припаси рівні однорічній мировій консумції, бо в часі війни річне зужиття збіжжя рахують на коло 140% мирового запотребування".

Щодо сирівців воєнного промислу, то — на думку майора Курпіша — господарський потенціял Німеччини назагал низький. Мають тільки достатньо вугілля: поверх 190 міліонів тон. Австрія дала ще цинк та алюміній.

„Червона Калина" не може припинити своєї діяльности

Гарний приклад Яворівщини.

Можна було побоюватися, що заклик підтримати Видавництво „Червона Калина" у його скрутному положенні, який появився недавно в українській пресі, прогомонить безслідно, бо він випав на вакаційні місяці, коли люди здебільша повиїздили та не цікавляться справами загального характеру. Це могло статися тимбільше, що загальна політична атмосфера дуже відтягає увагу від місцевих культурних справ. Та все-ж лист, що його „Червона Калина" дістала з Яворова, свідчить про те, як дуже вразила серце нашого громадянства вістка про клопітливе положення „Червоної Калини".

„В залученні пересилаємо — пишуть з Яворова — 100 зол. на закупно книжок, які замовимо по одержанні катальогу. Одночасно пересилаємо зол. 235 на рахунок вписового й уділів таких кооператив: Союз Кооператив у Яворові зол. 45 (зол. 5 вписового і зол. 40 уділ), Українбанк „Народній Дім" у Яворові зол. 45, Заїаткове Товариство у Яворові зол. 45, Районова Молочарня у Молошковичах зол. 45, Районова Молочарня в Яворові доплата уділу зол. 15 і другий уділ зол. 40".

Чи може бути кращий приклад для того, як треба вести акцію для підтримки „Червоної Калини"? Цей приклад напевно пригадає всім членам „Червоної Калини", які своїми дотеперішніми уділами дали змогу розбудувати Видавництво (уділи майже 2.000 членів були основою видавничого фонду) та видати таку масу цікавих і вартісних книжок, що тепер треба ті уділи доповнити, щоб дати „Червоній Калині" змогу перетривати скрутний час. Управа „Червоної Калини" розсилає саме всім своїм членам пригадки про доповнення уділу. Треба сподіватися, що ці пригадки не залишаться без відгомону.

Гарний приклад Яворівщини нагадає теж усім нашим громадянам, що ще досі не є членами „Червоної Калини", що треба конче стати членом того потрібного Видавництва і дати йому змогу вести далі видавничу діяльність.

Наприкінці згаданого письма яворівці пишуть: „Одночасно прохаємо переслати нам виказ членів Хв. Кооператив у яворівському повіті із зазначенням висоти вплаченого уділу і виказ довжників із зазначенням висоти їх довгу. Будемо старатися стягнути дещо на доплату уділів та на сплату довгу і Вам переслати".

Це доказ, як справді щиро Яворівщина поставилася до справи рятування одного з наших найкращих видавництв. Це й запорука успіху акції. Але й там, де ніхто не знайдеться такий, що взяв би на себе обовязок стягнути доповнення уділів чи довги, самі члени й довжники — віримо в це — вже в найближчому часі повирівнюють свої зобовязання, йдучи за гаслом, що „Червона Калина" не може і не сміє припинити своєї видавничої діяльности.

Куди переселять тирольських німців?

ВІДЕНЬ, ПАТ. Згідно з інформаціями з добре поінформованого джерела акція масового переселювання німців із південного Тиролю вже невдовзі почнеться. Всупереч сподіванкам на людність не вернеться до північного Тиролю, отже до Австрії, з якою важуть її родинні звязки, але її розселять на німецькому Поморю, у Східній Пруссії та в Судетах.

Прийняли закон проти терористів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Палата громад прийняла в середу ввечір без голосування в другому і третьому читанні законопроект про повноваження для уряду для боротьби з терором.

Війна над рікою Калкою.

ТОКІО, ПАТ. Комунікат штабу квантунської армії, проголошений у четвер рано, повідомляє, що комбіновані японсько-манджурські відділи остаточно зломили наступ совітсько-монгольських військ над рікою Калкою. Противнаступ, що його почали японсько-манджурські війська 23-го ц .м., випер противника. Японці займають тепер східний беріг ріки Калка. В минулу середу совітські війська не відповідали на вогонь японської важкої артилерії і в середу ані один совітський літак не появився на фронті.

ЯПОНІЯ БОРОНИТИМЕ СВОЇХ ІНТЕРЕСІВ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, ПАТ. Представник адміралиції заявив, що японська фльота приготована і рішена боронити японських інтересів у північному Сахаліні. Представивши загострене положення в японських концесіях у північному Сахаліні представник адміралиції обвинувачує совітську владу, що вона хоче виголодити працівників концесії не допускаючи транспортів харчів. Імовірно японська влада хоче сконфіскувати японські копальні вугля і нафти у північному Сахаліні. Японська фльота з великою тривогою глядить на положення чекаючи висліду дипльоматичних переговорів у Москві.

—o—

У ЛЬОНДОНІ ПОЛІЦІЯ БЕРЕЖЕ ДЕРЖАВНІ БУДИНКИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Вночі на четвер поліція розвела спеціяльну опіку над усіми точками, що могли би стати предметом атентатів терористів. Це торкається головно двірців, електрівні, почт. урядів і банків. Мин. ночі Англія робила враження країни, в якій панує стан облоги.

—o—

АНҐЛІЙСЬКІ КРЕДИТИ ДЛЯ ЮГОСЛАВІЇ І БОЛГАРІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Файненшел Нюс" повідомляє, що у звязку з відвідинами югославянського кн. Павла переговори у справі збройневих кредитів для Югославії посунулися трохи вперед. Одночасно йдуть переговори з Болгарією, якій мають признати незначні кредити.

—o—

ГЕН. КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО АМБАСАДОРОМ В АРҐЕНТИНІ.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Тут проголосили вістку, що аргентинський уряд дав згоду на призначення ген. Кеіпо де Лляно еспанським амбасадором в Аргентині.

—o—

ЗАБОРОНИЛИ ПЛАВБУ КОРАБЛІВ.

ТОКІО, ПАТ. Японська влада замкнула плавбу на Перловій Ріці (Чукіян) для закордонних кораблів заявляючи, що ця заборона спричинена надзвичайними військовими обставинами. Ця заборона має велике значіння для Кантону, що лежить на лівому березі Перлової Ріки.

По широкому світі.

Еспанський міністр закордонних справ Хордана і норвезький посол підписали в середу договір, що управильнює справу торговельних оборотів між тими двома країнами.

Через Лізбону переїхала до Еспанії німецька летунська місія, у склад якої входять: ген. Швайкарт, сонт. Асмус і пор. Шер.

В дорозі до Стамбулу спинився у Софії румунський престолонаслідник кн. Михайло. Його привитали на двірці кн. Кирило, директор дипльоматичного протоколу і міністр залізниць.

На підставі дотеперішніх даних рахують, що цьогорічний урожай в Естонії буде багато гіршій, як минулих літ. Збір жита дасть коло 90 відс. пересічних зборів, пшениці 75 відс.

В останніх днях у Мемелі вибухло кілька пожеж. Вогонь знищив м. ін. 2 тартаки і млин.

—o—

ПОВІНЬ В ОКОЛИЦЯХ БОГУМИНА.

В середу Одра зірвала в околиці Богумина охоронні вали і залила сусідні села. В четвер над ранком вилила Ольза, що під Богумином впадає до Одри. У двох дільницях нового Богумина вода залила коло 100 домів. Більше як 3.000 гектарів орної землі стоїть під водою, яка зебрала з піль скошене збіжжа. Комунікація між домами відбувається човнами. Мешканців евакуювали.

Пришилайте передплату!

„Народня Торговля“ в Луцьку.

З ПРИВОДУ ІІ НЕДОБРОВІЛЬНОЇ ЛІКВІДАЦІЇ.

Закінчилася ліквідація в Луцьку головної крамниці (в центрі міста) й одної філії „Народньої Торговлі“ (на передмісті Красне).

З цього приводу Луцьк неначе в жалобі. І не тільки українське населення — в „Народній Торговлі“ в Луцьку купували люди чи не всіх національностей. Ви чули в ІІ крамницях, особливо в головній (при Ягайлонській вулиці), на переміну з українською мовою то російську, то польську, то німецьку. Кожний діставав відповідь у тій мові, в якій звертався — і це було одним із важливих купецьких атутів „Народньої Торговлі“, якого бракує деяким іншим торговельним підприємствам.

Але „Народня Торговля“, яка проіснувала в Луцьку кільканадцять років, має й інші заслуги. „Народня Торговля“ перша дала Луцькові купецьку культуру, починаючи від вітрин, внутрішнього уладження, надзвичайно швидкої й акуратної обслуги, належної ваги й міри та першої якости товарів — аж до купецької чесности, етики. До „Нар. Торговлі“ нічого подібного в Луцьку не було, а якщо дещо й було, то далеко не все.

Дуже характеристична річ, що не зважаючи на безсумнівну торговельну й купецькоетичну конкуренцію, „Народня Торговля“ в купецькому світі не мала не тільки ворогів, але хочби трохи неприязних ближчих чи дальших сусідів. Це вислід праці та безумовно високої купецької культури й етики „Народньої Торговлі“.

До заслуг „Нар. Торговлі“ належить і те величезне добро, яке вона зробила для української кооперації на Луччині, значить — для найбідніших селянських мас, для економічного розвитку цієї частини Волині (мала також крамницю у м. Олиці на Луччині, вже зліквідовану). Це-ж вона вишколила й виховала сільських кооператорів (частинно сьогодні вже приватних купців), вкладаючи в це діло й особисту працю її керманича та гроші.

Відомі чинники постаралися відірвати волинські кооперативи від РСУК і підпорядкувати їх польському ревізійному союзові, а той у свою чергу постарався, щоб вони робили закупи не в „Народній Торговлі“, а в чужих складах. Але, не зважаючи на відірвання від неї рідної кооперації, „Народня Торговля“, маючи покупців усіх національностей, все-ж стояла ліпше, ніж інші, субвенціоновані та підтримувані ріжними кредитами споживчі та інші крамниці.

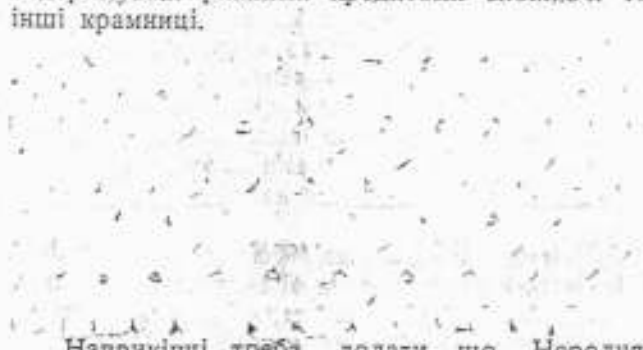

Наприкінці треба додати, що „Народня Торговля“ в Луцьку ліквідується не з власної волі і не через якісь несприятливі торговельні обставини. Ні. Ліквідується вона... через брак льокалю. Так, у Луцьку, де на цій самій Ягайлонській вулиці щойно повикінчувано нові доми та де кожний домовласник уважав би за щастя мати „Нар. Торговлю“ у своєму домі, льокалю для її крамниць забракло. Господар, у домі якого кільканадцять років (12 чи 13) працювала „Нар. Торговля“, каже, що він був змушений ексмітувати її, а всі інші домовласники тихо пояснюють, що їм хтось порадив не винаймати льокалю „Нар. Торговлі“.

Отак через „брак приміщення“ „Народня Торговля“ зліквідувалася (головний склад і крамниця на Красному). Залишилась тільки одна її крамниця в старій дільниці, чи пак — на базарі. Чи на довго?...

Покупець.

Водою до Ґданська.

РЕПОРТАЖ (І.).

Варшава—Торунь, у липні.

„...За вікном
Шуміла ніч, слота, тривога.
Вже місто спало хорим сном...
Кущі козацькі, у жупані
З шаблюкою при паскі, тут
Лічили зорі, пили з пані
Корчмарки й заливали труд.
Від Ґданська до Дніпра чимало
Було негод їм та пригод...
Виникась щасливий поворот
І полька затишно шкварчала“...

Е. Маланюк.

Темну ультрамаринову ніч прорізав рожевий, тубальний гудок. Наше судно мало відплисти вже за чверть години. Товариство встало від дубових столиків. У недопитих залишках червоного старого вина заграло світло на половину згашеного канделябру.

Старий професор розкрохмалився, як його перепрітий комірець. Підніс угору свою палицю і сказав:

— Сіленціюм! Вєнєра скінчена. Фініс коронат опус. Заспіваймо, панове, на кінець стару, академічну, вічно молодечу пісню.

І почав своїм дещо прихриплим, тонесеньким, надтріснутим голосом:

Gaudeamus igitur,
Iuvenes dum sumus...

„Молодь“ підхопила. Стара, підземельна кімнатка історичної варшавської винарні хіба справді від часу, коли в ній гостювали козацькі панове-посли, коли в ній випивав стремінну чашу малмазії молодий, буревійний Мазепа, не чула такої пісні. А пісня лилась, гомоніла:

Хай же крутиться земля,
Ще раз чарки вгору!
Vivat Academia,
Слава професорам!

Від пристані долетів коротший, більш нетерпеливий сигнальний гудок. Товариство підчесло востанне повні чарки:

Від чого ж наша земля
Колоситься з роду?
А від того, що вона
Пє до-схочу воду...

І неначе могутній оперовий фінал, вже при дверях, крізь які було видно старі мерехтливі ліхтарні вулиці, задзвеніла остання строфа:

Ми води не хочем пити,
Ми студенти, а не діти,
Знаєм смак ґріоту!

А потім один гурток подався вузкою пощербленої вуличкою вниз, до Вісли, інший розбрився по старих закутинах, на каменях яких бряжчали нераз козацькі довгі шаблюки. Пароплавчик відплив на воду. Над рікою довго стояв старий професор, ентузіяст старовини і завзято вимахував своїм покрученим капелюхом.

Перед нами лежала ніч як глибина, темна, несполохана, глуха. Довкола білих бедер судна хвилювала в жахливих переливах блискуча, чорно-гадюча вода, запалювана світлами, скривавлена відблисками сигнальних ліхтарень. Ми плили до Ґданська.

ПІД НЕСПОКІЙНИМИ СВІТЛАМИ ПРОЖЕКТОРІВ.

Стою біля стерна жидівського судна, дивлюся в ніч і раз-у-раз кидаю поза бурту червоні іскри недокурків. Ніч дійсно темна. Часами від сторони Модлина вбігають на склепіння неба довгі, тріпотливо-мерехтливі світла військових прожекторів. Шукають себе, схрещуються, мигають, скидають зорі, що дугастим луком падають у заобрійну воду. Якась але одягнена жінка спить на брудній долівці долішнього чердака, якийсь жид з першої кляси подзвонює монетою, даючи в рукав службі за розстелення теплішої одежини для його заспаних дітей.

В обридливому буфеті світиться; там продають тепле, жовте, нахабно дороге варшавське пиво. Під натиском широких водноколіс шумить вода, як гай на першу весну.

Нагорі біля містка капітана притулився у глибоких фотелях гурт молодших і старших подорожніх. Іде між ними довга дискусія про важні справи та про нісенітниці.

Дискусія — нудна. Як пересічна людська розмова. Чим більше відпливаємо від Варшави — тим менше нас хвилює боязке слово: війна. Найцікавіше формулюють свою думку жиди.

— Війна? — говорять. — Пощо війна? Ми й так не дамося. Ми його, того... Гітлєра... покажемо!

Біля крайнього столика розмова значно цікавіша. Цікавіші обличчя: старий доктор з голяндськими вусами, старша пані з вірлиним носом, журналісти, купець, молоде цікаве дівчатко. Хтось з них дивиться довго у воду і за якийсь час каже:

— Здається, будемо мати тяжку дорогу. Вісла — брудна, порізана мілизнами, посічена острівцями, майже дика.

Дівчина — дуже щаслива, весела, начитана. Витягає весь час свої стрункі, гарні ноги. На ногах має нові черевички. У пристані попрощав її молодий поручник-летун. Обіцяв прилетіти до її батьків літаком. Хай вона лише добре зазначить кусень поля, де він міг би свобідно осісти...

Коли на сході зарожевіло і почало благословитися на світанок, судно впоролось на мілизну. Десь високо в рожево-селединовому небі гуркочуть дзвінко мотори боєвої ескадри на вправах. Піднесений кріпосний міст витягнув до них безсильні від розпуки, залізні, обандажовані дротами рамена. При чиїхсь очах блиснула льорнета. Пароплав зашипів і поплив далі. Тоді доктор почав говорити прекрасні „віци“, молодий поручник-дідич (вертається із військових вправ) задрімав, похиливши голову на поруччя фотелю; якась чорна маленька пані розгорнула білу книжку.

Ранок холодний. Тому й куримо папіроски і потім ідемо на брудний чай, а дехто на тепле, жовте пиво. На містку стоїть капітан і крадькома заїдає кусень баранини з чорним хлібом. Десь на березі блиснули дула малої патрулі.

А судно пливе до Ґданська

Ром. Гучв.

ДЕ ВАЛЄРА ПРО АКЦІЮ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ В АНГЛІЇ.

ДЕБЛІН, ПАТ. Де Валєра заявив у соймі, що становище ірляндського уряду до терористичної акції ясне. Уряд мусить дістати спеціяльні повноваги для поборювання терору. Якби діяльність терористів тривала далі, то ми мали би — підкреслив де Валєра — анархію. Але завдання уряду важке, бо бачимо дві сторінки проблеми, а все лихо лежить у поділі Ірляндії. На жаль це не від ірляндського уряду залежить, щоб усунути причини жалюгідних подій в Англії. Терористів не можна вповні виправдати й уряд Ірляндії не має до них ніякої симпатії, бо терористичні акти можуть створити тільки нові труднощі у завданні, що стоїть перед урядом.

Злучені Держави виповіли торговельний договір з Японією.

Державний секретар Кордел Гул передав японському амбасадорові ноту, якою Злучені Держави виповідають американсько-японський торговельний договір з 1911 року. Тому що у цьому випадку обовязує шестимісячне виповідження, договір перестане обовязувати 26-го січня 1940 р. В інформаціях американській пресі секретар Гул заявив, що виповідження договору **має на меті краще забезпечити американські інтереси у звязку з новим розвитком подій.** Злучені Держави — це найбільший доставець сирівців до Японії, необхідних для війни, особливо бавовни, заліза, сталі і нафти. Якби Америка ввела ембарґо на вивіз сирівців до Японії, то це вплинуло би у великій мірі на японську воєнну акцію в Китаю.

Подаючи вістку про виповідження американсько-японського торговельного договору, японська агенція Домеї підозрівае, **що є якийсь** звязок між урядом Злучених Держав, який несподівано виповів договір, та **Великою Британією**, яка веде тепер переговори з Японією. Коли пише — агенція Домеї — Злучені Держави признають новий стан речей в Азії, то політика Вашинґтону знайде зрозуміння в Японії, але **якби Америка намагалася витворювати в Китаю неприязні для Японії обставини — то це могло би викликати в Японії настрої неприхильні для Америки.** Акція Злучених Держав не може пошкодити Японії, яка готова на всі несподіванки і рішена переломити всі труднощі викликані закордонною інтервенцією в Китаю.

Сторінка без політики.

Кіно у країні Жовтого Дракона.

В Китаю кіно значно поширилося від яких 15 років. Ще перед тим часом китайці боялися дуже людей на екрані, вважаючи це якимсь чародійством. Европейці та американці, що пробували тоді висвітлювати фільми в „країні жовтого дракона", не могли перемогти панічного страху жовтолицих громадян, і ніхто з них не хотів оглядати навіть найкращих образів. У 1922. р. син президента китайської республики вихований в Америці, сам накрутив фільму з життя китайців п. н. „Жертва упиря". Уряд старався цю фільму поширити по всіх містах Китаю. Поволі китайці оглядаючи цю фільму зрозуміли, що кіно це один з найкращих винаходів сучасної доби і нічого злого людині вдіяти не може. Тепер навіть найменше китайське містечко має своє кіно, куди публика ходить масово. Крім цього у Китаю є тепер 55 кіновиробництв, що накручують яких 200 фільм на рік. Всі ці фільми є очевидно з китайського життя. Крім того в Китаю висвітлюють також багато фільм европейських та американських. Від 2 років знані також уже в Китаю звукові фільми.

Доставець Його Королівської Величности.

В Англії мають право власники крамниць виписувати поруч свого прізвища „доставець Його Королівської Величности" тільки тоді, коли виразно дістали цей дозвіл, а доставляли королеві свій крам щонайменше три роки. Попередній король Юрій V. признав цей титул приблизно 1000 своїм доставцям, між ними 11 аптикарам і 9 пекарам. Тепер в Англії з таким титулом є 1375 крамниць, до чого причинився чимало ще Едвард VII. В останніх часах виявилося, що багато купців уживає почесного титулу для реклями, не маючи на це права і на днях ці всі надписи поліція казала їм знищити. Такий самий заказ спрямувала англійська влада теж до Злучених Держав, бо там самозванних королівських доставців є ще більше.

Марс до нас наблизився.

До південної Африки приїхали астрономи, щоб приглядатися планеті Марс. Кольорові фотографії з Марса вказують, що там є прояви якогось життя. Директор арізонської обсерваторії д-р Сліфер ствердив на своїх знимках, що на Марсі видко рістню, яка розвивається і вяне. Вперше за останніх 50 років астрономи доглянули місце, зване „великим оком Марса", у зовсім зміненій формі. Марс тепер щораз-то більше приближається до землі і 27. цього місяця був дуже близько до нас — усього на 36 міліонів миль. Удруге він підійде так близько щойно в 1955. році. З південної Африки приглядатись йому найвигідніше.

Що коштує подорож довкола світу за 17 днів.

Новий рекорд подорожі довкола світу літаком встановила американка пані Кляра Адамс. Вона обїхала світ на кілька хвилин швидше, як у 17 днях; виїхала із Сан Франціско, осідала в Ню Йорку, Марселі, Рангуні, Гонконгу, Манілі, Гонолюлю та Каліфорнії. Вся ця траса має 39.700 км. Бензина, підготова приладдя до дороги, готелі та харчі коштували паню Адамс 85.000 франків себто приблизно 5.000 франків денно. На землі за 1000 зол. денно можна менше бачити, але можна мати більше ріжноманітну забаву.

Серни й авта.

Автомобілісти, що їздять дорогами, серед лісів помітили цікаве явище пристосування серн та оленів до автомобільного руху. Стадо серн з рогачем на чолі виходить відважно на край автостради. Перед входом на автостраду олень розглядається довкола; коли їде авто він чекає аж воно переїде, потім ціле стадо навскач перебігає на травищк що ділить дві частини автодороги. Другу частину їздні стадс перебігає так само обережно. Як стверджують вартові, тепер щораз рідше серни чи олені гинуть під самоходами, хоча самоходовий рух постійно зростає.

—o—

ГУМОР.

ВДОВОЛЕНИЙ.

Про славного „короля" американської т. зв. „жовтої" преси, Герста, оповідають таку сміховинку: Трапилося раз, що Герст вступив до редакції одного із своїх часописів, помітив денникаря, якого ще не знав. Він підійшов до нього і розпочав з ним бесіду.

— Чи довго ви вже в нас працюєте?

— О, вже півтора року!

— А багато заробляєте?

— Сто долярів тижнево.

— І ви задоволені зі своєї платні?

— О, так!

— Коли так, то прошу пошукати собі праці в іншій редакції. Бо співробітник Герста задоволений зі своєї платні не може бути добрим денникарем!

ВСЕ ОДНО.

До Людвика XIV. сказав одного разу котрийсь із його міністрів:

— За гроші, що їх Франція заплатила швайцарським наємним військам, ми могли б вибрукувати вулицю, що веде з Парижа до Базилеї.

Вожд швайцарських наємників, що стояв побіч і чув ті слова, хитнув притакливо головою і сказав:

— Пан міністр має слушність. Але коли б Ваша Корол. Величність зажість брукувати вулиці, схотіла перекопати канал з Парижа до Базилеї, то його можна б виповнити кровю швайцарських жовнірів, пролитою в обороні Франції.

ПРИ ІСПИТІ.

Професор: А які металі не ржавіють?

Ученик: Золото і срібло.

Професор: Добре! А хто мені скаже, що ще не ржавіє?

Ученик: Стара любов, пане професор!

В СУДІ.

Суддя: То страшне! Такий старий чоловік і ще краде! Як вам не соромно?

Обвинуваченій: Пане „радцо", щож я зроблю! Коли я був малий, то мені казали: „Такий малий а вже краде", а тепер, коли я вже старий, пан суддя знову мені це випоминає. Колиж я властиво маю красти?!

ПЕРЕД ПЕРШИМ.

— Чи ти відніс черевики панові судді?

— Так, відніс.

— А що, дав тобі гроші?

— Не дав, нехай туди йде Андрух!

— А чому він не дав тобі?

— Або я знаю?! Казав, щоби пан майстер післали по гроші *другого*.

В ШКОЛІ.

Учитель: Може це питання для тебе за тяжке?

Ученик: Питання ні, але відповідь тяжка.

ЕВГЕН ДЕСЛАВ.

Єлізейські поля.

Париж, у літку.

Авеню Єлізейських Піль, коли дивитися на нього вдень з площі Конкорд — це найгарніша вулиця Парижа, ввечір, коли горять світляні реклями, найбільш елегантна. Це — центр Парижа, банків, кінематографічних бюр, найкращих кавярень. Коли побувши в якомусь будинку Єлізейських Піль наближаємося до виходу, то маємо враження — не, що виходимо з будинку, але, що входимо на щось більше, ніж на вулицю. Кілька кроків, декілька жінок, гарна паризька парфума, вже це доходить до якихось нервів і раптом щезає втома від цілого ранку читання чисел контрактів та цифр телефонної книжки.

Африканські негри побувавши в нашій старій Европі кажуть, що европейці це двуногий звір, що має вікна всюди довкола голови.

Дерева посаджені двома рядками на Єлізейських Полях своєю зеленю затуляють безліч вікон сімоверхових будинків — будувати вищі тут заборонено. Широкий хідник у багатьох місцях забрано під великі тераси люксусових кавярень.

Віденець має культ кавярень для читання часописів. Він читає навіть іноді нічого не замовляючи, як довелось мені колись бачити в одній каварні коло Рінгу. Кельнер ставив щодня перед цим гостем старшого віку склянку з водою і діставши своє часове — час до часу приносив йому інші газети.

В паризьких кавярнях часописів нема. Парижани приходять сюди посидіти на терасі, подивитись на інших і про себе їм погадати, випити аперитів. Звичайно тераси наповнюються перед обідом і вечерою. В інші години гостями бувають чужинці, провінціяли, жінки жанру „Ніколи не відкладай на завтра кохання, яке ти можеш мати сьогодні".

Є на Єлізейських Полях і кілька невеличких садочків, що містяться не в подвірях, а високо на дахах. В недалекій звідсіля ділянці біля Бульонського Лісу на вулиці „Асомсіон" істує на даху великого будинку ціла фарма із зеленими грядками, кількома вишневими деревцями, курником і одним вуликом.

Сена проходить недалеко від Єлізейських Піль коло площі Альма. Тут у 1937. році починалась Міжнародня Вистава, де Україна була аж у пяти павільонах: у совітському, румунському, чехословацькому, польському та павільоні друку. Тепер з цієї вистави нічого не лишилось.

Кінчаються Єлізейські Поля площею „Етуаль", де знаходиться під Тріюмфальною Аркою могила невідомого вояка Франції. Щороку в день національного свята 14. липня тут відбуваються великі військові паради. В цьому році в параді приймав участь перший полк чужинецького легіону, де служать також і українці.

Площа Етуаль у день повна голубів, призвичаєних до людей так, що вони дзьобають шматочки хліба просто з руки. Вони поважно ходять по асфальті, якби потверджували анекдоту про того голуба-волоцюгу, що повернувшись до себе пізно вночі сказав своїй голубці на її докори: „Ніч така гарна, що я замість прилетіти, вернувся додому пішки".

Пізно ввечір тут можна зустрінути стару даму, одягнуту за модою 1900 року і подібну на привид, що робить прогульку зі своїм песиком, уникаючи чужих поглядів. Це колишня красуня, імя якої гриміло далеко поза Парижем, яка більш згадує колишне життя, ніж живе. Ще кілька років і тіло її одягнуте в пеньюар, з яким звязані якісь спогади, буде лежати на цвинтарі разом із випханим вірним псом та кількома дорогоцінностями, що дістала колись від „одного".

Одну з варіяцій подібної історії, кінець якої завжди однаковий, подав тижневик „Вуаля". Початок 20-го століття. Паризький кабарет світової слави „Максім". Доба франц-канкана і шампана, великих князів і славних кокот. Одна з них, Отеро, зустрічається одного вечора чи ночі у „Максіма" з королем „української нафти". Не нафти, а навіть „нафт". Далі йде складний розвій „україно-паризького кохання". На жаль „Вуаля" не подає такого цікавого для скептичних нащадків, імени цього короля. Сьогодні все це видається вже фатаморґаною.

Романтизм щезає з Парижа, з Єлізейських Піль, із семиповерхових будинків заліза і бетону

Масові облави на ірляндських терористів.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Уся британська поліція бере нині участь у великій облаві ірляндських терористів, які вчора спричинили вибухи на льондонських двірцях Кінґс Крос і Вікторія, підчас яких одна особа згинула, 22 було ранених. У комісаріятах поліції переслухано в ночі кількадесять осіб, але без ніякого успіху. Щойно нині пополудні вдалося притримати одного підозрілого за участь в однім замаху. Він утік на 5 хвилин перед вибухом на двірці Кінґс Крос і за ним шукала поліція. Вона мала влекшене завдання, бо підозрілий налягав на одну ногу. Поліція сподівалась, що він втече десь на північ Англії і тому обсервувала всі залізничі двірці. Одначе вдалось його арештувати в самому Льондоні. Крім того поліція арештувала двох інших за участь у замаху. Згідно з новими вістками 236 поліційних самоходів дістало нині пополудні приказ шукати за трьома мужчинами та одною жінкою. Поза тим спеціяльні відділи поліції перешукують всі доми в Льондоні, в яких сподіються найти симпатиків терористичного руху. Шукають теж численних ірляндців, які приїхали перед кількома днями до Англії і в звязку з поліційними наказами, що їх оголосять завтра ,будуть намагатися покинути Англію нині в ночі або найдалі завтра рано. Поліція береже всі залізничі двірці і переводить ревізії всіх багажів, відданих на перехо-вання. Поліція отримала сензаційні вістки, що Сі Расль, шеф штабу ірляндських терористів їде з Америки до Ірляндії. Він їде мабуть на спеціяльну конференцію з керманичами терористичної акції. Всі ірляндські порти є під точною обсерваціею поліції.

Два селяни зазважили нині в год. 11-ій передполуднем в м. Омсґек вибуховий ладунок з 75 палочок гелініту, привязаний до одного будинку. Годинниковий механізм був наставлений на 1 год. пополудні. Новий замах приписують ірляндським терористам. Нині палата льордів приняла у трьох читаннях закон про повновласти для поліції, що його вчора прийняла палата громад. Завтра затвердить закон король і він буде обовязувати вже від суботи. Тоді льондонська поліція приступить до масових ревізій, арештувань та виселювання ірляндських терористів.

—о—

Маніфестація французько-британсько-турецької приязни.

АНКАРА, 27. 7. ПАТ. Французька місія військова з ген. Юнтцер на чолі покинула нині Анкару і виїхала до Стамбулу, звідкіля відїде до Франції.

СМИРНА, 27. 7. ПАТ. Дня 2. серпня цр. приїде до Смирни британський кружляк місткости 3,000 тон, де відбудуться великі маніфестації турецько-британської приязни.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Французький міністр закордонних справ Бонне приняв нині болгарського посла в Парижі. Розмова торкалась господарських справ.

СТАМБУЛ, 27. 7. ПАТ. Французька військова місія, яка перебувала 10 днів в Анкарі, затрималась у Стамбулі підчас повороту до Франції. **Французька місія закінчила розмови з представниками турецького штабу на тему військової співпраці згідно з французько-турецьким договором взаїмної допомоги.**

—о—

Польща домагається гострої кари
за вбивство митного урядовця.

ҐДАНСЬК, 27. 7. ПАТ. Ґенеральний комісаріят Польщі у Ґданську опираючись на вступну інтервенцію у справі вбивства польського митного сторожа В. Будзєвича 20. цм., вислав нині письмо до ґданського сенату, в якому на основі подрібного слідства польської влади представляє хід цілої події. **Ґенеральний комісаріят підкреслює, що не можна нічим оправдати** стрілу до сторожа Будзєвича, бо **польський сторож правильно виконував свої обовязки.** Винесювання ґданського митника, що діяв у конечній оборонї, мусить бути відкинене. Ґданський митний урядовець та його товариші, які перейшли нелеґально польську границю та опинились на терені Польщі, обовязані були послухати польського сторожа, який діяв згідно з приписами. **Тому ґенеральний комісаріят домагається, щоб сенат подав дані щодо ґданських убивників, строго покарав винуватців і повідомив польську владу про вислід карного слідства у цій спраї.**

ҐДАНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИЗНАВАТИМЕ СОБІ АБСОЛЮТОРІЮ.

Сенат вільного міста Ґданська видав розпорядок зі силою закону, на основі якого замість ґданського фолькстагу сам буде признавати собі абсолюторію не лише на всі звичайні і надзвичайні видатки, передбачені в будженті, але також і на ті видатки, що їх ґданський буджет не передбачує. Абсолюторія обіймативе теж видатки сенату, що їх робитиме сенат в характері бурмістра міста Ґданська.

Катастрофальна повінь у Польщі

ЧЕНСТОХОВА, 27. 7. ПАТ. Зливні дощі, що падали від трьох днів у ченстоховському повіті довели до того, що з берегів виступила Варта з доплавами і залила нижче положені передмістя Ченстохови. **Вода знищила і загрозила кільком мостам.** Адміністраційна влада з військовою і самоуправною повела енергійну рятункову акцію при виселюванні мешканців зі загрожених домів та при забезпечуванні мостів. **Не зважаючи на енергійну акцію хвиля зірвала на передмістю Заводзе охоронний вал і залила площу Наруговіча. Люди рятувались як могли втікаючи на дахи домів або перепливаючи небезпечні місця. В повіті хвилі води зірвали кільканацять слабших мостів та ушкодили кільканацять, залили 4 дороги і тому комунікація між Ченстоховою та Велюнем відбувається окружною дорогою.** Зливні дощі заподіяли великі шкоди в північно-західній частині ченстоховського повіту. Збіжже, що його не звезли з поля, поплило з водою. Нині рано дощ перестав падати і тому стан води зменшився.

РИБНИК, 27. 7. ПАТ. Нині пополудні розлилась Одра в Букові на просторі кільканацять кільометрів і залила дооколичні поля та доми. Перед вечором населення кільканацятьох домів мусіли евакувати. Води ріки Руди вдерлися до поблизького державного лісу. На залізничім шляху Рибник—Водзіслав розлились води по обох боках залізничого насипу заливаючи поля і сіножати так, що з води виста лише насип. Вали Одри та Ользи береже пожежна і прикордонна сторожа, поліція та населення, що зміцнює вали мішками з землею. Дощ далі паде.

КРАКІВ, ПАТ. Вода у Вислі та її доплавах швидко зростає.

В КИТАЮ.

ПЕКІН, 27. 7. ПАТ. У північному Китаю падають від довшого часу зливні дощі і загрожують катастрофальною повінню. Погані атмосферичні умовини відбились вже на японській военній акції. З 4-ох залізничих шляхів, що перехрещуються в Пекіні, лише шлях Пекін-Мукден функціонує нормально. Інші три шляхи є під водою частинно або їх вода по переривала в богатьох місцях. Рівень води на ріці Юнтін недалеко Пекіну збільшився на 10 стіп. Вода ушкодила відомий міст Марко Польо. Тунчав під водою, де рівень сягає до 6 стіп. У східній частині і на передмістях завалилось кількасот домів під натиском хвиль. Число жертв не відоме, але дуже велике.

Атмосферичні умовини використовують китайські партизани довкола Пекіну і щоразто відважніше нападають на японські відділи. 20 миль на північний захід від Пекіну китайські партизани напали на японську станицю і вбили 90 японців. Опісля партизани зблизились до одної з брам Пекіну та схопили 20 китайців, з того одного поліцієнта та кількох китайських багатіїв, яких мабуть випустять на волю за окупом.

ГОЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОТИ НОВОГО УРЯДУ.

ГАҐА, 27. 7. ПАТ. Голяндський парлямент висловив нині заяву недовіря для нового уряду прем. Коляйна, що її зголосила проурядова католицька партія. За заявою недовіря голосувало 55 послів, проти 27 голосів. Проти нового уряду прем. Коляйна, який створив його щойно перед 4 днями по тритижневій кризі, голосували: католики, соціялдемократи, незалежні демократи і християнські демократи.

РОЗПОРЯДКИ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 27. 7. ПАТ. Румунський уряд видав декрет, що змінює закон про громадянство. Декрет передбачує втрату громадянства осіб, які втікли закордон перед військовою службою. Крім того міністерство справедливости підготовляє багато розпорядків, на основі яких покарають деяке число членів національних меншин за ворожу поставу підчас мобілізації з часу останньої міжнародньої кризи.

ПІДГОТОВА ДО СПИСУ НАСЕЛЕННЯ У ПРОТЕКТОРАТІ ЧЕХІЇ ТА МОРАВІЇ.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 27. 7. ПАТ. Державний статистичний уряд почав підготовну працю над переведенням загального списку населення у Протектораті Чехії і Моравії, що відбудеться в березні 1940 р. Тоді переведуть теж одночасно спис усіх господарських підприємств.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ВІДІБРАЛА ДЕБІТ НІМЕЦЬКИМ ЧАСОПИСАМ.

В останньому часі на основі розпорядку влади втратили у Польщі дебіт такі німецькі часописи: віденські — „Нюес Вінер Таґблят" і „Іллюстрірте Кронен-Цайтунґ" та берлінські — „Дойтше Альґемайне Цайтунґ", „Фольксвіле" і кельнська „Кельніше Цайтунґ".

—о—

НЕСПОДІВАНА ВІЗИТА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ В ТУРЕЧЧИНІ.

СТАМБУЛ, 27. 7. ПАТ. Румунський король Карло, підчас своєї подорожі яхтом „Лючія Фабуль" по Чорнім та Егейськім Морі, прибув нині до Стамбулу, де буде два дні. Король обговорить з президентом Інону та міністром закордонних справ Сараджоглю міжнародне положення. До Стамбулу приїхав нині з Венеції теж воєвода Михайло.

—о—

РОКОВИНИ ВИБУХУ СВІТОВОЇ ВІЙНИ — СВЯТОМ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 27. 7. ПАТ. Канц. Гітлер видав розпорядок, що день 2. серпня як 25-ті роковини вибуху світової війни та день 27. серпня — як роковини битви під Танненбергом буде святом німецької армії.

—о—

СМЕРТЬ Б. АВСТРІЙСЬКОГО МІНІСТРА В САМОХОДОВІЙ КАТАСТРОФІ.

ВІДЕНЬ, 27. 7. ПАТ. Останній міністр закордонних справ у кабінеті Сайс Інкварта д-р Вільгельм Вольф згинув у четвер передполуднем у самоходовій катастрофі. Д-р Вольф їхав автом зі свого помешкання в Льосдорф до Відня. В околиці Сант Пельтен авто завернуло нагло вбік, тому що тріснула опона на переднім колі, і впало з придорожнього насипу. В катастрофі згинув теж шофер. Останній міністр закордонних справ б. Австрії був товаришем Шушніґа і належав до християнсько-суспільної партії, з якої перейшов до націонал - соціялістів. Підас теперішнього режиму не займав ніякого становища.

—о—

СТРАШНА ПОЖЕЖА В АЛЬЖИРІ. 4 ВБИТИХ, 40 РАНЕНИХ.

АЛЬЖИР, 27. 7. ПАТ. На торговельнім побережі порту Альжиру дійшло до страшного вибуху, що спричинив пожежу. **Підчас вибуху згинули 4 особи, 40 було ранених, з того 12 дуже важко так, що нема надії на їх рятунок. Пожежа охопила кілька будинків, від яких почали горіти крамниці. Пожежа ширилась зі страшною швидкістю не зважаючи на енергійну рятункову акцію, в якій взяли участь усі відділи пожежної сторожі та спец. кораблі, засоблені в помпи.** Побоюються, що число жертв куди більше ніж дотепер устійнено, бо підчас вибуху працювало на побережжі багато робітників, які рятуючись з життям поскакали до моря. Можливе, що кількох з них затонуло. Шкоди, що їх спричинила пожежа, сягають понад 15 міл. франків. Значну частину ранених тяжко тубільці.

„Історія України"
у найбільшому французькому історичному журналі.

Безперечно найбільшим під науковим оглядом історичним журналом у Франції та одним з найбільш шанованих органів у цілому науковому світі є „Ревю Гісторік", заснований у 1876. році відомим істориком професором Габріелем Моно, приятелем Мішле і чоловіком доньки відомого російського публіциста та революціонера Герцена. Габріель Моно був ліберальною людиною, непохитною у своїх переконаннях щодо історичної правди. Це він вибрав для цього журналу мотто, що й досі окрашує його охладинку, а саме відомі слова Ціцерона про обовязок шанувати правду перед обличчям історії.

Коли в 1907. році Моно помер, його заміняє не менше славний французький історик Шарль Бемон, великий знавець англійської історії, що його праці вважають класичними не тільки у Франції, але і в Англії. Шарль Бемон сьогодні сеніор французьких істориків, бо йому вже пішло на 92-ий рік. Хоч іще бадьорий і працездатний, Шарль Бемон не може сам вести науковий журнал, що є наче б то репрезентаційним органом французьких історичних студій. Вже з десять років тому товаришем Бемона став професор славянської історії в Сорбоні, відомий Люї Айзенман, головний редактор відомого місячника „Ле Монд Сляв", на сторінках якого зявилося стільки обективних матеріялів про Україну та українців. По смерти професора Айзенмана його заміняє професор Шарлеті, колишній ректор паризького університету та історик французького XVIII. віку.

Як переважна більшість французьких і взагалі західньо-европейських наукових органів, так і „Історичний Журнал" за ввесь час свого істнування присвятив мінімальне місце славянським народам, що треба пояснити собі не якимись принципіяльними причинами, а відсутністю контакту славянських народів з французьким науковим світом. Переглядаючи річники того журналу, бачиш, що навіть з російської історії, хоч нею найбільше цікавляться, дуже мало щось надруковано. Крім відомого колись російського історика Кареєва і нашого земляка Лучицького, київського професора, що був великим знавцем французької історії XVIII. віку, майже ніхто з росіян не писав у французькому журналі. Ще гірше було з польською, чеською, південно-славянською історією, а вже зовсім зле стояла справа з українською історією. Про неї не було ані статтей, ані „критичних бюлетинів". Оці „критичні бюлетини" — справжня окраса журналу — не є якимись спорадичними, випадковими рецензіями, а суто критичними, систематичними оглядами праць, присвячених історії тої чи іншої країни, або тій чи іншій добі. Ці огляди користуються заслуженою увагою, бо всі вони підписані знаменитими знавцями тої чи іншої ділянки історії. Від якогось часу ці огляди виходять окремими зшитками, так що „Історичний Журнал" складається з двох частин. Кожного триместру виходять два окремі зшитки: один „Мемуари і студії", що містить статті на ріжні історичні теми, хроніку, рецензії на окремі праці, і другий „Критичні бюлетини", що містить два чи три критичні огляди праць, присвячених окремій країні, або окремій добі французької історії. Отже можна сказати, що до 1929. р. Україна, так мовити, не істнувала в цьому журналі. Того року московський професор, член Академії СССР Готіє, подав „критичний бюлетин" українських історичних публікацій, що зявились на терені Радянщини і, треба тут додати, що цей огляд досить поверховний і тепер утратив своє значіння після появи прекрасної книги Мирона Кордуби у французькій мові (вид. у Варшаві): „Совітсько-українська історична література".

Начебто як доповнення до згаданої статті акад. Готіє в найновішому зшитку „Історичного Журналу" (січень—березень 1939) зявився „Критичний бюлетин" Іллка Борщака під назвою „Історія України. Публікації українською мовою, що вийшли у світ за межами СССР". В цьому критичному огляді автор стисло охоплює публікації за добу 1917—1938. рр. і як сам каже: „Ми не маємо наміру дати тут абсолютно повного огляду, що зрештою здалеться нам непотрібним. Ми застановимось також над деякими працями науковой популяризації, яких наукові заслуги вартні цього". Свій огляд І. Борщак поділив на такі розділи: справники, бібліографія, історіографія; загальні праці, походження України, козацька доба, український рух у 19. віці, історія Галичини, історія Карпатської України, історія української культури, історія мистецтва, історія права Франції і України.

Тому, що „Історичний Журнал" мало знаний у наших краєвих наукових колах, варт тут перечислити принаймні головні праці, що знайшли своє місце у згаданому огляді. Це праці Д. Дорошенка, І. Кревецького, І. Крипякевича, Українська Загальна Енцикльопедія, Українська Історія С. Томашівського, VIII-ий том історії України-Руси М. Грушевського, „Україна напереломі" В. Липинського, монографія Б. Крупницького про гетьмана Орлика, архів Драгоманова, статті з мистецтва Д. Антоновича, М. Голубця та В. Січинського, праці М. Чубатого над історією Церкви тощо. В останньому розділі І. Борщак обговорює свої власні праці, що торкаються франко-українських взаємин.

Не зайве буде може зазначити, що редакція французького історичного журналу поставила статтю про Україну на перше місце, і щойно за нею йдуть статті таких видатних істориків, як: Анрі Гозера, професора Сорбони (Історія Франції 1498—1660), професора штрасбурського університету Гастона Целлєра (Історія Німеччини) та професора Сорбони Жоржа Лефебра (Революція та імперія). Розуміється, що таке почесне місце для статті про історію України відноситься не до автора статті, а до її змісту: з чисто французькою делікатністю редакція, очевидно, хотіла підкреслити своє зацікавлення до української історичної науки, досі покривдженої на сторінках свого журналу, хоч і не з вини самої редакції.

Л. І.

НОВИНКИ

29 ЛИПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 16. липня 1939.
Атиногена свяч.
Лат. Марти д.
Сонце: схід — 3.49, захід — 19.12.
Місяць: схід — 18.22, захід — 2.50.

Завтра: 30. липня. Неділя
Ст. ст. 17. липня 1939.
Неділя 9. по Сош., Маріяни вяч.
Лат. Нед. 9. по Зел. Св., Руфіна.
Сонце: схід — 3.50, захід — 19.11.
Місяць: схід — 18.55, захід — 3.47.

—o—

— ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату тех бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— Футра жіночі, мужеські, лиси, пелерини готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— Нова залізнична тарифа, що входить у життя від 1. серпня ц. р., подає нові приписи про ціну білетів за переїзд частинно особовими поїздами, частинно поспішними, кормує доплати за перехід до вищої класи, дозволює купувати в поїзді пільгові білети, поширює шкільні пільгові білети до 120-ох кільометрів та скорочує простір, на якому можна користати з тижневих робітничих білетів, з 46 на 40 кільометрів. Крім того нова тарифа вводить ще одну новість: від 1. серпня можна буде купувати абонаментові білети на 10 переїздів також на таких станціях: Борислів, Дрогобич, Ярослав, Коломия, Кремянець, Луцьк, Львів, Ніско, Перемишль, Розвадів, Рівне, Самбір, Сянік, Станиславів, Стрий, Тернопіль і Залізцики. В усіх тих станціях буде можна купувати згадані абонаментові білети до кожної станції віддаленої більше ніж 100 кільометрів, або й до ближчої, але за оплатою на 100 кільометрів. Хто не використував цілого білету, може дістати зворот частини ціни. Ціна абонаментових білетів на поспішні поїзди 7 разів вища ніж в особових (дотепер лиш 6 разів).

— Урядовий комісар у Львівській Хліборобській Палаті. У звязку з поділом терену львівської хліборобської палати на три (на основі постанови ради міністрів, що утворила нові палати: у Тернополі та у Станиславові), міністерство рільництва розвязало управу львівської хліборобської палати та заменувало комісарем палати інж. Шостака, начальника рільничого зиділу львівського воєвідського уряду.

— Зміни і номінації у судівництві. У вістнику розпорядків міністерства справедливости появився розпорядок про номінації більшої кількости суддів на терені всіх апеляційних округ. У львівській апеляції іменовано 16 городських суддів і 13 судових асесорів. Між номінованими є і двох українців, а саме м-р Тарас Івашків і м-р Микола Бараболяк, одначе вони оба рівночасно перенесені до краківської апеляції. З уряду перенесений також з львівської до варшавської апеляції судовий асесор Олександер Федевич. З познанської апеляції перенесено до львівської двацять кількох аплікантів; частина з них уже обняла урядування.

— Чи духовенство може благословити зброю? КАП подає внутрішній приказ полевого епископа Гавліни (ч. 8. 1939) з таким висновим: З огляду на часті запити у справі благословення зброї та воєнного знаряддя не є вказане, щоб священники посвячували (благословили) зброю або воєнне знаряддя, яке спричинює смерть і виголошували при тій нагоді якінебудь промови в літургічних ризах. Зате нема ніяких застережень проти благословення воєнного знаряддя, яке безпосередньо на спричинює смерти — напр. воєнного санітарного знаряддя.

— Кости мамута. м. ін. клепак, найдено підчас направи вулиці в Михальчі пов. Городенка. Крім того відкопано там велике пальовище з напол[illegible] доби.

— Не слухайте радія підчас бурі! Над Стрием 2 години шаліла буря; град завбільшки горіха побив шиби та понищив городи й садки. Вода залила вулиці та ленкі пивниці, грім убив на передмісті корову та поразив пастуха. Підчас бурі грім вдарив у антену полкової каптини, зовсім стопив радієвий приймач та оглушив на кілька годин жінку, яка була в каптині.

— Жертви рік. У Межирічі пов. Жидачів утопила в ріці Стрию 15-літня Катерина Михайлюк. — У Луківці Вишнівським пов. Рогатин утонув у ставі 20-літній Гриць Пальчій. — Недалеко Коломиї затонув у Пруті 29-літній Михайло Ворончук. — Коло Стриганців пов. Товмач затонув у Дністрі 13-літній Мирон Левицький; його тіла дотепер не виловлено.

— Бурі, град. Над Радехівщиною перейшла буря, що понищила збіжжа та повалила чима-

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 29. липня 1889.

УРЯДОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС.

У передовій статті читаємо:

„Недавно доносив „Новое Время", що у Львові має виходити урядовий часопис у руській мові. Перед кількома днями що вістку підтвердив львівський дописувач до „Вінер Альгемайне Цайтунг" додаючи в телеграмі, що ще певна вістка, а мотиви до тієї постановлення уряду такі: намісник гр. Бадені хоче вимусити уряду тим: намісник гр. Бадені хоче вимусити уряду заснованням руського урядового часопису з одного боку вплив руського урядового часопису з одного боку означити своє обективне становище супроти русофілів, а другого боку бажає в той спосіб відступити українців, а другого боку бажає в той спосіб відступити українців, а спільно проти декотрих русофільських часописів".

Редакція „Діла" пише, що не вважаючи на ті запевнення, ми віримо у правдивість тієї вістки.

ПРАПОР ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

змінили від 4-го липня, бо замість 38 зір на ньому буде 42 зорі. Причина тієї зміни та, що чотири округи: Вашінгтон, Монтена, північна і південна Дакота ввійшли у склад унії. Прибули чотири нові держави, тому і чотири нові зорі у прапорі.

НОВИЙ ВИНАХІД.

У Парижі робили спроби з поїздом залізниці без колїс та без льокомотиви, що робить 200 кільометрів на годину. Вози мають щось у роді лижви і ховаються по шинах. Мотором є вода, яка витискує з лижв з такою силою, що може цілий віз підвести на пів міліметра вгору. Таким чином на шинах є завжди вода, по якій поїзд плине. Як закрутити кран від води, поїзд стає в одній хвилині, хочби був у найшвидшому русі. Зужита вода спливає до резервуарів і її можна вживати далі.

ло дерев. У Криім завалилася стайня; бальки убили 2 штуки худоби і поранили 10. Вихор пересунув шпихлір на 2 метри. — У Краснім пов. Скалат град зовсім знищив збіжжа, грім убив коня. — У Волиці пропало 150 моргів збіжжа, у Козині 300 моргів. — У Луці пов. Городенка згоріла стирта пшениці, в яку вдарив грім.

— **Карають дозорців.** Поліційні комісаріяти висилають поліцієнтів для контролі, чи дозорці притримуються розпорядку і замикають брами щойно в год. 11-ій. У звязку з тією контролею поліцієнти внесли цілу низку карних доносів на дозорців що замикають брами в 10-ій годині і вже в найближчих днях відбудуться у старостинському суді карно-адміністраційні розправи.

— **Самогубства у Львові.** У Львові наложив на себе руку жонатий, 24-літній студент медицини В. Ширба, який повісився підчас неприсутности дружини. Причина — невилічима недуга — сухоти. — Підчас сну всіх домашніх повісився в хаті вночі 64-літній емерит Микола Кривута.

— **Убивства, напади.** Невідомий злочинець убив у Биткові пов. Надвірна, Тасякову. — У Шаласці пов. Броди В. Дусь убив каменем свого швагра Т. Коваля. — Чотирьох опришків напало на дім Степана Нападія в Сухоставі пов. Копичинці, побили його та сина і зрабували 20 зол. — 15-літній пастух з Дмухавця пов. Тернопіль, Паламар, убив свого товариша Заверуху колом; Паламар дотепер ховається. — У Рулі Колтецькій пов. Золочів пострілено нічного сторожа Т. Левицького. — Д. Федак та Г. Лаворек напали коло Канічова пов. Ярослав на Валентого Круля і важко його побили. — Лісові злодії застрілили у Радвинцях пов. Сокаль гаєвого І. Грущика.

— **Як Латвія боронитьсь проти зменшення уродин?** Латвійський міністр суспільних справ Берцінц заборонив усім латвійським періодикам містити оголошення, що обіцюють якінебудь полекші для нежонатих або пропонують винайм мешкань виключно для бездітних подруж. Є це один зі засобів у боротьбі латвійського уряду проти зменшення уродин.

— **Село загрожене землетрусом.** Геольогічні досліди ствердили, що грецьке село Скотані-Коконе, положене в окрузі Каляврїта, загрожене у майбутньому землетрусом. Щоб не наражувати життя селян, їх переселять до іншої місцевости. Дотепер нераз траплялися у Скотані землетруси, та вони ніколи не робили поважніших шкід.

— **Горять французькі ліси.** У південно-східній Франції, недалеко місцевости Біо, горить від кількох днів ліс. Кілька сотень альпейських стрільців намагається опанувати його, але без успіху. Також в околиці Тульону шалюють пожежі, що загрозили великі лісові простори. У кількох місцях пожежі унеможливили комунікацію на гостинцях. — У північній та східній Франції сильні бурі наробили чимало шкід.

— **Новий тип скорострільної** продукує одна з британських фабрик зброї; він становить уліпшення чеського скорострілу „Брем". Його можна вжити в піхоті, повозах, літаках та у протилетунській обороні. Вироблюють його у двох моделях. Менший модель дає 3.000 стрілів на 30 мінут при ужитті одного дула, 7.000 з двох дул. Більший модель стріляє 800 разів у 10-ох мінутах.

— **Жертви одного грому.** Над північною Індією шаліли бурі, що поробили дуже великі шкоди. М. ін. один грім убив 5-ох пастухів, 12 коров та 300 овець.

— **Експльозія на еспансько-французькому кордоні.** У пограничному містечку Порт Бу (над Середземним Морем) вибухли вибухові матеріяли, що їх перевозили у скринях. 4-ох моряків та залізничників згинуло, 20-ох ранено.

— **Ліквідація чеського бюра подорожей.** Німецька влада наказала ліквідацію відомого чеського державного бюра подорожей „Челок". Його агенди перейдуть під німецьку управу.

— **Нові поклади вугілля у СССР.** Совітська геольогічна експедиція відкрила великі поклади камяного вугілля в околиці міста Нелідова у калінінській окрузі. Вони грубі на 5—8 м.

— **Моторівкою через океан.** Трьох шведів переплило Атлянтійський Океан у моторівці, довгій на 10 метрів. Моторівка має мотор Діся та пливе зі скорістю 12 кільометрів на годину. Подорож зі Стокгольму до Ню Йорку (9.000 кільометрів) тривала 37 днів. Сміливі шведи спинилися лиш раз — на Бермудах, — щоб набрати палива.

— **Продукція самоходів в Англії** збільшилася цього літа на півтретя тисячі місячно у порівнанні з минулим роком; на таку саму цифру збільшився експорт самоходів. При кінці травня ц. р. було в Англії 3,100.000 самоходів, з того 2,000.000 особових.

— **Запір.** Знавці медичної науки переконалися, що навіть найменші діти охоче залишають і добре зносять щоденну гірку воду Франціщка Йосифа.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО КПЗУ.

В четвер відбулася перед Апеляційним Судом у Львові розправа внаслідок відклику засуджених за приналежність до КПЗУ присудом львівського окружного суду з 21-го січня ц. р. Тоді ставало перед судом 37 обвинувачених з Двірців, Передриміхів та сусідніх сіл жовківського повіту: Григорій Кіт і товариші. З того числа обвинуваченых сімох звільнили від вини і кари, а решту засудили на кару вязниці від 2 і пів до 6-ти літ. З засуджених 15 злогосило апеляцію. З них 4-ох відкликало те зголошення, а 11 підтримувало його далі. І ось у четвер відбулася їх розправа, після якої Апеляційний Суд затвердив присуд окружного суду, що був засудив: Григорія Жезла на 6 літ вязниці, Івана Батюка на 4, Степана Поворозника на 3 і пів, Дмитра Колачнийка на 3 і пів, Михайла Равлика, Івана Білецького, Василя Яцишина, Василя Хруня і Петра Сенюка по 3 роки, Андрія Козового і Андрія Кота по 2 і пів року.

Розправі проводив суддя апел. суду Ланевський, вотант судця Хмелевський. Обвинуваченых прокуратор Осуховський. Боронили: д-р Павенцький, м-р Бобинський і д-р Мерер.

Чи знаете Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ТРИ НЕВИННЯТКА".

Справа, як роздобути маєток це не тільки тема, над якою думають американські бідаки й мілїонери, але теж і голівудські сценаристи, коли вибирають собі тему до сценарія. І так ще раз бачимо три молоді, гарні дівчата, що займаються скромно годівлею курей на фармі в Канзас, а хотіли б вийти за мілїонерів. На це фільмові геройки мають віддавна випробуваний спосіб. Вони їдуть в осередок великосвітських забав до каліфорнійських готелів і там грають ролю багатих. У цій фільмі є теж другий, не новий нюанс: як найкраща найстарша сестра представляє свої дві молодші сестри, як свої покоївки. На самотному острівці, куди підпливає молода кандидатка на мілїонерку, знаходяться саме два найкращі кандидати до подружжя, оба молоді і гарні, і оба, як зачувати, мілїонери. Дівчині з думкою про мілїони не тяжко закохатися в тому, що їй більше подобається, а коли виявляється, що він не має грошей, у другому. Вся історія, що кінчається геппі-ендом має подавне моральне закінчення: дівчина з апетитом на мілїони вдоволяється самим коханням без грошей, а її скромні сестри, що готові задовольнитися кельнером, або звичайним фармером, дістають маєток. В головних ролях Льорета Юнг і Джо Мек Крі.

Кіна Коперник і Марусенька: „БУРЕВІЙ".

Є це фільма з життя сміливих моряків, серед яких найбільшими героями є телеграфісти на кораблі, коли у крайній небезпеці мусять передавати вістки про судно, що потопає в катастрофі. Тут бачимо небезпечну подорож двох кораблів серед крижаних гір і катастрофу, спричинену вибухом бензини. Головний герой — телеграфіст, бувалий моряк, знеохочений одною суммою сценою, коли згинув його вірний приятель, хоче покинути назавжди море і вступити на службу до телеграфічного уряду в Ню Йорку. Саме тоді він довідується, що його молодший брат, заохочений ще змалку його оповіданнями про морські пригоди, вибирається теж на готову посаду корабельного телеграфіста. Він хоче перешкодити цьому. З тим звязана теж любовна історія молодого брата, що хоче женитися з корабельною доглядачкою. Фільма дає гарні картини морської бурі і кілька гострих сцен, до яких дуже добре надається головний артист цієї фільми Чарльс Бікфорд.

В перші роковини смерти бл. п.
Генерал-Хорунжого
Михайла Пересади-Суходольського
відбудеться в неділю 30. 7. 1939 р. в год. 12.30 ПАНАХИДА у православній церкві при вул. Францішканській.
Дружина.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Дитячі садки в Коломийщині. В Коломийщині, не зважаючи на численні заходи, оруховлено в цьому році тільки чотири дитячі садки: в Балинцях веде п. Яр. Потикевич, у Слобідці Пільній — п. Мир. Лютинківна, в Останківцях — п. Білинська Антонія, і в Лючі — п. Яцишина Дарка. Ці садки, ведені при церквах, повстали заходом отців пароїв у повищих селах. В інших селах не вдалось оруховити українських дитячих садків, бо адм. влада не дозволила.

КОСІВ.

З культурного життя на Гуцульщині. На Гуцульщині гостює тепер артистичне турне п. Йосифа Стадника (сеніора) з п. Стефою Стадниківною. Найкращий доказ, яким успіхом тішиться турне п. Стадників, це майже двотижневий побут театру в Косові, де громадянство широ прийняло відомих оцепічних дівчат. Усі пісні, що їх ставить театр під проводом дир. п. Стадника, мають дуже добійшну постановку. В репертуарі побіч національних пісень також кращі зразки модерного европейського театру („Люди на кригі"). Адміністрація театру під проводом п. Володимира Феліва справна.

Оскол.

ГВІЗДЕЦЬ.

З діяльности театру ім. Садовського. У днях 17., 18. і 19. липня п. р. гостив у Гвіздці український театр ім. Садовського та виставив пєси: „Дай серцю волю", „Мати наймичка" і „За молдавський престіл". Виставки пройшли з повним артистичним успіхом, за винятком драми „За молдавський престіл", в якій обсада ролі не була зовсім удачна. Таксамо сама пєса, має мало „історизму" та бракує їй сильної провідної ідеї. Під цій нагоді варто подати нашому громадянству до відома, що побіч театру ім. Котляревського — це другий кооперативний і найбільший наш театр. Ансамбль його складається з 35 осіб, між якими є кращі сили: Люся Барвінок (мистецький керманич театру), Блакитна (внучка Борисоглібської), Маркова, Федишинова, Левицький, б. артист театру Садовського в Києві, Федчишин, Марко Лев, Ільків, Голоско й ін. Провід театру в досвідних руках п. П. Карабілевича, що працював спершу в філії театру Садовського в Кам'янці Подільськім, звідки перехав на еміграцію, де працює для українського театру до сьогодня. Театр ставить переважно пєси народні та історичні, має багаті строї, і власну орхестру з 7 членів під дир. п. Войцехівця Романа. В ансамблі перевага молодих акторів, що можуть вибитися на добрі сили. Театр має свій хор, який неділями та святами співає на Богослуженнях. Тепер театр готовиться до виставки опери Лисенка „Утоплена".

Оскол

СПОРТ.

СКОКОВИЙ ТРИЗМАГ.

В неділю 30. ц. м. улаштовує Сокіл V. (Замарстинів) на своїй площі (останній перестанок „10-ки" СКОКОВИЙ ТРИЗМАГ для мужчин і жінок. Початок змагань в год. 11-ій рано. Збірка змагунів в год. 10.30 рано. Остаточні зголошення на годину перед змаганнями приймає побр. нач. О. Козачок.

Програма: Жінки: 1. скок із місця здовжінь, 2. скок увисочінь із розбігу, 3. скок здовжінь із розбігу. Мужчини: 1. скок здовжінь із розбігу, 2. скок увисочінь з розбігу, 3. тричком чи пяк жердка (до гибору). Точкування на основі фінських табель.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Інж. О. Локшинський: ПОВИЛА, МАРМЕЛЯДИ, ДЖЕМИ І ГАЛЯРЕТИ. Бібліотека „Сільського Господаря" ч. 16 б. Львів, 1939. Стор. 79, 16-ки.

Петро Сорока: МОНОЛЬОГИ І КУПЛЕТИ. Накладом автора. Львів 1939. Стор. 32, 16-ки.

Ця книжечка — збірка монольогів і куплетів з репертуару відомого нашого артиста Петра Сороки — може стати у пригоді аматорським гуртам і всім тим, що влаштовують т. зв. „веселі вечорі" й оглядаються за відповідним матеріялом.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шафкові куфри
валізи, ніки на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 6-7

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціального пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
П'ятниця 28. 7. вихідні нема.
Субота 29. 7. год. 20. „Багряні роги".

Театр Різнородностей.
П'ятниця 28. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського
ЗАБОЛОТІВ:
28. 7. Цариця Грузії.
КОСІВ:
29. 7. Циганське кохання.
30. 7. Тополя.
31. 7. Муза на офсайді.
1. 8. Цариця Грузії.
2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирпа в Львові.
З Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
РОЖНІВ:
28. 7. Мати наймичка.
29. 7. Сорочинський ярмарок.
30. 7. За молдавський престіл.
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубіїха.
КОБАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати наймичка.

Український Хор Дм. Котка.
28. 7. Гребенів.
29. і 30. 7. Сколе.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.
30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліхо.
28. 8. Сянік.
9. 9. Риманів.
10. 9. Коросно.
У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалєвич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Приятель 7 морей".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди".
БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Крила над Гоноліллю".
БАЛТИК: „Симфонія молодости", „Стріл у ночі".
ВАНДА: „Право перемагає", „Весна в Парижі".
ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Кров на морі".
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Буревій", „Петрусь серед мурників".
МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Петрусь серед мурників".
МЕТРО: „Під фальшивим обвинуваченням", „Німий герой".
МУЗА: „Комбоганти", „Блазер".
МІРАЖ: „Альпійські осли", „Маленький хижак".
ПАКО: нечинне.
ПАЛЯС: „Три незнайомця".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Каріока".
РОКСІ. „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пал", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра".
СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тульон" і ревія.
ТОН: „Пан з мільонами", „Бродвей Бій".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Північно-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 28. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 7.35 Дуэт орх., 8.15 Клюнота та ради: Неоцінені скарби, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спорт. порадник, 13.25 Година сільської господині: „Наше т-во не має грошей", ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Фрагм. з повісти, музика з пл., 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Перервані вимоги, говорена повість для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор опери Ля Скала, пл., 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Фрагм. з опер Монюшка, з поясненнями, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Казка та переказ у казковій старовині, 19.20 Хвилина бюра студія, 19.30 Розр. концерт, 20.15 Резерва, **20.25 „Які поросята вибирати на годівлю", в українській мові виголосить інж. Мик. Доберчук,** 20.35 Ліркальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві „Вальтер Скот" хітер. портрет, 23.00 Ост. вістки, 23.35 Закінчення програми.

Субота, 29. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.15 Дитячий садок у кольонії безробітних, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 13.00 З вокальної музики, пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хлібороб. організацій, 14.35 Господ. вістки, інформацій, 14.45 Авд. для дітей, 15.15 Популяр. музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл., 17.50 Про суспільне обезпечальні, створіїв і працю, 18.00 Хор, два форт., скрипка, 19.00 „Сімома морями до семи гір" радіоповість із участю Щепка та Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка: Полюси на чужині, 20.00 Явожинські Татри, словно-муз. авд., спів, гуслі, капеля, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 30. липня 1939.

7.00 Поранок хліборобa: Що треба знати перед цьогорічними засівами, Музика з пл., 7.30 Хліборобська газетка, 7.45 Що чувати серед хліборобів, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Концерт військ. орх., 9.00 Трансм. з Августова, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Концерт фільг. орх. з Льондону, пл., 13.00 Вийнятки з творів Пілсудського, 13.05 Львів, осередок військ. руху, 13.15 Музика, 14.45 „Пан Тадей". 15.00 Скандинавські танки, пл., 15.15 Самотність прикрашує помешкання на селі і в місті, музика з пл., 15.35 „Дух перемагає", фрагм. із пов. Софії Коссак: „Теребовлі", 16.45 Для сільської молоді: Загосподарумо неужитки, Наша молодина рідня, 16.15 Актуальна гутірка, 16.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Музика, 17.15 Хто відповість, 17.30 Оркестра, солісти, 19.00 Театр Уїлн: „Сан Юст", сцени з життя Льойолі, 19.30 Програма на завтра, 19.35 З балетової музики, пл., 20.05 Спортові льокальні вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.15 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві в год. 21.30 „Добрий жарт" конкурсова задниця, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення задниці.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 28. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 20.15 Популярний орх. концерт, БІЛГОРОД 18.10 Танк. музика, 19.05 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.00, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, ВІДЕНЬ 20.15 Весела слівно-муз. авд., 22.30 Камеральні твори Шумана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Легка музика, 21.00 Шуберт: Недокінчена симфонія г-моль, 22.20 Форт., ЛЯЙПЦІГ 20.15 Моцартові твори, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 21.20 Бетовен, ПРАГА 21.10 Популярна чеська музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Архітвори давньої хор. музики, 22.30 Розр. авд., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика.

Субота, 29. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Хор, військ. орх., БІЛГОРОД 20.00 Дуэт орх., 21.10 Нар. пісеньки, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 16.45, 21.40, 22.40 Різномовні комунікати, 17.10 Скрипка, 18.00 Мадяр. пісні, 19.25 Популяр. симф. концерт, 21.05 Танк. музика, 22.10 Цик. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Нар. пісеньки, 19.00 Вес. авд., 20.15 Фрагменти з оп. Легара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Народна і розр. музика, 20.15 Оп. музика, КЮЛЬНГАГЕН 22.20 Фрагм. з улюблених оперет, ЛЮБЛЯНА 21.00 „Сибір" оп. Джордана, МІЛЯНО 17.15 Нові платки, 21.00 Концерт на органах, 22.30 Камер. орх., 23.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.30 Форт., 20.30 Симф. концерт, 22.30 Оп. муз., РИГА 19.05 Романтична муз., РИМ 20.30 Симф. орх., 22.30 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 Вок. концерт, 20.50, 21.25 Легка муз., СОТЕНС 20.00 „Чарівний флет оп. Моцарта.

Неділя, 30. липня 1939.

БЕРЛІН 9.00 Шубертова Симфонія, 10.00 Форт., 20.15 Великий розр. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісеньки, БРАТИСЛАВА 15.30 Пісеньки, 22.00 Цик. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Мад. пісні, 15.45 Дуэт орх., 18.50 Популярний симф. концерт, 20.00 Різномовні комунікати, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Великий розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Військ. орх., 22.30 Бах, Вівальді, ДРОЙТВІЧ 18.30 Форт, реціталь Егона Петрі, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.10 Мандоліна, балади, ЛІЛЬ 20.30 Легка музика, МІЛЯНО 17.30 Симф. концерт, 22.30 Серінада, ОСЛЬО 18.30 Сяйв. 19.25 Танкова музика, ПРАГА 19.15 Чеські пісеньки, розр. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Театр, 20.15 Пісеньки, 21.00 „Орфей" оп. Глюка, РИМ 17.00 Мелодія і ритм, 20.55 „Кармен" оп. Бізета, СОФІЯ 18.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Скерлетова музика.

Біржа

Львів, 27. липня 1939.

ГРОШІ

Бельги беньг. 90·25—90·72, Доляри америк. 5.30·53—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. год. 284·20—285·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35, Фунти анга. 24·83—24·99, Гульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·85—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·95—128·77, Ліри іт. 17·99—18·20, Марки фінляндські 10·75—11·02 Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 17·25, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Підшоп 79·00—79·00. Модзеїв 17·75— 17·75, Островець 78·00—78·00, Старагоничі 47·00—47·50, Жжарадів 45·00—45·50, Габербум 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 75·50—80·50, 3 конверсійна 65.62 з вазівничя 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 27. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця знижкова.

КУПНО-ПРОДАЖ

ПРОДАМ камениці двоповерхову на виключенню. Інформації вул. Горохівська ч. 30 у п. Лаби. 1455 2-2

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ комфортовий умебльований покій. Панінія 28, І. пов. 1460 1-3

ТРИКІМНАТНЕ повновигідне мешкання від 1. серпня **Вітівська 2,** ріг Личаківської. 1457 1-2

ПРИ ВУЛ. ЗАДВІРЯНСЬКІЙ ч. 111 (бічна Саніги-Листопада) до винайму 3 і 2-кімнатні мешкання, повновигідні, сонячні, вже вільні — трам. зупинка вул. Листопада, вілля „Гражина" від трамваю 2 хвилини ходу. 1458 1-1

ГОЛОШЕННЯ

Будівельні і столярські МАТЕРІЯЛИ
поручає Акційна Спілка для Будівельного Промислу
давніше Іван Левинський
Львів, Потоцького 58. а. тел. 205-60.
Склад вул. Вартосівської ч. 7.
(бічна Потоцького.) 1425 —29 ст

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по кущно, продаж, вимаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 600.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 180.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 10.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Niedziela, 30. lipca 1939. N. 171.
Неділя, 30. липня 1939. Ч. 171.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Українська бомба
в анґльо-канікулярній атмосфері.
(Передова стаття)

Криза у серпні?
Кольонії причиною війни.

Нова чистка в СССР.
Дуже добрий ученик...

„Центросоюз" продає морелі.
(Репортаж)

Тунель із Берхтесґаден до Зальцбурґа.
Історії по дорозі до Гданська.
Большевики втратили 715 літаків і 520 повзів
Анґлія виповість договір з Японією.
Зміцнена поліція береже анґл. парлямент.

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 171 (15.250).
Ч. 171 (15.250).

Lwów, niedziela 30. lipca 1939,
Львів, неділя 30. липня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Ланцюгів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.60 зол.
чвертьрічно . . . . 16.00 „
піврічно . . . . . 30.90 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200·— денно **з порукою держави**
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
5/40 Заві́сцеві вклади — П. К. О. 500-198.

Пашу і збіжжя
вислідн вашої цілорічної праці і головні засоби на життя
обезпечіть від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Др. Л. Максимонько
окуліст
вернувся і приймає
Львів, вул. Підвалля ч. 7, І. пов.
1468 1—1

Повідомляю моїх П. Т. доставців, що я переніс свою ЩІТКАРСЬКУ РОБІТНЮ з вул. Шпитальної ч. 1. до нового льокалю при вул. Казимира Великого ч. 12.
Яків Шпріцер
1461 1—1

Інж. Юрій Лясецький
держ. уповажнений інженер будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26. ТЕЛ. 270-27.
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

Памятайте, що ощадностеві вклади
в Центробанку
Львів, вул. З. Мая 15. ч. тел. 204-33, 226-33.
розбудовують українське господарство і збагачують національну культуру.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
Львів, Ринок 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинності та перевози зі 39 13 всіх і до всіх місцевостей краю. 1-56

Конфіската „Діла".

Попереднє (170) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у повідомленні городського староства) 1) статтю, що починається від слів у наголовку „Вістки" в цілости з наголовком і 2) за статтю п. н. „Народня Торговля" від слів „треба ще" до слів „і чужі". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

—o—

І Вел. Британія зірве торговельний договір з Японією?

ЗНИЖКА ЯПОНСЬКИХ ПАПЕРІВ НА ВСІХ БІРЖАХ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Дипльоматичний редактор Райтера стверджує, що виповідження торговельного американсько - японського договору не було несподіванкою для британських кол. Акція Злучених Держав вказує, що політика Америки та В. Британії на Далекому Сході йде рівнобіжно. Становище Злучених Держав є наскрізь зрозуміле в Англії і слід сподіватися, що британську політику розуміють в Америці. **Виповідження торговельного договору з Японією насуває думку британським колам застосувати цю саму методу супроти Японії для охорони англійських інтересів в Китаю. В Льондоні стверджує Райтер не хочуть переціновати висліду британсько-японських переговорів, що відбуваються тепер у Токіо у справі Тієнтсіну. Одначе якщо б акція, подібна до тієї, яку застосували тепер Злучені Держави супроти Японії, виявилася необхідною до успішнішої охорони британських інтересів — невиключене, що таку акцію застосують.**

КИТАЙ ВИТАЄ З ВДОВОЛЕННЯМ..

ЧУНКІН, 28. 7. ПАТ. Китайський нарід витає з вдоволенням виповідження японсько-американського торговельного договору — **заявив китайський міністр закордонних справ Ванчунгу представникам преси.** В цьому потягненні бачить Китай волю Злучених Держав затримати своє становище і свій престіж над Тихим Океаном. Сподіємося — заявив міністр — що така рішуча постава великої демократії доведе до усунення безправства та приверне мир і довіря у міжнародніх взаєминах. Завдяки своєму світовому положенню Злучені Держави можуть мати вирішний вплив на взаємини і недопустити до війни та привернути право і справедливість між народами.

„ВИЗОВ" ЯПОНІЇ — КАЖЕ БЕРЛІН.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. На думку політичних німецьких кол Злучені Держави рішили виповісти торговельний договір з Японією виключно з політичних оглядів. Не було ніяких господарських причин — підкреслюють у Берліні — виповідати тепер договір, що обовязує від 29 років. Багато німецьких часописів, які перед кількома днями раділи з „програної Англії на Далекому Сході" — мусить признати нині з резигнацією, що В. Британія зробила зручне тактичне потягнення. „Фелькішер Беобахтер" називає потягнення Злучених Держав „визовом Японії". Маневр Рузвельта змагає до натиску на Японію та служить передовсім інтересам західньо - европейських приятелів президента.

ПАРИЖ, ПАТ. Фінансова преса пише: Вістка про виповідження торговельного договору з Японією викликала знижку японських паперів на всіх світових біржах.

ПРОТИБРИТІЙСЬКА КАМПАНІЯ В КИТАЮ.

ТІЄНТСІН, 28. 7. ПАТ. У північнім Китаю зростає протибритійська кампанія, що переміняється на господарський бойкот. „Всі англійські товари мусять зникнути з північного Китаю" — взиває радіо та пропагандивні афіші, що накликують одночасно купувати японські товари.

Вашинґтон звільняє Велику Британію

ВІД СТОРОЖІ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ПАРИЖ, 28. 7. ПАТ. Паризька преса коментує головно виповідження американсько-японського торговельного договору, що мило заскочило французьку опінію, яка дуже вдоволена. Крок американського уряду вважає французька опінія новим ударом для держав оси Берлін—Рим. **Паризька преса стверджує, нині однозгідно, що крок уряду Злучених Держав має передовсім політичне значіння. Він потверджує британсько - американську солідарність на Далекому Сході. Вашингтон звільняє В. Британію від сторожі на Далекому Сході — приходить до висновку багато паризьких щоденників. Одночасно преса пише, що це потягнення Вашингтону зміцнює поважно становище В. Британії в Европі. Енергійна реакція Америки є новою осторогою під адресою держав оси — пише „Жюстіс".**

„Інтрансіжан" пише про велике невдоволення, яке виявляють німецькі та італійські кола до потягнення американського уряду. Виповідаючи торговельний договір з Японією — заявляє „Парі Суар" — Злучені Держави одночасно важко вдарили Токіо, Берлін і Рим. Японська, німецька та італійська преса називала останнє порозуміння між Льондоном і Токіо програною В. Британії. **Рішення Злучених Держав змінює зовсім положення.**

В деяких політичних колах — пише у вступній статті „Тан" — панує переконання, що уряд Злучених Держав хотів своїм потягненням випростувати положення на Далекому Сході, де примирливість В. Британії могли взяти як ознаку слабости. В кожному випадку це потягнення, що його вповні апробувала прилюдна опінія Злучених Держав, зміцнює сильно становище през. Рузвельта на терені закордонної політики. Це становище вважали деякі поважним ослабленням наслідком того, що конгрес відмовився змінити закон про невтральність. Це дуже важне — кінчить щоденник — якщо взяти під увагу, що през. Рузвельт є прихильником акції у справі зміцнення миру та енергійної протиакції проти всяких змагань до гегемонії.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Українська бомба в анґльо-канікулярній атмосфері.

ЯК ПРИЙНЯЛИ У ВАРШАВІ ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ВИСТУПИ „НУРТУ".

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 26. липня.

Саме тиждень тому у спокійній варшавській політичній атмосфері, назначеній двома подіями: візитою ген. Айронсайда та внутрішньою ідеольогічною колотнечою, вибухла цілком несподівано — бомба, наладована — як дотепно сказав один з тутешніх польських журналістів — нурто-українським динамітом. Вартість хемічно-політичної субстанції того динаміту українському читачеві вже відома з дискусій, що розвинулася на сторінках майже всієї львівської преси. На варшавському ґрунті, де властиво й розпочалася згадана дискусія, виступ „Нурту" дістав уже свою окрему марку, а ціла спровокована ним вимина думок дала тутешньому світові добру нагоду до ревізії погляду на техніку і вартість польської „українистичної" інформаційної служби.

Було це власне в минулу середу. Один з найповажніших варшавських щоденників, орґан великого промислового світу „Курієр Польскі", що має в складі своєї редакції людей добре зорієнтованих в українській справі, приніс на чолі числа велику інформацію п. з. „Розгрівка за срібну землю". Основою цілої статті послужили відомі виступи львівської пресової аґенції „Нурт" із вимітами германофільства на адресу української преси, зокрема „Українських Вістей". Переконаний у правдивости поданих „Нуртом" інформацій політичний дижурний референт „Курієра Польского" скоментував їх так: „Треба на це явище звернути увагу. Пояснює воно у великій мірі, чому **провідна українська партія УНДО конкуруе у націоналізмі з групою Паліева, намагається його нераз дігнати в тузі за почуваннями**, які мають бути виключно українофільством, а приймають форму, неначе виліплену з берлінської глини. (Підкреслення ред. „К. Я."). Конкуренція у крайностях ніколи не кінчиться добром для національної справи; ніхто в Польщі не приписує українській масі германофільських почувань, але ніхто не може згодитися з тим, щоб інтереси того населення вязали з інтересом забріханої політики націонал-соціялістичного Лебенсраюму".

Коментар „Курієра Польского", відомого зі свого обережного підходу до української справи, викликав здивування і порушення серед зацікавлених польських і закордонних журналістів. Задзвонили телефони. Представники української преси негайно вияснили, в чому діло. Начальний редактор „Кур. Польского" любязно поспішив заявити, що він готов радо помістити українську заяву в цій справі, а з ласкавого пояснення одного з українських кореспондентів впливова „Аґрарна Аґенція" зробила навіть окреме інтервю, де м. ін. є мова про перше вияснення „Українських Вістей", про обективізм української преси та про заяви українських послів. Свою статтю закінчила згадана пресова аґенція такими реченнями: „Хоча є зрозуміле, що політичні (українські) дачі солідаризувалися, з почуття національної єдности, з концепцією української держави, те одначе у відношенні до німців кермувалися завжди почуттям розуму й повного обективізму. Інформатор наш підкреслив шкідливість тих сплітом, що мають на меті розбуджувати взаємну нехіть і недовіря між громадянами одної держави, зокрема в таких важних часах, що вимагають спеціяльного довіря та співпраці".

Інформаційна статтейка „Аґрарної Аґенції" напсувала багато крови львівському „Слову Народовому" та його львівським приятелям. Маймо надію, що поважні органи варшавської польської преси й надалі матимуть власний підхід до української теми.

Ціла афера з останніми „інформаціями" аґенції „Нурт" на варшавському терені властиво — вже скінчена. Заінтересовані польські журналісти з найповажніших щоденників розглянули справу на окремих конференціях і дійшли до переконання, що не все, що сигналізують перечулені пани зі Львова, відповідає правді. Як може мати серед пресового світу Варшави опінію обективного спеца від українських справ напр. „Слово Народове", коли навіть у закінченнях його радієвої рубрики можна щодня читати: „Суспільність не бажає собі „Українських" радіопередач"...

Зате ціле це непорозуміння, викликане „Нуртом", видвигнуло наверх цілком іншу, хоч не нову, бо не раз вже підношену у нас справу, **справу організації та розбудови української інформаційної служби на польському політично-пресовому терені.**

Казус „Нурт" дав нам ще одну лекцію. Що можна відповісти пересічному варшавському польському журналістові, який — непоінформований дотепер українцями — готов уважати „Нурт" за прекрасне джерело інформацій?! „Дайте мені власний інформаційний сервіс"! — кричить цей журналіст і має рацію. В сьогоднішніх, скомплікованих, перевантажених подіями часах та обставинах не ставмо права змусити його читати щодня українську пресу.

І тому наука з останньої немилої історії з „Нуртом" проста: не дивуймося, що він користав із нашої нерухливости і політично „виростав" на українських „інформаціях". Правда, методою своєї праці він підірвав собі опінію. Та нашою річю є зорганізувати врешті власну, українську пресову службу на польському терені. Цього вимагає добро справи.

КТВ.

Всі знають, що КОЛЕСА (Ровери)
„ГОВЕРЛЯ" — „БУЙТУР"
є найкращі
а купити їх можна тільки
в Кооп. „ПЛАСТ" Львів,
Городецька 3. і Руська 6.

Держава, що вміє капітулювати.

Після токійського порозуміння.

Китай — предвічна держава, член Ліги Націй і т. д. — а головне: область британських інтересів — стає предметом японської агресії; Англія солідаризується з нападником, дискретно помагає йому. Японія переводить блокаду британської концесії у Тієнтсіні. Британський амбасадор входить у переговори з японським міністром закорд. справ, старається оборонити становище свого уряду. Японія не думає йти на компроміси, ставить справу на вістрю ножа — і Англія уступає, залишає Китай без помочі, на його власну долю. Словом: капітуляція, повна капітуляція.

Так виглядає у загальному недавне токійське порозуміння; не даром називають його „Азійським Мінхеном".

Слово „Мінхен" увійшло до публіцистичної фразеольогії як символ капітуляції британської демократії перед тотальним пястуком. Є це остільки оправдане, що справді мінхенська капітуляція була поважна — але не була вона перша в історії Англії.

Не заглиблюймося в давнину, візьмім лиш кілька фактів з повоєнної історії.

Осінь 1918 р. Британські та французькі кораблі вливаються у Чорне Море, щоб помогти своїм союзникові, знеможеному революцією, стати на ноги — щоб відбудувати „єдину, неділимую" монархістичну чи демократичну Росію.

З таким завданням причалюють французи до Одеси. Пристань находиться під владою Української Народньої Республики — та що це обходить французьких інтервентів? Вони мають зреставрувати „единую, неділимую", тому виконують його, дарма, що в найбільшій українській пристані їхнього російського союзника репрезентує лиш горстка здеморалізованих старшин та розполітикованих „чиновників". Наслідок такої „принципової" інтервенції: по трьох місяцях французи втікають; залишаючи населення Одеси, Миколаєва і Херсону на ласку й неласку большевиків. Другий наслідок: та протибольшевицька інтервенція ослаблює Україну — найповажнішу силу на протибольшевицькому фронті.

Рівночасно англійці роблять десант на Кавказі, який тоді ділиться на кілька невеличких, слабеньких з політичного й військового погляду держав.

Висідаючи на беріг, британські генерали виголошують заздалегідь приготовані заяви з реверансами до російського союзника. Та вже в перших днях вони зясовують собі, що Кавказ належить не до Росії, лиш до місцевих національних республик; вони розуміють нову дійсність, тому годяться з нею та стають до співпраці з кавказькими народами у розбудові їхнього державницького життя. Наслідок того „опортунізму": кавказькі держави стоятимуть до 1920 р. (Грузія навіть до 1921 р.) протибольшевицький „санітарний кордон", англійці евакуюють у 1919—1920 рр. Кавказ з честю — не під напором большевицьких штиків.

Не лиш на Кавказі вела Англія протибольшевицьку інтервенцію, але й на арктичному та балтійському побережжі і на Сибірі; видала вона на інтервенцію більше ніж усі інші держави. Інтервенція не доводить до ціли, здеморалізовані „білі" армії втікають перед большевиками, „е за слаби, щоб могти їм помагати" — як сказав британський представник при Колчакові; большевики стають панами цілого европейського сходу. Европейські держави не визнають совітів, бойкотують їх; Англія перша входить з Москвою у торговельні а згодом і у дипльоматичні взаємини. „Большевики це розбишаки — признає широ Льойд Джордж у палаті послів — але хібаж Англія не підтримує звязків з розбишацькими племенами на західному пограниччі Індії?" Справді: Франція витратила тисячі вояків та міліярди франків на пацифікацію південного Марокка; Англія платить пограничним племенам гарач і тим способом забезпечує Індію від нападів. Годі сказати, щоб у тих двох випадках британська політика йшла по лінії принципів та престіжу — але годі твердити, щоб Франція могла похвалитись у своїй східно-европейській та кольоніяльній політиці кращими осягами ніж Англія.

1936 рік: Англія веде перед у протиіталійській санкційній політиці в обороні Абісинії. Та сама Англія перша витягає руку до згоди з хвилиною, коли абісинської влади не стало, коли можна було змагатися з Італією вже не за незалежну Абісинію, а хіба за принцип.

1937 рік: Англія підтримує „легальний" еспанський уряд, щоб не допустити на іберійський півострів німецько-італійських впливів. З хвилиною, коли перемога перехилюється на бік націоналної влади, Англія поспішно висилає до Бургосу дипльоматичного аґента.

1938 рік: Ціла Англія дріжить в обурення на німецьку агресивність супроти Чехо-Словаччини. Коли виявляється, що нема достаточних сил, які можна б протиставити Німеччині, Чемберлен їде до Мінхену.

1939 р.: Англія від 1920 р. вводить у життя обіцянку Бальфура. Коли араби — не зважаючи на всі репресії — не залишають боротьби за Палестину, в Льондоні появляється „Біла Книга".

Так само в літі того року Англія практично визнала владу Японії у Північному Китаю, який є справді під японською окупацією.

І так червоною ниткою тягнуться через новітню історію британські капітуляції. Чи у всіх тих випадках Англія скапітулювала одинока? Ні, вона лиш скапітулювала перша. Тому ті капітуляції найбільше обтяжили її престіж — і відтяжили її політику. Трапилась у міжнароднім житті подія прикра з погляду якось держави — уряд тої держави не визнає тої події, замикає на неї очі. Все таки скорше чи пізніше прийдеться отворити очі і ствердити, що прикра подія таки заістнувала. Чи не краще відразу погодитися з фактом, занять до нього позитивне становище, забезпечитись перед його відомими наслідками? Пощо жити серед фікції, пощо творити правний стан, який не відповідає дійсному, пощо не визнавати того, що справді істнує?

Для престіжу? Престіж Великої Британії стоїть дальше високо. Для принципу, для ідеї? Англійці залюбки проповідують засади справедливости, гуманности, пацифізму та вони досить добре політично вихована, щоб розуміти, що у міжнароднім житті істнує лиш одна принцип, одна засада: добро нації — це найвищий закон. І тому принципові вони вірно, безкомпромісово служать, приносять йому у жертву все.

(Гал.)

З польської преси.

Криза в серпні?

„В Англії та Франції є майже офіціяльною тезою — пише п. Люп у виленському „Слові" (з 27. VII.) — що у другій половині серпня Німеччина знову змобілізує два мільони людей, викликуючи в той спосіб кольосальне напруження в Европі і ставлячи світ перед загрозою війни. Повторяють її майже тими самими словами ріжні високопоставлені англійські та французькі особистости".

Свої міркування ці особистости основують на відомих і питомих для Гітлера прецеденсах з 1938 р. і раніших і думають, що вірно переказують хід думок німецького канцлера, коли вкладають в його уста питання: коли мені вдався один Мінхен, чому мав би другий не вдатися?

„Поза льогічним розумуванням — пише далі п. Люп — є також військові інформації, які вказували б, що Райх підготовлюється коли не до війни, то бодай до збройної демонстрації у другій половині серпня ц. р. Згідно з дуже міродатними інформаціями, які в останніх днях з Берліна наспіли до Льондону, Третій Райх матиме в серпні коло мілїон резервістів під зброєю. Покликуваним на вправи німцям дали, як кажуть, зрозуміти, що не повинні рахувати на поворот під рідні стріхи вже в осени. Теперішні рухи німецьких військ мають мати нескоординований характер і вказували б радше на маневри, ніж на концентрацію; одначе ці рухи такі численні та часті, що в їх наслідку можна б за кілька днів зробити концентрацію, заки би це завважено. Льондонські військові експерти розважують, чи німецька військова машина доведена до такого стану, що удар міг би статись без ніяких знаків остороги. Вони всетаки припускають, що деякі заряджения не можуть відбутися в останній хвилині, зокрема в области протилетунської оборони і рухів военних та торговельних кораблів так, що можна буде кілька днів наперед ствердити, чи канцлер Гітлер рішив таки воювати.

Головним аргументом за тезою про кризу в серпні чи у вересні є факт, що гарячкове напруження тревае вже чотири місяці (від зайняття Праги), що ніщо не вказуе на те, що Райх хотів би зректися позиції военного шантажу, що врешті всі чуємо, що кульмінаційна точка цьогорічньої кризи досі не надійшла і ще не перейшла. А що теперішній стан не може у віки тревати, отже всі обраховують, коли вдарить грім".

П. Люп у другій частині своєї кореспонденції займається насвітленням другої можливости, тобто, що в серпні чи вересні таки не буде военної кризи. Він висловлюе власний погляд, що Гітлер як тверезий політик хіба обрахував уже свої сили та сказав собі, що з уваги на щораз ліпшу підготову протинімецьких держав краще таки не робити очікуваної „серпневої кризи".

П. Люп не подае у своїй кореспонденції ясно, защо мала б у серпні чи вересні зачатись війна, хоч має на думці, очевидно, Гданськ. Та його товариш по фаху п. П. Хшановський з „Курієра Варшавского" простуе цю загально приняту думку, а саме на основі розмови з якимсь визначним італійцем, який сказав, що не Гданськ, а кольонії стануть причиною нової, недалекої та певної війни.

—o—

Кольонії причиною війни?

Дуже цікаву кореспонденцію з Риму прислав до **„Курієра Варшавского"** (27. VII.) згаданий вже п. Л. Хшановський.

На вступі він катеґорично заперечуе правдивість повідомлень французької та анґлійської преси про те, що ніби то якісь „німецькі війська станули ґарнізонами в північній, чи південній Італії". Так само видумкою е — пише п. Хшановський — про конфлікт між армією та цивільною управою в Італії.

„Прошу повірити мені — казав до п. Хшановського якийсь визначний фашист — що також те, що кажуть і пишуть закордоном про одноцілу команду (при чому додають, що в Італії піхотою мав би командувати німецький генерал) — е видумкою. Якщо вибухнула б війна — всіми силами, що діють на території італійської імперії, командували б італійці, а в Німеччині — німці. Це торкаеться так само нашої фльоти, летунства, як і піхоти.

— А чи буде війна? Думаете, що нема іншого виходу?

— Боюся, що війна буде, справи зайшли так далеко. Великі демократії пруть до війни, окружають нас.

— Ви віpите в це? Який мали б у цьому інтерес? Найперше дали себе німцям випередити у зброеннях і щойно потім, себто тепер хочуть війни?

— Цілковито в це вірю, так як я переконаний також, що оскільки війна вибухне, то не за Гданськ.

— А з якої причини?

— На тлі наших кольоніяльних домагань, то значить італійських і німецьких, а також на ґрунті впливів на Близькому Сході.

— Чи тих справ не можна обговорити дипльоматично?

— З німцями не хочуть, а з нами вже запізно.

— Запізно?

— Так: від періоду політики санкцій створено умовини нашого зближення з німцями. На наші останні пропозиції, чи домагання — (це в так великих проблемах другорядна річ) — дали відповідь: „ніколи!".

Гріш мусить працювати...

Так можна сказати про малі і великі гроші. Гріш мусить працювати, бо тільки працюючи — зможе рости. Та щоб гріш працював і ріс та приносив власникові і загалові зиски, мусимо пустити його на властиві шляхи. Це можемо зробити тільки посередньо через рідну фінансову установу, яка орудуе грошем для добра власників і загалу.

Отже щадім

у Земельнім Банку Гіпотечнім

ЛЬВІВ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 14.

філія: Станиславів, вул. Собіського 11.

Непромакальні плащі

від зол. 12·— у великім виборі

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ЕМКА.

Гребенів найближче Львова.

І знову літо у Гребенові.

Було ще далеко до ферій — ми думали собі: море, хто Єгипет, Капрі чи Стокгольм. А прийшло те літо, навіть до Ямного чи Ворохти здавалось за далеко.

Гребенів таки найближче Львова. Ось і тайна, чому стільки літників у старому, знаному Гребенові.

Здається ще вчора ви покинули його. Здається ще трава не піднеслась на цих стежках, куди ви торік ходили. Нічого тут не змінилось.

Таксамо сторчать у синяву неба ялиці на Кичерці і Зелеміні, таксамо плюскаеться Опір по каменях під мостом, та сама паніка на шляху, коли надіде авто-„пудерничка", ті самі лиця бойків і літників.

Те, що на „Маслосоюзі" і „Кичерці" нові вивіски, що половинки їх від кількох днів знову татуовані, що двері „Просвіти" якось глухо замкнені, що не чутно гомону малих гребенівців із садочка, врешті маркантний напис дьогтем на стіні кооперативи —властиво нікого і не дивуе.

Щож скажеш про той Гребенів, коли він такісінький, як учора?

Хіба, що втічеш у ніч тиху і зоряну далеко аж ген під Тухлю, де чути лише шепіт ялиць та розмову хвиль Опору на каменях там удолі. Тоді там вчуеш може, що всеж була тут осінь, відтак літо і весна... Про ту золоту сонячну осінь розмаем радісних надій замаену. Про зиму важку та гостру, а таки ще ясну і сонячну. А врешті про весну, що хмарами і темінню світ прислонила...

Може тільки там помітиш, що між торішнім літом і теперішнім була осінь, зима і весна...

* * *

Найкраще й найцінніше тут спокій.

Лежиш горіличь на камені і зориш за рибками, що граються у сонці. Коли вкучиться, слідкуеш за шулікою, що кружляе десь над церквою. Потім подивишся оттак собі у небо і зрадіеш, що на мент ти мурин: і не думаеш.

Хтось голосно читае „Діло": „Анґлійсько-французько-совітські переговори", „Бої над озером Буїрнор", „Стренґ", „Молотов"... Навіть не слухаеш. Мозок зовсім не реаґуе. Сонце, вода, тиша — це єдина дійсність.

Чому так хапчиво впиваешся спокоем і лінивством? Чи справді це знак, що лякаешся тривожних днів?

Навіть ті, що дня не годні були всидіти без руху — дрімають. Шляхи на верхи позаростали зовсім. Ось Левко хотів внести товариство на прохід на Зелемін. Вийшовши на „Забій", не найшов стежки під верх. І вернулись до хати. Здається, що якби хтось навіть преміював прогульки, не знайшов би охочих. На заборону свободи рухів у граничному поясі якось не нарікае ніхто...

Сьогорічні ферії під знаком абсолютного лінивства.

* * *

Козирі цьогорічного сезону у Гребенові — це женихи. Багато тут таких, що хотіли б вертатися не самітно домів поза Сян. Для тих же, що любуються у сплітках, Гребенів це справжній рай. Не тільки радникові, професорові та інші „-ові" дають собі духа, а й серед молодих аж кишить від сплітоk.

Та не скажу вам нічого. Боюсь оцих Лідок, Олен і Март. Не хочу, щоб секунданти їхали у таку далеку дорогу за мною.

Одне лише вам, паняики, враджу: хочете вийти заміж, мерщій у Гребенів! Ручу за успіх!!

Або заждіть ще до других ферій. Враджу вам тайну:

Лесько (не той Лесько, про якого ви думаете) робить на другий рік „інтерес".

— З національного становища це жахливе явище, що молоді люди не женяться...

— Не можуть..

— Є такі, що можуть, лиш партнера не вміють найти. Ходять, ходять і пропадають.

— Не маеш роботи, то сватай...

— Маю іншу ідею. Відкриваю на другий рік пансіон під гаслом: „Тільки для молоді від 18 до 60 літ, що хоче оженитись". Побачиш, буде у мене більше гостей, як нині у „Зелеміні", хоч там ніде голці впасти...

І зробить хлопець інтерес. Кажуть, що одна суддя зпід Л. вже замовив собі найелеґантнішу кімнату в тому пансіоні. Те саме говорять про другого з Кракова, та про двох високих урядовців з Познаня.

Тільки тихо, щоб не „зазяпати" спасенної ідеї!..

* * *

Учора я попав на ватру.

Висока й гарна була. Полумяні язики старались стрибати вище найвищих ялиць. Вітер друзяка робив що міг, щоб якнайряснішим дощем іскорки аж ген під небо летіли, як за добрих, гарних часів!

Та вам, що сиділи колись при Великій Ватрі, скажу: це не була ватра, як колись...

Бувало, як при ватрі ви співали, то здавалось не було куточка, де не долетів би гомін вашої пісні. У вирі танку душа крилата ставала та на гривах полумя вище зір кудись гонила. А з темині ночі постаті ваших друзів із села вирінали, що їх очі, як ваші, до вогню палали.

Вчора не було так. І танок не танок, і пісня дрімотна і сміх придушений і дотеп кульгавий. Гомоном не несло у доли. І не прийшов ніхто крім нас до ватри. Тихо в селі було...

Не жалійтеж ті, що вас не було при ватрі. А врешті, що й варта вона, коли не можна її запалити на найвищих верхах?

Може краще і не розводити такої кислої.

Гребенів. 21. VII. 1939.

— Думаете, що кольоніяльні справи та впливи на Близькому Сході вистачають до викликання війни?

— Так, для нас і для Німеччини не справа життя.

— Чи дійсно не бачите можливости заспокоєння кольоніяльних домагань Італії?

— Сьогодні кольоніяльні домагання Італії та Німеччини — одно. Сьогодні тих проблем уже не розділити. Це фантазія, щоб їх, можна окремішно трактувати. Італійці мають з німцями союз. Вони дотримають його в дипльоматичних конфліктах, а в разі потреби та конечности на полях боїв...

Анґлійська позичка.

П. М. Недзельковський пише про справу анґлійської позички для Польщі в „Роботніку" (28. VII.) ось-що:

„Трудно вимагати, щоб дотеперішні висліди переговорів про т. зв. льондонську позичку для Польщі могли викликати захоплення в польській опінії. Докладнішу оцінку цілої справи дамо тоді, коли польський уряд — після вислухання звіту полк. Коца — оповістить, як можна думати, на чому полягали труднощі і в чому були різниці думок. Покищо знаємо тільки деякі фрагменти — і то завдяки інтерпеляціям наших друзів з британської Партії Праці.

Маю враження, що одно з джерел труднощів (анґлійська преса виразно це підкреслює) криється в „Сіті", то значить в середовищі великої британської фінансієри. Деякі люди „Сіті" ще не виреклися „монакійського духа". Доказом того є „таємнича" афера Гадсон-Вольтат. І в тому випадку, коли йшло про позичку для Польщі, „монакійський дух" відіграв не останню ролю.

Були імовірно ще інші труднощі. Будемо чекати — повторяю — на міродайну заяву польського уряду.

На кожний випадок дотеперішні висліди не захоплюють ні з польського становища ні зі становища загально-світових інтересів. Виглядів миру могли піти в гору: не пішли. Міжнародня пропаґанда мін. Геббельса дістала новий, хоча б тільки переходовий аргумент.

—o—

О. ЛЕВИЦЬКА : С-КА
Львів, Кордецького 51.

Нові обгортки
друковані в красках:

папері ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ (давніше жовта
„ ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА (дави. синя)
„ ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА (давніше фіолетова)
„ ч: 21 — СИНЯ (давніше: синя)

Буцімто сензації та несподіванки.

(Від власного кореспондента).

Париж, 25. липня 1939.

У Тієнтсіні японці розбирали наголяка підданих Його Величества анґлійського короля та деяких громадян японських союзників: німців та італійців. „Привілей ноші", дозволимо собі так назвати, затримали були там тільки французи, жони тільки перетрушували кишені вояки японського мікада. Бо в тому самому часі, коли в Сінґапурі адмірали Великої Британії та Франції раду радили „як на японців стати", французький уряд заключив був у Парижі новий великий торговельний договір з Японією. На національне свято 14. липня, мікадо переслав був президентові Франції дуже сердечну телеґраму.

Очевидячки французький уряд не робив цього без порозуміння з Льондоном, який вже від довшого часу переговорював з Токіом. Нині між Великою Британією та Японією настало бодай на якийсь час замирення на Далекому Сході. При тій нагоді, нема найменшого сумніву, потерпів Китай. Де два сваряться там третій користає, але коли два годяться, там третій бере нераз на себе ввесь рахунок заплати тієї угоди.

Сьогодні німецько-італійська преса пише про чергову „капітуляцію" Великої Британії на Далекому Сході. Однак ця преса пише це без радости, бо анґлійсько-японське замирення не є в інтересі Берліна та Риму. Вісь Берлін—Рим тріщить на Далекому Сході, подібно, як і затрішала вісь Льондон—Париж в її продовженні до Вашинґтону.

Анґлійсько-совітські переговори ввійшли у стадію хронічної недуги. Західнім демократіям з дуже сильною капіталістичною основою, дуже важко погодитися з володарями Третього Інтернаціоналу. Українська прилюдна опінія вважала чомусь демократичний суспільний лад за дуже зближений до комунізму. Погляд, очевидячки, зовсім невірний. Найбільша ідеольоґічна прірва існує саме між комунізмом і демократією. Ми, українці, можемо про демократичний суспільний лад говорити тільки дуже здалеку, не бачивши його ніколи на очі. Бо цього ладу у нас ніколи не буде, а дійшов він був колись до Ґаличини у дуже викривленій формі за небіжки Австрії, яка не була демократією.

А теж дуже неймовірне, щоб у скорому часі такий політичний суспільний устрій настав на наших землях. Демократія є наслідком дуже довгого історичного процесу і привілеєм сильних суспільних організмів, що можуть рахувати на зрозуміння у широкій масі громадян, коли йде про свободу власну і чужу.

Є дві неґодоски: Совіти не хочуть втручатися в европейські справи, а головно зобов'язуватися супроти Великої Британії та Франції, як довго неполадкана проблема Ґданська. Друга чутка говорить про німецькі обіцянки, які, мовляв, дістав СССР із Берліна. Зрештою не можна забувати, що між Берліном і Москвою існує і має силу досі договір з 24. квітня 1926. р., який постановляє невтральність на випадок, якби одна із тих двох великодержав (тобто Німеччина або СССР) була без своєї вини у воєнному стані з іншими державами та одночасно забороняє тим двом контрагентам брати участь у якомунебудь фінансовому чи господарському бойкоті проти однієї з тих двох сторін.

Чи СССР хоче замінити цей їй дуже вигідний пакт на военний союз із Великою Британією — а додатку СССР не має спільного кордону з Німеччиною — річ дуже сумніяна. Анґлійські говорять зовсім виразно, що ведуть переговори з СССР тільки на те, щоб забезпечити плечі новим анґлійським союзникам на сході Европи.

По „японській бомбі", у Льондоні вибухла теж „бомба" Гадсона. П. Гадсон, державний секретар заморської торговлі, мав довгі розмови з економічним радником маршала Ґерінґа п. Вольтатом. Ви знаєте вже з пресових телеґрам про офіційні льондонські та берлінські заперечення, тобто, що розмови між тими двоїма панами мали строго-приватний характер. Анґлійський міністр подав у тих розмовах до відома німецького уряду, що Анґлія, чи краще сказати льондонські фінансові кола хотять дати німцям велитенські міліярди за мирову співпрацю. Нині премієр Чемберлен каже, що про ці розмови він нічого не знав. Не знав нічого про ці розмови теж канцлер Ґітлер. І як кажуть у Парижі, про ці розмови не знав теж ніхто у французькому уряді. Треба додати, що анґлійська та французька прилюдна думка гостро спротивилась тим закулісовим балачкам. Покищо інцидент закінчений. На як довго — невідомо. Ю. С.

—o—

ФРАНЦУЗЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ДУМАН ІДЕ ДО МОСКВИ.

ПАРИЖ, 28. 7. ПАТ. Авас потверджує вістку, що ґен. Думан, комендант першої округи, призначений французьким делеґатом до участи в нарадах ґенеральних штабів. До цих нарад дійде між представниками Франції, В. Британії і СССР з нагоди заключення договору між цими трьома державами.

—o—

ЗАБОРОНЯЮТЬ ЖЕНИТИСЯ.

КОВНО, 28. 7. ПАТ. „Летувос Жініос" у статті п. н. „Заборонили женитись" повідомляє: Мешканців Мемеля, які хотіли женитись довший час мучили вишукуванням документів необхідних, щоби ствердити, що не мають жидівської крови до третього покоління. Від 1. серпня ц. р. заборяють взагалі женитись, бо уряди, які реєструють, не приймають нових заповідей. В реєстраційних урядах кажуть — стверджує „Летувос Жініос" — що не можна женитись, бо залишиться багато вдів і державний скарб мусітиме платити їм запомоги.

—o—

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ПАРЛЯМЕНТУ НА ВИПАДОК ВАЖНИХ ПОДІЙ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. Прем. Чемберлен заявив нині в палаті громад, що вакації парляменту починаються 4. серпня ц. р. Парлямент скличуть на надзвичайну сесію, якщо це буде необхідне. Деякі посли опозиції виступали проти замкнення сесії парляменту. Одначе прем. Чемберлен заявив, що якщо трапляться важні події — то це може статись зовсім добре за 2, 3 тижні або теж кожної хвилини. Одначе уряд буде слідкувати за ходом подій.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
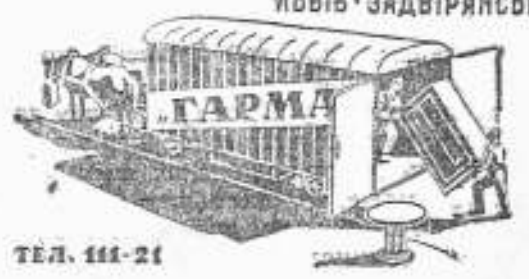

ТЕЛ. 111-21

ЛЬОРД КІНСЛІ В КАНЦ. ҐІТЛЕРА.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Льорда Кінслі, шефа анґлійського пресового концерну, принав нині канц. Ґітлер.

Господарські санкції проти Японії.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ЗІРВАННЯ АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ.

Французька преса підкреслює вагу постанови американського уряду, який виповів торговельний договір Японії.

Піетрі стверджує на сторінках „Ле Жур", що виповіджений договір був дуже корисний для Америки; тому крок Рузвельта має чисто політичний характер: є це своєрідні господарські санкції проти Японії, яка діставала сирівці з Америки і не може їх дістати від держав оси. Це ангажує Америку у напрямі ревізії закону про невтральність.

„Евр" містить статтю Табуї, яка вважає виповідження договору цінною помічю для Англії, яка тепер може ставитися більш непримирно до японських домагань у токійських переговорах. Американцям — мовляв — іде про те, щоб Англія поробила Японії виключно уступки льокального характеру, не резигнуючи з помочі для Китаю.

—o—

Японія вповні залежна від америк. сирівців

СТВЕРДЖУЄ АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса з радістю приняла вістку, що Америка виповіла Японії торговельний договір, але висловлює жаль, чому про те не повідомлено заздалегідь британського уряду — тоді він не був би йшов на уступки в токійських переговорах.

Англо-американська співпраця на Далекому Сході матиме поважний вплив на Японію; договір перестає обовязувати 6 місяців після виповідження; — до того часу японські військові й урядові кола могтимуть застановитися над зміною своєї політики.

„Дейлі Мейль" підкреслює, що японський военний промисл вповні залежний від американських сирівців. 56% японського імпорту походить зі Злучених Держав, відкіля Японія привозить 75% нафти.

„Нюз Кронікл" називає американський крок „лекцією політики на Далекому Сході для Англії" та припускає, що він знеохотить Японію і рівночасно заохотить Китай.

—o—

Японський уряд вичікує.

ЗАЯВА МІНІСТРА АРІТИ.

ТОКІО ПАТ. Мін. Аріта заявив на ранному засіданні уряду, що його повідомила японська амбасада в Вашингтону про те, що Америка виповіла договір в 1911 р. Японський уряд приготований, щоб протиставитися новій ситуації, спокійно слідкує за її розвитком.

Домеї додає, що японський уряд не виступить з ініціятивою нового договору, лиш буде вичікувати.

ЯПОНЦІ НЕ ПРИПИНИЛИ БЛЬОКАДИ БРИТІЙСЬКОЇ КОНЦЕСІЇ У ТІЄНТСІНІ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТОКІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Японці не касують протибританських обмежень у Тієнтсіні, доки не дійде до розвязки тієнтсінського конфлікту, яка задоволила б японців. Представник японської армії заявив у Тієнтсіні, що японська влада не думає робити ніякої акції проти проявів „протибританських настроїв серед китайського населення", себто проти антибританських демонстрацій.

Гостре поготівля на дал.-сх. побережжі

ВЛАДИВОСТОК ПРИГОТОВАНИЙ ДО ОБОРОНИ.

ТОКІО, АТЕ. Як подає японська преса, ціле совітське далекосхідне побережжа від Владивостоку по корейський кордон є на военній стопі. Зосереджено там понад 100 більших военних кораблів, крім того чимало малих. Кораблі — яких тепер причалює до Владивостоку дуже мало — мусять плисти означеними шляхами; мабуть большевики заложили мінові запори. По заході сонця спиняється ввесь рух у пристані. Між Олександрівськом та Владивостоком безпастанно кружляють літаки, контролюючи кожний корабель, який зблизиться.

ЯПОНІЯ НЕ ВИРЕЧЕТЬСЯ КОНЦЕСІЙ НА САХАЛІНІ.

ТОКІО, АТЕ. Японська преса підкреслює, що Японія не вирече́ться своїх концесій на Сахаліні, що дають їй річно 150.000 тон палива. Японія не уступить своїх прав, хоча б прийшлось боронити їх збройно.

Вістки про мобілізацію совітської фльоти подає японська преса з іронічними заввагами.

Моршин=Живець

Єдине в Польщі джерело гірких вод з недосяжними приметами лікування. Европейський комфорт в обстанові Опіка спеціялістів. Головний сезон з д. 1. липня до 31. серпня. Інформації: Заряд Живця і Бюра „Orbis", „Wagons-Lits Cook" і „Par".

18/72

Історії по дорозі до Гданська.

РЕПОРТАЖ (II.).

Торунь—Гданськ, у липні.

З Варшави до Гданська Вислою треба їхати 36 годин. Це в нормальних, догідних умовах. Але Висла була висохла, наїжилася безліччю пісчаних, довгих, жовтих острівців. Пароплав сідає що-пять кільометрів на мілині. Сонце пече так сильно, що розлінивлені туристи червоніють або смаглі́ють на очах. Пані заставили всі палуби кольоровим базарем штудерно скомбінованих лаштунків та „маркіз". Серед таких умовин треба було плисти не півтора доби, але півчетверта дня! На четвертий день пересілося ціле товариство на більший приморський пароплав. Заграли могутньо сирени. Моряки розвинули вітрила. За нами лишився рухливий, залізничий Тчев; плили просто на Гданськ. І раптом знову пригода. Пароплав зачепився, задрижав, заревів. Врешті — застряг на мілині. 50 кільометрів від моря. А в радіо подавали нову, неспокійну вістку: Гданські С. С.-мани застрілили польського митного сторожа. Годі було довше сидіти у безділлі та спекоті на спокійній воді. Треба було щось думати, якось утікати. Я пішов до капітана.

СЕНТИМЕНТАЛЬНА ІСТОРІЯ.

Але це сталося вже при кінці цілої нашої мандрівки Вислою. А історія, про яку варто розказати, трапилася на початку. Була це дивна, тиха та сентиментальна людська справа; одна з тих, що по них у теперішніх часах ніхто не пише хронік, ані не складає дум чи кантилен.

Розказав її наш поручник, що вертався з вакаційних військових вправ до свого двора, саме на жнива. Поручник перебув світову війну. Ходить завжди, як каже, у військових, довгих чоботях, а в зубах держить вірну, німецьку люльку. Власне він звернув увагу товариства на малесеньке судно, що під вечір першого дня пропливало повз нас. На дошках біля його стерна стояла невеличка жінка у чорній, шовковій суконці. Вона мала золоте волосся і блакитні очі, які, побачивши нас, відвернула чимшвидше у протилежну сторону. Наші судна розминулися, попрощавши себе коротким сигналом пари і смугами білої спіненої хвилі.

Тоді поручник поправив люльку і почав півголосом оповідати:

— Чорна пані з золотими кучерями, що переїхала повз нас — божевільна. Не цілком, не загрозливо, але „тихо". Її суджений був летуном. Служив в армії Його Величества Короля Англійської Імперії. Вона — донька сусіднього поручникові дідича. Познайомилися обоє в африканській прогульці десь під Порт-Саїдом. Їх любов була тиха, далека, як безшумний лет авіонетки під ясним небом. Він служив десь в Австралії та писав звідтіля листи. Вона вчила брудні хлопські діти читати і також писала до нього; писала про те, як гарно клекочуть бузьки в болотах понад рвучкою Вислою. Їх кохання тяглося три роки. І нарешті прийшов останній лист, чи пак телеграма: „Прилечу літаком, щоб тебе забрати з собою раз навсе"... Батьки, як батьки, Влаштували весілля, напросили гостей. Він вже в Англії, за два дні прилетіла телеграма з Данії, потім він задзвонив навіть в Ґдині. І нарешті вгорі над старим двором зашуміли крила його білої, веселої машини. Ось уже всі, що зібралися урочисто, бачать два привітні кивки рук. Це англієць, а це її брат, що не витерпів і поїхав йому назустріч до Ґдині. Прилетіли оба разом, закружляли, вже нахилили машину до осіду. І нараз — тррах! Кінець! Навіть не встигли їх відвязати, згоріли оба. Поховали обох молодих летунів на горі, на малому селянському цвинтарі під двором. Старий дідич помер з розпуки за сином. Вона-ж залишилось самітня. Не приймає нікого, хоч сама веде господарство. Часом бачать її люди, як поливає квіти на трьох могилах, а часом кажуть, що пані ночами цілими грає на фортепіяні і лише довгі листи.

ПОЛІТИЧНІ БАЛАЧКИ.

Старий Гданськ замайорів здалека незмінними сильветами своїх архітектурних веж так, як певно майорів колись нашим чубатим і крилатим запорожцям, що прибувши сюди аж знад Чорного Моря, до білої гарячки доводили пізніших побратимів шведів у Пілаві.

Тепер над Гданськом повівае свастика. Чорна, гітлерівська на біло-червоному полі. А все-ж...

„Це провінціяльне місто не буде предметом спору між Польщею та Німеччиною" — сказав канцлер Гітлер.

Коли це сказав? Недавно. 5. січня 1939. р. відвідав його в Берхтесгадені польський міністр Бек. Говорили оба про Гданськ оживлено, але у мирному тоні, тверезо. Коли 26. січня 1939. р., в пяті роковини заключення польсько-німецького пакту, міністр фон Рібентроп гостював у Варшаві, знов говорили про Гданськ. Міністр Бек ще раз заявив тоді свою згоду „шукати розумної, примирної розвязки", у рямцях трьох своїх засад: а) Гданськ — вільне місто; б) належить до польського митного простору; в) прав Польщі у Гданську ніхто не контролює.

У відповіді на це 21. березня цього самого актуального року почув амбасадор Польщі Ліпський у Берліні з уст міністра Рібентропа домагання сполуки Гданська з Німеччиною.

В одному з підгданських сіл я натрапив на старого католицького священника, виселеного німцями. Довгі роки він був одним з парохів у Гданську. Він — тутешній, зорієнтований в обставинах, обєктивний у насвітлюванні фактів, загально поважаний. Оповідає мені з жалем історію Гданська за останні двацять років. З жалем показує, як виглядає мова та правопис деяких крамничних вивісок: Sawatzky, Gonschorowsky, Quiodek... У виборах до місцевого сойму в 1920. р. поляки здобули 7 і пів прц. мандатів. Їх кількість оцінювали тоді на 40.000 з загальної суми 400.000 населення. Тепер перший з краю поляк, коли його спитати у цій справі, відповідає машинально: Нас є разом у Гданську 8.000...

Від 1920. р. до Гданська наплинуло багато польських урядовців, купців, фінансістів, промисловців. За два перші роки вони викупили аж 1.100 домів, оснували пресу, гімназію, культурно-наукові товариства. Що з цього лишилося тепер?

Священник махає рукою і пояснює, чому число поляків у Гданську зменшилося. Сьогодні — каже він — поляки мають тут два костели і два мандати. І багато-багато жалю до своїх. Ідеальна розвязка, на думку місцевих поляків, це безстороній плєбісцит перед мішаною комісією. Вони певні, що 60—70% населення голосувало б за статус кво, за вільним містом, неприлученим до Німеччини.

СИН І МАТИ.

Ми стояли — вертаймось до початку — на мілині під Тчевом. Того дня опівдні застрілили польського сторожа. Капітан пішов назустріч моєму проханню. Моряки відчепили човен. Кілька дужих плесків весла. Я висів разом з молодим кремезним мореплавцем. Ми пішли лугами польським берегом назад до Тчева ловити поїзд на Гдиню і Гданськ. Мій товариш — місцевий, має гарне лице расового бльондина і молоду жінку, що її взяв недавно перед тижнем. Жінка дуже добра. Плакала цілу ніч, не бажаючи його пустити і тому він такий перетомлений. Але це обовязок. Мусить іти на військові вправи за Гдиню, на десять тижнів. Уже й так спізнився, тому вертаємося разом. Глядимо на оба береги: спокійно, скрізь луги, корови та літники. Дорогою дає мені моряк прекрасну політичну лекцію у своїй знаменитій ломаній польсько-німецькій мові.

— Йо, вони тут всі чекають на війну. Його батько має 60 років, перебув війну, був ра-

Для Пань на сукні

модні шовки, батисти, „елонж" і полотна у великому виборі

поручає

„Manufactura"

Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 24-779

ч. 1000 7—7

ений за цісаря, але щодня каже: „Хай вони тільки зачнуть"...

Ми закурили, заприязнилися. В Тчеві підемо на горілку. Приговорили навіть якесь непогане дівча, пожартували, прийшли на двірець, вийшли. Мій товариш розказав мені своє велике „нещастя". Його нещастя було ніби просте, ніби ні. Він має у Гданську тітку. В тітки є син. Обоє старі, свої гарні люди — поляки, син — гітлерівець. Належить до партії, ходив з нею пішки аж у Берлін, застудився, лежав у лічниці, мало не вмер. Нічого не помогло. Ледве встав — пішов знову на вправи. Його мати довго плаче вночі. Колись плакала вдень і просила. Але мусіла перестати. Син сказав: „Як мені, мамо, не дасьте волі, побачите!..."

Здурів геть хлопчисько. Говорить у хаті по польськи, а свого рідного вирікся.

*

Надлетів поїзд.

У поїзді (куріер Варшава—Гель) страшенний натовп, усі хочуть бути при вікнах. Нарешті Гданськ. Переїжджаємо без зупинки, спокійно, мало кого видно. На вулицях кількох чорних штурмовиків. Щойно згодом за містом на летуйському майдані 30—40 вантажних авт із німецьким військом. Біля площі чорна варта. Одна з мовчазних військових, а радше пропаґандивних демонстрацій довершеного факту.

За годину вертаюсь назад льокальним поїздом. У Сопотах входить у купе зелений поліцист:

— Маєте гроші?
— Ні.
— Харчеві засоби?
— Ні.
— Польські часописи?
— Ні.

Відлав салют. Поїзд ворухнувся, за чверть години буду в Ґданську.

Ром. Гуцв.

Гумові артикули, катетери, сонди, термофори, хірургічні рукавиці

фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

Мадяризація української дітвори.

27. ц. м. на східний двірець в Будапешті приїхав великий транспорт українських дітей з Карпатської України. Цілий транспорт, зложений з 360 хлопців та дівчат у віці між 7—12 роками життя, спрямовано кораблем до табору мадярської молоді в Горані над Дунаєм.

Мадярська преса заповідає приїзд ще більшого (1000 дітей!) транспорту карпатоукраїнських дітей на „літній випочинок" до корінної Мадярщини і зовсім не скривається з поглядами, що „літня опіка" над українськими дітьми має на увазі вступ до їхньої мадяризації.

Центросоюз продає морелі.

Дещо зза куліс цьогорічного овочевого сезону.

Я спізнився до цього гуртового магазину при вул. Корняктів ч. 1. Було по 8-ій і в сумежній кімнатці стояло вже лише кілька скриньок морель та дві чи три скриньки з першого в цьому сезоні транспорту помідорів. Зате на ляді стояли стовпці срібних монет, три урядовці робили остаточний підсумок.

— Трохи запізно, не треба так довго спати — жартували з мене. — В нас найбільший рух від шестої до восьмої вранці. Сьогодні сто сорок скриньок пішло, 1.370 зол. маємо в касі.

Повели мене між скриньки з овочами.

— Оці, бачите, дуже добрі в смаку, але пооббивані градом — друга сорта. Перша випродана. А оці дрібонькі — це т. зв. дички, багато дешевші. Тільки всього залишилося. Які в смаку? Покушайте, прошу.

Морелька, трохи більша як лісковий горіх, була справді нічого.

— Це вже кінець морельового сезону. Ще три-чотири дні і по всьому.

У цьому моменті ввійшов до складу якийсь добродій, якщо хочете точніше — директор одної відомої львівської фабрики солодощів. Розмова пішла по польськи.

— Добрий день. Морелі є?

— Є ще дві-три пачки, прошу ласкаво оглянути.

— Потребую кількадесять скриньок, на мармоляду.

— На мармоляду поручаємо дички, прошу — і показали йому апетитно розпаковані скриньки.

— Дуже добрий овоч, тільки слабший з вигляду.

— По чому?

Сказали ціну. Погодився.

— Беру всі.

Дальша акція пішла коло грошевого референта, де срібло приємно задзвонило.

— Чолем! — збігав з порога добродій. — Зараз пришлем своїх хлопцуф.

— Мое ушановане. Бардзо просіми.

Навмисне фотографую розмову. Бо я саме прийшов сюди, заохочений „Словом Народовим". Так, цією чудовою газетою, якої редактор два дні тому написав, що зайшов до цього магазину, де ось я був, попросив по українськи скриньку морель і не дали йому. Жидам, яких той сам редактор бачив, подавали водночас направо й наліво, через голову пана редактора (може яка скринька так і впала на голову? Буває таке ж...), а йому не дали. Питали, чи він „членок" Центросоюзу. Виглядає: в Центросоюзі мясо, збіжжя, овочі, в Маслосоюзі яйця, сметану, масло продають тільки „членкам"... Холерна організація! Зайдеш купити за 8 сот. квасного молока — ставай „членком". Лапають „душичкі", всякже. За морелі до кооперативи вписуватись кажуть. Бісів син той Центросоюз!

А я хотів би був того пана редактора зустріти, коли морелі купував згаданий директор фабрики. Бож кожний штубак знає, що „Центросоюз" як централя кооператив для загального закупу і збуту, нижких „членків" крім правних осіб не має та що він продає сільськогосподарські продукти наших селян, членів кооператив, вагоново, гуртово й навіть детайлічно кожному, хто до нього зголоситься. Така то вже купецька й кооперативна калькуляція. Навіть ендецький редактор не мав би труднощів, та ще такий, що говорить „по руску українъскего керунку" (термін „Слова Народового").

*

Потім я поїхав на вул. Львівських Дітей, до фабричних будинків Центросоюзу. Обійшов чистеньким подвірям будинок, на якого парторових дверях стояли написи „Вхід до фабрики", „Вступ чужим заборонений" і „Машиновий відділ", стиснув руку знайомому інжинірові Я., що сидів коло холодильних моторів і попри чудовий кльомб з квітами ввійшов у головну браму. Канцелярію дир. Радловського найшов швидко, сам директор за бюрком гостро диктував щось у телефон. (Тут дати цього ендека! — подумав я.).

— Вже знаю, знаю — каже. — Ви були в нашім овочевім магазині, в тім самім, де той зі „Слова Народового" був. Ну, бачили тих жидів, наших членів? Того Гроса, якого у Львові взагалі нема?

Сміємося обидва. Ендеки — веселий народ.

А коли закурили по папіросці й вигідно сіли у крісла, дир. Радловський каже:

— Ну, добре, що ви бачили, як доводиться нам працювати в неохопленій ще овочевій ділянці, та наших відборців, з яких маємо не одного Гроса, як пише „Слово Народове", але десятки. Є серед них фабриканти, гуртівники, детайлісти, перекупки і навіть поодинокі люди, що купують товар скриньками чи кошиками. І на кожному з них, як відборцеві, нам дуже залежить, бо так виконуємо наші завдання: зблизити консумента до продуцента. Запевняю вас, що нікого з тих відборців ніхто з нас не допитує, чи він є членом якої кооперативи, бо це був би абсурд. Якже ми могли б це робити, коли кожний клієнт — наш пан? А щодо тих жидів, — то, пане: я хотів би, щоб не то жиди, але японці й китайці купували наші морелі й наші овочі. На тім тільки наш селянин користав би, отой, що має два-три морелеві дерева і той, що має сад морель. Бо як ми в Борщівщині (до цього ОСК належить Заліщиччина, Товстеччина й Борщівщина), чи в Городенщині організуємо збут морель від наших продуцентів — то в інтересі їх є, щоб якнайкраще і якнайскоріше ці морелі були продані, а кому, це байдуже.

Дир. Радловського знаю не від нині. Він завжди говорить живо, весело і твердо, як і виконує своє. А коли питаю, як розгортається „центросоюзна" продаж овочів, чую:

— Це початки. Третій рік щойно. Але йде. Цього року ми вже мали трускавки, афини, сунниці, вишні й тепер морелі. Починається сезон ярин: помідорів, огірків, капусти. Потім підуть грушки і яблука, горіхи, сливки. Маємо дві крамниці: детайлічну в Ринку 39 і гуртову на Корняктів 1.

— Збільшаєте обороти, пане директоре?

— Збільшаємо, але це все-ж ще невелика цифра. Мин. року 120 тис. зол. Самі знаєте, який це мізерний відсоток у загальному обороті Центросоюзу. Робимо це для добра членів кооперації. Цього року, гадаю, збільшимо поважно обороти, бо вже і в Польщу шлемо вагонами овочі.

— Ну, добре, кажу, але й цих сто чи двісті тисяч зол. давало прибутки не-своїм і йшло не через наші руки. А чи продуцент користає на цій перепродажі Центросоюзу?

— Ясно, що користає. Коли жид купував у нього сад за 200—300 зол. на весну і брав восени 2—3 тисячі золотих за овочі, то самі тепер зрозумієте, що краще. Авжім: ви вірите, що наш продуцент віддавав би з таким довірям кооперації до комісової продажі свою продукцію, якби не осягав кращих цін?

— Не вірю — признаюся щиро. — А як ви калькулюєте ціни овочів, напр. морель?

— Це тонка справа. Біржі овочів, подібно як збіжжя, нема. Ціну подає ринок, на якому стараємось її регулювати. Орієнтуємося з попиту, знаємо, скільки приходить овочів до Львова. Маємо великі холодільні й магазини, можемо потримати два-три дні, можемо пускати на ринок „що гоґани ложочка". Врешті-решт цей товар у нас в комісі і ми маємо тільки провізію, всі гроші вертаються до продуцента.

— Чи можна знати, скільки цього року вже перейшло через ваші руки? — сміюся.

— Яких пів сотки вагонів. З того 35 вагонів бульби (4 вагони молодої!), 1 вагон вишень, 2 вагони трускавок, 5 вагонів морель і 4 вагони помідорів. Ось якихось хвилина тому півтора тони морель прийшло. 150 скриньок по 10 кільограмів. Таку скриньку в гуртовій продажі може купити кожний. У детайлічній крамниці може й 10 дека дістати. Спеціяльно вважаємо на добру поведінку з клієнтом. Бо і якже: тож тільки доброю якістю товару, ціною його, чистотою у крамниці та чемністю і

ввічливістю можемо держатись на ринку та рости в оборотах.

— Будете поширювати цю ділянку? — закурюємо нову папіроску.

— Будемо. Ця ділянка важна і дає добрі вигляди. Вже нині дає працю добрій десятці осіб і вже нині ми поважний доставець на ринку, а чейже це тільки частиночка наших садів і городів до міста прийшла! — жартує дир. Радловський.

Увійшов якийсь інжинір у синьому фартуху і попросив мого співр ника вниз.

— Ходіть, кинете оком і мясарню! — каже дир. Радловський. Пішли. Чистенькими великими салями, попри кітли, столи й машини — все чистеньке як у доброї господині. Потім сходимо в холодільню й морозільню, де повно мяса і де мимохіть згадуєте експедицію Бирда в Антарктиду. Нарешті ми в магазині, повному апетитних вудженин і ковбас, ще одні двері й — нас обливає сонце парного липневого дня.

На подвіря викотився з ґаражу великий самохід-вантажник з моногрaмом „ЦС" на дверях. Три інші стояли в тіні. В куті під муром робітники мили щітками чисті, білі скрині від мяса. Довкола ні папірчика, ні недокурка. Як у загороді доброго господаря.

Таке було моє враження, коли я виходив за браму будівель Центросоюзу, куди зайти спровокував мене сидецький редактор. Дякую йому, невідомому й покривдженому Центросоюзом патріотові. Навіть за те, що здорово набрехав, дякую, бо я побачив ще одно позитивне діло, яке творить наша кооперація.

Анатоль Курдидик.

Переїдеш цілий світ довкола!

І не знайдеш такого гарного та елегантного ресторану, як нововідкритий ресторан і торговля делікатесів:

МЕРАН

Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.

дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.

Найвибагливіша кухня! обіди і вечері! Королівський буфет! Здорові і смачні снідання, Збірний пункт українського культурного світа!

З НАШИХ ЖИВЦІВ І ЛІТНИЩ.

Дівоча оселя на Соколі коло Підлютого.

З недовірям прочитали батьки комунікат Комісії вакаційних осель для молоді, що і цього року буде оселя для молоді і то вже від 30. червня для дівчат від 15—18 літ на Соколі та від 11—14 літ для молодших на Остодорі. Але появився і другий комунікат і треба було їхати. Зі страхом у такому непевному часі висилали батьки своїх дітей, та ще з більшою нетерплячкою чекали вістки від них. І вістки приходили, що справді оселі відбуваються правильно, погода гарна і задоволена дітвора відпочиває, набирає дальших сил до праці. Але що непевні часи все ще не минали, треба було **наочно подивитися на те життя-буття молоді на оселі, відвідати дітей і поділитися своїми спостереженнями з усіми тими, що цікавляться вихованням молоді.**

Дня 11. липня ц. р. я, як батько трьох дівчат, вибрався до оселі на Соколі. Раненько вже в 6-ій годині ми приїхали до Брошнева і сіли на залізничку. Дрібонький дощ паде, людей у залізничці повно, а тут кондуктор заявляє, що на Соколі не буде зупинки поїзду. Треба їхати на Остодір і звідси піхотою на Сокіл. Але на інтервенцію у директора Штайна залізничка зупинилася біля Сокола і ми, тобто я з ще трьома батьками, висідаємо і бачимо таборовичок, що втішені чекають на вістки від рід них. Як довідуємося, то і на Сокіл пошта не доходила, а що дітвора затужила за родиною, не дивно, що перші батьки — це вже навязання контакту зі світом, це запевнення, що ще нема війни, що світ як був, так і далі існує.

Таборовички провадять нас з радістю до управи оселі, де приймає нас комендантка оселі п. проф. Сітницька в окруженні своїх помічниць.

Старших дівчат на Соколі 52. Вони поділені на гуртки: одні на прогульці, другі бавляться, інші в кухні на дижурі, решта на інших заняттях. Дощ перестає падати, робиться тепло, сонце час до часу показується. Довідуємося від комендантки оселі, що дотепер була пригарна соняшна погода, дівчата здорові, оселя живе правильним життям. Всякі побоювання щодо непевних часів виявилися на щастя для оселі переборщені. Людей в околиці майже нема. Представники КОП-у були в команді оселі, оглянули табор, побажали приємного відпочинку і відійшли.

Дівчата-таборовички щасливі, веселі, що цього не можна й висловити, це треба бачити, треба в їх життя вглибитися, вчутися. Встають в 6-ій год. ранку, миються у потоці, потім спільна молитва і снідання. На голос трубки всі бігають по „фас", а „репетка" це найчастіше бажання при їді. Харч пять разів денно достатний, здоровий. Рано какао з хлібом в год. 7.30, в 11-ій друге снідання хліб з маслом чи мармеляду, в 13-тій обід, у 17-ій підвечірок (чай з хлібом), о 19.30 вечеря.

При їді послугують самі таборовички по черзі гуртками, щоденно інший гурток. Службовий гурток вільний від звичайних таборових занять, як ношення води з потока, збірок і спільних молитов. Вони дбають про порядок і лад в оселі. На умовлений знак трубки чи свистка всі, крім дижурного гуртка, біжать, щоб вислухати приказу, виконати доручення управи оселі. Оселяни на Соколі самі за собою роблять порядок, вчаться уладности, характерности і спільного згідного співжиття під одним дахом. Веселі пісні лунають до 9-ої години ввечір. Серед чудової околиці, у здоровому гірському повітрі — соняшні і повітряні купелі та прогульки під проводом старшої провідниці — це щоденні заняття таборовичок.

А як це виховно впливає, що кожного дня хто інший є старшиною, провідником при праці, при забаві вчить кожну з учасниць відваги, підприємчивости й уладности! Яка велика вдяка належиться Комісії виховних осель при Т. О. М. у Львові за улаштування літніх вакаційних таборів! Як часто ми повинні згадувати покійного о. мітрата Тита Войнаровського, що вибрав відповідний терен на табор, яку велику вдяку ми повинні мати для Ексц. Митрополита Андрея, що відступив місце і допоміг вибудувати відповідні будинки для осель!

Лікаркою оселі є д-р Малисова, що кожного дня з Остодору приходить на Сокіл і своїми вказівками й радами помагає управі вести оселю. Хто раз був на оселі, той вже місяць перед вакаціями слідкуватиме за комунікатом, чи буде оселя, і певно випросить собі у рідні, щоб міг на оселю поїхати.

Можна закінчити цю замітку словами таборового гимну соколянок: „Гей в таборі на Соколі краще жити, як у школі. Гей, гей, уважай, і на Сокіл приїзджай!".

Одни з батьків.

З музичної культури Станиславова.

(З приводу початої дискусії).

Стаття „Яких розваг вживають громадяни", помічена в 113 ч. „Діла", де поважний громадянин дивується, що на концерті двох визначних мистців у Станиславові 2 липня ц. р. саля світила пустками — мене, правду кажучи, мало здивувала. Займаючися кільканацять років улаштовуваням музичних імпрез у Станиславові, я так був звик до байдужости станиславівців у цій ділянці, що перестав був перейматися їхньою байдужістю до мистецьких справ. Ще у перші роки після війни, роки національного підему, громадянство цікавилося доволі сильно культурними справами Станиславова. У тому часі повстав Музичний Інститут ім. Лисенка, що користувався великим зацікавленням громадян та у першому році істнування зібрав поверх півтора сотні учнів, а на пописах цієї школи публика не могла поміститися у досить просторій салі (пізніше й ця саля була за велика на пописи!). На проби „Станиславівського Бояна" приходили чужинці послухати великого і доброго хору, що виконував поважніші твори світової музичної літератури.

Та соломяний вогонь почав скоро пригасати. Музичний Інститут, хоч кращав під оглядом учительського збору та метод навчання, раз-у-раз тратив на фреквенції учнів, „Боян" малів чисельно, а тих членів, що нібито належали до хору, треба було „стягати" на проби. Недостача концертової та театральної салі, яку кожний відчував, відпала, бо „Сокіл" перебудував будинок і збудував доволі простору салю. Завдяки кільком метким і грошевитим одиницям, повстав театр ім. Тобілевича, яким спочатку громадянство теж захоплювалося (бо він на це і заслугував), та як довго підпомагала його одна людина, так довго міг він у Станиславові утриматися, а коли фонди почали вичерпуватися, громадянство дозволило ласкаво театральній дружині на історичну мандрівку, таксамо як це водилося у нас і у минулому столітті. Подібна доля зустріла і всіх концертових мистців, що з доброю думкою приїздили до колишньої столиці. А концертували тут у повоєнних роках усі наші визначні мистці та майже всі виїздили з нього з огірченням і порожніми кишенями. З усіх них тільки покійний Модест Менцінський зумів стягнути повну салю слухачів — у цьому багато з околиці, — своєю мистецькою славою а може й дешевими вступами, бо я в страху, що і цим разом публика готова „недописати" дав низькі вступи, за низькі на концерт такого мистця. (За ці низькі вступи я мусів пізніше якось викручуватися перед мистцем).

Та в інших випадках не помагали й низькі вступи і саля „Сокола", яка видавалася нам спочатку за мала для Станиславова, бувала часом за велика для концертової публики, і дійшло до того, що багато мистців почали омивати Станиславів. Не можна складати вини на зубожіння громадян, на зменшене число інтеліґенції і подібні причини, бо хоч вони й частинно правдиві, то всеж у Станиславові може кожної хвилини знайти 400 громадян, щоб заповнити салю „Сокола", як це ми бачили на концертах хору Котка, що єдиний зумів збирати досить слухачів. Навіть концерти місцевих хорів чи мистців, що звичайно притягають не тільки своїм мистецтвом, але також особистими звязками, і ті не мали повної салі, навіть меншої від „Сокола" (Народнього Дому або Народньої Торговлі). Недавно я був свідком такої дивної пустки на кінцевім попису „Муз. Інституту ім. Лисенка" (18. червня ц. р.), що хоча був тільки продукціями учнів музичної школи, одначе стояв на рівні справді мистецької імпрези.

Шукаючи причин цієї нехіті нашого громадянства до музичних імпрез, я чув нераз завваги, що „на концерти не ходжу, бо на музиці не розуміюся". На мою думку таке оправдання є властиво свідоцтвом культурного занепаду, бо музика вже давно перестала бути чимось незрозумілим для пересічного інтеліґентного громадянина. І в такім разі яких розваг уживають громадяни, як слушно питає автор цитованої статті у „Ділі". Уміти слухати і розуміти музичні твори не чуючи їх — неможливо. Тому коли люди не ходять на музичні імпрези і не слухають музичних творів, то й не можуть навчитися їх розуміти. Це зрештою торкається всякого мистецтва і всіх проявів культурного життя: хто їх оминає, не може їх зрозуміти і не може їх оцінити. Так я пояснюю собі велике зацікавлення музикою в західніх краях, де кожне містечко має свою орхестру, хори, театр, де кожний громадянин, що співає чи грає на інструменті, належить до якогось гуртка і

цей свій хист розвивае та плекае для власного вдоволля та для розбудови національної культури, хоч не належить до такого співолюбного народу як ми.

Пригадую собі як раз, сидячи в якійсь віденській кавярні, я прислухався до розмови кількох віденчуків про віденські оперн, про співаків та про ріжні музичні справи. Вони підходили до них так поважно, що я був певний, що це розмовляють якісь музики фахівці або щонайменше люди з відповідною музичною освітою. Зацікавлений, я спитав господаря, хто ті люди, і на моє велике здивування довідався, що це різник (торговець мясом), палітурник, крімар і ще якийсь з подібного фаху. Припускаю, що музичної освіти не мав з них ніодин, але ходячи до театру та на концерти вони набрали стільки зрозуміння для справ, про які дискутували, що їх розмова робила враження знавців музики.

Тому громадяни, не тільки Станиславова, але й інших місцевостей нашого бідного краю, коли хочете, щоб музичне мистецтво у нас розвивалося, не тільки у народніх масах, але також на верхівках мистецтва, причиніться до цього вашою появою на концертовій чи театральній салі, бо ваша поява не тільки матеріяльно підтримае музичну культуру, але також дасть моральне задоволення мистцеві, а ви навчитеся слухати і розуміти, ті, як видається вам, незрозумілі заголовки музичних творів виписаних на програмах концертів.

З цим вяжеться ще одна справа, яку порушив на сторінках „Діла" п. Роман Сімович, а саме справа нагробника пок. Дениса Січинського. Вона є також пореченистим виявом нашої інертности для музичних справ, а товчеться вона по Станиславові вже довгі роки. Могила Січинського обведена бетоном як гроби стрільців, завдяки добр. Грушкевичевій і колиб не цей бетон, то ніхто і не знав би нині, де могила автора „Із слів моїх" та інших його чудових пісень. Була на ньому і табанчка синьо-жовта, та десь „загубилася". Був і комітет (правда самочинний), який уявся був енергійно збирати гроші на памятник і зібрав навіть поважну суму, що була на конті „Українбанку". Та сказали, що цей комітет самозванчий і не має права займатись будовою памятника, ну, і це право перейшло на „Стан. Боян" як на товариство, де працював пок. Січинський. Боян розписав конкурс на памятник, прийшли навіть якісь проекти, вибрали місце на цвинтарі, де мав стануги цей памятник, але за той час прийшла пекуча потреба... купна фортепіяну для концертових цілей. „Боян" позичив гроші зібрані на памятник у добрій вірі, що концертами збере скоро відповідну суму гроша та доведе до кінця будову. Тимчасом співаки не ходять на проби, „Боян" ледви дихае, концертів не дае, бо нема з ким і чим, і справа памятника відкладаеться — доки хто знае? — може до якихось кращих часів.

Хоч і була думка, щоб на могилі поставити скромний нагробник за ці фонди, які були, а збірковy акцію посилити надалі і створити із зібраних грошей стипендійний фонд ім. Д. Січинського, та думка ця впала, бо піднеслися голоси, що памятник повинен бути твором мистецтва, а не звичайним нагробником. Щож? і це правда, але в тепер. часах нелегко це здійснити. Покищо бетонову обвідку могили скажуть розібрати, вибране місце під нову могилу, де мае стануги нагробник, заберуть (здаеться, що воно вже занате якимсь памятковим воєнним хрестом) і могила нашого мистця тонів зарасте травою.

А може ці рядки спонукають виділ „Бояна" та станиславівське громадянство до якоїсь живішої акції, щоб остаточно справу будови памятника Денисові Січинському завершити.

Ос. Залеський.

В першу річницю смерти бл. п.

Степанії Тарновецької

учительки

відправиться в неділю 30. липня 1939 в год. 12. вполудне

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в Успенській церкві у Львові, на яке запрошує Муж з родиною.

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ

купуйте тільки в крамницях

„ЦЕНТРОСОЮЗУ"

гурт: Корняктів 1.

детайль: Ринок 39.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ДОДАТКОВІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

Згідно з розпорядком міністерства освіти абсольвенти деяких ліцеїв мають долучити до подання свідоцтво доповняльного іспиту з предметів, як показує ота табличка:

Тип ліцею	Виділ інженірій, Механічний, Архітектури, Хем чний	Виділ хліборобсько-лісовий
1. Класичний	фізика (г) матем.	—
2. Гуманістичний	—	—
3. Мат. приp. і фіз.	—	—
4. Педагогічний	чужа мова (г)	чужа мова (г)
5. Торг. і адмін.	математика фізика (г)	латина (гм) біольогія (г)
6. Промисловий	—	латина (гм) біольогія (г)
7. Хліборобський	математика фізика (г)	латина (гм)
8. Господарський	математика (г) фізика (г)	латина (гм) математика (г) біольогія (г)
9. Кравецький	математика (г) Фізика (г)	латина (гм) математика (гм) фізика (г)

(г) — обсяг гуманістичної заг. гімназії;
(гм) — обсяг заг.-освітньої гімназії.

З цієї таблички бачимо, що абсольвенти гуманістичного, математичного, фізичного, природничого ліцею не здають доповняльного іспиту. Звертаємо увагу, що доповняльний іспит не заступае кваліфікаційного іспиту. Кваліфікаційний (вступний) іспит здають усі кандидати без огляду на тип покінченого ліцею. Предмети кваліфікаційного іспиту такі:

На механічний виділ: 1) математика, 2) фізика, 3) нарисна геометрія, 4) рисунки.

На виділ інженірій: 1) математика, 2) нарисна геометрія, 3) рисунки і, для абсольвентів професійних ліцеїв, фізика.

На виділ архітектури: 1) нарисна геометрія, 2) рисунки й історія мистецтва.

На хемічний виділ: 1) фізика, 2) хемія.

На лісово-хліборобський виділ: 1) математика, 2) природа Польщі, 3) фізика й хемія.

Кандидати на перший рік студій, покликані до військової служби на 1939/40 рік, теж здають кваліфікаційний іспит, на випадок прийняття їм відкладають речинець вписи на час військової служби.

Для тих, що хочуть вписатися до політехніки, улаштовуе Т-во „Рідна Школа" підготовчі курси до кваліфікаційного іспиту. Курси ведуть абсольвенти політехніки. Початок курсів 15. серпня. Зголошення на курси письменно до 10. серпня, особисто від 10. до 15. серпня у Студ. Інф. Бюрі (Міцкевича 11).

Точні інформації про студії, вступний іспит, підручники, підготовчі курси, проспекти в Студ. Інф. Бюрі, щоденно в год. 14—15 або листом.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ГРАЦУ.

В університеті у Граду є такі факультети: а) медичний (10 сем.), б) правничий (8 сем.), фільософічний (8 сем.). Цей факультет має також фармацію (6 сем.) та Інститут Фіз. Виховання (8 сем.), на який приймають слухачів тільки медичного і фільософічного факультету.

Академічний рік ділиться на два семестри (літній і зимовий) і нормально починаеться літним семестром. Вписи тривають в зим. семестрі від 2. жовтня до 29. жовтня, а в літньому семестрі від 25. березня до 20. квітня. Виклади в зимовому семестрі тривають від 21. жовтня до 29. лютого другого року, в літньому семестрі від 12. квітня до 29. липня. В часі вписів відбуваються лікарські оглядини, які обовязують усіх, що вперше вписуються.

В університет приймають кожного абсольвента середньої школи. До поданця треба долучити документи: 1) метрику народин, 2) свідоцтво зрілости, 3) свідоцтво приналежности або пашпорт, 4) 4 фотографії 6×9, 5) свідоцтво незаможности. Вступних іспитів нема. Українців приймають виключно за посередництвом У. С. Т. „Січ" у Граду. Згадане Т-во полагоджуе також переклади документів на німецьку мову.

Найвища оплата за семестр е на нед. факультеті (до 100 м.). Нові студенти можуть дістати частинне звільнення на підставі свідоцтва незаможности і свідоцтва зрілости найменше з добрим поступом. На дальших семестрах, при добрих поступах в науці, можна дістати звільнення до половини.

У політехніці у Граду е такі факультети: а) будівельний (9 сем.), б) машиновий і електротехнічний (8 сем.), в) хемічний (8 сем.), г) архітектури (8 сем.), г) загальний з мірничим відділом (6 сем.). При техніці е „летунсько-технічна фахова група", якої членами е студенти, що мають намір доповнити свое технічне знання знанням з ділянки будови літаків.

Академічний рік ділиться на два семестри (зимовий і літний). Вписи в зимовому семестрі тривають від 20. жовтня до 15. листопада, в літному семестрі від 20. березня до 15. квітня. Виклади починаються в зимовому семестрі 21. жовтня, в літному семестрі 12. квітня. Всіх нових студентів обовязують лікарські оглядини, що відбуваються в часі вписів.

До техніки приймають усіх абсольвентів середніх державних шкіл, без вступних іспитів чи відбутих практик. До подання потрібні такі документи: 1) свідоцтво зрілости, 2) метрика народин, 3) свідоцтво приналежности або пашпорт, 4) свідоцтво моральности, як по матурі була перерва в студіях, 5) 4 фотографії 6×9. Про прийняття чужинців, абсольвентів приватних середніх шкіл рішае міністерство, до якого треба вносити подання через Ректорат згаданої В. Ш. До подання треба долучити крім згаданих документів також опис життя. Перекладн документів полагоджуе Т-во „Січ" у Граду. При вписах треба бути особисто.

Семестральна оплата у техніці 154 м., але на основі свідоцтва незаможности можна дістати знижку до 138 м. і навіть до 81 м. Крім цього за поодинокі лабораторії і практики платиться від 4—40 м. на семестр.

З усіх факультетів у техніці стоїть тут найвище машиновий і електротехнічний відділ, в університеті медицина.

Прохання у справі прийняття чи за точнішими інформаціями в обох В. Ш. треба висилати на адресу: Ukrainischer Studentenverein „Sitsch" in Graz — Universität — Deutschland. На відповідь залучити міжнародню марку.

Місячне скромне удержання у Граду коштуе найменше 100 марок (це в регістермарках 20 дол. або 130 зол.), з того саме мешкання зі світлом, постіллю, без опалу коштуе від 25—35 марок. Харчуватися можна найдешевше в студ. мензі, де обід і вечеря разом коштують 1.50 марок денно.

В осередку обох В. Ш. знаходиться тільки У. С. Т. „Січ", що е філією У. Н. О. в Берліні. Лиш за посередництвом Т-ва можуть тут українські студенти дістати працю у фабриках, при будові доріг чи домів. Старші медики можуть дістати практику за утримання у шпиталях чи клініках, а лікарі можуть дістати навіть платні практики з удержаниям. Техніки можуть дістати платні практики по фабриках. Українці, зокрема українці-громадяни З. Д. П. А. та Канади не можуть дістати місцевих стипендій.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 260-68.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 28а
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ 654
1-?
БУДОВИ

Сторінка без політики.

ГІСТЬ З НЕБА.

Перед роком у Західній Австралії упав значної величини метеор. В надморських містах бачили вночі огнистий пояс на небі, потім чути було далекий гук, якби підземних громів. Пізніше в глибині австралійської джунглі шалів довгий час велитенський пожар, який загасили щойно зливні дощі. По метеорі залишилися лише всякі легендарні спомини.

Недавно поцікавились тим метеором вчені, що зорганізували науковну експедицію в глиб австралійської пущі. Цілий місяць робітники в поті чола витинали дорогу серед кільчастої гущавини. Експедиція передерлася вже на кількадесять кільометрів углиб джунглі, тимчасом з метеора не знайшли найменших слідів, тільки густі корчі щільно покривали джунглю. Показалося вкінці, що виправа вибрала зайвий напрямок і тому змарновано багато часу і труду. Вкінці вчені постановили покористуватися літаком. Знимки, виконані з літака, дозволили устійнити місце, де знаходиться метеор і як виглядає. Метеор падаючи вибив у землі лійок проміру коло 30 м. Земля коло лійка посікана дрібними відрисками з метеору. З нагоди тих розшуків за метеором вчені мають надію натрапити на багаті мінеральні зложення, бо часто тубильці, що мешкають на краю джунглі, запускаються тільки собі знищими стежками вглиб, і приносять звідтіля грудочки золота. Труднощі експедиції ще більші і тому, що середня частина Західної Австралії це одна велика біла пляма на мапі, не так як східня частина Австралії, що засіяна містами і селами.

—o—

30-ліття перелету з Франції до Англії.

Цього року минає 30 років від часу, як французький винахідник Людовик Блеріо дістав 1.000 фунтів нагороди, призначеної лондонським щоденником „Дейлі Мейль" за перелет каналу Ля-Манш на машині тяжчій від повітря. Це був переломовий момент в історії летунства. „Дейлі Мейль" присвятила цій події передову статтю пишучи так: „Британія втратила свій острівний характер. Люди, що літають у повітрі не знають кордонів. Така революція вимагає довгого часу, щоб зовсім здійснилася, а в ній трапляються такі драматичні моменти, немов би людям уперше упав сніг на голову. Саме такий момент трапився вчора".

Берлінська газета „Б. Ц." писала так: 25. липня 1909 року буде такою датою, яку вивчатимуть школярі, як одну із найбільших в історії цивілізації.

Літак Блеріота був малесенький і навіть не сягав летунові до пояса. Перелетіти на ньому 20 миль було нелегко. Тиждень раніше суперник Блеріота Лятам упав у море. Коли його витягли він сидів на крилі свого літака в папіроскою серед моря. Блеріо вибрався в подорожі зраненою ногою, опареною від бензини. Захоплена юрба витала сміливця в Льондоні і Парижі, не здаючи собі ще справи з ваги цього осягу. Блеріо помер 3 роки тому.

Клопоти княжни.

Голяндська княжна Юліяна має стати матірю в перших днях серпня. Вся Голяндія займається питанням, чи вродиться син чи дочка. Старі голяндські ворожки твердять, що знову буде дочка. Княжна згодилася перейти старонародню пробу. При ній треба взяти обручку каучукову, витягнути її на нитку і тримати її над головою жінки. Коли обручка крутиться, то це знак, що на світ прийде дочка, коли ж коливається взад і вперед, то тоді буде син. Княжна робила спроби кільк разів і обручка завжди кружляла, а проте вона не має пересудів і приготовила для дитини блакитну кімнату; блакитний колір вибирають завжди в Голяндії для синів. Вже тепер з ріжних кінців Голяндії княжна дістає ріжні дарунки, головно вишивки і мережки. Королева мати Вільгельміна видала розпорядок, щоб від 3. серпня літаки не перелітали над палатою.

—o—

Щасниця з Монте Карльо.

Цими днями помер в 82. році життя, відомий колись ошуканець Чарльс Уелс, що розбив колись банк у Монте Карльо і з таким тиглом увійшов у популярну пісеньку в Англії: „Чоловік, що розбив банк у Монте Карльо". Коли він у 1891. році приїхав до славного казина гри на Рів'єру, за ним уже шукала англійська тайна поліція, як за відомим ошуканцем. Відразу першого дня він виграв на рулетці 40.000 фунтів стерлінгів і купив собі яхт, на який запрошував найвизначніші особи на бенкет. Він хвалився, що знайшов систему, як вигравати на рулетці, але за кілька тижнів лишився без сотика. Вернувшись в Англію, він ошукав людей фальшивими акціями і дістав за це 8 років вязниці. Вийшовши на волю він доробився невідомим обманом великого майна і забезпечив собі спокійне життя. І справді він прожив до смерти в достатках.

—o—

Боротьба птахів.

У гірській місцевости Афіон Карагіссар в Туреччині доглянули від деякого часу незвичайно цікаве явище, а саме криваві бійки між бузьками та вірлами. Цілі тисячі бузьків підчас кількох днів боролося завзято перед атакою орлів, що безупинно атакували гнізда бузьків з малими бузенятами. Цікаве тут явище солідарности у птахів. На поміч нападеним кревнякам прилетіло багато бузьків з околиць Стамбулу і Балканів. Вони масово покинули свої гнізда, щоб тільки прийти на допомогу своїм братам. Кількох очевидців подає, що боротьба була дуже завзята — на життя і смерть. Вони оповідають, що ціла околиця була потім покрита трупами задзьобаних орлів, з чого виходить, що бузьки вийшли з тої боротьби переможцями. Вони-ж живуть більшими громадами і мали чисельну перевагу.

Скло із кави.

Відомо, що Бразилія не має змоги вивозити всього щорічного збору кави і міліони тон викидала останніми роками в море, щоб підтримати її ціну на ринках. Згодом із зерен кави почали виробляти ріжні предмети, як папіросниці, писальні ручки та всякі дрібниці для прикрас. Тепер із них почали виробляти скло, ріжних колірів, дуже прозірчасте. Окрема лябораторія в Ню-Йорку саме виробила ізоляційні колпачки для телеграфічних стовпів та інший посуд.

Ковбаски з титулом.

У Злучених Державах істнує акційне товариство, яке виробляє дуже популярні ковбаски, звані там „гарячими собаками". Мало того, що вони популярні, їх власники хотіли б зробити їх ще славними. І ось англійський король Юрій VI. дістав від американських фабрикантів прохання, щоб він дозволив додати їх ковбаскам шляхотський титул „сер". Вони покликуються на прецеденс, що король Яків I-ий дав такий титул колись розбіфові (розбратель), а сам Юрій VI. підчас останньої подорожі в Америці, зїдав оті „гарячі собаки" з апетитом.

Новости
ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

Михайло ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

ДІТИ З ГОЛІВУДУ.

Діти виховані в Голівуді не знають театру. Кінове місто не може стерпіти суперництва акторів на сцені. Тимто і недивно, що 6-літня донечка відомої кінової артистки Мері Астор, побачивши одного вечора балет на сцені, не хотіла вірити своїм очам і крикнула: — Мамцю! яке це чудове! Зовсім як живі люди, а не як образ.

—o—

ГУМОР.

ВДЯЧНИЙ.

У трамваю. Всі місця заняті. В куткку сидить багато разів каранний волоцюга. Він нараз устає і кланяючися ввічливо відступає своє місце старшому панові:

— Прошу дуже, пане радинку — каже з приємною усмішкою — пан радник теж нераз мені помогли до того, щоб я сидів...

НАШІ ПАНІ.

Пані: Я дзвоню і дзвоню, а ти не приходиш!

Служниця: Я не чула, прошу пані!

Пані! Но то можеш принайменше прийти сказати, що не чуєш!

ОБУРЕНИЙ.

— Не можу вам дідусю нічого дати — каже прохожий до жебрака — бо сам нічого не маю...

— А то чому не візьметеся, пане, до якоїсь роботи? — питає обурений жебрак.

В ПЕРФУМЕРІЇ.

— Чи можу дістати перфуму якогось модного запаху?

— Так, можу поручити перфуму запаху бензини. Знайомі будуть думати, що пані добродійка має власне авто.

ЙОГО СТАТИ НА ТЕ.

Учитель музики: Пане бароне, чи ваші донечки грають дома на чотири руки?

Барон: А пощо? Мене хіба стати на те, щоб кожна мала для себе фортепіяни...

У ВИПАДКУ ПЕРЕСТАРІЛОГО НЕЖИТУ ОЛЕГОЧНОЇ, АСТМИ І РОЗДУТИХ ЛЕГЕНІВ, регуляція чинностей проводу кишок від уживання час до часу природної гіркої води Франціщка Йосифа дідова знімення. — Спитайте Вашого лікаря.

ПИЛЬНИЙ СИНОК.

— Татусю, я вже не сиджу в останній лавці!

— А, то гарно, сінку, — каже утішений батько — маєш на цукорки. А тепер скажи, як то сталося?

— Бо останню лавку дали відновляти до столяра!

ДОБРА ГОСПОДИНЯ.

Чоловік: Якийсь особливий смак має оця салатка з цибулі...

Жінка: Бо, бачиш, цибуля має такий поганий запах, так, що я мусіла її скропити трохи перфумою.

ПОХВАЛА.

Інструктор, що відробив лекцію зі своїм учнем:

— А що сказав пан професор, коли ти прочитав свою задачу?

— А сказав, що я з кожним днем стаю дурніший...

В СУДІ.

Суддя: Обвинуваченний сказав, що ваш сусід ошуканець і злодій? Чи то правда?

Обвинуваченний: Та воно правда, але я того не говорив...

Літературна сторінка.

Нова повість Ірини Вільде.

(Ірина Вільде: „ПОВНОЛІТНІ ДІТИ").

Авторка повісти „Бе восьма" продовжує історію життя своїх молодих геройок, що з гімназійних підлітків виросли на студентки університету. Повість іде тут у двох напрямках. В одному розгортається малюнок студентського середовища в університеті і в приватних домівках, з ріжними типами юнаків та молодих дівчат, у другому йде аналіза психольогії пересічної, совісної студентки, що переживає разом з іншими запал політично-суспільної праці, а всеж має у собі ще й інший, тихий ідеал, з якого не легко їй висповідатися. Дарка Попович незвичайно поважно ставиться до своїх внутрішніх змін переходового віку і хотіла б якомога ясно поставити собі питання свідомого материнства.

Цей термін треба тут розуміти якнайкраще: як бажання стати зразковою матірю й виховати здорових, життєрадісних і корисних громадян. Авторка з великою чутливістю відтворює ті моменти сумнівів і хвилювань від свого першого ясного проблиску свідомости, що вона стає зрілою жінкою і тоді, як має рішитися на подружжя. В повісти дуже живо й цікаво зарисовані поодинокі постаті, з них кожна має власну фізіономію, власні мрії і клопоти. З погляду літературної техніки Ірина Вільде спробувала поглибити свій дотеперішній стиль, перейшовши від чисто оповідного тону до численних рефлексій, які перенизують думки дієвих осіб цієї повісти. При цій нагоді авторка мала на меті показати нам водночас ріжногранність поодиноких ситуацій і переживань. Хоч яка це тяжка праця, вона не забула при цьому про сам хід дії і характеристику осіб, оминаючи найбільшої небезпеки, що так часто лякає читачів: нудьги.

Ця повість є новою картиною нового етапу життя молодих героїв із „Метеликів на шпильках" і „Бе восьма", за якими прийде чергова дальша частина повісти. Великий успіх скоро вичерпаної повісти „Бе восьма" запевнює теж і цьому продовженню певних і зацікавлених читачів.

м. р.

Нова книжка МИ.

Появився новий том двомісячника МИ. Майже половина книжки присвячена памяті поета Богдана Ігоря Антонича, якого другі роковини смерти припадають в літі ц. р. Є тут непрукувані ще твори Антонича: Фрагменти з опери „Довбуш", що до неї музику склав Автін Рудницький, поезії та ріжні уривки з поетичного записника незвичайної краси п. т. „З зелених думок одного лиса". Ольга Олійник дає поетичну біографію покійного поета, Вол. Ласовський його поетичний і щоденний портрет, що важко погоджувася один із другим, Ов. Гординський пише про поетичну „Лабораторію Антонича".

З іншого матеріялу маємо велику новелю Джеймса Франсіса Двеєра „Ідилія в Венеції" та коротку розвідку Д. Г. Нюмана про дефініцію джентельменства. Павло Зайцев закінчує свою цікаву статтю про те, „Як творив Шевченко-поет". У „Синопсисі" подано актуальні завваги з чужинної преси, вкінці три рецензії замикають книжку: про поезії Кушніренка й Рільського та П. Зайцева про нову спробу якогось „ученого" Бельчикова офальшувати Шевченка і зробити з нього „общерусского" поета.

ПАРАСОЛІ, жіночі й мужеські

течки, пуляреси дарунки купуємо тільки в магазині

= ТЕКА =

Богдан Гірняк, Львів, — **вул. Шайнохи 3.** (між Сикстуською і Коперника
1471 1-3

Кримінальна повість з гумором.

Мадярський письменник Кароль Асляні, що пише по німецьки, належить до типу таких письменників, як Буш Фекете, що взяли собі за приклад веселих безжурних паризьких оповідачів і не знають кращої мети, як постачати легку пообідню лектуру. „7 разів по лиці"*) це сатира на детективну повість з дотепною інтригою. Молодий урядовець тратить посаду у міліонера, який не хоче вислухати його оправдань і грубо його відправляє. Звільнений без засобів до життя, дає оповістку до преси, що такого-то міліонера вибе прилюдно по лиці означеного дня. За першим поличником приходить заява, щодо другого і дальших, аж до сьоми разів і за кожним разом міліонер уживає всяких засобів безпеки, щоб не допустити до себе напасника. Увесь гумор у такій ситуації полягає в тому, що енергійний местник іде за кожним разом по лінії найменшого опору так, що нападає на свою жертву з найменше сподіваної сторони. У книжці маємо теж розсипані іронічні думки в такому стилі: „Люди охотно і легкодушно вірять в усе, що зле, без огляду на те, з якого джерела воно походить. Вони охотно взивають поліцію і сліпо, з тупою завзятістю, вірять в усе, що може причинити комусь якусь кривду". „Найбільша і найпідліша брехня нашої продажної та облудної цивілізації: шануймо важні речі! Всесвіт складається з безлічі сонячних систем і з мільярдів спіральних мряковин, але в рямцях міліонів років мірених світлом цивілізація білих мешканців землі залишається єдина. Удаваймо, що ми важні!"

*) Karol Aszlanyi: „7 razy po twarzy". Wyd. „Rój".

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Газета — передсінок літератури.

Дорогий Товаришу!

Дякую Вам за довіря, з яким Ви звертаєтеся до мене з таким тяжким питанням: чи праця в газеті допоможе Вам як письменникові? У Франції та Англії письменники часто починають від газетярської роботи, щоб пізнати ріжні технічні секрети „писарської" професії. У газеті є теж нагода доповнювати освіту з ріжних ділянок знання, і досвід при щоденній зустрічі з людьми та подіями.

У нас ці можливости звужені. У газеті Ви навчитесь писати скоро, легко, про все і на кожний поклик; це велика допомога для письменника і для всіх тих, що терплять „муки слова". Для журналіста l' inexpressible n' existe pas: все він мусить уміти висловити; і чимскоріше, простіше та ясніше, тим краще для нього і для його читачів. Та зважте: до наших часописів журналісти не приходять після журналістичної школи, де їх учать граматики, стилю, рідної мови в усіх її примітивних правилах і нюансах. Чужа мова тут не поможе, тільки зашкодить. А в самій газеті нема вже часу вчити тих, що з неї їдять хліб; як хто сам вивчив так пише, часто ціле життя з року на рік гірше, ще й інколи гордий, що нехтує розвитком мови і не рахується з читачами, які не розуміють його канцелярського чи абстрактного стилю, нахапаного з чужих мов. Правда, газета дає Вам нагоду щодня вправлятися у мові та стилю; Ви можете вчитися на власних і чужих помилках, можете збагачувати свій словник, можете пробувати писати новинки, рецензії, статті, перекладати, і в кожному з цих родів уживати іншої форми. У газеті Ви мусите чути щораз-то нові новини з краю і світа, розмовляти з ріжними людьми і не зможете нарікати, що Вам забракне тем до будьчого від лірики до трагедії.

З усім тим газета має свої небезпеки для письменника. Легкість, з якою пишете в ній наоспіх, каже Вам відвикати від потреби думати, важити слова, вигладжувати стиль, привязувати вагу до індивідуальних поглядів, переживань, настроїв — до того всього, що має таке значіння для літературного твору, і для самої психольогії письменника.

У газеті поневолі Ви стаєте поверховним, мусите писати тільки те, що в даній хвилині знаєте і навіть не пробуєте (не хочете або не маєте часу) заглянути до книжок, щоб перевірити факти, простудіювати справу для себе. Газетяр тим кращий, чим виразніше бачить перед собою пересічного читача — споживача легкої страви і вміє достосуватися до його умового рівня та до його духових потреб. Письменник, що не вміє забувати про читача, що не вміє поринати в собі, йти за голосом наскрізь особистого зацікавлення, пориву чи навіть примхи — не справжній письменник, а тільки популярний автор.

Не забувайте, що в газеті пишете водою; у редакційному чорнилі її найбільше. Якби Ви почали писати статті кровю, то треба б Вам раз на тиждень робити трансфузію, або Вас викинули б із редакції за надто великий темперамент. Слова в газеті випереджують думки, одна думка вистачає на статтю, десять думок в одній уже томлять читача. Обурення, захоплення, гнів, лють, злоба, лицарський жест — усе це в газеті треба устійнювати у порозумінні зі „загальною лінією" редакції, себто треба мати нюх „що вільно, а що ні". Коли всі ті пера з Ваших крил Вам пообчимхують за рік, за два чи пять, хто зна, чи ще залишаться Вам які, коли засядете за літературний твір.

Може кожна інша професія має не менше недогод для письменника. Бюрократичне „урядування" відбирає всяку фантазію, занадто практична праця кооператора, інжиніра, бан-

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ“ В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) першорядні вовняні матеріяли-самотканки на весняні убрання, плащі і на священичі реверенди та
2) панами і шовки на сорочки, блюзочки сукенки і костюми.

Нова чистка в СССР.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ У ВЕРХІВЦІ СОВІТСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ДАЛЕКОГО СХОДУ.

„Дейлі Телеграф“ приносить з Москви сенсаційну вістку про нову чистку у совітській армії та фльоті. Здеградовано і частинно увязнено 79-ох старшин армії та фльоти і військових урядовців, яким мабуть закидують державну зраду або контрреволюційну діяльність.

Між арештованими є чимало людей, що грали поважну ролю на Далекому Сході, м. ін. б. посол у монгольській республиці Таїров, б. командант далекосхідних військ ген. Ляпін, ген. Сергеєв, б. морський атташе у Вашингтоні Орас, політ. шеф московської академії Ранапорт, політ. комісар уральської військової округи Шевченко, віцекомісар закорд. торговлі Судін, голова комсомолу з Хабаровська Овчиніков і ін.

ЯПОНСЬКА ФЛЬОТА ПЕРЕВЕДЕ БЛЬОКАДУ СОВІТСЬКОГО САХАЛІНУ?

„Дейлі Телеграф“ приносить вістку, що Японія вже зорганізувала окрему ескадру, якої завданням буде блькада совітського Сахаліну.

Крім того у пресі появилася вістка, що частина японської фльоти виплила в невідомому напрямі, що поважно занепокоїло большевиків.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед трибуналом окружного суду у Львові відбулася 21. ц. м. розправа при замкнених дверях проти гімназійних учеників: 1) Івана Запотічного 2) Степана Вороха та 3) Миколи Зубика, яких прокуратура притягнула до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. та за злочин зі ст. 154 § 2 кк. (за поширювання нелегальної літератури). По розправі трибунал оголосив 24. ц. м. такий присуд: Івана Запотічного трибунал засудив на 14 місяців вязниці, а Степана Вороха на 18 місяців вязниці. Миколу Зубика трибунал увільнив від вини і кари. Засуджені зголосили апеляцію.

Підсудних боронили адвокати: д-р Електорович, д-р Рогляк і м-р Мартюк — усі з Чорткова.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИЮ.

В четвер 27. ц. м. почався перед трибуналом окружного суду у Стрию великий політичний процес проти 26-ох молодих українців, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН і за перехід на Карпатську Україну. Процес розписаний на кілька днів. Підсудних боронять: д-р А. Герасимів зі Стрия і д-р Ст. Шухевич зі Львова.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ

Максиміліяна МОРА

перенесене на вул. Леґіонів 5.
1445 1—11 Телефон 223-68.

НОВІ ТАЙНІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ АНГЛІЄЮ ТА НІМЕЧЧИНОЮ?

Як твердить „Дейлі Експрес“, до Льондону приїхав потайки представник німецького міністерства пропаганди д-р Мартенс, співробітник Вольтата. Він дістав довірочні інструкції, мабуть невідомі нім. амбасадорові у Льондоні. Успіх тої нової акції залежатиме — на думку „Дейлі Експресу“ — від Німеччини, від якої очікують першого кроку.

НІМЕЧЧИНА ЗАРОБИЛА 308,000.000 МАРОК НА БІРЖЕВІЙ ЗВИЩЦІ?

Паризький „Евр“ приносить вістку, що німецький уряд заробив 308,000.000 марок на біржевій звищці, яку спровокував, поширюючи поголоску про переговори та про відомий міліярдовий кредит з Англії.

ТАКОЖ АНГЛІЯ ВИПОВІСТЬ ЯПОНІЇ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР?

У пресі появилася вістка, що британський уряд застановляється над тим, чи не виповісти Японії торговельного договору, подібно як це зробила Америка.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 30. липня 18[illegible]9.

НОВІ ДОРОГИ ДО ПРОГУЛЬОК У ЛЬВОВІ.

„Львівська міська рада начинала вже перші роботи до будови доріг на прогульки і цим самим причинилася до прикраси нашого міста й околиці. І так почалися роботи коло дороги, що йде з Високого Замку на Личаківські горби аж до Личаківського парку. Це Личаківське „корсо“ має до 5 кільометрів довжини. Цю дорогу переводять слухачі політехнічної школи з проф. Відтом. Друга подібна робота має початок коло Стрийського корса. Ця буде алея широка 16 метрів і довга 2 кільометри від вул. Коперника на Вульку, до міського лісу (Дубсівни) і вийде до Стрийського гостинця біля давних військових окопів. В цьому місці це корсо получиться з парковою дорогою, що є продовженням вул. Понятовського й іде до вул. св. Софії“.

ЖНИВА.

Міністерство хліборобства видало звідомлення про сьогорічні жнива аж по день 22. липня. Жнива випали так: у Тиролі не було вже довгі літа таких знаменитих жнив, як цього року, а в інших альпейських краях жнива також добре випали; в Галичині, у більшій частині краю, і майже на цілім Шльонську цей рік зовсім неурожайний, у Чехії і на Моравії жнива у більшій частині лихі, а щонайменше марні.

НЕСПОКІЙ НА КРЕТІ.

Атени, 30. липня. Неспокої на Криті ростуть з кожним днем, мешканці домагаються фінансової автономії. Сюди приплила французька фльота і станула в Пірею. Росія й Італія вислали по одному воєнному кораблеві.

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти“

повість.

Дальші події з життя героїнь „Бе восьма“.

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло“ або у всіх книгарнях краю.

ПОЛУМЯ НА ПОВЕРХНІ МОРЯ.

На каналі Ля Манш ударився французький корабель-цистерна „Сунік“ зі шведським „Гренджесбергом“ та затопив 5.000 тон нафти й бензини розлилось по поверхні моря та горить на просторі приблизно квадратової милі. Згинуло 11 осіб, з того 1 старшина „Гренджесберга“ (який також почав горіти), решта зі „Суніка“. Моряки із „Суніка“ з трудом доплили до берега серед моря вогню та частих експльозій на горючому кораблі; 20-ох з них дуже важко попарилося.

ковця, лікаря не дає нагоди вживати часто пера — описувати того, що діється, а може і не залишає часу аналізувати власні і чужі вчинки, мотиви, конфлікти...

Догадуюсь, що Вас тягне до газети надія друкувати деякі свої літературні твори. Ця надія невиправдана. У нашій пресі література грає ролю Попелюшки, вона мусить задовольнятися вільним місцем і бути на послуги смаку читача, вигодованого на „громадських“ статтях. Можна сумніватись, чи Ви зможете у газеті друкувати повісти та оповідання в літературними прикметами, водночас під смак редакції та читачів. У европейській пресі правдиві письменники теж „виступають“ тільки як публіцисти.

Може найбільша небезпека газетярської праці в тому, що Ви можете бути приневолені на своєму становищі „виступати“ з ріжними суспільно-політичними „поглядами“, залежними від органу, де будете сидіти, залежними від своїх хлібодавців чи атмосфери праці, і з Вас зроблять „ідейного боєвика“, а за рік-два, коли втратите це місце і перейдете на інше, тоді може знову в найкращій вірі „змініте фронт“. У нас повно таких „фронтовиків“, що сьогодні величують ідеї та людей, на яких вчора плювали. Не диво, що і до таких ідей і до таких людей — сторонні не мають довіря. Праця в газеті може Вам загарбувати шкуру, як тому грабареві з „Гамлета“, що витримує могилу довше від інших і то так, що Ви зможете спокійно витримувати всякі напасти і лайки. Але ця праця може розбудити у Вас теж полемічну недугу і Ви можете піти на провінціяльного процесовича. Мати перед носом чистий папір і каламар — це так, якби сидіти ввесь час у шинку, де постійні гості скоріше стають пияками, ніж тверезниками. Графоманія — одна із професійних недуг денникаря. Наш денникар нагадує провінціяльного лікаря, який мусить лікувати все та переводити всякі операції на людях, щоб придбати практику, при чому очевидячки не сміє признатись, що чогось не знає, чи не вміє.

Газета може зробити з Вас фільософа: і такого, що зрозумів, як коротко живуть у людській пошані найвеличніші гасла та похвали з некрольогів, і такого, що будує цілі системи та світогляди на підставі подій у власному загумінку.

Навіть коли Ви просидите в газеті пять років чи десять, я будете відчувати таку нехіть до роботи, як у поневільній професії — плюнете на неї. Як довго газета висмоктує з Вас усю енергію і Ви не маєте часу на книжки, товариські розмови і на працю „для себе“, так довго Ви жертва професії з непорозуміння. Журналіст мусить удвоє, втрое, може і вдесятеро більше втягати в себе знання, матеріялу та повітря, ніж витрачає їх на папері. Без цього повсякчасного припливу свіжої течії — він тільки затхлий урядовець, що годує своїх читачів січкою.

Коли-ж Ви полюбите журналістичну роботу, пробуйте навчитись пошани для слова. Хоч як багато слів Ви мусите кидати на папір, не кидайте їх на вітер; люди потребують віри і вірять в усе, навіть у чужу глупоту, як дошку ратунку. Від хвилини, коли Ви втратите віру у вартість і доцільність слів, почнете вірити разом із своїми читачами, що всі слова рівновартні тільки тому, що більшість із них безсильна. Найважніша ріжниця між письменником і журналістом саме та, що слова для письменника мусять мати час дозріти, поки він їх покладе на папір і що вони мусять таксамо дозріти для читача — і він для них.

Журналіст не має часу на такий довгий процес, він випереджує все: події, факти і власний духовий розвиток. Йому видається як тому псові з новелі А. Франса, що все довкола нього змінюється, а він єдиний залишається вічний і незмінний.

Японія концентрує військо в Кантоні.

ГОНКОН, 28. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Одночасно з забороною японської команди морських сил у справі плавби на Перловій ріці йдуть численні транспорти відділів війська з Формози до Кантону. Загальний стан цих відділів оцінюють на дві дивізії. Китайські кола пояснюють цю концентрацію японської підмоги сподіваним наступом китайських сил на Кантон у найближчому часі. Одночасно **поінформовані кола здогадуються, що японці підготовляють новий наступ на полудневий Китай. Наступ буде звернений на Пакгой і на запілля цього порту.** Китайські відділи повстанців унеможливили дотеперішні спроби японців висадити на сушу свої відділи в гирлі Перлової ріки.

ТОКІО, 28. 7. ПАТ. Комунікат команди японської маринарки повідомляє, що відділ морської піхоти висів на беріг недалеко м. Кішан, на східнім березі Перлової ріки.

БОЛЬШЕВИКИ ВТРАТИЛИ 715 ЛІТАКІВ І 520 ПОВЗІВ.

ТОКІО, 28. 7. ПАТ. Комунікат квантунської армії, оголошений в год. 3-ій пополудні, подає, що на відтинку Номонган панує спокій від 27. ц. м. **Від початку інциденту в Номонган японські літаки зістрілили 715 монгольсько-совітських літаків, крім того японсько - манджурські відділи знищили 520 повзів і взяли до неволі 80 совітських та 10 монгольських вояків. Совітсько - монгольські війська залишили на полі боїв 3.000 вбитих.**

Як Франція задумує збільшити число дітей?

СПЕЦІЯЛЬНА ОПІКА НАД РОДИНОЮ І ПОДАТОК НА КАВАЛЄРІВ ТА БЕЗДІТНІ ПОДРУЖЖЯ.

ПАРИЖ, 28. 7. ПАТ. У пятницю пополудні відбулось засідання кабінетової ради, що попередило засідання ради міністрів, яке відбудеться в суботу. Темою нарад була низка декретів, з поміж яких **головне зацікавлення викликує „кодекс французької родини", що передбачує широкі фінансові, адміністраційні та суспільні розпорядки у справі збільшення уродин у Франції, щоб недопустити до депопуляції.** Згідно з інформаціями щоденників кодекс родини складається з 4-ох засадничих частин: **1. обіймає постанови про допомогу для родини. Постанови передбачують допомоги для всіх французьких громадян, які мешкають і на селі і в місті на випадок, як прийде на світ перша дитина. 2. частина передбачує охорону родини та обіймає загострені кари за зігнання плоду, порнографію та пянство. 3. частина обіймає фіскальні постанови, а саме податки від кавалєрів, від бездітних родин та збільшення оплат від алькоголю. 4. частина обіймає адміністраційні постанови і подає загальну суму видатків, що їх потягне за собою здійснення згаданих законних постанов.** Ця сума сягає міліярда франків.

—o—

Зміцнена поліція береже парлямент перед ірляндськими терористами.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. **З остраху перед замахами ірляндських терористів заборонено публиці відвідувати в суботу англійський парлямент зміцнюючи одночасно стійки поліції, що береже будинок парляменту.** Побоюються нових замахів ірляндських терористів тому, що палата льордів приняла законопроєкт про спеціяльні повновласти для поліції до боротьби з терористами і король підписав його так, що згаданий закон обовязує вже від пятниці вечором. **Не зважаючи на всі зусилля поліції терористи ведуть далі свою діяльність. В кількох частинах міста вдалось їм поперетинати телефонічні проводи.** Поліція арештувала 4 підозрілі особи за співучасть в цій акції. Одночасно поліція зладжує списи осіб, які виселять з Англії на основі нового закону. В Бельфасті поліція арештувала більшу кількість підозрілих осіб за приналежність до ірляндської терористичної діяльности. Негайно по оголошенні нового закону мін. Гор розглянув 30 справ і наказав виселити 8 осіб. Крім того в міністерстві відбулась нарада з шефом поліції та кількома начальниками провінційної поліції, щоб обговорити практичні розпорядки, звязані з введенням закону про поборювання терору.

Святочне відкриття радіовистави в Берліні.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Міністр пропаганди Гебельс відкрив нині радіовиставу і при цій нагоді виголосив промову про виховне і політично - пропагандивне значіння радія.

З Байрайту приїхав нині вполудне до Берліна канц. Гітлер, де залишиться цілий день. З канцлером вернувся теж до столиці шеф преси д-р Дітріх. Канц. Гітлер відвідає в Берліні виставу радія.

Політичні кола заперечують вістку, будьтобн підчас конгресу націонал-соціялістичної партії мали скликати райхстаг до Нірнбергу.

БЕРЛІН, ПАТ. У звязку з відкриттям нині радіовистави в Берліні оголошено 7 домагань до німецького радієвого промислу, що їх опрацював повновласник ген. Фелєгель. Вони обіймають між ін. примус вживати при будові радіоапаратів частин, що надаються до оборони краю та виконувати ці частини з німецьких заступних сирівців, щоб заощадити девізи.

Знаменне вияснення про розмови Мушанова.

СОФІЯ, 28. 7. ПАТ. Болгарська Телєграфічна Агенція повідомляє: Деякі закордонні часописи приписують політичне значіння закордонній подорожі предсідника парляменту Мушанова і висувають ріжні здогади на цю тему. В цій справі Болгарська Телєграфічна Агенція уповажнена ствердити, що Мушанов — як це зрештою сам заявив — **подорожував у приватному характері і не мав доручення вести якихнебудь переговорів у справі позички або обговорювати господарські справи, а тимменше давати вияснення про закордонну політику Болгарії. Отже підчас розмов, що їх перевів Мушанов, міг він висловити лише свої особисті погляди, що в ніякому випадку не зобовязує болгарського уряду.**

Страшна повінь на Шлеську.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Катастрофальна повінь навістила опольський Шлеськ, якої не памятають від 36 років. Хвилі води попереривали в кількох місцях гаті заливаючи околицю, та потворили великі озера. Вода забрала збіжжя, сіно та господарські уладження. Бурхливі хвилі позаливали не лише села, але також цілі дільниці міст, як напр. у Ратиборі, де вода вливається через вікна до домів. Хвилі ріки Колодниці перервали гать і залили корито каналу ім. А. Гітлера, що його тепер будували. Між Козлем та Ополем стримали плавбу на Одрі. Вода підмила місцями шосе і битє дороги. На деяких залізничих шляхах перервана теж залізнична комунікація, бо вода їх підмила. Військо і відділи праці помагають виселювати населення з загрожених місцевостей.

—o—

НІМЕЦЬКО - ЯПОНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Нині **парафовано новий договір про торговельний та платничий договір між Німеччиною та Японією. Договір буде обовязувати від 1. жовтня ц. р.**

—o—

ДИМІСІЯ НОВОГО ГОЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ.

ГАҐА, 28. 7. ПАТ. Урядове пресове бюро оголосило такий комунікат: Прем. Коляйн **зложив** королевій Вільгельміні письмо з дати 27. ц. м. про збірну димісію кабінету. Королева приняла димісію прохаючи міністрів, щоб **полагоджували** далі внутрішні справи.

—o—

ЩЕ ОДНА НАРАДА В МОСКВІ.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. У Форін Офісі сподіються нині першого ядерного звіту британського амбасадора з Москві Сідса про останню зустріч французького та британського амбасадора з ком. Молотовом. Згідно з інформаціями кореспондента Аваса слід сподіватися ще одної зустрічі в Москві. Хоч покищо нема ближчих даних про звіт амб. Сідса кружляють далі вперті поголоски про додатне враження з ходу французько - британсько-совітських переговорів в останніх днях.

—o—

НАРАДА КАНЦ. ГІТЛЄРА З МІН РІБЕНТРОПОМ.

БЕРЛІН, 28. 7. ПАТ. Канц. Гітлер приняв нині у Берліні мін. Рібентропа.

ПАРИЖ, 28. 7. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: Візита льорда Кінслея, власника кількох англійських щоденників у шефа німецької преси д-ра Дітріха — як запевняють добре поінформовані берлінські кола — не дала конкретних вислідів. Підчас цієї візити обговорювали лише умовини виміни статтей між англійськими та німецькими щоденниками.

—o—

МАНЕВРИ БРИТІЙСЬКО - ЄГИПЕТСЬКОГО ЛЕТУНСТВА ТА ФЛЬОТИ.

КАЇРО, 28. 7. ПАТ. Офіційно повідомляють, що від 15. до 17. серпня ц. р. відбудуться в окрузі Олександрії комбіновані маневри британсько - єгипетського летунства та фльоти. Завданням маневрів випробувати оборону побережжя та протилетунську оборону. Простір маневрів простягнеться мабуть аж до західнього кордону лібійської пустині.

—o—

ЗАТРИМАЛИ КОРАБЕЛЬ З НЕЛЄҐАЛЬНИМИ ЕМІҐРАНТАМИ.

ГАЙФА, 28. 7. ПАТ. Британський кружляк „Імперіель" відкрив нині знову жидівський корабель з нелегальними емігрантами, що плив під прапором Панами. На кораблі „Кольорадо" є 373 нелегальних жидівських емігрантів. Корабель „Кольорадо" стоїть під сторожею в порті Гайфи. Британські відділи перевели ревізію в селі Сільнан під Єрусалимом, де арештували 7 арабів.

ЄРУСАЛИМ, 28. 7. ПАТ. На передмісті поліція перевела дальші арештування 41 осіб за участь у замаху в останніх кількох днях.

—o—

По широкому світі.

— Прем. Чемберлен виїхав на вік-енд до Чекерс.

— У четвер вечер еспанська прикордонна сторожа зранила мужчину, який намагався перейти кордон недалеко Данчаріна.

— Румунський король Карло відплив з престолонаслідником на яхті „Лючя Фаруль" зі Стамбулу на Егейське море.

— В Букарешті відбудеться засідання в серпні ц. р. ради балканської антанти.

— Італійський амбасадор у Варшаві барон ді Валентіно виїхав на відпустку. Його заступатиме радник амбасади Карасімо в характері шарже д' афер.

— До Льондону приїхав румунський державний підсекретар до справ пропаганди Тітяну і склав візиту льордові Пертові у британському міністрестві закордонних справ.

— Румунський амбасадор у Парижі Татареску приїхав до Букарешту. У звязку з тим кружляють поголоски про персональні зміни на становищах дипльоматичних.

— Британський уряд згодився взяти участь в англійсько - американській конференції, що відбудеться 16. і 17. жовтня ц. р. у Вашингтоні.

— До Ковна приїхав з Риги англійський ген. Бет, де буде 4 дні і навяже звязки з керманичами збройних сил Литви.

На час жнив...

З ОГЛЯДУ НА ЗАТЯЖНУ СЛОТУ МИТРОПОЛИЧИЙ ОРДИНАРІЯТ ДОЗВОЛЯЄ ОЦИМ НА ПІЛЬНІ РОБОТИ ПРИ СУШЕННІ І ЗВІЗЦІ ЗБІЖЖЯ В НЕДІЛІ І СВЯТА. РОБОТИ МОЖНА ВИКОНУВАТИ ПО СПІВАНІЙ СЛУЖБІ БОЖІЙ.

ВІД МИТРОПОЛИЧОГО ОРДИНАРІЯТУ.

„Дуже добрий ученик".

Недавно дістав я такого листа від мого сестрінка з Лемківщини:

Кохани вуйцьу! Доношу вам, жем юж скінчив чкову і ем дістав барс доброй сьвідоство, маю шитков дуже добре анн рас добре. Повідов префесір же єст нас двох таких я і ксенжки сии ватко то ми оба найлюпши і ся сподівам же мі купите дзиґарок а татови бакуну бо тато за мене корови пасли і вам іщи пишу же ся корова барниста отелива і май вадной телятко а пусіків кін здох бо го Петро барс змучив г лісі здалибися мі черевікі а мамі гуска то нам тото пришлиайте кохани вуйцьу і буте здорови а тот лист пише

ваш сестрінок
Міхов Пандрак.

Листа цього я переписав дослівно.

І щойно сьогодні я зрозумів одну загадочну справу.

Перед двома роками переходив я вулицею Сапіги та бачив перед будинком української гімназії гурт людей. Різношерста публика: селяни, пани, робітники обох полів. Біля входової брами стоїть якийсь — з вигляду робітник, біля нього селянка. Чую таку розмову:

— Мій сии — каже селянка — мае дуже добре свідоцтво, все згори в долину: дуже добре.

— Мій — замнявся робітник — чомусь не годен учитися, ніби вчиться, але на свідоцтві все мае достаточно.

Очі селянки засяли радістю; очевидно горда на свого сина і тріюмфуе над батьком зі Львова, котрий не може похвалитися таким сином.

Робітник понурив голову та промовив зрезигновано:

— Ваш син здасть іспит до гімназії — а мій пропаде. Але годі. Дам його до ремесла.

Враз задумілось в будинку гімназії — розсміяні хлопці й дівчата почали вибігати на вулицю.

Робітник замітив свого Юрка, що теж веселий біжить до нього, і надія вступила в його душу.

— Тату, я здав, дуже мене хвалили професори.

Батько пригортае свого Юрка, очі його ясніють сльозами радости.

Тимчасом селянка озирається довкруги, теж шукае своеї потіхи. А він стоїть на сходах зі сплаканий.

— Що тобі, сину? Як там? Здав?

— Ні, не здав.

Моя громом поражена жінка не вірить, біжить горі сходами, питае в канцелярії про вислід і чуе: не здав, навіть читати й писати не вміе.

— Що то за школа тота гімназія, чого вони хочуть від моеї дитини? Таке добре свідоцтво мае, а тут кажуть: нічого не вміе!

І довго ще стояла жінка під парканом гімназії, оглядаючись безрадно, немов питаючи кожного:

— Чи це можливо? Може це помилка?

Підходжу ближче, а вона підсуває мені свідоцтво сина з укінчення шестої кляси вселюдної школи. Читаю: згори вділ — дуже добрий, загальний вислід: дуже добрий. А тут — провалився при вступному іспиті до гімназії. Мені самому було дуже дивно. І щойно, коли я недавно дістав вище цитованого листа від мого сестрінка, котрий теж скінчив шесту клясу вселюдної школи, я зрозумів цю історію зперед двох літ.

Дуже добрі ученики наших сільських вселюдних шкіл не вміють ні читати ні писати! Студіюючи листа мого сестрінка, я щойно при помочі допитів та дальшої кореспонденції довідався, що „Ксенжкий сии ватко" — то син місцевого священника Володимир („ватко", це мае бути Влодко), що „гуска", яка придалась би мамі, це не гуска, а „хустка" на голову, що на селі не треба розуміти значіння писарських знаків, а вистане все загалом писати з малої букви та порушувати ріжні теми — в одному реченні й дістати за це дуже добре свідоцтво...

Це сумна правда й дійсність... а доказом на те 6 тисячі фактів, бож сотні тисяч сільських абсольвентів вселюдної школи, дарма, що були „дуже добрими учениками", не вміють писати ні в своїй рідній мові, ні в польській.

І хто тут винен? Що мій сестрінок мае дуже добре з усіх предметів на свідоцтві, а пише так, як ось написав, це не його вина. Що якийсь там „дуже добрий ученик" зі села не здав до гімназії, це теж не його вина.

Це їхня трагедія. Але, мені здається, винні тут ті, що мало вчать та без застанови валять дитині на свідоцтві фальшиву ноту — ін плюс, а потім, той хлопчина або виставляе себе на сміх перед світом, або переживае без потреби й передчасно свою трагедію...

Грае тут ролю теж ця дивна обставина, що рівець наших вселюдних шкіл на селі і в місті неоднаковий. На селі часто так учать, що по шістьох роках науки дитина не вміе ні читати ні писати, а до 10 літ по скінченні вселюдної школи наші люди на селі попадають у **поворотний аналфабетизм**, себто зовсім забувають читати й писати.

Гр. Гануляк.

НОВИНКИ

30 ЛИПЕНЬ

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 17. липня 1939.
Неділя 9. по Сош., Маринки муч.
Лат. Нед. 9. по Зел. Св., Руфіна.
Сонце: схід — 3.50, захід — 19.11.
Місяць: схід — 18.55, захід — 3.47.

Завтра: 31. липня Понеділок.
Ст. ст. 18. липня 1939.
Якинта, Омелляна.
Лат. Ігнатія Льойоли.
Сонце: схід — 3.51, захід — 19.10.
Місяць: схід — 19.34, захід — 4.49.
Повня в год. 5.37.
Післязавтра: 1. серпня. Вівторок.
Ст. ст. 19. липня 1939.
Макрини і Дм. пр.
Лат. Петра в оковах.
Сонце: схід — 3.52, захід — 19.09.
Місяць: схід — 19.49, захід — 5.50.

— **Обув і панчохи** в часі літньої випродажі, можна дістати у всіх філіях за безцінь.

Del-Ma

1/41 1—1

ДЖ. О. КЕРВУД. 26

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

Якось неясно він був здивуваний спокійним звуком свого власного голосу. Капітан Райфль бачив набігші жили на його затиснених руках та на його чолі. Довгі роки він бував свідком усяких трагедій. Це не була для нього новина. Але зачудування виявлялося в його очах, коли почув Алянові слова. Не входячи у подробиці за кілька секунд, Алян розказав йому, що зайшло попередньої ночі. Коли Алян скінчив, рука, що її поклав капітан на його рамени, почула під своїм дотиком тіло штивне і тверде мов сталь.

— Ми поговоримо з Рослендом по повороті човнів, — сказав капітан.

Потім витягнув Аляна з кабіни і запер двері.

Аж доки не ввійшов до своеї власної кабіни, Алян не здавав собі справи, що він ще тримав у руці пімнятий черевик. Він поклав черевик на ліжко і одягнувся за кілька хвилин. Потім вийшов і знайшов капітана. Пів години пізніше повернувся перший рятівний човен. Ще пять мінут пізніше вернувся другий, потім третій. Коли подорожні товпилися біля огорожі, Алян стояв позаду, сам. Він знав чого чекати. І коли одні другим переповідали вислід — слова дійшли до нього — невдача! Люди ахнули. Було це немов збірне хлипання, отой гамір, що здавленим звуком піднісся разом з уст багатьох людей. Він відійшов на бік. Не хотів зустрічати їх поглядів, розмовляти з ними, або слухати їх завваг. А коли він відходив з чердака, стогін добувся з його уст, здавлений крик повний такої муки, аж почув, що він підлеється. Цього він боявся. Для таких як він першим законом було стояти і не подаватися під ударами і він почав змагатися з бажанням, щоб витягнути рамена до моря і благати Марію Стендіш встати із глибин і вибачити йому.

Він поганяв себе заєдно немов якусь машину. Бліде його лице стало маскою, крізь яку не блимав ніякий знак його суму, а в очах його був смертельний холод. Жінка, що своїм криком перша дала знак, могла б була назвати його людиною без серця. І справедливо. Серце покинуло його.

Двох мужчин стояло біля дверей Рослянда, коли Алян надійшов. Один із них капітан Райфль, другий Марстон, корабельний лікар. Капітан стукав до дверей, коли Алян прилучився до них. Капітан узяв за клямку дверей. Двері були замкнені.

— Ніяк не можу збудити його, — він сказав. — І я не бачив його між подорожніми.

— І я також його не бачив, — сказав Алян.

Капітан Райфль намагався устромити свій ключ.

— Гадаю, обставини на це дозволяють, — оправдувався він. — Та за хвилинку підніс здивуваний погляд. — Двері замкнені зі середини, а ключ у замку.

Він почав бити пястуком у двері. Гримав так, що аж чиколонки його пястука почервоніли. Не було ніякої відповіді.

— Дивне, — пробурмотів.

— Дуже дивне, — притакнув Алян.

Капітан підпер плічми двері, натиснув і двері з тріскотом впали до середини. Бліде світло коридорної лямпи впало до кабіни. Росленд лежав у ліжку. Вони бачили невиразно його лице, звернене догори, немовби споглядав на стелю. Але навіть тепер він не ворухнувся і не промовив слова. Марстон увійшов і засвітив світло.

Десять секунд ніхто з них не ворухнувся. Потім Алян почув, як капітан Райфль замикав двері кабіни, а з уст Марстона вийшов налякований шепіт:

— Милий Боже!

Росленд не був накритий. Він лежав розягнений горілиць. Його рамена були розкинені, голова відкинена взад, рот відкритий. А біле простирало під ним було червоне в крові. Кров стікала поза край ліжка аж під підлогу. Очі його були легко примкнені. Після першого враження доктор Марстон зареагував швидко. Він схилився над Рослендом і в тій хвилині, коли він був звернений плічми до них, очі капітана і Аляна зустрілися. Та сама гадка, а в другому моменті неймовірність мигнула в очах одного і другого.

Марстон говорив тепер з фаховим спокоєм. — Удар ножем, що досягнув до правого легеня, якщо не глибше. І погана рана над оком. Він живе. Нехай лежить так, поки я вернуся з інструментами.

— Двері були замкнені зі середини, — сказав Алян зараз по відході доктора. — І вікно замкнене. Виглядае на самогубство. Чи можливе, щоб було між ними порозуміння — і Росленд вибрав такий спосіб замість моря?

Капітан Райфль прикляк. Він заглядав під ліжко, по кутах, підносив накривало і простирало.

— Нема ніде ножа, — сказав він твердо. — А по хвилині додав: — Є плями з крови на вікні. Це не було намагане самогубство. Це було...

— Душегубство.

— Так, якщо Росленд пімре. Все переведене крізь отворене вікно. Хтось прикликав Росленда до вікна, вдарив його, а тоді замкнув вікно. Або можливе, якщо Росленд сидів чи стояв тут, що якийсь довгорукий мужчина засягнув його. Це був мужчина, Аляне. В це мусимо повірити. Це був мужчина.

— Розуміється, що мужчина, — притакнув Алян.

Вони почули, як Марстон вертався та вів з собою ще когось. Капітан Райфль дав знак рукою в напрямі дверей. — Ліпше ідіть, — порадив він. Це справа корабельної влади і чейже ви самі не схочете, щоб вас непотрібно в це вмішували. Приядіть до моеї кабіни за пів години. Я буду рад бачитися з вами. (Д. б.).

— **В час дозвілля** подумайте про забезпеку Вашу, рідні і гроша. До цього допоможе Вам будівельно-щадничою позичкою Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська 3. Тел. 215-16. — Жадайте інформацій. 1183 1—1

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 892 15-0

— Українці Львова і околиць! **Помідори, морелі** купуйте тільки в крамницях Центросоюзу. Подрібна продажа: Ринок 39; гурт: Коперників 1.

— **Маркіянове Свято.** Пригадуємо, що сьогорічне традиційне Свято на Білій Горі у Підлисю відбудеться 6-го серпня ц. р. з такою програмою: 1) Приїзд епископа (коло 10—11 год.) і привитання його при тріюмфальній брамі на Білій горі. 2) Похід церковної процесії від тріюмфальної брами до памятника. 3) Архієрейська полева Служба Божа. 4) Панахида при могилі Невідомого Стрільця.

— **Вийшли на волю.** З вязниці у Львові вийшли на волю: інж. Ярослав Гладкий і ред. Василь Качмар. З вязниці у Станиславові вийшли: м-р М. Ясінський, Боринець, інж. О. Луцький, В. Чижевський, М. Дяченко, Я. Мартинець, Надя Білобрам та О. Навроцька.

— **Затвердження вибору бурмістра в Рудках.** Львівський воєвода затвердив вибір Михайла Бурачинського на бурмістра міста Рудки і Антона Бальковського на його заступника.

— **Вакаційний кооперативний курс РСУК. не відбудеться.** Подаємо до відома, що Повітове Староство в Надвірній не прийняло до відома зголошення про намір уладити вакаційний кооперативний курс в Ямнім у місяці серпні ц. р. Тому згаданий курс не відбудеться. — **Дирекція РСУК.**

— **Винахід, який варто опатентувати...** В одній камяниці у Львові при вул. Глибокій мешкає якийсь студент, який постійно виставляє у своєму вікні картони з написами, які інформують його знайомих — і незнайомих — про те, що він у тому часі робить, як „сплю", „мене нема дома", „я є дома" і т. д. Перед вікном збирається юрба прохожих.

— **Перекинули жидів через границю.** На граничному відтинку коло Маріянич, у вольштинському повіті, притримали двох німецьких жидів, що походять із Гамбурга. Німецька влада перекинула їх через зелену границю до Польщі. Вони не мали при собі ніяких документів.

— **Знаменний розпорядок у Ґданську.** Шкільна влада у Ґданську видала знаменний розпорядок, яким продовжила літні ферії у школах до 1-го жовтня. Треба зазначити, що наука у ґданських школах мала початися вже 5. серпня.

— **Лявіна засипала польських дослідників.** Агенція Ройтера повідомляє: Інж. Адама Карпінського, провідника польської експедиції до маляїв, і інж. Клярнека, члена тієї експедиції, засипала лявіна на висоті 20 тисяч стіп. Телеґрама аґенції не подає подробиць катастрофи. В другій телеґрамі аґенція повідомляє, що інж. Клярнер урятувався.

— **Залізничий касієр, що обтинав коровам хвости.** Під Скниловом арештувала поліція якогось чоловіка, що обтинав коровам хвости і взагалі робив враження умово ненормального. Виявилося, що це касієр львівського товарового двірця. На поручення поліції залізнича влада перевела у його діловодстві контролю і стверднла, манко у висоті 5.000 золотих. Як говорять, касієр програв ті гроші на кінних перегонах.

— **Чудом врятований від смерти попав до вязниці.** Перед кількома тижнями злодій Кульчицький застрілив нехотячи свого товариша Тежхалу підчас крадежі трускавок у Зубрі, пов. Львів; коли засував собі це, стрілив собі а револьвера у голову. Кулі годі було виняти, лікарі не мали найменшої надії урятувати самоубивника, тому поліція залишила його у шпиталі. На диво він поздоровів і вийшов зі шпиталю домів. Коли поліція довідалася про те, заарештувала його та віддала до диспозиції слідчого судді.

— **Крайева хроніка.** Умово хорий Фердинанд Пайда з Маріямполя увійшов до Дністра і сидів у воді 48 годин, доки не помер на серцевий удар. — Якийсь злодій кілька разів хотів украсти кури купцеві з Рудок В. Кенігові, що їхав до Дрогобича, але Кеніг зловив його і відібрав добичу. —

— **Гімназисти-злодії.** Перед окружним судом у Тарнові стануло 4-ох б. учнів тамошньої гімназії у віці 16 до 18 років, які обкрадали вистави крамниць.

— **Хотїли порозумітися з Марсом.** Користаставши з того, що вночі з четверга на пятницю Марс знаходився ближче Землі ніж колинебудь за останніх 15 років, радіеві експерти намагалися переслати сиґнал на ту планету. Експеримент перевели в обсерваторії Болдуїна у Злучених Державах у приявности багатьох астрономів. Сиґнал, що тривав 3 й одну четверту мінути, вислали з обсерваторії і згідно з обчисленнями він у тому самому часі повинен був вернутися назад. Експерти й астрономи чекали 6 і пів мінути, але сиґнал не вернувся.

— **Найстарший шведський король.** Дня 27. липня ц. р. шведський король Ґустав V. скінчив 81 літ і 80 днів життя, побиваючи рекорд довговічности всіх дотеперішніх шведських королів. Тільки літ жив основник династії Бернадоттів Карло Іван XIV.

— **Найменший підводний човен.** З Ню Йорку повідомляють, що Берней Коннет перевів на ріці Гадсон цікаві досвіди з підводним човном, який він сам збудував та опатентував. Цей човен важить усього 1200 фунтів і може вмістити тільки одну людину, яка мусить у ньому сидіти або лежати, бо човен високий в середині тільки 1 метер. Човен Коннета може робити на поверхні моря 14.4 км. на годину, під водою 10.8 км.

— **Поїзд вїхав у юрбу людей.** З Токіо повідомляють про жахливу катастрофу, що трапилася на залізничій стації в Тотсука біля Йокогами в Японії. На двірці зібралися громадно мешканці міста, щоб попрощати військові відділи, які відїзджали на китайський фронт. В одній хвилині у зібрану на одному торі юрбу вїхав у повному розгоні особовий поїзд, якого машиніст мабуть не зорієнтувався в ситуації чи не бачив людей. Одинацять осіб убитих, понад 20 важко ранених.

— **Діти на курсі протилетунської оборони.** Міністерство війни в Софії наказало зорганізувати курси протиґазової і протилетунської оборони для цивільної людности. Ці курси обовязкові для всіх від 7-ми до 60-ти літ.

— **Турецькі еміґранти вертаються до батьківщини.** З Анкари повідомляють урядово, що цього року має приїхати до Туреччини 14 690 турецьких еміґрантів, у цьому 11.290 з Болґарії і 3.400 з Румунії. Перевіз еміґрантів до Туреччини почнеться у вересні м. р.

— **Спис жидівських земельних маєтків у Чехії.** На підставі розпорядку протектора Німеччини для Чехії й Моравії про жидівське майно, мають жиди до 31-го липня ц. р. зголосити до краєвого надрадника всі земельні й лісові посілости, що є їх майном.

— **Тунель з Берхтесґаден до Зальцбурґа.** „Нюз Кронікль" подає вістку, що з наказу канцлера Гітлера будують тунель з Берхтесґадену до Зальцбурґа, довгий 18 км. Це дасть канцлерові змогу приймати у себе гостей не звертаючи на те загальної уваги.

— **Спека в Америці.** Спека в Ню-Йорку й околиці дальше триває. Хто міг, покинув місто та виїхав до надморських купелевих місцевостей. Втрати спричинені посухою обраховують на багато міліонів долярів. У стейтах Ню-Йорк, Ню-Джерзі і в Новій Англії занотували понад 50 випадків пожеж лісів. Городи на терені тих трьох стейтів посуха зовсім знищила.

— **Де Японія купує воєнні сирівці?** Як подає один англійський часопис, Японія спроваджує свої воєнні сирівці: 57% зі Злучених Держав, 20 відс. з Британської Імперії, 8.5 відс. з голяндських кольоній, 8 відс. з Німеччини й 1 відс. з Італії.

— **Хліборобська вистава у Москві.** Появився розпорядок ради народніх комісарів, яким визначено дату торжественного відкриття совітської хліборобської вистави на день 1-го серпня. Виставу відкриє совітський премієр Молотов у приявности членів уряду і делеґатів центрального комітету комуністичної партії. Технічний комітет виставн проголосив приписи, які обмежовують число відвідувачів до 10.000 денно. Підчас відкриття виставн премієр Молотов виголосить промову про стан хліборобства в СССР. Треба додати, що цю виставу підготовляли вже від трьох літ і її мали відкрити ще 1-го серпня 1937.

— **В Англії нема міліона безробітних.** Кореспондент „Івнінґ Стандард" повідомляє, що число безробітних в Англії зменшилося на 90 тисяч, через що перший раз від 1927-го року в Англії буде менше ніж міліон безробітних.

— **Згинув совітський летун.** У Москві згинув трагічною смертю майор-летун Мошковський, що був начальником відділу спорту „Осоавіяхім-у". Мошковський від кількох років керував вишколом легкопадників. Він сам мав ступінь мистця легкопадників, бо зробив сам 301 скоків. Часописи не подають обставин, серед яких Мошковський згинув, але він мабуть забився при випробуванні легкопаду нової конструкції.

— **Врятували німецьких туристів.** У четвер вполудне рятункова експедиція, складена з провідників і волків, дійшла до східньої стіни вершка Гохкальдер у Баварських Альпах, на якій від 4-ох днів перебувало 4-ох німецьких туристів, що під загрозою лявін і серед густої мряки не могли знайти дороги до схоронища. Рятунок прийшов дослівно в останній хвилині, бо всі чотири трималися вже останками сил. Тепер рятункова експедиція чекає, щоб поправилася погода і спровадить урятованих туристів до захисту.

Подяка.

В. П. Примареві Д-рові Недзельському за батьківське пікування мою особою підчас побуту в Народній Лічниці складаю з чолобіком щиру подяку

Левицькі — нотарі.

1458 1—1

Дописи.

ЗОЛОЧІВ.

Нема ніодного українського дитячого садка в Золочівщині. Вязне, ще перед ферілми, золочівський Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" вніс до повітового староства прохання на відчинення 15 дитячих садків. Але тільки дві місцевости: Вільшанщя та Угорці дістали дозвіл відчинити садки. Відмову інших прохань золочівське староство умотивувало фактом, що в дотичних селах є вже польські садки, які не відмовляються прийняти на літо також українські діти. Досі не вдалося завтивізувати українських дитячих садків навіть у тих двох селах, де їх староство дозволило і то тільки тому, що провідниці садка й досі не змогли дістати „свідоцтва льояльности". Таким чином у Золочівщині нема тепер ніодного українського дитячого садка. Зате польських „піжпольонїй" є в Золочівщині, як кажуть, коло 70.

ПІДЛЮТЕ.

Підлютє — нечинний живець робить вражіння. Як минулими роками було тут повно літників, так тепер у пансіонах під управою Сестер Служебниць є всього до 10 осіб. Пусто і глухо, ніхто не співає, ніхто не ходить, усе мов по руїні. А шкода. Як тут чудово і гарно! На жаль, мало хто знає,що кожному можна сюди приїхати і користати з тих Божих дарів. У приватних пансіонах ми бачили вже двох священників і поважного рибалку інсп. Павлюка (з родиною), що самівно цілими днями ходить з вудкою понад воду і дивом воду міряє, бо потруги також налякалися передвоєнної тиші, поховалися і не хочуть ловитися на гачок. На Петра і Павла на Камінець примашерували обі дівочі оселі зі Сокола й Остедору і разом з приватними лікувальними та мешканцями Підлютого облягали малу церковцю, де на Службі Божій, що її служив о. Ліщинський, катехит зі Стрия, співав прекрасно хор дівочої оселі з Сокола.

Зразкове господарство інж. д-ра Миколи Сасвича на Осмолоді заслуговує, щоб його оглянули ті, що бажали би знати, як треба і можна використати кожний кусок землі для плекання городовини чи інших корисних плодів. Уже здалека звертає на себе увагу величезна зразкова пасіка. Близько 300 шпів різного типу робить імпозантне вражіння. Вже саму ту пасіку і пов тижатів, що вчаться ходити коло бджіл та пізнають кожну систему вуликів, як також спосіб і пору праці у пасіці під доглядом досвідченого інжиніра, доброго лісового господаря, варто побачити і варто для того приїхати до Підлютого-Осмолоди. Але крім пасіки можна побачити тут ще штучну інстругарню, спосіб, як осушувати неужитки, плекати дріб та інші господарські тварини. Все те ставить господарство інж. Сасвича на висоті найкращих зразкових господарств.

Лісовий музей в Осмолоді. Атракція живця Підлютє — це лісовий музей в Осмолоді, що його організував інж. М. Сасвич. Три кімнати повні експонатів дають нам картину усього того, що є і живе в лісах Митрополії. За два роки музей гарно розвинувся. Сьогодні він добре впорядкований у скляних габлютах. Інжинір Сасвич обведить нас по кімнатах музею, пояснює все і показує цінні експонати, між якими бачимо великих розмірів пугача, чорного бусьла, цілу родину тетурів. На 43 роди птиць у лісах Митрополії є в музею 37 вишханих. Крім того є вишхані звірі. Цікаві колекції оленячих рогів і родини оленів почавши від ембріону оленя та маленьких дикіз, яких у нікого музею не стрінете. Окрему кімнату займає колекція отрутьогів і роди дерев та їх різнородні шкідники. Цікава колекція скорішки дерева і різнородні штучні зранення дерева гранатами й кулями, різні російські нашестя світової війни, обросші і залиті кору. Окрему кімнату займає рибальське й пасічниче приладдя, якого збірку зроблено, беручи під увагу історію пасічництва і рибольовства та їх розвиток. З жалем ми покидали гостинних господарів, що не жалують труду і сил, щоб працю, за яку взялися, поставити на відповідному рівні.

Чи знаєте Ви, кількo є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — В ч і т ь н е п и с ь м е н н и х!

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (ЛІГА).

В неділю 30. п. м. розіграє Україна товариські змагання останнього матча з лігового дружинами Погоні. Цей виступ дружини України перед недільними змаганнями на мистецтво (дня 6. 8. грає Україна тов. змагання з Гарбарнею у Львові, а 30. 8. мистецькі з Погонею у Стрию) зі сильним противником, повинен зібрати на гриші багато глядачів, тим більше, що у Львові давно вже не було добрих змагань, а Україна грала востаннє ще 18. 6. з Юнаком (6:2). Обі дружини виставлять свої найкращі склади, зокрема Україна матиме у повному складі, в якому перемогла у Станиславові Реверу. Змагання ці відбудуться в год. 5 попол. на гриші Погоні. Ціни вступів нормальні. Для членів обох клюбів значна знижка. **Карти вільного вступу важні тільки редакційні.**

НОВЕ СЕЛО — ОРЛИ ДОБРОМІРКА 3:5 (2:2).

НОВЕ СЕЛО 28. 7. Змагання між дружинами тих двох кіл зі зрумат попередньої по досить цікавій грі перемогу та заслуженою перемогою гостей, що не виростали багатьох позицій, а зокрема грали цілі змагання вдесятку. На безнадійно приготованому й зовсім необладнаному гриші вдалій гра в першій половині з легкою перевагою кондиційно вільніших змагунів Нового Села; в другій половині на гриші існують тільки технічно кращі та психічно витривалші Орли, де вибивалися: Гр. Гевусь (стрілець 4 воріт) і Яр. Васильовський (1); Кальба, Романишин та Манеюк. У господарів поміж вдалими рівень вибивалися: чільник, воротар та правий заложник. Нечисленна публіка за змінним вимаганій поводилася взірцево. Організація змагань слаба. Суддював студ. Свищ Роман.

СКОКОВИЙ ТРИЗМАГ

Сокола V. Львів—Замарстинів, відбудеться в год. 3.30 пополудні на площі Сокола V. при вул. Замарстинів ч. 1 (остання зупинка трамваю ч. 10), а не як „Діло" подало в год. 11-ій передполудній.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Євген Гловінський: ФІНАНСИ УССР. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава 1939. 8-ка, ст. 381.

Сава Крижич: В ПРАЛІСАХ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ. З ілюстраціями автора. Бібліотека Т-ва „Сокола". Станиславів, 1939. 16-ка, стор. 92.

о. Йосиф Раковський: ГОСПОДАРСЬКИЙ ПОРАДНИК. Недостачі й хиби селянського господарства, та як їх усунути. З ілюстраціями. Бібліотека Т-ва „Сокола". Станиславів, 1939. 16-ка, стор. 64.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VIII. Ч. 13-14. З 15-го липня 1939. — Львів. Зміст: о. Юліян Дзерович: Обіжник Митрополита Андрея Шептицького над українським шкільництвом. — Франц Конопінський: Дерунок старої Галичини. — М-р П. Кривицький: Характер в теорії і дійсності. — Д. Коренець: Жіночі ріжничі школи. — Д-р П. Біланюк: Суспільне й індивідуальне виховання. — Д-р М. Нушпар: Реформа шкільництва в Німеччині. — Навчання кооперації у школах Р. Ш. — Статут і правильник кооперативи учнів. — П. Гошовський: Рідна Школа в Хенерові. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

НОВА ХАТА. Двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XV. Ч. 13-14. З 1-го липня 1939. Львів. Зміст: Галя Мазуренко: Калинчика в лісі. — Оленка Оса: Казка про Синю Чічку. — Х. Конопенко: Українська Жіноча Національна Рада. — Є. Шуфлят: В прогульках на Бубнище. — Яр. Мандюк: Коли зацвіли перші рожі. — Наїне довідля. — У. С.: Батьки в таборі. — Інж. Л. Бурачинська: Наше господарське шкільництво. — Жевлія: Вовча сім'я. — Вістка з курсу в Станиславові. — О. З.: Міжнародня Кооперативна Гільда. — Різні вісти. — Най: З чужої літератури. — М. Н.: Радісна авдиція. — Г. Л. К.: Лесь Дерзач. — Н.: Що кому треба на вакації? — Наталія К.: Відпові мешканий. — Н. К.: Відпочинок для жінки господині. — Прийшов. — Н. Гавриш-Костецька: Відпова в часі вій. — Форми для всіх. — Покази української моди. — Уваг: Шукаймо домоткань. — І. Вишнівська: Хрестина.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Рік XV. Ч. 8. Червець 1939. Львів. Зміст: Нова церква на Прешевщині. — Юрій Самой Ом. — Акційна спілка як форма підприємства. — Огляд технічної преси. — Технічно-господарський огляд. — Технічно-організаційні справи. — Організаційні справи.

БОГОСЛОВІЯ. Тримісячник. Видає Богословська Наукове Товариство. Том XVII. Кн. 1. За 1939. Львів. Зміст: Папа Пій XII. — о. д-р Володимир Фіголь: Учительське Євангеліє Кирила Т. Студитського. — о. д-р Микола Кобрад: Нарис історії середньої філософії. — Демитрюс Михайлишин: До окасіонів от сюйо Митрой Яворівський оперіс „Петра Фіделі". — Вибрані питання. — Огляди й оцінки. — Всячина, хроніка. — Богословське Наукове Т-во. — Книжки й часописи.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Журнал краєзнавства й туристики. Орган Українського Туристично-Краєзнавчого Т-ва „Плай" у Львові. Рік III. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів.

СВІТЛО Й ТІНЬ. Щомісячник. Журнал Українського Фотографічного Т-ва у Львові та його Філій. Рік VII. Ч. 7. Липень 1939. Львів.

—о—

Еттінґера Бальсам На Мозолі

уживаємо проти пагиттів і поранної шкіри

Склад і виріб

Антика М. Еттінґера

1443 Львів, пл. Голуховських 14. 2—11

ОГОЛОШЕННЯ

за оголошення редакція невідповідає

Манікіри шкіряні пудерниці: вівограми різні машинки дзеркала гребені в приладдя і парасолі поручає робити гуртової продажі

Н. БАРЕР ЛЬВІВ, Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота 29. 7. год. 20. „Варшавські роси".
Неділя 30. 7. год. 16 і 20. „Варшавські роси".

Театр Різнородностей.

Субота 29. 7. год. 20 Варшавська політичне тепло.
Неділя 30. 7. год. 17 і 20.30 „Орел контра решка".

Український Театр ім. І. Котляревського ЮСАВ:

30. 7. Тополя.
31. 7. Муза за офсайди.
1. 8. Царівна Грузії.
2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирик в Львові.
З Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

РОЖНІВ:
30. 7. Зі старовинний престіж.
31. 7. Дай серцю волю.
1, 8. Нельмовська пані Кочубеїха.

КОВАКИ:
30. 7. год. 4. попол. Мати найомичка.

Український Хор Дм. Котка:

29. і 30. 7. Сповідь.
31. 7. Корчма.
1. і 2. 8. Січеславську Вольне (Прослава)
3. 8. Конюхів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

30. 7. Самбір.
6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Львів.
28. 8. Сянік.
3. 9. Рихтичі.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий в радія та грамофонових крузків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

РІЗНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Суботка", „Трикутник нарічниця".
АПОЛЛО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Ноші люди".
БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Крийся над Гонолюлю".
БАЛТИК: „Містер", „Секретарка й чоловік".
ВАНДА: „Право переїзду", „Весілля в парку".
ГРАЖИНА: „Блакитна парада", „Пригода на морі".
ЕВРОПА: „Тяжко здобути жінку".
КАСІНО: „Шпигунові вівчання".
КОПЕРНИК: „Буревій", „Петрусь серед мурзинів".
МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Петрусь серед мурзинів".
МЕТРО: „Під фальшивим обвинуваченням", „Німий герой".
МУЗА: „Комбетанти", „Бджьор".
МІРАЖ: „Альпійські вовки", „Маленький хрещик".
ПАКС: вечірнє.
ПАЛЯС: „Три невинності".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Каріома".
РОКСІ: „Володарка джунглі", П. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня лонька почтмайотра",
СТИЛЕВІЯ: „Експрес Париж-Тулюза" і ревія.
ТОН: „Пан в мілліонами", „Вроджеї Біл".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХІМЕРА: „Кожному вільно коханя".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): **Північно-італійські озера: Лаго Маджоре, Комо, Гарда.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 29. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.15 Дитячий садок у вольєрі безробітні, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудне. авд., 13.00 З вокальної музики, пл., 13.25 Музика з пл., 14.20 Із життя хліборобів, організацій, 14.35 Господ. вісти, інформації, 14.45 Аміт. для дітей, 15.15 Інструм. музика, орк., 15.45 Господарські вісти, 16.00 Популярний дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хронік подій у тижні, 17.00 Вибрані вісти з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл., 17.50 Про суспільне забезпечальні, старших і працю, 18.00 Хор, дит. форт., скрипка, 19.00 „Сімома мовами до семи гір" радіодрослуть із участю Щепка та Тацька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка: Поляки на чужині, 20.00 Явожинські Татри, сольно-дуз. вад., спів, гуслі, капела, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Львівські спортові вісти, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., Данів хор, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 30. липня 1939.

7.00 Порання хліборобів; Що треба знати перед цьогорічними жнивами, Музика з пл., 7.30 Хліборобська газетка, 7.45 Що чувати серед хліборобів, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Концерт військ. орх., 9.00 Тремом. з Августова, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Концерт фільг. орх. з Львівської, пт., 13.00 Вибрані з творів Пілсудського, 13.05 Львів, осередок військ. руху, 13.15 Музика, 14.45 „Пан Тадей", 15.00 Скандинавські танки, пл., 15.15 Сьвятонь прикрашує помешкання на селі і в місті, музика з пл., 15.35 „Дух перемагає", фрагм. із пов. Софії Коссак: „Теребовлі", 15.45 Для сільської молоді: Загосподарую нежитей, Наша молодина рідна, 16.15 Актуальна гутірка, 16.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Музика, 17.15 Хто відповість, 17.30 Оркестра, вістки, 19.00 Театр Уяви: „Сан Юст", сцени з життя Львівці, 19.30 Програма на завтра, 19.35 З балетової музики, пл., 20.05 Спортові льокальні вісти 20.10 Вруч. тижневик, політ, огляд вет. дениик, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.15 Розр. концерт: орх., Данів хор; у перерві в год. 21.50 „Добрий жарт", конкурсова авдиція, 23.00 Останні вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

Понеділок, 31. липня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців: Як працює організаційно-торг. бюро, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авдиція, 13.05 Розр. музика з пл., 14.00 Для школярів: „Героїчний ведмедик", 14.15 „Римський-Корсаков", „Еспанські хімери", пл., 14.35 Господарські вісти, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Давід Копперфільд" 15.15 Популярна музика, 15.45 Господ. вісти, 15.55 Гутірка КНО, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Концерт хорів із пл., 16.45 Фізика, 17.00 Вибрані та програмові вісти, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Симф. музика 20-го століття, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Давня фламандська музика, 18.20 Ірл Темпінський Шлеськ, 18.30 Форт. рецеталь Лілі Барані, 19.00 Резерва, 19.30 Розр. концерт симфон. орх., опіля, 20.10 Резерва, 20.25 Хліборобські скрипки 20.35 Спортові льокальні вісти; 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 Музика репортаж зі Шанзалізрій 21.30 Вістки й сіни та слова, 22.00 Танк. музика і пл., 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 1. серпня 1939:

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.40 Військова орх., 8.15 Прогулянка в горо, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бізнесу, 14.35 Господарські вісти, біржа, 14.45 Перерванні виконці, 15.00 Верховинська музика з пл., 15.15 Популярна муз. орх., 15.45 Господарські вісти, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові твори, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вибрані вісти з міста та провінції, 17.10 Мендельсон: Італійська симфонія, пл., 17.45 Технічна скрипки, 18.00 Симф. рецеталь Е. Вайдерд, 18.25 Брамс: Тріо на форт., скрипку, альтівку, 19.00 Для робітників; 19.30 Орх., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Про суспільні виноградництва, 20.35 Спортові льокальні вісти, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 „Сівільський цирульник" оп. Россіні; У перерві літер. нарис: „Про Росію за „Сівільського цирульника", 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 29. липня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Хор, військ. орх., БЛІГОРОД 20.00 Дуга орх., 21.10 Нар. піснички, 22.15 Лекка музика, БУДАПЕШТ 16.45, 21.40, 22.40 Різноманітні комунікати, 17.10 Скрипка, 18.00 Мадяр. пісні, 19.25 Популяр. симф., концерт, 21.05 Танк. музика, 23.10 Цит. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Нар. піснички, 19.00 Вес. авд., 20.15 Фрагменти з оп. Лекара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Народна і розр. музика, 20.15 Оп. музика, БОЛЬНГАГЕН 22.30 Фрагм. з улюблених оперет, ЛЮБЛЯНА 21.00 „Сівіль" оп. Доніцетті, МІЛЯНО 17.15 Нові книги, 21.00 Концерт на органах, 22.30 Камер. орх., 23.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.30 Форт., 20.35 Симф. концерт, 22.30 Оп. муз., РИГА 19.05 Романтична муз., РІМ 20.30 Симф. орх., 22.30 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.00 Вок. концерт, 20.50, 21.25 Легка муз., СОТЕН 20.00 „Чародійний флет оп. Моцарта.

Неділя, 30. липня 1939.

БЕРЛІН 9.00 Шубертова Симфонія, 10.00 Форт., 20.15 Великий розр. авдит. БЛІГОРОД 21.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 13.30 Пісенний, 22.00 Цит. му-

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси — **інж. Ярослава Білинського**

ЛЬВІВ ул. Оборони Львова 15: (д. Сикстуська 43) Тел. 236-32.

Вечірні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання й дійсні моторизації та запевнити собі певний прожиток.

— Інформації і записи щодня. —

599 19-55

Найкраща українська ПАСТА до взуття виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

ПАРАСОЛІ до саду, міночі, мужеські і дитячі майже ЗАДУРНО
з найтривкіших матунків що не промакають і не тріскають найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна на виробництво парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Леві онів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконує мо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.
Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. CSAVE
Виключна продажа в перфумерії С. ФЕДЕРА
Львів, Синстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

Блощиці. каралюки

та інші гадинаси **нищить безслідно** разом із зародками новочасними електричними апаратами і газами „B. F.", не ушкоджуючи жадних предметів. Однорічна гарантія.
„НЕВЕГО"
Львів, Падеревського 9. Тел. 236-51. 1348 2—?

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає БЕРКУТ
Вул. Вічна 11 Львів

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ
3128 10—15

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для постачання водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.
1361 4—12

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п. ч. 12 тел.: 295-88.

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інженір будівництва
ЛЬВІВ, ВУЛЕЦЬКА 32,
тел. 261-07.
Виконує: плани — статичні обчислення — будови.
ч. 1195 4—?

Найдешевша вирібна сітка до огорож „СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33.
1414

Баку, БУДАПЕШТ 12.30 Мад. пісні, 15.45 Дуэт орх., 18.50 Популярний симф. концерт, 20.00 Різномовні комунікати, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Великий розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Військ. орх., 22.30 Бах, Вівальді, ДРОЙТВІЧ 18.30 Форт. рецталь Егона Петрі, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.10 Мандоліна, банджо, ЛІЛЬ 20.30 Легка музика, МІЛЯНО 17.30 Симф. концерт, 22.30 Сюїта, ОСЛЬО 18.30 Опір, 19.25 Танкова музика, ПРАГА 19.15 Чеські пісеньки, розр. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Театр, 20.15 Пісеньки, 21.00 „Орфей" оп. Глюка, РИМ 17.00 Мельодія і ритм, 20.55 „Кармен" оп. Бізета, СОФІЯ 18.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Оперетова музика.

Понеділок, 31. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 19.00 Гарні голоси, БЕРОМІНСТЕР 20.00 „Кармен" оп. Бізета, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісеньки, 21.10 Сюїта, 22.15 Сніз. БУДАПЕШТ 17.00, 20.00 Різномовні комунікати, 17.40, 22.00 Циг. орх., 19.25 Арфа, 20.00 Опера, ВІДЕНЬ 19.00 Балади, 19.30 Актуальний огляд, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Невідомі твори відомих композиторів, 20.15 Брукнер: VIII. Симфонія ц-моль, 21.35 Солісти, ЛІЛЬ 20.00 „Грізельда" оп. Масенета, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Фінські нар. пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.30 Симф. концерт, ПРАГА 17.30 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Клявесин, 20.15 Пісеньки, 20.30 Сюїта, 21.00 „Федра" оп. Масенета, РИМ 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 18.00 Нар. муз., 19.00 Вок. концерт, 20.50 Розр. музика. 21.40 Танкова музика.

Вівторок, 1. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.20 Орх. концерт, 19.00 Балетова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. орх., 17.10 Форт., 18.10 Легка і танк. музика, 22.40 Різномовні комунікати, ВІДЕНЬ 21.15 Оперова й оперетова музика, солісти, хор, орх., 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 16.00 Нар. і розр. музика, 19.00 Дж. Айрленд: Форт. тріо е-дур ч. 3., 19.15 Сніз, 22.30 Бах: Соната ц-дур на флет і форт., КЕЛЬН 20.30 Танк. вечір, МІЛЯНО 21.30 Симф. концерт, ПРАГА 21.00 Римський-Корсаков, Бородін, Дворжак, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, РИГА 18.20 Лотиські нар. пісні, РИМ 17.15. 21.00 Орх., 20.30 Хвилина симф. музики, 22.10 Мельодія і ритм, СОФІЯ 18.00, 21.40 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.50 Російські романси.

Біржа

Львів, 28 липня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·30—90·77, Долари америк. 5.30·50—5.33·00, Долари канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. гол. 284·20—285·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35, Фунти англ. 24·83—24·99, Гульд. гдан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·85—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·95—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02. Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 100·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 79·00—79·00. Моджеїв 17·75— 17·75, Островець 78·00—78·00, Стараховичі 47·00—47·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50 Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 5 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·50—80·50, 5 конверсійна 60.50 з залізничка 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консохідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Львів, 28. липня 1939.

Пшениця черв. однор. з 1939	20.00	20.25
Пшениця червона збірна	19.00	19.25
Пшениця біла односіяна	20.00	20.25
Пшениця біла збірна з 1939	19.00	19.25
Ячмінь на зимно з 1939	16.00	16.25
Ячмінь пастівний	15.00	15.50
Мука пшен. разова 0.95%	25.50	26.00
Висівки пшен. грубі	9.50	9.75
Висівки пшеничні середні	8.50	9.00
Висівки пшен. мілкі	10.00	10.75
Висівки житні	8.00	8.25
Рипак озимий	44.75	45.50

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 28. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця знижкова.

Подяка.

З волі Всевишнього відійшла з цього світа 23. 7. **Олександра Лотоцька**, вдовиця у Стрию. Цією дорогою складаю найщирішу подяку Вп. о. Гавриляшинові, пароховi Стрия, Вп. о. сотрудникові, Членицям „Марійської Дружини" і всім іншим Вп. Панам і Панам, які в часі недуги поспішну відвідували і потішали, а по смерти відпровадили на місце вічного спочинку.

Сестра.

ЛІТНИЦЯ

СКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілли „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 25—4

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії віддають в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані кушелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 2-10

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

АДВОКАТ бажав би пізнати в цілі матримоніяльних подружжя освічену й господарну панну у віці коло 25 літ. Зголошення по можности із знимкою до Адміністрації „Діла" під шифрою „Пані-стра". 1454 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПОКОЇВКА 26-літня панна Юлія Пшеродилена в Королівці повіт Борщів шукає праці господині й кухарки в домах українських священників; має свідоцтва. Зголошення на адресу Горбачівна, вул. Легіонів 49. 1463 1-1

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТОВЕ мебльованої комфортове помешкання від 1. серпня Вітівська 2, Лисаківської. 1457 2-2

ДО ВИНАЙМУ комфортовий умеблований покій. Пасльонів 28. І. пов. 1460 2-3

ШУКАЄМО дві кімнати, кухня, комфорт від 1. IX. — Зимна Вода, Гетьм. вілли „Варшавянка". 1462 1—2

КІМНАТА до винайму, електрика, лежанчика (можна з харчем) для 1—2 осіб, вул. Варшавянка ч. 14. 1464 1-1

РІЖНІ

ЛІКАР стажист у Львові шукає платного заняття. Глобінського 2, м. 7 1466

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 1467 1-12

ШУКАЮ інтелігентної старшої жінки до управи дому і ретельної опіки немічного урядовця. Адміністрація „Діла" під „Опіка". 1455 2-2

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміна адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 4—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. — Тельфон 270-25. 1446 2—

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2333 38-52

РОЗВОДИ в Духовному Суді провадить і у справах розводових інформує консисторський оборонець Павло Денисенко, Варшава, Вєспульна 60/4. 1346 5-5

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 75-0

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Коперника 4. Репарації виконує негайно. 1417 4—6

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 4-40 2816

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша 1017 Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Ф-МА М. ФРАЙЛІХ
заведення бандажів у Львові,
повідомляє, що таксамо як 50 років тому виробляє у своїм домі спеціяльні пропуклинові бандажі і черевні на шлунок, вул. Городецька 35, тепер Генер. Токажевського 38. 1470. 1-10

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій неначинає до дня 20 серпня 1939. 1448 3-3

Найкраще мило для ванни і для прання **„ЛЕВ"** Львів, Замарстинівська 33.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Wtorek, 1. sierpnia 1939. N. 172.
Вівторок, 1. серпня 1939. Ч. 172.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телефон 229—41.

ПЕРЕД НАРОДИНАМИ НОВОГО ЛАДУ

(Передова стаття)

Універ. влада усунула проф. Кубійовича

Анґлійці про Україну

Мусоліні зажадає звороту Мальти

Боротьба зі шпигунством у Франції

Державні діячки в СССР

„Не всі куховарки стають дипльоматками"

Таємнича катастрофа сов. літака з ґенералом і старшинами

Розстріляли Єжова

Кровавий інцидент на румун.-мадяр. границі

Поразка Ліґи Націй у Китаю

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 172 (15.251).
Ч. 172 (15.251).

Lwow, wtorek 1. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 1. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-41
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.000
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Як Франція забезпечується
перед міжнародніми несподіванками?

УРЯД ПРОДОВЖИВ КАДЕНЦІЮ ПАРЛЯМЕНТУ ТА ОГОЛОСИВ ДЕКРЕТИ ПРО БЕЗПЕКУ РЕСПУБЛИКИ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Мін. Бонне виголосив на вчорашньому засіданні ради міністрів експозе про міжнародне положення. **Міністр спинився довше на французько-британсько-совітських переговорах і ствердив, що вже дійшло до порозуміння в головних справах. З Лондону виїжджає в тижні британська військова місія під проводом генерала летунства та адмірала. Одночасно з Парижа виїде військова місія під проводом ген. Думана.**

По засіданні ради міністрів у суботу предложено през. Лебренові до підпису 90 декретів. Між політичними колами **найбільше зацікавлення** викликало рішення **ради міністрів у справі продовження каденції теперішнього парляменту до 1. червня 1942 р.** Ось так уряд хоче збільшити оборонну силу краю усуваючи з політичного життя все, що могло б ослабити міжнародне положення Франції. Французька преса пише, що проти цього рішення виступав лише віцепрем. Шотан та міністр освіти Зей.

У звязку акції уряду у справі мобілізації сил повстав генеральний комісаріят до інформаційних справ, себто міністерство пропаганди. На чолі цього генерального комісаріяту став відомий письменник і драматург Жан Жіроду. Одночасно уряд створив начальну дирекрекцію державних радіостацій, що підлягатиме раді міністрів.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. У нинішньому Вістнику Законів появилось безліч декретів, що їх приняла в суботу рада міністрів та які підписав уже през. Лебрен. **Найважнішими зпоміж них декрети про безпеку держави. Декрети передбачують дуже гострі кари аж до кари смерти навіть підчас миру. Один з декретів постановляє, що за провини відповідають не лише французи, але також туземці країв, що підлягають владі Франції; далі військові і моряки, які є на французькій службі. Один з декретів передбачує кару смерти за: знищення, ушкодження корабля, літака чи матеріялу, необхідного до будови або інсталяції національної оборони і за вчинок, що може припізнити будову або перешкодити правильному діланню засобів оборони.** Далі декрет вичислює, що підпадає під тайну національної оборони, означує злочин державної зради, за яку загрожує кара смерти таксамо, як і за замахи на зовнішню безпеку Франції.

Крім того появився декрет про популяційну політику та про фінансову допомогу для родин. Декрет передбачує спеціяльний податок, що його платитимуть парубки, розведені або бездітні вдівці. Висота податку залежна від доходів платника. Особи, які мають менше ніж 50.000 франків доходу, платитимуть 3%; особи, які мають понад 800.000 фр. доходу — 20%. Подружжя, які по двох роках не мають дітей, платитимуть 2/3 податку, що його платять нежонаті. Від податку звільнені теж ті платники, яким діти повмирали, якщо бодай одна дитина дожила до 16 років; не платять його теж особи, які дістають 40% або вищу інвалідську ренту і вкінці платники, які мають одно або більше дітей.

МІН. РЕЙНО ПРО ЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Міністр фінансів Рейно виголосив в суботу промову в радіо про економічне положення Франції. Головним завданням Франції — заявив міністр — це дійсне і всесторонне відродження. Теперішній устрій Франції виявив повну свою вартість у важких умовинах пристосовуючись до них. Далі мін. Рейно обговорив фінансову акцію уряду взиваючи до боротьби з безпідставною критикою. В теперішніх часах „білої війни" нема місця на зневіру тимбільше, що вона зовсім неоправдана. Французький експорт та продукція головних промислів виявляють поважний аріст так, що можна з оптимізмом дивитися на майбутнє. Безробіття теж сильно впало. Далі міністр підкреслив, що Франція виграла „боротьбу за золото". Почавши від кінця березня ц. р. Франція має у Злучених Державах найбільший запас золота на світі, що постійно зростає незважаючи на великі видатки на купно літаків закордоном і сирівців для воєнного промислу. Субскрипція дозброєневих бонів і дрібні ощадности теж зростають. Все це збільшило зброєневу продукцію та дало змогу удержати дотеперішній рівень цін. Свою промову міністр закінчив заявою, що ніхто не може перешкодити господарському відродженню Франції, хіба що французи самі стратили б віру у свої сили. Перемога або програна у „білій війні" залежить від самих французів.

Французька преса широко розписується про оголошені декрети та про промову мін. Рейнода. Дуже прихильно прилюдна опінія приняла кодекс французької родини, що має врятувати Францію перед депопуляцією. Продовження каденції парляменту вважає преса наскрізь політичним ходом. Майже вся преса, крім преси суспільної партії полк. де ля Рока, ставиться прихильно до цього рішення уряду, бо воно успокоїть лише атмосферу у краю. Проти цього рішення виступають теж комуністи та соціялісти, що мають у парляменті багато послів. Багато місця присвячує теж преса промові міністра фінансів. Преса пригадує, що до Франції напливають далі капітали зза кордону і що вирівнальний фонд передасть до банку Франції нових 5 міліярдів золота так, що запас золота зросте до 95 міліярдів франків.

БОРОТЬБА ЗІ ШПИГУНСТВОМ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. „Ле Матен" пише: Від початку цього року поліція в боротьбі зі шпигунством перевела 25.000 допитів та арештувала 236 осіб. Уряд безпеки обняв своєю діяльністю також територію північної Африки і в Альжирі повстане поліційна радіостація для безпосередньої комунікації з центральним урядом. Цей факт — пише „Матен" — найкраще доказує, що влада стежить за всім дуже уважливо.

Новий представник Німеччини їде до Льондону?

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Паризька преса живо зацікавилась наглим поворотом канц. Гітлєра до Берліна і пише про оживлення активности німецьких політичних кол, яких мабуть схвилювали останні події, зокрема виповідження торговельного договору між Злученими Державами та Японією. „Евр" пише, що канц. Гітлєра заскочила нагла вістка, якої він зовсім не сподівався. „Ексцельзіор" повідомляє з Льондону, що канц. Гітлєр підчас свого побуту в Берліні обговорив з мін. Рібентропом справу висилки до Льондону одного з вищих партійних діячів на переговори з керманичами британської політики справи політичного замирення Европи. Канц. Гітлєр переконаний — пише кореспондент — що справу Ґданська можна розвязати без війни, але не вирікся своїх ревіндикацій, що їх сформулював у квітні 1939 року.

САРБРІКЕН, 30. 1. ПАТ. Канц. Гітлєр з мін. Рібентропом перевів інспекцію фортифікаційних робіт на території Саари і Палятинату. Вечором канцлєр вернувся літаком до Байрайту.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Паризька преса пише, що французькі політики дістають від суботи листи та брошури з Німеччини того змісту, що Ґданськ повинен вернутись до Німеччини. Перед 15. серпнем ц. р. — пише французька преса — не слід сподіватись якогось напруження. Нових спроб шантажу Німеччини чи Італії можна сподіватися щойно у вересні ц. р по конґресі в Нірнберґу. Покищо Німеччина веде сильну пропаґандивну акцію у справі Ґданська.

ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

ТОКІО, 30. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: Парафований в останньому часі торговельний німецько-японський торговельний договір управильнює подрібно взаємини обох держав з третіми державами, щоб омминути зайвого суперництва між цими двома державами на закордонних ринках. **Торговельні японські кола вдоволені з нового договору, що передбачує вивіз японської бавовни і привіз німецьких машин, необхідних** для японського промислу.

Поява марш. Бліхера на на Далекому Сході?

До Риги надійшли вістки, що совітський уряд числиться зовсім поважно з вибухом японсько-совітської війни і то вже в найближчому часі. Тому в команді совітської армії на Далекому Сході дійшло до великих змін. Отже зовсім несподівано усунули команданта першої т. зв. приамурської армії ген. Штерна. На його місце прийшов командор Картовський. Одночасно зреорґанізовано цілий його штаб, якого деякі члени арештовані. Арештовано теж багатьох політичних комісарів на Далекому Сході. До цих арештувань дійшло у звязку з безпідставними закидами супроти марш. Бліхера та його співробітників, що ослабило оборонність совітської армії на Далекому Сході. Тому, що Совіти опинилися знову у важкому положенні на Далекому Сході Політбюро рішило направити кривду марш. Бліхерові, щоб таким чином зміцнити духа червоної армії на Далекому Сході.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Авас повідомляє з Москви: Шеф штабу першої спеціяльної армії на Далекому Сході ґен. Попов став командантом першої армії на місце ґен. Штерна. Мотиви, чому усунули ґен. Штерна, невідомі.

—o—

Перед народинами нового ладу...
національна справедливість.

Львів, 30. липня 1939.

Розеднання між народами доходить під сучасну пору до крайніх меж та спричинює такий загальний хаос, що серед людей доброї волі всього світу родиться **туга за створенням нових міжнаціональних відносин.** Як подорожникові в пустині фата моргана, так і нам, спрагненим правди у взаєминах між окремими людьми і національної справедливости між цілими народами, здається часом, що вже таки наростають якісь нові моральні цінности, що вони здобувають уже чимраз більше прихильників між кращими людьми та людськими громадами і що — наперекір фатальній дійсності — вони **віщують недалеку перемогу нового міжнаціонального ладу, основаного на правді, взаємному пошанівку та рівних правах усіх народів...**

Щоб і не думати — також між сучасниками є, кажучи словами Т. Шевченка, „апостоли правди", є одиниці та навіть цілі національні чи суспільні групи, що не втратили почуття національної справедливости для всіх не тільки великих, але й малих народів, не тільки для „власть імущих", але і для долею покривджених; та, на жаль вони в такій меншости, що їхній вплив майже ніякий. Світ матеріялізму, що в національній ділянці став світом крайнього національного егоїзму і зоольогічої нетерпимости, а в дальших наслідках світом неправди й насильства взагалі — в наших часах панує всевладно та робить людину людині і нарід народові заклятим ворогом... Той дух матеріялізму й егоїзму в 1919 році святкував свій тріюмф у Версаю, де під фальшивим претекстом самовизначення націй торговано ріжними народами як мертвими предметами і де знищено монархістичні самодержавства Росії, Німеччини й Австро-Угорщини на те, щоб покласти основи під владу деяких нових самодержців.

Гасло самовизначення народів, проголошуване з кінцем світової війни як оздоровлення міжнародніх відносин, не здійснилось так, як треба, майже в ніякому випадку, бо великі переможні держави не завели справедливого ладу між народами у світі, а принесли ще більший нелад, ще більший хаос, ніж той хиткий лад, що таки був якимось ладом перед світовою війною.

Минулого року здавалося, що великі европейські держави: Англія, Німеччина, Франція та Італія прийшли нарешті до переконання, що привернення чи запровадження ладу в европейських міжнаціональних відносинах не можна перевести, не здійснивши передтим по справедливости права на самовизначення кожного европейського народу. Але отся добра опінія про наміри великодержав показалася однодневкою та метеором: вони роздерли Чехословаччину, але Карпатській Україні відібрали право самовизначитись...

І ось так, нікуди правди діти, все і все йде далі в хаосі: змінюються люди, але сучасні обставини неладу і неправди коли навіть часом змінюються, то хіба тільки на гірше... Пошана до високих ділячих родів не все була оправдана ділами і заслугами їхніх живих членів, та сучасних керманичів, від яких залежить життя мільонів, також нема за що надто прославляти або й канонізувати, бо вони досі нічого тривкого не доконали в інтересі дійсного замирення між народами на основах справедливости.

Колиж в останньому часі при акомпаніяменті военних погроз іде затяжна міжнародня боротьба за шляхи та життєві простори, то, очевидно і самозрозуміло, що найбільше зацікавлені в цьому, яка доля їх чекає і що з ними буде, ті національні групи або цілі народи, які лежать в орбіті цих просторів. Вони розмірковують і питаються: чи настане врешті якийсь новий лад, якась нова справедливість та якась краща доля також для них? Чи може ця боротьба за життєві простори між сильними цього світа несе для тих народів замість полекші — ще гірше положення?

Давніші монархи вважали піддані Їм народи за предмет свого панування. Нова структура конституційних держав уважає всіх громадян рівноправними носіями державного життя і тому, відмінно від часів середновіччя, людським групам, що уявляють собою нарід, загально признано право на вільне життя. Коли має повстати новий лад у світі, спертий на міжнародній справедливости та національній моралі, коли майбутні покоління всіх народів Европи мають зазнати миру, щастя та правди, то у всіх державах культурного світу треба дати народам можливість свобідно жити та згідно з їхньою національною природою розвиватися. Щойно коли кожний нарід матиме власний простір вияву своїх моральних здібностей та матеріяльних спроможностей, прийдуть народини нового кращого світу — на руїнах нинішнього хаосу та недолі. **Д-р Кость Левицький.**

ПІТ ЗНИК!...
Пудер SUDORYN

усуває радикально
ПІТ і ЗАПАХ
975 8—7

Поразка Ліґи Націй у Китаю.

(Від власного кореспондента).

Женева, 24. липня 1939.

Справа японсько-китайського конфлікту не сходить з денного порядку сесій Ліґи Націй, від коли виступила з Ліґи Японія, отже вже понад шість років. Ця справа загострилася знову, коли порозуміння Чанкайшека з большевиками викликало сучасну війну на Далекому Сході, війну, яка входить тепер мабуть у вирішну стадію. Протикомуністичний пакт між Німеччиною і Японією з одного боку та приналежність московського уряду до Ліґи Націй з другого звязначили досить виразно становище Ліґи в китайській війні: вона станула цілком по китайському боці. Женевська коаліція, що складалась з СССР, Китаю та покійних уже ЧСР і „республиканської" Еспанії, розвивала підчас кожної сесії, при більш чи менш енергійній підтримці західніх великодержав, галасливу пропаґанду на користь нападеного Китаю і проти японських наїзників. Рада і Збори Ліґи мусіли вислухувати довжезні акти обвинувачення Японії, що їх виголошував д-р Велінґтон Ку; преса друкувала їх у довших чи коротших витягах разом з більш чи менш прихильними висновками на користь уряду Чанкайшека, і справа на тому кінчилась аж до чергової сесії. Так було приблизно і на останній веснянній сесії Ради. Число приятелів Московщини в Лізі, правда, поважно зменшилось наслідком ліквідації трьох її членів, але анґльо-франко-московські переговори, що продовжувалися тоді і в Женеві, збільшували автоматично значіння війни в Китаю. Справу Китаю справді передано формально до координаційної комісії, але все таки лишалась важною попередня постанова, що давала кожній державі вільну руку підтримувати уряд Чанкайшека проти Японії та лучитися для того з іншими державами.

Для розвитку подій на Далекому Сході рішення Ліґи мали, розуміється, дуже незначний реальний і безпосередній вплив. Але у своїй акції в Китаю Велика Британія покликувалась на постанови і засади Ліґи, на пакт девятьох держав і на правний стан відносин на Далекому Сході взагалі, що мали б творити й основу для можливої спільної акції з Францією, з Московщиною і навіть зі Злученими Державами Північної Америки. Сучасна поразка Ліґи не лиш на Далекому Сході, а й на інших відтинках поміж великодержавами полягає в тому, що наймогутніша держава „фронту миру" погодилася перейти з площини „юридичної" на **площину фактів.** Це подія величезної політичної ваги, яка гратиме очевидно дуже поважну ролю в розвитку міжнародніх відносин не лише в Азії, а й у цілому світі, а перш-за-все в Европі; бо годі кермуватись іншими засадами на Далекому Сході та іншими в Европі, іншими у відносинах до Японії та іншими у відносинах до Німеччини й Італії. Тимбільше, що ці три великодержави та деякі менші з ними злучені протикомуністичним пактом, який проявляється не у сфері ідеольогічній, а передусім у сфері фактів.

Значіння цієї зміни фронту Великої Британії збільшують ті обставини, в яких до неї прийшло. Постанова лондонського уряду поширити межі переговорів у Токіо далеко поза тему тієнтсінського конфлікту є вислідом не теоретичних міркувань та засадничих розважань, а **дуже реальних подій і відносин.** Коли лондонський уряд з питомим для англійців чуттям дійсности рішив змінити супроти Японії свою політику, яку він вів дотепер так завзято кілька років, то він мав до цього очевидно поважні причини. Мабуть вплинув на Лондон також дотеперішній хід переговорів у Москві, які тут називають „пенельопівськими". Намагання московського уряду доказати свою союзницьку вартість провокаційними боями на монґольсько-манджурському кордоні доказали цілком не те, що кремлівські можновладці хотіли ними доказати. Щодо Франції, то при сучасній ситуації в Европі на французьку поміч на Далекому Сході Велика Британія не може числити; може навіть прийдеться їй боронити французький Індокитай. Коли ще до того відповідає дійсности повідомлення одного щоденника, що відношення між британською та японською фльотою тепер є не 3:5, а 5:5, то Британії справді не лишається нічого іншого, як визнати „дійсний стан" у Китаю та додержуватися справжньої невтральности, себто припинити всяку підтримку для уряду Чанкайшека. З огляду на те, що повна невтральність, зокрема в далеко-східних відносинах, фактично ледви чи можлива і ледви чи для майбутнього становища в Англії корисна, може дійти до того, проти чого вже наперед протестує британська опозиційна преса, себто до анґльо-японського порозуміння і фактичної співпраці в Китаю. Першим наслідком цього було б те, що Велика Британія і Московщина опинились би на Далекому Сході на протилежних сторонах барикади. Без наслідку на анґльо-московські відносини в Европі це, розуміється, не могло б лишитися. Якщо британська невтральність у Китаю прискорила б перемогу Японії, причинилась би вона до того, що Московщина мусіла би зосередити всі свої сили для оборони далеко-східних кордонів СССР та дати спокій Европі. Зміна анґлійської політики викликала вже упадок китайського доляра на 2/5.

Частина анґлійської та французької преси витає дотеперішні висліди анґльо-японських переговорів незалежно від їхніх дальших наслідків лише з огляду на те, що Велика Британія зможе зосередити всі свої сили в Европі. Деякі часописи обчислюють навіть, що на випадок війни можна буде обійтись і без московської допомоги. Але колиб перемогу можна було обчислити наперед цілком певно, то війни взагалі ніколи не було би. Тимчасом нема сумніву, що колиб відтягнути московські сили на випадок японської перемоги в Китаю, отже й відповідно вилучити московські впливи в Европі, то це збільшило б вигляди на вдержання миру.

Хід китайської війни, яка все більш дістає характер громадянської війни, надто подібний до еспанської, щоб вона могла скінчитись інакше. Ріжниця та, що в Еспанії Анґлія визнала фактичний стан по неінтервенції, а в Китаю переходить до неінтервенції після визнання фактичного стану. Ріжниці в тактиці Ліґи в одному і другому випадку нема майже ніякої. Але найважніше те, що поразка Московщини в Китаю буде мати без порівняння поважніші наслідки, ніж в Еспанії.

М. Данько.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ
просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 со тиків.

З польської преси.

Англійці про Україну.

Читаємо у **„Веку Новім“** з 30. VII.: „В 4-ому числі місячника „The Diplomatic Political Correspondent“, присвячено багато місця українській справі, зокрема у вступній статті.

Автор цієї статті вказує на те, що українська справа — недавня(?) справа, бо стала актуальною як сепартистичний рух деяких кол української інтеліґенції щойно після скликання російської Думи в 1906 р. В 1917 р. Тимчасовий Уряд дав Україні автономію. Після большевицької революції 22. січня 1918 р. Україну проголошено незалежною републикою.

Описуючи розвиток незалежницьких змагань українського (у „Веку“: руського) населення в давній Галичині і спротив проти цього старо-русинів панславістичної орієнтації, автор згадує невдалу спробу зайняття Львова українцями і уважає цілу справу скомплікованою, бо торкається низки держав, що у складі свого населення мають українців.

Автор короткими уступами зображує історію України аж до останнього розбору Польщі та стверджує процес постійної русифікації України, що виразно проявилось між роками 1905—1917, коли найслабші навіть прояви українського сепаратизму російська влада давила з цілою рішучістю. Факти, що стались від початку російської революції, їхній вплив на розвиток українських незалежницьких аспірацій та упадок недовгої незалежности України, завойованої військами СССР і прилученої до Союзу, зображено дуже точно, не поминувши й маніфесту маршала Й. Пілсудського до України та проклямацію Петлюри.

Переходячи до сучасного стану Української Совітської Республики, автор стверджує ворожу і русифікаційну політику Ради Народніх Комісарів у відношенні до конституційних прав українців. Особливо гостра боротьба проти українського націоналізму виникла в СССР між 1937—1939 р. Автор уважає цілком невдалою спробою створення центру українського руху на Карпатській Україні, яка собі того зовсім не бажає.

Українська справа — на думку „Дипл. Пол. Кор.“ — не може виходити поза рямці творення незалежної української держави виключно й одиноко на просторій рівнині, що розвинулась уздовж Дніпра, зокрема на схід від цієї ріки“.

„Українська Партія Незал. Соціялістів“.

Варшавський **„Дзенник Людови“** з 29. VII. містить інформаційну статтю п. н. „На українському фронті“, в якій п. К. Яроцький робить рекляму для „Української Партії Незалежних Соціялістів“, що має діяти в Коломийщині під проводом І. Голуба. П. Яроцький пише, що партія п. Голуба ще перед роком видала була маніфест до „Українського Працюючого Люду“, в якому вона проголосила була

„безоглядну боротьбу зі всіми націоналістичними теоріями серед українського громадянства, змагаючи розвязати українське питання в Польщі на землях, замешкалих українським народом, у братерському порозумінні з польським та іншими щиро демократичними організаціями працюючих“.

Далі інформує п. Яроцький, що УПНС за один рік найшла чимало членів на Покутті, Лемківщині та Волині, одначе стрінулась з перешкодами з боку адміністрації, яка виселила з Коломиї п. Голуба.

Державні діячки в СССР.

„НЕ ВСІ КУХОВАРКИ СТАЮТЬ ДИПЛЬОМАТАМИ“.

Серед парадоксальних афоризмів, що як миляні бульки вискакували за перших часів жовтневої революції, чи не найбільшою популярністю користувалося речення Леніна, що кожна куховарка повинна вміти кермувати державою. Дехто захоплювався цим, вбачаючи в ньому неабияке пророцтво, а дехто скептично знизував плечима.

В усякому разі з того часу якнайк, а минуло вже 22 роки, речинець цілком достатній, щоб пророцтво здійснилося.

Треба сказати, що не дивлячися на такий час поглиблення здобутків революції, жінки в СССР, здобувши собі дійсно чимало прав, замало осягали верхів влади. Здавалось би, що до них повинна б належати половина всіх високих посад. Та дуже далеко до цього. Наприклад рада народніх комісарів СССР має аж 49 тек. А проте жінкам належить не 24 теки, а тільки 2.

Хто ж вони за своїм соціяльним станом? Чи не справдилося тут разом і вимога і пророцтво Леніна?!

Досить високе і впливове становище займає товаришка Землячка за партійним своїм псевдонімом, чи Роза Залкінд у дійсности. Але це жінка, яка має середню і вищу освіту, „стара большевичка“, у простому і в посередньому змісті. Вона має 63 роки і ще в 1904. році працювала разом з Леніном, Літвіновом, Риковом. Між іншим вона працювала досить довго в підпіллі за часів царату на Україні. По жовтневій революції одна з активних працівниць по партійній лінії.

Вона виконувала обовязки секретаря кримської партійної організації після звільнення Криму від „російських білоґвардійців“. Її імя разом з іменем Белі Куна, тодішнього начальника чека в Криму, звязано з гекатомбами розстріляних і там забитих. Недалі її висунули на роботу до комісії партійної контролі. Деякий час вона була в тіні, але минулого року її призначено заступницею голови комісії совітської контролі, Косіора. Здається, вона приложила свою руку до того, що її усунули. А зовсім недавно її призначено на голову цієї комісії і одночасно на заступника голови ради народніх комісарів СССР. За її головування комісія ця набрала великого значіння. Раніше вона мала тільки слідчий характер, тепер же ця комісія на чолі зі своїм головою не тільки обслідує діяльність усіх наркоматів, але і робить свої висновки: ухвалює догани, звільняє з посад тощо.

В усякому разі ця фанатична комуністка у великих окулярах з обличчям типової партійної інтелігентки ще дореволюційних часів нічого спільного не має з дореволюційними куховарками.

Друга жінка в раді народніх комісарів СССР також займає видатне становище, але через інші причини. Це Поліна Йосипівна Жемчужіна. Не дивлячися на всю демократичність в СССР, а за останніх часів і нахил до якоїсь национальности, тамошні жінки дуже не люблять російського імени Пелагеї і старанно замінюють його на французьке Поліна. Щодо прізвища, то чоловік товаришки Жемчужіної це друга постать по Сталінові в СССР, це Молотов, справжнє прізвище якого Скрябін. Отже не так легко сказати, яке справжнє прізвище товаришки Жемчужіної. Судячи з фотографії це молода ще жінка, дуже добре одягнена, цілком по модному зачесана.

Декілька років тому, коли мешканці СССР переконалися, що жити стало краще, веселіше, для більших ще радощів створено було головне парфумерне управління і на чолі його поставлено дружину премієра. Їй надали також можливість обїздити европейські країни, обізнатися з парфумерними справами.

Чи то справді вона виявила себе енергійною працівницею, чи за великий був вплив чоловіка на її карієру, але на весні цього року створено окремий наркомат рибної промисловости і на чолі його, вже як цілком самостійного наркома, поставлено товаришку Жемчужіну. Від парфумів до оселедця! Щось не дуже то рибна промисловість у СССР вилазить із своїх „проривів“, але „товаришці Жемчужній-Молотовій-Скрябиній“ мабуть нічого неприємного не загрожує.

Треба додати, що є вона полекуди украінофілка. На XVIII. партійному зїзді, закінчуючи свою промову-звіт про діяльність свого наркомату вона досить неочікувано закінчила її: „Мне хочется на окончаніе воскликнуть: Хай живе товариш Сталін“.

Знову таки це не дореволюційна куховарка.

Щось пересічне поміж державною установою і громадською інституцією виявляє собою Всесоюзна Центральна Рада професійних спілок — їй належать і функції наркомату праці. На чолі цієї ради стоять секретарі і другим секретарем її (першим є голова ради національностей СССР, член політбюра ЦК ВКП(б) Швернік) є Клавдія Ніколаєва.

Це робітниця з текстильної фабрики у Калініні (колишня Твер). Вона почала працювати по професійній лінії, спочатку секретарем фабричного професійного комітету, потім облесного. На професійному зїзді, де виступала опозиція з Томським на чолі, вона гаряче підтримувала генеральну лінію партії, за що її і нагороджено. Крім того вона член ЦК партії, депутатка Верховної Ради СССР, заступниця голови буджетової комісії Ради Союзу і на останній сесії Верховної Ради виступала з великим рефератом про затвердження буджету СССР на 1939 рік.

Є деякі дані думати, що загострення репресій проти зламання професійної і трудової дисципліни робітниками вироблено і застосовано за участю Ніколаєвої.

Щодо парляментської праці депутаток жінок, то до цього часу вони нічим себе не зявили, були скоріше потрібними манекінами. Правда, заступницею голови другої палати Ради національностей обрано представницю Азербейджану вчительку Чімназ Асланову, але й вона досі не промовила нічого. Є навіть жінка-президент, правда Чуваської автономної республики — Зоя Андреєва, вона досі була вчителькою.

В УССР справи жінок — державних діячок не кращі.

На 26 тек ради народніх комісарів УССР жінці припала тільки одна. Це тека наркома соціяльного забезпечення. Вона належить Євдокії Легур, колгоспниці з Київщини. Заступницею голови Верховної Ради УССР є Поліна Радченкова, депутатка від ніженської виборчої округи, вчителька. Але цей реєстр був би не закінчений, якщо б ми не пригадали ще повпреда в Швеції, Олександру Коллонтай.

Вона має тепер уже 67 років, але про своє життя могла б багато оповісти. З аристократичного багатого роду, дуже гарна, закінчивши петербурський Смольний інститут, найбільше упривілеєну школу для дівчат в царській Росії, дуже добре освічена, з письменницькими здібностями, вона ще наприкінці XIX століття приєдналася до революційної течії, ставши марксисткою і поділяючи всі злидні підпольної роботи. По жовтневій революції її зразу призначено на народнього комісаря соціяльного забезпечення. Але Коллонтай придбала собі тоді славу не своєю державною діяльністю, не своїм революційним минулим, вона була апольогеткою так званого „вільного кохання“, пропагуючи його теоретично і переводячи й практично, вважаючи, що це мусить стати девізою новоповсталої комуністичної держави. Особливо скандально вона захоплювалася тодішнім героєм, чорнявим красунем зелитием Дибенком, який з моряків став військовим народнім комісаром.

Ці авантури товаришки Коллонтай нарешті звернули увагу і вищих партійних кол. „Правда“ гостро виступила проти її вибрикїв. Врешті з неї зроблено першого повпреда-жінку та її делеґовано спочатку до Норвегії, потім до Мексику, нарешті до Швеції.

Не дивлячися на таку її репутацію, коли до Москви прибув афганський емір Аманулла з дружиною і треба було знайти когонебудь, хто їхав би в авті з дружиною високого гостя (за афганським ритуалом дружина еміра могла їхати з жінкою), викликано спеціально для цього Коллонтай, яка на якийсь час і стала

за „першу жінку" в СССР. За останніх часів вона брала участь в совітській делегації до Ліги Націй, далеко як не першорядний її член.

В партійному відношенні вона жадної ролі не відграє, тримають її — сеніора серед совітських дипльоматів — на цьому не бойовому місці, мабуть головне тому, що вона жінка, тобто є це деяка реклама для СССР, щоб демонструвати цілковиту там жіночу рівноправність...

Отже вимога Леніна не справдилася цілком: дореволюційні куховарки (пореволюційних, як відомо, немає) так і не вивчилися кермувати державою. Правда, не дуже то відстали від них, здається, і представники чоловічої породи.

Гл. Л.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лелевеля 5.
1445 3—11 Телефон 223-68.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ЗАКОН, ЩО НЕ ПОМАГАЄ... ВІД ДИКІВ.

У „Ділі" була вже вістка, що Волинь страшенно терпить від „наскоків" четвероногих „обрів", званих чомусь „диками", хоч вони не більше дикі ніж вовки, лиси, навіть зайці. Мабуть у силу „права серій", в даному випадку — серії усяких злиднів, що сипляться на селянські голови, дики, обминаючи панські картофлиська, нищать майже виключно бараболю в селян-поліщуків. Без зброї боротьба з дикими, як взагалі боротьба з усякими „обрами" неможлива. Залишається одно — шукати законного відшкодування на власниках лісів, в яких дики розмножуються та з яких роблять наскоки на картофлиська та інші корнеплоди.

І справді такий закон є. Він каже, що всі шкоди, спричинені диками, повинні покривати власники лісів, з яких вони виходять. Що в дійсності дає цей закон нашим бідним поліщукам (і не лише він один), про це хоч раз сказав правдиву правду лодзький бруковець „Експрес Ілюстр." (з дня 22. VII. ц. р.), а саме: **„Процеси дрібних рільників за страти, що їх спричинили дики, за посередництвом волосних урядів у практиці зустрічають величезні труднощі і через те дуже рідко відбуваються".**

Це під увагу членам законодатних палат.

При цій нагоді варто би спинитися й на інших подібних законах.

ПОЛУЧЕННЯ ВОЛИНІ З ЦОП-ОМ.

Першим етапом цього получення має бути нова залізниця „Луцьк—Войниця" (далі Володимир). Будова її почнеться в найближчому році, по закінченні помірів, які ведуться сьогодні.

УРОЖАЙ НА ВОЛИНІ.

Перші спостереження фахівців такі: Озимина (жито, пшениця) дуже добра, ліпша, ніж у минулому році. Ярі збіжжя, як вказує розпочатий збір, будуть дорівнювати минулорічним, картопля заповідається дуже добре. Хмеляр-ство, яке на Волині дуже розвинене, обіцяє добрі висліди. Про величезні плянтації цукрових буряків, якими славиться Волинь, покищо годі щось певне сказати, але надії на урожай великі.

ВЕРБУЮТЬ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ВОЛИНІ.

З причини деякого загальмування ріжних суспільних приватних робіт уже помічається на Волині зріст деяких безробітних. Не зважаючи на це, ріжні приятелі Волині з поза її меж не перестають заохочувати робітників до переїзду на Волинь, яка очевидно буде змушена виживлювати їх узимі.

Отак „Експр. Пор." з 17. VII. ц. р. подає, що в Олькуші й Піліці навербовано 150 робітників для Волині, які звільнені з сезонових робіт. Усього в олькуському повіті звербували кількасот безробітних. А в інших місцевостях?

Здається, Волинь не подякує за цю зичливість і допомогу.

РИБИ ПЕЧЕНІ НА СОНЦІ.

Бувають хвилини, коли Волинь дуже нагадує Каліфорнію, як не копалинами чи звичаями, то бодай природніми явищами. Справді аж не хочеться вірити, що до 23. липня температура на Волині доходила до 35—40° Ц. В малих річках і потічках вода цілковито висохла і сонце могло собі свобідно дезинферувати їхнє мулясте дно.

Навіть у нашій славній річці Турії на Ковельщині, на якій стоїть історичний Турійськ (Турівськ), спека наробила неабияких несподіванок. Вода в Турії висохла до того ступня, що залишилися тільки калабані, в яких вода нагрівалася так сильно, що риби гинули і плавали по поверхні, як зварені. А які позискакували на пісок, то посмажилися на сонці.

І кажи після цього, що Волинь не екзотична країна!

С. С.

Архиєпархіяльні вісти.

Соборним крилошанином Митр. Капітули іменований: о. Горчинський Омелян, радник Митр. Консисторії, катехит і сотрудник Успенської церкви у Львові.

Почесними крилошанами Митр. Капітули іменовані: 1. о. Галянт Микола, радник і канцлер Митр. Консисторії. 2. о. Дяків Йосиф, радник Митр. Консисторії і парох Бібрки. 3. о. Рудь Степан, радник Митр. Консисторії і духовник Духовної Семинарії. 4. о. Цегальський Михайло, струмило-камінецький декан, шамбелян Й. Св., почесний радник Митр. Консисторії і парох Камінки Струмилової, ювілят.

Офіціялом Митр. Церковного Суду іменований: о. Куницький Леонтій, прелат Митр. Капітули.

Право вживання колпака й пояса фіолетової барви дістали: 1. о. Курмановнч Лев, парох Запутова, ювілят. 2. о. Левицький Юліян, радник Митр. Консисторії і парох Сенешідська Нижнього. 3. о. Мармаш Володимир, почесний радник Митр. Консисторії, був. яричівський декан і парох Зашкова.

Почесними радниками Митр. Консисторії іменовані: 1. о. Задворняк Петро, струмило-камінецький заст. декана і парох Дерев'яни. 2. о. Кудрик Теодосій, рогатинський декан і парох Рогатина. 3. о. Пашковський Володимир, струмило-камінецький заст. декана і парох Добротвора. 4. о. Соловій Петро, галицький візитатор, калуський декан і парох Новиці. 5. о. Цегельський Евген, теребовельський заст. декана і парох Янова. 6. о. Чайковський Володимир, парох Колтова і ювілят.

Крилошанськими відзнаками наділені: 1. о. Габрусевич Северин, парох Вільхівця. 2. о. Ковальський Богдан, парох Маркополя. 3. о. Сивенький Михайло, парох Дернова.

Іменування деканські: 1. о. Александрович Йосиф, магістр фільософії і парох Домажира, завідателем янівського деканату. 2. о. Земляньский Микола, парох Яричова Старого, завідателем яричівського деканату. 3. о. Костишин Евген, парох Балучина, завідателем гвіздянського деканату.

Рукоположені (2. квітня 1939): 1. о. Ванджина Теофіль. 2. о. Вербовецький Василь. 3. о. Лящинський Степан, Олександер, Евген (3 ім.). 4. о. Матусевич Михайло. 5. о. Пиріг Михайло. 6. о. Сеньківський Володимир. 7. о. Станимір Володимир. 8. о. Юревич Евген. 9. о. Яшкевич Лев.

Інституції на парохіях: 1. о. Алиськевич Григорій, парох Стегниковець, у Скалаті Старім. 2. о. Божейко Роман, завідатель Добрян (шир.), у Надітичах. 3. о. Вацівський Йосиф, завідатель Крушельниці, у Ходовичах. 4. о. Гайдукевич Евпсихій, парох Носова, в Підгайцях. 5. о. Ганицький Іван, завідатель Фалиша, в Солуківі. 6. о. Дурбак Орест, парох Корелич, у Фирлеєві. 7. о. Зраза Іван, завідатель Стрілкова в Добрянах (шир.). 8. о. Зубаль Микола, завідатель Петрикова, в Петрикові. 9. о. Коник Василь, завідатель Кунашева, в Кунашеві. 10. о. Косановський Едвард, завідатель Лолина, в Лолині. 11. о. Кушнинський Антін, завідатель Сороцька, в Сороцьку. 12. о. Олійник Павло, завідатель Острова, в Барилові. 13. о. Прокопчук Іван, парох Вербівчика, в Корсові. 14. о. Процик Дмитро, парох Настащина, у Фразі. 15. о. Семеген Богдан, завідатель Млинищ, у Фалиші. 16. о. Синик Іван, завідатель Ганівець, у Ганівцях. 17. о. Соколовський Богдан, завідатель Гошева, у Гошеві. 18. о. Чировський Микола, завідатель Серетця, в Серетці.

Завідательства: 1. о. Болехівський Евген, сотрудник у Славську, в Бубнищі. 2. о. Василик Степан, сотрудник у Баворові, в Уричі. 3. о. Габрусевич Юліян, тимчасово у Свержі. 4. о. Гайдукевич Йосиф, завідатель Красної, в Липовиці. 5. о. Головацький Любомир, завідатель Журавна, в Настащині. 6. о. Горчинський Ростислав, завідатель Фирлеєва, в Кореличах. 7. о. Гурський Михайло, сотрудник у Нарасві, в Лящинні. 8. о. Джидзора Василь, завідатель Старого Міста, в Носові. 9. о. Дикий Роман, сотрудник у Бурштині, в Млинищах. 10. о. Дудкевич Володимир, завідатель Станькови, в Журавні. 11. о. Жолкевич Володимир, сотрудник у Теребовлі, в Дитківцях. 12. о. Іваськ Омелян, завідатель Ходовичі, у Отинасі Вижній. 13. о. Карпинський Юрій, завідатель Скалата Старого, в Стегниківцях. 14. о. Кизима Теодор, завідатель Свержа, в Перетині. 15. о. Кізяш Іван, завідатель Шапрова, в Ушковичах. 16. о. Княгиницький Ярослав, катехит у Підгайцях, у Старому Місті. 17. о. Кордуба Еммануїл, сотрудник у Конющках, у Конюшках. 18. о. Королюк Володимир, сотрудник у Залізцях Нових, у Чистопадах. 19. о. Король Евген, завідатель Липовиці, в Красній. 20. о. Кручок Павло, сотрудник у Монастирці, в Монастирці. 21. о. Левицький Евген, завідатель Журова, в Станковій. 22. о. Лоскатинський Роман, завідатель Добрянич, у Путятинцях. 23. о. Марцевич Микола, завідатель Корсова, в Гних Старобрідських. 24. о. Матусевич Михайло, неопресвітер, у Таврові. 25. о. Мисевич Роман, завідатель Лящинна, в Рокитні. 26. о. Нехай Іван, сотрудник у Ремезівцях, у Розгірчі. 27. о. Панасюк Йосиф, сотрудник у Струсові, в Струсові. 28. о. Панасюк Максим, парох Ушкович, у Шапрові. 29. о. Пиріг Михайло, неопресвітер, у Вербівчику. 30. о. Побігущий Богдан, завідатель Бубнища, в Крушельниці. 31. о. Поточняк Антін, сотрудник у Вишенці Великій, у Вишенці Великій. 32. о. Процюк Юрій, сотрудник у Грибовичах, у Куликові. 33. о. Салагуб Роман, завідатель Надітич, у Стрілкові. 34. о. Смик Богдан, сотрудник у Добромірці, в Добромірці. 35. о. Станимір Василь, неопресвітер, у Прошові. 36. Стерняк Евстахій, сотрудник у Перегінську, в Зарудцях. 37. о. д-р Стецюк Володимир, префект Духовної Семинарії, в Богданівці. 38. о. Теліжин Йосиф, завідатель Путятинець, у Дмитровичах. 39. о. Троян Роман, сотрудник у Отинасі Вижній, у Пчанах. 40. о. Фенин Теодор, сотрудник у Лиховичах Зарічних, у Лиховичах Зарічних. 41. о. Яцикевич Лев, неопресвітер у Жуєві.

Доїжджаючі завідательства: 1. о. Гуглевич Орест, завідатель Подусово, в Болохні. 2. о. Семен Володимир, сотрудник у Краснім, в Острові.

Сотрудництва: 1. о. Балюк Дмитро, неопресвітер, у Грибовичах. 2. о. Бачинський Микола, сотрудник у Хмільні, в Ремезівцях. 3. о. Бущ Олександер, завідатель Зарудець, у Перегінську. 4. о. Ванджина Теофіль неопресвітер, у Руді Сілецькій. 5. о. Вербовецький Василь, неопресвітер, у Хітарі. 6. о. Гаврилюк Іван, завідатель Солукова, в Теребовлі. 7. о. Галій Василь, сотрудник у Скоморохах Нових, у Кропивнику. 8. о. Левенець Михайло, завідатель Гаїв Старобрідських, у Любіні Великім. 9. о. Ліщинський Степан, неопресвітер, у Завою. 10. о. Любович Іван, сотрудник у Красові, у Зборові. 11. о. Маніскич Микола, сотрудник у Конюхах, у Скоморохах Нових. 12. о. Пашковський Юрій, завідатель Підгаєць, у Підгайцях. 13. о. Сеньківський Володимир, неопресвітер, у Дулібах біля Хоморова. 14. о. Юревич Евген, неопресвітер, у Хмільні. 15. о. Яшкевич Мирон, сотрудник в Уричі, у Вербилівцях.

Інші призначення: 1. о. Миронюк Іван, завідатель Дмитрович, управителем ремісничої бурси. 2. о. д-р Сопулюк Михайло, управитель ремісничої бурси, директором сп. „Біблькос".

Перейшов у стан супочинку: о. Рудницький Омелян, довголітній парох Конюшок і ювілят, на 77-му році життя.

Померли: 1. о. Волковський Сильвестер, довголітній парох Богданівки, ювілят, крил. відз., вдовець, член Посмертного Фонду, помер 2. червня на 77-му році життя і 52-му священства. 2. о. Лотоцький Орест, парох Болотні, крил. відз., член Посмертного Фонду, помер 3. червня на 61-му році життя і 30-му священства. 3. о. Цегельський Теодор, довголітній парох Струсова, ювілят, радник Митр. Консисторії, вдовець, член Посмертного Фонду, помер 28. червня на 79-му році життя і 55-му священства.

франція звертає золото Еспанії.

БАЙОННА, 29. 7. ПАТ. Транспорт еспанського золота, вартости 1.500 міліонів франків здепонованого в банку Франції, перевезли у пятьох панцирних самоходах у пятницю вечором через французько - еспанський кордон. Транспорт золота ескортували члени гвардії. Транспорт перебрав полк. Сандахеро в Іруні з групою старшин і поліцієнтів. Переїзд транспорту золота через міжнародній міст відбувся без ніякого випадку.

Сильний землетрус в Аргентині.

БУЕНОС АЙРЕС, 29. 7. ПАТ. У провінції Мендоза відчули в ночі сильний землетрус у 30-ох місцевостях. Тому між населенням повстав страшний переполох. Жертв у людях не було. Осередок землетрусу був мабуть в Кордільєрах.

Премієр Метаксас про грецько-турецький союз.

АТЕНИ, ПАТ. На прощальному прийнятті, уладженому в честь турецького посла в Атенах, Русен Есреф Унядіна, що уступає, премієр Метаксас виголосив тост на тему турецько-грецького союзу. Премієр підкреслив, що цей союз тим тривкіший, що він не є тільки твором двох урядів, але відповідає також найглибшим почуванням обох народів, які не бояться нічиєї загрози й оживлені сильною волею мира. Цей союз тим цінніший, що значно причинився до створення балканської антанти. Балканське порозуміння — це спільні зусилля 4-ох держав для втримання мира, держав, які одночасно заздрісно бережуть своєї територіяльної цілости й незалежности.

Вільна смуга для Литви в Мемелі.

РИГА, 28. 7. ПАТ. При кінці цього місяця відкриють в порті Мемелі вільну литовську смугу, що буде відділена від решти порту міцною дротяною огорожею, яку будуть берегти поліцієнти. Директором цієї смуги призначений б. директор литовського банку Статкус. Вільною смугою буде адмініструвати спеціяльне т-во з закладовим капіталом 100.000 німецьких марок, з чого 60.000 належатиме до литовського уряду.

Англійський міністр летунства жертвою катастрофи.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Літаком, який примусово осів у Кірбі ін Форнес разом з англійським міністром летунства Кінгслі Вудом летів маршал англійського летунства Кріп Куртеней і посол сер Едвард Кемпбель, які дістали легкі рани. Крім того в літаку знаходився віцемаршал летунства Шольто Дагляс і секретар міністра Сендфорд, що вийшли з катастрофи ціло. Перший і другий пільот і радіотелеграфіст та механік поранені. Міністр Вуд вийшов з катастрофи ціло, він тільки сильно схвильований тією пригодою і відпочиває в хаті одної сільської посілости близько місця катастрофи.

—o—

За поворот на престіл.

ЛЬОНДОН, 28. 7. ПАТ. „Дейлі Скеч" повідомляє: До Льондону приїхав провідник еспанських монархістів кн. де Мавра. Щоденник пригадує, що в Льондоні перебуває теж королева та кн. Хуан, еспанський престолонаслідник.

Всі доглядачки у Відні мають зголоситися..

ВІДЕНЬ, ПАТ. Всі доглядачки, що живуть у Відні, дістали повідомлення, що до 15-го серпня мають зголоситися в уряді здоровля віденського магістрату. Цьому обовязкові підлягають також доглядачки жидівського походження.

Смерть двох польських альпіністів.

ВАРШАВА, 28. 7. ПАТ. До високогірського клюбу польського татранського т-ва надійшла нині телеґрама від інж. Буяка з Альмори з потвердженням трагічної вістки, яку подала агенція Райтера: Керманич першої польської виправи в Гімаляї 1939 р. інж. Адам Карпінський та член цієї виправи інж. Стефан Бернадзікевич згинули під лявіною 19. ц. м.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 21 липня 1889.

СПРАВА БОСНИ Й ГЕРЦЕГОВИНИ.

„Босенсько-герцеговинські емігранти вислали були телеграму до президента французької республики Карнота, в якій висловлюють бажання, щоб таксамо як Альзація й Льотарингія могли колись назад получитися з Францією, могли також і всі частини сербського народу, отже Босна й Герцеговина получитися з Сербією і Чорногорою. Віденські часописи обговорюючи цю справу подають характеристику осіб, що підписали ту телеграму і доказують, що найчесніший з них — це Васо Пелагич, колишній архимандрит у Банялуці, що тепер проживає десь у Сербії".

ТУРЕЦЬКА КОМІСІЯ ІДЕ НА КРЕТУ.

„Події на Криті примусили Порту зайнятися енергічніше справою цього острова. Згідно з вістками, що їх надіслало бюро Райтера, відбулася недавно під проводом самого султана рада міністрів, на якій ухвалили вислати на Крету нову комісію, у склад якої мають увійти: губернатор Янїна Різа-бей, колишній дипльоматичний агент Туреччини в Цетинї Джевад-паша і Джелі-бей. Комісія має негайно виїхати на Крету".

ПЕРСЬКИЙ ШАХ У ПАРИЖІ.

Париж, 31 липня. Приїхав тут перський шах. На двірці привитав його при вистрілах з гармат президент Карно з великою військовою парадою і при участи величезної маси народу.

З листів до Редакції.

В ОБОРОНІ ПРАВДИ.

Під наголовком „Помники по руским патріоті" твердить „Земля і Воля" з 9. липня ц. р., ч. 26, що бл. п. ґенерал Мирон Тарнавський був „до самої смерти в 100 процентах руским чоловіком і патріотом та покликується на мене, як на Його помічника.

Заявляю, що я ще в часі ґімназійних студій, тобто в часі, коли українська національна ідеольогія і тимсамим відрубність від московщини одушевляла наші молоді серця, приятелював з ґен. М. Тарнавським.

З цілою рішучістю тверджу, що бл. п. ґен. Мирон Тарнавський ніколи не почував Себе „100-процентовим руским чоловіком", а навпаки — уважав Себе завжди сином нашого українського народу і до смерти залишився вірним цій ідеї.

Олександер Красицький,
б. підполковник.

Пралківці к. Перемишля, 21. VII. 1939.

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

27

Двері Рослендової кабіни замкнулися за Аляном і він минув доктора Марстона, що йшов в товаристві старшого офіцира та адміністратора корабля. Корабель знов їхав уперед та тремтів під ногами Аляна. Він пішов до кабіни Марії Стендіш і свідомо позбирав її речі, та поскладав до малої ручної торби, з якою вона прибула на корабель. Не стаючись скривати торбу, він заніс її до своєї кабіни і спакував свої власні клунки. Після того він відшукав Стемпіда Сміта і пояснив йому, що несподівана зміна у плянах його подорожі приневолює їх висісти в Кордові. Лише на пять мінут він спізнився на умовлену зустріч з капітаном.

Капітан Райфль сидів при своєму писальному столику, коли Алян увійшов до його кабіни. Рухом голови він вказав на крісло.

— За годину будемо в Кордові, — сказав капітан. Доктор Марстон каже, що Росленд буде жити, та само собою, що ми не можемо держати корабля в пристані, доки Росленд зможе говорити. Його влучили крізь вікно. На це я присягну. Чи маєте якусь думку?

— Лише одну — відповів — хотів би вийти на беріг якнайскоріше. Якщо це можливе, буду старатися віднайти її тіло і занятися похороном. Щодо Росленда мало мене обходить, чи він буде жити чи помре. Марія Стендіш не мала нічого спільного з нападом на Росленда. Це тільки припадково сталося в одній порі — нічого більше. Прошу скажіть мені, де ми були, коли вона скочила в море.

Він змагався зі собою, щоб зберегти спокійний вигляд, та не виявити перед капітаном, яке значіння мала для нього її трагічна смерть.

— Ми були віддалені 7 миль на полудневий захід від берегів острову Еек Ривер. Я рад, що ви готові тим занятися. Є надія на успіх. І я гадаю, що ви знайдете її.

Капітан Райфль встав зі свого крісла і ходив нервово туди й сюди. — Поганий це удар для корабля — цеж перша його подорож, — говорив він. — Але я думаю про „Ном". Я думаю про Марію Стендіш. Мій Боже, цеж страшне! Нехай би це був хтонебудь інший — хтонебудь...

Слова немов давили його за горло, він зробив розпучливий жест рукою.

— Тяжко повірити, — майже неможливо повірити, щоб вона навмисне вбила себе. Роскажіть мені ще раз, якто було у вашій кабіні.

Здавлюючи всяке почування, Алян повторив коротко найважніші подробиці відвідин дівчини. Але тих всіх подробиць, що вона їх довірочно йому сказала, він не зрадив. Він не згадував про вплив Росленда ані про її страх перед Рослендом. Капітан Райфль бачив те його зусилля і коли Алян скінчив, капітан взяв його руку. Очі капітана виявляли, що він зрозумів все.

В тім нема вашої вини — не так богато, як ви думаєте, — він сказав. — Не беріть собі того занадто до серця, Аляне. Але шукайте її. Найдіть її, якщо зможете і дайте мені знати.

— Так, я повідомлю вас.

— А Росленд має багато ворогів. Я певний, що його напасник знаходиться ще на кораблі.

— Безсумніву.

Капітан ґавв. Він заговорив знов, та тим разом не дивився на Аляна.

— В кімнаті панни Стендіш нема нічого. Нема навіть її ручної торбини. Здається, що я бачив там якісь речі, коли я був там з вами. Здавалося мені, що я бачив щось у вашій руці. Але я видно помилився. Мабуть вона кинула все в море, заки ще сама скочила.

— Такий здогад можливий, потакнув Алян ухильчиво.

Капітан Райфль бубнив пальцями по поверхні свого бюрка. Лице його виглядало змінене і постаріле в притемненому світлі кабіни.

— Це вже все, Аляне. Бог мені свідком, я віддав би це моє старе життя, щоб вернути назад життя дівчині, якщо це було б можливе. Вона дуже нагадувала мені когось... кого нема вже давно між живими. Тому я зламав був корабельні постанови, тоді як вона прийшла так дивно, без ніякого замовлення, на чердак корабля в Сетлі. Тепер я жалую. Я повинен був відослати її на сушу. Але її вже нема і найліпше як ми обидва з вами задержимо для себе самих дещо з того, про що ми здогадуємося. Я сподіваюся, що ви її знайдете, а як знайдете...

— Я пішлю вам звістку про те.

Вони попрощалися стиснувши свої долоні і капітан ще тримав Аляновну руку у своїй, коли вони йшли до дверей та відчиняли їх. Нагла зміна настала на небі. Зорі щезли, а над потемнілим морем неслися стогони і шепоти.

— Буря з громами — сказав капітан.

Його постава зверхника щезла, плечі похилилися, а в голосі чути було тремтіння, що приневолило Аляна дивитись просто перед себе в темряву.

— Росленда відставлять до шпиталю в Кордові, якщо буде живий — капітан додав.

Алян не відзивався. Двері тихо примкнулися за ним і він поволі йшов крізь темряву до огорожі корабля і пристанув біля неї. До нього доходили з темної безодні стогони і вигуки моря. Здалека долітав глухий грюхіт. грому.

(Далі буде).

Влада краківського університету усунула проф. В. Кубійовича

Міністерство освіти — пише польська преса — оголосило офіційно рішення університетської влади про те, що д-рові Володимирові Кубійовичеві відобрали габілітацію. Д-р В. Кубійович був доцентом антропогеографії Східньої Европи на фільософічнім виділі краківського університету. Польська преса підкреслює, що навіть в Польщі ще не було такого випадку, щоб університетська влада відбирала галібітацію.

Як відомо проф. В. Кубійович опрацював з іншими українськими ученими „Географію українських і сумежних земель" та „Атляс України і сумежних земель", за що ендецька преса вела проти нього завзяту кампанію й вкінці осягнула свою ціль. Крім того проф. В. Кубійович оголосив кілька нових праць про населення Сов. України у світлі статистики і т. д.

Несподівані труднощі в японсько-британських переговорах.

ТОКІО, 30. 7. ПАТ. Домеї повідомляє, що британсько-японські переговори посуваються поволі вперед. По розмовах між поодинокими членами обох делегацій рішили передати господарські справи мішаному комітетові, що зійдеться в понеділок рано. На думку японських військових кол переговори не матимуть ніякого значіння, якщо не вдасться осягнути порозуміння в господарських справах, зокрема щодо китайського доляра та резерв срібла.

ЛЬОНДОН, 30. 7. Райтер повідомляє: У британсько-японських переговорах виринули великі труднощі, головно щодо китайської валюти, що курсує в англійських концесіях та китайського срібла, що його зделонував уряд Чанкайшека на терені концесії. Японія домагається, щоб у концесіях кружляла валюта нового китайського уряду, що є під контролею Японії та домагається звороту срібла. В. Британія стоїть на становищі, що правною китайською валютою є валюта уряду Чанкайшека і не має теж наміру видати японцям китайського срібла. Тому важко в цих справах дійти до порозуміння.

ЧАНКАЙШЕК ПРОСИТЬ, ЩОБ В. БРИТАНІЯ ЗІРВАЛА ПЕРЕГОВОРИ.

„Нюз Кроніка" помістив відозву Чанкайшека до В. Британії, щоб зірвала переговори з Японією і не відмовляла Китаєві своєї допомоги. З цієї відозви виходить, що Китай може ставити спротив Японії лише завдяки британській допомозі.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Вістка, що японські війська вийшли до британської концесії в Шанґаю, непотверджена.

ЕНЕРГІЙНІ ДОМАГАННЯ ЯПОНСЬКИХ ЗНАВЦІВ.

ТОКІО, 30. 7. ПАТ. Домеї повідомляє: В понеділок рано почала наради англійсько-японська комісія монетарних знавців, щоб обговорити справи китайського доляра та запасів срібла, що їх склав китайський банк у британській концесії в Тієнтсіні. Японські знавці **— підкреслює комунікат Домеї — енергійно підтримували своє попереднє домагання, щоб усунути з обігу в англійських концесіях китайський доляр.**

Шеф відділу закордонної торговлі у японськім міністерстві закордонних справ заявив представникам преси, що Злучені Держави не заскочили Японію виповідаючи торговельний договір з 1911 р. Японія не буде вживати ніяких відплатних засобів, але буде ждати ініціятиви Злучених Держав у справі заключення нового торговельного договору, достосованого до змінених умовин.

Совітські літаки над Фінляндією.

ФІНЛЯНДІЯ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД НАРУШЕННЯМ Її КОРДОНІВ.

ГЕЛЬСІНКИ, 30. 7. ПАТ. Три совітські літаки перелетіли кордон Фінляндії на „карельськім просмику" і перелетівши три кільометра над територією Фінляндії вернулись до СССР. Фінляндська прикордонна сторожа обстріляла літаки зі скорострілів при чому один літак ушкодила.

ГЕЛЬСІНКИ, 30. 7. ПАТ. Підчас свята з нагоди 300-річчя заложення міста Саволіна прем. Каяндер виголосив промову, в якій між ін. підкреслив, що кожне нарушення невтральности Фінляндії зустрінеться зі збройною відповідю фінляндців. Місто Саволіна є б. шведсько-фінляндською твердинею на кордоні б. московської Росії.

Як живе наше село.

(Стаття надіслана).

Ми, українці, на превелике щастя не знаємо прірви в лучбі між селом та містом. У нас майже вся міська інтелігенція має як не безпосередні, то посередні звязки з селом, бож майже вся наша інтелігенція виводить свій корінь зі села. Також провідникам нашого життя, чи то буде господарського, культурно-освітнього, політичного чи там іншої ділянки — обставини села не чужі, бож вони з титулу свого становища держать на живчику села свою руку.

Тому може й не помилимося, коли скажемо, що головно тому у нас про життєві обставини села розмірно мало пишуть. Адже кожному з нас усякі болячки села — а є їх досить! — аж вухами переливаються.

І коли пишемо про ті справи, то знаємо добре, що ніякої надзвичайної новини не подаємо. Але пишемо, щоб виконати бажання тих, які просили та дали матеріял з тим, щоб подати до прилюдного відома хоч дещо про їх життя. Цей матеріял відноситься до одного села в Радехівщині, але своїм змістом рідненький всім нашим селам.

Коли хочете знати — розказують селяни — про те, як далеко пішов поступ у нашому селі, то ми подамо вам для прикладу кілька буденних справ, і на їх підставі ви виробите собі погляд на цей поступ та на причини його слабого вкорінювання в сільський грунт.

Зачнемо від того, що для нас ще найсвіжіше і заторкнуло нашу душу. Як знаєте, ввесь хліборобський стан у Галичині більш або менш урочисто святкує 16. травня — „День свободи". Від 10-ти літ зорганізована хліборобська сімя цей день обрала собі як день хліборобського станового свята. Увійшло вже у традицію, що в тому дні по церквах правиться богослуження і по богослуженні йде процесія під „хрест свободи". Цього року цієї традиції ми вже не продовжили і, як знаєте, таких сіл було значно більше. Очевидно — сталося це не з нашої вини...

Друга біда — це екзекуції по селах. Хоч люди не мають сотика в кишені, хоч недостає хліба і нема за що купити соли, то на це ніхто не зважає. Особливо в часі переднівку екзекутори, а за ними й ліцитації спадали на село, якби по найкращих жнивах, восени. Екзекуції відбуваються не тільки за податки, але й за карні накази (у висоті від 15 до 30 зол.) за незберігання санітарних приписів. До екзекуції не доходило б, колиб селянин був у спромозі заплатити, та з чого він заплатить, як у багатьох в них нема грошей на найконечніші домашні потреби? Люди живуть, як за кам'яної доби — вогонь викресують кремінчиком та переносять з хати до хати. В багатьох хатах бракує найконечнішої обстанови. У дуже багатьох не подиблите потрібного рільничого знаряддя. Через біду й темноту і гігієнічні відносини погані. Коли хто захорує, за порадою наново починають звертатися до знахорів, бо лікар тепер на селі за дорогий.

Всі хочуть грошей від села, а їх нема звідки взяти. Нужда і брак грошей є головною причиною, що на селах буйно процвітає злодійство та інші неморальні вчинки і проступки. Бідніший бачить, що багатший гарно вбрався, і собі також хоче дещо прибратися. Давніше пішов на фільварок та заробив який гріш на убрання; тепер фільварків нема, на їх місце прийшли інші.

Також, як знаєте, нема куди виїхати на роботу. Село від надміру робучих рук аж душиться. Їсти і вбратися треба, а тут засобів на це нема. Зразу кождий іде красти, щоб роздобути тільки засоби на життя. А вдасться перший раз, то потім управляє це ремесло як спорт.

Дуже болючою справою для села є неупорядковані справи податкові по скарбових урядах. Люди платять одні за других, або два господарі платять за цю саму парцелю. Щоб упорядкувати та справдити ці справи, рухливіші товчуться по урядах цілими днями. Часто тратять час та гріш надармо, або, як натраплять на „доброго" пана, то й за обшивку за двері викине. Жалують люди за старою податковою системою, коли то кожний мав свою податкову книжечку з виписаними числами парцель та квотою податку. Нині ця система змінилася на користь урядовців, бо менше мають праці. Трапиться селянинові якась справа до уряду, то там він рідко почує людське слово, а більше крик.

Недавно розписувались часописи і селяни раділи, що скасовано візлові оплати до міста. Та недовго було тої втіхи, бо тепер наново ввели ті оплати, але в іншій формі. Всяких оплат, зими селянин щонебудь продасть, треба платити дуже багато. От наприклад: Берете паспорт — платите за нього 20 сотиків і до того до кожного паспорту мусите докупити марку за 10 сот. на якусь ціль. Візд на торговицю 20 сотиків, з вагіи тварини на торговицю 50 сотиків і знову 10 сотиків на якусь ціль. Не продали ви поросяти вартости 5 до 6 зол., то всі оплати при другому ярмарку знову наново оплачуєте. Нераз гроші за продане порося підуть тільки на торгові оплати. Здається, що 20 чи 10 сотиків — це суми невеликі, але для тих, що не мають грошей на сірники, то це таки суми поважні. А коли зрахувати це все за цілий рік, то вийде, що село таки дуже й дуже великі суми платить містові тими оплатами.

Трапиться в родині весілля чи похорон, або як при якійсь іншій родинній події переходить грунт в інші руки, то оплати за контракти та інші додатки ціла родина відчуває кілька літ.

Кажуть нам тепер багато про поліпшування рільної культури, про сіяння добірного насіння, садження садів і т. п., але чи серед таких нужденних матеріяльних обставин це все можливе? Все це вимагає якого-такого вкладу гроша, а тут скорше треба платити всякі платничі накази, як дбати про поправу хліборобської культури. Це вже йде на другий плян і ніколи не можна його пересунути на перший плян.

Хліборобським поступом селянин цікавиться дуже і завдяки „Сільському Господареві" вже значно більше збираємо з поля. Цей поступ не йшов би так пиняво, колиб не треба було поборювати описаних вище та ще й інших перешкод.

Оттакі то оповідання вчує кожний, що вдасться в довшу балачку з селянином. Компетентні чинники повинніб також добре знати про всі ті селянські болячки і старатись їх по змозі усувати.

Ілля Матвійчина.

О. ЛЕВИЦЬКА : С-КА
Львів, Кордецького 51.

Таємна катастрофа сов. літака з ґенералом та старшинами

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Авас повідомляє з Москви про летунську катастрофу, що трапилась учора, але не подає подробиць. В катастрофі згинуло 4-ох совітських летунів: ґенерал дивізії Холхузов, майор Черканов, інж. Тітов та адютант Курнишев. „Правда" містить статті про смерть ґен. Холхузова, з яких одну підписав ґен. Штерн. З цього виходить — стверджує Авас — що вістка про усунення ґен. Штерна зі становища начального командантa совітських військ на Длекому Сході та призначення на його місце ґен. Попова неправдива.

Нарада мін. Бека з ґенеральним комісарем Ґданська.

ҐДИНЯ, 30. 7. ПАТ. Мін. Бек відвідав учора Ґдиню, де приняв ґенерального комісаря в Ґданську Ходацького, директора морського департаменту міністерства промислу і торговлі Моздженського та командора Франковського. Крім того мін. Бек оглянув з мін. А. Романом та ґенеральним комісарем Ходацьким доки у Ґдині, пароплав „Хробри", відбув подорож моторівкою по заливі і вечором відїхав до Варшави.

Молотов не приняв представників прибалтійських держав

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє: Представники прибалтійських держав у Москві відвідали ком. Молотова запитуючи його, яка їх позиція в редакції евентуального британсько-французько-совітського пакту. Ком. Молотов не приняв представників прибалтійських держав нібито тому, що не має часу.

През. Рузвельт кандидуватиме третій раз на президента.

ВАШИНҐТОН, АТЕ. В розмові з представниками преси през. Рузвельт признався вперше, хоч не безпосередньо, що задумує кандидувати підчас майбутніх виборів президента. На всі питання у справі своєї майбутньої кандидатури у виборах на президента в 1940 р. президент не давав ясної відповіди. **Щойно в пятницю заявив, що ще не рішився, коли оголосить заяву у справі видвигнення його кандидатури втретє на президента.**

Кровавий інцидент на мадярсько-румунському кордоні.

БУДАПЕШТ, 30. 7. ПАТ. Мадярська Телеґрафічна Аґенція повідомляє про інцидент, що трапився на мадярсько-румунськім кордоні вночі зі суботи на неділю. Згідно з інформаціями румунська прикордонна сторожа стріляла „мадярських сплавників" на ріці Тисі. Жертв у людях не було.

—o—

Чанкайшек дістав 150 міл. позички від Совітів.

ШАНҐАЙ, 30. 7. ПАТ. Добре поінформовані кола потверджують вістку, що уряд Чанкайшека дістав від уряду СССР. 150 міліонів долярів у золоті товарового кредиту. Переговори у справі цього кредиту скінчились ще мабуть в березні ц. р.

Виселюють ірляндців з Анґлії.

ЛЬОНДОН, 30. 7. ПАТ. Під контролею поліціянтів виїхало вчора 6 симпатиків ірляндської республиканської армії. Влада видала доручення, щоб поліція не допустила публики до виселюваних ірляндців ні на двірці Юстен ні на кораблі „Гайбенїе" в порті Голіґед. Поліціянти, які ескортували згаданих ірляндців, вернулись до Льондону по нову партію ірляндців.

Несподіваний напад на Трансйорданію.

АММАН, 30. 7. ПАТ. Минулої ночі до Трансйорданії дісталася озброєна ватага з 400 осіб. Начальний командант трансйорданських військ виїхав негайно до загроженої округи, щоб кермувати акцією проти напасників. Офіційні кола затрівожені поважно положенням. Емір Трансйорданії Абдулаг вернувся зі своєї літньої резиденції до столиці.

Мусоліні зажадає звороту Мальти?

ПАРИЖ, 30. 7. Французька преса пише, що в найближчому часі Мусоліні виголосить промову, в якій поширить домагання у справі італійських ревіндикацій, між іншим зажадає звороту від В. Британії острова Мальти, що — як відомо — є важною морською базою военної фльоти В. Британії на Середземнім морі.

—o—

Дрібні вісти.

— Командант 5-ої наварської дивізії ґен. Санкліе виїхав до Італії на маневри.

— До Мадриду приїхало 5 панцирних самоходів зі золотом з Франції. Відділ французького банку в ля Рошель видав представникам банків та кредитових установ у Більбао багато скринь, що їх зложили підчас війни в Еспанії як депозит.

— У Бурґосі оголошено декрет про привернення з днем 1. серпня ц. р. телеґрафічної комунікації між Францією та Еспанією.

— Бельґійський король *Леопольд* відкрив у неділю пополудні велитенський памятник короля Альберта в місці, де канал Альберта впадає до Мози. Підчас відслонення памятника випустили 6.000 голубів. Опісля король приняв дефіляду 100 яхтів.

— Москва покликала вперше цього року самоєдів до військової служби. Двох вислали до старшинської школи в Ленінґраді.

— Еспанський міністр освіти підписав декрет, яким привернув науку релїґії у школах. Дня 14. вересня школам мають роздати хрести, які мають висіти у викладових салях.

— Англійський канцлер скарбу проголосив усякого, що льорд Ротермір жертвував на дозброєння англійського війська чек на суму 50 тисяч фунтів.

— У дальшій своїй інспекційній подорожі Герінґ оглянув у пятницю стан уланського полку цісаря Вільгельма.

ГОСТРА АТАКА НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ ПРОТИ МАДЯРЩИНИ.

БЕРЛІН, 30. 7. ПАТ. „Національцайтунґ" обурюється на мадярську владу за „обмеження прав німецької меншини на Мадярщині". Щоденник пише, що мадярська влада не дозволила на політичну діяльність німецького Фольксбунду на терені Карпатської України.

БУДАПЕШТ, 30. 7. ПАТ. Уряд не дозволив видавати новий щоденник п. н. „Мадяросаг" мадярським націонал-соціялістам т. зв. „стрілястому хрестові".

СПОРТ.

ПЕВНА ПЕРЕМОГА УКРАЇНИ.

Україна — Погонь (ліга) 3:2 (0:2).

Україна виступила до тих товариських змагань з ліговою Погонею у складі: Босий (Ґнура), Мікльош II, Скоцень II, Романець, Гошовський, Король, Магоцький, Скоцень I., Мікльош I., Тихоліз, Кульчицький.

Поч[illegible]змагання по літній перерві стягнули на грище По[illegible]орах 2.000 ґандячів, які були свідками живої і ц[illegible]ому рівні гри. Дружина чорно-червоних грала дуже на вимірі може перших 20 хвилин у першій частині гри, коли то можна було завважити „вакаційну" недостачу тренінґу та завидно часту нерішучість середущої трійки напасників. До пожираного внеску в першій половині причинився і Босий, який влучив другі ворота. У другій половині Ґнура грав дуже добре і оборона кільна сильних та небезпечних стрілів. Оборонці Мікльош і Скоцень спершу не мали розвинутися. Пізніше віднайшли себе і були сильною запорою для нападу Погоні; обоє тверді і диспонують чистим та далеким виконом. З помічників на перший план вибився правий Романець, який зовсім „залатав" ліву сторону нападу Погоні. Гошовський на середині помочі був дуже добрий, забув пригадав собі свої старі добрі часи на цій позиції. Дещо слабше зграв Король, але в другій половині побувся тремя і зграв краще. Напад мав два обличчя. У першій половині нічого йому не „клеїлося"; середуща трійка запропастила безліч певних підворітних позицій. В другій половині напад чорно-червоних був повом ґриша; трійка Мікльош, Скоцень і Магоцький задемонструвала цілий ряд знаменитих заґрань, за що численні симпатики нагороджували їх рясними оплесками. Своє завдання спослила і ліва сторона нападу: Тихоліз-Кульчицький, зокрема приємно розчаровував цей останній, який виробляється на доброго крайняка. В Погоні найкращі Волянін і Казьмірович в нападі та правий оборонець.

Хід ґри: Спершу Погонь сильно натискає і в 8 хвилині напад переїджає залогу і Волянін добуває в кількох кроків перші ворота користаючи з нагоди, що Босий вибіг боронити їх. Погонь має дальше більше ґри і в 18 хвилині Босий гарно боронить стріл правого лучника. В 20 хвилині Погонь добуває другі ворота при допомозі Босого. Напад чорно-червоних приходить до себе і раз-у-раз атакує ворота Погоні, але трійка нападу запропащує безліч підворітних ситуацій. По зміні вже в 3 хвилині добуває Скоцень перші ворота. Ґра загострюється і стає інколи брутальна. В 22 хвилині гарний біг Магоцького і талож центра у повнім бігу і Мікльош чудовою головою, не до оборони, вирівнує 2:2. Не диво, що Погонь переходить до завзятого противступу, але Ґнура тричі гарно боронить. В 28-ій хвилині сильний стріл Кульчицького з 20 метрів, що його Альбанський, воротар Погоні, з трудом відбиває на ріг. В 30 хвилині Ґнура боронить небезпечний стріл кидаючись під ноги Волянінові. В 32-ій хвилині карний до Погоні, Мікльош гарматнім стрілом під поперечку змушує Альбанського до капітуляції. Ще кілька обопільних атаків і суддя п. Бик кінчить цікаві змагання.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

Станиславів. СТШЕЛЄЦ ҐУРКА — ЮНАК 0:4 (0:1).
Люблин. УНІЯ — ПКС. (Лульк) 4:0 (1:0).

На останньому засіданні ВҐ. і Д. уневажнив змагання Юнак — ПКС. у Лульку тому, що висота поперечок воріт була 18 цм. менша, ніж цього вимагають приписи ґри. Нові змагання між цими дружинами відбудуться 6. ц. м. Одночасно ВҐ. і Д. рішив уневажнити змагання Унії з Люблина зі Стшельцом зі Станиславова тому, що у дружині Стшельца ґрав адискваліфікований ґрач Бень.

Лодзь. ЛКС—ЛЄҐІЯ (Познань) 0:3 (0:0).
Свентохловіце. ШЛЕСЬК—ФАБЛЬОК 4:0 (2:0).
Торунь. ҐРИФ—СКС. Стараховіце 2:1 (1:0).
Вильно. ВКС СМІҐЛИ—ҐРОДНО 9:0 (4:0).

В неділю скінчилися в Польщі змагання за вхід до державної ліґи. Мистецтва здобули: Легія з Познаня, Шлеськ зі Свентохловіц, Юнак з Дрогобича та ВКС Сьмігли з Вильна. Тепер відбудуться ще змагання фінальні за вхід до ліґи між цими дружинами.

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

Борислав. СТШЕЛЄЦ—ТШЛ (Львів) 1:0 (1:0).

ЗА ВХІД ДО А КЛЯСИ.

Ряшів. РЕЗЕРВА—СКАЛА (Мостиська) 3:2 (2:0)

ЗА ВХІД ДО Б КЛЯСИ.

Ярослав. ВКС—СТШЕЛЄЦ (Мостиська) 5:1 (1:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Тернопіль. ПОДІЛЛЯ—ЄҐУДА 1:0 (0:0). Ворота для Поділля здобув Кордуба з карного. Суддював д-р Голубович.

Мостиська. ЧУВАЙ II—СКАЛА II 11:0 (8:0).
Золочів. ОРБ—ЧОРНІ (Львів) 4:2 (3:0).
Перемишль. КРАКОВІЯ—ПОЛЬОНІЯ 7:1 (4:0).
Перемишль. ПОЛЬНА—РУХ 4:1 (2:1).
Ряшів. НАПШУД—РЕСОВІЯ 8:1 (4:0).

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

Будапешт. УЙПЕШТ—ФЕРЕНЦВАРОШ 2:2. Чашу здобула дружина Уйпешту, бо в перших фінальних змаганнях перемогла Ференцварош 4:1.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

Рига. ЛАТВІЯ—ЕСТОНІЯ 2:2.

ЗА ЧАШУ ДЕЙВІСА.

Гавана. КУБА—КАНАДА 4:1. Куба перемогла Канаду і тепер буде змагатися з Австралією.

СИТКІВКА.

Трієст. ІТАЛІЯ—МАДЯРЩИНА 2:0.

БІҐ НАКОЛЕСНИКІВ ДОВКОЛА ПОЛЬЩІ.

В неділю 30. липня ц. р. скінчився біґ наколесників довкола Польщі. Біґ тревав від 22. до 30. VII. До старту стануло 35 наколесників, в останнім восьмім етапі біґу (Пйотркув—Варшава 140 км.) лише 17 наколесників, бо інші „погубились" по дорозі. У загальній класифікації біґ виграв Напєрала в часі 41:32:53,6.

Біґ довкола Франції (Тур де Франс) виграв бельґієць Мес у часі 132 год. 3 хв. і 17 секунд.

Сторінка без політики.

Свята в Японії.

Давніше святкували в Японії чимало святкових днів; щойно в останніх часах обмежено їх до трьох днів відпочинку, щоб якнайбільше часу залишилося на працю. Тільки свято поезії перетривало і як перед віками, так і досі є народнім святом. Свято поезії припадає на 10-го січня, а відбувається в цісарській палаті. На день цього свята з усіх кінців світа шлють японські поети вірші на дану тему до палати цісаря. „Великий майстер поезії" вибирає з присланих творів найліпші і вручає їх монархові. В палаті „Гошо" відбувається тоді надзвичайне прийняття. Це розкішна палата, в властиво ціле місто чудових павільонів, що є осідком цісарської родини. Все це потопає в зелені і прикрашене численними водограями так і називається „Сад вод, що бють угору". Небагато вибраних має право переступити браму цього супокійного, світляного затишку, а ще менше є таких, що можуть увійти до салі головного будинку, де серед величавих стін і паравanів, покритих фіолетовою матерією і прикрашених китицями хризантем, на пишних килимах збирається еліта японської шляхти.

На підвищенню за столом, сидить на першому місці сам мікадо, ліворуч цісарева Гаранко, що значить весна, праворуч престолонаслідник і його подруга, нижче засідають княжні крови, а є також приявні всі міністри, полководці і цивільні достойники з родинами. В салі знаходяться теж усі поети, що стають до конкурсу. Вони пишуть знову свої вірші на білих віяльцях, а тимчасом на естраді появляються танцюристки і починають святковий танок.

СВЯТІ МІСЦЯ ЯПОНЦІВ.

Японія має три святі місця, т. зв. Сан-Кєі, де силою традиції заворожено всі чуда краси природи. Одно з таких святих місць знаходиться на острові Міяїма; воно славиться незвичайним багатством природи і наближує його до раю на землі. Як дуже відчувають японці красу цієї закутини, доказом цього хочби те, що від тисячеліть не вільно тут орати землі, ані не вільно вбивати тут тварин. Олені і серни живуть тут спокійно, лісові пташки сідають людям на раменах. Взагалі уся природа цієї закутини носить на собі сліди тисячлітньої старовини і первісної поваги, перед якою поневолі вгинаються людські коліна. Тут панує споконвічний закон, згідно з яким ніхто з мешканців цієї країни не сміє опоганити цього раю на землі своєю смертю. Тому хворих, яким загрожує смерть, вивозять звідтіля й ховають далеко від меж святого місця. На побережжі острову Міяїма стоїть споконвічна святиня релігії Шінто, що панує від багатьох тисячеліть. Правда, цю релігію зіпсували впливи будизму, але все-ж вона вкорінена в душі японця. До цього храму веде дерев'яна брама прикрашувана від століть поколіннями японських різьбарів. Храм і брама побудовані серед моря, на стовпах. На них теж побудовані домики та келії для священників.

Другим святим місцем Японії старої і сучасної є пристань Матсушіма. Вульканічний терен витворив тут справжні дива природи. Є тут між іншими величава камяна брама, створена природою, хоча видається справжнім твором руки досвідного архітекта. Третім святим місцем для японців є узберіжжа на південний схід від Кіото — Аманобашідате. І це місце посвячене поганським богам, і тут зворушливо почитають природу. Тут стоїть одна з найстарших японських святинь Касуґано-Мія. До цієї святині ще й нині відбувають прощі японки в народніх строях, тих самих, що так імпонують своєю оригінальністю европейцям. Поруч тих трьох святих місць має Японія свої мініятурні садки, малі штучні саджавки, деревця та свою характеристичну архітектуру домиків і мостів. Такий напр. пятилукий міст на ріці Нішівеіґава, не є в Японії рідкістю. Старояпонські містечка з вулицями утвореними зі сходів, деколи на кілька поверхів, втішаються тут особливою опікою, на яку можуть спромогтися тільки люди, що живуть традицією.

о. С. К.

Як жартували з війни 50 літ тому.

Редакція віденського часопису „Ан дер шенен блязен Донав" з 1889-го року відповідаючи якомусь поетові на його вірш про майбутню війну, подає, що вигадала такий план цієї війни, яка відбудеться без найменшого проливу крови. Плян такий:

Головно йде про те, щоб балканські держави підчас війни були невтральні. Щоб це осягнути, треба проголосити афішами в Болгарії, Сербії, Чорногорі і т. д., що в означеному дні буде безпл. вистава всіх „слав" у Ронахера у Відні, подорож до Відня безплатна і ще кожний гість дістане в дарунку шовкову парасолю. Напевно всі болгари, серби і чорногорці зявляться на тій виставі у Ронахера; тоді замкнути двері і не випустити нікого, поки не покінчиться війна; за той час усі ті краї обсадити австрійським військом.

Після того треба найбільше заходитися коло того, щоб москалі не ввійшли до Австрії. В тій цілі кондуктори у Бродах і Підволочиськах дістануть наказ добре пильнувати, щоб не пустити до воза ні одного російського вояка. На границі вивісити таблицю з написом: „Дер Айнтріт ість ферботен!" (розуміється по російськи) та крім цього опоясати цілу границю сильною линвою. А щоби ворог не заплив до Австрії Дунаєм, то просто треба забити джерело Дуная в Чорному Лісі, вода в Дунаю опаде і не можна буде плисти кораблем. Коли вже так забезпечиться, вивести в поле армію проти російського війська й уставити на таку віддаль, щоб кулі не досягали. Відтак треба відвернути увагу ворога і в тій цілі австрійські військові орхестри станувши по середині вигравatимуть усякі оперетки. За той час, коли ворог слухатиме музики, завести готовим яром австрійську артилерію поза нього і стріляти сліпими набоями, але дуже сильними, щоби було більше гуку. Ворог мусить на те відвернутися і буде ладитися до війни, а тимчасом наші війська помашерують чимскоріше до Петербурга, розпитавши про дорогу когонебудь із людей. У Петербурзі треба зайти до міністерства війни і зажадати від начальних полководців, щоб видали наказ на вимарш російського війська на Сибір. Якби не хотіли того зробити, то вилаяти їх і вони вже послухають. Видадуть наказ і війська підуть на Сибір, а щоб більше не вернулися, викопати канал від Азовського до Північного Моря. Так заберемо цілу Росію і вернемося домів при звуках марша Гіґерль."

Таку новинку подало було „Діло" з 31-го липня 1889. р. за вигаданим віденським часописом. Редактор того часопису чи автор того жарту — певно вже покійний, хай, з Богом спочиває — пишучи той жарт напевно не думав про те, що за неповних 50 літ малощо не так, як оце він у жарті описував, його батьківщина, Австрія без одного стрілу та без проливу крови дістанеться під владу Німеччини. Та не тільки Австрія, що все-ж була на сто відсотків німецькою країною, але й Чехія, що двацять років жила вже як самостійна держава і мала першорядно озброєну армію. Як часто жарт здійснюється у житті...

—о—

Бриліянтовий нашийник - невідомій нареченій.

Цими днями двох англійських молодих людей довідалося несподівано, що один із них може легко стати власником дорогоцінного бриліянтового нашийника, як тільки оженить ся. Про це повідомив їх нотар 90-літнього підполковника Карла Колля, який помер на Рів'єрі і залишив бриліянтовий нашийник для нареченої одного із своїх двох молодих приятелів. Ці два приятелі покійника Христофор Нікс і Пірс Еджемп між собою незнайомі, а Колль був приятелем їх батьків. Той, хто перший з них вибере собі наречену і оженить ся, той дістане бриліянти на шиї своєї жінки, а на власку шию свою жінку.

Приєднайте передплату!!

ЩАСЛИВЕ ПОДРУЖЖЯ.

Один англійський лікар оповідає, що цими днями прийшов до нього пацієнт і прохав оглянути його. Лікар ствердив, що 70-літній гість незвичайно здоровий, тимто й спитав його, як він прожив свій вік. Пацієнт відповів: „Я оженився, коли мав 25 років. Зі своєю ж'нкою я умовився, що за кожним разом, коли я крикну на неї, тоді вона замовкне. Коли-ж вона крикне, то я маю право вийти з дому на прохід. І от я вже 50 років ходжу на прохід."

—о—

МІСТО БЕЗ ДИМУ.

Міська рада столиці Ісландії Рейкіявіку горда тим, що її місто буде перше без диму, хоч воно положене на далекій півночі. Воно зможе скористати з численних гейзерів, яких гаряча вода огріватиме всі доми водопроводами. Водопроводи коштуватимуть 35 міліонів франків, але цей кошт скоро виплатиться.

—о—

ОРИГІНАЛЬНІ ВИНАХОДИ.

У Теннесі у Злучених Державах один автор-механік винайшов колиску для немовлят. Коли немовля кричить, його голос переходить на мікрофон, а цей получений з електричним приладом, який починає колихати колиску. У місті Мічіген придумали для міського саду такий страхополох, щоб птахи справді від нього втікали, бо до всіх дотеперішніх вони звикали дуже скоро. На травнику стоїть манекін з рушницею, яка час до часу стріляє від якогось газу всередині. Птахи бояться сідати на овочеві дерева.

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Зі срібного екрану.

ДАЛЬША ПРАЦЯ НАД КІНОМ.

Батько кінематографії француз Люї Лімєр, що живе й досі в місті Бандоль, не переставє шукати, чи не можна б уліпшити дотеперішнього кіна. Тепер, як він сам признався, він працює над винаходом, який можна б використати на випадок війни. Незалежно від цього від довгих років він працює над тривимірною фільмою.

ХТО НАЙБІЛЬШЕ ЗАРОБЛЯЄ В ГОЛЛІВУДІ.

Не найбільші артисти, а найменші і то такі, що ще не вміють ні ходити ні говорити. Новонароджене немовля дістає за кілька хвилин побуту у кіновій студії, коли плаче, сміється або вимахує ногами — 75 доларів. Місячна дитина дістає 50 доларів, а тримісячна вже тільки 25 доларів.

З СОВІТСЬКОГО КІНА.

У Майкопі приготовляють велику історичну революційну фільму п. н. „Перша кінна бригада" з перших років большевицької революції. У баталістичних сценах візьмуть участь цілі полки і чотири тисячі статистів крім кавалерії і піхоти. У фільмі будуть вивезені ріжні большевицькі дівчі і полководці разом зі Сталіном. На Памірі 500 метрів над рівнем моря підготовляють фільму „Перехід". У фільмі бере участь військо і місцеве населення. Відомий письменник Алексій Толстой написав сценарій „Орджонікідзе" про діяльність відомого грузинського большевика.

АНРІ ҐАРА ОЖЕНИВСЯ.

Цей відомий з численних комедій французький артист оженився цими днями з російською графинею Чернешевою Безобразовою. Щойно при нагоді того подружжя виявилося, що Гара з походження румун, виховний у Франції. Він довший час не виступав у фільмі, а тепер підготовляє подвійну ролю у фільмі „Дорога чести", де гратиме двох братів близнюків, одного з усіма прикметами, а другого з усіма хибами.

ФРАНЦУЗИ В ІТАЛІЇ.

Рим проголосивши засаду самостійної мистецької продукції скоро переконався, що не має досить артистів та режисерів, щоб наповнити фільмами свій ринок. Через те італійське кіновиробництво запросило до себе відомого французького режисера Жана Ренуара, автора „Великої ілюзії", щоб підготовив на екран „Тоску". З артистів виїхали з Парижа до Італії відомий старший актор Ремі і Вівіяна Романс.

НОВИНКИ

1 СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 19. липня 1939.
Мокрини і Дія пр.
Лат. Петра в оковах.
Сонце: схід — 3.52, захід — 19.07.
Місяць: схід — 19.49, захід — 5.50.

Завтра: 2 серпня. Середа.
Ст. ст. 20. липня 1939.
† Ілії пр.
Лат. Матери Божої Ангельської.
Сонце: схід — 3.54, захід — 19.06.
Місяць: схід — 20.13, захід — 6.50.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Несподівана ліквідація складів вугілля на львівському дворці.** Як подає польська преса, управа львівського товарового (черновецького) двірця виповіла в половині червня до 40 днів контракт винайму з власниками складів вугілля, яких є там понад 40. VI. відділ міської управи повідомив тепер усіх власників складів вугілля на двірці, що в дні 1. серпня ц. р. опечатає всі склади.

— **Тонько і Щепко на Ринку.** З вікон нашої редакції можна було в суботу перед полуднем обсервувати, як на Ринку — на тлі камяниці, що сусідує з камяницею „Просвіти" накручували одну сцену до фільми, в якій виступав Щепко і Тонько, ухарактеризовані та перебрані на вуличних музик. Поліція окружила ту частину ринку шнуром та стримувала юрбу, що приглядалася популярним комікам.

— **Львівська хроніка.** Дві особи намагалися відібрати собі життя: 34-літній мужчина та 67-літня жінка. — Урядовець німецького консуляту д-р Генрих Курц вїхав самоходом на ровері вул. Городецької та Хотинської на дорожку; фякер упав і розбив собі голову. — На вулиці Чарнецького застряг автобус, що їхав з Личакова до середмістя; це перервало на деякий час рух трамваїв. — 16-літня Левицька вийшла 26. ц. м. з дому (вул. Потоцького 12) і дотепер не вернулася. — На пероні головного двірця помер Конрад Махнат з Тухлі, пов. Стрий, що вертався зі шпиталю після операції шлунка. — Злодії обікрали Якова Решетила (Мончинського 83) та касу складу заліза Фінкельштайна і Фала (Соняшна 47). — Б. інкасента пекарні И. Бартоша засудив львівський суд за надужиття на 10 місяців арешту з припиненням.

— **Загадковий пустинник у Дрогобиччині.** У лісах коло Гаїв Нижних пов. Дрогобич поліція притримала якогось чоловіка, що виглядав мов дикий: цілий заросний, босий без сорочки. Він перебував у лісі від кількох тижнів, харчуючися лиш ягодами й ростинами; коли зближався до хат і люди давали йому їсти, він не приймав. На поліції зізнав, що називається Іван Квасьневський, має 31 років, походить з Гаїв Розтоцьких пов. Зборів.

— **Вовки на Поліссі.** На польсько-совітському пограниччі, у сарненському та столинському повіті, появилися стада вовків, які часто нападають на села Недалеко Орлянич вовки загризли корову, коло Остек схопили барана.

— **Перейшли на римо-католицьку віру.** Польська преса повідомляє, що в селі Ратні, ковельського повіту 30 родин загородової шляхти перейшло з православної віри на римо-католицьку.

— **Краєва хроніка.** Коло Дунаєва, пов. Перемишляни якийсь чоловік намагався кинутися під поїзд, але льокомотива лише потурбувала його, так, що він втратив притомність. — Петро Жултанський з Богутина, пов. Зборів стеріг своє збіжжя та намагався відігнати двох людей, що зближались до його парцелі; тоді один з них, І. Шмігер, стрілив до Жултанського та ранив його у черево — ранений небавом помер. — З огляду на пошесть пришищі замкнено торги на худобу в Рудках. — У поштовій агенції в Сущині, пов. Теребовля вибухла пожежа, але її негайно вгасили.

— **Впав до гарячого борщу і помер від попарення.** У півкольонії у Пресівцях, пов. Збараж трапився такий випадок: Коли дітям видавали обід, до кітла з гарячим борщем впав 13-літній Чеслав Юзьвін і так сильно попарився, що небавом помер. Влада веде слідство.

— **Поштовий уряд** на колесах можна побачити тепер у Варшаві. А саме там переводять почтову агенцію ч. 42, при вул. Обозовій; на той час кожного ранку приїздить поштовий самохід і стає коло будинку агенції; в ньому сидить урядовець, який веде всі аґенди поштової агенції.

— **Пан господар забув заплатити за воду...** Прикра пригода трапилася мешканцем одної каменици у Варшаві. Власник каменици виїхав на літнище і не заплатив за воду; управа водотягів припинила постачання води до каменици і тепер всі льокатори — разом коло 200 осіб — залишились без води. Спершу вони зичили воду у сусідів, але тепер власники сусідніх реальностей заборонили брати воду. Нещасні льокатори, які терплять за злу память господаря, інтервеніюють по урядах, але без успіху.

— **Самовбивство промисловця.** У Лодзі відібрав собі життя вистрілом з револьверу 51-літній Бруно Райман, директор відділу продажі текстильної фабрики Шайблєра і Громана. Перед кількома тижнями він втратив становище у звязку зі змінами на провідних становищах фабрики.

— **Заплатив убивникові, щоб позбутися жінки.** Фармацевт з Пружан Крахмальник любився з одною дівчиною та хотів з нею одружитися; тому, що був жонатий, наймив якогось опришка, щоб той удушив його жінку та опісля повісив її, симулюючи самогубство. Пів години перед хвилиною, умовленою на вбивство, найнятий опришок оповів про все поліції. Крахмальника та його приятельку арештували. Найдено сфальшований лист з підписом Крахмальнікової, яка буцімто прощається з життям перед самогубством.

— **Бджоли спинили вуличний рух.** Одною з вулиць Бидгоща їхала фіра з банькою меду, який витікав. Рої бджіл злетілися та обсіли калужі меду; прийшлося спинити цілий рух на вулиці та покликати пожежну сторожу, яка змила мід з бруку.

— **Шкарлятина коло Черновець.** В околиці Черновець шаліє пошесть шкарлятини; цікаве, що хорують здебільша дорослі. Кілька осіб померло.

— **Сніги в Альпах.** У цілій Швайцарії температура сильно обнизилася — напр. на Юнгфрав до — 12 степенів. На високих горах паде сніг. На провалі Фурка лежить півметрова верства снігу, що унеможливлює переїзд самоходів.

— **Хотять сплатити податок сливками.** Громадяни мадярського села Нодькукош не мають грошей, щоб сплатити податки; тому вони звернулись до влади з проханням, щоб дозволити їм сплатити податок... сливками.

— **Землетрус в Аргентині.** В аргентинській провінції Мендоза відчули землетрус, якого осередок був у Кордиліерах. Населення втікало з домів та кочувало під голим небом. Не було людських жертв ані поважніших матеріяльних втрат.

— **Пачкарсько-шпигунська афера у СССР.** ГПУ викрило в ленінградській пристані велику пачкарсько-шпигунську організацію, що складалася головно зі совітських та чужих моряків. Моряки пачкували до СССР: перфуми, одяги, мануфактуру, алькогольні напитки; вивозили: дорогі камені, золото, скіри; рівночасно вони вели шпигунську працю. В аферу вмішаних також багато танцюристок та циркових і кабаретових артисток.

— **Спить пять літ.** У Сан Ремо від пяти літ перебуває хорий на сплячку, який будиться тільки час до часу, щоб прийняти поживу. Хорий знаходиться під опікою лікарів-спеціялістів, які дотепер не зуміли устійнити, чи це випадок летаргічного подразнення мозку, чи сплячка, що її спричинила вкусивши муха це-це.

— **За 60 франків можна оглядати князя і княгиню Віндзору...** Князь Віндзору перебуває тепер зі жінкою у своїй віллі на Рів'єрі, у Кап Антіб. Власники моторівок вихісновують це так, що за оплатою 60 франків привозять цікавих гостей близько віллі, відкіля можна через льорнету обсервувати князя і княгиню, як вони купаються або проходжуються. Князь Віндзору звернувся з протестом до префектури, яка не знає, що робити, бо нема ніякої правної основи, щоб забороняти звичайні прогулки моторівками.

— **Скрипка Страдіварія у вуличного музики.** У французькій пристані Сен Назар поліція шукає за скрипкою Страдіварія, що її мав звичайний вуличний музика, Франсуа Давід. Ту скрипку дістав він у спадку по своєму батькові, що походив з родини вуличних музик. Один з його товаришів оцінив вартість скрипки та украв її. Поліції не вдалося до тепер найти дорогоцінної скрипки.

— **Сліпі у протилетунській обороні.** Як подає англійська преса, італійський сенат рішив зорганізувати т. зв. „корпус сліпих обсерваторів" для протилетунської оборони. Сліпі мають дуже виніжнений слух, тому чують шум літаків на куди більшу віддаль ніж люди, які бачать, тому вони можуть бути дуже помічні у протилетунській обороні. До тої нової формації приймають сліпих мужчин у віці 18—50 років та піддають їх спеціяльному вишколові.

— **4-літній хлопчик урятував життя потопаючому.** У південному французькому селі Жер двох 4-літніх хлопчиків висмикнулося з дому та пішло на потік купатися. Один з них, Гі Сен-Крік виліз на високу баріеру, але стратив рівновагу і почав тонути. Його товариш, Люї Фальга, зловився одною рукою за баріеру, а другою схопив потопаючого за волосся і з трудом витягнув його на беріг. На березі оба здорово розплакалися.

— **Англійці беруть зі собою на літнища газові маски.** Британський міністр протилетунської оборони цивільного населення наказав місцевим органам влади звернути увагу, що хто їде на літнище на довше ніж 4 тижні, повинен забирати зі собою газову маску. Хто виїздить на короткий час, повинен забрати маску, якщо на випадок вибуху війни не думає негайно вертатись домів.

— **Вправи протилетунської оборони в Лондоні.** У пятницю почалися в Лондоні великі вправи обслуги запорових бальонів, що на випадок війни хоронитимуть столицю перед налетами. Кількість запорових бальонів поважно збільшать. У трьох найближчих місяцях ті бальони будуть чинні безперервно у лучі 7 миль довкола Лондону.

— **Розріст населення Індії.** В Індії йдуть приготування до загального перепису населення; можна міркувати, що в 1941. р. Індія матиме понад 400,000.000 мешканців, себто що населення краю збільшилося на 47,000.000 у 10-ох роках. Причиною такого розросту населення є те, що від 18-ох років не було в Індії ні одної епідемії.

З кіна.

КІНО „АМПІР": „СУБРЕТКА" І „ТРИКУТНИК НАРЕЧЕНИХ".

Перша з цих фільм зроблена на підставі відомої комедії Жака Деваля, що йшла довго з успіхом і у львівському театрі. Як усе при кінових сценаріях — неса доповнена різними епізодами, про які сам автор і думав, а які показують нам такі різні сцени, що їх театр не може показати через свої обмежені технічні заходи. Друга комедія зображує зовсім у стилі американському дружбу між двома приятелями й одною дівчинкою, в якій вони обидва кохаються. Обидва суперники різні вдачею, суспільним становищем, маєтковим станом і поведінкою щодо жінок. Вибраній їх серця тяжко рішитись, кого треба вибрати на чоловіка. Те, як вони надумуються, підготовляються до подружжя, а потім несподівано рішаються, неподібне нічим до европейських звичаїв у таких справах. Головні ролі грають незрівняна Кльодета Кольбер, Роберт Юнг і Мек Мюррей.

Нові книжки й журнали.

Микола Погідний: ОПОВІДАННЯ. Бібліотека. Т-во „Скала". Станиславів, 1939. 16-ка, стор. 64.

D-r Leon Rymar: CEL WYCHOWANIA. Nakładem autora. Kraków, 1939. Мала 8-ка, стор. 66.

D-r Henryk Strasburger: DLACZEGO POLSKA NIE MOŻE SIĘ DAĆ ODEPCHNĄĆ OD BAŁTYKU. Biblioteka Polska. Bydgoszcz 1939. Мала 8-ка, стор. 87.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Направа жіночих торбинок
та продаж найновішої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні римарсько-галянтерійній
Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.
Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 3—?

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціального пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **Ґ. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 31. 7. год. 18 „Багряні роси".
Вівторок 1. 8. год. 20 „Багряні роси".

Театр Різнородностей.

Понеділок 31. 7. год. 20 Варшавська політична шопка.
Вівторок 1. 8. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

КОСІВ:
31. 7. Муза на офсайді.
1. 8. Цариця Грузії.
2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирка в Львові.
З Косова їде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
31. 7. Дай серцю волю.
1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

Український Хор Дм. Котка.

31. 7. Корчин.
1. і 2. 8. Співоїдсько Вижне (Просвіта)
3. 8. Конюхів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Сянік.
8. 9. Румунія.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Роза".
АМПІР: „Субретка", „Трикутник нареченних".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди", „Перегони кохання".
БАЙКА: „Кохай тільки мене", „Крила над Гоноліолю".
БАЛТИК: „Пістер", „Секретарка й чоловіка".
ВАНДА: „Сильні люди", „Уточа до щастя".
ГРАЖИНА: „Знижар", „Професор Вільтур".
ЕВРОПА: „Залізні шоломи".
КАСІНО: „Шпигунові пізнання".
КОПЕРНИК: „Буревій", „Петрусь серед мурлинів".
МАРУСЕНЬКА: „Буревій", „Петрусь серед мурлинів".
МЕТРО: „Під фальшивим обвинуваченням", „Німий герой".
МУЗА: „Комбетанти", „Блікер".
МІРАЖ: „Альпейські осли", „Маленький хижак".
ПАКО: нечинне.
ПАЛЯС: „Герой Чужинної Легії".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Вацусь" (Дивна).
РОКСІ: „Володарка джунглі", II. частина: „Поразка Білого Кобри".
СВІТ: „Жовтий пил", „Нинішні часи".
СЬВЯТОВІД: „Дуня донька почтмайстра".
СТИЛЕВЕ: „Експрес Париж-Тульон" і ревія.
ТОН: „Пан з мільонами", „Бродвей Бід".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХІМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Північно-італійські озера: Ляго Маджоре, Комо, Гарда.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 31. липня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для куншів: Як працює організаційно-торг. бюро, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. вадинік, 13.00 Розр. музика з пл., 14.00 Для найменших: „Героїчний ведмедик", 14.15 Рімський-Корсаков: „Еспанські хімери", пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Давид Копперфільд" 15.15 Популярна музика, 15.45 Господ. вістки, 15.15 Гутірка ККО, 16.00 Полуд. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Концерт хорів із пл., 16.45 Фізика, 17.00 Біжучі та програмові вістки, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Симф. музика 20-го століття, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Давня флетова музика, 18.20 Про Тешинський Шлеськ, 18.30 Форт. фестиваль Лілі Бадані, 19.00 Резерва, 19.30 Розр. концерт камер.. орх., співів, 20.15 Резерва, 20.25 Хліборобська скришька, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Муз. репортаж зі Швайцарії, 21.50 Відгомони сили та слави, 22.00 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 1. серпня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.40 Військова орх., 8.15 Прогулька в горн, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Перерванні вакації, 15.00 Верховинська музика з пл., 15.15 Популярна муз., орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові твори, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Мендельзон: Італійська-симфонія, пл., 17.45 Технічна скришька, 18.00 Співз. реціталь Е. Бендера, 18.25 Брамс: Тріо на форт., скрипку, альтівку, 19.00 Для робітників, 19.30 Орх., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Про подільські виноградники, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні; у перерві літер. нарис: „Про Россіні за „Севільського цирульника", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 2. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева радиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Думи та пісні на бандурі виконає Василь Масляник (Шуль: Гречаники; Масляник: Козак, Втеча трьох братів, Ченчик: Ой дівчино; Шуль: Козацький марш, Подолянка),** 13.40 Розривова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Серед жінок: Мода, форт. теорія, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Альтівка, 16.50 Літо: В спеку вполудне серед левад і піль, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Хоральна акциція, 17.35 Грає Касадо, віол., з пл., 17.49 Господиня в місті: Мигунці, 17.50 Штафета 25-ліття маршу І. бригади машерує в Вільна, 18.05 Славні симфонії, пл., 18.55 Штафета машерує в Гдині, 19.00 „Дивна пригода" — Виленська Завулля,19.30 Орхестра, Олена Шемлей, сопран, фортепіяни, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Для села: Про уладження молочарень, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Малцужинського, 21.40 Літер. новини, 22.00 Розр. музика з пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 31. липня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 19.00 Гарні голоси, БЕРОМІНСТЕР 20.00 „Кармен" оп. Бізета, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісеньки, 21.10 Скрипка, 22.15 Співз. БУДАПЕШТ 17.00, 20.00 Різномовні комунікати, 17.40, 22.00 Циг. орх., 19.25 Арфа, 20.00 Опера, ВІДЕНЬ 19.00 Балади, 19.30 Актуальний огляд, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Невідомі твори відомих композиторів, 20.15 Брукнер: VIII. Симфонія h-моль, 21.35 Солісти, ЛІЛЬ 20.00 „Ірізельда" оп. Масенета, ЛЯЙПЦІГ 16.00 Легка музика, 17.20 Фінські нар. пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.30 Симф. концерт, ПРАГА 17.30 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Клявесина, 20.15 Пісеньки, 20.30 Скрипка, 21.00 „Федра" оп. Масенета, РІМ 21.00 Оперетковий вечір, СОФІЯ 18.00 Нар. муз., 19.00 Вок. концерт, 20.50 Розр. музика, 21.40 Танкова музика.

Вівторок, 1. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.20 Орх. концерт, 19.00 Балетова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. орх., 17.10 Форт., 18.10 Легка і танк. музика, 22.40 Різномовні комунікати, ВІДЕНЬ 21.15 Оперова й опереткова музика, солісти, хор, орх., 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 16.00 Нар. і розр. музика, 19.00 Дж. Айрленд: Форт. тріо e-дур ч. 3., 19.15 Співз, 22.30 Бах: Соната д-дур на флет і форт., КЕЛЬН 20.30 Танк. вечір, МІЛЯНО 21.30 Симф. концерт, ПРАГА 21.00 Римський-Корсаков, Бородін, Двожак, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, РИГА 18.20 Латиські нар. пісні, РІМ 17.15. 21.00 Орх., 20.30 Хвилина симф. музики, 22.10 Мельодія і ритм, СОФІЯ 18.00, 21.40 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.50 Російські романси.

Середа, 2. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Воєнські пісні, 20.15 Гайдн, Брамс, 21.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, БУДАПЕШТ 17.35 Орх., 18.45 Гутірка в „русинській" мові, 19.25 Циг. орх., 22.00 Скрипка, 22.40 Різномовні комунікати, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. пісні, 21.00 Політ. кабарет, 22.30 Віденська музика, розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Легка музика, 18.30 Форт. реціталь, 19.15 Солісти, ДРОЙТВІЧ 18.50 Англ. пісні, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Пів години гумору, 21.00 Кабарет, 22.00 Популярний симф. концерт, РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30, 22.30 Скрипка, 21.40 Співз, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.45 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 15.30 Вок. дуети Брамса і Шуберта, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера.

Біржа

Львів, 29. липня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·31—90·7 , Доляри америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. гол. 284·20—285·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35. Фунти англ. 24·83—24·99, Гульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·85—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·95—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02. Марки нім. срібні 86·00.

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 79·00—79·00. Моджеїв 17·50— 17·75, Остроленк 78·00—79·00, Стараховичі 47·00—47·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74,00 серія 76·00—80·50, 3 конверсійна 58.6 5 задізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЗБІЖЕ.

Львів, 29. липня.

Пшениця оборот тон 106, тенд. оживлена, жито 35, тенд. спокійна; ячмінь 30, тенд. спокійна; овес 5, тенд. спокійна.

Загальний оборот 783 тон.

Висівки житні а перем. стенд. 7.75—8; конюшина біла сира з мішком 260 до 275; без кан. а чист. 97 проц. з мішком 280—300.

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 29. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. блюк. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає начет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця знижкова.

Оповістки.

На РіДну Школу зложили: Вп. Марійка Трембачівна і Григорій Королюк 25 зол. замість повідомлень про своє вінчання, що відбудеся 22. липня ц. р. в Павшівці. За цей щедрий датек складає подяку Головна Управа Р. Ш.

КУПНО-ПРОДАЖ

МАШИНУ до писання „Ерika" 140 золотих, циклостиль ротаційний 199 золотих, продає Іванишин, Львів, Токажевського 19. 1475 1-3

ЛІТНИЦЯ

...СКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 26—45

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує всіх на цей рік до Москалівки. Дояд з Коломиї автобусом до Косова, а звідтам 1 км. фіякром. Клімат понтійський, 400 м. Кушелі соломі й вуглекисні, ріка, овочі, сонце. 1474 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій нечинне до дня 20 серпня 1939. 1448 1-5

МЕШКАННЯ

ШУКАЄМО дві кімнати, кухня, комфорт від 1. IX. — Зимна Вода, Гевки вілля „Варшавянка". 1462 2—2

ДО ВИНАЙМУ комфортовий умебльований поміщ. Павлінів 28 I. пов. 1460 3-3

КІМНАТА до винайму, електрика, знаїчка (можна з харчем) для 1—2 осіб, вул. Варшавянка ч. 14. 1464 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДІВЧИНА інтелігентна, в середньому віці, зі священичої родини, шукає праці як господиня у самітнього священника. Зголошення з чемности Дудевичева, Львів, Личаків 82, I. 1473 1-1

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкларство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-70 1467 2-12

ГОЛОШЕННЯ

Найдешевша виробка сіток до огорож „СЯТКОДРУТ" Львів, Замарстинівська 33. 1414 6—12

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій вторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання вторінка 1/1	вол. 480.—
Остання вторінка 1/2	вол. 250.—
Остання вторінка 1/4	вол. 130.—
Остання вторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa, 2. sierpnia 1939. N. 173.
Середа, 2 . серпня 1939. Ч. 173.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Справа, яка жде вирішення

(Передова стаття)

Чому Анґлія не дала Польщі позички

7-тисячне чеське військо створять на приказ Ґітлера

Анґлія прийняла совітське предложення

Німецько-совітські переговори застрягли

„Депейсація“ та зменшення антисемітизму

Палата Громад радить над положенням у Ґданську

Фінляндія і Швеція проти сов. ґарантій

Марш. Ґерікґ їде до Анґлії

Арештують мадярів на Словаччині

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 173 (15.252).
Ч. 173 (15.252).

Lwów, środa 2. sierpnia 1939.
Львів, середа 2. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-43
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Ліґлів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — тел. 272-48.
пола...ус всякі спедиційні чинности та перевозі зі всіх і до всіх місцевостей краю. 1-50
39 13

Позичка для Польщі та положення у Ґданську

ПРЕДМЕТОМ ДЕБАТИ У БРИТИЙСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЧОМУ БРИТИЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ДАВ ПОЛЬЩІ ПОЗИЧКИ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас понеділкової дебати на тему закордонної політики провідник лібералів Дальтон інтерпелював у справі мілітаризації Ґданська, опісля лейбурист Гальтон порушив справу позички для Польщі, критикуючи проволоку у тій справі. В інтересі Англії є — ствердив він — щоб Польща була сильна, щоб мала досить зброї та муніції. Все те може вона найдогідніше купити в Америці або у скандинавських державах, бо британська продукція покриває лише власне запотребування.

Польща хотіла дістати лиш 5 міліонів позички — себто 1% припасу золота; з педантичних, фіскальних причин Польща не дістала тої позички. Якщо б та проволока і формалістика процедури не була така фантастична, можна би підозрівати, що за тою відмовою щось скривається; можна б запитати, чи за кулісами нема якогось пляну, який стверджував би, що історія повторюється і що у справі ҐДАНСЬКА ПОЛЬЩА МАЄ СТАТИ ПРЕДМЕТОМ ПОДІБНОЇ ПРЕСІ, ЯК ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА — У СПРАВІ СУДЕТІВ.

Якщо так не є, то чому уряд не дає полякам тих грошей, тим більше, ЩО ОДИН З МІНІСТРІВ ГРАЄТЬСЯ СУМОЮ МІЛЯРДА ФУНТІВ — СЕБТО 200 РАЗІВ СТІЛЬКИ, СКІЛЬКИ МАЄ ДІСТАТИ ПОЛЬЩА — ДЛЯ ЯКОЇСЬ МІЖНАРОДНЬОЇ ПОЗИЧКИ ДЛЯ... СУПЕРСТАБІЛІЗАЦІЇ МИРА.

ЧЕМБЕРЛЄН ПРО ПОЛОЖЕННЯ У ҐДАНСЬКУ.

Відповідаючи, Чемберлен говорив досить загально. Він ствердив, що оборонні порозуміння з Польщею та Туреччиною мають велике значіння, бо ті оба краї з огляду на положення та своє єство є життєвими, практичними елементами на фронті мира.

Опісля Чемберлен обговорив справу переговорів зі СССР та при кінці промови торкнувся справи Ґданська.

Неспокій Европи — ствердив він — зосереджується тепер довкола Ґданська. 10. липня я зложив у цій справі заяву і тепер не маю що додати, щоб її зміцнити, а ослаблювати не хочу. Місцева ситуація у Ґданську занепокоїла публичну опінію і вимагає, щоб за нею слідкувати. Деякі пресові вістки про мілітаризацію Ґданська були переборщені.

Від коли мін. Галіфакс заявив, що не є дуже занепокоєний, трапилися граничні інциденти, які скріпили напруження. Але польському урядові, який виявляє спокій гідний найбільшого подиву, можна повірити, що він дальше виявить мудру повздержливість, гідну політики державних мужів".

ВІДПОВІДЬ ЧЕМБЕРЛЄНА В СПРАВІ ПОЗИЧКИ.

Полемізуючи з Дальтоном, Чемберлен заявив, що метою Дальтонової промови було викликати підозріння польського уряду, буцімто британський уряд хоче вихіснувати труднощі у тій справі, щоб не дати полякам озброїтися і відіграти повної ролі на фронті мира. „Я не вважаю — ствердив Чемберлен — що хтонебудь з опозиції повірив у те. Не можу нічого додати до недавніх слів канцлера скарбу, який заявив, що порозуміння утруднили перешкоди технічного характеру; не є в публичному інтересі їх тут передискувати. Додам лише, що ті труднощі не повстали у звязку зі закупном зброї в інших краях; ЙДЕ ПРО ТЕ, ЩО ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ДІСТАТИ ПОЗИЧКУ В ЗОЛОТІ".

ПРОМОВА ІДЕНА.

Опісля Чемберлен обговорив положення на Далекому Сході. По ньому забрав голос б. мін. Іден, який ствердив, що питання Ґданська у вузкому розумінні не істнує — воно торкається незалежности Польщі. У Ґданську панують тепер беззастережно націонал-соціялісти. Німеччина сама признала Польщі право доступу до моря, але Ґебельс вже получив питання Ґданська з питанням Поморя — країни, що все були етнічно польські. Іден уважає, що теперішня британська політика мирового фронту одинока може запобігти війні у теперішніх умовинах.

Совітсько-британські військові переговори.

АНҐЛІЯ ПРИЙНЯЛА СОВІТСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У відповідь на інтерпеляцію у палаті громад прем. Чемберлен заявив: Совітський уряд запропонував, щоб у теперішній стадії переговорів почати військові розмови. Британський уряд порозумівся з французьким, що вийде у найближчому часі представників до Москви. БРИТИЙСЬКИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ БУДУТЬ: АДМІРАЛ СЕР ДРЕКС, МАРШАЛ ЛЕТУНСТВА СЕР БАРНЕТ ТА ОТАМАН ДЖОН ГЕЙВУД.

Розмови пічнуться мабуть у цьому тижні. Рівночасно з ними йтимуть дальше дипльоматичні переговори.

БЕЗ ПРЕЦЕДЕНСУ В ІСТОРІЇ...

У промові, виголошеній в понеділок у палаті громад, Чемберлен заявив, що не може подрібно зясувати переговорів зі СССР, бо вороги могли б вихіснувати, щоб викликати незгоду між обома державами.

Перепоною у порозумінні є то, що не вдалося дотепер найти задовільної для обох сторін формули посередньої агресії, яка може бути така сама небезпечна, як безпосередня. Тому всі три уряди хотять найти забезпеку проти неї. Але ми не хочемо викликати вражіння, буцімто бажаємо вдертись до внутрішніх справ малих держав; ми мали вражіння, що совітська формула посередньої агресії робить саме таке вражіння, тому Англія ані Франція не приняли її.

СОВІТСЬКИЙ УРЯД НЕ ХОЧЕ ПІДПИСУВАТИ НІ ПАРАФУВАТИ НІЯКОГО ТИМЧАСОВОГО ПОРОЗУМІННЯ, ДОКИ НЕ ДІЙДЕ ДО ПОВНОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Англія та Франція погодились вислати військової місії на переговори до Москви, заки заключено політичне порозуміння. Це мабуть не має прецеденсу в історії.

Англія виявляє чимало довіря та реальне і сильне бажання осягнути добрі висліди, коли погодилася вислати до СССР представників армії, маринарки та летунства, щоб обговорити спільно пляни, заки маємо певність, що дійдемо до порозуміння у політичних справах.

Молотов висловив погляд, що коли негайно пічнемо військові розмови, то політичні труднощі не буде важко перемогти. Той погляд рішив і тому ми дійшли до такої важної постанови та маємо щиру надію, що здійсниться те, що предсказав Молотов.

СКЛАД ФРАНЦУЗЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ НА ПЕРЕГОВОГИ ЗІ СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. Французькою військовою місією, що їде до Москви, проводитиме ген. Думан. До місії належатиме ген. Валєн з летунства, капітан маринарки Війом та кілька інших старшин.

Англія скріплює військову залогу в малайських краях.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британське міністерство війни офіційно повідомляє, що воно рішило вислати більшу скількість військових відділів з Індії до малайських країв. Цю постанову зроблено з огляду на обережність; її розглядали вже від довшого часу.

Малайські краї становлять федерацію тубольчих держав під британською зверхністю. Вони мають велике стратегічне значіння, бо займають південну частину Малайського півострова, який становить беріг Малайського проливу та запілля Сінгапуру, — твердині, що боронять Індію від сходу. Збільшення залог у малайських краях треба пояснювати загостренням ситуації на Далекому Сході.

—o—

Чи Англія зірве торговельний договір з Японією?

ВИЯСНЕННЯ ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЄНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Кількох членів палати послів звернулося до Чемберлена зі запитом, чи уряд застановлявся над питанням, чи не варто виповісти торговельного договору з Японією, так як це зробила Америка.

Чемберлен відповів, що цю справу треба би подрібно розглянути, тому він не може про те зложити ніякої заяви. На всякий випадок треба би було порадитися з урядами доміній.

Опісля пос. Гендерсон запитав, чи не було б доцільно вести супроти Японії таку політику, як Америка; Чемберлен заявив, що хоч цілі політики обох держав є подібні, умовини, в яких обі держави виступають, ріжняться між собою.

Присилайте передплату!

Справа, яка жде вирішення.

Львів, 31. липня 1939.

Рік-річно є дитячі садки темою, яку ми порушували бодай раз у їх „сезоні" на передовому місці. Чи робили ми це давніше і робимо сьогодні на те, щоб дискутувати про засоби, як повести їх працю краще, як вдосконалити умовини їх розвитку, поширення? Так складалося, що не справа садків була темою статтей про садки. Темою була справа друга, побічна, несуттєва: перешкоди, з якими вони у своєму поширенні зустрічалися.

Нема, здається, ширшої громадянської акції, яка при такому малому вкладі енергії громадянських кол та одиниць приносила б таку наглядну і безпосередню користь, як ці найпростіші клітини суспільної опіки. Нема також громадянської акції, яка по своїй суті так далеко стояла б від політики, як опіка над дітьми. Що ж може бути більш природне, більше самозрозуміле, як вщіплювати найпростіші засади гігієни, навчати перших молитов, поправлювати мову, вести дитячі забави, співи, прогульки, словом мати нагляд над дошкільними дітьми в часі праці їх родичів у полі? Та все ж ця, здавалось би, невинна, самозрозуміла, природна акція попала **непотрібно** у площину політики, де кожна проста проблема незвичайно ускладнюється, бо попадає у крутіж національної боротьби. Підкреслюємо: це **сталося непотрібно.**

Пригадуємо, що акція дитячих садків, чи так званих вакаційних півкольоній почалась у нас пізно, бо перед 10—12 роками, і тому вона не має за собою того ефективного національного стану посідання, який можна було здобути ще бодай у перших роках після закінчення війни. Це наш національний мінус. Розбудовуючи цю акцію так пізно, ми почали вже зустрічати не лише адміністраційну контролю, ми мусіли виповнити не лише правні рямці конкретних приписів. На тактику адміністрації почала мати вплив національна політика. Пригадаємо тут еволюцію, яку перейшли перешкоди чи пак їх мотивація в розвитку акції дитячих садків. Спершу не було вирішено, до чиєї вони належать компетенції: адміністраційної влади, чи шкільної. Одна спихала на другу і на тому терпіла очевидно сама справа закладання садків. Коли ж цей компетенційний спір закінчився і садки підпали під нагляд політичної адміністрації, почалося степенування вимог до садків, з яких роблено школи, а не суспільну опіку. З компетенцією зросли шкільні амбіції, яких давніше політична адміністрація не виказувала. Врешті сьогодні ми опинились у третій стадії мотивації перешкод: на садки влада не дозволяє переважно там, де існують якінебудь польські півкольонії: самоуправні, суспільні чи навіть національні („Т. Ш. Л.", „Коло Господинь Вейских" і т. і.). Організаторами цих півкольоній є цього року або „Польські Повітові Комітети Допомоги Дітям" (Борщів, Добромиль, Перемишль та і.), або самоуправа (Зборів, Камінка Струмилова, Перемишляни, Рогатин, Заліщики й ін.), або просто польські громадянські чи національні установи (Сокаль, Бережани). Отож там, де існують півкольонії цих установ, влада не дозволяє українським громадянським установам закладати садки. Є цілі повіти (напр. Золочів), де вже від літ ідуть заходи українського громадянства урухомити садки, однак усе безуспішно. Додаймо, що цього року в золочівському повіті є коло 70 польських півкольоній і ніодної української. Декуди влада давала дозвіл, але на значно меншу кількість садків, як українські громадянські чинники домагались (Перемишль: на 19 замість 70, Жовква: на 7 замість 15, Городенка: на 7 замість 14 і т. д.). Правда, поруч мотивів відмови, якою найчастіше була цього року національна конкуренція, зустрічаємо тут і там мотиви, так би мовити, мериторичні (зміни провідниць, санітарні огляди і т. ін.), але таких мотивів чимраз менше і вони вже не відограють рішального впливу на цілу акцію.

Підсумовуючи сказане, можемо ствердити, **що суспільна опіка над українськими дітьми не є в руках українського громадянства.** Вона або переходить у руки польського громадянського чинника, або завмирає зовсім. Отже, коли українські родичі осягнули той ступінь своєї свідомости чи потреби, що хотіли б своїх дітей у позашкільному віці віддати під зорганізований суспільний нагляд, то вони здебільша цього у своїх установах зробити не можуть. Можуть це зробити або в установах польських, або в ніяких. Зате польські громадяни можуть це зробити не лише вповні самі, але дотого йде ще й дуже сильна громадянсько-національна польська акція, яка тих польських родичів освідомлює, щоб вони такого зорганізованого у своїх установах суспільного нагляду над своїми дітьми хотіли.

Ми сказали на вступі, що таке пересунення справи дитячих садків у площину національної конкуренції, і за тим у площину політичної боротьби, непотрібне. Безумовно, ми здаємо собі справу з того, що в теперішніх часах про це дискутувати важко. Увага українського громадянства занята чим іншим, нерви напружені до-краю дальшими і ближчими подіями. Коли кожний ставить собі питання, що буде завтра, коли буденна праця нікого не чіпляється, трудно вглибитись у справи, які, хоч і безпосереднью, торкаються нас і є незвичайно важні й далекосяжні, проте радше подобають сьогодні на академічні. Однак про них писати мусимо і звертати на них увагу широких наших кол треба.

Ясно, що те, про що в ніякій заборони не кажеться, є суттевою причиною перешкод для основування дитячих садків: їхній корисний національно-виховний вплив на українських дітей. Цеж безперечна річ, що дитина, коли живе у своєму середовищі, підпадає під вплив сентименту рідного оточення, його культури, традиції, звязується тисячними нитками з болями й радощами того оточення, висловленими в пісні, байці і навіть молитві — ця дитина вростає у рідний ґрунт, розвивається не лише суспільно, але й культурно, отже кріпшає під оглядом національної свідомости. Є, на нашу думку, глибокою політичною помилкою створювати перешкоди у тих царинах людської біосфери, які належать у людини до природних. Ще більшою помилкою є створювати нерівности, виріжнювати отих громадян перед другими. Однак коли 20 років спільного життя у рямцях одної держави витворило такий стан на нашій території, який сьогодні переживаємо, то трудно, щоб одна, пригідна стаття могла багато в цьому стані поправити. І ми, поза ствердженням помилковости підходу в ділянці дитячих садків, не хочемо йти в дискусії далі.

Зате в цілому комплексі дитячих садків є одна справа, на яку чимраз більше наше громадянство повинно звертати увагу: **наш, український вплив на існуючі польські суспільні й самоуправні (не національні) півкольонії.** Як його скріпити? Як дібратися взагалі у сферу, яка нам по закону (ми-ж платимо податки і поносимо всі самоуправні тягарі!) належиться, та яка починає бути сферою виключно польських впливів?

Не маємо підсумків акції цьогорічних садків. На підставі приблизних підрахунків можемо висловити думку, що їх кількість поменшилась бодай на половину, як не на третину, у відношенні до минулорічної кількости. Таксамо не підлягає найменшому сумнівові здогад, що та кількість буде з року на рік меншати. Отож поруч заходів, як поширити акцію дитячих садків, ведену нашими установами, заходів, **яких не можемо ні на мент залишити,** вирнає питання, **як поширити свій вплив на існуючі самоуправні і суспільні півкольонії так,** щоб наші діти мали змогу теж і з національного боку брати в них участь?

Це проблема, яку нам сьогоднішні умовини накидають до розвязки без огляду на те, що діється у „високій" політиці і на побоєвищі „війни нервів". До тієї розвязки мусять приступити наші центральні і низові організації. Ослаблення впливу національно-польських установ на ділянку суспільної опіки буде одночасно скріпленням праці українських установ у цій самій ділянці. У національних змаганнях рішає **доцільність.** Коли національно-польські самоуправні півкольонії і півкольонії ріжних товариств опіки над дітьми не зможуть виконати свого **національного завдання,** тоді вони втратять на своїй вартости і втратять на доцільности перешкоди, роблені садкам українським. І тому, не маючи змоги під теперішню пору поширити акції дитячих садків „з фронту", безпосередньо, мусимо, **не залишаючи цих заходів,** подумати над поширенням її — з нутра. З нутра тих, які сьогодні наші не є, однак до співвласности яких мусимо *зголоситись.*

С. Т.

„Депейсація" та зменшення антисемітизму.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 27. липня.

Політичні події та комплікації останнього часу ослабили зацікавлення польського загалу жидівською справою ін капіте ет ін мембріс.

Жидівська проблема зникнула з провідного транспаренту політичного дня, втратила багато з властивої собі атракційности. Видно це у щоденному житті. Притихли голосні протижидівські вигуки, зперед крамниць позникали „народові" пікети, щораз рідше чуємо про потребу якнайшвидшої депортації жидівських мас за кордони держави.

В такій атмосфері обниженого зацікавлення жидами, **в атмосфері зменшення антисемітизму,** цілком помилково названо антисемітським пресовий голос відомого адвоката Вацлава Шуманського, члена ПІС (адвокат Шуманський відомий зі свого недавнього конфлікту з міністром справедливости), звернений до жидівської інтелігенції. Автор листа домагався, кажучи синтетично, „депейсації" жидівського ґетта, себто реформи та уцивілізування відносин серед жидівських ортодоксійних мас. З приводу згаданого проекту розвинулася велика і цікава пресова й товариська дискусія. Зацікавлені цим проектом (який бажає реформувати жидів, отже трактує їх як елемент **місцевий,** постійний) польські публіцисти витягнули з бібліотек старі призабуті томи й нагадали, що аналогічні реформаторські думки існували вже у Польщі давніше. І польські і поступові жидівські реформатори домагалися, щоб усунути ці зовнішні окремішности, що відріжняють жидів від загалу, отже жидівський характеристичний одяг, бороди, кошерну кухню тощо.

Ідея реформи жидівського ґетта була в цілому XVIII. столітті у Польщі така сильна, що проявилася у формі цілої бібліотеки друкованих томів-проектів, між якими найголосніший був проект жидівського народнього провідника Шимеля Вольфовича. Вольфович виступав у своїй брошурі проти банкирської діяльности жидівських віроісповідних інституцій (кагалів) та проти терору кагальної старшини. Його проект лишився проектом, а він сам став жертвою хуситської помсти й попав навіть через те у вязницю.

Проте не будемо розводитися над проблемою самої депейсації. Вона цікавить нас як факт перенесення течії антисемітизму з площини динаміки (еміґрація, виселення, Палестина) на площину реальної розвязки, спертої на статус кво. (Толеруємо жидів, але хочемо їх зреформувати). Висновок простий: поява, чи вірніше — реновація ідеї вказує на ослаблення гострого антисемітизму, спричинене безумовно багатьома обставинами, з яких найважніша — політична, кажучи стисло, та, яку називаємо сучасною міжнародньою ситуацією.

Потреба послаблення протижидівського курсу у польському громадянстві прийшла ззовні. Може найкраще зрозумів її лондонський кореспондент вилєнського „Слова", що при нагоді характеристики англійського відношення до внутрішніх справ у Польщі написав м. ін. таке: „Антисемітизм може пошкодити нам (полякам) в Англії в нечуваний спосіб. Не лише тому, що жидівські впливи тут великі та що ці впливи сьогодні дуже сильно грають у нашу користь. Це незаперечний факт, що англійці є найбільш семітофільським народом у світі. Може це вислід їхньої любови для біблії. Підсилювання антисемітизму у Польщі — це вода на млин протипольської совітської та німецької пропаганди, яка і в англійських масах і серед лівиці може нам багато пошкодити. На щастя, на цю тему тепер тут цілком тихо".

Лондонський кореспондент „Слова" перебув уже неодну еволюцію. Належав колись до комітету польсько-жидівського порозуміння, щоб потім під кермою б. міністра скарбу Матушевського проповідувати антисемітизм. Останні його слова на тлі такої еволюції набирають тим більшої вимови. Жиди розуміють свою кон'юнктуру і мають незлий вітер на

вітрила. Пробувала їх ціла польська проти-жидівська націоналістична верхівка розторощити аргументом, мовляв, жиди своїм нещирим гурра-патріотизмом намагаються спровокувати війну проти Гітлера, отже в обороні своїх нещасних земляків у Німеччині, але ця незла концепція мусіла впасти перед компромітацією. Скомпромітувалася варшавська „Фалянга", якої б. діяч, студент прав Церха, став звичайним бандитом.

Варто тут бодай одним оком глипнути до жидівської жаргонової преси й зацікавитися, які саме аргументи висуває вона проти польських закидів.

Ортодоксійний „Дос Юдіше Тогблят" з 26. VII. стверджує, що модне аналізування жидівського патріотизму не має на меті устійнювати правду, але знайти якусь плямку на жидівській льояльности, щоб це опісля, у властивому часі, використати у знаний спосіб. Коли не можна придержуватись улюбленої версії, що жиди симпатизують з ворогом і т. д., тоді висувають твердження, що джерелом жидівського патріотизму є ненависть до Гітлера. Жиди не домагаються ніякої нагороди за свій патріотизм крім одного — щоб їм у таких часах бодай не кидали під ноги каміння".

Соціялістична „Нае Фольксцайтунг" полемізує на цю тему з „Газетою Польською" і заявляє, що значна більшість жидівського елементу у державі вважає Польщу за свою батьківщину, в обороні якої готова пролити кров.

Ще далі йде відомий сіоністичний діяч д-р Кляйнбавм, який у сьогоднішньому „Гайнті" обурюється на... зацитований соціялістичний щоденник Бунду, а це — за вислів „більшість жидівського населення"... На його думку всі жиди — патріоти і то не менші, як поляки.

Не наша річ аналізувати за прикладом озонових органів жидівський гурра, псевдо, чи ультрапатріотизм. Декларування своєї любови до держави й польського народу — це внутріш ня жидівська справа. Одначе нам здається, що кон'юнктуральне ослаблення антисемітизму — це явище короткотривале та що воно згине, як тільки зміняться обставини. Вже тепер „Просто з мосту", полемізуючи з кореспондентом „Слова", заявляє, що польської політики не можна укладати на основі того, що може Польщі в Англії зашкодити та що допомогти. **Розвязка жидівського питання у Польщі — на думку того органу — таксамо важна, як оборона перед Німеччиною.**

Є це може найклясичніший вислів польської протижидівської публіцистики. Вислів — на щастя для жидів — який довго-довго в сучасних умовинах, коли навіть не буде війни, залишиться лише... фразою. Фразою, на якій більшість ультранаціонального польського табору будує фундаменти своєї ідеольогії та атракції у широких, ласих на легкі гасла масах.

КТВ.

Моршин-Живець

Єдине в Польщі джерело гірких вод з недосяжними прикметами лікування. Европейський комфорт в обстанові. Опіка спеціяліста. Головний сезон від 1. липня до 31. серпня. Інформації: Заряд Жиляця і Бюра „Orbis", „Wagons-Lits Cook" і „Par".

18/72

З польської преси.

Американсько-японська криза.

„Виповіджения американсько-японського торговельного договору є — на думку **„Курієра Віленьского"** *(з 30. 7.)* — актом величезного значіння на історичній шахівниці. І то подвійного значіння. По перше — це виповіджения означає перемогу в Злучених Державах Півн. Америки активістичних тенденцій над ізоляціоністичним напрямком. По друге воно означає поважне зашахування Японії і через те посереднє спаралїжування німецької диверзії на Далекому Сході.

Знаємо, що Рузвельт хотів замінити американський закон про нейтральність, але конґрес зредукував його проекти, зводячи їх майже до нуля. Боротьба ізоляціоністів з активістами була навіть для европейських обсерваторів видна голим оком. Покищо ізоляціоністи виграли. Президент Злучених Держав Північної Америки, хоча наділений дуже широкими компетенціями, не може змінити законів, що їх конґрес ухвалив. Отже треба було скапітулювати.

Але заключування і виповідання договорів належить до обсягу влади президента. Обмежений в одній точці, Рузвельт виступив з почином в іншій справі, протиставляючись агресивній політиці голодних держав. Зміна закону про нейтральність мала стати вити мементо для агресивних держав. Тому, що цей хід унеможливлено, Рузвельт ужив іншого способу. Сенс менше ґенеральний, але неменше успішний.

Очевидно спинення нормальних торговельних оборотів з Японією дасться у знаки Америці, але для Японії це мусить мати катастрофальні наслідки. Вистане пригадати такі числа з „Малого Статистичного Річника". Експорт до Японії сягав в 1935 році коло 9% загального експорту Злучених Держав. Зате експорт з Японії до Злучених Держав досягав аж майже 22% вартости японського вивозу. Це промовисті числа. В таких умовинах спараліжування японсько-американської торговлі мусить мати для Японії дуже болючі наслідки.

Пристосовувана Гітлером метода шантажу дає швидкі наслідки. Це заохочувало Японію та Італію. Також ці держави пішли на шлях творення довершених фактів. Акція Японії була для Німеччини успішною диверзією на задах противників. Тепер американський акт нищить цей маневр. Злучені Держави остерігають, заповідають, що не будуть пасивним обсерватором. Це створює нове положення. Японського грача зашаховано. Нема ніякого сумніву, що Рузвельт в той спосіб віддав добру прислугу справі мира.

Між Польщею та Японією нема ніяких суперечних точок, а на дальшу мету можна ствердити навіть поважну збіжність інтересів. Японія має перед собою два шляхи: 1) територіяльну політику, 2) торговельну політику. Територіяльна політика звертається першзавсе проти Росії, зате експортова політика вдаряє в Америку та Англію. Співпрацюючи колись з Англією, Японія зробила велику карієру. Може тому ця концепція все ще популярна в Японії. В останньому часі знову є спроби вирівнання суперечностей між Англією та Японією.

Тяжкий конфлікт з Америкою напевно причиниться до того, що в Японії ослабнуть тенденції ставити на держави „осі".

—o—

„Німецька чарівна сопілка".

Від кількох днів ґданська тематика у світовій пресі зменшується і стає майже нецікавою своїм змістом. **„Курієр Варшавскі"** (з 30. 7.) твердить, що після нарад між Гітлером та висланниками Ґданська в Берхтесґаден рішено вдарити в „мягкі звуки" і нічого дивного, що навіть ґданський ґавляйтер Ферстер уважав вказаним та доцільним заграти на сторінках берлінського „Фелькішер Беобахтер" (ч. 206) в „чарівну сопілку" мирної ідиллі:

ДЖ. О. КЕРВУД. 28

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Вертаючися до своєї кабіни Алян змагався з собою, щоб себе опанувати. Стемпід Сміт очікував його з багажем овинецим у непромакальний мішок. Алян пояснив йому наглу зміну у своїх подорожніх планах. Інтереси задержать його в Кордові, а його поворот домів спізниться мабуть ще на кілька тижнів. Стемпід мусить вибратися до Алянової фарми сам. Найскоріше зможе Стемпід дістатися туди державною залізницею, що йде до Танани. З Танани подасться на Аляскакат, а звідти ще далі на північ у гори Ендікот. Для такої меткої людини як Стемпід не буде тяжко знайти Алянову фарму. Адян витягнув мапу, дав Стемпідові деякі інструкції на письмі, гроші і кінцеву осторогу, щоб він часом не стратив голови та не брався по дорозі шукати за золотом. А що Алян мусить висісти на беріг негайно, нехай Стемпід залишиться на кораблі до ранку. І Стемпід забожився, що не заведе Алянового довіря.

Алян не пояснив свого власного поспіху і був рад, що капітан Райфль не розпитував його. Алян сам не розбирав, чи доцільна його постанова. Він знав лише, що кожний мускул у його тілі домагався фізичної акції, та що він мусить зараз узятись до тої праці або заломиться. Те бажання фізичної праці було в його крові таке нагальне, що він ледви панував над собою. Він старався викинути зі своїх думок образ блідого лиця несеного морською струєю. Він хотів зберегти холоднокровність, що досі його не покидала. Але від часу, як почув той жіночий вереск — він став ненавидіти корабель. Він потребував доторку твердої землі під своїми ногами. Він цілою душею бажав досягти тої вузької смуги побережжя, що до неї плило несене течією тіло Марії Стендіш.

Та навіть Стемпід не замітив того вогню, що зідав Аляна. І це напруження не ослабло аж до хвилини, коли ноги Аляна діткнули землі, та Кордова лежала перед ним немов велика яма серед гір. Коли він вийшов з пристані, пристанув сам один серед темряви, дихаючи глибоко ароматом гір та вибираючи напрям своєї дороги. Окружало його щось густіше від темряви. Денеде блимали бліді вогники, та ще підсилювали непроглядну темінь, що як те чорнильне море хотіла проглинути його. Буря ще не пронеслась, але вже була близька, а повітря було повне причаєної остороги. Стогін грому був глухий, а проте дуже близький, немов його придавлювала могутня рука, що хотіла нежданно заскочити землю.

Крізь темну безодню пробирався Алян вперед. Він не заблудив. Три роки тому він яких двацять разів відвідував хатину старого Оляфа Еріксена у віддалі пів милі від берега. Він знав, що Еріксен напевно знаходиться в хаті, яку занав тому двацять років і де присягав залишитися аж до тої пори, коли море зажадає його на власність. Алян віднаходив дорогу інстинктом. Лоскіт грому роздався над його головою. Темні сили вже освободжувалися. Він відчував, що наступ збирається в горах захованих поза стіною темряви і нараз осліплива ясність освітила йому дорогу. Блискавка йому помогла. Він побачив великий шмат піску перед собою і прискорив ходу. Від сторони морських глибин почувся виразніший гомін, що кріпшав. Алян ішов немов би між двома великими потугами, що наближувалися до смертельного поєдинку, аж земля і море тремтіли під ними.

Знов блиснуло, а вслід за тим заревів грім, аж земля задрижала під його ногами. Відгомін грому покотився горами немов сигнали гармат, кожний новий дальший від попереднього. Зимний подув ударив Аляна в лице і щось в ньому вставало назустріч бурі. Він завсіди любив відгомін громів у горах і блискавиці поміж їх шпилями. Мати привела його на світ такої темної ночі, в час ревучого зудару розшалілих стихій над дахом хатини його батька, у горах. Любов бурі була в його крові, вона була частиною його душі і приходили хвилини, коли він тужив за тою новою гір, як інші тужать за приходом весни. Він витав тепер бурю, коли ночі його шукали в темряві за блиманням світла, що завсіди від ночі до світанку горіло в хатині Оляфа Еріксена.

Вкінці він побачив те світло, немов жовте око, що зиркало крізь шпару у чорній стіні. За хвилину темніша тінь хатини виросла перед ним і миг блискавки показав йому двері. Він поставив клунки на землю і у хвилині тиші почув, як великі краплі дощу вдаряли в дах ха-

„Пощо розказувати, що в Ґданську неспокій, коли в дійсности ґданське населення пильно займається щоденною працею" і

„використовує теплі літні дні, щоб підкріпитись на побережжі Балтику"...

Коли про Ґданськ можна всетаки дещо у світі почути, то — на думку Ферстера — тільки тому, що

„закордонна преса послугується в гачебний спосіб підлою брехнею,... щоб національно-соціалістичній Німеччині робити труднощі..."

Бо — пише далі п. Ферстер — Третьому Райхові та Ґданській навіть не снилося щонебудь планувати, і вони тільки мусіли і мусять оборонятись проти:

„постійних польських погроз і вимог, що день у день появляються в польській пресі."

—o—

Дводенні наради в Берліні.

„Газета Польска" з 31. 7. містить такий телефонат з Берліна:

„Зовсім ненадійно канцлер Гітлер покинув учора Байрайт і приїхав ранком до Берліна. Одночасно з Зальцбурґа, де перебував на відпустці, з'явився п. фон Ріббентроп. Канцлер відбув зі своїм міністром закордонних справ дводенні наради на теми останніх випадків у світовій політиці.

Як запевняють в тутешніх дипльоматичних колах, Берлін є заскочений останнім британсько-японським договором і ще більше виповідженням американсько-японського торговельного договору Злученими Державами. Канцлер Гітлер не міг не ствердити, що на випадок далеко-східної війни партнер так дорогого для п. Ріббентропа ідеольоґічного трикутника знайшовся б у дуже тяжкому положенні, а вісь Берлін-Рим не могла б рахувати на ніяку реальну допомогу Токія.

Крім того згоду урядів льондонського та париського вислати до Москви представників генеральних штабів, оцінено тут (у Берліні) як поважну уступку в хосен Совітського Союзу. В компетентних колах Берліна поважно рахуються з тим, що довготревалі переговори західно-европейських держав у Москві всетаки можуть довести до позитивних висліднів...

Огляд положення, що його доконав канцлер Гітлер з міністром закордонних справ зовсім не представляється рожево для держав осі, зокрема для Німеччини. Тому німецька преса від двох днів дуже здезоріентована.

Якщо йде про польсько-німецькі справи, то від 25. липня, тобто від дня, коли ґавляйтер Ферстер на сторінках „Фелькішер Беобахтер" спрецизував остаточне становище Німеччини на ґданські теми — тутешня преса взагалі не торкає тієї теми. Зате від двох днів почали появлятись повідомлення на тему здогадних переслідувань німців у Польщі. Та нині і в раніших і у вечірніх виданнях нема вже й тих оповідань. Уряд Райху спинив цю кампанію.

В Берліні роблять білянс та шукають виходу з положення, що не є веселе. Сумніване, чи на вчорашніх і нинішніх нарадах запали якісь вирішення; здається рішено чекати та обсервувати. Канцлер Гітлер вернувся до Байрайт, а міністер фон Ріббентроп відїхав до Зальцбурґа".

„Мобілізація золота".

Заява маршала Ридза-Сьміглього, що Польща буде битись навіть без союзників, підтверджує — як пише **„Час"** (30. 7.) — не тільки моральні, але й матеріяльні зобовязання, які польська суспільність взяла на себе, щоби боронитись та оборонитись. А ціле громадянство може багато зробити.

„Коли в роках кризи та фінансових катастроф багато міліонів польських золотих замінено на золоті монети і чужі цінні банкноти, ніхто тоді не думав що в той спосіб збирається „военний скарб", з якого доведеться в разі потреби черпати.

Передача на услуги армії резерв, що є нагромаджені в краю і які мають послужити на закупно тих сирівців та воєнних матеріялів, які мусимо спроваджувати зза кордону, оплачуючи їх золотом та чужою валютою, є справою, з якою нині ні на хвилину не можна зволікати. Хочби були в нас не знати які припаси зброї та сирівців, то в теперішніх умовинах вони не можуть бути завеликі. Засоби для тієї цілі маємо і мусимо їх урухомити.

Передовсім треба ствердити, що передача до диспозиції національної оборони засобів на закупно зброї та сировини за кордоном, не є жертвою. У хвилині, коли небезпека війни велика, треба все зробити, щоби її відсунути, та коли не вдасться цього зробити, треба забезпечити собі перемогу, а з нею мир та гарязд у будуччині".

Практичне переведення завдання „мобілізації золота" „Час" уявляє собі так:

„Позичка Протилетунської Оборони була зорґанізована і переведена Фондом Національної Оборони. Той самий Фонд Національної Оборони мусить взяти на свої плечі ініціятиву нагромадження засобів на закордонні закупи для армії. Бо диспонування тими засобами мусить бути в руках влади національної оборони, що є відповідальна за озброєння народу.

Позичка Протилетунської Оборони мала характер нормальної фінансової операції, даючи субскрибентам користи, які нормально забезпечує набуття державної облігації. Зате мобілізація валютових засобів може запевнити швидкі користи. Для державного скарбу признання деяких користей в заміну за цього роду акцію, напевно буде дешевше, ніж кошт емісії навіть низько опроцентованих облігацій. Для того, хто позбувається чужої валюти чи золота користь така становить просте та позбавлене ризика побільшення посіданого капіталу при збереженні його повної дійсної вартости".

тини, та застукав пястуком у двері, щоб розбудити шведа. Потім розвернув настіж відомкнені двері, та увійшовши, кинув клунки на підлогу з голосним окликом привіту ще з давна прийнятого між ними, якого старий Еріксен не забув напевно, хоч близько чверть століття минуло, від часу як Еріксен з Аляновим батьком мандрували разом по горах.

Алян підкручував гніт нафтової лямпи, коли з дверей, що вели у другу кімнату вийшов сам сивобородий Еріксен, з бородою, що спадала на його голі груди, з великими похилими плічми, з масивною головою і проникливими очима. Алян скинув капелюх і Еріксен приглядався хвилину гостеві. За вікнами буря вдаряла в хату гуркотом грому, дощем та вітром, а з уст Еріксена почувся оклик, що він пізнав гостя і вони подали руки один одному.

Голос шведа переміг силу вітру з дощем та дзенькіт вікон; він говорив про щось, що було три роки тому і протирав очі зі сну — коли нараз дивний вираз Аляновго лиця казав йому замовкнути.

Пять хвилин пізніше він відчинив двері та виглянув у непроглядну темряву витягнувши рамена перед себе. Вітер вдерся до хати, закинув через плече його білу бороду, а з вітром вдарила струя дощу, що промочила його до нитки. Змагаючись з вітром старий Оляф запер двері і станув перед Аляном, немов великий сивий дух у жовтому світлі нафтової лямпи.

Від тої хвилини вони перечекали аж до світанку. А з першим проблиском світанку, довге чорне судно Оляфа шведа висунулося з пристані та поплило на відкрите море.

(Далі буде).

З наших літнищ і живців.

ТРУСКАВЕЦЬ.

Найбільш гамірно було на трускавецькому двірці у травні і червні. На перон заїзджали порожні поїзди і на кожного переляканого лікуванця кидалися з вереском сотні мешканевих посередників та наганячів пансіонів, що стояли перед маревом банкроцтва. Образ змінився радикально у липні, коли „Гітлер дозволив" дітям вибраного народу рушитись із своїсів, у яких вони чипіли — мріючи про війну та боячись війни. Коли тільки всесильна преса сповістила, що „до осени спокій" — у Трускавці зароїлось. І чим більше приїзджало лікуванців, тим менше наганячів їх зустрічало. Коли ж дійшло до того, що денно зголошувалось у мельдунковому бюрі — бувало — по 300 осіб —пішла погоня за кожною вільною кімнатою. Власники великих пансіонів рішили відбити собі мертвий перший сезон і зашрубувати ціни поза межі пристойности (головно у пансіонах „центру" живця обрахованих на снобів).

Сьогодні є тут коло 5.000 приїзжих лікуванців. Панночки у бюрах живця пріють і мліють та нагнітки здобувають на пальцях, вибиваючи печатки на жмені паперів, що їх дістає кожний приїзжий (безсмертна бюрократія!). Щоб дістати ранішню годину купелі в лазничках (усі хотять купатися ранком!) треба зголошуватись на три дні раніш. Перед „Нафтусею" ген поза довгу криту галю, побренькуючи шклянками, маєстатично посувається широкий вуж, зложений з чотирьох „хвостів", немов перед совітськими крамницями з маслом або черевиками. І д-р Роман Ярош хоч і нарікає з привички на „важкі часи", проте мусить признати, що цей його живець курка, яка несе золоті яйця...

Із 4-ох зимних та 4-ох гарячих країв тече золотодайна „Нафтуся". Колись текла без обмеження, потім установили години: від 6.30 до 12.30 та від 16 до 18 год. Всеж: це таки 8 годин. І хоч контрольори авантуруються з живідками, які виливають трохи невипитої води („аже зимна"!) та стають знову в чергу по „свіжу" й „теплу", проте 5.000 лікуванців — це пересічно 5.000 літрів денно! Пять тисяч літрів цілющої води помпують щоденно дівчата до шкляного збірника, що царствує вгорі павільону, звідки вона сплизає до пятьох тисяч ріжноколірових і ріжновидних шклянок. І напевно мало хто з отих тисячів щорічних звеличників „Нафтусі" знає, що вона стоїть на ґрунті греко-католицької парохії (все ще формально-правного власника) та що разом із монументальним костелом св. Єлисавети та із костелом, забудуваннями і парком Сакр-Керок на колишньому ґрунті парохії св. Юра у Львові — є живим, просто класичним, памятником журливости наших альтруїстично настроєних земляків за своє (і національне) добро...

Подив для того феномену природи, яким є оте джерело, є мабуть тим підсвідомим гамульцем, що тримає на поводах темпераменти, ґумори й національно-расові антипатії та не дозволяє їм проявлятись підчас морочливого вичікування ріжнонаціональної і ріжновірної юрби на авдієнцію до „Нафтусі". (Що правда, розмови й „дотепи", що їх тоді чоловік **мусить** відсуль вислухувати — це важка школа навіть для дуже відпорних нервів). Але кожна спроба якоїнебудь „расової чистки", яку напр. повели були у Моршині, була б тут засуджена на повну невдачу: панівною більшістю є тут жиди, що опанували „топтак" та парк довкола музики (добрих 70—80 відс. лікуванців), меншину творять поляки, — між ними тепер кількох державних достойників, багато римо-кат. священників, власники й уся управа живця. Українців тут (у живці) майже зовсім нема. Крім нижчої служби та газетних кольпортерів не видно на терені живця ані українських ліку-

ванців (можна порахувати на пальцях приїзжих українців-інтелігентів), ані автохтонів з українського села, що живе своїм окремим — на жаль, дуже мізерним — життям.

Клопіт із криничною водою, яка вже скрізь висихала, минувся. Минувся і страх за багатство мінеральних джерел — „Нафтусі", „Вараври", „Марії", „Юзі". Після тижнів спеки й посухи прийшли дні немов осіннього холоду й осінніх дощів. Зразкові тротуари і вулиці не допускають великого болота, але сумує прегарна пляжа у Помірках та не манять сезоноволюбовних пар мокрі лавочки, розсіяні від стрільниці й тенісового корту аж ген углиб чудового Городища. Нарікали люди на спеку, тепер нарікають на холод — ніколи їм не догодиш! Але видно надія на сонце не загинула та віра у лікувальну силу питних і купальних трускавецьких вод не погасла, бо приплив гостей все ще більший від відпливу. І хоч у щоденних розмовах не щезає тема „буде війна, чи не буде?" — проте в атмосфері живця панує не жах смерти, тільки радість життя: заки прийде війна зі своїми смертоносними страхіттями, треба оздоровити кирки й печінку і розхитані минулорічними й цьогорічними розкошами цього світа — нерви.

ік.

ПАРАСОЛІ, жіночі й мужеські

точки, пулярески дарунки купуємо тільки в магазині

ТЕКА

Богдан Гірняк, Львів, — вул. Шайнохи 3. (між Сикстуською і Коперника

1471 1-3

Проти політики відокремлення Злучених Держав.

КЛІВЛЄНД, ПАТ. Колишній комісар Злучених Держав на Филипинах Мекнут, іменований недавно федеральним шефом публичної безпеки, виголосив промову, в якій підтримував закордонну політику Гула.

Погляди Мекнута мають тим більше значіння, що його уважають за одного з кандидатів на президента підчас виборчої кампанії в 1940. році. Промовець виступив проти політики відокремлення .

Відокремлення — сказав Мекнут — вимагало би фльоти принайменше три рази сильнішої, бо ми мусіли би самі боронити берегів двох великанських континентів. Це викликало би також необхідність створити могутню армію, що давала би змогу вислати кожної хвилини експедиційний корпус там, де було би треба. Політика відокремлення потягнула би за собою втрату багатьох ринків для продуктів нашого хліборобства. Вона довела би до обниження життєвого рівня, до мілітаризації народу, до необхідности двигати великанський тягар оборони нового світа й у висліді за одно покоління зруйнувала би цілу країну під господарським оглядом.

Закінчуючи промову Мекнут заявився за миром, але здобутим і спертим на співпраці, а не на втечі від співпраці.

Наші концертові болячки.

В останньому часі появилося на сторінках „Діла" кілька статтей про деякий упадок нашої духової культури, що проявляється у браку зацікавлення громадянства для книжки і до музики. Сумне це явище, але на жаль правдиве. Особливо з прикрістю доводиться стверднти факт, що ми „співоча нація" перестаємо співати, а наша інтелігенція не цікавиться проявами вищого музичного мистецтва. Як професійний музика, що мав нагоду приглядатися нашому музичному життю і брати в ньому активну участь, дозволю собі додати кілька заміток у цій справі.

Нема що і заводити балачку про малу кількість слухачів на наших концертах. Їх куди менше, ніж у ранніх повоєнних роках. Про відсутність інтелігенції на концертах у Станиславові чуємо не вперше. Подібно справа стоїть і в інших містах, напр. у Перемишлі, де дуже важко зібрати публику на концерт. У минулому році влаштовувало Музичне Т-во ім. Лисенка і Т-во „Перемиський Боян" ювілейний концерт Миколи Лисенка; і хоч його реклямували якслід, саля була майже порожня, а оба згадані Т-ва мусіли до свого труду доложити ще й готівку. Читаючи дописи, часто чуємо нарікання на слабу фреквенцію на концертах у всіх майже провінціяльних містах і містечках Галичини; але-ж і Львів пропорціонально до числа своєї інтелігенції зовсім не світить прикладом, бо мусіли перенести концерти з великої до малої салі Музичного Т-ва ім. Лисенка. Де шукати причин цього лиха й як йому зарадити?

ЧОМУ ЛЮДИ НЕ ХОДЯТЬ НА КОНЦЕРТИ?

Зацікавлення музичними імпрезами зменшилося не лише у нас, але й у цілому світі. Проживши недавно кілька років у такому музичному місці як Прага, мав я нагоду переконатися, що фреквенція на концертах навіть таких загальнознаних скрипаків як Мільштайн, Пшігода, паде, і то просто на очах. Пригадую собі теж симфонічні концерти, на яких не було публики, (напр. гостинний виступ диригента Менгельберга), не згадуючи вже про виступи людей, незнаних загалові, на яких концерти ходили тільки ті, що дістали безплатні білети.

У розмовах із старими музиками можна було нераз почути нарікання на упадок зацікавлення музикою. Нинішніх часів, кажуть, нема що й рівняти з передвоєнними. Повні салі мають лише зірки концертових естрад, що вже довго втішаються симпатією публики, як напр. Тосканіні, або жиди (Губерман, Горовіц, Вальтер), що мають все найбільше жидівської публики. Це виняткн зі сенсаційним посмаком, які і у нас трапляються (хор Котка, Любка Колесса).

Причин на зменшене зацікавлення концертами у світі є кілька:

Загальна атмосфера не дозволяє нормальній людині заглиблюватися в музиці. Для музики треба мати спокій. Нинішня людина не має спокою, життя її нервове, нема терпцю слухати. До цього треба б себе змусити, а це за тяжко. Минув давній блаженний романтизм, такий пригожий для музики, минув звязаний з романтизмом сентименталізм і подив для віртуозів. Залишилися вимоги буденщини. Людина бере тільки те, що їй конче до життя потрібне, а здобуває його найлегчим шляхом. І тут їй стають у пригоді технічні винаходи. Надходять хвилини, коли людині треба духової поживи, коли без неї жити не можна, — тоді найкраще перекрутити шрубу радіоапарату і найти всього досхочу і то напевно в добрій формі. Яка вигода! Пощо вбирати на себе нову маринарку, їти до міста, тиснутися при касі, сидіти кілком на одному місці, коли можна лежати вигідно в ліжку і слухати чужих стацій, а як це знудиться, замкнути радіо й заснути. Або кіно. Що за геніяльний винахід! За дві години бачимо зірки екрану знані у всьому світі, подивляємо їх строї, гру, чуємо знаменну музику, бачимо цілу орхестру, бачимо солістів і все це розмірно за малі гроші. До того додаймо, що можна ту саму фільму оглядати тиждень і більше у довільній порі і в довільнім строю; до концерту треба достосуватися з часом і з убранням. Отже нинішня доба, не лише відобрала людині сентиментальний підхід до музики, але й дала технічні винаходи, які принесли їй більше вигоди для сприймання тої музики, якої вона потребує.

Розріст спорту коштом духових розривок. Спортові імпрези мають свою публику. Проте не можна заперечити, що вони перетягнули й музичну публіку до себе, бодай у частині. Ними маємо серед музик завзятих аматорів спорту. Коли приглянутися життю сьогоднішньої інтелігенції, зокрема в нас, то нема чого дивуватися тому явищу. Вимоги до інтелігенції, що працює, сьогодні часто за великі. В кожній ділянці бачимо використовування праці, як тільки можна. З тих, що працюють умово витягають „останні соки", кажуть їм недосипляти, не дають їм відповідного відпочинку, бо і „відпочинок" їх занятий додатковою працею, яку мусять виконати. Тому не диво, що людина,яка ввечір паде з ніг і яка має одну мрію — чимскоріше дістатися до ліжка — не піде на духову розвагу. Коли ж вона дочекається неділі чи свята, то жадна повітря, піде за місто на грище, де знайде ще і „емоцію". Дві імпрези на день на людину за багато, отже концерт мусить потерпіти. Те саме можна сказати і про шкільну молодь. Чуємо загально, що вона перепрацьована й коли приглядаємося її життю: тим вічним пополудневим заняттям, то дивуємося, де вона знаходить час, щоб зосередитись і на тяжку науку. Якже ж їй не дозволити подихати свіжим повітрям, коли воно для організму конечне! Але хлопця, що нагонився ціле пообіддя на „грах і забавах" за футболем тяжко змусити, щоб сприймав духову поживу.

ПРИЧИНИ В НАШИХ ОБСТАВИНАХ.

Ми — байдужі і тяжкі. Відомий у нас зворот „вибратися". Нам на все тяжко вибратися. Нераз жаліємо, що десь не були, але коби то легше можна було „вибратися"!

Матеріяльна скрута. Це переважний чинник, що стримує наш духовий розвій. Є в нас багато людей, що ледви вспіли себе вижнвити. Проблемою і то великою для них є вбратися чи зуби направити, щож казати про такі видатки як імпрези та книжки! Нема звідки. І дійсно, від людини, що заробляє 30, 40, чи й 60 зол. місячно не можна вимагати, щоб на студентський лад коштом обідів ходила на концерти. Те саме торкається безробітних на батьківським чи родинім хлібі. Та є й випадки, яких годі виправдати та які треба викорінити. Дехто не піде до театру чи на концерт, бо йому не „личює" далеко сидіти, хоч на дешевіше місце міг би собі дозволити. Інший знову каже, що йому „випадає" піти на концерт із дружиною, дружина знову мусить мати відповідну сукню, бо чейже що скажуть знайомі пані, а так видатки концерту з коштів білєту виростають до коштів сукні і замикають двері концертової салі перед середньозаможнім громадянином.

Зміна відношення громадянства. Давніше виступ С. Крушельницької чи Модеста Менцінського були національними атракціями. На їх концерти зїжджалися священники з родинами навіть із далекої провінції, бо це були наші перші артисти світової слави. Їх виступи можна би ставити щодо своєї атракційної, національної сили нарівні з Шевченківськими концертами, які ще й сьогодні втішаються широкою публикою. Зате тепер маємо вже куди більше артистів-солістів. Є у нас не лише співаки, але й піяністи, скрипаки, челісти. Їхні концерти вже не мають всенаціонального чи може відродженецького посмаку, це вже суто музичні імпрези, менше приступні публиці, ніж спів, а завдяки своїй частішій появі перестали бути національною Меккою, до якої всі, чи розуміють її чи ні, спішать.

Цілковита дезорганізація у влаштовуванні імпрез. У нас нема ніякого пляну. Якесь товариство, хотячи заробити гроші на добродійну ціль, або навіть йдучи за ідейними мотивами постановляє влаштувати концерт. Скликують кілька засідань виділу, укладають програму концерту і назначують реченець. Члени виділу запрошують місцевих, а часто позаміцевих артистів (бо, мовляв, „ніхто не є пророком у себе"), які мають подбати про артистичну сторінку, а виділ бере на себе адміністрацію цілої імпрези. Все було б гарно, якби „пех" не хотів, що на кілька днів перед назначеною імпрезою не появилися афіші іншого т-ва, яке дає саме того самого дня вполудне академію. А вже всі нерви виділових розстроюються, коли ще приїде тоді який з наших театрів і займе всі дні дозкола плянованої імпрези. Що це не фантазія, легко доказати. Недавно доводилося мені виступати в одному галицькому містечку на Шевченківському концерті, перед яким в год. 3. попол. був сенсаційний метч нашої дружини з польською, а по ньому в год. 9. веч. вистава театру ім. Котляревського. Театр уже тут грав кілька днів, а що випадок хотів, то чотири дні перед згаданим Шевченківським концертом був великий конкурс дооколичних хорів у

концертовій формі. Та це не єдиний випадок. Одна неділя в Перемишлі мала три поважні імпрези нараз. Годі вимагати від людей, щоб на всіх імпрезах були при їх найліпшій волі. Це нераз фізична неможливість, а й людський організм того роду духового обжирства не всилі видержати, не говорячи вже про кишеню. Подібна, хоч вже легча ситуація витворюється тоді, коли імпрези ідуть день за днем. Можна ними тішитися і знайшлись би люди, що ходили б, якби ці імпрези були краще розложені. Досадно подумати, що бувае нераз і цілий місяць без нашої імпрези.

Д-р Евген Цегельський.

(Докінчення буде).

—o—

ДАНІЯ ХОЧЕ БУТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ НЕВТРАЛЬНА.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. З Копенгаги повідомляють, що данський міністр закордонних справ Мунх склав представникові берлінського тижневика заяву у справі становища Данії на випадок вибуху війни. Міністр заявив, що Данія все зробить, щоб зберегти невтральність і має надію, що ту невтральність інші держави вшанують. На випадок війни Данія хоче втримувати торговельні звязки з обома боєвими сторонами і тому її невтральність лежить в інтересі обох сторін.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРО РОЛЮ ПРИБАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ШТОКГОЛЬМ, 30. 7. ПАТ. Новопризначений амбасадор Злучених Держав у Москві Штайнгард затримався по дорозі у Стокгольмі, де був свого часу послом. На питання журналістів, що думае про ролю скандинавських і балтійських держав у теперішньому положенні сказав: Кожна держава, навіть найменша, може працювати для миру, але треба памятати, що нема миру за всяку ціну.

—o—

ГПУ. РОЗСТРІЛЯЛО ЄЖОВА.

ПАРИЖ, 30. 7. ПАТ. Авас повідомляе з Москви: У ріжних московських колах кружляють покищо непровірені поголоски, що недавно розстріляли Єжова, б. комісаря внутрішніх справ, себто шефа ГПУ.

—o—

ГЕРІНГ ІДЕ ДО АНҐЛІЇ?

„Сандей Кронікл" твердить на основі інформації з Берліна, що там плянують візиту марш. Ґерінґа у Льонд

—o—

КОМАНДАНТ БРИТІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ СТРІНЕТЬСЯ З ТУРЕЦЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ.

Турецький президент Ісмет Інону- приїде до Царгороду, де стрінеться з командантом британської середземноморської фльоти.

—o—

ЗАКОН ПРО ДЕПОРТАЦІЮ ЧУЖИНЦІВ ЗА НЕЛЄҐАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Палата послів ухвалила закон, який передбачуе депортацію чужинців, що вели б нелєґальну діяльність з метою: повалити силоміць американський уряд.

—o—

НІМЕЦЬКО-СОВІТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ЗАСТРЯГЛИ?

„Фіґаро" твердить, що німецько-совітські торговельні переговори, які йдуть уже від місяця, не посунулися вперед. Господарські кола обох сторін сумніваються що до можливости господарської співпраці. На приватних сходинах визначних представників господарських кол Вольтат гостро атакував совітську політику.

ЗАБОРОНА ПЕРЕХОДИТИ ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ КОРДОН.

БІЛҐОРОД, ПАТ. Німецька адміністраційна влада б. Австрії повідомила югославянські туристичні клюби, що гостро заборонено переходити югославянсько-німецьку границю в горах. Границю можна переходити тільки через граничні переходи на дорогах і залізничих шляхах. Ця заборона стоїть у звязку з акцією будови німецьких укріплень здовж цілої югославянської границі.

УНЕШКІДЛИВИЛИ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Поліційна влада переконана, що по останніх розпорядках, ревізіях та видаленнях усунено й унешкідливлено найбільш активні елементи ірляндської республиканської армії. Тепер вже не треба сподіватися масових видалень із Анґлії.

Фінляндія та Швеція зареаґують усіми силами

коли СССР намагався би накинути Фінляндії ґарантії.

ЗАЯВА ШВЕДСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

СТОКҐОЛЬМ, ПАТ. Шведський міністр закордонних справ Зандлер виголосив у Стока промову, в якій обговорив справу демілітаризації Аляндських островів та евентуальних ґарантій для Фінляндії. Він підкреслив, що скандинавські держави бажають дальше вести політику невтральности.

Публична опінія Швеції та Фінляндії — заявив Сандлер — слідкувала за переговорами деяких держав, що торкалися основних умовин політики невтральности північних держав. Міністри закордонних справ однозгідно ствердили у Стокгольмі, що вони рішуче застерігаються проти того, щоб уживати їх у якихнебудь плянах великодержав. НЕМА СУМНІВУ, ЩО ФІНЛЯНДІЯ БУЛА ПРЕДМЕТОМ ПЕРЕГОВОРІВ МІЖ ВЕЛИКОДЕРЖАВАМИ, ЯКІ НЕ ГОДИЛИСЯ ЗІ ЗАСАДАМИ ПОЛІТИКИ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ. Швеція не вірить, щоб ті переговори довели до висліду, проти якого ФІНЛЯНДІЯ БИСТУПИЛА ЗГІДНО З ПРАВОМ, ВЖИВАЮЧИ ВСІХ СИЛ.

Очевидно, інтереси Швеції потерпіли би також при тому. ШВЕЦІЯ НЕ ЗАВАГАЛАСЬ БИ ЗАРЕАҐУВАТИ НА ТАКУ МОЖЛИВІСТЬ, не був би це жест прихильни супроти Фінляндії, лиш природний вислів реальних інтересів Швеції.

Коли великодержави твердять, що вони намагаються забезпечити малі держави проти аґресії, то останнє слово належить хіба до тих загрожених держав.

Вихідною точкою англьо-совітських переговорів була би співпраця між тими двома державами з метою: поширити і скріпити британські ґарантії для Польщі. Навпаки: Польща не прийме совітських ґарантій. Не було чути про спроби, втягнути Польщу у систему англьо-франко-совітських ґарантій. В таких умовинах що мало би значити, коли би Фінляндія — мала держава положена поза сферою політичного напруження — мала стати предметом такої однобічної охорони, проти своєї волі? ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ МУСЯТЬ ЗРОЗУМІТИ, ЩО КОЛИ БИ ВОНИ УЖИВАЛИ ТАКИХ МЕТОД В ОРҐАНІЗУВАННІ „ФРОНТУ МИРА", ЦЕ НА ДОВҐО ЗНИЩИЛО БИ ДОВІРЯ ДО НИХ ЯК ДО ДЕРЖАВ, ЩО ШАНУЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ МАЛИХ ДЕРЖАВ.

13.000 резервістів британської маринарки під зброєю.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМИ МАНЕВРАМИ БРИТІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Уряд покликав під зброю коло 13.000 резервістів, які мають обсадити резервову фльоту. Та фльота, зложена з 133-ох кораблів, передефілює 9. ц. м. перед королем, опісля візьме участь у маневрах. Від 1934 р. вже нераз покликували під зброю резервістів маринарки ,але ніколи у такій скількости.

Фльота матірного краю виплила у неділю на маневри, що потривають цілий місяць.

Німеччина домагалася, щоб Анґлія визнала чесько-моравський протекторат

„ДЕ ЮРЕ".

ЛЬОНДОН, ПАТ. У відповідь на інтерпеляцію, заявив держ. підсекретар Батлер, що німецький уряд не погодився на іменування нового британського ґенерального консуля у Празі, бо британський уряд — хоч уважаючи те іменування визнанням фактичного стану в Чехії — не змінює свого становища що до легального характеру утворення чесько-моравського протекторату.

Виходить, що Німеччина домагалася, щоб Анґлія визнала протекторат „де юре".

7-ТИСЯЧНЕ ЧЕСЬКЕ ВІЙСЬКО ПОВСТАНЕ НА ПРИКАЗ ҐІТЛЄРА.

Як подае німецьке радіо, на основі постанови Ґітлєра повстане у протекторатї „чеське урядове військо" зложене з 7-ох тисяч вояків та 280-ох старшин; його завданням буде зберігати лад і безпеку у протекторатї. До війська приймуть виключно чехів, б. військових; опісля доповнюватимуть військо добровольцями, які погодяться служити 25 років.

Начальним вождом чеського війська буде президент, командант матиме титул генерального інспектора. Йому підлягатимуть три інспектори: у Празі, Брні та Кенігсґреці.

На основі розпорядку німецької влади від 1. серпня заборонено носити однострої б. чехо-словацької армії.

УРЯД ВИВЛАСНИТЬ УСІ ЧУЖИНЕЦЬКІ МАЄТКИ У ЧЕХІЇ ТА МОРАВІЇ?

Як подае „Сандей Експрес", влада протекторату збираеться вивласнити всі чужинецькі маєтки, які продадуть по ціні, що її устійнять урядово. На особи, що виїздять за кордон, наложено податок у висоті 25% вартости майна, що його вивозять.

ПРИСУДИ ЗА ОБИДУ НІМЕЦЬКОГО НАРОДУ.

ПРАҐА, ПАТ. Нім. Інформ. Бюро повідомляе, що німецькі військові суди в Чехії та Моравії покарали багато чехів 3-, 4- і 6-місячним арештом за обиду німецького народу та за насмішки над ним.

Які будуть наслідки подорожі голови болгарського парлямєнту до Льондону?

Німецьке радіо повідомляе, що припущення преси, немовби після подорожі голови болгарського парляменту Мушанова до Льондону Болгарія мала приступити до „політики окруження", е неправдиві. Югословянські часописи висловлюють здогад, що подорож Мушанова матиме наслідки хіба для нього самого. Прем. Кіосеіванов не вибираеться до Льондону.

Німці служитимуть у словацькій армії.

АРЕШТУВАННЯ МАДЯРІВ У СЛОВАЧЧИНІ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. У місцевости Зляте Моравце переведено масові арештування серед мадярів під замітом приналежности до нелєґальної орґанізації.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. До тепер обовязував у Словаччині розпорядок б. чесько-словацького уряду, на основі якого німці були вільні від військової служби. Тепер словацький уряд скасував той розпорядок — німці мусітимуть служити у словацькій армії.

„Дойче Кріґербунд" у Братиславі видав до німецьких старшин заклик, щоб вони зголосилися до 31. липня до армії. Німці, яких словацьке громадянство є непевне, мають зачекати зі зголошенням.

НІМЕЦЬКА ВЛАДА НЕ ПУСКАЄ НІКОГО ЗІ СЛОВАЧЧИНИ ДО ЧЕХІЇ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В останньому часі німецьке посольство майже цілком перестало видавати перепустки до Чехії та Моравії. Під будинком посольства збираються юрби людей, які бажають виїхати до протекторату.

ВІДНОШЕННЯ СЛОВАЧЧИНИ ДО НІМЕЧЧИНИ У НАСВІТЛЕННІ „СЛОВАКА".

БРАТИСЛАВА, ПАТ. У статті „Дух словацької армії" „Словак" пише м. ін.: „Наша співпраця з Німеччиною не шкодить інтересам держави і народу, як це хоче вмовити ворожа пропаганда. Наші провідники хотіли забезпечити Словаччині незалежність, Німеччина виявила найбільше зрозуміння для наших прав; зрозуміле, що тепер співпрацюємо з нею".

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Правнича сторінка.

Нова зміна постанов у справі хліборобських довгів.

II.*)

Деякі довжники-хлібороби є в доброму положенні і можуть заплатити довг віителеві на корисніших умовинах, ніж їх передбачує (ст. 2) новий закон з 28. червня 1939 р. про частинну зміну постанов у справі управильнення хліборобських довгів (Д. З. ч. 57, поз. 372), у такому випадку **розємний уряд може,** якщо віритель поставить внесок, відхилити або обмежити полекші, що їх передбачує ст. 2. нового закону до довжника, розглянувши перед виданням свого рішення маєткове положення і довжника і вірителя. Отже розємний уряд може **відхилити або обмежити полекші, що їх признає новий закон для довжників сільських господарств,** які належать до **групи** А. Внески вірителів у справі відхилення чи обмеження полекш довжникам сільських господарств, що належать до групи Б. і Ц. — не розглядає розємний уряд, лише суд (ст. 3).

ЯКЩО ДОВЖНИК ВЗАГАЛІ НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ ДОВГУ?

Якщо довжник попав у виняткові платничі клопоти — тоді **розємний уряд може** на внесок посідача сільського господарства, зачисленого до групи А., **припинити в цілости або частинно вимагальність всіх хліборобських довгів на час не довший ніж до 31. грудня 1940 р.** Далі **розємний уряд може відложити до дня 31. грудня 1940 р. вимагальність хліборобських довгів,** якщо **вірителями є: державні або самоуправні банки,** підприємства та установи, **банкові підприємства,** що їх вичислює розпорядок президента з 17. березня 1928 р. у ст. 2, 3 і 119, Центральна Каса Рільничих Спілок у Варшаві, Комунальні Каси Ощадности, Центральна Каса Рільничих Спілок у Варшаві, Комунальні Каси Ощадности, Центральна Малопольська (давніше Галицька) Каса Ощадности у Львові, Українська Шадниця в Перемишлі, **громадські повзаємно-щадничі каси ощадности і кредитові кооперативи,** які належать до ревізійних союзів. Одначе розємний уряд **може відложити** вимагальність хліборобських довгів, коли вірителями є вичислені банки, каси та кредитові кооперативи **лише тоді, якщо ці хліборобські довги не є обняті конверсійними договорами,** що їх заключили довжники з банками при допомозі Акцептаційного Банку **або якщо довги не мають характеру довгоречинцевого амортизаційного кредиту.** (ст. 4).

Внески довжників, посідачів хліборобських господарств зачислених до групи Б. і Ц. розглядає суд, а не розємний уряд, якщо вони опиняться у виняткових платничих клопотах.

Якщо віритель почав уже екзекуцію, щоби стягнути від довжника хлібороба свою вірительність, тоді вже екзекуційний суд рішає про припинення вимагальности вірительности. З тією метою суд визначує розправу, щоб розглянути внесок у справі припинення вимагальности довгу. На постанову суду можна внести жалобу. Якщо суд згодиться припинити вимагальність — застановляє екзекуційну процедуру. Суд може застановити екзекуційну процедуру також до часу, доки не вирішить внеску про припинення вимагальности довгу. Якщо за хліборобський довг відбувається судовий процес, тоді процесовий суд рішає про припинення і вимагальність довгу (ст. 5).

Припинення вимагальности довгу **не обіймає відсотків,** що припадатимуть вірителеві від дня, коли розємний уряд чи суд оголосять своє рішення. (ст. 6). **Якщо довжник заключив з вірителем добровільно договір у справі сплати довгу — ні розємний уряд ні суд не може відкладати платности такого хліборобського довгу** (ст. 7).

*) Гл. „Діло" ч. 161.

КІР
ЛЬВІВ, Уйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 253.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ 634
1-7 БУДОВИ

Два закони про Православну Церкву.

„Тимчасові приписи" з 1922 р. і декрет з 1938 р.

II*).

Цю залежність духовенства збільшують ще й інші постанови декрету, а саме постанови про номінацію та про звільнення священників. При призначенні священників на парохію (ст. 35 декрету) єпископ мусить повідомити воєводу про особу кандидата; воєвода має право заложити спротив „з оглядів державних" проти особи кандидата. Єпископ у свою чергу, якщо не підчиниться воєводі, може внести відклик до міністра освіти і віроісповідань, а цей вирішує справу остаточно, засягнувши лиш опінії митрополита. Що-ж до звільнення священників, (ст. 52) то з таким домаганням може виступити воєвода на випадок, як виявиться шкідлива для держави діяльність священника; єпископ може відкликатись у такому випадку до міністра освіти і віроісповідань, а міністр порозумівшись з митрополитом, вирішує справу остаточно. Так постановляє декрет. Згідно з „Тимчасовими приписами" справа номінації священників виглядала так само; ріжниця між старим та новим законом є тут лише у довжині речениця. в якому єпископ може внести відклик від спротиву воєводи (у декреті — впродовж 2 тижнів, у приписах — впродовж 20 днів). Нема теж суттєвої ріжниці і в постановах про звільнення священників. І на основі декрету і „Тимчасових приписів" справу звільнення священників остаточно вирішує міністр освіти і віроісповідань. Ріжниця між старим та новим законом лише та, що декрет устійнює дещо іншу процедуру: спершу із внесенням про звільнення виступає воєвода, від цього єпископ може відкликатись до міністра, а той вже вирішує справу остаточно, порозумівшись з митрополитом. „Тимчасові приписи" просто постановляли, що звільнення священників може наступити тільки на вимогу міністра, при чому подавали, з яких причин може це статись: коли священник втратить право громадянства, допуститься злочину, або його звільнення вимагають державні огляди. У декреті бачимо цю саму причину — державні огляди. Отже ріжниця тут не суттєва.

Зате „Тимчасові приписи" значно перевищують новий декрет у дуже важній справі перенесення священників з однієї парохії до другої. Перенесення священників декрет трактує таксамо як справу номінації ,себто для перенесення священника з одної парохії до другої треба згоди воєводи. Згідно-ж з „Тимч. приписами" справа перенесення священників з одної до другої парохії **лежала виключно в компетенції епархіяльного** єпископа, який обовязаний був лиш повідомити світську владу про перенесення. Тут бачимо велитенську ріжницю на некористь Церкви.

Про більше обмеження свободи Церкви в її внутрішній діяльности свідчить і постанова про єпархіяльні збори. Згідно з декретом речинець скликання єпарх. зборів устійнює не сам єпископ, а в порозумінні з воєводою, тоді як згідно з „Тимчасовими приписами" (ст. 14) єпископ тільки повідомляв про це воєводу.

Ще в іншій сфері — у справі підготови кандидатів священства — бачимо у новому декреті теж зміну не на краще. Передовсім щезло в декреті право Церкви на організацію своєї власної вищої духовної школи, що передбачувала ст. 12 Тимч. приписів. Поза тим програму наук у духовних семінаріях устійнювала згідно з Тимч. приписами сама церковна влада і вона-ж призначала ректора і професорів семінарії, хоч правда, одно і друге вимагало апробати міністра освіти та віроісповідань. По декрету програму богословського ліцею і професорів визначає міністр ісповідань, при чому тільки при устійненні програми він порозумівається з митрополитом. Що більше, на катедри світських наук у цьому ліцеї, а також на адміністраційні становища в інтернаті при ліцеї міністр може призначати і особи не православного віроісповідання. Крім того, семінарії мали свій осідок: одна у Кремянці, друга у Вильні; тепер же богословський ліцей має існувати лише у Варшаві. Нарешті, в семінаріях польська мова була лиш одним з обовязкових предметів, а все навчання хали вести у рідній мові учеників. Тимчасом у богословському ліцею всі предмети викладаються виключно по польськи.

Ця польонізація духовних шкіл по формі і духу творить нову ріжницю між тим, що було і що має бути; вона ж викриває нові тенденції у політиці супроти Правосл. Церкви. Від нині Правосл. Церква не дурно має називатись „Польські Косцюл Православни". В Тимчасових приписах була інша назва: „Косцюл Православни в Польсце". „Нова номенклятура — пише „Пшеґльонд Православни", орган польського православія, — (ч. 1. ст. 7) — виразно підкреслює його польськість, тоді, як давня означувала радше терен діяльности Правосл. Церкви". Згідно з цим новим призначенням Церкви урядовою мовою Церкви стає, згідно з декретом, польська мова. Офіціяльний орган митрополії „Вядомосьці Метрополії Православней", як теж єпархіяльні органи мають виходити виключно у польській мові.

Згідно з тим щезла у декреті засада, що релігію для православної дітвори у школах мають викладати у рідній мові учеників. Ця постанова була в „Тимчасових приписах" (ст. 18), але її вже нема у декреті, хоч він має аж 85 статтей, тоді як у „Тимч. приписах" їх було всього 20. Це не випадок і не недоглял, але свідома і виразна тенденція, бо всюди у Церкві має панувати польська мова; ст. 7 декрету лише милостиво дозволяє церковним урядам відповідати петентам їхньою мовою, якщо вони звертаються до них в іншій мові. Декрет теж промовчує те, в якій мові мають священники проповідувати. Якщо виходити зі засновку, що урядовою мовою Церкви є польська мова, коли у школах релігію вже викладають у більшости по польськи, то дальшим етапом буде вимога, щоб і проповіди виголошувались по польськи. Вже і тепер таку вимогу стосують на Холмщині.

Ще більше знаменне те, що два новопоставлені єпископи Матвій і Тимотей підчас своєї хиротонії свої перші архипастирські проповіди виголосили в державній мові. Здається, мури Почаївської Лаври вперше таке чули. Обидва нові єпископи вийшли з військового духовенства. Те військове духовенство згідно з декретом має відограти особливу ролю в житті Церкви. Військовий єпископ має ввійти до верховного органу Церкви-Синоду, а військові священники мають тісно співпрацювати з епархіяльною владою у виховній праці над молодю, що має вступити до війська, та вояками у резерві" (ст. 72). А відомо, що військове духовенство не тільки завсіди проповідує по польськи, але вже почало було і Служби Божі відправляти по польськи, хоч поки що у державні свята.

Помаленьку, етапами буде йти польонізаційна праця у Церкві. Саме тим найбільше ріжниться новий декрет від „Тимчасових приписів". Хоч Церква згідно з постановами „Тимчасових приписів" була значно підчинена світській владі, то всеж Церква не відривалась зовсім від самої громади вірних. Тому внутрішньо-урядовою мовою Церкви, згідно з „Тимч. приписами" була матірня мова самих вірних. Тільки на зовні, коли церковна влада звертається до урядових чи самоурядових установ, вона мала послуговуватись польською мовою. Таксамо при публичному процесі, у розводових справах, тільки на бажання сторін, розправа мала вестись по польськи; подібно і консисторія лише на бажання петента могла видавати документи у польській мові; метрики ж мали вестися у двох мовах: польській і у мові рідній. Щож до навчання релігії у всіх школах, то воно мало відбуватись виключно в рідній мові; очевидно теж у духовних школах науку мали вести у рідній мові. Як бачимо, ріжниця між „Тимч. приписами" та декретом велитенська. Ціла структура нового декрету була б незрозуміла, якби не брати під увагу власне цієї ролі, яку декрет хоче надати Церкві. І тут треба шукати відповіди, чому новий закон з 1932 р. позбавив Церкву тих решток свободи у її внутрішньому житті, які гарантував їй старий закон з 1922 р.

О. Семененко.

*) Гл. „Діло" ч. 161.

Анна з Чубатих Огоновська

жінка сп. Віцепрокуратора Окружного Суду заслужена Найся. Тайнами упокоїлася у Львові дня 31. липня 1939.

Похорони відбудуться в середу дня 2-го серпня в год. 4. попол. з дому жалоби при вул. Тарновського 11, на котрі запрошують своїх і знайомих прибиті горем

Муж, Діти, Зять і Родина.

НОВИНКИ

2 СЕРПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 20 липня 1939.
† Ілії пр.
Лат. Матери Божої Ангельської.
Сонце: схід — 3.54, захід — 19.06.
Місяць: схід — 20.18, захід — 6.50.

Завтра: 3. серпня. Четвер.
Ст. ст. 21. липня 1939.
Симеона і Івова пр.
Лат. Знайдення св. Стефана.
Сонце: схід — 3.55, захід — 19.04.
Місяць: схід — 20.16, захід — 7.54.

Чи знаєте Ви, кільно є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

— **Тернопільське воєвідство розвязало „Сокіл" у Русилові.** Тернопільський воєвідський уряд своїм рішенням розвязав гніздо Т-ва „Сокіл" у Русилові, повіт Бучач, за діяльність, що виходила поза рямки статуту.

— **З прикордонної полоси** борщівське староство своїм рішенням з 24. липня ц. р. видалило на 10 літ абсольвентів гімназії у Борщеві Якова Боднара і Володимира Шиманського. Вони оба в останніх днях вийшли на волю по річному побуті у вязниці.

— **Відновили діяльність.** Чотири місяці тому староство у Перемишлянах припинило було діяльність читальні „Просвіти" й інших товариств, як кружки Р. Ш. і С. Г., Сокіл, у Завірю. Тепер усі ті товариства й читальня дістали дозвіл того староства на віднову своєї статутової діяльности.

— **За українізацію прізвищ.** Перед львівським окружним судом почався процес проти о. Івана Федишина з Річниці, пов. Рава Руська та проти о. Теофіля Чайковського з Голоска, пов. Мостиська, обвинуваченних за українізацію прізвищ. Розправу веде суддя Городиський, обвинувачує прокуратор Мінасович.

— **Обікрали Союз Кооператив у Бережанах.** Невідомі типи дістались на стрих будинку, в якому міститься Повітовий Союз Кооператив у Бережанах, вивертіли у стелі отвір сверлом, дістались до складниці Союзу, розпороли вогнетривалу касу і вкрали 3.580 зол. у банкнотах та більоні.

— **Самогубство студентки високої торговельної школи.** У львівському Домі Студенток затруїлася газом студентка високої школи закордонної торговлі, 22-літня Доміцеля Сарделівна. Вона приїхала у відвідини до своїх товаришок, у суботу ввечір вийшла від них, замкнулася в одній з господарських кімнат та відкрутила газ. Коли в неділю рано її знайшли, вже не жила.

— **Самогубство управительки школи.** Управителька вселюдної школи у Залаву, повіт Теребовля, 32-літня Броніслава Чайковська стрілила до себе з револьверу свого мужа і згинула на місці. Причина самогубства — родинні непорозуміння.

— **Краєва хроніка.** У Золотім Потоці 30-літній Іван Кузь кинувся до млинського басейну. Він був хворий на запалення легенів і не маючи засобів на лікування наложив на себе руку. Осиротив жінку і двоє малолітніх дітей, що залишилися у крайній нужді. — У Космирині, повіт Бучач, згорів підчас бурі з громами волний млин, власність Павлини Цицар. Шкода — 10.000 зол. — В часі бурі у Серафинцях, пов. Городенка, згинула від грому 13-літня Ольга Галущак, що верталася з поля до дому. — Від грому вибухла пожежа в загороді Степана Чопенька у Чернятині, повіт Городенка. Шкоду рахують на 1000 зол. — На залізничому шляху Делятин—Стефанівка невідомі справці викрутили шруби з залізничих рейок і наклали на рейки каміння. Органи залізничої охорони приловили одного хлопця, якого підозрівають, що це він зробив.

— **Городське староство в Лодзі припинило діяльність** німецького співочого товариства „Полігімнія" у Радогощі під Лодзею за позастатутову діяльність. Льокаль товариства опечатано.

— **Конфіската жидівського майна у Гданську.** У гданському деннику законів появився спис жидівських осіб та установ, яких майно на підставі розпорядку сенату з 25-го ц. м. сконфісковано. Серед згаданих у тому списі осіб чотири живуть у Польщі.

— **Згоріло чверть міліона коробок з сірниками.** У великій мадярській фабриці сірників під Будапештом вибухла пожежа, якої жертвою впало чверть міліона коробок сірників. Тільки завдяки притомности служби безпеки та фабричного персоналу вдалося пожежу зльокалізувати.

— **Швайцарія вимирає.** На підставі даних, що їх проголосив за 1937 р. швайцарський статистичний уряд, число народин було ледви 15 на тисячу. Нижчий відсоток від Швайцарії виказує тільки Франція, Англія, Швеція і б. Австрія.

— **Муринка членом американського суду.** Майор Ню-Йорку Ля Гардія іменував 31-літню муринку Жан Болін, членом суду, до якого належать виключно справи, що торкаються родинних відносин. Це призначення викликало в судових та адвокатських колах велике вражіння.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 со тиків.

— **Англійці хотіли злінчувати ірляндців.** Поліція у Глесгов мусіла інтервенювати в неділю в дільниці Горбальс, бо людність намагалася злінчувати ірляндців, що там живуть. У часі заворушень вибито кільканацять шиб. Поліція арештувала 13 осіб. Причина — обурення англійців на терористичну акцію ірляндської республиканської армії.

— **Мирова маніфестація французьких соціялістів.** В минулу неділю відбулася на майдані перед Пантеоном у Парижі мирова маніфестація, яку зорганізувала французька соціялістична партія. Окремі делегації, у складі щонайбільше 20 осіб, допускали до середини Пантеону, де вони складали квіти на гробі Жореса. Маніфестантів вів відомий лівий діяч, Марсо-Піверт.

— **Філятелістика у Злучених Державах.** Як залюбки громадяни Злучених Держав Північної Америки займаються філятелістикою свідчить факт, що — як подає звідомлення Головного Почтового Уряду — збирачі марок за минулий рік закупили у філятелістичному бюрі почтового уряду у Вашингтоні почтових марок за 1,316.000 долярів.

Повідомляю П. Т. Клієнтів, що я переніс свій

Склад Сукна під вул. Шпитальна ч. 1. фірмою **Лязар Райзер**

до льокалю при вул. **Легіонів 45.** (готель New-York, vis à vis Вел. Театру).

1476 1—6

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 2 серпня 1889.

НАФТА.

У Слобері Рунгурській нещодавно починає д бувати нафтова репа. Повідомляють зайдти, що 28-го липня відкрили вкопілу яму ч. 4 Барсна і Регенсренца та в перших 24 годинах видобули з тієї ями 200 бочок репи, а відтак репа появилася у ще більшій кількости.

ПОВІНЬ.

На Моравії і Шлеську повеличили вони внаслідок довготривалої слоти.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ.

Російське міністерство війни видало недавно звідомлення зі своєї діяльности за 1887 р., з якого вийнемо такі цікаві дати: До 1. січня 1888 р. було в російській армії 32.086 штабових і вищих офіцерів і 853.589 вояків. Усе військо ділилося на поодинокі роди зброї так: піхоти було 638.778 людей, кавалерії 70.878, артилерії 117.801, інженірії 20.362 людей. Крім цього було 163.197 нижніх (разом з офіцерами), з них в активній службі було 59.655 людей. Бранна з 1887 р. дала 232.929, опольчення 429.116 людей. На укріплення в европейській Росії видано в 1887 р. понад 6 міліонів рублів.

— **Новий залізничий шлях у Болгарії.** Король Борис відкрив новий залізничий шлях Чепіно-Якоруда-Беліца у південній Болгарії. Новий шлях, довгий коло 60 км., коштував майже 200 міліонів левів. Він проходить найкращими околицями Болгарії.

— **З газовими масками на літнища.** Міністр протилетунської оборони цивільної людности в Англії сер Джон Ендерсен розіслав обіжник до місцевої влади, в якому доручає звернути увагу людям, що виїздять на літнище, щоб забирали зі собою газові маски, як їдуть на чотири тижні чи на довше. Особи, що виїздять на короткий час, повинні забрати зі собою газові маски, якщо на випадок війни не думають вернутися до місця свого постійного замешкання.

— **Запір.** Лікарські погляди висловлюються із пізнанням про добродійне діяння природної гіркої води Франца Йосифа також у людей у старшому віці.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ДЕКАЛЬОГ ОУН.

Перед трибуналом окружного суду у Львові відбувся 24. липня ц. р. процес проти: **1) Миколи Банюха, 2) Миколи Дяковича, 3) Осипа Мельника, 4) Розалії Бабій і 5) Василя Дмитречка** — всіх зі Станькової, пов. Стрий, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 96 у звязку зі ст. 93 § 1 кк. (підготова до того, щоб Польщу позбавити незалежности або відорвати частину простору від цілости). Акт обвинувачення каже, що підсудні підчас сходин у чит. „Просвіти" писали і вчилися декальогу ОУН замість вивчати заповіді „самоосвітніх гуртків", себто підготовляли основу під майбутню діяльність організації.

Трибунал засудив: Миколу **Банюха, Миколу Дяковича, Осипа Мельника і Василя Дмитречка по 8 місяців безоглядної вязниці, Розалію Бабій на 6 місяців безоглядної вязниці.** Крім того трибунал відобрав усім засудженим політичні і громадянські права на 5 років. Підсудних боронив **м-р В. Сосюкало.**

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИЮ.

Дня 27. липня ц. р. засіли на лаві підсудних перед трибуналом окружного суду у Стрию 24 молоді українці, обвинувачені за приналежність до ОУН, надто один підс. Болеслав Ортинський, поляк, за те, що

доставляв членам ОУН муніцію, себто за злочини зі ст. 96 к. к. (підготова до відірвання від Польщі полуднево-східніх воєвідств). Отже на лаві підсудних засіли: 1) **Болеслав Ортинський, 2) Мирослав Грицей, 3) Іван Швабюк, 4) Михайло Романчук, 5) Іван Максимів, 6) Андрій Ільків, 7) Степан Мадилюс, 8) Микола Мадилюс, 9) Дмитро Мельник, 10) Микола Сосна, 11) Дмитро Ключник, 12) Володимир Огородник, 13) Василь Шпіцер, 14) Микола Цимбалістий, 15) Олекса Подільник, 16) Юра Адамович, 17) Василь Шепарович, 18) Юрко Подільник, 19) Олекса Гнатів, 20) Василь Хомишин, 21) Михайло Матіїв, 22) Михайло Дандин, 23) Петро Долішний, 24) Юрій Хомишин, 25) Олекса Мельник.**

На внесок прок. д-ра Муската трибунал рішив, що розправа відбудеться при замкнених дверях, не зважаючи на спротив оборони.

Розправа тривала три дні. Присуд оголосив трибунал у суботу. Трибунал засудив: **1) Мирослава Грицея і 2) Василя Хомишина по 8 років вязниці, 3) Юрка Хомишина на 2 роки, 4) Олексу Мельника на 2 роки, 5) Михайла Дандина на 3 роки, інших підсудних від 2-ох до 7-ох років; Ількова і Ключника трибунал увільнив від вини і кари.** Підсудних боронили адв. д-р Ст. Шухевич зі Львова, **м-р Сьокало і м-р Бочинський** зі Стрия та ін.

—o—

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „ГЕРОЙ ЧУЖИНЕЦЬКОЇ ЛЕГІЇ".

Французький комік Фернандель, щораз частіше появляється в нас на екрані, тому, що фільмових коміків взагалі замало, як на потреби публики. Він має прекомічну фізіономію, довжелезні руки і ноги, величезний ніс та уста, так, що вже сама природа зробила з нього веселу появу. У цій фільмі він виступає буцімто у ролі „Швейка", але „Швейка навиворіт". Фернандель попадає до страшної чужинецької легії в Африці, через непорозуміння, ошуканий та ограблений. Але тоді, як інші вояки знемагають там від дисципліни, пустині і спеки, він щораз більше набирає охоти до золоцької свободи тільки тому, що покинув жінку, яка тримала його „під пантофлем". Цю правду він освідомлює собі щойно в Африці і таксамо як спочатку живо протестував проти того, що його запроторили туди під чужим прізвищем, так тепер не хоче вернутися додому, коли за ним приїхала жінка. Дуже дотепна завязка, на жаль, не має багато комічних епізодів, а навіть переходить у драматичні сцени на воєнному фронті.

Відозви й комунікати.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ СЕКРЕТАРІЯТУ ВИЩОГО ІНСТИТУТУ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ „ПОЛІСТУДІЮМ".

Напливи зголошень і запитів з краю до Секретаріяту ВІЗОН „Поліструдіюм" у справі заочної науки в останніх днях такий масовий, що просто неможливо дати письменну відповідь кожному зокрема. Тому Секретаріят рішив скористати з звичайности Хв. Редакції і подати до відома П. Т. Громадянства отсі найважніші інформації про ВІЗОН „Поліструдіюм":

1) Вищий Інститут Заочного Навчання „Поліструдіюм" є зареєстрованим краєвим освітнім товариством, що має за завдання ширити масову систематичну позашкільну та шкільну науку для молоді й дорослих при помочі заочного навчання. Членом Товариства може стати кожний український (а) громадянин (нка) й установа, а мусить ним бути кожний студент (курсант), учитель, лектор і т. д., що працюють в ВІЗОН „Поліструдіюм".

2) Праці для розпочаття науки в декількох школах ВІЗОН „Поліструдіюм" ведуться прискішено і будуть закінчені до початку шкільного року 1939-40.

3) Всі інформації, що торкаються плянів й методи навчання, шкіл (коледжів, технікумів, курсів), переліку предметів кожної школи, оплат, запису і т. д. поміщені в обширному проспекті-книжці, що його треба замовити по ціні 1 зол. у Секретаріяті ВІЗОН „Поліструдіюм", Станиславів, вул. Вісьмьовського 4.

4) Учительський збір ВІЗОН „Поліструдіюм" комплетується з професорів, учителів, інжинірів, лікарів і т. д. з краю та з визначних професорів цілого кордону. Повний склад учительського збору буде проголошений у 1-му числі Вістника ВІЗОН „Поліструдіюм".

5) Установою керує Рада Товариства, педагогічними працями і навчанням автономне Наукове Правління і Студійна Дирекція.

6) Якщо не зайдуть ніякі непередбачені перешкоди, наука повинна б розпочатися з початком шкільного року инших шкіл.

Переїдеш цілий світ довкола!
і не знайдеш такого гарного та елегантного ресторану, як нововідкритий ресторан і торговля делікатесів:
МЕРАН
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Найвибагливіша кухня! Королівський буфет! Здорові і смачні снідання, обіди і вечері! Збірний пункт українського культурного світа!

Дописи.

ТОВМАЧЧИНА.

Молодь і діти — Князеві Церкви. Дуже гарне торжество відбувалося в четвер 27. липня в Милованні (пов. Товмач). Це наші найменші, львівські дівчатка, що перебували на вакаційній оселі в Милованні та учні милованської Господарсько-Садівничої Школи „Просвіти" вшанували того дня пополудні в салі Г. С. Школи добірним концертом 40-ліття владичтва Митрополита Андрея. На програму концерту, що почався піснею „Ми хочемо Бога", складалися пісні у виконанні хору учнів С. Г. Школи (під орудою п. Мілі Павликівної) та дитячого хору оселі (під орудою одної з провідниць), деклямації, співочі дуети та стрийкове соло й інсценізація поеми „Скорбна Мати" Тичини у виконанні оселі. Всі точки програми виконано напрочуд гарно і вони були правдивою насолодою для всіх зібраних слухачів: учнів С. Г. Школи і прибагідних гостей. Диригентки хорів і взагалі Управа оселі сумлінно попрацювали, щоб цей виступ молоді і дітей удався якнайкраще і за це належиться їм щире признання. Свято закінчено відспіванням національного гимну. **Гість.**

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

СПОРТ.

СКОКОВИЙ ТРИЗМАГ.

Рухлива спортова секція Сокола V (Львів-Замарстинів) улаштувала в неділю 30. липня п. р. скоковий тризмаг. У висліді першуном став той, хто здобув найбільшу кількість точок у всіх трьох скоках. Стартувало 12 змагунів (у цьому 4 змагунки) із КЛК — 1, С. IV — 1, С-В — 1, С. V — 9.

Жінки:

Скок удовжінь і з місця: 1) Камецька Ф. (С V) 2,5 м., 2) Зачкевич О. (С-Б) 2,02 м., 3) Мельник Ів. (С. V) 1,72.

Скок увисочінь із розбігу: 1) Зачкевич О. 127,5, 2) Камецька Ф. 112,5, 3) Матвіїв (С. V) 1,01.

Скок удовжінь із розбігу: 1) Камецька Ф. 4,11 м., 2) Зачкевич Ол. 4,10, 3) Мельник Ів. 3,78.

В загальному точкуванні: 1) Зачкевич О. 93,75 точок, 2) Камецька Ф. 66 т., 3) Мельник.

Мужчини:

Скок удовжінь: 1) Шерстило (КЛК) 6.11 м., 2) Козачок О. (С. V) 5,51, 3) Іваницький (С IV) 5,88.

Скок увисочінь: 1) Козачок О. 157 м., Іваницький 154,5 м., Шерстило 149,5 м.

Трискок: Шерстило 12,84 м., Козачок О. 10,96, Іваницький 10,52, Дяків (С V) 10,50.

Жердка: Козачок О. 2.91 м.

У загальному точкуванні: Шерстило 1661,3 т., Козачок 1666,3 т., Іваницький 1573,8 т.

Змагання почалися точно в год. 4-ій пополудні. Як на Львів, стартувало дуже мале число змагунів. Організація змагань справна, видців дуже мало.

Суддейська колегія в складі: О. Шевчук, В. Козачок, В. Тихоліз вимазалися зі свого завдання вколіщ.

Як бачимо, на малому скраєчку площі, де не можна зробити навіть 50 м. біжні, всеж таки можна улаштувати змагання. Інші товариства і сокільські гнізда повинні взяти це під увагу.

Відбивання мужчин.

КЛК — С. V 2:0, 1:1 (15:9, 15:10, 18:15, 15:10). Вже змеркалося, як закінчилися ці рівні у вакаційному сезоні у Львові змагання.

ПРОЛОМ УЖЕ В А-КЛЯСІ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Станиславовія 3:1 (2:1).**

По цій перемозі над небезпечним противником Пролом уже має запевнений вхід до А-класи, хоч має ще перед собою кілька стріч. По гарних заграннях Станиславовій, що вже в 5-ій хвилині здобула ворота, над Проломом, як вдавалося, повисло марево розгрому. Одначе сильна воля і міцні нерви дали змогу грачам Пролому перебороти завалі наступи Станиславовій і перейти до противнаступу. По гарній акції нападу Зубай вирівнює і тоді Станиславовія починає брутальну гру, але Пролом відповідає новою акцією і Павченко здобуває нові ворота. По зміні воріт належать Пролому весь час перевага. В 40-ій хвилині Зінюк здобуває треті ворота з підворітного замішання та устійнює вислід цих важних змагань. Слід згадати, що Пролом не використав карного.

На чоло табелі висувається безапеляційно Пролом, що по 4-ох змаганнях осягнув 8 точок; за ним ідуть Станиславовія з 5-ма точками і 5-ма змаганнями.

АКТОРИ НА СТАРТІ.

ЗАВОЛОТІВ. **УСК ГОНГ — ТТГ СОКУЛ 8:0 (5:0).**

Актори заграли мабуть найкращий свій матч у цьому сезоні. Мірилом переваги театральної дружини є хочби те, що в другій полугрі воротар Гонгу мав тільки один раз мяч у руках. Гарна гра і правдиво спортова поведінка акторів на грищі викликала захоплення рівнонаціональної публики, особливо довколичних сільян: Ворота стрілили: Малецький (5), Слівеньский (1), Сухар (1) і Я. Бенцаль (1).

ЗАТВЕРДЖЕНА ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ ЗА Р. 1938-39.

ЛОЗПН оголосив офіційний комунікат, згідно з яким табели змагунів Окружної Ліги за 1938-39 рік виглядає так:

1) Юнак	24	36:12	56:35
2) Україна	**24**	**31:17**	**55:37**
3) Чорні	24	27:21	43:34
4) Погонь І Б	24	26:22	50:42
5) Гасмонея	24	26:22	32:30
6) Лехія	24	24:24	32:37
7) Погонь Стр.	24	22:26	52:51
8) Ресовія	24	22:26	41:48
9) Сян	**24**	**22:26**	**35:48**
10) Польонія	24	21:27	41:51
11) Р. К. С.	24	20:28	27:31
12) Корона	24	19:29	38:70
13) В. К. С.	24	16:32	33:48

Отже до А-класи спадає ВКС Ярослав і Корона зі Самбора.

По минулонедільних змаганнях бориславського Стрільця з левандівським ТШЛ, що скінчились — як відомо — програною ТШЛ у відношенні 0:1, Стрілець входить остаточно до Окружної Ліги.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Ч. 5. 1939. — Львів. Зміст: І. Н.: Консолідація чи есенізація? — Д-р А. Блага: Криза інтелігенції. — В. Левицький: Гегель про панування й неволю народів. — А. Гомо: Вільна людина. — М. Возняк: Автобіографічний елемент в оповіданні Франка „На дні". — М. Хмельницин: Українські соціялісти в боротьбі за державну незалежність до світової війни. — М. Якубовський: Боротьба за румунську нафту. — М. М.: Конгрес французьких соціялістів. — Порівнання сил. — Політична хроніка. — Культурна хроніка. — З книжок і про книжки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів. Зміст: На окраїн дня. — О. Мишко: Анкетово-монографічні досліди сільського життя. — В. Іваницс: Вугільні багатства українських земель в часи індустріялізації СССР. — Е. Вербицька: Як О. С. К. організують курси. — К. Коберський: Замітки референта навчання РСУК. — П. Ольберг: Історичний ювілей шведської кооперації. — С. Бородаєвський: Три ювілеї в моравській кооперації. — Серед книг. — З преси і життя.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіді і катехизації. Рік IV. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів. Зміст: Привіт Архипастиреві Кир Андрееві. — о. Вол. Рабій: Пропов. на Нед. VIII. після Зісл. св. Духа. — о. ієрод. Ом. Горчинський: Пропов. на день св. кн. Ольги. — о. Вол. Рабій: Пропов. на Нед. XI. після Зісл. св. Духа. — о. Гр. Кубай: Пропов. на Пр. Преображення Госп. — о. А. Галандюк: Пропов. на Нед. XII. після Зісл. св. Духа. о. Ол. Коренець: Пропов. на Нед. XIII. після Зісл. св. Духа. — о. Ів. Мирончук: Пропов. на Празн. Успення Пр. Діви Марії. — о. В. Попадюк: XIII наука в честь Пр. Діви Марії. — Пята станова наука для молодіжа. — Пята станова наука для дівчат. — о. А. Галандюк: В якій ділі послугуємося формальними ступнями при науці релігії? — о. П. Дзедзик: Конференції про суспільне питання. — о. П. Дзедзик: Через обнову проповідництва до обнови християнського життя. — Приклади для проповідей і катехиз. — Рецензії і бібліографія.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція відповідає

Шкіряні каганці і ремінці для псів у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає

Робітня і склад гуртової продажі **М. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 1. 8. год. 20 „Багряні роси", Середа 2. 8. год. 20 „Багряні роси".

Театр Різнородностей.

Вівторок 1. 8. год. 20 Варшавська політична шопка.

Український Театр ім. І. Котляревського

КОСІВ:

1. 8. Царівна Грузії.
2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирка з Льолео.

З Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:

1. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

Український Хор Дм. Котка.

1. і 2. 8. Свинківсько Вижне (Просвіта)

3. 8. Конюхів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
23. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Синів.
8. 9. Рихалів.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Субретка", „Трикутник нареченних".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Нові люди", „Пересоли кохання".
БАЙКА: „Я збрехала" та кольорова протеска.
БАЛТИК: „Пестер", „Секретарка й чоловіка".
ВАНДА: „Сильні люди", „Утеча до щастя".
ГРАЖИНА: „Знахар", „Професор Вільчур".
ЕВРОПА: „Залізні шоломи".
КАСІНО: „Шпигункові візитування".
КОПЕРНИК: „Жовті тіні".
МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Хмерва експедіція".
МЕТРО: „Під фальшивим обвинуваченням", „Німий герой".
МУЗА: „Комбетанти", „Блокер".
МІРАЖ: „Чарлаш", „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: нечинне.
ПАЛІС: „Герой Чужинної Легії".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІЯЛЬТО: „Вапусь" (Дивна).
РОКСІ: „Він мені" та додатки.
СВІТ: „Королівський свічник", „Небезпечна погоня".
СВЯТОВІД: „Бурлака знад Волги", „Модельна".
СТИЛЬОВЕ: „Клопоти малої пані" та ревія.
ТОН: „Зрадлива акули", „Теодора робить кар'єру".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХИМЕРА: „Кожному вільно вохати".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): Північно-італійські озера: Ляго Маджоре, Комо, Гарда.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 1. серпня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.40 Військова орк., 8.15 Прогульна з гори, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд, 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Перерванні вакації, 15.00 Верховинська музика з пл., 15.15 Популярна муз., орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органові твори, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Мендельзон: Італійська симфонія, пл., 17.45 Технічна скринька, 18.00 Сніг. ресіталь Е. Бендера, 18.25 Брамс: Тріо на форт., скрипку, альтівку, 19.00 Для робітників, 19.30 Орх., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Про подільські виноградники, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра. 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні; у перерві літер. нарис: „Про Россіні та „Севільського цирульника", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 2. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Думи та пісні на бандурі виконає Василь Масляник (Шуль: Гречанини; Масляник: Козак, Втеча трьох братів, Чевчик: Ой дівчино; Шуль: Козацький марш, Подолянка),** 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Серед жінок: Моди, форт. твори, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.03 Полудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Альтівка, 16.50 Літо: В спеку вполудне серед левад і піль, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Хоральна авдиція, 17.35 Грає Касадо, віол., з пл., 17.49 Господиня в місті: Мигунці, 17.59 Штафета 25-ліття маршу І. Зедри машерує з Вильна, 18.05 Славні симфонії, пл., 18.55 Штафета машерує в Гдиню, 19.00 „Дивна пригода" — Виленська Заазуля, 19.30 Оркестра, Олена Шемлей, сопран, фортепіяни, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Для села: Про уладження молочарень, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Малцужинського, 21.40 Літер. новини, 22.00 Розр. музика з пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 3. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.50 Орх. концерт, 8.20 Снігорова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Розривкова музика з пл., 14.30 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Авд. для молоді: І. Кедра, 15.05 Попул. музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Мішаний і жін. хор, 16.45 Репортаж із Музею промислу та техніки, 17.10 Гутірка: Гуцульщина, Гуцульські пісні з пл., 17.45 Освітня резерва, 18.00 Відгомони сези та сцени, 18.10 Концерт: вальдгорн, смичк. квартет, 19.00 Великі морські мандрівки: Фрагмент із „Одисеї", 19.20 Найновіша львівська поезія, 19.30 Концерт орх., Лев Рейзарович баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Виїмток із пов. Дигасівського „Ас", 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Забуті пісні, сопран, тенор, 21.30 Театр Уяви: „Завтра" Конрада-Конельовського, 22.20 Концерт солістів, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 1. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.20 Орх. концерт, 19.00 Балетова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. орх., 17.10 Форт., 18.10 Легка і танк. музика, 22.40 Різномовні комуніката, ВІДЕНЬ 21.15 Оперова й оперетков музика, солісти, хор, орх., 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 16.00 Нар. і розр. музика, 19.00 Дж. Айрленд: Форт. тріо е-дур ч. 3., 19.15 Сніг, 22.30 Бах: Соната д-дур на флет і форт., КЕЛЬН 20.30 Танк. вечір, МІЛЯНО 21.30 Симф. концерт, ПРАГА 21.00 Рімський-Корсаков, Бородін, Двожак, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, РИГА 18.20 Лотиські нар. пісні, РИМ 17.15. 21.00 Орх., 20.30 Хвилина симф. музики, 22.10 Мельодії і ритм, СОФІЯ 18.00, 21.40 Легка і танк. музика, 19.15 Нар. музика, 20.50 Російські романси.

Середа, 2. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Волиські пісні, 20.15 Гайдн, Брамс, 21.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, БУДАПЕШТ 17.35 Орх., 18.45 Гутірка в „русинській" мові, 19.25 Циг. орх., 22.00 Скрипка, 22.40 Різномовні комуніката, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. пісні, 21.00 Політ. кабарет, 22.30 Віденська музика, розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Легка музика, 18.30 Форт. реститаль, 19.15 Солісти, ДРОЙТВІЧ 18.50 Англ. пісні, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Пів години гумору, 21.00 Кабарет, 22.00 Популярний симф. концерт, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30, 22.30 Скрипка, 21.40 Сніг, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.45 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 15.30 Вок. дуети Брамса і Шуберта, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Льогенгрія" оп. Вагнера.

Четвер, 3. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і розр. музика, 19.15 Солісти, БІЛГОРОД 19.05 Циг. музика, 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісеньки, БЕРОМІНСТЕР (Любляна, Люксембург, Монте Ченері, Радіо Парі, Сотенс) Трансмісія з Люцерни Симф. концерту під дир. Тосканіні, БУДАПЕШТ 13.30 Військова орк., 17.35 Пісеньки в супр. циг. орк., 20.40 Россіні, Двожак, 22.00 Циг. орк., 22.40 Різномовні комуніката, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Весела авд. з музикою, 20.15 „Клівія" оп. Досталя, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 Концерт Тосканіні, РИМ 21.00 „Ля віта бреве" літ. драма з муз. Де Фалі, СОФІЯ 18.00, 21.15 Легка і танк. музика, 19.30 Бетовен, Вебер, Шоопн, ШТРАСБУРГ (Дройтвіч, Лятті, Осльо, Стокгольм) 22.10 Друга частина концерту Тосканіні.

Біржа

Львів, 31. липня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·30—90·77, Долярн америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. гол. 284·20—285·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35. Фунти англ. 24·83—24·99, Гульд. гдан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·85—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·95—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02. Марки нім. срібні 86·00

Акції.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Лільпоп 79·00—79·00. Бодженін 17·50— 17·75, Островець 78·00—79·00, Старагович 47·00—47·50, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 50·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·90, 5 конверсійна 65.6: 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 59·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЗБІЖЕ.

Львів, 31. липня.

Пшениця оборот тон 100, тенд. спокійна, жито 35, тенд. спокійна; ячмінь 80, тенд. спокійна; овес 5, тенд. спокійна.

Загальний оборот 788 тон.

Висівки житні з перем. станд. 7.75—8; конюшина біла сира з мішком 230 до 275; без кан. з тист. 97 проц. з мішком 280—300.

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 31. липня 1939.

За 1 кг. масла дес. баньок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця зниження.

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підзютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 3-10

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" пригадує попереднє оголошення. Моспалівка біля Косова. Клімат поетійський. Купелі соляні; ріка, овочі, сосняк. 1478 1-1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УТРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 7-9

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 5—6

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, повідомляє зміну адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-65. 1435 5—10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР-ЛЯРИНГОЛЬОГ

Ілярій Федейко

вніхав на літній відпочинок та вернеться 21. серпня.

1477 1—1

ГОЛОШЕННЯ

Не викидайте

грошей на шумно рекламовані дезинсекційні засоби. Тільки правдивий газ „B F" виріб і патент „Азот" С. А. Якожно **нищить безслідно блощиці** та інші домашні інсекти Одноразова гарантія.

Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9. 1348 тел. 236-51.

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

3128 11—15

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вовинах	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продаж, вимяну і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 174 (15.253). Lwów, czwartek 3. sierpnia 1939. Rok LX
Ч. 174 (15.253). Львів, четвер 3. серпня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 240-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504 060
„ Banku Czeskich Ustrój Praga „Dilo".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Урядовий комунікат про арештування українців.

ВАРШАВА, 1. 8. ПАТ. В останніх днях в кількох місцевостях південно-східних воєвідств органи судово-прокураторської влади наказали, у звязку зі здобутими доказовими матеріялами про співпрацю деяких осіб із чинниками поза границями держави, арештувати деяку скількість підпольних „вивротових" діячів, що належать до Орґанізації Українських Націоналістів. Справи всіх арештованих передали на шлях правильної судової поведінки.

Нові ревеляції про німецькі пляни в Мадярщині.

ЛЬОНДОН, 1. 8. В дипльоматичних колах Льондону кружляють непотверджені вістки, що Німеччина змагатиме в найближчому часі до того, щоб перевести остаточні розмови з мадярським урядом. Гітлєр і Рібентроп дійшли буцімто підчас минулотижневих берлінських розмов до висновку, що виповідження американсько-японської умови мусить спричинити якусь відповідь держав осі. Гітлєр і Рібентроп висунули імовірно пляни прилучення Словаччини до Мадярщини в заміну ЗА ПРАВО СТВОРЕННЯ ЛЕТУНСЬКИХ І ВІЙСЬКОВИХ БАЗ ЗДОВЖ ГРАНИЦІ З РУМУНІЄЮ ТА ЗА ПРАВО ПЕРЕМАРШУ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ЧЕРЕЗ МАДЯРСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

Відповідальні англійські кола підкреслюють, що існування того роду німецьких планів відоме вже не від нині. Вони згодилися ще минулої весни, тому теж дуже імовірне, що німці схочуть назвязати дискусію в цій справі. Одначе важко думати, щоб Мадярщина погодилася на такі пляни, які були б перекресленням її незалежности.

МАДЯРСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ В КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРАХ.

БУДАПЕШТ, 1. 8. ПАТ. В дальшому ході акції відчищування мадярської преси, влада арештувала кількадесятьох журналістів, яких посадять в концентраційних таборах.

Німеччина буде домагатися вільної руки на Сході.

ЛЬОНДОН, 1. 8. ПАТ. Англійська преса присвячує багато місця маневрам німецької армії, які починаються в найближчих днях. Як подають англійські джерела, в маневрах візьме участь 2 міліони вояків. На заході матимуть маневри дефензивний характер, щоб провірити відпорність лінії Зігфріда. Зате на сході маневри матимуть за завдання простудіювання тактичних проблєм офензивного характеру.

Після тих маневрів має початися нова дипльоматична офензива політичних шантажів. 27. ц. м. в Таненбергу і з початком вересня в Нірнбергу канцлєр Гітлєр висуне імовірно свої умови що до вдержання миру. Найважнішою умовою буде домагання залишити Німеччині вільну руку супроти держав, які лежать на схід від Німеччини.

Над Тисою гремлять скорострільці.

НОВІ ІНЦИДЕНТИ НА РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

БУДАПЕШТ, 1. 8. Мадярська Телєграфічна Агенція повідомляє про новий граничний інцидент, який трапився в неділю, в 21. год. на мадярсько-румунській границі. Румунські вояки знову обстрілювали з лівого берега Тиси мадярських сплавників. Мадярські вояки відповіли теж стріляни, внаслідок чого румуни припинили стрілянину.

ТЯЧІВ ПІД ОБСТРІЛОМ СКОРОСТРІЛІВ.

БУДАПЕШТ, 1. 8. МТЕ. подає: МИНУЛОЇ НОЧІ РУМУНСЬКІ ВОЯКИ ЗНОВУ ВІДКРИЛИ ВОГОНЬ ЗІ СКОРОСТРІЛІВ НА ТЯЧІВ ТА НА МАДЯРСЬКИХ ГРАНИЧАРІВ НА ГРАНИЧНОМУ МОСТІ, ЯКИЙ ЧЕРЕЗ ТИСУ ЛУЧИТЬ ОБА БЕРЕГИ: МАДЯРСЬКИЙ І РУМУНСЬКИЙ. СТРІЛЯНИНА ТРИВАЛА ДО ГОД. 7. РАНКУ. МАДЯРСЬКА ПРИКОРДОННА СТОРОЖА ВІДПОВІЛА СТРІЛАМИ НА РУМУНСЬКУ СТРІЛЯНИНУ. ПІДЧАС СТРІЛЯНИНИ ОДИН МАДЯР БУВ РАНЕНИЙ. РУМУНСЬКА АРТИЛЄРІЯ ЗАЇХАЛА НА БЕРІГ ПО РУМУНСЬКОМУ БОЦІ ТА ЗАЙНЯЛА СТАНОВИЩА СКЕРУВАВШИ ГАРМАТИ НА ТЯЧІВ. ПОКИЩО ГАРМАТИ НЕ ВІДДАЛИ ЩЕ НІ ОДНОГО СТРІЛУ.

ГРАНИЧНИЙ КОНФЛІКТ В РУМУНСЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

БУКАРЕШТ, 1. 8. ПАТ. Сьогодні проголошений урядовий комунікат подає, що цілу ніч між румунською та мадярською прикордонною сторожею тривала в околиці Тячева в Карпатській Україні вимина стрілів. Як подає той комунікат, мадярські сплавники, заохочені мадярськими властями знову пробували сплинути по Тисі всупереч забороні плавби, що її проголосила румунська влада безпосередньо після окупації мадярами Карпатської України. Як подають румунські граничники, мадярські сплави не затрималися після вистрілів перестороги. Комунікат не подає скількости жертв.

ЯК ПОДАЄ АВАС, БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПІСЛЯ ІНЦИДЕНТУ ВІДЛОЖЕНО РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ, ЯКИХ ЗАВДАННЯМ БУЛО НАЛАДНАТИ ПЛАВБУ ПО ТИСІ. ОДНОЧАСНО ПРИПИНЕНО ВИКОНУВАННЯ УХВАЛЕНИХ ДОСІ РІШЕНЬ.

РУМУНСЬКИЙ ПРОТЕСТ І МАДЯРСЬКА ПРОПОЗИЦІЯ.

Румунська влада зголосила гострий протест у справі граничних інцидентів в околиці Тячева. Мадярський уряд виступив із пропозицією скликання мішаної мадярсько-румунської комісії, яка мала би прослідити й полагодити прикордонний інцидент.

ВАЖНА МІСІЯ Д-РА ШАХТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас довідується з Берліна, що д-р Шахт має дістати важну місію, що мала б збільшити німецький експорт. Тієї вістки досі не потвердили.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО АМБАСАДОРА З РУМУНСЬКИМ МІНІСТРОМ.

БУКАРЕШТ, 1. 8. ПАТ. Амбасадор Рачинський відбув сьогодні довшу розмову з румунським міністром закордонних справ Гафенку.

ТАСС про совітсько-англійські переговори.

ТАСС подає спростування неточних, на його думку пояснень міністра Батлєра щодо причин розбіжностей між англійським і французьким урядом з одного боку та совітським з другого. **ТАСС твердить, що має повноваження заявити, що головною причиною розбіжностей було англійське становище, бо Англія все хотіла залишити у формулі гарантій для балтійських держав фірточку для агресорів. Совітський уряд зновуж стояв на становищі, що формули повинні бути так зредаговані, що давали б беззастережні гарантії балтійським державам, не залишаючи ніякої вигідної фірточки.**

В пятницю виїдуть французька й англійська військові місії до Москви.

ПАРИЖ, 1. 8. ПАТ. Як Авас подає, в середу приїде до Парижа британська військова місія, яка має брати участь у совітських переговорах. Ця місія стрінеться із членами французької військової місії. Після переведення деякої підготови, обі військові місії виїдуть у пятницю з Парижа до Москви.

ДНБ подаючи пояснення до складу особового обох місій, зокрема англійської, твердить, що у склад місій входять люди нові, невідомі ближче, які не грали досі зовсім ще першорядної ролі. Військові кола Англії пояснюють буцімто такий склад, що до Москви не можна вислати начальників штабів, бо годі перед Совітами зраджуватися при теперішньому стані переговорів з ріжних важних військових тайн.

Конфіската „Діла".

Попереднє (173) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у повідомленні городського староства) статтю, що починається від слів у наголовку: „Два закони" в цілости з наголовком. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

ЯПОНСЬКІ РЕПРЕСІЇ СУПРОТИ АМЕРИКАНЦІВ.

ПЕКІН, 1. 8. ПАТ. Японська стежа приневолила в Кайфен (Гонан) дві американські місіонярки, які подорожували по Китаю, прилюдно підчас ревізії розібратися.

Загроза денаціоналізації перед українським учительством.

(З приводу публікації Міністерства Освіти: „Научителе в лічбах").

Львів, 1. серпня 1939.

Не маємо української монографії, яка дала б нам відповідь на питання, кілько ми втратили населення на нашій території в Польщі наслідком денаціоналізації. Можемо висказувати лише загальніші здогади, що процес денаціоналізації йде напевно, що він сьогодні сильніший, ніж був перед війною, і що не всі українські соціяльні верстви, віроісповідання і стани однаково на нього відпорні. Не знаємо теж підсумків відворотного процесу: кілько чужого елементу ми засимілювали. Знаємо тільки, що й це явище має місце. Згідно з австрійськими, опісля з польськими переписами населення відсоток римокатоликів зріс на території Сх. Галичини від 1880—1931. р. з 22,2% на 30,6%, зате відсоток гр.-католиків упав з 63,4% до 58,4%. Ці самі переписи виказують сильніший приріст чи упадок числа тих, що признавалися до польської чи української мови. Ось так число визнавців польської мови зросло в цих самих роках нібито з 28,1% на 41,8%, а число визнавців української мови впало нібито з 64,6% на 50,5%. Очевидно, ці джерела, не зважаючи на їх урядовий характер, не конечно мусимо визнати абсолютно обективними і тому через брак відповідних українських демографічних праць можемо піддати у сумнів ці болючі для нас статистичні дати.

Ще менше маємо змогу собі відповісти, який є природний приріст чи упадок ріжних груп нашого населення. І тут польські джерела для нас дуже некорисні; наш природний приріст далеко позаду польського або жидівського. Та вже найменше маємо змогу зоріентуватися в ролі поодиноких наших верств у процесі асиміляції. Очевидно, що вирішною для національного обличчя нашої території є відпорність на асиміляцію українського селянства. Вона безперечно дуже велика, і має тенденцію більшати, та все-ж вона ріжна в ріжних околицях і середовищах. Ця сама відпорність міщанства, здається, слабша, а роля робітництва в асиміляційному процесі не є велика, бо робітництва в модерному цього слова значінні властиво не маємо. Роля інших верств і станів у цих процесах нам майже невідома.

Перед нами цікава публікація, яка кидає жмут світла на реакцію на зовнішні асиміляційні впливи одної суспільної верстви: вчительства всіх родів і ступнів шкіл. Маємо на думці публікацію Міністерства Освіти: „Научителе в лічбах". Вона вийшла перед роком. Її дані сперті на іменних картках, зібраних у 1935/6 шк. році, виповнених самими учителями в рубриках, які нас цікавлять найбільше, себто в рубриках: „мова" і „віроісповідання". Отже маємо своєрідний, здається, найбільш обективний критерій оцінки національної приналежности: власне признання. Правда, і цю обективність можна підважити деякими оглядами, як службовий натиск, боязнь перед отвертим признанням, тощо. Однак ці огляди таки — при статистиці — найменше суттєві. Таким робом на основі тієї публікації можемо простежити впливи асиміляційних процесів на цій, колись найчисленнішій українській суспільній інтелігентській верстві.

Отож усіх учителів греко-католиків і православних у державному народньому шкільництві було в Польщі в 1935/36 шк. р. 5.375. З цього числа до української народности признавося 3.843 (71,5%), до польської 1.174 (22%), до іншої (білоруської, російської та і.) 358 (6,5%). Ось так число 22% подає, кілько учителів стануло на порозі асиміляції і вже тепер заперечують свою дотеперішню національну приналежність. У дальшому ході слід дожидати, що асиміляція тієї частини наступить уповні (через зміну обряду). Підкреслюємо, що публікація не дає, бо не може дати відповіді на питання, кілько в числі учителів римо-католиків поляків є бувших українців, що вже давніше пірвали звязки зі своїм народом і вірою. Їх, як знаємо з практики, теж немало.

У тому підготовному асиміляційному процесі беруть більшу участь православні, ніж греко-католики. З 4.169 учителів греко-католиків 619 (15%) призналося до польської народности, 3.508 (84%) до української та 42 (1%) до інших. З 1.206 учителів православних призналося до польської народности 555 (46%), до української 335 (29%), до білоруської 142 (приблизно 11%), до російської 134 (прибл. 11%), до інших 40 (3%). Цікаве, що в рубриці „інші" оба обряди виказали аж 29 одиниць, які визнали двомовність і 28 одиниць, які взагалі не окреслили своєї народности, себто 57 інтеліґентних людей не знають своєї національности...

Публікація кидає теж світло на процес відступництва у залежности від середовища, себто підтверджує очевидну річ, що в чужому середовищі за відступництво лекше. Щоб не перевантажувати статті числами, виберемо лише кілька прикладів на підтвердження сказаного. Завважимо лише, що ці приклади відносяться вже до вчительства всіх категорій, отже до народнього й вищого, державного і приватного. Окремих рубрик для цих категорій у публікації нема. І так у варшавському воєвідстві на 293 (250+43)*) гр.-кат. і православних учителів усіх категорій до української народности призналося 195, до польської 98 (33,4%); у лодзькому на 321 (256+65) призналося до українців 193, до поляків 128 (39,9%); у келецькому на 390 (351+39) — 282 до українців і 108 (27%) до поляків; у люблинському на 316 (262+54) — 202 до українців і 114 (35,9%) до поляків; у волинському на 753 (162+591) — 445 до українців і 308 (40,9%) до поляків; у львівському 1.575 (1.562+13) — 1.466 до українців і 109 (6,9%) до поляків; у станиславівському 948 (941+7) — 925 до українців і 23 (2,4%) до поляків; врешті у тернопільському 779 (770+9) призналося 734 до українців і 45 (5,7%) до поляків.

*) На першому місці у скобках гр.-католики, на другому православні.

Ці числа не потребують спеціяльної аналізи. Можемо приступити до підсумків: отож цифру 20% треба приняти як відсоток загроженої асиміляцією учительської верстви під теперішню добу. Ця цифра безумовно висока. Не поможе тут оправдання, що вчительство як суспільна верства на асиміляцію з ріжних — соціяльних і службових — оглядів найсильніше виставлене. Це оправдання в національному сенсі справи не розвязує. Стверджуючи цю поважну загрозу, яка повисла над тією суспільною верствою, що дотого з ріжних оглядів приневолена зменшити, а то й припинити свою громадянську активність, ми не беремось подавати проектів на зменшення загрози. Це не річ преси. Наша річ звернути увагу українського громадянства на небезпеку, яка погрожує з цього боку. Висказуємо надію, що покликані громадянські організації знайдуть засоби, щоб лихові на цьому відтинку зарадити. Вони зуміють теж — як думаємо — дальший процес асиміляції українського вчительства припинити.

С. Т.

З польської преси.

Політика окруження в 1914. і 1939 році.

Преса европейських держав присвячує сьогодні багато місця випадкам, що попередили або є звязані з вибухом світової війни. Англійські та французькі щоденники, зіставляючи положення з 1914. р. і 1939. р. стверджують, що протинімецький бльок тепер значно ліпше підготовлений до війни, ніж 25 літ тому.

Також для варшавського **„Дзенніка Людового"** (з 1. VIII.) нема сумніву, що на випадок вибуху воєнного конфлікту німці найшлись би в без порівнання гіршій ситуації, ніж у 1914. році.

„Здає собі з того досконало справу — пише „Дзенник Людови" — також німецька преса, що чимраз рідше пише про „Бліцкріґ" і щораз частіше журливо повторяє: „Ми окруженi!"

„Дойтше Альгемайне Цайтунґ" і „Локаль Анцайґер" широко обговорюють положення Німеччини перед вибухом великої війни в 1914. р. якраз на тлі передвоєнних англійських заходів окружити Німеччину.

„Дойтше Альгемайне Цайтунґ" порівнює справу Бельгії та Польщі як покришку, що мала служити англійській політиці у здійсненні її мети — „кільце в ланцюгу окруження"... Знову подибуємо аргументи, що ні Гданськ, ні „коридор", на думку німецької преси, нібито не мають суттєвого значіння до істнування та незалежности Польщі.

„Льокаль Анцайґер" містить інтервю з відомим німецьким ґенералом фон Фріч ом про його ролю у звязку з тодішньою мобілізаційною акцією та про його спомини з часів війни. Ґен. Фріч виказує в тому інтервю, що він та багато інших німецьких старшин передбачили довготревалий хід війни та що Англія візьме в тій війні участь. Уже від 1911. р. ґен. Фріч перестав був вірити в можливість рятувати мир. Обговорюючи справу програної війни, ґен. Фріч кладе натиск на слабість тодішнього політичного проводу державою, подібно, як це постійно повторяє Гітлер.

Є характеристичною річчю, що німецька преса, обговорюючи положення в 1914. р. ні словечком не згадує про... Італію. Ясно чому: нинішній союзник „осі", дуче Мусоліні в 1914. р. провадив нагальну аґітацію за участю Італії по боці протинімецької коаліції..."

—o—

„Православні діти шукають гербів своїх предків".

У виленському **„Слові"** (з 31. VII.) Цат-Мацкевич заступається за „правну резурекцію родинних гербів", які скасував був польський сойм у 1921. році і м. і. таке пише з того приводу:

„Одначе нині є інакше. **З почину війська організують союзи загородової шляхти, возять дрібно-шляхетські діти з паперцями в кишенях, на яких є рисунки їхніх гербів. На рисунках замку в Пулавах, на Познанщині, православні волинські діти шукають гербів своїх батьків та матерей.** Зрозуміли, якою великою польонізаційною силою є деякі історичні фалди, які придушив і присидів сентимент кільканацяти поколінь. І оце у віконце поліської, волинської, подільської хати стукає нині державотворчий організатор та питає про герб."

—o—

Воєнна підготова Ґданська.

Цікаву кореспонденцію з Ґданська прислав **„Ґазеті Польскій"** її постійний співробітник п. К. Смогожевський. Темою кореспонденції — подробиці про воєнну підготову в Ґданську.

„Перед березневою кризою — пише п. Смогожевський — ґданська краєва поліція нараховувала коло 1000 осіб. Давня ґусарська касарня у Вжещу зовсім виставала на приміщення поліційних частин. Не може бути бесіди про це нині, коли ґданська поліція має 3 полки по 1500 осіб. Їхні члени носять давні, темно-зелені одяги ґданської краєвої поліції. На шапках — щодо форми ідентичних з шапками німецької армії — видніє трупячий череп, символ давніх „ґузарів смерти", яких традицію ґданська поліція перейняла ще в 1920. р. З тих полків два вже готові, а третій формується. Їхне озброєння відповідає цілком озброєнню німецького полку піхоти.

16—30 258

МЕБЛІ їдальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения

в українській кооперативі „АРХО"

Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.

Крім того на території Вільного Міста повстала ще „СС — Гаймвер Данціг". Її члени — є їх коло 1000 осіб — носять чорні одяги (клясична ноша німецьких „Шуц-Штаффельн") або полеві, т. зн. ідентичні з одностроями німецької армії (одинокими ріжницями є чорні лямпаси на шапках та чорні нашивки на комірах).

Є вражіння, що коли три полки краєвої поліції є дивізійною піхотою, то СС — Гаймвер охоплює всі допомічні служби, як розвідчі та звязкові частини, саперів та полеву жандармерію, далі обслуги полевої, протилетунської, протипанцирної та навіть надбережної артилерії."

Далі пише п. Смогожевський про підготову Гданська в царині озброєння.

„Тяжче озброєння привезено до Гданська морською дорогою, лекше — сухопутньою дорогою. Це тяжче заладовано в Гамбурзі та Штетині на кораблі, які затрималися у гданській пристані. Ночами переладовувано воєнний матеріял на галери, які відвожено опісля до сточні Шіхава. Тією дорогою привезено знаряддя для компанії танків, 2 або 3 батерії полевої артилерії (10 цм.), 6 протилетунських батерій (37 і 38 мм.), що їх уставлено вже на горбах на захід від Гданська (Бішофсберг, Гагельсберг, Цікангенберг); тією самою дорогою спроваджено 36 протипанцирних гарматок та гарматок піхоти, і також кілька 15 цм. гармат, які інсталюють у Гойбудс, на схід від міста, на давніх бетонових позиціях пруської прибережної артилерії. Лекше озброєння перевезено ночами через кордон зі Східної Прусії. Щоб не було небажаних свідків того пачкарства — в травні спровоковано низку випадків з польськими митними урядовцями. Цією дорогою перейшли звичайні, ручні та машинові рушниці, а також муніція. Треба підкреслити, що у Гданську можна завважити багато зброї та знаряддя, забраного чехам."

—o—

ПЕРЕД МАНЕВРАМИ У НІМЕЧЧИНІ.

„Сандей Таймс" повідомляє, що в найближчому тижні відбудуться маневри німецьких військ. У середу й четвер відбудуться у північно-східній Німеччині летунські маневри, опісля в Судетах, Чехії та Моравії — маневри змоторизованих військ.

Летунських атташе, акредитованих при берлінських амбасадах і посольствах, не запросили на маневри.

—o—

МАДЯРЩИНА НЕ ЗМІНИТЬ СВОЄЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

Як подає мадярське радіо, мін. Чакі виголосив промову, в якій підкреслив, що дотеперішня мадярська закордонна політика дала дуже добрі висліди, тому уряд вестиме її дальше, спокійно, але з енергією.

—o—

РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ У ЗААРЛЯНДІ?

ПАРИЖ, ПАТ. Як подає „Енформасіон" з Парижа, причиною наглої візити Гітлера у Заарбрікен не були фортифікаційні праці, лиш поважні робітничі заворушення, які там вибухли з огляду на голод і надмірну працю.

—o—

ПЕРЕГОВОРИ В ТОКІО.

ТОКІО, ПАТ. Пленарну конференцію відложено, тому по полудні радили два підкомітети: для фінансових і поліційних справ. Комунікат стверджує, що обі підкомісії вспіли передискутувати найважніші справи.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Американський державний секретар прийняв японського амбасадора Горінуші. По розмові він заявив, що розмова торкалася ситуації, яка витворилася після виповідження американського торговельного договору.

Староство в Стрию заборонило свято на Маківці.

Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Сколім повідомляє Громадянство, що староство в Стрию заборонило цього року Свято на Маківці, яке мало відбутися згідно з дотеперішньою традицією в першу неділю місяця серпня, себто в дні 6. серпня 1939. р.

ЗА ВИДІЛ ФІЛІЇ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У СКОЛІМ:

О. Михайло Мосора, голова. **М-р Володимир Кошів,** секретар.

ВІДПИС ДОТИЧНОГО РІШЕННЯ СТАРОСТВА:

Starosta Powiatowy Stryjski.
Nr. BA. 4/257/R.
Stryj, dnia 28. lipca 1939

Do
Towarzystwa „Ochrony Wojennych Mogił"
we Lwowie
Filia w Skolem
na ręce Wielebnego ks. Michała Mosory.

Na podanie z dnia 26. VI. 1939 r. zakazuję na zasadzie art. 7 i 10 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. III. 1932 Dz. U. R. P. Nr. 48, poz 450 urządzenia obchodu w dniu 6. sierpnia 1939 r. pod gołem niebem na górze „Makówka", ponieważ obecna sytuacja oraz względy bezpieczeństwa publicznego nie przemawiają za urządzeniem takiego zgromadzenia w pasie granicznym.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie przez tut. Starostwo, które podać należy w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia doręczenia tej decyzji.

Starosta powiatowy:
Mgr. Stefanicki, wr.

Повище рішення доручено Філії ТОВМ у Сколім дня 30. липня 1939. р.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Важлива нарада в Луцьку.

Цими днями відбулася в Луцьку особлива нарада, в якій взяли участь усі римо-католицькі декани, ректор духовної семинарії і представники єпископської курії. Нарада відбулася під головуванням ректора.

В нараді брав також участь волинський воєвода Гауке-Новак і начальник ДОК Люблин ген. Сморавінський, який патронує загородовій шляхті. Обидва достойники виголосили рефе-рати.

Цікаво, що в столичній пресі ми не зустрічали вісток про цю нараду (подаємо це за місцевим органом „Глос Волиня").

Як кажуть, нарада торкалася й реві́ндикаційної акції. Польське громадянство придає цій нараді велику вагу.

Урядова парцеляція в Тернопільщині.

НОВІ КОЛЬОНІЇ І НОВІ КОЛЬОНІСТИ.

„Всхуд" (ч. 141) пише про урядову парцеляційну акцію та про творення нових польських осель у тернопільському воєвідстві таке:

Урядова парцеляційна акція та творення нових осель у тернопільському воєвідстві розвивається успішно. Цього року урядова парцеляція дасть новим кольоністам 167 садиб, приблизно 7-гектарових. Урядова парцеляція ведеться систематично і має вже вироблену думку серед кольоністів, які радо шукають загосподарованих садиб на врожайній подільській землі, щоб їх купити. Урядова парцеляція дає осадникам 6—7 гектарові приділи разом із мешкальним та господарським будинком, що їх можна відразу займати.

В 1939 р., саме тепер будують, уладжують та частинно віддають до вжитку такі паї (садиби) з урядової парцеляції:

В борщівському повіті **Олексинці** над Серетом — 12 паїв.

У заліщицькому повіті **Городок** — 27 паїв.

У чортківському повіті **Ягольниця** — 56 паїв.

У бережанському повіті **Кальне** — 15 паїв.

У перемишлянському повіті **Плетеничі** — 15 паїв.

У радехівському повіті **Сеньків і Станін** — 27 паїв.

Більшість маєтків, що їх парцелював уряд, була досі в жидівських руках.

Слід пригадати, що в 1938 р. урядова парцеляція дала кольоністам 179 господарських паїв, а саме: **Колодрібка** (пов. Заліщики) 27 паїв, **Заліся** (пов. Чортків) 23, **Личківці** (пов. Копичинці) 55, **Вербовець** (пов. Теребовля) 27, **Будилів** (пов. Бережани) 20, Конюшків (пов. Броди) 27.

У 1937 р. на початку урядової парцеляційної акції, розпарцельовано **Жиравку-Сьміґлово** і **Ставки-Понятово** в заліщицькому повіті, разом 83 паї.

Поселенці з 1938 і 37 р. почуваються на тернопільській землі знаменито, загосподарились і працюють суспільно.

Всіх нових польських осель з урядової парцеляції повстало досі в тернопільському воєвідстві 15, що обіднують 429 господарств.

„СОЮЗ КОЛЬОНІСТІВ" ПЕРЕНЕСУТЬ ЗІ ЛЬВОВА ДО ТЕРНОПОЛЯ.

Те саме число „Всходу" інформує, що у звязку з цілістю справ та хліборобських питань виринула справа перенесення „Зайонзку осадників", який працює при Львівськім Товаристві Рольнічім, до Тернополя, де переводять найширшу парцеляційну акцію. В останніх часах навіть міністерство рільництва повідомило згаданий „Союз кольоністів", що він дістане урядову субвенцію під тою умовиною, що перенесе діяльність та опіку над осадниками зі Львова до Тернополя.

Британський уряд таки не змінить політики у Китаю — заявив Чемберлен.

Промову у палаті громад закінчив Чемберлен справами Далекого Сходу. Він ствердив, що Англія не змінить своєї далекосхідної політики на домагання іншої держави. Японія того не домагається, але як не припиняться протибританські виступи на Далекому Сході та атаки на брит. права й інтереси, брит. уряд мусітиме трактувати ту справу дуже поважно.

Справа китайської валюти та срібла, зложеного в концесії, виходить поза рами тієнтсінського інциденту; брит. уряд мусів би у тій справі скомунікуватися з державами, яких інтереси також там заангажовані.

Всі здають собі справу, що війна була би погубна як для переможеного, так і для переможця — це дає надію, що найдеться вихід зі ситуації.

АРЕШТУЮТЬ ПРОТИБРИТІЙСЬКИХ ДЕМОНСТРАНТІВ.

ТОКІО, ПАТ. Підчас великої протибританської демонстрації поліція перевела численні арештування під британською амбасадою.

Представник японської армії у Китаю заявив, що японська військова влада не видасть ніяких постанов проти протибританського руху, „доки він не вийде з легальних рам".

Знову повстання у Вазірістані.

Німецьке радіо повідомляє, що у Вазірістані, на північно-західному пограниччі Індії, знов дійшло до боїв. Факір з Іпі, про якого загально думали, що він згинув, знов появився та став нападати на британські відділи: деякі з них здесяткував. Його завдання остільки облегчене, що військові залоги в Індії поважно зменшені — їх частинно вислали до Палестини.

З Карпатської України.

У СПРАВІ ПРЯШЕВЩИНИ.

На засіданні „карпаторусинського" парляментарного клюбу в Ужгороді вирішено звернутись до мадярського уряду з домаганням „поробити дипльоматичні заходи у справі приєднання Пряшівщини до Закарпаття". Зокрема це стається парляментарний клюб „настоює на тому, щоби карпатським українцям, що живуть у Словаччині, словаки дали такі самі права, якими користуються уже інші словацькі національні меншини, а яких словацький уряд вперто відмовляє українцям Пряшівщини".

Не треба довго розводитись над тим, що приєднання Пряшівщини до Карпатської України в теперішніх обставинах означало б приєднання її до Мадярщини з усіми дальшими послідовностями.

„ЩАСЛИВА КРАЇНА".

В переїзді через Ужгород відвідала комісара Карпатської України бар. Перенія прогулька американських мадярів, серед яких чимало було також „карпаторусинських" мадяронів. Барон Перені прийняв гостей гучним пиром і ще гучнішою промовою:

„Сце, мовляв, небуденна радість витати з Карпатській Країні любих американських братів. Щороку зі сльозами радощів вступають на рідну мадярську землю мадярсько-американські брати, але такого празника, такого весілля, як цього року таки ще не бувало. За Божим благословенством Карпатська Земля знову вернулась до корони св. Стефана. Перекажіть, вернувшись в Америку, землякам те, що ви тут бачили, а саме, які ми тут щасливі, найшовши в Карп. Україні нарід, що без уваги на переслідування, зберіг вірність старій мадярській батьківщині. Перекажіть після вашого повороту, що давні мешканці Карпат бачать в нас братів. Живемо, працюємо, радіємо, а як добре піде, ще й достатніми станемо".

Не було того ідилічного настрою у промові ужгородського наджупана Шіменфальві, який натякнув навіть на тихі саботажі карпатоукраїнського села.

Цікаво, що не взяли участи в цьому пирі „карпаторуснаки" ні з партії Бродія, ні з „фракції" каноніка Ільницького. Їх не запросили.

ПЕРЕНІЙ ОБЇЗДИТЬ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Мадярське радіо повідомляє, що регенційний комісар Перені обїхав кілька карпатоукраїнських міст: Тячів, Хуст та Мукачів, де звидів публичні роботи, опісля вернувся до Ужгороду. Товаришили йому радники Маріна та Шульц.

Непромокальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
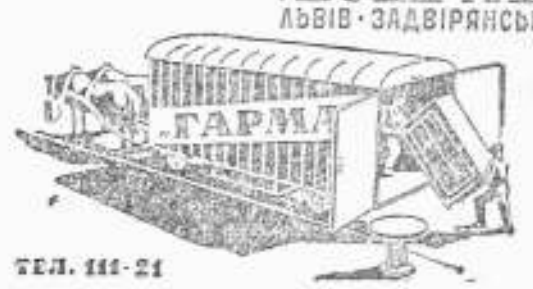

ТЕЛ. 111-21

З наших живців та літниць.

КОСМАЧ.

Колись була мода на Космач. Не тільки українські, але передовсім польські часописи широко розписувалися про великі вальори Космача як зимрінної літньковоі місцевости, про його красу і т. п. та заохочували приїздити до нього. Здавалось би, що за тією рекламою підуть і деякі удогіднення, які уможливлять літникам лекший приїзд. На жаль — таких удогіднень і досі нема, а найважніше: Космач і до нині не зачислений до категорії признаних літниць і таким чином літники, що перебувають у Космачі, не можуть користати із залізничих знижок. Це дуже важна перепона, бо залізнича оплата для літників з подальших околиць, особливож при численній родині, становить таки дуже поважну рубрику. Тому літники переважно прямують туди, де можна користати із залізничих знижок і не можна дивуватися, що цього року в Космачі літників розмірно мало. (Найбільше жидів з Коломиї). Одинока вигода — це автобус, що з коломийського залізничого двірця курсує двічі денно до Космача від 25. червня до 4. вересня і коштує 3.20 зол. від особи.

В самому Космачі нема на місці лікарської опіки. Був тут д-р Богдан Питлик, але йому відобрали урядову амбуляторію і він тепер веде приватну санаторію для недужих на легені у Ворохті. Кілька літ будував повітовий виділ у Космачі „осередок здоровля", підвів його під дах, але не докінчив, кажуть, що з браку фондів. І так стоїть будинок без ужитку, а за лікарською порадою треба звертатися до найближчого лікаря в Яблонові.

В Космачі є два пансіони: український п. Лисинецької і польський „Стефанія". Український пансіон приймає літників на повне удержання і дає харчі також тим, що мешкають у „селі". Чимало літників веде власну кухню, бо тут за харчі легко: є добра українська кооператива і кілька українських приватних крамниць.

Правдива окраса села — це обширна, нова, в гарному гуцульському стилі збудована церква. Заходами місцевого душпастиря о. Каменецького вдалося зорганізувати з місцевої гуцульської молоді гарний мішаний церковний хор і тому приємно прийти в неділі і свята до церкви. Крім того є в Космачі друга мала, т. зв. „стара церква"; кажуть, що це церква Довбуша.

Цього року на св. Петра була гарна погода, тому й роковий відпуст у Космачі випав дуже величаво і зібрав величезні маси народу, що своїми вишивками і виробами показали незмірне багацтво українського фольклюру.

Після того відбулася віднова місії від 16. до 23. липня, що її вели оо. редемптористи з Голоска і Збоїськ біля Львова під проводом о. ігумена Бахталовського. Богослуження і науки відбувалися рано й вечором при великій фреквенції космацьких гуцулів. Після того оо. редемптористи переводять повну 10-денну місію у віддаленому присілку Космача — на Завоелім від 23. липня до 3. серпня.

В Космачі є три рідношкільні будинки (на Плаюці, на Ставнику і в Рушорі), одначе в ніодному не позволила шкільна влада вести приватну народню школу. Будинок РШ на Плаюці використаний цього року для оселі гімназій РШ з Рогатина під проводом проф. Івана Вербяного. З цієї оселі користає 19 учасників, з яких кожний вплатив по 15 зол. на сезон. Але тому, що за ті гроші неможливо перевезти учасників з Рогатина до Космача й назад і дати їм повне удержання, то на це склалися дари українських економічних установ у Рогатині і жертви приватних осіб. Осельяни випочали й опалилися на гірському сонці і чуються дуже щасливі. Варто, щоб і інші рідношкільні гімназії започаткували подібні випочинкові оселі для своїх учнів та учениць.

З Брустур переніся цього року табор української молоді КВОМу при Краєвому Т-ві Опіки над Молоддю до дуже мальовничої околиці серед ліса над річкою в Космачі-Плаюці. До 18. липня був тут табор для мужеської молоді від 14—18 літ і мав 36 учасників. Від 18—27. липня був тут інструкторський табор для 12 учасників, а від 28. липня відбувається 3-тижневий табор для дівчат. Адміністраційна влада заборонила таборовикам стикатися з населенням і гуцулам заборонила заходити до табору. Тому таборовики живуть своїм відокремленим таборовим життям і „село" бачать їх тільки в неділі і свята, як співаючи йдуть походом до церкви.

Літник.

Великі вечерниці в Черчі.

Крім своїх цілюще-лікувальних прикмет є Черче-живець ще атракційним товариськорозривковим місцем цілої околиці в промірі кількадесяти км. Крім місцевих лікуванців приїзджають тут головно в неділі і свята спрагнені розваги мешканці довколичних сіл та містечок. Тут теж можна стрінути знайомих, потанцювати, зложити комплет до бріджа тощо. Вечорами-ж чудові проходи при світлі місяця і тонах музики, що долітає з „Палатки".

Головною атракцією цьогорічного сезону були великі вечерниці, що відбулися 23. м. м. На них приїхало багато гостей з околиці, а то й зі Львова. Забава була „шампанська". При чарівних звуках орхестри Льоня Яблонського танцювала молодь і відмолоджені до ранку. В прилеглих кімнатах „відходив" бріджі, преферанс та інші „обрязки" а в буфеті при барі пили не тільки мінеральні води.

„Цьвяхом" гучної забави був вибір цьогорічної „Міс Черче", що нею стала львовянка п-на Марія Донеш. „Міс Черче 1939 р." це ніжна бльондинка зі синіми очима. Репрезентує нордійську частину українського народу. Вибір є згідний з духом нашої доби, коли „бльондинки горою".

Наші концертові болячки.

(Докінчення).

Брак зрозуміння до музики. Ця причина вже куди поважніша від інших, бо свідчить про духовий упадок загалу. Давніше якось люди не хвалилися тим, що на музиці не розуміються. Сьогодні чуємо це часто. Нам, музикам, дивно слухати цього мотиву, що „оправдує" інтелігента, чому не ходить на концерти. Бо чи треба розумітися на медицині, щоб з неї користати? Адже вистачить, коли нам музика подобається, коли промовляє до душі, — тоді вона вже свою функцію сповнила. Певна річ, що розуміння музики приносить куди більшу користь і треба до нього змагати, але й само слухання музики дає приємність, приносить душевну користь. Треба передовсім **хотіти** слухати музики. Подібно як перша лектура, так і перший концерт не принесе відразу приємности. Все-ж варт себе перемогти і по кількох разах покажеться, що не надурно. Маємо претенсії називати себе культурними, інтелігентами, отже не можемо занедбувати одної з ділянок людської культури. Якщо ніяк не можемо її розуміти, то бодай потураймо їй. Музична культура стоїть сьогодні високо і через те не так легко доступна кожному. Її треба вчитися, як і кожної галузі науки чи мистецтва. Середня школа має дати підстави музичної освіти. Нововведені музичні авдиції у школах слід уважати за один з найкращих задумів. Молодь звикає слухати музики, чого старше покоління не зазнало, до чого доходило з власного почину. Та чи нинішня молодь більше буде любити музику, ніж давніша, можна, нераз сумніватися. В Музичних Інститутах ім. М. Лисенка в останніх роках вчиться щораз менше, а виховники загальноосвітніх шкіл часто не вплинвають додатньо для добра музичної культури на повірених їм дітей. До вуха музик-педагогів доходять дивні звороти цих виховників, яких для добра культури варт було б звільнити з їх становищ. Чи-ж музика не потрібна і не вартісна нарівні з літературою? Чи не каригідно купити собі з дитини за те, що вона вчиться музики? Чи можна дивуватися, коли слабші молоді характери підпадають під цей шкідливий вплив і не показуються у концертовій салі?

Оце більш-менш причини, які відстрашують чи стримують нашого громадянина від участи в концертах. Чи є на них рада? Є, — та не на всі. На перевтому, нервовість нинішнього життя, брак гроша нема ради, зате можна вийти з байдужности, отяжіння, можна старатися збудити в собі зацікавлення до музики, можна обмежити спортову дурійку, призадуматися над своїм духовим „я", щоб мати не лише здорове тіло, але й здорового духа. Можна впливати краще на молодь, заохочувати її до душевних розваг, не відстра-

О. ЛЕВИЦЬКА : С-КА
Львів, Кордецького 51.

шуючи її глузуванням, чи великими вимогами від музики. Можна увійти в коло аматорів музики і переконатися, що не лише варт ходити на концерт славного артиста, або такого, що ще „у нас не виступав", але варт послухати і того, що вже виступав, бо творів музичних багато, а кожний інакший. Можна вкінці відчути ріжницю між штучною і природною музикою й переконатися, що ані радіо, ані кіно не всилі її заступити.

Та це все аргументи, якими тяжко переконати людину, що не знає музики і до неї не звикла. Змінить ситуацію нове покоління, виховане в наших численних Муз. Інститутах. Зате при добрій волі громадянства і Супрому можна краще зорганізувати наші музичні імпрези.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІМПРЕЗ.

До музичних імпрез зачислимо не лише чисто музичні концерти, але й концерти-академії як Шевченківські, Свята 1. Листопада, Крут, 22. Січня, Матері. Всі ці і тим подібні імпрези вимагають порядної музичної частини, яку можуть дати лише музики-фахівці. В кожному місті таких фахівців маємо. До них додаймо ще музик-аматорів, що в музичному житті даного міста відограють важнішу ролю (отже напр. диригентів „Боянів"). Товариства, які мають намір улаштовувати імпрези, повинні вже з початком вересня увійти в порозуміння з музиками-фахівцями і спільно розложити всі імпрези на цілий рік. Так уложений плян праці вможливить музикам якслід підготовитися, оборонить перед усякими неприємностями інцидентів, а громадянству дозволить бути на всіх імпрезах без зайвої перевтоми і переденервування. Організація музик і відпоручників Товариств повинна подбати, щоб і наші театри не впадали на громадянські концерти.

Приступаючи до концертів солістів чи камеральних, а то й інших мандрівних (напр. хор Котка), то цю справу може лише СУПРОМ узяти в свої руки. СУПРОМ мусів би знати від своїх провінціяльних членів реченці місцевих імпреа. З другої сторони мусів би завізвати членів, які мають намір виступати, щоб означили приблизно час і місцевости, де хотіли би виступити. Знаючи це все міг би він розділити імпрези краєві в вигодою для місцевих і з меншим риском для концертантів. На тому не кінець. Добро української культури вимагає, щоб у нас було якнайбільше артистичних імпрез і щоб усі мали успіх. Тут громадянство повинно піти нашим артистам назустріч. Неодин артист виступив би, показав би, що вміє і свою тяжку працю, якби це було звязане з фінансовим риском. Дорога, винаєм салі, афіші, програмки, податки й т. д., майже зїдають усі приходи, хоч нераз саля повнісінька. Не сміємо-ж наражувати артиста на дефіцит, коли вже дає безплатно свій труд, коли платить за свої видатки як ноти, струни, вбрання, тяжко запрацьованою готівкою. Все це він складає сам не жертвеннику культури. А чейже громадянство супроти рідної культури чимось зобовязане. Думаю, що не сталось би несправедливо, якби салі „Народнього Дому", тої всенародньої інституції, яка є майже в кожному місті, були для якогось „відомого" артиста раз у рік безплатно. Наші предки, що збирали сотик до сотика на „Народній Дім", напевне так собі мріяли. Це саме торкається і визичення фортепіяну. А вже якби СУПРОМ влаштовував концерти по провінції, то й афіші, програмки та реклама в часописах була би дешевша. Тоді наші артисти не боялись би виступати, а музичне життя поплило би ручкіше.

Д-р Евген Цегельський.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 3. серпня 1889.

ВІДВІДИНИ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ В АНГЛІЇ.

Цісар Вільгальм відіхав із Вільгельмсгафен до Англії. За вістками, що походять з двірських кол, цісар і цісарева вернуться до Берліна дня 11. серпня, куди теж у тім часі має приїхати австрійський цісар. Англійська преса витає німецького цісаря з великим захопленням, а „Стандард", орган міністерства заграничних справ доказує, що подорож та має дві свої причини: симпатію споріднення і практичну постанову пізнати збройну силу Англії. Німеччину й Англію лучить не лиш звязок споріднення, але також спільні інтереси; малодушна індивідуальна заздрість деяких людей з обох народів не зможе довести до ніякої зміни. Гостина цісаря скріпить звязок особистих, політичних, племінних відносин.

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.

Дописувач „Дзенніка Польского" з Рави пише: Вже другий тиждень гостить в Раві український театр і має великий успіх. Кожна вистава випадає якнайліпше. Треба підчеркнути, що драми і побутові пєси виходять далеко ліпше, як оперетки. Частина ансамблю є на відпустці, а ті, що залишились до оперетки трохи за слабі, за винятком панни Радневичівни, яка могла б виступати на перших сценах. Голос її дуже приємний і сильний, в низьких і високих тонах зовсім чистий, до того долучується ще знамените гра з життям і темпераментом. Також подобався голос п. Яминського, але тут треба пригадати, що першим обовязком актора є вивчити добре ролю. Не можна також поминути знаменитої гри пп. Стечинського, Яновича й Плошевського. В усякому разі треба зазначити, що в Раві не було й мабуть не буде ніколи такого доброго театру.

Дрібні вісти.

Канадійський парлямент розвяжуть мабуть у серпні; до 60-ох днів відбудуться нові вибори.

Французький міністр кольоній відбув розмову з цісарем Аннаму.

Італійська маринарка й летунство відбули від 25. до 30. липня великі маневри, після яких відбулися штабові наради з участю німецьких та еспанських представників.

—o—

Присилайте передплату!

ДЖ. О. КЕРВУД. 29

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ.

Переклала Ольга Сліпа.

X.

Вітер затих, дощ лив далі струями, а гори гомоніли щораз тихішими громами. Місто було невидне за дощем, а 50 стіп поза шипотливим дзьобом судна, бачив Алян лише сіру непроглядну стіну. Вода лилася струями з його дощевика, а з великої бороди Оляфа стікала вода, немов з великої хустки. Сам Оляф при кермі виглядав немов фантастична постать; він поганяв човен серед сірої непроглядної мряки зі скорістю торпеди.

Ще в хаті говорив Оляф Алянові, що це безглуздя надіятися знайти Марію Стендіш. На просторі між Еек Ривер і Каталлею тяглися пощерблені рафи і скали та довгий архіпелаг острівців, серед яких легко могла б знайти чимало сховищ ціла фльота піратів. За час двацяти років Еріксен не пригадував собі, щоб тут коли викинула хвиля на беріг тіло і він висказав тверде переконання, що дівчина знаходиться на дні моря. Та це не зменшило Алянового бажання шукати. Це бажання зростало разом із напруженим змаганням „Нордена", що заєдно скакав по хвилях.

Навіть гудіння грому і шум зливного дощу нагнали його до розшуків. Не було в них нічого безглуздого. Цеж було те мінімум, єдина справедлива річ, яку він міг зробити, так він повторяв собі заєдно. І була чейже можливість, що він її знайде. Ціле своє життя, тягнувся цей мотив можливости. Звичайно бувало так, що він змагався зі супротивними обставинами і перемагав. Також серед того сірого ранку мав він те пересвідчення, — що він знайде Марію Стендіш десь на морі, або здовж побережжя між Еек Ривером і першими островами, куди плила добережна морська течія. А коли він її знайде... Гадка його досі не сягала далі. Він бачив її в такому образі, що змагався з собою, щоб цей образ прогнати. Смерть додавала живої виразистости його уяві. Йому заєдно ввижалася смуга білого піскового берега, а на ньому тіло дівчини з блідим лицем, зверненим до раннішнього сонця, з довгими косами на піску. Ця візія давила його і він боровся проти неї. Якби він отак дівчину знайшов, він знав би вкінці, що він вчинив би. Зовсім переможений був цей другий Алян Гольт, зі своїми законами заперечення і сліпотою, що післали Марію Стендіш на смерть.

Вона-ж вірила в нього, дарувала йому свою приязнь і довіря, і вкінці своє життя зложила в його руки. А коли він завів те її довіря, вона не пішла до нікого іншого. Вона додержала слова, доказуючи йому, що вона ані брехунка ані ошуканець і він зрозумів правду її слів: „Ви зрозумієте це завтра".

Свою боротьбу зводив Алян сам у собі. Оляф не бачив нічого з того, коли світанок переходив швидко у початок дня. Не було ніякої зміни в напружених рисах Алянового лиця, ані в понурій рішучости його очей. І Оляф не сперечався з ним про безвиглядність спроби, лише держав судно спрямоване на отверте море, та збільшив ще скорість судна, коли виринула велика тінь побережжя коло острову Гінчінбрук. Світанок перейшов у день і дощ наставав, доки не перестав падати зовсім. Алян скинув дощевик і обтер воду з очей і волосся. Білі мряки почали підноситися, а крізь них продиралися блідо-рожеві проблиски світла. Оляф відітхнув голосно, із вдоволенням, вихручуючи воду зі своєї бороди. Понад верхами гір сонце почало вже прокладати собі дорогу, а як розійшлися мряки, то понад їх головами заясніла голубінь небес.

За пів години скоро відбулося чудо переміни в природі. Повітря після бурі було немов лік на зміцнення. Солений запах підносився з моря. Оляф устав втягаючи жадно чудове повітря у свої легені. В напрямі берега бачив Алян, як гори прибирали форму, як одна по другій вставали немов живі створіння, а їх гребені ловили вогонь сонця. Темні буйні ліси заясніли блисками, зелені збіччя викотилися зпоза серпанків мрячних випарів і нагло — в цілій своїй красі, в хвалі переможного сонця лежало перед ними Аляскайське побережжя.

Швед глянув на Аляна, зробив радісний великий жест своїм свобідним раменем, широка усмішка розяснила його лице і радість, гордість з життя та його краси виявлялася на його бородатому лиці. Та в лиці Аляна не було змини. Тупо і невиразно він дивився на чудо дня і сонця, що сходило над могутніми горами та морем — але чогось там бракувало. Не було там душі, давне почуття на вид краси природи було мертве. Він зрозумів свою трагедію і його уста ще більше затиснулися, коли він зустрів усміх Оляфа, бо він вже не силувався довше скривати правду перед самим собою.

Оляф почав здогадуватися глибини цієї правди, коли побачив Алянове лице в немилосерному світлі дня і по хвилині нага правда лежала розкрита перед ним. Шукати за тілом не було справою обовязку, ані дорученням капітана корабля „Нома", як можна було Алянові сподіватися. Було щось більше, ніж похмурість у його лиці і якась дивна знемога чаїлася в його очах.

Вкінці Оляф сказав: — Якщо капітан Райфль подав місце точно, онтам дівчина скочила з корабля... — і він показав рукою.

Алян встав.

— Але вона не може бути вже в тому місці, — додав Оляф.

Одначе у своєму серці Оляф вірив, що вона таки тут глибоко у морській глибині — на самому дні. Він повернув тепер човен у напрямі берега. Біла смуга піску у віддалі трьох до чотирьох миль висувалася в море з тіні гір. Чверть години пізніше вони побачили спіральний стовп диму, що підіймався вгору понад скалами і деревами близько [illegible]га моря.

Японсько-британські переговори на мертвій точці.

ЛЬОНДОН, 1. 8. ПАТ. Як подає кореспондент Райтера з Токіо, досі ще не запала ухвала у справі чотирьох китайців, що їх обвинувачують в убивстві директора митного уряду, які схоронилися на терен британської концесії в Тієнтсіні.

Саме до Льондону прийшов новий звіт британського амбасадора в Токіо Крейгія. Одначе досі ще на звіті із пятниці у валютових справах не дано ще відповіді, яка мала би повні інструкції.

Сьогодні радив підкомітет призначений до прослідження справи звороту китайського срібла, здепонованого в британській концесії у Тієнтсіні. Підкомітет радив на двох засіданнях перед полуднем і пополудні. Пополудні радив теж комітет, який розглядає справу запевнення ладу й безпеки в Тієнтсіні. Той підкомітет опрацював проект умови у справі організації поліції в Тієнтсіні. Той проект подадуть до відома британського уряду.

В ЯПОНІЇ РОСТУТЬ ПРОТИБРИТІЙСЬКІ НАСТРОЇ.

ТОКІО, 1. 8. ПАТ. Японський уряд вислухав сьогодні на раніщньому засіданні звіту японського міністра закордонних справ Аріти у справі обставин, що спонукали Америку виповісти торговельну й навігаційну умову з Японією із 1911 р. **Крім того міністр внутрішніх справ маркіз Кідо відбув нараду з премієром Гіранума у справі заряджень, що їх треба завести, щоб удержати лад і спокій в Японії у звязку з протибританськими маніфестаціями, які відбуваються у краю.**

Пополудні премієр Гіранума відвідав цісаря в літній реанденції і склав звіт з останніх подій у внутрішній та закордонній політиці.

Відгомін промови Чемберлена в Англії.

Багато англійських часописів, обговорюючи вчорашню промову премієра Чемберлена дає свої висновки.

„Таймс" займає прихильне становище до промови премієра у справі Гданська, твердячи, що англійське становище вже було зясоване передтим перед цілим світом. Тим критикам, які домагаються ясної дефініції тієї точки, в якій Англія мала би виступити збройно, „Таймс" піддає, що Англія виступить тоді силою, **коли національна незалежність Польщі буде загрожена і Польща буде в тому випадку суддею.**

„Дейлі Телеграф" називе виступ посла Дальтона злобним. Сіяння підозрінь серед союзників у нещирість Великої Британії тільки ослаблює фронт миру.

„Дейлі Експрес" пише, що вістки про мілітаризацію Гданська є переборщені. Вістки про мілітаризацію Гданська слід опрокидувати, заки вони ще принесуть шкоду.

У ФРАНЦІЇ.

Паризька преса теж широко коментує вчорашню промову премієра Чемберлена підкреслюючи, головно три точки його промови, а саме: справу переговорів із Москвою, справу Гданська і справу становища Англії до питань Далекого Сходу. Обговоривши справу Гданська, премієр покликався на свою декларацію з 10. липня. **Від того часу — пише „Тан" — нічого не змінилося і питання помочі Англії та Франції для Польщі вдержується на тих самих умовах.**

Дипльоматичний публіцист „Інформаціон" пише, що не зважаючи на те, що вістки про зброєння у Вільному Місті були переборщені, **ситуація у Гданську вимагає пильної уваги.**

В НІМЕЧЧИНІ.

Німецька преса називає англійську політику „дволично-перфідною" і пише, що Чемберлен відслонив справжній характер тієї політики, спадкоємниці традицій Едварда VII. На думку німецьких часописів його політика довела до світової війни. Одночасно німецька преса намагається ослабити промову Чемберлена, твердячи, що він не сказав нічого сенсаційного. Найбільше уваги присвячує німецька преса тій частині промови, в якій Чемберлен говорив про Польщу. Признання Чемберлена для стриманого становища Польщі супроти Гданська, викликало в німецькій пресі бурю протестів.

Англійський парлямент починає ферії.

ЛЬОНДОН, 1. 8. ПАТ. Британський парлямент, який почне свої літні ферії в пятницю, 4. ц. м. збереться на докінчення своєї каденції вже 3. жовтня. Отже парлямеґтарні ферії триватимуть усього 3 місяці, що з узаги на англійські звичаї можна вважати дуже коротким часом. Відновлена сесія потрвває приблизно 4 тижні. В перших днях листопаду, якщо міжнародня ситуація не скомплікується, парлямент розвяжуть і розпишуть нові вибори, яких речинець визначать на четвер 16, або четвер 23. листопада.

На запит ліберального **посла Мандера, премієр Чемберлен відповів, що видано доручення, які дадуть змогу зібратися парлямен-тові підчас майбутньої війни.**

Авас подає, що цього року мало послів виїздить за границю. Також міністри не їдуть на ферії за границю, крім одного міністра гігієни, який їде до Антіб. Більшість членів уряду перебуватиме підчас ферій у своїх маетках, відки на випадок потреби зможуть швидко вернутися до Льондону.

—o—

СОВІТСЬКИЙ УРЯД РОЗПИСАВ ПОЗИЧКУ.

МОСКВА, 1. 8. ТАСС подає, **що на сьогоднішньому** засіданні рада народніх комісарів рішила в рямках **третього пятилітнього** пляну розписати внутрішню **позичку в сумі** 6 міліярдів рублів на господарську **розбудову** краю та оборону держави.

Авдиції совітського радія **переповнені вже** були вечором реляціями про **великий „ентузіязм"** громадян розписаною **позичкою та про** їх негайну жертвенність, **підкреслюючи при** тому в першу чергу **державно-оборонний ха**рактер позички.

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя геройок „Бе восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

— Це мешкання Мек Корміка — сказав Оляф.

Алян не відзивався. Через далековид Оляфа він доглянув хатину шотляндця. Сенді Мек Кормік — упевнював його Оляф, знає кожний крутіж і добережню струю на довжині пятьдесяти миль побережжя і з закритими очима зможе найти Марію Стендіш, якби вона приплила до берега. Коли Еріксен закинув свою котву на мілині коло берега, вийшов їм назустріч Сенді.

Вони скочили у воду, що сягала їм майже по бедра і перебрили до берега, а у дверях хатини побачив Алян жінку, що дивилася на них із здивуванням. Самий Сенді був молодий і червонолиций і подабав радше на хлопця, ніж на мужчину. Вони привиталися. Алян росказав, яка трагедія скоїлася на чердаку „Нома" і з чим він приїхав. Він робив велике зусилля, щоб говорити спокійно і вірив, що йому це вдалося. Правда, що його холодний, рівний голос не заломався, та в його звуці була смертельна повага. Майже проголомшений прислухувався Мек Кормік до оферти грошевої нагороди за свої послуги. Доходи його бували часами дуже скромні. Алян пропонував йому 50 долярів за кожний день розшуків та додаткову нагороду пяти тисяч долярів, якщо він віднайде тіло дівчини.

Для Аляна ці гроші не мали значіння. Він не надумувався над заплатою, а навіть якби був сказав десять чи двацять тисяч, висота ціни не вражала його як щось важне. Він мав саме таку суму з деякою надвишкою у банках у Ном, а якщо його стада могли би були дати йому те, чого він шукав, він віддав би їх без вагання. В лиці Оляфа вловив Мек Кормік погляд, що дещо пояснював ситуацію. Алян Гольт це не був божевільний, а людина як кожна інша, що стратила найдорогоціннішу річ у світі. І мимовільно, коли прирікав свої послуги, поглянув Сенді у сторону невеличкої жінки, що стояла в дверях хатини.

Алян підійшов до неї. Була це спокійна та мила з виглянду молода жінка. Вона з повагою усміхнулася до Оляфа, подала руку Алянові, а її голубі очі розкрилися широко, коли почула, що сталося на чердаку „Нома". Алян полишив їх троє разом і пішов до берега, а старий швед набиваючи і закурюючи люльку, росказав як догадувався, що ота дівчина, якої тіло вода зовсім до берега і не винесе, була „цілим світом" для Аляна.

Тої днини перешукали вони беріг на просторі багатьох миль. Сенді Мек Кормік у своєму легкому прибережньому човні крутився поміж острівцями на полудні і на сході. Він узяв на себе ролю віступового дзвона і з шотляндською проворністю зробив корисну для себе умову. У кільканацяти хатах він росказав подробиці, як дівчина потонула та обіцяв нагороду пятисот долярів за знайдення тіла, так, що ще до вечора з двацять мужчин та хлопців і з десять жінок помагало шукати.

— „І памятайте", — казав Сенді кожному — „Є така можливість, що вода може її викинути на беріг поміж завтрішнім і дальшими трьома днями, якщо її взагалі викине.

Коли смеркало тієї першої днини, Алян був на десять миль від хати. Він був сам один, бо Оляф пішов у противнім напрямі. Був це вже інший Алян, що глядів як сонце на заході тонуло в морі. Інакшим голосом промовляла тепер до нього земля його кохзної країни, та нове розуміння життя передавалося поволі його тілу та його душі. Він був немов по тяжкій недузі. Твер ді лінії впертої волі довкола його уст змякли, очі його вже не скривали довше свого суму, він почував себе тепер як людина, що очищується в огні покути.

Серед сутінків спрямував Алян свої кроки назад до хатини, та з кожною милею його розшуків підчас повороту, зростало у ньому те щось, що приходило до нього з царства смерти і що не мало вже його покинути ніколи. Разом з цією зміною у ньому, лагідний гомін ночі, що западала, нашіптував йому, що море не віддасть своєї покійниці.

(Далі буде).

ІРЛЯНДСЬКІ ТЕРОРИСТИ ДАЛІ ХВИЛЮЮТЬ АНГЛІЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Звіти Скотленд Ярду вказують далі на те, що ірляндські терористи намагаються знищити тами на ріці Есекс. Поліція розставила окремі стежі, щоб не допустити до атентату. Зокрема густі стійки розставлено в околицях, в яких не закінчено ще жнив.

НОВІ ВИСЕЛЕННЯ ІРЛЯНДЦІВ.

ЛЬОНДОН, 1. 8. ПАТ. Англійський міністр внутрішніх справ підписав сьогодні вечором 6 нових декретів про виселення прихильників республіканської ірляндської армії.

—o—

ЗАСІДАННЯ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ В АКТУАЛЬНИХ СПРАВАХ.

ВАРШАВА, 1. 8. ПАТ. Сьогодні відбулося під проводом премієра Славой-Складковського засідання ради міністрів, на якому ухвалено низку розпорядків в актуальних справах.

—o—

НОВИЙ ДИРЕКТОР ЗАЛІЗНИЦЬ У ЛЬВОВІ.

Директора залізниць у Львові полк. Оттона Гросера перенесено на рівнорядне становище до Варшави із днем 1. вересня ц. р. На місце полк. Гросера іменовано директором залізниць у Львові дотеперішнього віцедиректора залізниць у Варшаві інж. Тишка.

—o—

УБИВСТВО В БЕРЕЖАНЩИНІ.

ТЕРНОПІЛЬ, ПАТ. 23-літнього Івана Костюка з Августівки пов. Бережани пострілив хтось, коли він їшов обмитися в ріці, яка перепливає через згадане село. Костюк помер по кількох хвилинах від рани. Влада веде слідство.

З природи і життя.

Таємниці океанських глибин.

Від давніх-давен вабили людей таємниці заховані в морських глибинах. Часто ще більше вабили їх скарби, що потапали разом із кораблями і лежали на дні моря, приваблюючи собою сміливих шукачів. Уже славний автор фантастичних повістей Жіль Верн займався фантастичними описами морських глибин. Один з його героїв капітан Немо проплив у океанських глибинах кількадесять тисяч км., оглядуя морську звірню, дно Атлянтійського океану і натрапив на руїни таємної країни Атлантиди, що її колись проглинуло море. Вже кількадесять років тому Верн у своїй геніяльній фантазії передбачив винахід підводного судна. Одначе підводне судно не дає такої великої спромоги проникнути в морські глибини, бо воно не поринає глибше ніж 50—100 м., тоді як морські глибини доходять місцями до 5—10 км.

Історія підводних виправ.

Спочатку люди спускалися під воду водолазними апаратами. Перші водолази йшли у воду маючи лице покрите гнучкою маскою, закінченою кавчуковою трубкою, до якої доходить руркою повітря. Одначе та метода не дозволяє піти нижче 15 м., а поза цією глибиною сидіти у воді вже небезпечно. Пізніше гнучку маску заступило гнучке водолазне вбрання. Одначе і воно не дозволяло людині пірнути нижче 10 м., бо не витримувало більшого тиску води. Іншою перешкодою було те, що до нурків у таких вбраннях треба було допроваджувати згущене повітря для віддихання, щоб легені віддихали під таким тиском зі середини, що зрівноважив би тиск води зверху. Таксамо і до нутра такого гнучкого водолазного вбрання треба було допровадити згущене повітря, щоб тиск води не роздушив нурка. Вже на глибині 50 м. вода тисне на цілу поверхню тіла силою рівною 65 тон. Другою невигодою тих гнучких водолазних убрань була небезпека наглої смерти. Причиною її були баньочки газу азоту, що витворювався у крові, коли за скоро витягали нурка з води нагору. З тої причини водолази мусіли підійматися вгору дуже поволі, в часі кількох годин. Щоб запобігти тим нещасливим випадкам учені пропонували навіть заміну азоту з повітря призначеному нурцеві для дихання на гелій — газ, що менше розпускається в крові і тканках людини.

Тверді водолазні убрання.

Щоб пірнути ще глибше під воду, треба вжити твердого водолазного одягу. Він зроблений зі сталі і виглядає немов величезний панцир. Новітні тверді водолазні одяги важать 200—400 кг. і цілком відмежовують людину від води так, що вона не відчуває її тиску. Повітря допливає до нутра тих апаратів спеціяльною рурою.

Тими апаратами можна зійти під воду і нижче 150 м. Водолаз може перебувати в такім апараті і 2—3 години. Новітній апарат нурця має телефон, яким він комунікується із зовнішнім світом. Спеціяльний манометр вказує йому глибину, на якій знаходиться. Апарат держиться у воді каблем; одначе новітні апарати мають окрему інсталяцію, завдяки якій можна самому виплисти на поверхню води.

Апарат невигідний тому, що нурець має тільки змогу з нього приглядатися, бо апарати, що заступають йому руки і ноги можуть виконувати тільки дуже обмежені рухи. Всеж такі апарати віддають великі послуги, коли треба видобути наверх потонулий корабель а також при дослідах морського дна. Водолаз на дні моря має змогу доглянути там потонулий корабель, а потім може кермувати працею при добуванні корабля наверх, даючи вказівки людям на поверхні води.

Підводні кулі.

Одначе глибина 150 м. не вистачила сміливим дослідникам морських таємниць. Анґлієць Віліямсон придумав зійти в глиб моря у підводній скрині, завішеній на линві, яку спускають корбою з корабля. Йому вдалося пірнути не глибше 20 м. Там він насвітлював фільми з підводного життя, потрібні для фільми на основі фантастичної повісти Верна „20.000 миль під водою". Вже Віліямсон ствердив невигоди цієї методи, а саме найважнішою з них є підводні течії, що поривають зі собою апарат, а другою небезпекою є великий тиск води, небезпечний для гнучкої металевої шруби, що лучить підводний апарат з кораблем. Цей тиск збільшається з кожним метром глибини. Нпр. тиск води на 1 цм.² поверхні збільшується з кожними 10 м. глибини на 1 кг., так, що у глибині 1.000 м. на 1 цм.² поверхні нпр. підводного апарату тисне 100 кг. води. Тому для таких великих глибин треба апарату дуже міцного, що витримав би такий велитенський тиск. Крім цього апарат мусить давати нуркові змогу видістатися безпечно на поверхню.

900 м. під водою.

Найсмілівішою досі підводною виправою була підводна подорож Віліяма Біба, директора

тропікальних дослідів нюйорського зоольоґічного товариства. Він збудував апарат, в якому спустився до глибини 900 м. під поверхню води. Свій апарат він назвав „батісферою"; він має форму кулі, бо така форма має найменшу поверхню, притому всі зовнішні сили тиснуть в напрямі нутра кулі. Апарат Біба має 1,5 м. проміру. Сталева стіна кулі груба на 3,75 цм. Ціла батісфера важить 2,275 кг. В її стіні є три віконця з кременя широкі на 20 цм. і грубі на 7.5 цм. Куля занурюється стал. каблем грубим на 22 мм., що може витримати тягар 12 разів більший ніж куля. В каблі знаходиться телефонічний провід і електричні проводи, потрібні для рефлекторів, якими дослідник освітлює підводний краєвид через вікно. Повітряних проводів у тім новітнім апараті нема. Повітря відновлюється хльорованим вапном, що втягає в себе вуглевий квас, і згущеним киснем, що достачає свіже повітря.

По багатьох пробах пірнув у такій кулі Біб зі своїм помічником Бартоном в жовтні 1934 р. до глибини 900 м., про яку досі ніхто навіть не мріяв. Свої вражіння, багато ілюстровані знимками таємних глибокоморських вод, описав Біб у своїй книжці перекладеній на ріжні мови.

Бібової слави позаздрив недавно славний переможець стратосфери проф. Пікар, що працює саме над новою підводною кулею, в якій хоче досягти ще більших глибин.

107 літ сірника.

Сірники почали вживати на світі більше-менше сто літ тому. Наші прадіди розпалювали вогонь кресалом. Його ще й досі вживають деякі нецивілізовані племена. Перші сірники мали головки зі спеціяльної хемічної маси, що запалювалася не від тертя до шорсткої поверхні коробки, але від сірчового квасу, в якому треба було їх мачати. Очевидно, це не було вигідно. В 1832 році появилися в торговлі фосфорові сірники, дуже подібні до тих, яких уживаємо тепер. Винайшов їх німець Яків Кимерер. Заки він доробився грошей на сірниках, займався виробом ситок, фабрикував капелюхи, а рівночасно був мандрівним купцем. Врешті виїхав до Швайцарії і там заложив фабричку уліпшених, фосфорових сірників, що скоро поширились по цілім світі. Хоч маємо електричне світло і бензинові запальнички — сірники є сьогодні найбільше вживаним предметом загальної потреби. У Польщі, наприклад, спалюють річно приблизно 50 мілярдів сірників!

—o—

Школа для старих.

В Америці, в місті Оклягома, істнує єдина у своєму роді школа, що її учениками можуть бути тільки мужчини й жінки, які мають понад 70 років життя. У тій школі вчиться аж 900 учеників. Найстарший ученик має 111, а найстарша учениця 102 роки! Школу для старців основало кількох багачів і вони теж покривають усі кошти її удержання. Основники цієї оригінальної школи вважають, що старих людей треба заохочувати до життя, що під тягаром літ, життя може видаватися їм тяжке і нецікаве. Найкраще сповнить це завдання школа, бо в ній чоловік постійно довідується про щось нове й цікаве. Очевидно, що програма науки тої школи для старців пристосована до віку учеників. Вони довідуються там про найновіші здобутки науки, про політичне життя, беруть участь у товариських забавах, виконують легку фізичну працю, а навіть займаються спортом. Білоголові ученики дуже радо ходять до своєї школи і люблять її, бо вона виповнює й розяснює їм сіре життя.

В обороні тварин.

В Америці (бо деж інакше?) істнує клюб ім. Джека Льондона, великого приятеля тварин. Цей клюб поставив собі за завдання охорону тварин у цирках і звірницях. Він має назву Льондона тому, бо він перший виступив гостро проти терпінь, яких зазнають тварини в цирках і звірницях.

Один французький учений обчислив, що дикі звірята, яких держать у клітках, живуть наполовину коротше, ніж жили б на свободі. Американський клюб „Д. Льондона" має вже 600.000 членів. Він удержує спеціяльних інспекторів, що повідомляють про знущання над цирковими тваринами. Часто трапляється, що клюб відкуповує від цирку перемучене звіря і дає йому відповідну опіку.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА і СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА і ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА і ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

НОВИНКИ

3 СЕРПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 21. липня 1939.
Симеона і Івана пр.
Лат. Знайдення св. Стефана.
Сонце: схід — 3.55, захід — 19.04.
Місяць: схід — 20.36, захід — 7.54.

Завтра: 4. серпня. П'ятниця.
Ст. ст. 22. липня 1939.
† Марії Магд.
Лат. Домініки.
Сонце: схід — 3.57, захід — 19.02.
Місяць: схід — 20.58, захід — 8.56.

—o—

— **Спеціяліст внутрішніх недуг Д-р ІВАН РИХЛО** ординує в Піщанах (Словаччина), вул. Глинки, зранку в шпиталі. 1482 1-2

— **Гінекольог Д-р К. ВОЄВІДКА,** Станиславів, виїхав на літний відпочинок і вернеться 27-го серпня. 1481 1-2

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Влада опечатала кооперативу в Запитові.** Повідомляють нас, що адміністраційна влада замкнула й опечатала 31. VII. кооперативну крамницю в селі Запитові, пов. Львів. Мотив опечатання кооперативи той, що новий крамар не мав ще свідоцтва здоровля від фізика.

— **Дирекція української реальної гімназії в Модржанах** оголошує приняття учнів до всіх кляс на шкільний рік 1939/40. Прохання з долученням: 1) метрики, 2) шкільних свідоцтв про попередні студії і 3) у тих, що не приналежать до Протекторату, дозволу на перебування у Протектораті, треба подавати (по українськи або чеськи) на адресу: Reditelstvi ukrajinskeho realneho gymnasia v Modranech u Prahy. При вступі до І. кляси іспит з мови української та чеської і з рахунків; до інших кляс — з усіх належних предметів, при чому з одної з мов іспит може бути відсунений на кінець шкільного року. Всі іспити (додаткові, диференційні, вступні) відбудуться 1. і 2. вересня. Початок навчання 4. вересня о 8. годині. Вписове, від якого нікого не звільняють, 45 корон; шкільне 200, 100 або 50 корон за півріччя в залежности від маєтного стану; звільнення від шкільного можливе. — В Модржанах при гімназії є інтернат (бурса). Прохання про приміщення до інтернату треба подавати окремо, долучивши свідоцтво про маєтковий стан. Повна оплата в інтернаті 250 корон місячно. Прохання про приміщення до інтернату мають подавати всі нові і старі учні. Дирекція гімназії передасть такі прохання до управи інтернату, але в ніякому випадку сама безпосередньо питання про приміщення не розвязує і тому з петентами в справах інтернату не листується.

— **За українізування метрик** відповідав — як ми писали у вчорашньому числі „Діла" о. І. Федишин перед окружним судом у Львові. Підс. о. Федишин боронився тим, що три прізвища з закінченням на „ський" вписав до метрикальної книги згідно з книгою вінчань. На розправі суддя Городиський переглянув книгу вінчань, де дійсно всі три вписи прізвищ, за українізування яких прокуратор притягнув о. Федишина до відповідальности, були записані згідно з обороною підсудного. Суд засудив о. Федишина на один рік безоглядної вязниці.

— **Будують 10 нових „домів людових" у Надвірнянщині.** Т. Ш. Л. і „Звйонзек Стшелецкі" будують у надвірнянському повіті 10 нових „домів людових". У деяких з них: у Жураках і Волосові будуть приміщені теж польські школи; у Вишнівці, Боднарові, Переросли, Ланчині і Порогах знайдуть теж приміщення польські крамниці. В Яблониці будують „дом людови" в гуцульському стилі.

— **Нові тягарі на самоуправу** перекине — пише польська преса — буджет міністерства освіти на 1940-41., що його зредукують на суму понад 7 міліонів зол. Міністерство освіти, бажаючи зменшити кризу у шкільництві, виступило з проектом до міністерства скарбу, щоб частину учительських етатів пересунути на самоуправу. Учительські і самоуправні кола зустріли проект міністерства освіти з гострою критикою, бо добачують в ньому небезпечний прецеденс для розвику шкільництва і самоуправи.

— **За швидке замикання брами** відповідав перед городським староством у Львові сторож Г. Котович (вул. Листопада ч. 18) і за суперечку з одним з льокаторів, який не хотів платити перед 11-ою год. вночі ні сотика. По розправі староство покарало сторожа гривною 5 зол.

— **Львівська хроніка.** На шосі за стрийською рогачкою недалеко Солонки переїхало вантажне авто фірми „Газет" 4-літнього хлопчину Владислава Леха зі Солонки. Шофер перевіз хлопчину у важкому стані до шпиталю св. Софії у Львові. — При вул. Кашталянській ч. 8 Марія Хапович зажила більшу кількість порошків на біль голови, щоб скінчити самогубством. У важкому стані відвезли її до шпиталю. — Антін Ковальчук з Баторівки зісунув ліву ногу під задне колесо свого воза при вул. Городецькій так нещасливо, що колесо розторощило йому стопу. Каретка рятункового поготівля перевезла його до шпиталю. — З Дмитрович, пов. Львів привезли до шпиталю у Львові Марію Шеремету, яку побив важко її чоловік підчас суперечки.

— **Самогубство адвоката.** Самбірський адвокат д-р М. Бонгард вистрілом з револьверу в голову скінчив самогубством у понеділок 31. липня п. р. Ще пів години перед самогубством виділи його прохожі на вулиці. Причина самогубства старого, понад 70-літнього адвоката невідома.

— **Від вибуху гранати** у складі старого заліза і ганчірок Я. Мандля у Станиславові (вул. Словацького ч. 40) був тяжко ранений малий хлопчина Г. Брайтбарт і робітник Р. Сіпсер. Обох їх перевезли до шпиталю, де хлопчина помер. До вибуху дійшло тому, що робітник Сіпсер розбирав з доручення купця Мандля запальник до старої гранати, що вибух йому в руках.

— **За зневагу релігії.** Перед судом у Коломиї почався процес проти В. Бачука і 10-ох його товаришів за зневагу релігії. Акт обвинувачення каже, що підсудні грали в карти, курили папіроски і читали часописи в церкві у Хлібичині пов. Коломия. На розправі підсудні заперечили вину. Один лише підс. Слезюк признався, що читав у церкві часопис „Правду". З доручення прокуратора поліція арештувала на розправі трьох свідків під замітом „фальшивих зізнань". Розправу відложено тому, щоб суд міг переслухати нових свідків.

— **Страшна буря з градом** величини ліскового горіха перейшла над Копичинеччиною і заподіяла великі шкоди. Град знищив зовсім збіжжа, садовину і городину в таких селах: Майдані, Чорнолозах, Чагарах, Котівці, Нижбірку Новім, Нижбірку Старім, Нижбірку Шляхотським Крогульці і Копичинцях; на 50 прц. в селах: Оришківцях, Коцюбинчиках, Городниці, Постолівці і Самолусківцях. Крім того град вибив в Копичинцях кілька тисяч вікон. Шкоди велитенські. Населення згаданих сіл опинилось без засобів до життя. Подібного знищення від граду не памятають навіть найстарші люди.

— **Міліонові шкоди від повені на Опольськім Шлеську.** Повінь, що недавно навістила Опольський Шлеськ накоїла, як подають приблизні обчислення, коло 20 міліонів марок шкоди. В раціборській окрузі, де вода залила 50.000 моргів орної землі, пасовиськ і ліса, шкоди перевищають суму 4 міліонів марок. Також в інших повітах неменші шкоди. На терені міста Ополя було ще в понеділок 180 домів залитих водою. Терен повені обіздять окремі урядові комісії, щоб започаткувати негайну допомогу для поводян.

— **Збіжжя пропадає на Україні.** Московська „Правда" з 13. липня ц. р. повідомляє з Миколаївщини: „Управи багатьох районів не обчислили того, що збіжжя швидко достигає. В районах, де жнива треба вже скінчити, їх не переведено й на половину. Комбайни тут але приготовано і частина їх зіпсулась на самім початку жнив. У Сладковському районі все ще не закінчено направи тракторів. У Білозерському районі багато комбайнів залишилось без обслуги. В Сланецькім районі лежить просто на землі 43.000 сотнарів збіжжя. Не знають як його вивезти. До 5. м. м. вимолочено 198.000 тон збіжжя, а вивезено лише 54.000. У колхозі „Пролетарська Праця" на площі в 270 га лишилося скошене збіжжя, пішов дощ і воно перемішалося з болотом. Тому втрачено сотки сотнарів пшениці. В багатьох районах машини не мають іскрогасильників ні знаряддя до гашення пожеж, води ні навіть піску. Тому в багатьох колхозах пожежі понищили багато збіжжя..." (Офінор).

— **Далі переселюють з України.** На Україну далі скермовують чергові транспорти робітників „великоросів" із центральних околиць Росії. Нові партії робітників дістають працю перш усього в нових промислових заведеннях, яких повстане цього року аж 74. Хоч ті заведення урухомлять аж при кінці року, то робітничі дружини вже тепер скомплетовані. На окрему увагу заслуговує факт, що зокрема дбайливо скомплетовано добір людей до 10 нових копалень вугілля та 8 копалень торфу. Розміщення нових підприємств так подумане, що воно обхоплює найважніші осередки людських скупчень. Таким чином ті осередки попадають під точну обсервацію пришельців, з яких велика частина перейшла пропаґандивно-агітаторський вишкіл. Вони обняли в нових заведеннях провідні становища.

— **Подробиці совітської летунської катастрофи.** Досі не проголосили ще в Москві урядового комунікату у справі летунської катастрофи, в якій згинув ґенерал дивізії Холзунов і три інші високі старшини совітського летунства. Цікаве, що крім Холзунова, в катастрофі згинув ще визначний конструктор військових літаків інж. Тітов. Як подають непровірені вісти, катастрофа трапилася підчас пробного лету літака нової конструкції. Причиною катастрофи був імовірно вибух збірника з бензиною. Вибух настав у тому менті в якому літак ведений майором Черкасовим підходив угору. Ця катастрофа викликала велике вражіння в совітських летунських колах. Слідства у справі катастрофи ще не покінчили і тим теж пояснюють мовчанку совітської влади.

— **Новий совітський літак.** Совіти будують новий літак до окремих завдань. Прототип є літаком із шириною крил на 16 м. та з довжиною кадовба 10.5 м. Літак матиме 700-кінний двигун окремої конструкції. Правильну швидкість обчислюють на 270 км. при засязі 1.300 км. Скорість причалу є нижче 80 км. на годину.

— **20-літній перерві** большевики відреставрували годинник відомого російського годинникаря Нечеєва на военно-морському музею в Ленінграді. Згаданий годинник показує не лише години, дні, тижні і місяці, але також схід і захід сонця та довжину дня.

— **3-тисячна юрба атакує поліцію у Клівленді.** У понеділок дійшло до гострої сутички між 75-ма поліцаями та 3-ма тисячами страйкарів, які блькували вхід до фабрики каросерій, не пускаючи туди робітників, які хотіли працювати. Ранено 10-ох робітників. Поліція розігнала юрбу, вживаючи слізних газів, робітники стали кидати камінням та підпалили поліційні самоходи. У сутичках брало участь кількасот жінок.

— **Катастрофальна буря** лютувала минулої ночі над Бельгією і Голяндією. Вітер позривав дахи з домів і повиривав дерева з корінням. У Брюселі буря знищила телефонічні і телеграфічні проводи. Дахівки спадаючи з дахів зранили багато осіб. Матеріяльні втрати велитенські.

— **За обман і зловживання** арештувала поліція в Осльо данця Ернста, який заявляв, що є пресовим аташе б. альбанського короля Зогу.

— **Напад на поштовий амбулянс.** Два замасковані бандити напали недалеко Чемпейн у стейті Ілінойс на поштовий амбулянс, в якому було 56.000 долярів на платню для американських воїнів. Між поштовими урядовцями і бандитами дійшло до гострої стрілянини, підчас якої одного бандита зранили. Він вискочив з поїзду, який їхав далі, але його зловили. Другий бандит вискочив недалеко станції і втік самоходом, що ждав на нього на станції.

— **Сильна буря зі зливою** навістила минулого понеділка вполудне Льондон. Вода затопила кілька дільниць, між іншим частину англійського парляменту, де вода сягала до висоти одної стопи. Негайно змобілізовано армію робітників, щоб „осушити" парлямент ще перед пополудневим засіданням парляменту.

— **Катастрофа поїзду** трапилась на станції Ле Льош у Швайцарії, де ударився поїзд з іншим поїздом, що надіхав від французького кордону. В катастрофі було 20 ранених.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „БАГРЯНІ РОЖІ", комедія на 3 дії Альдо де Бенедетті.

Це комедія заздрощів. Так начеб і написана на вакаційний сезон, коли акторів нема в театрі і жінки деяких чоловіків вибрались у гори. Тут бачимо подружу пару схильну до флірту. Пляшю про флірт, коли жінка виїде на прогульку, починаються якнайкраще, якби не китиця багряних троянд, що приходить занадто вчасно. Жінка під її чаром залишається дома і тоді заздрісний чоловік починає інтригу. „Це стара історія — як писав Гайне — але вічно нова" і кому вона трапиться, той відчуває неприємні скоботи заздрощів. Та це і пробний

Новости
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

камінь любови. Песа на три особи цікава тим, що комедіописець мусить раз-ураз змінять напругу гри поодиноких осіб.

Уся песа вдатна, легка, без великих претенсій з добрими артистами: Анквіч-Шийковською, Р. Гіберовським і Міхуловичем. **м. р.**

—o—

Посмертна згадка.

МАРІЯ КІТ-ГРИВНОВА.

Дня 12. липня ц. р. померла у 37. році життя Марія Кіт-Гривнова, учителька вселюдних шкіл. Покійна працювала на Лемківщині, де сліди її праці не загинуть довгі роки. Останніх шість літ прожила у корінній Польщі в тузі за рідною землею. На ці вакації виїхала на Лемківщину і там лишилася на віки. В. їй П!

—o—

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ.

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" в Залішиках зорганізував у цьому році 20 дитячих садків у повіті, але по деяких заводах президії ПСК Р. Ш. вдалося виднайти дозвіл у старостві, лише в 9 селах, а саме: Блишанка, Вікнятинці, Миників, Садки, Синьків, Цапівці, Торське, Угринівці, Устечко. Треба з приємністю стверднти, що число дитячих садків у повіті тепер хочби в порівнянні з минулими роком зовсім незадовільне. Села, в яких були дитячі садки попередніми роками, увалили за рік самозрозумілу, що дітвора має бути під фаховою опікою учительки в часі прикрих польових робіт. У тій цілі споряджали відповідно до санітарних вимог домівки читалень, придбали відповідні до зросту дітей лавки та столики, пострарали вимагавний інший інвентар. У деяких читальнях вставлено підлоги лише тому, щоб здобути дозвіл на ведення дитячого садка. Хоч акція дитячих садків не вдалася п. р. навіть у 50%, то всеж мусимо стверднти одно відрадне явище в наших селах, а саме, що селяни зрозуміли вагу виховання молодого покоління і це зрозуміння є великим здобутком у наших низах.

„Свято Матери" в Устечку. Кружок „Рідної Школи" в Устечку влаштував 9. липня ц. р. в салі читальні „Просвіта" „Свято Матері", яке пройшло з повним успіхом. Дбайливо підготований реферат про значіння матері-громадянки виголосила п. Білинська Степанія, провідниця дитячого садка. Реферат зробив на присутніх помітне враження. На решту точок програми складалися пісні й деклямації почасти з ритмічними вправами та народні танки дітей дошкільного віку, що виховуються в дитячому садку. Самостійні виступи на сцені наших найменших дають повчальний приклад, що добре виховання є найцінніщим здобутком дитини і великою моральною заплатою батькам та матірям, які вкладають багато труду і праці для виховання своїх дітей.

Читальня „Просвіти" в Угринівцях влаштувала 12. липня п. р. свято „Просвіти", в програму якого входили деклямації та хорові точки місцевого хору під управою гром. Дідушка Йосафата. Змістовний реферат про значіння „Просвіти" виголосив від філії Т-ва „Просвіта" в Заліщиках б. сен. Василь Баранюк, який при цій нагоді роздав урочисто ювілейні грамоти „Просвіти" всім тим, що з приводу ювілею „Просвіти" зложили були в 1938 р. жертви на листку до прапору „Просвіти". Слід підчеркнути, що виділ читальні щойно її роздав раніше грамот, бо хотів їх роздати урочисто рукою делегата філії у присутності всіх громадян, що були на святі. Свято пройшло з повним успіхом. Осьи була виповнена вимога. Роздача грамот як памятковин пімнощів була одною з більше атракційних точок свята.

Свято „Просвіти" в Голіградах. Читальня „Просвіти" в Голіградах, яка по реактивуванні існує щойно третій рік, відсвяткувала 12. 7. п. р. теж свято „Просвіти", що відбулося на читальняній площі в огляду на велику скількість учасників. Програма складалася з реферату, деклямацій та виступів: „Дума про Незалежність". Відповідний до свята реферат виголосив від філії „Просвіти" в Заліщиках д-р Василь Вовк, який роздав при цій нагоді ювілейні грамоти жертводавцям на листку до прапору „Просвіти" в 1938 р. Свято пройшло з гарним успіхом і зробило сильне враження на присутніх.

На весіллі Пасічний з сіл, донька Микити в Угринівцях, зложили весільні гості добровільними жертвами на Рідну Школу 4 зол. 40 сот. — Чухрій Дмитро з Угринівців зложив з нагоди свого вінчання з Пасічник Ганею добровільну жертву на Рідну Школу 7 зол. 40 сот. За цей дар належиться жертводавцям прилюдна подяка.

СПОРТ.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

18. 8. Спарта — Єгуда, **Поділля — Кресн.**
20. 8. Яніна — Орб, **Єгуда — Поділля.**
27. 8. **Спарта — Поділля.** Кресн — Орб.
3. 9. Орб — Спарта, Легіон — Яніна.
10. 9. **Яніна** — Кресн, Єгуда — Легіон.
17. 9. Орб — Єгуда, Спарта — Легіон, **Поділля — Яніна.**
24. 9. Яніна — Спарта, Легіон — Кресн.
1. 10. Кресн — Єгуда.
8. 10. **Орб — Поділля,** Єгуда — Яніна.
15. 10. Кресн — Спарта.
22. 10. **Поділля — Легіон.**
29. 10. Легіон — Орб.

РЕЧИНЦІ БОКСЕРСЬКИХ МИСТЕЦТВ ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

15. 8. Чорні — Стшелец, Погонь — Польонія, Ресовія — Лехія, Ревера — Рекорд.
20. 8. **Україна — Рекорд,** Лехія — Погонь, Ревера — Стшелец.
27. 8. Погонь — Чорні, Ресовія — Стшелец, Рекорд — Лехія.
3. 9. Лехія — Чорні, **Ревера — Україна,** Рекорд — Стшелец, Польонія — Ресовія.
9. 9. Погонь — Ревера.
10. 9. **Україна — Чорні,** Польонія — Лехія, Рекорд — Ресовія.
17. 9. Рекорд — Чорні, Ревера — Польонія, **Україна — Погонь.**
24. 9. Ресовія — Чорні, Стшелец — Польонія, Рекорд — Погонь.
1. 10. Ресовія — Ревера, Стшелец — Лехія, Чорні — Польонія.
8. 10. **Україна — Лехія,** Рекорд — Польонія.
15. 10. Ревера — Чорні, **Стшелец — Україна.**
22. 10. Ревера — Лехія, Ресовія — Погонь, **Польонія — Україна.**
29. 10. Стшелец — Погонь, **Україна — Ресовія.**

Клюби на першому місці є господарями.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА. Науково-популярний місячник присвячений вивченню української мови та теорії літератури. Рік VII. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Ковель. — Зміст: Д-р В. Королів-Старий: Розмови про мову 6. Чикаленка. — І. Огієнко: І не введи нас во іскушеніе. — Д-р Ів.: Бог: Огієнко і Грвасі. — І. Огієнко: Форми безпімєтових речень. — Проф. І. Белгородський: Психольогічна основа повстання адрібнілих і пестливих слів. — Проф. д-р Є. Гриньох: Українська граматична термінольогія в Галичині в половині XIX ст. — М-р І. Ковалик: Багатство складених паворотних творів в українському дієслові. — І. Огієнко: З історії українського відрахування. — Смілі новотвори сучасних письменників. — Кунігль у житі. — Життя слів. — Відміни наголосу галицького від літературного. — Деякі літературні критика. — Рідномовне. — Дописи прихильників рідної мови. — Для відпочинку. — Книжки надіслані до Редакції. — Від Адміністрації.

НИВА. Часопись присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів. Зміст: Сорок літ на владичому троні. — о. Н. Павлосюк: Квід ест вєрітас? — М-р Роман-Дурбак: Митрополича діяльність Льва Сапіги. — о. Т. Цегельський: Хроніка Струсова, теребовельського повіту. — о. Г. Костельник: Гріх проти св. Духа. — М-р Богдан Казимира: Станово-корпоративний лад. — о. Р. Робій: Горі їдіом сердца! — Обсерватор: Святкування ювілею Митрополита Шептицького. — З господи преси. — Нові книжки. — Некрольог. — Всячина.

КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ. Орган Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові. Рік II. Ч. 6. Червень 1939. Львів.

НОВІТНІЙ РЕМІСНИК. Фаховий орган українських ремісників. Місячник. Рік II. Ч. 7. Липень 1939. Львів.

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 3—11

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Гр.-Кат. Гол. Церк. Провінції. Рік VI. Ч. 2. Квітень-червень 1939. Львів. Зміст: Новий Кормник Христового Корабля. — Д-р М. Лєвицький: Міжнаціональна проблема у світлі ідеольогії католицької акції. — о. Ч. Я.: Проблема організації української католицького жіноцтва. — Релігія сучасного „інтелігента". — Т. Тишинська: Справа кооперації українського жіноцтва на терені „Союзу Українок". — Серед нових книжок і видань. — Католицьке життя у світі. — Хроніка.

ВІСТИ З ЛУГУ. Річник XIV. Ч. 12. з 1—15. липня 1939. Львів.

ПРОСВІТА. Місячник освіти, виховання, культури. Рік IV. Ч. 4-5. Квітень-травень 1939. Львів.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОҐОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Рік IV. Ч. 7. Липень 1939. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Рік XII. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів.

СТЯҐ. Місячник присвячений церковним і громадським справам. Рік VIII. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Станиславів.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Кельн.

СЛУЖБОВИК. Місячник. Орган СУПРУҐА. Річник XVII. Ч. 7-8. Липень-серпень 1939. Львів.

БОЖІ СЛІДИ. Двомісячник присвячений стигматизації. Ч. 3. 1939. Львів.

ДОЛЯ. Чвертьрічний часопис дружин священників. Ч. 1-2. за 1939 рік. Львів.

ЄДИНИМ ФРОНТОМ. Місячник. Видає Ліга українців у Франції. Ч. 1. Липень 1939. Париж.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Ваковний журнал української молоді. Ч. 7-8. Липень-серпень. 1939. Львів.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник. Видають монахи Чина Найсв. Ізбавителя. Рік II. Ч. 7. Липень 1939. Йорктон, Саск. Канада.

САД І ГОРОД. Орган Головної Садівничо-Городинчої Секції Т-ва „Сільський Господар". Рік I. Ч. 7 за липень і ч. 8 за серпень 1939. Львів.

ТРИЗУБ. Орган боротьби за незалежність України. Рік видання XV. Ч. 27-28. З 16-го липня 1939. Париж.

БЮЛЕТЕНЬ Спілки Українських Інженерів на Словаччині. Ч. 9. Братислава.

МІСІОНАР Ісусового Серця. Річник 42. Ч. 8. Серпень 1939.

СЕВЕРНЫЙ Кавказ. Орган народной партии горцев Кавказа. Нр. 60. Апрель 1939. Париж.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО — ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал литературный и политический. Нр. 265. Париж.

ZAGON. Organ Zrzeszenia Inteligencji Ludowej i Przyjaciół Wsi. Rok II. Nr. 3. Marzec 1939. Warszawa.

W OBRONIE ZWIERZĄT. Miesięcznik Ligi Ochrony Zwierząt we Lwowie. Rok V. Nr. 7. Lipiec—sierpień 1939. Lwów.

PRZEGLĄD PRAWOSŁAWNY. Organ Prawosławnego Instytutu Naukowo-Wydawniczego w Grodnie. Rok I. Nr. 6. Czerwiec 1939. Nr. 7—8. Lipiec—sierpień 1939. Grodno.

URANIA. Czasopismo Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii. Rok XVII. Nr. 3. Czerwiec 1939. Lwów.

RUCH SŁOWIAŃSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Rok IV. Nr. 5 i Nr. 6—7. 1939. Lwów.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XIII. Nr. 4—5. Kwiecień—Maj 1939. Nr. 6. Czerwiec 1939. Lwów.

DROGA PRACY. Miesięcznik. Rok III. Nr. 4. Kwiecień 1939. Nr. 5. Maj 1939. Nr. 6. Czerwiec 1939. Krzemieniec.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. 71—72. Maj—czerwiec 1939. Warszawa.

WIELKA POLSKA. Rok I. Nr. 4—5. Kwiecień—maj 1939. Warszawa.

ORIENS. Dwumiesięcznik, poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Rocznik 7. Zeszyt 4. z 15. lipca 1939. Warszawa.

PROBLEMY EUROPY WSCHODNIEJ. Miesięcznik. Rok I. Nr. 6. Czerwiec 1939. Warszawa.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Допису вачам з Перемишля, Сокаля, Станиславова, Теребовлі, Заліщик, Косова, Копичинець, Надвірної, Самбора, Бібрки і Турки дякуємо за прислані нам вістки, хоч не можемо їх тепер використати.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція відповідає.

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, ганаші, валізи, нессесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

БОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Середа 2. 8. год. 20 „Багряні роки".
Четвер, 3. 8., год. 20 „Багряні роки".

Театр Різнородностей.

Середа 2. 8. виставу немає.

Український Театр ім. І. Котляревського КОСІВ:

2. 8. Маруся Богуславка.
3. 8. Кирпа з Льолео.
З Косова їде театр до Кут.

Український Хор Дм. Котка.

2. 8. Снятинщина Вижне (Просвіта).
3. 8. Коноховщина.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Лісна.
28. 8. Сянік.
8. 9. Рихтиця.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".
АМПІР: „Субретка", „Трикутник нареченых".
АПОЛЬО: Неділя.
АТЛЯНТИК: „Нові люди", „Перстень кохання".
БАЙКА: „Я збрехала" та кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Пестер", „Секретарка й чоловіка".
ВАНДА: „Сильні люди", „Утеча до щастя".
ГРАЖИНА: „Звекхар", „Професор Вільтур".
ЕВРОПА: „Валізані шоломи".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Жовті тіні".
МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Химерна експедієнтка".
МЕТРО: „Для тебе, сеньоріто", „Їх сто, воно одна".
МУЗА: „Комбінатки", „Блягер".
МІРАЖ: „Чардаш", „Поворот Арсена Люпена".
ПАКО: Неділя.
ПАЛЯС: „Герой Чужинної Легії".
РАЙ: „Чи, Люцина, то дівчина", комедія
РІАЛЬТО: „Вакуся" (Дитина).
РОКСІ: „Вір мені" та додатки.
СВІТ: „Королівський сніданок", „Небезпечна погоня".
СВЯТОВІД: „Буремна знад Волги", „Моделька".
СТИЛЕВЕ: „Клопоти малої пані" та ревія.
ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить кар'єру".
УТІХА: „Пірати" та ревія.
ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „З Білгороду до Бухаресту".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, 13.10 Думи та пісні на бандурі виконає Василь Масляник (Шуль: Гречаники; Масляник: Козак. Втеча трьох братів, Ченчик: Ой дівчино; Шуль: Козацький марш, Подолянка), 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Серед жінок: Моди, форт. твори, 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Альтівка, 16.50 Літо: В спеку вполудне серед левад і піль, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Хоральна авдиція, 17.35 Грає Касадо, віол., з пл., 17.40 Господиня в місті: Мигунці, 17.50 Штафета 25-ліття маршу І. шефи машеруе з Вильна, 18.05 Славні симфонії, пл., 18.35 Штафета машеруе з Гдині, 19.00 „Дивна пригода" — Виленська Зазуля,19.30 Оркестра, Олено Шемлез, сопран, фортепіяни, 20.10 Військовий відчит, 20.25 Для села: Про уладження молочарень, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Малишевського, 21.40 Літер. новини, 22.00 Розр. музика з пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 3. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.50 Орх. концерт, 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Розривкова музика з пл., 14.30 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Авд. для молоді: І. Кадра, 15.05 Попул. музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Мішаний і жін. хор, 16.45 Репортаж із Музею промислу та техніки, 17.10 Гутірка: Гуцульщина, Гуцульські пісні з пл., 17.45 Освітня резерва, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Концерт: вальдгорн, оснич. квартет, 19.00 Великі морські мандрівки: Фрагмент із „Одисеї", 19.20 Найновіша львівська поезія, 19.30 Концерт орх., Лев Рейнарович баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Вийняток із пов. Дигасінського „Ас", 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Забуті пісні, сопран, тенор, 21.30 Театр Уяви: „Заграва" Конрада-Коженьовського, 22.20 Концерт солістів, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 4. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Штафета машеруе з Вавеси, 7.20 Музика з пл., 8.15 Клопоти та рада: Пробуймо вернутися до природи, 11.57 Сигнал, 12.03 Штафета машеруе з Варшави, 12.09 Полудн. авдиція, 13.00 Розр. музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: „Неділине сеpце" інформації, ради, комунікати, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Сюрпризи для дітей, Арії і танки з опер Моніушка, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Перервані вакації, 15.00 Штафета машеруе зі Львова, 15.05 Популярна муз. у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Концерт мадярського хору, 16.45 Гутірка з хобами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Музика давніх мистців", камер. концерт, 17.45 Розбудова Львова: Будучий Львів, 18.00 Спів. рецеталь Ол. Липовської, 18.25 Бетовенові квартети, пл., 19.00 „Бездомні люди" Ст. Жеромського, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Концерт орх., сопран, гітариста, 20.15 Резерва, 20.25 Кольяс, гріжа недуга, авторит. 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, Музика до комедій Шекспіра, орк., вступне слово, 22.15 Штафета машеруе з Богуміна, 22.20 Польська військова думка на межі двох світів, 22.35 Пів години музики на давніх інструментах, пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Воєнські пісні, 20.15 Гайдн, Брамс, 21.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, БУДАПЕШТ 17.35 Орх., 18.45 Гутірка з „руського" мови, 19.25 Цит. орх., 22.05 Скрипка, 22.40 Різномовні комунікати, ВІДЕНЬ 19.00 Нар. пісні, 21.00 Політ. кабарет, 22.30 Віденська музика, розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Легка музика, 18.30 Форт. рецеталь, 19.15 Солісти, ДРОЙТВІЧ 18.50 Англ. пісні, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Пів години гумору, 21.00 Кабарет, 22.00 Популярний симф. концерт, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30, 22.30 Скрипка, 21.40 Спів, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.45 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 15.30 Вок. дуети Брамса і Шуберта, ФІЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Льогенгрін" оп. Вагнера.

Четвер, 3. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і опер музика, 19.15 Солісти, БІЛГОРОД 19.05 Цит. музика, 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісеньки, БЕРОМІНСТЕР (Любляна, Люксембург, Монте Ченорі, Радіо Парі, Сотенс) Трансмісія з Люцерни Симф. концерту під дир. Тосканіні, БУДАПЕШТ 18.30 Військова орх., 17.35 Пісеньки а супр. цит. орх., 20.40 Росіні, Двожік, 22.00 Цит. орх., 22.40 Різномовні комунікати, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Весела авд. з музикою, 20.15 „Клінія" оп. Досталя, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 Концерт Тосканіні, РИМ 21.00 „Ля віта бреве" літ. драма з муз. Де Фаля, СОФІЯ 18.00, 21.15 Легка і танк. музика, 19.30 Бетовен, Вебер, Шосов, ШТРАСБУРГ (Дройтвіч, Лятті, Осло, Стокгольм) 22.10 Друга частина концерту Тосканіні.

Пятниця, 4. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Оперовий вечір, 21.45 Штрасесові твори, БУДАПЕШТ 13.30 Танк. музика, 18.15 Легкий орх., концерт, 19.25 Цит. орх., 20.05 „Аіда" оп. Верді, ВІДЕНЬ 20.15 Великий оперетковий вечір, спів, орх., 22.30 Камер. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.00 „Голяндець-скиталець" опера Вагнера, ДРОЙТВІЧ 18.55 Шуманові пісні у вик. Дороти Гельмріх, КЕЛЬН 20.15 Муз. на нар. темк, 21.10 Розр. музика, ЛІЛЬ 19.15 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Віол., 22.30 Форт., ПРАГА 19.20 Танк. муз., РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки, 20.15 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Італ. й есп. пісеньки, 21.00 Мелодія і ритм, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Викрадення зі серайо" оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 21.00 Вечір серенад.

Біржа

Львів, 1. серпня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·30—90·77, Долярн америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. гол. 294·20—295·91 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 119·55—120·35, Фунти англ. 24·80—24·96, Гульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·80—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Банк Польський 105·50, Цукор 36·50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліяпов 79·00—79·00, Моджеїв 17·50—17·75, Островець 78·00—79·00, Стараховичі 47·00—47·50, Жирардів 45·00—45·50, Каберуш 57·50—57·50

Тенденція здержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна 1 ем. 5·00, серія 77·00—00·00 2 ем. 74·00 серія 80·00—80·50, 5 конверсійна 60·50 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція здержана.

ЗБІЖЕ.

Львів, 1. серпня.

Оборот загальний тон 1.797. Пшениця оборот тон 470, тенд. легко зниження. Жито оборот тон 132, тенд. спокійна. Ячмінь оборот тон 10, тенд. спокійна. Овес оборот тон 18, тенд. спокійна. Пшениця черв. одн. 19.75 — 20.00; Пшениця черв. збірна 18·75—19·00; Пшениця біла одн. 19·75 — 20; Пшениця біла збірна 18·75—19·00; Мука пшенична разова 0-95% 25·25—25.75; Висівки житні з мливом станд. 8.00—8·25. Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 1. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·99
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·40

Тенденція на масло і молоко здержана, а на яйця знижкова.

Лічниця

... СКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати совячні, ціна помірковані. 1135 27—45

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 5-40 2816

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій нечинне до дня 20 серпня 1939. 1448 -3

МАШИНУ до писання „Ерika" 140 волотих, циклостиль ротаційний 190 волотих, продає Іваничин, Львів, Тобяшевського 19. 1475 2-3

ГОЛОШЕННЯ

Найдешевша виробія сіток до ковзанок „СЯТКОДРУТ" Львів, Замарстинівська 33.

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. І. п. ч. 122 тел.: 295-88.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ? ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 2 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова тоненьким друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Piątek, 4. sierpnia 1939. N. 175.
Пятниця, 4. серпня 1939. Ч. 175.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Українська політика перед 25 літами

(Передова стаття)

Процес за проповідь підчас Зелених Свят у Львові

Комітет заґродової шляхти і... картоґрафія

Нова невдача президента Рузвельта

Позичка для Польщі виявилася неможлива

ствердив мін. Батлєр

Анґл. парлямент вірить у війну з Німеччиною і Італією

Положення у Ґданську хвилює Анґлію

Чемберлєн не вірить у порозуміння з Москвою

Франція укріплюється на есп. границі

Два червоні хрести і одна свастика

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 175 (15.254).
Ч. 175 (15.254).

Lwów, piątek 4. sierpnia 1939.
Львів, пятниця 4. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Порозуміння з Польщею
у справі позички не виявилося можливе.

МІНІСТР БАТЛЄР ПРО ПОЗИЧКУ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ЛЬОНДОН, 2. 8. ПАТ. Парляментарний підсекретар міністерства закордонних справ Батлєр заявив, замикаючи від уряду наради у справі міжнародньої ситуації, між ін. таке:

„Дуже жалую, що не виявилося можливе осягнути задовільне порозуміння з Польщею у справі позички. Відкидаю всякий критицизм, який сугеруе, що за політикою англійського уряду скриваеться щонебудь темного. Польщі дано 8-міліоновий кредит і преса, громадянство та польський уряд той крок оцінили. Недавня, дуже вдатна візита ген. Айронсайда є доказом тісної і повної зрозуміння співпраці між обома нашими урядами. Ми дуже вдячні за щире і приязне прийняття для сер Айронсайда та за розмови, які він відбув з маршалом Сьміглим-Ридзом, полк .Беком та іншими польськими провідниками. Та співпраця причинилася в дальшому до взаемного зрозуміння обох урядів щодо загальних проблем, перед якими стоїмо. Маю надію, що небавом порозуміння, яке ми осягнули з Польщею в первісній стадії, буде доповнене формальною умовою. Переговори тривають і тепер ми ждемо на дальший погляд польського уряду, заки прийде до остаточних висновків.

Ситуація у Ґданську хвилює англійську пресу.

ЛЬОНДОН, 2. 8. ПАТ. Ситуація в Ґданську викликує занепокоєння в англійській пресі.

„ДЕЙЛІ ТЕЛЄГРАФ" ТВЕРДИТЬ МІЖ ІН., ЩО ОСТ. ІНФОРМАЦІЇ З ҐДАНСЬКА ВКАЗУЮТЬ, ЩО НА ТОМУ ТЕРЕНІ НАПРУЖЕННЯ ПОСТІЙНО ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ І ЩО ДОСІ ПОЛЬЩА ТОЛЄРУЄ ПРОВОКАЦІЇ ҐДАНСЬКА. НІМЕЦЬКІ ПРОВОКАЦІЇ ВІДБУВАЮТЬСЯ НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЯСНІ Й НЕДВОЗНАЧНІ ПЕРЕСТОРОГИ, ЩО ЇХ ДАВ 10. ЛИПНЯ ПРЕМІЄР ЧЕМБЕРЛЄН І ПОВТОРИВ У ПОНЕДІЛОК. ТРЕБА СПОДІВАТИСЯ, КІНЧИТЬ „ДЕЙЛІ ТЕЛЄГРАФ", ЩО БЕРЛІНСЬКА ВЛАДА ПОКИНЕ ВСЯКІ ІЛЮЗІЇ ЩО ДО ҐДАНСЬКА ЗАКИ БУДЕ ЗАПІЗНО, ЩОБ ПЕРЕШКОДИТИ КАТАСТРОФІ.

„Дейлі Телєграф" та інші часописи пишуть, що ситуація у Ґданську стала сильно напружена. Ґданський сенат вислав до польського уряду гостру ноту, в якій між іншим погрожує, що він не буде признавати відповідної скількости польських митних урядовців.

Ґданські гітлєрівці говорять про митну унію з Німеччиною. Англійські часописи пишуть, що якби границя зі Східними Прусами була відкрита, то це був би лиш крок до прилучення Ґданська.

Ситуація чимраз більше загострюється.

ГАРЯЧА ДИСКУСІЯ В ПАЛАТІ ГРОМАД.

ЛЬОНДОН, 2. 8. ПАТ. Сьогодні відбулося засідання Палати Громад, на якому обговорювано справу відложення засідань парляменту до 3. жовтня. Сьогоднішне засідання перемінилося в дискусію на тему міжнародньої ситуації. Премієр Чемберлєн поставив внесок, щоб спікерові дати повновласть скликати парлямент у кожній хвилині, в якій уряд вважав би, що таке рішення є в публичному інтересі. Під теперішню пору англійський уряд не має таких інформацій, які веліли би рахуватися з тим, що треба буде скликати парлямент в найближчих трьох тижнях.

У відповідь на урядовий внесок багато послів висловило своє невдоволення та домагалося скороченого речинця парляментарних ферій до 21. серпня.

Проґідник Лейбур Парті посол Грінвуд зголосив поправку, щоб парлямент зійшовся на засідання 21. ц. м. з уваги на непевну міжнародню ситуацію. Крім побоювань, що до найближчих тижнів, посол Грінвуд заявив, що може зродитися теж підозріння, що коли парлямент відложать, уряд стане на фальшивий шлях. Члени Лейбур Парті не мають довіря до теперішнього уряду. Безпечніше було би, як би палата радила, доки не заключено ще совітсько-англійського порозуміння. КОЛИ ПАРЛЯМЕНТ РОЗІЙДЕТЬСЯ НА ФЕРІЇ, УРЯД ГОТОВ ЦІЛУ ТУ СПРАВУ ЗАКИНУТИ.

ОБГОВОРЮЮЧИ СПРАВУ ҐДАНСЬКА, ПОСОЛ ҐРІНВУД ПІДКРЕСЛИВ, ЩО ПРИКОРДОННІ ІНЦИДЕНТИ ТВОРЯТЬ ВСЕ НАЙБІЛЬШУ НЕБЕЗПЕКУ. ВИСТАНЕ, ГОВОРИВ ВІН, ЩОБ ОДНА З ВЕЛИКИХ ОСІБ В ЕВРОПІ ДОВІДАЛАСЯ ПРО ЯКИЙСЬ ІНЦИДЕНТ У ҐДАНСЬКУ І СВІТ ОПИНИВСЯ БИ ДО 24. ГОДИН У ПРОПАСТЯХ ВІЙНИ. ЩО ТОРКАЄТЬСЯ ПОЗИЧКИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ, ТО ВІДПОВІДЬ КАНЦЛЄРА СКАРБУ БУЛА ВИКРУТНА Й НЕЗАДОВІЛЬНА.

ОЧІ СЬОГОДНІ ЗВЕРНЕНІ НА ҐДАНСЬК, АЛЕ ПРИЙМІМ, ЩО ҐІТЛЄР ЗВЕРНЕ РАПТОМ ОЧІ НА ЮГОСЛАВІЮ, ДЕ СИТУАЦІЯ МОЖЕ ЛЕГКО ПЕРЕМІНИТИСЯ НА НОВИЙ ОСЕРЕДОК НЕБЕЗПЕКИ В ЕВРОПІ. Бесідник вважає, що воно недопускальне, щоб у такій критичній ситуації парлямент розійшовся в такій важкій ситуації.

СИТУАЦІЯ ВІД ЗАЯВИ ЧЕМБЕРЛЄНА СИЛЬНО ПОГІРШИЛАСЯ.

Відтак забрав голос сір Арчібальд Сінклер, який підтримав поправку лейбуристів, підкреслюючи, що така поправка зовсім не висовує справи довіря для премієра. **Хоч премієр твердить, що нема причин думати, що за три тижні настане криза, то всеж палата повинна взяти під увагу всі можливі обставини, які можуть заіснувати.** СИТУАЦІЯ ПОМІТНО ПОГІРШИЛАСЯ ВІД ХВИЛИНИ, КОЛИ ПРЕМІЄР ЗАЯВИВ, ЩО НЕМА ПРИЧИНИ ПОБОЮВАТИСЯ. **У справі позички вирінули труднощі. Промовець стверджує факт, не приписуючи при тому вини урядові. „Всі маємо надію, що труднощі можна буде перемогти і сподіємося побачити Польщу сильну, як лиш може бути, щоб боронити свої права та протиставитися агресії. Якщо ті труднощі будуть усунені, то чи премієр не схоче звернутися до парляменту за повновластями, щоб можна було дати позичку та чи палата не повинна зійтися автоматично за три тижні, щоб тою справою зайнятися. Парлямент повинен бути теж до диспозиції уряду у справі переговорів в Токіо та в Москві.**

ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВА НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК.

Найпалкішу промову проти відложення парляменту виголосив Черчіль, який підкреслив, що з парляментом числяться диктатори, як із наймогутнішим виявом британської волі. В недавному минулому диктатори завдавали свої удари звичайно тоді, коли палата громад розїздилася. Британський парлямент признано доповненням збройних сил Великої Британії і всі почуваються безпечніші, коли палата радить. Гідне жалю було би, якби ми самі себе обезсилили саме в менті, коли ситуація стає найдразливіша. Сьогодні найневідповідніший мент розійтися на ферії, бо на той час випадають два найнебезпечніші місяці в Європі, коли жнива вже зібрані і сили, що задумують зло наймогутніші. ДАЛІ ЧЕРЧІЛЬ ВКАЗУЄ НА ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВІЙСЬКОВУ ПІДГОТОВУ НІМЕЧЧИНИ. ВІН ТВЕРДИТЬ, ЩО ВІДБУВАЮТЬСЯ ЗОВСІМ ОЗНАЧЕНІ РУХИ ВІЙСЬК У СХІДНЬОМУ НАПРЯМІ. ПОТЕНЦІЯЛЬНИМ ОСЕРЕДКОМ НЕБЕЗПЕКИ Є ТЕЖ ЮГОСЛАВІЯ. ВСІ ТІ ПОЗНАКИ СВІДЧАТЬ ПРО ВЕЛИКІ ПРИГОТУВАННЯ, ЯКІ ЗРЕШТОЮ ВІДБУВАЮТЬСЯ ТЕЖ І ПО НАШОМУ БОЦІ ТА ПО БОЦІ НАШИХ СОЮЗНИКІВ. ЯКЩО НАВІТЬ НЕ ДІЙШЛО БИ ДО ВІЙНИ ТО МОЖЕ ПРИЙТИ ДО НОВОЇ СПРОБИ СИЛ ВОЛІ.

ЧЕМБЕРЛЄН НЕ ВІРИТЬ У ШВИДКЕ ПОРОЗУМІННЯ З МОСКВОЮ.

Промовцям з опозиції та деяким членам урядової партії відповів премієр Чемберлєн, який поставив справу довіря, покликуючися на слова Ґрінвуда. **Полемізуючи з послами, які домагалися, щоб парлямент далі радив, аж доки не прийде до порозуміння зі Совітами,** премієр Чемберлєн ствердив, що урядовий совітський комунікат дав виразно до зрозуміння, що на підставі совітської опінії не було би добре бути надто оптимістичним що до можливостей скорого порозуміння. Премієр Чемберлєн признає відтак Черчілеві, що ситуація справді загрозлива, одначе те, що парлямент буде засідати, зовсім не зменшить небезпеки. Диктатори завдавали свої удари і тоді, коли парлямент радив (Австрія, окупація Чехії). Поставивши ще раз свій внесок, як справу довіря до уряду, Чемберлєн висловив надію, що палата підтримає його.

Репліка Чемберлєна ще не замкнула дискусії. Деякі посли з опозиції дуже гостро атакували премієра. Деякі посли консерватисти покинули на знак протесту салю. Консервативний посол Мекмілєн домагався, щоб премієр дав запевнення, що на випадок зміни ситуації негайно скличе парлямент. На таке домагання Чемберлєн зложив таку заяву: **„Хоч воно неможливе, щоб я тепер вязався якимись означеними обітницями щодо умовин, які ще не зайшли та яких не можна передбачити, одначе якби такі обставини мали трапитися, то вони належали би до тих, що я їх назвав публичним інтересом".**

У формальному голосуванні урядова більшість 250 голосами проти 132 рішила, що датою скликання парляменту має бути день 3. жовтня. Підчас голосування завважено, що велика скількість послів урядової більшости не брала участи в голосуванні.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (174) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо як у повідомленні городського старости) цілий наголовок вістки на першій сторінці, що починається від слів „Урядовий.." Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Українська політика перед 25-ми роками.

З приводу 25-их роковин заснування „Головної Української Ради" та „Союзу Визволення України".

Львів, 2. серпня 1939.

Коли перед 25-ми роками у звязку з сараєвською катастрофою над Европою нависло марево війни, в яку льогікою обставин мусів бути втягнений також український нарід, тоді на долю українського політичного проводу сбабіч Збруча припало було дати доказ, чи він доріс до ваги історичного моменту і чи спосібний використати воєнну хуртовину на те, щоб українську справу включити в хід історичних подій як справу актуальної европейської політики, як одну з програмових точок упорядкування повоєнного світу.

Становище політичного проводу австрійських українців у передвоєнних днях 1914. р. було остільки не тяжко устійнити, що Росія, найсильніший воєнний противник Австрії, була одночасно найбільшим ворогом українського народу і сама дійсність диктувала щиру кооперацію між галицько-буковинськими українцями та двоєдиною монархією Габсбургів.

28. VII. 1914. р. почалась війна між Австро-Угорщиною та Сербією, а 31. VII. стало загально відомо, що російська імперія переводить загальну мобілізацію та що всупереч усім інтервенційним заходам німецького цісаря війни між Росією та Австро-Угорщиною таки не оминути. З уваги на таке фактичне положення настав був час отвертого активного виступу і для українського політичного проводу. Дня 2. серпня провідники галицьких українців після довших нарад у Львові рішили створити міжпартійну організацію — „Головну Українську Раду" — для ведення національної політики в часі війни та приступили до формування при австро-угорській армії легіону добровольців — Українських Січових Стрільців для активної боротьби за визволення України. Це було льогічне і в тодішніх умовинах едино реальне організаційне завершення українсько - австрійської співпраці, кінцева мета якої австрійським українцям на випадок перемоги над царською Росією увижалась коли не в повній самостійности та суверенности їх території, то бодай у створенні українського автономного організму у рямцях Австро-Угорщини.

З перспективи нинішньої хвилини треба підкреслити, що українське громадянство Австрії, керманичами якого в тому часі були д-р К. Левицький та М. Василько, проявило в памятних днях початку великої війни, в липні 1914. р., небувалу солідарність, дисципліну та небуденне бажання посвяти для народньої справи. У зразковій згоді та при невсипущій праці засіли поруч себе в Головній Українській Раді націонал-демократи поруч радикалів та соціял-демократів, а пізніше ще також представники буковинських українців та наддніпрянського „Союзу Визволення України". До легіону Українських Січових Стрільців за не цілі два тижні зголосилося коло 30.000 українських юнаків, часто недолітків, і навіть дівчата. На український „воєнний скарб" складали датки навіть найбільші нуждарі. Навіть страхіття Талергофу та навіть обмеження українського Легіону до кількатисячного стану не захитали твердої політичної диспозиції та боєвого духа австрійських українців, що їх висловлено у відозві Головної Української Ради з 3. серпня 1914. р.: „До бою — за здійснення ідеалу, який зеднює ціле українське громадянство".

В інакшому, на всякий випадок більше скомплікованому положенні застукала перед 25-ми роками передвоєнна гарячка провідні кола Наддніпрянщини, чи пак російської України, як тоді у нас казали. Там унаслідок 250-літнього жахливого утиску московщини над українством вегетували тільки слабкі, на міру історичної потреби за дрібні українські сили, щоб були здібні самостійно політично ділати. Чим далі, тим усе більше розводнювалась та розгублювалась українська політична думка над Дніпром на історичних етапах від мазепинства та державництва орликівської політичної еміграції через Кирило-Методіївське Брацтво до менш або більш „общаво катьолка" революційного підпілля. Коли в критичних днях 1914. року українське державництво таки проявило себе і в зорганізованій формі зачало планово діяти, то це було наслідком факту, що неспутана українська політична думка знайшла собі була притулок у колах української політичної еміграції поза межами б царської імперії.

В колах цієї еміграції, центральним осідком якої був Львів, уже від 1911. року велись дискусії та робились перші практичні заходи у справі самостійницької політичної акції. Вже в 1911. році заходами цієї еміграції та при активній допомозі політиків і публіцистів галичан засновано Український Інформаційний Комітет і рішено було видавати самостійницький часопис „Визволення". Та на широкі розміри почалася політична акція наддніпрянських українців щойно від 4. серпня 1914. року, коли прийшло по довшій підготові до формального оснування „Союзу Визволення України", що зараз узявся до праці та зголосив своє приступлення до Головної Української Ради. Організаторами, опісля і представниками „Союзу Визволення України" були головним чином Андрій Жук та Олександер Скоропис-Йолтуховський.

Поставивши своєю метою українську самостійницьку пропаганду, „Союз Визволення України", що через стратегічну ситуацію разом з Головною Українською Радою вже весни 1914. р. мусів перенести свій осідок та свої агенди до Відня, за час війни виконав велику національну роботу, якої наслідки давали про себе знати ще й тоді, коли Союзу вже не було. Ціла низка публікацій про українську справу в ріжних европейських мовах, меморіяли та особисті заходи членів або висланників Союзу на політичному форумі центральних і невтральних держав та відзивчивість на всі події, що мали відношення до української справи — проклали шлях для пізніших дипльоматичних акцій представників Української Держави. А з таборів полонених у Німеччині та в Австро-Угорщині вийшли не тільки (на жаль, змарновані) українські дивізії, але й чимало політично-культурних робітників — носіїв українства вже навіть за большевицького панування в Україні.

Все те в 25-ліття оснування Головної Української Ради та „Союзу Визволення України" треба і варто пригадати, бо праця та заходи українського політичного проводу вперед 25 років, хоч не досягли мети, до якої змагали, та все-ж дали нам традицію, якої ніколи і нікому не вимазати зі сторінок історії.

І. П.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлєвеля 5,
1445 4—11 Телєфон 223-68.

З польської преси.

Що повинно зневолити німців до розваги?

Ген. В. Сікорський містить на сторінках **„Дзенніка Бидгоского"** статтю, в якій зображує шлях, що його німці перебули після невдачі в 1918. році. Ця держава, хоча у кривавій війні переможена, небавком переродилась „у кріпость екзальтованого національного імперіялізму, що підняв непереєднану боротьбу з версайським договором, а нині провокує нову світову війну. Кожний німецький уряд, починаючи від Штреземана і на Гітлері скінчивши уважав повалення постанов цього договору догмою державної політики.

Кожний з них пильно працював над відновленням утраченої військової могутности. В епосі таємних зброєнь ген. фон Сект відіграв ту саму ролю, яку Шарнгорст виповнив у Прусії після тільзітського договору. Так було до 1932. року, коли уряд ген. фон Шляйхера дістав від Ліги Націй цілковиту повноправність Німеччини в царині зброєнь. Це рішення мало переломове значіння, викликуючи енергію німецького народу. Завдяки тому рішенню Гітлер міг надати зброєнням небувалий розмах. Його перший чотирилітній плян (1933—37), доцільно заслонений димом численних у тому часі мирових заяв, поклав головні основи під німецьку військову могутність."

Як — на думку ген. Сікорського — представляється воєнна сила Німеччини Адольфа Гітлера?

„Є три головні чинники, що рішають про воєнну міць кожної держави. Перший — це зорганізована військова сила. Другий — це економічна потуга. А третій — внутрішня єдність народу і моральна відпорність його громадян.

Нинішне таке численне і так обильно в новітне технічне знаряддя засоблене військо Третього Райху має поважні недостачі. Це наслідок поспіху, з яким його створено. Щоб мало ціпкість та досконалість вишколення цісарської армії 1914. року, воно потребувало б ще кілька років спокійної, інтензивної та методичної праці. Вартість технічного засоблення дуже часто також недописує. Це наслідок недостачі сировини, щодо якої німці мають постійно недостачі. В тому війську неподільно панує пруський дух. Одначе помилявся б той, хто будував би на здогадній незгоді, що то ніби часто трапляється у взаєминах між армією та канцлером ІІІ. Райху. Старшинський корпус ніколи не забуде Гітлерові, що це саме він двигнув німецьку армію на ступінь її теперішньої величі. Ця армія лишиться вірна фірерові, який є її фактичним вождом.

Фінанси цісарської Німеччини були в 1914. р. здорові. У противенстві до сучасної хвилини вони диспонували поважнішою резервою золота. Фінансовий механізм Третього Райху хворий, знуждований та дуже слабкий. Він не витримав би воєнної спроби, що ставляє нині, якщо казати про засоблення новітньої армії, десятикратно більші вимоги, ніж у недавньому минулому.

А як виглядає справдішня єдність народу, не важко передбачити. Монтована терором і засобами механічного примусу — не вистачила б навіть на кілька місяців евентуального конфлікту. Позатим німецький нарід як такий, крім екзальтованої гітлерівської молоді, не бажає собі війни. Це ярко ствердила чеська криза.

Оце причини, що повинні приневолити керманичів Третього Райху до розваги і до оминення, а не провокування нової війни. Коли так не є, то вони недужі, очевидно, на мегальоманію. А це небезпечна недуга, бо звичайно кінчиться катастрофою."

Німеччина покликує нові річники.

Кореспондент виленського **„Слова"** п. Люп телефонує 1. серпня з Льондону таке:

„Повідомлення, що наспіли в останніх днях з Берліна до Льондону, доволі тривожні. Кажуть, що далі відбуваються на велику скалю покликування резервістів. Лінія Зиґфрида обсаджена значними військовими силами. В Мінхені та інших місцевостях зареквіровано, як кажуть, усі приватні авта на потреби армії, а одночасно забрано на власність держави всі припаси бензини. Наслідком того в цілій державі відчувають загальну недостачу бензини.

На основі телеграм, що наспівають з Гданська, ріжні обставини свідчать про те, що польський уряд з більшою увагою.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ
просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

ніж досі слідкує за ремілітаризацією Вільного Міста.

Всі закордонні обсерватори, в депешах до Льондону висловлюють здогад, що надії омминути кризу в серпні були передчасні та що в недалекій уже будучности треба рахуватися, що Райх заінсценізує великий воєнний шантаж. Далі є повідомлення, що в самому німецькому уряді існують ріжниці поглядів, а саме між Рібентропом та Ґерінґом. Перший — прихильник політики ризика, другий дорадчує обережність, основану на господарських мотивах. Німецькі достойники далі перебувають поза Берліном на відпустках."

Пропаґанда во всю...

„Гонец Варшавскі" з 2. ц. м. повідомляє:

„Німці підготовляють пропагандову боротьбу в широких розмірах. У Берліні почали інспірувати повідомлення про Польщу в ріжних мовах.

„Крім бюлетенів, призначених для західних країн, появляються окремі бюлетені в мовах: румунській, сербо-хорватській, болгарській, мадярській, українській, білоруській, у мовах балтійських держав тощо."

Події історичного значіння у Франц'ї.

(Від власного кореспондента).

Париж, 30. липня 1939.

Французька політична та соціяльна обнова під проводом п. Далядіе, ввійшла у нову стадію, яка без сумніву матиме преважні наслідки на ціле французьке суспільне життя. Пічнемо від проблеми, що найменше цікавить французьке громадянство: **вибори,** що мали відбутися в травні 1940. року, відложені до червня 1942-го року. Далядіе вважає, що сучасна хвилина зовсім невідповідна, щоб французьке громадянство займалося виборчою пропагандою. „Біла війна", що продовжується в Европі вимагає скупченої уваги всіх французів довкола однієї проблеми: оборони Франції, оборони її свободи та оборони принципів її національного життя. Уряд мусить мати спокійну атмосферу праці і час перепровадити в діло всі свої задуми.

Дня 30. липня ц. р. вранці французький державний журнал проголосив закон-декрет „Кодекс французької родини". Ми недавно сбговорили були демографічну проблему у Франції в нашій статті п. н. „Мальтус, Франція і війна". Французький уряд бажає в першій мірі затримати французьку сільську молодь на селі. Молоді селяни, які лишаються на ріллі дістануть позичку у висоті 5000—20000 франків на будову хати, закупно худоби тощо, у хвилині вінчання — позичка, що зменшується з народинами кожної дитини та зовсім вигасає, коли приходить на світ пята дитина. Тут призначений теж окремий привілей спадщинности для тих, що лишаються на ріллі. Бідних вагітних жінок будуть, на їхне бажання, приймати в якімнебудь часі до державних шпиталів, де матимуть забезпечений прожиток та покриті всі кошти їжі та лікування. Допомоги родинам, які були в першій мірі призначені для міщан, поширені тепер на всі кляси, тобто і на селян. Крім цього окреме **дуже строге законодавство** та окрема поліція поборюватиме та каратиме всі нелеґальні зігнання плоду. В сучасну хвилину є вже по французьких вязницях багато повитух та лікарів, що займали та управляли цю добре платну професію.

Декрети про боротьбу з алькоголем та порнографією входять до цілої низки оборонних законів французької родини. Окремі декрети переводять адміністраційні реформи. Місто-пристань Марсей, де вбили короля Югославії та мін. Барту, де горіли великі магазини — і де, як виказала анкета, вина була в недбалій адміністраційній місцевій владі, вже від кількох місяців урядує державний комісар, що переводить чистку. Міністр Рено у великій радіовій промові, що виголосив учора ввечір, сказав ось таке: „В Марсейлі направа поступає з кожним днем. Ціна міських замовлень зменшилася якимсь чудом на 30—40 відсотків. Сестри милосердя, що крали ліки, у вязниці. Міські радники мають тепер 5 авт, а не 19. Населення Марсейля має тепер дуже добру огневу сторожу".

Французький уряд видав теж учора цілу низку нових декретів, що поборюють чужинецьку пропаганду та шпигунство у Франції. Голосна афера двох французьких журналістів, що арештовані недавно як аґенти німецької пропаганди, про що вже повідомляло „Діло", належить до серії починів французького уряду, що залізною рукою вводить лад. Французька прилюдна опінія одобрює ту акцію. **„Ні Берлін, ні Рим, ні Москва не мають права вмішуватись у наше внутрішне життя."** Окремі декрети реорґанізують французькі радіові емісії, переводять глибоку реформу, що управильнює справу виробництва збіжжя (край потребує щороку для себе 72 мільони квінталів, Франція продукує поверх 100 мільонів). Згадаємо ще декрет про умову між Францією та Злученими Державами Північної Америки та Швеції, які подали французькому урядові відомости про французькі приватні капітали, вивезені до тих країв; декрет про зиски у фабриках зброї та їх оподаткування, що йде поступнево аж до конфіскати; декрети про реорґанізацію залізниць, морську торговельну фльоту тощо.

Очевидна річ, що всі ті реформи повинні були вийти після дискусії та ухвали французького парляменту. Під тим оглядом французький нездисциплінований парляментаризм переживає важку кризу. Парлямент у своїм безсиллі дав урядові повновласти, на основі яких уряд заступив довгі та часто без висліду наради парляменту, короткою процедурою рішень-декретів, що їх виробляють знавці (кодекс французької родини виробила установа боротьби з вилюднюванням Франції). Нині посли, переважно ліві посли, кричать, що уряд зробив замах на республіку відкладаючи вибори до 1942-го року. По-правді всі посли мабуть вдоволені, що їх посольський мандат продовжений на два роки. Французьке громадянство стоїть завжди за демократією. Француз є за волею та за пошаною права людини в державі. Ці всі права ненарушні. Французьке громадянство вимагає ладу: у виробництві, в адміністрації, в усіх державних та приватних установах, і тому французи оплескують історичної ваги почини свого уряду.

Поль Рено, міністр фінансів, у своїй величавій промові через радіо, про яку ми вже

ДЖ. О. КЕРВУД. 30

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Коли він вернувся опівночі до хатини, застав там в ній Оляфа і Сенді Мек Корміка та його жінку. Він був виснажений. Сім місяців у Стейтах виніжило його — так він собі пояснював. Він не питав про успіхи інших. Він знав усе. Сказав йому це якийсь майже материнський вираз очей жінки, як він тільки ввійшов. Вона держала в поготівлі для нього каву та їжу і він примусив себе їсти. Сенді здав звіт з того, що зробив, а Оляф курив люльку і старався говорити бадьоро, якто йде на чудову погоду на завтрішній день. Ніхто з них не згадав Марії Стендіш.

Алян відчув, що всі були напружені, та здогадався, що його приявність була причиною цього. Він закурив власну люльку і заговорив до Олени Мек Кормік про красу гір поза Еек Рівером, та яка вона щаслива, що мешкає в тому малому райському закутку.

Щось невисказане мигнуло в очах жінки. Він заговорив про дітей до Сенді усміхаючись. Вони повинні мати діти — багато дітей. Сенді почервонів, а Оляф наголос засміявся. Та лице жінки не зарумянилося і було поважне. Зрадив її лише вираз її очей тужливий і багатомовний, коли вона поглянула на Сенді.

„Ми будуємо нову хату" — сказав Сенді — „а в тій хаті дві окремі кімнати призначені для дітей.

Була гордість в його голосі та в погляді, яким глянув на свою молоду жінку. Вдавав, що закурює люльку, що була вже закурена. Хвилину пізніше Олена Мек Кормік зручно накрила запаскою щось, що лежало на малім столі біля дверей, якими Алян мав йти до другої кімнати на нічліг. В Оляфових очах промигнув усміх. Але Алян, не помітив нічого. Він знав лише, що діти повинні бути там, де є любов. Не вразило його те, що він Алян Гольт, думає про такі справи.

На другий ранок розшуки поновилися. Сенді добув якусь просту мапу захованих місць на східньому березі, де течії викидали все, що плило на поверхні моря і Алян вибрався до тих берегів з Оляфом при кермі „Нордена". Вони верталися при заході сонця. Був чудовий, тихий вечір і гори усміхалися до них якимсь цілющим спокоєм. Оляф порішив, що прийшла пора висказати отверто те, що думав. Він почав оповідати спершу про таємні невияснені іграшки Аляскапських вод, та про незнані сили там глибоко під поверхнею моря, що він їх ніяк не зумів пояснити собі. Одного разу він загубив був на морі бочівку, а тиждень пізніше надибав її в найменше сподіваному місці в напрямі до Японії .

Вкінці заговорив про саму справу. Краще, щоб Марія Стендіш не приплила до берега зовсім. Можуть минути до того часу дні або тижні, і не буде по чому її пізнати. Краще супокійне місце відпочинку на дні моря. Так і назвав він дно моря: „супокійним місцем відпочинку" і у своїй повазі, щоб злагіднити смуток Аляна, оповідав знані йому подробиці, кілько могло витримати людське тіло. Алян доведений був тою розмовою до такого настрою, що готов був приголомшити старого пястуком. Аж лекше йому стало, коли побачив хатину Мек Корміка.

Сенді очікував їх, коли вони бродили до берега. Щось незвичайне взнажалося Аляпові в лиці Сенді і на хвилину серце його немов зупинилось. Але шотляндець потряс заперечливо головою і підійшов зблизька до Оляфа Еріксена. Алян не бачив погляду порозуміння поміж ними. Коли він увійшов до хатини, Олена Мек Кормік поклала руку на його рамени. Ніколи раніше цього не робила. І очі її сяли інакше, ніж попереднього вечора, на її лицях був румянець, а в голосі якась нова дивна нотка, немов стримана радість.

— Ви — ви не знайшли її? — вона спитала.

— Ні!

Голос його був змучений і немов постарілий. — Чи гадаєте, що я її найду взагалі?

— Не так, як ви сподівались — вона відповіла спокійно. — Такою вона до вас не вернеться.

Слова її були якісь силувані. — Чи ви дали б богато, щоб її знайти, пане Гольт?

Питання її було дитяче у своїй наївности і вона сама подабала на дитину. Він кивнув головою зі силуваним усміхом.

— Певно. Віддав би все, що маю.

— Ви — ви — любили її?

Голос її тремтів. Було дивно, що їй хотілося завдавати ці питання. Але та сміливість не ображала його. Це не була жіноча цікавість, а спочутлива мягкість у голосі жінки лагодити його біль. До цієї хвилини він не здавав собі справи, як дуже потребував він відповісти на це питання, не лише собі самому, але ще комусь іншому — вголос.

— Так, я любив її.

Це признання майже заскочило його. Дивне признання серед таких обставин, і після такої короткої знайомости! Він не сказав нічого більше, хоч в очах і лиці Олени Мек Кормік видко було зворушене вичікування. Він увійшов до малої кімнатки, де ночував і вийшов зі

згадали, подав цифри про масовий приплив золота до Франції (в багатьох десятках мілїярдів франків золота), про мілїярди вложені в бони національної оборони, про те, як Париж є другим по Ню Йорку найбільшим світовим посідачем золота, про міжнародне та національне довіря до французького гроша, про велитенське зменшення безробіття. Французькі безробітні це переважно люди поверх 60 років життя. Міністр заявив ось-що: „Французька обнова йде далі. Всі чужинецькі краї — приятелі чи вороги це знають. В їх очах перестаріла Франція гине, молода, бадьора Франція заняла II місце."

І заповів, що уряд Далядіе триватиме три роки.

Ю. С.

Два червоні хрести та одна чорна свастика.

РЕПОРТАЖ (III.)

Ґданськ, кінець липня.

ЗАПЛАЧЕНІ ГУСИ, ЦИФРИ, ҐЕДАНІЯДИ.

— Німецько-польські відносини — пояснив мені один з румяних, грубих гостей у ґданській кавярні, великий купець-гуртівник, уявляють собою тепер цілком своєрідне політично-правне явище. В етері, на сторінках преси, на трибунах шаліє біла війна. Німецьке радіо говорить по польськи, польське — по німецьки. Падають стріли, трупи, трапляються дезерції. Одначе все це не є ще симптомом небезпечно-запального стану. Війна вибухає тоді, коли охоплює також ділянку господарських зносин. Цього покищо нема. Навпаки, німецько-польська торговля не урвалася. Ось не зважаючи на витворену ситуацію, польські експортери не зірвали звязків з німецькими імпортерами...

Мій співбесідник задоволено посміхнувся.

— Власне 7. липня ц. р. вислали ми перший транспорт наших гусей з Волині до Берліна. Німці були дуже вдоволені і саме позавчора заплатили до одного сотика цілу належність.

Справді, символічні гуси! Ну, ну, побачимо. Історія доказує, що вони вже врятували раз старий Рим від заглади. Чи врятують на цей раз мир Европи?... Здається, що радше відволічуть його на кілька тижнів чи місяців. А це, як на гуси, і так доволі багато.

Інша річ, що війна нервів, себто безупинна пропаґандова баталія, яку повела Німеччина при допомозі свого велитенського апарату на всіх фронтах ґльобу, коштує та виснажує обі сторони. Поважний німець-купець у Ґданську у розмові зі мною не цікавився так політикою, настроями, подіями, як тим, скільки правди було в маленькій вістці, яку він вичитав в одній з чужих ґазет, що попала до його рук. За тою вісткою, протиамериканська націонал-соціялістична пропаґанда спричинила велике зменшення німецького товарового експорту до Злучених Держав П. А. Німецький експорт до З. Д. П. А. у травні ц. р: приніс лише 2,885 тисяч долярів супроти 13,828 тисяч дол. у квітні цього ж року. Одномісячна втрата німецьким експортом такої великої суми (майже 11 мілїонів долярів!) більше занепокоїла ґданського купця, як всі інциденти на митних прикордонних стійках.

Таких інцидентів, таких ґданьско-польських перестрілок історія взаємин між обома розсвареними сторонами знає дуже багато. Трапилось одного разу й таке, що для кількох звичайних... курей відрубали на ґданському ринку кільканацять польських голов. Оповідає про це у своїй цікавій книжці про польську фльоту історик Олександер Чоловський.

Польські моряки — читаємо — напали на селян, що їхали на торговицю до Ґданська й обрабували їх з курей та ще при цій нагоді й потурбували. Ґданська сторожа зловила їх небавком і справа скінчилася жоростоко: 25-го червня 1568 р. усіх винуватців повісили під Високою Брамою, влаштувавши для декорації веселе, шумне видовище. Та на цьому не кінець. Вже по смерти відрубали повішеним голови і держали їх аж два роки на прилюдному місці. Не зняли їх навіть тоді, коли до Ґданська прибули королівські польські комісарі. І щойно після двох чергових років ґданьщани дістали прощення своєї провини за один цілунок королівської руки, зложений їхніми послами до варшавського сойму...

Є це малий фраґмент минулого, фраґмент незвичайно характеристичний для обох сторін. Він символізує гордовитість та незалежницькі венеціянські амбіції розспіваного курантами, задивленого в море і традиції Ганзи **Ґеданум,** та з другої сторони вказує на постійно слабу, нездецидовану руку польської корони, підмиваної власною шляхотчиною, що не слухала короля, воліла втікати на золотодайну степову Україну і навіть тоді, коли політичний розум Володислава IV. реалізував польську державність над Балтиком м. ін. шаблями українського козацтва — вимовлялася споконвічною вигідною максимою: Може не ведзець поляк, цо то може, ґди пільне орже...

Сьогодні Ґданськ — це майже чисто німецьке місто; він має 360.000 німців на 1.892 кв. кільометрах простору. А колись було інакше! Чим це пояснити?

Ось майже рівночасно з віршованою девізою Севастіяна Кльоновича: „Може не ведзець поляк..." (1595), писав єпископ Дмитро Соліковський (1573) таке: „Кожному панові й народові більше на морській, як на земській державі залежить. Хто має морську державу, а не вживає її, чи дає собі її видерти — з вільного стає невільником, з багатія — убогим". Польща не послухала того другого розумного голосу. Не пішла експансивно на північ, на Балтію, хоч мала королів зі шведської династії, що замість думати про власну фльоту (Жигмонт Ваза) ревіндикували схизматицьку шляхту. „Від світанку історії кликали туди Польщу — пише теперішній віцепреміер Квятковський, фанатичний апостол польського маринізму і реалізатор Ґдині — до організаційної спільноти і державної єдности братні славянські племена, що розсілися від Висли по Одру і Лабу". Польський нарід, репрезентований тоді всевладою маґнато-шляхти, не пішов за голосом історії, не послухав ради розумних, так, як не послухав голосу Кисілів, Хмельницьких, Замойських, Сарбєвських та не пошанував тоді волі і свобід свого східного побратима. І чи не був це символ трагічної історичної катастрофи, що найбільший зпоміж польських коронованих володаріа, ентузіяст імперіяльно-державного маринізму Володислав IV., той самий, на службі якого ґданський інжинір Геткант міряв глибину Балтику та креслив водночас карти України, мусів у розпуці скапітулювати зі своїх широких українсько-чорноморських плянів, лягаючи у труну під рокіт буревійного зриву Богданових полків? Але досить!

Сьогодні, коли в старих архівах бутвіють сміливі королівські пляни, коли історія побігла зовсім іншими дорогами, неспрямована слабими руками на шляхи, яких собі бажали великі державники — годі говорити, як воно могло бути. З Клеопатрою було подібно. Якщоб ніс Клеопатри був дещо коротший..., була б історія виглядала зовсім інакше. Та в цьому власне сенс подій. Сьогодні Адольф Ґітлер відпочиває у Берхтесґадені і, хто зна, чи поглядаючи на карту гирла Висли, не каже, так як сказав сто трицять років тому імператор французів: „Ґданськ — це моє місто, бо маю там свою залогу". Для Наполеона був Ґданськ колись, так як тепер для багатьох-багатьох мілїонів людей, **„ключем до всього".**

Але залишім ці думки над старими каналами Ґданська! Ось іде пружним кроком німецька штурмова кольона, зауважили мене. Щоб тільки часом не видався їм підозрілий! Адже не маю свастики, а тут усі почепили її і носять наче з насолодою на грудях. Іду сходами вниз і стаю при книгарській вітрині. Оглядаю виставу.

„ЯКЩО ЗГИНУ ПІД ҐДАНЬСКОМ..."

На книгарських виставах поважне місце займає велика, люксусова книжка, на окладинці якої червоніє побільшена вишивка, прикрита великим жовто-блакитним українським тризубом. Це — відома вже нова книжка про Україну старого німецького „україноФіла" д-ра Акселя Шмідта. Позатим на книгарських виставах багато книжок про Польщу. На центральному місці — найновіша студія про ЦОП. А довкруги політичних новин — романси, подорожі, белетристика, як у всіх книгарнях світа. Одного нема! Нема політичних, чи радше ґеополітичних карт. Тим власне відріжняється теперішній Ґданськ від поаншлюсового Відня, що переслідував туристів картоґрафією. Видно, ґданські карти щойно в роботі...

Під одним оглядом пригадує теперішний Ґданськ минулорічний Відень. Отими безвусими, юними, струнким блєнд-ґерманами у довгих чоботах і чорних одностроях. Вони всі при револьверах і майже всі у товаристві молодих дівчат. Це, зрозуміло, нові знайомства, навязування контакту, петрифікація нової системи.

Проте я не виніс надто песимістичних вражінь з того міста. Признаюся щиро: ніщо мене тут не заскочило. Ані військо, ані пропаганда ґітлєризму, ані написи, ані бундючно протипольський тон місцевої преси. Зніяковів я щойно тоді, коли над входом до домівки місцевих **російських** еміґраційних товариств побачив напис: „Юден Айнтрітт ферботен", а над ним „дзуґлавого" орла з ордером свастики на чорному хвості.

Інакше мої товариші з польської преси, яких я несподівано надибав по дорозі. Один з відомих виленських редакторів не скривав свого песимізму. Зрештою цілком не дивувався. Один раз лише, коли перед самим будинком польського ґенерального комісаріяту побачив, як німецькі кавалєристи з шаблями при пасі фліртували з панночками — пристанув, призадумався і сказав:

— Нема що. Вже за пізно. Війна неминуча. Коли згину (він старшина-резервіст) на ґданському фронті, напишіть мені білоруську епітафію...

І засміявся. А власне, власне! І я йому нагадав цю справу.

„На початку червня принесла варшавська преса сензаційну вістку такого більш-менш змісту: На днях відбувся у Ґданську **всесвітній білоруський національний конґрес.** Взяли в ньому участь навіть делеґати від американської білоруської кольонії. Конґрес радив м. і. над актуалізацією білоруської справи під егідою німців. Думки делеґатів були поділені. На цьому тлі дійшло навіть до ідеольоґічної сецесії..."

Ми старалися, як могли, провірити оцю вістку, яку зрештою своєчасно білоруська преса у Вильні заперечила. Вістка дійсно показалася звичайною, хоч хто зна, чи не інспірованою, а коли так, то зручно інспірованою вигадкою.

З МІЛІТАРНОГО БОКУ.

Мій товариш не висловився лише романтично. Це **не** є сьогодні ніяка тайна: у Ґданську стоїть ціла дивізія німецького війська, яке веде себе досить визивно. На Бішофсберґу чекають готові гармати. Чекають — чого? — польської аґресії. Так тут кажуть. І так пояснюють пацифістичним старшим громадянам військові, дефензивні операції. Чи проте Польща вдарить на Ґданськ?

Для кожного, хто знає останню заяву польського маршала, ясно, що ні. Польща вдарить на Ґданськ негайно, якщо впаде слово: війна, але сказане Ґітлером. Але Ґданськ мусить мати свій міт, міт оборони німецького бастіону.

Одно не може сьогодні підлягати ніяким сумнівам: стратеґічно-військове значіння Ґдан-

---

своїм подорожнім клунком. Зі середини вийняв він малу ручну торбу, де були речі Марії Стендіш і дав її жінці Сенді Мек Корміка. Це вже була лише звичайна справа і він старався говорити діловито.

— Тут у середині є її речі. Я забрав їх з корабельної кабіни. Якщо ви знайшли б її, як мене не буде, то будете їх потребувати. Ви розумієте очевидно. А якщо не знайдете її то задержіть ці речі для мене. Я вернусь колись за ними.

Йому було важко давати ці прості інформації. Він казав дальше:

— Не гадаю залишатися тут довше, але в Кордові я залишу чек, платний вашому чоловікові, коли вона віднайдеться. А якщо її знайдете, ви займетесь нею самі, правда?

Олена Мек Кормік зацукалася дещо, коли відповідала йому, обіцюючи сповнити його просьбу. Пів години пізніше, коли він пояснив все Сенді Мек Кормікові, попрощав цю жінку, бажаючи їй щастя. Коли на прощання взяв її руку, рука її тремтіла. Це його застановило і йдучи з Сенлім до берега, він сказав до Сенді щось про безцінну вартість щасливого пожиття з дружиною.

Коли судно Олнфа виїзділо на море, дорога перед ним блищала у світлі зір на темному оксамитовому небі. Алян глянув угору до зір і його ум дивно почав блукати навмання, та шукати дороги в безмежі, що простягалася попад ним. Він не міряв її досі ніколи. Його життя було заповнене вщерть. Та тепер воно видалося йому таке безмежне та опустіле, а його фарма в тундрах така далека, що велика самота найшла на нього, коли він оглядався поза себе, на невиразно білу смугу берега, що розпливалася швидко увечорі під горами.

(Далі буде).

ська для Польщі таке велике, що коли Німеччина не зрезигнує зі своїх імперіяльних плянів — війна також неминуча. Дуже виразно спрецизував мілітарне польське становище ґен. Сікорський. Виглядає воно в головних штрихах так:

Зле сталося, що більшість членів версайської мирної конференції потрактувала польські військові права у Ґданську нарівні з німецькими. Власне Польща прямує географічно, отже і стратегічно, до Балтійського Моря. Зате німецький життєвий простір вибігає на Північне Море. Польща трактує з природи свої морські проблеми як оборонні, Німеччина — як офензивні. Захопивши Клайпеду та посягаючи по Ґданськ, Третій Райх виконує військовий заповіт Фридриха II., якого Гітлер називає „великим". Німеччина хоче переформувати Балтик на замкнене німецьке море. Диспонуючи кільонським каналом, потрапила б, знищивши чужу фльоту, запанувати тут неподільно.

Данський просмик, Великий та Малий Белт, як виказала світова війна, легко замкнути мінами. Опанувавши своїми впливами Скандинавію, Німеччина запевнила б собі звідтіль доставу безцінних сирівців, що без них довготривала війна неможлива.

Теперішній Ґданськ — вільне місто утруднює Польщі оборону Поморя. Ставляє її в тяжку ситуацію у випадку війни за Східну Прусію, війни, зрозуміло, накиненої німцями, зашаховує евентуальні пляни — пише далі ґен. Сікорський, — які могла б реалізувати польська воєнна фльота, піддержана сухопутніми військами та союзниками на повному морі.

Ґданськ використав уже раз своє положення: перервав у критичному 1920 р. доставу муніції, в справі якої мусіла інтервеніювати Франція. А тепер уявляєте собі, що було б, коли б Ґданськ... За Ґданськом пішла би Ґдиня разом з Поморям. Польща втратила б контакт з Францією та Англією, а Німеччина зміцнилась би так, що знівечила б кожну військову потенцію на своїх передпіллях.

Стільки ґенерал Сікорський. Він дав також антитезу. Вона виглядає так:

Польща, вбудована сильно під військовим оглядом у Балтійське Море, сполучена через Румунію з Чорним Морем, маючи до диспозиції Мурманськ, як одводову позицію — матиме знамениті умовини до майбутнього лету у ясну будуччину.

Не є це ніякі ревеляції. Навпаки — це справи і пляни відомі, як відомі амбіції першого німецького етапу: розбити Польщу і станути на лінії Буга. Але їх зрозуміння учить одного: доки Польща Польщею, вона не може зректися — якщо хоче існувати — своїх прав у Ґданську.

І тому не можна вважати романтичним наведеного вислову польського, дуже зрештою тверезого редактора, що висловивши свій погляд, спокійно глядів, як проходила повз нас чорна кольона. Чорні ряди, чорна лінія ніг, чорний ритм. І така сама чорна свастика на білочервоному полі. А повз них проїзджали безшумно білі-білі трамваї з гербом вільного міста Ґданська — двома червоними хрестами під золотою королівською короною.

Ром. Гучв.

Комітет до справ шляхти заґродової і... картоґрафія.

Варшава, 1. серпня.

Пішла тепер мода на українську географію та картоґрафію. Перед кількома днями інформували ми в „Ділі" про появу брошури п. К. **Скуревича** п. н. „Територія України у світлі картоґрафії", скритикувавши її псевдонаукову вартість. Головний склад тої книжки міститься — як ми писали — у варшавській книгарні Гебетнера і Вольфа; але ніхто не знав, хто саме видав цю брошуру.

Саме сьогодні тайна розяснилася. Сьогодні, з нагоди першого серпня, віхалося до Варшави багато послів та сенаторів. Деякі з них застали у своїх поштових скриньках згадану картоґрафічну книжку, з коротким листовим друком **„Комітету до справ шляхти заґродової на сході Польщі".** Президія комітету в особах полк. дипл. п. Лібіка та секретеря п. Л. Хмелевського повідомляє, що пересилає книжку Скуревича до евент. використання...

Тому, що розсилка згаданої книжки збіглася саме дивним дивом з вісткою про дегабілітацію проф. В. Кубійовича, польські парляментаристи оглянули її із зацікавленням, а один з визначніших послів з Озону поділився з нами навіть своїм своєрідним клопотом.

Поясніть мені, пане український редакторе, — сказав — як треба розуміти таке явище: Доручили нам книжку, яка каже, що назва „Україна" означає у старих картоґрафічних працях територію аж ген над Дніпром, а рівночасно повний текст славної цешинської промови шефа штабу Озону полк. Венди в офіціяльному „Зачині" з 6. липня ц. р. прикрашує велика відбитка карти п. н. „Estats de la couronne de Pologne", на якій напис „Ukraine" виразно зачинається від Бута?

Я глянув у „Зачин" — дійсно, правда. Але не знав, що п. послові відповісти. **КТВ.**

—o—

З церковних справ.

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН ЧИНА ОО. ВАСИЛІЯН.

На основі найновішого Катальоґу Чина св. Василія Великого Галицької Провінції ця Провінція нараховувала дня 1. січня 1939 р. 373 членів, у тому числі 133 священників, 91 клериків разом з новиками і 149 братів разом з новиками. З того числа 22 священники та 7 братів працювало поза територією Провінції. Враховано тут і головний дім Чина, що знаходиться в Римі. В Галичині оо. Василіяни мають 19 монастирів, а також 1 монастир і церкву у Варшаві. Крім Галицької Провінції до Чина належать також: Провінція св. Миколая (Мадярщина та Югославія) — в 1938 році 163 особи. Американсько-Канадійська Провінція Серця Ісусового з 92 членами, Віцепровінція Бразилійська св. Йосифа з 14 членами і Румунська Віцепровінція з 39 членами. В 1938 році ввесь Чин нараховував 652 членів, з того 206 священиків.

ДЕЩО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ.

Серед жіночих греко-католицьких Згромаджень найшвидше розвивається Згромадження **Сестер Служебниць.** Основали його в 1892 р. оо. Василіяни, первісні статути затвердив у тому році львівський митрополит, кардинал Сильвестер Сембратович. Нові статути Згромадження дістало в 1907 р., і їх затвердили всі греко-католицькі епископи в Галичині. В 1932. р. Апостольська Столиця раз на все затвердила ці статути. Згромадження займається головно веденням захистів для сиріт та старців, денних захоронок для дітей, передшкіллям та шкілками, веде хатнє господарство в семінаріях тощо. Після 45 років існування Згромадження нараховує коло 700 сестер по обітах, новіціят у Кристинополі має до 100 новичок. У 1938 р. сестри працювали в 124 домах; 85 домів було в Галичині, решта в різних краях Европи, крім того в Канаді, Злучених Державах Півн. Америки та Бразилії. Сестри Служебниці спішать всюди, куди кидає українців пошуканка за хлібом і стараються бути для нашого народу моральною опікою та підтримкою.

З ЖИТТЯ СХІДНОЇ СЕМИНАРІЇ В ДУБНІ.

З останнього числа часопису „Друг", видаваного питомцями Папської Східної Семинарії в Дубні виходить що це заведення за кілька років свого існування випустило 23 священників. З них працюють: у сідлецькій дієцезії 7, у луцькій 6, зиленській 3, люблинській 1, на Лемківщині 2, у Східній Галичині 2 і в Канаді 2.

З УНІЙНОГО РУХУ НА ПІВНІЧНО-СХІДНИХ ЗЕМЛЯХ.

Читаємо в „Оріенсі" (ч. 4):

В **Городні** на Поліссі посвятили 28. травня ц. р. новий іконостас у тамошній греко-католицькій церковці. Парохія в Городні складається з 400 душ, переважно кольоністів зі Східної Галичини, які в 1924 і 1925 році покупували там землю. Парохом є там о. Шимкевич .

В **Заставю** на Волині відбулося 22. травня посвячення новозбудованої гр.-кат. церкви, довершене Преосв. Миколою Чарнецьким.

Як „Діло" вже повідомляло, оо. Василіянам, що працювали в унійних станицях у **Городлі та Грабівці,** люблинської дієцезії, підкував римо-католицький епископ Фульман за дотеперішню працю, обсаджуючи ті станиці світськими священниками східного обряду. ОО. Василіяни: Модест Дацишин та Доротей Сироїд вернулися до своїх монастирів у Східній Галичині. В письмі до управи оо. Василіян епископ Фульман висловив велике признання для праці обох черців та дав до зрозуміння, що тільки зовнішні умовини приневолюють його заступити їх світськими священниками.

Те саме число (4) число „Оріенсу" приносить таку вістку:

„Є на Поліссі село **Угриничі,** в якому перед кількома роками, під впливом оо. Капуцинів східного обряду з Любешева почався рух православних у напрямі унії. Відкрили тимчасову каплицю, мали будувати постійну церкву. Одначе хтось визнав цей рух небезпечним для Польщі і не тільки не дійшло до основання там постійної парохіяльної станиці, але й на провізоричній каплиці зависли печатки. Так скінчився перший акт.

Другий акт почався оселенням в Угриничах кількох сестер-черниць з польського Згромадження в Новому Місті над Пиліцею, які приняли східний обряд, щоб улекшити собі працю на Поліссі. Сестрички замешкали в кількох кімнатах і в одній з них улаштували собі ораторію, очевидно за дозволом епископської курії в Пинську. Та проте і на цю ораторію наложено недавно поліційні печатки. В додатку у хвилині опечатування не було священника, який би виніс з неї Найсв. Тайни і Господь наш Ісус Христос знайшовся в арешті. Сестрички прославляють його через замкнені двері. Це кінець другого акту.

Третій акт, започаткований інтервенцією Преосв. епископа з Пинська у центральної влади у Варшаві, ще досі не скінчений"...

—o—

Новий уряд Совітської України.

Найвища Рада Сов. України підчас своєї другої сесії, що скінчилась 29. липня ц. р. затвердила новий уряд Сов. України в такому складі: голова ради народніх комісарів — Л. Корнієць, заступник голови — В. Старченко, комісар споживчого промислу — С. Ємельяненко, комісар освіти — Ф. Редько, комісар мясного і молочарського промислу — П. Старигін, комісар рибного промислу — П. Белкін, комісар будівельного промислу — М. Кириченко, комісар легкого промислу — І. Сенін, комісар палива — С. Діхтяров, комісар самоходового промислу — В. Кухленко, делеґат народнього комісаріяту достав СССР — В. Сесаріов, делеґат народнього комісаріяту для звязку з СССР — П. Кириленко.

Нове загострення взаємин між В. Британією та Японією.

ПЕКІН, 2. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Пекіну: Японська влада затримала в Кайфен по дорозі з провінції Сіян (півн. Китай) до Пекіну дві англійські місіонарки, з якими йшов англійський і данський місіонар. Японці примусили обі місіонарки та обох місіонарів роздягнутись до нага підчас особистої ревізії. Протибритійський комітет розіслав до 516 служниць листи з домаганням, щоб вони покинули працю в англійців під загрозою кари смерти. Британський амбасадор у Пекіні вислав до японського амбасадора обширний протест у звязку зі згаданими подіями.

—o—

Смерть двох японських штабових старшин у бою зі Совітами.

ТОКІО, 2. 8. ПАТ. Підчас бою зі совітсько-монгольськими літаками недалеко ріки Халька большевики зістрілили японський літак. Агенція Домеї повідомляє, що в цьому випадку згинув підполковник штабу Шіманукі і сотник Ікома.

Спільний фронт Іраку, Ірану та Афганістану з Туреччиною?

В. БРИТАНІЯ ПРИЗНАЄ КРЕДИТИ ДЛЯ ТУРЕЧЧИНИ, ІРАКУ ТА ІРАНУ.

СТАМБУЛ, 2. 8. ПАТ. Посол і начальний редактор півофіційного часопису „Джумгуріет" Ю. Наді пише, що на випадок війни Іран стане спільно з Туреччиною. Слід теж сподіватися співпраці Афганістану з Туреччиною. Ірак, подібно як Єгипет, зв'язаний з В. Британією і тому на випадок вибуху збройного конфлікту обі ці держави стануть за Туреччиною, В. Британією та Францією. Становище, що його займуть підчас війни Іран та Ірак пояснює автор тим, що обі держави мають спільні інтереси і на Чорнім і на Середземнім Морі. В найближчому часі Іран та Ірак матимуть спільний залізничий шлях. Крім того Іран дістане безпосередній вихід на Чорне Море в Трапезунті і на Середземному Морі в одному з двох портів: Мерсині та Александретті. Слід згадати, що В. Британія — пише турецька преса — признає кредити не лише Туреччині на зброєння, головно на купно літаків, але також Іранові та Іракові.

ЄГИПЕТСЬКА МІСІЯ ІДЕ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

СТАМБУЛ, 2. 8. ПАТ. До Туреччини виїде єгипетська військова місія у складі 15 старшин. Місія познайомиться з організацією турецького війська та твердинями Дарданелів. Одночасно до Єгипту їде турецька військова місія. Тому то військова співпраця Туреччини та Єгипту на випадок війни запевнена, хоч між обома державами нема формального договору в цій справі.

Нова невдача през. Рузвельта.

ВЛАСНА ПАРТІЯ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА. — СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА ПРЕДСТАВНИКАМ ПРЕСИ.

ВАШИНГТОН, 2. 8. ПАТ. Палата репрезентантів відкинула 193 голосами проти 166 внесок у справі дискусії над проєктом уряду щодо федеральних видатків у висоті 19 міл. дол. Внесок відкинули мабуть тому, щоб відсунути дискусію до чергової сесії. Згаданий висліл голосування приспішить мабуть замкнення нарад конгресу, до якого дійде вже 5. ц. м. Проти дискусії над проєктом уряду голосували і республиканці і демократи, подібно як підчас голосування в сенаті над справою ревізії закону про невтральність.

През. Рузвельт заявив представникам преси ось що: Відхилений внесок у справі дискусії над широкою програмою федеральних видатків підчас теперішньої сесії конгресу є важким ударом для господарства Злучених Держав. Тому, що палата репрезентантів відкинула внесок, припізнила внасигнування кредитів уряду, що доведе до труднощів у багатьох промислових ділянках і внеможливить збільшити продукцію. Тому коло пів мільона людей залишиться далі як примусові безробітні. Вкінці президент згадав, що не відомо, чи підчас нової сесії конгресу уряд зголосить щераз свій проєкт.

ВАШИНГТОН, 2. 8. ПАТ. Палата репрезентантів признала 277 міл. дол. кредитів на будову нових гатей на Панамському каналі.

—o—

Облава на шефа ірляндської республиканської армії.

ЛЬОНДОН, 2. 8. ПАТ. Вчора вечором приїхав до пристані у Пліматт корабель „Менгетен", на який ждала вже поліція і негайно окружила корабель сильним кордоном. Поліція перевела між подорожніми основну ревізію тому, що — згідно з поголосками — кораблем „Менгетен" їхав до Англії шеф ірляндської республиканської армії. По ревізії виявилось, що поголоска була фальшива.

ГЛЄЗГОВ, 2. 8. У вівторок вечором поліція знайшла пачку з 50 палочками зелегніту, вибуховими матеріялами, що їх мабуть у поспіху покинули ірляндські терористи, втікаючи з Англії.

Атентат „червоних партизанів" в Еспанії.

МАДРИД, 2. 8. ПАТ. Вчора виконано замах на самохід коменданта цивільної гвардії та інспектора військової поліції Мадриду І. Гавордона. І. Гевордон та його шофер Хозе Люїс згинули. До замаху дійшло 3 км. від Талявери. Нападників арештувала поліція. Кружляють поголоски, що замах виконали т. зв. „червоні партизани".

В Калятаюд в Арагонії пожежа знищила одно з найбільших мединарських підприємств в Еспанії.

Читайте та ширіть наш часопис!

ЧОМУ СССР ЗІРВАВ ПЕРЕГОВОРИ З НІМЕЧЧИНОЮ?

У пресі появились були поголоски, що Німецько-совітські торговельні переговори зірвано. Тепер деякі часописи пояснюють це так: Заки почались переговори, Берлін запевнив Москву про повну льояльність. Тимчасом тепер викрито в СССР велику шпигунську аферу, якої нитки сягають до Берліна; тому совітський уряд заявив німецькій делегації, що дальші переговори безцільні. Совітський амбасадор у Берліні не пішов на авдієнцію до мін. Рібентропа, Молотов не прийняв німецького амбасадора.

НІМЕЧЧИНА ПРОПОНУЄ СОВІТАМ ГАРАНТІЮ КОРДОНІВ?

Як подає „Ньюз Кронікл", Німеччина хоче запропонувати Совітам підчас москозських військових переговорів вічну гарантію кордонів, якщо ССР зобовяжеться до невтральности на випадок війни між европейськими державами.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — Вчіть неписьменних!

РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНІ.

З огляду на інциденти над Тисою перервано мадярсько-румунські торговельні перегозори, які йшли в Букарешті.

Мадярська делегація не виїхала, лиш чекає на інструкції від свого уряду.

НАЙНОВШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя героїнь „Бе восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

План евакуації англійських міст.

ЛЬОНДОН, 2. 8. ПАТ. Вчора вночі закінчились наради палати громад над справою протилетунської оборони. Палата громад признала відповідні кредити 253 голосами проти 135. Підчас наради міністр здоровля Еліот обговорив стан підготови таборів для населення з міст. Одночасно міністр заявив, що план евакуації населення англійських міст опрацьований уже до найменших подробиць.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Праця і надхнення.

Юначе!

Як найкраще працювати? Здається, що навіть практична Америка не дала ще досі „Гигієни праці письменника". Працюємо відповідно до своєї вдачі, до вільного часу, обставин, хоч не слід було б забувати про дві речі: про підготову до праці і про найкращі її хвилини. Добре було б ставитись до письменської праці таксамо, як до кожної іншої професії, і здається, що в кожній найкращі висліди дає система зєднана з фантазією. Коли Ви пишете „тяжко" — завикайте писати щодня, без огляду на те, чи це може мати вартість „для друку". Коли-ж Ви пишете легко — відвикайте від надто частої передачі своїх вражінь і думок на папері з думкою про друк.

Ви певно чули щось про надхнення, чи — як тепер його часто звуть — про „інтуїцію". Може і самі зазнали таких хвилин, коли на проході серед природи або в ліжку серед подушок несподівано блиснула Вам думка, яка дивувала Вас своєю свіжістю чи новинною. Часом трапляються нам такі сполуки уявлінь, такі удари асоціяцій, що ми не сумніваємося в їх творчу силу, коли їх рівняти з нашими щоденними, нормальними думками та враженнями. Вам відомий теж стан захоплення закоханого або мандрівника у чужому місті, чи навіть читача, який знайшов нараз у книжці щось, що віддавна дрімало несвідомо на дні його душі. Такий стан може мати тисячі подоб, як сни, мрії, примхи — тисячі спонук. Коли Вам час дозволяє — пробуйте схопити його ще „свіжим", коли ні — бодай записати як задум і згодом до нього вертатися. Раз перелетна думка може зрости до розмірів цілого твору, то знову справжній „надхнений транс" вишумує як піна шумкого напитку. Те, що ми через ріжні буденні перепони чи навіть недостачу волі не вміємо використати таких вийнятковних хвилин, стає часто причиною, що вони появляються в нас щораз рідше.

Буває часто так, що ми занадто довго носимо в собі намір використати миттєве „надхнення". Досить одного дня, щоб найкращі образи нашої уяви розвіялися, збуденіли, перестали нас захоплювати. Тимто не вірте своїй памяті, а записуйте найбільше перелетні думки та враження у тій безладній, наївній формі, як вони перед Вами вирнули. Кожний день, кожна година забарвлює думки інакше. Може тиждень, місяць або рік, вони видадуться Вам наївні, дозріють до справжнього літературного вислову або дадуть спонуку до якоїсь нової ідеї. Метода реалістів і натуралістів, які поставили як вимогу свого мистецтва відтворювати „дійсність такою, якою її бачили" наложила на письменників обовязок обсервувати середовище, де живуть, доповнювати свою уяву „фактичними" матеріялами.

Без огляду на жанр і характер твору, що може бути плодом найчистішої уяви, письменник завсіди використовує в ньому якісь клаптики свого досвіду і цей досвід ніколи не завдячує собі самому. Великі західньо-европейські письменники, що можуть вигідно і свобідно жити із своїх гонорарів, мають дуже часто секретарів-помічників, які збирають і порядкують для них матеріяли до кількох книжок нараз, хочби ледве задуманих. Ми мусимо бути власними секретарями і тоді, коли „не пишемо" — ми повинні „записувати". Д. б.

Велика Британія інтервеніює безуспішно в Токіо

У СПРАВІ ПРОТИАНГЛІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ СЕРЕД КИТАЙЦІВ.

ЛЬОНДОН, 2. 8. Райтер повідомляє з Токіо, що британський амбасадор сер Роберт Крейґі зложив учора в японськім міністерстві закордонних справ заяву у справі протибританських виступів у Китаю, домагаючися японської контролі над тими виступами. На підставі інформацій щоденника „Ніші Ніші Шімбун" з британським амбасадором прибув теж до міністерства закордонних справ шарж д' афер Злучених Держав Думан. **Американський представник заявив шефові бюра для американських справ Йошізаві, що протибританські виступи в Китаю поширюються, обіймаючи вже всіх громадян білої раси. У звязку з тим багато американських громадян зазнало вже шкоди — Думан домагався точнішої японської контролі над діяльністю китайських ксенофобів.** Ніші Ніші не подає відповіді Йошізави. Той сам часопис подає ще, що британський амбасадор відвідав Соматсу Като, надзвичайного посла Японії в Китаю, якому він заявив від свого уряду просьбу, **що японський уряд перевів точнішу контролю протибританських маніфестацій у Китаю та стримав їх, бо вони можуть утруднити британській стороні дальше ведення переговорів.** Като буцімто відповів, що контроля над британськими маніфестаціями є поза питаннями, що їх обговорюють на конференції в Токіо З другого боку ті маніфестації **є спонтанною реакцією мас, над якими японські чинники не можуть виконувати контролі, зокрема, коли вони не загрожують вдержанню ладу. Японський уряд не має нічого спільного з рухом, який слідно серед китайського населення.**

Одночасно Райтер повідомляє з Токіо, що представник японського міністерства закордонних справ категорично заперечив начебто між амбасадором Крейґієм та Като відбулася розмова в такій формі, яку подав зг. часопис. Японський представник ствердив, що в розмовах з амбасадором Като не порушувано справ антибританської агітації. Розмови на тему Тієнтсіну мають відбутися щойно сьогодні.

З кол зближених до американської амбасади в Токіо заявляють, що відвідини шарж д' афера Думана в міністерстві закордонних справ нічим не вяжуться з відвідинами амбасадора Крейґія. Американський представник обговорював виключно випадки знущань над американськими громадянами в Китаю, які трапилися за останніх 7 днів.

—o—

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та цілі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

„Англійський парлямент наставлений на війну з Німеччиною та Італією"

БЕРЛІН, 2. 8. ПАТ. Німецька преса стоїть далі під знаком промови Чемберлена, яку в Берліні називають невдатною демонстрацією. На підставі відповідно дібраних голосів та коментарів британської і закордонної преси, німецькі часописи намагаються відповідно до своїх політичних напрямних насвітлити політичну ситуацію. На думку німецьких часописів, промова Чемберлена й англійська тактика на Далекому Сході **підважили надії на порозуміння та спричинить розбиття англійсько-японських переговорів.**

В підсумках із промови Чемберлена, пише німецька преса, видно, що промова була дібрана до настроїв, що панують в англійському парламенті „у противлежности до дійсних інтересів британської імперії". **„Нахт Авсгабе" пише, що англійський парлямент, за малими тільки виїмками, зовсім наставлений на війну з Німеччиною та Італією".**

Франція будує спішно укріплення на еспанському кордоні.

БЕРЛІН, 2. 8. ДНБ. подає, що французький уряд почав спішно будову великих укріплень на еспансько-французькій границі. Над фортифікаціями працює 20.000 робітників, утікачів із б. червоної еспанської армії, які досі були примішені в таборах.

Вістка про будову тих укріплень викликала в Парижі чимале схвилювання прилюдної думки, бо після передачі французьким урядом еспанського золота всі сподівалися, що між обома державами настануть кращі взаємини. Одначе відпруження у французько-еспанських взаєминах зовсім не можна запримітити і це теж найбільше лякає паризьку прилюдну думку.

Румунсько-мадярське напруження зменшилося.

ПАРИЖ, 2. 8. Авас подає з Букарешту, що напруження в мадярсько-румунських взаєминах, що його спричинили недавні граничні інциденти, здається слабне, від коли обі сторони приступили до прослідження звітів, що їх прислано з округ, в яких трапилися інциденти. Сьогодні рано почалися знову по короткій перерві, якої домагався румунський уряд, ведені в Сіная переговори у справі наладнання економічних та комунікаційних взаємин між Румунією та Мадярщиною.

—o—

Збомбардована французька місія в Куелін.

ПАРИЖ, ПАТ. З Чанкіну повідомляють, що підчас бомбардування японськими літаками місцевости Куелін, столиці провінції Квансі, 7 великих летунських бомб впало на будинки французької католицької місії. Бомби зовсім знищили костел та сусідній місійний шпиталь.

Маневри.

ПАРИЖ, 2. 8. ПАТ. Паризька преса подає багато вістох на тему італійських маневрів сподалік французької границі та німецьких маневрів недалеко польської границі. Преса пише, що ті маневри є засобом звичайної тактики застрашування. В телеграмах із Риму подають французькі часописи, що в італійських маневрах бере участь 150.000 вояків. Увагу звертає присутність військових делегацій Німеччини, Японії та Мадярщини.

ЛЕТУНСЬКІ МАНЕВРИ.

БЕРЛІН, ПАТ. В районі Ольденбурга, в північно-західній Німеччині почалися сьогодні тридення вправи німецьких летунських частин.

ІТАЛІЙСЬКІ МАНЕВРИ.

РИМ, 2. 8. ПАТ. Сьогодні вночі почалися в долині ріки По великі маневри італійської армії з участю трьох корпусів правильних частин, летунства та кількох баталіонів фашистівської міліції. На маневри прибув італійський король Віктор Емануїл, який у містечку Новарра стрінувся з Мусолінієм. По півгодинній розмові король виїхав до головної квартири маневрових частин. Мусоліні відлетів у товаристві державного секретаря війни ген. Паріяні та шефа військового летунства ген. Вале до Ріміні. Маневри італійської армії потривають 10 днів.

Дрібні вісти.

— Німецький ширяк причалив під Врочином к. Стеншова. Летун Альберт Еред заявив, що він вистартував передполудням з місцевости Салє в напрямі Штетіна і змилив трасу.

— Підчас повстання у Вазірістані згинув один із провідників повстанчого руху, товариш факіра з Іпі, Мускі Алєкман. Сподіються, що смерть того провідника буде кінцем повстання у Вазірістані.

— В Анґлії далі видалюють ірляндців. Міністерство внутрішніх справ видало сьогодні 14 наказів виселення ірляндських діячів з Анґлії до Ірляндії. Крім того чотирох ірляндців затримали в Бірмінґгемі та завернули знову до Ірляндії.

— За шкоди на лінії Зігфріда арештовано, як пише паризький „Ексцельзіор" трийцять-кілька осіб під заміток „мимовільного саботажу". Крім того 4 чи 5 генералів усунено з їх становищ за те, що вони допустили до зловживань при доставі будівельного матеріялу.

— Околиці Бреслава навістила повінь, яка накоїла чимало шкоди. Шляхи, що ведуть з Опольського Шлеська до Бреслава, залиті водою на висоті 1. м. В лісах та в околиці Лебушу вода сягає до 2 м. Внаслідок повені поважно рахуються з знищенням деревостану.

— Мін. Чяно прийняв сьогодні на авдієнції французького шарже д' афера Гуперта Гверена, з яким відбув коротку розмову. Темою розмови були адміністраційні справи.

— Під Римом упав підчас пробних летів та розбився італійський мисливський літак. Летун згинув на місці.

— В Берліні заперечують рішуче вістки поширені французькою та анґлійською пресою про смерть славної стигматички Тереси Нойман.

— Британська військова місія до Москви, як кажуть, буде складатися приблизно в 15 осіб.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАРБАРНЯ.

Перед мистецьким осіннім сезоном матиме львівська спортова публика змогу оглянути Україну з поважним противником, яким є без сумніву краківська Гарбарня. Минулого року, коли краківська дружина грала за вхід до Державної Ліги, осягнула вона у Львові перемогу над Україною. Цього року дружина чорно-червоних без сумніву у кращій формі та у кращому складі, тому теж недільна стріча заповідається справді сенсаційно. Минулонедільна перемога над Погонею причиниться до того, що Гарбарня напевне вживатиме всіх заходів, щоб вирішити стрічу з чорно-червоними у свою користь. По довгій вакаційній, спортовій перерві, недільна стріча буде справжньою ревеляцією на початку нового спортового сезону.

Ці змагання відбудуться на грищі Погоні **в год. 5. пополудні.**

Сторінка без політики.

Звичайна любовна історія причиною бурхливих демонстрацій.

Південно-американські часописи присвячують тепер багато місця події, що трапилася в Манагуа, столиці Нікарагуї і викликала в середній і південній Америці велике враження. Молода, вродлива дівчина з доброї родини Карменсіта Роблето заручилася з німецьким мистцем Клявсом Рубке. При кінці липня мало відбутися весілля. Але наречений, що є членом націонал-соціялістичної партії, заявив одного дня батькові своєї судженої, що, на жаль, не може оженитися з його донькою.

— В чому річ? — запитав старий Роблето.

— Кілька годин тому — сказав Клявс Рубке, — я дістав від мого батька листа і текст расистських законів, які забороняють мені женитися з особою „нижчої раси". Якщо я нарушу закон, сконфіскують майно мого батька.

Вістки про цю розмову розійшлися дуже швидко по Манагуа і викликали велике обурення між населенням, що складається виключно з метисів. На вулицях міста дійшло до бурхливих демонстрацій, підчас яких демонстранти домагались закриття німецьких крамниць і ресторанів.

Рубке побачив, що своєю щирою розмовою з батьком нареченої зробив велику дурницю. Він написав листа до редакцій місцевих часописів, у якім упевняв, що сам добровільно покинув дівчину. Але на нещастя Рубке, листа, що його дістав він з Німеччини з забороною женитися з представницею нижчої раси, бачило більше людей, а навіть — головний редактор одного більшого місцевого часопису. Вияснення Рубке в часописах долило тільки олеви до вогню.

Преса Нікарагуї досі не може успокоїтися з приводу тієї, здавалось би, такої дрібної події. Деякі часописи заявили, що не будуть містити оголошень німецьких фірм, яких власниками є націонал-соціялісти. А вся преса одностайно зажадала виселення Клявса Рубке, і уряд Нікарагуї виконав це домагання. Рубке виселили з Нікарагуа.

—o—

Дійсний Тарзан.

Герой популярного роману і фільми Тарзан, опинився, як відомо, в дуже молоденьких літах серед пралісу між малпами, які його виховали, навчили жити життям лісової людини, а потім признали його своїм вождем. Дійсність недалека від уяви письменника. Проф. Раймон Дарт оповідає на сторінках „Дейлі Телеґраф" історію „дійсного Тарзана", що його найшли в Африці в 1921 р. і за якого розвитком професор досі слідкує. В р. 1921 — пише професор Дарт — два поліцаї зустріли в південно-африканськім лісі більшу ґрупу павіянів. Щоб відбитися від тих звірів, що відзначаються великою інтеліґенцією та хитрістю, поліцаї стали до них стріляти. Павіяни втекли. Тільки один член стада лишився на місці і сховався в корчах.

Поліцаї підійшли ближче і замітили, що скритий у корчах — це не павіян, але хлопчина не більш 12-ти літ. Він робив враження зовсім дикого створіння, давав якісь незрозумілі звуки, боявся людей і своїми рухами та поведінкою зовсім нагадував малпу.

Хлопця відвезли до найближчого міста, дали йому імя Лука і почали поступнево вихову вати.

Знахідкою поліції дуже зацікавилися вчені, між ними і проф. Дарт, що взяв Луку під свій догляд. За якийсь час навчився Лука людської мови і став розказувати про своє життя серед малп. Досі невідомо як він серед них опинився Проф. Дарт твердить, що Лука жив серед малп як рівний з рівними, користуючись час до часу їхнього поміччю. Він живився медом, своєрідною їстивною сараною, дикими овочами і струсиними яйцями. Будучи ввесь час серед чотироногих, хлопчина теж звик бігати рачки, як малпи і довший час після того, як його знайшли, не міг звикнути ходити на двох ногах. Згодом Лука зовсім освоївся зі своїм новим довкіллям і став зовсім добре говорити по англійськи. Тепер той здоровий мужчина, якому з його вигляду ніхто не дасть більше як 30 років, працює на фармі як звичайний робітник.

—o—

Зєдинені Держави купують 50 островів.

Сенатор Лянді вніс недавно до американського конґресу (сойму) законопроект, що дозволяв би Рузвельтові вести переговори з Мексиком, Панамою, Колюмбією, Еквадором і Костаріною у справі купна 50 острозів, які належать до цих держав. Усе це острови, що положені в районі 2.200 кільометрів від Панами і необхідні для забезпеки Панамського каналу.

Лянді подрібно мотивує свій законопроект. Коли тому рік — пише він — викрили в Злуч. Державах великанську націонал-соціялістичну шпіонажу, американський штаб зі страхом ствердив, що Німеччина дуже цікавиться Панамським Каналом. Кілька німецьких шпигунів арештували в забороненій смузі каналу саме у тому моменті, як вони фотографували.

З другої сторони німецькі летунські організації вперджують повітряну лінію здовж південно-американських берегів до самої смуги каналу. Японія почала скріплену кольонізацію численних островів на Антильськім Морі і в республиці Панама. Це теж тривожить Вашинґтон. На островах, що їх Злуч. Держави, мають набути, можна збудувати першорядні морські і повітряні бази. Держави, що до них ці острови належать, не цікавилися досі ними зовсім. На декотрих з цих островів пробували поселитися „Робінзони", на інші приїзджають часто з Німеччини псевдо-наукові місії.

У Вашинґтоні переконані, що південно-американські держави згодяться продати ці острови, бо вони зовсім непридатні для життя. Частину цих островів Злуч. Держави вже купили, щодо купна решти, то свого часу противилася тому Англія. Нині зі сторони Льондону ніяких спротивів не буде.

Чудо нюйорської вистави.

Як живе і працює робот „Електро".

Одною з сенсацій теперішньої нюйорської вистави — це робот „Електро", сконструований механіками фірми „Вестінгавс". Над роботом працювали понад 2 роки; він важить 120 кг. і високий на півтретя метра. Ширина його грудей 2 метри.

„Електро" розріжнює кольори.

„Електро" збудований на подобу людини, тільки все в нього квадратне: голова, груди. Він ходить, говорить, махає руками, курить і реаґує на низку зовнішніх явищ. Коли, наприклад, спрямувати на нього промінь зеленої барви, він голосно каже: „зелений!", а у випадку червоного променя говорить: „червоний!" Крім того в дослідах „Електро" на кілька запитів, яких слід подають відвідувачам. На запит „Як живете"? відповідає „Електро": „Дякую все в порядку".

Всі ці реаґування робота викликують велике враження і подив між відвідувачами вистави. Очевидно, кожний з них хотів би знати ту таємну причину, що змушує робота так чи інакше поводитись. Якщо йде про розріжнювання кольорів роботом, то в тому випадку приклали інжиніри т. зв. електричне око, тобто апарат, що перемінює зовнішню енергію на електричну. Одно „електричне око" реаґує на зелений колір, друге — на червоний. І залежно від того, яким світлом освічений робот, ділає та або інша грамофонна плита.

„Електро" відповідає на запити.

Більше таємничо виглядає справа відповідей робота на ріжні запити. І тут саме є трік: „Робот відповідає на даний запит не тому, що цей запит має таку чи іншу думку, але тільки тому, що він складається з відповідної кількости слів. Мембрана мікрофону, що вмішений в ухах робота, звязана з апаратом, який побудований так, як автоматичний телефон: він лучить з тим або іншим ґрамофонним кружком залежно від числа одержаних сиґналів. А кожне слово — це один сиґнал. Відвідувач може ставити „Електрові" найріжнородніші запити, колиж вони складатимуться з тої самої кількости слів — відповідь робота буде завжди та сама. Таксамо починає робот ходити, коли йому сказати „вперед!" Але як сказати йому якесь інше слово, і тільки одно, то він теж зачне рухатись.

Природа економічна.

„Електро" — це чудо техніки на нюйорській виставі є в порівнянні з живою істотою незвичайно тяжким і недосконалим механізмом. Його „мозок" (тобто апарати, що містяться в його „голові" і що кермують його рухами) важать 25 кг. Цей „мозок" мусів би важити принаймне 500 кг., щоб „Електро" міг реаґувати на всі зовнішні явища, з якими зустрічається людина. А сам робот мусів би тоді важити 2.500 кг. Можна собі уявити, що це був би за велитень. Природа багато економічніша, ніж люди, що хотять її наслідувати.

Чим іще займається міністр війни?

Англійський міністр Гор Беліша що має пильнувати воєнного англійського поготівля, має нахил до ріжних професій. Він почав свою політичну карієру в 23. р. життя, вславившися як проповець. З огляду на свій красномовний талант, він головує у товаристві Оксфордського Союзу, де його попередниками були такі діячі як: Гледстон, льорд Біркенгед, льорд Керзон та Асквіт. Беліша має при своєму домі великий сад, де сам працює, а свій дім вибудував собі власноручно як муляр. Англійські мулярі вибрали його почесним членом. Крім цього він добрий боксер. Тепер він має 41 років.

—o—

Славні люди на американських марках.

Американський департамент почти запозвів появу 35 нових, почтових марок з портретами славних американців. Буде це 7 серій по 5 марок з ціною 1, півтора, 3 і 5 центів. З письменників будуть такі: Емерсон, Марк Твейн, Фенімор Купер, Льонґфельов, Уот Вітман, Джон Вітіер, Джеймс Льовел, Джеймс Рілей і Люіза Мей Алькот. З винахідників: Бел, Ґвітней, Морзе, Гоз, Кормік. Більшість прізвищ мистців, виховників, винахідників, композиторів і вчених для пересічного, інтеліґентного европейця зовсім невідома.

Бої півнів в Анґлії.

Англійська тайна поліція Скотленд Ярд веде останніми часами енергічну боротьбу з організаторами й аматорами когутячих боїв, що такі незвичайно популярні в Анґлії і що є водночас предметом азартної гри. Щоб не насторожувати поліцію, організатори когутячих боїв перенесли свою діяльність до Ірляндії і ведуть її там строго конспіративно. В означеному дні, що відомий тільки організаторам, доставляють півнів з Анґлії до Ірляндії літаком. Клієнтів повідомляють про плянований сеанс звичайно в останній хвилині телефонічно й умовленою мовою. В більшости випадків вони теж прилітають на вказане місце літаками. Недавно накрила поліція в одному більшому ірляндському передмісті коло 50 людей, що приїхали спеціяльно приглядатися боям півнів. Між „накритими" було кілька членів палати льордів, один великий англійський промисловець та інші. Поліція діставши в цій справі інструкції з Льондону, звільнила арештованих, а задержала тільки двох організаторів видовища та сконфіскувала півнів.

—o—

Глухоніма королева краси.

Англійські часописи пишуть, що б. англійська королева краси Джюон вийшла цими днями заміж. Оця така звичайна собі подія прийшла б може і незамітно, якби не обставина, що колишня королева краси — глухоніма від уродження. Джюон, дуже виспортована дівчина, чемпіонка у плаванні і в бігу, першорядна тенісистка і врешті незвичайно гарна — стала без труду „королевою краси", хоч мала такий тяжкий дефект. Але глухота і німота не перешкодили їй вийти тепер заміж за 22-літнього Фреда Гарріґа. Богослуження в церкві відбувося знаками, якими порозумівається глухоніма.

—o—

НОВИНКИ

4 СЕРПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ.
Ст. ст. 22. липня 1939.
† Марії Магд.
Лат. Домініка.
Сонце: схід — 3.57, захід — 19.02.
Місяць: схід — 20.58, захід — 8.56.

Завтра: 5. серпня. Субота.
Ст. ст. 23. липня 1939.
Трохима і інш. мч.
Лат. М. Б. Сніжної.
Сонце: схід 3.58, захід 19.01.
Місяць: схід 21.22, захід 9.59.

—o—

— **Гінеколог Д-р К. ВОЄВІДКА,** Станиславів, виїхав на літний відпочинок і вернеться 27-го серпня. 1481 -2

— **Спеціяліст внутрішніх недуг Д-р ІВАН РИХЛО** ординує в Піщанах (Словаччина), вул. Глинки, зранку в шпиталі. 1482 -2

— **Д-р І. Сімович,** спец. хоріб шкірних і венер. вернулася і ординує при вул Токажевського 67, II. поверх, тел. 274-36. 1485 1-2

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

— **Відзначення українського вченого.** Проф. С. Тимошенка, що викладає у каліфорнійському університеті Стенфорд механіку, призначила Паризька Академія Наук своїм кореспондентом у секції механіки. Проф. С. Тимошенко є автором відомого підручника „Витрим матеріялів" („Festigkeitslehre"), перекладеного на ріжні мови. Перед кількома роками появився також його підручник у німецькій мові (правдоподібно і в англійській) під наг. „Technische Schwingungslehre".

— **Ліквідацію складів вугілля на черновецькому двірці відложено.** Львівська торговельно-промислова палата разом з купецькими організаціями інтервеніювала у міністерстві торговлі і промислу та комунікації у справі ліквідації складів вугілля на львівському товаровому („черновецькому) двірці. У висліді інтервенції ліквідацію відложено на 30 до 90 днів, залежно від припасу вугілля у поодиноких складах.

— **Перед львівським судом.** Окружний суд у Львові засудив на 8 місяців вязниці з припиненням Ізидора П., що підписав свого спільника на 9-ох векслях. — Шофера Дроздовського Степана засудив окружний суд да 10 місяців вязниці за фальшування документів; небавом стане він перед золочівським окружним судом під замітом бігамії.

— **Бандитський напад у Львові.** В середу коло полудня якийсь бандит напав на Наталію Цергішову у брамі каменици при вул. Осолінських 13, повалив її ударом у лице та вирвав торбинку. Прохожі кинулися його здоганяти, але він утік вулицями: Зіморовича, Сташіца і Хорушини. Двом людям, які заступили йому дорогу, загрозив ножем. По дорозі опришок вийняв пулярес, а торбинку кинув; тимчасом у пуляресі було лиш 4 золоті, у торбинці — 180.

— **Бандити ранили листоноша під Львовом.** До листоноша з 14. поштового уряду у Львові Маріяна Пенцьорака, що ніс 1.000 золотих до Лисинич, в середу коло 12 год. напало в лісі між Львовом та Лисиничами двох бандитів, які крикнули, щоб він видав їм гроші. Листонош хотів непомітно витягнути револьвер, але один з бандитів це помітив і вистрілив, простріливши листоношеві руку. Прохожі сполошили бандктів та зателєфонували по каритку рятункового потягу. Поліція почала погоню за бандитами.

— **Огненний стовп на небі** появився в околиці Станиславова. Утворила його червона хмара над сонцем, що заходило. Забобонні люди говорили, що це добра ворожба...

— **Вислід додаткових виборів у Сколім.** З огляду на український протест переведено додаткові вибори до міської ради у Сколім у 3. окрузі. Українці не взяли участи у виборах; на 6 мандатів з тої округи поляки дістали 2 мандати, жиди — 4. Разом поляки мають тепер у міській раді 12 радних, жиди 4.

— **Львівська хроніка.** У фабриці ультрамарину Перльмуттера на Знесінні застрайкувало коло 100 робітників, бо їм не виплачено платень. На інтервенцію влади платню виплачено і робітники вернулись до праці. — Недалеко електрівні на Персенківці хтось підкинув однорічну дівчинку. — Городецькою вулицею провадили умово хорого 22-літнього Тимка Сурмая з Чаплів пов. Золочів. Користаючи з неуваги, він утік.

— **Зі Славська вилетить стратосферичний бальон.** Стратосферичний бальон „Гвязда Польскі" летить цього року до стратосфери. Він вилетить з Хоролівської долини або зі Славська; комітет вирішить це ще цього тижня. З Америки привезуть у половині цього місяця транспорт гелю, щоб виповнити бальон, який з як відомо — минулого року згорів.

— **Драма у селянській родині.** У родині Ключуків у Борщеві, пов. Снятин дійшло до непорозуміння: син Михайло скривдив маму. В її обороні станув другий син, Іван, що пробив брата штилетом. Переконаний, що брат не живе, він зголосився на поліцію. Тимчасом виявилося, що Михайло Ключук лиш ранений.

— **Під впливом алькоголю.** Емеритований пшодовнік поліції Войтіх Бідацький з Милятина Нового пов. Камінка прийшов до дому пяний та став авантуруватися. Він вистрілив 4 рази до членів своєї родини, але нікого не трапив, опісля поранив себе самого у живіт. У небезпечному стані відвезли його до шпиталю в Камінці.

— **Краєва хроніка.** У Токах, пов. Збараж кінь копнув 4-літню дівчинку; вона померла. — У Жовтанцях, пов. Жовква Олекса Звір посварився з Павлом Цюником і ранив його легко з револьверу; крім того небезпечно пострілив Василя Юркевича, який випадково переходив. — У городенському повіті овочі загрожені черваками, масово падуть з дерев. — В Острій, пов. Бучач затонув 24-літній Іван Гіпій. — В одному домі в Угнові вибухла спіртова машинка та попарила так сильно 13-літню Гінду Фінк, що вона по дорозі до шпиталю померла. — Подібний випадок трапився у Почапівцях, пов. Дрогобич, де вибух „прімуса" важко попарив жінку та двоє дітей; одно з них померло. — Підчас гри в карти 19-літній Петро Горенський з Коростенка, пов. Коросно убив ножем Б. Томкевича. — Степан Бордун, хлібороб зі Щепанова, пов. Бережани, убив сокирою у сварці свого тестя Юліяна Далинюка. — Підчас виплачування платень у суспільній обезпечальні пропало 1.000 золотих. — Робітник „Польміну" у Дрогобичі Ст. Воронський розбив собі голову і згинув. — Ян Конопський переїхав ровером на шляху Чортків—Борщів 68-літню Сару Готліб, яка на другий день померла.

— **Заснув на возі — і вже ніколи не збудився.** Войтіх Баранський їхав возом, навантаженим товарами, шляхом Краків—Бохня, і заснув. Коні заїхали у рів, віз перевернувся і своїм тягарем задушив Баранського.

— **Катастрофа літака.** Інж. Новацький разом з двома товаришами летів літаком варшавського вероклюбу „РВД 13" до Франції та Швайцарії. Коли він перелітав над двором своєї мами коло Каліша, зробив коло. Закрут виконав так нещасливо, що літак упав. Усі три пасажири ранені.

— **Злодійка перебрана за мужчину.** Варшавська поліція зловила підчас облави злодійку Ванду Яблонську, яка обкрадала мешкання, передягнена за мужчину. При ній найшли прецизне злодійське знаряддя.

— **Кари на пляжах.** На польському морському побережжі поліція переводить контролю на пляжах та з місця карає за купіль у заборонених місцях, у неприличних строях і т. п. За липень покарано коло 80 осіб.

— **20 мінут був під водою і не втонув.** У Гдині купався 14-літній хлопчина і пішов під воду. Найдено його щойно по 20-ох мінутах. Лікар зробив йому застрик і штучне віддихання — хлопчина вернувся до життя.

— **Самогубство пяного.** До шпиталю Сестер Милосердя у Гдині привезено 47-літнього робітника, раненого у бійці. Він вискочив з вікна 3. поверху та помер після кільканацятьох мінут. Він відібрав собі життя мабуть під впливом алькоголю.

— **Саботажі на Сов. Україні.** Як подає київський „Комуніст", у Полтавщині згоріли великі лани збіжжя; слідство виявило, що збіжжя підпалив один селянин. Дотепер совітська преса все твердила, що причиною пожеж збіжжя була необережність.

— **Совітська Україна не приготовлена до осінніх засівів.** Центральний комітет комуністичної партії України ствердив, що українські колгоспи не приготовані до осінніх засівів, хліборобські машини не зремонтовані.

Подяка.

Найщирішу подяку складаю ВПанові Д-рові Титові Бурачинському, директорові Народньої Лічниці у Львові, за знамените лікарську опіку, якої зазнала в часі лікування в Народній Лічниці. Лічниця поставлена на такім високім фізві, що вповнині задоволює терпіння хворих, які відчувають, що всі здобутки лікарського знання спрямовані на їх лікування.

Щиро дякую Вп. П. Д-рам Малисові, Попівничеві і д-рові Макарущиці за надзвичайно вміле переведення дуже скомплікованої операції та за дуже дбайливу та успішну лікарську опіку.

Вп. Сестрам і Вп. Курсанткам щире Спасибіг за запопадливу самаританську опіку.

Вакьо Анна, прив. урядничка.
Львів, в липні 1939. 1486 1-1

Дарма, що жнива кінчаться — в деяких колгоспах нема навіть збіжжя на засів.

— **Реорганізація Католицької Акції.** Комісія кардиналів, що її заіменував папа, приняла засади реорганізації Католицької Акції. Вона підлягатиме тепер виключно епископам по діецезіях та парохам по парохіях; комісія кардиналів переняла функції голови Католицької Акції. Члени Католицької Акції носитимуть відзнаки хіба на процесіях та на церковних маніфестаціях.

— **Спростування.** У вівторковому числі „Діла" з 1. серпня в рубриці „Архиепархільні вісти", в „деканських іменуваннях" подано, що „завідателем янівського деканату став о. Александрович Йосиф, магістр фільософії і парох Домажира". Ця інформація остільки невірна, що о. Александрович не є магістром фільософії, як це фальшиво подано і не може ним бути, бо перед 40 роками, коли о. Александрович скінчив богословські студії, такого титулу взагалі ще не було. Невірна інформація зайшла наслідком коректорського недогляду.

—o—

Зі судової салі.

ПРОЦЕС ЗА ПРОПОВІДЬ ПІДЧАС ЗЕЛЕНИХ СВЯТ У ЛЬВОВІ.

Перед окружним судом у Львові відбулась у середу 2. ц. м. розправа проти **о. Івана Миронюка,** якого львівське городське старотво покарало дня 1. червня ц. р. на основі доносів поліції за проповідь, виголошену підчас Зелених Свят на Личаківському цвинтарі гривною 2.000 зол. Від цього рішення покараний о. Іван Миронюк відкликався до суду. Одначе окружний суд по розправі станув на іншому становищі ніж староство і не знайшов у проповіді о. Миронюка знамен проступку з ст. 18, 28. і 31, що їх доглянув старостинський суд та **увільнив о. Івана Миронюка від вини і кари.** Слід згадати, що на розправі поліційні свідки взаїмно собі противоречили й інакше зізнавали в суді ніж у старості.

Розправу провадив суддя **Біттнер,** боронив **адв. д-р Ст. Біляк** зі Львова.

Цікаво лише, чи польська преса, яка так розтрубіла про „сказане ксендза гр.-католицкего" тепер таксамо заговорить про увільнення о. Миронюка від вини й кари.

РОЗПРАВА ЗА ПРОПОВІДЬ.

Перед окружним судом у Перемишлі відбулася розправа проти **о. Василя Гриника** з Гусакова, якого суд першої інстанції засудив на три тижні арешту за проповідь у Мочерадах. По розправі суд засудив о. В. Гриника на 3 місяці арешту.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім выбор у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

CZASOPISMO Towarzystwa Aptekarskiego we Lwowie. Rok 55. Nr. 5—6. Maj—czerwiec 1939. Lwów.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Organ Towarzystwa Polsko-Węgierskiego im. Stefana Batorego. Rok IV. Nr. 2. Czerwiec 1939. Warszawa.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. Annee VIII. Nr. 16—17. Nr. 19. Nr. 20. Geneve.

THE TRIDENT. Published Monthy by the Organisation for the Rebirth of Ukraine. Vol. III. Nr. 4—5. April—May 1939. New-York. USA.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturniho zivota slovanskych statu a narodu. Rocnik XXXI. C. 3—4. Cerven 1939. Praha.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шафкові куфри

валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірні, багажові паси по найнижчих цінах поручає

Робітня і склад гуртової продажі Н. БАРЕР

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

ч. 1317 7-?

ПОТУ МІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії Ґ. ФЕДЕРА

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Четвер, 3. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Пятниця 4. 8. год. 20 „Юлія купує собі дитину" (виступи Театру Маліцької).

Субота 5. 8. год. 20 „Юлія купує собі дитину" (виступи Театру Маліцької).

Театр Ріжнородностей.

Від четверга 3. 8. до суботи 5. 8. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

КОСІВ:

3. 8. Кирка з Льолео.

КУТИ:

4. 8. Маруся Богуславка.
5. 8. Цигаиська кохання.
6. 8. Тополя.
7. 8. Муза на офсайді.
8. 8. Цяриця Грузії.
9. 8. Кирка з Льолео.
10. 8. Шаріка.
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:

12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирка з Льолео.

З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Хор Дм. Котка.

3. 8. Конюхів.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

6. 8. Дрогобич.
13. 8. Борислав.
20. 8. Устрики.
27. 8. Ліско.
28. 8. Самбір.
3. 9. Рожнятів.
10. 9. Коросно.

У концертах бере участь відомий з радія та грамофонових кружків бандурист **Юрій Сінгалевич.**

К І Н А.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Субретка", „Трикутник нареченних".

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Нові люди", „Перегони кохання".

БАЙКА: „Я збрехала" та кольорова гротеска.

БАЛТИК: „Пестер", „Секретарка й чоловіка".

ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".

ГРАЖИНА: „Звізкар", „Професор Вільчур".

ЕВРОПА: „Залізні шоломи".

КАСІНО: „Шпигунові зізнання".

КОПЕРНИК: „Жовті тіні".

МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Химерна сконедійчатка".

МЕТРО: „Для тебе, сеньоріто", „Їх сто, вона одна".

МУЗА: „Комбінезони", „Блокер".

МІРАЖ: „Чардаш", „Поворот Арсена Люпена".

НАКО: нечинне.

ҐАЛЯС: „Герой Чужинної Легії".

РАЙ: „Нинішні часи", „Дівчина шукає кохання".

РІЯЛЬТО: „Запусь" (Дивна).

РОКСІ: „Вір мені" та додатки.

СВІТ: „Королівський свічник", „Небезпечна погоня".

СВІТОВІД: „Бурлака знад Волги", „Модельєр".

СТИЛЕВЕ: „Клопоти малої пані" та ревія.

ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить кар'єру".

УТІХА: „Таємний противник" і ревія.

ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „З Білгороду до Бухарешту".

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Четвер, 3. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.50 Орх. концерт, 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуденна авдиція, 13.00 Розликова музика з пл., 14.30 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Авд. для молоді: І. Кадра, 15.05 Популяр. музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Мішаний і жін. хор, 16.45 Репортаж із Музею промислу та техніки, 17.10 Гутірка: Гуцульщина, Гуцульські пісні в пл., 17.45 Освітня резерва, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Концерт: вальдгорн, смичк. квартет, 19.00 Великі морські мандрівки: Фрагмент із „Одисеї", 19.20 Найменша львівська поезія, 19.30 Концерт орх. Лея Рейнарович баритон, 20.15 Резерва, 20.25 Вибиток із пов. Дигасінського „Ас", 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Забуті пісні, сопран, тенор, 21.30 Театр Уяви: „Завтра" Конрада-Конвіньовського, 22.20 Концерт солістів, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 4. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Штафета машерує з Вінесні, 7.20 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Пробуймо вакутися до природи, 11.57 Сигнал, 12.03 Штафета машерує з Варшави, 12.09 Полудн. авдиція, 13.00 Розл. музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: „Неньчине серце" інформації, ради, комунікати, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька для дітей, Арії і танки з опер Монюшка, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Перервані вакації, 15.00 Штафета машерує зі Львова, 15.05 Популярна муз. у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Концерт мадярського хору, 16.45 Гутірка з хомами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Музика давніх мистців", камер. концерт, 17.45 Розбудова Львова: Будучий Львів, 18.00 Співає ресіталь Ол. Ліповської, 18.25 Бетовенові квартети, пл., 19.00 „Бездомні люди" Ст. Жеромського, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Концерт орх., сопран, гітаристи, 20.15 Резерва, 20.25 Кольо, грізна недуга світ. 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, Музика до комедій Шекспіра, орх., вступне слово, 22.15 Штафета машерує з Богуміна, 22.20 Польська військова думка на межі двох світів, 22.35 Пів години музики на давніх інструментах, пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота. 5. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Коросна у Камяніці Польській, звук. репортаж, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Орх., 14.00 Фр. оп. арії, пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, інформації, комунікати, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 „Веселий підвечірок" для дітей в муз., 15.15 Штафета машерує з Кишинопотів, 15.20 Популярна музика, орх., 15.45, 15.55 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Фортепіян, 16.45 Хроніка подій у технічній, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова музика з пл., 17.25 Гутірка зі слухачами, 17.35 Танкова музика, спортові вістки, 17.50 Львів від червня до серпня 1914. року, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Симф. орх., скрипка, 19.00 „Сімсот морями до сімох гір" радіоповість із участю Шепка та Тонька, 19.25 Резерва, 19.35 Гутірка: Повстали прапори рано-

Франці, словно-муз. авд., 20.05 Орх., хор, сопран, тенор, 20.25 Штафета у Вільні, 20.45 Апель погибших, 21.00 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.20 Музика, 22.00 На полях" муз. авд., 22.30 Музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. і танц. музика, 19.15 Солісти, БІЛГОРОД 19.05 Циг. музика, 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісеньки, БЕРОМІНСТЕР (Любляна, Люксембург, Монте Ченері, Радіо Парі, Сотенс) Трансмісія з Люцерни Симф. концерту під дир. Тосканіні, БУДАПЕШТ 13.30 Віденська орх., 17.35 Пісеньки в супр. цит. орх., 20.40 Росіні, Дворжак, 22.00 Циг. орх., 22.40 Різномовні комунікати, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 Весела авд. з музикою, 20.15 „Клівія" оп. Доставі, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 Концерт Тосканіні, РІМ 21.00 „Ля віта бреве" лір. драма з муз. Де Фалля, СОФІЯ 18.00, 21.15 Легка і танк. музика, 19.30 Бетовен, Вебер, Шоссн, ШТРАСБУРГ (Дройтвіч, Лятті, Осльо, Стокгольм) 22.10 Друга частина концерту Тосканіні.

Пятниця, 4. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Оперовий вечір, 21.45 Штравсові твори, БУДАПЕШТ 13.30 Танк. музика, 18.15 Легкий орх., концерт, 19.25 Циг. орх., 20.05 „Аїда" оп. Вердія, ВІДЕНЬ 20.15 Великий оперетковий вечір, спів, орх., 22.30 Камер. концерт. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.00 „Голяндець-скиталець" опера Вагнера, ДРОЙТВІЧ 18.55 Шумавові пісні у вик. Дороти Гельмеріх, КЕЛЬН 20.15 Муз. нар. темп, 21.10 Розр. музика, ЛІЛЬ 19.15 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Віол., 22.30 Форт., ПРАГА 19.20 Танк. муз., РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки, 20.15 Форт., РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Італ. й есп. пісеньки, 21.00 Мелодії і ритм. 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Випадення зі серво" оп. Моцарта. 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 21.00 Вечір серенад.

Субота. 5. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Весела словно-муз. авд., БІЛГОРОД 20.00 Популярні пісеньки та мельодії. 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.10 Мадярські мельодії, 18.10 Танк. музика, 19.25 Військ. орх., 22.00 Легкий орх. концерт. ВІДЕНЬ 15.40 Шведські казки, 18.30 Солісти, 19.00 Веселий кінець тижня, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Розр. концерт, 20.15 Орх., солісти, 22.20 Малий камер. концерт, КЕЛЬН 2.15 Розр. концерт, 22.40 Танк. музика, ЛЯҐТІ 18.35 Славні вальси. 20.05 Розр. концерт, ПРАГА 22.10 Танк. музика. РАДІО ПАРІ 19.05 Форт., 20.15 Гутірка, сцілля „Осуждення Фавста" Берліоза. РИҐА 17.20 Латиські пісеньки, РІМ 17.15 Нові плити, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 18.30 Мала лінієтя, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Гендель, Рімський-Корсаков, Дебісі, 20.50, 21.25 Легка музика, 22.30 Нар. музика, СОТЕНС 19.00 Італ. нар. пісеньки, СТОКГОЛЬМ 19.30 Давня танк. музика, 21.30 Романт. музика.

Біржа

Львів, 2 серпня 1939

ГРОШІ

Бельти белыг. 90·30—90·72 Доляри америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. гол. 283·71—283·71 Франки франц. 14·14—14·15, Франки шв. 120·40—120·35, Фунти анга. 24·84—24·81, Гульд. ґдан 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·80—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00

Банк Польський 105·50, Цукор 36.50—36·50, Вугіль 33·25—33·25, Ліянон 80·00—79·00 Модинів 17·50—17·75, Островець 78·00—79·00, Старахович 47·00—47·50, Лянрардія 45·00—45·50, Сабербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.5. 5 державича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

З Б І Ж Е.

Львів, 2. серпня.

Пшениця оборот 522 тон, тенд. невідностайна; жито 72, тенд. спокійна; ячмінь 10, тенд. спокійна; овес 10, тенд. спокійна. Оборот загальний 1577 тон Гречка на мливо 21.50—22; на пашу 18—20; кукурудза жовта красна 16—16.50, червона 17—19.50; каша гречана 37 до 37·50; ріпак озимий 45.50—46.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 2. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бабок без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екстр. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

Оповістки.

Замість вінка на могилу бл. п. Анни з Чубатих Огоновської складають 5 осол. на Рідну Школу Евгенія Огоновські.

1487 1-1

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 4-10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

УЧИТЕЛЬКА пошукує старшої штейгерської пані на село до заряду дому і опіки над двоїми малими дітьми. Зголошення Ірена Луцьків, Старий Самбір.

1488 1-2

РІЖНІ

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміна адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 6—10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1480 1—2

ГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Районова Молочарня в Реченові, почта Підлісся Малі, повіт Львів, оголошує отсим конкурс на прийняття ветеринарного лікаря. Місце вільне від сараз. Плятні ніскі умови. Зголошення слати на руки Управи. **Управа Р. М.**

1484 1-2

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виендаємо за післяплатою.

Цінник друків.

Zawiadomienie wysyłkowe

1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza

оправлена (120 карток) зол. 2.50

оправлена (200 карток) зол. 3.50

K książki ...

на 480 почт. урядів зол. 2.50

на 960 почт. урядів зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.	
рядці оголошень	зол. 0,35
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках .	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці .	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Sobota, 5. sierpnia 1939. N. 176.
Субота, 5. серпня 1939. Ч. 176.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Польська активність на Поділлі

(Передова стаття)

П. Недзялковський про польсько-українську співпрацю

На випадок війни Гітлєр маршалом Німеччини

Остаточно договору з Польщею не заключено

ствердив міністер Галіфакс

Алярми про ситуацію в Ґданську і рухи німецьких військ

Румунія мобілізує 10 річників

Словінський і хорватський... протекторат

Французькі соціялісти проти уряду

Німецькі підводні човни у Швеції

Домагаються нім. фльоти для Ґданська

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 176 (15.255).
Ч. 176 (15.255).

Lwów, sobota 5. sierpnia 1939.
Львів, субота 5. серпня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 329-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060
Banku Czeskich Legjon
Praga „Diło".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (в кінцевому) 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Мін. Галіфакс стверджує поважну ситуацію.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Мін. Галіфакс виголосив підчас парляментарної дискусії промову, в якій спершу обговорив справи Далекого Сходу, заявляючи, що переговори з Японією та узгіднена формула не зобовязують Великої Британії до зміни далекосхідньої політики. Обговорюючи справу переговорів зі Совітами, мін. Галіфакс признав, що переговори трипорозуміння, які мають скріпити фронт проти агресії зприроди дуже скомпліковані і мусять дати причину до деякої ріжниці поглядів. Головним завданням переговорів тепер знайти таку формулу в дефініції посередньої агресії, яка покривала би посередньо агресію без заторкнення незалежности, чи невтральности інших держав.

На запит льорда Дейвіса, чи порозуміння з Польщею містить у собі дефініцію посередньої агресії, мін. Галіфакс відповів, ЩО ОСТАТОЧНОГО ДОГОВОРУ З ПОЛЬЩЕЮ ЩЕ ДОСІ НЕ ЗАКЛЮЧЕНО І ЩО ПОСТАНОВИ, ЩО НА ЇХ ПІДСТАВІ ВІДБУВАЄТЬСЯ ТЕПЕР ПОЛЬСЬКО-АНГЛІЙСЬКА СПІВПРАЦЯ НЕ МАЮТЬ НІЯКОЇ ЗГАДКИ ПРО ПОСЕРЕДНЮ АГРЕСІЮ З ОПРАВДАНИХ ПРИЧИН. БРИТИЙСЬКІ ГАРАНТІЇ СУПРОТИ ПОЛЬЩІ СПИРАЮТЬСЯ НА ЗОВСІМ ПРОСТІЙ НЕСКЛАДНІЙ ПЛОЩИНІ, ІНШІЙ ВІД ТІЄЇ, НА ЯКІЙ ПЕРЕГОВОРЮЄМО ЗІ СОВІТАМИ. ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПОЛЬЩІ ДІЮТЬ НА ВИПАДОК, КОЛИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЛЬЩІ БУДЕ ВИРАЗНО ЗАГРОЖЕНА І КОЛИ ПОЛЬЩА ВВАЖАТИМЕ КОНЕЧНИМ ПРОТИСТАВИТИСЯ. ПРОБЛЄМА ПОСЕРЕДНЬОЇ АГРЕСІЇ НЕ ВХОДИТЬ ТУТ У ГРУ.

Згадавши про виїзд військових місій до Москви, мін. Галіфакс заявив, що є це виявом найліпшої волі англійського уряду.

На тему Гданська не хочу багато говорити — сказав мін. Галіфакс. — Палата памятає добре декларацію премієра з 10 липня про становище британського уряду. Цю декларацію зредаговано з моєю особистою участю. Постанови тієї декларації були ясні й точні. Тому теж Галіфакс не вважає потрібним щонебудь додавати до неї. БРИТИЙСЬКИЙ УРЯД ОБСЕРВУЄ СИТУАЦІЮ У ГДАНСЬКУ ДУЖЕ ДБАЙЛИВО І ЗЯСОВУЄ СОБІ ДОБРЕ СПРАВУ З МОЖЛИВИХ РЕПЕРКУРСІЙ, ЯКІ ГДАНСЬКІ ПОДІЇ МОЖУТЬ МАТИ В МАЙБУТНЬОМУ ДЛЯ ЕВРОПЕЙСЬКОГО МИРУ.

У справі позички для Польщі, Галіфакс підкреслив, що ті переговори торкалися двох окремих справ. Перша торкалася експортових кредитів. Мін. Галіфакс із вдоволенням підкреслив, що вчора підписано порозуміння, що торкається 8 мілїонів кредитів для Польщі. Друга справа — це переговори у справі готівкової позички. Льорд Галіфакс жалує, що в тому випадку не можна було осягнути порозуміння такого, щоб парлямент міг був ще перед феріями ухвалити відповідний законний акт. Дискутувати про ті труднощі не є в публичному інтересі, але вони не спиралися зовсім на справі закупу зброї Польщею в чужих державах, поза границями Великої Британії. Труднощі у справі позички зовсім не вплинули на взаємини повного довіря, яке існує між обома державами.

Свою промову закінчив льорд Галіфакс такими словами: „В менті, коли розходимося на літні ферії, хоч як я того бажав би, не можу нікого заохотити, ЩОБ ПОЧУВАВСЯ СПОКІЙНИЙ ЩОДО СИТУАЦІЇ, В ЯКІЙ ТЕПЕР СВІТ НАХОДИТЬСЯ. ПОБОЮВАННЯ НЕ ОБМЕЖУЮТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО БРИТИЙСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА, ДУЖЕ МОЖЛИВЕ, ЩО ЧЕРГОВІ ТИЖНІ ЧИ МІСЯЦІ ВИЯВЛЯТЬСЯ ДУЖЕ КРИТИЧНІ. Далі міністр підкреслює шераз, що становище й політика Великої Британії зовсім ясна і він не має нічого додати, ні відняти від слів, що він їх виголосив перед місяцем. Одначе Галіфакс шераз підкреслює:

„Ми намагалися зробити становище Великої Британії кристалічно ясним, ми агресивних намірів не маємо. Наші союзи ми заключили без агресивних намірів. Одначе ми вважали за відповідне здефініювати подвійну ціль англійської політики, що з одного боку спирається на окресленню нашого становища супроти агресії інших, з другого боку нашої готовости співпрацювати над конструктивним устійненням мирного ладу, якщо насилля чи погрози насилля були би закинені. Ми зробили все, щоб скріпити чинники відстрашення від війни, тепер хочу палаті подати мою окрему просьбу на передодні розстання, щоб ми задержали спокій та по змозі обєдналися, щоб ми не давали віри переборщеним поголоскам, щоб ми не були надто певні себе, ані надто песимісти. Нарід обєднаний, який свідомий своєї сили, може з довірям ждати на все, що будучність принесе.

Тривожні вісті про ситуацію у Ґданську та рухи німецьких військ.

ПАРИЖ, 3. 8. Пані Табуї пише в Еврі багато про теперішню напружену ситуацію та про таємну військову підготову в Німеччині. Вона твердить, що в Берліні кількадесять тисяч нових резервістів дістали картки з покликанням на дні 14. і 15. серпня. На ті дні видало теж командування наказ поготовити всі вантажні та особові авта до військової диспозиції. Одночасно в Берліні проголошено нові розпорядки у звязку з протилетунською обороною Берліна та підготовою перед майбутнім бомбардуванням. Між мешканцями Берліна помітно велике затривоження дивними рухами війська та проголошеними розпорядками. Такі розпорядки видано теж в інших околицях Німеччини. Ці вістки потверджує теж Авас.

ФЕРСТЕР ДОМАГАЄТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ У ГДАНСЬКУ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. Ґданський кореспондент „Таймса" пише у звідомленні про демонстрації німецького моряцького союзу, які відбулися саме у Ґданську. Демонстрації були звернені проти Англії та Польщі. Підчас маніфестацій виголосив між ін. промову теж Ферстер, який домагався введення німецької фльоти до присталі у Ґданську.

Крім того згаданий кореспондент пише, що в останніх трьох тижнях спроваджено до Ґданська багато важких гармат із Німеччини. В Ґданську перебував німецький генерал Ергарт, який є мабуть командантом збройних сил у Ґданську. Вістки, які наспіли в останніх днях із Ґданська до Льондону, викликали сильний неспокій на льондонській біржі. Авас подає, що укріплення у Ґданську вже покінчено, на викінченні теж міст, що лучить Ґданськ із Прусами.

НА ТЕРЕНІ ГДАНСЬКА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ПРОБА СИЛ.

ПАРИЖ, 3. 8. „Ле Тан" пише, що з вчорашнього засідання в льондонській палаті ясно виходить, що всі кола англійського громадянства поважно побоюються, щоб найближчі тижні не принесли поважних політичних подій.

Останні вісти з Ґданська потверджують враження, що на терені Вільного Міста приготовлюється якась проба сил. Німці далі заявляють, що хочуть розвязати радикально ґданську проблему. Німці спекулюють на заломанню Польщі, як давніше спекулювали на хиткости Франції та Англії щодо інтервенції у конфлікті, який можна би злокалізувати тільки до справи Ґданська. Одначе часопис зазначує, що тут не йде тільки про справу Ґданська, але коли прийде до нового конфлікту, то йтиме про господарську й політичну незалежність Польщі, яка є засадничим чинником рівноваги в Европі. Обчислення Німеччини можуть щераз виявитися фальшиві у світлі подій і тоді справа буде обмежуватися до того, чи тотальні держави, вичерпавши всі політичні засоби зможуть ще відступити, щоб уминути катастрофу, чи теж під тиском всіх своїх помилок мусітимуть взятися за війну та зясувати собі з того справу, що вони мусітимуть її програти.

МАРҐАРИНА И НАПРУЖЕННЯ В ҐДАНСЬКУ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. У звязку зі загостреннями польського уряду у справі привозу маргарини та риб із Ґданська німецька преса, та зокрема ґданська почали гостру протипольську акцію, погрожуючи, що Ґданськ мусітиме шукати опертя в Німеччині.

Найхарактеристичніше, що фабрика маргарини „Амада" про якої саме продукти йде (польський уряд відкликав свого митного комісаря з тієї фабрики) належить до міжнародного тресту маргарини, якого членом є теж велике підприємство рідні Гадсонів. Зновуж членом тієї рідні є міністр Гадсон, який, як відомо намагався недавно довести до господарського порозуміння з Німеччиною підчас славної вже своєї розмови з німецьким представником радником Вольтатом.

В Парижі й Льондоні сподіються небавом дуже гострого протесту польського уряду перед ґданським сенатом у звязку з останніми подіями на терені Вільного Міста. На думку льондонських кол Польща не може допустити, щоб провокації, які постійно повторюються, мали прибрати якісь форми довершених фактів.

В Німеччині забракло бензини.

БЕРЛІН, ПАТ. У звязку з летунськими маневрами в північно-західній Німеччині та з вправами змоторизованих частин у східній Німеччині та із внутрішньо-комунікаційним рухом в Південній Німеччині та Австрії дається у знаки недостача бензини, якої продажа вже від кількох днів обмежена. Як кажуть поголоски, мають завести реґляментацію продажі бензини, як воно вже діється з іншими продуктами.

Частинна демобілізація в Голяндії.

ГАҐА, 3. 8. ПАТ. Голяндський міністр народньої оборони погодився на частинну демобілізацію покликаних до війська кінних та піхотинних артилеристів. Крім того він погодився теж на демобілізацію деяких покликаних до змоторизованих, саперських та гусарських частин. Демобілізація має відбуватися ступнево від сьогодні аж до 29 вересня.

Польська активність на Поділлі.

Львів, 3. серпня 1939.

З усіх трьох східно-галицьких воєвідств передовсім тернопільське є з давна тереном широкої плянової польської акції, яка змагає до того, щоб можливо у короткому часі більшість його населення стала польською і створила над Збручем живий охоронний польський мур. Започаткована ще з кінцем стол. польська організаційна робота обмежувалася головно до поширення сітки Товариства Школи Людовей (Т. С. Л.), що її вели тернопільські діячі Ян Заморський і Стан. Сроковський і до будови костелів та каплиць. Ініціятиву для тієї останньої дав бучацький парох кс. Громніцький, а перевели її львівські архієпископи Більчевський і Твардовський. Зроблено теж дещо і в організації Кулек Рольничих, але на загал польська економічна організація на селі не виказувала тоді ширшого розмаху і більших успіхів. І культурно-освітня й економічна організація польських селян на терені теперішнього тернопільського воєвідства стояла куди нижче і чисельно і якостево у відношенні до числа польського населення від аналогічних українських організацій. І польський політичний вплив на маси сільських римо-католиків в довоєнних часах не був рішальний, доволі значний голос мали там українці, а між нашими сільськими дівчами було тоді зовсім поважне число римо-католиків.

Сьогодні відносини змінилися основно. Приналежність Поділля до Польщі скріпила дуже значно польський елемент припливом зі заходу ріжнородних урядовців до міст і кольоністів до сіл. Відношення національних сил пішло в нашу некористь і є найбільше для нас некорисне з усіх просторів на схід від Сяну. Згідно зі статистикою з 1931 р. тернопільське воєвідство у своїх 17 повітах нараховує 1,600.400 населення, з того у містах 271.800 і у селах 1,328.600. Щодо віроісповідання було: римо-католиків 586.600 (36.7%) — з того у містах 102,500 (37.7%), у селах 484.100 (36.6%), **греко-католиків 872.000 (54.5%) — з того у містах 73.900 (27.2%), у селах 798.100 (60.1%),** жидів 134.100 (8.4%), з того у містах 94.200 (34.7%), у селах 39.900 (3.0%). Інакше виглядає національна статистика, що відбігає далеко від віроісповідної. І так було: поляків 789.100 (49.3%), з того у містах 158.500 (58.3%), у селах 630.600 (47.4%), **українців 402.000 (25.1%), русинів 326.200 (20.4%) — разом 728.200 (45.0%), з того по містах: українців 27.900 (10.3%), русинів 25.200 (9.3%) — разом 53.100 (19.3%); у селах: українців 374.100 (28.1), русинів 301.000 (22.7%) — разом 675.100 (50.8%),** жидів 78.900 (4.9%), з того у містах 59.600 (21.9%), у селах 19.300 (1.5%). Тут таємниця статистики, бо число українського населення (разом з руським, для якого статистика творить — як відомо — окрему рубрику) виносить в дійсности щонайменше стільки, скільки число греко-католиків, себто вона творить фактично абсолютну більшість населення, а не меншість, як виказує статистика. Повищі цифри подаємо для дальшої орієнтації у сучасному польському політичному пляні дотично тернопільського воєвідства.

Польську передвоєнну акцію тут тепер значно поширено і пляново усистемізовано, з окрема від 1936 р., коли розпочав діяльність Секретаріят Позумівавчи Польскіх Організацій Сполечних (СППОС) під проводом ген. Пашкевича. У першу чергу послідовно усувано зі сільських вселюдних шкіл українське народне вчительство, якого місце заняло польське вчительство, що сьогодні є головним рушієм польської акції в українському селі. Зредуковано теж майже до зера і державних урядовців-українців у містах. Села скріплено кольоністами при збереженні засади — ні пяди землі в непольські руки. До міст прийшов новий польський міщанський елемент зі західних воєвідств, крім цього систематично припливав тут перешколений для ремесла і купецтва польський сільський елемент.

В цей спосіб зростало постепенно число польських продукційних варстатів у містах і в селах при якнайширшій допомозі урядових кол не тільки у самій організації, але і у їх фінансуванні. Відложено на бік тромтадратію і надано справі основи поважної плянової праці.

Насамперед перевиховано і перешколено сільську молодь римо-католицьку у парамілітарній організації Стшелец, роблячи з неї польський авангард на селі. Сільський римо-католик переходив у польський національний актив, яким кермували польські бюрократи і старшини з міст. При рівночасному великому зрості української національної свідомости на селі, поглиблювався там і ширшав і національний антагонізм. Напрямні польської політики і сучасного режиму українське село на Поділлі не лише відчуває, але їх добре бачить та розуміє. Тут і джерело повстання і скріплення українських націоналістичних течій на селі з останніх літ.

До скріплення тих течій причиняється і послідовна ревіндикаційна акція, що її ведуть не тільки польські римо-католицькі духовники, але й урядовці всіх дикастерій, війти, писарі, учителі і поліція, піддаючи до підпису „ревіндикованому" заздалегідь приготовані друки за зміною обряду. Робить теж фермент акція кс. Мйодонського з основуванням гуртків загородової шляхти. Все те залишає дуже тривкі сліди на психіці нашої сільської людини, що бачить рівночасно усі перепони в статутовій діяльности українських легальних організацій, навіть таких, як діточі садки або хліборобський вишкіл молоді.

Ревіндикаційна акція та акція кс. Мйодонського мають у значній мірі емоціональний характер, натомість практичні наслідки на Поділлі має широка діяльність СППОС-у. Про її програму й успіхи говорено широко на зїзді 12-го січня ц. р. в Тернополі в приві міністрів, воєводів і генералів і заговорив недавно ще раз її керманич ген. Пашкевич. Ось її успіхи за два роки (1937 і 1938). На терені тернопільського воєвідства збудовано в тому часі у ріжних містах 13 торговельних домів з 210 крамничними і бюровими льокалями, основано 1.200 торговельно-промислових станиць, зорганізовано три школи купецької підготови і безліч курсів, врешті утворено „кресови фундуш", що нині має вже понад чверть міліона золотих капіталу для піддержки польського ремесла і купецтва. Поведено з ініціятиви СППОС велику акцію і для польської шкільної дітвори, для якої в часі теперішніх ферій орухомлено 1.000 вакаційних півкольоній на терені тернопільського воєвідства, що відповідають нашим діточим садкам. Рівночасно Рідна Школа тільки виїмково тут і там одержала дозвіл на створення свого садку, а є ціді повіти, де не одержано ніодного дозволу.

СППОС займався разом з ОЗОН-ом і недавніми комунальними виборами, які у тернопільському воєвідстві переведено так, що українську репрезентацію, особливо у волосних, а ще більше у повітових радах зведено до дрібної і безсильної меншости. Клясичним прикладом цього є збаражський повіт, де поляки „здобули" 64.1% громадських мандатів, 73.6% волосних і аж 95.0% мандатів до повітової ради — в повіті, де свідоме українське населення творить значну й абсолютну більшість.

Завдяки заходам ОЗОН-у і СППОС створено для тернопільського воєвідства окрему хліборобську палату, яка значно посилить польську акцію в терені. В осені ц. р. приходить до Тернополя скарбова палата з новою гурмою польських урядовців, з яких неодин стане до активної праці в рядах СППОС і ОЗОН-у. Обі ці організації роблять дальші безупинні заходи, щоб у Тернополі утворено римо-кат. епископство і окрему шкільну кураторію, що дозволилоб вскорі довершити немічені пляни цілковитого польського опанування тернопільського воєвідства.

Чи ця беззастережна польська супрематія удасться, залежатиме це від нашої постави і нашої доцільної акції.

Д-р Степан Баран.

Чи Швайцарія визнає СССР?

(Від нашого кореспондента).

Женева, 31. липня 1939.

Питання це поставили були на червневій сесії Національної Ради, яка прийняла таке рішення: „Запропонувати урядові переглянути питання відновлення відносин з Росією в інтересі нашого національного господарства". Референт дотичної комісії, яка зробила цю пропозицію, п. Біліе, заявив виразно, що треба розглянути виключно зиски, які могли б осягти експортові підприємства Швайцарії від дипльоматичного визнання СССР. Але крайні ліві партії, які поспішно підтримали цю пропозицію, зрадили своїми виступами в пресі і на зборах, що їх цікавить зовсім не господарський бік питання, а підготова совітської делегації в Берні. Свої політичні виступи вони маскують дуже зручно твердженнями, що Федеральна Рада жертвує інтереси швайцарського промислу політичним сентиментам, і запевняють, що визнання СССР збільшило б швайцарський експорт до цієї країни, і тимсамим зменшило б безробіття в Швайцарії, доречі дуже незначне.

Це твердження раз-у-раз повторюване робить деяке враження не лише на соціялістичних робітників, але і на деяких фабрикантів, зокрема в галузі годинникарства. Отже, щоб збити цю демагогію, мусять національні партії розглянути, чи визнання московського уряду справді могло б збільшити швайцарський експорт. Один з речників їх робить це в „Журналь де Женев" покликуючись на дотичну працю професора бернського університету, Марбаха, зрештою соціялістичного радника, яку він написав як звіт для робітників з галузі годинникарства і металюргії. Він сам гадає, що вигляди на експорт до СССР дуже незначні, і покликується на такий огляд:

	Довіз в Росії	вивіз у міліонах швайц. франків
1934	10,4	5,8
1935	10	5,6
1936	11,3	6,9
1937	13,6	7,4
1938	29	10

Раптове збільшення довозу з СССР в 1938. р. було явищем тимчасовим. Минулого року совітський урожай був такий великий, що уряд кинув на ринок збіжжя по незвичайно низькій ціні; Швайцарія скористала з цього, щоб поробити резерви збіжжя. В дійсности в минулому році в СССР урожай зовсім не був такий добрий, як це гадає соціялістичний швайцарський професор, спеціяльно на Україні була досить велика посуха, і московський уряд продавав в Европі збіжжя по ціні без порівнення нижчій ніж у межах держави, відбираючи його від голодного селянства, але це зрештою ані швайцарський уряд, ані швайцарських соціялістів ні трохи не журить.

Питання в тому, чи визнання московського уряду збільшить швайцарський експорт до СССР. Бельгія, яка визнала СССР в 1935. р., побачила, що її експорт упав з 12,9 міліонів у попередньому році на 11,3. Зрештою і французький експорт до СССР не збільшився по 1932. р. Отже навіть політична приязнь не збільшує розміру торговельних справ. Цей досвід у відносинах до московського уряду зробили і Злучені Держави Північної Америки. Статистика доводить, що господарські і фінансові причини спонукують СССР не розвивати, а скорочувати закордонну торгівлю. Совітський уряд купує лише те, без чого не може обійтись. Торгівля з СССР може відбуватися лише на основі компенсацій. Швайцарія ж не має ніякого заінтересування купувати від нього більше, бо збіжжя купувати вигідніше у Злучених Державах Америки, які є кращим покупцем швайцарських виробів. Те, чого СССР не може дістати ніде інде, він купуватиме і надалі в Швайцарії. Професор Марбах не сподівається, щоб совітський уряд змінив свої економічні засади для Швайцарії, але гадає, що не зашкодить зробити спробу та визнати московський уряд.

Проти цього наводить женевський денник багато політичних міркувань. Швайцарія видалила славну місію Бераіна і зірвала взаємини з СССР не з причин господарських. Навіть забуваючи про шкоди заподіяні Совітами Швайцарії приблизно на суму до одного міліярда франків, пограбоване і конфісковане майно належне спілкам і окремим особам, пограбування швайцарської легації та убиття канцлера Деса, можна було б виправдати відновляючи нормальні відносини лише тоді, якби не було більше причин, що викликали їх

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

зірвання. А так воно не є. Ніхто не може заперечити, що Москва лишається осередком комунізму, мозком, що кермує всюди приготуваннями до революції. Нема сумніву, що Комінтерн це одне з облич совітського уряду. Російська політика має два вигляди, — національний для оборони інтересів Росії і революційний поза її межами, щоб зміцнювати СССР, знесилюючи інші держави, викликаючи в них сприятливі для нього рухи. Досить переглянути історію останніх років, щоб ствердити, що СССР спровокував заворушення в багатьох державах, де він мав свої представництва. Уругвай, єдина держава Південної Америки, яка відновила відносини з СССР, мусіла зірвати їх, бо совітський міністр займався не дуже-то дипльоматичною діяльністю. Поки Москва лишається вогнищем революції, яку большевицькі керманичі сподіваються поширити на цілий світ, Швайцарія не відновить взаємин з державою, яка не поважає основ міжнароднього права. Комуністи спровокували вже в Ціріху, Женеві та по деяких інших містах досить заворушень. Совітська делеґація в Берні була б для них центром, з якого вони діставали б вказівки з Москви, а навіть інші речі. З господарського погляду нічого не покращало б, з політичного погляду прийшли б внутрішні ускладнення для Швайцарії.

Такі погляди швайцарських противників визнання СССР. Вони тим цікавіші, що під цими гаслами розвинулась у Швайцарії енергійна боротьба національних партій проти прихильників Москви, якої висліди будуть видні при майбутніх виборах до кантональних і федеральних установ, що мають відбутися восени. Цю боротьбу провадять на велику скалю на зборах, у пресі, на всіх полях господарського і суспільно-політичного життя. Між іншим друкують тепер у „Журналь де Женев" серію статтей під загальним заголовком „Образи соціялістично-совітського життя" ,які можуть відстрашити швайцарських громадян шукати зисків від політичного зближення з „великою соціялістичною державою", як називають залюбки большевики Совітський Союз. Боротьба Швайцарії проти московських впливів має тим більше значіння, чим більше ці впливи опановують Францію і Велику Британію. Внутрішні відносини в Швайцарії, положеній поміж трьома великодержавами не можуть бути байдужі для справжнього европейця, особливо для українця, що бере активну, хоч і наскрізь леґальну, участь у боротьбі Европи проти Московщини. Дотого ж внутрішні відносини Швайцарії не можуть не відбиватися на її закордонній політиці. А Швайцарія була досі зразком твердої невтральної політики супроти тих великодержав, що намагаються втягнути малі держави до союзу з Московщиною та поставити їх фактично на послуги московського імперіялізму.

М. Данько.

„ГЕРОЙ СССР".

Такий титул вводить декрет президії ради народніх комісарів СССР за визначні заслуги для держави. Можна його діставати кілька разів. За першим разом відзначений дістає медалю, за другим — його погрудця уміщують у його родинному селі, за третім разом те погрудця помістять у державній палаті в Москві.

ГІТЛЄР СТАНЕ „МАРШАЛОМ ВЕЛИКОЇ НІМЕЧЧИНИ"?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як подає берлінський кореспондент щоденника „Нюз Кронікл", німецькі провідні кола застановляються, який титул дістав би Гітлер на випадок війни. Вони погодились на титул „маршала Великої Німеччини", що відповідало б його ролі начального вожда збройних сил.

—o—

КАНДИДАТ РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Виконавчий комітет республиканської партії рішив поставити на кандидата у президентських виборах сенатора Роберта Тафта, який приняв кандидатуру. Батька Тафта вибрали американським президентом у 1908. році.

—o—

Б ІТАЛІЇ ЖИДИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ЖУРНАЛІСТАМИ АНІ НОТАРЯМИ.

РИМ, ПАТ. Появився декрет, який забороняє жидам займати становища журналістів та нотарів.

Жиди можуть виконувати інші вільні професії лиш у відношенні до жидів.

25 років тому.

ГІТЛЄР ПРОСИВСЯ ДО ВІЙСЬКА, А СТАЛІН РУБАВ ДРОВА НА СИБІРІ.

Чим були і що робили 25 років тому у хвилині вибуху війни Сталін, Гітлер, Мусоліні, Фош, Герінґ і т. д.? У варшавському **„Курієрі Польскому"** читаємо на цю тему:

Фош дістав 2. серпня 1914 р. нагле візвання вертатися з відпустки. Перебував у своїй хаті у Бретанії, де від довшого часу терпеливо піддавався лікуванню. Він був важко недужий. Щодня лікарі оглядали його, переконані, що недужий командант 20 корпусу має пораховані дні життя. Проте Фош перетримав ці лікарські заходи ще через два роки війни.

Петен мав у хвилині вибуху війни 58 років. Був полковником, командантом 33 полку піхоти в Аррас. За кілька днів мав перейти на еметитуру.

Далядіє був професором історії в ліцею Кондорсе. Як сержант резерви ставився 2. серпня 1914 р. в 31. дивізії. В часі війни авансував на капітана, дістав хрест та Почесну Леґію.

Гітлер 2. серпня 1914 р. іде до австрійського консуляту в Мінхені, де від двох років мешкає в одній кімнаті з якимсь інжиніром. Бідний реклямовий маляр воліє воєнне життя, ніж безустанну боротьбу за кусник хліба. Рішив добровольцем вступити до німецької армії. В дорозі до консуляту мучить його непевність. В Австрії вже два рази признано його як нездібного до військової служби: в роках 1910 і 1911. Він ставився 5. лютого 1914 р. третій раз перед комісією в найближчому прикордонному місті Зальцбургу. На військовому документі зазначено: „Нездібний до служби зі зброєю. Слаба будова тіла."

Та цим разом він хоче боротися за цісаря Німеччини і за 24 години його бажанню вволили. Гітлера приділили до 16. баварського полку, який небавком взяв участь у воєнних діланнях у Фляндрії. Щастя, яке тоді стрінуло Гітлера, найшло свій вислів у такому реченні, що він його кілька років опісля написав:

— Не соромлюся ще нині про це казати: перейнятий огнем шаленого захоплення, я впав на коліна та дякував Господу серцем повним вдяки...

Гітлер вийшов з війська як капраль.

Герінґ, молодий кадет з Карльсруге, став поручником піхоти. — Боєве хрещення переходить під Мільгавзеном. Одначе небавком, наслідком ревматизму суставів, покидає службу в піхоті і переходить до летунства.

Мусоліні в дні вибуху війни є шефом соціялістичної партії і начальним редактором партійного щоденника „Аванті". Між будучим фашистівським диктатором Італії та старшиною соціялістичної партії йде явна боротьба: Мусоліні є за інтервенцією, члени партії виступають проти того, щоб Італія ангажувалась у збройний конфлікт. У жовтні 1914 р. Мусоліні зробив постанову, що мала вирішне значіння в його каріері; поборюючи політику неінтервенції, покидає становище шефа редактора „Аванті", зрікаючись одночасно достоїнства председника соціялістичної партії. Цю зворотну хвилину свого життя Мусоліні схарактеризував такими словами:

— За тих два трагічні місяці мій ум перейшов цілу гаму сумнівів, неспокою та непевности...

Сталін довідався про вибух війни на засланні в далекій сибірській тундрі. Перебував там уже від року, пильно стережений. Залишився в Сибірі ще 3 роки, займаючись рубанням дров, варенням і виписуванням незрозумілих для наглядачів еляборатів.

Літвінов був у тому часі комівояжером у Льондоні.

Іден був добровольцем територіяльної армії. Сімнацятьлітнім хлопцем боровся на західному фронті. В окопах довідався про смерть брата у Фляндрії. В розпуці шукав смерти. Підіймався з розмислом понад окопи, але кулі минають його. Вертається з війни як капітан з медалею хоробрости.

Чемберлєн був занятий в тому історичному моменті адміністрацією Бермінґгем та своїми промисловими інтересами. Один з льондонських щоденників писав 2. серпня 1914 р.:

— Цілком нема виглядів на те, щоб п. Артур Н. Чемберлєн пішов у сліди свого батька, славного державника, недавно покійного сера Джо.

Розбудова британської воєнної фльоти.

180 НОВИХ КОРАБЛІВ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Віцеміністр маринарки Шекспір заявив у палаті громад, що небавом почнуть будову 180 нових помічних воєнних кораблів коштом 22-ох міліонів фунтів. Між проєктованими кораблями буде 107 травлерів, що рівночасно можуть закладати міни, 56 стежних суден, 10 мінометів, 6 помічних суден та 1 корабель-травлер.

З польської преси.

П. Недзялковський про польсько-українську співпрацю.

П. М. Недзялковський, навязуючи до комунікату ПАТ-а з 1. серпня про „арештування в кількох місцевостях південно-східних воєвідств" якогось числа „вивротових" діячів, приналежних до ОУН", лише в **„Роботніку"** з 3. 8., що — згідно з тим комунікатом

„справа арештованих знаходиться в ході **„нормальної судової процедури.** Серед увязнених можуть бути і зовсім невинні люди. Про вину чи недостачу вини вирішать суди Річипосполитої".

П. Недзялковський пробує з приводу того випадку підійти до української справи з засадничого становища. Він пригадує, що канцлєр Третього Райху Адольф Гітлєр рішив взяти у свої руки **всю українську справу,** маючи перед очима взірець з 1918 року — гетьманування Скоропадського під охороною німецьких штиків та політичні мрії ген. Людендорфа про південно-східну Европу (Україну, Крим, Дон, Кубань, Грузію) як „групу протекторатів" під німецькою командою. Гітлєр опирається на українські еміґрантські уґрупування, саме ті, що проголосили свою солідарність з ідеольоґією міжнароднього фашизму, і він мав довіря за часів істнування Карпатської України значної частини української опінії в Польщі. Віддачу українського громадянства Закарпаття мадярам міністр Гебельс намагається тепер виправдати тим, що це був „тактичний хід", який зовсім не змінив історичних плянів Гітлєра.

„І тут — пише п. Недзялковський — українська демократія стає перед лицем власної дуже великої відповідальности. **Чи можна вязати українську справу „на добру і лиху годину"** з планами і з долею міжнароднього фашизму? Видається мені неспірною річю, що і зі становища української демократії і зі становища потреб української справи як такої — **очевидно — не можна.** Знаменито розумію,з якими трудношами бореться українська політика. Адже українська справа є **одночасно** великою міжнароднью справою та внутрішньою справою низки держав. Звідси — легке повставання „орієнтаційних настроїв", з якими також ми — поляки — мали чимало клопоту перед 25 роками. Але „трудношї є на те, щоб їх перемагати"..

А тісна співпраця української демократії з польською демократією є — думаю — **справдішньою, зокрема сьогодні, історичною конечністю для обох народів.** І в такій співпраці трапляємо на значні перешкоди. Одначе „і перешкоди є на те, щоб їх перемагати".

Оскільки не помиляємось у політичній хронографії, то польська демократія, будучи майже 10 років при владі, або бодай маючи в тому часі вплив на польські політичні акції, нічого не зробила в інтересі „тісної співпраці української демократії з польською демократією". Нагод до цього було — хоч руками загортай. Коли ж п. Недзялковський, який промовляє в імені польської демократії, хоче бодай у цьому критичному моменті надробити занедбання польської демократії на відтинку українсько-польських взаємин, то повинен доказати це ділами.

Політична програма польських імперіялістів.

В часописі „**Наша Пшишлосьць**", органі „Звйонзку Польскей Мислі Паньствовей", помістив п. Юзеф Чарнецкі статтю, в якій закликає польське громадянство до зміцненої активности — з метою забезпечити Польщі перше місце в середущо-східній Европі, навіть якбй довелося повторити Ґрунвальд, і при тому подає такий „короткий політичний катехизм поляка":

„Поляк політично мусить бути максималістом".

„Польська воєцька відвага мусить гармонізувати з цивільною відвагою і в рямцях широкого політичного огляду мусить бути розрахована на далеку будучність". (

„Польща мусить мати державну організацію, яка відповідала б „озброєному народові".

„Народи литовський, український та білоруський, як автохтони, є спільними господарями („вспулгосподажамі") історичних земель польської великодержави".

„Засяг великодержавности Польщі повинен довести до створення:

а) великодержавного обеднання Литви, України та Білорусі в їхніх етнографічно-історичних кордонах і

б) блоку держав та народів, положених між морями: Балтійським, Адрійським та Чорним (Чехія, Словаччина, Мадярщина, Югославія, Болґарія, Румунія. Литва, Латвія, Естонія)".

Слід зазначити, що згаданий вгорі „Звйонзек" не має ніякого впливу на польську практичну політику.

Наслення німецької пропаґанди.

„**Польска Заходня**" звертає увагу на зміцнену хвилю німецької пропаґанди та на нові спроби залякування:

„Німецька пропаґанда знову зростає на силі. Радіо, преса і навіть почта (бо в останньому часі міністр Гебельс пішов слідами англійського політика Кінґ Гола і засипує Францію брошурами, що насвітлюють проблему Ґданська в гітлерівському дусі) стараються передовсім піднести на дусі німецьке громадянство. З тією метою німецька пропаґанда фальшує історію, скидаючи відповідальність за вибух світової війни на „англійську політику окруження" і намагається переконати німецький нарід, що... німецьку армію не перемогли. Роблять також з Італії найвірнішого союзника, промовчуючи її ролю в часі світової війни.

Ці намаґання зовсім зрозумілі з уваги на виразно мирові настрої німецької суспільности. Маси не бажають собі війни, навпаки: вони її бояться. А тимчасом влада Третього Райху підготовляє новий шантаж, інсценізацію якого в значній мірі утруднюють настрої суспільности.

Треба рахуватися, що під кінець серпня або в початках вересня будемо все ж свідками нових ходів Німеччини політично-військового характеру. Заповіджені на серпень маневри німецької армії на Шлеську та Моравах велять здогадуватися, що метою наступу Райху буде й цим разом Польща. Можна згори передбачити, що й тепер як і попереднью, цей удар не принесе німцям ніякого висліду. Просто — шкода заходів. Чейже німці могли вже переконатися, що Польща не дасть себе залякати, що війни не боїться, навіть війни сам-на-сам з німцями. Бо в польському громадянстві, зовсім навпаки, як у німецькому, живе воєцький дух".

Стріли в Тячеві.

„Мадярсько-румунські торговельні переговори в Сіная розвиваються — як пише „**АБЦ**" з 3. VIII. — як здавалося, нормально, віщуючи можливість узгіднення господарських інтересів обох країн, країн, що на жаль, мають багато спірних проблем. Одначе нечайна стрілянина біля Тячева знову перервала на якийсь час нитки, що їх звязувано. В цій хвилині супроти недостачі подрібних та певних інформацій трудно ствердити, чи прикордонний інцидент був тільки прикрим припадком, чи може кермувала акцією якась чужа рука. Одначе варто пригадати, що безпосередньо перед мадярсько-румунським конфліктом у закордонній та польській пресі появилася низка інформацій, що Німеччина знову спрямувала свої очі на Румунію і задумує натискати на неї через Мадярщину, яка наслідком внутрішнього ослаблення, через недостачу сильної армії, мала б величезні трудноші, якщо хотіла би протиставитися Німеччині. Ці повідомлення якимсь чудом зійшлися з інцидентом у Тячеві".

В кожному разі — пише далі „АБЦ" — навіть абстрагуючи від ствердження, хто повинен носить вину за події на мадярсько-румунському кордоні, треба тямити, що Румунія лежить на одному зі шляхів німецької експанзії. Бажання ним. завоювань сягає дуже далеко, бо аж до переорганізування всієї Европи під кермою Німеччини. Німці не замикають собі ніякої дороги, лишаючи всі шляхи отвором, щоб їх при нагоді використати. Маємо до зареєстрування **напрям через Ґданськ** на балтійські держави з метою зробити з Балтику німецьке море; далі **лінію експанзії на Балкан**, де першим етапом удару була б Югославія; опісля **стару концепцію Берлін—Багдад** і вкінці шлях через Словаччину, Мадярщину, Румунію **аж до Чорного Моря.**

„В кожному разі — кінчить „АБЦ" — стріли в Тячеві пригадали не тільки румунсько-мадярський конфлікт, але й тих, що бажали би з цього конфлікту користати".

Непромокальні плащі
від зол. 12·— у великім выбор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Вияснення міністерства скарбу

ПРО ПЕРЕГОВОРИ З АНҐЛІЄЮ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністерство скарбу повідомляє:

Після вступних розмов на тему британської позички для Польщі, на військові потреби, британський уряд запросив у червні польський уряд, щоб вислати до Льондону делеґацію на розмови у справі тої позички. Під час переговорів польська делеґація під проводом полк. Коца обговорила з британським урядом позичку у висоті 8,000.000 фунтів, яку Польща дістане у формі сирівців, машин та знарядля для продукції воєнного матеріялу в Польщі, крім того готового збройного матеріялу. Розмови у цій справі покінчені, дефінітивним і позитивним висліром. В останніх днях устійнено умовини тої позички: опрокентування 5% та 18-літні сплати з 2-річною каденціею.

Рівночасно польська делеґація перевела переговори над можливістю британської готівкової позички на приспішення інвестицій, звязаних з обороним промислом. З огляду на теперішні умовини англійського фінансового ринку ті переговори не дали змоги вповні заспокоїти польських вимог, тому переговори на тему готівкового кредиту перервано.

Умову у справі готівкового кредиту формально потверджено; негайно пічнуть її виконувати.

Чи британська повітряна фльота оборонить Анґлію

перед налетом зі Сходу?

ПЕРЕД ВЕЛИКИМИ ЛЕТУНСЬКИМИ ВПРАВАМИ.

На другий тиждень відбудуться великі вправи британського летунства. 600 літаків матиме завдання: не допустити над Анґлію 500 бомбовиків, які надлетять зі Сходу.

Японія не йде на компроміси.

„ПЕРЕГОВОРИ В ТОКІО ДАДУТЬ ВИСЛІД ЛИШ ТОДІ, КОЛИ АНҐЛІЯ ПРИЙМЕ ВСІ ЯПОНСЬКІ ДОМАГАННЯ."

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас розмови з директором Като з японського міністерства закордонних справ амб. Крейджі видвигнув домагання, щоб у переговорах не торкатись господарських справ, бо це дасть конференції більші виглядн на успіх.

Дир. Като рішуче відкинув те домагання, бо воно не годиться з духом порозуміння Аріта—Крейджі. Японський уряд уважає, що розмови дадуть висліл лиш тоді, коли Анґлія прийме всі японські домагання.

КІНЕЦЬ БЛЬОКАДИ КАНТОНУ.

Шеф пресового бюра японської адміралії заповів, що Японія скасує бльокаду на Перловій ріці та дозволить на плавбу до Кантону, застерігаючи собі право ввести опісля обмеження.

Вязень чи кандидат на міністра?

РОЗБІЖНІ ПОГОЛОСКИ ПРО ГЕНЕРАЛА ЯҐЕ.

Як подає паризький „Ексцельзіор", до еспанського уряду увійде при реконструкції більше військових. Між іншим якусь теку дістане ґен. Яге.

Урядові кола заперечують вістку, немовби того генерала арештовано; він — мовляв — уступив лише, щоб перейти на інше становище.

НАРАДИ ПЕРЕД РЕКОНСТРУКЦІЄЮ УРЯДУ.

МАДРИД, ПАТ. Мін. Сунер покликав до Мадриду генералів Яґе і Бероме, члена „фалянги" Кастілля та директора кредитового інституту Бенхумеу. Розмова з ними матиме звязок з недалекою реконструкцією уряду.

—o—

„ЛІНІЯ ЗИҐФРИДА" ЗНОВ ЗАГРОЖЕНА?

„Матен" приносить вістку, що рівень води на Рені піднісся; вода виступила з берегів та залила частину укріплень „лінії Зиґфрида". Декуди сапери висаджують у повітря бльокгавзи, розміщені у невідповідних місцях.

—o—

ТУРЕЧЧИНА ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МІЖ РУМУНІЄЮ ТА СССР?

Льондонський кореспондент паризького щоденника „Ексцельзіор" приносить сенсаційну вістку: Підчас візити румунського короля Карла у Царгороді та розмови з турецьким президентом дійшло до порозуміння, на основі якого Туреччина має піднятись посередництва між СССР та Румунією, щоб наладнати приязні взаємини між тими двома сусідніми державами.

Та місія має виглядн на успіх, бо Туреччина живе в дуже добрих відносинах як з Румунією так і зі Совітами.

—o—

ПОДАТКИ НА ФРАНЦУЗЬКИЙ ЗБРОЄВИЙ ПРОМИСЛ.

ПАРИЖ, АТЕ. Оголошено нові декрети з правом законів, які накладають дуже високі податки на французький збройовий промисл. Вони передбачують такі податки: коли зиск не перевищає 4% оборотового капіталу — 25% зиску; коли зиск є 6 до 10% оборотового капіталу — 75% зиску; коли зиск перевищає 10%, його цілого бере держава.

Крім того утворено премії для фабрик, які обнижать ціни та приспішать термін достави і введено одноцільне книговодство для всіх фабрик збройових матеріялів.

—o—

РОЗБУДОВА УКРІПЛЕНЬ ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ.

ВАШИНҐТОН, АТЕ. Палата послів приняла 666-ма голосами проти 144-ох законопроект про розбудову оборонної системи Панамського каналу, коштом 277,000.000 долярів.

—o—

ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА НА ПЕРШОМУ МІСЦІ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Сенатська комісія закордонних справ ухвалила законопроект, що дає фабрикам зброї право постачати воєнний матеріял республикам Латинської Америки. Ті достави стоятимуть на першому місці; після достав для американської армії, перед усіми іншими державами.

Економічний огляд.

Передумовини розбудови міста.

(ЗА МОДЕРНЕ ОЗНАЧЕННЯ МІЩАНИНА.)

Розвій нації залежить від взаємної гармонії і розвою поодиноких її клітин, коротко від розвою двох галузей і ділянок національного життя.

Одною з найбільш важних справ у нас є **гармонійне відношення стану села і міста.** Маємо тут на думці всі відтинки нашого життя, починаючи від культурно-освітнього, через професійний, тіловиховний, політичний і т. д. аж до господарського.

Ми селянський нарід і тому ми зправила і більше цікавилися селом, ніж містом Так силою чисельности селянського рільничого стану в нас, як і настановою суспільних верхів до розбудови та організації села, як і дальшу нашу скромність і відчуженість в місті — ми працювали завжди з думкою про село. Якимись легендами видаються нам сьогодні колишні дії — суспільно-національні, політичні, господарські — нашого міщанства по містах і його значіння в них. І як воно не дивно! Від часу отих великих міщанських успіхів ми посунулися під загально-національним оглядом далеко вперед. Але в містах ми пішли **далеко** взад. Коли йде про господарське життя, то тут сильно заважили чужі чинники, передовсім жидівство.

Велика динаміка нашого національного розвою, почата рр. 1917—20, була б нам дала змогу досі змінити вже бодай в поважній частині оцей негативний стан, якби ми зараз по війні були поставили це в плянї нашої діяльности. Тимчасом сталося інакше. Ми кинулися **організувати село** і то в першу чергу під господарським оглядом. Місто ми лишили лише як місце осідку деякої частини національного активу, що всю свою енергію витрачала на село. **Замість енергію до міста імпортувати, ми експортували її на село.** У висліді є такий стан, що **на селі ми досить сильні,** але в місті ми **цілком слабі.**

Треба старатися змінити цей стан принайменше на гармонійне відношення сили одного і другого відтинка. Відношення повинно бути радше відвернене. Місто з природи речі є центром, провідником загального життя. Тому місто повинно бути сильніше під господарським оглядом.

Хто має оце завдання виконати? Ніхто на це не відповідає. В останніх часах обсервуємо вже подекуди деяку поправу — настільки, що найбільш покликане і безпосередньо, так мовити, заінтересоване в тій справі середовище, **само міщанство зачинає пробуджуватися.** І так ми бачимо посилену від деякого часу акцію станового міщанського товариства „Міщанське Братство", дальше — реорганізацію Кооп. Банку Міщанський Союз Кредитовий у Львові, який сам сильно рушив уперед, що більше: зачинає підтягати за собою також і деякі слабі міщанські каси в краю. Згадати б тут хоча про недавній зїзд міщанських банків і дуже цікавий та цінний його хід.

Думаємо, що найцінніше саме оте пробудження самого міщанського середовища.

У початій праці міщанських середовищ хочемо зазначити один важний момент, а саме **цілком нове розуміння поняття міщанин.**

В нас досі уважали міщанином лише властиво напів селянина напів міщанина. Міщанином у цілому краю вважають того, хто мешкає в місті і має там бодай напів рільне господарство. Поняття міщанин у Львові досить неозначене. На всякий випадок — назагал уважають тут міщанином того, хто займається рільництвом або ремеслом і є власником нерухомости. Оба ці означення хибні.

Міщанином є той, хто в місті мешкає, а може навіть і той, хто хоче в ньому закорінитись. Тут будуть підходити **всі дійсні мешканці міста** і всі ті, які ними можуть стати, отже, що стараються про купно реальности в місті, закладають там якийсь варстат праці тощо.

Вузьке досьогочасне наше розуміння слова міщанин є одною з причин слабого нашого стану в місті. Наша інтелігенція, яка здебільша живе в містах, не почувається міщанським елементом і це велика причина лиха. Наш інтелігент вважає місто за своє місце осідку, але не вважає, що він нерозлучно з тим звязаний, де живе. Тереном своєї праці і діяльности він уважає часто село або і цілий край, а ніколи місто. Мусимо **змінити оту невластиву психіку нашого інтелігента,** який з таких причин почувається в місті лише перелетним птахом і тимсамим не виявляє здатности та охоти до розбудови міста — в якомунебудь напрямку.

Основними соціяльними елементами міста в нашій дійсности є:

1) міщани рільники (край),
2) професійна інтелігенція (більші міста)
3) ремесло,
5) промисл,
5) торговля.

Поза тими професіями губиться ще чимало інших дрібніших звань, які також незідлучно звязані з містом.

Вивести поняття міщанин з давнього заскорузлого середньовічного світу до модерного означення це основна передумовина, щоб подумати про розбудову міста. В нас досі поняття міщанин жахалися, не любили — як чогось нижчого і менше важного. Тимчасом міщанин це той, що рішає про характер міста. Від міщанина, від його якости — характеру і скількости — числа залежить майбутнє нашого міста, тимсамим і наша загально-національна доля.

Зрозуміння оцієї модерної-тяжкої правди серед нашого громадянства конечне.

Розбудувати місто може тільки міщанське середовище. Міщанином повинен ставати передовсім інтеліґент, який зжився з містом як своїм тереном праці, не тільки заробіткової, а духової, до якої він потребує цілої кляси рівних собі громадян.

М—н.

За здоровий сільсько-господарський кредит.

Остап Лушкий: СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ КРЕДИТ. Львів, 1939. Видання РСУК, стор. 45, форм. 14×21 цм., в тому портрет акад. Ст. Смаль-Стоцького.

Так воно складається, що до важких, затe яких важних для народнього господарства тем нема багато охочих. А такою для нас, селянського народу переважною, а для нас знову, як недержавного народу, якжеж важкою справою є саме сільсько-господарський кредит. Тому про інші роди кредиту, часто про них говорять на нарадах і зборах, неодне перо про них пише. А про сільсько-господарський кредит, найважніший для нас з огляду на найбільше число зацікавлених, якось тихо, чого доказом те, що такі книжки, як отся — у нас рідкість у порівнянні з числом публікацій на інші теми кооперативного господарства. Тимбільше цікаво взятися за цю книжку, що автор її — безпосередній керманич нашої кооперації, вдодатку від 30-и років кооператор-кредитовець і райфайзенівець не по уряді, а з глибокої віри і переконання, про що нераз можна було довідатись і з рефератів і з чималого письменницького дорібку. Автор присвятив цю книжку свому вчителеві у кооперативному ділі, батькові українського кооперативного, головно-ж райфайзенського руху на Буковині, акад. Ст. Смаль-Стоцькому.

Автор уводить зразу читача у поняття кредиту, пояснює повстання, значіння та діяння поодиноких родів кредиту, а потім спиняється на с.-г. кредиті, і то зорганізованому та готівковому, який найважніший для наших умовин. Дальше обговорює автор установи сільсько-господарського кредиту, спинюючись передовсім на „чуді Райфайзена", як називає етичні та господарські основи райфайзенівського руху. Автор уважає, що райфайзенки це „...ідеальний тип установи для селянського сборотового та середньоречинцевого інвестиційного кредиту". У дальшому розділі обговорює автор завдання сільсько-господарського кредиту, вважаючи, що його ціль — служити сіл.-господарській продукції. Тут кинені дуже цікаві, для провідників наших кредитових установ важні гадки про відношення с.-г. кредитових установ до своїх довжників — селян, про опіху над ними довжниками, що є рівночасно власниками установи та про межі, у яких с.-г. кредит є „здоровий".

Незвичайно цікаві є міркування автора над продукційним та інвестиційним с.-г. кредитом у наших умовинах. На питання, чи годиться уділювати хліборобам позички не на поліпшення продукції, а на утривалення їх стану посідання (докупно землі), дає автор ясну відповідь: „...Так, годиться, коли аґрарна структура, політичні умовини землеволодіння, популяційна і загально-господарська структура в краю такі виняткові, як тепер у нас". А про ці виняткові умовини наводить автор багато ясних і дуже цікавих чисел, які варто запамятати, бо вони щойно освітлюють якслід наші господарські обставини.

Щоб уділюваний установою с.-г. кредит був здоровий, треба знати потреби господарств у районі загалом, а кожного хлібороба чи його варстату праці, коли він позичає, зокрема. А для цього є конечна співпраця установ с.-г. кредиту 1) з нашою хліборобською корпорацією „Сільським Господарем" і його аґрономічним апаратом і 2) з кооперацією інших форм у районі, бо тільки тоді можна надіятися, що с.-г. кредит піде на своє призначення. Дальше автор обговорює використання с.-г. кредиту на збірні цілі хліборобів (кооперативний скуп с.-г. продуктів, переробка, продажа) та дає вказівки, як їх переводити.

У розділі „Сплата й забезпечення кредиту" обговорює автор між іншим також нашу конечність дійти до власної інституції довгоречинцевого с.-г. кредиту, бож инші її у нас нема. Це питання у нас таке важне, що заслуговує само на окрему сторінку. Обговорюючи сплату і забезпечення с.-г. кредиту автор слушно обстоює гадку, щоб зайво не омаювати себе і довжника, що довг є короткоречинцевий і все пролонгувати векслі, та щоб відразу визначувати реальні рати і реальний термін сплати, які для довжника можливі. Вкінці при коштах кредиту автор виступає проти неслушної маржі між відсотками плаченими від вкладок і побираними від позичок, підкреслюючи, що с.-г. кредити мусять бути дешевші, ніж торговельні або промислові кредити.

При кінці книжки подана статистика наших кредитових кооператив та їх праці.

Ми нарочно зупинилися ширше над змістом цієї книжки, бо він цікаво й переглядно обіймає цілість питання с.-г. кредиту. Книжка ця, хоч мала обємом, має такі добрі сторони: 1) дає ясні дефініції багатьох понять з ділянки с.-г. кредиту, 2) розяснює неясні, або у нашому житті хибно інтерпретовані питання; 3) розяснює ролю нашої с.-г. кредитової кооперації, звертаючи увагу на її дійсні завдання; 4) кидає сміливо пляни для розбудови нашого с.-г. кредиту, видвигаючи низку конкретних завдань (плянування, забезпека кредиту, установа с.-г. довгоречинцевого кредиту і т. д.).

Мало вийшло у нас в останньому часі книжок, які можна б так щиро поручити до прочитання і простудіювання, як саме цю. Бо вона конечна не тільки провідникам наших Українбанків та райфайзенок, але всім нашим кооператорам, аґрономам та всім народнім робітникам, що цікавляться господарськими справами нашого села.

Вкінці одне побажання: нема у нас підручника с.-г. кредиту, його теорії і практики. Може ця брошура стала б диспозицією для нього, а таким підручником автор зробив би велику послугу нашій кредитовій кооперації.

Д-р Евген Храпливий.

КРАЄВА ХРОНІКА.

ЯКІ БУДУТЬ ЦЬОГО РОКУ ЖНИВА?

Як виходить з обчислень Головного Статистичного Уряду, в половині червня ц. р. стан засівів був приблизно такий самий як в тому самому часі минулого року. Озиме жито таке саме як перед роком, пшениця трохи гірша, овес ліпший, ячмінь такий самий.

Є це обчислення „на око", отже дуже приблизні, але з них можна виносити, що коли буде добра погода, зокрема лишо не буде за багато дощів, урожай буде середній, може навіть добрий. При теперішньому стані збіжжа бере вже мало поживи зі землі, тому посуха ні слота не може мати на нього поважнішого впливу; знищити збіжжя може хіба град, злива, повені. Бульби представляються поволю гірше ніж минулого року з огляду на холодну весну; зрештою про урожай бульби рішає погода у липні та в серпні. Споживти збіжжя буде цього року таке саме, тому й вивозна надвишка не повинна змінитися. Засівна площа льону і конопель збільшилася на яких 10 відсотків під впливом весняної пропаганди за створенням поготівля сировців.

Сторінка без політики.

Таємниче племя у пралісах Парагваю.

Свіжо вийшла книжка французького дослідника Жегана Велкра п. з. „Цивілізація меду", в якій він звертає увагу на одне із найбільше первісних племен нашого глобу так званих „гуаяків". Вони живуть у 30-ти кільометрах від Вілла-Ріки другого великого міста Парагваю. Вони скриваються у пралісі, звідки приглядаються заїжджі міжнароднім поїздам, що проїзджають до Буенос Айрес. Коли вони зголоднілі — роблять те, що і тигри — кидаються на дичину або й на людину. Праліс, де вони живуть більше небезпечний, більше дикий і сумніший, як Сагара. На уліссях там непрохідні багна, де лежать поскручувані колоди зігнилих пнів і коренів. Хто стане на це трясовиння, западається в ньому. Повітря задушливе, повне отруйних комарів. При вершках чудових дерев такий густий бальдахим зелені, що зпоза нього не видко неба. Безліч ліян не залишає навіть місця для високих зігнилих дерев, щоб вони могли впасти на землю. Вони гинють сторчма, повні комах і черваків.

КАРЛИКИ СЕРЕД БАГОВИННЯ.

У цій околиці дощ іде безупинно. Клімат повинен тут бути підрівниковий, а всеж повітря тут проймає холодом. Грунт тут такий бідний поза лісом, що на ньому росте тільки одна рослина. Багато тут звірні, від ягуара аж до пекарі, своєрідного дика — і далі до малпи, кози і тапіра, якого шкуру не може пробити звичайна стріла. Багато тут птахів, але найбільше ос і бджіл, з яких деякі отруйні. Серед такого краєвиду живуть гуяки. Одні бронзові, ті, що мають доступ до сонця, інші виблідлошкові, що ніколи не виходять з темної гущавини. Ці лісовики — майже карлики, більшменш на метр пятьдесят завишики, з чого виходило б, що вони належать до старовинної раси; та можливе, що нужда спинила їх зріст, як це сталося з деякою частиною еспанського населення віками виголодженого. Гуаяки мають трикутне лице, чорні, досить великі очі, великий палець на нозі відокремлений від решти. Вони не живуть на деревах, а вилізають туди уживаючи до того спеціяльного приладдя.

ІХ ДОМАШНЯ ОБСТАНОВА.

І ті, що майже бліді, і ті, що майже чорні, живуть у вічному страху. Вони лякаються ягуарів, що їх зїдають, бика, що має роги, навіть псів, що мають за добрий нюх. Всіх інших людей вони убивають, вважаючи їх за звірів, що погано пахнуть. По величезному пралісі вони мандрують гуртками по 15—20 осіб, бо тільки громадою можуть виборотн собі поживу. Досі ще ніхто не схопив живого дорослого гуаяка. Звірина не вистачає їм на поживу, тимто вони годуються всякими дикими ягодами, навіть хробаками і гусільницями з дерев, які присмажують. Їх найбільше поширена і найкраща страва це мед, як у медведя. Всякі оси та бджоли складають його або на землі або на верхівях дерев чи у пнях. На дереза вилізають гуаяки драбинками сплетеними із ріжних пялунів, або зрубують дерево кам'яною сокирою. Рід і форма цієї сокири вказує, що вона більше первісна, ніж передісторичні знаряддя. Їх домашній посуд страшенно бідний: напів кошик напів глечик з якогось воску, що не пропускає воду, звичайні дзбанки зроблені з простої глини, що навіть не витримує на вогні, долотця і рильці з кісточок і черепашки замість мисчини. Вони не знають навіть гребеня. В їх волоссі повно всякої комашні, зате тіло чисте, бо щодня купаються в ріках. Не вміють ловити риби, ані гачком, ані сіткою, а тільки руками, зате вміють на всяку звірину закладати штудерні пастки.

ЛЮДИ, ЩО НЕ ЗНАЮТЬ ПРИКРАС.

Зброя їх примітивна. Мають тільки лук на 2 метри, та такий твердий, що тільки вони вміють з нього стріляти. Не мають ані шаблюк, ані добрні, ні ножів. Коли на гуаяків хтось нападає вони покидають все своє господарство, тікаючи тільки з луком і стрілами. У цьому вони зрештою подібні до найбільш культурних народів підчас війни. Їх прикраси дуже скромні: якийсь нашийник із зубів ягуара, або іншої звірини — це і все. У домівках ніяких рисунків, ніякої різьби, ніяких колірів, навіть своєї шкури не татуюють. Їх діти не мають ніяких забавок, навіть лялечок, які мають найпервісніші індіянські племена. Вони забавляються піском або камінчиками. Змалку вправляються у стріляннї з лука та випробовують свою силу в змагах. При цьому вони залюбки розмовляють і сміються. Їх цифри починаються від 2. „Один" значить у них „2 менше того, що бракує". Між 600 словами їх мови, дослідник не знайшов назви на тата й маму. Вони не знають ріжниць між членами рідні та іншими поза нею. Вважуться в пари по вподобі, без огляду на звязок крови. Вони не мають проводира; тільки той, що забиває тигра дістає шапку з його шкури. Жінки й чоловіки ходять зовсім голі, без ніяких перевязок.

СМЕРТЬ І ДІТИ.

Ґуаяки мають свою релігію. Вони ховають померлих скорчених у могилах і співають над ними голосіння, благаючи дощ, щоб зупинився. Дощ це їх найбільший ворог, більший від ягуара, бо він не дозволяє розвести вогонь, що є для них найбільш таємним богом, привезеним десь із далеких глибин Китаю. Дослідники первісних народів схиляються до погляду, що саме так виглядало життя найдавніших людей і що ловецькі виправи появилися у них багато пізніше. Під впливом страху вони уявляли собі життя по смерти, як щось зовсім фантастичне, а може й не думали про нього нічого. Схоплені діти ґуаяків не проявляли ніякого страху. Вони не жаліли, що розставалися із своїми, між якими імовірно не вміли відріжнити ні батька ні матері, не знаючи їх. Вони легко освоюються, слухняно йдуть за своїм паном, а смертельно бояться тільки псів, биків з рогами і вітру. Вони з цікавістю доторкаються усяких одягів і довго не можуть звикнути, щоб носити їх на собі. Коли дістають мясо зі сосом, то сос видушують із мяса на коліні, лякаючися, що це отрута. Зате вони легко бавляться з ріжними тваринами і слухняно наслідують все, що їм показати.

ПІД ВПЛИВОМ КУЛЬТУРИ.

Дослідник Веляр привіз з пралісу 5-тилітню дівчинку ґуяків, яку вивчив по французьки і еспанськи і післав до школи, де вона добре вчиться. Інша адоптована одною швачкою, що має нині вже 18 років, дуже працьовита і з охотою вчиться, а поводиться супроти чужих, як добре вихована европейка. Та трапилася й одна, що дійшовши до зрілого дівочого віку, покинула рідню, де виховалася, щоб жити зовсім свобідно за голосом своїх інстинктів. Хлопців ґуяків виховувати тяжче. Дозріваючи вони часто втікають з дому на кілька днів і не кажуть, де перебували. Один із них у 25-ому році життя помер на недугу, якої не можна було означити. Вчені вагаються сказати, чи ґуаяки це зовсім первісне дике племя, що залишилося на початковому ступні розвитку, чи може таке, що дійшовши колись до розвитку вироднлося і здичіло.

Як ірляндці ненавидять анґлійців.

Місіс Кетлін Клярк, вдову одного з вождів ірляндського повстання 1916 р. розстріляного англійцями, вибрали недавно льордом-мером Дебліна. По виборі вона відмовилась носити ознаки влади й уряду льорда-мера, а саме мантію і пірнач, бо це, як заявила, наслідування „осоружних британських звичаїв". Кілька днів тому Кетлін Клярк знову задемонструвала, що не хоче мати нічого спільного з англійським ворогом. На її приказ винесли з більшої салі засідань деблінської міської ради великий портрет англійської королевої Вікторії, що висів там багацько літ.

— Портрет королевої Вікторії — заявила льорд-мер Дебліна — це символ британської монархії, що ненавидить Ірляндію. Цей портрет — правдивий мистецький твір і я приміщу його у відповідному місці. Але королева Вікторія так ненавиділа Ірляндію, що я не можу допустити до того, щоб її портрет лишився у нас. Винесений портрет намальований в 1849 р. зображує Вікторію як молоду тоді ще жінку.

З життя на криголомі.

Капітан совітського криголому „Сєдов", що сам тепер знаходиться ледви 4 ступні від північного бігуна, описує життя корабельної залоги. Воно дуже одноманітне і що його сірину переривае тільки сніданок у 8-ій зранку, обід в 13-ій, вечеря в 21-ій. Очевидна річ, ці пори дня важко обсервувати вліті в полярній країні безпосередньо, бож сонце там зовсім не заходить. Температура в цій країні не дуже низька, так що холоду ніхто не відчуває. Моряками корабля — здебільшого вчені фахівці, які роблять поміри з обсягу астрономії, гравіметрії і магнетизму. Міряють теж дуже докладно глибину океану, яка була у травні 4,078 м. Відкрити мітичний полярний край, що мав би там знаходитись — немає надії. Єдиною розвагою в житті підбігунової експедиції є концерти орхестри та радіо.

Як убиратимуться жінки за 10 років?

Перед одним з льондонських трибуналів відбувався цими днями процес, в якому адвокат 7-літньої Маргарити Рози Спендіф домагався великого відшкодування для своєї клієнтки за шраму на нозі після автомобілевої катастрофи. На розправі можна було почути такий діяльог:

— За 10 років нинішня неморальна мода щезне і жінки знову зачнуть закривати ноги.

— Навпаки, за 10 років шорти стануть настільки популярні, що їх носитимуть не тільки на пляжі і підчас спортових ігор, але постійно...

— Невиключене, реакцію вже тепер відчуваємо.

— Говорите дурниці!..

Головним твердженням оборонця було те, що за 10 років Маргарита Роза Спендіф не зможе носити шортів через велику шраму на нозі. Зновуж оборонець протилежної сторони впевняв, що за цю шраму не можна домагатися такого великого грошевого відшкодування, бо за 10 років жінки і так будуть закривати ноги.

Суд станув по стороні Маргарити Спендіф. Суддя Іренґе заявив, що, на його думку, шорти не вийдуть з моди і засудив обвинуваченого на 500 фунтів стерлінгів (коло 12.500 зол.) відшкодування.

Людина, що „робить" погоду.

Д-р Амврозій Сайкс з Ню-Йорку, післав до премієра Чемберлена телеґраму, в якій пропонує „зробити" в Англії в серпні й вересні сонашну погоду. Якщо премієр погодиться на його проєкт, то він зараз може приїхати зі своїм знаряддям. Сайкс запевняє, що завдяки своєму знанню астрофізики йому дуже легко „вчинити" гарну погоду або „викликати" дощ. Уже пять літ він працює над своїм винаходом. Нераз і не два гірко розчаровувався, а вкінці діждався успіху. Тому два роки одне перегоново підприємство заплатило йому 5 тисяч долярів за „уладження" погоди в дні, коли були перегони. Недавно Сайкс показував свій винахід перед журналістами з Льонґ Айленд. — Мені зовсім не вижко „викликати" дощ — заявив він, розкладаючи своє знаряддя (радієві апарати, мікрофони, тощо). І справді за хвилину став накрапляти дощ. — Але, якщо бажаєте — продовжав Сайкс — так дощ перестане падати. І якби Чемберлен погодився, то міг би обійтися навіть без парасолі... Покищо Чемберлен ще нічого не відповів, мабуть тому, що в Льондоні звик до щоденних дощів, яким його столиця завдячує прегарну траву, а він сам ревматизм.

Населення Волині.

Волинське воєвідство таке велике, як станиславівське і тернопільське воєвідство разом, але населення має від них на третину менше. 1. квітня 1938 р. жило на Волині 2.343.400 мешканців; від 1921 р., отже за 16 років збільшилося воно майже на 800.000 людей, себто на третину. Найбільше населення має луцький повіт (331.000), далі ковельський (292 т.), рівенський (279 т.), кремянецький (260 т.), любомський (98.300), здолбунівський (128 т.).

З волинських міст найбільше Рівне (47.000), далі воєвідське місто Луцьк (42.000), Ковель (36.000), Володимир (30.000), Кремянець (22.000), Дубно (17.900), Остріг (14.000), Костопіль (10.000), Сарни (9.900), Здолбунів (9.700), Любомль (8.000), Олика, Горохів, Берестечко, Березне, Корець, Рожище по 6.000, Радивилів, Устілуг по 5.000.

Дипльоматичні переговори у Москві припиняться

НА ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ?

КОРОТКА РОЗМОВА НА КРЕМЛІ.

МОСКВА, АТЕ. У совітській пресі вперше появилася вістка, що до Москви приїдуть військові місії — британська та французька.

У московських політичних колах міркують, що на час переговорів з військовими місіями перервуть дипльоматичні переговори між Молотовом та амбасадорами Сідсом і Наджіяром. Найближча стріча обох амбасадорів та Стренґа з Молотовом відбудеться щойно після штабових розмов.

МОСКВА, АТЕ. У Москві відбулася ще одна розмова між представниками Анґлії та Франції і Молотовом.

Як твердять добре поінформовані кола, предметом розмови було устійнення програми військових розмов та дальші зусилля, щоб найти заодвільну дефініцію.

Розмова тривала 75 мінут; після неї не появився ніякий комунікат. Помітний оптимістичний настрій.

Американський протест у Токіо.

ЯПОНЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ 33 АМЕРИКАНСЬКІ МІСІЇ В КИТАЮ.

ТОКІО, АТЕ. Американський шарже д' аффер відвідав міністра без теки Йошізаву та вложив протест проти нападів на американських громадян у Китаю.

Рівночасно американська амбасада в Пекіні запротестувала перед місцевою японською владою проти бомбардування американської місії у Кіосен. Був це 33-ий випадок бомбардування американської місії в Китаю від 5-и місяців.

Мадярсько-румунські переговори йдуть дальше.

МІШАНА КОМІСІЯ РОЗГЛЯНЕ ГРАНИЧНІ ІНЦИДЕНТИ НАД ТИСОЮ.

БУКАРЕШТ. Радор повідомляє: Мадярське посольство повідомило румунський уряд, що мадярський уряд заборонив сплав дерева по горішній Тисі, доки не заключить навігаційної конвенції з Румунією. Тоді румунський уряд погодився продовжувати переговори в Сінаї.

Оба уряди порозумілись у справі мішаної комісії, що на місці розгляне обставини, які довели до інцидентів над Тисою.

Французькі соціялісти проти уряду.

ЧИ ВИСТУПЛЯТЬ СПІЛЬНО З КОМУНІСТАМИ?

ПАРИЖ, ПАТ. Виконавчий виділ французької соціялістичної партії приняв резолюцію проти урядового декрету, який відкладає парляментарні вибори на 2 роки. Тим способом уряд старається оминути контролі; він надуживає повновласти та старається приспати парлямент.

Резолюція заповідає кампанію проти постанови уряду, але не дає відповіди на пропозицію комуністів, щоб перемогти ту кампанію спільно.

Що писало „Діло" 50 років тому.

5. серпня 1889 року.

ЧЕСЬКІ НІМЦІ ЗАПОВІЛИ НОВУ АБСТИНЕНЦІЮ.

В 1891 році чехи постановили відсвятковувати сті роковини чеського промислу і в тій цілі мали влаштувати виставу, яка дала б образ розвитку чеського промислу за цілих сто літ. Проти такого задуму чехів виступили німці. Проти того виступили так німецькі промислово-торговельні палати зі своєю репрезентацією в Празі, а також і німецька промислова спілка. Нова абстиненція чехів викликала в півурядовій віденській пресі замітне невдоволення, а „Фремденблят" і „Пресса", хоч приказують німцям подекуди рацію, то всеж називають цей їх крок щонайменше непрактичним і нерозумним, не обіцюючи з такої їхньої тактики великого успіху.

НЕВРОЖАЙ.

З Богородчан пишуть нам: Виспіди цьогорічних жнив некорисні для нас таксамо, як для цілої Европи, що чимраз більше тривожить селян. У нас урожай не так дуже злий, а навіть в порівнянні з минулорічним може в дечім і ліпший. Правда, сіна й конюшини багато менше, але озимина добра, а особливо жито; ярина вже не така, овес і ячмінь теж слабші, але малощо гірші від минулорічних. Зате кукурудза, бараболі, біб, горох, гречка — добрі. Просо декуди дуже гарне, взагалі в пор'внянні до минулорічних зборів нема що нарікати. Зате в сусідніх повітах жнива вилали дуже лихо. З огляду на це нужда наших гуцулів буде велика.

ТЕЛЕФОН ІЗ ВІДНЯ ДО БУДАПЕШТУ.

Будова телефонічної лінії між Віднем і Будапештом вже пічнеться в половині цього місяця. Договір в тій справі між владою австрійською і мадярською вже скінчений.

Присилайте передплату!

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XI.

Тої ночі у Оляфовій хаті постановна Алян продовжувати життя по старій дорозі. Він не старався зменшувати трагедії, що зачепила його життя. Він знав, що її наслідок залишить вічний слід і що Марія Стендіш буде завсіди жити в його гадках, без огляду на те, що станеться. Та він не був такою людиною, щоб від удару, який чорною мрякою оповив усе його світовідчування, заниділа в ньому і померла якась неменше жива частина його духа. Перед ним лежали його недавні пляни і мрії про великі осяги. Хоч життя, що пульсувало в них недавно, начеб завмерло, та він здавав собі справу, що це тому, що його власний вогонь вигас на час. І він був свідомий життеої конечности відбудувати все наново. Передовсім він написав лист до Оленн Мек Кормік і вложив туди другий старанно запечатаний, з застереженням, що цей другий лист можна відкрити щойно, як знайдуть тіло Марії Стендіш. В листі він написав щось, чого ніяк не міг висловити словами в хатині Мек Корміка. Потім Алян умовився з Оляфом, щоб цей відвіз його на своєму судні „Норденї" до Севарду, бо корабель капітана Райфля продовжував вже далі свою подорож до Оналяски. Згадка про капітана Райфля примусила його написати ще один лист, де він розказав коротко подробиці своїх невдалих розшуків.

На другий ранок був він досить здивуваний, пригадавши собі, що зовсім забув про Росленда. Коли Алян залагоджував справи в 31 Банку, Оляф розвідався, що Росленд відпочивае вигідно у шпиталі і що нема чого боятись за його життя. Алян не думав про зустріч з Рослендом. Він не хотів чути того, що міг би йому про Марію Стендіш сказати Росленд. Лучити тих двоє в гадці, так, як він думав про неї тепер, було для нього святотатством. Він був свідомий того, що він змінився і була це досить дивна переміна давнього Аляна Гольта. Той давній Алян був би без сумніву пішов до Рослєнда навмисне з діловитим наміром прослідити справу до дна, щоб доказати, що в тому нема ніякої його вини і оправдатися у своїх власних очах. У самообороні він дав би був Рослєндові нагоду розвіяти холодними фактами і доказами те хвилювання, що повстало в його душі несвідомо. Але новий Алян протиставився такій методі. ством. Він був свідомий того, що він змінився нести його з собою, бажав, щоб воно жило в ньому.

Вони виїхали з Кордови вчасно пополудне та при заході сонця стали на попас на краю залісеного острову, на милю або дві від континенту. Оляф знав цей острів і вибрав його з якихось власних мотивів. Острів був дикий, оживлений гамором пташок. Оляф любив пташки. Також Аляна розважив їх радісний щебіт та цвірінкання, що доходило із гніад. Він вхопив сокиру і вперше по сьомі місяцях його життя вживали нею. А старий Еріксен, що роками жив таким життям півночі, розкладав вогонь посвистуючи голосно і пробував щось підспівувати у свою бороду. Для Аляна був це неначе початок повороту домів. Здавалося, віки проминули від того часу, коли він так само припікав вудженину в металевому казані та чув булькотіння кави на вугликах під вільним небом, серед таємничого смерку на лісній царинці, між деревами. Нарубавши дров, Алян набив свою люльку і сидів приглядаючись, як Оляф пильнував напів упеченої вівсяної паляниці. Це нагадало йому свого батька. Мабуть з тисячу разів вони обидва таборували ось так в часах, коли на Алясці щойно почались розсліди, та не було ще ніяких мап, з яких можна б було довідатись, що знаходиться поза найближчим гірським ланцюгом.

Оляф чув, що на ньому тяжіло трохи відповідальности лікаря і по вечері він сів опертий плечем об дерево та росказував про давні дні немов про вчорашні і передучорашні, якто в тих часах завтрішній день все розбуджував надії на той горнець золота, що закопаний на кінці веселки, за яким Оляф гонив тридять років. Саме тиждень тому, казав Оляф, скінчив він 60 років і починав сумніватися, чи варт лишатися довше на берегах Кордови. Його манив Сибір, цей заборонений світ таємничости, пригод і велитенських нагод. У своєму захопленні Оляф призабув Алянову трагедію. Він кляв усі заборони, що не допускали американців на територію Сибіру. Там, кажуть, знаходиться більше золота, ніж можна навіть у мріях сподіватися знайти його на Алясці. Навіть гори і ріки там не мали ще назв... Якщо йому доля дозволить прожити ще кілька років, то він піде шукати свого щастя в горах Становое і поміж племенами чукчів. Він пробував цього вже двічі від часу смерти свого давнього приятеля, та двічі його прогнали. На найближчий раз він знатиме вже як братись до цього і він запрошував Аляна, щоб цей ішов з ним.

Було цікаво розмовляти про край такий близький, що дістатися до нього можна за час одної ночі через шийку моря Берінга, а проте такий заборонений як святі високорівні Тибету.

Розмова розбуджувала давні бажання в Аляновій крові, бо він знав, що з усіх незаселених окраїн Сибірська остання і найбільша, та що не лише поодинокі люди, але цілі народи будуть здобувати її. Алян бачив як червоний жар вогнища яснів відблиском у Оляфових очах. (Д. б.)

Французька преса закликає до поготівля.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Італійські маневри на західній границі та німецькі маневри на східній границі, таємничі вістки про концентрацію військ, голоси німецької преси та закордонна пропаганда — пишуть паризькі щоденники — не можуть приневолити Франції дзвонити зубами та відступати зі страху. Тутешня опінія засвоює собі справу, що ні на хвилину не можна припинити чуйности й закинути воєнне поготівля. Проте політичних тез та військово-політичної складної тактики Німеччини не беруть поважно.

Ті настрої ілюструє стаття в „Парі Міді". Автор статті порівнює величезні воєнні приготування Німеччини з актуальним конфліктом у справі фабрики „Амада". Ось до чого довела війна нервів, до селедця і маргарини. **Німецька політика намагається створювати доконані факти у Гданську, але у вижиданні тих фактів треба задержати готовість.**

Ціла паризька преса згідна в тому, що становище „держав миру" повично бути в цій хвилині незвичайно енергійне. Католицький часопис „Льоб" твердить, що Франція вдержує спокій у протилежности до Німеччини й Італії та що вона рішена не дозволити, щоб шонебудь накинено світові під загрозою сили.

—o—

НЕДІЛЯ 6. VIII. Ц. Р. ГОД. 5 ПОПОЛУДНІ — ГРИЩЕ ПОГОНІ

Товариські змагання копаного мяча

В год. 3.15 попол. попередять змагання СТРІЛА (ЖОВКВА) — УКРАЇНА II.

Гарбарня - Україна

(Краків)

Сербсько-хорватський компроміс.

ЗАГРЕБ, 3. 8. ПАТ. Безпосередньо після повороту регента Павла з Англії сподіються тут важних політичних подій. Остання стріча премієра Цветковича з провідником хорватів д-ром Мачеком під Карловачем у Хорватії дала змогу перемогти головні труднощі в порозумінні. Авас повідомляє на підставі вісток від добре поінформованого хорватського діяча про кілька подробиць компромісу. В першу чергу територіяльні проблеми за взаїмною згодою зведено до найпростіших питань, без ніяких другорядних чинників. Справи поділу Боснії та її автономії від тепер не будуть торкати. Справу поділу компетенцій між майбутньою хорватською бановиною та центральним урядом полагоджено компромісово, признавши державні потреби та хорватські аспірації.

—o—

Агітація за словінєським і хорватським протекторатом.

БІЛГОРОД, 3. 8. ПАТ. Сербський суд засудив кільканацятьох німецьких агітаторів, які працювали в околицях Марібору та в самому Марібор і на 6 місяців вязниці. Ті агітатори потирювали серед нечисленної в тій околиці німецької меншини та серед словінців поголоски, що небавом хорвати і словінці опиняться під німецьким протекторатом. Агітатори грозили теж репресіями на випадок створення протекторату тим, що тепер виявляють протинімецьку орієнтацію.

—o—

Англія забезпечується далі в Гібральтарі.

БЕРЛІН, 3. 8. ДНБ подає вістку із Гібральтару, що тамошня англійська влада видала несподівано гострий наказ всім промисловим підприємствам, варстатам і фабрикам на західнім побережжі Гібральтару опорожнити негайно свої будинки. Це торкається всіх фабрик від еспанської пристані Альжесірас. Цей несподіваний розпорядок викликав сильне схвилювання та негодування в Гібральтарі. Імовірно на терені біля міста Лялінеа хоче британська влада побудувати летовище для безпосередньої сполуки Гібральтару і Мальти з Льондоном.

Румунія покличе 10 річників під зброю.

ЛЬОНДОН, 3. 8. Англійська преса повідомляє з Букарешту, що в третьому тижні серпня Румунія матиме вже 800 тисяч вояків під зброєю. На той час покличуть 10 річників. Вправи відбудуться цього року два місяці скорше, ніж звичайно. Тереном маневрів буде Трансильванія. Восени відбудуться теж великі маневри турецької армії у Тракії та на пограниччі Болгарії.

ФРАНЦУЗЬКА И АНГЛІЙСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ВИЇДЕ В СУБОТУ ДО МОСКВИ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Французька військова місія прибуде завтра, значить у пятницю до Льондону, щоб там навязати контакт з англійською місією. Французьку місію веде ген. Думан. В суботу англійська та французька місія відплинуть спільно кораблем до Ленінграду, куди прибуде корабель в середу. З Ленінграду виїдуть обі місії залізницею до Москви.

БЕРЛІН, 3. 8. ДНБ подає, що совітський уряд визначив уже пятичленну комісію військових, яка вестиме розмови з англійською та французькою місією. Провідником совітської місії визначено маршала Ворошилова.

—o—

ЯК ЧЕМБЕРЛЄН ПЕРЕБУДЕ ВІДПУСТКУ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Коли завтра парламент розїдеться на ферії, премієр Чемберлен виїде на південь до Чекерс, де залишеться на вікенд. Відтак він виїде приблизно на два тижні до Шотляндії, щоб віддатися своєму улюбленому спортові, риболовству. В Шотляндії премієр буде вдержувати постійний телефонічний звязок із Льондоном і на випадок потреби негайно повернеться. В кожному разі повороту премієра Чемберлена сподіваються в Льондоні коло 20. серпня. Він приїде тоді, щоб відбути важні наради з чільними представниками англійського уряду.

—o—

ВІДВІДИНИ НІМЕЦЬКИХ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ У ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. У днях 5—15 серпня німецька фльотиля підводних лодок у складі 8 одиниць зложить неофіціяльні візити у шведських пристанях Сундваль і Гефле.

—o—

Дрібні вісти.

— Американський сенатор-республиканець Оміо заявив, що він буде кандидувати при виборах на президента в 1940 р.

— В Шанґаю арештувала італійська стежа маринарки 26 китайців узброєних у кріси. Китайці твердили, що вони є прибічною охороною Ванчінвея. Китайці намагалися ставити спір і забарикадувалися в китайській школі, яка міститься в італійському відтинку міжнародньої концесії. Китайців розброєно й арештовано.

— В Єрусалимі померла від ран, що їх зазнала підчас вибуху бомби в тамошній радіовисильні спікерка тієї радіовисильні Вайсенберґ.

— Під Рангуном згорів німецький літак підчас катастрофи. Літак летів із Банкоку до Берліна. Імовірно ціла залога літака згинула.

— Німецький летун Гайнц Ґаблер побив на одноособовій двомоторовій машині світовий рекорд довжини лету для тієї категорії машин. Без причалювання переїхав він із Фрідріхсгафен 1.900 км. до Венес у Швеції за 14 і пів години. Попередній рекор мав американець.

—o—

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Праця і надхнення.

(Докінчення).

Правда і те, що жити як статистик чи поліцай з настороженим пером, замість із усіма змислами та нервами нудно, — може це і відбирає спромогу сприймати враження. Письменник, що з усього хоче добути матеріял для якогось твору може легко перемінитися у невражливого реєстратора-графомана. Та і не треба боятися скирти матеріялів; їх можна кожної хвилини відсунути на бік, підчаючися струмові вражінь, що скристалізувалися в памяті, може саме тому, що ми їх колись примітивували на папері, з остраху, що їх можемо забути. Кожний письменник сам мусить здати собі справу, на які враження в нього память найбільше загострена; напр. талант „зоровий" може бути зовсім нечутливий на прикмети мови і мусить „виписувати слова", як школяр.

Найкращі лекції письменської техніки знайдете у життєписах деяких письменників. Шукайте між ними такого, що найбільше підходить до Вашої вдачі і пробуйте — не наслідувати його.

Усі вони витворюють собі звички працювати в якомусь своєрідному настрою і цей настрій, наче іскра паде на призбираний стрільний порох, щоб вибухнути. Ви мабуть чули, що Шілєр пянів від запаху зігнилих яблук у своєму столику, Ґете при праці залюбки клав собі на голову компреси з вина, Уайльд обставляв себе предметами, що належали до славних людей. Одні вживали як спонуки горілки, другі міцної чорної кави чи чаю, треті гашишу; Марк Твейн працював тільки в теплому ліжку, Золя щодня в означених годинах зранку до полудня, більшість поетів тільки вночі серед повної тиші, деякі тільки досвіта. Коли зібрати кількасот прикладів то побачимо, що письменники працюють не інакше, як малі урядовці або великі підприємці, професори або мільонери, з „гарячою головою" і на холодно, одні в точно означених годинах, другі тільки в якихсь періодах, безупинну до повного виснаження, ще інші мусять шукати кращої-годи сприятливого відпочинку. Крісло або стіл, то якого ми звикли, навіть відповідна якість паперу, його колір чи розмір витворюють у нас заохоту писати. Я охотніше готов позичити чужому свою щітечку до зубів, ніж найближчим своє перо, яке після двох-трьох днів вигладжується від паперу, наче бритва від ременя.

Журналісти чи письменники скажуть Вам, що „надхнення" родиться в них найчастіше тоді, коли вони вхопили за перо. Це теж одна зі звичок. Здається, що найбільша проблема письменської праці в тому, як уміти відріжнити рутину витворену звичкою від тих рідких просвітків, коли погляд на світ забарвлюється новими кольорами і пересуває дотеперішні сполуки.

Може найщасливіші ті, що можуть працювати по вподобі скріпа, без огляду на середовище й атмосферу, незалежні від звичок, не відчуваючи, що працюють, то знову не відчуваючи потреби працювати, коли затужили за дозвіллям. Бувають такі „надхненики" (чи звичайні репортери), що одним і тим самим віддихом уміють схопити якусь небувалу пригоду, якусь неймовірну тему і неймовірний гонорар.

НОВИНКИ

5 СЕРПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 23. липня 1939,
Трохима і інш. мч.
Лат. М. Б. Сніжної.
Сонце: схід 3.58, захід 19.01.
Місяць: схід 21.22, захід 9.50.

Завтра: 6. серпня. **Неділя.**
Ст. ст. 24. липня 1939.
10 по сош. † Б. і Гл.
Лат. † Пр. Г.
Сонце: схід 4.00, захід 18.59.
Місяць: схід 21.48, захід 11.06.

—o—

— Лікар **Володимир Лазорко**, вернувся і ординує у внутрішніх недугах вул. Мучна 19 (бічна Личаківської). Доїзд трамваєм ч. 1 або 8.

— **Др Роман Осінчук** перепровадився з вул. Асника 2 на вул. Личаківську 34. І. п. і виїхав на тритижневий відпочинок.

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Примусова реєстрація.** На мурах міста Львова появились у четвер 3. ц. м. оголошення воєвідського Фонду Праці з зазивом до осіб обох полів від 17. до 60. р. життя, щоб зареєструвалися. Реєстрації підлягають умові і фізичні працівники багатьох ділянок промислу і ремесла. Оголошення подає подрібний спис професій, працівники яких підлягають реєстрації та адреси льокалів, де слід зголошуватися з документами.

— **Ціни овочів та збіжжа.** Цього року зародили яблуні та груші дуже гарно; вже від 10-ох років не було такого урожаю. У подрібній продажі кільо дрібних грушок та компотових яблок коштує 30—35 сотиків, кільо десерових яблок або грушок — 40—80 сот. Також жнива випали в цілій Европі добре, а що поодинокі держави поробили припаси збіжжа, ціни обнизилися. Минулого тижня платили у Льондоні за корець пшениці 9 золотих — такої низької ціни ще не нотовано.

— **Зливний дощ з градом і громами** перейшов над Львовом у четвер пополудні. Град величини ліскового горіха заподіяв шкоди в городах і садах. Одночасно вода залила багато вулиць і дісталась до нижче положених помешкань.

— **Нападають в білий день.** В середу 2. ц. м. вполудне невідомий напасник напав у брамі дому при вул. Осолінських ч. 13 на Наталію Чертіжову і ударив її кулаком між очі так, що нападена жінка впала на землю. Тоді грабіжник вирвав нещасливій жінці торбину з рук і почав утікати. На крик нападеної грабіжник кинув торбинку на вулиці, з якої витягнув портмонетку з 4 зол. і побіг вул. Зіморовича, Сташіца та Хорущини, де вдалось йому пропасти без сліду. Прохожим, які намагалися зловити грабіжника, погрожував ножем і тому ніхто не зловив його. В торбинці, яку кинув напасник на вулицю було 180 зол.

— **Кровавий напад на пшодовніка поліції у Львові.** В одному з ресторанів при вул. Зблікевича був „пшодовнік" поліції Казимир Ржепецький в цивільному одінню. По 12-ій год. К. Ржепецький вийшов з ресторану, а за ним пішли три невідомі мужчини і почали провокувати його. Заки „пшодовнік" встиг вилеґітимувати їх, напасники кинулись на нього з ножами і важко його покалічили. Раненого відвезла каритка рятункового поготівля до шпиталю. За напасниками шукає поліція. Тло нападу невідоме.

— **Львівська хроніка.** Невідомий злодій витягнув з кишені урядовця Я. Пашковського (вул. Короля Ліщинського ч. 35) на Головній Пошті у Львові 170 зол. — Біля бюра „Орбіс" на Марійській площі невідомий злодій витягнув В. Тененбавмові з кишені камізельки золотий годинник, вартости 600 зол. — В помешканні при вул. Мучній ч. 50 служниця Ст. Менів напилася денатурованого спірту, щоб скінчити самогубством. У важкому стані відвезли її до шпиталю. — Підчас забави в помешканні А. Подольської (вул. Ленартовича ч. 11) побились два робітники: А. Жулинський та Я. Вітик, яких відвезла каритка рятункового поготівля до шпиталю. — До помешкання І. Пришляка (вул. Закладників ч. 2) вліз крізь відчинене вікно невідомий злодій і вкрав убрання вартости 320 зол. — Підчас земельних робіт при вул. Пйонтаків земля присипала 40-літнього робітника Чайковського, якого відвезли до шпиталю. — При вул. Замарстинівській занедужала нагло 23-літня робітниця Г. Пйотровська, яка вийшла в трамваю і впала непритомна на землю. Її відвезли до шпиталю.

— **Влом до кооперативи.** В ночі з вівторка на середу невідомі вломники дістались до української кооперативи в Буківську, якої беріг нічний сторож. На крик сторожа злодії кинулись до нього, накрили йому голову мішком і забрали з каси кільканацять золотих та товарів на суму кількадесять зол. і втекли.

— **Краєва хроніка.** З молочарні в Магерові злодії вкрали 200 л. сметани з баньками. Поліція арештувала злодіїв. — Зі Сяну вирятував 19-літній Богдан Новак у Перемишлі двох мужчин, які почали тонути: Я. Біля та Й. Лапінського. — На терені Синевідська Вижнього поїзд наїхав на віз Івана Миханишина у хвилині, коли він намагався переїхати через залізничий шлях зі збіжжам і вбив оба коні. Миханишин вийшов з цього випадку здоровий. — Підчас митної ревізії в Залучу Хаїм Калушинер з Варшави всунув 5 зол. митному урядовцеві Ст. Твороґові, щоб він не переводив у нього ревізії клунків. Одначе урядовець таки перевів ревізію і знайшов два метри тканини, яку Калушинер віз з Палестини, за що стрінула його гривна 70 зол. Крім того окружний суд у Коломиї судитиме його за намагане підкупство урядовця. — При вул. Чарнецького в Коломиї почало горіти нагло авто нотаря Володимира Рудницького з Обертина. Заки приїхала пожежна сторожа авто згоріло.

— **Погоня за злодієм у Самборі.** Минулого понеділка 31. м. м. поліційний агент Таркевич зустрінув на вул. Пілсудського у Самборі відомого злодія Грабовецького, б. студента університету, який почав утікати через городи. Поліційний агент зіскочив з розера і почав здоганяти злодія. По дорозі Грабовецький почав стріляти з револьвера, щоб не допустити до погоні за ним деяких прохожих. Одночасно почав стріляти поліційний агент і зранив Грабовецького в ліву руку. Одначе злодієві таки вдалося втекти недалеко т. зв. залізничої рампи.

— **Власник камениці злодієм.** Перед судом у Тарнові відбулася розправа проти Йосифа Гондкевича, власника двох великих каменниць у Ченстохові та Г. Вечорковської з Ченстохови, які крали портмонетки та портфелі підчас похоронів, празників та інших подібних нагод. Обоє їздили на „гостинні виступи" майже по цілій Европі. Суд засудив Гондкевича на 1 рік безоглядної кари вязниці, його спільничку на 6 місяців вязниці.

— **Таємна крадіж 17.200 зол. в Польському Радіо в Лодзі.** Перед трибуналом окружного суду в Лодзі відбувалася вдруге розправа проти радіотехніка В. Клімонтовича, якого поліція арештувала під замітом присвоення 17.200 зол. Ці гроші дістала невідома особа в касі Банку Господарства Краєвого в Лодзі предложивши чек Польського Радія в Лодзі і підписуючись на чекові прізвищем „Мурин". Одначе Клімонтович виказав свою невинність і тоді прокуратор підчас наради трибуналу наказав арештувати присутніх на салі розправи управителя адміністрації П. Р. в Лодзі Яєтшембовського, касієра Ленявського, касієра Банку Господарства Краєвого Шора та Ст. Петшицького під замітом крадежі згаданих грошей.

— **Дві летунські катастрофи.** Недалеко Хунґуера у провінції Маляга упав у середу вечором військовий літак. У катастрофі згинули три члени залоги, між ними пор. Рікардо Морато, брат відомого еспанського летуна. — Перуівянський літак, що летів з Риму до столиці Перу Ліми, почав нагло горіти недалеко місцевости Аземмур у Мароко. Летун полк. Каха і механік Іказа згинули, радіотелеграфіст врятувався, вискочивши з легкопадом з літака. Спадаючи на землю радіотелеграфіст зломив собі ногу. Літак вилетів з Риму до Казаблянки, звідкіля відлетів у напрямі Зелених островів. По дорозі дійшло до катастрофи.

— **Дві самоходові катастрофи.** На дорозі між Хаєн і Педеро упав з великого насипу на закруті дороги автобус, яким їхали до Хаєн молоді хлопці і дівчата, члени Фалянги на організаційне свято. В катастрофі згинуло 8 осіб, 6 було важко ранених. — В Чічуаява у Мексику ударився автобус з вантажним автом. У катастрофі згинуло 7 пластунів, 20 було ранених.

— **Другий летунський шлях до Европи.** Незадовго відкриють другий летунський шлях між Америкою та Европою. Літаки будуть кружляти на шляху Ню Йорк—Бордо понад Атлянтійський Океан. Літаки американського летунського т-ва закінчують тепер пробні лети.

— **Вінчання 106 подруж.** У Монтреалі взяло одночасно шлюб 106 подруж канадійських французів. Одно подружжя приступало перед епископом Готіє, перед кожною іншою подружою парою стояв священник. Єпископ ставив питання молодим подругам крізь голосник, на яке всі одночасно давали відповіді.

— **Історичний замок для ген. Франка.** Історичний замок князя Валенсії недалеко Ескурія-лю відновлюють від кількох днів, щоб передати його для ген. Франка. Замок віддалений від Мадриду ледви на одну годину їзди самоходом.

— **Запір** Фахові свідоцтва лікарських власт вказують на додатні ділання природної гірської води „Францішка Йосифа" у людей, що мають за мало руху.

—o—

Зі судової салі.

ПРОКУРАТОР ЗАСТАНОВИВ СЛІДСТВО ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩА.

На донос староства з Любачева городський суд у Чесанові до ч. II. Krs. 184/39 переслухав дня 16. червня ц. р. **о. Мирона Колтунюка,** пароха Жукова, у справі провини зі ст. 287 і 286 кк. (за „українізування" у двох випадках „прізвища „Важний"). Підчас переслухання о. М. Колтунюк покликався на розпорядок Перемиського Єпископського Ординаріяту ч. 1826, поміщений у Перемиських Єпархіяльних Відомостях за рік 1924 ч. II., де постановлено таке: „З огляду на добро сторін Єпископський Ординаріят не буде на будуче протиставитися, якщо гр.-кат. духовенство буде вертатись до давньої практики при веденні метрикальних книг з тим, що родинні прізвища і назви місцевостей треба подавати так, як вони звучать у нашій мові." Далі покликався на постанову ст. II. Конкордату, речення друге, яке звучить: „W wykonywaniu swych funkcyj Biskupi swobodnie i bezpośrednio znosić się będą ze swym Duchowieństwem i swymi wiernymi, oraz ogłaszać swe **zlecenia,** nakazy i listy pasterskie".

Дня 31. липня ц. р. дістав о. М. Колтунюк рішення Прокуратури Окружного Суду у Львові з дня 28. VII. 1939. р. до ч. Ds 225/39 такого змісту: „Do Wielebnego ks. Mirona Kołtuniuka w Żukowie, pow. Lubaczów. W myśl art. 248 § 2 kpk. zawiadamia się księdza, że Prokurator Sądu Okręgowego we Lwowie postanowieniem z dnia 18. lipca 1939 r. umorzył na zasadzie art. 248 kpk. dochodzenia przeciw księdzu o wyst. z art. 286 § 1, wzgl. 287 § 1 k: k: Sekretarz prokuratorski M. Matykiewicz, kierownik sekretariatu."

—o—

Бандура в радіо.

2. серпня в год. 13.10 ми почули продукції Василя Масляника на бандурі. Цей молодий бандурист-самоук дав нам передовсім речитативну „Думу про азівських братів", виконану з великим зрозумінням. В акомпаніяменті і в речитативі Масляник дав доказ спеціяльного хисту до того роду продукцій і в першій мірі на цьому полі він повинен розвивати свій хист. Інші продукції, як: „Виклик", „Козак"; „Ченчик"; „Ой шумить, шумить" та козацький марш, мали деякі музичні та кобзарські прогріхи, хоч назагал випали симпатично. В Масляника одна біда: Йому треба кращого інструменту і такий він мусить чимскоріше придбати.

Виступ Масляника є найкращим доказом, як дуже треба нам кобзарської школи. Чи не варто б учити гри на цьому „музично неповному" інструменті хочби тому, щоб загал мав змогу почути в оригіналі таку „Думу про азівських братів", „Марусю Богуславку", „Олексія Поповича" та ін.? Чи не варт би спрямувати у правильне русло всі спорадичні змагання наших молодих, залишених собі бандуристів?

На кінець побажання до радія: Год. 13.10 — це не пора на таку радицію. Українські радіослухачі мали б змогу в далеко більшій кількости слухати свої радиції ввечір, або бодай пополудні, а не тоді, коли всі ще заняті працею.

Юрій Сінгалевич.

—o—

СПОРТ.

З ЛЬВІВСЬКОГО КЛЮБУ СИТНІВКАРІВ.

Отсим подаємо до відома членів, що на серпень клюб не виїжджа корту на Світязі, тільки на вересень, однак члени, які хотять грати, можуть за заплаченою оплатою грати в дотеперішніх годинах у порозумінні з управою корту.

Рівночасно повідомляємо, що вправи ситнівкові змагання відбудуться вже з початком вересня, тому взиваємо всіх змагунів до пильного тренінгу підчас ферій. **Видїл Львівського Клюбу Ситнівкарів.**

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Манікіри шкіряні пудернички, монограми ріжні кишенькові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітни гуртової продажі

Н. БАРЕР Л Ь В І В. Сикстуська 2.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії С. ФЕДЕРА

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 4. 8. год. 20 „Юлія купує собі дитину“ (виступи Театру Маліцької).

Субота 5. 8. год. 20 „Юлія купує собі дитину (виступи Театру Маліцької).

Театр Різнородностей.

До суботи 5. 8. виступ нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:

4. 8. Маруся Богуславка.
5. 8. Циганське кохання.
6. 8. Тополя.
7. 8. Муза на офсайді.
8. 8. Цариця Грузії.
9. 8. Кирка в Льолео.
10. 8. Шаріка.
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня“, оперета на 3 дії (4 відслонки), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:

12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирка в Льолео.

З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Кросно.

В концертах бере участь відомий з радія та громофонових кружків бандурист Юрій Сінгалевич.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище“ і „Рожа“.

АМПІР: „Субретка“, „Трикутник нареченних“.

АПОЛЬО: Неділя.

АТЛЯНТИК: „Нові люди“, „Перегони кохання“.

БАЙКА: „Я збрехала“ та кольорова гротеска.

БАЛТИК: „Пестер“, „Секретарка її чоловіка“.

ВАНДА: „Верес“, „Поверх вище“.

ГРАЖИНА: „Звізхар“, „Професор Вільчур“.

ЕВРОПА: „Франція на сторожі“.

КАЗІНО: „Шпагунові зізнання“.

КОПЕРНИК: „Жовті тіні“.

МАРУСЕНЬКА: „Я помилився“, „Хмерна експедієнтка“.

МЕТРО: „Для тебе, сеньоріто“, „Із сто, вона одна“.

МУЗА: „Енді Гарді залюблений“.

МІРАЖ: „Чардаш“, „Поворот Арсена Люпена“.

ПАКС: неділя.

ПАЛЯС: „Герой Чужинної Легії“.

РАЙ: „Нинішні часи“, „Дівчина шукає кохання“.

РІЯЛЬТО: „Вацусь“ (Дитяча).

РОКСІ: „Від мені“ та додатки.

СВІТ: „Королівський свічник“, „Небезпечна погоня“.

СВЯТОВІД: „Бурлака знад Волги“, „Моделька“.

СТИЛЕВЕ: „Клопоти малої пані“ та ревія.

ТОН: „Зрадлива куля“, „Теодора робить кар'єру“.

УТІХА: „Таємний противник“ і ревія.

ХИМЕРА: „Кожному вільно кохати“.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „З Білгороду до Бухарешту“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 4. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенькь, 7.15 Штафета мандерує з Вижсні, 7.20 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Пробуймо вернутися до природи, 11.57 Сигнал, 12.03 Штафета мандерує з Варшави, 12.09 Полудн. авдиція, 13.00 Розр. музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: „Неньчине серце“ інформації, ради, комунікати, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Сказинька для дітей, Арії і танки з опер Монюшка, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Перервані вакації, 15.00 Штафета мандерує зі Львова, 15.05 Популярна муз. у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Концерт мадярського хору, 16.45 Гутірки з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 „Музика давніх мистців“, камер. концерт, 17.45 Розбудова Львова: Будучий Львів, 18.00 Спів. рецталь Ол. Ліповської, 18.25 Бетовенові квартети, пл., 19.00 „Бездомні люди“ Ст. Жеромського, 19.20 Хвилина бора огудів, 19.30 Концерт орх., сопран, гітаристи, 20.15 Резерва, 20.25 Кольк, гріана недуга авіят, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, Музика до комедій Шекспіра, орх., вступне слово, 22.15 Штафета мандерує з Богумінь, 22.20 Польська військова думка на межі двох світів, 22.35 Пів години музики на дахових інструментах, пл., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота. 5. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Коросна у Камениці Польській, звук. репортаж, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Орх., 14.00 Фр. сп. арії, пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, інформації, комунікати, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 „Веселий підвечірок“ для дітей з муз., 15.15 Штафета мандерує з Кшивоплотів, 15.20 Популярна музика, орх., 15.45, 15.55 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Фортепіяна, 16.45 Хроніка подій у технінці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова музика з пл., 17.25 Гутірки зі слухачами, 17.35 Танкова музика, спортові вістки, 17.50 Львів від червня до серпня 1914. року, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Симф. орх., скрипка, 19.00 „Сімома морями до сімох гір“ радіоповість із участю Щепка та Тонька, 19.25 Резерва, 19.35 Гутірка; Повстали прапори рановранці, словно-муз. авд., 20.05 Орх, хор, сопран, тенор, 20.25 Штафета у Вильні, 20.45 Апель погибших, 21.00 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.20 Музика, 22.00 На полях“ муз. авд., 22.30 Музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 6. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Приказ Пілсудського з 6. серпня 1914, 7.08 Поранок хліборобів: Поборюймо бараболяного рака, Кремниці перемінюймо на кооперативи, 7.30 Хліб. газетки, 7.45 Спогади легіонових боїв, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Ідемо в радісм шликом маршала, 8.20 Орх., хор, 9.30 Двадцятьпятьліття легіонів: музика, богослужения, промова марш. Сміглого-Ридза, фрагменти з дефіляди, 13.30 Шопенові твори, 14.00 „Іван Тедей“, 14.15 „Пішли та перемогли“ опов. Ф. Гвіжджка, 14.30 Фрагм. з книжки Пілсудського: „Мої перші бої“, 14.45 Пісня та поезія про лег. уланів, 15.05 Для села: Битва народів, 15.15 Для сільської молоді: „Молоде покоління про себе“, 15.30 Пісні, 16.10 Як то було в 1914 р., 16.30 Розр. концерт; у перерві транем. зі старту дружин до маршу шляхом кадрівки, 19.00 Театр Уяви: Вийнетки з „Весілля“ Вислинського, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинниця „Під Левом“, словномуз. авд., 20.05 Спортові льокальні вістки, 20.10 Звук. репортаж із лег. маніфестацій у Кракові, 20.30 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. дениик, спорт, програма на завтра, 21.15 Пісеньки та гумор у легіонах, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 2305 Марші з пл., 23.20 Закінчення звозу легіонів у Кракові, 23.30 Звук. репортаж похорон грав. стопнів, 23.45 Гейнал, фрагм. із творів Пілсудського.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 4. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Озеровий вечір, 21.45 Штравсові твори, БУДАПЕШТ 13.30 Танк. музика, 18.15 Легкий орх., концерт, 19.25 Циг. орх., 20.05 „Аїда“ оп. Вердія, ВІДЕНЬ 20.15 Великий оперетковий вечір, спів, орх., 22.30 Камер. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.00 „Голяндець-скиталець“ опера Вагнера, ДРОЙТВІЧ 18.55 Шуманові пісні у вик. Дороти Гельмріх, КЕЛЬН 20.15 Муз. на нар. теми, 21.10 Розр. музика, ЛІЛЬ 19.15 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Віол., 22.30 Форт., ПРАГА 19.20 Танк. муз., РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки, 20.15 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Італ. й есп. пісеньки, 21.00 Мелодія і ритми, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Танк. музика, 19.15 „Викрадення зі серею“ оп. Моцарта, 22.00 Танк. музика, САРБРІКЕН 21.00 Вечір серенад.

Субота. 5. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Весела словно-муз. авд., БІЛГОРОД 20.00 Популярні пісеньки та мельодії, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.10 Мадярські мельодії, 18.10 Танк. музика, 19.25 Військ. орх., 22.00 Легкий орх. концерт, ВІДЕНЬ 15.40 Шведські казки, 18.30 Солісти, 19.00 Веселий вінець тижня, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Розр. концерт, 20.15 Орх., солісти, 22.20 Малий камер. концерт, КЕЛЬН 2.15 Розр. концерт, 22.40 Танк. музика, ЛЯГТІ 18.35 Славні вальси, 20.05 Розр. концерт, ПРАГА 22.10 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.05 Форт., 20.15 Гутірка, уривки „Осуження Фавста“ Берліоза, РИГА 17.20 Лотиські пісеньки, РИМ 17.15 Нові плити, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 18.30 Малоліністи, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Гендель, Рімський-Корсаков, Дебісі, 20.50, 21.25 Легка музика, 22.30 Нар. музика, СОТЕНС 19.00 Італ. нар. пісеньки, СТОКГОЛЬМ 19.30 Давня танк. музика, 21.30 Романт. музика.

Неділя, 6. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Спорт і музика, БІЛГОРОД 20.00 Військ. орх., 21.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 18.10 Пісні, 19.25 Військ. орх., 22.05 Бетовен, ВІДЕНЬ 19.00 Фінал. пісні, 20.15 Розр. концерт, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 9.00 Камер. концерт, 20.15 Солісти, орх., 22.30 Форт., ДРОЙТВІЧ 22.00 Тріо Брамс, ЛІЛЬ 20.30 „Месаліна“ оп. Де Ляра, МІЛЯНО 22.30 Хор, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Італ.-есп. концерт, 21.00 „Фавст“ оп. Гуно, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Вок. концерт, 21.40 Легка і танк. музика.

Біржа

Львів, 3 серпня 1939

ГРОШІ.

Бельги бельг. 90·30—90·72, Доляри америк. 5.30·50—5.33·09, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. гол. 284·46—284·46 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·40—120·35, Фунти англ. 24·84—24·84, Гульд. гдан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 110·80—111·53, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

Банк Польський 104·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Ліґнопон 80·00—79·00, Моджейів 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Старахович 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 55.62 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЯРИН

Львів, 3. серпня.

Біб мол. луш. 100 кг. вол. 10—12 Бурак на вагу 100 кг. 5·00—6·00; Цибуля тверда на вагу сорт. I 100 кг. 4·50—5·00; Фасоля жовта 100 кг. 10·00 — 12·00; Каляфіори сорт. I. 10 шт. —·— сорт. II. 100 шт. 15—25; сорт. III. 100 шт. 10—15; Капуста біла в головках 100 шт. 2—3; Капуста червон. в головках 100 шт. 2—3; Кукурудза 100 шт. 1·50 — 1·80; Помідори сорт. I. 100 кг. 35·00 — 45·00; сорт. II. 25·00—30·00; Баробоні трансп. 100 кг. 5·30 — 6·00. Тенденція середня.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 3. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	3·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	3·90
За 1 кг. масла екстр. з оп. дає зачет	3·90
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ? ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Оповістки.

Катерина і Михайло Дороцькі з Потеліча złożили в Адміністрації „Діла“ вклоту 20 зол. з призначенням на тих, що найбільше потребують замість повідомлень і подяк з нагоди свого вінчання, яке відбулося дня 30. 7. 1939 в парохіяльній церкві в Потеличі. 1491 1-1

КУПНО-ПРОДАЖ

МАШИНУ до писання „Ерika“ 140 золотих, шкільностиль ротаційний 190 золотих, продає Іваниишин, Львів, Товажевського 19. 1475 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ЗАМОЖНИЙ крамар оженитьси з молодою дівчиною до 35 років. Листи до Адм. „Діла“ під „Склепар“. 1494 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату зараз, вхід з кухні. Огульського 8, м. 8, перша бічна Листопада, тел. 261-74. 1493 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЕКОНОМКА по урядничку займеться управою домом у самітнього священника. Оголошення до Адм. „Діла“ під „Вдова“. 1489 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст шкірних, венеричних хор. і косметики

Др. Норберт Юпітер

повернувся. 1492 1-2

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0,05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“.
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Niedziela, 6. sierpnia 1939. N. 177.
Неділя, 6. серпня 1939. Ч. 177.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Сплітки і політика

(Передова стаття)

Мікрофон, аргументи і карабеля

Посередня аґресія і безпосередньо небезпечна опіка

Німеччина окружує Польщу від півдня?

Цепелін перелетів над Шотляндією

Польські амбасадори зїхалися у Варшаві

Чемберлєн грозить Японії висилкою фльоти

Переговори з СССР знову застрягли

Таємничі транспорти військ на Словаччину

На руїнах хлібороб. надії

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 177 (15.256).
Ч. 177 (15.256).

Lwów, niedziela 6. sierpnia 1939.
Львів, неділя 6. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060
Банку Чеських Легіонів
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200— денно
з порукою держави
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
Заміснені вклади — П. К. О. 500.195.
5/40

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — тел. 272-48.
Повідомує всіні спедиційні чинности та перевози зі 39 13 всіх і до всіх місцевостей краю. 1-50

Л І К А Р
Володимир Лазорко
ВЕРНУВСЯ І ОРДИНУЄ
у внутрішніх недугах вул. Мучна 10. (бічна Личаківської) доїзд трамваєм ч. 1. або 8.

ХТО ХОЧЕ ВЗІРЦЕВО ВЕСТИ ГОСПОДАРСТВО мусить обезпечувати від огню і від крадежі-влому своє движиме майно (живий і мертвий інвентар, пашу і збіжжя)
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

„ЦЕНТРОБАНК"
Львів, вул. 3-го мая ч. 15
тел. 204-33, 226-33
є грошевою і кредитовою централею української кооперації та безпечним і солідним місцем льокати грошей українського громадянства.

Чемберлен грозить Японії висилкою фльоти з Европи

ЛЬОНДОН, 4. 8. ПАТ. Пополудневе засідання парляменту в останньому дні нарад було присвячене справам закордонної політики. Одначе дискусія обмежувалася виключно до далекосхідних справ, зокрема тієнтсінської конференції. **Премієр ствердив у своїй заяві, що ситуація на Далекому Сході справді поважна та що вона створює для британської політики великі труднощі. Премієр Чемберлен вияснив теж ріжниці, які ріжнять про інше становище Злучених Держав і Великої Британії супроти ситуації в Китаю. Злучені Держави віддалені від континенту, віддалені теж природно від европейських справ. Тому теж вони можуть присвячувати більше уваги далекосхідним проблемам, ніж Велика Британія. Положення громадян Великої Британії в Китаю, казав премієр, в багатьох випадках важке. Одначе нема сумніву, що на випадок конфлікту на Далекому Сході їх положення тільки погіршилося би. Премієр має надію, що тепершні ріжниці між Японією та Великою Британією можна буде усунути при добрій волі мирними переговорами.**

ГОЛОВНІ СИЛИ БРИТИЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ НАХОДЯТЬСЯ В ЕВРОПІ, АЛЕ Є ГРАНИЦІ, ЩО ІХ НЕ МОЖНА ПЕРЕСТУПИТИ, БО ЯКБИ ТАКЕ СТАЛОСЯ, ТО БОНО СПРИЧИНИЛО БИ ПЕРЕСУНЕННЯ ЧАСТИНИ ТІЄЇ ФЛЬОТИ НА ВОДИ ДАЛЕКОГО СХОДУ. НЕ ГОВОРЮ ТОГО — СКАЗАВ ПРЕМІЄР ЧЕМБЕРЛЕН — У ФОРМІ ПОГРОЗИ, АЛЕ ТІЛЬКИ ЯК ПЕРЕСТОРОГУ.

Щодо сугестій у справі виповідження торговельного японсько-британського договору, то премієрові такий крок здається небажаний, як з уваги на те, що 12-місячний речинець виповідження ослабив би наслідки такого рішення, так теж і з тієї причини, що постанови британсько-японського договору обіймають теж поодинокі домінії. **Зобовязання, які тепер Велика Британія має в Европі, якщо заіснують деякі обставини, вимагатимуть від Великої Британії її участи у війні. „НЕ ТРЕБА ЗАБУВАТИ — КАЗАВ ПРЕМІЄР — ЩО МАЄМО ПЕРЕД СОБОЮ БАГАТО ПОВАЖНИХ ПИТАНЬ, ЯКИХ ПОЛАДНАННЯ ВИМАГАТИМЕ ВІД НАС В КІЛЬКОХ НАЙБЛИЖЧИХ МІСЯЦЯХ КОНЦЕНТРАЦІЇ ВСІХ СИЛ, ЩОБ ПРОТИСТАВИТИСЯ ВСІМ ВИПАДКАМ".**

Відтак премієр підкреслив, що в переговорах у Токіо британський уряд буде керуватися тими засадами, що й досі та не погодиться, щоб справу Тієнтсіну вязати з валютовими й фінансовими справами. Ті дві останні справи можна буде полагодити тільки в порозумінні із зацікавленими державами.

Оборона Гданська - оборона Польщі.

БАЗЕЛЬ, 4. 8. ПАТ. Найпопулярніший часопис Базелю „Національ Цайтунг" містить передовицю, присвячену гданським справам. В тій передовиці редакція, ствердивши неуступчиве становище Берліна та Варшави за останні місяці, пише: „Як кожний інший нарід в Европі, так теж і польський хоче мира, але менше, як котрийнебудь нарід боїться війни. Польща буде боротися, коли на неї нападуть. У Варшаві знають, що Гітлер має на думці Польщу, коли говорить про Гданськ. ТОМУ ТЕЖ ПОЛЯКИ БУДУТЬ БОРОНИТИ ГДАНСЬКА, ЩОБ УРЯТУВАТИ ПОЛЬЩУ.

МІН. БАТЛЄР ПРО ГДАНСЬК.

ЛЬОНДОН, 4. 8. ПАТ. Парляментарний підсекретар міністерства закордонних справ Батлер, відповідаючи сьогодні на інтерпеляцію у справі Гданська заявив:

„В останніх кількох тижнях помітне збільшення військової та півайськової активности на терені Гданська. Як це вже потвердив премієр підчас понеділкового засідання, уряд пильно слідкує за ситуацією у Гданську. Польський уряд удержує тісний звязок з урядом його королівської величности".

Безупинна концентрація німецьких частин.

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Паризька преса сьогодні далі широко розводиться над справою польсько-німецьких взаємин на тлі гданської проблеми.

Паризькі часописи містять звідомлення своїх берлінських кореспондентів, як теж кореспондентів із Гданська. Ті звідомлення стверджують, що справа Гданська тепер без сумніву найзагрозливіша.

Берлінський кореспондент „Ле Журналь" пише, що населення Берліна сильно занепокоєне покликуванням резервістів, як теж реквізиціями деяких харчевих продуктів та бензини на військові потреби. Ті реквізиції оправдують потребами військових маневрів. Кореспондент підкреслює, що мобілізаційні приготування Німеччини розвиваються наглядно на велику міру. Села та місточка під Берліном переповнені резервістами.

ТАЄМНИЧІ ТРАНСПОРТИ НА СЛОВАЧЧИНУ.

ЛЬОНДОН, 4. 8. „Дейлі Телеграф" пише про будову засік здовж польської границі. Засіки високі на 12 стіп. Крім того у віддалі 5 км. від польської границі будують казарми, які є справжніми скорострільними гніздами. На Словаччину ідуть кожної ночі транспорти повзів помальованих на зелено та протиповзових гармат.

ЗНОВУ НІМЕЦЬКИЙ ЛІТАК УПАВ У ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 4. 8. „Етрансіжан" пише, що на французькій території знову упав німецький військовий літак. Летун, сержант Менгансмаєр заявив, що він вилетів зі Штутгарду до Діссельдорфу і збився з дороги.

ГРАФ ЦЕПЕЛІН ВЕРНУВСЯ ДО СВОЄЇ БАЗИ.

ФРАНКФУРТ, 4. 8. ПАТ. Повітреплав німецький „Граф Цепелін" вернувся сьогодні до своєї бази по дводенній пробчім леті. Повітреплав перелетів над північною частиною Німеччини та над Північним морем.

ШАХТ ВЕРНУВСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Д-р Шахт, який, як відомо, перебував в Індіях, повернувся несподівано до Німеччини.

НІМЕЧЧИНА ВДЕРЖУЄ МОВЧАНКУ ПРО СОЮЗ З ЯПОНІЄЮ.

БЕРЛІН. Німецькі урядові кола не потверджують досі поголоски, яка тут кружляє про заключення військового союзу між Японією та державами осі. Закордонним журналістам заявляють на запити, що покищо не прийшла ніяка вістка про проект заключити в найближчих днях союз з Японією.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (176) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у повідомленні городського старости) статтю п. н. **„Польська активність на Поділлі"** від слів „Тут таємниця" до слів „плянової праці", від слів „При рівночасному" до слів „характер натомість" і від слів „Рівночасно Рідна Школа" до слів „абсолютну більшість". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Сплітки і політика.

Львів, 4. серпня 1939.

(К.) Передучора ми подали за ПАТ-ом вістку про арештування, які відбулися „в кількох місцевостях південно-східних воєвідств... у зв'язку зі здобутими доказовими матеріялами про співпрацю деяких осіб з чинниками поза границями держави" (цитуємо з того, що тоді ми надрукували). Списів арештованих, хоч нам їх зараз надсилали, ми не подавали — з причин від нас незалежних. І сьогодні не маємо наміру розводити дискусію над самою справою останніх арештувань. Те, що нас спонукало написати цих кілька слів, це реакція деяких кол нашого громадянства на ці події. Вона недобра. Показується, що стоголоса сплітка у нас, як завжди була всесильна, так і далі може робити спустошення, може вводити людей у стан подразнення, перебільшеного поденервування та навіть істерії...

Ось заявляється в редакції священник — громадянин. „Робіть, панове, щось з тими сплітками про арешти! Кого тут уже наші не арештували? „Арештували" о. Н., о. Л., о. К. Л., о. М., о. Х., о. К. й ін. Очевидно — все це неправда. Показується, що один і другий ходить по Львові, третій виїхав на лікування, пятий на село до родини. Так далі не може бути!"... Зі свого боку ми могли б цю довгу листу „арештованих" львівських священників доповнити ще довшим списом світських урядовців ріжних наших установ, політичних діячів зі Львова та з провінції. Їх усіх „арештувала" українська сплітка. Мало цього! Ми могли б подати ще деякі „комбінації", про які просто соромно писати, що вони могли серед наших громадян появитися. Те саме діється, здається, і в краю. Один з наших знайомих пише — з чужого жнвця — і просить, ради Бога, повідомити його, скільки правди в ріжних фантастичних чутках і „несотворених речах", які до нього дійшли. Стоголоса сплітка покотилась і на провінцію. Чи вона обняла все громадянство? Ми мали нагоду розмовляти з діячем, що був у двох повітових осередках. Згідно з його обсерваціями — українські низові кола спокійні.

Не маємо апарату, який подав би нам задовільну скількість інформацій, щоб зробити на їх основі безсумнівні висновки. Тому можемо висказати тільки здогад: в істерію попали тільки одиниці, громадянство назагал — спокійне. Одиниці „комбінують", вірять легко всякій нісенітниці, яку безкритично приймають за правду і подають далі. Та найгірші наші „політики"-всезнайки; в їхній уяві повстає якась політична гіпотеза і вони її — розвязують.. Арештування? — питають, отже — почалося. Льогічно: мусять бути табори, превентивні арешти і т. д. Отже „повинен" би піти ще той чи той" і — давай його „арештувати". Цього „арештують", бо певно непотрібно щось сказав „француженці", тамтого знову за щось іншого. Світ фантазій, здогадів, бажань і ріжних вигадок звязується через утомлені нерви зі світом дійсности і виходить з цього просто кошмар. Самі останні події, які нами струснули, і без того для нас прикрі. Чи маємо самі атмосферу згущувати і робити її невиносимою?

Навіть і не здаємо собі справи, скільки з такої реакції повстає шкоди для загальної справи. Адже ми не знаємо ще, що нас на справді чекає. Можемо попасти в умовини, яких із сьогоднішніми й порівняти не буде можна. Як тоді будемо поводитись, коли вже сьогодні розїдаємо один одного сплітками, розхитуємо громадянську дисципліну підозріннями, з таким легким серцем подаємо „опінію" про власних людей? Як будуть дивитись на нас чужинці, коли поводимось як діти в обставинах, що вимагають спокою, поваги, зосередження і замкнутости в собі?

І „несотворені речі" — це політика. Реакція, яка попадає відразу у крайність і доводить до „несотворених речей", доказує, що у нас бракує самодисципліни та що нам тяжко буде видержати велику натугу сьогоднішньої історичної хвилини. Безперечно, багато причин склалось на те, щоб стан нервів нашого громадянства розхитаний до-краю. Сучасна міжнародня криза, „біла війна", що від березня руйнує спокій і рівновагу буднів та довела в останніх тижнях цілий світ до небувалої напруги — не могла і на нас не відбитись. Дотого маємо і свої, українські справи, які нашу нервозність поглибили: трагедія Карпатської України, хронічний стан розпорошености українських політичних сил, міжнародня деконюнктура української справи — все це чинники нашого прилюдного життя, які не сприяють на його успокоєння.

Та всеж, саме тимбільше треба нам самодисципліни, тимбільше почуття поваги, зрівноваження і спокою за всяку ціну. Не забуваймо, що можемо дуже легко попасти у крутіж ворожих підшептів і чужої підземної пропаганди, якій саме залежить на тому, щоб ми розгубились і в хоробливому стані нервів рішали про себе, про свої громадянські справи, політику. Ось в останніх днях вся польська преса перестерігає своє громадянство перед чужими аґентами, шпигунами і ріжними темними типами, які всюди адираються і всюди нашіптують. Чи ми від них вільні? Чи можемо до того допустити, щоб чужі „нашіптування" рішали про нашу поведінку, щоб ми показували себе аж так непідготованими до рішальних подій, які нависли?

Не маємо змоги вплинути на переведення засади, що в інтересі прилюдного спокою є саме писати найширше про все, що наше громадянство хвилює, вияснювати, аналізувати, критикувати, словом — уроблювати опінію рідного громадянства. Брак тієї можливости мусимо заступити тим, про що так часто тепер пишуть на сторінках чужої преси і що вже має свій окреслений термін: мораль громадянства. Це не моральність чи етика у звичайному розумінні, це сума прикмет і диспозицій, які складаються на суцільність, здисциплінованість і тугість громадянства, прикмет, які діють неначе автоматично, без великої зовнішньої спонуки. Такий перелім наших звичок і психіки мусить і в нас прийти. Без приказу зберігаймо рівновагу в найважчих умовинах, не даваймо віри поголоскам і спіткам, не попадаймо у крайність, не даваймо волі нервам та почуванням! Історична хвилина, яку переживаємо, ставить величезні вимоги до кожного з нас, до кожної одиниці. Розумні панують не так, завдяки своїм прикметам, як завдяки помилкам тих, над якими панують. Не допускаймо до того, щоб події загрожували нам через нашу нерозумну поведінку і наші помилки, тоді як вони стають для нас загрозливі самою своєю вагою.

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір буд винництв
ЛЬВІВ, Вулецька 32.
1195 тел. 261-07.
Виконує: плянн — статичні обчислення — будова

Нові обгортки
друковані в красках:

паперці ч: 14 — **ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта
„ ч: 16 — **ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)
„ ч: 18 — **ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)
„ ч: 21 — **СИНЯ** (давніше: синя)

Посередня аґресія та безпосередньо небезпечна опіка.

БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ПРЕДМЕТОМ МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

Гарний був це день для Літвінова, коли його впровадили на салю нарад Ліги Націй, де він вигідно засів — як рівний між рівними. Але той тріюмф блідне у порівнанні з теперішнім, коли найбільші держави Европи просять у Совітів помочі. Це вже не переговори між рівновартними партнерами, це вже своєрідна „диктатура пролетаріяту" у міжнародній скалі. Москва диктує тверді умовини співпраці — Париж і Льондон їх приймають. Париж і Льондон пропонували таку льогічну розвязку як тимчасове порозуміння — Москва відкинула; Москва поставила домагання незгідне зі загально принятими дипльоматичними формами: щоб приступити до військових переговорів, заки ще покінчаться дипльоматичні — Льондон і Париж поспішно приняли. „Це не має прецеденсу в історії — розвів руками Чемберлен перед палатою громад — так щож робити, коли пан Молотов того домагаються?"

Колиж при такій уступчивости обох західних контрагентів безконечні московські переговори таки ще не дали висліду, виходить що СССР поставив якісь умовини, які годі приняти навіть при найліпшій волі, при найбільшій резигнації в престіжевих форм.

Що воно такого? Довгий час публіцисти всього світу намагалися найти ту підводну скалу, об яку розбивалося порозуміння — таке просте, таке льогічне — і висловлювали ріжні здогади: СССР — мовляв — домагається гарантій проти Японії, пакту зі своїми західніми сусідами, йде на ліп німецьких обіцянок і т. п. Загадку розвязали щойно тепер деякі офіційні заяви, з яких виходить, що кореєм непорозуміння є — як це вже зрештою здавна міркували деякі пресові органи — балтійські держави.

Московські переговори йдуть на площині взаємної допомоги та гарантії для менших держав проти німецької агресії. Ті дві справи справді зі собою повязані, бо кожна аґресія збільшує сили та можливости агресора і тим самим погіршує становище його сусідів. Нападе Німеччина на СССР — Англія та Франція прийдуть у поміч. Нападе Німеччина на якусь іншу східноевропейську державу? Так само.

Але большевики тим не вдоволюються. Чекати, аж Німеччина нападе? Алеж Німеччина на нікого не нападала — і так гарно побільшила свою територію. Хто нині нападав би, виповідав війну? На те є тепер модерніші, уліпшені методи, якими Німеччина з таким успіхом послуговувалася супроти Австрії та Чехо-Словаччини. Проти таких метод, проти „посередньої агресії" домагається СССР гарантій; домагається права інтервеніювати з хвилиною, коли яканебудь з балтійських держав стане джерелом потенціяльної загрози, коли влада у ній перейде в руки якогось місцевого Інкварта чи Гахи.

Небезпека — здавалось би — справді, якщо не реальна, то можлива. Большевицькі побоювання і вимоги оправдані. Але щоб їх у повні заспокоїти, треба би хіба дати Совітам право інтервеніювати проти зміни уряду напр. в Англії чи у Франції, бо і там можуть колись прийти до влади люди, які порозуміються з Німеччиною та залишать большевиків на лід. Щож, коли таких гарантій неможливо давати у відношенні до ніякої суверенної держави, бо вони підважували би саму суть суверенности.

Суверенність — влада, яку має кожна незалежна держава — проявляється у двох ріжних ділянках: закордонній та внутрішній. Зовнішня суверенність не може бути найвищою владою, бо її обмежує суверенність інших держав. Теоретично всі незалежні держави є рівноправними членами міжнародньої спільноти, практично від реальної сили держави залежить, чи і наскільки вона підпадає впливам інших держав або має вплив на інші. На всякий випадок кожна держава має право р-

шати про свою закордонну політику.

Внутрішня суверенність — це справді найвища влада. Чи в державі панує демократичний чи тотальний режим, чи там шанують права громадян пануючого народу і меншин, як там господарять — це справи, про які рішає виключно сама держава, до яких ніякі посторонні чинники не можуть встрявати. Не можуть вони інтервенювати навіть коли в державі діються найжахливіші речі, коли громадяни наражені на найприкріші терпіння. Коли в історії траплялись інтервенції того роду як французька в Туреччині в обороні маронітів, міжнародня в Румунії в обороні жидів, німецька в Чехословаччині в обороні судетських німців, вони полягали на силі, не на праві. Зусилля Ліги Націй, щоб обмежити суверенність поодиноких держав (напр. в обороні меншин) не дали ніякого висліду. А вже ніякі зовнішні чинники не можуть рішати про те, в чиїх руках має бути влада держави. Це не було б обмеження суверенности, а її кінець, бо коли хтось може усунути уряд від влади, він може тим самим кермувати його діяльністю — як це бачимо по протекторатах, васальних державах і т. п.

І тому зрозуміла є реакція заінтересованих держав, яку виразно зясував цього тижня шведський міністр закордонних справ Сандлер: „Якщо — мовляв — Фінляндії пробували б накинути проти її волі гарантії, вона буде боронитись усіми силами" — отже і збройними. Нічого дивного — цеж була б оборона суверенности. Зрозуміло, що Швеція обіцяла Фінляндії поміч; вона не хоче стати сусідом СССР. Зрозуміло, що британський уряд устами Чемберлена і Батлера відпекується від заміту, що він накидує балтійським державам „гарантії проти посередньої аґресії"; Англія не може кидати незалежних, культурних держав у большевицьке ярмо.

Бо хіба ж справді для Совітів така небезпечна „посередня аґресія" Німеччини через балтійські держави? Правда, Німеччина опакувала без війни дві держави; але одна з них мала німецьке населення, друга звідусіль окружена німецькою територією. Балтійські держави не залежні від Німеччини етнічно ані геополітично, захопити їх за одну ніч неможливо; колиж Німеччина загрозила б їх збройно, то була б це класична безпосередня аґресія — не ніяка посередня, — і вона дала би Совітам змогу успішно зареаґувати. За винятком Литви, балтійські держави межують з СССР, зате не межують з Німеччиною; зайки німецькі війська вдерлись би туди — десантом чи перемаршем через Литву — большевики були б там перші.

Виходить, що загроза посередньої аґресії на Балтію — це лиш параван, за яким Москва хоче здійснити якісь інші пляни. Які? Про те пізніше. (гал.)

Івоніч Живець

КНЯЗЬ ЙОДОВИХ ВОД.

Лікування в Івонічу завдяки загальному вживанні в медицині — йоду і брому, вказане дуже численним хоробозим одиницям.

Мікрофон, аґрументи і карабеля.

З ПРИВОДУ ПОЛЬСЬКОГО СПОРУ ЗА ШЛЯХТУ ЗАГРОДОВУ.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 2. серпня.

Зачнемо від малої дискусії. Обговорюючи недавно на сторінках „Діла" вигляди на зміну політичного курсу супроти українців, ми висловили м. ін. такий погляд: Сизифові труди усіх польських передбачливих кол, що працюють у напрямі українсько-польського зближення, так довго не дадуть ніяких конкретних висліджів, як довго будемо читати на чільних місцях польської преси, що ріжні польські достойники передали стільки то тисяч на акцію „шляхти загродової" замість передати їх на якібудь інші загально-державні, гуманітарні чи культурні цілі.

Оцей наш фрагментарний, ілюстраційний приклад підніс львівський **„Дзенник Польскі"** немов дійсно якусь штудерно перепачковану парс про тото, до висоти мерітум справи, схарактеризувавши імовірний будьто би телеольогізм нашого аґрументу такими словами:

„Кружляючи бічними дорогами, виговорився український публіцист і виявив, що йому дошкулює. Болить його акція шляхти загродової. Забув бідолаха про те, скільки то тисяч душ украли пароxи, забув про українщення польського населення, а обурюється, коли хтось пригадає собі своє походження і вернеться до народу, з якого вийшов. За доказ „зміни курсу вважав би цей публіцист здержання шляхотської акції. Треба признати, що є це думка... особлива."

Ми могли відразу збити здогади львівського щоденника аґрументацією, що пішла би в напрямі виказання асуспільности шляхотської акції, як такої, що — шафуючи повабом гербів і родових привілеїв — відроджує станові, соціяльні чи територіяльно-реґіональні ріжниці та будує нову суспільну степеницю. Ми могли покликуватися на демократизм духа польської конституції, яка не признає ні титулів ні гербів, врешті могли нагадати ще свіжі слова одного з українських сенаторів, сказані підчас останньої ґенеральної буджетової дебати, які відбилися в сенаті голосним відгуком. Сенс цих слів був простий і переконливий: акція шляхти загродової викликує серед мас леґенду про регенерацію чи вірніше реституцію... панщини...

Одначе ми відложили покищо зацитовану вирізку „Дзенніка Польского" на бік, бо ми переконані, що само життя принесе і дасть нам у руки, пророчисті **польські аргументи,** які підуть по лінії нашої опінії про нео-шляхотський рух. І життя нас не підвело, навпаки — дало нам у руки аргумент, що його не так легко буде „відставити" одним банальним словом і трома пунктами.

В цьому місці дозволимо собі знов на малу диґресію.

Амбіцією Польського Радія є здобути якнайбільше число слухачів під стріхою, себто серед широких селянських мас. Звідси — зрозуміла є дбайливість, з якою дирекція і пресово пропаґандивний виділ Польського Радія слідкують за потребами й настроями своїх селянських мас, бажаючи дати їм якнайцікавішу та з державно-суспільно-виховного боку якнайдоцільнішу радієву програму. Маючи ці високі амбіції на оці, Польське Радіо трансмітувало дня 5-го липня ц. р. з Варшави реклямову радицію **про загродову шляхту,** думаючи, видно, що польський селянин прийме її з вдоволенням і що-найменше з такою жадобою, з якою — коли вірити комунікатам Шляхотського Союзу — приймають нео-геральдичну реформу маси „кресового зукраїщеного люду". І щож думаєте?.. Нічого подібного! За кілька днів ініціятори шляхотської радієвої імпрези осторопіли і не могли вийти з дива. Радієвий інформаційний внутрішній бюлетин сигналізував ультракритичні голоси польського селянського світу... власне з приводу... шляхотської радіо-передачі. Вершком польського невдоволення з причини тої трансмісії були їдкі завваги впливового варшавського тижневика **„Сєв",** органу „Центрального Звйонзку Млодей Всі". 29-е число того часопису з багато тисячним накладом принесло недовгу, але вимовну статтю М. Фавстина Варнієлли, з якої не можна не переписати дослівно бодай кількох головних речень:

„Я слухав — пише польський селянин — авдиції про шляхту загродову і пишу сьогодні, які думки прийшли мені після неї у голову. Я — селянин, хлоп без гербу, без роду, нащадок „таборових цюрів". Зрештою ніколи з того приводу не сумую. Але похвалу гербів і родів за гарне минуле Польщі я відчув як кривду своєї кляси. Я бачив (очима радія) „Потоп", де герби і роди піддавали Польщу шведам, опісля — розбір Польщі також без участи „цюрів", яких нащадком себе почуваю (жаль, що про це Польське Радіо не говорить). І лекше мені стало, що при цій роботі не було моїх предків, тому й не мусів я червоніти зі стиду. Опісля бачив армію легіонів Пілсудського, що воскресила Польщу до життя, але у цій армії якжеж менше було гербових, ну — бо вони кланялися цареві, присягаючи йому вічну вірність. У шляхотській авдиції признали гербовій клясі першенство в поширенні культури й освіти. Не буду цього заперечувати. Завдяки цій культурі шляхетчини Польща могла пишатися утиском хлопа і темнотою. Дальше я не міг слухати, хотів гримнути в апарат, але на час зрозумів, що він чейже не винен...."

Дигресія скінчена. Її зміст широко розійшовся по Варшаві і по селах, тим більше, що власне читачі „Севу" осягнули, як пильні слухачі радія, першу нагороду у радіофонічному конкурсі на цілу Польщу...

Слова українського сенатора про леґенду новітньої панщини показалися правдивими. На добавок правдивість їх виказав голос **польського села.**

Істнує ще друга сторінка медалі. Висловником того другого стороннього погляду на шляхотську акцію став від позавчора ред. Цат-Мацкевич, що у — невідомо: поважній чи іронічній — статті м. ін. пише про те, як то православні діти з Волині розпізнають на різьблених пляфонах познанських панських палат герби своїх матерей (!) і запропонував законну конституційну реституцію геральдично-шляхотських традицій, як переважного історично-традиційного елеменгу у вихованні шануючого себе і свої святощі народу. Можна би прийняти ці думки без застережень. Український нарід має також свої шляхотські традиції і має у своїх масах багатьох нащадків гербових родів. Але український нарід демократичний, не випише у своєму гербі туманної девізи: „Шляхтичем є кожний, хто батьківщині шляхотно служить", бо український нарід знає, що й не-шляхтич у жертвенній службі для народньої справи може проявити найшляхотніші жемчужини громадянської постави й активности. І по-друге: український нарід не притягатиме до себе, до свого всенаціонального гербу при помочі штучної пропаґанди — промовами, „універсалами", чи мікрофоном. Не притягає і не притягатиме також силою. Наш нарід має добрий звичай притягати до себе не „крадіжю душ", як це пише „Дзеннік Польскі", але своєю атракційною, простонародньою, „етноґрафічною" — як каже дехто з наших ворогів — **культурою.**

Штучно плеканий культ для гербу, культ, що за всяку ціну і всякою ціною хоче осягнути максимальну цифру, не здобуде чужих, не збудує — [illegible]. **КТВ.**

Купуйте в українській фабриці **„ТЕКСТИЛЬ"** **В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8**

1) першорядні вовняні матеріяли-самотканці на убрання, одяги священичі реверенди, гімназійні однострої, смокінги та 2) **панами** і **шовки** на сорочки, сукенки, костюми, обруси і т. п.

Зловживання в анґлійській армії.

ЛЬОНДОН, 4. S. ПАТ. Ворожа пропаґанда поширює вістки начебто в таборах для новобранців не було відповідного й достаточного прохарчування. Ґен. Бейт з міністерства в йни заявив представникам преси, що ті поголоски неправдиві та візвав своїх покликаних вояків, щоб вони відвідали табори й самі переконалися, які умовини панують у тих таборах.

ДНБ таки підтримує ті поголоски, спираючися між іншим на інформації „Дейлі Експресу", який відносини в армії називає просто скандалом. ДНБ подає при тому власний коментар, що апровізацією армії займається свояк міністра війни Гор Беліша, який є жидом, як і його свояк.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

З польської преси.

Проти легкодушного оптимізму.

„Польонія" остерігає перед можливістю нового напруження у ґданській справі.

„Без уваги на жнива Німеччина тримає під зброєю величезну масу людей, а до будови укріплень на східному кордоні Німеччини вжито кількасот тисяч робітників. Та все промовляє проти легкодушного оптимізму, наче б боротьба за Ґданськ закінчилась і то невдачею Гітлера.

Очевидно, що авторитет Гітлєра дещо надщербився наслідком того, що він у березні поставив домагання та досі не зумів їх здійснити. Одначе треба тямити, що Гітлєр був настільки обережний, що не визначив річницю „аншлюсу" Ґданська. Крім того він всеж не хоче мати опінії заприсяженого віроломника і йому не випадало нагло, з дня на день, нападати на державу, з якою мав договір про неагресію та якій деколи казав навіть компліменти. Він мусів, якщо йому бодай трохи залежало на опінії світу, виповісти найперше договір з Польщею, перечекати кілька місяців, щоб у міжчасі поглибити в гітлерівських масах дещо приспану ненависть до Польщі. Будування східних укріплень вимагало теж кількох місяц'в часу. Зрештою Гітлєр рахував також, що йому вдасться переконати англійців та французів про те,що не варто вмирати за Ґданськ. Це йому на щастя не вдалося і це очевидно польський зиск.

Можна погоджуватись з тезою, що Гітлер не бажає собі світової війни. Можливе, що боїться невдачі. Але це не значить, що він відрікся пляну загарбати Ґданськ. Він все ще має надію, що західні держави у вирішній хвилині завагаються та стануть намовляти Польщу до уступок. Зрештою він може рахувати також на те, що постепенно, малими, дрібними ходами, пачкарством (так, як перепачковано військо та зброю) зробить з Ґданськом усе, що забажає. Одначе гордість може пхнути його до насильницьких ходів на те, щоб брутально заманіфестувати, що ломить всякий опір та все перемагає. Тактика повільного, обережного загніждження у Ґданську, введення нової влади нишком, під ослоною викрутів та брехні, не дала б таких пропагандивних ефектів.

В одному та другому випадку Гітлер мусить натрапити на опір Польщі. Будьмо чуйні та готові!" — кличе „Польонія".

—o—

Німеччина окружає Польщу від півдня?

„АБЦ" (з 4. 7.) повідомляє в телеграмі з Льондону:

„Щойно тепер наспіла сюди вістка, що **англійський амбасадор у Берліні, який в останньому часі був на оперовому фестівалі в Байрайті, відбув там довшу розмову з канцлером Гітлером.** По вісткам, що надійшли з Берліна, розмова мала торкатись цілообразу европейського положення.

Це повідомлення викликало зрозумілу сензацію в політичних колах, тимбільше, **що амбасадор Гендерсон не заперечив цієї інформації,** тільки намагався ослабити її значіння твердженням, що візита мала приватний характер.

Зацікавлення льондонських кол викликує також акція б. канцлера Брінінга, яка **намагається вмовити в політичну опінію Англії, що вона повинна погодитись на загарбання Ґданська німцями.** Цей „демократичний" канцлер є в повній згоді з „тоталістичним" канцлером, та його аргументація таксамо наївна, як аргументація Гітлера. Бо Брінінґ доказує, що після зайняття Ґданська „вернеться до влади і зможе лекше перевести демократизацію Німеччини". Очевидна річ, що проекти Брінінга не знаходять послуху в урядових англійських колах.

Хоча прикордонний мадярсько-румунський інцидент тимчасово полагоджено без позажніших наслідків, льондонські політичні кола уважно стежать за розвитком положення над Дунаєм. Бо там міркують, що одночасно з гітлєрівською акцією у Ґданську **Берлін повів нагальний натиск на Мадярщину з метою окружити Польщу від півдня. Німці, своїм звичаєм обіцюючи чужі землі мадярам, пропонують дати Будапештові Словаччину та Семигород за право свободи рухів для німецького війська на мадярській території".**

„Політика ягайлонська" проти „політики пястівської"

В тижневику **„Пшемяни"** (з 6. 7.) п. Ян Вальчак обговорює у статті „Схід і Захід" дискусію в польській політичній публіцистиці про те, котра з ліній є суттевою лінією розвитку польської політики, протиставляючи „ягайлонській політиці" „пястівську політику", ніби тому, що „ягайлонська політика" цілком скомпромітована. „Пястівську політику" називають деякі польські кола також „народовою", або „західною" політикою у протиставленні „антинародовій", „федералістичній", „прометейській" та „юзефчинській" політиці.

Автор у довших міркуваннях опрокидує цю „ендецьку кваліфікацію" розвоєвої лінії польської державної думки. На історичних прикладах він доказує, що польська політика була одностороння і що „ягайлонська політика звзублювалася з пястівською політикою"

„Обі проблеми — дослівно пише п. Вальчак — треба клясифікувати іншою мірою, ніж це роблять ендеки, що думають тільки про фікцію асиміляції українців...

Кажемо про це, бо живемо в році Божому 1939 і ніколи може так, як у сучасній хвилині, обі ці проблеми не вязались зі собою органічно та інтегрально. Ми бачили справу українського руху в німецьких руках (Карпатська Україна Волошина), бачимо частинне банкроцтво української ставки на Німеччину. Бачимо німецький похід на Схід, який завжди туди висувається, натрапивши на наших кордонах на перешкоду. І не дурім себе, що ця переставка німецького походу нас не торкається! Торкається в такій самій мірі, як і безпосередній натиск на нашому кордоні. Той німець у Карпатській Україні, в Україні, Румунії, буде таксамо небезпечний, як у Кенігсберґу. Можна сказати, що проблеми Заходу розіграються на Сході!..

—o—

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

Цепелін перелетів над Шотляндією?

Міністерство летунства дістало звіт, що на висоті Шотляндії перелетів якийсь моторовий балон. Бачив його сторож морської ліхтарні, який твердить, що це цепелін.

ЩО НА ТЕ „ЛЮФТГАНЗА"?

Поява цепеліна над Шотляндією найшла великий відгук у пресі. З часописів довідуємося, що на запити британської влади німецька „Люфтганза" спершу заперечувала, опісля признала, що справді цепелін є від 26-ох годин над Північним Морем, але це мало правдоподібне, щоб він залетів аж так далеко.

Тимчасом багато мешканців пристані Аберден бачило цепелін. Британський летун, якого вислали на звіди, зблизився до бальона так близько, що вспів відчитати напис „Граф Цепелін".

ШВЕЦІЯ ВИЗНАЛА СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Як подають офіційно, шведський уряд визнав словацьку державу та увійшов у дипльоматичні взаємини з нею.

З КАРИНТІЇ ВИСЕЛЯТЬ СЛОВІНЦІВ?

Як подає білгородська преса, у Каринтії розійшлася поголоска, що відтіля виселять 10.000 словінців, які мешкають на югославянському пограниччі.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА УНІЯ НЕ АНЕКТУВАЛА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ АФРИКИ.

КЕПТАВН, АТЕ. Міністр тубильчих справ Фаган рішуче заперечив поголоски, немовби Південно-Африканська Унія анектувала частину Південно-Західної Африки, а саме т. зв. коридор Капрісія—Ойпфель. Південна Африка лиш адмініструє тим коридором безпосередньо зі столиці, бо має на те право як мандатар Південно-Західної Африки (давньої німецької кольонії).

СТРЕНҐ СТАНЕ ДЕРЖАВНИМ ПІДСЕКРЕТАРЕМ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Дейлі Телеграф" повідомляє: В урядових колах говорять, що нач. Стренґ який тепер веде переговори у Москві, мабуть стане державним підсекретарем у міністерстві закордонних справ. На його місце (начальника департаменту середущої Европи) прийшов би б. шарже д' аффер з Берліна Папрік.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНСЬКІ ВПРАВИ БЕЗ УЧАСТИ ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, АТЕ. В рамах маневрів німецького військового летунства відбувся налет ескадр бомбовиків на острів Ругію та розвідчий лет над німецькими островами над Північним Морем. „Ексченджс Телеграф" довідується, що Гітлер рішив залишитись у Баварії і не брати участи у летунських маневрах.

—o—

ДВІ ШОСИ ДО КОРДОНІВ ПОЛЬЩІ.

ПРАГА, ПАТ. Німецька влада будує на Моравії дві рівнобіжні шоси зі заходу на схід. Шоси йдуть до Словаччини до кордонів Польщі. Ввесь технічний персонал складається виключно з німців з Німеччини.

Велика праця.

(З НАГОДИ 25-ИХ РОКОВИН ОСНУВАННЯ СОЮЗУ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.)

Серед великих подій, що відбулися в історії України в часі світової війни й української визвольної боротьби, стався один факт, що його можна також назвати великою подією, бо зміст цієї події був богатий тай вона мала вельми важні наслідки для розвитку українського національного життя. Цією подією було заснування з вибухом війни Союзу Визволення України, що виставив постулят державної самостійности України, звязуючи здійснення цього постуляту з розгромом Росії у війні і неминучою по тому розгромі революцією в Росії.

З ріжнородної діяльности СВУ на особливу увагу заслуговує просвітно-організаційна праця над українцями, зібраними в таборах полонених в Австрії й Німеччині, що велася там у 1915—1918. роках. Ця праця тісно вяжеться з визвольною боротьбою, що почалася в Україні в 1917. році, вона теж була визвольною боротьбою. бож у цій праці йшло про визволення цілої маси полонених із ярма темноти й національної байдужности. Поки мала станути Українська Держава, треба було українську масу підготовити до цього й саме це зроблено з полоненими українцями, що мали стати свідомими й активними громадянами майбутньої Української Держави. Таку власне ціль мав Союз Визволення України на цьому відтинку своєї діяльности.

Щоб якслід оцінити працю СВУ в таборах полонених в Австрії та Німеччині. треба памятати, що українство в Росії жило тоді (та й тепер!) у дуже нездорових відносинах. Російська державна машина мала такий шкідливий вплив на життя українського народу в усіх його ділянках, що наслідком того був занепад національного почуття серед народньої маси І загальна денаціоналізація інтеліґентних верств населення краю. Свідомої національно інтеліґенції була невеличка горстка. І тому провід СВУ знав добре, якою конечністю було ведення освітньої праці серед українців взагалі, а в даному випадку серед полонених та звернув на цю справу особливу увагу й поробив усякі заходи, щоби в урядах Австрії та Німеччини добитися дозволу на це. Не легко було його осягнути, але кінець-кінців оба уряди згодилися допустити СВУ до таборів і він приступив до своєї праці. В Австрії зібрано українців-полонених у Фрайштаті тай ще в деяких менших таборах, у Німеччині зібрано їх у трьох таборах: в Раштаті, Вецлярі й Зальцведелі. Разом усіх українців-полонених зібрано в цих таборах коло 100.000 і на весні 1915. р. почалася робота.

СВУ запросив до праці апоза полонених тридять кілька осіб, переважно українців з Австрії. Найбільше було між ними гімназійних учителів, далі були: народні вчителі, кількох адвокатів, укінчені студенти університету, один урядовець університетської бібліотеки, один різьбар, один публіцист і т. д.

І зараз показалося, що освітня праця не піде так легко, якби хотілося. Українці-полонені принесли із собою багато рисів, які утруднювали працю. Першою такою рисою було те, що українці полонені здебільша взагалі не розуміли національної ідеї. Правда, маса полонених (а були вони з ріжних частин Великої України) відчувала інстинктовно свою окремішність від москалів чи поляків, але цей інстинкт був прикритий свого роду „російським космополітизмом", що виключав самостійницькі почування не тільки в політичній, але навіть у національно-культурній ділянці.

Другою рисою, що гальмувала національно-освітню працю, було негативне наставлення полонених до держави взагалі. Коли зважимо, що остаточною ціллю СВУ було приготовити полонених до повстання незалежної Української Держави, в якій ці полонені українці мали стати активними громадянами, то зрозуміємо, яким гальмом була ця риса. Українська маса звикла ставлятись неприхильно, а то й ворожо до російської держави, бо нічого доброго від неї не мала і це своє відношення до російської держави схильна була переносити до всякої держави.

Тай взагалі маса полонених українців була настроєна песимістично, вона схильна була все негувати і нікому не вірити, бо її на кожному кроці в російській державі обдурювали. Зрештою й умовини життя в полоні не могли настроювати людей на оптимістичний лад.

Впарі з песимістичним настроєм видно було між полоненими також дуже розбудженну фантазію. І коли наслідком української пропаганди збудилося в них національне почуття і стануда їм перед очима будуча Україна, то ця Україна мусіла очевидно показуватись вимріяним ідеалом, звязаним у великій мірі з фантазією. Будуча, незалежна Україна не могла виглядати так, як сучасні держави з усіми їх недостатками, а мусіла бути чимось інакшим, чимось далеко кращим. Вона мусіла принести повне щастя всім людям. А що земельна справа лежала найбільше на серці нашим людям, то, очевидячки, будучу незалежну Україну звязувано з ідеальною розвязкою земельної справи.

Такий психічний настрій маси полонених був перешкодою і тому це почасти гальмувало українську пропаганду, а могло її спровадити й на невластиву дорогу. Але були і такі риси в полонених, які цій роботі пособляли. До таких належить передовсім дуже велика цікавість та охота щось довідатися, чогось навчитись, і при тому велика здібність до науки. Під цим оглядом українці з Великої України рішуче перевищали галицьких українців. І саме ці позитивні риси українців полонених врятували справу національно-освітньої праці в таборах, хоч хвилинами здавалося, що вся робота не доведе до якихось вислідів.

Праця в таборах ішла трьома шляхами: 1) освіта в тіснішому цього слова розумінні, а саме навчання поодиноких предметів, чи то за посередництвом зорганізованих у таборах шкіл, чи курсів та окремих викладів; 2) національна освіта, себто національне й політичне виховання; 3) практичне навчання організації. — Відповідно до того було уладжене ціле життя в таборах. Полонені мали повну свободу користати з цієї освітньо-національної науки, що її давали їм люди, призначені СВУ.

А табори виглядали немов самостійні міста-держави, що жили повнотою національного життя. Там були церкви, уладжені відповідно до приписів византійського обряду (іконостас, тощо), школи з потрібними приладами до навчання (книжки, ілюстрації, географічні карти і т. п.), малярні, різьбарні, бібліотеки, читальні, книгарні, друкарні, редакції часописів (у кожному таборі виходив український часопис, редагований переважно полоненими), переплетні, гончарні, фотографічні робітні, спілкові крамниці, клюби, салі для вправ гімнастичних організацій, великі салі на 4—5 тисяч людей, де відбувалися віча, концерти й театральні вистави і т. д. При такому уладженні освітньо-національна праця могла йти скоро й інтенсивно. Полонені відповідно до своєї інтеліґенції й охоти могли дуже багато скористати, слухаючи викладів чи всякого роду поучень, і при тому самі вони брали активну участь у цій праці. Одні з них слухали т. зв. вищих курсів, інші ходили до всенародньої школи, інші бували тільки на вічах, інші знову займались агітацією в українському чи протиукраїнському напрямку і були професійними агітаторами, таксамо, як інші професійними музикантами, акторами чи співаками. Там знову були малярі, робітники мистецького промислу, тут знову редактори, учителі, друкарі, переплетники, торговщики і врешті професійні політики ,члени таборових „парляментів" та урядів таборової громади, далі канцелярійні та адміністраційні урядовці. Якщо додати до того всяких театральних кравців, що робили костюми, шевців та ріжних служачих і врешті січовиків, які нагадували військо, то маємо багато з цієї ріжноманітности, що її бачимо на ширшій арені... Праця була закроєна на широку скалю і йшла справді дуже інтенсивно, зрештою, до неї застосовано відповідні методи.

Передовсім треба було злобути довіря в полонених і витворити в них переконання, що тут іде про добро їх самих, а не про щось інакше. При тому треба було в цій праці поступати дуже осторожно, отже не можна було виступати відразу з пропагандою незалежної України, а треба було почати від того, що полонених найбільше цікавило, що їх боліло. Полонені походили у величезній більшости з хліборобської верстви і тому їх найбільше цікавила земельна справа в Україні та в Росії взагалі; вони були погляду, що ця справа мусить бути розвязана по думці гасла: „Земля належиться народові, трудящим масам народу, а велика земельна власність повинна буги скасована". І ця була головна підстава, на якій мусіла опертися пропаганда українства. Хто стояв за такою реформою земельної справи, той ставав приятелем українців-полонених і з такою людиною могла маса полонених входила в дискусію. І такі дискусії по кожних викладах відбувалися дуже часто і з них вийшло, що подбати про поліпшення земельних відносин повинні самі українці, бо ніхто за них і для них цього не зробить. А самі українці можуть це зробити тільки у своїй власній державі, отже з цього вийшла для полонених ко-

Гріш дома — закопаний талант,

з якого нікому нема пожитку і який марне пропадає, — зате користь власникові і рідному загалові приносить гріш, зложений на ощадність

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, вул. Собіського 11.)

Закопані таланти.

Коли подумати про теперішню поведінку людей з грішми, то пригадується відома притча про закопані таланти. Зміст тієї притчі такий глибокий і широкий, що його певно можна прикласти і до цієї ділянки. Бо ж гріш це також цінність, якою треба орудувати так, щоб вона росла, ставала щораз більшою цінністю і приносила щораз більшу користь. Але розвиватися може та цінність тільки на світлі дня, між людьми на своєму властивому місці. Коли ж заховаємо ту цінність дома і буквально закопаємо її в землю (що часто з грішми трапляється!), то вона не тільки не росте, але маліє і навіть може цілком пропасти. От коли купити землю чи дім або заснувати новий варстат праці, то з того буде користь і власникові і загалові, бо завдяки збагачуванню одиниць збагачується рідний загал і навпаки. Але за землю і дім — як ми вже раз сказали — треба тепер переплачувати вдвоє і втроє, а землю й годі купити. Варстат праці не кожний може оснувати, бо або не є фахівцем, або боїться риска, або не має настільки гроша. То лишається одне: дати той гріш на ощадність до рідного банку, бо рідний банк, це те властиве місце, де гріш може розвиватися і приносити користь і власникові і загалові.

(Ш.).

вечність існування Української Держави. Могло стояти ще тільки питання: чи ця майбутня Українська Держава має бути зовсім окремою незалежною державою, чи може вона має бути державою сфедералізованою з російською державою? На це питання освідомлені українці відповідали, поки ще стояв царат, що на федерацію Росія не погодиться, тому треба відірвати Україну від Росії і створити з неї окрему державу. Але з вибухом революції в Росії, коли і в Україні ці погляди дещо змінилися, одні полонені стояли *при* ідеї незалежної України, а інші (і таких була більшість) стояли при федерації з Росією. Щойно тоді, як російські большевики почали валити Українську Народню Республику, свідомі українці побачили, що про федерацію з Росією не може бути мови й одинокою ідеєю для українця мусить стати незалежна Українська Держава.

Це показує, яку велику еволюцію перейшли українці-полонені у своєму національно-політичному світогляді. Коли на початку освітньої праці в таборах переважна частина полонених була байдужа до національного питання, то по трьох роках цієї праці ця майже 100-тисячна маса стала, за малими винятками, свідомою під національним оглядом і врешті для неї стала конечністю незалежна Україна. Такий був вислід освітньої праці між українцями-полоненими, що велася під опікою президії Союзу Визволення України. Те, що вимагало би в нормальних обставинах часу двох десятків років, зроблено в таборах у трьох роках, бо концентрація полонених дуже багато влекшила ділання впливу української визвольної думки.

Тим способом СВУ осягнув свою ціль, до якої змагав, приступаючи до ведення праці між полоненими українцями. Вислід цієї праці мало назвати великим, є він блискучий, коли взяти на увагу, як то багато українців, що були неграмотні, стали грамотні, як багато знання здобули десятки тисяч людей з ріжних ділянок науки, особливо з цих наук, що вяжуться тісно з українством, як багато вони вислухали викладів та перечитали книжок, як багато вислухали концертів і театральних вистав, як багато вони навчилися **організаційного життя**, бож у таборах були найріжнородніші організації, почавши від чисто освітніх та скінчивши на військових. Очевидна річ, не вся стотисячна маса в однаковій мірі була приготована до свідомого національного життя і не однакову вартість представляли полонені під цим оглядом. Але зпоміж тої маси можна вже було видобути **кілька тисяч**ний інтелігентний актив, здатний до самостійної праці в широких народніх масах в ім'я національної ідеї. На жаль, цей актив прибув на Україну за пізно та й мало його було на 30-мільйонову масу сирого етнографічного матеріялу, з якого складався наш нарід під Росією. Всеж цей актив відограв свою ролю. Большевицька завірюха багато пошкодила в праці цих національних активістів, але одно певне, що коли почавши від 1918. року, українське національне почуття дуже зросло в Україні й українство стануло до рішучої боротьби з російським большевизмом, то в цьому велика заслуга бувших полонених, які перейшли українську організаційно-виховну школу в таборах, зокрема козаків „синьої" і „сірої" дивізій, що їх сформовано в таборах.

Союз Визволення України спознив тут своє завдання якнайкраще. Імена членів президії СВУ: Володимира Дорошенка, Андрія Жука, Маріяна Меленевського й Олександра Скоропися-Йолтуховського записалися добре в історії України. **Омелян Терлецький.**

Непромокальні плащі
від зол. 12.— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Карпато-українські справи.

Б. СЛУЖБОВЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДІСТАЮТЬ ПЛАТНЮ У ПРОТЕКТОРАТІ.

По довгих заходах державних чинників Карпатської України влада Протекторату (Чехії) вирішила, що державні службовці (включно з учителями та професорами), які вимігрували з Карпатської України, діставатимуть 50 прц. їхньої останньої платні. Це відноситься до всіх тих, що дня 1. жовтня 1938 р. були в державній службі. Крім того рада міністрів Протекторату ухвалила перебрати по змозі всіх б. державних службовців Карпатської України до служби в Протектораті.

Щодо місця побуту членів карпато-українського уряду, то през. о. др А. Волошин і мін. Ст. Клочурак осіли у Празі, міністри Ю. Ревай та А. Штефан у Братиславі.

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ.

Мадярська влада ліквідувала зараз у перших днях вмаршу всі чотири українські державні гімназії та звільнила зі служби майже всіх карпатоукраїнських учителів, мотивуючи свій крок тим, що українці завжди були і завжди будуть ворожо наставлені до мадярського панування.

З 24-ох горожанських (виділових) українських шкіл залишилося всього шість, але і в них головні предмети викладають не по „угрорусинськи", а по мадярськи.

На території Карпатської України є тепер усього дві гімназії — обі чисто мадярські.

МАДЯРИ ВИНИЩУЮТЬ КАРПАТСЬКІ ЛІСИ.

В мадярському парляменті відбулася 2. ц. м. дискусія над грабунковою господаркою в карпато-українських лісах. Посол Матольці нарікав, що кошти транспорту карпатського дерева з незрозумілих, краще сказати, спекулятивних причин сильно підскочили вгору, „хоча дерева в Карпатській Україні більше, ніж треба". Зрубаного дерева лежить там від хвилини мадярського вмаршу 30—35.000 ваґонів. Лежить та гине, бо ґієни деревної торговлі спекулюють на ще більшу підвишку цін дерева.

У відповідь на ті нарікання посла Матольція мадярський міністр рільництва гр. М. Телекі заявив, що був недавно особисто в Карпатській Україні та мав нагоду зазнайомитися зі справою ужиткування дерева. Ціна дерева впала — по словам міністра — після „приєднання Карпатської України до материка" з 3.60 на 3.30 пенґо. „Це правда — казав гр. Телекі, — що за ЧСР дерево було дешевше, як тепер, але чехи працювали дефіцитно (?) та продавали дерево зі стратами(?!)". Міністр знає болячки деревної справи, тому рішив скликати в міністерстві торговлі анкету, що мала б занятися упорядкуванням деревної справи з користю для всієї Мадярщини. За який тиждень справа буде прояснена, зокрема щодо знижки цін на дерево".

З тієї дискусії ясно виходить, що грабункова господарка карпато-українськими лісами зачалася у відновленій „великій" Мадярщині на широку скалю.

ДОГОВІР МІЖ МАДЯРЩИНОЮ ТА РУМУНІЄЮ ПРО ЗАЛІЗНИЧУ СПОЛУКУ З КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

В Букарешті відбулись між 17.—19. липнем переговори між мадярськими та румунськими урядовими відпоручниками у справі наладнання транзитового руху на залізничих лініях Мармарощини. Справу розвязали так, що на відтинках залізничих шляхів до Ясіня, Великого Бичкова і т. д. мадярські поїзди могтимуть від 10. серпня починаючи, не спиняючись, на румунських відтинках, доїздити до кордону. Для їзди залізницею на цих мармароських лініях не треба буде ні пашпорту ні віза, не буде теж ніяких митних обмежень.

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ
купуйте тільки в крамницях
„ЦЕНТРОСОЮЗУ"
гурт: Корняктів 1.
детайль: Ринок 39.

Англьо-німецьке товариство служить німецькій пропаганді

— СТВЕРДИВ МІНІСТР ГОР.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Сер С. Гор заявив у парляменті у відповідь на інтерпеляцію посла Мандера, що англьо-німецьке товариство, якого завданням є ширити ідею порозуміння між тими двома державами, не робить нічого, щоб уможливити німцям зрозуміти британське становище. Воно обмежує свою діяльність до того, що репрезентує німецькі інтереси та боронить їх. Як виходить з інформацій, що їх маємо, та організація служить німецькій пропаганді та дістає з Німеччини гроші.

ГОЛОВОЮ ТОВАРИСТВА Є БРИТІЙСЬКИЙ АДМІРАЛ.

Англьо-німецьке товариство, яке популярно називають „Лінк" (звено) повстало в 1937. р. Його головою є адмірал сер Домвіль, відомий германофіл, який перебуває тепер зі 100 членами товариства у Зальцбургу. Він був директором виділу в департаменті морської розвідки.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ
просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

Японські літаки збомбардували французький консулят у Чункіні.

ЖЕРТВИ БОМБАРДУВАННЯ.

ШАНГАЙ, ПАТ. Японські літаки виконали в ночі налет на Чункін двома ґрупами. Перша група збомбардувала досвіту дільницю консулятів. Бомба впала коло французького консуляту, в ґороді лікаря амбасади. Дім частинно знищений, згинуло двох китайських слуг. Мур, що окружує город, завалився, і засипав 12-ох китайців. У французькому консуляті ушкоджені двері, вікна та стелі.

Друга ґрупа літаків бомбардувала гостинець Чункін-Шіту та один живець на правому березі Янтсе, де живуть утікачі.

Британський амбасадор у італ. міністра закорд. справ.

НАПАД АБІСИНЦІВ НА КЕНІЮ?

Британський амбасадор у Римі відбув півґодинну розмову з мін. Чяном. Предметом розмови був мабуть напад ватаґи абісинців на ґраничну сторожу британської кольонії Кенії, крім того загально порушено деякі актуальні европейські питання.

Мексик і амагається поладнати конфлікт зі Злученими Державами

ПЕРЕГОВОРИ ПІЧНУТЬСЯ НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ.

ВАШИНҐТОН. АТЕ. Мексиканський амбасадор доручив американському урядові нові пропозиції у справі полагоди конфлікту між мексиканським урядом та власниками нафтових копалень. Поінформовані кола стверджують, що ті пропозиції у великій частині заспокоюють американські домагання. Навіть якщо поодинокі точки пропозицій годі прийняти, вони не виключують дальших переговорів. Ті переговори пічнуться у Вашинґтоні на другий тиждень.

„Ню Йорк Таймс" твердить, що Мексик готов допустити американців до надзірної ради нафтових товариств, які тепер удержавлено. Як відомо, те саме і було причиною конфлікту.

ДИПЛЬОМАТИЧНА УНІЯ МІЖ ДЕРЖАВАМИ СЕРЕДУЩОЇ АМЕРИКИ?

НЮ ЙОРК, ПАТ. „Ню Йорк Таймс" повідомляє з Панами: Посол Нікарагуї заявив, що президент Сомоза пропонує пятьом республікам Середущої Америки заключити дипльоматичну унію, з метою: мати спільні посольства закордоном. Це — мовляв — збільшило би впливи тих республик.

НОВІ ШЛЮЗИ НА ПАНАМСЬКОМУ КАНАЛІ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Сенат одноголосно ухвалив законопроект (що його вже приняла палата послів) про будову третьої серії шлюзів у Панамському каналі коштом 276,000.000 долярів.

ВОЄННІ КОРАБЛІ ДЛЯ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Республиканський сенатор Ванденберґ зложив у сенаті законопроект, що дозволює американським варстатам будувати воєнні кораблі та продавати зброю для держав Латинської Америки.

—o—

Число тель. 272-46.

Як хочеш поправити своє буття або навчитися добре вести і обслужити свій самохід (чи мотоцикль) впишися на самоходово-мотоциклеві шоферські курси **ІНЖ. І. ҐЕРЕСКИ у ЛЬВОВІ ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 22.** які вишколюють у власних шкільних варстатах, та в науці їзди на всіх типах самоходів, також на новочасних. 1483—1—5

Для приїзжих бурса. Домагайтеся проспектів.

„Fidele et inseparabile Reipublicae membrum"...

РЕПОРТАЖ (IV.)

Ґданськ—Ґдиня в кінці липня.

O, Danzig! Da das Glück, das Polen Dir gebar,
Auch schon im ersten Keim für dich so köstlich war:
Wie viel vollkommner muss es nun Dein Bürger schmecken,
Da schon dreyhundert Jahr Dich Polens Flügel decken!
(З поезви Фридриха Кавіїна, 1754 р.).

„Тим більше смію запевнити, що поразки, які впали на ґданське населення, не наклонюють їх ніяк ані віддати себе пруському королеві, ані просити у нього опіки. Ненависть до пруського імені так тут вкорінена, що, здається, кожний громадянин волів би знищити палишки своєї батьківщини, як видати її під володіння, що знеславує огниду.

(З рапорту французького шарже-д-афер у Ґданську 1775 р.).

„Це провінціональне місто не буде предметом спору між Польщею та Німеччиною".

(Слова канцл. Ґітлера до міністра Бека у Берхтесґадені 5. січня 1939 р.).

„Danzig muss zurück zum Reich!"

(Напись на мурах Ґданська в липні 1939).

„Zabrali mnie zdomu rano
Gestapo do Gdańska,
Niewiem, czy wrucę."

(Записав польського заїзджчика в села Пшулкі під Ґданськом олівцем на стіні хати, літо 1939).

А влітку 1807. року Наполеон міг гордовито сказати до свого штабу: „Ґданськ — це моє місто ,бо маю там свою залогу". Так химерно формувалась історія того порту, що турбує сьогодні своєю назвою немов якимсь магічним словом світ та поставило знак тривожного запиту над миром пятьох континентів. А в Ґданську, отому місті, яке польські королі називали: вірним та невідлучним членом Річипосполитої, чекають приказу німецькі боєві сили.

ІНТЕРВЮ З ЕКОНОМІЄЮ.

Політична історія Ґданська стає незрозуміла, коли не дивитись на неї як на один із проявів господарських, економічних сил, що наростали та централізувалися в місті Шопенгавера. Вони, здається, рішали завжди про напрям і потенціяльну силу ґданського місцевого патріотизму. Політично-національні справи того міста були завжди під впливом зовнішніх активних інспіраторів, з яких два головні це — Німеччина (Прусія) і Польща (польські королі), а побіч них багато інших, видвигнених динамізмом історичних подій, як Карло XII., Петро I., Наполеон, Англія. Актуальним панівним інспіратором Ґданська, паном політичної ситуації в цьому другому з черги щодо кількости тонажу торговельної фльоти балтійському порті є тепер Німеччина. Більшість населення — німецька, преса — німецька, збірна ментальність ґданських громадян — прогітлерівська.

Дещо інакше виглядають господарсько-правні справи. Вже початкове відношення Німеччини до відродженої Польської Держави було зі зрозумілих причин досить неприхильне. Вистане глянути на 20-літню хроніку тих відносин. 1920 — Німеччина бойкотує Польщу економічно; 1922 — німецькі господарські кола, зоріентувавшися, що бойкотом навчають поляків автаркії і тратять польського споживача, поневолі навязують торговельні переговори; 1925 — митна боротьба за Шлеськ, підчас якої голова німецької торговельної делеґації сказав польському уповноваженому у Берліні, що Польща не повинна була прилучувати Шлеська, коли не знає, що зробити з його продуктами...

Власне тоді Польща знайшла вихід: шлеське вугілля поїхало у світ через Ґданськ і Ґдиню, звязуючи Поморя зі шлеським басейном.

У Ґданську не можна шкодити Польщі під господарським оглядом без шкоди для себе. Полагода справи того міста у версайському трактаті та у пізнішій паризькій конвенції, до якої привязує таку вагу міжнародня правна контрольна інституція, має світла і тіні для обох зацікавлених експльоатацією порту сторін. Ґданськ належить до митного простору Польщі. Управляє портом мішана портова рада, зложена (наполовину) з ґданських громадян (німців) та поляків під нейтральним головуванням. Персонал, герби, урядова мова — подвійні. Згадана рада управляє також Вислою на ґданській території. Практично — така ситуація далеко догідніша для Німеччини, що має доступ та вгляд у польську митну територію.

Для Польщі в таких не дуже сприятливих умовах Ґданськ — це лише фраґмент великої проблеми (типу „бути чи не бути") доступу до моря. Неприпадково німці, висунувши домагання віддачі Ґданська, одночасно домагались екстериторіяльної сполуки зі Сх. Прусією через Поморя! Не треба їхати аж сюди над Балтик, щоб це зрозуміти. Німцям не йде про Ґданськ, лише вони хочуть відрізати Польщу від моря, так як уже відрізали її на суходолі від заходу. На Поморі й у Варшаві я зустрічав багатьох поляків, що їм німецькі консуляти відмовили транзитових віз через Німеччину. Це доказ, що німці навіть не скривають, які вигляди мала би Польща після їхнього успіху.

Зрозуміння тих простих політично-господарських справ дає змогу зоріентуватись у фантастично розтрубленій боротьбі — „білій війні" між Берліном і Варшавою.

Стою ось у ґданському порті під стінами корабельного доку Шіхав, де саме закінчують будову двох польських торговельних пароплавів, і пригадую собі сухі, позбавлені політично-чуттевого нерву слова б. міністра Штрасбуґрера у Варшаві. Було це на його відчиті про господарське окруження Польщі. Прелеґент дав журналістам звязке інтерв'ю, як синтетичну відповідь на запит, чи віддача Ґданська Польщею не могла б обійтися без війни... Аргументи прелеґента оперували простими даними. Польща має 97,5% сухопутніх кордонів. Мінімальна решта — це море. „Морський співчинник" Польщі далеко менший, як у інших державах. Оця обставина впливає некорисно на силу т. зв. „континентального напору", себто відношення числа населення сусудніх держав до числа населення Польщі. Цей чинник виявляється числом 7, коли для Німеччини він рівний ледве цифрі 2, а для б. Чехословаччини — 10. Символ!

З політично-господарського боку перевага значіння і довжини німецького кордону над іншими польськими кордонами — очевидна. Тому, що під оглядом сухопутньої комунікації майже всі шляхи на південь і захід у німецьких руках, Німеччина окружає вже Польщу ґеоґрафічно.

Інакше виглядає господарська ситуація. Нема тут визначної німецької переваги. Безпосередня участь Німеччини у польській закордонній торговлі не перевищає нормальних сусідських взаємин. У 1936. р. вона висловлася цифрою 14,2%, при чому, правда, рівночасна участь Польщі дала ледве 1,8% (імпорт) та 1,5% (експорт). Явищем великого господарсько-політичного значіння є транзит, але тут Німеччина не має на Польщу великого впливу. Чому? Бо 78% тонажі польських закордонних господарських оборотів іде саме морем через Ґданськ і Ґдиню. Висновок ясний: **ґарантією польської господарської незалежности від німецьких комунікаційних шляхів є — море.**

Хтось із журналістів нетерпляче перервав прелеґентові:

— Отже, пане міністре, у випадку претенсій до Ґданська — війна?

Міністр зробив спокійний жест рукою.

— Говорім, панове, без нервів. Розглядаючи всі можливі випадки, подивімось, як виглядала б наша ситуація, якщо б лише Ґдиня і доступ до неї були при Польщі, а Ґданськ прилучено до Сх. Прусії.

Авдиторія замовкла.

ҐДАНСЬКА ТАКИ ТРЕБА БОРОНИТИ.

— Поминаю — продовжував прелеґент — психольоґічно-політичну сторону проблеми, не бажаючи розглядати, чи край, що дав би собі видерти права у найважнішому ґеополітичному пункті, потрапив би взагалі психольоґічно протидіяти дальшим наслідкам цього факту. Ґданськ перевантажує тепер 7,2 мільона тон, коли Ґдиня — 9 міл. На випадок якби ми втратили Ґданськ — мусіли б ми перекинутися цілком до власного порту, щоб позбутися німецького натиску. Була б це трудна справа. Крім того — Ґданськ має своєрідні шанси: довжина узбереж'я, положення на висяному гирлі і тимсамим догідність сплаву тяжких товарів рікою до столиці краю. Словом, повстала б тяжка конкуренційна боротьба за Ґдиню та Ґданськ. Здається, у цій боротьбі перевагу мали б німці, бо в їхніх ру-

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ

Максиміліяна МОРА

перенесене на вул. Лелевеля 5,
1115 5—11 **телефон 225-68.**

КІР

ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 265.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ 654
1-? БУДОВИ

Повідомляю П. Т. Клієнтів, що я переніс свій
Склад Сукна під фірмою **Лязар Райзер**
вул. Шпитальна ч. 1.
до льокалю при вул. **Легіонів 45.** (готель New-York, vis à vis Вел. Театру).
1476 2—6

ках опинились би водні комунікаційні лінії до Гдині (ріки). Бойкот Гданська поляками створив би грізний претекст прилучення до нього польського Поморя. Зрештою — закінчив міністр — погляньте, панове, на карту. Гданські верхівя панують над Гдинею, віддаленою ледве на 12 км.! Має це також свій стратегічний сенс. Чи ж у таких умовинах польський уряд міг би рискувати своїми капіталами на дальшу розбудову Гдині? Передача Гданська Німеччині була б початком, а не кінцем німецько-польської колотнечі, підірвала б економічно оба порти і зруйнувала б Польську Державу...

З тих причин українському журналістові, на якого дуже часто падають з уст псевдопатріотичних польських горлайків закиди рафінованого германофілізму, вільно — не зважаючи на інтерес обох розсварених сторін — дя мольо гданського порту, де стоять сьогодні німецькі пароплави, навантажені мунїцією, сказати: — Польща не може віддати Гданська без бою. Інакше — перекреслила б себе сама. І коли й ворог не піде на мирні уступки — **війна неминуча.** Лишається лише сказати, чи до війни таки дійде, а якщо дійде — то **коли?**

Роман Гучванович.

—o—

На руїнах хліборобської нади.

(ДОПИС ІЗ СЕЛА.)

У липні цього року я вибрався на золоте Поділля в Копичинеччину, овіяний надією, що їду в багаті околиці, де бодай матеріяльне добро розвеселить трохи чоловіка. Зачинаючи від Станиславова збіжжя, городовина, садовина гарні. Але геть за Бучачем дещо смутить око: безмежні лани одиниць, поміщицька власність і вузькі ниви, власність тисяч людей. А перед і за Чортковом немило вражає око землиста та руда барва пасовиськ. Посуха знищила траву, якої надаремне шукає голодна худоба, зокрема корови з порожнім вімям. Ходить вона і щось скубе, вишукує останки трави в заглибинах.

Їду возом на село коло Копичинець. З розмови з візником довідуюся, що тут не було дощу від половини травня. Правда, збіжжя гарні, але городовина, особливо бараболя й кукурудза, пропадуть, або будуть дуже никлі, якщо в тих днях не впаде дощ. А проте люди вдоволені цим роком, бо град не вибив збіжжя — ну і, здається, вже його не буде, бо він любив заглядати в ці сторони перед жнивами. Так було вже три роки, а додаймо, що четвертого року вибла зерно мишва, то будемо мати чотиролітку лихоліття. Люди вдоволені, бо гарним збором полатають діри з попередніх років: хто запозичився збіжжям чи грішми в попередніх роках, тепер зможе віддати довг. Та й самому вистане хліба до переднівку і доволі будуть його їсти, не так, як минулими роками, що його тижнями й місяцями не бачили на тому славному Поділлі, де хліб на нілі...

На другий день пробую користати з відпочинку на селі. Та годі. Не можу собі знайти місця ні в хаті, ні в саді, ні в тіні. Всюди така жара, така духота, що годі віддихати. А як повіє вітрець, то наче полумінь бухне з вогненої печі. Вечором говорили женці, що коли б навіть і не такий вітрець, то не можна б у полі й години робити. Страшна та їх праця — певно найтяжча у світі! Ще пробую на другий день піти в лісок, може там лекше дихати, а то треба буде втікати в підгірські сторони, де бодай купіль чоловіка порятує.

По кількох днях спеки зачало хмаритись. От уже буде довго очікуваний дощ. І був дощ, але в інших сторонах а тут упало стільки крапель, що можна було їх порахувати. Ну, що ж кара Божа!

Аж прийшов 24. липня. День, як і інші дні. Хмари товклися по небі, що й попередніх днів — щойно пополудні кинулися з заходу темносині хмари, але дуже лиховісно розлазилися по небосхилі. Десь коло 16. години зачало гриміти. До цього люди привикли, бо так було часто, тільки без дальших наслідків. Коло 17. год. зачало в хмарах клекотіти. Це вже не було звичайне уриване гриміння, тільки безперервне кипіння, клекіт, воркотіння, наче кочення каміння. То ворожі сили громадили лід, щоб ним жбурнути на землю. Хмари з протилежної сторони прибрали якусь дивну селединову барву, а ті на заході перейшли в сиву барву, покриту серпанком. Це був серпанок з дощу, що вже пустився в околиці. Небавком зачав сіяти дощ легкий, відтак сильніший; і майже нагло сипнув густий град. Це так нагло сталося і з таким свистом, ломотом, тріскотом, що в першій хвилині годі було збагнути, що діється. Щойно дзеньк!т розбиваних шиб та удари граду мов кам'яння об стіни протверезили людей. Вони зрозуміли, що це наступ ворожих сил на їх добро, на їх працю. З жахом безрадні бігали від вікна до вікна, від дверей до дверей, немов хотіли здержати руйницькі затії живла або якось захистити свою працю; то знову ставали остовпілі коло вікон, вичікуючи, коли ця кара промине. А град майже величини курячого яйця сіяв погубу і знищення. Вже дороги перемінилися в ріки, пасовиська покрилися білою габою, в повітрі літало оббите листя мов сарана й осідало на вікнах, а він ще шалів. Добрих 15 хвилин, що видались довгими годинами, гуляло живло. Пригадалися мені слова Шіллера: „Die Elemente hassen das Gebild der Menschenhand".

Як тільки злива перейшла, люди рушили в поле: хто пішки, хто верхом, а хто возом поглянути, що сталося з їх цілорічною працею. А я йду в город і сад. Стежки чомусь червоні. Це вкрили їх потовчені, побиті на гамуз вишні. Стежку завалила зломана вишня, далі яблуня. При стежці червоно-бороді порічки геть утратили свою прикрасу, густу бороду з ягід. По городі розкинені розбиті помідори, ті, що я їх кілька днів тому дбайливо прив'язував до тичок. Лежать, випустивши внутрености, мов вояки на побоєвищі з розшарпаними, від гранатів черевами. А ті лисоголові капусти тяжку звели баталію: на пні посічені, і з лисих голов немов із страху настовбурчилося волосся — це останки посіченого листя.

Їду далі. Там десь була альтана, що в гарячих днях приймала гостей у свої обійми та тінню захищувала їх перед сонцем. Але щось її не пізнаю. Є тільки лавка; а де стіни альтани? Нема галуззя, нема широкого листя, тільки кілька стовбурців вказує, що тут були якісь кущі. Далі оглядаю город. Голотеча. Годі пізнати, де що було. Денеде остались якісь залишки бив, немов пізно восени. А серед городу стоїть фігура св. Миколая, опікуна власника господарства. Його буря не важилася нарушити, тільки град покалічив трохи ризи. Стоїть здивований тим усім, що перед хвилиною сталося.

На другий день їду в поле. Їду стернею. Та ні — це не стерня, бо під ногами щось неначе волічеться. Приглядаюсь, а на землі лежать стебла. Це-ж лан нескошеного вівса. Так його град витовк, так його збив, що годі відразу знайти ріжницю між ним і стернею. А от якісь бадилинки сторчать, не більші за пів метра. Приходжу до них ближче — це безлисті била конопель. І там дальше гречка, немов засоромлена, схилила аж до землі свою квітисту головку, зломана в стані. Ще найвище над полем здіймається кукурудза, та вона геть обчімхана, неначе звела страшний бій із суперницями, що їй померзили косиці, повирівали волосся, обдерли з одежі. Далі лежить на покосах ячмінь. Попри його колосся біжить якби стежинка, висипана зерном. Так його град вимолотив, хоч збирай саме зерно, коли б не було змішане з болотом...

Стрічаю людей. Кажуть, що ось там за лісом — то навіть сліду нема із збіжжя. Бачили заяців, як ледви волікли ноги. Там знову вода в рові занесла коня на якийсь кіл і він пробився. Двоє бідних бойків, що приїхали сюди на жнива, град поранив на полі і їх повезли до лікаря і т. д. Коли б були люди знали, що в тій порі ще буде такий град, були б може ще більше поспішилися з роботою. А то так упало несподівано! І знов не буде у них хліба, знов запозичуйся, тільки не знати, хто тепер позичить і на який рахунок... А вже найгірше, що худобі дати їсти?! Хіба треба буде за безцінь випродати. А тут податки платиї Торік приїхала комісія, стверднла знищення, але податків не відписала, тільки відложила на три місяці, немов би за три місяці другі жнива приходили. Говорять, пишуть про війну — а от уже була війна!

Годі дивитися на людську біду, якій ніяк не можеш зарадити. Кидаю „хліботатне" Поділля і вертаюсь додому.

Т. З.

—o—

Японія затісняє співпрацю з державами „осі".

НАРАДА ЯПОНСЬКИХ АМБАСАДОРІВ.

РИМ, ПАТ. Два японські амбасадори: з Риму та з Берліна відбули розмову у віллі д' Есте, над берегом озера Комо. Предметом розмови було затіснення взаємин Японії з державами „осі".

По нараді амбасадори заявили представникам преси, що для своєї розмови вибрали саме ту віллю, бо там відбувась відома розмова Рібентропа з Чіяном.

—o—

Чеський підстаршина убив 35-ох німецьких вояків?

У часописах появилася вістка, що у чеській місцевости Фінед чеський підстаршина убив 35-ох німецьких вояків.

Два чеські підстаршини вчили там німецьких вояків стріляти зі скорострїла. Один з них образив німецького вояка, тоді німецький старшина ударив його в лице, а коли він запротестував, застрілив його. Тоді другий підстаршина застрілив скорострілом 35-ох німецьких вояків і відібрав собі життя.

День дітей з півосель Львова.

У четвер 3. ц. м. діти з півосель Львова, що їх веде „Українська Захоронка", зробили собі спільну прогульку. Мета: Луговий Город, де вже в год. 10-ій зявилися перші. В 11-ій год. вже було в городі коло 760 дітей, з 9 півосель (Баторівка не прийшла). Всі чистенькі, осмалені (ц. р. є сонце!) і завдяки півоселям, де цілий день на повітрі та де дістають пять разів їсти, повненькі й румяні. Прийшли парами зі своїми вчительками і головою п. Софією Раковою, що стільки вже зробила і робить доброго для дітей сутерин, дітей, що якби не вона і її співробітниці, не знали б вакацій, сонця, втіх, зелені.

На площі діти зробили собі „дефіляду", потім дістали по пляшці кислого молока, що його прислав „Маслосоюз" та по булочці від „Золотого Колосу". Потім пішли забави, хороводи, співи — руху було на площі і гармідеру стільки, як хіба вже давно не було. Хто був серед тих дітей (на жаль „Захоронка", хоч повинна була деяких громадян стягнути, не стягнула), мав з чого насміятись. А тож діти наші, ті бідні діти, що опинилися б хто зна де, якби не „Українська Захоронка"!

На жаль забаву перервав дощ, що всю рухливу громаду загнав у гардероби площі. Шкода, бо забава починалася найкраща і знайомства щойно починалися. Але й так „Захоронка", яку ці півоселі 12 тис. зол. коштують (чи хто застановляється над тим, звідки вона їх добуває?), своє зробила: і в дітей і в старших ця прогулька залишила милий спогад.

М.

Літературна сторінка.

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти натвітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 4—11

Коли можете -- спробуйте Пруста!

Рідко який сьогочасний письменник так скоро став „класиком", як Марсель Пруст. Він жив далеко від літературного гомону, багатий не дбав за успіхи своїх книжок, вічно недужий — дуже рано збайдужнів до того, що зветься славою.

Пруст уродився у 1871. р. у Парижі як син професора медицини; його мати була жидівкою. Від 1892. р. почав писати і в 1896 р. для товариства, в якому бував, написав збірку любовних історій „Приємности і дні" та наслідував злобно ріжні стилі. Захоплюючись Джоном Раскіном перекладав з нього кілька томів. Від 1902. р. поважно занедужавши на легені, відокремився від товариського життя і жив як оранжерійна квітка. Увесь залишений собі, Пруст почав поволі і подрібно списувати свої мрії і думки, з життя, в якому найбільшими подіями були думки та мрії. Він навчився відтворювати всі минулі дрібні хвилини своєї буденщини, щоб роздумувати над ними. Так повстало 15 томів його повісти під спільною назвою „У пошуканці втраченого часу".

У 1913 р. вийшла перша її частина „Зі сторони Свана", у 1918 р. за другий том „У тіні заквітчаних дівчат" Пруст дістав нагороду Академії Ґонкурів. У 1921 р. пішли дальші томи „Сторона Ґермантів" і „Содома та Ґоморра". Вмираючи у 1922 р. він залишив у рукописі ще дальші частини „Увязнену", „Альбертина щезла" і „Віднайдений час".

Від смерти Пруста його вплив ставав щораз більший. Усе в ньому своєрідне: власний стиль, що майже не нагадує короткі, звязкі, прозорі речення французів, а проте напрочуд майстерний; наскрізь психольоґічна метода, що відкидає все зверхнє, а обмежується до аналізи самих духових станів; середовище вибраних одиниць байдужих до всього, що діється поза їх особистими переживаннями, майже кімнатного життя.

Хто знає повісти англійського письменника Жоржа Мередіта, той може знайти в них деяку схожість із Прустовими. Фільсофічні ідеї Берсона про час, що стає єдиною основою всіх явищ і найглибше їх перетворює, знаходять у повістях Пруста цікавий приклад, як можна з них добути нову літературну форму. Без Фройда теж не можна б уявити собі таких повістей.

Пруста читати незвичайно тяжко. До його треба звикати, вчитуватися в його стиль, засвоювати собі його примхливу уязу. Це один з найбільших сьогочасних повістярів, але не один із найприємніших.

Відомий перекладач архитворів французької літератури на польську мову Бой-Желенський, що переклав найтяжчі та найціннішні поза сотню, саме випустив уже пятнацятий з черги том Пруста.*) „Увязнена" — аналіза заздрощів, які відчуває сам автор, уважаючи їх найбільшою мукою та найбільшою насолодою. Мало який повістяр зумів так подрібно зупинятись на щоденних дрібницях, що розбуджують загальні думки про людську природу. Як можете — спробуйте Пруста. Бой у перекладі влекшує вам лектуру, розбиваючи його довжезні речення на короткі.

М. р.

*) Marcel Proust: Uwięziona. 2 tomy. T-wo Wyd. „Rój". стор. 318 і 320.

Згадка про А. Петефія.

Як він виглядав — ніхто не знає.

Мадяри, а за ними й інші народи присвячують статі у 90-ліття смерти Александра Петефія, що згинув геройською смертю 31. липня 1849 р. у битві під Сеґешвар. Він мав тоді 26 років і те, що дав, вистачило на славу найбільшого національного поета.

Петефі походив із шляхти від 1688 р., що дістала шляхотство від цісаря Леопольда; його дійсне прізвище було Петрович, а молодий Александер тільки з патріотизму змадярщив його собі на Петефі. Його строгий батько прогнав його з хати і Александер заробляв три роки як мандрівний скрипач, а щоб оминути нужди став звичайним вояком.

Його перша збірка поезій появилась у 1844 р. завдяки заходам поета Верешматрі, коли всі видавці її відкинули; він дістав за неї 75 ринських. За маленькою збіркою пішла казкова поема „Герой Іван", потім романтична поема „Янош Вітез", любовні елеґії „Лист кипарису на гріб Е.", наслідування Гайнових „Подорожніх картин", „Перли і кохання" та „Хмари". Петефі мав 25 років, коли після появи повної збірки своїх поезій, заслужив від критики на найвищі похвали. Публика була однозгідна з нею.

Але вже в 1848 р. пішов з відділами ген. Бема на війну, дійшовши до ранґи майора. У тому році він написав „Апостола", в якому дав трагічний тип революціонера.

Довкола його життя потворились леґенди. Ніхто не знає, де його могила, а дослідники сперечаються, як він справді виглядав. Є два образи Петефія — богеміста з розкуйовдженою чуприною і поважного чесного громадянина. Образ богеміста, хоч і не оснований на фактах, переважив в уяві загалу, що хотів мати романтичного поета, на зразок Ібсенового „Пер Ґінта". Маляр Орляй-Патрікс зробив з Петефія чотири портрети — всі ріжні; інакше теж виглядає Петефі на камінному портреті Барабаша і одній французькій літографії. До цього можна ще додати бюст різьбаря Дунаїшкая портрет із „фронту", з війська, модель до памятника і ріжні дереворити — кожний змальовував Петефія по свому: спокійного, меляхолійного, лагідного то дикого цигана.

У нас дуже мало перекладали Петефія. Можна теж сумніватися, чи сьогочасні українці у Мадярщині зроблять таку спробу.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Поеми прозою.

ВШановна Пані!

Ви не перші пересилаєте мені такі мініятури з проханням заопікуватись ними. Та як довго нема в нас чисто літературних журналів для еліти, поеми прозою мусите видавати власним коштом для приємности своїх найближчих.

Чи я радив би Вам працювати далі в цьому напрямі? — Ні. Поеми прозою подекуди тяжчі від поезій у строфах тому, що самому авторові тяжче відчути, чи він не верзе як у гарячці і читачі щораз менше мають підстав довіряти їх якости.

Вже сама назва „Поема прозою" звучить як суперечність: те, що є поемою не може бути водночас прозою. Правда: буває проза поетична таксамо, як французи говорять з іронією про déjiuner dinatoire — сніданковий обід чи обідову вечерю.

Як зясувати поетичну прозу? Коли покладемо вагу на її ритмічність у протилежність до звичайної прози, то що робити з ритмом у деяких наукових творах? Не забувайте, що від часу „верлібру", коли ритмом називаємо рядки ріжної величини без рим, і то у ріжній „тонації", — неодну поему важко було б відріжнити від прози, якби її автор дотягав кожний рядок до кінця, а не рубав його на „кусні", як у віршах.

Справжня поезія не залежить від самої зверхньої форми — про це ми знаємо; в ній мусять бути ще оригінальні образи, вся „атмосфера" надихана своєрідним запахом. Лірична поема і поема прозою мають саме ту спільну рису — „поетичности" незалежної від таких зверхніх ознак, як рими і ритм, що можуть бути якнайправильніші навіть у зовсім звичайному віршищі, зовсім „непоетичному".

Французи досить ясно відріжняють поетичну прозу від „поеми прозою", дарма, що саме в них можна найти якнайбільше прикладів, які можуть нас бентежити, бо затирають межі між двома царинами. На кожний випадок „поема прозою" це окремий жанр, а „поетична проза" тільки прикмета деяких прозових творів. Поема прозою не повинна бути довга „Заратустра" Ніцше — ввесь складений із поем прозою — не повинен бути прикладом. У ньому за багато думок та абстрактних метафор. У поемі прозою обовязують правила лірики. Довга лірична поема рідко коли залишається вірна ліриці. Коцюбинського „Intermezzo" ми могли б назвати поемою у прозі теж тільки як вийняток, тоді як його три мініятури „З глибин" це справжні поеми у прозі. Стефаника „Моє слово" теж прегарний зразок цього жанру. Та вже такі речі як поетичний вступ Мирного до „Серед степів" і сам початок цієї новелі — тільки поетична проза, така часта у ріжних повістярів. Шатобріян, Віктор Гюго, Гоголь, навіть Раскін — уміли на довгих сторінках підтримувати підвищений настрій поетичною прозою не даючи „поем прозою". „Спокуса св. Антонія" Фльобера і славні „Пісні Малядора" Льотреамона це величезні прозові поеми.

Досить їх прирівняти з такими книжками, як „Поеми прозою" Турґенева і „Дрібні поеми прозою" Бодлера, щоб побачити величезну ріжницю методи. Турґенев і Бодлер — зовсім далекі один від одного у техніці і в обидвох цих творах охрещених такою самою назвою не силкуються надати силоміць прозі ритму. Турґенев передає якусь одну картину чи йде за якимсь одним дрібним зворушенням, як лірик, але часто і не силкується на дуже „поетичну" мову, розливаючи ввесь образ у відповідному настрою. Бодлер, що відкрив своїми „Дрібними поемами прозою" новий „електричний струм" (як передати по нашому frisson, щоб не сказати ні „дрижаки", ні „тремтіння", ні „ судороги"?!) — ввів одну основну прикмету цього нового жанру: примхувати уяву, що кохалася у несподіваних обривистих переливах — звуків, пахощів і барв. Рембо прийнявши за ним музику притаєну в образах, сполуці барв і контрастів, посунув іще далі сміливість метафор, що ставали майже калямбурами.

Від „Нічного Ґаспара" Альойзіюса Бертрянда, якого деякі французькі критики вважають справжнім батьком „поеми прозою" до Макса Жакоб — шлях такий далекий, що нераз можна ставити собі питання: як бідний читач може зорієнтуватися чи автор не глузує собі з нього або чи у шкільних зшитках нема деяких поем прозою?

Найбільші труднощі при композиції поеми прозою у тому, що її форма відкрита до безмежности і що рефлексія занадто легко може придушити настрій. Коли-ж складати її з самих образів, як у калейдоскопі, тоді легко можна закохатися у словах, що можуть значити все і нічого. Японські „гайкаї" — здається найідеальніші зразки „поем прозою", де настрій і думка однаково легкі, як весняний легіт, метелики і віяльця. Та чи у перекладі на інші мови вони не втрачають того всього, що є таємницею всякої поезії?

Сторінка без політики.

„Сестра Ґракхів", що завела своїх братів на Ґільотину.

ЧОМУ СЕСТРА РОБЕСПІЄРА НЕ СТАЛА ЖІНКОЮ НАПОЛЄОНА?

Паризьке видавництво „Меркір де Франс" видало книгу статей Пільона, що присвячені французькій революції. Між ними є цікава статтейка про сестру Робеспіера Шарльотту, що померла у Парижі старенькою бабусею в 1834 році. Вихована між чужими людьми як її оба брати Максиміліян і Август, Шарльотта обожала Максиміліяна, пізнішого диктатора, і мріяла, щоб спільно жити з ним у Парижі. Коли Максиміліян покликав Шарльоту до себе, він був уже тоді дуже популярний і його слава з кожним днем росла. Він мешкав тоді у приятелів, які старалися не допустити до того, щоб хтонебудь інший крім них мав вплив на Робеспіера. Тому вони швидко посварили Максиміліяна з Шарльотою, хоч вона мріяла про те, щоб бути помічницею братові. Шарльота мусіла відїхати на південь Франції до другого брата Августа.

Август думав спочатку видати Шарльоту заміж. У південній Франції він познайомив Шарльоту з багатьома цікавими і талановитими людьми м. ін. з Наполєоном Бонапартом і з Фуше, але Шарльота, як казав Август, не вміла здобути собі їхніх сердець і він відослав її назад до Парижа. Самітна опинилася Шарльота знову у столиці Франції. Але у Парижі почались уже були події 1793 р. і Шарльота мусіла вже в перших днях по своїм приїзді подумати про свою безпеку.

ШАРЛЬОТА ЗРАДЖУЄ СВОЇХ БРАТІВ.

Шарльоту арештували дуже скоро. Її обвинувачували в тому, що вона сестра Робеспіера. Це вистачало на те, щоб Шарльота згинула під Ґільотиною. Але вона рішила за всяку ціну спасти свою голову. Зараз по своїм арештуванні вона видала з незвичайним еґоїзмом своїх братів, подала їхню минувшину та заявила, що вони змагали до державного перевороту. Вона переповіла розмови Максиміліяна з Фуке-Шенвілем, що їх колись чула, заявила, що вона жертва обох братів і тим врятувала себе. Їй не тільки дарували життя, але й рішили дати досмертну платню.

„СЕСТРА ҐРАКХІВ".

Дві тисячі франків річно виплачував Шарльоті французький державний скарб і за Наполєона і за Людовика XVIII, Карла X. і за Люї-Филипа. Вона діставала правильно свою скромну пенсію, з якої жила у невибагливо уряджений кіматі недалеко від зоольоґічного саду. Разом з нею мешкала дочка її приятельки. Вечорами сходилися в її кімнаті бідні мешканці дільниці, яким вона оповідала про свою минувшину. Вони слухали її оповідань, але не завжди вірили їй. На стіні кімнати висіли два портрети: Робеспієра і Жозефіни Боарне — пізнішої дружини Наполєона. Шарльота знову обожала тепер свого брата Максиміліяна, як у своїй ранній молодости. Вона називала себе „сестрою Ґракхів" і писала спомини. Вона могла стати дружиною славного шефа тайної поліції Фуше, що свого часу цікавився нею, і могла бути тепер княгинею Отрантською, але доля рішила інакше. Вона померла в 74-ім році життя. На її похороні було дуже мало людей. Якась молода французька журналістка написала некроль ог про Шарльоту, кажучи, що покійна була жінкою з янгольською добротою і великою добродійкою. Портрет Робеспіера, що висів у кімнаті Шарльоти, продали за 2 франки на ліцитації. Портрет Жозефіни пішов за 50 сантімів!

Про погоду на Марсі і кінець світа, якого не було.

Американський астроном д-р Сліфер повідомив цими днями телефонічно з Блумфонтейну (Південна Африка) англійські часописи про висліди своїх дослідів над Марсом. В р. 1908. той сам астроном виступив у пресі з гіпотезою, про існування на Марсі тварин подібних до людини.

— Цим разом — заявив астроном — ми не знайшли ніяких нових доказів на оборону нашої гіпотези. Та мушу сказати, що наші теперішні досліди мали іншу ціль. У рослинньім світі Марса — продовжав д-р Сліфер, не було ніяких зміи, хоч ми слідкували за тим щоночі. Але зміни погоди на Марсі були замітні. Наприклад позавчора лютувала в однім районі Марса сніговія. Увесь цей район покрився білою верствою снігу, що замітно відбивався на оранжевім тлі планети. На південнім бігуні Марса прийшла вже весняна погода. Сніги і леди стали танути дуже швидко. Рівночасно на північному бігуні сніг покриває щораз більші простори. Коло 20 ступнів на південь ми відкрили білу пляму. Причина її появи нам ще невідома.

У звязку з цьогорічним дуже великим наближенням Марса до землі техаський (Америка) астроном заповів кінець світа. Це мало статися 27. липня в год. 22. і 23 минути. Марс мав ударитись з нашою землею. Ця ворожба миттю розійшлась по цілій Америці. Не було часопису, що не згадав би про неї. Хоч і більшість американської преси подала цю „ворожбу" з іронічними завваґами, проте між простолюддям у віддалених від центрів місцевостях вона викликала великий страх. Між астеками Ґаліско (Мексик) дійшло до страшної паніки. По селах можна було бачити жахливі сцени. У Тлякепаку арештувала поліція 60 обманців, що продавали переляканим людм талісмани, які забезпечать їм місце в раю.

Прогулька довкола світа в 30-ти днях.

Відоме льондонське туристичне бюро „Томас Кук і сини" оголосило цими днями, що орґанізує прогульку довкола світа. Прогулька відбудеться літаками, триватиме 30 днів і коштуватиме 475 фунтів шт. (коло 12 тисяч золотих). Цими грішми є вже теж заплачені кімнати в готелях і харч.

Турист, що купив білет у подорож довкола світа, летить літаком спочатку з англійського летовища Савтґемптон до Ню-Йорку. В Ню-Йорку є він другого дня, а третього ранку летить до Шікаґо. З Шікаґо відвозять його літаком до Голлівуду, опісля до Льос-Анджелес і Сан Франціско, де турист відпочиває 24 години.

Восьмого дня прогульки відлітає турист через Тихий Океан на Ґавайські Острови і зупиняється в Мідвей Айленді, на острові Ґуам і врешті прилітає до Манілі на Филипинах.

15-го дня прогульки відвозить літак туриста до Гонґконґу. Звідсіля летить турист через Банґкок, Калькуту, Ґваліор, Карачі, Басру, Александрію до Марсею. До Савтґемптону вертається турист 30-го дня прогульки.

„Таймс", що подає цю вістку, пише м. ін., що Томас Кук, основник фірми, сам відбув прогульку довкола світу в 1872 р., але його прогулька тривала 222 днів. Звичайна подорож довкола світу, тобто залізницею і пароплавами триває довший час навіть сьогодні і коштує від 500 до 600 ф. шт. (12.500—15.000 золотих).

При цій нагоді пригадує „Таймс", що перший рекордовий перелет довкола світу відбувся в 1913 р. і тривав 35 діб 21 годин і 36 мінут. А 1938 р. Ґовард Юз і його 4 товариші перелетіли світ за три доби 19 годин і 17 мінут.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
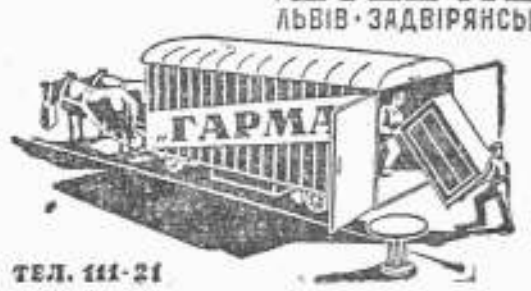

ТЕЛ. 111-21

14-тий Даляй-Лама.

Тибетанські жерці найшли тепер нове втілення Будди — 5-літнього хлопчину з чорними пронизливими очима. Це 14-тий даляй-лама від 1751. р., коли китайці передали даляй-ламам світську владу над Тибетом. Тепер відбувається похід нового даляй-лами з Коко-Нор до Ляси, столиці Тибету. Хлопчину в одежі з дорогоцінного матеріялу, що його вживають тільки тибетанські лями, проводить більша дружина. На дорогу для нового даляй-лами і його дружини зібрали між тибетанцями 100 тисяч долярів. Похід відбуватиметься кілька місяців, бо дорога в Тибеті дуже тяжка. В тому часі всі монгольські і китайські лями молитимуться безупинно за життя хлопця. Інтронізація нового даляй-лами в Ляссі покладе край безкоролівю, підчас якого Тибет був без даляй-лами і без таші-лами, тобто без папи і його заступника. 13-тий даляй-лама помер у грудні 1933. р. Обставини його смерти були досить неясні і тому поширились були чутки, що його отруїли. Друга щодо значіння і впливу особа в Тибеті, таші-ляма, що кермує переважно світськими справами і веде переговори з чужинними представниками, — втік до Китаю ще за життя даляй-лами. І хоч тибетанці висилали до нього кількакратно делеґацію з просьбою вернутися до Тибету — таші-ляма таки не вернувся і помер у Китаю в 1937 р.

Зараз по смерти даляй-лами буддійські жерці та віщуни вийшли з Лясси на розшуки за новим втіленням Будди. Згідно з віруванням буддистів душа даляй-лами втілюється в хлопчика, що родиться в моменті його смерти. Ціла низка ознак, кажуть буддисти, вказує на те, що даний хлопчина є втіленням Будди: з безхмарного неба паде дощ, квітнуть цвіти у невластивому часі, звірі починають говорити людською мовою. Зновуж жерці провіряють на всі лади, щоб устійнити, що їх відкриття певне. І щойно по довгих розшуках і провірах проголошують, що знайшли даляй-ляму.

—o—

ГУМОР.

ПРИ МАТУРІ.

Предсідник іспитової комісії питає абітурієнта:

— Чи Наполєон в часі єгипетського походу був вже цісарем?

Абітурієнт відповідає певним тоном;

— Цісарем ще не був, але бонапартом уже був!...

ХАПЧИВІСТЬ.

Мак Донель приходить до неба.

— Галльо! Мак Донель! — витає його св. Петро. — Як тобі вдалася подорож?

— Знаменито! Тільки я трохи перемерз.

— То може би ти напився віски і розігрівся?

— Дуже радо!

— А яку воліеш, зимну чи гарячу?

— Та хіба гарячу.

— Но, то зажди хвилину, заки розігріють.

Мак Донель жде хвилину і нагло прокидається.

— От лишенько! — кричить злий. — Було мені просити на зимно, то був би ще мав час випити!

ШОТЛЯНДСЬКА ОЩАДНІСТЬ.

До буфету на двірці в Ґлесґов входить джентельмен у кратковапій спідничці і звертається до кельнера:

— Я тут минулого року їв обід, але його не докінчив, бо відїздив мій поїзд. Саме тепер я приїхав, щоб зїсти десер, який мені належиться.

СИНОК.

— Татусю, чи і тебе приніс бузько?

— Певно, синочку!

— Але хіба не від разу, але на рати!

ПАРАСОЛІ, жіночі й мужеські

течки, пуляреси дарунки купуємо тільки в магазині

ТЕКА

Богдан Гірняк, Львів, — вул. Шайнохи 3. (між Сикстуською і Коперника
1471 2-3

Свята Легіонового Чину.

Польське громадянство на цілому просторі Річипосполитої святкує від кількох днів урочисто 25-літні роковини збройного зриву найактивніших сил польської нації, що під проводом Йосифа Пілсудського зорганізовані в польський Легіон у перших днях серпня 1914 р. підняли боротьбу за реституцію державної Польщі. Ці свята „Легіонового Чину" святкують всі польські міста і села, але центральні, кульмінаційні урочистости відбудуться 6. ц. м. у Кракові, в місті, з якого мурів польські легіонери рушили на поле кривавої слави. На краківських болоньях збудували з цього приводу гарний полевий вівтар та прикрашену державним гербом мовницю, з якої маршал Е. Сьмігли-Рндз виголосить промову. 5. і 6. вечором будуть багато ілюміновані історичні будівлі та Вавель. До Кракова зіжджаються з усіх кінців Польщі не тільки буваші легіоністи, але й інші громадяни, бажаючи стати учасниками і свідками польського національного свята.

—o—

Українка.

У празькому „Слованьскому Пршегледі" (ч. 3—4 ц. р.) написав статтю під назвою „Про тактику українців у Польщі" відомий знавець української справи В. Харват. На основі матеріялу, вибраного з української та польської преси за березень—травень кресли ть В. Харват свій нарис політичної тактики УНДО по упадку Карпатської України. Він написав теж інформативну статтейку „Кінець Карпатської України". На іншому місці часопису зреферовано ще про святкування у Львові, Празі та Софії 125-их роковин народин Тараса Шевченка.

„Славянски Вести" — місячник Славянського Товариства в Болгарії — у березневому та квітневому зошиті (чч. 36, 37) помістив статті проф. С. С. Бобчева: „Малорусия-Украина", „Украина". Автор, хоч і виходить нібито виключно з наукового становища, не уникнув у своєму підході до теми однобічности й типовими ознаками безоглядного русофільства. Більше здержаности та обективности виявив інший автор — Н. С. Бижевъ — у статті „Географска и стопанска (економічна) Украіна" (ч. 36, сс. 6—7), що обмежується лише інформацією. У тому самому числі (36) знаходимо ще рецензію Х. Вака на книгу д-ра Івана Панькевича: „Українські говори Підкарпатської Руси і сумежних областей" ч. І. 1938.

„Славянска Беседа" — двохмісячник Товариства тої самої назви у Софії — в ч. 1. з ц. р. принесла статтю Г. Д. Юркова „Украина и Европа", в якій автор пробує подати висвітлення як ставляться в Европі до української проблеми.

Люблянський щоденник „Сльовенец" у числах за квітень—червень (чч. 87—133) випустив фейлетоном повість-спогади Олекси Гелипенка „Україна плаче". Автор, священник з Наддніпрянщини, оповідає про терпіння України під совітським ярмом. Той самий часопис (ч. 162) містить велику інформаційну статтю надіслану з Праги, п. з. „По упадку Карпатської України". У статті зреферовано становлення нової української еміграції із Закарпаття, її організаційний рух і надії. Автор пише і про державні змагання українців як цілости та про працю еміграційних осередків.

„Люблянскі Звон" (ч. 3—4, 1939 — LIX, сс. 124—129) з нагоди 125. роковин народин Т. Шевченка вмістив переклади поезій: 1) Через поле іду, 2) Минають дні, 3) Нащо мені чорні брови, 4) Царям, всесвітнім шинкарям... Крім того є ще і стаття, в якій оповідається про те, хто був Шевченко та яке його значіння для України і славянського світу. Автором статті й перекладачем поезій є Франк Безлай. Сам автор фільольог, однак часто пише і на теми культурно-історичні. На цей раз не уникнув хибних виводів, як напр. того, що, мовляв, Шевченко, як і українці взагалі, ближчі своєю культурою до світу азійського, ніж до европейського.

—ко.

Самогубство німецького генерала

В ЧЕХІЇ?

У пресі появилася вістка, що командант 10. німецької панцирної дивізії, розміщеної у протекторату, Гавантї, відібрав собі життя, бо політична поліція переслвила його лист, у якому він назвав окупацію Чехії зайвою.

М. ФІШЕР
ЛЬВІВ
ВУЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ ЖАЛЮЗІЙ ІЗ ХВИЛЯСТОЇ ТА СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ, ЯК ТЕЖ АЖУРОВІ ЖАЛЮЗІЇ ТА РОЗСУВНІ ГРАТИ.
1498 1—10

ДЖ. О. КЕРВУД 32

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

— А якщо ми не підемо перші з цього боку, Аляне, то жовті люди вимандрують сюди колись з того боку, гомонів старий ветеран вдаряючи люлькою в долоню. — А коли вони прийдуть, то не по одному, або три, але міліони їх. Такого може накоїти жовта раса, коли вже раз рушиться і завдання Джеків і Білів з Аляски в тому, щоб вони перші станули сильними ногами на тому боці. Чи підеш, Аляне?

Алян заперечив головою.

— Може колись, але не тепер.

В його очах був давній вогонь і він знову бачив боротьбу перед собою — боротьбу, в якій він мав виконати свою частину, щоб допомогти Аляскі отрясти зі себе кайдани злої адміністрації і звернути увагу світа на загрозу, що висіла над Аляскою немов хмара.

— Але ви маєте слушність щодо небезпеки, — він сказав. — Вона не прийде з Японії до Каліфорнії. Вона попливе як повінь через Сибір і наскочить на Аляску за одну ніч. Не є це виключно небезпека від самої жовтої раси. Оляфе. Треба це розуміти у злуці з большевизмом, загрозою найчорнішої Росії. Це недуга, що як перейде вузьку шийку вод і вчепиться Аляски, то потрясе континентом Америки до найглибших основ. Може це статися за одне покоління або за одне століття, але якщо ми віддамо Аляску так далі на поталу, то воно прийде так певно, як Господь зсилає світло. Та мій спосіб перешкодити цьому дещо інший від вашого.

Алян дивився у вогонь, як головні ясніли полумям та погасли.

— Я не дуже гордий зі стейтів, — продовжував він, немов би говорив про щось, що бачив у полумені. — Я не можу бути гордий після цієї руїни, до якої їх дурна система і законодавство довело Аляску. Але у стейтах наше спасення і відносини поправляться. Я признаю, що ми тут маємо партії, що йдуть за егоїстичними мотивами, без огляду на загальне добро. Ми не однозгідні в наших домаганнях. Ще неодного ми мусимо навчитися, але ми не можемо перенести Аляски там до стейтів, нашим завданням є приневолити стейти, щоби вони прийшли до нас. Це мусить зрозуміти велика частина 110 мілионового населення Америки. Заки ще жовта повінь прийде ми мусимо перевести на Аляску один міліон американців. Це божа країна Оляфе. Ми тут маємо десятькратне богатство Каліфорнії. Тут може вижити легко міліон населення. Та лиха політика і брак здорового розсудку, так тут на Аляскі як і у Вашингтоні не дають їм сюди приходити. З такими засобами вугілля під нашими ногами, що могли б вистачити на 1000 років, ми купуємо паливо від стейтів. Ми маємо біліони в засобах міді і нафти і не можемо їх рушити. Ми повинні мати деякі великі промислові заведення, але ми не можемо їх мати, бо все ще тут перед нами замкнене. Це не з причини консервацийних законів. Якби вони були пристосували трохи консервації до риболовлі лосося, — але куди там! І лосось щезає з рік, як щез буйвол з американських рівнин.

— Винищення лосося вказує, що станеться з нами, коли б запори усунути всі нараз перед фінансовими бандитами. Розуміння справи і здоровий розсудок мусять стерегти брам. Боротьба, що її мусимо виграти, має привести розумні і чесні розпорядки, Оляфе. А ця боротьба буде йти саме тут — на Аляскі — а не в Сибірі. А якщо ми її не виграємо —

Він підніс очі від вогню і глянув зі злорадним усміхом в Оляфове бородате лице.

— Тоді можемо рахувати на те, що повінь від заливу Анадир перейде шийку моря — докінчив він. — А якщо вона коли прийде, населення стейтів зустрінеться віч-на-віч з трагічним розумінням тої правди, що могла значити Аляска для цілої нації.

Приплив давнього захоплення знов полонив Аляна, а після того з годину або більше, в сяйві того вогню, що його Оляф піддержував, було щось живе для нього. Був це спогад Марії Стендіш погляду її спокійних гарних очей, її блідого лиця, що зявлялося йому в мереживі березового дыму. Память його змальовувала йому її в полумені вогнища такою, якою вона прислухувалася до його слів тої днини у Скегвею, коли то він росказував їй про боротьбу, що чекала його. І любо було йому згадувати, що і вона пристала до цієї боротьби для Аляски якщо була б жила. Ця гадка болюче запирала йому віддих, бо завсіди ці картини, що їх Оляф не міг бачити, кінчалися образами Марії Стендіш так як вона стояла в його кабіні, спершись плічми об двері, з тремкими устами, з очима, де ясніли сльози зломаної гордости в тому останньому моменті благання за своє життя.

Він не зумів сказати, як довго він спав тої ночі. У неспокійному легкому сні, являлися йому сонні марива, з яких він щораз прокидався, та знов дивився на вогні, стараючись не думати нічого. Хоч смуток мав на душі, ці сни були йому приємні, немов би якась добра лагідна сила працювала у ньому підсвідомо, щоб затерти тінь трагедії. Марія Стендіш була знову з ним поміж горами у Скегвею; то знову вона була при його боці серед тундри. Сонце гралося її ясними косами, ясніло в її очах, а довкола них, куди лише глянути — чудо краси — квітки дикої рожі, багряних ірисів і біле море пухких квіток осоки, жовтооких стокротей та пташині співи, що радувалися літом. Він слухав пташок. Та і слухав веселого голосу дівчини, що відспівувала пташкам і була щаслива та повертала те щастя і на нього своїми осяйними очима. Він збудився з окликом болю, немов би його хтось ударив. Старий Оляф розкладав вогонь і світанок давав знати про недалекий день своїм рожевим сяйвом понад горами.

(Далі буде).

Між Німеччиною і Югославією щось псується.

ВІДЕНЬ, 4. 8. ПАТ. Німецький господарський світ чимраз більше непокоїться труднощами в торговлі з Югославією. Ті труднощі наростають із кожним днем. Причиною тих труднощів є те, що експорт найважніших для Німеччини югославянських сирівців скермовує Югославія до держав, які платять девізами, замість до Німеччини. Орган німецької торговлі в південно-східній Европі „Зід-ост-Екс" звернув Білгородові увагу на розбіжности, які в останніх часах настали в політично-торговельним югославянсько-німецькім співжиттю.

Голоси німецьких господарських кол та преси доволі песимістичні, коли йде про дальший розвиток господарських взаємин між Німеччиною та Югославією.

БІЛГОРОД, ПАТ. В Югославії відбувається повільний, але систематичний процес зросту протинімецьких настроїв в сербській, хорватській і словінській пресі. В багатьох періодиках появляються статті, які вказують на небезпеку господарської пенетрації Німеччини, нельояльність супроти держави німецької меншини та акцію викупу землі в північній частині держави і т. д.

Зокрема на увагу заслуговує стаття, яка появилася в тижневику „Независна Трибуна", що виходить у Білгороді. Стаття звернена проти діяльности німецької меншини в Югославії. Той часопис підкреслює, що німецька преса зовсім не цікавиться проблемами, осягами та найважнішими подіями, що торкаються держави, в якій та меншина живе. Преса тієї меншини зовсім забуває про державу, в якій живе.

фалянґа у проводі Еспанії.

БУРГОС, 4. 8. ПАТ. Ґен. Франко підписав сьогодні декрет, який сильно поширює участь Фалянги в публичному житю нової Еспанії. Декрет передбачує, що Фалянґа матиме далекойдучі контролі в ділянці закордонної політики, народнього виховання та освіти, праці й пропаганди. Ця контроля буде поширюватися крім того на діяльність всіх суспільних організацій, організацій молоді та на професійний рух. Вона матиме теж вплив на справи, що вяжуться з релігійним вихованням.

Щодо професійного руху, то декрет передбачує, що організація того руху буде спиратися на синдикальній системі, при чому провідники поодиноких синдикатів мусять бути членами партії. В загальній організації буде введена ерархія, зближена до військової ерархії.

На підставі декрету поширена буде участь у партії т. зв. традиціоналістів. Декрет стверджує, що сконсолідована партія Фалянги має бути державною підставою Еспанії та дозволить підпорядкувати інтереси поодиноких груп і суспільних клас спертих на католицькій етиці, загальним державним інтересам.

—o—

Протибританські демонстрації у Тієнтсіні.

ЛЬОНДОН, 4. 8. Райтер повідомляє із Шанґаю, що сьогодні на терені давньої бельгійської концесії в Тієнтсіні прийшло до поважних протибританських виступів. **Юрба, зложена з 200 китайців напала несподівано на будинок головної управи і бюра „Інтернаціонель Експорт Компані", одного з найбільших британських підприємств у Тієнтсіні. Дирекція та службовики схоронилися до сусідньої фірми (американської). Коли пів години пізніше персонал британського бюра вернувся до будинку, застав тільки руїни і згарища. Ціле уладження бюра було до тла знищене.**

Крім того Райтер повідомляє, що японська агітація серед китайців довела до того, що в Кайфенгу (північний Гонан) китайці знищили багато американських підприємств. Злучені Держави гостро запротестували перед японським урядом проти подій у Кайфенгу.

—o—

Солідарність північних держав.

ГЕЛЬСІНКИ, 4. 8. ПАТ. Тутешня прилюдна думка і, з нею урядова преса займаються промовою шведського міністра закордонних справ Сандлера у справі московських переговорів та демілітаризації Аляндських островів. На підставі цієї промови твердять, що Швеція має якісь зобовязання, чи теж обітницю невідкличности свого становища у відношенні до Фінляндії та проблеми Аляндів. Назагал панує оптимізм щодо вдержання солідарности північних держав.

ФІНЛЯНДЦІ ЗОВСІМ НЕ ЗАСПОКОЇЛИСЯ ЗАЯВОЮ ЧЕМБЕРЛЕНА.

ГЕЛЬСІНКИ, 4. 8. ПАТ. Остання деклярація премієра Чемберлена у справі московських переговорів і становища Англії у справі безпеки малих держав, зокрема балтійських, не вивела зовсім ніяких змін у настроях тутешніх політичних кол. А ті настрої є такі, що всі вважають, що загроза й непевність далі існують.

ШВЕДСЬКИЙ МІНІСТР НА ФІНЛЯНДСЬКИХ МАНЕВРАХ.

СТОКГОЛЬМ, 4. 8. ПАТ. Урядово повідомляють, що шведський міністр оборони Скельд виїде 9 ц. м. на маневри фінляндської армії. Мін. Скельд візьме участь у маневрах в околиці Виборґа, де теж він стрінеться з маршалом Манергаймом. Крім того шведський міністр відвідає фінляндську летунську базу в Іммолі. Мін. Скельд буде гостем фінляндського міністра оборони. Маневри є до деякої міри маніфестацією солідарности північних держав. Швеція, Норвегія і Данія вишлють окремих обсерваторів у рангах ґенералів, незалежно від військових аташе.

Переговори зі Совітами знову застрягли на мертвій точці.

ЛЬОНДОН, 4. 8. ПАТ. Британський уряд дістав сьогодні звідомлення амбасадора Сідса про стан переговорів зі Совітами по останніх розмовах із премієром Молотовом. **Коли премієра інтерпелювали сьогодні на засіданні парляменту, як звучить формула, що її пропонувала Велика Британія щодо т. зв. „посередньої агресії", він відмовився дати відповідь, заявляючи, що дипльоматичні звичаї не дозволюють виявляти того роду справи без порозуміння з іншими зацікавленими урядами. „Таймс" пише, що переговори на мертвій точці.**

Важна конференція пятьох японських міністрів.

ТОКІО, 4. 8. ПАТ. Конференція пятьох міністрів, заповіджена на сьогодні, зібралася в год. 13. На цій конференції мали обговорити становище Японії до европейської ситуації, одначе обговорено тільки китайські справи. Чисто військові справи були темою нарад між міністром Ґіранумою та ґен Ітаґакі. Домей повідомляє, що конференцію пятьох міністрів відложено на необмежений час.

—o—

Французька військ. місія виїхала до Льондону

ПАРИЖ, 4. 8. ПАТ. Французька військова місія, яка має взяти участь у переговорах із Совітами, виїхала сьогодні рано до Льондону. Місію прощав на двірці совітський амбасадор Суріч. Вістку про визначення Ворошилова провідником совітської місії прийняли в Парижі із вдоволенням, бо вважають, що визначення Ворошилова та інших чільних військовиків слід уважати поважним підходом совітського уряду до справи військових переговорів.

Факт, що французька військова місія виїхала спершу до Льондону, а не навпаки англійська до Парижа, пояснюють тим, що Англія хоче задержати у своїх руках провід військових переговорів. Морську подорож місії вибрано тому, щоб підчас довшого спільного побуту, обі місії мали змогу обговорити ріжні справи.

РЕД. КУПЧИНСЬКИЙ І ДИР. СКОПЛЯК НА ВОЛІ.

Як довідуємося, арештовані перед тижнем **ред. Роман Купчинський і дир Ярослав Скопляк** вийшли сьогодні із львівської вязниці на волю.

ПРИЇЗД ПОЛЬСЬКИХ АМБАСАДОРІВ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА, 4. 8. До Варшави прибув польський амбасадор у Льондоні Рачинський, який перед своїм відїздом відбув розмову з мін. Галіфаксом. Приїхав теж до Варшави амбасадор Польщі в Римі Венява Длуґошевський .

РИМ, 4. 8. Амбасадор Польщі Паппе відлетів сьогодні літаком до Варшави.

—o—

ІНТЕРВЮ ПОЛК. КОЦА ПРО ПОЗИЧКУ.

Варшава, 4. 8. Полк. Коц дав сьогодні інтервю начальному редакторові ПАТ-а про хід і виспід переговорів у справі англійської позички для Польщі. Полк. Коц доповнив у своїм інтервю пресові звідомлення на згадану тему тільки власними поміченнями та враженнями. Полк. Коц ствердивши труднощі, що виринули підчас переговорів, як виспід зміни політично-економічної міжнародньої співпраці, висловив оптиміям щодо дальшого розвитку переговорів. Перший етап закінчився успішно, бо дав змогу Польщі здобути на кредитових умовах военний матеріял. Підчас переговорів Польща ставила в дійності одну засадничу критерію швидкої допомоги, яка доповнила би і так велике зусилля Польщі.

—o—

Дрібні вісти.

— Ціла Голяндія вичікує приходу на світ нового нащадка королівської родини. Всі сподіються, що це буде вперше від сто літ мужеський нащадок. Королева Вільгельміна і княжна Юліяна перебувають у палаті Гестійк. Туди прибув теж гінекольог, який перебуватиме постійно при ліжку княжни Юліяни. Родин сподіються кожної хвилини.

— Новий голяндський уряд творитиме з доручення королеви де Гер, провідник християнсько-історичної унії. Де Гер був уже кілька разів міністром.

— В Нірнбергу державний підсекретар Ліцзакер і шеф фронту праці д-р Лей заінавгурували в місцевості Плятнерберґ „село", призначене для закордонних гостей міністерства закордонних справ, які прибудуть на партійний конгрес у Нірнбергу. „Село" складається із 22 домів.

— Бомбардування дипльоматичної дільниці Чанкіну, столиці Чанкайшека спричинило смерть кільканацяти осіб із персоналу британського та французького консуляту. Бомби ушкодили сильно будинок британського та німецького консуляту.

— Японський ґенерал Тераучі дістав запрошення від канцлера Гітлера на партійний конгрес у Нірнбергу. Японського гостя сподіються в Берліні при кінці цього місяця.

— 25 болгарських парляментаристів переїхали через Букарешт, по дорозі до Москви

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ҐАРБАРНЯ.

Недільна стріча викликала справді таке зацікавлення, якого можна було сподіватися. Україна тепер в добрій формі і повинна зробити українській публиці приємну несподіванку, осягаючи перемогу над краківською ліговою дружиною. Ці змагання починаються в год. 5. пополудні. В год. 5.15 відбудеться предметч **Україна II. — Стріла (Жовква).** І ця стріча буде теж доволі цікава, бож вона дасть змогу нашій публиці оглянути резерви чорночервоних перед новим сезоном та одночасно дозволить побачити нашу молоду, симпатичну дружину із Жовкви, яка напевне схоче показати себе львівській публиці з якнайкращого боку.

На перерві змагань Україна — Ґарбарня відбудеться внутрішньо-клюбове свято, а саме роздача нагород та жетонів першій дружині боксерів України, яка як відомо здобула мистецтво Б-кляси та ввійшла до А-кляси.

—o—

НОВИНКИ

6 СЕРПЕНЬ — НЕДІЛЯ

От. ст. 24. липня 1939.
10 по сош. † Б. і Гв.
Лат. † Пр. Г.
Сонце: схід 4.00, захід 18.59.
Місяць: схід 21.48, захід 11.08.

Завтра: 7. серпня. Понеділок.
От. ст. 25. липня 1920.
† Усп. св. Анни.
Лат. Каетана в.
Сонце: схід 4.01, захід 18.57.
Місяць: схід 22.17, захід 12.07.
Післязавтра: 8. серпня. Вівторок.
От. ст. 26. липня 1939.
Бромодая свяч.
Лат. Кирияна м.
Сонце: схід 4.02, захід 18.56.
Місяць: схід 22.52, захід 13.13.

—o—

— **Українці Львова і околиць! ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ** купуйте тільки у крамницях Центросоюзу. Подрібна продажа: Ринок 39; гурт: Корняктів 1.

— **Тільки власний дім** забезпечить Вашу родину і гріш. Як до нього дійти, поінформує безплатно Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, Руська 3. Тел. 215-16. Пишіть зараз! 1183 1-?

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо". Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 289 16-30

— **Д-р Т. Е. Бурачинський** виїхав на 3-тижневу відпустку. 1500 1—1

— **Д-р І. Сімович,** спец. хоріб шкірних і венер. вернулася і ординує при вул Токажевського 67, II. поверх, тел. 274-36. 1485 -2

— **Традиційне свято** в честь Маркіяна Шашкевича на Білій Горі к. Підлисся відбудеться в неділю 6. ц. м. з такою програмою: 1) привитання епископа і похід на Білу Гору; 2) відправа полевої Служби Божої з проповіддю; 3) панахида на могилі Невідомого Стрільця. Ввесь дохід зі свята призначений на консервацію памятника Маркіяна Шашкевича.

ПРИ МІГРЕНІ В НИРКОВІМ СТАНІ через роладдя в травленні шлунка і кишок, вистачає часто невелика кількість природної гірної води **Франца Йосифа,** щоб скоро минула ота недомога. Спитайте Вашого лікаря.

— **Будують новий костел і „дом осаднічи".** У містечку Мотоль на Поліссю, пов. Дорогичин, посвятив епископ Казимир Букраба вугольний камінь під будову нового костела. В посвяченні взяли участь, крім численного духовенства, також представники влади з дорогичинським старостою Хитрим на чолі. — В Горохові на Волині докінчують будувати дім польських осадників, в якому знайдуть приміщення польські товариства та польська бурса.

— **Львівська хроніка.** З помешкання З. Цімермана (вул. Шопена ч. 8) невідомі злодії вкради підчас його неприсутности гардеробу, золото, срібло і біжутерію. Вартість вкрадених речей покищо неустійнена. — До помешкання купця А. Горака (вул. Казимира Великого ч. 18) дістались вломники крізь вікно, яке вибили, розбили вогнетривалу касу. Кілько грошей забрали — невідомо. — К. Гросман повідомила поліцію, що ще 22. м. м. вийшов з хати її 42-літній син Арнольд з хати і дотепер не вернувся. — На вул. Замарстинівській Володислав Шускевич пробив ножем Станислава Шускевича. — Різник Берлер намагався повіситися на одному з дерев коло вул. Гелянки, але прохожі врятували його.

— **Краєва хроніка.** В лісі римо-кат. капітули в Рісні Польській к. Львова повісився на дереві 70-літній Карло Цалий. Причиною самогубства умова недуга. — Невідомий напасник застрілив крізь вікно 38-літнього Михайла Калужняка в Хирові. Влада веде слідство. — Зі Серету виловили в Березовиці Великій пов. Тернопіль тіло 18-літньої Степанії Дибельської, яка сама скочила до води. Причина самогубства невідома. — 35-літня Розалія Любова з Крогульця пов. Копичинці їхала ровером до Копичинець. По дорозі нещасна жінка наїхала на закруті на віз і пробилась до дишля та померла у страшних муках. — На полях Задубрівців пов. Снятин знайшли тіло 24-літнього Миколи Ступарика зі Задубрівців з розбитим черепом і ременем на шиї. Влада веде слідство. — Коло Збоїськ самохід заїхав до рова; шофер та двох пасажирів ранені. — 19-літній Богдан Новак урятував у Перемишлі двох людей, що топилися в Сяні.— 23-літня Магдалина Савко двічі намагалася відібрати собі життя: напилася якоїсь отрути, але видоровіла, опісля положилася на залізничі рейки, але залізничий сторож усунув її з дтіля. — Самбірський окружний суд засудив на поправчий дім з припиненням трьох хлопців, які насипали каміння на залізничі рейки.

— **Грабежі, вбивства.** Коло Старої Роди, пов. Самбір підчас сварки за коня Грець Сидор убив ножем Михайла Хомика. — У Хирові застрілив хтось у сні Михайла Калужняка; причиною є мабуть маєткові спори. — Два бандити напали на дім Герша Фінка в Магерові, пов. Рава Руська та зрабували йому 1300 золотих.

— **Драма на тлі заздрости перед судом.** У перших днях червня ц. р. до пансіону о. Яськова у Зеленій, пов. Надвірна приїхало двох братів німців: інж. А. Зорніґ та д-р П. Зорніґ. Інжинір залюбився у доньці власника пансіону Емілії, яка ставилася до нього прихильно. Коли про це довідався державний підлісничий З. Врубель, який також любив п. Яськівну, намовив Івана Онуфрака, щоб набив суперника. Онуфрак побив Зорніґа так важко, що він по двох днях помер у шпиталі. 11. ц. м. Врубель стане разом з Онуфраком перед станиславівським окружним судом. Боронитимуть їх адвокати Остапович та Зідлер.

— **Град забив дві особи, поранив 50.** Над браславським повітом на Поліссю перейшла сильна буря з градом, що заподіяла велитенські шкоди. В 30-ох селах буря знищила зовсім збіжжа, вирвала з корінням коло 100 дерев і перекинула або ушкодила поверх 300 будинків. Крім того град убив дві особи і кільканацять штук худоби та покалічив 50 осіб. Матеріяльні втрати сягають понад 500 тисяч зол. — У Германішках на Виленщині грім ударив у вежу костела та знищив залізний хрест і горішню частину вежі.

— **Надужиття при будові залізничої лінії.** Прокуратура апеляційного суду в Познані дістала акти слідства у справі надужить при будові залізничої лінії Герби Нове—[illegible] дня 1927—31 рр. Перед судом стане 4-ох інжинірів, 2-ох будівельних техніків та трьох наглядачів робітників; вони вже покрили втрати, які залізниця потерпіла. Ґенеральна прокураторія виступила з цивільними претенсіями проти доставців для будови лінії, які також ошукали залізницю. Акти тої справи обіймають 58 томів.

— **Залізнича і летунська катастрофа.** Недалеко двірця у Шпандав-Вест поспішний поїзд наїхав на підміський поїзд і розторощив кілька останніх ваґонів. У катастрофі було ранених кількадесять осіб, яких перевезли до шпиталю. — Недалеко Ґоріци упав італійський військовий літак. Летун згинув.

— **Наука в німецьких школах від 1. серпня.** Тому, що в німецьких школах у Чехії і Моравії відбувається наука на зразок народніх шкіл у Німеччині — від 1. серпня ц. р. почався вже шкільний рік по німецьких школах у Протектораті. Наука в чеських школах починається нормально, як минулими роками, 1. вересня.

— **Перед регабілітаційним процесом Плянетти.** Націонал-соціялістична партія має намір довести до регабілітаційного процесу Плянетти та інших націонал-соціялістів, які брали участь у липневім замаху на уряд Дольфуса. Завданням нового процесу очистити засудженого на смерть Плянетти від закидів убивства канц. Дольфуса.

— **Совітський астроном відкрив нову комету.** Совітський астроном — Коменський, який є керманичем обсерваторії у Ташкенті, відкрив нову комету 7-ої величини. У цій справі Коменський надіслав московській обсерваторії докладний звіт на основі якого совітські астрономи вестимуть дальші досліди над нововідкритою кометою.

— **Підготова до генеральної облави за гангстерами в Америці.** По довгій підготові федеральна судова влада приступає до генеральної боротьби з гангстерами у Злучених Державах. Цю акцію вестиме кримінальна поліція в усіх стейтах одночасно. Влада сподіється, що в той спосіб схопить не лише публичного ворога Америки ч. 1 Люіса Бухальтера, але також членів його небезпечної ватаги грабіжників і шантажистів.

— **Катастрофа в каменоломах.** Коло Вільфрат — Фляндербаш завалилося в каменоломах руштування, призначене до будови бетонового мосту. Звалища присипали кільканацять робітників. До полудня вдалося врятувати 5 осіб, з яких 4 були важко ранені. Дотепер витягнули з-під звалищ тіла трьох убитих робітників.

— **Четверята в Голяндії.** В місцевости Генгельо, на голяндсько-німецькому кордоні привела на світ одна голяндка четверята: двох хлопчиків і дві дівчинки, що важуть разом 16 фунтів. Мати і діти зовсім здорові. Лікар, який опіkується мамою і дітьми, за згодою бурмістра відокремив їх зовсім тому, щоб мати і діти мали повний спокій.

— **За приріст населення в кольоніях.** Французький міністр кольоній видав розпорядок, щоб у всіх містах західньої Африки звільнити від податків і данин усі жінки, які мають бодай 4 дітей. Ось так французький уряд хоче підтримати приріст населення в кольоніях.

— **Тереса Найман живе.** На днях преса подала вістку, що відома німецька стиґматичка Тереса Нойман померла. Ці вістки заперечив епископський ординаріят у Регенсбурґу, комунікат якого стверджує, що Тереса Нойман живе і мешкає далі в Конерсройт у регенсбурській дієцезії.

Апарати для приглухуватих
Akustik Gesellschaft, Berlin
фабричний склад **„ГЕЛІОТЕРМ"**
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

— **Смерть кровавого ката Белі Куна.** У московській вязниці помер відомий провідник мадярських комуністів Беля Кун, який був у 1919 р. провідником комуністичного уряду на Мадярщині. По здавленні повстання Беля Кун утік до Москви, що вислала його на Крим, де він здесяткував населення і здавив повстання в морі крови. Опісля був головою секції Комінтерну для західньої Европи. Підчас громадянської війни в Еспанії Беля Кун був у Мадриді і в Валенсії, де зорганізував кривавий терор. По програній еспанських комуністів вернувся до Москви, де його арештувало ГПУ. під замітом співпраці з Троцьким.

— **Пошесть червінки у Москві і Ленінграді** ширіться від кількох днів. На цю недугу занедужало вже кількадесять осіб, яких примістили в лічницях.

— **Сензаційна погоня за бандитами в Парижі.** Два бандити вломилися до ювілєрської крамниці при вул. Бляніш, де забрали дорогоцінности стероризувавши револьвером власника крамниці. По нападі бандитам удалося втекти до підземної залізниці між Оперою і Монтмартр, де панує великий рух. Між бандитами і поліціянтами, які їх здоганяли, дійшло до стріляниии і тому вуличний рух у центрі Парижа спаралїжовано майже на 15 хвилин. Одначе бандитам удалось таки втекти перед поліціянтами. Один з бандитів загубив капелюх і при його допомозі поліція сподівається швидко зловити бандитів. Влада веде енергійне слідство у справі цього нападу.

Що писало „Діло" 50 років тому.

6. серпня 1889 року.

НІМЕЦЬКО-АНҐЛІЙСЬКА ДРУЖБА.

Англійська преса розписується тепер широко про гостину німецького цісаря в Англії. Дуже цікаве є те, що пише у цій справі „Таймс". „Англія" — пише згадана газета — витає цісаря не як близького свояка нашого пануючого дому, але як монарха найбільш могучої держави на континенті, як голову дружньої з нами раси. Кожний приятель мира має надію і бажає, щоб цісареві вдалося вдержати сильний звязок зі своїми союзниками, які належать до ліги мира. Вид зібраної у Спідгід англійської фльоти переконає цісаря Вільгольма, що Англія має силу, якої не можна легноважити. Багато причин промовляє проти приступлення Англії до ліги держав середньої Европи, але нічого не стоїть нам на перешкоді показати світові, що англійський нарід, якого імпозантну силу видно нині з острову Уайт, є прихильний тим, що бажають миру.

СВОЯЧКА ШЕВЧЕНКА.

Для Ірини Ковтунової, нещасної своячки Тараса Шевченка прислали на наші руки українці з Босні 10 золотих.

АМЕРИКАНСЬКА РЕКЛЯМА.

Американська реклама це головна основа тамошньої торговлі і промислу. Чим більш дивоглядний анонс, тим більш може надіятися зиску купець в своїм підприємстві. Розумієтьсся, що це не залишилось без оліду і для наших промисловців-українців, що живуть в Америці. Найліпшим доказом цього, анонс реставратора Кіндрата Селевича в Плимавсі, який звучить: „Хто у Селевича пє, той довго жиє!.. бо у него пиво з Свича, горілка з Горлиць, вино з Бардійова, а цигара з Ропиць!"

Важне для пансіонів!

„Manufactura“ Коци чисто вовняні, бельські нижче фабричних цін випродує українська блаватня Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

— **Заборона поширювати анонімні летючки.** Французький уряд оголосив декрет на основі якого заборонено поширювати летючки, на яких нема поданої назви та адреси друкарні. За нарушення цього декрету каратиме влада гривною від 100 до 1.000 франків, а на випадок нової провини вязницею від 1 до 6 місяців вязниці.

— **Нарада експортерів дерева.** У Стокгольмі скінчилися наради делеґатів европейського картелю експортерів дерева, але не оголошено ніякого комунікату. „Ексчендж Телеґраф“ повідомляє, що хід нарад збережуть в тайні, доки поодинокі держави не затвердять устійнених континґентів дерева. Підчас наради дійшло до сильних суперечок між деякими державами, які експортують дерево. Не зважаючи на сильне запотребування дерева совітський делеґат спротивився збільшенню континґенту і запропонував підвишку цін. Делеґат Швеції заявився за збільшенням континґенту.

— **Німеччина поглиблює корито Німана.** Німецький уряд — пише мемельська преса — призначив 900.000 марок на управильнення та поглиблення корита ріки Німану на відтинку Тільзіт — литовський кордон. Праці над поглибленням Німану вже почались і німецькі водолази добувають з Німана рибацькі човни, що їх вони самі затопили підчас світової війни. Ріку Німан так поглиблять, щоб нею могли пливати більші німецькі кораблі.

— **Смерть фільмової артистки.** Фінляндська преса пише, що відома фінляндська фільмова артистка 19-літня Сірка Сарі згинула в самоходовій катастрофі в околиці Гаменліна.

— **Пожежа поїзду і корабля.** Від іскри з локомотиви вибухла пожежа на особово-вантажному поїзді, що їхав до Мадриду. Іскра впала на бутлі з ацецтиленом і тому дійшло до страшного вибуху. Одночасно вогонь охопив усі вантажні вагони. Між подорожніми повстав страшний переполох. Кільканацять осіб вискочило з поїзду підчас їзди та є важко ранені. — Портові радіостації на Фльориді відобрали в четвер рано сигнали з покликом рятунку (С. О. С.) з британського корабля „Санкія“, на якому вибухла пожежа. Нагло сигнали замовкли і годі устійнити положення корабля-цистерни. На рятунок виїхали кораблі і літаки.

— **Страшна повінь у північному Китаю.** 50.000 мешканців зі 150 місцевостей між Пекіном і Тієнтсіном опинилися без даху над головою тому, що зливні дощі спричинили катастрофальну повінь. Ріки і потоки виступили з берегів і затопили великі простори, перериваючи в богатьох місцях охоронні вали. З берегів т. зв. великого каналу виступила теж вода і залила 1.000 хат. Тисячі китайських селян, які врятувались з життям перед стихійною катастрофою, збираються перед брамами Пекіну, де ждуть на допомогу.

— **Зіпсуті транспорти ярин та овочів до Москви.** Совітська прокуратура повела допити проти урядовців совітських господарських організацій, що засобляють Москву в ярину. Допити виявили, що транспорти ярин до Москви внаслідок поганої господарки та довгої зупинки на стаціях, гниють. В останньому часі зігнили 4 вагони огірків, 8 вагонів кавунів і 15 вагонів молодих бараболь. На приказ прок. Воліна ГПУ арештувало багато урядовців.

— **ВП. Передплатників „Діла“ у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Československých Le-gií, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—?

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти“

повість.

Дальші події з життя героїнь „Бо весьма“.

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло“ або у всіх книгарнях краю.

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ Ч. 9. ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

1) В неділю 13. серпня ц. р., напередодні Володимирового хрещення Руси-України, відбудеться у всіх парохіях урочисте ювилейне водосвяття. Подібно, як і попереднього року, воно повинно бути на воді в тому місці, де відбуваються йорданські водосвяття. У тих парохіях, де закуплено вже ювилейні пропамятні хрести, видані Діловим Комітетом С. Х. У. відбудеться також у цьому дні підчас водосвяття їхнє посвячення й опісля їхнє врочисте завішення в церквах. Ті парохії, що ще дотепер не набули такого ювилейного пропамятного хреста, повинні щоскоріш його закупити, щоб такий хрест вони могли остаточно завісити 27. вересня ц. р. в дні Воздвиження Чесного Хреста.

2) З огляду на гарячі пільні роботи передбачений у бюлетині в часі від 1. 7. до 13. 8. ц. р. обрядовий тиждень пересунено на місяць вересень ц. р. У звязку з цим і заповіджені видання зразкових викладів появляться щойно в серпні ц. р.

3) Місцеві ювилейні комітети повинні посилити акцію поширення ювилейних видань що їх іще деяку скількість має Діловий Комітет на складі, а то ювилейної історичної книжечки „Світло з неба в Україні“, ювилейних молебнів „Нова радість“ і молебня до св Володимира, ювилейних образів (у трьох величинах) та ювилейних хрестиків. Заходом місцевих ювилейних комітетів повинен бути закуплений також ювилейний пропамятний хрест, що повинен з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України прикрашувати кожну нашу церкву.

Діловий Комітет Свята Христ. України.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК“: ЖОВТІ ТІНІ.

Французька фільма, що вибрала своєю дією Індокитай в тих частинах, де протекторат Франції межує з великими просторами китайських диких племен. Герой фільми француз, начальник европейської залізниці, що проходить у глиб Китаю для перевозу пасажирів і всякого краму. На поодиноких зупинках залізничого шляху живуть віддалені один від одного сміливі европейці, які ціною свого життя обороняють доступ до дикої країни. Фільма зображує боротьбу ріжних місцевих генералів і ватажків, що нападають вряди-годи на поодинокі пункти европейських кольоній, коли тільки відчувають, що там оборона ослабла. Головна атака спрямована в даному випадку на дві чи три стації, що стають предметом торгу між місцевими ватажками. У фільмі з дуже цікавою інтригою змальоване геройство кількох сміливих піонірів та одної жінки. Ролю китайського генерала грає відомий Ерік Штрогайм.

Зі судової салі.

ДВІ АПЕЛЯЦІЙНІ РОЗПРАВИ.

Золочівський окружний суд засудив 3-ох українців з Ожидова на 3 роки вязниці і одного на рік за участь у демонстрації 1. листопада.

Львівський апеляційний суд затвердив у пятницю присуд золочівського суду.

*

Перед апеляційним судом станув також Іван Калівошка та М. Добросинець, яких львівський окружний суд засудив за приналежність до ОУН та бомбовий замах, першого на 12 років вязниці, другого на 3 роки. Також і той присуд апеляційний суд затвердив.

Боронив проф. д-р В. Старосольський.

Дописи.

СКОЛЕ.

Нарада „Союзу Українок“. Зараз після загального збору філії „Союзу Українок“ у Скольому новий Виділ з вдруге вибраною головою п. Розанною Івасишиною взявся з новим запалом до праці, накреслив довгі широкий плян і приступив до його реалізації. Та всеж не судилося повести працю так, як бажалося. Тверді пришордонні умовини зупинили розмах і звузили можливість праці. Всеж філія працювала, оперта на кількох одиницях, та не занедбувалася. Доказом цього симпатична жіноча нарада виділу з представницями кружків С. У. зі сільської округи, яка відбулась 28. з. п. р. в місці осідку філії — у Скольому. В приві 40 членів (у тому заступниці тільки 5 кружків!) відкрила нараду заст. голови п. М. Садовська, після чого йшли звіти поодиноких кружків. П. М. Сойкова (Корчин Р.) подала до відома, що Кружок С. У. в Корчині Р. проявляє дуже слабу діяльність, члениць трудно скликати і поза рефератом у честь Л. Українки не зроблено нічого. З місця виявилося, яка дискусія, в якій одно по одній вимагали голосу з порушеного кружка всіми силами зірвати збайдужіння та взятися до праці так, як цього вимагає сьогодніший час. Зі звіту п. Марії (Труханів) присутні довідалися, що кружок під проводом п. М. Баралової розвивається дуже гарно, щомісяця відбуває ширші сходини та щоденні відбуваються голосне читання. Кружок має власну бібліотеку й аптичку, відбув „свячене“ з великим успіхом; дефіцит гарно зорганізований і на нього покладають велику надію. Інші кружки (Побук, Синевідсько Н., Тишівниця) мають середні успіхи в праці, але всеж не лишаються у змаганнях позаду. Черговою точкою була виголошений з жіночою теплотою і гарно опрацьований реферат п. Іванни Бутковської п. н. „За дільну силу жіноцтва“, в якому прелеґентка кликала жіноцтво до активности. Справу жіночої преси референтували організаторка С. У. п. Дарія Замріяна, про „Відродження“ говорила п. Д. Бандрівська. В дискусії забирало голос багато осіб, порушуючи організаційні, кооперативні, відродженські й гігієнічні справи. Закінчено нараду національним гимном і піснею С. У. В часі наради звідкись була на сцену поліція, яка, провірявши ідентичність присутніх, занотувала імена делеґатів Р. Ш. і „Відродження“.

Гостина театру Б. Сарамаги й хору Дм. Котка. Майже цілий рік існувала заборона влаштовувати якінебудь імпрези в Скільщині а про приїзд якоїсь чужої театральної чи іншої трупи шкода було мріяти. Недавня відмова права виїзду до Сколього театрові ім. І. Котляревського, за яким мовці сторони сильно стукались, не вороживла швидкого спасування заборони. Та ненадійно дня 14. 7. в салі Сирітського Захисту почав грати театр Богдана Сарамаги і вдержався в Скольому цілий тиждень. На першій виставі оперетці „Довкруги кохання“, було небагато публики, бо і приїзду театру не розреклямовано наперед. Ця перша поза не приязна публіці вповні до вподоби, бо й ансамбль був неіграний і танкові еволюції, хоча дуже простенькі не виконані якслід. Це було причиною, що й на черговій оперетках, до речі: добре відомих та оглядних у Скольому кількакратно, не було багато публики. „Осінні маневри“, „Барон Кімваль“, „Графиня Маріца“; „Вікторія“ — ось наголовки цих оперетов. Все старе й... перестаріле, іноди навіть примарне до оглядин. Нпр.: апотеоза мадярської армії і взагалі вічно мадярські вояки, барони, княгині і т. д. — все це, колись може гарне, нікого сьогодні захопити не може. Оперетка „Баль у Ворохті“ невідомого автора мала в собі негативну тенденцію. З приміром глядачі інтеліґенти, як пивець і його жінка зневажають інтеліґентку, як сина вепкує і насміхується з матері, як високо стоять простаки повад інтеліґенцією. Сцена, як перекупка бє „пана“, захопила менше культурну частину публики, але й однозначно була немудрою пропаґандою простацтва й некультурности. Останній вечір заповнила ревія, глупенька і шкідненька, як майже кожна ревія, дотого старе програмою, хоч відіграна знаменито. В театрі, крім Б. Сарамаги та його дружини, виявляються сильно п. Морський, Кривацівський і Шхур, та всеж незаступний є п. Петро Сорока, любимець скільської публики, відомий з давньої знаменитої креації у сюжеті: „Упра-

ина — Гасмонея". З жінок гарно презентується п. Крижанівська. — В жінчин днів пізніше 29. 7., завітав до Сколього хор Дмитра Котка, якого громадянство прийняло з радістю і заповнило салю Захисту вщерть в обох днях (28. і 30.). Цілу низку пісень, дум відспівала 11-ка хору по мистецьки і своїм виступом затерла неміле враження театр. Хор Котка не такий, як був колись — це всі підкреслюють та одночасно висказують глибоке бажання ще колись почути великий мішаний хор, який так чарував слухачів.

Вибори. З огляду на унеможливлення виборів до міської ради в III. окрузі представники Українського Виборчого Комітету відбули коротку нараду, в часі якої стверджено, що українського протесту в II. і I. окрузі не признано, а до III. округи українці, як до чисто жидівської, не мають ніяких претенсій. Тому українці в додаткових виборах не брали участи.

Вечорниці „Рідної Школи" відбулися 22. 7. і коли йде про матеріяльний успіх, про що в першу чергу йшло, не вдалися. Причина: напружність інтелігенції.

СТРИЙЩИНА.

Ювілейна академія в Ковалеку. В рамах ювілейних свят у 950-ліття хрещення Руси-України уладжа 16. липня п. р. і парохія Ковалеко святочну академію і то в церкві — в огляду на загальну заборону влаштовувати у нас ніяких імпрез чи то в Народніх Домах, чи на вільному воздусі. Академію повсякчасно посвячення великого образу хрещення Руси-України, як теж двох хоругов з образами св. Володимира і св. Ольги. Опісля на построєну ад гок перед іконостасом естраду виступали мішані хори молоді, дорослу і дітей, котрі на тлі відповідно удекорованого ювілейного образу та провізоричного вівтаря виконали успішно низку релігійних кантів під проводом місцевого пароха о. Якова Мостяка. В програмі були такі пісні а) на мішаний хор: „Слава во вишних Богу" Д. Бортнянського, кант св. Володимирові і св. Ользі з гармонізації диригента, „Через поле широке" П. Гончарова, Гимн до Бога В. Матюка; б) на 3-голосний хор дівочого дорослу: „О, Господня Мати" Б. Кудрика та „Молітеся Богу" А. Вахнянина (в гармонізації диригента); в) на мужеський хор: „Боже, вислухай благання" в гармоніз. диригента; і г) на дитячий хор: „З нами Бог". Хорові продукції перецінтували деклямації місцевої молоді і дітей та дві промови-проповіди сусідніх священників: о. Степана Федуни з Мединич та о. Юліяна Ортинського з Більча. Академію, що залишила серед численно зібраних парохіян та інтелігенції незатерте враження і скріпила любов до рідної культури, закінчено молитвою „Боже, Великий, Єдиний" М. Лисенка, многоліттям Д. Бортнянського та співанкою. Гість.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Направа жіночих торбинок
та продаж найновішої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні римарсько-галянтерійній
Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.
Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 4—7

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси —
Інж. Ярослава Білинського
Львів ул. Оборони Львова 15. (д. Сикстуська 43) Тел. 236-32.
Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.
— Інформації і виписи щодня. —
1590, 20-55

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота 5. 8. год. 20 „Юлія купує собі дитину (виступи Театру Маліцької).

Театр Ріжнородностей.

До суботи 5. 8. виступ нема.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:

5. 8. Циганське кохання.
6. 8. Тополя.
7. 8. Муза на офсайді.
8. 8. Цяриця Грузії.
9. 8. Кирка з Львова.
10. 8. Шарівка.
11. 8. Прем'єра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барвінка.

КОСІВ:

12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирка з Львова.

З Косова їде театр на дві виставки до Заболотова і далі до Делятина.

Українська капеля бандуристів Степана Ореха.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Лісно.
3. 9. Сянік.
10. 9. Рихвалів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Поверх вище" і „Рожа".

АМПІР: „Субретка", „Трикутник нещастя".

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).

БАЙКА: „Я збрехала" та комедія „Гротеска".

БАЛТИК: „Я вбив", „Лікар гарних жінок".

ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".

ГРАЖИНА: „Знахар", „Професор Вільтур".

ЕВРОПА: „Франція на сторожі".

КАСІНО: „Шпигунові вітання".

КОПЕРНИК: „Жовті тіні".

МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Химерна експедиція".

МЕТРО: „Для тебе, сеньоріто", „Їх сто, воно одна".

МУЗА: „Енді Гарді залюблений".

МІРАЖ: „Чардаш", „Поворот Арсена Люпена".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Герой Чужинної Легії".

РАЙ: „Нинішні часи", „Дівчина шукає кохання".

РІАЛЬТО: „Ванька" (Дитина).

РОКСІ: „6 літ кохання" і „Повір мені".

СВІТ: „Королівський свічник", „Небезпечна погоня".

СВЯТОВИД: „Бурлака над Волгою", „Модельна".

СТИЛЕВЕ: „Клопоти малої пані" та ревія.

ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить карієру".

УТІХА: „Таємний противник" і ревія.

ХИМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5):

„З Білгороду до Бухарешту".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота. 5. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Коросна у Камеліоті Польській, звук. репортаж, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудн. авд., 13.00 Орк., 14.00 Фр. оп. арії, пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, інформації, комунікати, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 „Веселий підвечірок" для дітей з муз., 15.15 Штафета маперує в Кишеполотів, 15.20 Популярна музика, орк., 15.45, 15.55 Господарські вістки, 16.00 Пополудн. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Фортепіян, 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова музика з пл., 17.25 Гутірка зі слухачами, 17.35 Танкова музика, спортові вістки, 17.50 Львів від червня до серпня 1914. року, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Симф. орк., скрипка, 19.00 „Сімсот моряни до сімох тір" радіоповість із участю Щепка та Тонька, 19.25 Резерва, 19.35 Гутірка; Повстали прапори рановранці, словно-муз. авд., 20.05 Орк., хор, сопран, тенор, 20.25 Штафета у Вильні, 20.45 Апель погибших, 21.00 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.20 Музика, 22.00 На полях" муз. авд., 22.80 Музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 6. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Приказ Пілсудського з 6. серпня 1914, 7.08 Ранок хліборобa: Поборюймо бараболяного рака, Крамниці перемінюймо на кооперативи, 7.30 Хліб. газетка, 7.45 Спогади легіонових боїв, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Ідемо в радіем шляхом маршала, 9.20 Орк., хор, 9.30 Двадцятьпятиліття легіонів: музика, богослуження, промова, марш. Смігłого-Рідза, фрагменти з дефілади, 13.30 Шопенові твори, 14.00 „Пан Тадей", 14.15 „Пішли та перемогли" опов. Ф. Гвіждка, 14.30 Фрагм. з книжки Пілсудського: „Мої перші бої", 14.45 Пісня та поезія про лег. уланів, 15.05 Для села: Битва народів, 15.15 Для сільської молоді: „Молоде покоління про себе", 15.30 Пісні, 16.10 Як то було в 1914 р., 16.30 Розр. концерт; у перерві трансм. зі старту дружин до маршу шляхом кадрівки, 19.00 Театр Уяви: Вийвітки в „Весілля" Винниченського, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинниця „Під Левом", словномуз. авд., 20.05 Спортові лєскональні вістки, 20.10 Звук. репортаж із лег. маніфестацій у Кракові, 20.30 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, спорт, програма на завтра, 21.15 Пісеньки та гумор у легіонах, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Марші в пл., 23.30 Закінчення зізду легіонів у Кракові, 23.30 Звук. репортаж повалення грам. стовпів, 23.45 Гейнал, фрагм. із творів Пілсудського.

Понеділок, 7. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з грамофонових плит, 8.15 Яке значіння мають організації спільного закупна, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві коло год. 13.15 „Читаємо молодих письменників", в українській мові виголосить Роман Пашковський, 13.40 „Геройський ведмедик" і пісеньки та мельодії для дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для молоді: Білий орел, 15.15 Популярна муз. у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Емоційні пісні, сопран, 16.45 Суспільні науки, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.05 Гутірка, Л. О. П. П., 17.10 Із співерового альбуму, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт., 18.25 Камер. авдиція: форт., обой, англ. трубка, мельдгорн, фагот, 19.00 Вужицька авдиція, 19.30 Концерт: орк., саксофон, два форт., 20.05 Звук. репортаж: звіт. екіпи маршу шляхом кадрівки, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.05 Як творилася лег. література, 22.25 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 8. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Оркестра мандоліністів, 8.15 Гутірка зі самим собою, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневa авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молодю, 15.00 Співами Себали, пл., 15.15 Популярна музика у вик. оркіс. ансамблю, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор, фортепіян на 4 руки, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. творн, 17.30 Грає Н. Ciroti, пл., 17.45 Радіотехн. вістки, 18.00 Найстарші мельодії світа, вокальний ансамбль, Романовський Едв бас-баритон, інструменталісти, репетитори, 19.00 Для робітництва, 19.30 Розр. концерт, орк., гітарн. мурнівські пісеньки, 20.05 Звук. репортаж, 20.25 Для села: Як брати конюші, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орк., 22.15 Польща супроти двох фронтів, 22.30 Форт. рецталь естонської піяністки Валент. Рівес, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота. 5. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Весела словно-муз. авд., БІЛГОРОД 20.00 Популярні пісеньки та мельодії, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 17.10 Мадярські мельодії, 18.10 Танк. музика, 19.25 Військ. орк., 22.00 Легкий орк. концерт, ВІДЕНЬ 15.40 Шведські казки, 18.30 Соліста, 19.00 Веселий кінець тижня, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Розр. концерт, 20.15 Орк., соліста, 22.20 Малий камер. концерт, КЕЛЬН 2.15 Розр. концерт, 22.40 Танк. музика, ЛЯГТІ 18.35 Славні вальси, 20.05 Розр. концерт, ПРАГА 22.10 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.05 Форт., 20.15 Гутірка, опісля „Осудження Фавста" Берліоза, РИГА 17.20 Лотиські пісеньки, РИМ 17.15 Нові платні, СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 18.30 Мандоліністи, 19.00 Вок. концерт, 19.30 Гендель, Римський-Корсаков, Дебісі, 20.50, 21.25 Легка музика, 22.30 Нар. музика, СОТЕНС 19.00 Італ. нар. пісеньки, СТОКГОЛЬМ 19.30 Давня танк. музика, 21.30 Романт. музика.

Неділя, 6. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Спорт і музика, БІЛГОРОД 20.00 Військ. орк., 21.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 18.10 Пісні, 19.25 Військ. орк., 22,05 Бетовен, ВІДЕНЬ 19,00 Фінд. пісні, 20,15 Розр. концерт, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 9,00 Камер. концерт, 20.15 Соліста, орк., 22.20 Фоут., ДРОЙТВІЧ 22.00 Трио Брамс, ЛІЛЬ 20.30 „Месаліна" оп. Де Ляра, МІЛЯНО 22.30 Хор, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Італ.-еспл. концерт, 21.00 „Фавст" оп. Гуно, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Вок. концерт, 21.40 Легка і танк. музика.

Понеділок, 7. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Віденські пісеньки й танки, 20.15 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, трансм. з Байрайту, БІЛГОРОД 18.15 Орк., 19.05 Гавайський квартет, 20.00 Пісеньки, 20.50 Скрипка, 21.30 Опіа, БУДАПЕШТ 17.40 Танк. музика, 18.45 Опіа, 19.25 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.10 Опіа, 21.00 Військ. орк., 22.30 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕ 14.00, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Опіа, 19.15 Муз. дрібнички, ДРОЙТВІЧ 19.20 Трио Шуберта, КЕЛЬН 20.15 Вес. авд., ЛЯГТІ 19.15 Оперетковий вечір, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 19.45 „Країна успіху" оп. Легара, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 20.30 Скрипка, 21.00 Симф. концерт із Люцерни, РИМ 17.15 Форт., 20.30 Опіа, 21.00 Мельодії і ритм, 22.10 Орк., СОФІЯ 19.00 Шопен, Бетовен, Чайковський, 20.00, 21.25, 21.40 Легка музика.

Вівторок, 8. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 18.20 Орк., 19.00 Оперетkова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Циг. музика, 20.30 Опіа, 21.10 Форт. дует, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.55 Опіа, 17.30 Орк., 20.30 Сальон. орк., 22.00 Циг. орк., ВІДЕНЬ 19.05 Соліста, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 18.30 Форт. твори Шумана, 19.15 Муз. вечірка, 20.15 Давня музика, 22.20 Регер: Соната оп. 49 ч. 1 на кларнет і форт. КЕНІГСБЕРГ 20.35 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Манон Леско" оп. Пучіні, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 18.30 Форт., 19.00 Орк. РАДІО РУМУНІЯ 19.15 Пісеньки, 19.35 Альтівка, 21.15 Танк. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярна музика, 20.50 Рос. пісеньки, 21.25 21.40 Легка і танк. музика.

Біржа

Львів, 5. серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельги безьг. 90·30—90·72, Долярн америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. голл. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 104·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 80·00—79·00, Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна I ем. 75·00, серія 77·00—00·00, 3 II ем. 74·00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65·62 з задавнена 61·00—59·00, 4 пром. дол. 73·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, дня 5. серпня.

Пшениця оборот 1037 тон, тенд. ваяжова; жито 244, тенд. спок.; ячмінь 165, тенд. сильніша. овес — тенд. нестала. Оборот загальний 3321 тон. Пшениця черв. одн. 19·50—19.75: збірна 18·50—18·75: біла одн. 19·50 — 19·75 ячмінь пат. 15·25—15·75: мука пшенична разова 25·00—25·50, кмітник 85·00—90·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 5. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. нець	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слабь.

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку зложити найщирішу подяку **В. П. Д-р Я. Малисові** за успішне переведення операції і повне вилікування з важної недуги запалення очеревної. Щиро дякую тенд. **Проф. Д-р М. Панькишинові, Д-р Кашубинському, Д-р Макарушці** (молодшому) і **СС. Редемптористам**, що не жалідя трудів підчас мого лікування, а дальше всім тим, що були помічні при мому вадужанні в Народній Лічниці.

1497 1-1 **Стахів Денис.**

Подяка.

Почуваюся до дуже милого обовязку подякувати цією дорогою Високоповажаному Панові Меценасові д-рові Степанові Білікові за цілком безкорисну оборону мене на розправі перед Окр. Судом у Львові у звязку з відкликом проти присуду Городського Старост. Суду за проповідь виголошену в часі Зелених Свят п. р. на Личаківському цвинтарі.

Львів, 2. серпня 1939.

о. Іван Миронюк.

Оповістки.

На Рідну Школу зложили Вп. Мирослава з Дубів і Володимир Жуки вол. 20 За опей датох складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш.

МЕШКАННЯ

СОНЯЧНІ триімнатні мешкання, комфорт, околиця вул. Потоцького зараз до винайму. Зголошення: „Сільський Господар", Руська 20, тел. 280-58. 1499 1-8

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована о винайму. Вайди 26/12. 1503 1-3

УМЕБЛЬОВАНА кімната для одного, двох панів до винайму. Каспра Бочковського 28. 1502 1-1

КУПНО-ПРОДАЖ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури.

2333 39-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, справа образів найдешевше — шклярство. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-70 1467 3-12

ПАРАСОЛІ, палиці туристичні поручає найдешевше Кучинський, Львів, Казимирівська 4. Репарації виконує негайно. 1417 6—6

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ**, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничє заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 5-50 2816

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 28—45

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших гатунків що не промана ють і не тріскають найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Лєгі онів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконує мо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

Український Технічно-Господарський Інститут
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

і далі приймає безперервно вписс студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.

2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.

3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.

4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в ріжних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.

5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.

6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють конговодів для праці в установах і підприємствах.

7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.

8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна метода. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.

9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Консервація та перероблення садовини й городини, ґ) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технольогія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню або рівноцінну місцеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut,
PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 10—26

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. **CSAVE**

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських поручає кімнати з удержанням. 1504 1-2

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підвитім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані кушелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 5-10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ аплікант адвокатський з 3-річною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідний". 1501 1—3

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ЗАМОЖНІЙ крамар оженився з молодою дівчиною до 26 років. Листи до Адм. „Діла" під „Склепар". 1494 2-2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, вирквві, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 75-0

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, піяніп змінив адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 7—10

ФІЗИКУ І ХЕМІЮ а першого року медицини хто поможе переробити до іспиту по вакаціях. Зголошення до „Діла" під „Фізика і хемія". 1506 1-1

ЛІКАРСЬКО-ДЕНТИСТИЧНЕ заведення Д-ра Б. Баранецького у Львові ул. Миколая 23, по причині вакацій нечинне до дня 20 серпня 1939. 1448 -5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1480 2—2

ПОВІДОМЛЯЮ П. Т. Громадянство, що ми відкрили крамницю з фарбами, господарськими артикулами, косметикою та хемікаліями при вул. Тарнавського 42 (давніше пл. Більчевського) ріг Королеви Ядвиги, тел. 246-34. Б-ти Жирки. 1491 1—3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Роман ЛИСЯК

недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

1017

Спеціяліст шкірних, венеричних хоріб і косметики

Др. Норберт Юпітер

Станиславів, вул. 3-го Мая 11 а

1492 **ВЕРНУВСЯ.** -2

Опаски пропуклинові, опаски черевні на обниження шлунка і кишок виробляє під гарантією перше і найстарше заведення для виробу спец. патент. бандажі

М. ФРАЙЛІХА

Львів, Ген. Тонажевського 33

(давніше Городоцька 35). Тел. 271-11. Заведення під управою лікаря-спеціяліста 1470 2—10

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Районова Молочарня в Ременові, почта Підлісся Малі, повіт Львів, оголошує отсим конкурс на прийняття ветеринарного лікаря. Місце вільне від зараз. Платня після умови. Зголошення слати на руки Управи. **Управа Р. М.**

1484 2-2

Дезинсекція мешкань!

Блощиці та всілякі інсекти і гадапаси **винищить певно** і безповоротно при помочі **газа „B. F."** виріб і патент „АЗОТ" С. А. ЯВОЖНО на протязі кількох годин не ушкоджуючи домашніх предметів. Однорічна гарантія.

Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"**, Львів, Падеревського 9, тел. 236-51.

1348 1—3

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженер будови

Львів, Мончинського 26, тел. 270-27.

виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури ч. 336 6—0

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівалень.

Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

1351 5—12

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

3128 12—15

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає

БЕРКУТ

Блехарська 14 Львів

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайовській робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24, І. п. ч. 1220 тел.: 295-88.

Найдешевша карібая сітка до огорож **„СЯТКОДРУТ"**

Львів, Замарстинівська 33.

1414 —15

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 8 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. рядці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0·60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова тоненьким друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 180.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Wtorek, 8. sierpnia 1939. N. 178.
Вівторок, 8. серпня 1939. Ч. 178.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Зміна тактики чи зміна політики?

(Передова стаття)

Величава маніфестація українців у Дітройті

Промова маршала Сміґлого--Ридза

Розстріляли 60 партизанів

Арештували двох урядовців італ. консуляту

Японсько-анґлійські переговори зірвані

Японці збомбардували три амбасади і затопили два анґл. кораблі

СССР домагається 6-міліярдової позички

У Ґданську не допустять польських митників до служби

Протидержавна змова у Словаччині

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 178 (15.257).
Ч. 178 (15.257).

Lwów, wtorek 8. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 8. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-41
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.00 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У Ґданську польських митних інспекторів не допустять до виконування обовязків?

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ.

ВАРШАВА, ПАТ. 4. серпня повідомлено польських митних інспекторів у деяких ґданських митних урядах, що від 6. серпня не допустять їх до їхніх обовязків, які полягають на контролюванні ґданської митної служби. Польський ґенеральний комісар письменно звернувся до президента сенату з домаганням вияснення, на що президент сенату відповів устно, що не поробить ніяких кроків, які унеможливили би працю польських митних інспекторів та обіцяв дати повну відповідь після неділі.

Таким способом хвилево заспокоєно ту справу. Польський уряд чекає на ґданську відповідь, висловлюючи надію, що як сенат Ґданська пізнає мерітум справи, признає, що становище Польщі є правильне.

ВІДПРУЖЕННЯ Є ЛИШЕ ХВИЛЕВЕ — СТВЕРДЖУЮТЬ У ЛЬОНДОНІ.

Обговорюючи справу польських митних інспекторів у Ґданську та її тимчасове полагодження, англійська преса одноголосно стверджує, що сенат Ґданська уступив перед енергійною поставою Польщі, але те відпруження є лише хвилеве, тому треба пильно слідкувати за дальшою реакцією Ґданська.

Промова маршала Сміґлого-Ридза

на святочних роковинах вимаршу першої сотні леґіонів у Кракові.

КРАКІВ, ПАТ. У Кракові відбулося велике свято з нагоди вимаршу на фронт першої кадрової сотні польських леґіонів.

Маршал Сьмігли-Ридз виголосив з тої нагоди промову, в якій підкреслив історичну вагу події з перед 25-ох років таролю маршала Пілсудського у відбудові незалежної Польщі. День 6. серпня 1914 має велике значіння не лише з огляду на історичні наслідки, але також тому, що він зясовує основні ідейно-політичні засади все живі і важні:

1) Життя і доля кожної людини тісно звязані з долею батьківщини. Ніхто не зуміє уложити свого життя так, щоб воно було справді людське та гідне, коли життя його батьківщини не є гідне. Особисте життя людини є повне ганьби, якщо ганьба плямить його батьківщину, повне кривди — коли батьківщина є у крови.

2) Насилля проти батьківщини не можна відбити відкликом до почуття справедливости, ані заслугою для людства, ані жертвенністю для культури, ані доказуючи, що насилля є абсурдом.

3) Насилля, зроблене силоміць, можна відбити лиш силою — власною силою, власними вояками.

Ці предвічні правди марш. Пілсудський зреалізував своєю постановою з 6. серпня. Теперішне покоління, яке боролось під його проводом, не забуде тих напрямних.

Польський нарід цінить мир, як і інші народи, але ніхто його не переконає, що мир, це слово, яке для одних значить „давати" для інших — „брати". Поляки не мають агресивних плянів супроти нікого, але всіми силами будуть протиставитися кожній пробі безпосереднього чи посереднього замаху на інтереси, права та престіж держави.

Польща має щирих приятелів, які розуміють справу і означили своє відношення до Польщі.

Польща зясувала недвозначно своє відношення до справи Ґданська, який століттями належав до Польщі та становить її легені. Не поляки почали ґданську справу, не вони порушують зобовязання, тому й не вони мають достосовувати свою поведінку до другої сторони. Нехай ніхто не думає, що польська любов батьківщини має менші права або накладає менші обовязки, ніж його любов батьківщини. Остерігаємо перед такою похибкою! — закінчив свою промову марш. Сьмігли-Ридз.

ХІД КРАКІВСЬКОГО СВЯТА.

КРАКІВ, ПАТ. Свято роковин вимаршу першої сотні леґіонів почалося в суботу вечором „апелем поляглих", підчас якого гінці з ріжних сторін Польщі принесли горіючі смолоскипи. Перші гінці — з Вильна — запалили ватру перед історичним домом в Олеандрах, відкіля вийшли перші леґіонери.

У неділю рано приїхав до Кракова марш. Сьмігли-Ридз, якого на святочно прибраному двірці повитав воєвода та командант корпусової округи. В супроводі двох сотень кінноти поїхав маршал самоходом на „Болоня"; коло Барбакану повитав його президент Кракова, окружений міською управою, послами, сенаторами, цехами.

В год. 9,40 приїхав марш. на Болоня, де зібрались б. леґіонери відповідно полків, крім того велика юрба. Нач. командант союзу леґіонерів мін. Ульрих зложив маршалові звіт, опісля полевий епископ Гавліна відправив полеву Службу Божу; проповідь виголосив капелян леґіонів о. Ленчовський. По Службі Божій маршал Сьмігли-Ридз виголосив промову; опісля мін. Ульрих відчитав присягу, яку приятелі повторили.

З Болоня поїхав маршал на Вавель, де зложив вінок на саркофагу марш. Пілсудського, опісля в год. 12,15 відібрав дефіляду в Олеандрах. По полудні був на сніданку у старшинському касині; учасники зїзду відбули нараду.

Також інші міста святкували роковини 6 серпня.

Вечором відслонено пропамятну таблицю на домі, де почалась організація польської артилерії; вечором відбулись на ріжних площах міста три маніфестації: у честь армії, літератури та науки.

ЛЕҐІОНОВІ РОКОВИНИ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, ПАТ. З нагоди серпневих рокивин відправлено у львівському костелі Бернардинів Службу Божу, на якій були приняті представники влади, організацій та стрільці. Опісля представники влади відібрали дефіляду стрілецьких відділів на Академічній вулиці.

ВІДГУК ПРОМОВИ МАРШАЛА СЬМІҐЛОГО-РИДЗА ЗА КОРДОНОМ.

У Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. Французькі часописи приносять текст промови марш. Сьміглого-Ридза, деякі дають до неї коментарі. „Таймс" називає ту промову „воєнською", подібно як „Парі Суар". „Ентрасіжан" підкреслює, що марш. Сьмігли-Ридз зясував у своїй промові невгнуту поставу Польщі супроти Німеччини.

В Англії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійські часописи та радіовисильні подають зміст промови марш. Сьміглого-Ридза. Та промова викликала велике заінтересування брит. міродатних чинників, які підкреслюють, що вона зробила дуже добре враження.

Стренґ переведе переговори у Стокгольмі на тему

ґарантій для балтійських держав.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як подає шведська преса Стренґ вертаючись з Москви, спиниться на один день у Стокгольмі. Він обговорить мабуть зі шведськими політиками справу ґарантій для балтійських держав, що викликала такий гострий спротив скандинавських держав.

Мін. Сандлєр тепер на відпустці, тому ці розмови переведе віцемін. Богеман.

СТРЕНҐ ВЕРТАЄТЬСЯ З МОСКВИ.

ПАРИЖ, АВАС. Директор Стренґ виїде з Москви в понеділок, літаком через Стокгольм. За час побуту в Москві він відбув 14 розмов с Молотовом.

МОСКОВСЬКІ РОЗМОВИ ПРИПИНЕНІ.

МОСКВА, РАЙТЕР. Віцекомісар Патьомкін розмовляв з амб. Сідсом, щоб устійнити подробиці приняття анґльо - французької місії у Москві.

У найближчому часі не буде у Москві ніяких розмов, доки Стренґ не зложить звіту в Льондоні — себто в половині цього тижня.

СССР ДОМАГАЄТЬСЯ 6-МІЛЯРДОВОЇ ПОЗИЧКИ?

Німецьке радіо повідомляє: У паризькому щоденнику „Аксіон Франсез" появилася вістка, що СССР домагається від Англії 6-мілїярдової позички з дуже низьким опроцентуванням.

ФРАНЦУЗЬКА І БРИТІЙСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ПЛИНЕ ДО СССР.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Франко - британська військова місія виїхала в суботу поїздом до Тільбарі, відкіля відплила пароплавом до Ленінграду.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Зміна тактики чи зміна політики?

(З ПРИВОДУ ЗМІН НА ПРОВІДНИХ СТАНОВИЩАХ УССР.)

За останніх часів головну увагу звертали на СССР у цілому, на його столицю з таємничим Кремлем. Колишнє гасло провінціяльних „Трьох сестер" Чехова: „До Москви до Москви!" стало сьогодні актуальне для дипльоматій великих европейських держав. Майже три місяці шпальти газет чи не всього світа переповнюються ревеляційними здогадами, про що саме думає і що хоче зробити чи не найпопулярніша людина тепер в Европі, Молотов. Майже три місяці ці здогади цілком не виправдуються, але московський премієр ласкаво дає змогу европейським газетам продовжувати й надалі цю продуктивну працю.

Відомости про Совітську Україну за цей останній час обмежувались уривчастими даними з ріжних галузей економіки, надрукованими таки в совітських газетах. Перебуває наддніпрянська Україна вже майже 20 років під московською кормигою. 20 років — час не такий уже маленький, отже режим мусів набирати якоїсь систематичности, якоїсь політики, що, зрозуміло, змінюється час до часу в залежности від тих або інших обставин.

Дещо знаємо про політику й тактику московської влади за часів Косіорів, Постишевих, Хатаєвичів тощо, але ті часи минули, зникли без сліду і тодішні московські сатрапи й емісарі, що не зуміли дати собі ради навіть назовні з Україною.

Повстали нові часи, заспівали нових пісень нові особи, почали в Україні правити нові сатрапи, надіслані з Москви.

Як не як, а вже півтора року перебуває Україна під першим секретарем Центрального Комітету Комуністичної Партії большевиків України Хрущовим. Яку-ж політику наказали йому вести в Україні: чи попередню, що зводилася до нескладної рецепти: „арештувати й арештувати, а там видно буде", чи може якусь нову?!...

Може теперішній курс політики Хрущова в Україні розпочався властиво тому, що треба було змінити попередній, який не дав добрих наслідків. Вирішено не гнобити все націоналістичне українське в Україні, як це робили Станіслав Косіор, Ізраіль Леплевський, Павел Постишев, Едвард Прамнек, Мендель Хатаєвич, Василь Іванов та інші, вирішено понустити трохи віжки, відкрити трохи націонадістичні відтулини. Не тільки не було перешкод для націоналістичного українського вияву, зрозуміло — без ніякого сепаратизму, з цілковитим додержанням льояльности, навіть відданости до Москви, але Москва навіть сприяла цьому.

А тепер, коли наймогутніші держави у світі запобігають за добрі взаємини з СССР, коли вони тимсамим реклямують його міць, стійкість, довговічність, зовсім зрозуміло, що Кремль справді вважає себе за осередок наймогутнішої держави, що у нього все менше й менше підстав боятися за розпад цієї держави, яку хочуть загарантувати ті наймогутніші держави.

І в завойованій Україні повстають нові підвалини режиму. Подаємо приклади.

Як відомо, найвища влада в УССР — це секретаріят ЦККП(б)У. З кого він складався раніше? Станіслав Косіор, Павел Постишев, Микола Попов. А тепер: Нікіта Хрущов (який за останніх часів почав називати себе донбасівським шахтарем!), Михайло Бурмистенко, Демян Коротченко. Зрозуміло, що ці люди з прізвищами на „енко" не є українські націоналісти, що це є люди, яких звуть тут „хрунями", але це як не як, є місцеві люди, не чужі, з чужих місцевостей.

Дані велику ролю відограє політбюро згаданого ЦК. Попереднє політбюро складалося з 16 осіб, серед них було: росіян 3, жидів (вивязених з Москви) 5, поляків 2, білорусин 1, вірменин 1 та 4 українців (25 прц.), а саме Затонський, Любченко, Петровський, Сухомлин. Тепер політбюро складається з 8 осіб, з них росіянин один (Хрушов), вірменин один (Кобулов), решта 6 осіб — українці (75 прц), а саме: Бурмистенко, Коротченко, Тимошенко, Корнієць, Гречуха, Задіонченко.

На недавній сесії Верховної Ради УССР проведено вибори нового президента української республики. Обрано місцеву людину, яка передтим була секретарем житомирського партійного обкому, Михайла Гречуху.

Коли ми візьмемо раду народніх комісарів УССР, то попередній склад її з 18 наркомів мав тільки 4 українців. Теперішній склад з 30 наркомів має 20 українців. (Українцями звемо тільки тих, що мають цілком виразні українські прізвища). Характеристична річ, що навіть уповноважених московських наркоматів тепер стали призначати з українців: уповноважений наркомату зовнішнього торгу — Руденко, уповноважений наркомату звязку — Кириленко. Правда, наркомат внутрішніх справ є в неукраїнських руках, але заступником наркома у справах міліції є Горбенко.

Секретарі обласних партійних комітетів, найвідповідальніша місцева посада: попередній склад, коли ще було тільки 8 областей, не мав ніодного українця; теперішній з 16 має 7 українців (говоримо про перших секретарів, другі і треті секретарі обпарткомів майже всі українці).

Попередній склад Центрального Комітету КП(б)У з 62 осіб мав 20 українських прізвищ; теперішній з 60 осіб має таких прізвищ 30.

Голови обласних виконавчих комітетів у попередньому складі (8) мали 3 українців; тепер на 16 таких посад 8 українських прізвищ.

Характеристична річ також обрання нового складу (вже на підставі нової конституції) Верховного Суду УССР, що відбулося 28. липня цього року. На голову суду замість попереднього росіянина обрано Константина Топчія з Полтави. З 29 новообраних членів Верховного Суду 19 має суто українські прізвища; з 50 новообраних народніх засідателів Верховного Суду таких прізвищ 37.

Називаємо це характеристичним тому, що ще кілька років тому особами з правничою (зрозуміло, місцевою) освітою були переважно росіяни й жиди, отже засилення їх у складі Верховного Суду було б річчю досить природною. Тимчасом бачимо зовсім інше явище: на 29 членів 19 українців, 8 росіян і 2 жидів.

Судячи з усього зазначеного є дані міркувати, що і підчас виборів до обласних, районових, міських, сільських і селищних рад депутатів трудящих УССР, які то вибори за затвердженим уже положенням відбудуться при кінці цього року, будуть обрані ті, яким і слід бути обраними, тобто місцеві люди.

Очевидно, нема тут і мови про якесь збільшення питомої ваги українства. Ні, тут є, на нашу думку, збільшення „автономії" в популярному, не правничому змісті. Україні надають якесь самоврядування, притягають до адміністративної та партійної праці місцевих людей, обізнаніших, знайоміших з місцевими справами. Повторюємо, що в першу чергу на відповідальніші посади призначують цілком вірних Москві людей.

Які наслідки дасть ця політика, це вже питання зовсім інше, пророкувати тут трудно, бо за багато є ріжних невідомих для нас добре чинників. У даному разі ми стверджуємо тільки на підставі фактів політику якогось „довіря" Москви до місцевих українських сил. Головно в галузі місцевої адміністрації.

Як ми вже зазначували, народній комісаріят внутрішніх справ зі своїм шефом, вірменином Кобуловим (цікаво, що він офіційно є тільки заступником наркома, бо посада самого наркома після зникнення росіянина Успенського так і залишилася необсаджена), складається майже з самих росіян.

Таксамо, як відомо, склад червоної армії в Україні складається переважно з не-українців. Але як не як, а на чолі цієї найвідповідальнішої військової округи (не даремно її назвали „особливою") стоїть командарм І. ранги Семен Тимошенко та його заступник комдив Герасименко.

До цього часу українців використовували головно поза межами УССР і треба сказати, що не ставили їм ніяких обмежень (зрозуміло, в залежности від виявів льояльности). Досить згадати „героїв совітського союзу" тільки за останніх часів: полковників Осипенка, Миколаєнка, майора Кравченка, капітана 2. ранги Єгипка, майора Гайдаренка, молодшого командира Марченка.

Все це очевидно політика чужого режиму, політика безперечно розумніша з його точки погляду, ніж попередня. Але наслідки цієї політики залежатимуть не тільки від самого бажання режиму. Вони залежатимуть і від того, як реагуватимуть на це ті, до яких режім стосують. Про цю реакцію іншим разом.

Гл. Л.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕЛІКТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Леплевля 5,
1445 6—11 Телефон 223-68.

З польської преси.

„Гра Німеччини у справі Ґданська".

Берлінський кореспондент **„Газети Польскої"** п. К. Смоґожевський у своїй новій кореспонденції (з 5. VIII.) звертає увагу на факт, що від 28. липня, тобто від останньої конференції Гітлера з Рібентропом, німецька преса та пропаганда, пишучи про Ґданськ, не роблять навіть алюзій до справи Поморя. Йде про те, щоб у міжнародньому політичному світі викликати враження, що після полагодження справи Ґданська ніщо не стоятиме на перешкоді, щоб в Европі настало відпруження та дружне співробітництво.

У справі Ґданська співробітники міністра Ґебельса кажуть тепер ось що:

„Ми оптимісти. З причини Ґданська не буде ні польсько-німецької, ні европейської війни. Ґданськ вернеться до Райху шляхом природної еволюції, остання фаза якої розіграється між польськими та німецькими повновласниками при зеленому столі. Очевидно, Райх признає господарські права Польщі в Ґданську, таксамо як признав анальоґічні права Литви у Клайпеді. Година переговорів ще не вибила, але вже нині можемо занотувати у справі Ґданська деяке зменшення напруження. Польща рішиться на переговори, коли прийде до переконання — на нашу думку неминучого, — що Льондон і Париж не є для неї тривкими та певними партнерами. Наша мета лишається без зміни: Ґданськ мусить вернутися до нас без війни! Та не задумуємо заскочити Польщі одностороннім і радикальним прилученням Вільного Міста до Райху..."

Ті самі співробітники мін. Ґебельса додають ще, коли їх співрозмовці є англійцями або французами, таке:

„Ґданськ не тільки з національних оглядів німецьке місто, але також з уваги на свою партійно-політичну приналежність. Чи проклямування де юре того, що у Ґданську істнує вже де факто, є достаточною причиною до викликання европейської війни, яка була б більше кривава, ніж попередня?"

А коли чужий журналіст висловить здогад, що Польща може навіть спробувала б шукати розумного компромісу у справі Ґданська, якби мала довіря до Німеччини, що вона не висуне дальших домагань — берлінські розмовці кажуть:

„Так, не заперечуємо, ґданської справи тривко не дасться розвязати без полагоди справи „коридора". Це тверде право геополітики та европейської рівноваги. Вкінці — територіяльний доступ 80 міліонів німців до Східної Пруссії є важніший від територіяльного доступу 20 міліонів поляків до моря. Східна Прусія від XIII. століття німецька. Польща ніколи не володіла морем, ніколи не вміла його використати."

„Числом 20 міліонів поляків" німецька пропаґанда оперує — як пише п. Смоґожевський — від квітня. Решта населення Польщі — на її думку — „погноблені Польщею національности".

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ
просимо подавати і стару адресу.
Зміна адреси 50 сотиків.

Зріст промислу у Польщі.

„Розвиток польської промисловости в останніх роках та щораз більше прецизійні способи продукції у фабриках і ремісничих варстатах стали причиною великого запотребування на фахівців. Це в однаковій мірі торкається і керівничих і допомічних сил. Відмічне право, що попит зміцнює подажу, справдилося в цілому обемі також у тій ділянці. До фахових шкіл та на спеціяльні курси напливають тепер, як пише „Гонец Варшавскі" з 5. VIII., щораз більші маси учнів.

„Коли в шкільному році 1928/29 було 67.000 учнів згаданих фахових шкіл, то в 1937/38. році це число підскочило на 106.400 осіб. Дуже поважний зріст, майже подвоєння числа слухачів, виказують промислово-рільничі школи та курси — з 7.186 у 1928/29 р. до 15.974 у 1936/37 р. Ще більший наплив слухачів занотовано в торговельно-адміністраційній ділянці — з 4.891 у 1928/29 р. до 10.181 у 1936/37 р.

В меншій, але теж поважній мірі піднеслося число слухачів у вищих школах. У 1928/29 академічному році технічні науки студіювало в Польщі 6.300 осіб, у 1936/37 р. — 7.400. Торговельні науки — 3.400 осіб у 1928/29 р. і 3.600 у 1936/37 р.

Недостача відповідного статистичного матеріялу не дозволяє на порівняння в тому самому періоді зросту числа слухачів, дорослих і молодшого дорасту, на доповняльних курсах. Пізніші числа вказують, що цю категорію громадян характеризує не менший гін до знання. Коли в 1935/36 р. курси того роду нараховували 92.787 осіб, то рік пізніше це число підскочило до 140.379 осіб.

На маргінесі повищих уваг треба підкреслити також зменшення анальфабетизму. В 1921. р. серед населення всієї Польщі було 34% неграмотних, у 1931. р. це число зменшилося до 23% неграмотних.

Гін до фахового знання буде добре зрозумілий, коли возьмемо під увагу, що в 1935. р. викуплено загалом 221.710 промислових свідоцтв для промислових заведень, а три роки пізніше, в 1938. р., викуплено вже 272.540 свідоцтв того роду. Для торговельних заведень у 1935. р. викуплено 420.653 свідоцтв, у 1938. р. вже 468.774."

Всі ті числа — пише „Гонец Варшавскі" — мають виразну та підкреслювальну вимову. З них видно, що Польща з хліборобської країни у швидкому темпі стає промислово-хліборобською державою.

Комплєкс вищости у школі.

(КІЛЬКА ЗАВВАГ ПРО УМОВИНИ ВИХОВНОЇ ПРАЦІ У ВСЕЛЮДНІЙ ШКОЛІ.)

В „Ділі" з дня 29. червня ц. р. була поміщена під вище поданим заголовком стаття. З огляду на те, що в цій статті була мова передовсім про середню школу, а про вселюдну тільки дещо дуже загально, не від речі буде у звязку з цим докинути кілька завваг про умовини виховної праці у вселюдній школі.

Автор статті пише, що на конференції учителів історії середніх шкіл і ліцеїв у Львові в квітні ц. р. з почину Кураторії Л. Ш. О. між іншим стверджено, що сучасні програми навчання у вселюдних і середніх школах та ліцеях мало, а то і зовсім не беруть під увагу українознавства. Як виглядає ця справа у вселюдній школі.

З огляду на організаційний рівень вселюдні школи є трьох ступнів: першого, другого і третього. Школа першого ступня має чотири кляси, з них перша та друга однорічні, третя — дволітня, четверта — трилітня. Вчить у ній один або двох учителів. Школа другого ступня має шість кляс, а з них пять перших однорічні, шоста — дволітня. Вчить у ній трьох або чотирьох учителів. Школа третього ступня має сім однорічних кляс та найменше 5 учителів.

З огляду на мову навчання бувають школи трьох видів: з українською мовою навчання, польською і двомовні.

Навчання української мови та основ літератури в усіх цих типах шкіл різне. Відомо, що рідної мови може добре навчити дитину тільки рідний учитель, а не такий, що сам вчиться української мови від дітей. (Це явище зовсім невідокремлене у теперішній вселюдній школі!). Скільки ж є вчителів в школах з українською мовою навчання або і двомовних, що зовсім не знають української мови, або знають її в народнім місцевім говорі? Знаємо випадки, де на просторі Львівської Шкільної Кураторії є шкільні інспектори, що не знають української мови. Шкільний інспектор чи візитатор підчас візитації школи мало цікавиться навчанням української мови.

Дальше ще дві незвичайно важні речі, а саме програма навчання української мови і шкільний підручник. Першої нема зовсім, а вчительство йде в навчанні за програмою польської мови; на підставі програми воно добирає матеріял навчання як вчити говорити, писати і з обсягу словникових правописних і граматичних вправ.

При добрих умовинах, коли української мови вчить учитель українець, що стежить за українською педагогічною літературою, навчання української мови можна подекуди достосувати до програми польської мови; він може це зробити, бо він знає рідну мову і літературу. Це можливе в школі першого ступня, де вчителем є українець, а в школі другого і третього ступня можливе це лиш частинно тоді, коли в школі є хоч один учитель українець. Частинно тому, бо ж годі вимагати, щоб один учитель, якому припадає тижнево трийцять годин праці, міг повести в цих трицяти годинах лиш українську мову та поправити щоденно сотні зшитків; зрештою, коли йде про нижчі кляси, то це зовсім неможливе з огляду на потребу зв'язку виховної з навчальною працею з усіх предметів навчання.

Словом — мова навчання і навчання української мови у вселюдній школі може стояти тільки тоді добре, коли управителем школи та учителем української мови є українці.

Школа з українською мовою навчання або і двомовна, де управителем і 90 відсотків учительського збору є неукраїнці, є поправді школою з польською або майже з польською мовою навчання.

Коли вже вирінають такі труднощі в українських і двомовних школах, то як можна уявити собі навчання української мови в школах з польською мовою навчання.

Справа українських підручників є у нас змонополізована Державним Видавництвом Шкільних Книжок у Львові. У цих підручниках проведені деякі засади національно-громадянського виховання незалежно від того, для кого призначена книжка і з якого предмету. Комплекс вищости в цьому розумінні, як це зовсім вірно змалював автор статті, а саме його така інтерпретація, що наприклад історії в середніх державних і приватних школах, а також в ліцеях мають вчити попольськи і то вчителі поляки, проявляється вже й у вселюдних школах.

В минулому шкільному році шкільний інспектор в С. поручив управителям шкіл приділити навчання польської мови, історії і географії учителям полякам, дарма, що вони не мали до цього кваліфікацій, а в цих-же самих школах були саме вчителі українці з такими кваліфікаціями.

І досі ніхто не знає, чи це такий розпорядок Кураторії Л. Ш. О. чи тільки доручення шкільного інспектора на те, щоб здобути признання вищої влади. Цей самий інспектор, заохочений, видно, успіхом цієї акції, видав другий розпорядок, щоб у цих двомовних школах, де досі наука читання і писання в І. кл. починалася в українській мові, а в польській мові велося лиш приступні гутірки (розпорядок міністерства освіти і віросповідань з 29. VII. 1925 Денник Уряд м. о. і в. ч. 13 роз. 125 з р. 1925) у шкільному році 1938-39 рівнобіжно з наукою читання і писання в українській мові вести також науку читання і писання в польській мові. Таким робом дитина вже в І. клясі вселюдної школи починає вчитися читати й писати рівночасно у двох мовах, хоч одну з них чує уперше в житті.

Погоджуємося з автором згаданої статті, що виховний вплив учителів поляків на нашу молодь майже ніякий, часто негативний. Вони забули, мабуть, слова свого найбільшого виховника й вождя, що „Коли береш душу — мусиш дати душу". Правда, бувають люди, що думають так, як цей учитель поляк, що, мовляв, треба вивчити добре українську мову, українську літературу, українську історію і культуру, щоб молодь бачила та відчула, що вчителеві не байдужні справи, які його безпосередньо цікавлять. Але зовсім слушно питається автор: Чи багато таких учителів поляків, що так думають? Чи багато їх знає українську мову? — не кажучи вже про українську історичну літературу. Бувають і такі, що відчувши свою виховну маловартість, вибирають інший шлях, бажають покинути це середовище; вони мають відвагу признатися до цього, що вони не на своєму місці. Все-ж шкільна влада часто тримає вчителя в середовищі, яке він зненавидів та яке зненавиділо його. Яка з цього користь? На конференції заявив представник Кураторії, що для співжиття обох народів на терені школи треба покликати розумну і чесну програму у справі навчання українознавства у всіх формах і ступнях шкіл, почавши від вселюдних аж до ліцеїв та подбати про те, щоб цю програму перевести, щоб учитель не переставав бути виховником, щоб його роля не звелася ніколи до ролі звичайного доглядача молоді та свого товариша вчителя. Щойно тоді як це буде — можна буде зі спокоєм і повагою дискутувати на тему ріжного роду комплексів та їх впливу на психіку молоді.

Вселюдний.

ПРОДОВЖЕННЯ СОВІТСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ УМОВИ.

МОСКВА, 7. 8. ТАСС. подає, що торговельну совітсько-американську умову, яка саме вигасла, продовжено на один рік, до 6. серпня 1940 р.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС У ТУНІСІ ЗРАДИВ ВІЙСЬКОВУ ТАЙНУ?

ПАРИЖ, АТЕ. Італійський щоденник у Тунісі „Уніоне" потягнули до карної відповідальности за те, що він не пошанував заборони оголошувати військові тайни.

—o—

ОРГАН ЕСПАНСЬКОЇ ФАЛЯНГИ КВЕСТІОНУЄ ПІВНІЧНИЙ КОРДОН ГІБРАЛЬТАРУ.

МАДРИД, АТЕ. Орган еспанської Фаляги" „Арріба" гостро виступає проти будови військового летунського майдану на північ від Гібральтару, коло шляху до Ля Лінеа. Щоденник твердить, що англійці хочуть будувати той майдан на просторі, яким володіють безправно, бо Еспанія відступила його на початку минулого століття англійцям лиш на будову шпиталя підчас пошести чуми.

—o—

ПЕРЕД ДИМІСІЄЮ ДВОХ НІМЕЦЬКИХ АМБАСАДОРІВ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як подає з Парижа „Дейлі Телеграф", небавом уступить зі свого становища німецький амбасадор у Парижі гр. Вельчек, з огляду на поважний вік. Не відомо, хто прийде на його місце.

Можливо, що уступить також німецький амбасадор з Льондону Дірксен, так, що дійде до поважніших змін у німецькій дипльоматії.

—o—

ЖАХЛИВИЙ ВИБУХ ГАЗУ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 7. 8. У Льондоні трапився жахливий вибух світлянного газу, який тільки завдяки щасливим обставинам не спричинив людських жертв. В домі, в якому вибух газ, заздалегідь запримічено, що світляний газ втікає і тому переведено швидко евакуацію цілого будинку. Газ, який утікав, запалився і щойно тоді настав вибух, коли пробувано пожежу вгасити. Досі до лічниці перевезено поверх сто ранених. Поліція зарекві рувала всі приватні авта, які находилися оподалік катастрофи, щоб ними перевезти ранених. Катедра св. Павла сильно ушкоджена. Вибух знищив прегарні вітражі. У всіх крамницях та у приватних домах вилетіли шиби.

—o—

„Гальма української культури".

(Голос у дискусії).

I. НЕОХОТА ДО КНИЖКИ.

Під таким наголовком появилася в „Ділі" ч. 161 з 19. липня ц. р. стаття знаного українського діяча і лектора Української Господарської Академії в Подебрадах п. Віктора Приходька. У своїй статті шан. Автор виводить думку, що треба „створити певний і сильний апарат поширення та продажі книжки". Далі проектує, щоб цією справою займався Львів, який зумів створити та веде низку сильних економічних централь. До цієї статті дозволю собі докинути кілька скромних завваг, а саме: хочу спинитися коротко над причинами цієї „гальми української культури".

Причин можна навести багато, але ми спинимося над одною, здається, найважнішою причиною слабого поширення книжки і взагалі друкованого слова серед нашого громадянства: Цією причиною є, як це вже завважила редакція „Діла" до статті п. В. Приходька, психіка українського інтеліґента, який дивиться на книжку, як на зайвий люксус.

Багато наших інтеліґентів, і то по селах, і по містах, живе мов ті пустельники, в колі свого дрібничкового щоденного життя, а дуже мало цікавиться світом (маємо на гадці світ культурний, господаський, а не лише політичний) та взагалі життям, що кипить довкола нас. Знаю багато світських і духовних інтеліґентів, які не мають і не читають ні одного нашого щоденника — вдоволяються тижневиком або півтижневиком, тоді коли вже багатьом нашим селянам щоденник вже не вистачає, чого доказом і масове поширення радієвих апаратів по наших селах. Про книжку нема що й казати. Знаю одного інтеліґента, що має дві каменищі, але ніодної книжки, з часописів найрадше читає „Вік Нови". І цей чоловік називає себе інтеліґентом і є навіть головою кількох наших культурних і господарських установ. А спитайте такого інтеліґента чому не читає своєї преси, своєї літератури, то почуєте оправдання, що він не має часу на читання, що ввесь день працює, то ввечір хоче відпочити, або просто: не люблю читати.. І те останнє найбільш характеристичне: **більшість нашої інтеліґенції не любить читати!** Навіть багато нашої трудової інтеліґенції, осіб занятих по наших економічно-господарських установах, не читає фахової літератури з обсягу своєї ділянки праці. Не думають про те, щоб чогось нового навчитися, щоб поглибити своє знання.

Не диво, що такі люди не знають і часто не розуміють мети своєї установи, де працюють. У них кожна наша установа — це підприємство, яке дає прибутки і... посаду. Світогляд таких людей дуже вузький. „Це — як каже Кассон — циркові коні, що навчилися одної штуки, крутяться в колісце і з того їдять своє сіно".

З тим явищем треба боротися! Це-ж шлях до анальфабетизму. Колись, як свідчить про наших предків Петро Алепський, архидіякон, товариш подорожі патріярха Макарія до Москви, що за часів Хмельниччини переїздив через Україну, „По всій козацькій землі дивний та гарний факт ми спостерігали: всі вони, за малим виїнятком — грамотні, навіть більшість їхніх жінок та доньок". А сьогодні, як свідчить просвітній орган і статистика, 42 відс. нашого населення — це неграмотні. А вина за цей стан, поминаючи обставини, передовсім паде на... українську інтеліґенцію. А що може дати нації інтеліґент, який не хоче, чи не любить читати?!

Живемо у добі великих досягнень людської культури у добі, коли тріщать старі форми життя, а на їх місце приходять нові, що більш відповідають духові часу. Живемо в часах великих осягів людського розуму. Стомилевими кроками поступає вперед наука, техніка, промисл, торговля. І всі ці ділянки, ми, поневолена нація, маємо вивчити, опанувати нарівні з державними націями та ще нашим обовязком є підтягнути на відповідний рівень і нашого меншого брата селянина, чи робітника. Питання тепер, звідки маємо черпати всі ці відомости? Відповідь коротка: з книжки, з наукової фахової літератури. Але цю книжку, цю фахову літературу треба читати.

II. ЩО КАЖУТЬ ЦИФРИ.

А тепер погляньмо, як виглядає дійсність поширення книжки по наших землях у Польщі на підставі „Малого рочніка статистичного" за 1938 р. Огляд періодичних друків.

Означення	загально	польський	ВИДАННЯ В МОВІ: український	білорусь-кій	німець-кій	жидів. і гебр.	російсь.	інший
Число друків:								
Загально в рр. 1933	5.691	4.687	220	22	92	350	75	245
„ 1934	6.683	5.679	233	14	79	403	33	242
„ 1935	7.460	6.184	223	23	167	481	44	338
„ 1936	7.968	6.270	305	22	321	454	46	550
в тім переклади	739	624	35	2	3	49	10	16
Наукові праці	3.386	2.692	22	1	231	22	6	412
Красне письменство	1.598	1.296	101	13	9	162	9	8
Популярні видання	2.383	1.856	167	4	46	225	30	55
Підручники	601	426	15	4	35	45	1	75
Наклад в тис. прим.								
Загально в рр. 1933	17.312.5	15.211.8	539.7	22.5	99.5	694.2	368.9	375.9
„ 1934	20.867.1	18.770.4	712.2	13.2	133.7	700.2	155.5	381.9
„ 1935	20.645.7	18.502.4	635.4	18.0	188.7	769.0	106.6	425.6
„ 1936	16.525.6	13.359.1	722.6	29.6	420.1	644.5	119.8	629.9
в тім переклади	1.363.6	1.109.3	89.4	1.0	5.7	69.4	25.0	63.8
Наукові праці	1.325.8	1.162.4	28.8	1.0	35.3	19.8	1.4	77.4
Красне письменство	4.007.6	3.539.7	218.8	12.6	16.5	205.7	6.8	7.5
Популярні видання	7.225.0	6.014.6	430.1	7.0	148.7	343.5	111.1	168.0
Підручники	3.967.2	3.242.4	45.2	9.0	219.6	73.5	0.5	377.0

Як бачимо явище не дуже відрадне, коли із яких сім міліонів українців у Польщі видруковано в 1936 р. 305 книжок ріжного змісту в 722.600 примірниках, або інакше кажучи на кожних 10 українців припала одна книжка тоді як загально у Польщі припадало в тому році одна книжка на 2 особи! Врешті цифри говорять самі за себе.

Не краще стоїть справа з пресою. Досить згадати, що чисто фаховий господарський часопис призначений виключно для селян-рільників „Сільський Господар" виходить лише в 11.500 примірниках, а в Польщі маємо коло міліон українських господарств. Отже приблизно на 100 господарств припадає один фаховий господарський журнал. Це вказує, що і наш селянин, за малими виїнятками, теж не дуже рветься до друкованого слова. Коротко: з прикрістю треба ствердити, що правдивого зрозуміння і ваги преси та книжки у нас ще нема.

Французький письменник Віктор Гюго сказав: „Книжка промовляє, щоб не було рабів — книжка твій визвольник". Цей самий письменник в іншому місці каже: „Перше приходить свідомість, а потім воля!" А ще краще висловили цю мудрість старинні египтяни, яких письмо було дуже важко вивчити. Вони говорили: „Стань писарем, а тоді поведеш людей!" А кілько разів ми повторяли Шевченкове: „Учітеся, брати мої..."

Тому мусимо домагатися рішуче від цілого нашого громадянства його верхів і звичайних громадян, щоб мали більш зрозуміння для книжки. Коли вже самі не можуть перебороти в себе цієї нехіті до друкованого слова, то нехай бодай впливають на своїх дітей так, щоб молодь рвалася до книжки так, як рветься тепер, скажім, до спорту. А духова перебудова нашого громадянства не прийде лише через те, що вказуватимемо на поступ інших народів, як і не осягнемо впливу на дитячі та молодечі душі моралізацією і наказом згори. Духова перебудова молоді, а це для нас найважніше, — і його потреба мусять вийти із самого нутра дитини чи юнака, і з власного пережитого і передуманого тих осіб, на яких хочемо впливати і яких хочемо виховати до вимог теперішньої доби. Єдиною дорогою, яка зовсім певно заведе нас до нашої мети, це передовсім добре домашнє виховання і пошкільне гуртування молоді при виховних установах. Дитина мусить привчатися змалку до книжки, а найкращою принукою тут будуть самі таки батьки. На тій підставі мусить опертися наш дальший розвиток і поступ. Слова Івана Франка, що „на кожному з нас спочиває доля міліонів", не сміють бути лише пустим звуком, але мусять замінитися в живе діло.

Таким живим ділом буде між іншим справа знайти причину „гальми української культури" і цю причину усунути. Кажуть, що дикуни всі події свого життя приписують „пальцеві" добрих і лихих духів. Злих духів пробують відігнати галасом та закликами, — а в добрих духів „замовляють" собі ласку жертвами. З цього прикладу бачимо, чому то дикуни залишаються дикунами: вони не шукають правдивої причини кожного явища. Та є люди, вже серед культурних племен, що вірять у силу призначення т. з. фаталісти, які кажуть: буде те, що мусить бути. І все, що їх зустріне в житті, приймають з покорою. Жива нація не може належати ні до одних ні до других.

Андрій Качор.

Що писало „Діло" 50 років тому.

7. серпня 1889.

ЦАР ВІДВІДУЄ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ.

За вісткою „Сейнт Джемс Газет" у гостину до німецького цісаря має приїхати російський цар наприкінці місяця серпня. Як зачувати спершу цар приїде до Почдаму, де задержиться три дні, а звідси до Копенгагену. З Копенгагену щойно з царицею і королівсько-данською родиною поїде на замок Фреденборґ. Царицл до Почдаму не поїде, бо й німецька цісарева не їздила з чоловіком до Росії. Має бути фактом, що найближче окруженія царя, якого душею є Побідоносцев оберпрокурор св. синоду і волшний учитель царя, всіма силами стараються не допустити до подорожі царя в Німеччину.

НА БУДОВУ ТЕАТРУ У ЛЬВОВІ.

З Тернополя пишуть нам: Заходами академічної подільської молоді відбудеться в половині вересня у великій замковій салі концерт, а опісля танці. В концерті візьме між іншими участь хор під диригентурою Остапа Ніжанківського т. звана „дванацятка". Чистий дохід з концерту призначений на фонд будови народнього театру у Львові.

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА

Львів, Кордецького 51.

ДИМІСІЯ МАДЯРСЬКОГО МІНІСТРА.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Як подає тутешня преса, міністр торговлі Кундер подасться до димісії. Причиною є ріжниці поглядів між ним та премієром у справі деяких актуальних питань.

Новим міністром торговлі стане мабуть посол Длякі.

ВИБУХИ 4 БОМБ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 7. 8. ПАТ. Райтер повідомляє, що в пятницю вибухли знову нові чотири бомби в Англії в почтових урядах чотирох міст: Елекбери, Престону, Бредфорду і Галіфаксу. Бомби вибухли в почтових пересилках.

—o—

Цепелін не перелетів над британськими територіяльними водами

—СТВЕРДИВ ПРЕДСТАВНИК БРИТИЙСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЛЕТУНСТВА.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Офіційні кола не є занепокоєні перелетом „Графа Цепеліна" над східним побережжам Шотляндії.

Представник міністерства летунства підкреслив, що літаки й бальони усіх держав мають право перелітати над Північним Морем, під умовиною, що не нарушать британських територіяльних вод. „Граф Цепелін" не зробив того.

Великі військові транспорти до Східної Прусії.

БУДОВА УКРІПЛЕНЬ У МОРАВІ ТА СЛОВАЧЧИНІ.

Як подає „Таймс", від кількох днів у гамбурській пристані вантажать на 11 великих пароплавів повзи, гармати та понтони, щоб перевезти їх до Східної Прусії, де небавом пічнуться великі серпневі маневри.

Як виходило би з французьких інформацій, у Східній Прусії та у Клайпедському краю масово рекзірують збіжжа та живий інвентар. Збіжжа реквірують на полі.

У Моравії та у Словаччині поспішно будують укріплення та запори з кільчастого дроту. 4 милі від кордону будують касарні. Що ночі привозять до протекторату чимало скорострілів та повзів.

НІМЕЧЧИНА ЗАБИРАЄ ВІЙСЬКО З ПОЛЬСЬКОГО КОРДОНУ?

Як подає польська преса, німецькі військові відділи, що у повному боєвому вигляді були здовж польського кордону, відкликано до дальших місцевостей. Ту постанову пояснюють деякі польські часопити тим, що приявність тих відділів не осягнула своєї мети, бо не здепримувала польського громадянства, зате вояки втікали на польський бік з огляду на незадовільне прохарчування.

Присилайте передплату!

Величава маніфестація українців у Дітройті.

Заходом української громади в Дітройті у Злучених Державах відсвяткували американські українці величаво у вівторок 4. липня ц. р. роковини з нагоди 950-ліття Хрещення України. Підготовою свята занявся спеціяльний комітет з представників к. 50 ріжних організацій м. Дітройту під проводом **о. д-ра Тиханського,** пахора міста Дітройту, його заступника о. Степана Побуцького, пароха західної частини міста Дітройту та головних помічників: адв. Івана Кузя й Олександра Штика. Головним завданням комітету було підготовити гідно похід, що мав показати чужинцям нашу силу і карність. І дійсно маніфестаційний похід при участи понад 10.000 українців перейшов здовж одної з найважніших вулиць міста Дітройту і зробив якнайкраще вражіння на тисячі чужинців, які йому приглядались з захопленням. У поході машерували представники всіх українських організацій м. Дітройту, члени військових організацій в одностроях і пластуни з українським та американським прапором й орхестрами. На це свято заїхалися делегації українських організацій з найдальших закутин Злучених Держав та Канади, щоб заманіфестувати так свою єдність і карність. Одначе найбільше причинився до звеличання свята відомий американський проповідник о. Чарльз Каглін, який відступив на це свято свою найбільшу святиню в Дітройті, що назовні виглядає мов восьмикутник, в середині мов амфітеатр з партером та одним поверхом. Одночасно о. Каглін не лише заздалегідь зробив рекляму в радіо, але подбав також, щоб торжественну Службу Божу і проповіди частинно передавали ріжні радіостації Злучених Держав. Не помогли нічого заходи наших ворогів, які навіть пропонували більші грошеві суми о. Каглінові, щоб лише не робив реклями в радіо українцям з нагоди цього свята. Одначе о. Каглін з обуренням відкинув цю пропозицію чужинців та ще з більшим завзяттям старався допомогти українцям в уладженні цього свята.

Торжественну Службу Божу відправив **Преосвященний Кир Василь Ладика** в асисті численного духовенства. Крім того довкруги великого престола по середині церкви засіли два українські епископи: Константин Богачевський і Василь Такач, два епископи чужинці й українські та чужі священники. За ними стояло понад 300 українських дітей в біленьких одягах і понад 5.000 українців, бо більшого числа не могла помістити церква о. Кагліна. Вершком величавого свята був виступ нашого відомого співака Михайла Голинського, який в супроводі органів відспівав 94-ий псалом Давида укладу композитора Василя Барвінського. Своїм пречарним і могутнім співом наш оперовий співак зворушив найчуткіші серця українців і влив надію на кращу майбутність. Сольоспів М. Голинського та проповідь о. Кагліна (в англійській мові) передавали ріжні радіостації, проповідь Преосвященного Константина Богачевського, проповідь о. Тиханського і ціле богослуження передавали голосники із святині, так що Службу Божу могли вислухати маси народу, які не могли поміститися в церкві. По Службі Божій відбувся бенкет в українському Народньому Домі при участи всіх трьох українських епископів, о. Кагліна та М. Голинського. Присутні уладили нашому співакові та о. Кагліновi овації і передали американському проповідникові гарний дарунок на милий спогад дійсно маніфестаційного свята, що залишило якнайкраще вражіння між своїми і чужинцями. Вкінці слід згадати, що американська преса помістила теплі описи цілого свята ілюструючи світлинами з маніфестаційного походу.

—o—

БРИТИЙСЬКА ФЛЬОТА ВИПЛИЛА НА ПІВНІЧНЕ МОРЕ.

В суботу досвіта британська фльота випливала на Північне Море. Ця вістка викликала в Англії велике вражіння.

—o—

400.000 НІМЦІВ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У НІРНБЕРЗЬКОМУ КОНГРЕСІ.

Від кількох днів іде поспішна підготова до партійного конгресу у Нірнберґу. Візьме у ньому участь 400.000 осіб, що приїдуть трьома тисячами поїздів. 74 поїзди привезуть військо.

—o—

Дрібні вісти.

— В Льондоні підписав міністр внутрішніх справ наказ виселення 7 ірляндців, яких підозрівають у приналежности до ірляндської республиканської армії. Досі видано 44 накази виселення і 5 заборон приїзду на територію Англії.

— Французька влада заборонила продавати у Франції найпопулярнішій італійський щоденник „Джіорнале д' Італія". Недавно видалено з Франції паризького кореспондента того часопису.

— В Римі підписано умову між Італією та Югославією, на якої підставі всі договори та конвейції, що обовязували у взаєминах між Італією та Югославією, поширено теж на Альванію, яка ввійшла до італійської митної системи.

ДЖ. О. КЕРВУД. 33

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XII.

Ця перша ніч і світанок в серці улюбленої ним дикої природи, були початком підєму, що виривав Аляна з прірви, куди він впав. Новий приплив життя спливав у нього разом із рожевою загравою зпонад могутніх ланцюгів гір Чугеч і Кеней. Тепер він зрозумів ,як це могло бути, що такі довгі-довгі роки батько обожав память жінки, що померла, як Алянові здавалося, так дуже давно. Кілько то разів він бачив у батькових очах те чудо, немов би ті очі бачили її біля себе, а одного разу на мандрівці в горах, коли вони пристанули споглянути в сонцем залиту долину, старий Гольт сказав:

— „Двацять — сім років пройшло, двацятого минулого місяця, як мати йшла зі мною через оцю долину, Аляне. Бачиш цей малий закрут потока з великою скалою в сонці? Ми відпочивали там — ще заки ти народився!"

Батько говорив про той день, як про вчорашній. І Алян пригадував собі той дивний вираз щастя у батьковому лиці, коли він споглядав у долину між горами на щось, чого ніхто інший, крім нього самого, не міг бачити.

І те саме дивне щастя, що болем проймало душу, щастя почало будувати у Аляновім серці свою домівку, поруч суму. Він уже ніколи не буде сам. Він зрозумів вкінці, що так як було колись з його батьком, якась невміруща частина його самого, нерозривно прилягла до нього дорогоцінна і болюча та додавала йому заохоти і відваги, — вперто, хоч лагідно розбуджувала в ньому велику віру, що десь поза цим світом є ще місце нової зустрічі. День за днем те почуття зростало в ньому так, що нічне око не могло б цього достерегти. Була це тайна, яку він відгородив муром, від непохитного спокою своєї вдачі, яку дехто звав байдужістю. Тільки Оляф міг бачити дещо глибше, ніж інші, тому, що він знав Алянового батька, як рідного брата.

Так бувало завсіди і зі старим Гольтом. Він був чесний, чистий душею, з глибоким чуттям, та з усміхом на устах у днях проби. Оляф бачив його таким в обличчі смерти. Бачив з якою подиву гідною відвагою, старий Гольт піднісся із згарищ колишнього щастя по втраті найдорожчої дружини, та як боровся далі і пробивався крізь життя. Такий самий вираз як у очах батька, він бачив у Алянових очах в тих днях, коли вони опливали Аляскапське побережжя. Лише перед самим собою вимовляв Алян імя Марії Стендіш, подібно як його батько немов святе зберігав у свому серці імя Єлисавети Гольт. Черпаючи з великого засобу спомнінь, помічав Оляф лагідним звичайним зором як дуже був схожий син на батька, та дискретно промовчував неодне з того, що приходило йому на гадку.

Він говорив про Сибір — заєдно про Сибір, та не поспішав ні трохи на дорозі до Севарду. Алян також не мав охоти до поспіху. Дні були лагідні, передучасним подихом літа. Ночі були холодні і зоряні. День за днем гори висіли понад ними немов могутні замки, яких вежі сягали до хмар. Вони плили все близько континенту та поміж островами, вчасно під вечір стаючи на попас. Птахи надтягали на північ тисячами і кожного вечора з кухні старого Оляфа йшов запах свіжої печені або мясної страви.

Коли вони вкінці доплили до Севарду і для Оляфа прийшов час вертатися домів, очі старого шведа закліпали дивно зі зворушення, а на кінець, щоб розважити його, Алян сказав йому ще раз, що мабуть прийде такий день, коли вони оба помандрують ще в Сибір. Після цього довго ще дивився Алян в слід за судном Оляфа „Норденом", доки мале судно не щезло в морській далині.

На самоті, почув Алян наново велике бажання повороту домів. І йому пощастило. Два дні по приїзді до Севарду він дістав місце на чердаку корабля, що віз крам і пошту до далеких осель, порозкиданих на просторі тисячі миль лівого побережжя, тихоокеанного Заливу Воскресення. Пливучи тим кораблем він оминав ріжні острови Північного Тихого Океану, а на півночі заєдно підіймалися сірі скали Півострову Аляски, а поза ними вставали високі пощерблені ланцюги гір, що блищать від ледівців, а часом оповиті димом зустрічних вулканів, подекуди такі високі, що їх шпилі губилися у хмарах. Корабель зупинявся по дорозі в місцевости для розмножування і кормлення риби в пристані Карлук, опісля біля фабрик консерв у Юеку і Чігніку. Посилав також поштове судно на острів Юнга, а потім переплив скоро 300 миль до Голяндської Пристані і Оналяски. І знову пощастило Алянові. За тиждень по приїзді до Оналяски він примостився на товаровім кораблі і дванацятого червня вийшов на сушу у пристані Ном. (Д. б.).

ШЕФ ШТАБУ ФРАНЦУЗЬКОЇ МАРИНАРКИ ЇДЕ ДО АНГЛІЇ.

Французьке міністерство маринарки повідомляє, що шеф ген. штабу маринарки адм. Дарлян виїде у вівторок до Портсмуту на контрторпедовці „Вольта" ,щоб узяти участь у перегляді британської фльоти 9. серпня.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАЦИФІСТ ПРОТИ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Відомий американський пацифіст ректор Фенвік, який приїхав до Стокгольму на „день мира", заявив: американський нарід рішений боротися по боці „фронту миру" та дав до пізнання, що на випадок війни не буде невтральний.

—o—

РОКОВИНИ МАДЯРСЬКОЇ КОНТРРЕВОЛЮЦІЇ.

Як подає мадярське радіо, в Сегеді відсвятковано 20. роковини мадярської контрреволюції ,що її повів проти Белі Куна уряд Каролія, який повстав у Сегеді. Адм. Горті узяв участь у святі та виголосив промову. Мін. Чакі приняв представників Німеччини, Італії, та Японії, що взяли участь у святі.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІНІСТР ПОШТ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, ПАТ. До Варшави приїхав у неділю приватно американський міністр пошт Ферлі. На двірці повитали його члени американської амбасади; він є гостем амер. амбасадора, замешкав у нього.

Представникові ПАТ-а заявив, що хоче пізнати Польщу, бо має між американськими поляками багато добрих приятелів.

—o—

АРЕШТУВАННЯ УРЯДОВЦЯ АВАСА У ПРАЗІ.

БЕРЛІН, ПАТ. У Празі арештовано урядовця відділу агенції Аваса.

—o—

ЯПОНЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ ТРИ АМБАСАДИ В ЧУНКІНІ.

ПАРИЖ, АВАС. Підчас бомбардування Чункіну японські літаки ушкодили бомбами три амбасади: французьку, британську та німецьку. Крім того японські бомби розбили браму бельгійської амбасади та знищили три самоходи ,що стояли перед нею.

—o—

АРЕШТУВАННЯ ЗА ЗАВОРУШЕННЯ.

БАЙОН, ПАТ. Як подають зі Сан Себастіяну ,там арештовано 10-ох членів „Рекет" та багатьох старшин формації „Терсіо" за участь у заворушеннях, у яких убито двох старшин-фалянгістів.

—o—

РЕН НЕ ЗАЛИВ ФРАНЦУЗЬКИХ УКРІПЛЕНЬ.

ШТРАСБУРГ, ПАТ. Німецька преса поширила вістку, що Рен виляв, поробив чимало шкоди на лівому березі та залив частинно французькі укріплення; у селі Бадішнолльер бачили, як французькі вояки втікали з бетонових схоронищ.

З офіційних кол у Штрасбургу рішучо заперечують ту вістку, підкреслюючи, що ніяких виливів не було, вояки не покидали укріплень.

—o—

КРАДІЖ ТАЙНИХ ЛЕТУНСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Льондоні хтось вкрав пляни англійських летунських майданів, що їх вів урядовець і залишив на хвилину в самоході. Вечором найдено ті пляни підкинені під якоюсь крамницею.

—o—

КОЛИ МАДРИД СТАНЕ ЗНОВ СТОЛИЦЕЮ ЕСПАНІЇ?

РИМ, ПАТ. Як подають з Бургосу, ген. Франко перенесе осідок уряду з Бургосу до Мадриду мабуть щойно після повної реорганізації держави, після візити у Римі у вересні ц. р.

Сцени з побуту та життя Альбер
за війни 1914 р.
знайдете в повісти
ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА
„У Т Е Ч А"
Дістанете у Сен... ...Діло", або у всіх книгарнях краю.

Інтервю полк. Коца на тему британської позички.

По повороті з Льондону дав полк. Коц інтервю представникові ПАТ-а, на тему переговорів у справі позички.

На його погляд ті розмови становлять лиш нарис можливостей господарської співпраці між обома державами.

Польщі йшло головно про скору позичку та про право свобідно диспонувати товаровим кредитом; вона це осягнула.

—o—

Червоні партизани в Еспанії. — Офіційний комунікат.

МАДРИД, ПАТ. Після присудів на учасників „червоної партизантки" появився комунікат, який стверджує, що ці партизани рекрутуються зпоміж злочинців, є під впливом комуністів. Вони не можуть мати ніякого значіння, бо нарід відкидує всяку протидержавну діяльність.

Влада уважатиме, щоб ніякі невідповідальні елементи не нарушили спокою, та щоб не вернулася ситуація, яка спричинила 3-літню війну за визволення Еспанії.

РОЗСТРІЛЯЛИ 60-ОХ ПАРТИЗАНІВ.

МАДРИД, ПАТ. Суд засудив на смерть 60-ох „червоних партизанів", що виконали замах на шефа військової поліції під Таляверою. 57-ох розстріляли минулого тижня, 7-ох у неділю вранці.

Великі зміни у закордонних представництвах Туреччини

НАРАДА ТУРЕЦЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. У звязку зі змінами, до яких дійшло у закордонних представництвах Туреччини, приїхало до Царгороду багато турецьких послів та амбасадорів. Вони відбудуть небавом нараду під проводом міністра закордонних справ.

ПОВОРОТ ТУРЕЦЬКИХ ПОЛІТ. ЕМІГРАНТІВ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. 200 політичних емігрантів, прихильників каліфату, які боролися проти греків, а опісля втікли за кордон, звернулось до уряду з проханням, щоб дозволив їм вернутися домів. Уряд згодився. Один емігрант вже вернувся.

Протидержавна зрада у Словаччині.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Урядово повідомляють:

В околиці міста Зляте Моравце поліція викрила тайну військову організацію, яка вела акцію проти безпеки словацької держави.

При ревізії найдено летючки та матеріяли, з яких виходить, що організація займалася шпигунством. Арештовано 33 особи, здебільша німців.

БОЛГАРІЯ ВИЗНАЛА СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Болгарський генеральний консуль у Братиславі повідомив словацький уряд, що Болгарія визнала Словаччину.

Японц затопили два британські кораблі.

ПРОТЕСТ БРИТІЙСЬКОГО АДМІРАЛА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подають зі Шанґаю, японські летуни кілька разів бомбардували береги ріки Янтсе. Кілька японських бомб упало на два британські кораблі, які затонули. Крім того японські бомби запалили британську канонірку. Пожежу погашено, але вона спричинила чимало шкоди.

Британський віцеадмірал Голт зложив енергійний протест перед командою японської фльоти у Шанґаю.

Японія таки приступить до союзу з Німеччиною та Італією?

ЯПОНСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ПРИЇДЕ НЕБАВОМ ДО РИМУ Й БЕРЛІНА.

Італійська агенція „Інформ" потверджує вістку, що 26. ц. м. приїде до Риму спеціяльна японська військова місія з економічними й фінансовими дорадниками. Вона має перевести розмови у звязку з проектом приєднання Японії до італійсько - німецького союзу.

З Риму місія поїде до Нюрберґу й Берліна, опісля вернеться до Риму.

Японсько-британські переговори перервані.

ЯПОНЦІ СКИДАЮТЬ ВИНУ НА АНГЛІЮ.

ТОКІО. Домей повідомляє, що англо-японські переговори у Токіо перервані. Домей скидає відповідальність за те на Англію, доказуючи, що протибританські виступи в Китаю та в Японії спричинило становище Англії у справах Далекого Сходу. На становище Англії вплинула Америка, виповідаючи торговельний договір.

Французька гранична сторожа притримала двох урядовців італійського консуляту, які намагалися втекти на італійську територію.

Як подає „Пті Парізієн", двох урядовців італійського консуляту їхало роверами до франко - італійського кордону і не хотіло спинитися на заклик граничної сторожі. На поміч їм надбігли італ. жандарми й селяни.

Не зважаючи на завзяту оборону, обох італійців зловлено і заарештовано.

—o—

Совєтський комунікат про бої на монгольсько-манджурському пограниччі.

МОСКВА, ТАСС. повідомляє ,що від 26. липня до 5. серпня монгольсько- совєтські війська затримались на своїх становищах та що за той час вони звели чимало сутичок з японцями. У тому часі дійшло там до 5-ох повітряних боїв.

Протипольська пропаганда німецької преси.

БЕРЛІН, ПАТ. Завзята протипольська кампанія німецьких інформаційних центрів триває дальше з цілою силою. Німці покидкують-ся на якісь ближче невідомі чеські часописи, які повідомляють, що на Заользі переслідують чехів.

Сторінка без політики.

Чи ми живемо за скоро?

Оборона сьогочасного поступу.

Багато людей нарікає, що живе у нервових, нездорових часах і що колись жити було краще. Це ті, що звикли до давнього спокою, провінціонально-затишного життя, без цікавости до того, що діється десь там поза їх маленьким затишком. Вони нагадують нам того китайського мандарина, що не хотів нічого чути про телеграф кажучи: „Наші предки були розумні, коли боронилися проти такого діявольського винаходу, що не приносить ніколи добрих новин, тільки самі погані". Може є між нами й такі, які тужать за добою, коли вістка про перемогу Наполеона доходила до інших міст Европи два тижні і більше спізнюючися. Та сьогодні, коли людський розум підбив на свої послуги час і простір — просто зрозуміти не можна, як жили ті давні чоловічі черепахи?

Непромакальні плащі
від зол. 12·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

НОВИНИ І ВИГОДИ.

Та з якою радістю найбільші вороги сьогочасної техніки вичитують звістку, що губернатор Ґібральтару ґенерал Айронсайд міг за кілька годин перелетіти літаком до своєї мами, що вмирала в північній Італії? З якою радістю вони оплескували Ліндберґа, що перелетів одним віддихом Атлянтик? З якою гордістю вони повторяють собі новини про вчорашні події на японсько-китайському фронті. А що вже й казати про незвичайну скорість подорожі автом, про насолоду оглядати в кіні країни, що їх ми не могли б собі уявити на підставі описів? Не треба пригадувати всі ті вигоди, які дає нам щодня радіо, коли ми лежучи вигідно на канапі можемо слухати голосів великих співаків, діячів та останніх новин, що колись перед його винаходом доходили до нас тоді, коли ми до них зовсім збайдужніли.

ПОДОРОЖ ДОВКОЛА СВІТУ.

Хто перед винаходом літака, швидкого корабля та авта вибирався в подорож в далеку країну, той мусів зривати на довгий час з усіма своїми обовязками, брати довготривинцеву відпустку, переривати на довгий час звязок з усіма своїми найближчими, що мусіли чекати тижнями і місяцями на листа. Герой фантастичної повісти Жіль Верна „Подорож довкола світу в 80-ти днях" Філеас Фоґ, яким неодин із нас ще захоплювався в школі, видається нам нині смішним, коли згадаємо американця Говарда Гюза, що виїхавши з Ню-Йорку 11. липня 20 хвилин попівночі вернувся туди 14. липня пів до 9-ої ввечір вже з довколасвітньої подорожі. Президент американського товариства телефонів Вальтер Джіфорд обрахував, що з одного кінця світа на другий людський голос дістається за 15 хвилин. В Америці, де люди за малі гроші можуть користати неганйо з нових технічних винаходів, найбільших родинних трагедій вони омминають завдяки таким комунікаційним засобам, як телефон, літак, радіо або телевізія. Завдяки ним люди дістають швидку лікарську поміч, підписують великі торговельні умови, прослідкують невідомі країни, порозуміваються за кілька годин у найскладніших справах, що давніше вимагали довгих місяців клопотів і трудів. Сьогодні діти та селяни найглухіших сіл знають про світ більше, ніж деякі вчені минулих віків, маючи змогу набувати легко знання та порозуміватися з людьми на далеку віддаль, ці живуть повніше і скоріше.

Критика сьогочасного поступу.

Усе це правда, а проте поважні голоси вчених стверджують, що надмірний розвиток техніки має поганий вплив на фізичне та духове здоровля сучасників. Наші духові сили не можуть наздігнати машин, якими ми користуємося. Ми нагадуємо тих індіян, що після довгої мандрівки нераз зупиняються серед пралісу і не хотять іти далі, заявляючи своїм білим провідникам, що чекають, поки їх душа не ввійде знову до їх тіла. Ми побороли простір, ми здоганяємо щораз більше час, а водночас стверджуємо, що маємо щораз менше часу. Наші духові потреби розсіваються серед ріжних перелетних і суперечних вражінь. Ми хотіли б знати щораз більше новин з усіх закутин світа, ми хотіли б використати якнайповніше нові винаходи і не маємо вже часу не то читати, або думати, а навіть спокійно відпочити.

НЕРВИ.

Киньте оком на свого сусіда в дома, кавярні чи трамваю. Він раз-у-раз перекидає якусь нову сторінку часопису, не має часу читати статтей, спиняється тільки на заголовках, а коли має дома радіо то голюбки перескакує з одної хвилі на другу, не маючи терпцю зупинитися ні на поважній музиці ні на поважному викладі. Не треба звертатися до статистики за доказами, що люди щораз менше читають добрих авторів і поважні книжки, навіть при найліпшій волі. Всі нарікають на нерви. Це не тільки уявлена недуга, але й дійсна. Гомін великих міст, з їх свистами, гудками, окликами, світляними написами, юрбою прохожих, що квапляться, поштовхують сусідів і заступають їм дорогу, все це витворює щораз більший стан напруги і відбивається погано на нервах. Мільони людей, що на вакаціях утікають із міст і шукають ліку на свої розхитані нерви, не мають змоги так спокійно, систематично й точно працювати, як їхні батьки та діди. Щораз більша кількість конфліктів між народами відповідає щораз більшій кількости нещасливих випадків на асфальтованих дорогах. Під автами гине тепер щороку не менше людей, як за давніх кривавих воєн.

ПЕРЕВТОМА ВІД НАДМІРУ ВРАЖІНЬ.

Приємність подорожувати легко, далеко і недорого не завжди йде сьогодні в парі зі силою вражінь. Занадто багато картин, що проходять миттю перед нашими очима, занадто скоро томлять нас. Ніколи не було так багато знеохочених до життя людей, як між нашими сучасниками, що мають перед собою усякі можливости розваг і вигод. Нещасливі випадки, катастрофи і самоубства це щоденне явище, з якими людина не має змоги боротися. Хто раз зазнає „сильних вражінь" у подорожі, кіні чи в багатому ресторані, той не легко звикає до щоденної одноманітної праці і почувається нещасливим. Люди зустрічаючись щораз менше мають часу на спокійну вимину думок. Ті, що розстаються щораз рідше пишуть листи, коли не мають під рукою телефону, або не можуть їх подиктувати машиністці. Всі спішаться. Щораз менше людей могло б відповісти на питання, чого собі бажають, щоб бути щасливими? Щораз менше на світі є місць, де можна б заховатися перед тими всіма пекольними машинами, які мали б блекшити нам життя, а щораз більше нам його ускладнюють.

Дочка магараджі шпигункою.

СЕНЗАЦІЙНА АФЕРА В ЛЬОНДОНІ.

Льондонські аристократичні кола є тепер під враженням шпигунської афери. Останніми часами це одна з найбільших шпигунських історій. Англійська контрроздівка здемаскувала цими днями зовсім припадково агентку одної сусідньої держави. Сенсація в тому, що здемаскували цю агентку саме в середовищі, де англійська контрроздівка не сподівалася ворожих агентів. Англійська контрроздівка шукає тепер за молодою аристократкою, дочкою одного з гіндуських магараджів, що від двох років жила в Льондоні, де вчилася у „Льондонській Економічній Школі" при вул. Ельдвіш. Виявилося, що ця молода гіндуска була агенткою одної европейської держави. Вона бувала щодня в клюбі, де приходить багато англійських летунських старшин, від яких удалося їй дістати цінні інформації про приготування столиці Вел. Британії до протилетунської оборони.

Аферу викрили припадком. Кілька днів тому якась пані, їдучи таксівкою, лишила в ній свою торбинку. Шофер відніс торбинку до президії поліції. Поліція стала шукати за власничкою торбинки, де знайшла пару дорогоцінних ковтків і листа до одного з музик, що виступають у відомому льондонському нічному льокалю. За цим музикою вже давно слідкувала англійська контрроздівка, підозріваючи його в ріжних таємних коншахтах.

Шофер зізнав, що жінка, яка залишила торбинку в авті, сіла до нього при вулиці Вікторія. Він віз її до одного з клюбів на Трафальґар Сквер. Була це саме дочка магараджі. Зі змісту листа, що його знайшли в торбинці, виявлялось зовсім ясно, що вона є чужою агенткою. В листі були подані інформації, що належать до великих військових тайн. Прізвища шпигунки покищо не подають з уваги на слідство.

Англійська контрроздівка почала негайні розшуки за жінкою-шпигуном. Але дочка магараджі миттю зоріентувалася в ситуації, бо того самого дня, коли забула торбинку в авті, покинула своє дотеперішнє мешкання в Льондоні, кажучи, що виїзджає на 2 тижні до Франції. Англійська контрроздівка ствердила, що вона не виїхала до Франції, але, що скривається правдоподібно на терені Англії.

Невідомо, що спонукало дочку гіндуського магараджі стати агенткою ворожої розвідки. В усякому разі не були це матеріяльні причини. Її приятельки допитувані в цій справі, заявили, що дочка магараджі була великою прихильницею Ганлія.

Із срібного екрану.

ШУКАЧІ ФІЛЬМОВИХ СЮЖЕТІВ.

Америка випускає річно 600 великих фільм. Кожне кіновиробництво має своїх авторів і сценаристів, що полюють на теми, наче на рідких звірів, як це ми зрештою знаємо з неодної американської комедії. В окремих бюрах сидять літературні референти, що перечитують всякі повісти та оповідання ріжних американських та европейських авторів, шукаючи за кіновими моментами. Цікаве, що сотні першорядних літературних творів не попадають на екран, тому, що вони не під смак американським кіноманам. Головна причина цього в тому, що майже в кожному американському краю існують окремі моральні закони і з ними кіновиробництво мусить рахуватися. Фільма має бути призначена для всіх країв, а мусить рахуватися з місцевими цензурами. Багато виробництв зовсім збитих спантелику, переробляє давні німі фільми на звукові. Тепер із тих давніх вибрали пів сотні і вони заповнять програми найближчих сезонів.

ЗАХИСТ ДЛЯ ПОГАСЛИХ ЗІР.

У Голівуді будують величезний захист, де зможуть спокійно доживати віку славні, перестарілі фільмові артисти, адміністратори чи директори. Буде це окреме маленьке містечко, посередині з великим шпиталем, а оподалік віллями та літніками. Одна частина буде називатися іменем славної артистки Марії Дреслер і там мешкатимуть артистки. Захист для артистів матиме прізвище Віллі Роджерса, а захист для режисерів і асистентів Тальберґа. Не всі в Голівуді убезпечуються на старість. Річ-річно, яких 500 осіб звертається за допомогами, між ними 200 припадає на артистів, 100 на статистів, 50 на режисерів. Захист вибудують з фондів, яких назбирають тижнево на 10.000 долярів за виступи кінових артистів у радіо. Каса має вже тепер пів міліона долярів. За пять років та сума збільшиться десятикратно. Місце для захисту вибрали в теплій і загідній долині Сан Фернандо коло Голівуду.

—o—

Спортова сторінка.

Одна стріча - дві гри.

ГАРБАРНЯ — УКРАЇНА 3:2 (3:0).

В дійсності змагання України з Гарбарнею розчарували. Розчарували вонц не тому, що всі сподівалися перемоги дружини чорно-червоних (назагал чули ми такі оптимістичні ворожби та сама гра не оправдувала тих сподівань), але тому, що Україна виступила до цих змагань в ослабленому складі, з якому всі лінії були порозривані та не могли виявити повної своєї вартости. Це теж оправдує дивно слабу гру нашої дружини, її незарадність та малу боєвість у першій половині. Правда, якби Україна була грала у своїм нормальнім складі, то напевне гра була б виглядала інакше. А так неприсутність Скоценя в залозі та нещасливий експеримент із Миханишином на крайнику відбилися сильно на боєздатности дружини. Не диво, що в першій половині Україна грала хаотично, без провідної думки та, найважніше, без віри в себе. Напад зданий на власні сили, лиш час до часу діставав мяч і без сильнішого спротиву тратив його швидко в користь противника. Гарбарня панувала в першій частині всеціло над грою, не допускаючи тоді черно-червоних майже до голосу. Її швидкий, добрий технічно й тактично напад легко підіздив під ворота Гнури, створюючи раз-ураз небезпечні ситуації. Те, що Україна стратила в першій половині тільки троє воріт, можна вважати навіть свого роду щастям. Заслуга в тому без сумніву Гнури і... слабої стрілової диспозиції краківських напасників. У другій половині картина гри зовсім змінилася. Україна, поза малими виїмками, майже ввесь час була в переважі та створювала чимало замішання під воротами Гарбарні. Напад діставав частіше мячі від помочі, його акції набрали пливкости й доцільности. Перевагу чорно-червоних у тому часі ілюструють 2 здобутих воріт та кілька рогів.

Дружини грали в таких складах:

УКРАЇНА: Гнура, Мікльош II, Романець (Гошовський) (Гошовський/Романець), Каратницький, Кульчицький, Миханишин, Тихоліз, Мікльош, Скоцень II, Магоцький.

ГАРБАРНЯ: Якубяк, Пйонтек, Станкуш, Пйровський, Вількевич, Тилєк, Полюс, Ігнашек, Скшинський, Врубель, Копчинський.

Як бачимо, в Україні не було Скоценя, що сильно ослабило залогу та Ноймана, який одночасно відбуває лікування та дискваліфікацію. Коли-ж іде про оцінку поодиноких грачів, то добрими без сумніву були: Тихоліз, Скоцень II і Гнура. Ці три грачі грали рівномірно ввесь час. Тихоліз незвичайно працьовитий, одинокий із нападу вертався за мячами, відтяжуючи перепрацьовану поміч. Скоцень був найнебезпечнішим грачем нападу, Гнура оборонив безліч безнадійних ситуацій, хоч раз пропустив, здавалося, легкий до оборони мяч. Найслабшим грачем на гриші був без сумніву Миханишин, який ніколи не був напасником, зокрема крайником і саме йому чомусь довелося вчора грати на такій відповідальній і не своїй позиції. Магоцький і Мікльош I розігралися щойно в другій половині. Магоцький не міг у першій частині ніяк визволитися від дбайливої опіки краківського помічника. У другій частині показав кілька втеч і добрих подач до середини. Мікльошеві не виходили стріли, подачі теж не все подавали до своїх партнерів, але назагал виявив кращу форму, як при кінці минулого сезону.

Поміч була дуже працьовита, але з добрим нападом Гарбарні не могла собі довший час дати ради. Каратницький зовсім стратив свої, колись такі прецизні подачі головою. При тому він фатально уставлявся до мячів і даремне витрачував багато сил. У другій половині він помітно поправився. Романець кращий у помочі, як у залозі. Його поворот до помочі сильно скріпив цю лінію. Від Кульчицького, який поневолі, і може перший раз, грав на помочі, не можна нічого більше вимагати, як те, що він дав: жертвенність і запал. Його місце тільки на лівому крайнику.

В залозі Мікльош II був запорою для ворожих напасників. Незлого партнера знайшов він у другій половині в Гошовському, який теж почувався краще в залозі, як у помочі.

На Україні, як на цілости помітно ще недостачу тренінгу. Видно, що вакаційна перерва мала на дружину чималий вплив. Якщо за першу половину не можна дружині сказати ні одного словечка похвали, то за другу належиться їй справжнє признання. Гарбарня мала своїх найкращих грачів у воротареві, правому заложникові, в середущім помічнику й у правім крайнику.

Хід гри: Після привітів починає Україна і відразу підїздить під ворота противника. Та вже негайна протиакція Гарбарні приносить небезпечну ситуацію під воротами чорно-червоних. По кількох хвилинах видно, що в України нічого не клеїться. Крім рогу в 5 хв. напад чорно-червоних не може нічого більше виборoти. Ніхто з напасників не вміє навіть підбігти до мяча, який перейшов помежи ноги помічників і заложників Гарбарні. Гарбарня довший час не вміє використати своєї переваги і щойно десь к. 2 хв. її правий крайник подає до середини, лівий лучник ловить мяч головою і скермовує його до сітки. Вже хвилину пізніше Україна має нагоду вирівняти, але мяч мандрує від грача до грача, кожний боїться з кількох кроків стріляти і вкінці заложних Гарбарні виясное ситуацію. Дальший хід гри, це важкі змагання дефензиви чорно-червоних із безупинними нападами Гарбарні. Гнура раз-у-раз пописується обороною небезпечних стрілів. Україна переводить кілька акцій, при чому Мікльош із кількох кроків посилає подачу Тихоліза понад поперечку. Скоцень знову висилає дві центри Миханишина в авт. В 38 хв. Гарбарня бє вільного. Її змагун стріляє фальшом „щура", Гнура ловить непевно в руки, мяч виховзується й напасник Гарбарні доповнює решту — 0:2 Треті ворота здобуває в 40 хв. лівий крайник гострим стрілом. Відтак ще вільний до Гарбарні, ріг до України і на тому кінчиться перша половина.

Здавалося, що змагання закінчаться високою програною чорно-червоних, одначе після перерви ситуація зовсім змінилася. Спершу акції ще змінні, але згодом напад чорно-червоних чимраз частіше починає пересиджувати під воротами Гарбарні. Тепер краківський воротар теж не може нарікати на брак праці, при чому треба йому признати, що і він чимало причинився до перемоги своєї дружини. Свою перевагу припечатує Україна в 10 хв. першими воротами. Тихоліз подає до Скоценя, який підтягає під ворота і преспокійно стріляє попри воротаря. Україна далі переважає, Гарбарня обмежовується тільки до небезпечних протинаступів, одначе всі стріли її напасників виловлює певно та ефекторно Гнура, особливо один високий, гострий стріл під поперечку. Другі ворота здобуває Україна в 23 хв. з несподіваного стрілу Миханишина. Українська дружина має змогу ще вирівняти, одначе Мікльош двічі перестрілює зблизька. Гра у другій половині була дуже жива і гостра.

Суддював п. Бабірецький. Видців поверх 2.000.

Гарний дебют жовківської Стріли.

СТРІЛА (Жовква)—УКРАЇНА II 3:3 (1:2).

Як передмеч стрічі України з Гарбарнею, відбулися змагання резерви України з жовківською Стрілою, яка виявилася несподівано добрим противником для львівської дружини. У всіх змагунів слідно добру кондицію, рівний старт і думку у грі. Видно, що праця тренера п. Петрова, б. змагуна України не йде на марне. Побажати б тільки жовківським змагунам, щоб вони і надалі поважно над собою працювали і тоді їх виступи можуть бути спокійні.

Склади дружин були такі: СТРІЛА: Климко, Малиновський I, Малиновський II, Сало, Шилкевич, Сало II, Волос, Стойкевич, Глуля, Савчук, Орловський. — УКРАЇНА: Кшик, Кощ, Федорчак, Богурат II, Короць, Данко II, Лісевич, Кузьма, Кіндій, Левицький, Данко I.

Пригадайте передплату!!

Інші висліди.

Львів. ГАСМОНЕЯ—ОРБ (Золочів) 2:1 (0:1).

Ворота для Гасмонеї здобув Геніг із каркого та Фрідман, для Орбу Канда.

Рівне. ВАРШАВЯНКА—РЕСОВІЯ 9:1 (3:1).

Рівне. ВАРШАВЯНКА—тім РЕСОВІЯ і ВКС 3:1 (0:0).

Тернопіль. ПОГОНЬ (Львів)—КРЕСИ 2:0 (0:0). — Погонь грала в ліговім складі. Ворота для Погоні здобув Цімер і Волянін.

Тернопіль. ЛЕХІЯ—ЄГУДА 1:1 (0:0).

Станиславів. СТАНИСЛАВІВ—ВИЛЬНО 1:0 (0:0). — Змагання за чашу президента.

Трускавець. УСТ ЗОРЯ—НОРДІЯ (Дрогобич) 8:5.

Стрий. СКАЛА—РКС 5:3 (3:2). — Змагання за чашу Стрия. Ворота для Скали здобули: Гороховника 2, Павлічка, Гіщак і Козак. Скала, яка перемогла була Погонь І Б, веде в табелі гор перед Стриянкою.

Східниця. ЮНАК II—ГАЗИ 6:0.

За вхід до держ. ліги.

Луцьк. ЮНАК—ПСК 7:0 (6:0).

Змагання за вхід до Д. Л., що їх ПЗПН наказав повторити, закінчилися цим разом високою перемогою Юнака. Ворота для Юнака здобули: Шевчик 3, Габовський 2, Здобилик і Кручек по 1.

—о—

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ЛЬВІВСЬКОЇ Б-КЛЯСИ.

20. 8. Зеніт—Графіка, **Степ—Граніт**, Польонія—Голь, ПАСТ—Єдинастка, Поцісk—Зожа, **Зоря—Льот.**

27. 8. Графіка—Льот, Поцісk—Польонія, **Граніт—Зоря**, Голь—ПАСТ, **Зожа—Степ**, Єдинастка—Зеніт.

3. 9. Зожа—Графіка, Голь—Єдинастка, **Льот—Поцісk**, Зоря—Польонія, ПАСТ—Степ, Зеніт—Граніт.

10. 9. Графіка—Польонія, Граніт—ПАСТ, Єдинастка—Льот, **Зоря—Зожа**, Степ—Поцісk, Зеніт—Голь.

24. 9. Графіка—ПАСТ, Голь—Зожа, Льот—Граніт, **Поцісk—Зоря**, Польонія—Єдинастка, **Зеніт—Степ.**

1. 10. Степ—Графіка, Єдинастка—Поцісk, Голь—Льот, **ПАСТ—Зоря**, Зожа—Граніт, Польонія—Зеніт.

8. 10. Голь—Графіка, Граніт—Поцісk, Льот—ПАСТ, **Степ—Польонія, Зоря—Єдинастка**, Зожа—Зеніт.

15. 10. Графіка—Зоря, Польонія—Льот, **ПАСТ—**

22. 10. Поцісk—Графіка, **Єдинастка—Степ**, Граніт—Польонія, **Зоря—Голь**, Льот—Зожа, Зеніт—ПАСТ.

29. 10. Графіка—Граніт, **Льот—Степ**, Голь—Поцісk, ПАСТ—Польонія, Зожа—Єдинастка, **Зоря—Зеніт.**

5. 11. Єдинастка—Графіка, Поцісk—ПАСТ, **Польонія**—Зожа, **Степ—Зоря**, Граніт—Голь, Льот—Зеніт.

КОЛИ ПОЧНУТЬСЯ БОКСЕРСЬКІ МИСТЕЦТВА У ЛЬВОВІ?

Боксерські мистецтва львівської А-кляси, повинні початися вже 15. ц. м. Тимчасом у Львові настала така фатальна ситуація, що у Львові є аж 6 боксерських дружин і ніодної салі, в якій могли би відбуватися змагання. Не йде тут про салю, тільки про ринг, який можна було б заінсталювати в якійнебудь салі. Львів має тільки один залізний ринг у Спортовій Галі. Іншого рінгу до переносу, Львів не має. А що Спортову Галю саме тепер почали відновляти, то у Львові буде така фатальна ситуація, що є клюби, є судді, є визначені речниці і нема салі з рінгом. Тому теж початок мистецьких змагань львівської А-кляси в боксі, стоїть під великим знаком запису.

НАКОЛЕСНИЦЬКІ ЗМАГАННЯ ЛЬВІВ—ПЕРЕМИШЛЬ—ЛЬВІВ.

Наколесницькі змагання за чашу інж. Хрістельбавера, що їх організували Чорні на трасі Львів—Городок—Мостиська—Перемишль—Яворів—Львів (поверх 200 км.), закінчилися перемогою **Лозинського з Любліна** в часі 7,34,46. Друге місце зайняв минулорічний переможець **Степаняк (Україна)** в часі 7,36,26. Третій прийхав Стапінський із Чорних. Степаняк, якого цього року переслідують нещастя і цим разом мав пехи. Дефекти не дали йому змоги минути Лозинського та задержати чашу удруге для себе. Бабій (Україна) зайняв у цьому бігу аж шесте місце. Степаняк дістав як нагороду радія статутку наколесника.

По широкому світі.

БРИТІЙСЬКЕ летунське товариство урухомило постійну комунікацію з Америкою.

АМЕРИКАНСЬКИЙ парлямент закінчив сесію в суботу вечором.

АМЕРИКАНСЬКА армія відбуває маневри у стейтах Вірджінія та Нью-Йорк. Бере в них участь 52.000 вояків.

КОМАНДАНТ БРИТІЙСЬКОЇ середземноморської фльоти відплив з Царгороду на Кипр.

Б. АЛЬБАНСЬКИЙ король Ахмет Зогу відплив з Осло до Антверпену.

У ТРАНСЙОРДАНІЇ змінено конституцію. Виконавча рада стала урядом, що відповідає лиш перед еміром.

ГОЛЯНДСЬКА королева поручила провідникові протестанської правиці Де Герові утворити новий уряд.

НОВИНКИ

8 СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 26 липня 1939.
Бромолая свящ.
Лат. Кирияка м.
Сонце: схід 4.02, захід 18.56.
Місяць: схід 22.52, захід 13.13.

Завтра: 9. серпня. Середа.
Ст. ст. 27. липня 2939.
† Пантелеймона вмч.
Лат. Романа м.
Сонце: схід 4.04, захід 18.54.
Місяць: схід 23.34, захід 13.13.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Знов залізничі знижки для дітей.** Від 7. до 18. ц. м. обовязуватимуть залізничі знижки для дітей. Подробиці в афішах.

— **Радіовисильня у Станиславові.** У польських часописах появилася вістка, що в Угринов. під Станиславовом побудують 1940 р. радіовисильню, якої студіо буде приміщене у Станиславові.

— **Згоріло збіжжя і будинки фільварку.** У Должці пов. Калуш згоріло на фільварку Й. Лявфера 6 стирт збіжжя, одна копа сіна, 2 стайні, стодола зі збіжжям, шопа, 8 озець, 5 возів і багато хліборобського приладдя. Матеріяльні шкоди сягають к. 25.000 зол. Вогонь повстав від підпалу.

— **Самогубства.** У львівському готелі „Ґранд" (Легіонів 13) відібрав собі життя коморник з Теребовлі Казимир Урбанський. Як виходить з листа самоубивника, причиною було дисциплінарне слідство. — Гриць Колодробець з Якимчиць пов. Рудки кинувся під поїзд Бруховичі-Львів та згинув на місці. Причина: сухоти у поважній стадії. — У Станиславові відібрала собі життя Анна Пілецька, жінка директора дрогобицького відділу Банку Польського. — У Бориславі застрілився вертач Йосиф Шиманський. У хвилині самогубства він був пяний.

— **Поліційна резерва у Микуличцях.** До Микуличців перенесено на постійно одну сотню поліційної резерви та приміщено її у палаті гр. Реїв.

— **Мати, що вбила двоє дітей.** Поліція арештувала Анну Луців з Грушова пов. Дрогобич, яку підозрівають, що вона вбила двоє нешлюбних дітей.

— **Краєва хроніка.** Невідомі злодії дістались крізь отверте вікно до будинку Суспільної Обезпечальні у Станиславові, де розбили вогнетревалу касу і забрали гроші, що їх висоти ще не устійнили. — У Тивоній пов. Ярослав згоріла хата селянина Місьонґа від грому, що вбив крім того корову та поразив двоє дітей, яких перевезли до шпиталю.

— **Вівці і барани перевозять літаками.** В середущій Азії большевики перевезли великі транспорти овець і баранів літаками. З міста Ашабад перевезли літаками 2.000 расових баранів до Ташава, щоби створити великі годівельні фарми на азійських степах. Баранів перевозили літаками тому, що між тими містами, віддаленими на 1.107 кільометрів нема дотепер відповідних доріг.

— **Золотий скарб у криниці.** В селі Барандат новосибірської округи знайшли підчас чищення криниці велитенський золотий скарб, що важив 1.624 кг. Його негайно сконфіскувала місцева влада.

— **Старий арабський кодекс** з 1037 р. знайшли в бібліотеці університету в Печ на Мадярщині. Автором цього цінного рукопису був відомий арабський правник Алькудурі з Багдаду.

— **Від 12 днів** кружляють над летовищем Спрінгфільд у стейті Ілінойс летуни брати Муд, за летом яких слідкує американська публика з найбільших зацікавленням. Довкола летовища кружляє з максимальною швидкістю спеціяльний самохід, з якого засоблюють літак у бензину. Летуни літають вже в повітрі безперерви 285 годин. Вони вдержують звязок з летовищем при допомозі радія. Летуни зажадали нових дверцят до кабін, бо попередні відорвались і летуни наражені на великі протяги.

— **Міліярд китайських банкнотів друкують** англійські друкарні. Центральний банк Китаю замовив у двох англійських друкарнях понад 1 міліярд китайських банкнотів. Висота і вартість замовлення точно не відома. Одна англійська друкарня виконала своє замовлення, друга кінчає свої праці цього тижня. Плити залишаться в Англії, а банкноти перешлють до Китаю кількома транспортами.

— **Арештування лектора університету.** Начальний прокуратор у Будапешті видав приказ поліції, щоб арештувала лектора будапештенського університету Гельмута Дравс-Тішера, якого перед кількома тижнями засудив суд на два місяці вязниці за намову до заворушень. Лектор Дравс-Тішер походить з Ельбінґа зі Східної Пруссії. Коли влада візвала його, щоб відсидів кару, виявилось, що він утік з Мадярщини.

— **Засуд за підпал міста Печері.** Найвищий воєнний суд Естонії засудив на досмертну вязницю москаля Терешіна, який підпалив 24. травня ц. р. місто Печері на естонсько-большевицькому кордоні. Підчас пожежі згоріло понад 300 домів і згинуло 8 осіб.

— **Вбивство вязничного сторожа.** З вязниці в Ковні втекли два вязні, які вбили раніше молотком вязничного сторожа. Заалярмована поліція покищо не зловила обох утікачів.

— **Новий кабель між Францією та Англією.** Минулої пятниці 4. ц. м. передали до вжитку новий телефонічний кабель, що лучить Францію з Англією. Кабель довгий на 45 км., якого промір сягає 8 цм. Новий кабель дає змогу вести одночасно 168 телефонічних розмов.

— **Безбожники крадуть.** Московське видавництво безбожників „Антиґіс" мало за останній білянсовий рік недобору у висоті 4 і пів мільйона рублів. Недобір покривають пополовині: большевицький уряд і комуністична партія.

— **Моряк задушив дівчинку.** Велике вражіння в Копенгазі викликало арештування безробітного моряка Ользена під замітом вбивства 7-літньої дівчинки на сексуальному тлі. Тіло малої дівчинки Ґурлі Баарман Єнсен знайшли за містом у мішку по кількаденних розшуках за нею по цілому місті. Арештований Ольсен признався до вини. Коли його поліція перевозила до вязниці публика намагалася його злінчувати, але поліція з трудом не допустила до цього. Данський уряд задумує видати в найближчому часі розпорядок зі забороною залишати діти без опіки.

— **Кн. Юліяна привела на світ другу дочку.** В ночі з пятниці на суботу кн. Юліяна привела на світ дочку. 51 традиційних гарматніх вистрілів віддали щойно в суботу рано тому, що в ночі не хотіли будити населення гарматніми вистрілами. З нагоди уродин другої доні відбудуться в усіх містах і селах Голяндії великі свята.

— **Нафтові терени на Мадярщині.** В комітаті Заля недалеко Мадяр Сентмікльош викрили нафтові терени, що простягаються до озера Балятон. Невідомо чи ці терени будуть експльоатувати, бо нафта находиться у глибині 2.500 метрів і її могли б добувати лише при допомозі помп. Крім того в околиці викрили поклади вугля.

— **Чемберлен дістав спадок** по своїм вуйку серові Джорджові Кенрікові, вартости коло 40.000 фунтів. Той спадок становлять акції копальні вугілля у Валії.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН, ШИРЕННЯ ЛЕТЮЧОК І ЗА ПІДПАЛ.

В пятницю 4. ц. м. станув перед трибуналом окружного суду у Чорткові 23-літній **Василь Кравчук** з Ніври, борщівського повіту, якого прокуратор притягнув до відповідальности за злочин зі ст. 97 § 1, 154 § 2 і 215 § 1 кк. Акт обвинувачення каже, що підсудний 1) належав до ОУН; 2) вночі на 24. липня 1938 р. розкинув у Ніврі летючки про смерть полк. Е. Коновальця і 3) вночі на 7. жовтня 1937 р. підпалив у Ніврі 2 стоги збіжжя польських кольоністів.

На внесок прокуратора трибунал вів розправу при замкнених дверях. По розправі трибунал **увільнив Василя Кравчука від вини і кари.**

Підсудного боронив адв. **д-р Володимир Електорович** з Чорткова.

Слід згадати, що В. Кравчука покарав уже окружний суд у Коломиї за намаганий перехід кордону до Карпатської України в листопаді 1938. р. і що саме тепер він відсиджує 1-річну кару вязниці.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

З театру.

Беликий Театр: „ЮЛІЯ КУПУЄ СОБІ ДИТИНУ", комедія на три дії Сіерри та Мора.

Є це здається американська комедія при співробітництві якогось еспанця, з чисто французьким сюжетом. Ось він: Молода, гарна, велика еспанська міліонерка не може знайти собі пари, бо всі залюблюються скоріше в її маєтку, ніж в її красі та інтелігенції. Тимто вона рішила знайти собі „контрактового" чоловіка, якому заплатить кілька міліонів (!) за те, що він стане батьком її сина. Коли син вродиться, батько має щезнути щонайменше у віддалі 1000 кільометрів від місця її осідку. Молодий еспанський гранд, що проїдає останки родового маєтку, приймає таку ролю з любови для грошей і з симпатії для інтелігентної красуні. У першій дії бачимо залицяння ґранда та успіх міліонерки, що накидає йому свій контракт, у другій поворот до родинного замку міліонерки з її чоловіком, щоб там провести медові місяці, а в третій напів сентиментальну, напів пікантну сцену залицяння вже подружньої закоханої пари, що не має охоти розстатися... після народин доньки.

Менше дотепної і більше банальної комедії не можна собі уявити. Відома велика варшавська артистка Маліцька, тримає її виключно своєю грою, з партнером досить блідим, а може тільки безсильним у ролі, нібито цинічного нібито закоханого еспанського ґранда.

м. р.

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „ФРАНЦІЯ НАСТОРОЖІ".

Це французький репортаж, що дає широку картину теперішньої военної підготови Франції. Фільма показує нам підземелля славної лінії Мажінота, що творить ланцюг оборонної лінії проти Німеччини, поодинокі відділи війська, маринарки та літаків. Огляд усієї военної сили виведений на тлі, приємних краєвидів, щоб при цьому показати ріжні закутини Франції та її кольоній. Сценаристи не намагалися приголомшити глядача великою масою війська, ані могутніми складами военних матеріялів, а поклали головну вагу на т. зв. моральній сторінці підготови до війни, щоб залишити вражіння бадьорости та спокою.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Ледви 4 садки в Яворівщині. Широка акція Повітового Союзу Кружків Р. Ш. в Яворові у справі основання дитячих садків у повіті не дала бажаного успіху. Яворівське староство дозволило ледви на 4 садки в таких селах: Бердихові, Кобильниці Волосьній, Яворові-Наковечнім II. і Новосілках. В інших селах яворівського повіту дітвора залишилася на час жнив і важних полевих робіт без потрібної виховної опіки, яку мала минулими роками в дитячих садках Р. Ш.

Характеристичний розпорядок шкільного інспектора в Городку. Дотепер у Яворові була вселюдна школа ім. Т. Шевченка з українською мовою навчання, що була сіллю в оці деяким ендекам. Тепер на мурах м. Яворова появилось оголошення магістрату того міста, що шкільний інспекторат у Городку вводить двомовне навчання у школі ім. Т. Шевченка від початку шкільного року 1939-40 р. Розпорядок покликується на декларації батьків 20-ох дітей у шкільному віці, які мали домагатися зміни української мови навчання в тій школі на утраквістичну. Від цього рішення шкільного інспекторату в Городку вислано понад 250 українських батьків відпливів до міністерства освіти у Варшаві, на який нема ще відповіди.

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя героїнь „Бе восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

ОГОЛОШЕННЯ

Шкіряні каганці і ремінці для псів у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає

Н. БАРЕР Львів Сянстуська 2.

Гуртова продаж. Кулцям даємо відповідний рабат. 1317 5—7

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. **CSAVE**

Виключна продажа в перфумерії **К. ФЕДЕРА**

Львів, Сянстуська 2, коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Понеділок 7. 8. год. 20.15 „Юлія купує собі дитину".
Вівторок 8. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Середа 9. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:
7. 8. Муза на офсайді.
8. 8. Цариця Груші.
9. 8. Кирка з Львова.
10. 8. Шарика.
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирка з Львова.
З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Ряшів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".
АМПІР: „Безталанний".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 взиває помочі", „Весела четвірка".
БАЛТІК: „Я вбив", „Лікар гарних жінок".
ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".
ГРАЖИНА: „Звожар", „Професор Вільчур".
ЕВРОПА: „Франція на сторожі".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Жовті тіні".
МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Химерна експедиція".
МЕТРО: „Для тебе, сеньоріто", „Їх сто, вона одна".
МУЗА: „Енді Гарді залюблений".
МІРАЖ: „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Балканці".
РАЙ: „Нашінші часи", „Дівчина шукає кохання".
РІЯЛЬТО: „Вацусь" (Дивна).
РОКСІ: „6 літ коханки" і „Повір мені".
СВІТ: „Королівський свічник", „Небезпечна погоня".
СВЯТОВИД: „Бурлака знад Волги", „Модельна".
СТИЛЕВЕ: „Клопоти малої пані" та ревія.
ТОН: „Вражлива куля", „Теодора робить карієру".
УТІХА: „Таємний противник" і ревія.
ХИМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „З Білгороду до Букарешту".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 7. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з грамофонових плит, 8.15 Яке значіння мають організації спільного закупна, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві коло год. **13.15 „Читаємо молодих письменників", в українській мові виголосить Роман Пашковський,** 13.40 „Горобський ведмедик" і пісеньки та мельодії для дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для молоді: Білий орел, 15.15 Популярна муз. у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Екзотичні пісні, сопран, 16.45 Суспільні науки, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.05 Гутірка, Л. О. П. П., 17.10 Із спікерового альбуму, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт., 18.25 Камер. авдиція: форт., обой, англ. трубка, мисьдгорн, фагот, 19.00 Вечірня авдиція, 19.30 Концерт: орк., саксофон, два форт., 20.05 Звук. репортаж звіт. епізи маршу шляхом садрівки, 20.25 Хліб. скринька, 20.35 Локальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтро, 21.05 Як творилася лег. література, 22.25 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 8. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Оркестра мандолінїстів, 8.15 Гутірка зі самим собою, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка а молодю, 15.00 Слідами Себали, пл., 15.15 Популярна музика у вик. сьмичк. ансамблю, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор. фортепіян на 4 руки, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. твори, 17.30 Грає Й. Сігеті, пл., 17.45 Радіотехн. вістка, 18.00 Найстарші мельодії світа, вокальний ансамбль, Романовський Ілля баса-баритон, інструменталісти, регітатори, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, орх., гітари. мурінські піяньки, 20.05 Звук. репортаж, 20.25 Дальше: Як брати конюхі, 20.35 Львівські спорт. вістки, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., 22.15 Польща супроти двох фронтів, 22.30 Форт. реціталь естонської піяністки Валент. Рівес, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 9. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Гірський живець Рабка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд., 13.00 Інформаційна газетка з української мови, 13.10 Популярна музика з пл., 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт" муз. авд. для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартетові мініятюри у вик. сьмичк. квартету, 16.550 Вечір на ставах і озерах, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гайдн: Симфонія ч. 6 а-дур, пл., 17.35 Популярна музика з пл., 17.50 Господиня у місті: Кавярня, 18.00 Вок. дуети, 18.20 Відгомони сцени та салі, 18.30 Славні симфонії з пл., 19.00 Піделухане, Весела Сирена, 19.30 Розр. концерт. орх., співи, гітари, 20.05 Звук. репортаж із маршу шляхом садрівки, 20.25 Для села: Боротьба із полевим шкідництвом, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Справа соціяльної театру, 22.00 Розр. музика з пл., 22.25 Воєнний гумор, авд. Генр. Збишкозського, 22.55 Телеф. репортаж із маршу кадрівки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 7. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Віденські пісеньки й танки, 20.15 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, трансм. з Байрайту, БІЛГОРОД 18.15 Орх., 19.05 Гавайський квартет, 20.00 Пісеньки, 20.50 Скрипка, 21.30 Спів, БУДАПЕШТ 17.40 Танк. музика, 18.45 Спів, 19.25 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.10 Спів, 21.00 Військ. орх., 22.30 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Спів, 19.15 Муз. дрібнички, ДРОЙТВІЧ 19.20 Тріо Шуберта, КЕЛЬН 20.15 Вес. авд., ЛЯГТІ 19.15 Оперетковий вечір, 21.10 Військ. музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 19.45 „Країна усміху" оп. Легара, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 20.30 Скрипка, 21.00 Симф. концерт із Люцерни, РИМ 17.15 Форт., 20.30 Спів, 21.00 Мельодія і ритм, 22.10 Орх., СОФІЯ 19.00 Шопен, Бетовен, Чайковський, 20.00, 21.25, 21.40 Легка музика.

Вівторок, 8. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 15.20 Орх., 19.00 Опереткова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Циг. музика, 20.30 Спів, 21.10 Форт. дует, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.55 Спів, 17.30 Орх., 20.30 Сальон. орх., 22.00 Циг. орх., ВІДЕНЬ 19.05 Солісти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 18.30 Форт. твори Шумана, 19.15 Муз. вечірка, 20.15 Давня музика, 22.20 Регер: Соната оп. 49 ч. 1 на кларнет і форт. КЕНІГСБЕРГ 20.35 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Манон Леско" оп. Пучіні, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 18.30 Форт., 19.00 Орх. РАДІО РОМАНІЯ 19.15 Пісеньки, 19.35 Альтівка. 21.15 Танк. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярна музика, 20.50 Рос. пісеньки, 21.25 21.40 Легка і танк. музика.

Середа, 9. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 17.30 Пісні, 17.45 Скандинавська форт. музика, 18.00 Розр. концерт, 21.00 Розр. авд., БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 „Вертер" оп. Массенет, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Сальон. орх., 18.50 Спів, 19.25 Циг. орх., 21.40 22.40 Комунікати, ВІДЕНЬ 17.10 Балет. музика, 22.50 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 16.00 19.15 Домашня і весела музика, 18.30 Камер. концерт, 20.15 Військ. орх., 22.20 Два форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Дон Джованні" оп. Моцарта, ЛЯГТІ 18.25 Пісні, 21.10 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 Орх., ПРАГА 18.30 Сальон. орх., 19.20 Танк. музика, 21.35 Камер. концерт трія, РЕЙН 20.30 „Монсіє Бокер" оп. Месаджера, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Кабарет, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія, ритм, 22.10 Камер. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.30 „Івась і Ганусл" оп. Гумпердінка, 22.00 22.30 Музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Травіята" оп. Вердія.

Біржа

Львів, 7. серпня 1939

ГРОШІ.

Бельгія бельг. 90·30—90·72, Доляри америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. голл. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 104·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Лісьпол 80·00—79·00. Моджеїв 17·50— 17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жнарардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, дня 7. серпня.

Пшениця оборот 388 тон, тенд. спокійна, жито 140 тон, тенд. спокійна, ячмінь 75 тон, тенд. спокійна, овес 45 тон тенд. занижкова. Загальний оборот 1333 тон. Овес І. станд. вод. 18·50 — 18·75, ІІ. сорт. 18·00—18·25, ІІ А. станд. 17·50—17.75 ІІІ. станд. 17·00 — 17·25, мука пшенична 0·30 відс. 38·75—40·25, 0·35 відс. 38·25—39·75, сорт. І. 0·50 відс. 36·75 — 38·25, сорт. І. А. 0·65 відс. 35·75 — 37·25, сорт. ІІ. 30·65 відс. 30·75 до 31·75, сорт. ІІ. 35—65 відс. 28·75 — 29·75, сорт. ІІ. А. 50 — 65 відс. 30·75—31·75, сорт. ІІ. 35 — 50 відс. 24·75 —25·75, сорт. ІІ. 50—60 відс. 26·75—27·75, сорт. ІІ. 60—65 відс., 22·25 до 23·25 сорт. ІІІ. 65—70 відс. 17·25—17·75, мука пшен. пашна 12·75—13·25 житня 0·30 відс. 27·50 —28·50, житня сорт. І. А. 0·55 відс.23·50 —24·50, рипак озим. 46 — 46·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 7. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Оповістки.

Волосна Управа у Кропивнику Новім повідомляє, що дня 25. серпня 1939 р. в год. 11. перед Управою відбудеться перторг на виказ 61 гектара громадського поля в Кропивнику Старім на 6 років. Вадіюм у висоті 10% оферованого 6-літнього комірного і відповідні оферти треба złożити до Управи до дня 25. п. м. Ближчі дані дасть Управа. — **Антін Соляник,** волосний писар. 1512 1-1

Замість вінка на могилу бл. п. Валерії 1-о Коритовської 2-о Грушевецької складають 10 зол. на Шпиталь ім. Митр. Шептицького д-р Володимир і Ірина Бісецькі з Калуша.

Замість вінка на могилу сестри бл. п. Анни з Чубатих Огоновської складають 10 зол. на Рідну Школу д-р Тарас і Ірина Коритовські з Калуша.

Замість вінка на могилу сестри бл. п. Анни Огоновської складають 10 зол. на Рідну Школу Стефанія Чубатівна з Косова і Володимир Чубатий з Калуша. 1506 1—1

Замість квітів на могилу бл. п. Анни з Чубатих Огоновської складають 5 зол. на Рідну Школу Зенони Лукашевські. 1507 1—1

НАУКА

ВІДЕНКА, рутинована учителька німецької мови приготовляє до школи й іспитів, а також дає лекції конверсації. Винниченка померкована, Подлєського 8, м. 4. 1511 1—1

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату зараз, вхід з плітки, Окульського 8, м. 8, перша бічна Листопада, тел. 261-74. 1498 2-2

СОНЯЧНІ триімнатні мешкання, комфорт, околиця вул. Потоцького зараз до винайму. Зголошення: „Сільський Господар", Руська 20, тел. 230-55. 1499 2-3

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з постійним харчем, особам, вул. Львівських Дітей 57 а. 1509 1-3

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повновигідні — **Зайвірянська ч. 111.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повновигідні — **Красінського ч. 30, бічна Зелена.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повновигідні — **Остроленцька 17, ріг Потоцького.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, повновигідні — **Совінського ч. 19, бічна Потоцького.**

2 КІМНАТИ кухня, сонячні, перший поверх, бальон 55 зол. **Короля Яґайлонського 34.**

винаймас управа цих реальностей „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Дзюгоша 1, тел. 117-94. 1510 1—3

ЛІТНИЦЯ

ГРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1138 29—45

ГРЕБЕНІВ. Панеїси Яблонських поручає кімнати з удержанням. 1504 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ аплікант адвокатський з 3-річною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідний". 1501 2 —

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. В. **Стельмах.** Вул. Кокернина 22, тел. 245-79 1467 4-12

ЛЕДІВНІ — посезонова напродажа 10% опусту, Рентшнер, Легіонів 37. 1508 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевша виробня сіток до огорож **„СЯТКОДРУТ"** Львів, Замарстинівська 33.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa, 9. sierpnia 1939. N. 179.
Середа, 9. серпня 1939. Ч. 179.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

ВІЗІЯ — ЧИН — МІТ

(Передова стаття)

НА БІЛІЙ ГОРІ

Порозуміння між СССР і Японією

Японська армія домагається зміни закордонної політики

Відповідь Гданська на польську ноту

Анґлія покликує під зброю 3000 моряків

Виселення чужинців із Америки

Франції загрожує ґенеральний страйк

Вся фінляндська армія на совіт. кордоні

Ґенерал Франко покличе Бурбонів на еспанський престіл

Вістки з Рогатина, Долини, Самбора

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.

Nr. 179 (15.258).
Ч. 179 (15.258).

Lwów, środa 9. sierpnia 1939.
Львів, середа 9. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯГУ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Сенат Ґданська не нарушить прав польських митних інспекторів.

ВІДПОВІДЬ НА ПОЛЬСЬКУ ІНТЕРВЕНЦІЮ.

ВАРШАВА, ПАТ. На писемну інтервенцію польського ґенерального інспектора з б. ц. м. у справі польських митних інспекторів, президент ґданського сенату дав негайно позитивну відповідь та обіцяв до двох днів доручити писемну відповідь.

Та відповідь наспіла 7. ц. м. вранці. Сенат потверджує, що не зробить ніяких довершених фактів супроти польських митних інспекторів та заперечує, немов би шефи ґданських митних урядів складали у тій справі заяви на його припоручення.

ПРИСУД НА ПОЛЬСЬКОГО МИТНОГО ІНСПЕКТОРА У ҐДАНСЬКУ.

ҐДАНЬСК, ПАТ. Ґданський суд засудив польського митного інспектора Івана Ліпінського, арештованого 11. червня під замітом шпигунства, та намаганого перепроваджування людей нелеґально через кордон, на півтора року вязниці за нарушення публичного ладу.

По розправі прокуратор наказав арештувати польського громадянина Брунона Шульца, який зізнавав прихильно для підсудного.

—o—

„Німецькі територіяльні домагання не обмежуються до Ґданська й автостради"

КАМПАНІЯ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН. ПАТ повідомляє: Минулого тижня перейшла через німецьку пресу хвиля статтей у звязку з подорожею німецьких журналістів здовж польського кордону. З тих статтей виходить, що німецькі територіяльні домагання не обмежуються до Ґданська й екстериторіяльної автостради, лише що раз то виразніше звертаються до поморського воєвідства. Орґан міністерства закорд. справ веде перед у тій акції, згадуючи про „німецькі міста, які є під польським панованням". Рівночасно преса підбурює проти польської меншини, що викликує репресії проти тої останньої.

—o—

„Анґлія хоче повторити драму з 1914 р."

ПРОМОВА ҐЕРІНҐА У ДЕССАВ.

БЕРЛІН, ПАТ. Ґерінґ як міністр летунства перевів інспекцію летунської фабрики Юнкерса у Дессав та виголосив при тій нагоді промову до кількох тисяч робітників.

Він ствердив, що **Німеччина здобула Судети тому, що у повітряних силах мала перевагу над іншими державами; ту перевагу має вона і дальше.**

По другому боці Ля Маншу виголошують промови, щоб застрашити німців. Анґлія хоче **повторити драму з 1914 р. і накинути Німеччині ще гірший мир ніж версайський.** Німеччина не загрожує Анґлії, але як вона хоче всюди входити німцям у дорогу, **мустить взяти на себе відповідальність за долю мира.**

Німеччина не дозволить — як 1914 р. — на блькаду. Вона **не хоче війни, але збройться поспішно, щоб оборонитись перед війною, яку могли би Німеччині накинути.** Німеччина не дозволить, щоб у майбутньому квестіонували яке небудь з її прав.

Поворот британських комбатантів.

БЛЮА, ПАТ. У Блюа відбулося прощання ґрупи б. британських комбатантів, що зложили візиту у Франції. Брит. полковник Аббой виголосив промову, в якій підкреслив теперішне братерство зброї між обома народами.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ПЕРЕВЕДУТЬ НІЧНІ ЛЕТИ НАД ФРАНЦІЄЮ.

Британське міністерство летунства заповіло, що брит. ескадри перший раз виконають у вівторок нічні лети над Францією. В 20. год. бомбовики ґрупи „Істленд" вилетять до Бове, відкіля вернуться ,щоб перевести позірну атаку від сторони Північного Моря.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР У ФРАНЦІЇ.

Як подає словацьке радіо, брит. міністр війни Гор-Белїша виїхав у понеділок до Парижа, де мабуть відбуде важні наради з британським міністром війни.

В АНҐЛІЇ ПОКЛИКУЮТЬ ПІД ЗБРОЮ 3000 МОРЯКІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Брит. адміраліція рішила покликати під зброю 3.000 моряків та приділити їх до обоорни побережжя. Покликано вислужених моряків та резервістів у віці нижче 53 років, на 6 років.

„Німеччина й Італія не можуть нічого дати Португалії,

ЗАТЕ МОЖУТЬ ЇЙ ВСЕ ЗАБРАТИ" — ЗАЯВИВ ПОРТУҐАЛЬСЬКИЙ ПРЕМІЄР.

ПАРИЖ, ПАТ. Португальський премієр Салязар дав представникові „Парі Суару" інтервю, в якому підкреслив вагу португальсько - еспанського договору з вересня 1938, **що зобовязує обі сторони до порозуміння у всіх питаннях закордонної політики.** Це одиноке обмеження еспанської політики, яка зрештою вповні незалежна. Анґлія цінить вагу справжньої мирної смуги на Піринейському півострові, яку створив той договір. **Одна з піринейських держав є давнім приятелем Анґлії, друга все була приятелем Анґлії.**

Було би похибкою думати, що Португалія готова прилучитися до політики держав „оси". „Німеччина й Італія бажали би мати просторі світові імперії, Португалія має третю по величині кольоніяльну імперію. Португалія належить до країв, які боронять свій стан посідання, а не видвигають ніяких домагань. Німеччина й Італія не можуть нічого дати Португалії, яка може чимало втратити на їхній хосен".

—o—

Японія перед історичною постановою

КАБІНЕТНА РАДА ВИРІШИТЬ НАПРЯМНІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

ТОКІО, ПАТ. У висліді розмови прем. Ґіранумі з міністром війни Ітаґакі рішено, що вужча кабінетна рада, зложена з міністрів: закорд. справ, скарбу та маринарки, збереться у вівторок на надзвичайне засідання.

Вона рішить дефінітивно, яке становище має Японія занятн до теперішньої ситуації в Европі.

ПЕРЕРВА У ТОКІЙСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

ТОКІО. Домеї повідомляє, що в понеділок не продовжувано анґльо-японських розмов з огляду на анґлійське свято. Члени брит. делеґації провели день над морем.

ЯПОНЦІ ЗАГОСТРЯТЬ БЛЬОКАДУ ПРИСТАНІ ҐАЙМЕН.

ТОКІО, ПАТ. Японська влада заповіла, що загострить бльокаду китайської пристані Ґаймен.

Японське морське командування повідомило всі місцеві консуляти, що від вівторку при вході до пристані стоятимуть військові кораблі, які на випадок потреби заложать міни. До того часу всі чужинецькі кораблі мусять покинути пристань.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 30 13 1-50

Стренґ у Стокгольмі.

СТОКҐОЛЬМ, ПАТ. Прилетів тут з Москви дир. Стренґ. Негайно після приїзду переїхав він до британського посольства і там замешкав. Журналістам не зложив він ніякої заяви; відповів лише, що вже не вернеться до Москви.

ПАРИЗЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА НЕВДОВОЛЕНІ ВИЇЗДОМ СТРЕНҐА?

Як подає німецьке радіо, паризькі політичні кола не вдоволюються вияснением, що Стренґ вертається з Москви тому, що при теперішній стадії переговорів його присутність є зайва. У Парижі припускають, що військові розмови йтимуть не легко та що мабуть не покінчаться скорше як під кінець вересня.

УЧАСТЬ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ В МОСКОВСЬКИХ НАРАДАХ?

ВАРШАВА, 7. 8. ПАТ. З Москви повідомляють, що в колах тамошніх закордонних кореспондентів появилася поголоска, що у військових французько-анґлійсько-совітських нарадах візьме теж участь військова місія Польщі. Згідно з тією поголоскою Совіти буцімто обстоюють, що конче треба познайомитися зі становищем польських військових кол, якщо йде про практичне виконання майбутнього військового союзу між Анґлією, Францією та Москвою. Тому теж підчас стрічі військових делеґацій совітської, анґлійської та французької, яка має відбутися в четвер, імовірно розглянуть справу запросин та участи в нарадах польської військової місії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Візія — чин — міт.

(Від власного кореспондента.)

Краків, 6. серпня.

„Книга історії Польщі" була вже — у переконанні Европи — закрита і запечатана. Дня 6. серпня 1914. року Йосиф Пілсудський легіоновою шаблею розтяв печаті, відкрив книгу і записав у ній новий розділ величі і слави. Сьогодні всі відповідаємо за зміст, що ним зможемо виповнити карти тої книги".

Гарні, передумані, образові слова. Написав цей політично-ювилейний афоризм теперішній маршал польського сойму проф. Вацлав Маковський з нагоди великого польського національного свята, що його власне сьогодні ми мали нагоду оглядати разом з багатьома представниками краєвої та закордонної преси у Кракові.

Краків — місто польської минувшини, колиска польського відродження, переживав учора і сьогодні два чергові великі, історичні дні: свято 25-ліття вимаршу першої кадрової дружини польського стрілецтва під командою Пілсудського на протиросійський фронт. Зїхалася на це своє свято тисячна маса польських патріотів: б. легіоністів, учасників визвольних змагань, членів майже всіх польських організацій, врешті багато-багато молоді. Історична хвилина, надихана бурею, наелектризована поважними симптомами можливого польсько-німецького збройного зудару за Ґданськ і Поморя, надала краківським маніфестаціям характер **воєнного апелю,** немов якоїсь останньої дефіляди перед відходом на фронт.

Вулиці міста, історичні Олеандри й широкі підміські луги Кракова замінилися в одно велике муравлище. Над головами тисяч неслися сотні прапорів, з уст маси лунали гострі, завзяті, а може краще — повні своєрідного польського патосу воєнні оклики, перемішані безперервними „віватами" на честь начального вождя польської армії. Центральною точкою свята стала нетерпляче вичікувана промова марш. Сьміглого-Ридза, виголошена ним з високої трибуни зараз після урочистої Служби Божої до багатьох тисяч слухачів, зібраних під голим небом.

Промова польського вождя була по змісту спокійна і, як завжди, військово-синтетична. Розпадалася вона на дві основні частини. Перша, довша, була похвалою воєнно-державного чину марш. Пілсудського та апотеозою символу події 6. серпня 1914 р.; друга творила політично-ідеольогічну декларацію польського народу, вистилізовану його найбільшим сучасним моральним авторитетом, декларацію в справі — кажучи без стилізації — Ґданська. Не було у цій деклярації гнівних, бундючних, погрозливих слів. Не було фраз і не було образ.. Не впало ані разу слово Ґітлер. Проте Польща устами свого маршала піддержала декларацію міністра Бека з 5. травня ц. р. заявивши, що поведе супроти Німеччини політику реванжу. Заперечила можливість будь-якої агресії, заняла становище дефензивне, перестерігши водночас перед мильним інтерпретуванням ворогом польської любови до батьківщини та готовости боротьби за її суверенність, цілість і волю.

Не будемо описувати багатого, хоча досить строгого церемоніялу краківських маніфестацій. Промови, ілюмінації, тисячні кольони, могутній рев юрби це — так би мовити — атрибути кожної великої маніфестації. Хіба — що у Кракові видно було — як ми вже сказали — повну патосу промілітарну, але дефензивну стихійність. Звертали на її прояви пильну увагу кореспонденти закордонної преси. Одначе ще більш уважно й пильно вони аналізували кожне слово маршалової промови. Діягноза була проста й однозгідна: **Польща дає Німеччині можливість мирно полагодити конфлікт.**

Отже доля війни лишається в руках Ґітлера. Якщож він не уступить — війна неминуча. Чи Ґітлер уступить? Звертався з отсим запитом до одинокого кореспондента, що його прислали німці (гданського журналіста!) представники всесвітньої преси, але він посміхався радше не пацифістично і скептично. Зрештою переважала думка, що якихось великих подій треба сподіватися щойно після конгресу у Нірнбергу, який, — як відомо — відбудеться на початку вересня. Тоді почуємо, як загально сподіваються, останнє слово Ґітлера і тоді... війна, або — мир.

*

Це наші найбільш синтетично віддані спостереження з обсягу тої важкої тематики, що не без глибокої причини хвилює і турбує сьогодні мільйони людей. Але краківські маніфестації мали багато ще інших, цілком своєрідних, цікавих проявів.

Пишу ці слова на краківській вулиці, на крайчику столика у кав'ярні. Довкруги мене — старі й молоді, кілька польських генерацій. На устах їх усіх — легіонова пісня і журба — коли війна? Не можна тут мати ніяких сумнівів: поляки будуть битися до розпуки, не підуть слідами чехів. Не далі, як вчора, оповідав мені у Варшаві ред. Ксаверій Прушинський характеристичний факт, що стався у Катовицях. До одного кравця прийшла молода пані в товаристві молодого пана. Хотіла переробити свій костюм. У часі переговорів молодий пан жартом запропонував своїй товаришці передати суму, призначену на перерібку костюму, на ФОН. Пані зніяковіла, а кравець піддержав думку її приятеля, радо резиґнуючи з особистого заробітку. Цей образок може бути символом тої віри, що панує в польських низах, віри у власний державний провід, що має вивести державу з тяжкої ситуації. Оця віра накладає на людей сучасного режіму велитенські обовязки, але й бо люди табору Пілсудського, простоявши чверть століття при стерні влади, не думають і надалі нею ділитися та з неї резигнувати. Роковини 6. серпня підкреслили цю обставину дуже сильно. Правда, не були вони надто доброю нагодою пропаганди Озону, але й не обєднали в цьому свому другому, **внутрішньому** характері всього народу. На зїзд молодих пілсудчиків не прибуло кілька впливових молодих груп, мовчала ендеція, не віватували людовці, хоча всі вони — зрозуміло — однозгідно зазначували історичну вагу краківської маніфестації, як жесту, спрямованого своєю вимовою у бік Берліна.

І ще один прояв, прояв найцікавіший для українського глядача польських роковин, повен анальогій, неподібний і розбіжний у фінальних наслідках.

Ідеольог пілсудськізму пок. Адам Скварчинський, рідний брат сьогоднішнього шефа Озону, дав своєчасно найкоротшу синтезу того руху, замкнувши його сенс у трьохслові: **візія — чин — міт.** Пілсудський вимріяв разом з молоддю, що її повів за собою, візію відродженої Польщі і цю візію здійснив чином. Чин переходить у легенду-міт для майбутніх провідників дальших етапів державництва.

Чин Пілсудського поставив у сприятливій европейській конюнктурі стовпи польської державности. Колишні хлопці-смільчаки стоять сьогодні на найвищих щаблях кар'єри. Щасливе покоління! Але міт ідеї Пілсудського не має вже у собі багатьох рис візії, вимріяної похмурим маршалом, дарма що так багато людей оперує його словами..

Одна правда Пілсудського лишається непохитна й актуальна. Варто її присвоїти усім народам і групам, що чекають на свого Пілсудського: Пілсудський збудував кадру військової польської сили, уважаючи всі політичні програми, спертi на зовнішні чинники, та водночас такі, що не рахувалися з чинником **своєї власної реальної сили,** за утопію.

Оця правда Пілсудського принесла його „хлопцям" генеральські шліфи власної держави, зреалізувала візію держави у чин. Чин переходить у міт. Чиж не варто й нам призадуматися над змістом тої правди і того процесу?

КТВ.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ 654
1-2 БУДОВИ

З польської преси.

Дмовський та Пілсудський в Японії у 1905 році.

У варшавській **„Політиці"** з 6. VIII. ц. р. поміщена розмова одного з її редакторів з покійним уже провідником польської ендецької партії Романом Дмовським. Загальне зацікавлення викликала та частина згаданої розмови, в якій пок. Дмовський розказує про свою першу зустріч з Йосифом Пілсудським. Ця зустріч відбулася в 1905. році у столиці Японії — Токіо — в часі російсько-японської війни.

„Я довідався, — казав Р. Дмовський — що Пілсудський задумує поїхати до Японії, щоб дістати допомогу для повстання, яке підготовляли в Королівстві. З причин, які чейже знаєте, я уважав тоді вибух повстання недоцільним і тому рішив виїхати до Токіо, щоб параліжувати акцію Пілсудського. Я приїхав до Токіо перед ним, бо інакше було б за пізно."

Далі Р. Дмовський розказує про те, що його кілька разів прийняв був заступник шефа японського ґенерального штабу та взяв два меморіяли про положення поляків у Росії. З недискретної новинки італійського щоденника „Коріере деля Сера" довідалося про побут у Токіо Дмовського петербурське „Новое Время". Тоді зачав слідкувати за польськими заходами в Японії російський уряд.

Саме в тому часі Р. Дмовський зустрів біля почти в Токіо Пілсудського та його товариша подорожі Филиповича. Вислідом цієї зустрічі була розмова між Дмовським та Пілсудським, яка тяглася від год. 3. пополудні до 2. вночі. При кінці розмови, яка не довела до поєднання плянів обох політичних противників, Дмовський сказав Пілсудському:

„Обмовляти вас тут не буду, але буду вам робити перешкоди..."

І дійсно Дмовський у розмові з редактором „Політики" отверто признався, що шкодив плянам Пілсудського в Токіо, де тільки міг та довів до того, що японський уряд прихилився у польській справі до думок Дмовського.

„Я вияснив — казав Дмовський — японцям, що після кожного придушеного повстання поляки на 30 років опадають зі сил та що в інтересі Японії не допускати до вибуху повстання, бо тоді загроза повстання постійно вяже російські сили на заході."

Найцікавіше, що по словам Дмовського його **особисті взаємини з Пілсудським,** не зважаючи на політичну боротьбу, були все добрі.

При кінці цікава ще отся заява Дмовського:

„Маю амбіцію, що я був першим з поляків, які зачали вести політику на власний рахунок. Передше, навіть не від розборів, але три століття передтим, поляки вели політику на рахунок Франції, Туреччини, Німеччини, Росії"...

„Кров легіонів Й. Пілсудського дала Польщі життя".

„Щоб зложити належну пошану тіням Найбільшої Людини в Польщі — пише п. Цат у виленському **„Слові"** з 6. VIII. — треба вирівняти поняття молоді, поняття покоління, що знає день 6. серпня 1914. р. тільки з поезії, деклямацій, свят та шкільних підручників, а само того дня не тямить. Нині легіоністів є так багато, так усюди їх надибаєш, майже всі вищі урядовці — це бувші легіоністи. Треба тямити, що дня 6. серпня в **першій кадровій** було їх ледви **стокількадесять** та що нарід стояв не за ними, тільки проти них...

Це історична **правда,** яку добре знаємо, ми люди того покоління, та яку не зовсім доцінює молоде покоління.

Ідея легіонів була непопулярна як у пруській, так і в російській займанщині. Славек в уніформі легіоніста на вулиці у Варшаві почув був від якоїсь пані, що говорила до дитини по польськи: „Дивися, оце той пан, що хоче вбити твого бать-

ка." По двацяти роках від того випадку Славек не міг казати про це спокійно, без почуття схвилювання та гніву.

Тільки дрібнесенька, дрібнесенька горстка інтелігенції була за Пілсудським у 1914. році у Варшаві. Варшавська каменяниця, починаючи від сторожихи на долині, скінчивши на власнику дому на горі, були Йому противні.

У нас, на Литві — знаю свояків Маршала, що в 1914. році були зовсім іншої... орієнтації.

Пригадую ці безперечні та може нині вже не зовсім усвідомлені молоддю факти. Пригадую їх тому, бо уважаю, що історія мусить бути історією, тобто докладною, вірною, правдивою, що великі факти, які шануємо, не можуть бути перекручувані, а пригадую їх тому, бо в них міститься найбільша пошана, яку можемо зложити Йосифові Пілсудському.

Збірний польський чин видвигнув польську справу на поверхню міжнародньої політики. Він став батьком акту 5. листопада і через те декларації князя Львова та заяви держав антанти. Іскра, кинена наперекір думці 95 відсотків польських політиків, наперекір опінії більшости народу, розпалила уми та серця і від неї повстала нинішня трицятькількамільйонова польська держава з великою, молодою, сильною та повною запалу польською армією.

Кров, пролита легіонами Пілсудського — кінчить свою статтю п. Цат — дала нам, Польщі життя."

2 мільони німців під зброєю.

„Глос Народови" з 5. VIII. подає за „Юнайтед Прес" подробиці про тиху німецьку мобілізацію.

Наслідком останніх покликань на вправи німецькі війська нараховують тепер, згідно з оцінкою закордонних військових фахівців, півтора мільона вояків під зброєю, та небавком вони дійдуть до двох мільонів через нові покликання.

„Незалежно від покликання в перших днях серпня кількадесять тисяч 26—33-літніх в останніх днях можна занотувати такі військові зарядження:

1) Військові рухи у Східній Пруссії, на Поморі та в південній Німеччині як підготова до маневрів мають зачатись за 10—15 днів (коло 15. серпня).

2) При участи коло 1000 літаків у північній Німеччині, на цілій території між кордонами Голяндії та кордонами Польщі відбувалися летунські маневри, що покінчилися в четвер (3. VIII.) вечором.

3) Праці при жнивах гарячково приспішують не тільки руками тисячів добровольців зпоміж студентів, „Гітлерюгенд" тощо, але прислано теж на село до жнивної праці багато бюрових службовників та фабричних робітників.

4) Інтенсифікацію укріплень на західному та східному кордоні.

Закордонні фахівці думають, що в цьому році німецька військова підготова досягне вершка два тижні вчасніше, ніж минулого року. Постійного війська німці мають тепер 700.000. До того треба додати 400.000 вояків з річників 1906, 1907, 1910, 1911 і 1913, яких 24. квітня покликали на трьохмісячний перешкіл та всупереч попереднім планам і досі не звільнили. Дальше покликали 400.000 вояків 17. липня. Вони мають перейти вишкіл у скороченому речинці до кінця серпня. Вкінці 9. вересня покличуть третій контингент, що теж має коло 400.000 осіб. Концентрації на маневрах рахувати будуть по кільканасот тисяч вояків. Терепом маневрів мають бути Східна Прусія, Західне Поморя і південна Німеччина над кордоном Чехії та Моравії.

Одночасно з тим, як другий корпус на Поморі вестиме маневри у виді рухомої війни, у Східній Пруссії відбудуться вправи в обороні укріплень з участю формацій, що постійно приділені до оборонної лінії та з участю загального ополчення до 55. року життя.

Маневри в південній Німеччині та на областях Судетів мають завданням випробувати вишкіл змоторизованих частин."

„Сталін вертається до українофільських жестів!"

ЯК НІМЦІ КОМЕНТУЮТЬ ЗМІНИ У ВЕЛ. УКРАЇНІ.

Варшава, 3. серпня.

Довідуємося, що останні персональні зміни в уряді та на репрезентаційних політичних становищах Совітської України викликали велике зацікавлення та оживлені коментарі у варшавських політичних, передовсім дипльоматичних колах. Зміст тих коментарів у телєфонічній реляції — під наведеним наголовком — завжди добре поінформованого варш. кореспондента німецького лодзького щоденника такий:

„Нова обсада всіх репрезентаційних політичних становищ у Сов. Україні, що прийшла не устійнили. — У Тивонїв повіт Ярощими днями, не має на цей раз характеру чи сенсу багатьох попередніх „чисток".

Відкликані достойники дістали тепер інші, також визначні становища; вже з цього видно, що тут не йшло про якусь політично-персональну, лише **засадничу зміну курсу.** І на ділі — ці відкликані достойники були виключно москалями, або належали до іншої неукраїнської національности, тимчасом новоіменовані — мають українські прізвища і вже раніш декларували себе як українці. Можна це сказати передовсім про нового голову Ради народніх комісарів України Корнійця, що заняв місце „великороса" Коротченкова і про всіх інших членів київського уряду.

Також провідником найвищої Ради (Совіту) України став українець Михайло Гречуха, військовим командантом Киева є вже віддавна українець, командарм І. ранги Семе Тимошенко. Ще тільки на впливовому, хоча назовні буцімто невисокому, становищі першого секретаря Української Комуністичної Партії залишається москаль Хрустков.

Сенс цілої тої зміни курсу не підлягає сумнівам: **московські володарі, рахуючися з напруженою міжнародньою ситуацією, хочуть у цей спосіб недопустити до актуалізації й активізації української справи іншими державами,** намагаючись повести нову гру сильно-дієчими українськими національними гаслами. Ця подія має у своїй тенденції не лише значіння політичного жесту на показ для закордону, але може й у своїх наслідках відбитися за кордонами Сов. України".

Наведену замітку помістив німецький щоденник на чолі числа, даючи під нею відомий євторковий комунікат ПАТ-а. **КТВ.**

ДЖ. О. КЕРВУД. 34

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Ніхто зі знайомих Аляна не був попереджений про його поворот домів, та радість стиснула його за горло, коли з малого човна, що відставляв його до берега, дивився на образ малого сірого міста, з його особливою грою світел і глибоко чорних тіней, з його лісом комінових рур, та лише двома самітніми цегловими комінами. Він глядів на один із двох цеглових комінів, єдиний у північній Алясці, що яснів у сонці. Поза комином у віддалі пятьдесяти миль, відзначувалися на овиді зубчасті шпилі Пасма Пили такі близькі, немов би пів години можна було їх досягти, а над всім краєвидом немов нависла сіра мряка. Ті деревяні будинки, ті криві вулиці, те, що для інших могло видаватися поганим, а його витало, проймало його теплим зворушенням. Незабутні спомини находили на нього. Тут він жив, тут зазнав щастя і горя. Тут були його люди, мужчини й жінки, що стояли на сторожі північних дверей світа, тут було місце епопеї повної сильних серць, відважних діл. та любови батьківщини такої непохитної та невмірущої, як невміруща любов людини до життя самого. З того малого нужденного міста, відрізаного від цілого світа довгих шість місяців, кожного року, молоді мужчини і жінки виїздили до полудневих університетів, до великих міст, до гамору і зверхніх привабів світа. Але вони завсіди вертались назад. Їх прикликав назад рідний Ном. Кликала їх та його самота взимі, його сірі мряки на весну і кликала пишнота його літа і осени. Було це гніздо, де родилася нова раса людей і ці люди любили те своє гніздо, так як Алян любив його. Для нього чорна вежа бездротного телєграфу значила більше, ніж Статуя Свободи. Три, зубом часу надщерблені церковні вежі значили більше ніж архітектурні чудеса Нового Йорку та Вашинґтону. Побіч одної з церков він бавився ще малим хлопцем. Він бачив як малювали вежі. Він помагав робити ті криві вулиці. Його мати жила, радувалася і померла тут, та батькові сліди залишилися у білому піску берега, ще з того часу, коли на пісковому березі порозкидувані були шатра немов білі меви.

Коли він вийшов із човна, люди видивлялися на нього, а потім витали його. Він приїхав несподівано. А від несподіваного його приїзду ще сильніше стискали його ті долоні що його витали. Він не чув у стейтах таких веселих, майже зворушених голосів. Малі хлопці прибігали до нього, а обіч білих підходив і ескімос з широкою усмішкою та стискав його долоню. Скоро з у ст до уст передавали собі слово, що Алян Гольт вернувся зі стейтів. Такий був початок його повороту домів. Випереджуючи вістку про свій поворот, Алян перейшов Фронтову Вулицю, вступив на каву до ресторану Бальке, а потім як це було у нього звичаєм, — зайшов до бюра Льомена до Дому Бляшаного Банку.

Тиждень пробув Алян у Ном. Карло Льомен приїхав кілька днів тому, а брати його покинули саме великі стада своїх ренів на півострові Коріс. Зима пройшла добре і літо заповідалося дуже гарне. Стада Льоменів доходили до сорок тисяч штук. Ще сто стад інших власників росло неменше гарно, а ескімоси та лапляндці були повнолиці і ситі від доброї відживи та достатку. Кількість ренів на Алясці доходила до третини мільона і годівельники були вражувані своїми успіхами. Гірний стан у порівнянні з фактом, що в 1902. році, 20 років тому, було на Алясці несповна пять тисяч ренів. Ще двацять років і буде їх десять мільонів.

Та разом з тим достатком і ще кращими виглядами на майбутне, відчув Алян неспокій і скриті підозріння у мешканців Ном. Вже другу довгу зиму чекали і надіялися тут зміни на краще, вислявши найчільніших своїх громадян до Вашінґтону, щоб там добилися кращих законів і поправи відносин на Алясці. Тепер передавали собі вістку з уст до уст, з оселі до оселі і з випасу до випасу, що бюрократія, яка на віддаль тисячі миль так погано переводила управу краєм, ані не рушила рукою, щоб принести полекшу краєві. Зловживання адміністрації, що обіднювала, понижувала, і вбивала — мали продовжуватися в безконечність. Це прогнало вже четвертину поселенців Аляски з їх осель. Президент Злучених Держав обіцяв відвідати могутню північну країну і поглянути на неї власними очима, Та чи Він приїде? Бували вже обіцянки, було їх багато, та всі були даремні. Але і надія ширилася на Алясці, а на цій надії люди невмірущої відваги починали будувати. Воля була в дорозі, хоч і йшла вона поволі. Справедливість мусить вкінці затріюмфувати так, як воно завсіди бувало. Заржавілі ключі обернуться врешті в замках, що замикали перед аляскинцями всі багацтва і засоби їхньої землі і відважні люди забиралися до праці наперекір труднощам, щоби краще підготовитись, коли прийде свобода ділання, для охочих до праці. (Д. б.)

Порозуміння між СССР та Японією

У СПРАВІ САХАЛІНУ.

ТОКІО, 7. 8. ПАТ. Домеї повідомляє з Москви: **Між московським представником японських нафтово-вугільних підприємств на Сахаліні і представниками совітських професійних союзів дійшло до порозуміння у справі збірного договору совітських робітників, які працюють в японських підприємствах.** У найближчому часі підпишуть відповідні договори.

Японська преса в телеґрамах з Москви повідомляє, що до порозуміння дійшло по 8 місячних важких переговорах. Нафтову ропу на Сахаліні добувають японські підприємства при допомозі російських робітників. У суботу відбулась остання 6-годинна нарада між московським агентом нафтового товариства Такаморі і предсідником ради професійних союзів на Далекому Сході Багарузіном. У найближчому часі заключать збірні договори щодо інших ділянок праці. Переговори вже почалися.

„Асагі Шімбун" висловлює надію, що теж інші спірні проблеми на Сахаліні вдасться швидко зліквідувати. Щоденник сподіється, що совітська влада допоможе управам концесій в наборі російських робітників або теж признає відповідну кількість віз для японських робітників.

Японська армія домагається зміни закордонної політики?

НЕСПОДІВАНА ВІЗИТА МІНІСТРА ВІЙНИ У ПРЕМ. ҐРАНУМИ.

ТОКІО, 7. 8. ПАТ. У неділю пізно ввечір міністр війни Ітаґакі відвідав несподівано прем. Ґрануму в його приватному помешканні і відбув з ним довшу розмову. Мін. Ітаґакі зясував премієрові становище армії щодо актуальних питань японської політики до европейських держав, яке сформуловано по недавній довшій нараді вищих військових командантів. **Мін. Ітаґакі домагався в імені армії, щоб в якнайкоротшому часі зійшовся тісніший комітет кабінету з 5-ох міністрів і не ждучи на засідання цілого уряду устійнив лінію закордонної політики Японії і супроти европейських справ і супроти подій на Далекому Сході.**

Знаменна відповідь представника

МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

На щоденній пресовій конференції в японському міністерстві закордонних справ багато закордонних кореспондентів запитували, чи дійшло до військового союзу між Японією і державами осі. Запитували теж про висліди наради між амбасадором Ошіма та амб. Ширатері над озером Комо в Італії. **Представник міністерства заявив, що не має ніяких офіційних вісток у справі цієї нарады. На питання чи ґен. Теравчі їде до Берліна з метою сфіналізувати військовий договір, представник міністерства відповів, що ґен. Теравчі візьме участь у конґресі національ-соціялістичної партії у Нірнберзі на прохання канц. Ґітлера і позатим не має ніякої іншої місії.**

—o—

Німеччина помашерує, якщо західні держави не згодяться на її домагання.

БРАТИСЛАВА, 7. 8. ПАТ. Німецькі ґарнізони у Словаччині святкували роковини вибуху світової війни. Такі свята при участи військової словацької влади відбулися між ін. у Жіліні та у Братиславі, де провідних німецької військової місії ґен. Баркгавзен виголосив промову до старшин і до вояків доказуючи, що Німеччина має мирні наміри. Одначе якщо ці мирні наміри не знайдуть зрозуміння в західних демократичних державах німецькі вояки помашерують на приказ канц. Ґітлера знову до боротьби.

XVIII. Конґрес міжнародньої федерації

„Пакс Романа" в Америці.

Цьогорічний конґрес знаної зже нашому громадянству міжнародньої федерації студентів-католиків „Пакс Романа" відбувається вперше поза Европою — в Злучених Державах Півн. Америки, у Вашинґтоні та Ню Йорку в днях від 27. серпня до 9. вересня. Місце цьогорічного конґресу вказує на дальші розвоєві напрямні тої рухливої міжнародньої орґанізації, а саме на поширення в англо-саксонському світі та в романській Америці. Нині ґуртує „Пакс Романа" вже к. 50 національних федерацій Европи, Азії та Америки.

Ведена зі швайцарського центру у Фрибурзі, оминає вона щасливо труднощі, що виринають нині наслідком ідеольоґічного поділу світа, стоячи на засадах тільки християнської справедливости та безсторонности. Доказом цього те, що „Пакс Романа"—це одна з дуже нечисленних вже нині міжнародніх орґанізацій, яка не держиться стисло державного принципу, тільки опирається на членстві поодиноких федерацій, що з природи річи веде до застосування назагал національного принципу.

До „Пакс Романа" належать нині дві українські федерації — львівська **„Обнова"** та американська **„Ліґа Української Католицької Молоді"** в Джерсі-Сіті, трактовані зовсім нарівні з федераціями державних націй.

Довголітня та тактовна праця українських федерацій, зокрема львівської „Обнови", не тільки відсунула всі ворожі завіхання, але ще й виробила українському імені якнайкращу позицію серед католицької академічної інтелігенції, що ґуртується при „Пакс Романа" під протекторатом найвищих кругів Ватикану. Доказом цього те, що вже два роки без перерви українець (проф. М. Чубатий) займає місце у 14-членній екзекутиві та має повірений провід одного з 8 підсекретаріятів, а саме підсекретаріят „Про Орієнте" — для східних католиків.

Цьогорічний конґрес в Америці полученний з двома важними подіями: з 50-літтям істнування католицького університету у Вашинґтоні та з міжнародньою виставою у Ню-Йорку. Тому й конґрес поділений на дві частини. На першу частину, т. зв. дні студій, призначено 5 днів у Вашинґтоні. Там зосереджена вся праця ідеольоґічна та внутрішньо-орґанізаційна „Пакс Романа". З Вашинґтону переїздять всі учасники конґресу на один день до Філядельфії і звідси на сам конґрес до Ню-Йорку, що потриває повні 4 дні. Сам конґрес має вже більше характер маніфестаційний та заапробує праці й постанови, приняті у Вашинґтоні.

Уладженням конґресу займається спеціяльний конґресовий комітет, що працює під протекторатом усього американського католицького епископату (входять тут теж наші два владики: Преосв. Богачевський і Такач). У склад американського конґресового комітету праці входять теж представники українсько-католицької Ліґи. Сам конґрес приготовляють уже від року з американським розмахом. Крім ідеольоґічних рефератів програма передбачує теж звиджування конґресістами американських університетських установ, клінік, лічниць, заведень суспільної опіки, вязниць, фабрик і т. д., як теж нюйорської вистави.

Американський конґресовий комітет підготовляє цілу низку спеціяльних імпрез, між якими вже офіційно заповіджений **виступ у Ню-Йорку українського пятьсотчленного хору.** В третьому дні конґресу входить в офіц'яльну програму архиерейська торжественна **Служба Божа у східному обряді,** що її відслужить Преосв. Богачевський для учасників цілого конґресу.

Того самого дня назначене теж офіц'яльне конґресове засідання співробітників **підсекретаріяту „Про Орієнте"** під проводом директора підсекретаріяту проф. Миколи Чубатого. Крім щорічного звідомлення проводник виголосить реферат, що має зайніціювати дискусію на тему: **„Ідея церковного обєднання в програмі католицької акції академічної молоді".**

На конґрес виїздить нинішнього дня з українців проф. Микола Чубатий з дружиною та голова „Обнови" студ. Богдан Лончина. Від себе можемо тільки побажати нашій делеґації щасливої дороги та якнайкращих успіхів на конґресі.

Господарське шпигунство в Югославії

БІЛҐОРОД, 7. 8. ПАТ. Орган господарських кол „Індустріскі Преґлед" помістив характеристичну статтю про небезпеку господарського шпигунства в Югославії. Господарське шпигунство — пише згаданий часопис — небезпечне на випадок війни подібно як інші роди шпигунства. „Індустріскі Преґлед" наводить факт, що в югославянській пресі появляються оголошення рефлектантів у справі купна великих електричних підприємств. Рефлектанти просять надсилати точні інформації, фотографії, пляни і технічні подробиці електричних підприємств.

Згаданий часопис не прецизує докладно мабуть з цензурних оглядів, яка це держава намагається вести на широку мірку акцію господарського шпигунства під притокою оживлених господарських взаємин дослідів терену в Югославії.

БРИТІЙСЬКА КОНЦЕСІЯ В ТІЄНТСІНІ БЕЗ МЯСА І РИБ.

НЮ ЙОРК, 7. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Шанґаю, що справа з прохарчуванням британської концесії у Тієнтсіні щораз то виглядає ґірше. Численні малі ґостинниці і кавярні замкнені. В місті не можна взагалі купити ні мяса ні риб. Райтер повідомляє з Кантону, що Перлову ріку отворять для плавби чужинних кораблів уже нині.

Відпруження у ґданській справі.

ЛЬОНДОН, 7. 8. Льондонська преса із вдоволенням пише про деяке зменшення напруження у ґданській справі, на що вплинуло становище Польщі. „Сандей Таймс" пише про польську ноту до ґданського сенату у справі польських митних урядовців, від яких ґданський сенат домагався, щоб вони негайно покинули свої становища. Той часопис пише, що зраз ще минув речинець того ультимату, в годині 6-ій вечором сенат відкликав своє безправне рішення.

ЛЬОНДОН І ВАРШАВА У ПОСТІЙНОМУ ЗВЯЗКУ.

ЛЬОНДОН, 7. 8. „Дейлі Телеґраф" пише у звязку з ґданським напруженням і частинним відпруженням, що Варшава і Льондон удержують зі собою постійний звязок у тій справі. Мін. Бек — твердить згаданий часопис — заявив, що „нема покищо чого боятися". У Льондоні твердять, що причиною напруження є не Берлін, тільки поведінка ґітлерівських ґданських кол.

Дрібні вісти.

У МІЖНАРОДНІЙ концесії Кулянсу в Китаю йдуть переговори у звязку з домаганнями японців, щоб їх допустити до участи в управі концесії.

НІМЕЦЬКА кольоніяльна ліґа відбула маніфестацію у Дрездені. Голова Ліґи, фон Епп заявив у промові, що Німеччина є дальше власником своїх давніх кольоній.

ІТАЛІЙСЬКА армія відбула у Піємонті великі маневри, яких заложенням є оборона переходу через По проти армії, що наступає від Франції.

БРИТІЙСЬКИЙ ґен. консуль у Тієнтсіні зложив енерґійний протест у звязку з протибританськими маніфестаціями. Японська влада відкинула протест, відповідаючи, що не може відповідати за спонтанні відруки китайського населення.

Правнича сторінка.

Коли батьки з м'шаного подружжа можуть змінити віро'сповідання своїх дітей?

Ще про закон з 25. травня 1868 р. про унормування міжвіроісповідних відносин громадян.

Міжвіроісповідні відносини нормує досі обовязковий у нас — себто на землях давньої Австрії — закон з 25. травня 1868 р. (а. дн. з. 49).

Ст. І. Закон постановляє, що шлюбні діти йдуть за релігією своїх батьків, коли вони обоє належать до того самого віроісповідання. В мішаних подружжях сини йдуть за віроісповіданням батька, а дочки за віроісповіданням матері. Одначе подруги можуть перед подружжям або коли вже його заключили умовитися, що всі діти мають іти за віроісповіданням батька або всі за віроісповіданням матері.

З того виходить, що коли батьки належали до якогось віроісповідання — то і дитина мусить до нього належати, без огляду на те, чи її охрестили, хіба що в часі народин дитини батьки не належали до ніякого законом признаного віроісповідання.

Нешлюбні діти йдуть за релігією матері. На випадок, коли цих постанов прикласти не можна, прислуговує право визначити віроісповідання дитини тій особі, якій прислуговує право виховування дитини.

Посвідки зложені у духовників щодо віроісповідання, в якому треба діти виховувати є без правного значіння. Отже з умови заключеної поміж подругами мішаних подруж щодо віроісповідання дітей, набувають права тільки батьки і тільки вони щодо себе можуть наставати, щоб виконати умову, а ніхто інший.

Ст. ІІ. Батьки, яким прислуговує право заключити умову між собою щодо віроісповідання дітей (отже, коли подружжя є мішане), можуть її змінити, коли йде про діти, які не скінчили 7 року життя. Позатим ст. ІІ. цього закону каже, що віроісповідання дитини означене попередньою себто І. ст. — не можна змінити аж до часу, коли дитина набуде право вільного вибору віроісповідання (себто скінчивши 14 рік життя).

Одначе коли змінить віроісповідання одне або обоє батьки або нешлюбна мама, треба дивитися на віроісповідання дітей, що не скінчили 7 року життя, без огляду на договір заключений перед зміною релігії — так начеб вони вродилися щойно по зміні релігії батьків, чи нешлюбної мами.

Дітей легітимованих перед скінченим 7 роком життя обовязує щодо віроісповідання стаття І.

Отже на підставі ІІ. ст. віроісповідання установлене для дитини в І. ст. не можна змінити, доти, доки дитина сама його собі вибере.

Від цього правила допускає закон 3 вийнятки: 1) на випадок мішаного подружжя, 2) при зміні релігії батьків і 3) при легітимації дитини. З цього виходить далі, що між 7 і 14 роком життя дітей, зміна їх віроісповідання недозволена.

Право признане батькам до зміни віроісповідання дітей, доки вони не скінчили 7 року життя, не прислуговує одному з батьків, яке ще живе. Така зміна недозволена навіть за згодою опікуна.

Виступити з одної релігійної громади, коли хто рівночасно не вступає до іншої не означає зміни релігії згідно зі ст. ІІ.

Постанови ІІ. ст. не мають приложування, коли хто заявиться безвіроісповідним. Отже коли заявить себе безвіроісповідним одне з батьків, то це не дає законної підстави до зміни віроісповідання дітей, правно вже постановленого.

Факт, що батьки заявили себе безвіроісповідними, не дає законної підстави до зміни віроісповідання дітей.

Ст. ІІІ. Батьки та опікуни, а також і духовники є відповідальні на підставі ст. ІІІ. за докладне перестерігання постанов ст. І і ІІ, а на випадок їх нарушення мають право найближчі свояки, а також наставники церков і релігійних громад, жадати помочі влади, які мають справу розглянути і видати відповідні постанови.

На цьому місці треба згадати, що ординаріяти всіх трьох католицьких обрядів у Галичині внесли були після появи цього закону свої завваги.

Ст. VI. Щоби виступ із Церкви мав законні наслідки, треба зголосити про це у влади політичної адміністрації, яка повідомить про це зверхника покиненої Церкви.

Вступ до новоосвяченої Церкви або релігійної громади треба зголосити особисто властивому наставникові новоосвяченої Церкви.

В згаданій вище відповіді міністерства віроісповідань і освіти, пояснило міністерство, що щодо вступу до іншої Церкви або переходу до іншого обряду тої самої Церкви, то обговорюваний закон вимагає лише, щоб повідомити особисто наставника новоосвяченої Церкви про те, що хтось вступає до тої Церкви чи вибирає новий обряд. З цього виходить, що новоосвячена Церква мусить прийняти в свій склад особу, яка виступила з іншої Церкви. Як довго її не прийме новоосвячена Церква, до того часу адміністраційна влада держави мусить уважати її за таку, що не належить до ніякої Церкви.

Адміністраційною владою, що покликана приняти заяву про виступ з якоїсь Церкви є старшинство місця осідку або побуту того члена, а в містах, які мають власні статути, управа даного міста, якій довірено політичну адміністрацію. Зголошення можна зробити устно або письменно. Тотожність особи, яка виступає, а також питання, чи вона скінчила 14 л.т життя і який її умовий стан, влада тільки тоді стверджує, коли є які сумніви.

Ст. VIII. Наставники, слуги або члени Церкви чи релігійної громади повинні стримуватися від сповнювання служби Божої і душпастирства щодо приналежних до іншої Церкви або релігійної громади, коли управнені особи цього не просили. Виняток може бути лише в тих поодиноких випадках, коли властиві душпастирі іншої Церкви просять сповнити акти, які до них належать або коли статути або постанови тої останньої Церкви дозволяють виконувати такий акт. Крім таких випадків кожний такий акт є законно безуспішний, а влада обовязана на домагання заінтересованої особи приватної або релігійної громади зарадити цьому.

Вкінці треба згадати, що згаданий закон в ст. XIII. постановляє, що в дні святочні якоїнебудь Церкви треба занехати в часі головного Богослуження недалекого Божого Дому всього того, що могло б перешкоджати або нарушувати святість того місця. Це саме торкається процесій, освячених звичаєм, на площах і вулицях, через які переходить похід.

Щодо постанов церковного права про перехід з одного обряду на другий — то Codex iuris canonici постановляє: Can. 98. § 3: Nemini licet sine venia Apostolicae Sedis ad alium ritum transire aut post legitimum transitum ad pristinum reverti.

Подібно постановляє Concordia з 1863. р. A. a. Quare nemini absque obtenta Sedis Apostolicae facultate ex uno ad alterum ritum transire liceat.

Згідно з декретом св. Конгрегації для Східної Церкви з дня 6. грудня 1928 р. треба звертатися світським людям з просьбою про дозвіл на зміну обряду за посередництвом Ординарія до папських легатів, нунціїв, інтернунціїв або апостольських делегатів, яким переказано право полагоджувати такі справи.

Зате духовники мають звертатися в таких справах до Апостольської Столиці, але також через відповідного Ординарія.

Адвокат Степан Ганицький.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім выбор у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Повне віддовження, з якого наші селяни ледви чи скористають.

Друга частина закону*) (Дз. 28. 6. 1939) обіймає постанови у справі **дефінітивного віддовження** дрібних хліборобів з Групи А, з якого ледви чи скористають щонебудь наші селяни. Чому? Бо повне віддовження передбачує новий закон лише до тих дрібних хліборобів, які мають не лише **довги сконвертовані** при допомозі Акцептаційного Банку або теж **несконвертовані,** але одночасно **мають довги і супроти Оборотового Фонду** Рільної Реформи, чи теж **довги супроти Державного Банку Рільного,** де дістали довгоречинцевий кредит у заставних листах або теж **мають довги з парцеляції маєтків.** Отже, як бачимо, повне віддовження прийде для кольоністів, бо вони мають позички з Оборотового Фонду Рільної Реформи і в Державному Рільному Банку. **Повне віддовження господарств селян, які мають згадані довги, відбудеться в той спосіб, що на основі розпорядку міністрів:** скарбу та хліборобства і рільних реформ державний скарб при допомозі згаданого Оборотового Фонду переберe вірительности **таких осіб та установ:** 1) установ довгоречинцевого кредиту, **2) державних і самоуправних банків,** підприемств і установ, 3) Центральної Каси Рільничих Спілок у Варшаві, 4) Комунальних Кас Ощадности, 5) Центральної Малопольської (давніше Галицької) Каси Ощадности у Львові, 6) **Української Щадниці** в Перемишлі, 7) **громадських позичково-щадничих кас** і 8) **кредитових кооператив,** які належать до ревізійних союзів. Вірительности вичислених банків та установ викуплять облігаціями 3% державної земельної ренти або теж іншими довжними зобовязаннями державного скарбу. Вкінці перебрані державним скарбом при допомозі Оборотового Фонду вірительности сконвертують на позички Оборотового Фонду, при чому обслугу тих довгів і дотеперішніх довгів Оборотового Фонду зменшать обнижуючи відсотки чи теж відписуючи частини капіталу або застосують оба ці засоби. Конверсію довгів цих ріжних установ і банків може Оборотовий Фонд узалежнити від того, чи довжник скористав зі своїх прав (що їх признають йому статті 50, 51, 53 і 54 розпорядку Президента з 24. жовтня 1934 р.), себто чи перед розємним урядом переведе зменшення капіталу вірителя, якщо він побрав від довжника надмірні користи (напр. побрав за високі відсотки), чи переведе обнижку судових, екзекуційних та адвокатських коштів (найбільше 20% капіталу), переведе обнижку довгів з родинних і спадкових наділів та обнижку решти ціни купна земл:.

Третя частина закону (статті 14—16) обіймає постанови, які зміняють деякі приписи розпорядку Президента з 24. X. 1934 р. про конверсію та управильнення довгів і закону з 24. березня 1933 р. про полекші для кредитових установ. З цих змін найважніша для наших хліборобів одна: **вони можуть складати внески до 31. грудня 1940 р. до розємних урядів у справі обнижки довгів з родинних і спадщинних наділів,** якщо висоту сплат устійнено в часі від 28. квітня 1924 р. до 1. липня 1932 р.

*) Гл. „Діло" ч. 161 і 178.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Сторінка без політики.

Диктатор народнього прохарчування в Японії.

На випадок війни або якогось іншого народнього лихоліття чи нещастя виготовили в Японії стравоспис, що складається виключно з продуктів, які находяться в краю. Оцей стравоспис складається м. ін. не тільки з морських рослин, коренів ,але навіть з комах. Відживна вартість цих страв є безсумнівна і вже тепер тисячі японців користуються ними, не тільки робітники, але й багаті люди. Останні роблять це переважно для прикладу іншим.

„Диктатором прохарчування" в Японії є д-р Тадасу Саїкі, що своїми лабораторійними працями здобув собі світову славу. Офіційно є він директором цісарського інституту прохарчування і від 18 років терпеливо і методично працює над зниженням прожиточного мінімуму. Вже тепер завдяки його дослідам може Японія харчувати свою численну армію в Китаю виключно японськими продуктами.

Сотні агентів-експертів Саїкі працюють на провінції, в лічницях, а навіть у самім цісарськім дворі, бо сам мікадо і його родина перейшли на меню, що його виготовив д-р Саїкі.

Праця Саїкі почалась від того, що він вибрав 6.000 ріжних харчових продуктів, що є в Японії, і подав, кілько в кожному з них кальорій. Після того він зладив 500 стравосписів снідань, обідів і вечер, при тому так комбінував, щоб цей цілоденний харч не коштував б'льше як 16 сен. Інститут, якого д-р Саїкі є директором, видав брошури про відживчу вартість кожного продукту, про кількість кальорій у ньому, про те, кілько кальорій потрібно мужчині, жінці і дитині. Ці брошури роздано безплатно всьому населенню Японії. У багатьох провінціяльних містах експерти Саїкі завели комунальні кухні, з яких беруть обіди і сніданя фабричні робітники і працедавці. Ця нова діета покищо не обовязкова, але вона дуже дешева, і тому стає такою популярною.

У своїй лабораторії робить Саїкі досліди над ріжними рослинами і живинами, що їх досі ніколи не їли в Японії. Тепер в Японії подають хліб тільки в европейських ресторанах. Саїкі вибудував пекарні, що випікатимуть у випадку потреби хліб зі соломи і зелених листків. За минулих десять років перевів Саїкі досліди над усіми рослинами Японії включно з водоростями і цвітами. В лабораторіях Саїкі виробляють консерви з собачого і котячого мяса, а також з мишей. Останні вважає Саїкі правдивим делікатесом.

Та ще більше значіння мають досліди, як найкраще використати загально-вживані продукти. Наприклад, рибячі голови, кістки, рибячу луску — все те тепер в Японії перемелюють і відсилають як своєрідні консерви для армії. Саїкі впевняє, що ці консерви поживніші від мяса.

Але доки в Японії є риба і соя, доти здається не треба буде робити якихось більших обмежень у прохарчуванні. Вже тепер деякі економісти твердять, що в XXI. стол. соя гратиме таку ролю, як у стол. XVIII.—XIX. бараболя. А Японія має в Манджурії до свого вжитку 70 відсотків світового врожаю сої.

Обманець на брилянтовій біржі.

У Парижі ,в сусідстві вулиць Каде і Ля Фает є біржа бриліянтів. Тут мають свій клюб бриліянтові біржевики. Вони знають один одного і фінансові операції, іноді на велитенські суми, відбуваються тут виключно на засаді взаємного довіря. Коли, напр. хтось із біржевиків має покупця, а не має тимчасово свого товару, то товариші дають свої дорогоцінні камені, вартости сотень тисяч франків, а навіть мілионів, і з позиченим товаром їде біржевик до клієнта. Коли бриліянтів не продасть, вертає їх комісіонер власникам. Випадки зловживань на біржі бриліянтами дуже рідкі, тому, що „клюб бриліянтців" доступний тільки для осіб, що їх чесність випробували довгими роками.

Але недавно трапився на паризькій біржі бриліянтами обманець. Біржевики наділили своїм довірям комісіонера, що працював на біржі всього два місяці і це дорого їх коштувало. Цим комісіонером був американець Бухгольц, що забрав у деяких біржевиків дорогоцінної на суму пів мілона франків і щез як камінь у воду.

Бухгольц зявився у Парижі цієї весни. Він володів пятьома мовами, незвичайно елегантно одягався і, без сумніву, розумівся на шляхотних каменях. Йому вдалося дуже швидко здобути довіря паризьких біржевиків, що нераз уже давали йому бриліянти до продажі. Кожного разу він докладно розчислювався за продані бриліянти і вертав непродані, чим скріплював своє довіря на біржі. Але як у його руках опинились бриліянти вартости 500 тисяч франків, він негайно покинув готель, де мешкав і виїхав, як твердить поліція, за кордон.

Хто така графиня де Мар?

Імя Єлисавети Бутнер, одруженої з графом де Мар, зявлялося дуже часто у звязку з ост. арештуваннями у Франції, а підчас одного процесу в Парижі, зовсім явно названа її німецькою шпигункою. Графиня де Мар походженням німка, хоч заміжня за французьким графом, мусіла залишити Францію і виїхати до Англії. З тією таємною дамою вдалося завести балачку співробітникові „Дейлі Експресу". Вона дуже добре володіє мовами: німецькою, французькою, італійською, еспанською; має дипльом летуна вже від десятьох років.

— Я навчилася кермувати літаком — розказувала Єлисавета Бутнер — ще в 1929 р. в Італії. В 1934 р. я приїхала до Німеччини, де зустрінула знайому англійку і з нею поїхала на летунські перегони до Дісельдорфу. Тут я познайомилася з кількома англійськими летунами, а згодом полетіла з моєю приятелькою до Льондону. У Кройдоні по виході з літака, нас заарештували висланники Скотленд Ярду й довго-довго допитували. Даремно я вияснювала, що маю пильне діло до однієї кіно-вирібні, мені не повірили й відправили мене до Брюселю. Звідсіль я приїхала в Париж. Тут, у німецькому консуляті вияснили мені, що тільки через помилку мені не дозволили залишитись у Англії. Та вернутися туди, я вже не мала охоти. Згодом я виїхала до Еспанії, де брала участь у багатьох летунських імпрезах, та з початком громадянської війни я виїхала до Женеви. В 1938 р. в Парижі, в автомобільному клюбі познайомилася з графом Маром, своїм майбутнім чоловіком.

— Мій тесть був банкіром і видавав один французький часопис. У березні м. р. я була в Берліні, а потім вернулася до Парижа. Ці мої поїздки видалися підозрілими, ба навіть мене посуджено в шпіонажі, якою я ніколи не цікавилася, бо єдина моя пристрасть — це авіяція.

Славян в Европі щораз більше.

За німецькою статистикою найбільше в Европі родиться славян. У 1930 році романські народи мали 121 мілионів, себто 24,4 прц. усього европейського населення. Германська група мала 149 мілионів, себто 30 прц., а славянська 35 прц. Тепер славян є 226 мілионів, себто 45,6 прц. Найбільший приріст населення стверджили на Словаччині і на Прикарпатській Україні, а саме від 28 до 32 уродин на 1000 осіб. На другому місці стоїть Польща, що за рік мала 632 тисяч народин, тоді як Німеччина удвоє більша мала тільки 978 тисяч нових громадян. Імовірно, що й ці найвищі цифри перевищає у деяких своїх частинах СССР, про який статистика европейських країв не знає нічого точного.

Справа палива в Райху.

За даними бюра „Петролеум Нюз" зужиття палива в Райху зростає дуже скоро. В 1938. р. зужили 6,630.000 тон бензини, що означає зріст на 21 відсотків супроти 1937. р. До такого зросту причинився промисловий розвиток та скріплення дорогового та повітряного руху. Але всіх легких палив (бензіна, бензоль, алькоголі) в 1938. р. зужито 3,154.000 тон, отже на 22 відс. більше ніж у 1937. р. З кінцем червня 1938. р. числено в Райху 1,640.000 возів, що означає приріст на 15 відс. супроти 1937. р., отже зужиття палива перевишує на 7 відс. приріст возів. Куди дівається тих 7 відсотків? Решта йде на військові цілі, головно на важкі воєнні вози та на запаси (яких розмірів не подають до прилюдного відома, а які вже тепер мусять бути д. значні).

В Райху відкрито поволі нафтові поля коло Гамбурга в Райтброку. Видобуток сирої ропи з 435.000 тон у 1937. р. дійшов до 552.000 в 1938. р. Три четверті з того дають старі джерела в Ганновері. Із тої нафти одержують 180.000 тон смарів і 120.000 нагінників. Окрім того Райх виробляє 1,500.000 тон синтетичних нагінників, що їх добувають при помочі синтезн, наводнювання та навуглювання. Синтетичного дізлевого топлива одержує Райх 100.000 тон. Крім того вироблює Райх 552.000 тон бензолю в 1938. р., етилевого горільника 145.000 тон і металевого 8.000 тон.

Все те не вистачає зовсім. Внутрішні засоби покрили в 1937. р. 64 відс. усього запотребування, в 1938. р. ще менше, бо 61 відс. Решту Райх мусить довозити. У випадку війни запотребування зросте приблизно на 30—50%, а привіз поменшиться помітно. Німецькі хеміки працюють пильно над винаходом нових і нових нагінників і винаходять способи, як можна б обійтися без нагінників. У віці електрики все можливе. **Фр.**

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя геройок „Бе восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Кити в добу винаходів.

Фільософи давно поставили нерозвязане досі питання, чи технічний поступ і розвиток науки означають добро чи зло? Якщо люди все ще мають деякі сумніви то звірята і всі первісні народи давно вже рішили, що всякий поступ приносить їм загибіль. Особливо нещасні під тим оглядом кити. Ще недавно — як це читаємо в повістях Жіль Верна — вбивали їх гарпунами, киданими рукою. Але ті старі добрі часи минули назавжди. Більшість китоловних кораблів підїздить тепер до китів та вистрілює зрадливу гарпуну, одну або дві при допомозі гарматок. Потім перейшли до вистрілювання вибухових стрілен. Гарпуни привязані до довгих шнурів, які показують де кит находиться. Одначе всі ті каблі часто рвуться та поцілені кити пропадають у пітьмі ночі, в сніговію чи мряку, що надходить і треба довго ждати, заки кит випливе на поверхню моря. Щоби прискорити смерть поціленого кита, Жан Веллем придумав електричні гарпуни. Динамо-машини витворюють на кораблі струм високої напруги, що враз із гарпуном на каблі входить глибоко в тіло кита, яке не зважаючи на грубу верству товщу, є добрим провідником струму, який вертається на корабель морем.

Поступ очевидно на тім не спинився. Людство пішло ще дальше. Тепер гарпуни летять самі. Летіти можуть куди дальше і цільніше, без ніяких шнурів та каблів. Але вони беруть із собою маленькі висильні стації бездротного телеграфу. В той спосіб ранений чи мертвий кит безупинно висилає знаки: „Я тут", „я тут", „я тут". Тепер уже не сховають його ні море, ні сніг, ані мряка.

Без окремих заходів для охорони кити мабуть не довго опруться поступові та техніці. **Фр.**

Ціла фінляндська армія на совітському кордоні.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ НА КАРЕЛЬСЬКОМУ ПРОСМИКУ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як подають з Гельсінок, на Карельському просмику почалися у понеділок маневри, в яких бере участь майже ціла фінляндська армія, крім того організації військової підготови. Маневрами кермує маршал Маннергайм.

10. ц. м. на маневри приїде шведський міністр війни — перший раз від повстання фінляндської держави.

—o—

„Чи випадок війни Австралія стане по боці Вел. Британії".

ЗАЯВА АВСТРАЛІЙСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

МЕЛЬБУРН, ПАТ. Австралійський премієр заявив:

„Якщо Англія вмішалась би в европейську війну, Австралія стане по її боці". Та заява становить реакцію на статтю „Ессенер Націонель Цайтунг", якої автор твердить, що на випадок війни Австралія буде старатися зберегти невтральність.

Перед депортацією чужинців з Америки?

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПРИНЯЛА НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Палата послів приняла та переслала сенатові законопроєкт, що передбачує депортацію з Америки чужинців, які:

1. дістались туди нелегально,
2. вели шпигунську працю для чужої держави,
3. мають зброю без дозволу,
4. словами або вчинками виступають проти держави,
5. були карані за кримінальні провини,
6. торгують живим товаром.

Не відомо, яке становище займе до законопроєкту президент та сенат.

—o—

Розмова югославянського премієра з провідником хорватів

КОЛИ МАЧЕК БУДЕ НА АВДІЄНЦІЇ У РЕГЕНТА?

БІЛҐОРОД, ПАТ. У Вуковій Горіці коло Кардовача відбулася стріча прем. Цветковіча з д-ром Мачеком.

У хорватських політичних колах панує дальший оптимізм що до недалекого сфіналізування порозуміння. У вівторок не відбудуться ніякі розмови з огляду на роковини смерти Радіча.

Як говорять, регент Павло прийме небавом д-ра Мачека на авдієнції.

Ґенерал Франко покличе Бурбонів на престіл?

КНЯЗЬ ДЕ МАВРА У БУРҐОСІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як твердить „Дейлі Скеч", до б. короля Альфонса XIII., що перебуває тепер у Швайцарії, звернувся есп. уряд з пропозицією, щоб він вислав свого представника до Еспанії, щоб обговорити справу реставрації монархії. На еспанський престіл прийшов би сам Альфонс або інфант Дон Хуан.

Представник короля кн. де Мавра приїхав до Еспанії та відбув у Сантандері нараду з ґен. Франком і міністрами Хорданою і Сунером. Як твердить англійський часопис, Франко домагався, щоб король погодився на контролю начальної юнти „фалянги"; король відкинув ту умовину.

ЗАМАХ НА ҐЕНЕРАЛА АРАНДУ?

Льондонське радіо повідомляє, що на еспанського ґенерала Аранду виконано замах. Ґенерал не живе, юрба злінчувала убивника. З ніякого іншого джерела не потверджено тої вістки.

Закордонна преса про промову маршала Сьміглого-Ридза.

Як подає ПАТ, краківське недільне свято найшло великий відгук у закордонній пресі, яка містить на ту тему статті, репортажі та подає зміст або повний текст промови марш. Сьміглого Ридза.

З АНҐЛІЙСЬКОЇ преси „Таймс" присвячує згаданій промові вступну статтю, в якій описує історичне тло вимаршу легіонів, цитує промову маршала та обговорює найновіше загострення у Ґданську. „Дейлі Геральд" містить опис краківських маніфестацій, який дістав від спеціяльного висланника. „Дейлі Мейл" та „Дейлі Телеґраф" описують у статтях промову, навязуючи до справи Ґданська.

ФРАНЦУЗЬКА преса дальше широко коментує краківську промову. „Журналь де Деба" називає її осторогою під адресою Німеччини. „Енформасіон" стверджує, що промова марш. Сьміглого-Ридза не зменшує виглядів на мирну полагоду ґданської справи.

ІТАЛІЙСЬКА агенція „Інфор", порівнуючи промову марш. Сьміглого-Ридза та марш. Ґеринґа, доходить до висновку, що обі держави займають діяметрально противне становище у справі Ґданська. „Польща є певна франко-британського вексля ін блянко, тому погрожує подіями, які годі було би направити".

Крім того досить місця присвятила краківській промові преса Швеції, Югославії, Мадярщини та інших країв.

НІМЕЦЬКА преса подає вміст промови марш. Сьміглого-Ридза з негативними коментарями та вяже її зі справою Ґданська, зокрема з недавної зміни нот у справі митних інспекторів.

МІНІСТР ЧАКІ НА ВІДПУСТЦІ.

Мадярське радіо повідомляє, що мін. Чакі почав 2-тижневу відпустку. За той час міністерством закордонних справ кермуватиме премієр.

АНҐЛІЯ СКРІПЛЮЄ ПОВІТРЯНІ СИЛИ НА МАЛЯЙСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ.

СІНҐАПУР, ПАТ. Причалила тут з Індії ескадра британських бомбовиків найновішого типу. Є це перший транспорт брит. військових сил для скріплення залоги маляйських країв. У вівторок приплинуть до Сінґапуру три курені піхоти, в найближчих тижнях — дальші летунські ескадри.

ІНЦИДЕНТ НА БОЛҐАРСЬКО-ТУРЕЦЬКОМУ КОРДОНІ

БУДАПЕШТ, 7. 8. На болгарсько-мадярському кордоні прийшло до стрілянини між вояками обох сторін. Підчас стрілянини згинув один турецький вояк, двох було раненних. Туреччина поважно занепокоєна прикордонним інцидентом, бо над турецькою границею саме відбуваються маневри болгарської армії.

—o—

ФРАНЦІЇ ЗАГРОЖУЄ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК?

Німецьке радіо принесло вістку, що французькі комуністи хотять викликати в осени ґенеральний страйк у Франції.

„Тан" присвячує тій справі статтю, в якій взиває уряд до гострої реакції на того роду диверсії, зокрема небезпечні при теперішній зижнародній ситуації.

—o—

КАТАСТРОФАЛЬНА БУРЯ НАД ВИЛЕНЩИНОЮ.

ВИЛЬНО, ПАТ. Над Браславщиною шаліла буря, яка поробила дуже великі шкоди по полях та по селах. У 27-ох місцевостях засіви знищені на 50—75%, у 15-ох — на 100%.

Під заваленими будинками згинуло 2 особи, град поранив коло 100 осіб.

Вихор поздирав дахи з будинків та позаносив деякі на віддаль 100 метрів. Вітер переніс віз з конем на віддаль 60 метрів; візникові ані коневі нічого не сталося.

Присилайте передплату!

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Новий журнал.

Дорогий Друже!

Приємно почути, що Ви хочете видавати власний журнал. Спочуваю з Вами, Дон Кіхоте. Кажете, що солідні люди обіцяли Вам гроші бодай на пів року; це мабуть вистачить: на друк і на папір. Ваш додаток: „Навіть дещо буде можна платити" треба розуміти либонь так, що як хтось, на кому Вам буде дуже залежати, впреться, щоб дістати гонорар, то Ви це зробите щоб відчепився, як жебрак, що заступив Вам дорогу.

Що-рік, що-два появляється в нас якийсь журнальчик із надією на „підтрим громадянства", і тільки ті, що вміли когось піддурити або дістають постійну підмогу, втримуються якийсь час на поверхні. При калькуляції видавництв ніхто в нас не враховує коштів на рекляму, на адміністраційний апарат, на що треба завсіди призначити удвоє і втроє більше, ніж на редакцію. Журнал мусить виходити рік, два, три, щоб люди набрали до нього довіря. Кілько разів поважні та чесні громадяни посилали передплату на цілий рік згори, щоб дістати кілька чисел журналу, який перестав виходити! Були в нас навіть такі спекулянти, що саме на ті згори прислані передплати рахували як на єдиний дохід, коли — припинять видавництво.

Адміністратором видавництва мусять бути купці, з хистом до такого інтересу: — нехай заробляють, а не працюють з патріотизму. Ми знаємо найчесніших патріотів, які працювали у деяких установах довгий час безкорисно, а коли побачили, що на патріотизмі далеко не зайдеш, тоді почали на власну руку доповнювати свій буджет. Одні називали це потім неточними рахунками, інші рисковними експериментами, а найкраще поінформовані — звичайним злодійством. Краще нехай ті, що займаються редакцією, не журяться адміністрацією, а в адміністрації нехай не сидять люди „ідейні". Всякі „ідеї" при бількі заводять людей до криміналу. Наші підприємці, навіть коли вони безоглядно чесні, нехай ідуть спершу вчитися видавничої справи в чужих, а не вчаться голити на голій шкурі редакторів.

Чи Ви приготовили собі бодай на два місяці матеріялу заздалегідь, і чи маєте певних співробітників? І тут знаємо, як виглядає наша традиція: спершу заповісти появу 1-го числа, а потім його приготовляти. Читачі, мовляв, повинні спершу підтримати журнал, а потім він уже „поправиться".

Чи Ви здаєте собі справу, кілько треба мати постійних співробітників, щоб двічі на місяць давати цікаву лектуру? Літературою на замовлення далеко не зайдете, — у нас нема таких геніяльних письменників, щоб на кожний поклик писали оповідання, новелі, нариси. Доведеться надробляти статтями. Чим-же ж тоді буде ріжнитися літературний журнал від щоденної преси, де кожний випише свої міркування відповідно до тем, які приносить буденщина: роковини, смерти, ювілеї, поклики до праці та до організації...

(Докінчення буде).

На Білій Горі.

МАРКІЯНОВЕ СВЯТО В ПІДЛИСЮ.

Велика, ясна ватра заблисла вже в суботу вечором на Білій Горі в Підлисю. Ватра горіла цілу ніч і видно її було кілька миль ген довкруги. Вона пригадувала, що в неділю б. ц. м., як і минулими роками, зійдуться на ній доньки та сини цієї землі, щоб під раменами Маркіянового хреста зміцнити свою віру у краще завтра.

Прегарна погода стягнула десятки тисяч громадян на Білу Гору, з ближчих, дальших і навіть дуже далеких закутин краю. Переважала молодь обох полів, здебільша у прегарних вишивках. На святі бачили ми теж старших, поважних громадян, представників українських товариств. Між іншими від УПР прибули на свято посли: д-р Ст. Біляк і Г. Тарнавський.

В год. 11-ій передполудням привитало духовенство та збірне громадянство устами о. **дек. Пришляка Преосвященного Кир Никиту.** Опісля здисципліновані ряди посестер і побратимів зі „Сокола" з Олеська, Кут та Юзькович під проводом д-ра Мучія, сокільська орхестра зі Золочева, хор з Олеська і маси народу посунулись до престола під Маркіянів хрест на богослуження. Під кінець богослуження виголосив добре обдуману проповідь Преосв. Кир Никита.

Свято скінчилось коло 3. год. пополудні панахидою на могилі Невідомого Стрільця, що схозалась під могутні рамена Маркіянового хреста.

Цього року не було по богослуженні сокільських вправ, ні товариських забав, як минулими роками. Не маяв теж цього року з верхка хреста жовто-блакитний прапор, як це бувало минулими роками. Тому по святі громадяни стали розходитися в найбільшій поваз. до дому. Неодному насувалося питання: Чи і як проведемо свято Маркіяна на Білій Горі в черговому році? **О. Л.**

НОВИНКИ

9 СЕРПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 27. липня 1939.
Пантелеймона вмч.
Лат. Романа м.
Сонце: схід 4.04, захід 18.54.
Місяць: схід 23.34, захід 17.13.

Завтра: 10. серпня, Четвер.
Ст. ст. 28. липня 1939.
Прохора й ін. сп.
Лат. Лаврентія м.
Сонце: схід 4.06, захід 18.52.
Місяць: схід 0.00, захід 15.20.

—o—

— Лікар-дентист **Ірина Попович,** Бережани Ринок 19. виїхала на відпочинок і вертається дня 17-го серпня. 1514 1—2

— **Ще раз звертаємо увагу** наших Шан. Передплатників на те, щоб не висилали нам грошей на старе варшавське конто ПКО ч. 143.322. Наше **одиноке конто ПКО є у львівському відділі ч. 504.060.** Виключно на це конто просимо висилати передплату й інші належні нам гроші. Кожна вплата на старе конто ч. 143.322 у варшавському відділі ПКО потягає за собою зайві видатки, бо кошти переливу з цього конта на наше теперішне конто. Зазначуємо, що є ще й такі Шан. Передплатники, які не то, щоб помилково вживали наших старих складанок ПКО, що їх ми вже проголосили неактуальними, але на порожніх складанках дописують старе число конта 143.322. Отже просимо добре затямити: наше конто в ПКО є ч. 504.060 (Львів).

— **Емігранти „Червоної Калини".** Вістка про важкий стан „Червоної Калини" затривожила всіх її прихильників, зокрема колишніх учасників визвольних змагань. Дійшла ця вістка і до тих, що їм доля присудила жити на чужині, далеко від рідного краю. От саме від Головної Управи Товариства бувших українських вояків у Бельгії дістала „Червона Калина" таке письмо: „Бажаючи прийти з помічю „Червоній Калині" у важкій фінансовій скруті, Головна Управа нашого Товариства постановила вступити в члени „Червоної Калини" і підписати один пай. Будемо також заохочувати наші побратимські комбатантські організації, щоб вступали в члени „Червоної Калини", і рівночасно вести пропаганду між нашим членством для поширення книжок Видавництва. — Бажаємо Вам з цілого серця побороти внутрішні теперішні матеріяльні трудноші і дальше успішно працювати для публікування матеріялів з нашого недавнього минулого „За Головну Управу: Інж. Іван Цапко, голова, Микола Граб, секретар". Коли зважити, що заточенці чи емігранти живуть в далеко важчих умовинах, ніж ми тут у краю, а їхні організації вдержуються виключно членськими вкладками, то почин Товариства бувших українських вояків у Бельгії заслуговує на повне признання. Але разом з тим тим більше незрозуміле і невиправдане становище тих громадян та установ у краю, які вперто не хотять платити за одержані від „Червоної Калини" книжки. Чи таки дійсно вже ніщо не вплине на зміну їх наставлення?!

— **Кістяки вояків у Карпатах.** На границі косівського та надвірнянського повіту знайдено в лісі 6 людських кістяків, поросших мохом. При кістяках знайдено гудзики й кусні сукна, які вказують на те, що кістяки — це останки австрійських вояків, які полягли підчас світової війни в карпатських боях.

— **Бурі та громовиці в товмацькім і рогатинськім повіті.** Над рогатинським і товмацьким повітом перейшла буря зі зливою і громами. В Юнашкові пов. Рогатин грім ударив у будинки Марії Павлишин та спричинив пожежу. Також у Гринівцях пов. Товмач грім запалив підчас бурі будинки Варвари Василюк, які теж частинно згоріли.

— **Хто розносить прищицю?** Як нас повідомляють, у Білині самбірського повіту знайшли селяни в болоті шість лісових серен, що згинули наслідком прищиці. Цікаве, що в згаданому селі, як і в околичних селах, поширена була масово пошесть прищиці. Питання лише, чи ці серни заразилися прищицею вже на місці, чи може принесли звідкись цю „заразу і заразили нею околицю?

— **Смертельна масакра на площі Теодора у Львові.** В суботу вечором до харчівні Ф. Островського, яка міститься в будці при площі св. Теодора у Львові прийшло до кривавої авантури з невідомих ближче причин. Авантура закінчилася смертю одного з учасників. По год. 22. до харчівні прийшли два знайомі власника, відомі й нотовані на поліції: Володимир Висоцький і Герш Ляуер. По кільканацяти хвилинах свого побуту гості почали авантуру з власником, підчас якої Висоцький ударив Островського залізною палицею по голові та намагався пробити його ножем. Островський схопив у власній обороні великий кухонний ніж та вдарив ним напасника, завдавши йому при тім глибоку рану на плечах. Коли ж Ляуер звернувся в тому менті проти Островського, той зранив його ножем у бік. Кровава авантура зібрала коло будки багато знайомих Висоцького, тому теж Островський побоюючися за себе, втік на поліційний комісаріят. За той час поготівля забрало обох ранених, одначе Висоцький помер по дорозі від упливу крови. Ляуера відставили до шпиталю. Він подав був спершу фальшиве прізвище. Поліція веде слідство, щоб вияснити тло тієї кровавої авантури.

— **Львівська хроніка.** Петро Худій повідомив поліцію, що в одному з львівських кін украли йому портфель із 16 зол. — Вчора вечором поготівля привезло до шпиталю Романа Бурдигу з Галицьких Пасік, якого невідомий справник пробив двічі ножем. — Каритка поготівля, яка їхала вчора пополудні з хорим мала справді щастя, що автомобільна катастрофа, якої жертвою вона впала скінчилася без жертв. Вантажне авто, ведене шофером Станиславом Гельманом наїхало на каритку поготівля і пошкодило її частинно. Шофер поготівля та пацієнт вийшли зі зудару ціло. — В ночі зі суботи на неділю поліція перевела в середмісті й на терені X комісаріяту велику облаву. Підчас облави придержано 40 осіб, з яких дві відставлено до міського городського суду. 8 осіб придержала поліція за ріжні вчинки. Решту звільнено. — Підчас скоку із трамполіни на Залізній Воді 39-літній Ернест Кочі скочив так нещасливо, що розбив собі голову. Рятункове поготівля відставило його до шпиталю.

— **Грім ударив в колиску.** Підчас страшної бурі над польським побережжям над Балтиком грім ударив в дім і перелетів через колиску, в якій спала дитина. Грім ушкодив пляшку з молоком у колисці, одначе дитини не нарушив. Зате у Стшелькі грім ударив у дім у Бялка, перелетів під ліжком, в якому лежала від 20 літ хвора жінка, позривав усі образи зі стін та вбив сплячого під ліжком пса. Хворій жінці грім теж не зробив ніякої кривди.

— **Сензаційна крадіж в Добромилі.** Берлінський ювилір, жид Й. Б. родом з Добромиля, вивіз був у 1933 р. з Німеччини більшу суму грошей і біжутерію та переховав це в однім краківськім банку. У вересні мин. року жінка того ювилера, за намовою свого шурина різника М. Б. у Добромилі вийняла з банку ті гроші й дорогоцінности та замурувала їх в окремій скарбонці в хаті шурина, а сама з ключем від скарбонки виїхала до Берліна. Кілька місяців пізніше згаданого ювилера з жінкою виселили з Німеччини й вони вернулися до Добромиля. Коли одного дня втікачі відчинили свою скарбонку в мурі, ствердили там брак понад 9 тисяч зол. Залишилися там тільки англійські фунти та золоті доляри. Тому, що про скарб у мурі знав лиш брат ювилера, на нього впало підозріння. Одначе брат ніяк не хотів признатися до крадіжі та щойно по якімсь часі згодився віддати половину вкраденої суми. І брати були б може погодилися, коли б не вмішалася поліція, яка веде слідство.

— **Загадочне вбивство в Хирові.** В ночі з 3. на 4. ц. м. прийшов під хату українця мешканця Хирова, пов. Добромиль, Михайла Калужняка, якийсь тип і подавши себе за листаря домагався відчинити йому двері. Служниця відчинила двері і незнайомий увійшов до кухні. Коли тут заступила йому дорогу мати Калужняка, напасник відштовхнув її та пішов до другої кімнати, де саме спав Калужняк. Тут засвітивши електричну лямпку, напасник двічі стрілив до сплячого, вбиваючи його на місці. Після того вбивник утік.

— **Напад на крамницю кооперативи.** Перед кількома днями чотири узброєні напасники підійшли під крамницю кооперативи в Кулявій, громада Туринка пов. Жовква і стероризувавши нічних вартівників вломилися до крамниці, з якої винесли багато товарів неустійненої досі вартости. Під ослоною ночі злочинці втекли.

— **Язва пільних злодіїв.** В останніх часах трапляються часто в Рашівщині пільні крадежі. Злодії крадуть з поля цілі снопи збіжжя. Проворніші заїжджають на поле роверами, обертають ровели догори колесами, вкладають між колеса, що швидко обертаються снопи і таким чином зуміють іноді за цілу ніч вимолотити кількадесять снопів збіжжя. Зерно збирають у мішки та втікають. Селяни уставляють у полі нічні варти, але й це небагато помагає.

— **Кілько є часописів у Польщі.** Новий зшиток „Малого Рочніка Статистичного" за 1939 р. приносить цікаві дані про часописи, що виходять у Польщі. Останні обчислення обхоплюють 1937 р. У тому часі появлялося в Польщі 2692 часописи (в 1936 р. — 2583, в 1935 тільки 1855). У польській мові виходило 2255, українській — 125, жидівській та єврейській — 130, в білоруській — 8, російській — 9, німецькій — 105, в інших — 60. Найбільше появлялося загальноінформаційних часописів, літературних та мистецьких — 885, наукових — 440, господарських — 374, релігійних — 295, для молоді — 167, професійних — 162 і т. д. У той час було в цілій Польщі 184 щоденників, тижневників — 422. Найбільше часописів видає Варшава, бо аж 121, далі йдуть західні воєвідства — 609, південні — 503, центральні (без Варшави) — 296 та східні воєвідства — 163.

Що писало „Діло" 50 років тому.

9. серпня 1889 р.

РОСІЙСЬКІ ВПЛИВИ В БОСНІ ТА ГЕРЦЕГОВИНІ.

Як пильно австрійська влада слідить в Босні й Герцеговині за всякими проявами російського впливу у цих краях послужить факт, що там на кожному кроці пильнують російського консула Бегунова, а віденські підурядові газети подають вичерпні звідомлення про кожний його рух. Російський консул у Босні й Герцеговині, коли ще ті краї належали до Туреччини, мав великий вплив і значіння. Він вирішав спори між християнами і був протектором православної церкви. В Сараєві мав він в церкві перше місце коло престолу і його вважали по епископі найпершою особою. Час-до-часу він їздив по провінції, розпитував про все людей, студіював їх вдачу, брав їх в оборону проти турків і т. д. По прилученні цих країн до Австрії значіння консула підупало. Йому дали пізнати, що він вже не є першою особою в краю, а перше місце в церкві зарезервували для цісарського урядника. По краю позволяють йому щоправда їздити свобідно, зате сильно його пильнують.

ПЕРСЬКИЙ ШАХ У ГАЛИЧИНІ.

Здається, що перський шах буде переїздити через Краків і задержиться в Галичині підчас цісарських маневрів. Цю звістку потверджує ще й та, що полкові музики краківського гарнізону дістали приказ навчитися перського гимну і тепер учаться його всі військові музики.

— **Памятник окупації Карпатської України.** Як повідомляє мадярська телеграфічна агенція, в неділю 6. ц. м. відбулося недалеко Ужгороду, на недавнім карпато-українсько-мадярськім кордоні, відкриття мармурового памятника з нагоди окупації Карпатської України мадярською армією. На памятнику приміщено чорну таблицю з відомою кожному датою — 15. березня 1939 р. та відповідним написом в честь мадярських гонведів.

— **Брати Муді припинили свій лет.** Нагальна буря, яка перейшла вчора над стейтом Іліноїс, приневолила братів Муді причалити вчора в год. 4.26 над ранком. Не зважаючи на те, що оба брати причалили, приневолені атмосферичними умовинами, то всеж таки вони установили фантастичний рекорд — 343 год. і 46 хв. безупинного лету, що дає разом 14 днів, 7 годин і 46 хвилин. Летунам доставляли підчас лету смарів, палива та харчів. Вони вели оживлене листування з батьками і приятелями на землі.

— **Жахливий вибух гарматнього стрільна.** В Ольбрамкостелі в південній Моравії діти селяни на Шрамка, які бавилися в полі, знайшли гарматне стрільно, яким почали бавитися. Стрільно вибухло. Наслідки були жахливі. Два сини Шрамка згинули на місці. Батько зажко ранений. Важких ран зазнав теж третій син Шрамка та сусідка, яка саме тоді находилася у Шрамка.

— **Запір.** Вже старі мистці лікарського звання висловлювалися з признанням за приметі природної гірної води Франціщка Йосифа, яка заслуговує на довір як напій, що прочищує кишки.

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „БАЛКАНИ".

Американська фільма, якої сюжетом є початок останньої великої війни в дію у Швайцарії і в дорозі до Константинополя. Шеф тайної англійської роззідки в Льондоні присилає до Швайцарії старшину, як приватного подорожника, доручаючи йому місію відкрити небезпечного німецького шпигуна. Агент дістає єдину інформацію, що німецький шпигун знаходиться в готелі „Ексцельзіор" в одному з більших швайцарських міст. Там теж він має зустрітися з якимсь своїм співробітником, що дасть йому ближчі інформації. В готелі виявляється, що тим співробітником є молода жінка, яка має пашпорт з його прізвищем і мусить виступати разом із ним і мешкати як його жінка. Третім їх співробітником є якийсь китаєць чи японець, що виступає як мексиканець. Вони всі троє шукають слідів шпигуна, очевидячки не підозріваючи того, хто є ним справді. Вся інтрига тої шпигунської фільми мало вигадлива, занадто механічна, хоч є в ній кілька добрих сцен із відомою артисткою Магдаленою Карроль. Катастрофа поїзду помагає сценаристові покарати тільки тих, яких він сам хоче.

КІНО АМПІР: „БЕЗТАЛАННИК".

Наша мова не має слова на „пех", тимто і називаючи когось безталанником чи невдахою не передаємо того, що його переслідує лиха доля. Заголовок цієї французької фільми зовсім протилежний від її перекладного напису: її герой не „людина-талісман" чи точніше „щастеносець". Скромний готелевий прислужник дістає випадково щораз-то кращу посаду, сам не знаючи про те, що він приносить усім довкола щастя своїми найдурнішими зазвагами чи радами. Отой Фелікс Фріле (по нашому „Змерзлюх") — несмілявий, затурканий і наївний, куди не повернеться, зустрічає особисту невдачу, а всі довкола нього використовують його як „талісман". У головній ролі Люсієн Барру — знаменитий комік; поруч нього добрі артисти з симпатичною Мері Гльорі. Дуже дотепна комедія з веселими ситуаціями.

Повідомляю П. Т. Клієнтів, що я переніс свій

Склад Сукна під вул. Шпитальна ч. 1, фірмою **Лязар Райзер**

до льокалю при вул. **Легіонів 45.** (готель New-York, vis à vis Вел. Театру).

1476 2—6

Дописи.

РОГАТИН.

Реколекції. Від 25. до 29. 6. відбулися в Рогатині отцові реколекції для священників під проводом о. д-ра Скрутня Йосафата ЧСВВ. Учасників 30. Теми і підхід до них дуже оригінальні, так, що ввесь час слухали всі наук з великою увагою. Від 29. 6. до 2. 7. були такі самі реколекції і для інтелігентного жіноцтва, що гуртується в Марійській Дружині та поза нею. У цих реколекціях взяли участь 64 жінки з міста та з сіл.

Окружне Свято в 950-ліття хрещення України. Вибраний Комітет підготовив ще окружний ювілей у 950-ліття хрещення України, що його відсвятковано під гаслом: „Рогатинщина св. Володимирові". Ювілей святковано три дні: 29, 30 і 31 липня. Дні 29. і 31. липня призначено на урочистости в поодиноких парохіях. В цих днях дзвонили (вполудне), відправляли молебні св. Володимирові, виголошували спеціяльні проповіди, вкопували ювіл. дуби, посвячували ювіл. таблиці або хрести в церкві та сповідали своїх парохіян. Дня 30. липня (неділя) Рогатинщина святкувала вже спільно ювілей у Рогатині на церковному цвинтарі, що може помістити кільканадцять тисяч людей. На Службу Божу за містом над річкою старосгво не згодилось і відкликало теж свій дозвіл на прихід процесій з поодиноких парохій Рогатинщини (три дні перед святом). Духовної академії також не було, бо старосгво не дозволило її, кажучи, що станиславівське воєвідство заборонило такі академії в цілому воєвідстві. Отже святкування окружного ювілею мусіло обмежитись до часто церковного торжества. Але і величаве було це торжество! Процесії впровадили о. мітрата Базюка з парохіяльного дому в супроводі священників та асисти до церкви, а напис великими буквами на входовій брамі: „Рогатинщина св. Володимирові" пригадував усім ціль урочистости. Служба Божа розпочалася в год. 9.30 на високо вибудованому престолі в окруженні чотирьох священників, діяконів та асисти. З висоти престола виднів великий образ святих княгині Ольги і князя Володимира. Гарно співав рогатинський хор під проводом п. І. Шуплата. Двадцятьдвох священників продовжали сповідати і тут, так, що до спільного св. Причастія приступило багато сотк людей. Проповідав о. Блоєвський Михайло. По Службі Божій посвятив о. мітрат ювілейні свічечки з написом: Рогатинщина св. Володимирові 988—1938. Кожна родина набула таку свічечку, щоб залишити її своїм наслідникам як памятку до тисячлітнього такого ювілею. Відтак розпочалася друга частина торжества — поклін св. Володимирові. Склав його хор псальмом Бортнянського: „Господи силою Твоєю" та Лисенковим гімном Розпяття. Прочитав ще й о. мітрат Базюк, промовив коротко, але сила його слова була велика. Єдність і взаємна любов були темою цієї промови, як конечний плід цього ювілейного часу. По промові о. мітрата хорі заінтонували: „Слава во вишних Богу" (Велике славословіе) і вкінці тисячні маси разом з духовенством, упавши на коліна, заспівали цілим серцем молитву-благання: „Боже Великий, Єдиний..." І покотилось багато сліз по лицях розмоленого люду... Велике свято Рогатинщини скінчилося.

Сцени з побуту та життя Альбанії

за війни 1914 р.

знайдете в повісти

ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА

„У Т Е Ч А"

Дістанете у Видавництві „Діло", або у всіх книгарнях краю.

САМБІР.

Концерт української капелі бандуристів (Степана Срача) відбувся дня 30. липня ц. р. в Самбірі. У концерті взяв участь відомий з радія та грамофонових вружків бандурист Юрій Сінгалевич. У програмі виведено дуже вміло речитативні думи, як „Дума про Олексія Поповича" Гончаренка і „Дума про дівку-бранку". Крім цього виведено „Козацький марш", „Позитівську Божу Матір", танок „Катерина" „Смерть чумака", „Про Яструха", козачок і багато інших продукцій. Майже вся програма зложена була з творів нашої старовини. Виконавцями цього симпатичного концерту були Юрій Сінгалевич, Зенон Штокілко, Теодор Яцмець і Стефан Ганушевський. Варто, навязуючи до традиції піддержати цілкотні змагання молодих мистців бандури у творенні власної більшої і постійної капелі бандуристів, яка своїми виступами в краю причинилась би до поширення музичної культури. На жаль, громадянство Самбірщини не дуже численно прибуло — мала саля „Бесіди" була виповнена ледви до половини.

А. К.

Районова Молочарня в Бикові дістала м. м. від Р.С. У.К. почесну грамоту за добрий вислід праці. Грамоту вручив на святочному засіданні Надзірної Ради й Управи представник Маслосоюзу п. Андрій Качор.

ДОЛИНА.

Ювілейне окружне свято хрещення України. На закінчення ювілейного року відбулося в Долині в неділю 23. 7. ц. р. окружне ювілейне свято хрещення України. Службу Божу відправив о. радн. Гаврилюк з Мізуня в асисті 4 священників, проповідь виголосив о. Пиріг з Ілемя. По Службі Божій відбулося посвячення ювілейних прапорів св. Володимира і св. Ольги, водосвяття та посвячення і закопання ювілейного хреста. Цих посвячень довершив о. декан Василькевич з Княжолуки в асисті 8 священників. Співав хор „Дод. Богна" і грала орхестра місцевого „Сокола". Людей зібралося поверх 2000, зі Солуква і Турі Малої прийшли з процесією, багато приступило до св. Сповіди і св. Причастя. Свято закінчилося відспіванням пісні „Боже великий, єдиний" в супроводі орхестри. Безпосередньо по церковній частині свята мала відбутися в салі „Братської хати" академія при участи трьох хорів та орхестри. Одначе староство в Долині заборонило академію „ponieważ uroczystości te odbyły się już w r. 1938." Також воєвідство у Станиславові відмовило дозволу на академію (на особисту просьбу о. пароха Михайла Чорнеги, голови окружного ювілейного комітету), а на внесений рекурс відповіло письмом з 25. 7. 1939 Нр. P. P. 20/15/39 так: Rozpatrując wniesione odwołanie na podstawie art. 93. rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. III. 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. nr. 36, poz. 341) Urząd Wojewódzki nie uwzględnia go i utrzymuje w mocy zakaz Starostwa Powiatowego w Dolinie wobec uzasadnionych przypuszczeń, że impreza ta w projektowanej postaci będzie wykraczać poza ramy ściśle religijnej uroczystości, a jako taka po myśli art. 13. wymienionego rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27. X. 1933. r. i § 2. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28. XII. 1933 (Dz. U. R. P. nr. 103, poz. 801) zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu. Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. — Za Wojewodę: Mgr. I. Szymański, zast. naczelnika Wydziału.

—o—

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ. МАКАБІ (КРАКІВ) — СЛИ (ПЕРЕМИШЛЬ) 3:1 (1:1).

Сли, що відбув кілька тренінгових стріч на виїздах, стрінувся перед важким літовим сезоном з доброю дружиною краківської Окружної Ліги Макабі. Ця стріча закінчилася програною перемиської дружини, яка виступила до змагань із 3 запасними. Сли заграв назагал слабо і вдоволити могли в ньому тільки Буш в залозі, Неофіта на помочі й Турко в нападі. Сли здобув ворота в першій половині ої стрілу Бардина. Ворота для жидівської дружини здобув Вольфайлер п. Головна вина програної спадає на запасного вротаря Лещинського, який завинив двоє воріт.

Судіював проф. Розанець.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентам у Перемишлі, Станиславові, Коломиї, Стрию, Комарні й іншим повітовим осередкам: Чому мовчите? Невже у вас нічого цікавого?

Вп. Дописувачеві, Долина: Згаданого вілшеру, зібрани та опису свята, пересланих для нас до Дїлового Ювіл. Комітету у Львові, ми не дістали.

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Синотуська 2.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 8. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Середа 9. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Четвер 10. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Театр Різнородностей.

Неначинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:
8. 8. Цариця Грузії.
9. 8. Кирка з Львова.
10. 8. Шаріна.
11. 8. Прем'єра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирка з Львова.

З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАБОЛОТІВ:
8. 8. Дай серцю волю.
9. 8. Мати найлучча.
10. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

КАРЛІВ:
11. 8. Пісня Бескиду.
12. 8. За молдавський престіл.
13. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.

До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".
АМПІР: „Безталанний".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 завжає помочі", „Весела вівірка".
БАЛТИК: „Я вдова", „Лікар гарних жінок".
ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".
ГРАЖИНА: „Звахар", „Професор Вільчур".
ЕВРОПА: „Франція на сторожі".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Жовті тіні".
МАРУСЕНЬКА: „Я помилився", „Хмерна експедієнтка".
МЕТРО: „Битва на Бродвею", „Аларм на морі".
МУЗА: „Енді Гарді залюблений".
МІРАЖ: „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Балкани".
РАЙ: „Нинішні часи", „Дівчина шукає кохання".
РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (з Аннель Даріс).
РОКСІ: „6 діт кохання" і „Повір мені".
СВІТ: „Королівський свічник", „Небезпечна погоня".
СВЯТОВІД: „Бурлака знад Волги", „Молдавка".
СТИЛЕВЕ: „Материнство".
ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить кар'єру".
УТІХА: „Таємний противник" і ревія.
ХІМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Нарконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 8. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Оркестра мандолінїстів, 8.15 Гутірка зі самим собою. 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господар. вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молодю, 15.00 Слідами Собаки, пл., 15.15 Популярна музика у вик. смичк. ансамблю, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор. фортепіян на 4 руки, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Форт. твори, 17.30 Грає Я. Сігеті, пл., 17.45 Радіотехн. вістка, 18.00 Найстарші мельодії світа, вокальний ансамбль, Романовський Еда бас-баритон, інструменталісти, репетатори, 19.00 Для робітників, 19.30 Розр. концерт, орх., гітари, мурииські пісеньки, 20.05 Звук. репортаж, 20.25 Для села: Як брати коноплі, 20.35 Львівські спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., 22.15 Польща супроти двох фронтів, 22.30 Форт. рецталь естонської піяністки Валент. Ріівес, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 9. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Гірський живець Рабка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, 13.10 Популярна музика з пл., 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт" муз. авд. для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 16.550 Вечір на ставах і озерах, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гайдн: Симфонія ч. 6 а-дур, пл., 17.35 Популярна музика з пл., 17.50 Господиня у місті: Кавярня, 18.00 Вок. дуети, 18.20 Відгомони сили та слави, 18.30 Славні симфонії з пл., 19.00 Підслухане, Бесіда Сирена, 19.30 Розр. концерт. орх., сама, гітари, 20.05 Звук. репортаж із маршу шляхом кадрівки, 20.25 Для села: Боротьба із полевим шкідництвом, 20.35 Львівські спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Справа соціальної театру, 22.00 Розр. музика з пл., 22.25 Воєнний гумор, авд. Генр. Збіжховського, 22.55 Телеф. репортаж із маршу кадрівки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 10. серпня 1939.

6.35 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.35 Концерт сальон. орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, коло год. 12.15 Полудн. газетка, 13.00 Розр. муз. з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 „Ніль" авд. для молоді, 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співа. рецталь Ст. Вітєка, 16.45 Репортаж із промисл. і техн. музею, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Японська музика, сопран, форт., 17.45 Як поводитися із трупами звірят, 18.00 Клярнетові твори, 18.20 Органова музика, 18.50 Відгомони сили та слави, 19.00 Великі морські мандрівки: Правдива історія Лукіяна із Самосати. 19.20 Театральний огляд, 19.30 Рімський Корсаков: Шехерезада, пл., 20.05 Репортаж із маршу шляхом кадрівки, 20.25 Для села: „Щонебудь станеться" новеля Ст. Жеромського, 20.35 Львівські спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Твори на вістя д'аморе, 21.15 Театр Уяви: „Культовий чорт" Ле Сажа, 22.00 „Паяци" оп. Леонкавалл з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 8. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 18.20 Орх., 19.00 Оперетова музика, 20.15 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05 Цик. музика, 20.30 Спів, 21.10 Форт. дует, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.55 Спів, 17.30 Орх., 20.30 Сальон. орх., 22.00 Цик. орх., ВІДЕНЬ 19.05 Солісти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Хор дітей, 18.30 Форт. твори Шумана, 19.15 Муз. вечірка, 20.15 Давня музика, 22.20 Регер: Соната оп. 49 ч. 1 на кларнет і форт. КЕНІГСБЕРГ 20.35 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Манон Леско" оп. Пуччіні, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісні, 18.30 Форт., 19.00 Орх. РАДІО РОМАНІЯ 19.15 Пісеньки, 19.35 Альтівіо. 21.15 Танк. музика, РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярна музика, 20.30 Рос. пісеньки, 21.25 21.40 Легка і танк. музика.

Середа, 9. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 17.30 Пісні, 17.45 Скандинавська форт. музика, 18.00 Розр. концерт, 21.00 Розр. авд., БІЛГОРОД 18.20 Піосеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 „Вертер" оп. Масенета, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Сальон. орх., 18.50 Спів, 19.25 Цик. орх., 21.40 22.40 Комунікати, ВІДЕНЬ 17.10 Балет. музика, 22.50 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 16.00 19.15 Домашня і весела музика, 18.30 Камер. концерт, 20.15 Військ. орх., 22.20 Два форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Дон Джованні" оп. Моцарта, ЛЯГТІ 18.25 Пісні, 21.10 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 Орх., ПРАГА 18.30 Сальон. орх., 19.20 Танк. музика, 21.35 Камер. концерт тріо, РЕЙН 20.30 „Монсіє Бокер" оп. Месаже-ра, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Кабарет, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія, рапсодія, 22.10 Камер. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.30 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, 22.00 22.30 Музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Травіята" оп. Верді.

Четвер, 10. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Румунські хоральні пісні й танки, 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.10 Популярні мельодії, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Нар. пісеньки у супр. цит. орх., 22.00 Пісні в супр. органа, ВІДЕНЬ 15.30 Цик. мельодії, 18.10 Хоральна музика, 19.00 Нар. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 20.55 „Пелеї і Мелісанда" оп. Дебісі, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 14.00 Музика, 18.15 Пісні, 18.45 Травтоніюм, 19.15 Солісти, 20.15 в нім. і італ. опер, 21.15 Бетовен, Глюк, Моцарт, 22.20 Дворжак: Тріо на двох скрипок, альтівіу, ДРОЙТВІЧ 18.30 Давня музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 Танк. музика з Америки, ПОСТ ПАРІЗІЯН 22.30 „Дяточі сценки" Шумана, РАДІО ПАРІ 20.30 „Продана наречена" оп. Сметани, транс. з Відні, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Форт., 21.00 „Загублений дзвін" оп. Респіґія, РИГА 18.20 Пісні, СОФІЯ 18.15 Популярний концерт. 19.15 Симф. концерт (Шуберт, Чайковський, Мусоргський), 21.00, 21.25, 21.40 Легка й танк. музика.

Радіокутик.

ЗІЗД ТРАНСМІСІЙНИХ ВОЗІВ.

Шанхайське радіо організує нову, ніколи та ніде ще не практиковану імпрезу, а саме: зізд радіових трансмісійних возів. Одного дня, в одній порі, вилізуть вони з Баллдо, Берна, Женеви, Льозанни, Люґана та Цюріху до спільної мети. У подорожі справоздавці награнатимуть репортажі, з яких згодом зробить радіовий монтож та подадуть для радіослухачів у спеціяльній авдиції.

РАДІО РЯТУЄ ЖИТТЯ.

На італійському кораблі, непадійно захворів другий старшина, діставши тяжку горячку. На кораблі не було лікаря, одначе вдалося навязати радіовий контакт з лікарем іншого пароплава, який по встановленні діягнози приписав відповідне лікування, завдяки чому по чотирьох днях недуга хворий видужав.

МІЖНАРОДНІЙ ЗІЗД КОРОТКОХВИЛЬНИКІВ.

На острові Борнгольм, відбувся 7-ий міжнародний зіязд аматорів-короткохвильників, зорганізований організацією данських аматорів короткохвильників ЕДР. У літньому таборі, крим 70-ти данців, було 12 німців, 7 шведів, 4 англійців та 2 голяндців. Всі мешкали у шатрах. Данська пошта дала аматорам короткохвильникам до вжитку одну станцію, яка працювала мойже безупинно день і ніч.

РАДІО ВЧИТЬ ПУНКТУАЛЬНОСТИ.

Американські психольоги вважають, що радіо, у значній мірі, причиняється до вироблювання у людих точности. Точність у передачі програм та постійна передача точного часу, безсумнівно мусять впливати на радіослухачів.

Біржа

Львів, 8. серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельги бельг. 90·31—90·72, Доляри америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. гол. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри-іт. 17·90—18·10, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 104·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Лільпон 80·00—79·00, Модженів 17·50—17·75, Остроленць 79·75—79·75, Старахович 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50 Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74·00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65·62 5 валізинча 61·00—59·00, 4 прем. дол. 1937 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 8. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає звичай	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

Оповістки.

Шановн. Земляків, які знають щось-будь про долю Миколи Литвинцевого, що жив на Закарпатті в селі Вижніх Реметах біля Берегова, прошу подати докладно вістку на адресу: Львів, вул. Шевченківських 3, І. п. Гал. Журба; або Ред. „Діла" для Г. Ж. 1515 1-2

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані кущелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 6-10

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умеблювана до винайму. Байки 26/12. 1503 3-3

СОНЯЧНІ трикімнатні мешкання, комфорт, околиця вул. Потоцького заряз до винайму. Зголошення: „Сільський Господар", Руська 20, тел. 230-53. 1499 3-3

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1252 26-4

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміною адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 8—10

ЛЕДІВНІ — посезонова виброджа 19% спусту, Рентшнер, Легіонів 37, 1506 2-10

ПОВІДОМЛЯЄМО П.Т. Громадянство, що ми відкрили крамницю з фарбами, господарськими артикулами, косметикою та хемікаліями при вул. Товянського 42 (давніше вул. Городецька) ріг Корнеля Яворни, тел. 246-34. Б-ти Жирак. 1491 1—2

УЧИТЕЛЯ (ку) української мови шукаю. Оферти до Адм. „Діла" під „2 рази тижнево". 1513 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталя Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Блощиці. каралюхи

та інші гадапаси **нищить безслідно** разом із зародками новочасними електричними апаратами і газами „B. F.", не ушкоджуючи жадних предметів. Однорічна гарантія.

„НЕВЕГО"

Львів, Падеревського 9. Тел. 236-51.

3— 8134?

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

3128 13—15

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Czwartek, 10. sierpnia 1939. N. 180.
Четвер, 10. серпня 1939. Ч. 180.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Партійне суперництво та авторитетний провід
(Передова стаття)

Наша платформа в серпні 1914

Злобний пашквіль

Із франко-українських взаємин

Припинені, реактивовані та розвязані філії і читальні „Просвіти“

Правдиве обличча Мадярщини

Ґданська криза 2. вересня?

„Золото Чемберлена“ та німецько-польська проблема
(Кореспонденція з Парижа)

Словаччина загрожена

Фінляндія зареагує

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Nr. 180 (15.259).
Ч. 180 (15.259).

Lwów, czwartek 10. sierpnia 1939.
Львів, четвер 10. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 300.000
„ Банку Чеського Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 30 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Італійськи маневри занепокоїли цивільне населення?

ПОЛЄМІКА МІЖ ФРАНЦУЗЬКОЮ ТА ІТАЛІЙСЬКОЮ ПРЕСОЮ.

Італійське радіо повідомляє: що французька преса твердить, буцімто недавні італійські маневри, дарма, що виявили високий рівень італійської армії, занепокоїли цивільне населення, з огляду на їхнє стратегічне заложення: оборони проти західнього ворога на лінії ріки По. Значить — коментують це цивілі — італійське командування допускає можливість, що французька армія пробється аж на льомбардську низину.

Полемізуючи з тими голосами преси, „Джіорнале д' Італія" підкреслює, що Італія живе спокійно і творчо працює, коли навпаки Франція постійно занепокоєна, приготована на внутрішні потрясення та втрати на випадок війни.

Совітська делеґація на військові переговори

З АНГЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

МОСКВА, ПАТ. Рада нар. комісарів СССР заіменувала військову делеґацію на переговори з британською та французькою місією.

Головою делеґації є марш. Ворошилов, крім того до неї належить шеф ген. штабу Шапошніков, комісар військової маринарки Кузнецов, командант летунства Лектьонов та заступник шефа ген. штабу Смородінов.

СТРЕНГ В АНГЛІЇ.

Французьке радіо подає, що британський представник на переговори зі СССР Стренг причалив у вівторок на летунському майдані у Кройдоні. В середу відбуде він розмову з мін. Галіфаксом. Його поворот не має значіння для ходу московських переговорів.

Словацька держава загрожена

СТВЕРДЖУЄ СЛОВАЦЬКИЙ ОФІЦІОЗ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. „Словак" помістив статтю відомого публіциста Павла Чорногорського, який стверджує, що **теперішне положення словацької держави дуже поважне, тому цілий нарід мусить бути готов до оборони батьківщини.**

Ніхто не сміє робити собі ілюзій, що Словаччині нічого не загрожує. Щоби створити незалежну Словаччину, не треба було великого політичного розуму, але дуже важко утримати державу при житті. Бачимо це на прикладі Чехословаччини.

СЛОВАЦЬКИЙ УРЯД БЕЗПЕКИ ПРИПИНИВ РУХ НА ШЛЯХУ КОЛО ПОЛЬСЬКОГО КОРДОНУ.

ПРАГА, ПАТ. У „Сльовяку" появився розпорядок уряду безпеки зі Жиліни, що замикає дороговий рух на відтинку яблонківського гостинця між Чадцею та Жиліною.

Німці з південного Тиролю приймають нім. громадянство.

ПОСТАНОВИ НОВОГО ЗАКОНУ.

РИМ, ПАТ. У висліді рамової розмови між Німеччиною та Італією опрацьовано законопроєкт про те, що тирольські німці тратитимуть італійське громадянство та діставатимуть німецьке, ще заки перенесуться до Німеччини. Ще перед виїздом мусять вони предложити до префектури посвідку, що дістали німецьке громадянство — тоді втратять італійське; це торкається також дітей тирольців, що змінюють громадянство.

Особи, що таким способом зречуться італійського громадянства, будуть вільні від військової служби та інших подібних обовязків супроти італійської держави.

Британські зброєння обтяжують єгипетський буджет.

НАГАС ПАША КРИТИКУЄ УРЯД.

Як подає німецьке радіо, єгипетська преса виступає проти видатків, які обтяжують єгипетський скарб у звязку з британськими зброєннями. Нагас Паша гостро критикує Англію, яка скриваючись за теперішній „продажний" уряд, веде в Єгипті „політику насилля".

Боротьба в етері.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЕНЕРГІЙНО ПОБОРЮЮТЬ ІТАЛІЙСЬКО - НІМЕЦЬКУ РАДІЄВУ ПРОПАҐАНДУ.

Французьке радіо приносить за щоденником „Парі Суар" вістку, що в Злучених Державах будують незвичайно сильну короткохвилеву радіовисильню, якої завданням буде: протидіяти італійській та німецькій радієвій пропаґанді. Вона надаватиме вказівки у португальській та еспанській мові.

Пасажирська летунська комунікація в Англії обмежена.

ЛЕТУНСЬКИЙ ПЕРСОНАЛ ЧАСТИННО ЗМОБІЛІЗОВАНИЙ ДО ВІЙСЬКОВОГО ЛЕТУНСТВА.

ЛЬОНДОН. Дирекція британського летунського товариства „Британські Летунські Лінії" повідомила комунікатом, що з найближчому часі мусітиме поважно обмежити пасажирську комунікацію.

Причини того обмеження є дві. З одного боку летунські фабрики працюють повною парою для військових цілей, тому не можуть виконувати замовлень цивільного летунства, з другого боку пасажирським лініям важко доповнювати персонал, бо летуни масово вступають до військової служби.

Гостра протипольська кампанія німецької преси.

ЯКА ЇЇ МЕТА?

БЕРЛІН, ПАТ. Тутешні дипльоматичні кола не заскочила нагла загострена протипольська кампанія німецької преси; її сподівалися здавна. Закордонні кола добачують у ній тактичний маневр з метою затерти враження, що ситуація відпружена з хвилиною, як сенат Ґданська приняв польські домагання. Рівночасно йде про те, щоб змобілізувати німецьку публичну опінію, зясовуючи їй небезпеку від Польщі. Треба припускати, що та кампанія, яка почалась у неділю, скріпиться у найближчих днях; як претекст до неї служитимуть найдрібніші вислови чи статті польської преси. Характеристичне, що та кампанія зосереджується на Ґданську і взагалі на Польщі. Йде про те, щоб представити вільне місто як одиноку точку, що загрожує мирові. Часто повторюється аргумент — без сумніву інспірований — що Польща є агресором і загрожує мирові.

НІМЕЦЬКА АРМІЯ ПЕРЕБРАЛА ВІЙСЬКОВУ ПІДГОТОВУ МОЛОДІ.

БЕРЛІН, ПАТ. На основі постанови з 8. цм. військовий вишкіл молоді, який до тепер самостійно вела „Гітлєрюґенд", переходить під управу армії.

Фінляндія зумілаб зареаґувати.

ЗАЯВА ФІНЛЯНДСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Німецьке радіо повідомляє: Фінляндський міністр закордонних справ Еркко дав представникові одного англійського щоденника інтервю, в якому заявив, що коли би московські переговори довели до пакту, який торкався би Фінляндії без порозуміння з нею, фінляндський уряд вмів би зареаґувати на нього.

Фіни розчаровані Англією за її становище до невтральности Фінляндії у звязку з московськими переговорами. З Німеччиною не має Фінляндія ніяких спірних справ.

Ревізія у віденському відділі Аваса.

ПРАГА, ПАТ. В ночі з пятниці на суботу політична поліція заарештувала празького кореспондента Асава, Корбе.

В суботу двох членів політичної поліції перевело ревізію у віденській редакції Аваса, **не подаючи причин.**

Партійне суперництво
та авторитетний провід.

Львів, 8. серпня 1939.

Ми всі розуміємо, що у важних і навіть менше важних для народу часах є непотрібні, недоцільні і тому шкідливі всякі партійні тризні та беззмістові суперництва, бо вони одних громадян відтягають від насушної праці, а інших знеохочують та поширюють серед них зневіру. Кажу про **беззмістове** партійне суперництво, бо доцільна, шляхотна та розумна партійна ривалізація навіть дуже потрібна: **вона** витворює в широких колах громадянства зацікавлення до позитивної праці та до змагань на всіх ділянках життя, у всіх напрямах розвитку суспільности.

Та в сучасну хвилину можна не без причини і не без слушности поставити прикладне питання: Чи існує в нас доцільне партійне суперництво, чи такого суперництва нема, і чи в сучасних обставинах не було б йому треба для зрушення чи відновлення зорганізованого громадянського життя.

Може стрінуся з закидами партійної ворожнечі, коли скажу, що в останніх часах не добачую організаційного руху на тлі партійного суперництва серед нашого громадянства, а навпаки — бачу **занедбання звязків партійних організацій** зі своїми долями, так, що загал українського громадянства не тільки на північних землях, але навіть у Галичині полишений здебільша сам собі. У наших масах витворюються ріжні настрої і якісь дивні надії, які в сумі зовсім не є добрим підложжам для політики, особливо такої, що мала б іти проти загальних настроїв і надій. Та саме тому треба незвичайної політичної активности, щоб ці чуттєві, емоціональні порухи не запанували над політикою, або не зробили її просто неможливою на випадок, коли б вона мусіла бути непопулярна.

Цей стан не означає, що загал нашого громадянства відвертається від політики, або може сходить на політичні манівці. Коли на низах можна було почути: „Ми самі знаємо, що маємо робити", то це лише доказ на те, що чимраз більше рвуться партійно-політичні звязки, що низи йдуть за своїми настроями.

Не без рації сказано було в „Ділі", що в такому організаційному стані, як тепер, „агенти чужих сил готові пхнути наш нарід до політики катастроф, що може принести нам незбагненні національні втрати." В такому важкому і важному моменті, в якому вирішуються великі справи міжнародньої політики, годі полишити народні маси без організації, поради та допомоги також у політичних справах, бо застій у тій ділянці може довести нашу націю до вельми тяжких наслідків, яких відтак ніхто і нічим не направить. Це не легкий, але почесний обовязок наших легальних партійних центрів!

З початком цього року піднялась була у нас думка про політичний **контакт між українськими партіями** для узгіднення провідних думок нашої внутрішньої політики і зроблено навіть перші кроки для міжпартійного порозуміння. Але потім, замість поширювати контактування між партійними проводами, зачалася благодать відпочинку партійних організацій. Тепер усяка політична робота завершується газетними статтями з комбінаціями найновіших подій міжнародньої політики „окружування" на всі боки, а нашу внутрішню конструктивну роботу лишаємо облогом, серед хаосу, без підготови нашого становища супроти грядучих подій...

Не добре воно допускатися таких занедбань. Зокрема це перший обовязок партійно-політичних організаторів чуйно стежити за думками власного громадянства, щоб відтак не було за пізно кермувати тими думками.

Хай тепер регулятором політичних подій і міжпартійних спорів буде **безнастанний контакт партійних організацій з народом** і нехай гуміна думок у міжпартійних взаєминах утворить авторитетний політичний провід, що **має** вивести нашу націю у краще майбутнє.

Нам не пора вичікувати та сподіватися, треба необхідно діяти здоровими засобами та вірити!

Д-р Кость Левицький.

17—30 208
МЕБЛІ ідальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.

„Золото Чемберлена" і німецько-польська проблема.

(Від нашого кореспондента)

Париж, 4. серпня 1939 р.

Андре Моруа у своїй „Історії Англії" подає цікаві дані про грошеві допомоги Англії з часів французької революції і Наполеона для европейських союзних їй держав у боротьбі з Францією. Бонапарт говорив з погордою про „золото Піта", що працювало проти нього по ріжних европейських столицях.

Англія мала тоді 10 міліонів мешканців, Франція 27 міліонів. Бідніша щодо населення, Англія потребувала в далеко більшій мірі моряків, ніж вояків. Зовсім природно, що для континентальної війни вона мусіла собі знайти вояків-наємників. Вона помагала союзним державам датками та позичками, що поправді було одне й те саме, бо тих позичок ніяка держава, по погромі Наполеона, їй не звернула. Субсидії Піта Европі осягли між 1792-им і 1805-им роком суму 10 міліонів фунтів штерлінгів. Піт підвищував щораз податки, а державний довг збільшувався безупину, приготовлюючи Франції — Ватерльо.

Скільки анальогій знаходимо сьогодні: німецька преса обурюється та висловлюється з погордою про англійське золото, як колись французька преса доби Наполеона! Спис держав, що дістають англійські кредити щораз видовжується. Експортовий англійський гарантований кредит чужинецьким державам дозволений до суми 60 міліонів фунтів штерлінгів; з того 35 міліонів фунтів штерлінгів розділили ось так: Польща 8.163.000; Туреччина 10 міліонів; Румунія 5 міліонів і 500 тисяч; Греція 2 міліони; Нова Зеляндія 9 міліонів; крім цього Китай дістав 10 міліонів.

„Золото Чемберлена" заступило „золото Піта".

* * *

Німецько-польська проблема стоїть в осередку уваги англійської та французької прилюдної опінії. Ах! — кажуть французи, якби поляки були нас слухали і боронили інтеґральности Чехословаччини в її первісній версайській формі, зовсім інакше виглядали б нині польсько-німецькі взаємини! Наші руки супроти Чехословаччини були звязані, а наша поміч для чехів була без практичного значіння, бо союзна нам Вашава йшла тоді проти Праги.

Визначний французький публіцист Люсієн Роміє („Фігаро", 3. ц. м.) думає, що крик довкола Ґданська не є суттєвою небезпекою, що є далеко більша. Наведемо його текст: „Всі дивляться на Ґданськ, тимчасом збройний конфлікт за Ґданськ поширився зараз на всі німецько-польські кордони від Прусії до Закарпаття. Отже не можна зосереджувати нашої уваги виключно на Ґданськ. Треба дивитися з військового погляду на цілий велитенський німецько-польський кордон. Те саме і щодо дипльоматичного натиску. Штаб Гітлера не робить собі найменшої ілюзії щодо того, що можна здеморалізувати Польщу менш-більш явною висилкою зброї та людей до Ґданська. Навпаки — штаб Гітлера може припускати, що йому вдасться схвилювати Польщу, даючи їй пізнати, що вона окружена масою війська від Балтійського Моря до Закарпаття. Такий рахунок удався Німеччині два рази супроти Чехословаччини. Конструкція загрози, що виглядає, на перший погляд, без змоги їй протиставитись та без виходу.

„Дивлячись на карту (крім СССР) є вихід для Польщі, по боці Румунії. З тої сторони на півдні матиме Польща злуку з Туреччиною та зі західніми великодержавами. Румунсько-мадярський інцидент над Тисою вказує, що ця сполука загрожена від Мадярщини, що погодилася бути платформою Німеччини в її акції ізолювати Польщу та унерухомити Румунію. Італійці та болгари діятимуть в той час на південному відтинку. Ґданськ маніфестує. Будапешт має в себе всі тайни".

Великі маневри турецької армії, англо-французька місія в СССР, мають протидіяти тим можливим задумам. Генеральні штаби по обох боках покищо „білого фронту" обчислюють ввесь ризик до найменших подробиць.

Ю. С.

Ґданської кризи сподіються 2. вересня.

ЛЬОНДОН, 8. 8. „Дейлі Телеграф" пише на підставі інформацій із Берліна, що напруження у ґданській справі зростає. **Мін. Рібентроп, який перервав свою відпустку, перебуває вже від кількох днів у Берліні та імовірно не вернеться вже на відпустку. Також короткий побут Гітлера в Берліні вяжуть із справою Ґданська. У звязку з напруженою ситуацією між Римом та Берліном можна запримітити безупинний звязок. Нема дня, щоб італійський амбасадор у Берліні не відвідав бюр при Вільгельмштрассе, де він відбував конференції, щоб узгіднити становище Італії на випадок акції у Ґданську. Крім того відбуваються між Римом і Берліном постійні телефонічні розмови.**

В берлінських політичних колах панує думка, що польсько-німецьке напруження осягне свій вершок з початком нірнберського конгресу, який починається 2. вересня ц. р.

СЕРПНЕВА КРІЗА МОЖЕ ВИБУХНУТИ У ТРЬОХ ТОЧКАХ.

ЛЬОНДОН, 8. 8. Дипльоматичний кореспондент „Сандей Експрес" пише, що англійські політичні кола дістали інформації про те, що німці хочуть викликати кризу в половині серпня. Той плян є фрагментом „війни нервів", яка саме тривае.

Згаданий часопис підкреслює, що уряди Великої Британії та інших держав на те приготовані. Осередок кризи — пише **„Сандей Експрес" — може находитися у Ґданську, в Мадярщині або в Румунії, або теж у всіх тих трьох точках одночасно.**

ПОЛЬЩА ВІДПОВІСТЬ МАНЕВРАМИ НА МАНЕВРИ.

ЛЬОНДОН, 7. 8. „Дейлі Експрес" твердить на підставі вісток із Варшави, що **відповіддю Польщі на німецькі маневри біля польсько-німецького кордону будуть маневри польської армії над німецьким кордоном.**

У ҐДАНСЬКУ ВИКРИЛИ ЗМОВУ?

ЛЬОНДОН, 8. 8. Ґданський кореспондент „Таймса" пише, що гавляйтер Ферстер хоче знову виїхати до Берхтесґаден (інші джерела подають, що він уже виїхав) на конференцію з Гітлером. Які будуть чергові ходи у ґданській справі, кореспондент „Таймса" не подає. Імовірно Ферстер подасть теж Гітлерові звідомлення про те, що у Ґданську викрили змову. У звязку з тією змовою, кількість арештованих сильно переступає урядові дані про 20 осіб.

ВАРШАВА, 8. 8. Гавляйтер Ферстер у товаристві редактора Жарського виїхав учора своїм літаком до Берхтесґаден, щоб там нарадитися з Гітлером. Ферстер і Жарський дістануть імовірно інструкції у справі чергової політики у Ґданську.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА РАДИТЬ ПОЛЬЩІ КОМПРОМІС.

РИМ, 8. 8. У звязку з вістками преси західних держав про нове напруження у Ґданську, італійська преса „радить Польщі правильно оцінювати ситуацію та позбутися чужого натиску, щоб відповідним компромісом поладнати спірні питання з Німеччиною та скинути зі себе відповідальність за майбутню світову пожежу, що її без сумніву викликала б англійсько-французька інтервенція.

АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ У ҐДАНСЬКУ.

Деяке схвилювання викликали у Ґданську вістки, які появилися в західно-европейській пресі про можливість виїзду до Ґданська англійсько-французької військової місії, яка на місці провірила б причину та дійсний стан мілітаризації Вільного Міста. Таку місію фірмувала б буцімто Ліга Націй. Кружляють теж у Ґданську поголоски, що туди має прибути ескадра англійських кораблів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

З польської преси.

Правдиве обличчя сучасної Мадярщини.

Коли читати промови і заяви мадярських міністрів або їхніх експонентів на Закарпатській Україні, промови, повні бундючних фраз, задирхуватости, самопевности, оптимізму та гордости, то непоінформованому може здаватися, що сучасна Мадярщина мусить бути суспільно і економічно здоровою, політично міцною та державно зразково упорядкованою потугою Середущої Европи та чого доброго кандидатом на европейську великодержаву. Як у дійсности, без блахману виглядає держава корони св. Степана в 1939 році. про те довідуємося дещо з будапештенського допису варшавського щоденника **„АБЦ"** з 8. 8.,-де м. і. таке читаємо:

„Нинішня Мадярщина — це вже не та Мадярщина зперед року. Настав у ній виразний перелім, зміна настроїв та гасел. Нагально уступає перед революційною хвилею поступу давня заснічена, сном чесного рентієра у вилярах токаю і сонної циганської музики сповита ц. к. Мадярщина.

Бо в житті сучасної Мадярщини назрівають проблеми, яких не розвязати вичікуванням і щодо яких треба спромогтись на радикальні звсоби і насильну розвязку.

Перше — **це жидівська справа.** Жиди становлять 5 відсотків населення Мадярщини. В містах цей відсоток сягає 20—50 всього населення. Суспільна структура жидів у Мадярщині зовсім інша, ніж польських жидів. У Мадярщині нема жидівського ґетта, нема жидівського нуждарства. Там жиди без решти проникли в інтелігентську верству, у промисл, торговлю, вільні професії, у велику земельну власність. Вони є найбагатшою верствою населення. В адвокатурі їх 40 відсотків, у медицині 50. В торговлі промислі, банковости не знайдеш арійців. Самі жидн. Будучи вчора останній день у Будапешті — пише кореспондент „АБЦ" — я хотів купити кілька дрібниць перед виїздом, але в арійській крамниці. Тільки з трудом я знайшов християнську крамничку, але всі товари в ній були жидівського виробу. — Що я пораджу на це — жалівся власник крамниці, коли фабрики виключно в жидівських руках?

Не інакше в рільництві. Сотні фільварків мають своїми власниками жидівські родини. Мадярщина відома з того, що має кількасот шляхотських родин мойсеєвого віроісповідання.

Урядові протижидівські реформи помагають стільки, що вмерлому кадило. Жиди — це найвеселіший та найбільше гулящий елемент на Мадярщині. Ось гляньте — казав до кореспондента „АБЦ" його співрозмовець мадяр: У кавярнях, у ресторанах, в елеґантних магазинах, в автах — скрізь жиди. Але є тут теж мадяри. О, там наприклад, один замітає вулицю. О, тут другий тягне візок. А оцей, що витягає зі сміття недокурки — це расовий мадяр. Ось маєте нашу жидівську проблему.

Рільництво в руках групи аристократів та богатих жидів — в їхніх руках скупчена половина земельної власности у Мадярщині. **Наприклад Естергази має 200.000 моргів грунту. Серед селян нечуваний голод землі. Нужда жахлива!** А правда. Мадярський уряд переводить рільну реформу, та якось дуже пиняво. Ну, бо і хтож буде сам бити себе по кишені? Ситий не розуміє голодного.

Мілітаризм — це третя проблема. Нарід вояків — це ідеал мадярських націоналістів.

Всі заторкнені справи мадярський уряд має ніби-то на увазі, але крім військових реформ їх переводять так поволі і незугарно, що загально викликують недовіря до уряду. Це і основа, на якій росте в силу радикально-національна опозиція, так звана опозиція Народнього Фронту, що зиркає до німецького націонал-соціялізму. Демократична і соціялістична опозиція після сумних досвідів Белі Куна втратила між мадярами зовсім ґрунт під ногами, а зріст радикалізму мас пересуває осередок ваготіння політичної будови народу щораз більше направо".

На ґрунті міркувань оцієї кореспонденції польського публіциста легко буде зрозуміти кожному українському читачеві причини, що спонукали були жидів Карпатської України масою і без застережень зайнятися за Мадярщиною у хвилині, коли під зовнішнім натиском розпадалася державна будівля Чехословаччини. І таксамо зрозумілий факт, що гр. Естергази, власник 200.000 моргів земельного майна, не тільки з національних, але також з соціяльних інтересів кидав цілий свій авторитет на терези подій, щоб попасти знову до держави, де його соціяльні інтереси були б найпевніше забезпечені. Цією державою могла бути не карпато-українська держава бідного селянства, тільки мадярська „королівська держава" безмежних латифундій.

Наша платформа в серпні 1914 р.

Сараєвська трагедія австроугорського наслідника простола архикн. Франца-Фердинанда з 28. червня 1914 р. не викликала безпосереднього відруху у рішальних австро-угорських чинників супроти свого малого південного сербського сусіда. Довгих три тижні велися дипльоматичні пересправи між Віднем і Білгородом, здебільша закулісового характеру. Дещо доходило і до публичного відома і тоді преса мала нагоду давати цьому від себе ширші коментарі. Найчастіше зводилися вони до того, що не предбачувано вибуху війни, бо заходять можливости її оминути і мирним шляхом поладнати конфлікт.

Остаточно мирні дипльоматичні заходи не довели до нічого, бо — як описав виказалося, віденська двірська камариля всіми засобами перла до війни, сподіючися з неї користей для себе. Австро-Угорщина поставила Сербії 23. липня 1914 р. ультимат, якого повне виконання рівнялося б перечеркненю сербської суверенности. Та всеж Сербія заявила готовість виконати усі важніші вимоги ультиматума, що обняті у сербській відповіді з 25. липня 1914 р. на австро-угорський ультимат з 23. липня 1914 р. Але у Відні була зла воля і австро-угорський міністр закордонних справ гр. Берхтольд не тільки використав і намовив старенького цісаря Франца Йосифа до виповіди війни Сербії 28. липня 1914. р., що й проголошено окремим цісарським маніфестом „До моїх народів!" з тої самої дати. Розказано там історію австро-угорсько-сербських взаємин аж до останніх подій у тенденційному насвітленні. Цісар каже, що розважив і провірив усе і що вповні свідомий цілої далекосяглости своєї постанови і відповідальности. Із супокійною совістю вступив на новий шлях. Вірить у свої народи, що у всіх бурливих часах горнулися все коло його престола в згоді і вірности та завсіди були готові до найтяжчих жертв за честь, велич і могутність Батьківщини. Уповає на австро-угорську хоробру та перняту повним посвяти одушевленням збройну силу та уповає на Всевишнього, що пішле побіду його зброї.

Ми навели подрібно кінцеві місця маніфесту на доказ, що з цього цісарського „уповання" не вийшло нічого, що і вірні його народи не дуже показалися вірними — і врешті — Всевишній не післав побіди його зброї.

Дальші великі події пішли вже хутко по собі. Загальна мобілізація в Австро-Угорщині 31 липня 1914 і в кілька днів пізніше загально-европейська війна.

Галицька політика була занята приготуванням до виборів до галицького сойму, розписаних на жовтень 1914. р. на основі нової виборчої ординації. Переведено у нас вже усі приготовні праці з устійненням кандидатур включно. Вічева виборча акція припинилася тільки на час найгарячіших жнивних робіт, а мали її відновити щойно в половині серпня. До цього не дійшло, бо з вибухом війни відкликано розписані вибори і наше громадянство занялося далеко важнішою справою.

Було нею наше становище супроти розшалілих воєнних подій, чи пак по теперішньому — наша політична орієнтація. Вирішення напрямних, себто вирішення нашої політичної платформи літом 1914. р. не було тяжке. Австрійські українці в конфлікті Австро-Угорщини з Росією мали тільки одну т. зв. австрійську орієнтацію, що для нікого не ствоpювало ніяких сумнівів з огляду на політику царської Росії супроти українців. Це врештою проголосив уже зїзд найвизначніших діячів усіх українських партій Галичини, який відбувся у Львові 7. грудня 1912. р. А саме він заявив, що з огляду на добро і будучність українського народу на випадок збройного конфлікту між Австро-Угорщиною і Росією ціла українська суспільність однозгідно і рішуче стане по стороні Австро-Угорщини проти російської імперії як найбільшого ворога України.

Йшло про одно — про створення органу, що в часі війни надавав би головні напрямні українській політиці та кермував збройною акцією, яку вже започатковано й дещо переведено і якої перегляд відбувся 28. червня 1914. р. на Краєвому Сокільсько-Січовому Здвизі.

З доручення д-ра Костя Левицького, як тодішнього голови Народнього Комітету, начального виконавчого органу нац.-дем. партії, скликав я як секретар цього Комітету представників трьох українських політичних партій на нараду в домівці Української Бесіди у Львові в 11. год. перед полуднем 1. серпня 1914. р. Така нарада відбулася в приявї кількацяти відпоручників трьох партій під проводом д-ра К. Левицького, а саме: нац.-демократичної, радикальної і соц.-демократичної.

Тревала вона коротко. Рішено створити міжпартійну організацію під назвою: Головна Українська Рада з відпоручників згаданих трьох партій з метою, про яку згадано вже вище. Вибрано президію, до якої ввійшли: д-р Кость Левицький як голова, пок. Михайло Павлик (рад.) і пок. Микола Ганкевич (соц.-дем.) як заступники голови і я як секретар. Членами на основі партійної делегації стали: Іван Боберський, пок. Іван Кивелюк і д-р Льонгин Цегельський від нац.-дем. партії; пок. Микола Балицький, пок. д-р Микола Лагодинський і д-р Кирило Трильовський від рад. партії і пок. Теофіль Мелень, пок. Володимир Темницький і д-р Володимир Старосольський від соц.-дем. партії. Окремо кооптовано д-ра Михайла Лозинського, що тоді був політичним референтом „Діла", а в половині серпня 1914. р. пок. д-ра Володимира Бачинського. Властива діяльність цієї Ради припадає на серпень 1914. р., в часі, як була у Львові. У Відні, на еміґрації, настали тертя між поодинокими політичними групами, що тревали довший час, у якому Г. У. Р. не проявляла діяльности. Скінчилося те з хвилиною утворення в місце Г. У. Р. Загальної Української Ради в травні 1915. р., що обняла і представників Буковини та політичної організації наддніпрянських українців в Австрії — Союзу Визволення України, утвореного у Львові 4. серпня 1914. р. з метою визволити Україну

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

зпід російського панування. Цей Союз розвинув у часі війни у Відні велику пропаґандову акцію і орґанізацію в таборах полонених українців російської армії в Австрії і Німеччині.

На першому установчому засіданні Г. У. Р. рішено теж видати маніфест до українського народу.

Цей маніфест появився з датою 3. серпня 1914. р. за підписами членів президії. Вияснено там нашу політичну платформу і обґрунтовано австрійську орієнтацію, покликуючися на рішення зїзду галицьких діячів у Львові з 7. грудня 1912. р. По довшій критиці політики історичного ворога України — російського царату — супроти українського народу взиває маніфест до бою за здійснення ідеалу, який у теперішню хвилину обединує ціле українське громадянство, — щоб на руїнах царської імперії зійшло сонце вільної України.

Про орґанізацію збройної сили у першому маніфесті нема ще мови, головно тому, що в часі його редаґування не було ще формального воєнного стану між Австро-Угорщиною і Росією. Другий з черги маніфест з дати 6. серпня 1914. р. вийшов за підписами усіх членів Головної Української Ради вже по виповіджені війни, коли на австрійсько-російському кордоні залунали перші стріли. Нема вже мотивації політичної орієнтації, бо її виложено у першому маніфесті, зате є зазив до збройної орґанізації і помочі для Українських Січових Стрільців та до збірки датків на зброю і санітарну службу. Маніфест кінчиться зазивом до зброї, щоб зі зброєю в руці зміритися з нашим віковічним ворогом, з російським царатом.

У міжчасі Головна Українська Рада, головно її президія, повела акцію для створення орґану, що кермував би збройною акцією і її орґанізацією. Створено його в днях 4. до 6. серпня 1914. р. під назвою Української Боєвої Управи з двома секціями: секцією акції і секцією орґанізації. До першої увійшли: Теодор Рожанковський, начальник, Дмитро Катамай, заст. нач., д-р Михайло Волошин і Михайло Геник. До другої: д-р Кирило Трильовський, голова, д-р Степан Шухевич, заст. голови, д-р Кость Бірецький, Іван Боберський, пор. Дмитро Вітовський, пор. Сень Горук і ґен. Володимир Темницький. Боєву Управу творено на засадах політично-партійної приналежности і партійного паритету без огляду на особисті кваліфікації, що було найбільшим промахом, який ніколи в подібних відносинах не повинен повторитися. Чимало з членів цієї Управи не мало зеленого поняття про військову справу, і навіть взагалі орґанізаційного хисту, а попали туди тільки тому, що належали до цієї чи другої партії. Взагалі з Боєвою Управою було і пізніше багато мороки і нераз треба було її переорґанізовувати. Залежність її від проводу ГУР, пізніше Загальної Української Ради була більше формального характеру. Та це вже входить у подрібну історію Українського Леґіону, що має своїх істориків.

Головна Українська Рада і Українська Боєва Управа за повними підписами усіх своїх членів оголосили маніфест до українського народу з 7. серпня 1914. р. зі зазивом ставати в ряди Українських Січових Стрільців та з поданням подрібного орґанізаційного пляну при наборі добровольців. Кінчиться подібним зазивом, як і другий маніфест: До зброї! Зі зброєю в руці зміритися з віковічним нашим ворогом, з царизмом!

Усі три маніфести подала українська преса і в десятках тисяч примірників в окремих афішах поширено їх у цілій Східній Галичині. Успіх мали величезний. Загальний ентузіязм усієї української суспільности товаришив орґанізації нашої першої збройної сили, яка і виконала блискуче завдання, до якого її покликали.

Головна Українська Рада не обіймала буковинських українців. Не були вони по суті противні її політичній платформі і практичній праці. Однак самі спромоглися оголосити тільки відозву Української Репрезентації Буковини за підписами всіх послів до парляменту і буковинського сойму, адресовану до українського народу на Буковині. Нема там ніодного слова про вільну Україну, ні про збройну боротьбу за її визволення, тільки про габсбурську династію і монархію, для яких український нарід має понести всю жертву. Друковано цю відозву з тому самому числі „Діла" (ч. 171) з 3. серпня 1914. р. на невидному місці, у якому на першій сторінці видруковано спеціяльним друком перший маніфест Г. У. Р. Порівнання вірнопіддачого тексту відозви буковинців з боєвим текстом галицького маніфесту є цікаве ще й для сучасного покоління як документ двох ріжних ментальностей.

В часі формації нашої збройної сили у Львові в серпні 1914. р. перебував тут консуль Урбас з Відня, що старався вмішуватися в агенди Української Боєвої Управи і він навіть переговори з поодинокими її членами. Його акція в цій справі мало висвітлена і в 25-ті роковини першої нашої збройної орґанізації слід-би вияснити і цю місію, яку мав у Львові консуль Урбас. Найкраще може це зробити през. д-р Кость Левицький, який у половині і з кінцем серпня 1914. р. вів переговори з уряловими колами у Відні саме у справі Українського Леґіону.

Д-р Степан Баран.

До статті „Гальма української культури".

ЧИ СПРАВА РУШИТЬ З МЕРТВОГО МІСЦЯ?

Коли в липні минулого року відбувався у Львові зїзд книгарів і видавців з цілої Польщі, то про хід нарад цього зїзду не було в українській пресі ніодної згадки. Лише в одному „Ділі" появилася по зїзді стаття під наг. „Трагедія книжки".

А радив той зїзд про цікаві справи, цікаві і для українського громадянства. Незвичайно повчальні цифри про стан книжкового руху в Польщі подавали на тому зїзді. Вп. Андрій Качор подає у своїй статті „Гальма української культури" в ч. 178. „Діла" деякі з тих статистичних зіставлень. Вони виказують, що напр. у 1936. р. появилося в Польщі всього 305 книжок в українській мові на всіх 7.968, тобто лише 3.75%! А чейже відсоток українського населення в Польщі куди-куди більший.

Та п. А. Качор ужив у своїй статті невідповідного вислову, пишучи про „лійсність поширення книжки". А це-ж зовсім інша справа другу книжки та інша її **поширення.** Це в 1936. р. **видруковано** 305 книжок в українській мові, але можна сміло твердити, що (може з винятком декількох календарів) більшість накладу тих 305 книжок лежить до нинішнього дня непродана!

На доказ цього твердження візьмемо декілька цифр із звіту з діяльности „Червоної Калини" на Заг. Зборах 28 VI. ц. р. і то при книжках лійсно вартісних, з прихильними рецензіями, при тому по низькій ціні. Подаємо тут деякі дані про замітніші книжки. М. Голубця „Львів", друковано в 1925. р. 3.000. Запас нині 879 прим.; „Берестейський Мир" — друк. в 1928. р. 3.000. Запас 159 прим.; М. Гавган: „Спомини" — друк. в 1930. р. 3.000. Запас 1.000 прим.; О. Степанівна: „Напередодні" — друк. в 1931. р. 3.000 прим. Запас 736 прим.; Е Чикаленко: „Щоденник" — друк. в 1931. р. 3.000 прим. Запас 1.063 прим.; В. Приходько: „Під сонцем Поділля" — друк. в 1931. р. 3.000 прим. Запас 1.107 прим.; Д-р К. Левицький: „Великий Зрив" — друк. в 1931. р. 3.000 прим. Запас 843 прим.; „Історія УСС" — друковано в грудні 1936. р. 3.000 прим. Запас 1.572 прим.; „Золоті Ворота" — друк. в листопаді 1937. р. 3.000 прим. Запас 1.887 прим.

Коли зважити, що близько 700 членів „Червоної Калини" купує постійно кожну книжку „Ч. К.", то пояснює ними розходиться за цілі десятки років ледви по кілька соток примірників, а найбільше тисяча—півтора! І то навіть найціннішої книжки.

В Польщі працює близько 1.500 польських і жидівських випозичалень книжок, які купують майже кожну нову польську книжку. У українських випозичалень назбирається ледви кілька десятків, але українських книжок вони майже не купують. Вони мусять купувати для своїх відборців переклади англійських, американських і т. п. кримінальних повістей!

Річ ясна, що при накладі 3.000 прим. доходу з книжки нема ніякого, якщо цей наклад не розходиться і до десяти років. Можна очевидно друкувати меншу кількість примірників накладу, але тоді калькуляція ціни трудніша, ціна мусить бути значно вища. А в такому випадку менша надія на те, щоб при вищій ціні розійшлася достаточна кількість примірників, хочби лише на зворот коштів накладу. Видавець манить себе надією, що при нижчій ціні скорше книжка розійдеться, друкує більше примірників і... тримає їх роками в магазині.

Добре робить редакція „Діла", що не жалує місця для статтей на тему книжки. Може чейже зацікавиться книжкою українське громадянство і ця справа рушить з мертвого місця.

О. Н.

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

Болгарсько-турецьке напруження росте?

Авас повідомляє з Анкари, що турецька преса пише про військові приготування Болгарії у прикордонній смузі. Прикордонну смугу на болгарсько-турецькій границі, широку на 15 км. евакуовано в такому спішному темпі, що не докінчено там навіть жнив.

БОЛГАРСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ ПРО КОНЦЕНТРАЦІЮ ТУРЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА.

БУКАРЕШТ, 8. 8. Часопис „Семнянуль" приносить заяву болгарського міністра військових справ Даскалова і шефа болгарського ґенерального штабу Гаджіпеткова у звязку з вістками про концентрацію турецьких частин на болгарській границі. **У тій заяві він стверджує, що Туреччина концентрує військо на болгарському кордоні, але без якихнебудь замірів напасти на болгарську територію. Болгарія застосувала деякі військові заряджения, одначе вони мають чисто внутрішне значіння. На 1. ц. м. покликано в Болгарії два річники резервістів. У згаданій заяві здементовано поголоски про якенебудь болгарсько-турецьке напруження. Болгарія рішена залишитися в кожному випадку невтральна.**

Злобний пашквіль.

У „Новій Зорі" з 27. VII. ц. р. ч. 56 Володимир Голинський, священник з Перемишля, подав злобні інформації про прийняття стигматички Евстахії Бохняк у Стоянові 8. VI. 1939. р., що ніби Евстахію процесійно занесли до церкви під гомін дзвонів, що в церкві хлопці перенесли хору Евстахію на софі через царські двері і т. ін. Ці злобні інформації передрукували ріжні польські газети, бо їм це „на руку".

В дійсности було так, що священники процесійно несли до церкви відновлений образ Богородиці, який є власністю церкви, а Евстахію Бохняк хлопці на софі несли між вірними, бо вона не може ходити і не може сидіти.

Задля неможливого стиску, що загрожував навіть життю людей, Служба Божа не могла відправитися в церкві. Коли ж оголошено, що Богослуження буде на дворі, а до церкви ще пхалися тисячі людей, нарід, що його пхали ззаду, був присилуваний виходити з церкви діяконськими і царськими дверми. А що діякриські двері вузькі і софа не вліздася, а Евстахія Бохняк була зімліла з великої задухи, то і її мусіли туди перенести.

Таксамо все інше в статті В. Голинського є злобно вигадане та понакручуване.

Стоянів, 5. VIII. 1939.

О. Дмитро Шуль, парох. **Гриць Лобай, Василь Вербицький,** церковн. провізори.

Припинені, реактивовані та розвязані

ФІЛІЇ І ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ В 1939 РОЦІ.

1. Воєвідство Львівське:

Влада припинила з діяльности 63 читальні (з Перемищині 11), розвязала 1 філію в Устриках Долішніх та 8 читалень. З припинених читалень реактивовано 14, а саме в районах філій: Белз 6, Дрогобич 1, Комарно 1, Львів-Повіт 2, Перемишль 4.

2. Воєвідство Станиславівське:

Влада припинила з діяльности 30 читалень, розвязала 16 (у Миколаївщині 6). З припинених читалень реактивовано тільки 1 в районі Рогатин.

3. Воєвідство Тернопільське:

Влада припинила в діяльности 2 філії (Бережани і Монастириська) та 87 читалень (у Бережанщині 61), розвязала 16 читалень (у Бережанщині 15). З припинених реактивовано обі філії та 52 читальні, а саме в районах філій: Бережани 46, Глиняни 1, Монастириська 1, Тернопіль 4.

Загальне зіставлення:

У трьох Воєвідствах (Львівське, Станиславівське і Тернопільське) в 7 місяцях 1939 року влада припинила в діяльности 2 філії і 180 читалень, розвязала 1 філію і 40 читалень. З припинених реактивовано 2 філії і 67 читалень. Залишилося ще припинених у діяльности 113 читалень.

Еттінґера Баньєам На Мозолі

уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри

Склад і виріб

Аптика М. Еттінґера

1444 Львів, пл. Голуховських 14. 5—11

Із франко-українських взаємин останньої війни.

З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України (1883—1939).

„...Не забуду до останньої хвилини мого життя ту вільну жовто-блакитну Україну, яку вліті 1917 р. я мав щастя побачити. Доля історії захотіла, щоб я був першим французом, що бачив французькими очима ту Україну..."

(З листа Жана Пелісіе, 16. липня 1926 р.)

Вересень 1938 року забрав з цього світа видатного французького приятеля чеського народу Домінуа, професора чехознавства у Школі Східних Мов, що в 50 році помер від удару серця, тоді коли німецькі моторизовані відділи перейшли кордон колишньої корони св. Вячеслава. Останній удар в іншій частині Европи відобрав життя великому приятелеві України. Того самого дня, коли спікер радіовисильні оголошував вступ німецьких військ до Мемеля, у своєму маєтку Ідрон біля По, в чарівних Піренеях дістав параліжу серця Жан Пелісіе, який ціле життя присвятив справі України та Литви та брав видатну участь з французького боку в подіях їх відродження. Йому в значній мірі Литва завдячувала здобуток Мемеля.

Ще за життя Пелісіе увійшов у історію України, бо він був одним з нечисленних чужинців, якого імя було відоме майже всім українським політичним діячам усіх таборів, хоч — як це завжди буває в таких випадках — легенда чимало пододавала до діяльности Пелісіе. Справжня історія участи Пелісіе в українофранцузьких взаєминах досі ще не написана або точніше не видрукована. Ця історія написана автором цих рядків, якого вязала з покійним майже двацятилітня приязнь. Пелісіе сам написав для мене звіт своєї діяльности на Україні, передав до використання свій щоденник, копії ріжних рапортів і листів так, що маю цілий його архів, дуже цінний для нашої історії. Не все ще можна було використати для історії над якою працюю.

Сьогодні віддаючи пошану памяти мого давнього друга, хочу згадати лише деякі етапи життя Жана Пелісіе та його діяльности. Покійний був вельми пристрасний і до нього найменш підходили слова апостола Павла про негарячих і нехолодних людей. Через пристрасність Пелісіе наробив собі немало ворогів поміж тими, що воліють людей супокійних. А він, як сам казав, не міг бути супокійний перед обличчям ката і жертви. Зрештою Пелісіе був байдужий до ворогів; це був ідеаліст в найкращому розумінні цього слова. Вороги українського руху твердили про міліони, які Пелісіе дістав за свою оборону нашої справи, хоч він належав до тих людей, яких не можна було нічим купити.

Духова орієнтація Пелісіе і його перша зустріч з українською справою.

Жан Пелісіе ур. 1883 р. у малому місті Ерос-Бібос в Піренеях. Тісна батьківщина Пелісіе, у краю ляшґедокської мови, якою він володів чудово. З дитячих років він читав уже твори Містраля і французьку мову вперше почув у початковій школі. Батько його, народній учитель-демократ, кохався у Деклярації Прав Людини, а мати-альзатка, що по війні 1870 р. виїхала з патріотизму з Альзації.

По скінченні фільософічного факультету в Бордо Пелісіе дістав стипендію на виїзд до Німеччини, де слухав викладів в університетах Мінхена та Берліна і звідки привіз свою тезу про Ґрільпарцера, відомого австрійського поета.

Пелісіе знав добре німецьку та англійську мову, не кажучи вже про романські мови, зате ніодної славянської. В 1905 році французький уряд вислав молодого Пелісіе на ґімназіяльного вчителя французької мови до Відня. В одному зі своїх листів Пелісіе писав мені: „У Відні вперше у мене розбудився інстинкт глибокого співчуття до пригнічених націй. Від нині мій шлях обраний — я став захисником всіх народів, яких переслідували сильніші народи. Я дав Ганнібалеву присягу присвятити себе пригніченим народам".

Коли вперше Пелісіе зацікавився українським питанням? На це він точно відповідає: „У Відні, куди надійшла вістка про вбивство Потоцького Січинським". З питомою йому енергією Пелісіе перечитав усе, що міг знайти про українське питання, бачився і розмовляв зі силою українських і польських політичних діячів, розпитував високих австрійських урядовців. За якийсь час Пелісіе надіслав про взаємини в Галичині статті до паризької газети „Інформація" та брюсельської „Незалежна Бельґія", яких він був кореспондентом. Статті ці звернули на себе загальну увагу, і своїм змістом і формою. Ті що знають французьку мову матимуть завжди насолоду читаючи сотні статтей та книжки Пелісіе. Яке-ж це було чудове перо! Найкращі прикмети французької мови — ясність, звязковість, точність — все це знайдете в його статтях; деякі з них писані до війни були просто пророчі. Як головний мотив скрізь по цих статтях проходила думка: тільки задоволення всіх вимог недержавних націй може дати тривкий спокій Европі. У 1909 році Пелісіе розвинув цю думку у спеціяльній розвідці, що одержала нагороду французької Академії Політичних і Моральних Наук. На примірнику, що автор подарував мені у 1922 році він написав: „Прийміть цей молодий твір, якому я залишуся вірним до останнього дня життя".

Пелісіе засновує „Союз національностей".

Сензаційне інтервю з Еренталем, в якому Пелісіе пророк анексію Боснії, було великим журналістичним успіхом і найбільша тоді французька газета „Матен" запросила Пелісіе на свого спеціяльного кореспондента. Пелісіе залишає педагоґіку і від тоді на ціле життя стає членом найкращої у світі корпорації журналістів.

Як мандрівний лицар, але з пером у руці, замість меча, Пелісіе мандрує по цілій Европі шукаючи скрізь правди для пригнічених народів. В Празі він студіює чеське питання, в Будапешті він пізнає, який успіх має мадярський февдалізм зі славянами та румунами, наслідком чого являються огневі статті, що розюшили мадярські урядові кола. Одного дня в Любляні французького журналіста арештують і вивчителя французької мови до Відня. В одному зі своїх листів Пелісіе писав мені: „У Відні вперше у мене розбудився інстинкт глибокого співчуття до пригнічених націй. Від нині мій шлях обраний — я став захисником всіх народів, яких переслідували сильніші народи. Я дав Ганнібалеву присягу присвятити себе пригніченим народам".

Коли вперше Пелісіе зацікавився українським питанням? На це він точно відповідає: „У Відні, куди надійшла вістка про вбивство Потоцького Січинським". З питомою йому енергією Пелісіе перечитав усе, що міг знайти про українське питання, бачився і розмовляв зі силою українських і польських політичних діячів, розпитував високих австрійських урядовців. За якийсь час Пелісіе надіслав про взаємини в Галичині статті до паризької газети „Інформація" та брюсельської „Незалежна Бельґія", яких він був кореспондентом. Статті ці звернули на себе загальну увагу, і своїм змістом і формою. Ті що знають французьку мову матимуть завжди насолоду читаючи сотні статтей та книжки Пелісіе. Яке-ж це було чудове перо! Найкращі прикмети французької мови — ясність, звязковість, точність — все це знайдете в його статтях; деякі з них писані до війни були просто пророчі. Як головний мотив скрізь по цих статтях проходила думка: тільки задоволення всіх вимог недержавних націй може дати тривкий спокій Европі. У 1909 році Пелісіе розвинув цю думку у спеціяльній розвідці, що одержала нагороду французької Академії Політичних і Моральних Наук. На примірнику, що автор подарував мені у 1922 році він написав: „Прийміть цей молодий твір, якому я залишуся вірним до останнього дня життя".

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Новий журнал.

(Докінчення.)

Уявіть собі, що якийсь журнал почали видавати два-три письменники із великим імям, дуже талановиті, яких Ви залюбки читаєте. І вони заповнюють самі число за числом. По трьох місяцях Вам знудиться їх журнал. Навіть Шекспіра й Ґете не можна читати раз-у-раз. А ми при всіх роздроблених силах — вкліках, орієнтаціях і партіях — знаходимося в Галичині в гіршому становищі, ніж тоді, якби передали журнал у руки трьом талановитим і плодовитим письменникам. Мусимо друкувати „те, що є", підливати літературу водянистою публіцистикою і весь час виправдовуватися, що не маємо літературних творів.

Журнал мусить передовсім давати читачеві „цікавий" матеріял — відмінний від тем, тону і рівня щоденної преси. Незалежно від того він повинен бути якимсь духовим осередком для своїх співробітників, що мають приблизно однакові погляди на мистецтво й на ту дійсність, що заливає нас щодня світовими і рідними подіями, разом із загальними, так мовити „метафізичними" питаннями. Журнал мусить чогось хотіти й передавати погляди та настрої живих людей, які над кожним проявом задумуються і на кожний автоматично реаґують своїм інтелектом і чуттям. Отже: все це мусить бути природне, мусить бути духовою потребою, яка проявляється таксамо, як інші наші людські функції.

Писати насилу тільки тому, що виходить нове число? Навіщо? Десь на світі роблять це тисячі людей для заробітку: — вони мають якесь виправдання, що псують папір і чужі мізки своєю січкою. Але вимотувати зі себе заржавілі пружини, які нічого не обертають?.. Це не песимізм. І в нас можливий журнал, коли вже була така неодна гарна й культурна спроба. Платіть хочби мінімальні гонорарі і притягніть якнайбільшу кількість відомих авторів — усі працюватимуть поруч.

Справжні письменники ненавидять партійну політичну гризню, відчуваючи як психольоги її справжні спонуки; у нас принципіяльні причини ворожнечі ще рідші як у чужиців. Байдужість до ідеольоґічного рушування, на якому вішають партійних ворогів, серед наших авторів така велика, що вона часто межує з повною безхребетністю: автори друкують там, де є місце; — нині тут, завтра там, хочби в тому самому числі журналу були ідеї їм ворожі, навіть осоружні.

Кілько суперечностей! правда? Журнал має мати власне духове обличчя, повинен згуртувати якнайбільше авторів і дати їм свободу! А проте в літературі нема суперечностей між ідеями; вони є тільки висліком ріжних форм вражливости. Уявляю собі журнал, що давав би нашому читачеві якнайбільше зразків чужої творчости і вигострював його вражливість на найбільше ріжноманітні індивідуальности. Відчувати красу щораз то нової чужої культури та далеких середовищ це значить відкривати в собі щораз-то нові духові потреби, передовсім найважнішу: розвивати себе.

У нас редактори і письменники навіть тим горді, що з патріотизму відвернулися плечима до російської і польської літератури, буцімто зайняті тільки проявами рідної культури!

Такий патріотизм веде здебільша до бриджа та алькоголю. Якби Вам удалось приєднати для журналу бодай десять осіб, що стежать постійно за чужою літературою і дають оцінки нових, цікавих книжок, то вже й це було б великим успіхом!

—o—

селюють. За деякий час слід Пелісіе відшукали у Барсельоні, де тоді йшла справжня каталюнська революція, якої перипетії можете й сьогодні прослідити зі старих збірників „Матеу", де статті Пелісіе є на перших сторінках. Кого лише не бачив і не інтервюював Пелісіе в Каталюнії? Засудженого на смерть Феррере, каталюнських терористів, еспанських генералів. Каталюнський національний рух Пелісіе вважав класичним і на його прикладі пояснював читачам механізм усіх національних рухів. Ірляндські лідери, що читали статті Пелісіе (їх тоді читали всі в Европі), запрохали французького публіциста на „зелений острів" і в численній літературі про ірляндський національний рух статті Жана Пелісіе займають одне з почесних місць.

У 1912 році Пелісіе засновує славний за довоєнних часів „Союз національностей", якого осідок був у Парижі. Рідка сьогодні довоєнна збірка органу Союзу, що називалась „Аннали національностей" знаходяться в моїй бібліотеці, як один з найкращих дарунків Пелісіе. Вона необхідне джерело для кожного історика сайтової війни. Пелісіе був генеральним секретарем союзу й головним редактором „Анналів", а в Раді Союзу фігурували найкращі тоді прізвища. англійський соціольог льорд Авебурі, Фридерик Баер і Містраль, лавреати Нобля, Анрі Беренже сьогодні голова закордонної комісії французького сенату, болгарський політичний діяч і вченний Бобчев, Георг Брандес, Еріо, відомий німецький професор Лямпрехт, Жорж Лейг, Пенлеве, професор Сеньобо, сьогодні сеніор французьких істориків та десятки неменш славних імен. Щодо програми „Анналів" одне можна сказати: якби у Версалю цю програму були здійснили, світ не був би сьогодні в тому становищі, в якому він опинився. Між іншим Вільсон, тоді ще звичайний професор, належав до комітету редакції „Анналів". Другий член редакції, Карль Ліндгаген, посол шведського парляменту й посадник Стокгольму, вніс у шведський парламент проект „права націй", головний пункт якого твердив: „Кожна нація раз назавжди матиме право на самовизначення. (Далі буде)

Ілько Борщак.

Що писало „Діло" 50 років тому.

12 серпня 1889 року.

АНТИСЕМІТИЗМ У ВІДНІ.

Антисемітизм у Відні спричинив чималі клопоти в тамошніх окружних радах. При виборах до окружних рад перейшло було у Відні багато антисеміта, з чого були дуже невдоволені ліберали. Отже коли в окрузі Нейбав мав уконститууватися виділ і антисеміти, яких там є 11, хотіли на предсідника перепхати свого кандидата, не вийшлося 5 лібералів, через що виділ не міг уконститууватися, бо до цього потрібно 2/3 голосів, отже 12.

СТРІЛЬНИЙ ПОРОХ БЕЗ ДИМУ.

Стрільний порох без дими і гуку винайшов хорват Каливода, артилер у Винківцях. Що його винахід добрий, свідчить про це те, що німецьке міністерство війни замовило у нього цього пороху до 20.000 набоїв. За вістками „Обзора" австр. міністерство заборонило Каливоді виробляти цей порох для чужої держави й тому Каливода вибрався до Шпандави, де виготовить згаданий порох. Складові частини цього пороху держить Каливода в тайні. Взагалі тепер, коли вже є досить добрі репетірові карабіни, хеміки клопочуться над тим, щоб знайти стрільний порох без дими й гуку. Недавно поширилася поголоска, що такий порох винайшов сербський полковник Пантелич.

ВАРТІСТЬ ПРАЦІ.

Кавалок заліза за 30 грейцарів, оброблений на підкови вартий 1 зол. 10 грейцарів, на рільниче знадібл — 1 зол. 70 гр., як промисловий продукт 17 зол., як голки 30 зол., як гудзики 200 зол., а як вказівки або пружини до кишенеових годинників вартість його може дійти до висоти 18.000 зол.

Військові розмови в Москві потривають довго.

ПАРИЖ, 8. 8. „Парі Міді" обговорює військові переговори в Москві, які імовірно почнуться в неділю та підкреслює, що проектовані переговори обіймають стільки справ, що вони потривають не лиш цілий серпень, але мабуть і вересень.

Згаданий часопис заявляє, що Совіти дали домагаються, щоб політичні й військові переговори з Англією та Францією поширити на далекосхідні справи. У Москві думають — пише згаданий паризький часопис, — що по японсько-англійськім конфлікті у Тієнтсіні та по зміні фронту Злучених Держав супроти Японії співпраця західних великодержав із Совітами стає чимраз конечніша.

ТАЛІН, 8. 8. Також естонський щоденник „Певаалет" підкреслює у статті п. н. „Подорож до Москви", що по виїзді Стрена не слід сподіватися в Москві позитивних вислідів військових розмов. На думку згаданого часопису Совіти дивляться скептично на ті переговори.

Совітська преса промовчує приїзд військових делегацій до Москви.

—o—

У Мемелі відкликали відпустки.

МЕМЕЛЬ, 8. 8. Урядові мемельські чинники видали перед кількома днями низку розпоряджень. Один із них забороняє давати урядовцям від 1. ц. м. відпустки. Ті, що тепер перебувають на відпустках, мусять їх перервати та вернутися негайно до праці. Крім того повелася там відозва до емеритів із закликом, щоб вони голосилися до такої праці, яка не шкодить їх здоровлю.

—o—

Румунський король зустрінеться з Мусоліні?

БУКАРЕШТ, 8. 8. Тутешні дипльоматичні кола та кола закордонних кореспондентів є тієї думки, що румунський король Карло, який тепер відбуває подорож у товаристві свого сина ки. Михайла по Середземному Морі імовірно задержиться в одній з італійських пристаней та відтак виїде на зустріч із Мусолінієм. Де відбудеться зустріч, покищо не вирішено, бо вона має відбутися в найбільшій тайні.

Мусоліні має вжити свого впливу, щоб Румунія погодилася приступити до політики держав осі та буцімто запропонує королеві арбітраж між Румунією і Болгарією, з тим, що всі болгарські претенсії до Румунії будуть перекреслені.

Зі судової салі.

ЗА КОМУНІЗМ НА ВОЛИНІ.

Портієр готелю „Централь" у Рівному Давид Горштейн станув перед рівенським окружним судом як діяч КПЗУ. Акт обвинувачення закинув йому, що він вів протидержавну діяльність на терені рівенських професійних союзів і зорганізував у Рівному „ячейку" КПЗУ. Суд засудив Горштейна на 5 років вязниці і відобрав громадянські права на 5 років.

ЗА КПЗУ. НА ПОЛІССІ.

Окружний суд у Пінську (відділ окружного суду в Бересті) засудив Рахилю Сідельник на 5 років вязниці за те, що належала до комуністичної партії Західної України (КПЗУ) та займалася ширенням комуністичних ідей.

Дж. О. КЕРВУД. 35

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

У тих днях вогонь захоплення для великих досягів, треба було скоріше підтримувати ніж придушувати. Тому ані Алян, ані Карло Льомен, не видвигали тієї загрози від великих фінансових підприємств, таких як ті, що ними володів Джан Грегем. Ті підприємства намагалися знищити зовсім найліпшого приятеля Аляски її біольогічну невмірущість та життєздатність. Вони підтримували всією своєю силою руїницький проект закону, щоб віддати Аляску у володіння групи зложеної з пятьох людей. Та Алян і Карло Льомен поширювали свій оптимізм — оптимізм людей, що мали непохитну віру. Недалекий вже кінець пянщини для Аляски. Сонце починає продиратися крізь хмари. Вістка розходилася немов проміння сонця. Таке вони проповідували і знали, що проповідують правду, бо те населення Аляски, що залишилося після років безнадійности та пригноблення, це були борці. А жіноцтво, що залишилося з ними, ті мами і жінки — це були матері нової нації, що прокидається.

В часі свого тижневого побуту в Ном, Алян зустрічався з тими матерями та жінками. Він був би дав багато за те, щоб хоч кілька мільонів населення Стейтів могло пізнати тих жінок. Могло щось статися тоді, бо сестри зі Стейтів з відкритими раменами прийняли б жіноцтво Аляски та підтримали б його своїм виборчим правом голосування; а тоді люди такі як Джон Грегем щезли би з лиця землі; Аляска здобула би нарешті належні їй права. Бо ті жінки це також будівничі. Був це рід жінок, що з чимось більшим як надія у своїх серцях, витали сонце та зустрічали темряву зими.

Багато разів у часі того тижня гостини в Ном чув Алян бажання згадати про Марію Стендіш. А проте не вимовив ані слова про неї, навіть перед Карлом Льоменом. Кожний день єднав її тісніше з ним, робив її частиною його самого. Він не міг росказувати людям про неї. Він навіть давав ухильчиві відповіді, коли його запитували про його справи у Кордові, або про враження з Кордови чи з подорожі зловж берегів. Цікаве, що Марія Стендіш немов наближувалася до нього тоді, коли він був сам, оподалік інших. Він памятав, що так бувало з його батьком, що почував себе завсіди найкраще у глибоких горах або безконечних тундрах. Так і Алян радувався в душі, коли покінчив свої справи у Ном і прийшов для нього час покидати місто.

Карло Льомен подався з ним аж до великих стад на півострові Коріс. Сто миль до Шельтону вони проїхали вузькими рейками у возі запряженім собаками. І хвилинами здавалося Алянові, немовби Марія Стендіш була приявна, подорожуючи з ним разом тим оригінальним засобом комунікації, серед дикої праприроди. Він міг бачити її. Оце було щось дивне, що почало запановувати ним. Були хвилини, коли йому здавалося, що її очі сяють ясним поглядом у його лице, її уста усміхаються до нього, вона біля нього, здавалось, так близько, що він був би заговорив до неї, якби Льомен не їхав був при його боці. Він не боровся проти цих візій. Йому приємна була гадка, немовби вона приїздила разом із ним у саме серце Аляски, мальовничою „собачою" залізницею, пропадала у горах і тундрах, а весь той чудовий, пишний, новий світ відкривався перед нею, мов таємна загадка.

Дні були довгі. Ніч така, якою її Марія Стендіш завсіди знала, щезла зовсім. Дня двадцятого червня було 20 годин дня, з гарними примерклими сутінками поміж 11-ою годиною і 1-ою. Сон не залежав від сходу і заходу сонця, а від годинника. Світ замерзлий до самого ядра, розцвітав як велика квітка.

З Шельтону, Алян і його приятель подалися відвідати з вісімдесять до девятьдесять людей у Кендл, а звідти подорожували рікою Ківеликом до оселі Ківелин над заливом Коцебю. Моторовий човен Льомена, що ним правили лапландці, довіз їх до півострову Коріс і там тиждень залишився Алян з Льоменом і його великим пятнацятитисячним стадом ренів. Його тягнуло додому, та він старався сьривати свою нетерпячку. Щось наглило його, підганяло до більшого поспіху. Вперше по місяцях неприсутности він почув тріский тупіт копит ренів, а цей звук подіяв на нього немов дикий поклик його власних стад, що приклинали його домів. Він був рад коли надійшли кінцеві дні тижня і його гостина скінчилася. Моторовий човен довіз його до Коцебю. Годинник показував вечір, коли він виїжджав із росіянином Павлом Давидовичем дельтою ріки Кобух. Хоч був уже вечір, але темрява не надходила. Четвертого дня вони приплили до місцевости Редстон, на 200 миль від устя ріки Кобук. Вони повечеряли на березі. Після того Павло Давидович завернув назад та поплив повільною течією.

Залізнича лінія Львів-Варшава ушкоджена.

ПОДОРОЖНІ МУСЯТЬ ПЕРЕСІДАТИ.

ЛЬВІВ, ПАТ. Львівська залізнича дирекція повідомляє, що буря перервала залізничі рейки між Равою Руською та Любичею, тому пасажири поїздів, які виїздять зі Львова в год. 23,30 і 7,24, мусітимуть пересідати. 2 поїзди: який відходить зі Львова в год. 22,30 і який приходить до Львова в год. 6,55 не курсуватимуть.

Поїзд, що відходить до Снятина в год. 7.20 та що приходить зі Снятина в год. 21. курсуватнмуть нормально.

—o—

Протилетунські вправи у Льондоні

ПРИ СПІВУЧАСТИ 60-ОХ ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ, 1.300 ЛІТАКІВ ТА 500 БАЛЬОНІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В ночі з вівторка на середу почались у Льондоні вправи протилетунської оборони, в якій бере участь коло 60.000 людей, 1.300 літаків, 1.400 протиленських гармат та 500 запорових бальоніа.

500 бомбовників, що відбули лети над Францією, вдаватиме наступ на Льондон, 800 мисливських літаків боронитиме столицю.

На просторі, на якому відбуваються вправи, живе 20,000.000 людей.

Вістки з Буковини і Басарабії.

ЛІТЕРАТУРНІ НЕДОМАГАННЯ.

В Чернівцях вийшли окремою відбиткою „Оповідання" Антона О. Довганчука, що передше друкувалися на сторінках „Часу". Оповідання не мають власного оригінального творчого обличчя. Недавно один шановний видавець оповідав у „Ділі", як то сільський парубчак з народньо-шкільною освітою оферував йому до друку таір з латинськими цитатами. Подібне можна сказати і про молодого буковинського автора та його оповідання (Дон Філіпе, Де Салгір та ін.).

На літературному і науковому полі Буковини, де ще так недавно працювали Кобилянська, Ярошинська, Ст. См. Стоцький, Маковей, Кордуба, Попович і б. ін., тепер цвитуть буряни.

Молоді таланти, як Осип Дуда, Аркадій Данилевич, В. Ялового, Іван Бордейний, Ілько Гаврилюк (усі три басарабці), Іван Лестівка, Іван Пігуляк, які друкували свої твори на сторінках „Проміня" і „Самост. Думки" вже кілька років не проявляють жадної письменницької діяльности. Зі шкодою для себе і для рідної культури.

ХОЧУТЬ УЧИТЕЛЯ УКРАЇНЦЯ.

У румунському Банаті, на сербській границі, є кілька сіл з українським населенням. Одно з тих сіл, громада Падурени (Ліски) , звернулося до буков. українців з проханням післати їм учителя українця. Вони виклопотали у шкільних властей, що він буде принятий на державну службу. Крім того громада дає гарне муроване мешкання та 5 гектарів доброї землі. Зате мусить учити їх дітей українського письма, історії та пісень.

ВИСЛІД МАТУРИ В БУКОВИНСЬКИХ ГІМНАЗІЯХ.

У буковинських гімназіях здали іспит зрілости такі українці: Дівчата: Аврам Тамара, Антонюк Наталка, Веренька Маруся, Драган Фільомена, Лукаш Орися. Хлопці: Антохій Мирослав, Барецький Осип, Гаврищук Орест, Кухта Нестор, Лукинюк Евген, Мельничук Мирослав, Мойсюк Мирослав, Турлик Корнило, Сливка Іван, Фурман Юрій, Лазовінський Василь, Ластівка Микола, Лолушанський Володимир, Романовський Богдан, Стусяк Ярослав, Корнилик Платон.

Це інтелігентний доріст півтора міліона українців під Румунією за останній рік. Це переважно діти учителів та священників. Бо між селянами панує нехіть до школи.

Здібних українських сільських дітей румунські установи посилають до шкіл на свій кошт. Ті діти вже пропавші для нашої нації.

Коли б наше товариство „Українська Школа" почало наново працювати так, як давніше та урухомило б бурсу ім. Федьковича, яка пусткою стоїть, для нашої шкільної та ремісничої молоді, то певне дійсність не була би така трівожна.

„КУЛЬТУРНІ КАМІНИ".

На місце українських читалень влада засновує по селах т. зв. „культурні каміни". Щоб селяни хоч у части мали довіря до цих новотворів, головою настановляють священника, секретарем звичайно стає директор школи. Все майно наших читалень і народніх домів, хочуть перебрати ці „каміни" у свою управу. Вони пропагують румунську історію, народню ношу, пісні і танці. Такі „каміни" повстали в останньому часі в майже всіх селах півн. Буковини і Басарабії.

Подяка.

Один почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре виплачення повної обезпеченої суми по моїому бл. п. Мужові о. Евгенові Хомінському, парохові в Верхраті ад Раза Руська.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „Карпатія" у Львові найширшим кругам української суспільности.

Верхрата, дня 5. серпня 1939.

1523 1—1 Осипа Хоминська.

ГЕБЕЛЬС У ВЕНЕЦІЇ.

Як подає італійське радіо, мін. Гебельс приїхав з жінкою та кількома вищими урядовцями свого ресорту до Венеції, щоб на запросини міністра Альфієрія взяти участь у міжнародній фільмовій виставі.

Першого вечора оба міністри оглядали фільму „Доктор Кох", що представляє життя і працю відомого ученого.

—o—

НІМЕЦЬКЕ ВІЙСЬКО ЗАРЕКВІРУВАЛО ВСІ ШКОЛИ НА ПОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Військо зарекві́рувало всі школи на пограниччі, заселеному поляками, крім того „Польський Дім" у Закжевю.

—o—

ЩО ПОСТАНОВИЛА РАДА ПЯТЬОХ ЯПОНСЬКИХ МІНІСТРІВ? — ПИТАННЯ СТАНОВИША ЯПОНІЇ ДО ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ТОКІО, Домеї. По закінченні засідання ради міністрів відбулася в палаті премієра нарада пятьох мністрів: премієра, міністра війни, маринарки, закордонних справ, та скарбу, які застановлялися над лінією японської політики супроти Европи. Як подає японська преса, міністр війни зясував висліди нарад з шефом штабу армії та військового шкільництва і про них уже зложив звіт премієрові.

—o—

СІЯМ НЕ ПРИСТУПИВ ДО ПРОТИКОМІНТЕРНІВСЬКОГО ПАКТУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Сіямське посольство рішучо заперечує поголоску, немов би Сіям мав приступити до протикомінтернівського пакту.

У СІЯМІ ЗАКРИВАЮТЬ КИТАЙСЬКІ ШКОЛИ.

Німецьке радіо повідомляє, що сіямська влада, бажаючи зберегти повну невтральність, розвязала коло 20 китайських шкіл, де йшла протияпонська пропаганда, та покарала китайських банкирів, які ту пропаганду фінансували.

Аж тепер відчув Алян необмежену волю. Нарешті по місяцях, що довжилися як роки, він був сам. На північний схід простягалася незазначена на картах дорога, яку він знав так добре, дорога на 150 миль, пряма як лет птаха, безлюдна, просто під самі двері його фарми на збіччях гір Ендікот. Він крикнув радісно, немов хотів сповістити окликом Тотюка, Емюк Тулика, Кеок і Неведлук, що він уже в дорозі додому.

Поглянув на годинник. Була пята година пополудні. Він провів з росіянином довгу днину, та не чув охоти до сну і спочинку. Запах тундри, що нісся до нього крізь рідко залісений беріг ріки, немов пянив його. Він хотів тундри, заки положиться горілищь, лицем до зір. Він рад би був якнайскоріше вийти з зарісеного берега та почути безмежний простір великої степової країни довкола себе. Що за дурень назвав цей край Пустими Землями? Які ідіоти були люди, що виписали таку брехню на мапах! Він закинув наплечник, прикріпив його і взяв у руку кріс. Пусті Землі!

Він пустився майже бігцем, якби хотів когось перегнати. На невеличкім горбку він станув у золотому сонці і розглянувся довкола. Скинув на землю наплечник і стояв з відкритою головою, а холодний вітрець грався його волоссям. Коби Марія Стендіш була дожила побачити це! Він простягав рамена немов показуючи цей вид їй очам та вимовляв їмя її повним серцем і мовчазними устами. Перед ним простягалися безмежні тундри, розхитавшись широким, зеленим та золотим безберегим морем, з безліччю квіток, оживлені життям, якого не зазнав ніколи лісовий край. Під його ногами стелилася гущавина незабудьок, білих та пурпурових фіялок, що солодким запахом наповнювали його легені. А перед ним лежало біле море жовтооких стокротей усуміш з пурпуровими ірисами високими аж до його колін; а далеко як засягнуло око, хвилювала лагідно у легкому вітрі, така люба йому, білим пухом розквітла осока. Пупінки осоки були ще в зелених ослонах. За кілька днів як вони відкриються, тундра стане білими килимами.

Алян прислухувався до гомону життя. Життя було довкола нього в усіх усюдах, а мельодії пташок були дещо притишені і сонні, хоча сонце горіло ще теплим сяйвом на небі. Він підняв свій наплечник і пішов далі. З малого озерця, схованого серед соковитих трав у заглибині, доходило до нього вечірне ґеґання гусей, та вдоволене квакання диких качок. Він чув мельодійні немов сопілка звуки самітнього музики серед трав і плач чайки, а ще далі, де тіні здавалися глибші, на межі обиду, підносилися глибокі плиткі ноти журавлів та пронизливі крики лунів.

Ніч! Алян засміявся тихо, бо приблідле дещо сонце заєдно світило йому в лице. Час не сон. Він глянув на годинник.

Була девята година. Девята година і всі квітки розкриті до промінів сонця. А люди там у стейтах — називали це замерзлим краєм, пеклом ледів і снігів, на кінцях землі місцем, де лише найсильніші могли втриматися при житті. Ось до чого доходило незнання і глупота довгими віками, хоч люди називали себе найрозумнішими створіннями, що все знають. Смішне і разом з цим трагічне!

Він прийшов вкінці до озерця, що лежало між двома поросли́ми буйною травою горбками. В тій мягкім оксамитом вистеленій кітловині тіні згущувалися немов у горшку. З озера виплизав малий потічок і тут Алян нарвав м'якої трави і розстелив свої коци. Велика тиша почала налягати довкола нього, яку часдо-часу переривали лише луні. В одинацятій годині показалися зорі, хоч можна було бачити виразно водну птицю, що стояла на поверхні озера. Сутінки поглибились, а заграва на заході перейшла у лілієвий сутінок. Надтягнула бліда ніч — чотири години спочатку, що не були ані темрявою ані днем. З подушкою з трави і осоки Алян заснув.

Коли засвитало збудили його співи і голоси пташиного життя. Він скупався в озері. Маленькі, щойно вилягші дикі качатка, ще в пуху, ховалися від нього громадками поміж трави та очерет. Того дня і дальші два дні він посувався безупинно вперед у серце тундри, майже не спочиваючи. Здавалося йому, що він опинився вкінці у тому краю, звідки виводилося пташине життя цілого світа, бо з усіх усюдів, де лише була вода, з озер, малих потоків і з кітловин поміж горбками, відзивався цілий Вавилон пташиних голосів. З лона коханої землі нісся цей багатоголосий звук, немов билося велике матірне серце землі, що вливало силу та відвагу і нашіптувало йому вічну правду на хвалу, красу та на потребу життя і для невмірущої віри в життя. Господь створив цей край двацятигодинного дня і чотирогодинного смерку. Не було на цій землі нікого місця для суму у тих чудових днях літа; одначе в його власному серці, коли він наближувався до дому, було місце темне, якого не було вкілі пре́сних і сонячне́ літа.

(Далі буде).

З природи і життя.

Від нікотини до вітаміни.

Багато рослин має в собі дуже сильні отрути, звані алькальоїдами. До таких відомих загально рослинних отрут-алькальоїдів належить напр. морфій, що знаходиться в маковому соку, — атропіна з вовчих ягід та ін. Ці рослинові отрути є звичайно дуже сильні і вже в малих частинах грама можуть принести людині смерть. До найсильніших з тих рослинних отрут належить **нікотина**, алькальоїд, що знаходиться в листі та насінні тютюну. Вона є одною з найсильніших отрут, які взагалі знаємо і саме її отруйному діянню приписують лікарі шкідливий вплив курення тютюну. Ця отрута у чистій формі це рідина прозора із запахом тютюну.

Під хемічним оглядом в її склад входить вуголь, азот і водень. У малих давках нікотина причиняється до зросту тиску крови і збільшення рівня цукру в крові. Сильніше згущену вживають її до нищення комах. Чиста нікотина є такою сильною отрутою, що її кілька краплин впущених до ока голуба, моментально його вбиває.

НІКОТИНОВИЙ КВАС.

Підчас окиснювання нікотини повстає з неї нікотиновий квас, що складається під хемічним оглядом з чотирьох первнів: азоту, вугля, водня і кисня. Цей квас як хемічна сполука називається також „бета-піридинокарболевим квасом". Нікотиновий квас, як також його інша сполука, амідонікотиновий квас, були відомі хемікам вже давно. Одначе в найновіших часах дослідники відкрили у тих давно вже відомих сполуках цілу низку нових прикмет, що зробили з них справжню революцію в науці про вітаміни, в біольогії та медицині.

ОТРУТИ Й ЛІКИ.

Майже кожний лік це отрута, тільки в дуже малій кількости. І навпаки. Кожна отрута може бути ліком, тільки треба її подати в малій давці. Так є і з нікотиною. Її цілющий вплив виказали дослідники, розсліджуючи нецілком ще просліджену вітаміну Б, в якої склад входить властиво кілька вітамін, відомих як віт. Б1, Б2 і т. д. Брак вітамін цієї групи в поживі викликує недугу бер.-бер (запалення нервів), усякі шлунково-кишкові розладдя, стримує ріст і спричинює занедужання очей зад.

УНІВЕРСАЛЬНА ВІТАМІНА.

До найновіших відкрить з ділянки біольогії, належить відкрита американським біольогом Віліямсом в початку 1939 р. нова вітаміна в групі віт. Б., яку він назвав „пантотеніновим квасом", або універсальною вітаміною. Вона конче потрібна для правильного росту всіх живих організмів, — бактерій, грибків, нижчих і вищих рослин, тварин, а також людини. Це нове відкриття вказує виразно на те, яка складна група вітамін Б.

Досліди Функа переведені над групою вітамін Б виказали, що в ній бере участь і нікотиновий квас.

ПЕЛЯГРА І НІКОТИНА.

Брак віт. Б в поживі є причиною недуги званої пелягра, від якої людина стає худощава, ослаблена, апатична, дістає запалення та вереди слизових болон рота та язика і характеристичне запалення шкіри, яка червоніє. Ця недуга поширена особливо там, де багато їдять кукурудзи, в якій майже нема віт. Б., — головно в Румунії, півн. Італії, та деяких околицях півн. Америки. Ця недуга появляється також у собак, як т. зв. „чорний язик". Саме у висліді дослідів над пелягрою і „чорним язиком" у собак вдалося ізолювати з групи віт. Б нікотиновий квас, який має спеціяльну протипелягричну лікувальну силу, і який назвали віт. П-П.

Відкриття нікотинового квасу як протипелягричної вітаміни стало справжнім добродійством для околиць, в яких панує пелягра. При кінці 1937 р. зїзд американських лікарів, спеціялістів від пелягри заявив, що нікотиновий квас лікує цю недугу.

Досліди у клініках відкрили, що нікотиновий квас є цілющим ліком не тільки проти пелягри, але також при деяких недугах шкіри, слизових болон, крови і проти недуг спричинених променями Рентгена.

Серед продуктів, що мають у собі протипелягричну вітаміну П-П на першім місці стоїть сухе жовтко яйця, пізніше мясо, консерва з лосося, капуста, дріжджі. Зате її нема майже в рижі, пшеничній та кукурудзяній муці, маслі, картоплі, сушених яблуках. Нікотиновий квас як протипелягрична віт. П. П. лікує ще крім пелягри деякі недуги рота, бігунки, анемію та деякі недуги шкіри. Дослідник цієї вітаміни Ельведж видобув її також з екстракту печені як нікотиновий амід.

БІОЛЬОГІЧНЕ ЗНАЧІННЯ.

Біольогічне значіння нікотинового квасу як віт. П.-П. дуже велике. Досліди виказали, що у групі віт. Б протипелягричного впливу не має ані віт. Б1, ні Б2, бо вони не мають у собі нікотинового ядра. Далі приявність нікотинового квасу є необхідна для росту деяких бактерій. Від неї залежить нормальна кількість спеціяльного ферменту в крові, т зв. „козимаєн", що потрібна клітинам нашого тіла до віддихання.

Американські лікарі захоплюються також швидкістю ділання новонайденої вітаміни. Хто зажиє нікотинового квасу чи його аміду, в того вже по 24 год. щезає апатія і втома.

У скорому часі поправляється здоровля слізних болон рота та язика і шкіри, появляється чи поправляється апетит. Американський лікар проф. Т. Спіт каже, що подаючи нікотиновий квас при таких хоробових проявах як утрата апетиту, сили і розладдя у переміні матерії, можна на довго перед появою пелягри їй запобігати. Причиною недуги є брак вітамін, мінеральних солей та заліза в їжі недужих. Вони їдять замало мяса, молока, яець та свіжих овочів.

При проявах пелягри можуть виступити також нервові та умові занедужання. В деяких стейтах півн. Америки психіятричні шпиталі повні пелягриків. Їхній стан здоровля скоро поправляється завдяки лікувальній силі нікотинового квасу. В деяких околицях Румунії та Італії, де маса населення нездужає на пелягру відживляючися майже виключно кукурудзяною мукою чи іншими продуктами, в яких нема віт. П-П, — нікотинове лікування їх немов перероджує. Після двох-трьох днів лікування вони почуваються багато ліпше; зникає апатія, депресія, почування „пустки в голові". У пелягричних дітей нікотинове лікування поправляє стан шлунка і кишок і затриманий ріст.

ЗНАЧІННЯ НІКОТИНИ ЯК ЛІКУ.

Крім лікувального значіння мають нікотинові препарати також профіляктичне значіння. Далі віт. П-П має також велике значіння для правильної переміни матерії і росту у дорослих і дітей. Амід нікотинового квасу конче потрібний до правильного діяння центральної нервової системи.

З цього видно, що природа ховає перед нами ще багато таємниць, як напр. ця нововідкрита цілюща сила нікотини, яку ми досі знали тільки як шкідливу отруту.

Непромакальні плащі
від зол. 12.— у великім выборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, дім

Без чого можемо жити?

Які органи нашого тіла нам конче потрібні до життя? Природа вивінувала наше тіло різними складними органами, з яких кожний сповняє якусь питому собі дію. Однак не кожний з них конче до життя потрібний, а деякі можна навіть усунути без більшої шкоди для здоровля. Людина має за собою довгий ряд предків і тисячоліття розвитку. Природа консервативна і не відкидає ані не нищить тих органів, з яких людина не хоче користати. От хочби згадати про суткові бородавки у мужчин, останки волосся, що колись покривало наше тіло, хробачковий паросток, що такий важний у процесі травлення для тварин, а в людей приносить користь хіба тільки хірургам. Вартість деяких інших органів нашого тіла теж сумнівна. Так напр. різні вчені твердять, що мигдалки цілком непотрібні для людини, — інші-ж кажуть, що вони мають важне оборонне значіння проти бактерій в роті. Подібно поділені думки вчених про „сліпу кишку".

Добичі сучасної хірургії кинули нове світло на конечність для життя деяких органів. І так ми переконуємося, що людина може жити майже нормально по усуненні одної нирки, а навіть шлунка, без зубів, язика, а навіть стравоходу — хоча тоді її життя буде трохи упосліджене. З тонких кишок хірург витинає нераз відтинки довгі на пару метрів, грубу кишку витинає нераз цілком, поміщуючи відкід в іншому місці, ніж нормально. Горлянку заступає штучним приладом, що дозволяє оперованому не тільки жити, але і говорити. Навіть з мізку усувають тепер деякі частини, без шкоди для життя, як це нераз бувало підчас війни. Природно, що нема тут мови про ушкодження тих частин мізку, в яких є найважніші осередки життя, що кермують віддихом, працею серця, тиском крови та ін. Таксамо всякі ушкодження малого мізку викликують розладдя в рівновазі тіла. Ушкодження хребетного стриження потягає за собою пораження сечового піхуря, відходової кишки, долішніх та горішніх кінцівок, — однак не загрожує безпосередньо життю. Таксамо без коси (селезінки) та жовчевого міхуря людина може жити, але вирізання печінки або підшлункової залози привело б до дуже скорої смерти. Одним з найконечніших органів нашого життя є шкіра; втрата одної третини нашої шкіри (напр. при попареннях) спричинює смерть.

—o—

Віджива малих дітей.

Такі правила обовязують при правильній відживі малих дітей:

1) Навчіть їх їсти поволі, підчас їжі пити дуже мало.

2) Не давайте смажених страв, чаю ні кави.

3) Забороніть їсти між порами їжі.

4) Навчіть їх мити зуби по кожній їжі і перед сном.

5) Молоко має бути повне і здорового походження.

6) Взимі подавайте їм тран. Коли будете притримуватись оцих зрештою зовсім нетрудних правил, дитина матиме добрий апетит, вагу і звикне від наймолодших літ до тих простих, а основних гігієнічних засад.

—o—

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта)

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова)

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

НОВИНКИ

10 СЕРПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 22. липня 1939.
Прохора й ін. ап.
Лат. Лаврентія м.
Сонце: схід 4.06, захід 18.52.
Місяць: схід 0.00, захід 15.20.

Завтра: 11. серпня. П'ятниця.
Ст. ст. 29. липня 1939.
Калиника мч.
Лат. Зузанни д.
Сонце: схід 4.07, захід 18.50.
Місяць: схід 0.25, захід 16.18.

—o—

— Лікар-дентист **Ірина Попович,** Бережани Ринок 19. виїхала на відпочинок і вертається дня 17-го серпня. 1514 —2

— **Спеціялістка** жіночих хоріб і поліжництва **Д-р Софія Парфанович** вернулася — пл. Болеслава Пруса 2, тел. 105-43. 1518 1—1

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Концерт хору „Зоря" в Трускавці.** Як довідуємося, знаний у нас диригент о. проф. С. Сапрун відвідає більші наші міста з мужеським хором „Зоря", що виконає серію характеристичних концертів. Хор, зложений з дуже добрих сил, виступить з концертом старогалицьких пісень уперше в Трускавці 13. VIII ц. р.

— **Українка.** У чеському журналі „Книжні Знаки" за червень ч. 1—2 знаходимо згадку С. Сірополка про Павла Ковжуна та його заслуги, як одного з пропаґаторів екслібрісу в Україні. Згаданий журнал, хоч невеличкий, виходить чотири рази до року та знайомить своїх читачів з найновішими книжковими знаками, навязуючи контакт з мистцями.

— **Нагінка проти питомців Ремісничо-Промислової Бурси у Львові.** Минулої неділі 6 ц. м. прибіг к. год. 7.40 вечором до будинку української Промислово-Ремісничої Бурси у Львові при вул. Пйонтаків ч. 8. (раніше Пасічна ч. 2) невідомий закрівавлений мужчина з проханням, щоб йому обандажувати рану. Ранений заявив, що на нього напали ножівники, зранили його без ніякої причини і саме перед ними він втік до бурси. Тому в бурсі обмили та перев'язали йому рану і він відійшов. Крім того в тому саме часі невідомі напасники зранили ще якогось мужчину недалеко Промислово-Ремісничої Бурси і теж втекли. Тимчасом львівський „Дзенник Польскі" в 9. ц. м. (ч. 16) помістив вістку нападу на Українську Промислово-Ремісничу Бурсу запевняючи своїх читачів, що це вихованки згаданої бурси нападають на невинних людей і навіть зранили ножами Романа Буздигу з Галицьких Пасік, якого перевезли до шпиталю. „Напасниками, як ствердив поліційний допит, пише далі „Дз. П.", були вихованки української Ремісничої Бурси, які виступили в ролі ножівників". Згадана вістка брехлива від початку до кінця. У комісаріяті поліції при вул. Курковій заявили управителеві бурси, що поліція не переводила допиту в цій справі. Видно комусь доконче треба було зробити шум довкола згаданої бурси, на якої питомців нападають в останніх днях невідомі напасники рано і вечором і побивають їх до крови. Крім того в понеділок 7. ц. м. коло год. 11-ої веч. невідомі напасники вибили шиби у згаданій бурсі. Тому управитель бурси о. Миронюк з пос. Біляком інтервеніювали у городському старостві, де прирікли, що влада поробить всі заходи, щоб невідомі люди не нищили майна У. П.-Ремісничої бурси ні не побивали її питомців.

— **Посвячення „вугольного" камня костела в с. Бугрині на Рівенщині.** Село Бугрин стало „притчею во язицех" і все через відомого „ревіндикованого" війта Степанчука. Переходячи з православя на обряд римо-католицький а одночасно „міняючи" свою національність п. Степанчук пробіцяв, що „зревіндикує" цілу свою волость. Але не так воно вийшло, бо „ревіндикація" в Бугрині не рушила з місця. Одначе, щоб дотримати своє слово, війт заночаткував будову костела. Посвячення першого камня „Гон. Ілюстр." (ч. 1608) описує так: „Богослуження відправив у тимчасовій каплиці кс інф. Скальський з Луцька при численно зібранім громадянстві римо-катол. і православного ісповідання (!)... Сказав промову... війт гміни Бугрин, ініціятор будови п. Степанчук. Вечором учасники обозу (академіцької легії) влаштували традиційне „огніско", в якому взяло участь понад 2.000 осіб"... В очах дописувача не „двоїлося", а десятерилося й із сотень зробилося аж 2.000. А всеж добре він зробив, що не сказав правди, чому на посвяченні були й українці. Могло б бути декому неприємно.

— **„Обуз легії академіцкєй ширить культуру на Лемківщині".** „Обуз" польських академіків з Кракова — повідомляє „Всхуд" — закладає по селах на Лемківщині публичні бібліотеки і санітарні станиці навязуючи ось так звязок з місцевим населенням. Учасники табору вели гутірки при „огньіску" про Польщу, в яких брала участь сільська молодь і старші селяни. Цикль відчитів „Мандрівка по Польщі" виголосили учасники табору у Фльоринці під Новим Сончем. Крім того уладжено фестин і танкову забаву у Фльоринці, з якої дохід призначено на ФОН.

— **Відгомін убивства цукорника Стецькова.** На весну минулого року грабіжник убив відомого українського цукорника і власника камяниці Данила Стецькова в його помешканні при вул. св. Миколая. Поліція арештувала під замітом убивства Анастазію Данилів, яку трибунал окружного суду у Львові засудив на 10 років вязниці за вбивство Д. Стецькова. Апеляційний суд затвердив цей присуд. Одначе Найвищий Суд відхилив присуд апеляційного суду і наказав перевести нову розправу, що відбудеться вже 29. серпня ц. р. Тоді трибунал переслухає св. Василя Фурду, якого покликав прокуратор на обставину, що А. Данилів мала по вбивстві більшу кількість грошей.

— **Нова афера у Львові.** Перед двома роками повстала у Львові фірма „Франц Мелівa та Ян Нідергофер" при вул. Академічній ч. 14, яка торгувала текстильними матеріялами. Власники текстильної крамниці, німці, перепродували товар жидівських фабрик, яким згодом перестали платити гроші за товари. Тому дійшло до судового процесу, підчас якого власники текстильної крамниці згодилися сплачувати свої довги ратами. Тимчасом по кількох місяцях фірма взагалі перестала платити довги, а купець Мелівa втік з родиною до Німеччини. Перед місяцем крамницю взагалі замкнено, бо другий власник Нідергофер теж виїхав до Німеччини. Тому адвокат пошкодованих фірм звернувся до прокуратури, яка наказала поліції перевести ревізію у своячки Меліви. Підчас ревізії поліція — і-ше польська вечірня преса — знайшла більшу кількість товару і матеріялів, що компромітують обох купців, між іншим спис львівських німців. Тому влада веде слідство в цій сензаційній справі.

— **Львівська хроніка.** При вул. Казимира В. самохід переїхав 31-літню Софію Грінер і поломив їй обі ноги. У важкому стані перевезли її до шпиталю. — При вул. Краховецьких померла нагло умово недужа Анна Черняк.

— **Бандитський напад на секретаря Кружка „Р. Ш." у Скольому.** Дня 4. ц. м. на секретаря „Р. Ш." у Скольому М. А. Дольницького в часі його урядування в канцелярії Кружка в год. 11.15 напали два парубки з с. Побук і в хвилині, коли М. Дольницький був відвернений до них плечима, кинулись на нього з каменями в руках та намагалися побити його по голові. Секретар М. Дольницький оборонився при помочі джіюджітсу, вибиваючи одному з напасників камень з рук і піднявши крик відігнав бандитів. Після втечі парубків нападений урядував дальше. Імена напасників та причина нападу невідомі.

— **Краєва хроніка.** При копанні криниці у Кривчичах к. Львова впав на дно корбовий вал і смертельно зранив В. Кривоноса зі Сокаля, який копав криницю для Рудольфа Бодаха. Нещасливий В. Кривоніс помер на місці. Влада веде слідство. — Недалеко Галича згинув під колесами поспішного поїзду Франц Клепацький зі Згіря, пов. Рогатин. Причина самогубства невідома.

— **За вбивство любчика своєї жінки.** Перед трибуналом окружного суду у Станиславові відбулася розправа проти Володимира Костева з Вістової за вбивство Володислава Івасишина, свого субльокатора. Івасишин використав нагоду, що Костів працював щоночі і почав фліртувати з його жінкою. Одної ночі Костів вернувся несподівано до дому, приловив Івасишина на „гарячому вчинку" і під впливом сильного схвилювання вбив сокирою коханка своєї жінки. Трибунал засудив Костева на три роки вязниці.

— **Совітська мариварка вертається до традицій.** Совітська фльота на Балтійському Морі святкувала знаменні роковини першої перемоги недалеко Гангут, де новостворена фльота царської Росії побила шведську фльоту. З цієї нагоди на всіх кораблях балтійської фльоти відбулись відчити про історію колишньої російської фльоти. Прелегенти навязували до давніх традицій російської фльоти.

— **Марконієвий музей.** В салі віллі Понтекіо, де колись Марконі робив перші спроби з бездротним телеграфом, вирішили побудувати величавий мавзолей, де примістять тлінні останки великого винахідника. Саму-ж віллю вирішили замінити на музей, де примістять усяке знаряддя, яким він у житті послугувався. Музеєм буде опікуватися „Тв-о Ґуліемо Марконі", засноване Мусолінієм, що жертвував на його потреби 200 тисяч лірів.

— **Спеціяльні табори для циганів.** У Чехії і на Моравії створять спеціяльні табори, в яких сконцентрують усіх циганів. Комунікат пресового бюра протекторату каже, що в цьому таборі збережуть циганські традиції.

— **Сильний буревій** перейшов в останньому часі в гірській долині провінції Тревізо в Італії та заподіяв великі шкоди. В кількох місцевостях буревій повиривав дерева з корінням і позривав дахи з домів. Два будинки буревій зовсім знищив, 60 поважно ушкодив.

— **Корабель ударився з ледяною горою.** Англійський корабель „Бівеґіль" ударився минулого понеділка з ледяною горою недалеко північного побережжя Нової Фунляндії. Корабель віз товари з Монтреалю до Льондону і не мав ніяких пасажирів. На рятунок вирушив корабель „Чемплен". Загрожений корабель важко відшукати з приводу густої мряки.

— **Каталюг мікробів.** Вашингтонський медичний факультет перший у світі розпочав торг мікробами для потреб окремих дослідів, справді по американському. Він виготовив каталюг 2.700 мікроорганізмів і висилає їх культуру залежно від потреби. У своїй колекції вашингтонський факультет має багато бацилів рідких недуг, що живуть у тропікальних краях. Бацилі чуми, холери, черевного тифу — доволі дешеві. Куди дорожчі бацилі плямистого тифу, а найдорожчий бацил прокази.

— **Світові запаси палива.** Із року на рік вчені перечислюють запаси палива, основуючись на все нових знахідках та зужиттю. На основі обчислення із червня 1939 маємо ще на світі 4.600 мільярдів тон камяного вугілля. Із того самі Зл. Держави мають приблизно 44 прц. Якщо видобуток залишиться такий як сьогодні, то цього запасу вистане на 3780 років. Але якщо зужиття буде зростати щороку на 0.5 відсотка, тоді вищий запас вичерпається за 395 літ. Нафта вичерпається значно скоріше, бо вже за 18 літ у цілому світі. Але в самім Іраку щойно за 110 років, в Ірані за 39 і в Совітах за 22 літ. **Фр.**

— **Видобувають потонулі кораблі.** Еспанський уряд почав видобувати потонулі підчас громадянської війни торговельні кораблі. Їхне число доходить до 130. Між ними багато чужих. У барсельонському порті видобуто вже 5 еспанських суден, а між ними корабель „Уругвай", де знаходилася вязниця прихильників ґен. Франка. Згідно з обчисленнями мадридської преси число потонулих кораблів доходить до 270 в тім багато англійських та французьких.

— **Теля з двома головами.** В місцевості Тарбаїв, у східній Словаччині привела корова Івана Япея теля із двома головами. По шести днях, теля, яке було зовсім правильно розвинене, згинуло. Вістка про такий дивогляд природи викликала, очевидно, в цілій околиці чималу сензацію.

— **Двацятьдев'ятьлітня мати 11 дітей.** У Франції, в якій приріст населення катастрофально впав і в якій така велика скількість бездітних подруж, велике вражіння викликала вістка, що одна з француженок, на прізвище Діфреснель є щасливою матірю 11 дітей, з яких найстарше має 11 літ, наймолодше рік. Коли їй уродилася девята дитина, президент Франції прийняв над тою дитиною опіку. Крім багатьох нагород щаслива мати дістала теж золоту медалю „французької матері".

— **35.000 долярів за схоплення гангстера.** Федеральний слідчий уряд доручив поліції співпрацювати з прок. Дьеєм у розшуках за публичним ворогом ч. 1, гангстером Людвиком Бухальтером. За схоплення живого або мертвого бандита влада Ню Йорку призначила 35.000 долярів нагороди.

—o—

СПОРТ.

ЛУГ — ЛЬВОВЯНКА (КОМБ.) 5:0 (4:0).

Гарна виграна Цкл. Луту над комбінованим А-кл. противником. На згадку з переможців заслуговує середущий помічник Загородний і стрільці воріт: Вороз відбуви: Кирик І 2, Карна II, Семьків І Кунцо. Суддював п. Дворнік.

Шафкові куфри
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає
Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 8-0

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
Середа 9. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Четвер 10. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Пятниця 11. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Театр Різнородностей.
Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського
КУТИ:
9. 8. Кирка з Льолео.
10. 8. Шарія.
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
ЗАБОЛОТІВ:
9. 8. Мати найманчка.
10. 8. Вельможна пані Кочубеїха

Українська капеля бандуристів Степана Орача.
15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Лісно.
3. 9. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Прокляття смарб".
АМПІР: „Безталанний".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 взиває помочі", „Весела вівірка".
БАЛТИК: „Я вбив", „Лікар гарних жінок".
ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".
ГРАЖИНА: „Звездар", „Професор Вільтур".
ЄВРОПА: „Сила золота".
КАСІНО: „Шпигункові зізнання".
КОПЕРНИК: „Пекло Сагари".
МАРУСЕНЬКА: „Невечка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Битва на Бродвею", „Алярм на морі".
МУЗА: „Енді Гарді заздрісний".
МІРАЖ: „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Балкани".
РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (з Аґнесь Дарієї).
РОКСІ: „8 літ похолня" і „Повір мені".
СВІТ: „У тайгах Сибіру", „Кріза сніговія".
СВЯТОВІД: „Бурлаки знад Волги", „Моделька".
СТИЛЕВЕ: „Материнство".
ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить кар'єру".
УТІХА: „Погоня" за ревів.
ХІМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 9. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Гірський живець Рабка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Інформаційна газетка з української мови, 13.10 Популярна музика з пл., 13.40 Розрушкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт" муз. авд. для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Квартетові мініятюри у вик. смичк. квартету, 16.50 Вечір на ставах і озерах, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Гайдн: Симфонія ч. 6 а-дур, пл., 17.35 Популярна музика з пл., 17.50 Господиня у місті: Кавярня, 18.00 Вок. дуети, 18.20 Відгомони сили та слави, 18.30 Славні симфонії з пл., 19.00 Підслухане, Весела Сирена, 19.30 Розр. концерт. орх., солїз, гітари, 20.05 Звук. репортаж із маршу шляхом кадрівки, 20.25 Для села: Боротьба із полевим шкідництвом, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Справа соціольогії театру, 22.00 Розр. музика з пл., 22.25 Вокальний гумор, авд. Генр. Збежховського, 22.55 Телеф. репортаж із маршу кадрівки, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

САМОХОДИ Citroen — Aero **МОТОЦИКЛІ** S. H. L.
„Autocar", Львів, Сенкевича 5. тел. 209-88. 1520 1-2

ЛОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. **CSAVE**
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

Четвер, 10. серпня 1939.

6.35 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.35 Концерт сальон. орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, коло год. 12.15 Полудн. газетка, 13.00 Розр. муз. з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 „Ніль" авд. для молоді, 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співає ресіталь Ст. Вітеса, 16.45 Репортаж із промисл. і техн. музею, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Японська музика, сопран, форт., 17.45 Як поводитися із трудними звірят, 18.00 Кларнетові твори, 18.20 Органова музика, 18.50 Відгомони сили та слави, 19.00 Великі морські мандрівки: Правдива історія Лукіяна із Самосати, 19.20 Театральний огляд, 19.30 Римський Корсаков: Шехерезада, пл., 20.05 Репортаж із маршу шляхом кадрівки, 20.25 Для села: „Щонебудь станеться" новели Ст. Жеромського, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Твори на віолю д'аморе, 21.15 Театр Уяви: „Культавий черт" Ле Сажа, 22.00 „Пятниця" оп. Леонкавалля з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 11. серпня 1939.

6.36 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та роди: Тижневі вказівки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: Приготовімо засоби на зиму, роди, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Однаково шумить усім Дунавець, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Скрипка, фортепіян, 16.45 Гутірка в хорими, 17.00 Біжучі вістки, програма на завтра, 17.10 Брамс: Скрипковий концерт д-дур, оп. 77., 18.00 Сніп у супр. форт., 18.25 Бетовенові квартети, 19.00 „Дві браміни" індійська легенда, 19.20 Трансм. веселярських мутетів Европи в Орлові, 19.35 Концерт бариер. орх., тенор, 20.15 Резерва, **20.20 Осіння праця в пасіці, гутірка в українській мові інж. Мих. Боровського,** 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., хор, тенор, 22.15 Монтань: Філософувати значить умирати, 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 9. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 17.30 Пісні, 17.45 Скандинавська форт. музика, 18.00 Розр. концерт, 21.00 Розр. авд., БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, 19.05 Популярні мельодії, 20.00 „Вертер" оп. Масенета, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Сальон. орх., 18.50 Співає, 19.25 Цит. орх., 21.40 22.40 Комунікати, ВІДЕНЬ 17.10 Балет. музика, 22.50 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 16.00 19.15 Домашня і весела музика, 18.30 Камер. концерт, 20.15 Військ. орх., 22.20 Два форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Дон Джованні" оп. Моцарта, ЛЯҐТІ 18.25 Пісні, 21.10 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 Орх., ПРАҐА 18.30 Сальон. орх., 19.20 Танк. музика, 21.35 Камер. концерт трія, РЕНН 20.30 „Моріс Бокер" оп. Месажера, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.30 Кабарет, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія, ритм, 22.10 Камер. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.50 „Івась і Ґанусся" оп. Гумпердінка, 22.00 22.30 Музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Травіята" оп. Вердія.

Четвер, 10. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Румунські хорольні пісні й танки, 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 21.10 Популярні мельодії, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Нар. пісеньки у супр. цит. орх., 22.00 Пісні в супр. органів, ВІДЕНЬ 15.30 Цит. мельодії, 18.10 Хорольна музика, 19.00 Нар. музика, ҐІЛЬВЕРЗУМ 1. 20.55 „Пелеяс і Мелісанда" оп. Дебісія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 14.00 Музика, 18.15 Пісні, 18.45 Трансміром, 19.15 Соністи, 20.15 з нім. і італ. опер, 21.15 Бетовен, Глюк, Моцарт. 22.20 Дворжак: Тріо на двоє струнок, альтівку, ДРОЙТВІЧ 18.30 Давня музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 Танк. музика з Америки, ПОСТ ПАРІЗІЯН 22.30 „Дїточі сценки" Шумана, РАДІО ПАРІ 20.30 „Продана наречена" оп. Сметани, трансм. з Віші, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Форт., 21.00 „Затоплений дзвін" оп. Респіґія, РИҐА 18.20 Пісні, СОФІЯ 18.15 Популярний концерт, 19.15 Симф. концерт (Шуберт, Чайковський, Мусоргський), 21.00, 21.25, 21.40 Легка й танк. музика.

Пятниця, 11. серпня 1939.

БЕРЛІН 10.15 Легка музика, 21.00 Комедія. БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, БУДАПЕШТ 18.40 Цит. орх., 19.25 Концерт, ВІДЕНЬ 18.45 Казки в музиці, 20.15 Моцарт, Дворжак, Штравс, Берліоз і ін., 22.30 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Старі нім. пісні й танки на голоси та інструменти, 19.15 Пісні та форт. дует, 21.15 Бетовен: Соната д-дур оп. 12., ч. 1. і Соната ц-моль оп. 30. ч. 2., ДРОЙТВІЧ 19.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, І. арія, ЛІЛЬ 19.15 Пісні, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 20.15 Італ. музика, ПРАҐА 19.50 „Либуша" оп. Сметани, РАДІО РОМАНІЯ 19.35 „Панни" оп. Леонкавалля, „Кавалєрія Рустіканя" оп. Масканія, РАДІО ПАРІ 22.30 Еспр. танці, РИМ 20.30 Хвилина музики, 21.00 Мельодія і ритм. 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 „Сила волї" оп. Вердія, 22.00 Танкова музика.

Біржа

Львів, 8 серпня 1939.

ҐРОШІ.

Бельґія бельг. 90·30—90·72, Долярн америк. 5.30·50—5.33·00, Долярн канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. гол. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45. Фунти анґл. 25·00—25·00, Ґульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 104·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Ліяпоп 80·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Ґабербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 завізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, дня 8. серпня

Пшениця оборот 539 тон, тенд. пестала, жито 127, тенд. спокійна, ячмінь 15, тенд. спокійна, овес 115, тенд. спокійна, овес в 1939 16·00—16·50, овес легко замокл 15·00—15·50. мука пшенична 0·30 відс...38·25 — 39·75, 0·35 відс. 37·25—38·75, сорт І. 0·50 відс. 35·75—37·25, сорт І. А. 0·65 відс. 34·75 — 36·25, сорт ІІ. 30·65 відс. 29·75—30·75. сорт ІІ. 35—65 відс. 28·25 до 29·25, сорт ІІ. А. 50—65 відс. 30·25—31·25, сорт ІІ. 35—50 відс. 23·75—24·75, сорт ІІ. 50—60 відс. 25·75 — 26·75. сорт ІІ. 60—65 відс. 21·75 — 22·75, сорт ІІІ. 65·70 відс. 16·25 — 16·75, житний витяг 0·30 відс. 27 до 28, сорт І а. 0·55 відс. 23 — 24, рінак зим. 46·50 — 47·00, рінак літний. 42 — 43.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 8. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·18
1 кг. яєць	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

Оповістки.

Молодий чоловік з жінкою і дитиною, находиться в крайній нужді, просить милостивих сердець про якунебудь працю або якусь підмогу для дитини та якісь старої одежі для себе. Йосиф Бакаковський, Пересінківка, Міські бараки Н м. 3. 1-2

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ віляк „Карпати" вул. Дрогобицька 27 **поручає** вигідне помішення. Кімнати **сонячні**, ціни помірковані. 1135 30—45

КУПНО-ПРОДАЖ

МОРШИН. Продаю гарні **парцелі** будівельні. Моршин „Ксеня". 1521 1-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРЕБА негайно фахової гігієністки для плекання немовлят у салі новонароджених **Укр. Шпиталю** у Львові, вул. Петра Скарги 4. Зголошення приймає Дирекція Шпиталю в урядових годинах. 1517 1-1

ЛІКАР на провінції шукає заступника від зараз. Інформації дасть **Д-р Попович** в Народній Лічниці. 1519 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ аплікант адвокатський з 3-річною практикою шукає патрона від зараз. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідний". 1501 3—0

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з постійним харчем, особам вул. Львівських Дітей 57 а. 1509 2-3

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Зайвірянська ч. 111.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Красінського ч. 30, бічна Зеленої.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Остроленцька / 17, ріг Потоцького.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, повнокомфортові — **Совінського ч. 19, бічна Потоцького.**

2 КІМНАТИ кухня, сонячні, перший поверх, балькон 55 зол. **Короля Ґединського 34.**

винаймає управа цих реальностей „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Длугоша 1, тел. 117-94. 1510 2—3

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ**, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 5-50 2816

ПОВІДОМЛЯЄМО П.Т. Громадянство, що ми відкрили крамницю з фарбами, господарськими артикулами, косметикою та хемікаліями при вул. Тоиажевського 42 (давніше вул. Городецька) ріг Королеви Ядвіги, тел. 246-34. Б-ти Жирин. 1491 2-10

ПРИЙМАЮ пацієнтів як давніше від год 9—1 і 3—6 Львів, вул. Сикстуська 17 — НАСС. **З днем 15. серпня ц. р. переношу заведення до нового мешкання при вул. Сикстуській ч. 30.** 1522 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевша виробня сіток до огорож
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33.
1414 11—12

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п
ч. 122) тел.: 295-88.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Redakiorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Piątek, 11. sierpnia 1939. N. 181.
Пятниця, 11. серпня 1939. Ч. 181.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Ґданська справа й українська буденщина

(Передова стаття)

Приказ зперед 25 літ

Напади на питомців Української Ремісничої Бурси у Львові

Ендеки розщибаються за москвофілами

Нова хвиля мадяризації Карпатської України

Розправи за українізування прізвищ і за зневагу польського народу

Ґен. Франко їде до Італії і Німеччини

Еспанські окопи під Ґібральтаром

Інцидент на польсько-німецькій границі

Ґітлєр хоче повалити мадярський уряд

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.

Nr. 181 (15.260). Lwów, piątek 11. sierpnia 1939. Rok LX.
Ч. 181 (15.260). Львів, пятниця 11. серпня 1939. Рік LX.

Ціна рекламна мінімальна голівка

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція и Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 30.060
„ Банку Чеського Львів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Інцидент на польсько-німецькому кордоні.

ТРЬОХ НІМЕЦЬКИХ ВОЯКІВ ПЕРЕЙШЛО НА ПОЛЬСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

ҐДИНЯ, ПАТ. В неділю трапився на польсько-німецькому кордоні коло Каменіци Крулевської, пов. Картузи інцидент.

Трьох німецьких вояків перейшло кордон у повній зброї. На заклик польського граничного сторожа вони спинилися, тоді той останній вистрілив і зранив одного німця. Двох інших забрало його та втікло на німецьку територію.

НІМЕЦЬКИЙ ЛІТАК ПРИЧАЛИВ НА ПОЛЬСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

ГРУДЗЬОНДЗ, ПАТ. В середу в год. 12.20 причалив коло Яблонкова німецький літак з кенігсберзької школи пільотів. Пільот заявив, що мав летіти до Аленштайну, але заблукався у мряці.

Пільота звільнено, літак передадуть німецькій владі.

СПЕЦІЯЛІСТКА
жіночих хоріб і поліжництва
Др. Софія Парфанович
ВЕРНУЛАСЯ
Пл. Болеслава Пруса 2. Тел. 105-43.
1518 1—1

Протестаційне протипольське віче у Ґданську.

ПРОМОВА ФОРСТЕРА.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Як подає ґданська преса, в четвер відбудеться на „Довгому Ринку" у Ґданську протестаційне віче, на якому промовлятиме ґавляйтер Форстер. Він має перед цілим світом висловити волю німецького населення вільного міста у звязку з польською погрозою бомбардування Ґданська.

—o—

Німеччина приготовляється до якоїсь військової операції.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса пильно слідкує за протипольською кампанією німецької преси та коментує її живо; майже всі часописи стверджують, що та кампанія мусить мати якусь конкретну мету. Найцікавіший погляд висловлює д'Ермессон на сторінках „Фігара"; виглядає — мовляв — немов би німецькі провідні кола систематично приготовлювалися до якоїсь військової операції. Може хтось з німецьких провідних кол хоче повторити операцію з минулого року. Треба їх перестерегти, що це не пощастить. В осені 1938 р. французи дали доказ, що хотять зберегти мир, але рівночасно присягали, що не підуть на дальші уступки, які вже дійшли до межі.

Фрацузькі часописи припускають, що Гітлер вагається тепер, яку методу вибрати; в найближчому часі це повинно вияснитися. Таку думку висловлює м. ін. „Тан".

Новий голяндський уряд.

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ.

ГАГА, ПАТ. Урядово повідомляють:

Де Ґер утворив новий уряд та предложив нових міністрів королевій до апробати. До уряду увійшли представники таких партій: християнсько-історичної, католицької, соціял-демократичної, крім того є там кількох безпартійних спеців. Поділ ресортів такий:

преміер і міністр скарбу: Де Ґер (християнсько-історична партія);
закордонні справи: Ван Клеффенс;
нар. оборона: полк. Дайксгорн;
нар. господарка: д-р Стенберґе (католик);
кольонії: Вельтер;
внутр. справи: Буєн (христ.-істор. партія);
сусп. справи: Ван Тен Темпель (соціяліст);
комунікація: Альбарда (соціяліст);
освіта: Болькенштайн (демократ);
справедливість: проф. Ґербранді.

ХТО ТАКИЙ НОВИЙ ПРЕМІЄР ГОЛЯНДІЇ?

ГАГА, ПАТ. Де Ґер покінчив 69 рік життя; від 1933 р. є він провідником християнської історичної партії. 1907 р. увійшов він до парляменту; уважають його там за найліпшого промовця. Три рази був міністром.

Ґерінґ вдоволений.

Французьке радіо повідомляє: Після повороту з інспекції летунських фабрик, марш. Ґерінґ дав представникові берлінської „Нахтавсґабе" інтервю, в якому заявив, що дуже вдоволений станом німецького летунського промислу. „Шкода — сказав він — що також деякі державні мужі зі закордону не бачили того, що я — тоді були би вони втратили охоту воювати з Німеччиною. Зі спокоєм та довірям чекаємо мира — але такого, як ми хочемо".

„Ґданськ може стати нагодою до війни з Польщею, але не причиною війни"

СТВЕРДЖУЄ АНҐЛІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Менчестер Ґардіену" помістив статтю на тему німецької військової підготови. Він стверджує, що хоча ґданський конфлікт може дати нагоду до війни, він буде хіба претекстом до війни, не її причиною. Німеччина бажала би знищити Польщу, яка перешкоджує їй у здійснюванні її імперіялістичних задумів у Східній Европі.

„Таймс" і „Дейлі Мейл" висловлюють здогад, що в найближчому часі скріпиться німецька пропаґанда з метою: залякати і розбити „фронт мира" вістками про концентрацію німецьких військ.

Подібне становище займає „Дейлі Геральд", який стверджує, що коли нім. уряд рішений на війну, вона вибухне, хіба що Берлін змінив би свої пляни. Війна може вибухнути випадково, як 1914 р. — зрештою тепер усі свідомі, які наслідки принесла би така провокація.

„КОЛИ ПОЛЯКИ РІШАТЬ ВОЮВАТИ..."

Під таким наголовком містить Даф Купер статтю в часописі „Івнінґ Стандард". Він стверджує, що Англія має супроти Польщі конкретне зобовязання. Вона мусітиме воювати, якщо незалежність Польщі була би загрожена; до Польщі належить рішити, чи Англія має воювати.

ІНСПЕКТОР ЛІПІНСЬКИЙ НА ВОЛІ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. На інтервенцію польського ґен. інспектора, випущено на волю митного інспектора Ліпінського, який негайно виїхав до Польщі. Його виміняли за ґданського митного урядовця, Міллера, засудженого на 8 місяців вязниці за образу польського народу.

Також вийшов на волю Шульц, який зізнавав у суді прихильно для Ліпінського.

Перед новими інцидентами у Ґданську.

ПРОТИПОЛЬСЬКА КАМПАНІЯ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Фелькішер Беобахтер" містить статтю „Нова польська провокація", у якій характеристично означує майбутню німецьку тактику на терені Ґданська — **попросту заповідає дальші інциденти.**

„Анґріф" переконує Англію, що союз з Польщею небезпечний, але рівночасно пригадує, що Париж і Льондон розуміють становище Польщі.

У багатьох німецьких часописах появляються статті з подібними наголовками та зворотами; з того можна вносити, що німецькі публіцисти дістають від влади точні інструкції. Німеччина — мовляв — в останніх роках усунула низку воєнних огниць, то впорається і з Ґданськом; ми остерегли Польщу; підтримуючи її, західні великодержави бавляться вогнем.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ПРИВЕРНУТИ СХІДНИЙ КОРДОН З 1914 Р.?

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Льондоні масово розсилають брошуру п. н. „Ґданськ — про що йде?" Її автори, вінці, намагаються поставити дискусію на засадничу площину. Виходить, що справа Ґданська **є лише претекстом, який дозволить Німеччині поставити ту дискусію на денному порядку.**

Таке саме виходить з інтервю Форстера для „Дейлі Експресу", з якого видно, що **Німеччина хоче привернути на Сході кордони з 1914 р.** Стверджує це також один стокгольмський щоденник.

ЮГОСЛОВЯНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ІДЕ ДО РИМУ.

БІЛҐОРОД, ПАТ. Прем. Цветковіч виїде в найближчому часі до Італії на запросини фашистівської робітничої організації.

Кожний югословянський премієр є головою федерації югосл. робітничих союзів.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Ґданська справа й українська буденщина.

Львів, 9. серпня 1939.

Кожна політична подія, що виростає бодай трохи понад щоденні турботи, примушує сіру людину мимохіть поспитати: чи ця подія приблизила розв'язку теперішньої европейської кризи? Чи ми стали ближче війни чи миру? Ми вже так призвикли до думки, що тепер якась загальна орієнтація, якась політична калькуляція неможлива, що живемо від події до події і кожну пильно аналізуємо, здогадуємось та вслухуємося при тому у порухи власного інстинкту. І після кожної події звичайно стоїмо там, де стояли раніш, себто не вміємо відповісти собі на цю лиховісну альтернативу, яка сьогодні гнітє цілий світ.

Питаємо себе теж, чи краківська промова марш. Сьміглого-Ридза приблизила справу Ґданська до розв'язки чи віддалила? Здається, нема людини, яка могла б після тієї промови дати точну, ясну відповідь на це питання. „Рішуча, але стримана" — ось загальна оцінка тієї промови. Вона закріплює радше — скажім — статистику кризи, ніж приспішує її розв'язку, не причиняючись до її динаміки. Це ясне. Бо не є в інтересі Польщі давати ініціятиву у справі, в якій зазублюються не лише її інтереси.

Справа Ґданська стала сьогодні вузловою точкою світово-політичного значіння. Вона виросла понад льокальний конфлікт — до якогось майже символу. З хвилиною вмаршу Німеччини до Чехословаччини розкрилась нова карта европейської політичної історії: **боротьба за рішальний вплив на полудневому сході і сході Европи.** На горішніх місцях тієї карти стоїть Польща та її великодержавна екзистенція, а далі інтереси західніх держав, які стають загрожені з хвилиною поширення впливів Німеччини на схід. Та це вже була б друга карта історії: **боротьба за гегемонію у світі.** Ось тому від Ґданська біжать нитки і на монгольські рівнини, до сутичок між японськими і совітськими військами, і до команд англійських кораблів, які не можуть виїхати на схід, і до кабінету Молотова, і до сенату у Вашінґтоні. Ґде велика, вступна підготова за панування над світом, до якого заголосився новий суперник, Німеччина, а далі піде гра, якої напевно лише епізодом буде Ґданськ і навіть — боротьба за европейський схід.

Поволі мусимо звикати не лише до „війни нервів". Мусимо звикати до думки, що ми опинились на вступі розділу історії і що не тільки не вміємо передбачити кінця цього розділу, але й не вміємо збагнути його змісту. Коли ми вже згадали, що справа Ґданська виростає до значіння якогось символу, то саме мали ми на думці те, що вона може започаткувати таксамо добре боротьбу за гегемонію над світом між германізмом і англьосаксонізмом, як і боротьбу за гегемонію між комунізмом і фашизмом, як і початок упадку гегемонії Европи та білої раси у світі. Ось тому ми не повинні надто нервуватись тою чи іншою промовою, ані очікувати від тої чи іншої події розв'язки сьогоднішньої европейської кризи. Краще зживатися з думкою, що такі справи, як ґданський чи навіть польсько-німецький конфлікт — це лише ланки великого процесу всесвітнього значіння і що ми опинилися щойно в його початках.

Недавно появились на тему можливости розв'язки ґданської справи ріжні голоси в західньо-европейській пресі, між якими цікавий був голос Льойд Джорджа. Коли, мовляв, націонал-соціялісти — за тихою згодою Польщі — опанували зовсім Ґданськ, то вони можуть там без обмеження створювати факти, які поволі, але з незвичайною послідовністю, вирівнюватимуть і затиратимуть ріжниці між Ґданськом та рештою Німеччини, так, що ось-ось Ґданськ буде, подібно напр. як Гамбурґ, творити частину одної державної системи. Чи не можна уявити собі симбіози польських прав у Ґданську, коли він творитиме одну державно-політичну систему з Німеччиною, якщо сьогодні така симбіоза можлива у націонал-соціялістичному Ґданську? Чи на випадок можливости такої симбіози справа, яку символізує нині Ґданськ, буде полагоджена? Очевидно, що ні. Сьогодні ясно, що не справа Ґданська є суттю конфлікту за Ґданськ. Не справа таких чи інших митних управнень, доступу до моря, свобідної торговлі, тощо. Все це — при добрій волі — можна б схопити у гнучкі, компромісові формулки, на які така багата торговельна дипльоматія. Це справа дальшого розвитку або заломання розвитку Німеччини Гітлера, після Чехословаччини і на зразок чехословацький: з типом васальних господарських і політичних організмів довкола. Ось тому справи Ґданська не розв'яжуть із хвилиною, коли навіть знайшлась би формула, яка заступила б у Ґданську слово „національ-соціялістіш" словом „райхсдайтш". Це відчуває не лише польський нарід, якого міністр каже закордонному журналістові: „Навіть, якби ми хотіли щось у справі Ґданська попустити, не зможемо, бо нарід нас тоді змете з наших позицій". Це відчуває і французьке громадянство, в якому зникли вже запити: „Чи французький вояк має битися за Ґданськ?" Це відчуває теж італійське громадянство, серед якого теж зникли подібні запити.

Добре буде, коли й ми це значіння ґданської справи собі усвідомимо і не будемо шукати її розв'язки в такій чи іншій промові, в такому чи іншому конфлікті на терені цього міста. Тоді знайдемо кращу перспективу і в підході до наших внутрішніх справ, перспективу, яку губимо, коли після кожної події надіємось війни. Деякі з наших громадян, перечекавши краківське свято і промову марш. Сьміглого-Ридза, починають „наставлятись" на таннеберські роковини і конґрес у Нірнберзі, мовляв, промова Гітлера „справу вияснить". Те постійне дожидання розв'язки від якоїсь одної події створює небезпечний стан провізорії у нашому приватному і громадянському житті, стан, який ослаблює наше зацікавлення до буденних справ і витворює нехіть до них та навіть легкодушність у їхній полагоді, коли доводиться таки їх виконувати. Багато прикладів потверджує сказане, возьмімо хочби бажання продавати якнайскоріше, що тільки продати можна. У політиці це витворює нехіть до непопулярних гасел, зате зродює непотрібні сподівання і надії, що ось-ось станеться зміна, якої собі бажаємо. У культурній царині це доводить до катастрофального застою, на який зрештою ми вже нераз звертали увагу.

Не маємо іншої ради сьогодні, на вступі до великих подій, що нависли, як порадити, щоб і в приватному і в прилюдному житті підтягнутись до найвищого ступня. Мусимо випознити простір тих наших можливостей, якими розпоряджаємо, найбільшими цінностями нашої постійної праці. Лише тоді, коли інтенсивність теперішнього міжнароднього життя піднесе інтенсивність нашого українського життя, ми знайдемо сили, які допоможуть нам іти за ритмом сьогоднішньої історії. Як треба закушувати зуби, то закусім і підтягаймо себе вгору, а не стягаймо вдолину.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО-ДЗІЛЬГИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лелевеля 5
1445 7—11 Телефон 223-68.

З польської преси.

Блискавки та громи на сторінках німецької преси.

Назагал спокійний та доволі зрівноважений підхід німецької преси до актуальних справ та дражливих подій, що впадав в очі навіть при обговорюванні загрозливої проблеми Ґданська, від трьох днів уступив місце підвищеному тонові крепким словам та неприхованим погрозам під адресою Польщі.

„Берлінська преса — пише варшавський **„АБЦ"** з 9. VIII. — доведена до шалу рішучим виступом Польщі у справі польських інспекторів у Ґданську, виступає в дуже нагальний і провокаційний спосіб проти Польщі. Німці, як звичайно, відвертають кота хвостом. Берлінські щоденники остерігають Варшаву, щоб „не посувалась далі у провокаціях", бо **„терпеливість німецького народу має свої межі".**

Зокрема ставття **„Часу"**, який стверднв, що коли б ґданська влада поставила Польщу перед доконаний факт, то проти Ґданська звернулись би польські гармати, **сильно схвилювала уряд пропаганди Райху.**

„Берзен Цайтунґ" пише, що коли впаде перший гарматній стріл на місто Ґданськ, то „німецький нарід витягне свою нову, блискучу, викувану зброю, щоб показати Польщі в найкоротшому часі, що Велика Німеччина є доволі могутня для того, щоб у наглядний спосіб винуватця потягнути до відповідальности.

„Фелькішер Беобахтер" поміщує міркування на тему, що зобовязання Франції та Англії нести допомогу Польщі „у найвищому ступні причинюються до викликування небезпечних провокацій у Варшазі".

В „Нахтавсгабе" редактор Кріґ кидає громи на „нову гецу" Льондону та Парижа у справі Ґданська, що „з допомогою розжареного польського шовінізму" хоче досягти, щоб у Польщі станули станиці совітської зброї".

Інші німецькі часописи пишуть, що поведення Польщі має на меті викликати „панікарські підбехтування".

Вся ця непритомна атака німецької преси — кінчить „АБЦ" — обрахована на те, щоб піднести внутрішні настрої в Німеччині і вмовити в німецьке громадянство, що Польща має агресивні наміри та що у Ґданську не було ніяких гітлерівських провокацій".

Вигляди мира.

Кореспондент **„Куріера Варшавского"** телефонує з Льондону під датою 8. VIII.:

„Дейлі Експрес" переводить цікаву анкету серед своїх кореспондентів в европейських столицях, щоб пізнати їхню думку у справі мира або війни в Европі. **На 12 кореспондентів 10 відповіло в рішучому тоні, що не вірять у війну ще цього року, два висловили деякі сумніви, та ніодин не висловив погляду, що війна в цьому році неминуча.** Цікаві узасаднення деяких кореспондентів.

Головний берлінський кореспондент пише: „Гітлер не має звичаю проломлювати муру головою, він воліє дряпатись по мурі та спокійно його руйнувати. Якщо не може цього зробити, то чекає, щоб досягти свого кусень за куснем". Саме така є проблема Польщі, тільки частиною якої є Ґданськ. Гітлер не стосує тут методи скорого грабунку на взір Чехословаччини, але уживатиме своєї методи „кусня за куснем". Одинока небезпека, що може загрожувати мирові, це евентуальна помилка Гітлера щодо швидкости, з якою він може захотіти виконати цей свій план. — Другий берлінський кореспондент нього часопису твердить, що проблема Ґданська не абсорбує занадто Гітлера. „Нема найменшого вигляду на конфлікт з приводу Ґданська".

Варшавський кореспондент повідомляє, що поляки такі певні мира, що в господарському житті можна запримітити зріст трансакцій, зокрема довгоречинцевих. Самопевність Польщі основується на вірі у збройні сили, та головно у привичці поляків до „війни нервів".

Женевський кореспондент бачить причини зменшеної небезпеки війни у приверненні мілітарної рівноваги між державами осі та демократичними державами. На думку цього кореспондента Англія та її нові союзники на Балкані й у Східній Европі вже доволі сильні, щоб затримати Гітлера.

Будапештенський кореспондент настроєний дещо песимістично, бо не виключає можливости, що Гітлер здогадуючись і навіть маючи певність, що протинімецький блюк в Европі, за кілька місяців може стати сильніший, ніж держави осі, захоче перешкодити цьому негайною акцією, яка основувалась би на дефензиві на Заході і блискавичній офензиві на Польщу".

—o—

Економічна підготова Польщі.

Всі европейські держави роблять заходи забезпечити себе під господарським оглядом на всякий випадок. Про заходи Німеччини на харчевому відтинку знаємо вже від кількох років. Розуміється, також польська держава не лишилася позаду.

„Знаємо — пише **„Газета Польска"** з 9. VIII. — що від кількох місяців звернули в Польщі увагу на організацію припасової господарки, на організацію резерв та творення запасів. Треба думати, що праця в тій царині не слабне, навпаки — щораз більше зміцнюється. Що зокрема — серед інших заходів та інвестицій в тій ділянці **— швидко посувається будівля поважного числа шпихлірів та елеваторів,** призначених для відповідного збереження збіжжя та відповідного господарювання тим нашим національним багатством і тим нашим джерелом спокою та сили на випадок конфлікту".

Від 11-го серпня

Поодинокі пари

ОБУВИ І ПАНЧІХ

Del-Ka

ЗА БЕЗЦІН

Надзвичайна нагода, пока запас вистачить

Можна дістати у всіх філіях.

ПРИКАЗ ЗПЕРЕД 25 ЛІТ.

Минуло літ двацятьпять, як появився у „Вістях з Запорожа" з дня 8. 8. 1914 р. такий приказ:

Приказ „Сокола-Батька".

Члени всіх філій „Сокола-Батька", як „Січей", так і „Соколів", мають стати тепер членами **„Українських Січових Стрільців"** та після точок в „Оповіщенню" мають до них зголоситися. В стрілецьких справах всі тепер підладають під приказ „Української Боєвої Управи" у Львові, яка є начальною старшиною „Українських Січових Стрільців" аж до відкликання.

Львів, 8. серпня 1914 р.

І. Боберський, голова, Р. Волощук, начальник.

Прийшлося соколам ділом доказати те, про що вони співали в сокільській пісні, що прирікали на сокільський прапор.

І соколи приказ виконали. Хто не опинився в австрійському війську, той спішив у ряди Українських Січових Стрільців. Тай ті, що опинилися в австрійських рядах, леліяли в душі думку, що й вони стануть по якомусь часі в ряди рідного війська. І надії їх не завели. Станули добровільно вже в перших днях у стрілецькі ряди: Черник, Перфецький, Андрейчин, Зелений, Яримович, Сух, молоденький Е. Носковський побіч старшого брата Зенона Носковського, Леницький, Езерський, Іванець і т. д. Цьокан і Сроковський привели Золочівщину, Коссак Іван Чортківщину. Ставали в стрілецькі ряди і голови сокільських гнізд, як д-р О. Левицький з Долини, побіч недоліток соколят.

І члени самостійних „Січей" спішили на приказ „Українського Січового Союзу" у стрілецькі ряди. Ніхто не розпитував, чи він з Січових Стрільців ч. І., чи з Січових Стрільців ч. ІІ. Їхнім гаслом тепер було: „Всі вперед! Всі враз!"

Вже 27. вересня 1914 р. звели Українські Січові Стрільці перший бій з москалями під Сянками. Перший бій від майже двох соток літ за „Україну, за її волю, за честь і славу, за прапор!"

А 3. грудня 1914 писав голова „Сокола-Батька", тоді скарбник „Української Боєвої Управи", І. Боберський у листі до мене: „Противники налітають на себе воздухом і підкопуються рівночасно до себе ярами. В глибині океанів шукають себе вороги. Хто переможе?

Імя українського народу згубилось би в навалі назв інших народів, у суматосі географічних новин, які відкриває перша-ліпша патруля. Воно знайшлось би хіба на списі жебраків, якби не Стрільці. Ті Стрільці, про котрих одні невіри говорили, що нам з ними нічого не можна вибороти, яких знов галайки уважали за хосенний маневр для їх політичного особистого заробітку, ті Стрільці пригадують тепер цілому світові, що українці хотять дихати своїми грудьми.

Правда, багато Стрільців не має сил до виконання своїх задач, а багато їх старшин могліб бути ліпшими знавцями молодечої психіки і мати більше такту та зрозуміння своєї задачі. Але на всякий випадок стоїмо через цю громадку Стрільців на березі европейського овиду. Наш дециграм тягару положили ми в Карпатах на таріль европейської ваги та положимо, здається, кілька грамів над Чорним Морем та на кубанських степах"...

Своїх грамів на вагу не довелося покласти Українським Січовим Стрільцям на кубанських степах. Але вони збільшували тягар вартости української нації і на Волині і на Херсонщині. На широких просторах Української Землі їхня назва запала тягарем традиції в душу кожного українця.

С. Гайдучок.

Нова хвиля мадяризації у Карпатській Україні.

Подорожі до Карпатської України міністрів Чакія, Телекія, мадярських парляментаристів, гонведських генералів, представників будапештенської дирекції поліції та інших мадярських достойників в активній службі мали одно й те саме основне завдання на оці: перевірити на місці положення та настрої карпато-українського громадянства і поробити висновки для державно-адміністраційної практики в новозайнятій країні з уваги на те, що Закарпаття 20 років перебувало поза впливами мадярського режіму, в атмосфері ліберальної чехословацької республики.

Вислід тих особистих студій мусів бути фатальний для Мадярщини. Це виходить з усіх заходів, розпорядків та заяв керманичів мадярської політики, головно в останніх двох місяцях. Будапешт, що якийсь час грався фразами про автономію та забавляв ними наївних „русских" мадяронів, рішив загатити „20-літню прогалину у алуці Карпатської Країни з мадярським материком" прискіпеною та посиленою мадяризацією. Отже тисячами вивозять дітей з карпато-українських сіл до мадярських таборів; школи перемінюють у мадярські навіть у стовідоткових українських селах; настановляють мадярів війтами; заводять знову мадярські проповіди в церквах, за вияви української національної свідомости жорстоко карають...

Ця мадяризація відбувається етапами, при чому будапештенський уряд послуговується небуденною політичною перфідією. На зборах „карпато-руських" послів, що відбулися оноді в Будапешті, мадярський премієр граф Телекі для виправдання і, так би мовити, „залегалізування" мадяризаційної хвилі у Карпатській Україні дозволив собі покликатись навіть на... віденський арбітраж. **На думку гр. Телекія частина Карпатської України з Ужгородом та Мукачевом, що прийшла до Мадярщини на основі віденського арбітражного вирішення, це етнографічно мадярська територія і в ній одиною мовою є мова мадярська;** на думку Телекія можна допустити другу, українську мову до вжитку тільки на Верховині, бо її „відзискали для вітчини славні частини гонведів" разом з „руським" населенням.

На згаданих зборах послів з Карпатської України граф Телекі вже не згадував про автономію. Мовчав про це також Бродій, що удостоївся за це від графа Телекія почесної назви: „мій особистий приятель".

Які настрої у звязку з насильницькою мадяризацією панують серед карпатських українців, легко догадатися. Перебіжці через мадярсько-румунський кордон, яких число в останніх тижнях знову побільшилося, багато і цікаво про це розказують та впевняють, що новий мадярський похід розібється об національну свідомість, що глибоко проникла в душі карпатських українців.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Вісти з Буковини.

У. С. Т. „ДОВБУШ" В АЛЬБОМ.

Щоб краще провести час, румунські урядовці й ученики, які від недавна живуть на нашій землі, засновують спортові клюби. Тому, що змагання між тими клюбами ніяк не можуть зацікавити автохтонного населення, вони запрошують до себе чернівського „Довбуша". На жаль, провід „Довбуша" легковажить собі ці гри, висилає слабу, нездисциплінованну дружину, змагуни часто невиспані так, що виходить на підбадьорювання своїх, але легка перемога слабого противника і насміхи над українськими спортовцями. Така поведінка знеохочує і деморалізує українську публику, яка тисячами приходить, нераз навіть з далеких околиць, на змагання української дружини. Слід, щоб провід У. С. Т. „Довбуш" поважно застановився над своєю місією.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

Час до часу чернівським установам удається дістати дозвіл на театральну виставу. На 25. 6. пополудні і вечором драматичний гурток при читальні ім. Богдана Лепкого на передмісті Хабатівка виставив драму „Дай серцю волю". На обидвох виставах читальняна саля була заповнена молодими і старшими міщанами. Гра аматорів, гуртові сцени, співи і танці випали добре. Зпоміж аматорів вибилися на перше місце Коцюк (режисер), Балан, Плекан, Колянко та інші. При читальні істнує крім драматичної секції власна орхестра і курс танців. Факт, що в цих днях лихоліття читальня працює і гуртує міщан, треба вповні завдячити голові п. Павлові Кучерявому, який уперто змагає до наміченої мети: Ніодин український міщанин у чужому товаристві! В цьому чисто українському передмісті польські черниці збудували монастир і захист для дітей. Слід, щоб чернівське громадянство чимскорше допомогло хабатівцям збудувати Нар. Дім. Власна парцеля і частина матеріялу вже є. Тож до праці!

Дня 29. 6. відбувся у великій салі Народнього Дому в Чернівцях концерт струнної орхестри Т-ва „Буковинський Кобзар". У програмі була клясична і національна музика. Солісти: проф. Мегасюк, Єрименко (скрипка), Хорвацький (віола), п-а Жуковська (челло), п-і Оля Микитюк (фортепіян). Провід: Олесь Микитюк. Про цей концерт чужинна преса написала дуже прихильні оцінки. Напр.: „Хоч була велика спека, в українському „Національному Домі" відбувся 29. 6. перед заповненою салею дуже вдатний орхестровий концерт. Молодий амбітний музик і диригент п. Ол. Микитюк кермував орхестрою „Українського Кобзаря", в якій є цінні, але ще елементи". („Альгемайне Цайтунг" з 7. 7).

Дня 23. 7. відбулася в салі „Міщанської Читальні" в Чернівцях заходами „Брацтва св. Миколая" вистава патріотично-релігійної пєси „Добрий син". Усі виконавці, чернівські робітники, виконали свої ролі добре. Режисерував п. А. О. Довганчук. Саля була заповнена міщанами. Інтеліґенції мало.

ЗА ПЕРЕХІД ГРАНИЦЬ.

У вязниці військового суду в Чернівцях сидить уже другий місяць січовик з Карпатської України Василь Чобанюк. Його будуть судити за недозволений перехід границі. Ним опікуються чернівські громадяни.

Волод. Цецин.

Непромокальні плащі від зол. 12·— у великім виборі

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Ген. Франко виїде до Італії та Німеччини.

РИМ, 9. 8. Агенція Стефані повідомляє, що вождь Еспанії ґен. Франко виїде небавом не тільки до Італії, але теж і до Німеччини.

ЕСПАНСЬКІ ОКОПИ ПІД ҐІБРАЛЬТАРОМ.

ЛЬОНДОН, 9. 8. РАЙТЕР ПОВІДОМЛЯЄ З ҐІБРАЛЬТАРУ, ЩО ЕСПАНСЬКА ВЛАДА НАКАЗАЛА БУДУВАТИ ОКОПИ В НЕВТРАЛЬНІЙ СМУЗІ, У ВІДДАЛІ 20 М. ВІД БРИТІЙСЬКИХ КОРДОННИХ СТАНИЦЬ. БРИТІЙСЬКА ВІЙСЬКОВА ВЛАДА СКРІПИЛА ОХОРОНУ ЕСПАНСЬКОЇ ҐРАНИЦІ.

ПАРИЖ, 9. 8. ПАТ. З АЛЬЖЕСІРАСУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО КОМАНДАНТ ДРУГОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУҐИ ҐЕН. САЛІКЕ ВІДБУВ ІНСПЕКЦІЮ ҐАРНІЗОНІВ В АНДАЛЮЗІЇ ТА ВІДВІДАВ ТАМ ТЕЖ Т. ЗВ. „ҐІБРАЛЬТАРСЬКИЙ ОБОЗ".

Болгарія опрокидує вістки про воєнну підготову.

СОФІЯ, 9. 8. Болгарська Телеґрафічна Аґенція повідомляє, що вона дістала повновласть рішуче заперечити вістки, що буцімто походять із Болгарії та що їх проголосила закордонна преса, **начебто до Болгарії прибуло багато німецьких та італійських військових і робітників. До Болгарії не прибув ні один німецький, ані теж італійський робітник, ни військовий.**

Одночасно урядова болгарська аґенція спростовує вістки, що появилися в закордонній пресі на тему прикордонного інциденту, що трапився при кінці липня. Закордонні часописи подали, що турецький вояк згинув на турецькій території, в дійсності він згинув на болгарській території у віддалі 200 м. від кордону, що теж ствердженo у протоколі, яким зліквідовано згаданий інцидент.

Крім того на підставі одної закордонної аґенції деякі часописи подали, **що на болгарській території, недалеко турецької границі відбуваються воєнні приготування вже від трьох тижнів та що переведено евакуацію цивільного населення із прикордонної смуги. Болгарська аґенція заявляє, що ніякої евакуації не переведено та населення спокійно працює на полі. Що торкається військового поготівля, то вже урядово ствердженo, що покликано на вправи два річники старшин і рядовиків запасних, щоб вони познайомилися з родами новітньої зброї. Запасні відбувають вправи у своїх округах дивізій.**

Десятиліття Національного Союзу українських студентів у Бельгії (НАСУС).

Лювен, 4. VIII. 1939.

Дня 30. липня ц. р. святковано в Лювені в Бельгії десятиліття істнування Національного Союзу Українських Студентів. Це свято мало врочистий та небуденний характер бож іде про одну з поважніших українських студентських організацій за кордоном.

Гарний сонячний день витав прибізних гостей та делеґатів усіх українських організацій у Бельгії. Були тут делеґати Української Національної Ради — централі українських організацій у Бельгії — інж. Д. Андрієвський, Т-ва бувших українських вояків — п. М. Граб, делеґати громад із Брюселі. Ліежу, Шарлеруа, Серену та представниця Організації Українських Жінок у Бельгії.

Свято почалося старим українським звичаєм Службою Божою, яку відправив о. Бульс, редемптурист — бельгієць та щирий приятель українців. Він перебував довгі роки у Станиславові, та цього року з незалежних від нього причин мусів покинути Галичину.

Святочна академія почалася в год 11. передполудням короткою промовою інж. Д. Андрієвського, як предсідника Святочного Комітету. Опісля відчитано телеґрами, що надійшли на свято, між іншими від українського студ. т-ва у Парижі та від ЦЕСУС-а.

Чи не найцікавішою частиною програми був реферат інж. А. Кішки про історію НАСУС-а. Небагато людей знає, що перед 1930 р. центром українського студентського життя у Бельгії було місто Ліеж, цей „малий Париж", як тут його весело називають. Там-то 22. II. 1929 р. заложено Національний Союз Українського Студенства у Бельгії заходом кількох осіб, а саме бл. п. д-ра Сонівицького, п. Мулькевича та п. Штика. В тому часі НАСУС згуртував був коло 25 студентів в різних сторін України. Першим його головою був п. Мулькевич, бувший УСС-стрільцем головою за ліежського періоду був бл. п. д-р Сонівицький, буковинець, що потім похер у Румунії. В тому часі у Лювені не було ні одного українського студента. Щойно в 1930. р. приїхало двох, у 1931 — трьох. Ліеж теж у тому часі стратив був уже характер центру, бо тамошні студенти або покінчили вже студії, або просто розїхалися. Тому за почином інж. А. Кішки перенесено осідок НАСУС-а з Ліежу до Лювену. Це була щаслива думка, бо в 1932 р. приїхала до Лювену ціла група українських студентів (більше 60-ки)

З того часу починається думне рухливе життя; організація з'їздів, поїздок, хору, концерти по всій Бельгії тощо. Та це не перешкодило нашим студентам у студіях, бо атмосфера Лювену чисто студентська в доброму змислі того слова — атмосфера науки. З того часу значіння та повага українського студента зросли непомірно на льовенському ґрунті. І так напр. головою „Міжнароднього Кружка", організації студентів чужинців у льовенському університеті, став у 1938-39 акад. році член НАСУС-а інж. А. Кішка. Це має своє значіння, бо в Лювені є багато студентів чужинців — поверх 400. У домівці цього „Міжн. Кружка" висить на стіні образ, що представляє корабель, при якого кермі стоїть людина, що уявляє собою голову Кружка, президента. Над ним повівае національний прапор кожночасного голови. Цього року там має жовто-блакитний прапор.

Зпоміж студентів-членів НАСУС-а покінчило студії 41 осіб. з того на сам Лювен припадає 22 особи та 25 дипльомів, бо деякі студенти кінчали два факультети. Ліеж дав 9 дипльомованих осіб, Брюселя — 3, Гент — 3, Антверпія — 2, та Жамблю — 2. 12 студентів кінчить студії цього року. Це переважно медики та економісти.

Для розвинення та поширення студентського життя НАСУС зробив дуже багато не лише своєю допомоговою акцією — фонди йшли з датків тутешньої української еміґрації, але теж своєю організованістю.

По цьому рефераті були ріжні промови гостей, голови НАСУС-а М. Хемчука та інших. Відчитали теж постанову управи НАСУС-а, якою з нагоди 10-літнього ювилею іменовано багато осіб — українців та чужинців — заслуженими членами, членами почесними та добродіями НАСУС-а. Реферати та спомини виповнили дальшу частину святочної програми. Вкінці Святочні Збори ухвалили вислати вітальні телеґрами до Ексцеленції Митрополита Кир Андрея, до ректора льовенського університету Ексцеленції Монсіньора Лядиза та до інших визначних осіб-чужинців. приятелів українських студентів. Закінчено академію в 2. год. пополудні піснею „Боже Великий" та національним гимном.

По обіді всі гості та студенти вийшли за місто на прохід. Ще довго увечір гомоніли там розмови про НАСУС, про студентів, їх життя, пляни на будуче та бажання дочекати другого ювилею.

Б. Д.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України (1883—1939).

II.

22. червня 1912 року відкрили у Парижі, під головуванням Пенлеве, перший конґрес Національностей, зорґанізований Союзом Національностей, а точніше енергією Пелісіе. Чи такий уже сьогодні перестарілий вступ Пенлеве до його промови: „Насамперед вітаю мужніх людей що у добу, коли в Европі панує мода хвалити насилля, коли Европа повна війська, зібралися тут, щоб проголосити права народів!.." Таке говорили 27 років тому...

Більша частина народів мала своїх заступників на конґресі. Від українців там був, як кажуть протоколи, Е. Любарський, харківський адвокат. Мова йде про Евґена Любарського-Письменного, що загинув трагічно в червні 1919 року у Львові, передвоєнного українського еміґранта, якого „Хліборобська Україна" покійного В. Липинського характеризувала, як „великого патріота й кришталевої чесноти незлобиву людину". (Відень, збірник I, ст. 120).

Е. Любарський — були його слова — „в імені України приніс громадянам і громадянкам Франції, осередка всесвітньої культури, країни, що дає в себе захист усім тим, що ставлять понад усе свободу та громадянам-гостям з інших країн — сердечні побажання успіху. Українська нація, одна з найбільш демократичних націй і через те одна з найбільш пригнічених у цілому світі, слідкуватиме з великою увагою за працею над зближенням ріжних народів і зі свого боку причиниться до здійснення міжнароднього миру й до того, щоб любителі українського народу перевернулися в його добрих сусідів. Нехай гніт українців у Австрії, Угорщині та Росії припиниться, нехай ці держави признають істнування нашої національности, щоб 35 міліонів українців мали право рішити свою долю."

Одним із наслідків Конґресу Національностей у справі України було знамените окреме число „Анналів" під редакцією Пелісіе, присвячене Україні. Це можна сказати, була найповажніша французька публікація про Україну напередодні світової війни. Були там статі Шарля Сеньобо, Грушевського, Єфремова, Миколи Вороного, Ольги Косачевої, Льонгина Цегельського тощо... Ця мала українська енциклопедія викликала свого часу чималий галас у російській і вшехпольській пресі і польський професор Станіслав Смолька вийшов навіть через це зі складу видавничого комітету „Анналів". Зате київські українці вислали привіт до Пелісіе і до професора Сеньобо, в якому висловлювали „глибоку вдячність і захопления за прекрасні сторінки, що їх Ви написали в користь української справи. Ми твердо переконані, що прийде великий день, коли всі народи, сьогодні пригнічені, зазнають радощів свободи і незалежности та будуть всі зєднані братерською приязню. Того величавого дня, будьте певні, що Ваше імя не забудуть у нашій гарній Україні.

І цей привіт досі не постарівся.

Світова війна. Російська революція.

З початку 1914 року велика впливова французька газета „Депет де Тулюз", що під голуванням Моріса Сарро грає таку велику політичну ролю у Франції, вислала Пелісіе на анкету до Англії, Німеччини, Австрії та Росії. Здоровий розум Пелісіе, його знання міжнародних проблєм, і стиль його статтей зробили те, що фейлєтони Пелісіе читали сотні тисяч передплатників великої тулюзької газети, що їх передруковували інші газети. Ці статті, що рідко бувае, вийшли навіть окремою книгою під справжнім пророчим заголовком: „Европа під німецькою загрозою. Англійський пацифізм. Німецький імперіялізм. Російська загадка. Агонія Австрії".

Після кількаденного побуту в Петербурзі Пелісіе зробив у своїй статті справді пророчий висновок: „Боюся, що у Франції роблять собі за велику ілюзію про значіння підтримку, на яку

можемо числити з боку Росії на випадок війни." Передбачливий публіцист мусів мати неабияку громадянську відвагу, щоб таке сказати в добу, коли ціла Франція так сліпо вірила в російську мілітарну силу. Не промовчав Пелісіе теж української справи, хоч він і не був цього разу на Україні. Кількома рядками, але все-ж він стверднв безглузду політику Росії, що сама причиняється до створення у себе української ірредснти, бо забороиює наприклад українцям святкувати память Шевченка, що можуть зовсім вільно робити українці в Австрії.

І-го серпня 1914 року між пятою і шостою годиною вечора, на цілій території французької метрополії, від Дюнкерка до Ніцци, від Нансі до Біярріц, зявилися фатальні білі афіші з двома перехрещеними трьохкольоровими прапорами: президент республики проголосив загальну мобілізацію. В ночі того самого дня Пелісіе залишив свій прекрасний маєток, у 50 кільометрах від По і помчав, як резервовий старшина, на другий кінець Франції, до альзатського кордону, до 59 полку піхоти, куди був приділений. Як і всі французи, Пелісіе виконав свій обовязок, був ранений і взагалі провадив тяжке життя фронтового вояки. Але в Парижі згодом рішили краще використати компетенцію Пелісіе, якого призначили до штабу східньої французької армії в Солуні, де переплітались всі балканські питання, ті самі, які він мав змогу добре пізнати підчас балканських воєн, коли був кореспондентом. Діяльність Пелісіе в Солуні, а потім в Атенах не торкається нашої теми і про неї нема що тут писати, тимбільше, що ми мало що й знаємо в цьому питанні. Покійний справедливо не вважав за потрібне розповідати про це хоч і приятелеві, але чужинцеві.

Від самого початку війни, Пелісіе користуючись своїми звязками одержав дозвіл час до часу надсилати до Мілерана, військового міністра й до Делькасе, міністра закордонних справ свої меморіяли про національні питання, що за часів війни розквітли буйним цвітом. Пелісіе кілька разів користувався цим правом і в своїх рапортах закликав отверто взяти як програму війни, захист всіх пригнічених націй. Цей принцип — твердив Пелісіе, — що завжди був у традиції французької дипльоматії, приверне Франції всі симпатії й буде найкращим засобом для ослаблення Австро-Угорщини. Про Росію та ще про Росію царську, очевидно Пелісіе не міг писати те саме, що про Австрію, але кілька разів усе ж він натякав у своїх еляборатах, що питання національностей Росії буде одним з найстрашніших для Росії після війни. „Росія — писав наприклад Пелісіе 24-го березня 1916 року — не є в дійсности тим, чим бачать її наші урядові дипльомати. Росія це конгльомерат пригнічених народів, які напевно будуть змушені ходом війни домагатись своєї свободи. Єдиний засіб врятувати Росію — це перевернути її у вільну федерацію. Франція, що ніколи поважно не займалася дослідом національностей царської імперії, мусить нарешті зацікавитися цими питаннями".

У наслідок оцих всіх еляборатів Пелісіе покликано до Парижа, звідки його вислали до Швайцарії, щоб там студіював питання народів Австро-Угорщини й Росії, яких емігранти осіли в Швайцарії. За той час прийшла лютнева революція в Росії. Головою французького уряду був тоді Рібо, старий політичний діяч, що свого часу багато причинився саме до складення франко-російського союзу. Це був суворий французький протестант, патріот до глибини душі й незвичайно чесна людина. „Російська революція — писав пізніше у своїх споминах Рібо — не була для нас несподіванкою, але нас у ній цікавило питання, що станеться з запевненнями Палеольога й Думерга (французьких послів), що Росія продовжатиме війну з найбільшою енергією". (А. Рібо: „Листи до приятеля", Париж 1924).

У Парижі на початку російської революції, всі були певні, що новий режім буде провадити війну у завзятіший спосіб, ніж царат. Чого варта під цим оглядом наприклад телеграма, яку 25. березня 1917 року Палеольог, французький посол у Петербурзі, вислав до свого уряду: „Керенський робить вражіння активної людини, повної енергії. Своїм голосом, своїми манірами він нагадує Сен-Жюста". Читач зрозуміє сьогодні цілий смак цієї телеграми, коли нагадаємо, що Сен-Жюст, відомий якобінець, приятель Робеспіера, був людиною нечуваної енергії і одним з організаторів переможної революційної армії Франції.

Ще 22. травня 1917 року Рібо одержав телеграму від Терещенка, нашого земляка, що примхою історії був останнім міністром закордонних справ російської держави. Терещенко запевняв французького міністра, що ручить за непохитну волю Росії не залишати боротьби і ніколи не робити сепаратного мира. Рібо відчитав цю телеграму у французькій посольській палаті при загальних оплесках.

І. Борщак.
(Далі буде).

Форстер наступником Ґрайзера?

ВАРШАВА, 9. 8. В берлінських політичних колах появилися поголоски про зміни на терені партійних організацій у Ґданську. Після розмови Форстера з Гітлером президент ґданського сенату уступить і його місце займе Форстер, який одночасно задержить становище шефа гітлерівської партії у Ґданську. Таким чином він був би „намісником" канцлера Гітлера у Ґданську. Таке рішення є виявом невдоволення Гітлера з політики, веденої Ґрайзером. Така політика — на думку канцлера — веде до обниження престіжу райху. В партійних берлінських колах заперечують такі чутки.

ФОРСТЕР ЗАДЕРЖАВСЯ ЩЕ В БЕРХТЕСҐАДЕНІ.

БЕРЛІН, 9. 8. Ґавляйтер Форстер, який перебував від передучора в Берхтесґадені залишився там зовсім несподівано ще й учора. Він відбуває з канцлером Гітлером конференції на тему Ґданська. Імовірно Форстер дістане нові інструкції від Гітлера.

Преса західних держав нічого не пише про чергові пляни Гітлера, тільки стверджує, що такі пляни устійнять саме тепер підчас розмов у Берхтесґадені.

—o—

Летунські маневри в Англії.

ЛЬОНДОН, 9. 8. Сьогодні почалися в Англії великі маневри летунських британських сил та частин повітряної оборони. Міністерство летунства проголосило комунікат, в якому подало, що внаслідок міжнароднього напруження вибухла війна між Англією та фіктійною державою „Схід". Війну почалася нетійним рейдом ворожих летунських сил на англійське побережжя. За сорок хвилин після виповідження війни вороже летунство перевело 11 налетів. Англійська протилетунська оборона виявила повну справність. Підслухові апарати та батерії рефлекторів вислідили всіх 500 ворожих літаків. З англійських летовищ вистартували ескадри бомбовиків та мисливські літаки. Перші звернулися на ворожу територію, щоб її збомбардувати, другі пустилися в погоню за ворожими бомбовиками.

—o—

В НІМЕЧЧИНІ ВЖЕ ПОЧАЛИСЯ МАНЕВРИ.

ВАРШАВА, 9. 8. В Саксонії почалися вже військові маневри, які мають бути підготовою до великих маневрів із участю 2 міліонів людей, що відбудуться у другій половині серпня. Теперішні маневри мають перевести вправи з перекиданням мостів через Ельбу. У звязку з маневрами переведено реквізицію приватних авт та запасів бензини. При кінці серпня всі шкільні будинки мають бути порожні й віддані на кватири для війська. Німецька преса мовчить про початок маневрів.

—o—

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПОМАГАЮТЬ КИТАЄВІ ФІНАНСОВО, КУПУЮЧИ КИТАЙСЬКЕ СРІБЛО.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Як подають з добре поінформованих кол, американський скарб зобовязався закупити 6,000.000 унцій китайського срібла по нинішньому курсі (35 центів за унцію). Китайський уряд дістане понад 2,000.000 долярів.

Це потверджує, що Америка дальше має намір купувати китайське срібло, і тим способом давати Китаєві засоби до оборони.

—o—

НІМЦІ КОЛЬОНІЗУЮТЬ КЛАЙПЕДСЬКИЙ КРАЙ.

КОВНО, ПАТ. Як повідомляють з Клайпеди, німці мають широкі проєкти кольонізації Клайпедського краю. Та кольонізація, переведена на основі закону про спадкові господарства, обійме коло 5.000 господарств, з яких деякі недавно утворено. Литовські кола занепокоєні.

ВСІ БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ГОТОВІ БОРОТИСЯ ЗА НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

Італійське радіо повідомляє: Щоденник „Бальтік Таймс" помістив статтю, в якій стверджує, що ідея невтральности глибоко закорінена у душі всіх трьох балтійських народів. Вони боронитимуть її всіми силами, бо невтральність значить для них стільки, що незалежність.

Новий натиск Німеччини на Мадярщину

ГІТЛЄР НАМАГАЄТЬСЯ ПОВАЛИТИ МАДЯРСЬКИЙ УРЯД.

ЛЬОНДОН, 9. 8. Льондонські політичні кола дбайливо слідкують за розвитком подій у Мадярщині. **Вони запевняють, що Німеччина приготовлює нову офензиву проти Мадярщини, щоб повалити теперішній мадярський уряд. Німеччина буцімто — пише „Дейлі Телеграф" викинула багато грошей на протиурядову агітацію в Мадярщині. Німеччина намагається знищити теперішній мадярський уряд за його відмову заключити військовий союз із Німеччиною.** За такий союз Німеччина обіцювала Мадярщині ріжні користи, очевидне коштом Словаччини — кажуть у Льондоні. Мадярський уряд буцімто знову такі пропозиції відкинув. Найбільше німців обурила відмова впустити на територію Мадярщини 10.000 членів Ґестапо, як особисту охорону Гітлера підчас його плянованої ревізити в регента Горті.

Гімлер буцімто домагався, щоб Гітлер був у Мадярщині під охороною своїх людей, але мадярський уряд та регент Горті відкинули німецьке домагання, тому теж канц. Гітлер рішив не їхати до Мадярщини.

Таємничі рухи німецьких частин у Словаччині.

ВАРШАВА, 9. 8. З Братислави повідомляють, що майже всі тамошні словацькі діячі заявляють, що „щось ладиться у Словаччині". При тому звертають увагу на діяльність провідника словацьких німців інж. Кармазіна, який має великі впливи у Словаччині. **Його головне завдання — це ворохобити словаків проти Польщі. Імовірно з його інспірації преса повідомила, що говорять тепер про те, що Німеччина прилучить до Словаччини чадські скруги Спиш і Ораву, що недавно припали Польщі. Такі вістки мали б бути приготуванням словацької прилюдної думки на перехід німецької армії через Словаччину до Польщі. Такі сповідання про словацькі ревіндикації вважають підготовою словаків до майбутньої війни з Польщею, яка відбувалася би під фірмою словацької держави.**

Мусоліні не мав серцевого удару.

Італійські урядові джерела заперечують вістку, що її подали деякі закордонні часописи, начебто Мусоліні дістав серцевий удар.

СТРІЧА МУСОЛІНІЯ З ГІТЛЄРОМ?

ЛЬОНДОН, 9. 8. „Дейлі Скеч" подає сенсаційну вістку, начебто ще при кінці цього тижня мало би прийти до зустрічі між Мусолінієм та Гітлєром, десь в околиці Бреннеру. Темою розмов підчас зустрічі двох диктаторів імовірно будуть ґданські справи. Цієї зустрічі буцімто домагався Мусоліні.

ШПИГУНСЬКА АФЕРА В ІТАЛІЇ.

Польська преса принесла вістку, що в італійській летунській місцевості Ґвідонія викрили велику шпигунську аферу серед летунів у користь Німеччини. Прізвища арештованих (30 осіб), за вийнятком одного німця Ґерґа, всі італійські. Арештованих шпигунів розстріляли вночі з вівторка на середу. Цілу аферу намагалися буцімто защитькати, але всно не вдалося через недискретність двох часописів „Оссерваторе Романо" і „Трибуни".

—o—

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Японія приступає до італьо-німецького союзу без огляду на міжнародні події

ЗАЯВИВ ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ.

РИМ, ПАТ. Японський амбасадор у Римі Шіраторі заявив представникові одної американської агенції, що постанова Японії, приступити до італьо-німецького союзу, не має звязку з тим, що Америка виповіла торговельний договір, з переговорами у справі Тієнтсіну, ані з переговорами у Москві. Японія рішилася, заки ще дійшло до тих подій.

Розмови між японськими амбасадорами у Римі та в Берліні, які відбулись у віллі д'Есте, мали на меті викінчити проект договору.

—o—

Висліди нарад пятьох японських міністрів.

МІНІСТР ВІЙНИ НЕ МАЄ ПІДТРИМКИ?

ТОКІО, ПАТ. Предметом токійської наради 5-ох міністрів були такі питання, як — чи в Европі дійде до війни та чи Японія матиме хосен зі своєї дотеперішньої політики. Як подає „Асагі", мін. війни зясував дійсність, перед якою Японія стане у взаєминах з СССР та Англією, та домагався негайної розвязки европейської проблеми, згідно з домаганнями армії. Міністри маринарки й закорд. справ не годилися з ним. — Перемогли погляди міністра закорд. справ — ніхто не годиться з міністром війни.

МІНІСТР ВІЙНИ ХОЧЕ УСТУПИТИ?

ТОКІО, ПАТ. З огляду на розбіжности поглядів, міністр війни мабуть хоче податися до димісії. Здається, у тій справі приняв його на авдієнції цісар. Тому, що кабінетна криза була би під цю пору дуже небажана, японські урядові кола стараються вплинути на міністра війни, щоб він не уступав.

ПРОВОЛОКА У ЛЬОНДОНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ — БРИТІЙСЬКИЙ ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ МАНЕВР?

ТОКІО, ПАТ. На думку японської преси, теперішня перерва в англьо-японських переговорах — це маневр брит. дипльоматії, яка намагається робити натиск на наради комітету 5-ох японських міністрів у справі політики супроти Европи.

Військові кола домагаються, щоб остерегти англійців та визначити час на їхню дефінітивну відповідь.

БЛЬОКАДА ЕВРОПЕЙСЬКИХ КОНЦЕСІЙ ЗАГОСТРЕНА.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Бльокада чужинецьких концесій загострюється з дня на день, протибритійська пропаганда дальше триває. Протибритійський комітет наказав китайським купцям у лічниці Пейтаво піднести ціни англійських товарів на 100%.

Китайці переведуть великий протинаступ.

У ДРУГІ РОКОВИНИ ВИБУХУ ВІЙНИ.

ЧУЕКІП, ПАТ. На захід і південний захід від залізниці Шангай-Нанкін, зосереджуються китайські регулярні війська. Мабуть у неділю, в 2. роковини вибуху китайсько-японської війни, перейдуть вони до загального наступу.

В Чанкіні відсвяткують ті роковини величаво, під гаслом безоглядної боротьби з Японією.

АКЦІЯ ЗА КАПІТУЛЯЦІЄЮ.

ТОКІО, Домеї. Б. заступник голови куоміntану Ванчінвей виголосив перед мікрофоном кантонської радіовисильні промову, в якій закликав китайський нарід до мира. Він заявив, що виступає в порозумінні з нач. командантом японських військ у південному Китаю, який обіцяв, що квантунська провінція перейде під китайську адміністрацію у хвилині, як квантунська армія перестане воювати проти Японії.

СССР ДАЄ КИТАЄВІ ПОЗИЧКУ?

МОСКВА, ПАТ. Ані совітські, ані китайські джерела не потверджують поголосок, буцімто СССР дав Китаєві позичку у висоті 700.000 рублів.

БРИТІЙСЬКИЙ ДЕСАНТ У СВАТАВ.

Як подає німецьке радіо, у Сватав (китайська пристань) причалив відділ британського війська, щоб боронити майно брит. громадян перед китайськими демонстрантами. Японський командант вложив у місцевого британського консуля протест.

Шведський міністр народньої оборони на фінляндських маневрах.

СОЛІДАРНІСТЬ ОБОХ ПІВНІЧНИХ ДЕРЖАВ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як подають з Гельзінгфорсу, шведський міністр оборони приїхав там з двома старшинами ген. штабу. Він зложив візиту премієрові та міністрам закорд. справ і оборони, опісля виїхав разом з фінляндським міністром оборони на маневри в околицю Виборґа.

Преса містить статті дуже прихильні для Швеції та закликає до дальшої військової співпраці між обома краями, підкреслюючи, що солідарність обох держав запевнить мир, безпеку і невтральність у східній частині Балтійського моря.

ШВЕДИ ЗАМКНУЛИ МІНАМИ ДОСТУП ДО СТОКГОЛЬМУ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як подає шведська преса, довкола твердині Ваксгольм, яка замикає доступ до Стокгольму, заложено міни, подібно як довкола бази шведської маринарки у Карльскроні.

Висліди льондонських вправ протилетунської оборони.

„ВОРОЖІ" ЛІТАКИ ДІСТАЛИСЯ НАД ЛЬОНДОН.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Повних висліднів льондонських протилетунських вправ ще годі собі зясувати. Відомо лише що у мряці частина „ворожих" літаків перелетіла поза лінію оборони. Оборонні ескадри переслідували їх та прогнали.

Як твердить німецьке радіо, „Дейлі Експрес" подав ту вістку, але опісля відкликав її під натиском влади.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Комунікат міністерства летунства стверджує, що підчас вправ над Льондоном „вороже" летунство виконало понад 60 налетів, які тривали до 1 години. Воно атакувало головно місцевости над гирлом Тамізи та південну Англію. Оборону утруднювали низькі хмари і дощ, що падав цілу ніч. Протилетунська артилерія прогнала „ворожі" ескадри.

БІЙ НАД ЛЬОНДОНОМ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З огляду на злі атмосферичні умовини, „ворожі" літаки проломили лінію оборони і скинули на важні промислові обекти ракети, що представляли бомби. Нічого не помогли бальонові запори, протилетунська артилерія та мисливські ескадри. 12 „ворожих" бомбовиків появилося над Льондоном; вони відлетіли щойно після бою з літаками оборони. Рано всіх 1.300 літаків вернулося до своїх баз, лиш один розбився (4-ох людей згинуло), другий з 5-ма людьми пропав без вісти.

—o—

Дипльоматичний успіх маршала Петена.

ГЕРМАНОФІЛЬСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЕСПАНІЇ ОСЛАБЛЕНІ.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з розмовою, яку б. маршал Петен відбув з міністром Бонне, у французьких урядових колах ходила поголоска, що маршал осягнув поважний успіх у Бургосі. Завдяки впливам у військових колах, зумів він спинити германофільські тенденції серед еспанських провідних кол; при реконструкції уряду військові кола здобули перевагу над фалянгістами.

Французька преса висловлює надію, що традиційне франко-еспанське порозуміння відродиться.

ЗМІНА СТАТУТУ „ФАЛЯНҐИ" І РЕСТАВРАЦІЯ МОНАРХІЇ.

БУРГОС, Авас. Тутешні політичні кола зі здивуванням прийняли коментар деяких закордонних часописів, мовляв: зміна статуту „фалянги" стоїть у звязку зі справою реставрації монархії. Тимчасом зміна статуту мала на меті виключно утворити кращі умовини для господарської розбудови краю.

—o—

ПАПА ІНТЕРВЕНІЮЄ У СПРАВІ МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

КАСТЕЛЬ ГАНДОЛЬФО, ПАТ. Як твердять у тутешніх колах, папа приняв на авдієнції мадярського посла та порушив з ним низку спірних справ релігійного характеру між Мадярщиною та Словаччиною.

—o—

БЕЛЬҐІЯ УКРІПЛЮЄ ЛЮКСЕМБУРЗЬКЕ ПОГРАНИЧЧА.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Міністерство народньої оборони видало постанови у справі укріплення люксембурзького кордону. В найближчих днях почнеться будова укріплень.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ НА МОРСЬКИХ МАНЕВРАХ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британський король приїхав до Вімавту в однострою адмірала. Повитав його посадник міста та адмірали. З чердака яхту „Вікторія і Альберт" слідкував король за маневрами резервової фльоти та висловив похвалу командантові одної ескадри.

—o—

МАНЕВРИ БРИТІЙСЬКОЇ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У східній частині Середземного моря почались у середу маневри британської фльоти. Їхнім завданням є провірити можливости оборони південного берега Середземного моря. При кінці маневрів з брит. фльотою співділатиме египетська армія.

—o—

Німецький амбасадор у міністра Галіфакса.

СТЕНҐ ОБНЯВ УРЯДУВАННЯ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дир. Стренг, який вчора вернувся до Льондону, обняв урядування у виділі середущої Европи міністерства закорд. справ.

Мін. Галіфакс перервав свою відпустку та приїхав до міністерства. Він приняв на короткій розмові німецького амбасадора Діркcена, який у четвер виїздить на відпустку.

—o—

Великі маневри турецької армії

НА БОЛГАРСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Від 15. до 21. ц. м. відбудуться великі маневри 1. турецької армії у Трації, між Адріянополем та Кірклярелі. Візьме в них участь турецький шеф ген. штабу зі заступником та чужинецькі атташе і представники преси.

ВІЙСЬКОВІ МІСІЇ В АНКАРІ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Як подає турецька преса, до Туреччини приїде небавом румунська військова місія. Можливо, що приїде також нова французька місія.

—o—

Дрібні вісти.

МЕКСИКАНСЬКИЙ президент вернувся з подорожі по краю, підчас якої він звидів 232 місцевости.

ФРАНКО-ТУРЕЦЬКІ торговельні переговори зближуються до кінця.

РУМУНСЬКИЙ уряд видав розпорядок, на основі якого влада може реквірувати робітників та інвентар для господарств, яких не має хто управляти, бо мужчини служать у війську.

АМЕРИКАНСЬКИЙ секретар скарбу Моргентав приїхав на відпочинок до Швеції.

5.000 ІТАЛІЙСЬКИХ робітників приготовлює в Лібії мешкання для 23-ох тисяч італ. хліборобів, які переїдуть туди у жовтні.

ФРАНЦУЗЬКОГО журналіста де Керілліса, якого обвинувачує у наклепах німецький агент Абец, боронитиме б премієр Коль Бонкур.

20 ЖИДІВСЬКИХ фірм в Італії передано в арійські руки.

ПОЛЬСЬКИЙ амбасадор Венява Длугошевський вернувся до Риму.

У Сирії повстала франкофільська партія, яка хоче віддати престіл трансйорданському емірові Абдуллі.

У МОРАВСЬКОМУ місті Баласке Межиріччя, трапилася залізнична катастрофа; 42 особи ранені.

В ЯПОНІЇ перший день кожного місяця буде „днем служби для Азії". Японці мають тоді стриматися від розривок та звернутися думками до вояків, що воюють в Китаю.

Сторінка без політики.

Незвичайна карієра боксера.

Живемо в часах, коли дипльоматія відгравае куди важнішу ролю, як давніше. Амбасадор, консуль, чи посол — це становища, що силою останніх міжнародніх подій набрали поважнішого значіння, це люди, від яких залежить хід історичних подій. Були та й є найріжніші дипльомати: люди всяких професій, політики, вчені, мистці, багатирі та промисловці. Усеж не було між ними ні одного, що був би перед тим... боксером. І то не боксером, що вправляв би кулачництво з аматорства, з приємности, щоб провести вільний час. Той, про кого говоримо, був боксером із професії.

Закордонні часописи повідомили були недавно, що амбасадором Зл. Держав при одній з европейських столиць стане Джін Танней, боксер, мистець світа всіх час зперед 10 років.

СИЛА ВОЛІ ЛЮДИНИ.

Той, що слідив за карієрою Таннея, зрозуміе, що для нього той аванс не був несподіванкою. Таннея уже нераз подивляли. Він був не тільки боксером, але був ще раніше розношиком часописів, відтак студентом фільософії, згодом старшиною маринарки, міліонером, директором банку, ба навіть власником фабрики авт. Ніхто не зайшов так високо, як він, бо ніхто не мав такої сили волі, такої високої амбіції та інтеліґенції.

Джін Танней став боксером, і то боксером великої міри, тільки припадково. Він не любив боксу, бачив у цьому роді спорту багато відомих прикмет. Танней мав мягке серце. Кажуть, що він плакав, коли побачив пострілену серну.

МОЛОДІСТЬ МИСТЦЯ.

Танней уродився 25. травня 1898. р. в Нью-Йорку і мав хмарну молодість. Мусів продавати часописи, хоч дуже бажав знання. Коли тільки мав вільний час, учився. Як незвичайно талановитий, по кількох роках невпинної праці знайшовся Танней в одному з американських університетів. Він цікавився особливо фільософією й теольогією, маючи намір стати духовником. Воєнна хуртовина, що шаліла в Европі, перервала йому студії. Як пристало на доброго американця, Танней вступив до війська. Його вислали до Европи.

До того часу майбутній мистець світа не знав іще, що це таке бокс. Він оминав кожну бійку і в полку мав славу оферми, так, що його прозивали „мокрою куркою". Таке глузування не давало йому спокою.

ПЕРША БОРОТЬБА.

Було це саме в Парижі 1919 р., коли Танней мав 21 років, зявився припадково в найпопулярнішій над Сеною боксерській салі Лерди. Там звичайно ходили у вільних від служби хвилинах боксери й боксувалися. Танней виявив охоту звести з кимось боротьбу. Охочого не бракувало, бож усі знали, що новик не мав зеленого поняття про бокс. Обіцювали собі гумористичне видовище. Якеж було счудування всіх присяжних та управителя салі, коли по кількох хвилинах боротьби противника знесли з рінгу, а Танней виявив знамениті умовини на боксера.

По боротьбі підійшов Лерда до Таннея, питаючи:

—Що ви робите в цивілю?

— Буду священником — він почув відповідь:

— Ви повинні стати боксером...

ЯК ПРИЙШЛО ДО ПЕРЕМОГИ НАД ДЕМПСЕЄМ.

Танней став точно приходити до салі і тренувати. В тому часі мав відбутися боксерський турнір аліянтських гійськ і Таннея заохотили взяти в ньому участь. Але він мав зломану руку і це відобрало йому можливість виграти. Переможцем був італієць Ерміно Спалля. По чотирьох роках Танней знокаутував його в 7-ій рунді, а два роки пізніше був уже мистцем світа.

Здобуте ним мистецтво світа було одною з найбільших несподіванок та спортових сенсацій. Оборонцем того титулу був великий „Тігр Джек" Демпсей, безбоязний боксер, мистець над мистцями, що не мав суперника.

Зате Танней ніколи не сягав по мистецтво. Він був замало знаним боксером, в усякому разі найменше знаним з усіх, що сягали за світовими лаврами.

В 1925. р. дійшов Танней до переконання, що вже крайня пора визвати на двобій Демпсея. Він знав, що якби був вчинив це скоріше, був би програв безумовно. Танней працював як інтелектуаліст. Цілий рік перед боротьбою з Демпсеем він підготовлював стратегічний плян. Він знав, що при більшій Демпсеевій силі, рівній техніці, він може перевищати противника тільки тактикою. Тому він опрацьовував тактику, вправляв, щоб знати, як заскочити противника.

Автім Танней був боксером того типу, що й Демпсей, з тією тільки ріжницею, що був кращим тактиком, більше думав підчас боротьби. На рінґу він визначався незвичайною економією напруги, холодним розсудком і спокійним вижиданням на промахи противника. У противенстві до Демпсея Танней боровся дефензивно. Демпсей був стихійний, Танней холодний, вирахований.

Коли вони ввійшли на рінг, Демпсей був фаворитом. Юрба малощо не обожала його. Він був для неї „свій", бо походив з юрби, а Танней був для неї чужий, мав інтеліґентне лице, був „фільософ"!...

Все це Танней передбачив у своєму стратегічному пляні. У висліді — поконав Демпсея.

ПО СЛАВІ — МАЄТОК.

Та зустріч побила всі дотеперішні рекорди успіху. Довкола рінгу зібралося 125.000 глядачів, в касі було 1,895.723 долярів.

Рік пізніше Демпсей зажадав реванжу. Тоді він програв ще гірше. Танней заскочив його іншою тактикою. Він ніколи не послугувався тими самими методами. За ті змагання він дістав 1,000.000 доляр'в та призначення на становище старшини маринарки. Танней здобув нарешті те, чого бажав. Гроші — понад 2 міліони долярів — і славу. Тепер уже міг покинути бокс, бож і давніше не любив цього спорту. Кожний удар, який він завдавав противникові, болів не менше його самого. Маючи гроші, міг Танней свобідно посвятитися тому, що любив: фільософії, історії, мистецтву й літературі. Великий звеличник Бернарда Шова, він навмисне поїхав до нього до Англії, а як глибокий знавець Шекспіра, виголошував про нього відчити, студіював архитектуру старих церков Франції, вночі думав серед руїн Колісею. Накінець Танней одружився з міліонеркою.

Здавалося, що він мав усього досить. Але йому не доставало одного: спокою. Слава непереможного слідкувала за ним, як тінь. Йому не давали спокою. Даремне просив, щоб йому дали спокій, щоб дозволили йому скинути з себе ярмо слави. Він рішуче відмовлявся від інтервю.

Все те нічого не помагало. Опінія знала про кожний Таннеевий крок. Коли раз він запримітив фільмовий апарат, що слідкував за ним, розбив його на гамуз. Від того дня він мав спокій.

З тією самою послідовністю, що давніше у спорті, забрався тепер Танней до інтересів. Банк Морріса, той самий, де давніше зложив Танней свої перші ощадности, запропонував йому становище директора. Згодом став Танней головою багатьох надзірних рад, власником фабрики самоходів.

ВРЕШТІ — ПОЛІТИК.

Але він дальше не мав вільного часу. Зберігав себе за численними секретарями та секретарками. Доступу до нього стережуть і на 5-ій вулиці і в його маєтку на Фльориді.

Хоч і давали йому спокій, Танней не переставав бути популярним. Тому він узявся за політику. Агітував за Рузвельтом. Тепер він стане амбесадором. Тэнней щез на спортовому овиді, а появиться на політичному.

Приклад Таннея — живий доказ, що навіть найгостріший та найбрутальніший спорт не зеде на манівці. Можна здобути мистецтво світа, а при цьому бути добрим ученим.

—o—

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
лікарських і ветеринарійних інструментів
А. МАЦЯК
спілка з обм. відп.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 8. Тел. 116-60.

58/59 —?

поручає:

рентґени, кварцівки, діятермії, мікроскопи трихіноскопи електромедичні та косметичні апарати.

Висліди спостережень над Марсом.

Астрономи, що обслідували Марса підчас найбільшого його наближення до земл', дійшли до таких висновків:

Планета д'литься на частину пустинну і врожайну. В цій останній можна було побачити цікаві зм'ни в колірах: від ясно-зелених, вони переходили до жовтої та бронзової барви. Колись уважали ці простори за моря, тепер устійнено, що вони покриті рослинністю. Не виключене, що на Марсі живуть інші створіння, за виняткоm людини, якої слідів там не відкрито. На думку директора обсерваторії в Ґрініч, людина могла жити на Марсі багато міліонів років тому.

Досліди інфра-червоними і ультра-фіолетними променями та чутливими електричними „термометрами" дали багато цінних указівок щодо підсоння Марса. Виходило б, що повітря на цій планеті вдвоє рідше ніж на шпилі гори Еверест. У таких умовинах можуть жити тільки комахи. Справа каналів, що и'бито мали б знаходитись на Марсі, все ще невирішена. На думку астрономів ці канали видно тільки тоді, коли над ними знаходяться рослини. Цю справу можна буде вирішити щойно на другий р'к, коли збудують телескоп, якого скла міліон разів сильніші від людського ока.

—o—

Самохідний промисл у Райху.

З нагоди відкриття самохідного сальону в Берліні (так називають виставу автомобілів) канцлер Гітлер очевидно згадав про розвиток автомобілізму в Німеччині за останніх пять років. В р. 1932 вироблено там 53.438 возів, в 1937 уже 228.267, продано за границю 11.000 і 78.000. Число робітників зросло з 33.000 до 120.000.

Увесь промисл стоїть під знаком раціоналізації (доцільности). Число моделів туристичних возів із 52 поменшено на полозину, із 113 вищих зразків зійшли до 15. Також число зразків мотоциклів із 150 зредуковано до 25. Остаточно випущено давно заповіджену „новину" „фольксваген" в ціні по 990 марок, конструкції інжиніра М. Порше. Окремо побудована фабрика коло Брунсвіку від 1940 р. буде випускати по 100.000 тих „народніх возів". Фольксваген має однолітрові циліндри, двигун холоджений повітрям. Він обчислений на 3 місць та має зужнвати найбільше 7 літрів бензини на 100 км. На добірних автострадах Райху його скорість дійде легко до 100 км. на годину. Райх має вже 4000 км. готових автодоріг, а до кінця 1939 р. буде їх 5.000 км. Усіх автодорів передбачено на 14.000 км.

Фр.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

МЕДИЧНІ І ФАРМАЦЕВТИЧНІ СТУДІЇ У ЛЬВІВСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

Медичні студії тривають XVI. триместрів. На перший рік студій, як і на вищі, приймають обмежену кількість студентів (numerus clausus). Приняття узалежнене від висліду кваліфікаційного іспиту. Ті, що стараються про приняття, складають у квестурі університету (вул. Косцюшка 9) вступні оплати: маніпуляційну 10 зол. і за лікарські оглядини 4 зол., пан чому дістають відповідні блянкети. Потім піддаються лікарським оглядинам у такому порядку: букви А, Б, Ц, Д, Е, Ф, Г, Ґ — 7. вересня; І, Й, К, Л, М, Н — 8. вересня; О, П, Р; С — 9. вересня; Т, У, В, З — 11. вересня. Замісцеві можуть зголошуватися до оглядин виняткова пізніше, особливо 14. і 15. вересня. По вислід оглядин треба особисто зголоситися по 48 годинах. До огладин треба прийти з відповідно виповненою поручаючою картою, що її можна дістати в квестурі. Кандидати зголошуються до оглядин при вул. Піярів 4 від год. 8—10. і 16.30—17.30, кандидатки від 8—9. і 16.30—17.30.

Подання про приняття вносити від 14. до 18. вересня в деканаті Лікарського Виділу (вул. Маршалківська 1). До подання треба долучити: 1) метрику або посвідку уродин, 2) річні свідоцтва з VII. і VIII. кл. чи з I. і II. ліцею, 3) свідоцтво зрілости (абсольвенти мат.-прир. гімназії старого типу мусять зложити ще й іспит з латини), 4) посвідку вплачення вступних оплат, 5) потвердження лікарських оглядин, 6) виповнену індивідуальну карту, 7) військовий документ, 8) якщо кандидат мав перерву у студіях, то свідоцтво моральности і життепис, 9) якщо кандидат переходить з іншої польської школи або виділу, то свідоцтво відходу. Все мусить бути в оригіналі. За вступний іспит треба зложити 10 зол. Речинець іспитів і потім виказ принятих буде оголошений на таблиці оголошень Лікарського Виділу (Маршалківська 1).

Фармацевтичні студії тривають XI. триместрів. Подання про приняття вносити на спеціяльних формулярах, які можна набути в академічній крамниці (вул. Маршалківська 1, університет). До подання долучити: власноручно писаний життепис, два останні річні свідоцтва, метрику, свідоцтво зрілости з латинською мовою, військовий документ, якщо є перерва між студіями, то свідоцтво моральности, надто посвідку зложення вступних оплат, потвердження лікарських оглядин, індивідуальну карту, 10 зол. за іспит. Подання вносити до Деканату Лікарського Виділу до 18. вересня. Час кваліфікаційного іспиту і виказ принятих буде оголошений, як вище.

Ближчі інформації про студії подані в Регуляміні Вписів, що його можна дістати за 10 сот. у портіра університету (вул. Маршалківська 1).

Просимо інші щоденники це передрукувати.

НОВИНКИ

ПЯТНИЦА

11 СЕРПЕНЬ

Ст. ст. 29. липня 1939.
Каллініка мч.
Лат. Зузанни д.
Сонце: схід 4.07, захід 18.50.
Місяць: схід 0.25, захід 16.18.

Завтра: 12. серпня. Субота
Ст. ст. 30. липня 1939.
Сили і ін. мч.
Лат. Клоди д.
Сонце: схід 4.08, захід 18.49.
Місяць: схід 1.27, захід 17.09.

—o—

— Спеціяліст внутрішніх недуг **Д-р Ярослав** Гнилевич вернувся і ординує від 3—5 вул. Токажевського 67, I. п. (давніше Городецька 53 а). 1525 1—3

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1022 1 -100

— **Напади на питомців української ремісничої бурси у Львові.** Від кількох днів невідомі людці уладжують напади на питомців української Ремісничо-Промислової Бурси у Львові при вул. Пйонтаків ч. 8 (раніше вул. Пасічна ч. 2). Напасники безкарно побивають до крови українських ремісників, які вранці спішать до праці або пополудні вертаються до бурси по скінченій праці. До своїх бандитських виступів вибрали собі напасники Личаківський парк, куди питомці бурси переходять і вертаються від праці. Такі побої питомців — як ми вже писали у вчорашньому числі „Діла" — трапляються кожного дня від неділі 6. ц. м. мабуть під впливом нагінки польської преси проти питомців згаданої бурси. В середу 9. ц. м. в год. 6-ій рано чотири невідомі напасники, озброєні штабами, напали у згаданому парку на 28-літнього ремісника Микиту Кл.ча, який спішився до праці до фабрики паперових виробів „Бібльос" при вул. Японській, і важко його побили штабами по голові. Ледви останками сил доволікся побитий питомець назад до бурси, де втратив притомність. У бурсі обмили змасакрованому рани і перев'язали їх, а повідомлена каритка рятункового по-

готівля відвезла нещасливого робітника до шпиталю. Може би влада безпеки зацікавилася ближче тими відносинами, які панують у Личаківському парку, і привернула безпеку для здоровля людей.

— **Ендеки розщиблються за москвофілами** „Слово Народове" з 8. VIII. у статті про фінансові труднощі Ставропигійського Інституту уважає за відповідне напасти на директора львівського „Банку Рольного" п. Зана, закидуючи йому тверде відношення до Ставропигії та одночасно протегування українських установ. У цьому зв'язку „Слово Народове" алярмує, що „Банк Рольни" має дати молочарні „Маслосоюзу" в Золочеві позичку в сумі коло 25.000 золотих. Довідуємося, що панічний перелях „Слова Народового" з цього приводу не має основи, бо „Банк Рольни" не дав золочівській молочарні „Маслосоюзу" обіцяної позички.

— **6 нових римо-католицьких парохій** повстало в останньому часі на Волині в таких місцевостях: Гощі, Заболоттю, Бугрині, Тончім, Руді Грушівській і Неухоїжі. Перед двома місяцями повстало на Волині 11 римо-католицьких парохій, в яких уже збудували або будують нові костели.

— **Львівська хроніка.** Невідомий напасник вирвав Я. Березі при вул. Дембінського торбинку з 7 зол. — С. Гарцштарк (вул. Кор. Ядвиги ч. 6) вирвав невідомий напасник торбинку зі 70 зол. вже на сходах до її помешкання і втік. — У вівторок пополудні шофер авта ч. 41831 віхав до візлової брами СС. Службинць при вул. Потоцького, яку поломив. Подорожня, яку він віз автом, зранила собі чоло. — При вул. Кохановського самохід наїхав на робітника М. Лозинського з Голоска Великого і легко його зранив.

— **Краєва хроніка.** Невідомі грабіжники розбили касу в польській кооперативі „Сполем" у Сколім і забрали 3.000 зол. — В селі Плавє, пов. Стрий грім ударив у хату Юрія Мурина і вбив його, жінку Анну, 9-літнього сина й однорічну донечку. — В Долинщині кінчать будувати 10 шкіл.

— **Влада замкнула німецьку молочарню.** Повітова санітарна влада в Могильні замкнула німецьку молочарню в Мисьльонткові тому, що управа молочарні не зберігала санітарних приписів. Членами цієї молочарні були виключно німці.

— **На фальшивий чек дістав 2.700 долярів.** Перед кількома тижнями зголосився до філії Державного Рільного Банку у Кракові елегантно убраний мужчина, предложив документ тотожности, що є „палестинським громадянином" і здисконтував чек одного з американських банків на 2.700 долярів. Урядовець провірив, чи чек має покриття й опісля виплатив згадану суму. Пізніше виявилося, що сфальшований чек предложив міжнародній обманець і тому полі-

ДЖ. О. КЕРВУД. 36

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Тундри зробили Марію Стендіш ще більше дійсною і живою для нього. Серед бездеревних степів, широких просторів, де лише склепіння небес замикало світ, вона наче наблизилася до нього, йшла з ним рука в руку. Коли він усвідомив собі, що це він засудив на мовчазну смерть цю живу красу, крик розпуки, якого він уже не соромився, видерся з його грудей.

Він не допускав думки, що якісь сили могли б покликати її, якби навіть вона жила, то що живою вона могла не прийти до нього, щоб шукати захисту.

За це все він сам був відповідальний і п'ятої ночі своєї мандрівки лежав він безсонний під зорями, немов хлопчина плачучи за нею з лицем на своєму рамені. А як настав ранок і він попрямував уперед, ніколи ще світ не виявався йому такий широкий та пустий.

Лице його було змінене і сіре, постаріле і він їшов поволі, бо бажання повитати своїх близьких завелося в ньому. Він не зможе сміятися з Кеок і Неведлук, чи привитати даянім окликом тундри Емюк Тулика і своїх людей, що будуть шаліти з радости на його прихід!

Було вже пізне пополудне, коли він побачив далеко перед собою громадки тополь, біля теплих джерел, зовсім недалеко до-му. Він заходив часто до тих старих тополь, тої деревної оази, заблуканої у бездеревній тундрі і він приспособив собі там невеличкий табор. Він любив те місце. Йому здавалося, що час до часу треба відвідати самотні дерева та повеселити їх своєю приязню. На пні найбільшого з дерев було вирізане імя його батька, а під іменем день, місяць і рік, коли старший Гольт відкрив ці дерева в краю, де ще людська нога не ставала. А під іменем його батька було вирізане імя його мами, а ще нижче його власне. Він увважав це місце за рід святині. Спокій і пташині співи влітку, а дивна сумозита тиша взимі витиснули свій слід на формуванні його душі. А ось тепер він дивився на дерева і на гори і чогось бракувало до повної краси і радости цього моменту. Він надійшов із заходу, та йшов поміж двома рядами верболозів, між якими плив малий потік. Нараз якийсь звук зупинив його.

Зразу здавалося йому, що це відгомін стрілу, але зараз пізнав, що помилявся. Цей був день четвертого липня і хтось серед тополь вистрілював штучні вогні.

Усміх появився на його устах. Він нагадав собі збиточну звичку Кеок випускати цілу в'язку вогнів нараз, за що як за очевидне марнотравство завсіди сварила на неї Неведлук. Вони очевидно радилися відсвяткувати його прихід і Тотюк та Емюк Тулик мабуть привезли запас штучних вогнів з Аляскакат або Танани. Він звернув очі на мертвий тополевий пень, що від довгих літ стояв на сторожі малої оази дерев. На вершку того пенька, у лагідному вітрі при вечірньому сонці, лопотів з дружно повівлючи, американський прапор.

Алян усміхнувся. Ось тут були люди, що любили його, що думали про нього, що бажали його повороту. Він зробить їм несподіванку. Він вийде нагло та зявиться нараз поміж ними недоглянений.

Він наближувався до перших дерев, скриваючись. Алян повз крадькома через горбок, потім через кітловину, а потім знову вгору до підвищення терену. Він побачив Кеок на сто ярдів від себе, як вона стояла на пні повваленого дерева і саме в тій хвилині, коли він її доглянув, вона кидала нову в'язку фаєрверків. Інші, що мабуть окружали її та приглядалися цьому видовищу, були закриті перед його зором. У віддалі кількинадцяти кроків побачив.

Кеок стояла на пні обернена до нього плічми.

Дивувало його, що ніде не було видно, ані не було чути всіх інших. І щось в постаті Кеок було теж невиразне для нього. І нараз серце його вдарило нагло і немов перестало битися. Це не була Кеок на пеньку. І не була це Неведлук! Він випрямився і вийшов зі свого сховища. Струнка постать дівчини, заокруглася дещо в бік і він побачив відблиск сонячного світла у її волоссю. Він закликав голосно:

— Кеок!

Чи він збожеволів? Чи цей біль у його голові помішав йому розум?

А потім:

— Маріе! — крикнув він. — Маріе Стендіш!

Вона обернулася. В тому моменті лице Аляна стало як сірий камінь. Він-же думав про покійну всю дорогу і це була покійниця тепер перед ним. Чи була це Марія Стендіш там, на повваленім тополевім пні, і вистрілювала фаєрверки?

(Далі буде).

ція розписала за ним стежні листи. Обманця вдалось арештувати аж у Швайцарії, куди встиг уже втекти. Швайцарія передасть обманця польській владі і він стане перед судом у Кракові.

— **Новий нафтовий басейн у СССР.** Московська „Правда" подає цікаві вістки про розбудову нового нафтового басейну в „автономній" башкірській республиці, що його називає совітська преса „другим Баку". Нові нафтові терени використовує 5 новостворених трестів, які добувають 6.000 тон нафтової ропи денно. „Правда" пише, що продукцію нафтової ропи збільшать і що одночасно геольогічні експедиції шукали за нафтою в „автономній" татарській республиці і в саратівській окрузі. Геольоги відкрили теж нафту в цих округах. Тому загальна продукція нафтової ропи — кінчить „Правда" — збільшиться значно в найближчій будуччині.

— **Форд не вірить у можливість світової війни.** Найбогатший чоловік на світі Генрі Форд скінчив 76-ий рік життя. Великий американський промисловець почувається дуже добре і виглядає бодай 10 років молодшим. Велитенським підприємством Форд управляє спільно зі своїм сином Едселем, який має 51 літ життя. Форд заявив журналістам, що не вірить у можливість світової війни. На питання, чому завдячує своє міцне здоровля Форд відповів, що трьом річам, а саме: 1) ніколи нічим не журиться, 2) ніколи не переїдається і вкінці 3) є оптимістом та вірить непохитно у краще майбутнє людства.

— **Оригінальний заклад студента з Оксфорду.** Один оксфордський студент заложився з товаришами, що з 15 шилінгами, не користуючись грошевою допомогою ані приятелів, ані своїх, добереться до Парижа і звідсіль у таких самих умовинах вернеться в Льондон. Уже на першому етапі дороги йому пощастило. Його підвіз добрий шмат дороги якийсь автомобіліст. Добившись щасливо над море, студент за 12 і пів шилінга викупив білет на пароплаві до Франції, так, що із півтретя шилінга пустився пішки до Парижа. Довго мандрував нещасний бродяга, ноги покалічив і хотів уже зірвати заклад, та ось знову прийшла йому поміч: якийсь військовий змилувався над бідолахою і підвіз його своїм самоходом, а дома прохарчував, та ще й дав заробити трохи гроша. По кількох днях студент щасливо добився до Парижа, звідкіля задумує таким самим способом вернутися в Англію.

— **Паніка в данському цирку.** В цирку Шмідта в Копенгагені трапився підчас минулонеділької вистави жахливий інцидент. Підчас показу тресури диких звірів, один із львів, звичайно доволі лагідний, перевернувся разом із стільчиком, на якому стояв і розлютився тим випадком до тієї міри, що кинувся на присмирника. Присмирник намагався присмирити льва вистрілами зі страшака, одначе безуспішно. Лев далі нападав присмирника. Щойно, коли циркова прислуга подала йому крізь крати залізний дручок, присмирникові вдалося відігнати розлюченого звіра та втекти самому із клітки. Публіку, яка бачила таку жахливу сцену, обхопила паніка. Всі кинулися до виходу і по кількох хвилинах цирк був порожній. На щастя скінчилося тільки на страху і паніка не спричинила ніяких жертв у людях.

— **Подорож довкола світа за пять років.** До порту Берклі у Каліфорнії приплив 11-метровий яхт вітрильник, на якому Р. Ставт зі своєю жінкою Едитою обїхав за пять років світ зі Сан Франціска через Тихий Океан до Австралії, звідтіля до Ню Йорку і Лябрадору і вкінці здовж східнього побережжя Америки через пролив Магелена до Аляски, а з Аляски до Каліфорнії.

— **Страшні катастрофи.** Недалеко Мінхену упав з автостради до ріки самохід. У катастрофі три особи вбиті. — У Мінхені мотоцикль наїхав на самохід: дві особи згинули. — Під Віднем трапилися дві самоходові катастрофи на тому самому місці. Згинуло 9 осіб. — Під Сен Сатурнен розбився серед страшної мряки над долиною ріки Льоари французький літак. У катастрофі згинув летун, механік і директор персонального бюра міністерства фінансів Андре Бусіє.

— **Залізнича катастрофа** трапилась у Мексику, де поїзд, що їхав з Пуебля до Матаморос вискочив з рейок і перекинувся. В катастрофі згинуло 7 осіб, 8 було ранених.

— **Розбилися два англійські літаки.** В ночі з вівторка на середу упав англійський бомбовий літак у Толертон недалеко Йорку. В катастрофі згинуло 5 осіб. Одночасно на Північному Морі недалеко Ессекс загинув теж військовий літак, за яким шукають военні кораблі і гидропляни.

— **Грім убив посла.** Над Литвою перейшла велика буря зі зливним дощем і громами. Підчас бурі грім убив посла до литовського сойму Грацініса, який у своєму маєтку помагав звозити пшеницю з поля.

— **Пошесть холери в Індії.** В одній з провінцій британської Індії вибухла пошесть холери. Дотепер померло вже понад 2.000 осіб.

—o—

З кіна.

КІНО ЕВРОПА: „СИЛА ЗОЛОТА".

Ця американська фільма зображує каріеру одного великого американського промисловця вперед 60 років минулого віку, коли йшла громадянська війна між північними і південними стейтами. Його купецький хист проявився на широку скалю уперше, коли він помітив, що бавовна з південних стейтів коштує дуже багато у північних через те, що підчас війни її не довозять. Він із двома своїми приятелями зайнявся контрабандою бавовни і заробив на цьому міліон долярів. Третій їх спільник, що перепродував товар серед ворожого населення сам прихильник повстанців, як і його приятелі, перемінив увесь капітал на гроші паперові повстанців, що програли війну. Після їх повного банкрутства вони почали нову трансакцію з залізницею і заробили знову величезні гроші. Геніяльний промисловець Фіск, що суперничає з Вандербільдом, мріє про щораз то більший маєток, щоб завдяки ньому придбати славу молодій акторці, в якій він закохався. Фільма має цілу низку цікавих драматичних моментів. Головну ролю грає першорядний артист Едвард Арнольд; поруч нього дуже гарна пара Гері Грант і малов'дома у нас артистка Франціс Фармер.

Зі судової сали.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

В середу 9. ц. м. відбулася розправа перед апеляційним судом у Львові проти **Миколи Тисика** з Лолина пов. Калуш, якого окружний суд у Стрию засудив за провину зі ст. 152 кк. (за зневагу польського народу) на 1 р'к безоглядної кари вязниці. Суддя **Шуліславський** переслухав 8 свідків, які потвердили оборону підсудного, що він був пяний і по пяному сказав слова, наведені в акті обвинувачення: Завтра ляхи будуть нам скидати... Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду. Обвинувачував прок. Мінасович, підсудного боронив адв. **м-р Лев** Бобинський.

„ГІТЛЄР ПРИВЕРНЕ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ".

Перед окружним судом у Коломиї відбулася розправа проти німця **Н. Коля** за провину зі ст. 11 декрету Президента про охорону деяких інтересів державн. Підсудний публично — каже акт обвинувачення — заявив, що до двох років Гітлєр приверне Карпатську Україну та обєднає її з Сх. Галичиною, Сов. Україною і т. д. Оборона станула на становищі, що в інкримінованім факті нема знамен провини, бо декрет вимагає, щоб вістка була предметово фальшива, себто, щоб обіймала реальні факти, а не переконання. По розправі суддя Томаєр засудив Н. **Коля на 8 місяців вязниці і 50 зол. гривен.**

„ГДАНЬСК УЖЕ ВІДІЙШОВ ДОБРОВІЛЬНО ВІД ПОЛЬЩІ".

Перед тижсамим суддею відповідав підс. **Юліян Шкель** теж за провину зі ст. 11 декрету про охорону деяких інтересів держави. Акт обвинувачення каже, що підсудний працюючи у Цуцилові при будові школи заявив дня 15. червня ц. р. у „кулку рольнічім" ось що: По війні Польща матиме лише 16 мілионів населення; дня 26. червня ц. р. заявив: Війни вже не буде, бо Гданськ уже пішов добровільно від Польщі і незадовго Німеччина забере ще більше. Підсудний заперечив вину кажучи, що переповідав лише голоси преси. До того сам почувається поляком і тому не мав наміру шкодити державі. Суд **засудив Шкеля на 10 місяців безоглядної кари вязниці і на 30 зол. гривен.** Обвинувачував віцепрок. Плашовецький, боронив **адв. д-р Ставничий.**

ЗА УКРАЇНІЗУВАННЯ ПРІЗВИЩ.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася в середу 9. ц. м. розправа проти **о. Антона** Конюшка парока з Туря, пов. Турка, якого окружний суд у Самборі увільнив від провини зі ст. 287 § 1. кк. (за українізування прізвищ). Одначе прокуратор зробив апеляцію і тому справа опинилася перед апеляційним судом у Львові. По розправі апеляційний суддя Ярошинський не прихилився до тези прокуратора і затвердив присуд окружного суду. Обвинувачував прок. **Кожуховський,** боронив **адв. д-р Кость Паньківський зі Львова.**

Перед окружним судом у Львові відбулася 8 ц. м. розправа проти **о. Дмитра Бахівського за провину** зі ст. 287 § 1 кк. (за „українізування прізвищ у метриках"). Розправу ще раз суд відложив, щоб перевести нові докази.

Минулої суботи 5. ц. м. відповідав перед окружним судом у Львові **о. Роман Адріянович,** сотрудник Ульгівка, за провину зі ст. 287 § 1 кк. Розправу теж відложено.

—o—

✝ Посмертна згадка.

ВІКТОРІЯ З ПАНЬКІВСЬКИХ ШУМСЬКА.

Дня 24. червня ц. р. упокоїлася в Бозі в домі свого зятя, пароха Ліщні коло Дрогобича, Вікторія з Паньківських Шумська, вдова по бл. п. Юрію, управителеві школи в Павлосьові коло Ярослава, старшині УГА, відомому передвоєнному діячеві Ярославщини.

Покійна походила зі знаної родини (її братом був Кость Паньківський). Винесла з того патріотичного священничого дому патріотичне виховання, яке враз зі своїм чоловіком вщепила в серця своїх шестеро дітей. Вірна дружина, добра мати, взірцева господиня, гостинна, ввічлива для всіх. На свому віку перенесла багато хрестів. У Жмеринці вмер на тиф її чоловік, внаслідок тюремних переживань попрощався зі світом у молодому віці ідейний наймолодший її син Володимир, зі зломаним здоровлям вийшов з вязничних мурів син Роман, нагло вмер найстарший її син, знаний працівник Дрогобиччини о. Лев, та всі ці удари долі приймала Покійна з подивугідною християнською резигнацією. — Покійна полишила по собі жаль у всіх, що мали нагоду її знати. В. Їй П.!

—o—

СПОРТ.

ОРЛИ (ДОБРОМІРКА) — НОВЕ СЕЛО 5:0 (3:0).

У відплатних змаганнях між обома дружинами (вони відбулися в Добромірці) перемогли знову Орли. Обі дружини грали завзято. Виграв змагання кращі зіграний напад Орлів. Ворота здобули Гевусь Гр. 2, Вельвовський 1, Бабій 1 і Гевусь А. 1. Судив добрий студ. Сенк Роман.

ТОВМАЧ. ЮНАК — ЛУГ 5:4 (3:2).

Ворота для Лугу здобули: Мерінда, Ліськевич, Ганюк І і Богайчук ІІ. Судив п. Корнблит добрий, хоч замало енергічний.

Чергові товариські змагання з (вже Б-кл.) Юнаком програв Луг різницею одних воріт. Та хід гри на грищі був зовсім інший, ніж на те вказує вислід. Якби воротар Лугу Юрчак виконав був вислід свої завдання, то Луг повинен був виграти 4:1. Та Юрчак був того дня дуже слабий і програна — це лиш його вина. Ціла дружина Лугу заграла дуже амбітно, у грі вона виявила зрозуміння для комбінації, тільки нападові не стає стрілу. Правда, дружина має ще чимало хиб і недотягнень, деяких пильгунів треба буде замінити, інші мусять над собою попрацювати. Зокрема треба Мерінду та лиш тоді, як грає на обороні, бо на лівому крилі більше шкодить, як грає, далі Ганюка ІІ. на помочі, Ганюка І. і Луцика з нападі. Дуже жертвенно грав Лесюк в помочі, та він має одну велику хибу, якщо йде про серед. помічника: забагато бігає по грищі, а замало думає, тому теж нераз відбирає м'яч під... своїгo та подає... чужому.

Юнак на тлі доброї гри Лугу представлявся слабо. Публики коло 150 осіб, майже української. **Б. Л.**

ПРОЛОМ ВІЖЕ ПЕВНИЙ А-КЛЯСИ.

Пролом — Стшелец (Калуш) 6:1 (3:0). Пролом легко переміг калуського конкурента до А-кляси, стріливши йому аж 9 воріт. Воротами поділилися: Панченко 3, Зубаль 2, Малик 2, і Звонок 2. Пролом мав майже ввесь час перевагу. Найліпше заграв у Проломі Зубаль. Стшелец обмежувався тільки до випадів і з одного такого випаду вдалося йому здобути одинокі ворота. Пролом займає певно перше місце у фінальній табелі гор за вхід до А-кляси. З того місця вже ніхто станиславівської української дружини не зіпхне. Проломові залишається ще один двобій, який, не зважаючи на вислід, не матиме вже ніякого впливу на табелю. Таким чином Пролом, по однорічному побуті в Б-класі вертається знову до А-кляси і сподіваємся, що набутий сумним досвідом не дасть себе вже так легко одегредувати.

Табели фінальних гор виглядає так:

1. **Пролом**	5	19:0	20:3
2. Станиславовія	5	5:5	15:12
3. Стшелец (Калуш)	5	8:7	12:23
4. Гасмонея (Коломия)	4	2:6	3:25

Манікіри шкіряні пудерниички, монограми різні книшенкові дзеркала, гребеві з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Н. БАРЕР Л Ь В І В. Сикстуська 2.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Четвер 10. 8. год. 20 „Багряні роги".
Пятниця 11. 8. год. 20 „Багряні роги".
Субота 12. 8. год. 20 „Багряні роги".

Театр Ріжнородностей.

Неучинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:
10. 8. Шаріка.
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирик з Львова.

З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАБОЛОТІВ:
10. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

КАРЛІВ:
11. 8. Пісня Бескиду.
12. 8. За молдавський престіл.
13. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.

До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
16. 9. Римаїв.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Прокляний скарб".
АМПІР: „Безталанний".
АПОЛЬО: Неучинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 ванває помочі", „Весела чвірка".
БАЛТИК: „Я вбив", „Лікар гарних жінок".
ВАНДА: „Верес", „Поверх вище".
ГРАЖИНА: „Знахар", „Професор Вільчур".
ЕВРОПА: „Сила золота".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Пекло Сатари".
МАРУСЕНЬКА: „Неначка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Битва на Бродвею", „Аллярм на морі".
МУЗА: „Енді Гарді залюблений".
МІРАЖ: „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: неучинне.
ПАЛЯС: „Балкани".
РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО: „Золото на зупинці" (з Аваль Дарія).
РОКСІ: „6 літ вождення" і „Повір мені".
СВІТ: „У тайгах Сибіру", „Кріза спін часа".
СВЯТОВИД: „Бурлака вздад Волга", „Моделька".
СТИЛЕВЕ: „Материнство".
ТОН: „Зрадлива куля", „Теодора робить карієру".
УТІХА: „Погоня" та ревія.
ХИМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. серпня 1939.

6.35 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.35 Концерт сальон. орк., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, коло год. 12.15 Полудн. газетка, 13.00 Розр. муз. з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 „Ніль" вад. для молоді, 15.05 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співи. ресіталь Ст. Вітаса, 16.45 Репортаж із промисл. і техн. музею. 17.00 Бягучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Японська музика, сокран, форт., 17.45 Як поводяться із трупом звірят, 18.00 Клярнетові твори, 18.20 Органова музика, 18.50 Відгомони сили та слави, 19.00 Великі морські мандрівки: Правдива історія Лукіяна із Самосати, 19.20 Театральний огляд, 19.30 Римський Корсаков: Шехерезада, пл., 20.05 Репортаж із маршу шляхом мандрівки, 20.25 Для села: „Щонебудь отшепеться" новели Ст. Жеромського, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Твори на віолі д'аморе, 21.15 Театр Уяви: „Кухлявий чорт" Ле Сажа, 22.00 „Пацяци" оп. Леонкавалля з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 11. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Тяжкі ваканції, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: Приготовімо засоби на зиму, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Однаково шумить усім Дунаєць, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Скрипка, фортепіян, 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Бягучі вістки, програма на завтра, 17.10 Брамс: Скрипковий концерт д- дур, оп. 77., 18.00 Співи у супр. форт., 18.25 Бетовенові квартети, 19.00 „Два браміни" індійська легенда, 19.20 Травм. весляреких мистець Карпати в Орлові, 19.35 Концерт камер. орх., тенор, 20.15 Резерва, **20.20 Осінні праця в пасіці, гутірка в українській мові інж. Мих. Боровського,** 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., хор, тенор, 22.15 Монтань: Фільософувати значить умирати, 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 12. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 У Сулеєві, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, 13.00 Орх., 14.00 Із життя хліборобських організацій, комунікати, інформації, 14.15 Мусоргський: Хоральні фрагменти з оп. „Борис Годунов", пл., 14.35 Господ. вістки й інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у техніці 17.00 Бягучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова муз. в пл.; у перерві в год. 17.20 Дітова захоронка у Львові, репортаж, 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Фр. сучасна муз., сопран, віол., форт., прелекція, 19.00 „Сімома моравн до семи гір" радіоповість із участю Щепка та Тоньки, 19.25 Перші легіонові бої: Похід на Кельце, 19.35 Гутірка; „Геройська Варшава" фейл., 20.00 Народні танцювальні пісні, хор, орх., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., піснями, тріо акордеоністів, вібрафон, форт., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Румунські хорольні пісні й танки, 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.10 Популярні мельодії, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Нар. піснями у супр. цит. орх., 22.00 Пісні в супр. органів, ВІДЕНЬ 15.30 Цит. мельодії, 18.10 Хоральна музика, 19.00 Нар. музики, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 20.55 „Пелеї і Мелісанда" оп. Дебіосія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 14.00 Музика, 18.15 Пісні, 18.45 Трактоніком, 19.15 Солісти, 20.15 з нім. і італ. опер, 21.15 Бетовен, Глюк, Моцарт, 22.20 Двожак: Тріо на двох скрипок, альтівку, ДРОЙТВІЧ 18.30 Давня музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 Танк. музика з Америки, ПОСТ ПАРІЗІЯН 22.30 „Дітячі сценки" Шумана, РАДІО ПАРІ 20.20 „Продана наречена" оп. Сметани, трансм. з Віші; РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Форт., 21.00 „Затоплений дзвін" оп. Респігія, РИГА 18.20 Пісні, СОФІЯ 18.15 Популярний концерт, 19.15 Симф. концерт (Шуберт, Чайковський, Мусоргський), 21.00, 21.25, 21.40 Легка й танк. музика.

Пятниця, 11. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Легка музика, 21.00 Комедія, БІЛГОРОД 18.20 Пісеньки, БУДАПЕШТ 18.40 Цит. орх., 19.25 Концерт, ВІДЕНЬ 18.45 Казки в музиці, 20.15 Моцарт, Двожак, Штравс, Берліоц і ін., 22.30 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Старі нім. пісні й танки на голоси та інструменти, 19.15 Пісні та форт. дует, 21.15 Бетовен: Соната д-дур оп. 12., ч. 1. і Соната п-моль оп. 30. ч. 2., ДРОЙТВІЧ 19.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, І. арія, ЛІЛЬ 19.15 Пісні, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 20.15 Італ. музика, ПРАГА 19.50 „Либуша" оп. Сметани, РАДІО РОМАНІЯ 19.35 „Пацяци" оп. Леонкавалля, „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, РАДІО ПАРІ 22.30 Еол. танці, РІМ 20.30 Хвилина музики, 21.00 Мельодія і ритм, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.15 „Сила волі" оп. Вердія, 22.00 Танкова музика.

Субота, 12. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.10 Італ. оп. музика, 20.15 Хор і військ. орх., БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.40 Форт., 18.30 Сальон. орх., ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 „Кармен" оп. Бізета, ВІДЕНЬ 18.30 Балади на форт. і співи, 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Розривковий концерт, ГДАНСЬК 11.00 Богослуження п-моль Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Цісний" оп. І. Штравса, 22.20 Брамс, ДРОЙТВІЧ 19.20 Шубертові твори, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Військ. орх., КОПЕНГАГЕН 20.00 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Старі танки на камер. орх., МІЛЯНО 21.00 „Затоплений дзвін" оп. Респігія, ПАРІ ПТТ 21.00 „Арлезіянка" оп. Бізета, ПРАГА 16.00 Нар. оперетка, 20.35 Чеська музика, 22.10 Оперетковa і танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 19.15 Пісеньки, 20.30 Скрипка, 22.00 Форт., Рим 20.30 Симф. музика, 22.30 Співи, СОФІЯ 18.30 Мандоліни, 19.00 Співи, 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Біржа

Львів, 9. серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельги бельг. 90·31—90·72, Долярн америк. 5.30·50—5.33·00, Долярн канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. гол. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голан. 99·75—100·25 Коо. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·10, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 86·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 103·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 33·25—33·25, Льонон 80·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Страховничі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, дня 9. серпня

Пшениця оборот 889, тенд. нестала, жито 236, тенд. легко знижкова, ячмінь 52, тенх. спокійна, овес 73, тенд. спокійна. Оборот заг. 2403 тон. Жито І. станд. вод. 12·50—12·75, ІІ. станд. 12—12·25, мука житня разова 18·50—19.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 9. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла екс. в оп. дас зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно в. з. вживши спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. **CSAVE**

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперинка 15 а і Галицька 16. :180-7

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.

Без огляду на значну звижку цін вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу **Своїй Клієнтелі** ще в місяци серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові склади. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу фірму будемо судово переслідувати. 1527 1—5

Подяка.

Господь Бог покликав перед свій милосердний суд по довшій недузі нашу Найдорожчу Маму. Всім, що в нашому душевному болю виявили свої співчуття, складаємо цим щиру подяку. Вор. Отцям **Ігуменові С. Барамикові, Протоігуменові С. Решетилі** ЧСВВ, **Т. Німиловичеві, С. Сапрунові, П. Подолянові** дякуємо за відправлення парастасу, Вел. о. **С. Сапрунові** за приготування Покійної на дорогу у вічність, Вел. о. **П. Подолянові** за похоронне слово, всім згадним Вор. Отцям і Вор. Отцям **М. Єдиному, М. Іванусьові, П. Куманяєві, І. Шпакові** та М. Дзьобі ЧСВВ, за відпровадження Покійної на місце вічного спочинку. Всім від нас нехай приймуть громадяни Лішні за так багато виявів сердечности: і ті, що перевели безсонні ночі коло нашої Найдорожчої Мами в часі її недуги, і вчителі та члени лішнянських установ, як Кр. „С. Г.", Секції Господинь, Х. В. М., Кр. „Р. Ш.", читальні й кооператив за молитви, помич і численну зорганізовану участь у похороні, дякуємо і лішнянському хорові, і всім, що яким-небудь виявами значливости причинилися до злагіднення нашого болю, нехай Щедрий Господь заплатить сторицею! 1524 1-1

Син і доньки з мужами й дітьми.

Оповістки.

Замість повідомлень про своє вінчання вложили 20 зол. на **Рідну Школу** Мирослава з Дубів і Володимир Жукн. За цей датек щиро дякує Головна Управа.

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 7-10

КУПНО-ПРОДАЖ

КАМЕНИЦЯ одноповерхова, нова, комфорт. Ціна 28.000, вклад 25.000. Зголошення до Адм. „Діла" під „Львів". 1526 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована о винайму. Байки 26/12. 1503 3-5

РІЖНІ

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, пінінн змінив адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7, Тел. 277-68. 1435 9—10

ЛЕДІВНІ — посезонова виродажа 10% знижки. Рентгінер, Легіонів 37. 1506 3-10

ПРИЙМАЮ пацієнтів як давніше від год 9—1 і 3—6 Львів, вул. Сикстуська 17 — НАСС. **З днем 15. серпня ц. р. переношу заведення до нового мешкання при вул. Сикстуській ч. 30.** 1522 2-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталя Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

хвороб шкірних і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до ьжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконуємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książk... ...kowe
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 182 (15.261).
Ч. 182 (15.261).

Lwów, sobota 12. sierpnia 1939.
Львів, субота 12. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-40
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. У
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий інцидент на польсько-німецькому пограниччі.

НАПАД НА ПОЛЬСЬКОГО ГРАНИЧНОГО СТОРОЖА.

ХОЖІВ, ПАТ повідомляє: В ночі зі середи на четвер польський граничний стражник Людвиг Печихлебек помітив на відтинку Руди Шлеської трьох людей, що прокрались були на польську територію. Він кликнув, щоб вони спинилися, але в тій хвилині вдарив його хтось по голові, опісля кинулось на нього кількох людей, намагаючись вирвати йому кріс. Один з нападників приложив Печихлебкові револьвер до голови, але нападений зловив напасника за руку так, що куля з револьверу пройшла напасникові через голову, вбиваючи його.

На гук вистрілу надбігли польські граничні сторожі, але напасники вже вспіли втекти. Найдено кріс польського сторожа, зломаний підчас бійки, 11 військових револьверів калібру 9 мм. та кількасот набоїв.

Печихлебека відвезено до шпиталя; він поважно ранений, але його життя не є загрожене.

—o—

Промова ґавояйтера Ґданська Форстера.

ҐДАНЬСК, ПАТ повідомляє:

В четвер вечором виголосив Форстер на „довгому ринку" у Ґданську промову. На вступі він звернувся проти становища та „погроз" Польщі, зокрема проти польської преси та проти становища урядових кол. Він навів кілька голосів польської преси у сфальшованій формі, в якій принесла їх німецька преса, опісля навів неістнуючі заяви польських державних мужів. відомі з німецької преси, спреперовані німецькою пропаґандою. Опісля перейшов він до французької, анґлійської та американської преси, цитуючи невідомих а то й анонімних авторів, які буцімто підтримують німецьку тезу. „Для відома Польщі" заявив він, що Ґданськ не боїться погроз, бо тепер він не є самітний та ствердив, що теперішнього положення годі довше терпіти.

За тим промовляє історія Ґданська, яку Форстер відповідно пристосував до плянів перебудови східного кордону Німеччини від Балтійського моря до Бреннеру.

Гим способом дав він ще один доказ, що не йде про Ґданськ, лише про перебудову і зміну кордонів у Европі під німецьке диктандо.

Новий еспанський уряд.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО ПРЕМІЄРОМ.

БУРҐОС, ПАТ. Офіційно оголошено листу членів нового уряду:

ген. Франко — премієр,
Рамон Серрано Сунер — внутрішні справи,
ген. Бареля — війна,
адм. Сальвадор Морено — маринарка,
ген. Яґе — летунство,
Лярраз — скарб,
Хоакім Бенхуме — рільництво і праця.
Хозе Іванез Мартін — освіта,
Естеван Більбао — справедливість,
полк. Бекбедер — закордонні справи,
Альфонсо Пена Беф — публ. роботи,
полк. Алякрон делля Лястра — торговля і промисл,
ген. Мунез Ґранде і Санчес Манзас — без теки.

Нові міністри зложать у суботу присягу в палаті ген. Франка.

Форстер не відважиться на довершений факт.

ТВЕРДИТЬ ФРАНЦУЗЬКИЙ ЧАСОПИС.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса стверджує, що польсько-німецькі взаємини в кількох останніх днях погіршали. „Епок" не вірить, щоб Форстер здобувся на якийсь довершений факт, бо Німеччина хоче лиш дальше підтримувати теперішній стан напруження, щоб змучити нерви противника. Одинокий спосіб простиставитись німецькій небезпеці — це сильно триматися „фронту мира".

„Журналь-Еко до Парі" запевнює, що Франція виконає свої зобовязання супроти Польщі.

—o—

Форстер висловлює настрої Гітлєра.

ТВЕРДИТЬ АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА.

У політичних колах Льондону сподіються, що Гітлер відбуде небавом розмову з Форстером та Ґрайзером.

Перед промовою Форстера анґлійська преса висловлювала погляд, що Форстер висловить настрої Гітлера. У понеділок він знов виїде до Берхтесґадену, по інформації, які Гітлер видасть після наради з цивільними та військовими дорадниками.

Крім того у Льондоні появилася поголоска, що Гітлер стрінеться небавом з Мусолінієм.

—o—

Мадярський реґент їде у гори

Мадярське радіо повідомляє, що реґент Горті виїхав самоходом разом зі жінкою до Горішньої Мадярщини. По дорозі мадярське населення витало його з ентузіязмом, зокрема у місцевости Льосонц.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР МАДЯРСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як стверджує мадярський радієвий комунікат, ґенеральний директор мадярських залізниць виїхав до Карпатської України, щоб звизіти залізничу лінію, якою йтиме транзит через румунську територію, крім того одну нову лінію, яку будують.

Протипольська кампанія у німецькій пресі.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса дальше атакує Польщу, закидуючи, що це Польща хоче викликати війну. Німецькі часописи накидуються на один польський тижневик, що його міркування представляють як вислів цілої польської опінії та міродатних чинників.

Протипольські атаки загострилися в четвер — мабуть щоб витворити відповідне тло для промови Форстера.

АРЕШТУВАЛИ ПОЛЬСЬКОГО КОНДУКТОРА У ҐДАНСЬКУ.

ҐДИНЯ, ПАТ. У Ґданську арештовано кондуктора автобусу, що курсує між Ґдинею та Цопотом. Йому закидують, що він мав при собі польський часопис, який не має дебіту в Німеччині.

Мін. Чяно виїхав до Зальцбурґа

НА РОЗМОВУ З МІНІСТРОМ РІБЕНТРОПОМ.

Французькі й німецькі радіовисильні повідомляють, що мін. Чяно виїхав у четвер до Зальцбургу, щоб стрінутися з мін. Рібентропом. Прощали його члени уряду та міністерства закорд. справ і пропаґанди. До Зальцбургу приїде він поїздом у пятницю в год 12,12. Товаришить йому кількох вищих урядовців міністерства закордонних справ та німецький амбасадор у Римі. Також італійський амбасадор у Берліні виїхав туди.

МАДЯРСЬКЕ ДЕМЕНТІ.

Як подає мадярське й німецьке радіо, мін. Чакі їде до Зальцбургу, щоб стрінутися з мін. Рібентропом.

Його поїздка має приватний характер.

БУДАПЕШТ, ПАТ. У закордонній пресі появились поголоски, що візита мін. Чакія у мін. Рібентропа стоїть у звязку з проектованим військовим союзом між обома державами.

З мадярських офіційних кол заявляють, що є це лиш неправдиві здогади.

МОТИВИ СТРІЧІ У ЗАЛЬЦБУРГУ.

Італійське радіо повідомляє, що зальцбурська стріча відбудеться згідно з постановою італьо-німецького союзу, що передбачує спільні наради для координації закордонної політики.

„Джіорнале д'Італія" підкреслює, що така стріча потрібна саме тепер, коли міжнародне положення загострилося у звязку зі скріпленою активністю у напрямі „фронту окруження". Оба міністри розглянуть у Зальцбургу міжнародне положення, також на Далекому Сході.

ГІТЛЄР НА ФЕСТІВАЛІ У ЗАЛЬЦБУРҐУ.

БЕРЛІН, ПАТ. У середу вечором Гітлер був приявний на зальцбурзькому фестівалі, дарма що його приїзду не заповіджено. Товаришило йому кількох партійних достойників.

—o—

Маршал Бальбо у Мусолінія

Мусоліні приняв ґубернатора Лібії маршала Бальбо, який зложив йому звіт про військове й господарське положення кольонії. Крім того Мусоліні приняв віцекороля Абісинії та обговорив з ним справу оборони імперії.

Високошкільний відтинок.

ЗАГРОЗА ЗАНИКУ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ З ВИСОКОЮ ОСВІТОЮ.

Львів, 10. серпня 1939.

Справа українського високошкільного студентства — це не лише справа доступу до вищих студій означеної скількости абсольвентів середніх шкіл. Це теж і раціональне розміщення цих абсольвентів у напрямах знання, себто по галузях і типах високих шкіл, це й можливість учитись та умови студій, врешті це справа як їх скінчити та використати здобуте знання в ріжних ділянках практичного життя. Деякі з цих справ обняті дуже загальною офіціяльною статистикою. Одначе те, що українське громадянство цікавить: практичне використання середніх і вищих студій — не входить у статистику. На жаль, не маємо ніякої української книжки, — бодай така нам невідома — яка відповідала б на ці питання.

Приглядімся цифрам, які з цієї ділянки маємо під рукою, цифрам, що їх подає „Малий Рочнік Статистичний" за 1939 р. Згідно з його даними, всіх студентів високих шкіл гр.-кат. і православних було в Польщі у шк. р. 1937-38 рівно 3.000. З цього на праві і політичних науках було 732, на медицині 320, фільософії 672, техніці 486 та на торговельних науках 219, на інших виділах кругло 600. Недостачею цієї таблиці у „Рочніку", завдяки ці дані беремо, є те, що рубрика „інші" обіймає за багато студентів інших виділів, яких не виказано. Зате таблиця, де подані дипльоми покінчених високих шкіл, трохи складніша. Друга недостача „Рочніка" — нема там статистики студентів за національностями. Тому віроісповідні дані, які цитуємо, не зовсім покриваються з національними. Отож друга статистична таблиця, яка нас цікавить це скількість дипльомів з покінчених високих шкіл. Тут читаємо, що право і політичні науки покінчило в 1937-38 році (гр.-кат. і православних разом) 124, медицину 51, фармацевтику 12, ветеринарію 18, дентистику 9, фільософію 66, рільництво 26, техніку 34, торговельні науки 22 — разом 362 студенти. Докторських дипльомів було 7 (на праві і фільософії; чомусь не подано медицини), заграничних нострифіковано 8 (на медицині 3, на техніці 5).

Хоч повна аналіза цих неповних цифр неможлива, то всеж вони дають змогу поробити деякі висновки. Передовсім слід ствердити, що сьогодні у шк. р. 1939-40 умовини, скажім, продукції абсольвентів високих шкіл далеко гірші, ніж були у шк. році 1937-38. По-перше контингент усієї української середнешкільної молоді, з якої рекрутується високошкільна, з року на рік меншає. Причинилась до цього і остання шкільна реформа, яка розбила середню школу на дві частини, гімназію та ліцей, і створила між гімназіями та ліцеями просто непрохідну бар'єру у формі „малих матур" (гостріших у гімназіях без прав, ніж колишні і теперішні матури „великі"). Причинились до цього далі труднощі доступу до середніх шкіл (м. ін. ославлена „районізація" позбавляє доступу до гімназій велику скількість молоді Волині і Лемківщини), врешті непоборні перешкоди при вступі в університет. Тут на деяких т. зв. практичних факультетах (медицина, ветеринарія, техніка, дентистика) до українців пристосовують тихий нумерус клявзус, або й нумерус нуллюс. Врешті незвичайно зменшився приплив студентів на право і фільософію, себто виділи, які досі виказували найвищу фреквенцію українців. Просто зменшився з тих причин, що ці виділи не дають сьогодні найменших виглядів (відомі обмеження доступу і покінчення адвокатури!) на соціяльне забезпечення. Тому і цифра 3.000 студентів високих шкіл і приблизна цифра 400 тих, що їх покінчили з дипльомами в 1937-38 р., не відповідає сьогоднішній українській студентській дійсності. Зарискуємо твердження, що нині не кінчає річно більше як 200 осіб української народности високі школи в Польщі. Отож цифра 200 — це приблизна (сьогодні) цифра, яка дає картину річного приросту української інтеліґенції з високою освітою в цілій Польщі. Назвім ту цифру співчинником цього приросту. Чи він нормальний?

Трудно сказати, який співчинник приросту інтеліґенції з високою освітою сьогодні нормальний. У ріжних народів він може бути ріжний. Інший він напевно у німців, інший в англійців, інший у народів держаних та інший у бездержавних. Та всеж приблизну картину цього покажчика соціяльного розвитку й культури матимемо, коли порівняємо себе бодай з поляками. Ось коли вирахуємо, скільки дипльомів у високих школах припадає у нас і в поляків на скількість українського та польського населення, то вийде, що в поляків кінчає високу школу з дипльомом один студент на 4.200 осіб польського населення, а у нас один на 30.000!

Безумовно ці порівняльні цифри — це один з покажчиків нашої культурної павперизації. Коли сьогодні починають уже появлятися ріжні поклики й інформації щодо приняття і записів до високих шкіл, то не від речі буде українському громадянству саме ці речі пригадати. Вони настирливо домагаються активізації нашого високошкільного відтинка в громадянському розумінні. Та це вже окрема тема. Сьогодні хочемо закінчити наші завваги побажанням, щоб українські громадянські кола більше зацікавились і середнешкільною і високошкільною молоддю, особливо обставинами її життя та умовинами доступу до шкіл. Безумовно справа допомоги для молоді, що вчиться, в нас дуже впала у порівнянні з передвоєнними допомогами. В нас сьогодні далеко більше багатих людей, ніж було перед війною, але далеко менше меценатів молоді і всякого роду стипендій. Також треба, щоб наша високошкільна молодь вийшла зі свого гетта і трохи ширше підійшла до себе самої, як суспільної формації. Хто має стежити за умовинами приняти до високих шкіл, хто має інформувати українську громадянську широку думку про те, що тоді там діється? На жаль, лекше добитися всякої іншої громадянської інформації, як інформації, скільки зголосилось та скільки прийнято чи не прийнято напр. на дентистику у Варшаві. Супроти систематичного і розрахованого на довгі літа спинювання нашого культурного і соціяльного розвитку мусимо зорганізувати конечні для оборони громадянські сили. Всякі сепаратні спроби, чи втеча до засобів одиничної самодопомоги створюють лише ілюзію активности. Ось це повинні мати на увазі — з нагоди близького академічного року — всі громадянські зорганізовані чинники, які за відтинок української культури відповідають.

С. Т.

Непромокальні плащі від зол. 12'— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

За кулісами Волині.

Волинь у світлі пресових інформацій. — Політична гра. — Що видно й чутно на сцені. — За кулісами. — Дія переноситься в гущу населення. — Що нас цікавить?

I.

День-у-день зустрічаємо в польській пресі масу всяких інформацій з життя Волині. Це вказує, що „здобуття" чи „завоювання" Волині вважають за одно з найважніших питань сьогоднішньої доби. Звідси: то газетні оди про успіхи волинських лицарів-діячів і здобувців; то єреміяди під адресою тих, хто буцімто занедбав чи занедбує поширити тут стан посідання; то ентузіястичні накликування до маршу вперед; то — гіркий плач над розбиттям фронту і т. д.

Перегляньте хочби за один день ріжні „Експреси", „Гоньци", „Темпа", „Куріери" і т. д.; то переконаєтеся, що ні про одну область у межах Польщі не пишуть стільки, скільки пишуть про Волинь.

Щоб зрозуміти бодай у деякій мірі це захоплення Волинню, вистане прочитати в часописі „Експрес Поранни" (28. VII. ц. р.) оці слова:

„Тучні поля Волині, її тоаста, врожайна земля, що дає багаті плоди, її чорнозем, багатший за чорний мармур. Тої Волині, яку цілком слушно називають сьогодні апровізаційним запіллям Ц. О. П-у."

Коли б проте хто витворював собі уявлення волинської дійсности на підставі щоденних пресових інформацій, той мав би цілковито фальшивий образ Волині і врешті перестав би розуміти навіть ці самі інформації.

Польська суспільність, що — до-речі — бажає пізнати цю таємничу, „обіцяну", моторошно-прекрасну казкову Волинь, завдяки своїй пресі з кожним днем пізнає її гірше, знає її менше — викривленою в той чи інший бік.

Таксамо й українські громадяни, що довідуються про Волинь лише з польської брукової преси, мусять мати викривлене уявлення її і то в бік — пригнічення, депресії, зневіри. Справді, в щоденному буковому дзеркалі Волинь відбивається не дуже надійно. Але в дійсності це не зовсім так.

Для ілюстрації відслонюємо лише одну сторону сучасної волинської дійсности.

II.

Відслонюємо не зі сцени, а зза куліс. Бо не тільки те, що пишеться в місцевих і позамісцевих буковцях, але й те, що діється на сцені місцевого життя, все це лише театр, гра, роблення вигляду дійсности.

За ці слова не може ніхто гніватися, бо, як сказав один фільософ, узагалі життя людей — це театральна гра: в суспільстві, в родині, в товаристві. І ця гра, як кожна гра, має дві сторони: одну — від салі і другу — зза куліс.

Лише звідти, зза куліс видно, що на сцені є дійсністю, а що грою, вдаванням, штучним творенням для глядачів приємних чи страшних ілюзій і т. д.

Волинське життя зза куліс виглядає зовсім не так, як виглядає воно на політичній сцені від сторони глядача. На цій сцені бачимо зміцнений рух, працю, ревіндикаційні здобутки, майже опанування цілим життям, а головне — буцімто одностайність в українській політиці, загальне рішення, що на Волині „ніяких українців не було, нема й бути не може".

Для зміцнення такого вражіння все повторюється, що Волині досі не здобули з вини б. воєводи Юзевського, який розбив польське громадянство на два табори: „народовий" та „україножільський" і перешкоджав розширенню польщини та взагалі стану посідання. Словом, „юзевщина" — це прокляття Волині. Якби не вона, Волинь була б уже цілком здобута. Зате тепер, коли Юзевського нема, польське громадянство уявляє собою один табор, ревіндикація йде милевими кроками й хутко по українцях не залишиться навіть такої памяти, як по якихось „обрах".

III.

Речник „нової" політики на Волині „Глос Волиня" (ч. 13 з дня 28. VII. ц. р.) говорить про це такими словами:

„Характеристичні політичні й суспільні ферменти, які ми обсервували на Волині десять років (час урядування воєв. Юзевського — В. О.), в останньому році (після виїзду воєв. Ю—кого) значно ослабли і втратили свою гостроту. Атмосфера випогодилася й настало успокоєння."

„Цей бажаний стан треба завдячувати в першу чергу усуненню центру опору (воєв. Юзевського), який ставав у попередньому періоді на дорозі нормального ходу історії на Волині (ревіндикації і ліквідації українства — В. О.) та намагався викривити („випачиць") або навіть просто відвернути все те (ліквідацію українства), що мусить принести природний розвиток випадків."

„На Волинь (після Юз—кого — В. О.) прийшла польська держ. рація. Прийшла сюди по 150 роках на свою спадщину. **Всі добре зрозуміли** (і українці — В. О.), **що так бути мусить** і що це нормальний порядок річей (занік українства — В. О.)."

Цікаве те, що все це (ліквідацію українства) зрозуміло однаково й „руске" суспільство. „Через те, що льогіка перемогла, не залишилося підстав до незадоволення („рускіх" — теж — В. О.) і увага загалу мешканців Волині звернулася в напрямі позитивної конструктивної праці."

Тепер прийшло „сильне напняття патріотизму в польському і в більшості „руського" громадянства" і т. д.

І врешті: „Змучене й вичерпане десятьлітнім станом подражнення волинське громадянство відідхнуло... Сьогодні воно свідоме того, що на Волині є лише одна польськість...

Конкретні результати й осяги — це найліпший суддя при виборі системи й напрямку."

Отже, за „Голосом Волиня", ці осяги — ліквідація юзевщини разом з українством — нарешті принесли Волинській Землі мир і вдоволення.

Так виглядає волинська дійсність на політичній сцені від глядачів. А ось як за кулісами.

IV.

З дальших слів волинського трубадура наших щасливих днів — днів усіх осягів — бачимо таке (як каже сам „Гл. Вол."): „На деякі перешкоди натикаємося — зі сторони польської, чи пак псевдо-польської (!). Маємо тут на думці бастіони попередньої системи (Г. Юзевського — В. О.), неровіяні тіні тієї десятьлітньої мари (змори), що вештаються ще тут на Волині й затроюють здорову атмосферу польської праці."

Ось тобі й на! А виглядало вже так добре! Хто-ж ці „змори"? Де ці бастіони п. Юзевського?

„Гл. Волиня" — політик. Щоб не вказати до них дороги, не називає їх, лише натякає: „Як на один із конкретних прикладів вказуємо на сфери волинського рільничого самоуряду (рільна палата, кулька рільничі, кулька господинь і т. д.? — В. О.), де колишні ідеї і системи знаходять ще міцне опертя і до польської праці на Волині вводять деякого роду диверсію."

„Доктринерство на Волині (українство і „співіснування" з ним — В. О.) понесло ганебну поразку. Отже природним порядком воно повинно б визнати свою поразку і щезнути з поверхні життя. Якщо цього не робить, якщо ще „боронитися з веж Альпугари", або „при королевої Бони (в Кремянці), то це говорить лише про невміння вчутися в ситуацію."

„Дійсність сьогоднішнього дня на Волині кличе великим голосом: „Всі до одного ряду, всі до одної мети" (викорінювання юзевщини та його українофільства і „співжиття" та „співпраці"). **Хто в ці ряди не стає, той або марудер... або дезертир".**

Хто заховався і відбивається в бастіоні на горі Бони у Кремянці, відомо: куратор ліцею інж. Чарнецький, про якого так голосно писав „Гл. Вол." в попередньому числі (12), закликаючи його „ревіндикуватися" або складати валізи (себ-то припинити „українофільську" роботу).

Але куратор Чарнецький сидить у ліцеї не сам один. Там багато людей. Багато й у рільній палаті. Ще більше в кулках рільничих по селах і т. д.

Отже, як бачимо, на Волині „марудерів" і „дезертирів" навіть дуже багато.

А найгірше, що ці „марудери" й „дезертири" опанували відтинок молоді, „такий важний, що рішає про нашу майбутність".

На цьому відтинку ще по старій звичці називають українських хлопців українцями, а не польською загородовою шляхтою, дозволяють їм носити вишиті сорочки, навіть говорити між собою по українськи, навіть поспівати українських пісень і потанцювати гопака, навіть видають для них господарський часопис „Рільник" українською мовою. Хоч „ревіндикаційна" акція під виглядом „державної асиміляції" ведеться й там, але все одно, на думку не псевдополяків, вона сплямлена „юзевщиною", все одно це — „марудерство", „дезерція".

Як бачимо, за кулісами волинської дійсности зовсім не так радісно, як здається.

Але є ще гірше, бо збирається на справжню хмару вже серед самих мас.

V.

Напевно читачі не звернули особливої уваги на газетну вістку, що 15. серпня, як проголосив „Експрес Пор.", „молодь з цілої Польщі прибуде на з'їзд до Вербя" біля Володимира, де відбудеться посвячення „краєкутного каменя" під „університет людови". На цю урочистість поза волинською молоддю прибуде к. 1.000 молоді, зорганізованої в центральним союзі „Młodej Wsi" — молодої зеленої армії міністра Понятовського та його коменданта фортеці на волинській Альпугарі — куратора кремянецького ліцею інж. Чарнецького. Та ще командантів із „волинської рільної самоуправи" й „кулок рольничих".

Це та спадщина по воєводі Юзевському на Волині, яку „Глос Волині" називає „зморою", „марудерами", „дезертирами", наз'ть «псевдополяками» (не „істінно-поляками"), яка по році, кажучи воєнною мовою, перегрупування й дозброєння має відбути у Вербю та у Володимирі величезну дефіляду сил „юзевщини", що на Волині не тільки не вмерла, а навпаки — сильно зміцнилася в тому часі, коли переможці вважали її трупом.

Щоб зрозуміти, як могли втриматися та зміцнитися на Волині „бастіони" „юзевщини", треба знати, що нині вони всі мають свої проводи у Варшаві: рільнича палата та кремянецький ліцей — десь у міністеріяльних будинках, а кулка рільничі — у своїй централі. В найгіршому положенні був „Волинський Союз Сільської Молоді", але і його віддали під опіку Варшави: в мин. році відбулося злиття його з цілопольською організацією „Młoda Wieś". (Видає часопис „Młoda Wieś — Молоде Село" (і по українськи).

Отже всіма силами „юзевщини" проводить сьогодні Варшава. Провід головних сил другої сторони — переможців та їхньої армії — „загородової шляхти" (чинника, що на практиці ліквідує „юзевщину" й „ревіндикує" маси) знаходиться в Люблині.

Якщо мати на увазі прикмети суспільних чинників, то на Волині існують сьогодні лише дві згадані реальні сили: хліборобська молодь Юзевського й міністра Понятовського та загородова шляхта іншого чинника (з Люблина).

Це два великі табори, дві „волинські осі", довкола яких вертиться все інше, виконуючи лише помічні ролі. Більше, це дві державно-суспільні ідеольогії, два протилежні розуміння „расії стану", два розбіжні напрямки, які ніколи не можуть злитися в один. Навпаки, по році підготови ці дві сили опинилися напередодні завзятого бою. **Ревія молодих сил у Вербю на Володимиршині під моральною охороною 1.000 представників молоді цілої Польщі — це лише увертюра до широкої гри.**

Отже зза куліс волинська дійсність виглядає зовсім інакше, ніж її уявляють собі широкі невтаємничені кола громадян та читачів рожевих допис'в у буковцях.

VI.

Чому виступ на боєві позиції згаданих двох сил: загородової шляхти та зорганізованої хліборобської молоді Волині цікавить нас? Адже це боротьба двох польських таборів. Так. Але: по-перше, рішучий бій між ними починається власне за нас, за українську політику, за конкретні ходи й засоби щодо нас. **Загородова шляхта — це відкидання українства, самого нашого істнування, не лише культури, відрубности, прав; це безоглядна „ревіндикація" всіма надзвичайними засобами; це — національна асиміляція у прискіпленому темпі. Рух „юзевщини", кремянецького ліцею і взагалі зорганізованого хліборобського стану, зокрема сільської молоді — це визнавання українців, як реальної сили, це заходи лише в напрямі державної асиміляції, хоч у дійсности вона стає теж асиміляцією національною.** (Через цю власне особливість українського напрямку б. воєводи Юзевського українське громадянство й було проти його політики). По-друге, **обидва згадані табори, воюючи за наші душі, притягають до себе на службу й до участи в боротьбі наших селян.** Отже нас не може не цікавити питання: де їм загрожує більша небезпека винародовлення?

Вважаючи, що згадані дві політичні сили — це сили польські й ведуть вони боротьбу за свої цілі, хоч і при участи наших людей, **українське громадянство до їхньої боротьби не мішається.** Проте мусить цікавитися цією боротьбою, мусить добре знати, як виглядають куліси сьогоднішньої дійсности та з якого боку загрожує українству найбільша небезпека. Тим більше, що **на Волині можливі нові зміни,** як вислід боротьби згаданих сил та зовнішньої кон'юнктури. Так тут кажуть.

А тимчасом 15. серпня генеральна ревія „псевдо-поляків", „марудерів", „дезертирів" і всяких інших „українофільських" „змор".

В. О—ський.

З польської преси.

Наслідки величезних зброєнь.

Вашингтонський кореспондент „Асошієйтед Пресс" зробив підрахунок щодо м'жнародніх зброєнь.

Видатки на буджет збройних сил сімох найбільших великодержав світу доходять тепер ні б'льше ні менше, тільки до **20 м'ліярдів долярів річно. Англія** витрачує 50 відс. усього свого буджету на зброєння, **Франція** — 40 відс., **Італія** — 50 відс., **Німеччина** — 60 відс., **Японія** — 70 відс., **СССР** — 50 в'дс. і **Злучені Держави Півн'чної Америки** — 12 відсотків.

Видатки у числах виглядають ось як:

	рік 1939	рік 1938
	(в долярах)	
Велика Британія	3,500.000.000	1.693.300.000
Франція	1,800.000.000	1,092.100.000
Німеччина	4,500.000.000	4.400.000.000
Італія	550.000.000	526.000.000
Японія	1,800.000.000	1,765.300.000
СССР	5,400.000.000	7.300.000.000
Злуч. Д. П: А:	1,065.700.000	1,336.000.000

Часописи, подаючи ці числа, питають одно-душно, як довго світ витримає оце небувале фінансове зусилля, зокрема, як довго Німеччина витримає цей непропорціональний до її приходів видаток.

У зв'язку з фактом несамовитих зброєнь варшавський **„Час"** виступив у вступній статті з 10. VIII. з такими міркуваннями:

„Розглядаючи виглядн війни і мира багато людей звертає увагу на те, що величезні зброєння, яких ми є свідками, мусять довести до війни. Що не на те чейже продукують гармати, стрільна, літаки і танки, і то в таких величезних як тепер розмірах, щоб вони безцільно заповнювали мобілізаційні магазини. Що зброєння мусить поневолі довести до війни.

В тому безсумнівно багато слушности. Та не треба також забувати про парадоксальну, але часто слушну латинську приповідку: „Хочеш мира, підготовляй війну!" Зброєння не конче мусять довести до війни. Вони можуть бути теж засобом забезпечити мир.

Найбільш суттєвим питанням для справи мира у зв'язку зі зброєннями є: **чи можна без війни розладувати воєнну продукцію?** Чи пересунувши гігантичну теперішню продукцію зброєння на мирову продукцію не загрожуємо цим таким величезним потрясенням, що уряди волітимуть зарискувати війну, ніж кризу, що мусить виникнути, коли перестануть зброїтись.

Стан постійного дозброювання в теперішньому темпі нестерпний і може довести до великих заворушень. Врешті люди працюють на те, щоб консумувати. А чейже не можна на довшу мету замість маслом годувати себе видом гармат. Правда, в періоді зброєнь продукція росте, одначе продуцент, у найширшому того слова значінні, не тільки нічого не користає, а ще тратить. Його участь у продукції щораз менша, щораз більше забирає йому держава і то на цілі, які може виправдати тільки війна. Гармати без в'йни не дають громадянинові навіть посередньої користи чи хоч би тільки задоволення, які йому дають напр. прилюдні праці. Війна дає бодай надію на майбутнє. Зброєння без кінця — це мабуть ще гірша річ, ніж в'йна, бо вони відбирають усяку надію.

З уваги на це стоїмо перед дилємою: війна або розбройна криза. Вибір залежатиме у великій мірі від того, які будуть виглядн на злагіднення кризи при мировій полагоді безробіття".

„Блискавична війна".

„Німці та італійці, в дійсности гітлерівці та фашисти для залякання інших народів заповідають — як пише **„Гонец Варшавски"** з 10. VIII. — „блискавичну війну". Змоторизовані частини німецької та італійської піхоти, підтримувані тисячами літаків, впадуть у шаленому темпі на ворожі армії, знищать їх та розібють. Після того зачнеться „прогулька" у глибину ворожих, позбавлених оборони країн. Про таке мріють гітлерівці та фашисти.

Для випрaздання своїх тверджень гітлерівці покликуються на „прохід" німецького війська до Австрії та Чехії, а фашисти на „блискавичну" окупацію італійськими військами Альбанії. Зате ці проповідники „блискавичної війни" не люблять розмов на тему „блискавичних перемог" італійського

війська над дикунами Абісинії або на тему „блискавичних" походів німецько-італійського війська проти еспанських республиканців. Оминають теж дискусію на тему дволітньої війни Японії проти Китаю"...

„Не може бути також бесіди — пише далі „Гонец Варшавскі" — про німецький „блискавичний прохід" на Польщу. **Не кричимо, так як німці про свою „лінію Зигфрида", але дещо таки ми зробили за 20 років для зм'цнення наших кордонів. Також Польща має цемент і залізо, а польські інжиніри та сапери вміють будувати твердині.** Передовсім маємо численну та узброєну армію, яка в роках 1918-20, коли щойно формувалася, зуміла бити у Великопольщі та на Шлеську німецькі загони".

—o—

В Німеччині рішається доля війни та мира.

„І. К. Ц." з 11. VIII. повідомляє з Парижа м. і. таке:

„Воєнна рада під проводом канцлера Гітлера в Берхтесгаден і визначена на четвер протипольська демонстрація у Гданську зосереджують на собі головну увагу французьких дипльоматичних кол, які всеж не думають, щоб вирішні події мали статися перед запозідженим як критичний уже давно передостаннім тижнем серпня. Доказом на те, що французький уряд не сподівається тепер нічого важного, може бути продовження відпустки премієра Далядіе.

Неясні, правда, інформації про скликання на середу ввечір наради до Берхтесгаден зміцнюють погляд, що в Німеччині вирішується тепер доля мира та війни.

Деякі щоденники, м. і. „Ль Тан" здогадуються, що промова, яку в четвер виголосить у Ґданську п. Форстер, буде покажчиком правдивих інтенцій Німеччини. Зміст промови устійнив без сумніву сам Гітлер.

Довга розмова, яку німецький амбасадор фон Вельчек мав у середу з міністром Бонне, викликала багато здогадів. А саме кажуть, що німецький амбасадор повторив французькому міністрові закорд. справ, що Німеччина не допустить, щоб Франція забирала голос у справі Ґданська. Те саме мав повторити німецький амбасадор у Льондоні мін. Галіфаксові".

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Несподівана зустріч мін. Рібентропа з мін. Чяно.

ПЕРЕД ВАЖНИМИ НАРАДАМИ В ЗАЛЬЦБУРГУ.

БЕРЛІН, 10. 8. ПАТ. **Урядовий комунікат каже, що в найближчих днях зустрінеться мін. Рібентроп з мін. Чяно в Зальцбургу. Підчас зустрічі оба міністри обговорять справи спільної політики обох заприязнених держав.**

З Риму повідомляють, що мін. Чяно приїде до Зальцбурґа в пятницю. Від середи перебуває канцлер Гітлер, який приїхав на музичний фестіваль.

СЕНЗАЦІЙНА ВІЗИТА МІН. ЧАКІ В МІН. РІБЕНТРОПА.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що візита мадярського міністра закордонних справ Чакі в мін. Рібентропа на замку к. Зальцбурґа мала **політичний а не куртуазійний характер. Мін. Чакі вияснив становище мадярського уряду, який затривожений розвитком міжнародніх подій та агресивною політикою Німеччини. Мадярщина не хоче, щоб події примусили її станути проти Польщі, з якою єднає її традиційна приязнь. Крім того Мадярщина затривожена концентрацією німецьких військ у полудневій Словаччині і Моравії.** В Льондоні пояснюють концентрацію німецького війська тим, що Німеччина хоче таким аргументом переконати Мадярщину про необхідність ще тісніших взаємин з державами осі.

В Берліні потверджують, що мін. Рібентроп приняв у середу 9. ц. м. на приватній авдієнції мін. Чакі.

—o—

Нарада в японського цісаря у справі европейської ситуації.

ТОКІО, 10. 8. ПАТ. Міністр війни Ітагакі відвідав учора в літній резиденції цісаря, якому він зложив широкий звіт з останніх нарад найвищих японських провідників та зясував йому становище військових кол щодо теперішньої европейської ситуації.

ЯПОНСЬКЕ „ВІЗ І ПЕРЕВІЗ".

ТОКІО, 10. 8. ПАТ. Директор Като з японського міністерства закордонних справ говорив довго з британським амбасадором Крейджі, питаючи його, чи Велика Британія думає продовжувати розмови на тему Тієнтсіну (як відомо, конференцію в цій справі припинили з початком цього місяця). Аґенція Домеї повідомляє, що амбасадор Крейджі буцімто ствердив, що Велика Британія зовсім не має наміру відкладати тієї конференції, одначе він не може точно подати, коли до Токіо прийдуть інструкції, що дадуть йому змогу продовжувати розмови. На те японський представник буцімто звернув увагу англійському амбасадорові, що представники японської влади із Тієнтсіну перебувають вже від кількох тижнів у Токіо та не можуть виконувати своїх важних обовязків на місці. Такий стан — на думку представника японського міністерства закордонних справ не може тривати довше і тому, якщо британська сторона не буде схильна почати переговори на початку чергового тижня, то японські делеґати вернуться до Тієнтсіну. Тоді японський уряд зарезервує собі право рішати про дату нової конференції.

ФРАНЦІЯ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІДТРИМУЮТЬ АНҐЛІЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ТОКІО, 10. 8. ПАТ. Французький шарже д' афер у Токіо заявив учора в японському міністерстві закордонних справ, що Франція має спільні зацікавлення з Великою Британією у фінансових та валютових справах північного Китаю. Франція прилучується теж до британського становища у справі депозиту китайського срібла в банках міжнародніх концесій. Таку теж заяву зложив у японському міністерстві закордонних справ шарже д' афер Злучених Держав Думан.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ТОКІО.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Крейджі дістав інструкцію зложити енергійний протест проти місцевої японської влади в Гонані, яка вивласнила англійські копальні.

А всеж таки є турецько-болгарське напружения.

ЛЬОНДОН, 9. 8. „Нюз Кронікл" пише у кореспонденції з Царгороду, що між Туреччиною та Болгарією помітне сильне напруження. Обі держави зосередили на своїх кордонах багато війська, яке відбуває маневри.

Турецькі джерела твердять, що підчас прикордонного інциденту згинули два турецькі вояки, знову ж болгарські джерела говорять тільки про одного, який згинув на болгарській території.

Турецько-анґлійські маневри на Середземному Морі.

СТАМБУЛ, 10. 8. ПАТ. В турецьких морських колах є плани ревізитувати в найближчому часі британську ескадру, яка цілий тиждень перебувала у Стамбулі з адміралом Кенінґгемом, головним командантом англійських збройних сил на Середземному Морі. Деякі часописи пишуть, що можливо обі фльоти відбудуть у східній частині Середземного Моря спільні маневри.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому

Львів, 12. серпня 1889 року.

ІТАЛІЯ В АФРИЦІ.

За вістками з Риму теперішня ситуація в Африці для Італії дуже корисна. Італійці, не зустрівши ніякого опору, зайняли місто Асмару — позицію, що панує над двома шляхами: одним, що веде з Тигра, другим, що веде з Сенґіту. В Асмарі мав колись гасенну кватиру Рас-Аллула. До Асмари й до Керену приходять довколичні люди, щоб заявити італійцям своє підданство. Знову-ж король Менелик закріпляє свої становища щоразто більше. Він зайняв вже цілі краї, крім провінції Тигра, а в жовтні сподівається зайняти і цю частину. Той самої осени він хоче коронуватися абісинським королем. У добре поінформованих політичних колах у Римі кружляють вістки, що італійська влада заключила з королем Менеликом договір, який забезпечує Італії посідання Асмари й Керену і таком управильнює політичні і торговельні зязки Італії з Абісинією.

КІЛЬКО ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО У ВІЙНАХ?

За обчисленнями одного англійського математика, у битвах і різних війнах від початку історичних часів аж досі, згинуло 696 мілїонів людей.

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя геройок „Бс восьми".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Хиби льондонських маневрів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Льондонські летунські кола пояснюють досвід, що його принесли два дні летунських вправ. При тому вони звертають увагу на значіння мрячної погоди та злої видючости, яка може облекшити летунам-нападникам перелет через лінію обстрілу протилетунських батерій і протинаступів оборонного летунства. Вчорашній день виявив, що ворожі літаки, користуючись густими хмарами, перелетіли в багатьох місцях поза оборонні лінії. Одначе при тому в Льондоні підкреслюють, що бальонові запори були уміщені вчора тільки на малій висоті, щоб радше маскувати заслону. Їх навіть стягнули, щоб не виставляти на небезпеку власних військових та цивільних літаків. На випадок дійсного налету бальони піднесли би до такої висоти, що ворожим летунам було би важко їх оминути.

Сцени з побуту та життя Альбанії за війни 1914 р.

знайдете в повісти

ГЕРГАРДА ГЕЗЕМАНА

„У Т Е Ч А"

Дістанете у Видавництві „Діло", або у всіх книгарнях краю.

АНҐЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ В ЛЕНІНҐРАДІ ТА МОСКВІ.

ЛЕНІНҐРАД, 10. 8. ПАТ. Члени французько-анґлійської військової місії прибули до Ленінграду, в якому їх привитали: французький військовий аташе в Москві ген. Паляс, летунський аташе полк. Ліже та британський військовий аташе полк. Файрепрес. В год. 9. рано на чердаку корабля, яким приїхала військова місія зявився шеф штабу ленінградської військової округи, ген. Чібісов, заступник шефа штабу балтійської фльоти капітана фрегати Камішвілі та командант міста майор Депозов. Англійсько-французька місія задержалася в гостинниці „Асторія" і після півночі виїхала до Москви.

—o—

ЮГОСЛАВЯНСЬКІ УРЯДОВЦІ МУСЯТЬ ЗАСОБИТИСЯ В ҐАЗОВІ МАСКИ.

БІЛҐОРОД, 10. 8. ПАТ. Всі югославянські міністерства видали урядовцям наказ набувати протиґазові маски для себе і для рідні. Державні урядовці мусітимуть уже 1. вересня виказатися ґазовими масками.

Пляни проф. Ст. Грабського на знищення українців.

Професор Станислав Грабський, захоплений гітлерівським пляном переселення німців з південного Тиролю, видумав і на сторінках свого органу „Земя і Наруд“ (з 31. VII.) запродукував свій план „національної комасації населення“ у Польщі.

Вийшовши з заложення, що „конечною умовиною спокою між державами є сполука етнічно ріжнородних територій держави в одноцілі народньо-державні території“, проф. Грабський „національно-державну злуку“ уявляє собі у відношенні до українського населення в Польщі ось як:

„Є зовсім неправдоподібне, щоб СССР хотів посилювати в себе український націоналізм, поселюючи над Дніпром значні кількости українських (проф. Грабський пише: руських) еміґрантів з Червенської Землі.“ Є можлива українська еміґрація до Канади та південної Америки, але вона не може відіграти значної ролі в „національно-державній спілці“, яка мусить — на думку проф. Грабського — здійснитися в найближчих двох десятках літ. Треба — на думку проф. Грабського — інших, внутрішніх заходів, перш усього треба на всіх ділянках скріпити польський елемент, так, щоб осягнути „на цілому просторі південно-східних воєвідств абсолютну польську більшість.“ Для цього треба „всю землю фільварків зужити для побільшення числа польського селянського населення, спроваджуючи кольоністів з корінно польських околиць.“ Крім цього „треба розвивати промислову і торговельну іміґрацію з західних до південно-східних воєвідств“.

„Ми повинні — з притиском це пише далі проф. Грабський — чимскорше замінити українську домашню прислугу та ремісничу челядь у Львові, Перемишлі, Тернополі, Станиславові на польську, спрямовуючи українську селянську молодь до Варшави, Лодзі, Сосновця та Радомя. Треба також успішно допомогти польським малоземельним селянам до побільшення їхніх господарств через скуповування землі від українських сусідів.“

Тих „треба“ у статті проф. Грабського є ще більше. Він мріє про ліквідацію українців також через устійнення мирних взаємин між Польщею та Росією, опертих на зрозумінні спільної для обох тих держав небезпеки національно-державного українського сепаратизму та добалакується врешті до того, що проектує щось у роді індіянських резерватів для українців у Польщі. На думку проф. Грабського треба збільшити конче польське населення понад 50% у повітах: Борщів, Копичинці, Скалат, Збараж, Теребовля, Чортків і Тернопіль з одного боку та з другого боку утворити смуги з польською більшістю: одну, що переходила б через Сянік, Добромиль, Самбір, Дрогобич, Жидачів, Рогатин, Бережани, Підгайці, Бучач та Чортків і другу через Мостиська, Городок, Жовкву, Камінку, Броди, Залізці до Збаража.

Українці, стиснені цими смугами, мов кліщами, в кількох південно-східних позітах Польщі, на думку проф. Грабського, будуть засуджені на національне звиродніння та політичну смерть.

Проф. Грабський живе та вмиратиме в повені плянів на знищення українського народу.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України (1883—1939).

III.

Пелісіе і перша російська революція. Українська справа.

Зовсім іншої думки був Пелісіе, який зі Швайцарії надіслав 2. червня 1917 року до Рібота довгий меморіял у справі російської революції. Головні ідеї цього документу були такі: Революція в Росії усупереч тому, що гадають у Парижі, зовсім не має національного й патріотичного характеру, вона зовсім не дбає за перемогу у війні. Основою російської революції є інтернаціоналізм, а не націоналізм. Нема ніякого сумніву, що за деякий час російська держава розкладеться і вона виглядатиме як бурхливе море, де наче скелі тільки більші національні меншини залишаться здоровими чинниками. Ці національні меншини прагнуть незалежности й мають глибоку національну свідомість. Російського фронту, властиво кажучи, більше нема, а є фронти латвійський, литовський, український та кавказький. Національна проблема в Росії це вже не теоретична проблема доктринерів, а реальна проблема чисто військового характеру. Шоб народи неросійського походження пішли зброєю захищати російський фронт, необхідно дати їм обіцянку, що вони матимуть право на самовизначення. Всі військові сили на східньому фронті треба перегрупувати, виходячи з національного принципу.

Такі були провідні думки цього справді історичного документу. В той день, як Жан Пелісіе писав свій рапорт, він сам очевидно цього не знаючи, пішов слідами генерал-поручника французької армії, Григора Орлика та тих видатних дипльоматів старого французького режіму, революції і самого Наполеона, що розуміли політичну вагу так званих „національних меншин“ російської імперії.

Голова уряду Рібо викликав Пелісіе до Парижа і тут на спеціяльній авдієнції Пелісіе мав змогу довше розвинути свої думки щодо національної проблеми в Росії. Старий Рібо уважно вислухав справ, про які ледве чи що знав, коли 25 років раніше заключав союз з Росією, а потім відповів класичною для французької політики фразою: „Алеж ми не можемо розчаровувати Росії, нашої давньої союзниці“.

„Тимчасовий російський уряд сам визнав права народів на автономію — завважив Пелісіе — ця автономія переведена в життя, допоможе Росії зорганізуватися і врятує її від неминучої катастрофи. Сама Росія, якщо не хоче загинути в анархії, має інтерес у тому, щоб розширити права своїх народів. Росія повинна перетворитися у федеральну державу і в цьому полягає розвязка цілого східньо-европейського питання. В новій федерації перше місце належиться Україні, на території якої знаходиться більша частина військового фронту. Тому в інтересах французького уряду лежить негайно увійти у зносини з Центральною Радою, що утворилася в Києві“.

Номінація Пелісіе французьким амбасадором у Росії.

В міжчасі французький уряд відкликав Палеольога, що не пасував на амбасадора в нових російських умовинах і призначив на його місце Нулянса, політичного діяча, посла. Людина розсудлива й обережна, Нулянс російської справи абсолютно не знав, а про українську нема що й говорити. Нулянс навіть не знаючи української справи, не був до неї прихильний, що він і довів у 1917—1918 р. в Росії і в 1919 р., коли його вислали зі спеціяльною місією до Варшави, де він головно займався галицьким питанням.

Французький уряд призначив Пелісіе до складу нової амбасади Нулянса на посаду так мовити експерта національностей Росії. Нова амбасада складним шляхом через Анґлію та Норвеґію (через небезпеку від німецьких підводних човнів) виїхала до Петербурга, куди й дісталася 15. липня. Ще по дорозі навіть на воєнному анґлійському кораблі, що віз амбасаду, почалися непорозуміння між Нулянсом і Пелісіе, саме на ґрунті українського питання. Нулянс зрозумів місію Пелісіе так, що він сидітиме в Петербурзі і як знавець даватиме Нулянсові на підставі ґазет чи яких інших джерел свої інформації. Пелісіе був іншої думки: він мав намір їхати до Києва і там, на місці простудіювати становище. Від одної лише такої думки Нулянс обурився і категорично заявив своєму співробітникові: „Я можу з Вами погоджуватися теоретично щодо важливости національних питань у Росії, але про Вашу подорож до Києва не може бути й мови. Я призначений амбасадором до всеросійського уряду і тільки його знаю“.

Але незабаром новий французький посол побачив, чого був варт всеросійський уряд. Кожного майже дня до будинку французької амбасади приходили делеґації ріжних національностей, пояснюючи Нулянсові свої автономістичні бажання. Втомлений від усіх цих делеґацій, непідготований до складного питання „інородців“ Нулянс нераз скаржився перед Пелісіе: „Це не держава, а дім божевільних. Чому уряд робить концесії українцям? Чому він не переданий по тундрі. Але сонце світило мені в очі і я вас не спостерегла.

Здавалося неймовірним, щоб він чув її голос, той самий голос, спокійний, милий і що так брав за серце, голос, що говорив начеб вона бачила його вчора, та зі спокійною стриманістю витала його сьогодні. Він не міг ніяк усвідомити собі тої великої ріжниці між поглядами їх обоїх. Він був просто лише Алян Гольт, вона-ж мертва, що воскресла. Багато разів у своєму смутку він уявляв собі, що він вдіяв би, якби так якесь чудо могло привернути її назад; він думав тоді, що обійме її своїми раменами і ніколи вже не пустить. Та коли те чудо здійснилося і вона була близько нього, він стояв непорушно, стараючися лише промовити:

— Ви Марія Станіліш! — сказав він вкінці. — А я думав...

Він урвав. Це не був його власний голос, а інший у ньому самому, що був тут непримусно — зовсім не на місці, намагався оправдати свою фізичного самопанування. Він хотів вихрипіти свою втіху голосно, радісними окликами, але свідома воля була в ньому знесилена. Дівчина нерішуче діткнула його рамені:

— Я не припускала, що вас це може обійти, — вона сказала. — Я думала, що вам зовсім бадуже, чи я сюди прийду.

„Байдуже“! Це слово немов вибух, розкинуло безладно та змішало гадки в його голові, а дотик її руки прошиб його наскрізь вогнем. Він крикнув якимсь дивним нелюдським голосом, схопив її та пригорнув до своїх грудей. Здавив, майже зломив її ніжну стать, обсипаючи поцілунками її уста, запустивши пальці геть у її коси. Вона була жива — вона вернулась назад до нього — і він забув у цих хвилинах заслїплення все, памятаючи лише ту велику правду, що нагло зійшла на нього та заливала його, як велика повінь радости. Та нараз він усвідомив собі, що вона бореться з ним, змагається, щоб висвободитись, відпихає руками його лице, сіпаючись. Вона була так близько, що йому здавалося: він не бачить нічого лише її очі, а в цих очах не було того, про що він мріяв, був лише острах. Це був удар, що влучив просто в його серце та його рамена опали. Дівчина відступилася взад, дуже бліда і задихана, вся тремтючи.

Він завдав їй болю. Біль був у виразі її очей і вона дивилася на нього, немовби він став якоюсь загрозою, від якої вона втікала б, якби не була така безсильна. Коли вона так стояла з розхиленими устами, зі слідами його поцілунків, з лискучими косами майже розплетеними, Алян простягнув руки німим жестом.

— Ви гадали — я прийшла тут за ким? — вимовила вона з трудом.

— Ні, сказав він. — Вибачте мені. Мені прикро...

(Далі буде)

ДЖ. О. КЕРВУД. 37

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XIII.

Закликавши її по імені Алян занімів і не рухався. Він мусів повірити. Не була це омана ані божевілля. Правда поразила кожний нерв у його тілі, коли він так стояв немов задубілий. А потім стало йому нараз якось легко. Якась сила покинула його тіло і рамена його повисли безладно. Вона була тут, жива! Він бачив, як блідина щезала з її лиця, де зявився румянець, та почув легкий оклик, коли вона зіскакувала з повваленого пня і підходила до нього. Все це тяглося кілька секунд, а видалося довгим часом для Аляна.

Він не бачив нічого довкола неї ані поза нею. Вона випливала до нього з якихось холодних мряк моря. І щойно, коли вона спинилася на віддаль одного кроку від нього, вона доглянула виразно те, що було в його лиці. Було це щось таке, що налякало її. Він неясно відчув її переляк і робив зусилля опанувати себе.

—Ви майже налякали мене — вона промовила. — Ми чекали на вас і дивились за вами, та я прийшла тут кілька хвилин тому і розгля-

стріляє большевиків? Я нічого не розумію"... Та це були лише пусті слова; Нуляне підбадьорував уряд Керенського в його боротьбі з київською Радою.

Схвильований Пелісіе (а він умів вибухати з цілим темпераментом південної людини!), якого Нуляне не пускав до Києва, бо очевидно таку подорож мусів санкціонувати посол; за той час посилав рапорти до Парижа, де доказував шкідливість для Франції від свідомої нехіті познайомитися з українським рухом. Рапорти ці, як це здебільшого буває, діставалися до рук бюрократів, для яких раз назавжди існувала вже вироблена формула: „Україна не існує, все це чиста німецька вигадка".

Але одного разу Пелісіеві вдалося через знайомого посла передати звіт премієрові Рібо. Суворий, але чесний та освічений Рібо зацікавився звітом Пелісіе і телеграфічно наказав Нуляносі негайно вислати французького публіциста до Києва. Французькому амбасадорові залишилося скоритися.

Мабуть рідко хто одержував коротшу інструкцію, як ту, що її одержав Жан Пелісіе від Нуляноа підчас своєї першої місії на Україні. Ця інструкція звучала: „Переконатися, чи воно існує!" „Воно" — це була Україна... (Д. буде).

Ілько Борщак.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ СТРІНЕТЬСЯ З РУМУНСЬКИМ?

РИМ, ПАТ. „Пополью ді Рома" приносить вістку, що в найближчому часі — як говорять у Софії — стрінеться у Варні болгарський король з румунським. Король Борис вже буцімто виїхав до Варни, щоб повитати гостя.

—о—

НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР ЩОДЕННИКА „ГРЕНЦБОТЕ" ЗАМІШАНИЙ У ШПИГУНСЬКУ АФЕРУ?

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Розійшлася поголоска, що начальний редактор братиславського „Гренцботе", близький співробітник інж. Кармазіна, д-р Майзнер, працював від кількох місяців для розвідки одної посторонної держави. Недавно приїхав він до Англії; німецька преса твердить, що він виїхав за відомом партійної влади та що не може вернутися лише з огляду на недугу. Не зважаючи на те, оповідають подробиці про ту шпигунську аферу та твердять, що у зв'язку з нею Кармазін попав у неласку і мусітиме уступити.

—о—

НА МАНДЖУРСЬКО-МОНГОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ТОКІО. Домеї повідомляє, що над Халкою тривала артилерійська перестрілка. Японські літаки заатакували ворога.

—о—

РІВНОЧАСНО ВІДБУДУТЬСЯ МАНЕВРИ У ТУРЕЧЧИНІ, ГРЕЦІЇ ТА РУМУНІЇ.

АНКАРА, ПАТ. Турецька преса довідується, що рівночасно з турецькими маневрами відбудуться також маневри у Греції та Румунії. Турецькі маневри триватимуть від 15. до 20. ц. м.

Британська дипльоматія переходить до наступу.

НАРАДИ МІНІСТРА ГАЛІФАКСА.

Несподіваний поворот мін. Галіфакса з відпустки викликав велике враження, тим більше, що негайно після повороту відбув він низку розмов: зі Стренґом, німецьким амбасадором та румунським послом. Говорять, що крім того мін. Галіфакс прийме також амб. Рачинського, який прилетів з Варшави.

ЧОГО БУДЕ ДОМАГАТИСЯ БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ВІД НІМЕЧЧИНИ?

Як говорять у льондонських дипльоматичних колах, метою тих розмов є: вияснити ситуацію перед основним дипльоматичним кроком британського уряду, який мабуть виглядатиме так:

Англія виступить супроти Німеччини з конкретним планом організації мира, що обійматиме справи роззброєння, поділу сирівців, міжнароднього товаро-обміну та гарантії безпеки. Ще невідомо, чи Англія буде домагатись також евакуації Чехії та Моравії.

Японський уряд перерве токійські переговори

ЯКЩО АНГЛІЯ БУДЕ ІХ ДАЛЬШЕ ПРОВОЛІКАТИ.

ТОКІО, ПАТ. На раді представників міністерств війни та закордонних справ рішено, що коли би Англія знов проволікала переговори, японські військові й цивільні делегати на токійські переговори вернуться на свої становища. Шеф японської делегації Като повідомив про ту постанову амб. Крейджі, підкреслюючи, що коли інструкції для брит. делегації прийдуть після виїзду японських делегатів, японський уряд рішить пізніше, чи може відбутись дальша нарада.

ЧОМУ ЛЬОНДОН ТАК ДОВГО НЕ ВИСИЛАЄ ІНСТРУКЦІЙ?

Домеї висловлює погляд, що британський уряд свідомо не висилає інструкцій для делегації в Токіо, щоб робити натиск на Японію. Коли Англія проволікатиме дальше, японці перервуть переговори до двох днів.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ЯПОНІЄЮ ПІД НАТИСКОМ.

ЛЬОНДОН, Райтер. Британський уряд не переслав ніяких нових інструкцій токійській делегації. Становище брит. уряду не змінилося — він не буде вести переговорів з Японією під натиском.

В ЯПОНІЇ НЕМА АҐІТАЦІЇ ПРОТИ АМЕРИКИ.

ТОКІО, ПАТ. Представник японської адміралії заперечив поголоски, немов би в Японії йшла протиамериканська агітація. Такі поголоски — заявив він — мають на меті поссувати взаємини між обома державами.

Британські моряки зранили китайця у Сватав.

АНҐЛІЙЦІ НЕ ХОТЯТЬ ДАТИ САТИСФАКЦІЇ

ГОНКОН, ПАТ. Підчас протибританських заворушень уСватав, британські моряки, що берегли британський консулят, зранили китайського маніфестанта. Японська влада домагалася, щоб перепросити її та формально визнати вину моряків, але британське морське командування відкинуло те домагання.

КИТАЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У ҐАЛІФАКСА, ЯПОНСЬКИЙ — У ЧЯНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін. Галіфакс приняв у четвер у міністерстві закордонних справ китайського амбасадора та говорив з ним три чверти години.

РИМ, ПАТ. Мін. Чяно приняв на довшій авдієнції амбасадора Японії.

ПРОТИБРИТІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ТОКІО, ПАТ. Китайці, що живуть у Японії, уладили велику протибританську демонстрацію. Вони получилися з японськими демонстрантами та пішли разом під британську амбасаду.

Промова німецького начального вожда до робітників.

БЕРЛІН, ПАТ. Начальний вождь німецької сухопутної армії ґен. Бравхіц, виголосив перед мікрофоном діссельдорфської радіовисильні велику промову до робітників німецького воєнного промислу. Цю промову вислухали робітники всіх німецьких військових фабрик, зібрані у рядах.

Ген. Бравхіц заявив, що Гітлер хоче мира і рішиться на війну лише тоді, як не буде іншого виходу.

Ґенерал підкреслив звязок між робітниками і вояками та ствердив, що завданням німецьких збройних є: запевнити життєвий простір. Гітлер не пролє надармо німецької крови, але коли би домагався від нас найбільших жертв, можемо бути певні, що це буде для добра народу.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Враження з подорожі.

ВПоважаний Пане!

Ви називаєте свої враження з подорожі „репортажем" і хотіли б їх видати окремою книжкою, як том бібліотеки „Діла". Щодо того, щоб видати їх книжкою, мусите звернутись до іншого видавництва, бо бібліотека „Діла" хоче передовсім видавати якомога літературні твори.

Чи Ваші враження нелітературні? Тут треба б порозумітися, бо з Вашого листа виходить, що Ви маєте літературні аспірації — хочете писати не тільки принагідно і оттак собі для приємности, щоб знайомі знали, де Ви провели вакації і що Ви бачили.

Не всі подорожні враження можна назвати репортажем. Цим модним словом тепер зловживають таксамо як комунікаційними засобами. Справоздання, які привозять репортери великих газет з місця якоїсь незвичайної події або своєрідної культури є ревеляцією, наче пружини якогось таємничого злочину. Правдиві факти та живі люди стають там дійовими особами опису замість уявлених, як у повісти. Репортаж може залишитися звичайною газетною статтею (і такою звичайно залишається) або піднятися до рівня літературного твору; про це вже рішає і вибрана ним тема і його форма. Репортери, що привозили репортажі, рідко хотіли проскочити вище як на шпальти великих денників.

У наших часах почали виручувати їх у цій праці часто письменники — з охоти заробітку або подорожі на кошт преси. А що вони звикли використовувати всі свої враження у книжках, то друкують у них і вчорашні репортаж так, що публика починає затрачувати поняття між чисто літературними і принагідними творами, писаними для розваги і у хвилини розваги.

Що треба, щоб із вражінь подорожі зробити літературний твір? Читайте „Італійську подорож" Ґете чи „Подорож на Гарц" Гайне. Крім таланту не треба нічого, щоб із звичайних перелетних вражінь скласти поему. Нас, читачів подорожніх вражінь, звичайно мало цікавить, що робив їх автор і те, що він бачив, коли одне і друге не зливається в якусь мінливу картину — живу сполуку переживань, подій і думок. Там можуть бути факти та інформації, або нічого більше крім „чистих вражінь", як у ліриці, — ніхто Вам не скаже заздалегідь, як це треба „зробити". Видко, що Ви завдали собі багато праці, повизбирували совісно „матеріяли", а проте вповні них не видко ні краєвиду, ні людей, ні навіть того, з чим Ви вернулися з подорожі. Адже все те найцінніше, що Ви передаєте — лежало ввесь час уже зібране в енцикльопеліях і „Бедекерах", коли Ви мандрували. Ви-ж використовуючи ті факти, не вмієте їх оживити власними враженнями, бо факти не входили до тих вражінь, коли Ви оглядали чужину.

Ваші завваги про різні явища серед чужинців могли б мати тільки тоді вартість, якби Ви знали культуру та мову даної країни віддавна і вміли відріжнити в ній те, що зовсім випадкове і несутнє від того, що характеристичне. Нема нічого дешевого як фільософувати про край та людей, коли ми їх зовсім не знаємо! Тоді все те, на що впаде наш погляд видається нам „символічним" — з притаєним „глибшим змістом" нововідкритих звичаїв!

Ми, читачі, не маючи змоги переконатись, чи все те, про що Ви нам оповідаєте — правдиве і гідне згадки, в дійсности ми домагаємось від Вас тільки одного: щоб перед нашими очима промайнули якісь нові картини, що і нам залишають якісь враження і думки. Такі картини Ви тільки згадуєте у своїй уяві, не показуючи їх нам на папері. А те, що Ви списуєте — має тільки на меті пригадати Вам, що Ви кудись їздили і щось бачили, а нам тільки доказати, що Ви таки справді подорожували.

Економічний огляд.

Господарська публіцистика на послугах політики.

Те, що стоїмо **на межі війни і миру**, видвигнуло низку економічних проблем, з яких кожна є темою численних міркувань, а то й полемік. Справи господарського будня зійшли здебільша з чільних місць економічних сторінок преси, відступаючи ці місця справам, **що тісно звязані з оборонною поставою держав**, з їх потребами в часі війни, з їх виглядами на перемогу чи програну, тощо. Зокрема в польській економічній публіцистиці дуже багато місця займає тема Гданська, що разом із Гдинею є „легенями, якими Польща дихає". Це останне зрештою легко доказати цифрами.

Очевидно, що в повені статтей, в яких ріжнонаціональні автори порушують засадничі питання, в роді того „котрий табор економічно сильніший: „держави осі" чи демократичні держави?", міститься безліч неповажних здогадів, тенденційних цифр, тощо. Або — як знову у статтях про „шляхи скріплення господарського потенціялу" тої чи іншої держави — скоріше відкрити можна бажанняописатись своїм патріотизмом, ніж якусь нову і зрілу думку, що дійсно могла б причинитись до скріплення економічної сили, потрібної даній державі на випадок війни. Ця обставина, що загроза війни, яка тепер нависла над людством, ще тісніше звязала економіку з політикою, не тільки до краю ускладнила і так кесамовито розхитане господарське життя, але ще й дозволяє фанатичним умам, що ніколи не думали економічними категоріями, розглядати ріжні господарські питання з компетенцією... патріотів і тільки патріотів.

Цей брак річевости, глибшого підходу чи обективізму є зрештою **нормальною познакою ненормального часу**, що його доводиться нам тепер переживати. Господарська публіцистика віддалась на послуги політичній пропаганді в **усіх державах загрожених війною.** Такий чи інший стан господарства, таке чи інше його оформлення — це не тільки шанси майбутньої перемоги чи програної, але це також широкий діяпазон шкурних інтересів мільонів громадян. І саме ці інтереси в першу чергу треба підпорядкувати „вищим завданням" і приборкати. Треба інекціями патріотизму та громадських почувань поборювати „панікерські настрої", параліжувати відруки егоїзму, а зміцнювати відруки жертвенности і гідної громадської постави.

Маючи це на увазі стає зрозуміле, чому господарська публіцистика сьогодні має саме **такий зміст**, як це ми представили вище. Очевидно, що в усіх державах є компетентні чинники, що **обективно** розглядають господарську ситуацію, що докладно „важуть і мірять" та намічують шляхи більше чи менше радикальної воєнної господарки. Таку воєнну господарку, що йде паралельно з воєнною політикою, лекше вести при відповідно підготовлених настроях народньої маси. Про підготову цих настроїв саме й дбає господарська публіцистика, затрачуючи зате в багатьох випадках такі важні прикмети, як річевість і обєктивність.

Н—вич.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Кооперація і самостійне купецтво в часі війни.

Урядова преса наставлена прокооперативно. — Завдання кооперації в часі війни. — Становище польського купецтва: співпраця, а не монополь.

В польському середовищі ніколи не ставили гостро питання ролі, яку грати має в господарському житті кооперація і приватна підприємчивість. У нас, українців, був час, що це питання розпалювало пристрасти. Зате в поляків полемізували нераз завзято над тим, наскільки приватна підприємчивість важніша від етатизму у практичній економіці та наскільки треба гальмувати статистичні задуми деяких урядових кол. Приватну підприємчивість не тільки доцінюють поляки завдяки її суттєвим господарським прикметам, але ще й як засіб до „ународовлення" господарського апарату, опанованого — як відомо — в дуже високому відсотку жидами.

Тим цікавіше мабуть буде для наших читачів почути, що від неціліх трьох місяців також у поляків появилась проблема: „Кооперація чи приватна торговля?" А появилась вона у звязку з підготовою „воєнної господарки" і то вперше на сторінках озонівського орґану „Ґазета Польска" (27. травня ц. р.).

„Воєнні потреби ставлять перед апаратом вимоги нові завдання, яким не все зможе відповісти апарат приватної торговлі" — писала тоді м. і. згадана газета. Застерігаючись, що не видвигає цієї справи з доктринальних засновків, бо не є представником „кооперативної релігії", яка бачить у кооперації усунення всіх суспільних болячок, „Г. П." віддавала рівночасно першенство кооперативній торговлі на час війни.

Цей виступ найшов ширший відгомін. „Курієр Поранни" прийняв його як конкретну думку міродайних кол і від того часу ця справа нераз вирнває на сторінках польської преси, при чому підхід до неї здебільша прокооперативний.

„З причин, які одні є на боці успішности і доцільности апровізаційних уряджень краю, а другі виводять свою ґенезу з турбот про забезпечення по змозі якнайбільшої суспільної справедливости, кооперація займе почесне місце в апараті майбутньої воєнної господарки."

Таке пише м. і. проурядовий „Дзенник Познаньскі" в числі з 4. серпня ц. р. у статті „Воєнні завдання кооперації". І далі:

„Кооперативи будуть передовсім покликані сповняти ролю збірно-роздільних стацій товарів і сирівців. Завдяки будові шпихлірів, холодільень, машин, елеваторів, транспортових засобів і вантажних уряджень, добудемо інструменти, потрібні для справного ділання апровізаційного апарату. Це можна б назвати технічною підготовою кооператив у ділянці апровізації краю. Та ця справа має ще й особову сторінку. Кооперативи вже тепер роблять заходи, щоб мати задовільну кількість людей з відповідними фаховими кваліфікаціями і то таких людей, що у сподіваній війні не брали б участи."

Ця широка дискусія і оборона кооперації на час війни головно на сторінках проурядової преси — красномовна. Заслуговує теж на увагу інший підхід поляків у часі миру, а інший в обличчі воєнної небезпеки. У часі миру приватна підприємчивість є важним конструктивним знаряддям при польщенні торговлі. Зате в часі війни може ця приватна підприємчивість бути деструктивним знаряддям (спекуляція!). Чейже — як заявив недавно на викладі в Познані п. Грос — „у поверх 400 містах Польщі не найдемо ще ні одного польського купця-детайліста, а навіть у так старанно бережeному ЦОП-і щораз більше повстає жидівських станиць"...

Та цікаво: як зареаґувало на таке прокооперативне становище польське купецтво?

В центральному його пресовому орґані („Тиґоднік Ґандльовий") поміщена стаття п. н. „Чи новий монополь для кооператив?", де автор, Ян Добрачинський, дуже різко протиставиться замірам упривілеїти в часі війни кооперацію, а відсунути в тінь самостійне купецтво.

Не будемо подавати тут полеміки згаданого автора щодо розуміння зиску тощо та його жалів на податкові привілеї кооперації. Зате згадаємо арґументи, що їх висовує автор, оборонець приватної торговлі, яка і в часі війни „відповість завданням, що їх війна накидує".

Роспорошеність купецьких станиць, яку висувають як закид, уважає „Т. Г." не шкідливою, а навпаки корисною. Чейже нараз треба засоблювати простори в даному моменті відрізані. Очевидно купецькі станиці повинні бути під контролею купецьких організацій.

Приватна крамниця представляє родину, а не одиницю. Коли чоловік іде на війну, то жінка веде крамницю, яку вона вже знає. Коли кооператор піде на війну, то чи завжди знайдеться фаховий заступник?

Закидують купцям спекуляцію. Але чи серед купців має бути більше спекулянтів, як серед керманичів кооперативних, яких імя все покрие фірма кооперативи? Одних і других треба контролювати.

Воєнна ситуація вимагає ще більше ініціятиви, ніж мирний час. І тоді, коли кооператива чекає на продукт надісланий з централі, купець сам шукає товару. А в часі війни детайліст мусить шукати ґуртівника, а не навпаки, як в часі миру.

Автор не перечить потребі існування також кооператив, хочби тому, що серед приватних купців є багато жидів, „на яких чейже не можна спиратись". Але кооперативна організація мусить станути на одній платформі з купецькими організаціями і разом, з участю компетентних чинників, розглянути форми й засади торговлі в часі війни.

Отже „співпраця, а не новий монополь!" — заявляє польське купецтво у свому пресовому органі. Але як будуть оформлені засади воєнної торговлі, чи будуть вони узгіднені чи накинені — про це ще передчасно говорити. Все ж дискусія, яка йде у польському середовищі, настільки замітна, що ми вважали за доцільне її тут подати.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ У ПЕРШОМУ ПІВРОЦІ 1939 Р.

У 6. числі місячника „Кредитова Кооперація" дир. І. Ольховий дає огляд стану нашої кредитової кооперації за перший півріч п. р. З огляду на бурхливі міжнародні події був це час дуже несприятливий для кредитових установ взагалі — шадники масово вибирали свої вкладки. З українських кредитових кооператив відпливло коло 15% стану вкладок з кінця минулого року. Це далося в знаки зокрема молодим кооперативам, які ще не вспіли виробити собі належної позиції, та тим кооперативам, які не дбали про виплатне поготівля та дисципліну довізників. Позичкова діяльність звузилася. Все таки більша частина українських кредитових кооператив переможно перетривала скрутні часи, дарма, що не могла рахувати на вікну поміч Банку Польського, який підтримував польські кредитові установи. Багатьом кооперативам поміг у критичних ситуаціях „Центробанк".

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Низький рівень цін усіх родів збіжжя хапює дальше хліборобів, які з болем і досадою глядять на несамовите обезцінення продуктів їх пілорічної праці. Тенденція і в дальшому занижова. Про стан і тенденції збіжевого ринку напишемо в черговому „Ек. Огляді" ширше в окремій статті.

ПОЛК. КОЦ ПРО ПЕРЕГОВОРИ З АНҐЛІЄЮ У СПРАВІ ПОЗИЧКИ.

В інтерв'ю нач. редактора ПАТ-а з полк. Коцом, предсідником позичкової делеґації в Льондоні, є чимало цікавих інформацій.

Щоб належно оцінити дотеперішні переговори — сказав м. і. полк. Коц — треба здати собі передусім справу з дуже важного факту, а саме, що останні місяці дефінітивно вяснили ситуацію. Політично-економічна „географія" міжнародньої співпраці Польщі змінилась по суті, спричинюючи потребу співпраці з вільно-демократичними краями, головно з Англією, Францією і Зл. Державами. В нинішньому стані міжнародних і внутрішних господарських відносин у поодиноких краях, промощення доріг такої отверезілої співпраці певно не належить до легких річей. Воно мусить бути таке, щоби запевнювало вдоволення обох сторін.

Переговори, які я провів з В. Британією — сказав дальше полк. Коц — були певно першим шляхом тому, що дотичить саме цих питань. Силою річи мусіли вони вирнути при такій важній справі, як позичка, бо той, що дає позичку, мусить брати під увагу ситуацію свого грошевого і впробничого ринку, а той, що бере позичку — умовини її та можливости сплати.

Позитивні результати розмов є головно в тім, що в розмовах ми собі взаємно пояснили саме цю тему можливости фінансово-господарської співпраці і то не тільки на сьогодні, але й на завтра.

Маючи це на увазі, мушу стверднти, що труд переговорів, закінчених у І. етапі наслідком 8 міл. товарової позички, в дійсности принесе безсумнівні великі користи, бо довів до добуття воєнного матеріялу на кредитових умовинах.

Запитаний, якими критеріями керувалась пол. делеґація при переговорах, заявив полк. Коц, що головно тим, аби добути якнайскорше поміч у розбудові елементів національної оборони, і то поміч у формі, яка дозволяла б на повне розпоряджування кредитом. Таку поміч отримано у виді сирівців, машин і бойового матеріялу. Особливі умовини англійського ринку на дозволили з успіхом закінчити справу готівкової позички.

На кінці полк. Коц висказав переконання, що англійські приятелі Польщі по дуже докладній аналізі життя Польщі постепенно щораз більше розширюватимуть свою співпрацю з Польщею і то не тільки у міжнародній площині, але в приватно-господарській.

Українські справи у французькій пресі.

Париж, 6. серпня.

Французьке радіо на днях передало з Варшави вістку про арештування українців. Українська проблема наново, по якійсь перерві починає втискатись до французької преси. Але не завдяки українській пропаганді, якої тут нема, а та, що є, то краще мабуть, щоб її не було. Міжнародні настрої самі щораз видвигають українську проблему. Був час по Мінхені, коли французьке громадянство думало, що Европу перебудують на нових основах, на основах принципу самовизначення народів. Кілька тисяч французьких статтей тоді обговорювало українську проблему. Французький широкий загал вивчив був тоді історію та географію наших земель. По упадку Карпатської України прийшов застій. Аж тепер знову вийшла на денне світло українська справа. У щоденнику „Журналь" (3. ц. м.) п. Сен-Бріс пише статтю з приводу мадяро-румунських прикордонних сутичок п. н. „За румунсько-мадярським інцидентом віднаходимо проблему України". П. Сен-Бріс пише між іншим таке: „Повідомляють нас про скріплення агітації українців (Рутенес) у Галичині, братів по расі Підкарпатської Руси та братів по расі українців у Росії. Велика проблема відродження України, про яку стільки говорили по празьких полях, знову виходить на політичну арену". Сен-Бріс думає, що нині, коли поляки перейшли до ворожого Німеччині табору, німці дають мадярам ріжні обіцянки (щодо Словаччини і т. д.), за які Мадярщина йде з ними рука в руку. Граф Чакі виразно сказав, що політика Мадярщини є строго основана на осі Берлін—Рим.

П. Жорж Модель, варшавський кореспондент „Парі Міді", згадує у своєму органі (з 2. ц. м.) в кількох словах за польськими джерелами про німецьку руку між українцями в Польщі.

Всякі такі фальшиві поголоски тільки ослаблюють польську позицію між французами.

Ю. С.

НОВИНКИ

12 СЕРПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 30. липня 1939.
Сили і ін. мч.
Лот. Кляри д.
Сонце: схід 4.08, захід 18.40.
Місяць: схід 1.27, захід 17.00.

Завтра: 13. серпня. Неділя.
Ст. ст. 31. липня 1939.
11 по Сош. Евлок.
Лат. 11 по С. Гіп.
Сонце: схід 4.10, захід 18.47.
Місяць: схід 2.38, захід 17.54.

—o—

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський. Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Для тих, що вступають у львівську політехніку.** Згідно з попередніми повідомленнями пригадуємо, що курси при Т-ві „Рідна Школа" для тих, що вступають у політехніку, починаються 15. серпня в школі ім. Грінченка (пл. св. Юра ч. 5). Особисті зголошення від 10. VIII. в школі ім. Грінченка від год. 12. до 13.

— **Під увагу Дирекції залізниць у Львові.** Літом 1936. р. внесли родичі дітей, що доїздили до львівських шкіл та деякі мешканці при залізничій лінії Янів—Рісна Руська коло Львова прохання до Дирекції залізниць у Львові, щоб вона урухомила поїзд або моторівку на просторі Львів—Яніз між 14—15. год. на те, щоб шкільна молодь не потребувала висиджувати на двірці 5—6 год. щодня (або волочитись по місті чи навіть їздити в тому часі іншими поїздами), бо це означає для дітей-молоді тільки страту як під оглядом моралі, так і здоровля та вкінці і для поступів у науці. Годі повірити, щоб дитина, яка виїздить поїздом з Янова в год. 5.42 та вертається в год. 19.54 (якщо поїзд не є спізнений, бо часто мусить чекати на полученнях), була здорова, могла добре вчитися та була добре вихована, коли вона всього 7 годин денно є під оком родичів, і то тоді, коли спить, та 5 годин під доглядом учителів у часі науки, а 12 годин, що так скажемо, на вулиці, бож двірець чи залізничий поїзд не далеко втік від окреслення „вулиця". Однак висліт того збірного прохання до сьогодні ніякий, бо в перших днях вересня перейшли контрольні органи 2—3 рази поїздом, списуючи дітей, та не числячи, що також трохи старших дойздило б, як урядовців, молочарів та ін. І так поїзд до нинішнього дня не є пристосований до прохання дітвори, яка тепер або ходить пішки до Львова, або зовсім перестала ходити до школи. Думаємо, що моторівка цілком певно оплатилась би з Янова до Львова коло 9. год. рано (в тому часі йдуть на тому просторі три автобуси і майже все переповнені, тому і з них годі користати), а вертілась би зі Львова коло 3. год. попол. до Янова. Коли б бракувало гасолину в Янові на моторівку, можна її дочіпити до поїзду, що йде тепер з Янова в год. 17.36 до Львова. Коштує і не неможливе, то Дирекція повинна б дати вияснення, чому цього прохання, яке таке просте, не хоче чи не може виконати. Підписи.

— **Осторога для товариств.** Львівське городське староство повідомляє: Бувають випадки, що товариства у Львові заключують договори з професійними аквізиторами у справі ріжних видань напр. стінних і кишенеових календарів, розкладів їзди, однодівок, альбомів і т. д. Ці аквізитори під фірмою товариств допускаються ріжних зловживань. Тому городське староство остерігає перед заключуванням таких договорів під загрозою наслідків зі ст. 16-ої закону про товариства включно до розвязання чи пак ліквідації т-ва.

— ***Вже підвищують ціни.*** Представники промислового виділу управи міста Львова разом з представниками городського старостна перевели люстрацію крамниць з овочами і прилавків на торгових площах і ствердили, що деякі купці беруть за високі ціни або взагалі не означують ціни на товари. Тому люстраційна комісія покарала кількох купців гривною від 10 до 150 зол. Одночасно комісія донесла до суду на кількох купців, що вони управляють лихву. Цю акцію вестиме комісія послідовно і розтягне на інших купців, які продають товари щоденного вжитку. Загальне нарікання — лише „Всхуд" — викликають своєю поведінкою мясарі, які сильно підвищили ціни на мясні вироби, зокрема на солонину. Ніхто з мясарів не притримується максимальної ціни 1.65 зол. за 1 кг. солонини. Причиною підвишки цін за мясні вироби — спекуляція мясарів, які вже тепер магазинують масово солонину скуповуючи її по вищій ціні від максимальної та стягають її з торговельного ринку. Тому влада — кінчить „Всхуд" — повинна повести енергійну акцію проти лихварів мясарів і прикоротити підвищку цін.

— **Смерть двох українців у Ґданську.** Польська преса пише, що на двірці к. Оливської брами у Ґданську знайшли на днях двох важко ранених мужчин, які незабаром померли. Вдалось устійнити, що один з них це 22-літній Роман Сальваровський. Здається, що теж другий небіжчик був утікачем з України. Здогадуються, що оба молоді українці вискочили з одного з польських поїздів, що переїджають з Польщі до Ґдині через Ґданськ, але у Ґданську не затримуються. Подавши цю вістку за польською пресою „Українські Вісти" з 10. ц. м. додають, що Роман Сальваровський був співробітником адміністрації „У. В" і помер тогічною смертю минулої суботи 5. ц. м. у Ґданську. Другий українець називається Федір Грабовецький. Смерть згаданих обох молодих українців потвердив у телефонограмі до „У. В." з Ґданська невідомий Редакції „У. В" п. Посущенко.

— **Повітове староство в Сяноці** відобрало польське громадянство 131 молодим українцям, які походять з таких сіл сяніцького повіту: Боська, Чистогорба, Черемхи, Должиці, Душатина, Явірника, Камінки, Команьчі, Мощанця, Ославиці, Полян Суровичних, Пондук, Пулав, Радошиць, Суровиці, Рудавки, Скалату, Турянська, Вислока Великого, Волі Нижної, Волі Вижної і Сянічка.

— **„Людові доми" і каплиці в Долинщині.** Заходом повітового комітету будови „людових домів" і каплиць у Долині при фінансовій підтримці воєвідського фонду праці у Станиславові докінчують будову двох „людомих домів" у Нягович і Витанці та муроваиого костела в Горині. Муровений костьолок обчислений на 300 осіб. У „людових домах" знайдуть приміщення польські товариства і крамниці. — У Рожнітові пов. Долина створили коло шляхти загородової.

— **Повінь в Равщині.** Ріка Рата виступила з берегів і зірвала міст на повітовій дорозі у Верхраті пов. Рава Руська та залила нижче положені будинки. Мешканці загрожених домів утекли на вищі місця. Між залізничною стацією у Верхраті та Горинні вода підмила залізничий шлях на просторі 100 м. так, що повстала перерва у залізничому русі між Ярославом і Равою Руською. Крім того вода з ріки Рати підмила залізничий шлях Львів-Варшава між Равою Руською і Любичею та спричинила перерву у залізничому русі.

— **Число населення Перемишля** згідно зі статистичними даними евіденційного бюра з 9. ц. м. сягало 50.544 осіб, з того 25.913 мужчин і 24.631 жінок. У порівнанні зі станом населення з минулого року Перемишль покинуло понад 1.000 осіб, шукаючи за працею. Число жінок у Перемишлі сягає лише 48%.

— **Катастрофальна пожежа** знищила в ночі з. середи на четвер дві камяниці в Камінці Струмиловій. Вогонь повстав з невідомої причини на стриху камяниці Дістенфельда при вул. Легіонів ч. 10 і швидко охопив цілий дім та перекинувся на сусідній дім Вітліна. В ратунковій акції брала участь пожежна сторожа з Камінки Струмилової, Сапіжанки, Деренова і зі Львова, звідкіля приїхали три трени в год. 3-ій над ранком. Зі сусідніх домів влада виселила мешканців, які в переполосі втікали перед вогнем зі своїм дорібком. Матеріяльна шкода сягає понад 100.000 зол. — В Гійні, пов. Рава Руська діти спричинили пожежу стодоли Миколи Яцкова, з якої вогонь перекинувся на сусідні будинки. Шкода сягає до 4.000 зол. — У Камінці, пов. Рава Руська згоріла стодола зі збіжжям і дві корови власности М. Кожушка. Пожежа повстала від іскри з ватри пастухів.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала небезпечного злодія Людвика Марковича з Високого Мазовецького, який обікрав пять осіб на головному двірці у Львові. — При вул. Перацького авто наїхало на віз Концевича зі Зимної Води та ушкодило його. — Тоні Кернер (вул. св. Марка ч. 8) повідомила поліцію, що її чоловіка штовхнуло авто на вулиці і він потовкся. — До помешкання Тереси Люстіг при вул. Рибацькій ч. 7 вліз по драбині через отверте вікно невідомий злодій і почав розглядатися, які речі міг би забрати зі собою. Тимчасом служниця прокинулась зі сну, вийшла до кімнати і злодій чимшвидше втік.

— **Краєва хроніка.** В Новосілці, пов. Рава Руська парова машина відорвала ногу Єлисаветі Фінар, яка померла від упливу крови. — В ріці Стрий затонув підчас купелі Станислав Пехович. Його поховали в Жидачеві. — В Підмихайлю, пов. Калуш затонув підчас купелі 15-літній Микола Івасишин. — У Вислоці затонув підчас купелі матурист Станислав Агеєв з Ланьцута. — На залізничому переїзді в Камінці Струмиловій вантажний поїзд наїхав на автобус фірми „Лемель" і розбив його. Жертв, у людях не було.

— **Землетрус у Туреччині.** Від кількох тижнів панує у Туреччині страшна спека. В останніх днях у Стамбулі та інших місцевостях здовж побережжя Егейського Моря населення відчуло землетрус. Геольоги висловлюють погляд, що Стамбулові не загрожує катастрофа.

— **Бойкот часопису за статтю про доньку Мусоліні.** „Інтінг Стандард" повідомляє, що організація італійських продавців газет і часописів бойкотує американський часопис „Тайм". Організація не подала мотивів бойкоту, але причиною є мабуть стаття про доньку Мусоліні п. н. „Едда — гр. Чіно", що її оголосив „Тайм" з 24. липня ц. р.

— **Значний відплив вугля з Німеччини.** „Фіненшіел Таймс" повідомляє, що в перших пятьох місяцях цього року вивіз німецького вугля зменшився на 3 і пів м'ліона тон у порівнанні до цього часу минулого року. — В копальні вугля „Гільдегін" дійшло до вибуху копальняних газів, підчас якого згинуло 5 вуглекопів.

— **Верблюди одурманені наркотиком гашишу.** „Таймс" повідомляє з Бейруту, що французька влада наказала спалити плянтації гашишу в Лібану. Підчас палення плянтацій гашишу наркотік одурманив не лише арабів, які підпалювали плянтації, але також французьких урядовців, які берегли пожежі. Одначе не лише араби і француги попали „у розкішний стан" під впливом наркотику, але також верблюди весело підскакували під впливом диму з гашишу.

— **Зострінув підсудного на розправі.** Перед судом у місті Ізмір в Туреччині дійшло до кріваві трагедії підчас наради трибуналу. У хвилині, коли підсудного взели до салі розправ 75-літній старушок зрання його важко кольома

Звертаємо увагу нашим Передплатникам що наше конто в П. К. О. ч. 143.322 Є ЗЛІКВІДОВАНЕ, тому просимо всі складанки з цим числом знищити і пересилати передплату тільки складанками з

ч. 504060

револьверовими стрілами. На питання судді заявив, що вбив підсудного тому, що суд присудив йому за лагідну кару і тому сам виміряв собі справедливість за вбивство свого сестр'нка. Важко ранений помер, вбивника арештували.

—„Електричний сторож рільного колєктиву". На совітській хліборобській виставі у Москві виставили винаходи совітських конструкторів. Між іншими виставили трактор, що дочіплений до іншого трактору, яким кермує чоловік, виконує автоматично ролю першого трактора. Велике зацікавлення викликав теж т. зв. „електричний сторож рільного колєктиву". Модель сконструовано так, що довкола береженого простору поля є смуга ультрачервоних променів, які на випадок появи людини чи іншого тіла або предмету урухомлюють алярмові сигнали при спеціяльно збудованому рефлекторі. На цей сигнал рефлектор звертається в напрямі, де нарушено смугу ультрачервоних променів та освітлює постать влізливця. Одночасно починають дзвонити алярмові дзвінки в рільних колективах. Совітський уряд задумує завести в усіх рільних колективах „електричні сторожі" з метою охорони збіжжя перед крадіжю голодних селян.

— Страшні катастрофи. У Валаваському Межиріччі на Моравії зударилися два особові поїзди. В катастрофі ранені 42 подорожні. — Підчас вправ військового літака в Данії упав з висоти 1.000 км. бомбовик і розбився. Летун згинув. — В Есінґен к. Стокгольму дійшло до вибуху у фабриці радіофонічних інсталяцій. Чотирьох ранених робітників відвезли до шпиталю.

— ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1—7

— Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— Жіночі надуги. Творці клясичних підручників про жіночі недуги, вказують на корисне діяння природної гіркої води „Францішка Йосифа", також в обсязі своєї практики.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

З кіна.

КІНО КОПЕРНИК: „ПЕКЛО САГАРИ".

Французька фільма про військову станицю серед диких африканських племен. Цим разом йде тут не про війну, а про оборону розсипаних серед пустині білих, французьких вояків і кількох купців перед голодом, який загрожує усім підчас страшного самуму. Могутній вітер, що засипує на сотні метрів усе на своїй дорозі не дозволяє пробиватись вантажним автам з харчами. Водночас у головній військовій квартирі на 50 вояків 20 є хорих. Вся драма зосереджена довкола одного молодого книговода, що вбив свого спільника і довкола молодої жінки покійного, яка приїжджає до свого чоловіка безпосередньо після його смерти. Згущена атмосфера пристрастей — ворожнечі, невдоволення розхитаною дисципліною, ще й збільшена страшною спекою, затроює працю вояків голод і від появи єдиної білої жінки. Вся ця історія надихана таємничим настроєм, передає дуже добре пригнітливу атмосферу, де кожної хвилини можна сподіватись якогось вибуху. Три трупи, кілька ранених і майже гепі-енд, без одної щасливої пари. Першорядні артисти відомі вже з ріжних французьких фільм.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася в четвер 10. ц. м. розправа проти 7-ох молодих українців з бобрецького повіту: 1) **Семена Луща** з Підмонастирця. 2) **Володислава Стахурського** (римо-кат.!) зі Старого Села, 3) **Миколи Пердали** з Будькова, 4) **Андрія Демчишина** з Глібович Велских, 5) **Олекси Дацка** зі Старого Села, 6) **Василя Фіцика** зі Суходолу і 7) **Василя Мельника** з Водник. Трибунал окружного суду у Львові по дводенній розправі 17. і 18. квітня ц. р. засудив усіх за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН) і за провину зі ст. 155 § 2 кк. (поширювання летючок про діяльність ОУН та полк. Е. Коновальця).

Трибунал апеляційного суду під проводом судді **Шуліславського** (вотантами були судді: Вітошинський та Ягодзінський) по розправі затвердив присуд трибуналу окружного суду, який засудив: **С. Луща на 7 років вязниці, О. Дацка на 5 років і 8 місяців вязниці, В. Стахурського на 5 і пів р., В. Фіцика на 5 р., В. Мельника на 4 і пів р., А. Демчишина на 4 р. і М. Пердалу на 2 і пів р. вязниці.**

Підсудних боронили адвокати: **д-р С. Шевчук, д-р І. Яремович, м-р Л. Бобинський і м-р Л. Дубас.**

ЗА ПЕРЕХІД КОРДОНУ ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Перед тим самим трибуналом апеляційного суду відбулася в четвер 10. ц. м. розправа проти **Василя Наливайка** з Лоєвої пов. Надвірна, якого окружний суд у Станиславові засудив 9. трав ня ц. р. **на 2 роки і 10 місяців вязниці** за двократний перехід кордону до Карпатської України і за вступлення до чужого війська.

Трибунал по розправі увільнив В. Наливайка від провини зі ст. 177 закону про військову службу (вступлення до чужого війська) і засудив за перехід кордону на **8 місяців** арешту. Боронив адв. **м-р Лев Бобинський** зі Львова.

ВІДГОМІН МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ ДО КРАСНОГО.

В пятницю 11. ц. м. почалася перед апеляційним судом у Львові розправа проти **Маріяна і Романа Кравчуків** та 28-ох їх товаришів, яких окружний суд у Золочеві засудив у березні ц. р. від 2-ох до 4-ох років за провину зі ст. 163 кк. за участь в демонстраційнім поході з Безбруд, Куткора, Острова до Красного і за провину зі ст. 152 кк. (за зневагу польського народу). Перед окружним судом у Золочеві відповідало 55-ох молодих українців, з яких 11-ох суд увільнив від вини і кари. 14 засуджених не внесли апеляції і щодо них присуд золочівського суду вже правосильний. Апеляцію зголосило лише 30 засуджених. Розправою проводить суддя **Ягодзінський,** боронять адв. **д-р Шевчук, м-р Л. Бобинський і м-р Л. Дубас.**

ЩЕ ОДИН СВЯЩЕННИК ПЕРЕД СУДОМ.

Городський суд у Борщеві вироком з 19. V. 1939. чспр. Кг. 400/39 признав **о. Осипа Мельниченка,** греко-кат. катехита в Борщеві, винним провини вимушення з арт. 251 кк., якої доконав в той спосіб, що „в лютому і березні 1939. грозьбою биття змушував учнів IV. V. кл. всел. школи в Борщеві, греко-кат. обряду, до того, щоб понехали молитися перед і по науці по польськи" і за це засудив його на **1 місяць** безоглядного арешту.

Від того вироку відкликався о. Мельниченко до окружного суду в Чорткові на тій основі, що в закиненому йому чині нема знамен з арт. 251 кк., та що такого факту не було, бо підсудний не грозив нікому биттям, тільки поучував своїх учнів, що їм прислуговує право молитися в рідній мові та вимагав, щоб так молилися. Відкликався від того вироку також речник прокуратури, вимагаючи вищого виміру кари.

Окружний суд у Чорткові на підкличній розправі в дні 8. VIII. ц. р. затвердив вирок І-ої інстанції, але **припинив виконання кари на 5 літ.**

Апеляцію підсудного виводив **д-р Володимир Електорович,** адвокат у Чортків.

—o—

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Діла в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

З недолі наших дитячих садків. Заходом парохіяльного уряду в Балинцях зорганізовано цього року перший раз при церкві дитячий садок. Адміністрація влади не заборонила вести садок. У справі приміщення садка звернувся місцевий парох о. Миндюк до інспекторату в Коломиї з проханням, щоб дитячий садок приміщено у шкільному будинку. Інспектор згодився на це і садок урухомлено. Зголосилося до садка відразу понад 30 дітей. До цього часу все йшло гладко. Та по тижневі приходить раптом з інспекторату письмо підписане заступником шк. інспектора, що з огляду на ремонт не можна вести в школі садка. Мотив дивний, бо в цьому році ніякий ремонт школи не передбачений! Але не було ради. Садок переніся зі школи до читальні „Просвіти". Не встигла ще дітвора розмістити ся, як прийшла зі староства в Коломиї заборона дальше вести садок. Від заборони внесено відклик, але зважаючи його полагодять, сезон напевно скінчиться.

„Пшедшколе" у Трофаніві. У Трофаніві урухомлено цього року польське дитяче „пшедшколе". Люди дивуваліся, на що цього „пшедшколя", бо у Трофаніві за виїмком дідича і форналів поляків нема. Не дивно, що до польського садка записано тільки... 8 дітей фільварочної служби. Українські батьки сказали, що свої діти віддадуть тільки під свою рідну опіку.

ТЕРНОПІЛЬ.

Дитячі садки в Тернопільщині. В Тернопільщині адм. влада дозволила в цьому році тільки 3 наші дитячі садки: в Кипячці, Пронятині і Чернихові — на всіх заголошених 21. Варто додати, що повищі місцевости — це чисто українські села. Де в ході трохи поляків, там урухомлено польські „огруджі", яких 4 рази більше, ніж українських. Тяжко в таких умовинах рималізувати з польською активністю на „кресах", яка себе так реклямує...

Викинули з гімназії за участь у змаганнях. Евгена Бойка, уч. II кл. та Евгена Содомору, уч. IV кл. гімназії Р. Ш. в Тернополі викинули зі школи за виступ на змаганнях конкурс мяча в дружині юніорів УСТ „Поділля". Обох учні дістали також за це невідповідне поведення.

„Шляхціц на загродзе"... Жив обі в Трофаніві чоловік, що називається Грабчук. Нема сумніву, що він українського походження, на що вказує його назвище. Але його переконали, що він зі шляхотського роду, бо його назвище походить — мовляв — від слова „грабя". отже Грабчук — це син графа. І Грабчук зробився одного дня шляхтичем. Як шляхтич дістав він карту на зброю і купив собі на лихо револьвер. Його син думав, що як він шляхтич, то може до людей стріляти й одного вечора зранив вистрілом свого сусіда. Тоді поліція відібрала Грабчукові карту на зброю і револьвер. Не помогло йому і шляхотство... оскол.

—o—

СПОРТ.

СКОКОВИЙ ТРИЗМАГ У ТЕРНОПОЛІ.

Першу того року спортову імпрезу (за прикладом Сокола V) улаштував у дні 30. липня 1939 тернопільський Сокіл. Виголи імпрези такий: Посестри: Скок у височінь: 1) Хміль М. 1.21, 2) Чубатій О, 3) Брикович І. Скок удовжінь: 1) Хміль М. 4.10, 2) Чубатій О., 3) Брикович І. Скок удовжінь з місця: 1) Хміль М. 2.02, 2) Чубатій О. 3) Брикович І.

Побратими: Скок увисочінь: 1) Брикович В. 1.56, 2) Любінецький А., 3) Будзан К. Скок удовжінь: 1) Керничний С. 5.41, 2) Любінецький А., 3) Брикович З. Жердка: 1) Луковіч О. 2.65, 2) Керничний С. 2.40. Трискок: 1) Керничний С. 10.44, 2) Гарматій В., 3) Любінецький А.

ВИЇЗД УКРАЇНИ ДО КАЛУША.

Репрезентаційна одинадцятка України виїздить на суботу й неділю (12. і 13. ц. м.) до Калуша, де вона зустрінеться в суботу з тамошньою українською Б-клясовою дружиною Зорею і в неділю зі сильним А-клясовим ТЕСП-ом.

Сподіваємося, що Україна в оба дні покаже гарну гру та не розчарує калуської української публіки, яка напевне зїдеться з цілої околиці.

ПЕРШІ МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ НІМЕЧЧИНА — СЛОВАЧЧИНА.

У Братиславі відбудуться 27. ц. м. перші міжнародні змагання між репрезентаціями Німеччини і Словаччини.

ОГОЛОШЕННЯ

Направа жіночих торбинок
та продаж найновішої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні римарсько-галянтерійній
Н. БАРЕР Львів, Сикстуська 2.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру CSAVE
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії Ф. ФЕДЕРА
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 11. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Субота 12. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Неділя 13. 8. год. 12 Академія П. П. В. год. 16 „Багряні рожі"; год. 20 „Багряні рожі"!

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КУТИ:
11. 8. Премієра: „Гуцулка Ксеня", оперета на 3 дії (4 відслони), лібретто й музика Ярослава Барнича.

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирик з Львова.

З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КАРЛІВ:
11. 8. Пісня Бескиду.
12. 8. За молдавський престіл.
13. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.

До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Ряшів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Прокляття скарбу".
АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Панове з вищих сфер".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Аврі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 завдає помочі", „Весела чвірка".
БАЛТИК: „Шаленці молодости", „Панове в циліндрах".
ВАНДА: „Плаваче золото", „Шампанський вальс".
ГРАЖИНА: „Знахар", „Професор Вільчур".
ЕВРОПА: „Сила золота".
КАСІНО: „Шпигунові зізнання".
КОПЕРНИК: „Пекло Сатари".
МАРУСЕНЬКА: „Неначка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Марко Поло", „Хай живе спорт!"
МУЗА: „Христинина брехня"
МІРАЖ: „Поворот Арсена Люпена".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Балязи".
РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (з Анналь Дарів).
РОКСІ: „Мільонер на тиждень", „Саратога".
СВІТ: „У тайгах Сибіру", „Кріза скінчена".
СВЯТОВІД: „Вурлака знад Волги", „Модельна".
СТИЛЕВЕ: „Материнство".
ТОН: „Вязниця без ґрат", „Тайна жовтого міста".
УТІХА: „Погоня" та ревія.
ХИМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 11. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Тижні вказівні, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. вид., 13.00 Популярна музика з пл., 13.25 Для сільських господинь: Приготовімо засоби на зиму, радн, вістки, музика з пл., 14.10 Для молоді: Однаково шумить усім Дунаєць, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка для молоді, 15.00 Популярна музика, орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Скрипка, фортепіян, 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Бінгучі вістки, програма на завтра, 17.10 Брамс: Скрипковий концерт д- дур, оп. 77., 18.00 Співи у супр. форт., 18.25 Бетовенові квартети, 19.00 „Два браміни" індійська легенда, 19.20 Транем. весляреьких мистецтв Європи в Орлові, 19.35 Концерт камер. орх., тенор, 20.15 Резерва, **20.20 Осіння праця в пасіці, гутірка в українській мові інж. Мих. Боровського,** 20.35 Львівальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., хор, тенор, 22.15 Монтинь: Філософувати значить умирати, 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 12. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 У Сужені, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе зведення, 13.00 Орх., 14.00 Із життя хліборобських організацій, комунікати, інформації, 14.15 Мусоргський: Хоральні фрагменти з оп. „Борис Годунов", пл., 14.35 Господ. вістки й інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у техніці 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова муз. в пл.: у перерві в год. 17.20 Дитяча захоронка у Львові, репортаж, 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Фр. сучасна муз., сопран, віол., форт., прелюдія, 19.00 „Сімома моремн до семи гір" радіоповість із участю Щепка та Тонька, 19.25 Перші легіонові бої: Похід на Кельце, 19.35 Гутірка: „Героїська Варшава" фейл., 20.00 Народні танцювальні пісні, хор, орх., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Львівальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., піснеьки, тріо акордеоністів, вібрафон, форт., конферансієвка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 13. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Порінок хлібороба: Приготування зерна на насів, нар. музика з пл., Кооперативні овочарні, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Концерт лутої орх., після богослужения коло год. 10.30 Музика з пл., поетичний хвилинка, 11.40 Травем. з Моршина, 11.57 Сигнал, 12.03 Музичний поранок, 13.00 Вибиткн з творів Пілсудського, 13.05 Суспільність Станиславівщини у легіонових боях, 13.15 Орх., баритон, фльст, арфа, 14.40 „Пан Тадей", 15.00 Військові марші з пл., 15.10 Польська збройна сила, слівно-муз. авд., 15.35 Фрагм. із книжки Пілсудського: „Мої перші бої", 16.20 Рахманінов: Тріо д-моль оп. 9, 17.15 Хто відповість, 17.30 Орх. мандолінистів, гармонійка, піснеьки, гумор, 19.00 Театр Уявн: „Війна 1914 р.", 19.00 Програма на завтра, 19.35 Арії та пісні у вик. Корольня, баритон і муз. з пл., 20.05 Львівальні спортові вістки, 20.10 Звук, тижневик, політ. огляд, веч. дениик, Збірні спорт. вістки, 21.15 Фільм. і танц. музики, співи: у перерві в год. 22.00 „Вакалії" ешеч Діверноа, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 11. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Легка музика, 21.00 Комедія. БІЛГОРОД 18.20 Піснеьки, БУДАПЕШТ 18.40 Цит. орх., 19.25 Концерт, ВІДЕНЬ 18.45 Казки в музиці, 20.15 Моцарт, Двожан, Штрадс, Берліоз і ін., 22.30 Танц. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Старі нім. пісні й танки на голоси та інструменти, 19.15 Пісні та форт. дует, 21.15 Бетовен: Соната д-дур оп. 12., ч. 1, і Соната н-моль оп. 30, ч. 2., ДРОЙТВІЧ 19.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, І. арія, ЛІЛЬ 19.15 Пісні, МІЛЯНО 21.00 Оперетковий вечір, МІНХЕН 20.15 Італ. музика, ПРАГА 19.50 „Лібуша" оп. Сметани, РАДІО РОМАНІЯ 19.35 „Паяци" оп. Леонкавала, „Кавалєрія Русгіана" оп. Масканія, РАДІО ПАРІ 22.30 Есп. танці, РІМ 20.30 Хвилина музики, 21.00 Мельодія і ритм, 21.30 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танц. музика, 19.15 „Сила волі" оп. Вердія, 22.00 Танкова музика.

Субота, 12. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.10 Італ. оп. музика, 20.15 Хор і військ. орх., БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Піснеьки, БУДАПЕШТ 17.40 Форт., 18.30 Сальон орх., ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 „Кармен" оп. Бізета, ВІДЕНЬ 18.30 Балади на форт. і співи, 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Розривковий концерт, ГДАНЬСЬК 11.00 Богослужения д-моль Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Цісний" оп. І. Штрауса, 22.20 Браме, ДРОЙТВІЧ 19.20 Шубертові твори, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Військ. орх., КОПЕНГАГЕН 20.00 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДІЖ. 18.00 Старі танки на камері орх., МІЛЯНО 21.00 „Затоплений дзвін" оп. Респіґія, ПАРІ ПТТ 21.00 „Арлезіянка" оп. Бізета, ПРАГА 16.00 Нар. оперета, 20.35 Чеська музика, 22.10 Оперетка і танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 19.15 Піснеьки, 20.30 Скрипка, 22.00 Форт., Рим 20.20 Симф. музика, 22.30 Співи, СОФІЯ 18.30 Мандоліни, 19.00 Співи, 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Неділя, 13. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 20.15 Концерт, БІЛГОРОД 21.20 Військ. орх., 22.15 Танц. музика, БУДАПЕШТ 18.40 Форт., 21.15 Твори І. Штрауса, ВІДЕНЬ 15.00 Сп. музика, 22.30 Танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Концерт, 22.30 Фест. твори Чайковського, ДРОЙТВІЧ 21.50 „Кримінальна Соната" Бетовена, ЛЬОНДОН РЕДІЖ. 18.10 Форт. імпровізації, 18.30 Рапсі, Моцарт, Мендельсон, МІЛЯНО 21.00 Ораторіяний концерт, МІНХЕН 19.30 Трансм. з Байрайту: „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, ПРАГА 18.30 Розр. програма, 20.30 Фрагм. з оперетки Нєдбала, 21.00 Популярний симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Піснеьки, 21.05 Концерт катедр. хору зі Штрасбурга, РІМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Хвилина музики, 21.00 „Ромео та Джульєта" оп. Зандонаї, СОФІЯ 18.00 21.25 22.00 Легка і танц. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Опереткова музика, ШТУТГАРТ 20.45 „Пажі" оп. Леонкавала.

Радіокутик.

РАДІОФОНІЯ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Все частіше порушує преса справу, якою буде роля радіовисилень на випадок війни. Радіовисильні хотять дальше надавати свої програми, комунікати та вказівки для населення, які заступили б плакати та відозви у пресі, тимбільше, що останні можуть недоцінати, а часом навіть не можна буде їх використати. Одночасно радіофонія поведе пропаганду на хвилях етеру у чужих мовах, якої метою буде підтримати духа між своїм громадянством, а деморалізувати противника. Правда, деякі держави заборонять своїм громадянам відбирати чужі програми, проте це ще має успіху, не так то легко провірити радіослухача, що саме він слухає. Також заколочування авдиції противника не все доцільне, тому що одночасно заколочує відбір станцій запрязнених держав. На випадок бомбардування, без сумніву найбільш загроженими обектами будуть і радіостанції. Тому багато держав вже перевело підготову, яка охоронить радіостанції перед імовірним пошкодженням. У Німеччині та Англії застосовано звичайні телефонічні каблі так, щоб всі телефонічні абоненти могли ними відбирати радіові програми. Безумовно на випадок війни, збільшилося б число таємних коротковильових станцій, що були б на шпигунських послугах. З тим лихом мають змагатися робітники міністерства пошти, пасовлені у спеціяльні апарати для вистежения коротковильників.

КОМІСАР ПОЛІЦІЇ РАДІОВИМ АВТОРОМ.

Британське радіо заангажувало комісара поліції у Скотленд Ярді, який тепер уступив зі свого становища. Він підписався складати короткі слуховища з ділянки криміналістики, де він виступатиме у ролі детектива. В цих слуховищах він не буде завдячувати злочинця, навпаки, він матиме за ціль виказати, що скорше чи пізніше, злочинець мусить за свої провини тяжко заплатити.

ІСПИТИ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Італійське радіо надає від довгих літ лекції італійської мови, знайомлячи радіослухачів цілого світа з італійською культурою. На цей рядовий університет записалося 23.650 слухачів всіх національностей. Цього року вперше переведуть іспити, давши запити та найрізнішими питаннями через мікрофон. Відповіді пишуть студенті у себе в хатах та переходять потім до університету у Римі. Саме такі іспити відбуваються тепер у Європі.

Біржа

Львів, 10. серпня 1939.

ГРОШІ.

Гельги бельг. 90·30—90·72, Доляри америк. 5.30·50—5.33·00, Доляри канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. голл. 294·31—294·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 103·00, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 31·25—31·25, Ліфшон 80·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Остроленка 79·75—79·75, Страхованчі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна І ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 заставнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 10. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. нець	—·95 до 1·00

Тенденція на масло і молоко вдержана, а на яйця слаба.

ЦІНИ ГОРОДОВИНИ.

Львів, дня 10. серпня

Біб мол. луск. (в стручках) 100 кг. зол. 8—10, Буряки (ботв.) на вагу 100 кг. 4 — 5, Цибуля тверда на вагу сорт. II. 100 кг. 4·50—5·50, Калафіори сорт. II. 100 штук 15—25, сорт. III. 100 шт. 10—15, Капуста біла в головках 100 шт. 1·50—2·00. Капуста італ. в головках 100 шт. 2—3, Кукурудза 100 шт. 1·10 — 1·40, Огірки 100 шт. —·50 до —·80, Помідори сорт. I. 100 кг. 15—20, сорт. II. 10 — 12. Баробалі мол. на вагу 100 кг. 4·50—5·—. Тенд. середня.

Оповістки.

З нагоди вінчання зложили на найбідніших 20 зол. Наталка Максимович і Роман Мартинович.

ОГОЛОШЕННЯ

Друге оголошення.

УПРАВА ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ

повідомляє, що

XLV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться в четвер, 24. серпня 1939 в год. 10-ій зрання у власній салі Товариства у Львові при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1. Відкриття Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу XLIV. Загальних Зборів з дня 30. травня 1938.
3. Звіт Управи з діяльности і заключення рахунків за XLVI. адміністраційний рік (1938):
   а) Відділу обезпечень від огню,
   б) Відділу обезпечень від крадежі з ломом.
4. Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу й рахунку доходів і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLVI. адміністраційний рік (1938).
5. Внесення Надзірної Ради в справі розділу білансової надвишки чи покриття страти.
6. Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута).
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35 статута).
7. Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статуту).
8. Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників заголосити додаткові справи, які мали б бути поміщені на денним порядку нарад, однак таке домагання помістити окремі справи на порядку дня треба заголосити Управі Товариства не пізніше, як на 14 днів перед річницею Загальних Зборів.

1528 1-

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Niedziela, 13. sierpnia 1939. N. 183.
Неділя, 13. серпня 1939. Ч. 183.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Міжнародня пливкість та український політичний наказ
(Передова стаття)

Українські радіоавдиції та ендецька політика

З життя Волині
Робітниче осадництво. - Ченці - Волинські торги. -- Останні татари.

Мусоліні погодився на становище Гітлера у справі Ґданська

Мадярщина годиться на перемарш нім. військ?

Німеччина домагається щоб Франція не мішалася до східно-европ. справ

Британська концесія видала китайців

Нині неможна...
(Репортаж із підльвівського села)

Розправа 41 селян. == За провину з прес. декрету. == За тризуб

Літо над Збручем

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 183 (15.262).
Ч. 183 (15.262).

Lwów, niedziela 13. sierpnia 1939.
Львів, неділя 13. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200·— денно
з порукою держави
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
405 Заміспеві вплати — П. К. О. 500·198.

ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
ЦЕНТРОБАНКУ
ЛЬВІВ, ул. 3-го Мая ч. 15, тел. 204-33, 226-33.
це одна з найбільших цінностей українського дому.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю.
39 13 4-50

Перед виїздом
на відпустку чи на ферії
обезпечіть безумовно домашню обстанову' одяги, постіль, білля і т. п. **від крадежі влому** в Товаристві взаїмних обезпечень
„Дністер",
у Львові, вул. Ручька ч. 20.

Німеччина домагається, щоб Франція не мішалась до східно-европ. справ

КОМУНІКАТ АВАСА.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас оголосив таку вістку, яку передрукувала вся пополуднева париська преса:

„Як виходить з інформації одного закордонного джерела, мін. Рібентроп вислав до мін. Бонне лист, в якому зясував становище Німеччини супроти Ґданська та домагання, щоб Франція не мішалася до справ Східної Европи, які належать виключно до Німеччини".

У французьких міродатних колах заявляють: 1. липня мін. Бонне зясував німецькому амбасадорові у розмові становище Франції до ґданського питання. Небавом амб. Вельчек з уповноваженням Рібентропа зложив Бонне вербальну ноту, в якій пояснив становище Німеччини до вільного міста.

Зальцбурзькі розмови тривали ціле пополудне.

ЗАЛЬЦБУРҐ, ПАТ. По сніданку, що його уладив мін. Рібентроп на честь мін. Чяна у замку Фушль почались розмови обох міністрів. Вони тривали ціле пополудне, до пізного вечора.

Вечором оба міністри з окруженням спинились у готелі Вайсрос над озером Вольфгангзе. У суботу Гітлер прийме Чяна у Берхтесґадені.

ПРО ЩО ГОВОРИТИМУТЬ У ЗАЛЬЦБУРГУ.

РИМ, 11. 8. Мін. Чяно прибув уже до Зальцбурґа. На підставі добре поінформованих кол **темою нарад** у Зальцбурґу будуть такі справи: 1) Ґданськ, 2) Співпраця між Італією, Німеччиною та Японією. 3) Ситуація на Балкані.

„ВІСЬ" СКРІПИТЬ АКТИВНІСТЬ НА БАЛКАНАХ?

БУДАПЕШТ, ПАТ. У тутешніх політичних колах привязують велике значіння до стрічі у Зальцбурґу. Хоч ті кола не є зоріентовані про тему розмов, вони висловлюють думку, що після розмови двох міністрів скріпиться активність політики „осі" на Балканах.

—o—

Значіння зальцбурзької стрічі

В НАСВІТЛЕННІ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

РИМ. СТЕФАНІ. Італійська преса підкреслює ваг устрічі Чяно з Рібентропом як маніфестацію чуйности оси у теперішній ситуації.

„Пополо ді Рома" відповідає на голоси чужинецької преси, що є це нормальний контакт з метою: загально розглянути положення.

В НАСВІТЛЕННІ БРИТІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає італійське радіо, британська преса присвячує чимало уваги зальцбурзькій стрічі.

На погляд „Таймса" ініціятиву до тої стрічі дала Італія, яка хоче знати, що пляную Німеччина на найближчий час. Яка роля буде Італії: чи вона дасть Німеччині повну підтримку, чи буде намагатися її спинити — про те можна читати ріжні думки.

Англійські часописи припускають, що у зальцбурзьких розмовах порушать такі справи: 1. Ґданська, 2. Мадярщини (у звязку з мадярсько-румунським загостренням), 3. Японії, яка хоче приступити до італьо-німецького військового союзу.

Італія не зменшує армії

ХОЧ МАНЕВРИ ПОКІНЧЕНІ.

РИМ. Стефані повідомляє, що по маневрах рішено звільнити річники 1901 і 1912, покликані на маневри. Зате рішено покликати на вправи, що триватимуть від 21. ц. м. до жовтня ц. р., річники 1902 і 1910, крім того старшин та підстаршин з 6-ох річників: 1910, 1901, 1903, 1905, 1906.

У римських військових колах підкреслюють, що чисельний стан італ. армії не зміниться: на місце двох здемобілізованих річників прийдуть два нові; є це — мовляв — оправдане з огляду на міжнародне положення.

ЗВІТ ПРО МАНЕВРИ ДЛЯ МУСОЛІНІЯ.

РИМ. Стефані повідомляє, що ґен. Паріяні зложив Мусолініеві звіт про хід та висліди недавніх маневрів.

СТАН УКРІПЛЕНЬ НА ФРАНЦУЗЬКОМУ КОРДОНІ.

Італійське та німецьке радіо повідомляє, що маршал де Боно перевів інспекцію альпейських укріплень, які тягнуться від швайцарського кордону до Середземного Моря та ствердив, що вони в дуже доброму стані — ніяка ворожа армія не може вдертись до Італії. Їхню залогу становлять спеціяльно вишколені відділи граничної охорони.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИНЯВ ЗАКОН У СПРАВІ НАСЕЛЕННЯ ПІВДЕННОГО ТИРОЛЮ.

РИМ, ПАТ. Законодатна комісія палати фашистівських союзів і корпорацій приняла одноголосно урядовий законопроєкт про італійських громадян німецького походження з Горішної Адиґи, які зрікаються італійського громадянства. Цей законопроєкт є — як відомо — виспідом італьо-німецького порозуміння.

Військові переговори в Москві починаються в суботу перед полуднем.

ШЕФИ АНГЛЬО-ФРАНЦУЗЬКОЇ МІСІЇ У МОЛОТОВА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подають з Москви, члени франко-бритійської місії були у пятницю в 15. год. у марш. Ворошилова, якому представили їх оба амбасадори. В год. 17. шефи місії, адм. Плянкет та ґен. Думан були разом з амбасадорами у Молотова.

Вечором нарком війни видав бенкет у честь гостей.

Розмови з представниками совітської армії пічнуться у суботу в 11. год.

СТАН МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.
Совітський амбасадор у міністра Бонне.

ПАРИЖ, АВАС. Мін. Бонне приняв совітського амбасадора Суріча та відбув з ним розмову про розвиток московських переговорів.

У політичних колах припускають, що ті переговори не насуватимуть засадничих трудощів. Штабові розмови йтимуть у прихильній атмосфері.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (182) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) цілу статтю з наголовком, що починається від слів „За кулісами". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Румунський король у Царгороді.

РОЗМОВА З ТУРЕЦЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ТА МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Румунський король прибув на своєму яхті до Царгороду та відвідав турецького президента Ісмета Інону у його резиденції над Босфором.

Підчас візити був приявний турецький міністр закорд. справ та румунський амбасадор в Анкарі.

—o—

Міжнародня пливкість
та український політичний наказ.

Львів, 11. серпня 1939.

(К.) Якби ми хотіли одним словом схарактеризувати сьогоднішню історичну добу, то, здається, найкраще на це надавалось би слово: пливкість. Справді, сьогодні події ганяють одні за одними, заскакують нас, перевертають горі дном те, до чого ми звикли, не дозволяють ні на хвилину відпочати, ні створити собі якусь картину чи погляд на конфігурацію дійсности. Гасла, що могли бути почесним і тривким здобутком цілої культурної доби, стають за одну ніч безвартісною фразою (самовизначення народів), політичні акти, на яких спіралися взаємини держав і народів, перемінюються в одній хвилині дослівно у свистки паперу (пакт неагресії Польща—Німеччина). Чи є в політичній історії приклад, щоб суверенні держави тратили свою суверенність не в часі тижнів чи місяців, лише за кілька годин чи хвилин? Але людина до всього може звикнути, навіть до браку логіки в політиці, навіть до пливкости, як до історичної засади. Адже звикаємо поволі до „війни нервів", живемо якось у вічній непевности, що принесе завтра, перестає нас дивувати сліпа вулиця, в якій бачимо не лише сучасну політику та зброєння, але й економіку, міжнародне право та етику. Тільки до одного не можемо звикнути: до того, що не вміємо схопити закону тієї пливкости, не можемо схопити в якісь закони божевільного танку сучасних подій, знайти в них якийсь глуздь, що вказав би нам, коли буде кінець, який він буде та... чи взагалі буде. Один із закордонних журналістів назвав цю безпомічність, у якій ми нині опинились, так: „Наш розум капітулює перед ірраціональним динамізмом теперішньої дійсности".

Нехай би в цьому було і трохи перебільшення. Нехай і це окреслення теж небагато каже. Всеж як одиниці ми мусимо признатися до безрадности супроти сьогоднішньої політичної непевности і пливкости. Чи маємо право до цього признаватись як національна збірнота? І чи є взагалі доконечне, щоб почуття безрадности, яке огортає нас як одиниці супроти міжнароднього вихру подій, мусіло над нами тяжіти і в нашому прилюдному житті і в нашій національній політиці?

Не будемо перечити, що безрадність у політиці це катастрофа. Це відчувають усі народи. І як не дивно: щоб забезпечити себе і своє існування перед динамізмом теперішньої дійсности, перед якою капітулює розум, вони висувають новий динамізм, теж ірраціональний: **динамізм своєї волі до життя.** Коли неможливо побудувати безпеку на засадах розумних політичних пактів, чи етичних гасел, бо така безпека мусить залежати і від чужого стороннього чинника, то — кажуть ці народи — треба її будувати на власних можливостях, доведених до максимум. Це не припадок, що ідея Ліґи Націй була можлива лише тоді, коли засади самовизначення ще не похоронили. І не припадок, що сьогодні, в добі права на життєвий простір лише сильних народів, народи слабші не відкликуються до нікого, радше не вірять нікому, лише собі самим та зі себе добувають непоборну енергію. Гасла „власних сил", боротьби „на життя і смерть", чи до „останнього мужчини і жінки" — це сьогодні не фрази. Це той закон, яким малі народи схоплюють сьогоднішню пливкість, засада, яка не дозволяє капітулювати їхній волі до життя перед динамізмом теперішньої історичної дійсности, хоч перед нею капітулює розум. Ці гасла усувають безрадність у національній політиці малих народів, дають їм почуття самопевности і точку опертя та зроджують у них надію на перемогу у прийдешній зустрічі гігантів.

Все, досі сказане, може видаватися чистою теорією, коли з міжнародньої пливкости перескочити в українську. Можна казати, що гасло боротьби до „останнього мужчини чи жінки" має глуздь у відношенні до народів, нехай би малих, та всеж до народів, що мають свої державні організації. Одначе — можна казати — для нас воно без змісту, так з ним, як і без нього: нашої політичної дійсности воно не поправить, „орієнтації" в політичній практиці нам не дасть.

На нашу думку такий підхід не схоплює суті проблеми. Гасла, що їх загрожені народи сьогодні підіймають, гасла „власних сил" чи „боротьби на життя і смерть", дозволяють їм перевести своєрідні „передвоєнні реколекції", себто поставити свій военний потенціял на висоті, підготовити справність мобілізації, перенести надзвичайні видатки военних тягарів, усунути внутрішні тертя та довести до національної консолідації, словом, створити моральне та матеріяльне военне поготівля в цілому народі. Рішення боротися при всяких умовинах, віддання своєї особистої долі під один наказ — стають силами, що виростають до велитенських розмірів, коли вони загальні, всенаціональні. Найближча будучність покаже, наскільки вони непоборні.

Трудноші сьогоднішньої української політики в тому, що вона не наставила себе на теперішню пливкість міжнародніх відносин, не дала таким гаслам як „власні сили", „боротьба на життя і смерть" власного українського змісту, що відповідав би теперішній історичній добі.

Ці явища хочемо пояснити кількома прикладами. Сьогодні розуміємо потребу розбудови українських політичних і громадянських сил більше, ніж колинебудь давніше. Та всеж ми не вміли досі створити одного осередка національної диспозиції, який ці сили упорядковував би і зробив би їх підметом політики. Колись таку відсутність осередка диспозиції й одночасну розбудову „власних сил" можна було погодити і вважати навіть доцільною. Поставити поруч себе сьогодні такі дві речі — це політ. абсурд. Розбудова політ. сил у добі теперішньої політичної пливкости і кожночасної можливости вибуху без одночасної їх концентрації радше ослаблює національний організм, ніж його скріплює, а навіть може у критичному менті довести до важкої політичної анархії. — У нас сьогодні досить загально покутують пошуканки за якоюсь „орієнтацією". Тимчасом оцінка міжнароднього положення каже, що ані яканебудь орієнтація неможлива, ані вона потрібна. Нема ніодної европейської потуги, яка мала б політичний план у відношенні до українців. Тим не менше в нас люди надіються на щось, що станеться для нас — без нас. І тому досить важко боротися з чужими аґентурами, які в чужому інтересі поширюють на нашій території неспокій та навіть провокують до зайвих виступів. Таксамо затемнена в нас потреба жертви. Кожний хотів би „терпіти". Тимчасом не вільно жертвувати собою лиш для заспокоення своєї потреби жертви. Наражувати себе й інших, приватних людей і установи, без політичного оправдання — це не лише безцільне марнування „власних сил", але і служба чужим: створювання пригожих умовин, де чужі сили можуть проявитися. — Врешті ми не надто вміємо зберегти рівновагу духа та спокій супроти стану і подій, які переживаємо на нашій території. Через те ми не можемо опанувати настроїв, або опановуємо їх з великим зусиллям. Тимчасом політики не можна вести під впливом нереальних почувань; наше подразнення, хоч може об'єктивно оправдане, робить послугу чужій політиці.

Ось так гасла „власних сил" і „боротьби до останнього вояка", що в інших народів витворюють детермінацію та підтягають їх до стану, в якому вони зможуть протиставитися загрозі їхнього існування — у нас не знайшли ще українського реально-політичного вияву, що відповідав би теперішнім потребам української політики. Ми й ще в нашому нутрі теж у стані пливкости. Тимчасом від нас залежить її опанувати. Від нас залежить, чи дозволимо нашому політичному розумові капітулювати перед динамізмом сучасної дійсности.

Підсумовуючи, можемо сказати, що сьогоднішня історична хвилина вимагає від нас: упорядкувати українські живі сили, щоб не підіймалися проти себе та підтягнулись до найвищого ступня своїх спроможностей; підпорядкувати їх під один осередок української диспозиції; не шукати ніякої політичної орієнтації; вважати кожну чужу інспірацію диверсією проти української політики, такою, що відвертає увагу від її потреб і завдань; треба нам зберігати живі сили народу; зберігати спокій.

Коли тривожні настрої, шукання виходу і свою поведінку піддамо під накази отсього українського закону, опануємо почуття безрадности, яке непотрібно нас сьогодні огортає. Тоді теж створимо зв'язок поміж міжнародньою пливкістю та нашим життям, зв'язок, який не буде нам раз-у-раз загрожувати, виснажуючи наше збірне життя, замість його зміцнювати.

Мікроскопи і лябораторійне приладдя
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7 (будинок Шпрехера).

Швайцарське літо.

(Від власного кореспондента).

Женева, 7. серпня 1939.

Швайцарець, що пообіцяв би сплатити комусь борг у літі, міг би цілком добре цього не робити, покликаючись на те, що літа властиво нема. Сонце цього року тут є найбільш пожаданим гостем, що появляється на жаль досить вийнятково. Метеорольогічна ініціятива перейшла у руки західніх держав, що пересувають через Юру невпинно маси дощевих хмар до Швайцарії та Німеччини. Дослідники погоди стали істориками сягаючи глибоко в минувшину, щоб знайти потрібні порівняння з холодною і мокрою теперішністю. Інші знову шукають пояснень не лише сучасних політичних подій, а і прикрих примх підсонця — в астрольогії. Деякі поважні тижневики дають на основі астрольогічних обчислень своїм читачам певні вказівки не лише щодо того, що вони повинні робити, а чого мають уникати підчас найближчих 60 днів, докидають ще пояснення щодо явищ нашого найближчого неба.

Деякі швайцарці ставлять сумний стан сучасного літа на карб комети, що зачепила нас своїм хвостом, але не дуже нарікають, знаючи, що комети спричинювали вже не лише смерть коронованих осіб, які Швайцарію справді лише посередньо обходять, але і війну, яка її може безпосередньо обходити, не зважаючи на повну невтральність. Поважна частина швайцарців зрештою, головно молодого віку, поводиться так ніби літо цілком нормальне, дивляться на календар, а не на термометер, і розігнавшись скачуть коміть головою у свої численні озера. Вони дають добрий приклад і чужинцям, головно британцям, що приїздять численно до Швайцарії відпочити від німецько-італійської неприязни і французької приязни. Інші знов намагаються вилізти на гори понад хмари, не зважаючи на сніг, що сходив уже до 1500—1800 метрів та робив неможливим автомобілевий рух на деяких провалах.

Назагал туристичний рух цього літа в Швайцарії лише на 5—6% нижчий від торішнього. Шкоди злої погоди, що гонить туристів на південь, вирівнюють потрохи виставки, найкращих мистецьких творів мадридського музею Прадо, в Женеві, та національна швайцарська виставка, в Цириху. Число її відвідувачів переступило недавно пять мільонів. Пятимільйонним відвідувачем був один старший швайцарський урядовець, якого привитав урочисто голова виставки і запросив на обід, а промовами зрошеними швайцарськими винами.

Національне швайцарське свято 1-го серпня випало в цім році особливо врочисто. Швайцарці згадували заснування своєї Конфедерації того дня 1921 р. на полонині званій Ґрітлі. Тут зійшлися як звичайно представники швайцарських кантонів, урядів, організацій та громадянства, яких 2.000 осіб, щоб споминами про минуле скріпити себе. Дня 1-го серпня святкували швайцарці і 25-ті роковини цього памятного дня 1914 р., коли Федеральна Рада проголосила загальну мобіліяцію. На полонині Альменд виголосив президент Еттер святкову промову звертаючись передусім до змобіліяованих тоді старшин та вояків швайцарської армії, які за час чотирохлітньої війни вартували на кордонах держави, обороняли її невтральність. Він пригадав у своїй промові те, що зазначив в березні цього року: „Кожний повинен памятати слова Миколи з Флюе: Не мішайтеся до справ інших. Наша зброя повинна боронити нашу недвозначну невтральність."

Промову президента попереджила дуже імпозантна маніфестація готовости армії до бою, якій приглядалися приблизно 50.000 цікавих, з трьох боків полонини Альменд біля Ціріху.

Вправи спрямовано в четвертий бік проти схилу 800 метрів високої Ітліберґу. Брали в ній участь ріжні роди зброї, скорострільні, міномети, артилерія, зокрема протилітакові гармати, моторизовані частини і т. ін. Гостра стрілянина до рухомих і нерухомих цілей на схилі гори доказала велику вправність швайцарських стрільців, як це стверджує і закордонна преса. Вправи закінчились наступом на гору штурмових частин під охороною штучної мряки.

Швайцарці вірять у свою армію і це причиняється до того, що по місяцях нервовости і занепокоєння вони вертаються до нормальної рівноваги. Національне свято відбулось у настрою справжньої безжурности. На шпилях і схилах гір палали багаття та вогні відбивалися в озерах. Повз них пропливали пароплави осяяні ріжнокольоровими стяжками електричних лямпок, повні розвеселеного люду, з орхестрами на чердаках. По містах відбувались на головних площах масові збори громадянства, голосники розносили широко промови його представників перемішані з вибухами святочних петард і свистом ракет. Вільний нарід святкував свято заснування своєї державної волі і незалежности, які зумів утримати непорушно шість і пів віків і які готовий боронити далі.

М. Данько.

Івоніч Живець

КНЯЗЬ ЙОДОВИХ ВОД.

Лікування в Івонічу завдяки загальному вживанні в медицині — йоду і брому, вказане дуже численним хоробовим одиницям.

З польської преси.

Українські радіові авдиції та ендецька політика.

У Станиславові за кілька місяців мають збудувати і пустити в рух велику радіостацію. Під вражінням повідомлення про цей факт львівське **„Слово Народове"** (з 11. VIII.) поспішилось помістити статтю якогось п. Тур-ського, в якій той автор після засадничої апробати пляну урухомлення у Станиславові окремої радіовисильні для вжитку Підкарпаття та Гуцульщини повів несамовиту кампанію проти українських радіових авдицій взагалі.

Хоч радіостації у Станиславові ще навіть не почали будувати, проте по словам п. Турського

„польське громадянство Станиславова зачинає вже поважно тривожитись, і — як каже п. Тур-ський — треба признати, що ця тривога не безпідставна".

Цей переляк має — згідно з ревеляцією п. Тур-ського — свою причину в дивному становищі централі Польського Радія в... українській справі.

„Польське громадянство — пише словонародівський публіцист — мучить питання, чи дирекція Польського Радія не захоче з цієї станиславівської радіовисильні зробити станицю з надміриим числом „українських авдицій", чи не захоче цією дорогою **відтяжити** саме з тих авдицій **львівську радіовисильню**, на якої терені львівське громадянство даремно бореться за **усунення** з програми безвартісних зрештою і тільки для „кокетерії українців" поміщуваних авдицій".

Розігнавшись отак до наступу проти українських авдицій не тільки в істнуючій львівській радіовисильні, але також проти таких авдицій у неістнуючій ще станиславівській радіостації, автор статті у „Слові Народовім" не хоче залишити ніякого сумніву щодо того, що його протиукраїнська аґресія на радіовому відтинку є вислідом **чисто політичних міркувань, зроджених з ендецької україножерної ментальности:**

„Бо — пише він — і у Львові і на всій станиславівській землі польське громадянство не признає і не признаватиме ніякої української справи!... Отже не може бути мови про українські авдиції в тій новій станиславівській радіовисильні!"

Можуть бути — резонує п. Тур-ський — руські або гуцульські авдиції — в окресленій мірі, — одначе перед штучним та безцільним „українізуванням Східної Галичини (в оригіналі: Малопольські Всходней) та польських станиць **станиславівське громадянство категорично згори застерігається".**

Автор статті „Слова Народового" домагається ще, щоб управителем майбутньої радіовисильні у Станиславові був поляк зі Східної Малопольщі та щоб при навязуванні контакту і співпраці з організаціями й культурними товариствами у Станиславові поминено „українське закуси і махінаціе жидовске", тобто, щоб усі місця в майбутній станиславівській радіовисильні заняли виключно поляки.

Коли так докладно займаємось черговими протиукраїнськими публіцистичними продукціями якогось ендецького україножера, то тільки тому, що на його приклалі проілюструвати можна, як на долоні, сліпий, навіть нельогічний фанатизм деяких людей.

Львівська радіовисильня діє на території, де ніхто, навіть сліпець, не всилі переочити співгромадян українців. Коли по словам автора статті у „Слові Народовому" правдою є, що львівське громадянство зпід прапору того часопису бореться за усунення українських авдицій з львівської радіовисильні, то **такою самою, рівновартною та рівносильною у правових відносинах правдою є, що у самому Львові кілька тисяч громадян українців абонує авдиції львівського радія м. і також тому, що хотіли б почути в ньому ширшу та багатшу українську програму.** Коли „Слово Народове" українські точки авдиції львівського радія кваліфікує як „безвартні" і поміщувані у програмі тільки для „кокетерії українців", то не входячи з ним у спір щодо артистичної чи річевої вартости деяких авдицій львівського радія взагалі, треба сказати, що без українських та жидівських допоміжних виступів зацікавлення львівськими радіовими авдиціями серед публики впали би навіть до половини. Це суща правда, яку важко заперечити. І колиб громадянською думкою тих польських кол, що гуртуються біля „Слова Народового" та ендецької партії, кермував тільки здоровий розум, а не хороблива, фанатична ненависть до всього, що українське, **то вони самі старались би притягати до культурної творчої праці частину, якої має виконувати радіо, всі**

ЛІКАРІ осудили А ВЛАДА УСТАНОВИЛА В УРЯДОВОМУ СПИСІ ЛІКІВ І ХЕМІЧНИХ ОПОЛУК, ЩО ФОРМА І ПРИКМЕТИ (ОТЖЕ І ЗДОРОВЛЯЩІСТЬ) ОЦТУ З ОЦТОВОЇ ЕСЕНЦІЇ Є ТІ САМІ, ЩО ПРИ ФЕРМЕНТАЦІЙНІМ ОЦТІ. ОТЖЕ ВЖИВАЙТЕ ДО КОНСЕРВ І МАРИНАТ ЧИСТОГО, БЕЗБАКТЕРІЙНОГО І ТРИВКОГО ОЦТУ З 80% ОЦТОВОЇ ЕСЕНЦІЇ ВИРОБЛЯВАНОЇ ЗАВЕДЕННЯМ.

ZAKŁ. CHEM. GRODZISK „РАК" на бутелці.

І. ГОЛОВАЦЬКИЙ.

Літо над Збручем.

На надбережному камені щулить великі очі до сонця зелена жаба. Потім плигає в воду, щоб вилізти в іншому місці густих заплавин. Гнилозелена вода пливе спокійно, підстрибуючи деиеде на камінні-м'лині. І як де Пан Біг створив для зеленоногих створінь рай, то над цією подільською річкою. Очерет пахне розпареним болотом, тихо хитаються вітти безсмертних українських верб, удалі шумить вода на мілині як водопад. Сонце вперлося в яр Збруча, вібравши промені прожектором. Шкварне полудне

Довкола тихо і безлюдно. Поцейбіч на полях ще дехто дожинає. Праворуч за селом починається ліс, великий — тягнеться понад сам Збруч до третього села. Вгорі село, ціле в садах (морелі до „Центросоюзу"). Під селом каменоломи, а далі ліворуч йде висока, стрімка стіна берега. За закрути річки висока верба з відломаною гилею. Це природна трамполіна для сільських пливацьких новиків-скакунів. Якийсь силач знищив цей цінний прилад і тепер ніхто не скаче. Річка в тім місці стала мілкіша, то й тімя може боліти. Тепер тут купають коней, а в суботу та неділю усе із села, що рухається — приходить побрикати у воді.

Звідсіль іде мала стежечка понад збручанські очерети. (Це так шумно можна назвати) Жатий загін жита над самим берегом. Потім стежка входить у джунглю з... кукурудзів. Між ними горло як прапори повівають широкі соняшники. На них рої бджіл. Пахне вогка земля, пахнуть „курудзи" (як скорочено люди кажуть) — тим добревідомим запахом із царини фізіольогії. „Курудзи" — місце роздумувань і відхань.

Потойбіч — величезний лан кукурудзи. Нараз дві кукурудзи підносяться з землі і починають рухатись. Це два товариші-гранічери в зелених шапках (округлих, салдатських), в таких самих чоботах, з довгими багнетами Як за Шевченка. Навіть форма не змінилася! Товариші розглядають другий бік далековидом. Потім знуджено відвертаються, сходять униз до самітної хатини й обривають собі вишні. Хата покинена, сумна — ніхто не мешкає там. А сто метрів від неї починається село. Хати з городами присілись над самим Збручем. Та все це — ціле село відгороджене від ріки — високим каменим муром. Майже символічний китайський (чи совітський) мур. Самі мешканці села лупали беріг, формували камені і відгороджували себе від гнилого світу. Тепер хати пусті, бо їх мешканці — члени колгоспу, працюють ударно і громадно.

Сонце розсипає жар пригорщами. Блакитне небо зашарілось від спеки. Здалека із цього боку долітає співанка пастуха. Потойбіч як далеко сягнути оком — лани із рядами кіп. У кількох місцях якісь загороди. Цілими тижнями вовтузились там люди-мурахи, раз-у-раз повітря сколихували вибухи (розсаджували скали?). Може яка „лінія Сталіна", батька квітучих народів? Хіба одна цапля, що все рано й над вечір пролітає із л'єса за Збруч (без паспорту!) — знає щось про те.

Вода у Збручі хлюпоче і блакиттю запрошує до себе. Розуміється, тільки до половини. Метер задалеко і може бути погано. У прозорій воді плигають риби (нераз здорові щупаки!) — на березі мрюють жаби. Негігієнічна звичка носити купальні (одно)строї не має над Збручем права громадянства. Маляр, заховавшись у кущі, міг би захоплюватись і малювати картини в роді: „Жінки в купелі", „Сатир на коні" тощо. І все над Збручем пражиться до сонця. Грають рої мушні, і водна змія, гордо виставивши голову, пливе напоперек річки як боєве судно.

А літні вечорі чудові. Тільки використаний поетами та непоетами місяць уступає місця Марсові, що червоною цяпкою мерехтить над землею. Цього літа він найближче землі, найбільш актуальний, як повідомляють астрономічні обсервації. Щойно в 1955 р. він знову буде так близько. За Збручем гуде молотілка, блимають електричні світла. Колгоспники-стаханівці працюють видно на зміну. Бо гудіння мотору приглушує музика голосних труб. Лине в місячну, вибачте — марсову ніч пролетарський фокстрот „вальс"... Партія колгоспників, що скінчила працю в день, танцює. Подивися-гнилий, буржуазний світе, як бавиться квітуща Україна! Як нам ударно-весело! Га, га!

Колиж прийде слота тиждень дощевого плачу видовжується у місяць. Подільське болото, мряка налягає на Збруч, нудьга плентається по хаті. Радіо не грає (акумулятор буде за тиждень...), до найближчої випозичальні книжок... 25 км. Якось так по вакаційному блаженно. Тоді не приходить нічого путнішого до голови як... написати вакаційний фейлетон. Нехай знають ті, що не вміють, як виглядає поезія під розмір фейлетончику і під смак читача такого лінивого, як я сам.

творчі сили країни, без огляду на національність, не тільки польські, але й українські та жидівські.

Жонглювання такими безглуздими фразами, як та, що — мовляв — поляки противляться українським радіозим авдиціям тому, що не признають української справи, „зате згідні до співробітництва... з руською меншиною, признають культурний дорібок русинів", отже нібито готові впровадити в радіову програму якісь „руські чи гуцульські авдиції" — є звичайним політичним крутійством. Це чисто політичний зибрик, який іде в розріз з очевидним фактом, що для „русинів" чи „гуцулів" ніхто ще не видумав ні іншої мови ні іншої пісні, ні інших музичних інструментів ні інших звичаїв, як ті, які присущі всьому українському народові. Бандурист, що продукується перед слухачами львівського радія українськими народніми думами говорить з серця геть усім „русинам". Але він запрезентовує одночасно перед усіми слухачами, до якої нації чи віри вони й не належали б великі духові цінности української маси. І тільки безмежна сліпота може хотіти позбавити культурну радіову публику — в ім'я політичного фанатизму — вартісних українських авдицій не тільки з львівської радіовисильні, але, забігаючи наперед, також з майбутньої станиславівської, що діяти буде на терені з сімдесятькілька відсотками українського населення.

Роля шведського заліза в майбутній війні.

Проблему балтійських держав можна зрозуміти — як пише „Глос Народови" з 10. VIII. — щойно тоді, коли є нагода оглянути цілу лінію балтійського побережжя від Ґданська до Ревалю. Тільки в такому випадку кожний може побачити, що окупація Клайпеди і теперішня акція Німеччини у справі Ґданська — це тільки фраґменти великої гри за панування над північно-східною частиною Балтику.

Для СССР фінська притока — це одинокий шлях до Европи. Росія лякається не тільки загарбання балтійських держав Райхом, але також „німецького впливу" на ці держави, бо як приятелі німці могли б користуватись морськими базами в Таліні та Гельзінках на те, щоб замкнути вихід Московщині з фінської притоки.

Страх СССР не є тільки теоретичної натури. Саме у хвилині, коли в Москві йдуть переговори з західними державами, до порту в Ревалі причалив великий німецький кружляк „Адмірал Гіппер", а до порту в Ризі навідалися 4 німецькі торпедовці. Це називається формально „візитою фльоти заприязненої держави".

Німці прекрасно тямлять, які стратеґічні користи мали в останній війні, ведучи здовж берегів Балтику наступ на північ. В новій ситуації присутність німецької фльоти на Балтійськім Морі має перешкодити співробітництву Англії та Росії. Та найбільше німці потребують Балтику як морського шляху для перевозу шведської залізної руди. Це не дрібниця! Німецькі торговельні кораблі відбувають річно 1300 рейсів, перевозячи з Швеції до Німеччини 6 міліонів тон залізної руди.

Без шведського заліза Німеччина не могла б вести війни. Німці не мають у себе залеж залізної руди, бо у версайському мировому договорі мусіли віддати Франції копальні заліза в Льотарингії. Очевидно, що на випадок війни, німецькі транспорти шведської руди були б виставлені на поважну небезпеку; анґлійські підводні човни могли би продертись через пролив між Данією та Норвеґією. Крім того на Балтику є ще польські підводні човни та 60 совітських. Німці трактують дуже поважно цю справу і роблять найбільші зусилля, щоб скоротити шлях морських транспортів, пересуваючи якнайбільше на північ точки вивантажування. З тією метою заняли вони перш усього Клайпеду.

В сучасній хвилині шведську руду привозять до Штетіна або Лібеки. У воєнному часі транспорти на такій довгій лінії були б виставлені на затоплення. Якщо б Райхові вдалося наладити безпосередню сполуку зі Східними Прусами, якщо б точки вивантажування вдалося пересунути до Риґи або до Талліна, коли б удалося заблькувати фінську притоку та унерухомити совітську фльоту, тоді Німеччина могла б без ляку думати про війну, бо достава шведського заліза була б певна і забезпечена.

Нині не можна...

Чого мене навчив один день побуту на селі?

Не буду надуживати назви цього села. Виразно мене про це просили. Хоч це не село з тих, про які ходить анекдота, що вам кажуть „Ви самі злодій!", коли спитаєте: „Чи ви з Ч." — але село під Львовом, доволі відоме, з власною „підльвівською" традицією й амбіцією. Не назву, бо не міг би поїхати ще колись до його голови читальні в гості, а це подвійна приємність: голова — один з селян, давніх вояків УГА, що вміють жити для громади і друге: у голови яблука — капітальні.

Було так, що це село було прообразом всього нашого життя: ундисти з села сварилися з радикалами, націоналісти називали одних і других „опортуністами", а гурт поляків у селі будував „Дом Людови". УНДО трималося на „Лузі", що від непамятних часів не міг збільшити свою чету поза 18 люда, радикали сиділи в читальні „Просвіти", яка винаймала в комірнім домівку й не пускали туди „луговиків", а „націоналісти" грали в копаного мяча. Єдиним авторитетом був у селі старенький 80-літній священник, якому вряди-годи вдавалося зводити розсварених до „спільного знаменника": на Йордан „Луг" ішов в остроях, націоналісти несли хоругви й радикали співали в церковному хорі, або — коли Войцеховський нахинувся був на митрополита Шептицького, протест підписали всі без вийнятку. Ще колядували всі на „Рідну Школу", вшанували якось разом 22. січня і як прийшла справа Карпатської України, всі читали завзято ґазети.

Було, кажу, село — прообраз українського життя, типове галицьке село, дарма, що під Львовом. А коли минав Йордан, 22. січня, коляда й провалилася державність Карпатської України, починалося старе: радикали замикали від „луговиків" читальню і „націоналісти" грали в копаного мяча і т. д.

Одного дня кажуть мені:

— Може б ви поїхали до М.?

Їхати до М. — це значило випити в голови читальні склянку-дві доброго яблучного вина, але цього не вирівнував факт, що в домівці читальні мали ви проти себе 20—25 людей; решта стояла під читальнею на подвірю, а частина гонила за мячем по оболонні. Я скривився.

— Ну, ну, не кривтеся. Завтра там анкета всіх установ у справі співпраці.

— Співпраці в М.?

— А так. Приїхав до села молодий сотрудник, обійшов усі централі у Львові і всіх отаманів у М. — і буде анкета.

Дивне було й цікаве, але я поїхати не міг. Я вже раніше був умовився з редакцією „Жінки", що привезу їй інтервю з Уляною Кравченко, а товариш обіцяв провезти мотоциклем до Перемишля. Але зараз у найближчу неділю поїхав. Цікавий я був, що зробила ця анкета, коли стільки літ не міг зробити ніхто нічого.

Перше, що зустрів, це був на майдані „Луг". Я не вірив очам. Не 18 і не 2 × 18, а просто сотня білих сорочок вправляє, викидає руками, перехилюється й обертається. Підходжу ближче: вусаті дядьки стоять коло молодих хлопців, „націоналісти" й „радикали" слухають команди четаря, що мав марку ундиста, але й рану з чортківської офензиви.

Я привітався з головою, що стояв поруч. „Луговиків" була не сотня, а 70, дівчата мали зараз прийти на зміну.

— Там пані до них зі „Союзу Українок" приїхала, роблять план праці. Садку нема, але кравецький курс таки зараз по жнивах хочуть. Ну, що ви скажете? — показав мені голова на вправляючих. — І не можна то було так давно?

Передав команду четареві і провів мене до голови читальні, якого хата на тлі пишного саду була в іншій вулиці. В голови, що мав марку „радикала", сидів отець Г. (сотрудник) і з пів тузина давніх отаманів та „проводирів". Дебатували над книгами кооперативи, що виказувала досі нужденні торги: крамар був із „націоналістів" і решта не ходила купувати. Дружина голови пильнувала, щоб на столі було доволі холодної води й вишневого соку.

До мене всі всміхалися „символічно", коли я стискав чергою руки. Яж це село знав від десяти років, добрих пів копи разів був у ньому і пробував даремне ладнати розгардіяш. Ось, цей Семко П., що сидів коло самого голови, не переказував він мені в 1934 році, щоб я не підтримував голови читальні, бо інакше „все дідько візьме?" А той голова „Лугу", з яким я ввійшов, не плював він у той бік, куди ходив голова читальні й не казав, що так колись „Лугом" заїде, що всім відхочеться замикати перед „луговиками" читальню? А ось тепер сиділи всі, всі стискали один одному руки і спільно радили. Аж хата від цього була ясніша.

Я спитав про анкету. Отець сотрудник, молодий священник, зачервонівся як панночка.

— Бачите, пане редакторе, я зрозумів, що тут люди добрі, але правдиві українці: за дрібничку, за одну букву готові йти на ножі. Я пішов сюди й туди, до цього й того, зясував, представив, звів до купи...

— А як пішла анкета?

Грицько С., справник кооперативи, сміявся:

— Яка то анкета? Зійшлася хмара людей тай не було про що говорити. Отець говорили, а ми вже тримали готові руки голосувати: Просвіта потрібна, кооператива потрібна, Луг потрібний, Рідна Школа потрібна. Союз Українок спав, отже відновимо, секція копаного мяча буде при „Лузі". Всі „баби" до Союзу Українок, „хлопи" до „Луга", а одні і другі до читальні й кооперативи. Як по маслі пішло...

— Голов ви позмінювали? Мабуть ні, бо бачу, що ви, Сеньку, головуєте далі в читальні, а Матвій уже в „Лузі" буде до емеритури — я жартував.

Приявні теж сміялися.

— Та пощо змінювати — каже знову Грицько. — Абож то ми їх не знаємо, чи що? Руки мали чисті, охоту до роботи мали, а що там трохи сварилися, — Боже, хіба тільки в нашому селі сварка?

Я просив, щоб не переривали собі роботи, яку я так несподівано перебив. Отець повів наради далі. Переходили хата за хатою й перевірювали чи є членом кооперативи, як є — кілько дав торгувати. Тих, що не були членами, списували на окремій картці, їх мали притягнути. Водночас перебирали всіх хатніх: хто є в читальні, хто в Лузі, хто в Союзі Українок. Незорганізованих було небагато, але організація йшла досі розхитано, нескладно і тут радили, як це все поправити.

Дебатували, попивали воду зі соком і курили. Я теж втягнувся в нараду, скинув блюзу, сидів, слухав, забирав голос. Ми й не оглянулись, як сонце пішло на захід і посірів вечір. Господиня внесла лямпу, як уже був готовий протокол наради і плян праці.

Ми підвели отця сотрудника на приходство, потім голова читальні й голова „Лугу" вперли ся відвести мене на стацію, два кільометри дороги. Стиснули ми собі руки, дехто завернув у село.

Трійка нас ішла зеленим пасовиськом, що вже припало росою. Голова читальні оповідав, як „шторцувався" проти згоди голова секції копаного мяча і як врешті зрозумів, що нема чого заводити гризню. З рештою була лекша справа.

— Пане, нині не можна вже, як колись, витрачувати силу на дурниці — кінчив. — Ми от сварилися, тай до нині не маємо Народнього Дому. Площа стоїть десять років, а сварка одної цеглини не дала... То коли нарешті будемо будувати? Чи не останній вже час?..

Надходив здалека поїзд. Голова просив мене приїхати в найближчу неділю, буде нарада в справі тієї будови, а коли я сказав йому, як я тішуся, що М. піде нарешті доброю дорогою, відповів:

— Піде. А щож то ви гадали, ми не українці?

І випрямився по вояцьки. А. Курдидик.

„Українська політична думка не є германофільська, лише - українофільська"

ЩЕ ОДИН ВАРШАВСЬКИЙ ВІДГУК ПРОТИУКРАЇНСЬКИХ ВИСТУПІВ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Варшава, 9. серпня.

Відомі виступи львівської пресової агенції „Нурт" із закидами германофільства на адресу української преси знайшли — як ми вже інформували — відповідну оцінку у варшавських незалежних політично-пресових колах. Коли ж „Нурт" і надалі не переставав вести своєї дивної акції та виступив з черговими нападами на українську пресу, гурт варшавських польських журналістів, зацікавлених взагалі найновішими вістками з Галичини, обмінявся ще раз думками на тему акції, зверненої проти української преси і дійшов до переконання, що ціла ця акція не виглядає поважно та приносить шкоду справі пресових взаємин між обома народами.

Висловом такого становища одного відламу варш. польської преси, а саме **демократичної польської преси** є велика стаття **ред. Геро,** одного з молодих кращих соціялістичних знавців української справи між поляками, що в популярному тижневику для мас **„Тидзень Робітніка"** з 13. серпня ц. р. обговорює актуальний стан українсько-польських взаємин і м. ін. висловлює такі думки:

„Поза голосом **„Діла"** варто би пригадати також інтервю українського посла Целевича у „Парі Суар", яке є поважним документом, що **українська політична думка не є гітлерофільська. Треба обєктивно ствердити, що так є на ділі, українська політична думка не є германофільська, лише, як це підкреслює українська преса — українофільська".**

Пригадуючи позитивне становище українських кол до обговорених потреб держави, польський журналіст пише далі:

„Тимчасом в останніх днях, з уваги на те, що все зростає напруження і більшає конечність ліквідації усіх взаємних образ, **ендеція** знов пішла в атаку. Знов зачала вмовляти в українську пресу, що вона вислуговується чужим агентурам, словом — **зраду держави.**

Реакція української преси була д. сильна. (Всі підкреслення автора — КТВ.) Відозвались у цій справі всі українські часописи одним голосом протесту. Був це прекрасний момент для використання обурення, гніву, розчарування, для застосування засобів, що на тлі великого розчарування українського народу тим сильніше підкреслили б нашу державну спільноту.

Таких заходів не зроблено, навпаки — прийшло ще сильніше відштовхнення, прийшли закиди та ятрення".

Наведені слова польського журналіста ще раз вказують, що не всі польські підходи до української справи однакові, що не всі поляки нездужають так як більшість їхніх галицьких земляків на хронічний протиукраїнський катар.

КТВ.

РАДА НА ЧАСІ!

Хто має тепер більшу готівку, а хоче щось важніше купити, то певне мусить переплачувати. Також не добре, тримати гріш дома, бо через те власник тільки тратить. Зате найкраща льоката, корисна для власника і загалу — це ощадностевий вклад

У ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ

ЛЬВІВ, СЛОВАЦЬКОГО 14

ФІЛІЯ:

СТАНИСЛАВІВ, СОБІСЬКОГО 11

ТУРЕЧЧИНА НЕ ДУМАЄ ЗАГРОЖУВАТИ БОЛГАРІЇ.

АНКАРА, 11. 8. ПАТ. Урядовий часопис „Улюс" заперчує вістки, які появилися у звязку з турецькими маневрами в закордонній пресі, про здогадну загрозу Туреччини Болгарії. Згаданий часопис твердить, що маневри не мають вийняткового характеру та що на них запрошено військових аташе чужих держав, між ними теж болгарського аташе.

—o—

ЧЕХАМ ЗАБОРОНЕНО МАТИ ЗБРОЮ.

БЕРЛІН. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Протектор видав розпорядок, яким заборонив тримати зброю мешканцям протекторату. До 2-ох тижнів усі мають зложити всю зброю та муніцію, яку лиш мають.

—o—

Дрібні вісти.

ЧІЛЄ запропонує американським державам спільний демарш в Еспанії, яка не хоче пошанувати азилю еспанських утікачів, що схоронилися до чілійської амбасади в Мадриді.

БОЛЬШЕВИКИ, не зважаючи на формальне порозуміння, дальше роблять труднощі японським концесіонарям на північному Сахаліні.

9-ОХ ЧЕСЬКИХ громадян вискочило у Тчеві з німецького транзитного поїзду в часі, як він переїздив польську територію.

КОМАНДАНТ БРИТІЙСЬКИХ військ у Палестині й Трансйорданії полетів до Єгипту, на розмову з тамошнім брит. начальним командантом.

В АВСТРІЇ розвязали товариство закордонних журналістів та 6.000 інших товариств.

З ІТАЛІЇ виселено кореспондента агенції „Юнайтед Прес", який пустив поголоску, що Мусоліні хорий на серце.

ЮГОСЛОВЯНСЬКИЙ премієр виїхав до Трієсту. Його подорож не має політичного характеру — він поїхав пізнати італ. суспільні установи.

ЛИТОВСЬКИЙ президент відсвяткував 65-ті роковини уродин.

ПРОТЕКТОР ЧЕХІЇ домагається, щоб усунути всі памятники Масарика і Бенеша.

НІМЕЦЬКА преса заперечує поголоски, немовби Болгарія діставала військову поміч від Німеччини й Італії.

АНГЛІЯ — як твердить італійське радіо — потайки помагає Китаєві; вона дає позичку большевикам, большевики — Китаєві.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЄТОВА** (давніше фіолєтова

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

Мусоліні погодився на становище Гітлера у ґданській справі.

ПАРИЖ, 11. 10. „Евр", покликуючися на добре поінформовані італійські джерела, пише, що у ґданській справі вже нема ріжниці думок між Мусолінієм та Гітлером та що Мусоліні остаточно погодився зі становищем Гітлера у справі Ґданська. На доказ своєї доброї волі виконувати точно постанови військової умови, Мусоліні буцімто вислав символічну частину війська, яка буде приміщена у Чехословаччині, недалеко польського кордону. Такі ревеляції подає відома п. Табуї.

ҐДАНСЬК ПРИЛУЧИТЬСЯ НЕБАВОМ ДО НІМЕЧЧИНИ — ЗАЯВИВ ФОРСТЕР.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. „Ексцельзіор" містить інтервю, що його дав Форстер по своїм приїзді до Ґданська, на ґданському летовищі зібраним там представникам преси. Між ними був теж кореспондент паризького часопису, який запитав Форстера, чи він міг би щонебудь сказати про вислід розмов із канцлером у Берхтесґаден. Форстер на те відповів: **„Не хочу зраджувати перед вами висліду моїх вчорашніх розмов із вождом. Приготовляю для вас несподіванку на завтра, підчас промови на Лянґемаркт. Наш аншлюс прийде і то в найкоротшому часі".** Кореспондент „Ексцельзіору" запитав ще коли воно може статися, тоді Форстер заявив: „Швидко, дуже швидко. У моїй завтрішній промові зясую світові наші ревіндикації. Знаю добре, що наш поклик відкинуть, але тоді ми будемо діяти, якщо це буде єдиний спосіб, який зможе дати нам задовіллє. Особисто я не вірю в конфлікт".

ҐДАНСЬК І КОЛЬОНІЇ.

ПАРИЖ, 11. 8. Велику сензацію в Парижі викликала вістка, що її подала військова радіовисильня, мовляв, розмови мін. Рібентропа з мін. Чяном обхоплять теж справи кольоній.

На тій підставі кажуть, що в кульмінаційній точці кризи Німеччина й Італія висунуть одночасно справу Ґданська та кольоній.

ҐДАНСЬКИЙ СЕНАТ ЗРОБИТЬ КРОК, ЯКИЙ ПРИНЕВОЛИТЬ ПОЛЬШУ ДО ІНТЕРВЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 11. 8. „Дейлі Телеґраф" пише, що промову Форстера можна буде оцінити тоді, коли промовить Гітлер. **Гітлерові залишилося вияснити, чи можна буде вести переговори у справі Ґданська, чи анексію Ґданська переведуть насиллям, від якого залежить мир і війна.**

Крім того згаданий часопис пише, що ґданський сенат вже небавом може зробити крок, який спонукає Польщу до інтервенції.

„Нюз Кронікл" знову-ж пише, що промова Форстера у злобівший спосіб нагадує промови, що їх виголошувано підчас чехословацької кризи.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

Від царських заборон – до повного національного відродження

(1860 — 1914).

Коли в царській Росії при кінці 60-их років минулого століття піднявся був урядовий наступ проти українського письменства, щоб **повалити самостійність української нації**, тоді між українськими патріотами у Великій Україні, як Микола Костомарів, Олександер Кониський, Володимир Антонович, Іван Нечуй-Левицький та ін., повстала думка, що треба звернутись на Галицьку Землю, де відживає „Молода Русь", щоб **там оснувати постійну установу для життя і розвою українського слова.**

Тоді наш історик **Микола Костомарів** у своїй розправі: „Двѣ русскія народности" („Основа", 1861) виказав був, що є самостійна малоруська (українська) народність. Також професор славянських мов у Відні **Франц Міклошіч** („Vergleichende Lautlehre") виказував, що малоруська (українська) мова є самостійною мовою, а не діялектом мови російської. На цих дослідах спирався у нас професор **Омелян Партицький**, що видав німецько-руський словар (1867. р.).

Опісля українські громадяни з Киева порозумілися з провідниками української народовецької партії у Львові та постарались зібрати потрібні гроші, щоб закупити у Львові друкарню, при чому наші українські громадяни у Львові поробили заходи, щоб оснувати у Львові відповідне товариство до ведення літературної діяльности. У цих заходах з нашого боку був діяльний перший голова Товариства „Просвіта" у Львові професор **Анатоль Вахнянин.**

Осьтак сталося, що в 1873. році закуплено друкарню у Львові і дня 11. грудня 1873. року галицьке намісництво у Львові приймило до відома статут **Товариства імени Шевченка у Львові**, що покпав його метсю: **спомагати розвій руської (малоруської) словесности.** Основниками і першими членами цього Товариства стали: 1) о. Степан Качала, парляментарний посол; 2) Михайло Димет, купець-громадянин у Львові; 3) д-р Корнило Сушкевич, секретар Прокураторії Скарбу у Львові; 4) о. д-р Омелян Огоновський, професор української мови і літератури у львівському університеті; 5) Льонгин Лукашевич, директор асекураційного товариства у Львові; 6) Михайло Коссак, громадянин міста Львова; 7) д-р Олександер Огоновський, професор права у львівському університеті і редактор „Правди" у Львові; 8) Теофіль Барановський, інжинір у Львові і 9) Юліян Романчук, гімназійний учитель у Львові. **Фундаторами** цього **Товариства** були: Олександер Конисъкий, Єлисавета Милорадович, Дмитро Пильчиков і Михайло Жученко з Великої України та о. Степан Качала з Галичини. Першим головою Товариства вибрано **д-ра Корнила Сушкевича.**

Друкарня Товариства імени Шевченка у Львові, основана в 1874. році, причинилась до розбудження літературного руху в Галичині, бо Товариство підпомагало друкарськими кредитами й опустами видання „Просвіти", одинокий тоді літературно-політичний часопис „Правду", видання важної праці професора д-ра Омеляна Огоновського: „**Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache**" (1880. р.) та інші.

В нашому політичному відродженні мало своє значіння те, що в дні 30. листопада 1880. р. відбулося **перше народне віче українців** у Львові, щоб приєднувати найширші круги українського громадянства до політичного життя. Ініціятором цієї думки був **Володимир Барвінський**, перший редактор „Діла", що зачало виходити з 1. січня 1880. р.

У 1885. році перейняло Товариство ім. Шевченка від проф. Омеляна Партицького видавництво літературного часопису „Зоря" у Львові і звідси, з відбиток „Зорі", вийшла перша: „**Історія літератури рускої** (української)", що її написав професор **д-р Омелян Огоновський** (Частина І., Львів 1887, накладом Товариства ім. Шевченка). Відтак вийшли дальші частини тої історії.

А в 1891. році написав **І. Баштовий** (Олександер Конисъкий) „**Українство на літературних позвах з Московщиною**" (передрук з „Діла"). Він покликався вже на Омеляна Огоновського, що українська мова й українська література мають вимоги для розвитку; що українська література, заснована на багатому ґрунті народньої мови та народньої поезії, якою не може похвалитися ніодин славянський нарід, а в Україні і в Галичині вже настав час національної самосвідомости; що почуття національної самосвідомости та національного розбудження прокинулось, і самостійна українська література залишиться вже такою на будучі часи, не вважаючи на всякі „притиски та претичини"...

З приводу праці д-ра Омеляна Огоновського п. н. „**Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache**" (1880. р.), в котрій наш учений ствердив окремішність української мови і письменства супроти російської, виступив був російський учений **Олександер Пипін** у своїй „Исторіи русской етнографіи", III. т., як також у статті „Спор между южанами и сѣверянами" (Вѣстникъ Европы, 1886. р.). Негативне відношення Ол. Пипіна до поглядів Ом. Огоновського повторилося опісля в його статті: „Особая Исторія русской литературы" (Вѣстникъ Европы", 1890.) з приводу появи перших томів „Історії літератури руської" Ом. Огоновського. На цю статтю відповів Огоновський Пипінові статтею: „Моєму Критикови" (Львів, 1890). А далі в цю полеміку вмішалися: **К. Михальчук**, що станув по стороні Огоновського і **Ягіч**, професор університету у Відні, який радив Огоновському, щоб був сбєктивніший, представляючи розвиток української літератури й мови та дораджував, шоб був льояльним громадянином Австрії і пропагував **мирне співжиття** між російським та українським народом (?), а не поглиблював між ними ріжниць... Тут виявилось тоді наглядно неприхильне відношення Ягіча до вільного розвитку української духової культури.

Тимчасом з Великої України щораз більше висказували побажання, щоб Товариство ім. Шевченка у Львові взялося до **організації наукової діяльности.** Наслідком того проф. Олександер Барвінський предложив Загальним Зборам Товариства 1890. року, щоб Товариство **ім. Шевченка у Львові переорганізувати на наукове товариство**, що сталося з початком 1893. року.

По переведеній реформі Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові придбало матеріяльні засоби, як також письменників і вчених до наукових праць. Зокрема великим здобутком для Товариства було те, що в році 1894. прийшов до Львова молодий професор університету для історії сходу **Михайло Грушевський** з Великої України, людина незвичайно талановита й ідейна.

З початком 1898. року зачало вже Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові видавати **великий „Літературно-Науковий Вістник"** під редакцією: Олександра Борковського, Михайла Грушевського, Осипа Маковея і д-ра Івана Франка.

Національною маніфестацією в тому році було у Львові свято **столітніх роковин відродження української літератури**, уладжене Науковим Товариством ім. Шевченка при участи всіх українських установ у Львові. Отсе був **ювілей Івана Котляревського**, батька відродження національної літератури для всієї України. Це велике свято відродження українського слова розпочалося дня 31. жовтня 1898. року святочним вечором. Другого дня, 1 листопада, відбулась у великій салі „Народнього Дому" у Львові **наукова академія.**

З приводу цього свята заснувались у Львові: Українсько-Руська Видавнича Спілка та при ній: запомоговий фонд для наших письменників імени Івана Котляревського.

У 1899. році зголосили були **галицькі** українці під проводом проф. Михайла **Грушевського** свої реферати в українській мові на зїзд археольогів у Києві, але української мови на тому зїзді не допустили.

А далі серед наших змагань **відбулося** у Львові в днях 7-го і 8-го грудня 1903. року **величаве музичне** свято Галичини і Буковини в честь нашого найбільшого музики **Миколи Лисенка.** Ювілят прибув на це свято до Львова в товаристві: пп. Вовка, Єфремова і Чикаленка з Великої України.

Вкінці рік 1905. приніс відрадні моменти відродження української нації, сьогобіч і тогобіч Збруча. Тут зачинається політичний рух освідомлених українських народніх мас, якого галицький край ще не бачив, а там зїзди, віча й українська преса підіймаються в обороні **українства. Ювілейне віче львівських** українців, що відбулося дня 12. листопада 1905 року в честь великого гетьмана України **Богдана Хмельницького**, переслало братам у Великій Україні **слова радости з причини заповіді конституційних свобід у царській Росії.** Тоді прийшов і той час, що Російська Академія Наук у Петербурзі визнала **самостійність** української мови і письменности.

А з початком світової війни появилась розправа на тему: „Ukrainische und russische Sprache. Wissenschaftliche Beiträge mit Einleitung und Schlussbemerkungen". Злалив професор **д-р Василь Щурат.** Відень, 1914. р. Видавнича Головної Української Ради.

Осьтак з національним відродженням **на** Галицькій Землі пробивалась у світ **самостійність** української нації. **У цій потребі** станули ми, українці з Галицької Землі, захистом для визвольної національної ідеї у **Великій** Україні.

Д-р Кость Левицький.

3. VI. 1939.

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ

купуйте тільки в крамницях

„ЦЕНТРОСОЮЗУ"

гурт: Корнякгів 1.

детайль: Ринок 39.

Українська сензація „Гоньца Вечорного".

НІМЦІ ТВОРЯТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕҐІОН У БРАТИСЛАВІ.

Львівський буковий „Ілюстровани Гонец Вечорни" (ч. 1631) приносить із Варшави „власний телефонат", на першій сторінці сензацію про те, що у Братиславі зорганізували німці український легіон, який складається з січовиків та української еміґрації з Німеччини Польщі, Румунії та Чехії. Очевидно найбільше є в легіоні еміґрантів з Польщі. Легіон, яким буцімто кермують німецькі інструктори, має окреме бранкове бюро, яке знову ж має агентів по ріжних державах. Ті агенти формують теж українські частини на місці, в ріжних державах. Український легіон у Братиславі приміщений частинно на одному з передмість того міста, за залізничими рейками. Очевидно, до тієї цілої акції львівський щоденник додав ще вищих урядовців із „Авсвертіґес Амт", які буцімто мають у Відні окреме призначення в українських справах. Один із тих урядовців виголосив недавно навіть ре- для старшин райхсери в південній Моравії.

До тих ревеляцій львівської вечірньої пятьгрошівки не потребуємо, очевидно, нічого додавати.

—o—

Дещо з життя Волині.

РОБІТНИЧЕ ОСАДНИЦТВО.

Маємо на Волині цікаве явище, яке польська преса вже охрестила „робітничим осадництвом". Це явище, як каже „Експрес Ілюстр.", поза чисто господарською стороною має ще аспекти державні." Які саме, домркуватися легко.

Справа представляється так: Небагато маємо українців, які уявляють собі величезні природні багацтва Волині, між іншим — каміння. Клесів, Іванова Долина, Губків. Берестовець — це лише початки тої акції добування камяного будівельного матеріялу, яка піде вже в найближчому часі на Волині.

Власне ця поширена майбутня акція, що має на увазі головним чином базальт волинської „вулканічної смуги", навела рішальні чинники на думку будови так званого „камяного каналу" Іванова Долина—Пінськ. Уже тепер при будові цього каналу працює 2.000 робітників, значну частину яких спроваджено з Домбровського басейну, а саме — безробітних на кошт Фонду Праці. Розраховано, що ці робітники, як лише праця наладнається, осядуть тут на постійне.

Але цього мало. По вибудуванні каналу передбачують такий рух, що вже тепер плянують спровадити зі Шлеська ще кільканацять тисяч робітників.

До цього переселення західніх робітників на волинсько-поліські землі ведеться вже підготова в формі плянування й будування робітничих домів уздовж траси каналу.

З усього видно, що робітниче осадництво на Волині — це цілком нове явище, яке зрештою набирає зовсім реальних форм.

ЧЕНЦІ ВЖЕ ІДУТЬ.

До міста Острога прибуло 4 ченців капуцинів із краківської провінції, яким передала вже місцева влада в користання будинок б. костела, частину мешкального дому й город. Справа, як і що ревіндиковано для ченців-капуцинів, вимагає окремого насвітлення .

„ВОЛИНСЬКІ ТОРГИ" В РІВНОМУ.

В цьому році відбудуться 10-ті, ювилейні „Волинські Торги" в Рівному, які так чи сяк, а всеж представляють волинське господарство, волинський промисл і торговлю.

З самого початку українське громадянство поставилося до цих „торгів" байдуже, як до цілковито чужої імпрези. Але вже тоді були відмінні голоси, які переконували українців, що там, де представляється Волинь, а особливо — господарська, ми мусимо бути, щоб показувати всім людям, що ми тут є. А врешті — торгувати всюди добре, тимбільше шукати покупців на свої вироби та продукти.

Тоді-ж, 4 чи 5 років тому, зявилися на „Торгах" деякі галицькі українські фірми. Тоді-ж відвідав „Торги" й „Сільський Господар" із Луцька з деякими своїми членами. Відвідали і приватні особи, які бажали побачити, що має Волинь і чим можна занятися.

А проте байдужість і негація перемогли. Знайшлися такі, що репрезентують нас на Торгах скрізь — навіть у піснях та танцях. Та так, що іноді аж у носі крутить. А скільки матеріяльної користи? Може маємо осяги в промислі, в якійсь особливій продукції? Як сиділи на місці, так і сидимо. А продукти нашої землі й нашого промислу репрезентують інші. І не без користи для себе.

Правда, нелегко сьогодні направити те, що попсовано за 10 років. Але перевірити свої шляхи й методи ніколи не пізно.

ОСТАННІ ТАТАРИ ЗАЛИШИЛИ ОСТРІГ.

Історія Волині від 1240 р. аж до XVII. століття вся побризкана рясними краплинами крови — це плями татарських наїздів: спочатку східніх, потім — кримських. Бувало ріжно: то били татари наших князів і брали ясир; то навпаки, наші князі гарбували їм жовту шкіру та брали їх у полон.

І дивна річ: наші князі забували татарам-полоненим їхні грабіжницькі наскоки і дбали за них не гірше, ніж за своїх селян; зате татари полонені дуже швидко привязувались до Волині і в думку їм не приходило втікати.

Бо-ж їм жилося на Волині в українських князів іноді значно ліпше, ніж у рідному Криму. Вони користали тут не лише з усіх людських прав, зокрема — з національних і релігійних, але князі іноді самі будували для них мечети.

Можливо, що в цьому надзвичайно лагідному, людяному, толерантному трактуванні татарів-полонених було трохи політики: вістками про їхне добре життя в українських князів підкупати й морально роззброювати їх земляків, що йшли в похід на Волинь.

Зрештою й українські народні маси трактували татарів-полонених дуже людяно, дозволяли їм мирно жити серед себе, навіть іноді рідднилися з ними, сліди чого й досі спостерігаємо то в тому, то в іншому волинському селі. Зустрічаємо також і назви сіл та передмість, що походили від назви татарів.

Особливо добре ставився до татарських полонених великий не лише вояк, адміністратор і культурник, але й політик — князь Константин Острозький.

Князь К. Острозький у 1508 р. оселив у своїй резиденції — місті Острозі (нині здолбунівського позіту) значну кількість нащадків полонених-татарів. Досі ще зберігласі в Острозі Татарська вулиця, де вони жили. Мали вони тут і свій мечет (дерев'яний). З їхніх нащадків утримувано в Острозі аж до кінця XVIII. стол. так звану придворну хоругов (відділ) князів Острозьких.

У 1921 р. в Острозі було вже всього 5 татарських родин. З причини злиднів, які запанували нині в Острозі, 4 з цих родин виїхали в інші місцевости. Цими днями, по 430 роках перебування татарів в Острозі, залишила його остання татарська родина.

Сторінка цікавої історії острізьких татарів закрилася.

С. С.

Новости
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

Із франко-українських взаємин останньої війни.

З приводу смерти Жана Пелісіе, великоприятеля України (1883—1939).

IV.

Перша місія Пелісіе на Україні.

З початком місяця серпня 1917. року вперше прибув Пелісіе до столиці України і як належиться, першу візиту зложив французькому почесному віце-консулеві у Києві, яким був тоді тепер вже покійний Балаховський. Це був вельми заможній промисловець, власних кількох цукроварень на Україні, росіянин, чи російський жид з походження (точно не знаю). Само собою, що до революції Балаховський взагалі не цікавився українським рухом, про який мало що й знав, а після вибуху революції, як і всі йому подібні, зайняв вороже становище до нього і до Центральної Ради. Долею подій посада віцеконсуля у Києві стала з політичного боку несподівано важливим обсерваційним пунктом. Перші інформації про події на Україні французький уряд мав діставати від Балаховського. Неважко уявити собі, які саме рапорти надсилав Балаховський до Палеольога, а потім до Нулянса. Досить тут згадати, що інформатором і дорадником Балаховського в українських справах був ніхто інший, як сам славнозвісний Василь Шульгин, колишній видавець „Киевлянина", завзятий ворог українського визвольного руху. Отже в цього самого Балаховського, віцеконсуля Франції, Пелісіе екс-офіційо попрохав виробити йому авдієнцію у Грушевського та Винниченка, як офіційних достойників України.

У відповідь на таку нормальну пропозицію французького офіційного представника наш віцеконсуль голосно розсміявся кажучи: „Що? Ви думаєте відвідати провідників Центральної Ради? Та все це взагалі не істнує! Банда фанатиків і розбишак, без ніякого впливу на хід подій, руйники краю задля інтересів Німеччини — ось що уявляє зі себе Рада! Ані Альбер Тома[1]) ані інші французи, що досі перебували в Києві, не принижувалися до того, щоб відвідати Раду."

Але Пелісіе краще, ніж Альбер Тома, знав українську справу і відповідь його була коротка, але категорична:

„Я щасливий, що буду першим французом, що відвідав Раду."

Віцеконсуль Франції, але російський вихованець, мусів схилитися перед твердою поставою французького старшини і як казав, познайомить Пелісіе з відомим членом Ради, що поінформує його про працю Ради. Лукавий Балаховський хотів піддурити Пелісіе, бо цей „відомий член" був якимсь російським

[1]) Лідер французьких соціялістів і визначний політичний діяч, Альбер (1878—1932) був міністром під час війни. Після лютневої революції виїхав з місією до Петербурга, де мав переконати так звану „революційну демократію" продовжувати війну. Під час цієї подорожі Тома відвідав також і Україну. Враження його в українського руху були взагал неприязні.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
1) першорядні вовняні матеріали-самотканні на убрання, плащі священичі реверенди, гімназійні однострої, сюхінги та 2) панами і шовки на сорочки, суконки, костюми, обруси і т. п.

Чи Мадярщина погодиться на перемарш німецької армії?

Не зважаючи на урядові запевнення, що відвідини мадярського міністра закордонних справ Чакія в замку Фушль біля Зальцбурга мали приватний характер, в будапештенських політичних колах панує думка, що оба міністри перевели важні політичні розмови.

Німці, які збирають військо на Моравії та у Словаччині, роблять це не тільки тому, щоб окружити від полудня Польщу, але й ладяться таким чином до походу на Румунію. Одначе до походу на Румунію треба Німеччині згоди Мадярщини на перемарш німецької армії через мадярську територію.

—o—

Гітлєр їде до Будапешту.

БЕРЛІН, 11. 10. В Берліні заявляють, що у висліді розмов мін. Чакія з мін. Рібентропом канцлера Гітлера запрошено до Будапешту, куди він теж поїде, імовірно вже при кінці цього місяця. В найближчих днях до Будапешту, як кажуть, виїде відповідна кількість агентів Гестапо, щоб приготовити побут канцлера

Гітлера витатимуть у Будапешті дуже величаво. Урядово кажуть, що відвідини Гітлера матимуть нескрізь куртуазійний характер, що вони будуть лиш ревізитою регента Горті.

—o—

Число тель. 272-46.

Як хочеш поправити своє буття або навчитися добре вести і обслужити свій самохід (чи мотоцикль) впишися на самоходово-мотоциклеві шоферські курси ІНЖ. І. ГЕРЕСКИ у ЛЬВОВІ ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 22. які виконують у власних шкільних варстатах, та в науці їзди на всіх типах самоходів, також на новочасних. 1483—2—5

Для приїжих бурса. Домагайтеся проспектів.

кадетом,*) що почав відповідно обробляти французького представника. Останній швидко збагнув з ким має справу і кинувши до біса „відомого члена Ради" та дивного віцеконсуля своєї країни, за кілька день сам вже дістався до Грушевського, з яким мав довгу розмову, зміст якої негайно вислав до „Журналу Росії", органу французької амбасади в Петербурзі. Як наслідок своїх розмов з українськими лідерами та студій над ситуацією на місці, Жан Пелісіє надіслав безпосередньо до Парижа, поминаючи Нуланса, довший рапорт, де схарактеризував з незвичайною симпатією український рух, підкреслив його силу і стихію, скритикував попередні інформації про Україну, що виходили з російських джерел і радив урядові взяти під поважну увагу Центральну Раду, „до якої без сумніву належить будуччина в краю. Рада не є, як її малюють, якимсь збіговищем фанатиків, а збором чесних ентузіястів, що безперечно більш відчувають, чим живе край, ніж демократичні бюрократи з Петербургу."

Пелісіє додав, що він „був зворушений симпатіями до Франції та її традиції, які висловлював мені професор Грушевський, апостол сучасного українства. Треба відкинути з погордою наклеп, що хоче зробити з професора Грушевського та його співробітників якихсь агентів Німеччини. Між цими людьми, втіленням селянської та інтеліґентської України, демократами духом і життям та юнкерською Прусією не може бути нічого спільного."

Вернувшись до Петербурга Пелісіє мав довгі розмови з Нулянсом та з ґенералом Ніселем, головою французької військової місії в Росії. У цих розмовах Пелісіє твердив, що неминучий час, коли Рада перебере всю владу на Україні, що спротив російського уряду українізації армії шкідливий для інтересів Антанти, яку в Києві уважають відповідальною за українофобство Петербургу. Але Нулянс поставився ворожо до всього того, що твердив Пелісіє, усміхаючись і жартуючи: „Все це південна фантазія, що перебільшує вагу українського руху, якого в дійсности нема."

Пресова кампанія Пелісіє в користь України.

Бачучи таке відношення французького амбасадора, Пелісіє звернувся до паризької преси, тоді очевидно під суворою військовою цензурою. Саме з огляду на цю цензуру статті Пелісіє особливо цікаві, бо вони показують, що в Парижі довкола уряду Рібо, не було такого українофобства, як у Петербурзі, довкола Нулянса.

24. серпня 1917. року в ґазеті „Енформасіон" тоді поширеному органі, близькому до військових кол, з'явився донис Пелісіє, присвячений українській справі. Зробивши огляд подій на Україні, французький публіцист пише: „Це ще не сепаратизм, але Україна вже вступила на цей фатальний шлях. Все тепер залежить від ходу подій у Росії взагалі та від успіху Тимчасового Уряду. На мою думку український національний рух не повинен нас турбувати, бо Центральна Рада кілька разів твердо висловилась, що продовжатиме боротьбу з Німеччиною. Деякі наші політичні й дипльоматичні кола досі вперто не хочуть бачити, що існує українське питання. В цих колах з українським рухом абсолютно не числяться, вважають його штучною вигадкою німців. Одначе я маю підстави вважати, що в найавторитетніших французьких колах не поділяють такого помилкового погляду і такого засліплення. У тих колах вже розуміють, яку позицію ми маємо зайняти супроти нової української держави. Хоч не хоч, Україна це історичний, етноґрафічний і соціяльний факт, з яким воленс-ноленс ми змушені числитися."

Під впливом кампанії Пелісіє в Парижі Нулянс відкрив для французького прихильника України сторінки оригінального орґану французької амбасади, вже згаданого щоденника „Журналу Росії". (Збірка цієї ґазети така рідка, що її нема навіть у Парижі. Ми користувалися примірником небіжчика Пелісіє.)

„Я мав нагоду — писав Пелісіє 6. жовтня 1917. року у цій ґазеті — особисто на місцях студіювати різні національні рухи у різних европейських країнах. Те, що я бачив підчас мого перебування в Україні дуже мало подібне до того, що я бачив у Чехії, в Каталюнії, в Польщі, Литві, й Фінляндії. Український рух має цілком оригінальний характер. У сучасний мент Центральна Рада стала так мовити синдикатом всіх революційних сил України, без ріжниці народів, що живуть там, задля оборони завоювань революції, проти внутрішніх і зовнішніх ворогів у південній частині російської держави... Український рух не суто селянський та робітничий рух, він має проти себе цілу українську й неукраїнську буржуазію, що живе на Україні... Хто є проти українського руху? Чужинці, що абсолютно невсилі зорієнтуватися в українських обставинах, що не володіють українською мовою і які твердять, що український рух штучний, витворений німцями... Український національний рух є одночасно соціяльним рухом, що прагне визволити селян і робітників..."

В іншій статті Пелісіє підніс з притиском, що на майбутній мировій конференції Україна вимагатиме свого окремого представництва в складі російської делеґації. За кілька днів по появі цих статтей світова історія увійшла в нову фазу свого розвитку. (Далі буде).

Ілько Борщак.

*) Пелісіє напамять подав нам прізвище цього кадета, але було Крупнов. Я не маю змоги на кордоном перевірити це прізвище й навіть я непевний, чи Крупнов був дійсно членом Ради. Велика шкода для історії, що досі не існує реєстр членів Центральної Ради.

Що писало „Діло" 50 років тому

13. серпня 1889 року.

ЗІЗД МОНАРХІВ У БЕРЛІНІ.

Його Величество цісар Франц Йосиф від учора гостить вже в Берліні. Що принесе ця гостина для Европи, а зокрема для народів Австрії, годі знати, але річ певна, що вона буде новою запорукою европейського миру. Щоправда німецькі ґазети вже віддавна запевідали, що в серпні мають діятися річи дуже важні речі, які будуть мати великий вплив на европейські держави, то всеж від теперішнього зїзду обох монархів німецького і австрійського годі чогонебудь більше сподіватися, як хіба ще більшого скріплення дотеперішнього союзу і точного визначення напрямних ділення обох держав на випадок якої потреби. За цим останнім промовляють дві причини: подорож цісаря Вільгельма до Англії та її успіхи, а відтак участь у зїзді монархів найвище поставлених осіб обох держав, а саме з австрійської сторони гр. Кальнокого й шефа ген. штабу бар. Бека, а з німецької сторони кн. Бісмарка й шефа німецького ген. штабу ген. Вальдерзе.

ПОДОРОЖ ДО ПАРИЖА.

На паризьку виставу вибираються деякі люди дуже оригінально. І так журналіст п. Леви вибрався з Відня до Парижа фіякром і відбув свою подорож за 23 дні. Знову-ж російський офіцер Асаєв приїхав до Парижа з Полтави верхи за 30 днів. За 26 днів зайшли до Парижа пішки три віденці; вони викурили за той час 1.500 папіросок, денно робили по 41 кільометрів, а подорож та коштувала їх 1300 франків.

Студентські справи.

СТУДІЇ У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Прохання на всі Виділи Варшавського Університету: Лікарський, Правничий, Мат.-Природничий, Гуманістичний, Фармацевтичний, Ветеринарійний, Теольоґії православної та евангелицької треба складати від 4. до 15. вересня ц. р., вплачуючи передтим у квестурі 10 зол. за маніпуляційні кошти і 4 зол. за лікарські оглядини. Прохання, вислані почтою, не будуть полагоджені. До прохання треба долучити: 1) матуральне свідоцтво в оригіналі; 2) метрику народження в оригіналі, 3) життєпис; 4) 5 фотоґрафій (37×52 мм.) з власноручним підписом; 5) свідоцтво моральности (обовязує лише тих, що мають більше як піврічну перерву в студіях); 6) потверджений відпис військових документів; 7) квіт з оплати за лікарські оглядини 4 зол. (Абсольвенти Ліцеїв у 1939. р., покликані до війська, не підлягають лікарським оглядинам та оплати в сумі 4 зол. не вплачують); 8) докладно виповнену індивідуальну карту, яку дають по вплаті маніпуляційних коштів.

Кандидати на Виділи: Лікарський, Фармацевтичний та Ветеринарійний здають вступний кваліфікаційний іспит, що складається з опрацювання природничих тем, передання змісту викладу чи наукової фільми, відповідей на „тести", себто питання з хемії, фізики, природи, історії, літератури, геоґрафії та перекладу уривку з чужої мови (нім., франц., анґл.). Про речинець іспиту повідомимо окремо. Оплати за іспит 20 зол. Про приняття на Виділи Мат.-Природничий (всі секції) та Правничий рішає конкурс матур.

Деканат Виділу Ветеринарійного міститься при вул. Гроховській 272. Деканати всіх інших Виділів містяться при вул. Краківське Передмістя 26/28.

В половині жовтня відбудуться додаткові вписи на всі Виділи крім Лікарського. Вписи ці відбудуться для кандидатів, що кінчать у вересні чинну військову службу.

Приняті кандидати вплачують вписове в сумі 30 зол. Річна оплата, платна у трьох ратах, 200 зол. Адреса Української Студ. Громади: Варшава 1, почт. скр. 625. Бюро У. С. Г. міститься при вул. Новий Світ 30, м. 5.

Управа Української Студентської Громади у Варшаві.

—o—

ЮГОСЛАВІЯ БУДЕ НЕВТРАЛЬНА

БУДАПЕШТ, 11. 8. МТІ. подає, що югославянський міністр закордонних справ Маркович запевнив німецького посла в Білгороді, підчас недавньої розмови, що Югославія задержить на випадок війни строго невтральне становище.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

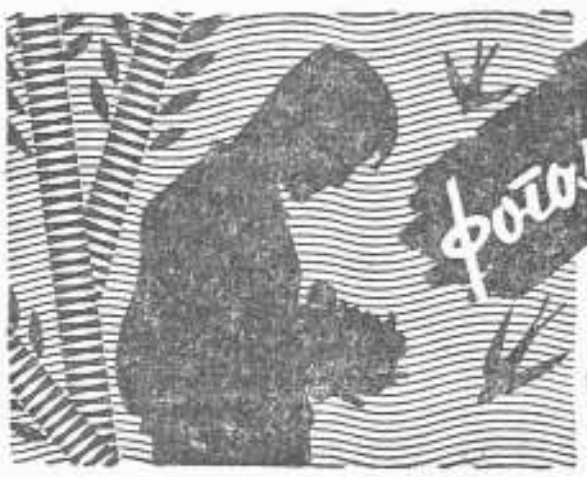

Розмова Чакі—Рібентроп має велике значіння?

БУДАПЕШТ, 11. 8. Будапештенське радіо і преса вже не пробують нікого запевнювати, що розмова мадярського міністра закордонних справ ґрафа Чакі з німецьким міністром закордонних справ фон Рібентропом мала приватний характер. Навпаки сьогодні в Будапешті залюбки наводять голоси французької преси, яка підкреслює, що розмова Чакі з Рібентропом має велике значіння в теперішній европейській ситуації.

Сторінка без політики.

Японський театр.

Японський театр бере свій початок у релігійних співах і танцях, якими буддійські духовники в давніх часах прикрашували богослуження у своїх храмах. Великі князі старої Японії завели звичай релігійних співів і танців при богослуженнях. Пізніше так почали вже прославляти не лише богів, а також і постаті своїх відомих історичних завойовників або з народніх казок. Пісні й танці поволі набрали зовсім світського характеру і стали згодом основою японського театру.

Кожне більше місто Японії має кілька театрів, а такі великі міста, як Токіо, Осака й Кіото мають їх по кільканацять. Ці театри містяться в спеціяльних дільницях — дуже рухливих, повних ріжних розвагових підприемств, „чайних домів", будок зі солодощами та численних вуличних торговців, що на величезних тацях розносять усякі ласощі. І хоч у цих театральних дільницях у дні, коли відбуваються вистави, заборонена їзда повозами й рікшами, всеж тяжко пройти крізь ту юрбу, що заповняє вулиці.

Більші японські театри своїм зверхнім виглядом не ріжняться нічим від европейських. Така напр. цісарська опера в Токіо величава. Море електричних світел. вистелені оксамитом льожі та фотелі, дзеркала, мармури, барвисті народні строї й европейські смокінги. На хвилину може видаватися, що це якийсь европейський театр з японською публикою.

Зате менші японські театри дуже ріжні від наших. Даремне шукало б око европейця якоїсь імпозантної будови. Японські театри містяться здебільша у звичайних великих деревляних бараках, розрахованих пересічно на 300—500 глядачів. Перед входом до театру стоїть з десяток довгих бамбусових тичок, схилених у бік вулиці, як величезні вудки, на яких висять широкі ріжнокольорові стяжки з барвистими написами, що реклямують виставу. Перед театром довгі стійла, де у кількох рядах понавішувані сотні деревляних сандалів і соломяних капців, що їх японець здіймає, коли ввійде до театру. Кожний гість дістає при вході спец'яльний бльочок з числом, як у нас у роздягальних. При головному вході білетер продає білети — деревляні таблички, вкриті японським письмом.

Вистава тягнеться дуже довго. Вона починається зранку, кінчається часом пізно ввечір, так, що японці вибираються до театру на цілий день. Дуже часто японці йдуть до театру з цілою родиною, часом кілька знайомих родин займає кілька сусідніх льож. За окрему доплату дістають вони соломянки до сидження, маленькі столики і грійки, наповнені деревним вугіллям.

Більшість публики складається з жінок і дівчат, які розташовуються в льожах з дітьми, подушками, ріжними клунками і паперовими торбинками зі солодощами. Дітей укладають на землі, приставляють до них теплі грійки, на столі розкладають їжу, і підчас перерв у виставі европеець може спокійно приглядатися звичаям японців, які на салі почувають себе наче дома. Жінки приколисують або кормлять немовлят, інші гуторять попиваючи чай, холодяться віяльцями, заїдають солодощі, деякі, витягнувши із широкого рукава дзеркало, гребінь і пудеричку — поправляють своє личко. Діти бавляться, співають і скачуть через огорожі льож. Дехто, використовуючи перерву підчас вистави, лягає переспатися на рогожі. Поміж льожами ходять торговці з мисками вареної риби та інших страв, чайниками й озівками. Частина публики йде в перервах купувати собі щонебудь зісти, щоб за кілька хвилин вернутися знову до театру. Тоді для лекшої контролі відбивають їм на руці печатку, якою вони виказуються при повороті до театру.

о. С. К.

—o—

Поліпшування підводних човнів.

Кілька останніх катастроф підводних човнів, спонукали винахідників попрацювати над винаходами, завдяки яким можна б урятувати залогу потонулих човнів. Зокрема багато досліджів над таким винаходом переводить англійська адміраліція. З конкретним проектом виступив інж. Франк Тайльор. Його підводне човно крім своєї основної будови, має містити в собі окрему, зовсім ізольовану й щільно зачинену комору. Коли трапиться катастрофа, і вода позаливає всі частини човна, яке не зможе виплисти на поверхню води, тоді ця комора, завдяки відповідному механізмові може відокремитися від цілого кадовба і виплисти на поверхню. Очевидна річ, що в критичному моменті залога човна мусить увійти до тієї комори, яка без машин, акумуляторів та якогонебудь зайвого тягару є лекша від води й випливає на її поверхню.

Найбагатіша людина світу.

В Туке (Франція) перебуває на літньому відпочинку найбагатіша людина світу магараджа Низам з Гайдерабаду. Одному англійському журналістові вдалося завести балачку з магараджовим сином про батькове майно. Виходить, що його майно дає йому 197 мілїонів франків річного доходу, значить, уже з самих відсотків міг би магараджа вижити у великому достатку. Його дорогоцінности світові експерти обраховують на мілїярд франків.

Католицизм у Китаю.

Апостольський делегат у Китаю архиепископ Маріо Занін, виголосив до студентів католицького університету в Шангаю промову, в якій обговорив справу поширення католицизму в Китаю. Майбутнє католицизму в Китаю — казав Занін — ворожить доволі гарний розвиток. До війни було на китайських землях 400 тисяч катехуменів, сьогодні їх півтора мілїона душ. Найбільша кількість навернених на католицизм походить із простолюддя, що під впливом постійних стихійних катастроф та трагічних воєнних випадків, шукає потіхи в католицьких духовників. Але в останньому часі перейшло на католицизм і багато інтеліґенції та купців і ремісників. Великі заслуги для ширення католицизму в Китаю мають католицькі університети у Пекіні й Шангаю.

—o—

Віщують нові землетруси.

Сейсмографічна лябораторія Карнеґієвого інституту проголосила комунікат, який викликав паніку в мешканців побережжя Тихого Океану. Геольоги з тієї лабораторії прийшли до висновку, що Каліфорнію ждуть в недалекому майбутньому такі самі землетруси як 1906 р. коли то ціле Сан Франціско пішло внівець. Очевидна річ, точну дату тієї катастрофи важко означити. Цей комунікат приводить на тямку багато подробиць з останнього землетрусу 1906 р., коли то кілька коротких підземних вибухів довело до того, що за 40 секунд завалилось 23 тисячі домів. У 1923 р. в Токіо вистачило шість вибухів і півтора хвилини часу, щоб під завалищами міста згинуло кількадесять тисяч народу. Американські геольоги у своїм комунікаті пригадують, що не слід будувати домів на ґрунтах вулканічного походження, бо такі будівлі під порухами землі завалюються як дімки з карт. А врешті подано в комунікаті докладно як усеж будувати на вулканами загрожених ґрунтах будівлі, щоб зберегти їх перед можливою катастрофою.

—o—

Електрична музика.

Багато винаходів та дослідів з ділянки електрики принесли останні часи, а проте скарбниця людського знання збогачується все новими та свіжими вигадками.

Недавно інжинїри зробили у Парижі цікавий дослід. Рухаючи руками коло малих антен, получених з електричними апаратами та голосником потрапили вигравати ріжні мельодії. Використали там явище електричних тремтінь. Ці акустичні тремтіння складаються із двох родів тремтінь: у звичайнім ламповім генераторі та додаткової гетеродини. Через зближення або віддалення рук від антен, зміцняються або ослаблюються тремтіння гетеродини. По зміцненні електричного струму тремтіння зміняються у звуки, що їх чути в голоснику. Так умілими рухами можна вигравати всякі мельодії на електричнім інструменті.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

ГУМОР.

ВИШКОЛЕНИЙ ДОГЛЯДАЧ.

Лікар до нового доглядача, якого приняли до шпиталю: — Чи ви знаєте, що треба робити по операції?

— Так, знаю! Тіло треба перенести до трупарні..

ВСІ ІІ ЛЮБЛЯТЬ.

Пані (приймаючи нову служницю): Що то значить? Як бачу, то ти цього року служила вже в десятьох домах?

Служниця: Так, прошу пані, усі мене раді б мати... (

СУМНІВНИЙ ХАРАКТЕР.

Сусідка: Чи пані знають, що наречений Юнечки то сидів цілих два тижні у вязниці за крадіж?

Мамуся: А то лайдак! А він мені казав, що сидів 6 тижнів! — Деж він волочився тих чотири тижні?!

НЕ НОВИНА.

— Прошу пані, та риба, що я тут купила, була несвіжа!

— О, то цілком нічого нового, бо я це вже давно знала!

ПРИЯТЕЛІ.

— Віддай мені сто золотих, які я тобі вже так давно позичив!

— Бач, приятелю, як довго я тобі винен, то все про тебе думаю, а коли ві[illegible] то можу легко про тебе забути!..

КОМФОРТ.

Подорожний (до власника готелю): Читаю в оголошеннях, що в тім готелю є центральне огрівання, а тимчасом того якось не бачу...

Власник: У нас огрівається середній покій, а до сусідніх усе вітверті двері...

НІЧОГО НЕ ШКОДИТЬ.

— Знаєш, доню, той молодий чоловік, що ти з ним ходиш, цілком мені не подобається!

— То нічого не шкодить! Мамусю, ти йому теж не подобаєшся!..

СТРАШНИЙ СОН.

— Мек Ґреґор! Бійся Бога! Ти чого такий блідий, як стіна?

— Ох, снилося мені, що я згубив 10 пенсів!

— Но, і щож? То прецінь тільки сон!

— Так, на щастя, але якби то була правда?!

ПРИЄМНЕ ТОВАРИСТВО.

Професор Смик любить дуже ловити рибу. Цілими днями сидить над рікою. Але від кількох днів на те місце, яке вподобав собі професор, приходить якийсь пан і стоїть цілими годинами за плечима професора.

— Чи вам не докучає самота? — питає одного дня вліливець.

— О, ні, — відповідає професор — бо все знайдеться якийсь ідіот, що стоїть мені за плечима і мені перешкоджає..

Літературна сторінка.

Два сеніори літератури вічно молоді.

Цими днями європейська преса пригадала у відступі кількох днів, що Бернард Шов скінчив 83 роки і Кнут Гамсун скінчив 80 років. У тих звістках зовсім неважний факт поважного віку обох письменників, а важне те, що вони не перестали ні на хвилинку працювати і щороку дають нові твори. Саме тепер великим успіхом втішається на ріжних сценах остання песа Шова „Женева", а останні повісти Гамсуна перекладають, як і попередні, на ріжні європейські мови.

Своєю психічною структурою ці обидва великі письменники зовсім ріжні. Бернард Шов має у собі нерв денникаря, що раз-у-раз реагує на всілякі актуальні події і навіть свої твори пробує звязувати з гостро актуальними суспільними проблемами. Шов використовує кожну нагоду, щоб через пресу зацікавити широкий загал своїх читачів тим, над чим він працює і не вагається відповідати на всілякі анкети, розписувані щоденною і періодичною пресою. Його становище до актуальних політичних подій в Англії нагадує становище активного політика, що вважає за необхідне зазначувати свої погляди і виступати проти всього з чим він не погоджується.

Гамсун має зовсім іншу вдачу. Він ненавидить головно суспільної боротьби і старається якомога триматись осторонь суспільного життя. Коли 10 років тому в Норвегії хотіли приготовити йому пишний ювилей, він заявив заздалегідь, що в ньому він не візьме участи і щоб не пробували даремне за ним шукати. Його недавній великий конфлікт із скандинавським Т-вом Письменників і Журналістів у справі Нобелевої нагороди для німецького письменника Осецького виринув тільки тому, що Гамсун принціпіяльний ворог усяких політичних мотивів у літературі.

Навіть зверхні події життя у Шова та Гамсуна протилежні аж до контрасту. Шов вийшов із журналістики і вся його письменська карієра звязана із льондонським світом, де виростають довкола газет і журналів — письменники. Гамсун передовсім бурлака, що перейшов десятки професій у старому і новому світі, спершу „живе", а потім пише. Коли темперамент Гамсуна виявляється передовсім в його наглій зміні способу життя, завжди дикого самотника, коли Гамсун працює в лісах далекої півночі, Шов живе і працює як професійний письменник серед книгозбірні, бюрових машинок і телефонів.

Непромакальні плащі від зол. 12'— у великім виборі
У ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Від Шекспіра до Джойса.

Хто хоче зорієнтуватися в деяких важних та актуальних явищах англійської літератури, а не може того зробити на підставі самих англійських джерел, той може скористати з цікавого тому студій польського дослідника англійської літератури Станіслава Гельштинського.*) Цей великий том складається із 31 нарисів, що були друковані по ріжних журналах. Вони визначаються звязким, живим стилем і приносять багато цікавого нового матеріялу про давніх і нових письменників. Є тут проблема Гамлета й леді Макбет, більша студія про Мільтона, нові матеріяли про нечистиву любов Байрона, цікаві життєписні дані про автора колись таких популярних „Останніх днів Помпеїв" льорда Бульвера-Літтона, (якого критик називає „забутим графоманом"), про мало відомих письменників Томсона, Трольопа і Генлея, про пригодницькі англьо-саські повістеві „козирі", про Стіфенсона, Конана Дойля, Ґольсуерті, Кіплінґа, Уота Вітмана, англійських та американських поетів XX-ого віку, сьогочасну англійську повість, про пару американських лавреатів Нобеля: О'Ніла та Перлі Бак і про Джойса.

Навіть ті, що читають наосліп будьяких англійських авторів, можуть на підставі такої книжки довідатись про великі прізвища та цікаві твори.

*) Stanisław Helsztyński: „Od Szekspira do Joyce'a. „Rój", стор. 380.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 253.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ 654
1-7 БУДОВИ

Літературна хроніка.

ЗАКОХАНІ В БАЙРОНІ.

Одне англійське видавництво вібрало в одному томі листи 18 авеличниць Байрона, його сучасниць, закоханих у ньому. Як відомо, нідони в поетів XIX віку і нідони тенор XX. віку не ходив у такій авреолі популярности як демонічний льорд.

ЛЮБОВНИЙ ЩОДЕННИК Д'АНУНЦІЯ.

Одна з численних приятельок Д'Анунція сіньора Йоллянді де Бланіс видала у Фльоренції щоденник італійського поета, який дарував його їй у 1915 р. на спомин і на доказ, що кохався. Д'Анунціо хотів був дістати його назад і використати літературно, але сіньора, що знала його недоторканість і безоглядність, не віддала йому рукопису. Героїня щоденника не виходить дуже прихильно із споминів поета, але поет — іще менше.

ЧЕХ ПРО ІНДІЙСЬКОГО ПОЕТА.

У Льондоні появилась велика студія про Рабіндранат Тагора, яку написав чех В. Лесни, професор славістики у Празі, що виїхав до Індії, щоб познайомитись з бенгальським поетом і вивчити його мову. Лесни став учнем Тагора вступивши до його „школи" і довгі роки вивчав твори індійського поета, до якого ставиться з піетизмом.

ЛИСТ БРАНДЕСА.

У Копенгагені появились два томи листування Ґеорґа Брандеса з Ібсеном і Бернсоном. Усіх томів буде сім. Це буде дуже цінний матеріял для ближчого освітлення доби і життя ріжних великих письменників, що користувалися радами великого критика.

ЩО ТОЛСТОЙ ЗАВДЯЧУЄ СТЕНДАЛЕВІ.

Зовсім випадково у 100 роковини появи славної повісти Стендалі „Пармеська самотина" появилась російська студія про Стендалі пера Віноґродова, а з неї довідуємось, що Толстой завдячує свої опісн битви у „Війні та мирі" Стендалевій повісти.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕЗІНСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлєвеля 5.
1445 8—11 Телефон 223-68.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Ювилей письменника.

Маестро!

Ви раз дали згоду „Т-ву письменників і журналістів" на свій ніби-то ювилейний вечір і тепер мусите вже стати жертвою цього свята. Згідно з Вашим бажанням ми не будемо вживати офіціяльно слова „ювилей", але літературна академія з нагоди „такого-то-ліття" літературної творчости буде пахтіти ювилеєм і наші люди, що сунуть на ювилей, як на похорон — з гордим почуванням високого громадського обовязку, не дадуть Вам спокою, згідно з усіма правилами цього сумного обряду.

Наше Товариство сильно настоює на тому, щоб Ви теж бодай коротко промовили на Академії і Ви дістанете офіціяльного листа у цій справі з аргументами, підписами і печаткою. Якби Ви хотіли сказати кілька слів, хочби на таку тему, яку Ви зачіпили востанне за скромною закускою в Райха, то члени нашої Ради радувались би страшенне. Та знаю, що намовляти Вас даремне і що це може залежати тільки від Вашого настрою в останній хвилині.

Я повинен би в часописі на кілька день раніше написати статтю з цього приводу (так бодай настоює редакція) покликуючись на всесильну традицію. З огляду на те, що я маю вже промовляти на т. зв. „Академії", не знаю, як від того викрутитись ані кого прохати, щоб мене виручив. Друкувати свою промову день пізніше якось не лицює, тимбільше, що текст промови призначений для авдиторії має, як завжди, за багато води, щоб його призначати на статтю.

Галичина ввійшла в констеляцію ювилеїв і вже починає бути соромно вимовляти це слово в інтеліґентному товаристві. Які голови в нас не вкриті ювилейним лавром! навіть такі, що пахнуть маслом не запашнішим від брудних монахів Печерської Лаври! Я хотів би з приводу Ваших роковин висловити у промові думку, що ювилеї краще підходять громадським діячам, яким нічого кращого не можна дати в заміну за їх метушливу діяльність. Вони ввесь час працюють для загалу, раз-у-раз до нього звертаються із своїми підбадьорливими покликами і за якийсь час той самий загал у вдячности звертає їм те, що дістав у подібній формі. „Чим воюєш від того гинеш", чи пак: „з чого живеш, тим і жий далі" — деклямаціями, промовами, жестами.

Письменник, що залишає по собі твори не потребує прилюдного поклону від громадянства. Виняток можна зробити для тих, що вживають пера, неначе шаблюки або кропила, вимахуючи ним на всі боки, щоб якнайширша маса почувала приплив бадьорого духа. Може в нас плодиться в літературі так багато ювилятів саме тому, що те, що на широкому світі належить до винятків — у нас стає правилом. Видасть автор дві-три книжки, проживе 50 років і автоматично як урядовець, що совісно виконує свої обовязки — одного дня „авансує" на ювилята. Він же-ж увесь час „працював для народу": писав вірші чи оповідання, думав заедно про те, якби то поліпшити долю цього народу, тчорував з ним, страждав за нього... робив усе для народу, нічого для літератури.

А що наші загальнодоступні письменники таки справді так щиро відчувають своє становище, то вони вважають себе навіть за жертву професії, бо витрачають час на „літературну працю замість робити щось практичнішого". Якже ж не ставитись до них як до народніх діячів, як не влаштовувати їм ювилеїв, згідно з цілою виробленою в нас програмою такої громадської маніфестації?

„Бувають-же літературні ювилеї і на чужині..." — кажуть наші оборонці таких „доказів нашої національної енергії". Насправді великі культурні народи святкують ювилей тільки таких письменників, що дочекавшись сивобородого віку зеднали собі незвичайну популярність своїми творами серед усіх кляс населення. Мав такий ювилей Віктор Гюго і Жіль Верн, мав (здається) Бернсон, Толстой, Сенкевич, Франко... Та коли перелічити двацять, пятьдесят чи сто англійських, французьких, італійських та еспанських письменників за останне пів-століття — ніодин не дочекався загального прилюдного звеличання; їх талант і твори занадто індивідуальні, їх праця занадто спрямована на ідеї доступні тільки для вибранців, щоб можна їх „афішувати", як треба це робити афішами у дні ювилею.

Погляд, буцімто ювилеї поширюють твори письменника, приневолюють знайомитися з ними ширший загал байдужий до літератури —

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

У Синевідську Нижнім.

Куди їхати ?

Кожного року стараємося виїхати на ферії в інше село, щоб мати дещо ріжноманітности, а діти, щоб мали нагоду пізнати рідний край.

Рада в раду, їдемо до Синевідська Нижнього. Стація в місці. кооператива є, то і хліб буде і ще дещо. Хоч молочарні нема, але до Синевідська Вижнього всього пару кільометрів, можна і пішки перейти. Їдемо до Синевідська Нижнього. Уже рішене. Чоловік винайняв хату в саді, через сад веде залізничий шлях, а стація таки майже у саді, тільки через дорогу. Ріка Стрий поруч і ліс під боком. Тому, що час непевний. треба брати зі собою тільки те, що необхідне і не дуже вартісне. Мої сини склали листу: подушок не треба тільки пішви, а там напхаємо сіном. Ковдри? Коци витануть. Сорочки? Тільки по дві і так ріка під носом. Одяг якнайстарший, плащів не треба, це-ж липень. Светери? Можна взяти. Найважніше: руханкові і купелеві штанці, решта зайве.

Тіснота у вагонах.

У вагоні тісно було і душно, а на дворі спека. Господи! У Стрию кажуть нам переноситися до ближчих вагонів, бо наші дальше не їдуть. Забираємо наші клунки, лихі, чому нам у Львові цього не сказали, аж тут кажуть лишатися ,бо вони їдуть далі. Кладемо все на своє місце. вдоволені, що дещо прорідилося, а за хвилину нам кажуть знозу переноситися, бо вагон уже відчепили. Чистий балаган! Тіснота така, що чуеш над собою і спереду і зззаду і в праве вухо і в ліве вухо гарячий, несвіжий відих людей.

Хата та її мешканці.

На місці оглядаємо нашу літню „резиденцію". Хата нова, та зверху чорні дошки. невиправлені, роблять враження старої рудери. Зате всередині миле розчарування: на стінах Шевченко, Франко прибрані вишиваними рушниками, над столом образ Пречистої, теж прибраний великим рушником. По стінах вишивані макатки, ліжка прикриті вишиваними покривалами. на столі вишиваний обрус. Долівка лякерована, кухня чиста, словом — хата привітна, почуваємося як дома. Самого газди нема дома; поїхав до Львова торгувати овочами. Він уже так торгує 40 років. Газдиня дуже мила 50-літня жінка, розумна і статочна. В хаті чотирьох синів. донька і дві невістки і маленька трилітня внучка Стефця, дуже гарне дитинятко. Усі живуть на одному газдівстві в повній згоді. Усі спори і непорозуміння залагоджує мама дуже розсудно і справедливо. За ввесь час нашого чотиротижневого побуту ми не чули ніодної сварки, ніодного лихого чи поганого слова. Довкола сусіди живуть також дуже спокійно. На селі були ми щодня кілька разів і ніколи не довелось нам почути ні лайки, ні поганих слів, як це бувае часто у підльвівських селах.

Сільська ноша затрачуеться.

В житті села слідно вплив міста. Правдива бойківська ноша затратилась. Дівчата одягаються по міщанськи: біла вишивана блюзка і міщанська спідничка. Деякі шиють блюзки під стиль старих бойківських сорочок. Та на жаль, вже тут і там втискаеться блюзка з ординарним крамарським гаптом. Запаски вживають тільки про буддень. В неділю запасок не побачиш. Діти одягнені у крамарське шмаття, здебільша у міщанські суконочки. довгі і незграбні.

Старші жінки у вишиваних сорочках з льняного полотна, темних на міщанський лад шитих спідницях і оксамитних кабатах на холодні дні. Про будень сорочка, спідниця, запаска, хустка завязана взад. Ноша вже наскрізь змодернізована. Стару ношу мають іще старі газдині, але тільки в скрині тримають її на смерть. Із цими старими газдинями зійде до могили і стара бойківська ноша.

Синевідська молодь любуеться у вишивках. Втиснулися там вишивки з усіх закутин нашої землі. Я бачила там і полтавське мережання і поліські вишивки, і волинські. і подільські, а найбільше поширилася гуцульська низинка та їхні мотиви. Можна було подивляти їхній добір колірів. У тих колірах заворожена душа синевідських дівчат і ці кольори як і їхня душа — гармонійна, спокійна, з глибоким відчуттям ніжности і краси. Я подивляла розміщення мотивів на обрусах, покривалах і серветках, викінчення углів вичислене до нитки, а розміщення і добір мотивів мистецький.

Зле з куховарством і гигіеною.

Дещо гірше там з куховарством. Ця ділянка іще дуже примітивна і занедбана. Кухонного посуду крім кількох горшків нема ніякого. добір страв невибагливий, бульба на буддень і печені пироги на неділю, десь якась каша на молоці, бульбянка з фасолею, хліб зле спечений от і все.

Гігіена також дуже низько стоіть. Хоч е кілька мисок а навіть тарелів, але це тільки на параду, а всі ще далі їдять з одної миски. Перед їдженням мнють руки. але без мила, поливаючи воду з горнятка або набираючи до уст і випльовуючи на руки. Мидницю знайдете мало в якій хаті. Під неділю всі миються у цебриках, а кілька разів я бачила, що дівчата миють голову в тій самій мисці, в якої їдять. Ріка недалеко, а мало хто з селян купається. В ріці в неділю видно трохи дітей, декілька молоді, а старших уже цілком нема. Молодь знае вже купелеві штанці. але це тільки ті, що колись були в місті або ходили там до школи. У будені на ріці нема нікого, хоч по праці добре було б відсвіжити тіло. Зате треба признати, що всі ходять чисто одягнені і хати чисто утримані. Дітвора добре відживлена, але в часі жнив дуже занедбана. Щойно тут можна зрозуміти вагу дитячих садків.

Люди в селі.

Мешканці Синевідська Нижного дуже гарний і інтелігентний матеріял. Лиця в них ніжні, з розумним виразом очей, в мові стримані, поведінка товариська, як на селян висококультурна, без зайвого рабства, але і без глупої зарозумілости, як це бувае по деяких селах. Люди дуже радо слухали наших завваг щодо ноші, гігіени, куховарства, навіть рільного господарства. Там іще далі покутуе звичай жати збіжжя серпами. хоч це так невиплатно. Ми ніяк не могли їх переконати, що найкраще збіжжя косити, цеж ощадність часу і здоровля. Жінки були схильні, але чоловіки протестували, мабуть тому, щоб не приспорити собі ще одної роботи. бо з серпами йдуть виключно жінки, ну, а з косою чоловіки.

Синевідчани, дуже свідомий елемент, приналежність до української нації наповняе їхні душі гордощами. Є в них читальня Просвіти. тільки як звичайно в жнива нечинна. Кількох інтеліґентніших селян веде всю організацію в селі. Молодь горнеться до спільної народньої праці. Вплив інтеліґенції слабий, деколи навіть небажаний. В неділі і свята церква світить пусткою. З тактичних оглядів ми не хотіли шукати причин цього явища. Переконалися тільки, що синевідчани не мають нахилу до комунізму. Причина лежить деінде.

Селяни любили з нами розмовляти; доходило нераз до дуже цікавих дискусій, в яких вони виявляли небуденний здоровий розсудок та орієнтацію. Матеріяльний стан селян нужденний. Голод землі і голод праці доводить іноді до розпучливих вивозів. Що буде далі?

Спадок уродин і нужда.

Отсе матеріяльне становище доводить до спадку уродин. В старших родинах е ще по кілька дітей, молоді-ж подружжа — або бездітні або мають по одно-двое дітей. Жах.

Сусід мого газди два роки складав останній гріш, відмовляв собі навіть омасти до бульби. щоб купити другого коня, бо кіньми можна іще заробити при звозі клеців до Стрия. Купив коня за 260 зол. Поїхав звозити снопи. Переїздив череа рейки. Поїзд вбив оба коні. Ми були свідками розпуки цілої родини. Усі від молодих, аж до старенької бабусі помліли. Ми мусіли бігти рятувати. Діти плакали, сусіди бількали і кричали і це все через страту пари коней вартости 500 зол. Але тих 500 зол. це тяжка чотиролітна праця, це надія на краще завтра. Не дивота. що й тверде хлопське серце вилівае. Коні це була його єдина лошка рятунку, бо іншої праці не дістане. До направи залізничого шляху в Синевідську привозять робітників зі Стрия або кольоністів.

Положення села.

Положення села прегарне. Розлога кітловина над рікою Стрием, окружена підкарпатським узгірям з лагідним сонячним кліматом надається дуже добре на відпочинок для міщухів незвичних до високого положення, з розхитаними нервами, слабим серцем і слабими ногами. Літників тут не багато, а ті, що е, відпочивають психічно і фізично. Не треба журитися строями ні товариством, бо цього тут не треба. І як хто хоче дійсно втекти від міського нервового життя, то тільки тут. А ще як кому не дуже дописуе буджет, то може тут виживити 6 осіб за 200 зол., а хата з паливом 40 зол. За ці гроші е у власній приготові достатній і здоровий харч. суниць, малин, ожин, афин скільки хоч, а в серпні садовини вбрід. Синевідсько Нижне е дуже доброю випадовою базою на ріжні прогульки, напр. до Бубнища, на Парашку, до Урича, а і в самім Синевідську е прегарні скелі над річкою Стрием і біля Тишівниці.

Ледви ми впхнулися до повного поізду, і то кожне з нас до іншого вагону, як почалось наше нервове життя, і за нами залишився спокій серед тихого розкішного села, де приборканий нуждою працюе синевідський бойко.

Іванна Петрова.

такий погляд таксамо поверховний, як ювилейні газетні статті про заслуги письменника. Не вірю, щоб у місяць Вашого ювилею продали бодай стільки Ваших книжок, скільки буде платних гостей за ювилейною вечерою. Саме такою вечерою неодин громадянин сплачуе свій довг супроти письменника, щоб уже не потребував його читати.

Гарно було б у 30-ліття чи 40-ліття праці письменника зібрати довкола нього гурт письменників та його прихильників і обмінятися думками на тему його творів і життя! На такі сходини не приходили б люди з тими вічевими фразами, якими промовці навзаводи переліцитовують один одного, повторюючи кожному ювилятові те саме: які він має заслуги для народу і нехай іще довго-довго працюе йому на пожиток і собі на славу, амінь. Такі панегірики пригадують нам промови з Шевченківських концертів і газетні некрольоги. Коли читати постійно некрольоги в нашій пресі, аж серце на радощах оживае: кілько то ми маемо великих людей!

Навіщо писати Вам про це все? Чи на те, щоб Вас залякати і Ви, не дай Боже! застрайкували напередодні свого свята, залишаючися у свому селі? Ні, тільки на те, щоб Вас упевнити, що ми знаемо, що таке галицький ювилей і що по змозі з пошани для Вас будемо оминати обрядового ювилейного віча — не зробимо з Вас „гамана", як це часто робимо з іншими приневолені запрягати Пегаза до одного дишля з громадською кобилою.

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти нагнітків і попаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 6—11

Збірний пункт українського культурного світу!
то найкращий і найелегантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
МЕРАН
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Богато засоблений буфет! Найвибагливіші страви!
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

Влада британської концесії у Тієнтсіні видала японцям китайців

ПІДОЗРІЛИВ У ВБИВСТВІ ІНСПЕКТОРА ЧЕНА.

ЛЬОНДОН, РАЙТЕР. Британський уряд рішив видати японському судові у Тієнтсіні 4-ох китайців, яким закидують убивство митного інспектора японофільського китайського уряду, Чена. На основі доказів, що їх предложила японська влада, британські судові орґани ствердили, що — згідно з обоснованим підозрінням — двох китайців брало участь у замаху на Чена, інші є членами терористичної орґанізації.

ЯПОНСЬКОМУ УРЯДОВІ ЦЕ НЕ ВИСТАРЧАЄ.

ТОКІО. Домей стверджує в комунікаті, що видача убивників Чена, згідно з анґльо-японським порозумінням з 27. липня, ще не розвязує тієнтсінської проблеми, яка має не лиш політичний але й господарський характер.

РЕАКЦІЯ БРИТІЙСЬКОЇ ЛІВИЦІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Постанова у справі видачі 4-ох китайців з тієнтсінської концесії японській владі викликала сильний відрух серед британської лівиці, яка приступила до акції в обороні китайців, опираючися на правничих арґументах.

АНҐЛІЙЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ТОКІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН. Райтер довідується, що брит. уряд вислав амбасадорові Крейджі нові інструкції, які дадуть йому змогу продовжувати переговори.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗАТОПЛЕННЯ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ.

ТОКІО, ПАТ. Радник британської амбасади зложив у японському міністерстві закорд. справ протест проти японських літаків, які затопили два британські кораблі, та проти провінціонального уряду Гонану, який домагається, щоб передати йому копальні вугілля, які належать до анґльо-китайської спілки.

ЧОМУ БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ВИСИЛАЄ ІНСТРУКЦІЙ ДО ТОКІО.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Брит. уряд переводить дипльоматичним шляхом консультацію з Америкою та Франціею у справі японського домагання, щоб видати китайське золото, зложене в концесіях. Ті консультації ще не покінчені, тому брит. уряд не міг ще вислати інструкцій амбасадорові Крейджі.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Демонстранти увійдуть до міжнародніх концесій?

АНҐЛІЙЦІ У ТІЄНТСІНІ ЗАНЕПОКОЄНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Місцевий протибританський комітет зорганізував зїзд протибританських комітетів з інших місцевостей; зїзд почнеться в суботу і триватиме 3 дні.

Як подає авас у Тієнтсіні помітний неспокій; можливо, що учасники зїзду зорганізують маніфестацію та будуть старатися вдертися до концесій. Зокрема бояться там за долю британських підприємств, положених поза межами концесій.

„Летунська блькада" у північно-західній Індії

ПАРТИЗАНИ ЗАСТРІЛИЛИ БРИТІЙСЬКОГО СТАРШИНУ.

Німецьке радіо принесло вістку, що на північно-західному погряниччі Індії скріплено летунські сили та знову введено „летунську блькаду", якої метою є зловити факіра з Іпі.

Підполковника Камей, що відбував самохолом службову поїздку, застрілено зі засідки на шляху Діхав—Банну. Напад виконав мабуть партизанський відділ одного зі збунтованих племен.

—o—

Відгук на промову Форстера

В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Лиш кілька льондонських часописів подало короткі коментарі до промови Форстера. „Менчестер Ґардіен" стверджує, що ґданські гітлерівці тримають у руках долю мира. „Дейлі Телеґраф" підкреслює господарську вагу Ґданська для Польщі, підкреслюючи, що втрата того міста довела би до господарського й політичного зруйнування польської держави.

В ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. Італійська преса одинока в Европі поставилася прихильно до німецької агресії та піддається німецьким геґемоністичним тенденціям. На перше місце вибивається Вірджініо Ґайда на сторінках „Джорнале д Італія".

У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса вважає промову Форстера звичайним агітаційним виступом, що не найшов ніякого кредиту у французькій публичній опінії. „Орд" стверджує, що Ґданськ є лиш претекстом для зруйнування Польщі. Поляки готові боронитись до останньої каплини крови.

В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. „Семнануль" висловлює погляд, що Форстер, кидаючи на Польщу підозріння, що вона має аґресивні пляни супроти Ґданська, хотів оправдати майбутні інциденти, щоб опісля закинути Польщі, що це вона нарушує мир в Европі.

В ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Білгородська преса стверджує, що Форстер не сказав нічого нового, лиш повторив давні пропаґандивні арґументи. „Време" зясовує становище обох держав у ґданській справі та твердить, що у тій справі Польща мусить мати вільну руку.

В БЕЛЬҐІЇ.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Більша частина бельґійської преси гостро критикує промову Форстера. Флямандські часописи стверджують, що та промова не дала нічого нового, що вона служить лиш для пропаґанди. „Ґазет" уважає, що приготовлює Німеччину до авантури та згори скидає відповідальність на Польщу.

В АМЕРИЦІ.

ВАШИНҐТОН. Авас подає опінію американських політичних кол, які вважають, що промова Форстера не приносить нічого нового та не оправдує надій, немов би Німеччина виріклася своїх плянів.

„Ню Йорк" називає Ґданськ „пробним каменем та найбільш видною точкою натиску".

У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Ціла німецька преса друкує повний текст Форстерової промови. За кордоном подали текст промови у хвилині, коли Форстер виголошував її; виходить, що Нім. Інформаційне бюро знало зміст промови, заки ще її виголошено.

Німецькі часописи з обуренням стверджують, що Форстерова промова найшла дуже слабий відгук за кордоном.

—o—

ФОРСТЕР ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ В БАВАРІЇ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Форстер виїхав у пятницю перед полуднем з мячевою дружиною до свого рідного міста Фірт у Баварії. Він виголосить там промову про Ґданськ і Польщу.

—o—

ЧЕСЬКА ПРЕСА МУСІЛА ПОМІСТИТИ ПРОМОВУ ФОРСТЕРА.

ПРАҐА, ПАТ. Редакції празьких щоденників дістали наказ помістити цілу промову Форстера на перших сторінках.

—o—

ШЕФ ШТАБУ ҐЛІНКОВОЇ ҐВАРДІЇ СТРІНЕТЬСЯ ҐІТЛЄРОМ.

ПАРИЖ. Ававс повідомляє, що шеф штабу „Ґлінкової Ґвардії" Мурґас, який тепер перебуває в Австрії, стрінеться з Ґітлером у Лінцу або в іншій місцевости.

—o—

ҐІТЛЄР ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ У ТАНҐЕНБЕРҐУ.

У РОКОВИНИ ТАННЕНБЕРЗЬКОГО БОЮ.

Як подає німецьке радіо, у роковини бою під Танненберґом відбудеться на побоєвищі святочний зїзд, в якому візьмуть участь члени уряду, провідні кола партії, ґенерали і ін.

Підчас зїзду зложать вінки під памятником, Ґітлер виголосить промову, опісля відбудеться дефіляда.

У танненберзькому святі візьме участь коло 150.000 людей — буде це найбільша маніфестація, яка колинебудь відбулась у Східній Прусії.

—o—

АНҐЛІЯ ДАЛЬШЕ СКРІПЛЮЄ ЗАЛОҐУ СІНҐАПУРУ.

СІНҐАПУР, ПАТ. У пятницю причалили нові транспорти війська з Індії — разом коло 3.000 вояків, головно артилерії та помічних військ.

—o—

НАРАДА МІНІСТРА БОННЕ З АМБАСАДОРАМИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Бонне приняв амбасадорів: марш. Петена з Бургосу та Кульондра з Берліна. Вони оба відїздять на свої становища.

—o—

АРЕШТУВАННЯ ПОЛЯКІВ У ҐДАНСЬКУ. НАПАД НА ПОЛЯКІВ НА ВУЛИЦІ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Ґданська політична поліція заарештувала ґданського громадянина Вента, що працює в польській залізниці, польського громадянина Дамашке та ґданського громадянина-поляка Авліха.

Причина арештування покищо невідома.

Автобусового шофера Сьверчевського, арештованого під замітом кольпортажі польських часописів, випущено на волю.

На Довгій вулиці побили двох братів Бльоків, які говорили по польськи. Поліція заарештувала нападених, не напасників.

—o—

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ПЕРЕВІВ ІНСПЕКЦІЮ ЛЕМКІВЩИНИ ТА ПЕРЕМИЩИНИ.

ВАРШАВ, ПАТ. Премієр Складковський об'їхав з львівським воєводою Біликом повіти: перемиський, добромильський, ліський, сяніцький та короснянський, опісля краківським воєводою Тимінським повіти: ясельський та горлицький.

Підчас тої інспекційної поїздки премієр відбув конференції з місцевими старостами, при чому познайомився зі станом адміністраційних і порядкових справ. Він поручив представити ряд осіб з тих воєвідств до відзначення.

—o—

МІНІСТР КОСЦЯЛКОВСЬКИЙ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, ПАТ. У пятницю був у Львові міністр суспільної опіки з директором департаменту д-ром Наконечніковим. Він відбув розмови з воєводою Біликом, опісля перевів інспекцію суспільної обезпечальні. Зі Львова виїхав міністр у дальшу інспекційну подорож.

—o—

По широкому світі

Голяндський банкир Мангаймер помер у Версаю. Його банковий концерн припинив виплати, що поважно занепокоїло міжнародні фінансові кола.

Польський президент у приявности марш. Сьміґлого-Ридза приняв премієра, віцепремієра та мін. Бека, які поінформували його про праці уряду.

Бельґійська влада заборонила німецькі маніфестації в Ойпені.

Британське міністерство військових достав заперечує поголоски, немов би воно поробило замовлення у фабриці Шкоди.

На бельґійському пограниччі схопили утікача з Німеччини Йосифа Флема.

600 жидівських утікачів на чердаку корабля „Патрія" збунтувалися у хвилині, коли корабель випливав з Царгороду, загрожуючи, що підпалять корабель, коли він не залишиться у Царгороді.

Румунське свято моря відбудеться з великими парадами у Констанці. Підчас нього воєвода Михайло вступить до маринарки.

Литовсько-німецькі переговори у справі вільної смуги у Клайпеді перервано, бо обі сторони не могли дійти до порозуміння.

Американський президент предложить законопроект про невтральність на надзвичайній сесії конґресу, якщо положення в Европі й на Далекому Сході загостриться.

„Міжнародній Союз Преси" основано у Венеції. Покищо вступили до нього всі німецькі й італійські журналісти.

В Чехії повстав „фронт праці", що обединує всі чеські робітничі орґанізації.

НОВИНКИ

13 СЕРПЕНЬ

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 31. липня 1939.
11 по Сош. Євдок.
Лат. 11 по С. Гід.
Сонце: схід 4.10, захід 18.47.
Місяць: схід 2.38, захід 17.54.

Завтра: 14. серпня. Понеділок.
Ст. ст. 1. серпня 1939.
Серп. Пр. Х. М.
Лат. Евзевія вп.
Сонце: схід 4.11, захід 18.45.
Місяць: схід 3.55, захід 18.32.
Післязавтра: 15. серпня. Вівторок.
Ст. ст. 2. серпня 1939.
Пер. м. св. Ст.
Лат. Успення Пр. Б.
Сонце: схід 4.13, захід 18.43.
Місяць: схід 5.16, захід 19.06.

—о—

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 28917-30

— Спеціяліст внутрішніх недуг **Д-р Ярослав Гинилевич** вернувся і ординує від 3—5 вул. Тохаєвського 67, І. п. (давніше Городецька 53 а). 1525 —3

— **В час дозвілля** подумайте про забезпеку Вашу, рідні і гроша. До цього допоможе Вам будівельно-щадничою позичкою Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська ч. 3. — Тел. 215-16 — Домагайтесь інформацій. 1183

— **Борщівське староство** рішенням з 21. липня ц. р. заборонило заснувати кружок „Сільського Господаря" у Вовківцях пов. Борщів на основі ст. 14 закону про товариства, бо „його існування може загрозити безпеці, спокоєві та публичному ладові і з огляду на охорону державного кордону". Від цього рішення філія „С. Г." у Борщеві внесла відклик. Подібне рішення дістав Г. Стангрет з Пищатинець к. Борщева.

— **Нові польські архиепископи.** Львівський „Дзенник Польскі" з 12. ц. м. пише: До римо-католицької Митрополичої Консисторії у Львові надійшли вчора вістки з Риму про призначення і пересунення церковних достойників у Польщі. Варшавським архиепископом призначений полевий епископ кс. ген. д-р Йосиф Гавліна, вірменським архиепископом кс. д-р Роман Романчевич, дотеперішній парох вірменської парохії в Бережанах. Єпископом помічником у Гнезні призначений кс. інфулат д-р Генрих Бадені зі Львова, який був кустосом у львівській капітулі. Його становище обняв кс. д-р проф. Стефан Шиделъський. Єпископом ординарієм у Тарнові став кс. епископ Карло Неміра, помічник з Пінська, а на його місце призначений кс. епископ Горай з Люблина. Єпископом у Седльцях призначений кс. пралат Хороманський з Варшави, епископом помічником у Люблині призначений кс. пралат де Віль, декан прав.

Природно гірка вода **Францішка Йосифа** вживана зранку натще до кількох днів впливає корисно на функціонування харчевого проводу, відсвіжує кров і соки організму. „Спитайте Вашого лікаря".

— **Більон щезає в таємничий спосіб:** Польська преса приносить вістки, що в деяких околицях західної Польщі щезає раптом більон, який невідомі люди намагаються вимантити від наївних людей. Поліція арештувала в Бельську-Білій якогось молодого мужчину, який у ресторані говорив, що „Польщі грозить господарська катастрофа". Він удаючи поляка переконував своїх слухачів, що вони повинні збирати срібні монети, бо паперові гроші тратять свою вартість. На поліції арештований признався, що він належить до німецьких організацій Із зізнань арештованого виходило, що на терені цілої Польщі є люди, які збирають срібні монети. Як кажуть, уряд імовірно стягне старі монети, як платничий засіб та заступить їх новими, що їх саме тепер друкує державна карбівня. Кажуть теж, що держава на тому зробить добрий інтерес, бо напр. вартість срібла 10-золотової монети є тільки 58 сотиків. Також на терені Гдині від чотирьох днів щезає більон, за яким шукають якісь підозрілі люди. Через те купці перекупні, крамарі та інші мають чимало клопотів із срібними. У Гдині намножилося багато пяниць. Все те від кількох днів. Невідомо відки ті люди, що впиваються до безтями, мають гроші. Інша сплетня, що її тепер кольпортують у Гдині, наказує всім літникам покинути до 15. ц. м. Гдиню, буцім то на приказ влади. Очевидно таких наказів не було.

— **Великий урожай винограду.** На теплому Поділлі зародив цього року прегарно виноград. У Городниці ломиться галуззя під тягарем овочів у винницях. Кількість винограду на одному корчі доходить до 30 кг.

— **Буря з громами** і зливним дощем перейшла в четвер 10. ц. м. над частиною рудецького повіту і заподіяла великі шкоди. В селі Долобові грім убив 26-літню Софію Вислоцьку, яка прала білля на подвірю під вікном.

— **Смерть від несвіжого дрицю.** Ще минулого місяця затроїлося в Яворівщині багато селян, які купили і зїли на торзі в Яворові вепровий студенець, приладжений із несвіжих відпадків вепрового мяса Внаслідок затроєння померло тоді 9 осіб. Кілька днів пізніше затроїлися студенцем два селяни, які зїли ту сільську лакомінку на торзі в Немирові. Поліція арештувала різника, який в обох випадках продав несвіже мясо. Перед кількома днями занедужало в Раві Руській 5 селян із дооколичних сіл, які прибули на торг. Вони затроїлися несвіжим дрицем, що його вони купили в одній із будок. Поліція веде слідство, щоб прослідити в кого згадані селяни купили собі отруту за свої гроші. Один із тих пятьох помер, зяки його ще довезли до лічниці. Отже за місяць від несвіжого „студенцю" померло 11 селян і багато перехорувалося.

— **Домагаються „чистки" між львівськими кельнерами.** Польська преса пише, що в Польщі забагато німкинь у домашній прислузі. Між кельнерами німці теж творять аж 90% у Львові і велитенську більшість у Сх. Галичині, які є зорганізовані у власній професійній організації. Ця організація вдержує окрему бурсу у Львові, в якій вишколюють німців на кельнерів. „Дзеннік Польскі" з 12. ц. м. пише, що в одній з найбільших кавареть у Львові німці творять цілу прислугу. В іншій кавярні, якої власником є поляк, на двох кельнерів поляків є 12 кельнерів німців. На 113 кельнерів, які працюють в 9-ох найбільших кавярнях і ресторанах у Львові, є 24 поляків, 59 німців, 7 українців і 24 жидів. Тому — кінчить „Дз. П." — цей стан мусить основно змінитися.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Кальмана Рінгера при вул. Бориштайна вломилися злодії і вкрали чужеську й жіночу гардеробу варто-

Подяка.

Не маючи змоги подякувати кожному зокрема за численні вислови співчуття, зложені устно і письменно з приводу смерти Найдорожчої Жінки і Мами бл. п. Анни Огоновської складаємо цією дорогою Всім найщирішу подяку.

Володимир Огоновський,
з сином, доньками і зятем.

Львів, ул. Тарновського 11. 1532 1—1

ДЖ. О. КЕРВУД. 38

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Не гнів він бачив у її очах. Була це мішанина переляку і фізичного болю; коли вона так на нього дивилася, то в її погляді був його осуд, мірило його поведінки. Це пригадало йому ту ніч, коли вона стояла оперта плічми об двері його кабіни. Та він ніяк не міг примусити себе думати тверезо. Всі його думки зосередилися в одній, що вона не померла, а жила. а яким чином це сталося, він не питав. Він відчував, як він дивно ослаб; він хотів сміятися, кричати, піддатися хоч на хвилину-дві настроєві як жінка. Радість немов флюїд розходилася по його тілі. Вона бачила ту радість у скорій переміні його камінно-сірого лиця, в його прискореному віддиху і була дещо здивувана. Але Аляна занадто опанувала одна велика думка, щоб він міг помітити зростаюче здивування в її очах.

— Ви живі, — він сказав, знов даючи вислів тій одній думці, що била молотом в його мізку. — Живі!

Здавалося йому, якби те слово само бажало повторюватися безліч разів. Тоді правда, що свитала в умі дівчини, стануда ясно перед нею.

— Пане Гольт, чи ви не одержали мого листа в Ном? — спитала вона.

— Вашого листа? В Ном? — Він повторив її слова і заперечив головою. — Ні.

— І весь той час ви гадали, що я мертва?

Він притакнув рухом голови. Було це лекше ніж говорити, бо в горлі щось його душило.

— Я вислала була для вас лист до Ном, — сказала вона. — Я написала листа, ще заки скочила в море. Лист цей пішов до Ном кораблем капітана Райфля.

— Я його не дістав.

— Ви його не дістали? — Здивування було в її голосі, а потім, якби він був придивився уважно — чути було, що вона зрозуміла.

— То ви не зробили цього умисне? Ви не мали намїру так мене зустріти? Це тому, що ви докоряли собі за мою смерть... — це була велика несподівана полекша, найти мене живою. Тому ви мене привітали — правда, що так?

Він потакнув машинально. — Так, це була велика полекша.

— Щоб ви знали, я довіряла вам навіть і тоді, коли ви відмовилися мені допомогти, говорила вона далі. — Я довіряла вам до тої міри, що я навіть відкрила вам свою тайну в тому листі, що я до вас написала. Для цілого світа, з вийнятком вас, я мертва — для Росленда, капітана Райфля, для кожного. У тому листі я написала вам, що я умовилася з молодим індіянином з племени Тлінкіт. Він потайки спустив човен на море, саме перед тим. як я скочила і поміг мені дістатися до човна. З мене добрий плиавак. Потім він доставив мене до берега, тоді, як рятункові човни шукали за мною.

В одній хвилині вона привернула назад ту пропасть, що була між ними, та стояла по другому боці цієї пропасти недосяжна. Здавалося це неправдоподібним, що щойно кілька хвилин тому він обіймав її своїми раменами. Свідомість того, що він це вчинив та що вона дивилася на нього, немовби цього ніколи не було, наповнювала його пригнітливим приниженням. Неможливо було говорити про це, неможливо було навіть виправдатися якслід.

— А тепер я тут, — говорила вона спокійним опанованим тоном. — Я не гадала вибиратися сюди, коли я скакала в море. Ця гадка прийшла мені згодом либонь тому, що я зустріла того невеличкого мужчину з бокобородами, що ви його показували мені в сальоні для курців, на покладі „Нома". І так — я ваш гість, пане Гольт.

Коли вона так говорила, рівночасно поправляючи та пригладжуючи свої коси, в голосі її не було найменшого натяку, що вона виправдується зі свого приїзду сюди. Так немов би вона сюди належала і завсіди була тут приналежна, та дозволяла йому на побут у своєму царстві. Перший удар минув і він ставав знов твердими ногами на землі. Перед дійсною Марією Стендіш з тіла і крови, перед її спокійним пануванням над ситуацією, її майже всевідущою недосяжністю, зникали ці візії його духа, коли-то вона в часі минулих тижнів йшла рука в руку з ним, коли то її лагідні очі здавалися повні любови. Він знов простягнув руки та в очах його був зовсім інший вираз і вона довірливо зложила в цих руках свої власні.

— Це був немов удар грому — сказав він уже голосом свобідним, але ще схвильованим. — День і ніч я думав про вас, снив про вас і кляв себе за те, що я вас убив. І нараз я зустрів вас живою. І то тут!

Вона стояла так близько, що руки її в його рухах лежали на його грудях. Та розсудок вернувся до нього і він побачив, що його мрії були опянливим дурманом.

— Тяжко повірити в це. Зразу мені здавалося, що я хворий. Може воно і так. Але якщо я при умі, а ви дійсно ви, то я тішуся. Якщо я пробуджуся та побачу, що я лише уявляв собі те все, так як уявляв я собі багато дечого іншого.

Сміючися він пустив її руки та глянув в ті очі, що дивилися на нього напів крізь сльози. Він не докінчив своєї мови, а дівчина, що відступилась дещо подальше, немов бажаючи щось йому сказати, кінчиками пальців дотикала легко його рамени і так як цієї памятної ночі на кораблі він помітив прискорене пульсування бючки на її шиї.

— Я думав про вас по дорозі сюди, кожної години, за кожним кроком, — говорив він далі жестом вказуючи на тундри, що їх перейшов. — Нараз я почув штучні вогні і побачив прапор. Це так немовби моя уява вас створила!

Скора відповідь зривалася з уст дівчини, та вона знов її стримала. (Д. б.).

Кращі ґатунки вовн на
МУНДУРКИ
для учнів і учениць
поручає українська бляхатня
„Manufactura“ Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

сти 2.300 зол. — Із кульпарківського заведення для умово хорих утік перед двома днями 38-літній Олександер Мязґа з Венглиськ пов. Ланьцут. — Шофер Терентій Войтіх їхав так нещасливо, що заїхав на трамвай ч. 3 і поважно його ушкодив. Очевидно Терентій їхав вантажним авто. — В іншому місці особове авто наїхало на вантажний віз Йосипа Масіка та поранило його коня у бік.

— **Чоловік зі сталевими легенями оженився.** З Шікаго повідомляють, що відомий у цілому світі Фред Снайт, чоловік зі сталевими легенями оженився із Тересою Лернінґ. Він має 29 літ, вона 25. Снайт вернувся недавно, як відомо з Европи, куди їздив на прощу до Люрд.

— **Ґангстер схопив дві учениці.** В Букартон на Фльориді якийсь підозрілий тип, обіцюючи поміч у фільмовій карієрі, схопив дві учениці ліцею в Міямі. Одна з дівчат мала 17 років, друга 19. Кілька днів від дівчат не було ніякої вістки і тоді батьки повідомили поліцію, яка повела слідство. Поліція знайшла трупа молодшої дівчинки в кущах недалеко Букартон. Другу дівчину знайшли цілу і здорову в якійсь хатині, недалеко місцевости Маріс. По довших розшуках поліція арештувала ґангстера на прізвище Джеферсона. Він схопив обі учениці, сподіючися від їх батьків окупу. Молодшу дівчину убив, бо побоювався, що вона перешкоджуватиме йому у злочинній діяльности.

—o—

З кіна.

КІНО АМПІР: „НЕСЛУХНЯНА ДІВЧИНА“, „ПАНОВЕ З ВИЩИХ СФЕР“.

Дві американські комедії. Перша змальовує родину, що вся цікавиться театром від батька й мами аж до малолітньої дівчини, яка наперекір батькам старається дістатися на сцену. Різні родинні комічні сцени, перемішані тут з підготовою до великої нюйорської ревії, в якій виступить наречений одної з доньок театрального підприємця і ота неслухняна дівчина, що наробить найбільше галасу своєю театроманією. Дуже гарні та вигадливі сцени великої ревії.

Друга фільма „Панове з вищих сфер“ — погідна побутова картина, що відтворює середовище родини старшого ремісника, батька двох доньок та сина, ще й опікуна одного сестрінка. Сестрінок — цікавий американський тип, який вічно аміняє поставу, вважаючи себе призначеним до „чогось вищого“. До цієї родини входить як наречений одної з доньок молодий міліонер, власник великого підприємства, де ця молода дівчина працює, як його особиста секретарка. Дівчина, що дуже тверезо дивиться на подружжя, не хоче вийти за нього заміж негайно, а хоче раніше перевірити, чи він погодиться з її нижчим походженням. Тоді молодий міліонер зважується на протилежну спробу і спроваджується на якийсь час до тісного мешкання бідної родини, де мусить проводити ночі на старій зіпсованій каналі, яка стає його Мадієвим ложем. Дуже дотепна комедія з добрими артистами.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Зі судової салі.

ЗА УЧАСТЬ У ДЕМОСТРАЦІЙНОМУ ПОХОДІ.

Перед трибуналом апеляційного суду у Львові, відбулася в пятницю 11. ц. м. розправа проти 41 молодих українців (ок), яких засудив трибунал окружного суду у Золочеві в березні ц. р. на кари від 6 місяців до 4½ р. вязниці. Перед судом у Золочеві відповідало 55-ох молодих українців (ок), з яких суд увільнив лише 11-ох від вини і кари.

Від цього присуду внесли апеляцію всі засуджені, а саме: 1) 20-літній **Марін Кравчук** (засуджений на 4½ року вязниці), 2) 21-літній **Роман Кравчук** (на 3 роки і 4 місяці), 3) 20-літній **Петро Піх** (2 р.), 4) 22-літній **Михайло Сусол** (3½ р.), 5) 20-літній **Ярослав Ласка** (4 р.), 6) **21-літня Ева Кук** (1 р.), 7) **23-літня Ольга Тиктор** (1 р.), 8) **23-літня Софія Майба** (1 р.), 9) **24-літній Олександер Букеда** (3 р.) і 10) **23-літній Михайло Височанський** (6 місяців) — усі з Красного; 11) **38-літній Андрій Луговий** (3 р.), 12) **31-літн. Петро Майба** (2 р.), 13) **25-літній Евген Лотоцький** (3 р і 4 м.), 14) **38-літній Іван Макар** (8 м.), 15) **38-літній Василь Нагірний** (8 м.), 16) **26-літній Іван Майба** (8 м.), 17) **37-літній Микола Михалюк** (8 м.), 18) **23-літня Розалія Лотоцька** (8 м.), 19) **32-літній Дмитро Макар** (8 м.) і 20) **Павло Михалюк** (8 м.) — з Острова; 21) **27-літній Степан Пелещук** (2 р.), 22) **43-літній Михайло Лучишин** — оба з Русилова; 23) **24-літній Теодор Криштальський** (2 р. 4 м.), 25) **26-літній Михайло Мороз** (1 р. 4 м.), 26) **26-літній Іван Фалинський** (3 р. 4 м.), 27) **24-літній Андрій Фалинський** (3 р. 4 м.), 28) **30-літній Василь Піхорівський** (8 м.), 29) **30-літній Іван Лука** (10 м.), 30) **28-літній Михайло Шевчук** (10 м.), 31) **31-літн. Андрій Сташків** (8 м.), 32) **18-літній Іван Стефанків**, 33) **19-літній Іван Петрів** (8 м.), 34) **19-літн. Михайло Гринчишин** (8 м.), 35) **24-літній Степан Шевчук** (8 м.), 26) **26-літній Василь Стефанків** (10 м.), 37) **29-літній Теофіль Матвіїв** (10 м.), 38) **36-літній Володимир Матвіїв** (8 м.), 39) **36-літн. Степан Юзьків** (8 м.), 40) **30-літній Іван Ново сад** (10 м.) і 41)**29-літній Іван Приставський** — всі з Куткора.

Окружний суд у Золочеві засудив їх за участь у демонтраційнім поході дня 23. жовтня 1938 р. у Краснім, Безбрудах та Острові, за провину зі ст. 163 кк.), підчас якого кидали зневажливі вигуки про польський нарід (за провину зі ст. 152 вв.), спираючи свій присуд на зізнаннях свідків акту обвинуваченння. Хоч трибунал окружного суду в Золочеві переслухав аж 180 свідків, яких покликали підсудні на свою оборону, не повірив зізнанням ніодного з них.

На розправі перед апеляційним судом, предсідник трибуналу суддя **Ягодзінський** заявив, що присуд оголосить в суботу 12. ц. м. вполудне. Як вотанти засідали у трибуналі апеляційного суду: **Вітошинський та Ярошинський**, обвинувачував прок. **Кожуховський.** Боронили адвокати: **д-р Пиндик і д-р Ваньо зі Золочева, д-р Семен Шевчук, д-р Іван Яримович, д-р Роман Криштальський** (юніор), **м-р Лев Бобинський та адв. Сивуляк** зі Львова і два поляки адвокати: **д-р Живіцький і д-р Стшемінський** — оба зі Львова.

ЗНАМЕННИЙ ПРИСУД ЗА ПРОВИНУ З ПРЕСОВОГО ДЕКРЕТУ.

В середу 9. ц. м. перед апеляційним судом у Львові відбулася розправа до ч. VI. Ка 1110/39 проти **о. д-ра Михайла Сопуляка,** управителя фабрики „Бібльос“ за провину зі ст. 12 пресового декрету Президента з 21. листопада 1938 р. Цієї провини мав допуститися о. д-р М. Сопуляк тим, що як управитель фабрики „Бібльос“ зладив і предложив городському старосту у Львові **книгу виконуваних друків в українській мові.** На думку городського староства, згадана книга друків не відповідала зразкові, що його устійнило міністерство внутрішніх справ розпорядком з 30. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 96, поз. 647), бо не була видрукована в польській мові. Тому на донос городського староства міський городський суд у Львові засудив о. Сопуляка на заплату 50 зол. гривни.

По розправі в апеляційному суді суддя **Дисевич** оголосив присуд, яким увільнив **о. д-ра М. Сопуляка від вини і кари. Апеляційний суд станув на становищі, що пресовий декрет не передбачує, а ніякий інший закон не постановляє, що книгу виконуваних друків треба друкувати в польській мові.**

Боронив **адв. д-р Роман Криштальський** (юніор) зі Львова.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ“ ПРІЗВИЩ.

В середу 9. ц. м. відбувався перед окружним судом з Чорткова на виїздній сесії у Монастириськах розправа проти **о. Олександра Карпинського,** пароха в Задарові к. Монастириськ за провину зі ст. 287 § 1 кк. Акт обвинувачення закинув підс. о. Карпинському, що у виказі дітей з 1912. р. для вжитку управителя школи Тадея Лопушанського пописував прізвища „Вербіцька“ замість „Вербіцка“, „Моліцький“ замість „Моліцкі“ і „Залеський“ замість „Залескі“.

По розправі суд засудив **о. О. Карпинського на 7 місяців безоглядної вязниці** Обвинуваччував прок. Туркевич, боронив адв. **д-р Льонгин Горбачевський** з Монастириськ.

Перед тимсамим судом відповідав 9. ц. м. **о Григорій Миськів,** парох Велснева, якому акт обвинувачення закидав українізування прізвища у витягу з актів шлюбу з дати 21. лютого 1939. р., де підсудний вписав прізвище „Радомский“ замість „Радомскі“. По розправі суд засудив **о. Г. Миськова на 1 місяць вязниці** з припиненням виконання кари на 5 років. Боронив адв. **д-р Л. Горбачевський.**

ЗА ТРИЗУБ.

Перед трибуналом окружного суду в Золочеві відбулася в четвер 10. серпня ц. р. розправа проти: 1) **Якима Винара,** різьбаря, відомого з виробів „Народне Мистецтво“ за провину зі ст. 155 кк. (за вирізьблення тризуба з написом „Вже час. народе встань“), 2) **Богдана Казанівського,** б. службовика П. С. К. в Радехові (який тепер відсиджує кару 12-літньої вязниці за приналежність до ОУН) і 3) директора ПСК. **Антона Маланяка** за завішання тризуба в кімнаті П. С. К. в Радехові, за провину зі ст. 154 § 2 кк. (чим теж накликували до злочину державної зради).

По розправі трибунал увільнив **Якима Винара** від вини і кари, а **Б. Казанівського і дир. Маланяка засудив на кару вязниці по 6 місяців** з тим, що дир. Маланякові припинив виконання кари на 5 років. Підсудних боронив **м-р Евген Олесницький.**

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед тимсамим трибуналом відбулася 10. ц. м. розправа проти **Петра Яцкова** за заміри державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН). Трибунал засудив цього підсудного **на 2 роки вязниці.** Боронив м-р **Евген Олесницький.**

—o—

‡ Посмертна згадка.

Анна з Маковецьких Совикова упокоїлася в Бозі дня 10. серпня ц. р. у Свидниці, повіт Яворів, у 74. р. трудолюбивого життя. Похорон відбудеться у Свидниці 12. ц. м. В. І. П.!

—o—

Дописи.

БОРЩІВ.

Концерт Мирослава Старицького. В неділю 6. серпня ц. р. заїхав до Борщева на один виступ молодий відомий з радіових авдицій співак Мирослав Старицький. Філія „Просвіти“, що уладжувала концерт, побоювалась, щоб сала не світила пустков, але на цей раз громадянство Борщева і околиці виповнили салю вщерть. Коротка програма, що не перетомила публіки і дійсно мистецьке її виконання вдоволили присутніх. Виконання поодиноких арій та пісень свідчило, що молодий співак не лише опанував трудні партії, але й передав їх з чуттям, зокрема українські пісні, за які публіка нагородила співака рясними оплесками. Молодий співак, уроджений зі Скали, борщівського повіту, мріє про дальші студії за кордоном, але як син бідних селян, зустрічає непоборні матеріяльні труднощі. Подібні концерти українських арій та пісень задумує Старицький Мирослав уладити ще у Скалі, Чортків та інших місцевостях.

БОРЩІВЩИНА.

Дитячі садки. Справа дитячих садків у Борщівщині не зрушила ніж по інших повітах. Як минулого року

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
лікарських і ветеринарійних інструментів
А. МАЦЯК
спілка з обм. в дп.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 8. Тел. 116-60.
поручає:
хірургічні артикули, гумові та сталеві вироби, лікарські меблі, лікарські і діточі вагі; направа і виключення інструментів
2²/59 —?

так і цього Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" пише до повітового староства 25 позань у справі основання 25 садків. Не зважаючи на великі труднощі у підшуканні содіяничок, найбільша трудність вирвинула від влади, яка стала на становищі, що вистане на 60 сіл чисто українського повіту лише 8 садків. 5 осадків є в бориславському повіті в таких селах: Мушкатівці, Сколі, Верхняківці і Жданники, а в мельницькій окрузі в Мельниці Под., Івано Пустім та Волківцях над Дністром. Слово старости було коротке, але ріжке. Зато в бориславському повіті основано аж 42 польські підкольонії. Чи з цього прийде кому велика користь покаже майбутність, а поки що сотні наших дітей залишились без рідної опіки та широго рідного слова вже в такому ранньому віці.

МОНАСТИРИСЬКА.

Праця філії „Просвіти" в Монастириськах. Філія „Просвіти" в Монастириськах відновила свою діяльність по двомісячній примусовій перерві (староство в Бучачі приписало її діяльність) і відбула заг. збори, на яких вибрали далі головою адв. д-ра Л. Горбачевського. Видів філії приняв урядовця Богдана Конопу, який почав уже вести працю в районі. Слід завдати, що в ночі з 12. на 13. листопада п. р. невідомі і дотепер невикриті людні уладили погром усіх українських установ як складницю ПСК, філію „Просвіти", Українбанк, „Рідну Школу" та інші товариства. Тому праця дещо утруднена. Одначе Монастиреччина повинні віднаходить шлях, по якому піде праця.

—o—

СПОРТ.

ЧИ ЮНАК БУДЕ ГРАТИ В ОКРУЖНІЙ ЛІЗІ.

Дрогобицький Юнак бере, як відомо участь у грах за вхід до Державної Ліги та можливо що повіть вийде до неї, бо цього року до Д. Л. входить аж три дружини, тому теж Юнак має поважні дані на те. Але покищо невідомо, як буде з Юнаком, чи йому пощастить чи ні, вже мистецькі гри О. Л. починаються вже в чергову неділю. Щоб вийти з кляштору ВІЛД рішив, що Юнак не візьме участи в осінній рунді мистецтв. Якщо Юнак взійде до Д. Л., тоді резерва Юнака гратиме на весну в О. Л. починаючи змаганнями з тою самою скількістю точок і з таким відношенням воріт, як останній клюб у табелі. Якщо Юнак не взійде до Д. Л., тоді перша дружина дрогобицького клюбу почне на весну мистецькі змагання в О. Л. з такою самою скількістю точок і з таким відношенням воріт, як перший клюб у табелі. В обох випадках всі зустрічі будуть відбуватися на спільний кошт, без уваги на те, хто буде господарем змагань.

Годі знати, щоб таке рішення було справедливе та чи воно не дасть клюбам притоки до наріжань.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шкіряні каганці і ремінці для псів
у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає
Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.
Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 6—?

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси —
Інж. Ярослава Білинського
ЛЬВІВ ул. Оборони Львова 15. (д. Сикстуська 43) Тел. 236-32.
Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.
— Інформації і записи щодня. —
990, 20-55

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Субота 12. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Неділя 13. 8. год. 12 Академія П. П. В. год. 16 „Багряні рожі"; год. 20 „Багряні рожі".

Понеділок 14. 8. год. 18 „Багряні рожі".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирпа з Львова.
З Косова їде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КАРЛІВ:
12. 8. За молдавський престіл.
13. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.
До Жаб'я і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Українська капеля бандуристів Степана Орвча.

15. 8. Старий Самбір
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".

АМІР: „Неслухняна дівчина", „Пекло з вищих сфер".

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).

БАЙКА: „Р. 107 взиває помочі", „Весела хвірка".

БАЛТИК: „Шалінві молодости", „Пекло в циліндрах".

ВАНДА: „Плавке золото", „Шампанський вальс".

ГРАЖИНА: „Звихар", „Професор Вільтур".

ЄВРОПА: „Сила золота".

КАСІНО: „Шипгунові зізнання".

КОПЕРНИК: „Пекло Сатара".

МАРУСЕНЬКА: „Непетка", „Лист до матері".

МЕТРО: „Марко Польо", „Хай живе спорт!"

МУЗА: „Христинина брехня".

МІРАЖ: „Мундрагелька", „Князь і пройдак".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Балкани".

РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".

РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (з Аннь Дарлей).

РОКСІ: „Мільонер на тиждень", „Сфатала".

СВІТ: „У тайгах Сибіру", „Кріза скінчена".

СВЯТОВІД: „Бурлаки знад Волги", „Модельєка".

СТИЛЕВЕ: „Материнство".

ТОН: „Вязниця без врат", „Тайна жовтого міста".

УТІХА: „Погоня" та ревія.

ХИМЕРА: „Завойовники Марока".

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 У Сулєжі, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневз авдиція, 13.00 Орх., 14.00 Із життя кліборобських організацій, комунікати, інформації, 14.15 Мусоргський: Хоральні фрагменти з оп. „Борис Годунов", пл., 14.35 Господ. вістки й інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полуд. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у технічі 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова муз. з пл.: у перерві о год. 17.20 Діточа захоронка у Львові, репортаж, 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Фр. сучасна муз., сопран, віол., форт., прелекція, 19.00 „Сімома морями до семи гір" радіоповість із участю Шепка та Тонька, 19.25 Перші легіонові бої: Похід на Кельце, 19.35 Гутірка: „Героїська Варшава" фейл., 20.00 Народні танцівські пісні, хор, орх., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., пісеньки, тріо акордеоністів, вібрафон, форт., конферансієрка. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 13. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Порінок хліборобів: Приготування зерна на засів, нар. музика з пл., Кооперативні оповідані, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Концерт дутої орх., пісня богослужения коло год. 10.30 Музика з пл., поетичне чверть-годинка, 11.40 Тріадем, з Моршина, 11.57 Сигнал, 12.03 Музичний поранок, 13.00 Вибрані з творів Пісудського, 13.05 Суспільність Станиславівщини у легіонових боях, 13.15 Орх., баритон, флят., арфа, 14.40 „Пан Тадей", 15.00 Військові марші з пл., 15.10 Польська збройна сила, словно-муз. авд., 15.35 Фрагм. із книжки Пісудського: „Мої перші бої", 16.50 Рахманінов: Тріо д-мол оп. 9. 17.15 Хто відповість, 17.30 Орх. мандолінистів, гармонійка, пісеньки, гумор, 19.30 Театр Уяви: „Війна 1914 р.", 19.20 Програма на завтра, 19.35 Арії та пісні у вик. Кондінія, баритон і муз. з пл., 20.05 Льокальні спортові вістки, 20.10 Звук. тапіння, полїт. огляд, вез. дениик, Збірні спорт. вістки, 21.15 Фільм. і танк. музика, опіз; у перерві о год. 22.00 „Вакалії" свеч Діверіоса, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 14. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Для кущіїв: Відпочилі на актуальні питання, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Концерт без пер., 13.40 „Героїський перемелис" і пісеньки та мельодії для дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Климко Вахлєда" 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні у вик. А. Барлажйовського, баритон, у супр. форт., 16.45 Економічні науки, 17.00 Вікучі вістки, програма, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовен, із гр. пл., 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт. реціталь Марг. Тромбіні-Казуро, 18.30 Шеберт: Квартет ес-дур оп. 125. ч. 1., 19.00 „Стшелецька" авд., 19.30 Сирника, віол. меосопран, форт., 20.15 Реторта, 20.25 Хліборобська скринька, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтро, 21.00 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт., 21.50 Відсоюзні сили та, слава, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Легка муз. авд. мандоліністи, вок. квартет, гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 15. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Лицарські та воєнні пісні з пл., 7.50 Гутірка для села, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Пісні в честь Богородиці, 8.30 Марші у вик. орх., 9.00 Торжества у Вильні, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Орх., опіз, 13.00 Вибрані з творів Пісудського, 13.15 Орх., меосопран, банджо, кельфон, форт., 14.45 Попад двома континентами 15.00 Обжинкові роздумування, 15.15 Словно-муз. авд., 15.45 Актуальна гутірка, 16.00 Мати воєка, 16.30 Квартетові мініятюри у вик. смичк. квартету, 17.00 Мати Божа в літературі, 17.15 Музика з пл., 17.30 Підвечірок при мікрофоні, 19.00 Авдиція про Болеслава Хороброго 19.45 Монтаж із пл., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Вікучі вістки з міста та провінції, спортові льокальні вістки, 20.25 Військ. звук. репортаж, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.10 Танк. музика вок. дует. у перерві год. 21.50 Весела авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдиній.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.10 Італ. оп. музика, 20.15 Хор і військ. орх., БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 20.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.40 Форт., 18.30 Сальон. орх., ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 „Кармен" оп. Бізета, ВІДЕНЬ 18.30 Балади на форт. і спів, 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Розривковий концерт, ГДАЙСЬК 11.00 Богослуження н-мол Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Шепчий" оп. І. Штравса, 22.20 Брамс, ДРОЙТВІЧ 19.20 Шубертові твори, КЕНІГСБЕРГ 20.35 Військ. орх., КОПЕНГАГЕН 20.00 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Старі танки на камер. орх., МІЛЯНО 21.00 „Затоплений дзвін" оп. Респіґія, ПАРІ ПТТ 21.00 „Арлезіянка" оп. Бізета, ПРАГА 18.00 Нар. сюрпрйза, 20.35 Чеська музика, 22.10 Оперетка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 19.15 Пісеньки, 20.30 Скрипка, 22.00 Форт., Рим 20.30 Симф. музика, 22.30 Спів, СОФІЯ 18.30 Мандоліни, 19.00 Спів, 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Неділя, 13. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 20.15 Концерт, БІЛГОРОД 21.20 Військ. орх., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.40 Форт., 21.10 Твори І. Штравса, ВІДЕНЬ 18.00 Оп. музика, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Концерт, 22.30 Форт. твори Чайковського, ДРОЙТВІЧ 21.30 „Краї періська Соната" Бетовена, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.10 Форт. імпровізації, 18.30 Росіні, Моцарт, Мендельзон, МІЛЯНО 21.00 Ораторійний концерт, МІНХЕН 19.30 Трієм. з Байройту: „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, ПРАГА 18.30 Розр. програма, 20.30 Фрагм. з оперетки Нелбала, 21.00 Популярний симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 21.05 Концерт катедр. хору зі Петербурґа, РІМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Хвилина музики, 21.00 „Ромео та Джулієта" оп. Гунодая, СОФІЯ 18.00 21.25 22.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Опереткова музика, ШТУТҐАРТ 20.45 „Паяци" оп. Леонкавала.

Понеділок, 14. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Популярний концерт, 20.00 Пісеньки, 21.20 Скрипка, 22.15 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Спів, 17.40 Легка музика, 21.20 Цит. орх., 22.00 Симф. концерт: Ліст, Фелих, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. музика, 18.10 Легка музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Популярний концерт, 18.10 Брух: Смичковий октет, 18.40 Вістки, опісля „Жінка без тіні" оп. Штравса, КЕЛЬН 18.25 Сучасна музика, 20.15 Нар. пісні, 21.00 Розр. концерт, ЛЯҐТІ 17.10 Пісні, 18.15 Концерт творів Банфельда, 21.10 Військова орх., МІНХЕН 16.00 Гендель, Моцарт, 20.15 Нар. пісні, МОР. ОСТРАВА 17.15 Моравські пісні, 17.35 Рапсодія оп. 79. на форт. Брамс, ПРАГА 21.10 Бетовен, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 20.15 Скрипка, 20.30 Опера, РІМ 17.15 Віол., 21.00 Хор, СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танк. музика, ФРАНКФУРТ 20.15 Вільний стрілець" оп. Вебера.

Вівторок, 15. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00, 22.05 Танк. муз., БУДАПЕШТ 15.30 Мадяр. мельодії, 18.45 Інтімні твори, 20.25 „Турандот" оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 18.15 Гітара, арфа, 21.30 Фолт. твори Шуберта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Штрої пісні, 18.30 Нар. пісні, хор, 19.00 Кабарет, 20.15 Симф. концерт: Шуман, Респіґі й ін., 22.20 Гайдн: Смичк. квартет оп. 33. ч. 1., ДРОЙТВІЧ 18.45 Пезнах: Форт. квінтет а-мол оп. 81., КЕНІГСБЕРҐ 19.00 Військова орх., КЕЛЬН 21.00 Танк. музіка, МІЛЯНО 21.00 „Отелло" оп. Верді, РАДІО ПАРІ 18.45 Пісеньки, 19.05 Вок. квартет, 20.15 Камер. концерт, РІМ 17.00 Мельодія та ритм, 20.00 Італійська й еспанська музика, 21.00 Орх., 22.00 Співка, 22.30 Концерт камер. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Шуман: Форт. квінтет, 23.00 Рос. музика.

Біржа

Львів, 11 серпня 1939.

ГРОШІ.

Гельги белькі, 90·31—90·72 Лондон звірник. 5.30·80—5.33·00, Долари канад. 5.29·00—5.31·50, Фльор. гол. 294·31—294·31 Франки франц. 14·16—14·16 Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. собівні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·50, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліґнон 80·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Ґабербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 задзівнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консоліданційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів. 11. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. більок. без оп.	3·95
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·95
За 1 кг. масла експ. з оп. дає значе	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло спадна на молоко й яйця вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Оборот загальн. 5517 тон. Пшениця оборот 2032 тон, тенд. спокійна. Жито оборот 377 тон, тенд. спокійна. Ячмінь оборот 165 тон, тенд. спокійна. Овес оборот 375 тон, тенд. спокійна. Кукурудза краєва жовта 15·00—15·50. Кукурудза краєва червона 16·00—18·50. Мука пшенична подотвев. 25 сот. на 100 кг. Ріпак озим. 47·00-47·50. Ріпак літний 42·50-43·50.

ЦІНИ ГОРОДОВИНИ:

За 100 кг, біб мол. 8—10 зол., бураки 4—5 зол. пебуди сорт. I. 4·50—5·50, помідори сорт. I. 15 — 20 зол. помідори сорт. II. 10—12 зл. баробалі мол. 4·50—5·00 кг. — За 100 штук, калафіори сорт. II 15—25 зол. сорт. III. 10—15 зол. капуста біла 1·50 — 2·00 зол., капуста італ. 2—3 зол. кукурудза 1·10 — 1·40 зол., огірки свіжі 50—80 гр.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Оповістки.

Шановн. Земляків, які знають щопебудь про долю Миколи Литвицького, що жив на Закарпатті в селі Вижніх Реметах біля Берегова, прошу подати ласкаво вістку на адресу: Львів, вул. Шептицьких 3, I. п. Гал. Журба; або Ред. „Діла" для Г. Ж. 1513 2-2

Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для Дівчат у Перемишлі оголошує **додаткові** вписи до I-ої кляси торг. ліцею на шк. рік 1939/40. Поважаційні вступні іспити відбудуться в дні 31. серпня і 1-го вересня п. р. Зголошення приймає і дає інформації Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею, Перемишль, Татарська 4. 1-2

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне поміщення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 31—45

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і водопінн приступні. 1150 8-10

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Заваринська ч. 111.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Красінського ч. 30, бічна Зелена.**

2 КІМНАТИ. передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Остроленцька 17, ріг Потоцького.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, повнокомфортові — **Совінського ч. 19, бічна Потоцького.**

2 КІМНАТИ кухня, сонячні, перший поверх, балькон 55 зол. **Короля Ліщинського 34.**

винаймає управа цих реальностей „ТРАНСАКЦІЯ" (Ґенат) Длуґоша 1. тел. 117-94. 1510 3—0

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована о винайму, Байки 26/12. 1508 4-5

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших ґатунків що не промакають і не тріскають найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першоряд на виробництво парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Корнес, Львів, Легіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконує по прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

САМОХОДИ Citroen — Aero **МОТОЦИКЛІ** S. H. L.

„Autocar", Львів, Сенкевича 5. тел. 209-88. 1520 2—2

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.

Головний склад: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20.

Без огляду на значну звижку цін вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу **Своїй Клієнтелі** ще в місяці серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові склади. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу фірму будемо судово переслідувати. 1527 2—5

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з постійним харчем, особам. вул. Львівських Дітей 57 в. 1509 3-0

КІМНАТА, окремий вхід сонячна, телефон, лівничка з харчем від 1. вересня. Мончинського (давніш Мурарська) 62. III. **Литвиненко.** 1530 1-2

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з харчем, постійним особам. Вул. Львівських Дітей 57 а. 1500 3—0

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ГОСПОДИНЯ-кухарка потрібна зараз. Зголошення: Терлецькі, Милятичі-двір п. Вовків к. Львова. 1529 1—2

АҐЕНТІВ шукаємо до ратальної продажі господарських, поперів, фарб, спецерій. Зголошення: „Zdolny" Biuro Ogłoszeń Stattern-Kraków. 1527 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КУХАРКА середнього віку, з довголітньою практикою шукає праці в місті, або на провінції від зараз або від 1. IX. 1939. Зголошення Винники, вул. Руська 1 а, у П. Папюрків. 1534 1-3

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2333 4-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 241-29. 1467 5-12

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 77-0

ЗНАНА з солідности виробів робітня ременів **Г. Залеського,** перенесена — Ягайлонська 20. 1531 1—1

ПОВІДОМЛЯЄМО П.Т. Громадянство, що ми відкрили крамницю з фарбами, господарськими артикулами, косметикою та хемікаліями при вул. Товаженського 42 (давніше вул. Городецька) ріг Королеви Ядвіги, тел. 246-34. Б-ти Жирки. 1491 3-10

О. БЛАГОДІР, настройник фортепіянів, міняє зміна адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7. Тел. 277-68. 1435 10-10

ЛЕДІВНІ — посезонова знижена ціна 10% опусту. Рентшпер, Легіонів 37. 1505 4-10

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевше перше та єдине українське питівничє заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 6-502816

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Роман ЛИСЯК

недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ. Оборони Львова 22 (давніша 1017 Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Орган. член Шпиталю Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 **Львів, Сапіги 6, тел. 114-10.** 1-10

ПРОПУКЛИНУ У мужчин, жінок і дітей усуває без [illegible] ЗАВЕДЕННІ

М. Фрайліха

Львів, вул. ген. Тонажевського ч. 33. (давніше Городецька 35)

— — Тел. 271-11. — —

Ця фірма, перша і найстарша не лише в Польщі, але на цілому світі, здобула за свою 72-літню працю для добра людства золоті медалі, почесний докторат і численні похвали у краю і заграницею. 1470 3—10

Новий ґаз „BF"

виріб і патент „Азот" С. А. Явожно, **нищить певно блощиці,** домашні інсекти та їх породні. Не залишає жадного запаху! Не ушкоджує домашніх предметів. Однорічна ґарантія. Дезинсекції виконує Завед. **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9, тел. 236-51. 12—3843

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.

Станиславів, 3-го Мая 12.

361 6—12

РОВЕРИ ДНІСТЕР

3128 14—15 **НАЙЛІПШІ**

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. I. п. ч. 122) тел.: 295-88.

Найпевніша виробна сітка до Жорен **„СЯТКОДРУТ"** Львів, Замарстинівська 33.

1414 1х—1

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженер будови

Львів, Мончинського 26.

тел. 270-27.

виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури ч. 336 7—0

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає **БЕРКУТ** Вехарська 11 Львів

Інж. Тарас Грушкевич

держ. упов. інжинір будівництва

ЛЬВІВ, ВУЛЕЦЬКА 32,

тел. 261-07.

Виконує: плани — статичні обчислення — будови.

ч. 1195 5—?

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах .	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці .	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, випласи і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło". Lwów.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.

З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Вівторок, 15. sierpnia 1939. N. 184.
Wtorek, 15. серпня 1939. Ч. 184.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Політика і хліборобська орґанізація

(Передова стаття)

Новий плян замирення

Розмови Чяна з Гітлєром

Комісар Ліґи Націй у Гітлєра

З життя карпатоукраїнської орґанізації

Комісар для українських справ. — Українські адвокати у Словаччині. — Українські службовики у протекторатї.

Мін. Гебельс про ревізію границь

Коли може зачатися війна

Військові наради в Москві почалися

Японія погрожує СССР репресіями

Виїзд нім. амбасадора з Франції

Сензаційні арештування в Токіо

Змова на життя британського амбасадора

Страшні залізничі катастрофи

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Nr. 184 (15.253).
Ч. 184 (15.263).

Lwów, wtorek 15. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 15. серпня 1939.

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий плян замирення?

ПРО ЩО РОЗМОВЛЯВ КАНЦ. ГІТЛЄР З ЧЯНОМ?

БЕРХТЕСҐАДЕН, 13. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Вчора пополудні канц. Гітлер приняв в Оберзальцбергу мін. Чяна. Італійського гостя канц. Гітлер привитав у товаристві мін. Рібентропа, німецького амбасадора в Римі — Макензена і заступника шефа протоколу Галеми. На сніданні був теж італійський амбасадор Атоліко, радник амбасади Магістраті, пос. Віттеті, заступник шефа протоколу дель Драго і консулі: Белія та Фараче. Крім того на сніданні був мін. Рібентроп, амб. Макензен, підсекретар д-р Гавс, проф. Шпер та інші. **По сніданні канц. Гітлєр розмовляв довго з мін. Чяно.**

ЗАЛЬЦБУРҐ, 13. 8. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: Розмова між канц. Гітлєром і мін. Чяном у присутности мін. Рібентропа тревала від год. 14.30 до год. 18-ої в осідку канцлєра в Берґгофі.

РИМ, 13. 8. ПАТ. Агенція Інфор оголосила такий комунікат про зустріч мін. Чяно з мін. Рібентропом: Закордонні коментарі про зустріч у Зальцбурґу виходять з фальшивого засновку, згідно з яким між Італією та Німеччиною зарисувались ріжниці на тему Ґданська. Німеччина хотіла б нібито приспішити події, а Італія веде акцію, щоб довести до помірковаиости. Таке схоплення справи — запевняє „Інфор" — зовсім фальшиве й обмежило б зустріч у Зальцбурґу до зусилля зблизити суперечні становища і злагіднити труднощі, які не істнують. В дійсности політика Італії і Німеччини розвивається згідно з духом і буквою договору з 22. травня, що є зовсім ненарушений.

ДРУГА РОЗМОВА З КАНЦ. ГІТЛЄРОМ.

ЗАЛЬЦБУРҐ, 13. 8. ПАТ. У суботу вечором мін. Чяно вернувся з Оберзацбергу до Зальцберґу, де мін. Рібентроп гостив його обідом у готелі „Естеррайхішер Гоф". У неділю рано мін. Чяно поїхав самоходом знову до Берхтесґаден з італійським амб. Аттоліко, де від год. 11-ої розмовляв з ним канц. Гітлєр до год. 15-ої. При цій розмові був теж присутній мін. Рібентроп. По розмові з канцлєром оба міністри вернулись до Зальцбурґу, де в готелі „Естеррайхішер Гоф" відбулося сніданя, на якому були теж оба амбасадори Аттоліко та Макензен і головні члени обох делегацій. **Опісля мін. Чяно відлетів до Риму, де прибув на летовище Літторіо к. год. 18-ої з німецьким амбасадором у Римі Макензеном.** На летовищі привитав мін. Чяно мін. Стараче та інші представники фашистівської влади.

КОМІСАР БУРКГАРДТ ВИЇХАВ ДО БЕРХТЕСҐАДЕН.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Ґданська: Високий Комісар Ліги Націй Буркгардт виїхав учора вечором до Німеччини, де його має приняти канц. Гітлєр.

ПЕРЕД „ПОВАЖНОЮ РОБОТОЮ".

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Розмови мін. Рібентропа з мін. Чяно в замку Фушль під Зальцбургом окутані найбільшою тайною. Преса пише про зовсім несутєві речі, як про привитання, гостину мін. Чяно в канц. Гітлєра в Берхтесґадені і промовчує саму тему розмов. Одночасно німецька преса висміває закордонних коментаторів. Якщо йде про самі розмови, то німецька оцінка зводиться до ствердження, що „німецько-італійська зустріч означає завжди поважну роботу". Якщо йде про що розмовляють в Зальцбурґу — заявляє „Фелькішер Беобахтер" — то можна відповісти: Говорять про дозрілі проблеми дня і про найновіший розвиток подій від Мінхену. Якщо йде про ближчі подробиці — пише щоденник, — то можна буде їх пізнати по ділах.

РИМ, 13. 8. ПАТ. Ґайда пише в „Джіорнале д' Італія" про розмови мін. Рібентропа з мін. Чяно що в Зальцурґу потверджено повну згідність поглядів і становища Німеччини та Італії. Полемізуючи з західньо-европейською пресою автор запевняє, що між Німеччиною та Італією виявляється повна солідарність в усіх обставинах і справах, які є висловом життевих інтересів обох народів. У справі Ґданська панує між Берліном і Римом повна згідність поглядів та процедури. Зустріч у Зальцбурґу потвердила вже лише те, що узгіднено на зїзді в Міляно 6. і 7. травня ц. р. Справа Ґданська — пише Ґайда — розвязана по лінії природнього тяготіння. Сталевий пакт завжди готовий діяти автоматично. Не слід забувати, що підписаний союз 22. травня виходить зі засновку про істнування тісної злуки інтересів обох держав, що очевидно доводить до тісної і негайної акції та спільного ризика. Ці інтереси торкаються загальної справи ревізії мирних договорів і умовин, які вони створили.

ЩО ПИШЕ ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА?

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Паризька преса пише, що до наради в Зальцбурґу дійшло з ініціятиви Італії. „Тан" пише, що оба диктатори не можуть вже довше підтримувати напруження опінії своїх країв, бо війна нервів дається в знаки німецькій та італійській опінії. Тому канц. Гітлер і Мусоліні мусять в короткому часі дійти до засадничого рішення щодо дальшого розвитку подій. Далі „Тан" звертає увагу на розбіжности між голосами італійської і німецької преси та доходить до висновку, що між обома урядами є деякі дрібні розбіжности в політиці держав осі. В якому напрямі підуть розмови в Зальцбурґу: чи в напрямі замирення чи загострення положення — це залишиться тайною канц. Гітлєра і Мусоліні. **Дехто здогадується — пише далі „Тан" — що Мусоліні намагається стримати німецьку нетерпеливість у справі Ґданська, але це не означає, щоб Італія вагалась підтримати свого союзника, якби Берлін обстоював при своїй концепції.** В кожному випадку Італія не має ніякого інтересу в північно-східній частині Европи. По другім боці Альп міркують, що Німеччина вже доволі широко заспокоїла свої апетити в середущій Европі і хоче нових користей тоді, як італійські ревіндикації залишаються на другому пляні. Тому Італія невдоволена з цього приводу. Що справа Ґданська була одною з перших точок розмов у Зальцбурґу — про це нема чого навіть сумніватися, але інші справи були теж темою розмов обох міністрів. Берлін нетерпеливиться — як зачувати — хитанням мадярського уряду у справі явного приступлення до осі Берлін-Рим. Крім того викликує сумнів становище Югославії.

Французькі щоденники „Парі Суар" та „Інтрансіжан" подали в суботу сензаційну вістку за німецькими джерелами, що високого комісаря Ліги Націй у Ґданську проф. Буркгарда запросили до Берхтесґаден, де він дістане від канц. Гітлєра „проект мирної розвязки справи Ґданська". Проф. Буркгардт виїхав до Берхтесґаден з Форстером і передасть згаданий проект прем. Чемберленові. Кажуть, що мін. Чяно предложив канц. Гітлєрові проект мирної розвязки справи Ґданська, який Гітлер затвердив. Згаданий проект виглядає так: 1. Високий комісаріят Ліги Націй у Ґданську буде зліквідований до кінця ц. р. 2. Польща зліквідує теж свій генеральний комісаріят і створить своє дипльоматичне представництво зі спеціяльними атрибуціями, завданням якого буде господарська оборона прав Польщі і польської меншини. 3. Статут Ґданська як вільного міста буде спиратися на спеціяльних основах, але адміністрація в Ґданську буде зовсім німецька на зразок тієї, що є в Німеччині. 4. До 5 років поступнево зліквідують митний кордон між Ґданськом і Німеччиною. 5. Німеччина загарантує міжнароднім договором демілітаризацію Ґданська, а Польща зліквідує свою муніційну базу на Вестерплятте. 6. Управа порту та його використання спочиватиме в руках автономної ради порту, в склад якої ввійдуть делегати Ґданська, Польщі і Німеччини.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ?

В Льондоні кружляють поголоски, що німецький амбасадор у Льондоні Дірксен працює над приєднанням „деяких політичних кол Англії і Франції" для такої своєї концепції: 1. Чехія і Моравія буде німецькою домінією на англійський зразок з автономним урядом. Німецька інтервенція обмежиться до гарантії непорушности кордонів цієї домінії. 2. Ґданськ залишиться вільним містом, але під протекторатом Німеччини, що загарантує повну демілітаризацію цього порту. 3. Німеччина дістане колонії в полудневій Африці, Італія привілеї в Джібуті. 4. Туніс буде під протекторатом Франції та Італії з тим, що Лівію Італія здемілітаризує.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (183) число „Діла" підпало конфіскаті (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) за статтю, яка починалася в наголовку від слів „Українська" в цілости, разом із наголовком. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Переговори між Польщею і Англією у справі військ. союзу

ЛЬОНДОН, 13. 8. Польський амбасадор Рачинський відбув учора довшу нараду з державним підсекретарем Форін Офісу Кадогеном у справі переміни дотеперішніх взаїмних польсько-англійських гарантій на військовий союз між Польщею і В. Британією. Перед кількома тижнями В. Британія предложила Польщі проект союзу. Відповідь на цей проект вручив польський амбасадор льор. Галіфаксові у формі ноти. При цій нагоді амб. Рачинський поінформував підсекр. Кадогена про хід конфлікту з Ґданськом у справі праці польських митних інспекторів. **Політичні кола в Льондоні запевняють, що в понеділок починаються в цій справі розмови між представником Польщі у Ґданську мін. Ходацьким і президентом сенату Ґрайзером.**

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Французька преса подає обширні вістки з Льондону про дипльоматичні польсько-англійські переговори у справі військового союзу між Польщею і В. Британією.

Політика і хліборобська орґанізація.

Львів, 12. серпня 1939.

В часах, коли входимо в лозу, сьогодні нам ближче невідому, добу історії людства, в часах, коли найбільше гомінкі є два слова — війна і мир — і коли держави старого і нового світа роблять може останні приготування саме до війни, — непопулярно забирати слово на сторінках преси про справи, які з цією великою історією не стоять у безпосередньому звязку, а торкаються звичайної буденщини. Самі про себе вони можуть бути важні і в нормальних обставинах вони викликали б зацікавлення *ширшого* громадянства, — нині вони мають малий попит, при всій безперечній вазі для цілих ділянок людської збірноти.

Така є справа орґанізації хліборобства, яку в Польщі унормовано президентським розпорядком з 22. березня 1928. р. про хліборобські палати (В. З. Р. П. ч. 39, поз. 385). На основі цього розпорядку утворено окремі хліборобські палати, між іншими одну спільну у Львові для воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського. Весною цього року появилися перші вістки про те, що уряд має намір перевести поділ львівської хліборобської палати на три окремі з осідком у Львові, Станиславові і Тернополі. Вони викликали багато шуму і на сторінках польської східно-галицької преси і серед поодиноких польських суспільних орґанізацій. Голоси поділилися. Деякі вважали проектований поділ за частинну ліквідацію польщини на „Червеньскей Земі" і здеґрадування Львова до ролі Берестя чи Келец, навпаки другі бажали цього поділу саме для скріплення польського елементу на „кресах". Одні і другі у полеміці між собою видвигали здебільша не суто господарські, але передовсім національно-політичні моменти й забігали у Варшаві переперти своє становище.

Остаточно полеміка притихла із хвилиною, коли оголошено розпорядок ради міністрів з 21. липня 1939. р. про утворення хліборобських палат у Станиславові і Тернополі (В. З. Р. П. ч. 64, поз. 430) для терену згаданих воєвідств і тимчасом хліборобську палату у Львові обмежено тільки до території львівського воєвідства. У виконанні цього розпорядку ради міністрів міністр хліборобства і земельних реформ розвязав хліборобську палату у Львові і призначив окремих комісарів, а саме у Львові начальника виділу хліборобства і земельних реформ воєвідського уряду у Львові інж. Шостака, у Станиславові такого самого урядовця тамошнього воєвідського уряду інж. Янушевича і в Тернополі посла інж. Остафіна. Завдання комісарів перевести поділ аґенд і майна між усі три палати і зорґанізувати їх бюра. Це станеться у найближчих тижнях і восени ц. р. дотичні воєводи розпишуть вибори радників до новоутворених палат, для яких міністерство хліборобства і земельних реформ оголосить вміжчасі окремі статути. За голосами польської преси бюровий персонал у Станиславові і Тернополі, що працюватиме у дотичній хліборобській палаті, складатиметься з 20 до 30 осіб.

Інституції хліборобських палат, що має правно-публичний характер, за австрійських часів у Галичині не знали. Діяли тут окремі хліборобські товариства для заступства хліборобських інтересів — два польські — в Кракові і Львові і для нашого хліборобства „Сільський Господар", що існують досі. Щойно в 1928. р. утворено у цілій Польщі хліборобські палати згаданим вище президентським розпорядком, що й визначив для них круг ділання. А саме до компетенції хліборобських палат належить: 1) заступство й оборона хліборобських інтересів, 2) всесторонне підтримування хліборобства самостійними засобами в межах обовязкових законних приписів і 3) виконування дій, доручених їм законами і розпорядками та співділання з державною і самоуправною владою у всіх справах, звязаних з хліборобством. Крім цього видають свою опінію про законопроекти щодо хліборобства ще заки ті проекти будуть вирішені законодатним шляхом. У статті 9. і статті 11. розпорядку означується ще дуже подрібно всі справи, що належать до діяльности хліборобських палат, а ця діяльність незвичайно широка.

Вони діють на основі окремого статуту і при ухвалюванні свого буджету мають право накладати оплати у свою користь. Органом, що ухвалює, є рада палати, зложена з радників, яких вибирають самі інтересовані хлібороби у виборчих округах, далі окремо хліборобські орґанізації, врешті номінати числом найвище одної пятої частини всіх членів ради, що їх іменує міністр хліборобства і земельних реформ. Виконавчим орґаном є управа палати, що біжучі справи виконує при помочі предсідника і окремого бюра палати.

Новий закон з 23. березня 1933. р. про територіяльну самоуправу надав теж широкі управнення повітовим і волосним радам у ділянці хліборобських справ, які у практиці переводять повітові виділи окремими інструкторами. З повітовими виділами співділають хліборобські палати, що висилають у терен своїх орґанізаторів і інструкторів та нераз із власних фондів оплачують цілу акцію. На терені Східньої Галичини мають теж важкий голос і польські суспільні орґанізації, які часто і кермують працею в терені — очевидно з погляду інтересів виключно польського хлібороба. Це роблять передовсім Малопольске Товаржиство Рольніче, далі Кулка Рольніче, Центральна Каса Спулек Рольнічих, а навіть такі орґанізації як „Секретаріят Порозумевавчи Польскіх Орґанізаций Сполечних" або Обуз Зедноченя Народовего, що із властивою економікою не мають нічого спільного.

З дуже малими винятками у цій офіціяльній чи півофіціяльній хліборобській праці в терені не допускають діячів „Сільського Господаря", хоч його централя у Львові утримує льояльні взаємини з місцевою хліборобською палатою і з II бюром. І тут саме виходить наверх політика, яка деяким чинникам офіціяльної хліборобської акції наказує усувати наших сільсько-господарських працівників від роботи, веденої на місцях за публичні гроші.

На місці має все польський національний стемпель. Для українського села і для українського хлібороба з офіціяльної акції нема майже ніякої користи. Про українське село і про українського хлібороба на терені дотеперішньої львівської хліборобської палати дбає виключно „Сільський Господар" та інші українські товариства й орґанізації, що працюють над господарським і освітнім піднесенням села. Вони роблять це з власних засобів і часто густо при перепонах адміністрації. У сільсько-господарській ділянці на терені нашого села, — в першу чергу завдяки справді жертвенній праці наших аґрономів у централі і філіях „Сільського Господаря" і деяких молочарських районівках, — хліборобський поступ не є виплавом праці хліборобської палати чи при співпраці повітових виділів. Здобутки ми осягли самі, власними людьми і власними засобами.

А всеж не слід нам бойкотувати і офіціяльної орґанізації чи її установ. Сьогодні утворюють бюра хліборобських палат у Станиславові і Тернополі, а невдовзі прийдуть і вибори радників. Тих справ не можна нам легковажити, навпаки, треба подбати заздалегідь, шоб у сучасних відносинах не вийшла для нас з цього ще одна національна небезпека.

Д-р Степан Барен.

З польської преси.

Коли може зачатися війна?

Після трохи злагідненого положення у другій половині липня, початок серпня приніс знову загострення в міжнародній ситуації. Якщо хтось запитав би, які нові **факти** стали причиною зросту напруження, то відповідь була б незвичайно трудна. Не сталося в останніх днях, крім дрібних зачіпок на ґданьско-польському кордоні, рішуче нічого такого, що могло б виправдати незвичайно аґресивний тон німецької преси, якому польська преса протиставиться, послугуючись неменш енерґійними відповідями. Отже мусять бути якісь інші причини, що впливають на очевидне погіршення міждержавних взаємин.

Варшавський кореспондент виленського **„Глосу Народового"** розмовляв саме на цю тему з якимось вищим штабовим старшиною польської армії, відомим фахівцем та теоретиком військових проблем і пом'тив цю розмову в числі з 11. серпня.

„Напруження, що його можна помітити тепер в Европі — казав згад. старшина — з військового погляду цілком зрозуміле. **Просто приходять тепер ост. тижні, в яких ще можливий в цьому році вибух війни.** Чейже кожному воякові відоме, що в сучасних умовинах для розгорнення воєнної операції у більшому стилі потрібний період трьох місяців. Усе, що кажуть про „блискавичні" операції, це просто нісенітниці. При сучасному стані воєнної техніки нема і не може бути операції, яку можна б розвинути та перевести в часі „більше блискавичному", ніж три місяці. З цим мусить рахуватись кожна держава, що виповідає війну, вона мусить так скалькулювати речинець вибуху війни, щоб метеорольоґічні умовини не перешкодили закінчити операції. Отже в серпні можна ще війну зачинати, маючи перед собою вересень та жовтень. Зачинати війну у вересні було б уже абсурдом, бо у другій половині листопаду військові операції в середущо-европейськім підсонні вже дуже утруднені; треба б операції, що почались у вересні, перервати і зачекати до весни. І саме тому ті, що вирішують проблему „війна або мир", мають перед собою тепер останні дні для здійснення своєї постанови, якщо хотіли б іще в цьому році почати війну. Коли серпень промине без вибуху війни, можна бути певним, що у вересні настане автоматичне відпруження, яке триватиме найменше до кінця лютого".

„Генеральна атака німецької пропаганди".

В европейських столицях панує переконання, що ґенеральної атаки пропаганди, а може не тільки німецької пропаганди треба очікувати — згідно з реляціями **„Дзенніка Людового"** з 12. 8. — щойно після промови Гітлера, яку він має виголосити в Таненберґу в останніх днях серпня.

„Одною з поважних причин, що німецька пропаґандова атака розтягнулась на довший період часу — це недостача повного порозуміння з Італією. Має це статися щойно на конференції Чяна з Рібентропом у Зальцбурґу, яка саме почалася".

„У розмові ґданського ґавляйтера Форстера з чужинними журналістами цікавий — на думку „Дзенніка Людового" — той фрагмент, в якому він заповідає черговість подій: отже найперше домагання ревіндикації, далі відкинення цих домагань Польщею, наконець „діло"...

„У Парижі викликало сенсацію повідомлення італійських радіостацій, що розмова Чяна-Рібентропа охоплюватиме теж кольоніяльні проблеми. З того — пише „Дзенник Людови" — франц. висновок, що в кульмінаційній точці кризи Німеччина й Італія одночасно висунуть справу Ґданська та кольоній".

Чому вигас „балканський котел"?

Проф. Ст. Ґломбінський обговорює у **„Слові Народовім"** з 12. 8. наслідки переселення греків з Туреччини та турків з Греції, далі турків з Добруджі та Македонії в заміну за румунів та болгарів і т. д. для успокоєння „балканського кітла" та пише:

„Так у балканських країнах бачимо значну одноцільність населення під релігійним оглядом, що там рівнозначне з національністю, і цей приклад толеранції у тих справах відбився мирно на настроях народів. Інша річ, чи Гітлерові вдасться перевести примусове переселення альпейських селян без моральних потрясень у переселенців, в інших культурних відносинах та без того, щоб не викликати невдоволення в німецькому народі.

Зате переселенча акція в економічних та культурних відносинах, наближених до балканських або в умовинах політично загос-

трених (напр. у Гданську) може також на інших землях принести успокоєння, подібне як на Балкані, коли б обі сторони щиро бажали собі того успокоєння.

В періоді свого воскресення Польща не була підготовлена до такої акції, не передбачували її також договори, які Польща заключила. Одначе маємо в наших сусідів на сході та заході таке велике число братів, що тужать за спільною вітчиною, що в нормальних сусідських умовинах подібна еміна громадян не була б виключена".

„Картаґіна мусить бути знищена".

Варшавський „Курієр Польскі" помістив у четвер статтю, в якій поставлено домагання знищити Німеччину. Як перед 2000 роками треба було до основ зруйнувати Картаґіну, так і тепер можна чути чимраз більше голосів, що домагаються раз на завжди покінчити з імперіялістичними зазіханнями Німеччини, бо через ті зазіхання людство знайшлося в періоді збройень, що всіх доводять до нужди. Німеччина несе вину за те, що світова торговля тільки вегетує, що нема ніде довіря та що настала небуденна господарська криза.

„Перед 20-ти роками — пише „Курієр Польскі" — Европа не зважилася машерувати на Берлін. Не хотіли над лежачим знущатися. Замість подиктувати мирові умови в Берліні, запрошено Німеччину за спільний конференційний стіл у Версаю. Та ця помилка другий раз уже не повторилася. Стає чимраз більше загальною думка, що „Картаґіна мусить бути знищена". Швидкими кроками наближується хвилина, в якій думка про те, що конче треба позбутися зачумленого осередка в центральній Европі, стане загальним добром. Тоді лишиться з Німеччини тільки румовище".

З життя карпатоукраїнської еміґрації.

КОМІСАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У ПРАЗІ.

Як довідуємося з Праги, комісарем для українських товариств у Празі іменований радник **Евген Тисовський.** Комісарем Українського Допомогового Комітету іменований учитель **Михайло Виняр.**

УКРАЇНСЬКІ АДВОКАТИ У СЛОВАЧЧИНІ.

На Словаччині, як довідуємося, дозволили відкрити адвокатські канцелярії отсим українським адвокатам Карпатської України: д-рові Осипові Дудикевичеві, д-рові Володимирові Комаринському, д-рові Романові Стахурі, д-рові Рудому, д-рові Гупаловському Осипові і д-рові Іванові Долинському.

УКРАЇНСЬКІ СЛУЖБОВИКИ В ПРОТЕКТОРАТІ.

Влада Протекторату перейняла покищо до адміністрації в Чехії або на Мораві таких б. адміністраційних урядовців Карпатської України: д-ра Степана Стебельського, д-ра Турянського, д-ра Михайла Кочергана, д-ра Гошовського, д-ра Комаринського, Андрейка, Юрчакевича і Вислоцького. До залізничої служби перебрали досі: Теодора Гірного, Лавра Кульчицького та Ярошa. Кількох професорів середніх шкіл має перебрати влада Протекторату і приділити до української гімназії в Модржанах, що має статися в найближчих днях. З суддів покищо не перебрали нікого.

„А ми нашу „Червону Калину"...

(Стаття надіслана)

„Червона Калина" — це якийсь символ, що з непамятних часів вється червоною ниткою в народній нашій поезії. Образ кучерявого з широким листом куща в наших лугах, що на весні манить до себе білим ніжним цвіттям та пишається на осінь червоним намистом ягідок, чомусь зворушливо хапає за серце, надихає невідому мрійну дівчину-поетку ніжним до себе чуттям, що виливається в тужних піснях. Чомусь червона калина овіяна в нашій поезії мрійною чистою любовю, чомусь вона нам дорога й мила, чомусь...

„Чи ж я в лузі не калина була?" — питає покривджена, зломана брутальною життєвою дійсністю дівчина. „Взяли мене порубали" — вирівається їй трагічна скарга...

„Молод козак розпився-розгулявся,
Зтоптав, зломив червону калину,
Зсушив, звалив бідну сиротину..."

І знову порівняння червоної калини з „бідною сиротиною", що невинно падає жертвою брутальної примхи розпитого, розгулянного козака.

„А на тій калині пташки щебетали..."

Кільхо ніжности та співчуття до трагічної долі невинного дівчатка, що „стало калиною"...

І врешті:

„А ми тую червону калину..."

Червона калина — це щось дороге, щось наше, щось, що коли його зустрівае сувора життєва неправда — рве найчуткішу струну українського серця, виклакае з нього пісню-жаль, пісню-тугу, пісню-співчуття й урешті бадьору пісню всенародню, що покликала 25 років тому нашу молодь, цвіт нашої нації, не тільки до співчуття, не тільки до поетичних мрій, але й до дії, до вчинків, що рясною росою сердечної молодої крови окропила сердечну, шляхотну дію — змагання підняти з туги та поневірки „тую червону калину", ту нашу червону калину, що з символу „батькової дитини", „засушеної, звяленої бідної сиротини", нещасливої, закоханої дівчини, яку доля розлучае з милим, — перетворилася у всеобемлючий символ нашої Батьківщини, яку ми мали „звеселити"... І „звеселили"...

Цей дорогий нам усім символ нашої червоної калини після того, коли ті, що її „підіймали" та по безмежних полях рідної землі й чужої-чужини поклали за неї свої буйні, чесні молоді голови, цей символ виписали на своїм прапорі наші ж таки українські люди, які взяли на себе не зовсім вдячний труд зібрати та зберегти для нових поколінь те незчисленне добре червоне намисто жертовної крови за Неї розлитої; почислити всі могилки й могили, свіжо „начинені козацьким трупом" наших батьків, братів і синів; зібрати та зберегти їхні зідхання та мрії, їхню тугу, їхне геройство, їхні боєві крики і жертви та передати в традиції нам і нашим нащадкам.

Два десятиліття вже добігають до кінця, як цю роботу робить видавництво „Червона Калина". Може й не зовсім так ідеально робить, якби комусь із нас хотілося. Я сам мав би деякі в цьому напрямі завваги і мабуть їх на своєму місці вискажу. Але тепер просто стверджую правду, що згадане видавництво робить найкраще зпоміж тих, що за подібну роботу досі брались, цю таку потрібну і таку цінну і таку необхідну роботу. Ціле покоління, завдяки тій роботі, виховалося в пієтизмі до традиції чесної і жертовної боротьби за піднятя **нашої** червоної калини... І що ж?

„Червона Калина" напередодні ліквідації" — алярмує наша преса. „Червоній Калині" винні наші громадяни за куплені й одержані від видавництва книжки $5.000 золотих." „Коли б хоч 25% боргу сплатили видавництву довжники — воно не мусіло б ліквідуватись..." і т. д. і т. д.

Місяць уже тривае накликування нашої преси під гаслом: „Не даймо впасти **нашій** „Червоній Калині!" Багато подано цінних аргументів, статистики, переконування й закликів до виконання обовязку. І що? — спитаємо. А ось що: на 85.000 золотих несплачених боргів за книжки „Червоної Калини" влинуло до каси щось коло 200 золотих, себто чверть відсотка (0,025%)! І.., мабуть таки видавництво буде зліквідоване! А „ліквідаторами" його не будуть традиційні „воріженьки", не буде навіть „свій" „козак, що розпився-розгулявся" та в пяному безглуздому афекті „топче-ломить" червону калину". Її зсушує-звялює безсовісний, безсоромний і безчесний, зовсім тверезий і вирахований свій таки „брат", „своя кров", що собі навіть часом під чаркою, або й без чарки, заспівае: „А ми тую червону калину"...

Що зробити, безчесний і безсовісний мій кравне, що ти обікрав **свое** видавництво та спокійно дивишся, як воно конае? Що зробити, якими словами промовити до тебе, щоб не на **чверть відсотка,** а на всі сто відсотків збудити свою маленьку мізерну совість? Що зробити, якими словами до тебе промовити, щоб тобі кожна чарка горілки, кожна бомба пива, кожна папіроска, що ти її купуеш за крадений у „Червоної Калини" гріш, палила так нутро, щоб ти завив із болю, щоб тобі кожна лакотка стала поперек горла, щоб ти сам собі в дзеркалі не смів в очі подивитись від сорому?

Відішли борг, або пришли мені своїх секундантів. Адреса в Редакції.

Сава Крилач.

З НАШИХ ЛІТНИЦЬ.

Страдч коло Львова.

Страдч коло Янова відомий вже у нас з преси та публікацій місцевого пароха о. М. Вояковського, який перший, як невсипущий дослідник та ентузіяст історичних памяток цієї місцевости, звернув на неї увагу українського громадянства, зокрема науковців-археольогів. стійність легенд і переказів, які вяжуть істину. Цьогорічні, нескінчені ще розкопи д-ра Я Пастернака в скелистих печерах колишнього монастиря на страдецькій горі виказали історичну вання цього підземного монастиря з часами українських князів і татарських нападів.

Але не буду торкатися історичної сторінки Страдча. Хочу тут звернути увагу на корисні літниськові умовини, якими відзначається ця місцевість. Вже сама невелика віддаль від Львова (20 км.) і вигідне полученння зі Львовом залізницею (стація в місці чомусь під назвою „Козлинка"), а також автобусами на лінії Львів—Янів—Яворів дае деякі незаступні у наших часах користи. Само село лежить у гарній лісистій околиці Янова, дотого на високій горі, чим перевищае сам Янів та інші дооколичні літниськові місцевости, бо мае клімат сухий і здоровий. Зі страдецької гори, покритої у великій частині сосновим лісом, розтягаеться прегарний вид на лісисті горби і долину Верещиці та на великий став у самому підніжжі гори. Став і річка Верещиця побіч лісистого краєвиду — це один з літниськових козирів Страдча. Його великою прикметою є чисте, піскове дно у місцях пригідних на купіль.

Мешкальні умовини у Страдчі, як на наше село, правда, не комфортові, але досить добрі. Місцеві селяни вже з давніших часів винаймають свої мешкання літникам і стараються задоволити їх вимоги. Вистане сказати, що цього року примістилося в Страдчі рекордове число понад 500 осіб літників, але з того, на жаль, не більше як 30 душ українців, решта поляки і жиди. А скільки то українських родин у Львові сидить у душних мурах міста тільки тому, що далеко від Львова виїздити не хотять, або не можуть, а краси найближчих околиць Львова не знають!

Непромакальні плащі від зол. 12"— у великім выбор у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

З прохарчуванням тут теж відносини досить добре наладнані. Місцева кооператива постачае усі споживчі товари включно з щоденно свіжим маслом Маслосоюзу. Мясо і все інше можна дістати частинно у місцевих селян, частинно у Янові, віддаленім усього 4 км. При цьому Страдч — село богате на сади та на лісові овочі і гриби, так, що і під цим оглядом літники не відчувають ніяких браків.

Поза своїми літниськовими прикметами Страдч дуже надається на літні недільні прогульки, а залізниче полученння зі Львовом також для цього пристосоване. На жаль, серед соток львован, що кожної неділі висідають на стації Козлинка і спішать на річку чи на став, або на страдецьку гору, лиш дуже рідко можна почути українську мову. Поза кількома прогульками, львівські українці Страдча не відвідують. А шкода! Для них і — для Страдча, яке заливае чужий елемент.

В. С.

Ще з Остодору.

Не вибираєся я і не думав, що по кількох роках саме цього року знову побуду, очевидно тільки короткий час, в остодірському таборі. Саме минуло два тижні, як зїхалися тут хлопці, бо в першому сезоні користали з прегарної цьогорічної вакаційної погоди дівчата. Хлопці приїхали з дощем, але тільки приїхали, бо цього року небо для всіх ласкаве та коли лиш дощ скропив трохи порохи, знову „засяло сонце золоте".

Не зважаючи на воєнні алярми, до табору приїхало к. 70 хлопців. Приїхали, бо страх страхом, а покищо таборового життя шкода й цінним його не заступиш. Нехай би й коротше — два тижні, десять днів, тиждень: табору не відбувають, його переживають цілою душею, всіми молодечими поривами.

Вимріяне на табор місце: величава панорама могутніх верхів і ціле море лісів. І сонце, гаряче запашне сонце. А долі хрустальні води Лімниці, що манять до себе дзвінким, таємним шумом. Кругом тиша, якби людей на світі не було, тільки те гарне життя пахучих медом квітів, мінливих різнокольорових метеликів, сказільних травоників. Серед того ніби раю, на просторій поляні перед стилевим будинком остодірської оселі мала юрба хлопців трохи різношерстого віку, чи пак росту. Бо чомусь тепер дивно скоро виростає молодь понад звичайну міру: ось серед них 15-літній хлопець, що йому вже небагато бракує до двох метрів росту, в неодного 14—15-літка вже на добре засіявся вус. Називаю те місце „ніби раєм", бо навіть одяг наших таборовиків у досить райському стилі. Годі дивуватися, спека приневолює людину не псувати краєвиду й достосовуватися зовсім до стилю природи.

Тут будяться спогади про часи, коли ні безкраї ліси були тереном буйних вправ пластунів, були для них символом празакону справедливої природи, яка кожній живині дає змогу виявляти свою життєву тугість і дає всі можливости чесного змагання...

Довкола тиша, якась непризітна тиша. Пригадується мені, таки з польської повісти „Лято лесьних людзі", опис мертвої тиші в цій області пралісу, в якій поселилася пара грабіжних пугачів. Здається, що ті наші ліси немов посумніли, начеб замовкли та зневірились до людей і відучилися своєї колишньої гостинности. А може, може вони пізнали ближче людей і зненавиділи їх за злочини, за насильство?

Дітям добре й весело на оселі. Цілий день має свій поділ: руханка, купіль, відбиванка, палянт, легкі фізичні роботи, що якийсь час молитви, відпочинок і найважча праця з усіх — їдження. Найважча? Мабуть не для них, але для мене, бо стільки їсти, що вони їдять, я не втну. Хіба побув би там довше, бо деякі з них вже по тижневі мали рекордові осяги. Під кінець табору просто небезпечно їхати до них. Не пізнати по них ніякої журн. мабуть і не цікавляться клопотами „отця коменданта", „пана обозного" та „братів" впорядників. Вони кажуть, що така дитяча оселя, яку називають з фантазією „табором", то великанська праця серед великанських труднощів. Але неодно мусить для святого спокою по стоїцьки приймати на себе члени управи табору, щоб діти могли безжурно й безпечно зїбути у здоровому середовищі свої вакаційні ферії, що є їх добрим правом та обовязком. За виконування такого важкого громадянського обовязку в таких несприятливих умовинах належиться від батьків тих дітей і від усього громадянства гаряче признання й поляка управі табору й усім, хто з почуттям відповідальности та зрозумінням ваги справи вкладає в діло наших осель свій труд.

Одна дрібна завага: Знаю, що в нинішніх умовинах виховний вплив оселі є мініятурою виховання в колишньому пластовому таборі. Залишено вже навіть такі чисто чуттєві засоби, як улюблене молоддю паління ватри. Замкнена у вузеньких рямцях дошкульних обмежень оселя не може якслід переводити своїх виховних плянів. Те, що комусь видається якимсь недоглядом, неперелбаченням, занедбанням проводу й управи оселі — це все діється з причин від того проводу зовсім незалежних. І це повинні добре розуміти передовсім батьки.

Три тижні зусиль — це за короткий час, щоб можна рахувати на такі успіхи, якими втішався колись Пласт, який цілими роками без упину впливав на своїх членів складною системою засобів. Тому теж краще зясовували собі колись пластові таборовики справу з цілей і засобів таборного виховання. Такого не бувало там, щоб таборовик напр. у вибочинковому часі розчитувався у брукових чужинецьких газетках і повістях, щоб ужива вуличницького жаргону й ніби жартом калічив свою рідну мову, недоцінюючи звички шанувати її повагу. На такі прояви тритижневі поучення в таборі не кожному поможуть, а довгий рік між часом двох таборів затирає враження й засади, набуті в таборі. Це справа батьків звернути більшу увагу на ідеї, що їх плекають у таборах і в тих справах вони повинні удержувати звязки з Комісією виховних осель при Українськім Краєвім Товаристві Охорони Дітей та Опіки над Молоддю. Коли вдалось би наладнати таке порозуміння, то крім вибочинку і здоровля табори давали б молоді й такі духові сили, яких під нинішню пору так дуже їй треба.

Вкінці треба ще згадати про біду, велику біду з почтою: Буває, що цілий тиждень тривае подорож вістки з Остодору до батьків дитини. Хто знає, як нетерпеливо ждуть батьки на таку вістку, той призадумається над таким дивним у часах поступу явищем. Хто і чому так довго транспортує дитячі листи? **Теж батько.**

Чи гра на проволоку.

БРІССЕЛЬ, 12. 8. З Берліна повідомляють, на підставі інформацій тамошніх закордонних інформаторів, що підчас недавніх нарад у Берхтесгадені канцлера Гітлера з гавляйтером Форстером, Гітлер буцімто доручив Форстерові не загострювати ситуації викликуванням інцидентів, а навпаки ліквідувати їх мирно та викликувати враження примирности Німеччини.

Таку тактику застосували би на те, щоб зискати на часі та не довести до вибуху конфлікту аж до тієї пори, коли Німеччина закінчить переговори з Японією та Еспанією у справі їх союзу з державами осі. Одначе легке напруження треба у Ґданську вдержати, щоб не витворювати за границею враження, що Німеччина відступає зі свого дотеперішнього становища. Закордонні кореспонденти сподіються, що кульмінаційна точка може прийти в останніх днях серпня або теж щойно по нірнберському конгресі.

ФОРСТЕР ВИЇДЕ НА ЩЕ ОДНУ НАРАДУ З ГІТЛЄРОМ.

БЕРЛІН, 12. 8. АТЕ. Як кажуть у колах, близьких до проводу партії, то гавляйтер Форстер виїде сьогодні, в суботу до свого родинного міста Фірт, біля Нірнберґу та буде там на футбольних змаганнях. Кружляють теж поголоски, що Форстер виїде в понеділок знову до Оберзальцберґу, щоб нарадитися з Гітлером.

—o—

З ПРАГИ ВИДАЛЮЮТЬ ЧУЖИНЦІВ-ЖУРНАЛІСТІВ.

ПРАГА, АВАВС. Німецька влада видалила з Праги кореспондентів часописів „Таймс" та „Ню Йорк Таймс", крім того видалить співробітника Аваса, якого недавно арештовано. Їм закидують, що вони поширювали фальшиві вістки, кувати враження примирности Німеччини.

Мін. Ґебельс про ревізію кордонів СХІДНОЇ ЕВРОПИ.

БЕРЛІН, 12. 8. АТЕ. „Ангріф" подає сьогодні коментар до зустрічі двох міністрів у Зальцбургу. Німецький міністр пропаганди пише, що згадана зустріч є висловом єдности обох держав осі та пересторогою для тих, які граються ідеєю війни. Мін. Ґебельс твердить, що всі границі східної Европи, що їх визначено у Версаї мусять бути зревідовані, якщо в Европі має настати тривкий мир.

Такі слова мін. Ґебельса є доказом німецького імперіялізму, а Ґданськ є тільки притокою. Ґданська справа має стати тільки відскочнею до чергової, широко закроєної акції у Східній Европі, яка має ввести гегемонію Німеччини.

Льондонські маневри закінчені.

ЛЬОНДОН. 12. 8. ПАТ. Летунські маневри закінчено сьогодні в год. 19. Як виходить із комунікату, проголошеного міністерством летунства, летуни східної групи виконали 700 рейдів на територію, що її боронила західна група. Англійські маневри виявили велику перевагу мисливського летунства над бомбовим. Згаданий комунікат із признанням підкреслює велику дисципліну й запал усіх учасників маневрів.

НЕДОСТАЧІ ЛЬОНДОНСЬКИХ МАНЕВРІВ.

ЛЬОНДОН. 12. 8. ПАТ. Шеф служби протилетунської оборони заявив вечором, підчас радіової гутірки, що світла авт були надто сильні, щоб їх можна було не запримітити згори. Він заповів, що при чергових вправах до авт застосують світла такого типу, які будуть уживати підчас війни. Світляних сигналів із деякої висоти зовсім не було видно.

Ще про розмови Чакі-Рібентроп.

БУДАПЕШТ, 12. 8. АТЕ. Зустріч мін. Чакі з мін. Рібентропом далі викликує велике зацікавлення в тутешніх політичних колах. Тоді, коли урядові кола тримаються здержливо, підкреслюючи тільки інформаційний характер тієї конференції т. зв. добре поінформовані кола твердять, що мін. Рібентроп подав мадярському міністрові деякі домагання.

Мін. Чакі мабуть виїде до Німеччини, щоб стрінутися з ним, міністром внутр. справ Фріком.

НЕ БУЛО СТРІЧІ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ З БОЛГАРСЬКИМ.

БУКАРЕШТ, 12. 8. АТЕ. Тутешні урядові кола заперечують поголоску, начебто румунський король відвідав болгарського короля Бориса.

РУМУНІЯ МАЄ МІЛІОН ВОЯКІВ ПІД ЗБРОЄЮ.

ЛЬОНДОН, 12. 8. „Дейлі Телеґраф" пише, що в Румунії находиться тепер під зброєю 1,200.000 людей. Румунська влада вдержує постійно звязок із англійською та інформує її про всі свої почини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІНІСТР ПОШТИ НА ПРИЙНЯТТІ У ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент приняв на снідану американського міністра пошти Фарліса з дочками. Крім нього були ще на прийнятті: американський амбасадор з жінкою, дочкою та сином, мін. Бек та кількох цивільних і військових достойників.

ГОРА ЗАСИПАЛА ЦІЛЕ МІСТО.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Сильні дощі підмили гору Ля Віеха в Колюмбії, яка обсунулася, засипаючи ціле місто Ля Бранца Гранде, що має 7.000 мешканців. Населення міста втекло, але є жертви в людях; рівночасно вилила ріка, що пливе коло міста.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

(З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України 1883—1939).

V.

Друга й остання місія Пелісіе на Україні.

В останніх днях листопада, коли перемога большевиків у Петербурзі і Москві була вже доконаним фактом, а на Україні повстала „Українська Народня Республика", Нулянс вислав Пелісіе до Києва, кажучи йому:

„Тут усе гине, з большевиками нема що робити, вони війни не будуть продовжувати. Ви все твердили, що на Україні можна щось зробити. Відїжджайте і рятуйте ситуацію".

Подій, що привели цілу Росію до хуртовини, перемогли й „единонеділімство" Нулянса.

Пелісіе негайно виїхав до Києва, чим почалася його друга й остання місія на Україні. Підкреслюємо „остання", бо геть пізніше в 1921 році большевики писали про побут Пелісіе в 1919 р. у Камянці, а в дійсности Пелісіе більше не вертався на Україну.

11 (24) грудня голова українського Уряду Винниченко в імені Ради заявив Пелісіеві: „Український уряд фактично не має ніякої змоги провадити далі війну. Навіть у Києві військо збольшевичене. Я гадаю, що Антанта зрозуміє наше становище й не настоюватиме на війні з нашого боку. За сучасних обставин провадити війну далі — це довести Україну до інвазії і спільондрування. Ми не витворювали сучасного стану і ми не є його причиною. Черезте інтерес союзників полягає в тому, щоб не перешкоджати Україні замиритись з німцями".

18 грудня Пелісіе вислав до Нулянса куріером справоздання про свою розмову з Винниченком, додаючи, що Винниченко правильно оцінює ситуацію. „Ви — писав Пелісіе — дали мені інструкцію вжити заходів, щоб Україна не підписала миру. В літі ще була змога щось зробити на Україні. Тепер уже пізно".

Це було ясно й чесно, бо здоровий розум Пелісіе добре зорієнтувався в ситуації і хоч, як французький патріот він бажав би бачити на Україні новий антинімецький фронт, усеж знав, що це вже була річ неможлива і твердити щось протилежне тому, що говорив Винниченко, було б займатися фантазіями.

На превеликий жаль для української справи і для франко-українських зносин ця діягноза ситуації на Україні не мала того значіння, яке повинна була мати, бо Пелісіе не був єдиним французьким представником на Україні.

В Києві від половини листопада перебував французький генерал Табуї, людина вельми симпатична, прихильник України, але зовсім необізнана з українськими справами. Він, як кожний генерал підчас війни маз військовий, а не політичний погляд на події. Бажаючи, як військовз людина за всяку ціну зорганізувати новий фронт на Україні, генерал Табуї увійшов у тісні зносини з півтаємною українською організацією т. зв. „Молодою Україною", де грали головну ролю Петлюра і Скоропадський. Ця організація вірила, що Україна може продовжувати ще війну в контакті з Антантою. Яким чином? Організацією „Вільного Козацтва", співробітництвом з польськими й чеськими легіонами на Україні та союзом з Доном і Кавказом. Це був, як бачимо, просто грандіозний проект, що не мав великих виглядів на успіх, але Табуї вхопився за нього і відповідно інформував свій уряд не через Нулянса, з яким фактично не можна було продовжувати звязок, а через французького посла в Яссах та генерала Бертелью, шефа французької військової місії в Румунії .

Центральна Рада в особі свого уряду не ховала перед Табуї своїх поглядів на мир, але цей останній не так покладався на правний уряд Ради, як на „Молоду Україну", якої члени запевнили французького генерала, що в Раді є „германофільські течії", але що вона „Молода Україна" сподівається на зміну, добровільну чи примусову уряду і прихід до влади антантофільської „Молодої України". Дещо під цим оглядом навіть і зробили, а саме озброєний виступ в Києві одної частини військової з гаслами „Геть мир із німцями", „Геть Винниченка". Цей виступ уряд легко приборкав, але на Табуї він зробив своє враження.

Отже Париж мав у себе протилежні інформації з України: Пелісіе категорично твердив, що Україна війни не буде продовжувати, що мир з німцями буде підписаний і що Франція навіть в цьому випадку має інтерес, щоб замирена Україна була дружня до Франції.

Але з другого боку через Ясси приходили рапорти генерала Табуї куди більш оптимістичні: він вірив, що Україна берестейського миру не підпише, або принаймні затягатиме цей підпис, а покищо можна буде створити такий чи інший фронт.

Париж, або точніше Клемансо, новий шеф уряду, схилився на бік Табуї. Дальші події добре відомі. Нулянс дістав інструкцію не займатися українськими справами, тимсамим скасована була і місія Пелісіе, який залишився в Києві виключно, як особистий представник Нулянса, але без орієнтаційного мандату. Українські справи увійшли в ресорт французьких достойників у Румунії, завдяки чому генерала Табуї призначили офіційним французьким представником в Києві. Почалися вельми поважні пертрактації політичного й економічного характеру, які скінчилися, як відомо, берестейським миром і запросинами німців на Україну, тобто абсолютно нічим протилежним до того, чого сподівався Париж за оптимістичними розрахунками генерала Табуї.

Коли мир в Бересті був підписаний, офіційна французька газета „Тан" написала просто страшну статтю проти України, що кінчалася словами: „Особи, що підписали договір в імені України, які зрадили справу вільних народів і обіцяли кормити ворога, заслуговують на наше обурення і як це можливо буде, на нашу помсту". Рік пізніше така можливість прийшла і як відомо, Клемансо дійсно помстився на Україні. Наслідки цієї помсти ми всі досі відчуваємо. Але — це треба підкреслити з притиском — не так самий факт підпису Берестейського миру розюшив Клемянса (Румунія теж підписала мир з німцями), як те, що в Парижі майже до останнього дня не вірили в можливість підпису, а дізнавшись про це, твердо рішили, що українці провадили подвійну гру та ганебно обманули Антанту. Якби Париж вірив у всі офіційні акти Ради, єдиного правного органу влади, якби Париж узяв був під увагу рапорти Пелісіе — він не міг би обвинувачувати українців у подвійній грі. Та все лихо було в тому, що Париж через генерала Табуї числив на якісь фантастичні [illegible] вони вичікували його з дня на день, як не сьогодні то завтра. Тому всіми силами він намагався привести до життя даврього Аляна Гольта. Тяжко це було — немов би мусів добувати щось погребане, а темряві забуття на денне світло.

Пізніше, він не міг ніяк пригадати собі виразно, що трапилося з ним у найближчій пів годині. Найдивніше з того всього було, що напроти нього сиділа Марія Стендіш, а поміж ними було місце застелене скатертю, де Неведлук порозкладала вечерю — та що це була та сама ясноока. Марія Стендіш, що сиділа напроти нього при столі, в їдальні корабля „Нома".

Щойно тоді, коли дівчата відїхали вперед на ренах, почерез тундру в напрямі ферми, а він стояв сам зі Стемпідом Смітом на скраю топіль, почало налягати на нього „ціле море питань, що нагромаджувалися аж до тої хвилини. Кеок підлала гадку, щоб вони всі тои поїхали наперед. Він помітив, як поквапно Марія Стендіш підхопила цю гадку. Після розмови там серед топіль вони не розмовляли в гурті більше. Вона усміхнулася до нього відїжджаючи, а здалека помахала тільки на прощання рукою таксамо, як махала Кеок і Неведлук. Коли вони так їхали в теплому сяйві пів заході сонця, Алян дивився вслід за ними і був би так дивився мовчки, доки вони не зїхали б з виду, якби рука Стемпіда не поклалася на його рамя.

— А тепер беріся за справу, Аляне, — сказав Стемпід. — Я чекаю. Всунь мені, що вліземься!

(Далі буде.)

Що писало „Діло" 50 років тому

15 серпня 1889.

ЗІЗД ЦІСАРІВ.

Вся европейська преса обговорює тепер широко зїзд цісарів у Берліні і робить воїлякі висновки. „Фремденблят" пише: „Цісар Вільгельм II перший раз приймає у своїй столиці вірного й щирого приятеля свого діда, якого дружбу лишив йому дідо, як святу й дорогоцінну спадщину. Цісар Франц Йосиф приїде до Відня в 10 роковини союзу, який глибоко запустив корінння в серця народів. Цей союз є найпільною запорукою миру тимбільше, коли до нього приступила ще й Італія. В берлінськім зїзді треба добачувати нове, святочне зміцнення давньої дружби.

ПРОЦЕС БУЛЯНЖЕРА.

Процес Буляжжера та його товаришів Дильона й Рошфорта вже скінчився. Трибунал стверднв, що Буляжжо допустився злочину спроневіряння і присвоєння собі публичних грошей. На пополудневім засіданні приступлено до вимїру кари. В 7 годині ввечір відчители присуд: трибунал засудив Буляжжера, Дильона й Рошфорта на досмертне заслання. Акти процесу, які обіймають чотири томи, будуть оголошені і щойно з них можна буде дізнатися про діяльність Буляжжера та його товаришів.

ЛЬВІВСЬКИЙ ТРАМВАЙ.

Управа львівських трамваїв має повести два нові шляхи. Один з Цлової площі Личаківською вулицю аж до церкви Петра й Павла, в другий від Ринку через вулиці Галицьку і Баторія до стрийського парку.

ДЖ. О. КЕРВУД. 39)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа

— І коли я вас знайшов тут і ви не розплилися як дух, я подумав, чи не віпсулося щось у моїй голові. Щось мусіло бути не так, бо гадаю, що інакше я не вчинив би був цього. Застановило мене, бачите, щоб дух міг викидати пітучні вогні — тому першим моїм імпульсом було те, що я мусів впевнитися, чи ви живі.

Зі скраю топіль поза ними роздався голос, дівїнкий, дикий голос з якимсь милим звуком у собі.

— Маа-рії, — кликав голос. — Маа-ріе!

— Вечеря — кивнула дівчина. — Ви поїйшли саме впору. А потім маємо вертатися до дому смерком.

Серце в ньому забилося на пей звичайний тон, з яким вона говорила пво його оселю, як про дім. Вона йшла попереду, а сонце гралося у мягких звоях її кіс, а він підоймив свою рушбицю і пішов за нею, з очима та душею повними одної лише краси її стрункої постаті — такої направду живої, після того, як довгий час він поставав лише з духом мертвої.

Вони вийшли на отверту рівнину, мягку від трави та засіяну квітками, а серед рівнини кашав мужчина біля невеличкого вогнища. Біля нього, приглядаючись стояла дівчина з двома чорними косами, що спадали їй по плечах. Була це Неведлук. Вона перша обернулася і побачила, хто йшов з Марією Стендіш, а з правої сторони роздався знечева смішний, тонкий верек, що його могла видати з себе лише одна особа у світі. Кеок. Вона кинула повне наруччя патиків, що їх несла і пустилася бігом до нього, а Неведлук вища ростом і не така лика вдачею поспішала за нею. Привитавшися з ними, Аляп витався зі Стемпідом, а Кеок сіла на землю між квітками і плакала. Зовсім як Кеок. Вона завжди плакала при його виїзді і плакала, коли вертався: а перед у найближчій хвилині Кеок перша сміялася і Аляп помітив, що вона вже не мала на плечах кіс, так як спокійніша Неведлук далі їх носила, лише укладала їх звоями на голові саме так, як Марія Стендіш.

Всі ці подробиці вражали його, якось нечасно, недійсно. Ніхто, навіть Марія Стендіш не здогадувалася, як він силувався бути собою. В тім часі, як його змисли приходили щойно до нормального стану, вертаючись поволі, один за другим до цього життєвого пункту, з якого вивело його з рівноваги оте море радости, лише невиразно він спостерігав своїми змислами, менше вежні подробиці. На скраю тундрії за тополями він помітив тои осілані вежі, що паслися на привязі. Він стягав напленник, а Марія Стендіш помагала Кеок збирати порозкидані патики. Неведлук підставляла каву від вогню, а Стемпід почав набивати люльку. Він здавав собі справу, що ніхто окрім нього самого не дивувався його приходові, бо всі

— А тепер беріся за справу, Аляне, — сказав Стемпід. — Я чекаю. Всунь мені, що вліземься!

(Далі буде.)

Україною", що в ніякому разі не могла претендувати на якийсь офіційний мандат.

Супроти Клемансa та його оточення, очевидячки ми не можемо мати закидів: вони міркували й діяли, як французькі діячі, що було не тільки їх правом, але й обовязком. Але український історик, що оповідатиме події 1917—1918 року геть пізніше, коли нас усіх уже не буде на землі, напевно засудить тих українців, що проти дійсного уряду, проти офіційної української політики, будували з генералом Табуї фантастичні проекти, за які пізніше Україна мусіла заплатити так дорого. Бо без „Молодої України" переможець-Антанта могла б закидати Україні, як Литві, Румунії тощо мир з Німеччиною і більше нічого. Завдяки діяльности „Молодої України" до всього цього приєднався закид у „зраді" і в „подвійній грі".

Я не хочу цим сказати, що „Молода Україна" дійсно провадила подвійну гру. Ні, за винятком деяких авантурників, поміж якими перше місце займав славнозвісний Моркотун, це були чесні патріоти, симпатики Франції, але їх вина полягає в тому, що вони поза спиною Ради провадили свою окрему політику з чужинцями, яка потім так помстилася на Україні. Правда, під цим оглядом „Молода Україна" твердо стояла на історичній традиції, сумній що й казати традиції України. Скільки то разів за ввесь час нашої історії поза офіційним і явним урядом знаходилася якась „фракція", що на свою власну руку провадила з чужинецькими чинниками, політику відмінної від тої, яку тоді мав справжній український уряд? Зайве тут цитувати ці історичні прецеденси: кожний українець знайомий з історією, знає їх.

(Далі буде). **Ілько Борщак.**

ПОВОРОТ ГОРТІЯ З ПОДОРОЖІ ПО КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

БУДАПЕШТ, 13. 8. ПАТ. Регент Горті з дружиною вернувся нині до своєї літньої резиденції в Геделе по 4-денній подорожі по т. зв. Горішнім Краю та Карпатській Україні.

—o—

ДИМІСІЯ ЄГИПЕТСЬКОГО УРЯДУ.

КАЇРО, 13. 8. ПАТ. Король Фарук прийняв димісію уряду прем. Магмуд Паші.

—o—

ВІСПІШЕНИЙ ПОВОРОТ ПРЕМ. ДАЛЯДІЄ І НАРАДИ В ПАРИЖІ.

Французький уряд зберігає спокій, але слідкує за подіями дуже уважливо. Прем. Далядіе вернувся до Парижа вже в суботу, хоч його відпустка кінчилась щойно в понеділок. По приїзді до Парижа прем. Далядіе відбув негайно довгу конференцію з мін. Бонне, який опісля розмовляв з британським шарже д' афер Кемпбелем.

ЗНАМЕННА МАНІФЕСТАЦІЯ ШВЕЦІЇ І НОРВЕГІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 13. 8. ПАТ. В місцевости Еда на шведсько-норвежському кордоні відбулося нині свято з нагоди 25-ліття від поставлення гранітового обеліску, що має символізувати братерство обох скандинавських народів. У святі взяли участь між іншими міністри закордонних справ Швеції і Норвегії: Сандлер і Кот та міністр внутрішніх справ Данії Дальгард. Міністри Кот і Сандлер виголосили сердечні промови підкреслюючи солідарність і співпрацю шведського і норвежського народу.

СТРАШНІ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ.

НЮ ЙОРК, 13. 8. ПАТ. В місцевости Рено у стейті Невада дійшло нині до катастрофи полудневого трансконтинентального експресу. Причиною катастрофи було злочинне розкручення рейок на одному з залізничих мостів. Експрес минаючи міст з повною швидкістю упав з висоти кільканадцятьох метрів до ріки. Дотепер устійнили, що в катастрофі згинуло 19 осіб, ранених є понад 65 осіб. Поліція шукає за злочинцями, які розкрутили рейки.

В неділю пополудні вискочили з рейок два вагони нюйорського метра з невідомої причини. Коло 20 осіб важко і легко ранених.

БУКАРЕШТ, 13. 8. ПАТ. Недалеко станції Петроя дійшло минулої ночі до катастрофи сімпльонського експресу, підчас якої було 15 осіб убитих і 25 ранених.

СТОКГОЛЬМ, 13. 8. ПАТ. На летовищі Гернес під Стокгольмом дійшло до летунської катастрофи. Військовий літак упав на землю і розбився. Трьох членів залоги згинуло.

БОҐОТА, ПАТ. В Санта Марта дійшло до залізничої катастрофи, де зіткнули на себе два поїзди. В катастрофі згинуло 9 осіб, 4 було важко ранених.

Присвішені наради військових місій у Москві.

МОСКВА, АТЕ. Штабові наради в Москві почались у суботу в год. 11-ій передполуднем під проводом марш. Ворошилова. На першому засіданні обговорили технічні справи та порядок нарад. **Знаменний факт, що на час переговорів марш. Ворошилов візвав до Москви команданта київської воєнної округи Тимошенка та команданта білоруської воєнної округи Ковалева. Московські політичні кола пояснюють, що совітська делегація змагає до того, щоб у першу чергу обговорити практичні справи військової співпраці з В. Британією та Францією. Слід згадати, що комендант київської воєнної округи Тимошенко належить до найвизначніших старшин червоної армії і перед кількома місяцями дістав ступень командора першої кляси, себто найвищий військовий ступень по маршалові в СССР.** Далі цікаве, що заступник комісаря закордонних справ Потьомкін був присутній і підчас авдієнції шефів обох військових місій в Молотова і на обіді, яким гостив маршал Ворошилов членів місій в палаті Спиридинівка. Обід подавали на порцеляні царя Миколи І. Підчас обіду виголосив коротку промову Ворошилов, на яку відповіли шефи обох місій.

МОСКВА, 13. 8. ПАТ. Члени військової британсько-французької місії почали в неділю наради в год. 11-ій з представниками совітської делегації, що тягнулись три години. Пополудні відбулося засідання членів обох місій у британській амбасаді. **В порозумінні зі совітською делегацією устійнили, що засідання всіх трьох делегацій будуть відбуватися двічі денно.**

ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ НЕ ЗВЕРТАВСЯ З ЛИСТОМ ДО СТАЛІНА.

МОСКВА, 13. 8. ТАСС повідомляє: Вістки польської преси, будьтоб пред. Рузвельт звернувся з листом до Сталіна з пропозиціями заключити негайно договір з В. Британією та Францією, не правдиві.

—o—

Японія погрожує СССР. репресіями.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС повідомляє, що синдикат робітників нафтових копалень та японське т-во до експльоатації нафтових копалень на північному Сахаліні підписали договір. Він передбачує підвишку винагороди на 15%. Совітський уряд уповажнив японських концесіонерів спровадити додатково 300 японських робітників і к. 30 урядовців.

ТОКІО, 13. 8. У міністерстві закордонних справ відбулася нарада при участи мін. Аріти, представників міністерства війни та торговлі і промисловців, на якій обговорили положення японських підприємств, що експльоатують копальні вугля і нафтової ропи на південному Сахаліні. На нараді оголошено комунікат, який стверджує, що незважаючи на заключений договір у Москві у справі умовин праці совітських робітників в японських підприємствах, положення не поправилося. Комунікат закидає совітській владі нещирість і намагання знищити японські підприємства на Сахаліні. Совіти не дали, незважаючи на обіцянку, відповідної кількости робітників і внеможливлюють японським підприємствам спровадити японських робітників. Японська влада дала візи ледви 300 японським робітникам тоді, як до нормальної праці треба підприємствам бодай 900 нових робітників. **Японія — кінчить комунікат — не може перейти до денного порядку над поставою совітської влади і тому на нараді розглядали проекти евентуальних репресій Японії.**

—o—

Сильна кампанія німецької та італійської преси проти Польщі.

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Німецька преса з „Фелькішер Беобахтером" на чолі веде далі кампанію проти Польщі, виступаючи тепер з твердженнями про здогадну небезпеку для транзиту **через Поморя.** Німецький часопис доходить до висновків у своїх напастях, що загальна основа комунікації нібито загрожена і пише, що справа зближається до розвязки в цілій ширині.

Дальшою темою німецьких нападів на Польщу є твердження, що Польща почала війну проти німецької меншини кидаючи визов великій Німеччині, яка мусить дбати про життєві права німців не лише з терену Німеччини.

РИМ, 13. 8. Одночасно загальну кампанію проти Польщі повела італійська преса, яка розводиться — пише краківський ІКЦ. — над „самогубством польського народу" і „четвертим розбором". Характеристична під тим оглядом стаття офіційного тижневика „Реляціоні Інтернаціоналі", який переконує Польщу, що вона не є ніякою великодержавою. Одночасно висловлює опінію, що „Німеччина хоче Гданська, але не хоче ні кусника польської території". Цікаве, що Німецьке Інформаційне Бюро пропустило цей останній уступ італійського тижневика.

З Берліна і Риму надходять вістки, що Муссоліні висуває проект конференції чотирьох, яка радилаб над проектом, що його передасть комісар Буркгардт.

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Німецька преса у своїх нападах на Польщу починає обговорювати історію Польщі інтерпретуючи її у своєрідний спосіб. Прикладом може бути твердження німецьких часописів, що це лише „ліберально-романтичне" пояснювання історії і „велика пропаганда" зробили з розборів, того „розумного акту державних мужів і політичної конечности" історичну несправедливість супроти польського народу. Слід ствердити, що всі ці статті на одно копито. Німецькі пропагандові кола хочуть підорвати довіря союзників до Польщі при допомозі сфабрикованої на німецький спосіб історії Польщі.

—o—

Заява нового еспанського уряду.

БУРГОС, 13. 8. ПАТ. Перше засідання нового еспанського уряду відбулося в суботу вечором. Безпосередньо по засіданні оголошено заяву уряду, яка стверджує між ін., що метою нового уряду „перевести успішну відбудову багатств краю". Знищення, спричинене війною, каже передбачувати, що господарська відбудова краю буде вимагати деяких жертв. Заява уряду кінчиться покликом до єдности всіх еспанців у дусі дисципліни і віри, що оживлює край.

Новопризначений еспанський міністр закордонних справ ґен. Байґбедер перебрав у неділю урядування від свого попередника ґен. Хордани.

ПОЖЕЖА ГОЛОВНОГО ЕСПАНСЬКОГО АРХІВУ.

АЛЬКАЛЯ ДЕ ГЕНАРЕС, 13. 8. ПАТ. В суботу вечором вибухла пожежа в будинку, в якому приміщувалися головні еспанські архіви. Відділи війська і фалянгістів почали негайно виносити скриньки з муніцією з долішніх частин будинку. По кількагодинній акції відділи пожежної сторожі з Мадриду вгасили вогонь. Пожежа знищила частину монастиря Ляс Вернардас. Усі цінніші предмети вдалося врятувати. Пожежа повстала з необережности дітей.

НОВИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР В ЕСПАНІЇ.

РИМ, ПАТ. Урядово повідомляють, що італійський уряд відкликав дотеперішнього свого амбасадора в Еспанії гр. Віоля ді Кампальто. Його наслідником буде ґен. Гамбара дотеперішній шеф італійської військової місії в Еспанії.

ПОВОРОТ КАРДИНАЛА ҐАСПАРІ З АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Кардинал Ґаспарі відїхав у суботу на кораблі „Рекс" до Риму по кількатижневім побуті у Злучених Державах. Відїзджаючи кардинал Ґаспарі підкреслив, що його подорож мала зовсім приватний характер.

Сензаційні арештування в Токіо.

ЗМОВА НА ЖИТТЯ БРИТИЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В ТОКІО?

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Згідно з фрагментарними вістками з японських політичних кол поліція слідкує уважливо за оживленим рухом крайно націоналістичних кол, зокрема членів поширених терористичних організацій, які вели оживлену акцію в 1932 і 1936 роках. **До першого арештування дійшло 15. липня на залізничому дворці в Токіо. Тоді поліція арештувала трьох молодих людей, які зізнали, що задумували взяти участь в протибританських маніфестаціях у Токіо і підготовити „ліквідацію" деяких осіб, які стоять близько престолу, зокрема гр. Нобуакі Макіно, сторожа приватної печатки і міністра цісарського двора Курані Юаса.** В добре поінформованих колах не беруть поважно цієї афери, але побоюються, щоб крайно націоналістичні елементи, між ними фанатичні загорільці, підбехтані пропагандою, не довели до важних подій. Поліція привязує більшу вагу до арештувань, що їх перевела менше більше в тому самому часі в іншій місцевости, де між арештованими є мужчина, якого підозрівають у підготові терористичних атентатів на високих достойників у Токіо. Ці побоювання тимбільше оправдані, що згаданий мужчина брав мабуть участь в убивстві прем. Інукаї 15. травня 1932 р. і в 1933 р. в ославленій акції „очищення теорем". В помешканні арештованого поліція знайшла бомби. Поліція і влада зберігає мовчанку у справі арештувань.

ЯПОНІЯ НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ НА НОВИХ УМОВАХ З В. БРИТАНІЄЮ?

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Офіційні англійські кола запевняють, що нові інструкції, переслані британському амб. Крейгі в Токіо обіймають між іншим згоду на видання 4-ох китайців, яких підозрівають за вбивство Чейга і вказівки в адміністраційних та поліційних справах на терені концесії в Тієнтсіні. Інструкції не обіймають ніяких вказівок у фінансових справах, зокрема щодо депозитів китайського зрібла в англійських і французьких банках на терені концесії. Ці справи — на думку англійських політичних кол — не дозріли ще до вирішення ; що до них радять тепер уряди в Льондоні, Парижі і в Вашингтоні.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Командант японських військ у Тієнтсіні ген. Муто, який був провідником делегації японської місцевої влади на переговори з В. Британією, виїжджає в понеділок в год. 6-ій рано з Токіо до Тієнтсіну. **Ген. Муто заявив нині вдруге, що японська делегація не згодиться на переговори на умовинах, що їх пропонує британська делегація, себто, щоб над адміністраційно - політичними і фінансовими справами радити окремо.**

Вчора пополудні відбулася нарада в міністерстві закордонних справ у справі дальших японсько-британських переговорів. **По нараді дир. Като відвідав амб. Крейгі і заявив, що Японія згодиться на дальші переговори лише тоді, якщо повновласти британської делегації розтягаються на політичні теми й на економічні справи.**

ПРОТЕСТ КИТАЮ.

ЧУНКІН, 13. 8. ПАТ. В китайських політичних колах велике схвилювання викликало рішення В. Британії видати японцям 4-ох китайців. Їх видача є однозначна з присудом смерти. Китайський уряд заголосив формальний протест проти їх видання японській владі.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ У ШАНГАЮ.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Дня 13. ц. м. японці святкували другі роковини здобуття міста. У Шангаю відбулася дефіляда японського війська перед памятником перемоги японських на східнім передмістю Шангаю, де командант гарнізону склав вінець. Командант японської фльоти на китайських водах адм. Оікава стверджує в денному приказі, що японські війська подвоять свої зусилля, щоб устійнити новий лад на Далекому Сході. У британській концесії в Шангаю невідомі справники підкинулої ночі нову бомбу страшної сили, вибух якої вбив 11 осіб.

Нарада прем. Далядіє і мін. Бонне з німецьким амбасадором.

ВІДІЗД НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА ДО БЕРЛІНА.

СТРАСБУРГ, 13. 8. ПАТ. Французька преса пише, що при кінці минулого тижня Отто Абец хотів вернутись до Франції на основі важної французької візи. Одначе його не пустили на кордоні і він мусів вернутись до Німеччини.

ПАРИЖ, 13. 8. ПАТ. Прем. Далядіє і мін. Бонне приняли нині німецького амбасадора в Парижі гр. Вельчека у справі Отто Абеца. Підчас розмови на цю тему — повідомляє Авас — прем. Далядіє і мін. Бонне заявили амб. Вельчекові, що не висовують проти Абеца закиду шпигунства. Одначе додали, що його присутність на території Франції небажана і тому не дістане виїздової візи до Франції.

В неділю в год. 19. 15 німецький амб. фон Вельчек виїхав з Парижа до Берліна.

—o—

Словацький посол вияснює.

БРАТИСЛАВА, 13. 8. ПАТ. Словацький посол у Будапешті переслав мадярському міністерству закордонних справ ноту, в якій рішуче дементує твердження, будьтоби прем. Тісо в низці промов виступив проти Мадярщини і вжив слів, що ображають мадярський уряд і нарід. Нота стверджує, що тут іде про непорозуміння, до якого дійшло на основі помилкової інформації про зміст промови словацького премієра.

Зі судової салі.

ПРИСУД ЗА УЧАСТЬ У ДЕМОНСТРАЦІЙНОМУ ПОХОДІ.

В суботу 12. ц .м. вполудне председник апеляційного трибуналу Яґодзінський оголосив присуд у справі 41 українців (-ок) з Красного, Острова, Русилова і Куткора, проти яких відбулася апеляційна розправа в пятницю 11. ц. м. Отже апеляційний суд затвердив вину і кару щодо тих усіх засуджених, яких трибунал окружного суду в Золочеві засудив за провину зі ст. 163 кк. (за участь у демонстраційному поході). Далі затвердив вину і кару тим засудженим за провину зі ст. 152 кк. (за зневагу польського народу, якої допустились окликами підчас походу), яких сильно обтяжили прокураторські свідки підчас розправи в Золочеві. Інших засуджених, яких прокураторські свідки безпосередньо не обтяжували, апеляційний суд увільнив від вини і кари за провину зі ст. 152 кк. Вкінці трьом засудженим молодим українкам: **Еві Кук, Ользі Виктор і Софії Майбі** припинив виконання кари на 5 років.

МІН. ЧЯНО В МУСОЛІНІЯ.

РИМ, 13. 8. ПАТ. Мін. Чяно поїхав безпосередньо з летовища до Мусолінія, щоб скласти звіт зі своїх розмов з мін. Рібентропом і канц. Гітлером.

СПОРТ.

ГОСТИНА УКРАЇНИ В КАЛУШІ.
ОДНА ПЕРЕМОГА — ОДНА ПРОГРАНА.

Калуш, 13. 8. 1939. Довго ожидані відвідини репрезентаційної одинадцятки чорно-червоних принесли численно зібраній українській публиці деяке розчарування, бо несподівану та зовсім не почесну програну з ТЕСП-ом. Цієї програної не могла навіть осолодити і гарна гра львівської дружини в зустрічі з тутешньою Б-клясовою Зорею. Видців було багато, першого дня к. 1200, другого рекордова в Калуші скількість 4000. Очевидно, що найбільше української публики, бо на змаганнях явилися глядачі не тільки з усіх ближчих сіл, але навіть із подальших гірських місцевостей. Можна собі уявити їх розчарування та огірчення, коли зустріч із ТЕСП-ом, яка була справжньою сензацією калуського сезону, закінчилася програною, якої ніяк не могли осолодити ні паради, привіти, ні навіть оправдання, що всьому винен судля.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
УЕХНІЧНО-ДЗІ.ГИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлєвеля 5.
1445 9—11 Телефон 223-68.

УКРАЇНА — ЗОРЯ 7:0.

Україна перемогла високо калуську українську дружину і здається, що при більших зусиллях ця перемога була би ще вища. Чорно-червоні перевищали під кожним оглядом свого противника і просто бавилися ним. Проте, не зважаючи на таку перевагу України гра була гарна, бо Зоря грала амбітно й намагалася раз-у-раз відгризатися своєму рутинованому противникові. З цих змагань виходила публика зовсім вдоволена, бо бачила гарну, джентельменську та амбітну гру без ніяких „посторонніх впливів".

Інакше було другого дня:

ТЕСП — УКРАЇНА 3:1 (1:0).

ТЕСП грав у дванацитку, бо його дванацятим грачем був суддя п. Кравчинський із Станиславова (про нього міг би дещо сказати Пролом), який робив усе можливе, щоб попсувати гру. Він теж наказав до України карного, якого ніхто не бачив і ніхто не сподівався (а вже мабуть найменше грачі ТЕСП-у) та якого теж Гнура не боронив. Він теж не признав зовсім правильно стрілених Україною воріт. Особливою опікою судді тішився теж Романець. Словом про правильну гру годі було думати, тому теж змагання не були ні цікаві, ні гарні. ТЕСП виступив із кількома новими грачами, але й на такий відновлений склад. ТЕСП-у вистачав ослаблений склад України. Чорно-червоні спершу злегковажили собі противника, колиж у другій половині вони забрались з усіх сил до праці, було вже трохи запізно та трохи... подбав про те суддя. Треба признати, що дружина чорно-червоних грала у другій половині дуже жертвенно й амбітно. Найкращими були Магоцький та Скоцень. Одинокі ворота здобув Мікльош головою. Найслабше випав Каратницький (мабуть виснажився першого дня) і Левицький, який був зовсім слабий.

СКАЛА ЗДОБУЛА УДРУГЕ ЧАШУ СТРИЯ.

Минулої неділі закінчився у Стрию турнір стрийських дружин за чашу Стрия. Як минулого року, так теж і цього, чашу здобула Скала, перемагаючи у вирішній зустрічі свого грізного суперника Стриянку 1:0. З резервою стрийської Погоні осягнула Скала вислід 6:1, з РКС-ом 5:3.

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — ПОЛЬНА 2:2 (2:0)

Упрівя Сяну не держиться доброї тактики, ще вже дружині ввесь час грати зі слабшими противниками. Таким чином грачі без відпочинку виснажуються та одночасно нічого з таких змагань не користають. Сян вів уже в сьогоднішній зустрічі 2:0, одначе змагунам не стало сил та охоти на другу половину. Ворота здобув Турко з корного та один з акції нападу. Сян грав без Гунгула. Слабо випав Неофіта, в нападі вдоволили: Турко й Вардин.

Судіював проф. Романець.

ПЕРЕМИШЛЬ. ПОЛЬОНІЯ — ЕЛЄКТРІВНЯ 6:1 (2:0)

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛЯСА.

ТЕРНОПІЛЬ 13. 8. КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 6:1 (0:1).

Сьогодні почався в Тернополі змістецький сезон. Поділля почало його нещасливо, бо програло високо в Кресами. Українська дружина грала першу половину добре, на другу не стало сил, мабуть вакаційна перерва та недостача тренінгу далася так у знаки. Поділля повинно пригадити собі сумний досвід із минулого року та відразу починати змістецькі змагання з повною енергією, запамятним, щоб на весну не було запізно. Програну української дружини оправдує те, що судля виключив у другій половині одного змагуна Поділля, те, що воротар скрутив собі руку, так, що в дійсності Поділля грало останні хвилини в девятку.

КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 4:1 МИСТ. ЮНІОРІВ.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

ПОЗНАНЬ. ЮНАК (Дрогобич) — ЛЄГІЯ 1:1 (1:0).

Ворота для Юнака здобув Гурський.

КАТОВИЦІ. ШЛЕСЬК — СЬМІГЛИ 2:1 (1:0).

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ЗОЛОЧІВ. ЛЬВІВ II. — ЗОЛОЧІВ 5:1 (1:0).

Міжмістові змагання закінчилися перемогою львівської запасної одинадцятки. В золочівській репрезентації грали грачі Орбу та по одному з Яніни й Русалки (Отрий).

Львів. Гасмонея — Ґази (Східниця) 2:1 (2:1).

Рашів. КПВ (Познань) — Рєсовія 3:1 (1:1).

Варшава. Гунгарія — Польонія 3:0 (3:1) і 4:1 (3:1).

Братислава. Рейдва. Словаччина — Погонь (Львів) 4:0 (3:0).

Братислава. Погонь — Братислава 3:2 (2:2).

Мостиська. Чувай (М) — Резерва (Рашів) 2:1 (1:0).

Змагання за вхід до А-класи. Новином перемиської А-кляси стає Чувай.

Львів. Чорні — Світязь 3:2 (3:1).

Львів. РКС — Рекорд 2:0 (2:0).

Львів. Б. Орел — Погонь І Б 8:2 (3:1).

Львів. Луг — Гаповель 5:2 (1:0). Ворота для Лугу здобули Карпа 3, Кунза і Семьків.

Сторінка без політики.

ЯПОНСЬКА ДРАМА.

Реквізити, костюми, характеризація, декорації, уся вистава взагалі задовільні, іноді навіть без найменшого закиду. Під оглядом технічним японські театри не уступають зовсім европейським. Але сценічне мистецтво є там зовсім бездушне; таке враження що це не живі люди, а якісь ляльки, маріонетки, порушувані шнурками, з яких виходять кумедні примітивні звуки. Куди краще стоїть драма. Драма має в собі чимало кольориту і чисто японських народніх прикмет. Відчувається, що гра виконавців щира, що всякі їх переживання пливуть із серця. Величезних успіхів досягають японські артисти мімікою.

Японська публика зі щиро-дитячим захопленням слідкує за розвитком дії такої вистави. При найменшому дотепі глядачі просто вибухають гомеричним сміхом, зі запертим віддихом переживають разом з артистами трагічні сцени, тремтять з жаху при традиційних самогубствах „гара-кірі", чи кривавих екзекуціях, без яких не обходиться ніяка японська вистава.

Під впливом Европи почали зявлятися в Японії також песи з модерного життя. Час вистав скорочують до кількох годин, а на сцені поруч з мужчинами грають жінки. Не лише артисти, але й публика убрана по европейськи. Часом замість одної песи дають кілька коротких одноактівок, або такі одноактівки лучать з балетом чи виступами поодиноких артистів (ревіовий театр). Та на щастя поруч з цим европеїзованим театром й досі залишились ще старі клясичні театральні вистави, в яких европеєць може студіювати старояпонські аристократичні театральні традиції. Ще досі влаштовують в аристократичних родинах у Токіо традиційні вистави, на які скликають вузький гурток знайомих. Це так звані „старі гри Но". Старий цісар Гірогіто ніколи не вступив до публичного театру і визнавав лише „Стару гру Но", яку виставляли в його палаті.

Цікавий цирк японський. Та треба підкреслити одну його характеристичну рису: немає в ньому коней і диких звірів. Прегарні є пописи зручних акробатів та силачів, комічні пантоміни. На ці видовища ходить майже виключно простолюддя. Сметанка японського товариства не відвідує цирку ніколи.

Найбільше улюбленим видовищем у Японії є боротьба псів, грище жахливе і огидне. Юрба цікавих заповнює просторі „собачі стадіони". Тут побиваються об заклад, грають у свого роду тоталізатор. Власники псів, що беруть участь в боротьбі, повні гордости і почуття ваги такого виступу. Їх „змагуни" голодні, бо перед боротьбою навмисне їх не кормиться, отже розюшені. Їх виганяють на арену. Спеціяльними штучними способами нацьковують одних проти одних. Боротьба почалася. Гострі зуби впиваються,в що попаде. Шерсть летить, чути писк, скавуління, деколи передсмертний харкіт догризаного пса. А юрба реве з радости. Радісно витають витязя, оплескують його власника. Таксамо в сонячній Еспанії, тисячі глядачів з запертим віддихом слідкують за ходом боротьби тореадора з розюшеним биком. о. С. К.

РОЗКОПИ В АЛЯЛЯХА.

Англійський археольог Леонард Уллі звідомляє про знахідки які знайшов при розкопах старинного міста Сирії Аляляха, відаленого 15 миль від Антіохії. Свої розкопи він почав іще минулого року і тоді викопав замок короля Нік-ме-па, що панував півтора тисячі років перед Христом. Під руїнами цього замку є сліди ще старинної будівлі, мабуть ще з часів Гамурабія. Цей замок був обведений муром, у формі прямокутника, широкий на 85 стіп, довгий 200 стіп. Замок був поділений на дві частини: в одній були приймальні кімнати, у другій мешкання короля. На поверхі знаходилось три кімнати, з мармуровими колюмнами посередині, що підтримували покрівлю. З царських кімнат одна дуже зацікавила археольогів. Вхід до неї був замурований, а з її середини вели східці до маленької кімнатки переповненої дорогим посудом. Побіч неї була ще одна кімната, а в ній коробки з людськими кістьми.

Розкопи Уллі дали багатий і цікавий історичний матеріял. Знайдені посуди свідчать про походження з доби Трої і кипрської цивілізації. В 17. і 18. столітті перед Христом, Аляллях було осередньою точкою, де сходились купецькі каравани, що проходили з Кипру на схід і на захід в Анатолію. Ділову переписку полагоджували клинововим письмом. Замок Нік-ме-па дуже схожий із замком Кноссоса і в його орнаментиці слідні впливи кретійської культури.

КАСИНО НА ВОДІ.

При південних берегах Каліфорнії, три милі поза смугою води, що належить до території Злучених Держав стоїть на якорі корабель, перемінений на велику салю гри. Колись це був вантажник для перевозу вугілля. У стейті Каліфорнія азартні гри заборонені, отже підприємці хитро обходять закон, заманюючи людей на море. 111 моторових човнів перевозить гостей з пристані Санта Моніка. Хто проциндрить усе до нитки, того відставляють на беріг задурно. Кожна моторівка бере по 70 пасажирів. Човни їздять туди і назад безупинку, завжди повні. Пересічно щомісяця має касино яких 30.000 гостей і 30.000 долярів чистого доходу. Власником касина є колишній контрабандист алькоголем Тоні Стрел, що має під собою 350 урядовців, які заробляють разом 5.000 долярів денно. Касино має рулетку, китайську льотерію, столики до похера і 300 автоматів для азартних гор.

Лікувальні засоби яблук.

Батьківщиною яблука є імовірно Вірменія. Звідсіля ще в доісторичних часах його перенесли до Єгипту, а згодом до Европи. Мусіло це бути дуже давно, а свідчать про це знаходи в дуже старовинних житлах Франції та Швайцарії. Крім того згадки про яблука подибуємо в давніх переказах. Спочатку кращі породи яблук були доступні тільки упривілеєним верствам громадянства, а й сьогодні вони ще не занадто поширені. А шкода, коли зважити, що вони мають у собі дуже багато лікувальних засобів. В околицях, де їдять яблук багато, люди зовсім не хворіють недугою нирок. Яблуко знаменито вгашує спрагу, бо спонукує слинівки (слинові залози) до густих виділин. Яблука, дуже помічні при лікуванні недуг печінки, кишок, мочових доріг і віддихових доріг. Істнує теж загальне переконання, що коли зїсти яблуко перед сном, оминемо безсонниці. Фосфор, що знаходиться в яблуку зміцнює нерви, спонукує мізок до діяння. Слід при цьому завважити, що сире яблуко краще діє на організм, ніж варене, бо більше в ньому вітамін. Воно дуже легко стравне, бо за півтора години можна його зовсім стравити.

Нова антропольоґічна знахідка.

Д-р Блянк, професор університету в Пізі знайшов у печері на Монте Феліес Цірко (коло 100 км. на південь від Риму), череп неандерталської людини. Перший такий череп знайшли в Італії кілька років тому. Проф. Блянк обслідуючи печери на Монте Цірко, відкрив сліди моря, що колись їх заливало. На цій основі італійський учений обчислив, що знайдений череп має 70—130 тисяч років. На підложжі печер, де зроблено це відкриття, знайдено кістяки передпотопних звірів типу коня, оленя, свині, як теж слона. Знайдений череп має риси в околиці правого тімені, що наводить на здогад, що його власник згинув в боротьбі. Будовою череп зовсім схожий на неандерталський череп а величиною пригадує череп знайдений гому кількадесять літ у Шапель-о-Сен.

—o—

Які бувають престоли?

Одна торговельна американська фірма з міста Бруклін почала висилати до Африки фотелі для стрижів. Міг би хто гадати, що мурини почали наслідувати европейське жіноцтво і стрижуть свої кучері. Новітні фотелі, яких уживають стрижії подобалися незвичайно ріжним місцевим королям, бо такі фотелі крутяться, мають рухоме опертя на голову і на них можна підноситися і опускатися. Фабрики виробляють деякі фотелі в ніклю, що блищить як срібло. Очевидячки, що африканські королики платять за такі престоли більше, ніж фризіери.

—o—

У Франції відкрили нафту.

В околиці французького міста Сен-Годанс відкрили нове нафтове джерело, одно із найбільших у Франції. Перші ознаки щодо цього місця знайшли інжиніри при кінці червня. Запас після цього почали там копати шахту і 14. липня дійшли до глибини 1520 метрів. Тоді зі страшною силою пробився з нетрів земні газ, який викинув на верх сотні тон грязюки. Шахту покищо замурували. Знавці ствердили, що газ спричинений покладами нафти. Уже тепер над шахтою вибудували 40-метрову металеву вежу, якою вибухатиме нафта. Ще кілька тижнів тому французький уряд замовив більшу кількість нафти у Злучених Державах, щоб ними доповнити свої незадовільні запаси.

—o—

Пси почтовими урядовцями.

Міністерство почт і телеграфів має завжди багато клопоту з каблями під землею, коли дріт прорветься. Англійська почта знайшла тепер спосіб, як відкривати місця, де псується під землею дріт. Тепер у проводах застосовують англійці газ, який дуже нагадує запах кота. Там, де той газ проривається, пес пущений під землею негайно відчуває неприємний для нього запах і починає там копати яму. Пси виконують цю службу швидше і дешевше, як люди, тимто і стали почтовими урядовцями.

ГУМОР.

ЛЬОЯЛЬНІСТЬ, ЧИ ЗЛОБА?

Один професор університету в Единбургу на своїй таблиці вивісив таке оголошення:

„Проф. Вільсон має честь повідомити своїх слухачів про високе відзначення, яке дістав. Його призначили особистим лікарем Королеви".

В годину пізніше під цим оголошенням хтось додав перші слова державного гимну.

„Боже, бережи королеву!"

ЛІПШЕ НЕ ТРЕБА.

— Чому ви не пішлете свого сина до школи гикавих?

— А нащо? Він дуже добре гикається!

СПІЗНЕНЕ ЩАСТЯ.

Вдова по Кацові, якого переїхало авто, дістала 25 тисяч відшкодування.

— Почувши це Піпман зідхнув глибоко:

— Бідний Кац! Якби він утішився!..

ЧУДО.

В жидівськім товаристві оповідають собі про чудо. Забирає голос старий Пігерман:

— Одного разу сиджу сам в кімнаті. Була темна ніч і довкола тиша. Нараз чую, немов плюск води. Надслухую, так — чую цілком виразно, як щось хляпається в воді. Мене заморозило. Мене огорнув великий страх, але йду подивитися, що це таке. Входжу до кухні і бачу, а то моя Регінця мие собі ноги...

— Вибачте, але ви хотіли оповісти про чудо...

— Ну, так, а то може не чудо?!

ПРИЄМНА ЗУСТРІЧ.

В лісі зустрічається двох арештантів і поліцай.

Поліцай: (підносить заспокійливо руку) — Не бійтеся, я вязень, що втік із вязниці, перебраний за поліцая!

— Ха, ха! А ми поліцаї, що перебралися за вязнів!..

НОВИНКИ

15 СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 2. серпня 1939.
Пор. м. св. Ст.
Літ. Успення Пр. Б.
Сонце: схід 4.13, захід 18.42.
Місяць: схід 5.16, захід 19.09.

Завтра: 16. серпня. Середа
Ст. ст. 3. серпня 1939.
Іоакима і ін. прп.
Лат. Йоакима.
Сонце: схід 4.16, захід 18.41.
Місяць: схід 6.38, захід 19.37.

—о—

— Спеціяліст внутрішніх недуг **Д-р Ярослав Гинилевич** вернувся і ординує від 3—5 вул. Токажевського 67, І. п. (давніше Городецька 53 а). 1525 —3

— **Воєвідський уряд у Львові** розвязав руханкове т-во „Сокіл" у Перемишлі і в перемиському повіті, на чолі якого — як каже комунікат — ПАТ-а — стояв арештований перед двома тижнями Осип Сенечко.

— **Посвячення православної церкви.** На днях відбулося посвячення нової православної церкви в Мишині пов. Коломия на терені станиславівської епархії. Посвячення нової православної церкви довершив протоєр. Г. Павлишин в асисті оо. Ст. Пашкевича з Галича, Прокопа Вальченка з Долішнього Кута, о. Петра Саковича з Коломиї та д'якона Петра Швеця.

— **Сензаційна боротьба за престіл вірменського архиепископа у Львові.** Римо-католицька Митрополича Консисторія у Львові заперечила вістку, що її подав львівський „Дзєннік Польскі" про призначення двох нових польських архиепископів та кількох єпископів. У звязку з тим „Дзєннік Польскі" вияснює, що редакція дістала телефонічно вістку від кс. К. з римо-католицької консисторії у Львові про згадані призначення польських церковних достойників. Одночасно „Век Нови" повідомляє, що у Львові йде від довшого часу боротьба і тайні інтриги у звязку з необсадженим вірменським митрополичим престолом. Найріжніші поголоски в цій справі спричинюють багато прикростей згаданим номінатам. В останньому часі інтриганти пустили навіть поголоски про кс. д-ра Ромашкевича, про існування якого вірменська Митрополича Консисторія у Львові взагалі ніочого не знає.

— **Ледви 219 лікарів на Поліссю.** В 1938 р. було в Польщі 12.917 лікарів. Більше як половина, бо 6.853 лікарів ординує по великих містах, 5.598 по менших містах і лише 1.466 по селах. Відсотково по великих містах припадає на 10.000 населення аж 17.3 прц. лікарів, тоді як пересічно на 10.000 населення Польщі припадає 3.7 прц. лікарів. У самій Варшаві було 2.816 лікарів, у львівському воєвідстві 1.653 лікарів, у краківському воєвідстві 1.333, в познанському воєвідстві 886, в лодзькому 850, у варшавському воєвідстві 476, на Поліссі 219, а в новгородському воєвідстві 205.

— **До Берези Картуської.** Міністерство внутрішніх справ веде далі превенційну акцію супроти непоправних проступників, які загрожують життю і майну спокійних громадян, висилаючи до табору в Березі Картузькій дальшу групу професійних криміналістів. Між іншими вислані з Варшави: Домбровян Мошко Арон, Бухальський Франц і Фрімет Шмелек — професійні „пасери" й організатори злодійських ватаг; Петровський Владислав і Гольдгевіхт Мошко — непоправні касові вломники; Гавриховський Едвард Одон і Пахульський Франц — мешканеві вломники; Гуріев Евген і Ковальчик Казимир — ноторійні злодії, авантурники та терористи, які вимушували гроші на горівку; з білостоцького воєвідства: Василевський Антін — злодій терорист і Шулькляпер Йона, який займався потайним зарізом; з варшавського воєвідства: Влодарчик Фелікс — професійний злодій і пасер; з люблинського воєвідства: Казимир Пахля — професійний злодій та організатор злодійських ватаг, що вимушувала окуп за зворот краденних товарів і змушувала тероризмом пошкодованих до мовчанки; з поморського воєвідства: Франц Гальман — професійний злодій, пяниця та авантурник; з виленського воєвідства: Анішкевич Антін і Кудрашонек Ванілія — професійні злодії вломники, які користувалися зброєю підчас грабункових нападів; з краківського воєвідства: Шума Йосиф, циган злодій і бандит, який грабував зі зброєю в руках. Крім групи кримінальних злочинців влада вислала до табору групу непоправних спекулянтів і лихварів, між іншими: Губербанда Шльому з Варшави — лихваря і професійного учасника ліцитацій, який не платив податків та інших чинитьб державі; з келецького воєвідства Блазата Ельсія — пачкаря та організатора ватаг пачкарів; з люблинського воєвідства Мошка Мендля — професійного лихваря; з краківського воєвідства Мінца Марка і з лодзького воєвідства Клайна Шльому — нелегальних торговців чужими валютами.

— **Львівська хроніка.** В пятницю пополудні вибухла пожежа в монастирі СС. Бенедиктинок при пл. Бенедиктинській ч. 2, підчас натирання підлоги. Сестра Б. Рошик, яка намагалась загасити пожежу, важко попарилась й її відвезли до шпиталю у важкому стані. Пожежу вгасили, заки приїхала пожежна сторожа. — При вул. Міцкевича наколесник М. Куропатва наїхав на Юлію Лец, яка потовкла собі праву руку. — При вул. Рутовського шофер Попс наїхав на наколесника Ф. Регенчука, який важко потовкся. — Невідомий злодій витягнув у трамваю ч. 2 В. Ганглеві (вул. св Софії ч. 12) портмонетку зі 194 зол. і квіт нотаря з Бродів на 315 зол. — У городі Костюшка нагло занедужав Ян Цалка (вул. Клепарівська ч. 15), якого перевезли до шпиталю.

— **Грали в карти в церкві.** Перед окружним судом у Коломиї відбулася розправа проти парубків з Хлібичина, які грали в карти і курили папіроски в церкві. Суд засудив Івана Ронанчука, Михайла Сусака, Василя Куриляка, Федора Горичку, Михайла Бачука і Василя Сусака по 1 році безоглядної кари вязниці.

— **Знищення від хмаролому в Равщині.** Внаслідок хмаролому виступила з берегів ріка Рата і підмила залізничий шлях на просторі 150 м. між Любичею і Равою Руською. Далі вода підмила залізничий міст, що його дотепер не направили. На шляху: Львів—Варшава і Рава Руська—Ярослав подорожні мусять пересідати в місці, де ушкоджений залізничий шлях, і тому рух поїздів припізнений. У Верхраті і Прісю вода затопила кільканацять домів, зірвала 4 деревляні мости і заподіяла великі шкоди. В Потоках вода ушкодила громадський міст. У Любичі вода забрала багато збіжжя з поля. Підчас повені згинуло кілька штук худоби. В селі Раті вода зірвала гаті на ставах і залила грунти на великих просторах.

— **Краєва хроніка.** У Скнилові пов. Золочів невідомі напасники вбили в ночі вартівника Д. Войтова, якого знайшли з розбитим черепом у стодолі Антона Майби. — Підчас купелі в Сяні в Перемишлі затонув 22-літній Володислав Матушак. — У Хмільнику пов. Ряшів дійшло до бійки між 17-літнім Тадеєм Піскалом і Н. Кендзьором, до якої вмішався брат Кендзьора Михайло в обороні свого брата. Підчас бійки Піскала вбив ножем Кендзьора. Поліція арештувала вбивника. — На дорозі в Татарові перекинувся до рова самохід з 15 подорожніми, з яких двох було ранених.

— **Студент прав обікрав костел.** У Чижеві високо-мазовецького повіту обікрав костел Мечислав Бжозовський, студент виленського університету, син багатих батьків. Бжозовський забрав з костела дорогоцінні предмети вартости 5.000 зол. Поліція арештувала вломника. Він сидів уже у вязниці за фальшування щадничих книжечок, з яких вибирав гроші на пошті. Недавно пробував обікрасти палату в Чижеві, куди закрався до середини і пересидів під ліжком цілу ніч, але грошей не знайшов. З черги пробував обікрасти пошту.

— **Самогубство міліонера і банкротство великого банку.** Велитенське вражіння у фінансових колах Европи викликала вістка про самогубство банкира Мангаймера, власника банку „Мендельсон і С-ка" в Амстердамі. Мангаймер одружився перед двома місяцями з 26-літньою Марією Райс і не покидав своєї віллі у Версаю, звідкіля кермував справами свого банкового концерну. Одночасно з вісткою про смерть голяндського банкира розійшлися поголоски про банкротство його банку. Крах банку „Мендельсона і С-ка" не залишиться без впливу на банки ріжних держав, бо банковий концерн Мангаймера брав участь у державних позичках і закупив між іншим велику кількість французьких короткоречинцевих цінних паперів. На вістку про банкротство банку Мендельсона і С-ка в Амстердамі голяндська і французька біржа зареагували обнижкою цінних паперів. У фінансових колах Франції кружляють поголоски, що банк дістане річну мораторію. Банк Мендельсона брав участь у стабіліяації французького франка і переводив фінансові операції з доручення французького міністерства скарбу. Мін. Рено бував часто у Мангаймера в гостині.

— **Бурі й повені в Австрії.** Горішню Австрію та Зальцбург навістили нагальні бурєвії, які знищили цьогорічні жнива та сади. Повінь залила багато домів. Одна жінка потонула. Повінь знищила 14 залізо-бетонових мостів. Школи дуже великі.

— **450-каратовий діямант.** У Кромандель у Бразилії знайшов робітник 450-каратовий діямант. Минулого року знайшли в тій самій ріці Санто Антоніо діямант, четвертий щодо величини на світі і назвали його „Гетуліо Варгас", за який заплатили 5 міліонів мільрейсів. У тій самій місцевости знайшли давно діямант „Зоря Півдня", один з найгарніших діямантів на світі. Власник знайденого діямату назвав його в честь дружини президента Бразилії Варгаса „Дарсі Варгас". Власник запевняє, що йому дають за знайдений діямант 4 міліони мільрейсів (1.500.000 зол.). Діямант знайшов Раміро Лемос.

— **Пожежа нафтової ропи від грому.** В Морені в Румунії грім запалив збірник нафти. Пожежа перекинулася на сусідні збірники і знищила сотки вагонів ропи. Матеріяльні втрати велитенські.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК, орган лікарської комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка й Українського Академічного Товариства у Львові. Рік XVII, Львів, дня 1. квітня 1939 р. Ч. 1—2. Зміст: Ю. Добриловський: Пуерперальні інфекційні захорування. — М. Попович: Сучасний стан хірургічного лікування позапечінкових жовчевих шляхів. — Я. Бич: До питання про скорбут у дітей. — XXIV. Загальні Збори У. Л. Т. — З життя Філій У. Л. Т. — Спілка Українських Лікарів у ЧСР. — Хроніка сходин У. Л. Т. — Посмертна згадка. — З медичної преси. — Новинки.

НОВІТНІЙ РЕМІСНИК, фаховий орган українських ремісників. Львів, серпень 1939. Ч. 8 (11).

НАШЕ ЗІЛЛЯ, орган плянтаторів та збирачів ліково-промислових рослин. Ч. 3—8 (9—14). Львів, 1 серпня 1939 р. Ціна 20 сот.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Річник XII. Серпень 1939 р. Ч 8.

ШЛЯХ, релігійно-громадський часопис для народу, липень 1939, Луцьк, ч. 7.

КАМЕНЯРІ, ч. 8. Львів, 1. серпня 1939.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО — ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО. Иллюстрированный двухнедельный журнал литературный и политический. № 268—269, Париж.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентові в Коломиї: „Коломия в совах" не появилася в „Ділі" з незалежних від вас причин.

М. В.: Фейлетон „Садок" не пройде.

Вп. Кореспондентові в Борщеві: Дякуємо за обі посилки. Ми могли використати лиш дещо.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, несесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1186-?

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Понеділок 14. 8. год. 18 [illegible] рожі".

Вівторок 15. 8. год. 2[illegible] „Багряні рожі".

Середа 16. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СНЯТИН:

14. 8. Дай серцю волю.

15. 8. Сорочинський ярмарок.

16. 8. За молдавський престіж.

До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:

14. 8. Сіссі.

15. 8. Чорноморці.

16. 8. Люди на вризі.

17. 8. Хам.

18. 8. Жінка на пенаурі.

19. 8. Комшевич-Сагайдачний.

Потім іде театр до Солотвина.

В науці: „Срібний металих".

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.

20. 8. Дрогобич.

27. 8. Устрики.

28. 8. Ліско.

3. 9. Сянік.

10. 9. Риманів.

17. 9. Коросно.

К І Н А.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".

АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Пакове з вищих сфер".

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Коли Мадьйон..." (Анрі Ґара, Олена Робер).

БАЙКА: „Р. 107 взиває помочі", „Весела чвірка".

БАЛТИК: „Шаління молодости", „Пакове в циліндрах".

ВАНДА: „Плавке золото", „Шампанський вальс".

ГРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".

ЄВРОПА: „Сила золота".

КАСІНО: „Шпигунові пізнацке".

КОПЕРНИК: „Пекло Сагари".

МАРУСЕНЬКА: „Ненечка", „Ідеї до матері".

МЕТРО: „Марко Поло", „Хай живе спорт!"

МУЗА: „Христинина брехня"

МІРАЖ: „Мундрагельна", „Князь і пропав".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Неприємна в Монте Карльо".

РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".

РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці" (Даніелла Дарьє).

РОКСІ: „Мілїонер на тиждень", „Сьратога".

СВІТ: „У тайгах Сьміру", „Кріза сьмерчена".

СВЯТОВІД: „Буруна знад Волга", „Модельна".

СТИЛЕВЕ: „Материнство".

ТОН: „Вязниця без крат", „Тайни жовтого міста".

УТІХА: „Потоня" та ревіл.

ХІМЕРА: „12 крісел" (Власта Буріян, Дємша).

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі" (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 14. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній дениик. 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців: Відповіді на актуальні питання, 11.57 Сигнал. 12.03 Полудне. авдиція. 13.00 Концерт бажань. 13.40 „Героїчний весняне" і пісеньки та мельодії для дітей. 14.35 Господарські вістки, бірва. 14.45 Театр Уяви для дітей: „Казнко Бахлаєв". 15.15 Популярна музика з пгк. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки. 16.00 Полудневий денник. 16.10 Актуальна гутірка. 16.20 Арії та пісні у вик. А. Варламівовського, баритон, у супр. форт., 16.45 Економічні науки. 17.00 Біжучі вістки, програма. 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовен, із гр. пл., 17.50 Спортова гутірка. 18.00 Форт. реціталь Марг. Трембінї-Кадуре. 18.30 Шуберт: Квартет ес-дур оп. 125 ч. 1., 19.00 „Стшелецька" авд., 19.20 Сьпівка, віол., меццосопран, форт., 20.15 Резерва, 20.25 Хліборобська скринька. 20.40 Веч. денник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра. 21.00 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт., 21.50 Відкомонн сили та слави. 22.000 Батьківський порадник. 22.15 Легка муз., авд. мандоліністи, вок. квартет, гітара. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 15. серпня 1939.

7.00 Сигнал. 7.05 Лицарські та повщьні пісні з пл., 7.50 Гутірка для села, 8.00 Ранішній денник. 8.15 Пісні в честь Богородиці. 8.30 Марші у вик. орх., 9.00 Торжества у Вильні, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал. 12.03 Орх., опів, 13.00 Виїмки з творів Пісоуцького, 13.15 Орх., меццосопран, банджо, вельфон. форт., 14.45 Понад лісома континентами 15.00 Обжинкові роздумування, 15.15 Словно-муз. авд., 15.45 Актуальна гутірка, 16.00 Мати воєна, 16.30 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Мати Божа в літературі, 17.15 Музика з пл., 17.30 Підвечірок при мікрофоні, 19.00 Авдиція про Болеслава Хороброго 19.45 Монтаж із пл., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Біжучі вістки з міста та провінції, спортові льокальні вістки, 20.25 Військ. авуп. репортаж, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.10 Танц. музика пок. дует. у перерві год. 21.50 Весела авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 16. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка. 11.57 Сигнал. 12.03 Полудневі авдиція 13.00 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Ольги Покиданець, меццосопран, у супр. форт. у програмі: О. Ніжанківський, Лисенко. Заремба, арії з оп. „Вій"**), 13.40 З італійської музики, пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, бірва, 14.45 Фраги. із книжки Мавр. Йокая: „Зрушимо з основ землю". 15.15 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки. 16.00 Полудневий денник. 16.10 Актуальна гутірка. 16.20 Сьпівресіталь у супр. форт., 16.50 У старому дворі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра. 17.10 Із оперетової музики, орх., **Люба Німцівна сопран. 17.50** Господиня в місті: Сучасна жінка мусить бути зразковою матірю 18.00 Славні симфонії, з пл., 18.50 Відкомони сили та слави, 19.0 Весела авдиція 19.30 Орх., меццосопран, англ. трубка форт., 20.10 Військовий відтинт. 20.25 Для села: Як приготовити паліченна курсів у хліборобській пізготові. 20.35 Льокальні спортові вістки. 20.40 Веч. денник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра. 21.00 Шопенівський концерт. 21.40 Літер. новини. 22.00 Вочний гумор 23.00 Останні вістки. 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдичій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 14. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Реф. концерт. БЕЛГОРОД 19.05 Популярний концерт. 20.00 Пісеньки. 21.20 Сьрпівкі 22.15 Форт. БУДАПЕШТ 12.10 Сьпів. 17.40 Легка музика. 21.20 Цит. орх., 23.00 Сьмф. концерт: Лет. Фр. пи. ВІДЕНЬ 16.00 Реф. музика. 18.10 Легка музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Популярний концерт. 18.10 Брух: Сьмфонії ет. 18.40 Вістки, опісля „Жінка без тіні" оп. Штравса. КЕЛЬН 18.25 Сучасна музика, 20.15 Нар. пісні. 21.00 Реф. концерт. ЛЯГТІ 17.10 Пісні. 18.15 Концерт творів Орнфельда. 21.10 Військова орх., МІНХЕН 16.00 Гендель, Моцарт. 20.15 Нар. пісні, МОР. ОСТРАВА 17.15 Моравські пісні, 17.55 Рапсодія оп. 79 на форт. Брамса. ПРАГА 21.10 Бетовен. РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 20.15 Сьрпівка, 20.30 Опера. РІМ 17.15 Віол., 21.00 Хор. СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танц. музика. ФРАНКФУРТ 20.15 „Вільний стрілець" оп. Вебера.

Вівторок, 15. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00, 22.35 Танц. муз., БУДАПЕШТ 15.30 Музика мельодій, 18.45 Грігові твори, 20.25 „Тоґандот" оп. Пуччіні. ВІДЕНЬ 18.15 Гітара, арфа. 21.20 Форт. твори Шуберта. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дітячі пісні. 18.20 Нар. пісні, хор. 19.00 Кабарет. 20.15 Сьмф. концерт: Шуман. Речіті в ін 22.20 Гайдн: Сьмічк. квартет оп. 33. ч. 1., ДРОЙТВІЧ 18.15 Дворжак: Форт. квінтет а-тур. оп. 81., КЕНІГСБЕРҐ 19.00 Військова орх., КЕЛЬН 21.00 Танц. вечір. МІЛЯНО 21.00 „Отелло" оп. Верділ. РАДІО ПАРІ 18.45 Пісеньки. 19.05 Вокалісти. 20.15 Камер. концерт. РІМ 17.00 Мельодія та ритм. 20.30 Італійська й еспанська музика. 21.00 Орх., 22.00 Сьпівка. 22.30 Концерт камер. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танц. музика. 20.00 Шуман: Форт. квінтет. 20.50 Рос. романси

Середа, 16. серпня 1939

БЕРЛІН 18.00 Нар. музика й танц. 21.30 Гарні голоси. БЕЛГОРОД 18.20 Орх. 19.05 Цит. музика. 20.00 Пісеньки. 20.30 Опера з пл., БУДАПЕШТ 17.40 Віол., 18.20 Орх. 19.45 Сьпів. 20.00 Оперетковий вечір. ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей. 22.30 Реф. музика. ГАМБУРҐ 15.25 Старі нар. і еспр. музика. ГІЛЬВЕРЗУМ І. 19.10 Пісеньки. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний концерт, 18.15 Форт. музика. 19.15 Леска музика. 20.15 Військ. орх., КЕНІГСБЕРҐ 18.25 Танц. музика. 20.25 Пісеньки. ЛІЛЬ 20.00 Легка музика. 20.30 Солісти. ЛЯГТІ 18.50 Фівл. пісеньки. 19.30 Давня музика. 21.10 Легка музика. ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Дитячий орх. концерт. 19.05 Весела музика. 20.00 Концерт творів Баха, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика. 21.00 Орх., 22.20 Сьрпівка. МОР. ОСТРАВА 18.30 Сальон. орх., МОНТЕ ЧЕНЕРІ (Беромінстер, Бінсель бл., Парі ПТТ, Сотенс) 21.00 Фестіваль у Лювені. РАДІО ПАРІ 19.15 Сьрпівка. 22.00 Концерт. РІМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія і ритм. 22.15 Оркестр. СОФІЯ 19.20 „Сельодерей пікульник" оп. Россіні, 20.20 22.20 Танц. і нар. музика. ШТРАСБУРҐ 21.45 Друга частина фестіваля в Люцерні.

Біржа

Львів, 14 серпня 1939.

ГРОШІ.

Безьги безьг. 60·31—60·72 Чотири американ. 5·20·50—5·33·00, Лондон кварт. 5·29·00—5·31·50, Фльор. тол. 2·84·31—2·84·31 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данські 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·50 Цукор 35·25—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліґнон 80·00—79·00, Моджеїв 17·50—17·75, Островерь 29·75—29·75, Стараховиці 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Ґаґенбуґ 57·50—57·50 Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів каттрівна 60·50, 4 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.6[illegible] 5 заліпнича 61·00—59·00, 4 прем. зол 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50 Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 14. серпня 1939.

Пшениця оборот 442 тон, тенд. неустала, жито 168 тенд. спокійна, ячмінь 45, тенд. спок., овес — тенд. спокійна. Оборот заг. 1221 тон. Рінак зимовий зд. 47·50—48, рінак літній 43—44.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 12. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. биьок. без оп.	2·95
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·95
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло сильна на молоко й яйця вдержана.

Оповістки.

Замість окремих повідомлень про своє вінчання, що відбулося 8. VIII. складають 20 зод. на найбідніших Іванна з Павлиґлавів і Марійон Лепкі. 1540 1-1

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, вікна [illegible]ковані 1135 32—45

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ГОСПОДИНЯ-кухарка потрібна зараз. Зголошення: Терлецькі, Милятичі-дім о. Вовків к. Львова. 1529 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КУХАРКА середнього віку, з довголітньою практикою шукає праці в місті, або на провінції від зараз або від 1. IX. 1939. Зголошення Винники, вул. Руська 1 ев. у П. Пашорків. 1534 2-3

КРАМАР, солідний, довголітній практик (кольоніяльна Народньої Торгівлі) з добрими поручениями шукає заняття. Зголошення слати: **Теодор Шумський**, Великі Очи пов. Яворів. 1538 1-2

ШУКАЄ праці молода, інтелігентна панна, радо займеться дітьми, поможе в хатній господарці або догляне хвору особу. Зголошення: Поште-рестанте. Сер[illegible], Дашук. 1539 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована о випадку. Байки 26/12. 1503 5-5

2 КІМНАТИ й кухня, комфорт до винайму від 1. вересня. Відомість у сторожа Сагайдачного 4. 1541 1-[illegible]

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляреко. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79 1467 6-12

ЦІРОЧКА! Благаю прости. М. 1536 1-2

ЛІКАР шукає місця осілку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

ГАЗ „B F"

варіб і патент „Азот" С.А. Яворжно **нищить** безсліпно всілякі домашні галапаси без усування предметів. Одноріпна гарантія. Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9. Телеф. 236-51.

1348 2—3

Найновіша вирібня ґуми по оґонях **„СЯТКОДРУТ"** Львів, Замарстинівська 33

1114 [illegible]

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм одношпальтового або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол —·—

1 мм одношпальтового в тексті і новинках . вол —·—

1 мм одношпальтового на першій сторінці . вол —·—

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і прилат. кореспонденція по вол. 0.15

купно, продаж, вимаком і т. п. . . . . вол. 0.10

шукаючі праці . . . . . вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa, 16. sierpnia 1939. N. 185.
Середа, 16. серпня 1939. Ч. 185.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Чи дійде до анґльо-французького пакту

(Передова стаття)

Як адмірал Горті подорожував по Карпатській Україні

Наради у Варшаві

Куди помашерують німецькі війська?

Знак запиту на Мадярщині

Німеччина устійнила становище до Ґданська

Румунія на воєнній стопі

Згинув совітський ґенерал

Сензація якої небуло

Ґазетна боротьба проти Польщі у Німеччині та Словаччині

Наглий поворот мін. Галіфакса до Льондону

Вийшли на волю

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 185 (15.264).
Ч. 185 (15.264).

Lwów, środa 16. sierpnia 1939.
Львів, середа 16. серпня 1939.

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtowo

Rok LX
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеський Легіов Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю. 39 13 1-59

Широка дипльоматична акція держав осі.

ПЕРЕД ОТВЕРТОЮ СПРОБОЮ СИЛ.

БЕРЛІН, ПАТ. Наради в Зальцбургу є головною темою розмов політичних німецьких кол, які коментують і розписуються на всі лади про „значіння цієї зустрічі". Кількох дипльоматичних коментаторів німецької преси висловлює думку про широко закроєну дипльоматичну акцію держав осі. „Гамбургер Фремденблят" пише, що держави осі є „представниками нового ладу і необхідної ревізії на найріжніших теренах". Далі заявляє, що всі обговорені справи між Італією та Німеччиною, отже і ґданська справа, можуть і мусять дійти до розвязки. По розмовах у Берхтесґаден — подає щоденник — тепер ясніше ніж колинебудь, що ґданська справа і відношення до неї західніх великодержав мусить стати пробним каменем, чи можна порозумітись. НИЗКА ТАКИХ ЯВНО ІНСПІРОВАНИХ ЗАЯВ ДОКАЗУЄ, ЩО ДЕРЖАВИ ОСІ РІШИЛИСЬ В ТЕПЕРІШНІЙ ФАЗІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ КРІЗИ НА ОТВЕРТУ І ВИРАЗНУ СПРОБУ СИЛ СТАВЛЯЮЧИ ПІД ДИСКУСІЮ В ЦІЛІЙ ШИРИНІ СПРАВУ ВПЛИВІВ НА КОНТИНЕНТІ І В СВІТІ. ТОМУ НЕ ПОВИННА НІКОГО ЗАСКОЧИТИ ШИРОКО ЗАКРОЄНА ДИПЛЬОМАТИЧНА ІНІЦІЯТИВА ДЕРЖАВ ОСІ.

НІМЕЧЧИНА ВЖЕ УСТІЙНИЛА СВОЄ СТАНОВИЩЕ ДО ҐДАНСЬКОЇ СПРАВИ.

РИМ, ПАТ. Агенція Інфор пише, що розмови в Зальцбургу мають історичне значіння з огляду на поважне міжнародне положення. Між проблемами, що їх розглянули, на першому місці була ґданська справа, супроти якої Німеччина устійнила своє остаточне становище. Римські офіційні кола зберігають в цій справі повну і зрозумілу резерву. Засадничий висновок з розмов такий — як зазначує берлінський комунікат — що ніякі дальші розмови вже непотрібні. Від нині закордоном не можуть мати найменшого сумніву щодо суцільности осі і треба буде закинути здогад про здогадну розбіжність поглядів держав осі та держатися дійсности, що між Римом і Берліном осягнено порозуміння щодо проблем, які зависли та треба буде розвязати.

В. Ґайда коментуючи на сторінках „Джіорнале д' Італія" висліди розмов у Зальцбургу полемізує зі західно-европейською пресою, яка писала, що Італія не має ніякого інтересу у Ґданську і не схоче рискувати війни за Ґданськ. Ґайда пише, що ґданська проблема звязана з іншими проблемами, що їх створив версайський трактат і зі станом що його постійно погіршувала політика Ліги Націй. Ґданськ є епізодом боротьби за зміну договорів, що необхідна у хвилині, коли Франція і Англія рішили зробити з Ліги Націй інструмент своєї політики. Вона має зберегти гегемонію тих великодержав загрожуючи шлях Італії і Німеччині до нових земель і сирівців. Ґданська проблема є для Італії тим, чим для Німеччини італійські ревіндикації. Італія і Німеччина згідні в ревізійній політиці, яку можна би здійснити, якби західні великодержави не противились ревізії. Агресивна політика Англії і Франції, що кермується змаганням до гегемонії, заохочує Польщу не лише противитись кожному проєктові розвязки ґданської справи, але теж нарушує честь такої великодержави як Німеччина. Наліі Франції і В. Британії мусять розвіятись, що вдасться розєднати Італію від Німеччини й обмежити ґданську справу виключно до німецької проблеми. Зустріч у Зальцбургу є останньою осторогою під адресою демократій, що заохочують Польщу провокувати Німеччину. Солідарність обох народів осі не вимагає нової проклямації. Вона ефективна і може бути активна у хвилині, коли не можна буде стерпіти зневаг і погроз демократій та може перемінитись у правдивий воєнний акт.

„Ляворо Фашіста" пише, що великі демократії займаються Ґданськом не з любови до Польщі, але щоб загородити дорогу до справедливости, яка повинна панувати між народами.

АБО ЗМІНЯТЬ ПОЛІТИКУ АБО НЕХАЙ ПРИГОТУЮТЬСЯ НА ВІЙНУ.

ПАРИЖ. ПАТ. Начальний публіцист „Фіґаро" д' Омерсон стверджує: Італія і Німеччина звертаються до Франції з домаганням: „Згодіться на якісь концепції або подбайте про концесії від ваших союзників". Десять разів ми пішли вже — пише публіцист — на такі пропозиції. Десять разів Европа вийшла з цих торгів ще більше недужа і мир ще більше непевний. Отже нехай ніхто не обманюється. Держави осі не дістануть від нас нічого ні від наших союзників, ні підступом, ні застрашуванням. Держави осі мусять підготовити свою політику до дійсности або нехай підготуються на війну.

„ТАЙМС" ПРО РЕВІЗІЮ МИРНИХ ДОГОВОРІВ І ҐДАНСЬКУ СПРАВУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. „Таймс" помістив статтю про ревізію мирних договорів і про справу Ґданська, над якою радили в Зальцбургу. Тому займається гаслами самовизначення населення Ґданська, про які говорив Форстер і пише з іронією: Дивно звучить в устах Форстера заява, що населення Ґданська має право займатися долею вільного міста, бо сам є бавцем, якого призначив канц. Гітлер без найменшого права гавляйтером міста. Цей молодий чоловік — пише іронічно „Таймс" далі — це є типовим репрезентантом правдивих ґданських родин, які створили багатство міста працею своїх поколінь і звичаєм та поглядами пригадують громадян інших ганзеатських міст. Між старшими ґданськими громадянами велике невдоволення з приводу замішання у справах цього балтійського порту. Згадуючи про запевнення Форстера, що польські воєнні погрози, провокаційні промови і статті змушують Німеччину до виступів проти Польщі, „Таймс" підкреслює, що таке перекручування правди не може нікого збаламутити. Населення Ґданська добре знає, що канц. Гітлер загнав ґданську справу. Дня 28 квітня Гітлер зірвав порозуміння з Польщею висуваючи одночасно домагання звороту Ґданська і шляхів через Поморя. Від тієї хвилини справа Ґданська загрожує мирові Европи. У справі Ґданська можливі переговори, якщо Німеччина виявить подібну поміркованість і почуття міжнародної відповідальности, яке виявила Польща. В. Британія та інші краї готові протиставитись рішенням німецьких провідників, що дана европейська справа обходить лише Німеччину і мусить бути полагоджена по думці німецьких вимог. Не може бути мови про мир в Европі, доки яканебудь держава займає таке неможливе становище супроти інших. Єдиним виходом такого становища те, що воно згодом обєднує всіх проти себе.

Наради у Варшаві і в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 4. 8. ПАТ. Льондонські щоденники пишуть, що мін. Бек знову відбув довшу розмову з британським амбасадором у Варшаві Кенардом. Англійська преса пише, що британський амбасадор розмовляв двічі довго з мін. Беком цього тижня. Одночасно польський амбасадор Рачинський розмовляв з лордом Галіфаксом і постійним підсекретарем у Форін Офісі сер Кедоґеном. Ці розмови — пише преса — торкались фіналізації британсько-польського договору взаїмної допомоги, що заступить порозуміння, яке існувало від Великодня у формі одностороннього заяви.

—o—

Оживлена діяльність німецької кольоніяльної ліґи.

БЕРЛІН, 14. 8. ПАТ. Німецька кольоніяльна ліга під проводом ген. Епа розвиває що раз то ширшу діяльність. В останньому часі пожвавлені партійні і позафіційні видання присвячують багато місця реєндикації німецьких кольоній. На сторінках офіційного партійного видання „Шульюнгсбріф" забирає слово ген. фон Еп підкреслюючи, що Німеччина крім позвного має ще моральний титул до кольоній, бо ніхто інший лише німці уможливили всім державам піонірську працю в Африці своїми винаходами з ділянки медицини та хемії, які щойно уможливлюють білій людині життя у тропікальним кліматі. Завдяки цим винаходам німці стали добродіями місцевого населення. Хочемо бути необмеженими власниками кольоній — пише Еп — бо інші народи не вміли навіть використати свого власного життєвого простору. Тому теперішній стан мусить змінитися.

Естонія і Латвія узгіднюють свою політику.

РИГА, 14. 8. ПАТ. В понеділок приїхав до Латвії естонський міністр закордонних справ Сельтер з візитою до латвійського міністра закордонних справ Мунтерса. Преса пише, що візита Сельтера має приватній характер. Мін. Мунтерс приняв мін. Сельтера в м. Сігульда.

Чи дійде нарешті до англо-французько-совітського пакту?

Ранком 10. серпня до Ленінграду прибули численні військові місії, англійська і французька. Сталося те, що за виразом Чемберлена, не мало прецеденсу. Прибули військові місії двох держав до третьої, щоб почати переговори про військове співробітництво, хоч досі ніякого політичного пакту поміж ними покищо нема.

Здійснилися бажання Москви, які вона висловлювала і підчас дипльоматичних переговорів у Москві цього літа і підчас чотиролітнього істнування безплодного французько-совітського пакту. Здається, поступилась Англія через складне міжнародне становище в Азії, але всі ці міркування, чому саме щось сталося, річ уже другорядна. Найважливіше — доконаний факт.

Мимоволі виринають питання, чи матимуть якийнебудь реальний наслідок військові переговори в Москві. Очевидно, пророкувати нацезне не можна (хоч це найлекша річ!), але є деякі обставини, які можуть освітлити сучасність, а може й найближчу майбутність.

МОСКВА БЛИЖЧЕ БЕРЛІНА.

Час до часу у пресі з'являються вістки про можливість зближення між Совітами і державами осі. Теоретично це цілком можливе, без огляду на славнозвісний протикомінтернівський пакт. У всякому разі на нашу особисту думку між московською і берлінською ідеольогією можна знайти значно більше спільних точок, ніж між московською і льондонською.

Лявірувати поміж державами осі і державами новонародженої Антанти довго не можна, і Москва мусіла дійти до якогось певного вирішення. Отже з ким?

За перших поверсальських років і за часів розквіту рапальських відносин совітська преса цілком підтримувала німецьку тезу, що Німеччина була жертвою, оточуваною державами Антанти, що держави Антанти по суті винні в почині до війни. Надалі встановився погляд, що світова війна — це взаємна справа всіх капіталістично-імперіялістичних держав. І такий погляд істнував у Совітах досить довго.

ЛЕКЦІЯ У „ПРАВДІ".

Як відомо, виходить у Совітах газета — орган Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії „Правда". Тобто те, що сказане на її сторінках, мусить уважати за безсумнівну правду кожний большевик партійний і непартійний. І ось у цій „Правді" підчас самого розпаду зусиль Стренга, щоб дійти до якогось порозуміння з Молотовим (17. липня), з'являється навіть не стаття, а лекція (читайте й навчайтеся!) одного з редакторів відділів газети, професора Єрусалимського „До 25-річчя світової імперіялістичної війни", хоч до роковин початку війни ще не дійшло. І в цій лекції на цілу сторінку газети зазначено, що німецький імперіялізм перший почав творити військово-політичні блоки, перший почав загрожувати іншим імперіялізмам, перший почав підштовхувати Австро-Угорщину до війни з Сербією, перший оголосив війну Росії. „Винуватцями війни були імперіялісти всіх країн, але головним її спричинником був німецький імперіялізм". Цитують там навіть з творів Леніна, що „група німецьких капіталістів була більше хижацька і більше розбишацька, ніж група англо-французько-російська".

Отже лекція ця робила в СССР, як люблять там зазначувати, настанову суто протинімецьку, значить, така настанова виходила з Центрального Комітету, політбюра, секретаріяту (відомо там добре, хто за цим усім криється). Отже не може бути (принайменше на деякий час) мови про політичне зближення Москви з Берліном.

ОФІЦІЙНІ ПРЕДСТАВНИКИ.

Ну, а якаж настанова щодо Антанти, щодо пакту з нею?

Крапки над „і" в цьому відношенні „Правда", ця туба Кремля, покищо не поставила. Зусилля Стренга покищо нічого не дали реального. Навіть до приїзду англійської і французької військової місії становище досить стримане. Правда, ці місії зустрінули в Ленінграді офіційні представники СССР, але хто саме?

Начальник штабу ленінградської військової округи комбриг Чібісов (а чому не сам командант округи командарм 2 ранги Мерецков?!), заступник начальника штабу балтійської фльоти капітан 2 ранги Рамішвілі (а чому не сам командант балтійської фльоти, фляґман 2 ранґи Трибуц?!), ну й командант Ленінграду майор Дмитріев. А тимчасом у складі місій, що приїхали, є адмірали і ґенерали.

Але можна думати, що до військових переговорів у СССР поставилися цілком поважно: кращого й відповідальнішого складу делеґацій рада народніх комісарів СССР не могла призначити. Адже як-не-як до складу цієї делеґації ввійшли сам нарком оборони маршал Ворошилов, начальник генерального штабу робітниче-селянської армії командарм І ранги Борис Шапошніков, народній комісар військово-морської фльоти фляґман фльоти 2 ранги Ніколай Кузнецов, заступник наркома оборони, начальник повітряних військових сил СССР командарм 2 ранги Лактіонов і заступник начальника генерального штабу комдив Смородинов.

СТАЖ СОВІТСЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ.

Без огляду на не цілком може для самолюбства Кремля задовільний склад прибулих місій, до складу совітської делеґації ввійшли найвідповідальніші діячі армії, фльоти і повітряних сил.

58-літній „перший маршал Совітського Союзу", хоч і не має військової освіти, хоч його подвиги за часів громадянської війни творяться в більшости тепер, але якнеяк, а він має стаж наркома, бо перебуває на цьому становищі від 6. листопада 1925 року. Величезна реорґанізація совітського війська на суші, на воді та в повітрі проходила під його безпосереднім проводом. Ну, а крім того цеж член політбюра, „сталінський нарком", довірена особа „вождя". Хто міг би бути кращим і відповіднішим головою совітської делеґації підчас військових переговорів, коли вирішено довести їх до (безумовно корисного для СССР) кінця?!

Найближчий помічник його — це безумовно найкращий і чи не найталановитіший військовий „спец" у цілому СССР, Борис Шапошніков. З походження інтеліґент, він скінчив реальну школу, московську військову школу та академію генерального штабу в році 1910. За часів світової війни дійшов до становища начальника штабу кавказького фронту. Року 1918 добровільно вступив у червону армію. Займав найвідповідальніше становище начальника оперативного управління полевого штабу. Це він у дійсності виробляв усі оперативні пляни за часів громадянської війни. Кажуть, що 1920 р. плян, що він його виробив, діяметрально різнився від пляну Тухачевського. Року 1921 дістав іще досить рідкий орден червоного прапору. А потім заступник команданта військ ленінградської округи, командант військ московської округи, начальник генерального штабу (1928), начальник військової академії (генерального штабу), командант військ ленінградської округи і з року 1937 знову начальник генерального штабу. Плодючий військовий письменник.

Стаж великий, особливо коли взяти під увагу обставини, в яких він його пройшов. Досить сказати, що коли 20. листопада 1935 р. його затвердили командармом І ранґи, то з призначених тим самим наказом 5 маршалів, 5 командармів І ранґи і 10 командармів 2 ранґи досі залишились тільки маршали Ворошилов і Будьонний та командарм І. ранґи Шапошніков. Варто тут ще сказати, що з шістьох членів суду, які судили в червні року 1937 Тухачевського та інших, досі залишився тільки один командарм І. ранґи Шапошніков.

Що він і досі користується цілковитим довірям, може свідчити той факт, що в березні цього року йому, звичайному членові партії, хоч і в року 1930, доручили зробити на XVIII комуністичному з'їзді великий фаховий реферат, після якого нагородили його „довгими, бурхливими оплесками". Бездоганний, і досі анґл. розділ серед буйного ще волосся зі значно посивілими висками (58 років уже минуло!), виголене обличчя, з правильними рисами, гострими очима, енерґійним підборіддям. О, така людина може бути добрим контрпартнером у складній ґрі переговорів!

Кузнецов — це молода людина, перший нарком військомор фахівець (попередні були тільки політичні діячі), але суто совітського походження. Він скінчив совітську морську академію. На своє становище перейшов з відповідального команданта тихоокеанською фльотою. Він користується популярністю, бо „сам" Жданов називає його „боєвим наркомом". Пережив загибель 13 фляґманів, яких визнано за „ворогів народу".

Із совітської ґенерації є і Лактіонов; Смородинов — старшина ще царської армії.

Не треба ще забувати, що до складу найвищої військової ради, яка очолює все військове входить Сталін, а до найвищої військово-морської ради, його найближчий співробітник, такий впливовий тепер секретар ЦК Жданов. Отже переговори ці будуть відбуватися не тільки під політичним впливом секретаріяту ЦК, але й, так би мовити, під фахово-військовим.

Все зазначене ніби говорить за те, що Москва вирішила піти на підписання пакту з Францією й Анґлією, щоб зробити його якнайсприятливішим для себе. Вона вважає, що в теперішньому стані вона не тільки може ставити вимоги, але й надіятися, що їх виконають.

Чи підуть військові місії Анґлії і Франції на ріжні уступки, побачимо може вже з першого ходу цих переговорів.

Гл. Л.

Непромокальні плащі від зол. 12'— у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

З польської преси.

Румунія на воєнній стопі.

„У четвер, 8. серпня, румунський премієр Калінеску, що саме переводив інспекцію фабрик військового промислу на західніх узбіччях Трансильванських Альп, перервав — як пише **„Ґазета Польска"** з 14. 8. — свою подорож та швидко вернувся до Букарешту, де зараз відбув довгу нараду з міністром закордонних справ Ґафенку. Негайно після цієї наради оба міністри розмовляли телефонічно з королем Карлом, що відбуває відпочинкову подорож по східній частині Середземного Моря. Три дні пізніше король Карло конферував з президентом Туреччини Ісметом Іноні.

Причиною всієї тої румунської метушні були дипльоматичні рапорти, що їх у Букарешті дістали з західньо-европейських столиць, зокрема з Берліна і де **передбачено можливість якоїсь наглої німецької акції здовж річища Дунаю.**

Як дуже поважно оцінюють у Букарешті ситуацію доказує факт, що темпо військової концентрації, розпочатої вже кілька днів передтим, незвичайно приспішено. Урядових вісток на тему концентрації, очевидячки нема, але в Букарешті отверто кажуть, **що Румунія в сучасній хвилині** має **під зброєю поверх 450.000 вояків, згрупованих над мадярською та болгарською границею.** Концентрація відбувається далі і в таких розмірах що для збірки жнива треба було зорґанізувати т. зв. „допоміжну службу", головно з молоді у віці перед бранкою.

Трудно затаїти, що мадярсько-румунський антаґонізм, що його спричинило прилучення Семигороду до Румунії, дуже гострий і у відповідній атмосфері міг би заваготіти на настроях маси. Вперті, хоча авторитетно нізвідки не підтверджені чутки про оферту Німеччини на адресу Мадярщини: дати їй Словаччину за впущення німецького війська на мадярську територію, засвідчують, що в деяких закордонних колах перспективу мілітарної мадярсько-німецької співпраці не вважають за цілком неможливу.

Одначе — пише „Ґазета Польска" далі — в Берліні ніхто не може мати надії, що наступ на Румунію лишиться льокальним конфліктом. Відомо, що Анґлія та Франція дали Румунії формальну ґарантію кордонів та запевнили їй активну військову допомогу на випадок, якби Румунія стала предметом аґресії. Може бути, що німецькі оптимісти рахують на те, що поведінка Румунії буде така, як Чехословаччини у березні цього року. На думку „Ґазети Польскої" цей німецький оптимізм ішов би задалеко.

Спираючись на союзи та гарантії, Румунія напевно не дасть видерти собі без боротьби ні свободи, ні територій, за яких зединення вона століттями змагалася.

Не виключене — кінчить „Газета Польска", — що алярми про спрямування німецького натиску в південно-східному напрямі є або перебільшені, або свідомо поширювані Берліном для відвернення уваги від властивої цілі майбутнього удару. Якби воно й не було, Румунія стоїть у поготівлі. Вона має нині пів міліона рушниць на кордонах та далі веде військову підготову. Хоча румунська армія має ще деякі недостачі, та всеж не можна легковажити ні її організації, ні вишколу, ні її технічного матеріялу. За останніх 18 місяців Румунія видала на зброєння 40 міліярдів леїв, тобто півтора рази більше, ніж мав давніше звичайний румунський буджет. Сила опору румунського війська, зокрема в гористому терені західної смуги краю, була б таки дуже поважна.

Німці висувають справу ревізії східних кордонів.

„Куріер Польскі" пише:

„Дуже важко зглибити міркування та наміри Гітлера. Льогіка в цьому випадку тимбільше ераглива, бо, як сказав про Гітлера один з французьких політиків: може бути, що Гітлер це геніяльна людина, але чи вона також розумна?

Цей погляд французького політика про Гітлера як політика варто мати перед очима, коли стежити за розвитком завдань, які ставить собі німецька офіціяльна політика.

Бо згідно з повідомленням **„Куріера Варшавского"** (з 12. 8.) — берлінський півофіціяльний „Ангріф" ставляє як актуальне завдання німецької політики — перебудову цілого Сходу Европи.

„Щоденник („Ангріф") — пише „Куріер Варшавскі" — звертає увагу на окремішне значіння зустрічі Чяна-Рібентропа в сучасному політичному положенні. Нехай знають західні демократії, пише „Ангріф", що **наслідком паризьких мирових договорів повстає ціла низка ревізіоністичних проблем, які зовсім певно мусять мати свою розвязку. Без переведення цієї ревізії Европа не буде мати миру. До тих проблем належить також — заявляє „Ангріф" — комплекс кордонів на Сході Европи".**

Отже німецька політика не обмежується агресивним наступом на відтинку Ґданська, але замахується на „цілу низку ревізіоністичних проблем, на комплекс кордонів на Сході Европи".

Акт обвинувачення німців.

Катовицька **„Польонія"** осьтак пише про цивілізаційні заслуги Німеччини:

„Це правда, що німці найуспішніше воювали. У них увійшли уже у традицію „свисток паперу" і кожна брехня, кожна ошука, грабунок, воєнне страхіття. Вони уліпшили систему шпіонажі та пропаґанди. Вони застрикнули Леніна у хворий організм Росії. Вони проголосили світові невідомі раніше засади про красу, пожиток та велич війни. Вони видали знаменитих теоретиків та апольоґетів воєнного злочину: Мольткого, Людендорфа, Клявзевіца та інших.

Німці ввели трійливі ґази і розкидували хороботворні бактерії. Вони доказали доцільність затоплювати пасажирські кораблі та масакрувати цивільне населення по містах. Вони потоптали людяність і втоптали її у криваве болото. І коли не зважаючи на всі уліпшення програли, то тільки тому, що навчили своїх противників метод війни, заразили їх власною недугою і зустрілись з потугою майже цілого світу".

„Польонія" не жалує сильних висловів, таких сильних, яких ми ще в польській пресі від хвилини загострення німецько-польських відносин не читали. Це свідчить що польсько-німецька криза досягла вже свого вершка.

Як виглядає харчева справа в Европі.

У звязку з агресивною політикою держав т. зв. „осі" і можливостями вибуху війни, майже всі народи зачали — як пише **„Ґлос Народови"** з 13. 8. працювати над зорганізуванням апровізаційного апарату, щоб населення в часі воєнної акції мало забезпечену доставу найважніших харчів. Цікаве теж, як виглядає самовистачальність окремих держав щодо продукції харчів.

На основі досвідів, що їх зробили останніми часами, **найменше самовистачальними** під **харчевим оглядом є: Англія** з 25 відсотковим покриттям внутрішньої потреби, **Норвегія** з 43 відс. та **Швайцарія** з 47 відсотками. Поважні надвишки мають: **Аргентина, Австралія, Нова Зеляндія** та **Канада** і тому всі оці країни відіграють поважну ролю як експортери харчевих продуктів. З европейських країн продукують більше, ніж потребують: **Мадярщина** на 21 відсотків, **Румунія** на 10 відс., **Болгарія** на 9 відс., **Югославія** на 6 відс., **Польща** на 5 відс., **Данія** на 3 відс. та **СССР** на 1 відсоток (?!).

Держави, що продукують менше ніж їм треба, такі: Голяндія покриває власні потреби на 67 відс., Греція на 80 відс., Німеччина на 80 відс., Швеція на 91 відс., Італія на 95 відс., Злучені Держ. П. А. на 91 відс., Бразилія на 96 відс., та Японія на 95 відс.

Так виглядає самовистачальність харчевої продукції в головних державах світу. Проте деякі держави, як от Англія, Франція, Голяндія тощо свої недостачі можуть доповнити довозом з кольоній.

Кілько є німецьких збройних сил у Ґданську?

„Ілюстровани Куріер Щоденни" ч. 244. з 15. ц. м. подає на основі німецьких джерел, що на території Ґданська є такі збройні сили: Три полки піхоти, 1000 вояків ґданської „гаймзери", три полки поліції, дві групи панцирної зброї, два відділи мотоциклістів, три протилетунські батерії по 6 гармат, 36 панцирних гаматок, 4 полеві гармати 77-мм. кілька 150-мм. надбережних гармат.

—o—

Німеччина домагається від Мадярщини дозволу на перемарш в'йськ?

ЗДОГАДИ ЛЬОНДОНСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Льондонський „Сандей Таймс" твердить, що Німеччина робить сильний натиск на Мадярщину, домагаючися згоди на перемарш німецьких військ. Невідомо, чи мадярський уряд на те погодиться, навіть під загрозою наступу на Будапешт. Інші англійські часописи висловлюють здогади, що предметом зальцбурзьких нарад була також Мадярщина та Югославія.

Індійські війська на кордоні Єгипту?

ІТАЛІЯ ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ НА СУЕЗЬКИЙ КАНАЛ.

Як подає „Юнайтед Прес" з Каїра, незабаром наспіють до Єгипту відділи англо-індійської армії, щоб скріпити охорону західного кордону Єгипту. В понеділок мають причалити у перших днях тижня транспорти 7-ох тисяч індійських вояків ріжних родів зброї.

Ходять поголоски, що Італія хоче заатакувати Суезький канал від Лівії, тому зосереджує війська на єгипетсько-лівійському кордоні.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Знак запиту на Мадярщині.

ЛЬОНДОН, 14. 8. Наради в Зальцбургу стали темою здогадів усіх закордонних часописів. Одначе нічого конкретного вони не подають, обмежовуючися до снування найфантастичніших планів. Назагал одностайні голоси закордонної преси в тому, що одною з тем нарад у Зальцбургу були мадярські справи. Німеччина буцім то рішена зробити якнайсильніший натиск на Мадярщину, зокрема говорять про те, що канц. Гітлер буде домагатися в найближчих днях від Будапешту зміни уряду, до якого ввійшли би представники гітлеріяців. Як що таке вдалося би Гітлерові перевести, то тоді ситуація виглядала би приблизно так, як перед аншлюсом Австрії. Одначе урядові кола сильно протиставляться німецьким домаганням. Всі вістки про мадярсько-німецький військовий союз урядові кола здементували. Найбільш безкомпромісовим противником союзу з Німеччиною, хочби навіть за ціну прилучення Словаччини й Семигороду, вважають премієра Телекія. Велике вражіння викликала пресова конференція для представників закордонних часописів у Будапешті. Журналістам заявили на тій конференції, що за кожну згадку про поголоски, що німецький уряд домагався димісії премієра Телекія, грозить їм видалення з Мадярщини до 24 годин. Представник міністерства, який проводив пресовою конференцією, заявив, що таке доручення дав сам премієр особисто.

НАРАДИ ГІТЛЄРАЗ З ҐРАЙЗЕРОМ І ФОРСТЕРОМ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. Льондонські часописи пишуть, що канцлер Гітлер покликав був до Зальцбурґа Ґрайзера й Форстера, які були в неділю присутні підчас нарад Рібентропа з Чяном.

У ЗАЛЬЦБУРҐУ ГОВОРИЛИ ПО АНҐЛІЙСЬКИ.

Райтер довідується з Берліна, що зальцбурські розмови відбувались в англійській мові, бо Рібентроп не знає італійської мови, Чяно — німецької.

СУТИЧКА МІЖ ІТАЛІЙСЬКИМИ ТА НІМЕЦЬКИМИ ВОЯКАМИ У ЛІБІЇ?

Як подає „Хвіля" у Лівії дійшло до інцидентів на тлі національних антаґонізмів між італійськими та німецькими вояками.

В одному форті, де стояли італійські та німецькі відділи, німецькі вояки в кантині висловлювалися зневажливо про італійців та про їхню боєздатність. Почув це італійський старшина, який убив німця, опісля дійшло до перестрілки між німцями й італійцями.

Маршал Бальбо відізвав німецькі відділи від італійських. У Трієсті спинено дальші транспорти німецьких кольоніяльних військ до Лівії.

З ніяких інших джерел не потверджено тієї вістки.

У БОЛІВІЇ СКАСОВАНО ЦЕНЗУРУ.

ЛЯ ПАЗ, ПАТ. Новоіменований міністр пропаганди скасував пресову цензуру в цілій Болівії.

ВІДКЛИКАНО ВІЗИТУ ГІТЛЄРА В МАДЯРЩИНІ?

„Хвіля" повідомляє: З Будапешту наспіла вістка, що заповіджену візиту Гітлера у Будапешті мадярський уряд відкликав.

—o—

СПОДІВАННЯ РУМУНСЬКИХ КОЛ.

„Пестер Льойд" повідомляє з Букарешту: Після промови Форстера сподіються в румунських колах, що питання Ґданська вдасться розвязати без проливу крови.

—o—

ТЕРОР У ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Хтось кинув бомбу у гурт жидів; 12 осіб ранених, з того 6 важко. Двох арабів убило арабського старшину з протитерористичних формацій. Влада заборонила виходити з мешкань по півночі, перевела ревізії та зловила убивника.

—o—

ВІЦЕМІНІСТР СОКОЛОВСЬКИЙ ВЕРНУВСЯ З ВІДПУСТКИ.

ВАРШАВА. ПАТ. Віцеміністр торговлі та промислу М. Соколовський вернувся з відпустки та обняв урядування. Він заступатиме міністра Романа, що почав відпустку.

Збірний пункт українського культурного світу!
то найкращий і найелегантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
— М Е Р А Н —
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Богато засобленний буфет! Найвибагливіші страви!
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

Сензація, якої не було.

Цими днями появилось кілька заміток у польській (цим разом для відміни в ендецькій, або до неї зближеній) пресі про якісь розмови поміж поляками й українцями. Цим разом — теж для відміни — ці розмови нібито скінчились успішно. Перший про це подав вістку „Гонец Варшавскі", за ним повторило й львівське „Слово Народове", та найбільш сензаційно написав про це „Дзенник Познаньскі" з 13. ц. м. у замітці п. н. „Догадаймьсми сен з українцамі". Читаємо там: „Зі Львова надійшла вістка, що між офіціяльними чинниками польськими та українськими відбувалися в останніх часах важні наради, які довели до узгіднення спірних польсько-українських проблем". Отож на підставі інформацій, які ми дістали з українських компетентних політичних кол, можемо ствердити, що ця і подібні їй вістки (про успішність якихсь переговорів) — неправдива. Ніяких польсько-українських розмов між офіціяльними чинниками, **які довели б до узгіднення польсько-українських справ, не було.**

Як вивезено з Праги тайні плани британської адміралії?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як подає „Сандей Діспеч", у березні ц. р., напередодні окупації Праги, велике зацікавлення викликав у Льондоні приїзд 11 чехів з фабрики Шкоди, що літаком втекли з Праги та причалили на летовищі в Кройдоні. До тих загадочних 11-ох пасажирів не допущено навіть журналістів; англійська преса губилася в здогадах щодо цілі їхнього приїзду.

Шойно тепер загадка вияснилася. Як пише „Сандей Діспеч", з початком 1939. р. англійські військові фабрики були так завалені роботою, що англійська адміралія мусіла віддати деякі замовлення, зокрема виконання деяких важних частин военних кораблів, чеській фабриці Шкоди; в тому часі ніхто не сподівався в Льондоні, що німецька армія займе Чехію. Для нагляду над виконанням тих замовлень вислано до фабрики Шкоди високого урядовця англійської адміралії з плянами та рисунками корабельних частин.

Коли в березні німецька армія несподівано увійшла до Чехії, англійська команда вислала 14. березня окремий наказ до свого представника у фабриці Шкоди, щоб того самого дня вернувся до Льондону. Урядовець замовив негайно спеціяльний літак голяндської летунської лінії в Празі. Зчерги запропонував чеським інжинірам, які працювали над британськими замовленнями, щоб летіли до Англії та не наражувалися на те, що німці будуть старатися вимусити від них зраду плянів.

Тепер вони працюють в англійській фабриці зброї.

З Карпатської України.

АДМ. ГОРТІ ПОДОРОЖУЄ.

Регент Мадярщини адмірал Горті відбув на днях інспекційну подорож по словацькій та карпато-українській території, яка недавно увійшла у склад Мадярщини.

Старий віком державний керманич їздив автом дуже поволі, але в околицях, відомих з української національної свідомости, він майже не спинювався і **даремні були зусилля подати йому особисто меморіял про дійсне положення та дійсні настрої серед карпато-українського населення.** Нпр. перед приїздом до містечка Долгого мадярська жандармерія просто арештувала кількох громадян, про яких ходили чутки, що вони за всяку ціну намагатимуться зацікавити адмірала Гортія долею українського села. Їх зараз випустили на волю, як тільки Горті зі своїм почотом виїхав з Долгого в дальшу дорогу. Довше затримався адм. Горті в Солотвинських Долах, де оглянув копальні соли і розмовляв з робітниками мадярами, та в Ужгороді, де м. ін. відбув довшу конференцію з епископом Стойкою. Особи з оточення Гортія переказують, що він був захоплений величавою карпатською природою, але звернув також увагу на нужденний вигляд населення.

У звязку з побутом адм. Гортія у Карпатській Україні появилась непровірена чутка, що барон Перені запросив був до себе на розмову одного українського діяча (мабуть д-ра Бращайка). Чи ця зустріч відбулася і про що конферували — не відомо.

—o—

Швайцарія хоче зберегти невтральність.

ПРОМОВА ЧЛЕНА ШВАЙЦАРСЬКОГО УРЯДУ ТА КОМАНДАНТА КОРПУСУ.

ЦІРІХ, ПАТ. З нагоди відкриття виставки член швайцарського уряду, що кермує закордонними справами, виголосив промову. Він заявив, що Швайцарія рішена за всяку ціну зберегти невтральність. Якщоб якась держава бажала помогти їй, то хіба на бажання швайцарського уряду.

Командант першого швайцарського корпусу заявив у радіевій промові, що швайцарська армія відповідає всім вимогам сучасної техніки, готова до скорої мобілізації та є сповні здібна до оборони краю.

—o—

Голова японської делегації на переговори з Англією виїхав з Токіо.

ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНІ.

ТОКІО, ПАТ. Голова делегації японської влади з Тієнтсіну на переговори, ген. Муто, вернувся з Токіо зі своїми співробітниками.

У пресовому інтервю заявив він, що Японія мусіла перевести блькаду британської концесії у Тієнтсіні з огляду на потреби військових інтересів та щоб не допустити до загострення взаємин між британськими представниками та японським військом на Далекому Сході.

Дальше він підкреслив, що у токійських переговорах японська сторона щиро зясувала своє становище та висловив жаль, що становище Англії не дало змоги довести переговорів до позитивного висліду. Він з признанням висловився про британського амбасадора у Токіо Крейджі, який розуміє японське становище. Переговори не повелися з вини британського амбасадора у Чункіні Клерка, який зле інформує свій уряд про положення на Далекому Сході.

Що писало „Діло" 50 років тому.

16 серпня 1889 року.

НАШІ СЕРЕДНІ ШКОЛИ.

За дві неділі почнеться в наших середніх школах новий шкільний рік. Якби хто народи нашого краю хотів судити на підставі шкільної фреквенції, то наш нарід вийшов би найменш культурним. На 3 мілїони поляків (в тім числі міститься теж багато жидів) до галицьких гімназій ходить 8.000 польських учеників, на 320 тисяч німців — 750 німецьких учеників, на півтретя мілїона українців — тільки 1800 учеників. Отже у поляків 1 гімназійний ученик припадає на 375 душ, у німців 1 на 400, а українців 1 на 1400! Ці числа повинні нас дуже засоромити. Ми хвалимося, що ми нарід вже давно культурний, що вже Ярослав Мудрий закладав школи й що ми тоді вже мали своїх учених та письменників — а нині, де двері до просвіти стоять для всіх настіж, ми користаємо з того так мало, без порівняння менше, як інші народи.

З УКРАЇНСЬКО-НАРОДНЬОГО ТЕАТРУ.

В Любачеві дасть наш театр тільки дві вистави, а саме в суботу 17. серпня і неділю 18. серпня. В суботу виставлять історичну трагедію О. Барвінського „Павло Полуботок", а в неділю в день уродин нашого цісаря, відбудеться святочна вистава. Перед виставою всі артисти і артистки у народніх строях відспівають народній гимн, опісля слідуватиме живий образ, а щойно потім відіграють відому оперу на 3 дії С. Артимовського „Запорожець за Дунаєм". З Любачева їде наш театр до Яворова, де дасть шість вистав; почнуться вони вже 20. серпня.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ВИРІШИТЬСЯ СТАНОВИЩЕ ЯПОНІЇ ДО ЕВРОПЕЙСЬКИХ СПРАВ.

ТОКІО, ПАТ. Прем. Гіранума провів неділю на морському березі коло Гаями, в понеділок зложив цісареві звіт про найновіші наради уряду.

Як інформують з японських урядових кол, у першій половині цього тижня прийде до остаточного рішення щодо становища Японії до теперішньої ситуації в Европі.

—o—

ЗДОГАДНИЙ ВИСЛІД НАРАД У ЗАЛЬЦБУРҐУ.

ПАРИЖ, 14. 8. Як подають поголоски, що кружляють у дипльоматичних колах, то вислід конференції в Зальцбурґу був такий:

1. Італія дає Німеччині повну підтримку у ґданській справі. 2. Поділ впливів Німеччини в Італії від Балтику по Егейське Море, при чому доменою італійських впливів стали би балканські держави, зокрема Греція, Болгарія та Югославія. 3. Держави осі спільно натиснуть на Мадярщину, щоб вона заключила військовий союз з Німеччиною та Італією. 4. Взаміну за такий союз Мадярщина дістане Словаччину та обіцянку підтримати її семигородські домагання. 5. Мадярщина віддасть Німеччині свої військові бази й дозволить на перемарш німецького війська на мадярську територію. 6. Румунія стане спільним тереном німецьких та італійських впливів.

Деякі з тих точок буцімто викликали поважні застереження Мусолінія. Нпр. справа Ґданська. Правда, Мусоліні обіцяв підтримку, але бажав, щоб Німеччина покищо стосувала мирні засоби.

„НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ВЖЕ ЗАВТРА ПОЧНУТЬ МАРШ".

ЛЬОНДОН, 14. 8. Англійська преса, яка не має ніяких даних із нарад у Зальцбурґу намагається вловолити своїх читачів неімовірними фантазіями. Між ін. „Дейлі Геральд" пише, що **Гітлєр виголосить завтра промову до німецького народу та німецькі війська почнуть одночасно похід...** Одначе всевідучий часопис не пише, куди Німеччина почне похід. Поважніша англійська преса запевнює, що такі вістки будуть появлятися аж до партійного конґресу в Нюрнберґу та що вони є дальшим ходом війни нерів.

НІМЕЦЬКИХ ЖИДІВ ПОСЕЛЯТЬ У ПАЛЕСТИНІ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У найближчому часі виїде до Риму й до Абісинії гурт експертів жидівського „Товариства Гільдеместкре", яке за дозволом влади займається справою жидівської еміґрації, до Риму а звідтіля до Абісинії, щоб розглянути можливість жидівської кольонізації в тому краю. Перші переїхали би до Абісинії 15.000 утікачів, які живуть в Австрії.

Перед кількома місяцями італійський уряд погодився, щоб деяка кількість жидів поселилася в Абісинії.

Правнича сторінка.

Колізія між обовязком адвоката і публіциста.

Дисциплінарний засуд д-ра Ст. Барана за статтю в „Ділі".

Дуже рілкий випадок був предметом розправи перед дисциплінарним судом Адвокатської Палати у Львові, який вирішував справу колізії між обовязком адвоката і публіциста на тлі часописної статті, якої автором був адвокат. У практиці нашої палестри є це перший випадок і тому зреферуємо ширше цю небуденну справу.

В Настасові, повіт Тернопіль у неділю 31. серпня 1936. р. озброєна ватага місцевих комунарів у числі коло 40 осіб напала вечором на місцеву читальню „Просвіти", у якій мала відбутись аматорська вистава, вбила там голову читальні Михайла Лапчика, поранила кільканацять осіб і накінець пішла в село та здемолювала читальню і кільканацять домів тих громадян, що гуртувалися біля читальні й виступали проти комуни. Напад і погром настасівські комунарі зробили тому, що того самого дня побито в сусідньому селі Чортория після посвячення домівки тамошньої читальні одного з відомих провідників настасівських комунарів. Місцева поліція не могла сама спинити погрому і зробив це щойно більший відділ поліції з Тернополя, що прибув на місце автами. Справа стала голосна в краю, і „Діло" присвятило було їй навіть окрему передовицю.

Епільогом було арештування напасників, яких розпізнали пошкодовані, і карно-судова розправа, яка відбулася перед окружним судом у Тернополі від 9. до 12. лютого 1937. р. та засуд більшости обвинуваченних, яких оборону вели адвокати д-р Кароль Погорілес з Тернополя і д-р Лев Ганкевич зі Львова; пошкодованих заступали місцеві адвокати д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика. Перед процесом і в часі процесу появилися були нотатки в „Ділі" на тему згаданого процесу і в другій з нотаток дописувач „Діла" подав на основі вісток з кругів заінтересованих пошкодованих, що на кошти процесу прийшло до Настасова 1.800 золотих з Франції. Дальший фактичний стан подаємо з мотивації дисциплінарного присуду з 13. березня 1939. р., який щойно на днях доручено обвинуваченому д-рові Ст. Баранові.

„Після вироку в цьому процесі обв. д-р Степан Баран помістив у щоденнику „Діло" з 19. лютого 1937. р. ч. 36 вступну статтю під наголовком „Після настасівського процесу", де в кінцевому уступі знайшлося таке речення: „Настасівський процес виказав звязок наших комуністів з Комінтерном. На кошти оборони прислано з Франції поважну квоту 1.800 золотих. Видно, що також і інші комуністичні процеси, що зрештою і давніше було відоме, оплачує червона Москва через свої заграничні агентури. Користають з цього джерела передовсім жидівські адвокати, що працюють у комуністичних процесах."

„Змістом цієї статті почувся ображений адвокат д-р Кароль Погорілес, котрий, як це вище згадано, вів оборону обвинуваченних спільно з адв. д-ром Л. Ганкевичем."

„Д-р Погорілес у своєму донесенні проти д-ра Барана з 5. березня 1937. р. підчеркнув, що інкримінована стаття стоїть у стислому звязку з двома денникарськими нотатками „Діла", якого кореспондентом є адв. Баран, а саме з нотатками зі 7. й 11. лютого 1937. р. У цих нотатках є згадка про те, що у згаданому процесі обняли оборону д-р Лев Ганкевич і д-р Кароль Погорілес, жидівський адвокат у Тернополі" — як теж згадка, що до Настасова прийшла з Франції почтовим переказом квота 1.800 золотих під неточною адресою одного з місцевих комуністів, а тому, що адреса була неточна, гроші відослано назад до Франції."

„Покривджений адв. Погорілес доглянув стислий звязок цих двох непідписаних нотаток з інкримінованою статтею адв. Барана з 19. лютого 1937. р. та притягнув до відповідальности д-ра Барана за посудження в неправдивий спосіб про поведінку суперечну з особистою і становою гідністю."

„Адв. д-р Баран признав, що дійсно є автором згаданої вступної статті в „Ділі" з 19. лютого 1937. р., зрештою підписаної повним іменем і прізвищем. Зате обвинуваченний заперечив категорично, наче б від нього походили покликані вище комунікати, поміщені в „Ділі" з 7. й 11. лютого 1937. р. і наче б був кореспондентом „Діла" в Тернополі. Д-р Баран відніс на свою оборону, що від більше як 30 років займається публіцистичною діяльністю і поміщує в „Ділі" вступні статті на різні політичні, суспільні та загально-громадські теми і ці статті завжди підписує своїм іменем і прізвищем. Подібно малася справа і зі статтею з 19. лютого 1937. р., в якій обвинуваченний виступив у характері публіциста, висказуючи свій загальний, чисто особистий погляд і на становище, яке повинні займати українські адвокати в процесах, що мають комуністичне підложжа. Найкращим доказом того, що він давав тільки вислів своїм переконанням, а не мав наміру зневажити чи знеславити адв. Погорілеса, є на думку обвинуваченого обставина, що в тій самій інкримінованій статті є висказ, згідно з яким на думку обвинуваченого українська палестра на судовій салі не повинна бути речником комунізуючих осіб, тимбільше комуністів."

„Розглядаючи повищу оборону обвинуваченого, дисциплінарний суд прийшов до висновку, що вона заслуговує засадничо на віру і не відперто її нічим, коли йде про справу двох анонімових часописних нотаток з 7. й 11. лютого 1937. р., тимбільше, що і переслуханий у характері свідка адв. д-р Ганкевич, котрий у настасівському процесі виступав як оборонець спільно з покривдженим адв. Погорілесом зізнав на дисциплінарній розправі, що заінтерпельований ним у часі процесу обвинуваченій д-р Баран заперечив, наче б згадані нотатки походили від нього. Той сам свідок зізнав дальше, що знаючи добре обвинуваченого і його публіцистичну діяльність, у якій завжди пише неанонімово, є переконаний, що д-р Баран цих нотаток зперед настасівської розправи в „Ділі" не помістив."

„Не можна теж відмовити слушности обороні обвинуваченого, що зі суспільного і громадянського становища — вільно йому було як довголітньому публіцистичному дівчеві заняти у своїх пресових енунціяціях рішучо негативне становище щодо прийняття карної оборони українськими адвокатами в комуністичних процесах, або хочби з комуністичним підложжам. Таке становище обвинуваченого не є зрештою відокремлене, бо анальогічний погляд, коли йде про польську адвокатуру, знайшов уже віддавна свій дуже сильний вислів у якнайширших кругах польської преси і палестри. Отже аргументи, якими послуговується обвинуваченій, не є чимось новим і з дисциплінарного становища не можуть підлягати якимнебудь застереженням чи замітам."

„Зате не може вдержатись оборона обвинуваченого, коли йде про цей уступ інкримінованої статті, в якому обвинуваченій старається виказати звязок настасівських комуністів з Комінтерном і подає вісти про надіслання з Франції квоти 1.800 золотих на кошти оборони, а безпосередньо після цього помішує речення, що такі процеси оплачує червона Москва, з чого користають жидівські адвокати, котрі працюють у таких процесах."

„Якщо б навіть прийняти за правдиве твердження обвинуваченого, що він не має наміру в чомунебудь образити адв. д-ра Погорілеса, — а це твердження заслуговує зрештою на віру в світлі цілости висновень обвинуваченого та знаходить теж посереднє потвердження у зізнаннях д-ра Ганкевича, котрий подав, що в настасівському процесі витворилася спеціяльно задражнена і напята атмосфера між адвокатами обох противних сторін, — то всеж мусимо прийти до переконання, що стилізація інкримінованої статті була дуже необережна і виходила поза рями звичайної публіцистичної критики. А саме подання у тій статті факт про надіслання грошей на карну оборону, що походили з джерел Комінтерну, нічим не доказаний, а твердження обвинуваченого, що таку вістку кольпортовано серед свідків та учасників процесу, не може його екскульпувати, якщо зважити, що безпосередньо по цій вістці знаходиться у статті пассус, що з таких (комінтернівських) джерел користають передовсім жидівські адвокати. Це зіставлення речень є спеціяльно нещасливе і могло викликати враження, що обвинуваченому йшло в даному випадку про адв. д-ра Погорілеса, що саме як оборонець брав участь у настасівському процесі. Так отже д-р Погорілес через цього роду неоглядну стилізацію статті почувся діткненим і хоч не подано його прізвища — приняв як спрямовану під своєю адресою цю гостру і нагальну енунціяцію українського публіциста."

„З цих оглядів дисциплінарний суд прийняв та устійнив провину адв. д-ра Барана, як в тексті сентенції нинішнього вироку, що звучить:

„Обвинуваченій д-р Степан Баран, адвокат у Тернополі, винен, що у передовій статті щоденника „Діло" дня 19. лютого 1937. р. ч. 36 під наголовком „Після настасівського процесу", як автор цієї статті через загальникове, а необережне спрецизування засадничого публіцистичного становища, витворив враження, наче б посуджував д-ра Погорілеса, адвоката в Тернополі, у принятті винагороди за оборону обвинувачених у карному процесі Сиги. II. К. 707/36 окружного суду в Тернополі, з фондів закордонної агентури Комінтерну, — отже в поведінці, що наглядно колідувала би з громадянською і професійною гідністю адвоката, — чим допустився нарушення обовязків та підірвання гідности звання, за що засуджуємо по думці ст. 109. уст. 1, буква а) права про устрій адвокатури на дисциплінарну кару упімнення, як теж на основі ст. 151 цього закону на поношення коштів дисциплінарного поступування в квоті 14 зол. 15 сот. і ричалтової оплати 25 зол."

Судові проводив адв. д-р Кароль Арґасінський, вотували адвокати д-р Станислав Гжесік і м-р Юлій Масловський, обвинувачував адв. д-р Талей Сокодовський, неприязного обвинуваченого боронив адв. д-р Степан Білак — усі зі Львова.

Проти цього присуду вніс пос. д-р Ст. Баран апеляцію до вищого дисциплінарного суду при Начальній Адвокатській Раді у Варшаві.

Полекші у сплатах хліборобських сконвертованих довгів.

I.

Новий закон з 28. червня 1939 р. про частинну зміну постанов у справі хліборобських довгів не торкається сплати довгів, сконвертованих при допомозі Акцептаційного Банку. Тимчасом низькі ціни на збіжжя по нових жнивах лише далі погіршують скрутне положення хліборобів так, що поганий фінансовий стан нашого селянства міг легко довести до ліцитації їхніх господарств, бо частинне припинення платности приватних довгів не збільшило надто спроможности заплати сконвертованих довгів. На щастя появився розпорядок міністра скарбу з 30. червня 1939 р. (Д. З. ч. 58 поз. 380) про зміну умовин сплати хліборобських довгів, сконвертованих при допомозі Акцептаційного Банку. Тепер полекші обіймуть вже не лише сплату довгів у приватних вірителів, але також і сконвертованих банкових довгів.

Отже § 1. згаданого розпорядку постановляє: **Довжники обовязані заплатити в 1939. і 1940. р. по 2 і пів пр. капіталу сконвертованого довгу**, замість платити рати капіталу у висоті, що попадали у згаданих двох роках (1939 і 1940 р.) згідно з умовинами конверсійного договору. В 1939 р. довжник обовязаний заплатити 2 і пів пр. довжного капіталу в речинці, в якому був обовязаний заплатити другу рату згідно з конверсійним договором у другому півроці 1939 р.; якщоб речинець платности цієї сплати припадав дня 1. липня або 1. серпня 1939 р. розпорядок пересуває його на день 1. вересня. В 1940 р. сплату 2 і пів пр. довжного капіталу довжник обовязаний заплатити двома піврічними рівними ратами в речинцях, що їх устійнює конверсійний договір на 1940 р.

Сторінка без політики.

Перші люди на глибині 900 метрів.

Здається нам часом, нам, людям XX. століття, що ми цілком опанували нашу планету і що з неї зникли вже майже білі плями на мапах. Підзворотникові джунглі, верхівя Гімаляїв, підбігунові леди — не могли опертися людській жадобі знання. Нас вже не лякає таємниця незнаних країв. Страх огортає нас радше тому, що первісна краса недоступних досі закутин землі пропадає перед нестримним походом цивілізації. Говоримо щораз частіше про природу як про щось, що вимагає опіки і з мішаним почуванням гордощів і зі співчуттям приглядаємося, як людина переміює обличчя землі, залишаючи тільки невеличкі шматки землі в резерватах. Нам здається, що ми пізнали вже цілу земну кулю.

Тимчасом так воно не є!

Нова книжка Бібліотеки „Діла"!

ОТЕЦЬ ПРЕВО

Історія невірної

Manon Lescaut

повість

із двома ілюстраціями.

Одна з найкращих історій коханка у всесвітній літературі. Відтворена з операх, драмах та творах різних мистців.

Ціна зол. 2.50.

Мало знаємо про море.

Якщо б на Марсі жили розумні істоти і ми могли б з одною з таких істот стати на розмову і спитати, що вона думає про нашу землю, як про цілість, то, безперечно, ми почули б від неї передовсім якісь завваги про моря й океани на нашій землі. Бо мусимо знати, що вода займає понад 2/3 поверхні землі, і на цю обставину з певністю звернув би увагу інтелігентний мешканець Марса. Він з черги засипав би нас питаннями про ті великі водні простори і ми мусіли б зі соромом признати, що дуже мало про них знаємо. Наше переконання, що ми вже цілком опанували нашу землю, дуже скоро зникло б по такій розмові з нашим гостем з Марса.

Бо і дійсно: про безмежні простори океанів, особливо про те, як створіння живуть у їх глибинах знаємо дуже мало. Навіть ті народи, що живуть з моря й на морі, ще дуже мало про них знають. Наш зв'язок з морем поверховний і випадковий. Тимчасом життя на нашій планеті зосереджується головно в морях, звідси воно вийшло на сушу, щоб тут підпасти дальшому розвиткові, якого одним розгалуженням є людина. Поза всякими іншими доказами походження з моря всіх животин на землі, тимсамим і людини, і то доказом, що сильно впадає в очі, є наша кров. Мінеральний склад крови, її „солоність" є нічим іншим, тільки з деякими відхиленнями солоністю розрідженої морської води.

Дослідник морських глибин.

Великий дослідник життя в морських глибинах, американський зоольог Віліям Біб, описуючи свої мандрівки по морським дні, часто уживає слова „поворот". Океан, який колись викинув наших прапредків (це були правдоподібно двоглишні риби), тепер жде на наш поворот. А коли ми озброєні людською могутньою технікою сходимо в його глибини, він перед нами відкриває заслону своїх довго і пазлрісно бережених таємниць. Зійти в морські глибини — нелегка справа. Трудноші зв'язані з такою мандрівкою не найліпша міра того, як далеко наш організм пристосувався виключно до життя на суші. Біб провадив спочатку свої морські досліди на малих глибинах кілька або кількадесять метрів, бродячи у воді у простім металевім шоломі, серед багатого світу підморських коралевих риф, зеленів, мушель і колірових риб. У шоломі була ліві скляні шиби, ніби очі, а з горішньої частини його виходив гумовий вуж, що втягав із поверхні моря повітря, щоб дати змогу віддихати відважному дослідникові.

Натиск води

Зійти в такому примітивному строю в більші глибини — неможливе. Чим глибше, тим більше тиснення води. Кожних 10 метрів глибини збільшує тиснення води на предмети на 1 атмосферу, що рівняється тягарові 1 кг. на кожний 1 кв. цм. на поверхні зануреного предмету у воді. Так уже у глибині 10 м. на поверхню людського тіла напирає сила приблизно 36 тисяч кільо! А такий тягар людина ледви чи може витримати без рівномірного розложення його на цілу поверхню тіла. Щоб уневажнитися від того страхітливого тиску, Біб сконструював кулю з найліпшої сталі в промірі 1 м. 44 цм., якої стіни грубі на 3,7 цм., ваги 2270 кг. Ту кулю прикріплено до сталевої линви, завдовшки 1 км., що навивалася на великий бубон. Спеціяльний прилад, заінстальований на низькій морській барці дозволяв випасти з тою кулею на повне море, підняти її двигуном догори і потім спускати її в глиб моря линвою, що поволі відвивалася з бубна. Куля мала відповідну кляпу, себто рід дверей, якою можна взійти до середини, і два вікна зі стопленого кварцу, що визначається прозорістю. Шиби тих вікон завгрубшки на 7,5 цм. Цю кулю Біб назвав „батісферою". Вона не завела надій дослідника: доходячи до глибини 900 м., вона вилержала тиск води й не перепустила до середини ані краплі води. В цій сталевій герметично замкненій домовині примістилися два дослідники, взявши зі собою кисень у металевих пляшках, зайдки він випливав рівномірно 1 літр на мінуту в такій самі кількости, кільки треба для двох осіб з нормальним віддихом. Одночасно відповідно спрепарований хльор, розміщений на плоских тарілках, втягав у себе надмір вогкости і двоокис вуглю. Через це повітря в кулі було чисте цілими годинами, навіть чистіше, як у звичайнім, непровітрюванім мешканні.

Підморська подорож.

За ввесь час підморської подорожі Біб стояв у телефонічному зв'язку з чердаком барки і тою дорогою подавав безупинно до відома свої спостереження. Одного дня ті підморські комунікати переслали телефонічним каблем до Ню Йорку і Льондону, а звідтіля, надані радієвою дорогою, слухали їх мільони радіослухачів на цілому світі. Віліям Біб — перша жива людина — опустився в непрослідлжені морські глибини, такі далекі від нас, як життя на іншій планеті, і змалював те, що бачив у тім дивнім світі, незвичайно просто і точно. Він не поет, а тільки вчений зоольог, а всеж його опис — це чудова повість про мандрівку в країни чудес. Коли „батосфера" поринула в глибину моря, зразу огорнула її морська зелень, що в міру поглиблювання ставала щораз блакитніша, а згодом перейшла у гранатову барву. На глибині 180 м. було ще так видно, що ледве можна було спостерегти світло рефлєктора, а навіть можна було бачити хвилинами сонячне світло і відбитку хмар на небі. У глибині 500—600 м. починається царство темної як смола ночі. Але та ніч повна життя. Показалося, що ловля сітками не дає зовсім поняття про ту гущавину живин, які показалися перед очима здивуваних дослідників.

Світильні органи.

Більшість тих глибинних животин має світильні органи, осаджені ніби ряд лямпок здовж кадовба або довкола очей. Розуміється, що чим глибше, тим більш усі ті живини плоскі,

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

що є природним наслідком великого тиску води. Деякі морські потвори викидають у хвилику небезпеки струю якоїсь світильної рідини, а риби мають спромогу запалювати й гасити свої світильні „апарати". Чим глибше йде линва — на 924 м. там життя не завмирало і не ставало менше. Перед вікнами „батосфери" перепливали незнані створіння, напр. дивні риби без хвостів, а тільки з великими поплавцями. А далі плавали повільно і обережно якісь потвори та з цікавістю приглядалися інтрузові, який кидав із себе світло рефлєктора. Виправа „батосфери" була першою у глибини океану. На глибині 924 м., сталева куля, де примістилися відважні дослідники, мусіла витримати тиск сили 7017 тон, а на кожну кварцову шибу вікна напирало 19 тон води. Спроба вдалася знаменито і доказала, що при теперішній техніці можна прослідити майже докладно досі непрослідженні глибини океанів.

Десятькільометрова глибина Тихого Океану жде на дальше уліпшення „батосфери" і на нових смільчаків, що відважилися би вести дальші досліди в тих глибинах. **Іч.**

ГУМОР.

ЧОГО ЗАБАГАТО.

— Татусю, я також хочу завтра піти на похорон тети!

— Ще чого б! Зрештою ти вчора вже був у цирку.

ПОМСТА АВТОРА.

Бернард Шов великий бібліофіл і любить шпирати за книжками по антикварнях. Одного разу він знайшов свою книжку з присвятою: „Панові М. Х. з привітом, Г. Б. Шов".

Шов купив ту книжку і післав її панові М. Х. з такою дописком під попередньою присвятою: „Панові М. Х. ще раз з привітом Г. Б Шов".

ТО ЩО ІНШОГО.

— Як то, то ти недавно оженився і сам пришиваєш собі гудзики?

— Вибач! цілком не собі, а жінці: то її піжама...

ЯК ТО ДИВНО.

— Знаєш, Олю, які то дивні ті мужчини?

— Чому?

— Як жінка має ладні ноги, то просять її руки...

В ТЯЖКИХ ЧАСАХ.

— Знаєте, пане Цукерман, вчора був у мене коморник.

— Ну, і багато заняв?

— Так, цілу годину часу, бо все інше записане на жінку...

Із франко-українських взаємин останньої війни.

(З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України 1883—1939).

VI.

(Пелісіе вертається до Парижа, де боронить Україну. Як він звязується з Національним Союзом і допомагає Українській Делегації дістатися до Парижа. Лист Петлюри до Пелісіе.)

Пелісіе як і всі французи, залишився у Києві по приході большевиків і виїхав назавжди з України 13-го лютого, коли німці вирушили на Україну. Через Москву, Фінляндію і Скандинавію Пелісіе вернувся до Франції, де знайшов французькі політичні кола розюшені на все українство. Невтомний захисник нашої справи починає цілу акцію, пояснює чому Україна мусіла заключити мир, твердить, що українське населення настроене проти німців і режиму гетьманату і що великою помилкою буде кинути Україну остаточно в німецькі обійми.

Аргументи Пелісіе найбільше вплинули на (покійного вже) Франклен-Буйона, голову закордонної комісії палати послів і голову парляментського комітету для акції за кордоном. Пелісіе зробив з Франклена Буйона прихильника української справи. Завдяки Франклен-Буйонові при парляментському комітеті утворилося „бюро для студій національних питань колишньої Росії" і на чолі цього бюра поставили саме Пелісіе. Останній вкінці липня зробив реферат про українську справу в закордонній комісії парляменту і завдяки ньому з початком серпня 1918. року, Пелісіе доручили урядову місію до Швайцарії, щоб з цього нейтрального центра зібрати відомости про становище на Україні.

У Женеві і Льозані Пелісіе встиг навязати деякі зносини з Україною, властиво з Українським Національним Союзом. Передчасно ще навіть сьогодні подати тут, яким конспіративним шляхом Пелісіе звязався з ним. Проте можемо зацитувати деякі уривки з висновків меморіялу — 25. серпня 1918 р., який Пелісіе зложив для урядових кол, вернувшись до Парижа.

...„Німці встигли піднести проти себе масу селян і українську демократію, завдяки своїм реквізиціям і арештам українських діячів. Вони заарештували між іншим Петлюру, Порша, Голубовського, Жуковського. Вони прагнуть остаточно дискредитувати в очах українського населення гетьмана, з якого хочуть зробити свого невільника... Безперечно для Антанти є перспективи на Україні під умовою увійти в зносини з Національним Союзом. Не треба також зовсім нехтувати і гетьмана, який без огляду на свою діяльність може легко одного дня покинути німців і наблизитися до Національного Союзу, що було б найкраще для краю".

Проте справжнього контакту з Антантою і Францією зокрема, Національний Союз не міг навязати, але до кінця й повстання проти гетьмана не мало ніякої дипльоматичної підготови в країнах Антанти, що між іншим так болюче відбилося потім на перших кроках діяльности Директорії.

Коли остання вислала численну делеґацію на Мирову Конференцію до Парижа, французький уряд спершу зовсім не хотів пустити українців до Франції. Тільки завдяки акції Пелісіе і Франклен-Буйона пощастило українським делегатам опинитися в Парижі.

Підчас сумного для нас 1919. року Жан Пелісіе був може найдіяльнішим захисником України в Парижі чи то в пресі чи то особистими інтервенціями перед французькими колами, чому багато сприяли близькі відносини Пелісіе до Франклен-Буйона, що мав авторитет. Коли Ґустав Герве, публіцист, що підчас війни перевернувся з антимілітариста у гуррапатріота, видрукував низку антиукраїнських статтей у користь Денікіна й Колчака, Пелісіе випустив свій знаменитий отвертий лист „Віддайте справедливість українському Ґарібальдієві — Петлюрі!" Лист цей свого часу зробив велике враження, але очевидно, справи нашої він, як і всі такі листи, змінити не міг. Відомий також красномовний лист, що його вислав 28 жовтня 1919. р. Петлюра до Пелісіе, мабуть найкращий лист у літературній спадщині покійного Головного Отамана.

„Будьте певні — писав С. Петлюра — що не тільки я, але всі відповідальні політичні діячі України знають вашу енергійну акцію, цінять її і згадують із вдячністю... Прошу вас передати мою щиру подяку п. Франклен-Буйонові за активну допомогу, яку він дає українській справі. Ціла доба промайнула з того часу, як ми бачилися. Багато ми і ви терпіли за цей час і неодин сивий волос на наших головах свідчить про страдний шлях, який ми пройшли. Ніхто нам не допомогав ні муніцією, ані технікою, ані ліками, нічим... Ах, дорогий друже Пелісіе, якби Ви знали, які трагічні години ми пережили через те, що всі нас залишили!.. Ми помираємо; Антанта вмиває руки, як Пилат і нам тільки залишається сказати їм: Морітурі те салютант. Ніхто краще вас, не знає нашої ситуації... У вашій особі я кличу велику французьку демократію. Нехай її діяльність побільшиться! Нехай вона бе на сполох!... Наш нарід має відразу до большевиків: він їх вважає смертельними ворогами, як одночасно вважає своїми ворогами большевиків позвих, деспотичних і жорстоких прихильників Денікіна. Ці останні мають ті самі методи — лівих большевиків... У страшних умовах, в яких ми змушені будувати майбутність й продовжувати нашу визвольну боротьбу, єдина для нас втіха, що існують люди, що без огляду на загальне засліплення справедливо оцінюють нашу ситуацію.. Ви, мій друже, один з тих, що „сіне іра ет студіо" змагаєтесь за справедливу справу нашої нації і я маю непохитну віру в перемогу її як і в справедливість цієї справи. Стискаю сердечно нашу руку в доказ подяки за вашу моральну допомогу й за вашу працю".

Одержавши цей зворушливий лист, Пелісіе, хоч людина не дуже сентиментальна, заплакав.

З новою енергією цей чесний французький патріот взявся за працю у користь справи далекого народу. Пелісіе переклав листа Петлюри і надіслав його до цілого ряду політичних і культурних діячів Франції разом з меморіялом про українську справу.

В мому архіві є цей меморіял рівно, як і відповіді різних французів, починаючи від офіційного листа президента республики й кінчаючи чудовим листом покійного професора Жана Брюна, географа світової слави. Я не маю тут місця зупинятися ані на меморіялі ані на відповідях. Але й тепер, 20 років пізніше, не можна спокійно читати меморіялу Пелісіе, в який він вложив ціле своє шляхотне серце і ввесь свій талант і мужність. У біблійних виразах Пелісіе змалював „трагедію України" і таврував поведінку її ворогів. Колись в антольогії визвольної боротьби України, цей меморіял матиме своє місце. Не можна сказати, щоб ця діяльність Пелісіе лишилася без наслідку. Перелім у Франції, правда, ще слабий, в нашу користь почався саме після листа Петлюри і тої акції, яку розвинув Пелісіе у звязку з ним листом. Але прийшла листопадова катастрофа і українська політика увійшла в нову орієнтацію.

Ілько Борщак.

(Докінчення буде.)

Генрика Ганасова

дружина пароха Печеніг,

по тяжкій недузі приняти Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Бозі 14. серпня 1939 р. в 60 р. життя у Львові.

Похорони відбудуться в Печеніг в середу 16-го серпня 1939 р. передполуднем з парохіяльної церкви на місцевий цвинтар. На вічний сумний обряд запрошують Своїків і Знайомих тяжким горем прибиті

Муж, Діти і Внуки.

ДЖ. О. КЕРВУД. 40

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XIV.

Слова ці висказані тоном очікування чогось невідкличного та неминучого, привели Аляна назад на тверду землю. Ці слова та їх тон справді заохочували до діла.

— Я був триклятим дурнем, признавався Стемпід. — І я чекаю.

Слово „дурень" стало наразі немовби ключем, що відчиняло двері, крізь які ціла повінь гадок рушила на Аляна. Було ще більше дурнів і очевидно він був одним з них. Його гадки повернули до корабля „Нома". Здавалось, якби кілька годин тому, щойно вчора, дівчина так проворно обманула їх усіх, а він перейшов пекло через цей обман. Штучка була проста і своєю простотою незвичайно хитра; вона вимагала великої відваги, взявши в рахубу те, що вона вмирати не хотіла.

— Дивно мені, — сказав Алян, — чому вона те вчинила?

Стемпід похитав головою, розуміючи по свому цю Алянову бесіду. — Я не міг ніяким чином її від цього відвести, хіба був би привязав її до дерева!

І додав: — Мала чарівниця погрожувала навіть, що мене застрілить!

В очах Стемпіда блиснув нестриманий гумор.

— Починай, Аляне. Я чекаю. Всунь, що влізеться.

— За що?

— За те, що я допустив до того, щоб вона мене в дорозі захопила, що я її тут привів. За це, розуміється! Що не змилив сліду, не перехитрив її! Тиж не можеш відбити собі того на її шкурі, правда?

Він крутив свої червоні бокобороди і чекав, що скаже Алян. Алян мовчав. Марія Стендіш виїздила саме з кітловини в тундрі у віддалі чверть милі, а Неведлук і Кеок їхали близько за нею. Вони переїхали низький горбок і шезли з очей.

— Я не хочу пхати носа не в свої справи, — продовжав Стемпід, — але по тобі не було пізнати, що ти чекав на неї...

— Маєте рацію, — перебив Алян звертаючись в сторону свого наплечника. — Я чекав на неї. Я думав, що вона згинула.

Стемпід засвистав з дива. Він розкрив рот, щоб щось сказати і замкнув його. Алян обсервував його, закидаючи клунок через плече. Його товариш очевидно не знав, що це Марія Стендіш була тою дівчиною, що скочила в море з чердаку „Нома", а коли вона не зрадила своєї тайни, не його річ пояснювати це саме тепер, хоч він сподівався, що бистрий ум Стемпіда скоро доглупається правди. Промінь здогаду починав прояснювати здивування невеличкого мужчини, саме коли вони пустилися ходом у сторону фарми. Стемпід бачив часто Марію Стендіш на чердаку „Нома". Кілька разів він зустрічав її в товаристві Аляна і знав, що вони обоє провели кілька годин у Скегвею. Тож коли висідаючи в Кордові, пару годин після трагедії на кораблі, Алян уважав її за покійника, вона мусіла бути тою дівчиною, що скочила в море. Він знизнув плічми, дещо лихий сам на себе та на свою недотепність, що не зміг відкрити такої кумедної події, в часі, коли перебував у товаристві Марії Стендіш.

— Дідько би цього не втяв! — він крикнув нагло.

— Мабуть, що так, притакнув Алян.

Холодний, твердий розум почав своїм авторитетом валити те щастя, що його опанувало і питання, для яких він не виявляв цікавости на кораблі, нахлинули на нього тепер цілою силою. Чому була це для Марії Стендіш річ такої трагічної ваги, щоб світ уважав її за мертву? Що це могло бути, що казало їй звертатися до нього, а потім скакати в море? Що за таємничий звязок лучив її з Рослендом, аґентом Джона Грегема, одного з найбільш смертельних ворогів Аляски, єдиного з тих усіх, якому Алян присягнув помсту при першій нагоді? Домагання пояснень на питання, на які не мав він відповіді, взяло верх над ним, побиваючи своєю настирливістю всі інші почування. Серед сумерку, що западав, бачив Стемпід напруження в його лиці та мовчав. Алянів ум хотів зрозуміти і вияснити собі питання, що налягли на нього хмарою таємничих сумнівів. Чому вона приходила до його кабіни на чердаку „Нома"? Чому вона так значуче заслонювалася ним перед Рослендом і чому вкінці випередила його в приїзді до його дому серед тундр? Це останне питання було вбіливе та не давало ні на хвилину зсунути себе на другий плян, всіма іншими. Вона не прийшла сюди з любови до нього. Про це він переконався досить наглядно і брутально, бо коли він обняв її, доглянув відблиск жаху на її лиці. Якась інша більше таємнича сила гнала її.

(Далі буде).

Дальша нагінка проти Польщі.

БЕРЛІН, 14. 18. ПАТ. Партійний „Ангріф" помістив у нічному виданні сенсаційний наголовок, згідно з яким „Польща находиться в подвійній катастрофальній кризі, паніці срібла й української революції". Щоденник намагається слабкими аргументами відбити закиди польської преси, що саме німці в Польщі тезаврують більон. Далі на основі „достовірних інформацій" повідомляє, що в „Польщі вибухла українська революція". „Ангріф" відомий з близьких контактів з міродатними колами, веде що пропаганду на виразний приказ. „Остлойче Моргенпост" заявляє у вступній статті, що Польща не має ніяких виглядів ні на оборону краю, ні на якийбудь напад на німецький терен. Німецькі змоторизовані війська знищать негайно польські сили ударом з боку. Німецьке інформаційне Бюро в телеграмі з Торуня: Поляки безнадійно помиляються — бо Ґданськ є німецьким містом. „Остлойче Моргенпост" з Битому: У шлеському воєвідстві панує „суспільна нужда і зростають проступки". В іншій статті „Шлеськ є старим німецьким і германським простором". Над польським Шлеськом літають круки „плейти". Стан культури в Польщі визначається пянством і катастрофальним поширенням божевілля".

ВІДЕНЬ, 14. 8. ПАТ. Віденська преса далі загострює свій тон супроти Польщі вживаючи таких звортів, як „Польща, що істнує тимчасово", „Ґданськ уже незадовго вернеться до Німеччини" і т. п. „Вінер Монтаг" помістив дві мапи Польщі. На першій, геольогічній часопис намагається доказати, кілько природніх богатств належиться Німеччині, які загарбала Польща. Знаменне, що мапа вказує теж на нафтові богатства. На другій етнографічній мапі майже нема польського народу. Поморя представлене на мапі як чисто німецька територія.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. В останньому часі словацька преса теж повела кампанію проти Польщі. „Словенска Політика", орган шефа пропаґанди Маха помістив низку напастливих статтей проти Польщі повторюючи фальшиві дані за німецькою пропаґандою.

—o—

Вел. Британія таки хоче договоритися з Японією?

ТОКІО, 14. 8. ПАТ. Амб. Крейґі відвідав у понеділок вполудне шефа японської делеґації до переговорів з В. Британією Като. Британський амбасадор — повідомляє Авас — поінформував Като, що сподіється інструкцій з Льондону в найближчих двох днях і що вони обіймthemуть теж економічні справи, між іншим справу китайського срібла. При цій нагоді представник В. Британії запевнив представника Японії, що причиною припізненої присилки інструкцій не є бажання загаяти переговори. Дійсною причиною є велика заплутаність проблеми і необхідність перевести розмови з Францією та Злученими Державами. Незважаючи на виїзд представників військової влади між членами японської делеґації панує деякий оптимізм щодо дальшого ходу переговорів.

ВМИВАЮТЬ РУКИ

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Британські політичні кола вияснили в понеділок, що 4 китайці, яких арештували в Тієнтсіні під замітом вбивства урядовця Ченґа, залишаються далі в руках концесійної влади. Справа видання цих 4-ох китайців залежить тепер від міської ради міжнародньої концесії в Тієнтсіні.

ЯПОНІЯ РІШИТЬСЯ В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ЧИ ПРИСТУПИТЬ ДО ДЕРЖАВ ОСІ.

ТОКІО, 14. 18. ПАТ. Домеї повідомляє: По тижневім засіданні кабінету відбудеться 18 ц. м. чергове засідання 5 головних міністрів. Темою нарад будуть напрямні японської політики в европейських справах. Основою дискусії будуть думки ,що їх висловив мін. Аріта 5. червня н. р.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР УЖЕ ДІСТАВ ІНСТРУКЦІЇ.

ТОКІО, 14. 18. ПАТ. Домеї повідомляє: Британський амб. Крейґі дістав усі потрібні інструкції до дальших переговорів з Японією. Здогадуються, що мабуть 16. н. м. відбудеться перша нарада британського амбасадора з віцемін. Като, підчас якої устійнять пляни праці дальших нарад.

НАПАД НА БРИТІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ПОРТІ ЧЕФУ.

ШАНҐАЙ, 14. 8. ПАТ. В суботу напала юрба, між якими бачили багато японців, на британський консулят у порті Чефу у північному Китаю і знищила уладження консуляту та вибила всі вікна. Юрба мала ґумові палки та шаблі. Британська влада склала енергійний протест японській владі.

ЗАБОРОНА ЕМІҐРУВАТИ ДО ШАНҐАЮ.

ШАНҐАЙ, 14. 8. Французький ґенеральний консуль — повідомляє Авас — підписав розпорядок зі забороною виїзду новим еміґрантам з Европи до французької концесії.

НОВІ ПРОТИБРИТІЙСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. У Тсінтао дійшло вчора до нових поважних протибританських заворушень. Підбурена юрба дісталася до бюр британсько-американської фабрики тютюну і зовсім знищила уладження. Машини до писання і меблі викинула юрба через вікно.

БОЇ В КИТАЮ.

ТОКІО, 14. 8. ПАТ. Домеї повідомляє про бої з китайськими військами в окрузі Чіпоану в полудневій частині провінції Шансі. Сили китайських військ обчисляють на 7.000.

Директором т-ва до справ розвитку північного Китаю призначив японський уряд б. міністра фінансів Окінорі Кая на місце покійного директора Нотані.

СОВІТСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ЗГИНУВ У БОЮ НАД ХАЛЬКОЮ.

ТОКІО, 14. 8. ПАТ. Домеї повідомляє: В понеділок рано дійшло до гарматньої стрілянини над рікою Халька між японськими та совітськими військами. Пополудні японська артилерія змінила становище і зблизилась до ріки Халька, щоби краще обстрілювати противника. Від гарматнього стрільна — повідомляє Домеї з Ґсінкіну — згинув совітський ґенерал Яковлев, командант змоторизованої бригади над рікою Халька.

Енергійна боротьба з анархією на публичних дорогах

ВАРШАВА, 14. 8. ПАТ. Цього року стверджено значне збільшення випадків на дорогах, з яких багато потягнуло за собою смертельні жертви. У велитенській більшости до випадків дійшло наслідком необережности, недостаточного володіння поїздами, нетверезости керманичів або легковаження приписів їзди на дорогах. Тому міністерство внутрішніх справ наказало обіжником з 2. серпня ц. р. енергійну боротьбу з анархією на публичних дорогах. Зокрема міністерство доручило адміністраційній владі: 1) перевести в життя і якнайточніше зберігати видані постанови про рух на дорогах; 2) безоглядно відбирати дозвіл на їзду у випадку нарушення цих постанов; 3) точно стосуватись до постанов у справі швидкої їзди поїздів і 4) накладати з цілою строгістю законом передбачені кари за промахи, зокрема за свідоме нарушення цих постанов. Міністерство внутрішніх справ прикладає велике значіння до якорочення анархії на шосах та запезпечення безпеки на дорогах.

В Еспанії арештували британського майора.

ҐІБРАЛЬТАР, 14. 8. ПАТ. Майор Медей, старшина британського санітарного корпусу у Ґібральтарі, вернувся нині по двотижневім побуті в арешті в Альжесірас. Майор Медей з дружиною поїхав перед двома днями до Альжесірас на боротьбу биків. Його арештували перед боротьбою тому, що його дружина не підвела руки при позлоровленні, прийтім Фалянґою підчас співання її гимну. Британського старшину звільнили з арешту по заплаченні гривни у висоті 5.000 песетів.

—o—

КІР
ЛЬВІВ. Усійського 6. Тел. 220-88.
СТАНИСЛАВІВ. 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ 354
1-7 БУДОВИ

ВЕЛИКИЙ ПОСПІХ У ПЕРЕГОВОРАХ У МОСКВІ.

МОСКВА, 14. 8. ПАТ. Переговори військових делеґацій Франції і В. Британії з совітською делеґацією є дуже інтенсивні. Засідання, починаючи від суботи, відбуваються двічі денно. Хід переговорів зберігають делеґації у строгій тайні.

—o—

НАГЛИЙ ПОВОРОТ МІН. ҐАЛІФАКСА ДО ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Британський міністр закордонних справ льорд Ґаліфакс вернувся в понеділок до Льондону, де задумує залишитися до середи. Опісля виїде знову на відпустку до Йоркшір. Мін. Ґаліфакс приняв турецького посла на довшій розмові.

—o—

ЗАГАЛЬНА СЛУЖБА ПРАЦІ ДЛЯ НІМЦІВ У ЧЕХІЇ.

ПРАҐА, 14. 8. ПАТ. Німецька влада у Протектораті оголосила декрет у справі загальної служби праці для німців у Чехії. До цієї служби ,що триватиме 6 місяців, будуть покликати німців у віці 19 і 20 р.

—o—

В. БРИТАНІЯ ДАЛІ РОЗБУДОВУЄ ФЛЬОТУ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Кружляк „Бельфаст", що його збудували в докax у Бельфасті, почав свою службу в понеділок у пристані Портсмавт. Новий кружляк заступить кружляк „Ґлесґов" у другій ескадрі англійської фльоти. Тепер В. Британія має 60 кружляків.

—o—

КНЯЗЬ ПІЄМОНТУ НА ІНСПЕКЦІЇ У ТРІПОЛІСІ.

ТРІПОЛІС, 14. 8. ПАТ. Князь Піємонту приїхав літаком, яким керував марш. Бальбо, до Тріполісу і перевів інспекцію відділів у провінціях Тріполісу Імісурато.

—o—

ЧЕРЧІЛЬ НА ЛІНІЇ МАЖІНО.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Черчіль відлетів в год. 11-ій до Парижа, звідкіля поїде на три дні оглядати лінію Мажіно.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Черчіль прилетів пополудні літаком до ле Бурже, де привитав його на летовищі член французької найвищої военної ради ген. Жорже.

—o—

КЛОПІТ ЛІҐИ НАЦІЙ З ВІДСТУПЛЕННЯМ АЛЕКСАНДРЕТТИ.

ЖЕНЕВА, 14. 8. ПАТ. Французький міністр закордонних справ Бонне переслав ґенеральному секретареві Ліґи Націй текст французько-турецького договору з 23. червня ц. р. у справі остаточного управильнення територіальних справ між Туреччиною і Сирією. Ратифікаційними грамотами цього договору обмінялись 13. липня ц. р. і від того дня договір уже обовязує. Ґенеральний секретаріят почав розсилати текст договору всім державам, які є членами Ліґи Націй.

—o—

ВІЗИТА ПРЕЗИДЕНТА ПОРТУҐАЛІЇ В АФРИЦІ.

ПРЕТОРІЯ, 14. 8. ПАТ. Нині приїхав тут з офіційною візитою президент Португалії ґен. Кармона, який в останньому часі обїхав португальські кольонії в Африці. Ґен. Кармона приїхав залізницею з Мозамбіку де перебував від останнього тижня. На двірці у Преторії привитав португальського гостя в імені короля Юрія VI. ґенеральний ґубернатор Данкен і шеф уряду Полудньово-Африканської Унії ґен. Герцог. На зустріч президента Кармони виїхав на кордон Унії міністр оборони Піроз.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ ҐЕЛІЙ ДЛЯ ПОЛЬСЬКОГО БАЛЬОНА.

ҐДИНЯ, 14. 8. ПАТ. Норвежський корабель „Вігрід" привіз до Ґдині транспорт ґелію з американського порту Ґавстон що його закупив у Злучених Державах польський організаційний комітет першого лету до стратосфери. Цей ґаз продано Польщі за спеціяльною згодою уряду Злучених Держав. Його перевезли до Ґдині в 1.015 сталевих бутлях, що важили 56 і пів тон. Бутлі з ґелієм завантажили до 5 вагонів.

НОВИНКИ

16 СЕРПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 3. серпня 1939.
Ісаака і ін. прп.
Лат. йожинка.
Сонце: схід 4.18, захід 18.41.
Місяць: схід 6.38, захід 19.37.

Завтра: 17. серпня. Четвер
Ст. ст. 4. серпня 1939.
7 Мол. з Еф., мч.
Лат. Яцка в.
Сонце: схід 4.16, захід 18.39.
Місяць: захід 7.59, захід 20.06.

—o—

— **Новий том бібліотеки „Діла", „Історія Невірної Манони Леско"**, отця Прево, висилаємо сьогодні нашим точним Передплатникам як премію за місяць липень. Реклямації признаємо тільки до 14 днів і то через пошту. — Адмін.

— **Що то є „ЛАДА"?** 1546 1—2

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1—100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Стоматольог Д-р Бережницький** у Львові, Підвалля 7., вернувся.

— **Вийшли на волю.** Минулої суботи вийшли на волю з львівської вязниці: дир. Р. Миник, дир. В. Яцишин, П. Сагайдачний (співробітник „Нового Часу"), м-р Я. Падох (адвокат), м-р Я. Кальба (адвокатський аплікант) о. О. Королюк та о. Теодор Чанець з Бринець Церковних. Вони просиділи у слідчій вязниці два тижні. Зі стрийської вязниці вийшов на волю Ярослав Кобилецький, уряловець Районової Молочарні в Жидачеві.

— **Шукають членів рідні А. Марцинюкової.** Августина Каролина з Матущевських Марцинюкова, уроджена в 1859. р. в Прусах під Львовом, донька Кароля і Амалії, вдова по бл. п. Василеві Марцинюкові, б. капітанові австр. армії і б. начальникові уряду податкового — померла 29. липня 1939 р. в Тернополі. Бл. п. А. Марцинюкова залишила спадок, щодо якого Городський Суд у Тернополі почав спадкову пертрактацію до ч. І А 469/39. Управителем спадку установлено д-ра Ст. Бриковича, адвоката в Тернополі, який не маючи інформацій про рідню помершої просить усіх спадкоємців, щоб зволили зголосити свої спадкові права.

— **Теодор Терен-Юськів у варшавській опері.** Довідуємося, що наш молодий співак баритон Теодор Терен-Юськів, якого українське громадянство знає з виступів у львівській опері, численних виступів на естраді та в радіо, і вкінці з конкурсу молодих співаків, в якім він здобув першу нагороду, виїхав на постійно до Варшави, де заангажували його до опери на сезон 1939-40 р. Нашому співакові бажаємо на новому місці праці якнайкращих успіхів.

— **Бурса для сільських дівчат у Львові.** Звйонзек Кул Господинь Вейских відчиняє від 1. 9. ц. р. разом із Колом Пань ТШЛ бурсу для сільських дівчат, які ходять до середніх шкіл у Львові. До бурси приймають дочок дрібних рільників Першенство мають доньки членинь КГВ. Місячна оплата 55 зол. (Всхуд).

— **Заблукані звірята.** „Ліга Охорони Звірят" (Львів. вул. Зибликевича 5) може віддати в добрі руки гарні пси й коти, що збудкалися і не могли знайти власників. Часто трапляються дуже гарні звірята, лише зголоджені, збідовані.

— **Не мучте коней!** Ліга оборони звірят у Львові звертається зі закликом до мешканців стрімких вулиць, щоб вони спроваджували пальво й інші важкі річи самоходами і не дозволяли перетяжувати та катувати коней, що не вспіли витягнути тягару. Витягаючи вози стрімкими або пісковими вулицями, коні дуже томляться, тим більше, що працюють безперервно по 20 годин у добу.

— **Новий костел.** Польський комітет будови костела в Зубрці, п. Бучач, видав таку відозву: „В імя Боже й батьківщини благаємо вас за жертву вашого серця... В бідній і зруйнім Зубрці маємо 11 домів польських кольоністів, 100 осіб місцевих поляків і 150 зруйнених. Вибудований костел зміцнить слабих та зруйнених поверне на лоно матері батьківщини".

— **Новий дім людовий в Яворівщині.** В Любінях, осаді яворівського повіту відбулося посвячення мурів дому людового, що його там будують. В посвяченню взяло участь дооколичне польське населення. Одночасно відбулося закінчення вакаційних дитячих півосель, що їх уладило Коло Господинь Вейских. В посвяченні взяв участь яворівський староста.

— **Новий міст на Сяні.** В Перемишлі, на Сяні, саперські відділи будують у прискіпшеному темпі новий міст, який має получити Засяння з дільницею Гарбарі та Бакенчиці. Міст буде положений у тому самому місці, де колись був деревляний міст, знищений перед кількома роками повенею Сяну.

— **Нові жертви затроєння студинцем.** Як ми вже перед кількома днями повідомляли, в Раві Руській та Яворові затроїлося кількадесять осіб студинцем, приладженим із несвіжого мяса. Тепер виявилося, що в Раві Руській більше осіб зїло трійливого дригцю. Крім поданих уже нами, дві нові особи померли у своєму мешканкі. Підчас слідства, що його веде поліція в Яворові та Немирові, виявилося, що ще 13. м. м. в Магерові затроїлося 10 учасників весілля, яке відбувалося в одного із тамошніх мешканців.

— **Наріжні кіоски у Львові пересунуть.** З уваги на безпеку руху та на численні автомобільні катастрофи, щоб поширити поле бачення для керманичів механічних возів, львівський воевода доручив управі міста Львова пересунути всі кіоски, розміщені на рогах вулиць та які заслонювали поле бачення у глибину вулиць, на віддаль не меншу, як 10 м. від рогу вулиці. Міська управа, в порозумінні з городським староством уже почала пересувати частину кіосків, частину пересунуть у найближчих днях.

— **За те, що не хотів грати танго — згинув.** В неділю трапилося у Львові, за личаківською рогачкю жахливе вбивство: 17-літній шлюсарський учень Роман Павлюк вертався з весілля Степана Капули, в якого він грав на ручній гармонії. Перед год. 6. вечором Павлюк пішов домів. По дорозі на Маєрівку, в якій він мешкав, підійшли до нього два мужчини, які теж були на весіллі та побачивши його з гармонією, домагалися, щоб він їм заграв танго. Коли Павлюк відмовив, тоді вони оба кинулися на нього й один із напасників пробив Павлюка так сильно ножем у плечі, що нещасний хлопчина згинув на місці. Вбивство молодого хлопця викликало велике негодування серед тамошніх мешканців, які хотіли виконати над напасниками самосуд. Убивникам удалося втекти до Львова. Про вбивство повідомлено поліцію, яка повела розшуки та вже по півночі арештувала одного з убивників, якогось Станислава Хованського, зам. при вул. Руській ч. 6. Другий напасник скривається. За ним шукає поліція.

— **Львівська хроніка.** Натан Кромпель (пл. Теодора 5) повідомив поліцію, що до його мешкання вломилися злодії та вкрали гардеробу вартости 600 зол. — Поліція арештувала у Львові Аполінарія Осаду із Волощини, пов. Підгайці, за яким шукав окружний суд у Бережанах за вбивство. — Катерина Майк (Стражацька 11) повідомила поліцію, що її донька, 24-літня Марія, вийшла перед кількома днями з дому й досі не вернулась. — До Головного шпиталю у Львові привезли якогось Войтіха Бомбалю з Козільник, якого на фестині в т. зв. Новім Львові попробивали по голові невідомі напасники. — До Головного шпиталю привезли теж Варвару Яворську з вул. Сапіги, яку попробивав якийсь Ситник. Ближчі подробиці тієї бійки невідомі. —

— **Розладдя у травленні.** Поважні інтерністи стверджують добродійне діляння природної гіркої води „Франціщка Йосифа" для шлунка перевантаженого стравою і напитками.

—o—

‡ Посмертна згадка.

ОЛЕНА З ГЕРАСИМОВИЧІВ ЧЕРНЯВСЬКА.

Олена з Герасимовичів Чернявська, жінка адвоката в Коломиї, упокоїлася в Бозі дня 2. серпня ц. р. в 66-ім році життя. Похорон відбувся 4. серпня ц. р. — В. Їй П.!

—o—

СПОРТ.

ПРИГОТУВАННЯ СОКОЛІВ ДО КРАЄВИХ ЗМАГАНЬ У ТЕРНОПОЛІ.

Від двох місяців ідe по всіх сокільських гніздах ожвавлена підготова до краєвих сок. змагань у Львові і то у всіх ділянках спорту (відбиванка, легкоатлетика і плавання). Зокрема такий рух і в Тернополі, де після відбиванкових і плавацьких змагань улаштовано під знаком краєвих змагань **III. окружні легкоатлетичні змагання** в дні 6. серпня ц. р.

Слабі осени побратимів у метах є дійсною Ахіллєвою петою тернопільського „Сокола". Позатим виїзд з Тернополя до Бережан Юськевич Зиновій зокрема ослабив репрезентацію посестер.

Висліди змагань:

Посестри (стан 6):

60 м. 1) Хміль М. 9,2; 2) Чубатій О.; 3) Кордуба Е

100 м. 1) Хміль 14,8; 2) Чубатій О.; 3) Кордуба Е

200 м. 1) Хміль М. 32,9; 2) Чубатій О.; 3) Кордуба Е.

Скок удаль: 1) Хміль М. 3.95, 2) Чубатій О.; 3) Брикович І.

Скок узвишшя: 1) Хміль М. 1,24, 2) Чубатій О., 3) Брикович І.

Диск: 1) Кордуба Е. 20,70; 2) Чубатій О.; 3) Хміль М.

Куля: 1) Хміль М. 6,85; 2) Чубатій О.; 3) Кордуба Е.

Рятунє: 1) Чубатій О. 19,97; 2) Хміль М. 15,68; 3) Брикович І. 15,50.

АДВОКАТ
Др. Осип Суховерський
вернувся і веде канцелярію
у Львові Ринок 43

Побратими (стан 17):

100 м.: 1) Керничний С. 12,0; 2) Любінецький А.; 3) Брикович З.

200 м.: 1) Керничний С. 26.2; 2) Лаврінів О.; 3) Любінецький А.

400 м.: 1) Лаврінів О. 62.4; 2) Лаврінів Д.; 3) Любінецький В.

1500 м.: Лаврінів О. 4:43,0.

Скок удаль: 1) Керничний С. 5,51; 2) Любінецький А.; 3) Лаврінів О.

Скок узвишшя: 1) Брикович З. 1,54; 2) Керничний С.; 3) Любінецький А.

Трискок: 1) Керничний С. 10,24; 2) Любінецький А.; 3) Гарматій Вол.

Диск: 1) Герасимів Н. 24,13. 2) Керничний С.; 3) Ільницький Р.

Куля: 1) Романюк Р. 8,80; 2) Керничний С.; 3) Брикович З.

Гінці: 4×100: Керничний С., Гарматій В., Брикович З. і Любінецький А. 54,0.

Комісія змагань у складі: нач. А. Луговий, д-р Б. Собчук і Орест Юрчук.

СЯН У ЛЬВОВІ.
СЯН — ЗНЕСІНЧАНКА.

У вівторок, 15. ц. м. гостинне у Львові перемиський Сян у Львові, щоб зустрінутися в товариських змаганнях із чільною дружиною львівської А-класи Знесінчанкою. Обі дружини виступлять у своїх репрезентаційних складах, щоб випробувати їх перед осінніми мистецтвами.

Як передмета відбудеться зустріч Степ—Знесінчанка II. Початок головних змагань в год. 4.30 пополудні, передзмагання в год. 2.30 попол. Ці змагання відбудуться на гриші Чорних. Ціни вступів низькі.

ХТО З КИМ?

Окружна Ліга: Україна — Погонь у Стрию, **Рассвія** — Отпезен (Вар.) в Рашеві, **Сян — Лехія** в Перемишлі, Гасмонея — Польонія та Чорні — Погонь І Б у Львові

Б-класа: Степ — Граніт, Зоря — Льот.

БОКС.

Україна — Ренорд, Лехія — Погонь і Ревера — Стрілець у Станиславові.

СИТКІВКА.

Польща — Китай 4:1.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 15. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Середа 16. 8. год. 20 „Багряні рожі".

Театр Мінкородностей.

Нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Старовського.

СНЯТИН:
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.
До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:
15. 8. Чорноморці.
16. 8. Люди на кригі.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий скарб".
АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Панове з вищих сфер".
АПОЛЬО: Нечинне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 завдає помочі", „Весела трійка".

Шафкові куфри

валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 9-0

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.
Головний склад: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20.

Без огляду на значну звижку цін вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу Своїй Клієнтелі ще в місяці серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові склади. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу фірму будемо судово переслідувати. 1527 3—3

ВАЛТИК: „Шалівня молодости". „Пановє в циліндрах".
ВАНДА: „День на перегонах". „Життя вулиці".
ГРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".
ЕВРОПА: „Сила золота".
КАСІНО: „Шпигунові візанання".
КОПЕРНИК: „На її приказ".
МАРУСЕНЬКА: „Невістка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Марко Поло", „Хай живе спорт!"
МУЗА: „Христинина брехня"
МІРАЖ: „Мудрагелька", „Князь і пройдак".
ПАКС: **почнне.**
ПАЛЯС: „Невінчана в Монте Карльо".
РАЙ: „Лицарі пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКСІ: „Мільонер на тиждень", „Саратога".
СВІТ: „Золоті жіночки", „Аларм на світанку".
СВЯТОВІД: „Бурлака над Волгой", „Модельна".
СТИЛЕВЕ: „Два чоловіки мої Віки" і ревія.
ТОН: „Вимпел без крат", „Тайна жовтого міста".
УТІХА: „У Давесонівій криївці" та ревія.
ХІМЕРА: „12 крісел" (Власта Буріян, Лимпа)).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Тель-Авів".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Вівторок, 15. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Лицарські та вояцькі пісні а пл., 7.50 Гутірка для села, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Пісні в честь Богородиці, 8.30 Марші у вик. орк., 9.00 Торжества у Вильні, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Орк., опів, 13.00 Вибранки з творів Шісудського, 13.15 Орк., мецосопран, банджо, кельфон, форт., 14.45 Понад двома континентами, 15.00 Обжинкові роздумування, 15.15 Словно-муз. авд., 15.45 Актуальна гутірка, 16.00 Мати воєна, 16.30 Квартетові мініятури у вик. скрнпк. квартету, 17.00 Мати Божа в літературі, 17.15 Музика з пл., 17.30 Підвечірок при мікрофоні, 19.00 Авдиція про Болеслава Хороброго, 19.45 Монтаж із пл., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Вінучі вістки з міста та провінції, спортові льокальні вістки, 20.25 Військ. звук. репортаж, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.10 Танг. музика вок. дует, у перерві гов. 21.50 Весела авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 16. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневі авдиції, 13.00 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Ольги Покиданець, мецосопран, у супр. форт. у програмі: О. Ніжанковський, Лисенко. Заремба, арії з оп. „Вій"**), 13.40 З італійської музики, пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Фрагм. із книжки Мавр. Йокая: „Зрушимо в основ землю", 15.15 Популярний концерт у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Опів ресіталь у супр. форт., 16.50 У спорому віці, 17.00 Вінучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Із оперетковой музики, орк., **Люба Німціана сопран, 17.50** Господиня з міст: Сучасна жінка мусить бути зразковою матірю 18.00 Славні симфонії, а пл., 18.50 Відгомони сили та слави, 19.0 Весела авдиція 19.30 Орк., мецосопран, анга. труба форт., 20.10 Військовий відчит, 20.25 Для села: Як приготовити закінчення курсів у хліборобській підготові, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новини, 22.00 Вояцький гумор 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 17. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Концерт дуетів орк., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневі авдиції, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Літературна загадка для молоді, 15.05 Популярна музика у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Флетові твори, 16.45 Аматорська фотографія, 17.00 Вінучі вістки з міста та провінції, Програма на завтра, 17.10 Підгалля, гутірка, Підгалянські пісні, 17.45 Творчі можливости села, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Великі морські авдиції: Фрагменти середньовічних переказів і листів Колюмба та Васка де Гама, 19.20 Фільм. огляд, 19.30 Легка музика у вик. сальон. тріо, 19.50 Мануель де Фальля: „Ель Амор Бруко" орк., пл., 20.15 Резерва, 20.25 „На відпусті" фрагм. Вол. Орлана, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. Програма на завтра, 21.00 Дві фортепіяни: Ерне Сегеді, Марта Вашергей, 21.00 „На полях поневу" поет. авд. А. Ринкевича, 22.00 Орк. концерт, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 15. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00, 22.35 Танк. муз., БУДАПЕШТ 15.30 Мадяр. мельодії, 18.45 Грігові твори, 20.25 „Турандот" оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 18.15 Гітара, арфа, 21.30 Форт. твори Шуберта, ЛАЙПЦЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.30 Нар. пісні, хор, 19.00 Кабарет, 20.15 Симф. концерт: Шуман. Респігі й ін., 22.20 Гайдн: Сьвіт, квартет оп. 33, ч. 1., ДРОЙТВІЧ 18.45 Дворжак: Форт. квінтет а-дур, оп. 81., КЕНІГСБЕРГ 19.00 Військова орк., КЕЛЬН 21.00 Танк. вечір, МІЛЯНО 21.00 „Отелло" оп. Вердія, РАДІО ПАРІ 18.45 Пісеньки, 19.05 Вок. секстет, 20.15 Камер. концерт, РІМ 17.00 Мельодія та ритм, 20.30 Італійська й еспанська музика, 21.00 Орк., 22.00 Сценка, 22.20 Концерт камер. орк., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Шуман: Форт. квінтет, 20.50 Рос. романси

Середа, 16. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Нар. музика й танки, 21.30 Гарні голоси, БІЛГОРОД 18.20 Орк. 19.05 Цит., музика, 20.00 Пісеньки, 20.30 Опера в пл., БУДАПЕШТ 17.40 Віол., 18.30 Орк., 19.45 Опів, 20.00 Оперетковий вечір, ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 15.25 Старовинна і еск. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ 1. 19.10 Пісеньки, ЛАЙПЦЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний симф. концерт, 18.15 Форт. музика, 19.15 Легка музика, 20.15 Військ. орк., КЕНІГСБЕРГ 18.25 Танк. музика, 20.35 Пісеньки, ЛІЛЬ 20.00 Легка музика, 20.30 Сопісти, ЛЯҐТІ 18.50 Фінл. пісеньки, 19.30 Давня музика, 21.10 Легка музика, ЛЬОНДІОН РЕДЖ. 18.00 Легкий орк. концерт, 19.05 Весела музика, 20.00 Концерт творів Баха, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Орк., 22.20 Серенада, МОР. ОСТРАВА 18.30 Сальон. орк., МОНТЕ ЧЕНЕРІ (Барометер, Боюсель фл., Парі ПТТ, Сотенс) 21.00 Фестіваль у Люцерні, РАДІО ПАРІ 19.15 Сервіпер, 22.00 Концерт, РІМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія і ритм, 22.15 Органи, СОФІЯ 19.20 „Севільський цирульник" оп. Россіні, 22.00 22.20 Танг. і нар.-музика, ШТРАСБУРГ 21.45 Друга частина фестивалю з Люцерни.

Четвер, 17. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00, 18.00 Концерт, 19.15 Розр. музика, БІЛГОРОД 19.05 21.00 Пісеньки, 20.00 Гумор, 22.15 Танг. музика, БОРДО (Радіо Парі, Ренн, Штрасбург, Вена Айфель), 20.00 „Борис Ґодунов" оп. Мусоргського, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орк., 17.35 Мельодії, 20.15 Орк., сол., ВІДЕНЬ 18.30 Кабарет, 20.15 Розр. авд., ДАЙПЦЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Бетовена. Шуберта. Шумана, Брамса, Вольфа, Штравса, 19.15 Легка музика, 20.15 Брукнер: II. Симфонія д-моль, 21.30 Р. Штравс: Соната ес-дур на скрипку і форт., 22.20 Квінтет дутих інстр. КОПЕНҐАҐЕН 20.30 Популярний орк. концерт, 21.30 Форт. твори Моцарта і Шуберта, 22.20 Симф. концерт сучасної музики, ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Сюїта, 18.15 Саксофон, 21.10 Розр. музика, ЛЯЙПЦІҐ 18.15 Сучасна музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Легка і танг. музика, РАДІО ПАРІ 20.00 „Борис Ґодунов" оп. Мусоргського, РІМ 17.15 Танг. музика, 20.30 Легка музика, РАДІО РОМАНІЯ 19.20 Румунські пісні, СОФІЯ 18.15 Нар. музика, 21.40 Легка і танк. музика, САРБРІКЕН 19.00 Невеликі пісеньки, 19.30 „Викрадення зі сералю" ком. оп. Моцарта.

Подяка.

З волі Всевишнього відійшла від нас у вічність в дні 2. серпня 1939 наша Найдорожча Дружина, Жена, Мама і Бабуня **бл. п. Олена з Герасимовичів Чернявська.**

Важким горем і смутком прибиті, ми зазнали в тій тяжкій для нас хвилини від наших свояків, приятелів і знайомих так багато виявів щирого і сердечного співчуття та потіхи, що не маючи змоги особисто подякувати, цією дорогою складаємо їм усім за не щиру подяку.

Зокрема щиро дякуємо Вп. Панам Радниковим Ніжелінській і Щербатюковій, Професорови Примаковій і Левицькій та п. Ользі Болмаїнській за їх часті відвідини нашої Дорогої Покійної в часі Її тяжкої недуги, та за їх щирі слова потіхи.

Дякуємо сердечно Вп. Меценасові Іванцеві за його виїм співчуття зграл у церкві хвилині по смерти, та помін в уладкованні похорону.

Дякуємо щиро ВП. о. Прелатові Русинові за провід, ВП. оо. Чубатому в Перерова, о. Юрикові з Воскресінець, о. Професорові Станецькому, оо. Остріському, Тимчаву та Дорникові за участь у похоронах, зокрема ВП. о. Прелатові Русинові за промільну проповідь над могилою.

Дякуємо також ВП. членам місцевого хору, який під проводом Вп. проф. Николишина причинився до авелячення похоронного обряду.

Вкінці дякуємо щиро всім тим, які в цих тяжких для нас хвилинах письменно або особисто виявили нам своє співчуття та своєю численною участю в похоронах облегчили нам перемести цей тяжкий для нас удар.

Коломия, 10. серпня 1939.

Іван Чернявський — муж, Корнелія і о. Василь Рушко, Юлія і інж. Теофіль **Домігевичі. — доньки і зяті,** Леон, Тусн. Юлчик і Нінн **— внуки.**

1513 1—1

Біржа

Львів 14. серпня 1939

ГРОШІ.

Банкноти банк. 90·30—90·72 Потяг-американ. 5.30·50—5.33·00 Долари банк. 5.29·00—5.31·50. Фільор. гол. 284·31—284·31 Франки франц. 14·16—14·16. Франки шв. 120·45—120·45. Фунти англ. 25·00—25·00. Гульд. голл. 99·75—100·25 Кпо. данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52 Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·50, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Лізьпон 80·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Старогуровичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 5 інвестиційна I ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·0—80·50, 5 конверсійна 65.50 5 державна 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів 14 серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок без оп.	2·95
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·95
За 1 кг. масла екс. з оп. дає зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. ряжу	1·00

Тенденція на масло сильна на молоко й яйця вдержана.

Появилися безвартісні підробки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок, домагайтеся 35/4 6—7

KATOL ВБИВАЄ ГАЛАПАСИ ІНСЕКТИ і под.

Оповістки.

Важне для ПП. Студентів! Українське Товариство Допомоги Студентам Українцям Вищих Шкіл ім. Варшави провадить вже від 12-ох років Інтернат для студентів українців, що студіюють у Вищих Школах у Варшаві, при вул. Брудновській 14. пом. 25/26. Хто **рахує на** безплатне помешкання в Інтернаті повинен скласти прохання разом із свідоцтвом незаможности на вище вказану адресу Інтернату до 26. вересня п. р. Пеодержство матимуть незаможні і здібні студенти. — **Управа.** 1547 1-1

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і вода, ціни приступні. 1450 9-10

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ — посезонова виїмродажа 10% знижку, Ринтшпер, Легіонів 37. 1508 5-10

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ТОРГОВЕЛЬНИКІВ з організаційно-пропагандивним хистом приймемо на практику. Зголошення до Адміністрації „Піза" під „Банк". 1548 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КРАМАР, солідний, довголітній практик (помічник Народньої Торговлі) в добрих поручинами шукає заняття. Зголошення слати: **Теодор Шумський,** Великі Очи пов. Яворів 1538 2-2

МЕШКАННЯ

ШІСТЬКІМНАТНЕ (чотирофронтове) пов посомфортове помешкання, другий поверх. Вельовського 3, Вікда. Оглядати від 10—12-ої в будні. 1544 1-1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 78-0

ЦІРОЧКА! Благаю прости. М. 1536 2-2

ЛІКАР шукає місця осідку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 2-5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

3128 15—15

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Czwartek, 17. sierpnia 1939. N. 186.
Четвер, 17. серпня 1939. Ч. 186.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

За справжнє обєднання української еміґрації

(Передова стаття)

Сензаційна місія в справі Ґданська

Чому Німеччина виступить одночасно проти Румунії і Польщі?

Завзятий бій сов. війська на баґнети

Чому СССР домагається спільного фронту проти Японії

Німеччина замкнула ґран. переходи на Шлеськ

Заповідають дальшу бомбову боротьбу проти Анґлії

Наради в Солотвинських долах

Словаччина ставить домагання до Польщі

Два староства заборонили оснувати кружок „Сільського Господаря“

З Карпатської України

Вістки зі Стрия і Борщівщини

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.

Nr. 186 (15.265). Lwów, czwartek 17. sierpnia 1939. Rok LV.
Ч. 186 (15.265). Львів, четвер 17. серпня 1939. Рік LV.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Вашу Чеські Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Сензаційна місія проф. Буркґарда в справі Ґданська

ВІЗИТА І РОЗМОВИ В БЕРХТЕСҐАДЕН. — ЗВІТ З РОЗМОВИ З КАНЦ. ГІТЛЄРОМ УЖЕ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 15. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Британський уряд дістав від високого комісара Ліги Націй у Ґданську проф. Буркгардта звіт з основної розмови, до якої дійшло минулої пятниці між канц. Гітлером у Берхтесґаден. Звіт і пізніші повідомлення, що їх висилатиме високий комісар Ліги Націй у Ґданську до британського уряду, збережуть у строгій тайні. Британський уряд не дістав ніяких пропозицій ні від проф. Буркгардта ні від нікого іншого у справі поладнання справи Ґданська. Функції проф. Буркгардта зводяться до розгляду справ, що виринають між Польщею і Ґданськом і він є в тісному контакті з польським урядом через генерального комісаря Польщі у Ґданську. В Льондоні теж нічого не відомо, будьтобн проф. Буркгардт мав намір поїхати до Льондону. Проф. Буркгардт не радився з британським урядом перед своєю візитою у Берхтесґаден ні теж не питав про його згоду. Проф. Буркгардт повідомив лише британський уряд як представник „комітету трьох", що приняв запросини. Райтер підкреслює з притиском, що проф. Буркгардт не передав ніякої заяви від британського уряду та їздив до Берхтесґаден зовсім у приватному характері.

ЗНАМЕННИЙ КОМУНІКАТ ВИСОКОГО КОМІСАРЯ.

ҐДАНЬСК, 15. 8. ПАТ. Бюро високого комісаря Ліги Націй у Ґданську проф. Буркгардта звернулося до агенції ПАТ. з проханням помістити такий комунікат: ВИСОКИЙ КОМІСАР ЛІҐИ НАЦІЙ ПРОФ. БУРКГАРДТ, ПО КОРОТКІЙ ПЕРЕРВІ ПЕРЕБУВАЄ У ҐДАНЬСКУ ВІД ПОНЕДІЛКА. ПОГОЛОСКИ БУДЬТОБИ ВИСОКИЙ КОМІСАР ЗУСТРІНУВСЯ РАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ ЛІҐИ НАЦІЙ У ЖЕНЕВІ І МАВ НАМІР ПОКИНУТИ ҐДАНЬСК АБО ПОЇХАТИ ДО ЛЬОНДОНУ НЕПРАВДИВІ.

„Криза осягне свій вершок у найближчому часі".

ЧОМУ НІМЕЧЧИНА ВИСТУПИТЬ ОДНОЧАСНО ПРОТИ ПОЛЬЩІ І РУМУНІЇ?

ЛЬОНДОН, 15. 8. ПАТ. На тлі останніх інформацій про пляни і наміри держав осі дипльоматичний кореспондент пише: В Льондоні нічого не відомо про висліди розмов у Зальцбургу і Берхтесґаден, але познаки вказують, що між державами осі узгляднено загальний пляи дїяння. Цей пляи не може мати іншої мети, як ліквідацію Польщі, як отверто заявляють нац.-соц. провідники і на думку кореспондента німці дуже мало скриваються зі своїми плянами. Міжнародне положення на думку Берліна і Риму розмірно корисне для них. Погляд німецьких військових знавців, що боротьба проти Польщі була б довга і важка, відкинули. Німецькі політичні провідники заявили, що боротьба буде коротка і вирішна і що інтервенція західних держав, якщоб до неї дійшло, прийшла б запізно. Тому політичні провідники видали такий осуд і військові знавці мусять прияти його, бо небезпечно займатись опінією, коли канцлер Гітлер приляв її за свою. Справа Ґданська є другорядною справою. Ліквідація Польщі є лише засобом до цїли, а радше на думку Німеччини „необхідністю". Німці не можуть бути панами східньої і полуднево-східньої Европи доки істнує Польща. Вони не можуть навіть підбити і тримати Румунії, доки польська армія загрожує німецькому крилові. Для Німеччини Румунія „потрібна" не лише з огляду на нафту, але й з огляду на збіжжя та інші румунські продукти, які необхідні на випадок, якби їх відтяла від решти світа війна, бойкот і блокада. Німецькі наміри супроти Польщі і Румунії творять органічну цілість і безсумніву як органічна цілість будуть здійснювані майже одночасно. Тому ясно — на думку кореспондента — що Німеччина рішила розвязати теж мадярську справу. В Льондоні дивляться на положення дуже поважно, що криза осягне свій вершок уже в найближчій майбутності.

СССР. домагається спільного фронту проти Японії.

ЛЬОНДОН. 15. 8. ПАТ. „Дейлі Телеґраф" пише, що англійський уряд дістав учора звіт з Москви, де йдуть розмови у прихильній атмосфері. Совітська делеґація — інформує кореспондент згаданого щоденника — пропонує повести розмови на ширшій основі ніж та, яку пропонували делеґації: французька та англійська. Кружляють поголоски, що СССР. бажає передискутувати поза проблемами щодо европейської війни теж становище, яке заняла б Франція і В. Британія на випадок совітсько-японської війни. „Дейлі Телеґраф" пише, що французька і британська делеґація в Москві дістануть нові інструкції.

ЛЬОНДОН, 15. 8. ПАТ. З Москви повідомляють: Розмови французької і британської військової місії йдуть вже четвертий день. Згідно з устійненим пляном обі делеґації відбувають щодня дві довші конференції. Зчерги членн французької і британської місії сходяться на спільну нараду. По закінченні цілоденних нарад висилають до Льондону і Парижа обширні звіти.

МОСКВА, 15. 8. ПАТ. Французька і британська місія змінили методу праці і будуть відтепер радити зі совітською делеґацією один раз денно. Спільне засідання буде відбуватися між год. 10 рано і год. 2-ою пополудні. Члени делеґацій дійшли до переконання, що двократні наради недогідні, бо не залишають часу на внутрішні наради поодиноких делеґацій.

Швидка концентрація сов. військ на Дал. Сході.

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА НА БАҐНЕТИ МІЖ БОЛЬШЕВИКАМИ ТА ЯПОНЦЯМИ.

ГСІНКІН, 15. 8. ПАТ. Японський щоденник „Асагі" повідомляє з Гсінкіну, що совітсько-монгольські відділи далі ведуть свою акцію проти японських військ в околиці Номонган. Японське військо перешкодило совітським військам осадовитись на лівім березі ріки Гольштайн. У ночі з 7. на 8. серпня ц. р. 1.000 совітських стрільців пішло до наступу на баґнети, але його японські війська відбили. Совітські війська залишили на побоєвищі 80 трупів.

Аґенція Домеї повідомляє, що положення над озером Номонган не змінилось. На правім і лівім березі ріки Гольштайну японці відбили наступ правильних китайських військ і китайських повстанців та зістрілили 6 китайських літаків. Загалом японські літаки зістрілили 13 китайських літаків. Два японські літаки не вернулись до своїх летовищ.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Москви: Багато познак вказує на те, що совітський уряд зміцнює свої сили на Далекому Сході безсумніву у звязку з боями в Зовнішній Монголії. Одначе здається, що совітський уряд концентрує лише відділи, розмішені на схід від Уралю. Подорожні, які прибули з Далекого Сходу бачили військові транспорти аж до міста Свердловська; не бачили їх у середуній Росії. Здається, що б. командант першої спеціяльної армії на Далекому Сході ґен. Штерн дістав знову високе командне становище. Звертають увагу на те, що щоденник „Красное Знамя" оголосив денний приказ до першої армії, який підписав новий командант ґен. Попов спільно з військовою радою цієї армії. Одночасно щоденник оголошує поздоровлення ґен. Штерна для військової ради першої армії. З цього виходило б, що ґен. Попов підлягає ґен. Штернові.

СОВІТСЬКИЙ УРЯД ПРИПИНИВ ЛЕТУНСЬКУ КОМУНІКАЦІЮ НА 14 ЛІНІЯХ!

МОСКВА, 15. 8. ПАТ. Без ніяких мотивів совітська влада припинила аж до відкликання летунську комунікацію на 14 пасажирських лініях. Між іншим розпорядок торкається летунських ліній з Москви до Новосибірська, Свердловська, центрально-азійської і кавказської лінії.

НІМЕЧЧИНА ЗАМКНУЛА ВСІ ПЕРЕХОДИ НА ШЛЕСЬКУ.

ХОЖІВ, 14. 8. ПАТ. Дня 14. ц. м. німецька влада замкнула зовсім граничні переходи на кордоні в рибницькому повіті. Поперетинали також телефонічні получення, що лучать Ользький Шлеськ з рибницьким повітом.

БЕРЛІН, 15. 8. Німецька преса веде протипольську кампанію при допомозі нових, але відомих хопів покликуючись на здогади інциденти в Польщі супроти німців чи інших національних менших. „Ангріф" подає сензаційну вістку про вбивство німецького інжиніра у Сх. Галичині. Згаданий випадок, як відомо, трапився в половині червня і слідство виявило, що до вбивства дійшло на грабунковім тлі. Зрештою його вияснили своєчасно компетентні чинники.

„Альґемайне Цайтунґ" оголошує спис здогадних польських проступків супроти німецької меншини від 1921—1936 р. подаючи підсумки всіх видуманих і сфальшованих випадків.

—o—

За справжнє обєднання української еміґрації.

Львів, 15. серпня 1939.

Життя української еміґрації за кордоном було все предметом великого й уважливого зацікавлення нашого громадянства в краю. Не диво. Цю еміґрацію все уважали своєрідним репрезентантом української нації в окремих державах, вона повинна бути віриим відзеркаленням настроїв і змагань свого рідного материка. Тому її значіння для цілости українського зорганізованого життя немаловажне.

Дотепер не вдалося створити якесь центральне всесвітнє, а бодай всеєвропейське обєднання української політичної еміґрації на зразок подібних організацій інших народів. Причин для цього багато, в першу чергу відсутність авторитету власної держави. Без цього авторитету проблема обєднання всякої, нетільки української, еміґрації була і є проблемою, яка натрапляє на непоборні труднощі у практичній розвязці.

А проте ми є свідками нових спроб обєднання еміґрацій недержавних народів, отже й української в одній державі — в Німеччині та в краях, що підлягають її суверенности. Кажемо „нових" спроб, бо в дотеперішній політичній практиці вони не мають прецеденсу. Націонал-соціялістичний уряд Німеччини почав в того, що покликав до життя в Берліні установи реєстраційно-поліційної контролі та евіденції, т. зв. „Фертрауенсштеллен", для всіх чужинецьких еміґрацій у Німеччині. Вслід за цим повстала у Берліні також українська „Фертрауенсштелле", на чоло якої покликали німецького громадянина українця д-ра Миколу Сушка, з Відня. Урядова функція тої „Фертрауенсштелле" — як і інших — **чисто адміністраційно - технічна.** Одночасно почали німецькі чинники робити натиск на всі, окремі й незалежні еміґраційні організації, отже й на українські, в напрямі їхнього національно-організаційного обєднання. Першу таку спробу обєднання зробили деякі українські організації, створюючи відоме УНО (Українське Національне Обєднання).

УНО в початках свого істнування обєднувало майже цілість української еміґрації в Німеччині. Тривало це так довго, доки була збережена рівновага партійних і групових сил внутрі тої центральної організації. Однак з ментом, коли наслідком внутрішньо-партійної розгривки засобами „пер фас ет нефас" здобула в організації верх т. зв. націоналістична група, до того не в особах своїх найкращих людей, група нетолерантна і диктаторська, що оперувала не так заслугами, як дійсними і фіктивними „конексіями", не так власним особовим авторитетом, як тезою винятковости упривілеєння — УНО перестало обєднювати еміґраційний загал і фактично розпалося. Залишилася тільки фірма й однородно-груповий зміст. Такий є стан фактичний. Він може бути для нас неприємний але це справи в нічому не зміняє.

В цій безперечно жалюгідній ситуації відіграла також свою ролю українська „Фертрауенштелле". Як адміністраційний чинник з урядовими адміністраційними прерогативами, ця „Фертрауенсштелле" могла робити і робила деякий натиск на оформлення УНО. Але тут, на нашу думку, зроблено кардинальну помилку: натиск пішов по лінії особистого упривілеєння... Наслідком цього до вирішнього голосу дійшла лиш одна національна група, яка нині у своєму розумінні патріотизму ріжниться від інших хіба тільки назвою, далеко не змістом (коли не беремо під увагу метод праці).

Бо в основі речі вся **українська еміґрація в Німеччині є національна і патріотична.** Вся однаково здібна для максимальних особистих жертв для добра своєї національної справи. Доказом цього був період державности Карпатської України. І вся вона нині зорганізована. Жонглерство назвами і гаслами давно вже втратило там свій реальний сенс. Залишилася тільки проблема політичного розуму і доцільности політичної праці. Речі й теми, які вимагають конфронтації в етнографічному терені і щойно тоді можуть виявитися правильними, не можуть стати політ. формулками в еміґрації. Ліцитація впливів усіми засобами в чужому терені цієї конфронтації ніколи не заступить.

Так, як нині справи стоять, організація всеукраїнського національного Обєднання в Німеччині завела і станула знову на своїй вихідній точці. На нашу думку треба починати наново, на засаді рівноправности, чесної та лояльної співпраці поодиноких груп.

Але не цю, специфічно берлінську тему хочемо нині вичерпати. До неї треба буде повернутися ще нераз. Нам ідe сьогодні в першу чергу про те, що діється на терені чеського Протекторату в аналогічній справі.

Там також почалася акція в напрямі організаційного обєднання тамошньої української еміґрації. Щоб до цього практично дійти, майже всі українські організації на території Протекторату мусіли практично припинити свою діяльність. Для всіх українських товариств встановлено вже окремого комісаря, що стануя на чолі консолідаційного комітету. Є ним радник п. Евген Тисовський, колишній заслужений діяч Берегівщини в Карпатській Україні.

Все це було б уповні зрозуміле. Довести до обєднання української еміґрації на території Чехії та Моравії можна навіть в умовинах тієї території. Але... Але й тут виринають все більше познаки, що це обєднання піде у своїй конструкції знову нещасливим шляхом берлінської практики УНО. Значить: **буде практично вповні безвартісне.** (Мотивація — як вище). Те, що в консолідаційному комітеті заступлені через своїх делеґатів ріжні українські організації, зовсім не злагіднює небезпеки. Натиск одної націоналістичної групи іде знову все сильніше при використанні всіх дійсних і блахманених „конексій". Як довідуємося з одного листа, трапляється назначування осіб на відповідальні становища, для яких одинокою легітимацією є приналежність до групи нинішнього УНО, куди, до речі сказавши, приймають без розбору, йдучи на скількість, а не на якість. Очевидно, така скількість мусить силою обставин бути дуже пестра. Там, де організація творить громадян, а не громадяни організацію, де приналежність до організації дає виглядн „каріери", хочби практично уявної, де людина з нічого може стати „кимось" — там попри повновартний громадський матеріял мусить прибиратися також елемент дуже маловартний, що роками творив сумні кадри т. зв. „літаючої еміґрації", тих, що не сіють, ні орють... У таких умовинах непочитальної протекції та непоінформованости мусить доходити до таких сумних фактів, як напр. недавне іменування комісаром української фінансової установи у Празі одиниці, що... була карана за дефравдації та фальшування чеків!..

Стверджуємо: зле діється на українському еміґрантському відтинку в Німеччині та в Протекторату. Коли створюються норми реорганізації, хочби подумані й якнайкраще, то треба створити також здорову для неї атмосферу. Центральну організацію української еміґрації і в Німеччині і в Протекторату уявляємо собі як **організацію престіжеву, незалежну у своєму репрезентаційному характері, у проводі елітарну і заслужену громадсько**, а ніколи, як продукт сторонніх впливів та як терен невідповідальних починань. У рямцях вимог чужої держави повинно створитися раз нарешті зорганізоване, репрезентаційне тіло, яке буде дійсно відзеркаленням обличчя нації, її достойности, її моральної сили та вартости.

Тільки таке обєднання матиме вартість **для нас** і для престіжу українського імени взагалі.

Роман Голіян.

З польської преси.

„Поляки оборонці - німці вбивники свободи народів".

Орган промислових кол, варшавська **„Депеша"**, обговорюючи роковини битви під Варшавою, підкреслює очевидні успіхи в організації польської армії від часу переможної війни в 1920 році. Навязуючи до сучасного німецького противника, часопис заявляє:

„Ми бажали б переконати німецький нарід, що польсько - німецька справа — це не тільки конфлікт за Ґданськ, що це навпаки — **великий процес за свободу народів і за свободу людини.** Ми (поляки) є оборонцями свободи, а німецький нарід — потенціональним убивником цієї свободи".

Отже також:

„Якщо б німці розбурхали тепер війну, то не буде іншого закінчення, як катастрофальний, і то раз на завжди, розгром не тільки німецької держави, але й німецького народу. Інакше людство мусіло б зректися своєї будучности.

Що можемо нині так балакати з нашим противником, це вислід тієї великої переміни, яка сталась у Польщі від 19 років, від того чуда над Вислою, яке чейже не на те трапилося, щоб ми тепер капітулювали перед німцем, якому ставимо опір уже від тисячки років.

Проте мусимо дбати, щоб ми завжди були гідні Божої допомоги.

Це влекшує нам факт, що наш противник почасти відрікається Бога".

Незвичайне загострення положення.

Кореспондент виленського **„Слова"** повідомляє з Берліна про погляди, що їх можна почути тепер у тамошніх дипльоматичних та журналістичних колах. Передовсім у міркуваннях тих кол **для Гітлера не існує проблема війна чи мир, тільки проблема війни.** Дискусія відбувається тільки над питанням в яких умовинах і в якому темпі Гітлер уважатиме можливим зачати війну та яку війну. Найближчі тижні будуть по всякій правдоподібности періодом, у якому Німеччина буде намагатись підважити фронт держав миру і здається, що цей шантаж, підтримуваний покликуванням під зброю щораз то нових річників, буде незвичайно сильний. („Слово Народове" з 15. VIII.).

Шал німецької преси.

„Протипольський тон німецької преси осягнув — як пише краківський **„I. K. Ц."** з 16. VIII. — в останніх днях **вершок натуги.** Всі щоденники помістили в числах з неділі **напасливі протипольські статті.** Мета ясна. Перш усього йде про те, щоб підтримати **внутрішні настрої,** які дуже впали після останніх невдалих німецьких виступів на міжнародній арені, і далі **йде** також про те, щоб **здискредитувати Польщу в очах її союзників.**

„Берлінер Берзен Цайтунґ" у вступній статті **намагається підважити перед Англією польську великодержавну опінію,** тенденційно або фальшиво насвітлюючи польські господарські відносини. Для німецького журналіста Польща... **не уявляє собою ніякої користи** ні господарської, ні мілітарної, ні навіть моральної.

Іншого гатунку стаття „Франкфуртер" Цайтунґ", заадресована до Польщі. Вона має метою з одної сторони **злегковажити значіння Польщі на міжнародній** арені, з другого боку **втовкмачити** полякам **непевність англійських гарантій** і вкінці доказати англійцям, що це Польща є тим чинником, що... загрожує світовий мир. У висліді часопис договорюється до висновку, що рішення лежить у німецьких руках, зокрема рішення у справі ревізії теперішніх відносин в Европі. — Якщо йде про Ґданськ, то для гітлерівського письмаки нема сумніву, що він повернеться до Райху.

Виступ „Національ Цайтунґ", що виходить в Ессені, просто **безприкладний.** Стаття під наголовком „Польська історія"

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

є збіркою нахабних видумок, що ображують польську народню гордість, обеславлюють історичне минуле Польщі та її героїв. Стаття намагається виправдати розбір Польщі (!!) та доказати, що існування незалежної польської держави є „ганьбою культури світу та небезпекою для европейського миру".

Німецький шал переходить уже всякі межі — пише „І. К. Ц." далі. „Наша рішуча позиція та воєнська відправа німецькій хапчивости довела керівні чинники в Німеччині до білої гарячки, що себе проявляє у провокаційних виступах, яких не знає історія міжнародніх відносин. Спокій Польщі, її готовість до оборони своїх прав, викликала в Німеччині вибух безсилої скаженини, ординарні запльовані видумки та погрози бандита, якому не вдалось неспостережно загарбати добичу".

В жидівському насвітленні.

Фейлетоніст „Нашого Пшеглёнду" Регніс пише в тижневому огляді м. ін. ось що:

„Гітлер підготовляє матеріял до промови в Таненберґу і до виступу на партійному з'їзді. Не можна прийти з голими руками. Мусить суґестіонувати слухачів бодай ілюзією перемоги. Загальна пошуканка Німеччини за успіхами причинюється до того, що в сіжних країнах вводять засоби обережности. Румунія покликала кілька річників під зброю. Мадярський уряд, вдається, відповість теж мобілізацією.

Отже міжнародне положення далі напружене. Конференції в Москві не відбуваються. Військові фахівці студіюють мабуть мапи Латвії, Естонії, Фінляндії, а може бути, що також Швеції. На ці наради покликано теж команданта київської воєнної округи.

Треба звернути увагу на факт, що в цьому році совітська влада відкликала маневри в українській та білоруській окрузі, зате цілу гру перенесено на балтійський фронт. Совіти далі бояться, що Німеччина пробуватиме щастя на північно - східному фронті поруч акції на півдні, що через балтійські держави Німеччина може безпосередньо загрозити Ленінградові. В Москві здогадуються, що військові кола на заході лекше зрозуміють проблему посередньої агресії, ніж політики та дипльомати".

Виходить між рядками, що п. Регніс нічого не мав би проти того, щоб Совіти під претекстом „посередньої агресії" дібрались до незалежности балтійських держав.

Все життя — одній меті.

(В роковини смерти незабутнього проф. д-ра Степана Смаль Стоцького).

17. серпня минає рік, як відійшов від нас навіки проф. С. Смаль Стоцький, що все своє життя присвятив одній меті — відродженню української державности.

Ще замолоду проф. С. Смаль Стоцький цілковито віддався науці і політично-громадській діяльности. 26-літній молодий професор чернівецького університету С. Смаль Стоцький стає заступником голови Товариства „Руський Народній Дім" у Чернівцях, де відразу гаряче береться за переведення в життя ухвали Товариства — забезпечити „Народній Дім" власною домівкою. Не минуло й року, як проф. С. Смаль Стоцький, закриваючи загальні збори того Товариства дня 8. лютого 1887 р., мав поневмність звернутися до українського громадянства з закликом гуртуватися при новій домівці, вступати в члени „Народнього Дому" та підтримати усіма силами ту інституцію.[1]) А на 28-му році свого життя проф. С. Смаль Стоцький стає на чолі новозаснованого за його найближчою участю Товариства „Руська Школа" в Чернівцях (від 1908 р. Т-во прибрало назву „Українська Школа").

Саме в Товаристві „Українська Школа" проф. С. Смаль Стоцький особливо розвинув свою діяльність. Вистачить згадати, що лише завдяки його невсипущій праці українське шкільництво на Буковині добилося заведення від 1895-96 шк. р. фонетичного правопису. Товариство „Українська Школа" уже 1895 р. вшанувало проф. С. Смаль Стоцького за його великі заслуги вміщенням в салі „Народнього Дому" його портрету роботи проф. Юстина Пігуляка. Проф. С. Смаль Стоцький постійно закликав українське учительство Буковини підтримувати українську справу та вести перед у національній роботі, бо українське вчительство було тоді на Буковині майже єдина наша інтеліґенція. В той час він і не зупинявся перед гострим докором тій українській інтеліґенції, що стояла осторонь культурно-освітньої праці. Наведу тут уривок зі знаменитої його промови на загальних зборах того Товариства дня 2. жовтня 1910 р.: „У наших людей таке переконання, що їм не треба нічого робити, бо на те є інші наприклад, посли, інспектори, уряд, що мають все зробити. І так у всім. Та так не може бути! Часи змінилися. Тепер усе залежить від нас самих, від загалу. Що зробимо, то будемо мати... Ми самі мусимо про все подбати! Але не лиш маємо потрібне придбати, але мусимо також боронити й того, що маємо, бо й це загрожене... З того загального у нас застою роботи на всіх полях народнього життя, з того, що наші люди не беруться до праці, а ждуть, щоб інші все за них зробили, — маю враження, що наша інтеліґенція та взагалі нарід наш не доросли ще до того, щоб правили самі собою. Наш загал все дивиться ще вгору й жде чогось від когось, жде якогось кнута, а він, той кнут, уже не далеко, він уже за дверима! Отже одне з двох: або той кнут, або до праці, до такої праці, щоб той кнут оминув нас і не гуляв по наших спинах!..")

Характерні риси своєї вдачі — невпинне шукання наукової правди в науці української мови і взагалі українознавства, крізь тущавину всяких наукових забобонів, упереджень, гіпотез, аксіом") та активна участь у політично-громадській роботі все для єдиної, заповітної мети — проф. С. Смаль Стоцький зберіг до кінця свого життя.

Як посол до буковинського сойму, а згодом до австрійського парляменту, та як заступник маршалка Краєвого Виділу Буковини, проф. С. Смаль Стоцький, безперечно, відіграв першорядну ролю в національному пробудженні Буковини. Отже цілком справедливо заслужив він ім'я „пробудника Буковини", як це читаємо в грамоті Товариства „Український Народній Дім" в Чернівцях з нагоди обрання проф. С. Смаль Стоцького в почесні члени Товариства дня 29. березня 1936 р.[4])

Не мало прислужився проф. С. Смаль Стоцький українській справі підчас світової війни, як доглядач над культурно-освітньою працею в таборі полонених вояків-українців з російської армії у Фрайштадті, а згодом як голова Боєвої Управи Українських Січових Стрільців.

1921 р. проф. С. Смаль Стоцький знов вертається до наукової праці, ставши професором Українського Університету в Празі, але й тут знаходить час для громадянської праці в українських організаціях. В останніх роках свого життя проф. С. Смаль Стоцький цілковито віддався праці в Товаристві „Музей Визвольної Боротьби України", на чолі якого стояв від 8. квітня 1935 р. аж до дня своєї смерти.

І тут, як 50 років передтим у Чернівцях, проф. С. Смаль Стоцький гаряче взявся за втілснення давньої мрії Товариства — забезпечити Музей власною домівкою. Про те, як він болів інтересами Товариства, може свідчити такий факт: недавно одужавши після одного з тяжких нападів своєї затяжної хвороби, проф. С. Смаль Стоцький тремтячою рукою пише статтю для вміщення її у „Вістях Музею" (ч. 14) під характеристичною назвою „Одна ясна думка, одна мета", де він вмовляє українське громадянство обєднатися навколо одної думки: „щоб усе, що хтонебудь з нас робить, зводилося до цієї одної ідеї — здобути та забезпечити для України державність", а також закликає усіх до пожертви на Музей Визвольної Боротьби України: „Хто з нас не визнає ціни та значіння памяток для визвольної боротьби У-

[1]) Ілюстрована Хроніка Т-ва „Український Народній Дім" у Чернівцях 1884—1934. Чернівці, 1934. 68 стор. Див. 16-ту стор.

[2]) Микола Гарас. Ілюстрована історія Т-ва „Українська Школа" в Чернівцях 1887—1937. Чернівці 1937, 140 стор. Див. 70-у і 71-у стор.

[3]) Степан Смаль Стоцький. Найважніший момент в історії України. „Літер.-Науковий Вістник", 1931 р., стор. 803-а.

[4]) Грамота зберігається в Музею Визвольної Боротьби України в Празі.

З Карпатської України.

ПАРАДИ В СОЛОТВИНСЬКИХ ДОЛАХ ДЛЯ РЕҐЕНТА ГОРТІЯ.

Офіціоз мадярського уряду „Пестер Ллойд" розписується широко і не жалуючи пестрих та сентиментальних висловів про побут мадярського реґента Гортія в Солотвинських Долах, у Карпатській Україні.

Отже перед Солотвинськими Долами очікували реґента Мадярщини його земляки мадярські салінарні робітники з жінками та дітьми, при чому мадярські дівчата начепили на себе українські вишиванки. Місцевий сільський суддя якийсь Даруда „зі сльозами в очах та глибоко зворушений" виголосив промову до адмірала Гортія в найчистішій мадярській мові, в часі якої солотвинська дітвора передала його дружині так багато китиць, що „ясновельможна ледви змогла їх утримати в обох руках". „Присутні один за одним цілували достойній жінці обі руки і за радощами не знали, як мають найкраще висловити свою любов та чолобитню". Реґент Горті подякував своїм землякам за зворушливу маніфестацію та дивувався, що „руснаки так добре вивчили мову Петефія", після чого його дружина зложила дарозані цвіти під придорожною фігурою.

Найдовше затримався адмірал Горті зі своїм почотом при гірському озері, яке таки називається Озеро та лежить у долині Чорної Тиси. Тут на очах Гортія отворили шлюзу та продемонстрували красу спаду води з озера, якого глибина сягає до 154 метрів. Горті так захопився карпато-українською природою, що велів їхати дуже поволі, поступав по дорозі навіть до українських сіл та звідів також одну греко-католицьку церкву.

Почот реґента Гортія, що стояв під командою полковника фон Брунсвіка, таки не допускав окремих громадян до авта реґента. Удостоїлися балакати з ним тільки громадські делеґації, вибрані для цієї мети мадярськими адміністраторами.

Нові обмеження жидів у публичному житті в Чехії.

ПРАҐА, 15. 8. ПАТ. Президент поліції оголосив у понеділок розпорядок про права жидівського населення в публичному житті. Розпорядок забороняє жидам ходити до багатьох льокалів, спис яких подає розпорядок. Ресторани, кавярні і т. п. льокалі, яких власниками є жиди, чи є під управою жидів або в яких ходять переважно жиди, мусять вивісити вивіску з написом „жидівське підприємство". Публичні купальні мусять призначити спеціяльні відділи для жидів. Торговельні підприємства, що належать до жидів або якими керують жиди, мусять мати вивіски з написом „жидівське підприємство". Шпиталі, санаторії повинні теж мати спеціяльні приміщення для жидів і окремі для осіб, які не є жидівського походження.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕРИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

країни, хто в Музеї Визвольної Боротьби України не добачає першого важного кроку до нового успішного визвольного зриву, той своїми думками ще дуже далекий від найвищого народнього ідеалу — державности України, той ще не доріс до того, щоб жити на волі". І як утішений був проф. С. Смаль Стоцький, що ще за свого життя вдалося йому завершити справу з придбанням дому для Музею! На великий жаль, не судилося йому дожити до свята відкриття Музею у власній домівці.

Минув рік від дня смерти проф. С. Смаль Стоцького, а скільки за той час в житті українського народу сталося важливих подій, з приводу яких так хотілось би почути глибоку думку досвідченого політично-громадянського діяча проф. С. Смаль Стоцького.

На жаль, ми її не почуємо, але кожний з нас може її відчути, якщо візьметься за студіювання творів і промов покійного, де багато знайдеться його думок, що ще й сьогодні залишаються актуальними та можуть служити нам дороговказом на життєвому нашому шляху для здійснення тої мети, яку завше мав перед собою незабутній проф. С. Смаль Стоцький.

Ст. Сірополко.

Два староства заборонили оснувати кружок „Сільського Господаря".

Мостиське повітове староство заборонило рішенням з 25. липня ц. р. оснувати кружок „Сільського Господаря" в **Кальникові** мостиського повіту. Як причину заборони староство подало загрозу „безпеки і публичного порядку". Від рішення староства внесено відклик до воєвідства.

Повітове староство в Добромилі прислало 25. 7. ц. р. на руки о. В. Рибалта в **Росохах** заборону оснувати кружок „Сільського Господаря" у згаданій місцевості, мотивуючи своє рішення тим, що „його існування може спричинити загрозу безпеки, спокою або публичного порядку, тому що особи, які входять у склад управи, відомі з політичної діяльности та ведуть політичну боротьбу з поважним відломом населення в Росохах. Покликання тих осіб у склад проводу кружка не дає ґарантій, що кружок вестиме статутову діяльність, зате насуває оправдані підозріння, що кружок вестиме політичну діяльність. Внаслідок того між обома ґрупами населення в Росохах настане тертя і буде загрожений спокій та публичний порядок". Від того рішення внесено відклик до воєвідства.

ЛІКВІДАЦІЯ КРУЖКА „С. Г." В ЗАБОЛОТЦЯХ.

Тернопільський воєвідський уряд наказав ліквідацію кружка „Сільського Господаря" в **Заболотцях**, основаного в р. 1928. Як причину ліквідації подано у воєвідському рішенні, що „урядове слідство виявило, що згадане Товариство від свого оснування не проявляє ніякої діяльности, не має членів, не має передбаченого у статуті проводу і нема обставин, щоб такий провід вибрано. Згадані обставини вказують на те, що Кружок перестав у дійсності існувати, тому його ліквідацію, по думці ст. 26. точки 1—4 цит. закону, слід уважати правно оправданою". — У своєму відклику виділ кружка подав, що кружок у Заболотцях має поверх 100 членів, з яких 74 вплатили членську вкладку на 1939 р. і веде повну діяльність, розложену на три секції. Загальні збори відбувалися кожного року в означеному статутом речинці.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

(З приводу смерти Жана Пелісіе, великого приятеля України 1883—1939).

VII.

Капеля Кошиця в Парижі. — Варшавський договір. — Останні роки життя Пелісіе.

(Докінчення).

Саме в 1919. році Пелісіе причинився до української імпрези, що мала неабияке значіння для ознайомлення Франції з українською культурою. Маю на думці приїзд капелі Кошиця. Такі були тоді сумні часи для нашої справи, що приїзд музичного товариства перевернувся в цілу політичну подію. Французька влада спершу не хотіла впустити капелі, мовляв, „там є німецькі аґенти". Очевидно, що й тут не обійшлося без підшептів наших „приятелів". І ось для такої нібито другорядної справи довелося Пелісіе і Франклен-Буйонові змобілізувати свою енергію. Капеля всеж дісталася до Франції, де мала, як відомо, блискучий і заслужений успіх.

Відїжджаючи з Франції Капеля 19. листопада 1919. року, залишила листи ідентичного змісту, Франклену-Буйонові та його найближчому приятелеві Пелісіе. Для історії варт тут подати деякі уривки листа.

„Український національний хор не може залишити Франції, не висловивши Вам своєї подяки за все те, що Ви зробили, щоб виєднати дозвіл на виїзд, якого так довго йому відмовляли. Члени хору не можуть не висловити радости, яку вони мають, що вони співали в Парижі, що вони могли промовляти співом нашого народу, і — показали французам красу України і тим додали свій дарунок до скарбниці світової культури... Нечувана це річ без прецеденсів в історії людства, що нарід, який кривавиться у боротьбі проти ворога, ототожнюють з ним самим ворогом. Кажуть, що українці большевики, тоді як Україна спльондрована, згвалтована большевиками повстала, щоб їх вигнати... Колиж прийде нарешті час, що Франція, яка перша проголосила „права людини" визнає права цілого народу? Вам, що так берете до серця нашу справу — наше глибоке визнання й щира подяка."

У квітні 1920. року підписали варшавський договір, до якого Пелісіе, Франклен-Буйон і такі особи, як Бріян і Пенлеве поставились негативно. Це не значить, що Пелісіе був ворогом Польщі. Покійний публіцист ставився з великою симпатією до визвольних змагань польської нації й неразу до війни, коли офіційна Франція воліла замовчувати польську справу, забирав у пресі і своєму органі слово в обороні Польщі. Але Пелісіе надто добре знав українську справу, щоб вірити у 1920. рік, що варшавський договір може розвязати українську проблему.

Як тільки нещасливий зворот української політики став доконаним фактом, Пелісіе на запит авторитетних кол відповів, що нова орієнтація української політики буде йти на користь большевиків і що польський похід на Україну скінчиться катастрофою. Як відомо, події дали і в цьому йому рацію.

Потім прийшла остаточна катастрофа; українська справа зійшла з політичної сцени на довгі роки. В Европі почалася стабілізація. Пелісіе цілий 1922. і 1923. рік займався мемельською справою, а потім залишивши активну працю на полі закордонної політики, став секретарем державної каси допомоги для наукових розшуків, що згуртовує довкола себе науковий світ.

Але української справи Пелісіе не залишив до кінця життя й нераз робив заходи у відповідальних колах, коли цього вимагала та чи інша подія нашого життя. Та про це годі ще писати. Особисто не можу, пишучи ці рядки, не згадати зі зворушенням, з якою симпатією небіщик ставився до моєї наукової праці, який він був задоволений, що його діяльність на користь української справи знайшла історичну базу в колишній французькій політиці.

А потім почала тріщати ціла версайська будова. Правда, Пелісіе ніколи не був прихильником цієї будови і суворо осуджував її на східньо-европейському відтинку. Але він надто добре знав Німеччину, щоб не поставитися з найбільшою резервою до німецького неоімперіялізму. У те, що Німеччина переводитиме в життя принцип самовизначення народів Пелісіе абсолютно не вірив, як і не вірив, що Німеччина дійсно, а не на папері, дасть підтримку Карпатській Україні: „При першій нагоді — твердив він — Німеччина зрадить карпатоукраїнців, як зрадила свого часу Центральну Раду. Хто зна, чи не побачимо ще Волошина перед німецьким військовим трибуналом, як це було з Голубовичем."

Це останнє не сталося, але щодо першого події швидко потвердили погляд Пелісіе. Але остаточної трагедії Карпатської України французькому публіцистові вже не довелося бачити. Ще йшла нерівна боротьба на Закарпатті, як радіовисильня принесла звістку про „добровільну" віддачу Німеччині споконвічної литовської землі — Мемеля. Пелісіе, що глибоко переживав усі ці події, несподівано, майже в одну хвилину, помер. Такі були в головних етапах виступи Ж. Пелісіе на українській ниві. Про них ми вважали потрібним оповісти українським читачам, на знак пошани для небіщика. Це все на що можуть сьогодні спромогтися українці. Але пройдуть роки, прийдуть нові часи і колись в старовинній столиці України буде вулиця, що носитиме імя Жана Пелісіе.

Ілько Борщак.

МЕБЛІ 121—30 208

Ідальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения

в українській кооперативі

„АРХО"

Львів, ул. Краєцьких 18, Тел. 272-04.

ЗА ОКЕАНОМ.

СВЯТО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ В ДІТРОЙТІ.

Дня 4. липня, в Дні Незалежности, відбулося в Дітройті, Мишиґен, величаве свято в 950-ті роковини хрещення України. Рано відправив архиерейську Службу Божу в церкві Малої Квітки в Роял Оак, Мишиґен, Кир Василь Ладика, епископ канадійських українців, в асисті оо. Олександра Крохмального з Россфорд, Огайо і Дмитра Ґреська з Ембридж, Па. Співали три хори, в яких було 150 співачок і співаків. На богослуженні були теж епископи: Константин Богачевський з Філядельфії і Василь Такач з Пітсбурґа. В церкві було 5.000 українців і кілька тисяч кругом церкви чуло Службу Божу через голосники. Служба Божа тривала дві години і з неї зроблено кружки, щоб розіслати по українських парохіях в Америці й Канаді. Проповіди по українськи сказали Кир Константин і о. Степан Тиханський; по англійськи о. Чарлз Е. Каґлин. О. Каґлин між іншим сказав: „Ніхто інший не перетерпів більше за віру, як українці. Вони повинні наново здобути Схід для Христа. Як вістря списа пробийте свій шлях у Росію, піддержуючи традицію св. Кирила й Методія. Вітаю вас, українців, в церкві Малої Квітки, пригадуючи слова папи римського Венедикта XV., що Церква Христа не є ні латинська, ні грецька, ні славянська, тільки католицька". — Після богослуження відбувся бенкет у Українськім Народнім Домі, в якому взяло участь 550 осіб. Товстмастером був о. Тиханський. Промовляли коротко владики, потім п. Микола Кіптик і адвокати п. Іван Кузь і п. Осип Чарновський. Місцева американська преса подала звідомлення й фотоґрафічні знимки зі свята.

СТЕЙТ КОННЕТИКАТ ДАВ ДОЗВІЛ НА УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ КОЛЕҐІЮ.

Управа Української Католицької Вищої Школи у Стемфорді дістала від сойму стейту Коннетикат дозвіл вести Українську Колеґію і давати учням важні академічні ступні. Розбудову будинку для Колеґії вже розпочали, підписали вже будову на суму 20.000 дол. Також заванґажували для Колеґії учительську силу як декана установи. — Восени минулого року держана шкільна влада прозірила систему і стан навчання в нашій школі св. Василія та признала їй право приналежности. Наука в шкільному році закінчилася 19. червня великим торжеством. Наша школа в минулому році мала сімох професорів, учнів 92; дипльоми дістали 23 учні.

ЛУЧКОВИЧ ЗНОВУ КАНДИДУЄ ДО ПАРЛЯМЕНТУ КАНАДИ.

Бувший посол до федерального парляменту з округи Вегревилл, Альберта, в роках 1926 до 1935, п. Михайло Лучкович, дістав номінацію на кандидата при недалеких доміняльних виборах у тій самій окрузі від партії Сі-Сі-Еф. Конвенція відбулась у Вилинґтон, Альберта. Попередніми разами п. Лучкович кандидував від Партії Злучених Фармерів Альберти. У виборах в 1935 році повалив його кандидат партії громадського кредиту, Віліям Гейгерст. Віліям Ервин, президент клюбів Сі-Сі-Еф в Альберті, був головним промовцем на номінаційній конвенції. На конвенції створено федеральну окружну організацію, в якій президентом став Герберт Бутіліер із Сода Лейк, секретарем П. Шевчук з Гері Гилл.

ЮГОСЛАВІЯ ГОТОВА ПОРОБИТИ БОЛГАРІЇ ТЕРИТОРІЯЛЬНІ УСТУПКИ?

Югославянські кола цікаво слідкують за розвитком закордонної політики Болгарії. Вони привязують вагу до поїздки болгарських парляментаристів до СССР, бо від того залежить, чи Болгарія прийме німецьку орієнтацію.

Щоб зєднати собі Болгарію, Югославія готова — як кажуть — відступити їй округу Дібробод, яку дістала по світовій війні.

—o—

ПРИЧИНИ МОБІЛІЗАЦІЇ В ЮГОСЛАВІЇ.

У пресі появилася така вістка:

Коли Форстер був у Гітлера, Румунія дістала осторогу, що Німеччина хоче нечайним наскоком опанувати її копальні нафти. Югославія заявила, що виконає обовязок супроти Румунії та покликала під зброю пів міліона вояків.

—o—

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ МУСОЛІНІЄМ ТА ІТАЛІЙСЬКИМ НАСЛІДНИКОМ ПРЕСТОЛА?

Польська преса приносить поголоску, що між Мусолінієм та італійським наслідником престола дійшло до непорозуміння з огляду на критичне становище того останнього до фашизму. Мусоліні буцімто домагався, щоб наслідником престола став теперішній віцекороль Абісинії кн. Аоста, а кн. Умберто залишився лише при титулі князя Піємонту.

—o—

УРЯД ДЕ ВАЛЄРИ ПРИСТУПАЄ ДО БОРОТЬБИ З ТЕРОРИСТАМИ.

ДЕБЛІН, 15. 8. ПАТ. Поліція перевела ревізії в помешканнях осіб, яких підозрівають у приналежности до ірляндської республиканської партії. Поліція арештувала три особи. Недалеко Ковентрі дійшло до сильного вибуху у великій шопі. Влада здогадується, що це був вибух одного з головних складів вибухових матеріялів ірляндської республиканської армії.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ ГІТЛЄРА.

Як подає польська преса, в Берліні ходять поголоски, що Гітлер рішив оженитися з графінкою Анною Маріею Райффер - Шайдт-Мольтке.

АРЕШТУВАННЯ ЧЕСЬКИХ СТАРШИН.

ЛЬОНДОН, АТЕ. „Менчестер Ґардієн" приносить вістку, що до концентраційного табору в Дахав перевезено багато б. чеських старшин, яким закидують прихильність до посторонніх держав.

ЗАКЛИК АМЕРИКАНСЬКИХ УЧЕНИХ ДО СОВІТСЬКИХ.

МОСКВА, АТЕ. 400 американських учених підписало відозву до совітських учених, у якій домагаються, щоб СССР приступив до англьо-французького договору, не зважаючи на ідеольогічні й устроєві ріжниці.

Цю відозву оголосила совітська преса, яка дотепер ніколи не оголошувала подібних закликів.

КОНГРЕС СІОНІСТІВ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 15. 8. ПАТ. 16. серпня ц. р. починається в Женеві XXI. сіоністичний конгрес разом зі сесією жидівської аґенції для Палестини. Коло 600 делеґатів репрезентуватиме сіоністичні орґанізації з 21 европейських держав і Злучених Держав та країв Полудневої Америки. Головним завданням конґресу буде устійнити дальшу політику сіоністичного руху з огляду на постанови „Білої Книги" В. Британії.

ЖИДІВСЬКА САМОУПРАВА У НІМЕЧЧИНІ.

ЛЬОНДОН, ЖАТ. Німецька влада дала жидівському представництву (райхсфертретунґ дер Юден) право іменувати управи у жидівських громадах, які не мають репрезентації, згідної з приписами. Постанови представництва є невідкличні.

АРЕШТУВАЛИ ДИРЕКТОРА БАНКУ, який переховував більон.

ПОЗНАНЬ, АТЕ. Влада перевела ревізію в одному німецькому банку і найшла в його касі понад 6.000 золотих у більоні. Директора банку Кльозе і касіера Фішера арештовано; по добі вони вийшли на волю.

Також притримано на 24 години познанського цукорника, німця Еркорна, який не хотів видати решти з банкноту, дарма, що мав у касі більон.

Про що говорив високий комісар Ліґи Націй у Ґданську з Гітлером?

ПОВОРОТ БУРКГАРДТА.

Преса дальше цікавиться недавньою поїздкою ліґового комісаря у Ґданську, Буркгардта, до Берхтесґадену та висловлює ріжні здогади щодо його розмови з Гітлером. Одні часописи пищуть, що Гітлер домагався, щоб безпосередньо прилучити Ґданськ до Німеччини, але Буркгардт відмовився повторити це домагання Англії; інші твердять, що Буркгардтові предложено пляни польсько-німецької компромісії у Ґданську.

Після повороту Буркгардт порозумівся з польським ґен. комісаром та през. Грайзером; він вислав звіт до Льондону.

„Ґазета Польска" домагається від Буркгардта вияснення про його поїздку до Берхтесґадену.

Пляни німецької акції у Ґданську

У НАСВІТЛЕННІ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає „Експрес Вечорни" у телефонограмі з Варшави, підчас останнього побуту Форстера у Берхтесґадені ґавляйтер предложив такий плян акції у Ґданську:

1. непокоїти польську опінію демонстраціями у Ґданську та за кордоном,
2. висилати до Гітлера чолобитні з проханням, щоби взяв Ґданськ під опіку,
3. висилати до всіх столиць протести проти теперішнього стану,
4. вести терор супроти польської меншини,
5. уладжувати демонстрації перед польськими урядами у Ґданську,
6. утворити у Ґданську осідок партійної округи, до якої належали б також німецькі провінції.

Цей останній проект Гітлер буцімто одобрив.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Горті буде посередничити між Польщею та Німеччиною?

ЗДОГАДИ ДОВКОЛА ПОДОРОЖІ МАДЯРСЬКОГО РЕҐЕНТА.

Часописи застановляються над причиною виїзду реґента Гортія до Німеччини. У римських політичних колах висловлюють здогад, що Горті, який має дуже добрі звязки у Польщі та в Німеччині, буде пробувати посередничити між тими двома державами, щоб знов довести до переговорів між ними. З Берліна мав би він поїхати до Варшави.

З інших джерел можна чути іншу інтерпретацію поїздки Гортія: він — мовляв — старається найти підтримку посторонніх держав проти натиску, який Німеччина постійно робить на Мадярщину. Перед самим виїздом реґент відбув довшу розмову з британським послом.

—o—

Інтервю міністра Бека.

Мін. Бек дав американському журналістові Гінтерові інтервю, в якому заявив, що одноб'чні концесії збільшують можливість війни. Польща не має причини провокувати війну, вона бажає мирної господарської розбудови; але коли це буде необхідне, поляки не завагаються воювати. Польська сила не є загрозою миру, але елементом консолідації. Є межа, поза яку голі відступити. Коли виявитися слабим — збільшується можливість війни.

Польсько-британський військовий союз?

В англійській пресі появились поголоски, що мін. Галіфакс приїхав не зважаючи на відпустку, до Льондону у звязку з проектованим парафуванням польсько-британського військового союзу; таке твердить „Дейлі Мейл".

„Прес Асосіейшен" приносить вістку, що текст польсько-британського військового союзу вже зовсім устійнений; залишаються лиш технічні питання, що їх устійнять експерти.

—o—

Большевики мають охоту на Талін?

ПЕРШІ ТРУДНОЩІ У МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

Як виходило б зі здогадів преси, московські штабові наради торкаються таких основних питань: 1) Автоматичної помочі на випадок аґресії.

2) Англьо-французької помочі проти Японії (?).

3) Співпраці ґенеральних штабів Польщі, Румунії та Туреччини зі штабами Англії, Франції та СССР.

Як говорять закордонні обсерватори у Москві, підчас розмов дійшло вже до розбіжности поглядів.

В органі наркому маринарки „Красний Флот" появилась цікава стаття, яка підкреслює стратеґічне значіння пристані у Таллині, з якої „фашистівські аґресори" могли би зробити собі оперативну базу проти СССР та його союзників.

Велика міжнародня афера жидівського банку.

АМСТЕРДАМ, 15. 8. ПАТ. Суд оголосив тимчасову мораторію для виплат банку Мендельсона і С-ка та призначив трьох синдиків. В четвер суд переслухає вірителів. Активи банку сягають 212.173.800 ґульденів, пасиви 217 міл. 853 тис. 300 ґульденів. Суд доручив оголосити свою постанову в одному французькому щоденнику, в одному англійському, в одному американському, з одному бельґійському, в одному шведському, в одному німецькому і в трьох голяндських щоденниках.

—o—

Сензаційна афера москаля в Парижі.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. В понеділок пополудні молодий паризький маляр москаль Сергій Богуславський зголосився до суду і віддав картину славного маляря Бато „Ль Індеферан" („Байдужий") кажучи, що забрав її у музею в Люврі 1. червня ц. р. Маляр пізнав, що забрав цю картину до своєї робітні, де її привернув до первісного стану, бо був обурений підреставруванням цієї картини. Далі Богуславський заявив, що написав книжку в цій справі. Забираючи картину з Лювру діяв без спільників. Картину зняв і сховав під полу маринарки. Судова влада ствердила, що дійсно віднайдена картина є образом Бато, якого вартість оцінюють на 7 міл. франків.

—o—

Словацький міністр висуває домагання до Польщі.

БРАТИСЛАВА, 15. 8. ПАТ. У Банській Щавниці відбулася минулої суботи народня маніфестація у присутности віцепремієра словацького уряду Туки і кількох міністрів, підчас якої шеф словацького уряду пропаганди Мах знову заатакував Польщу. Словацька преса у своїх звітах не згадує про протипольські виступи Маха. Зате німецький орган „Гренцботе" помістив це на першій сторінці під крикливим наголовком, стверджуючи, що словаки вперше офіційно і публично запротестували проти прилучення до Польщі Ялорини та інших словацьких громад.

Віцепрем. Тука у довшій промові згадав про свій судовий процес і про причину розвалу Чехословаччини, якого не спричинив ніхто, Гітлер, як це нехто запевняє. Причиною розвалу Чехословаччини була нездарність чеських провідників, які не виступили в обороні свого краю.

Дальший натиск Японії на Вел. Британію.

БАМАГАНИЙ ПІДПАЛ БРИТІЙСЬКОГО КОНСУЛЯТУ В КИТАЮ.

ТОКІО, 15. 8. ПАТ. Агенція Домеї повідомляє: Група китайців намагалась підпалити британський консулят у Сватов на острові Татво. На керманича британського консуляту Браєна напали напасники з окликами „Помстімо масакру наших братів". Мабуть напасникам ішло про легко ранених китайців підчас недавної сутички з британськими моряками на острові Татво. Домеї повідомляє, що будинок консуляту і самого консула вратували японські моряки, які розігнали юрбу китайців.

НОВА БРИТІЙСЬКО-ЯПОНСЬКА НАРАДА В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ.

ТОКІО, 15. 8. ПАТ. Домеї повідомляє, що до британсько-японських розмов дійде мабуть 16. ц. м. Мін. Аріта заявив на засіданні ради міністрів, що британсько-японська нарада у справі Тієнтсіну відбудеться в найближчому часі. Одночасно додав, що вдоволений з висліів розмов амб. Крейгі з шефом японської делегації Като.

ЛЬОНДОН, 15. 8. ПАТ. З доручення амб. Крейгі сотник Паркер, майор Генісі і лікар британської амбасади відлетіли літаком з Токіо до Пекіну, щоб відвідати полк. Спіл, британського аташе при китайському уряді, який перебуває в японській вязниці вже майже три місяці. Стан його здоровля сильно погіршився. Полк. Спіл не дістає европейського харчу і мусить їсти страви з вязничної китайської кухні.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ЗГОДИТЬСЯ НА СТАНОВИЩЕ ВІЙСЬКОВИХ КОЛ?

ТОКІО, 15. 8. ПАТ. Півофіційні кола інформують, що остаточне рішення у справі поступки японського уряду до европейських справ западе на завтрішнім засіданні тісніш кабінетової ради. Прем. Гіранума, який минулої неділі відвідав цісаря в літній резиденції в Гаяма, опрацював конкретний проект формули щодо головних напрямних японської політики. Цю формулу, що на неї погодився цісар, предложать завтра до затвердження 5-ом міністрам. Як зачувати, вдалось усунути в значній мірі ріжницю думок, що існувала донедавна між премієром і військовими колами, які репрезентує в уряді мін. Ітагакі. На думку кореспондента Райтера не слід передбачувати, щоб Японія рішилась приступити до якогонебудь порозуміння з Італією та Німеччиною.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ НАСТУПОМ ЯПОНСЬКИХ ВІЙСЬК.

ШАНГАЙ, 15. 8. ПАТ. Всі італійські і німецькі журналісти, які перебувають тепер у Тієнтсіні, дістали приказ від редакцій своїх токійських відділів виїхати до Манджуко. Звертають увагу, що згаданий приказ зійшовся з вістками з Токіо, що японський кабінет устійнив японську політику до европейських держав. Здогадуються, що приказ до виїзду італійських і німецьких журналістів має зв'язок з підготовою великого наступу з метою витиснути закордон совітсько-монгольські війська, які є ще на території Манджуко. Японці задумують задемонструвати журналістам держав осі мілітарну вартість Японії

ДЕГРАДАЦІЯ СОВІТСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

ТОКІО, 15. 8. ПАТ. Домеї повідомляє: Одного з командантів совітської армії на Далекому Сході ген. Григорія Штерна усунули з його становища і відобрали йому всі відзначення. Згадану вістку — каже Домеї — оголосила радіостація в Хабаровську.

—o—

През. Рузвельт про міжнародне положення.

ГАЛІФАКС, 15. 8. ПАТ. (Канада). През. Рузвельт приїхав нині рано до Галіфаксу. Пополудні президент прийняв на кружляку „Таскеляно" ряд визначних осіб з політичних і військових кол Канади. През. Рузвельт заявив представникам преси, що підчас морської прогулки на кружляку „Таскеляно" постійно інформували його про розвиток міжнародного положення. На думку през. Рузвельта це положення не погіршиться у двох найближчих тижнях.

Промова румунського короля.

БУКАРЕШТ, 15. 8. ПАТ. Вчора відбулося в Констанці свято моря у присутности короля, престолонаслідника, членів уряду, адміралії і військових кол. Король положив вугольний камінь під будову нового военного порту кільканацять кільометрів на північ від Констанци і виголосив підчас снідання коротку промову. Король підкреслив, що не можна відступити того, що є румунське й його будуть боронити. Хто привязує значіння до миру, погинен знати, що раз визначені кордони не можна змінити без світового катаклізму. Таке є „вірую" всіх правдивих патріотів, які мешкають у наших природніх кордонах. Вкінці король говорив про значіння маринарки, армії та летунства до оборони краю.

Провідник ірляндців заповідає боротьбу з Англією до успішного кінця.

ЧІКАГО, 15. 8. ПАТ. Сін Расль, шеф ірляндської республиканської армії, виголосив промову на зборах „союзу ірляндців" в Америці, на які прибуло 12.000 осіб. Расль заявив, що ірляндська республиканська армія буде далі продовжувати свою бомбову акцію аж доки останній англійський вояк не покине Ірляндії. Одночасно промовець підкреслив, що ірляндці не ведуть боротьби з англійським народом, лише з англійським урядом. При кінці присутні приняли резолюцію з домаганням продовжувати далі бомбову акцію.

Свято польського вояка.

ВАРШАВА, 15. 8. ПАТ. У роковини переможної битви під Варшавою в 1920 р. відбувся в цілій Польщі свято польського вояка. З цієї нагоди публичні і приватні доми були прибрані державними прапорами. Рано відправили священники в костелах торжественні богослуження, на яких були представники війська, державної і самоуправної влади, делегації союзів, товариств та організацій і місцеве населення. По богослуженнях відбулися академії. По полудні відбувалися на площах забави і концерти військових орхестр. У Львові відправив богослуження в римокатолицькій катедрі архиєп. Твардовський. Пополудні відбувся концерт військових орхестр та забава на Цитаделі.

У Вильні відбулося величаве свято з нагоди 25-ліття дивізії піхоти легіонів марш. Й. Пілсудського, на яке приїхав през. Мосьціцький, де його витали овацийно.

ЗРІСТ ТЕРОРИСТИЧНОЇ АКЦІЇ В ПАЛЕСТИНІ

ЄРУСАЛИМ, 15. 8. ПАТ. Ген. Бікер, командант англійських військ у Палестині, видав розпорядок, що арештовані перед кількома тижнями особи ,на основі введеного воєнного стану в богатьох місцевостях Палестини, залишаться в арештах аж до відкликання. Британський командант видав згаданий розпорядок тому, що минулого тижня сильно зросла терористична акція разом зі спробами спротиву проти англійської поліції.

ВСІ НІМЦІ З ПОЛУДНЕВОГО ТИРОЛЮ МУСЯТЬ ПОКИНУТИ ІТАЛІЮ.

ПАРИЖ, 15. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що зложили текст проекту закону про переселення німецького населення з провінції Висока Аджа (полудневий Тироль). Новий текст, що його розглянуть сенатські комісії в найближчий четвер, передбачує, що закон буде обовязувати не лише німецьке населення, яке мешкає тепер у провінції Висока Аджа, але теж особи, які походять з цієї провінції, але мешкають в інших італійських провінціях.

ШВАЙЦАРІЯ ДАЛІ НЕ ПРИЗНАЄ СССР.

БЕРН, 15. 8. ПАТ. Федеральна Рада на останньому засіданні висловилась проти висліу, що його приняла Національна Рада у справі наладнання взаємин між Швайцарією і СССР.

СПОРТ.

ЛЬВІВ, 15. 8. **СЯН—ЗНЕСІНЧАНКА 1:0 (1:0).**

Сян: Гуцул, Медвіть, Тарас; Онисик, Кіцила, Партика; Гринишин, Бардин, Лехіцький, Дастик, Хитра.

Знесінчанка: Олексінський, Капула, Туз; Глова, Шильдкнехт, Животко, Янігал, „Луцький", Нагер, Паркасевич, Кафор.

Користаючи з вільного дня Сян заграв сьогодні товариські змагання з Львівською Знесінчанкою. Ці змагання були несподівано добрим тренінгом перед мистецькою баталією, яка починається вже в неділю, 20 ц. м. Як бачимо, Сян грав в ослабленому складі, без Турка, Неофітя, Федоровича, Буша й Ходання. Згадані грачі, визначені до репрезентацій Перемишля, виїхали до Сталевої Волі на міжмістові змагання. Неприсутність тих грачів відбилася, очевидно, на висліді та до деякої міри на грі, бо не всі заступники вдоволили. Найкращою частиною сяновиків була залога, зокрема твердий Медвіть. Заступник Буша Тарас виявився зовсім добрим змагуном і Сян матиме ще з нього потіху. Гуцул на воротах у першій половині безробітний, у другій задемонстрував високу клясу, пописуючись ефектовними парадами й робінзонадами.

В помочі д. добре грав Онисик. Кіцила гарно подає головою, але в І. половині грав д. непродуктивно й надто гостро. Партика, давній напасник приємно розчаровував.

Напад без Турка зовсім не був грізний. Найгрізнішим напасником сяновиків був колишній грач мостиської Скали Бардин. Одначе всі його добрі задуми марнував дивно недиспонований Гринишин, який був без сумніву найслабшим грачем на гриші. Слабо теж випав на лівому лучнику Дастик, який може добрий в нападах, одначе в першій дружині почувається ще несвій. Лехіцький на чільнику назагал вдоволив, одначе не вміє випускати швидкого Бардина у вуличку. Знаменито випав Хитра, якого біги й подачі викликували завжди замішання під воротами Знесінчанки.

Знесінчанка, чільна дружина львівської А-класи держалася несподівано добре та видержала темпо до останніх хвилин. Її найкращою частиною виявилася теж залога, пара Туз-Капула (обоє українці, колись грачі б. Чорноморців). Також поміч Знесінчанки виконала як слід своє завдання. Особливо Шильдкнехт був грізним суперником Кіцили. Напад добрий у полі, під воротами тратив голову. Воротар добрий.

В першій половині гра була д. швидка й жива. Сян мав увесь час перевагу. Гуцул мав в І. половині всього 5 стрілів. Ворота для Сяну здобув уже в перших хвилинах гострим стрілом Бардин із подачі Лехіцького, після центри Хитри. Якийсь час ситуації змінялися, відтак Сян натискав уже до кінця І. половини. Дотідні ситуації змарнували в тому часі: Бардин, Гринишин, Лехіцький; Дастик. При кінці тієї половини Гуцул ефектовно зловив гострий стріл із 3 м.

У ІІ. половині до голосу приходить Знесінчанка, яка довший час не допускає сяновиків до голосу. В тому часі „повні ноги" роботи мав Гуцул та залога. Шойно при кінці Сян переходить до протинаступу, одначе безуспішного.

Гра була ведена увесь час фер. Поведінка публики (1.000) зразкова. Судця п. Саварин добрий.

СТЕП—ЗНЕСІНЧАНКА ІІ. 1:1 (1:1).

Степ грав у сильно вакаційному складі, без Семираза, Микитовича, Варенинці, Криси, Петріського й Верходая. Ворота для Степу здобув Ощудлик III. (брат відомого боксера), який заповідається на доброго змагуна. — Судця п. Бадер.

—o—

З природи і життя.

Людина вертається під землю.

В історії людства був час, коли люди не знали надземних домів, тільки немов звірі жили в підземних печерах і норах. Там теж вони шукали нічлігу і захисту перед негодою чи хижаками. Було це в т. зв. палеолітичній (старокамяній) добі, сотні тисяч років тому. Пізніше людство вийшло наверх і почало будувати свої оселі вже на землі. Тепер переживаємо дивні часи другого повороту людини під поверхню землі. Тільки причини цього явища інші, ніж колись за наших прадідів. Не перед негодою, ані хижаками втікає людина вглиб землі, — тільки перед — собою, перед іншими людьми.

Комунікаційні труднощі.

Явище розбудови підземного життя актуальне у великих містах. Накопичення великої маси населення на розмірно малих просторах міст створює там усякі труднощі, з яких на першому місці стоять комунікаційні перепони. Відомо, як зростає тепер рух механічних поїздів у великих містах. Число авт, автобусів і вантажних авт щораз більше. Разом з тим частіші нещасливі випадки, яких жертвою падуть прохожі та автомобілісти. Шкоди з комунікаційних катастроф йдуть на мільони. У великих центрах світа часто нелегко перейти через вулицю.

Повітряна війна.

Другою ще важнішою причиною, що змушує людей шукати сховищ у глибині землі є примара заглади від повітряної війни. Як виглядають більші людські осередки після повітряних атак знаємо з недавньої еспанської та китайсько-японської війни. Небезпека для цивілізації зросла тут від велитенського розвитку летунства і руйницьких воєнних винаходів. Тому одною з найважніших справ кожної держави є оборона перед летунськими атаками з повітря. Між давнішими і теперішніми війнами є велитенська ріжниця. Давніші війни відбувалися між арміями, а для тих, що не брали участи у війні війна була чимось далеким. Тепер усе населення держави, а головно мешканці великих міст наражені не тільки на моральні втрати, але головно на втрати матеріяльні і часто менше забезпечені, ніж вояки. Через те, щоби рятувати себе перед смертю з повітря, людина мусить ховатися у підземних захистах. Кажуть, що багато англійських магнатів побудувало вже собі справжні підземні віллі і замки, з повним комфортом, щоб там перебути спокійно і вигідно час війни.

Мешканці місяця і землі.

В одній зі своїх фантастичних повістей англійський письменник Велс змальовує підземне місто селенітів, мешканців місяця. Мешканці місяця мусять так жити, як каже Велс, через величезний холод, що настає на місяці, коли кінчається день. Подібне перенесення життя у підземелля загрожує і мешканцям нашої землі, коли відносини поміж народами йтимуть далі тою дорогою, на яку вступили. Вже тепер існують не тільки поодинокі справжні підземні міста, але цілі ланцюги підземних осель, побудованих звичайно для військових цілей, як нпр. славні вже оборонні лінії підземних укріплень Мажіно на кордонах Франції, чи подібна лінія укріплень Зигфрида на німецькій західній границі. Отже на землі не холод, але розшалілий дух війни змушує людей ховатися під землю.

Підземна комунікація.

У великих містах комунікаційні вигоди не йдуть в парі зі зростом вуличного руху. Ось нпр. в Ню Йорку на 4-ох мешканців припадає один самохід, в Парижі 1 на 12 осіб. Коли-ж мине економічна криза, тоді число авт іще зросте. У великих містах усякі уліпшення комунікації як нпр. сигнали одностороннього руху, містки, поліпшені хідники тощо влекшили подекуди вуличний рух, — але це все ще недостатнє. У боротьбі трамваїв з автобусами все більше перемагає автобус, що не є такою перепоною для вуличного руху як трамвай і не вимагає коштів на рейки та електричні проводи.

Причина розбудови підземних комунікаційних доріг у великих містах лежить ще в тому, що на вулицях великих міст є дуже мало місця. Вулиці круті і перетинаються в багатьох місцях. Зате підземні лінії можуть йти простими лініями і не перетинаються ніде, бо можна їх перепровадити через ріжні поземи терену. Завдяки цим прикметам можна цими підземними лініями дуже швидко подорожувати без страху за катастрофу. Тимто і множаться щораз більше у великих містах підземні „метра", тунелі, підземні автостради та ін.

В Парижі нпр. існує спеціяльне товариство, що займається справами підземної комунікації п. н. „Т-во для дослідів підземного урбанізму", що співпрацює з адміністраційною владою. Згадане товариство випрацювало проект будови підземного Парижа маючи на оці двояку ціль: розвязати комунікаційні труднощі і охоронити мешканців міста перед повітряними атаками і бомбардуванням.

Проект підземного міста.

На основі того пляну під Парижем треба збурювати цілу мережу автострад в ріжних глибинах. Автодороги позинні бути простолінійні і не будуть ніде зустрічатися, ані перехрещуватися зі собою. Підземні шляхи будуть звязуватись з головними комунікаційними пунктами міста скісними галеріями та ліфтами. Над землею залишились би тільки вулиці для піших.

Еттінґера Бальсам На Мозолі

уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри

Склад і виріб

Аптика М. Еттінґера

1444 Львів, пл. Голуховських 14. 7—11

Такий уклад комунікації у великому місті спричинений також конечністю оборони проти небезпеки повітряної війни, з якою вже тепер треба рахуватися і втікати від неї під землю. Проти повітряних атак зорганізована індивідуальна і збірна оборона. Ця друга полягає на тому, що розсівають населення по околицях міста і утворюють підземні захисти. Підземними дорогами, що виходитимуть зі землі за містом, населення загрожене нападом ворожої летунської фльоти зможе втекти з околиці міста спокійно, безпечно та в порядку. Підземна мережка доріг забезпечить також звязок поміж підземними сховами. Підземні схоронища будуть дуже обширні, щоб помістити велику масу тих мешканців, що не зможуть зіхати. Природно, що такі підземні улаштування можна буде будувати тільки під тими містами, що збудовані на пригожих геольоґічних покладах.

Описані образи не зовсім фантастичні, тільки їх уже частинно здійснюють у великих містах, голосно у столицях та великих промисловних осередках, яким загрожує заглада на випадок повітряної атаки.

Вулькани формували обличчя нашої планети.

Коли розжарена газова куля, яку ми нині називаємо землею трохи остигла, то її поверхня ствердла на кріпку поволоку, на якій згодом розвинулося рослинне, тваринне та людське життя. Хоч як значно змінився образ землі за сотні тисячі років, то таки будова землі залишилася та сама. Ми можемо ще й нині довідатися, як виглядала наша ненька земля колись, хоч довгий вік виорав по її лиці глибокі зморшки. Нерівномірні розколини, глибокі яри і пропасти перебігали поверхню землі; гори і долини пересувалися з місця на місце, будуючи гірський краєвид. Суша і море покрили цілу земну кулю. І ось вродилось питання: як прийшло до цього поділу і які сили різьбили обличчя нашої землі?

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім виборі

у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Відосередна сила.

Щораз більше охолоджуючись, земля ствердла, а поволока ще більше скорчилася, бо поверхня її зменшилася. Коли остудження почало входити глибше, до плинкої маси, почалися великі заколоти під шкаралупою землі. Пливкі, розжарені первні шаліли або застигали під кріпкою корою землі, або якщо вона була за слаба витискували з великою силою назверх. Почалися зміни, що їх нині дуже рідко бачимо. Думки вчених про причини тих змін розбіглися у багатьох напрямах. Славний дослідник Гренляндії Альфред Веґенер приписує повстання континенту і його сьогоднішню форму відосередній силі землі. Через те, що земна куля крутилася скоро довколо своєї осі, величезні маси зісунулися на рівник, а через те куля на бігунах сплощилася. З бігунів до рівника мандрували брили континенту і так повстав сьогоднішній вигляд земної поверхні.

Інший дослідник землі виясняє форми поверхні нашої планети з тепло-фізичних реакцій у матерії земної кулі.

Вулканічні сили землі.

Альбрехт Пенкт мав у цьому велику заслугу. Він завсіди змагав до того, щоб геольоґи і географи працювали разом і вимінювалися своїми дослідами. Геольоґічне поняття світа мусить опертися на географічній науці, якщо воно не хоче бути одностороннє. З такого засновку прийшов професор Клюс до переконання, що вулканічних сил землі не треба легковажити, бо вони мають вплив на уклад земної кори. Коли говорити про вулканічні сили не треба зараз думати про вогненні гори і дощ попелу. Хвилі ляви, якщо не знайдуть собі вільної дороги назверх можуть зі середини натискати на поверхню землі і спричинити зміни, які нам пізніше трудно вияснити. Наприклад низина Рену, або долина озера Танґаніка в Африці ще досі не досить вияснені.

Осуви та розколини землі.

Повстання розколин землі, що виглядають наче довгі та вузькі рови, приписують механічній силі. Професор Клюс дав на це, з нагоди уродин дослідника Пенка, важне та виразне порівнання. Коли візьмемо ще мокру, невипалену цеглу та пічнемо тягнути за оба її кінці — то середина цегли стане тонша. Це саме діється із величезною горою, що розтягається на дві стоорни. Частинний переріз її буде виглядати як клин. Але коли візьмемо цеглу і будемо за оба кінці тиснути і вигинати в лук — на її поверхні потворяться щілини, в напрямі променя цього луку.

Це, що тут бачимо на досліді показує нам природа на осувах і розколинах землі.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці **ч: 14 — ПОМАРАНЧЕВА і СИНЯ** (давніше жовта

„ **ч: 16 — ПОМАРАНЧЕВА і ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ **ч: 18 — ПОМАРАНЧЕВА і ФІОЛЕТОВА** (давніше фіолетова

„ **ч: 21 — СИНЯ** (давніше: синя)

НОВИНКИ

17 СЕРПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 4. серпня 1939.
7 Мол. в Еф. мч.
Лат. Яшна в.
Сонце: схід 4.16. захід 18.88.
Місяць: схід 7.59, захід 20.06.

Завтра: 18. серпня. П'ятниця
Ст. ст. 5. серпня 1939.
Евгенія мч.
Лат. Єлени кор.
Сонце: схід 4.17, захід 18.37.
Місяць: схід 9.18, захід 20.36.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Le-, Filialka v Bratislave Nr 4128. 1—?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Що то є „ЛАДА"?** 1546 1—2

— **Реєстрація** мужчин уроджених у 1922 р. Управа міста Львова зарядила на підставі закону про обовязкову військову службу реєстрацію мужчин, уроджених у 1922 р., які мають у Львові постійне місце побуту, справді перебувають у Львові та не мають місця замешкання, або їх мешкання невідоме. Всі, що підпадають реєстрації повинні зголоситися в год. від 9—12 у від-

ділі (військовім) магістрату з такими документами: метрикою уродження або метрикальним витягом, з інформаційною катрою Адресового Бюра, свідоцтвом тотожности та шкільним свідоцтвом, в якому поданий ступінь освіти. Реєстрація буде відбуватися кожного дня, за винятком свят, від 1—30. вересня ц. р. на підставі азбуки. На випадок, якби хтось не міг особисто то зголоситися, може подати зголошення на письмі.

— **Закінчення судових ферій.** 15. ц. м. закінчилися 6-тижневі літні судові ферії, що їх введено розпорядком міністерства справедливости. Тому то вже визначено процеси в цивільних відділах та в карних судах у Варшаві.

— **Відобрано дебіт.** В Польщі відобрано дебіт таким видавництвам: „Дас Блят дер Гаусфрау", „Дер Боргфрід", „Ді Фірзорге", ;;Фамілієгорт"; „Фройде унд Арбайт", „Фір ді Фамілє", ;;Фір дас дойче Гайм", „Фір діх", „Гамельс Фірзорге". „Іх гільфе дір", „Лянд унд Льойте"; ;;Майн Фройнд", „Майне Вельт", „Нах Фаерабенд"; ;;Рат унд Тат" і „Унзер Фройнд", що виходять в Берліні, „Дас Бух фір алле", „Майн Блят", „Зонне ін Гаус" і „Фамілієнгільфе", які виходять в Ляйпцігу, „Бресляуер ноесте Нахріхтен", що виходять в Бреславі, „Ді Цайт" (Райхенберг), „Майн аллес" (Дрезден), „Райніш Вестфаліше Цайтунг" (Ессен), „Казакія", що виходить у російській мові у Братиславі, „Светови Розглед", що виходить в чеській мові в Парижі та „Докюман" (Париж).

— **Нова почтова агенція.** Від 30. ц. м. в місцевости Химчин пов. Косів відкривають почтово-телекомунікаційну агенцію під назвою Химчин Нова агенція буде вдержувати звязок із почтовим урядом в Косові.

— **Крейда в Товмаччині.** В Олеші пов. Товмач відкрито підчас геольогічних дослідів крейдові зложжя, які надаються до продукції найвищого роду цементу. Експльоатацією зложжя займеться польсько-англійська спілка, яка закупила великі терени та на весну чергового року почне будову фабрики цементу.

— **Нові „Людові Доми".** 15. ц. м. відбулося у Бруховичах посвячення підвалин „Дому Людового" при вул. Костельній. — Товариство Пинятол Гуцульщини почало будову „Людового Дому" в Яблониці пов. Коліа Будову того дому вже кінчать взадки допомозі згаданого Т-ва, та громадської управи в Яблониці. Відкриття того нового Людового Дому відбудеться мабуть в перших днях вересня ц. р. В новім будинку хочуть примістити „Гуцульську Спулдзельню Господарську".

— **Новий кружок „Шляхти Загродової".** В Рожнітові к. Долини відбулися сходини „шляхти загродової" з Рожнітова й околиці з участю делегата Окружного Зайонзку Ш. З. у Станиславові Коцяна. На тих сходинах рішено створити в Рожнітові „Коло Шляхти Загродової" До нового кола зголосилося 60 членів. (Всхуд)

— **Монахиня померла від попарення.** В монастирі сс. Бенедиктинок у Львові попарилася м.

Що писало „Діло" 50 років тому

17. серпня 1889 року.

ПОМИРЕННЯ НАРОДІВ У ГАЛИЧИНІ.

Недавно писали ми вже про те, що за 10 років президентури гр. Таффого справа помирення народів в Галичині і на Буковині, не поступила ні трохи наперед, а за голосну повсюдну того факту, некорисного для нормального розвою відносин у краю і державі, треба уважати незвичайну байдужість уряду. Полагоду українських справ віддав уряд у руки краєвому урядові і сеймові, сам рад якнайменше мішатися в українські справи. Одначе ті фактори досі нічого не зробили для зближення українців з поляками. Поляки як „батькі посідентес" держаться засади „нєм ма мусімо й чого не мусима українцям дати чи уступити, дати того не даємо й не уступимо". Очевидно, що на таку політику пожадний був би вплив центрального уряду на справи польсько-українські.

АРЕШТУВАЛИ ІВАНА ФРАНКА.

Вчора арештували і відставили до слідчої вязниці п. Івана Франка, співробітника „Кур'єра Львівского". За вістями з „Дзенніка Польского" арештування це стоїть в звязку зі слідством проти п. Виглоуха й інших осіб.

суботи важко заправою-кипятком до підлоги 52-літня Бронислава Прошик. Монахиню перевезено до шпиталю, в якому вона померла.

— **Львівська хроніка.** Львівська поліція придержала 17-літн. Ю. Віверґера з Варшави, який втік із дому. Поліція повідомила батьків, що їх марнотратного сина знайдено. — У ставі Стрихувальці в Зимній Воді затонув у неділю Осип Шопа зі Львова. Шопа купався в товаристві, одначе ніхто не запримітив, як він раптом щез під водою. Коли його товариство зорієнтувалося, за потопельником почали шукати, одначе розшуки не дали до вечора виспіду. Імовірно Шопа затонув внаслідок серцевого удару. — Дві особи померли у Львові вчора: 68-літня Катерина Іванів (Захаровського 18) та Теодор Опришко (Кривецька 7). — На вулецьких горбках найдено пічкинену 8-місячну дівчинку. — На вул. Джерельній 79, згоріла шопа Самуеля Вайрена

— **Напади на вулицях Львова.** Двох невідомих типів заатакувало в понеділок вечором на вул. На Байках 43-літнього Ю. Москву та поранили його ножами в ногу та у плечі.

— **Злодійські порахунки у Львові.** Передучора пополудні мали раптом на пл. Сольських у Львові невольверові вистріли та одночасно один із проходячих упав на землю. Інші проходячі кинулися негайно до нього та раненого перевезли до шпиталю. Виявилося, що постріляним був добре відомий поліції Ян Шевчик, якого цілка днів переслідувала вже поліція за різні

ДЖ. О. КЕРВУД 41

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

але серпанки вечора заполонили простір і він линався даремно. Пташині співи притихли; сонні крики вставали з озер і трав; вогонь сонця погас, лишаючи на заході сяйво рожевої заграви і блідого золота.

Була це ніч, а проте день і Алян пускався на здогади, як піччуяне те диво Марія Стенліш. В порівнянні з тим вторушливим фактом, що вона їхала там попереду, справою другорядної ваги ставало питання, що такого пригнало її на його фарму. Загадка довкола неї виясниться завтра. Щодо цього він був певний. Вона звіриться йому. Тепер коли вона так зовсім передала себе в його охорону, вона розкаже йому те, чого вона не посміла виявити на чердаку „Нома". На його думку, тепер ділила їх лише срібна віддаль смерку і він промовив вкінці до Стемпіда:

— Я досить радий, що ви її привели.

— Я не приві- її, — запротестував Стемпід. — Вона сама прийшла. — Він знизнув плічми та відхнув голосно. — Та ще більше, щодо того я нічим не причинився. Вона те все сама придумала. Вона не прийшла зі мною. Це я прийшов з нею.

Він пристанув та засвітив сірник, щоб закурити люльку. Зпонад полумені сірника, він глянув на Аляна влаючи, що дуже обурився та в його очах було щось, що зраджувало його. Алян догадався те щось і дуже хотілося йому сміятися, такий почувався щасливий. До нього верталась бистрота його змислу спостерігання і змисл гумору.

— Як-жеж це сталося?

Стемпід пахнув люльку голосно, потім вийняв люльку з рота і глибоко відітхнув.

— Перша річ, яку собі нагадую, то четвертий вечір по нашім приїзді до Кордови. Аж до того вечора не відходив поїзд по новій залізничній лінії. Коли ми доїжджали до Чайтайни, від заливи обсунувся залізничий насип. Не був це дощ. Ти не назвав би був того дощем, Аляне. Це було так немов би ввесь Тихий Океан вилився на нас, ще з двома або трьома океанами в додатку. Надіхав поштовий віз. Коні у воді, віз немов плавав, віконик залитий водою на своєму сідалі. Я так був зголоднів, що пересівся, щоб дістатися до Чайтайни. Ще хтось другий по мені вліз до поштового воза, та я пускався на здогади, що це за дурень всів зі мною. Я сказав щось про те, що гину з голоду та що інакше я був би держався залізничого поїзду. Той другий не обзивався. Потім я почав клясти. Я клив страшенне. Клив уряд, що збудував таку залізницю, клив дощ і клив сам на себе за те, що не взяв з собою їжі. Я сказав, що мій шлунок порожній як вистрілений набій. І я це сказав виразно і наголос. Я немов ошалів. Нараз велика ясна блискавка освітила віз. Аляне, це вона побіч мене сиділа, з пачкою на колінах та вся обтікаючи дощем, дивилася на мене розсяненими очима — і всміхалася до мене! Так, пане добродію, усміхалася!

Стемпід перервав, щоб враження його слів могло бути сильніше.

Алян дивився на нього зачудований. — Чотвертого вечора — він зізвався.

(Д. б.)

крадежі. При тому поліція устійнила, що до нього стріляв імовірно товариш, який виконував злодійський присуд. Шевчик дістав важкий постріл у живіт. Поліція веде дальше слідство.

— Крайова хроніка. Підчас купелі утопився в Яремчу львівський студент В. Буркер. — У Залікті пов. Дрогобич дійшло до суперечки між парубками, підчас якої вбили 25-літнього Василя Олексина. Арештовано кількох парубків. — Під Бориславом відібрала собі життя 24-літня Р. Фришко. — У Станиславові закінчився процес у справі зловживань у цеху будівельних майстрів. Старшого цеху Ю. Дашкевича, засудили на 8 місяців, секретаря Гіча — на 12.

— Арештування за більонові справи в Тешині. У звязку з акцією скривання більону комісаріят поліції в Тешині арештував й передав прокураторові окружного суду купців: Йосифа Айзенберґа й Йосифа Банашинського.

— Жахлива автомобілева катастрофа. Під Уіздом коло Томашова Мазов. трапилася жахлива катастрофа. Вантажне авто міської газівні в Лодзі, яким кермував шофер Добровольський, виїхало передучора в год. 6.50 на прогульку в напрямі Томашова. В авті їхало 30 осіб із персоналу газівні та їх родин. Недалеко Уіздy, на гострому закруті шофер завважив раптом біля дороги пліт та нагально стримав віз. Наслідки такого нагального гальмування були катастрофальні. Авто закинуло, перевернулося до рова та придавило своїм тягарем учасників прогульки. На місце катастрофи приїхала негайно каритка поготівля й поліція. Автобуси, які їхали з Лодзі до Томашова здержано, їх опорожнили з пасажирів і ними перевезли раненних до міської лічниці в Томашові. На 30 прогульковців 22 було ранених, в тому кільканацять важко раненних. По дорозі до лічниці 3 особи померли. Легко раненого шофера арештували й передали судовій владі.

— Зате, що пес гавкав, убили людину. Власник дому в Колі Домбровський посварився з льокатором Фабянським за дурницю, просто тому, що пес Фабянського безупину брехав. Домбровський зі сином і тестем побили так важко Фабянського, що він помер у лічниці.

— Школа диктаторів. В Римі мають незабаром відкрити „школу політичної підготови". Завданням школи буде праця над характером учнів, їх умовим розвитком та теж і фізичним, щоб виросли з них мудрі й дужі громадяни. Кандидатів до тієї школи вибиратимуть зполіж юнаків від 20—29 років. Передтим завдаватимуть їм низку питань, бо від відповідей залежатиме приняття кандидата до школи. Дисципліна у школі буде дуже гостра. У програмі школи — навчання фашистівської доктрини вивчення творів Мусолінія, історії фашистівської революції, военного діла й чужих мов.

— Катастрофа підземної залізниці в Брукліні. Минулої неділі трапилася у Брукліні катастрофа підземної залізниці. Поїзд переповнений прогульковцями, які вертались з острову Коней Айленд вискочив недалеко Брукліну з рейок та повним розгоном ударив в одну зі стін тунелю. Два ваґони станули у вогні. Підчас тієї катастрофи 23 особи зазнали поважних ран.

— Араби-кокаїністи напали на поліційну станицю. В арабській дільниці Тунісу прийшло мин. суботи до великих авантур. Два французькі жандарми придержали відомого пачкаря, араба, який торгував наркотиками, головно кокаїною. Жандарми відвели араба на поліційну станицю, яку вже по кільканацяти хвилинах облягла крикliва юрба „клієнтів" арештованого. Приблизно 30 найгарячіших кокаїністів вдерлося на поліційну станицю, взявши її приступом. Хто знає, яка була би доля станиці та жандармів, якби на поміч не прийшов був відділ поліції який відбив станицю, придержав знову „звільненого" пачкаря та кільканацятьох напасників.

— Медведі в Босній. З Босній повідомляють, що в багатьох підмиських околицях появилися медведі, які стали справжньою язвою населення. Медведі сходять вночами з гір і викопують зі стаєн корови, коні, вівці. Щоб оборонитися перед медведями, мешканці організують облави, запрошуючи на них мисливих із цілої Югославії.

— В Америці останній попрощав жінку, в Европі перший її привитав. У сьогоднішніх часах швидкого розвитку всіх засобів комунікації трапляються події, що колись про них нам навіть і не снилося. Ось один з таких подій: На пароплаві „Норманді" виїхала минулої середи з Ню Йорку до Льондону багата американка п. Пант Мільс. У нюйоркській пристані останній попрощав її муж. Можна собі уявити, як вона счудувалася, коли в понеділок у савтгемптонській пристані, перший появився її муж. Американка не вірила просто своїм очам, одначе загалка швидко вияснилася. А саме, коли муж затужив за жінкою, сів у суботу на трансатлянтійський літак „Енкікліпер" та в понеділок, на 2 години перед приїздом „Норманді" причалив у Савтгемптоні.

— Автобусова катастрофа в Мексику. В місцевости Ель Пасо ударився автобус, який віз пластунів, із вантажним автом. Наслідки удару були жахливі. Десять пластунів згинуло на місці, 30 було важко ранених. Схвильована юрба намагалася злінчувати шофера вантажного авта, але поліція не допустила до того.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „НЕЗНАЙОМА З МОНТЕ „КАРЛЬО".

Французька фільма з Альбертом Прежаном і Діттою Парльо. Історія молодої гарної жінки, що попала в кігті шулера і допомагає йому поневолі ошукувати у грі в карти ріжних привілейованих знайомих. В осередку дії — два брати, багаті: один старший власник підприємства, другий — бездільник, що пропутує спадщину на забави і легкі знайомости. Молодший із них виїзджає з Парижа до Монте Карльо, щоб виконати одне торговельне доручення і в дорозі у залізниці зустрічає цікаву незнайому. Дальшого ходу цієї історії оповідати не слід, щоб не зіпсувати глядачам справжньої насолоди, яку вони матимуть на сеансі фільми — кримінальної, з поетичним настроєм, з першорядними артистами. Інтрига фільми завязана по мистецьки. Дітта Парльо як завжди чарує своєю появою та грою.

КІНО „АТЛЯНТИК": „КОЛИ МАДЛЬОН..."

Такими словами починається популярна французька пісенька з останньої війни про маркетанку, що загрівала своєю піснею, усміхом і гумором вояків до бою. До патріотичного мотиву сценарист доробив погідну комед. історію про молодого поручника, сина спенсіонованого ґенерала, що має женитися з багатою дівчиною, а саме закохався в іншій — бідній, донці власнички ресторану. У пісні змальовані деякі риси французьких родинних звичаїв — у багатому домі і бідному. Поправді це легка комедія на межі оперетки, без претенсій завузлити якусь складнішу інтригу. Головну ролю грає відомий Анрі Ґара — переможець сентиментальних сердець.

Посмертна згадка.

КАТРЯ МАРЧЕНКО ЗАМ. ГУБАРІВ.

Дня 9. ц. м. відпровадило громадянство Перемишля на місце вічного супочинку Катрю Марченко зам. Губарів. Відійшла від нас людина тихої спокійної вдачі, високих прикмет духа, активний член українського громадянства в Перемишлі.

Родом з м. Кобиляки на Полтавщині, опинилась у Перемишлі саме 20 літ тому по Зимовому Поході ген. Павленка, в якому брала участь як сестра-жалібниця. На перемиському грунті стає відразу до громадянської праці, переловсім у тодішньому Українському Громадянському Комітеті та в Самаританській Помочі. Згодом працює в адміністрації „Українського Голосу", відтак „Українського Бескиду", причиняючися своєю докладністю, пильністю та організаційним хистом до розвитку цього видавництва. Попри це бере участь у житті Т-ва „Союз Українок" та в „Перемиському Бояні", в якому є зразком точности й обов'язковости та визначною силою в усіх його концертах. Одначе найбільше праці вкладає і найбільші прислуги віддає Драмат. Т-ву ім. Лесі Українки, стаючи його головною силою і душею. Для всіх, хто бачив на драматичних виставах цього Т-ва, залишаться незабуті прегарні креації, відтворені Покійною з рідким мистецьким хистом та зрозумінням. Незабутою буде в останніх її виступів постать боярині в драмі Лесі Українки.

Тяжка і довга недуга змогла її силу і вона замкнула 7. ц. м. свої очі на вічний спочинок. Участь широких кол українського громадянства, яке Покійну супроводжало на місце вічного спочинку та надгробна промова, виголошена д-ром Володимиром Загайкевичем, були наглядним виявом симпатії, якою тішилась Покійна в нашому громадянстві, як ніжне квітлє вправді тепличною завірюхою з зелених пізь Полтави й перекинене у Перемиську Волость.

Засягли в просторі останні слова прощальної промови: „Нехай цей передвечірній сумерк і наш жаль спаде жемчугами на Твої крила, задніпрянська пташко, що відлітаєш у далекий безповоротний вирій"...

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Небувала спека в Стрию, де перший дощ від червня упав 26. липня, розігнала майже всіх тих, що мали спроможність виїхати в міста; решта цілими днями пересиджує над рікою, що стало великим скарбом для стрия.

Підготова ремісничої бурси в Стрию йде вперед. Ініціятивний комітет вибрав ділову комісію з трьох осіб: пп. Красневського, Пристая й Іваницького, що видрукували квестіонарі, частинно роздали між ремісничу молодь і сподіються з новим шкільним роком отворити бурсу. Покищо підшукано льоваль. Ідe про зібрання відповідного капіталу на перші початки. Якби не те, що неспокійний час, то праця була б на укінченні. Одначе сподіємося, що заго дирави вільне верх над переборщеною панікою і отворення бурси з початком вересня таки відбудеться.

СС. Службовиці Пр. Д. Марії дістали в Стрию гарну поверхову камяницю з городом, як запис від місцевих громадян пп. Антона й Анни Грибовичів, за досмерт. їх удержання. Реальність лежить при вул. Львівській ч. 88 п. По смерти жертводавців, 80-літніх бездітних стариків, можуть СС. Службовиці перевести тут захоронку для дітей та отворити в ній фахову робітню для місцевого дорослу.

Зміни в шкільництві. Кураторія перенесла гімн. проф. Солтиса зі Стрия до Березова та проф. Яцкевича Івана до Станиславова. З днем 1. серпня перейшла в стан спочинку п. Котовичева Олена, народня вчителька у Стрию.

Музей „Верховина" у Стрию дістав гарний дарунок від інж. д-ра Савчина Миколи в Осмолоді, а саме гарну стилеву бойківську скриню, зроблену артистично з кедрового дерева. Місцеве громадянство повинно якнайше познайомитись музеєм і причинитись до поширення його, жертвуючи до нього цінні старовинні речі. Музей міститься в домі „Народньої Торговлі" в Рынку й отворений кожної неділі і четверга (на вересні) від год. 10—13.

Найстрашча відповідної української сали (бо сали Нар. Дому занять ціною) спричинює те, що Стрий омінають чільніші українські мистці. За цілі вакації не маємо ані виставн, ані реферату, так що тут якась ініціятива місцевого промисловства була б конечна.

БОРЩІВЩИНА

Ісаєє Пусте, чи Яцово Подольске? В найдальшій закутині Поділля лежить село Ісаєє Пусте. Це остання залізнична станція на Поділлі, довкруги якої порозкидувано багато пишних мазурських колоній, що їх вже здалека можна завважити по червоних дахівках. Ті колонії розсілися гарною зливою голосних гостинців. Це Янтівка Свончина, Кольонія Германувка та інші. Серед таких пань не лишалось забуте стояти селові з назвою Ісаєє та ще й Пусте і тому громадська рада рішила на своїм засіданні 28. 7. п. р. звернутися до вищої влади з просьбою змінити назву села Ісаєє Пусте на Яцово Подольске. На засіданні тої громадської ради були також і греко-католики. Після того вибрано делегацію з найвідомійших громадян села і пішли на авдієнцію до старости з просьбою змінити таки стару назву села. У от ростві дістали відповідь, що тою справою розпорядять. Але ж, ніхто не знає.

Кров княжа й жупани.

Історичне оповідання Шевчука з новіших досліджень. — Денис Лукіянович. Львів 1939.

Манікіри шкіряні пудернички, монограми ріжні жишенкові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Синстуська ч. 2.

ч. 1317 9-0

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Середа 16. 8. год. 20 „Багряні роси".
Четвер 17. 8. год. 20 „Оборона Кеантини".
Пятниця 18. 8. год. 20 „Оборона Кеантини".
Субота 19. 8. год. 20 „Багряні роси".

Театр Ріквородностей.

Неченний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СНЯТИН:
16. 8. За молдавський престіл.
До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Український Театр ім. І. Котляревського

ДЕЛЯТИН:
17. 8. Тополя.
18. 8. Муза на офсайді.
19. 8. Циганське кохання.
20. 8. Маруся Богуславка.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:
16. 8. Люди на призі.
17. 8. Хам.
18. 8. Жінка на цензурі.
19. 8. Конашевич-Сагайдачний.
Потім їде театр до Солотвини.
В паузі: „Срібний метелик".

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
8. 9. Сянік.
10. 9. Римаків.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Прокляний скарб".
АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Панове з вищих сфер".
АПОЛЬО: Неченне.
АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон..." (Анрі Гара, Олена Робер).
БАЙКА: „Р. 107 ванвав тюмочі", „Весела тріпка".
БАЛТИК: „Шалінна молодость", „Панове в циліндрах".
ВАНДА: „День на перегонах", „Життя вулиці".
ГРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".
ЕВРОПА: „Розвід люді Іке".
КАСІНО: „Шикгузові візнашки".
КОПЕРНИК: „На її приказ".
МАРУСЕНЬКА: „Неченка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Примари", „Дівчата з Нолдінок".
МУЗА: „Христинина брахня"
МІРАЖ: „Мудрагельва", „Кінець і пропах".
ПАКС: неченне.
ПАЛЯС: „Незнайома з Монте Карльо".
РАЙ: „Липаві пустині", „Донька самурая".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКСІ: „Мілюнер на тиждень", „Сератога".
СВІТ: „Золоті жіночки", „Аларм на світанку".
СВЯТОВІД: „Бурлака знад Волги", „Моделька".
СТИЛЕВЕ: „Два чоловіки тягні Віні" і ревів.
ТОН: „Вязниця без прат", „Тайна жовтого міста".
УТІХА: „У Давсоновій криївці" та ревія.
ХІМЕРА: „12 кріеат" (Власта Буріян, Дімша)).

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Тель-Авів".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Середа, 16. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Туристична гутірка 11.57 Сигнал, 12.03 Полудиева авдиція 13.00 Інформаційна Газетка в українській мові, **13.10 Пісні у виконанні Ольги Покиданець, мецосопран, у супр. форт. у програмі: О. Ніжанковський, Лисенко, Заремба, арії з оп. „Вій").** 13.40 З італійської музики, пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Фрагм. із книжки Мавр. Йокая: „Зрушимо з основ землю", 15.15 Популярний концерт у вик. орк., 15.45 Господарські вістки. 16.00 Пололудиевий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Опів ресіталь у супр. форт., 16.50 У старому лісі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Із оперетової музики, орх., **Люба Німцівна сопран. 17.50** Господиня в місті: Сучасна жінка мусить бути зразковою матірю 18.00 Славні симфонії. з пл., 18.50 Відгомони сили та слави, 19.0 Весела авдиція 19.30 Орк., меноосопран, англ. трубо-форт., 20.10 Військовий відчит, 20.25 Для села: Як приготовити закінчення курсів у хліборобській підготові, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Літер. новини, 22.00 Вонцьний гумор 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 17. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Концерт дутої орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудиева авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань. 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Літературна загадка для молоді, 15.05 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пололудиевий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Флетові твори, 16.45 Аматорська фотографія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, Програма на завтра, 17.10 Підгалля, гутірка, Підгалянські пісні, 17.45 Творчі можливости села, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Великі морські мандрівки: Фрагменти середньовічних пересказів і листів Колюмба та Васка де Гама, 19.20 Фільм, огляд, 19.30 Легка музика у вик. салюн. тріо, 19.50 Мануель де Фальля: „Ель Амор Брухо" орх., пл., 20.15 Резерва, 20.25 „На вівтусі" фрагм. Вок. Орхана, 20.55 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. Програма на завтра, 21.00 Два фортепіяни: Ерне Сегеді, Марта Ваштагей, 21.00 „На полях поезії" поет. авт. А. Римкевича, 22.00 Орх. концерт. 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 18. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти по хаті: Як заховати зимбутній скарб, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.: у перерві Туристично-спортовий порадник, 13.25 Для сільських господинь: Як збільшити молоко наших корів, радн. вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька, музика з пл., 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Герої просторів: Лет над океаном. 15.00 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органовий ресіталь, 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції. Програма на завтра, 17.10 Найгарніші сонати, пл., 17.45 Городні давнього Львова. 18.00 Опів. ресіталь А. Шимоніської, 18.25 Бетовенові кварстети з пл., 19.00 Кіплінг, поет британської імперії. 19.20 Злуч. Держави як терен культурної експансії, 19.30 Камер. орх. опів. 20.15 Резерва, 20.25 Робітник у лісовому господарстві, 20.35 Спортові льокальні вістки. 20.40 Веч. дениик метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Муз. ілюстрація до опер творів: Симф. орх., хор,, 22.20 Гумьмізм у фр. літературі, 22.40 Сарматовий ресіталь у супр. форт., 23.00 Ост. вістки. 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 16. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Нар. музика й танки, 21.30 Гарні голоси, БІЛГОРОД 18.20 Орх. 19.05 Цег. музика, 20.00 Пісеньки, 20.30 Опера. з пл., БУДАПЕШТ 17.40 Віол., 18.30 Орх., 19.45 Опів, 20.00 Оперетковий вечір, ВІДЕНЬ 15.20 Для дітей, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 15.25 Старо-гол. і есп. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 19.10 Пісеньки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний симф. концерт, 18.15 Форт. музика, 19.15 Легка музика, 20.15 Військ. орх., КЕНІГСБЕРГ 18.25 Танк. музика, 20.35 Пісеньки, ЛІЛЬ 20.00 Легка музика 20.30 Солісти, ЛЯГТІ 18.50 Фінл. пісеньки, 19.30 Давня музика, 21.10 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Легкий орх. концерт, 19.05 Весела музика, 20.00 Концерт творів Баха, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх., 22.20 Сюрпіза, МОР. ОСТРАВА 18.30 Сальон. орх., МОНТЕ ЧЕНЕРІ (Веромінстер, Брюссель фл. Парі ПТТ, Сотеч) 21.00 Фестиваль у Люцерні. РАДІО ПАРІ 19.15 Сюрпіза, 22.00 Концерт, РІМ 17.15 Форт., 21.00 Мельодія і ритм, 22.15 Органи, СОФІЯ 19.20 „Севільський цирульник" оп. Россіні, 22.00 22.50 Танк. і нар. музика, ШТРАСБУРГ 21.45 Друга частина фестівалю в Люцерні.

Четвер, 17. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00, 18.00 Концерт, 19.15 Розр. музика, БІЛГОРОД 19.05 21.00 Пісеньки, 20.00 Гумор. 22.15 Танк. музика, БОРДО (Радіо Парі, Реш. Штрасбург, Вежа Айфля), 20.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, БУДАПЕШТ 12.10 Віденьк. орх., 17.35 Мельодії, 20.15 Орх., сол., ВІДЕНЬ 18.30 Кабінет. 20.15 Розр. авд., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.15 Пісні Бетовена, Шуберта, Шумана, Брамса, Вольфа, Штрауса, 19.15 Легка музика, 20.15 Вогнер: П. Симфонія н-моль, 21.30 Р. Штраус: Соната ес-дур на скрипку і форт., 22.20 Квінтет дутих інстр. КОПЕНГАГЕН 20.30 Популярний орх. концерт, 21.30 Форт. твори Моцарта і Шуберта, 22.20 Симф. концерт сучасної музики, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Опів. 18.15 Саксофон, 21.10 Розр. музика, ЛЯЙПІНГ 18.15 Сучасна музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 20.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Легка музика, РАДІО РОМАНІЯ 19.20 Румунські пісні, СОФІЯ 18.15 Нар. музика, 21.40 Легка і танк. музика, САРБРІКЕН 19.00 Неаполітанські пісеньки, 19.30 „Викрадення зі сераю" ком. оп. Моцарта.

Пятниця, 18. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Весела вдова" оп. Легара, БІЛГОРОД 18.20 Російські пісеньки, 22.15 Форт. дует. ВЕРОМІНСТЕР 19.55 Голяндські пісеньки, БУДАПЕШТ 19.10 Опів. 19.25 Орх., 22.00 Нег. орх. ВЕРНІ 16.00 Розр. концерт, 19.45 Хор 20.50 Танк. і розр. музика, ЛЯЙПІГ ЛЯЙПЗЯРНЕР 14.00 Розр. музика, 19.15 Дівочий хор, 20.15 Моцарт: Серенада б дуо на вені інстр., 22.20 Давня танцю музика, ЛЯГТІ 18.35 Форт. твори Шопена, ЛЯЙПІГ 21.00 „Легенда Йосифа" балет із муз. Р. Штрауса, МІЛЯНО 21.00 Хор. 21.30 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15, 20.10 Сюрпіза, РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.00 Оперетова музика, 22.00 Легка і танк. музика, СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танк. музика, 20.15 „Дон Паскаль" оп. Доніцетті, ШТУТГАРТ 21.00 „Джанні Скікі" ком. оп. Пуччіні.

Біржа

Львів, 16 серпня 1939.

ГРОШІ.

Безьги безьг. 99·30—99·77 Долярч америк. 5.30·50—5.33·00, Долярч канад. 5.29·00—5.31·50. Фунт. стер. 294·00—294·00 Франки франц 14·16—14·16. Франки шв. 120·55—120·55. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голян. 99·75—100·25 Кор. данська 111·63—111·68. Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. особі 87·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·75—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліяпоп 79·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Страховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.60 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 16. серпня.

Пшениця оборот 1316.1 тон; тенд. легко знижкова, жито 256.5, тенд. спокійна, ячмінь 105, тенд. пестала, овес 381, тенд. легко знижкова. Оборот загальн. 3298.1 тон. Пшениця біла збирана вод. 18—18·25, черв. одн. 19—19·25, збирана 18 до 18·25, біла одн. 19—19·25, овес ех 1939 15·50—16, легко занолений 14·50 до 15, гречка на млино 100 відс. 22 до 22·50, рінак озимий 49—49·50, рінак літний 44·50—45·50, мука пшенична. 0·30 відс. 37·50—39, 0·35 відс. 36·50 до 38, сорт. I· 0·50 відс. 35—36·50, сорт. I. A. 0·65 відс 34—35·50, сорт. II. 30-65 відс. 29—30, сорт. II. 35-65 відс. 27.50—28·50, сорт. II. A. 50-65 відс. 29·50—30.50, сорт II. 70-50 відс. 23—24, сорт. II. 50-60 відс. 25 до 26 сорт. II 60-65 відс. 21 — 22, сорт. III. 65-70 відс. 15·50 — 16, на пашу 11·50 до 12, рівова 0·95 відс 24·50—25, жити. 0·30 відс. 26·50, —27·50, сорт I. A. 0·55 відс. 22·50 — 23·50, крупи греч. 50 відс. позив. 39—38·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16 серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бальов. без оп.	3·90
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·95
За 1 кг. масла екстр. з оп. дня зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. яець	1·00

Тенденція на масло сидьна на молоко й яйця вдержана.

МЕШКАННЯ

2 КІМНАТИ й кухня, комфорт до винайму від 1. вересня. Відомість у сторожа Сагайдачного 4. 1541 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КУХАРКА середнього віку, з довголітньою практикою шукає праці в місті або на провінції від зараз або від 1. IX 1939. Зголошення Винники, вул. Руська ч. 5, у П. Панчишин 1534 3-0

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 31—45

РІЖНІ

ЛІКАР шукає місця осілку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 3-5

ПОТРІБНА негайно енергійна інтелігентна жінка до ведення домашнього господарства й опіки над піврічною дитиною в учительській родині. Виїзд — місто коло Торуня. Зголошення: „Ліцо" І. Зелк 1552 1-2

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ**, виконує найдешевше перше та єдине українське артільне заведення ВОЛОДИМИР ЄРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 7-50 281—

ОГОЛОШЕННЯ

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ
закордонної програми
Др. О. Тушицького
записи і інформації
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тель. 205-28
1551 1—2

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає
БЕРКУТ
Блехарська 14
Львів

Найдешевша виробня дитячих до ігрових
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33
1114 14—1

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п
ч. 122) тел.: 295-88.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів, Ринок 10.

Piątek, 18. sierpnia 1939. N. 187.
Пятниця, 18. серпня 1939. Ч. 187.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

ЯК ЗБІЛЬШИТИ КАДРИ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ І ТРЕТЬОГО СТАНУ

(Передова стаття)

Великий політичний процес у Бережанах

Бій поліції з 3-ма напасниками у Радехівщині

З життя Волині

Суперництво між Рівним і Луцьком. — Радіофонізація. — Знищено 30.000 господарств. — Страшна кара за зраду. — Самогон.

Чи наступ на Мадярщину Польща признає загрозою для себе?

Знов арештували польських митників

Арештування німців на Шлеську

Москва виселює масово українських селян

Кровавий інцидент на фр.-нім. кордоні

Василь Котіль пише лист до парляменту...

Із парляментарно-політичних „сміховинок“

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 187 (15.266).
Ч. 187 (15.266).

Lwów, piątek 18. sierpnia 1939.
Львів, пятница 18. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
Банку Чеського Льотон
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

В яких умовинах Японія допоможе Німеччині та Італії?

ПАРИЖ, 16. 8. ПАТ. Авас повідомляє, що В ПЯТНИЦЮ ВІДБУДЕТЬСЯ НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ ТІСНІШОГО ЯПОНСЬКОГО КАБІНЕТУ У СПРАВІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ. МАЙЖЕ ПЕВНЕ, ЩО ЯПОНСЬКИЙ УРЯД НЕ ПРИСТУПИТЬ ДО ВІЙСЬКОВОГО НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКОГО СОЮЗУ. ЦЕ РІШЕННЯ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД УЗГІДНИВ З ВІЙСЬКОВОЮ ВЛАДОЮ УЗГІДНЕНЕ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ Й АРМІЇ ВИЯВЛЯЄТЬСЯ В ФОРМУЛІ, ЩО МОЖЛИВА ДОПОМОГА ЯПОНІЇ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ ТА ІТАЛІЇ ЩОЙНО ПО НАРАДІ З ЦИМИ ДЕРЖАВАМИ І ПІД УМОВИНОЮ ЗАГРОЗИ ІНТЕРЕСІВ УСІХ ТРЬОХ ДЕРЖАВ. Токіо відкинуло всі дальші проекти союзу з Німеччиною та Італією. З огляду на специфічні японсько-совітські взаємини можливе, що відношення до СССР. інакше сформулюють.

—o—

Кровавий інцидент на французько-німецькому кордоні

РІШУЧИЙ ПРОТЕСТ ФРАНЦІЇ В БЕРЛІНІ.

ПАРИЖ, 16. 8. ПАТ Авас повідомляє з Мецу: Нині пополудні трапився інцидент на терені громади Гайнінг на французько-німецькому кордоні, що його спричинили німці нападаючи на французькій території на французького митного службовика Рішарда. Французький митний сторож переходячи дорогою, рівнобіжною до кордону, кількасот метрів від кордону, на французькій території, завважив німецький самохід, що їхав від кордону. В самоході крім шофера були ще два німецькі вояки. Рішард затримав самохід бажаючи вияснити шоферові, що він на французькій території. В цій хвилині німці кинулися на митного службовика, повалили його на землю і били аж до втрати притомности. Опісля напасники забрали службовикові револьвер, плащ і ремінь та втекли назад до Німеччини. Відзискавши притомність Рішард повідомив негайно свою владу, що почала енергійне слідство.

ПАРИЖ, 16. 8. ПАТ. У звязку з цим нападом на французького митного службовика мін. Бонне вислав до німецького уряду протест.

„Таймс" про війну і мирну розвязку конфлікту

ЛЬОНДОН, 16. 8. ПАТ. „Таймс" помістив програмову статтю про цілі і завдання держав т. зв. фронту мира. Треба застановитися над суттєвою метою т. зв. фронту — пише „Таймс" — бо є підстава здогадуватись, що німецький та італійський уряд узгіднили свої погляди. Його першим завданням недопусти до війни і протиставитись нападові. Деяке означене число держав, безпосередньо загрожених домаганнями одного народу, що змагає до гегемонії в Европі, готове кинути цілу свою енергію і засоби на терезки, щоб перемогти цей нарід. У В. Британії нема нині ріжниці думок щодо британських обовязків та інтересів. Ніякі слова не вспілі нічого додати до простої і незмінно вагітної правди, що В. Британія виступить до війни зі своїм союзником без найменшого вагання, щоб ударемнити німецький напад на незалежність Польщі, незважаючи на всякі спроби заслонити і затемнити його подробицями спору у справі Ґданська. Відповідю на силу буде сила, яку — пише „Таймс" — вжинють в рішучий спосіб. Під цим оглядом — пише далі щоденник — мета фронту мира доволі ясна. Англійська публична опінія вповні згодиться.

Черговим завданням держав т. зв. тронту мира устійнити спільну суть позитивної програми та оголосити її світові. В деяких умовинах вона повинна відкрити дорогу до переговорів для тих, які їх бажають. Всі евентуальні переговори — пише далі „Таймс" — можливі лише тоді, якщо Німеччина закине свою теперішню концепцію. „Життєвий простір" мілінів німців може лише тоді безпечно і вигідно істнувати, якщо Німеччина буде поневолювати і гнобити своїх сусідів та якщо навіть загорне їх майно і доми. Осуджуючи такі змагання „Таймс" запевняє, що навпаки вдповідною основою безпеки Німеччини і всіх інших — це довіря. Якаж дрібна частина — запитує іронічно „Таймс" — раділа б нині з перемоги гітлєрівської концепції „німецького післанництва супроти закордону" і з божеського права німців диктувати европейцям нижчого ступня"? Якщо має бути поступ на шляху дійсно зорганізованого миру, то треба закинути гітлєрівську концепцію „життєвого простору" і привернути свободу, що кожний має право собою управляти. Оправдані кольоніяльні концепції слід заспокоїти без повороту до старої концепції, щоб уважати нарід і територію замінною монетою. По „ черговій війні" мусіла б у кожному випадку відбутися мирова конференція. Отже все промовляє за тим, щоб цю мирову конференцію відбути ще перед „черговою війною", але на умовинах, що запевнили б дійсну мирну конференцію. Одначе доки це неможливе, найкращою і дійсно практичною послугою для мира буде, якщо великодержави фронту мира вдержуватимуть збройні сили в повному поготівлю.

СИЛЬНИЙ ВІДГОМІН У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 16. 8. ПАТ. Вступна стаття „Таймса", яка стверджує в енергійний спосіб рішучу волю В. Британії протиставитись силою всякій спробі німецькій гегемонії та відкидає всі спроби організації Европи згідно з пляном Берліна і Риму, викликала велитенське враження в політичних колах Франції. Начальний публіцист „Аксіон Франсез" Делебек пише, що Німеччина та Італія заклопотані найбільше розвитком подій, бо міжнародне положення пішло у зовсім іншому напрямі, ніж цього сподівались і що зловилися у власні сіти. Французька преса виступає проти італійських планів конференції 4-ох чи 5-ох держав підкреслюючи, що держави осі зясували собі справу, що опинились в „імпасі" і тому пробують дипльоматичної диверсії.

„БЕЗ КОМПРОМІСІВ" — ВІДПОВІДАЮТЬ НІМЦІ.

БЕРЛІН, 16. 8. ПАТ. Як відповідь на статтю „Таймса" помістив урядовий орган „Фелькішер Беобахтер" вступну статтю п. н. „Без компромісів" виступаючи рішуче проти висновків „Таймса" та поголосок, що Німеччина проектує міжнародню конференцію. Німецькі домагання до Ґданська — пише щоденник з погрозою — не є аж такі, щоб до їх сповнення треба було якихнебудь міжнародніх конференцій. Автор полемізує з „Таймсом" і наводить деякі уступи з його статті на приклад, „як то західні великодержави уявляють собі плян міжнародньої конференції". Далі щоденник поміщує уступ, що не вимагає ніякого коментаря: „Кожний німець знає, що німецьке поняття „життєвого простору" не тягнеться нічого іншого лише вільну і мирну діяльність німецького робітника та купця в середущій Европі". Якщо „Таймс" міркує, що під поняттям „життєвого простору" скривається гноблення сусідів і грабіж їхнього майна, то це — заявляє „Фелькішер Беобахтер" — такий злобний фальш, якого ми ще дотепер не переживали.

Японське військо під Гонконом.

НОВЕ ЗАГОСТРЕННЯ МІЖ В. БРИТАНІЄЮ ТА ЯПОНІЄЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ТОКІО, 16. 8. ПАТ. Японські війська почали очищувати в полудневім Китаю терени, що межують з британською концесією в Гонконі. В год. 1-ій вночі прийшов відділ японського війська до Баоаг. Другий відділ з 500 японських вояків обсадив нині вполудне прикордонну стацію Шумчун на залізничому шляху Кантон-Гонкон. Японські стежі стоять кільканацять метрів від кордону. По другому боці мосту стоять англійські війська. Положення дуже напружене.

Агенція Домеї повідомляє: Здобувши Кантон японські війська не посувалися далі до кордону британської концесії, щоб оминути міжнароднього конфлікту. Японські сили, що співпрацювали з британською владою, вдержували комунікаційну лінію, яка дозволяла їм на доставу зброї і муніції. Перед новою акцією японська команда переслала ноту британській владі з повідомленням про свої кроки і візвала, щоб не перешкаджала цій акції. Нота підкреслює, що якщо китайські війська користатимуть з британської території підчас спротиву, на британську владу спадуть всі наслідки.

ЯПОНСЬКА АРМІЯ МАТИМЕ ВИРІШНИЙ ГОЛОС У ПЕРЕГОВОРАХ З В. БРИТАНІЄЮ.

ТІЄНТСІН, 16. 8. ПАТ. Ген. Муто, делегат японської армії у північнім Китаю до переговорів з британською делегацією в Токіо, вернувся в понеділок до Тієнтсіну і заявив представникам японської преси: Тепер по виїзді військових делегатів розмови йтимуть далі, але не будуть закінчені, бо остаточне рішення залежить від команданта армії у півн. Китаю. Генерал додав, що не виключений поворот військових делегатів до Токіо, якщо В. Британія виявить щире бажання довести до порозуміння.

МІНІСТР ВІЙНИ ГЕН. ІТАҐАКІ В ЦІСАРЯ.

ТОКІО, 16. 8. ПАТ. Японський цісар прийняв нині міністра війни ген. Ітагакі, який склав звіт про всі справи, що цікавлять його ресорт.

Як збільшити кадри інтеліґенції і третього стану.

ПІД УВАГУ БАТЬКАМ І СТАРШОМУ ГРОМАДЯНСТВУ.

Проблема, як збільшити кадри нашої інтеліґенції, купців, промисловців і ремісників по наших містах, здається, стає тепер у нас чи не найважнішою. Якщо хочемо закріпити наше культурно-освітнє, економічне, взагалі громадське надбання і забезпечити його майбутній розвиток, то мусимо вже заздалегідь подумати про людей, які могли б його перебрати й далі розбудовувати.

Вже сьогодні відчуваємо поважний брак людей до праці, головно людей з фаховим знанням і вишколом. Не говоримо про тих „безробітних", що сидять „в хаті" і ждуть на „посади", бо це здебільша люди, що вміють нарікати, а поправді нічого зробити не вміють. Про це можемо переконатися, коли поглянемо критично на нашу господарську розбудову. Ми покищо випираємо чужинців зокрема жидів, з нашого господарського життя в його низах, охоплюємо найпримітивніші торговельні і виробні функції. Але коли доводиться творити вершини господарсько-промислового життя, тоді зявляються дуже поважні труднощі в доборі людей. Бо людей зі знанням готових до праці, дуже мало.

Треба нам людей молодих, енергійних, метких, людей, з яких кожний умів би щось добре зробити і виконати. Ми назагал нація бідна на матеріяльні капітали, але тимбільше мусимо помножувати і збільшати духовий капітал. Бо без цього духового капіталу не зможемо закріпити нашої економічної незалежности, яка є підставою істнування кожної нації, нашої-ж зокрема.

Була в нас перед війною гарна традиція — пішукати талановиту, незаможну молодь по наших селах і допомагати їй дістатися до середніх шкіл або до ремісничо-промислових варстатів. Майже в кожному місті були одна-дві бурси заповнені саме цією сільською молоддю. Цій акції дуже багато завдячує наш культурний і господарський поступ. Наше заторкане й темне село під впливом цієї молоді переродилось у культурний бастіон.

Теперішні відносини на цьому відтинку нашого життя змінилися страшенне. Нема по містах меценатів, що пошукували б по селах за спосібною молоддю та їй допомагали в науці. Нема і тих передвоєнних бурс у кожному місті. А ці бурси, що залишились і ще „дихають", здебільша напівпорожні. Стан просто жахливий! Нація, що знаходиться в стані розбудови й розросту та захоплює щораз то нові ділянки праці, не має ким ці ділянки обсадити! Причина лежить у тому, що ми чимраз менше посилаємо дітей на науку до школи і до ремесла. Наше село майже зовсім перестало цікавитися середньою чи вищою школою, мовляв, наука тепер не виплачується. Навіть до ремесла є чимраз менший приплив селянської молоді, дарма що на селі землі щораз то менше, а в парі з тим збільшається біда й нужда. Коли до того додати, що й доплив молоді з інтеліґентних родин теж значно зменшився, то дістанемо картину не надто веселу. Для ілюстрації цього невеселого стану наведу табельку з „Малого Рочніка Статистичного" за 1939. рік про стан учи'в на основі віроісповідання у шк. році 1936-37.

ТИПИ ШКІЛ	загальна в тисячах	Віроісповідання: рим. кат.	гр.кат.	правосл.	євангел.	мойсеєве	інші
		відсотки загалу учнів					
Загально-освітні	200.6	74.5	3.8	2.2	2.5	16.5	0.5
фахові	88.5	78.1	2.1	3.2	1.8	14.6	0.2
вищі	48.2	79.3	3.1	2.9	2.6	11.8	0.3

Коли до цього додати, що греко-католики і православні, за державною статистикою з 1931 р. творили 22.2 прц. усього населення Польщі, то побачимо, що відсоток нашої молоді в усіх типах шкіл (загально-освітніх 6 прц., у фахових 5.3 прц. і у вищих 6 прц.) є рішуче за низький. Тут варто порівнять цифри жидівської молоді: жиди мають коло 8 прц. населення Польщі, а молоді в школі мають: в освітніх 16.5 прц., у фахових 14.6 прц., у вищих 11.8. Не диво, чому жиди до сьогодні відіграють таку поважну ролю в господарському житті.

І тому тепер, на порозі нового шкільного року, мусимо застановитися над цим невідрадним явищем та шукати якоїсь практичної розвязки. **Мусимо повести серед нашого громадянства, а передовсім серед селян, широку пропаганду, щоб масово посилали свої діти до шкіл ріжного типу і до ремесла, бо цього вимагає від нас сучасне життя,** сучасна хвилина, **цього вимагає від нас добро і майбутнє нашої нації.**

Питання лише, як розвязати практично матеріяльні труднощі?

Тут можна мати кілька розвязок.

Діти з підміських сіл можуть до школи доходити або доїздити, хоч така рада практично не дуже добра і дає не дуже задовільні висліди. Бо доїзд залізницею раннім-ранком до школи і пізнім вечором до хати дуже втомлює. Лишається за мало часу на науку. Тому з молоді, що доїздить не більше половини кінчає правильно школу. Тут мусить бути велике зрозуміння батьків і дітей! Спосіб цей лиш тим добрий, що дешевий. Найбідніший селянин, мешкаючи недалеко міста, коли має добру волю і зрозуміння, може дитину посилати до школи або ремесла.

Найкращою розвязкою є бурси. Але не всюди вони є і не всіх можуть помістити. Тому варт подумати про щось посереднє між батьківським домом і бурсою і щоб не переступало матеріяльних спроможностей батьків-селян. Такою посередньою розвязкою, на мою гадку, повинні бути т. зв. **збірні кватири.**

Збирається 5—10 батьків, що мають посилати діти до школи чи ремесла, винаймають спільно (на спільний рахунок) в місті мешкання, скажім кухню і велику кімнату, де ставлять стіл, крісла або лавки, ліжка (можуть бути залізні, складані, або дерев'яні) і умивальку і є вже мешкання. Батьки вибирають зпоміж себе якусь розумну старшу жінку на господиню цього мешкання, якої завданням буде приготовляти харч дітям і мати нагляд над наукою. З харчами мороки не буде, бо кожний батько привезе трохи картоплі, муки, солонини, хліба, городовини, молока тощо зі своєї господарки, так, щоб у місті не треба було нічого купувати. Один зі старших учеників може обняти нагляд над наукою молодших. Крім цього і вчителі поодиноких шкіл можуть зацікавитися такими збірними кватирами і час до часу піти туди на провірку. Це були б наче бурси в мініятурі. Користь з таких збірних кватир для наших селян може бути дуже велика, бо крім оплати школи і мешкання (яких б зол. місячно) і книжок не було б якихсь більших готівкових видатків. Харчі і одяг не входять у гру, бо чи дитина буде дома чи в школі, все одно треба їй дати їсти і купити якийсь одяг.

Над цим проєктом, гадаю, варто застановитись, може навіть передискутувати його і відтак перевести в діло. Саме тепер пора на це, щоб почати акцію в тому напрямі. Неуцтво і байдужість треба викорінити, — молодь мусить здобути знання потрібне для себе і для культури свого середовища.

Андрій Качор.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕСТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлевеля 5.
1445 10—11 Телефон 223-68.

З польської преси.

Наслідки німецько-італійської конференції.

Відомий лондонський кореспондент виленського „Слова" п. Люп зателефонував під датою 15. VIII. м. і. ось що до свого щоденника:

„До Лондону надходили цілу неділю та понеділок суперечні чутки про зміст розмов у Берхтесгадені. Деякі часописи, напр. „Дейлі Телеґраф" і соціялістичний щоденник „Дейлі Геральд", твердять, що там рішили в дусі війни, інші, як „Таймс", ставлять багато спокійніші гороскопи. Вечір розійшлися сплітки, імпортовані з Ґданська, що **криза вибухне 27. серпня: у тому дні в Танненберґу канцлер Гітлер поставить, мовляв, домагання, щоб держави погодились на негайну злуку Ґданська з Німеччиною, погрожуючи в протилежному випадку невідкладною війною. Згідно з пляном Гітлера, Англія та Франція, щоб омминути війну, запропонують європейську конференцію. Та Гітлер дасть свою згоду тільки в такому випадку, коли наперед буде устійнене, що конференція займатиметься тільки технічними подробицями ґданської справи.**

Те все тільки чутки або пробні бальони. Що буде в дійсности ніхто, здається, не знає напевно. Подібною таємничістю окутана візита комісаря Ліги Націй у Ґданську Буркгардта з суботи минулого тижня у Берхтесгадені. Таксамо невідомо, чи Гітлер прийме Форстера, що саме вертається з родинного містечка в Баварії. Проте певне одно, а саме, що Ґданськ залишився предметом побажань Гітлера та що в цьому напрямі йтимуть далі всі німецькі змагання. Вказує на те м. і. повідомлення про арештування двох польських митних інспекторів у Ґданську в понеділок біля корабельних варстатів у Шіхав".

„Більша Польща".

„АБЦ" з 16. VIII. пише:

„Версайський договір та договір, що його два роки потім заключено у Ризі устійнив такі кордони польської держави, що вони охоплюють значно більший простір від того, який давніше належав до Річпосполитої. Одначе в першому періоді відзискання незалежної держави в польській суспільности виробилось переконання, що поляки повинні бути вдоволені з того, що мають і не повинні думати про землі, які ще не визволено, тимбільше, що Польща не була підготовлена до того, щоб ставити дальші домагання...

На Сході кордони Польщі сягали дуже далеко поза Дніпро. На північному Сході доходили до фінської притоки, на півдні межували майже з Чорним Морем. **Одначе ті землі, що їх поляки втратили на Сході, були слабше звязані з Польщею і вони не конче потрібні для створення великої, могутньої Польщі, за винятком Камяниця Подільського та Поділля, звязаних почуваннями поляків...**

Інакше на заході. Там польські землі сягали аж поза Одру, забезпечуючи Польщі широкий доступ до моря. Щецін (Штеттін) був столицею польського князівства. Вроцлав (Бреслав) був одним з головних міст давньої Польщі. Ґданськ був ініціятором боротьби з хрестоносцями, яка довела до його знищення, та боронився пізніше всіми силами перед пруською займанщиною. В Кеніґсберґу, в якому польський король основав університет, правив польський воєвода.

Західні землі, що їх утратила Польща, мають для поляків багато більше значіння. Мусимо — пише „АБЦ" далі — тямити про них, коли не хочемо забути про власну велич та великодержавну потугу".

Ще один плян у справі Ґданська.

„Пущено у світ — як це пише „Ґонец Варшавскі" з 16. VIII. — комбінації, що нібито походять від канцлера Гітлера про плян полагодження ґданської справи.

„Пті Паризієн" подав вістку, нібито Чемберлен має закомунікувати німцям, що не мав би нічого проти конференції, але нинішньої політичної атмосфери не вважає за відповідну для таких розмов; Гітлер зі свого боку має ніби то шукати на потрібу участи Злучених Держав у такій конференції.

Все те — міркує „Ґонец Варшавскі" — пробні бальони, висувані німецькою пропаґандою, щоб намацяти терен, шукати виходу зі становища та втягнути Велику Британію і Злучені Держави в балачку. Цим комбінаціям повірив варшавський кореспондент „Менчестер Ґардіян", що пішов ще далі і пустив чутку, мовляв з польських джерел, зближених до польського міністерства закордонних справ, що польська сторона виступила навіть з контрпропозицією такого змісту: Східна область Ґданська мала б відійти до Сіхдних Прус, західня область до Польщі, саме-ж місто Ґданськ творило б польсько-німецьке кондомініюм, причому південну частину міста поділено б за національностями.

Все те — кінчає „Ґонец Варшавскі" — найзвичайніші вигадки і нісенітниці, без ніякої фактичної основи. Вони йдуть по лінії німецької пропаґанди.

БУРХЛИВІ ПРОТИНІМЕЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ТРНАВІ.

БРАТИСЛАВА, 16. 8. ПАТ. Підчас мячевих змагань у Трнаві між німецькою і словацькою дружиною „Трнава" дійшло до бурхливих протинімецьких демонстрацій. У хвилині, коли німецька дружина поздоровляла публику піднесенням руки, розляглися оклики і свисти. До подібних сцен дійшло у Братиславі на змаганнях меншої німецької і словацької дружини. Німецька преса обурюється, що польську дружину „Погонь" витали оваційно у Братиславі і що поліція не виступила проти протинімецьких демонстрацій.

ШВЕДИ ГОТОВІ БОРОНИТИ ЕСТОНІЮ.

ТАЛЛІН.. АТЕ. Естонський президент відвідав остров Вормсі, де більшість населення становлять шведи.

Представник шведів, пастор Пель, заявив у позитальній промові, що шведи, які від віків боролись рамя об рамя за права і свободу, тепер готові на випадок потреби зі зброєю в руках спільно боронити кордони естонської держави.

БУРКГАРДТ НЕ БРАВ УЧАСТИ У ЗАЛЬЦБУРЗЬКИХ НАРАДАХ.

З льондонських політичних кол виясню-ють, що високий комісар Ґданська не брав участи у нарадах Рібентропа з Чяном та що він не підіймався ніякого посередництва.

Як говорять, Буркгард відбув по дорозі якісь наради у Базилеї.

—o—

КАНЦ. ГІТЛЄР ВЕРНУВСЯ ДО БЕРХТЕСҐАДЕН.

ЗАЛЬЦБУРҐ, 16. 8. ПАТ. Канц. Гітлер, який був на фестівалю Моцарта в Зальцбурґу, вернувся до Берхтесґаден.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНҐРЕС ГОДИТЬСЯ ЗМІНИТИ ЗАКОН ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ВАШИНҐТОН, 17. 8. ПАТ. Сен. Баклі, якого вважають шефом більшости американського сенату заявив, що конґресові кола рішили змінити закон про невтральність, але щойно на сесії конґресу в січні 1940 р. Сенатор заявив, що підтримує през. Рузвельта. Всі трансакції продажі муніції і зброї можливі лише за готівку, що зменшить риск Злучених Держав.

—o—

НАЙБІЛЬШІ ТУРЕЦЬКІ МАНЕВРИ.

АНКАРА, 15. 8. ПАТ. У східній Тракії почались маневри турецької армії, закроєні на непрактиковану дотепер мірку. Маневри, в яких беруть участь усі роди аброї, протягнуться до 21. ц. м.

През. Ісмет Інону приняв грецького міністра закордонних справ Врудіса.

—o—

ЧЕХІЯ МАТИМЕ МІНІСТЕРСТВО... ВІДЖИДІВЛЕННЯ.

ПРАГА, ПАТ. Чеське арійське обединання предложило през. Гасі проект міністерства віджидівлення протекторату. Його завданням було би усунути жидівські впливи з життя протекторату. З тим міністерством співпрацював би дорадчий орґан, зложений з членів „народньої спільноти".

—o—

БРАТ ШУШНІҐА НЕ ПОМЕР

АМСТЕРДАМ, ПАТ. У щоденнику „Парі Суар" появилася вістка, немов би у таборі утікачів у Сляйс помер серед загадкових обставин брат б. австрійського канцлєра Курт фон Шушніґ.

Управа табору вияснила, що справді помер там чоловік з таким іменем і прізвищем, але він не був братом б. канцлєра.

УСПІШНЕ ЛІКУВАННЯ
з найміцнійших джерел гірської води.
НАЙКРАЩИЙ КОМФОРТ
Інформації. Управа Жінця Wagons Lits Cook. Orbis. Par.
Трускавець
19/72 - 1—1

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

СУПЕРНИЦТВО МІЖ РІВНИМ І ЛУЦЬКОМ.

Рівне в порівнянні з Луцьком дуже молоде місто. Бо коли початки Луцька губляться в передісторичних часах (Длуґош каже, що вел. кн Володимир збудував тут замок (город) уже в 1.000 році), то Рівне до другої половини XV. ст. було маленьким українським селом. Власник його, шляхтич Івашко Дичко (очевидно, православний українець) у 1461 р. продав Рівне українському князеві Семенові Несвицькому (чи Несвізькому) — Несвіч нині стація на лінії Луцьк—Львів. По смерти Семена Несвицького його жінка, княгиня Марія Несвицька, збудувала замок та місто Рівне і прибрала собі прізвище: княгиня Ровенська.

УРОЛЬОГ-ОПЕРАТОР
Др. Богдан Макарушка
Львів, вул. Льва Сапіги 6. Тел. 108-85.
ВЕРНУВСЯ і ординує від год. 3—6

Юнак-город Рівне почав швидко рости і ще за російських часів став найбільшим містом північно-західньої частини Волині. Тепер столиця Волині Луцьк нараховує, не зважаючи на скупчення тут майже всіх воєвідських урядів і приєднання до нього околиць, всього 42.000 населення, зате Рівне має його 47.000.

Всеж ріжниця між кількістю населення Рівного й Луцька з кожним роком вменшується і Рівному „загрожує" зрівняння з суперником Луцьком.

Міста мають свою амбіцію таксамо, як і люди. Прокинулась амбіція і в Рівному. І ось маємо конкретний вияв цієї амбіції: рівенський міський уряд уживає заходів, щоб прилучити до міста такі околичні села: Тютковичі, Дворець, Видумку, Басів Кут, Боярку й Золотиїв. Якби вдалося прилучити 5 названих сіл, то число населення Рівного зросло би на 6.000 душ, себто до 53.000, або на 11.000 більше, ніж у Луцьку.

В Рівному панує живіший і вільніший дух, між іншим і більша національна та релігійна толеранція — і Рівне зростає та багатіє. Луцьк навпаки — типове клерикально-бюрократичне середовище; тут економічне й культурне життя ледви втримується, щоб не гаснути.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ.

Радіофонізація Волині йде в двох напрямках: по-перше, квапливо будують у Луцьку радіостацію, по-друге (як ми вже подавали), всі сільські школи, волосні уряди, організації спішно забезпечують відбірними апаратами і т. д.

Радіостація має бути викінчена в жовтні ц. р. власне з огляду на те, що у вересні міжнародня радіофонічна конференція буде обмірковувати справу визначення для поодиноких радіостацій довжини хвиль. Монтують вже машти, викінчують будинки для студій та адміністрації і ін. Деякі труднощі матиме луцька радіостація з електричною енергією. Бо в листопаді вигасає концесія власників електрівні в Луцьку, що перейде на власність міського уряду, але вона працює постійним струмом.

Найціказіше, що хоч відкриття луцької радіостації вже наближається, про українські авдиції нічого не чувати. Згори можна сказати, що без поважної кількости українських авдицій луцька радіостація не матиме тих слухачів, яких хотіла б мати.

НА СЛІДАХ СТАРОЇ СЛАВИ.

В часі останніх дощів завалилася їздня в м. Вишнівці на Кремяниччині. Коли їздню поправляли стверднли, що під вулицею йде льох у напрямі замку колись українських князів Вишневецьких, що дали з себе відомого січовика Байду, героя леґенди про страшну смерть у турецькій неволі. Князі Вишневецькі — це вітка князів Острозьких, що прибрали собі нове назвище від Вишнівця. Початок замку у Вишнівці відносять до XIV. ст. Сьогодні примішена в ньому фахова школа кремянецького ліцею.

В підніжжі так званої Турецької Горй, що лежить біля Дубна, оце недавно знайшли горнятко з турецькими монетами і кількадесят людських кістяків, що носять сліди ударів гострою зброєю.

Леґенда, збережена народньою масою, каже про Турецьку Гору й людські кістяки таке: В часі одного нападу турків мешканці околиць почали втікати в напрямі города-замку. Під самими його стінами наздігнали їх турки й усіх порубали. На памятку про цю страшну різню людей під самою горою названо її Турецькою.

ЗНИЩЕНО 30.000 ГОСПОДАРСТВ.

Бідним волинякам усі вітри вівчі. А цього літа — то ще з хуртовинами та з градом. Такого граду, як у цьому році, і таких страшних наслідків його не памятають найстарші люди.

Всього потерпіло на Волині 31.752 господарств, у яких град знищив урожай цілковито — збіжжя, садки, городики і т. д. Зрозуміла річ, що це число лише грубших шкід, які звичайно реєструються в першій черзі. Господарі, яких страти сягають невеликих відсотків урожаю, навіть, буває, нікому й не зголошують їх. Махнуть рукою та й годі. Отже загальне число господарств, яким град спричинив як більші, так і менші шкоди, напевне значно більше, може навіть удвоє-втроє.

Про розміри хуртовини та її силу каже такий факт: Лише в одному дні знищила хуртовина в кількох повітах 10.000 господарств. Знищено к. 2.000 господарських будинків і хат. Розметено та знищено багато стогів сіна, особливо на Волинському Поліссі, де сіно — головний продукт дрібних господарств, що мають орної землі мало, а зате — багато лук і багон.

СТРАШНА КАРА ЗА ЗРАДУ.

Між залізничою стацією Ківерці й с. Тростенцем лежить темне, глухе, якби забуте Богом село, що носить назву Озеро, очевидно, від озера, а властиво — озерця. І враз с. Озеро на Луччині стало відоме, вістка про нього передається з уст до уст, у декого морщиться чоло або й терпне шкіра. Бо в Озері відбувся страшний суд, від присуду якого згинули жорстокою смертю аж 3 живі істоти.

Одного дня на лугах Озера розсілося к. 200 бузків, що злетілися сюди з ріжних сторін. Було враження, що бузьки, жваво клекочучи, збилися немов у клубок. Коли-ж вони нарешті заспокоїлися й відлетіли, на лузі залишилося трое бузьків, задзьобаних на смерть.

Селяни кажуть, що такі випадки вже відомі та що це відбувся суд бузьків над зрадниками.

Як бачимо, в бузьків розправа коротка.

А САМОГОН ДАЛІ РОЗВЕСЕЛЮЄ СЕРЦЕ ВОЛИНЯКАМ.

На Волині щораз частіше чуєте:

— Маю такий настрій, що хоч пий до беатями...

Інтеліґенти так кажуть, а селяни, в яких від слів до діла завжди ближче, вже й роблять. А що ціна на збіжжя стоїть низько, а видатки навпаки — щораз більше спинаються вгору, то зайість „монопольової" доводиться задовольнятися „самогоном". І дешевше й забуття глибше — наче б і жити перестав. Отже ґрунт для самогонового „промислу" на Волині сьогодні чудовий. І справді в останніх тижнях він почав розвиватися дуже широко.

Про цей розвиток свідчить такий факт: влада одним махом знайшла та зліквідувала ні більше, ні менше, тільки понад 200 „фабрик" самогону на Волині. **С. С.**

—o—

Польсько-німецька війна тривалаб довго

— ПИШЕ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Спеціяльний кореспондент „Дейлі Експресу" описує враження поїздки по Польщі, зокрема здовж німецького кордону.

Він уважає, що поляки не занедбали нічого, щоб приготовитись до оборони та є переконаний, що німецька кампанія в Польщі булаб дуже довга й важка. У всякому разі не була б це така війна, яку бажали би вести німці.

У Німеччині та в Ґданську говорять, що німецька армія перемашерувала би скоро через Польщу та перемогла б її. На думку анґлійського журналіста такий плян неможливий — німці мусять зясовувати собі те.

„Італії залежить на тім, щоб Ґібральтар належав до Еспанії"

— СТВЕРДЖУЄ ОРҐАН ҐЕРІНҐА.

БЕРЛІН, АТЕ. Орґан Ґерінґа „Національ-цайтунґ" стверджує, що Ґібральтар у руках Анґлії становить поважну загрозу для Еспанії. Також Італії залежить на тому, щоб Ґібральтар належав до Еспанії. З одного боку та твердиня грає ролю у плянах „окруження", з другого боку через Ґібральтарський пролив іде італійський експорт до Америки.

Майбутнє внявить — пише „Національ-цайтунґ" — чи Анґлія зуміє оборонити Ґібральтар перед Еспанією, яка тепер стала сильною державою. Очевидно Еспанія не толеруватиме на постійно британійського Ґібральтару та не стерпить міжнародньої смуги в Танжері.

В колах міжнародніх обсерваторів уважають ту статтю пробою шантажу проти Анґлії.

БРИТІЙСЬКИМ ВОЯКАМ З ҐІБРАЛЬТАРУ ЗАБОРОНЕНО ВИЇЗДИТИ ДО ЕСПАНІЇ ДОКИ ЕСПАНСЬКА ВЛАДА НЕ ЗАПЕВНИТЬ, ЩО ШАНУВАТИМЕ БРИТІЙСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ.

ҐІБРАЛЬТАР, ПАТ. Військова влада ґарнізону повідомила залогу в денному приказі, що з огляду на арештування жінки брит. старшини в Еспанії ґубернатор Ґібральтару заборонив військовим та моряцям усіх рангів виїздити на еспанську територію, доки еспанська влада не запевнить, що як слід трактуватиме британських військових та їхні родини.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІЗИТИ ҐЕНЕРАЛА ФРАНКА В РИМІ.

РИМ, АТЕ. Тут ідуть великі приготування до візити ґен. Франка, який приїде в половині вересня. Ґенерал причалить літаком у Ґенуї, де повитає його один з членів королівської родини та мін. Чяно.

Підчас побуту в Римі ґен. Франко буде ґостем короля у квіринальській палаті.

ВІЗИТА АМЕРИКАНСЬКОГО МІНІСТРА В РИМІ.

РИМ, 16. 8. ПАТ. Американський міністр пошт Фарлей приїхав нині пополудні до Риму. Офіційний комунікат каже, що його подорож не має політичного характеру. Американські кола в Римі підкреслюють, що мін. Фарлей щороку відвідує Рим. **Одначе не виключене, що міністр Злучених Держав зустрінеться з членами італійського уряду та що його приймуть на приватній авдієнції у Ватикані.**

Блькада Гонкону загострена?

БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ОБСАДЖУЮТЬ КОРДОН.

ГОНКОН, ПАТ. Японські війська почали великі операції здовж границі британійської кольонії Гонкон. Літаки бомбардували Шумчун. У Нанчао висаджено на беріг коло тисячі вояків.

Як припускають, є це початок гострої блькади Гонкону. На кордон вислано дві сотні британських військ.

ЧЕРҐА НА АМЕРИКАНСЬКИХ ҐРОМАДЯН.

ТІЄНТСІН, 16. 8. ПАТ. Американська ґромадянка 59-літня Річардс повіломила консулят Злучених Держав, що японські стежі перевели в неї основну ревізію на границі французької концесії у хвилині, коли хотіла перейти з двома кошиками ярин. Пані Річардс мала документ тотожности, що його видав британський консулят. Японський консуль довідавшись про випадок від американського консуля, перепросив його офіційно.

АРІТА ВДОВОЛЕНИЙ ХОДОМ ПЕРЕҐОВОРІВ З АНҐЛІЄЮ.

ТОКІО, АТЕ. Мін. Аріта заявив, що є вдоволений ходом переговорів у справі Тієнтсіну. 16. ц. м. почалися плєнарні наради.

Василь Котіль має 7 дітей і тому пише лист до парляменту...

З НАШОЇ СЕРІЇ ПАРЛЯМЕНТАРНО- ПОЛІТИЧНИХ „СМІХОВИНОК".

Варшава, 14. серпня.

Польська прилюдна опінія, втомлена навалою закордонних політичних вісток, радо звертає свої зацікавлення у протилежний бік, у напрямі внутрішніх справ. Може й тим треба пояснювати факт, що мала, пересічна історія (яких можна у нас рахувати тисячами), занотована парляментарним кореспондентом варшавської „політики", знайшла такий широкий відгук, що говорять про неї у кавярнях та навіть пишуть у пресі ріжних напрямів і ріжних місцевостей.

Зміст тої „історії" описав найкраще сам спричинник зацікавлення його особою, український селянин Василь Котіль з Липовиці у власноручному (писаному по польськи) листі до парляменту, виняток з якого наведемо за „Політикою". А Василь Котіль написав, як умів, довго, але просто, без ненужної стилізації:

„Ja niżej podpisany Wasyl Kotil syn Iwana z Lipowicy mam na utrzymaniu starą matkę i żonę i 7-mioro dzieci i jestem partyi firerym w lasach państwowych i teraz wyrzucony z roboty i mało niezabity za to, żem się upomniał za siebie i za swoich robotników u p. nadleśniczego, że mało płacą, bo 80 gr. od metra sześciennego rąbania. A za to leśniczy Król wyzywał mnie mówiąc, takie wy dziéki czarne, szlak by was trafił, i wyprawił żyda Frajlicha bijantra lasowego, by wyrzucił nas z pracy. Wtedy żyd powiedział, że jak nie ustąpimy, to przyjdzie policja i nas skuje. I zrobił się wielki krzyk i robotniki zlecieli się z 3 partii, a jeden upadł na drzewo i przebił rękę bardzo a opieki sanitarnej nie było, ranę zatykali chlebem i brudną fecą do butów..."

Від себе можемо додати, що листа Василя Котіля, в якому знайшлося багато ще інших просто неймовірних описів сцен невідповідної поведінки лісничих державних лісів з українськими робітниками переслала канцелярія У. П. Р. до відома міністра хліборобства **Понятовського.**

ПАЦИФІСТИЧНА УСТАНОВА ДЕБАТУЄ НАД МІЛІТАРНИМИ СПРАВАМИ.

З Варшави виїхала до Осльо польська делеґація на 35. конґрес **Міжпарляментарної Унії.** На чолі делеґації стоїть віцемарш. Дембський; як референт меншинних, отже й українських справ входить у її склад б. посол **Дзедушицький-Хоїнський** зі Сх. Галичини.

В цьому році минає власне 50 років від заснування (1889) у Парижі Міжпарляментарної Унії. Основоположниками її були відомі **пацифісти:** анґлієць Уіліям **Кремер** і француз Фридрих **Пассі.** Довоєнна діяльність Міжпарляментарної Унії централізувалася довкруги орґанізації міжнародньої співпраці та системи міжнароднього арбітражу. Праці Унії були поважним причинком до скликання відомих мировых конференцій у Ґазі, що їх вислідом було створення постійного Арбітражного Трибуналу. Праці над створенням Міжнар. Трибуналу Справедливости не реалізовано з приводу вибуху великої війни.

Повоєнна діяльність Унії проявляється від 1921 р. у формі щорічних міжнародніх конґресів. Німеччина не бере в них участи від свого виступлення з Ліги Націй, зате італійці беруть активну участь у всіх дебатах.

Теперішній 35. конґрес в Осльо відбувається у виняткових умовинах, з огляду на европейську ситуацію. Вона й буде головною точкою нарад. Промови парляментаристів цілого світа насвітлять становище всесвітнього парляменту до аґресії й війни, що загрожують мирові.

Другим важним предметом нарад має бути... дебата над можливістю мирної полагоди міжнародніх конфліктів. Не підлягає сумнівам, що вона принесе найцікавіші... мілітарні вискази та рефлексії.

Цікаво, що скаже, якщо буде мова про українців, польський делеґат п. Дзедушицький, що нераз заявляв себе знавцем українських справ...

КТВ.

Чи виїзд мін. Чакія рішає про долю

МАДЯРЩИНИ.

ЛЬОНДОН, 16. 8. Льондонська преса пише, що мін. Чакі, який перебуває в гостині в німецького міністра внутрішніх справ Фріка, в його маєтку біля Мінхену, має приїхати ще сьогодні до Берхтесґаден.

Із поїздкою мадярського міністра закордонних справ до Берхтесґаден вяже анґлійська преса багато справ. Між ін. вона обстоює погляд, що поїздка Чакія матиме вирішний вплив на становище Мадярщини до держав осі. **Часописи пишуть, що реґент Горті запросив до себе офіційно перед кількома днями анґлійського посла в Будапешті та що та розмова звернула увагу анґлійських чинників на ситуацію в Мадярщині. Після розмови з реґентом згаданий посол буцімто відвідав премієра Телекія, який заявив, що Мадярщина не має зовсім наміру придучитися до Німеччини та хоче стояти на становищі якнайбільшої невтральности.** Британські кола хотіли би тепер якнайшвидше довести до відпружения між Румунією та Мадярщиною. **Виринає ще теж інша справа, а саме, чи Польща не признала би наступу на Мадярщину поважною посередньою загрозою для себе, що знов зобовязувало би Анґлію негайно прийти на підмогу.**

Крім того анґлійська преса знов заговорила тепер про плян поділу Словаччини між Німеччину й Мадярщину.

ЗНОВ АРЕШТУВАЛИ ПОЛЬСЬКИХ МИТНИХ ІНСПЕКТОРІВ.

ВАРШАВА. 16. 8. До Варшави наспіла вістка про нове арештування двох польських митних інспекторів. Ґданська влада не хотіла спершу подати до відома того факту. Виявилося, що два митні інспектори Ґолаковський і Словіковський, які виїхали на службу польською моторівкою, опинилися при устю Вісли серед ґданських поліційних моторівок.

Коли польський Ґенеральний Комісаріят заінтерпелював у тій справі президію поліції у Ґданську, там пробували заперечити, що польських інспекторів арештовано. Щойно по гострій інтервенції комісаря Ходанського ґданська поліція признала, що обох інспекторів арештовано за здогадне кольпортування у Ґданську протигітлерівських летючок.

Польський ґенеральний комісар зажадав в ультимативній формі негайного звільнення обох інспекторів.

ГІТЛЄР ДОМАГАВСЯ ВІД БУРКГАДТА ПРИЛУЧЕННЯ ҐДАНСЬКА.

ЛЬОНДОН, 16. 8. У звязку з поголосками про розмови ґенерального комісаря Ліґи Націй у Ґданську проф. Буркгардта Ґітлер імовірно заявив йому, що прилучення Ґданська до Німеччини є мінімальним домаганням. Зате Німеччина погодиться признати Польщі вільну смугу у ґданській пристані. Місія Буркгардта імовірно закінчилася невдачею. Його розмова з Ґітлером тривала імовірно пів години. Кажуть, що Ґітлер зложив проф. Буркгардтові заяву дуже нагальним тоном.

—o—

ЛЕТ ДО ЕВРОПИ ЧЕРЕЗ СТРАТОСФЕРУ.

ВАШИҐТОН, 16. 8. ПАТ. Найславніший американський летун Говард Ґюз, який минулого року перелетів літаком довкола світа за 91 год. і 14 хвилин, звернувся з поданням до влади за дозволом на лет до Европи через стратосферу. Ґюз є мільонером і займається летунством з приємности. З тією метою доручив збудувати спеціяльний чотиромоторовий літак.

Економічний огляд.

Ситуація на збіжевому ринку.

(Розмова з директором „Центросоюзу" інж. М. Твориллом.)

ЯКА СЬОГОДНІ СИТУАЦІЯ НА ЗБІЖЕВИХ РИНКАХ?

Для рільничого світу не світла. У місяці липні ціни постійно знижувалися на світових ринках, аж щойно в липні почався нахил до стабілізації. Свідчать за тим досить уже поважні нотування на пізніщі достави. Але на звишку нема виглядів і найправдоподібніше вже лишиться ціна коло 25 прц нижча від цін з минулого року.

ЧОМУ ЦЕ ТАК?

Очевидно лише це явище, бож загал є тієї думки, що саме тоді, як здається ось-ось вибухне війна, як усі сирівці (нпр. кавчук, волоконні рослини), а не менше металі (цина, цинк, мідь, залізо, оливо тощо) дорожіють саме через воєнну загрозу, позинні також рости в ціні збіжеві продукти. А вони навпаки падуть. Це вказувало б з одного боку на те, що промислові, отже імпортові держави і всі що зброяться, мають вповні запасів і тільки вимінюють їх на нові, а з другого боку вказує на добрі цьогорічні врожаї. І дійсно — статистика виказує, що цьогорічний урожай збіжжа на 2 прц. вищий від минулорічного.

А ЯКА СИТУАЦІЯ В НАС?

Очевидно, світова ситуація не може бути без впливу на нашу. Правда, вона може мати додатні впливи на удержання ціни премію вання експорту чи інші заралчі засоби, але тільки до деяких фінансових спроможностей, і тимсамим до якихось меж. Ціни у нас упали також.

ЧИ БОГАТО ЗБІЖЖЯ Є ВЖЕ НА НАШОМУ РИНКУ?

Наш сільсько-господарський світ зачав уже на добре збут нового збіжжя. Старе вже тільки вийнятково показується на ринку. Дають його хіба ті луки, що любуються у запасах збіжжя в стодолі чи в шпихлірі. Продаж цього року інтезивніший, як минулого року. Доказом факт, що Центросоюз перепродав союзного збіжжя в липні 1939 р. 2585 тон, тоді, коли в цьомуж місяці 1938. тільки 1882 тонни. Значить цього року 703 тон більше. Таке саме приблизно збільшення видно вже у серпні 1939 р. Збільшення подачі бачимо також на біржі.

Спитаєте напевно чому? На це годі дати неохибну відповідь. Одні добачують у тому наслідки цьогорічного кращого врожаю і в нас, інші кажуть, що причиною більша шруба податкова, ще інші пояснюють скорші вимолоти і продаж забезпеченням перед війною, бо кажуть, що краще мати в кишені гроші, як збіжжя. Але є також думка, що люди побоюються знижки, тому втікають тепер від збіжжя. Алеж у тому є зачароване колесо, бо як забогато нараз кидається на ринок, то саме через те викликується панічну знижку цін. Уряд старається запобігти цьому реєстровими закупами та іншими кредитами, але це не спинює подачі. Знижка йде. Держаться в ціні тільки ті продукти, що мають попит. Отже держиться наприклад ріпак, якого на жаль наші рільники продукують ще дуже мало, держиться частинно ячмінь, бо ще мало його на ринку збуту. Зате паде в ціні пшениця та жито.

ЧИ ВЕЛИКІ Є РІЖНИЦІ В ЦІНАХ У ПОРІВНАННІ ДО МИН. РОКУ?

Навіть дуже великі. Ось збірна пшениця. У першій декалі серпня 1938. р. продавалася лько наші східні залізн. стації по 20 зол., а жито по 15 зол., а цього року у тому самому часі продають пшеницю по 17 зол., а жито по 11. Коли минулого року панувала в тому самому часі звишкова тенденція, то цього року навпаки — знижкова.

Це бажання рільників скоро випродувати запаси збіжжя використовують покупці по селах і як довідуємося, наші селяни тут і там випродують своє жито і по 7 зол., а пшеницю по 14 зол. Є ясне, що це йде на шкоду рільника.

ЧИ НАШІ КООПЕРАТИВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИДІЛАЮТЬ ЦЬОМУ?

О, так. Наші Окружні Союзи стараються робити все, що в їх силах. Щодня подають своїм кооперативам ціни на основі щоденних телефонічних звідомлень Центросоюзу та оголошують ціни в часописах, одначе і те ще невповні помагає, бо ще досі не до кожного села доходять ці відомости. Зрештою люди, навіть інтелігентні, часто більше дають віри всіляким тривожним вісткам, звичайно неправдивим, висланим з пальця у всіх, головно в політичних справах, а щож говорити в тих, що так безпосередньо дотикають життя-буття хліборобa?

Одначе в цій справі є ще одна поважна заковика, вже незалежна від рільника. Всюди відчуваємо брак грошей до обороту, а в нашому житті також. Бракує селянинові на його конечні потреби, але й організаціям та купцям бракує оборотового капіталу. Гроші зникли з нормального обігу. А цей товар, це готівковий товар, не кредитовий, значить треба готівку до обороту позичити. А ця готівка дорога, бо на гроші більший попит, ніж подача. І це обнижує також ціну збіжжя.

Щоб і цього оминути, кооперація змагає до того, щоб призвичаювати наших селян віддавати товар до продажу на зачети чи в комісі, а готівку виплачувати, коли дістане гроші, і розчислиться за проданий товар. Але цей шлях нелегкий, затяжний, даюма, що конечний саме серед сьоголішніх обставин.

Правда, наш рільник вже має довіря до кооперації, бо кілька останніх років, коли наша кооперація зорганізувала збут збіжжя, дали докази, що до неї можна мати довіря і що взявши збіжжя в комісс до продажу, кооперація платить і не визискає. Але селянин продає, бо зараз потребує грошей. Кооперація старається платити, але саме цього року з кредитами слабше, ніж у минулих роках.

ДЕЖ ПОДІЛИСЯ ГРОШІ САМЕ ЦЬОГО РОКУ?

Питання на око недоречі в справі цін рільничих плодів. А всеж воно на місці. Брак грошей причинюється також до обнижки цін рільних плодів. Грошей позинно бути в обігу не менше а більше, бо коли при кінці грудня 1938 р. було в обігу банкнотів паперових, срібняків і більону на 1866.4 міл. зол., то при кінці червня 1939 р. 2327.9 міл. зол., себто на 461.5 міл. зол. більше. Тимчасом відчувається брак. А обраховано, що вкладки в банках змаліли на 189.9 м л. зол. Знаємо, що в касах також змаліли, хоч статистичних виказів нема. Справді позичка державна на протилетунську оборону забрала з обігу 400 мілионів, але частина з тих грошей напевно вернулася до обігу, бо з неї уряд платить всякі підприємства для воєнних потреб. Інститут для досліду господарської конюнктури і цін каже, що не видно також зросту ні в промислі, ні в рільництві, ні в інвестиціях, щоб через те зросла потреба грошевого обігу аж так, щоби ця кількість грошей, котра є в обігу, не могла вже заспокоїти потреб.

Тож де поділися гроші? Зовсім певна є одна відповідь: люди поховали гроші і держать їх у кишенях, у шафах. Повитягали з кас із банків, з підприємств. На це вказує факт, що передовсім позникали 5 і 10-золотівки тому, що мають дещо срібла. Це страх, паніка перед війною. Уважаю це за шкідливе явище, яке бе в установи, в наш рільничий світ, у всі наші підприємства і це також обнижує ціни наших рільних плодів, бо рільник кидає нагально збіжжя, щоб здобути готівку і обнижує ціну. А користи з цього посідачам грошей також нема, навпаки, вони зазнають тільки шкоди. Чому? Про шкідливість була недавно у Вашому часописі зовсім влучна стаття.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

БРАК БІЛЬОНУ БУДЕ ШВИДКО УСУНЕНИЙ.

Актуальна від деякого часу справа більону не сходить зі сторінок преси. Діло в тому, що все ще є околиці, де — не вважаючи на компетентні виявлення дотично, певдичної матеріяльної вартости більону, загрозу карних санкцій спекулянтам та господарським диверсантом, тощо — брак більону дається дошкульно відчувати. Ми мали нагоду на днях стверднти наприклад у долині Пруту, що замінити сванятку золотих на дрібніші — справа дуже важка. Бувае, що люди сідають до потягів без білетів, бо не мають дрібних, щоб собі їх купити, купці дістали нових довжників, бо не можуть видати з банкноту, який дає йому клієнт, тощо. І таких окольиць є ще доволі багато. Але як подає преса — **в найближчих уже днях** появиться в обігу більша кількість більону **нової емісії** (після її буде 50 міліонів золотих). Державна парбівня працює тепер дуже інтенсивно і можна сподіватись, що на прикру справа в будучому житті втратить незабаром свою актуальність. Хіба що недоцільне або злосливе вирівнання більону йтиме дальше таким темпом, лиш іншої дорогою, проголошуючи величезну масу розмінної монети.

Для інформації подаємо, що 10. п. м. обіг більону в Польщі був ось-такий: срібні монети 854 міл. зол. (31. липня 382.4), нікльовий і бронзовий 122.9 (117.8), разом 506.9 міл. (500.2). Як бачимо з цього — в першій декалі цього місяця обіг зріс на 6.7 міл. золотих.

„Ц" Газета Гандльова" з 12. п. м. подає, що на днях прибув до Польщі повний транспорт срібла в кількості 20.000 кг., призначеного для більону. Що тра означує газета, яку пісенітницю робить тї, що хозяйнують більон. Вартість його срібла не переходить 20%, так що держава робить добрий інтерес, коли емітує більон. Про цю вигоду вартість більону знають ті, що його хозяйнують. Але вони уникають пенхолі, яку потягнуть неавідповідальні або вражі елементи. Тому — пише згадана газета — треба якнайскоріше перестерегти перед дальшим уживанням цій пенхолі. Вона шкідлива, бо хоч державі, як емітентові, дає нагоду заробити на нових емісіях, проте згодом принести може велику шкоду, бо більону, коли він підстаріється зі склянів, буде забагато і він тяжітиме на господарському житті.

ГОРІШНИЙ ШЛЕСЬК ПИЛЬНО ПРАЦЮЄ.

Про це з великим вдоволенням пише польська преса. Безробіття шезає у фантастичному просто темпі — пише „Курер Варшавскі" з 15. п. м. Варстати праці заповнилися робітниками. Гути працюють цілою парою при повних залогах. То саме діється в копальнях. Згадана газета задалегідь застерігається, що ця корисна кон'юнктура в горішньошлеському промислі, зокрема в тяжкому промислі не є виглядом воєнної підготовки, а інвестиційних замагань Польщі і збільшених державних замовлень, м. і. контрактів на доставу до СССР. У минулому півріччі продукція зросла в порівнянні на 120% у порівнянні до 1928 р., який прийнято як порівняльну базу.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ВАЖНЕ ПОЛОЖЕННЯ ГРОМИСЛУ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ТА У ПІВДЕННІЙ СЛОВАЧЧИНІ.

Видвигаючи домагання до Карпатської України та сусідських окраїн, мадярська пропаганда заложби видвигала господарський аргумент: ті землі — мовляв — повідають, від коли втратили звязок з природним заліллям — Мадярщиною. Тепер вони вже належать до Мадярщини, тимчасом їхне господарське положення погіршало. Промисл тих земель руйнують мадярські галіційні тарифи, які є вищі у порівнянні з давніми чехословацькими на 40—80%, в деяких випадках навіть на 110% — і то вже після того, як мадярський уряд признав деякі тарифові полегші. На домагання попередньої анінки тариф, що далиб промислові „Горішньої Мадярщини" і Карпатської України сяку-тяку конкурренційну спроможність, у Будапешті відповідають, що зрештой промисл дістав тепер нові ринки збуту та що теперішній стан справи процесові господарського обсідання „новоприлучених земель".... Як подав будапештенський „Відост-Економіст", мадярські компетентні кола пояснюють тарифові труднощі північних окраїн тим, що Мадярщина зі своїми коротшими залізничними лініями не може признати таких низьких тарифів як досі Чехословаччина, та що північні промислові осередки попали у недогідне положення: вони лежать коло кордону і мають змогу висилати свої вироби лиш на північ, через Будапешт — отже дуже довгим шляхом. Так виглядає „поворот до корони св. Степана..."

ЧИ НОВИЙ ЗМІСТ „МОНЕТАРНОГО ДОГОВОРУ" АНГЛІЇ, АМЕРИКИ І ФРАНЦІЇ? — АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕКРЕТАР СКАРБУ В ЕВРОПІ.

У фінансових колах Льондону поширюється вістка, що секр. скарбу Злуч. Д. П. А. Моргентав приїхав до Европи не так для відпочинку, як на те, щоб довести до нового договору трьох великодержав на валютовому відтинку. Саме минає 3 роки, як дійшло до заключення поміж Англією, Америкою і Францією після девалюаційних ферментів. Це впровадило певбанку рівновагу на валютовому фронті. Тепер ідеться про те, щоб попобігти евентуальним атакам на англійського фунта. Конференція, яку приписують новій місії Моргентава, мала б загарантувати безпеку англійській валюті, бо Зл. Держави П. А. і Франція мали б зобовязатися в разі потреби ратувати своїми валютовими і золотими запасами фунт штерлінгів від обвалення. Англія має зобовязатися дати знову вразі потреби відшкодування обом згаданим державам.

ВИСЛІДИ ЖНИВ У ВЕЛ. НІМЕЧЧИНІ.

Найновіші статистичні дані інформують, що в Німеччині є тепер 38.268 міл. гектарів ужитковой для сільгосподарства площі, тоді коли перед р. 1934 було й 34.814 тис. На ріллю, якої є 25.360 тис. га, припадає тепер 66.3%, коли перед війною припадало 73.5%. Збіжжа було посіяне тепер у Вел. Німеччині на круглo 14 міліонах гектарів. З того 38% жито, 19% пшениця, 16% ячмінь і 27% овес. Як запевнюють з нім. сторони — жнива є добрі і висліл їх не уступає вислідові минулого року.

Сторінка без політики.

Алькатраз - найжахливіша тюрма Америки.

АМЕРИКАНСЬКІ ТЮРМИ.

Немає мабуть багато таких країн, як Америка, де поруч найбільшого модернізму, подибуємо крайне назадництво. Яскравим прикладом цього — американське тюремництво. Американські вязниці діляться на дві категорії: федеративні, під владою Вашингтону, і державні, підпорядковані законам тієї провінції (стейту), де вони знаходяться. А що майже в кожному стейті обовязують інші звичаї та закони, тож і в поодиноких вязницях панує не скрізь однаковий лад. Коли напр. в одному стейті за пянство карають одно-місячною карою, то в інших (хоч би і в сусідньому), ледве тижнем. Найкращою федеративною тюрмою в Америці є

„АЛЬКАТРАЗ".

Ця еспанська назва означає пелікана, бо справді на острові де стоїть, сьогодні тюрма, гніздилися колись пелікани. Тепер на цьому місці збудована велетенська твердиня-тюрма з масивними вежами. Скелястий острів, у якому виковані фундаменти Алькатразу, завсіди сповитий мряками, крім того дуже часто навідують його буревії. На такому то острові збудували з бетону й сталі найжахливішу, непривітну тюрму, якої день і ніч береже сторожа зі скорострілами. Ці найкращі засоби оборони мають за ціль назавжди розвіяти мрії про втечу мешканців Алькатразу. Тож і всілякі спроби втечі безуспішні. В Алькатразі пересиджують найбільші злочинці. Відсиджував тут свою кару відомий Аль Капоне (тепер він під обсерваційою в іншій тюрмі) — і тут зболіволів. Нових вязнів перевозять на острів моторовими човнами.

ЕЛЄКТРИЧНЕ ОКО.

Пройшовши кусень побережжя, їх ведуть вилутими в скелі східцями до окремої перехідної комірки, де знаходиться апарат, що дає голосні знаки, коли в котрогось із вязнів є якийнебудь металевий предмет. Завдяки цьому неможливо „перешмуґлювати" засудженцеві який пильник, ніж, чи зброю, хоч би як її скривав. Апарат цей, званий „електричним оком" діє дуже справно і всередині тюрми, де вже живуть вязні. Крім того тюрма має ще й інші апарати. Напр. в їдальнях, де дуже часто трапляються бійки й бешкети, є окремі апарати, що кожночасно вможливлюють напоїнити кімнату слізним газом. В келіях усі двері завдяки кратам прозорі, і всі виходять на коридор, куди постійно ходить сторожа. Замітне, що в тюрмі немає ніодного годинника. Відвідувачі порозуміваються з вязнями через грубу скляну тафлю з отвором по середині. Відвідувати вязнів можна дуже рідко за окремим дозволом влади. Вязням самим з собою теж не вільно говорити. Окремі приписи обовязують вязня при голенні. Тричі на тиждень вязень має право висунути через отвір на коридор коробку від сірників. Дозорці вкладають до коробок ножики до голення, щоб по пяти хвилинах назад їх забрати.

Від шестої години вязні перебувають у келіях, а сторожа робить вправи на коридорах у цільному стрілянні до зачіпаних на подобу вязнів манекінів відбираючи таким чином засудженцям охоту втікати. Очевидна річ, життя вязнів у таких обставинах незмірно важке. Не дивниця, що багато з них божеволіє.

ПРОВІНЦІЯЛЬНІ ТЮРМИ.

У противенстві до „Алькатразу", де збережений великий лад і порядок, провінціяльні тюрми, це відстрашливий приклад неладу й назадництва. Звичайно такі тюрми знаходяться в старих, без примітивної гігієни, темних, вогких рудерах, де в жахливих обставинах пересиджують припалкові винуватці поруч найгрізніших опришків. Владу в таких тюрмах повнять шерифи, що іноді добирають собі до помочі котрогось з засудженців, який безприкладно надуживає своєї влади. Шантажі, інтриги, знущання в таких тюрмах на порядку дня. Кілька років тому виявилося, що нью-йоркською тюрмою верховодило двох небезпечних злочинців, які підступом та інтригами перебрали від шерифа владу над вязнями допускаючись при тому різних каригідних вчинків, як напр. те, що за високою винагородою випускали на волю вязнів. І щойно цій скандальній історії поклала край новий прокуратор, що вчинив облаву на тюрми і повикривав ті нечувані ніде практики.

Дім майбутнього.

Цікаво вийшла анкета розписана одним американським часописом серед 50-ох учених інжинірів на тему: Як виглядатиме дім за 25 років? Із відповідей виходило б, що в 1964 році багато різних чинників зовсім змінить дотеперішне житлове будівництво.

СПРАВА ПАЛИВА.

Вчені запевняють, що за 25 років, мешкальні доми огріватимуть не вугіллям, чи нафтою, а тільки інфрачервоними променями. Ці промені діятимуть так справно, що можна буде ними зварити яйце, в посудині, яку примістимо на тафлі леду, при чому лід зовсім не розтане. Крім того будуть окремо опатентовані посудини для варення на інфра-червоних променях. Будуть теж окремі апарати до натрівання тіла.

ВЕНТИЛЯЦІЯ

В домах прийдешнього віку зовсім зайві будуть весняні чи осінні одяги. Повітря буде проходити в кімнату через наелектризований простір і проникатиме металеві платівки з додатнім і відємним струмом. Ці платівки втягатимуть у себе все те, що є в повітрі, автім і бактерії. Таку вентиляцію вводять уже тепер у торговельних підприємствах, де легко псується товар. Подібні апарати заінсталювали в кількох домах Пітсбурга, і господині запевняють, що коли давніше треба було робити порядки в кімнатах, стирати пороху, бодай що два тижні, тепер вистачять раз у рік.

ВИКОРИСТАННЯ СОНЯШНОЇ ЕНЕРГІЇ.

Зовсім можливо, що за 25 років ученим уже вдасться використати сонячну енергію. Минулої осени секретар смітсонівського інституту д-р Еббот, зголосив патент на невеличку й недорогу машину, що витворює сонячну енергію. Цей апарат збирає сонячні промені на алюмінієвий диск, а його за ходом сонця обертає відповідний механізм. Диск відбиває промені на скляну рурку, де находиться тонесенька верства води. В сонячну днину вода в рурці швидко перемінюється у пару.

Апаратом Еббота можна зварити всяку страву. Південно американські фармери вживають його до заварювання води. Крім того вчені роблять досвіди з фотоелектричними комірками, що перемінюють сонячну енергію в електричний струм. Коли спроби ці покінчаться успішно, тоді прийде час, що житимемо в домах, куди електричний струм плистиме з дахів, освітлених сонцем, що доставлятиме стільки електричного струму, скільки його кожний буде потребувати.

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

ОСВІТЛЕННЯ Й ОДЯГ.

Під теперішню пору роблять досвіди з світильними матеріялами, якими будуть вистелювати стіни кімнат. Увечір у таких кімнатах не буде ніодного темного кутка, бо всюди буде ясно.

З давніх давен люди добирають на себе одяги, зроблені з звіринної шерсти або рослинних волокон. Минулого року опатентовано ново-винайдену тканину, що є продуктом вугля, води й повітря. В волокна цієї матерії міцні як сталь і тонкі як павутиння. Крім того працюють над тканинами із скляних ниток. Така нитка вдесятеро тонша від людського волоса. Матерія виткана з таких ниток має прекрасний полиск, дуже мягка, але важка й дорога. Тепер виробляють з неї жіночі капелюхи. Але в 1964 році вироблятимуть з неї всілякі одяги.

Велика „Радіо-Берта".

ВІЙНА РАДІОХВИЛЯМИ.

Війну радіохвилями ведуть в Европі вже віддавна. Італійська радіостація в Барі ширить пропаганду в північній Африці та мусулманських краях в мові арабській. Німецькі стації в французькій над Меном і Ляйпцігу ведуть пропаганду в французькій і англійській мові. Комінтернівська стація „Комінтерн" у Москві веде свою пропаганду в усіх мовах світу. Те все приневолило Англію і Францію і собі почати „війну" радіохвилями. Вони зорганізували в себе пропагандивні передачі в мовах німецькій, чеській, італійській, а символічний Кінг-Гол почав листовний бій із Гебельсом. Тепер починається новий радієвий двобій у південній Америці. Ці краї вже від якогось часу зацікавили Німеччину та Італію. Але їхні гляни зустрілися з рішучим опором Зединених Держав Північної Америки та Англії, які в південній Америці мають свої великі впливи та бізнеси. І навряд чи вони дозволять вести ворожу собі пропаганду.

КОНТР-НАСТУП АМЕРИКИ.

В Зединених Державах Північної Америки побудували велетенську радіо-стацію, що призначена обслуговувати південно - американські краї. Американці назвали її „великою радіо - Бертою" для пригадки колишньої німецької гармати - велетня „грубої Берти", з якої німці обстрілювали Париж. Завдання великої радіо - Берти паралїжувати італьо-німецькі радієві експосії в еспанській і португальській мові передавані до півд. Америки. Але і в самій півд. Америці німці та італійці ведуть постійно свою пропаганду в місцевих радіо-стаціях, у точно означених годинах. Такі самі валиції зорганізували північна Америка й Англія, теж у точно означених годинах.

ДВОМОВНА ВІЙНА.

Сила „Великої Берти" дуже велика: 100 кільоватів для коротких хвиль. І в тому ніодна радіостація не може з нею суперничати. Крім того їй допомагають дві менші стації: одна для авдицій в португальській мові, друга в еспанській. Своїм засягом вона обіймає всю південну Америку. „Велику Берту" фінансує вашингтонський уряд.

—o—

ГУМОР.

ПРОТИ ЗАБОБОНУ.

Жінка французького короля Людвика XV. Марія Лещинська була дуже забобонна. Коли вмерла одна з її фаворит, княжна де Шаторо, королева не могла кілька ночей спати. Через те тримала все при собі покоївку. Коли ж одної ночі покоївка віддалилася на хвилину, королева накричала на неї:

— Як ти могла мене залишити саму? А нуж в саме тому часі зявиться небіжка?!

Покоївка, дуже розумна дівчина, відповіла:

— Алеж, Ваша Високосте! Якщо б навіть і княжна небіжка вернулася з тамтого світу, то скоріш пішла би до спальні Найяснішого Пана!

ВСЕ ЗМІНЯЄТЬСЯ.

— Чи той адвокат, що був вашим комірником, далі веде ваші справи?

— Так, але тепер то вже не є його комірником...

ЖІНОЧА ЛЬОГІКА.

— Найдорожчий! Мудрий усе уступає дурному; уступи ти тепер і купи мені ту гарну сукню!

В С. С. С. Р.

— Товаришу, що ви думаєте про комісаря Іванова?

— Гм, то якийсь підозріли тип. Не можна навіть йому доказати, що належить до ворогів народу!...

УДАЛОСЯ.

Перед кавярнею стоїть авто. В авті дрімає шофер. Зближається якийсь пан і каже:

— Прошу відлати цей лист своєму панові.

Шофер йде до кавярні і подає власникові авта лист, а цей читає його зі здивуванням:

„Не вдасться — добре, вдасться, — ще ліпше!"

— Що це може значити — питає пан і показує шоферови лист. Шофер прочитав, подумав хвилину і вибіг на вулицю. По хвилі вертається.

— Удалося!

— Що вдалося?!

— Украв авто!

Комунікат про арештування німців на Шлеську.

КАТОВИЦІ, 16. 8. ПАТ. Слідство, що його перевела польська влада у звязку з нападом на кордоннім відтинку під Шлеською Рудою 9. ц. м., підчас якого важко ранено польського кордонного сторожа Владислава Печихлебка та у звязку з убивством поліціянта Віктора Швагля на кордоннім переході Шарлей, гов. Тарнівські Гори 14. ц. м., довело до арештування кількох винуватців чи пак спільників тих нападів, між ін. Павла Калети, вбивника поліціянта Швагля. Зізнання арештованих дали змогу устійнити, що на Опольськім Шлеську на терені Німеччини створено спеціяльну шпигунсько-диверсійну організацію. Матеріяли знайдені при ревізії, які переведено з доручення прокуратора, потвердили вповні зізнання затриманих напасників. Вони між іншим виявили, що члени німецької меншини зі шлеського воєвідства доставляли згаданій організації інформаційних матеріялів військового характеру і подрібні дані до успішнішої організації нападів на польські прикордонні власти доставляючи шкіци кордонних відтинків, години стеж і т. п. На основі висліпів переведених ревізій судова влада наказала арештувати під замітом протидержавної і шпигунської діяльности та співпраці при організації диверсії з закордону кількадесять польських громадян німецької національности і кількох німецьких громадян та опечатати ряд льокалів організації „Юнгдойче Партай" і „Геверкшафт Дойчер Арбайтер" на теерні Горішнього Шлеська.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ЗАМКНУЛА МАЛИЙ ПРИКОРДОННИЙ РУХ НА ШЛЕСЬКУ.

ТОВИЦІ, 16. 8. ПАТ. Тому, що німецька влада припинила 14. ц. м. без ніяких причин малий прикордонний рух на відтинку рибницького повіту, польська влада наказала стримати тимчасово малий прикордонний рух на просторі цілого кордону шлеського воєвідства.

РИБНИК, 16. 8. ПАТ. Німецька поліція замкнула в Ратиборі на Опольськім Шлеську кілька торговельних підприємств, що належать до поляків, між ін. склади Е. Ружицького й А. Капусіка.

Злучені Держави заборонили вивіз зброї і муніції до Японії.

ТОКІО, 16. 8. ПАТ. Домеї повідомляє: Офіційні японські кола дістали інформації, що державний департамент у Вашингтоні підготовляє декрет у справі ембарга на вивіз воєнного матеріялу до Японії, що буде обовязувати ще перед скінченням речинця важности американсько-японського торговельного договору, який недавно виповіли Злучені Держави. Представник міністерства закордонних справ згадуючи про заяву державного секретаря Самнера Велса, заявив, що не має потвердження тієї вістки. Одначе якщо ці вістки правдиві, то ембарго на вивіз зброї до Японії буде суперечне не лише з важним ще торговельним договором, але теж зі законом про невтральність. Цей крок був би однозначний з признанням воєнного стану між Китаєм та Японією. Японські фінансові кола думають, що ембарго є обосічною зброєю, бо важко вдарять по інтересах американських експортерів, зокрема нафти і заліза.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ КОНСУЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У ТІЄНТСІНІ.

ТІЄНТСІН, 16. 8. ПАТ. Ґенеральний консулят Злучених Держав у Тієнтсіні переслав ґенеральному консулеві Японії протест у справі події з американською громадянкою Річард, яка хотіла перейти границю британської концесії. Японська стежа перевела основну ревізію в Річард. У хвилині, коли вона домагалась звороту своєї перепустки один японський вояк вдарив її в лице. Нота домагається гострої кари й оголошення нових вказівок для вояків стежі, що бережуть входу до концесії, щоб подібні інциденти не трапились.

ШАНГАЙ, 16. 8. ПАТ. Японська преса в Шангаю повела кампанію домагаючись перелати прояпонському урядові в Нанкіні або прояпонській міській раді в Шангаю китайське судівництво, що в міжнародніх концесіях узалежнене від уряду в Чункіні. Одночасно преса домагається, щоб замкнено банки китайського уряду на території концесій. Японська влада рішена передати судівництво силою, якщо переговори з владою концесії не доведуть до успішної розвязки.

ФІНАНСОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ КИТАЄМ І В. БРИТАНІЄЮ.

ТОКІО, 16. 8. ПАТ. Згідно з японськими інформаціями йдуть переговори в Гонконі між китайськими і британськими фінансовими представниками з метою устійнити основу нової китайської валюти, що заступить китайський доляр. Нова валюта призначена до внутрішнього обігу.

ЛЬОНДОН, 16. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: У британсько-японському конфлікті у справі китайської валюти ситуація далі неясна. Британський уряд далі нараджується в цій справі з урядом Франції і Злучених Держав.

ЧАНКАЙШЕК ПЕРЕНІС ЗНОВУ СВОЮ СТОЛИЦЮ.

ТОКІО, 16. 8. ПАТ. Домеї повідомляє: Марш. Чанкайшек рішився перенести свій штаб з тимчасової столиці Чункіну до Кіятін (Льошан), 180 миль у глибину краю, на побережжі ріки Янтсе. Центральні цивільні уряди — повідомляє кореспондент „Асагі Шімбун" — перенесуть до Лючав. Кіятін є гарно положеним містом серед гір і можна його легко боронити. Має теж добре получення шосами і ріками. Чанкайшек замешкає у святині у стіп гори Омеішан.

ВЕЛИКІ СОВІТСЬКІ ЛЕТУНСЬКІ МАНЕВРИ НАД ЯПОНСЬКИМ МОРЕМ.

ЛЬОНДОН, 16. 8. ПАТ. З Москви повідомляють, що недалеко Владивостоку відбуваються совітські летунські маневри. Совітські літаки стартують з континенту і летять далеко над японське море. Летунські маневри відбуваються теж недалеко Ленінграду і Москви.

Фінляндія боронитиме своєї незалежности

ЗА ВСЯКУ ЦІНУ.

ГЕЛЬСІНКИ, 16. 8. ПАТ. При закінченні великих маніфестаційних маневрів фінляндської армії марш. Манергайм виголосив промову, яку приняла преса дуже прихильно. Соціялістична преса підкреслює, що герой з 1918 р. і дійсно неприятель соціялістів є нині легендарною постаттю, що обединує поодинокі напрямки і світогляди Фінляндії. Для обсерватора Фінляндії, який пережив 1918 р., ця внутрішня еволюція гідна найбільшого подиву. Край дійсно обединений під гаслом „боронимо нашої незалежности за всяку ціну".

Кровава бійка з поліцією в Радехівщині.

СТРАШНА СМЕРТЬ В ОКРУЖЕНІЙ ХАТІ У ВОГНІ.

ТЕРНОПІЛЬ, 16. 8. ПАТ. У Стефанівці к. Хмільна, пов. Радехів, дійшло до збройної сутички між трьома невідомими мужчинами і відділом поліції, що їх здогнав. Окружені особи в будинках одного селянина засипали поліціянтів градом кісових куль. Від густих стрілів вибухла пожежа, що знищила стодолу і стайню з худобою. Одначе окружені мужчини не хотіли піддатися і згоріли живцем, їх тіла зотліли до тла. Біля тліючих останків знайшли три кріси, запас муніції і три кинжали. Влада веде слідство.

МОСКВА ВИСЕЛЮЄ МАСОВО УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН НА ДАЛЕКИЙ СХІД.

МОСКВА, 16. 8. ПАТ. Совітський уряд вивозить у приспішеному темпі українських селян на Далекий Схід. В останніх тижнях московський уряд вислав багато транспортів селянських родин зі Совітської України і Білоруси на Далекий Схід. На днях відїхали з Києва і Мінська два нові поїзди до Хабаровська. Кожний поїзд складався з 50 вагонів і вивозив по 1.200 селянських родин.

—o—

СОВІТСЬКИЙ УРЯД ОЧИЩУЄ ТЕРЕНИ ВІД ЗАХІДНЬОГО КОРДОНУ.

ТАЛІН, 16. 8. ПАТ. Здовж цілого західнього кордону Естонії від місцевости Нарва-Єсу до озера Пейпсі залягають густі клуби диму, бо здовж ріки Луги СССР. горять ліси і торфовиська. Пожежі здовж совітського кордону подібні до минулорічних і можуть потривати ще довший час. Естонська преса пише, що пожежі мають звязок з очищуванням західнього кордону СССР.

ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ МІЖ ГРЕЦІЄЮ, ТУРЕЧЧИНОЮ І РУМУНІЄЮ ПРОТИ БОЛГАРІЇ?

АТЕНИ, 16. 8. ПАТ. Атенська аґенція заперечує поголоски деяких закордонних часописів про заключення військового союзу між Грецією, Румунією та Туреччиною проти Болгарії. Грецькі політичні кола підкреслюють, що оборонний військовий союз між державами балканського порозуміння істнує віддавна і тому новий договір зайвий.

—o—

ВІЙСЬКОВІ ПЕРЕГОВОРИ В МОСКВІ ДОБІГАЮТЬ ДО КІНЦЯ?

МОСКВА, 16. 8. ПАТ. В середу вечором французька амбасада гостила обідом членів військової французької, британської та совітської делеґації. Поза членами делеґацій не запросили нікого на обід. Французькі кола в Москві переконані, що переговори незадовго скінчаться успішно.

—o—

ВИЇЗД НІМЕЦЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ДО МОСКВИ.

БЕРЛІН, 16. 8. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що до Москви виїхала на запросини совітського уряду кількачленна делеґація, зложена з представників німецького міністерства хліборобства і господарства.

МОСКВА, 16. 8. ТАСС. потвердив, що до Москви приїхала нині німецька делеґація оглянути хліборобську виставу. Членів делеґації привитав на двірці голова організаційного комітету виставки і голова до звязку з закордоном.

—o—

НОВИЙ НАГЛИЙ ВИЇЗД МІН. ЧАКІ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ЗАЛЬЦБУРҐ, 16. 18. ПАТ. До Зальцбурґа приїхав у середу мадярський міністр закордонних справ Чакі, як ґість міністра внутрішніх справ Німеччини Фріка.

—o—

НАРАДА ПРЕДСТАВНИКІВ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ОСЛЬО, 16. 8. ПАТ. Норвежська преса вище, що на запросини міністра закордонних справ Кота відбудеться в Осльо 29. і 30. ц. м. конференція міністрів закордонних справ скандинавських держав.

—o—

НОВІ АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ У МАДРИДІ.

МАДРИД, 16. 8. ПАТ. Поліція перевела нині нові арештування підозрілих осіб за приналежність до комуністичної партії. В самому Мадриді поліція арештувала 56 осіб, між якими є член центрального комітету еспанської комуністичної партії.

НАРАДА НА ЗАМКУ.

ВАРШАВА, 16. 8. ПАТ. Президент Польщі приняв нині у присутности марш. Сміґлого-Ридза прем. Славой-Складковського і віцепр. Квятковського, які референували про актуальні праці уряду.

БОКС.

УКРАЇНА — РЕКОРД.

Перші мистецькі змагання боксерів України в А-клясі відбудуться в неділю 20. ц. м. в салі Колісею (вул. Соніщна). Противником України буде добра жидівська дружина Рекорд, яка у вівторок перемогла станиславівську Реверу в неї дома. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах.

Початок змагань у год. 11.30 передпол. Ціни популярні.

НОВИНКИ

18 СЕРПЕНЬ

ПЯТНИЦА

Ст. ст. 5. серпня 1939.
Евгенія мч.
Лат. Єлени кор.
Сонце: схід 4.17, захід 18.37.
Місяць: схід 9.18, захід 20.30.

Завтра: 19. серпня. **Субота.**
Ст. ст. 6. серпня 1939.
Преображ. Госп.
Лат. Людвика III. еп.
Сонце: схід 4.19, захід 18.35.
Місяць: схід 10.34, захід 21.07.

—o—

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелерини готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Українська Поралня для Вибору Звання** при Головній Управі Р. Ш. у Львові повідомляє, що почала приймати сторони вже від 15. ц. м. щодня від год. 9—13. при вул. Оборони Львова 12.

— **Добрі сінокоси на Гуцульщині.** Гуцули з ровітів надвірнянського, косівського й коломийського говорять із задоволенням, що цьогорічні сіна в горах видатні та великі. Трави здебільша повновартні та дадуть змогу населенню відповідно перезимувати худобу. Одночасно бульба заповідається добре.

СЛЮСАРСЬКІ ЗВЕДЕННЯ
М. ФІШЕР
ЛЬВІВ, УЛ. ФИЛИПА ШЛЯХЕРА 6.
(ДАВНА ШПИТАЛЬНА 38) Ч. ТЕЛ. 257-10

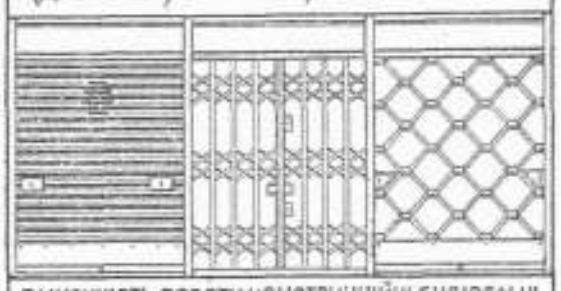

ВИКОНУЮТЬ РОБОТИ КОНСТРУКЦІЙНІ, БУДІВЕЛЬНІ АРТИСТИЧНІ ЯК ТАКОЖ ЗАЛІЗНІ СХОДИ.
ОСІБНИЙ ВІДДІВ ЗАЛЮЗІЙ З БЛЯХИ ФАЛИСТОЇ-СТАЛЕВОЇ, РОЗСУВАНИХ КРАТ І ПРОЗОРИХ ЗАЛЮЗІЙ.

— **Дики на Гуцульщині.** В Яблониці на Магурках і Середнім на поля гуцулів Романича Пихуровича вдерлося кілька диків, які знищили поле, засаджене бульбою, спричинивши таким чином шкоди на кількадесять золотих. Леговище диків находиться в недалекім лісі Пушкарівка і в державнім лісі на Магурі.

— **Поліцієнт застрілив вояка на Гетьманських Валах.** 16. ц. м. рядовик одного з львівських полків, Н. Іжиковський викликав авантуру на Гетьманських Валах, зранив багнетом трамвайного кондуктора та намагався відтак утекти в напрямі вул. Коперника. Коли поліцієнт, який виконував службу при вул. Шайнохи, побачив вояка, що втікав, погоню й почув крики „Поліція напад", забіг вякові та намагався його задержати. Тоді Іжиковський добув багнет і замахнувся ним на поліцієнта, який візвав вояка відкинути зброю. Коли заклик не поміг та вояк далі загрожував поліцистові, тоді той у власній обороні вжив зброї. Раненого Іжиковського перевезли до військової лічниці, в якій по операції він помер.

— **Самогубство жидівського гімназійного учителя.** Вчора рано к. год. 6. на рейках біля зупинки в Голоску на лінії Львів—Бруховичі знайдено перерізаного на половину трупа якогось невідомого, молодого мужчини. Виявилося, що був ним 36-літній д-р Лев Зільберштайн, учитель жидівської гімназії в Острові. Він виїхав ще попереднього вечора поїздом і зіскочив підчас бігу між платформи двох вагонів. При самовбийнику знайдено карточку, в якій він просив поховати його денебудь, бо він не має нікого, хто зайнявся би його похороном. Йому все байдуже і він просить нікого не обвинувачувати. Причиною самогубства була імовірно страта посади.

— **Львівська хроніка.** При вул. Коперника трапилось нещастя, а саме 10-л. хлопчина Едвард Тумель випав через власну необережність із ганку II. поверху. Спадаючи він затримався на нижчому поверсі. Хлопчина дістав струс мозку. Його відвезли у важкому стані до шпиталю. — Евгенія Лапаюфкер, власниця кіоску при пл. Краківській повідомила поліцію, що власник сусіднього кіоску Микола Танкалюк напав вечором на її кіоск, потовк палицею нафтову лямпу, яка саме горіла, так, що у кіоску вибухла пожежа, яка обхопила товарі. Заки приїхали пожежники, пошкодована сама вгасила вогонь. — Урядовець одної з установ приватного вжитку Б. загулявся вчора вечором в товаристві якоїсь жінки в одному з ресторанів у середмісті. Коли обоє випили відповідну кількість напитків, підчас суперечки товаришка вдарила п. Б. гальбою з цілої сили по голові. Гулянка покінчилася сумно, бо непритомного Б. мусіли відвезти кариткою потягівля до шпиталю, з його товаришкою поліція списала протокол. Вона заявила, що вдарила свого приятеля під впливом схвилювання. — До шпиталю привезли вчора вночі жебрака Авраама Глуца з раною на голові та зі зломаною лівою рукою. Глуца викинув якийсь невідомий справник із поїзду на Підзамчі.

— **Краєва хроніка.** У Шнайдерівці, пов. Долина працював у копальні при т. зв. ложованні нафтової ропи робітник Дмитро Альбрехт. Перед кількома днями тріско погінне коло й відломок кола вдарив нещасного робітника так сильно в голову, що він згинув на місці. — 11. VIII. щез серед таємничих обставин робітник фабрики паперу в Кохавині, пов. Жидачів Осип Вагнер. Підчас розшуків знайдено тіло Вагнера, закопане на терені громади Руда. Оглядини виявили, що Вагнер дістав постріл у голову і груди та що після вбивства його закопали лицем до землі. Поліція веде слідство. — В Новиці, пов. Калуш Михайло Лукаш задушив свою 20-літню жінку Анну. В вбивника поліція арештувала. Причина вбивства невідома. — У Дроговижі, пов. Жидачів кинулися під поїзд на лінії Львів—Стрий 18-літня Ольга Паліївич та 19-літній Володимир Кенюший. Обоє наречені згинули на місці. Обоє кинулись під поїзд тому, що не могли побратися.

— **Корфанти вмирає.** Стан здоровля відомого польського політичного діяча Войтіха Корфантого помітно погіршився. Лікарі спостерігають кожної хвилини катастрофи. Передучора вечором Корфанти прийняв удруге елеєомащання. Вночі почалась агонія.

— **Індіянські вибори.** Племя індіян „Крі" перевело саме тепер вибори нового вожда. Ті вибори відбулися вперше при помочі тайного голосування а участю та під контролею королівської кінної канадійської поліції. Жінки не мали права голосу. Голосувало 90 членів племени. Вождом вибрано Лої Моджіліврей, який дістав 62 голоси. Його противником був його братанич Джордж. Перед виборами місіонар виголосив відповідну проповідь, в якій він пояснив індіянам вагу виборів та доручив добре призадуматися, заки вони віддадуть свій голос на якогонебудь кандидата.

— **Конкурс на ката.** Управа вязниці Сін-Сін у Злучених Державах розписала конкурс на посаду службовика, який виконував би кару смерти на електричному кріслі. До конкурсу зголосилося 400 осіб, у тому 5 жінок. Деякі з кандидаток заявили відразу, що вони зовсім не розуміються на електротехніці. Свое прохання вони зложили тільки тому, що вони не мають грошей.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Зі судової салі.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У БЕРЕЖАНАХ.

Від 7. до 12. серпня ц. р. відповідало перед трибуналом окружного суду 14-ох українців за приналежність до ОУН. На лаві підсудних засіли: 1) 26-літній **Василь Марків**, 2) 26-літній **Омелян Бучинський**, 3) 29-літній **Трохим Кобель**, 4) 20-літній **Василь Горохівський**, 5) 33-літній **Іван Бучинський**, 6) 24-літній **Михайло Крих**, 7) 20-літній **Іван Липний с. Петра**, 8) 20-літній **Іван Липний с. Федька** — всі з Козівки, пов. Бережани, 9) 20-літній **Григорій Козак**, 10) 32-літній **Павло Козак**, 11) 29-літній **Лев Дулеба**, 12) 31-літній **Михайло Хлопась**, 13) 17-літній **Петро Майчук** — всі з Гайку ад Шибалин, пов. Бережани і 14) 31-літній **Гнат Лема** з Дубна, пов. Бережани.

ДЖ. О. КЕРВУД 42

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

— Оповідайте далі, Стемпіде!

— Я почав шукати за клямкою при дверцятах, Аляне. Я хотів висунутися, скочити в болото, шезнути, заки ще прийде нова блискавка. Та заки я ще зміг втекти, блиснуло знов. А вона сиділа, розмикаючи скриньку, та казала, що має багато ласощів. І назвала мене Стемпідом, немов би знала мене ціле життя; а коли віа так котився і колихався, а громи з блискавками і дощем зростали немов смертельні гріхи, вона пересілася біля мене і почала годувати мене. Дослівно, Аляне — годувала мене. Коли засвітила блискавка, я побачив її усміхнене лице та її осяяні очі, немов би не пекло довкола нас, її робило щасливою та почував собі, що вона збожеволіла надобре. Заки ще я спамятався, вона розповіла мені, як ти показував їй мене на кораблі в сальоні для курців та сказала мені, якто вона рада, що я їду в її сторону. В її сторону, розумієш, Аляне, а не у мою власну! Саме так вона весь час водила мене на шнурочку, аж до тої хвилини, коли ти показався там в тополях поза нами.

Він знов закурював люльку.

— Аляне, звідки до дідька вона знала, що я саме їду до твоєї фарми?

— Вона не знала, — Алян відказав.

— Коли-ж бо знала. Вона сказала, що зустріч зі мною у поштовім возі це найщасливіший момент її життя, тому, що вона їде до твоєї фарми, а я буду для неї таким веселим добросердим товаришем. Веселим, добросердим — це її власні слова. Коли я поспитав її, чи ти знаєш про те, що вона приїжджає, вона сказала ні, ясно, що ні і що це має бути велика несподіванка. Сказала, що можливе, що вона купить твою фарму і тому хотілаб її оглянути ще, заки ти приїдеш. І кажу тобі, дивна річ — не можу пригадати собі, чи були ще після цього громи і блискавки. Коли ми знов всіли до залізничого вагону, вона почала завдавати мені мільйони питань про тебе і про фарму і про Аляску. Всунь мені, що влізеться, Аляне, але все, що я лише знав, вона видобула від мене поміж Чайтайною і Фейрбенксом і видобула це так делікатно, якби ненароком, що я мабуть їв би був мило з її руки, якби вона була мені його підсунула. Потім підходячи обережно, довкола почала завдавати питання про Джона Грегама, і я протверезів.

— Джона Грегама?

— Так, Джона Грегама. І я мав багато лечого розказати. Після цього я старався від неї висмикнутись. Та вона зловила мене саме у хвилині, коли я всувався на чердак моторового човна, що їхав з бігом ріки, та спокійнесеньки, немов би нічого — з рукою на моєму рамені — вона сказала, що ще не готова до виїзду та чи не був би я такий добрий піти з нею, помогти їй нести дещо з того, що вона хоче купити. Аляне, це не брехня те, що я тобі тепер скажу. Вона повела мене вулицею до міста і росказувала підчас того, яку знамениту гадку вона має, щоб зробити тобі несподіванку. Сказала, що вона знає, що ти вернешся на фарму коло 4. липня і ми зовсім певно почнемо подбати за штучні вогні. Ти, мовляв, такий добрий американець, що будеш розчарований, коли ти не будеш мати їх четвертого липня. Вона повела мене до крамниці і закупила весь товар за пятьсот долярів. Витягнула щось шовкове з переду своєї суконки, а було в тім самих стодолярових банкнотів на цілу завгрубшки. Тоді попросила мене перенести ті всі фаєрверки і колісництка, повітряні ракети і бальони до моторового човна саме так, якби я був малий хлопчина, що аж вискакує зі шкіри, щоб це нести.

—o—

Всіх підсудних обвинувачував прокуратор за приналежність до ОУН, себто за злочин зі ст. 97 § 1 к. к.; крім того Василя Маркова за намагане вбивство команданта поліції в Шибалині Доміника Пітухи і за переховування зброї; Трохима Кобля за трикратне намагане вбивство Владислава Скотніцького, Яна Кіселевича і Фелікса Скотніцького — кольоністів з Сенькова Куропатницького та Омеляна Бучинського за переховування зброї.

Акт обвинувачення каже, що на терені бережанського повіту ОУН розвела дуже енергійну акцію, щоб спопуляризувати революційні незалежницькі гасла між українським громадянством та змобілізувати організаційні кадри до революційних виступів. З тією метою ОУН задумала створити сітку організаційних клітин „пяток" та вести військовий вишкіл теоретично і практично засоблюючи членів організації зброєю. Військовий вишкіл практично відбувався в той спосіб, що літньою порою відбувалися вправи в віддалених від людських осель місцях, звичайно в лісі, де вишколювали членів. Між іншим такі вправи мали відбутися 31. січня ц. р. при участи коло 80 осіб. Коли учасники вправ, озброєні рісаками і револьверами розходилися до дому, дійшло до сутички між одною групою учасників цих вправ і поліційною стежою, зміцненою кількома кольоністами, підчас якої дійшло до взаїмної стрілянини. Тоді згинув Іван Горохівський, господар з Козівки, а з підсудних були ранені: Василь Марків, Трохим Кобель, Омелян Бучинський та Григорій Козак. Підчас погоні підс. Марків боронився перед схопленням його і намагався застрілити команданта станиці поліції Пітуху, але кріс не вистрілив. Трохим Кобель, утікаючи перед поліцією, зустрінув солтиса Фелікса Скотніцького та ще двох кольоністів Кіселевича та Владислава Скотніцького, які намагалися його затримати та відобрати зброю. Тоді Трохим Кобель намагався застрілити згаданих трьох кольоністів, але ні в одному випадку револьвер „Штаєр" не вистрілив. При вбитім І. Горохівськім знайшли кріс та відобрали кріс від Василя Маркова і Омеляна Бучинського. Дехто з підсудних мав пилки та сокири.

Підсудні боронилися у слідстві тим, що у критичному часі ходили за деревом до ліса, але прокуратор не повірив їм і на його думку всі підсудні дійсно ходили до ліса на військові вправи.

Зізнання підсудних.

На розправі підсудні рішуче заперечили всмовби були членами ОУН і брали участь у військових вправах. Деякі боронилися тим, що у критичному часі ходили до ліса по дерево; інші боронилися тим, що в критичному часі були вдома. Зброю деякі підсудні мали до власної оборони. Коли невідомі люди почали до них у лісі стріляти, підсудні почали втікати і тоді їх зранили.

Зізнання свідків.

Свідки акту обвинувачення: Комендант станиці поліції в Шибалині **Домінік Пітуха** заявляв, що майже годину перед вправами повідомив його конфідент про ці вправи. Колиж свідок Владислав Лаз сказав йому, що бачив на полі групу озброєних людей, поїхав негайно саньми до ліса з поліціянтом Владиславом Кордою та кольоністами: Лазом і Стефановичем. Побачивши групу людей св. Пітуха наказав їм затриматися, але вони відповіли стрілами. Тоді свідок Пітуха покористувався зброєю і від його стрілів згинув Іван Горохівський, пізніше зранено Василя Маркова. Свідки: **Франц Слихонь, Станислав Братек, Дудзік і Свірч** заперняли, що вони мали зовсім певні, бо з внутрішньої розвідки, себто з кол ОУН інформації, що ОУН уладжує періодично, майже два рази на тиждень військові вправи зі зброєю при участи 30—200 осіб. Одначе тому, що ці вістки поліція діставала вже по вправах, поліція не могла зловити учасників на горячому вчинку. Вправи за кожним разом відбувалися в іншому місці. Поліція знала, що такі вправи відбувалися ще від 1934. року. Щойно дня 31. січня ц. р. вдалося поліції зліквідувати одні такі вправи. Далі згадані свідки заперняли, що вони мали достовірні конфіденційні вістки з т. зв. внутрішньої і зовнішньої розвідки, що підсудні Василь Марків, Омелян Бучинський, Трохим Кобель, Василь Горохівський, Іван Бучинський, Михайло Крих і Гнат Лема, це члени ОУН. Інші підсудні, виходило зі зізнань цих свідків, були симпатиками ОУН, але брали вже участь у військових вправах. Згадані свідки, кожний зокрема, намагався дати політичну сильветку поодиноких підсудних. Свідки: **Ліськевич, Островський, Савль, Блонський** зізнавали про переслідини слідства, подавали топографічні дані щодо вправ та зміст конфіденційних вісток щодо деяких підсудних. Свідки: **Владислав Лаз і Франц Стефанович** зізнавали, що — побачивши озброених невідомих людей — повідомили поліцію й опісля разом з поліційною стежею на санях брали участь у погоні за учасниками вправ. Свідки: **Владислав Скотніцький, Фелікс Скотніцький та Ян Кіселевич** оповідали про втечу раненого Трохима Кобля, про намір свідків затримати цього підсудного і про те, як він спрямував револьвер до свідків та намагався до них стріляти. Інші свідки акту обвинувачення нічого нового не внесли.

Свідки, що їх покликала оборона, потверджували „алібі" підсудних та тезу оборони.

По промовах оборонців 11. і 12. серпня л. р. трибунал у складі: судді **Л. Польного** — як председника і **В. Черкаса та Е. Мохнацького** як вотантів, у понеділок 14-го серпня ц. р. в год. 10-ій рано оголосив такий присуд: **1) Василя Маркова засудив за злочин зі ст. 97 § 1 к. к. на кару 7 років вязниці, за провину зі ст. 47 закону про зброю на кару 2 років арешту з тим, що вимірив спільну кару на 8 років вязниці; 2) Омеляна Бучинського за злочин зі ст. 97 § 1 к. к. на 7 років вязниці, за провину зі ст. 47 закону про зброю на 2 роки арешту, спільну кару на 8 років вязниці; 3) Трохима Кобля за злочин зі ст. 97 § 1 к. к. на 7 років вязниці, за злочин зі ст. 23 і 225 § 1 к. к. на кару 12 років вязниці, спільну кару на 15 років вязниці.** Трибунал відобрав усім підсудним громадянські права і по відсидженні карн піддав під поліційний догляд; **4) Івана Липного с. Теодора за злочин зі ст. 155 § 2 к. к. на 1 рік вязниці.**

Всіх інших підсудних трибунал уневинив від закиду приналежности до ОУН, а підс. Маркова уневинив від закиду намаганого вбивства команданта Пітухи. Обвинувачував віцепрок. **Вашевський**, боронили майже всі адвокати українці з Бережан. Від цього присуду зголосив прокуратор апеляцію тому, що трибунал увільнив від вини і кари 10 підсудних, а оборона за засуд 4-ох підсудних.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася в середу 16. ц. м. розправа проти 1) **Івана Лукавецького, 2) Василя Процiва, 3) Петра Закорчемного і 4) Теодора Зельонки** — всіх зі Сугрова, яких засудив трибунал окружного суду з Бережан на виїздній сесії в Ходорові 31. березня ц. р. за злочин державної зради зі ст. 97. § 1 кк. (за приналежність до ОУН). Апеляційний суд рішив перевести конфронтацію між **св. д-ром Айзенштайном та І. Лукавецьким** і з тією метою призвати засудженого І. Лукавецького з вязниці у Пйотркові на розправу і тому відложив розправу. Засуджених боронили: **адв. д-р В. Старосольський зі Львова та адв. д-р К. Троян з Ходорова.**

ДВА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ЛЮБЛИНІ.

Перед апеляційним судом у Любліні почалася в четвер 17. ц. м. розправа проти **Івана Луцюка і товаришів**, яких трибунал окружного суду в Рівнім засудив за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк.

У пятницю 18. ц. м. відбудеться перед тим самим судом апеляційна розправа проти **Теодора Лисюка і товаришів**, яких засудив трибунал окружного суду в Рівнім за злочин зі ст. 97 § 1 і 98 кк. Підсудних боронить на обох розправах **адв. д-р В. Старосольський.**

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ПОЛІЦІЙНОГО АСПІРАНТА.

Перед львівським судом почалася розправа проти старшого постерункового поліції Антона Пікловського та поліційного аспіранта, б. начальника Х. комісаріяту у Львові Райнольда Світальського. Обвинувачує віцепрокуратор Косінський, боронить б. прокуратор Гіртлер та адвокат Ліберайхмер із Перемишля. Акт обвинувачення закидує обом обвинуваченим, що вони від жовтня 1936. до жовтня 1938 забирали з поліційного депозиту заквестіоновані поліцією фальсифікати золотових монет і пускали їх знову в обіг. Крім того оба обвинувачені присвоїли собі ще ближче не устійнену суму з поліційних депозитів. Справа вийшла наверх при тій нагоді, що у грудні минулого року зголосився на Х. комісаріяті директор Міської Звйонкової Молочарні Болеслав Жолкевич і домагався вияснення, в якому стані находиться справа заквестіонованих у вольного того Звйонзку, П. Сотанського двох десятьзолотових монет. Ті монети заквестіоновано в касі МККО. В поліційних книгах була записана тільки справа одної монети. На тій підставі власа перевела ревізію книг в Х. комісаріяті і тоді виявилося, що Антін Пікловський, який працював у канцелярії Х. комісаріяту присвоїв собі заквестіоновані фальшиві монети та пускав їх далі в обіг. Пікловський признався до того, але на своє оправдання подав, що внаслідок хороби жінки й дитини він попав у фінансові клопоти, не міг ніде дістати грошей і тому мусів постаратися за готівку іншими способами. Пікловський спершу не обвинувачував свого начальника, щойно підчас слідства признався, що він робив усе за відомом та згодою аспіранта Світальського. Зокрема він заявив, що аспірант Світальський позичав від нього квоти по 20—30 зол. із грошевих депозитів, бо він пристрасно грав на перегонах і йому все не ставало грошей. Позичені гроші Світальський звертав відтак Пікловському. Одного разу, коли Пікловський не мав грошей у депозиті, тоді Світальський велів йому дати кілька 10-золотових фальсифікатів, яких уже не звернув, тільки навчив Пікловського, як зладити фіктійні протоколи, щоб про цілу справу ніхто не довідався. Підчас слідства проти аспіранта Світальського віджила справа постерункового Стончка, який теж працював у Х. комісаріяті та якого суд засудив на 10 місяців вязниці за спроневірення 2204 зол. Стончек, який підчас розправи узяв був вину на себе, тепер заявив, що він робив усе в порозумінню зі Світальським та тільки на гарячі прохання не обтяжував його в першій і другій інстанції. Зате Світальський вистарався для нього посаду. Пікловський признався на розправі до вини та заявив, що він брав фальшиві монети та пускав їх далі в обіг. Ніяких трудношів він не зустрічав, бо ніхто не догадувався, що він у поліційнім одностроюбуде пускати в обіг фальшиві монети. Тепер Пікловський сильно обтяжує Світальського та намагається перекинути вину на нього. Означе він не вміє пояснити, чому підчас першого слідства як теж і допитів на поліції він не обтяжував аспіранта, тільки згодом пригадав собі про нього. Підсудний Світальський не признається до вини, заявляє, що він припадково довідався про зловживання та повідомив про те команданта міста і він навіть вступне слідство. Щодо Стончка, то Світальський признається, що завдяки заходам Стончка він дістав позичку із каси поліцистів-рядовиків (100 зол.) і що з тієї позички він віддав 60 зол. вже тоді, коли Стончка придержали під замітом зловживань. Зі Стончком він працював довший час, тому теж вистарався для нього посаду.

—o—

АДВОКАТ
Др. Осип Суховерський
вернувся і веде канцелярію
у Львові Ринок 43

СПОРТ.

ВИННИКИ. ДНІПРО — ЯНОВЯНКА 5:1 (1:1).

Винницький Дніпро запросив на товариські змагання львівську дружину. Дніпро перевищав Яновянку у всіх лініях, одначе винницькі грачі повинні позбутися поганого нахилу „кивати". У Дніпрі добрі Верходай, Маркевич і Банах. Судійував п. Дон. Публікум, як на Винники багато.

АКТОРИ НА СТАРТІ.

КОСІВ. **У. С. К. ГОНГ — П. Т. С. СТШЕЛЕЦ 3:3 (2:0).**

Стріча Гонгу з сильною Б-класовою дружиною, скріпленою ще двома грачами коломийського Покуття, викликала велике зацікавлення серед косівських спортовців. Гонг заграв дуже гарно, особливо напад і поміч, та непотрібно премієрував, маючи цілий час перевагу. 10 хвилин перед кінцем змагань октори вели 3:1, та два нещасні кіки оборони дозволили стшельцам спрівнятися. Судійував проф. Хичій дуже добре.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КРАКІВ. **Погонь — Краковія 4:3 (2:2).** Осінні змагання зі мистецтво Д. Ліги закінчилися несподіваною та не зовсім заслуженою перемогою львівської дружини, яка мала більше щастя. По цій перемозі Погонь опинилася на другому місці в табелі.

БОКСЕРСЬКІ МИСТЕЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ ПОЧАЛИСЯ.

У вівторок 15. ц. м. почалися боксерські мистецтва львівської А-кляси. **Лехія** перемогла в Рушеві **Ревовію 10:6, Рекорд** переміг у Станіславові **Реверу 12:4.**

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО Б-КЛЯСИ.

В неділю 20. ц. м. на границі **Світязі в год. 10. рано** відбудуться змагання між дружинами СТЕП — ІТА-НІТ. Ціни вступу низькі.

На границі **Лехії** (Погулянка), в **годині 9-ій рано** відбудуться змагання між дружинами ЗОРЯ — ЛЬОТ.

Направа жіночих торбинок
та продаж наймодніщої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні римарсько-галянтерійній
Н. БАРЕР ЛЬВІВ, Сикстуська 2.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Четвер 17. 8. год. 20 „Оборона Ксантиппи".
Пятниця 18. 8. год. 20 „Оборона Ксантиппи".
Субота 19. 8. год. 20 „Багряні рожі"

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

ДЕЛЯТИН:
17. 8. Тополя.
18. 8. Муза на офсайді.
19. 8. Циганське кохання.
20. 8. Маруся Богуславка.
21. 8. Кирка в Львові.
22. 8. Цариця Грузії.
23. 8. Гуцулка Ксеня.
З Делятина їде театр до Надвірної.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:
17. 8. Хам.
18. 8. Жінка на пенсурі.
19. 8. Коношевич-Сагайдачний.
Потім їде театр до Солотвини.
В науці: „Срібний метелик".

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Лісно.
8. 9. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи", „Проклятий спарб".
АМІНР: „Неслухняна дівчина", „Щастя з вищих сфер".
АПОЛЬО: **Нечинне.**
АТЛЯНТИК: „За усміх сеньоріти".
БАЙКА: „Замок таємниць", „В матні".
БАЛТИК: „Пригоди Томи Сойєра".
ВАНДА: „День на перегонах". „Життя вулиці".
ГРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".
ЄВРОПА: „Розвід леді Іке".
КАСИНО: „Шпигунові візитівки".
КОПЕРНИК: „На її наказ".
МАРУСЕНЬКА: „Навічна", „Лист до матері".
МЕТРО: „Примари", „Дівчата з Новолипок".
МУЗА: „Христинина брехня"
МІРАЖ: „Мудрагелька", „Канак і пропаж".
ПАКО: **нечинне.**
ПАЛЯС: „Незнайома з Монте Карло".
РАЙ: „Сигнали".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКСІ: „Мільонер на тиждень", „Сократа".
СВІТ: „Золоті жівочки". „Аллярм на світанку".
СВЯТОВИД: „Шікаго", „Вернися, моя маленька!"
СТИЛЕВЕ: „Два чоловіки шукають Віві" і ревіа.
ТОН: „Вигнання без кари", „Тайна жовтого міста".
УТІХА: „У Давосовій кришці" та ревія.
ХИМЕРА: „12 крісел" (Власта Буріян Дімша)).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Тель-Авів".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 17. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Концерт дутої орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудиева авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, бірка, 14.45 Літературна загадка для молоді, 15.05 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудиевий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Флетові твори, 16.45 Аматорська фотографія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, Програма на завтра, 17.10 Підгалля, гутірка, Підгалянські пісні, 17.45 Творчі можливості села, 18.00 Оповідання про Шуберта, 19.00 Великі морські мандрівки: Фрагменти середньовічних перекладів і листів Колюмба та Васка де Гама, 19.20 Фідьм, отдих, 19.30 Легка музика у вик. салькон, тріо, 19.50 Мануель де Фалля: „Ель Амор Брухо" орх., пл., 20.15 Резерва, 20.25 „На відпусті" фрагм. Вол. Оркана, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. Програма на завтра, 21.00 Два фортепіяни: Ерне Сегеді, Марта Вагнер. 21.00 „На полях полоду" пост. авд. А. Римкевича, 22.00 Орх. концерт, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 18. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти за ради: Як захувати здобутий спарб, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спортовий порадник, 13.25 Для сільських господинь: Як збільшити молоко наших корів, рідн. вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька, музика з пл., 14.35 Господарські вістки, бірюч. 14.45 Герої простерів: Лет над океаном. 15.00 Популярний концерт у вик. орх. 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органовий реціталь, 16.45 Гутірка з хорами, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції. Програма на завтра. 17.10 Найгарніші сонати, пл., 17.45 Городні давнього Львова, 18.00 Спів. реціталь А. Шликівської, 18.25 Бетовенові квартети з пл., 19.00 Кіплінг, поет британської імперії, 19.20 Вплив. Дещодо як тепер культурної експансії, 19.30 Камер. орх. співа, 20.15 Резерва, 20.25 Робітник у лісовому господарстві, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Муз. ілюстрація до спортовиків: Симф. орх., хор., 22.20 Гуманізм у фо. літературі, 22.40 Сентиментальний реціталь у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 19. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 На відпустці у Татрах, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудиева авд., 13.00 Оркестра, 14.00 Хоральна музика, з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика, 15.45 Звуковий репортаж, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт. творн., 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл., 17.50 Актуальність, 18.00 Концерт симф. орх., флет, вальторн, 19.00 „Сімома мовами до семи гір" повість із участю Щепка та Томька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка: Кольопіоти у Боснії, авд., 20.00 Кашубські танки, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 20.57 Трисем. з Брюселя: Концерт з міжнар. вокної виставн в Ліежі, симф. орх., Жак Тібо скрипка: у перерві о год. 21.40 Літер. нарис Карла Іжиковського „Доля скрітських генів", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдиній.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 17. серпня 1939.

БЕРЛІН 16.00, 18.00 Концерт, 19.15 Розр. музика, БІЛГОРОД 19.05 21.00 Пісеньки, 20.00 Гумор, 22.15 Танк. музика, БОРДО (Радіо Парі, Ренн, Штрасбург, Вежа Айфля), 20.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, БУДАПЕШТ 12.10 Військ орх., 17.35 Мелодії, 20.15 Орх., сол., ВІДЕНЬ 18.30 Кабаре, 20.15 Розр. авд., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Бетовена, Шуберта, Шумана, Брамса, Вольфа, Штрауса, 19.15 Легка музика, 20.15 Бруннер: II. Симфонія н-моль, 21.30 Р. Штраус: Соната ес-дур на скрипку і форт., 22.20 Квінтет дутих інстр. КОПЕНГАҐЕН 20.30 Популярний орх. концерт, 21.30 Форт. твори Моцарта і Шуберта, 22.20 Симф. концерт сучасної музики, ЛЯЙПЦІҐ 18.15 Сучасна музика, МІЛАНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 20.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Легка музика, РАДІО РОМАНІЯ 19.20 Румунські пісні, СОФІЯ 18.15 Нар. музика, 21.40 Легка і танк. музика, САРБРІКЕН 19.00 Неаполітанські піснями, 19.30 „Викрадення зі сераю" ком. оп. Моцарта.

Пятниця, 18. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Весела вдова" оп. Легара, БІЛГОРОД 18.20 Російські пісеньки, 22.15 Форт. дует. БІРМІНГЕР 19.55 Голяндські пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Сюїта, 19.25 Орх., 22.00 Цит. орх., ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 18.45 Хор, 22.50 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Розр. музика, 19.15 Дитячий хор, 20.15 Моцарт: Серенада б-тур на дуті інстр., 22.20 Давня камер. музика ЛЯЙПЦІҐ 18.35 Форт. твори Шопена, ЛЯЙПЦІҐ 21.00 „Легенда Йосифа" балет із муз. Р. Штрауса, МІЛЯНО 21.00 Хов. 21.20 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15, 20.10 Серпнева, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.00 Оперетка музика, 22.00 Легка і танк. музика, СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танк. музика, 20.15 „Дон Паскале" оп. Доніцетті, ШТУТҐАРТ 21.00 „Дванні Скіккі" ком. оп. Пуччіні.

Субота, 19. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 20.00 Цит. музика, БІРМІНГЕР 21.40 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.50 Держ. музика, 18.35 Мадярська музика, 22.00 Популярний симф. концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Весела година 18.15 Солісти, 19.00 Весела антанта, 20.15 Попул. симф. концерт, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний концерт, 19.15 Легка музика, 20.30 Симф. концерт із Бременів з участю Тібо, КЕНІҐСБЕРҐ 19.00 „Різдвяна сюїта" оп. Роберта, МІЛЯНО 17.15 Нові гр. пл., ПАРІ ПТТ 18.00 Фейт 21.10 Розр. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 18.45 Оповідання, 20.30 Симф. концерт із участю Тібо, РИМ, 20.30 Рок. музика, 21.00 Театр, 22.30 Різд., СОФІЯ 18.00 Нар. музика, 19.30 Мандолінн, 19.00 Рок. соли, 19.20 Мелодії, Шубєрт, Вагнер, 20.50 Легка і танк. музика, 22.20 „Музика для всіх".

Біржа

Львів, 16 серпня 1939

ГРОШІ.

Бельги безк. 90·31—90·77 Потяги америк. 5.30·50—5.33·00, Долари канад. 5.29·00—5.31·50. Фльор. голл. 294·00—294·00 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·55—120·55. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данські 111·63—111·68, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 87·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·75—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ніфтоп 79·00—79·00 Моджеїв 17·50—17·75, Остроленъ 79·75—79·75, Старахович 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50
Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—80·00, 2 ем 74.00 серія 76·00—80·50, 3 конверсійна 65.00 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 16. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·95
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	3·00
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло й яйця вдержана, на молоко слаба.

Оповістки.

Порядок Богослужень у церкві св. Спаса у Львові на празник Преображення Св. Спаса 1939 р.: **Пятниця 18. серпня** — Вечерня Празника в год. 6, вечором Велика Вечірня з Литією, по освяченні хлібів проповідь. Сьвящ. вірнят від год. 5 попол. — **Субота 19. серпня** — Преображення Св. Спаса: Утреня в год. 5.30. Чиґані Служби Божі: I. в год. 6. рано, II. в год. 7 рано, III. в год. 8. рано, IV. в год. 9. рано, V. в год. 12. дванадцята. В год. 10. торжественна соборна співана Служба Божа з проповіддю. По год. 12. водосвятя і свячення овочів. В год. 5. попол. Вечірня, обхід, благословенне Нов. Тайнами і вакінчення Празника. — В понеділок 21. серпня в год. 7. рано заупокійна Служба Божа з панахидою за всіх померших парохіян. — Завага: Храмовий празник у Св. Спаса надіяти Святішій Ап. Престіл повним відпустом для тих, що в тому дні у храмі Св. Спаса приймуть Св. Тайни Покаяния й Евхаристії та помоляться в наміренні Церкви.

Зголошення до I. класи **Вселюдної 6-ти клясової школи СС. Василіянок** у Львові при вул. Потоцького 103 приймаємо до дня 28. серпня н. р. Для дітей (дівчат і хлопців) уроди. в 1933 році до 31. серпня треба посвідки лікаря.
1537 1-1

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА негайно енергійна інтелігентна жінка до ведення домашнього господарства й опіки над піврічною дитиною в учительській родині. Виїзд — місто коло Торуня. Зголошення: „Діло" І. Зель. 1552 2-2

МОЛОДА ВЧИТЕЛЬКА займеться вихованням і наукою дітей в обсягу всенародних шкіл. Дуже добрі свідоцтва. Зголошення слати під **Марія Луковичі**, Устрики долішні. 1553 1—1

КУПНО-ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ — посезонова виброджала 10-ї серпня, Рентшнер, Легіонів 37. 1508 6-10

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська, один. 1555 1-1

ЛІТНИЦЯ

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресятої Діви Марії ведуть в Підмостім пансіон для гостей — добірна кухня, боронинові і сірчані купелі, свіжо електричне і водопіни приступні. 1450 10-6

РІЖНІ

ЛІКАР шукає місця осінку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 4-5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці
Д-р Нарциз Лукіянович
спеціяліст нервових і психічних недуг
ВЕРНУВСЯ
й ординує від 3—5 год.
1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконуємо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?
ДАЙТЕ ОГОЛОШЕНЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk. Iwan Kedryn-Rudnyćkyi. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-кн „Діло", Львів, Ринок 10.

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.
Головний склад: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20.
Без огляду на значну звижку цін вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу **Своїй Клієнтелі** ще в місяці серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові складн. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу ф'рму будемо судово переслідувати. 1527 4—5

Sobota, 19. sierpnia 1939. N. 188.
Субота, 19. серпня 1939. Ч. 188.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

У ПОШУКАНКАХ ЗА РОЗВЯЗКОЮ

(Передова стаття)

Вийшли на волю

З життя українців у Югославії та за океаном

З життя Волині

Биті шляхи=Кераміка=Ремісництво

Примусова мандрівка народів

(Кореспонденція з Парижа)

За кровавi подiї бiля Хирова

Вбивство в Бережанщині

Арештували та засудили польських громадян у Ґданську

Кровавий інцидент на румунській границі

Криваві хрестини анґлійського корабля

Вістки з Борщева, Чорткова, Любачова

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

188 (15.267).
188 (15.267).

Lwów, sobota 19. sierpnia 1939.
Львів, субота 19. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеського Легіон Праге „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200·— денно
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
450 Заміснені вплати — П. К. О. 500·198.

Мешкання без опіки
можете залишити спокійно тільки тоді, якщо обезпечите домашнє уряджения, одяги, білля, постіль і т. п. від крадежі-злому в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Братя Амтенки**
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Теп. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевозі зі всіх і до всіх місцевостей краю.
39 13 4-50

СКЛАДАЙТЕ
в „Центробанку"
Львів, ул. 3. Мая 15, ч. тел. 204-33. і 226-33.
ОЩАДНОСТИ ДІТЯМ НА ВІНО, ЧИ НА ВАРСТАТ ПРАЦІ.

Війна нервів не означає неминучої катастрофи.

ПАРИЖ, 17. 8. ПАТ. Французька преса ставиться критично і неприхильно до поголосок про мирову конференцію 4-ох чи 5-ох держав. „Інтрансіжан" звертає увагу, що всі ці поголоски походять з Берліна або з Риму, який поширює саме ці поголоски про нараду 4-ох чи 5-ох держав. **Одначе ні на хвилину не можна брати під увагу проекту міжнародньої конференції, завданням якої була б зміна кордонів в Европі й Африці на користь Німеччини та Італії. Ці конференції означали б програну без бою для держав т. зв. „фронту мира". У вступній статті в „Епок" пише Керіліс, що т. зв. мирні проекти є останнім німецьким маневром, щоб викликати хаос публичної думки на заході і розбити фронт мира. „Тан" у вступній статті „Погодоски і дійсність" підкреслює, що німецька преса завзято атакує Польщу і В. Британію. Вона посувається аж так далеко, як напр. — „Ангріф", який запевняє, що найбільшим бажанням німців — зустрінутись з англійцями на полі бою на сході. Німецька преса вже не говорить про право самовизначення народів, „життєвий простір" та германську єдність, але передовсім про німецьку честь. Всі ці німецькі маневри — кінчать „Тан" — не мусять вказувати, що катастрофа неминуча. Це можуть бути тактичні ходи, війна нервів, якої німці ніколи не виграють, що їм докаже дальший розвиток подій.**

Італ. преса про відродження Польщі

РИМ, 17. 8. ПАТ. „Іль Телегорафо" в довгій статті намагається виказати, що Польща завдячує своє відродження ролі Італії у світовій війні та осягам німецької зброї. Метою статті — злегковажити польський збройний чин. „Джіорнале д' Італія" домагається у статті щоб Польща віддала Німеччині Гданськ і Поморя та доходить до висновку, що бажання мирових держав вдержати теперішній стан є агресією. „Пополо д' Рома" бідкається над невигнутим становищем Польщі, яке називає нетучним і намагається злегковажити сили західніх держав.

Несподіваний маневр Японії.

ЧОМУ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД НЕ ХОЧЕ ВИЯВИТИ СВОГО СТАНОВИЩА ДО ПОДІЙ В ЕВРОПІ?

ТОКІО, 17. 8. ПАТ. Нараду пятьох японських міністрів під проводом премієра, що мала відбутися в пятницю 18. ц. м., відложено нагло на неозначений час. Хоч мін. Аріта опрацював проект рішення уряду у справі політики Японії до европейських подій і цісар згодився на нього, нараду тіснішого кабінету відложено тому, що — на думку прем. Гіранума — **европейське положення ще невияснене так, щоб японський уряд міг конкретно устійнити своє становище до політичного положення в Европі. Політичні кола запевняють, що міністри мусять познайомитись з проектом міністра закордонних справ у справі зміцнення держав осі з протикомінтернівського блоку.** Агенція Домеї підкреслює, що терен ще не є достаточно підготований до подрібної дискусії, бо міністри марінарки і фінансів мусять основніше розглянути проект мін. Аріти.

ЯПОНІЯ НЕ ХОЧЕ КОНФЛІКТУ ЗІ ЗДУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

ВАШИНГТОН, 17. 8 ПАТ. Державний департамент дістав звіт від американського амбасадора у Китаю, що представник японської влади в Пекіні висловив жаль в імени японського уряду з приводу того, що японський вояк вдарив у лице американську громадянку.

ТОКІО, 17. 8. ПАТ. Агенція Домеї оголосила довший комунікат заперечуючи вістки будьтоби по виповіджені торговельного договору з 1911 р. пропагувала протиамериканський рух у Китаю рівнобіжно до британського руху. Агенція запевняє, що вістки про напади на американські місії і католицькі церкви у провінції Гонан та Голеї неправдиві. Хоч теж протибританійський рух у Тієнтсіні, Пекіні, Тієнтаю, Гайнан, Шанґаю та інших китайських містах — кінчить свій комунікат Домеї — то нема мови, щоб нехіть проти В. Британії могла розвинутися у рух проти Злучених Держав чи їх громадян у Китаю. Офіційні кола заявляють, що згадані вістки мають на меті погіршити японсько-американські взаємини.

ПЕКІН, 17. 8. ПАТ. Китайці, які є на службі у британських громадян, дістали знову листи з погрозами, що їх повбивають, якщо не перестануть працювати в англійців. Ці листи писали тепер тому, що значна частина китайців, які під натиском перестали працювати у британців, вернулися назад до них.

ЧИ ДІЙДЕ ДО БЛЬОКАДИ ГОНКОНУ?

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. З Токіо повідомляють: Представник японської адміралиції заявив, що поголоски про задуману блєокаду Гонкону японськими військами не відповідають правді.

Організація чеського урядового війська.

ПРАГА, 17. 8. ПАТ. Пресове Бюро Протектора оголосило розпорядок у справі організації т. зв. урядового чеського війська. Начальна команда урядового війська складається з генерального інспекторату з осідком у Празі і трьох інспекторів з осідком у Празі, Брні і Градец Кральове. Генеральним інспектором призначений ген. Емінґер, його заступниками ген. Марван і ген. Фасаті. Командантами поодиноких інспекторатів призначені: у Празі — ген. Фабіян, у Брні — полк. Горак, у Градец Кральове — ген. Прохаска. Звязковим старшиною між урядовим військом та німецькою армією призначений полк. Щепанський. Урядове військо ділиться на 12 баталіонів, з того 6 припадає на Прагу, по 3 на Брно і Градец Кральове. Поодинокі баталіони будуть складатися з 1 компанії піхоти, 1 компанії гіноти, 1 компанії роверистів, 1 полку сапер'в, 1 технічного відділу та орхестри. Число урядового війська означене на 7.000, в тому 28 старшин. Крім того у склад війська входитиме 200 військових і 350 цивільних урядовців. Однострої урядового війська будуть коліру „кекі" з жовтими видогами. В майбутности однострої будуть ясноволеного коліру. Комунікат підкреслює, що покищо старшини і вояки урядового війська будуть ходити в цивільному одінні, бо однострої покищо не приготовані.

Дальша нагінка нім. преси проти Польщі.

БЕРЛІН, 17. 8. ПАТ. Німецька преса широко розписується про здогадний терор супроти національних меншин у Польщі. Щоденники поміщують на цілих сторінках телєграми та інформації з Варшави, Познаня, Катовиць і навіть з Моравської Острави та Братислави „про нечуваний польський терор". Вистане згадати, що вечірна „Нахтсавсгабе" зі своїх 4-ох головних сторінок поисвячує дві виключно цій справі.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

У пошуканках за розвязкою.

Львів, 17. серпня 1939.

(к) Сьогоднішнє світове напруження не лише розбиває наші нерви, але й зовсім розгублює наші думки. І це типічне для наших днів. Людина, звичайно здібна в усяких умовинах до рефлексій, не є здібна в теперішніх умовинах до розумних висновків. Те, що ми сьогодні, в означеній ситуації, „викомбінуємо" чи „скалькулюємо" не варта завтра фунта клоччя. Ця типічна сьогодні для людських істот безпомічність і незрадливість доводить до другого цікавого явища: одиниця звужує себе добровільно в користь вищого інтересу, резигнує зі своїх потреб, амбіцій, думок і підчиняється радо волі чи наказові, які стоять поза нею. Дотеперішня політична історія людства не знає прикладів на такі психо-політичні стани, де окрема людина так скоро, так загально й однозгідно, можна сказати, так тотально позбувалась би своїх політичних відосередних прикмет, як вона їх позбувається сьогодні. Так немов би пропала вічна, тисячелітня традиція боротьби одиниці з „уконституованою" перемогою середовища, збірноти, держави, ця традиція боротьби, яка така прикметна політичній і соціяльній історії останніх двох століть.

Перехід з якоїнебудь загальнішої тези до внутрішньо-української тематики кінчається звичайно песимістичними висновками. І тут наші висновки повинні би бути песимістичні. Та цей песимізм був би неоправданий. Не можна сказати, неначе б у українській дійсності не було теж своєрідного бажання одиниць — для особистого рятунку і рятунку нації — резигнувати зі своїх відосередних змагань та підчинитись одному наказові. Навпаки, це бажання в нас, як рідко, сьогодні загальне. Не було, здається, і в нашій політичній історії такої туги за одним осередком української національної диспозиції, як сьогодні. Однак усякі практичні спроби довести до створення такого осередка розбивались досі на двох труднощах: 1) у теперішньому европейському положенні не можна подати ніякої розумної розвязки української проблеми, розвязки, яка логічно випливала б з теперішньої гри европейських сил; 2) сучасний український політично-партійний світ мало до того підготований, щоб проблему одного осередка української національної диспозиції розвязати. Є ясно, що коли існують оці дві кардинальні справи, нічого не поможе тугá за одним осередком, розгублюється в нашій дійсности типічна для всього европейського світу резигнація з одиничних амбіцій чи потреб у користь волі, що стоїть поза одиницею. Кожна українська одиниця готова підчинитись одному політичному наказові, готова теж тотально зрезигнувати зі своїх особистих амбіцій і бажань. Ця тенденція є в нас така сама, як у всьому світі. Тільки в нас вона заломлюється на відсутності такого тіла, яке накази видавало б. Зновуж створення одного українського осередка політичної диспозиції натрапляє на згадані дві засадничі недостачі: зовнішню деконюнктуру української справи і внутрішню українську політичну декомпозицію.

Ці дві справи, які можна вважати істотними для труднощів української національної політики, були в нас безліч разів предметом прилюдної дискусії. Вона доводила звичайно до дуже песимістичних висновків. Нам видається, що зайшли деякі умовини, які є познаками зміни на краще: ми виходимо поволі з важкого політичного імпасу, в якому в останніх часах опинились.

Візьмім першу трудність. Те, що українська справа опинилася в европейській деконюнктурі, викликує в нас сьогодні менше замішання, ніж тоді, коли ми станули перед свідомістю тієї деконюнктури. Це, як знаємо, настало з хвилиною упадку Карпатської України. Тоді ми зрозуміли, що розвязка української проблеми не є одною з передумовин нового европейського порядку, що українська справа не є складовою справою німецького політичного пляну щодо сходу Европи. В українському громадянстві вирікали тоді питання: Що робити, на кого орієнтуватись? Люди підносили ці питання під адресою української політики і домагались на них відповіді. Тепер ми чимраз більше згідні в тому, що не є в українському національному інтересі нині орієнтуватись на коголебудь. Ніяка постороння сила не має нині політичної розвязки української проблеми. Для кожної з цих сил українська проблема з конкретній політичній комбінації є небажаною перешкодою. І то тим більше небажаною, чим більше предметом залицянок европейських потуг стають Совіти. Зате як диверсія, як слушне політичне орудля, без власної політичної цілі — ця проблема побажана і німцям і Совітам (дивн останню пресову німецьку кампанію та останні персональні зміни в Радянській Україні) і іншим державам. Тому справа, яка нас раніш бентежила, спихала з площини політики у сферу фантазій, стає сьогодні елементом нашого політичного думання: ми починаємо розуміти, що екстакція існуючої дійсности не може нас більше переконувати, що дійсність є чужий диктат. Починаємо розуміти, що здатні підчинити під такий диктат існуючу політичну дійсність новою, ми ставимо знову не підмітом, але предметом тієї останньої. І то ставимо перед тим, коли спричинимо цю нову дійсність нашими таки руками, жертвами нашої крови і національних надбань. Починаємо розуміти вреші, що чужу орієнтацію мусимо сьогодні, в міжнароднім деконюнктурі української проблеми, заступити власною: **Збережімо наші сили до часу, коли українська проблема увійде в нову конюнктуру!**

Однак трудність не у визнанні цих наявних сьогодні політичних правд. Трудність у такій організації нашого політичного життя, щоб ці правди можна реалізувати. Та це нова проблема. Чи ця трудність має нам затемнювати першу? Чи факт, що нам важко перевести себе через Сциллю одної „орієнтації", має означати, що маємо попадати в Харибду другої? Повторяємо: ані політичні умовини, серед яких живемо, ані труднощі нашого політичного життя, ані чужий інтерес у зміні умовин, серед яких живемо, не дозволяють нам піти по лінії найменшого опору і надіятися на чужу, сторонню поміч. Ці три проблеми зовсім окремі незалежні від себе політичні справи. Не можна їх змішувати, ані застосовувати однакової засади до їх розвязки. Чим скоріше зрозуміємо незалежність одної від другої, тим скоріше поставимо нашу національну політику на засадах, які відповідали б сьогоднішньому ментові. Ось тому факт, що поволі починаємо визволюватися зпід гіпнози чужих орієнтацій, настроює нас на оптиміям, що зуміємо опанувати й інші труднощі нашої політики: опануємо внутрішньо-український параліж та знайдемо політичний плян на сьогодні.

Примусова мандрівка народів.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 14. серпня 1939.

У травні 1924. р. перша прогулька австрійських студентів по світовій війні виїхала була з Відня в офіціяльні відвідини до Італії. Цю прогульку провадив, нині вже покійний, тодішній ректор Високої Школи для Світової Торговлі, великий німецький учений-географ, проф. Гайдеріх. У цю прогульку німецьких студентів умішалось і чотирьох українців-студентів: Ярослав Гузар (нині урядовець Земельного Банку у Львові), Чубатий (працює теж як економіст у Львові), Тарас Галів (нині урядовець великого паризького банку „Кредіт Ліонне") і нижче підписаний. У Трієсті, в Італії, нас витали на двірці ректор, професори і студенти-фашисти Торговельного Університету в Трієсті. Усі в чорних сорочках.

Підчас бенкету, який місто Трієст видало було в нашу честь, завели великий дипльоматичний бій у своїх тостах ректор-італієць і ректор проф. Гайдеріх. Обі ті промови вилрукувала тоді віденська „Нае Фрае Прессе" і в моїх руках є ще витинки із числа тієї газети: італієць говорив про італійську торговельну місію трієстенського порту, ректор Гайдеріх про те, що Трієст не може жити без австрійського гінтерлянду. Знаменні вина заглушили були ті загально всіми нами відчуті неприємні нюанси обох промовців. Наша мандрівка зайшла була теж до нині такого голосного Південного Тиролю. Професори і студенти-німці із надзвичайною дбайливістю намагались, щоб їх побут залишив тривке враження між тамошніми мешканцями-німцями.

У німецькому Клявені (на двірці був єдиний надпис „Кіозо") ректор Гайдеріх наблизився до української групи і сказав нам слова, які врізалися на все в наші серця. Старий професор, вищий ніж середнього росту, досить тугий мужчина з еспанською сивою борідкою на гарному обличчі, розложив свої рамена та говорив до нас зі сльозами в очах: „Зачите, італійці навіть назву тієї місцевости нам відібрали. Ви, панове з Галичини або Буковини, що живете теж на етнографічному кордоні двох народів, ви мусите подвійно любити вашу батьківщину! Роля тих, що живуть на кордоні далеко важніша, ніж тих, що живуть у центрі. Глядьте на тих німців південного Тиролю! Це авангард нашої німецької експанзії — автохтони з VI-го стол. по Христі. А яке страшне їх теперішнє життя: їхні школи замикають, вітців насаджують своїх, вязнять, бють".

Не наша це справа критикувати угоду Гітлер—Муссоліні, на основі якої 250 тисяч німців-автохтонів мають покинути свою німецьку землю. Це одна із ціп заплати за італійський союз із Німеччиною. Вичитуючи в закордонних газетах про ту умову, мені пригадалася сценка розмови з покійним географом, автором знаменитого твору „Земля", що так дуже любив Південний Тироль. Про його смерть мабуть ще ніхто досі не подав до відома нашому громадянству. Багато колишніх студентів-українців у Відні завдячує йому іспит. Він бувало витягав зле приготованого нашого земляка „за вуха" при іспитових клопотах, а потім уже по іспиті кликав так випитованого молодця та казав йому: „За вас мусів би соромитись професор Степан Рудницький (що був його великий приятель) вашими відомостями із географії". Нехай, цих кілька слів буде грудкою землі на його могилі від його колишніх учеників-українців.

Справа примусової сучасної мандрівки народів не є тільки місцевим тирольським явищем. Примусова мандрівка почалася підчас світової війни і здрав після неї вступила в дуже прикрій формі. Турки почали різати вірмен розвязуючи таким способом дражливу проблему вірменської меншини. По турецько-

грецькій війні в 1922-ім році, переможний турецький вождь Кемаль Ататурк наказав викинути греків з Малої Азії. Окремий турко-грецький договір означив тоді спосіб виселення тих греків. Не забуваймо, що грецька еміграція до Малої Азії датується від XII-го та VIII-го і VII-го сторіччя пер. Христом, а ті старовинні грецькі кольоністи були основниками теж славних купецьких кольоній на північному Чорноморському нашому побережжі: як міста Ольбія, Теодозія, Херсонес, Пантікапій (VII. ст. перед Христом). Цікаво згадати, що ті грецькі виселенці, що вернулися з Малої Азії в 1922-ому році до корінної Греції (півтора міліона людей! були переважно купці, банкірі та промисловці) оснували в Греції між іншими підприемствами і фабрики шовку, себто фабрики головного і так дуже розшукуваного грецького товару в торговлі між київським князівством і Грецією, себто в нашій старо-українській торговлі!

Окреме переселення народів відбувається і в СССР. В якій мірі і кілько українців примусово покинуло Україну — нема в нас точних відомостей. Але факт такого переселення безсумнівний.

Бо ми живемо в добі, коли тратить свою силу принцип „права землі" — принцип мати змогу за Божим законом вмерти на тій землі на тому клаптику землі, де людина народилася.

Юрій Студинський.

—o—

Івоніч Живець

КНЯЗЬ ЙОДОВИХ ВОД.

Лікування в Івонічу завдяки загальному вживанні в меднинні — йоду і брому, вказане дуже численним хоробозним одиницям.

З польської преси.

„Мировий плян" Німеччини?

Голоси німецької преси і заяви гітлерівських провідних осіб свідчать про те, що в найближчих трьох тижнях польсько-німецькі відносини дійдуть — як пише **„Гонец Варшавскі"** з 17. VIII. — до вершка напруження

„В берлінських дипльоматичних колах панує переконання, що „війна нервів" між Польщею та Німеччиною осягне крайню межу в часі партійного націонал-соціялістичного зїзду в Нірнберґу, якому канцлер Гітлер ще 2. квітня дав назву „конґресу мира".

Передтим Третій Райх святкуватиме 27. серпня в урочистий спосіб 25-ліття перемоги німецької армії над російсько-царським військом під Таненбергом. Хоч рямці цього свята дуже широкі, бо самих бувших комбатантів буде в тому дні у Таненберґу яких 150.000, то в берлінських дипльоматичних колах кажуть, що ще непевне, чи канцлер Гітлер виголосить там промову і чи торкнеться актуальних проблем міжнародньої політики, отже і справи Ґданська, коли таки промовлятиме на святі.

Німецькі політичні кола впливають на кореспондентів закордонної преси, які перебувають у Берліні, в такому дусі, що намагаються виробити в них переконання про неможливість якихось катастрофальних вирішень ще перед конґресом у Нірнберґу. Партнером „осі" в часі нарад у Зальцбурґу та Берхтесґадені порозумілися, як кажуть, щодо дипльоматичної методи, що її пристосують у найближчих переломових тижнях.

По повідомленням французьких політичних кол **Рим та Берлін мають намір виступити з „мировим пляном", якого змістом мають бути домагання територіяльних ревізій.** Ґданська справа пішла б на перший вогонь і вона була б наче пробою та розвідинами, як далеко Велика Британія, Франція та Польща готові піти на шляху згоди з державами осі.

Французький політичний світ здає собі досконало справу з того, що німці поширюють підстави свого атаку на Польщу. Коли спершу домагались тільки Ґданська та „автостради" через Поморя, то тепер Третій Райх став уже казати про своє домагання привернути кордони з 1914. року і про те, що німці мусять мати вільні руки у Східній Европі."

Німецькі нашіптування і становище Польщі до Ґходу.

З полеміки **„Куріера Варшавского"** (з 17. VII.) з чоловим орґаном німецьких націонал-соціялістів „Фелькішер Беобахтер" довідуємося деяких цікавих політичних подробиць, які можуть і нас цікавити. „Фелькішер Беобахтер" (ч. 216) написав передову статтю п. н. „Польський тиск на Захід", в якій нарікає м. і., що

„нагло в Польщі нагадують собі, що навіть у Версаю Польща не вийшла на своє, бо їй треба було ширшого морського побережжя... Сьогодні ці несповнені домагання придались на те, щоб викликувати в польському народі бажання війни та манити його легкою добичею добре загосподарованих німецьких земель, що їх на кожній т. зв. історичній мапі можна оглядати як стару польську власність..." Фантастичні претенсії до старих німецьких земель висуває польська пропаґанда..."

А чейже — пише „Фелькішер Беобахтер" далі у своїй статті

„не так давно ще... казали багато про великі завдання Польщі на Сході... про будучність Польщі саме на Сході."

Зацитувавши це, „Куріер Варшавскі" ось як відповідає німцям:

„Де то говорили про великі завдання Польщі на Сході? У Варшаві, чи може таки в Берліні?

Це правда, що з Німеччини цілих пять років, від договору з 1934. р. і т. зв. польсько-німецької приязни, підшіптували нам день-у-день погляд, що ми повинні шукати невідомо чого, а найпевніше вітру в полі... на Сході.

Але Польща має від 1932. р. договір з Росією про незайманність кордонів та

Кожна мати тривожиться

коли її немовля постійно нудить і плаче. Причина цього часто в лихій засипці

Здорове й погідне почування

Ваша дитина матиме коли будете вживати гігієнічної засипки МЕРІДА.

М. ПАСТЕРНАКОВА.

Штрбське Плесо.

Штрба. Маленька залізнична зупинка на шляху Братислава-Ужгород, що білим стаційним дімком немов боязко причіпилася до скельного татранського облазу. Вістино, то всі справжні туристи, головно ті „голокамінники" з навантаженими як верблюдів горб наплечниками та альпіністичними амбіціями, тут висідають. Бо здобувати верхи, утруднюючи собі свідомо дорогу найбільше недоступними плаями головокружно пястися по скельних стінах, це їхній стиль. У ньому, потом зрошувана насолода змагу, у ньому розкіш здобутого осягу. По залізом і цвяхами кованих туристичних черевиках та звоях грубого шнура прикріпленого до наплечника здогадуватись можна, що мета їхньої мандрівки мабуть еліта татранського масиву по словацькому боці, це горді в граніті зціпенілі велитні як Копки (2362 м.), Висока (2565), Кончіста (2540 м.). А може й Ґерлях по другому боці (2663 м.), що лиш інколи замряченим оком дивиться на світ із безконечної синяви небесного простору? Може. Наші спроможности далеко не такі бистрі, тимто і прогулькові пляни не сягають зір.

Ідемо далі, до найближчої стації Попрад, що своїм положенням а деколи й виглядом живо нагадує Закопане. Звідси везе нас зубата залізничка, що вється чудовою серпентиною крізь залісені гірські збіччя, аж до кінцевої зупинки над Штрбським Плесом. Це мета нашої прогульки. По дорозі минаємо поставлені з високопанським розмахом літнища, як Велька, Смоковець та інші. По всій південній стороні Татр аж до долини Вагу розкинені серед смерекової гущі люксусові зо скляними стінами санаторії та комфортові пансіони. Навіть над Штрбським Плесом, ледівцевим озером, захованим між скельними стінами татранського масиву побудували останніми роками „мрякодери" готелі, що білими камяними терасами спадають униз до самого плеса. Тут ждуть на гостей човна, купальні басейни і трамполіни. І крамниць усяких тут багато, головно із памятковою ґалянтерією, вибагливі ресторани, на корсі кіно і дансінґи до білого ранку. Поправді, вся та штучна мішанина великоміської елеґанції із ідилічним примітивом гірської природи робить якесь неспокійне, розгублене враження.

Ось чому не йдуть сюди туристи, що із виру великого міста втікають у природу, щоб у ній знайти віднову духових та фізичних сил, рівновагу для розтрясених нервів та глибокі естетичні зворушення.

Задивлені в засніжені шпилі Татр, думаємо одно: чи не підійти б так ближче до них? Дорога неважка. Зразу густим лісом, де стоїть високенне руштування лещетарської скочні. Молоді очайдухи ломлять тут напевне не тільки дошки чи спортову карієру, але бувають тут мабуть і болісніші наслідки бравурних повітряних подвигів. Дух часу, це найбільше популярна (не все переконлива!) відповідь, коли з дива знизуємо раменами.

Сірий, холодний ранок. Білою хмарою підноситься лінивo вгору рання імла. На густому павутинні, що деінеде розіпнялось тонісінькими струнами між старими ялицями, зависли сріблом лискучі краплини роси. Вітер, що несе хмари від півночі, приємно холодить розігріті місця і лишає по собі вогкий запах розталого від ранньої весни снігу і живичного бальсаму. Це перший акорд із чудової музики пахощів, що ними грає безмежне багатство гірської фльори! За хвилину загорнула нас у молошні звої густа мряка. Не видно майже нічого. Під нами біла пропасть, а вгорі зрідка прориваються хмари. Значить: буде погода. Підходимо щораз то відважніше під гору і наче ростемо з кожним кроком.

Гори мають справді якусь дивну привабливу силу, що кличе й манить до себе чарівними обітницями, щоразто новими несподіванками. І хоч втихомирять на хвилину людську душу, хоч наситять її своїм цілющим видом, то всеж туга за ними все більше і все сильніше наростає і поведе вас знову колись старими може вже і забутими плаями, що витатимуть вас новими привабами. Все іншою мовою говоритимуть рвучкі потоки, що спіненою гривою виблискують у сонячному світлі. Інакшою, все більше таємною буде вам видаватись відвічна легенда гір, що вечірними випарами снується над безоднею диких зворів, і криється в сутінках фантастично жолоблених печер. І у краєвиді, що в ньому хоча і повторяється той сам ритм, знайдете все нові мотиви, що контрастують і напричуд мельодійно зі собою гармонізують. Такі вже є гори! Що в їхніх грізних і манівливих настроях шукає надхнення поезія, музика й малярство. Це джерело невичерпаної краси та сили, — це замкнений у собі, окремий світ.

А мряка наче запалася в землю. Стало ясно і свіжо. Від наших стін ґранітного Кривaня (2.490 м.), що заступили собою північний овид, дише холодом і повагою. Ми вперше у цих сторонах і на коротку мить почуваємо себе у тому чужому середовищу трохи якби збентеже-

про взаємну неагресію. Польща ніколи не виявила охоти чи бажання приступити до протиросійського порозуміння Берлін-Рим-Токіо. Коли Третій Райх минулої осени зачав грати поняттям і видуманою ним назвою Карпатської України та кидав гасла походу на Схід, Польща в окремій заяві з листопада м. р. підтвердила разом з Росією вповні мирові зобовязання, що існують між обома державами.

Що дипльоматія Третього Райху нашіптувала нам і це і те, додумується цілий світ і навіть знає від хвилини, коли міністр закордонних справ п. Йосиф Бек у промові з 5. травня ц. р., що була відповіддю Гітлерові, кинув наче мимоходом, проте не без розмислу, такі важні слова:

„В розмовах бували теж ріжні інші алюзії, що сягали багато дальше та ширше... резервую собі право в потребі вернутись до цієї теми..."

Хочуть німці допитатися?

Якщо їм до цього не дуже спішно, то орган канцлера Третього Райху нехай не приписує вперто польській політиці того, що без успіху дипльоматія Третього Райху намагалася нашіптувати полякам. Сьогодні ця сама дипльоматія підшіптує нові, інші поради на сторінках канцлерського органу:

„Польський нарід серед сильних слів проти Німеччини не пізнається на тому, що польська закордонна політика стала знаряддям чужих великодержав, при чому англійські цькування та брехні нічого не занедбують, щоб замрячити голови польському народові."

Коли „війна нервів" затягнеться довше, то не виключене, що в полемічному запалі можна буде довідатися про ріжні цікаві „причинки" до історії політики останніх років у Середущій та Східній Европі. На маргінесі полемічної відповіді „Курієра Варшавского" треба в інтересі та в імя історичної правди стверднти, що **назва Карпатської України не є нінкою німецькою видумкою. Так назвали і називають цю етнографічно українську територію самі національно свідомі українці в цілому світі, не оглядаючись на те, яку назву цій території дають не-українці.**

—o—

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
лікарських і ветеринарійних інструментів
А. МАЦЯК
спілка з обм. відп.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 8. Тел. 116-60.

поручає:
рентґени, кварцлєми, діятермії, мікроскопи трихіноскопи електромедичні та косметичні апарати.

58/59 —?

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Лєлевеля 5.
1445 11—11 Телефон 223-68.

На волі.

Довідуємося, що в середу вечором 16. ц. м. вийшли на волю з львівської вязниці майже всі священники (за винятком двох), кільох інтелігентів (між ними ред. Богдан Кравців) та коло 40 селян і сільських хлопців. Усі випущені на волю були заарештовані в суботу 29. липня. Точного спису звільнених не подаємо, бо — на жаль — ніхто з випущених на волю нас про це не поінформував.

—o—

Голяндська Індія загрожена.

НАЙВИЩА РАДА ГОЛЯНДСЬКОЇ ІНДІЇ ДОМАГАЄТЬСЯ СКРІПЛЕННЯ МОРСЬКИХ ТА ЛЕТУНСЬКИХ СИЛ.

ГАҐА. Голяндське пресове бюро повідомляє, що найвища рада голяндської Індії виступила з домаганням додаткових кредитів на скріплення оборони тої кольонії. Вона домагається в першу чергу, щоб скріпити фльоту й летунство в голяндській Індії.

—o—

Зміни в еспанській військовій верхівці.

НОВИЙ ВИСОКИЙ КОМІСАР МАРОКА.

БУРГОС, ПАТ. Ґенерал Франко перевів зміни на кількох провідних становищах: ген. Кірльос Асензіо став високим комісарем Марока; ген. Давілля — командантом 2. воєнної округи; ген. Барон — віцеміністром летунства; ген. Андрес Салікат — командантом 1. воєнної округи; ген. Мігель Понте — командантом збройних сил Марока; ген. Альфредо Кіндельман — командантом Балеарів; ген. Ґарсія Валіро — командантом 10. мароканського корпусу; ген. Баттіста Санчез — командантом 9 мароканського корпусу.

—o—

МАРШАЛ ПЕТЕН ВИЇХАВ ДО МАДРИДУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Амбасадор марш. Петен, який перебував тепер у Франції, виїхав до Мадриду.

ОСОБАМ ПОВНОКРОВНИМ, ОПАСИСТИМ, АРТРЕТИКАМ і ТЕРПЛЯЧИМ НА ГЕМОРОЇДИ склянка природної гіркої води Францішка Йосифа зажиточна рано натще приносить велику полекшу. „Спитайте Ваш. лікаря"

30 польських журналістів. 200 осіб публики і... 26 поліщуків
на Поліському Ярмарку.

Варшава, 16. серпня.

Вчора відкрили у Пінську на Поліссі 4-ий „Поліський Ярмарок", імпрезу організовану від кількох років комунально-державними чинниками під гаслом популяризації Полісся і господарсько-культурного наближення тої землі до інших земель у державі.

Вже минулими роками підкреслювала і то навіть проурядова польська преса, що „Поліський Ярмарок" не виконує вкслід своєї ролі тому, що стягаючи навіть туристів з ріжних сторін краю — **не дбає цілком про місцевий елемент**, не репрезентує справжнього Полісся, що гірше — справжні поліщуки і то з підпінських сіл взагалі нічогісінько **не знають** про існування такої імпрези, не кажучи вже про якусь користь, що могли би з неї мати...

Вчорашнє відкриття 4-го з черги Ярмарку показало, що такий стан триває далі, а то й гіршає. Прибуло на це свято 30 польських журналістів з Варшави, група місцевих достойників на чолі з воев. Костеком-Бернацьким, коло 200 осіб мішаної міщансько-жидівської публики і ледви... 26 оригінальних поліщуків-селян, що демонстрували перед владою хоровід-інсценізацію своєї річної праці.

Як видно, поліський ярмарок і надалі залишився імпрезою, яка дає дохід виключно Пінському, приносить почести організаторам, але нічого не дає селянським поліським масам.

КТВ.

Виховання до книжки.

(Стаття надіслана).

В останніх днях багато у нас пишуть і говорять про грізне явище: занепад культури серед нашого загалу. Ліквідуються в нас видавництва, припиняються видавання журналів і газет. Видавці нарікають на суспільність, що нічого не читає і не купує друкованого слова, суспільність або мовчить, або пробує усправедливлюватися матеріяльною нуждою, високою ціною книжок, недобірним змістом і подібними „аргументами", які зовсім не видержують критики.

Та джерело цього грізного явища лежить деінде. Бо і матеріяльні обставини позволяють нам ще на видання кількох золотих на книжку чи газету і ціна книжок не є зовсім у нас за висока і зміст є ріжнородний, так, що кожний охочий до читання може підібрати собі книжку відповідно до своїх зацікавлень та до свого інтелектуального рівня. Джерело цього грізного в нас явища лежить **у недостачі нашого виховання до книжки,** до друкованого слова взагалі. В нас багато людей не відчуває зовсім внутрішньої потреби читати щонебудь. Вони не мають такого наставлення до друкованого слова, яке стрічаємо серед інших народів. Добра їда, вибаглива мода, кіно, перегони, мячеві змагання і тим подібні імпрези — хочби не знати які коштовні — ніколи не перестають бути предметом їхнього зацікавлення. Але видаток на книжку, газету, театр — цих позицій нема в домашніх буджетах багатьох наших людей. За тими справами вони не тужать та ними не цікавляться. Бо мовляв: „Що вони можуть дати?"... Вивіски на кіосках та телеґрамки вистачають їм уповні, а зрештою позичать ще час до часу якусь газету в сусіда чи в знайомого, або таки в кіоску і кінець. А книжка? Якась там повість? Хто має час та охоту сьогодні цим цікавитись?

А тимчасом магазини наших видавництв заповнюються книжками, що припадають пилом та служать мишам на гнізда і щурам їх хліб насушний. Вітрини наших трьох книгарень, у Львові пишаються гарними окладинками книжок, але наші бібліотеки порожні. А наслідки? Тут ліквідується заслужене видавництво, там припиняється видавання газети... Це викликує дві-три статейки на сторінках преси і потім усе втихає та повертається до старого стану річи.

І пощо тут дивуватися? Хто розбудив у сучасному поколінні чи в старших зацікавлення до книжки? Ніхто! Алжеж бачимо щодня, що старші, батьки та мами, не стараються зацікавити цією справою своїх дітей і не розбуджують їх природного гону до книжки.

І мимоволі хочеться спитати наших батьків: чим вони кормлять душі своїх дітей, як розвивають їх інтелект, в який спосіб стараються плекати в них моральні, національні, суспільні та естетичні почування? Інколи маємо враження, що сьогодні родичі дбають лиш про заспокоення шлункових потреб своїх дітей, а зовсім забули про те, що в той спосіб виховані покоління не стануть ніякою підставою нашої кращої майбутности та що на ситих шлунках, але порожніх серцях і мізках не збудуємо того, що маємо збудувати!

но, беззахисно. І дивне, мала заниділа гогодзова ягідка, що залякано вистромила рожеву голівку з камянистої щілини, понесла нашу думку у рідну Чорногору. Чиж би там було краще?

І тут перед нами із південного збіччя розкривається чудова панорама словацької Швайцарії! На тлі ситої зелені смерекових борів, короною краси татранського краєвиду глибокі, розкішними альпейськими квітами засіяні луки, а в вищих стрефах криштальні „ока" полєдівцевих озер. І тут бувае, як і над гуцульським „Шибеним" панує іноді така опянлива тиша, що в ухах „дзвоном дзвонить". І хіба тільки скельний орел залопотить у горі могутніми крилами, або важка купаючись забзенить стиха над тафлею озера. Хотілось би у памяті надовго закріпити цю незвичайну картину, що її приблизно відтворити може тільки живе мистецтво, а ніколи механічна праця фотоапарату.

І враз на наше мовчазливе захоплення чудовим твором Божих рук, вузькою смугою паде тінь. Десь із мало досі відомої закутини душі вирнває неспокійна думка: а що буде, коли вслід за линвовою залізничкою прийдуть сюди меліораційні роботи, що регулюватимуть гірські потоки, відводнювати мочарі, коли для скріплення деревного експорту ще більше теребитимуть ліси, — коли електричним світлом розяснювати схочуть незбагнені тайни гірських титанів? Словом, коли чоловік безоглядно спустошить природу, щоб стати її паном?

Тоді хіба буде всюди так гамірно рябо і від глоти душно, як от над берегом Штрбського Плеса, що на його суворому обличчі дрібними зморшками тремтить від холоду заблуканий із концертового павільону рефрен аргентинського танґа...

Бо дитину треба вже від зарання її життя виховувати до книжки, вже від тоді, коли вона може сама взяти книжку до рук, хочби ще й не вміла читати. Ілюстрації будуть тоді говорити до неї, будуть її заставляти, будуть приневолювати молоденький мозочок до інтенсивного думання, а наші короткі пояснення причинятьця до утревалення баченого образу в памяті дитини, в її маленькій головці...

Дитина йде до школи! Чи ж вистане їй лише сама шкільна книжка? Та ще до того в нинішніх умовинах? Чи вистане їй тоді „Пломінь" чи „Пломичек"? Бож у шкільних бібліотеках не стрічаємо нині ні „Світа Дитини", ні книжечок з „Діточої Бібліотеки", яких вже кілька сотох появилось у нас і всі вони призначені для ріжного віку та умового рівня дітей і молоді. Їх звідтіля усунули! І це дуже дивне, що коли зі школи ті книжечки і газетку усунули — то рідний дім їх не приняв, викручуючися... своєрідним сіном — браком гроша!

Не знаю, як можуть спокійно глядіти родичі, коли бачать у руках дитини журналик у роді „Карузелі" й інші, тоді як полиці наших книгарень угинаються під тягарем рідних журналиків та дитячих книжечок; коли у нас таке заслужене дитяче видавництво, як „Світ Дитини", що в цьому році святкує двадцятиліття своєї великої праці для добра цілої нації, стоїть перед маревом ліквідації... Чим можна пояснити собі, що на 60—70.000 українців у Львові знайшлося... аж 52 передплатників „Світа Дитини"? Як можна зрозуміти цю обставину, що саме у вакаційному часі, коли дитина кинула шкільну книжку і хотіла б певно дещо цікавіше і краще прочитати — не куплено в наших книгарнях дитячих книжок за мінімальну навіть квоту? Як можна пояснити те, що дитина знає знаменито історію чужих народів, але зовсім не знає історії своєї нації, хоча у нас появилося вже багато дитячих книжечок з тої ділянки?

І якими ідеями мають жити ці діти, ця молодь? Де мають шукати за ідеалами та взірцями до наслідувань? Чи в ріжних „Слонках", „Малих Куріерках", „Кінах", „Детективах", „Карузелях", „Вендровцах", „Святах пригуд" і тим подібній макулятурі? Чим спаралїжуємо небажані впливи такої лектури, коли не дамо дитині рідної книжечки?

Як знаємо, вийшов обіжник Міністерства Освіти з 17. березня ц. р., що дозволяє, щоб шкільна дітвора користала з бібліотек усяких культурно-освітніх установ даної місцевости, коли в школі нема відповідної бібліотеки. І чейже при церквах чи пак парохіяльних урядах повинні бути заведені **зразкові дитячі парохіяльні бібліотеки,** в яких кожна дитина могла б позичити собі добру та відповідно підібрану книжечку для себе! І чейже можна б у нас створити **мандрівні дитячі бібліотечки,** які приносили б для селянської і робітничої дітвори добру книжечку та журналик! Можна би врешті подумати і про творення спеціяльних дитячих світлиць-читалень, де гуртувались би діти нашого пролетаріяту, що не мають матеріяльної спроможности купити собі рідну книжку чи газетку. Така фахово ведена дитяча читальня була б знаменитою школою суспільного виховання, якого так дуже й дуже треба нашому поколінню.

Багато є шляхів і засобів виховання до книжки та поширення рідної книжки й дитячих журналів. Одно певне: Коли вже в дитинстві розбудимо зацікавлення до книжки в дітей, коли розвинемо психічне наставлення в них до рідного друкованого слова, коли витворимо з них сильне привязання до книжки, рже буде випливати з почування та розуміння її потреби — то ці психічні чинники залишаться вже на ціле життя. З такої дітвори і молоді виросте покоління, яке ніколи не допустить до самоліквідації видавництв, газет чи книжок. Навпаки: тоді збільшаться наклади здесятеро, прискориться темпо видавничого руху, словом, тоді будемо певні за високий культурний розвиток широких мас, що є найважнішою передумовиною світлої майбутности кожної нації

Степан Конрад.

ФРАНЦУЗЬКІ УРЯДОВІ КОЛА ПОГРОЖУЮТЬ ДАЛЬШОЮ МОБІЛІЗАЦІЄЮ?

Як подає паризький кореспондент щоденника „Нюз Кронікл", французькі урядові кола говорять, що коли Німеччина дальше провокуватиме у Гданську та не припинить мобілізації, Франція покличе під зброю ще один річник — коло 150.000 вояків.

—o—

17/76 1 -1

Призабутий публіцист.

Памяті Романа Сембратовича.

Пропамятна книга у 50-ліття української державної гімназії в Перемишлі (1888—1938), що вийшла минулого року, принесла нам побіч інших цінних споминів з того часу також цінну згадку п. І. Заяця, присвячену памяті **Романа Сембратовича,** одного з найбільших наших публіцистів, що передчасно помер 1906 р. А що память про нього у нашому громадянстві дещо забувається, годиться про Покійного згадати, бо є за що тай треба таки пригадати.

Нагадаю тільки три діла з його життя.

Перше було здійснення мрії його життя, щоб створити вільну трибуну для висвітлювання української справи перед світом. З цією метою він став редагувати 1903 р. перший український орган у нім. мові у Відні: „Ruthenische Revue" і редагував його до останніх днів свого життя. У цьому органі він порушував важніші події нашого життя: в першу чергу політичні і далі містив статті і замітки про нашу культурну працю, літературу, науку і мистецтво.

Друге змагання Романа Сембратовича було те, щоб ширший світ познайомити з життям української нації в більшій публікації і з цією метою він видав у 1905 р. розправу під наголовком: „Das Zarentum im Kampfe mit der Zivilisation". В цій праці він представив російсько-українські відносини та опрокинув легенду про славянську взаємність і єдність російського народу від Карпат аж по Ураль. При цьому він підніс вагу та значіння української справи для наладнання міжнародніх та міждержавних відносин на сході Европи.

Крім того всього Сембратович зложив дуже цікаву анкетну збірку визначних учених і політиків західної Европи про їх думку на царський указ проти українського слова з 1876 р. Ту анкету він опублікував у 1905 р. в розправі під наголовком: Das Urteil der europeischen Kulturwelt über Ukas vom Jahre 1876.

Наше громадянство старше, зперед трицити і більше років, пригадає собі певно ті часи, як Роман Сембратович, наш сміливий публіцист, ломав перші леди, щоб пробити вікно до світової преси і пустити у світ вісти про життя українського народу. Тоді його матеріяльно підпержували наші посли Василь Яворський і Юліян Романчук, як також визначніші наші громадяни.

А третя справа, яку хочу піднести, це те, що при кінці 1905 р. заснував був Роман Сембратович разом з проф. Томою Масариком, німецьким послом Кронаветтером і публіцистом Бруннером у Відні політичне товариство під наг. „Nationale Autonomie", що поставило собі за ціль поширювати ідею перебудови Австрії на основі автономії народів.

Отсі діла незвичайно талановитого та ідейного українського публіциста Романа Сембратовича для добра рідного народу є дійсно гідні доброї памяти серед живих і будучих поколінь.

8. VIII. 1939. **Д-р Кость Левицький.**

„Велика Британія не дозволить Гітлерові запанувати над Европою"

— ЗАЯВИВ БРИТІЙСЬКИЙ ЛЬОРД КАНЦЛЄР.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британський льорд канцлер, який тепер перебуває у Канаді на зборах канадійського правничого товариства, заявив у промові у Квібеку, що Англія скоріше буде воювати, а не допустить до того, щоб Гітлер контролював Европу. Англія зробила все, що було в її силах, щоб запобігти війні, але вона не допустить до того, щоб Гітлер панував над Европою. Якщо він не послухає осторог, які стільки разів зроблено німецькому й італійському народові, це доведе до війни.

Бернард Шов про міжнародне положення.

Відомого англійського письменника Бернарда Шова, що саме скінчив 82 роки, відвідали представники англійської преси та просили, щоб висловив свою думку на актуальні політичні теми.

На питання, чи народам Европи загрожує нова війна, Шов відповів, що на його думку — ні. На варті миру стоїть переляк, який інакше можна назвати також здоровим розумом. Усі лякаються нової війни, навіть ті, що її погрожують, тобто Гітлер та Мусоліні.

Діяльність Чемберлена в Мінхені знайшла признання Бернарда Шова. Бо інакше було б треба негайно бомбардувати Берлін та очікувати обстрілу бомбами Льондону. Щодо Гітлера, то — на думку Шова — найбільше шкодить йому його антисемітизм, який не є політичною системою, тільки манією.

Те все, що досі сказав Шов, одного переконує, другого ні. Зате цікавий і дуже життєвий його погляд на вартість грошей. Більшість людей — казав Шов — не доцінює їх, тому живе в нужді. Найперше треба забезпечитись матеріяльною незалежністю і щойно після того справлятись у чеснотах.

Такі погляди на гріш в устах соціяліста — варто узіковічнити

—o—

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ
купуйте тільки в крамницях
„ЦЕНТРОСОЮЗУ"
гурт: Корнякгів 1.
детайль: Ринок 39.
52 39 —2

Дещо з Волині.

БИТІ ШЛЯХИ.

Духова культура — це інша річ, але матеріяльна вимагає легких шляхів комунікації та передовсім — шосових чи битих доріг. Під цим оглядом Волинь йде вперед.

Російська влада, прокладаючи залізниці та шоси, мала на увазі майже виключно військові цілі й потреби, іноді — адміністраційні, але майже ніколи — економічні. Ось яскраві зразки легковаження великого значіння доріг для господарського розвитку країни:

Прокладаючи залізничний шлях Варшава—Ковель—Рівне—Київ, росіяни обминули сьогоднішню столицю Волині м. Луцьк і кинули залізницю на Ківерці — 18 клм. від Луцька, засудивши цим його економічне життя на вічне вмирання.

Шоси, що перехрещувалися в трьох головних точках — Луцьку, Рівному й Дубні теж мали виключно стратегічні цілі. Особливо характеристична під цим оглядом шоса Рівне—Корець, що обминає на своєму шляху всі містечка й села.

Після війни вибудовано цілу сітку нових шосових доріг, а саме: Луцьк—Володимир, Кремянець—Вишневець, Кремянець—Катеринбург, Кремянець—Почаїв, Дубно—Броди, Костопіль—Рівне, Костопіль—Березне та ін. В останніх 12 роках вибудовано на Волині разом 597 км. шосових доріг. Потрібне ще бодай 2.000 км. Якби будова їх і надалі йшла таким черепашиним кроком, як досі (40 км. на рік), то Волинь дістала б уже сьогодні необхідну сітку шос аж за... 50 років.

В останньому часі за будову локальних шосових доріг узялися повітові самоуправи. Але будують їх так, що селяни всіма способами обминають їх, щоб не поломити собі воза. В кремянецькому повіті будує місцеві шоси не повітова самоуправа, а єдина тут дорогова спілка, членами якої є поодинокі волости повіту разом зі своїми громадами.

НОВА СТОРІНКА В ІСТОРІЇ ВОЛИНСЬКОЇ КЕРАМІКИ.

З найстарших часів Волинь, багата в глини високої якости, славилася своїми народніми керамічними виробами. Прикрашували вони колись не лише церкви, манастирі, княжі, єпископські та боярські палати, але й купецькі та міщанські доми.

На ґрунті нашої української народньої кераміки повстала в Корці завдяки каолінові високої якости ще в XVI. віці фабрична продукція так званої „корецької порцеляни", слава про яку ширилася дуже далеко.

Згодом, унаслідок різних подій, продукція корецької порцеляни і навіть побіч неї і народньої кераміки — підупала. Але волинська кераміка цим не припинила свого славного життя: ще в XIX. столітті бачимо її продовження в Острозі, Винниці, Берестечку й інших місцевостях, де українські майстри виробляли дуже гарні глечики, вази й інші речі. На всесвітній виставі в Києві 1912. р. волинська кераміка презентувалася, поруч із полтавською та кам'янецькою (подільською), хоч і не так гарно, як ті, але незле.

Тратячи з віками на своїй мистецькій вартості, волинська кераміка перетворилася в ремісниче гончарство та протревала до сьогоднішнього дня у своїх характеристичних рисах. Цікаво, що почуття краси не вигасло серед волинських гончарів, які підчинили своє ремесло від ділів-пралідів упродовж багатьох сотків років: раз-у-раз ви зустрічаєте серед глечиків, горщків та мисок правдиві мистецькі твори.

На підставі історичних даних можна сказати, що в деяких місцевостях гончарство (народня кераміка) існує від довгих віків. В інших селах воно цілковито щезло. А в деяких пересунулася в сусідні села. Отак в історії відомо, що с. Небожка біля Луцька славилося гончарством із давніх віків: сьогодні бачимо його не тут, а в поблизькому с. Кульчині. В другому селі Гнидаві воно зовсім щезло й ніде в околиці не відродилося.

Не зважаючи на все сказане, традиція, спадщинні відчування мистецької краси гончаріа-волинянків, деякі фахові секрети і т. д. — все це розкриває перед волинською народньою керамікою великі можливости. Знаючи це, деякі неукраїнські кола, близькі до господарської самоуправи й кооперації, заклали в Луцьку спеціяльну кооперативу, що має на меті організувати український гончарсько-керамічний промисл, добувати для нього кредити, помагати мистецьким проводом і налагоджувати збут у краю та за кордоном.

І на диво в ділянці кераміки бачимо те саме, що й у інших ділянках українського народнього промислу. Нова кооператива не змогла піднятися до зрозуміння того природного закону, що українську кераміку може відчути й розвинути її мистецький бік лише українець, а не-українець, хочби як уникав цього, зденаціоналізує й обезвартить її.

Не могла зрозуміти цього нова кооператива. І збіднілим зразків орнаментики, форм, сполук бере для нашого скоординованого народнього керамічного промислу займається не українець, а артист-маляр з Варшави Стан. Ісхановський.

РЕМІСНИЦТВО ВОЛИНІ.

Як відомо, в княжих часах міста Волині, особливо Луцьк і Володимир, осягнули високий ступінь розвитку архітектури, злібнитва та ріжних інших ремесел. У літописі маємо згадку про церкву на передмісті Луцька — в Гаї, яка сяяла красою незвичайною. Таксамо говориться про будівлі у Володимирі, яких і в німецьких землях не побачиш. Про високий рівень українських ремесел кажуть нам тодішні тканини, одяг, зброя, прикраси з золота, срібла й самоцвітів, футра, шкіряні вироби і т. д.

Магдебурське право і спертий на ньому ремісничі цехи хоч і сприяли розвиткові станової свідомости ремісників, їхній зорганізованості, поступові й добробутові, проте вони українців майже цілком відсунули від ремесел. Уже в кінці XVIII. стол. всі ремесла в містах Волині, за малими виїмками, були в чужих руках, таксамо як і торговля.

Царат і поруч з ним фабрична промисловість — майже цілком знищили упривілеєне чуже ремісництво. Але відродити наші волинські ремісничі кола російська влада не мала інтересу й не вміла. Таким чином ремесла підупали на Волині взагалі, працюючи лише на скромні місцеві потреби й усе ще чужими руками. Правда, після 1917 р. українці почали поволі втискатися до ремісничого стану, але їх відсоток покищо дуже малий. Зрештою умовини для них щораз погіршуються.

Сьогодні Волинь нараховує понад 30 тисяч ремісничих верстатів, річна продукція яких висловлюється приблизно сумою 120 мільйонів зол. Ремісництво Волині розпадається на 8 груп, а саме: шкіряну, металеву, волокняну, деревну — це найчисленніші; менші групи споживчих, особистих услуг та ін.

Деякі поодинокі галузі ремесел, як годинникарство, шапкарство, бляхарство, фотографія і т. д. є цілковито в жидівських руках і доступ для них для українців просто замкнений.

„МАЦЄЖ ШКОЛЬНА" НА ВОЛИНІ.

Нарешті оголошено деякі дані про роботу „Мацежи Школьної" на Волині серед сільського населення. Вони виглядають так:

У минулому році „М. Ш." вела на Волині 51 пільковий й для дітей сільського населення. В цьому році їх число збільшилося до 125 пільковий. Отже кругло на 140 вісь. Ці 125 пільковий обіймали в н. р. понад 5.000 дітей, пересічно 40 дітей кожна.

На поодинокі позиції припадає таке число пільковий: ковельський 33, кремянецький 27, рівенський 16, луцький 13, сарненський 10, любомельський 7, дубенський 5, володимирський 3, здолбунівський 4, горохівський 3 і костопільський 2.

Як бачимо, сильніше оплановані північно-східні повіти. Назагал було б це не дуже велике число пільковий, якби до нього не дохолили ще пільковий багатьох інших організацій.

В якій мірі згадані кольонії обхопили українську дітвору, годі сказати, бо наведені цифри не супроводжують пояснення, в яких саме селах чи кольоніях були зорганізовані пільковий і для дітей якої національности.

С. С.

ЗА ОКЕАНОМ.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В РАДІО З ДІТРОЙТУ.

В минулу неділю вперше у програмі Форда з Дітройту, Мичиген, виступав також тамошній український мішаний хор. Хор відспівав гарно дві українські пісні. Заповідач сказав, що хористи — це робітники з фабрики Форда або члени їхніх родин, додаючи, що рідко коли американці мають змогу чути українські пісні.

ВЕЛИЧАВИЙ ПОХОРОН БЛ. П. О. СЕМБРАТОВИЧА.

В понеділок 3. липня в Оберні, Н. Й., відбувся похорон бл. п. о. Льва Сембратовича при надзвичайному зливі народу та приятелів Покійника, що приїхали навіть з таких далеких сторін, як з Дітройту, Мавнт Кармел, Шамокин, Філядельфії і т. д. Із самого тільки Дітройту зявилося кількадесять бувших парохіян Покійника — старших і молоді, ним вихованої, що приїхали 35 автомобілями. До богослуження в церкві стануло до 20 священників, між ними 8 латинського обряду. Жалібні проповіди виголосили о. канцлер Филимон Тарнавський від Дієцезії та о. радн. Володимир Лотович, голований предсідатель „Провидіння". На цвинтарі над гробом промовляли: о. Степан Побуцький від української греко-католицької громади в Дітройті, Мнч., та д-р Льонгин Цегельський від часопису „Америка", якої Покійник був щирим приятелем та до якої за кількадцять літ написав безкорисно сотки статтей.

Похоронний похід з церкви на цвинтар розвинувся у величаву маніфестацію. Самих автомобілів було більше 200, а коло півтора тисячки осіб супроводило Покійного на місце вічного спочинку. Співав знаменитий місцевий хор під проводом знаного диригента, проф. Константина Шевта-Орлика.

Від часів похорону бл. п. епископа Ортинського такого величавого й такого жалібного похорону серед американських українців не бувало. Видко було, як наші люди любили, шанували й цінили Небіщика та як глибоко вони відчули Його втрату. Хвилинами, в часі прбмов чи більш зворушливих місцях, плач був такий загальний і голосний, що майже заглушував промову чи хор.

Додати треба, що приявні на похороні дітройтчани висловили бажання перенести тлінні останки бл. п. о. Сембратовича до Дітройту, щоб він спочив серед тих парохіян, яких так любив і яким 16 літ так щиро служив і так світло проводив.

ЗАПОВІДАЮТЬ БАНКРОТСТВО ВИСТАВИ В НІО-ЙОРКУ?

Світовій виставі з Нію Йорку загрожує банкротство.

Голова виставової корпорації Гровер Вейлен, заповідав спершу, що виставa коштуватиме 30,000.000 долярів, але вона коштувала 155.000.000 дол.; тепер корпорація має вже 26,000.000 дол. недобору.

Рахували, що за перших 10 тижнів буде 20 міліонів відвідувачів, але за той час навіть 10 міліонів не заплатило вступу. Як далі не буде щодня по 250.000 відвідувачів, то виставa скінчиться банкротством. До того йде, бо тепер виставу не відвідує більше, як 120.000 денно.

Подають ріжні причини невдачі, а між ними й ту, що виставa загалом є непотрібна, задорога і що для ширшої публики вона недоступна. Також вказують і на депресію.

Всі виставці терплять, а закордонні виставці гнуться під тягаром коштів.

Замість „Вондерленд" (країна чудів), виставa стала „Блендерленд" (країна розчарувань), говорять в Нію Йорку.

ЖЕРТВЕННІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛЯКІВ.

В останніх місяцях на заклик Польщі американські поляки зложили 1,000.000 долярів на оборону Польщі.

Тепер знову польський Червоний Хрест з Варшави звернувся до американських поляків, щоб прислали ліки, яких в Польщі не можна дістати.

Поляки в Америці вже організують рятункові комітети, щоб дати негайно поміч.

НІМЕЦЬКІ ФАШИСТИ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В Ню Йорку відбувся зїзд німецької фашистівської організації.

Головою вибраний знову Фріц Кун, (якому прокуратор Дуї закинув, що він присвоїв собі понад 14.000 долярів з фондів організації). Було 550 делегатів з усіх сторін Америки.

Куна вибрано однодушно та прийнято резолюцію, якою зїзд звільнив його від відповідальности за політику й витрати в минулому.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подають польські часописи, італійська преса дорадже Польщі піти на компроміс та зрезигнувати з Ґданська, бо тим способом омине війну, в якій мусіла би програти. Німеччині поможе Італія, а Польща не може так певно рахувати на поміч західних демократичних держав.

Німецька преса вже не обмежується до кампанії за Ґданськ, але домагається також Поморя, бо — мовляв — німецька честь не позволяє на те, щоб Поморя розділювало німецьку територію.

СОВІТИ СТЯГНУЛИ ВІЙСЬКО ЗНАД ПОЛЬСЬКОГО КОРДОНУ.

ПАРИЖ, 17. 8. З Москви повідомляють, що совітський уряд стягнув знад польської границі 200 тисяч війська.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Не падім жертвою війни нервів.

тільки думаймо і працюймо нормально та щадім далі постійно

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, вул. Собіського 11.)

Гітлер пропонує відкласти розв'язку Ґданської справи

конференції чотирьох великодержав?

ПОГОЛОСКИ ПРО НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКУ АКЦІЮ У ВАТИКАНІ.

Льондонський кореспондент брюссельського щоденника „Насіон Бельж" приносить сенсаційну вістку, що Італія й Німеччина предложили Ватиканові проект мирної полагоди европейських спірних справ такого змісту:

1) обі сторони зобовязались би до 30-ох днів спинитися від усякої акції;

2) в тому часі відбулась би конференція міністрів закордонних справ Німеччини, Італії, Франції та Англії, які старались би найти розвязку ґданського питання та предложити її Польщі;

3) якщо до того часу не вдалось би розвязати того питання, можна би продовжити 30-денне перемиря, щоб обговорити й інші справи.

—o—

Франція не розглядатиме німецьких пропозицій у справі Ґданська,

ЯКЩО ІХ НЕ ЗААПРОБУЄ ПОЛЬЩА.

В англійській пресі появилася вістка, що французький амбасадор Корбен привезе зі собою меморіял французького уряду у справі урегулювання ґданського конфлікту, згідно з німецькими пропозиціями.

„Дейлі Мейл" довідується, що французький уряд погодиться розглянути німецькі пропозиції лиш під такими умовинами:

1) Їх зaапробуе польський уряд;

2) всі польські права у Ґданську будуть збережені;

3) демократичні держави дістануть гарантії, що Німеччина не використає уступок для дальшої експанзії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Після повороту Буркгардта до Ґданська.

НАРАДА З ПОЛЬСЬКИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ КОМІСАРЕМ ТА ПРЕЗИДЕНТОМ СЕНАТУ?

Як подає польська преса, польський генеральний комісар у Ґданську Ходацький відбув розмови з Буркгардтом та Ґрайзером, опісля виїхав до Варшави, щоб зложити мін. Бекові звіт про ті розмови.

У Ґданську ходила поголоска про плянову розмову між Ходацьким, Буркгардтом та Ґрайзером, але з огляду на виїзд Ходацького вона не відбулася.

Банк Мангаймера помагав Гітлерові здобути Австрію

ТА ВЗЯТИ ПІД ВПЛИВИ БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ?

У звязку зі смертю голяндсько-жидівського банкира Мангаймера та припиненням виплат у його банку, польська преса приносить такі ревеляції: Голяндська влада ствердила буцімто, що Мангаймер був у близькому контакті з Гітлером та помагав Німеччині. Перед аншлюсом завалкував він на світових біржах віденську „Кредітанштальт", загрожуючи Австрію банкротством. Крім того він уза-лежнив від себе державні банки Естонії та Латвії і змусив їх скермувати більшу частину експорту до Німеччини, загрожуючи, що доведе до обнижки курсу їхніх валют та цінних паперів. Найцікавіше у тих ревеляціях те, що Мангаймер жид з походження. З яких мотивів помагав він гітлерівській Німеччині — того згадані часописи не вияснюють.

—o—

3 міліони китайських партизанів полюють за японською зброєю.

Китайська преса повідомляє, що тепер в областях, що їх окупує японська армія, оперують коло 3 міліони китайських партизан, окремих повстанських частин тощо, отже значно більше число, ніж його виказує правильна китайська армія з двома міліонами вояків.

З уваги на це японці не відходять від залізничої лінії дальше, як 20 кільометрів, коли японська частина має менше, ніж 500 вояків. Навіть сильніші частини, озброєні гарматами і літаками, часто стають жертвою партизантських нападів, при чому партизани полюють передовсім на японську зброю. (АТЕ).

—o—

Війна нервів.

Від кількох місяців йде довкола нас „війна нервів". Ця війна поривае багато жертв, бо на фронті тої війни є дослівно всі! Смертю чи раною у війні нервів є повне чи частинне психічне заломання людини. Людина працювала, дбала, промишляла — аж нагло дала віру несамовитим чуткам, її охопив переляк, вона захиталася й опустила руки. Така людина вже багато втратила, а коли б прийшло те, чого боїться, то певно втратила б усе, бо хто захитався тепер на якомунебудь одному відтинку, той захитається і на кожному іншому. Отак війна нервів є пробою духових і моральних сил одиниці і громадянства. В нас захиталося багато людей на господарсько-фінансовому відтинку. Без ніякої важної причини, просто з переляку і з непевности, „що буде", повибирав дехто свої ощадностеві вклади з рідних банків і далі не щадить. Свій дорібок витрачує, або тримае в хаті й обезцінює його і так з дня на день стае бідніший. Запевнюємо таких, що вони самі себе засудили згори на банкротство, якщо ще в останній хвилині не допоможуть громадянству виграти війну нервів, щоб потім виграти і більшу війну і встоятися перед гіршими ударами. Витримаймо ж війну нервів у своему інтересі і для добра рідного загалу, — а зверхнім виявом тієї витриманости і стійности нехай буде наше дальше правильне щадження в рідній фінансовій установі! (Ю.).

Гумові панчохи і вклади до ніг

фабричний склад **„ГЕЛІОТЕРМ"**

ЛЬВІВ. АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

Збірний пункт українського культурного світу!
то найкращий і найелегантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
— МЕРАН —
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Богато засобленний буфет! Найвибагливіші страви
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

З життя українців у Югославії.

СТУДЕНТСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ПРИЯВОРІ.

19. серпня, у день празника Преображення Господнього, відомий вже в Югославії хор українського студентського товариства „Проблем" із Загребу дає на площі біля греко-католицької церкви у Приворі концерт української пісні. Крім вокальних виступів студентський хор запрезентує ще й мандолінову оркестру, яка гратиме низку українських народніх та стрілецьких пісень. На цей концерт прибудуть українські поселенці навіть з далеких околиць.

СВЯТО З ПРИВОДУ 950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ В ДЕТЛЯКУ.

23. липня відбулось у Детляку, українській оселі біля Дервенти, величаве церковно-народне свято з приводу 950-ліття хрещення українського народу. Великі маси народу з Дервенти, Приявора, Каменици, Білого Брега та з Лишні з небувалою увагою слухали в церкві проповіді о. декана Г. Біляка, а пополудні виkладу адвоката І. Крайцара з Дервенти на тему: „Вага хрещення українського народу" підчас академії, що відбулася заходами пароха о. Біляка під церквою в Детляку. На академії співав прегарно церковні та народні пісні хор з Каменици, що ним диригує каменицький парох о. С. Саламон.

ДІЯЛЬНІСТЬ „УКРАЇНСЬКОЇ ЧИТАЛЬНІ" В КАМЕНИЦІ.

Каменицька „Українська Читальня" тішиться славою одної з найдіяльніших серед нашої поселенської громади в Югославії. Кожної неділі відбуваються в ній виклади з географії України, проби хору та курси вишивок для дівчат. — 29. липня каменицька читальня відсвяткувала 74-і роковини уродин Митрополита Андрея Шептицького найперше відправою в церкві, опісля святочними сходинами, на яких промовляли п. Й. Гнатюк та о. С. Саламон.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕННИК.

23. липня село Андрієвці, одно з найменших у Югославії, пережило незвичайний день. Уроженець його о. Гавр. Букатко відправив у тому дні свою першу Службу Божу. Він щойно вернувся до рідного села зі студій у Римі. Участь у цьому милому святі взяли також місцеві хорвати разом з римо-католицьким парохом о. Іванетичем, що був у часі відправи при престолі біля наших священників: о. Д. Міклоша, о. М. Фірака та нововисвяченого о. Букатка. При обіді в хаті родичів о. Букатка було більше як 100 гостей. Палку промову виголосив о. Фірак, якого заходами новий священник міг учитися та вийти в люди, та після нього ще й латинський парох о. Іванетич.

УКРАЇНСЬКА БУРСА В ОСІЄКУ.

Заходом Сестер Василіянок в Осієку повстає з новим шкільним роком бурса (конвікт) для українських дівчат у Югославії.

СХОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У КЕРЕСТУРІ.

У днях 4., 5. і 6. цього місяця в Народному Домі в Керестурі відбулися сходини студентів та учениць українців з цілої Югославії. Ці сходини відбуваються у Керестурі в часі кожних ферій уже пятий раз.

Поклик на ці сходини кінчився так: „Сестри і браття! Ученики і студенти! Всі на сходини! На них зміцнимо свою ідеольогію і зєлинимось у щирій Вірі та Любові на Славу України!"

Число тель. 272-46.

Як хочеш поправити своє буття або навчитися добре вести і обслужити свій самохід (чи мотоцикль) впишися на самоходово-мотоциклеві шоферські курси **ІНЖ. І. ГЕРЕСКИ у ЛЬВОВІ ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 22.** які виконлюють у власних шкільних варстатах, та в науці їзди на всіх типах самоходів, також на новочасних. 1483—3—5
Для приїзжих бурса. Домагайтеся проспектів.

Як виглядав би польсько-британський військовий союз?

ПОГОЛОСКИ З ЛЬОНДОНУ.

Як подає „Експрес Ілюстрований", у лондонських політичних колах сподіються, що небавом підпишуть польсько-британський союз який обійматиме такі постанови:

1) Англія і Польща зобовязуються помогти собі всіми силами на випадок безпосередньої агресії на другого контрагента;

2) Вони обовязані до інтервенції також на випадок посередньої агресії. У договорі мабуть не назвуть країв, що напад на них уважався б посередньою агресією, але мабуть ідеться тут про Мадярщину і Литву.

3) Якщо Англія вмішалась би у війну у звязку зі зобовязаннями супроти Франції, Туреччини, Греції та Бельгії, Польща поможе їй.

4) Польща ані Англія не заключить сама на випадок війни перемиря ані мира.

5) Союз заключать на 5 років і будуть його автоматично продовжувати, якщо одна сторона не виповість його.

Німецька військова команда у Братиславі.

НІМЕЧЧИНА ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ВІЙСЬКОВОЇ ОКУПАЦІЇ СЛОВАЧЧИНИ?

Як подає „Таймс", у Братиславі офіційно утворено німецьку військову команду. На вулицях появилося в німецьких старшинських одностроях чимало німців, які дотепер ходили в цивільному убранні. Братиславські касарні глінкової гвардії опорожнюють для німецьких частин.

У Жиліні та Тренчині появилися сильні військові частини. Німецькі війська обсаджують нововибудовані укріплення. Преса робить з того висновок, що німці хотять окупувати Словаччину — цілу або частинно.

—o—

Британські гарантії для Мадярщини?

Як подає лондонський „Стар", впливові британські аристократи почали позакулісову акцію у справі гарантій для Мадярщини.

Мабуть міністерство закордонних справ уважає, що Мадярщині загрожують націонал-соціялісти з нутра. Уряд ще не застановлявся над тим внеском.

Що писало „Діло" 50 років тому

19. серпня 1889 року.

ПРОМИСЛОВІ ШКОЛИ І ВАРСТАТИ.

Галицькі промислові школи і взірцеві варстати про які останніми часами так багато чуємо, а які в під наглядом краєвої промислової комісії, предтавляють собою на дуже задовільний стан і вимагають скорої і рішучої реформи. Переводині досліди випали дуже невтішно, бо тільки для одної школи бондарства й колодіяства в Кімінці Струмиловій рішено старатися, щоб надати їй характер публичної школи з правом видавання кваліфікаційних свідоцтв — всі інші школи признано невідповідними. Гончарські школи в Коломиї і Перубі, а також гончарський варстат у Тоустім рішено зреорганізувати, щодо варстату виробів з дерева в Жинці порішено що зчекати на його вислід.

ШКОЛИ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДИНЬ.

В часі минулої соймової осени краківське рільниче товариство внесунуло проект заснувати школу сільських господинь. Сойм поручив краєвому виділові, щоб він розслідив чи й до треба б тому школу заложити й кому поручити її управу.

НЕДУГА О. КОНИСЬКОГО.

З Києва повідомляють, що наш заслужений письменник О. Кониський в останніх часах захворів на очі, в лінарі заборонили йому якийсь час читати й писати.

Студентські справи.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ДОПОВНЕННЯ ПРО СТУДІЇ В ПОЗНАНІ.

Ректорат познанського університету повідомив, що подання про прийняття на поодинокі виділи треба вносити в таких днях вересня ц. р.: на лікарський і Студію Фізичного Виховання 1—14, правно-економічний 18—23, гуманістичний 11—25, математ.-природничий 11—23, фармацевтичний 11—16, рільничо-лісовий 19—24. Кандидати перед внесенням подання мусять станути перед лікарською комісією, яка урядуватиме від 1—19. вересня ц. р. щодня крім субот і неділь у „Колегіюм Медікум" (вул. Фредра 10, I. пов.) для кандидатів в год. 8—11, для кандидаток 17—19. Найкраще ставати до лікарських оглядин у перших днях. Перед оглядинами треба заплатити у квестурі 4 зол. і посвідку представити лікарській комісії. Кандидати на студії Фізичного Виховачня перейдуть окремі оглядини: лікарські, психометричні та пробу справности. Все те відбудеться 20. і 21. вересня ц. р.

Подання треба вносити особисто в поодиноких деканатах чи дирекціях на окремім формулярі, на якому слід написати власноручно життепис та наклеїти дві знимки форм. 8×4 цм. (формулярі видає безплатно возьний у „Колегіюм Мінус"). До подання залучити: метрику, свідоцтво зрілости, свідоцтво лік. оглядин, свідоцтво про віднощення до військ. служби, свідоцтво моральности (як була перерва у студіях), дві посвідки квестури про заплачення 10 зол. на маніпуляц. оплату та 10 зол. за вступний іспит (на виділах: лікарському, Студії Фіз. Вих. і фармацевтичнім). Кандидати на СФВ та фармацію мають долучити крім того дві знимки, бодай 8×4 цм.

Вступний іспит на медицину починається 18 вересня ц. р. Тих, що не мають латини зі засягу загальноосвітньої гімназії, не допустять. Вступний іспит на фармацію до вибору: з математики або фізики. Письменний 19. IX. 1939 в год. 8. (Колегіюм Мінус, саля 17), устний 21. і 22. IX. 1939 в год. 8. (кол. Рацiборського, вул. Словацького 416, III. п.).

Вписове 30 зол., річна оплата для всіх років студій 200 зол. Студенти, прийняті на 1-ий рік, обовязані до служби в „Академ. Легії". Ректорат, деканати всіх виділів, дирекція Фармацевтичного Відділу та квестура містяться в „Колегіюм Мінус" (Вали Вазів 26), дирекція СФВ в парку Вільсона (вул. марш. Фоша 40), команда „Акад. Легії" вул. Буковська 25 а. Виклади в познанському університеті почнуться 2. жовтня ц. р. Домівка Української Студ. Громади в Познані міститься при вул. Граничній ч. 1, м. 1.

Прес. реф. УСГП.

—o—

НІМЕЧЧИНА ПРОПОНУВАЛА МАДЯРЩИНІ МИТНУ ТА ВАЛЮТОВУ УНІЮ?

У звязку з поїздкою мін. Чакія до Німеччини появилася вістка, що Німеччина запропонувала Мадярщині митну й валютову унію, але Мадярщина відкинула ту пропозицію.

Сторінка без політики.

Королева Мері.

Англійський король Юрій V. (батько теперішнього короля), як запевняють його біографи, був у своєму житті під великим впливом своєї дружини королеви Мері.

— Піди і спитай маму — говорив він до дітей, коли ці завдавали йому якісь труднощі питання.

— Я мушу порадитися в королеви — він часто закінчував свою розмову про державні справи. Вечорами подружжя пересиджувало неодмінно разом, він — при лектурі детективного роману, вона за шитвом, — обговорюючи важні державні справи, при чому королева Мері мала рішальний голос.

Тепер повдовіла королева Мері, рідко коли показується між людьми, залишаючи молодій королівській парі повну свободу завоювавши собі серця підданих. А всеж в очах англійців вона і далі залишилася першою дамою монархії. І діти її, йдучи батьковими слідами, радяться в неї в усіх важніших справах.

Королева Мері проживає в Марбору-гаузі і сама енергійно кермує своїм господарством. Тут вона вперше познайомилась із „Джорджі" своїм майбутнім подругом. Вона пристрасна збирачка старинної порцеляни та срібла. Вона дуже добре визнається на цінах, так, що антикварні не потраплять її ошукати.

Друге її завдання — навчання внучат: „Лілібет" і Маргарити-Рози. Кожного понеділка королева Мері виїжджає зі своїми внучками до музею Тавер. давньої королівської палати, або до британського музею. Стара розумна королева нерідко каже про свою старшу внучку: „Єлисаветі („Лілібет") не слід забавлятися, а треба навчатися, бо вона колись має бути королевою". І молода королівська пара зовсім передала виховання „Лілібет", тобто майбутньої престолонаслідниці королеві матері. Але виховувати княжну Єлисавету не так зовсім легко. Вона ж уже доросла панна й свідома своєї майбутньої ролі та свого становища в державі. А бабуся королеви має свої окремі виховні методи. Ось недавно вона поїхала з княжною до одної крамниці. Тимчасом перед виставою зібралася юрба людей. Побачивши це, молода княжна стала нетерпеливитись, а врешті обізвалась до королеви Мері: „Скоріше бабуню, дивіться, скільки то людей зібралося мене побачити". На це королева Мері шепнула кілька слів дворській дамі, яка вивела негайно заплакану княжну заднім виходом та відвезла до дому.

Смерть короля Юрія V. була важким ударом для королеви. Та куди більше болю завдав їй старший син любимець „Деві", уельський князь, що як відомо, зрікся престолу для подружжя з панею Сімпсон. Покійний батько не дуже то долюблював його. Нераз і не два гнівив свавільний „Деві" батька своїми дурощами, зокрема, коли служив при фльоті. Але королевій усе вдавалось оборонити свого пупіля. Правдива історія абдикації Едварда VIII. ніколи мабуть не буде відома. Для королеви-матери це була б не тільки втрата любого сина, але й пониження престіжу монархії, для якої вона працювала ціле життя. Коли тодішній прем'єр Болдуїн прийшов до неї з актом абдикації сина, побачив її зовсім розбиту. Жалісно плачучи, вона у своїй радіопромові просила не осуджувати строго її сина, який чейже віддав колись монархії неодну послугу. Але невдовзі вона зуміла взяти себе в карби. Вона почала далі жити своїм дотеперішнім життям. Вона ввела королеву Єлисавету в Букінгемську палату, та повчала її про всі обовязки королеви. І до спілки з нею та королем Юрієм вона довела престіж королівської родини до рівноваги, яку надрушив був колись Едвард.

—o—

Орхестри комах.

Кожний нарід має замилування до чогось чого нема в інших народів. От в Еспанії здавен-давна люблять боротьбу биків або боротьбу півнів, в Японії боротьбу псів. Українці люблять спів, чехи музику. Дивне замилування мають японці. В них з давніх давен завелися орхестри комах. Вправний до цього чоловік, що зветься „мушторі", ловить комахи й носить їх у маленьких клітоцках, привязаних до бамбусової жердки. Він ходить вулицями. Люди обступають клітку і за заплату слухають „співу" різних комах. Дехто купує собі комах-співаків до хати. І нераз за ці комашки збирає такий „муштор" і добрі гроші. Коли наближується осінь, голоси комах стають дзвінкіші й чистіші. І тоді цвите торговля комахами. Коник-стрибунець співає басом. Найбільше цінять комаху, що зветься по японськи „кіріджірусу". Це вроджений капельник. На його знак зачинають „грати" інші комахи-музики. Голозний музика в цій комашій капелі це маленький „сузамуші" (дзвіночок). Його голубі крильця колишуться безнастанно, коли він тре немов камінчиком лабку до лабки й видає звук: „рінрін-рін", при чому бере дуже високі тони, змінює ритм і кінчить дуже тоненько. „Матсумуші" (ця назва значить, що ця комаха любить шелест сосон на свіжому повітрі) це, на думку, японців, найкращий музика, що проникає в глибину душі. Його довге буре тіло засіяне жовтими крапочками досить бридке, зате він співає знаменито. Його вважають теж приятелем дітей, бо він наспівує їм колисанок. А найгострішний звук видає жовтна „семії". Всі ці згадані комахи, це тільки нечисленні представники орхестри, що її власником є мушторі. Його комахи „святі". В японців є повіря, що в ці комахи вселилися душі людей, що за життя на землі зле поводилися зі звірятами. Тепер, коли їх душі вселилися в малі комахи, вони покутують співом за свої давні гріхи.

о. С. К.

Висліди розкопів у Новгороді.

Заходами наукового гуртку московської академії наук, пороблено на місці колишнього Новгороду Великого цікаві розкопи. А саме цього літа вдалось дослідити водопроводи цього старезного міста. Їх побудовано мабуть в XI. столітті. Воду розпроваджували новгородяни видовбаними колодами (цямринами), на кінцях у відповідний спосіб, зміцненими. Земітна річ, що перші водопроводи в Німеччині приблизно появились в XV. ст. Розкопи на вічевому майдані („Ярославове дворище") не дали висліду. Велика частина цього майдану сьогодні густо забудована, і мабуть під цими будинками можна б дечого докопатися. На місці колишньої торговиці вдалось вирядові відкопати сліди колишніх купецьких прилавків, а біля них залишки овочів, зерен, ягід, городовини. Ними зацікавились агрономи, щоб дослідити, які овочі, та яка городовина були в тодішньому Новгороді. Виявилось, що мешканці Новгороду плекали здебільшого капусту та ріпу, а з овочів переважно яблука.

Підземне сховище в Десятинній церкві.

На місці збуреної Десятинної Церкви в Києві, віднайшли — як повідомляють совітські часописи — підземне сховище засипане на глибині 4-ох метрів румовищем Сховище знаходиться саме посередині колишньої Десятинної церкви. Археольоги здогадуються, що її знищили татари наступаючи на церкву в 1240 році. Під румовищем знайшли чотири кістяки, бойові топори, мечі. При одному кістяку знайшли лускову форму для відливу срібних прикрас. Останки дорогої одежі знайдені при кістяках промовляють за тим, що у сховищі Десятинної церкви шукали захисту визначні кияни. На це вказували б теж перстені й інші прикраси мистецької роботи. Кілька знайдених дерев'яних лопат обкованих залізом свідчить про те, що втікачі не відразу згинули в підземеллі, але передтим пробували прокопати собі вихід, що їм мабуть не вдалося.

Опікун бездомних тварин.

Живе в Парижі опікун тварин, що від шости років узяв від міської ради в аренду всі бездомні тварини, які тиняються по вулицях міста без власників, з виняткom псів і хижаків. Він має дім з 9 кімнатами і садом, де як біблійний Ной збирає всі знайдені тварини і платить за них містові умовлену таксу. 50 сантімів коштує голуб або чижик, кіт і черепаха — франка, курка й кролик — 2 франки, лис, папуга і малпа — 40 франків. Він не має права не купити знайденої бездомної тварини, ані вибирати собі їх. Із міського захисту двічі в тиждень він перебирає їх на своє утримання. Що він робить з ними, чи перепродує чи відступає іншим, про це паризька преса не згадує.

—o—

Таємничий полумисок.

До Британського Музею в Льондоні перевезли новознайдений давній корабель саксонського короля Редвальда. Там знайшли теж полумисок византійського походження, на якому є прегарно вирізьблене обличчя жінки. Воно сильно нагадує портрет королевої Вікторії на англійських марках з XIX віку. Можливе, що посуда попала з якоїсь візантійської палати підчас піратського нападу Редвальда і потім перевезли її в Англію. Учені поцікавилися кого може зображувати цей портрет і шукають за ним по ріжних книгах. Був звичай, що до корабля покійного власника складали ріжні дарунки, які дістали підчас хрещення. Редвальда охрестили в Кенті в Англії і є здогад, що він дістав такий полумисок від своїх кумів.

—o—

Спір за підбігунові краї.

На конгресі підбігунових обсадів у Бергені, Аргентина задумує заголосити свої права до тих околиць підбігунових країв, що знаходяться між 20-им і 68-им ступнем західної ширини. Аргентинський уряд завважує, що тільки єдина Аргентина вдержує постійну метеорольогічну стацію в південно-підбігунових околицях, і ця стація дуже прислужилася науці. Зокрема Аргентина заперечує права до цих земель Англії, яка править ними з уваги на фальклядські острови, що до неї належать. І за ці острови задумує впімнутись Аргентина, бо вони колись належали до неї.

—o—

ГУМОР.

У БЮРІ.

— Пане директоре, я оженився і в звязку з тим прошу підвищити мені платню.

— О, дуже мені прикро, але не можу вам нічого помогти, бо наше бюро не бере відповідальности за нещасливі випадки в житті наших працівників!

ДИПЛЬОМАТ.

Жінка: То ледве тиждень минув від нашого шлюбу, а ти вже починаєш вертатись додому по півночі!...

Він: Алеж, моя дорога, прецінь я мушу сповісти всім своїм товаришам, який я щасливий, що з тобою оженився.

СЛУШНЕ ПИТАННЯ.

— Мамусю, — питає мала Оля — чи може стати поліційним псом такий пес, який уже вкрав колись ковбасу?

ПОГАНИЙ ЗІР.

— Бачиш! Давніше ти вичитував мені кожну мою просьбу з очей, а... тепер...

— Так, так, то правда! Але вчора я був в окуліста і він заборонив мені читати!

НОВОЧАСНА БАБУСЯ.

Діється в Америці, у Ню Йорку. В одним товаристві, що зачисляється до американського гай-ляйфу (вищого світа), йде дискусія про сучасну молодь. Це питання там життєве й досі нерозвязане, як і в нас. Одна з пань, що не дуже визнається на тих важних проблемах, нарікає, що має клопіт зі своїми доньками, які не хотять вчасно йти спати. Вертаючись над ранком дбайлива мамуся застає свою старшу донечку в сальоні при лектурі кримінальної повісти.

— Що ти робиш? Чи ти може ждеш на мене? Коли ж ти врешті підеш спати? — питається мама обурена.

— За тебе — оправдується донька — не треба журитися, але бабуся вийшла на забаву і досі ще не вернулась, і я чекаю на неї.

—o—

Літературна сторінка.

Рідні типи чи екзотичні сюжети?

Минулого тижня в літературному додатку „Нового Часу" якийсь анонімовий співробітник задумувався над явищем, чому у деяких наших повістях щораз частіше трапляються такі сюжети, що їх не можна точно звязати з нашим середовищем. Автор тієї статті дуже оглядно висловив сумнів, чи це не хиба авторів таких повістей, де типи і події не звязані безпосередньо з нашою дійсністю.

Коли брати на увагу письменство великих, культурних народів, то побачимо, що воно саме багате найріжнороднішими родами повістей, що відповідають дуже ріжноманітним потребам читацької публики. Насправді читач беручи в руки повість з такою самою цікавістю стежить за її історією та психольогічною аналізою, коли вона змальовує рідне йому середовище чи теж зовсім далеке. Як відомо: театр багато живіше вражає нас своїми постатями і дією, коли вони не з нашого рідного середовища, а проте ніхто з нас на виставах пєс Шекспіра, Гете, Шілера, Ібсена, Шова чи Піранделя навіть і не помічає того, що більшість узятих ними сюжетів — не рідні а чужі.

Коли можна повістяреві зробити закид за невдатний сюжет, то тільки тоді, коли ми відчуваємо, що він не умів його взагалі звязати з будьякою атмосферою, іншими словами: вигадав його, а не мав досить уяви, щоб дати йому досить живих рис і тоді дія та виведені герої роблять враження мало імовірних. Наша дотеперішня повість у 90 прц. користується рідними сюжетами; вона здебільша вся реалістична, у величезному відсотку звязана з недолею села, а тільки вийнятково відтворює переживання нинішніх інтелігентів. Велика нехіть, чи тільки недовіря до рідної белетристики — хоч до нього явно ні читачі ні критика не хотять признатися — пливе саме з того, що наш інтелігент шукає у повісти сюжетів, тла, типів і проблем, що відповідатимуть потребам наскрізь сьогочасним, не виключно рідним, а загально-европейським. Найбільшим і найкращим завданням наших повістярів було б дати саме такі твори, що і своїм змістом і своєю формою не залишали б у читача враження ріжниці між рідною і европейською книжкою, не витворювали в нього так мовити „почуття меншевартности".

Очевидячки найцінніші для рідного письменства і для земляків бувають такі твори, в яких на тлі рідного середовища виринають типи і проблеми загально-людського значіння, але це вже найвища вимога поставлена до письменника. Її не слід висувати, поки рідні письменники не зуміли піднятись на рівень чужинних повістярів, без огляду на те, який вибирають сюжет і яку заторкують проблему. Для кожного читача завжди буде цікавіша повість з екзотичним сюжетом у чужій мові, ніж рідна без цікавого сюжету, де знаходимо тільки рідні типи, не вплетені в мереживо цікавого психольогічного конфлікту.

м. р.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

1) першорядні вовняні матеріяли-самоткані на убрання, плащі священичі реверенди, гімназійні однострої, смокінги та 2) панами і шовки на сорочки, суконки, костюми, обруси і т. п.

Зацікавлення білоруською творчістю.

Львівський двотижневик „Сигнали", що кілька років тому видав прегарне велике число, присвячене українській науці, літературі та мистецтву, видав 15. ц. м. число присвячене білоруській культурі. Статті постачили здебільша білоруси. Хто хоче зазнайомитися з історією та сьогочасним станом білоруської культури, той знайде головні факти зібрані у цілій низці таких статтей: „Про психічну настанову білоруса" Станислава Ганкевича, „Франц Скорина" о. Алама Станкевича, „Відродження білоруської культури" Антона Новіни, „Білоруська народня пісня" Григорія Ширми, „Максим Танк і білоруська поезія" Юрія Путрамента, „Історія білоруської мови" Івана Станкевича, „Білорусь у світлі історіографії" Миколи Шкільонека, „Сьогочасна білоруська драматургія" Антона Новіни, „У колиски білоруського театру" Франца Олехновича, „Білоруське народне мистецтво" Владислава Дрема, „Білоруський музей ім. Івана Луцкевича" Антона Луцкевича, „Білоруське мистецтво в історичній перспективі" — Владислава Дрема. Дуже цікаві тут дані про діяльність двох корифеїв відродженої білоруської культури Якова Коласа і Янки Купали, про оживлену діяльність трьох білоруських театрів у Совітах, врешті про наскріль модерного виленського поета Максима Танка, з якого сім гарних перекладених поезій є окрасою всього числа.

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Апотеоза Татр.

Татри і Підгалє мають свою літературу не від нинішнього дня. А проте сучасні польські заличники Татр не мають нічого спільного з романтизмом Оркана чи Тетмаєра або елегійним ліризмом Каспровича. Клясичними представниками сучасних „татерників" у польській літературі є Хороманський, для якого Татри, їхня природа й атмосфера, є тлом для сюжету та Рафал Мальчевський, для якого Татри є самі для себе сюжетом. Книжка „Від Цепра до Варіята"*) є властиво збіркою часописних фейлетонів описово-репортажного характеру (тому деякі українські фейлетоністи легковажать собі передруки своїх кращих „дрібниць", які у сумі дають літературний дорібок?!). Їхня величезна вартість: у надзвичайно гнучкому легкому стилі, тонкому дотепі та їдкій сатирі, у спостережному змислі та — очевидно — в хисті сповити цілість авреолом піетизму до татранських гір. Не бракує у тих нарисах (з їх усіх 34) також актуальних моментів, ба навіть полемічних ноток. Так напр. автор немилосерно висміває „цивілізацію" гір, яка полягає на проведенні повітряної залізнички на Каспровий верх та взагалі на „задрутовування" гір з залишенням на боці Закопаного, що потопає у болоті й цивілізаційному примітивізмі. Каботинізм приїзджих із низів „центрів" та закохання у горах аж до затрати здорового глузду — це для автора невичерпане джерело надхнення. Цікава річ, як вузька тематика може йти впарі з її глибінню! Найслабші ті нариси, в яких так і відчуваєш бажання автора — зробити комусь особисту приємність. Книжка є цікавою появою як ще один доказ найближчих духових взаємин між малярством і літературою: Рафал Мальчевський це ще один маляр (також з відомої малярської родини), який виявив неменший хист володіти пером, що кистю. Технічно книжка видана дбайливо.

*) Rafał Malczewski: „Od Cepra do Wariata". Wyd. „Rój" Warszawa 1939, стор. 250.

М. РУДНИЦЬКИЙ

Літературна нагорода.

Дорогий Товаришу!

Ваше невдоволення з висліду цьогорічної нагороди і Ваші ріжні завваги звертаються не проти самого висліду, а проти самої установи жюрі — трибуналу, який на Вашу думку взагалі не може бути справедливий.

Коли Ви піддаєте в сумнів саму компетенцію (спроможність) членів жюрі оцінювати твори, — тоді Ваш погляд збивати даремне. Важне те, що Ви не підсуваєте членам жюрі сторонніх мотивів, не підважуєте їх чесности та доброї волі. Після цього можна вже вести дискусію.

При оцінці ріжних письменників і творів, коли треба відзначити з них один чи два, до голосу доходять ріжні мотиви їх вартости. Серед наших обставин розбіжність поглядів мусить бути більша, ніж на чужині, з тих самих причин, що і в нелітературних справах напр. у політиці або моралі. У нас і досі переважає погляд, що автора треба нагородити не так за самий твір, як за його політичний або виховний вплив, чи за те, що автор гине з нужди або вже посивів без нагороди. Дарма що в історії літератури, як і літературній критиці, такі політично-моральні (та інші практичні мотиви) не грають головної ролі, хто зна, чи не треба б погодитись, що в усяких конкурсах — вони оправдані, коли не немивучі.

Перегляньте спис лавреатів Нобеля за 38 років і скажіть, чи це найвищі творчі осяги даної доби? Неодне прізвище між ними вже тепер померкло, неодне було тільки символом народу — почести, що падала поза письменника. Чи Ґрація Деледда займає в італійській літературі або Іван Бунін у російській хочби приблизно таке місце, як ті інші, що перейшли своєю величиною межі рідної літератури та внесли до европейської пєдих своєї індивідуальности або твори небуденного майстерства як: Кардуччі, Кіплінґ, Метерлінк, Тагор, Кнут Гамсун, Анатоль Франс, Шов, Бергсон, Томас Ман, Піранделло, О' Ніл?

Критики часто звертали слобно увагу, що твори нагороджувані на всяких конкурсах не переходили до історії літератури, а проминали як ефемериди. З однаковою силою арґументу можна б сказати, що всі найбільші винаходи та відкриття є твором одиниць, а не цілої орґанізації. Ясно, що коли за столом сяде кілька людей, тоді їх однозгідна думка мусить бути подекуди пересічною їх ріжних розбіжних думок, отже компромісом. Твір, який визначається сильними індивідуальними прикметами може не зєднати собі більшости голосів, таксамо як він звичайно не зєднає собі симпатії серед широкої публики.

Жюрі, складене з кількох членів — таких, що яко-мога виступають як авторитет перед „громадською думкою" (шумно т. зв. „публичною опінією") — відбиває подекуди пересічні, помірковані малолітературні погляди свого громадянства або рахується з ними. Коли воно відзначить твір „непопулярний", не під смак загалу, такий, що до нього громадянство мусить щойно дозріти — невдоволення серед загалу читачів треба вважати природним явищем. Не можна-ж погодити такі дві ріжні функції, як: оцінку вартости літературних творів і зєднання симпатії серед читацької громади.

На наших засіданнях жюрі ми чуємо теж заєдно від деяких його членів такий аргумент, що треба рахуватися з думками ріжних представників нашого громадянства, бо вони причиняються до жертв на літературний фонд і можуть ці жертви стримати, коли...

Коли що? Коли нагорода впала б на такий твір, що його вони вважають за негідний! Чи це не значить, що найвищою інстанцією в літературних справах бувають часом спеціялісти від векслів, масла, яєць та інших купецько-торговельних цінностів?

Письменники, які розуміють цей стан, не дивуються, коли нагорода паде не на найкра-

Кровавi хрестини нового британського корабля.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. У Бельфасті спустили нині на воду новий британський корабель-авіоматку „Формідебл". Тому до Бельфасту приїхав британський міністр летунства Кінслі Вуд з дружиною і представники адміралі- 20 хвилин перед стягненням корабля до води почали з невідомої причини ломитися дерев'яні руштування, що підтримували новий корабель у доках. Робітники, зайняті останньою підготовою, встигли втекти. Одного з них убила дошка. На щастя до нового корабля були причіплені вже лиини і залога двох кораблів, що мали стягнути корабель до води, зорієнтувалася швидко і пустила машини врух та стягнула новий корабель до води так, що він не перекинувся на бік. Присутня на почесній трибуні дружина Кінслі Вуда встигла ще охрестити новий корабель розбиваючи об його пляшку шампана.

—o—

Вел. Британія виконає свої зобовязання.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. Міністр летунства Кінслі Вуд виголосив промову підкреслюючи, що гаслом дня повинна бути сторожкість і сила. Не сумніваюся — заявив міністр — щоб хтонебудь міг сумніватися в нашу силу і наші цілі. Не змагаємо до спорів з ніяким народом або краєм. Віримо, що наша добра віра і шляхетні наміри загально відомі. Англійський нарід, подібно як більшість населення в інших краях, бажає миру. Одначе є речі, цінніші від миру. Цінимо не лише нашу свободу, але і свободу інших народів. **Виконаємо вірно всі наші святочні зобовязання, не піддамося ніколи і не схилимося перед силами агресії. Можемо йти наперед з повним довірям у наші сили. Міністр додав, що сила В. Британії спирається не лише на її матеріяльній і фінансовій могутности, але теж на відвазі і рішучій волі цілого народу.**

БЕЛЬФАСТ, 17. 8. ПАТ. З нагоди стягнення нового корабля-авіоматки „Формідебль" міністр летунства Кінслі Вуд виголосив довшу промову.

Кращі ґатунки вовн на

МУНДУРКИ

для учнів і учениць

поручає українська бляхарня

„Manufactura" Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

Ескадри французьких літаків над Анґлією.

ПАРИЖ, 17. 8. ПАТ. Міністерство летунства оголосило офіційний комунікат про великі летунські маневри французьких ескадр над Анґлією. В ночі з 16 на 17. ц. м. відбулися перші великі маневри французьких повітряних сил над Анґлією. По 7, і 8. годинних летах ескадри важких бомбовиків вернулися вранці до своїх баз. У год. 10.20 передполудневим почався другий етап маневрів. Ескадри розвідчих літаків, легких і важких бомбовиків вистартували з ріжних французьких летовищ і всі долетіли до Анґлії, де перелетіли над означеними місцевостями: Ліверпулем, Брістолем, Бормінґгемом і Менчестером та вернулись назад до Франції без осідання. Комунікат підкреслює, що маневри вночі і вдень дали змогу перевести вправи всім родам британської і французької, протилетунської оборони та удосконалити вишкіл летунів, які мусіли маневрувати над невідомою їм територією а умовах, дуже зближених до умовин дійсної діяльности військового летунства. Перший лет французьких літаків над Анґлією подібно як і лети британських бомбовиків над Францією при кінці минулого місяця причинились до тісної співпраці повітряних сил обох держав.

ПЕРШИЙ НАЛЕТ.

ЛЬОНДОН, 17. 8. ПАТ. Минулої ночі, коли населення спало твердим сном, французькі бомбовики перелетіли канал Ля Манш і „атакували" ряд британських міст. Гарна, безхмарна ніч дала змогу британській протилетунській обороні негайно викрити налет підслуховими апаратами та схопити „ворожі" бомбовики світлами рефлекторів. Французькі літаки, що вилетіли зі своїх баз у Франції в год. 3-ій вранці, виконали налет на Ліверпуль, а вертаючись перелетіли понад Кембрідж, Кардіф, Брістоль і Льондон та вернулись до своїх баз коло 10-ої год. рано.

ДРУГИЙ НАЛЕТ.

Про нічний налет довідалася публика щойно нині пополудні, коли над Анґлією появились знову сильні ескадри французьких бомбовиків, перед якими летіли мисливські і розвідчі літаки. У другому з черги налеті брала участь к. 150 бомбовиків і 50 мисливських літаків, які летіли перелічно від 3 до 5.000 стіп. Напади на міста переводили в той спосіб, що мисливські літаки переводили розвідку та інформували бомбовики. Долетівши до означеного місць французькі бомбовики вернулись, обєднались над Льондоном з мисливськими літаками, які ескортували їх далі аж до французьких баз, щоб боронити перед можливими нападами. На вулицях Льондону населення приглядалося цим маневрам французьких літаків з великим зацікавленням.

ТРЕТІЙ НАЛЕТ.

Третій з черги налет за добу французьких літаків відбувся нині опівночі. Підчас цих налетів британські літаки обмежились лише до розвідки та обсервації, не атакували ні зводили повітряних боїв, щоб не спричинити безпосередніх ударів з огляду на велику скількість французьких літаків.

АДВОКАТ

Др. Осип Суховерський

вернувся і веде канцелярію

у Львові Ринок 43

Арештували і засудили польських громадян у Ґданську

ГДАНЬСК, 17. 8. ПАТ. Ґданська політична поліція арештувала польку Єлисавету Буранк з Румії під Ґдинею, яка працювала як експедієнтка в одній крамниці в Сопотах. Причина арештування невідома.

Ґданський суд до наглих справ засудив сезонового робітника, поляка, Йосифа Ліса за згогадний господарський саботаж на терені вільного міста Ґданська. Крім того згаданий суд засудив три сезонові робітниці, польські громадянки, Ядвігу Ґабріельську, Маріянну Агнохівську і Маріянну Ґроберську по 2 місяці вязниці кожну за здогадне підбурювання проти націонал-соціялістичного режиму.

Нині відбувався у ґданському суді розправа проти Павла Лучая, машиніста поспішного поїзду Варшава-Ґдиня, який підчас катастрофи поспішного поїзду Варшава-Ґдиня коло головного двірця у Ґданську був важко ранений і кілька тижнів лежав в одному ґданському шпиталі. Перед місяцем Лучай видужав і тоді його арештували у шпиталю. Суд засудив Лучая за спричинення катастрофи наслідком надто швидкої їзди на 1 рік вязниці з зарахуванням слідчого арешту. На розправі професор ґданської політехніки який виступав як знавець, на питання, чи причиною катастрофи могло бути погане залізничне уладження, напр. зашчені підклади, як про це писала ґданська преса по катастрофі, відповів, що єдиною причиною катастрофи була надто швидка їзда.

ВИСЕЛЮЮТЬ ПОЛЯКІВ У ГЛИБИНУ.

БЕРЛІН, 17. 8. ПАТ. З Шлеська повідомляють, що з доручення тайної державної поліції виселили багато поляків з битівського повіту на Кашубах з їхньої батьківщини. Виселені поляки мусять зголоситися до 17. ц. м. в уряді тайної поліції, звідкіля вишлють їх на роботи до визначених їм місцевостей.

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ОПЕЧАТАЛА ДОМІВКУ ПОЛЬСЬКОЇ НАЧАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 17. 8. ПАТ. Нині в год. 4-ій пополудні тайна поліція опечатала в Берліні домівку начальної польської організації, централі союзу поляків у Німеччині. Поліція опечатала всі бюрка і шафи крім каси, описала опечатала локалі словянського банку.

Новий кровавий інцидент на румунському кордоні.

ОДИН РУМУНСЬКИЙ ВОЯК ВБИТИЙ, ДРУГИЙ ВАЖКО РАНЕНИЙ, ТРЕТІЙ ЗАГИНУВ.

БУКАРЕШТ, 17. 8 ПАТ. Урядово повідомляють, що на румунсько-мадярському кордоні дійшло до несподіваного нападу на румунську стежу прикордонної служби, що переводила інспекцію свого кордонного відтинку. До стежі віддано багато стрілів. Один вояк прошитий кулею у плечі згинув, команданта стежі поколено багнетом і він у безнадійному стані. Санітар стежі, який був на санітарній інспекції, загинув без сліду. На місці нападу знайшли багато лусок з набоїв мадярського походження.

Одноденна перерва в московських нарадах.

МОСКВА, 17. 8. ПАТ. Наради між військовими місіями тягнулись нині від год. 10-ої рано до 2-ої пополудні. Завтра не буде нарад з огляду на те, що члени французької та англійської місії будуть присутні на летунських показах на летовищі в Тушині.

щі твори. Вони повинні б скоріше дивуватись, що нагороди взагалі падуть на твори з літературними прикметами. Літературна нагорода повинна бути для автора приємною несподіванкою, якої він не сподівався. Коли він уважає, що признана йому честь може його заохотити до дальшої праці, — тимкраще для нього і для рідної літератури, але... як часто трапляється, що почесть „лавреата" причиняється до його меґальоманії або дозволяє йому спочити на лаврах!

Кажуть, що літературні нагороди непризначені для великих письменників. Хоч і непризначені, але нераз припадають їм... а кривдою для менших письменників, які саме такою нагородою могли б якийсь час підтримати себе матеріяльно та морально. Країна численних літературних нагород — Франція часто свідомо не відзначав тих, що стоять понад нагородами, вже як майстри та як учителі.

Там, де таких нагород є в рік 10 чи 20, — лекше розмежувати літературні заслуги та тимчасові книгарські успіхи, вік, там, де нема що ділити навіть із самого фонду. Все-ж покривджений письменник, який не дістав нагороди — переконаний, що заслужив на неї — може завжди бути гордий на оригінальність свого твору чи на свою індивідуальність, що перероста лаври призначені для пересічних талантів!

Інж. Тарас Грушкевич

держ. упов. інжинір будівництва

ЛЬВІВ, Вулецька 32.

1155 **тел. 261-07.**

Виконує: пляни — статичні обчислення — будови

НОВИНКИ

19 СЕРПЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 6. серпня 1939.
Преображ. Госп.
Лат. Людвика Т. еп.
Сонце: схід 4.19, захід 18.35.
Місяць: схід 10.31, захід 21.07.

Завтра: 20. серпня. **Неділя.**
Ст. ст. 7. серпня 1939.
12. по С. Домет.
Лат. 12. по С. Вер.
Сонце: схід 4.20, захід 18.33.
Місяць: схід 11.47, захід 21.42.
Післязавтра: 21. серпня. Понеділок
Ст. ст. 8. серпня 1939.
Еміліяна еп.
Лат. Іванни Ф. Ш.
Сонце: схід 4.22, захід 18.31.
Місяць: схід 12.55, захід 22.20
Вівторок, 22. серпня.
Ст. ст. 9. серпня 1939.
† Матея ап.
Лат. Тимотея і тов.
Сонце: схід 4.23, захід 18.30.
Місяць: схід 13.57, захід 23.03.

—o—

— **Нинішнє число (188) „Діла"** появляється у збільшеному обемі з огляду на свято Преображення Господнього. Чергове число (189) „Діла" появиться в понеділок рано з датою вівторок 22. ц. м.

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо". Львів. вул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 89218-30

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Таємниця успіху молодого лікаря.** Молодий лікар в місті С. тішиться від перших днів свого ординування великим успіхом і симпатією клієнтів. Коли цікаві товариші запитали його про таємницю успіху, відповів: „Всі лікарські меблі, уряджения канцелярії і ждальні виконала мені єдина українська **Вирібня Лікарсько-Шпитального Уряджения КЛАК СТЕПАН. Львів, Городоцка 9., тел. 206-10".** 59-59

— **В непевні часи** тільки льоката грошей у нерухомостях дає відповідну забезпеку. Корисно зробити це допоможе Вам Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, Руська 3. Тел. 215-16. Пишіть зараз! 1183

— **Нові ціни хліба у Львові.** Магістрат Львова устійнив новий цінник хліба, а саме: 1 кг. житнього хліба з 55 в.дс. млива має коштувати 28 сот. та з млива 95 відс. 21 сот. Ці ціни обовязують від 18. ц. м. — Львівський пекарський цех подає до відома, що від 18. ц. м. 1 кг. пшеничного житнього люксусового хліба коштуватиме 36 сот., 1 кг. куликівського хліба 40 сот. Ціна булок не змінена.

— **Бони замість більону.** „Вечур Варшавск." (ч. 224) повідомляє з Ґдині, що поліція у Ґдині далі ліквідує спекулянтів більоном, яким виповіли безоглядну боротьбу. В арешті примкнули 4 особи, які без умотивованої причини переховували більшу скількість більону. Щоб зарадити недостачі більону у Ґдині, Комунальна Каса Ощадности випустила бони, які є вже в обігу.

— **Поширення почтової служби.** Окружна почтова дирекція у Львові повідомляє, що в почтовій агенції Майдан Дрогобицький пов. Дрогобич уведено телефонічну і телеграфічну станицю при допомозі телефону в обмежених годинах. Одночасно поширено телекомунікаційну службу від год. 8—12 і 15—21 в почтових агенціях: Шкло і Тісна та від год. 8—18 безупину в почт. агенції Богданівка Зборівська й Дидятичі.

КІР

ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ. 3-го Мая 4. II. тел 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
1-? **БУДОВИ**

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 30.000 зол. на ч. 76238, 20.000 зол. на ч. 14712 19614 97486 105785 114778, 15.000 зол. на ч. 69134, 10.000 зол. на ч. 117798, 5.000 зол. на ч. 11799 22143 60853 68531 85257 114436 123303, 2.000 зол. на ч. 51518 54672 85690 89767 92343 131731 136696 14437, 1.000 зол. на ч. 13822 24332 36280 52473 57361 60647 64179 76298 7936 95449 109724 116162 144699 152662.

— **Посвячення угольного каменя під новий костел у Славську.** У Славську пов. Стрий відбулося посвячення угольного каменя. Посвячення довершив латинський парох зі Сколього при участи стрийського віцестарости Ілашевича.

— **Нове „Коло шляхти загродової".** В Малинові пов. Рудки основано нове „Коло шляхти загродової", до якого вписалося кількадесять осіб. Нове „коло" організував Михайло Павликовський з Погорець.

ПІТ ЗНИК!...

Пудер **SUDORYN**

ПІТ І ЗАПАХ

975 9—?

— **Пожежа на фільварку ОО. Василіян.** В Завалю, борщівського повіту, на фільварку оо. Василіян підчас молочення збіжжя від іскри молотілки вибухла пожежа, що знищила 3 стирти пшениці і одну стирту соломи. Шкід є на 5.000 зол., при чому стирти не були обезпечені.

— **Львівська хроніка.** На пл. Краківській зловлено передучора вечором на гарячім вчинку кишенеової крадеж Хаїма Браштайна, якого поліція арештувала. — В мешканню Ф. Розенбавм (Вірменська 3) запалилася пруська стінка внаслідок сильного палення під кухнею. — В городі при вул. Йорданській 36 якась невідома жінка підкинула 6-місячну дівчинку. Покидька передали в опіку міському дільничевому урядові. — З мешкання Софії Марковської (Шевська 10) якийсь злодій украв учора пополудні футро, килим і білля вартости 1.500 зол. — Веславові Кравчинському (Набеляка 45) украли на вул. Легіонів з кишені срібну папіросницю вартости 120 зол. — Трамвай „9" наїхав на військовий віз при вул. Замарстинівській. При зударі один кінь окалічів. — На залізничому товаровому дворці у Львові стверджено, що вантажний вагон, який ішов з вантажем сталі і бляхи, розбили залізничі злодії. Покищо невідомо, що злодії забрали, бо головної, важкої посилки вони не нарушили. — До мешкання І. Кеслера, водотягового інсталятора намагалися крізь стрих вдертися злодії, щоб розбити вогнетривалу касу. Одначе замість до кімнати з касою, вони вибили діру до спальні Кеслера, тому не забравши нічого, зрезигнували зі свого пляну.

— **Пожежа у Золотому Потоці.** У Золотому Потоці пов. Бучач вибухла пожежа, яка поширилася на 87 домів з господарськими забудуваннями. Шкоду оцінюють на 884.000 золотих. Без даху над головою залишилося 4 українські родини, 24 польські та 121 жидівських.

— **Загадкове убийство у Бережанщині.** Як подає ПАТ, 4 невідомих людей увійшло до дому 24-літн. селянина з Нараєва пов. Бережани, Петра Бея, найшли його в топі, випровадили

ДЖ. О. КЕРВУД 43

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

В розгарі оповідання, та у своєму бажанню скинути з серця справу, що її держав в тайні довший час, Стемпід не приглядався вражінню своїх слів на Алянові. Неймовірність блиснула в Алянових очах та щезли веселі лінії довкола його уст, коли він побачив, що Стемпід не фантазує. А проте неймовірним здавалося те все, що росказував Стемпід. Марія Стендіш утікачем прийшла на чердак „Нома". Ціле своє майно вона принесла з собою у малій ручній торбі, а ці речі залишила вона в кабіні, коли скакала в море. Яким-же чином вона могла логічно мати таку суму грошей у Фейрбенкс, як це Стемпід описував? Хіба що тлінкітський індіянин піднявся був також доставити на беріг гроші, тої ночі, коли то вона заграла свою роспучливу гру, щоб світ повірив, що вона померла. А може саме ці гроші, спосіб, в який вона їх роздобула в Сітел — були причиною її втечі і того проворного пляну, що вона його виконала пізніше?

Він думав про злочин і горяч вдарила йому в лице, що він допустився такої грішної думки. Немов би він поважився думати таке про ту другу померлу жінку, що її імя було вирізьблене там на старій тополі — про свою жінку.

Відітхнувши хвилину Стемпід заговорив:

— Щось тебе це не цікавить, Аляне, та я мушу оповідати, бо не можу вже того в собі держати. Мушу росказати тобі все, що сталося, а тоді воля твоя, — можеш мене вивести і застрілити, я не скажу ані слова. Прокляті нехай будуть ті фаєрверки!

— Оповідайте, — заохочував Алян. — Мене це цікавить.

— Я позносив те все на судно. А вона зі мною ввесь час і то усміхаючись по янгольськи не спускаючи мене з виду ані на миг ока. А потім сказала, що хоче ще дещо купити, а це означало йти до кожної були в місті, і я був її носієм. Вкінці вона купила револьвер, а коли я спитав її, що вона з ним зробить, вона сказала: „Стемпіде, це для вас", та коли я хотів їй дякувати, вона додала: „Ні, я не так це розумію. Я гадаю, якщо ви спробуєте знову втікати від мене, то я подіравлю вас як решето". Вона таки так сказала! Погрожувала. Потім купила мені нову одіж від ніг до голови, черевики, шкарпани, сорочку, капелюх і навіть краватку! І я не сказав ні слова, ні словечка. Вона тільки вела мене і купувала, що хотіла і примушувала мене в це вбиратися.

Стемпід відітхнув глибоко і чевертий раз змарнував сіриник до своєї люльки.

— Я вже починав звикати до того в часі, як ми приїхали до Танани, — він напів вимовив напів вистогнав. — Та саме від тоді почалося пекло. Вона наняла шістьох індіян нести клунки і ми вийшли на шлях, що веде до твоєї фарми. „Ви будете мати спокій, Стемпіде", каже вона до мене, усміхаючись так спокійненько і любо, що здається я зїв би'її живу. „До вас належить тільки показувати нам дорогу і нести бомси". Що таке нести? питаю. „Бомси", каже вона, і пояснює, що „бом" це річ наповнена стрільним порохом, що дає величаву ракету, коли вибухає. Тож я взяв ті бомси, а на другий день один з індіянів викрутив собі ногу і став непридатний. Коли ми станули на попас я не міг випростуватися. Наші хребти вгиналися під тягарем за кожну пядь дороги до фарми. Та ввесь час, коли індіяни сопіли задихані, очі їх повні були обожання для неї. Останнього дня, коли ми попасали, маючи фарму майже в досягу зору, вона зібрала їх всіх довкола себе і дала кожному жменю грошей понад умовлену заплату. „Це тому, що я вас люблю, каже вона, а тоді починає завдавати їм смішні питання. Чи мають вони жінки і діти? Чи терпіли вони коли голод? Чи чули вони коли, щоб люди з їх племени вмирали з голоду? І чому вони з голоду вмирали? І Аляне, нехай мене грім трісне, коли ті індіяни не балакали! Ще ніколи не чув я, щоб індіяни оповідали так багато. А наостанку вона поставила їм питання найсмішніше з усіх, чи вони чули про чоловіка, що називається Джон Грегем. Один з них чув і потім я бачив, як вона довгий час розмовляла з тим одним насамоті, а коли повернула до мене назад, очі її палали і вона навіть не сказала добраніч, коли йшла до свого шатра. То вже вже, Аляне, хіба, ще...

— Хіба що, Стемпіде? — спитав Алян, а серце в ньому забилося молотом.

Стемпід стримався на хвилину з відповідю, та Алян вчув, як він притримував сміх і побачив сяйво гумору в очах малого чоловічка.

— Хіба ще про те, що вона виробляла зі мною між Чайтайною і твоєю фармою. Те саме робила вона з ними всіми тут на фармі, Аляне, як лише вона схоче сказати слово — ого, ти вже тут не господар, це більше, як певно. Вона побула тут десять днів і переіначила все. Все

Еттінґера Бальсам На Мозолі

уживаємо проти магнітків і порепаної шкіри

Склад і виріб

Аптика М. Еттінґера

1444 **Львів, пл. Голуховських 14.** 8—11

на подвіря та застрілили кількома вистрілами. Поліція почала енергійне слідство.

— **Помер Корфанти.** В четвер 17. ц. м. помер у Варшаві в лічниці св. Иосифа, по важкій недузі печінки відомий польський політичний діяч, колишній посол до Райхстагу (1903—11 і 1918), відтак польський віцепремієр і міністр без теки в 1923 р., берестейський вязень Войтіх Корфанти. Прилучення Гор. Шлеська до Польщі завдячують у головній мірі Корфантому. В Бересті Корфанти сидів разом з українськими послами Д. Паліевом й І. Ліщинським.

— **Жертви грому і лявіни.** У Татрах під Свінією буря захопила 65-ох жидівських прогульковців. Від удару грому посипалося з вершка каміння (т. зв. камінна лявіна) та ранило важко кількох прогульковців, з яких один помер. Дві особи згинуло від удару грому.

— **Краєва хроніка.** Під Миколаевом н. Дн. Антін Мазур з Моршина зачіпив своїм автом за вантажне авто Й. Віршберґа з Дрогобича. Внаслідок удару авто Мазура вивернулося до придорожного рова. Пасажири зазнали легких ран. — У Дроговижі пов. Жидачів невідомі справники вломилися до центрального будинку Скарбківської фундації, розбили вогнетревалу касу, одначе сполошені втекли. — Петро Максим із Жиравиці під Перемишлем їхав ровером до Перемишля. На рамі роверу їхала з ним його сестра Ґеновефа. Коли Максим зїздив ровером з гори, він перевернувся з роверу та сильно потовкся на голові й на руках. Його сестра, яка, здавалося, лиш легко поранилася, по 20 хв. померла імовірно на удар серця. Влада веде слідство. — В Городенці на міських плянтах зацвили удруге цього року акації. — 4-ох бандитів напало на коршму Ґіршфельфа у Тарнавці пов. Переворськ. Грошей вони не знайшли, але поранили сина Ґіршфельда (який помер) та жінку. — Валенти Кіта зі замойського повіту вкрав у костелі у Рівному 60 золотих. — У Куткорі пов. Золочів 15-літній хлопчина застрілив нехотячи свого ровесника Степана Яворського. — У Бориславі відібрав собі життя 53-літній вертач Іван Пастеркевич, якого покинула жінка. — На стриху дому Антоніни Дурибаби в Бориславі вибух прімус; дах дому згорів.

— **Прогульковий автобус упав у пропасть.** В понеділок у пополудневих годинах трапилася між Косовом та Жабем, на відтинку коло Криворівні жахлива автобусова катастрофа. З Жабя виїхала в напрямі Косова прогулька кільканацяти осіб із Коломиї. В одному менті, коли автобус переїздив серпентиною над берегом кільканацятиметрової пропасти, він мусів вимінути фіру, яка їхала у протилежному напрямі. Раптом із невідомих причин автобус перехилився та впав у пропасть, перевернувшися кілька раз в у повітрі. Наслідки тієї катастрофи були фатальні, бо трьох учасників прогульки зазнало важких ран. Їх перевезено негайно до шпиталю в Коломиї, де переведено їм операцію. Інші прогульковці зазнали лиш, на щастя, менших ран. Дорога на тому відтинку дуже небезпечна. Недавно трапилася там була вже автомобільна катастрофа польського консула в Чернівцях Буйновського, якого авто зударилося з таксівкою.

— **Два місяці вязниці за зневагу польського народу.** В перемиському окружнім суді відбулася розправа проти якоїсь Галянтової за образу польського народу. Суд признав підсудну винною та засудив її на 2 місяці вязниці.

— **Архикнязь Габсбург у Сянках.** На польсько-мадярському пограничі і у Сянках відбулося „свято вояка", в якому взяли участь делеґації з обох боків. З польського боку приїхав у складі делеґації воєвода Білик та генерали Фабрици і Вечоркевіч. Між мадярськими генералами був архикнязь Йосиф Габсбург.

— **Шал під впливом алькоголю.** У селі Рутки пов. Ломжа, нервово хорий селянин Малущик випив 3 чарки горівки і дістав атаку шалу. Він зловив молот та вдарив ним кільканацять разів свою жінку по голові, опісля протяв собі жили на руках.

— **Пожежа британського пасажирського літака.** По дорозі з Гамбурґа до Копенгаґену, недалеко мосту Сторштем упав літак Британської Комунікаційної Повітряної Лінії. Пять осіб згинуло, тільки летун вирятувався. Серед убитих був англійський посол консерватист Кросбі, б. американський віцеміністр комунікації Сімонтон, мексиканець Кастельо, німець із Вільгельмгафен Ройс та летунський механік Лейґ. Жертви катастрофи були зітлілі до не пізнання. Причина пожежі, яка вибухла на літаку, невідома Пояснення летуна, який вирятувався, доволі дивні. Він твердить, що в одному менті він почув дим і доручив механікові провірити причину. Його помічник вернувся по хвилині та впав непритомний. Тоді летун вибив шибу в кабіні та вискочив. За той час літак осів вже на воді. Летун намагався відчинити двері до кабіни пасажирів, одначе без успіху. Тоді він доплив до мосту, при якому його вирятували. Літак затонув.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Кордецького 51.

— **Смерть найстаршої румунки.** У Крайові (Румунія) померла перед кількома днями 119-літня Марія Люнґу, найстарша жінка в Румунії. Майже до останніх днів займалася вона не тільки домашнім господарством, але теж і працею на полі. Найцікавіше те, що Марія Люнґу від своїх народин не покидала ні разу батьківського села. Її четверо дітей померло перед кількома роками у віці 80—90 літ, залишаючи по собі внуків і правнуків.

— **Недуги переміни матерії.** Дослідники лікарського знання щодо переміни матерії, взаємляють, що вживаючи природну гірку воду **Францішка Йосифа** осягаємо знамениті вислідки.

Зі судової салі.

ЗА КРОВАВІ ПОДІЇ БІЛЯ ХИРОВА.

Перед окружним судом у Самборі засіло 13 осіб обох полів із Поляни біля Хирова, Хирівської Посади і Сливниці, обвинуваченых за участь у подіях, що трапилися 11. квітня ц. р. в Поляні, добромильського повіту. Коли по традиційній панахиді в честь українських всяків, що впали в бою, юрба біля 600 осіб почала співати заборонені пісні, які зневажають Польщу і поляків, стежа 8-ох поліцянтів візвала юрбу розійтися. Деякі учасники панахиди не послухали заклику поліції та почали обкидувати її камінням, зневажуючи й погрожуючи, що „прийде Ґітлер і покаже". Кількох окружених юрбою постерункових було ранених. Коли юрба прибирала чимраз грізнішу поставу, поліція перестерегла юрбу та опісля віддала три сальви в повітря для острашку. Коли юрба все таки далі напирала, поліцянти у власній обороні віддали сальву до юрби. Два демонстранти згинули й аж тоді юрба увільнила постерункових. На розправу покликано к. 40 свідків. Обвинувачує прок. Крисовський, боронить 5-ох адвокатів.

—o—

прибране в прапори на твій поворот. Вона і Неведлук і Кеок поганяють все на фармі, хіба з винятком ренів. Діти втікають від матерей до неї, а мужчини...

Він знову душився зі сміху.

—О, мужчини ходять навіть до недільної школи, яку вона тут почала вести! Я сам ходив. Неведлук співає.

Хвилину він мовчав. Потім сказав притишеним голосом:

— Аляне, з тебе був великий дурень.

— Я це знаю, Стемпіде.

— Вона як — квіточка, Аляне. Вона варта більше, ніж усе золото у світі. І ти міг оженитися з нею. Я це знаю. Але тепер вже запізно. Я остерігаю тебе...

— Не цілком розумію тебе, Стемпіде. Чому має бути запізно?

— Бо вона сподобала собі мене, — заявив Стемпід з завзяттям. — Тепер я вже сам стараюся за неї, Аляне. Тепер ти не можеш встрявати в те.

— Великий шкоте! — ахнув Алян. — То ви думаєте, що Марія Стендіш...

— Алеж я не говорю про Марію Стендіш, — сказав Стемпід. — Я говорю про Неведлук. Якби не ті мої бокобороди —

Слова його перебив голосний гук вибуху, що розлався з блідих сутінків перед ними. Це було немов гук віддаленої гармати.

— Один із тих проклятих бомсів, — пояснив Стемпід. — Тому вони так поспішали попереду нас, Аляне. Вона каже, що нинішне свято четвертого липня, буде богато значити для Аляски. Цікаво, що вона під цим розуміє?

— Цікаво — сказав Алян.

(Далі буде.)

З кіна.

Кіно „Коперник": „НА II ПРИКАЗ".

Ця американська фільма дотепна своїм сюжетом. Ми бачимо таку оригінальну для нас установу, як велику торговельну фірму, що допомагає людям радами у всіх буденних клопотах. Цю фірму ведуть дві молоді самостійні жінки і телефонічними відповідями впливають на долю неодної родини та неодного її члена, що навіть не знає, чому його багатий батько видав такі чи інші рішення. З послуг цієї фірми користає ввесь час міліонер інжинір, що займається ріжними винаходами, але поправді головним своїм завданням вважає — куховарство. Другий багатий панок тримає суворо дома свого дорослого сина інжиніра теж за кожночасними радами енергійних сестер — опікунок численних багатих клієнтів. Ввесь комізм фільми полягає в тому, що самостійна директорка підприємства, яка керує долею десятка ріжних осіб, наразі забажає відпочити себто зустріти мужчину, який би видавав їй накази, а самостійний інжинір, що скинув батьківські пута, не знає про те, що познайомився саме з нею і все виконує из її приказ. У фільмі капітальна роля куховара, з походження якогось кавказького князя, яку грає Міша Ауер.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Дописи.

БОРЩІВ.

Староство заборонило оснувати два кружки „Сільського Господаря" і т-во „Луг". В липні п. р. вповні члени-основники кружка „Сільського Господаря" в Пилатинцях до староства в Борщеві заголошення на заснування кружка в їхньому селі, та по якомусь часі прийшло письмо на руки одного з підписаних, що староство не приймає до відома заголошення, бо серед основників є особи карані судово й адміністраційно. Подібне сталося також у селі Волинцях над Дністром, а тою хіба різницею, що в мотивах заборони заснування кружка „С. Г." подано, що з огляду на безпеку і публичний спокій влада не може дозволити на оснування товариства. — Подібне явище має місце і на терені Лугової Організації. С в борщівському повіті село Кривче Горішнє, де істнує читальня „Просвіти" і кружок „Рільної Школи". В тих двох установах згуртовані переважно старші, а молоді ходить самопас, вистоюючи дорогами або пересиджуючи під жидівськими крамницями. Тому кількох свідомих громадян внесло подання до староства в Борщеві з повідомленням про заснування т-ва „Луг", до якого молодь у тутешньому повіті найрадше горнеться. Та в липні цього року прийшла заборона, мотивована теж безпекою, спокоєм і публичним порядком.

Наука точности. В районі борщівського староства є звичай, що кожний дозвіл на імпрезу треба заголошувати на постеруньку поліції, який вислає постерункового на дану імпрезу. Давніше постерунковий приходив, хоч імпреза ще не починалася, бо не зійшлася публіка, він чекав, потім звичайно посидів трохи на імпрезі і відходив. Останніми часами обставини змінилися. Коли вистава має зачатися в год. 6. веч., то без огляду на кількість публики дана установа мусить зачинати в год. 6-ій, бо постерунковий сидить з годинником у руках і про пересунення часу вистави нема мови. Такий випадок зайшов м. ін. у читальні в Білівцях дня 30. 7. п. р., а також по інших селах, тому слід читальням до того пристосовуватися, щоб не наражувати себе на страти.

ЧОРТКІВ.

Вечір арій та пісень п. Мирослава Старицького. Милу несподіванку зробив музичній публиці Кружок Р. Ш. в Чорткові, що влаштував дня 13. серпня п. р. в салі рідношкільного будинку концерт молодого артиста-співака п. Мирослава Старицького зі Львова. Програма концерту обіймала кілька найкращих арій з опер Доніцетті, Маскета, Бізета, Верді (Аїда), Пуччіні (Тоска), виконаних частинно в італійській мові та частинно в українському перекладі, дальше пісні Шуберта (Ду біст ді Руг) та О. Нижанківського „Минули літа молодії", Людкевича „Черемоше, брате мій", Матюка „Веснівка", Лопатинського „І душа", Н. Нижанківського „Засумуй трембіто" та Стеценка „Вечірня пісня". Вже сам добір програми та її уклад свідчить про добрий артистичний смак нашого молодого співака. Також виконання програми виявляло високий рівень. П. М. Старицький має богатий голосовий матеріял, який особливо у високих позиціях захоплював численно зібрану чортківську публіку. Віддихова техніка, інтонація та дикція молодого артиста-тенора виказували добру школу та віщують йому велику будучність при дальшій солідній праці над виробленням цінного голосового матеріялу. Дуже мило вражала музикальних слухачів інтелігентна інтерпретація таких перлин муз. літератури, як пісни Шуберта „Ду біст ді Руг" або Людкевича „Черемоше, брате мій" та Стеценка „Вечірня пісня". — Молодому артистові акомпанювала молоденька піяністка, учениця Муз. Інституту М. Лисенка у Львові п. Ліда Соєшна, яка дуже гарно виявилася зі свого важкого завдання. Теж не дивно що чортківська публика розходилася дуже вдоволена цього симпатичного вечора арій та пісень і вже під час концерту нагороджувала молодих артистів рясними оплесками. П. Старицькому бажаємо, щоб міг чим скорше покинути свої студії за кордоном та довести свій цінний голосовий матеріял до повного розвитку.

Ом. Бачинський.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Жунів гідно завінчив ювілей 950-ліття хрещення України. Заходами місцевого пароха о. декана Колтуняка та інших осіб відбулося 23. липня п. р. в селі Жукові к. Чесанова свято хрещення України. Дарма, що погода не була певна, люди спішили масою на те свято, щоб ушанувати память великого чину св. Володимира. В год. 9 рано відбулося торжественне богослужения з відповідно обдуманою проповіддю. Відтак три процесії зі сіл: Жукова, Плазова та Горайця пішли походом освятити воду на ріці. В часі походу вилко було зразковий лад, що його вдержували порядкові під проводом Л. і О. Колтуняків. Воду посвятив о. декан Федоришак. По водосвятті процесії вернулися в такому самому ладі до церкви. В 12. год. вполудне улаштовано під голим небом святочну академію при великому здвизі народу. На програму складалися: продукції хору, деклямації, промови та кінцеве слово богослова Р. Маринковича. Все те відбувалося на гарно прибраному підвищенні, на якому виділи: ювілейний хрест, прапори, рушники й образи. Хорові точки виконав хор із Горайця під проводом п. Макушки, невтомного працівника на тому полі. Деклямації виконали: В. Тимець із Горайця та Е. Борківська з Жукова. Многоліттями у честь церковної єрархії та піснею „О спомагай нас" закінчено це радісне для Жукова свято.

Свято в Дахнові. Заходами о. Мацькова відбулося 30. липня п. р. в Дахнові к. Любачева величаве свято 950-ліття хрещення України. Напередодні того свята арештовано інж. Семка, диригента хору, тому хорові точки, приготовані інж. Семком на те свято, відпали. Від ранніх годин прибували люди возами, роверами й пішки до Дахнова з доокольичних сіл. Свято почалося Службою Божою, що її відправив парох о. Мацьків із дияконами о. Савковим та богословом Р. Маринковичем. По Службі Божій пішла процесія до бетенової церкви на водосвяття, що його довершили: о. декан Колтуняк, оо. Мацьків, Пудло й Козенко. Після Служби Божої відбувся обхід довкола церкви і покопання та посвячення ювілейного хреста, після чого при гарно прибраному престолі відправили згадані священники молебен до св. Володимира. Відтак біля хреста виголосив парох Любачівщини о. Козенко гарну проповідь. Свято закінчила гарно виголошена деклямація К. Юрчишин, гімн „Боже Великий Єдиний" і пісня „О спомагай нас".

Закінчення ювілею хрещення України у Плазові. Село Плазів переживало 13. серпня п. р. радісний день. Плазів, як село з мішаним населенням, мусіло числити на підтримку сусідніх сіл. В год. 10 рано прибули процесії з Лівчі, Брусна, Горайця, Крупця й Жукова. В год. 11 о. дек. Колтуняк відправив в асисті оо. Федоришака й Федоронька та дияконів о. Жука й богослова Р. Маринковича Службу Божу. Після проповіді, що її виголосив о. Колтуняк, пішли процесії при великому здвизі народу на ріку, на якій відбулося водосвяття. По водосвятті обійшли процесії тричі церкву. По обході відбулося під голим небом святочна академія, якої програму творили хорові продукції, виконані вміле хором із Плазова, добре виголошена деклямація малого хлопчини Ст. Кріля, одної дівчинки з Плазова й А. Жук із Жукова. Промова богослова Маринковича, присяга на вірність Христу-Цареві та пісня „О спомагай нас" закінчили те гарне сільське ювілейне свято.

М. Б. Орлик.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЯ).

Перші змагання за мистецтво Окружної Ліги в осінній руці випали Україні на виїзді до Стрия. Погонь завжди грізна дружина тепер має нових гравців і напевне буде намагатися відплатитися за дві програні з Україною в себе дома. Тому чорно-червоні мусітимуть ваграти амбіцію та жертвенність, щоб гідно започаткувати новий спортовий сезон. Ці змагання відбудуться 20. п. м. в год. 4.30 попол. на гриші Погоні у Стрию.

САН — ЛЕХІЯ.

Сян теж не матиме легкого завдання в першій мистецькій зустрічі, у другому році свого побуту в Окружній Лізі. Сподіваємося, що сяновики виявлять, як завжди величезну амбіцію та волю перемоги. Лехія цього року теж буде д. небезпечна. Ці змагання відбудуться в Перемишлі на гриші Сяну в год. 4. попол.

ЗОРЯ — ЛЬОТ.

Змагання Б-класи. Гриша на Погулянці, год. 9. рано.

СТЕП — ГРАНІТ.

Змагання Б-класи. Гриша Сапгеві, год. 10. рано.

УКРАЇНА І Б — СТРІЛА (ЖОВКВА).

Товариські змагання обох дружин відбудуться в суботу 19. п. м. в Жовкві.

УКРАЇНА — РЕКОРД.

Перший виступ наших боксерів в А-класі. Рекорд уміє бути завжди небезпечним противником, тому теж хоч чорно-червоні перемогли вже жидівських боксерів двічі, не повинні легковажити противника в мистецькій зустрічі.

Ці змагання відбудуться в салі Колісею, в год. 11.30 рано.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЧИТАННЯ ПІД ПЕРШУ ПЯТНИЦЮ. Зладив **о. Макарій Каровець** ЧСВВ. (Друге побільшене видання). Видавництво ЧСВВ в Жовкві, книжка CLXXVIII. 1939. стор. 67, 32°. Ціна 15 сот.

О. Степан Ковалів: ПРИВИТАННЯ ПАРОХІЯН, ПРИНАГІДНІ СЛОВА. Р. В. 1939. Видавництво оо. Василіян у Жовкві. Стор. 94, 8-ка. Ціна 3 зол.

У книжці зібрано 30 принагідних проповідей та промов, що можуть стати у пригоді неодному промовцеві, передовсім священникові.

О. Олесь: ПО ДОРОЗІ В КАЗКУ (етюд на 3 картини). Прага 1939. 40 сторінок малої вісімки.

О. Олесь: ЛІСОВИЙ ЦАР ОХ (казка у трьох картинах) Прага 1939. 24 стор. малої вісімки.

Володимир Січинський: БАРДІВ. Видавництво Юрія Тищенка („Пізнай свій край"). Прага 1939, 24 стор. 16-ка, 4 світлини.

Володимир Січинський: ЗБОРІВ. Видавництво Юрія Тищенка („Пізнай свій край"). Прага 1939. 24 стор. 16-ка, 4 світлини.

Обі останні монографії В. Січинського про два містечка: Зборів і Бардіїв у Прикарпатті є цінним вкладом у нашу історично-описову літературу. Видавництво Ю. Тищенка у Празі запозідає, що в найближчому часі видасть ще монографічно опрацьовані тим самим автором красописні провідники про такі міста: Прагів, Ужгород, Мукачів, Хуст і Ясіня.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТИ З ЛУГУ, ч. 13. Львів, 1. серпня 1939. Річник XIV.

ЖИВЕ СЛОВО. Місячний журнал літератури, політики, економіки й суспільного життя. Ч. 6. Львів, 6. серпня 1939. Рік І. Зміст: М. Зборовський: Стан нашої інтелігенції. — Е. Стемпковський: Польська інтелігенція. — А. Н.: Революціонери. — К. Устійський: Маратон. — М. Вовняк: Автобіографічний елемент в оповіданні Франса „На дні". — О. Охрим: Белачина. — М. Хмельницький: Українські соціялісти в боротьбі за державну незалежність до світової війни. — Про ціли і методи Соціялістичного Трудового Інтернаціоналу. — Жан Жорес. — В Норвегії сім мови. — Нові тенденції в римо-католицькій церкві. — Правда про Карпатську Україну. — Що таке конфесії в Китаю?—В „остаповій" горячці. — Політична хроніка. — З книжок і про книжки.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстр. часопис для всіх. Ч. 15—16. Львів, 15. серпня. Рік VIII. Зміст: Справа інтернатів-бурс для шкільної молоді! — Франц Коковський: Дарунок старої Ганни (фейлетон, доміщення). — О. Горницький: За домашнє виховання. — Д-р В. Білинюк: Суспільне і індивідуальне виховання (II). — Польська влада над полеськими школами. — Ст. Конрад: Дім в школа (I). — Промова пос. Великановича (Доміщення). — Які предмети мають учителі вчити по українськи, а які по польськи в народніх утраквістичних школах. — Два комітет. — Студентські справи. — П. Гошовський: Рідна Школа в Холорові. — З життя Р. Ш. — Торговельно-кооперативний кіоск Р. Ш. у Львові; Літочі садки. — Бібліографія. — Різні вісти.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шкіряні каганці і ремінці для псів у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 7—?

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

П'ятниця 18. 8. год. 20 „Оборона Кеавтіши".

Субота 19. 8. год. 20 „Багряні роги".

Неділя 20. 8. год. 16 „Оборона Кеавтіши"; год. 20 „Багряні роги".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

ДЕЛЯТИН:
18. 8. Муза на офсайді.
19. 8. Циганське кохання.
20. 8. Маруся Богуславка.
21. 8. Кирпа в Львові.
22. 8. Царина Грузії.
23. 8. Гуцулка Ксеня.
З Делятина йде театр до Надвірної.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

НАДВІРНА:
18. 8. Жінка на пенсурі.
19. 8. Конґресівич-Сагайдачний.
Потім йде театр до Солотвини.
В науці: „Орібий метелик".

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Синік.
10. 9. Рималів.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АМПІР: „Таємний слідець", „Право жінки".

АМПІР: „Неслухняна дівчина", „Нагове з вищих сфер".

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „За усміх сеньоріти".

БАЙКА: „Замок таємниць", „В матні".

БАЛТИК: „Пригоди Тома Сойра".

ВАНДА: „День на перегонах", „Життя вулиці".

ГРАЖИНА: „Агентка Г. 21", „Легкодух".

ЄВРОПА: „Розвід леді Ікс".

КАСІНО: „Шикуткові візнання".

КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".

МАРУСЕНЬКА: „Невечка", „Лист до матері".

МЕТРО: „Примаря", „Дівчата з Новодінок".

МУЗА: „Христинина брехня"

МІРАЖ: „Мудрагелька", „Князь і пройдак".

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Незнайома з Монте Карльо".

РАЙ: „Сигнали".

РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".

РОКСІ: „Міліонер на тиждень", „Сапратога".

СВІТ: „Волосі жівочки", „Аларм на світанку".

СВЯТОВИД: „Шікаго", „Вернися, моя маленька!"

СТИЛЕВЕ: „Два чоловіки пані Віві" і ревія.

ТОН: „Пенні", „В огні стрілен".

УТІХА: „У Давсоновій криївці" та ревія.

ХИМЕРА: „12 пріса" (Власта Буріян, Драма)).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Тель-Авів".

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуватися може, купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає по пів-літрою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ЛЬВІВ
ул. Оборони Львова 15.
(д. Сикстуська 43)
Тел. 236-32.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси —
Інж. Ярослава Білинського

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.
— Інформації і записи щодня. —

599, 20-55

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 18. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: Як заховати здобутий скарб, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Популярна музика з пл.; у перерві Туристично-спортовий порадник, 13.25 Для сільських господинь: Як збільшити молоко наших корів, ради, вістки, музика з пл., 14.10 Для сільських дітей: Скринька, музика з пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Герої просторів: Лет над океаном, 15.00 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полуд. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Органовий ресіталь, 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, Програма на завтра, 17.10 Найгарніші сонати, пл., 17.45 Городні таємного Львова, 18.00 Спів, ресіталь А. Шлемінської, 18.25 Бетовенові квартети з пл., 19.00 Кіплінґ, поет британської імперії, 19.20 Злуч. Держави як терен культурної експансії, 19.30 Камер. орх., спів, 20.15 Резерва, 20.25 Робітник у лісовому господарстві, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Муз. ілюстрація до сцен. творів: Симф. орх., хор., 22.20 Гумаліям у фр. літературі. 22.40 Скрипковий ресіталь у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 19. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 На відпустці у Трохах, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Оркестра, 14.00 Хоральна музика, з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, 14.35 Господарські вістки, інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика, 15.45 Звуковий репортаж, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт. твори, 16.45 Хроніка подій у техніці, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл., 17.50 Актуальність, 18.00 Концерт симф. орх., флет, вальгорн, 19.00 „Сімома мостами до семи гір" повість із участю Шенка та Тонька, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка; Кольоністи у Боснії, авд., 20.00 Капрубські танки, 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 20.57 Трамом. з Брюселя: Концерт з міжнар. вечої виставки в Ліжі, симф. орх., Жак Тібо скрипка; у перерві в год. 21.40 Літер. варне Карла Іпшковського „Доля східніх генія", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

Неділя, 20. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранок хліборобо: Перед осінніми засівами. Мадярські нар. танки. Що читати про кооперацію. 8.00 Рап. дениик, 8.15 Вітаєм, орх., 9.00 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Орх., форт. 13.00 Вибірки з творів Пілсудського, 13.05 Гутірка про Золотий Потік. 13.15 Орх., вок. квартет, мандоліни, 14.45 „Пан Тадей" читає Ст. Ярач. 15.00 Нар. пісні у вик. мін. хору, 15.15 Вошька гутірка, 15.35 „Летун" фрази, із пов. Г. Морцінека, 16.30 Бетовен: Смичк. тріо ес-дур оп. 1, 17.15 Гутірка про Болгарію, 17.30 Спів (Орловіана, Фоґ, сестри Буреякі), джез, 19.00 Театр Улян: „Камінний" М. Родзевичівни, 19.35 Програма на завтра, 19.40 З англ, музики, пл., 20.05 Льокальні спорт. вістки, 20.10 Звук. тижневик, метеорольог. вістки, збірні спорт. вістки, програма на завтра, 21.15 „На Лисоні", водевіль, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 21. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Кухня і морська торговля, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві в год. 13.15 Гутірка в українській мові: „У 35. роковини смерти Михайла Старицького" вик. Мерікм-Лужницький, 13.40 Година наймолодших: „Геройський ведмедик", 14.35 Господарські вістки, 15.15 Популярна музика, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Спів, ресіталь Сергія Бенонія, 16.45 Наукова хроніка 17.00 Біжучі та програмові вістки, 17.05 Гутірки ЛОПП, 17.10 Звук. ф йлетон, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Славні концерти, муз. авд., 19.00 На полісському ярмарку, трамом. з Пінська, 19.30 Орх., скрипка, вок. квартет, форт., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Актуальна хліб. гутірка, Хліборобська хроніка, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Льокальні вістки, спорт, програма на завтра, 21.57 Трамом. з Брюселя: Концерт з міжнар. вечої виставки в Ліжі, симф. орх., Жак Тібо скрипка; у перерві в год. 21.40 Літер. варне Карла Іпшковського „Доля східніх генія", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 18. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Весела вдова" оп. Легара. БІЛГОРОД 18.20 Російські пісеньки, 22.15 Форт. дует. БЕРОМІНСТЕР 19.35 Голяндські пісеньки, БУДАПЕШТ 12.10 Спів, 19.25 Орх., 22.00 Цик. орх., ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 18.45 Хор, 22.50 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Розр. музика, 19.15 Дитячий хор, 20.15 Моцарт: Серенада б-дур на дуті інстр., 22.20 Давня камер. музика, ЛЯЙТІ 18.35 Форт. твори Шопена, ЛЯЙПЦІҐ 21.00 „Легенда Йосифа" балет із муз. Р. Штравса, МІЛЯНО 21.00 Хор, 21.30 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15, 20.10 Скрипка, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Хвилина музики, 21.00 Опереткова музика, 22.00 Легка і танк. музика, СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танк. музика, 20.15 „Дон Паскале" оп. Доніцетія, ШТУТҐАРТ 21.00 „Джанні Скікі" ком. оп. Пуччіні.

Субота, 19. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.05 Пісеньки, 20.00 Цик. музика, БЕРОМІНСТЕР 21.40 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.50 Легка музика, 18.35 Мадярська музика, 22.00 Популярний симф. концерт ВІДЕНЬ 15.30 Весела свячна, 18.15 Солісти, 19.00 Весела авдиція, 20.15 Попул. симф. концерт, 22.20 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Популярний концерт, 19.15 Легка музика, 20.30 Симф. концерт із Брюселя з участю Тібо, КЕНІҐСБЕРҐ 19.00 Відьмій чоловік" оп. Вебера, МІЛЯНО 17.15 Нові гр. пл., ПАРІ ПТТ 18.00 Фейт, 21.10 Розр. концерт, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 18.45 Оповіщення, 20.30 Симф. концерт із участю Тібо, РИМ, 20.30 Вок. музика, 21.00 Театр, 22.50 Відл., СОФІЯ 18.05 Нар. музика, 18.30 Мандоліни, 19.00 Розр. авдиція, 19.25 Менделсон, Шуберт, Вагнер, 20.50 Легка і танк. музика, 22.30 „Музика для всіх".

Неділя, 20. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Дуга орх., 18.20 Форт. дует, БІЛГОРОД 21.00 Опереткові фрагменти, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 19.25 Ліст: Мадярська рапсодія ч. 12, 22.00 Форт., ВІДЕНЬ 18.30 Нар. музика, 20.15 Танк. і розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розр. концерт, 20.15 Популярний концерт, 22.30 Гендель: Тріо h-moll. ЖЕЛЬН 20.15 Вечір творів L. Штравса, ЛЯЙТІ 21.30 Військ. орх., МІЛЯНО 21.00 Мельодія і ритм, 22.15 Орх., ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, 20.30 Комедія, РАДІО ПАРІ 16.15 Радіотеатр, 20.30 Оп. вечір, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 „Ерос" ком. оп. Готованца, СОФІЯ 19.00 21.25 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00 Оперетнові мельодії.

Понеділок, 21. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Пісеньки, БІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. пісеньки, 20.30 Оп. арії, БУДАПЕШТ 17.40 Цик. музика, 20.40 Сібеліюс: музика до „Бурі" Шекспіра, 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 18.40 Еспанські нар. пісні, 19.30 Хвилина музики, 22.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Форт., 19.15 Від низького А до високого Д, 20.15 Солісти, ДРОЙТВІЧ 18.50 Симф. концерт, КЕЛЬН 20.15 Нар. пісні, КОПЕНҐАҐЕН 21.10 Класичні арії, ЛЯЙТІ 22.00 Шуберт: Форт. соната а-моль оп. 120, МІЛЯНО 21.00 Муз. комедія, 22.40 Кляр. музика, ПАРІ ПТТ 18.05 Оперетнові арії, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 19.00 Розр. концерт, 20.15 Скрипка, 20.30 Муз. вечір, РИМ 17.15 Форт., 21.00 Симф. концерт, 22.40 Хор, СОФІЯ 18.45 Вок. концерт, 20.50 21.25 Легка музика.

Вівторок, 22. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Форт., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 19.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.40 Японська музика, 19.30 „Випадення зі сераю" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячий хор, 21.15 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 18.40 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Оп. вечір, МІНХЕН 18.20 Форт. твори Брамса, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісні, 20.30 „Льотерійний льос" ком. оп. Ніколя, РАДІО ПАРІ 18.15 Солісти, 20.15 Кларнет, РИМ 21.00 Оперетнова музика, 21.30 Фільм. музика, 22.30 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 20.00 Смичк. квартет, 20.50 Російські пісні.

Радіокутик.

РОСІЙСЬКА ТАЙНА РАДІОСТАЦІЯ ПРАЦЮЄ.

У Фінляндії знову чутна тайну російську радіостацію, яка минулого року наробила російській владі стільки тарбот. Ця ворожа для комуністичного режиму, станція переводила минулого року пропагандивну акцію, призначену для війська совітської армії, коли ГПУ переводило там чистку. Тепер ця станція остерігає перед політикою Сталіна, переповсм селян.

РАДІО НА ПОСЛУГАХ ЦЕРКВИ.

Папа оголосив свою постанову, що особи, які вислухають його благословення „урбі ет орбі" в радіо, користатимуть з його добродійства у тій самій мірі як і ті особи, що є присутні при цій церемонії.

РЕКЛЯМА ДЛЯ ЗАКОРДОНУ.

Уряд Сполучених Держав щойно тепер дозволить приватним коротхвильовим станціям великої сили, надавати у своїх програмах для закордону, також і рекляму. Одначе уряд застерігається, що тільки програми, які можуть викликати міжнародне зацікавлення, можуть мати торговельний характер. Імовірно у ту входитимуть товари, продавані на закордонних ринках, а тяжкого промислу та харчі.

АВДИЦІЇ ДЛЯ ХВОРИХ.

Італійське радіо спільно з фашистівським народнім синдикатом лікарів, організує цілу низку авдицій приспічені для 300.0000 хворих, в італійських шпиталях. Ця низка авдицій складається з різномалітної програми, яка має розважну частину, музична, співочища, та суспільно-освітної частини, яка між іншим займається питанням про індивідуальні та збірні запобіжні засоби проти недуг.

Біржа

Львів, 17. серпня 1939.

ГРОШІ.

Банкноти безкурсові 90·30—90·72 Долари американські 5.30·50—5.33·00, Долари канадські 5.29·00—5.31·50, Фльори голяндські 284·00—284·00 Франки франц. 14·16—14·16, Франки бельгійські 120·55—120·95, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульдени голяндські 99·75—100·25 Корони данські 111·63—111·68, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри італійські 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02 Марки німецькі срібні 87·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·75—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліґнон 79·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Страхівничі 48·00—47·75, Жираковів 45·00—45·50, Ґабербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна I ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 заставнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 17. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·65
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	3·00
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·00

Тенденція на масло й яйця вдержана, на молоко слаба.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 17. серпня.

Пшениця оборот 837 тон, тенд. л. зниження, жито 220, тенд. спок., ячмінь 487 тенд. спок., овес 255, тенд. нестала, Оборот загальн. 3238 тон. Пшениця червона одн. вод. 18.75—19, збірна 17·75—18, біла одн. 18·75 — 19, збірна 17·75 — 18, овес дегко замокл. 14—14·50, мука пшен. 0·30 відс. 37—38·50. сорт. І. 0·50 відс. 34—36, сорт. І. а 0·65 відс. 33·50—35, сорт. ІІ. 30-65 відс. 28·50—29·50, сорт. ІІ. 35-65 відс. 27—28, сорт. ІІ. а 50-65 відс. 29—30, сорт. ІІ. 35-50 відс. 22.50—23·50, сорт. ІІ. 50-60 відс. 24·50 — 25·50, висівки пшен. грубі 9·25—9·50, середні 8·25—8·75, мілкі 9·75—10·50, житні 7·75—8, ячмінні 10·75—11.

Оповістки.

Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для Дівчат у Перемишлі оголошує додаткові вписи до І-ої кляси торг. ліцею на шк. рік 1939/40. Повакаційні вступні іспити відбудуться в дні 31. серпня і 1-го вересня п. р. Зголошення приймає і дає інформації Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею, Перемишль, Татарська 4. 2-2

Управа Семінарії для виховниць дошкіль ОО. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 103 подає до відома, що повакаційні вступні іспити до І і 2-ої кляси відбудуться у днях 1. і 2-го вересня п. р. Зголошення приймає Управа кожного дня від год. 10-11-ої. 1558 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТА, окремий вхід сонячна, телефон, лизничка з харчем від 1. вересня Мончинського (давня Мураґська) 62, III Литвиненко. 1530 2-2

ШУКАЮ КОМФОРТОВОЇ КІМНАТИ та співмешканки: „Околиця: Каленська-Вуленська".

2 КІМНАТИ й кухня, комфорт до винайму від 1. вересня. Відомість у сторожа Сагайдачного 4. 1541 3-3

КІМНАТУ, умебльовану, окремий вхід, може бути і харч. для одної (двох) особи винайму. Театинська 3 м. 6. Д-р Лемицький. 1551 1-1

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ТОРГОВЕЛЬНИКІВ з організаційно-пропаґандивним хистом приймемо на практику. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Банк". 1548 2-2

НЕГАЙНО потрібно інтеліґентної зкорої до дітей, чотиролітнє, двомісячне. Умова за порозумінням. Зголошення з рекомендацією: Петро Шашкевич Львів, р. Potok Złoty k. Wozlexa. 1561 1-2

ПАННА інтеліґентна, скромна, до бюрової (машинописання), а частинно хатньої праці потрібна у Львові. Зголошення „Діло" під „Панна". 1565 1-11

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 34—45

Український Технічно-Господарський Інститут
ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

і далі приймає безперервно вписи студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.

2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.

3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АҐРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-аґрономічної праці серед українського населення.

4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в ріжних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.

5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.

6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.

7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.

8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна методя. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.

9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Консервація та перероблення садовини й городини, ґ) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технольогія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь приспівайте поштову міжнародню або рівноцінну міспеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut,
PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 11—26

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. CSAVE
Виключна продажа в перфумерії С. ФЕДЕРА
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180—7

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.
Головний склад: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20.

Без огляду на значну звижку цін вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу Своїй Клієнтелі ще в місяци серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові склади. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу фірму будемо судово переслідувати. 1527 5—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АБСОЛЬВЕНТКА семінаря, кільканітня практикантка, шукає лекції в обсягу всіх кляс народньої школи. Зголошення до Адміністрації під „Малозимагаюча". 1564 1-1

СКРОМНА, працьовита шукає праці до нього. Зголошення до Адм. „Діла" під „Добрі [illegible]". 1563 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ВДОВА, самітна, з високою емеритурою, шукає безкорисно старшого емеритованого, самітного, доброго. Зголошення до Адм. „Діла" під „Самітна". 1562 1-1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також гарнітерію й інші модерні гарнітури. 2333 41-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, окрасна образів найдешевше — шклярство В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 215-70. 1167 7-12

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 79-0

ЛЕДІВНІ — посадочова використана 100% опусту. Рентґенер, Легіонів 37. 1508 7-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ратівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 8-30 2816

ЛІКАР шукає місця осїлку. Зголошення під „Лікар" до Адм. „Діла". 1537 5-5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.
1017

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці
Д-р Нарциз Лукіянович
спеціяліст нервових і психічних недуг
ВЕРНУВСЯ
й ординує від 3—5 год.
1516 Львів, Сапіги 5, тел. 114-10. 1-10

До Хв. Ф[illegible] М. Ф[illegible] заведення
Фрайліх
ЛЬВІВ, ВУЛ. ТОКАЖЕВСЬКОГО 33
(давніше Городецька 35).
З приємністю сповіщую, що задержаний мені Вами пропускниковий бандаж вилікував мене зовсім з пропускнини, а сьогодні не маю ні сліду пропускнини.
З поважанням
ВЛАДИСЛАВ ШИМКОВИЧ
1470 4-10 Зимна Вода.

СТОМАТОЛЬОГ
Др. мед. Мечислав Янковський
Львів. Лозинського 4. Тел. 247-77.
ВЕРНУВСЯ
1550 —1—3

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ
заокруглені програми
Др. О. Тушицького
записи і інформації
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тель. 205-28.
1551 2—20

ОГОЛОШЕННЯ

Появилися безпартісні підрібки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок, домагайтеся 35/4 7—7

КАТОL
ВБИВАЄ ҐАЛАПАСИ ІНСЕКТИ і под.

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотяґових, ґалітерної техніки та огрівалень.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-165.
Станиславів, 3-го Мая 12.
361 7—12

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській крайовецькій роботі
М. БРУНЕЦЬ
Львів, Академічна 24. І. п. ч. 122) тел.: 295-88.

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає
БЕРКУТ
Тлумацька 11 Львів

Найдешевша виробнича сітка до огородів
„СЯТКОДРУТ"
Львів, Замарстинівська 33.
1414 15—15

Новина! Ґаз „В F"
(виріб і патент „Азот" Л. С. Яворжно)

при помочі електричних апаратів знищить радикально блощиці, каракони та інші ґалапаси разом із зародками. Не залишає жадного запаху, не шкодить металїв, меблїв і тканин. Однорічна ґарантія. — Дезинсекційне Заведення „НЕВЕГО", Львів, Падеревського 9, тел. 236-51.
1348

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35	Дрібні оголошення від слова:	
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60	матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80	купно, продаж, винайм і т. п.	вол. 0.10
		шукаючі праці	вол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів. Ринок 10.

Wtorek, 22. sierpnia 1939. N. 189.
Вівторок, 22. серпня 1939. Ч. 189.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Воєнні хуртовини і наші можливости
(Передова стаття)

Німці перекинуть військо в Карпатську Україну?

„Сокіл“ і „Просвіта“ в протектораті не розвязані

Примусова парцеляція у граничному поясі

Габсбурґ знаряддям мадярського панування в Карпатській Україні

Японія зірвала переговори з Анґлією

СССР заключив торгов. умову з Німеччиною

Японсько-анґлійський зудар

Вбиті й ранені

Найближчі дні принесуть вияснення

Судові розправи в Чорткові, Самборі. Бережанах

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 189 (15.268).
Ч. 189 (15.268).

Lwów, wtorek 22. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 22. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеського Льотос Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зірвання японсько-анґлійських розмов

МОЖНА СПОДІВАТИСЯ В КОЖНІЙ ХВИЛИНІ.

ТОКІО, 20. 8. Агенція Домеї повідомляє, що в Пекіні відбулася вчора важна нарада високих японських старшин під проводом команданта японського війська в Північному Китаю ґен. Согіяма. На тій конференції вирішено з уваги на можливе зірвання японсько-англійських переговорів видати спеціяльні доручення. Японське командування в Північному Китаю імовірно звернулося до уряду з домаганням визначити англійському амбасадорові в Токіо точний речинець, до якого Англія мала би дати відповідь на японські пропозиції полагоди фінансових і монетарних справ на терені Тієнтсіну. Якщо Анґлія не дала би в означеному речинці відповіди, тоді то Японія вважатиме переговори зірваними.

Райтер подає в останній хвилині, що в японських міродатних колах панує думка, що остаточного зірвання розмов у справі Тієнтсіну можна сподіватися кожної хвилини.

Анґлійська заява та японська відповідь у справі Тієнтсіну.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Форін Офіс проголосило новий комунікат у справі переговорів між Японією та Анґлією. Комунікат пригадує давні постанови та ходи переговорів і заявляє, що у справах політичних осягнено порозуміння, одначе у справах фінансових японський уряд поширив свої домагання на справи, в яких зацікавлені теж інші держави. Велика Британія не хоче таким чином відволікати полагоди тих справ. Британський уряд готов піти на деякі зміни дипльоматичних актів, що управильнюють права закорд. інтересів у Китаю, одначе не може того зробити без порозуміння із згаданими зацікавленими державами.

ТОКІО, 20. 8. Японське міністерство закордонних справ проголосило теж з' свого боку комунікат, в якому стверджує, що британський уряд хоче викликати інтервенцію третіх держав у справі Тієнтсіну. **Японія ніколи не зможе погодитися на таке поставлення справи та не погоджується з англійським твердженням, що тих справ не можна полагодити двосторонніми розмовами між Японією та Великою Британією. Японський уряд не погоджується, буцімто японські пропозиції „не мали локального характеру".**

У справі шанґайського інциденту рішили японські урядові кола зайняти сильне становище, вважаючи, що той інцидент є визовом, киненим Японії. Всю в'дповідальність за інцидент спихає Японія на управу міжнародньої концесї.

МАДРСЬКА МЕНШИНА В РУМУНІЇ ВДОВОЛЕНА.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Представники мадярської меншини в Румунії, що є заразом членами парляменту, завізли премієрові Калінеску, що мадяри вдоволені зміною закону про придбання румунського громадянства та подякували за те, що влада добре поводиться з мадярською меншиною.

—o—

ПЕРЕРВАНІ В МОСКВІ ПЕРЕГОВОРИ МАЮТЬ ЗАВТРА ВІДНОВИТИ.

МОСКВА, 20. 8. ПАТ. Засідання військових делеґацій, що його перервано 17. ц. м. завтра мають знову почати. На думку тутешніх політичних кол триденна перерва в переговорах потрібна була делеґаціям на те, щоб вони скомунікувалися зі своїми урядами.

—o—

СОВІТИ ЗАКЛЮЧИЛИ З НІМЕЧЧИНОЮ ТОРГОВЕЛЬНУ УМОВУ.

БЕРЛІН, 20. 8. ДНБ. подає, що вчора підписано в Берліні німецько-совітську компенсаційно-кредитову умову, що на її основі Совіти мають у двох роках доставити Німеччині товару за 180 міл. марок. Зате Німеччина дає совітському урядові товаровий кредит на суму 200 міліонів марок.

Господарські переговори між Совітами й Німеччиною велися вже від давна та аж тепер вони покінчилися.

АДВОКАТ
Др. Осип Суховерський
вернувся і веде канцелярію
у Львові Ринок 43

Пильні наради дипльоматів.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Премієр Далядіє відбув конференцію з міністром закордонних справ Бонне. Знову французький амбасадор у Букарешті Тієрі, який вернувся до столиці Румунії відбув кілька конференцій із румунським премієром та румунським міністром закордонних справ. В суботу рано французького амбасадора прийняв на авдієнції король Карло. Також польський амбасадор Роґер Рачинський відбув розмову із міністром Гафенку. Про що ті дипльомати радили, невідомо, але можна здогадуватися, що над справами, які тепер хвилюють цілу Европу: що буде в найближчих днях?

Японсько-анґлійський зудар у Шанґаю.

Убиті й ранені по обох боках. — Протест провізоричного китайського уряду.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Вчора пізним вечором прийшло в Шанґаю до поважного інциденту на терені міжнародньої концесії між **стежею британського війська та групою японських поліціянтів.** Ближчі подробиці того інциденту покищо невідомі. **Відомо тільки, що на самій границі міжнародньої британської концесії анґлійський сержант мусів вжити зброї у власній обороні та зраниґ при тому одного з японських поліціянтів. Між англійськими вояками, що супроводили сержанта та японським відділом виникла стрілянина, в якій англійці вжили ручних скорострілів. На підставі японських джерел було вбитих 2 японські вояки 11 було ранених.**

Провізоричний китайський уряд у Пекіні вислав імовірно з приводу того інциденту протест до управи міжнародньої концесії в Шанґаю. Одночасно речник команди японської армії заявив, що японська влада вважає той інцидент дуже поважним. Ту заяву в чужинецьких колах пояснюють у той спосіб, що японці задумують використати вчорашній інцидент на те, щоб скріпити репресії та натиск проти міжнародньої концесії.

—o—

Найближчі дні повинні принести вияснення ситуації.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Недільна паризька преса подає коментарі, в яких вона стверджує, що останні два дні не принесли нових фактів. Одночасно паризькі щоденники твердять, що найближчі дні повинні принести відповідь що до дальшого розвитку ситуації, значить вияснять чергову тактику Німеччини. Становище держав „фронту мира" не змінилося. Часописи подають широкі кореспонденції з *Льондону, Берліна, Варшави, Риму й Будапешту*, стверджуючи, що пляни військової співпраці Анґлії, Франції та Польщі зовсім закінчений та що якнебудь акція Німеччини буде гаслом до введення того пляну в життя. В Німеччині масу обхопила воєнна паніка — пишуть кореспонденти. Якщо йде про Мадярщину, то кореспонденти паризьких часописів із задоволенням підкреслюють, що представники мадярських урядових кол та представники громадянства займають позитивне становище на тему відношення до Польщі.

Якщо йде про розмови, які ведуть в Римі, то французька преса вдержує далі здержливість. В коментарях часописи підкреслюють, що закулісова гра не вспіла досі і на будуче не вспіє ввести якихнебудь дисонансів у спільний французько-англійсько-польський фронт. **Вістки з Риму та Будапешту вказують на те, що Рим вагається поважно заангажувати в конфлікт проти Польщі та що Мадярщина не хоче погодитися на перехід польського війська через свою територію.**

Відомий англійський публіцист Ґарвен пише на шпальтах „Обсервера", що світ находиться напередодні німецької спроби сил. Німецьку тактику здовж року повторено тепер без обиняків у відношенні до Польщі. Але тепер ситуація інша — пише автор — бо поляки знаменито опанували ситуацію, задержуючи холодну кров та виявляючи непохитну волю, свідомі, що йде про ніщо інше, як про смерть або життя Польщі. Як минулого року, так теж і цього, німецька пропаганда домагається, щоб Польща віддала Німеччині не тільки Поморя та доступ до моря, який замешкує поверх 90% полячів, але вона домагається теж Горішнього Шлеська, Тешинська та інших просторів, що межують із Польщею. Крім того німецька пропаганда намагається переконати світ, що полячка не варті волі та обеднання та що давні розбори були оправдані і що їх треба знову переверши. Одначе поляки будуть боротися до останньої каплі крови, щоб зберегти свою волю. У своїй боротьбі вони матимуть не тільки підтримку союзників, але теж симпатію майже цілого світа.

„Сандей Таймс" пише у звязку зі засіданням британського уряду, яке має цього тижня відбутися, що воно не принесе ніяких нових рішень, бо англійська політика вже устійнена і тепер рішення ухвалюють згори, а не в міру розвитку ситуації, як давніше.

Воєнна хуртовина і наші можливости.

Львів. 19. серпня 1939.

Життєва правда закріплена в римській приповідці, що внаслід війни завжди сумнівний, викликує дуже ріжний відгук у людських душах. Вона така розтяжна, як ріжні бувають людські вдачі. Слабкі, боязкі, позбавлені ініціятиви, свідомі своєї безсилля вдачі підпадають у панічний настрій вже на саму згадку про можливість такого катаклізму, що може безрешти знівечити підставу їх прожитку, як і всі їх надбання. Зате динамічні, меткі тими бажають іноді несподіваної нагоди до необмежених можливостей. Відгук таких настроїв знаходимо також у ріжних наукових та псевдо-наукових теоріях, що заторкують проблему війни. Всупереч безоглядно-пацифістичним осудам кризових змагів чуємо з уст французького таки пацифіста аксіому, що війна в деяких умовинах стає „одним із найсвятіших обовязків". Саме тоді, коли можна словами німецького поета сказати: „S' ist ja kein Kampf um die Güter der Erde. Das Heiligste schützen wir mit dem Schwerte!" Та це тільки тоді, коли свідомість цього стає глибока. Інакше ніякі апотеози війни нічого не вдіють, ані ніякі деклямації про обовязки не розпалять ентузіязму народу.

Не можна заперечити, що в українському громадянстві є таксамо сильний, динамічний осередок, що від майбутньої всесвітньої пожежі, навіть у сучасному менті, сподівається великих користей для українського народу, віруючи, що — без огляду на хід і вислід подій — він висунеться на чолове місце. Це вже ціла окрема тема: розглянути, на яких річевих даних та особливо на яких льогічних і психольогічних засновках спирається такий погляд і звязані з ним надії. На цьому місці ми хочемо тільки провірити, наскільки він обективно обоснований і тимсамим наскільки стійні звязані з ним сподівання. Добре при цьому мати у тямці аразки і досвіди, які дає історія інших народів, що колись у минулому знаходилися в подібному становищі й обставинах, як сьогодні український нарід. Передовсім повчальна є історія італійського та ще більше польського народу.

Рішальними чинниками в боротьбі за покращання долі чи ще більше волю народу є матеріяльна сила, передовсім сила збройна, фінансові засоби, дипльоматичні, товариські та інші впливи і звязки, ну й відповідний рівень політичної культури громадянства. Важна тут координація змагань поодиноких груп та одиниць для осягнення загальних інтересів нації як спільної мети, важний дипльоматичний фаховий апарат, який уміє у відповідному менті знайти у світі могутніх прихильників та помічників для здійснення своїх бажань. Саме цей останній чинник виявляється часто як найважніший з усіх, навіть як єдино вирішний, що ставляє в сутінок навіть збройну силу чи навпаки — заступає її недостачу. Щоб пригадати для прикладу рік 1866., коли переможена мілітарно Італія завдяки дипльоматичному геніеві Кавура вийшла з війни таки переможцем, або чехів, що без поважної армії в добу світової війни завдяки дипльоматичному хистові Масарика здійснили свої народні ідеали, коли навпаки німці, без огляду на світлі воєнні перемоги, з вини препоганої дипльоматії зазнали катастрофального розгрому. При тому у згаданих змагах італійці, як і чехи мали ясно намічену, всебічно скристалізовану та цілим народом признану і засвоєну мету, щодо якої ніхто в народі не має сумнівів ані застережень.

Розглядаючи історію Польщі, бачимо в добі повстань, як також у часі всесвітньої війни велику метушливість польської дипльоматії при повній підтримці цілого громадянства. Розбіжність була хіба в питанні: „Як? Яким шляхом?" — та ніколи в тому: „що"?

Такі ще свіжі досвіди світової війни повинні повчити кожного, що війна — це ельдорадо для великого капіталу та безпроглядна нужда для малих, слабких фінансово людей. Льорд Кіченер у початках світової війни сказав отверто, що війну виграють „срібні кулі". Підіймаючи боротьбу за волю, італійці, поляки навіть чехи мали поважні фінансові фундаменти: багату родову аристократію, великий промисл, велику фінансієру. А гроші, потрібні на війні не лише на воєнне знаряддя. Вони потрібні також на кишені ласки деяких дипльоматів чи посередників великодержав, що торгують чужими краями, народами та їх ідеалами, як товаром.

Доводиться часто чути, що хто має багато людського матеріялу, тому легко за армію, бо гроші на це завжди звідкілясь знайдуться. Та так ставити справу може хіба хтось, хто не хоче питати: Хто і для чиєї користи буде творити таку армію? Нема таких альтруїстів на світі, що витрачували б майно виключно тільки для любови абстрактних ідеалів або співчуття для якогось покривдженого народу. Покупець людського мяса, який до ціни купна придає його продуцентові для насолоди ще задурно гарні теорії, потребує того мяса як „гарматнього", як погоню для своїх колоніяльних, для своїх егоїстичних цілей.

Очевидно, що для великої багатомільйонової нації брак грошевих засобів чи зорганізованої матеріяльної сили ще не найбільше лихо. Зусиллям всього загалу, спрямованим до спільної мети, можна розмірно легко перемогти ці перепони. Вже тяжча справа з дипльоматичними звязками, яких ніхто з дня на день не знайде і не навяже, з браком рутинованого дипльоматичного апарату, не кажучи вже про феноменального генія, який теж потребує сприятливого грунту, щоб розвинутися і діяв.

Але найбільше лихо — це брак політичної культури загалу, що не дозволяє тому загалові оцінити й устійнити вартости явищ і людей та добровільно погодитися на їх ерархію. Найбільше лихо — брак загальної згоди на те, що в даному менті і в даних умовинах треба поставити на першому місці.

Для українського народу в сучаснім менті таким найбільшим лихом є розтіч, підсилена не тільки кордонами, але також спричинена внутрішніми умовинами, та розтіч, що притьмарює, а часто й зовсім затирає свідомість загальних цілей. Бож хіба важко було б сказати, що сьогодні галицькі українці можуть знайти легко спільну мову з совітськими українцями...

Навіть ріжні осередки нашої европейської та американської еміграції не пробували досі знайти спільної мови на випадок загальнополітичного землетрусу, після якого треба б негайно відбудовувати спільними силами всі клітини національного організму. Остання війна показала, яку велику ролю грають для пропаганди національної справи ріжні закордонні культурні осередки. Нема нічого лекшого, як звести їх унівець ворогам, у яких інтересі є показати державам-переможцям, що нарід, який домагається своїх прав, не знає сам чого хоче.

Без звязків з усіма рідними силами у краю і поза кордоном, як і без звязків у великих центрах европейської політики, що морально й матеріяльно рішають про перевагу одних народів над другими, ніякий нарід не має виглядів вийти міцнішим із великого змагу народів, ніж ним був, почуваючи себе знесиленим і розшматованим. Чи ми підготовані до такого змагу? Відповідь на це, здається, зайва.

С.

Наші ціни для прикладу:

ДЛЯ ЖІНОЧИЙ: панчохи гварантовані на зол. 1.90, 2.20, 2.60, 2.80, газові І. якости на зол. 2.90, 3.20, 3.60, 3.90, панчохи з природного шовку І. якости на зол. 3.80, 4.—, 4.70, 5.50, 7.—, 7.50. — Реформи від зол. 1.30, 1.90, 2.20, — сорочки денні і нічні, комплети, светери.

ДЛЯ МУЖЕСЬКИЙ: капелюхи на зол. 6.50, 8.—, 10.50, 19.50, 21.—, 24.—, 28.—, 31.—, 34.— до зол. 40.—, сорочки попелінові і оксфорзові на зол. 4.70, 6.—, 7.—, 7.50, 9.—, 10.50, 12.50, 14.—, 16.—. Краватки від зол. 1.20 до 12.50.

Від 20. VIII. 1939 починаємо посезонову продаж.

Е. Думин, Львів Коперника 4. Тел. 294-86.

З польської преси.

Засади англійської політики.

Становище англійської політики до великодержавних змагань Німеччини в сучасній хвилині дуже вірно і незвичайно предметово обговорює льондонський кореспондент виленського „Слова" п. Люп. У кореспонденції під заголовком „На довгу і на коротку хвилю", поміщеній у „Слові" з 17. VIII., він пише:

„Від століть іде суперечка про те, чи Англія веде довгохвилеву, чи короткохвилеву політику. Одні впевняють, що англійські державники плянують випадки на століття наперед; зате інші бачать у політиці Англії тільки емпіризм, припадковість, пристосування до обставин, майже однодневку. Кажуть, що англійцям недостає імаґінації, що вони не вміють передбачувати та що в їхній політиці дивує недостача послідовности.

І одні і другі мають слушність.

Англія має деякі непорушні засади, обраховані на століття. Щоб захистити ці засади, коли їх загрожують, Англія спосібна до найбільших зусиль. Зате у всіх інших проблемах, коли тільки засади англійської політики не виставлені на небезпеку, Англія є гнучка і навіть непослідовна.

Які ж це ті непорушні засади?

Перша з них — це рівновага сил в Европі. Коли вона захитана, Англія стає впоперек шляху найсильнішої на континенті великодержави. Вчора лякалася гегемонії Франції. Нині вона рішилась за ніяку ціну не допустити до гегемонії Німеччини. Це дивний парадокс, та правдивий. Англія віддала б мабуть кольонії або частину з них слабій Німеччині, та не віддасть їх могутньому Третьому Райхові.

Друга засада — це **панування над морями.** Від цієї засади Англія зробила в історії тільки один вийнаток, у користь Злучених Держав Північної Америки. Зробила це в переконанні, що спільнота англьосаських народів міцніша, ніж політичні кордони та що завжди матиме фльоту Злучених Держав по своєму боці, ніколи по противному. Найпевніший засіб, щоб попсувати собі відносини з Великою Британією — це будувати велику фльоту. Англія глядить кривим оком на Італію та Японію не з приводу Абісинії чи Китаю, тільки тому, що ці великодержави мають, на англійський смак, за багато воєнних кораблів.

Цю другу засаду тепер значно доповнюють: Англія в сучасній хвилині міркує, **що мусить панувати не тільки на морях, але також у повітрі.** Вона вперто прямує до тієї мети і не зречеться її в майбутньому. Англійсько-німецькі взаємини можуть направду покращати аж з хвилиною, коли Третій Райх погодиться з думкою, що разом зі своїм італійським сателітом буде слабший у повітрі, ніж Велика Британія вкупі з Францією.

Два дальші канони англійської політики основуються на тому, що **в руках Англії мусить бути сировина та можливість баргувати.** В цих обох царинах Англія знову мусіла піти на компроміс зі Злученими Державами. Але тільки з ними. Вона ніколи не погодиться з думкою, щоб Німеччина була самовистачальна щодо сировини і завжди маніпулюватиме міжнародньою монетарною та фінансовою політикою так, щоб Льондон лишився банкіром світу. В ім'я тієї засади Англія створила стерлінґовий блюк і в ім'я тієї самої думки не хоче давати ґольдівочок у золоті, тільки у фунтах. І коли йде про їхні засади, англійці вміють бути непохитні.

Все інше, на мою думку, другорядне. Англійці не думають боротись за демократію у світі, можуть прекрасно погодитись

на всякий державно-суспільний лад. Таксамо вміють замикати очі на методи, коли їм це підходить. Самі кажуть про себе: Маємо спокійне сумління, може тому, що гнучке. З політичних „ідеольогій", зокрема в закордонній політиці, не тільки жартують собі, але просто не розуміють їх: міркування заступає у них інстинкт. Характеристична річ: англійці вміють зовсім певно кермувати своїм міністерством закордонних справ, але такого підручника дипльоматичної шахістики, як „Майн Кампф", не брали поважно: вони не думали, що хтось міг би зовсім поважно створити політичний плян на 20 років. Проте свої власні засади, неписані, глибоко почувають у своїх душах, краще, ніж якби вони були засадами писаної конституції.

Там, де їхні засади не входять у гру, там англійці завжди йдуть на компроміс та опортунізм. Сьогодні, коли загрожує гегемонія Третього Райху, вони тверді та неуступчиві. Коли ця небезпека промине, знову „щадитимуть" німців і навіть будуть дорадчувати, щоб робити їм полекші. Хочби і з власної кишені."

Міркування п. Люпа можна доповнити скромним питанням: Чи в можливій новій великій війні державна суцільність Великої Британії видержить таку пробу, як у світовій війні в роках 1914—1918? Чи відосередні сили, з якими Льондон чимраз більше в Азії борикається, у хвилині великої военної спроби не покажуться багато сильнішими та грізнішими, ніж це загально думають? Це одинока темна точка, якої п. Люп навіть не заторкнув.

—o—

СЛУЖБА ПРАЦІ У СЛОВАЧЧИНІ

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Шеф штабу Глінкової Ґвардії Мурґаш заявив, що словацький уряд почне в найближчому часі організувати службу праці на німецький взір.

—o—

НІМЕЧЧИНА ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ЇЙ ПІДПОРЯДКУВАТИ СЛОВАЦЬКУ АРМІЮ?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Як твердить „Дейлі Скеч", німецький посол у Братиславі видвигнув домагання, щоб словацьку армію віддати до дислозиції німецької військової влади.

—o—

ГЕН. КЕІНПО ДЕ ЛЛЯНО ВИЇХАВ ДО ІТАЛІЇ.

БАРСЕЛЬОНА, 17. 8. ПАТ. Ген. Кеіпо де Лляно відїхав на кораблі „Август" до Італії, де приїде вже 18. ц. м. до Дженови. Ген. Кеіпо де Лляно їде на чолі військової місії, яка негайно з Дженови виїде до Риму.

—o—

ВИЇЗД ЄГИПЕТСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ МІСІЇ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

КАЇРО, 17. 8. ПАТ. Єгипетська військова місія виїхала нині з Єгипту до Туреччини під проводом ген. Гусну Езеїт Паші, щоб познайомитись зі станом організації турецьких збройних сил.

АНКАРА, 17. 8. ПАТ. Великі маневри турецької армії почались у східній Тракії у присутности президента Ісмета Інону.

—o—

НАРАДА МУСОЛІНІЯ З ШЕФОМ ШТАБУ МАРШ. БАДОЛІЄМ.

РИМ, 17. 8. ПАТ. Шеф уряду Мусоліні приняв нині марш. Бадолія і довго розмовляв з ним про військові справи.

—o—

ПРЕДСТАВНИК ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. До Льондону приїхав начальник правного відділу польського міністерства закордонних справ д-р Б. Кульський.

—o—

АНГЛІЇ ЗАГРОЖУЄ ЗАЛІЗНИЧНИЙ СТРАЙК.

ЛЬОНДОН, АТЕ. 40 залізничих товариств відмовилося підвищити персоналові платні та продовжити відпустки; залізничники звернулися до розємчого трибуналу. Не виключене, що може дійти до страйку.

—o—

ВІЗИТА БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В МІН. ЧЯНО.

РИМ, 17. 8. ПАТ. Британський амбасадор Лорен відвідав нині вечером мін. Чяно, щоб обговорити з ним — як повідомляє Райтер — актуальні справи по повороті міністра зі Зальцбурга.

Нині пополудні вернувся з відпустки у Франції французький амбасадор Франсуа Понсе.

Український „Сокіл" і „Просвіта" у Празі не розвязані.

Ані одно українське товариство в Протектораті не є розвязане. Лише пропоновано „Соколові", щоб добровільно зліквідувався, а се скликані надзвичайні Загальні Збори рішили не ліквідувати товариства і це уряд прийняв до відома.

Поет Василь Гренджа-Донський, недавно випущений на волю, щасливо переїхався з Ужгороду до Братислави і є в дорозі до Протекторату.

Президент о. д-р А. Волошин запрошений на неділю 20. ц. м. на звичайні членські сходини „Просвіти" у Празі, присвячені 5-річному істнуванню Товариства. О—ко.

Німці хочуть перекинути військо у Карпатську Україну?

Агенція „Ехо" повідомляє: На маргінесі італійсько-німецьких розмов у Зальцбургу кружляють у льондонських колах чутки, що одною із суттєвих трудощів конференції Чяно—Рібентроп були широкі німецькі замисли у відношенні до Мадярщини. Згідно з думкою лондонських вирішних кол, основаною на звітах обсерваторів та закордонних кореспондентів, мадярам у майбутньому европейському конфлікті загрожує повторення бельгійської драми з 1914. року. Вже тепер німецька дипльоматія розпитує в компетентних мадярських колах щодо можливости перевозу німецького війська через Мадярщину. Хоча ці розпити дали негативні висліди, всеж, на думку льондонських кол, Мадярщина стоїть тепер під посиленим німецьким натиском, який діє випробованими методами: погрозами з одного боку та з другого приманою політично-господарських і територіяльних користей.

Під тиском теперішньої концентрації німецьких військ на Моравії та Словаччині, одверково загрозливої для Польщі і Мадярщини, **Німеччина в найближчих днях хоче знову підняти спробу переконати мадярів про конечність співпраці з німцями на засаді т. зв. мінімальної програми, себто про дозвіл перекинути частину німецького війська зі Словаччини в Карпатську Україну.** За це Німеччина обіцює підтримати мадярські ревіндикації до Семигороду.

Вайцман критикує Англію і Францію.

СІОНІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. У Женеві відбувається світовий конгрес сіоністичної партії. М. ін. на конгресі промовляв д-р Вайцман, який гостро критикував становище Англії та Франції, які занадто рахуються з арабськими державами. По промові відбулася довга дискусія.

Наради конґресу скінчаться 25. ц. м.

МАНДАТОВА КОМІСІЯ ЛІҐИ НАЦІЙ ПРОТИ БРИТАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В ПАЛЕСТИНІ

ЛЬОНДОН, 21. 8. ПАТ. У Женеві і в Льондоні оголошено одночасно звіт постійної мандатової комісії. На 11 членів цієї комісії 4 виступили проти політики „Білої книги" у справі Палестини, а саме представники: Бельгії, Швайцарії, Норвеґії і Голяндії. Три члени заявились за книгою, а саме представники: Португалії, Франції та В. Британії. З поміж всіх інших членів комісії не було делеґата Еспанії, а представники Японії, Німеччини та Італії виступили з Л. Н. Одначе комісія одноголосно признала, що слід взяти під увагу рішні розвязки, що їх висунув британський уряд у справі Палестини по висилці королівської комісії. Брітійські кола підкреслюють, що мандатова комісія є дорадним органом і ці справи вирішить щойно Рада Ліґи Націй у вересні ц. р.

ЗАЯВА ЖИДІВСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Виконавчий комітет жидівської аґенції висловив вдоволення, що мандатова комісія Ліґи Націй ствердила розбіжність британської політики у Палестині з давнішою інтерпретацією мандатних зобовязань.

Новий замах у міжнародній концесії Шангаю.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Двох китайців напало на урядовця „Північного каблевого товариства" Крега та застрілили його, коли він виїздив самоходом з дому до бюра.

Крогові закидували недавно, що він адер повпор північно-китайського (японофільського) уряду, але виявилося, що заміт був неґрунтовний. У чужинецьких колах Шангаю думають, що йде тут про пімсту.

НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР З ТОКІО ІДЕ ДО БЕРЛІНА?

ШАНҐАЙ, ПАТ. Як виходить з непотверджених вісток з японських джерел, німецький амбасадор у Токіо відлетить у неділю літаком до Берліна, щоб обговорити міжнародне положення. Як подає Атас, у міжнародніх колах Токія заперечують ту вістку.

—o—

Напад на польський митний уряд у Битомі.

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ НЕ ІНТЕРВЕНІЮВАЛА.

Як подає „Вєк Нєви" з 19. ц. м., кількох німецьких боївкарів хотіло вдертися до польського митного уряду на залізничому дворці в Битомі; митні урядовці та поліцаї не допустили їх, уживаючи гумових палиць.

Перед урядом зібралась велика юрба, яка 2 години викрикала та прозивала польську митну сторожу й поліцію. Німецька поліція не інтервеніювала.

Інцидент на румунсько-мадярському кордоні.

ХТО СПРОВОКУВАВ?

МАДЯРСЬКИЙ КОМУНІКАТ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярське телеґрафічне бюро оголосило комунікат такого змісту:

У четвер рано дійшло до граничного інциденту на мадярсько-румунському пограниччі між Надісальонта і Мезедіян. 5-ох румунських жандармів перейшло кордон та заатакувало мадярів. З мадярські вояки застрілили 4-ох румунів, одного взяли в полон; інші румуни втекли.

Влада почала слїдство.

РУМУНСЬКИЙ КОМУНІКАТ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Коло винниці Гоног замічено румунську сторожу граничної сторожі, стріляючи до неї. Одного вояка застрілено, одного важко ранено багнетом, один вояк санітарної служби пропав без вісти.

На місці нападу найдено кілька крісових гільз мадярського походження.

Важко ранений румунський вояк заявив, що 4 мадярські вояки, які находились на румунській території, почали розмову з румунськими вояками. Тимчасом надійшло дальших 6-ох мадярських вояків — усі почали стріляти.

З Карпатської України.

ГАБСБУРГ ЗНАРЯДДЯМ МАДЯРСЬКОГО ПАНУВАННЯ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З Ужока повідомляють будапештенський „Пестер Льойд" з 16. VIII.:

„З великою парадою відслонено вчора в Ужоку краєві емблеми, уфундовані залізничниками будапештенських варстатів північної залізниці. На білій мармориій таблиці видно зображення Великої Мадярщини з такими написами в мадярській та „русинській" мові: „За це змагаємось". Інша марморна таблиця, теж у мадярській та „угро-русинській" мові, має такий напис: „Символ мадяро-угро русинського братерства. — Сила націй в єдности".

На свято відслонення цих таблиць приїхали: фельдмаршал архикнязь Йосиф, регентський комісар барон Перенй, генерал Ратвай, адютант архикнязя підполк. А. Дрер, наджупан Сіменфальві, радники Ю. Марина та М. Земко, посол А. Бродій, сенатор Й. Камінський та інші мадярські й мадяронсько-русинські діячі. Архикнязя привитав греко-католицький парох Когутич, після чого двоє „карпато-русиських" дітей передали архикнязеві китицю цвітів. Після посвячення та відслонення краєвих емблем арх. Йосиф виголосив довшу промову. Він підкреслив, що Ужок від 25-и років належить до священних мадярських понять не тільки тому, що Ужок є частиною тисячелітнього кордону Мадярщини, але також тому, що у провалі Ужока заснули на вічний сон тисячі героїв. Архикнязь згадав події з 3. жовтня 1914. р., коли великим геройством та численними жертвами стримано в ужоцькому провалі величезні російські сили. Після того арх. Йосиф казав про значіння краєвих емблем та про те, що краєва емблема на ужоцькому кордоні є символом того, що вірний нарід з Ужока та околиці заслужив собі на щасливу та цвітучу будучність. І тут — казав архикнязь — повівав прапор ще до появи машту, доки Всемогучий не визволить інших поневолених братів.

Накінець архикнязь Йосиф сказав ще коротку промову в „русинській" мові, яку вібрані приняли бурхливими оплесками та окликами „Еліен!"

Закінчив свято „угро-русинський" селянин Іван Кузолич, учасник боїв за Ужок. Бувші вояки перейшли перед архикнязем парадним маршом."

Стільки „Пестер Льойд". Найбільша парадя міститься у факті, що мадяри уважали потрібним та доцільним післати між карпато-українських селян чистокровного габсбурського архикняая, який силувався навіть промовляти каліченою українською мовою, щоб таким робом приєднати селян для мадярського режиму. Що не вдалося Гортієві, те має вдатися Габсбургові.

Примусова парцеляція маєтків у граничному поясі.

В „Деннику Законів" з 18. ц. м. появився президентський декрет про примусову парцеляцію маєтків у граничному поясі.

На основі того декрету міністр хліборобства у порозумінні з міністром внутрішніх справ може наложити на власників земельних нерухомостей, положених у граничному поясі, обовязок розпарцелювати ті нерухомости, якщо того вимагатиме безпека держави або охорона кордонів.

Обовязкова парцеляція може обняти також простори, які на основі закону про виконання земельної реформи (6. стаття) не підлягають обовязковій парцеляції (землі, необхідні до того, щоб втримати на високому рівні рільну культуру, меліорації, ужиті до насінної або годівельної продукції, у господарствах з інтенсивною продукцією та упромисловлених).

Міністр рішає про парцеляцію на основі свобідної постанови. Власники земель, що мусять бути розпарцельовані, мають їх до року розпарцелювати, або продати Державному Рільничому Банкові. Коли вони цього не зроблять, нерухомість викуплять примусово.

При парцеляції та при примусовому викупі пристосовується приписи про виконання рільної реформи. Примусовий викуп переводиться способом, передбаченим для нерухомостей, уміщених у поіменному виказі.

Постанова парцеляції вяжеться з постановою, яка устійнює простір та границі примусово викупленої нерухомости та з доказом, що її перенято в посідання. Вона становить підставу титула, щоб на внесок краєводи переписати право власности тих просторів на державний скарб.

Новий декрет входить у життя з хвилиною, як його оголошують.

Що писало „Діло" 50 років тому.

22. серпня 1889 року.

НІМЕЧЧИНА, РОСІЯ, ФРАНЦІЯ І МИР.

Останній зїзд монархів у Берліні виказав зовсім ясно і всесторонньо, що лише залізна конечність сполучила обі держави в тісний звязок, який так голосно задокументовано тостами монархів. І справді з тостів виголошених у Берліні, головно з тосту австрійського цісаря, виходить, що головним окликом на зїзді стало слово „мир". Та лиш питання, як довго можна буде той мир здержати. При нормальнім ході справ може він довго тривати. Серед теперішньої ситуації навіть якась справа на Балкані не могла б його нарушити, доки не вмішалася б до того Росія, що певно тепер того не зробить, бо не схоче стягнути на себе відповідальности за виликання загально-европейського конфліту, серед якого теж її інтересам загрожувалаб велика небезпека. Зовсім інакше було б, якби в самій Росії змінилися відносини: тоді притяжна сила великої славянської держави могла б викликати в цілім славянськім світі незвичайний рух і в одній хвилині змінити карту Европи. Але нинішо в Росії не заноситься на кінку зміну, а при теперішній політичній ситуації шанси Росії не можуть числити на будьякий успіх, тому зі сторони Росії нема чого побоюватися нарушення миру. В анальогічнім становищі знаходиться теж Франція. Навіть якби Росія і Франція заключили якийсь военний договір, то й тоді тяжко подумати, щоб Франція, яка має в себе дома багато клопотів, важилась перша нарушити мир, якого так дуже треба для внутрішнього сконсолідування.

50-ЛІТТЯ ФОТОГРАФІЇ.

На 19. серпня припадає 50-літній ювілей фотографії. На засіданні паризької Академії Наук 7. січня 1839 року французький астроном Араго заявив, що світлом можна схопити за 4 до 5 мінут образи, в яких з найбільшою докладністю скопійована природа. Всі газети і наукові журнали живо зацікавилися цим винаходом.

ДЖ. О. КЕРВУД. 44)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XV.

Ще пів години вони йшли тундрою, заки прийшли до місця, що його Алян називав Яром Духів. Був це глибокий та позублений яр, розколина у поверхні землі, що починалася у самих горах. У глибинах тої понурої прірви лежала пекельна темрява, коли вони обидва сходили скелистою стежкою, вигладженою копитами ренів і карібу. Сто стіп нижче, огорнених смерком рівнин, на дні яру, Алян прикляк навколішки біля малого джерела, яке намацав поміж камінням. Заспокоюючи спрагу, він чув виразно таємний шепіт і булькотіння води по цілому ярі. Коли Алян піднісся, побачив, як очі невеличкого мужчини у світлі сірника пробігали яр, що тягнувся милями до гір.

— Чи ти переглянув всю довжину цієї пропасти, Аляне?

— Це улюблена стежка рисів і великих брунатних медведів, що вбивають нам молоді рени — відповів Алян. — Звичайно я полюю сам один, Стемпіде. Треба вам знати, що це місце, кажуть люди, відвідують духи. Я називаю його яром духів. Ніякий ескімос не вступає сюди. Тут лежать кістки померлих.

— Ти ніколи не шукав тут золота? — наставав Стемпід.

— Ніколи.

Алян вичув, як Стемпід буркнув щось із несмаком.

— Ти засліплений у цій гонитві ренів, — докоряв він Аляневі. — В цім кеніоні є золото. Я двічі знаходив золото, там де були людські кістки. Кістки завсіди приносять мені щастя.

— Але-ж кістки в цьому ярі з ескімосів. Вони не приходили шукати сюди золота.

— Я знаю. Наша володарка мене з цим обізнала. Коли вона почула, що місце це навідують духи, вона приневолила мене повести її сюди. Відвага? Кажу тобі така відважна мабуть вона вже на світ народилася.

Він мовчав хвилину, а потім додав:

— Коли ми прийшли були до тої слизької мокрої скали, де лежить той великий жовтий череп, немов їдовита губка, вона ані не крикнула, ані не відскочила взад, лише ахнула, та видивилася на череп. При тім затиснула пальці на мому рамені, що вже мене шипнула до болю. Якось діявольськи погано виглядав той череп, жовтий як зігнила помаранча, ввесь переповнений водою, що скапувала з моху понад ним. Я хотів розстріляти його на тріски, якби вона не покладала була руки на мій кріс. Та з якимсь дивним півусміхом каже мені: „Не робіть цього, Стемпіде! Цей череп каже мені думати про когось, кого я знаю і я не хотіла б, щоб ви в нього стріляли!" Оце тобі раз бесіда! Хтож до лідька міг би виглядати немов зігнилий череп?

Алян не завдавав собі навіть труду відповідати, здвигнув плічми. Вони виходили вже з темряви на сумерк рівнин. По цьому боці яру тундра не була вже така рівна. Перед ними підносився низький горбок та в напрямі гір, горби накопичувалися одні за другими і щезали в імлистій віддалі. Ставши на хребті горба вони мали перед собою широкий простір тундри, що у формі півкулистої затоки розтягався поміж передньою сторожею хвилястих горбків, та більших горбків Гір Ендікот. Поза довгим горбом тундри лежала фарма, та як лише вони вийшли на цей горб, Стемпід витягнув із шкіряної торби зза пояса свій револьвер та двічі вистрілив.

— Приказ, — сказав він якось нещевно. — Приказ, Аляне!

По тих словах Стемпіда роздався наразз зпоза легких немов повійне мереживо мряк понад тундрою — збірний голосний вереск. За першим окликом другий, потім третій, аж счинився такий галас, що Алян здогадався, що це Тотюк і Емюк Тудик і Тепкок і Тетпен і всі, інші друть свої горла щосил, щоб поздоровити та привитати його. Разом з цим пішли одна по другій низки експльозій, від яких під їх ногами затремтіла радощами земля сама.

— Бомси! — буркнув Стемпід. — Вона порозвішувала по всіх усюдах також китайські ліхтарні. Якби ти був побачив, Аляне, її лице, коли вона довідалася, що тут ясно цілу ніч на четвертого липня!

Від сторони фарми бліда смуга світла вистрілила і зашипіла у повітрі, потім зупинилася на хвилинку немов на те, щоб поглянути згори на сірий світ та розбилася на безліч малих кульок білого диму. Стемпід вистрілив знову і Алян дав охопити себе радощам та повистрілював усі набої. Вистріли заглушили хор голосів, що нісся від сторони фарми. Їм у відповідь вилетіла у повітря нова ракета. Два вогненні стовпи підялися з землі, бо саме розгорілися великі ватри та Алян почув пронизливий хор дитячих голосів, що змішався з голосами старших. Все населення його полонини зібралося громадно. Вони поприходили з бездеревних високорівень і високих гірських ланцюгів, де паслися стада, та з далеких по тундрі розкинених хаток, щоб його привитати. Ніколи ще не було такого збірного зусилля зі сторони його людей. Крім цього була Марія Стендіш. Недурно боровся він проти того, щоб свідомість її співучасти в цьому всьому не вхопила його трохи за серце.

Він не чув оповідання Стемпіда про те, як то Стемпід і Емюк Тудик і сорок дітваків працювало цілий тиждень збираючи сухий мох і дрова для великих вогнів. Горіло три великі ватри, а звуки „тамтамів" гуділи своїми глухими тонами понад тундрою. Алян прискорював хід. Перейшли малий горбок і перед очима Аляна виринули будинки фарми. Зворушені людські постаті бігали швидко туди й сюди. Жінки і діти кидали мох на ватри, барабанщики з „тамтамами" сиділи півколом звернені в сторону Аляна, а пятьдесять китайських ліхтарень хиталося у лагідному вечірньому подуві.

(Далі буде.)

Англійські міністри вертаються до Льондону.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Льондонські політичні кола очікують із зацікавленням найближчого засідання т. зв. великої чвірки англійського уряду, яке відбудеться у вівторок. Головні члени уряду, які перебували почасти за кордоном та в ріжних околицях Англії, почали вже вертатися до Льондону. Премієр Чемберлен вже виїхав із Шотляндії та приїде до Льондону завтра рано. В той сам час очікують у Льондоні міністра скарбу Саймона, міністра внутрішніх справ Самуеля Гора та міністра війни Гор Белішу. Той останній виїхав із Кан, де він перебував на феріях. Міністр закордонних справ лєрд Галіфакс перебуває вже в Льондоні від кількох днів.

ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЯМ АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. На підставі вісток із добре поінформованих кіл на вівторковому засіданні англійського уряду мають вирішити багато розпорядків військового характеру, які мали би бути введені в життя в найближчій будучності зважи на загострену міжнародню ситуацію.

Кінотеатр АПОЛЬО

Сьогодні інавґураційне відкриття найновішою музичною фільмою вирібні Метро Ґольдвін Маєр реж. Джон Конвел

П. Н. „Пісенькар Заходу"

У гол. ролі НЕЛЬСОН ЕДІ, ВІРДЖІНІЯ БРЮС, ВІКТОР МЕК ЛЯҐЛЕН, ЛЯЙОНЕЛЬ БЕРЕМУР, ЕДВАРД АРНОЛЬД.

Найпрограма: Революційний кольоровий додаток п. н.

„Дівчинка з сірниками"

Початки сеансів: год. 3.30, 5.30, 7.30, 9.30. — Всі досі видані вільні вступи неважні.

Словаччина не піддалася під німецьку опіку.

ЗАЯВА СЛОВАЦЬКОГО ПОСОЛЬСТВА У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Словацьке посольство повідомляє: Вістка з одної закордонної аґенції, про словацько-німецький договір, який віддає Німеччині Словаччину під військову опіку, є звичайною вигадкою без ніякої основи.

РУМУНІЯ ВИЗНАЛА СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Як подають офіційно, Румуня визнала „де юре" словацьку державу та небавом навяже з нею дипльоматичні взаємини.

Англійсько-японські переговори розбиваються.

ЯПОНІЯ НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ ВЕСТИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ ОКРЕМО ВІД ПОЛІТИЧНИХ. — СТАНОВИЩЕ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН. Райтер повідомляє, що британський уряд переслав своєму амбасадорові в Токіо інструкції, в яких поручує йому ось як ансувати своє становище: Британський уряд дальше розріжнює два аспекти тієнтсінського питання: політичний та господарський. У політичних справах Англія приймає японські домагання. Зате в господарських справах (валюти у британських концесіях у північному Китаю та видачі китайського срібла з концесій) Англія засадничо приймає японські вимоги, але не може нічого рішати без порозуміння з іншими державами, заінтересованими в Китаю, зокрема з Францією та Америкою. Дальшу дискусію-погодження Англія вести лиш так, щоб дати тим державам змогу висловити свою опінію.

Німецькі військові рухи та пресова нагінка.

До „Курієра Варшавского" телеґрафують під датою 18. VIII. з Братислави:

„Подорожні, що приїхали сюди з прикордонних областей, розповідають, що вони в останніх днях бачили нові транспорти німецьких військ у напрямі польського кордону. Можна було бачити десятки поїздів, навантажених зброєю та муніціею: кулеметами, легкими гарматама і танками. В околиці Моравської Острави приїхало 50 поїздів з військом, по більшій частині з баварцями. Загалом прибуло сюди, як кажуть, 50.000 німецьких вояків, з того 35.000 баварців, яких спроваджують замість нездарного австрійського елєменту.

Можна бачити також в останніх днях змінені роботи для захисту кордонів. У деяких місцях заложено здовж кордону застави з колючого дроту. Виконують ці праці здебільша чехи з поблизьких сіл".

У телеґрамі з Берліна читаємо в тому самому числі „Курієра Варшавского" ось-що:

„Нагінка німецької преси на Польщу стала ще більше провокаційна. Про арештування німців у Польщі німецькі часописи пишуть під гомінкими наголовками, як от „Терор на Горішному Шлеську", бажаючи викликати у німецького читача враження, що Польща свідомо переслідує німецьку меншину. „Нахтавсґабе", орґан призначений для найширших мас, приніс повідомлення про тимчасове припинення малого прикордонного руху Польщею, як сензацію з наголовком на чотири шпальти. Дипльоматичний співробітник „Берлінер Берзен Цайтунґ" займається промовами польських достойників. Слова маршала Ридза-Сьміґлого, що не існує таке право, на основі якого один тільки дає, а другий тільки бере, цей часопис коментує в такий спосіб, що Польща забрала Поморя, Познанщину і Горішній Шлеськ і за те все нічого не дала Німеччині, тільки заключила союз з Францією..."

„Дійсні пляни Третього Райху".

Виленський **„Ґлос Нароодви"** з 18. VIII. пише:

В одному з останніх чисел тижневика „Дер Дойтше ім Остен" поміщено міркування, що з небувалою отвертістю відслонюють дійсні пляни Третього Райху супроти Польщі. Щоб не було вже ніякого сумніву, поміщено там також дві мапи, як виможну ілюстрацію тих планів.

На першій з них зазначено давній німецький кордон з Польщею, при чому т. зв. поморський коридор так простягається, що захопив собою частину Великопольщі з її столицею Позванем

Друга мапа має на меті зобразити здогадний факт, що польський державний простір — це „штучний твір", якого кордони насильно перетинають области, що належать до інших народів. Маємо тут „німецький коридор", далі північно-східну область, що „по суті належить до литовців", далі „Західню Білорусь" та вкінці „Західню Україну". В ней спосіб для самої Польщі лишається з трудом область, втиснена між чужі, мовляв, области та національні групи.

Так подумана Польща має бути саме тим „Бінненляндом" (внутрішньою країною), що може вегетувати тільки з сухопутної торговлі з Німеччиною.

У статті, що звязана змістом з обома мапами, „Дер Дойтше ім Остен" так обосновує своє становище:

„Поляки не зуміли затерти кордонів з часу розборів. Ці кордони далі виказують підклад та історичний сенс т. зв. розборів Польщі, Польщі, яка є країною окремих територій. Кордони нової, теперішньої польської держави нанесла ненависть (!), або є вони також висліком компромісу".

В іншому місці читаємо:

„Польща у своїй нинішній територіяльній конструкції є чинником неспокою, чинником, якого штучне підтримування не лежить в інтересі европейського мира (!)".

Щоб не було ніяких неясностей, німецький часопис заявляє:

„Коридор — для Польщі справа престіжу, для німців — це життеве питання, тому йде про засадниче питання: мир, чи війна з Німеччиною?"

Чейже ясно: німцям йде про новий розбір Польщі, подібний до неславних поділів з XVIII. століття".

УРОЛЬОҐ-ОПЕРАТОР

Др. Богдан Макарушка

Львів, вул. Льва Сапіги 6. Тел. 100-85

ВЕРНУВСЯ і ординує від год. 3—6

СЛЮСАРСЬКІ ЗВЕДЕННЯ

М. ФІШЕР

ЛЬВІВ, УЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6.

(ДАВНА ШПИТАЛЬНА 38) Ч. ТЕЛ. 257-10

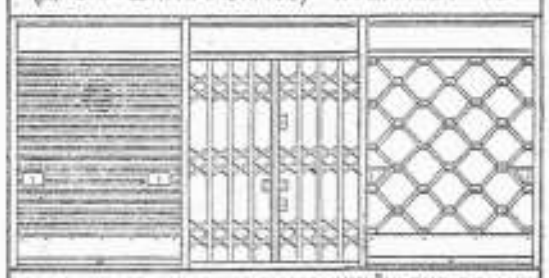

ВИКОНУЮТЬ РОБОТИ КОНСТРУКЦІЙНІ, БУДІВЕЛЬНІ АРТИСТИЧНІ ЯК ТАКОЖ ЗАЛІЗНІ СХОДИ. ОСІБНИЙ ВІДДІВ ЗАЛЮЗІЙ З БЛЯХИ ҐАЛІСТОЇ-СТАЛЕВОЇ, РОЗСУВАНИХ КРАТ І ПРОЗОРИХ ЗАЛЮЗІЙ.

Міністр Чакі у Римі.

ПРИВАТНИЙ ХАРАКТЕР ПОЇЗДКИ?

РИМ, СТЕФАНІ. Міністр закордонних справ Мадярщини Чакі прилетів до Риму. Як інформують з міродатних кол, його візита має приватний характер.

Мін. Чакі відбув одногодинну розмову з мін. Чіяном, опісля з Мусолінієм. Політичні кола твердять, що візита має інформаційний характер.

ЧАКІ ДЕМЕНТУЄ.

БУДАПЕШТ. Мадярська телеґрафічна аґенція повідомляє: Мін. Чакі заявив кореспондентові урядового часопису „Уй Мадршаґ", що його побут у Німеччині мав чисто приватний характер, він не вів ані не веде з ніким ніяких переговорів. Мін. Чакі заявив, що дивує його бідна фантазія закордонної преси, яка подає ріжні фантастичні здогади про ціль його поїздки, але не може здобутися на нічого нового, лише все повторює те саме, що вже писала перед роком.

МІН. ЧАКІ ДАЛІ ПЕРЕБУВАЄ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Аґенція Стефані повідомляє, що мадярський міністр закордонних справ Чакі виїхав у суботу передполуднем із Риму та виїхав до північної Італії, в якій він перебуде недільний відпочинок до понеділку.

Імовірно мін. Чакі вернеться відтак знову до Риму.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Румунія припинила вивіз нафти до Німеччини.

ГОДИТЬСЯ ПРОДАВАТИ НАФТУ ЛИШ ЗА ГОТІВКУ.

БУКАРЕШТ, Райтер. Від двох днів ні один корабель-цистерна не відчалив з Констанци з транспортом нафти для Німеччини. В останніх днях закуплено там чимало нафтової ропи, щоб вивезти її до Чехії крізь Бремен. У промислових колах всі дивуються, пощо вивозити нафту далеким морським шляхом, замість перевезти її Дунаєм до Відня.

Нафтової ропи не вислано, мабуть тому, що імпортери не мають готівки, щоб заплатити за замовлення.

Лондонський часопис „Дейлі Експрес" приніс сенсаційну вістку ,що вивіз нафти до Німеччини спинено на розпорядок короля, який дозволив продавати на майбутнє нафту лиш за готівку і щойно тоді, як Німеччина заплатить — також готівкою — за всю ропу, яку дотепер купила. Причина є така — твердить лондонський щоденник — що у дотеперішньому товарообміні німці платили за нафту безвартісним товаром.

Таке саме обмеження мала б Румунія ввести також у вивозі нафти до Італії. Англія добовязалася закупити всю ропу, яка була призначена на вивіз до Німеччини й Італії.

—o—

Сіоністичний конґрес відкинув „Білу Книгу".

РОЗБІЖНОСТИ ЩО ДО ТАКТИКИ У ПАЛЕСТИНІ.

БЕРН, ПАТ. Всі учасники сіоністичного конґресу одноґлосно виступили проти найновішої „Білої Книги" у справі розвязки палестинського питання. Різниці виявилися лише при обговорюванні способів поборювання брит. політики. Гросман з „жидівської держави-ної партії" висловився за цивільним непослухом, Вайцман — за вихіснуванням усіх можливостей, не припиняючи боротьби. Коли що року до Палестини може приїздити 30.000 жидів замість 15.000 — ствердив він — то можна вважати, що „Біла Книга" перестане істнувати.

Повінь у Тієнтсіні.

ТІЄНТСІН, 20. 8. ПАТ. Японці відкликали почасти свої стежі блькади із границі британської концесії в Тієнтсіні з причини величезної повені, яка залила перегонові поля, на яких досі перебували китайські втікачі. Японці перепустили китайців на терен концесії. Рівень води росте з години на годину. Вода сягає вже дротяних засік, що ними японці обвели границю концесії. Електричний струм, який біг дротами, вилучили. Якщо повінь не зменшиться, то японці будуть приневолені покинути багато станиць, що ними вони блькують концесію. У французькій концесії вода залила вже всі нижче положені доми. На терені цілого міста перестали працювати водотяги та електрівня, яку зовсім залила вода. На терен французької і британської концесії масово втікають китайці, які мешкали над рікою, по човнах і кораблях. Маса втікачів, крім питання прохарчування спричинює ще іншу журбу, а саме в обох згаданих концесіях побоюються вибуху пошести.

Не зважаючи на зусилля військових японських частин та самих китайців, тама, що її поставили здовж берегів Чіцитсе не видержала напору води. Через прірву вода залила 2/3 японської концесії. Вечором вода дійшла до французької і британської концесії. Не зважаючи на величезну зливу, японські стежі не припиняли ревізій на границях концесій.

—o—

Нова хвиля протипольської пропаґанди.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА СЕКУНДУЄ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Сьогодні, як преса так теж і німецькі пресові агенції ведуть далі свою протипольську акцію. Велика частина щоденників присвячує свої шпальти майже тільки реферованню в тенденційний спосіб здогадного терору проти німців у Польщі.

В сьогоднішньому виданні партійної пресової кореспонденції поміщено статтю, яка твердить, що границі Польщі устійнено перед 20 роками в невідповідний спосіб.

Урядовий „Фелькішер Беобахтер" пише в передовиці, що німецька преса довгий час мовчала про „факти терору і злочину", які виконують у Польщі у відношенні до німців. Одначе ситуація вже за поважна, щоб можна справу промовчати. Німецький нарід — пише „Ф. Б." — стежить за „терпінням братів у Польщі із стриманою скаженістю".. „Німецький нарід знає, що Ґданськ вернеться до Райху",

Німецькі пресові сервіси присвячують як завжди в останніх днях три чверти свого матеріялу інформаціям із різних прикордонних місцевостей, в яких вони описують переслідування німців у Польщі.

„Воче д Італія" у статті Гайди ще раз на підставі диктату з Берліна лякає Польщу, що близька година розвязки конфлікту між Польщею та Німеччиною. Відтак автор доказує, що Польщі не треба Ґданська, коли вона вибудувала Ґдиню. При тому він намагається намовити Польщу прийняти німецький диктат, згідно зі засадами, що їх проголосив Гітлер у своїй промові з 28. березня ц. р. та покинути Францію та Англію.

ЧЕСЬКІ ЧАСОПИСИ ВТРАТИЛИ ДЕБІТ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Словацька влада відібрала дебіт чеським „Лідовим Лістам" та „Нашим Спранам" за протисловацькі статті.

—o—

МІН. ЧЯНО ВЕРНУВСЯ НАГЛО ДО РИМУ.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Мін. Чяно, який перебував від трьох днів в Альбанії, вернувся сьогодні вечором нагло до Риму.

—o—

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ПОЛЯКІВ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька влада що раз то більше переслідує польську меншину. Від 1. квітня до 30. червня ц. р. трапилося в Німеччині 976 випадків насилля над поляками.

—o—

ЯПОНІЯ ФОРМАЛЬНО ЗІРВЕ ПЕРЕГОВОРИ.

ТОКІО, ПАТ. Японські політичні кола стверджують, що найновіша стріча амб. Крейчжі з віцемін. Като „затемнила ситуацію".

Японія дальше не погоджується відділити політичні справи від господарських. Като перервав розмову з амб. Крейчжі та пішов на нараду до мін. закорд. справ. Представники армії домагаються, щоб перестерегти Англію перед наслідками зірвання переговорів. Като має ще у п'ятницю формально повідомити британського амбасадора, що Японія зриває переговори.

У ҐДАНСЬКУ ЗВІЛЬНЕНО ТРЬОХ АРЕШТОВАНИХ ПОЛЯКІВ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. У висліді інтервенції польського генерального комісари Ґданська влада звільнила з арешту двох польських митних інспекторів та шофера моторівки.

—o—

НІМЕЦЬКА ПУБЛИЧНА ОПІНІЯ ЗДЕНЕРВОВОВАНА?

ПАРИЖ, ПАТ. Як твердить „Ексцельзіор", німецька опінія від кількох днів поденервована. Дотеперішні успіхи Гітлера викликали у неї вражіння, що всі його бажання мусять сповнитися, тимчасом акція у справі Ґданська не повелася. Німецька преса обвинувачує в тому західні держави.

—o—

ЗНАЧІННЯ РОЗМОВИ ФРАНЦУЗЬКОГО АМБАСАДОРА З НІМЕЦЬКИМ ДЕРЖАВНИМ ПІДСЕКРЕТАРЕМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Поворот амбасадора Кульондра до Берліна та його розмова з держ. підсекретарем закордонних справ фон Вайзекером викликала великі коментарі у французькій пресі.

„Ексцельзіор" твердить, що амб. Кульондр попередив німецькі вирішні чинники, що Франція і Англія виконають зобовязання супроти Польщі.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЗИЧКА ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. 1. 8. ц. м. підписано в Парижі договір, на основі якого французький уряд дав польському 427.500.000 франків кредиту. Та сума призначена на закупно у Франції матеріялів на збільшення оборонного потенціялу Польщі.

Договір заключено в атмосфері щирої співпраці між польськими та французькими чинниками, після коротких розмов. Підписав його амб. Лукасевич та міністер Бонне.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Г. СКОРЕЦЬКА
вернулася і ординує дальше
Стрий — Ягайлонська 2.
1568 1—2

МАДЯРИ НЕ ХОЧУТЬ ВМІШУВАТИСЯ В КОНФЛІКТИ СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ.

БУДАПЕШТ, 20. 8. На конґресі дрібних рільників промовляв голова тієї партії кажучи, що життєвий простір Німеччини не дасться погодити з мадярською національною місією. Промовець признав рацію мін. Чакієві, що в теперішніх важких часах Мадярщина мусить виявити льояльність до своїх приятелів. Якщо між мадярськими приятелями вибухне конфлікт, то Мадярщина не може ніяким чином до нього мішатися.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА
Львів, Корделівського 51.

ЗНАЧІННЯ АНҐЛІЙСЬКОГО ТА ФРАНЦУЗЬКОГО ДЕМАРШУ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. Лондонські часописи підкреслюють значіння демаршу британського амбасадора Гендерсона і французького амбасадора Кульондра в німецькому міністерстві закордонних справ. В тому демаршу обидва амбасадори завізвали рішучість Англії і Франції прийти з допомогою Польщі на випадок агресії.

ПЕРЕД МИРНОЮ ПОЛАГОДОЮ РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКОГО ГРАНИЧНОГО ІНЦИДЕНТУ.

БУКАРЕШТ, Авас. Мадярщина приняла румунську пропозицію, щоб граничний інцидент під Атеясуль віддати до полагоди мішаній комісії.

Сторінка без політики.

Мандрівка ренів.

Наші читачі, що читають повість Кервуда „Герої золотої тундри" мусіли звернути увагу на розмови, в яких є згадка про великі череди ренів на півночі. Випас тих тварин, що заступають мешканцям півночі водночас коня і корову, звязаний з величезними труднощами сурового підсоння з непокірливою вдачею ренів, що віками виховувалися самотні без людського догляду. Недавно появилася книжка скандинавського дослідника Алена Рой Еванса п. з.: „Мандрівка ренів". Вона появилася теж і в польському перекладі*). Її автор описує подорож людей і ренів від Ледяного Океану з букляндського заливу на схід до визначеного для ренів заповідника, що знаходиться над рікою Мекензі. Ця дорога тягнеться на просторі 3.000 кільометрів, серед снігів і ледів. Її дія відбуваеться на найдальшій закутині півночі, де панує полярна зоря, чорні метелиці і суворі морози. Така подорож тривала 5 років.

Ескімосам на поміч.

Яка була мета такої мандрівки? Ескімоси закован! вічними ледами не мають чим прохарчуватися і вимирають з холоду. Ляпонці дали почин до помочі безборонним братам півночі і зорганізували похід із 3.000 ренами. Рени мали постачити виголоднілій жмінці північних поселенців мяса, що є їх головною поживою у країні, де нема ніяких овочів ні городовини. Найбільшим ворогом у такій мандрівці є страшенні бурі і вітри. Серед ледяних просторів виринають тільки щораз то нові піскові видми, неменше страшні, як на Сагарі. У країні, де ніч тягнеться довгі місяці, людині рідко допомагае сонце своїм животворним світлом. Крім хуртовин на кожному кроці чекають на людину ріки серед повені, ледяні безодні, медведі і вовки. Ось одна із сцен боротьби людей проти виголоднілих вовків.

Вовки йдуть.

Одної морозистої і безвітряної ночі Акля, що пильнував череди, несподівано почув... з віддалі через безмежний простір плоских снігових піль доходило тихе скавуління вовка. Скрізь у цілому величезному світі півночі той надиханий тривогою крик має тільки одно значіння. Голос ішов протяжний, як тремкий зойк, що плив із темряви. Той сам самотній крик чув колись Акля у своїй ляпонській батьківщині. Який сумний поклик, повний безнадійної розпуки а водночас в тій протяжній скарзі чаївся визов, непохитна витривалість, похмура остерога. Серед ренів помітне було легке схвилювання. Немов би судороги перейшли по всій череді. Десь серед непроглядної ночі збирався відвічний ворог. Навіть тварини, що вперше почули той крик немов би знюхали жах. З далека і півдня надбігли тихі виклики і відповіді подібні до кукурікання півнів на далеких обійстях, потім зірвався вітер і погасив усі шуми. Алян знав, що вовки занадто далеко, щоб ще тої ночі могли заатакувати череду. Це тільки їх передня стежа, так накликувала, якось таємно, тільки вовкам відомим способом, вивідалися ті хижаки про похід ренів і нестримно перли з полудня. Коли раз зустрінуться з чередою, не буде сили прогнати їх зовсім. Вони будуть віддалюватися і щезати в тіні, щоб знову вирнути, коли впаде темрява й метелиця. Акля пішов негайно до шатра старого Йона, головного провідника. Йон скликав пастухів до себе, щоб обдумати нагальну атаку на вовків, заки ще хижаки наближаться. Очевидячки не можна буде їх зовсім прогнати, але бодай можна б ослабити їх наступ. Треба повитягати палиці досі запаковані на санях. Вовки не звикли до людських ворогів, що женуть уперед, як вітер.

Наступ сірої ватаги.

Першого дня не було чути про вовків, ані не було видно їх слідів. Вночі змінився напрям голосів. Вони йшли тепер не з півдня, а з заходу. На другий день люди засіли за сніжні кучугури. Коли вовки того чужого краю мають ті самі звички, що їх ляпонські брати, небавком повинні появитися. Далеко-далеко показалася чорна цятка, спочатку зовсім нерухома. Небавком усі за окопом довідалися, що вовки надсувають. Вони йшли терпеливо з передбачливим інстинктом. Хвилинами ватага щезала серед мілкого терену, то знову виринала. Пастухи знали, що вовки зупиняючися складають якийсь плян і вони стежили за ним. Після останньої вовчої „наради" вовки розбіглися і тільки частина йшла в тому самому напрямку. Другий відділ чекав, щоб вибрати нового провідника. Під його проводом частина завернула на південь, якби збайдужіла до походу, але вартівники знали, що ця ватага має за мету окружити череду ренів і за якийсь час вирине з протилежного боку. Тоді вона з оглушливим ревом кинеться на ренів і нажене їх просто до пащі причаених злочинців. Ляпонські пастухи знали віддавна цей воєнний плян.

Палиці за зброю.

Перша ватага вовків наближувалася, поволі пристаючи. Вона мала багато часу, заки друга окружить череду. Люди тримали палиці і довбні чекаючи на знак Йона. Вовки знову зупинилися. Незвичайні низькі сніжні вали розбудили в них підозріння. Саме тоді Йон дав знак. На збіччях заскрипіли лещата під людьми, що гнали як вітер. Вовки заагалися нерішені, чи протиставитись наступові чи податися взад. Але ті створіння, що гнали проти них це не були ні ренні карібу ні навіть рідкі пижмові воли. В їх дивному прудкому поході скривався якийсь несамовитий задум. Вовки кинулись навтікача. Сніжна рівнина сприяла лещетарським перегонам, а не закривала вовків. Якась прадідня лють охопила мисливих. Бажання помсти за лихо, яке з давніх-давен переслідує людину та її череди. Вовки — північна зараза, вони повинні загинути таксамо жорстоко, як забивають. Люди без памяті почали ревіти. Зі захрипших горлянок вилітали якісь дикі бойові вигуки. І коли з верескном проганяли ворога, кожний ударяв ціпками, що розторощували черепи. Влучені вовки застеляли землю то лелве дригаючи ногами, то непорушні. Наймолодший пастух Мікель, найжвавіший, висунувся далеко вперед і боровся зажятуще, щоб ніодин вовк не висмикнувся. Та деякі з сірих хижаків завернули гостро і почали під прямим кутом накивувати патами. Не можна було здогнати всіх. Вовки почали вихоплюватись на всі боки, а люди здоганяли тих, що втікали навпрямки. Коли впав останній вовк, якого могли досягнути, люди завернули і поволі посунули побоєвищем. Вони були втомлені і виснажені страхітливим змагом. Та ледви почали покидати місце тріюмфу, вже череда ренів почала гнати в їх бік. Нова ватага вовків! Вона окружила череду швидше, ніж можна було сподіватись!...

Уся книжка Еванса втримана в епічному тоні, повному суворої поваги як дика природа тих країн, яку він змальовує з захопленням великого мандрівника, приятеля тварин і людей.

*) Allen Roy Evans „Wędrówka renów". Wyd. „Pax", Стор. 335.

Королівські ферії.

Англійська королівська пара разом із княжнами приїхали на літні ферії до Бальморалю у Шотляндії. Замок Бальморалль, типова резиденція шотляндських баронів, має чудове положення: довкола його простягаються чудові вересовиця, а червонаві гори та сріблисті озера придають цій місцевині небуденного чару. Не дивниця, що Бальморалль здавен-давна став літньою резиденцією англійських монархів. У першому тижні король згідно з традицією тільки відпочиває, не цікавлячись справами держави, хіба, що вони дуже важні. Щойно згодом починають до нього приїздити міністри та інформувати його про актуальні справи. Всіх їх король приймає так, начеб звичайний смертельник своїх гостей. Він до вподоби з кожним з них грає гольфа, ходить на рибу, або їздить на полювання!

Зачарована гора.

Величезну сенсацію викликало в Америці ствердження багатьох автомобілістів, що коло міста Леомінстер у стейті Месачузетс є гора, на яку виїзджають самоходи самі, без волі того, що їде. Це викликує несамовите враження і гору відразу прозвали „зачарованою". Першим, що відкрив цю гору, був комівояжер з Леомістер. Доїхавши до підніжжя гори, він вийшов з самоходу, забувши його загальмувати. На своє превелике зчудування він побачив, що самохід його самий почав поволі їхати під гору. Вістка про чудесну гору швидко розійшлась по цілій Америці. До зачарованої гори стали зїзджатись автомобілісти з цілої Америки. Виявилося, що ще скоріше ніж самоходи, виїзджають на гору багато лекше колеса. Зацікавились горою і вчені, які ствердили, що в середині гори мабуть знаходяться великі поклади магнетичної руди, що спричинює це несамовите явище. Очевидячки найбільше скористали з цього мешканці міста Леомінстер, закладаючи ресторани для багатьох туристів, що приїзджають оглянути чудесну гору.

ГУМОР.

ТОЧНІ ВИСЛОВИ.

— А тепер ніжки на стіл — сказав один хірург до пацієнта, якому мав ампутувати обі ноги.

— Я того не переживу — кликнув убийник, коли суддя відчитав йому присуд смерти.

— Чого ви „ставитеся?" — запитав суддя свідка, який без віззання ставився на розправу.

АВТОР І ВИДАВЕЦЬ.

— Як там іде моя остання книжка? — питається автор К. свого видавця.

— Гм... не спеціяльно...

— То тому, що видана нестаранно; негарна окладка, марний папір.

— Дорогий пане! — усмінувся видавець — горбатий ніколи не вдоволений зі свого кравця...

ЩО ЙОМУ ЩЕ ЗАЛИШИЛОСЬ.

Дуже багатий до недавна банкир стратив недавно майже цілий маєток. А всеж — як упевняе — цілком не змінив свого способу життя.

— Рано прокидаюся в 8-мій, як давніше, дзвоню на льокая...

— Якто ... і дальше маєте льокая? — питає хтось з недовірям.

— Ні, але маю ще дзвінок...

ДОРОГА ДО РАЮ.

Якийсь пан переходить через вулицю, задивлений на небо.

Панцю ладний — кричить шофер з авта — коли ви не будете дивитися там, де йдете, то підете туди, де дивитеся...

У КРАМНИЦІ.

— Чи футро рися тривке?

— Рисеві воно вистачає на ціле життя!

З АРХИЛЬОЯЛЬНОЇ ПРЕСИ.

„Повідомляють нас, що заповіджений на день 30. липня ц. р. кінець світа — про що ми писали тому пару день — відкликали міродайні кола з огляду на публичний спокій і безпаку. Через те кінець світа відбудеться іншим разом, серед більше сприятливих відносин".

МОЛОДА ДУША.

Підстаркуватий інтендант придворного театру у Відні Франц Штравс проходжувався одного разу в Берліні по славній алеї „Унтер ден Лінден" у товаристві свого приятеля.

Біля них перейшла якась молода, прегарна жінка, Штравс довго дивився їй услід, потім глибоко зідхнув і сказав до свого приятеля:

— Яка то шкода, що чоловік не має якихось, скажім 70 років.

ХВОРИЙ НА ЗУБИ.

— Куди йдеш?

— До дентиста.

— Тепер, так зчасно?

— Я власне з самого ранку ходжу до дентиста, коли я ще не виспаний.

— А то чому?

— Коли я ще не виспаний, то позіхаю. А мій дентист каже, що це влекшує йому працю.

НОВИНКИ

22 СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 9. серпня 1939.
† Матея ап.
Лат. Тимотея і тов.
Сонце: схід 4.23, захід 18.30.
Місяць: схід 13.57, захід 23.03.

Завтра: 23. серпня. Середа.
Ст. ст. 10. серпня 1939.
Лаврентія мч.
Лат. Филипа Бен.
Сонце: схід 4.25, захід 18.28.
Місяць: схід 14.52, захід 23.52.

—o—

— **Комунікат Народньої Торговлі.** Народня Торговля приневолена була з незалежних від неї причин звичути склад палива на Личаківськім дворі у Львові. Тому до часу уряджения складу палива на іншому місці Народня Торговля доставляє вугілля з Головного двірця у Львові просто від вугільного концерну. Народня Торговля просить своїх членів і прихильників замовляти й далі **вугілля** горішньошлеське кокс і **дрова** букові і соснові в **Опаловому Відділі Народньої Торговлі, Львів, Ринок 36,** тел. 103-27. 1576 1—2

— **При зміні мешкання** найкраще перевезе Ваші меблі „ГАРМА" Львів, Задвірянська 20, тел. 111-21. 1571 1—4

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський. Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Повакаційні вступні іспити і додаткові вписи на шк. рік 1939/40.** у всіх середніх школах (гімназіях і ліцеях) Рідної Школи відбудуться 1. і 2. вересня п. р. Зголошення надсилати до Дирекцій поодиноких шкіл. — **Шкільна Управа Рідної Школи.**

— **Новий ректор Академії Закордонної Торговлі у Львові.** Президент Мосьціцький затвердив вибір проф. д-ра Станислава Рузевича на ректора Академії Закордонної Торговлі у Львові на академічні роки 1939/40 і 1940/41.

— **Дві нові школи у Львові.** На засіданні фінансово-господарської комісії міської ради у Львові рішено купити від п. Стройновської на Знесінні площу під будову школи. Одночасно вирішено теж відкупити від бурси для дітей старшин і рядовиків граничної сторожі невикінчений ще будинок при вул. Стрийській б. гриша „Погоні". У тому будинку буде приміщена народня школа для Персенківки.

— **Прищиця.** Львівське староство перестерігає мешканців Львова перед уживанням сирого молока, бо в деяких місцевостях львівського повіту панує прищиця. — В Долобові, пов. Рудки вернулася хвиля прищиці. Одного дня занедужали 22 штуки худоби в 12 господарствах.

— **Пересторога перед червінкою.** Тому, що стверджено багато випадків червінки в недалеких від Львова околицях, зокрема в городецькім та яворівськім повіті, відки молочарки привозять до Львова молоко, Міський Виділ Публичного Здоровля пригадує, що молоко є доброю поживою для заразків червінки, черевного тифу і т. д. Тому, щоб зберегти себе перед заразками, слід молоко, що його привозять сільські жінки вперед переварити. Сиру ярину та овочі треба перед їдженням добре змити в біжучій воді.

— **Контроля цін товщів.** В останніх днях у Львові збільшився попит на товщі, зменшилась подажа. Використали те деякі різники, що почали підносити ціни товщу. Комісія, зложена з представників городського староства й магістрату перевела контролю припасів та цін у різників. Різники стверднли, що ціна солонини — 1.60 за кільо за низька, тому зібралася цінникова комісія, яка піднесла ту ціну на 1,65 зол. Магістрат має видати остаточну постанову в тій справі.

— **Львівська хроніка.** На вул. Городецькій упав з ровера Бронислав Козьол і розбив собі череп. Мозок витік і Козьол згинув на місці. — Санітарна комісія замкнула кілька неварних гастрономічних підприємств: Фукса, Вайцера, Губера і Хамайдеса. Крім того поліційна хроніка занотувала кілька крадежей та нещасливих випадків.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі вигри: 1000.000 зол. на ч. 9863, 15.000 зол. на ч. 151964, 10.000 зол. на ч. 383 36026 37457 46880 150587 1506983, 5.000 зол. на ч. 8186 64639 141142 152068 15294, 2.000 зол. на ч. 8936 51017 52732 60315 108498 112209 139115. 1.000 зол. на ч. 10750 17961 20037 34303 42996 48525 63320 67345 75866 83633 87672 104263 123539 124190 133655 138267 138400 149763 157172 163347.

— **Подивугідна почтова „справність".** Пишуть нам: О. Дм. Кушнірчук із Пробіжної, пов. Копичинці надав 20. липня ц. р. в тамошньому почтовому уряді грошеву посилку (18 зол.) та одночасно вислав лист під тою самою адресою до свого знайомого у Львові. Гроші дістав адресат 22. м. м., значить уже по двох днях. Зате лист, в якому було прохання полагодити орудку за згадані гроші та пояснення щодо тієї орудки, дістав адресат аж 17. ц. м., значить малощо не місяць пізніше. Чому лист був важний від грошей і потребував перебути той сам шлях почтовим амбулянсом аж 28 днів, годі збагнути. Може це дивне явище зуміє почеснити Дирекція почт у Львові.

— **Велика пожежа в Рогатині.** В Рогатині вибухла пожежа в будинках Василя Нагірняка. Внаслідок сильного вітру вогонь перекинувся на сусідні будинки. Пожежа знищила 23 господарства. Слідство виявило, що пожежа постала через необережну поведінку з вогнем. Шкоди є к. 72.000 зол.

— **Пожежа в Радехівщині.** В Барилові, пов. Радехів вибухла пожежа в домі Міни Левенталь. Вогонь перекинувся на інші будинки і знищив 6 господарств зі збіжжям та живим інвентарем, вартости к. 16.000 зол. Причиною пожежі була хибна будова комина.

— **Краєва хроніка.** Двох залізничників, які переходили через стацію у Надвірній дістались під поїзд. Один з них, Володислав Шелест, згинув на місці, другий, Осип Мусінський, зломав руку і ногу. — Від недокурка запалився двір у Волі Гнійницькій, пов. Яворів. Шкоду оцінюють на 25.000 золотих. — Чортківський окружний суд засудив на 2 роки вязниці Г. Гончишина з Копичинеччини, який убив Степанію Миськів. — Окружний суд у Бережанах засудив на 5 років вязниці Франца Стабінського, що убив свого тестя на маєтковому тлі. — Два поліцаї застрілили в Мостищині двох бандитів, Шуміляка і Процька, яких здавна важко було зловити. Один з поліцаїв ранений. — З церкви в Уличнім, пов. Дрогобич украли злодії кільканацять золотих.

— **Засуд на чеського терориста на Шлеську.** Перед окружним судом у Тешині станув 34-літній Милослав Секера з Моравської Острави, чеський громадянин, по професії фотограф, який керував боївкою „Шлеські Одбой", що вела свою діяльність на терені Заользя. Секера мав у своїм мешканні запас ручних гранат, револьверів, муніцію і все те розділював між членів чеської терористичної організації та давав їм інструкції, як вести диверсійну акцію на терені Заользя. Крім того в акті обвинувачення подано, що Секера поширював при допомозі короткохвильної радіостації протипольську пропаганду та закликував до злуки Заользя з б. Чехословаччиною. Тешинський суд засудив Секеру на 8 років вязниці.

— **Жіноча обслуга в Кеніґсбергу.** На кількох трамваєвих лініях у Кеніґсбергу службу кондукторів обняли жінки. Також можна чимраз частіше стрінути у Кеніґсбергу листарок замість листарів. Кеніґсберське заведення чищення міста вишколює жінки у веденні асенізаційних возів.

— **Катастрофа в англійській пристані.** Перед кількома днями в Бельфасті (півн. Ірляндія) спускали на воду найбільший англійський корабель-летовище. На пів години перед тим, заки мали початися паради і промови та ледви кілька хвилин пізніше, як прибув преміер північної Ірляндії з міністром летунства Вутом, корабель-летовище відірвався та почав раптом зісуватися до моря. Величезне руштування, яке мало розступитися тоді, як корабель мали спускати на воду, заломилось під тягарем водолетовища та почало валитися. Кількасот робітників, що працювали по обох боках корабля, кинулися втікати. Якийсь час, коли кадовб велитня зісувався без ніякого опору, здавалося, що він перехилиться на бік. Одначе на щастя, корабель-летовище зісунувся спокійно до води. Сотні робітників кинулися негайно під звалища руштування, щоб відкопати жертви катастрофи. Виявилося, що звалища придавили кільканацять осіб. Одна жінка робітника, який працював у сточні, згинула. 14 ранених перевезено до лічниці. Кількадесять жінок зімліло.

— **Москва позбувається студентської молоді.** Совітська влада почала виселювати з Москви до провінціональних наукових заведень студентів високих московських шкіл. Причиною такого переселювання студентів є мабуть те, що у Москві є надмір студентської молоді. Зате провінціональні високі школи стоять пустками. В першу чергу виселюють тих студентів, яких унаслідок переповнення не зможуть прийняти до високих шкіл у Москві. Акцію переселювання надміру студентів до провінціональних міст веде окремий комітет, що його основано при народнім комісаріяті освіти. Акцію переселювання студентів використано теж на те, щоб позбутися з Москви небажаного під політичним оглядом студентського елементу.

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Зі судової салі.

ДВІ РОЗПРАВИ В ЧОРТКОВІ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дня 16. 8. відбулася в Чорткові тайна розправа проти **Василя Пшика, Івана Легінчука, Сильвестра Шевця, Павла Федоркова, Миколи Мороза,** рільників з Косова, **Михайла Музичка,** рільника з Ромашівки і **Марії Вітівної** з Шманьківчик, яким прокуратура окружного суду в Чорткові закинула приналежність до ОУН. По переведеній розправі при замкнених дверях дня 17. 8. оголосив окружний суд у Чорткові публично вирок з мотивами, на підставі якого то вироку всіх обвинуваченых признали винними злочину з арт. 97 кк. і **всіх засуджено по 3 і пів літ вязниці.** В устних мотивах вироку подав предсідник суду довідома, що обвинуваченні вступили до ОУН у часі великого міжнароднього напруження, в якім то часі всі громадяни повинні бути якнайбільше споєні, щоб не наражувати держави на шкоду, а тимчасом обвинуваченні те споєння перервали і тому треба було за саму приналежність до ОУН покарати їх 3 і пів-літньою вязницею. Обвинуваченых боронили: д-р Михайло Росляк, д-р Володимир Електорович і м-р Сильвестер Мартюк, адвокати в Чорткові.

Того самого дня відбулася в чортківському окружному суді розправа проти **Івана Дмитришина,** уродженого дня 27. 6. 1913. р. в Кобиловолоках, повіт Теребовля, якому прокуратура окружного суду в Чорткові закинула приналежність до ОУН і кольпортажу 10 записів українського націоналіста та 12 засад українського націоналіста. Також у цій справі суд признав обвинуваченого винним злочину зі ст. 97 кк і злочину зі ст. 154 § 2 кк. і за те **засудив його на кару 3 і пів літ вязниці.** Обвинуваченого боронив д-р Михайло Росляк.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ПОДІЇ ПІДЧАС ПАНАХИДИ.

В Самборі закінчився процес проти 13 осіб із Поляни к. Хирова, Хирівської Посади і Сливниці, обвинуваченых за участь у виступах 11. квітня ц. р. Підчас тих виступів згинули 2 особи. На розправі допитувано к. 40 свідків. У висліді розправи суд засудив **Евфрозину Кендзерську і Степана Кузика на кару 10 місяців вязниці, Михайла Бойка, Розалію Хому й Осипа Петровського на 8 місяців вязниці,** інших підсудних на кари від **6—8 місяців вязниці.**

Обвинувачував прок. Крисовський, боронили адвокати: д-р Рогуцький, м-р С. Альтбах, м-р Фрай та м-р Вагнер.

ЗА УКРАЇНІЗАЦІЮ ПРІЗВИЩ.

Окружний суд у Бережанах засудив **о. Остапа Стернюка** зі Зарудець та одночасно адміністратора парохії в Лишні Долішній (пов. Рогатин) на **6 місяців вязниці за українізування прізвищ.** Суд оперся у своєму рішенні на тому, що у книгах було вписане один раз прізвище „Мацьковскі" та не повірив свідкам оборони, що батько і вся рідня того селянина була вписана у книгах як „Мацьковський". Боронив адв. д-р Коковський.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН ТА АГІТАЦІЮ СЕРЕД ВІЙСЬКА.

Окружний суд у Бережанах судив трьох селян із Конюх пов. Бережани: **Івана Сеньковича, Миколу Мукевича й Михайла Куцого** під замітом державної зради за те, що вони належали до ОУН та поширювали гасла тієї організації між українцями, що відбувають військову службу. У висліді розправи суд засудив **Івана Сеньковича на 5 років вязниці із відібранних**

громадянських прав на 5 років. Обох інших підсудних суд увільнив від вини й кари. Боронили адвокати: Ф. Бабяк, д-р Ф. Коковський і В. Логуш.

Бережанський окружний суд засудив за приналежність до ОУН: Василя Маркова та Омеляна Бучинського — по 8 років вязниці, втрату прав на 6 років та 4 роки поліційного нагляду; Т. Кобеля на 15 років вязниці, втрату прав на 10 років та 5 років поліційного нагляду; Івана Липного на рік вязниці. Засудженим не зараховано слідчого арешту.

СПОРТ.

Третя з черги перемога у Стрию.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ 3:2 (1:0).

Стрий, 20. 8. (вл. кореспонд.).

Перші змагання за мистецтво Окр. Ліги на р. 1939—1940.

Україна: Ґнура; Мікльош II, Скоцень I; Романець, Каратницький, Гошовський; Магоцький, Скоцень II, Мікльош I, Тихоліз і Кульчицький.

Погонь: Сродзінський; Ґабара, Жебачинський; Смук, Карніґа, Павелчик; Магера, Стефанишин, Валіцький, Кучера і Ромп.

Ворота здобули: для України: Мікльош I, Мікльош II, і Магоцький; для Погоні: Валіцький (2). Судив п. Раніш.

Хід гри: Грізний тяг нападу Погоні у першій хвилині кінчиться вільним посередним з 9-ох метрів, чого Погонь не використовує. Перших 20 хвилин нервова гра; грище вогке (по двогодинній зливі перед змаганнями), ховзький мяч ніяк не слухає грачів. Акції не клеяться в обох дружинах. Воротарі майже без стрілів. Гра змінна з незамітною перевагою Погоні. Від 25 хв. Україна розіграється, опановується нервово й доцільною та кращою технічною грою перебравши ініціятиву у свої руки, переважає до кінця змагань. У 26 і 27 хв. два грізні випади Скоценя кінчаться фаулями оборони Погоні, одначе замість карних суддя диктує вільні з лінії. Обі невикористані. В міжчасі нотуємо гарну параду Ґнури по гострім щурі Валіцького і змаркування ідеальної позиції Кульчицьким. Аж у 39 хв. Скоцень добре випускає Магоцького, який прецизійно центрує і Мікльош стрілює ефектовно перші ворота. Ціла акція, закінчена гарним-успішним стрілом, була направду зразком доброго копаного мяча. У 43 і 44 хв. центру Кульчинського й вільний Мікльоша переносить головою Скоцень. Перерва 1:0.

У другій половині гру починає Погонь знов гострим зривом і по ударі змагунів під воротами України диктує суддя у 48 хв. сумнівного карного. Валіцький стрілює попри стовп і 1:1. У 5 хв. цільний стріл Мікльоша з трудом боронить Сродзінський на ріг. Перевага України зростає. На цілім полі замітна вищість львівської дружини, при чім на перший плян вибивається добра гра лінії помочі України. Технічно добрі заграння Тихоліза, амбітна праця Скоцени і — у 55 хв. стріл Мікльоша боронить рукою Ґабара. Карний бе безконкуренційно Мікльош II; електричний стріл під поперечку і — 2:1. У 60 хв. гострий стріл Стефанишина горкнув поперечку, у 63 важку бомбу Кульчицького з трудом вибив воротар на грі. За хвилину замішання по корнері під воротами України і Валіцький із помітно спаленої позиції вирівнює на 2:2. Гра загострюється. Погонь, яка грає слабше, протягає гру, бо хоче врятувати хоч 1 точку. В 75 хв. центра Тихоліза і головка Магоцького і е!!! Одначе немя! Суддя бачив тут спалений, хоч Магоцький находився між двома змагунами Погоні. Україна притискає щораз сильніше і в 77 хв. Скоцень випрацьовує Магоцькому ідеальну позицію, який удруге стрілює мяч у сітку і тим припечатує перемогу України: 3:2. Від тієї хвилини гра у копаний мяч кінчиться. Погонь починає авантури і гру на кости. У 85 хв. грізний стріл Валіцького стягає бравурно зпід поперечки Ґнура. На 3 хв. перед кінцем Ґабара (без мяча) накватує пястуком у шоку Скоценя II на кілька секунд. Повстає замішання під воротами Погоні, у якім воротар Сродзінський не може відмовити собі приємности копнути (без мяча) Мікльоша, за що врешті вилітає з грища. Інцидентну зі Скоценем суддя дипльоматично „не бачив". На тому кінчаються змагання на зеленій мураві.

Тепер почалися змагання „культурнішої" публики зі змагунами України, яких у переході з грища до одягальні обкопано (Романця, Мікльоша I ін.). А на коридорі між шатнями воротар Погоні Сродзінський вдруге напав на Мікльоша та при цій нагоді копнув і вдарив голову України та провідника секції коп. мяча дир. Левицького. Ясно, що Україна мусить витягнути з тих усіх історій, якнайгостріші консеквенції.

Глядачів, головно українців як на Стрий мало. Всіх к. 1.000.

Оцінка дружини: Україна (при цім слід зазначити, що вперше від часу свого існування, дружина виступила в зелених сорочках) заграла ці змагання вдоволяюче; поодинокі змагуни виявляли кращу від сильнішої фізично Погоні кондицію, скорість і старт, голи ам-

бітно, твердо, спокійно як і слід нашій репрезентаційній дружині. Технікою Україна все перевищала стрийську дружину. Важко з дружини когось спеціяльно виріжнювати: найліпшою лінією була поміч, де перед вів Гошовський. Каратницький грав багато краще, як в останніх змаганнях і дуже вдатно розбивав акції нападу Погоні. Романець твердою і відважною грою також немало лиха приносив нападникам Стрия. Оборонне тріо без заміту. Оборонці: Скоцень і Мікльош грали незвичайно амбітно, твердо і неуступчиво. Ґнура, хоч мяч був ховзький, зовсім добре давав собі з ним раду. В нападі не все клеїлося. Акції не находили з малими виїмками стрілового викінчення. А втім заложники Погоні: Жебачинський і Ґабара грали д. добре. Хоч Мікльош вийшов на грище хорий і грав рештками сил, всеж таки віддав на ворожі ворота ще найбільше цільних та грізних стрілів. Скоцень під дбайливою опікою „приятеля" Жебачинського, грав амбітно, випускав у бій партнерів і найбільше потерпів. Магоцький добрий і скорий. Тихоліз у полі блистів добрим технічним опануванням мяча, одначе затратив стріл. Кульчицький грав слабо. Мав кілька догідних ситуацій під воротами — одначе їх змарнував та в полі безупинно губив мяч. **(М. Д.).**

Перемишль, 20. 8. (вл. тел.) СЯН—ЛЄХІЯ 2:0 1:0)

Сян виступив до перших мистецьких змагань осінньої рунди в такому складі: Гуцул, Буш, Медвіть, Неофіта, Кіцила, Онисик. Хитра. Федорович, Турко, Бардин, Ґібалевич.

Сян заграв цю стрічу ще по вакаційному, одначе його гра випала вже краще, як у недавніх товариських зустрічах. Лехія теж розчарувала, не було в ній ніяких таких акцій, щоб вони могли поважно загрожувати Сянові. Якби не добра гра воротаря та залоги, то Лехія могла багато вище програти. В Сяні д. добре, як завжди заграв Гуцул, добре теж заграла залога, зокрема Буш. Одначе він висувається задалеко допереду, наближуючися до Медвеця, так що протилежний бік в якому Неофіта пильнує напасника, залишається вільний. В помочі Кіцила зовсім добрий, оба бічні помічники слабші. Все таки їх гра випала куди краще, як на товариських змаганнях. Напад був таки найслабшою частиною дружини, при тому не видно було в ньому зовсім співгри. Взагалі, крім перших хвилин першої половини, гра була ведена на гура, коби дальше, коби вище... Деякі напасники зовсім без потреби грали горою, що далося Сянові у знаки, тоді, коли він грав під вітер. Гра горою Сянові ніяк не відповідає, бо ж у нападі грають майже самі низькі грачі. Турко не міг багато вдіяти, бо його противники сильно блькували. Лівий бік нападу був кращий, як правий.

Що до самої гри, то вже 3 хв. принесла сяновикам успіх, коли Хитра з дуже доброї подачі Турка вдобув гострим стрілом перші ворота. Від того часу Сян має вже ввесь час легку перевагу. Лехія обмежується тільки до грізних випадів. Один із таких небезпечних випадів мало що не закінчується успіхом Лехії, одначе Гуцул в останній хвилині оборонив прегарно накривкою гострий стріл Книжницького із кількох кроків. Сян наступає безупинно, одначе добра гра заложників Лехії та її воротаря не дають змоги підвищити „скоре". На змінних наступах минає час до половини.

Удругій половині Сян має багато більше з гри, одначе сама гра без виразу з обох сторін, хоч доволі гостра. Публика така певна вже висліду, що навіть тією гострою грою не хвилюється. Лехія теж не дуже висилюється, щоб вирівнити. Турко має ще нагоду підвищити вислід, коли в 27 хв. опинюється сам один віч-на-віч із воротарем Лехії, але у віддалі 4 м. від воріт губить мяч. Щойно в 29 хв. Федорович несподіваним, далеким стрілом підвищує вислід до 2:0 і такий вислід залишається вже до кінця змагань.

Суддював добре п. Земан.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

Львів. ЧОРНІ—ПОГОНЬ І Б 6:1 (3:1).

Львів. ҐАСМОНЕЯ—ПОЛЬОНІЯ (Перемишль) 3:2 (1:1). Цей метч відбувся при безупинних авантурах на грищі. Публика вдиралася кілька разів на грище.

Рящів. РЕСОВІЯ—СТШЕЛЄЦ (Бориспав) 1:0 (1:0). Перший виступ новика не випав найгірше.

ТАБЕЛЯ О. Л.

1. Сян	1	2	2:0
2. Ресовія	1	2	1:0
3. Чорні	1	2	6:1
4. Україна	1	2	3:2
5. Гасмонея	1	2	3:2
6. РКС	0	0	0:0
7. Польонія	1	0	2:3
8. Погонь (Стрий)	1	0	2:3
9. Погонь І Б	1	0	1:6
10. Стшелєц (Бориспав)	1	0	0:1
11. Лехія	1	0	0:2

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Варшава. ПОЛЬОНІЯ—ПОҐОНЬ 2:1 (0:0). Польонія стрілила переможні ворота в останній секунді.

Познань. ВАРТА—РУХ 5:2 (4:1).

Катовиці. АКС—ҐАРБАРНЯ 3:0 (2:0).

Краків. ВИСЛА—ВАРШАВЯНКА 4:2 (2:2).

Лодзь. КРАКОВІЯ—УНІОН ТУРІНҐ 3:2 (1:2).

*

В табелі Д. Льведе Рух із 18 т. перед Вислою і Погонею по 16 т. На чергових місцях спинилися: АКС Варта, Краковія, Польонія, Ґарбарня, Варшавянка і вкінці Уніон Турінґ.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ.

Дрогобич. ШЛЕСЬК—ЮНАК 0:0. Щасливий для Юнака вислід. Юнак грав слабо. Найкращий був Ґдуля.

Вильно. СЬМІҐЛИ—ЛЄҐІЯ 5:1 (3:0).

*

В табелі веде Шлеськ (3 т.), перед Сьміглим (2), Юнаком (2), і Легією (1).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

Самбір (вл. тел.). СКАЛА (Стрий)—ДНІСТЕР 6:1 (3:1).

Скала була без сумніву краща від самбірської дружини, на якій слідно стару хибу... недостачу тренінгу. У Скалі дуже добре грали: Держко II, Новак і Заплатинський у нападі та Котурбач у помочі. У Дністрі: добрий був Шпиталь, Боговіс і Ванівський. Ворота для Скали здобули: Держко й Новак по 2, Котурбач і Заплатинський (із карного); для Дністра одинокі ворота здобув Прик. Суддя п. Татарський.

Східниця. ҐАЗИ—СТРИЯНКА 5:2 (4:1).

Борислав. КАДІМА—КОРОНА 3:0 в-о. Корона не приїхала на визначені змагання А-кляси, чекаючи ще на якесь ласкаве рішення в О. Лізі.

Борислав. РОПНИК—СТШЕЛЄЦ ПОЛЬМІН 3:0 в-о. РОПНИК (юніори)—БЯЛІ (юн.) 5:0.

МИСТЕЦТВА Б-КЛЯСИ.

СТЕП—ҐРАНІТ 3:2 (3:2).

Ці змагання, що заповідалися дуже гарно, зовсім зіпсував поганий суддя, який робив усе можливе, щоб скривдити українську дружину. Степ, що виступив до тих змагань ще далі в некомплетному складі, без змагунів, що перебувають на феріях, заграв дуже амбітно й жертвенно та він уже 3:0 зі стрілів Паньчишина (2) і Коцана. Ґраніт здобув двоє воріт із карних хочя, що їх суддя з легкої руки подиктував. У другій половині Степ далі мав перевагу та переводив небезпечні наступи. Що ж, коли суддя не давав змоги нападникам Степу підійти під ворота, вишукуючи ріжні фавлі й офсайди. Вершком усього був карний коп, третій із черги, що його суддя п. Кашуба подиктував до Степу в передостанній хвилині гри, відбираючи таким чином Степові добре заслужену перемогу. Тоді виявилося, що не всі змагуни Степу вміють вислід себе опанувати, бо зневажити суддю на грищі — це вчинок, за який нікого не можна похвалити і нікого оправдати. Той змагун Степу, що вдарив схвильований суддю, не лиш виставив себе на кару, але не причинив своїй вчинком власній дружині. Під адресою спортової влади одна завага: на змагання українських дружин, зокрема нижчих кляс, слід визначувати суддів, що не переводили б невдатних експериментів та не випливли б свого шовінізму.

ЛЬОТ—ЗОРЯ 1:0 (0:0).

І Зоря теж не мала великого щастя до судді, бо коли здавалося, що дружина ремісників, яка повинна була виграти, зійде із грища бодай пунктом, тоді суддя в останній (дослівно) хвилині гри знайшов карного, якого не було. Таким чином рішення судді рішило про перемогу Льоту.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ

Перемишль. СЯН II—СПАРТАК 10:0 (2:0).

Трускавець. НОРДІЯ (Дрогобич)—ЗОРЯ 5:1 (3:1).

Львів. СТАДІОН—ЛУҐ 4:3 (3:2).

СТРІЛА—УКРАЇНА І. Б 4:3 (1:1).

Жовква, 19. 8.

Товариські змагання симпатичної жовківської дружини з резервою львівської України, закінчилися заслуженою перемогою місцевих. На Стрілі замітна поправа, з кожними змаганнями і слідна праця тренера п. Петрова. Стріла перевищала гостей амбіцією, стартом та скорістю. Склад України: Кшик; Магоцький II, Федорчак; Підлісецький, Короць, Дацко; Кузьма, Нагірний, Жук, Зубач і Левицький.

Суддювали пп. Бас і Пазуник.

Глядачів мало.

БОКС.

РЕКОРД—УКРАЇНА 10:6.

Зовсім несподівано мистецька зустріч наших боксерів із жидівськими закінчилася зайвою програною чорно-червоних. Вина тут і проводу секції і самих змагунів, що не відбули відповідної заправи, не подбали про вагу та проводу, що не лумів вислід змонтувати вісімки. Організація змагань фатальна, публика огірчена, що відбулося тільки 5 зустріч, замість 8. На будуче вісімка України мусить вийти на ринґ солідніше приготована. Виспіди змагань були такі:

Муха: Брави переміг легко на пункти „емерита" Тизя, якого на силу вставлено у склад.

Когут: Копак програв на пункти з Ротенштайном, але зарепрезентувався незле. Найважніше — він відважний та аґресивний. Копак повинен стрепувати конче до „мухи".

Перо: Айзен виграв незаслужено на пункти з Рудницьким, якому належався бодай нерішений вислід. Рудницький вибився при кінці зі сил, знак, що не стає тренінґу.

Легка в. Кулик переміг на п-кти Шорштайна.

Відтак, Білий виграв в-о, Едельман (Р) виграв воковером і Гехт виграв в-о, бо змагуни України не мали відповідної ваги.

У важкій вазі Помірко знокаутував у II руді Карівна.

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**

ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.

Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**

Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-7

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 21. 8. год. 18 „Оборона Коштиця".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

ДЕЛЯТИН:
21. 8. Кирка в Льолео.
22. 8. Царина Грузії.
23. 8. Гунцика Ксеня.
З Делятина їде театр до Надвірної.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеіха.

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Кочубеіха.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
3. 9. Сянік.
10. 9. Рималяв.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АМПІР: „Таємний слідець". „Право жінки".
АПОЛЬО: „Пісенькар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „За усміх сеньоріти".
БАЙКА: „Замок таємниць", „В матні".
БАЛТИК: „Пригоди Томи Сойра".
ВАНДА: „Роберт і Бертран".
ГРАЖИНА: „Палкі серця", „Поверх вище".
ЕВРОПА: „Розвід леді Ікс".
КАСІНО: „Шпигункові зізнання".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Неначка", „Лист до матері".
МЕТРО: „Примари", „Дівчата з Новолипок".
МУЗА: „Христинина брехня"
МІРАЖ: „Мудрагелька", „Князь і пройдак".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Цигансьні мельодії".
РАЙ: „Сигнали".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКОЛ: „Зорина ескадра", „Їх ексцелєнція шофер".
СВІТ: „Золоті жівочки", „Аларм на світанку".
СВЯТОВИД: „Шікаго", „Вернися, моя маленька!"
СТИЛЕВЕ: „Два чоловіки мені Вікі" і ревія.
ТОН: „Пенні", „В огні стрілец".
УТІХА: „У Дассоновій криївці" та ревія.
ХИМЕРА: „12 крісел" (Власта Буріян, Дежма)).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Тель-Авів".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 21. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Кунець і морська торговля, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві в год. **13.15 Гутірка в українській мові: „У 35. роковини смерти Михайла Старицького" виг. Меріям-Лужницький,** 13.40 Година наймолодших: „Геройський ведмежа", 14.35 Господарські вістки, 15.15 Популярна музика, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співи, ресіталь Сергія Бенонія, 16.45 Наукова хроніка 17.00 Біжучі та програмові вістки, 17.05 Гутірки ЛОПП, 17.10 Звуч. фейлетон, 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Славні концерти, муз. авд., 19.00 На полєському ярмарку, трансм. з Пінська, 19.30 Орх., скрипка, вок. квартет, форт., 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Актуальна хліб. гутірка, Хліборобська хроніка, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт симфон. орх., 21.45 Польща та Захід, 22.00 Прозахоронкарський фах, 22.15 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 22. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 „Усміхнися", гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Герої повітряних просторів, 15.00 Сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співи, ресіталь, сопран, 16.50 П. О. Б. тому 4.000 літ, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Метеорольог. з пл., 17.50 Господиня у місті: Домова естетика, 18.00 Славні симфонії з пл., 18.40 Відгомони сили та слави, 18.50 „Інтродукція та Рондо" Сен Санса, з пл., 19.00 Спека, взаїмозіхованок, 19.30 Концерт, орх., тріо акордеоністів, дуети, форт., 20.10 Військ. вілчинг. 20.25 Для села: Осінні управи як засіб побороювання шкідників у полі та городі, 20.35 Спортові льокальні вістки, 21.40 Книжка та знання: Всесвітня історія, 22.00 Моцарт: Смичк. квартет ес-дур з пл., 22.50 Львівські пера: Вечір перекладів, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 21. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Пісеньки. БІЛГОРОД 19.05 20.00 Нар. пісеньки, 20.30 Оп. арії, БУДАПЕШТ 17.40 Цит. музика, 20.40 Сібеліюс: музика до „Бурі" Шекспіра, 22.00 Цит. музика, ВІДЕНЬ 18.40 Еспанські нар. пісні, 19.20 Хвилина музики, 22.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Форт., 19.15 Від низького А до високого Ц, 20.15 Солісти, ДРОЙТВІЧ 18.50 Симф. концерт, КЕЛЬН 20.15 Нар. пісні. КОПЕНГАГЕН 21.10 Класичні арії, ЛЯГТІ 22.00 Шуберт: Форт. соната а-моль оп. 120, МІЛЯНО 21.00 Муз. комедія. 22.40 Камер. музика, ПАРІ ПТТ 18.05 Оперетові арії, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 19.00 Розр. концерт, 20.15 Скрипка, 20.30 Муз. вечір, РІМ 17.15 Форт., 21.00 Симф. концерт, 22.40 Хор, СОФІЯ 18.45 Вок. концерт, 20.50 21.25 Легка музика.

Вівторок, 22. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Форт., 22.15 Танк. музика. БУДАПЕШТ 19.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.40 Яловська музика, 19.20 „Викрадення зі сераю" Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячий хор, 21.15 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 18.40 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Оп. вечір, МЮНХЕН 18.20 Форт. твори Брамса, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісні, 20.30 „Льотерійний льос" ком. оп. Ніколя, РАДІО ПАРІ 18.15 Солісти, 20.15 Кларнет, РІМ 21.00 Опереткова музика, 21.30 Фільм, музика, 22.30 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 20.00 Смичк. квартет, 20.50 Російські пісні.

Середа, 23. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Весела та розр. музика, 21.00 Опереткова та фільм. музика. БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки, 20.25 „Дон Джованні" оп. Моцарта, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 13.30 Мад. пісні. 17.10 Балканські мельодії, 19.50 20.00 Цит. музика, 22.00 Спів, ВІДЕНЬ 18.20 Камер. концерт. 20.15 Тирольська музика та танці, 22.30 Віденська розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 19.15 Веселі мельодії, 20.15 Військ. орх., 22.20 Давня камер. музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Бремові твори, ЛІОН (Монте Чемет. Парі ПТТ) 21.00 Концерт Отм. Шека в Люцерни. ЛЯГТІ 22.00 Гебідова Симфонія, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.20 Органи. ПРАГА 19.00 Оперетковий вечір, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 19.30 Скрипка, РІМ 17.15 Скрипка, 20.30 Хвилина музики, 21.00 22.00 Розр. музика, 22.20 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Муз. величне, 19.20 „Манон" оп. Масенета, 21.40 Танк. музика, 22.30 Популярний концерт.

Біржа

Львів, 18 серпня 1939

ГРОШІ.

Банкн. берл. 99·30—99·67 Долари америк. 5·30·50—5·33·00, Долари канад. 5·29·00—5·32·00, Фльор. гол. 299·00—299·51 Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·40—120·40, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данські. 111·53—111·53, Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 87·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 24·75—25·25, Ревія 30·00—31·25, Дізьпон 79·00—79·00, Мокшія 17·50—17·75, Остроленц 79·75—79·75, Страхункові 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 5 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00, 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.60 5 валіянича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 18. серпня.

Пшениця оборот 1644, тенд. спокійна, жито 302, тенд. сидьн., ячмінь 240, тенд. спокійна, овес 15, тенд. нестала. Оборот загальний 4717 тон. Овес зл. 15·25—15·75, конічина біла сира 220—265.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльов. без оп.	2·95
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	3·00
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. яєць	1·00

Тенденція на масло й яйця вдержана, на молоко слаба.

Оповістки.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, Куркова 14 а. з правами державних шкіл приймає додаткові зголошення до вступного іспиту до 1-ої класи, що відбудеться дня 1. вересня ц. р. в год. 8-ій рано. На висилку проспекту залучити поштову марку. 1578 1—1

Однорічна Школа Адміністраційно-Торговельної Підготови Р. Ш. (давн. Курс Абітурієнтів) у Львові, Куркова 14 а. з правами державних шкіл, приймає ВПИСИ абсольвентів (ок) середніх шкіл, що не перестигнули 24 років. До подання долучити: 1) метрику, 2) свід. пенітенції серед. школи, 3) свід. моральности, якщо була перерва в науці. Вписове зол. 10, місячна оплата зол. 25. **Початок вакладів 4. вересня ц. р.** При письменних запитах долучити поштову марку.

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помещення. Кімнати сонячні, піни умеблювані. 1135 35—45

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

НЕГАЙНО потрібно інтелігентної здорової до дітей, чотиролітнє, двомісячне. Умова за порозумінням. Зголошення з жетоном: Петро Вілінський Hubin, p. Potok Złoty k. Buczacza. 1561 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СКРОМНА, працьовита шукає праці до всього. Зголошення до Адм. „Діла" під „Добрі сніднання". 1563 2-2

КУПНО-ПРОДАЖ

ВИКЛЮЧНА продажа дист і формірів, дист сухомлесних „Ойкос" фабрика М. Гаммер і Син, Львів, Джерельна 3, тел. 271-14. 1575 1—15

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована до винайму Байки 26/12. 1573 1-2

ПРИЙМУ на стравію пальчики в доброго дому, Морозова, Ходоровського 11/Ш. (біжна Коперника). 1574 1-3

ПРИЙМУ УЧЕНИЦІ на мешкання в пізнім упорядкованім (солідна опіка). Навлинська 1, II. поверх. 1567 1-1

РІЖНІ

АБСОЛЬВЕНТ сем. шукає лекцій в обсягу всеполької школи. Листи слати до Адм. під „Абсольвент". 1570 1-1

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — виконство, В. СтельМах, Вул. Коперника 22, тел. 245-79 1467 8-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СТОМАТОЛЬОГ

Др. мед. **Мечислав Яновський**

Львів, Лозинського 4. Тел. 247-77.

ВЕРНУВСЯ

1550—2—3

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ

Др. Людвика Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозинського 9. тел. 255-30.

ВЕРНУЛАСЯ

1577—1—6

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГОЛОШЕННЯ ДО НАШОГО ЩОДЕННИКА

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів. Ринок 10.

Środa, 23. sierpnia 1939. N. 190.
Середа, 23. серпня 1939. Ч. 190.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Сучасна доба й українська справа

(Передова стаття)

Совітсько-німецький ПАКТ НЕАҐРЕСІЇ

Рібентроп їде до Москви

27 ц.м. Гітлєр поставить справу на вістрі меча

Промова в Таненберґу буде дуже сензаційна

Найвищий Суд про пісню „Боже цось Польске"

З Карпатської України

Засуд та виселення священника

Політичні процеси у Чорткові, Перемишлі. Люблині і Львові

На совітській границі знову грають гармати

Невтральні держави забирають голос

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 190 (15.269).
Ч. 190 (15.269).

Lwów, środa 23. sierpnia 1939.
Львів, середа 23. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози з всіх і до всіх місцевостей краю. 39 13 1-50

Німецько-совітський пакт неаґресії на овиді.

Мін. Рібентроп їде 23. ц. м. до Москви.

Сензаційний комунікат ДНБ.

Берлін, 21. VIII. Німецьке інформаційне Бюро (ДНБ) проголосило сьогодні в ночі окремий комунікат (т. зв. „Зондерберіхт"), що німецький і совітський уряд осягнули порозуміння у справі пакту неаґресії, що його обі держави рішили між собою заключити. Німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп приїде до Москви в середу 23. ц. м., щоб закінчити переговори у справі пакту неаґресії. Цю сензаційну вістку потвердив теж ПАТ.

Совітський уряд подав цю вістку до відома своєму громадянству щойно у вівторок рано, користуючися передачею ранніх комунікатів ТАСС-а та оглядом преси передаваним радіом. В совітському комунікаті подано, що оба уряди прийшли до переконання, що по поправі господарських взаємин треба перейти до поправи політичних взаємин, щоб відсунути від обох держав загрозу війни та закріпити торговельні й політичні взаємини.

Напередодні цього комунікату московська „Правда" принесла статтю про заключення господарського договору, в якій підготовувала громадянство до пакту неагресії, стверджуючи, що за поправою господарських взаємин мусить прийти поправа політичних взаємин.

Найближчі дні вирішать: мир чи війна.

ЛЬОНДОН, 21. 8. ПАТ. Сьогоднішня льондонська преса висловлює у своїх передовицях побоювання за долю Европи. Всі часописи без винятку стверджують, що криза поглиблюється та входить в період найкритичніших днів, від яких залежатиме мир, чи війна.

„Таймс" пише, що Англія зясовує собі справу з того, що перед нею критичний час. Все промовляє за тим, що Німеччина повторює методи з минулого року, одначе Франція, Велика Британія та інші держави, що так само думають не допустять до того, щоб Німеччина такими методами могла знову осягнути свою ціль. Цілий англійський нарід і ціла імперія зясовують собі справу з важких хвилин, супроти яких вони можуть стануги негайно, але цілий нарід та ціла імперія готові спротиставитися подіям, що надходять без найменшої надуми.

„Мечестер ьвардіян" твердить, що кампанія яка тепер наростає, має розвязати не тільки справу Ґданська, але теж справи Сходу. Невідомо ще, чи Німеччина думає, що їй вдасться осягнути свою ціль політичними заходами, скріпленими військовим натиском, затримуючися на порозі війни, чи Німеччина захоче накинути свою волю, якби воно означало війну з Польщею, европейську війну, чи навіть світову війну. Ніхто напевне не знатиме, що станеться, заки Німеччина сама не почне акції, хоч згори відомо, що до ніякої такої війни не прийде, коли Німеччина її не хоче та не скаже того слова. Одначе всі познаки — пише той часопис — дуже погані. Зокрема велику вагу кладе той часопис на стратеґічний характер німецьких заходів. Можливо, що Німеччина думає посунути свої політичні домагання аж до порогу війни і приготовитися до війни, яка в таких умовинах може прийти в кожній хвилині.

„Дейлі Телеграф" пише, що на випадок, якби Німеччина під притокою відзискання Ґданська, або інших територіяльних домагань, що їх висовує німецька преса, хотіла би розчленувати Польщу та залишити її безпомічною, як ленну державу, то Англія зобовязана прийти їй із допомогою.

„Дейлі Мейль" твердить, що Европа вийшла тепер у період двох тижнів, які можуть рішити про долю Европи. Той час вимагає холодної уваги та сильної постанови. Далі той часопис підкреслює, що німецькою ціллю є не Ґданськ але розбиття Польщі, як незалежної держави.

ЕВРОПА В НЕБЕЗПЕЦІ.

ПАРИЖ, 21. 8. „Ле Тан" пише в передовиці під наголовком **„Европа в небезпеці"**, що хоч усі останні ходи Берліна й Риму впливають чимраз більше на загострення ситуації то слід стверднти, що становище Франції та Англії не змінилося ні на хвилину.

Взагалі французька преса признає у своїх статтях, що Европа входить тепер у вирішний період. Подорожі міністрів, амбасадорів оцінюють французькі журналісти як черговий акт „війни нервів".

Крім того французька преса ще займається намаганням італійської дипльоматії оминути военний конфлікт.

КРІЗА ОСЯГАЄ ВЖЕ СВІЙ ВЕРШОК.

ЛЬОНДОН, 21. 8. „Дейлі Геральд" твердить, що суть теперішньої кризи спирається на тому, що коли німецькі методитне змінилося, то методи британської політики перейшли величезну зміну. В Німеччині повторюється 1938 рік, одначе у Великій Британії він уже не повториться. В Німеччині домагання Ґданська перемінилося на домагання чисто польських теренів.

„Нюс Кронікл" стверджує, ЩО МІЖНАРОДНЯ СИТУАЦІЯ ШВИДКО ПОГІРШУЄТЬСЯ ТА ВСЕ ВКАЗУЄ НА ТЕ, ЩО КРІЗА ОСЯГАЄ СВОЮ НАЙВИЩУ ТОЧКУ.

ТЕПЕРІШНЯ КРІЗА ЗАГРОЖУЄ ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ, ПОЛЬЩІ І ФРАНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 21. 8. Дипльоматичний кореспондент „Менчестер Ґвардіяну" пише на тему теперішньої міжнародньої ситуації, що в Льондоні вважають, що криза вже почалася, Вона ріжниться засадничо від тієї, яка почалася була рік тому, що теперішня безпосередня загроза Польщі є одночасно загрозою для Франції та Великої Британії. Велика Британія загрожена тепер не менше, як була загрожена за наполеонських часів та цісарською Німеччиною. Як теперішня криза розвинеться, годі передбачити. Вона може поступенно розвиватися і може теж нагально виладуватися та обхопити все.

ЧИ ДЕРЖАВИ „ОСЛЬО" БЕРУТЬСЯ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВО?

ОСЛЬО, 21. 8. ПАТ. Норвезький міністр закордонних справ Кот дав часописові „Норск Телеґрамбірас" інтервю, в якім він заявив ,що всі поголоски, які торкаються здогадної оферти держав ґрупи Осльо у справі медіяції в теперішній політичній ситуації, не мають ніяких підстав.

Норвезьке міністерство закордонних справ повідомляє: „На запрошення бельґійського уряду, міністри закордонних справ держав ґрупи Осльо та швайцарський міністр закордонних справ, відбудуть наради у Брісселі 23. ц. м. Міністр Кот відлетить літаком завтра рано до Брісселі".

„Афтенпостен" пише, що запрошення на цю конференцію вислано перед кількома днями, отже вона є наслідком тієї ситуації, яка витворилася в останніх днях. З того комунікату видно, що міністр держав ґрупи Осльо та Швайцарії стрінуться тільки на те, щоб займатися міжнародньою ситуацією.

„Арбайдерблядет" містить розмову з мін. Котом, який заявив, що міністри закордонних справ стрінуться, щоб обговорити проблеми, що цікавлять згадані держави. На конференції розглянуть всі проблеми, що торкаються важкої ситуації невтральних держав на випадок війни.

Невтральні держави забирають голос.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕРЖАВ ҐРУПИ ОСЛЬО.

БРІССЕЛЬ, 21. 8. ПАТ. На сьогоднішньому засіданні бельґійського уряду, після експозе П'єрльота на тему міжнародньої ситуації, рішено звернутися до держав т. зв. ґрупи Осльо із пропозицією перевести в найближчому часі у Брісселі конференцію тих держав. **Темою нарад були би справи, що торкаються безпосередньо держав ґрупи Осльо, які виринають із теперішнього міжнароднього положення.**

Як відомо, у склад ґрупи Осльо входять держави-сиґнатарі умови в Осльо з 1931 р. Цю умову, яка спершу торкалася тільки господарських справ, згодом поширено на політичні справи. Сиґнатарями умови були: Бельґія, Норвеґія, Швеція, Данія і Фінляндія.

Бельґійський уряд вислав до всіх тих держав запрошення, яке теж всі держави прийняли. Конференція держав Осльо відбудеться вже 23. або 24. ц. м.

ЯПОНСЬКА ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ПРИЇЗДИТЬ ДО РИМУ.

РИМ, 21. 8. ПАТ. 28. ц. м. приїздить до Риму японська військова місія під проводом ген. Терахо та адмірала Осумі. У склад цієї місії входять теж і фінансові знавці.

—o—

Сучасна доба й українська справа.

Львів, 21. серпня 1939.

З приємністю треба ствердити, що в останньому місяці щораз частіше появляються в наших газетах статті, в яких автори на тлі міжнародніх подій стараються зясувати завдання української політики під теперішній мент. Правда, те завдання дуже важке і його не легко відразу якслід розвязати. Зариси того завдання намічені в поодиноких статтях, надто широкі і надто ще неясні, та всеж уже сама спроба приступити до розвязки такого важного для нас питання корисна.

У дальших статтях те завдання повинно щораз докладніше зарисовуватись і тимсамим вивести нашу політику зі сліпого кута, в який її загнали і блискавичні зміни та плинкі відносини в теперішньому світі. На жаль, на хід цих змін не маємо нині такого впливу, який відповідав би питомому тягареві української справи в Европі.

Основним тоном згаданих газетних статтей є два ствердження: що в міжнародній політиці панує повна хаотичність та що нам потрібний сильний, відповідальний, свідомий своїх цілей диспозиційний осередок, який зумів би серед тих розбурханих хвиль вивести корабель українського політичного життя на ясний шлях його окончної національної мети. Друга теза не викликує в нікого ніякого сумніву, хоча ріжні політичні групи уявляють собі ріжно, як мав би повстати такий диспозиційний осередок. Націоналісти і ФНС твердять, що їхні організації — кожна для себе окремо — є тим осередком, та що обовязком всіх українців є підпорядкуватись їм. Інші політичні угрупування та їх сторонники хотіли б утворити один консолідаційний центр з усіх політичних легальних національних партій, який перебрав би керму нашого політичного життя.

Далеко менше ясний є підхід першого питання, а саме, що має означати цей хаос і плинкість у міжнародній політиці, щоб сказати ясно: за що бореться нині світ. Автор недавньої статті в „Ділі" п. н. „Міжнародня плинкість та український політичний наказ" покликується навіть на одного із закордонних журналістів, який цю безпомічність, що в ній ми нині опинились, назвав так: „Наш розум капітулює перед ірраціональним динамізмом теперішньої дійсности". Та всеж наш розум не сміє капітулювати. Ми мусимо поставити собі руба питання що таке той ірраціональний динамізм теперішньої дійсности, за що бореться нині людство. Тільки від правильної відповіді на це питання залежить правильність нашої політичної лінії. Кожний диспозиційний осередок, який повстав або має повстати, мусить спершу дати відповідь на це питання і тільки така відповідь може нам вказати політично-тактичний шлях у теперішню пору.

Живемо у великих часах. Цілий світ мобілізується до великих зударів, які мають перемінити не тільки географічну карту теперішньої Европи, але й суспільний та соціяльний лад людства. Німеччина, яка в останніх роках обєднилась і зросла до небувалої досі світової могутности, шукає для себе відповідного життєвого простору, хоче стати такою імперією, якою була століттями Англія, щоб панувати і кермувати політичним та господарським життям сотень міліонів чужих народів.

З кінцем минулого місяця ми помістили в „Ділі" три статті, де висказали наш погляд, що **1) переживаємо час великої всесвітньої революції і нині ще не можемо докладно означити ані часу її закінчення ані її остаточного оформлення, 2) в нинішній фазі змагань нема доброї коюнктури для вирішення** української справи **в її цілости,**

У статтях вперед місяця ми висловили погляд, що переживаємо часи повної переоцінки вартостей у суспільному, моральному і господарському ладі, що в тяжких революційних муках родиться новий світ, опертий на цінощах моралі і справедливости для національних збірнот і поодиноких людей. Таке твердження, поставлене саме сьогодні в часі найчорнішої реакції, найбруднішого матеріялізму і національного та особистого еґоїзму, може видаватися дивним, та саме ця реакція і цей еґоїзм — це питомі прикмети всіх революцій, а ця плинкість і змінність подій, перед якими капітулює навіть деколи людський розум, характеризує найкраще всі початки революцій. Хоча на перший погляд цілі теперішніх змагань видаються ясні і для людського розуму приступні, то всеж людство як не розумом, то інстинктом відчуває, що осягнення тих цілей не закінчить процесу боротьби, бо ті цілі несуттєві для перебудови людського життя на нових підставах. Коли ми шукаємо відповіді на питання, за що йде нині боротьба у світі, то звичайно знаходимо її у твердженні, що спричинником нинішніх таких великих потрясень є держави „осі", головно-ж Німеччина, або що це тільки боротьба між англосаською і германською расою за панування над світом, або що це боротьба двох систем, тоталістичної і демократичної: котра з них має кермувати життям національних збірнот.

Певно, боротьба йде сьогодні за всі ті речі та рівночасно певне й те, що навіть повна перемога одної з воюючих сторін не закінчить боротьби людства за кращу долю, але навпаки — тільки цю боротьбу загострить. Здобуття Німеччиною т. зв. життєвого простору, отже насичення матеріяльними добрами, може і дасть німецькому народові на деякий час заспокоення його безпосередніх матеріяльних потреб, таксамо, як версальський мир дав таке заспокоення державам Антанти. Одначе цей мир тільки на дуже короткий час устабілізував відносини світа. Кожне однобоке **насичення матеріяльними добрами лише скріплює нужду загалу людства.** Ось на наших очах, уже після війни, мільони людей умирали дослівно з голоду тоді, коли в інших країнах палили збіжжя і кидали в море гори кави, як цілком непридатний крам та з огляду на свою кількість безвартний. Таксамо ніяке панування над світом, над більшим числом чужоплемінного населення, на довший час тепер уже неможливе. В останньому столітті з кожним днем розхитувалися спійла британської імперії, а в останніх місяцях маленький нарід, ірляндці, підіймає терор у самому серці цієї імперії, в Льондоні. Спроби Німеччини поширити свій вплив в Україні покінчилися в 1918 році невдачею, а зараз майже на другий день по проголошенні протекторату над Чехією чехи почали боротьбу з німецьким протектором. І перемога тоталізму, отже панування особової або елітарної диктатури, не може втриматися на довший час. Диктатури можуть бути потрібні й пожиточні в переходових часах, коли націям загрожує велика небезпека, але на довший час людство не дасть себе запрягти у примусові шори і стоптати свою власну, людську гідність.

Коли приймемо, що наші твердження правильні, що ми живемо в часах великої всесвітньої революції і що в теперішнім її періоді нема корисної конюнктури для її розвязки, то для кожної людини, що думає політичними категоріями, насувається з цілою настирливістю питання, **коли і серед яких обставин стане наша справа актуальною**

Відповідь на ці питання дуже важка і дуже відповідальна, а всеж мусимо зробити спробу цю відповідь дати. Українська проблема зросла за останніх 20 років до розміру, про який не міг мріяти навіть найбільший український оптиміст. З мало знаного народу ми стали не тільки відомі всім політичним чинникам світу, але — що важніше — всі ті чинники розуміють що розвязка української справи є ключем до миру на евразійському континенті. Ще на весну цього року появились тисячі статтей у пресі англійській, французькій і німецькій і не менше в пресі інших народів. Ті статті зазначували вагу української справи в розвязці европейського конфлікту.

З польської преси.

„Напередодні нарад УНДО".

Так називається вступна стаття консервативного **„Часу"** з 20. ц. м., в якій її автор п. Е. М, покликуючись на повідомлення Аґрарної Аґенції про те, що в найближчому часі відбудеться засідання екзекутиви УНДО у справі актуальної політичної ситуації. висловлює свої думки про величезну вагу української справи та про потребу швидкої і тривкої її розвязки. Автор підкреслює, що „справа довільного управильнення польсько-українських відносин на ґрунті сучасного міжнароднього положення не тільки не втратила, а навпаки — набрала ваги".

Обговоривши — треба признати, поважно — причини дотеперішніх трудношів в українсько-польських взаєминах так, як їх бачить польська сторона, автор статті в „Часі" звертається з таким побажанням до українського національного проводу:

„Маємо надію, що українські політичні наради у Львові не будуть тільки демонстрацією, але стануть подією, підкресленою політичним розумом і таким самим реалізмом. Саме тому надіємося, що акція ОУН знайде в них відповідну оцінку. Треба також бажати, щоб у сформулюванні **евентуальних постулятів, спрямованих до польської сторони, проявився також реалізм, тверезість та розум. Не будемо українським політикам підсказувати, що повинно знайтися в їхніх рішеннях, а що ні. Думаємо, що самі знають про те найкраще і що зроблять так, як цього вимагає вага хвилини, яку переживаємо, та взаємне польсько-українське співробітництво, що лежить в інтересі обох сторін".**

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Сучасна доба й українська справа.

Львів, 21. серпня 1939.

З приємністю треба ствердити, що в останньому місяці щораз частіше появляються в наших газетах статті, в яких автори на тлі міжнародніх подій стараються засувати завдання української політики під теперішній мент. Правда, те завдання дуже важке і його не легко відразу якслід розвязати. Зарисю того завдання намічені в поодиноких статтях, надто широкі і надто ще неясні, та всеж уже сама спроба приступити до розвязки такого важного для нас питання корисна.

У дальших статтях те завдання повинно щораз докладніше зарисовуватись і тимсамим вивести нашу політику зі сліпого кута, в який її загнали і бляскавичні зміни та плинкі відносини в теперішньому світі. На жаль, на хід цих змін не звемо нині такого впливу, який відповідав би питомому тягареві української справи в Европі.

Основним тоном згаданих газетних статтей є два стверджения: що в міжнароднім політиці панує повна хаотичність та що нам потрібний сильний, відповідальний, свідомий своїх цілей диспозиційний осередок, який зумів би серед тих розбурканих хвиль вивести корабель українського політичного життя на ясний шлях його окончної національної мети. Друга теза не викликує в нікого ніякого сумніву, хоча ріжні політичні групи уявляють собі ріжно, як мав би постати такий диспозиційний осередок. Націоналісти і ФНЄ твердять, що їхні організації — кожна для себе окрёмо — є тим осередком, та що обовязком всіх українців є підпорядкуватись їм. Інші політичні угрупування та їх сторонники хотіли б утворити один консолідаційний центр з усіх політичних легальних національних партій, який перебрав би керму нашого політичного життя.

Далеко менше ясний є відхід першого питання, а саме що має означати цей хаос і плинкість у міжнародній політиці, щоб сказати ясно: за що бореться нині світ. Автор недавньої статті в „Ділі" п. н. „Міжнародня плинкість та український політичний наказ" покликується навіть на одного із закордонних журналістів, який цю безпомічність, що в ній ми нині опинились, назвав так: „Наш розум капітулює перед ірраціональним динамізмом теперішньої дійсности". Та всеж наш розум не сміє капітулювати. Ми мусимо поставити собі руба питання що таке той ірраціональний динамізм теперішньої дійсности, за що бореться нині людство. Тільки від правильної відповіді на це питання залежить правильність нашої політичної лінії. Кожний диспозиційний осередок, який повстав або має повстати, мусить спершу дати відповідь на це питання і тільки така відповідь може нам вказати політично-тактичний шлях у теперішню пору.

Живемо у великих часах. Цілий світ мобілізується до великих зударів, які мають перемінити не тільки географічну карту теперішньої Европи, але й суспільний та соціальний лад людства. Німеччина, яка в останніх роках обезвладилась і зросла до небувалої досі світової могутности, шукає для себе відповідного життєвого простору, хоче стати такою імперією, якою була століттями Англія, щоб панувати і керувати політичним та господарським життям сотень мільонів чужих народів. В орбіту того життєвого простору вколять і українські етнографічні землі. І ми мусимо дати собі справу понад усякий сумнів ясно, чи в цій боротьбі рішається і наша українська справа, чи ні. Коли в цій боротьбі рішається і наша справа і коли змагання за життєвий простір однієї чи другої сторони устабілізує відносини на довгі роки, то нема ніякого сумніву, що в цій боротьбі мусимо взяти якнайактивнішу участь. Хоч ніхто безпосередньо не говорив би про розвязку української справи, хоч ніхто не бажав би нашої участи в цій боротьбі, хочби навіть наша участь була для двох противників у війні з огляду на третю сторону небажана, то всеж ми мусіліб силою вмішатися в ці події, мусіліб творити доконані факти, мусіли б класти гекатомби жертв, щоб не приспати на довгі роки нашої справи, не стати погноєм для чужого розвитку. Коли ж навпаки — в цій боротьбі не рішається українська справа, коли вона ще не дозріла до вирішення, коли йде боротьба за чужі інтереси і поза нас безпосередньо не доторкує та найгрунтовніше, коли ми прийшлиб до переконання, що у вирі всесвітніх подій мусить щойно прийти слушний час і для нашої справи, то, де би ми не жили, ми мусимо і повинні сповнити наш громадянський обовязок, але ніхто і ніде не скже від нас більше вимагати. Може бути, що українська кров для декого менше варта, ніж напр. англійська чи німецька — для нас вона найсвятіша. Ми мусимо дорожити тією кровю, зберігати її на власний жертівник і злочин попоганить кожний, а головно свій, який захотів би розкидати цією кровю для чужих, не наших інтересів.

З кінцем минулого місяця ми помістили в „Ділі" три статті, де висказали наш погляд, що І) переживаємо час великої всесвітньої революції і нині ще не можемо докладно означити ані часу її закінчення ані її остаточного оформлення, 2) в нинішній фазі змагань нема доброї коюнктури для вирішення української справи в її цілости, 3) нашим обовязком є задержати наш нарід у добрій фізичній, а головно моральній формі на слушний для нас час, який з неминучою конечністю наближається. Тому, що перша теза є підставою для двох інших, хочемо сьогодні над нею ближче задуматись.

У статтях вперед місяця ми висловили погляд, що переживаємо часи повної переоцінки вартостей у суспільному, моральному і господарському ладі, що в тяжких революційних муках родиться новий світ, опертий на цінностях моралі і справедливости для національних вірнот і поодиноких людей. Таке твердження, поставлене саме сьогодні в часі найчорнішої реакції, найбрутальнішого матеріялізму і національного та особистого егоїзму, може видаватися дивним, та саме для реакції і цей егоїзм — не питомі прикмети всіх революцій, а не плинкість і змінність подій, перед якими капітулює навіть деколи людський розум, характеризує найкраще всі почини революцій. Хоча на перший погляд цілі теперішніх змагань видаються ясні і для людського розуму приступні, то всеж людство як не розумом, то інстинктом відчуває, що осягнення тих цілей не закінчить процесу боротьби, бо ті цілі несутєві для перебудови людського життя на нових підставах. Коли ми шукаємо відповіді на питання, за що йде нині боротьба у світі, то звичайно знаходимо її у твердженні, що спричинником нинішніх таких великих потрясень є держави „осі", головно-ж Німеччина, або що це тільки боротьба між англосаською і германською расою за панування над світом, або що це боротьба двох систем, тоталістичної і демократичної: котра з них має керувати життям національних вірнот.

Певне, боротьба йде сьогодні за всі ті речі та рівночасно певне й те, що навіть повна перемога одної з воюючих сторін не закінчить боротьби людства за кращу долю, але напевно — тільки цю боротьбу загострить. Здобуття Німеччиною т. зв. життєвого простору, отже насичення матеріяльними добрами, може і дасть німецькому народові на деякий час заспокоення його безпосередніх матеріяльних потреб, таксамо, як версальський мир дав таке заспокоення державам Антанти. Одначе цей мир тільки на дуже короткий час устабілізував відносини світа. Кожне однобоке насичення матеріяльними добрами лише скріплює нужду загалу людства. Ось на наших очах, уже після війни, мільони людей умирали досліво з голоду тоді, коли в інших країнах палили збіжжя і кидали в море гори кави, як цілком непридатний крам та з огляду на свою кількість безвартний. Таксамо вінке панування над світом, над більшим числом чужоплемінного населення, на довший час вперед уже неможливе. В останньому сторіччі з можним днем розкигувалися сонця британської імперії, а в останніх місяцях маленький нарід, їх ляндці, підіймає терор у самому серці цієї імперії, в Ольстері. Спроби Німеччини поширити свій вплив в Україні покінчились в 1918 році невдачею, а зараз майже на другий день по проголошенні протекторату над Чехією чехи почали боротьбу з німецьким протектором. І перемога тоталізму, отже панування особової або елітарної диктатури, не може втриматися на довший час. Диктатури можуть бути потрібні й пожиточні в переходових часах, коли націям загрожує велика небезпека, але на довший час людство не дасть себе запрягти у примусові шори і стоптати свою власну, людську гідність.

Коли приймемо, що наші твердження правильні, що ми живемо в часах великої всесвітньої революції і що в теперішнім її періоді нема корисної коюнктури для її розвязки, то для кожної людини, що думає політичними категоріями, насувається з цілою настирливістю питання, коли і серед яких обставин стане наша справа актуальною і чи ми можемо без великих національних втрат чекати аж до слушного для нас моменту. Відповідь на ці питання дуже важка і дуже відповідальна, а всеж мусимо зробити спробу дію відповідь дати. Українська проблема зросла за останніх 20 років до розміру, про який не міг мріяти навіть найбільший український оптиміст. З мало знаного народу ми стали не тільки відомі всім політичним чинникам світу, але — що важніше — всі ті чинники розуміють що розвязка української справи є ключем до миру на евразійському континенті. Ще на весну цього року появились тисячі статтей у пресі англійській, французькій і німецькій і не менше в пресі інших народів. Ті статті занимчували вагу української справи в розвязці европейського конфлікту. У вирогідних змаганнях з цілим світом вона виступив на світову арену новий великий український партнер, який вже з цієї арени ніколи не дасть себе зіпхнути. Від співпраці з тим партнером залежить нині доля багатьох народів. Не може бути в Европі миру без справедливої полагоди долі українського народу. За мало маємо даних, щоб докладно ствердити вістки, які останніми днями появились у пресі про зворот московської політики в українській справі. Не рахуємо на Москву і розуміємо, що не приканий того відвічного ворога українського народу каже їй доцінювати нашу питому вагу в европейській політиці. Але вже цей зворот мусить викликати конечний рефлекс не тільки у тих країнах, де живе український нарід але й у всіх народів, які зацікавлені в політиці европейського та азійського континенту.

Коли українська справа повстане в цілій її ширині, докладно не знати, а всеж усі ознаки вказують на те, що той час можна рахувати коли не на місяці, то на найближчі роки. Чи ми витримаємо той час, не наражуючи на втрати нашу національну субстанцію, це залежить виключно від нас самих, від нашого розуму, а головно від наших нервів.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

„Напередодні нарад УНДО".

Так називається вступна стаття консервативного „Часу" з 20. ц. м., в якій її автор п. Е. М. покликуючись на повідомлення Аграрної Агенції про те, що в найближчому часі відбудеться засідання екзекутиви УНДО у справі актуальної політичної ситуації, висловлює свої думки про ціличезну вагу української справи та про потребу швидкої і тривкої її розвязки. Автор підкреслює, що „справа дотільного упрямлення польсько-українських відносин на грунті сучасного міжнароднього положення не тільки не втратила, а навпаки — набрала ваги".

Обговоривши — треба признати, поважно — причини дотеперішніх трудношів в українсько-польських взаєминах так, як їх бачить польська сторона, автор статті в „Часі" звертається з таким побажанням до українського національного проводу:

„Маємо надію, що українські політичні наради у Львові не будуть тільки демонстрацією, але стануть подією, підкресленою політичним розумом і таким самим реалізмом. Саме тому надіємося, що акція ОУН знайде в них відповідну оцінку. Треба також бажати, щоб у сформулуванні евентуальних постулятів, спрямованих до польської сторони, проявився також реалізм, тверезість та розум. Не будемо українським політикам підсказувати, що повинно знайтися в їхніх рішеннях, а що ні. Думаємо, що самі знають про те найкраще і що зроблять так, як цього вимагає вага хвилини, яку переживаємо, та взаємне польсько-українське співробітництво, що лежить в інтересі обох сторін".

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Найновіший етап „війни нервів".

„Війна нервів" посилюється з кожним днем. Гомін німецької та італійської преси від візду в Зальцбургу щораз голосніший.

Вже на початку серпня німецькі пресові органи писали, що „настав край німецькій терпеливості", а в другій половині серпня справа стануда ніби так, що в інтересі европейського ладу треба „викреслити Польщу з карток історії". („Берлінер Берзенцайтунґ").

Не занедбали німці одночасно підтримати поголос про злогадну агресивність Польщі і намагалися переконати опінію світа, що Ґданськ живе постійно... під загрозою польського нападу. При цьому — і це суттевий елемент німецької пропаґандивної акції — атакували Францію і ще більше Англію за „підтримку польського опору".

Як уже на початку ми написали, нагальности німецьких ударів змоглася. Одночасно з хору пресових голосів задзвенів новий тон: німецька та італійська пропаґанда намагалась і далі намагається вмовити в міжнародню опінію, що, правду кажучи, **про ґданську справу нема вже що казати, бо... клямку замкнули...**

„Фелькішер Беобахтер" писав ще у днях нарад у Зальцбургу, що „Хто здає собі справу з потуги німецьких сил, той знає, про що міркували в Зальцбургу і в Берхтесґадені та що там вирішили". А пізніше додавав: „Ґданська справа стала завданням, яке „вісь" розвяже спільними силами". І коли воно так сталося — стверджує „Ф. Беобахтер" — коли „ґданська проблема не є вже тільки проблемою польсько-німецьких взаємин" — то вимувата Польща і тут зайве вмішування льондонської політики".

І нараз вирнає нове поняття: **„німецька честь".** Теперішне становище — як це проголошує німецька преса — „занадто образливе для великого, суверенного народу", справа занадто важка, бо „топчуть саме німецьку честь". І ось у цьому звязку з образою національної чести німецькі часописи поширюють переконання, що „стовідсоткова" німецько-італійська згода справу зовсім уже вирішила. **Решта: здійснення домагань „осі" на цілій лінії — це вже справа тільки часу.**

В такому самому дусі пише „Джіорнале д'Італія" і тверо вірить, що **справа Ґданська буде так „рішена", як собі цього бажають Німеччина та Італія.** Одностайний хор фашистівської преси переконує кожного, хто її читає, що історичне завдання „осі": **„створити новий европейський лад".** Разом з тим, обговорюючи закінчення нарад у Зальцбургу, „відповідальні римські кола" вказують на їх звязок з **військовим союзом,** заключенним 22. травня, який передбачував взаємні консультації. Натяк, що каже сам за себе. Очевидно, що **мета тих виступів залякати Польщу та приневолити її до капітуляції.** В тому виспеціялізувались передовсім „Джіорнале д' Італія" та „Мессаджеро".

Йде про впливання на західню опінію в мінхенському дусі. Останньо поширено чутки на тему ріжних „компромісів", „конференцій" тощо. „Фелькішер Беобахтер" (з 17. VIII.) містить велику статтю Зайберта, нібито спрямовану проти тих чуток. „Пощо конференція?" — питає „Беобахтер". Ґданськ хоче вернутись до Райху. Ґданськ та Східні Пруси „відрізані від материка штучним коридором, знову мусять бути злучені з матірною державою". Все те, мовляв не стоїть на дорозі (?) домагання, щоб Польща мала доступ до моря, домагання, що здійсниться на „сто відсотків". І знову „Беобахтер" пробує „доказати", що домагання „осі" такі „самозрозумілі", що взагалі нема про що багато казати". („Роботнік" з 19. 8.).

—o—

З Карпатської України.

ЗАБРІХАНІСТЬ МАДЯРО-МОСКВОФІЛІВ.

Зовсім очевидний намір мадярського уряду зломити свою обіцянку щодо введення територіяльної автономії в Карпатській Україні та чорні настрої серед широких мас карпато-українського населення з причини посиленої мадяризації та пауперизації — приневолюють мадяро-москвофілів, спричинників цього великого народнього горя, що агітували за Мадярщиною під гаслами „широкої автономії" та „білого хліба", викручуватись і скидати вину за невдачу не на Будапешт, тільки на... українців. До такої штуки договорився між іншими мадярдонами також ославлений А. Бродій, що в розмові з якимось кореспондентом львівського „Русского Ґолосу" м. і. заявив таке:

„Цілому світові відомо, що мадяри були завжди чесною та шляхотною нацією, яка своє існування будувала завжди на засадах чести та шляхотности (див.: осінь 1914 року в Галичині — прим. складача)", отже — мовляв Бродій — нема також „ніяких причин для того, щоб не довіряти обіцянкам мадярського уряду".

Вдаривши отак чолом у сторону своїх давніх і теперішніх хлібодавців у Будапешті, Бродій узявся вибілювати незаперечний факт, що на Закарпатті навіть сліду нема від здійснення урочистих обіцянок про автономію, хоча вже пів року минає, як мадярські гонведи сидою вдерлися на територію Карпатської України.

По словам Бродія, мадярський уряд не здійснив ще свого „рішення дати угро-руському краєві якнайширшу автономію" наслідком... **„підпольної діяльности деяких елементів".** „Крім частини карпато-руської інтеліґенції, що — підкреслює це навіть такий Бродій! — надіється зеднати для себе окрему ласку мадярських ультрашовіністів, у таборі противників автономії знаходяться теж українофіли, що кермуються ріжними мотивами: українці бажають доказати народові, що тільки „рідна українська влада" і тільки рідні „вожді" могли забезпечити країні повні права самоуправи". Тому — денунціює та клевече далі А. Бродій: „українці всіми способами спинюють(?!) введення автономії, дискредитують вождів автономістичних партій та поширюють серед населення фантастичні чутки, що підривають довіря до всіх (політичних, економічних та культурних)заходів влади!"

Якби льоґіка була сильнішою частиною духовости кореспондента львівського „Русского Голосу", то він був би поставив Бродієві питання: **Чомуж будапештенський уряд, уряд чесної та шляхотної нації, введенням обіцяної автономії не відбере аргументи тим, що „підривають довіря до заходів влади?".** І ще один запит: Що А. Бродій розуміє під „заходами влади"? Мадяризацію шкіл, навіть церковних проповідей, грабунковий вируб лісів та виголоджування карпато-українського населення? Кого хоче обдурити Бродій на спілку з якимось кореспондентом? І коли Бродій має чоло казати, що „нема причини тривожитись та не вірити тому, що представники мадярської нації врочисто обіцяли", то таке виправдування мадярів є свідомим злочином супроти карпато-українського народу. Бо можливі заходи його провідників на міжнародній арені мадярська пропаґанда легко може розбивати, покликуючись на... Бродія.

Як оцей Бродій старається та лякається за свій хліб з мадярського жолоба, про це свідчить його орган „Русскій Вѣстник". Він закликає всіх бродіївців на милість Бога боронити сучасний мадярський режім, отже режім, що так ганебно обдурив Закарпаття у справі самоуправи, щоб тільки не прийшла до влади мадярська опозиція, пресовий орган якої кількакратно підкреслював, що **мадярський уряд повинен основно змінити свою політику в Карпатській Україні в користь українського народу та його домагань.**

Саме цього ренеґат Бродій та його ціла чорна сотня найбільше лякаються. Тому їм про ніяку дійсну самоуправу Закарпаття навіть не сниться...

ФРАНЦУЗЬКА ОПІНІЯ ПРОТИ МИРОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ.

ПАРИЖ, ПАТ. Згідно з опінією французьких політичних кол, німецький уряд дальше веде „війну нервів": з одного боку поширює він воєнні алярми, з другого боку — поголоски про мирові конференції.

Паризька преса однозгідно виступає проти плянів конференцій, підкреслюючи, що таке саме становище займає також англійська опінія. З огляду на те, що німецька преса домагається вже не лише Ґданська, але також Поморя, Познанщини та Шлеська, викликує у Франції переконання, що Ґданськ є лиш етапом на німецькому шляху до гегемонії.

Французькі часописи закликають громадянство зберегти холодну кров та не вірити поголоскам про всякі мирові конференції.

—o—

СССР ОБМЕЖИВ ЛЕТУНСЬКУ КОМУНІКАЦІЮ.

МОСКВА, ПАТ. Припинено до дальшого розпорядку летунські лінії м'ж Москвою та Новосибірськом, Свердловським, Сталіном, Ростовом, Мінеральними Водами, Баку, Тифлісом, Асабадом, Ленінґрадом, Саратовом, Запоріжжам та Ташкентом. Є це приблизно третина летунських ліній, які виходять з Москви.

Причина тої постанови невідома; мабуть вимінюють старе летунське знаряддя на нове.

—o—

НОВИЙ ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД.

КАІРО, ПАТ. Алі Мегер Паша утворив новий уряд, в якому обняв ресорт закордонних та внутрішніх справ. Міністром скарбу став Гусейн Серрі Паша, міністром оборони — Салет Рард Паша.

Студентські справи.

ПРО МЕДИЧНІ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІ СТУДІЇ У ЛЬВОВІ.

Хто бажав би дістати ближчі інформації про приняття на медичні та фармацевтичні студії у львівськім університеті, нехай напише на адресу: Михайло Цегельський, Львів, вул. Театинська 3 і долучить марку на відповідь.

Просимо українські щоденники це передрукувати.

ВПИСИ У КРАКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Ширше про студії в університеті та інших школах у Кракові ми вже інформували свого часу на сторінках „Д'ла", тому тепер подаємо лише річниць вписів на всі виділи краківського університету. Отже вписи відбудуться від 1. до 15. вересня. В тому часі треба вносити подання в справі приняття, підлятися лікарським оглядинам та полагодити всякі вступні справи (заплатити 10 зол. маніпуляційної такси та 4 зол. за лік. оглядини і т. д.). Докладні інформації можна дістати в Секретаріяті університету (ціна проспекту 10 сот.) або в Студ. Громаді в Кракові.

Рівночасно звертаємось із проханням до всіх тих, які мають намір студіювати у Кракові, щоб приїхавши негайно зголосилися до Української Студ. Громади, яка є одинокою організацією українських студентів у Кракові, а не блукали одиницем у чужому місті. Адреса домівки і харчівні УСГ.: Кракія, Баторія 10. І.

За Управу У. С. Г.: М. Возняк.

Просимо інші часописи це передрукувати.

Естетичний і молодечий вигляд лиця

можна осягнути зараз коли вжити званого серед тисячі Пань шовкового пудру Д-ра Тушицького, що містить у собі найдорожчий складник з екзотичних квітів „Маттія". Цей дуже мілкий пудер не забиває пор, а все-ж добре прилягає і надає цері естетичного вигляду. Можна дістати в першорядних перфумеріях і у всіх крамницях „Народної Торговлі". 1584 1—6

Збірний пункт українського культурного світу!
го найкращий і найелєгантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
— МЕРАН —
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Богато засобленний буфет! Найвибагливіші страви
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

Обвинувачення американського департаменту справедливости

ПРОТИ КОМУНІСТІВ ТА НІМЕЦЬКОГО „БУНДУ".

ВАШИНГТОН, ПАТ. Голова слідчої комісії для розгляду „чужинецької діяльности у Злучених Державах" заповів, що департамент справедливости виступить з обвинуваченням проти комуністичної партії та „німецько-американського бунду". Тим організаціям закидують, що вони нарушили закон, який наказує організаціям і агентам чужих держав вписатися в окремому реєстрі в державному департаменті.

Голова комісії підкреслив, що — як це виявило слідство — обі організації працювали на користь чужих держав.

—o—

Побережжя Анґлії замкнене мінами.

ВАЖНА ПОСТАНОВА БРИТІЙСЬКОЇ АДМІРАЛІЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британська адміраліція остерегла в неділю вечором через радіо, що від понеділка аж до відклику заложать міни здовж північно-західнього берега Анґлії, від ліхтарні Клоч Пойнт до місцевости Дануи. Вони замикатимуть також гирло ріки Клайд, над якою лежить Ґлезгов та всі важніші британські корабельні варстати.

В 1914. р. на тому самому відтинку також заложено міни, замикаючи гирло ріки Клайд перед німецькими підводними суднами.

—o—

Японія не замикає дверей до дальших переговорів з Анґлією,

АЛЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ ЛИШ НА ДВОБІЧНІ ПЕРЕГОВОРИ.

ТОКІО, ПАТ. Добре поінформовані кола роблять висновок из основі офіційних комунікатів та заяв, що японський уряд старається не говорити про зірвання переговорів з Анґлією, залишаючи отверті двері до дальших розмов.

Японія не має нічого проти того, щоб Анґлія підчас переговорів контактувалася з іншими державами, заінтересованими в Китаю, але не погоджується на загальну дискусію, безпосередньо з тими останніми, себто сиґнатарями договору 9-ох держав. Мабуть одинокою японською умовиною є, щоб переговори були двобічні.

ТОКІО, Домеї. У міністерстві закордонних справ відбулася пресова конференція, якої головною темою була справа переговорів з Анґлією.

Представник міністерства закордонних справ заявив, що він не може сказати нічого певного про те, чи переговори йтимуть дальше. Японські господарські домагання (у справі валюти та китайського срібла) торкалися буцімто виключно тієнтсінської концесії.

Фінляндія готова до оборони своєї території.

ПРОМОВА ФІНЛЯНДСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

ГЕЛЬСІНКІ, ПАТ. На конґресі видавців щоденників міністр закордонних справ виголосив промову, в якій заявив, що Фінляндія бажає залишитись невтральною, але невтральність готі зберегти самими заявами: на випадок війни фіни будуть готові боронити свою територію. Крім того міністр підкреслив солідарність північних держав та значіння співпраці між ними.

ЗАКОРДОННІ ЖУРНАЛІСТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВИЇЗДУ З БЕРЛІНА?

У польській пресі появилася вістка, що анґлійські, французькі й американський кореспоненти з Берліна звернулись до своїх редакцій з проханням дозволити їм негайно виїхати з Німеччини, як вони вважатимуть, що це необхідне.

ЯК ВИГЛЯДАЛИ Б ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ „ФРОНТУ МИРА"?

„Таймс" оцінює теперішню ситуацію та вигляди на збереження мира доволі песимістично, та рівночасно подає, як виглядала б мобілізація демократичних держав на випадок німецького нападу на Польщу.

Найперше прийшла б мобілізація британської та французької фльоти; тривала б вона кілька годин. Опісля змобілізувалась би французька армія, накінець летунство обох держав.

„Таймс" остерігає Німеччину, що вона не може мати надії на ніякий сепаратний мир з Анґлією, яка зобовязалася супроти Польщі у військовому союзі, не заключувати мира на власну руку.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОНҐРЕСУ МІЖПАРЛЯМЕНТАРНОЇ УНІЇ.

ОСЛЬО, ПАТ. На закінчення конґресу міжпарляментарної унії рада унії поручила голові унії предложити конґресові декларацію, в якій унія закликає уряди всіх держав порішувати мирно всі спори, згідно зі справедливістю, доброю волею, довірям та пошаною незалежности всіх держав.

ЗАГАДКОВА КРАДІЖ ТАЙНИХ ДОКУМЕНТІВ ВІД РУМУНСЬКОГО ДИПЛОМАТИЧНОГО КУРІЄРА.

СОФІЯ, ПАТ. Румунський дипльоматичний курієр отаман Павліт вийшов з будинку румунського посольства, щоб відвезти до Букарешту якісь документи, але помітив, що одна з валіз з документами пропала.

Коли румунський посол пішов до префектури поліції, Павліт нагло помер.

САМОГУБСТВО ЧИ НАГЛА СМЕРТЬ?

Так представляє ту подію Авас. Болгарська телеграфічна аґенція подає, що валізу відібрав з посольства якийсь чоловік дуже подібний до Павліта. Коли члени посольства були у префекта поліції, Павліт, який чекав у авті, вистрілив до себе і важко зранився; ще того самого дня помер.

Визначено 50.000 левів нагороди для того, хто викриє людей, що вкрали дипльоматичну валізу.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ДЖ. О. КЕРВУД 45)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Алян знав, чого вони чекали від нього, бож це були діти, всі без винятку. Навіть Тотюк і Емюк Тулик, головні його пастухи, були дітьми, всі сильні і вірні, готові згинути за нього в усякій боротьбі чи змаганні. Він віддав Стемпідові свій кріс, а сам поспішав зміцнити себе в постанові не дозволити своїм очам блукати за Марією Стендіш, в тих перших моментах свого повороту. Він привитав всіх окликом тундри, а мужчини, жінки і діти всі бігцем пустилися йому назустріч. Биття у барабани припинилося і барабанщики поскочили наноги. Аляна окружили. Роздався гамір голосів, сміх, дитячі пискливі оклики, вавилон радощів. Обома руками він стискав простягнені до себе руки — тверді, грубі, брунатні руки мужчин; малі, мякші, брунатні руки жінок; він підносив діти вгору у своїх раменах, плескав привязно долонями плечі мужчин і говорив, говорив, говорив, називаючи кожного по імені, не забуваючися ані разу, хоч разом із дітьми було їх з пятьдесятеро довкола нього. Від першого до останнього навіки це були його люди — немов рідня. Його огорнула давня гордість, самовдоволене почування сили і посідання. Вони любили його, тиснулися довкола нього, немов велика родина, а він стискав руки дорослих по двічі і по тричі, знов підносив ті самі діти з рук їх урадуваних матерей, кидав привіти і особисті запити щедро направо й наліво, хоч ще кілька хвилин тому, від свідомости, що Марія Стендіш приявна тут, ніяковіло його. І нараз побачив її під китайськими ліхтарнями перед своїм домом. Біля неї стояв Соквенна, такий старий, що ходив зігнений удвоє та виглядав при ній, немов старий чарівник. Нараз голова Соквенни сховалася та роздався голос барабана. Привітний хоровід розступився тепер таксамо скоро, як скоро був зібрався довкола нього. Барабанщики засіли знов піяколесом. Штучні вогні почали вилітати вгору, наново зібралися танцюристи. Ракети шипіли у повітрі. Римські свічки вистрілювали. З відчинених дверей дому роздалися звуки фонографу. Фонограф був спрямований просто на Аляна. Була це єдина точка програми, призначена для нього самого. Фонограф грав пісню: „Коли вертається Іванчик, машеруючи домів..."

Марія Стендіш не рушилася з місця. Вона всміхалася до нього і стояла тепер сама. Не була це та сама Марія Стендіш, яку він знав з чердака корабля. Страх, мовчазна блідість її лиця, придушений внутрішній конфлікт і напруга, що були немов частиною її „я" — щезли. Вона була повна життя. Хоч життя це не проявлялося ні голосом ні руками, воно зосереджувалося в її очах, в її рожевих лицях і устах, в цілій її стрункій поставі, коли вона чекала перед домом на нього. Мигнула йому гадка, що в ту хвилину забула вона зовсім про себе саму, та про ту темну тінь, що приневолила її скакати в море.

— Чудово! — вона сказала, коли Алян підійшов до неї, а голос її дещо тремтів. — Я не припускала, що вони бажали вашого повороту так нетерпляче. Мабуть це велике щастя, коли люди так про когось думають.

— Дякую вам за вашу співучасть у цьому. Стемпід мені розказував. Ви мали з тим досить клопоту, не маючи виглядів на іншу винагороду, крім надії, що замериканізуєте поганина — правда? Рухом голови Алян вказав на шість хоругвок на даху його дому. — Досить гарно вони виглядають.

— Не було в тім ніякого клопоту, а велика втіха. І я сподіваюсь нема в тім нічого такого, щоб вас могло вразити.

В тій хвилині відчував Алян, що він одно лише бажає їй сказати, те, що було в нього на серці — і що він обовязково повинен це сказати спокійно і без зворушення.

— О так, мене це вражає, — він сказав. — Мене це вражає так дуже, що я не замінив би того, що тут було, за все золото у цих горах. Мені дещо прикро за те, що сталося там серед топіль, але і того також я не проміняв би за нічо в світі. Я тішуся, що ви живете. Ви знаєте чого. Ви мусите розказати мені про себе. Це єдине, що мусите тепер зробити.

Вона торкнулась рукою його рамени. — Зачекаймо.

— А завтра — тоді...

(Далі буде).

Правнича сторінка.

Res iudicata pro veritate habetur.

I.

Судові процеси за „українізування прізвищ" у метриках проти греко-католицьких священників прибрали вже масовий характер. Нема вже — здається — суду на терені львівського і частинно краківського апеляційного суду, де не відбувались би вже процеси за „метрики". Одночасно починають множитися процеси проти українських священників за польську патріотичну пісню „Boże, coś Polskę", яку наказують співати по наших церквах польські вчителі українським шкільним дітям, не питаючись за дозвіл ні не повідомляючи про це греко-католицьких парохів. Коли ж який-небудь о. парох заборонить співати згадану польську пісню в церкві — епільогом такої заборони бувае судова розправа і засуд.

БЕЗ ДОЗВОЛУ СВЯЩЕННИКА ПІСНІ „BOŻE COŚ POLSKĘ" НЕ ВІЛЬНО СПІВАТИ В ЦЕРКВІ.

Один такий судовий засуд за згадану пісню знайшов уже свій відгомін у Найвищому Суді, якого присуд мае засадниче значіння і тому подаемо відпис цього присуду без змін з підкресленням лише суттевих місць.

W Y R O K.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Sąd Najwyższy w składzie: Przewodniczący S. S. N. W. Kaczyński (sprawozdawca), Sędziowie S. N. K. Syromiatników, M. Chyczewski. Przy udziale protokolanta S. N. J. Brandta i jako rptokonata apl. sąd. Z. Wendełowskiego, na rozprawie kasacyjnej 23. maja 1935 r. w sprawie **Wasyla Hrynyka,** oskarżonego z art. 18 prawa o wykroczeniach, po rozpoznaniu kasacji oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 13. listopada 1934. r. na mocy art. 516, 535, 529 i 577 k. p. k. wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 13. listopada 1934 r. z powodu obrazy art. 18 prawa o wykroczeniach uchyla, oskarżonego Wasyla Hrynyka z przypisanego mu w oskarżonym wyroku czynu, przewidzianego w art. 18 pr. o wykr. uniewinnia i kosztami postępowania we wszystkich instancjach Skarb Państwa obciąża.

Uzasadnienie.

I. Kasacja oskarżonego powołuje się na p. i. art. 514, p. s. art. 516 i 520 k. p. k. zarzuca obrazę art. 532 i 536 k. p. k. przez: a) **skazanie oskarżonego przy braku w czynie jego cech przestępstwa** wbrew zawartej w orzeczeniu Sądu Najwyższego wydanemu w niniejszej sprawie wykładni z art. 18 prawa o wykroczeniach, **bowiem przerwanie przez oskarżonego,** który w charakterze duchownego odprawił Mszę Swiętą, **śpiewania w cerkwi pieśni „Boże, coś Polskę"** drogą zaintonowania pieśni religijnych, **nie zawierało cech demonstracyjności i nie posiadało cech bezprawności, oskarżony działał w tym wypadku jedynie w zamiarze utrzymania w świątyni porządku zakłóconego przez samowolne i przedsięwzięte bez porozumienia z oskarżonym,** jak to wynika z ustaleń wyroku, **zaintonowanie prze nauczycielkę Kramkowską pieśni „Boże, coś Polskę", która to pieśń, jak stwierdza pismo Kurji Biskupiej w Przemyślu, nie należy do rzędu tych, których śpiewanie jest dozwolone w cerkwiach** korzystającego, na mocy konkordatu **z autonomji wyznania grecko-katolickiego,** wyrok skazujący Sądu Okręgowego wydany został wbrew orzeczeniu Sądu Najwyższego, w myśl którego istnienie w czynie oskarżonego cech przestępstwa uzależnione jest od tego, czy śpiewanie przez Kramkowską pieśni „Boże, coś Polskę" nastąpiło po uprzednim porozumieniu się z oskarżonym czy też miało charakter samowolny i zostało dokonane bez jego wiedzy; b) branie udziału w prowadzeniu sprawy po uchyleniu wyroku przez Sąd Najwyższy przez Sędziego, który brał udział w wydaniu uchylonego wyroku.

II. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1) **Zarzut kasacji pod „a" jest uzasadniony.** W orzeczeniu z dnia 14. maja 1934, wydanym w niniejszej sprawie, co zatem wiążącym Sąd orzekający z mocy art. 536 k. p. k. jeśli chodzi o wykładnię ustawy **Sąd Najwyższy ustalił,** że dla istoty wykroczenia z art. 18. prawa o wykroczeniach niezbędnem jest prawidłowe **ustalenie demonstracyjności** przy wyrażaniu niechęci lub lekceważenia dla Państwa Polskiego, a w związku z tym, w pierwszym rzędzie ustalenie bezprawności działania oskarżonego, który przeszkodził śpiewaniu w cerkwi pieśni „Boże, coś Polskę" śpiewaniem pieśni religijnych. W razie ustalenia, że nauczycielka Kramkowska rozpoczęła śpiewanie pieśni „Boże, coś Polskę" bez uprzedzenia oskarżonego odprawiającego Mszę Świętą o swym zamiarze, że zatem oskarżony działał w zamiarze utrzymania porządku w kościele, którego był proboszczem, w czynie jego jako nieposiadającym cech bezprawności brak było znamienia demonstracyjności niezbędnego dla bytu przestępstwa, przewidzianego w art. 18 prawa o wykroczeniach. Jak wynika z ustaleń wyroku Sądu Okręgowego, nauczycielka o zamiarze odśpiewania pieśni „Boże, coś Polskę" nie uprzedziła oskarżonego, rozpoczynając w cerkwi bez jego wiedzy i zgody, ponadto, **jak wynika z pisma Kurii Biskupiej w Przemyślu (k. 34) pieśń ta nie należy do rzędu tych których śpiewanie jest dozwolone wiernym w cerkwi, który na mocy konkordatu w swym wewnętrznym życiu rządzi się swojemi prawami. W tym stanie rzeczy uznać należy** zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 14. maja 1934, że **Kramkowska nie miała prawa śpiewania w cerkwi pieśni „Boże, coś Polskę" bez uprzedniego porozumienia się z władzami duchownymi, a oskarżony nie był obowiązany do powstrzymania się na czas śpiewu tej od śpiewania pieśni religijnych,** przewidzianych w rytuale wyznania grecko-katolickiego, w czynie jego zatem przeszkodzenia śpiewania „Boże, coś Polskę" przez śpiewanie pieśni religijnych jako prawnym, a zatem nie posiadającym cech demonstracyjności **brak cech zarówno wykroczenia przewidzianego w art. 18. prawa o wykroczeniach jak i jakiegokolwiek innego przestępstwa,** wobec czego wyrok na zasadzie p. art. 516 k. p. k. polega na uniewinnieniu.

2) Zarzut kasacji pod „b" jest niezasadny. Wbrew twierdzeniu kasacji sędzia, który brał udział w wydaniu wyroku przed jego uchyleniem, nie brał udziału w prowadzeniu sprawy po jego uchyleniu, nie jest bowiem równoznaczne z takim udziałem powołanie się w protokole rozprawy zamiast wpisania pełnej treści zeznanie świadka, Kramkowskiej na zawarcie w aktach sprawy zeznanie złożone przed Sędzią, który wydał uchylony wyrok, ale że samo przesłuchanie świadka miało miejsce przed Sędzią, który nie ulegał wyłączeniu, a sposób sporządzenia protokołu przez powołanie się na treść znajdującego się w aktach zeznania zgodny był z ustawą i uchybienia nie stanowił. — Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14. maja 1931 Zb. Orz. S. N. z 1. — 1/32.

Z tych zasad i na mocy art. 516 i 535 kpk. Sąd Najwyższy zaskarżony wyrok, z powodu obrazy art. prawa o wykroczeniach, **uchylił, a oskarżonego Wasyla Hrynyka z przypisanego mu w zaskarżonym wyroku czynu uniewinnił.** — Na oryginale właściwe podpisy. — Za zgodność: M. Kroczyński, sekretarz I. S.

РОЗПОРЯДКИ ШКІЛЬНИХ ІНСПЕКТОРІВ.

Мабуть на основі цього присуду деякі шкільні інспектори у Сх. Галичині видали розпорядок управителям вселюдних шкіл, що „śpiewanie przez młodzież szkolną w cerkwi pieśni „Boże, coś Polskę" bez pozwolenia nauczyciela religii jest niedopuszczalne."

НОВИЙ ЗАСУД.

Тимчасом замісцевий виділ у Сяноці окружного суду в Ярслі засудив присудом з 17. грудня 1938. р. до ч. акт. V. 2. K: 426/38 75-літнього **о. Франца Згорлякевича,** пароха с. Хревта, пов. Лісько на **8 місяців безоглядної вязниці** за провину зі ст. 286 § 1 кк. і на заплату судових коштів 40 зол. Крім того суд відобрав о. Згорлячкевичеві право вчити дітей релігію у школі на 4 роки. Згаданої провини зі ст. 286 § 1 кк. — каже суд у своєму присуді — о. Згорлякевич допустився тим, що в червні 1938. р. підчас лекції релігії у школі в селі Панище заборонив дітям співати пісню „Boże, coś Polskę" підчас богослуження в церкві; цією забороною діяв на шкоду публичного інтересу викликуючи національний антагонізм і нехіть до Польщі. При кінці обширних мотивів до свого присуду судця Зембати дозволив собі не лише на характеристику засудженого, але й українського духовенства. Ось вона: „Argumentami, których można użyć przeciw oskarżonemu są jego tendencyjnie nieprawdziwe wyjaśnienia, a przedewszystkim notoryjny na pograniczu polsko-ruskim fakt, że duchowieństwo grecko-katolickie jest krzewicielem wśród lojalnie ustosunkowanej do Państwa Polskiego ludności ruskiej haseł wrogich państwowości polskiej". І тому — читаемо далі в мотивах присуду — суд не припинив засудженому виконання кари.

ЩО СКАЖЕ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД У КРАКОВІ?

Старенький о. Згорлякевич, який уже понад 40 років працює як парох у Хревті та дочірнім селі Панищеві, зголосив апеляцію від згаданого присуду. В обширних мотивах апеляції о. Згорлякевич вияснив, що не згадував взагалі про пісню „Боже, цось Польскен" підчас науки релігії, лише вияснив дітям, що кожний нарід молиться в церкві у своїй рідній мові. А тому, що в нашій церкві літургічна мова є дещо відмінна від живої української мови і діти не знають добре вірй тих пісень, що їх співають у церкві, тому о. Згорлякевич доручив дітям, щоб прислухувалися як у церкві співае дяк і співали за ним те, що він буде співати. Вияснив теж, що в Панищеві ніхто не вчив релігії дітей і тому як парох, на основі своєї канонічної місії, згодився вчити дітей релігії не домагаючись ніякої винагороди. Ніколи теж не дістав від шкільної влади ніякого декрету, себто не був ніколи державним урядовцем по думці ст. 286 і 292 кк., як це каже суд І. інстанції. Далі покликався на опінію гр.-кат. Єпископської Консисторії в Перемишлі, що в церкві вільно співати лише ті пісні, які затвердила церковна влада; ніяких інших пісень, себто і пісні „Боже, цось Польскен" співати не вільно. Одночасно засуджений о. Згорлякевич відбиває важкий заміт проти інших священників, що його видвигае присуд без ніяких ближчих доказів і лише тому, щоб і підсудного осудити. Вкінці засуджений ставить внесок, щоб апеляційний суд допустив доказ з актів шкільного інспекторату в Турці до ч. 85/35, які доказують, що згаданий інспекторат заборонив співати в церкві шкільній молоді пісню „Боже, цось Польскен" без дозволу вчителя релігії.

Полекші у сплаті хліборобських сконвертованих довгів.

II*).

Як відомо, довжники були обовязані згідно з конверсійним договором **платити в 1939. і 1940 р. 5 прц. довжного капіталу.** Розпорядок міністра скарбу зменшує цей обовязок довжникам до половини. Отже у другій половині 1939 р. довжник обовязаний заплатити не 5 прц., лише **2 і пів прц.** державного капіталу і то **одноразово.** Як бачимо, розпорядок міністра скарбу припинив взагалі платність першої рати довжного капіталу, що її треба було заплатити в першій половині 1939 р. Зате в 1940 р. довжник обовязаний заплатити 2 і пів прц. довжного капіталу у двох різних ратах згідно з конверсійним договором.

Виринає питання, що діється з тією частиною належитости, довжного капіталу, якої довжник не заплатить в 1939 р. і 1940 р.? Розпорядок постановляе, що залеглости з рат довжного капіталу, які повстали з їх незаплачення в 1939 р. 1940 р. довжники обовязані заплатити в чотирьох різних ратах разом з останніми чотирьома піврічними ратами довжного капіталу згідно з конверсійним договором. Отже ту частину довжного капіталу, що її тепер наші селяни не заплатять, мусітимуть заплатити у чотирьох рівних частинах з останніми чотирьома піврічними ратами.

Довжникам, які заплатити перед 1. липнем рату довжного капіталу у висоті, що припадала до заплати в першому півроці 1939 р. з дотеперішніми умовинами платности конверсійного договору, **зачислює розпорядок на сплату належитости.** Іншими словами: довжники, які заплатили в першій половині 1939 р. першу рату довжного капіталу, згідно з конверсійним договором, не мусітимуть платити вже другої рати хіба що заплачена сума **не досягае 2 і пів прц. довжного капіталу.** В такому випадку мусітимуть доплатити відповідну частину до 2 і пів прц. довжного капіталу.

*) Гл. „Діло" ч. 185.

Сторінка без політики.

Славна картина вкрадена у Луврі, віднайдена.

Два місяці тому щезла з одної із великих саль Лювру відділу французького мистецтва дорогоцінна картина Ватто „Байдужий". Всі розшуки поліції не дали ніяких вислідів. Цими днями росіянин Сергій Богуславський зявився у слідчого судді і передав йому украдену картину. Богославський має 25 років і вродився в Парижі, з мами француженки. Він признався, що не мав спільників. Сам захоплений малярством, якого вчився, вважав картину Ватто за одну з найкращих і дивлячись на неї у Луврі відчував за кожним разом біль, як реставратори знищили її первісний вигляд. Він хотів попробувати, чи не зможе придати їй первісної її краси. Цілий рік він носився з наміром украсти її, а три тижні підготовлявся до свого вчинку.

Як можна в Луврі красти.

Коли в салі не було сторожів, він просував руку поза раму і ослаблював дріт, на якому вона висіла. Накінець картина трималася тільки на самому цвяху. 13. червня пів до третьої пополудні, коли в музею бувае якнайбільше людей, він вибрав момент, коли в даній салі залишилося всього 6 осіб. Кожна з них була зайнята оглядинами іншої картини. Сторож стояв обернений плечима. Богославський без труду зняв образ і положив у газету, яку тримав під пахою. Так він і вийшов і ніхто не зауважив, що він тримае щось під газетою. Коли він прийшов до хати зараз узявся до праці, відчищуючи шар ляку, яким реставратори покрили картину. Богуславський переконаний, що він відсвіжив твір Ватто і навіть написав цілу книжку про невмілі методи консервації творів мистецтва. Спершу він мав намір переслати рукопис своєї книжки разом із твором Ватто до дирекції Лювру і — покінчити самогубством. Одначе він відкрив свою таємницю приятелеві — молодому акторові Ришардові Депре, який переконав його, що треба зробити інакше.

„Поправки" аматора.

Богуславський затрпсав у себе давню раму з „Байдужого", кажучи, що вона була без смаку і заступив її дубовою. Заступник директора ствердив, що Богуславський зробив тільки маленькі „поправки" на картині Ватто, але по суті не зіпсував у ній нічого. Богуславського врештували за крадіж. Він поводився увесь час спокійно і передав слідчому судді рукопис своєї розвідки п. з. „Як я виповнив Байдужого?" Намір Богуславського підготовив його приятель з цілим апаратом газетної сенсації. Ще поки Богуславський зявився у слідчого судді, його відвідав відомий журналіст Ґео Льондон, що зробив з ним в хаті велике інтервю. Того самого дня, коли він подався у суд, він повідомив телефонічно ріжних журналістів визначаючи їм зустріч у суді з радою, щоб узяли зі собою фотографа. У суді справді чекало на нього 30 журналістів і фотографів. Вони ждали там терпеливо більше, як дві години, щоб переконатись у чому сенсація. „Героя" відфотографували разом із картиною.

Хто такий винуватець.

Особа Богуславського і його минуле не має в собі нічого сенсаційного. Його батько-кравець натуралізований у Франції ще в 1914. році і служив у французькій армії. Після смерти своєї жінки оженився вдруге з француженкою. Батьки молодого аматора мистецтва виїхали саме тепер на відпочинок до Монте Карльо. Вони вже встигли дати ріжні відповіді журналістам, що поцікавилися характером обвинуваченого у крадежі. Вони кажуть, що він зовсім не маляр, а тільки з аматорства час-до-часу рисував. У ліцею він учився погано і його вигнали звідти за погану поведінку. Богуславського піддадуть під лікарський догляд, щоб перевірити, чи він нормальний. Згідно з французьким законом Богуславському загрожує найвища кара 5 років вязниці. Мінімальна кара, коли його звільнять від обвинувачення, буде 16 франків гривни.

Історія „Байдужого".

„Байдужий" — маленький образок завишки на 26 і завширшки на 20 центиметрів. Первісно він належав до маркізи Помпадур, а в 1781. році продали його за 475 талярів разом з другою картиною Ватто Фінет. За обі картини заплатили в 1806. році на ліцитації 75 франків. І власник, великий меценат мистецтва Ля Каз подарував її до люврського музею, разом із цілою галерією інших образів в 1865. році. Одна подробиця на образі „Байдужого", а саме дзиболько, яким бавиться хлопчина є досі предметом живої дискусії між критиками, чи воно походить від руки Ватто чи додане пізніше. Зміни, які перевів Богуславський зводяться до таких пунктів: він змив дзиболько, обороняючи погляд, що воно належить пізнішим реставраторам, добув первісний колюр землі, усунув останній шар, яким був покритий образ і покрив його наново лаком.

звязав відповідно сильно рами, суглоб починав колихатись, а рука прибирала темно-синій колір. Це використав Вест ось як: В одному великому готелі він старався ввійти до вінди, саме тоді, як виходив із неї один з гостей. Ошуканець нарочне наступив на ногу послугачеві, користаючи з його неуваги. Цей відскочив, потручуючи собою Веста. Тоді він упав з криком на землю, показуючи оболілу руку. Прикликаний лікар ствердив, що рука зломана. Шойно по довгому часі відкрили цей обман і хитрого купця засудили на сім років вязниці.

12 Ев на „Еві".

Власник яхти „Ева" англієць Стенлі Траверс наняв її 12 молодим англійкам для довколасвітньої подорожі. Всі ці англійки не скінчили ще 20 років. Вони забажали пригод і вступили на яхту Траверса як новички-морячки т. зв. юнги. Подорож передбачена на 15 місяців. Траверс заявив дівчатам, що їх чекає більше роботи, як забави. Він сам — спеціяліст для підготови військових моряків. Він саме шукав 12 хлопців для вишколу, як до нього прийшла одна молода дівчина з проханням узяти її на моряка. Старий морський вовк відповів їй, що впустити одну дівчину між моряків було б небезпечно, бо це довело б до всяких любовних конфліктів. Він відповів дівчині, що коли вона знайде ще 11 товаришок, тоді він вибереться у подорож довкола світу з 12 дівчатами, без одного мужчини. Нема сумніву, що в таких обставинах треба подивляти відвагу капітана такого судна, а не 12 дівчат, які ще не знають моря.

Смерть славного золотаря.

У Льондоні помер славний золотар Омар Рамсден у 70 р. життя. У 1937 р. він зробив чашу і вирізьбив на ній напис з нагоди одного небувалого дня, коли Англія мала водночас трьох королів. Це було тоді як Едвард VIII. зрікся престолу. Рамсден приготовляв дорогоцінні чаші славних соборів англьосаського світу. У нього замовили теж „срібну мирову чашу", яку дістав Чемберлен анонімово від якогось англійського мільонера після його мінхенської подорожі. Рамсден учився золотарства та ювелірства на чужині довгі роки і дійшов у своєму фаху до мистецтва.

—o—

Увязнене золото.

Америка має 60% золота всього світу, або на доляри вартости 16.179,000.000 дол. Це золото лежить закопане у пивницях і увязнене. Звозять його з усіх сторін Америки і з усіх країв світу, потім всипають у пивниці, де їх строго пильнують перед злодіями. В 1933 році Америка призначила вищу ціну за золото, 20-доларівка підскочила у вартости до 35 доларів. Це було однією причиною, чому золото продавали американському урядові. Крім того Америка націоналізувала золото, так, що приватно його не вільно мати. За який рік також небезпека війни нагнала багато золота до Америки і трохи до Канади. Така ситуація ненормальна, бо такий пожиточний металь лежить невжиточно та безхосенно, крім того Америка готова зібрати все золото, а коли решта світу тоді переконається, що можна без золота обійтися, зіставлять його вуйкові Семові на потіху. Деякі американські газети добачують в цім небезпеку для Америки.

—o—

ВІНДСОРСЬКИЙ КНЯЗЬ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО АНҐЛІЇ.

Віндсорський князь купив цими днями через свого льондонського адвоката замок Льовстер на шотляндській границі у Вестморленд. Досі цей замок був власністю льорда Ляндесдела. Це середневічний будинок з дорогоцінною галерією образів і парком, де засадив дерева ще Генрик VIII.

Гора Тавор, де відбулося „Преображення".

В часі подорожі по північній Палестині, яку ми почали (після об'їзду східної Африки) від гори Кармель, що бовванів над Середземним Морем, ми оглянули і гору Тавор (Табор). Вона дуже гарна, вся покрита муравою і знаходиться за Назаретом і Канею Галилейською, де на весіллі відбулося перше чудо (заміна води на вино) і містом Тиверіяда. Шоса йде попід гору Тавор. Показують нам місце, де таборили колись хрестоносці і пізніше Наполеон; під Аккон був Наполеон, а на горі Тавор турки. Турки мали ліпші позиції. Зупиняємось у стіп таворської гори, біля якої переїжджають саме два араби на гарних білих конях. У підніжжя Тавору бачимо сотні чорних кіз і білих овець. Оливні дерева ростуть рідко на полі великим садом під горою. Пнемося на гору Тавор, дуже подібну до другого держка нашої Говерлі. Ціла гора гола без дерев і скель, покрита зеленою муравою як Говерла. Увесь час підходу видно на вершку церковцю Преображения (Спаса Г. Н. І. Хр.). Після довшого мозольного підходу наближуємося до вершка цієї найгарнішої гори в усій Палестині. Тут на цій горі так гарно і мило, що зовсім зрозумілі стають слова захоплення св. ап. Павла: „Добре нам тут бути. Збудуємо тут одну скинію для Мойсея, одну для Ілії і одну для Ісуса!" На вершку гори Тавор охопив і нас подібний ентузіязм.

З вершка оглядаємо майже цілу невеличку Палестину і частину Сирії. Бачимо між іншим добре Великий Гермон (3010 м.), що біля Дамаску, куди у своїй подорожі прямуємо. Недалеко бачимо велике Тиверіятське озеро (море). Ці гарні місця, де починав свою діяльність Ісус Христос, набираючи своїх перших учеників.

Налюбувавшись видом з таворської гори, ми зійшли до автокара і поїхали в сторону і тепер жидівського міста Тиверіяди, що розсілося недалеко Тиверіянського озера.

М. Михайлько.

Обезпеченеві товариства борогяться перед ошуканцями.

Громадяни Сполучених Держав цінять незвичайно своє здоровля і життя. Кому лише трапиться якийнебудь нещасливий випадок, хоча б і дуже невинний — цей старається зараз подати справу до суду, щоб одержати відшкодування.

Розуміється, це доводить до частих зловживань, на чому погано виходить обезпеченеві товариства. І тут, як звичайно в Америці, ціла низка метких людей робить знамениті інтереси, орґанізуючи буцімто нещасливі випадки у ріжних публичних місцях. Щоб цьому запобігти, американські обезпеченеві товариства основали централю, що має на цілі провірювати кожний сумнівний випадок. Вони теж вичислили, що в Сполучених Державах виплачують річно ошуканцям величезну суму 200 мілионів доларів.

Ось приклад, як „працювали" ці мантії:

Жорж Вест, купець з Балтімору зломив руку. По вилікуванні переконався, що рука незвичайно легко вискакує із суглоба. Коли він

27. серпня Гітлер поставить справу на вістрі меча?

ПРОМОВА В ТАНЕНБЕРГУ БУДЕ ДУЖЕ СЕНЗАЦІЙНА.

Як подають польські часописи, серед політичних обсерваторів щораз то частіше можна чути погляд, що Німеччина хоче прискішити остаточну розгривку. З Берліна буцімто прийшла поголоска, що промова, яку Гітлер виголосить 27. ц. м. у Таненбергу, буде дуже сенсаційна. Можливо, що він спалить за собою всі мости і поставить справу на вістрі меча.

Напруження росте з дня на день; збільшає його протипольська кампанія німецької преси та підготова німецької армії.

Як говорять, у Берліні ще не вирішено, куди має Гітлер їхати до Таненбергу; переїзд морем так само як транзитним поїздом через Поморя нарушує — мовляв — престіж Німеччини.

Мусоліні не погоджується на „війну без огляду на обставини"?

ІТАЛІЯ СПОДІЄТЬСЯ „БЕЗКРОВНОЇ ПЕРЕМОГИ".

Британська преса висловлює ріжні погляди на тему можливостей збереження мира. Деякі часописи висловлюють здогад, що між Берліном та Римом нема повної гармонії. Італійський амбасадор Аттоліко привіз буцімто Гітлерові до Берхтесгадену відповідь на низку засадничих питань. М. ін. Мусоліні відповів, що він не є рішений на „війну без огляду на обставини".

Італійці зясовують собі, що на випадок вибуху війни французька армія вдарить у першу чергу на північну Італію; через Бреннер йдуть транспорти німецького війська, щоб скріпити італійський фронт в Альпах. Все таки італійська преса разом з німецькою атакує Польщу, в надії, що війну вдасться зльокалізувати або звести до „безкровної перемоги".

—o—

Мадярщина не пустить через свою територію нім. військ?

ПЕРЕД ДЕКЛЯРАЦІЄЮ МАДЯРСЬКОГО УРЯДУ.

Британські урядові кола — як твердить польська преса — глядять на Мадярщину без неспокою, бо не вірять, щоб Мадярщина підпорядкувалась Німеччині та пішла проти Польщі.

Як говорять, після повороту мін. Чакія мадярський уряд оголосить заяву, в якій стверднть, що на випадок війни Мадярщина збереже невтральність; вона відступить Німеччині вемлеплоди, але не дозволить німецьким військам на перемарш через свою територію.

МАДЯРЩИНА НЕ ДІСТАЛА НІМЕЦЬКОГО УЛЬТИМАТУ.

Як подають з Будапешту, мадярські кола твердять, що поголоски про німецький натиск на Мадярщину є перебільшені. Німеччина не поставила Мадярщині ніяких ультимативних домагань хочби з огляду на те, що взагалі вона не має звичаю ставити ультиматів.

ПОВОРОТ ЧАКІЯ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мін. Чакі вернувся до Будапешту та відбув розмову з премієром, інформуючи його про хід розмов з німецькими й італійськими державними мужами.

БУДАПЕШТ, 21. 8. ПАТ. В понеділок рано мадярський міністр закордонних справ Чакі, який вернувся до Будапешту, перебрав урядування від премієра Телекія, який заступав мін. Чакія підчас його побуту за кордоном.

Мадярське радіо передало заяву мін. Чакі, який твердить, що всі вістки, що їх поширює закордонна преса є звичайною видумкою. Від мін. Чакія підчас його побуту в Зальцбургу й Римі, ніхто нічого не домагався, нічого не просив і нічим не грозив. Мадярщина свідома свого становища в Середущій Европі, вдержуватиме далі якнайприязніші взаємини зі своїми сусідами.

ДИМІСІЯ ГОЛОВИ ПАРТІЇ ДРІБНИХ ХЛІБОРОБІВ.

Голова мадярської партії дрібних хліборобів, один з лідерів опозиції, Тібор Екгард, уступив з проводу партії. У цій димісії добачують демонстрацію проти зусиль, щоб втягнути Мадярщину до політики „осі".

Цього тижня скличуть англійський парлямент?

ГАРЯЧІ НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ У РИМІ, ПАРИЖІ І В ЛЬОНДОНІ.

РИМ, 21. 8. ПАТ. Вчора вечором Мусоліні прийняв у присутности мін. Чяна італійського амбасадора в Берліні Аттоліко, який перед своїм приїздом до Риму відбув конференцію із міністром Рібентропом.

Британський міністр війни Гор Беліша подорозі з Рівієри до Льондону, задержався сьогодні рано в Парижі та був на авдієнції у премієра Далядіе.

ПАРИЖ, 21. 8. ПАТ. Президія французького уряду збереться у вівторок на пополудні в міністерстві війни на засіданні, на якому обговорять під проводом прем. Далядіе міжнародню ситуацію та вирішать деякі проекти у справі окремих рішень, що їх відтак зясують на повному засіданню уряду, яке імовірно відбудеться вже в четвер цього тижня.

В середу вертається до Парижа президент Лебрен, який теж буде присутнім на засіданні уряду в четвер, або в пятницю.

Після повороту премієра Чемберлєна до Льондону, відвідав його мін. льорд Галіфакс.

Нарада премієра з мін. Галіфаксом тривала 3 і пів години. Льорд Галіфакс прибув до премієра в год. 11.30 і вийшов щойно пополудні. Премієр Чемберлен прийняв теж сьогодні мін. Саймона, мін. Бургіна та лідера опозиції посла Ґрінвуда. У розмові прем. Чемберлєена з мін. Галіфаксом обговорювано справи: ґданську, мадярську та розмови амбасадорів у Римі. Останні вістки, які розійшлися по Льондоні кажуть, що у висліді нинішньої конференції у премієра, повне засідання англійського уряду відбудеться завтра на Давкінґ Стріт. Це рішення було висліодом розмови премієра Чемберлєна з мін. Галіфаксом. Імовірно на завтрішньому засіданню одною з найважніших справ буде справа скликання парляменту в найближчому часі.

Премієр Чемберлєн відбув теж одногодинну розмову з міністром внутрішніх справ Самуелем Гором.

Премієр Далядіе прийняв сьогодні пополудні мін. Бонне й мін. Кампінчі.

—o—

Нові труднощ в японсько-британських переговорах.

ТОКІО, 21. 8. ПАТ. Амбасадор Крейґі дістав острий напад гостцю та не покидає кімнати у своїй літній палаті. Виснажлива праця сильно ушкодила здоровля амбасадора.

Британський консуль у Тієнтсіні, отамен Герберт, який брав участь у переговорах в Токіо, виїздить у середу до Тієнтсіну. Таким чином японсько-англійські переговори зустрічають нові, непередбачені труднощі.

Премієр Ґіранума відбув сьогодні довгу розмову зі сторожем приватної печатки та, як подає Домеї, вияснив сторожеві тайної печатки становище Японії до переговорів з Великою Британією та одночасно становище японського уряду до політичної ситуації в Европі В тій розмові премієр заповів, що скличе небавом засідання, на якому японський уряд займе остаточне становище.

Заповіджену на завтра конференцію пятьох, знову відложили. Як причину подають те, що премієр Ґіранума та інші міністри не вспіли познайомитися зі звітом мін. Аріти. Сьогодні прийняв теж премієра Ґірануму на авдієнції цісар у віллі Ганма. Премієр зложив цісареві звіт про ситуацію.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ ДУМАЄ ПОСЕРЕДНИЧАТИ.

ЛЬОНДОН, 21. 8. ПАТ. Ройтер повідомляє з Брісселі на підставі добре поінформованих кол, що король Леопольд, ані бельґійський уряд не робитиме ніякої спроби медіяції в теперішній міжнародній ситуації.

З того комунікату виходить, що такі спроби були, або, що хтось про них дуже голосно... думав, якщо не говорив. Ця вістка сходиться з бельґійською ініціятивою конференції ґрупи Осльо.

Нова книжка Бібліотеки „Діла"!

ОТЕЦЬ ПРЕВО

Історія невірної

Manon Lescaut

повість

із двома ілюстраціями.

Одна з найкращих історій коханка у всесвітній літературі. Відтворена в операх, драмах та творах ріжних мистців.

Ціна зол. 2.50.

ГОСТРИЙ ЯПОНСЬКИЙ ПРОТЕСТ У СПРАВІ ШАНҐАЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

ТОКІО, 21. 8. ПАТ. Японська управа міста Шанґаю вислала до адміністрації міжнародньої концесії формальний протест проти суботнішого інциденту між японською та анґлійською поліцією. У своєму протесті японська управа міста ставить такі домагання: 1) Спричинники інциденту зазнають гострі кари, 2) японську управу міста інформуватимуть про хід дисциплінарного слідства проти винуватців, 3) рідні вбитих японських поліцистів дістануть відшкодування, 4) японська управа міста дістане формальні перепросини, 5) щоб не допустити на будуче до таких інцидентів, японські поліційні органи допустять до участи у службі безпеки на терені концесії.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

НА СОВІТСЬКО-МАНДЖУРСЬКІМ КОРДОНІ ЗНОВУ ЗАГРАЛИ ГАРМАТИ.

ТОКІО, 21. 8. ПАТ. Комунікат квантунської армії проголошує, що по кількаденній перерві почалися знову бої на манджурсько-монгольській границі в районі озера Буірнор. 18. ц. м. совітська артилерія почала обстрілювати японсько-манджурські позиції, на що їй відповіла японська артилерія, обстрілюючи з успіхом ворожі гармати. Одночасно прийшло до повітряних боїв. М. ін. 16 совітських літаків налетіли на місцевість Галюнаршан, 150 км. у глибині манджурської території, одначе японські летуни відбили наступ, так що совітські літаки не вспіли збомбардувати міста.

—o—

ІТАЛІЙСЬКИЙ МІНІСТР НЕ ВИЇХАВ ДО ШВАЙЦАРІЇ З „НЕПЕРЕДБАЧЕНИХ ПРИЧИН".

БЕРЛІН, 21. 8. ПАТ. Швайцарська телеграфічна аґенція повідомляє, що італійський міністр торговлі Джуарнері, який мав приїхати до Ціріху при кінці серпня, щоб відвідати Народню виставу, відложив свої відвідини до половини вересня, **оправдуючися важними „непередбаченими причинами".**

—o—

ВІЙСЬКОВІ НАРАДИ В МОСКВІ ЗНОВ ПОЧАЛИСЯ.

МОСКВА, 21. 8. ПАТ. По триденній перерві почалися в понеділок перед полуднем у Москві французько-британсько-совітські військові наради.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
ВИКОНУЄ СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
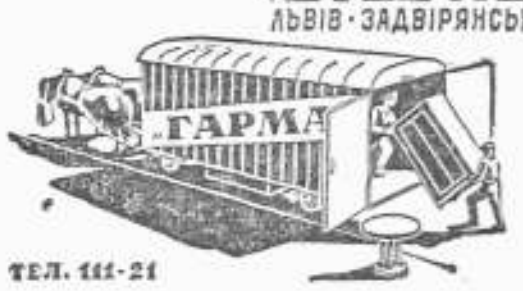

ТЕЛ. 111-21

НОВИНКИ

23 СЕРПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 10. серпня 1939
Лаврентія мч.
Лат. Филина Бен.
Сонце: схід 4.25, захід 18.28.
Місяць: схід 14.52, захід 23.52

Завтра: 24. серпня. Четвер.
Ст. ст. 11. серпня 1939.
Євпла мч.
Лат. Вартоломея.
Сонце: схід 4.26, захід 18.26.
Місяць: схід 15.40, захід 0.00.

—o—

— **Осінній сезон** у Живці Черче починається з днем 20. серпня. Ціни удержання і купелів знижені. Лікуванці, що лікувалися у першому сезоні в тому році, а які потребують продовження лікування, платять лише половину. 1582 1—3

— **Комунікат Народньої Торговлі.** Народня Торговля приневолена була з незалежних від неї причин звинути склад палива на Личаківськім дворі у Львові. Тому до часу уряджения складу палива на іншому місці Народня Торговля доставляє вугілля з Головного двірця у Львові просто від вугільного концерну. Нагодня Торговля просить своїх членів і прихильників замовляти й далі **вугілля** горішньошльонське, **кокс** і **дрова** букові і соснові в **Оплавому Відділі Народньої Торговлі. Львів, Ринок 36**, тел. 103-27 1576 —2

— **До читачів „Тризуба".** Дістаємо то помішення такий комунікат: Утруднення формального характеру, які за останній рік стрінули „Тризуб" і несподіваний виїзд — з незалежних від нього причин — за кордон редактора нашого видання п. Семена Нечая не дозволили випустити своєчасно цього літа намічені числа тижневика. Редакція „Тризуба" просить своїх читачів ласкаво вибачити запізнення, що сталося не з її вини і мати терпеливість.

— **Засуд священника.** Перед судом у Перемишлі відбулася 18. ц. м. апеляційна розправа проти о. Василя Гриника з Гусакова, якого засудив городський суд у Мостиськах на три тижні арешту за проповідь. По розправі суд підвищив кару до трьох місяців вязниці.

— **Виселили священника.** Пишуть нам з Борщівщини: Не довго втішалось село Іванків над Збручем молодим священником о. Миколою Косарчином, який оживив не лише релігійне, але й національне життя в селі. Молодий душпастир зустрічався на кожному кроці з ріжними труднощами. Вкінці борщівське повітове староство наказало о. Косарчинові покинути Іванків. На інтервенцію в цій справі о. шамб. Матлаковського староство обіцяло продовжити побут о. Косарчинові в Іванкові до кінця 1939 р., щоб міг ліквідувати своє господарство. Тимчасом уже 16. ц. м. дістав о. Косарчин письмо зі староства з дорученням виїхати до 24-ох годин з Іванкова. Не було ради. В четвер 17. ц. м. о. Косарчин відправив останню свою Службу Божу, на якій були присутні всі парохіяни до одного, що плакали мов малі діти. По Службі Божій громадянство Іванкова запросило свого провідника до читальні, де в його імені попрощав його М. Лівонька сердечними словами. Вкінці всі парохіяни відвели о. Косарчина до стації, де ще раз його попрощали зі сльозами в очах. Слід згадати, що цього місяця борщівське староство виселило крім о. Косарчина ще п. Боднара та п. Шиманського.

— **Новий „дом любови"** збудували поляки в осаді кольоністів у Любених пов. Яворів. Акт посвячення довершив кс. Барнась. У посвяченні взяли участь представники влади під проводом старости м-ра Гавенди, який виголосив теж відповідну промову. Одночасно відбулося закінчення польської літньої „півкольонії" в Любенях з пописами дітей.

— **Жорстокі жінки.** Станислава Кузьмяничева (Львів, вул. Личаківська 110) облила свого чоловіка окропом, коли він спав. Перевезли його до шпиталю. — Лейзор Горовіц (Ягайлонська 17) посварився зі своєю жінкою, яка важко поранила його в голову попельничкою. — Катерина Новогродзька важко поранила свого чоловіка в геніталії. — Саноцька пробила ножем руку свого чоловіка.

— **Смерть від алькоголю.** Робітник Олександер Домбровецький випив на горбках коло Пелчинської вулиці у Львові цілу пляшку горівки та нагло помер від затроєння алькоголем.

— **Пяний авантурник спричинив смерть хлопця.** Якийсь пяниця прийшов до різника Забельського у Збоїських пов. Львів та домагався, щоб той дав йому даром ковбасу. Коли Забельський відмовився, пяниця зранив цеглою пса та кинувся на різника, який став стріляти у повітря. Син Забельського Жигмонт поїхав роверо м до недалекої поліційної станиці, але в темряві виїхав на віз, пробив собі на дишель живіт і помер за кілька годин. Тимчасом другий син Забельського, Казимир, поїхав на поліцію конем, але впав і так важко побився, що заопікувалось ним рятункове поготівля.

— **Солтис і війт перед судом.** Станиславівський суд засудив на 3 місяці арешту з припиненням кари на 3 роки солтиса з Нижнева, І. Гуравського, який видавав купцям фальшиві посвідки, що худоба, якою вони торгували, не походить з околиць, де лютує прищиця. Купців засуджено на вязницю від 3-ох років до 3-ох місяців. — Перед самбірським окружним судом стане небавом війт волости Турка-село, якому закидують, що він збудував собі дім з матеріялу призначеного на будову школи та за волосні гроші, роздав між багатих кревняків збіжжя, призначене для малоземельних, фальшував підписи на квітах, намовляв до фальшивих зізнань і т. п.

— **Ще про загадкове вбивство у Бережанщині.** У звязку з вісткою про вбивство в Нараєві, про яке наші читачі вже знають з „Діла" з 19. ц. м., пишуть нам з Нараєва ось-що: В ночі з 14. на 15. серпня ц. р. прийшло кількох невідомих напасників у Нараєві-місті пов. Бережани до хати матері Петра Байди (а не Петра Бея), діяльного члена видїлу чит. „Просвіти" і свідомого українця, питаючись за сином. Мати відповіла, що її син спить у стодолі. Тоді напасники пішли до стодоли, вивели Петра Байду на подвіря і розстріляли. Ця подія потрясла усім громадянством Нараєва та його околиці.

— **По кільканацятьох роках відзискав мову.** Селянин зі Загвіздя, пов. Станиславів втратив перед кільканацятьма роками мову від удару ціпом по голові. Тепер приїхав з Америки його син, який підчас світової війни пропав без вісти. Це так зворушило старенького Загородника (він має вже 70 років), що він відзискав мову.

— **Краєва хроніка.** Хтось кинув до сушарні Миколи Гудзія в Підгородді, пов. Рогатин артилерійське стрільно, яке вибухло та знищило сушарню. Жертв у людях не було. — Антін Матвіїв зі Слобідки Струсівської, пов. Тернопіль важко поранив сокирою Данила Пелішка, який помер від ран. Підчас погоні один поліцист застрілив напасника. — В Мостах Великих згорів тартак; школу оцінюють на 30.000 зол. Пожежа ушкодила також недалекий млин. — Під колесами поїзду згинув у Заболотові залізничник Дмитро Кейван. — Станиславівський окружний суд засудив на пів року вязниці Франца Куніського, який нехотячи пустив з даху дому дошку, що вбила його жінку.

— **Велику аферу** з фальшуванням щадничих книжечок ріжних банкових установ викрила слідча влада в Польщі. Фальшівники складали дрібні ощадности й опісля підробляли числа та витягали більші грошеві суми. Покищо поліція арештувала трьох фальшівників, яких прізвища тримають у тайні. Між арештованими є професійні злодії, карані за фальшування документів і за обман.

— **Страшний цикльон** лютував над містечком Санто Домінго в Аргентині і заподіяв велитенські шкоди. Повітряна труба повирвала дерева з корінням, поломила телеграфічні стовпи і знищила зовсім костел та 25 мешкальних домів. Про нечувану силу цикльону свідчить найкраще факт, що він тревав ледви дві хвилини і що мури знищеного костела були грубі на 70 цм.

— **Вибух вулькану.** На маленькому острівці, 300 миль від Токіо, вибух вигаслий вулькан Торішіма і знищив кільканацять родин японських рибалок. Частині мешканців удалося врятувати таким чином, що посідали на човна і відплили на повне море.

— **Кара за зловживання поштою.** Десятки тисяч осіб у Канаді не можуть тепер користати з пошти. Влада покарала їх на основі § 204 поштового закону, що передбачує таку кару за пересилання льотерійних білетів, порнографічних світлин і друків і т. д.

— **Запір.** Знідомлення начальних лікарів у лічницях для недуг шлунка і кишок підкреслюють, що гірка сіль „Францішка Йосіфа" є першорядним природним проносним сольом.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Чортківський окружний суд засудив за приналежність до ОУН Василя Пшика, Павла Федоркова, Миколу Мороза, Сильвестра Шевця, Івана Леганчука, Марію Вітів та Михайла Музичку по 3 і пів року вязниці та утрату прав на 10 років. (ПАТ)

ЗАТВЕРДЖЕННИЙ ПРИСУД.

Перемиський окружний суд затвердив присуд першої інстанції на трьох українців з Ярославщини, засуджених за те, що вони вирубали цілий сад польського осадника, який недавно спровадився до їхнього села. Трьох братів Корнятів дістало по два роки вязниці, Михайло Матвійчук — один рік. (ПАТ).

СУДОВИЙ ЕПІЛЬОГ ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ.

Самбірський окружний суд засудив на кару по три місяці арешту з припиненням на три роки шістьох мешканців села Ліщин пов. Дрогобич за участь в інциденті перед виборчим льокалем підчас громадських виборів 10. березня ц. р., а саме: Мих. Фіголя, Мик. Федика, Мик. Ходаньчика, Мих. Броницького, Теодора Дорожовця і Теодора Карбовника. Інших підсудних звільнено.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ГРОМАДЖЕННЯ ЗБРОЇ.

Перед апеляційним судом у Любліні відбулася в четвер 17. ц. м. розправа проти **Івана Луцюка**, якого трибунал окружного суду в Рівнім засудив 3. квітня ц. р. **на 7 років вязниці** за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН) і за злочин зі ст. 98 кк. (громадження зброї).

В пятницю 18. ц. м. відповідав перед тим самим апеляційним судом у Любліні **Теодор Лесюк та Єсим Терещук**, яких засудив трибунал окружного суду в Рівнім по розправі 27. квітня ц. р. Тоді трибунал засудив **Теодора Лесюка на 6 років вязниці, а Єсима Терещука на 5 років вязниці.**

По переведеній розправі в обох справах апеляційний суд оголосив 18. ц. м. присуд, яким затвердив згадані присуди трибуналу окружного суду в Рівнім з тією лише зміною, що **Т. Лесюка та Є. Терещука** увільнив від судових коштів.

ПЕРЕД ПОЛІТИЧНИМ ПРОЦЕСОМ У ЛЬВОВІ.

У вівторок 22. ц. м. відбудеться політична розправа перед апеляційним судом у Львові проти **Володимира Козака та Ірини Леонтовичівни**, яких засудив трибунал окружного суду в Перемишлі за приналежність до ОУН.

Крім того відбудеться розправа проти **Миколи Човса** за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до КПЗУ).

—o—

З кіна.

КІНО АМПІР: „ТАЄМНИЙ СЛІПЕЦЬ" І „ПРАВО ЖІНКИ".

З цієї подвійної програми на головну увагу заслуговує друга комедія „Право жінки", що з незвичайним гумором і сентиментом змальовує дуже характеристичну для американських відносин історію подружжя молодої пари, що зазнала багато розчарувань через недостачу грошей. Молодий енергійний інжинір не хоче дозволити своїй жінці працювати самостійно на себе. Вона залишаючися дома, залізає щораз більше у довги, тимпаче, що звикла до вибагів і любить чепуритися. Першим акордом дисгармонії цього подружого щастя стає молодий, багатий мілїонер, який закохавшися в молодій жінці білного інжиніра, починає її розважувати і навіть тихцем помагає їй матеріяльно. Фільма виходить прекомічні сцени нагального шлюбу, фантування меблів у хаті і зустріч Нового Року. В головних ролях першорядні артисти: Варвара Стенвік з Робертом Юнгом і Джіном Реймондом.

КІНО „ЕВРОПА": „РОЗВІД ЛЕДІ ІКС".

Американська колірова фільма з інтригою, немов у кримінальній повісти. Молода, гарна внучка президента суду вибирається на маскарадовий вечір до одного великого готелю і через несподівану густу, лондонську мряку не має змоги вернутися додому, а мусить провести ніч у готелі. Обставини склалися так, що у великому мешканні, де вона опинилася, мусить теж переночувати молодий, талановитий адвокат. Зустрівшися з гарною незнайомою, він закохується в ній від першого погляду, а на другий день переконаний, через непорозуміння, що це була жінка відомого лорда уже тричі розведена. Водночас цей лорд звертається до нього, як до адвоката з проханням прийняти його розводову справу. Молодий адвокат переконаний, що оборонятиме саме ту, з якою зустрінувся випадково в готелі і що він є співвинуватцем. Весела, погідна комедія, в головній ролі з Мерле Оберон.

—o—

Дописи.

ТРУСКАВЕЦЬ.

Мізерія тутешнього українського життя. Недавно появився у „Ділі" (ч. 178 з 2. п. м.) репортаж про цьогорічний сезон у Трускавці-живці. Про громаду й автохтонів була там лише цілком загальникова згадка приїжого автора, що „українське село живе своїм життям — на жаль — дуже мізерним життям". Ще те життя дуже мізерне — свята правда і нетутешній автор досить в короткому часі добре це запримітив. Дарма, що Трускавець має понад 2.800 мешканців, з яких добрих 2/3 не українці та що є тут на папері ціла низка установ і товариств. Такою майже паперовою установою є „Просвіта", яка має свій навіть гарний дім, але не має ані доброго хору, ані постійного самодіяльного гуртка, ані якоїсь орхестри. Бібліотека здекомпльтована, бо читачі в розумінні, що це товариство „дане", повироку розібрали та походили цікавіші книжки і ніяким робом звернути не хочуть. Час-до-часу лише маленьке свято або вистава і вже все. Є кружок „Сільського Господаря", але не має агронома, хоч де як де, але тут міг би віддати величезні послуги, перевівши раціоналізацію сільської господарки; адже живець консумує величезну скількість ярини та овочів, що їх спровадзувати треба. Салю у домі „Сільського Господаря" винаймає жидівська кіно, а український власник має дуже тяжкі умови, на яких може користати з салі на українські імпрези.— Кружок „Рідної Школи" вчить бодай літом горстку літворя ритмічних танків до пісеньок. — Кружок „Союзу Українок" десь-колись дасть себе знати просфорою, чи ялинкою, не згадуючи про вечорниці. Зате напр. тутешня Каса Стефчика, хоч в українських руках (у „своїх") — проте не належить до РСУК-а, бо кілька літ тому, як головувавця п. Романа Стецева та управи с. Волошка, розпорошила кільканадцять тисяч зол. і стоїть нині перед ліквідацією та вимагає такої санації, без якої до РСУК її не приняли б. Подібна історія з „нашою" кооперативою „Здоровля": був час, коли до 10.000 зол. було на руках у довжників, яким легкодушно видавали товар. Санація кооперативи поступає вперед, але не дійшла ще до того, щоб напр. вуйцівни до кооперативи не кшивували дешевше, як у нашому „Мясобуті" у Дрогобичі. Доручення ПСК чи навіть РСУК або уховали загальних зборів є на те, щоб їх не виконувати. Останні заг. збори виказали, що ніяка точка пригоручень РСУКа не була виконана. Приватних закупів є 36.000 себто 50% всіх закупів. Старі борги злегка а різних листів відписуються та не вважаючи на те нових прибуло понад 600 зол. У Трускавці є така дивоглядна „традиція", що хто не „тутешній", себто тут не народився, той „майда", значить не належить до „своїх". Його не допускають до синедріону та не мають обовязку послухати його хочби найумнішої ради. Слово „майда" почуєте очевидно лише у відношенні до українців, бо перед поляками й жидами респект, а що з „тутешніх" нема ніякого меткого й авторитетного, то є „фамілійність" по установах і — лінива інерція. Найкраще тутешнє життя характеризують останні громадські вибори. Раніш на 12 радних було 6 поляків, 5 українців, 1 жид. Тепер українці дали себе аж так перехитрити, що не допильнували виборчих термінів та заніхто проголосили свою листу. Остаточно буде 9 радних поляків та трьох українських фігурантів, нижчих фізичних робітників із жидів, залежних цілком від його власника. Віктом є від кількох літ їжак. Білі, поляк, особисто людина культурна і чесна, але очевидно польський патріот. Нещастям тутешнього українського села є брак такого місцевого ліча, який користувався би авторитетом. Нема такого свідомого громадянина, не має — на жаль — авторитету й місцевий духовник, дарма, що головував чи не у всіх установах або є в їх видінах. О. Іван Валюх не може мати належної поваги серед селян та свідомої молоді, коли славиться як протектор жидівських підприємств і не дурно то жиди залюбки говорять про нього „наш ксьондз". Цей напружив річ у найвищий час, щоб у парохіяльнім будинку при головному тротуарі, всі без виїмку крамниці були — жидівські та ніодної української! Не причинилась до поваги о. пароха серед парохіян просто клясична трансакція, переведена в останньому десятилітті з двома моргами парохіяльного грунту майже в центрі Трускавця. О. Іван Валюх, який був тоді громадським комісаром, предоставив посвідку з громадського уряду Консисторії у Перемишлі, що на переведення неминучого ремонту парохіяльних будинків треба продати частину парохіяльного грунту. Таким робом 14. II. 1927 р. понових 2 морги грунту купила донька о. пароха, п-ні Іванна Стойкова, за 4.000 зол. З того грунту вона продала „фондові офіцирських вівочників домів для вшанування 10-ліття самостійности Польщі у Варшаві" три будівельні парцелі: 1) 24. V. 1933 за 40.095 зол., 2) 13. III. 1934 за 6.285 зол. і 3) 1. V. 1935 за 16.643 зол. — разом за 53.003 зол. На тих парцелях станув монументальний будинок польської старшинської санаторії, а на решті парцелі (що контувала ціла 4000 зол.) станула вілля-палєон „Сава" власність згадавої доньки о. пароха. Ту віллю теж хотіли продати військовости за ціну 135.000 зол. Про цю „трансакцію" у Трускавці знав старий і малий і подивляють її, — не знає її, здається, тільки єпископська консисторія у Перемишлі. На щастя — не вдався інший подібний геніяльний плян „замінити" величезної вартости парохіяльний грунт, що врізується в саму середину живця ерси із нафтусею (на якій тяжить фатальна 100-літня умова) за 7 моргів кущів на границі громади та за дім пароха. У веденні своїх „трансакцій" був о. Валюх дуже запопадливий, зате чомусьто донині не можна було перевести, щоб парохіяльний грунт, на якому стоїть дім „Сільського Господаря", переінтабулювати на „Сільський Господар": тепер, коли Трускавець врахований до прикордонної смуги, буде важче зробити це. Колиж додамо, що дім о. пароха не є піднім терном навіть товариського українського життя — то годі дивуватися, що місцеві інтелігенти та селяни не гуртуються біля свого пастиря. Чотири вчителі українці у держ. утраквістичній школі зовсім громадсько неактивні. Неактивні також сини о. пароха, а українська молодь, хоч називає себе „націонадістичною" бере добрий приклад згори, та нікої громадянської активности не проявляє. Ось у чім полягає мізерія українського життя у Трускавці.

Олекса Гандзюк.

БОРЩІВЩИНА.

30-ліття читальні у Стрілківцях. Гарний сонячний день. З Борщева виїжджають на свято ми делегати місцевий лікар д-р Шалапута Ярослав, голова філії „Просвіти", директор Окружного Союзу Кооператив Гомотюк Евстах та організатор філії м-р Важанський Микола. Їдуть через села Висічку і Пишатинці, в яких нас дуже тепер червінка. В Пишатинцях коло читальні повно людей. Одні читають газети, інші ведуть гутірки. По дорозі у селі не менше людей. По дорозі в Пишатинцях задержує делегатів молодий головік, бо хоче порадитися лікаря в справі хороби своєї жони. — „Пане докторе, кілько маю дати моїй горівки, бо хорі на первінку?" Доктор питає, хто йому таке „лікарство" на радив. Молодий головік каже, що хтось у селі радить лічити горівкою і люди слухають тих рад, тому поліції приватного шинку в Пишатинцях, таки нашого земляка, ну і „жулка фольчічого" стають чим день більше порожні від горівки. Приїжджають до Стрілковець перед читальню, будова якої коштувала 45 тисяч золотих та яка не постидалась би стояти навіть у більшому місті. Село доволі велике — 1287 мешканців українців, але членів читальні лише 116. Лодин що 11-ий громадянин є членом читальні. А з тих тільки 76 членів прочитало в 1938 р. 314 книжок. Таке саме число членів було і перед 15-ти роками, не зважаючи на величезний вклад праці нежного священика, який тут був та ревного учителя, якого перенесли на захід. — На самі сали битком набита, але ні сусідніх сіл нікого — з винятком недалекого містечка Королівки (3 дівчини). Видно вложив у підготову того вечора дуже багато праці. Прекрасно виколений хор місцевим ліком, який сам має гарний тенор, „хапав за серце"; либроні до хвилини двохлинній місцевих тих хвостів-селян доказували, що по наших селах криються добрі люди; навіть коли хто слухав історію читальні з уст місцевого селянина Петра Сливки, то мав враження, що не говорить студент з університетською освітою. З живучих ще основників читальні Костельний Іван жалувався делегатам, що як колись ту читальню основували, то ніхто не жалував тільки грона, але і труду для неї. А тепер якось теперішня молодь до всього відмовляється, а до освітнього діла тяжко її притягнути. Може не всі такі, але не багато їх. Якась байдужість до щоденної муравлиної праці. По академії всі розходяться до дому — лише постерунковий на салі списав ще з делегатами протокол, кого вони репрезентують і т. д.

—o—

СПОРТ.

КЕРНИЦЯ.БУРЕВІЙ (ОРЛИ-ЛЬВІВ) — КЕРНИЦЯ (ОРЛИ) 4:4 (1:3).

Сильна перевага Буревію зі Львова. Слід зазначити, що змагуни Буревію були 19 км. пішки на змагання до Керниці і втома відбилася на ході гри. Ворота здобули Мучь, Кравець, Пірковський і Сомик.

БУРЕВІЙ (ОРЛИ) — ДРОЗДОВИЧІ (ОРЛИ) 13:2 (7:2).

Гнітуча перевага Буревію, для якого ворота здобули Мучь 4, Пірковський 4, Кравець 3, Скршій і Чура II по 1.

БУРЕВІЙ II — ДРОЗДОВИЧІ II 3:0 (2:0).

Судцював дуже добре п. Кузь.

ПОДІЛЛЯ ВИСТУПАЄ З ПЗПН-У?

Як довідуємося, тернопільське Поділля вислало до управи підокруги письмо з повідомленням, що Ст. „Поділля" виступає з ПЗПН-у. В письмі не було подано мотивів. Управа підокруги не прийняла письма Поділля до відома та звернулася до українського клюбу, щоб він подав мотиви свого рішення.

Минулої неділі Поділля програло нещасливо 6:1 і від тієї зустрічі пішло ціле нещастя. Головною причиною рішення тернопільського українського клюбу виступити з ПЗПН-у не мабуть те, що йому доволитися забагато лиха зазнавати від місцевих органів спортової влади. Сподіваємося, що український клюб вислухає мерщій спортовій публіці своє рішення.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ПІДКАРПАТСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

27. 8. **Стрийка — Скала,** Гази — Кадіма, Корона Тур, Бетар — Білі.

3. 9. **Дністер — Корона,** Білі — Кадіма, Гази — Тур.

10. 9. **Скала — Гази,** Кадіма — Стрийка, Корона Бетар.

24. 9. **Дністер — Кадіма,** Скала — Тур, Білі — Корона, Стрийка — Бетар.

1. 10. **Гази — Дністер,** Бетар — Кадіма, Тур — Білі.

8. 10. **Кадіма — Скала,** Гази — Бетар, Корона — Стрийка.

15. 10. **Дністер — Стрийка,** Гази — Білі, Бетар — Скала.

22. 10. **Білі — Дністер,** Корона — Гази, Стрийка — Тур.

29. 10. Тур — Кадіма, **Білі — Скала, Дністер — Бетар.**

5. 11. Бетар — Тур, **Скала — Корона.**

12. 11. **Тур — Дністер,** Стрийка — Білі.

РЕЧИНЦІ ПІДКАРПАТСЬКОЇ Б КЛЯСИ І. ГРУПИ.

27. 8. **Стшелец Поль. — Ватра.**

3. 9. **Ватра — Ропник.**

24. 9. **Ропник — Тур.**

22. 10. **Тур — Ватра.**

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

LE CAUCASE. Organe de la pensee nationale independante. Nr. 7/26. Juillet 1939. Berlin.

TISK A NOVINARI, Vestnik syndikátu čs novinářů. Cislo 10 Cerven-cervenec 1939. Rocnik XIII;

КІР

ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
1-9 **БУДОВИ**

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 22. 8. год. 20 „Багряні роже".
Середа 23. 8. год. 20 „Оборона Ксантини".
Четвер 24. 8. год. 20 „Багряні роже".
Пятниця 25. 8. год. 20 „Оборона Ксантини".
Субота 26. 8. год. 20 „Багряні роже".

Театр Ріжнородностей.

Неділний.

Український Театр ім. І. Котляревського
ДЕЛЯТИН:
22. 8. Царина Грузії.
23. 8. Гупулка Косва.
З Делятина їде театр до Надвірної.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіовидиційй.

Шафкові куфри

валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 9-0

Український Театр Йосифа Стадника (сезіона).

СОЛОТВИНА:
22. 8. Чорноморці.
23. 8. Нітуш.
24. 8. Конашевич-Сагайдачний.
25. 8. Люди на кригі.
26. 8. Сіці.
27. 8. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Кочубеїха.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
9. 9. Синів.
10. 9. Римачів.
17. 9. Коросно.

К І Н А.

АМПІР: „Таємний спільник". „Право жінки".
АПОЛЬО: „Пісеньмар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Суперниці".
БАЙКА: „Львівські основальмозаїні пані" і колір. додаток.
БАЛТИК: „Пригоди Тома Сойєра".
ВАНДА: „Роберт і Бертран".
ГРАЖИНА: „Палкі серця". „Поверхівка".
ЕВРОПА: „Перемога стихій".
КАЗІНО: „Шпигунові візнання".
КОПЕРНИК: „Фрагментарні сни".
МАРУСЕНЬКА: „Сни кантора".
МЕТРО: „Пливе золото". „Донька Шанхаю".
МУЗА: „Христинина брахіл".
МІРАЖ: „Льорд Джеф", „7-ме небо".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Цигальські мельодії".
РАЙ: „Сигнали".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКСІ: „Зорина ескадра", „Їх високість шофер".
СВІТ: „Наречена з Кавказу", „Польща в Гданську — ми готові".
СВЯТОВИД: „Царський курієр", „Пікові дуетині".
СТИЛЕВЕ: „Коли Мадельон і ревіл.
ТОН: „Пенні", „В огні стрілець".
УТІХА: „У Давсонській кривлі" та ревія.
ХИМЕРА: „Реза" (Справа 777).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 22. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика в пл., 8.15 „Усміхнися", гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 13.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Герої повітряних просторів, 15.00 Сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Фонт. творн, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Співи, реціталь, тенор, форт., 17.35 Музика в пл., 17.4 Радіотехнічні вістки, 18.00 Від Карпат до Балтику, сюїта на нар. теми, 18.40 Скрипка, форт., 19.00 Для робітників, 19.30 Камер. орх., баритон, сопран, 20.15 Резерва, 20.25 Для села: Плекання бджільних матох, 20.35 Льокальні спорт. вістки, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Пучіні: „Тоска" трансм. з Риму, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 23. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика в пл., 8.15 Лист із літнища, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові. **13.10 Українська музика з пл.,** 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіді на листи міських дітей, вибрані плити. 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт": Що хто любить. орх., співи, рецитації, 15.15 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співи, реціталь, сопран, 16.50 Ц. О. Б. тому 4.000 літ, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Мусоргський, в пл., 17.50 Господиня у місті: Домова естетика, 18.00 Славні симфонії в пл., 18.40 Відгомони сцен та співів, 18.50 „Інтродукція та Рондо" Сен Санса, в пл., 19.00 Спека, вчір сміховинок, 19.30 Концерт, орх., тріо акордеоністів, дуети, форт., 20.10 Військ. відчит, 20.25 Для села: Осінні управи як засіб поборювання шкідників у полі та городі, 20.35 Спортові льокальні вістки, 21.40 Книжка та знання: Всесвітня історія, 22.00 Моцарт: Смичк. квартет ес-дур в пл., 22.30 Львівські пара: Вечір перекладів, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 24. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика в пл., 7.45 Марші у вик. військ. орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 13.00 Популярна музика в пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Географічна загадка, вад. для молоді, 15.05 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.10 Актуальні гутірки, 16.20 Мішаний хор, 16.45 Аматорська фотографія, 17.00 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Сопран, баритон, форт., 17.45 Захорінни бевроє, 18.00 Бетовенові квартети, пл., 18.25 Форт. музика. 19.00 Великі морські малдріяни Острів розпуки (винятюк із Дефо), 19.20 Муз. огляд 19.30 Симф. музика XX. століття. пл., 20.15 Резерва, 20.25 Оповідання Кас. Тетмаєра, 20.35 Комунікати О. П. Л., 20.40 Веч. дзенник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Скрипка, 21.30 Театр Уяви: Незвичайне життя редактора О'Брайна, 22.05 Верді: Фрагменти з „Реквієм", пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 22. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.15 21.00 Танк. музика. БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Форт., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 19.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.40 Японська музика, 19.30 „Викрадення із сераю" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточий хор, 21.15 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 18.40 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Оп. вечір. МІНХЕН 18.20 Форт. твори Брамса. ПАРІ ПТТ 20.00 Пісні, 20.30 „Льотерійний льос" ком. оп. Ніколя, РАДІО ПАРІ 23.15 Солісти, 20.15 Кларнет. РИМ 21.00 Опереткова музика, 21.20 Фільм. музика. 22.50 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 22.00 Легка і танк. музика, 19.15 Популярний концерт, 20.00 Смичк. квартет, 20.50 Російські пісні.

Середа, 23. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Весела та розр. музика, 21.00 Опереткова та фільм. музика. БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки. 20.25 „Дон Джованні" оп. Моцарта, 22.15 Легка музика, БУДАПЕШТ 13.30 Мад. пісні, 17.10 Балканські мельодії, 19.50 20.00 Цит. музика, 22.00 Співи, ВІДЕНЬ 18.20 Камер. концерт, 20.15 Тирольська музика та танці, 22.30 Віденська розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 19.15 Веселі мельодії, 20.15 Військ. орх., 22.20 Давня камер музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Брамсові твори. ЛІОН (Монте Ченері, Парі ПТТ) 21.00 Концерт Орм. Шека з Люцерни. ЛЯГТІ 22.00 Гайднова Симфонія, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.30 Орган. ПРАГА 19.00 Оперетковий вечір, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 19.30 Скрипка, РИМ 17.15 Скрипка, 20.30 Хинина музики, 21.00 22.00 Розр. музика, 22.30 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Муз. вспчина, 19.30 „Манон" оп. Масснета, 21.40 Танк. музика, 22.50 Популярний концерт.

Четвер, 24. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Брамс: Соната а-дур оп. 100 на скр. і форт., БІЛГОРОД 19.05 Цит. орх., 20.00 Гумор, 21.10 Нар. пісеньки. 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.00 Танк. музика, 22.00 Цит. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Оп. музика. 20.45 Театр, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 19.55 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Трактонізом. 15.30 Пісеньки, 20.15 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.45 Англ. нар. музика. МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Симф. концерт. ПРАГА 15.00, 16.00, 17.10 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт. реціталь Альфр. Корто (Вебер, Шуберт, Мендельсон), 22.15 Пісні, РИМ 20.30 Скрипка. 21.00 „Джоконда" оп. Понкієллі, СОФІЯ 18.15 Популярний концерт. 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Біржа

Львів, 21. серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельги бельг. 90·30—90·67. Долари америк. 5.30·50—5.33·00. Долари канад. 5.29·00—5.32·00. Фльор. гол. 2·84·00—2·86·51 Франки франц. 14·16—14·16. Франки шв. 120·40—120·40. Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53. Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. соїбні 87·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00. Цукор 34·75—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліньон 79·00—79·00. Моджеїв 17·50—17·75, Остроленть 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербут 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна 1 ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 валіїнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 21. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	0·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. вець	1·00

Тенденція на масло занижкова, на молоко слаба, а на яйця вдержана.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ адвокатський з правом виступства шукає патрона. Ласкаві оголошення з умовинами просить слати до Адм. „Діла" під „Адвокатура". 1591

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

СТРУНКА чорнявка (18.000 вол.) пізнає мужчину на становищі, в якому освіту до 40 років. Зголошення до Адм. „Діла" під „Дискрета". 1580 1-1

МОЛОДА, пристійна, уміє, студії, ладної вдачі бажає пізнати собі пристійного, культурного, любимця краси, найрадше на державній посаді, або пізніше початківця. Зголошення під „Мале подружжя" в Адм. „Діла". 1581 1-1

МЕШКАННЯ

2 КІМНАТИ й кухня, вигідний комфорт до винайму від 1. вересня. Інформації: вул. Сагайдачного 4 у сторожа або тел. 228-70. 1590 1-3

ШУКАЮ кімнати з окремим входом від 1. вересня. Зголошення до Адм. „Діла" під „Д. М." 1589 1-2

2 КІМНАТИ й кухня комфорт до винайму Риперська 18. 1588 1-2

ПРИЯМУ учениню на мешкання з харчем, поміч в науці. Ірена Лужницька, Тарновського 41, І. 1585 1-3

СТАНЦІЯ для учениць (кіл), дбайлива опіка, догідні умовини, вул. Шептицьких 14, партер, двері ч. 1. 1593 1-3

ПРИЯМУ двох-тьох учениць з цілим удержанням. І. Купчинська, Львів, Мостова 7. 1591 1-2

РІЖНІ

ОКУЛЯРИ у Львові найдешевше у оптика Зільберштайна, Сикстуська одна. 1586 1-1

ЛЕДІВНІ — посезонова випродажа 10% скуту, Рентшнер, Легіонів 37. 1508 8-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, вирікові, проти усування матиці за гарантією виконує візоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 80-6

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

СТОМАТОЛЬОГ

Др. мед. Мечислав Янковський

Львів, Лозинського 4. Тел. 247-77.

ВЕРНУВСЯ

1550—2—3

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ

Др. Людвика Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозинського 9. тел. 255-30.

вернулася

1577—2—6

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ

закордонної програми

Др. О. Тушицького

записи і інформації

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тель. 205-28.

1551 3—20

ОГОЛОШЕННЯ

Появилися безвартісні підробки. Щоби дістати знаменитий правдивий японський порошок, домагайтеся 35/4 7—7

КАТОЛ

ВБИВАЄ ГАЛАПАСИ ІНСЕКТИ і под.

ШКІЛЬНІ ШАПКИ

для учнів держ. шкіл і Р.Ш.

поручає

БЕРКУТ

Бляхарська 14 Львів

з роботи Українських Інвалідів

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

3128 15—15

Блощиці. каралюхи

та інші галапаси **нищить безслідно** разом із зародками новочасними електричними апаратами і газами „В. Р.", не ушкоджує жадних предметів. Охоронча гарантія.

„НЕВЕГО"

Львів, Падеревського 9. Тел. 236-51.

4— 8134?

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.
Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Czwartek, 24. sierpnia 1939. N. 191.
Четвер, 24. серпня 1939. Ч. 191.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Біла війна й українці
(Передова стаття)

Німецьке Інфор. Бюро про пакт неагресії з СССР

Німецька делєґація на переговори з СССР

Париж песимістично настроєний. — Анґлія домагається вияснень у справі пакту. — Відгомін у Японії, Італії, Румунії та Латвії.

Військовий пакт Словаччини з Німеччиною?

Німеччина робить закупна в Анґлії та Румунії

Без огляду на пакт Анґлія і Франція поможуть Польщі

Чи поділ Югославії?

Засідання британського уряду

Мобілізація? -- Господарські санкції?

Совітсько-японські летунські бої не вгавають

Присуд на 4-ох священників.-- Виселення 5-ох українців.

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 191 (15.270). Lwów, czwartek 24. sierpnia 1939. Rok LX.
Ч. 191 (15.270). Львів, четвер 24. серпня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ
Телефон Редакції 238-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Вашку Чаських Лоцов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з виноскою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 2.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 ДРУКУШІВ ДРУКУ

Англія ставить останню пересторогу і мобілізує.

КОМУНІКАТ ПРО ЗАСІДАННЯ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ. — МОБІЛІЗАЦІЯ? — ГОСПОД. САНКЦІЇ?

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. Сьогодні проголошено такий комунікат урядовий: **Британський уряд розглянув на сьогоднішньому засіданні точно міжнародню ситуацію та переглянувши додаткові звіти, що їх саме дістав, які торкаються військових ходів у Німеччині, уряд зайняв становище у справі вісток про пакт неагресії, який мають заключити Німеччина й Совіти. Британський уряд рішив без надуми, ЩО ТАКА ПОДІЯ НЕ МОЖЕ В НІЯКІЙ МІРІ ВПЛИНУТИ НА ЗОБОВЯЗАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ У ВІДНОШЕННІ ДО ПОЛЬЩІ, ПРО ЯКІ БАГАТО РАЗІВ ГОВОРЕНО В ПРИЛЮДНИХ ЗАЯВАХ ТА ЯКІ БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД РІШЕНИЙ ВИКОНАТИ.**

Парлямент скликано на найближчий четвер. Уряд хоче перевести того дня в обох палатах закон про надзвичайні повновласти, що торкаються оборони. Внаслідок тих повновластей, уряд може видати найконечніші розпорядки, якщо того вимагатиме ситуація.

Одночасно ухвалено чергові розпорядки, **що їх наказує обережність.** Ті розпорядки відповідних ресортів і торкаються напр. **ПОКЛИКАННЯ ДЕЯКИХ КАТЕҐОРІЙ ПЕРСОНАЛУ ВІЙСЬКОВОЇ МАРИНАРКИ, АРМІЇ, ЛЕТУНСТВА, ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ ТА ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ. ОДНОЧАСНО ВИДАНО ТЕЖ РОЗПОРЯДКИ, ЩО ОБХОПЛЮЮТЬ ДЕЯКУ КАТЕҐОРІЮ СПРАВ, ЯКІ ВЯЖУТЬСЯ З АНҐЛІЙСЬКИМ ЕКСПОРТОМ ГОЛОВНИХ СИРОВИН ТА ПРОМИСЛОВИХ ПРОДУКТІВ.**

Ухваливши такі розпорядки, що їх наказує обережність у теперішній хвилині, британський уряд обстоює погляд, що у труднощах, які зродилися між Польщею та Німеччиною нема нічого такого, що оправдувало би вжиток сили та у висліді европейську війну з її всіми наслідками. Нема в Европі справ, як уже заявив премієр — що їх не можна було б полагодити мирно, якщо лиш удалося би привернути умовини взаємного довіря. Британський уряд є, як і завжди був готовий причинитися до того, щоб такі обставини створити. Одначе коли би інші все таки обстоювали на вжиття сили, тоді Велика Британія готова тому протиставитися аж до остаточности.

Безупинні наради дипльоматів.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. У Форейн офіс прийти сьогодні пополудні японського амбасадора.

ПАРИЖ, ПАТ. Французький міністр закордонних справ Бонне прийняв сьогодні на авдієнції бритійського шарж д'афера Кемпбела, польського амбасадора Лукасевича й румунського амбасадора Татареску.

Румунський міністр закордонних справ Ґафенку був сьогодні на авдієнції в короля Карла, який відбув із міністром Ґафенку довшу розмову.

Міністри Сандлєр, Кот і Еркко прилетіли сьогодні літаком до Брісселі. Їх привитали представники уряду.

Амбасадор Злучених Держав в Льондоні Кеннеді, який перебував на відпустці в південній Франції, перервав відпустку та вернувся у вівторок вечором до Льондону.

Наради прем'єра Далядіє й ґен. Ґамелєна.

КОМУНІКАТ ПРО ЗАСІДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 22. 8. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що після закінчення засідання французького уряду проголошено такий комунікат:

„Рада міністрів зібралася сьогодні в год. 17-ій під проводом премієра Далядіє в будинку міністерства війни. Уряд прослідив міжнародню ситуацію, розглянувши звіти представників Франції за кордоном. **Рада міністрів затвердила інструкції, які негайно розіслано французьким амбасадорам за кордоном".**

Після засідання уряду премієр Далядіє нарадживався довший час із ген. Ґамелєном. Рада міністрів зійдеться в четвер рано в Елізейській палаті.

Напередодні сербо-хорватського порозуміння.

БІЛОГОРОД, 22. 8. ПАТ. Від кількох тижнів над опрацюванням тексту порозуміння сербів із хорватами радить комісія експертів, яка складається із 3 сербських і 3 хорватських делегатів. Ті експерти працюють у малій місцевості під Бледом, де теж перебувають члени регенції — премієр і кількох міністрів та деякі діячі з політичного світа. Провідник хорватської опозиції перевів учора зі свого боку розмови із шефами інших груп хорватської опозиції. Коли остаточно зредагують зміст порозуміння, його проголосять окремим декретом регенції. Відтак почнуться політичні розмови, що мають довести до створення уряду на підставі осягненого порозуміння. Передбачують, що до уряду ввійде 4 або 5 хорватів із партії Мачка.

Початок шкільного року.

ВАРШАВА, ПАТ. На основі розпорядку міністра віроісповідань і освіти, шкільний рік почнеться 4. вересня шкільним Богослуженням. Нормальна наука почнеться 5. вересня.

—o—

Державна карбівня приспішує

ПРОДУКЦІЮ МОНЕТ.

ВАРШАВА, ПАТ. 22. ц. м. віцепремієр і міністр скарбу інж. Квятковський у товаристві президента Банку Польського Бирки та інших високих урядовців, відвідав державну карбівню. На фабричному подвірї привитала міністра управа фабрики, при чому директор Загродський склав короткий звіт із якого виходить, що продукція монет відбувається у приспішеному темпі. Відтак міністр перевів люстрацію карбівні, висловлюючи вдоволення, що вона в дуже короткому часі викарбувала перший більший запас більону з нового транспорту срібла. У звязку з тим, на підставі порозуміння державного скарбу з Банком Польським про підвищення емісії до 20 міліонів зол. вже в найближчому почнуть постійно та систематично насичувати край у дрібні гроші, аж доки зовсім не заспокояться потреби ринку.

Совітсько-японські летунські бої не вгавають.

ТОКІО, 22. 8. ПАТ. Комунікат штабу квантунської армії подає, що вчора прийшло тричі до повітряних зударів між совітським та японським летунством. Далі той комунікат повідомляє, що зі совітського боку зістрілено вчора 93 літаки, коли японці втратили тільки 5 апаратів. Реасумуючи всі свої комунікати про зудари із совітськими військами, до яких прийшло цього року в околиці озера Буїрнор, штаб квантунської армії подає число 1410 совітських літаків, що їх зістрілили японські літаки та протилетунська артилерія.

Англійський парлямент скликано на четвер.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. БРИТІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ СКЛИКАНО НА ЧЕТВЕР, 24. ц. м.

НАРАДИ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ НАД СИТУАЦІЄЮ.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. В кабінеті премієра на Давнінґ Стріт відбулася в передполудневих годинах довша нарада, на якій крім льорда Галіфакса та міністра Саймона брав участь теж постійний державний секретар міністерства закордонних справ Кадоген.

Розмова премієра Чемберлена з міністром Галіфаксом і Кадогеном, тривала півтора години. В цій розмові брав теж участь дипльоматичний дорадник уряду Роберт Ванзітар.

ЗАСІДАННЯ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британський уряд зійшовся сьогодні під проводом премієра на засідання в год. 16-ій.

Засідання тривало поверх три години. Що на ньому вирішено, невідомо. Імовірно завтра відбудеться продовження засідання.

—o—

ШВАЙЦАРІЯ ПРИЙНЯЛА ЗАПРОШЕННЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ҐРУПИ ОСЛЬО.

БРІССЕЛЬ, 22. 8. ПАТ. Швайцарський уряд повідомив премієра Піерльота, що приймає запрошення бельґійського уряду взяти участь в конференції держав групи Ослю, хоч до тієї групи вона не належить.

—o—

В ГОЛЯНДІЇ ВІДКЛИКАЛИ ВСІ ВІЙСЬКОВІ ВІДПУСТКИ.

ГАҐА, 22. 8. ПАТ. Урядово проголошено, що військова влада здержала аж до відкликання всі відпустки в голяндському летунстві та в частинах оборони побережжя.

Біла війна й українці.

Львів, 22. серпня 1939.

У вчорашній статті ми поставили тезу і старалися її мотивувати. Ми писали, що хоч українська проблема набирає в світі щораз більшого значіння і питомого тягару, відповідного до чисельности нашого населення і величини нашої етнографічної території, то всеж у нинішній розгрі всесвітніх сил не йде про нашу справу. Час її розв'язки наближається з неминучою історичною конечністю, але він ще нині не настав і нам треба зберегти всю нашу національну силу й енергію на той час.

Ця теза має у нас щораз більше прихильників головно після сумної ліквідації Карпатської України. В нашій пресі в останніх тижнях появляються щораз частіше статті, в яких автори займають більше або менше ясно таке саме становище, що справу всюди широко дискутують, а таки треба ствердити, що значна частина нашої інтелігентської верстви не поділяє цього погляду. Не тільки серед молоді, а й серед старшого громадянства ми чуємо голоси, що нам ні на один мент не вільно стояти осторонь світових подій, що коли ми не будемо активні, то колесо історії перейде над нашими головами, відсуне долю нації на довгі роки і нас як членів нації буде торощити в своїм бігу. На їх думку нам треба рішитись на якусь орієнтацію і заанґажувати всі сили нації по стороні тої орієнтації. Таке твердження було б правильне, якби ми знали, що і серед діючих тепер в Европі сил існує якась сила, в якої інтересі лежить корисна для нас і для неї розв'язка української справи та ми стаємо до спільної з тою силою боротьби в обопільному інтересі. Очевидячки, що не маємо тут на думці виконання наших громадянських обовязків у можливому збройному конфлікті европейських народів. Ті обовязки ми виконаємо і тільки чужий агент або крайній легкодух міг би в цій хвилині намовляти когось до якихось ходів, які мусіли б наразити націю просто на необчисленні шкоди. Коли ми говоримо про боротьбу націй, то маємо на увазі боротьбу, яку нація сама веде в імя своїх інтересів, веде її всіма засобами, якими розпоряджає, аж до останнього члена нації, до останньої краплі крови. Таку зачіпну війну може нам накинути тільки наш власний національний інтерес, її не можемо вести для чиєїсь користи або чиєїсь шкоди, тільки для власного національного добра.

Вчора ми висказали погляд, що теперішня боротьба в Европі не йде за засади і справи, які нас безпосередньо дотикали б і тому кожна людина, яка почуває в собі відповідальність не тільки перед нацією або історією, але й у своїй власній совісти, мусить дати собі відповідь, чи вільно нації встрявати у боротьбу, в якій не йде безпосередньо про інтерес нації. Та відповідальність стократно важча, коли та людина хоче ще інших вести до тої боротьби. Ту відповідальність несуть на собі не тільки старші громадяни, а й молоді, і нині більше, як будьколи досі, бо нині молоді стали не тільки активні у громадянському житті, а й захопили провід частини нашого громадянства.

Не знаємо ніяких тайн чужонаціональної дипльоматії, а проте стараємося пильно слідкувати за актуальними подіями із джерел кожному громадянинові доступних і не знаходимо ясної відповіді на питання, яке всіх нас хвилює: який інтерес має нація встрявати нині в боротьбу, в якій не йде про нашу справу. І мимоволі нападає нас острах, чи в цій нинішній такій завзятій „білій війні", війні на витривалість нервів, деяка частина нашої інтелігентської верстви витримує нервово, чи може серед нашого теперішнього стану зароджується думка: „Нехай і гірше, аби инакше", або чи нема й таких, що бажали б окупити тимчасовий спокій за ціну навіть національної гідности.

З цілою рішучістю стверджуємо, що той наш острах торкається тільки невеличкої частини нашої інтелігенції, бо знаємо, що у переважній її більшости жалоба боротьби є виливом енергії, а не її відсутности. Цей острах висказуємо тільки тому, щоб остерегти наше громадянство, що нема більшого лиха для нації, коли навіть серед невеличкої її частини заломляться нерви, пригасне дух національного горіння. Біла війна — це не видумка німецької дипльоматії і нинішніх часів. І знали вже старовинні народи, знали греки і римляни, які твердили, що дух і завзяття поборює всі, навіть — як видається — непоборні труднощі, що здобуває світ той, у кого є воля й охота той світ здобути. З найновішої історії ми знаємо, що заломання духа одної людини, шефа німецького генерального штабу Людендорфа, коли ще майже в цілости на своїх позиціях стояла незідеморалізована німецька армія, приневолило Макса Баденського просити замирення і тимсамим Німеччина мусіла підписати версайський мир.

Тому гордістю наповнюється наше серце, росте віра в нашу майбутність, коли дивимося на спокій, рівновагу і витривалі нерви наших селянських мас. Той їх спокій і непохитність охоронили нашу націю від загину в найтяжчих для неї часах. Доля поселила нас на перехресті двох світів, азійського й европейського, всі нещастя, які сотнями років приходили на Европу переходили і задержувались на наших плодовитих землях. І вони загартували нашу селянську масу. Навіть у часах, коли вся провідна верства покинула нашу націю, коли залишився тільки „хлоп і піп", той хлоп і духовник уміли вдержати не тільки фізичну субстанцію, а й розвивати народню культуру, народню словесність, яка стала згодом головною підставою писаної культури. Той спокій селянських мас зберіг підставу нашої національної сили і в часі світової війни, коли на наших землях шаліла руїна й різня. Дослівно між двома боєвими ворожими лініями наш селянин спокійно орав та сіяв свою землю, збирав з неї плоди і кормив нове покоління. А зараз після війни він станув з повною жертвенністю до національного зриву і спокійно, без гомону засіяв цілу нашу землю незнаними борцями. Він спокійно переніс невдачу та з повагою й вірою у своє краще майбутнє переносить недавню втрату Карпатської України. Може хтось думати, що цей спокій, ця витривалість нервів — це ніби менше чуткий відгук на всі нинішні події і тимсамим слабша на них реакція. Ні, наш селянин таксамо чуткий на всі події, як і інтелігент. Він дуже пильно слідкує що діється тепер у нас і в світі, він навіть пильніше вчитується в газети, як пересічний інтелігент. Йому не вистачає, як ще донедавна, тижнева газета, він читає і передплачує щоденник, а в деяких повітах майже в кожному селі селяни власним коштом серед нинішньої нужди справили собі радіоапарати, щоб бути у постійному контакті зі світовими подіями. Не брак чуттєвої реакції, а самопевність, почуття сили, свідомість, що сотнями років він серед найважчих лихоліть зумів боронити своєї землі і зберегти свою націю, як підмет збірної волі одиниць, дає йому силу й віру, що перетривае і нинішнє лихоліття.

Коли ми нині радимо нашому громадянству зберегти розсудливість, рівновагу і спокійні нерви, то здаємо собі докладно справу, якої тяжкої речі вимагаємо. Розуміємо розумом і відчуваємо чуттям, що треба великого героїзму, щоб серед нашої дійсности і серед великих полів у світі поводитись холоднокровно і тверезо. Бувають, правда, в житті народів хвилини, коли очайдушна відвага або принизливий егоїзм самозбереження приносять нації користь. Але такі користи бувають завсіди тільки тимчасові. Нація здобуває своє тривке право в житті тільки великими зусиллями і розумними жертвами.

Нинішній час білої війни вимагає від нас геройства і здорових нервів. Ми на власні очі бачимо, як ця війна руйнує і підриває деякі народи, а приклад Мінхена і заломання провідників чеського народу є того доказом не тільки негативним, а й позитивним. Тільки геройство спокійних нервів дасть нам можливість перетривати недалекі може дуже тяжкі часи. Коли будемо спокійні і розважні, то зможемо створити відповідальний національний провід, який зуміє оминути політику катастроф і довести націю до кращої майбутности.

Д-р Дмитро Левицький.

З польської преси.

Париж — песимістично настроєний.

„Повідомлення французьких журналістів, що перебувають у столиці Третього Райху є — за словами **„Гоньца Варшавского"** з 22. VIII. — **песимістичні.**

Головну увагу французької преси приковує до себе протипольська кампанія, яку ведуть у Третьому Райху з допомогою преси і радія. Німецька пропаганда силкується доказати, що Польща не є і ніколи не буде великодержавою, що польська господарка **нездарна** і безплянова та що вивінування і узброєння польської армії не дозволять їй на довшу війну.

В берлінських компетентних колах впевняють, що у дні 27. ц. м. канцлер Гітлер промовлятиме в Таненберґу та **що його промова буде сенсаційна.** Трудно сказати, на чому буде основана сенсаційність тієї промови. Чи це буде спокійна відповідь на польський меморіял з 5. травня ц. р., чи може вона спалить усі мости і поставить справу на вістрі меча. Знаючи психіку канцлера Гітлєра — кажуть французькі кореспонденти у своїх повідомленнях з Берліна — можна б догадуватись, що йде скоріше про другу можливість."

Льондон — про плян удару на Польщу.

У Льондоні кажуть, що в Берліні щораз отвертіше говорять про удар на Польщу з трьох точок: від сторони Франкфурту над Одрою, від Бреслява та Моравської Острави. Німецькі сили у Східній Пруссії пожвавились би щойно у другій фазі операцій. У Берліні не роблять теж таємниці з того, що дипльоматично-стратегічні рухи проти Словаччини та Мадярщини мають на меті зашахувати Румунію."

—o—

На що рахують німці у справі Ґданська?

Від памятних днів цьогорічного березня німці всю увагу закордону та власної опінії зосередили на справі Ґданська. Чергові успіхи, що їх вони добули без вистрілу — аншлюс, Судети, Прага, Клайпеда усанкціонували в очах суспільности методу залякування.

Щойно історія докаже — пише в цьому зв'язку п. А. Ґерне в **„АБЦ"** з 22. VIII. — чи німці вірили в можливість швидкого успіху, висуваючи домагання щодо Ґданська та Помор'я, чи згори були приготовлені на затяжну „війну нервів". Зрештою згідно з опінією німецької преси, німці не програшували ні одної днини, бо влучування Ґданська до Німеччини здійснюється що-години з цілою послідовністю. Ґданськ, уже давніше опанований політично і соціяльно націонал-соціялістами, переформовується тепер у німецьку твердиню і низкою стратеґічних комунікацій забезпечує собі тепер безпосередню сполуку зі Східною Прусією. Німецька преса зовсім не має намір робити таємниці з вибраної тактики, яка змагає до того, щоб довершеними фактами створити у Ґданську таке положення, супроти якого права Польщі, теоретично ніби збережені, в дійсности можна б виконувати тільки під контролею органів Райху. Тоді залишається тільки вибрати відповідний мент, щоб проголосити, що зєднують Ґданськ з Райхом, а одночасно з тим скасувати засадничі прерогативи Польщі, себто права: митні, комунікаційні, портові тощо і справа Ґданська на сто відсотків управильнена в дусі німецьких побажань.

Хоча німецька опінія злає собі справу з того, що Німеччина від березня стоїть віч-на-віч зі світом підготованим до збройної роз-

прави з займанницькою політикою Третього Райху, проте потішає себе, що демократії не зуміють так змінити своєї психіки, щоб спромогтись на війну у справі такого місцевого значіння як Ґданськ. З другого боку німецька опінія рахує на те, що західня демократія зневечить зусилля своїх державних керманичів, що жиди, комуністи та соціялісти зроблять свою роботу і знову допровадять західні держави до становища державного заколоту та господарської катастрофи.

—o—

БЕЗ КОМЕНТАРІВ.

БУКВАЛЬНО ПЕРЕДАНІ ЦИТАТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО РІЖНІ ЯВИЩА Й ПИТАННЯ ВОЛИНСЬКОГО ЖИТТЯ.

I.

Луцьке „Жице Католіцке" (ч. 31 з 30. VII. ц. р.) у звязку з виданою брошурою (єпископською курією) про кількість нових необхідних костелів пише у вступній статті: „Святинь каміння жертовне":

„Давніше, коли будували костел, ясно сьвідомлювали собі, що це робиться для Бога. Сьогодні... справді Бога не виключають, але й себе мають дуже на думці, так що Бог неначе в тінь відходить."

„Будується костел... Розсилають листи жертв... — Або я буду в тому костелі молитися? — кажуть. — Ще для когось буду костел будувати? Нехай будують самі!"

„Будується костел у себе. Давніше старалися, щоб кожна річ у костелі була гарна, оздоблена... А як кажуть декотрі? Є чотири стіни, є дах, на голову не капає — чого більше треба?"

„Давніше так бувало. — Не хочемо помочі — казали люди; це буде наша жертва. Кожна цеголка з жертв була куплена, кожна праця жертовно була виконана. А сьогодні... лехто вже цього не розуміе. Хотіли б мати костел... Але мати так, щоб їх самих він якнайменше коштував, без власної жертви... Ось як би інші збудували."

II.

„Мали Дзенник" у допису з Луцька так змальовуе прощання на Волині таборів „Легії Академіцкої":

„В останніх днях липня закінчилися таборові курси „Легії Акад." на Волині."

„Обози „Л. А." зустріли незвичайно гаряче приняття у всього волинського громадянства, особливо того населення, села якого обрала „Л. А." за терен своєї праці."

„Тож урочистости закінчення таборів відбулися при масовій участи місцевої людности..."

„Факти (!) свідчать про те, що спільна праця волинської людности й учасників таборових курсів залишили тривалі й незатерті виспіди."

„Ґонец Поранни" додае до цього ще кілька рисок:

„По урочистім богослуженні (в Бугрині), в якому взяли участь члени табору Легії і населення римо-кат. та православного віроісповідання (!), почалися спортові змагання"... „Людність прощала молодих студентів зі сліами в очах (!)."

III.

Варшавський „Експрес Поранни" (ч. 216 з 7. VIII. ц. р.) у статті: „Рятуймо волинську народню пісню" пише:

„Центральний фонографічний архів у Варшаві від кількох років збирае, опрацьовуе — та видае народні мельодії і пісні з усіх дільниць Польщі."

„Волинь під цим оглядом занедбана, хоч є регіоном найбагатшим у народні пісні."

„Колиска дум із сумними мельодіями батьківщини Вернигори й „діда-лірника", країна найефектовніших історичних подій, повна куранів і памяток слави польського лицарства, заклята в живій народній пісні — це пребагатий терен для збирача народніх мотивів."

„До цієї праці треба б узятися якнайхутчій. У волинське село вливаються танґа, фокстроти та інші модні „шлягери", випихаючи стару народню пісню, якої уникае (!) таксамо молодий аматор-співак, як і старий „дід-лірник", із страху перед кпинами молодої генерації (!)."

„Отже висить на стіні мовчазна ліра, в якій дрімають старі думи про... „бутного" козака й польського гетьмана, що він гусарські хоругви й барвних драґунів на приборкання і „бутного" козака, і турка, і татарина"...

„Характеристичний факт, що в старих піснях волинського села більше знайдете ворогів і тем польських, ніж козацьких (!). Посполитий козак-грабіжник не був вдячною темою для мандрівного поета-співця (!), зате переможний, грімкий лях, овіяний сяйвом слави, в якій кохався руський люд, притягав його уяву"...

До цієї „наукової" кореспонденції з Волині додана світлина з підписом: „Знаний на Волині хор здолбунівської молоді, що його зорґанізував і веде кс. преф. Ґрабік".

IV.

Про повернення ченців капуцинів до м. Острога, колись резиденції князя Константина Константиновича Острозького, місця осідку його славної Академії, видавництва, друкарні і т. д., луцький „Глос Волині" (ч. 16 з 19. VIII. ц. р.) каже:

„Дня 15. серпня ц. р. Острів над Горинем відбув зворушливу для кожного поляка урочистість... ОО. Капуцини по більше як 100 роках перерви розпочали тут свою місіонарську й душпастирську працю."

„В урочистості взяло участь значне число зрущеної займанщиною православної людности й багато тих, що в останньому часі вернулися до віри своїх батьків, утверджуючись у тій правді, що Польща має досить сили й певности ділання, щоб сьогодні без потрясень і вагань доконувати актів історичної справедливости та ступнево відбирати для польщини все те, що їй загарбовано в добі неволі."

„Праця оо. Капуцинів, яка буде промінювати на цілу Волинь, власне знад корда ну країни безбожництва, розпочалася дня 13. серпня"...

V.

Двадцять років культурницької роботи по українських селах ріжних організацій, таборів та інших чинників і — ось така картина, нашкіцована кореспондентом „Експресу Поранного":

„В поліському й волинському населенні ще багато знахорів і чудотворців. По помочі знахорів просять не тільки поліщуки (волинське Полісся), але й люди інтеліґентні. Селяни ставляться до знахорів безкритично. Свято вірять у їхні „чуда". І хоч випадки смерти дуже часті, знахорі тішаться великим успіхом."

„Послуговуються вони переважно зіллям, але не бракуе й інших невинбагливих ліків, як напр. „огрівання в печах". Недужого кладуть ло нагрітої печі, щоб „пропотів". Це „лікування" нераз кінчається смертю."

„Навіть коли нездужае худоба, селяни замість порадитись ветеринаря, спішать до знахора."

Коментарі хіба зайві. Т. Т.

„Українські Вісти" про національний провід.

Нема сумніву, що сучасне положення настирливо ставить вимогу якнайтіснішої кооперації українських національних сил під одним національним проводом. До того треба змагати на основі порозуміння усіх живих клітин нації і це є найбільш актуальна тема політичних органів українського друкованого слова в наших днях.

Цією темою займається також орган Фронту Національної Єдности „Українські Вісти", що у двох передовицях замість пляну упорядкування наших внутрішніх відносин відважно та токовитими епітетами громлять „українські політичні верхівки" за їхні „скамянілі уми", за „скамянілі серця" та за „впертість духа, що зійшов на ложний шлях". Оці верхівки ідеольог „Українських Вістей" М. Іванейко у статті „Небезпечна впертість" (з 22. 8.) прирівнює з „твердоголовими людьми", „недоторкальними для аргументів", людьми, що є „у полоні пристрастей і похотей".

За щож так ганьбить п. Іванейко „твердолобих" українських провідників? За те, що „українська нація в обличчі приготувань до війни не здібна зробити одного можливого для неї маєвару. Вона не здібна упорядкувати свої внутрішні політичні справи та зосередити свої сили в одним політичним проводі".

Туга за упорядкуванням українських міжпартійних відносин на основі організаційного підпорядкування одному національному дисциплінарному осередкові не є монополем публіцистів чи членів „Фронту Національної Єдности". Це живі загально-національна туга. Йде тільки про те, як звести до спільного національного знаменника світоглядні та політичні прямування окремих партійних груп в одному осередку, щоб він набрав в очах суспільности сили і значіння всенаціонального авторитету та вирів органічно до висот національного проводу, якого слухати стало б обовязком національної дисципліни.

Даремно шукаємо за проектом чи схемою якоїсь розвязки цієї пекучої та нині невідкладної проблеми у вступних статтях „Українських Вістей". Ні багатомовний п. Іванейко, ні його наступник п. Я. О., що у статті „Будьте послідовні" пробуе полемізувати з „Ділом", закидуючи йому „партійну заскорузлість", не зуміли підійти до справи ясно і конкретно, бодай у межах теперішніх часописних можливостей. Автор другої передовиці в „Українських Вістях" п. Я. О., замість конкретно казати про організацію спільного національного проводу на основі порозуміння партій та організацій, рекомендуе авторитативно свою партійну лавочку, „Фронт Національної Єдности", як міжпартійний всенаціональний центр ось якими словами: „Він (автор передовиці в „Ділі") **напевно знае, що 6 літ існуе в нас політична організація, яка визнае засади одного проводу в нації, щоб у той спосіб нація стала сильною".**

З отсією самореклямою виступи „Українських Вістей" у справі „твердолобої української політичної верхівки" набирають своєрідного значіння, на всякий випадок ця рекляма власної ґрупи відбирае виступам единофронтівських публіцистів значіння і навіть повагу. Бо коли провідники Фронту Національної Єдности дійсно хочуть, щоб їх виступи брати поважно, повинні в загально-національнім хорі за організаційним зединенням не висувати самих себе на місце, яке в існуючих реальних обставинах може угрунтуватися тільки як результат щирого порозуміння усіх політично-творчих ґруп націй.

Коли Фронт Національної Єдности впертo претендуватиме на единовластя серед нашого громадянства, то цим він саме буде найбільшою перепоною до національного обеднання та до утворення одного національного проводу.

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 9—11

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА [illegible] КА
Львів, Кордецького 51.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ. ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
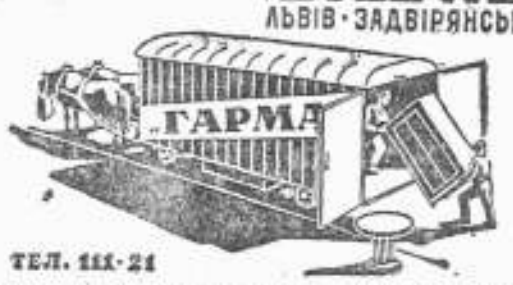

ТЕЛ. 111-21

Грудка на могилу д-ра Степана Смаль-Стоцького.

У ПЕРШІ РОКОВИНИ ЙОГО СМЕРТИ.

Почуваюсь до громадянського і товариського обовязку згадати про покійного професора д-ра Степана Смаль-Стоцького у перші роковини Його смерти, щоб з другого боку насвітлити спомин п. Ст. Сірополка, що був у „Ділі" з 17. ц. м. п. н. „Все життя — одній меті".

Д-р Степан Смаль-Стоцький походив з Галичини, з Немилова радехівського повіту, і був учеником гімназії у Львові. Вже як гімназійний ученик займався разом з товаришами Степаном Федаком і Теодором Олексевичем приготуванням матеріялів до видання **„Руської Бібліотеки"**, що виходила під проводом проф. о. Ігнатія Онишкевича у Львові від 1877. року. Фільософічні студії відбував Стоцький у Чернівцях та у Відні і вже у 1884. р. став надзвичайним професором української мови й літератури в університеті у Чернівцях, після смерти о. проф. Ігнатія Онишкевича.

У тому часі, коли д-р Степан Смаль-Стоцький прийшов на професора університету в Чернівцях, була там українська громада незорганізована, так, що одинокою установою нашого громадянства було там касинове Товариство „Руска Бесіда", в котрому сходилися деякі члени на читання газет; поза цим не було там ніякого життя. Та як ми зі Львова звертался тоді до черновецької громади українців, то звідти обзивався тільки один чоловік в особі Івана Тимінського, скарбового урядовця в Чернівцях. Тому проф. Стоцький мусів там **майже з нічого творити живу громадянську організацію** у всіх ділянках національного життя.

„Руску Бесіду" треба було перемінити на просвітнє товариство, таке, як наша „Просвіта" у Львові; Міщанську Читальню взяти з рук русофільських і робити підготування до будови „Народнього Дому" в Чернівцях. До того всього Стоцький приєднував усіх наших громадян доброї волі, щоб з Буковини створити український край.

За цим пішло те, що Стоцький поставив на Буковині українську газету **„Буковина"** (1885); постарався про розвій **українського шкільництва** аж до середніх шкіл (1896), та не забув про українську **кредитову кооперацію** з „Руською Касою" в Чернівцях і „Селянською Касою" як союзом українських райфайзенок (1889—1903).

Пригадую собі, що з приводу великого ювилею Івана Котляревського, батька відродження української літератури для всієї України, в дні 1. листопада 1898. р. відбулась у великій салі „Народнього Дому" у Львові наша **наукова академія** і тут проф. д-р Степан Смаль-Стоцький виголосив світлий реферат на тему: **„Значіння „Енеїди" Котляревського для відроджения українського слова".**

Під вражінням його реферату нагадалася мені була подія з моїх молодечих літ, коли я як ученик гімназії у Станиславові оповідав у часі ферій мому дідові о. Степанові Козоровському в Тисьменици (1877. р.), як нам у гімназії викладав проф. Евген Желехівський про „Енеїду" Котляревського. Та як мій дід побачив, що я дуже захоплююсь цим предметом, то він з радости став передімною та сказав до мене: Ти собі думаєш, що я не знаю „Енеїди" Котляревського?.. І зараз зачав з памяти деклямувати:

Еней був парубок моторний
І хлопець — хоч куди козак!..

Я подумав тоді, що проф. Стоцький **зрозумів добре слова Котляревського**, коли іскра рідного слова ще тліла в душах дідів — доки не запалляла вогнем у душах внуків...

Наш Стоцький не залишав при всяких громадянських обовязках також праці у своєму науковому званні: української мови і літератури: за це й здобув собі заслужене імя: **академіка.**

І до політики мусів Стоцький ставати, щоб у буковинському соймі українців не репрезентували німці та волохи, як було передше, а **українські посли.**

Д-р Степан Стоцький вийшов зпоміж нас, галицьких українців, і за ввесь час своєї діяльности був у щирих звязках з нами, бо він розумів, що значить: **обєднання змагань усіх українців.** І тому ми всі зберігаємо про нього вдячну память!

Д-р Кость Левицький.

17. VIII. 1939.

УРОЛЬОГ-ОПЕРАТОР
Др. Богдан Макарушка
Львів, вул. Льва Сапіги 6. Тел. 108-85
ВЕРНУВСЯ і ординує від год. 3—6

Так виглядає це в Милованні...

СПРОБА РЕПОРТАЖУ З ГОСПОДАРСЬКО- САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ „ПРОСВІТИ".

Термометер на вікні школи показує + 26° у тіні, на годиннику є 14.00.

У милованській, Господарсько-садівничій Школі „Просвіти" це пора, коли скінчився пополудневий відпочинок: у 12-ій був обід, на який хлопців скликав до харчівні, за великі столи дзвінок, днжурні з учнів-курсантів подали помідорову юшку й добре омащену лемішку, година відпочинку — і до праці. Це жнива, час гарячий (звозять овес!) і роботи повні руки. Вчителі й помішники щодень відбувають конференції, щоб устійнити плян практичних зайнять, бо саме тепер усе зійшлося разом і є змога чимало чого навчити. На гумні гурт учнів під проводом „господаря" кладе раціональний стіжок. Три інші гуртки є в городі, де з ними „городник": одни обтинає бічні гони й чопики у шкілці дерев, другий збірає насіння буряків, третій пакує у великі скрині помідори, що достигли в окремій, цього року збудованій дозрівальні зі скляним дахом. Завтра ці скрині поїдуть до Станиславова, а касу школи впаде кількадесять золотих.

Та працювали в той день, який описую, учні не лише чотирма гурткáми. У величезному господарстві школи, що має більш 200 моргів і 48 з них безпосередньо коло школи, — під садом, подвірям, городами і шкілкою, — скріз можна було їх зустрінути. Директор школи, інж. Мих. Панашій, веде її на зразок західне-европейських (сам він — абсольвент високих господарських шкіл у Німеччині й б. директор госп. школи на Поморі), а досвід у них наказує розділювати учнів у практичних вправах так, щоб кожний учень власними руками і власним досвідом, під оком вчителя чи помічної сили, перейшов докладно вивчене у ранішніх годинах. Чого в ці ранішні години вчаться? Крім загально-освітніх предметів — релігії, української й польської мови, рахунків та основного законодавства — ще цілу низку фахових предметів: управи ріллі, організації малого господарства, годівлі тварин, городництва, садівництва й пасічництва, ветеринарії й гігієни. Все це, рівнобіжно з викладами, вивчають і практично: мин. року, коли підчас мого побуту викладав д-р Вол. Юзьвяк ветеринарію, учні відбували цілі виклади на оборі, у зразкових стайнях та хлівнях, де расові корови, коні й різних рас безроги, а коли одного вечора коло 20-ої години захворіла корова, то всіх учнів викликано знову до стайні, щоб вони наявно навчилися, які тієї хвороби симптоми і як рятувати худобу. Це було, кажу, в год 20, хоч трудящий день учнів кінчається точно в 19-ій вечерою, а гурт їх, що стояв при світлі ліхтарень коло хворої тварини і слухав викладу, був справді символом всієї тієї школи.

Така наука — вранці виклади від 8—12 й пополудні практичні вправи від 14 до 19-ої — мусить давати висліди. За 11 місяців побуту у школі (курс починається 20. січня і тривае до 20. грудня) учень-курсант має в голові та нотатках все теоретичне знання про модерне й раціональне господарювання, його руки знають цю теорію переводити у практиці в життя. А коли додати до цього ще й те тісне, братерське відношення, яке є між учителями й учнями, їх працю над собою в самоосвітньому гуртку та ведення харчівні-кооперативи, то ясно, що зі школи виходять не тільки фахово освічені, але й громадсько вишколені молоді громадяни, нове село, якого нам так бракує і яке мусить швидко нарости.

Стою на кручених сходах, у просторому голі шкільного будинку. Учні сходять униз зі своїх кімнат на першому поверсі. Є серед них ріжні — русяві й брунети, високі й малі ростом, але в кожного в лиці пробивається інтеліґенція, щось власне з того, що більш року вже слухають викладів, читають книжки з великої шкільної бібліотеки, живуть спільно великим гуртом. На горі, у котрійсь спільні грає скрипка. Знаю: високий, кучерявий юнак у вишиваній сорочці, що кожну зільну з ним зв'язує з нею, як з найдорожчою істотою. А оцей широкоплечий русявий, з малими вусиками? Це курсант Окопний, маляр-самоук, з тих, що недавно мали свою виставу у Львові. Дозволі взяти в руки „Осу", газетку школи, яку він розмалював і розписав, щоб добачити завдаток таланту. Та чи тільки ці два? Кожний тут має свою „професію": цей в окулярах, кажуть, навіть вірші пише, той кучерявий — стрижій першої класи, ці три — сини емігрантів-придніпрянців. Різний „народ" походився до школи, від малого гуцулика Мончерняка до худого, костистого поліщука Ярмолюка. Всі розходяться до праці і тільки чорнявий Годованський станув під дверима канцелярії зачесаний і вимитий: іде по пошту, по яку ходять на зміну — щодня інший. Цього діла теж треба навчитись.

Розійшлися. У великому, просторому будинку втих гамір. В канцелярії чергова конференція: дир. Панашій (густі чорні брови й сива, як голуб чуприна, що мимохіть викликує респект), обговорює щось з коренастим інж. Греськом, вчителем годівлі та інж. Керницьким, вчителем управи ріллі. Останній тільки недавно прийшов до школи в Милованні з одніої школи у Великопольщі і привітавшись зі мною, сказав:

— Ви знаєте, я почуваюся щасливий, що я тут, серед своїх, за якими стільки літ тужив...

В канцелярії є ще й панна Міля, секретарка школи. Вистукує щось на машині. Ввечір, коли учні зійдуться, вона бере скрипку і вчить хор. А ті, що не мають голосу, до вечері йдуть грати у відбиванку під липи.

Милованські липи!... Старі, височенні, вони одні залишились з колишнього великого двірського парку і тямлять ще той партеровий двір, який тридцять років тому купила „Просвіта" при парцеляції від митр. Шептицького та який перебудовано опісля у великий двоповерховий будинок нинішньої школи. Ці липи стоять алеєю і може згадують своїм пошумом ще ті часи, коли під ними, як каже місцевий переказ, відбувалися екзекуції селян-панщизняків. Стоять липи і дивляться на блакитну баню церкви, що вистає понад хати й сади, на сільські стріхи села, що збігає з горбків, на далекі ліси на овиді, сусідню Вільшаницю і Юрківку. По той бік лип цвитуть великі грядки чудових гляліоль, по цей шкілки овочевих дерев і винограду паряться у сонці, а там сад, плянтації помідорів, знову шкілки, городовина і безліч прегарних далій, що обрямували головну стежку в городі...

Похилені білі сорочки тут і там — це учні працюють. Гомін з вікон канцелярії — це вчителі радяться. А подорозі на велике гумно школи, де ходять повагом великі руді айленди з бляшками на крилі (контроля несности!) скрипливо котиться вивершений віз, везе снопи.

У праці нікому не в голові політичні напруження, поїздка Чена, промова Форстера й інші спроби нерзів. Ніби доказує Милованния, що ніпричому це все для нас і що важний є тільки труд та напружені в роботі мязи рук і складки чола.

А над усім сонце. Блискуче, сліписте, міцне сонце серпня. Обсипало золотом горби, поля, дерева, хати — і ще яснішим розмалювало рівний високий будинок милованської господарської школи „Просвіти", де селянські сини вчаться бути справжніми сучасними селянами, піонірами поступового господарства.

Анатоль Курдидик.

Комунікат Німецького Інформаційного Бюра
про німецько-совітський пакт неагресії.

БЕРЛІН, ПАТ. НІМЕЦЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО ОГОЛОСИЛО КОМУНІКАТ ТАКОГО ЗМІСТУ:

НІМЕЦЬКИЙ ТА СОВІТСЬКИЙ УРЯДИ ДІЙШЛИ ДО ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ ЗАКЛЮЧЕННЯ ПАКТУ НЕАГРЕСІЇ. МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РІБЕНТРОП ВИЇДЕ В СЕРЕДУ 23. Ц. М. ДО МОСКВИ, ЩОБ ПОКІНЧИТИ ПЕРЕГОВОРИ.

НІМЕЦЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ НА ПЕРЕГОВОРИ З СССР.

Мін. Рібентропові товаришитимуть у подорожі до Москви держ. підсекретар Гавс, перекладчик д-р Шмідт та начальник пресового виділу міністерства закордонних справ.

Ще в понеділок був Рібентроп на замку Фушль.

НІМЕЦЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА ЗАСКОЧЕНІ?

Німецькі ранішні часописи приносять на першому місці комунікат про виїзд мін. Рібентропа, без ніяких коментарів.

Політичні кола Берліна твердять, що не були поінформовані про плян Гітлера, заключити пакт неагресії зі СССР.

Чи німецько-совітський пакт неаґресії обовязуватиме на випадок німецького нападу?

ФРАНЦУЗЬКІ КОМЕНТАРІ ДО ВІСТКИ ПРО СОВІТСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ПАРИЖ, ПАТ. Вістка про ПОСТАНОВУ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ, ЗАКЛЮЧИТИ ПАКТ НЕАҐРЕСІЇ ЗІ СССР, не викликала сильнішого вражіння у французькій публичній опінії: Частина французької опінії, а саме впливові праві кола, вже віддавна обвинувачували совітську дипльоматію, що вона веде подвійну гру, та домагалися, шоб зірвати переговори зі СССР та не втягати тої держави до европейських справ.

Відповідальні кола чекають на оголошення змісту заповідженого пакту, а саме, чи напр. буде в ньому клявзуля напасника, яка передбачує, що ПАКТ ПЕРЕСТАЄ ОБОВЯЗУВАТИ НА ВИПАДОК, ЯК ОДНА СТОРОНА ВИКОНАЄ АҐРЕСІЮ.

У париських політичних колах підкреслюють, що Берлін використовує вістку про недалекий пакт неагресії з Москвою для закордонної та внутрішньої пропаганди.

Англія і Франція домагаються вияснення
у справі совітсько - німецького пакту неаґресії.

ВРАЖІННЯ В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Вістка про те, що Німеччина рішила заключити пакт неагресії зі СССР наспіла до Льондону занадто пізно, шоб льондонська преса вспіла глибше застановитись над значінням того факту. Тому у льондонських ранішніх часописах ще не було коментарів.

Зате часописи широко інформують про плян того пакту неагресії, про подорож Рібентропа до Москви та про можливі наслідки на московські переговори з Англією та Францією. Часописи передбачують, що оба амбасадори: британський та французький звернуться ще у вівторок до Молотова та будуть домагатись офіційного вияснення, яке є становище Совітів до дальших переговорів з Англією та Францією про пакт союзу.

„Дейлі Експрес" підкреслює в коментарі, що візита Рібентропа в Москві не може вплинути на британські зобовязання супроти Польщі та висловлює погляд, що німецько-совітський пакт неагресії не зможе глибше вплинути на теперішню ситуацію. Те, що оголошено комунікат про плянований пакт, уважає „Дейлі Експрес" скорше кроком у царині слів, ніж у царині реальної політики.

ЛЬОНДОН НЕ ТРАТИТЬ НАДІЇ?

Навіть коли б СССР підписав пакт з Німеччиною — твердять буцімто в Льондоні — це не перешкодить Москві переговорювати у справі союзу з Англією та Францією. СССР — мовляв — має такі пакти з багатьма державами — в кожному з них є клявзуля, що уневажнює пакт на випадок, як один із сигнатарів виконає на когось агресію. СССР не вірить Гітлерові — навіть остерігав західні великодержави".

Німецько-совітський пакт може навіть приспішити московські переговори, а то більшевицькі кола були невдоволені, що англо-французька військова делегація не мала повновластей, шоб заключити договір.

Британська опозиція без сумніву використає ту подію, шоб заатакувати Чемберлена.

СССР шантажує Анґлію та Францію?

ІЗОЛЯЦІЯ ЯПОНІЇ.

Як подає „Експрес Вечорни" з 23 ц. м., у Льондоні висловлюють погляд, що головним наслідком совітсько-німецького пакту неагресії буде ізоляція Японії. СССР заключить той пакт, шоб дістати вільні руки на Далекому Сході. В таких умовинах годі припускати, шоб Японія могла приступити до осі Рим—Берлін.

Льондонська преса твердить, що японського амбасадора в Берліні ген. Ошіму, який є великим прихильником співпраці з Німеччиною та Італією, не поінформовано про переговори зі СССР у справі пакту неагресії.

Британські офіційні кола висловлюють здогад, що СССР приступив до переговорів з Німеччиною, шоб змусити Англію і Францію принять його домагання.

Німеччина пропонує поділ Югославії?

ДАЛЬШІ ПОГОЛОСКИ ПРО НІМЕЦЬКИЙ УЛЬТИМАТ ДО МАДЯРЩИНИ.

Париж та Льондон занепокоєні німецьким натиском на Мадярщину; на тему розмов Чакія з Рібентропом ходять ріжні поголоски.

Одні говорять, що Чакієві поставили ультимат, домагаючися дозволу на перемарш німецьких військ через мадярську територію. Інші твердять, що Німеччина пропонує поділ Югославії, при чому Італія дістала би Словенію, Мадярщина — Хорватію. Крім того Мадярщині буцімто обіцюють Словаччину й Семигород.

Мадярщина мабуть дальше погоджується лиш на постачання збіжжа для Німеччини на випадок війни, не на перемарш військ.

Італійська адміралїція покликала під зброю резервістів.

РИМ, АТЕ. Як твердить „Ексчендж Телеграф", італійська адміралїція покликала до активної служби кілька річників резервістів.

ІТАЛІЯ ЗАПРОШУЄ БУВШОГО НЕҐУСА ДО АБІСИНІЇ?

ЛЬОНДОН. АТЕ. „Дейлі Скеч" подає, що італійський уряд звернувся до Гайле Селясіе з пропозицією, шоб він вернувся до Абісинії та поміг італійцям у присмиренні краю. Італійці буцімто вже неразробили такі пропозиції, але це перша, над якою неґус поважно застановляється.

Що писало „Діло" 50 років тому.

24. серпня 1889 року.

ЦАР У ПОЧДАМІ.

З Берліна повідомляють, що там уже напевно сподіваються приїзду між 5. і 8. вересня, тільки зустріч не відбудеться в Берліні, а в Почдамі, бо й німецький цісар не гостив у Петербурзі лише у Петергофі. Візита ця зверхтею матиме зовсім особистий і родинний характер, а не політичний. „Гамбург. Корреспондент" до вістки про гостину царя подає такий коментар: Маловажною річею є, чи справа гостини царя в Берліні рішиться позитивно чи негативно. Коли цар не приїде, то брак міжнародньої чемности спаде на того, хто її спричинив. Він самий і тільки він тоді буде понижений. Само питання приїзду або неприїзду царя не матиме ніякого значіння для справи удержання миру, а добре поінформовані кола бачать тільки в тім акт чемности. Для ходу европейської політики справа подорожі царя — зовсім байдужа.

НИЗЬКИЙ СТАН ВОДИ В ПРУТІ.

На Пруті під Чернівцями так упала вода, як того не памятають від 30 літ. В кожному місці можна перейти Прут в брід. На дні Прута лежить багато дубових пнів, що зверху вже почорніли від довгого лежання і багато спекулянтів взіхає на цей цінний матеріял. Цими днями найшли так запізний якір ваги кілька сотнарів і проміром двох сажнів. Він лежить ще певно з того часу, коли по Пруті їздили пароплі, а було це перед кількома століттями.

СЛОВАЧЧИНА ЗАКЛЮЧИЛА ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ З НІМЕЧЧИНОЮ?

Райтер приніс вістку, що Словаччина заключила в понеділок з Німеччиною військовий союз, на основі якого Німеччина бере на себе оборону словацької території.

Чеські та словацькі робітники будують під німецьким проводом укріплення на польсько-словацькому кордоні. У Братиславі вже є німецька місія

НІМЕЧЧИНА ПЛАТИТЬ РУМУНІЇ ЗА НАФТУ ГАРМАТАМИ?

„Дейлі Експрес" подає з Букарешту, що Німеччина запропонувала Румунії платити за нафту важкою артилерією. Румунія приняла пропозицію. Німеччина дістане 60.000 тон румунської нафти, з того 40 000 тон негайно.

Перші німецькі гармати привезуть до Румунії в найближчому часі; їх уставлять у Констанці.

НІМЕЧЧИНА РОБИТЬ ЗАКУПНА В АНҐЛІЇ.

На рахунок Німеччини зроблено в Льондоні великі закупна гуми, міди, цини й олова. За минулих 3 тижні німці поробили закупна на понад 2,000.000 фунтів, з негайним терміном достави.

Ці закупна занепокоїли анґлійців, бо вони збільшують военний потенціял Німеччини, зменшуючи рівночасно британські припаси сировців, які важко буде наборзі доповнити на випадок війни.

Ця справа була предметом нарад уряду.

—o—

ЯПОНІЯ ВИПОВІСТЬ ДОГОВІР ДЕВЯТЬОХ ДЕРЖАВ?

ТОКІО, АТЕ. „Ашагі Шімбун" приносить вістку „що японський уряд розглядає тепер питання, чи не виповісти договору 9-ох держав, що його підписали в 1922. р. у Вашингтоні Японія, Анґлія, Франція, Америка, Італія, Бельгія та Голяндія, зобовязуючись шанувати незалежність та інтеґральність Китаю.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Становище Японії до німецько-совітського пакту.

ТОКІО, 22. 8. ПАТ. Агенція Домеї оголошує комунікат, помітно інспірований, який свідчить про велике враження, що його викликала вістка про думку заключити совітсько-німецький пакт неаґресії. Агенція схоплює реакцію, яку ця вістка викликала в японських урядових колах у такий спосіб:

1) Хоч заявляють, що совітсько-німецький пакт неаґресії сам собою не має бути суперечний із протикомінтернівським пактом, треба висловити жаль, що німецький уряд пішов на таке рішення зовсім несподівано. Воно тимбільше жалюгідне, що Німеччину та Японію лучили приязні взаємини.

2) Японський уряд мусітиме знову розглянути европейську ситуацію, щоб пристосувати свою поведінку до нової ситуації, яка витворилася внаслідок німецької ініціятиви.

3) Японський уряд рішив домагатися вияснень щодо дійсних задумів німецького уряду, щоб негайно після того скликати конференцію 5 міністрів та вирішити, яке буде становище Японії до проекту німецько-совітського пакту.

ІТАЛІЙЦІ ПРО НІМЕЦЬКО-СОВІТСЬКИЙ ПАКТ.

Як подає „Ілюстровани Експрес Вечорни" з 23. ц. м., італійська преса вдоволена вісткою про німецько-совітський торговельний договір, бо він становитиме перешкоду у штабових переговорах між СССР та Англією і Францією.

СОВІТСЬКИЙ КОМУНІКАТ ПРО ПАКТ НЕАҐРЕСІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

МОСКВА, 22. 8. ПАТ. ТАСС повідомляє: Після заключення німецько-совітського торговельно-кредитового договору, виринає справа поправи політичних взаємин між Німеччиною та СССР. Виміна поглядів у цій справі між совітським урядом та німецьким, дозволила стверднти, що по обох сторонах існує бажання обох сторін злагіднити напруження їх взаємин, бажання відсунути загрозу війни та заключити пакт неаґресії.

Щоб навязати відповідні розмови, прибуде в цих днях до Москви міністр закордонних справ Німеччини фон Рібентроп.

ЯКИЙ ВПЛИВ МАТИМЕ ПАКТ НЕАҐРЕСІЇ НА ВІЙСЬКОВІ ПЕРЕГОВОРИ В МОСКВІ?

ПАРИЖ, 22. 8. Авас повідомляє з Москви, що совітські урядові кола запевнюють, що приїзд мін. Рібентропа до Москви, щоб заключити пакт неаґресії між Німеччиною та СССР в нічому не перешкоджує далі вести переговори між Совітами, Францією та Англією у справі трипорозуміння проти аґресії.

Совітські кола в Льондоні теж висловлюють погляд, що нема ніяких причин, щоб припинити розмови трипорозуміння. У згаданих колах пригадують, що всі дотеперішні пакти неаґресії, що їх Совіти заключували, мали все застереження, яке передбачувало, що „на випадок аґресії одної зі сторін проти іншої держави, друга сторона, що заключила договір, може його виповісти без попередження". Здогадуються тут, що таку точку умістять теж у проектованій умові німецько-совітського пакту неаґресії.

—o—

Мін. Рібентроп виїхав уже до Москви.

БЕРЛІН, 22. 8. ПАТ. Мін. Рібентроп відлетів сьогодні літаком до Москви, куди прибуде завтра передполуднем, перебувши ніч у Кеніґсберґу. Із мін. Рібентропом виїхав цілий почот, між ін. державний підсекретар Ґавс — начальник правного відділу міністерства закордонних справ Німеччини та радник Шнурре, який підписав перед трьома днями німецько-совітську торговельну умову.

—o—

Відгомін німецько-совітського пакту неаґресії

В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. Вечірня льондонська преса містить уже довші коментарі на тему німецько-совітського пакту неаґресії:

„Івнінґ Нюс" пише, що в Берліні повідомлено про пакт у категоричний спосіб, у Москві у менше обовязуючий спосіб, пригадуючи текст англійської декларації, що її зложив Чемберлен 31. березня в парляменті. Французько-британське порозуміння щодо помочі для Польщі не було залежне від того, щоб Совіти приступили до **французько-англійського порозуміння.** Далі той часопис здогадується, що совітсько-німецька умова, зладжена в найбільшій тайні, **не є твором останніх днів. Вона мабуть датується ще від квітня, коли Німеччина зірвала морський договір із Англією. Коли Райхові не вдалося дістати від Великої Британії вільної руки на Сході в заміну за морську умову, тоді Німеччина сама звернулася на схід, до партнера, якого так часто сама пятнувала.** Оборонні розпорядки Великої Британії ніколи не були скалькульовані на підставі кооперації зі Совітами. **Можливе, що пакт Німеччини зі Совітами збільшить постанову Німеччини на знищення Польщі, але він не ослабить постанови Великої Британії та Франції підтримати свої зобовязання без уваги на те, що сталося би.**

Ліберальний „Стар" твердить, що в політиці великодержав ще не було прикладу такого цинічного відвернення політики. Сталін, якого вважали довший час людиною, що виявляє якнайбільше запалу, ніж якийнебудь із мужів демократичних держав, стримати аґресію, тепер перший витягає руку до найбільшого аґресора. **Далі той часопис здогадується, що німецьке рішення є тільки стратегічним ходом.**

„Івнінґ Стандарт" довідується з якнайбільше конкретного джерела, що Німеччина не повідомила свого другого партнера осі, Італії, про свої переговори зі Совітами. Загальне переконання, що оба партнери, які хочуть заключити пакт неаґресії, грають у небезпечну гру. Враження, що його викликала вістка про плянований німецько-совітський пакт, в Італії, Японії та Еспанії зовсім не додатнє.

В ПАРИЖІ.

Пополудньова французька преса та становище французьких політичних кол виявляють, що французька приподна думка вдержує спокій у звязку з несподіваним ходом німецької дипльоматії. В Парижі приймають до відома запевнення Москви, що пакт неаґресії з Німеччиною зовсім нічим не перешкоджує вести далі французько-англійсько-совітські розмови на тему військового союзу.

„Парі Суар" пише, що головне значіння вістки про совітсько-німецький пакт неаґресії спирається на тому, що її проголошено саме в **моменті найбільше напруженої европейської ситуації. Той часопис ставить запит, чи дійсна, головна причина значіння того факту не спирається на тому, що Совіти хотять** присвятити свою увагу **подіям на Далекому Сході, задержуючи невтральне становище супроти европейських подій.**

„Парі Міді" підкреслює, що совітсько-німецький пакт неаґресії нічим не зміннє міжнародньої ситуації, **бо Англія та Франція вже вирішили прийти з допомогою Польщі, коли б на неї нападено.** Льондон вдержує свою холодну кров, німецький хоп зовсім не схвилював англійської зимної крови. Те саме слідно і в Парижі. Нова метода застрашення не вдалася. Сьогоднішня рада міністрів видасть розпорядки, які потрібні в теперішній міжнародній ситуації. **Автім французький військовий апарат приготований уже на всякий випадок.**

Дипльоматичний кореспондент „Інтрасіжан" пише, що **совітсько-німецький пакт може означити або деякий натиск на Льондон і Париж, щоб вони поспішилися і заключили союз із Москвою, але може воно теж бути відскочнею для** канцлера Гітлера, **щоб дати йому змогу вийти з важкої ситуації, в якій він опинився. Той проект пакту може бути теж новим успіхом, що його Гітлер захоче проголосити на конгресі в Нірнбергу. І той часопис запевнює, що Англія та Франція прийдуть Польщі негайно з допомогою, якби вона почувала себе загроженою.**

„Тан" пише, що ніколи в історії світ не був свідком такої вольти і таких ходів всупереч проголошуваним ідеольоґіям. Той пакт проти природи, був для німецького уряду найкращою асекурацією перед англійсько-французько-совітським мілітарним порозумінням. Одночасно він був натиском на Японію, яка вагається із приступленням до союзу з державами осі. Якщо німецько-совітський пакт підпишуть, **то воно означатиме, з уваги на брак спільної границі німецько-совітської, резигнацію Райху з експансії на Схід та на Україну в напрямі Чорного Моря, що до недавна було головним мотивом німецької політики на Сході. Той пакт був би одночасно кінцем протикомінтернівського пакту, скерованого проти Совітів. Можливе, що** Гітлер змагає до дипльоматичного успіху для внутрішньої користи, щоб тим більше натиснути на Польщу.

В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 22. 8. ПАТ. Вістка про недалеке заключення совітсько-німецького пакту неаґресії, викликала загальне здивування в румунських політичних колах та серед румунського громадянства, не лиш як сам факт, але як метода, що її застосував непримирний досі ворог Совітів.

Часопис „Семінануль" призадумується над наслідками такого пакту та підкреслює, що він є болісним ударом для партнерів протикомінтернівського пакту.

„Індепендянс" поясню собі проект пакту тим, що Совіти хочуть відсунутися від европейських справ.

У РИМІ.

РИМ, 22. 8. ПАТ. „Ресто дель Карліно" пише, **що Німеччина рішилася на сей крок за згодою та порадою Риму.** Саме останніми часами італійський уряд затіснював господарські взаємини зі Совітами, для яких італійські сточні будували кораблі.

„Джіорнале д'Італія" пише, що німецько-совітський пакт доповнює систему італійських пактів, які Італія заключила зі Совітами в лютому 1924 р., відтак договір приязни в 1933 р. та вкінці 7. II. ц. р. нову широку торговельну умову. Всі ті пакти не мають нічого спільного з ідеольоґічними різницями. Далі той італійський часопис оправдується, що Італія ніколи не брала участи у військових експедиціях чи політичних круціятах проти Совітів.

Агенція „Інфор" коментуючи заповідь німецько-совітського пакту пише, що ця вістка не викликала в Римі ніякої несподіванки. Одиноким моментом, що його можна було вважати непередбаченим, це хіба обставина, що заключення совітсько-німецького пакту можна було сподіватися після розвалу переговорів між західніми великодержавами та Совітами.

Нова умова не означатиме ніякої зміни напрямних у політиці обох держав осі.

В ЛАТВІЇ.

РИҐА, 22. 8. ПАТ. Латвійська раніша преса принесла вістку про німецько-совітський пакт неаґресії без коментарів. Пополуднева преса принесла багато цитатів французької та англійської преси та подала вістку, що проект того пакту не викликав у польських колах ніякого враження. **Той пакт нічим не змінив рівноваги сили в Европі та лиш доказує, що Совіти хочуть відступити з европейської гри.**

В БУДАПЕШТІ.

В будапештенських політичних колах оцінюють заповідь совітсько-німецького договору спокійно, вважаючи, що крок **Німеччини має радше демонстративне значіння як практичне.** В мадярському громадянстві зближення Райху до Совітів викликало якнайгірше враження, що зрозуміле, бо Мадярщина здавивши в себе большевицьку революцію, вела незвичайно енергійно протикомуністичну акцію.

В БЕРЛІНІ.

„Гамбургер Фремденблят" заявляє, що німецько-совітський пакт неаґресії не буде нічим іншим, як поворотом до політичних метод Бісмарка.

Вістка про пакт неаґресії викликала в Берліні зрозуміле враження. Вулиця знайшла в цій вістці „запевнення мира" в переконанні, що держави фронту мира відступлять. Урядові німецькі чинники намагаються якнайбільше підкреслити значіння совітсько-німецького пакту про ненапад, при чому говорять про нього як факт уже довершений.

Мундурки студенцькі і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (190) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) вістку, що починається у наголовку від слів „Німецько-.." в цілости з наголовком і за статю п. н. „Сучасна доба й українська справа" від слів „В орбіту" до слів „інтересів", від слів „нашим" до слів: „задуматись", від слів „і чи ми" до слів „моменту" і від слів „У визвольних" до кінця статті. Поліція забрала видрукований наклад ми видали другий.

З природи і життя.

Добрі та лихі настрої.

Підчас свого життя людина підлягає добрим та лихим настроям. Їх причина часто навіть нам самим незнана і часто лежить у нашій підсвідомости. Підсвідомість це велика частина нашого духового життя, ще й досі дуже мало досліджена, а яка має величезний, таємничий вплив на організм людини. Не знаємо точно, як означувати царину і сили цієї підсвідомости, зате знаємо, що всякі душевні враження знаходять в нашому фізичному житті свої відповідники. І так радість і взагалі приємні враження життя відбиваються на нашому лиці погідним виразом і зарожевленою шкірою, страх викликує блідину, гнів чи сором наганяє кров до голови і викликує сильні рум'янці. Навіть якщо якесь почування не виявиться назверх, воно викликує якісь зміни у складних процесах нашого організму.

ЗВОРУШЕННЯ І ВОЛОСОВАТІ СУДИНИ.

У тому взаємному впливі фізичних та психічних чинників беруть активну участь т. зв. волосоваті кровоносні судини, себто найніжніші судини, що ними перепливає кров. Вони лежать поміж бючками (артеріями), що проводять свіжу кров зі серця до тіла, а жилами, що збирають зужиту кров з тканок і органів тіла і відпроваджують її до серця. Ті волосоваті судини, це дуже маленькі каналики, видні тільки під мікроскопом. Вони такі гнучкі, що можуть розширятися і звужуватися за найменшим навіть подразненням. Їх дія залежить від потреб клітин тіла, що прилягають до них. Коли напр. мязні при фізичних зусиллях потребують більшого добору кисня, тоді волосоваті судини розширяються, щоб до мязнів у дії допровадити більше крови і тимсамим кисня. Є це виключно фізичний процес, але праця кровоносних судин не кінчається на цьому. Получення психічних вражінь з волосоватими кровними судинами відбувається нервами. Знаємо, що найніжніші розгалуження нервів мають свої закінчення у стінках тих судин, а це вже вияснює, чому всякі зворушення як страх чи радість викликують свій вплив на кровообіг. Наша нервова система подібна до телеграфічного апарату переносить до кровоносних судин психічні подразнення, добрі чи лихі настрої, а це виявляється як більше чи менше накровлення шкіри.

НАСТРОЇ ТА ЗДОРОВЛЯ.

Не тільки лікар, але кожна людина помітила, що видужання хворого в дуже великій мірі залежить від його психічного стану. Психічний добрий настрій часто навіть забезпечує перед закаженнями, бо тоді в організмі появляється живітний обіг крови і більша відпорність. Заразні викликують тільки там недугу, де знаходять відповідне підложжя. Зле накровлена слизова болона рота і носа, через яку дістаються заразні до організму, є саме таким пригожим підложжям. Тому лихий настрій сприяє багатьом недугам, а головно тим „з простуди".

Не тільки психічний стан впливає видатно на наше психічне самопочуття, але і навпаки. — фізичний стан окруження і організму має вплив на наші психічні настрої, про це вчить нас наш щоденний досвід. Понурий, дощевий день навіває на нас пригноблення і сум.

Це природна поява, що виступає від утрати тепла тіла і звуження кровоносних судин. Подібних прикладів можна б навести багато. Зновуж прикладом впливу фізичного стану організму на душевний стан є залежність настроїв від стану кишок і шлунка. Гази і шкідливі субстанції, що витворюються у хворім кормовім проводі, обтяжують ноов, погіршують обіг крови, і доводять до болів голови та лихого настрою. Загально відома також нервова дражливість людей із хворим жовчевим міхурцем; при такій недузі до крови переходять усякі отрути і занечищують її.

Ці приклади вказують виразно, що усе те, що пожвавлює обіг крови — себто спорт, руханка, рух, поміркована праця, свіже повітря і сонце — є чинниками не тільки здоровля, але також доброго настрою.

Вплив тютюну на кормовий провід.

Багато говорять про вплив тютюну на організм людини, зокрема на серце, нерви і кормовий провід. Тому, що нікотина є отрутою, яку вживають сотні міліонів людей, не диво, що і вчені безупинно займаються розслідами над впливом цього масового налогу на організм людини. Два американські лікарі зайнялися справою, який вплив має курення тютюну на кормовий провід людини.

НІКОТИНА У ЗДОРОВИХ І НЕДУЖИХ.

Вони досліджували вплив чистої нікотини у здорових людей, у хворих на веред шлунка, у псів, що вдихали тютюневий дим рукою вложеною до дишищі. Виявилося, що в давках, які ще не затроюють, тютюн витворює слину і ослаблює рухи порожнього шлунка: — це мабуть є причиною відомого явища, що курці втихомирюють голод папіроскою. Зате нікотина не має впливу на квасоту шлунка і скорість випорожнювання шлунка. Тютюн не має також більшого впливу на працю травлінних заліз, що витворюють соки, потрібні до травлення (печінка, підшлункова залоза), зате помітно збільшує рухи грубої кишки. А проте коли збільшувати давки тютюну до межі, за якою приходить затроєння, тоді через спізнене випорожнення шлунка і збільшені рухи, від яких корчиться груба кишка, можуть виступити в даної людини дуже прикрі болі черева. Тому люди з хворим шлунком і схворілою грубою кишкою не повинні зловживати тютюном. З другого боку тютюн у помірканій кількости не шкодить кормовому проводові, ані дії травління.

У вирій...

Осінь, що наближається, виганяє уже наших перелетних птахів. В ріжних околицях нашого краю можна помітити великі збори бузьків, що нараджуються над відлетом у теплі краї. Дорогами тих далеких летів понад горами і морями займається т. зв. орнітольогія, себто наука про птиці. Бузьки з нашого краю летять переважно понад Мадярщину, понад Балкан, Босфор, Малою Азією, Сирією та Єгиптом, а деякі стада запускаються навіть углиб Африки, а то й до її полудневих країн, і тут щойно по трудах дороги, що триває понад 2 місяці осідають на зиму.

Одним з найцікавіших питань є: хто вказує птахам дорогу при поборюванні таких велитенських просторів, у мандрівках по тих їх відвічних шляхах?

ДОСЛІДИ СТАЦІЙ.

Орнітольогічні стації, що досліджують дороги, спосіб перелету птахів, послуговуються знаками у формі перстенів, накладених на крилах чи ніжках птахів. На перстенях є вирити дати і місцевість, з якої птахи вилетіли. Досліджуючи ті знаковані птахи орнітольоги дійшли до того, що багато европейських птахів зимує на полудневім кінці Африки. Подорожі птахів не відбуваються без перерви. Птахи опадають на землю для спочинку і поживи і щойно коли наберуть сили, підіймаються в дальшу дорогу.

Уже в січні розпочинається відлет бузьків знову до нашої батьківщини. Вони перелітають над північною Африкою, і тут їх частина залишається на ціле літо, найбільше в Марокку. Ця частина чекає своїх товаришів, що восени летять з Европи і прилучується до них до лету на полудне Африки.

БУЗЬКИ І МАГОМЕДАНИ.

Не тільки в нас люблять і шанують бузьків. Такеамо хоронять їх і в Марокку. У Африці вірять, що бузьки приносять щастя, коли загніздяться близько людських осель. Одна з побожних африканських леґенд каже, що бузьки то душі мусулманів, що відбувають покуту, а головно тих, що не відбули за життя приписаної мандрівки до гробу святого мулея в Марокку. Через те по смерти Аллах дає їм душу в тіло бузька, щоб вони могли бодай по смерти відбути припалежну прощу. Культ бузьків в Марокку такий поширений, що в деяких місцевостях будують для них окремі захисти.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на вересень 1939.

Складанки помаранчевого коліру вільні від поштової оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Природа лікує звірів.

Мисливі та дослідники тварин помітили, що зранена чи скалічена тварина, сама вміє вилікувати себе і то в короткому часі.

Один мисливий оповідає про раненого оленя, якого переслідували пси. Олень кинувся до ріки (цікаве, що ранені звірі інстинктовно прямують до ріки) і поплив проти води до малого острівцяти. Мисливий відкликав псів і приглядався раненому оленеві. Він лежав тихо і спокійно, немов найтерпеливіший пацієнт і лизав свої рани. Так проминув тиждень. Потім олень пробував ставати на трьох ногах, а девятого дня щез з острівця.

Багато інших обсерваций над раненими і хворими тваринами виказало, що вони лікуються свіжим повітрям, чистою водою, сонячним світлом, сном та повним спочинком. Ці чинники є для них найкращими ліками, які дає їм природа. Люди, що живуть близько до природи і вміють пристособити свій організм до її законів, лікуються теж так.

НОВИНКИ

24 СЕРПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 11. серпня 1939
Євал: мч.
Лат. Бартоломея.
Сонце: схід 4.26, захід 18.28.
Місяць: схід 15.10, захід 0.00

Завтра: Ст. ст. 12. серпня. Пятниця.
Фотія і Анік. мч.
Сонце: схід 4.28, захід 18.25.
Місяць: схід 16.21, захід 0.40

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунжих 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелєринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46 Товар на складі. 135 —?

— **Осінній сезон** у Живці Черче починається з днем 20. серпня. Ціни удержання і купелів знижені. Лікуванці, що лікувалися у першому сезоні в тому році, а які потребують продовження лікування, платять лише половину. 1582 —3

— **Торжества на Страдецькій Горі.** Наближаються торжества на Страдецькій Горі, котрі триватимуть від 27. до 29. ц. м. включно. Як довідуємося, то вже в неділю вибираються зі Львова прощі пішо і поїздом, котрий відїздить з головного двірця до Страдча (перестанок під самою Страдецькою Горою називається Козлінка) в год. 13.50. Тому й подаємо зацікавленим порядок богослужень у Страдчу в неділю пополудні: Сповідь від години 15—21. В тім часі в год. 16. Всенощне в печерській церкві М. Б. Нерушимої Стіни; в год. 18.30 хрестна дорога (кругом Страдецької Гори). Учасники хрестної дороги доступають єрусалимських відпустів. Відтак в год. 19.30 проповідь. В год. 20.30 Акафіст Успенню П. Д. Марії і благальна пісня (в церкві на горі). Вночі ілюмінація статуї Пр. Д. Марії, котра стоїть на тому місці, де в 1243 р. зявилася була Пречиста Діва Марія на Страдецькій Горі. — В понеділок (Успення Пр. Богородиці, 28. ц. м.) служитимуться читані св. Літургії уже від години 5 рано. Співана св. Літургія розпічнеться точно в год. 10.30. Сповідь у понеділок триватиме від год. 5 рано до 14 год. Проповідують оо. Василіяни. Перша проповідь в год. 8 рано, друга на співаній св. Літургії в год. 11 передпол. Після скінчення співаної св. Літургії обхід з Найсв. Тайнами кругом страдецької церкви (на горі). — У вівторок (29. 8.) в попразен Успення Пр. Богородиці відслужиться співана Літургія в староволошській печерській церкві в год. 7 рано при престолі, на котрім уже приблизно 500 літ не відправлялася св. Літургія. Ідьмо до Страдча, щоб біля Печерської Лаври відпочити духом і поклонитися віковим історичним памяткам! Поїзд з головного двірця виїздить у сторону Страдча в год. 7.50 рано.

— **Виселення пятьох українців.** Тернопільське староство рішенням з дня 8. серпня ц. р. до ч. Б. 48/39 заборонило Теодозіеві Козубові с. Томи в Гаях Великих пов. Тернопіль мешкати у прихордонній смузі повних три роки тому, що його засудив окружний суд у Тернополі на 3 роки вязниці за приналежність до ОУН. Староство рішило, що Т. Козуб с. Томи мусить покинути тернопільський повіт найдалі до 31. серпня ц. р. Подібне рішення тернопільського староства дістали: Сірант Теодозій та Ілько Фридрих з Березовиці Великої, Козуб Петро зі Смиковець та Майка Григорій з Гаїв Великих.

— **Нові черці чина оо. Редемптористів.** Преосвященний Николай Чарнецький висвятив 2. ц. м., у дні св. Альфонса, основника чина оо. Редемптористів, пятьох питомців-редемптористів на священників у церкві оо. Редемптористів у Львові при вул. Зибликевича. Свячення приняли такі питомці редемптористи: Володимир Аввай з Югославії, Андрій Іваськевич з Комарна, Богдан Репетило з Конюшок Королівських, Володимир Багнюк з Кристинополя та Іван Нагірний з Хохлова. Слід згадати, що 7. липня ц. р. виїхав до Канади о. Йосиф Форнальчик з монастиря оо. Редемптористів зі Збоїськ на місійну працю між українців-емігрантів. Українські місіонарі оо. Редемптористи мають свою станицю в Йорктоні Саск у Канаді, де вдержують українську гімназію і крім того займаються місійною працею між нашими переселенцями.

— **Прусуд на священників.** Стрийський окружний суд розглядав на виїздній сесії у Рожнітові справу 4-ох греко-католицьких священників, яким прокуратура закинула провину зі 125. статті карного кодексу. На розправі засудили оо.: І. Чикету з Княжевського, В. Слободяна з Рипного та Р. Литвина з Летівки по 6 місяців вязниці, а о. Т. Галькевича з Ценлави на 8 місяців. Усім засудженим припинено виконання кари.

— **Арештування агітатора.** На Волині появився якийсь чоловік, який представлявся як представник одної фірми. Він звербував собі багато агентів, яким говорив, що зближається доріжня, тому треба викуповувати товари, збирати більон і т. п. Його акція викликала панічні настрої в деяких волинських містах. По довгих пошукуваннях поліція арештувала агітатора у залізниці на лінії Ковель—Холм; при ньому найшли 8 особистих легітимацій на ріжні прізвища.

— **Посвячення капличі.** В Молодятині к. Печеніжина коло „Родзінн Лесьніка" збудувало капличю коштом 4.600 зол. Комітет будови під проводом інж. Альфреда Вижиковського черпав фонди з дотацій дирекції державних лісів у Львові в квоті 2.000 зол., з жертв ріжних польських товариств та ріжних імпрез. Нову капличю вже посвятили.

— **Сумний наслідок повоєнних часів.** В окружному суді в Коломиї відбулася — як „Діло" вже писало — розправа проти сільських хлопців, що грали в карти та курили папіроски в церкві у Хлібичині. Суд покарав: Івана Романчука, Михайла Сусака, Василя Курилюка, Федора Горичка, Михайла Ганчука та Василя Сусака з Хлібичина по одному році безоглядної вязниці. Цей сумний випадок, що в такій чи іншій формі трапляється — на жаль — у повоєнному часі не тільки серед нашого громадянства, але і скрізь у світі, польський „Всхуд" (з 20. VIII.), забувши мабуть про стріли поляка Новака в костел! до священника на проповідниці, якого вбив і про напад на кс. Пудра у Варшаві, подає під таким вимовним наголовком: „Здзічене всьруд українцуф".

— **35 літніх польських півкольоній у Товмаччині.** Заходом ТШЛ у Товмачі зорганізовано в товмацькому повіті 35 польських літніх півкольоній, до яких втягали українську дітвору. Всі літні півкольонії відвідав товмацький віцестароста Єжовський, заходом якого у великій мірі — пише „Всхуд" з 20. ц. м. — вдалось зорганізувати згадані польські півкольонії. На закінчення цих півкольоній відбулись пописи дітей. Слід згадати, що староства не дозволяють на пописи дітей з українських „дитячих садків".

— **Страшний вибух у копальні в Бориславі.** В понеділок 21. ц. м. пополудні дійшло до вибуху збірника з оливою в копальні „Здзіслав" II. у Бориславі, що знищив зовсім вежу. Наслідки вибуху були страшні, бо згинули три робітники, а два борються у шпиталі зі смертю. Влада веде слідство.

— **Ліквідація „Волі і Чину".** По трьох роках перестав виходити у Львові — пише „Век Нови" з 23. ц. м. — польський двотижневик „Воля і Чин", орган окружного „звйонзку" легіо-

---

ДЖ. О. КЕРВУД. 46)

Геної золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Ви є в праві питати мене і відослати мене назад, якби я не була тут радо бачена. Але не сьогодні ввечір. Те все занадто гарне — дивитися на вас з вашими людьми і на їх щастя. Він схилив голову, щоб почути її слова напів заглушені шипінням ракет і вистріленими вогнями. Дівчина вказала головою в сторону будинків поза мешкальним домом Аляна.

— Я мешкаю з Кеок і Неведлук. Вони примістили мене у себе.

А вслід за цим додала:

— Я не гадаю, щоб ви любили своїх людей більше як я їх полюбила, Аляне Гольт!'

До них наближувалася Неведлук і Марія Стендіш подалася в її сторону. Хоч який був би Алян радий задержати її біля себе, лице його не виявило розчарування, та ніяким зусиллям не старався він затримати її при собі.

— „Ваші люди сподіваються по вас дечого, — казала вона на відхіднім. — Трохи пізніше, якщо мене запросите затанцюємо при музиці том-томів".

Алян дивився вслід за нею, коли вона відходила з Неведлук. Вона оглянулася та усміхнулася до нього і було щось у виразі її лиця, від чого серце в ньому почало битися скоріше. На чердаку корабля вона боялася, та не було по ній слідно страху перед завтрішнім днем. Гадка про завтрішній день і питання, які він їй поставить не лякали її. Почування щастя, яке він так вперто від себе проганяв, заволоділо ним у наглім все заглушливім припливі. Щось в її очах та її голосі немов обіцювало йому, що мали сповнитися ті мрії, що він їх мріяв у минулих тижнях муки і живої смерти. Мабуть у часі поворотної їзди по тундрі того вечора, вона бодай приблизно усвідомила собі, скільки його ті тижні коштували. Він не зможе ніколи цього словами висловити. А те, що вона мала виявити йому завтра, остаточно великої ріжниці не зробить. Вона була жива і він не міг би пустити її ще раз геть від себе.

Він підійшов до барабанщиків і танцюристів. Його самого дивувала ця охота доконувати чогось, чого він раніше ніколи не робив. Його вдача хоч спостережлива і спочутлива була недоступна, завсіди більше або менше самотня. Коли його люди танцювали, він звичайно стояв оподалік усміхався та кивав заохотливо, але ніколи не брав діяльної участи. Та в ту хвилину, немовби опанувало його нове почування волі, нове бажання дати вислів своєму внутрішньому почуванню і його звичайна стриманість покинула його. Стемпід танцював. Він викидував ногами і вив разом з іншими мужчинами, а жінки в танці виконували лише порухи мускулярних рамен і тіл. Хор голосів почав запрошувати Аляна до танцю. Він прийняв їхні запросини, та зайняв місце між Стемпідом і Емюк Туликом, а барабанщики на радощах били так, що майже розбивали свої інструменти. А коли Алян задиханий покинув вкінці круг танцюристів, він побачив Марію Стендіш і Кеок у зовнішньому крузі. Кеок була зачудувана. Очі Марії Стендіш сяли і вона заплескала в долоні, коли побачила, що він її помітив. Алян намагався сміятися та замахав рукою, але було йому ніяково і не хотів підійти до неї. Нараз великий на шість стіп бальон вилетів угору і розблис лише білим сяйвом на небі. Ще пів години пройшло на привітальних радощах, люди випитували про здоровля та домашні справи і Алян увійшов до свого дому.

Він розглянувся по найбільшій з кімнат, що була його мешкальною кімнатою і ніколи ще не видавалася вона йому така мила, не запрошувала до спочинку так як тепер. Зразу видалося йому, що все було в ній так, як він залишив. Його писальний столик стояв там, де звичайно, великий стіл посередині кімнати, ті самі образи на стінах гарно відчищена зброя на вішалі, його люльки, ті самі хідники на долівці — та нараз якісь зміни, одна за одною, почали вириватися перед його очима. Біля його вікон були легенькі завіски, на місці темних заслон, нове накривало на столі та на софі домашньої роботи в кутку кімнати. На його скрку два портрети у рямках мідяного коліру. Один із них портрет двох президентів Джорджа Вашингтона, другий портрет Абрагама Ґінкольна. Поза портретами, на стіні понад його бюрком, прибиті чотири маленькі американські прапорці, зложені навхрест.

Аляновї пригадався той вечір на чердаку корабля, коли-то Марія Стендіш протестувала проти його заяви, що він алясканець, а не американець. Вона одна тільки могла впасти на гадку примістити тут ті два портрети і маленькі прапорці. У кімнат' були квіти і напевно вона їх тут примістила. Це мабуть вона збирала свіжі квітки кожної днини та клала їх тут, щоб чекали його повороту, а ще в Танані думала вона видно про нього, коли купила матеріял на завіски до вікон та накриття. Він перейшов до спальної кімнати, та відкрив і там нові завіски біля вікна, нову капу на своєму ліжку та пару червових капців з марокканської шкіри, яких ніколи раніше не бачив. Він узяв їх в руки та засміявся, коли побачив як дуже вона помилилася щодо величини його ніг.

В мешкальній кімнаті Аляна сів закурюючи люльку та помітив, що фонограф Кеок, який грав тут раніше, цього вечора вже забрали. На зорі гамір свята затих і нависла тиша притягнула його до вікна з якого видно було хату де мешкали Кеок та Неведлук зі своїм прибраним батьком, старим і зморщенним Соквенною. Там перебувала тепер Марія Стендіш, як вона йому сама росказувала. Довго дивився Алян на хату, а в тому часі останні нічні звуки розплилися у цілковиту мовчанку.

МЕБЛІ їдальні, спальні, комб кімнати, кухні, приміщичні уряджения
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Красіцьких 18, Тел. 272-04.

ністів і ради „звйонзкув неподлеґлосьцьовних". „Воля і Чин" репрезентував спершу демократично-незалежницький напрямок, опісля перейшов зовсім на становище ОЗН. Наші читачі знають згаданий двотижневик з його різких виступів проти українського зорганізованого життя, окрема з герців ославленого б. посла Войцеховського.

— **Львівська хроніка.** Минулої ночі вломилися до помешкання Марії Горн при вул. Зиблікевича ч. 5 злодії і забрали золотий годинник і гардеробу, вартости 500 зол. — При вул. Замарстинівській візник переїхав 7-літнього Степана Качоровського. — При вул. ґен. Токажевського самохід переїхав Берту Шац, яка потовкласа. — В ресторані при вул. Жовківській ч. 23 В. Попович напився отрути і в грізному стані відвезли його до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** 62-літній М. Клюк зі Зашкова, пов. Львів упав з воза та важко поранився під колесами; по 3-ох годинах помер. — Вітер повалив коло Делятина стовп, яким іде електричний струм. У темряві наїхав на дріт возом Микола Обідняк зі Зарічча; 220-вольтовий струм поразив його жінку, що їхала на фірі, та одного коня, другого коня убив. — На дім Мелянії Ґратковської у Глідні, пов. Перемишль напали бандити; одни з них убив маму Ґратковської, яка кликала людей на поміч. — Чотирьох авантурників провокувало ґрафа Лубєнського, який вечеряв в одному зі станиславівських ресторанів; коли ґраф зареаґував, напасники важко поранили його ножами.

— **Засуд за нелеґальний перехід кордону.** Перед городським судом у Лодзі відбулася розправа проти 28-літнього Вільгельма Буслера з Александрова недалеко Лодзі, який зорганізував свого часу націонал-соціялістичну партію на терені міста Александрова, що була прибудівкою „Юнґдойче Партай". Коли поліція опечатала домівку Буслер утік до Німеччини, звідкіля вернувся по кількох місяцях до Лодзі. Суд засудив його на три місяці за нелеґальний перехід кордону.

— **Катастрофальні бурі над Францією та Англією.** В останніх 24-ох годинах страшна буря навістила західньо-полудневе побережжа Франції, зокрема місто Бордо та околицю, і заподіяла велитенські шкоди у винницях. Буря ушкодила кільканацять будинків. Від грому згорів дім, в якому згинула одна особа. В містечку Поіляк недалеко Бордо грім убив наколесника. — В понеділок пополудні лютувала страшна буря над Льондоном і потягнула за собою смерть 6 осіб. На передмістю Ільфорт грім ударив у деревляний барак, до якого сховалося 15 осіб, здебільша жінки і діти. Грім поразив три особи смертельно і 8 осіб важко. На іншому передмістю грім ударив у фабричний комин, який завалився. Під завалищами згинули два робітники. В дільницях Істґем і Вульвіч вулиці були кілька годин під водою. Комунікація була ввесь час перервана.

— **Смертні випадки в Альпах.** З північної стіни верха Венедикт впали два молоді альпіністи з Мінхену у пропасть, глибоку 350 метрів і згинули. Подібна доля стрінула іншого туриста, який спинався східньою стіною на верх Шнек, і молодого туриста недалеко т. зв. Шіселькарт

Відгуки дня.

Після відпустки.

— О, другим разом я вже уряджуся інакше! Виїду собі в якийсь далекий глухий кут, зашиюся в тім куті в глухе місце і тоді щойно відпічну сол'дно.

Так собі кажу я плюс 99 інших мішухів кожного року перед кожними вакаціями.

А потім, то це, то те, то тамте — до міжнароднього положення включно, і з цілого плану лишається тільки їдкий димок. Спалять його обставини, відносини, або — як мені цього року — перешкоди „з незалежних від мене причин". Перешкоди зявилися підчас моїх традиційних відвідин у Черчі і тривали щоправда тільки тиждень, але мрії про глухий кут і глухе місце розплилися як неодно в нинішньому меншому чи більшому світі.

Врешті де нині знайти глухий кут? Радіо ripить день і ніч у кожнім присілку, в неодній хаті, а одного декана фірман від „цугових" коней заложив собі детектор у стайні. А хоч би й не було десь винятково радія, то часопис напевно є, а якби і знайшов таку диковижу, що нема, то політиків напевно стільки, скільки а присілку душ. Положиться чоловік кажім, у стодолі. Сіно пахне, холодок, десь під бантами на бальку голуби воркують, у другім запіллі курочка порпається. От — думає — приємний, тихий закуток правдивого сільського світа. Але ось рипнули двері. Хтось підходить до сіна, дивиться — пастух. „А то ви, пане!" — обзивається до вас. „Спочиваєте собі..." „Спочиваю". „Скажіть мені, що з того буде?" „Я думаю: що погода. Хмари не виглядають на дощові. А як і крапне трохи, то бурі напевно не буде". „А якже в такому разі світ вилізе з того всього! Зброєння, цілий промисл наставлений на війну, величезні витрати на мобілізації"...

І починає перед вами розгортати картину свого погляду на політичну ситуацію у світі.

Голуби перестають воркувати, курка заслухається, воробець на платві застигне камінцем на одному місці. Всі цікаві почути щось нового і... пропав ваш тихий закуток.

Мине як батогом тріснув тих пару тижнів відпустки, декому цілих, декому місцями розірваних і ви знову у Львові, серед знайомих облич, у знайомих кімнатах, при знайомій роботі.

Після привитання і „що там чувати" починаєте думати як тягнути далі житєву шлію — не відпочавши. Пересуваєте її то сюди то туди — мулює, бо перелвакаційні вишморги не заросли, а тягнути треба.

Мене після відпустки стрінули товариші не тільки „що там чувати" і „як там було", але й сумним кивком голови:

— Ми вже тут говорили, як тобі тепер легко буде писати фейлетони. Стільки тем, спеціяльно політичних. Хоч ведром черпай.

Я всміхнувся весело, як небіжчик до стелі, бо зараз на вступі не випадало скигляти бійку. Нехай їм так легко приходить кожна стаття.

Але... на другий рік я вже інакше уряджуся. Виїду собі в якийсь далекий, глухий кут, зашиюся...

Галактіон Чіпка.

Стук до його дверей приневолив його відвернутися від вікна, і на його запрошення ввійшов до кімнати Стемпіл. Він кивнув мовчки головою і сів. Очі його вимушливо почали окружати кімнату довкола.

— Гарний був вечір, Аляне. Всі так утішились тобою.

— Я це бачив. І я також рад, що нарешті вернувся додому.

— Марія Стендіш зробила багато. Вона приготовила цю кімнату.

— Я так здогадувався. Та розуміється, що Уєок і Неведлук їй помагали.

— Знов не так дуже. Вона це сама робила. Зладила завіски біля вікон. Уставила ці портрети і ті там прапорчики, збирала квітки. Яка вона добра і памятлива, правда, Аляне?

— І при тому вона дещо небудення, — додав Алян.

— І яка вона гарна з вигляду!

— Певно, що гарна.

Був якийсь нерозгаданий вираз у Стемпіл-вих очах. Він крутився неспокійно на своєму кріслі, немов чекав на слова. Алян сів напроти нього.

— Ви щось маєте на серці, Стемпіле?

— Пекло. — відрубав з наглою роспукою Стемпіл. — Я прийшов сюди з брудною роботою і я відкладав її аж досі, бо не хотів псувати тобі втіхи нинішнього вечора. Я переконаний, що кожний мужчина повинен держати сам для себе те, що він знає про якусь жінку, та гадаю, що в цьому випадку справа стоїть дещо інакше. Немило мені це говорити. Волів би, щоб мене вкусила гадюка. Та ти застріляв би мене, якби дізнався, що я це задержав тим для себе.

— Задержав сам для себе — що?

— Правду, Аляне. Це мій обовязок розповісти тобі те, що я знаю про цю молоду жінку, що називає себе Марією Стендіш.

(Далі буде.)

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЦИГАНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ".

Цю фільму показували нам уже кілька років тому і вона мала великий успіх. З повної салі на її віднові можна б догадуватися, що й тепер її успіх буде не менший. Увесь її чар у двох дуже гарних мельодіях і цілій низці легких, превеселих сцен, що чергуються з ліричними. Сюжет саме такий, якого кіно потребує: молода гарна дідичка великого маєтку на злість своїм опікунам виходить заміж за бездомного цигана, щоб тільки не покоритися вимогам батьківського заповіту. Багато збірних масових сцен і музики. У головних ролях Шарль Бове ще з молодечим обличчям, Льорета Юнг, і Джін Паркер в ролі молодої циганки, крім цього кілька дуже добрих характеристичних акторів

Кіно „Аполь": „ПІСЕНЬКАР ЗАХОДУ".

Американська фільма з сюжетом про будову перших залізниць у диких стейтах Сполучених Держав, коли бідні перші поселенці мусіли боротися за право своєї землі, яку відбирали їм за безцінь, під будову залізничого шляху. На цій будові заробляє величезні гроші безсовісний, сміливий підприємець, що не вагається підпалювати хутори тих власників, що не хотять йому продати землі. Проти нього виступає син одного фармера, адвокат, що приїжджає по довгих студіях відвідати свого батька. Усе йде за давно прийнятим шабльоном цього роду американських фільм, де чесність мусить взяти верх навіть в боротьбі на кулаки, коли з одного боку стає кремезний, але нечесний велетень, а з другого чесний інтелігент. Уся фільма зроблена для співаної ролі Едді Нельзона, цим разом без партнерки-співачки, яку заступає досить бліда в цій ролі Віржінія Брюс. Ролю головного авантуриста грає Едвард Арнольд, його помічника велитня Мек Легден.

Кіно „Атлянтик": „ЗА УСМІХ СЕНЬОРІТИ".

Так звана „мексиканська" фільма: з бандитами, погонями, замахами на безборонних подорожніх і з головним героєм на межі опришка-джентельмена. Перша її сцена відразу бере за серце тих глядачів, що любуються в таких мальовничих сензаціях. Над викопаним гробом стоїть мексиканський бандит, у груди якого спрямовані рушниці військової сторожі. Сальва вистрілів, він паде у викопаний гріб, який починають засипувати, але зараз залишають його відкритим, щоб тіло бандита могли розшматувати хижі птахи. Вояки відходять і за хвилину бандит здоровенький виходить з викопаної ями. Його два побратими повиймали були з рушниць вояків гострі шабої, заступивши їх сліпими патронами. Аж тепер небезпечний Шіко може сміливо помандрувати з Мексику до Арізони, не лякаючись поліції, яка певна, що він помер. Усі його напади і любовні пригоди опираються на своєрідному кодексі чести. Головну ролю грає Ворнер Бакстер.

СЛЮСАРСЬКІ ЗВЕДЕННЯ
М. ФІШЕР
ЛЬВІВ, УЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6.
(ДАВНА ШПИТАЛЬНА 38) Ч. ТЕЛ. 257-10

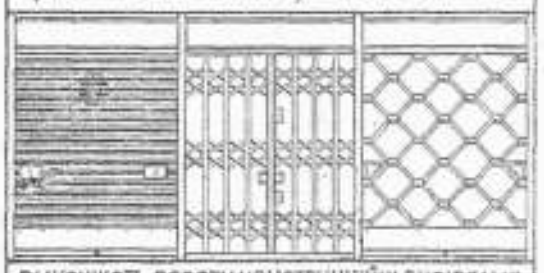

ВИКОНУЮТЬ РОБОТИ КОНСТРУКЦІЙНІ, БУДІВЕЛЬНІ АРТИСТИЧНІ ЯК ТАКОЖ ЗАЛІЗНІ СХОДИ.
ОСІБНИЙ ВІДДІВ ЗАЛЮЗІЙ З БЛЯХИ ФАЛИСТОЇ-СТАЛЕВОЇ, РОЗСУВАНИХ КРАТ І ПРОЗОРИХ ЗАЛЮЗІЙ.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася 18. ц. м. розправа проти **Григорія Блажкова** зі с. Попелі, пов. Самбір та **Анни Лисик**. Блажкова засудив окружний суд у Самборі на 5 років вязниці за приналежність до ОУН, а Анну Лисик на 6 міс. за те, що у своєму домі скривала Володимира Лабанціва, за яким шукала поліція. По переведеній розправі трибунал апеляційного суду затвердив без змін присуд окружного суду в Самборі.

Манікіри шкіряні пудернички, монограми різні китенкові дзеркала, гребені в прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
т. 1317 9-0

ПОТУ НІГ, РУК І ПАХВИН уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE**
ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот.
Виключна продажа в перфумерії **С. ФЕДЕРА**
Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Середа 23. 8. год. 20 „Оборона Ксантиппи".
Четвер 24. 8. год. 20 „Багряні роги".
Пятниця 25. 8. год. 20 „Оборона Ксантиппи".
Субота 26. 8. год. 20 „Багряні роги".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

ДЕЛЯТИН:
23. 8. Гуцулка Ксеня.
НАДВІРНА:
24. 8. Маруся Богуславка.
25. 8. Гуцулка Ксеня.
26. 8. Муза на офсайді.
27. 8. Тополя.
28. 8. Царица Грузії.
29. 8. Шаріка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Кирка в Львово.
З Надвірної їде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

СОЛОТВИНА:
23. 8. Нітуш,
24. 8. Конашевич-Сагайдачний
25. 8. Люди на кригі.
26. 8. Сіоі.
27. 8. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха
ЗАЛІШИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Кочубеїха

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
29. 8. Сянік.
10. 9. Риманів.
17. 9. Коросно.

КІНА.

АМПІР: „Таємний слідець"., „Право жінки".
АПОЛЬО: „Пісенькар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Супериці".
БАЙКА: „Льосай ясновельможної пані" і колір. додаток.
БАЛТИК: „Пригоди Тома Сойєра".
ВАНДА: „Роберт і Бертрам".
ГРАЖИНА: „Палкі серця", „Поверх вище".
ЕВРОПА: „Перемога стихії".
КАСИНО: „Шпигунові віданнія".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Пляжне золото", „Донька Шенгаю".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Льорд Джеф", „7-ме небо".
ПАКС: вечинне.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
РАЙ: „Сигнали".
РІЯЛЬТО. „Заталюємо".
РОКСІ: „Зорна ескадра", „Їх ексцеленція шофер".
СВІТ: „Наречена з Кавказу", „Польща в Гданську — ми готові".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Літері пустині".
СТИЛЕВЕ: „Коли Мадельон" і ревія.
ТОН: „Пенні". „В огні стрілен".
УТІХА: „У Давсоновій кріпаці" та ревія.
ХИМЕРА: „Рена" (Справа 777).

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Середа, 23. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Лист із літнища, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Українська музика з пл.,** 13.40 Розривкова музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи міських дітей, вибрані плити, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Наш концерт": Що хто любить, орх., спів, рецитації, 15.15 Популярний концерт у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Музика з пл., 16.45 Аматорська фотографія, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Співає, баритон, форт., 17.45 Захоріння безрог, 18.00 Бетовенові квартети, пл., 18.25 Форт. музика, 19.00 Великі морські мандрівки Острів розпуки (знайняток із Дефо), 19.20 Муз. оглял. 19.30 Симф. музика XX. століття, пл., 20.15 Резерва, 20.25 Оповідання Каз. Тетмаєра, 20.35 Комунікати О. П. Л., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Скрипка, 21.30 Театр Уяви: Незвичайне життя редактора О'Брасно, 22.05 Верді: Фрагменти з „Реквієм", пд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 25. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та радн: „Моя дитина йде перший раз до школи", 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розривкова музика з пл.: у перерві: Туристично-спорт. поралник. 12.25 Для сільських господинь: На порозі школи, радн, вістки, туристично-спортовий поралник, музика з пл., 14.10 Для молоді, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молоддю, 15.00 Орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Музика з пл., 16.45 Гутірка з хорнми, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Плити з поясненнями, 18.00 Мельодії сенічної Гєядн. муз. авд., 18.30 Камер. концерт у вик. смнчк. квартету, 19.00 Переказ про Меркурія Смоленського, 19.20 Резерва, 19.30 Орх., тенор, скрипка, 20.15 Резерва, **20.25 Для села: Вже восени подбаймо про зимову пашу, в українській мові виголосить інж. Оксана Дучимінська,** 20.40 Веч. дениик, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., хор, 22.35 Соната на кларнет і форт. оп. 120, ч. 1., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдиній.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 23. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Весела та розр. музика, 21.00 Оперетнова та фільм. музика. БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки, 20.25 „Дон Джованні" оп. Моцарта, 22.15 Легка музика. БУДАПЕШТ 13.20 Мад. пісні, 17.10 Балканські мельодії, 19.50 20.00 Цнг. музика, 22.00 Спів. ВІДЕНЬ 18.20 Камер. концерт, 20.15 Тирольська музика та танці, 22.30 Віденська розр. музика. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 19.15 Веселі мельодії, 20.15 Військ. орх., 22.20 Давня камер. музика. ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 Болеронві твори. ЛЮН (Монте Чечіо) Парі ПТТ) 21.00 Концерт Отм. Шека з Люперни. ЛЯЙПЦІГ 22.00 Гайднова Симфонія. МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 22.20 Органи. ПРАГА 19.00 Оперетковий вечір. РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 19.30 Скрипка. РІМ 17.15 Співанка, 20.30 Хвилина музики, 21.00 22.00 Розр. музика, 22.20 Військ. орх., СОФІЯ 18.00 Муз. вечинок. 19.30 „Манон" оп. Массенета. 21.40 Танц. музика. 22.30 Популярний концерт.

Четвер, 24. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Брамс: Соната а-дур оп. 100 на скр. і форт., БІЛГОРОД 19.05 Цнг. орх., 20.00 Гумор. 21.10 Нар. пісеньки, 22.15 Танц. музика, БУДАПЕШТ 18.00 Танц. музика, 22.00 Цнг. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Оп. музика, 20.45 Театр, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 19.55 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Травтоніюм, 18.30 Пісеньки, 20.15 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.45 Англ. нар. музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.00, 16.00, 17.10 Легка і танц. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Форт. реціталь Альфр. Корто (Вебер, Шуберт, Мендельсон), 22.15 Пісні, РІМ 20.30 Скрипка, 21.00 „Джоконда" оп. Понтіелія. СОФІЯ 18.15 Популярний концерт, 20.50, 21.35, 21.40 Легка музика.

Пятниця, 25. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 18.00 Фільм. мельодії, 20.15 Штраусові твори, 21.10 Сюїта. БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 22.15 Скрипка, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.25 Мадярські мельодії, 21.05 Форт. реціталь Е. Каролія, 22.00 Танц. музика. ВІДЕНЬ 18.30 Давня музика на давніх інструментах, 21.00 Симф. концерт. (болгарська і німецька музика), 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 19.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 18.00 Класична камер. музика, 20.45 Чар голосу, 22.20 Бах: Соната на 7 духових інстр., ЛЯЙПЦІГ 17.20 Гітара, 21.10 Концерт військ. орх., ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, ПРАГА 18.30 Хор. 19.20, 20.10 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Давня хор. музика, 20.15 Скрипка, 20.30 „Невідомий тенорист" ком. Трістана Бернара. РІМ 20.30 Симф. музика, 21.30 Симф. концерт під дир. Масканія. СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танц. музика, 19.15 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетті.

Радіокутик.

АДОПТАЦІЯ ІСТОРИЧНИХ ТВОРІВ.

Популярний історичний твір, чеського композитора „Моя Батьківщина", що складається зі шости симфонічних поем, перероблено на спеціяльні радіомонтажі, які характеризують поодинокі в поодиноких періодів історії. Крім того напало чеське радіо радіофонізацію відомої повісти Альфонсія Ірасека „Вен". Ця повість, якої автором є один з найвидатніших історичних письменників, описує період чеського народнього відродження.

МОНТАЖОВІ АВДИЦІЇ ВІАР.

Цікаву низку авдицій надає тепер італійське радіо. Це рід звукового денника, або інакше радіовий монтаж, якого поодинокі фрагменти награні у характеристичних місцевостях, або там, де відбуваються цікаві події. Першу з цих авдицій награли у палаті мальтійських лицарів у Римі, яка має середньовічну архітектуру. З цього місця у центрі Риму утривалено відголоси міста та описали настроєво оточення. Друга авдиція матиме наголовок „Дзвони Больоні".

Біржа

Львів, 22. серпня 1939.

ГРОШІ.

Рельги банк. 99.37—99.67 Долари америк. 5.30.52—5.33.00, Долари канад. 5.29.00—5.32.00, Фунт. гол. 284.00—286.51 Франки франц. 14.16—14.16, Франки шв. 120.40—120.40, Фунти англ. 25.00—25.00, Гульд. голл. 99.75—100.25 Корон. данськ. 111.53—111.53, Корони норв. 125.57—125.57 Корони шведські 128.72—128.77, Ліри іт. 19.00—19.00, Марки фінляндські 10.75—11.02, Марки нім. срібні 87.00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102.00, Цукор 34.75—35.25, Вугіль 30.00—31.25, Лізьпон 79.00—79.00, Мозаїка 17.50—17.75, Островець 79.75—79.75, Стараховичі 48.00—47.75, Жирардів 45.00—45.50, Габердбум 57.50—57.50
Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60.50, 5 інвестиційна 1 ем. 73.00, серія 77.00—00.00, 5 ем 74.00 серія 76.00—80.50, 5 конверсійна 65.50 5 валютична 61.00—59.00, 4 прем. дол 38.75 4 консолідаційна 61.00—60.50.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 22. серпня.

Пшениця оборот 314 тон, тенденція спокійна, жито оборот 355 тон, тенд. легко звищкова, ячмінь оборот 32 тон, тенд. знижкова, овес оборот 400 тон, тенд. спокійна. Загальний оборот 1917 тон. Жито І. станд. вл. 13.25—13.75, жито ІІ. станд. вол. 12.75—13.—, ячмінь на мливо вл. 15.25—15.50, ячмінь на пашу вл. 14.50—15.—, висівки пшен. з перем. станд. вол. 9.50—10, крупи ячмінні грубті вол. 28.— 28.50, мак синій 63.—68, мак сірий вол. 58—62, макух конопл. 18.50—19.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 22. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2.90
За 1 кг. масла експ. з оп. для зачет	2.90
1 л. молока	0.15
1 кг. яець	1.65

Тенденція на масло і молоко слаба, на яйця сильна.

Оповістки.

Зложили на Рідну Школу в Адм. „Діла": д-р І. Кічун, Познань вол. 2.25, інж. Т. Горницький, Торунь вол. 4, п. Богдан [illegible]ський, Львів вол. 5.

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДОСВІДНУ польсько-німецьку стенотиністку вараш приймемо. Зголошення по польськи або по німецьки до Адм. „Діла" під „Biegla 888". 1597 1-2

СЛУЖНИЦІ до двох осіб, що вміє варити, шукаю. Рудницька, вул. Сенаторська 4. III. пов. Зголошувати від 5-6-ої [illegible]. 1596 1-2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

УЧИТЕЛЬ, промисловець, співфабрикант, кавалер, пізнав високу, небідну до 30 років. Пошта: Станиславів, скритка [illegible]. 1595 1-2

МЕШКАННЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ віяла „Карпати" вул. Дрогобицька 27 **поручає** вигідне помішення. Кімнати **сонячні**, ціни помірковані. 1195 36—45

ПРИЙМУ на стацію панночки в доброго дому. Морозова, Ходоровського 11/II. (бічна. Коперника). 1574 2-3

ПРИЙМУ ученицю на мешкання з харчем, поміч в науці. Ірена Лужницька. Тарновського 41. І. 1585 2-3

2 КІМНАТИ й кухня комфорт до винайму Рицерська 18. 1588 2-3

ШУКАЮ кімнати в окремим входом від 1. вересня. Зголошення до Адм. „Діла" під „Д. М." 1589 2-2

ПРИЙМУ на стацію двох учнів. Вулько Філії. Кохановського 76, II. п., двері ч. 12. 1593 1-2

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ**, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 9-50 2816

ВИКЛЮЧНА продажа дипт і формірів, дипт бухгалтерних „Офіс" фабрика М. Гаммер і Син, Львів, Джерельна 3. тел. 271-14. 1575 2—15

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ. Старе підприємство у повітовім місті П. О. П. можна обняти на догідних умовинах. Зголошення до Адм. „Діла" під: „Упосажений лікар". 1598 1-2

СПІЛЬНИЧКИ (спільника) з 2.000—3.000 зол. для поширення крамниці в повітовім місті, шукаю. Зголошення слати на адресу: Парохіяльний Уряд у Задарові (п. Ліско). 1594 1-2

РЕНТГЕНОЛЬОГ
Др. Людвика Ляндес Лайнерова
Львів, Лозинського 9. тел. 255-50
ВЕРНУЛАСЯ
1577—3—6

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynck 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів, Ринок 10.

Piątek, 25. sierpnia 1939. N. 192·
Пятниця, 25. серпня 1939. Ч. 192.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

ПЕРЕД НАРАДАМИ НАРОД. КОМІТЕТУ

(Передова стаття)

Воєнне поготівля Европи

Мобілізація у Франції

Як відбуваються наради у Москві

Анґлійський амбасадор у Гітлера

Наради польського уряду

Націоналістичні ферменти в комсомолі УССР

Страйк анґлійських машиністів

Сензаційна розмова през. о. Волошина з провідником хорватів

Таємниче вбивство у Надвірянщині

Повітове староство у Дрогобичі розвязало шість дитячих садків. — Політичний процес у Львові та Стрию.

Nr. 192 (15.271). Lwów, piątek 25. sierpnia 1939. Rok LX.
Ч. 192 (15.271). Львів, пятниця 25. серпня 1939. Рік L[illegible].

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-40
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ

Мобілізація у Франції.

ПАРИЖ, 23. 8. ПАТ. В ПАРИЖІ ПРОГОЛОШЕНО ТАКИЙ УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ: „З УВАГИ НА ЕВРОПЕЙСЬКУ СИТУАЦІЮ УРЯД РІШИВ ПОШИРИТИ ДОСІ ВИДАНІ ВІЙСЬКОВІ РОЗПОРЯДКИ ТА ПОКЛИКАТИ ПІД ЗБРОЮ ДОДАТКОВИЙ КОНТИНГЕНТ РЕЗЕРВІСТІВ".

В ДОБРЕ ПОІНФОРМОВАНИХ КОЛАХ ТВЕРДЯТЬ, ЩО В ОСТАННІХ ГОДИНАХ ПОКЛИКАНО У ФРАНЦІЇ ПІД ЗБРОЮ К. 700 ТИСЯЧ РЕЗЕРВІСТІВ.

Прем'єр Далядіє відбув сьогодні конференцію з польським амбасадором, відтак проводив засіданням постійного Комітету Народньої Оборони, яке відбулося в будинку міністерства війни. В тому засіданні брав участь міністр закордонних справ Бонне, міністр маринарки Кампінчі, летунства Ля Шамбр, ген. Гамелен, ген. Польсон, адмірал Дарлян та генеральний контрольор Жакоме.

Президент Лебрен вернувся сьогодні до Парижа з відпустки.

ПАРИЖ, 23. 8. ПАТ. ВІД ГОД. ВЕЧОРОМ ВСІ ПАРИЗЬКІ РАДІОВИСИЛЬНІ У СВОЇХ ПРЕСОВИХ КОМУНІКАТАХ ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО ВНОЧІ БУДУТЬ РОЗКЛЕЄНІ НА ПУБЛИЧНИХ БУДИНКАХ ПАРИЖА АФІШІ, ЯКІ ПОКЛИКУЮТЬ ПІД ЗБРОЮ ДЕЯКІ РІЧНИКИ РЕЗЕРВІСТІВ. РОЗКЛЕЄННЯ ТИХ АФІШОК ВИРІШЕНО З ТЕХНІЧНИХ ОГЛЯДІВ, ЯК СПРАВНІШИЙ СПОСІБ ПОКЛИКАННЯ, НІЖ ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОКЛИКАННЯ.

Наради на варшавському замку.

ВАРШАВА, 23. 8. Президент держави прийняв сьогодні у присутности маршала Сьмігłого-Ридза прем'єра ген. Славоя-Складковського та віцепрем'єра інж. Квятковського, які складали президентові Мосьціцькому звіт про працю уряду.

НІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

ВАРШАВА, 23. 8. ПАТ. СЬОГОДНІ, В ГОД. 22. ВІДБУЛОСЯ ПІД ПРОВОДОМ ПРЕМ'ЄРА ГЕН. СЛАВОЯ СКЛАДКОВСЬКОГО ЗАСІДАННЯ УРЯДУ.

Анґлійський амбасадор у Берхтесґадені.

ЛЬОНДОН, 23. 8. Форін Офіс потвердило вістку, що британський амбасадор у Берліні Невіль Гендерсон дістав доручення виїхати негайно до Берхтесґаден, щоб відвідати Гітлєра. Після вчорашнього засідання англійського уряду амбасадор Гендерсон дістав доручення передати канцлерові Гітлєрові особисто лист прем'єра Чемберлєна. Зміст того листа тотожний із вчорашніми рішеннями анґлійського уряду. Ніякого іншого листа амбасадор Гендерсон канцлерові Гітлєрові не передав. У своєму листі прем'єр Чемберлен ще раз перестерігає канц. Гітлєра перед наслідками майбутньої аґресії проти Польщі та ще раз зясовує в листі становище Великої Британії.

Форін Офіс повідомив французький та польський уряд про свій крок.

Сьогодні в год. 12. амбасадор Гендерсон прибув до Зальцбургу, відки він негайно виїхав автом до Оберсальцберґу.

Німецьке Інформаційне Бюро подає, що канцлєр Гітлєр прийняв сьогодні британського амбасадора Гендерсона, який вручив канцлерові лист прем'єра Чемберлєна. КАНЦЛЄР ГІТЛЄР НЕ ЗАЛИШИВ БРИТІЙСЬКОМУ АМБАСАДОРОВІ НІЯКИХ СУМНІВІВ, ЩО ЗОБОВЯЗАННЯ ДАНІ БРИТІЙСЬКИМ УРЯДОМ НЕ МОЖУТЬ СПОНУКАТИ РАЙХУ ЗРЕКТИСЯ ВИСТУПІВ У СПРАВІ СВОЇХ ВАЖНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ І ЖИТТЄВО ВАЖНИХ ІНТЕРЕСІВ.

ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР В МІН. ЧЯНО.

РИМ, 23. 8. ПАТ. Амбасадор Франції в Римі відвідав сьогодні пополудні мін. Чяна, якому, як кажуть він зясував становище французького уряду супроти европейських проблєм.

Воєнне поготівля Европи.

ВОЄННЕ ПОГОТІВЛЯ В ГІБРАЛЬТАРІ.

ГІБРАЛЬТАР, 23. 8. ПАТ. ВІД УЧОРА В ГІБРАЛЬТАРІ ЗОВСІМ ВИДНО СТАН ВОЄННОГО ПОГОТІВЛЯ. ВСІ ВІДПУСТКИ ТА ПЕРЕПУСТКИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ ПРИПИНЕНО. У БРИТІЙСЬКОМУ ГАРНІЗОНІ ПАНУЄ ОЖИВЛЕННЯ. ОБСАДЖЕНО СТАНОВИЩА ВАЖКОЇ НАДБЕРЕЖНОЇ І ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ АРТИЛЄРІЇ НА СКЕЛЬНИХ ВЕРХАХ НЕДАЛЕКО ТВЕРДИНІ. ОДНОЧАСНО СКРІПЛЕНО ЧАСТИНИ НА ЕСПАНСЬКІЙ ҐРАНИЦІ. ВХІД ПРИСТАНІ ВІД ПІВНІЧНОЇ СТОРОНИ ЗАМКНЕНО. КОМІСІЯ ОБОРОНИ ГІБРАЛЬТАРУ ВІДБУЛА НАРАДИ. В ГІБРАЛЬТАРІ ОЧІКУЮТЬ ПРИБУТТЯ НОВИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ВОЄННЕ ПОГОТІВЛЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 23. 8. Учора відкликано у Франції з відпусток усіх старшин і вояків. Одночасно ген. Гамелєн видав розпорядки подібні до тих, які появилися у вересні м. р. В найближчому часі скличуть французький парлямент на надзвичайне засідання. Можливе теж, що прем. Далядіє оголосить загальну мобілізацію на основі повновластей, що їх признав йому парлямент.

ПРОТИЛЕТУНСЬКЕ ПОГОТІВЛЯ АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 23. 8. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ доручило льокальним органам зорганізувати одночасне гашення світел на публичних дорогах підчас летунського алярму. Алярмову систему піддадуть точній контролі, щоб вона справно функціонувала.

ПОГОТІВЛЯ ГОЛЯНДІЇ.

ГАҐА, 23. 8. ПАТ. З звязку з міжнародньою ситуацією голяндський прем'єр де Гер припинив свою відпустку та вернувся до Гаги. Колишній прем'єр Колійн, який вибирався в подорож довкола світа, відложив свій відпочинок. Військова влада відкликала всі відпустки. Голяндська летунська лінія втратила тепер всіх своїх летунів і мусіла припинити летунську комунікацію на терені краю.

НЕВПИННІ НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем'єр Чемберлєн прийняв пополудні міністра координації народньої оборони льорда Четфільда та міністра Гора.

БУДАПЕШТ. Німецький посол в Анкарі фон Папен у дорозі з Берліна до Туреччини задержався сьогодні вполудне на короткий час на будапештенськім летовищі, де він зустрінувся з німецьким послом у Будапешті.

РИМ. Мін. Чяно відбув довшу розмову з мадярським шарж дафер-ом Нагі.

ПАРИЖ. По засіданні постійного комітету Народньої Оборони прем'єр Далядіє відбув нараду з мін. Бонне.

БУКАРЕШТ. Польський амбасадор у Букарешті Рачинський говорив сьогодні з міністром закордонних справ Гафенку.

АНҐЛІЯ СТРИМАЛА ЕКСПОРТ СИРІВЦІВ.

ЛЬОНДОН, 23. 8. ПАТ. Британський уряд видав сьогодні вечором окремий розпорядок, щоб задержати рівень запасів сирівця у краю. Між ін. за границю заборонено вивозити багато сирівців, напр. алюміній, мідь, олово, залізо, сталь, бавовну, кавчук, нікель і т. д. Вивозити ці сирівці можна буде тільки за окремим дозволом.

Два окремі розпорядки забороняють вивіз засадничих сирівців та воєнного матеріялу. Заборона експорту зброї обіймає теж літаки, навіть цивільних типів, мисливської зброї та муніції навіть у випадках, якщо передтим був виданий дозвіл на вивіз. Дозволу треба буде для достав, що переступають 25 штук мисливської зброї або револьверів та 500 штук муніції.

МІН. ҐАЛІФАКС ВИГОЛОСИТЬ РАДІОВУ ПРОМОВУ.

ЛЬОНДОН, 23. 8. Анґлійський міністр закордонних справ льорд Ґаліфакс виголосить завтра, в год. 20.30 десятихвилинну промову перед мікрофоном британської радіофонії. Промову льорда Ґаліфакса передаватимуть деякі европейські й американські радіовисильні.

Прем'єр Чемберлєн відбув сьогодні розмову з американським амбасадором Кенеді. Урядово проголосили, що анґлійський король з уваги на скликаний парлямент покидає сьогодні вечором Шотляндію, в якій перебуває на феріях і вертається до Льондону. Після повороту король вислухає звіту прем'єра Чемберлєна про ситуацію. Завтра має відбутися в букінґемській палаті приватна рада.

КАНАДА НЕ СПІШИТЬСЯ.

ОТТАВА, 23. 8. Канадійський прем'єр заявив, що в теперішній хвилині він не бачить потреби скликувати парлямент. Якщо така потреба зайшла би, то він не буде ґаятися з відповідними дорученнями.

Масові арештування у Ґданську.

ҐДАНЬСК, 23. 8. ПАТ. Ґданська поліція політична арештувала за останніх 24 годин багато польських залізничників, не подаючи при тому причини арештування. Крім того політична поліція перевела арештування серед ґданської польонії. Ті арештування мають масовий характер.

В Оруні та Пеклі, місцевостях на терені Ґданська зареквіровано дві польські школи для ґданської ґаймвери.

—o—

Німецький бомбовик над Богуміном.

БОҐУМІН, 23. 8. ПАТ. Сьогодні від сторони Німеччини надлетів німецький 3-двигунний бомбовик, який пролетів над Богуміном містом і над Богуміном Старим. Негайно зааларомовано військову владу. Небавом надлетів польський мисливський літак, який приневолив німецький бомбовик відступити знад польської території. Подібне нарушення границь німецькими бомбовиками мало місце вчора в передвечірніх годинах.

Перед нарадами Народнього Комітету.

Львів, 23. серпня 1939.

(К.) Здається, не було багато моментів у політичній історії українського народу, з якими можна б порівняти той, що його переживаємо сьогодні. На наших очах обертається карта історії, яку знову наліємося, яку хочемо записувати й ми нашими ділами, жертвами, політичними актами. У такій хвилині збірається Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обеднання.

Перед кожною вдумчивою українською людиною стають мимохіть питання: Чи був сенс саме сьогодні, саме в часах, де просто з дня на день змінюється політичне положення, де сказане сьогодні вже завтра надається до архіву — скликувати політичне тіло з майже найвищими — в даній українській політичній дійсності — прерогативами? Чи буде воно мати що сказати? Чи не краще в такій порі, коли мовчать великі цього світа, коли за кулісами, а не на зібраннях і в парляментах рішається доля народів — мовчати і нам?

Не поділяємо цих сумнівів. Є наші, **українські рації**, щоб саме сьогодні хтось, **доконечно хтось**, до широких кол українського громадянства заговорив, щоб дав йому вказівки, створив твердшу опору для його політичної орієнтації. Широкі кола нашого громадянства — і це явище помітне сьогодні майже всюди — виставлені на безліч ріжних впливів, які йдуть ріжними шляхами. Перед цими впливами безрадні провідні кола народів, що мають свої державні апарати. Пропаганда йде під землею, у таємній устній і писемній передачі, йде і над землею, в етері. Ще ніколи в політичній історії народів офіціяльна, контрольована і кермована пропаганда не ріжнилася так від неофіціяльної, як сьогодні, ще ніколи ця остання не була така сильна, інтенсивна, привабливa. На її суґестії, на принадні голоси чужих обітниць і міражів виставлені й ми. Не можемо закривати очей, що ці інтимні „дорадники" і коректори української політики діють, розгублюють, мають вплив на наші маси — в умовинах сьогоднішньої політичної дійсности. Нерви, почування злорадности, бажання відплати — це недобрі союзники політики розуму, зате ідеальні для політики відрухів і негайної реакції. Чи в таких умовинах має капітулювати наш політичний розум, мають мовчати ті, що їх доля висунула на провідні політичні місця?

Та є ще другий момент, який наказує найтісніший контакт провідних центральних кол з відповідальними місцевими. Недавні події в цілому краю показали, що тут і там пост стає непотрібно паніка, звіра в себе, а за тим іде втеча від громадянської праці. Це безумовно явища, які не причинюються до справного функціонування національного орґанізму. Їх треба доконче опанувати. Чи можемо це зробити сьогодні в пресі, або в особистих зустрічах? Здається, сучасні настрої у нас можна опанувати, можна дати точку опертя для поведінки, для одностайного політичного думання найширшим масам лише тоді, коли буде ясно сформулована українська рація на сьогоднішню хвилину і коли цю рацію сформулує якесь авторитетне тіло. Лише осьтак поставлені напрями національної політики, яких треба придержуватися, внесуть можливий порядок у нинішню нашу розгубленість, сцементують наші настрої і не дозволять нам далі розбивати собі лоби у сутінках сьогоднішніх сліпих вуличь.

Українська політична дійсність не має покищо політичного тіла, яке можна б назвати — сенсу стрікто — національним проводом. Та чи це оправдує мовчанку на всіх політичних „ланціх"? Чи може живий нарід допустити до прорівів у своєму збірному житті? І то саме у хвилині, коли найістотніший інтерес наказує тяглість цього збірного життя, суцільність його політики? Очевидно, що ні. І тому **таке тіло, яке матиме почуття сили сформулувати елементи української національної рації і вмітиме їх сформулувати правильно, чи цього хочемо чи не хочемо, займе те пусте місце, де Національний Провід повинен стояти.** Таким чином Народній Комітет, наскільки правильно виповнить свою функцію, наскільки сформулює ці елементи української рації — в силу існуючих умовин у наслідок нинішнього параліжу, який спутав українське політичне життя — заповнить те місце, звідки повинні йти накази для цілого народу. Чи ці слова, які пишемо, це комплімент для УНДО і для його провідної верхівки? Далеко ні! Ці слова означають лише, яка велитенська відповідальність стоїть перед Народнім Комітетом, як незвичайно обережний, але й рішучий він повинен бути, коли устійнюватиме напрями для української національної політики в сьогоднішню пору, як дуже він мусить голити розум, холодну льоґіку сьогоднішнього політичного розвитку — з настроями, почуваннями і надіями широкого українського загалу.

Маємо непохитну надію, що ці трудящі Народній Комітет розважне. Ми свідомі, що лише почуття відповідальности за долю нації, лише зрозуміння сьогоднішньої історичної хвилини і ніщо інше не ляже в основу нарад та ухвал Народнього Комітету. Бажаємо йому, щоб повага його нарад та постанов дорівнювала повазі нинішньої хвилини. І будемо радіти, коли ці постанови відповідатимуть і виходитимуть з потреб української національної рації.

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Мінхен і Москва.

Дві лекції на тему: ідеольоґія і дипльоматія.

Наші часи — це повна, основна переоцінка вартостей, ревізія метод, революція світоглядів. Що вчора вважалось останнім словом поступу, нині є наївним назадництвом, що вчора було варварством, нині є програмою. Слоґаном — „панта рей".

Так є воно принаймснше у внутрішньо-політичній царині, в ідеольоґічній. А в міжнародній, у дипльоматичній? Дипльомати дальше носять свої ґротескові однострої, тримаються своєї передпотопової ерархії, установленої ще на аахенському конґресі, уживають старої французької термінольоґії. Так, але рівночасно на дахах амбасад побіч флягових маштів появились антени радіотелеґрафічних стацій, літак заступив карету, у дипльоматичному вишколі етикета пішла на друге місце після глибоких студій.

Це лиш форма дипльоматії — але який її зміст? Чи залишився він той самий, що давніше — чи підпав карколомній еволюції, яку переходить тепер усе політичне життя?

Серед нашого громадянства часто доводиться чути погляд, що дух часу просяк міжнародню політику так само глибоко, як і внутрішню. Нинішне міжнародне життя — мовляв — це вже не змагання держав — це могутня боротьба ідеольоґій. На наших очах родяться нові ідеї, нове життя — могутне, яке не знає компромісів зі старим загибаючим світом, яке мусить його знищити і зайняти його місце. Як хочемо перемогти, мусимо вповні вплести наші змагання у переможний похід того нового життя — воно нас не заведе. Коли напр. Гітлер видає безпощадну боротьбу большевизмові — твердять прихильники „нової дипльоматії" — робить він це не у висліді дипльоматичних калькуляцій, які можна кожночасно змінити, а на основі ґранітної ідеольоґічної програми, яку сам проголосив і якій мусить залишитись вірний. Не вірите? Прочитайте лиш „Майн Кампф" — сторона... рядок... Там найдете все, чорне на білому!

Українська політична думка скоро зрозуміла, що напр. рада народніх комісарів СССР не є помічним орґаном комінтерну, лиш владою російської держави; але треба було щойно кілька сильних поглядових лекцій, щоб переконатися, що так само ІІІ. Німеччина є державою німецького народу, а не еманацією ідеольоґії міжнароднього націоналізму.

Першу лекцію становив Мінхен, який у нас уважали початком нової історичної доби — доби самовизначення народів, а який виявився лиш початком могутньої німецької територіяльної експанзії, для якої самовизначення народів було таким самим тактичним аргументом, як старосвітські „історичні права" чи нововинайдений „життевий простір". А оце прийшла друга лекція, яка виказала, що для дипльоматії ІІІ. Німеччини протикомінтернівська ідеольоґія, яка здавалось би лежить в основі націонал-соціялістичного світогляду, не має більшої питомої ваги, як самовизначення народів — ця ефемерида що мала узьке завдання — оправдати німецькі домагання до Судетів.

Нечайно прийшла з Москви вістка, яка до тла збудила загально розповсюднені поняття про ідеольоґічні основи закордонної політики сучасної Німеччини. Виявилося, що всі ідеольоґічні канони — це лише звичайні маскіровані декорації для реальної німецької політики, які розлетілись від одного подмуху вітру, відкриваючи одиноку реальну дійсність: німецьку державу, яка подібно як і всі інші національні держави, служить виключно інтересам німецького народу, а не якимсь універсалістичним ідеольоґіям.

Закордонна політика новітньої обединаної Німеччини перейшла кілька фаз, які йшли рівнобіжно з ріжними фазами розвитку внутрішнього устрою Німеччини, але не були у безпосередній залежности. ІІ. імперія мусіла змагатися з Францією, опісля також і з Англією, за геґемонію в Европі та на морях, тому дбала про добрі сусідські взаємини з Росією, які давали їй вільну руку на Заході. З огляду на те цісарська Німеччина не розвивала своєї експанзії у східному напрямі, континентальному, лиш у західному, заморському. Не зважаючи на таку політику, Німеччина й Росія найшлись підчас світової війни по противному боці фронту, у висліді складної системи аліянсів.

Антантські морські сили замкнули відразу німецьку фльоту у пристанях, зате російська революція дала німецькій армії змогу обсадити велитенські простори над Чорним та Балтійським Морем, скермовуючи таким чином німецьку експанзію з кольоніяльного напряму на східно-европейський.

Кінець світової війни відібрав Німеччині спільний кордон з Росією і тим самим змогу продовжувати східну експанзію, зате поставив обі держави у таке саме положення — „гнаних і голодних". Це й була площина німецько-совітського порозуміння в Рапалло.

Гітлер мусів очистити Авґієву стайню майморської республики від розпаношеного комунізму, тим самим ставши на пальці Москві. Ще перед приходом до влади мусів він кинути масам програму, яка зєднала б виголоджені, збідовані маси — мусів показати шлях до якоїсь обітованої землі, де є подостатком сирівців, хліба, простору. Перспектива кольонізації нездорових тропікальних кольоній мало приманчива, зрештою доступ до них замикали непереможні фльоти; тому Гітлер вказав на недалекі багаті землі, що їх німці 1917-18 р. залишили так легко. Тимчасом франшузька дипльоматія втягнула СССР до протинімецького „демократичного" бльоку, що згуртувався довкола Женеви — у відповідь на те Німеччина обединалася з Італією та Японією і назвала цей бльок „протикомінтернівським" — дарма, що практично він був у першу чергу звернений проти Англії та Франції.

При здійсненні одного етапу своєї імперіялістичної програми Німеччина стрінула

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

— як за Бісмарка — сконсолідований фронт на заході, тому вертається до Бісмаркової концепції „рікферзіхерунгсфертрагу" з Росією, ховаючи до архіву всі ідеольогічні реквізити, якими до тепер декорувала свою закордонну політику. Під впливом міжнародньої дійсности Німеччина покинула 1939 р. — на довший чи коротший час — протибольшевицький фронт, так само як Англія 1920 р. і Франція 1934 р.

Німецько-совітський пакт нарушує політичні концепції деяких українських політичних груп — тим більше, чим більше в тих концепціях переважала орієнтація над вірою у власні сили. Ніякого катаклізму для української визвольної політики він не істановить так само, як не була катаклізмом ліквідація антантської інтервенції. Німецько-совітський пакт неагресії, заключений у розгарі переговорів над совітсько-англійсько-французьким та над німецько-італійсько-японським військовим союзом наглядно доказує, яке хитке у міжнародньому житті поняття союзника та ворога. Вже наїть та подія може поставити проти СССР нові політичні сили — так само, як франко-совітський пакт замінив рапальського союзника Совітів на завзятого ворога. Нація, здібна до здійснення своїх завдань, знайде скорше чи пізніше міжнародні сили, з якими могтиме співпрацювати.

Для кого визвольна політика не полягає на штивному приморгтовуванні до готових „ідеольогічних блоків", хто вміє відріжнити форму від змісту, фразу від дійсности — для того сензаційна вістка з Москви не могла принести ніякого удару ані наїть розчарування.

(гал.)

Як один українець говорив з французом
про інших українців, що живуть у Франції.

(Від власного кореспондента).

Париж, 18. серпня 1939.

У паризькому тижневику „Ля Флеш" — „Стріла", органі французької партії фронтистів — партії, що „поборює великі банкові трести та впливи чужинецьких урядів" — як каже її партійне гасло, появилась стаття п. н. „Українська еміграція" („Ля Флеш", ч. 182 11. —18. серпня 1939. р.).

Автор п. Б., (чи не п. Беранс, бо таким іменем підписана і стаття, що обговорює російську еміграцію у Франції в тому самому числі „Ля Флеш"), говорив з п. Шаповалом, головою Української Громади у Франції і від нього взяв інформації про інші українські організації у Франції, як це зовсім виразно бачимо із дальшого тексту, який наводимо в точному перекладі:

„Українська еміграція знайшла у Франції широкі можливости, щоб себе зорганізувати та розвинути діяльність в усіх ділянках свого соціяльного життя. Під покровом Української Громади у Франції, що має багато членів, створили цілу мережу бібліотек та зорганізували виклади, де робітники, що прийшли з Галичини, навчилися читати і писати. Кілька днів тому відкрили в Монбеліяр „Народній Дім", який збудували українські робітники, що працюють у фабриках Пежо.

Це товариство (себто Українська Громада) має демократичну та соціялістичну тенденцію та мусить вести завзяту боротьбу з іншими групами, що бажають узяти під свій вплив українських емігрантів. Спершу велику діяльність розвинули були комуністи. Однак якийсь незрозумілий зворот наказав тим самим комуністам стати палкими звеличниками гетьмана Скоропадського, претендента на український престіл, протеґованого німцями. Гетьманська партія складається з ультра-реакційних елементів, що мають звязки з реакційними російськими колами, яких симпатії для гітлерівщини відомі. Німецька пропаґанда використала цю групу. Завдяки німецьким допомогам, багато публікацій в українській мові розкинено між емігрантами у Франції. Один з відомих гетьманців Олександер Севрюк, колишній шеф української комуністичної орґанізації у Франції, займає нині визначне становище референта українських справ при гітлерівському міністрі Розенберґові.

Крім гетьманців існує тут т. зв. „націоналістична" організація з виразною фашистівською та гітлерівською тенденцією. Ця орґанізація видає в Парижі великий тижневик „Українське Слово".

Берлін дуже пильно дбає про пропаґанду між українськими емігрантами. І тому ця „націоналістична" пропаґанда підтримана німецькими фондами, дуже діяльна всюди, де живуть українці. Отже не дивне, що Франція стала дуже важним центром тієї „націоналістичної" пропаґанди. Окремі емісарі вештались по Франції та збирали адреси українців. За тим прийшла повінь летючок, книжок, газет з гітлерівськими тенденціями, які дістали безплатно всі українські кольонії у Франції. Всі ті публікації приходили з Берліна. В сучасну хвилину є понад 60 „націоналістичних" орґанізацій. Вони мають добре зорґанізований технічний апарат, велику друкарню та книгарню.

Щоб зневолити українців, що не хочуть йти за гітлерівськими директивами та, щоб зломити їх опір, „націоналісти" мають різні методи, до нагальности включно. Вони погрожують опірним їхній пропаґанді, що їх повикидають із Франції. Деякі „націоналісти" представляються за поліційних аґентів, щоб налякати наївних та нетямущих.

З окремим запалом „націоналісти" побоюють Українську Громаду у Франції, якої президентом є п. Шаповал. Щоб оцінити в якій мірі це товариство перешкоджає гітлерівській пропаґанді, вистачить згадати, що від кількох місяців німецька пропаґанда через радієву віденську стацію надає аж окремі щоденні авдиції в українській мові, призначені виключно для українців, що живуть у Франції. Треба признати, що ці радієві авдиції баламутять чисто слухачів. Навіть одна місцева установа покинула під впливом тієї пропаґанди товариство (тобто орґанізацію п. Шаповала) та перейшла до націоналістів."

*

Шановні читачі нехай вибачать, що в такі переломові хвилини для держав і народів, ми передаємо такі дрібні звістки, на перший погляд смішно маловажні. Однак це теж образок деяких тут хронічно нездорових відносин між українцями на терені Франції. Нема ніякого сумніву, що закид, мовляв, гетьманці, чи найбільша українська орґанізація у Франції т. зв. „Український Народній Союз", що має велику українську друкарню та книгарню в Парижі — субвенціонані Німеччиною, закид кинений українцем перед французьким журналістом, належить до категорії вчинків, які пахнуть поганою провокацією. Якщо політичне міжнародне положення нам дозволить, то за якийсь час, як пройдуть ті гарячі політичні дні, можна буде на сторінках „Діла" розяснити такі темні справи. Про них варт подати до загального відома, бо вони затроюють не тільки українське еміграційне життя у Франції, але шкодять усім нам, на рідній землі і поза нею.

Юрій Студинський.

З польської преси.

Рібентроп на Кремлі.

Справа заключення пакту неагресії між Німеччиною та СССР є нині головною темою міркувань польської преси. Відомий польський публіцист М. Сцежинський присвячує тій темі величезну статтю у варшавській **„Газеті Польскій"** (з 23. VIII.). Він прирівнює теперішній німецько-большевицький пакт неагресії з відомим договором з 1905. року, що його заключив був цісар Вільгельм II. з царем Миколою II. у Бєрке. Цісар Вільгельм II., використовуючи ослаблення Росії через війну з Японією та через внутрішню революцію,

„знаменито підхопив наївність царя Миколи, коли в таємниці — навіть перед своїми найближчими співробітниками — дав йому підписати синій папірець, якого зміст мав відограти ролю блискучого фаєрверка."

„Подібне явище маємо саме нині. Рібентроп їде до Москви, щоб докінчити там таємні розмови обох дипльоматій та щоб підписати пакт неагресії між німецьким і російським тоталізмом. Совітська Росія з внутрішніх причин та воєнного конфлікту на Далекому Сході, сама добре відчуває, що її роля мусить обмежитись до власних внутрішніх клопотів та що на такому неспокійному базарі, як нинішня Европа, вона не повинна суперничати. Про це довго не хотіли чути держави Заходу, привязуючи за велику вагу до переговорів з Москвою, в яких політичні кола Льондону і Парижа хотіли найти лік на більшість актуальних болячок в Европі — між іншим для оборони перед Третім Райхом."

П. М. Сцежинський підкреслює, що може єдина Польща не рахувала на військову допомогу Совітів у можливому конфлікті і від років уже рішуче виступала проти планів совітського перемаршу через територію Польщі.

„Тому — пише він далі — новий фаєрверок німецької дипльоматії не викликав у нас переляку і не спровокував окликів обурення та нарікань, що нас заскочили. Мабуть таксамо зареаґує на цей факт наш румунський союзник. Захід Европи щераз дістав доказ, що польська закордонна політика далеко передбачувала та знаменито визначається в дійсному положенні в цій частині европейського континенту."

Обговоривши фарисейську тактику Гітлера з антибольшевизмом та Сталіна з антифашизмом, п. Сцежинський заявляє:

„Третій Райх своїм останнім ходом бажає оживити свій внутрішній ринок перед днями Танненберґа і перед партійним зїздом у Нюрнбергу. Ось „Канцлер Мира" — навіть з Комінтерном заключив пакт всупереч тому, що сам написав! Все для миру! А цей Гданськ — це дрібниця! Може вдасться в цей спосіб спаралїжувати рішення на Заході Европи бодай на кілька днів.

А Сталін бажає підбити вгору ціну, якої домагається у переговорах, що йдуть у Москві з французькими та англійськими генералами."

Берлін і Москва.

„Заки буде можна основно оцінити дійсне значіння концепції пакту про взаємну неагресію між Третім Райхом та СССР, концепції, що раптом вискочила на дієву сцену як Мінерва з голови Зевеса у формі комунікату Німецького Інформаційного Бюра — треба — пише п. М. Недзялковський у **„Роботніку"** з 23. VIII. — підождати на німецькі і совітські урядові чи півурядові коментарі. Це станеться небавком, бо п. фон Рібентроп уже нині має приїхати до Москви.

Поки що хочу підкреслити — для польської опінії — декілька моментів. Кілька тижнів тому ми звертали увагу, що серед провідних кол СССР існує тенденція зберегти **поставу вичікування** на випадок світового конфлікту. У джерел цієї тенденції лежали б дві можливости: 1) або бажання заграти ролю „суперарбітра" у ближчій або дальшій будучности; 2) або також бажання **тимчасово** відійти від европейської політики, щоб цілком зосередити свою увагу на справі Далекого Сходу.

Тенденція, про яку кажу, найочевидніше перемогла; не тільки перемогла: вона викликала порух на один крок далі. **Бо дитина зрозуміє, що Москва Сталіна пішла на руку Берлінові Гітлера: дала йому дипльоматичний успіх у хвилині, коли Берлінові якнайбільше було треба успіхів.** Не думаю, — пише п. Недзялковський — щоб про цей факт людові маси Польщі та Заходу колинебудь призабули.

Таємницю збереглн прекрасно. „Тайна дипльоматія" святкує свої тріюмфи. Не є це тріюмф змагань за врятування миру.

В політиці Третього Райху відбувся карколомний скок. Чейже вісь будували на основі „антикомуністичного пакту" при акомпаніяменті плачів на тему „більшевицької небезпеки", що загрожує світові. **Виявляється, що „антикомуністичний пакт" можна заступити — пактом про неаґресію. Здогадуюсь, що після цього удару, зробленого долонею канцлера Гітлера, всі свічки засвітилися в очах японських ґенералів.** А може це спроба шантажу у відношенні до Японії. Хто зна...

Пакт про неаґресію між „Комінтерном" та „Фашінтерном" — це справді видовище, яке важко розумно назвати. Чи це означає поворот до „політики Рапалльо"? Та-ж за саме бажання повороту до цієї політики розстріляли в Москві, не так то давно марш. Тухачевського! Радше ні! Бодай не зразу таки! Побачимо, як буде виглядати текст пакту, яка доля зустріне військові англьо-французо-совітські переговори... Тоді можна буде зробити кінцеві висновки.

Для Польщі, для Великої Британії та для Франції **ситуація не зміняється.** Лишається всилі збірна воля оборони і збірне рішення оборони. Дарунок Сталіна канцлерові Гітлерові саме в переломових днях не вплине на реальний уклад сил в Европі, хоч Союз Соціялістичних Радянських Республик вийшов із гри."

Політика Сталіна відповідає політиці Комінтерну.

„Підписання торговельного договору з ґретім Райхом і повідомлення, що міністр Рібентроп їде в Москву заключити там пакт неаґресії — відкривають — на думку п. А. Хшонщевського з „АБЦ" (з 23. VIII.) — цілком дійсні цілі совітської політики і **без сумніву будуть дошкульним розчаруванням для численних французько-англійських кол,** які думали, що Совіти будуть одним зі стовпів протинімецької системи. Переважна частина англійської та французької політики з визначними політиками на чолі, як б. канцлер скарбу Черчіль, щиро вірила в добрі наміри совітського уряду і думала, що труднощі в московських переговорах можна буде проломити. Західні держави пішли на якнайбільші уступки в користь СССР, пристаючи на майже всі совітські вимоги. Висилка військової місії була останньою спробою дійти до порозуміння з Совітами.

Треба ствердити, що опінія західніх держав завжди переціновала значіння совітської допомоги і також ролю, яку СССР **може відіграти в системі безпеки,** творекій під егідою англійської дипльоматії.

Димісія Літвінова, місце якого заняв **голова ради народніх комісарів Молотов,** була зовнішнім виявом зміни орієнтації закордонної політики совітського уряду. Молотов є сторонником погляду, що СССР не повинен втручатись в европейські справи. Це вповні відповідає політиці Комінтерну, який і дальше має переможний вплив на політику офіціяльних совітських кол. Річ очевидна, що Совіти не бажають анґажуватись у боротьбі блюків і радо бачили б вибух світової війни в переконанні, що европейська війна уможливить ширення комуністичної пропаґанди, можливо також спричинить вибух світової революції, яка є кінцевою метою політики СССР."

Польська опінія — кінчає п. Хшонщевський — ніколи не вірила, що Совіти зможуть відіграти **позитивну ролю в системі безпеки.** Цікаве тільки, як зареаґують на німецько-совітський пакт неаґресії японці?

Ревіндикації минулого.

У варшавському „Роботніку" з 23. VIII. появилась цікава стаття відомого польського соціяліста Ж. Жулавського, яку з пропущенням кількох несуттєвих уступів подаємо оце в дослівному перекладі. Зазначуємо при цьому, що в кількох місцях статті є місця, виповнені точками.

„З приводу дискусії у справі „шляхти загродової", що нею в останньому часі займається преса, забрав голос у виленському „Слові" п. Мацкевич заявляючи, що він не „українофер" і вповні свідомий ваги української справи, проте домагається „ревіндикації душ" тої шляхти, — бо не оглядаючись на те, чи вона була зукраїнізованою польською шляхтою, чи теж спольонізованою українською — всеж творила спільний **шляхетський наріл,** який цілі століття був Польщею".

Те, що таке поняття Польщі у своїй душі міг випестити консервативний журналіст і заприсяжений оборонець шляхетчини, який все ще мріє про те, щоб на Окопах св. Трійці боронити „шляхетського народу" та його привілеїв — зрозуміла річ. Та незрозуміле, що таке саме становище займають люди, яких виднокруг повинен дальше сягати — понад польські гербарі, навіть з додатками списів української (в оригіналі: руської) та литовської шляхти.

У 150 років після французької революції — і безпосередньо після ювілейних свят збудження Бастилії чейже можна б домагатися, щоб і в Польщі забули вже про „уродження", про герби та клейноти. Коли тодішня польська суспільність не могла піднятись на той рівень і свою помилку припечатала втратою волі, то вже найближче покоління направило цю помилку у програмі Демократичного Товариства; направив її Народовий Уряд січневого повстання, а у визволеній Польщі **зробила це Березнева Конституція,** касуючи всі привілеї та шляхетські титули, а також Конституція, що тепер обовязує, яка устійнює, що ні походження, ні віроісповідання, ні національність не можуть творити ріжниць між громадянами — та що критерієм їхніх заслуг і вартости має бути тільки їх особисте зусилля в користь загального добра.

Отож тимбільше треба дивуватися, що всупереч тому жовму засипують значну частину держави відділами „Союзу Загродової Шляхти", що пропагують його діяльність у деяких східньо-галицьких часописях, зокрема в тижневику „Всхуд", який у практиці зробився чимсь у роді півофіціяльного органу трьох південно-східніх воєвідств; що від деякого часу видають часопис „Побудка", як орган „загродової шляхти" і що — як це читаю — „після скінчення перших дослідів випрацюють подрібну мапу розселення „загродової шляхти на східних землях"...

Маю враження, що автори несвоєчасного проекту зі шляхтою не передумали до кінця цілої тої проблеми. Всяка „ревіндикація" минулого з титулу уродження може бути дуже обосічною зброєю, бо ніколи не знати, на чому — раз вона зачалася — нарешті затримається. Зачнеться від „ревіндикації" „загродової шляхти" на сході, а може скінчитися на ревіндикації Полів, Лямів, Лелевелів, Шайнохів, Гофманів, Шопенів, а потім ріжних Вольффів, Урліхів, Шмілтів, Кльоттів, Сенґайлів і т. д. і т. д...

Утотожнювати шляхетчину з польськістю і підтримувати її гербами та клейнодами ще небезпечніше, бо може розкавалкувати населення всієї Польщі. Поділ на загородову шляхту та хлопів, започаткований у підкарпатських селах, дуже легко може перецепитись на селах з мішаною людністю — на Поділля, на Волинь, на Холмщину — і спричинити повстання з одного боку дрібної шляхетської групи, скупченої в „Союзі загродової шляхти", та з другої - нешляхетської маси українських та польських селян.

Ні, ревіндикації минулого краще лишити у спокою — і в уваги на інтерес сучасности забути на прогомонілі привілеї уродження — та на правдиві чи вифантазувані шляхетські клейноди. Польська політика мусить поминувати не до загарбання для держави дрібної групи „загродової шляхти", тільки в напрямі **злобуття усього українського народу, що можна осягнути, забезпечивши йому цілковиту рівноправність.** Польща мусить „ревіндикувати" засаду, на яку у свому часі був горлий Ожеховський пишучи про себе: „Gente Ruthenus, natione Polonus", що по думці теперішніх понять треба б перекласти: „українець з роду — поляк з приналежности до Річпосполитої".

Польська державна гасла означає забезпечення свободи полякам і тим усім народам, які живуть серед них, користаючи з рівних прав та обовязків Річпосполитої. В такій мірі, як цю державною рацією Швайцарії є утримати співробітництво всіх альпейських народів, або співробітництво всіх судетських народів було державною рацією Чехословаччини, яка зараз мусіла розпастися, коли порушено один з її складових чинників.

Не розуміли цього ті з поляків, що серед релігійних та національних конфліктів душили свободу — то дисидентів, то козаків, спроневіруючись у той спосіб польській державній рації.

Двигнув її знову щойно маршал Пілсудський, який умів розпізнати, що єдина державна рація Польщі — це не „національний егоїзм", не „антисемітизм" та „арійські параграфи"; не соромливе заслонювання білорусинів назвою „тутейші", не боротьба з „русинами" і творення на українських кресах „загродової шляхти", тільки **щира рівноправність усіх громадян Річпосполитої без огляду на їхне уродження...**

Ті, що так радо декламують про завіщання Пілсудського, переловсім нехай тямлять, що і він і життя та історія — як єдину незмінну державну рацію Польщі поставили саме: рівноправність та згідне співробітництво всіх вільних народів, що живуть на землях Річпосполитої".

Додаткові вписи

ДО ВСЕЛЮДНІХ ШКІЛ Р. Ш. У ЛЬВОВІ 29, 30 І 31. СЕРПНЯ 1939.

Українці Львова і підміських громад! Отсим подаємо до відома, що **додаткові вписи до всіх вселюдніх шкіл Р. Ш. у Львові відбудуться в днях 29, 30 і 31 серпня п. р.**

Львівські вселюдні школи Р. Ш. — це вищеступневі школи. Звертаємо увагу, що тільки вищеступневі вселюдні школи дають дитині повне право не тільки до дальшої освіти в середніх і фахових школах, але також до промислу й ремесла!

Тому сповніть свій обовязок і повписуйте свої діти до вселюдніх шкіл Р. Ш. у Львові, куди кому вигідніше, та освідомлюйте несвідомих і вказуйте їм шляхи до рідних шкіл. Докажіть ділом, що розуміємо правду слів: **„У рідній школі наша будучність!"**

АДРЕСИ ВСЕЛЮДНІХ ШКІЛ „РІДНОЇ ШКОЛИ" У ЛЬВОВІ:

Для середмістя і Стрийської (Галицької) дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Т. Шевченка, вул. Мохнацького 12.

6-клясова хлопча школа ім. Т. Шевченка, вул. Супінського ч. 28.

Для Городецької і Янівської дільниці:

7-клясова хлопча школа ім. Б. Грінченка, вул. Городецька 5.

7-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка, пл. св. Юра ч. 5.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. короля Данила, вул. Рутовського ч. 22, III.

Для Личаківської дільниці:

6-клясова мішана школа ім. князя Льва, вул. Крупарська ч. 10.

Левандівка:

6-клясова мішана школа, вул. Пастера ч. 12.

Клепарів:

Всенародня мішана школа „Народній Дім", вул. Городецька ч. 1.

Повітовий Союз Кружків Рідної Школи у Львові.

Почаївські свята.

Головна святиня Почаївської Лаври — Успенський собор, а в ньому чудодійний образ Почаївської Божої Матері. Тож на Успення відбувається тут великий відпуст, на який у попередніх роках збиралося до 30 тис. прочан з Волині, Полісся й Холмщини.

Властиво почаївські свята продовжуються від Успення аж до другого великого свята — дня преп. Йова, ігумена й чудотворця почаївського.

Почаївська Лавра виділена з волинської епархії і безпосередньо підпорядкована митроп. Діонисієві, як її священно-архимандритові. Митр. Діонисій, як й попередні, рік-річно прибував до Почаєва на загальні свята. Заздалегідь прибув сюди й тепер.

По дорозі митрополит опинився в Рівному, де разом з архиєп. Олексієм були в місцевому соборі. З Рівного митрополит виїхав до Почаєва автом.

Сьогодні зріст релігійности на Волині величезний. Безбожництво щезає. Якби не деякі поляки, в Почаєві було би великі свято народу. Зрештою прочани готуються.

С. С.

Подяка.

Оним почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству Взаїмних Обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре виплачення повної обезпеченої суми по мойому бл. п. Батькові о. Івані Карпевичеві, парохові в Монастирку, пов. Рава Руська.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити по одине українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим колам української суспільности.

Монастирок, дня 7. серпня 1939.

1607 1-1 Софія Карпевичева.

Посезонову продаж від 22. VIII.

почала Фірма

Е. ДУМИН

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Висортовані речі за половину ціни, від сезонових річей значні рабати:

жіночі блюзки від зол. 3·—
„ комплєти „ „ 4·20
муж. сорочки „ 2·50—8·—

БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британський король, який провів літо на замку Бальморалі, вертається в четвер перед полуднем до Льондону.

—o—

АВСТРАЛІЯ БЕЗЗАСТЕРЕЖНО СТАЄ ПО БОЦІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

КАНБЕРРА, ПАТ. Премієр Австралії заявив представникам преси після засідання уряду, що Австралія без найменшого вагання стане побіч Англії, як це буде необхідне.

—o—

ДОМАГАЮТЬСЯ НАДЗВИЧАЙНОЇ СЕСІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНГРЕСУ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Як подає преса, поважна група послів та сенаторів домагається, щоб Рузвельт скликав парлямент та сенат на надзвичайну сесію з огляду на поважне міжнародне положення.

У колах, зближених до Білого Дому припускають, що Рузвельт на засіданні конгресу не виступить з ніякою ініціятивою, доки сенат не ухвалить закону про невтральність

—o—

У БЕЛЬГІЙСЬКІЙ АРМІЇ НЕ ДАЮТЬ ВІДПУСТОК.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Від середи припинено відпустки у бельгійській армії. Тих, що були на відпустках, відкликали.

НАЙНОВІШИЙ ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

ІРИНА ВІЛЬДЕ

„Повнолітні Діти"

повість.

Дальші події з життя героїнь „Бс восьма".

Ціна 2.50 зол. — Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Сенсаційна розмова през. о. д-ра Волошина

З ПРОВІДНИКОМ ХОРВАТІВ.

Катовицька „Польонія" з 22. ц. м. помістила статтю свого паризького кореспондента п. н. „Незвичайні ревеляції о. Волошина" про сенсаційні подробиці розмови президента о. д-ра А. Волошина з провідником хорватів Мачеком. Кореспондент „Польонії" підкреслює, що д-р Мачек подав подробиці зі своєї розмови з през. Волошином підчас побуту в Загребі по березневих подіях ц. р. в інтерв'ю з загребським кореспондентом французького щоденника „Парі Суар" Юріем Ударом на тему внутрішнього положення в Югославії.

— Коли — говорив о. Волошин — я зясував собі докладно справу, що та Чехословаччина, яка вийшла з німецького договору, засуджена на загладу, повідомив я Берлін про дуже цікаву пропозицію, що її дістав з Будапешту. **Отже мадярський уряд за згоду получити Карпатську Україну до корони св. Стефана — приказав признати цій же Україні таку автономію, яку перед війною мали Хорватія і Славонія.** Я особисто був рішений прияти пропозицію, але не міг цього зробити без порозуміння з Берліном. У першій половині березня повідомив мене німецький уряд, що під ніякою умовиною не годиться на таке поладнання справи Карпатської України, бо це потягнуло б за собою спільний польсько-мадярський кордон, якому Берлін рішуче противиться.

— Наслідком такої заяви — говорив о. Волошин — проголосив я незалежність Карпатської України дня 14. березня 1939. р. При цій нагоді щераз мене запевнили, що Німеччина докончє потребує Карпатської України, бо рішена створити Велику Україну двома етапами. В першому етапі мали прилучити до Карпатської України територію Сх. Галичини, у другому мали обєднати цілу Україну, себто злучити зі Сов. Україною. Супроти таких пляній доручили мені боронити нову державу перед натиском мадярів. Отже коли в наші кордони увійшли мадяри, я приказав ставити спротив, переконаний, що німецька армія прийде мені з допомогою. В іншому випадку, здаючи собі справу з малих сил, що їх мав я до розпорядимости, ніколи не був би видав такого приказу. Одначе заповіджена підмога не приходила. Тоді получився я з Берліном та домагався висилки військ, необхідних до оборони нашої території перед мадярською інвазією. Відповідь, що я її дістав, звалила мене просто з ніг. Мені відповіли такими словами: „Все змінилося! Треба зрезиґнувати! Треба посвятитися!". Мої протектори й опікуни опустили мене остаточно без якихнебудь вияснень — жалувався о. Волошин — говорив д-р Мачек у своєму інтервю.

На цій основі кореспондент „Парі Суару" Удар здогадується, що Німеччина з тактичних оглядів — мабуть з огляду на Італію, яка підтримувала Мадярщину — змінила свою політику без найменших докорів совісти. Нічого дивного, що провідник хорватів висловив думку, що мусить числитися з фактом, що Німеччина пристосовує свою політику до таких обставин, які в даному випадку для неї вигідні. З цього велика наука для Югославії. Ревеляції о. Волошина — кінчить „Польонія" — цікаві теж для поляків, бо з них виходить, що Німеччина вела подвійну гру і супроти українців і супроти мадярів. Вкінці вивела в поле українців, поляків і мадярів.

Пактом з Німеччиною хоче СССР зліквідувати

протикомінтернівський бльок?

МОСКВА, АТЕ. Хід нарад на Кремлі у справі пакту неагресії з Німеччиною тримають у тайні. У Москві говорять, що міродатні чинники дійшли до висновку, що пакт неагресії з Німеччиною причиниться до зліквідування протикомінтернівського бльоку, який у новій ситуації втратить своє практичне значіння.

Також провідні кола комінтерну стоять на становищі, що ліквідація протикомінтернівського бльоку відкриє нові можливости перед комуністичною акцією в Европі.

РІБЕНТРОП У МОСКВІ.

МОСКВА, ПАТ. Рібентроп причалив на московському летунському майдані в середу в год. 13. В год. 15-ій приняв його Молотов.

„Націоналістичні ферменти" в комсомолі УССР.

ЗАКІНЧЕННЯ ПЛЄНАРНИХ НАРАД УКРАЇНСЬКОГО КОМСОМОЛУ.

МОСКВА, АТЕ. В Києві закінчилися плєнарні наради комсомолу УССР. Підчас нарад виголосив довшу промову перший секретар КП(б)У Хрущов. Він заявив, що тепер знову почали усувати з комсомолу опозиційні та націоналістичні елєменти з огляду на безнастанні ферменти серед української молоді. Хрущов заповів нові репресії та кинув заклик, щоб молоді комуністи помагали органам безпеки викривати українську опозицію.

Швайцар'я не візьме уч'сти в зас'данні півн'чних держав.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Швайцарія офіційно повідомила Бельгію, що — не зважаючи на первісні наміри — не візьме участи в конференції держав „групи Осльо".

ПОЧАТОК НАРАДИ.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Нарада держав „групи Осльо" почалася в середу перед полуднем при участи міністрів закордонних справ Швеції, Норвегії, Данії, Фінляндії та Голяндії, під проводом бельгійського премієра.

Вступні наради присвячено розглядові міжнародньої ситуації.

В суботу вибухне страйк англійських машиністів?

ЛЬОНДОН, АТЕ. Виконавчий комітет професійного союзу англійських машиністів та кочегарів наказав своїм членам перервати працю опівночі 26. ц. м., якщо до того часу залізничні товариства не приймуть вимог професійного союзу.

Професійний союз залізничників не прилучився до страйкової акції, лише предложив свої постуляти розємчому трибуналові.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Він в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (191) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) статтю п. н. **„Біда війна й українці"** від слів „Час і розвязки" до слів „той час" від слів „Таке твердження" до слів „обопільному інтересі", від слів „Коли ми" до слів „національного добра", від слів „і тому кожна" до слів „громадянства", від слів „або чи нема" до слів „гідности" і від слів „А зараз після" до слів „України" та за одне слово з новинки п. н. **„Присуд на священників"** між словами „На розправі" та оо.' І. Чижеу. Поліція забрала видрукований наклад ми видали другий.

Рібентроп у Москві.

МОСКВА, 23. 8. ПАТ. Мін. Рібентроп прилетів сьогодні в год. 13. на центральне летовище в Москві. Разом із міністром Рібентропом прибули 32 особи, серед яких находяться: держ. підсекретар Гавс, шеф кабінету Шміт, шеф протоколу та аґенти Ґестапо з особистої охорони Рібентропа.

На летовищі привитали мін. Рібентропа зі совітського боку: шеф протоколу Барков, віцеміністр закордонних справ Патьомкін, шеф европейського відділу в комісаріяті закордонних справ Александров і т. д. та цілий персонал німецької амбасади в Москві з амбасадором Шуленбурґом на чолі. Двірець летовища був прикрашений із зовнішнього боку, від вулиці двома совітськими прапорами та по боках чотирома німецькими прапорами зі свастикою. Почесної сотні совітська влада не вислала. Не було теж орхестри, яка відограла би державні гимни.

Мін. Рібентроп відїхав із летовища панцирним паккардом премієра Молотова під опікою особистої охорони Молотова. Авто було прикрашене німецьким прапором зі свастикою. Це перший випадок, що свастика появилася на вулицях Москви. Рібентроп задержався в будинку б. австрійського посольства. Ніяких візит він не буде складати. Як довго німецький міністр залишиться в Москві, невідомо.

Конференція мін. Рібентропа з премієром Молотовом тривала поверх три години. Амбасадор Шуленбурґ видав на честь мін. Рібентропа обід, в якому взяли участь члени амбасади, німецькі журналісти та члени німецької делеґації на сільсько-господарську виставу в Москві. З посторонних осіб був на обіді італійський амбасадор Россо. З японської амбасади нікого не прошено.

Сьогоднішня преса не помістила ніяких коментарів у справі пакту неаґресії, що його має заключити Німеччина й Совіти.

Відгомін пакту Берлін - Москва.

В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 23. 8. Крім вісток про німецько-совітський пакт, німецька преса подає ще на перших сторінках інформації про здогадну жахливу долю німців у Польщі. Передовиці та коментарі до пакту Берлін-Москва не вносять вже ніяких нових моментів. Всі часописи тримаються згори устійнених напрямних, підкреслюють „традиційну приязнь" обох держав, пишуть про продовження політики Бісмарка, господарське доповнення, недостачу спірних справ через те, що як підкреслюють у Берліні, обі держави не мають спільних національних границь. Пакт називають „історичним твором канцлера", „епохальною подією", „переворотом в історії" і т. д.

Ніодин із часописів не подав висліду нарад анґлійського уряду. Німецька прилюдна думка довідалася тільки, що наради в Льондоні тривали три і пів години та що скликано парлямент. Те, що анґлійський уряд підкреслив повну актуальність анґлійсько-польської умови і стан поготівля анґлійської збройної сили, німецькі часописи промовчали.

В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 23. 8. Обговорюючи наслідки заповідженого німецько-совітського пакту неаґресії, дипльоматичний кореспондент „Менчестер Ґардіян" приходить до таких висновків: Подробиці того пакту мають другорядне значіння. **Від якогось часу вже здавалося, що Совіти не думають поважно прилучитися до фронту миру і що вони проволікають переговори в Москві, щоб збільшити в ліцитації свою позицію. Ясно, що на випадок війни Совіти не хочуть до неї вмішуватися, ні по одній, ні по другій стороні, але хочуть мати з того якнайбільше користи з обох сторін. Поміч, що її Совіти могли би дати, розмірно невелика. Поляки, які ввесь час не мали ніяких ілюзій щодо Совітів, не дуже зааларомовані тим кроком і як передтим, так теж і тепер стоять непорушно на своєму становищі.**

Французькі та бритійські ґарантії супроти Польщі обовязують як давніше — кінчить згаданий дипльоматичний кореспондент.

„Таймс" робить на тему совітсько-німецького пакту такі уваги: Оцінюючи холодно ситуацію не можна знайти нічого такого, що стояло би на перешкоді тридержавним переговорам у Москві. Для Німеччини пакт **є атутом у війні нервів,** одначе той атут не дав бажаних наслідків в Анґлії та Франції. Німеччина хотіла положити край розмовам трьох держав у Москві, одначе й той плян не вдався. Поїздка Рібентропа, творця протикомінтернівського пакту означає, що канцлер Гітлер вирікся одної з головних ідеольоґічних підстав націонал-соціялістичного режиму, що його створено „як забороло перед комунізмом", „як сторожа Европи перед большевицькими ордами" і т. д. Японія зовсім не виявляє вдоволення з розбиття протикомінтернівського пакту, як теж Еспанія та Італія, що боролися проти большевизму на Середземному Морі.

В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 23. 8. Паризька преса від крайньої правиці аж до такої самої лівиці не жалує під адресою совітської політики гострих слів.

Ексцельзіор" перестерігає, щоб на будуче не робити таких самих помилок та не забувати історії, яка принесла була вже раз Берестя.

Блюм у „Попілері" пише, що сам пакт не має ніякого суттєвого значіння, канцлер Гітлер хотів викликати тим пактом психольоґічне замішання на Заході, що дозволило би йому кинути свою волю без війни. Гітлер думав таким чином викликати зміну настроїв.

„Пті Парізієн" лише, що проект пакту подумали в Берліні як **підтримку для німецької політики, яка вже мріє про зміну мапи Польщі. Одначе це побожні бажання Німеччини, які не мають ніяких реальних підстав. Польща рішена боронити своєї незалежности та Анґлія і Франція стануть при її боці, як зайде до того потреба.**

Д.Ормессон на шпальтах „Фіґаро" пише, що „справа, якої тепер боронимо стала ще ясніша і ще чистіша.

Відомий досі із просовітських симпатій публіцист Пертінакс пише в „Ордр-і", що пакт неаґресії з Німеччиною означає, що або Совіти стали тепер надто слабі та роздерті внутрі, щоб ставити чоло війні і тому пакт неаґресії міг би означати здачу Совітів, яка може йти дуже далеко, або коли Совіти здібні ставити опір, то пакт неаґресії означає, що Москва хоче задержати вільні руки.

Наради ґрупи Осльо оповиті тайною.

БРІССЕЛЬ, 23. 8. ПАТ. Наради держав ґрупи Осльо тривали до год. 13.25. Премієр Пієрльо заявив представникам преси, що перед полуднем члени конференції розглядали у приязному настрою ріжні проблеми, які були на черзі нарад. Тепер редаґують тексти у справах, що в них узгіднено становище. Ці розглянуть удруге на пополудневому засіданні. Тому теж **предстьавники поодиноких держав порозумілися телефонічно зі своїми урядами.** Наради почалися к. год. 16. Не виключене, що чергові наради над іншими справами будуть вестися в четвер рано. **Про висліди сьогоднішніх нарад премієр Пієрльо не міг ще дати ніяких інформацій, одначе заперечив вістки, наче б то він мав виголосити вечором промову в радіо.**

БЕРН, ПАТ. Швайцарські добре поінформовані кола твердять, що те, що Швайцарія не взяла участи в конференції держав ґрупи Осльо не можна пояснювати тим, що між Швайцарією та згаданими державами існують якісь розбіжности. Причини тієї неприсутности були наскрізь технічного характеру, бо союзна рада не могла відбути засідання в цій справі. Крім того на таке рішення вплинуло ще й те, що Швайцарія вистерігається всіх збірних виступів.

Після закінчення нарад держав ґрупи Осльо видано комунікат, в якому потверджено рішучу волю всіх 7 держав задержати невтральність та боронити незалежність. Дискусія, яка велася підчас нарад виявила волю підтримувати постійні звязки між собою для охорони інтересів.

Америка настороженa.

НЮ-ЙОРК, 23. 8. ПАТ. Президент Рузвельт припинив свою відпочинкову подорож та приспішив свій поворот до Вашинґтону. Президента очікують у Білому Домі завтра пополудні. Державний секретар Галь припинив відпочинкову відпустку та відїхав до Вашинґтону.

АМЕРИКАНЦІ СТРИМАЛИ ВИЇЗДИ ДО ЕВРОПИ.

ВАШИНҐТОН, 23. 8. ПАТ. Заступник державного секретаря Велс заявив, що виїзди американських громадян до Европи не вказані і слід їх обмежувати тільки до вийняткових випадків.

Відношення Швайцарії до СССР.

ЖЕНЕВА, 23. 8. Швайцарська Телеґрафічна Аґенція проголосила такий комунікат: В Женеві відбулося засідання комісії закордонних справ швайцарської національної ради. Комісія прийняла до відома постанову союзної ради втримати по змозі дипльоматичні взаємини з усіми державами. В теперішніх умовинах комісія висловилася у своїй більшості, згідно зі союзною радою за вдержанням статус кво у відношенні до СССР. Крім того комісія прийняла до відома, що союзна рада подасть Союзним Зборам звіт у справі взаємин між Швайцарією та СССР.

НАРАДИ ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄНА З ЧЛЕНАМИ ОПОЗИЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 23. 8. ПАТ. Премієр Чемберлен прийняв сьогодні на авдієнції бритійського амбасадора у Злучених Державах. Відтак премієр прийняв ще провідника ліберальної опозиції Сер Архібальда Сінклера та говорив із ним пів години. Пополудні премієр прийняв заступника голови лейбуристів Ґрінвуда. Серед осіб, із якими говорив сьогодні премієр, був теж приватний секретар короля сер Александер Ґердінґ.

—o—

ВІЙСЬКОВІ МІСІЇ ЗАЛИШАТЬСЯ В МОСКВІ.

ПАРИЖ. „Інтрасіжан" подає, що військові місії Франції та Анґлії залишаться в Москві.

—o—

ФОН ПАПЕН ВИЇХАВ ДО АНКАРИ.

ЗАЛЬЦБУРҐ, 23. 8. ПАТ. Амбасадор Папен виїхав сьогодні із Зальцбурґу літаком через Будапешт і Софію до Анкари.

Обовязкова служба праці в Чехії.

ПРАҐА. ПАТ. В деннику законів і розпорядків появився декрет, який уводить для чехів обовязкову службу праці. Служба праці обовязуватиме всіх мужчин від 16—25 року життя на час одного року. Якщо обставини будуть того вимагати, то той час можуть продовжити на один рік. За діяльність проти виконування обовязкової служби праці буде кара 6 тижнів вязниці або гривна до 20 тисяч корон. Декрет входить у життя з днем проголошення.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ НАД НОВИМ ПОЛОЖЕННЯМ.

ТОКІО, 23. 8. ПАТ. Японський уряд радить над новим положенням у світі. Нині рано прем. Ґіранума дуже довго радив з мін. Арітою та міністром війни Ітаґакі. На конференції міністрів розглядали проекти можливих нових рішень, що їх предложать незадовго до апробати мікада та повного кабінету.

—o—

Відозва бельґійського короля.

БРІССЕЛЬ, 23. 8. ПАТ. Сьогодні перед обідом на честь міністрів закордонних справ ґрупи Осльо король Леопольд відчитав декларацію із закликом до миру. Декларація, що її передавали бельґійські радіовисильні, була наче закінченням бріссельської конференції. Згадавши в тій декларації про загальне напруження у світі, що довело майже до мобілізації всіх збройних сил поодиноких держав, король оправдував побоювання малих держав, що вони стануть майбутніми жертвами конфлікту, до якого можуть бути втягнені, оборонюючися своєю політикою незалежности та рішучою волею вдержати невтральність. Малі держави виставлені на те, що вони можуть стати обектом умов, що їх будуть заключувати поза ними. На очах творяться армії, табори, що ладяться до війни. Нема народу, що хотів би висилати на смерть свої діти, щоб відбирати іншим народам право до існування. Тривкий мир не може спиратися на силі, але виключно на моральних підставах. Невже розум не наказує заперестати війну слів, погроз і підбурювання. Король, який промовляв в імені короля Данії, президента Фінляндії, великої княжни Люксембурґу, короля Норвеґії, королеви Голяндії, короля Швеції та від себе закликав голов інших держав прилучити свій голос до його у журбі за мир та безпеку своїх народів. Свою промову закінчив король надією, що катастрофу, яка грозить людству можна буде оминути.

Сторінка без політики.

Як оса прислужилася культурі.

Ніхто ніколи не повірив би, що таке маленьке створіння як оса, могло віддати послуги культурі. А всеж їй завдячуємо винахід деревного паперу і завдяки йому дуже гарно розвинулося друкарське мистецтво. Історія цього випадкового винаходу така: В місті Ратисбона (в Баварії), проживав учений природник, дослідник комах Християн Шефер. Одного суботнього ранку на прохід він роздумував над тим, якби то допомогти фабрикантам паперу, що нарікають на брак шматовиння потрібного до виробу паперу. Нараз побачив він осу, що буду вяла собі гніздечко з трачиння спорохнявілого дерева. Призбиране трачиння переробляли оси на папку і з неї виліплювали гнізда. Це спостереження піддало пасторові цікаву думку. В-н товк у мозділі деревне трачиння, розробляв його водою і цю масу притискав прасою та сушив. Таким чином повстав перший папір з дерева. Але цей папір не зовсім був придатний до друкарського вжитку. Про нього незабаром призабули і щойно по кільканацяти роках німецькому ткачеві Келерові прийшла така сама думка як Шеферові, але для свого досліду він покористувався дрібно-меленим трачинням. Змолочши перемішав його з водою і цю білу молошну масу розлив по скатерті. Коли це все засохло, на скатерті залишилася тонесенька верства паперу.

Такі то були початки деревного паперу, що його винахід завдячуємо випадкові і осам.

Жінка, за якою ходив цілий відділ поліції.

У жандармській хроніці у Швеції, серед найрізнородніших подій записана ось така одна цікава подія:

До дирекції жандармерії у Стокгольмі що-два тижні приходила 70-літня бабуся, давав пістунка Червоного Хреста і заявляла, що якісь там вороги хотять її згнати з цього світу — отруїти. Комісар велів провірити справу і виявилося, що ніякої небезпеки не було. Коли бабуся прийшла знову, тоді комісар переконував її, що може бути спокійна, бо слідство виявило, що все впорядку і вона не має чого боятися. На те бабуся, замість піти спокійно до хати, попала в скажену лють і кинула в комісаря каламером. Комісар учинок старенької бабусі приняв спокійно, не зробив з нього ніякого вжитку, а запевнив її, що вона дістане відповідну охорону, цілий відділ найкращих службовиків буде її стерегти. І дійсно, незабаром до віллі бабусі зголосилося пятьох жандармів, які сказали, що вони прийшли її пильнувати. На поморщенім, бабусиннім обличчі появилася радість і веселість.

По кількох днях бабуся цілком успокоїлася і сама „звільнила" жандармів

—o—

Забута сербська королева.

Недавно в манастирі Матері Божої Сіонської відсвяткували 80-ліття уродин жінки, що колись була королевою, а сьогодні проживає в забутті в паризькому манастирі. Жінка — колишня королева Сербії Наталія. Простолюддя підміських околиць дуже поважає колишню королеву, стареньку бабусю, яка щоденно виходить з манастиря за орудками, радо стає до балачки з робітниками, перекупками і втішається їхньою великою симпатією. 60 років тому Наталія діставала преаенти з усіх закутин Сербії, в цілій державі вивішували на її честь прапори, відбувалися свята, а на королівському дворі бенкети. Наталія дружина Міляна Обреновича Сербського була колись найкращою жінкою в Європі. Та Мілян Обренович не зовсім добре почувався в ролі вірного подруга і короля. Він з Наталею розвівся, передаючи корону синові Олександрові. А коли молодий король залюбився в покоївці своєї матері, Дразі Матінз, стара королева рішуче спротивилася подружжю сина. Та свій спротив відпокутувала вона при...овим прогнанням у червні 1903. року. Олександер і Драга згинули трагічною смертю: їх убили, а тіло Драги викинули вбивники через вікно на вулицю. Наталія опинившись на вигнанні, прийняла католицьку віру і від свого сповідника довідалася про смерть сина. Вона вступила до монастиря, де живе в молитвах і спомінах.

У Клєрмонті виховзується земля.

На весну цього року один власник фарми під Клермонтом (Франція) Блькед, запримітив таке явище: Ствра яблуня, що росла біля плота, лежала на землі з корінням, якби із землі. Але тоді саме ні бурі ні вітру не було; було спокійно і лагідно. Здивований фармер почав водити очима довкола, щоб відгадати загадку. І побачив нове диво. У високій горі, що ген за його хатою стояла, потворилися великі щілини і земля почала зісуватися надолину. І так триває уже три місяці. 30 тисяч тон землі зі швидкістю 25 центиметрів на годину порушується, а по дорозі все нищить. З кінцем березня ота ворушка земля засипала цілу фарму Блькера, а врешті почала загрожувати дорогам. Вчені кажуть, що мандрівку землі спричинили підземні води. Давніше такий „рух землі" пояснювали собі як Божу кару за людські провини і гріхи. Оце чисто геольогічне явище зовсім не нове.

—o—

13.000 корон на вулиці.

Стокгольмська жандармерія шукає нужденра Персена, щоб віддати йому скарб, який він загубив — 13.000 корон. Дивна може це історія, що нуждар Персен, який жив з того, що визбирував відпадки зі смітників міг згубити аж таку велику суму. Було це так: Один сторож великого дому помітив якогось нужденно одягненого чоловіка і наказав йому винестися з дому. Коли той нуждар виходив, він загубив невеличку пачку, що була обмотана поганою ганчіркою. Згубу найшла покоївка і показала своїй пані — але пані з обридженням викинула пакунок через вікно на подвіря. На другий день той брудний пакуночок знову знайшла та сама покоївка, але цим разом вона розпакувала його і аж ахнула, бо побачила 13.000 корон у більоні. Крім тої суми була ще в пачці поштова книжечка ощадниця на прізвище Персена Налякана покоївка віднесла пачку з грішми на поліцію. Жандармерія шукає тепер власника, щоб віддати йому його скарб.

—o—

Вибрала слабшого.

Два молоді хлопці залюбилися в одній гарній дівчині. Це було у Валії. Валійська красуня сама не знала кого із них вибрати має. Вона порадила закоханим молодцям, щоб вони пішли на бокс, а переможець здобуде її серце. Хлопці радо зголились, назначили день зустрічі і обидва певні в перемогу розійшлися. Надійшов день зустрічі. Кремезний Джон повалив Джека і гордо випняв груди на знак перемоги. Та сталось щось зовсім несподіваного. Валійська красуня підбігла до повваленого Джека, подала йому руку і промовила: „Ходи, боюся сильних, бо сила не завсіди йде в парі з добротою". Молода красуня сказала мабуть велику правду в нинішні часи.

—o—

Дженні Лінд співає задурно.

Дженні Лінд зупинилася перед ілом на артистичне турне в Кале. Якеж було її здивування, коли в готелі зявилося трьох панів і зажадало її паспорту, пояснюючи, що хтось підшивається під її прізвище. Докладно оглянувши паспорт вони ствердили з таємничими мінами, що на жаль не все в порядку. Шведська співачка збентежено переконувала, що це дійсно вона, але це нічого не помагало.

— Єдина рада заспівайте нам — сказав один з урядовців. Не було іншої ради і Дженні Лінд мусіла співати. — Прегарно — сказали панове, коли вона скінчила — дуже дякуємо і вибачайте, але ми хотіли почути ваш голос за всяку ціну — і спокійно відійшли.

—o—

Коти на жандармській службі.

Не всі ми знаємо, які то великі послуги можуть віддати коти жандармерії.

У кримінальній жандармерії у Парижі стоять великі стирти актів не тільки з Франції, але з цілого майже світа, бо як відомо, Париж є улюбленим тереном діяльности світових злодіїв. Щоб миші не поїли ті акти, дирекція жандармерії держить кільканацять котів, які їх пильнують. Удержання одного кота коштує 15 франків у місяць. Годують їх молоком, мясом, але стараються не давати їм за багато, щоб не вбити в них ловецького інстинкту.

—o—

Помер останній наслідник Будди.

У Наккіні помер у 84. р. життя колишній ґенерал і професор Ван-Шінґ. Він був спершу китайським ґенералом, а по резолюції 1911 р. Ван Шінґ посвятився науці. Ще раніше студіював в европейських і американських університетах. Його вважали наслідником мудрости Будди і великим ворогом Японії. Нераз він говорив, що його рід старший від роду Мікада.

—o—

СВІТОВИЙ РЕКОРД У ПОЦІЛУНКУ ДОСІ ЩЕ НЕПЕРЕМОЖНИЙ.

Американська манія рекордів доходить до абсурдів. Щораз нові конкурси, як ось напр. „найдовший танець світа", „найскоріша зачіска голови" тощо спонукують людей зовсім непотрібно висилюватись і придумувати всякі оригінальні вчинки. А проте рекорд у поцілунках — непереможний вже від шости років. Тоді поставила його якась незвичайно закохана пара молодих американців. Їх поцілунок тривав без перерви 6 і пів години. Чи від цього часу ще ніхто не кохався сильніше, чи може люди помудрішали?

—o—

Мистецький концерт.

Відомий піяніст був гостем в одному домі. Господарі просили його ввесь час, щоб їм заграв. По довгому часі згодився вкінці мистець заграти. Знуджений він звертається до присутніх з питанням: „Добре, але що я маю вам зграти?"

— О, це нам зовсім байдуже, маестро. Ми хочемо лише зденервувати наших сусідів.

—o—

Забобон.

Німецька артистка Анджеліна Салькер незвичайно забобонна. Коли зустріне на вулиці коминяра, не лише хватається за гудзик, але все дає йому якийсь гріш. Це було перед її останньою премієрою. З великою тремою приходить вона до театру — і що за щастя — перед входом стоїть коминяр! Вона чим дужче хопила за гудзик і витягнула руку з дрібними.

— Дуже дякую, вам, пані — відповів цей але мені вже заплатив ваш приятель

—o—

Так здобувається публіку.

Мандрівний театр, заложений з директора і його дуже великої родини, виставив на провінції коло 1800 вистав. А проте зацікавлення театральним мистецтвом слабшало і театрові загрожувала руїна. Але хитрий директор знайшов вихід із ситуації. Він казав вирисувати на програмі револьвер з ось яким підписом „Цим револьвером відбираю собі завра життя, якщо сьогодні не буду мати в театрі глядачів".

Увечір на салі не було ніодного зільного місця.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

НОВИНКИ

25 СЕРПЕНЬ

ПЯТНИЦЯ.

Ст. ст. 12. серпня 1939.
Фотія і Анік. мч.
Сонце: схід 4.28, захід 18.25.
Місяць: схід 16.21, захід 0.46.

Завтра: 26. серпня. Субота
Ст. ст. 13. серпня 1939.
Максима ісп.
Лат. М. Б. Чевстох.
Сонце: схід 4.29, захід 18.23
Місяць: схід 16.57, захід 1.42.

—о—

— **Концесіоновані курси косметичні** Стефанії Гаврисевич, Львів, Сикстуська 14., тел. 272-18, під управою лікаря і інж. хем. дають право вести власне заведення. Практичні вправи у власній лябораторії. Вписи приймаємо. Інформації і проспекти на бажання даром. 1605 1—10

— **Осінній сезон** у Жнаці Черче починається з днем 20. серпня. Ціни удержання і купелів знижені. Лікуванці, що лікувалися у першому сезоні в тому році, а які потребують продовження лікування, платять лише половину. 1582 —3

— **Осторога.** Остерігаю українське громадянство перед б. василіянином-єромонахом Яремою — Йосифом Бродою, який став тепер звичайним обманцем, використовуючи жертвенність людей виключно для своїх особистих цілей. **о. д-р Осип Кладочний.**

— **Нові ціни мяса, вудженини та товщів.** Управа м. Львова устійнила нові максимальні ціни на мясо, вудженину і товщі, на основі опінії комісії цін на збіжеві продукти і мясні вироби. Нові максимальні ціни обовязують вже від 22 серпня п. р. І так 1 кг. волового мяса середньої якости з додатком до 20 прц. — 80 сот., 1 кг. вепрового мяса середньої якости з додатком до 10 прц. — 1.30 зол., 1 кг. сирого бочка — 1.30 зол., 1 кг. вудженого бочка — 1.60 зол., 1 кг. звичайної ковбаси —1.70 зол., 1 кг. волового мяса першої категорії з механічного зарізу — 1.20 зол., 1 кг. волового мяса першої категорії без додатку — 1.50 зол., 1 кг. волового мяса другої категорії без додатку — 1 зол., 1 кг. вепрової полядвиці — 1.80 зол., 1 кг. телячого мяса зі задньої частини з кістьми — 1.30 зол., 1 кг. телячого мяса без костей — 1.75 зол., 1 кг. телячого мяса з передньої частини 1 зол., 1 кг. сала — 1.80 зол. 1 кг. вепрового білого смальцю — 2.20 зол., 1 кг. ковбаси до смаження — 1.60 зол. Вудженини: 1 кг. вудженої шинки з колінцем 2.20 зол., без коління — 2.50 зол., завиваної без кости і коління — 2.80 зол., 1 кг. вудженої полядвиці з реберцем — 2.20 зол., без реберця — 3 зол. 1 кг. вудженого карчка з реберцем — 2.20 зол. без реберця — 2.40 зол., 1 кг. сирої вудженини до варення — 1.60 зол., 1 кг. задньої вареної праської шинки без шкіри або прасованої полядвиці чи вареного карчка — 4 зол., 1 кг. вареної шинки з товщем — 3.30 зол., 1 кг. печеної полядвиці — 4.20 зол., 1 кг. передньої печеної шинки — 320 зол., 1 кг. вестфальської полядвиці — 4.50 зол., 1 кг. краяної ковбаси — 3 зол., 1 кг. січеної аграмської ковбаси — 2.50 зол.. 1 кг. полядвицевої ковбаси 3.80 зол. 1 кг. печеної мазурської ковбаси — 2.50 зол. 1 кг. свіжого кабаноса — 3.40 зол., 1 кг. сухого салямі — 4 зол., 1 кг. паризького салямі — 2 зол., 1 кг. ковбасок — 2.80 зол., 1 кг. сервелятки — 2 зол., 1 кг. вудженої солонини — 2 зол., 1 кг. напрямованої солонини — 2 зол., 1 кг. темного смальцю — 1.70 зол., 1 кг. ковбаси до варення — 1.70 зол. За вищі ціни загрожує кара арешту до 3-ох місяців або гривна до 3.000 зол. Про кожне зловживання слід повідомити городське староство, відповідний комісаріят поліції, міський дільничевий уряд або промисловий виділ магістрату.

— **Повітове староство** у Дрогобичі розвязало 6 дитячих садків, а саме у Винниках, Волощі Урожі, Кропивнику Новім, Орлові і Довгім к Східниці.

— **Дві нові безвідсоткові каси.** В Долині і в Болехові зорганізували поляки безвідсоткові каси, що безвідсотковими позичками підтримують розвиток варстатів праці польських ремісників та купців. Каса в Долині дала 81 позичок на суму к. 13.000 зол. Подібну діяльність веде теж каса в Болехова.

— **Дім польського робітника в Тернополі.** Під проводом віцепрезидента м. Тернополя посла м-ра Павловського відбулися організаційні сходини членів комітету будови дому польського робітника. Будову дому зреалізують у короткому часі.

— **Три нові костели у гличянській парохії.** Найкращим доказом нечуваної діяльности поляків у Сх. Галичині в останньому часі — це будова нових „домів людових", костелів і т. д. На терені римо-кат. парохії у Глинянах поляки збудували аж три нові костели в селах: Полтві, Розворянах та Желеві завдяки діяльности пароха кс. Л. Дроздовського. Новий костел у селі Полтві, віддаленому 6 км. від Глинян при залізничому шляху Львів-Красне вже посвячено. В цьому акті взяло участь шістьох польських священників під проводом кс. Л. Дроздовського. Другий костел у селі Розворянах, віддаленому 1 км. від Глинян, посвятять в найближчих днях. Третій костел у селі Желеві, віддаленому 2 км. від Глинян, докінчать будувати в найближчому часі.

— **Новий костел у Славську.** На днях відбулося посвячення вугольного каменя під будову нового костела. Акту посвячення довершив польський парох зі Сколього при участи представників влади з віцестаростою зі Стрия Ілясевичем на чолі.

— **Жидівська напасть.** Між управителем тернопільської філії краевої гуртівні „Гурт" зі Львова Михайлом Греським (вул. Руська ч. 13) і фірмою Йонаса Райтера у Тернополі (вул. Міцкевича ч. 24) дійшло до непорозуміння щодо належитости за доставу товарів. Коли управи-

Що писало „Діло" 50 років тому

25. серпня 1889 року.

У СПРАВІ АРЕШТОВАНИХ УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ И УКРАЇНИ.

На вістку про арештування свого мужа Івана Франка приїхала пані Франкова з двома дітьми до Львова з Нагуєвич, де перебувала у вітчима свого мужа на літнім відпочинку. На тиждень передтим на приказ староства з Дрогобича перевів комісар поліції з жандармами в її домі основну ревізію. Шукали скрізь у цілій хаті, ревідували її всі речі і навіть позіймали зі стін образи. По ревізії комісар дві години списував протокол. Щодо арештованих в Дидовій панен Дегенівних, то досі відомо тільки те, що обі вони ще молоді дівчата, бо одна має 18, друга 20 літ. Вони приїхали з братом до Галичини на вакації, побули трохи у Львові, а потім вибрались до Дидови коло Лютовиськ до місцевого священника Кузева, гімназійного товариша І. Франка. Дегенівні і їх брат, хоч походять з Великої України з Києва — не є українцями і навіть не вміють української мови, а говорять по російськи. Арештований студент київського університету Кістяківський є сином колишнього професора київського університету, померлого перед кількома роками. Покійний професор здобув собі славу своїми працями на полі карного права. Арештований Маршинський є теж студентом київського університету і таксамо як Кістяківський з роду українець. Защо властиво арештували тих всіх людей, ніхто у Львові не знає. Позаправда преса у звязку з цим пише про арештування провідника маєросійської партії.

ДЖ О КЕРВУД 47)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа

XVI.

Алян чекав на обіцяне признання свого приятеля. Його не зворушували ні фізичні ознаки напруження в лиці Стемпіда, ані те розпучливе зусилля, з яким Стемпід старався добрати в слова те щось, чого ніяк не годен був вимовити. Замість непевности, почував Алян радше деяку полекшу і надію. Те, що він перейшов останнім тижнями, випалило в ньому деякі затвердлі вимоги, які він ставив до людської моралі. Хоч він припускав, що якась дуже строга і дуже реальна конечність тягнула Марію Стендіш на далеку північ, та він дуже бажав тепер щоб він міг мати привілей змірятися з кожною силою обставин, що звертались проти неї. Хоч він хотів вчути правду, але боявся тої хвилини, коли сама дівчина буде мусіти йому ту правду росказати. Той факт, що Стемпід якимсь чином ту правду відкрив та був готовий йому її виязнити — в великій мірі облекшував становище.

— Росказуйте, — сказав він вкінці. — Що ви знаєте про Марію Стендіш?

Стемпід нахилився через стіл, з виразом розпуки в очах. — Це підло. Я знаю. Такого мужчину, що таким способом як я, допускається зради на жінці варт було застрілити і якби це було щонебудь інше, я задержав би для себе самого те, що знаю. Але ти мусиш дізнатися. І ти не зможеш зрозуміти як це підло; ти не їхав з нею поштовим возом, в час такої бурі, що ввесь Тихий Океан викинула з його берегів і ти не відбув з нею разом цілої подорожі від Чайтайни до самої ферми, так як я. Якби ти був на моєму місці Аляне, ти також бажав би вбити такого мужчину, що сказав би на неї щось злого.

— Я не випитую вас за ваші особисті справи — пригадав йому Алян — це вже ваш приватний інтерес.

— В тому-то і ввесь клопіт, — заперечив Стемпід. Це не мій інтерес, а твій. Якби я був здогадався правди, ще заки ми обоє вибралися сюди на фарму, тоді все було б інакше. Я був би якось звільнився від неї. Та я довідався, хто вона, аж нині ввечір, коли відносив Кеок її музичний інструмент. Від тоді я старався на щось рішитись. Якби вона була лише втікачем зі стейтів, якась злодійка, фальшівниця грошей, картярка з поліцією на пятах, то — ми могли б їй пробачити. Якби навіть вона застрілила кого... — Стемпід безнадійно махнув рукою. — Але то не те. Вона ще щось гірше.

Він нахилився ще ближче до Аляна.

— Вона знарядля Джона Грегама, післана сюди підходити і шпигувати тебе. Мені прикро, але я маю доказ на це.

Рука його посунулася по поверхні стола, затиснена долоня розкрилася поволі, а коли він узяв руку назад, зімнятий папір лежав на столі між ними. — Я знайшов це на підлозі, коли відносив фоноґраф, — пояснював він. — Воно було дуже пімняте. Не знаю, чому я це розгорнув. Так якось випадково.

Він чекав поки Алян не прочитав записаний папір, та уважливо стежив за напруженням у лиці Аляна. По хвилині Алян кинув папір, устав від стола та підійшов до вікна. Не було вже світла в хаті, де Марія Стендіш перебувала як гість. Стемпід також встав. Він помітив, як в Аляна ворухнулись легко плечі. Алян промовив перший:

— Це немов би ланка в ланцюзі, яка бракувала нам? Це пояснює досить добре неодну річ. І я вдячний вам, Стемпіде. Мало чого бракувало і ви були б цього не сказали мені.

— Мало чого — притакнув Стемпід

— І я не винуватив би вас. Вона з тих людей, що викликують вражіння, немов би все сказане проти неї було брехнею. І я до завтра буду вірити, що цей папір — брехня. Чи перекажете від мене Тотюкові і Емюк Туликові, коли вийдете звідси? Я снідаю в сьомій. Скажіть нехай вони прийдуть до мене сюди зі своїм звітом і рахунками в восьмій. Пізніше я піду в гори оглядати стада.

Стемпід кивнув головою. Було це неабияке самоопанування Аляна і Стемпід сподівався, що саме так поставиться Алян до справи лиховісного паперу. Стемпід уже соромився власної нерішучости і слабости, до яких признався. Та, що порадиш з жінкою? Справа не дійшла ще до того, щоб стріляти. Неясне було, що зможе принести будучність, якби записка згоджувалася з переведеною ними аналізою, ще не висловленою голосно. Щось таке вичитав уже Стемпід у Аляновому лиці.

— Я постараюся, щоб Тотюк і Емюк Туликставилися тут на восьму. Добраніч, Аляне!

— Добраніч! — Алян дивився за Стемпідом, доки той не щез йому з очей, потім замкнув двері.

На самоті, він не старався вже опанувати своєї журби через таке несподіване відкриття Стемпіда. Ледви затихли його кроки на дворі, він знов держав папір у своїй руці. Була це очевидно нижча частина листа, звичайного купецького формату, недбало відлерта від горішньої частини записаної сторінки так, що залишився підпис і з шість рядків сильного мужеського письма.

Те, що залишилося з листа, звучало так:

„Якщо будете працювати обережно та скривати свою ідентичність призбируючи потрібні факти та інформації, то будемо мати до року ввесь промисл у своїх руках".

Під цими словами був сильний та безсумнівний підпис Джона Грегама.

(Далі буде)

тель „Гурту" не хотів заплатити бажаної ціни урядничка цієї фірми Анна Ізерлес крикнула на вулиці по відході з крамниці: „пся крев, то ест хамство українське". Епільог цієї напасти найде відгомін перед судом, куди управитель „Гурту" вніс акт обвинувачення.

— **Два „стшелецке доми людове"** вибудував „звйонзек стшелецкі" в коломийському повіті цього року в селі Загайполі і нотій оселі польських кольоністів Св. Станиславі. Крім того „звйонзек" будує 4 нові „доми ... ре". Далі „звйонзек" зорганізував три недільні університети: в Коломиї, Яблонові та Гвіздці та зорганізував мандрівну театральну дружину, що обіджає Покуття, не забуваючи нілкого села, де мешкає ледви кілька поляків.

— **Ще про жахливе вбивство в Бережанщині.** З Нараєва пишуть нам: Дня 14. ц. м. в год. 11. вночі кількох озброєних напасників підійшло тихесенько під хату 70-літньої вдови, яка жила з 23-літнім сином Петром Баєм (а не Беем, ні Байдою). Один з них застукав до дверей, інші розбіглися по подвірю. Двері до сіней отворив шурин Петра Бая, який живе у другій хатчині. „Де Петрусь?" почув слова не в нашій мові. „Спить" — відповів шурин. Саме тоді впав на подвірю перший стріл. Невідомий напасник штовхнув у груди шурина і затарасував двері знадвору. Інший напасник засвітив електричною ліхтаркою у вікно до хати, де повстав переполох. Одночасно на подвірю впало кільканацять нових стрілів. Це стріляли напасники до Петра Бая, якого доглянули на оборозі, де він спав. За першим стрілом Петро Бай зіскочив на долину і тоді напасники засипали його стрілами, з яких два поцілили в голову, один у потилицю, інші в руку, в бік і т. д. так, що нещасний Петро Бай упав без крику на землю неживий. Убитий Петро Бай — це один з найідейніших і найкращих просвітян, довголітній член Виділу чит. „Просвіти" в Нараєві, всіх місцевих товариств і голова т-ва „Орли". Був знаменитим аматором та провідником драматичного гуртка і співаком (у хорі виступав як соліст-бас). Не диво, що жалю і болю місцевого громадянства по ненадійній втраті такої одиниці не дасться описати. Похорон Петра Бая був дійсно величавий. На вічний спочинок відвели його три священники у супроводі маси народу, що плакали мов малі діти. Свіжу могилу вкрило 9 вінків. На похороні співав прегарно місцевий хор.

— **Таємне вбивство у Надвірнянщині.** В Лоєвій, пов. Надвірна невідомий напасник застрілив 33-літнього Миколу Наливайка в його власному помешканні. Напасник стрілив до Наливайка крізь вікно, поцілив його у груди в околицю серця так, що він негайно помер. Влада веде слідство.

— **Влом до двох церков і до костела.** У Стиняві Нижній, пов. Стрий невідомі злодії дістались до церкви, де забрали пушку з грішми. — У Розгірчі, пов. Стрий вломники забрали лише ключі від входових дверей, але одночасно збещестили церкву. — В ночі з 18. на 19. ц. м. невідомий вломник дістався крізь вікно до костела в Городниці, пов. Копичинці, де забрав срібну чашу з написом „Памятка відродження Польщі — 1918", одну позолочувану чашу та монстранцію вартости 600 зол. Поліція веде слідство.

— **Краєва хроніка.** У Брошневі намагався вскочити до поїзду робітник Маріян Гоголь, але дістався під колеса поїзду і згинув на місці. — У Пійлі пов. Калуш мотоцикліст Йосиф Захевич наїхав на віз О. Кашубинського й ушкодив його, а Кашубинського зранив. — У вівторок 22. ц. м. дійшло до сварки між 60-літнім Іваном Марком та його сином 39-літнім Дмитром у Трускавці на передмістю Суха Воля, підчас якої син важко зранив батька. Важко ранений батько помер у шпиталі. Син зголосився на поліції аж у Дрогобичі.

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Le-ií", Filialka v Bratislave Nr 4128. 1--?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Додаткові вписи

ДО ВСІХ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РШ У ЛЬВОВІ І В КРАЮ 29., 30. 31. СЕРПНЯ 1939.

Українським батькам у Львові і в краю подаємо до відома, що додаткові **вписи до всіх вселюдних шкіл у Львові і в краю відбудуться 29. 30. і 31. серпня 1939. р.**

Вписи відбуватимуться передполудньом і пополудні в дотичних школах РШ від год. 8—13 і від 16—18.

Українці! Сповніть сей обовязок і повписуйте свої діти до шкіл Рідної Школи, куди кому вигідніше, та освідомляйте несвідомих, щоб і вони зробили те саме.

Доложім усіх зусиль, щоб перевести в ділo основне гасло: **Українські діти до шкіл Рідної Школи!**

Головна Управа Рідної Школи.

Зі судової салі.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩА.

В днях 14. і 21. серпня ц. р. відбувався перед окружним судом у Чорткові карна розправа проти **о. Михайла Дрогомирецького,** греко-кат. пароха з Мухавки, обвинуваченого за провину зі ст. 287 § 1 кк., поповнену тим, що в дні 3. IV. 1937. у виказі уроджених в р. 1930 дітей для вселюдної школи в Мухавці посвідчив нібито свідомо неправду, вписуючи прізвище Миколи Чернецького як „Чарнецкий" та стверджуючи, що він є греко-кат. обряду.

З переведеної розправи виявилося що батько названого Іван Чернецький походить з Нижанкович і є греко-катол. обряду, що осівши у Мухавці, оженився також з українкою і тому свого сина Миколу охрестив у греко-кат. обряді. Однак тепер Іван Чернецький служить на фільварку і тому хліболавці зажадали, щоб він перейшов на римо-кат. обряд, а римо-кат. парох у Ягольниці кс. Мисьліви вписав попросту у своїх метрикальних книгах малого Миколу як римо-католика, хоч його не хрестив і хоч нелітній скінчив уже 7-ий рік життя і тепер ніхто аж до скінчення 14-го року життя не може змінити його обряду. Крім того кс. Мисьліви на зазив прокуратури виставив посвідку, що малий Микола Чернецький є римо-катол. обряду.

Колиж показалося, що хто інший, а не підсудний, посвідчив неправду **суд уневинивив о. Дрогомирецького від заміту обвинувачення.**

Підсудного боронив д-р Володимир Електорович, адвокат у Чорткові.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИЮ.

В середу 23. ц. м. почалася розправа перед трибуналом окружного суду у Стрию проти **Мирона Михайлова,** якого прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН) і за провину зі ст. 155 § 2 кк. (за летючки). Підсудного боронять адвокати: **д-р В. Старосольський** зі Львова та **д-р Р. Домбчевський** зі Стрия.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед апеляційним судом у Львові відбулась у вівторок 22. ц. м. розправа проти **Володимира Козака** та **Ірини Леонтовичівної** з Яворова, яких трибунал окружного суду в Перемишлі засудив 9. червня ц. р. за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН), а саме **В. Козака на 3 роки вязниці, І. Леонтовичівну на приміщення в поправному заведенні.** По розправі апеляційний суд затвердив присуд окружного суду з тим, що І. Леонтовичівній припинив виконання кари на 3 роки. Боронили адвокати: **д-р В. Старосольський** та **м-р Л. Бобиньский** зі Львова.

В понеділок 21. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти **Романа Кошюмбас** з Бібрки, якого трибунал окружного суду у Львові засудив 4. IV. ц. р. за приналежність до ОУН на 5 років вязниці та 5 років поліційного нагляду. По розправі апеляційний суд затвердив присуд окружного суду без змін. Боронив адв. **д-р С. Шевчук** зі Львова.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО КПЗУ.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася 22. ц. м. розправа проти **Миколи Чауса** з Мошкова пов. Сокаль, якого засудив трибунал окружного суду у Львові 15. травня ц. р. за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 (за приналежність до КПЗУ в часі 1931-32) на 2 роки вязниці і піддав під поліційний догляд на 3 роки. Цікаве, що його поліція арештувала під замітом приналежности до ОУН, але прокуратор зладив акт обвинувачення за приналежність до КПЗУ, бо поліція знайшла підчас ревізії в нього вдома — в часі його побуту у вязниці — комуністичні летючки. Апеляційний суд затвердив присуд окружного суду. Боронив адв. **д-р В. Старосольський.**

З кіна.

КІНО ЕВРОПА: „ПЕРЕМОЖЦІ СТИХІЙ".

У цій фільмі зображена історія розвитку американського летунства від перших несміливих спроб, коли люди ще гадали, що можна літати в повітрі на дитячому паперовому „зміеві". В одній американській родині батько, що перший будує справжні літаки, гине при смілому леті разом з апаратом, саме тоді, як його маленька дочка підіймається на такому паперовому літаку на кільканацять метрів над землею. Вся родина піде за прикладом сміливого батька, бо всі вони відчувають непереможну потребу ширяти в просторах. Конструктор літаків і сміливий летун віддають неоцінені послуги розвиткові американського повітроплавства, беручи участь у великій війні в 1914 році на французькім фронті. На фільмі зображена сміливість летунів, що межує з очайдушністю і безглуздям. Поодинокі етапи розвитку летунства дуже зручно вплетені в історію одної родини та її приятелів. Фільма кольорова, повна зворушливих сцен і гарних краєвидів. У головних ролях Фред Мек Мюрей, Рей Міланд і артистка Сандерс.

Дописи.

БОРЩІВ.

Фестин, ярмарок, забава. В неділю 13. в. філія „Просвіти" в Борщеві уладила повітовий фестин, як що року. Як що року зїжджаються на філіяльний фестин, який має вже свою довголітню традицію у Борщеві, з найдальших закутин повіту численні групи людей, які кожного року мають змогу на такому фестині побачити все нову атракцію. В цьому році атракцією були національні танки з Нанкова та Скали молодих дівчат і хлопців, що по мистецьки їх виконували, даючи наглядний доказ, що ті всі модні танки по можуть спертися красі тих наших рідних танків. Найбільше зацікавлення викликали перегони поколеваків, до яких вже перед фестином агітували в повіту наші молоді хлопці. Перегони з перешкодами, в яких узяли участь найкращі з повіту та Борщева, емоціонували людей з подивогідних сіл, бо кожне село хотіло, щоб його мешканець-поверист взяв першу нагороду. Та першу нагороду взяв Підгірний Михайло зі Скали, а другу Дроздовський Ярослав з Борщева. Зате старші товпилися коло льосів фантової льотерії, де порозвішувано багато принадних фантів, якими Окружний Союз Кооператив у Борщеві обдарував філію (різними матеріялами, шкірами і т. п.) читальні в Бурдяжниках та Іванкові обдарували філія телятком та бараном. Відмінно від попередніх років вийшів філії і комітет 'станув на становищі, щоб переломити традицію і до буфету не давати пива — на стид перед селом, де вже тепер воно тратить право громадянства. І дійсно, содова вода та лімонада заступили його краще і присутні були більше вдоволені, як передше. Села, в котрих ще це не вийшло у звичай, повинні взяти собі це за приклад і свій тяжко запрацьований гріш не топити у пиві, а обертати його на корисніші потреби. Арандерам такої акції належиться подяка і признання.

СПОРТ.

УКРАЇНА — РКС.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги між обома дружинами відбудуться в неділю 27. ц. м. **в год. 11.30 передполуднем.**

В минулих двох роках змагання в РКС-ом були для чорно-червоних твердим горіхом, що його важко було перегризти. Тому теж можна сподіватися, що й тепер РКС буде небезпечним противником та що Україна мусітиме заграти дуже жертвенно й амбітно, щоб зломити опір робітників.

САН — СТШЕЛЕЦ.

Сан виїздить у неділю до Борислава на змагання з таможнім Стшельцом. Завдання перемишської дружини не буде легке, бо новик О. Л. завжди є небезпечним противником на своїм грищі навіть для найкращих дружин. Та саме на виїздах спиховци виявляють найбільшу амбіцію та жертвенність і тому повинні ці змагання вирішити у свою користь.

Поширюйте наш часопис!

Направа жіночих торбинок

та продаж наймодніщої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в робітні ремісничо-галянтерійній

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**

Львів, ул. Сикстуська ч. 2.

т. 1317 9-9

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Четвер 24. 8. год. 20 „Багряні роги".
Пятниця 25. 8. год. 20 „Оборона Кавказу".
Субота 26. 8. год. 20 „Багряні роги".
Неділя 27. 8. год. 16 „Багряні роги"; год. 20 „Паризяна".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
24. 8. Маруся Богуславка.
25. 8. Гуцулка Ксеня.
26. 8. Муза на офензиві.
27. 8. Тополя.
28. 8. Цариця Грузії.
29. 8. Шаріка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Керка в Льолео.
З Надвірної йде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

СОЛОТВИНА:
24. 8. Конашевич-Сагайдачний
25. 8. Люди на кригі.
26. 8. Сісі.
27. 8. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Коцубейка

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Коцубейка

КІНА.

АМІР: „Таємний слідець". „Право жінки".
АПОЛЬО: „Пісенькар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Суперниці".
БАЙКА: „Любий ясновельможної пані" і колір. додаток.
БАЛТИК: „Пригода Тома Сойєра".
ВАНДА: „Роберт і Бертран".
ГРАЖИНА: „Палкі серця". „Поверх вище".
ЕВРОПА: „Перемога отяхіт"
КАСИНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Плаваке золото". „Доньки Шанхаю".
МУЗА: „Житкові розвірування".
МІРАЖ: „Любов Джеф". „7-ме небо".
ПАКС: вечинне.
ПАЛЯС: „Цигапські мельодії".
РАЙ: „Сигнали".
РІЯЛЬТО. „Затанцюємо".
РОКСІ: „Зорина есватра". „Її особистий шофер".
СВІТ: „Сіпний лянувок". „24 години життя".
СВЯТОВІД: „Царський курієр". „Пісні пустині".
СТИЛЕВЕ: „Коли Мадельон" і ревія.
ТОН: „Пепі". „В огні стріляє".
УТІХА: „У Павсонівій країні" та ревія.
ХІМЕРА: „Рена" (Справа 777).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 24. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл. 7.45 Марші у вик. військ. орк., 8.20 Оперетова гутірка, 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авдиція. 12.00 Популярна музика з пл., 13.10 Концерт баяніць. 14.35 Господарські вістки. Біржа. 14.45 Географічна загадка, авд. для молоді. 15.05 Популярна музика у вик. орк.. 15.45 Господарські вістки. 16.00 Пополудневий денник. 16.10 Актуальні гутірки. 16.20 Мішаний хор. 16.45 Аматорська фотографія. 17.00 17.00 Вістки з міста та провінції, програма на завтра. 17.10 Сопран, баритон, форт., 17.45 Закопянка бедрет. 18.00 Бетовенові квартети, пл., 18.25 Фолк. музика. 19.00 Вечірні мерелі мандоліни Остоїв розпуки (виїмтор із Дівчат. 19.20 Муз. огляд. 19.30 Симф. музика XX. століття. пл., 20.15 Реперза, 20.25 Оповідання Каз. Тетмаєра. 20.35 Комунікати О. П. Л., 20.40 Вечірній денник, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Сирента. 21.30 Театр Уяви: Незвичайне життя редактора О'Брасна, 22.05 Вержі: Фрагменти з „Реквієм", пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 25. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: „Моя дитина йде перший раз до школи" 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розривкова музика з пл.: у перерві: Туристично-спорт. поралник. 13.25 Для сільських господинь: На порозі школи, ради, вістки, туристично-спортовий пораднік, музика з пл., 14.10 Для молоді. 14.35 Господарські вістки. бірка, 14.45 Гутірка техніка з молоддю, 15.00 Орк., 15.45 Господарські вістки. 16.00 Пополудневий денник. 16.10 Актуальна гутірка. 16.20 Музика з пл., 16.45 Гутірка з хорими. 17.00 Вічучі вістки з міста та провінції. програма на завтра. 17.10 Плітки з пояснениями. 18.00 Мельодії сопічної Галичини, муз. авд., 18.20 Камер. концерт у вик. смичк. квартету. 19.00 Переказ про Меркурія Смоленського. 19.20 Резерва. 19.30 Орк., тенор, скрипка. 20.15 Резерва. **20.25 Для села: Вже восени полбаймо про зимову пашу. в українській мові виголосить інж. Оксана Дучимінська.** 20.40 Вечірній денник. метеорольог. вістки. спорт. програма на завтра, 21.00 Симф. орк., хор. 22.35 Соната на кларнет і форт. оп. 120. т. 1., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота. 26. серпня 1939

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл. 7.45 Орк. мандоліністів. 8.15 Реперза із живців. 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авд., 13.00 Орк., 14.00 З оперової музики, дуети з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій. 14.45 Театр Уяви для дітей: „Сідзебко" Андрієвна, з муз., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник. 16.10 Актуальна гутірка. 16.20 Військова. 16.50 П. О. П. тому 4000 літ. 17.00 Вічучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл.: у перерві к год. 17.20 „Піклувальний", 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Реп. концерт оркестра, народні пісеньки, ревіни, вельфон. 19.00 Сімома морями до сімох горбів, радіовість. 19.20 Реперза. 19.30 Гутірка. Що пишуть поляки із закордону. 20.00 Капела, опів. авд. 20.25 Гутірка зі слухачами. 20.35 Спортові льокальні вістки. Вечірній денник, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.02 Транем зі Швайцарії: вечірній рецісаль Вер. Джілі, в супр. форт. 21.35 Сальон. музика з пл., 21.50 Друга частина фестівалю зі Швайцарії. 22.20 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 24. серпня 1939.

БЕРЛІН 19.15 Брамс: Соната в-дур оп. 100 на скр. і форт., БЕЛГОРОД 19.05 Нят. орк., 20.00 Гумор. 21.10 Нар. пісеньки. 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.00 Танк. музика, 22.00 Нят. музика. ВІДЕНЬ 20.15 Оп. музика. 20.45 Театр. ГІЛЬВЕРЗУМ І. 19.55 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Транспляцією. 18.50 Шопенівська. 20.15 Симф. концерт. ЛЬОНДОН РЕГІОН 18.15 Англ. нар. музика. МІЛЯНО 17.15 Вер. концерт. 21.00 Симф. концерт. ПРАГА 15.00, 16.00 17.10 Легка і танц. музика. РАДІО ПАРІ 20.20 Форт. рецісаль Альфр. Корто (Вебер, Шуберт, Мендельсон). 22.15 Пісні. РІМ 20.30 Симфон. 21.00 „Тенокіда" оп. Понкіслі. СОФІЯ 18.15 Популярний концерт 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Пятниця, 25. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика. 18.00 Фільм. мельодії, 20.15 Штраусові твори. 21.10 Сценка, БЕЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії. 22.15 Сирена. БУДАПЕШТ 17.40 Орк., 19.25 Мадярські мельодії. 21.05 Форт. рецісаль Г. Кароліна. 22.00 Танк. музика. ВІДЕНЬ 18.30 Давня музика на давніх інструментах. 21.00 Симф. концерт. (болгарська і німецька музика), 22.20 Розр. музика. ГАМБУРГ 19.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт. 18.00 Класична камер. музика. 20.45 Чар голосу. 22.20 Бах: Соната на 7 дутих інстр., ЛЯГТІ 17.20 Гітара. 21.10 Концерт військ. орк., ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, ПРАГА 18.30 Хор. 19.20, 20.10 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Давня хор. музика. 20.15 Серенада. 20.30 „Невідомий танцюрист" ком. Трістана Бернара, РІМ 20.30 Сим'5. музика. 21.30 Симф. концерт під дир. Масканія. СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танц. музика. 19.15 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетті.

Субота. 26. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Нар. пісеньки. БЕЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії. 20.00 Військ. орк., 21.10 Нар. пісеньки. БУДАПЕШТ 19.25 Цег. музика. 21.00 Трансм. з Лондону: Сніп. рецісаль Вер. Джілі, 22.20 Дзвон. ВІДЕНЬ 19.00 Веселий кінець тижня. ГАМБУРГ 20.15 „Цапевич" оп. Лігара. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розв. авд. з муз., 20.15 Оперова й оперетова музика. БЕРЛІН 18.00 Веселі старі й нові мельодії. МІЛЯНО 21.00 „Турандот" оп. Пуччіні. ПРАГА 18.30 Легка музика, 20.30 Кабарет. РАДІО ПАРІ 14.30 Моцартові сонати. 20.30 Спів. 21.05 Трансм. з Женеви. РІМ 20.30 Хвилина музики. 22.30 Форт., СОФІЯ 18.00 Популярний концерт. 18.30 Мандоліни. 19.00 Вок. концерт. 20.50 21.40 Легка музика.

Оповістки.

Вп. П. мец. Іван Чернявський в Коломиї зложив на Рідну Школу квоту 20 зол. за спасіть хору в похоронах бл. п. **Олени Чернявської** під проводом В. П. проф. Миколишина в дні 4. 8. 1939. Старшина Команда Р. Ш. У. П. Т. в Ко[illegible] Вп. Жертводавце.
1601 1—1

МЕШКАННЯ

КІМНАТУ, умебльовану, окремий вхід, може бути і харч. для одної (двох) осіб, винайму. Театинська 8 м. 6. Д-р Левицький. 1554 2-3

ПРИЙМУ учениця на мешкання з харчем, поміч в науці. Ірена Тхаржевська, Тарновського 41, І. 1585 3-3

ШУКАЮ мешкання для учениці І. кл. академ. філії. Письменні пропозиції з умовинами слати до Адм. „Діла" під „Учитель". 1601 1—2

КОМФОРТОВА умебльована кімната до винайму зараз. Павлінів 28, II/5-ий поверх). 1603 1-3

ШУКАЮ кімнати в кутнім передньому, чистій, здоровій під 1. жовтня у Львові. Умови слати Е. Левицька, Розвадів Нижня п. Сяноцький. 1599 1-2

Біржа

Львів, 23 серпня 1939.

ГРОШІ

Берлін берлінський 90·39—90·72 Долари американські 5·30·50—5·33·00. Долари канадійські 5·29·00—5·32·00. Фунти голландські 2·94·00—2·96·31 Франки бельгійські 11·16—14·16. Франки швайцарські 120·40—120·65 Фунти англійські 25·00—25·00, Гульдени голландські 99·75—100·25 Корони данські 111·53—111·53 Корони норвезькі 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—128·77, Ліри італійські 19·00—19·03, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 96·00.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 23. серпня.

Пшениця оборот: 1166 тон. тенденція спокійна, ячмінь оборот 181 тон тенд. спок. овес оборот 82 тон. тенд. спокійна. Оборот загальний 5.596 тон. Висівки пшен. грубі 9—9.25, пшен. міжні 9·25—9·75, висівки житні 7.75—8·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 23 серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·90
За 1 кг. масла експ. в оп. дає зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. ряжанки	0·45

Тенденція на масло і молоко слаба, на яйця сильна.

ДОБРА СТАНЦІЯ для учнів, або сама умебльована кімната з окремим входом при вул. св. Анни ч. 3, II. п. ч.

ВИНАЙМУ умебльовану кімнату панні (панні на становищі). вул. Гетьмана 28 (вхід з [illegible]

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

„ОСВІДНУ [illegible] стенографістку зараз приймемо. Згодошення на польськім або по українськім до Адм. „Діла" під „Biegła 888". 1597 -2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЕМЕРИТКА, здорова, опівдня, тактовна займеться слабим дітьми і домом найрадше у священника у Львові. Згодошення в четвер: Уряд Парохіяльний, для Е. В. Розанна Вижна п. Сяноцько. 1600 [illegible]

РІЖНІ

ЛЕДІВНІ — посвячова випродажа [illegible] одягу. Реятинер, Легіонів 37. 1598 9-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів, Саніги 6, тел. 114-10. 1-11

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ

Др. Людвика Ляндес

Ляйнерова

Львів, Лозинського 9, тел. 255-50

вернулася

1577—4—6

ОГОЛОШЕННЯ

Не викидайте

грошей на шумно реклямовані дезинсекційні засоби. Тільки правдивий газ „B F" виріб і патент „Аванс" С. А. Якожно **нищить безслідно блощиць!** та інші домашні інсекти Одноріна гарантія.

Дезинсекційне заведення **„НЕВЕҐО"** Львів, Падеревського 9. 1348 тел. 236-51.

ШКІЛЬНІ ШАПКИ

для учнів держ. шкіл і Рідн.

в поруча.

БЕРКУТ

Бляхарська 14

з робітні Українських Інвалідів

Приписові почтові друки і книжки до ужитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає ся пересилкою.

Ціни: дрібні

Zawiadomienie wysyłkowe

1 пр. 5 сот

Gazetowa książka nadawcza

оправлена (120 картон) зол. 2.50

оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka [illegible]

на 480 почт. урядів зол. 2.50

на 900 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, iwan Kedryn-Rudnyćkyj.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Сп-ки „Діло". Львів, Ринок 10.

Sobota, 26. sierpnia 1939. N. 193.
Субота, 26. серпня 1939. Ч. 193.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Резолюції Народнього Комітету Українського Національно Демократичного Обєднання

Текст німецько-совітського пакту

Два члени британської місії покинули Москву

Мобілізація в Анґлії

Хорвати дістали автономію

Німці напали на польську територію

Дальші арештування поляків у Ґданську

Анґлія рішена на війну

У Варшаві заборонено продаж алькоголю

Початок шкільного року відложено

Присуд у бережанському процесі

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 193 (15.272).
Ч. 193 (15.272).

Lwów, sobota 26. sierpnia 1939.
Львів, субота 26. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtowo

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція і Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 50.(00)
„ Банку Чеських Ландов Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Резолюції Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання.

В четвер 24. серпня 1939. р. відбулося зібрання Народнього Комітету УНДО, який по промові голови В. Мудрого та живій дискусії прийняв у приві 110 членів одноду шно такі резолюції:

Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання, зібраний на засіданні дня 24. серпня 1939. р., всеціло одобрює політичне становище і постанови Центрального Комітету УНДО з дня 7. травня 1938. р. та політичне становище з дня 22. квітня 1939. р. і повновласти з того самого дня, якими наділено Президію та Екзекутиву Партії.

Навязуючи до цих постанов, Народній Комітет стверджує:

I. Сучасне міжнародне напруження дійшло до найвищого ступня та грозить кожної хвилини збройним вибухом. Стоїмо перед можливістю далекосяглих політичних подій і потрясень, які можуть вимагати від нас рішень, найбільше відповідальних за нашу політичну долю та за долю сотень тисяч людських істнувань.

II. У такому історичному менті Український Нарід мусить вмагати до витворення одноцілого національного Проводу. У почутті відповідальности за національну політику та супроти ваги хвилини Народній Комітет уважає своїм обовязком — до часу створення загально-національного кермуючого осередку — окреслити напрямні для Українського Народу в Польщі. Отсим Народній Комітет проголошує їх та взиває українське громадянство поступати згідно з оцими напрямними:

1) Всім українським громадянам необхідно зберігати спокій та рівновагу духа навіть у найважчих умовинах. Не попадати в паніку! Не наражувати себе на легкодушні жертви і жертви під впливом почувань або гарячих голов! Про потребу і характер політичної акції рішає лише політичний Провід, ніхто інший.

2) Не залишати ні на мент громадянської праці. Кожному виконувати свій обовязок на становищі, яке займає.

3) Упорядкувати свої українські справи та залишити всі внутрішні спори. Нехай ніодин українець не підіймається проти другого! Нехай ніодна українська організація не звертається проти іншої! Треба створити в нашому нутрі моральну силу, яка давала б змогу виконувати солідарно накази українського політичного Проводу.

4) Не шукати політичних орієнтацій, не давати віри ніяким чужим підшептам. У сьогоднішній хвилині не бачимо ніякої посторонньої потуги, яка мала б на меті політичну розвязку української справи. Тому пропаганда, яка каже нам очікувати сторонньої помочі, не є згідна з українською національною рацією. Ця пропаганда в радіо, в пресі, чи поширювана нелегально намагається використати наше важке політичне положення і наївність деяких наших кол, щоб нашими жертвами зменшувати свої і щоб створювати диверсію, корисну виключно для своїх інтересів. Пятнуємо всякі спроби втягати наше громадянство в якунебудь диверсійну акцію як спроби чужих агентур та перестерігаємо перед ними українське громадянство, особливо нашу молодь.

5) Суперечні з українською національною рацією та з українським національним інтересом є спроби тих українських націоналістичних підпольних чинників, що, перебуваючи на чужині, намагаються поставити поза скобки української політики всі інші українські політичні організації та узурпувати провід для себе. В теперішню пору не сміє бути виключена ніяка національно незалежна українська група від політичної співпраці, коли така група цю співпрацю декларує і коли заявляє бажання співтворити один національний політичний Провід. Використовування важкого політичного положення Українського Народу для боротьби за владу серед того народу — це прояв анархізму та отаманщини, що нераз у нашому минулому вже був та все доводив до катастрофи українську національну справу.

6) Не спускаючи з ока національно-політичних змагань Української Нації як цілости стати рівновартним і повновартним народом у колі европейських народів та не резигнуючи з політичної боротьби за повноту прав Українського Народу в Польщі, Народній Комітет заявляє, що українське громадянство виконає в цих важких часах горожанські обовязки крови і майна, які накладає на нього приналежність до Польської Держави. Народній Комітет стверджує, що в цю історичну для українського і польського народу добу входимо — на жаль — з невирівняними політичними рахунками та що й тепер польсько-українські взаємини в терені не з нашої вини з кожним днем загострюються. Народній Комітет вірить, що історична конечність доведе в обопільному інтересі обох народів до вирівняння політичних обяжнць між ними.

Німецько-совітський пакт неагресії підписано.

ТЕКСТ ПАКТУ.

МОСКВА, ПАТ. По 3-годинних нарадах мін. Рібентроп та Молотов підписали пакт неагресії, який має 7 точок.

БЕРЛІН, ПАТ. Як подає Німецьке Інформаційне Бюро, підписаний минулої ночі пакт неагресії виглядає так:

„Німецький уряд, змагаючи до консолідації мира між СССР і Німеччиною, і опираючись на головних постановах договору невтральности з квітня 1926 р., заключив такий договір:

1. ст.: Оба контрагенти зобовязуються не вживати ніякого насилля, ніякої агресивної акції та не робити ніякого нападу проти другої сторони ані індивідуально ані спільно з іншими державами.

2. ст.: Коли один з контрагентів став би предметом військової акції з боку іншої держави, другий контрагент у ніякій формі не поможе тій третій державі.

3. ст.: Оба уряди підтримуватимуть постійно контакт для консультації, щоб інформувати себе взаїмно про справи, які торкаються їхніх взаїмних інтересів.

4. ст.: Ніодин контрагент не братиме участи в якомунебудь угрупуванні держав, зверненому посередньо чи безпосередньо проти другої сторони.

5. ст.: На випадок спорів або конфліктів між контрагентами, без огляду на те, які справи викличуть ті спори, обі сторони полагодять ті спори чи конфлікти виключно шляхом мирної виміни приязних поглядів, а коли не буде необхідне — розмовою комісією.

6. ст.: Цей пакт заключено на 10 років і коли ніодин з контрагентів не виповість його на рік перед тим речинцем, пакт буде автоматично продовжений на 5 дальших років.

7. ст.: Цей пакт буде ратифікований у найближчому часі. Обмін ратифікаційними документами відбудеться в Москві. Пакт входить у життя негайно після того, як його підпишуть".

—o—

ВСІ ДЕРЖАВНІ УРЯДОВЦІ В ПОЛЬЩІ ВІДКЛИКАНІ З ВІДПУСТОК.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Премієр ради міністрів доручив усім державним урядовцям негайно вернутися з відпусток.

—o—

ДАЛЬША МОБІЛІЗАЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Нині рано покликано до війська дальші континґенти резервістів.

—o—

ЗАСІДАННЯ БРИТИЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Засідання британського кабінету почалося в год. 12.40 по ... ті прем. Чемберлена в короля.

—o—

ПОВОРОТ БРИТИЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Британський король приїхав у четвер рано зі Шотляндії до своєї палати в Льондоні.

Рано відбулось засідання тайної королівської ради, перед полуднем король принав Чемберлена.

ПРЕЗИДЕНТ БОЛІВІЇ ВІДІБРАВ СОБІ ЖИТТЯ.

ЛЯ ПАЗ. ПАТ. Президент Болівії Буш застрілився. У безнадійному стані перевезено його до шпиталю, де він і помер, не відзискуючи притомности.

Прикордонна смуга.

Львів, 24. серпня 1939.

Прикордонна смуга у нашій дійсності має не тільки топографічне значіння як частина краю, що лежить при кордоні. Зміст цих двох слів у життєвій практиці в Польщі куди ширший. Входить він глибоко у місцеве економічне життя, головно в ділянці обороту землею, обмежує поодиноких громадян у їх особистих правах, обмежує теж організаційну спроможність діючих там установ і товариств, врешті в деяких випадках виключає деяких громадян навіть від можливости перебувати на цьому терені. І в звичайному часі державна адміністраційна влада має у тій смузі далеко ширші управнення, як деінде, і то силою постанов самого закону, що часто в польсько-українських відносинах має теж і своє політичне знамя.

У першу чергу це вяжеться з обороннією державн, а дальше і зі загальною аґрарною політикою уряду, що в прикордонній смузі має свій питомий характер. Аґрарна політика сучасної Польщі вже від самого початку виявляє зовсім недвозначно національно-політичні моменти у самій законодатній ділянці, коли йде про землі на периферії держави, зокрема на сході і на південному сході.

Перший крок зроблено ухвалою сойму з 2. серпня 1919. р., котрою сойм уповажнив раду міністрів видати розпорядок зі силою закону про оборот землею. Такий розпорядок вийшов 1. вересня 1919. р., на основі якого держава взяла виключно у свої руки регуляцію обороту землею. Не чекаючи на оголошення окремого закону про земельну реформу, заповіджене законом з 15. липня 1920. р., видано 17. грудня 1920. р. два військові кольонізаційні закони для північно-східних земель Польщі, силою яких переведено широку військову кольонізацію Волині і Полісся на зразок колишніх римських ветеранів, що не має аналогії у земельній політиці ніодної з европейських держав під теперішню пору.

Земельна реформа переводиться досі на основі закону з 28. грудня 1925. р. про виконання земельної реформи, що його пізніше кількакратно новелізовано. Тут найважніша була новеля з 14. квітня 1937. р. про обмеження в обороті нерухомостями, що повстали з парцеляції. Завданням цього новелізаційного закону з 14. квітня 1937. р. було те, щоб взяти під державну регляментацію усю землю з парцеляції — і то від 1. вересня 1919. р. — в цей спосіб, що кожне набуття наділу, який колись повстав з парцеляції, потребує дозволу державної адміністраційної влади. Йшло і йде про те, щоб законним шляхом загальмувати перехід землі, набутої при парцеляції поляками парцелянтами в руки українських селян. І справді від двох років ані пядь парцельованої фільварочної землі не переходить у руки наших селян, бо безпосередньо з парцеляції не можуть її сьогодні набути, ані теж відкупити від кольоністів-мазурів, які давніше нераз продавали українським селянам свої парцеляційні наділи або їх частини.

Спеціяльні обмеження були в прикордонних повітах щодо обороту землею на основі президентського декрету з 23. грудня 1927. р. про границі держави, загостреного значно новелізаційним законом про границі держави з 9. липня 1936. р. В липні м. р. поширено прикордонну смугу цілою низкою нових повітів, що граничать з прикордонними повітами так, що нині прикордонна смуга обіймає 9 повітів тернопільського, 10 повітів станиславівського і 5 повітів львівського воєвідства — себто разом 24 повіти Східної Галичини, не кажучи про Волинь і Полісся, де теж до прикордонної смуги прилучено повіти, що безпосередньо не межують зі Совітами.

У тій величезній смузі, як уже сказано, діють обмеження, невідомі громадянам інших частин держави. У тій смузі ввесь земельний оборот, не тільки ґрунтами на селі, але й міськими кам'яницями, відлано під державну контролю. Нині є такі відносини, що наш селянин, що купує землю чи хату від свого сусіда, часто свояка і теж українця, не може дістати дозволу на купно, тим більше не може його дістати наш чоловік у місті, що хоче там набути нерухомість.

Не кажемо вже про особисту свободу одиниць, що їх державна адміністраційна влада може кожної хвилини виселити з прикордонної смуги. Сьогодні такі випадки зовсім не рідкі, при чому в деяких повітах виселено навіть священників. На денному порядку є теж всякі обмеження у статутовій діяльности товариств і заборона їх основувати.

До того всього прийшло на днях ще одно обмеження, що діятиме у прикордонній смузі, про що недавно була коротка згадка в „Ділі". А саме у Вістнику Законів з 18. ц. м. оголошено президентський декрет, що новелізує ст. 5. закону з 28. грудня 1925. р. про виконання земельної реформи. Новеля йде в тому напрямі, що рішенням державної адміністраційної влади можна розпарцелювати усю землю, не залишаючи дотеперішньому власникові-ліднчеві і того мінімум (поза лісом і водами), які закон досі залишав при фільварку. Це мінімум було 60 га при земельних нерухомостях у промислових і міських округах, 180 га при інших земельних нерухомостях у цілій Польщі (в цьому і в Галичині) і 300 га на Волині й Поліссі. В господарствах, що ведуть горальні, крохмальні або платкарні (сушена бараболя), це мінімум, залишене ліднчеві, може бути підвищене до 350 га, а в господарствах з цукроварнями до 700 га.

Нині те все скасовано і ліднч у прикордонній смузі на приказ влади мусить розпарцелювати усю свою землю до одного року, а коли б цього не зробив, то держава (Державний Рільний Банк) перебирає маєток на себе і переводить сама примусову парцеляцію.

Рацію легіс згаданої новелі не тяжко відгадати. Її переведення в життя має за мету якнайскорше обсадити прикордонну смугу новими польськими кольоністами і в тій цілі збільшити запас землі, призначений для парцеляції. Так повстане довкола Польщі — особливо від сходу з великою абсолютною більшістю непольського населення — широка смуга, заселена польськими кольоністами, що мають стати живим оборонним муром на далеких від Варшави південно-східних і східних землях.

Д-р Степан Баран.

ПОВОРОТ РІБЕНТРОПА З МОСКВИ.

БЕРЛІН. ПАТ. Як подають з Москви, мін. Рібентроп відлітає з Москви в четвер в 13 год. Він летить до Оберзальцбергу, де зложить Гітлерові подрібний звіт про підписання пакту.

—o—

НАДЗВИЧАЙНА НАРАДА ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Турецький уряд зібрався на надзвичайну нараду під проводом президента. Міністр закордонних справ відбув довшу нараду з румунським амбасадором.

Турецька преса не містить ніяких коментарів до німецько-совітського пакту.

—o—

МІН ЧАКІ ПРО МІЖНАРОДНЮ СИТУАЦІЮ.

БУДАПЕШТ, 23. 8. На засіданні мадярського уряду, яке відбулося сьогодні рано міп. Чакі подав точний звіт про міжнародню ситуацію.

—o—

НА ВИПАДОК ВІЙНИ ЛІГА НАЦІЙ УТІКАЄ З ЖЕНЕВИ.

ПАРИЖ. АТЕ. Як подає „Екченідж Телеграф", на випадок вибуху війни перенесуть секретаріят Ліги Націй та міжнародне бюро праці з Женеви до Віші.

—o—

ШЕФ ГРЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ.

АТЕНИ, АТЕ. Шеф грецького генерального штабу ген. Папаґос виїхав до Льондону.

—o—

ПОВІТРЯНА РЕЗЕРВА В АВСТРАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Австралійський уряд рішив утворити цивільну летунську резерву та приступити до вишколу 3-ох тисяч пільотів, з яких 600 становитиме військову резерву.

—o—

ФРАНЦУЗЬКІ ГРОМАДЯНИ МУСЯТЬ ВИЇХАТИ З НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, АТЕ. Французький амбасадор у Берліні Кульондр звернувся до французьких громадян у Німеччині зі закликом, щоб вони виїхали з німецької території до четверга вечором. 9

Друге Рапалльо.

ПІСЛЯ НІМЕЦЬКО-СОВІТСЬКОГО ПАКТУ НЕАГРЕСІЇ.

Історія повторюється.

Було це в квітні року 1922., 17 років тому. У Ґенуї мала зібратись Міжнародня економічна конференція, друге й доповнене видання Версайського договору; вона мала нарешті встановити економічний лад в середущій та східній Европі. Не з рівними правами зїздились дипльоматичні делеґації до чарівних квітучих закутків навколо Ґенуї. Були там повноправні господарі, представники держав Антанти: Англії, Бельґії, Італії, Франції, Японії. Це вони запросили до себе гостей, представників аж 23 держав. Але не щоб радитися з ними: які там можуть бути наради після перемоги, коли переможний меч навіть не цілком ще вложено до піхви? Хто посміє заперечувати переможцям, коли вони висловлять своє бажання, свій погляд?

Та й запрошені гості були не однакові, не однаково до них ставилися всі на конференції. Побіч представників 21 держав були ще представники двох, яких невідомо навіть чи можна було назвати державами: представники переможеної, залишеної на ласку й неласку переможців Німеччини й совітської Росії.

Становище представників совітської Росії було ніби трохи краще. Правда, що совітську Росію не інакше називали після Берестейського договору, як зрадницею, правда, що ще ніяка держава не визнала її „де юре", що це був перший вихід її дипльоматії „у люди", але її представники викликували деяку цікавість, — от як папуаси чи інші там канібали, що їх показують у паноптікумах. Крім того совдепія — земля велика та багата, буде з чого покористуватися. Треба відмітити, що на Ґенуенській конференції були представники тільки совітської Росії. Представників України, Білорусі й Закавказької Федерації — тоді ще „де юре" самостійних — на ній не було; їх і не запрошувано. І лиш опісля „пост фактум" совітська історія почала вимажати, ніби Росія тоді виступала і в їхньому імені.

На жаль не довелось дочекати головної атракції, не пощастило побачити самого Леніна, який мав головувати в російській делеґації. Він не приїхав і совітською делеґацією проводив заступник голови Чічерін. Той зробив усім розчарування. І те, як умів він носити фрак, й як бездоганно промовляв французькою, англійською й італійською мовою і як тримався в розмовах з італійським королем та з архиеп. Ґенуї — все те робило з нього дипльомата старої школи, який далеко залишав за собою товаришів з багатьох інших держав. Правда, інші представники російської делеґації були досить екзотичні: жиди Літвінов, Красін і Йоффе, латиш Рудзутак, невідомого, здається, для себе самого походження Раковський і росіянин Воровський.

Головою — загнаної дослівно у куток — німецької делеґації був Вальтер Ратенав. Звичайно соціял-демократ. Тогішня мода вимагала, щоб усі добрі німці були соціял-демократами — був соціял-демократ і він, багатий промисловець до війни.

Все йшло як слід. Господарі висловлювали свої погляди, гості плескали, прихильно поглядаючи на німців і „росіян". Та одного дня прийшло негайно розчарування. Оголошено комунікат, що 16. квітня у Рапалльо біля Ґенуї міністри закордонних справ Німеччини Ратенау і РСФСР Чічерін підписали трактат, на основі якого ті дві держави зрікались взаємно усяких старих довгів і зобовязань, що могли випливати з війни і встановлювали поміж собою нормальні дипльоматичні взаємини, визнаючи одна одну „де юре". Не булож перше визнання РСФСР „де юре"! Не даром кажуть, що перше кохання не ржавіє...

Вражіння цієї несподіванки було надзвичайне, як грім з ясного неба. Таке саме як зробило теперішне повідомлення Німецького Інформаційного Бюра і московської „Правди" про пакт неагресії між націонал-соціялістичною Німеччиною та комуністичним СССР.

У Москві в чудових салях сидять військова французько-англійська місія і разом з військовою совітською делеґацією обмірковують точку за точкою майбутній пакт про вій-

ський союз Англії, Франції й СССР., який буде звернений (про цеж навіть горобці на деревах цвірінкають!) тільки проти Німеччини. В Римі, Берліні й Токіо монтують у свою чергу переміну протикомінтернівського пакту, що його започаткувала Німеччина, на суто військовий союз — як вимагають японці — проти СССР. І нечайно міністр закордонних справ націонал-соціялістичної Німеччини фон Рібентроп у своєму одностроєю зі свастиками їде до комуністичної Москви з її пятикутними зорями, їде підписувати договір про ненапад, бо „уряди обох країн по обміні думок висловили бажання усунути напружений політичний стан між ними!"

Очевидно міністр фон Рібентроп, один з основоположників протикомінтернівського пакту, буде витати голову комуністичного уряду націонал-соціялістичним привітанням, а Молотов відповість привітом „ротфронту".

Чи не нагадуватиме це сцени з Фавста, коли Мефістофелеві показують хрест?!

Була в якомусь часописі така політична карикатура: Сталін запитує Молотова: „Що кажуть англійці?

— Англійці кажуть — відповідає Молотов — „Час це гроші!"

— А що кажуть німці?

— Німці кажуть просто „гроші!"

На нашу думку в тім, що трапилося, нема питання про гроші. Не такі вже багаті німці; та і не про гроші йшло. На нашу думку, навіть економічно-торговельна совітсько-німецька угода більшого значіння не має, вона відіграла тільки підготовчу ролю до політичної. Дивно було зразу, чому „Правда" так вихвалює хосен з тої угоди: в чому він? Німеччина дає совітам кредит 200 міліонів марок (чи то така велика сума?), правда аж на 7 років і на 5 пр. Але водночас Совіти постачають Німеччині сировини на 180 міліонів марок. Отже ніби йде лиш про 20 міліонів марок кредиту!

Що це була лиш підготова, свідчать слова зі статті „Правди" з 22. серпня: після торговельно-кредитової угоди (а її підписано, як відомо, щойно 19. серпня) прийшла черга і на поліпшення політичних взаємин між обома державами. І то так скоро, що фон Рібентроп уже 23. серпня прилетів до Москви...

Молотов ще у травні говорив про можливість торговельної угоди. Але тоді більшість европейської преси вважала це дипльоматичною штучкою, щоб вплинути на Англію та Францію. Але чи не могло бути й таке, що навпаки — переговори з Англією та Францією є дипльоматичною штучкою, щоб вплинути на німців? Минуле літо було дуже щасливе для Совітів: пропозиції від „демократичних" держав і від найтоталітарнішої. Хто більше дасть?

Демократичні держави пропонують військовий союз з перспективами війни в Европі, в якій большевикам — зрозуміло — доведеться брати участь, зі загроженими кордонами на Далекому Сході. На Далекому Сході демократичні держави ведуть не цілком виразну гру; в Европі пропонують військовий союз, йдучи на уступки від трьох місяців, але і висилають на переговори другорядного урядовця з „Форін Офіс" ніби до другорядного контрагента. Ще до того свіже враження від безплодного франко-совітського пакту. Переговори тягнуться, чи справді англійці вважають, що час то гроші?

А тут мабуть зовсім інші пропозиції. Брати участь у війні не треба; в крайньому разі прихильна невтральність. Хай собі капіталістичні країни б'ються, а СССР буде вичікувати.

І чи даремно ще в травні усунено зі становища наркома зовнішніх справ жида Літвінова — так би казати англьофіла — і висунено на фактичного керманича наркому Патьомкіна, дипльомата ще Чічерінської школи, справжнього росіянина, навіть з штяхетського роду?

Мабуть не з доброї волі йде Німеччина на цей крок. Хоч школи не треба забувати, що там добре пам'ятають заповіт Бісмарка.

Історія повторюється, але ще частіше дає несподіванки. Будемо чекати на чергову!

Гл. Л.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і старий адрес у.

Зміна адреси 50 сотиків.

З польської преси.

Який режім у Німеччині в інтересі Польщі.

У варшавській **„Політиці"** (з 27. VIII.) появилася стаття п. А. Бохенського п. н. „З ким ведемо боротьбу?" в якій автор робить спробу устійнити і відповісти на питання: 1) **чи поляки воюють з Гітлером та з його націонал-соціялістичним режімом, чи з німцями як народом взагалі та 2) який режім у Німеччині є в інтересі Польщі: правий чи лівий?**

П. Бохенський писав свою статтю у „Політиці" **ще зараз радіова антена принесла здивованим слухачам повідомлення про німецько-совітський пакт неагресії.** Статтю він закінчив уступом, що є сам про себе характеристичною відповіддю на вгорі поставлені питання.

„Наші зусилля — пише п. Бохенський — мусять бути спрямовані проти можливости в Німеччині такої політичної системи, яка мала б на меті наблизити цю державу до СССР. Можна твердити, що якби у вислілі війни в Німеччині повстала соціялістична держава, то Польща не мала б з того ніякої користи, навпаки, її положення ще погіршилось би. Наша держава опинилась би між двома колективістичними устроями і була б виставлена на величезний тиск революційних сил. Тому після виграної війни ми мусимо поробити всі заходи, щоб у Німеччині запанувала якнайбільше права система, можливо якнайменше наближена до російських Совітів. Тому, що по війні національний соціялізм сам через себе відпаде, то нова німецька державна система у Прусії виступатиме під прапорами гугенбергівського націоналізму, а південній Німеччині під прапорами католицизму та легітимізму.

Обставина, що в передгітлерівському періоді саме гугенбергівські елементи були настроєні та надихані протипольським духом, не повинна вплинути на польське становище. **Те, як кожночасний німецький уряд ставиться до Польщі засадничо менше важне, як питання, як він відноситься до СССР. Становище Польщі у великій мірі є функцією німецько-російських відносин. Щойно порозуміння обох цих держав ставить Польщу у грізну ситуацію.**

Німецько-російські відносини залежать головно від двох основних чинників. Передовсім від політичного положення, потім від ідеольогічних симпатій. Нині політичне положення через польсько-німецький конфлікт і малу охоту СССР до війни з Німеччиною веде, здається, до порозуміння обох цих держав, та на перешкоді стоять доволі поважні ідеольогічні ріжниці. Правда цьому можна протиставити твердження, що саме німецька правиця підтримувала сердечні взаємини з Совітами перед роком 1931, проте з другої сторони не можна заперечити, що чинник ідеольогічної дійсности ліе проти порозуміння обох держав. Коли цей чинник виявить себе менше сильним від інших — то на те не можемо нічого порадити. **В кожному разі мусимо старатись, щоб цей чинник далі діяв у бажаному для Польщі напрямі: відпихати Німеччину від СССР.** Польська лівиця добре це повинна зрозуміти.

Збираючи те все, можемо стверднти, що польська ліва публіцистика має мабуть рацію, коли доказує, що не треба висувати задалеких вимог під адресою німецького народу і що треба обмежитись підкреслюванням факту, що поляки поборюють національний соціялізм. Зате по виграній війні Польща мусить докласти всіх зусиль, щоб у Німеччині запанував можливо якнайбільше правий устрій".

Наслідки німецько-совітської дружби.

Передучора пізнім вечором німецька урядова аґенція та совітський ТАСС одночасно проголосили повідомлення, що 23. серпня прибуде до Москви фон Рібентроп підписати взаємний пакт про неагресію.

„Це повідомлення — пише п. Цат у виленському **„Слові"** з 23. VIII. — не викликало в Польщі того вражіння, що в Англії та Франції. Ми, поляки, краще знаємо Совіти і ми від початку скептично дивилися на зусилля західних дипльоматів втягнути Совіти до „фронту мира". Ми знали, що для Совітів мир не є ніяким ідеалом, що мрія Совітів — загально-европейська війна, в якій вони не брали б участи, і що вкінці — найважніша річ — Совіти невдатні до війни.

Совітський транспорт цілком перевантажений працею, не має ніяких мобілізаційних резерв, уже в часі мира працює понад сили, на випадок війни не дасть собі ради з перевозом палива до промислових осередків і не зможе перекинути більших сил згідно зі стратегічними вимогами, **а самоходовий транспорт** має у СССР мінімальну, бо тільки 4 відсоткову частину перевозу. **Совітське хліборобство** зовсім недостатнє. Совіти мають нині ледви половину коней в порівнянні зі станом 1928 р. Осавлені трактори практично невдатні, вони постійно попсовані, нечинні, зрештою не достає палива для них. — Ті факти разом з розгойданістю транспорту заповідають на випадок війни харчеву кризу, значно гіршу від тої, що стала причиною революції в 1917. році та заломання тодішнього російського фронту.

Становище Японії, висловлене в останньому комунікаті аґенції „Домеї" вказує на те, що совітські сили змобілізовані на Далекому Сході мусять там залишитися. Додаймо до того дезорганізацію армії через розстрілювання генералів цілими табунами, загальне незадоволення з уряду, то переконаємось, що нині Совітська Росія на світову скалю не є занадто грізним противником, або занадто побажаним союзником. Коли деякі французькі і англійські публіцисти горлали: Росія! Росія! Росія! — то вони робили це погано орієнтуючися в укладі дійсних сил на Сході Европи. Ясна річ, що правдивою військовою силою на схід від Німеччини є тільки Польща, а не Совіти, ні... чехи. Про придатність чехів захід переконався давніше, в часі війни, про придатність Росії переконалися вчора представники генеральних штабів Англії та Франції, зібрані в Москві, коли їм дали перечитати... заповідь пакту про неагресію з німцями. Часом так воно якось складається, що навіть визначні історичні події мають велику дозу комізму. Наших (польських) військових там не було, і так ми оминули тільки осміяння...

Ми не обдурювали себе щодо мілітарної вартости Совітів. Не мали теж ніяких ілюзій щодо того, що ідейність Совітів не дозволить їм вязатись з Гітлером. Комуністична ідейність існує тільки в уязі жидівських інституток у Польщі, що переховують большевицьку бібулу, підсунену їм агентами совітської розвідки і йдуть пізніше за це до вязниці. У відношенні до Німеччини не ідейність, а заляканість є головним рушієм діяльности. Сталін не хоче покінчити так, як Микола II., боїться рушниць власних вояків. Лінія большевиків у відношенні до Німеччини має вже свою традицію, а це уступчивість та шукання контакту. Від Берестя Литовського через Рапалльо, через договори зі Штреземаном, через тісну кооперацію зі штабом, юнкрами, монархістично настроєними німецькими генералами. Ці контакти зірвали свого часу не Совіти, тільки Гітлер. Отже чого дивуватись, коли Совіти женуть знову в обійми Німеччини на перший її виклик?

Врешті чи можна уважати пакт про неагресію вступом до допомоги, яку Совіти дадуть Гітлерові? Гадаю, що ні. Цей пакт дозволить Совітам на правдиву невтральність, можливо завтакувати когось дуже слабого, зрештою Совіти чекатимуть аж поля Европи перемінятся на побоєвища, застелені трупами.

Коли йде про Гітлера, то відомість про його пакт неагресії з комуністами вказує на те, що він повернув свою ідеольогію на 180°. Колись він взивав усі народи Европи до хрестоносного походу проти Совітів, нині з союзу з Совітами він робить страхополоха для Европи. На цю зміну ідеольогії я вже давніше вказував, пишучи, що Гітлер самого себе зрадив. Треба було надіятись того пакту вже по промові з 28. квітня, якою Гітлер зірвав пакт неагресії з Польщею, а під адресою Совітів не сказав ніякого про-

клону, якими обкидував большевиків традиційно у своїх попередніх промовах".

В дальших уступах своєї статті п. Цат займається питанням, від кого вийшов почин до німецько-совітського наближення та які наслідки матиме цей факт на відношення між Німеччиною та її дотеперішніми союзниками: Італією, Еспанією та Японією. Наприкінці він пише:

„Ідейне ренегатство з обох сторін, боягузкість Совітів — це темні ворожки, що стоять біля цього пакту. Навіть приємно подумати, що в нашому военному таборі не буде тоталізму, що це буде війна зединених брунатних та червоних тоталізмів проти свобідних народів.

З того всього не виходить, щоб я як струс ховав голову в пісок. Африканські, і такіж бюрові струси — це глупі сотворіння і я не думаю їх наслідувати. **Стільки разів я вже писав, що існує правило, формула доброї кон'юнктури для польської політики, а нею є антагонізм Берліна і Росії. Ця формула виясню є нам цілу історію Польщі від 1792 р. до листопада 1916 р., від часів Рапалло до часів антикомінтернівських настроїв у Берліні, всі наші політичні невдачі та всі наші зриви до лету. З епохи німецько-російського антагонізму у вчорашньому дні ми ввійшли в епоху їхнього співділання і очевидно не будемо плескати в долоні з радощів, ні не будемо також закривати очей на дійсність. Тільки боягузи з остраху прижмурюють очі.** Чекає нас війна в обороні незалежности і чести і в тій війні всі будемо вояками. Не призвичаюймо нікого жмурити очі".

Протипольські маніфестації у Словаччині.

МАНІФЕСТАНТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВОРОТУ ЯВОЖИНИ.

Аґенція АТЕ повідомляє з Братислави: У вівторок відбулася у Братиславі маніфестація під гаслом відібрати Явожину та пограничні мадярські території. У маніфестації взяли участь німці та горстка словацьких урядовців. Головний реферат виголосив Шанько Мах, який заявив, що словаки мусять змобілізуватися, бо тепер, як підписано німецько-совітський пакт неагресії, Німеччина становить таку силу, проти якої ніхто не зможе встоятися. Подібний був тон промови Мургаса.

—o—

Поворот двох членів британської військової місії з Москви до Льондону.

МОЛОТОВ ПРО ШТАБОВІ РОЗМОВИ З АНГЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

Як подає „Век Нови", двох помічних членів британської військової місії вернулося з Москви до Льондону, щоб зложити урядові звіт про дотеперішній хід нарад.

Тепер важко щось певного сказати про дальший хід штабових нарад. Льондонські міродатні кола твердять, що Молотов запевнив британського та французького амбасадора, що нема причини переривати штабових розмов, бо їм не перешкоджує пакт неагресії з Німеччиною ані інші можливі договори. Німецько-совітський пакт — мовляв — змагатиме до збереження миру. СССР готов заключити такий пакт з кожною державою.

Молотов скинув на Англію та Францію відповідальність за те, що переговори так довго проволікаються.

СССР скріпить підмогу для Китаю?

КИТАЙСЬКА ПРЕСА ПРО НАСЛІДКИ НІМЕЦЬКО-СОВІТСЬКОГО ПАКТУ НЕАГРЕСІЇ.

ШАНҐАЙ, АТЕ. Китайська преса вдоволена, що після німецько-совітського пакту Японія попала в гірше положення. Часописи з табору Чанкайшека, звичайно поінформовані про совітські плани, стверджують, що

1) ціла японська політика, побудована в останніх часах на зближенні до Німеччини, впоні збанкротувала,

2) СССР приняв німецькі пропозиції, щоб мати вільну руку на Далекому Сході; тому треба сподіватися, що він даватиме тепер поважнішу поміч Китаєві.

Китайська преса сподіється, що небавом почнуться більші операції на фронті Номонган, на манджурсько-монгольському пограниччі. Туди виїхали японські парляментарі та журналісти.

Японія не заключить пакту неаґресії зі СССР.

ЗАЯВИВ ПРЕДСТАВНИК ЯПОНСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДВННИХ СПРАВ.

ТОКІО. АТЕ. Представник міністерства закордонних справ заявив на пресовій конференції: **Японія сподіється, що Німеччина не заключить ніякого договору, який був би незгідний з протикомінтернівським пактом. Він заперечив поголоски про плани японсько-совітського пакту неаґресії та ствердив, що японська політика оборони імперії проти комінтерну залишиться без змін.**

Чому шовковий пудер Д-ра Тушицького

втішається признанням тисячі Пань і професійних косметичок? Бо тільки цей пудер на підставі найновіших косметольоґічних дослідів містить у собі найдорожчий складник екзотичних квітів „Маттін", достосований до фізіольоґічних функцій шкіри і надає навіть знищеній цері естетичний вигляд. Продають у першорядних перфумеріях і у всіх крамницях „Народньої Торговлі". 1584 2—6

Додаткові вписи

ДО ВСІХ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РШ У ЛЬВОВІ І В КРАЮ 29., 30. 31. СЕРПНЯ 1939.

Українським батькам у Львові і в краю подаємо до відома, що додаткові **вписи до всіх вселюдних шкіл у Львові і в краю відбудуться 29. 30. і 31. серпня 1939. р.**

Вписи відбуватимуться передполудньом і пополудні в дотичних школах РШ від год. 8—13 і від 16—18.

Українці! Сповніть сей обовязок і повписуйте свої діти до шкіл Рідної Школи, куди кому вигідніше, та освідомляйте несвідомих, щоб і вони зробили те саме.

Доложім усіх зусиль, щоб перевести в ділo основне гасло: **Українські діти до шкіл Рідної Школи!**

Головна Управа Рідної Школи.

ДЖ. О. КЕРВУД 48)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

З двадцять разів бачив Алян цей підпис. Ненависть, яку він почував для власника цього підпису та бажання помсти, витиснули незабутній образ в його памяті. Те, що він ховав у собі перед бистрими очима Стемпіда, вибухло зі страшенною скаженістю в лиці його тепер, коли він знов держав у руці слова написані ворогом його батька і його самого. Він кинув папір як щось нечисте, руки його затиснулися в пястуки, аж чиколотки хрускули у тиші кімнати — та поволі він обернувся у сторону вікна, крізь яке глядів пару хвилин тому у напрямі мешкання Марії Стендіш.

Отже так додержував Джон Ґрегам своєї обіцянки, смертельної обіцянки, що її дав в єдиній годині тріюмфу Алянового батька — у тій годині, коли старший Гольт був у змозі освободити край від тої години, якби не Алянові руки, що в останній із тих страшних хвилин не допустили до убийства! Алян був свідком тієї події ще молодим хлопцем. А Марія Стендіш це було знаряддя Джона Ґрегама!

У цих перших хвилинах не міг Алян добути зі себе сумніву, щоб розвіяти правдивість переконання, що шаліло в його голові, ані не міг втишити того, що було в його серці та в його крові. Він ані не гадав сумніватися в тому, що цей лист мусів був писати Джон Ґрегам до Марії Стендіш; очевидно вона цей лист задержала, щоб потім його знищити, та Стемпід припадково відкрив невеличку, але переконливу частину того листа. Серед натовпу гадок Алян звязував те все, що бачив раніше: її намагання зацікавити його з самого початку завязання, з яким вона пішла до тої цілі, її сміливість у переслідуванні його аж до його фарми, її очевидні заходи, щоб здобути його довіря — та з підписом Джона Ґрегама, що зі стола вражав його заедно, все те здавалось бути льоґічним і безспірним доказом. „Промисл", на який натякав Ґрегам, міг означати лише його власний та Ломенів випад ревів, який вони розбудовували та боролися за його увіковічнення, а Джон Ґрегам, та його приятелі волові бароні намагалися розвоєві цього промислу перешкодити і його знищити. А в цій ґрі нищення проворна Марія Стендіш прийшла сюди заграти свою ролю!

— Але чого вона скакала в море?

Сталося нараз, немовби новий голос дав себе чути у Аляновім мізку — голос, що підносився вперто понад хаосом гадок та кричав проти його аргументів і домагався порядку і розсудку на місце шалених переконань, що опанували Аляна. Якщо завданням Марії Стендіш було підготовити дорогу, щоб його знищити, якщо її післали в тій цілі як агентку Джона Ґрегема, то яку-ж причину могла вона мати для такого драматичного зусилля, щоб дати світові повірити, що вона загинула в морі? Зовсім певно такий акт не міг мати ніякого відношення до будьякої змови проти нього. Будуючи так її оборону він не старався перетяти їй звязок з Джоном Ґрегамом; він знав, що це неможливо. Лист, її поведінка і багато з того, що вона говорила, не були лашки, що без сумніву звязали її з його ворогом, але ті самі гадки, так як вони юрмилися в його памяті тепер, надавали цій таємничій справі нове значіння.

Чи можливе було, щоб Марія Стендіш, замість працювати для Ґрегема, працювала проти нього? Чи не міг би якийсь конфлікт між ними стати причиною її втечі на „Ном", та може бути через відкриття на кораблі Росленда, Ґрегемового найбільш довіреного слуги — вона прийшла до того розпучливого пляну — скочити в море?

Між тими двома протилежними напрямами в думках, великий тягар певности того, що доказував лист, налягав на нього. Навіть якби Марія Стендіш ненавиділа тепер Ґрегема, то в якомусь часі, не дуже давно тому, вона була його знаряддям; лист, що його Ґрегем писав до неї був очевидним доказом цього. Що могло спричинити конфлікт між ними і надхнуло її до втечі з Сітел, а потім до замаскованої смерти у хвилях моря? Він мабуть не буде вже ніколи дізнатися про це, ніколи, та саме в тій хвилині він не мав великого бажання проґавнути цілу правду цієї справи до дна. Досить було знати, що вона була в страху перед минулим, перед тим, що скоїлося, та що саме доведена до розпуки тим страхом, з загрозою Ґрегемового агента на своїх слідах, звернулася до нього з просьбою у його корабельній кабіні, а по своїй невдачі здобути його поміч, поклала сама справу так драматично. А в тій самій годині хтось підготовив майже смертельний замах на Росленлове життя. Розуміється факти доказували, що вона сама безпосередньо не була відповідальна за його плян, та не виходило само собою, що подія скоїлася майже рівночасно тоді кола вона пропала у морських хвилях. (Д. б.)

Економічний Огляд.

ДО ЧОГО ЦЕ ДОВЕДЕ?

Кожний, хто має щось до діла з господарським життям і бодай трохи орієнтується у цілости господарських справ, той знає, що — як кажуть німці — „hat der Bauer Geld, hat die ganze Welt". Однак останніми роками здається щораз більше ця приповідка йде в забуття, а хліборобство попадає майже у безвихідне становище. Рятунку шукають всюди, але кожний його бачить у чому іншому і звідси брак одної думки та однакового діяння. Само хліборобство домагається зміни господарської політики, в чому дехто посувається так далеко, що висуває плян завести збіжевий монополь, інші знову хотять завести мінімальні ціни збіжжя і тварин. Тимчасом відповідальні чинники, занятї вічно організацією й реорганізацією хліборобства. Слушно зазважує „Рольнік Польскі" ч. 64 з 12. VIII. ц. р., що „це остаточно не є таке важке, чи замість одної Львівської Хліборобської Палати буде три, не є також важне, коли на місце Клещинського у Краківській Хліб. Палаті прийде д-р Гоц, а на місце дотеперішнього директора підвладний урядовець міністерства хліборобства Ті ні рільників не дуже тішать. Вони хотіли б бачити у міністрі хліборобства не міністра від „реорганізації", але радше і то передусім міністра від поплатности."

Серед цих спорів про організацію хліборобства у Польщі та серед непевної політичної ситуації, становище хліборобства щораз гірше. Дохід хліборобства, на який складається не тільки сам урожай, але також ціни хліборобських продуктів, маліє, знову-ж обовязки та претенсії до хліборобства більшають. Ситуація на збіжевих ринках стає для хліборобів просто розпучлива та у своїх наслідках може довести до повної руїни.

Ще не загоїлися рани, по роках 1930—1936, як хліборобство опинилось над новою пропастю. Тепер цей упадок може бути у своїх наслідках ще трагічніший. Дивне ще й те, що саме збільшення й покращання продукції, яка повинна бути для хліборобів благодаттю Божою, стає навпаки... карою Божою.

Цьогорічний врожай збіжжя у світі, хоч докладно ще не відомий, згідно з приблизними підсумками менший, ніж попереднього року. В його збуті не було б труднощів, якби це були спокійні часи та не було за великих запасів із попередніх літ. Ті запаси дуже великі, про що говорять підсумки, які подає Міжнародній Хліборобський Інститут у Римі, а які виглядають у деяких краях ось так у тисячах сотнарів:

КРАЙ	Збіжжя	1934	1935	1936	1937	1938	1939
Сполучені Держави і Канада	пшениця	81.627	69.975	61.473	26.725	23.319	56.869
	жито	4.014	3.450	3.002	1.116	1.128	2.403
	ячмінь	4.991	3.997	4.712	3.736	3.474	3.452
	овес	6.805	3.446	6.781	2.932	3.669	2.884
Велика Британія .	пшениця	3.919	2.939	2.678	3.342	2.602	6.575
	ячмінь	591	327	635	544	399	381
	овес	283	152	123	131	112	102
	кукурудза	1.143	784	1.372	1.373	1.089	1.089
Німеччина	пшениця	15.419	20.032	15.042	8.091	16.273	26.999
	жито	10.799	16.212	10.992	9.814	17.278	29.216
	ячмінь	1.703	1.119	911	2.445	4.540	6.998
	овес	836	1.153	1.556	1.556	2.703	3.397
	кукурудза	—	—	—	2.724	2.555	1.459
Аргентина	жито	—	—	—	233	110	778
	ячмінь	—	—	—	942	852	1.529
	овес	—	—	—	1.865	1.619	2.168
	кукурудза	—	—	—	1.618	142	585

Ці запаси, як бачимо, дуже великі й тяжать над ринком. Правда, що від якогось часу експортерські краї не дуже спішаться з продажом збіжжя по будьякій ціні і сьогодні ані Сполучені Держави Півн. Америки, ані Канада чи Аргентина не позбуваються своїх запасів. Австралія знову має тепер добрий збут своєї пшениці в Японії і Китаю. Одначе ціни на закордонних термінових ринках знижкують і то в такому порядку:

	5/VIII.	8/VIII.	9/VIII.	10/VIII.	11/VIII.	14/VII[1]
Роттердам	3·35	3·35	—	3·27⅛	3·22½	3·12⅛
Ліверпуль	3·9⅝	3·9¼	3·8⅛	3·8⅞	3·6⅞	3·7⅝

Не треба забувати, що у порівнянні до цін з 1925—1929 років ціни збіжжя на міжнародніх ринках впали дуже сильно і, як обчисляє німецький статистичний уряд, то ця знижка виглядає ось-так:

1925–1926	1934	1935	1936	1937	1938	1939 I.	1939 III.	1939 IV.
100	30·8	32·8	38·4	49·2	40·0	30·8	29·3	29·7

В Англії, яка ледви 25% своєї потреби покриває власною продукцією, а решту спроваджує з кольоній, в останньому часі впали ціни до тої висоти, яка була тому 300 років, коли густота населення була значно менша.

На цю обнижку цін збіжжя безумовно не впливає сам урожай, бо він згідно з передбачуваннями у світі не випаде гірше, як у 1938. р., який був просто рекордовий. Цьогорічний врожай у світі буде радше середній і був би не викликав такої сильної обнижки цін, якби на ринках не тяготіли запаси попереднього року. До того здається прилучається ще політика тих усіх держав, які приготовляються до війни. Англія, Франція, Німеччина й Італія, які є головними промоторами воєнної заверюхи, а які звичайно мають за мало збіжжя — здається стараються покрити свої збільшені потреби на збіжжя малим, не збільшеним коштом. Вони не хочуть видати на хліб більше, як видавали у звичайних часах. А що попит більший, то стараються, щоб ціна була нижча. (Доречі: не в їхніх краях, але у тих, які їм доставляють.)

Якщо це так, то тоді зрозуміла стає сильна знижка цін збіжжя у Польщі, яка не зважаючи на воєнну підготову не здержала вивозу, і тимсамим узалежнила ціни від світових ринків. При тому сильна й за велика подача збіжжя на західніх областях, що є щорічним явищем в осінньому сезоні, дальше поглиблює погіршення ситуації в краю. Це вже від кількох років помічається, що Познанщина й Поморя восени випродують своє збіжжя, а на весну купці з цілої Польщі зїжджаються до Галичини й на Волинь за збіжжям, бо на заході вже його тоді нема. Здається, що такєамо буде й цього року, про що вказують збільшені обороти на західніх біржах, коли обороти на львівській біржі не є ні трохи більші, з винятком пшениці, яку випродують фільварки, як у тому самому часі попереднього року. Я не хочу бути голословний і тому подаю ось такий короткий огляд оборотів за липень і три тижні серпня з 1938 і 1939 рр.

ТИЖДЕНЬ	Пшениця		Жито		Ячмінь		Разом (в тім пшениці)	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
26 VI. — 1. VII.	2369	3433	2682	1218	1116	309	12294	11345
3. VII. — 7. VII.	1971	2274	1061	1367	655	370	9491	8179
10. VII. — 14. VII.	1770	1361	1641	1153	819	120	10993	7652
17. VII. — 21. VII.	960	810	804	647	411	82	8526	7 03
24. VII. — 28. VII.	852	847	1787	287	150	320	8 66	5725
31. VII. — 4. VIII.	1348	1967	639	1038	31	280	4953	8 78
7. VIII. — 11. VIII	2329	3902	1216	9 8	113	277	9464	10676
16 VIII — 20. VIII	3499	4826	2074	1809	201	1271	11681	16671
Разом	15098	19412	12503	8427	3496	2919	75619	75282

Якщо пригадаємо, що цього року жнива відбулися в часі корисних атмосферичних умовин, які дозволили також великій земельній власности молотити таки зараз у полі, то зокрема пшеницю, то мале збільшення подачі пшениці по жнивах майже залишається без впливу на загальне положення ринків. Тут здається діяла більше те, що уряд обіцяв інтервенцію на збіжевих ринках, але тепер цього не робить. Інтервенція пічнеться тоді, як у хлібороба вже не буде нічого в стодолі, ані в коморі, а ввесь запас збіжжя буде у купців і в млинах, на що ці останні дістали тепер нові кредити. На інтервенції зароблять купці і млинарі, а хліборобові дістанеться „дуля", хоч буде багато балачок про те, що держава доплачує до хліборобства.

З того майже ясно виходить, що в теперішній момент неварта поквапно випродувати збіжжя. Біда тільки, що конечність змушує до того, бо-ж кожний селянин має якісь передзимові видатки, до того ще прийде податкова шруба, яка витисне всі запаси в найневідповіднішім моменті. Я особисто того більше боюся, як здогадної реквізиції хліба, про що на селі тепер говорять і чого бояться. Зрештою, якби до того вже дійшло, то тоді напевно ціна збіжжя сильно піднесеться і той, хто буде ще його мати, зробить інтерес. Питання тільки, чи сьогодні взагалі можна говорити про будьякий інтерес у того, хто випродує свою цілорічну працю, не знаючи, що його самого чекає. Саме нині годі передбачити, до чого доведе ця непевність у господарському житті, яка збільшується кожного дня подібно як непевність політичної ситуації. Інж. А. Адамчук.

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, дім

4-ий „Поліський Ярмарок".

15. серпня ц. р. — як „Діло" вже про це повідомляло — відкрили у Пінську на Поліссі IV-ий „Поліський Ярмарок", що став уже традиційною регіональною господарсько-туристичною імпрезою поліської землі.

Ініціятива влаштовувати таку імпрезу повстала у 1936. році на конференції поліських діячів, міністерство торгівлі поставилося до неї позитивно, а Фонд Праці виасигнував негайно 31.120 зол. на виконання головних виставово-інсталяційних робіт. Зорганізований таким робом ярмарок мав дещо офіційний характер, а поділено його на такі відділи: 1) ремесло, 2) торговля і промисл, 3) народній промисл, 4) хліборобство, 5) шкільництво (професійне) та 6) мистецтво. Імпреза добре зареклямована патріотичними гаслами, не дала тоді, правда, повної картини господарського поліського життя, одначе викликала велике зацікавлення і стягнула 25.000 туристів, число — як на поліські „болотнисті" відносини — доволі значне.

По трьох роках „Поліський Ярмарок" розрісся до значно ширших рямок. Він триває 3 тижні (до 3. вересня), займає 30.000 кв. м. простору, положеного над прегарною у своїй лінивій сонній красі річкою Піною. Безпосередня комунікація, що сполучує Пінськ з Варшавою та Вильном і Львовом через Лунинець, а крім того дуже дешева комунікація водою у всіх напрямах річками: Піною, Струмінем, Припятю, Щарою, Горинью, Стоходом і Стирем — дають змогу цілій країні живо інтересуватися своїм ярмарком.

На жаль, як і минулими роками так і тепер само поліське населення мінімально відвідує регіональну імпрезу. Видно, її організаторам цілком не залежить на тому, щоб поліщук побачив культурні павільони, де поруч його вікових лаптів стоїть радіо, якщо і сама проурядова польська преса підкреслює повне занедбання пропаганди імпрези на поліських селах. Трапляється так, що поліські села, віддалені 10 верст від Пінська нічого не чули про... „поліський ярмарок".

Ширше про ці справи ще поговоримо.

Тут лише висловимо одну рефлексію: дуже дешева ціна переїзду до Пінська на ярмарок (33% знижки в ту сторону і задурно назад) повинна стати нагодою для всіх галичан, що не вважають Полісся тундрою, поїхати туди і побачити неодно цікаве. А навіть і для тих, що дивляться на Полісся як на якусь тундру, принесе їм прогулька багато „екзотичних" вражінь. КТВ.

Сторінка без політики.

Вартісний винахід італійського телефоніста.

Здавалось би, що від часу винаходу телефонного апарату італійцем Антоніем Меуччі, нічого кращого вже в цій ділянці не можна придумати. Тимчасом молодий римський технік Марсель Креті зробив винахід, який у техніці порозуміванна телефоном може викликати справжній переворот. Вже перед кількома роками, завдяки дуже чуткому мікрофонові і голосникові, вдалося порозумівatись телефоном не наближаючись до нього. А всеж нікому не вдалося сконструювати такий прилад, щоб завдяки ньому рівночасно в кількох апаратах міг діяти мікрофон голосника, якого не треба притискати, як досі це робили, відповідним гудзиком. І саме, щойно італійцеві Креті вдалося по довгих спробах збудувати такий телефон, яким можуть порозумівatися одночасно кілька осіб, без помочі централі, тобто дозволяє уладжувати своєрідні телефонні конференції. Винахід молодого римського винахідника матиме очевидячки і в приватному житті, зокрема в військовому, велике значіння. Його вже опатентували.

Екзотичний музей у Празі.

Поміж багатьома музеями Праги, окрему увагу звертає на себе екзотичний музей ім. Напрстка, що його можна відвідувати тільки у травні, червні, вересні та жовтні. В музеї приміщені приватні збірки відомого чеського патріота Войти Напрстка. Коло 30.000 експонатів розміщено у великому триповерховому будинку. В музеї знаходиться безліч дуже цікавих і цінних екзотичних предметів, іноді таких, що їх нема навіть у загально відомих та багато вивінуваних льондонських музеях. Серед екзотичних збірок можна подибати воєвий виряд провідників індійських племен, хатню обстанову індійських племен, три засушені голови оригінальних індіян та багато предметів їхнього щоденного вжитку. В японській салі бачимо колекцію зачісок японських жінок, зброю колишніх самураїв і т. п. Крім того музей Напрстка оригінальний ще й тим, що в ньому знайшли приміщення тлінні останки фундатора, всипані до урни, з таким написом: „Те, що залишилось з тіла, легко помістити в малій посудині, одначе серце його носило в собі цілий світ.

Винахід добрий для промовців.

У технічній комісії берлінського Літературного Товариства демонстрували спеціяльно сконструований пульпіт, призначений для промовців. Винахідник був тієї думки, що сьогодні дуже часто доводиться прилюдно промовляти людям, що не є фаховими промовцями. Зокрема багато промовців звичайно відчитує свою промову чи доповідь, але часто з причини їхньої короткозорости така промова виходить недоладна. Нововинайдений пульпіт має влекшити кожному промовцеві його промову. Передовсім у пульпіті приміщено окремі дзеркала, що втрое побільшують письмо, яке відчитуємо. Щоб не перекидати карток, склеюють їх наздовж і накручують на валочок, що автоматично обертається. Коли промовець захоче при якомусь реченні задержатися, натискає гудзичок і валок припиняє свій оборот. Промовець може стояти перед пульпітом випрямлений і слухачі не догадуються, що він свою промову відчитує.

—o—

Новий спосіб гасити пожежу.

Обчислили, що в Парижі кількість пожеж у році доходить до 3-ох тисяч, а втрати від них сягають на півтора мілїярда франків. Отже пересічно щоденно протипожежну сторожу викликують 8—9 разів на добу. Не дивно, що те все приневолило подбати про добру та справну організацію протипожежної сторожі. І справді вона функціонує бездоганно, а в останніх часах її вивінували окремо винайденими апаратами, що влекшують боротьбу з вогняною стихією. Таким протипожежним приладом є теж окремі розпилювники милянної піни, якою вгашують важку до приборкання пожежу. Зокрема вживають милянної піни при пожежах товщів, смаїв, нафти, які важко вгасити звичайною водою.

ЕВГЕН ЛЕСЛАВ.

Пляжа для всіх.

Пляжою всіх наший називає себе модне приморське місто між Ніццою і Каннами на французькій Рів'єрі, Жуан-Ле-Пен. Щодо всіх наший — це звичайне перебільшення реклами: побачити тут можна людей багатьох рас, відтінків кольорів, прилбаних від уродження і від променів сонця. У південній Америці креоли мають у своїх мовах кілька категорій для окреслення „білого" чоловіка: просто білий, „білий-білий"; „білий-білий-білий". Тут же було б надзвичайно тяжко орієнтуватись у таких відтінках. За кілька днів смаження на середземному сонці — літники стають рожеві, чоколядові, червоні і то всіх можливих і цілком неможливих ґатунків. Ці засмажені і опалені „старі" з величезною погордою дивляться на новиків, що саме приїхали з півночі, таких „білих-білих-білих".

Жуан-Ле-Пен ще після світової війни було сосновим лісом і його готелі, ресторани, кабарети, касина, побудовані за останніх пятнацять років — все це завдяки берегові вкритому піском (рідкість на Рів'єрі), де скрізь дрібне каміння та скелі та завдяки морю в цьому місці лагідному без хвиль. Цей спокій пояснюється тим, що тут нема вітру, який зветься містралем і особливо віє на терени між Марсейлем і Тульоном. В нашій українській пісні „віють вітри, віють буйні", як відомо дерева лише гнуться; на Рів'єрі, де бував цей вітер, дерева вже давно зігнулися і своїми сумно похиленими до землі галуззями вказують безвиїлійно однаковий напрямок містрала.

Знайти зараз у Жуан-Ле-Пені вільну кімнатку можна лише випадково, ліжка зайняті навіть у лікарнях і то зовсім здоровими особами. Багато літників у цьому році мають власні шатра та „рульоти" — будиночки аеродинамічної форми на колесах, з кількома маленькими ліжками та кухнею. Адміністрація літниш відступає для цих таборчан окремі дарові терени з невеличкою доплатою за воду та електрику. Мешканець такого табору підписує зобов'язання поводитись чемно, не псувати дерев і не лишати по собі „гниха нашої доби" — брудного, товстого паперу.

У Франції великі купелеві літнища мають окрім пляж ще й басейни зі звичайною водою. Найгарніший є басейн у Трувілі, недавно збудований, увесь в біло-синіх тонах, воду якого можна підігрівати окремими рурами. Найбільший в Парижі — Молітор, де виступав найкращий сьогоднішний плавець, українець Бойченко. Басейн Жуан-Ле-Пена знаходиться між скелями на антібському виступі коло готелю Едем-рак.

Касина Жуана нічим особливим не визначаються, маємо тут дансінги без стін та даху, тільки підлогу, уладжену між пальмами і евкаліптами. Ввечір при електричному світлі вони виглядають ефектовно. Чоловіх фраків і смокінґів зовсім не видно, іноді білий смокінґ, здебільшого білий, короткий, кольоніяльний спенсер. Жіночі вечірні одяги досить прості. В кількох кроках від касина є в Жуані маленька дуже гарна церква, яка ще минулого року була відкрита ввесь день. Після спеки на пляжі, гармідеру у гральних салонах, ярмаркового галасу кавареń було приємно відчути цю холодну суворість камяних мурів. Тепер церква поза службою зачинена, молоді англійки занадто часто приходили сюди в купелевих костюмах писати листівки. Вражає в Жуані значна, як для великого літниша, кількість добре знайомих між собою осіб. Видно, що деякі гості приїжджають сюди що року.

Колись познайомитись з жінкою в прилюдному місці було досить тяжко. У французькій літературі існує тип „сюівера" — чоловіка з моноклем та білими ґетрами, що йде на хіднику слідком за жінкою та пробує навязати з нею розмову. Цей тип вже сьогодні не існує. Хочете говорити з жінкою, йдете просто до неї, пропонуєте їй якусь послугу, питаєте куди вона їде; це було неможливе ще кілька років тому. Одна відома артистка оповідала, що за автограф в неї питаються здебільша мужчини, що хотять навязати з нею знайомство. В Жуані розмова починається на тему, як треба плавати, продовжується на терасі кавярні і кінчається в день відїзду.

Загальне непевне напруження відчуваємо тут мало, тільки за словами кольпортерів газет апетит на часописи значно збільшився. Ось передімною лежать якихось два десятки. Нетерпляче переглядаю аж поки перед очима не блиснуло коротке слово латиньскими літерами „Україна". І відразу чужий часопис став для мене цікавий і затримується надовго у моїх руках.

ГУМОР.

МАЛЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

До похоронного заведення приходить клієнт і замовляє вінок із написом: «Спи спокійно. До побачення". За якийсь час клієнт телефонує:

— Будь ласка, допишіть „в небі", якщо буде ще місце.

— Добре.

Підчас похорону видно було на фіолетній стяжці, золотими буквами виведуваний напис: «Спи спокійно. До побачення в небі, якщо буде ще місце."

З ОДНОГО ДЖЕРЕЛА.

— Чи це правда, що ваш син оженився з донькою склепаря із сусідства?

— Так, ми завсіди все від нього беремо.

МАЙЖЕ ТЕ САМЕ.

— Чи ви дійсно виграли на рулетці в Монте Карльо 10 тисяч франків?

— Майже так... Лише не в Монте Карльо і не на рулетці, а в преферанса і не 10.000 франків, лише 10 зол. І не виграв а програв.

ЧЕТВЕРТА ДИТИНА.

— Скільки ви маєте літей?

— Троє і більше вже не хочемо мати.

— Але чому?

— Бо моя жінка вичитала десь, що на світі кожна четверта дитина, це китаєць.

ПОРІВНЯННЯ.

— Бачив ти суджену Павла? Кажу тобі, дівча, як образ.

— Така гарна?

— Ні, така намальована.

ЧИ ВИПЛАТИТЬСЯ?

Старший пацієнт приходить до лікаря внутрішних хоріб:

— Що вам бракує? Чи ви чуєте який біль? — питає лікар.

— Нічого мені не бракує і нічого не болить — відповідає пацієнт.

— Ну, а чогож ви властиво собі бажаєте?

— Маю справити собі нову щоку за 700 зол. І хочу знати, чи це мені ще виплатиться

В ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ.

Возьний (до пацієнтки): Чи пані хотять говорити зі старшим чи молодшим доктором?

Пацієнтка вагається з відповіддю.

Возьний (скоро). Оба вже жонаті.

У ДЕНТИСТА.

— Пані трохи зайдуть так з пів годжини. Потім вирву пані зуб. В часі відправи в церкві я не працюю.

— То тут в місті такі побожні люди?

— О, не то ні, але я мусів вже тричі платити кару через порушення публичного спокою в часі богослуження...

—o—

Велика Британія рішена на війну.

ТВЕРДА ПРОМОВА ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄНА.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. На сьогоднішньому засіданні палати громад прем. Чемберлен виголосив півгодинну промову. На вступі своєї промови премієр вияснив, чому скликав парлямент. При тому Чемберлен згадуючи про свою заяву з 31. липня ц. р., в якій звертав увагу на потребу слідкувати за положенням у Ґданську підкреслює, що від тієї пори міжнародне положення стало куди грізніше та що **безпосередньо загрожує війна.** Згадав теж про переговори між Польщею та Ґданськом у справі положення польських митних урядовців, уважаючи, що ця справа не мала найбільшого значіння. **Коли ці розмови почались минулого тижня — тоді німецька преса повела нагальну нагінку проти Польщі заявляючи, що Ґданськ не може бути темою ніяких конференцій, або якогонебудь компромісу та мусить вернутися до Райху безумовно і негайно.** Німецька преса пішла ще далі. **Вона звязала справу Ґданська зі справою Поморя та ставить польському урядові закид за погану поведінку з німцями, які живуть у Польщі.** Не маємо ніяких засобів — казав премієр — щоби провірити точність цих вісток, але кидається в очі факт, що ці вістки дуже подібні до такихже закидів з минулого року у судетській справі. Така нагінка дає найбільше запального матеріялу, що дуже легко може викликати світову пожежу.

Хоч провідники польського народу були рішені протиставитися нападові на незалежність держави, проте не займали провокаційного становища. **Вони були завжди готові — та я певний, що і тепер готові, обговорити ріжниці з німецьким урядом, якщо вони могли б бути певні, що такі розмови велись би без погроз, сили або насильства та з деяким довірям що якби прийшло до порозуміння, то його постанови відтак поважали б щодо форми і щодо змісту.** Натякаючи на далекойдучі військові розпорядки у Райху британський уряд вирішив, що саме пора звернутися до парляменту за апробатою для чергових оборонних розпорядків. **Обговорюючи німецько-совітський пакт Чемберлен признав, що заповідь того пакту була для британського уряду несподіванкою і то дуже неприємною. Совітський уряд не дав ніякої вістки про підготову до такого кроку ні британському і французькому урядові. Розмови між французькою, британською та совітською військовою місією справді ведено на основі взаїмного довіря, коли ця бомба вибухла.** Ті розмови ведено на основі взаїмного довіря підчас коли Совіти вели переговори потайки з Німеччиною, які оцінюючи з зовнішніх познак незгідні з цілями їхньої закордонної політики, такої як ми її досі розуміли. В Берліні приняли оголошення цього пакту як велику дипльоматичну перемогу, що усунула небезпеку війни сподіючись, що В. Британія і Франція не виконають мабуть уже своїх обовязків супроти Польщі. Ми вважали нашим першим обовязком усунути цього роду небезпечні ілюзії. Палата памятає, що ґарантії для Польщі оголошено заки дійшло до балачок про якенебудь порозуміння з СССР, і ґарантії не узалежнено від цього порозуміння. Чи можемо тепер з честю відступити від зобовязань, що їх так святочно і виразно повторили — заявив з притиском премієр. **Тому першим нашим кроком була заява, що наші зобовязання супроти Польщі та інших держав незмінені.** Далі підкреслив, що британських оборонних розпорядків не можна вважати загроженням, яким не є допомога приятелям, які боронятся самі перед силою. Згадав теж про фінансові розпорядки уряду, а саме підвишки дисконтової стопи англійського банку.

Щоб німецький уряд не мав ніякого сумніву британський амбасадор у Берліні передав канцлерові моє письмо, що вияснювало понад усякий сумнів наше становище, як про це згадував учорашній комунікат. **Я підкреслив, що британський уряд рішений і приготований застосувати негайно всяку силу.** Я не раз висловлював переконання, що війна між нашими двома державами була б найбільшою катастрофою. Отже я поінформував канцлера Німеччини, що на нашу думку нема нічого такого в польсько-німецьких взаєминах, чого не можна або не слід розвязати би без насильства, якщо б лише могло бути привернене довіря. **Відповідь канцлера — підкреслив премієр — обіймала щераз ствердження німецької тези, що Східня Европа є смугою, в якій Німеччина повинна мати вільну руку.** Канцлер Німеччини у своїй відповіді знову порушив положення у Ґданську і в коридорі та згадав про свою оферту з цього року у справі переговорів. Я нераз заперечував начеб то наша ґарантія супроти Польщі вплинула на рішення польського уряду.

Нашу ґарантію дали ми щойно по передачі польської відмови до Німеччини. З уваги на ситуацію премієр мусить стриматися від коментарів на тему виміни поглядів між обома урядами. До катастрофи ще не прийшло і можна мати надію, що здоровий розум може перемогти. Ми переконані, що заяви, які ми недавно вложили та мої сьогоднішні слова відзеркалюють погляди французького уряду, з яким ми вдержуємо традиційний, найтіснішний звязок.

Премієр згадав ще про становище домініїв та про відозву бельґійського короля. Покликуючися на промову льорда Галіфакса з 27. червня, премієр заявив, що Велика Британія готова обговорювати світові проблеми, якби наміри інших держав були такі самі, як її. Велика Британія хоче, щоб збудувати міжнародній лад, спертий на міжнародньому довірю. Такого ладу не можна будувати, коли він не відповідає деяким умовинам, що вони потрібні до того, щоб збудувати таке довіря, а саме: пошанування міжнародніх зобовязань та закинення насилля при розвязці спорів. Ми прийняли на себе великі зобовязання, бо здавалося, що ті засади загрожені. **Якщо не зважаючи на всі заходи не вдасться знайти мирної розвязки, то Велика Британія буде приневолена вийти на шлях боротьби, яка принесе багато лиха та терпіння для всього населення та якої кінця годі передбачити.** Будемо боротися не за політичну будучність чужого міста в далекім краю, але за ті засади, про які я згадував. Знищення тих засад спричинило би знищення миру й безпеки народів світу. Проблема війни і миру залежить не від Великої Британії, але від тих, що на них ваготить відповідальність. Доля людства залежна від їх акції. Свою промову закінчив премієр Чемберлен заявою, що Велика Британія як думає, так теж і діятиме.

Надзвичайні повновласти для англійського короля та уряду.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. По закінченні загальної дебати мін. Гор зреферував законопроект про надзвичайні повновласти. Міністр підкреслив, що законопроект переступає значно рямці закону зі серпня 1934 року. Тоді уряд домагався лише повновластей з хвилиною започаткування ворожої акції. Теперішній перехідний стан між миром і війною є може найнебезпечнішим періодом у міжнародніх взаєминах. Хоч британський уряд має надію, що вдасться омминути остаточної катастрофи, необхідне, щоб уже від нині уряд мав надзвичайні повновласти. Одночасно міністр запевнив усіх послів, що уряд буде користати обережно з широких повновластей керуючись здоровим розумом. **Уряд привязує найбільшу вагу до того, щоб законопроект став правом ще від нині.** Законопроект передбачує широкі повновласти для короля, на основі яких король зможе видавати декрети. Законопроект складається з 12 статтей на 9-ох сторінках друку. Торкається оборонних розпорядків, накладання данких тягарів, оборонних операцій до кольоній та домініїв і передбачує судові розправи. Кожний декрет, виданий на основі повновластей, треба предложити пізніше парляментові до затвердження. Законопроект уповажнює уряд обняти у своє посідання або піддати під свою контролю всяку власність та всякі підприємства. Крім того законопроект уповажнює владу переводити ревізії у приватніх домах.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. По дебаті над загальним положенням палата громад приняла законопроект про надзвичайні повновласти 427 голосами проти 4-ох з незалежної партії праці.

ТАЙНА НАРАДА ПІД ПРОВОДОМ КОРОЛЯ ЮРІЯ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Дві години по повороті до Льондону король проводив на засіданні пригатньої ради в Бекінґгемській палаті. Темою нарад були розпорядки уряду у звязку з загальним міжнароднім положенням.

ЗАСІДАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Англійська рада міністрів зійшлася сьогодні на засідання в год. 12.45. На засідання прийшли всі міністри, за винятком льорда-канцлера, який перебуває в Канаді. Засідання закінчилося в год. 13.20.

Мобілізація в Англії.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. ВСІ ТІ, ЩО СЛУЖАТЬ У ДОБРОВОЛЬЧИХ ЧАСТИНАХ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ АРМІЇ, ДІСТАЛИ СЬОГОДНІ ВЕЧОРОМ ПОКЛИКАННЯ ЗГОЛОСИТИСЯ НЕГАЙНО ДО СВОЇХ ЧАСТИН. ТАКИЙ РОЗПОРЯДОК ОДНОЗНАЧНИЙ ІЗ МОБІЛІЗАЦІЄЮ БРИТІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ЗАБЛЬОКУВАЛА СКАҐЕРАК.

СТОКҐОЛЬМ, 24. 8. ПАТ. З ҐЕТЕБОРҐА ПОВІДОМЛЯЮТЬ: СИЛЬНА АНҐЛІЙСЬКА ФЛЬОТА ЗАКИНУЛА ЯКОРИ МІЖ СКАҐЕН І ПОБЕРЕЖЖАМИ НОРВЕҐІЇ. АНҐЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ВІДДАЛЕНІ ОДИН ВІД ДРУГОГО 2—3 КМ. І ЗАБЛЬОКУВАЛИ ВХІД ДО СКАҐЕРАКУ. КАПІТАНИ ДАНСЬКИХ КОРАБЛІВ ЗАВВАЖИЛИ КІЛЬКАДЕСЯТЬ ТОРПЕДОВЦІВ ТА АВІОНЕТКУ З 15 ЛІТАКАМИ НА ЧЕРДАКУ.

АНҐЛІЙСЬКІ ҐРОМАДЯНИ ПОКИДАЮТЬ НІМЕЧЧИНУ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. БРИТІЙСЬКА АМБАСАДА В БЕРЛІНІ ДІСТАЛА ДОРУЧЕННЯ ВІЗВАТИ ВСІХ БРИТІЙСЬКИХ ҐРОМАДЯН, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ В НІМЕЧЧИНІ, ЩОБ НЕГАЙНО ПОКИНУЛИ НІМЕЧЧИНУ. ВСІ КОРЕСПОНДЕНТИ БРИТІЙСЬКИХ ЧАСОПИСІВ ТА ПРЕСОВИХ АҐЕНЦІЙ ПОКИДАЮТЬ СЬОГОДНІ ВЕЧОРОМ БЕРЛІН ТА ВЕРТАЮТЬСЯ ДО ЛЬОНДОНУ.

Форін Офіс наказав перестерегти всіх англійських туристів, що находяться на континенті, що в теперішніх міжнародніх обставинах може сильно в черговому тижні ускладнитися комунікація.

Англійські бюра подорожі дістали доручення, щоб вони перестерегли туристів, які хочуть тепер відїхати, що в їх власному інтересі вони повинні відложити всі закордонні туристичні виїзди та закордонні відпустки.

Промова м.н. Галіфакса.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Сьогодні год. 21.30 всі британські радіовисильні передавали промову мін. Галіфакса, який на вступі схарактеризував причини напруженої міжнародньої ситуації. Далі мін. згадав, що Польща теж має деякі скарги на німецьку поведінку з польською меншиною в Німеччині. Відтак мін. признав, що заяви польських провідників не мали в собі нічого з провокації підчас кампанії, що загрожує не тільки свободі діяльности Польщі але її існуванню, як держави. Льорд Галіфакс вважає, що як давніше (1934) можна було полагоджувати між обома цими державами справи мирно, так теж і тепер можна було би створити такі умовини, як колись. Головні труднощі в тому, що тепер щезло взаїмне довіря. Життє всіх держав лежить укінці від взаїмного пошанування прав та довіря, що ті держави зможуть жити власним життям. Британія завжди протиставилася спробам одної великодержави панувати над Европою коштом інших. Тому теж В. Британія готова дати свою поміч тим державам, що боронять своєї волі. Тієї постанови не змінює навіть пакт неагресії Німеччини зі Совітами. Британський уряд поробив відповідні заходи, щоб зясувати своє становище перед цілим світом, при тому в окремому листі до канц. Гітлера підкреслив, що виконає свої зобовязання.

В. Британія приневолена протиставитися спробам зміни Европи пр идопомозі сили. Англія боронить чужих границь, боронить своїх. Свою промову закінчив льорд Галіфакс заявою, що уряд може числити на підтримку цілої держави у всіх розпорядках для охорони справедливости у світі та волі.

Частинна мобілізація у Греції.

АТЕНИ, 24. 8. ПАТ. Міністерство війни повідомляє: На маневри покликано резервістів полевої, важкої та гірської артилерії, кавалерії, технічних відділів та деяких спеціялістів.

Дальша мобілізація в Голяндії.

ГАҐА, 24. 8. ПАТ. Голяндський уряд покликав нині під зброю дальшу партію резервістів і підкликав з відпусток закордоном усіх державних урядовців до краю, щоб там докінчили свої відпустки і були до диспозиції своїх урядів.

СТОКҐОЛЬМ, 24. 8. ПАТ. Шведські летунські лінії обняли 7 закордонних голяндських ліній тому, що покликано голяндських летунів до війська.

Форстер головою вільного міста Ґданська.

ҐДАНСЬК, 24. 8. ПАТ. У ҐДАНСЬКУ ПРОГОЛОШЕНО СЬОГОДНІ КОМУНІКАТ, В ЯКОМУ ПОДАНО, ЩО НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ ПРО ОБОРОНУ НАРОДУ Й ДЕРЖАВИ З РОКІВ 1933 і 1937 ҐАВЛЯЙТЕР ҐДАНСЬКА СТАЄ З ДНЕМ 23. Ц. М. ГОЛОВОЮ ВІЛЬНОГО МІСТА ҐДАНСЬКА.

ПОЛОЖЕННЯ У ҐДАНСЬКУ ЗАГОСТРЕНЕ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Німецькі пресові агенції та приватні інформатори німецької преси з Ґданська та польсько-німецького пограниччя приносять багато фальшивих і тенденційних вісток про події в Польщі. Вістки із Ґданська, Ґлівіц та Катовиць кажуть, що польська комунікація між Польщею та Ґданськом перервана Польщею і що вагони призначені на Ґданськ здержано у Тчеві. Приписано теж буцімто транспорти на Вислі й телефонічне получення між Ґданськом і Ґдинею. Із Ґданська повідомляють, що з уваги на такий стан справ Ґданськ рішився припинити почтову й телеграфічну комунікацію з Ґдинею.

Крім того німецька преса містить багато агенційних інформацій про здогадну хвилю убивств та насильств над німецькою меншиною та про здогадні панічні настрої в Польщі.

Ґданська преса й радіо принесли вістку, що Польща буцімто замкнула польсько-ґданську границю. Ця вістка зовсім неправдива. Рух відбувається на всіх граничних точках, хоч із деякими трудношами. На польсько-ґданській граничній точці в Колібках ґданська поліція робить труднощі польським громадянам у переході границі, коли вони йдуть із Ґдині до Ґданська та навпаки.

Пресове бюро ґданського сенату подає, що в пятницю в год. 8. рано прибуде до ґданської пристані німецький воєнний корабель „Шлезвіг-Гольштайн". Командант корабля має зложити відвідини згідно з урядовим протоколом, між ін. теж польському генеральному комісареві. „Шлезвіг-ГГольштайн" — це старий корабель із 1905 р. Тепер він став шкільним кораблем. Як відомо до Ґданська мав приїхати кружляк Кенігсберґ.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ ПОЛЯКІВ У ҐДАНСЬКУ.

ҐДАНСЬК, 24. 8. В останніх 48 годинах на терені Ґданська переведено арештування кількадесятьох поляків. Сьогодні в год. 20. арештовано теж начальника головного двірця у Ґданську, контрольора поїзду м-ра Ґаріянтисевича та адютанта Ґрабського.

Сьогодні багато поляків у Ґданську дістало наказ покинути свої мешкання до двох днів. Мешкання зареквірували буцімто для партій.

Німецькі напади на польську територію.

КАТОВИЦІ, 24. 8. ПАТ. В ночі з 23. на 24. було кілька німецьких нападів на польську територію. Перший випадок німецької агресії трапився в ночі в год. 24-ій. Тоді то кільканацять німців перейшли польський кордон і напали на залізничу стацію та митний уряд у Макошовій к. Катовиць. Ця ватага віддала кількасот стрілів. Хід дальшої агресії був такий: від год. 0.30 до 1.45 і від 2.30 до 2.50 німці острілювали зі скорострілу будинок прикордонної сторожі в Ґералтовичах пов. Рибник. Загалом віддано кількасот стрілів. Багато куль застрягло в мурах будинку. Польський амбасадор у Берліні склав гострий протест в обох справах у німецькому міністерстві закордонних справ.

—o—

Заклик Рузвельта до італійського короля.

РИМ, 24. 8. ПАТ. Сьогодні рано американський амбасадор при Квіриналі вручив італійському королеві Віктоpові Емануїлові заклик президента Рузвельта. **Як кажуть у тутешніх американських колах, відозва Рузвельта містила в собі заклик до короля Емануїла, щоб він укив заходів рятувати мир.**

Як твердять непровірені чутки до Сан Анна ді Валері, де перебуває італійський король, виїхав теж міністр закордонних справ Чяно.

В Америці не проголошено досі відозви през. Рузвельта до італійського короля. В півурядових колах кажуть, що лист Рузвельта на вступі стверджує, що король Емануїл міг би мати поважний вплив, щоб перешкодити війні. Рузвельт виступає проти тенденцій гегемонії та агресії деяких держав та пригадує при тому свої пропозиції з 14. квітня ц. р. **В закінченні Рузвельт звертається до італійського уряду з закликом сформулювати пропозиції, які змагали до мирної розвязки теперішнього напруження.**

Відозва папи до цілого світа.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 24. 8. ПАТ. Сьогодні в год. 7. вечором папа Пій XII виголосив з Кастель Ґандольфо через радіо промову до цілого світа, в якій підкреслив небезпеку вибуху світової війни в теперішнім міжнароднім напруженні. Тому папа звертається до вождів та їх провідників із гарячим закликом розумом, не зброєю промостити собі шлях до справедливости. Імперії основані на неправді не мають благословенства Бога. Далі папа закликає почати переговори при пошануванні взаїмних прав. Перед щирими та працьовитими переговорами не замкнений успішний і почесний висліл. При кінці папа закликає світ молитися, щоб Бог зіслав ласку порозуміння душ та розумів, яке дало б людству погідну будучність.

Уряд національної єдности у Франції.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Нині в год. 10.30 почнеться засідання ради міністрів у справі міжнародного положення. Прем. Даладіє завтра вже певне перебуває. Він вчора поінформував раду про розвиток політичного положення і провадитиме німецько-совітський пакт на основі телефонічного звіту французького амбасадора у Москві.

Авас повідомляє: Сподіються, що прем. Даладіє взове французів до єдности. Першим виклом поклику буде створення кабінету національного обєднання.

Становище Японії до пакту неагресії зі Совітами.

ТОКІО, 24. 8. ПАТ. Агенція Домеї повідомляє, на підставі вістки із кол близьких до уряду, що премієр Ґіранума поінформував сьогодні членів кабінетової ради, що Німеччина не питала Японії про думку перед заключенням пакту неагресії зі Совітами. Перед своїм відлетом до Москви міч. Рібентроп поінформував лише японського амбасадора, що думає на ситуацію, яка витворилася. Німеччина [illegible] цього пакту, як заключити пакт зі Совітами. Як запевняють Рібентроп висловив жаль німецького уряду та запевнив амбасадора, що Німеччина по заключенню пакту бажатиме не тільки втримати, але навіть поглибити приязнь з Японією. Премієр Ґіранума заявив, що Японія від тієї пори мусітиме розглядати міжнародню ситуацію зі становища незалежної політики.

—o—

ВІЙСЬКОВІ МІСІЇ ПОЇДУТЬ МОСКВУ.

МОСКВА, 24. 8. ПАТ. [illegible]ькові місії Англії та Франції гибнять із Москви через Ленінград сьогодні вечором, або завтра.

ПОГОТІВЛЯ ПЕЛЬГІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

БРЮССЕЛЬ, 24. 8. ПАТ. Міністерство оборони повідомляє, що всіх старшин та підстаршин відкликано з відпусток.

Згода сербів з хорватами.

Д-Р МАЧЕК УВІЙДЕ ДО УРЯДУ ЯК ВІЦЕПРЕМІЄР.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Регент Павло прийняв у своїй літній резиденції д-ра Мачека. Політичні кола повідомляють, що ця вістка попередить близьку вже угоду з хорватами. Д-р Мачек увійде до уряду в характері віцепремієра.

ХОРВАТИ ДІСТАЛИ АВТОНОМІЮ.

БІЛГОРОД, 24. 8. ПАТ. Премієр Цветкович та д-р Мачек, по конференції з хорватами та сербськими знаними-провідниками були на авдієнції в регента. Після тої авдієнції проголошено урядовий комунікат, в якому стверджено, що премієр Цветкович та провідник хорватів д-р Мачек зложили регентові проект полагоди хорватського питання. Князь регент погодився на подані у проекті домагання хорватів, порозумівшися передтим з іншими королівськими регентами. В інтерв'ю для преси премієр заявив, що таким чином хорватську справу остаточно полагоджено.

Сьогодні в ночі або рано буде створений новий уряд із премієром та творцем порозуміння Цветковичем на чолі. До нового уряду ввійдуть 4 міністри з хорватської народньої партії та один із партії незалежних демократів. Сербські кола роблять заходи, щоб до уряду ввійшов Мачек, як віцепремієр. В цілій Югославії настала радість з приводу нормалізації двох братніх народів. Автономія для хорватів у великій мірі причиниться на скріплення внутрішньої сили й суцільности Югославії. Нова автономічна одиниця буде називатися Бановина Хорватії.

ПРОТИЛЕТУНСЬКЕ ПОГОТІВЛЯ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. В Берліні можна завважити багатомовні явища, між ін. сьогодні на подвіря канцлерського будинку вїхала кольона 4—6 триосних авт, якими послуговується канц. Гітлер звичайно підчас маневрів, або при окремих нагодах. На висших берлінських будинках уставлено протилетунські гармати.

—o—

ПРЕМІЄР ДАЛАДІЄ ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Премієр Даладіє виголосить у пятницю вечором промову у радіо. Точної години тієї промови ще не устійнено.

—o—

В БОЛГАРІЇ ЗАБОРОНЕНО ВИВІЗ.

СОФІЯ, 24. 8. ПАТ. Болгарський уряд видав заборону вивозу сирівців та харчевих продуктів.

—o—

МІНІСТЕР РІБЕНТРОП У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Німецький міністр закордонних справ Рібентроп причалив сьогодні на летовиші Темпельгоф у Берліні.

Канцлер Гітлер прибув до Берліна. Мін. Рібентроп безпосередньо по своїм приїзді відвідав Гітлера, якому зложив звіт зі своєї поїздки.

Наука у школах відложена.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Міністерство освіти повідомляє, що початок шкільного року 1939-40, визначений первісно на 4. вересня ц. р., відложено на кілька днів. Новий речинець шкільної науки означить міністерство окремим розпорядком.

У ВАРШАВІ ЗАБОРОНЕНО ПРОДАВАТИ АЛЬКОГОЛЬНІ НАПИТКИ.

Державний комісар Варшави погодився розпорядок, яким заборонив на терені Варшави вишинк і продаж алькогольних напитків, що мають більше, як 4 і пів % алькоголю. Заборона обовязує від 24. серпня ц. р. Неслухняним грозить гривна до 300 зол. або арешт двох тижнів.

ПРЕЗИДЕНТ ВАРШАВИ ЗАКЛИКАЄ ДОБРОВОЛЬЦІВ ЗГОЛОШУВАТИСЯ ДО КОПАННЯ ПРОТИЛЕТУНСЬКИХ РОВІВ.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Президент міста Варшави видав сьогодні відозву, в якій він закликає мешканців столиці приготовитися на випадок загрози та добровільно згоглошуватися копати протилетунські рови. Наказом хвилини є приготовити відповідну скількість сховів. Сьогодні у Варшаві почали копати протилетунські рови і вони мають бути негайно закінчені. У відозві подано [illegible] каді ОПЛ, в яких мешканці Варшави [illegible] згоглошуватися. По змозі добровольці повинні згоглошуватися з лопатою.

НОВИНКИ

26 СЕРПЕНЬ

СУБОТА
Ст. ст. 8. серпня 1939.
Максима ісп.
Лат. М. Б. Чевстох.
Сонце: схід 4.29, захід 18.23.
Місяць: схід 16.57, захід 1.42

Завтра: 27. серпня. Неділя
Ст. ст. 14. серпня 1939.
18. по Сош. Мих. пр.
Лат. 18 по Сош. Пос.
Сонце: схід 4.31, захід 18.21.
Місяць: схід 17.27, захід 2.42.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бляникетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legií, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 1--?

— **Д-р Т. Е. Бурачинський**, вул. Льва Сапіги ч. 43, вернувся. 1608 1-1

— **Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові** на всі відділи повного консерваторійного пляну навчання починаються дня 31. серпня ц. р. в головному будинку, вул. Шашкевича 5, тел. 237-15, від год. 10—12 і 15—19, та у філіяльному відділі на Личакові, вул. Крупярська 15, домівка Р. Ш. ім. Князя Льва, від год. 16—18. Учням Інституту прислуговують усі права державних шкіл. Початок науки 4. вересня. Подробиці в афішах. Інформацій уділяє Секретаріят Вищ. Муз. Інституту. — Подається одночасно до відома, що на цей шк. рік заанґажовано як нову силу до науки гри на скрипці проф. Марка Лепкого, який після довголітніх студій у Празі і в Берліні повернувся до краю. 1614 1—2

— **Футра** жіночі, мужеські, лисн. пелеринки готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський. Львів, площа Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **При зміні мешкання** найкраще перевезе Ваші меблі **„ГАРМА"**. Львів, Задвірянська 20, тел. 111-21. 1571 —4

— **Сухоти забирають найбільше жертв.** Згідно з офіційним звітом — повідомляє „Всхуд" — санітарний стан тернопільського воєвідства поправився. Пошести: черевний і пятнистий тиф та красуха виступають у малій кількости і майже без смертних випадків. Зате сухоти поширені найбільше і забирають найбільшу кількість жертв.

— **Вбивство члена „загродової шляхти".** У Слобідці Струсівській, пов. Теребовля напав — пише „Всхуд" — Антін Матвіїв на члена „загродової шляхти" Данила Пелішка і важко зранив його топором у голову. Перевезений до шпиталю Пелішок помер. Напасник утік, але незадовго віднайшла його поліція і під час арештування зранила його тому, що — як запевняє далі „Всхуд" — арештований кинувся на поліцянта і намагався вирвати йому з рук кріс. Вбитий Пелішок був ініціятором руху зі „загродовою шляхтою" у Слобідці Струсівській.

— **Під будову костела** в Корчині Шляхотському відбулося недавно посвячення вугольного камення. В посвяченні взяли участь представники державної і самоуправної влади зі старостою Стефаніцьким, командантом полку моторової артилерії, сен. Пульнаровичем і полк. д-ром М. Бельським на чолі. Комітет будови призбирав відповідні фонди і задумує ще цього року викінчити будову костела.

— **В обороні зневаженого форналя.** Підчас обжинків у добрах кн. Любомірських у Городенці двірський адюнкт копнув форналя Мазура, який тоді пробив його ножем в голову. Адюнкт стрілив форналеві у груди, тоді інші форналі кинулися на нього, важко поранили його ножами, здемолювали обстанову і заатакували директора та гостей. Щойно поліція припинила пролив крови. (ПАТ).

— **Львівська хроніка.** У міських домах при вул. Стрийській ч. 52 намагалася скінчити самогубством Степанія Й., урядничка магістрату, випивши більшу кількість вероналю. — По дорозі до шпиталю помер у рятунковій каретці 50-літній Людвик Соболевський, директор фірми Шпіса. — З авта в Ринку невідомий злодій украв шкіряний плащ на шкоду Казимира Древновського з Варшави, вартости 200 зол. — Невідомий напасник вирвав торбинку з рук Альбіни Дзейовської (вул. Збараська ч. 2) біля памятника Собіського на Гетьманських валах, в якій були 3 зол. та легітимація. — Поліція арештувала Олександра Кліновського за крадіж портмонетки з 20 зол. з кишені Филипа Бохнера. — Карло Мусаковський повідомив поліцію, що в середу пополудні вийшов з хати його 16-літній син Зиґмунт і дотепер ще не вернувся. — При вул. Рутовського шофер Остафінський наїхав на невідому жінку, яка їхала ровером. Ранену жінку відвіз шофер до рятункового поготівля.

— **Краєва хроніка.** Грім убив Мартина Шайгіна з Горпина пов. Камінка Струмилова, який ішов з Горпина до Вирова. — Коло Устечка пов. Заліщики виловлено тіло якоїсь невідомої жінки у віці коло 20 років. — У Глубічку пов. Борщів згоріли 3 господарства; шкоду оцінюють на 5.000 зол.

— **Розладдя шлунка і кишок.** Спеціялісти недуг шлунка заявляють, що природну гірку воду „Франціška Йосифа" можна гаряче поручити як дуже успішний домашній засіб.

Зі судової салі.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У БЕРЕЖАНАХ.

Перед трибуналом окружного суду у Бережанах відбулася в понеділок 21. серпня ц. р. розправа проти 1) **Осипа Пекарського** і 2) **Михайла Найдуха** з Сілця ад Підгайці за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. Акт обвинувачення каже, що підсудні належали до ОУН і зустрічалися з Василем Колодницьким, який скривається до нині, а на Зелені Свята ц. р. в порозумінні зі собою перевозили зброю для цілей ОУН зі Львова до Підгаєць.

Зізнання підсудних.

Оба підсудні заперечили на розправі, немов би належали до ОУН. Підс. Пекарський зізнав, що в суботу попол. перед Зеленими Святами завинся у варстаті Василя Колодницького, у Львові, де саме працював якийсь невідомий чоловік, спитався його, чи їде до Підгаєць і дав йому 6 револьверів з набоями, з проханням передати в Підгайцях тому, хто по них зголоситься. Не сподіючись нічого злого, згодився їх перевести. Зі Львова виїхав 28. травня залізницею в год. 9.20 і в Підгайцях по дорозі зі стації до дому притримала його поліція.

Підс. Михайло Найдух теж заперечив приналежність до ОУН. Деякий від місяця працював у варстаті майстра Самотія, а на прохання своїх батьків виїхав ровером зі Львова з Василем Колодницьким до Сільця, бо не мав гроша на залізничний білет. Політичними справами не цікавився.

Зізнання свідків.

Переслуханий як свідок **Казимир Тшинальський**, поліційний агент зі Львова ствердив, що знає Василя Колодницького як боєвика ОУН і таксамо підс. Пекарського, який перебував у Колодницького і з ним постійно контактувався. Заявив, що членами боївки ОУН були в 90% члени т-ва „Сила", яке в квітні 1938. р. влада розвязала за протидержавну діяльність і що Колодницького уже в 1934 арештувала поліція за співучасть в убивстві бл. п. Івана Бабія, який згинув з рук члена ОУН Михайла Царя, який переховувався в домі Колодницького. В його варстаті друкували летючки ОУН. Вкінці зізнав, що і Пекарський і Колодницький в останніх часах контактувалися з членом краєвої організації Ярославом Старухом, якого суд засудив за ОУН на 12 років.

Св. **Антоній Кропідловський** та **А. Топаєв**, поліцяянти з Підгаєць ствердили, що від 29. травня ц. р. Василь Колодницький скривається. Підс. Пекарського знають від 1925 р. як члена ОУН і таксамо підс. Найдух контактувався з людьми, підозріваними за приналежність до ОУН. Топаєв переповідав крім того хід ревізії в обох підсудних.

Присуд.

У вівторок 22. серпня 1939 р. трибунал під проводом **Л. Польного** (як вотанти засідали судді: В. Черкас і Л. Вискочіль) оголосив присуд, яким засудив підс. **Пекарського на кару 8 років вязниці** з позбавленням на 8 років громадянських прав; підс. **Найдуха** трибунал увільнив від вини і кари. Підсудних боронив адв. **д-р В. Бемко** з Бережан. Оборона зголосила апеляцію щодо підс. Пекарського.

ВІДГОМІН ПОДІЙ У ГОРОДОВИЧАХ К. ХИРОВА.

Від 21. до 23. серпня ц. р. відбувся перед окружним судом у Самборі великий процес за події в Городовичах к. Хирова у квітні ц. р. (на другий день Зелених Свят).

На лаві підсудних засіло 27 молодих сільських хлопців та 2 дівчини. Акт обвинувачення **закидував всім підсудним, що підчас панахиди за полеглих У. С. С., похованих на цвинтарі в Городовичах, підсудні не послухали поліції і не розійшлися та заатакували поліцію камінням і відломками хрестів, контузіонуючи кількох постерункових.**

Розправа виказала, що жалюгідні події викликали перекінчики брати Павлюки, які зорганізовано з кільканацятьма молодими людьми з Фельштина вдерлися підчас панахиди на цвинтар, де провокаційно заховувались і побили кілька жінок.

По 3-денній розправі суд засудив 24-ох **підсудних на кари вязниці від 6-ох місяців до 1 року,** а одного підсудного малолітного засудив **на приміщення в поправному заведенні.** Трьох підсудних, між іншими одну жінку, суд увільнив від вини і кари.

Підсудних боронили адвокати: **д-р В. Загайкевич** і пос. **м-р Ст. Навроцький** — оба з Перемишля і **д-р Рогуцький, д-р Петрасевич** та **д-р Абрагам** зі Самбора.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ ПРІЗВИЩ".

Дня 16. ц. м. відбулась в окружнім суді у Перемишлі розправа проти **о. Теодора Гури**, пароха в Торках, перемиського повіту, за провину зі ст. 287 § 1 кк., якої допустився двократно — каже акт обвинувачення — так, що ще в листопаді і в грудні 1935 р., себто майже чотири роки тому вписав у метрикальних книгах два назвища своїх парохіян у „зрущенім" вислові, а саме Яновський замість „Яновскі" та Румінський замість „Руміньскі". Підсудний боронився тим, що вписав їх згідно з вписом з книги „статус анімарум". По розправі суд увільнив підс. **о. Гуру від вини і кари.** Боронив адв. **д-р Володимир Загайкевич.**

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ВЕСЕЛО ЖИВЕМО".

Дім американського багатого промисловця. Його жінка має манію філянтропії і на льокаїв і шоферів приймає волоцюг-приблуд, опікуючися ними якнайніжніше, щоб навернути їх на дорогу чесноти. Саме один такий утік крадькома вночі, вкравши ломашне срібло. Того самого дня розсіяна дама-філянтропка приймає першого, що застукав до її дверей, обдертого та брудного мандрівника, на місце шофера. Незнайомий шофер своїм виглядом і поведінкою зеднує собі симпатію всіх жінок у родині: у мами і двох доньок. Вершок його успіху приходить тоді, коли гості, що прийшли на святочну вечерю, вважають його якимсь паном з вищого товариства і він мусить грати ролю запрошеного гостя. Вся комедія — дуже дотепна і зручно зроблена сатира на багату родину, якої кожний член має свої чудацтва. Першорядні комедіеві типи, інтрига завязана небанально. Всі артисти-коміки добре нам відомі з лиця з ріжних фільм, хоч і прізвищ усіх не памятаємо.

КІНО „АТЛЯНТІК": „СУПЕРНИЦІ".

Суперниці це молоді американські дівчата, які хотять узяти участь у рекордовому леті та у всяких акробатичних скоках з легкопаду, щоб здобути високу нагороду. Вони бідні і такою нагородою хотять поправити свою долю. Всі вони складаються з останніх грошей на те, щоб купити собі власні літаки. Єдина молода мілїонерка має найкращу машину і готова виграти лет, але з огляду на свої бідні товаришки прикидається підчас змагань, що її мотор зіпсувався. Одна з жінок летуна стає летункою, щоб завжди ділити небезпеку разом із своїм чоловіком, а коли він згинув, із розпуки вибралась у повітряну подорож, щоб покінчити самогубством. У головних ролях: Чарльз Фаррель, Аліса Фей і Нансі Келлі.

—o—

СПОРТ.

ГОСТРІ КАРИ НА ГРАЧІВ

В середу 23. ц. м. ВГ і Д. розглянув на своїм засіданні різні події, до яких дійшло на грищах підчас мичевих змагань минулої неділі. ВГ і Д. покарав грачів: Куліга з Поділу і Чучмана зі Стену 3-літньою дискваліфікацією; Корону і Бортника з Поділу та Пешка з Льоту 2-місячною дискваліфікацією; Дубеля з Льоту та Олійника зі Зорі 2-місячною дискваліфікацією; Панчишина зі Стену 8-тиждневою дискваліфікацією, а на дружину Стен наложив гривну 10 зол.; Олійника і Верходая зі Зорі (Винники) 4-місячною дискваліфікацією, Сальмоновича з Голя 1-річною дискваліфікацією, воротаря стрийської Погоні Середніського, який зневажив чинно змагунів України та Жильчева і Давидова з Поділу примінив у виконуванні прав аж до закінчення слідства. Крім того ВГ і Д. почав слідство за аванзури на змаганнях Гасмонея — Польонія у Львові.

ОГОЛОШЕННЯ

Шкіряні каганці і ремінці для псів

у найліпшім гатунку, лимон гарапн продає

Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2

Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 8—7

ТЕАТРИ

Великий Театр.

П'ятниця 25. 8. год. 20 „Оборона Кеантипи".
Субота 26. 8. год. 20 „Багряні роси".
Неділя 27. 8. год. 16 „Багряні роси"; год. 20 „Паризжання".
Понеділок 28. 8. год. 18 „Паризжання".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
25. 8. Гуцулка Ксеня.
26. 8. Муза на офсайді.
27. 8. Тополя.
28. 8. Цариця Грузії.
29. 8. Шаріка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Кирка а Львове.
З Надвірної іде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

СОЛОТВИНА:
25. 8. Люди на кризі.
26. 8. Сісі.
27. 8. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Кочубеїха

КІНА.

АМПІР: „Три підхорунжі".
АПОЛЬО: „Пісенькар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Суперинці".
БАЙКА: „Льжай ксіонзельмоалої панї" і колір. додаток.
БАЛТИК: „Заза".
ВАНДА: „Роберт і Бертран".
ГРАЖИНА: „Палкі серця", „Поверх вище".
ЕВРОПА: „Перемога стихії".
КАСІНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Плаваче золото", „Довька Шангаю".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Льорд Джеф", „7-ме небо".
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
РАЙ: „Кібіц" (Фернандель).
РІЯЛЬТО: „Елегантний світ".
РОКСІ: „Зорява ескадра", „Їх ексцелянція шофер".
СВІТ: „Сліпий завулок", „24 години кохання".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Напої пустині".
СТИЛЬОВЕ: „Колп Мадельон" і ревія.
ТОН: „Пенні", „В огні стрілеч".
УТІХА: „У Дансовській країні" та ревія.
ХИМЕРА: „Рена" (Справа 777).

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ПЬВІВСЬКЕ РАДІО

Пятниця, 25. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради: „Моя дитина йде перший раз до школи" 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розривова музика з пл.; у перерві: Туристично-спорт. поради, 13.25 Для сільських господинь: Из порові школи, ради, вісти, туристично-спортовий порадник, музика з пл., 14.10 Для молоді, 14.35 Господарські вісти, біржа, 14.45 Гутірка техніка з молодим, 15.00 Орк., 15.45 Господарські вісти, 16.00 Ноиод. дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Музика з пл., 16.45 Гутірка з хорими, 17.00 Бажучі вісти з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Плити з поиешеннями, 18.00 Мельодії сонячної Гелиди, муз. авд., 18.30 Камер. концерт у вик. симф. квартету, 19.00 Переказ про Мераурія Смоленського, 19.20 Резерва, 19.30 Орк., тенор, скрипка, 20.15 Резерва, **20.25 Для села: Вже восени подбаймо про зимову пашу, в українській мові виголосить інж. Оксана Дучимінська,** 20.40 Веч. дениик, метеорольог, вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. орх., хор, 22.35 Соната на кларнет і форт. оп. 120. ч. 1., 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 26. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 7.45 Орк. мандоліністів, 8.15 Репортаж із життя, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Орк., 14.00 З оперової музики, дуетн з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, 14.45 Театр Уяни для дітей: „Соловейко" Андерсена, з муз., 15.45 Господарські вісти, 16.00 Пополудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Віольончеля, 16.50 Ц. О. П. тому 4000 літ, 17.00 Бажучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл.; у перерві в год. 17.20 „Піаколькі", 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Розр. концерт, оркестра, пародії, пісеньки, реферат, кенльофон, 19.00 Сімома мормами до сімох горбів, радіовість, 19.20 Резерва, 19.30 Гутірка, Що пишуть полякн із закордону, 20.00 Капеля, сполі, авд., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спортові льокальні вістки, Веч. дениик, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.02 Трансм. зі Швайцарії: Оперовий реціталь Вен. Джілі, в супр. форт. 21.35 Сальон, музика з пл., 21.50 Друга частина фестивалю зі Швайцарії, 22.20 Танк. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 27. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранок хлібороба: На що звернути увагу при плеканні пшениці, Нар. музика з пл., Які користи дає кооперативний збут збіжа, коло год. 10.30 Опереткова музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Муз. поранок: симф. орх., 13.00 Вибитки з творів Підсудського, 13.05 Рашівська молодь у боях за незалежність, 13.15 Музика у вик. камер. орх., мецосопран, тенор, саксофон, 14.45 „Пан Тадей" читає Ст. Ярач, 15.00 Нар. пісні з пл., 15.10 Зпів Заліпря, 15.35 „Битва під Варшавою" фрагм. з оп. Гюммаля-Седлецького, 16.30 Вінсент д' Інді: Тріо на форт., кларнет, віол., 17.15 Хто відповість, 17.30 Сопран, баритон, гумор, Юранділ хор, джез, 19.00 Театр Уяни: „Карло Марцінковський", 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця „Під левом" вес. авд., 20.05 Спортові льокальні вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. дениик, метеорольог, вісти, програма на завтра, 20.55 Мечі кон. мяча Польща — Мадярщина, 21.35 Десять літ фільм. музики, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдиційй.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 25. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Весела музика, 18.00 Фільм. мельодії, 20.15 Штраусові твори, 21.10 Сценка, БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 22.15 Скрипка, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.25 Мадярські мельодії, 21.05 Форт. реціталь Г. Каролія, 22.00 Танк. музика. ВІДЕНЬ 18.30 Давня музика на давніх інструментах, 21.00 Симф. концерт. (болгарська і німецька музика), 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 19.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт. 18.00 Класична камер. музика, 20.45 Чар голосу, 22.20 Бах: Соната на 7 духих інстр., ЛЯПТІ 17.20 Гітара, 21.10 Концерт військ. орх., ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, ПРАГА 16.30 Хор, 19.20, 20.10 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Давни хор. музика, 20.15 Скрипка, 20.30 „Невідомий танцюрист" ком. Трістана Бернара, РІМ 20.30 Симф. музика. 21.30 Симф. концерт під дир. Масканія. СОФІЯ 15.00, 22.00 Легка і танк. музика, 19.15 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетті.

Субота, 26. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Нар. пісеньки, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Військ. орх., 21.10 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 19.25 Циг. музика, 21.00 Трансм. з Люцерни: Спів, реціталь Вен. Джілі, 22.20 Дзвон. ВІДЕНЬ 19.00 Веселий кінець тижня, ГАМБУРГ 20.15 „Царевич" оп. Лєгара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розв. авд. з муз., 20.15 Оперове й оперетковая музика, КЕЛЬН 16.00 Веселі старі й нові мельодії, МІЛЯНО 21.00 „Турандот" оп. Пуччіні, ПРАГА 18.20 Легка музика, 20.30 Кабарет, РАДІО ПАРІ 15.20 Моцартові сонати, 20.30 Спів, 21.05 Трансм. з Люцерни, РІМ 20.30 Хвилина музики, 22.30 Форт., СОФІЯ 18.00 Популярний концерт, 18.30 Мандоліни, 19.00 Вок. концерт, 20.50 21.40 Легка музика.

Неділя, 27. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 21.20 Болгарські пісеньки, БРАТІСЛАВА 15.30 Словацькі нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.45 Нар. пісеньки, 19.25 Оперетковий вечір, 20.50 Циг. музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розр. концерт, КОПЕНГАГЕН 21.20 Шубертові пісні, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт. 21.00 Розр. музика, 22.30 Легка і танк. музика, МІНХЕН 19.00 „Дон Джованні" оп. Моцарта. ПАРІ ПТТ 20.15 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РІМ 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Міоланда" оп. П. Каталіні, СОФІЯ 18.00 19.00 21.25 22.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Оперетковая музика.

Біржа

Львів 24 серпня 1939.

ГРОШІ.

Белькн белькн. 99·30—99·72 Долари канад. 5.20·00—5.32·00. Фільо. гол. 284·00—286·31 Франки франц. 14·16—14·16. Франки шв. 120·40—120·65 Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 99·75—100·25 Коп. данські 111·59—111·53. Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—129·77, Пезо іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 96·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 14·50—35·25, Ротінь 30·00—31·25, Ліліпут 79·00—79·00 Мозаїка 17·50—17·75, Остроленъ 79·75—79·75, Страхункні 40·00—40·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50 Тенденція здержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 70·00, серія 77·00—80·00, 2 ем 69.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.
Тенденція здержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Львів, 24 серпня.

Пшениця оборот 797 тон, тенденція сильна, жито оборот 406 тон, тенд. спок. ячмінь оборот 362 тон, тенд. нестала, овес оборот 50 тон, тенд. спокійна. Загальний оборот 3225 тон.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 24 серпня 1939.

За 1 кг. масла нес. бльок без оп.	5·85
За 1 кг. масла нес. бочк. з опак	2·90
За 1 кг. масла екси з оп. дан качет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·05

Тенд.: масло і яйця здержана, молочно слаба.

Оповістки.

Читальні і Товариства повідомляю, що я переїхав. Видавництво „За Правду" аліквідоване. Зі збірки „Люди де ви?" конфіската знята. Та ні й інші виелані Вам книжки, що вже найвищий час заплатити, належитесь прошу висилати і книжки замовляти вже тільки на адресу: Роман Могитич, Волдім. 1610 1-1

Купецька Гімназія Р. Ш. у **Львові, Куркова 14 а,** з правами державних шкіл приймає додатність вповнювання до вступного іспиту [illegible] до відбуття дитячих для 1. вересня ц. р. в год. 9-ій зранку. На вимогу проспекту залучити поштову марку. 1578 2-2

Однорічна Школа Адміністрації Торговельної Підготови Р. Ш. (давн. Курс Абітурієнтів) у Львові, **Куркова 14 а,** з правами державних шкіл, приймає ВПИСИ абсолвентів (-ок) середніх шкіл, що не перевищили 24 років. До подання залучити: 1) метрику, 2) свід. повіченої серед. школи, 3) свід. моральности, якщо була перерва в науці. Вписове зол. 10, місячна оплата зол. 25. **Початок викладів 4. вересня ц. р.** При письменних запитах залучити поштову марку.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АБСОЛЬВЕНТКА семи. гладить якогонебудь занятти. Зголошення до Адміи. „Ліза" „Негайна поміч". 1612 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

УЧИТЕЛЬ, промисловець, симфатичний кавалер, пішов внеску, небідну до 30 років. Почта: Станиславів, скринка 417 1595 2-2

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

СПІЛЬНИЧКИ (спільника) з 2.000—3.000 зол. для поширення крамниці в повітовім місті, шукаю. Зголошення слати на адресу: Перехідльний Уряд у Заларові (п. Львів). 1594 2-2

СЛУЖНИЦІ до двох осіб, що вміє варити, шукаю. Рудницька, вул. Сенаторська 4, III пов. Зголошуватися від 5-6 оф. 1596 2-2

МЕШКАННЯ

ПРИЯМУ учениці (цікіз) на мешкання. Спокій, комфорт! Сторощуки, вул. Зеленовського 2 (пл. св. Юра). 1609 1-6

2 КІМНАТИ й кухня, повний комфорт до винайму від 1. вересня. Інформації: вул. Сагайдачного 4 у сторожа або тел. 229-70. 1590 2-3

ШУКАЮ кімнати з кухнею недорого, чистої, здорової від 1. жовтня у Львові. Умови слати К. Івенцька, Розалія Вишня п. Славсько. 1590 2-2

ШУКАЮ мешкання для ученика І. кл. середньої філії. Письменні зголошення з умовинами слати до Адм. „Діла" під „Учитель". 1601 2—2

КОМФОРТОВА умебльована кімната до винайму зараз. Пекарська 28, II-ий поверх (вхід) 1606 2-3

ПРИЯМУ на станцію учениці. Інформації в 4-6 год. пополудни Олена Петрушевич-Боднар, Ходкевича 9, I. поверх. 1618 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

НОВОВІДКРИТИЙ ДІМ МОДИ ДЛЯ ДИТИНИ

bobo

ЛЬВІВ, Сикстуська 6.

1611 1—5

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

РЕНТГЕНОЛЬОГ

Др. Людвика Ляндес Ляйнерова

Львів, Лозинського 9. тел. 235-50

Вернулася

1577 4—6

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів. Ринок 10.

Niedziela, 27. sierpnia 1939. N. 194.
Неділя, 27. серпня 1939. Ч. 194.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНКОВ.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Вияв українського національного інстинкту

(Передова стаття)

„Український анекс“ до німецько-совіт. пакту

Нові нім. напади на польську територію

Японський протест у Берліні

Польсько-анґлійський союз підписаний

Анґлійська і французька місія покинули Москву

Заклик Рузвельта до Польщі та Німеччини

Відповідь президента Мосьціцкого

2, 5 і 10 зол. банкноти в Польщі

Німеччина припинила міжнар. комунікацію

Оба Клемпуші живуть

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Nr. 194 (15.273).
Ч. 194 (15.273).

Lwów, niedziela 27. sierpnia 1939.
Львів, неділя 27. серпня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200·— денно
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
450 Заміснені вклати — П. К. О. 500·198.

Пашу і збіжжя
висліди вашої цілорічної праці і головні засоби на життя
обезпечіть від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Інж. Юлій Пясецький
держ. уповажнений інженер будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26. ТЕЛ. 270-27.
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове **Брати Дмитерки**
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевозі зі всіх і до всіх місцевостей краю. 39 13 1-50

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір будівництва
ЛЬВІВ, Вулецька 32.
115 тел. 261-07.
Виконує: плани — статичні обчислення — будова

Памятайте, що ощадностеві вклади
в Центробанку
Львів, вул. 3. Мая 15. ч. тел. 204-33, 226-33,
розбудовують українське господарство і збагачують національну культуру.

„Український анекс"
до німецько-совітського пакту.

НІМЕЧЧИНА ЗОБОВЯЗУЄТЬСЯ НЕ ВИДВИГАТИ НА МІЖНАРОДНЄ ФОРУМ УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ?

МОСКВА. АТЕ. Тутешні політичні кола твердять, що до німецько-совітського пакту неагресії долучено кілька анексів про справи, які цікавлять обох контрагентів. Найважнішим з них є т. зв. український анекс, в якому Німеччина зобовязується не видвигати на політичне форум „справи Великої України".

У звязку з тим політичні кола висловлюють погляд, що німецький уряд йдучи на руку совітам, припинить усяку пропаганду у звязку з українською проблемою.

В іншому анексі Німеччина мабуть зобовязалася зревідувати свою політику супроти Японії.

Нові німецькі напади на польську територію.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Сьогодні в півночі німецька диверсійна банда перейшла границі Польщі на терені станиці у Щиглові (шлеське воєвідство) при граничнім камені ч. 252 та обстрілювала будинок прикордонної сторожі у Кривальді. Банда віддала 30 стрілів та кинула 4 ручні гранати у віддалі 400 м. від границі на польській території.

Сьогодні в год. 5 рано німецька диверсійна банда напала на граничний будинок у Хваленіцах, рибніцького повіту. Диверсанти вкинули 2 ручні гранати та вистрілила кількадесять разів.

Одночасно до іншого інциденту прийшло у Дзвонові рибніцького повіту, де диверсанти напали на дім прикордонної сторожі. Банда складалася з 30 осіб та мала 6 ручних скорострілів. Банда вкинула кілька гранат та віддала коло 300 стрілів. На ті стріли відповіли два польські сторожі. У всіх тих згаданих інцидентах польська амбасада в Берліні зголосила гострий протест.

Сьогодні, в год. 11.50 і 12.30 в рибніцькім повіті у місцевостях Шміне і Хваленіце, появисійні банди, по 50 і 100 осіб. Обі банди обстрілювали густо польські будинки. За ними стояли приготовані до стрілу два важкі військові скорострільні, які досі не приступили до акції.

СТРІЛЯНИНА НА КОРДОНІ СХІДНОЇ ПРУСІЇ.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Сьогодні в год. 17. в районі Остроленки, на північ від Мишенця біля села Полти німецька військова стежа перейшла польський кордон. Цю стежу зустрінула у віддалі 1 км. від границі польська стежа лися на польській границі з черги дві диверприкордонної сторожі. Німецька стежа почала стріляти з ручного скорострілу. Польська стежа відповіла вогнем. Тоді німецька стежа відступила скоро на територію Східної Прусії, залишаючи на польській території убитого коменданта стежі, капрала Кастенгангена з 3 ескадрону 1 полку артилерії в Анґенбургу та скорострільні.

Тіло Кастенгагена привезено до Мишенця та по полагоді відповідних формальностей передано німецькій владі. Польська амбасада в Берліні дістала доручення запротестувати перед німецькою владою проти того, що німецький військовий відділ перейшов польську границю.

НАЛЕТИ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ.

ГДИНЯ, 25. 8. ПАТ. Сьогодні рано в год. 8.25 перелетів над Гелем військовий німецький гидроплян. В год. 14.20 над Гдинею-пристанею перелетів німецький військовий літак типу Генкель, однодвигунний із хрестом та свастикою.

В год. 16.30 і 16.40 німецькі літаки виконали налет на висоті 50 і 1700 м. над Редловом від сторони Гданська. Всі літаки по вистрілах перестороги віддалилися.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Сьогодні в пополудневих годинах німецький літак перелітав над забороненою смугою в районі Гелю. Польська протилетунська артилерія обстрілювала його спершу димними набоями для перестороги і відтак гострими. Німецький літак мусів покинути заборонену смугу.

Паради в Таненберґу відкликано.

БЕРЛІН, 25. 8. ПАТ. УРЯДОВО ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ПАРАДИ В ТАНЕНБЕРҐУ, ВИЗНАЧЕНІ НА 27. Ц. М. ВІДКЛИКАНО.

ЧУЖИНЦІ ПОКИДАЮТЬ НІМЕЧЧИНУ.

БЕРЛІН, 25. 8. Авас повідомляє, що чужинці, які мешкали в Німеччині покидають тепер масово Райх. Всі поїзди, які відходять у західному напрямі, переповнені. Всі місця в літаках до Льондону зайняті вже включно до неділі.

НІМЕЦЬКІ БЮРА В ПАРИЖІ ПЕРЕНЕСЛИСЯ ДО АМБАСАДИ.

ПАРИЖ, 25. 8. ПАТ. Ріжні німецькі бюра, які містилися в ріжних частинах Парижа перенеслися сьогодні рано до будинку амбасади при вул. де Ліль.

НІМЕЧЧИНА ЗВІЛЬНИТЬ ТЕЛЬМАНА?

МОСКВА. АТЕ. Як говорять у політичних колах, Димітров заповів, що в Німеччині облегшать положення комуністів та звільнять з концентраційного табору провідника німецьких комуністів Тельмана.

Мобілізація у Греції і в Туреччині.

АТЕНИ, 25. 8. Грецька влада покликала на вправи технічних спеціялістів та летунів із двох річників.

СТАМБУЛ. Турецька влада покликала деякі річники резерви турецької армії. Вони мають зявитися у своїх частинах перед 1. вересня.

По конференції з Гітлером амб. Гендерсон виїхав до Льондону

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. В Льондоні проголошено урядово, що британський амбасадор у Берліні Гендерсон, бачився сьогодні пополудні з Гітлером. Ця зустріч відбулася з німецької ініціятиви. Канцлер Гітлер візвав британського амбасадора, щоб він прибув до нього на важну розмову. У висліді тієї розмови амбасадор Гендерсон виїжджає в суботу рано літаком до Льондону, при чому можна сподіватися, що його побут у Льондоні буде короткий та що він за один, найпізніше за 2 дні відлетить знов до Берлїна. В добре поінформованих колах твердять, що британський амбасадор дістав від канцлера Райху деякі пропозиції, щоб їх негайно передати британському урядові.

—o—

Вияв українського національного інстинкту.

(З приводу резолюцій Народнього Комітету УНДО).

Львів, 25. серпня 1939.

Кожний з нас відчуває, що до політичних явищ не можна нині підходити з категоріями політичного думання хоґби зперед тижнів чи навіть днів. Чи можна на вид розшалілої стихії поводитись, як поводимося звичайно, думати, обмірковувати? Людина стає тоді безпомічна, безрадна. Вона починає реаґувати на світ — інстинктом.

Те, що обсервуємо сьогодні в ході міжнародніх подій, має характер стихій, перед якою людина раптом відкриває своє безсилля. Льоґіка, передбачування, висновки — все це сьогодні речі, які звичайного смертника залишають на леді, коли при їхній помочі він хоче аналізувати чи на „хлопський розум" зрозуміти те, що в міжнародньому світі діється. Наведемо для ілюстрації сказаного тільки один приклад, який дотого торкається нас найближче, — приклад Карпатської України. Чи з погляду пакту неаґресії, підписаного вчора в Москві, не можна припустити, що Карпатська Україна не була дарунком ані для Польщі, ані для Мадярщини, лише... для Совітів? Адже ми не знаємо ще повної ціни, якою заплатили за цей пакт, а можемо тільки здогадуватися, що й ми, українці, були одним з елементів тієї ціни. Отож коли пригадаємо собі вістки, подані деякою частиною закордонної преси, а саме вістки про те, що народини ідеї пакту неаґресії між Німеччиною і Москвою припадають на момент розвалу Чехословацької Федерації — тоді здогад, що Карпатська Україна була дарунком саме для Совітів, має деяку основу.

Тимненше треба сказати собі отверто, що й цей здогад, хоч який він видається імовірний, може бути фантастичний — у світлі якогось нового... здогаду. Ось чому найприкріше для нинішньої політики те, що вона мусить оперувати здогадами. Вона перестає бути політикою. Звідсіля те почування безрадности; сьогодні нема людини, хай би і ґеніяльної, яка могла б устійнити напрямні для окресленої більшої політичної акції з точністю — її здійснення або її невдачі — навіть до кількох днів. Нема політика, який поважився б поставити якусь прогнозу, подати політичний плян, концепцію чи орієнтацію. Часи порядку, льоґіки, висновків покінчилися. Настали часи стихії, коли рішає сліпий інстинкт.

У такій атмосфері резолюції Народнього Комітету УНДО хочемо окреслити як резолюції українського національного інстинкту. Народній Комітет не силкувався дати українському громадянству якусь політичну концепцію, не засував якоїсь політичної тактики. Порядок у нашому громадянстві, осторога перед чужими впливами і наказ виконати обовязок, що випливає з державної приналежности — це не політична концепція, ані політична тактика. Це засади самозбереження нації, вказівки для усуцільнення українського національного організму, щоб він міг ставити опір розшалілій хуртовині, яка може пронестись і понад нашими землями. Думка, яка від місяців товчеться в нашій публіцистиці: „зберегти національну субстанцію", набирає сьогодні живучости. Бувають часи в житті народів, де збереження тієї субстанції є єдиною розумною політикою. Чи можемо спромогтися на іншу, коли народи з мільйонами армій фактично іншої політики не ведуть, утікають від усякої накиненої „опіки" у формі пактів допомоги чи неаґресії? Поведінка держав північної Европи, далі Швайцарії та і. — не теж політика збереження своєї субстанції, а не якась окреслена акція.

Та всеж є один політичний тон у резолюціях Народнього Комітету, який властиво не торкається нинішнього моменту. Цей тон бренів би сьогодні фальшиво, хоч перенесений у минуле чи майбутнє — він дає правильний політичний акорд. Це справа „невірвняних рахунків". Химерна доля захотіла, що в тому самому числі „Діла", в якому проголошено резолюції Народнього Комітету, знайшлася місце широка телеґрама про згоду сербів з хорватами. У цій телеґрамі ПАТ-а знаходимо місце: „Автономія для хорватів у великій мірі причиниться до скріплення внутрішньої сили й суцільности Югославії." Хоч не час сьогодні на рефлексії „проте вони мимохіть тиснуться. Коли б те, що сталося сьогодні в подунавській закутині Европи, сталось було напр. тому 16 років в іншому закутку Европи, висунеться більше на північ... Якби сьогодні виглядала державна приналежність Карпатської України? Чи був би можливий пакт неаґресії між Німеччиною і Москвою? Чи не ділав би сьогодні далеко більше загрозливий принцип, небезпечніший для політичної конфіґурації сходу Европи, принцип національний?

Та це тільки мимоходом. Бувають закрути на шляху дій, з яких вороття нема. На тому закруті, на якому ми сьогодні опинились, не можна дискутувати термінами „якби", „що то було б, коли б" і т. д. Треба поглянути на сувору дійсність та бодай усувати з неї все те, що ускладнює і без того складне положення на наших землях. Жива нація в усяких умовинах мусить уміти боротися за свої права. Без боротьби, без намагання поширити свої впливи — само слово „нація" тратить усякий змисл. Закону вічних змагань не усуне з міжнаціональних українсько-польських взаємин ніяка резолюція. Одначе: чи взаємне винищування себе і своїх надбань є наказом політичної рації обох народів? Подібний запит ставила до них історія вже не раз. Напр. після 1648. р. і відповіла в 1654. р. переяславським договором. Поставила його ще раз у 1918. р. Маємо враження, що відповідь прийшла щойно вночі з 23. на 24. ц. м., себто в хвилині, коли у приявї Сталіна амбасадор Німеччини підписував пакт неаґресії. З обопільного винищування скористав в обох випадках той третій. Кінцевий уступ шестої резолюції Народнього Комітету неначе запитує: Чи справді історія не вміє нікого нікого навчити?

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ
купуйте тільки в крамницях
„ЦЕНТРОСОЮЗУ"
гурт: Корняктів 1.
детайль: Ринок 39.

„С. С. С. Р. приступив до пакту антикомінтерну".

(Від власного кореспондента)

Париж, 22. серпня 1939.

У наших статтях в останніх місяцях ми постійно підкреслювали можливість, ба навіть правдоподібність німецько-совітської угоди. У хвилині, як це пишемо, міністр закордонних справ Німеччини п. фон Рібентроп летить літаком до Москви, щоб підписати т. зв. пакт неаґресії між большевицькою Москвою та націонал-соціялістичним Берліном — і ми цілком не маємо бажання хапати за телефон та переганяти наші вістки з телеґрафічними міжнародніми агенціями та архимодерним літаком німецького міністра закордонних справ.

Обмежуємося до того, щоб у кількох словах представити враження, яке ця нова ситуація викликала між французькою публикою.

Те враження таке, що його годі описати. Ми не переборщуємо, коли скажемо, що ця вістка про німецько-совітську дружбу викликала між французькими лініями враження грому. Чей-же ще вчора вранці по підписанні німецько-совітського торговельного договору — майже всі французькі ґазети намагалися зменшити значіння тієї угоди, кажучи, що вона значить — небагато чи навіть дуже мало. Ще вчора вечором колишній міністр закордонних справ Франції п. Дельбос писав на сторінках „Парі-Суар", що наради між ґенералами Великої Британії, Франції та СССР йдуть якнайкраще. А комуністичні французькі ґазети закликували ще вчора французькі маси до акції, щоб приневолити французький уряд прискорити переговори.

Нині зовсім ясно, що уступлення Літвінова та прихід Молотова до керми закордонних справ СССР означав уже повний зворот політики СССР, яка вже тоді порозумілась була з Берліном.

Висилка військової анґльо-французької місії до Москви — ми були подали в кількох словах точну ролю, яку вона мала там відіграти — була останньою спробою західніх демократій відірвати СССР від блоку Італія—Німеччина.

ТІНЬ П. ФОН ПАПЕНА.

У міжчасі сіра еміненція німецького канцлера п. фон Папен, що блискучо був приготовив австрійський аншлюс, і що є тепер амбасадором Німеччини в Анкарі, приготовив теж угоду між СССР і Німеччиною. Тепер головна увага Льондону і Парижа спрямована на проблему, у якій мірі совітсько-німецький пакт поділає на Туреччину?

Чи Туреччина схоче тепер іти рука в-руку з Парижем і Льондоном? Нині амбасадори Румунії та Польщі щораз відвідують Ке д'Орсе. Всі французькі міністри вернулися з відпусток. Рішення Льондону та Парижа будуть подані щойно за кілька годин, ми теж не будемо переганяти наші вістки з телеґрафічними міжнародніми агенціями. Тут у Парижі ніхто вже тепер не скриває, що анґльо-французька акція в Москві — не вдалася.

ПРОБЛЄМА ЯПОНІЇ.

Тут подають, що урядові кола в Японії теж сильно збентежені, бо німецько-совітський

пакт мимохіть перекреслює плани Японії. Чи це правда? А як правда — то чи на сто відсотків? Пакт антикомінтерну міжнародня юрба всіх рас та кольорів уважала за пакт, спрямований проти СССР. **Зате ніколи так не сприймали відповідальні кола Великої Британії та Франції.** У хвилині підпису пакту антикомінтерну між Берліном, Римом і Токіом поважні органи Англії і Франції підкреслювали, що він не спрямований проти СССР, але проти кольоніяльних посілостей Великої Британії та Франції на Далекому Сході.

Вечірні паризькі часописи подають уже світлини берлінських раніших газет. З цих світлин найкраще видно, як берлінська вулиця зареаґувала на цю подію.

Ми за одною паризькою газетою повторюємо з ґумором поданий наголовок. „СССР приступив до пакту антикомінтерну" і подаємо його, як наголовок нашої, наборзі під першими тутешніми враженнями писаної кореспонденції. Парадоксальні часи, отже й наголовок — парадоксальний. **Юрій Студинський.**

—o—

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" З ПОРТРЕТОМ СТАЛІНА Й РІБЕНТРОПА.

МОСКВА, 25. 8. ПАТ. „Ізвестія" та „Правда", які принесли зміст підписаного пакту неаґресії між Німеччиною та Совітами, помістили на перших сторінках велику світлину з ґрупою: Сталін, Молотов, Рібентроп і Гавс.

—o—

ПРИГОТУВАННЯ ДО ЕВАКУАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПАРИЖА.

Як подає „Век Нови" з 26. ц. м., французьке міністерство публичних робіт заявило, що французькі залізниці приготовані евакувати з Парижа всіх мешканців, що не є звязані інтересами зі столицею.

У деннику законів появився президентський декрет, що передбачує реквізицію обстановки заведень, звязаних з національною обороною. Персонал не сміє покидати місць праці; ті, що є на відпустках, мають зголоситися до своїх заведень до 12-ох годин.

—o—

НЕОНОВІ СВІТЛА У ПОЗНАНІ ПОГАСЛИ.

Президент Познання як комендант протилетунської оборони міста наказав від 24. ц. м. погасити всі неонові світла реклям та заслонити світла у крамницях так, щоб їх не було видно з вулиці. Заборонено також уживати енергії для фабричних цілей. Населення Познання виконало наказ, у місті панував нормальний спокій і спокій.

Добре травлення
це умовина
здоровля!

Зле пережовкану їжу не можна стравити і вона провадить до недуг шлунка. Тому стережіться перед назубним каменем, бо він є причиною колихання і випадання зубів. Лише зуби без каменя можуть бути сильні та здорові. Тому вживайте Кальодонту. Це єдина паста, що завдяки складникові Сульфоріцінолєату нищить назубний камінь і не допускає до його повороту.

KALODONT проти назубного каменя

18/76 1—1

З польської преси.

М. Недзялковський про німецько-совітський пакт неаґресії.

„Сам факт заключення пакту неаґресії між Третім Райхом і Союзом Совітських Соціялістичних Республик ми назвали — пише М. Недзялковський у **„Роботніку"** з 25. VIII. — **капітуляцією Берліна перед Москвою.** Бо і справді: Третій Райх відрікся „антикомінтернівського пакту", кинув на Божу ласку Японію і відвернувся плечима до „фалянгістівської" Еспанії. Це був тріюмф Москви.

Зате зміст пакту означає **тріюмф Берліна над Москвою.** Як уже відомо з сімох точок німецько-совітського пакту, Союз Совітських Республик приобіцює Третьому Райхові **цілковиту невтральність,** навіть якби Третій Райх напав на когось; Союз Совітських Республик „не братиме участи в якомунебудь уґрупуванні держав, **що було б звернене посередньо або безпосередньо проти... Третього Райху".** Так Союз Совітських Республик або **усувається з европейської ґри,** або — і це мені видається більш імовірне — **зберігає для себе ролю... суперарбітра.**

Розрахунки цього роду **звичайно не** вдаються. Проте повторяю — на вічну памятку, — що **Сталін безперечно зробив величезну послугу для Гітлера.** Це треба ще раз ствердити і підкреслити."

—o—

ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ

Вистава еспанських малярів у Женеві.

Habeant sua fata picturae — можна б застосувати знану латинську приповідку до малярських творів всесвітнього значіння в Еспанії.

По загрозі Мадриду з остраху перед бомбардуванням перезезли республиканські війська найславніші твори еспанського та всесвітнього малярства ґалерії в Прадо в Мадриді до західньої Еспанії. Тут склали їх у підземеллях одного з середньовічних еспанських замків. Аж переможна офензива національної армії причинилася до вивезення тих архитворів за кордон. Вони переїхали до Франції, а опісля перевезено їх до Женеви, де опинилися в початку 1939. р. Тут з нагоди відкриття швайцарської світової вистави вирнула щаслива думка відкрити виставу малярських творів ґалерії в Прадо.

І так в салях музею „Мистецтва та Історії" в Женеві зробили виставу з 174 образів, що походять з ґалерії Прадо в Мадриді та 21 гобеленів з тамошньої королівської палати. Цьому завдячуємо, що тяжко доступні архитвори еспанського та всесвітнього малярства можна нині оглядати і подивляти у Женеві.

Прегарно виданий катальоґ видавництва Гольбайна є знаменитим провідником по виставі*). Він має вступ з короткою історією королівської ґалерії в Прадо та фаховий опис і критичну оцінку вистави директора мадридської ґалерії Фернанда Альварец Сотомаєра. На кінці до катальоґу долучено 84 ілюстрацій, з них 24 кольорових репродукцій найвизначніших творів вистави.

*) Les Chefs d' oeuvre du Musee du Prado. Les Editions Holbein, Bale 1939.

Львину частину вистави займають найвизначніші еспанські малярі: 34 полотен Веляскеза, 25 полотен Ґрека, 38 Ґої. Вони творять ядро вистави. Крім цього розміщено самі вибрані твори Моралеза, Ріберя, Зурбарана, Муріля. Всі вони дають повний огляд еспанського малярства від XVI. до початків XIX. стол. Крім еспанських малярів поміщені тут школи: італійська з безсмертними творами Тіціяна, Тінторетта та Рафаеля, школа голяндська та флямандська з першорядними полотнами Рожіера ван дер Вайден, Ґіероніма Боша, Йоахима Патінірa, Петра Брейгеля (старшого), Рубенса та Ван Дайка. Замикає виставу німецьке малярство з Альбрехтом Дірером та Люкасом Кранахом.

На чоло еспанських мистців вибивається Діего Веляскез (1599—1660). Надвірний маляр Филипа IV. та Ізабеллі, відбиває в своїй творчости дух католицько-двіоської атмосфери в часах найбільшої могучости Еспанії. Веляскез найбільш „класичний" зпоміж еспанських малярів доби бароко. Композиції в нього зрівноважені та спокійні, він любується в великих площах, сцени будує в планах, які ступають очі за другими в непомітних переходах. Нема в нього тих наглих скоротів як у барокових тогочасних італійських малярів ані патетичних рухів фіґур. Його полотна визначаються якимись маєстатичним спокоєм і кліматом „великої манери", строгого дистансу. Нема сумніву, що на нього вплинула строга етикета, яка панувала на еспанському дворі, ця стриманість і обраховність кожного кроку, де всі „рухалися як на сцені". Але не менше вплинуло на його композиції італійське малярство і його дві подорожі до Риму рішили безперечно про його композиційний стиль. Італійський класицизм больонської школи, яка саме тоді стояла в повнім розквіті, мали безсумнівно на нього ґвій великий вплив. Ця майже класична композиція в планах з замкненою архитектурою, яка ґрає першорядну ролю в будові картини, виступає у двох краєвидах віллі Медічі в „Кузні Вулькана" (1630 р.) мальованих в Італії, які подивляємо на женевській виставі. Але навіть у славнім образі „Прядки ґобеленів" з 1657 року ще слідні ці впливи класичних композицій італійського малярства.

Але як кожний великий мистець так і Веляскез перетоплює чужі впливи в розгарі своєї творчости.

Найсильніше виступає ця індивідуальна нотка малярської творчости Веляскеза в кольориті. Його кольорит не має уже нічого спільного з академічним „холодним" кольоритом італійських класицистів. Він спершу спирається на старій еспанській традиції мальования в світлотінях (Зурбаран, Рібера) а місцями переходить до малювання у світлі. Його італійські краєвиди виглядають наче імпресіоністичні шкіци і не диво, що Веляскез був одним з головних джерел надхнених новчасних французьких імпрессіоністів. Через те Веляскеза можемо вважати за одного з перших імпрессіоністів.

Як кольорист Веляскез є просто незрівняний. Нюанси, переходи від світла до тіни, ґра кольорів під впливом світла, ніжне моделювання облич, повітряна перспектива, всі ці засоби кольористики Веляскез опановує з подивогідною майстерністю.

В славнозвіснім образі „Менінас" (1656 р.), який втішається не меншою популярністю як „Нічна сторожа" Рембранда, Веляскез стає на вершку своєї мистецької творчости. Інфантка Маґеріта входить у товаристві дам двору (звідси назва Менінас) до ателіє Веляскеза, що саме виконує портрет її батьків Фердинанда та Ізабелі. Дискретність рухів дам двору вказує нам на випадковість сцени, яка контрастує зі витривалою поставою інфантки. Ліворуч автопортрет Веляскеза, взаду у дзеркалі відбиваються постаті Фердинанда та Ізабелі і відчинені двері, де стоїть дворянин, що відхилює заслону вікна, через яке падає сніп ясного світла. Без огляду на брак „ґеометричної" перспективи картина через контраст ясного переднього плану, темної

Оцінка Риму.

Римський кореспондент „Курієра Варшавского" (з 24. VIII.) передає зміст статті відомого італійського публіциста Віржінія Ґайди в італійській пресі про наслідки німецько-совітського пакту неаґресії.

Німці — заявляє Ґайда — не бояться тепер виголодження через недостачу сировини, бо будуть її діставати з Росії. Цей аргумент Ґайди передбачує затяжну війну і не дуже зручно підібраний для італійської публики, яка у своїй масі наставлена на блискавичну війну і яка тямить ще добре публікації італійського шефа ґенерального штабу ґен. Паріані, який доказував, що майбутній конфлікт мусить блискавично вирішитись, бо тільки до такої війни підготовлений італійський промисл. **Ґайда натякає дискретно, що в найближчих днях треба надіятись нового політичного акту великої ваги, авторами якого будуть держави „осі".**

З інших голосів італійської преси вартна зацікавлення стаття Ансальда в „Іль Телеграфо", в якій автор, відомий зі своїх інтимних звязків з мін. Чіном, заявляє, що Італія має пакт неаґресії з совітською Росією, заключений ще в 1933. році, потайки відновлений у 1938. році та що **можливість пакту між Берліном та Москвою обширно обговорили в Зальцбургу міністри: фон Рібентроп та Чіно уже в першому дні зустрічі.** Ансальдо пише далі, що німецько-совітський договір зовсім не означає, наче б „вісь" зреклася антикомінтернівської політики та приязни з Японією і це — на думку „Курієра Варшавского" — вказує на те, що Італія хотіла б за одним махом тягнути дві сороки за хвіст: Росію та Японію.

Підступ Гітлера супроти Польщі.

„Пять років тому можна було — пише п. К. Смоґожевський у **„Газеті Польскій"** з 25. VIII. — політику Гітлера супроти Польщі оцінювати подвійно: песимістично та оптимістично. Песимісти вказували на книжку Гітлера „Майн Кампф", зокрема на уступ, що мав відношення до Польщі: „Німцям треба землі, ця земля є передовсім на Сході. Що не віддадуть добровільно, треба брати мечем". Оптимісти покликувались на слова Гітлера в райхстаґу з 21. V. 1935: „Маю бажання, щоб польсько-німецький пакт неаґресії був постійно продовжуваний."

Показується тепер, що песимісти мали за собою рацію, бо брали на свідка також промови Гітлера з років перед перебранням влади.

„Вже 28. вересня 1930. р., у статті, що її помістила преса концерну Герста (м. і. „Нью Йорк Амерікен"), Гітлер домагався звороту німцям „польського коридору" та оцінював тодішні польсько-німецькі кордони як „ганебну несправедливість" супроти Райху.

Дня 17. жовтня 1930. р., у промові, виголошеній у Берліні, Гітлер заявив: „Треба нам мілліон квадратових метрів землі... Можемо її здобути тільки на Сході... Буду безжалісний супроти поляків... Прожену їх усіх. Коли хочуть, нехай осядуть на Сибірі... („Ахт Ур Абендблят", 18. X. 1930).

У промові, виголошеній у 1931. році перед пруським плебісцитом, Гітлер кликав: „Мусимо геть усе перевернути горі дном в Европі. Договори треба подерти! Сучасна Франція мусить зникнути з лиця землі. Мусимо розвалити Британську Імперію. Мусимо теж зліквідувати ненависну Польщу з її конфедератками"... („Стражніца Заходня", ч. 4, 1931)."

Отже — каже п. Смоґожевський — можна було твердити, що польська політика канцлера Гітлера, **започаткована договором в 24-го січня 1934. р., була тільки підступом,** обрахованим на те, щоб приспати польську сторожкість, що була засобом до дипльоматичного відокремлення Польщі, щоб потім, у догідній хвилині скинути маску та диктувати нам новий договір, що був би здійсненням засновків німецької „державної рацї".

СЛЮСАРСЬКІ ЗВЕДЕННЯ
М. ФІШЕР
ЛЬВІВ, УЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6.
(ДАВНА ШПИТАЛЬНА 35) Ч. ТЕЛ. 257-10

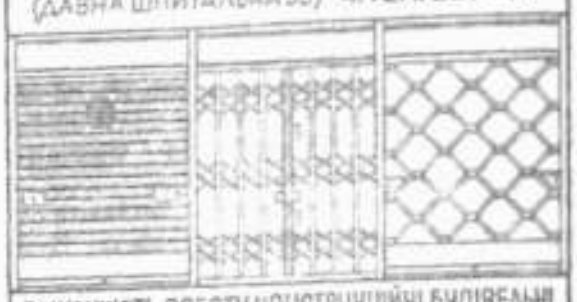

ВИКОНУЮТЬ РОБОТИ КОНСТРУКЦІЙНІ, БУДІВЕЛЬНІ АРТИСТИЧНІ ЯК ТАКОЖ ЗАЛІЗНІ СХОДИ.
ОСІБНИЙ ВІДДІЛ ЗАЛЮЗІЙ З БЛЯХИ ФАЛИСТОЇ-СТАЛЕВОЇ, РОЗСУВАНИХ КРАТ І ПРОЗОРИХ ЗАЛЮЗІЙ.

Додаткові вписи

ДО ВСІХ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РШ У ЛЬВОВІ І В КРАЮ 29., 30. 31. СЕРПНЯ 1939.

Українським батькам у Львові і в краю подаємо до відома, що додаткові **вписи до всіх вселюдних шкіл у Львові і в краю відбудуться 29. 30. і 31. серпня 1939. р.**

Вписи відбуватимуться передполуднем і пополудні в дотичних школах РШ від год. 8—13 і від 16—18.

Українці! Сповніть свій обовязок і повписуйте свої діти до шкіл Рідної Школи, куди кому вигідніше, та освідомляйте несвідомих, щоб і вони зробили те саме.

Доложім усіх зусиль, щоб перевести в ліло основне гасло: **Українські діти до шкіл Рідної Школи!**

Головна Управа Рідної Школи.

Кращі ґатунки вовн на
МУНДУРКИ
поручає українська бавовняна **для учнів і учениць**
„Manufactura" Львів, пл. Капітульна 3 Тел. 247-79.

середини ательє та ясного отвору в задній сцені зискує на глибині, робить враження наче тягнулась би десь геть далеко. З загального сіравого та зеленкуватого тону проблискують тут і там лискучі кучері жіночих головок та червоні стяжки. Обличчя інфнатки хоч і „адистансоване", але індивідуальний вигляд перемагає.

Веляскез ріжниться від італійських мистців ще й сильнійшим нахилом до реалізму. Від міфольоґічних сюжетів він у пізнішому віці переходить до сцен з реального життя. Тут він проявляє навіть більше споріднення з голяндським малярством. Славнозвісні „Прядки" женевської вистави своїм реальним підхопленням „прядок" при праці на першім плані (так і здається, що чуєте шум веретена) виглядає, як побутова сцена голяндських малярів. Цілу репрезентативну сцену з оглядинами ґобелену придворними дамами маляр переніс на задній плян, а на самому переді зобразив робітниці в простих щоденних одягах з босими ногами та закасаними рукавами при праці. Таким самим реалізмом віє з передньої кімнати: на стіні праворуч висить бавовна, ліворуч стоїть драбина, долівка засипана сміттям, посередині дрімає кіт.

Якби не задня сцена, яка наче „нобілітувала" в очах тодішної еспанської провідної верстви цей мистецький твір, то можна б Веляскеза вважати предтечою новітнього реалізму зі сценами селян та робітників при праці, на полі або в фабриках, як вони виступають у творах Мілле, Менцля або Лібермана...

Веляскез належить також до одних з найвизначніших світових портретистів про те переконливо промовляють портрети женевської вистави. З одного боку „високий стиль" портретів осіб еспанського двора, який пробивається напр. в портреті доньки Анни Марії Австрійської, другої жінки Филипа IV., короля Еспанії. Холодом і штивністю віє від тих „аж по шию еспанською етикетою зашнурованих" постатей, але чародійна гама колірів, м'якість нюансів, яка навіть штивні тоді модні комірці перемінює в ніжну гру мягеньких кольорових переходів, далі контраст між тяжкою атласовою котарою і дрібненьким „зигзаком" бордюр широчезної кринолїни ослаблює цю трохи для нас занадто надуту офіціяльну штивність. А обличчя знов зраджує, що портретовані це не „бездушні ляльки" а живі люди, не манекіни, а дійсно особи-індивідуальности.

Як силою виступає у Веляскеза бажання зображування характеристичних рис обличчя, про це свідчать портрети, де строга етикета не обмежувала його творчости. Можемо про це переконатись з портрету жартуна дон Дієґа де Ацедо. В обличчі двірського блазня-карлика пробивається не блазнуватість, але якоюсь мелянхолією навіяна повага, хоч наче на глум перед ним лежать книги. Веляскез малював не двірського блазня, а хотів потрапити до — людини. Веляскеза потягало більш світове малярство, хоч і не брак у ньому і релігійних тем. Під цим одним оглядом він не був чистокровним еспанським малярем протиреформації.

Зате у повній мірі репрезентує еспанське протиреформаційне релігійне малярство Доменіко Теотокопульос званий Іль Ґреко (1541—1614). Іль Ґреко прибув з далекої закутини Оріенту, з Крети, потім короткий час перебував в Італії, а звідти перебрався до Еспанії, де осів на постійне і розвинув інтенсивну малярську діяльність. Іль Ґреко не чистокровний еспанець, а на візантійському малярстві виховний грек, представник т. зв. кретенської малярської школи, яка своїми впливами сягала навіть на Україну. Цей перещеплений на еспанський ґрунт візантієць конґеніяльною інтуїцією відчув змагання протиреформаційного еспанського малярства. Не є випадком, що саме він довів розквіт еспанського релігійного малярства до найвищих осягів. Він сам виріс на традиціях високо-ідеалістичного строго-ієратичного релігійного малярства Візантії. Тому розквіт протиреформаційного релігійного малярства в Еспанії, цій класичній країні релігійної екзальтації, був для нього чимось близьким, майже рідним. Тільки що традиційні засновки Іль Ґрека розквітають на еспанському ґрунті до небувалих і невиданих досі розмірів. Релігійна екзальтація, піднесена до візіонерської екстази переступає межі величного, але згармонізованого ієратизму візантійського мистецтва. Іль Греко стає справдішнім малярем космічних візій та його релігійний ірреалізм осягає в гарячій атмосфері еспанської екзальтованої релігійности щось досі дійсно небуваного.

Картини Іль Ґрека ділають на нас як якісь стихійно-космічні явища. Увесь реальний світ сходить на другий плян, а наче тільки одним зі ступнів, які провадять в містерію візіонерських, позазмислових зяв. Мало хто зумів малярськими засобами так глибоко ввійти в аркани містичних проявів надреальних подій як Ґреко і під тим оглядом певно належиться йому пальма безсмертности в історії всесвітнього малярства.

На женевській виставі Ґреко репрезентований першорядними картинами, які творять лійсні перлини ґалерії в Прадо, а між ними висуваються на перше місце великі полотна св. Трійці (1577—1578), св. Родини (1594—1604), Хрещення (1596), сон Филипа II., два портрети еспанських ґрандів та великий образ еспанського святого Ільдельфонза.

В образі св. Трійці ще слідні впливи італійського малярства. При всій сміливости композиції, незрівняних скоротів у екзальтації облич та іконографічній новости в зображенні Христа не у славі, а знятого з хреста (наче зображення піети вяжеться в одно зі зображенням св. Трійці) — образ зберігає замкненість композиції і рівновагу мас, кольорит насичений, але згармонізований.

(Далі буде).

НА ПОЛІССЯ.

РЕПОРТАЖ (1.)

Варшава—Пінськ,
половина серпня.

На небо лізе дикий місяць,
Болото курить як кадило.
Його Господь назвав Поліссю.
А серце в нетрях заблудило

І думка мучиться пророча
Шляхи Господні зрозуміти...
О, місяцю! Поліський хлопче,
Чи знаєш ти, що має дітки?

Іван Корсицький.

Шлях на Пінськ біжить між болотами, торфовищами й вільхами. Ніч — темна, у вагонах — натовп. Десь далеко на чорних обріях жевріє неспокійна іскра, розростається в полумя, мигає, пригасає, то знов розпалюється. Горить якесь село, а може лише стіжок сіна. Охорони Господи бідний нарід від страшного нещастя!

Довкруги царить глибока вовкулацька ніч! **Дивлюсь у вікна і читаю фрагменти історії.** В Білій почало благословитися на світ. На посипаному жовтим піском пероні пружилася постать стрункого дижурного в червоній шапці. Над двірцем повільно колихалися державні прапори. Це з нагоди роковин розгрому большевицьких армій, що котилися через Підляшша на Варшаву. У цій польській перемозі скривалися також українські дивізіони й батерії. Але хтоб там хотів сьогодні згадувати про такі дрібниці...

Біла творить центр Підляшської Землі, відвічної посестри Холмщини. Не так давно ще була тут у Білій стара церква, світлину-залишок якої можна оглядати в закордонних альбомах. Тепер у Білій нічого особливого немає.

— Що чувати? — питаю нахилившись у вікна, заспаного жидівського фіякерника, що станув з довгим батогом перед вагонами.

— Нічого доброго. Ніхто з пасажирів не приїхав.

— А в Білій нема нічого нового?

— Все по старому.

— А горілку люди пють?

Посміхнувся.

— Пють.

— А до церкви ходять?

Оглянувся довкруги і сказав, поспішаючи, немовби двацять людей хотіло винайнячти його чорну „дринду".

— Довідзеня!

Не інакше було у Бересті, тому славному місті, де заключено мир, про який большевицька преса пише тепер найчорніші калюмнії, більш-менш такі великі, як похвальні пеани на честь ризького трактату з Польщею. Берестя будилося зі сну в імлистих обіймах бужанського раннього холоду. Двірець залягли брудно-червоні довжезні табори ешелонних транспортів, якийсь вояк мив ноги під струєю срібної води з залізного водопроводу. Вагони заніміли в світанковій сонній дрімоті. Прийшлося з нудьги витягнути газети. Між газетами заплуталися фраґменти прихапцем забраної „Історії Берестейської Землі", себто теперішнього Підляшша. Написав її один з молодих українських істориків, прекрасний знавець Полісся і сумежних територій. Його праця не вийшла друком. З ріжних причин. Між іншим також з тої, що молодий історик мусить думати теж про „поважну працю" на щоденний хліб. За писання історії Полісся, такої, якою вона була — не дають чейже їсти. На щастя, молодий історик не консервував своїх цікавих спостережень і дуже пильних студій по жінчиних шуфлядах. З міною людини, що не звикла нічим розчаровуватись, передав свої фрагменти нам для газети, без надії на гонорар. А фрагменти — справді цікаві. Хтоб подумав, що **таке діялося стільки** років тому у підляських сонних, сумних сторонах. Почитаймо!

Історія одної невеликої частини Галицько-волинської Держави, а саме Берестейської Землі, покаже нам наочно, якому високому злетові державотворчого духа наших предків, яким великим їх трудам та подвигам завдячувала ця держава свою славу та могутність.

Близькими сусідами Берестейщини та Дорогочинщини були **ятвяги** — плем'я спорідnене з литовцями. Жили вони за рікою Наровою в майже неприступних лісових нетрях, за дикими багнищами та заплавищами. Були це дуже прикрі сусіди — войовники відважні та хижі. „Гордими" і „злими" називає їх наш галицько-волинський літопис.

Нападали **на** українські оселі — палили, грабували, вбивали, забирали людей у неволю.

Для Берестя і Дорогичина боротьба з ятвягами була питанням життя або смерти, бо Буг був головним шляхом ятвяжських наїздів.

Наші князі воювали з ними довго та вперто — аж до повної перемоги.

На увагу народів українських має походи на ятвягів, визволення невільників з поганського полону робили таке саме могутнє враження, як пізніша боротьба козаків з турками й татарами. Про ті походи складалися пісні."

Чи не цікаве?

А тепер Буг підмиває стару помосковську кріпость старого Берестя, кріпость, що має недобру славу в найновіших політичних спогадах. Та не заступаймо цікавої лектури сучасними алюзіями і рефлексійним матеріялом. Читаймо краще далі:

„Галицький літописець незвичайно оживає, коли починає оповідати про ці походи: духом справжньої епарської поезії сповнені ці оповідання.

Описує нпр., як король Данило з горсткою воїнів відділився від свого війська і вибрався вночі до ятвяжської оселі. Його „дворський" мав прибути до тієї оселі зі значним відділом війська. Але дуже ще молоденький „дітський" переплутав наказ і в рішучу хвилину поспіх не наспів. Проте несподіваний напад викликав між ятвягами таку паніку, що вони програли бій. І не знати, з чого більше тішиться літописець, чи з перемоги, чи з тієї нової слави, що придбав його король у переможному бою.

Добре також знали берестяни литовців.

Дехто пізніші часи полишили неодну гарну сторінку українсько-литовського зближення.

Проти цього зближення виступають уже в часах Галицько-Волинської Держави: у спільних українсько-литовських походах на Польщу, у приязні, що лучила, хоч не завсіди, короля Данила та Миндовга.

Але не слід забувати, що тоді ще глибока культурна прірва відділяла литовців від наших предків.

Спільна всім християнським народам середньовіччя відразу до „поган" керує пляорак в оповіданнях галицько-волинського літопису.

А буйна енергія молодого литовського народу, вложена потім у розбудову одної з найбільших в Европі держав, тоді ще занадто часто шукала виходу в очайдушних займанщицьких наїздах на українські землі. Таксамо погани русичі пльондрували колись Візантію..."

Бувало колись. Сьогодні: Гданськ, промова в Таненбергу, Чяно, Стренгів лет над Латвією... По завзятих великих і менших народах не лишилося навіть малого сліду. А колись на цій самій землі, що по ній біжить задиханий поїзд:

„В кількох літ по Батієвій руїні Данило здійснив нарешті свій плян походу на ятвяжську землю.

Вирушив із Дорогичина і цим разом шляхом перейшов через дикі багнища.

Горячі бої тривали кільва днів. Нарешті бій над річкою Ольгом скінчився повною поразкою ятвягів.

На поміч ятвягам прийшли пруси та борти.

„Але ось посідали з коней та вийшли назустріч прусам Данилові воїни — оповідає літописець — їх шити блищали мов зорі, шоломи сяли як сонце, списи в їх руках виглядали немов густий очерет. Стрільці з налаштованими самострілами йшли обабіч. Данило сидів на коні та командував військом..."

Гріяна поставa Данилового війська так вразила прусів, що вони казали ятвягам:

„Биткся з ними? Нам усе одно, що піддержувати стріламн падаюче дерево" й ухилилися від бою.

Коли ж Данило і Василько завернулись назад із перемогами Нарову, увійшли у свою землю, то люди співали їм пісню слави, бо вони силу христіян визволили з неволі" — каже літописець і додає, що брати-князі „лізли сліздми своєго батька Романа: той пишив поган як лев, що аж половці страшили ним своїх дітей..."

Івоніч Живець

Ричалтові побути від
Зол. 155°—
три тижні й спеціяльне лікування на підставі карнетів. Їх можна дістати у всіх відділах П. Б. П. „Орбіс".

Цікава лектура, повчальна, варта того, щоб її читали ті, що їх занепад Срібної Землі позбавив „решти віри" у силу власного народу.

НА ЯРМАРОК

Під Кобринем встає гаряче сонце. Краєвиди натягають водою. Площину тряслявих зелених торфовищ перенизують дикі гаї. Хтось доглянув льорнетою, як селяни далеко під лісом перевозили на човнах стіжки сіна. Полісся обвіяло нас своїми багнистими вітрами. Наближався Пінськ — мета цілонічної годорожі. Це у Пінську відкриють сьогодні „Поліський ярмарок"

Цьогорічний поліський ярмарок — це вже четверта з черги імпреза того роду. Три попередні не придбали собі доброї слави навіть у тих, що все вихвалюють, що мусять похвалити. Цеж власне проурядова польська преса скритикувала гостро і дотепно торічній ярмарок у Пінську, ярмарок, що на ньому не бракувало вишивок, модних танґ, танкового паркету і радія бракувало лише — місцевих..., селян, поліцуків, що вже у другому селі від Пінська нічого й не відали про „своє свято".

А у підпінському селі Коморах один господар має 12 гектарів землі, поділеної на 306 кусників, що їх обїздить човном від світанку до темної ночі.

А до села Мітрич поза одним завзятим журналістом не дійшов ще ніодин секвестратор, ані поліцінят і ніхто із цього села не бачив у своєму житті паротяга...

Але стоп! Оце вже й доїзджаємо. Видно Пінськ, майже пів-легендарне місто, що в ньому з ватаги 30-ьох журналістів, які йдуть з нами, було лише... двох. Заїзджаємо на ясний, широкий камінний двірець. Очікує нас делеґація місцевих нотаблів у твердих ковнірцях. От таку штуку втяли панове пінські достойники. На дворі страшнюща спека!

Після коротких слів привіту підійшов до нас службовий поліцінят зі свіжою телефонограмою, що перегнала наш поїзд по дротах з Варшави.

— Одного з редакторів покликали туди, куди іде сьогодні більшість молодих мужчин...

Ледви встиг, бідолаха, вийти з вагону, а тут — маєш!

Хоч-не-хоч мусів їхати назад. Ми поїхали фіякрами (на товстих ґумових колесах) до місцевих „комфортних" готелів. За кілька годин відкриють ярмарок. Побачимо Полісся.

Роман Гучманович.

Збірний пункт українського культурного світу!
го найкращий і найелегантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
— МЕРАН —
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Богато засоблений буфет! Найвибагливіші страви!
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

Росія знову прорубує вікно у світ.

СССР і балтійське побережжа.

Змагання до морського берега — це один з найчастіших мотивів територіяльної експансії. Нічого дивного, що як лиш московська державність вийшла з ембріональної стадії, московська політична думка поставила собі за мету пробити вікно у світ. Від північного побережжа, від арктичного океану відділювали москалів лиш дрібні фінські племена, що їх москалі завоювали й винищили без труду — і без милосердя. Це був перший доступ Московщини до моря — туди вона нападнала в половині XVI. століття торговельні взаємини з першою західною державою — з Англією, що заложила свою факторію в Архангельську, найстарший російський морський пристань.

Звязки Московщини з Балтійським Морем також старі. Новгородська республика мала доступ до Фінського заливу і вела туди живий товарообмін зі західними краями. Московщина заволювала Новгород щойно в XVI. столітті (за Івана Грізного), але змагалася за нього вже віддавна: тим торговельним осередком Балтії заволодів Іван III. ще 1478. р. Завоювання Новгороду та другої торговельної республики — псковської (1510) не дозволило ще москалям стануги на балтійському побережжі. Племена, що відділювали московську територію вузькою стінкою від Балтійського Моря, не витворили вправді власної державности, але стали тереном експансії двох германських народів: німецького та шведського. Німці заложили там кілька дрібних держав, які опісля завоювали частинно шведи, частинно поляки. І з тими державами воювала Московщина за доступ до Балтійського Моря від початків свого істнування. Олександер Невський побив у 1214. р. шведів, Іван III. напав на німецьку Лівонію, але лівонські хрестоносці побили його в 1501. р. під Ізборськом; без успіху намагався захопити Лівонію Іван Грізний, завзято билися москалі за Інґрію, яку в XIV. столітті відібрала Новгородові Швеція, у XV. столітті здобули її москалі, у XVII. знову втратили.

Як бачимо, коли Петро Великий кінець кінців на початку XVIII. століття прорубав вікно в Европу, не був це епізод, лиш завершення довгих змагань за доступ до Балтику, що червоною ниткою тягнуться через московську історію.

Навпаки, змагання Московщини до Чорного Моря розмірно молоді. Голі туди зараховувати війни на південно-західному пограниччі (з українськими князівствами, Литвою та Польщею) ані воєнні операції для охорони перед татарськими наїздами — операції, які зрештою мали деколи навіть характер активної оборони. Авангард російської кольонізаційної експансії на південний схід — козацтво — було лиш дуже слабо звязане з московським центром. На Чорне Море звернула російську експансію щойно Україна, піддаючись у половині XVII. століття під московську свіку.

Петро Великий здобув доступ до Балтійського Моря приблизно в тому самому часі що до Озівського, але різниця у трактуванні балтійського та чорноморсько-озівського побережжя кидається в очі на перший погляд.

З великим вкладом гроша та праці повстав над Балтійським Морем ряд добрих торговельних пристаней, що давали рільничій Росії найближчий звязок з промисловим Заходом. Торговельні обороти Росії зі східними краями, краями подібної господарської структури, мусіли бути менші та менш важні: східні краї були для Росії в першу чергу не торговельним партнером, а предметом імперіялістичних зазіхань. Своєю залізничою та корабельно-фрахтовою політикою старався уряд петроградський звернути як найбільше оборотів на свої пристані — балтійські, саминаючи розвиток мореплавства на чужому для російського народу Чорному Морі. Балтійське побережжа стало для Росії справжнім вікном у світ — чорноморське звичайною випадовою базою для експанзії на Левант та Індію. Балтійське Море було шляхом мирних торговельних звязків. Чорне — тереном воєн.

Коли 1918 р. Росія стягнула перед загрозою втрат обох европейських побереж, вона кинула всі сили на боротьбу за чорноморське, бо запілля Балтійського Моря бідне у сирівці, запілля Чорного — багате. Здобуваючи доступ до Чорного Моря, Росія здобула рівночасно пшеницю, залізо, вугілля і нафту. Хоч у балтійських народів стоїть культура і національна свідомість на дуже високому рівні, їхній воєнний потенціял був мінімальний у порівнянні з українським— з огляду на недостачу державницьких традицій та головно на малу чисельність. Зате за ними стануда могутня Антанта, яка визнала естонський та латвійський уряд ще заки вони вододіли своїми територіями та дала їм військову поміч. Йшло про те, щоб відділити большевиків від моря „санітарним кордоном", ізолюючи від комуністичних впливів зреволтовану Німеччину та хворобливе робітництво західних країн. Совіти мусіли погодитися з тим фактом, але все вважали його насиллям, диверсією „буржуазних інтересів".

Ще перед кількома роками Жданов відгрожувався, що большевики „прорубають вікно в Европу та поганять, що там діється". Серед тодішної мирної атмосфери така погроза проти Естонії та Латвії викликала сенсацію, але не могла мати ніяких практичних наслідків. Шойно тепер прийшла нагода, коли большевики могли домагатися свобідного доступу до Балтійського Моря — як винагороди за поміч проти Німеччини.

Хоч Москва дала своїм домаганням до балтійського побережжя позірно невинну форму — гарантій проти „посередньої агресії", Англії та Франції важко було прийняти ті домагання, замикаючи очі на енергійні протести балтійських держав. На справі балтійських держав спинились московські переговори три місяці, мабуть на справі балтійських держав вони і розбилися.

Можливо, що Німеччина заплатила Совітам ту ціну, на яку не могла рішитись Англія та Франція: бо годі припускати, щоб Москва без поважної заплати скріплювала становище держави, яка у ближчому чи дальшому майбутньому може вернутися до своїх давніх східних плянів. Для балтійського побережжя варто зарискувати — за нього москалі боролися від раннього середньовіччя. (гал.)

ХАРЧЕВІ ЗАПАСИ
„ГУРТ" НА НЕВІДОМЕ ЗАВТРА доставляє до дому по гуртових цінах
Краєва Гуртівня. Сп. з о. п. Львів, Скарбківська 15. Тел. 211-26.
ВІДДІЛИ НА ПРОВІНЦІЇ:
ПЕРЕМИШЛЬ, Ягайлонська 16, тел. 283. 62/39 1—3
ТЕРНОПІЛЬ, Руська 13, тел. 283.
СТРИЙ, Ринок 14, тел. 331.

З Карпатської України.

НАГІНКА НА УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО.

Мадяри чимраз завзятіше та нагальніше здавлюють українське слово у прилюдному житті. Адміністрація Карпатської України нині вже на 90 відсотків змадяризована; навіть „русских" урядовців з політичного табору Фенцика та Бродія одного по другім перекидують до корінної Мадярщини. В останньому часі мадярські адміністратори силують населення співати мадярський гимн у церквах; де люди противляться цьому, приходять жорстокі кари і переслідування, які зачинаються від того, що вірні мусять співати цей гимн два рази або й більше. Були випадки, що за голосну українську пісню побивали до крови...

ПРОТИ ЛІКВІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Просто трагічне положення на шкільному відтинку в Карпатській Україні: зі шкіл прогнали вже майже зовсім українську мову, а дотеперішні державні середні школи одну після одної мадярщать, або цілком ліквідують. Дійшло до такого положення, що навіть надвірні до мадярського режиму мадяро-москвофільські посли будапештенського парляменту уважали за конечне занятн становище до мадяризаційної системи в царині шкільництва.

В окремих резолюціях ті посли домагаються від мадярського уряду, щоб спинив ліквідацію гімназії в Білках (яку після віденського арбітражу перенесли були туди з Берегова) та ліквідацію 4-клясової гімназії в Рахові. В резолюціях зазначено потребу зберегти також гімназію у Свалаві, яку зорганізовано за українських часів, подібно, як і гімназію в Рахові.

НЕРВОЗНІ НАСТРОЇ НА ЗАКАРПАТТІ.

Чи інтервенція бродівців матиме у справах шкільництва кращі успіхи, як у справі обіцяної мадярами територіяльної самоуправи — можна поважно сумніватися. Мадярські адміністратори в Карпатській Україні отверто кажуть, що в сучасному положенні мусять зі своїми мадяризаційними заходами поспішати, бо не знати, як може бути завтра... Їхній поспіх витворює нервозну атмосферу, адміністраційний хаос, переслідування, загальне недовіря так, що Карпатська Україна зі своїми настроями стала дуже небезпечним вогнищем неспокою. До цього долучується ще велика матеріяльна нужда і невдоволення з істнуючого положення не тільки серед карпатських українців, але навіть серед жидівської та мадярської меншини. Всі на Закарпатті почувають, що там якийсь нескінчений розвоєний стан...

ОБА КЛЕМПУШІ ЖИВУТЬ!

По березневій катастрофі кружляли поголоски, що комендант „Карпатської Січі" Дмитро Клемпуш згинув підчас бою з чехами в Хусті, а його брат Василь, посол до сойму Карпатської України, згинув геройською смертю в боях з мадярами. Тимчасом виявилося, що оба брати Клемпуші живуть. По окупації Карпатської України мадяри інтернували обох братів Клемпушів і замкнули їх до табору, звідкіля їх по якомусь часі випустили і вони виїхали незадовго до Німеччини. Тепер оба Клемпуші перебувають у Німеччині в таборах праці для робітників з Карпатської України, де є наставниками.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ • ЗАДВІРЯНСЬКА 20
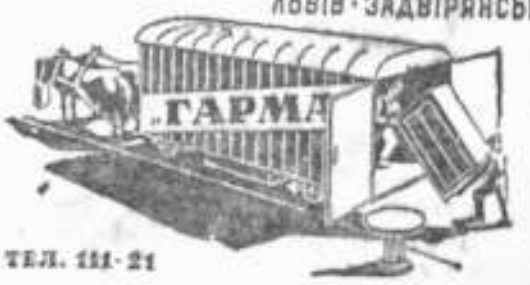

ТЕЛ. 111-21

Так є в Милованню...

II.

Конкретний випадок: один з учнів милованської господарсько-садівничої школи „Просвіти“ скінчив був кілька літ тому в ній курс і, вернувшись до батьків, хотів і їх господарство переставити на інші рейки. Батько не мав зрозуміння для саду, шкілок, взаскового городу. Син був упертий, як і батько: винаймив у сусіда шмат землі, розвів шкілку і городовину: Третього року мав з одного і другого коло 700 зол. прибутку. Батько не вірив, але потім скорився:

— Мій Василь таки мудрий хлопчище... — каже він сьогодні та засоромлено опускає голову.

А Василь? Василь, високий, синьоокий парубок з добрячим усміхом на обличчі, є нині на всю околицю найкращим „очкарем“. До Підпечар, Тисьменниці, ба далекого Хрипина ходить очкувати людям щепи. Я бачив як він це робить: за закочену високо штанку вкладає зрізи з очками і зігнений, не розпростовуючись, пересовується від щепи до щепи. Ніж у руці тільки лискає. Шах-шах! зроблено проріз, всунено очко і далі. Трьох, що завязують очка, ледви встигають за ним. Денно заочковує 1.800—2,000 по пів гроша за очко. Добрий заробок!..

Цей конкретний приклад з Василем Гомонилом, що переламав типовий галицький консерватизм батька і має нині добрий прибуток — є наче символічним для госп.-сад. школи в Милованні. Виходять з неї селянські сини зовсім іншими, як входять туди і якщо деякий відсоток з них з ріжних причин не використовує набутого знання (таке, зрештою, є в кожній школі й у кожному фаху), то більшість стає справжніми піонірами новочасної господарки на селі, завязком того нового українського села, в якому буде гараздо і освіта. Навіть у такому темному й затурканому куті Товмаччини, як трикутник Вільшаниця—Милованя—Юрківка, тільки Вільшаниця не засвоїла собі від цієї школи нічого і є типовим селом, до якого даремно ковтає поступ і наука. Зате Милованя починає заводити городи й сади, хоч відомо, що власне в рідному селі не був іще ніхто пророком, а Юрківка вимаиципувається на справді гарне, культурне та раціонально загосподароване село: здалека побачите величий сад Маріяна Гудими, за ним інші, менші й більші сади, вблизька вдивує нас порядок на подвірях, гарні городці та малі бджурі, що заїдаються помідорами. Бодай тільки вітамінів мають тепер ці селянські діти.

Маріян Гудима з Юрківки, колись учень милованської школи, це ще вищий ступінь господарської культури, як милованський Василь Гомонило. Маріян Гудима є селянином-інтелігентом у повнім того слова значінні, одним з провідників місцевого організованого життя та шанованим у всій околиці громадянином. З обличчя й очей бачите, що таких селян потрібно нам найбільш. Але Маріян Гудима оповідав мені ще і про свою особисту трагедію: оженився з найбагатішою дівчиною в селі й навіть пів року не пожив з нею.

— Пане, я не міг — казав. — Брудна й нечесна, кури по горшках у неї скачуть. Я хотів, щоб прочитала собі газету, каже: „То не господиня, що газети читає“. Ну як я міг жити з такою людиною?

Не міг. Шостий рік живе самотно, вкладаючи у свою господарку, сад і город, пасіку й годівлю шовкопрядки, секретарство в „Лузі“ й касірство у „Просвіті“ всю свою молоденьку, запальну душу. А коли вам пишу про цього шляхотного селянина, то хочу вас водночас запитати: Хіба не відбулася в житті його боротьба пітьми зі світлом і не станув він по боці світла, жертвуючи особистим щастям і спокоєм? Чи це не характеристичне, й не наглядне?

Але селян, що були учнями милованської школи й засвідчують незвичайно добре про неї, шукайте не тільки в околиці Милованя. Львівських українців, що будуть у славетному вже селі Чижикові за Винниками, прошу розшукати Павла й Андрія Дацків. Перший — інвалід зі світової війни (простріл руки), другий — молодий, ідейний парубіка. Оба — брати, що живуть згідно на одним подвірі. Андрій крім цього проводить Хліборобським Вишколом. Молоді й був старшиною відомого в цілій околиці чижиковецького „Лугу“ (120 одностроїв і оркестра!) Андрій — учень милованської школи, брат, навчився господарити раціонально від нього і книжки. А господарство Дацків — це наче здійснення милованської науки: при воротах кільдакесять кущів високопенних рож, оподалік велика пасіка, молодий великий сад, рівно посаджені ряди ягідних кущів і далі город, повний рівних, чистих грядок, полуниць, помідорів рабарбару й іншого добра.

— Цього городу — говорив Павло Дацко, коли я був востаннє в нього — небагато і взагалі у нас обох є всього нецілих чотири морги поля. Господаримо разом, а роботи є. Тільки свитає (я був у нього в сам розгар полуничного сезону), а ми вже в городі: обірвемо полуниці, вони мусять підсохнути й до кошиків. Чистити не треба, бо підстелюємо на грядки солому. Щоденне того вивозу з двацять кіля. Крім цього щоденне 80—100 рож. На одне і на друге чекають уже купці у Львові. Вгинаюся, як іду на станцію. В 11-ій я вже дома, по дорозі в поїзді прочитав газету. В дома є вже нова робота. Гаруємо з братом, моя жінка, діти (брат, знаєте, не жонатий і не хоче женитись), але, пане: хай нарікає лінюх і нероба! Я не заміняся б з найбільшим багачем, а хто не хоче працювати, той мусить бідувати!

Було це свідоцтво раціональній господарці простими, хлопськими словами. Павло Дацко не казав тільки, що й працювати треба вчитись і що тієї праці він навчився від Милованя. Це зрештою він сам підтвердить вам у дальшій розмові, бо вислав уже кількох хлопців з Чи-

І Ви є на фронті

тієї війни нервів, що кипить довкола нас! Не захитайтеся на ніякому відтинку, особливо на фінансовому, бо ним пошкодите собі і загалові. Зате скріпите себе і рідний загал, коли збережете рівновагу духа і далі щадитимете в рідним банку:

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ІПОТЕЧНИЙ

ЛЬВІВ, СЛОВАЦЬКОГО 14

ФІЛІЯ:

СТАНИСЛАВІВ, СОБІСЬКОГО 11

Засипка для дітей **МЕРІДА** Засипка для дітей **МЕРІДА**

препарована з найчистіших медично вимаганих сировців

перевищає всі до тепер знані чужі добрі засипки

1560

ДЖ. О. КЕРВУД.

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

49)

Він відступився від вікна і відчинивши двері вийшов у ніч. Подуви холодного повітря китали шелестливими паперовими ліхтарнями, та чути було лагідне лопотіння прапорів, що їх Марія Стендіш примістила на даху його дому. Було в тих звуках щось заспокійливе, якась полекша спливала на його розбурхані нерви. Вернувся до нього спомин тої днини проведеної разом з дівчиною у Скегвею, коли вона йшла при його боці з рукою довірливо вложеною на його рамені. а очі її та її лице були немов надхнені подихом гір.

Без огляду на це, ким вона є тепер, або ким була колись, було в ній щось таке, що будило подив, якась прикмета характеру ще цінніша, ніж її жіноча краса. Вона доказала не лише свою проворність. Вона була надхнена відвагою — такою відвагою, що він шанував би цю відвагу навіть у такому мужчині як Джон Грегем, а в цій стрункій та ніжній дівчині, вже ця сама відвага дивувала його як чеснота без огляду на її мотиви. З самого початку відвага була в ній подиву гідною прикметою — чесна, скора, рішуча відвага, що йшла вперед скоками серед обставин, у яких власна воля і рішучість були б захиталися. Була це єдина в цілому світі відвага — відвага жінки — для якої в її змаганні до наміченої цілі ніяка перешкода не була за висока ані ніяка пропасть за глибока, хоч смерть очікувала її з витягненими раменами по другому боці. І зовсім певно, що там було стільки пойкмет і така відвага, там мусів бути також якийсь глибший та ліпший мотив, а не самий мотив знищити щось, мотив грошевого зиску, і принятої на себе ролі, щоб перевести якийсь хитрий плян.

Думка та бажання вірити в її чесність довели Аляна до того, що він споглядаючи щораз вгору на прапорці, як повівали над його домом, вимовляв слова півголосом. Марія Стендіш не могла бути такою, як вона виступала з відкриття Стемпіда, була якась помилка, якась жахлива глупота у висновках, а завтрішній день докаже напевне малодушність та несправедливість їх обидвох. Він силкувався змовити в себе те переконання. та повернувши до хати поклався спати, заєдно повторюючи собі ,що велика брехня побудована була на хитрій підставі, та що всемогутній Господь був ласкав на нього, тому. що Марія Стендіш жила а не померла.

XVII.

Хоч Алян спав здорово кілька годин, та таки встав в 6. годині зранку, не дозволяючи довгому ланцюгові вражінь попередньої днини приспати себе поза визначений час. Вегарук не забула давнішого свого звичаю і ванна наповнена холодною водою. чекала на нього. Він скупався. підголився, вбрався у свіжу одіж і точно в 7. годині був при сніданку. Стіл, при якому він звичайно снідав сам, був у малій кімнаті з подвійними вікнами, крізь які бачити можна було більшу частину мешкальних будинків оселі. Будинки не стояли за звичаєм ескімосів, але були збудовані старанно, з невеликих кусків будівельного матеріялу, привезеного з гір та на зразок сільських хат рядом попри єдину вулицю оселі. Море квіток було перед хатами. а на кінці того ряду хат побудована на невеликім горбку, що спадав до одного з наводнених ярів тундри. стояла хата Соквенни. Щодо величини була це хата друга по Аляновій, бо Соквенна був найстарший в цілій громаді та наймудріший рівночасно, а з ним мешкали дві його годованки — дочки Кеок і Неведлук, найкращі з цілої Алянової колоніі ескімосів. Снідаючи позирав Алян час до часу на ту хату та побачив тонку спіральну смугу диму, що підносилася з комина хати, але не було ніякого іншого знаку життя.

Сонце вже було підійшло високо та стояло недалеко своєї найвищої точки на небі, що знаходилася трохи вище як середина віддалі між обрієм і зенітом. Якесь чудо діялося тут зі сонцем, що встало на півночі та посувалося в сторону сходу, а не заходу як звичайно. Алян знав, що мужчини оселі, вже пару годин тому, відійшли до далеких стад у горах. Село немовби опустіло. Таке покинене мужеською частиною населення воно залишалося завжди так, коли стада посувалися у вищі та холодніші пасовиська підгіря. Жінки і діти по святочних забавах минулого вечора ще не пробудилися, щоб забратися до праці довгого дня. Захід і схід сонця важив мало у цьому краю вічного дня.

Вставши від стола, поглянув Алян знов у сторону дому Соквенни. Самітня постать пнялася вгору по збіччі яру і пристанула в сонці. Навіть з цієї віддалі, хоч сонце світило йому в очі, пізнав Алян Марію Стендіш. Зі стоїчним спокоєм він відвернувся від вікна, та закурив свою люльку. З пів години він сортував свої записки і господарські книги, приготовляючись на прихід Тотюка і Емюк Тулика, а коли вони прийшли його годинник вказував точно 8-у годину.

(Далі буде).

Число тель. 272-46.

Як хочеш поправити своє буття або навчитися добре вести і обслужити свій самохід (чи мотоцикль) вчитися на самоходово-мотоциклеві шоферські курси ІНЖ. І. ГЕРЕСКИ у ЛЬВОВІ ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 22. вні вишколюють у власних шкільних кархтатах, та в науці їзди на всіх типах самоходів, також на новочасних. 1483—4—5

Для приїзжих бурса. Домагайтеся проспектів.

жикова туди на науку й тішився, що вернулися з новими планами й розмахом.

Так Василь Гомонило з Миловання, Мар'ян Гудима з Юрківки і брати Дацки з Чижикова можуть вам навіно засвідчити, чи є користь з госп.-сад. школи „Просвіти" в Миловані. Але таких Гомонил, Гудим і Дацків є в Галичині за 30 літ її праці вже більш тисячки, а 50 найближчих вчиться якраз тепер. Є вже села, що мають їх по кількох. І від кожного майже з них іде в народ далі наука раціонального господарства та поширюється тверде переконання, що й на нашій землі можна ще жити достатньо. Треба тільки вміти працювати коло неї.

У 30-ліття милошинської госп.-сад. школи „Просвіти" треба нам побажати собі, щоб Гомонил, Гудим і Дацків було в нас щораз більше. І напевно вони будуть, якщо ми памятатимемо про кузню, де гартується їх знання, воля та характер, якщо врешті до тієї кузні спрямовуватимемо ввесь наш селянський цікавий і свідомий молодняк. Її адреса: Миловання, пошта Рошнів над Дністром.

Анатоль Курлидник.

Рузвельт пропонує посередництво між Польщею і Німеччиною.

ТЕЛЄГРАМА ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ДО ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі дістав від президента Злучених Держав Північної Америки таку телеграму:

„Його Ексцеленція І. Мосьціцький, президент Польської Республики, Варшава, Польща. Білий Дім — Вашингтон 24. 8. 39 р. год. 22. Принято 25. 8. год. 3.40.

„Безсумнівна повага теперішньої кризи накладає на всіх обовязок, розглянути всі можливі засоби, які могли б ЗАПОБІГТИ ВИБУХОВІ ЗАГАЛЬНОЇ ВІЙНИ.

Маю це на меті і вважаю, що я є в праві запропонувати, щоб розглянено деякі можливі засоби розвязки.

Спір між польським та німецьким урядом міг би бути предметом БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДИСКУСІЇ між обома урядами.

Якби виявилося, що це неможливе або годі виконати, другим способом було би предложити справу АРБІТРАЖЕВІ.

Третім способом могла би бути КОНЦИЛІЯЦІЯ З ПОМІЧЮ ТРЕТЬОГО НЕЗАІНТЕРЕСОВАНОГО ЧИННИКА. В тому випадку було би побажане, щоб обі сторони скористали з послуг одної з традиційно невтральних держав, або НЕЗАІНТЕРЕСОВАНОЇ РЕСПУБЛИКИ ЗАХІДНОЇ ПІВКУЛІ, яка вповні лежить поза сферою та спірними справами теперішньої кризи.

Коли б Ви рішили пробувати розвязки одним з тих способів, можете рахувати на справжню, повну симпатію Злучених Держав та їхнього народу підчас розгляду тих способів. Закликаю Вас, так само як і німецький уряд, СПИНИТИСЯ ВІД ЯКОГОНЕБУДЬ ВОРОЖОГО АКТУ.

З огляду на те, що як Польща так і Німеччина є суверенними державами, розуміється, що на випадок вибору одної з альтернатив, які пропоную, ОБА НАРОДИ ПОГОДЯТЬСЯ ВПОВНІ ПОШАНУВАТИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ І ТЕРИТОРІЯЛЬНУ ІНТЕГРАЛЬНІСТЬ ДРУГОГО НАРОДУ.

Як думаю, Вам добре відомо, що промовляючи в імені Злучених Держав, я вихїсновував і все вихїсновуватиму всякий вплив для мира. Широкі народні маси кожного народу, великого й малого, бажають мира, не шукають воєнної добичі, уважають, що спори, претенсії та контрпретенсії все залишать доволі часу між народами, але що їх усіх можна розглянути мирною процедурою, коли по обох сторонах є добра воля до того.

Повідомлення подібного змісту вислав я до канцлера Німеччини.

Підписано: (—) Франклін Д. Рузвельт".

Як довідується ПАТ, Президент Польщі без сумніву відповість на ту телеграму.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
лікарських і ветеринарійних інструментів
А. МАЦЯК
спілка з обм. відп.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 8. Тел. 116-60.

поручає:
хірургічні артикули, гумові та сталеві вироби, лікарські меблі, лікарські і діточі ваги; направа і виключення інструментів.

58/59 —?

Берлінські амбасади приготовляються до евакуації.

ПОГОТІВЛЯ НІМЕЦЬКОЇ МАРИНАРКИ. — КОНЦЕНТРАЦІЯ ВІЙСЬКА. — НІЧНА НАРАДА У ГІТЛЄРА.

Як подає польська преса, у берлінських амбасадах та посольствах палять тайні документи, приготовлюючись до виїзду. Поїзди до Бельгії та Швайцарії переповнені чужинцями. На всіх німецьких побережжях проголошено стан воєнного поготівля.

Дальше йде поспішна концентрація німецьких військ на заході та на сході — на схід від залізниці, що проходить через Франкфурт над Одрою.

Гітлєр приїхав до Берліна і в четвер в год. 19. відбув з Герінґом, ген. Кайтлєм, адм. Ледером та мін. Рібентропом нараду, що протягнулась поза північ. У берлінських колах говорять, що в найближчих 48-ох годинах треба бути приготованим на поважні несподіванки.

СТАНОВИЩЕ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ ДО ІМЕНУВАННЯ ФОРСТЕРА.

Як подає „Хвіля Вечорна", польські міродатні кола вважають номінацію Форстера незгідною зі статутом Ґданська. Польща означить своє становище у тій справі, коли стане відомий характер „начальника вільного міста", та як це нарушить польські інтереси.

Становище Польщі до Ґданська можна означити так:

1) Польща не голиться на аншлюс,

2) Ґданськ мусить залишитись у польських митних границях,

3) Чужі держави не можуть контролювати прав Польщі у Ґданську,

4) Польща боронитиме право культурного розвитку польської меншини у Ґданську. Якщо нарушать основні польські інтереси у Ґданську Польща боронитиме їх.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ ДО КОРОЛЯ БЕЛЬГІЇ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі вислав до короля Бельгії телеґраму, в якій стверджує, що Польща стоїть на становищі, що годі будувати могутности на кривді слабих. Польща також уважає, що найкраще регулювати непорозуміння безпосередніми переговорами, оперти-ми на справедливости та взаємній пошані прав та інтересів. Є це найліпша гарантія мира.

НІМЦІ АРЕШТУВАЛИ ПОЛЬСЬКОГО ДИПЛЬОМАТИЧНОГО КУРІЄРА.

„Век Нови" з 26. ц. м. повідомляє, що в середу пополудні німецька гранична сторожа арештувала польського дипльоматичного кур'єра польського консулату у Бреславі з дипльоматичною валізою. Валізу видали польській владі, кур'єра затримали в арешті у Бреславі, не зважаючи на інтервенції польського консулату й амбасади.

ЗАЯВА РІБЕНТРОПА ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ СОВІТСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подав польська преса, перед від'їздом з Москви здожив Рібентроп представникам сов. преси заяву, в якій ствердив, що Німеччині й Росії (він все уживав того слова, не „СССР") було все але, коли вони але жили зі собою, а було добре, коли вони були в добрих взаєминах. Вчорашній день має епохове значіння: Гітлер та Сталін висловилися за приязню, обі держави відновили співпрацю. Деякі держави намагались окружити Німеччину й Росію, але з того вийшло німецько-російське порозуміння.

ФРАНЦУЗЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА В ПОГОТІВЛІ.

Французьку воєнну фльоту непомітно поставлено на воєнній стопі. В Тульоні є 130 воєнних кораблів, готових кожної хвилини відплисти, та 63 підводні судна, також у поготівлі.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

НА ІТАЛІЙСЬКИХ ПОБЕРЕЖЖАХ НЕМА ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВИ.

Як повідомляють з італійських пристаней, там не видно ніякої спеціяльної підготови до війни, лише на деяких відтинках побережжа поставлено важкі гармати Круппа.

БРИТІЙСЬКІ РИБАЦЬКІ СУДНА МУСЯТЬ ВЕРТАТИСЬ ДОМІВ.

Британська влада наказала через радіо британським рибацьким суднам, які є на Північному Морі, негайно вертатись до Англії.

НІМЕЦЬКІ ДИПЛЬОМАТИ ЗАЛИШИЛИСЬ У МОСКВІ.

Як подають з Москви, там залишилась більша частина німецької делеґації, що приїхала з Рібентропом. Вони продовжують наради.

БРИТІЙСЬКА І ФРАНЦУЗЬКА МІСІЯ НЕ ВИЇЗДИТЬ З МОСКВИ?

Як подає англійська преса, англійська і французька місія в останній хвилині дістали від своїх урядів наказ — не виїздити з Москви.

„Хвіля Вечорна" приносить з Варшави поголоску, що Ворошилов робив заходи, щоб відбути нове засідання з обома місіями.

ЄГИПЕТ ПРИГОТОВАНИЙ.

КАЇРО, ПАТ. Премієр Алі Мегер Паша заявив, що єгипетський уряд з увагою слідкує за розвитком ситуації та є приготований протиставитися всяким можливостям.

ПАПСЬКІ НУНЦІЇ ВІДКЛИКАНІ З ВІДПУСТОК.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Ходять поголоски, що всіх нунціїв відкликано в відпусток; вони мають негайно обняти свої становища.

ЛІТВІНОВ СТАНЕ ПЕРЕД СУДОМ?

У польській пресі появилась вістка, що небавом відбудеться у Москві процес проти Літвінова, і амбасадорів: Давтяна, Юренева, Трояновського, Суріца і Майського. Двох останніх вже відкликали до Москви.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 8. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4, II. тел. 255
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ
1-? БУДОВИ

Літературна сторінка.

А наші автори...?

Політики радять, метушаться і фільософують. Мільонова маса громадян наслідує їх. Що-ж роблять за той час письменники? У великих культурних краях, де панує природний поділ праці, вони роблять те, що звичайно — те, що вміють.

Що роблять наші? Одні те, що політики, другі те, що мільонова маса громадян, треті те, що наші книгарі та видавці. Книгарі та видавці чекають на зміну кон'юнктури. На час цієї зміни вони не змінюють своєї професії, а чекають, щоб світ змінився. Може від „тих усіх змін" книжки нараз висунуться в нас на ліпше місце, ніж те, де лежали досі.

Підчас нашої великої революції від 1917. р., коли невідомо було, хто за місяць чи тиждень пануватиме над містом, наші київські поети сходилися на розмови про поезію. І ті з них, що ходили з револьверами і булкою в кишені, не переставали займатись своєю роботою. Тоді ніхто не чекав стабілізації, яка має вияснити, чи варт займатись тим єдиним до чого, хто має хист і чим займатись повинен.

Та хто зна, може наші автори роблять якусь важнішу роботу, ніж книжки. Може вони і знеохотились до літератури побачивши, як журналісти відбирають їм хліб. Бо й коли так рясно розквітала поезія, як тепер у політичних статтях і сенсаційних телеґрамах?

Лихо тільки в одному: — що буде як бабуся Европа схоче так нездужати рік, два і десять? За той час навіть вічні пера повисихають. А якісь книжки дома таки треба мати! Щастя, що наші книгарні потішають нас: „Вересень — місяць шкільної книжки; батьки не мають на інші грошей. Почекайте, може до того часу розясниться."

І говорять так, ніби вони самі не знали віддавна, що справа ясна без розяснювання — на книжку в нас голоду не буде, бо і не було ніколи: ніхто за неї не питає.

—o—

Смерть великого критика.

Помер великий французький критик — Шарль ді Бос. Мав поза пятьдесятку. Його прізвища можете ще не знайти в підручниках виданих 10 років тому. З усіх його творів досить вибрати кілька томів критичних студій, для заголовку яких треба придумати нове слово у нашій мові „Приблизи", у значінні „приблизних оцінок" — того, що більш-менше схоплюємо одним поглядом.

Ді Бос жив далеко поза гомоном літературного руху. Останні два роки викладав французьку літературу в католицькому університеті в місті Нотр-Дам, стейту Індіяна, дві години залізницею від Шікаго. Занедужавши приїхав умерти у Франції. Це був критик закоханий у творах і письменниках. Він писав тільки про тих, яких любив, ніколи поневолі і ніколи на завдану тему. Деякі характеристики його письменників — незабутні, як мистецькі портрети-мініятури.

Ді Бос мав своїх письменників: святого Августина, Паскаля, Бенжамена Констана, Бодлера, Ніцше, Пруста, Чехова, Катерину Менсфільд, Кітса і Ковентрі Патмора. (Цей останній мало відомий англійський поет і критик, що помер у 1896. р., належав до гурта „прарафаелітів", друг Данта Россетія, автор прегарних од п. з. „Невідомий Ерос".) Він знав сотні авторів, якими зачитувався з ранніх літ в олівцем у руці (і кількома загостреними олівцями в кишені), як і знав сотні письменників, критиків і мистців особисто, підтримуючи якнайближчі взаємини з людьми, шукаючи між ними приятелів, завжди готовий допомогти кожному, чим міг.

Довгі роки Ді Бос вів свій літературний щоденник, з якого досі відомі тільки фраґменти. З нього залишилось багато томів.

При затяжному нежиті жовчного міхурця, жовчових проводів, піску і жовчових камінцях, лагідна лікувальна природною гіркою водою Франца Йосифа незрівнайно помагає. Пити її рекомендує також і ваше, дозвалати трохи теплої води. „Слухайте Вашого лікаря".

Літературна хроніка.

ТЕПЛИЙ СПОМИН ПРО ЗНАЙОМОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ПИСЬМЕННИКА.

Купити французький журнал, розкриєш його і — маєш некролог. Рівно два роки тому сидів Шарль Сенешаль у львівській кав'ярні „Рома" на терасі зі мною і цікавився відразу всім: кільки йому треба, щоб навчити польську та українську мову, чи не варт було б видати якогось українського числа з поетами для французів, чи він міг би сказати присвятити сюди більше приміщення своєї останньої книжки...

Я слухав його як дідусь юнака. Він був старший від мене, вже сивий, але обличчя і запал були в нього такі молодечі, як тільки вони бувають у парижан. І спомин саме про цей запал вирвав учора над статейкою, що згадувала Христіяна Сенешаля з приводу його смерти. Він був гімназійним учителем і видко було, що звикнув тяжко працювати на хліб. Його книжки були плодом великої праці і хвилин, які він вирвав своїм професійним обов'язкам. Він залишив студію про поета Жіль Сіперліні, про Ромен Роллана, про „Жан-Христофа" і спомини про „Абатство в Кретей" — гурт мистців, що давно вспів підготовлятись до своєї професії. Його велика книжка „Великі течії сьогочасної французької літератури" вказує на його знайомість чужих літератур — прозора, пошабльонова.

Спогад про Сенешаля — один із тих, що зміцнюють давню симпатію для французьких письменників, без огляду на величину їх таланту та їх ідей. Кожний із них навіть звичайною розмовою в кав'ярні вміє розбудити нові думи та залишити сліди, найкраще вражіння.

м. р.

ГАЙДЕНСТАМ СКІНЧИВ 80 РОКІВ.

Скандинавська преса пригадує 80-ліття шведського поета Вернера фон Гайденстама, що в 1916 р. дістав нагороду Нобеля. Те, чим Сельма Лаґерлеф є для теперішньої шведської прози, Гайденстам є для поезії. Він жив довгі роки на півдні Европи, в Греції та на Сході. У 1888 р. видана ним збірка поезій „Паломництво мандрівних літ" малювала романтизмом екзотичної природи. Ця книжка мала переломове значіння в історії шведської літератури.

У 1889 р. Гайденстам видав „Кадмільона" епічну пригоду, а в 1892 р. свій великий епічний твір „Ганс Алінгус" — фантазійну мандрівку по різних віках і краях. Його „Поезії" з 1895 р. позначують вороття до народніх тем, а його великий пізніший твір „Каролінги" відтворює добу Карла XII. За ним ідуть „Св. Биргіта та інші", сині створюючої та сенсаційної Шведії. "Цвяти та їх посланці" і з 1915 р. том поезій, завдяки якому він придбав собі славу найбільшого шведського лірика і дістав Нобелеву нагороду.

М. РУДНИЦЬКИЙ

Переклади для чужинців.

ВПоважаний Пане!

Ви не перші маєте таку похвальну думку: взятись за переклад якоїсь нашої повісти на чужинну мову. З Вашого листа не розумію, який переклад хотіли б Ви підготовити раніше — французький чи англійський і якого співробітника Ви собі придбали.

Вибір повісти залежить у великій мірі від того, для кого він призначений. Англія та Франція — два протилежні світи, із зовсім іншим смаком та різними обставинами книжкового ринку. В Англії, де вже від довгих років перекладають російських повістярів, може лекше було б знайти видавця на нашу повість. Чи могли б мати успіх наші старші побутові письменники, що змальовують селянські траґедії? — сказати важко. Для англійців і французів цікаві тільки такі повісти з сільського життя, де відкриті нові сторінки людської психольоґії; соціяльні тенденції для них часто незрозумілі, бо для цього читач мусить добре знати історію даного народу.

Для аналоґії можемо спитати себе: чи наша публика читала б типово англійські давні повісти? Ані Текерей, ані Фільдінґ, ані Смоллет, ані Стерн, ані навіть Дікенс не поширені в нас як лектура, дарма що неодне таке велике прізвище ми шануємо.

Найбільший успіх мають завжди перекладні твори, що вносять якийсь новий тон у літературну атмосферу чужини. З цього становища західньо-европейська публика скоріше може зацікавитися пересічною повістю якогось нашого совітського автора, що змальовує обставини нового комуністичного побуту, ніж доброю психольоґічною студією Коцюбинського або нарисами Стефаника. Всі ті безладні вістки, які надибує чужинець щодня у своїй пресі, він радо доповнює собі картинами перекладної повісти, без огляду на те, чи вони вірні. „Екзотика" теми рішає тут про зацікавлення книжкою таксамо, як і мотиви політичні — потреба довідатись дещо про таємне царство комунізму. Інша справа, що на підставі одної, двох перечитаних повістей з мало знаної йому літератури читач робить поквапні висновки про її духа; силоміць проведена тенденція у наших совітських авторів може дати підставу чужинцям до невеселих висновків про нашу літературу.

З Ваших слів виходило б, що Ви самі хочете взятися за переклади. Навіть тоді, як Ви володієте французькою та англійською мовою куди краще, ніж рідною, важко повірити в те, щоб Ви могли в цих мовах дати переклад на рівні сучасних літературних вимог, які ставлять до перекладачів у Франції та Англії. Володіти якоюсь мовою зовсім свобідно і писати без помилок листи чи навіть статті (це вже дуже важко!) це зовсім не те, що могти перекладати літературний твір. Перекладач мусить бути подекуди співтворцем і володіти такими нюансами мови та стилю, що в цій ролі важко уявити собі нашого земляка. Від вірного тексту без граматичних помилок до перекладу придатного до друку — шлях такий далекий, як від шкільної вправи та механічної копії до літературного твору і до живого оригіналу. Неодин вивчивши чужу мову піддається омані, що може нею володіти в письмі, як рідною тільки тому, що рідною може володіти якнебудь.

Щоб перевірити своє знання чужої мови не треба перекладати чужої книжки, а досить дві-три сторінки з неї і треба свій переклад передати професійному чужому письменникові. У нас авторитетами від чужих мов бувають часто будякі чужинці, що попросту говорять змалку рідною мовою, як і ми своєю: із сотнями помилок, що зовсім не журяться граматичними правилами та не знають нічого про вимоги стилю. Чи можете уявити собі, як виглядав би наш переклад напр. нотаріяльного акту з чужої мови на рідну, коли ми не знаємо, що таке „гіпотечний виказ" або „катастральна громада"?

Для перекладу з нашої літератури вибере собі найкраще твір сам чужинець. Тільки він знаючи смак своєї публики та вимоги критики зможе оцінити, що „цікаве" та „оригінальне". Великі видавництва мають своїх критиків, що знають смак публики та вимоги книжкового ринку. Без зв'язків із більшим відомим видавництвом приватними засобами не можна зробити нічого корисного. Такі переклади на англійську мову, які роблять деякі наші земляки в Америці по власних видавництвах, ледви чи можуть причинитися до того, щоб чужинці повірили у високий розвиток нашої літератури. Може така праця потрібна тільки для літературно неосвічених земляків, які вже забули рідну мову — тоді Вам теж кращу раду дадуть ті американські ліячі, які знають місцеві обставини.

Відповідь Президента Мосьціцького на заклик Рузвельта.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Президент Мосьціцький вислав президентові Рузвельтові відповідь такого змісту:

„Я високо доціняю ваш шляхотний лист, що ви його до мене звернули. Я хотів би підкреслити, що польський уряд все вважав безпосередні переговори між урядами найвідповіднішою методою розвязки труднощів, що можуть зродитися між державами. Вважаємо, що ця метода ще й тим відповідніша, що її стосують між собою сусідні держави. Маючи це на увазі, Польща заключила пакт неаґресії з Німеччиною та СССР. Уважаємо при тому теж, що метода консолідації третьою, такою безсторонньою та незаінтересованою стороною, як ваша, є оправданою і справедливою методою у розвязці непорозумінь між народами.

Хоч я, очевидно, виминаю навіть тіні використування нагоди, щоб порушити предмет спору, то неменше вважаю своїм обовязком звернути увагу, що це не Польща висовує домагання, які теж не домагається уступок від іншої держави.

Воно зовсім природне, що Польща годиться стриматися від якихнебудь виразно ворожих кроків, під умовою, що противна сторона теж погодиться стримати якінебудь посередні, чи безпосередні почини.

На закінчення хочу висловити мої гарячі бажання, щоб мирна відозва вашої екселенції могла причинитися до загального успокоєння, яке дуже потрібне народам світа, щоб вони могли вернутися щераз на шлях поступу й цивілізації". — Ігнаци Мосьціцький.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛЬТ НЕ МАВ НА ДУМЦІ „МІНХЕНУ".

ВАШИНГТОН, 25. 8. ПАТ. Секретар президента Рузвельта, який вручив представникам преси зміст листа през. Рузвельта заявив, що президент не мав на думці нового „Мінхену". Він заявив у своїм листі, що Польща й Німеччина — це дві суверенні держави і якщо обі держави застосувалисяб до одної із трьох розвязок, то кожний нарід мусів би погодитися й запевнити пошанування незалежности й територіяльної інтеґральности другого народу. Рузвельт підкреслив, що Злучені Держави противставляться кожній політиці військових завоювань та геґемонії.

Що писало „Діло" 50 років тому.

28. серпня 1889 року.

ПРО К. БАДЕНІЯ.

Головний орган міністерства краєвої „Ное Фрає Прессе" відносився досі коли не прихильно, то бодай нейтрально до гр. Казимира Баденія. Тепер перед тижнем він помістив у статті гострий виступ проти його особи у формі допису зі Східної Галичини, в якій говорить про його попереднє урядування старости, про його іменування намісником, про спосіб переведення соймових виборів, вкінці про розвязання городецької повітової ради і голоси польської преси в тій справі. У другій статті розписується широко про справу [illegible] учителя гр. кат. релігії в українській гімназії у Львові і про жалобу, яку подала митрополича конзисторія на галицьку, краєву, шкільну раду до міністерства. Про гостину, яку влаштував [illegible] українській капітулі в день цісарських уродин дописувач не згадує. У третьому дописі згадується про ревізії і арештування українців та конфіскати українських газет. Ми зі своєї сторони мусимо замітити, що спір між конзисторією і шкільною радою чисто формальний.

Пакт неаґресії збільшує небезпеку війни.

ПАРИЖ, 25. 8. ПАТ. У вислідї нарад французької комісії закордонних справ, ухвалено всіма голосами, за вийнятком 4 комуністичних, таку резолюцію:

„РОЗГЛЯНУВШИ ЗМІСТ НІМЕЦЬКО-СОВІТСЬКОЇ УМОВИ ПРО НЕНАПАД, ЯКА СУПЕРЕЧИТЬ СТАНОВИЩУ Й ДОКТРИНІ МОСКВИ, КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВВАЖАЄ ЙОГО СУПЕРЕЧНИМ З ДАВНІШИМИ ЗОБОВЯЗАННЯМИ МІЖ СССР ТА ФРАНЦІЄЮ. КОМІСІЯ ПЯТНУЄ ПЕРЕД ПРИЛЮДНОЮ ДУМКОЮ ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ АКТ, ЗА ЯКИЙ ВЕЛИСЯ ТАЙНІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТОДІ, КОЛИ БУЛИ ВЕДЕНІ УРЯДОВІ РОЗМОВИ З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ, ЩОБ СТВОРИТИ ОБОРОННИЙ ФРОНТ МИРА. КОМІСІЯ ВВАЖАЄ, ШО ТОЙ ПАКТ ДАЛЕКО НЕ ВІДСУВАЄ НЕБЕЗПЕКИ ВІЙНИ ТА ТІЛЬКИ ЇЇ ЗБІЛЬШУЄ. ОДНАЧЕ ВІН НЕ ЗМЕНШИТЬ У НІЧОМУ ВОЛІ ФРАНЦІЇ, ВІРНОЇ ДАНОМУ СЛОВУ ПРОТИСТАВИТИСЯ КОЖНІЙ АҐРЕСІЇ ТА БОРОНИТИ ЗІ СВОЇМИ СОЮЗНИКАМИ МИРУ ГІДНО Й ЧЕСНО".

—o—

Боєва промова Даладьє.

ПАРИЖ, 25. 8. ПАТ. Сьогодні вечором виголосив премієр Даладьє промову у радіо. Премієр підкреслив, що всі заходи, які поробила Франція, змагають до віддалення марева війни. У ґданській справі премієр заявив таке: Чому Ґданськ може викликати сьогодні війну? Перш усього тому, що цю справу висунено під загрозою сили та що у супроводі ще більших ревіндикацій виринає теж справа існування Польщі. Разом зі справою волі й життя Польщі, значить разом зі справою волі 35 міліонів людських існувань входять у гру теж доля інших европейських народів, отже і наша доля, французів. А нема між нами ні одного, який не зрозумів би, або не виявив передбачливости, що коли через труслививість дозволимо згинути одному по другім всім народам, то спроба накинути геґемонію звернеться раптом проти нашої батьківщини.

Тому теж Франція взяла на себе зобовязання супроти всіх країв, які хотіли такі зобовязання прийняти. **Тому теж Франція навязала переговори зі Совітами, сподіючися щасливого закінчення, одначе Росія, повалившн раптом свою політику та свою доктрину, підписала договір із Німеччиною, який дозволив їй звільнитися від зобовязань, що їх накладала на Москву доктрина нею пропаґована.** Свою промову закінчив премієр, заявою, що коли всі зусилля поладнати конфлікти мирно виявляться безуспішні, тоді уряд звернеться до геройства всіх французів. Франція бажає миру, але не піддасться насиллю та несправедливости.

—o—

З культурної хроніки УССР.

Одним з головних творів Київської Кіностудії в 1940 році буде велика історична фільма **„Богдан Хмельницький"**. Письменник Корнійчук разом з режисером Савченком, якому доручено постанову фільми, закінчують роботу над остаточним варіянтом літературного сценарія, який буде готовий до 1. вересня. Ролю Богдана виконуватиме народній артист СССР Хорава, Кривоноса — заслужений артист Шкурат, Лизогуба — заслужений артист Бучма.

У селі Верхівня, недалеко від Бердичова, у багатолітньому парку стоять прекрасні й досі палати, що належали колись до Евеліни Ганської. Тепер у палатах міститься аґротехнікум. У лівому крилі палат, на другому поверсі в половині XIX сторіччя мешкав великий французький письменник **Бальзак.** Зі спогадів самого Бальзака відомо, що він любив українську природу, любив і високо цінував українську народню творчість. Кімнати, в яких жив Бальзак, збереглися добре. Про них піклуються студенти і колгоспники. В палаті зорґанізують музей.

Більше як трийцять років тому російський археольоґ Мілеєв провадив **розкопи на місці Десятинної церкви в Києві** і знайшов дуже багато цікавих річей великої історичної ваги з часів від IX до XVIII століття. Знайдене законсервовано в 36-ох великих скринях; щойно недавно співробітники Інституту матеріяльної культури Академії Наук СССР у Ленінграді найшли ті річи. Серед них багато унікатів, наприклад кольорові кафлі роботи майстрів XVII століття, козацькі люльки турецького походження, ціла колекція скляної посуди, що свідчить про те, що за часів Петра Могили в Києві була спеціяльна хемічна лябораторія. Після клясифікації ті находи надішлють до Академії Наук УССР.

Від 1936 р. йдуть **археольоґічні розкопи в київському Софійському соборі.** Від цього року ті роботи під проводом професора Карґера розгорнуто на широку скалю. Розкрито плити стародавньої мозаїчної підлоги XI. століття, у середущій частині собору найдено основи восьмигранних стовпів і старозахідної стіни. У західній частині собору відкрито кладовище. Досліджено вже 15 гробів. На деяких з кістяків добре збереглося взуття й уривки вовняної й шовкової тканини.

На південно-західній залізниці УССР зорґанізовано **ваґон-музей імени Т. Шевченка.** Експонати музею дають образ життєвого шляху **та творчости поета: серед них карта мандрівок Шевченка. Ваґон відвідує навіть найменші залізниці стації, залишаючись іноді на декілька днів. Впродовж трьох місяців свого істнування ваґон-музей звиділо вже десятки тисяч відвідувачів.**

У м. Корсуні знайдено в дуже занедбаному стані **могилу маляря Івана Сошенка,** відомого учителя і приятеля Шевченка. На могилі зберігся памятник з написом: „Иван Максимов Сошенко. Скончал 19 іюля 1876 на 70 г. жизни". **Заходами союзу радянських письменників України приводять могилу до порядку.**

Літературний музей М. Коцюбинського у Винниці приготовляється до святкування **75. роковини народження письменника** — 17. вересня ц. р. Підготовлено до друку великий ювілейний альбом. Музей дістав цікаві й цінні матеріяли з Ленінграду, Москви та інших міст. Зорґанізовано і вислано по області дві великі мандрівні вистави, присвячені життю й творчості письменника.

Чернигівський музей Коцюбинського також збирає матеріяли. Із московської бібліотеки імени Леніна дістав він лист Коцюбинського до письменника Мачтета, з 1. 8. 1899 р.

Колгоспники села Вихростова Тупічевського району, чернигівської области будують памятник у честь Коцюбинського. Криваві події в тому селі 1905 року послужили для Коцюбинського як матеріял для його твору „Фата Морґана".

Переведено реорґанізацію **державних музичних колективів УССР:** зліквідовано капелю „Євокинс" (еврейський вокальний ансамбль), польський ансамбль народної пісні й танцю, ансамбль еврейської народньої музики й обласну хорову капелю Київської Фільгармонії. Зорґанізовано державний ансамбль народної пісні й танку УССР у складі 180 осіб; під мистецьким проводом композитора Віленського та під батутою Нестора Городовенка (до цього часу починаючи від р. 1937 імя Городовенка ніде не згадувалося, як обвинуваченого в націоналізмі). Склад державної симфонічної орхестри підвищено до 90 осіб. Склад заслуженої капелі УССР „Думка" піднесено до 160 осіб, серед них 60 осіб висококваліфікованого малого хору, 116 осіб великого хору (разом з малим), 4 висококваліфікованих солістів і дитячий хор у складі 40 хлопчиків. Мистецьким провідником „Думки" призначено композитора Верьківського, диригентом Сороку. Склад показової капелі бандуристів піднесено до 50 осіб; її провідником призначено Піку.

Бельґійське воєнне поготівля.

БРІССЕЛЬ, 25. 8. ПАТ. Засідання бельґійського уряду закінчилося сьогодні в год. 11.30. Після засідання проголошено урядовий комунікат: „Премієр Пієрльо зложив звіт із міжнародньої ситуації. **Міністр народньої оборони зясував додаткові розпорядки у звязку зі запевненням безпеки держави. Ці розпорядки проголосять сьогодні.** У них край найде потвердження твердої волі вдержати незалежність серед конфліктів, які ділять Европу. Уряд звертає увагу населення на потребу спокою. Ніякий із військових розпорядків чужих великодержав не має характеру погрози проти Бельґії, якої дипльоматичне становище відоме та оцінюване як чинник рівноваги. Міністр внутрішніх справ виступить із кількома проектами законів. Міністр народньої оборони дістав повновласть набути 200 тисяч ґазових масок для цивільного населення.

ГОЛЯНДІЯ ЗАБОРОНИЛА ВПЛИВАТИ ЧУЖИМ ВОЄННИМ КОРАБЛЯМ НА СВОЇ ВОДИ.

ГАҐА. ПАТ. Тут проголошено декрет, яким заборонено вхід всіх чужодержавним кораблям на европейські територіяльні води Голяндії.

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ УРЯД ЗГОЛОСИВ ДИМІСІЮ.

БІЛГОРОД. 25. 8. Аґенція Авала повідомляє, що югославянський уряд зголосив димісію. Премієр Цветкович дістав доручення творити новий уряд.

НАЙВИЩА РАДА СССР. ЗБЕРЕТЬСЯ В ПОНЕДІЛОК.

МОСКВА. ПАТ. Як подає ТАСС, декретом найвищої ради СССР. скликано на понеділок до Москви надзвичайну сесію найвищої ради СССР.

Еміґраційні справи.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ.

Еміґранти, що вибираються до Канади, можуть із собою забрати вживане рільниче знаряддя, бо не платять від нього мита. Вивіз із Польщі нового знаряддя не оплачується з огляду на високе мито.

Корабельне Т-во Канедіен Пасіфік Ря. повідомляє, що засадниче останній транспорт у цьоторічному сезоні до Канади передбачений на день 16. вересня п. р. з Варшави. Пізніші речинці виїзду будуть визначувати лише для еміґрантів-пересельників, котрі з важних причин не могли скористати з визначеного речинця.

Корабельне Т-во Кунард Уайт Стар. повідомляє, що останній транспорт цього товариства до Канади в цьому сезоні відплине дня 25. вересня.

Родини, що виїжджають до Канади з капіталом 500 дол., мають часто визначені транспорти, а якими мусять прибути до Канади. Речинці тих транспортів мусять бути безоглядно задержані. Особи, що перед виїздом мусять перебути лікування, від якого висліду залежить виїзд, повинні вчасніше зголоситися до ліпарських огляднн, щоб, якщо зайде потреба додаткового лікування, могли це лікування перевести, виїхати і в речинці прибути до Канади.

ЩІПЛЕННЯ ВІСПИ В ДІТЕЙ ЕМІҐРАНТІВ.

Еміґраційний Синдикат стверднв, що дуже часто діти еміґрантів, що прибувають до Варшави до транспорту, не мають свідоцтв щіплення віспи, або, що ще гірше, ніколи не були щіплені.

З уваги на те, що недостача свідоцтва віспи є причиною до дискваліфікації при признаванні візи, а незаблизнені, або цілком свіжі сліди щіплення є також причиною до дискваліфікації корабельними лікарями і канадійського лікаря у Гдині, треба конче щипти літей еміґрантів у такому речинці, щоб уже зовсім здорові та з зблизненими слідами щіплення приїздили до транспорту.

Лікарські і Ветеринарійні Інструменти
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

ЕМІҐРАЦІЯ ДО БРАЗИЛІЇ.

Бразилійський консулят повідомляє, що віза для перільників буде коштувати від 1. жовтня п. р. 140 зол. Тому, що контингент віз для перільників на 1939 рік уже вичерпується, еміґранти повинні перед виїздом до Варшави порозумітися з Еміґраційним Синдикатом.

Еміґраційний Синдикат пригадує, що бразилійська віза є важна лише три місяці. Як хто не використає візи в тому речинці, можуть зайти різні перепони і конечність продовжити візу. Це коштує 75 зол. Часто бразилійський консулят не годиться на продовження.

ВІЙСЬКОВІ ПОСВІДКИ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ.

Еміґраційний Синдикат пригадує еміґрантам обовязок складати військові документи в Районових Командах Доповнень. Військова влада видає відповідні посвідки, без яких прикордонні органи влади не дають дозволу на перехід границі. Цих посвідок вимагають від усіх еміґрантів, без огляду на те, чи їдуть до країв заморських, чи европейських.

ДОКУМЕНТИ ДЛЯ РЕЕМІҐРАНТІВ ДО АРҐЕНТИНИ.

Власники консулярних паспортів, що вертаються до Аргентини, можуть дістати аргентинську віздову візу лише в тому випадку, коли мають аргентинську легітимацію ідентичности або свідоцтво моралі. Ці документи провірює аргентинський консулят перед видачею візи.

Посезонову продаж
від 22. VIII.
почала Фірма
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.
Висортовані речі за половину ціни, від сезонових річей значні рабати;
жіночі блюзки від зол. 3·—
„ комплєти „ „ 4·20
муж. сорочки, „ 2·50—8·—

На господарсько-воєнні теми.

Завдання ветеринарної служби підчас війни.

Загрозлива міжнародня ситуація й мариво нової світової війни накладає на міродатні чинники важливий обовязок провірити усі джерела продукції та варстати праці, щоб їх усправнити. Основну вагу у цьому має рільнича продукція; тимто Мін. рільництва видало вже у цім напрямку відомі розпорядкн. Розпорядок для усправнення годівлі тварин, мають щойно оголосити; змісту його покищо ми не знаємо. Але треба заторкнути справу, важну для правильного ходу продукції тварин та публичної і воєнної служби здоровля. Обговорити її необхідно тому, що в новому законі про поборювання тваринних пошестей з 1927/28-року поминули зовсім Інструкцію для урядових лікарів, яка в б. австрійському законі з 1909 р. зачеркувала широкі рямки праці для цих лікарів.

Думка, немовбито єдиним завданням ветеринарної служби у полі була поміч тваринам — основно хибна. Це завдання далеко ширше, коли зважити, що поруч важливого обовязку утримати тварини у відповідному здоровлю та здатному до зарізу стані, тяжить на ветеринарному персоналі також старання за те, щоб через надто грабіжні та безплянові реквізиції худоби — не допустити до депекорації, що так болюче потрясла населенням у час світової війни!

З повищим вяжеться стисло потреба далекосяжної ощадности у спожитті мяса та спожитковування усіх їдальних частин зарізної худоби, з якої спочатку війни відкидали як менше вартісні голови, кінчини, легені, печінки, нирки, фляки тощо.

Німці — хоч і борються з великими апровізаційними труднощами — завдяки строгій ощадности утримують могутню армію. Вони зберігають ощадність так далеко, що збирають навіть хатні відпадки, з яких їхній хем. промисл готовить харчі для безрог! — Відомо, що б. Австрія втратила через легковаження кінського матеріялу та недосвід — вище 2,000.000 коней. Ці втрати вийшли із невмілости підбору відповідних коней до артилерійської служби і непередбачення малої відпорности тяжких зимнокровних коней на воєнні невигодини!

Сьогодні не вільно ветеринарному лікареві допустити до змарнування хочби одної штуки, бо через те — раз обнижується боєздатність армії, а друге — виснажується населення з його добра, що у дальшому веде до зубожіння держави.

Світова війна та участь у ній ветер. лікарів з усіх сторін, дозволила їм придбати практичний досвід, на основі важких нераз спроб і втрат; а ці втрати служитимуть зараз для ветеринарного персоналу як гріяна пересторога, щоб не повторити давні помилки!

Завдання ветеринарної служби підчас війни такі:

А) Ветеринарна опіка над тваринами.

Ця опіка — іжкаше поміч раненим тваринам, діткненим ріжними органічними (спонтанічними) і пошесними недугами та підозрілим у них; рятунок загазуваним.

Хірургічні випадки містяться у рямцях т. зв. „Малої хірургії“, бож і відомо, що в час боїв непривітно переводити важкі і складні операції, лікувати затяжні процеси. Важко ранені, загрозливо пострілені тварини, із зломаними кінчинами, тощо, краще призначити негайно на заріз, ніж чекати аж прокинеться септичний процес. Рятувати загазуваних треба за загальними правилами. Якщо скоропостижне „відгазування“ неможливе, треба віддати тварину на заріз. Дорізані такі і відповідно скривавлені тварини — придатні на споживання.

З пошесних недуг прокидуються в час війни найчастіше у коней: короста (загрозлива і для людини), сап (носатина), пошесна легениця й пошесне обезрогання. У худоби: пошесна легениця, чума (книгосуш), карбункул (огневик), прищиця, тощо.

Запобігають поширенню пошестей негайно вирізуючи або ізолюючи хворих. Підозрілі в зараженні коні затягають до служби в обсягу власних операційних баз. Ветер. лікар мусить пильно стежити за джерелом зараження і ставитися до окруження з окончною недовірчимістю, бо трапляються випадки саботажу з боку ворожих аґентур! З ворожими таборами поширюються часто всілякі пошести, як ось в 1920 р. чума худоби, яку заволікли большевики у гряниці Східньої Галичини (Лопатина, Станиславчика).

Військові, а саме лучникові, поліційні і санітарні пси, яких непохитність і інтелігенція віддала усім боєвим арміям великі послуги, занедужують часто на носівку або скаженину.

Б) Співпраця вет. лікарів у реквізиціях тварин, годівлі, тощо.

Потреби дієвої армії зростають, тож раз-у-раз відбуваються і реквізиції тварин. Вони необхідні. Але необхідна при цьому далекойлуча пляновість та передбачування.

Треба мати на приміті, що скотостан краю — це наче магазин живини для потреб армії, — але й резервуар для розводу худоби у запіллі і в краю! При реквізиціях зарізної худоби, у яких ветер. лікар бере участь, треба щадити передусім породисту худобу і такий молодняк, тільні корови й вартісні ялівочки, ліцензіонувані бугаї. Побирати пасні штуки, випрацьовані старі воли та бугаї, старі та ялові корови й ялівки, карликуваті браки. Щадити, поросні льохи і льохи високих порід (вестфалі, йоркшири), добрі кнурі і молодняк; побирати пасні та безвартісні для розводу штуки звичайних краєвих порід. Для апровізації війська вельми корисна консумція овець.

При поборах (асентеруиках) коней — щадити високовартісний розводовий матеріял англо-арабських, арденських і зимнокровних, та краєвих гуцульських порід. Вибракувані, старі, до праці непридатні коні — це матеріял на консерви. У всіх тих випадках рішаючий голос має військовий вет. лікар як дорадник провіянт-офіцира. Куди це можливо, улаштовувати в запіллях військові молочарські бази — молочарні і розводити бекрогн у власних військових свинюшниках-годівельнях.

Велику практичну вартість таких улаштувань мав референт цих рядків, як б. військ. ветер. лікар на грубешівську округу, змогу бачити і ними управляти. — З військовою ветеринарною службою співпрацюють ветеринарні органи адміністраційної влади. Головним завданням повітових ветеринарних лікарів на приопераційних базах, в запіллі і краю — поборювати пошесні недуги і наглядати над відзаразнюванням обєктів, покинених ворогом, через небезпеку що можуть залишитися пошесні зарази і затроїти воду пошесними падлами. Дальшим важливим завданням цих лікарів у співпраці з органами самоврядної ветер. служби є нагляд над годівлею, торгівлею і зарізом тварин і строго зберігання при залізничому експорті живини і мяса контингенту, означеного центральною військовою владою, згідно із потребами армії.

Основної ваги у правильному ході воєнної ветеринарної служби, — не організація її до найдальших клітин.

Треба згадати, що в б. Австрії, вет. лікарі, як військові урядовці, підпадали під команду

офіцирів, що дуже відемно впливало на вислід служби. У польському війську вони вивінувані ступнями офіцирів до ґенерала дивізії включно. Це дає їм вільну руку і каже нести повну відповідальність за службу.

Але на комендантів цеї служби слід покликувати старших, досвідчених ветер. лікаріа!

Д-р Маріян Стахурський.

—o—

Спекулянтів відсилають до Берези.

ВАРШАВА, 25. 8. Сьогодні вислано до Берези Картузької: Бенґарда Менделя за те, що він скривав продукти першої потреби і 2) Гохґелєнтера Давида за те, що він брав за високі ціни. Влада гостро карає за всі спроби підвищувати ціни та спекулювати на харчевих продуктах.

Комісаріят на місто Варшаву відкликав заборону продавати алькогольні напитки.

ВАРШАВА ЛАДИТЬСЯ ДО ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Президент міста Старжинський вислав сьогодні письма до громадських орґанізацій у Варшаві із закликом, щоб члени тих орґанізацій взяли масову участь у копанні протилетунських ровів.

Такі рови повинні мати сквери та парки кожної дільниці міста. В багатьох точках міста почали вже копати такі протилетунські рови. Рови копатимуть теж і вночі. В цій акції бере вже участь кілька тисяч осіб.

ЗА ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ОБОРОНУ ТА ПРОТИ ПІДВИЖКИ ЦІН.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Премієр Складковський видав сьогодні особисто всім воеводам доручення безумовно втримати теперішній рівень цін, підкреслюючи з цілим натиском недостачу якихнебудь причин до звишкової тенденції. У звязку з цим рішенням премієра відновлено діяльність комісії контролі цін при премієрі. Головою тієї комісії є віцеміністр Ястшембський.

Крім того премієр наказав адміністраційній владі та міським органам влади на терені цілої держави скріпити та приспішити акцію, що запевнила би населенню протилетунську оборону. Зокрема премієр Складковський узяв під увагу акцію копання протилетунських ровів-сховів та заповів, що він контролюватиме особисто справність та швидкість тієї акції.

НОВІ БАНКНОТИ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 28. 8. ПАТ. 26. ц. м. Банк Польський на підставі рішення ради Банку Польського та за згодою міністра скарбу випустить 10, 5 і 2-голотові банкноти, які матимуть таку саму здібність звільнювати зобовязання, що банкноти дотеперішньої емісії. Всі засади емісії та покриття банкнотів залишаться в цілости, тому теж ця емісія має за завдання заступити відтинки на більші квоти, відтинками на дрібні квоти.

Нові банкноти в міру того, як відпадатимуть причини, що спричинили запотребування на більшу скількість дрібних грошей, будуть стягати з обігу, вимінюючи їх на домагання власників або на банкноти на більшу суму, або на срібні монети, яких емісію державний скарб підвищив.

ІТАЛІЙЦІ ДІСТАЛИ НАКАЗ ПОКИНУТИ ҐІБРАЛЬТАР.

ҐІБРАЛЬТАР, 25. 8. Авас повідомляє, що італійці дістали сьогодні наказ покинути Ґібральтар, за вийнятком італійського консуля та урядовців консуляту.

—o—

ФРАНЦУЗЬКА Й АНҐЛІЙСЬКА МІСІЯ ТАКИ ПОКИНУЛИ МОСКВУ.

МОСКВА, 25. 8 .ПАТ. Сьогодні маршал Ворошилов прийняв шефів французької та англійської військової місії. Візита обох шефів тривала 10 хв. Відтак обі місії виїхали через Ленінград до Франції та Англії.

—o—

НОВИЙ ЖАХЛИВИЙ ВИБУХ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. Сьогодні в центрі Кавентрі, недалеко Бродвет вибухла бомба, яка забила 5 осіб, та кільканацять зранила. Матеріяльні шкоди дуже великі. Райтер повідомляє, що поліція арештувала у звязку з цим вибухом три особи. Вибух спричинили, на думку англійської влади, ірляндські терористи.

УКРАЇНА — РКС.

Україна грає в неділю 27. ц. м. мистецькі змагання з РКС-ем. Ці змагання відбудуться в год. 11.30 передполуднем на гриші Погоні. Україна виступить у своїм найкращім складі. Для членів знижки.

У Ґданську пробували усунути польських пристаневих урядовців.

ҐДАНСЬК, 25. 8. ПАТ. Сьогодні рано зявився в командора Зюлковського ,шефа пільотів у новій пристані ґданський старшина маринарки, який заявив йому, що він негайно мусить покинути своє становище. Командор Зюлковський відповів, що він не має у цій справі ніяких інструкцій своїх наставників, значить ради пристані. Відтак командора Зюлковського придержали в домашньому арешті.

Одночасно арештовано: вищого урядовця ради пристані, командора у стані відпочинку Злеба та урядовця-сигналізатора на ліхтарні.

В тому самому часі з головного бюра ради пристані викинули головну телефоністку-польку. На її місце прийшли три німки, в тому дві польські громадянки.

Менш більш у тому самому часі розброєно пристаневу поліцію, яка складається з 12 поліціянтів поляків і 12 ґданців.

Приблизно к. год. 11. звільнено командора Злеба. Капітан ґданської маринарки прийшов до мешкання командора Зюлковського, оправдуючися, що зайшло непорозуміння. Отже командор Зюлковський урядує далі. В пополудневих годинах відкликано теж розпорядок, що торкається 12 польських поліціянтів.

ДО ҐДАНСЬКА ПРИБУВ НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК.

ҐДАНСЬК, 25. 8. ПАТ. До Ґданська прибув німецький воєнний корабель шкільний „Шлезвіґгольштайн". Командант корабля вложив офіціяльні відвідини усім урядовим особам у Ґданську, між ін. ген. комісареві Польщі Ходацькому.

Німеччина припинила міжнародню комунікацію.

ВАРШАВА, 25. 8. ПАТ. Німеччина припинила всю міжнародню летунську комунікацію.

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. Німецькі кораблі, які знаходяться у пристанях північно-східного побережжя Англії, дістали приказ відплисти до Німеччини найпізніше завтра. Пароплав „Ганза" лінії Гамбурґ—Америка, який відплив учора з Гамбургу до Саутгемптон і Ню-Йорку, не причалив сьогодні до саутгемптонської пристані.

ТОКІО. Японський корабель „Яшукімару", який мав виїхати із Гамбургу, дістав наказ стримати виїзд та виждати на приїзд японців, які на його чердаку мають покинути Европи.

ЛЬОНДОН. Кореспонденти німецьких часописів та агенцій у Льондоні дістали від німецького уряду наказ покинути Велику Британію. Вони виїздять у суботу рано. Цей наказ є відповіддю на такий сам розпорядок британського уряду, який велів всім англійським кореспондентам покинути Німеччину вже вчора вечором.

Польсько-анґлійський союз підписаний.

ЛЬОНДОН, 25. 8. ПАТ. Сьогодні перед год. 18. підписано в Льондоні польсько-англійський союз, який складається з 8 точок. Союз підписав від Польщі амбасадор Рачинський, від В. Британії міністр Галіфакс.

Ст. 1. На випадок, якби одна зі сторін, що умовлюються, опинилася у воєнному стані з одною із европейських держав внаслідок аґресії тієї держави, друга сторона подасть негайну підмогу стороні, що умовляється та знаходиться у воєнній акції.

Ст. 2. т. 1. Постанови ст. 1 застосовуються теж на випадок якоїнебудь акції одної з европейських держав, яка виразно загрожувала би незалежности одної зі сторін та яка була би того роду, що ця сторона вважала би за відповідне протиставитися їй усіми своїми силами.

Точка 2. Якщо одна зі сторін, які умовлюються опиниться у воєнних акціях з одною з европейських держав внаслідок її акції, що загрожувала би незалежности або невтральности якоїсь третьої держави у той спосіб, що це становило б небезпеку для одного зі союзників, то постанови ст. 1 будуть стосувати без шкоди для прав тієї третьої держави.

Ст. 3. Якщо якась европейська держава пробувала би підважити незалежність одного з партнерів засобами господарського натиску або в якийнебудь інший спосіб, тоді обі сторони, що умовляються, взаїмно себе підтримують у зусиллях протиставитися таким спробам. Якщо держава почала би воєнні акції проти одного з партнерів, тоді застосують ст. 1.

Ст. 4. Способи, як застосувати зобовязання взаїмної допомоги, що її передбачує цей договір визначать відповідні орґани військової, морської і летунської влади обох партнерів.

Ст. 5. Без шкоди для поданих угорі зобовязань сторін подати собі негайну допомогу та підтримку з початком воєнних акцій, оба партнери будуть обмінюватися повними та швидкими інформаціями про кожну подію, яка могла би загрожувати їх незалежности, зокрема про кожну подію, яка могла би загрожувати застосуванням поданих угорі зобовязань.

Ст. 6. т. 1. Оба партнери будуть собі комунікувати взаїмно тексти зобовязань допомоги проти аґресії, які вони заключили, або могли би в майбутньому заключити у відношенні до третіх держав.

т. 2. Якщо один із партнерів хотів би взяти на себе нові зобовязання цього роду, після того, як ця умова ввійде в життя, то з уваги на те, щоб умова добре діяла, він повинен повідомити про те свого партнера.

т. 3. Нові зобовязання, що їх оба партнери в майбутньому взяли би на себе, не повинні ані обмежувати їх взаїмних обовязків, зясованих у цій умові, ані створювати посередньо нових обовязків між тим партнером, що не бере участи в тих зобовязаннях та третіми державами.

Ст. 6. Якщо оба партнери опиняться у воєнній акції внаслідок застосування тієї умови то вони не заключать перемиря ані миру, тільки за взаїмним порозумінням.

Ст. 8. Цю умову заключують на час 5 років Якщо її не виповідять на 6 місяців перед тим речинцем, то вона залишається далі правосильна, при чому кожна зі сторін матиме право виповісти умову в кожній хвилині за 6-місячним виповідженням. Ця умова стає важна негайно після підписання. На доказ того оба повновласники підписали умову та прибили на ній свої печатки.

Цю умову списали в англійській мові у 3 оригінальних примірниках. Польський зміст устійнять обі сторони пізніше і тоді зміст стануть однаково міродатні.

Перед димісією японського уряду?

КІНЕЦЬ ПРОТИКОМІНТЕРНІВСЬКОГО ПАКТУ.

ТОКІО. ПАТ. У добре поінформованих колах твердять, що треба рахуватися з недалекою димісією міністра війни ген. Ітаґакі, може навіть з димісією цілого кабінету.

Як подає Домеї, японські часописи широко обговорюють німецько-совітський пакт неаґресії та стверджують, що він становить „присуд смерти" на протикомінтернівський пакт.

ЯПОНСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БЕРЛІНІ.

ТОКІО, 25. 8. ПАТ. Аґенція Домеї повідомляє, що уряд рішив запротестувати перед Німеччиною проти заключення Німеччиною пакту неаґресії зі Совітами. Таке вирішено на сьогоднішньому засіданні. На тому засіданні вирішено теж, як заявив ґенеральний секретар уряду, подглянути нову політику, що спирається на витвореній ситуації. Деякі із членів уряду домагалися, щоб цю справу негайно обговорити, одначе премієр був за тим, щоб її покищо відложити.

На засіданні уряду, як твердить Домеї, щиро обговорювано справи, що вяжуться з німецько-совітським пактом неаґресії. Обговорювано теж теперішню вартість тристороннього протикомінтернівського пакту, розглядаючи ситуацію у світлі европейської кризи.

Міністр закордонних справ Аріта доручив амбасадорові Ошіма запротестувати перед німецьким урядом. Японська нота дає японську інтерпретацію про неаґресію між Німеччиною та Совітами та містить заяву, що на думку японського уряду німецько-совітський пакт неаґресії нарушує постанови і суть протикомінтернівської умови Японії з Німеччиною.

Новости
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

МИХАЙЛО ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

„Вулиця вбиває..."

Під цим гаслом відбудеться в суботу 26. і в неділю 27. ц. м. чергова лекція, як прохожі повинні ходити по вулицях, щоб не попадати під колеса авт та не збільшувати числа нещасливих смертних випадків, що зростає у Львові в останньому часі щораз то більше. У 50% нещасливих випадків вину слід приписати шоферам самоходів, мотоциклістам та наколесникам, які — як це заявив віцестароста д-р Дембовський на конференції представникам преси, що відбулася в четвер 24. ц. м. у львівському городському старостві — уладжують по вулицях Львова правдиві герці. Отже шофери, мотоциклісти і наколесники розвивають страшну скорість не лише на вулицях м. Львова, але й на закрутах вулиць, підчас їзди не дають світляних сигналів, переїджаються попри трамваї підчас їх зупинки і т. д. Одначе самі прохожі теж збільшують непотрібно число нещасливих випадків, бо ходять як хочуть і переходять з хідника на хідник куди хочуть. Тому „вулиця дійсно людей убиває". Тимчасом прохожі повинні переходити вулиці в точно означених місцях, де шофери обовязані спеціяльно вважати на людей і зменшити рух самоходів. Ці правила їзди і ходження пригадують представники влади безпеки шоферам та прохожим у найближчу суботу та неділю. Від понеділка посиплеться град кар на неслухняних шоферів та прохожих, які мусять платити гривну за нарушення приписів вуличного руху. Хто не схоче заплатити — матиме до діла зі старостинським судом, що буде в місця поладнувати всі такі справи. Одночасно у згаданих двох днях представники влади безпеки звернуть спеціяльну увагу на всіх візників, вуличних музик, прошаків, які своєю легкодушною поведінкою спричинюють заколот у вуличному русі і збільшують число нещасливих випадків. З реферату начальника промислового виділу магістрату інж. Серафіна присутні довідалися про заходи згаданого виділу запевнити безпеку прохожим у вуличному русі у Львові. По короткій дискусії конференцію замкнув начальник воєвідського уряду д-р Бехметюк, який проводив.

„СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ"
Львів, вул. Гродзіцьких 1, II. пов. тел. 256-59.
обединує все наше купецтво і промисл,
дає поради й поміч при оснуванні крамниць і промислу,
інформує у справах джерел закупу і цін,
улаштовує купецькі дошколюючі курси,
видає фаховий часопис „Торговля і Промисл" та фахову бібліотеку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В другій половині серпня.

Воєнні алярми, ріжні акти, контакти і тим подібні пакти виколіїли спокійного громадянина з уїжджених рейок буденного життя. Те, що вчора було страшенно важне — нині стало невартe малого нюху табаки, те що було за нюх табаки — нині стало важніше від усього іншого.

Здибає мене один письменних. Знаю його не від нині і знаю, що буде говорити. Певно про якусь повість, чи новелю, про структуру повісти, завязок фабули, інтригу чи тим подібне.

— Знаєте, я хотів пять кіля смальцю...

— Що пять кіля. — перебиває йому музик-супромісг. Я хотів два... Їду власне до Центросоюзу,

— А свічки маєте?

— Вчора купив кільо.

На те все надійшов громадянин, що почав будувати каменицю.

— Не знаєте панове, чи мило можна купити?

— Думаю, що так. Ну, а як там ваша хата? Вже десь під дахом?!

— Що, кажете, під дахом?

— Хата!

— А, хата! Я думав — мило. Ну, бувайте. Мушу йти, бо маю ще кілька справунків.

Письменник і музик теж попрощалися і почимчикували до роздільні II. С. Напевно за цілий час дороги не впаде між ними ніодно слово про фабулу, структуру, чвертьтонову музику, чи навіть півтонову. Хіба, що котрийсь із них вживаючи фахових окреслень скаже, що структура солонини повинна бути така і така, або що американський смалець на чверть тону гірший від краєвого.

Як відомо, вулицями Львова їздять від приблизно пятьдесять літ трамваї, від десять літ автобуси, а крім них авта, фіри і тим подібні мотоциклі. Ніхто на них не звертав уваги, хіба як переходив вулицю. Тепер горожанин зовсім інакше до цього ставиться.

— Дивіть, як трамвай пігнав...

— Бачите, поїхали старшини в авті...

— Але-ж то страшний рух возів. Одні сюди, другі туди.

Навіть піші-піхотинці, що снуються вулицями притягають на себе увагу: -

— Чому ті люди так вилягли!?..

А тимчасом і одно і друге і третє було вже тому місяць, рік, і нікого не дивувало. Доказ, що людина не все дивиться очима тіла. Очі душі дуже часто сваряться з ними.

Нині рано відкликав мене на бік один знайомий, відкликав з такою міною, що я був певний: або війна, або якийсь неймовірний пакт (наприклад Німеччини з жидами!), або якась щонайменше важна декларація.

— Слухайте, раджу вам купити собі салямі.

Тим разом посварилися вуха душі з вухами тіла, бо я в першій хвилині почав комбінувати: салямі — мадяри — перемарш...

А все таки є люди, що задержали не тільки спокій духа, а й не віддалилися від щоденности. Коли до одного з редакційних співробітників дійшла вістка про збільшену загрозу війни, він у крайній розпуці вигукнув:

— Біда би то взяла. А мою вулицю якраз розкопали і тепер чекай заки направлять!..

Галактіон Чіпка.

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Голуховських 14. 10—11

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
1) першорядні вовняні матеріяли-самоткані на убрання, плащі священичі реверенди, гімназійні однострої, смокінги та 2) **папами і шовки** на сорочки, сукнки, костюми, обруси і т. п.

Приглянься цифрам П. З. У. В.

Загальне Заведення Взаїмних Обезпечень (Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych), хоч своєю традицією опирається на XVIII. століття, то дійсно у своїх сучасних рамках і формах працює щойно від 1927 р.

Безоглядну на такий короткий час діяльности П.З.У.В. здобув собі у широких масах повне довіря, чого доказом зіставлення повищих якнайкраще багатомовних цифр. Ті цифри знадують на постійний зріст майна та запасних капіталів. І так напр. стояв запасних капіталів з 14 міл. у 1926 р. підійся на 33,4 міл. у 1937 р.

Обезпеченевий портфель у ділянці примусового обезпечення будинків від огню з 40,1 міл. в 1937 р. підійся на 41,9 міл. в 1938 р. Примусове обезпечення хліборобських рухомостей виказало в 1938 р. 5,6 міл. зол. (4,1 міл. в 1937 р.). В умовних ділянках, вогневий відділ виносив у 1938 р. 5,3 міл. зол. (4,8 міл. у 1937 р.), градовий відділ 880.000 зол. (617.000 в 1937 р.), а відділ обезпечень від крадіжей, цивільної відповідальности, нещасливих припадків і ущоджень авт — 1,800.000 зол. (617.000 у 1937 р.).

Цифри ті говорять самі про себе і свідчать про життєвість ПЗУВ.

З ближчими даними зазнайомить вас стійло П.З.У.В. на Східних Торгах.

НОВИНКИ

27 СЕРПЕНЬ

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 14. серпня 1939.
13 по Сош. Мих. пр.
Лат. 13 по Сош. Пос.
Сонце: схід 4.31, захід 1[illegible]
Місяць: схід 17.27, захід 2[illegible]

Завтра: 28. серпня. **Понеділок**
Ст. ст. 15. серпня 1939.
Успення Пр. Бог.
Лат. Августина єп.
Сонце: схід 4.31, захід 18.21.
Місяць: схід 17.27, захід 2.42.
Післязавтра: 29. серпня. Вівторок
Ст. ст. 16. серпня 1939.
Пер. Обр. Госп.
Лат. Усікн. гол. І. Х.
Сонце: схід 4.34, захід 18.17.
Місяць: схід 18.18, захід 4.44.

—o—

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 892 19-30

— **Косметичні курси косметичні** Стефанії Гаврисевич, Львів, Сикстуська 14., тел. 272-18, під управою лікаря і інж. хем. дають право вести власне заведення. Практичні вправи у власній лабораторії. Виписи приймаємо. Інформації і проспекти на бажання даром. 1605 —10

— **До ВП. Передплатників творів Лесі Українки.** Повідомляємо ввічливо всіх наших ВП. Передплатників, що четвертий з черги том Творів Лесі Українки появиться 15-го вересня ц. р. — а не при кінці серпня, як видавництво це проектувало. Просимо теж надсилати залеглі рати за вакаційні місяці. **В-во „Українська Книгоспілка"**, Львів, вул. Обор. Львова 14. 1—3

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— **Війна не буде Вам страшна**, якщо станете буд. щадником Кооп. Банку Міщанський Союз Кредитовий у Львові, Руська 3. Тел. 215-16. Ви або рідня матимете дім або звернені ощадности, перечислені на збіжжя. Жадайте інформацій негайно!

— **Календар „Просвіти"** на переступний 1940. рік — 60-ий річник — уже появився і своїм по мистецьки оформленим зверхнім видом, як і ріжноманітним змістом звертає на себе загальну увагу. Має 224 стор. друку і коштує тільки 1.20 зол. Кожний українець повинен купити передовсім Календар „Просвіти". Купуйте у книгарнях, у філіях і читальнях та в мужів довіря „Просвіти"! Кольпортерам даємо значний опуст. Адреса замовлень: Товариство **„Просвіта", Львів, Ринок 10.**

— **Цікавий конкурс.** Між лікарями розписав Медичний Відділ Університету конкурс на тему: „Як практично і дешево урядити лікарський кабінет?" Вплинуло багато відповідей, та першу нагороду признано за відповідь в одному

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Г. СКОРЕЦЬКА
вернулася і ординує дальше
Стрий — Ягайлонська 2.
1568 2—2

реченні: „Замовити всі лікарські меблі, уряджения канцелярії і жлальні в ф-мі **Клак Степан Львів, Гавзнера 9., тел., 206-107".**

— **Часопис „Лемко"**, що його видавали москвофіли в лемківському говорі, у Криниці, перестав уже виходити. Видно скінчились підмоги на видавання цієї рептильки, яка вела неперебірчиву кампанію проти українського населення на Лемківщині, зокрема проти українських, греко-католицьких священників.

— **Нову римо-католицьку парохію** на Баторівці у Львові створив польський архиєп. Твардовський з днем 1. вересня п. р. Завдяки його матеріяльній підтримці поляки вибудували новий костел до двох років при кінці вул. Янівської на Баторівці на межі м. Львова і Рісни. Тепер архиєп. Твардовський будує біля костела приходство для нового польського пароха. В неділю 3. вересня п. р. архиєпископ посвятить новий костел на Баторівці і передасть його з новоствореною польською парохією під опіку польського пароха.

— **З вязниці у Львові** вийшли на волю між ін. К. Золочівський, Б. Осідач, та І. Любінецький з Рави Руської, В. Хомутник з Улицька, Шемлій з Піддубець, І. Козак з Василева та Д. Стороняк з Забіря. З вязниці у Станиславові вийшов на волю о. Володимир Проць, парох Росільної, якого поліція арештувала під замітом приналежности до ОУН та допомогу втікачам на Карпатську Україну.

— **Відкликано прогулькові поїзди.** Популярні поїзди до Варшави 26. п. м. і до Славська та Янова 27. п. м. відкликано. Зворот грошей за заліз. карти можна дістати в тих касах, в яких закуплено карти.

— **Сестри Червоного Хреста мають негайно зголоситися.** Як подає „Всхуд", окружна секція Польського Червоного Хреста взиває всі сестри резерви і санітарного поготівля, які мешкають у Львові, негайно зголоситись у бюрі секції при вул. Личаківській 37 а) в організаційних справах.

— **Люстрацію крамниць та промислових підприємств** при вул. Академічній, Легіонів, Сапіги, Кентшинського та на пл. Люблинської Унії перевела минулої середи спеціяльна комісія, зложена з представників IV. і VI. міського виділу, городського староства та влади безпеки. Підчас люстрації комісія покарала 5 осіб карними мандатами за незладження цінника на товари і за нарушення санітарних приписів. Крім того проти 9-ох купців комісія зладила карні доноси до городського староства.

— **Товщі зникають** позолоньки з мясарських крамниць. Важко повірити, щоб нагло забракло безрог. Імовірно — як пише „Слово Народове" з 26. п. м. — багато мясарів ховає солонину або вивозить на села, де її магазинує. Крім того багато клопоту мають мешканці м. Львова з купном цукру, соли, муки, вугля та іншими предметами першої потреби. Городське староство в Перемишлі покарало грішнами двох купців за самовільну підвишку цін на предмети першої потреби.

— **510 міліонів зол.** було 20. п. м. в обігу польських срібних монет і більону, з того срібних монет було 384,2 міл. (10. п. м. — 384), ніклевих і бронзових монет 125,8 (122,9).

— **Львівська хроніка.** В четвер вечором намагався застрілити Казимир Жарковський (вул. Вірменська 22) свою жінку Гелену в парку Нарутовича за Залізною Водою, але на щастя револьвер не вистрілив. На крик перестрашеної жінки налбігли прохожі, відобрали револьвер від Жарковського і передали його поліції. Виявилось, що Жарковський не живе зі своєю молодою жінкою, яка мешкає вже окремо при вул. Гланській. Зустрінувшись у парку з жінкою намовляв її, щоб вернулась до нього. Коли вона відмовилась — схвильований Жарковський намагався її застрілити. — В ресторані Месінга при вул. Собіського намагалася скінчити самогубством служниця Марія Гавриляк (пл. Бернардинська ч. 12) і тому напилась родини. У важкому стані відвезли її до шпиталю.

— **Міль почали добувати** в Городниці над Дністром в городенському повіті. У скалі високій на 60 м. вибили вже робітники тунель на 20 м.

— **Підземний коридор** відкрили в городі польської гімназії в Городенці. Коридор веде у напрямі будинку повітового староства, що в XVIII. в. був монастирем, а будинок гімназії належав до гр. Потоцького.

— **97 кас безвідсоткового кредиту** діє на терені станиславівського воєвідства. Найбільше кас безвідсоткового кредиту мають поляки, бо аж 42, жиди 40, інші 15. Всі згадані каси диспонують капіталом к. 550.000 зол.

— **Згоріли два села.** В селі Дарево пов. Барановичі вибухла пожежа і знищила 89 господарств зі збіжжям та худобою. Матеріяльні втрати сягають 200.000 зол. У селі Свіное пов. Дзісна пожежа знищила 11 хат і 37 господарських будинків.

— **Грім ударив у гурт** молоді, що сховалася підчас бурі над селом Дзержковиці пов. Велунь. Нагло грім ударив у дерево, під яке поставали діти, і поразив смертельно трое дітей, кілька осіб лекше зранив.

— **За вбивство нареченої,** Катерини Скупневич в Ярославі засудив окружний суд у Перемишлі Адольфа Лозу зі Самбора на досмертну вязницю. Розправа виявила, що Лоза вбив свою наречену тому, що вона не хотіла виїхати з ним по скінченні військової служби з Ярослава до Самбора. Тепер відбулася проти Лози розправа перед апеляційним судом, який затвердив присуд окружного суду.

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

— **Краєва хроніка.** Коло Устечка пов. Заліщики виловили з Дністра тіло невідомої молодої дівчини, яка втопилась мабуть підчас купелі. — До шпиталю у Львові привезли важко раненого Михайла Лешка з Ходорова, якого зранив підчас суперечки маґістр Генрих Дрояновський. — В Лопушній пов. Рогатин грім убив двох робітників Івана Маланчука та Осипа Хому, які працювали при випалюванні вапна. Крім того грім убив коня, та поразив робітника Богдана Гриціва і керманича вапняні Ісаака Лінденбазма.

— **До кровавої бійки** дійшло в середмісті Риги коло кавярні „Люна", де поліцист хотів арештувати молодого дезертира. Тоді молодий дезертир витягнув револьвер і зранив його важко. Заалярмована поліція окружила втікача і засипала його стрілами, від яких він згинув. Слідство устійнило, що вбитий називається Тарасенко. Крім того підчас стрілянини два прохожі були теж ранені.

— **Автобусова катастрофа** трапилась на шосі Рига—Майтене. Автобусом верталось 10 естонських летунів з міжнародніх летунських змагань у Ковні. Естонський автобус хотів виминути кілька возів і вїхав до глибокого рову. Чотири летуни важко ранені, інші легко ранені.

— **Катастрофальний циклон** лютував над містом Токвіль в Альжирі і над околицею міста та заподіяв велитенські спустошення. За кілька хвилин виступила з берегів ріка Ує і залила великі простори. Повінь нанішла так нагло, що багато людей не могло втекти на вище положені місця. Тому у спінених хвилях згинуло понад 50 осіб і багато худоби. Між населенням повстав страшний переполох. Вода поперервала телефонічні і телеграфічні проволи і забрала самоходи.

Нова книжка Бібліотеки „Діла"!
ОТЕЦЬ ПРЕВО
Історія кевірної
Manon Lescaut
повість
із двома ілюстраціями.
Одна з найкращих історій коханка у всесвітній літературі. Відтворена з операх, драмах та творах різних митців.
Ціна зол. 2.50.

Ясна молочна
WEDLA
шоколяда, що має велику скількість незбираного молока

— **Повінь у Тієнтсіні** прибирає щораз то більші розміри і число жертв зростає з години на годину. На передмістю втопилося 17 китайців і 2 москалі. В ночі зі середи на четвер згинув англійський вояк, який з необережности торкнувся наелектризованого дроту.

— **Грізна пошесть тифу** вибухла в Лінцу та околиці, на який занедужало багато цивільних осіб і вояків. У Відні відчувають велику недостачу мяса, яке забирають для війська.

— **ВП. Передплатникія „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr 4128. 1—?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, kuди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

Бібліотека „ДІЛА"
ВОЛОДИМИР БІРЧАК
НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ
— — повість — —
Доля емігранта у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.
Ціна 2.50 зол.
Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ.

Побут у Заліщиках театру „Промінь" від 14. до 20. 8. п. р. окинула нашу громаду, яка в часі літнього сезону відчувала потребу якоїсь української атракції. Правду сказати — в Заліщиках затратилося в літі український характер міста через наплив літуючих зі заходу. Поява різного театру стягнула всю українську громаду в одно середовище і дала змогу учасникам вистав покрінити свої мистрові різними виставами. Зложіж все, що їх театр виставив, вибивається на перше місце: „Жертва козачки", далі безсмертна „Наталка Полтавка", відтак „Шельменко чура" „Дибуї" і „Бен Гур". Управа театру мала на меті відіграти не „Орли степів", але через заборону влади мусіла з цієї пісні зрезигнувати. Театр, хоч ще молодий, зробив своїми виступами назагал добре враження. Обсада ролі, передовсім головних, була відповідна. Гра артистів поза малими недотягненнями дбайлива і на наші обставини задовільна. Слідно зусилля поставити театр на таку висоту, щоб відповідав мистецьким завданням. Найкращим здобутком у цьому напрямі є орхестра, яка вимикувалася зі свого завдання зовсім задовільно, за що її публіка нагороджувала рясними оплесками. Декорації має театр гарні, пристосовані до вимог даної пєси.

З приводу четирнацятих роковин смерти бл. п. д-ра Осипа Маковея відправлено 20 серпня п. р. в місцевій церкві в Заліщиках панахиду за душу Покійного, яка завдяки представникам місцевих наших установ відправлявсь широку. Про відправу панахиди сповістили наші установи громадянство серемними клепетами. Споминаючи память бл. п. д-ра Осипа Маковея, мусимо порушити одну дуже прикру справу, про яку годі мовчати. Покійний д-р Осип Маковей заслуженій у нас не лише як письменник, але теж як педагог, який як директор бувшої учительської семіна-

рії в Заліщиках виховав багато людей, що майже виключно йому завдячують нині свої суспільні становища. Покійний визначався теж як культурно-освітній діяч у заліщицькій окрузі. З того приводу згадує нині кожний свідомий громадянин Заліщицької Землі ім'я Покійного з пієтизмом. А проте, а проте його могила і досі не впорядкована! Загально відомо, що Покійний полишив гарний жматок для найближчої рідні, яка в першу чергу зобовязана заняти ся упорядкуванням могили хочби тому, що має на це потрібні фонди, здобуті працею Покійного. Ця прикра справа неполагоджена досі мабуть тому, що рідня Покійного надіється на суспільність, яка візьме цей обовязок на себе. Суспільність знову не береться зі запалом до таких справ, які — на її думку — належать у першу чергу до найближчої рідні. Якби там не було, могилу треба впорядкувати і поставити памятник, щоб чужі нас не осуджували та щоб не пали нас сорам, що не вміємо чи не хочемо шанувати памяти наших заслужених громадян.

Спорт.

СТЕП — ЗОЖА.

Змагання за мист. Б-класи відбудуться в неділю 27. п. м. на гриші Зожі у Винниках. Початок в год. 16-ій попол.

ЗОРЯ — ГРАНІТ.

Змагання за мист. Б-класи відбудуться в неділю 27. п. м. на гриші ТШЛ-ю (Левандівка). Початок в год. 11-ій передпол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Жіночі торбинки

лікарські торби, течки, портфелі, гаманці, валізи, несесери поручає і направляє по найдешевших цінах

Робітня і склад гуртової продажі **Н. Барер**

Львів, ул. Сикстуська 2.

Львів ул. Оборони Львова 15. (д. Сикстуська 43) Тел. 235-32.

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси — інж. Ярослава Білинського

Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.

— Інформації і виписи щодня. —

199, 18-35

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Субота 26. 8. год. 20 „Багряні рожі".
Неділя 27. 8. год. 16 „Багряні рожі"; год. 20 „Паризянка".
Понеділок 28. 8. год. 18 „Паризянка".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
26. 8. Муза на офсайді.
27. 8. Тополя.
28. 8. Царица Грузії.
29. 8. Шаріка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Кирка в Льолео.
З Надвірної їде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Театр Йосифа Стадника (свіжора).

СОЛОТВИНА:
26. 8. Cici.
27. 8. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Сорочинський ярмарок.
3. 9. За молдавський престіл.
4. 9. Вельможна пані Кочубеїха

КІНА.

АМПІР: „Три підхорунжі".
АПОЛЬО: „Пісеньяр Заходу" (Нельсон Еді).
АТЛЯНТИК: „Сумерянці".
БАЙКА: „Льомай якновельможної пані" і колір. додаток.
БАЛТИК: „Заза".
ВАНДА: „В сітях розвідки", „Стрінулися в Парижі".
ГРАЖИНА: „Палкі серця", „Поверх вище".
ЕВРОПА: „Перемога стихій".
КАСІНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Знахар", „Щаслива 13-ка".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Льорд Джеф", „7-ме небо".
ПАКО: неділя.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
РАЙ: „Кібіп" (Фернандель).
РІЯЛЬТО: „Елегантний світ".
РОКСІ: „Зорний ескадра", „Їх експедиція шофер".
СВІТ: „Сліпий завулок", „24 години кохання".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Ілюзії пустині".
СТИЛЕВЕ: „Колп Мадельон" і ревія.
ТОН: „День на перегонах", „Виправа на Марса".
УТІХА: „Обережно, професоре" (Гарольд Льойд) і ревія.
ХИМЕРА: „Рена" (Справа 777)

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКІ РАДІО

Субота, 26. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 7.45 Орк. мандолініст-ів, 8.15 Репортаж із живпіів, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Орк., 14.00 З оперової музики. дуети з пл., 14.20 Із життя хліборобських організацій, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Солов'єйко" Андерсена, з муз., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Віоньйчелі, 16.50 Ц. О. П. тому 4000 літ, 17.00 Вівучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танк. музика з пл.; у перерві в год. 17.20 „Півкольонії", 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Відгомони сили та слави, 18.10 Розр. концерт, оркестра, пародії, пісеньки, рефрени, ксильофон, 19.00 Сімома морями до сімох горбів, радіоповість, 19.20 Резерва. 19.30 Гутірка, Що пишуть полякп із закордону, 20.00 Капели, співа, авд., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Спортові льокальні вістки, Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.02 Трансм. зі Швайцарії: Сучасний ресіталь Вен. Джілі, в супр. форт. 21.35 Сальон, музика з пл., 21.50 Дальша частина фестівалю зі Швайцарії, 22.20 Танц. музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 27. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранок хліборобa: На що звертати увагу при плеканні пшениці, Нар. музика з пл., Які корисні для кооперативний збут збіжа, коло год. 10.30 Оперетковa музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Муз. поранок: симф. орк., 13.00 Вибраки з творів Пілсудського, 13.05 Рапівська молодь у боях за незалежність, 13.15 Музика у вик. камер. орк., мецосопран, тенор, саксофон, 14.45 „Пан Тадей" читає Ст. Ярач. 15.00 Нар. пісні з пл., 15.10 Зпід Залізія, 15.35 „Битва під Варшавою" фрагм. з оп. Гюмана-Седлецького, 16.30 Вінсент д' Інді: Тріо на форт., кларнет, віол., 17.15 Хто відповість, 17.30 Сопран, баритон, гумор, Юраддів хор, джез, 19.00 Театр Уяви: „Карло Марціяновський", 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця „Під левом" вес. авд., 20.05 Спортові льокальні вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, метеорольог. вістки, програма на завтра, 20.55 Матч коп. мяча Польща — Мадярщина, 21.35 Десять літ фільм. музики, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 28. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Порадня для ремесла, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Година найменших: „Геройський ведмедик", мельодії, пісеньки, 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Авд. для молоді: „Завіша Чорний", 15.15 Популярна музика у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Співає, реціталь, 16.45 Наук. хроніка: фізика, 17.00 Вівучі та програмові вістки, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовенові твори з пл., 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Бадетова музика у вик. симф. орк., 19.00 Табор гірських скаутів у Золотому Потоці, 19.20 Концерт орк., 20.15 Резерва. 20.25 Хліборобська скринька, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Скринька, 21.30 Відгомони сили та слави, 21.40 Танц. музика з пл., 22.00 Батьківський порадник. 22.15 „Вечірня серенада" легка муз. авд. у вик. орк. мандолінистів і вок. дуету. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Льоката знамань, вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Популярна музика з пл., 18.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Фантастична подорож" повість для молоді, 15.00 Популярна муз. у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 17.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сучасні форт. сонатини, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вівучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Чайковський з пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Славні симфонії, з пл., 18.45 Пісні у вик. Ф. Плятіни, 19.00 Для робітників, 19.30 Концерт орк., форт., тенор, 20.10 Інтерлюдія з участю І. кадр. компанії, 20.25 Для села: Про гігієну та чистоту молока, 20.35 Спорт. льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.05 Трансм. зі Швайцарії: Симф. концерт, дир. Тосканіні, 22.00 Польща та Скіа, 22.20 Трансм. зі Швайцарії: Продовження симф. концерту, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 26. серпня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Нар. пісеньки, БІЛГОРОД 19.05 Нар. мельодії, 20.00 Військ. орк., 21.10 Нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 19.25 Цик. музика, 21.00 Трансм. з Люцерни: Спів. ресіталь Вен. Джілі, 22.20 Джез, ВІДЕНЬ 19.00 Веселий кінець тижня, ГАМБУРГ 20.15 „Паризяна" оп. Лягара, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розв. авд. з муз., 20.15 Оперова й оперетковa музика, КЕЛЬН 16.00 Веселі співи й нові мельодії, МІЛЯНО 21.00 „Турандот" оп. Пуччінія, ПРАГА 18.30 Легка музика, 20.00 Кабарет, РАДІО ПАРІ 16.30 Моцартові сонати, 20.30 Спів, 21.05 Трансм. з Люцерни, РИМ 20.30 Хвилина музики, 22.30 Форт., СОФІЯ 18.00 Популярний концерт, 18.00 Мандоліни, 19.00 Вок. концерт, 20.50 21.40 Легка музика.

Неділя, 27. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15 Розр. концерт, БІЛГОРОД 21.20 Болгарські пісеньки, БРАТИСЛАВА 15.30 Словацькі нар. пісеньки, БУДАПЕШТ 17.45 Нар. пісеньки, 19.25 Оперетковий вечір, 20.50 Цик. музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 20.15 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Розр. концерт, КОПЕНГАҐЕН 21.30 Шубертові пісні, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 21.00 Розр. музика, 22.30 Легка і танк. музика; МІНХЕН 19.00 „Дон Джованні" оп. Моцарта, ПАРІ ПТТ 20.15 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Міранда" оп. П. Капоніса, СОФІЯ 18.00 19.00 21.25 22.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Оперетковa музика.

Понеділок, 28. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії опах Рену, БІЛГОРОД 19.05 Цик. музика, 20.00 Пісеньки, 20.30 Співа, БОРДО 20.00 „Реформові оповідання" оп. Офенбаха, БУДАПЕШТ 18.20 Співа, 19.25 Малярські мельодії, 20.20 Орк., 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 19.15 Альтівка, 21.00 Моцартові твори, 22.50 Розр. і нар. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Весела музика, ДРОЙТВІЧ 22.05 Рахманінов: Соната г-мель оп. 19, ЛЯҐТІ 18.55 Пісеньки, МІЛЯНО 21.00 Хор. 21.20 Симф. концерт під дир. Маскаґні, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 18.15 Хор. 20.15 Хвилина музики, РИМ 17.15 Форт., СОФІЯ 18.00, 19.00, 21.25 Легка і танк. музика.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки. 20.30 Форт., БУДАПЕШТ 17.10 Цик. музика, 18.30 Легка музика, 19.40 „Тоска" оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 19.15 Хорадьова музика. 20.15 Муз. комедія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Розрив. музика. 19.15 Танці всього світа, 20.15 Орк., ЛЯҐЛІЦІ 22.30 „Реквієм" Моцарт, Шуберт, МІЛЯНО 21.00 „Міранда" оп. Капоніса, ОСЛЬО 21.25 Пісеньки, ПАРІ ПТТ 20.30 „Дочка пані Анго" оп. Лекока, РАДІО ПАРІ 19.00 Популярний концерт, РИМ 20.30 Форт., 20.50 Трансм. з Берна: Шуберт, Моцарт, Гіндеміт, 22.20 Скрипка, Аріго Серато, СОФІЯ 18.00, 19.15, 21.40 Музика, 20.50 Рос. пісні.

Радіокутик.

СКРИПКА З 1714 РОКУ.

Керманич англійської джезової оркестри Артур Салісбері, розлобув недавно скрипку з 1714 р., на якій грали віртуози. Ця скрипка пошкувала його 800 фунтів стерлінгів. Салісбері гратиме на цій скрипці сольові фрагменти в мікрофонових продукціях джезової оркестри.

МІКРОФОН У СОВІТСЬКІЙ ФАБРИЦІ.

Совітське радіо надало цікавий репортаж з фабрики самоходів Сталін. Цей репортаж передав звукові чергові фази автомобілевої продукції.

КОНКУРС НА СЛУХОВИЩЕ.

Італійське радіо оголосило конкурс на слуховище присвячене фашистівському походові на Рим, який був першим фашистівської революції. Найкраще з надісланих на конкурс слуховищ, передадуть у роковини походу на Рим дня 28. жовтня п. р. Це слуховище може тривати від 30 до 60 хвилин. Нагороду за найкраще слуховище призначено у вісті 25.000 лірів, що в порівнянні з пересічним рівнем радіових нагород у Італії небувала велика сума.

ПЕРЕСІЧНИЙ СЛУХАЧ ТА ЙОГО ПРИЙМАЧ.

Англійське радіо надало гутірку під наз. „Пересічний слухач та його приймач", ілюстровану спеціально направаним ББК. Ця гутірка зображувала наслідки, коли хто не вміє поводитись із приймачем, заміняти спішеного приймача та ще при електричних заколотах, і як усе це легко направити.

ЯК ЗНАЙТИ ПРАЦЮ.

Від 15. серпня п. р. надає англійське радіо низку гутірок про нові способи заробітку. В нинішніх умовинах виринають зовсім нові види праці, кому й особи заробітковання інші, як також й шукання її.

УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ ВОСЕНИ.

Від осени цього року українські авдиції в радіо знайдуть у третій рік свого істнування. В дотеперішній практиці ці авдиції відбувались в різних порах дня, двічі в тиждень, так, що не було доброї змоги вислід за ними стежити та ними цікавитись. Але від осени ц. р. проектують в цьому напрямі деякі зміни. А саме українські авдиції не будуть розширені як досі, а навпаки будуть відбуватись в точно означених відтинках часу. Таким чином створення постійного українського відтинка в радіо дозволить нашим радіовим слухачам дещо цікавіше зацікавитись авдиціями в рідній мові, та дати цьому відповідний вияв. Досі українське громадянство замало цікавилось цією справою, а це не вилівало на покращання справи українських авдицій в радіо. Крім того, почавши від осени поширять теж тематику українських авдицій, вводячи гутірки на теми спортові, виховні, гігієнічні та авдиції для дітей. Від українських радіослухачів жлемо тільки більше відзивности.

ЯК ВИГОЛОШУВАТИ РАДІОВИЙ ДЕННИК.

Інформація ББК надає денник у рівному, ритмі, виходячи короткі, важкі відомости одну за другою, гойбя набої зі скорострілу. Ніяких фраз. Вістка у трьох або двох рядках. Це виглядає, як заголовки у денниках товстим друком, які заповідають важливі новини. І не дає нічого драматичного сбразу на дії, навіть найбільш емоціонуючі. І все слідкова все однаково рівний, без з-

гляду на те, чи подає відомість про катастрофу, вислів переговорів, або інформації з дипльоматичних переговорів. Це нагадує ріпні черепки „Тайме", однакові, без огляду на те, про що пишуть. Зовсім інакше надають французький радіовий денник. Там спікери та денникарі явно означають свій погляд. Це полегшується тим, що французький денник не розмежовує інформацій від коментарів, які очевидна річ все мусить на когось впливати та відповідно зафарбовувати події. Видатний французький денникар П. Дароле вважає, що основною прикметою говореного денникарства є ясність та життя. На його думку, для французького денника було б багато краще, якби інформації надавали англійським способом, сухо, безособовим голосом, без фраз та повсмішь. Щодо інформацій, другу частину творили б коментарі, в яких модуляцією та суттєвістю голосу предметів, якого призначення було б відоме, знайомити можна радіослухачів зі своїм поглядом та чуттєвим підходом до раніш виголошених інформацій. Найважнішою частиною денника було б „Дзеркало дня". Це мали б бути утривалені транспозиції найважніших подій, які мали б водночас характер живого автентичного документу.

ГОЛОС „ВЕЛИКОГО ВІТРУ".

У американському стейті Ню Мексико надано низку спеціальних авдиційних призначених для індіянського стейту. У таборах індіян заінстальовано радіові приймачі. Ці авдиції зробили на них величезне враження. Індіяни зацікавлені радіом та створили для нього нову гарну назву „голос великого вітру".

РАДІО ТА ГОДИННИКАРІ.

Годинникарі кажуть, що магнетичне промінювання радіових приймачів відсутньо впливає на годинники, які постійно носять при собі слухачі радія. Звичайно по кількох роках ці годинники псуються, хоча в інших умовинах ходили б найкраще ще довгі роки. Таким чином радіо співпрацює з годинникарями та поставляє їм заробітку.

ФОТОТЕЛЕГРАМИ.

Французький уряд видав розпорядок, яким від дня 21-го липня п. р. вводиться на час нюйоркської світової виставки, пересилку фототелеграм радіовою дорогою.

НОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

Совітський професор та винахідник Гуров, сконструював електричний музичний інструмент, який назвав „віолеяною". Цей інструмент може наслідувати звуки скрипки, віолончелі, обою, кларнета тощо. Совітське радіо організувало низку авдицій у виконанні цього нового інструменту. Ці авдиції призначені для закордонних слухачів.

СЛУЖБА БОЖА В ББК.

Англійський тижневик „Радіо-Таймс" випускував купони, що уповажнювали читачів домагатись білетів вступу на відправу Служби Божої, яку транслюють з концертової салі палати радія у Лондоні. Тижневик дістав 1.600 голошень, тому переслав білети тільки деяким особам, які відізвались першими. Решта охочих мусить чекати своєї черги.

Біржа

Львів, 25 серпня 1939.

ГРОШІ.

Бельги безп. 90·30—90·42. Долари америк. 5.30·50—5.33·00. Долари канад. 5.29·00—5.32·00. Фльор. голл. 2·94·00—2·98·11 Франки франц. 14·16—14·16. Франки шв. 120·40—120·65. Фунти англ. 25·00—25·00. Гульд. голл. 99·75—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53. Корони норв. 125·57—125·57 Корони шведські 128·72—129·07. Ліри іт. 19·00—19·00, Марки фінляндські 10·75—11·01, Марки нім. срібні 78·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00. Шкода 24·50—35·25, Ротшіль 30·00—31·25, Лісьонг 79·00—79·00. Можейів 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 40·00—40·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50 Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 70·00, серія 77·00—00·00. 6 ем. 69.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 68.50 5 заставнича 61·00—59·00, 4 прем. дол 36·00 4 консоліданційна 61·00—60·50. Тенденція вдержана.

З СЛОВА найкращі косметики ФЕДЕРА

Якщо сумніваєтеся — спробуйте. Найніжніші оригінальні кольонські води і перфуми на ВАГУ, найкращі пудерички і розпилькники БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНИЙ вибір. Все по ДЕШЕВИХ цінах продає найстарша перфумерія

С. ФЕДЕРА ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2. Філії: Галицька 16 і Коперника 15а.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Пшениця оборот 380 тон, тенд. сильн. жито оборот 197 тон, тенд. спокійна, ячмінь оборот 57 тон, тенд. нест, овес оборот 140 тон, тенд. спок. Оборот заг. 3076 тон. Річна озим. — вол. 48—48·50, річна літній — вол. 43·50—44·50, конюшина біла, сира вол. 210 — 255, конюшина біла без каннянки з чист. 97 відс. — вол. 250—270. Інші ціни без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 25. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·85
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2·90
За 1 кг. масла екст. з оп. дан зачет	2·90
1 л. молока	0·15
1 кг. лепь	1·05

Тенд.: масло і яйця вдержана, молоко сдаба.

Оповістки.

Дирекція Приватного Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для дівчат у Перемишлі приймає додаткові оголошення до І. класи. Про речинець вступних іспитів повідомить дирекція заінтересованих письменно. Зголошення і вписи слати на адресу: Жін. Торговельний Ліцей Українського Інституту для Дівчат, Перемишль, вул. Твардовського 4. 1533 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДА ВЧИТЕЛЬКА займеться виховайням і наукою дітей в обсягу всенародних шкіл. Дуже добрі свідоцтва. Зголошення слати під Марія Лукович. Устріки Долішні. 1553 1-1

КУПНО-ПРОДАЖ

ВИКЛЮЧНА продажа дикт і форнірів, дикт оцоколесних „Ойкос" фабрика М. Гаммер і Сини, Львів, Джерельна 3, тел. 971-14. 1575 3—15

МЕШКАННЯ

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована до винайму Байки 26/12. 1573 2-2

СТАНЦІЯ для учениць (ків), двайцана оліка, догідні умовини, вул. Шевченківських 14, партер, двері ч. 1. 1588 2-3

ПРИЙМУ двох-трьох учеників з пільним удержанням. І. Купчинська, Львів, Ягайлонська 7. 1501 2-2

ПРИЙМУ на станцію двох учнів. Бальзако Філії, Кохановського 76, II. п., двері ч. 12. 1593 2-2

ПРИЙМУ на станцію паничи в доброго дому. Моровова, Ходоровського 11/II (бічна Коперника). 1574 3-3

ДОБРА СТАНЦІЯ для учнів, або сама умебльована кімната з окремим входом при вул. св. Антонія ч. 3, II. п. 6.

КОМФОРТОВА умебльована кімната до винайму зараз. Павлінів 28, I/3-ий поверх). 1602 3-3

ПРИЙМУ учениці (ників) на мешкання Сичів, комфорт! Сторожуки, вул. Зеленого 2 (пл. ев. Юра) 1609 2-6

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помішення. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 37—45

ГРЕБЕНІВ, пансіон Яблоневських поручає кімнати з утриманням. 1547 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ОСВІЧЕНА вінна, не бідна, досить принятна, хоче познайомитися тільки з українцем з вищою або середньою освітою, на дуже відповідній посаді, коли можливо державній, з відповідними прикметами від 40—48 років. Ціль матримоніяльна. Можуть заголошуватися і заточені до Адм. „Діла" під „Вірібуе унітіо". 1616 1-1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зибликевича 27, поручає по приступних цінах гнуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 42-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — пилярство В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79 1167 9-12

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 81-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 10-50 2816

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ. Старе підприємство у повітовім місті II. О. II можна обняти на догідних умовинах. Зголошення до Адм. „Діла" під: „Успішний дінар". 1598 2-2

ЛЕДІВНІ — посезонова виїродажа 10% опусту. Рентшнер, Легіонів 37. 1506 10-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „Перспіцін", тепер Шайнохи 1. 1615 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44. 1778

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці
Д-р Нарциз Лукіянович
спеціяліст нервових і психічних недуг
ВЕРНУВСЯ
й ординує від 3—5 год.
1516 Львів, Сапіги 6, тел. 114-10. 1-10

РЕНТГЕНОЛЬОГ
Др. Людвика Ляндес Ляйнерова
Львів, Лозинського 9. тел. 255-30
вернулася
1577—4—6

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ КОСМЕТИЧНІ КУРСИ закордонної програми
Др. О. Тушицького
записи і інформації
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тель. 205-28. 1551 4—26

Не соромись!
як маєш **пропуклину!!!**
Піди до найстаршого на світі Заведення Спеціяльних Бандажів пропуклинових і черевних
М. ФРАЙЛІХА
Львів, вул. ген. Токажевського 33.
(давніше Городецька 35).

ОГОЛОШЕННЯ

Дезинсекція мешкань!

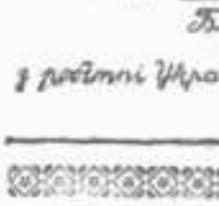

Блощиці та всілякі інсекти і гадапаси **нищить певно** і безповоротно при помочі **газу в „B. F."** виріб і патент „АЗОТ" С. А. ЯВОЖНО на протязі кількох годин не ушкоджуючи домашніх предметів. Однорічна гарантія.
Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО" Львів, Падеревського 9, тел. 236-51** 1348 1—3

НОВОВІДКРИТИЙ
ДІМ МОДИ ДЛЯ ДИТИНИ
bobo
ЛЬВІВ, Сикстуська 6.
1611 2—5

ШКІЛЬНІ ШАПКИ
для учнів держ. шкіл і Ґ. Шк.

поручає
БЕРКУТ
Блихарська 14 Львів
з роботні Українських Інвалідів

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пекарська 22. — тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.
361 8—12

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.25
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаймі і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo" Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло" Львів, Ринок 10.

Nr. 195 (15.274).
Ч. 195 (15.274).

Lwów, wtorek 29. sierpnia 1939.
Львів, вівторок 29. серпня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телєфон Редакції 248-41
Телєфон Адміністрації 229-11
Телєфон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 2.50 ЗОЛ.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Гітлєр відкинув французьку пропозицію мирної полагоди конфлікту.

ФРАНЦУЗЬКИЙ КОМУНІКАТ ПРО ФРАНКО-НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ.

ПАРИЖ. ПАТ. В неділю вечором оголошено такий офіційний комунікат про недавні франко-німецькі розмови:

25. ц. м. Гітлєр приняв французького амбасадора Кульондра та поручив йому доручити французькому премієрові повідомлення, в якому заявив, що довше не може толєрувати ситуації, яка панує в Польщі, і жалував би, колиб полилася німецька і французька кров у висліді кроків, які він можливо мусітиме поробити, щоб розвязати ситуацію. Французький амбасадор повідомив про те прем. Далядіє, що негайно вислав до Гітлєра відповідь, у якій пригадав, що Франція привязана до мира, але також є вірна супроти зобовязань що до щирої співпраці для мира в Европі. Далядіє заручив, що Польща готова віддати справу до мирної концилиації. Він підкреслив, що — як це кожний може розуміти — без ще одного зусилля для мирного порозуміння між Польщею та Німеччиною — може вибухнути війна, та заявив, що готов помогти у мировій ініціятиві.

26. ц. м. Гітлєр приняв амбасадора Кульондра та заявив йому, що не може приняти пропозицій премієра Далядіє. Німецький шарже д'Яффер доручив премієрові письмо, яке потверджує ту устну відповідь.

ЩО ВІДПОВІВ ГІТЛЄР НА БРИТИЙСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ?

ЛЬОНДОН, Райтер. Як говорять, у вівторок рано оголосять британську пропозицію та відповідь Гітлєра на неї.

ДРУГА ВІДОЗВА РУЗВЕЛЬТА ДО ГІТЛЄРА.

Як подає преса, Рузвельт вислав до Гітлєра другу телєграму, в якій повідомляє, що дістав відповідь від президента Мосьціцького та висловлює надію, що також Гітлєр зясує своє становище.

ЧОМУ ВІДКЛИКАНО ПРОМОВУ В ТАННЕНБЕРГУ?

Як подає польська преса, в Льондоні різно коментують факт, що роковини бою під Танненбергом відкликано. Говорять, що Гітлєр не хоче виступати з мінною декларацією, доки не дістане з Льондону відповіди на пропозиції, що їх дав амб. Гендерсонові, що важко перетранспортувати в короткому часі 100.000 людей до Східної Прусії, то знову, що не хоче дразнити Москви святом перемоги над російською армією.

ПРОМОВА ГІТЛЄРА ДО ЧЛЕНІВ РАЙХСТАГУ.

БЕРЛІН. ПАТ. Гітлєр приняв у своїй палаті членів райхстагу та виголосив до них промову, в якій зясував повагу ситуації.

Члени райхстагу постійно підтримують звязок, щоб до пів години могти бути в салі засідань, як лише скличуть райхстаг. Більшість з них сидить у недалеких ресторанах і кавярнях.

БЕРЛІН. АВАС. Усі гавляйтери та посли до райхстагу є в Берліні, до диспозиції уряду. Опера Кролля приготована на засідання райхстагу; у сусідній салі закватеровано сотню кінноти.

ЯПОНЦІ МУСЯТЬ НЕГАЙНО ПОКИНУТИ НІМЕЦЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

БЕРЛІН, ПАТ. Японських громадян, які мешкають в Німеччині, зокрема жінок та дітей, завізвано негайно покинути німецьку територію.

Як говорять, перший транспорт японців уже відплив з Гамбурга.

РАДІОВИСИЛЬНІ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ ЖУРНАЛІСТІВ У ВАРШАВІ.

Тому, що Німеччина робить перепони у міждержавних телєфонічних розмовах лініями, які проходять через німецьку територію, у Варшаві урухомлено 3 радіовисильні, якими закордонні кореспонденти можуть порозумівати ся зі своїми редакціями.

Німеччина припиняє комунікацію з Польщею.

ВАРШАВА. ПАТ. Німці замкнули в суботу граничний перехід Збоншин—Гросдаммер, затарасовуючи його кізлами з кільчастого дроту.

В суботу рано замкнули німецькі митні органи всі граничні переходи на терені комісаріяту Вронки.

У познанському воєвідстві замкнули німці 8 дальших граничних переходів, укріпляючи їх сталевими кізлами і кільчастим дротом.

НІМЦІ З БАЛЬОНІВ ОБСЕРВУЮТЬ ПОЛЬСЬКЕ ПОГРАНИЧЧА.

РИБНІК. ПАТ. З Бжезя над Одрою цілу суботу видно було по німецькому боці два обсерваційні бальони, з яких німці через льорнетки приглядалися польській території.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ НАД ПОЛЬСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

ВАРШАВА. ПАТ. Німецькі літаки що раз то частіше нарушують польський кордон; 25. і 26. ц. м. було 34 такі випадки, здебільша в околиці Гдині (16 налетів) та на Шлеську. Здебільша інтервеніювала протилетунська артилерія.

НІМЕЧЧИНА СПИНИЛА ЗАЛІЗНИЧУ КОМУНІКАЦІЮ З ПОЛЬЩЕЮ.

ПОЗНАНЬ. ПАТ. Поїзд, що мав прийти з Грагенбергу (Німеччина) до Здун в год. 19,06. не прийшов: німці повідомили телєфонічно, що він не прийде взагалі, подібно як і поїзд, що приходить до Збоншина в год. 22,13.

ХОЖУВ. ПАТ. В неділю вечором спинено в Битомі поїзд Букарешт—Берлін.

В Битомі та в околиці появились афіші з повідомленням, що в неділю в год. 22. спинено рух на всіх залізницях польського Шлеська.

НІМЦІ ЕВАКУЮЮТЬ ШЛЕСЬКІ ПОГРАНИЧНІ МІСТА.

КАТОВИЦІ. ПАТ. В ночі з неділі на понеділок відбулася евакуація цивільного населення міст Битома, Забжа та Гливіц. Рівночасно відбувався летунський напад, тому в тих містах дійшло да замішання; частина населення намагалася дістатись на польську територію.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТР ПОКИНУВ ГДАНЬСК.

ГДАНЬСК, ПАТ. Німецький міністр справедливости Функ, відлетів з Гданська зі шефом канцелярії Гітлєра, Беле.

ВСЯ ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ ПРИПИНЕНА.

БЕРЛІН. ПАТ. Всю летунську комунікацію в Німеччині припинено. Виняток становлять лиш військові літаки, урядові, та літаки, які дістали окремий дозвіл.

Дальші інциденти на польсько-німецькому кордоні.

НАПАДИ НІМЕЦЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ НА ПОЛЬСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

КРАКІВ. ПАТ. В неділю в год. 15,30 з німецького боку обстріляли польське пограниччя в районі Сухої Гори та кинули на польський бік 3 гранати.

ТОРУНЬ. ПАТ. В неділю в год. 20,30 німецькі диверсанти обстріляли з гданської території граничний перехід у Ґузах. Польська гранична сторожа відповіла стрілами.

ВАРШАВА. ПАТ. В суботу в год. 8. німецький кінний артилерист переїхав польський кордон коло Дзьвежні на терені комісаріяту Дзялдово. Польська стежа застрілила його.

В ночі з пятниці на суботу, німецька диверсантська ватага, зложена з коло 50-ох людей заатакувала польську залізничу стацію та поліційну станицю в Чарній. Поліція відстрілю...ся, прогнала диверсантів, ранючи двох з них.

В суботу в год. 23. з гданської сторони вистрілено 14 разів з гданської території до польської стежі у місцевости Мале Слоньце.

В суботу в 12. год. коло Веоського Мосту в семполінському повіті німецький скорострїл обстріляв польську стежу.

В околиці Гожендзя в повіті Тчев німецька стежа обстріляла в ночі зі суботи на неділю судна на Вислі. Німці вистрілили коло 200 разів, поляки не відповіли.

Німецький граничний сторож вистрілив у суботу в год. 5,30 на село Вулька Дздівуйска пов. Прасниш.

Німецькі вояки застрілили у Млавському повіті, у віддалі 200 метрів від кордону, польського капрала Фелікса Грабовського та ранили в голов і в живіт стражника Войтіха Вісьневського, який помер після операції.

У пятницю по полудні коло Чаткови причалила моторівка з протилежного, гданського берега. Висіло з неї трьох членів „охоронних штафет", які під загрозою крісів забрали зі собою родину польського рибака Лятопольського.

25. ц. м. коло полудня німецькі ватаги цілий час обстрілювали будку граничної сторожі у Звороніцах пов. Рибник. Польська амбасада у Берліні зложила протест.

У Чаці притримали німці пятеро польських митних урядовців — буцім то за те, що поляки притримали 12-ох німців з диверсійної ватаги, що напала на стацію Мости Сльонске.

ДЗЯЛДОВО. ПАТ. В неділю коло год. 9. польська стежа стрінула німецьку стежу у віддалі коло 6 км. від кордону, коло Дзьвежні. Підчас вимін стрілів згинув на польській території один польський вояк та один кінь.

Коло год. 13,30. німецький важкий скорострїл, уставлений коло 2 км. від кордону, обстріляв двох польських граничних сторожів, що переходили коло 100 метрів від кордону, коло Малінова.

НІМЦІ НЕ ПУСТИЛИ ЧЕРЕЗ КОРДОН ПОЛЬСЬКОГО КОНСУЛЯ.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА. ПАТ. Німецька гранична сторожа не перепустила через кордон польського консуля з Моравської Острави, що службовим самоходом їхав до Богуміна. Він вернувся до Моравської Острави і запротестував перед дирекцією поліції. Не зважаючи на те, не перепущено через кордон польського віцеконсуля, який намагався дістатись до Польщі через іншу граничну точку.

У протекторатї перервано всяку телєграфічну й телєфонічну комунікацію; пасажирські розклади їзди не обовязують.

—o—

У крутежі подій.

(Від власного кореспондента).

Париж, 23. серпня 1939 р.

Всі закордонні події, сензаційні зустрічі, наради генералів, безупинні відвідини амбасадорів приязних чи неприязних держав у будинку міністерства закордонних справ при Ке д' Орсе — відбуваються у хвилині, коли половина Парижа, близько два міліони парижан, покинули мури великого міста та безжурно купаються у хвилях Ляманшу, Атлянтику чи Середземного Моря. Париж став майже англійським містом з тисячами англійських туристів; ба, навіть споглядаючи на небо, ми бачимо тільки англійські літаки, що кружляють щораз частіше над столицею Франції.

Французи зовсім спокійні. „Як буде війна, то всі підемо, як один муж; якже буде мир, то навіщо наперед журитися? — балакає пан Дюпон з паном Дюраном, преспокійно попиваючи на терасах каварень добрий напиток т. зв. аперитив, як звичайно перед вечерою.

У міжчасі міністр французьких кольоній пан Мандель не дармує. Німецька преса вже прознає, що колишній секретар Клеманса зорганізував два міліони знаменито вишколеного кольорового війська, що мало б піти на — царгородський фронт, зараз із вибухом війни. Бо тут усі французи чомусь переконані, що Царгород відіграє чи не головну ролю в майбутній війні. Є деякі стратегічні місця, яких не можна боронити в перших днях війни, і держави мусять їх утратити аж до головної боротьби під кінець війни.

Так бодай тут балакають каварняні стратеги, ті самі, що попивають ріжні добрі аперитиви...

Паризький щоденник „Парі Міді" пригадує слова італійської преси по скасуванні санкцій після етіопської займанщини: „Ми, італійці, доховаємо тривкої вдячности Австрії, Альбанії та Мадярщині за те, що ті держави нам помагали, коли ввесь світ ішов проти нас". З тих трьох малих держав зберіглася ще тільки Мадярщина і їй єдиній італійці мають ще змогу виявити докази своєї вдячности. Очевидна річ, що Мадярщина є для Німеччини в нинішніх ходах німецької політики дуже важна і тому всі плітки про безпосередній німецький замах на Мадярщину нестійні. Та нема найменшого сумніву в тому, що Мадярщина мусить нині вже хочби через своє географічне положення рахуватися з Німеччиною.

Німецько-совітський пакт — щодо цього нема теж ніякого сумніву — спонукає Англію та Францію негайно пересунути всі свої дипльоматичні та стратегічні ходи. Той настрій, з яким тут усі вичікували війни з дня на день, у нічому не змінився; не змінився теж і загальний спокій усього краю, підготованого від тижнів на „все можливе". Нема сумніву, що таксамо як у 1914 р. — перше гасло до війни не впаде ні у Франції ні в Англії.

Про те, що скривається у плянах німецько-совітського пакту на дальшу мету, йдуть тисячні здогади — від фантастичних комбінацій до найбільше подрібних обрахунків, як ті дві держави розділили свої ролі. Чи миролюбні спроби Злучених Держав і тверезий холод Англії, яка ніколи не тратить рівноваги перед найбільшою небезпекою, врятують спокій Европи і на як довго? — ось що хотіли б знати всі, звичайні смертники і найбільші дипльомати.

Паризький щоденник „Ль' Орд" приніс на днях довшу характеристику особи сучасного французького премієра Далядіе, що вибився на перше місце в історії Третьої Республики. У практиці всі почини Франції є в його руках, бо французький премієр є фактичним володарем держави. „Ль' Орд" підкреслює його рівновагу духа, спокій та мовчазність. Англійці звуть його монолітом. Французи мають до нього повне довіря, переконані, що з хвилиною, коли він дасть поручення амбасадорам Франції покинути Берлін і Рим — то він зробив усе можливе, щоб не допустити до війни та все приготовив на випадок її необхідности. Бо не забуваймо, що Франція має найсильнішу армію на боці т. зв. демократичного фронту. Тому в Парижі впаде головна рішальна постанова щодо воєнної акції західних великодержав.

Юрій Студинський.

З польської преси.

Критичні дні.

„Події розвертаються тепер — пише виленський **„Глос Народови"** з 25. VIII. — з головокружною швидкістю. Справджуються передбачування преси зперед кількох днів, що **ми увійшли в період найбільшого напруження міжнародньої ситуації.** Тепер уже не за кілька днів, тільки за кілька годин можуть трапитись події незвичайної ваги та значіння.

На ситуації ваготіють від кількох останніх днів факти, що як не можна краще характеризують зажертість підступної гри, що її ведуть німці і яка довела світ до сучасного напруження. Пакт неагресії Райху з Совітами, що правда, не змінив укладу сил між обома протилежними собі сторонами, між „віссю" та „фронтом миру", та все-ж послужив Гітлерові для того, щоб рознуздати воєнні настрої в Німеччині. Це спричинило інтервенцію англійського амбасадора Гендерсона у Гітлера з останньою осторогою західніх держав перед воєнними кроками супроти Польщі. Осторога мала своїм змісто категорично стверднти, що Англія та Франція всю свою збройну міць кинуть на терези дій, якщо Німеччина напала б на Польщу. Відповідь Гітлера відома. Він заявив, що для безпеки Европи не думає віддати на поталу життевих інтересів німецької нації.

Годі дивуватися, що по такій відповіді та у звязку із щораз більшим мобілізуванням німецьких збройних сил — в Англії та Франції видали широкі мобілізаційні заряджения. Франція покликала до зброї кілька річників, збільшуючи числовий стан військової поготови до півтора міліона вояків. Англія змобілізувала всю резервову фльоту і територіяльну армію і має в сучасній хвилині на суші та у фльоті теж коло півтора міліона людей. Та це не вичерпує всіх мобілізаційних заходів, які далі відбуваються на щораз більшу скалю. В кожному разі треба підкреслити, що західні держави нині і морально і матеріяльно без порівнання краще підготовлені, як це було в 1914. році. Отже німці нікого не заскочуть, коли вони справді захочуть свою гру довести до катастрофального кінця. Тоді натраплять на твердий мур рушниць з усіх сторін...

Частинно змобілізувались теж Румунія, Туреччина та Греція.

Годі забавлятись тепер пророцтвами, які факти може нам принести найближчий день та які зміни можуть статися в Европі. **Одно певне, що такого напруження, як тепер, світ довго не витримає.** Рискована німецька гра мусить покінчитись рішенням в одну або другу сторону: війна або зречення з очайдушних плянів."

ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 2)

Вистава еспанських малярів у Женеві.

Уже цілком іншим духом віє зі зображення Хрещення, незвичайного уже своїм видовженим форматом і до нього достосованою композицією. У противенстві до традиційної сцени хрещення зображення поділене тут на дві частини: на властиве хрещення над рікою Йорданом і на надприродну подію в небі з Богоотцем, який серед хору янголів засилає св. Духа на голову Ісуса Христа. Але найзамітніше тут те, що перехід від природного зображення хрещення внизу до горішньої сцени майже непомітний. Полумяне тло позаду та янголи, які зривають низько понад головами Хрестителя, далі янголи, що мішаються в саму сцену хрещення і гротесковість передньої сцени викликують в нас навіть враження переваги моменту надприродного над природним. Новиною є тут також стилізування фігур, їх понаднормальні видовжені пропорції, крутіж у руху фігур і неспокійне, гостро контрастоване освітлення, яке ярко освітлює наче великий вогненний стовп надприродні явища і погасає в миттині на периферіях, гостро зарисовуючи контури. У грандіозних розмірах розвиває мистець ті самі проблеми в картині „Сон Филипа II.". Тут сполучуються в одно звеличання імени Ісуса Христа, адорація всіх святих та страшний суд. Мистець оперує масовими явищами та візіями. Ліворуч непроглядна маса тягнеться в безконечність, наче ціла людськість. Зпереду клячать всі святі, між ними майже непомітна постать Филипа II. в чорній мантії. Очі всіх звернені у візіонерській екзальтації догори. Праворуч у величезній пащі фантастично зображеного кита бються в вічних муках тіла грішників: це вхід до челюсти пекла. Вгорі в масових клубах хмар, які тягнуться ген аж у безконечність фантастичного краєвиду, відбувається адорація імені Ісуса Христа праведними, янголами і святими.

Все це одна грандіозна візія — сон Филипа II., який є тут властиво єдиною реальною фігурою. Увесь природний світ перемінився в космічну нереальну візію-фантазію мистця, яка має в собі щось з апокаліптичної панорами.

В зображенні св. Ільдельфонза мистець незвичайно оригінально розвязує проблеми творчої інспірації. Голова святого повна внутрішнього вогню і зосередження, звертається в бік Богородиці, яка піддає йому думки.

Іль Греко належить безсумнівно до одних із найбільш оригінальних та геніяльних мистців не тільки еспанського, але і всесвітнього малярства.

Недоцінений сучасниками, призабутий дальшими віками він вирнув щойно коротко перед світовою війною на денне світло. Ще XIX. століття не розуміючи його творчости збувало його епітетом божевільного; в історії людської творчости такий факт не відокремлений, великі відкривники нових шляхів часто ступають самітно в темряві віків...

Побіч Веляскеза і Грека найліпше представлений у Женеві третій велитень еспанського малярства Франціско Жозе де Гоя (1746—1828). Гоя належить до найбільш романтичних постатей в історії еспанського малярства. Найбільш фантастичними легендами, лицарськими подвигами та любовними пригодами овіяне його життя. Це еспанський гідальго і Касанова в одній особі. Тимчасом показується, що дійсність була цілком не така романтична. Життя його було більше ніж прозаїчне, а мистець пускав твори своєї фантазії не так у погоні за любовними пригодами, як радше виключно у своїй малярській творчости.

Найвизначніші твори женевської вистави такі: „Ярмарок у Мадриді" з 1778—1779, „Військовий і молода жінка" з тої самої доби, „Поранений муляр" з 1786 — всі три картини це шкіци до гобеленів, славнозвісне полотно „Прерія св. Ізидора", з панорамою Мадриду, портрет маляра Франціска Бає з 1795, загально відома „Мая вестіда" і „Мая деснуда" (1797—1798), „Бичування" (1808—1813), „Виріб пороху" (1813), „Дім божевільних" (1794), портрети короля Карла IV., його жінки Марії Люізи та еспанських аристократок. Хочемо звернути увагу на два моменти в творчости Гої. На його кольорит та на нове відношення до тем та сюжетів. Кольорит Гої визволюється зі старої традиції тяжких кольорів штучного світла ателіє. Він малює в ясних світлих тонах (напр. сцена з раненим мулярем) так начеб він малював ясне денне світло. Те саме враження робить „Прерія св. Ізидора", де Гоя віддав враження краєвиду під голим небом у природному освітленні. В картині „Фабрикація пороху" мистець передає не штучну композицію, а сцену просто з життя, правдивий епізод з наполеонських воєн. Краєвид з лісом дихає такою свіжістю колірів і атмосфери, що не інакше намалював би його французький імпресіоніст.

(Докінчення буде).

Польща та іменування Форстера головою ґданської держави.

У звязку з останніми ходами ґданського сенату, з яких чи не найважніший факт проголошення ґавляйтера Форстера „головою держави" Ґданська, **„Вечур Варшавскі"** ось-як характеризує становище Польщі до новоутвореного положення:

„Сенат Вільного Міста Ґданська рішив використати повновласти, що їх має. Та замість занятися справами своїх співгромадян, які не мають голосу, рішив нарушити статут Вільного Міста, проголошуючи ґавляйтера Форстера — „головою держави" (Staats-Oberhaupt).

В такий спосіб Ґрайзер іменував обер-Ґрайзера (Грайзер — голова ґданського сенату — Редакція „Діла").

На це мусить звернути увагу Комітет Трьох, зложений з представників В. Британії, Франції та Швеції. Цей Комітет вибрала Рада Ліги Націй з метою берегти статут Вільного Міста.

Польща займе становище супроти цього нарушення статуту, оскільки переконається, що іменування Форстера може зашкодити інтересам Річпосполитої. Польська політика щодо цього кермується такими вказівками:

1) Не дозволити на „аншлюс" Вільного Міста до Райху; 2) Зберегти митну спільноту Ґданська з Польщею; 3) Не допустити до чиєїнебудь контролі польських управнень у Ґданську; 4) При збереженні свободи розвитку німецької більшости населення Ґданська забезпечити права польської меншини. Устроєвими проблемами Ґданська досі не цікавився провід польської закордонної політики."

—o—

Міжнародня конференція - тепер справа утопійна.

Поклик Апостольської Столиці до керманичів европейських держав, щоб замість приготовлятись до воєнної катастрофи зачали безпосередні переговори між собою в атмосфері „доброї волі та почуття справедливости", викликав ось-які рефлєксії на сторінках варшавського **„Роботніка"** (з 26. VIII.):

„В цій хвилині така концепція видається **цілком утопійна**, не зважаючи на найшляхотніші побажання Апостольської Столиці.

Кожна міжнародня конференція — крім справи Ґданська — мусіла б зайнятися чехо-словацькою справою. Які компроміси можуть бути в цих двох справах, коли подібних справ є ще більше? Обі справи мають той сам основний характер: **ідe про проблєму гегемонії Третього Райху в Середущій Европі та у Східній Европі аж по совітські кордони.** Тієї гегемонії світ не хоче. Отже не може бути також мови про компроміс.

Що в цих умовинах зробить канцлер Гітлер? Що дорадять йому його міністри? Очевидно, Гітлер мусить найдокладніше заналізувати всі **„за"** та всі **„проти"** рішення у користь війни.

Позиції „за" для Гітлера чималі: престіж системи правління, особистий престіж, змучення німецьких мас, великі господарські труднощі в тій „війні нервів", конечність успіхів, щоб далі опановувати внутрішнє положення.

Одначе позиції „проти" теж очевидні; назвемо головні:

1) безсумнівна економічна перевага держав „фронту свободи", перевага, що її, коли вибухне конфлікт, цілою силою підтримають Злучені Держави Північної Америки;

2) безсумнівна вже нині мілітарна перевага „фронту свободи", скріплена фактом, що фльота Великої Британії з певністю опанує Північне Море;

3) непевність внутрішнього положення на землях „Протекторату" та у Словаччині;

4) власна німецька підпольна робота;

5) **перекреслення через пакт неагресії з Союзом Совітських Республик рахуб на диверсію частини українського громадянства.**

І наприкінці партість першорядного значіння — для Гітлера незмірно негативна — одностайний фронт польської опінії, британської опінії, французької опінії — фронт добровільно одностайний."

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (194) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) статтю п. н. **„Вияв українського національного інстинкту"** від слів „Та вспж" до кінця статті і за цілу статтю-репортаж п. н. **„На Поділєся"**. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

Додаткові вписи

ДО ВСІХ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РШ У ЛЬВОВІ І В КРАЮ 29., 30. 31. СЕРПНЯ 1939.

Українським батькам у Львові і в краю подаємо до відома, що додаткові **вписи до всіх вселюдних шкіл у Львові і в краю відбудуться 29. 30. і 31. серпня 1939. р.**

Вписи відбуватимуться передполуднем і пополудні в дотичних школах РШ від год. 8—13 і від 16—18.

Українці! Сповніть свій обовязок і повписуйте свої діти до шкіл Рідної Школи, куди кому вигідніше, та освідомляйте несвідомих, щоб і вони зробили те саме.

Доложім усіх зусиль, щоб перевести в діло основне гасло: **Українські діти до шкіл Рідної Школи!**

Головна Управа Рідної Школи.

Про війни справедливі, про війни несправедливі і про щирість.

СССР за останніх часів справді став співучою державою. Кожне народне свято — а їх, цих свят, все більшає та більшає, скажім: свято фізкультури, свято військово-морської фльоти, свято відкриття с.-х. вистави, свято випуску державної позички, свято авіяції тощо — починається, супроводиться і закінчується піснями. І то в центрі та на периферії. Нічого не вдіеш. „Жити стало краще, жити стало веселіше!"..

Одна з найпопулярніших пісень там — це пісня з добрим мотивом на слова

Якщо завтра війна, якщо завтра війна,
Ми сьогодні к походу готові!

Живемо в часах цілком непевних. Війна поставлена на денний порядок. Бути готовим до війни — гасло, обовязок кожної держави, яка має перед собою якісь перспективи. Треба бути не тільки готовим до війни, треба переконати в цьому всіх у себе всередині і всіх назовні!

Та готовість до походу, до війни, не обмежується тільки технічною готовістю, досконалим озброєнням. Готовість до війни вимагає, щоб кожний із сьогоднішніх вояків та кожний із завтрішніх вояків був не тільки підготовлений, був свідомий, за що саме йде на смерть, вірив у це, як у найвищий постулят. Минули часи, коли вояків можна було гнати до бою, як череду.

І ось навчають у Совітах, що існують війни несправедливі і війни справедливі.

Що таке несправедлива війна? Це війна незагарбницька, що має на меті або оборону народу від зверхнього нападу і спроб його поневолити, або визволення народу від рабства капіталізму, або визволення кольоній і залежних країн від гнету імперіялістів. Треба бути за такою війною!

Але якже відріжнити першу війну від другої? Як саме визначити той або інший характер війни? Про це докладно говорить один з теоретиків марксизму, професор Мінц, у своїй лекції, прочитаній цими днями в партійному кабінеті одного з районних комітетів Москви.

Річ зовсім не в тому, хто раніше на кого напав, або на чиїй території воюють.

За часів англо-бурської війни наприклад бури перші напали на англійське військо і розбили його, але ніхто з марксистів не має сумніву, що саме Англія вела у Трансвалі кольоніяльну, імперіялістичну війну. В усякому разі адмірал Дрекс, маршал авіяції Бернет і генерал Хейвуд та багато інших англійців, що прибули були до Москви, щоб якнайскоріше скласти союзний пакт, могли почути про це щирий погляд.

Не так то вже легко розібратися в цьому. Наприклад ще так недавно „єдиний історик марксист" Покровський, який згодом став зовсім не марксистом, а цілком навпаки, дослідником світової війни, головно звертав увагу на те, хто раніше напав, хто перший вийняв меч. Він на підставі усяких дипльоматичних даних прийшов до жахливого висновку, ніби Німеччина, цей найагресивніший хижак, була жертвою нападу!..

„Шкілка" Покровського малювала все геройче минуле російського народу тільки чорною фарбою.

А чим була світова війна? Це була війна грабіжницька, імперіялістична з обох сторін, і з боку царської Росії і з боку Німеччини.

Можна навести низку прикладів справедливих воєн.

Справедлива війна — це було повстання сипаїв в Індії проти кольоніяльної імперії Англії. Справедлива війна була боротьба італійського народу за свою національну незалежність проти німецько-австрійського війська року 1859, коли італійський нарід вишпурляв зі своєї країни ненависних завойовників (Тут шановний професор, не тільки марксист, але і зручний дипльомат, уже розколює „вісь"!). Справедливі були війни російського народу проти вдирання німецьких „псів-лицарів" до новгородських земель, проти польських завойовників у рр. 1611—1612, проти навали Наполеона.

Але крім того царська Росія вела суто реакційні війни. Підчас цих воєн російські салдати

З Карпатської України.

МАДЯРИ ЗАЧИНАЮТЬ ЖУРИТИСЯ СВОЄЮ БУДУЧНІСТЮ...

Очевидно під впливом міжнароднього положення мадярські політики і мадярська преса від кількох днів зачинають ближче цікавитися становищем у Карпатській Україні і навіть пригадувати потребу зробити щось з обіцяною автономією. Деякі мадярські часописи додумалися вже до погляду, що від розумного вирішення карпато-української справи, **від приєднання для Мадярщини симпатій карпато-українського населення, у великій мірі залежить забезпека будучности Мадярщини.**

Хоч у карпатському терені не замітно ще ніяких практичних змін на краще і мадяро-москвофільський танець безупинно продовжується, все-ж будапештенський „Немзеті Елет" накликує мадярський уряд звернути пильну увагу на Карпатську Україну, дати їй „більше суспільної обезпеки, ніж жандармів", навчити „урядовців бути льояльними та людяними", „не усувати українських написів", „не приневолювати українців учитись мадярської мови — самі навчаться, як схочуть", взагалі рахуватися з домаганнями карпатських українців, щоб відбити пропаганду Бенеша, який „в Америці закупив майже всю українську пресу".

Також з інших мадярських пресових органів пробивається журба за будуччину і в цьому звязку деякі з них (м. і. „Уй Мадяроршаг") пишуть про конечність ввести автономію.

ЕКСПЕРИМЕНТ З „УГРО-РУСЬКИМИ" ПІДРУЧНИКАМИ.

Згідно з повідомленнями „Пестер Льойду" з 25. ц. м. мають небавком вийти з друку „нові угро-руські шкільні підручники", виготовлені окремою комісією „фахівців", що їх до цього призначив Будапешт. Одна комісія „устійнила" якусь чудернацьку „граматику угро-руської мови", друга підготовила матеріял для навчальних книжок. Мадярський уряд асигнував на кошти книжок 50.000 пенгів. З нових підручників мають уже вчити після ферій.

Коли мадярські можновладці справді думають тепер у власному інтересі шукати шляхів злагіднення нестерпно душної атмосфери в Карпатській Україні, то повинні залишити експерименти з творенням якоїсь штучної „угро-руської мови" та „угро-руської граматики". Експерименти не доведуть до мира і міжнаціонального порозуміння, за чим нараз так затужили „Немзеті Уйшаг" та „Немзеті Елет", оборонюючи вибито права Закарпаття до приєдної самоуправи.

виявляли справжній героїзм і мужність. Про цю їхню хоробрість знав увесь світ. Навіть основоположники марксизму, Маркс та Енґельс, писали, порівнюючи російське військо з европейськими: Російські салдати чи не найхоробріші в Европі. Їм питоме, мовляв, те, що на заході хвалькувато приписують собі, а саме, що вони не відчувають нічого в бою. Їх лекше розстріляти, ніж примусити втікати...

Теперішній марксист, професор Мінц, робить з цього висновок, що російський салдат був героєм, навіть у лещатах кріпацтва.

Правда, тут можуть повстати суто діялектичні запити: А якже з совітськими салдатами не-російської національности?! Або таке, чому повстання сипаїв проти анґлійців треба розглядати як війну справедливу, визвольну, а наприклад повстання Мазепи проти імперіялістичної політики Петра І. треба вважати тільки зрадою?!

Марксистський професор ніби відчуває, що далі йому буде трохи трудніше. Він зазначує, що найсправедливіша, справжня війна за батьківщину була війна проти інтервентів рр. 1919—1920, що такої справедливої війни нібито не зазнавала ще історія...

Але річ не в цьому, а в тому, як поставляться тепер совітські вояки не тільки російської, але й інших національностей, у випадку війни?

Проф. Мінц каже, що в новій війні, якщо її хтось накине СССР, совітський нарід (розуміння трохи за широке!) буде обороняти здобуту ціною крови, вистраждану в напруженій боротьбі проти імперіялізму свою соціялістичну батьківщину — батьківщину світового пролетаріяту. Коли це такий постулят для всіх національностей, що входять до СССР, національностей часом зі старими культурами, національностей, що мали свою державність, за яку їхні представники йшли на смерть — то можна думати, що ті національности того постуляту не виконають.

Але цікаве закінчення лекції професора-марксиста, виголошеної та видрукованої в половині серпня року 1939 у „Правді", в тих саме часах, коли анґлійська і французька військова делеґація працювали разом із совітською в Москві.

Війна Совітського Союзу (а як його союзники?) проти фашизму буде найсправедливіша й найзаконніша війна з усіх воєн людства! Це буде війна за визволення людства від фашизму, війна за визволення пригноблених націй від рабства! Але вести оборонну війну — це не значить стояти тільки на кордонах своєї держави. Найкраща форма оборони — це швидкий наступ, щоб цілком знищити ворога на його території. Така є основна спроба большевицької стратеґії, перевірена і в днях великої соціялістичної революції і в роках громадянської війни. Знищити ворога — значить знищити фашизм, підняти проти нього трудящих, допомогти їм у їхній війні проти фашизму.

Сам Маркс писав про аґресорів: „Щоб позбавити їх можливости нападу, треба позбавити їх усіх засобів оборони. Треба не тільки схопити їх за горло, треба задушити, умертвити їх!"

Щож буде далі?

А надалі совітський нарід, морально й політично єдиний, накине на фашистівських бузувірів усю міць залізних баталіонів червоної армії, всю силу своєї передової техніки... Совітський нарід широко використає підтрим і допомогу робітників та трудящих усього світу — у першу чергу в запіллі фашистівських країн (а в другу?), використає ненависть поневолених і пригноблених імперіялізмом (чи Німеччина теж буде належати до них?) народів, щоб визволити людство від фашизму!

І знову повстає побічне питання: Чи для поневолених і пригноблених народів має значіння, який саме імперіялізм їх поневолює?

Урочисто закінчує проф. Мінц свою лекцію пророцтвом самого Леніна: „Перша большевицька революція вирвала з імперіялістичної війни, з імперіялістичного світу, першу сотню мілїонів людей на землі. Чергові большевицькі революції вирвуть з імперіялістичних воєн та з імперіялістичного світу всю людність!!!"

Тобто найближча війна мусить привести до нової большевицької революції. Принаймні щиро!

Це слід було б памятати особливо тим „імперіялістичним" країнам, що стають союзниками Совітів на випадок світової війни.

Гл. Л.

РЕВІЗІЯ В ДОМІВЦІ ПРОВОДУ ФРАНЦУЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

ПАРИЖ, АТЕ. В пятницю пополудні переведено ревізію в головній кватирі французької комуністичної партії.

Нічого нового під сонцем.

Дві події з 1848 року і наука з них під сучасну пору.

Нагадую в цьому моменті дві події з 1848 року. Одна з них — це **славянський конґрес у Празі**, друга — це **зїзд руських (українських) учених у Львові.** Обі ці події щось нагадують нам та іншим, що треба знати у сучасних відносинах, які переживаємо та які щось говорять...

Славянський конґрес скликали були чехи до Праги на 2. червня 1848 р. А приводом до цього конґресу славян було те, що німці з Австрії і Німеччини постановили були скликати до Франкфурту над Меном **загально-німецький парлямент,** щоб зєднити у всенімецькому державному союзі всі німецькі території та до тих територій причислили були також: Чехію, Моравію і Шлеськ. Отсей плян німців незвичайно затрівожив був чехів, бо на них наступало германське море. Тому вони і скликали братів славян на рятунок, щоб обєднанням славянських народів в Австрії перепинити посягання німців на славянські території.

Цей конґрес **відкрив Павло Шафарик** та предложив ось-таку програму нарад конґресу: 1) познайомитися і порозумітися між собою щодо відносин і недомагань славян в Австрії; 2) виготовити від кожної народности пропамятне письмо з її національними і конституційними домаганнями та внести від конґресу петицію до австрійського цісаря, 3) уложити **акт федерації,** яким усі славянські народи Австрії зобовязуються жити з собою в згоді, не вибиватися до верховодства над іншим народом і солідарно оборонюватися від чужих народів.

Провідною політичною думкою, яку поставили чеські провідники, було тоді: стояти при Австрії, „бо якби не було Австрії, то треба би її створити", як також домагатися федерації народів в Австрії

І що з цього вийшло? Славянський конґрес у Празі не докінчив своїх нарад, бо дня 12. червня 1848 р. дійшло було до кривавого бою між австрійським військом і чеською ґвардією, наслідком чого командуючий генерал кн. Альфред Віндішґрец зачав бомбардувати Прагу та розігнав конґрес.

А що далі? Австрія не допустила до федерації своїх народів, вони між собою сунтились і побивались, аж вкінці світова війна розбила Австрію і чехи доступили своєї чехословацької держави. Далі вже знаємо, як воно сталося з чехословацькою державою...

Другою памятною подією вперед 90-ти років був **зїзд руських (українських) учених** у Львові 19. жовтня 1848 р. Відозву з запрошеннями на цей зїзд оголосило **девятьох наших громадян „доброї волі"**: о. Микола Устіянович, Іван Товарницький, власник більшої маєтности під Львовом, о. Михайло Малиновський, катехит у Львові, Теодор Леонтович, архівар Ґал. Т-ва Кред. Земського у Львові, Іван Зарицький, радник магістрату у Львові, о. Іван Сламаковський, префект Духовної Семинарії, о. Іван Жуковський, парох церкви Петра і Павла у Львові, Лев Сосновський, сеніор Ставропігії та Іван Борисикевич, письменник в Увислі, коло Тернополя. Вони поставили таке завдання цього зїзду:

1) Вивеснити ріжницю нашої мови від старославянської, російської та від польської.

2) Дати нашим ученим нагоду до себе зблизитись і получитися до спільних літературних праць.

3) Створити національну установу на охорону нашої літератури, як також єднатися разом, без всякої ріжниці політичних переконань і релігійних віроісповідань, **щоб здобути правдиве щастя нашому народові.**

Отсей **перший конґрес наших учених** підніс потребу просвітної і наукової праці для **відродження самостійної української нації** і як засіб до щастя народу вказав **консолідацію всіх українців** — без партійних ріжниць.

Отсе він нам нагадує в сучасному моменті.

Д-р Кость Левицький.

Дещо з Волині.

МЕЛІОРАЦІЇ.

Луги на Волині складають значну частину землі, що є в руках селян-хліборобів. Але ці луги майже скрізь заливає вода, вони забагнені. Одинокий спосіб довести їх до рівня рентовности — меліорація і засів добрими кормовими травами. Досі змеліоровано 20.000 га, але це капля в морі. Найгірше, що сама меліорація без регуляції рік не осягає мети, бо регуляція вимагає таких великих коштів, що вона підсилу лише державі.

ЛІТНІ ТАБОРИ МОЛОДІ.

Волинь цього року була залита всякого роду польськими туристами й таборами. В самому рівенському повіті заінсталювалося було на літо 16 груп польської молоді. В тому числі таборували на Рівенщині: 4 табори „Академіцкої Легії" зі Львова, Варшави й Познання, 7 „гарцерських" таборів, 1 організації мол. праці й 4 табори жидівські. Українського табору не було ніодного.

ЩО МАЮТЬ ВІЙСЬКОВІ ОСАДНИКИ.

Як подають польські джерела „Союз військових осадників на Волині" має в Рівному осадничу гімназію; така сама гімназія повстає тепер у Ковлі. Крім цього Союз має кілька мужеських і жіночих інтернатів. Щоб підготовити молодь до промислу й торговлі, Союз бере участь в утримуванні бурси в Познані для молоді, що вчиться в цьому напрямку. Союз відкриває в осаді Наруловичі на Кремяниччині спеціяльне заведення для практичної підготови дітей до рільництва. Поза всім цим Союз улаштовує для дітей, які не скінчили вселюдної школи вищого типу, спеціяльні доповняльні курси (в Берестечку). Очевидно союз не забуває і про селянських дітей. З „добродійств могтимуть користати й діти селян" — каже „Експрес Поранни".

НІЖ І РЕВОЛЬВЕР.

Право кулака — ножа й револьвера — входить на Волині у щораз більшу силу. Хроніка кривавих порахунків там, де перед 5—10 роками наші культурно-освітні організації спрямовували життя на шлях людяности й моральности, просто залякує сьогодні. Розгнузадалося життя і пре вперед, як дика тварина, зязчучи свої сліди кровю, трупами, могилами. Ось приклади для характеристики: В Колках зібралася молодь танцювати; в наслідку Андрій Андрієвський убив Антона Жукуна. В Заболоті юрба хлопців напилася і пішла до хати Гр. Гарасимчука, щоб його набити; той обороняючись, порізав на смерть ножем Василя Ткачука. В Новій Чолниці 19-літній Петро Лущук прийшов до 17-літньої Надії Смоляківни, щоб ще раз запропонувати їй подружжя, а коли вона відповіла відмовно, дав до неї 4 стріли, тяжко зранив її, а сам застрілився.

Волинська молодь позбавлена культурно-освітніх організацій, бібліотек і часописів, а головне — здорового, ідейного проводу, дичавіє і морально розкладається.

ХМЕЛЯРСЬКІ ТОРГИ В ДУБНІ.

Волинь — це головний продуцент у Польщі хмелю. Він рішає про урожай його, він встановлює ціни, організує експорт за кордон, маючи тут, у Дубні, спеціяльний союз хмелярів.

Продуценти волинського хмелю — майже виключно чехи й німці. Наші селяни бояться великих видатків, праці й ризика, задовольняючись меншими, але певними (не завжди) зисками із збіжевої господарки. Закуп на Волині хмелю відбувається зорганізовано й імпозантно на т. зв. хмелярських торгах.

У цьому році торги відбудуться у вересні і охоплять потреби цілого польського ринку. Сподіваються приїзду купців і зза кордонів, тимбільше, що врожай на хмель у цьому році добрий.

ЩЕ УРОЧИСТОСТИ Ю. СЛОВАЦЬКОГО.

Головне святкування 130-тих роковин народження й 90 р. смерти Ю. Словацького відбудеться в Кременці у вересні. Свято має у своїй програмі: зїзд дослідників творчости Словацького, зїзд польоністів та студентів польоністики всіх університетів, приїзд деяких французьких письменників і проф. Коленана з Америки, відслонення таблиці на домі, в якому буцім-то вродився Словацький — посвячення угольного каменя під „Дім мистецтва і культури ім Ю. Словацького", а також нового дому „Педагогіюм" кременецького ліцею і т. д. Головний мотор свята — куратор кременецького ліцею інж. Чарнецький, прихильник мін. Понятовського та б. воєводи Юзевського. Часописи заповідають, що на свято прибуде 30.000 осіб. **СС.**

Австралія готова до співпрац при виконанні британських гарантій.

ВОЄННІ ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ АВСТРАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

КЕНБЕРРА, ПАТ. Австралійський уряд видав декрет про надзвичайні повновласти на випадок війни, подібні до британських. Уряд ствердив, що Австралія вповні приготована до війни та опрацьовує план обмеження експорту і контролі краєвої продукції.

Австралійський прем'єр заявив, що Австралія співпрацюватиме з Англією та іншими домініями над виконанням британських гарантій.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ БРИТІЙСЬКИХ ВІЙСЬК НА СХОДІ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Британський уряд перевів реорганізацію заморських військових сил: він створив окрему команду військ на Близькому Сході, в Каїрі, окрему на Далекому Сході — в Сінгапурі.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Туреччина не змінить своєї політики.

ПІД ВПЛИВОМ СОВІТСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ПАКТУ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. З поважного царгородського джерела приходять вістки, що на думку турецького уряду німецько-совітський пакт неагресії зовсім не вплине на закордонну політику Туреччини. Турецький уряд виконає зобовязання на основі договору взаємної помочі з Англією та Францією.

—o—

Одно село — два світи.

РЕПОРТАЖ.

На небі серпень. Блискуче, золоте, сліписте сонце виганяє своїми промінями засохлих міщухів з мурів міста на села, з гори, на літнища... І мене теж вигнало... Купую тижневий білет, щоб „на всякий випадок" вечором міг вернутись до... закуреного Львова і їду. Куди? У підльвівське село, бо їхати в гори трохи... за далеко.

*

Висідаю з поїзду, перевантаженого молочарками, що в заржавілих і погнутих баньках доставляють до нашого міста молоко на сніданок (чоловік не знає, від чого тне чи пак дістає... червінку). Ми на станції в Борщовичах. Станція пахне Полтвою, а Полтва... Львовом.

ІДУ В СЕЛО.

В долині ріки Полтви, 17 км. на схід від Львова, одним довгим (більш як 4 км.) і досить широким поясом тягнеться село Борщовичі — мета моєї вакаційної поїздки. Село це належить до найстарших сіл львівського повіту. Сьогодні побудоване воно вже на третьому місці. Перші оселі — як кажуть перекази — були побудовані там, де тепер пливе ріка Полтва — були це хатки рибаків, побудовані серед води на палях. До оселі можна було добитись лише на човні. Мешканці села займалися, як оповідає старий Дмитро, виключно ловлею і торгівлею риб. По козацько-польських війнах село перебудувалося вже на суші, на т. зв. „Нанавозі", який був по всякій правдоподібности малим острівцем серед вод і болот теперішньої ріки Полтви. Під кінець XVIII. і з початком XIX. століття, по кількакратній пожежі, село перебудувалося вже на тому місці, де стоїть і досі.

Для доповнення історії слід замітити, що Борщовичі належали до родини Собіських. Ще сьогодні старі люди показують на фільварку гарну алею зі старих лип, які колись нібито сам Іван III. Собіський власноручно садив. Старий Дмитро показав мені ще щось більше. Він показував мені статую св. Івана, яка стоїть при кінці цієї липової алеї, а під статуєю, великий камінь вросший у землю, на якому, як каже устний переказ: „Панські гайдуки вимірювали до 1848 р. на хлопах панську справедливість і били по 25 буків кожному, хто спізнився на панщину"...

Село до половини минулого століття було чисто українське, але через великий наплив чужого елементу підчас будови залізниці та через політику відповідних чинників — при слабій відпорности знутра — спольонізувалось до половини. Але це не належить вже до теми.

Село своїм зовнішнім виглядом робить добре враження. Хати виглядають чисті, подвіри огороджені, лише люди тут і там ходять якісь пригноблені, бідні. По середині села на горбку стоїть гарна деревляна церква, побіч неї дім читальні „Просвіти", в якому міститься збірня Районової Молочарні. Трохи далі бачимо гарний мурований, ще не викінчений будинок, що його поставила Районова Молочарня в Пикуловичах для своїх членів у Борщовичах. Побіч, у винаймленому домі, кооперативна крамниця.

Заходжу до середини. За прилавком стоїть молодий, виглядом інтеліґентний крамар. Кооператива робить враження опущеної мами, яка має багато дітей, а не має чим їх нагодувати. Товарів мало, полички світять пусткою. Торги теж невеликі, бо нема чим торгувати. Починаю розмову з крамарем, який оповідає новішу історію села.

*

Ще кілька літ перед світовою війною Борщовичі почали працю над своїм пробудженням. Праця була важка, бо село не мало свідомого проводу, а священник був „русский", що замість помагати — гальмував усяку роботу. Найкращий час праці припадає на рр. 1912—14., коли до села прийшов рухливий і свідомий учитель Клим Утриско та о. Сенів. Тоді читальня обєднала всіх старших громадян, а молодь згуртувалася в „Січі". Праця була дуже тяжка, бо в селі було аж 13 жидівських родин, які тримали ціле село в своїх руках. Не було селянина, що не був би задовжений. Кожний жид він крамницю або корчму, до якої селянин зносив останній гарнець

Смак - красу - запах МАРИНАТ І КОНСЕРВ ЗАПЕВНЮЄ ЗДОРОВИЙ, ТРІВКИЙ, ЧИСТИЙ ОЦЕТ БЕЗ БАКТЕРІЙ з 80% ОЦТОВОЇ ЕСЕНЦІЇ ВИРОБУ
ZAKŁ. CHEM. GRUDZIĄDZ „РАК" на бутелці.

ДЖ. О. КЕРВУД. 50)

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Пізнати було з брунатних, усміхнених та радих лиць Тотюка і Емюк Тулика, що зиск і прибуток значили ті місяці, в часі яких Алян був неприсутній на фармі. В паперах, що їх принесли з собою зазначували Алянові пастухи просто та невчено те, що діялося за зиму. Тотюк у своєму витривалому зусиллі володіти без помилок англійською мовою, говорив поволі і з надумою, а в голосі його чутна була нота вдоволення і тріюмфу. Емюк Тулик говорив скоро і уривчасто. Рідко коли він уживав речення з більше як три чи чотири словами, та немов папуга любив повторювати різні неправильні вуличні вислови та прокльони. Гордощі розпирали Емюк Тулика, коли він закурював свою люльку, а опісля потирав руки з таким відгомоном, що аж мороз пробігав Алянові поза плечі.

— Незвичай' гарний та щаслив' рік — відповів Тотюк на перший Алянів запит. — Ми були дуж' щасливі.

— До дідька добрий рік — поквапно поправив його Емюк Тулик зі скорістю пальної зброї. — Багато теля. Добре копито. Мох. Мало вовк. Стада товсті. Цей рік — вона золото.

Пройшовши ці вступні запити, Алян заглубився у справах випасу. Давне вдоволення, цей пал, що приходить з успіхами та гордість піонірa, що творчими силами успішно розбудовує нові окраїни, зросли в ньому до найвищої напруги, так що він зовсім забувся і не чув навіть, як проминув час. Сотню питань він мав на гадці, а язики Тотюка і Емюк Тулика мали неабияку працю, коли хотіли виповісти те все, що вони бажали йому сказати. Голоси їх наповнювали кімнату пеаном тріюмфу. Його стада збільшилися на тисячу голов у місяцях розплоду у квітні та травні, а схрещення азійської раси з диким лісовим карібу видало сотню телят знаменитої породи, що за кілька років має заповнити мясні ринки у стейтах.

Ніколи ще мох не був так густий під зимовим снігом; не було шкідливих вогнів; розплід побив рекорд, а молочарство у підбігуновій стрефі було вже не лише експериментом, але фактом, бо Тотюк мав тепер сім ревиць, що давали кожна по кілька літрів молока двічі денно, такого товстого як найліпша сметанка від корови. До цього Емюк Тулик оповів про рекорд трирічного рена до запрягу Каука, що потягнув санчата пять миль по невбитому снігу за тринацять мінут і сорок сім секунд. Каук і Ольо впарі тягнули ті самі санки десять миль за двацять шість мінут і сорок секунд, а одної днини він їздив ними на пробу і проїхав девятьдесять вісім миль. Знову-ж Ено і Сутка перші рени із схрещення сильніших звірят азійської раси з диким лісовим карібу, тягнули вантаж 800 фунтів три дні зі скорістю 40 миль на день. З Фейрбенксу, Танани і фарм на Севардському півострові посередники пропонували такі високі ціни як по 150 долярів за розплодову штуку із раси схрещної з диким лісовим карібу. До власних розплодових сил додали і зловили з тутешніх більших карібу тундрів і карібу лісових 10 молодих бугаїв і 9 ялівок.

Був це правдивий тріюмф для Аляна. Він не думав скільки це дає прибутку на гроші для нього. Він почувався немов нагороджений завойовник-піонір, та бачив як доходить до чести і слави його земля, досі знеславлювана і поневи-

ряна засліпленим стомільйоновим населенням стейтів — як незалюднений широкий неужиток пустині. Він бачив, як обманюваний край підноситься нарешті з багна політичної хапчивости і гаупоти; бачив, що пробуджується непоборний велитень до нового життя, щоб мати рішальний вплив на долю великого американського континенту. Так мали пробудитися поволі та невідклично з свого вікового сну, горами запечатані сили Аляски, сили великого краю, що був колись колискою землі та мав наново заволодіти життям і могутністю. А для нього піонірa, що кидає насіння, ті його власні слабі зусилля, означали кінцеві славні осягн рідного краю і самі були для себе власною нагородою.

Довго ще по відході Тотюка і Емюк Тулика серце його було повне радощів з цього успіху.

Коли він глянув на годинник, здивувався, що так скоро минув час. Була майже пора на вечерю, коли він закінчив працю над своїми паперами і книгами та вийшов на двір. Він почув голос Вегарук з темних дверей підземної ледівні, викопаної в замерзлій спідній верстві тундри. Побачивши світло свічки в льоху, приставив на хвилину, завернув зі стежки в бік і зійшов кілька сходів униз та ввійшов до великої квадратової комірки, 8 стіп під поверхнею, де земля була замерзла від сотень тисяч літ. Вегарук мала звичку говорити на самоті і Алян вчув тепер, як вона у голос розумувала, чи могли знати духи про те, як давно цей ледовий холод міг триматися тут на 3—4 стопи під буйною майже тропічною рістнею літа. Бож ніколи не розтанула ще земля тундри глибше як на 3—4 стопи. Мабуть сталося воно так давно, що „навіть духи не знали" — так казала Вегарук. Алян усміхнувся почувши, як Вегарук оцінює

збіжжя, а як того не стало, то відписував жидові морг за моргом прадідівської землі за кварту горілки. Так з господарів стало багато наших людей просто наймитами, тоді, коли жиди побудували собі за гроші нашого селянина величаві каменищі у Львові.

Відтак прийшла війна...

По війні заходом бл. п. о. Гаврищака та кількох молодих господарів, вихованників бл. п. Клима Утриска (сотника У. Г. А.), основується в селі кооператива „Надія" з молочарським відділом. Закуповують машини, затягають позичку на сплату машин, у селі велике зацікавлення. Був розмах... та не було відповідної національної та кооперативної свідомости членів і проводу, тому життя засудило цю кооперативу на смерть. З упадком кооперативи почали по селі „грасувати" різні паскарі, дорабляючись майна на молоці наших селян.

Тимчасом повстає в селі кружок „Рідної Школи", відновляється „Просвіта", засновується „Сокіл", кружок «С. Г.", аматорський гурток. Починається праця над усвідомленням.

У висліді цієї праці повстає кредитова кооператива „Церковна Каса", відновляється кооператива „Надія", але вже як кооператива для загального закупу і збуту. Кооператива відновляється зі 100 зол. власного фонду і на вступі її праці сходить на неї така благодать, як ревізія Кооп. Ради з Варшави, що забирає за кошти ревізії 200 зол., значить більше, як було власного капіталу. І знову марево ліквідації. Але вперта і свідома управа таки перемогла. У 1935 р. кооператива має вже коло 400 зол. власних фондів і виплачені всі довги. Починається розбудова. До розбудови причинилась у великій мірі Районова Молочарня в Пикуловичах, яка відкрила свою збірню в Борщовичах.

Здавалося, що село скоро стане одним з найкращих у повіті. Але лише здавалося... Прийшли до проводу кооперативи несолідні люди і знищили небавком усі надбання. Своєю негромадянською поведінкою розсварили село, яке поділилося на ріжні групи. У селі повстали побіч кооперативи, чужі крамниці, а далі члени кооперативи а навіть Надз. Ради почали теж пробувати „бавитися в купців". Сьогодні маємо під боком кооперативи аж дві наші приватні крамниці, які самі ледви дихають, але „конкурують" кооперативу. Праця в культурно-освітніх товариствах теж почала завмирати.

Тимчасом місцеві поляки які ще донедавна були в меншості і які ще довгі роки брали собі за приклад працю наших товариств, починають з нас кепкувати. Вони чимраз більше обединуються в „Кулку Рольнічім", Т. Ш. Л.; „Стшельцу" й ін. товариствах тоді, коли наша читальня світить пусткою, коли в кооперативі нема товарів, бо управа пильнувала всього, лише не кооперативи.

Тупцюємо на місці, навіть вертаємось назад, тоді, коли цілий світ шаленим темпом жене вперед.

— Зле діється в Борщовичах!

Щастя, що загал наших сіл представляє кращу картину. Борщовичі тимчасом котяться в долину і нема кому їх стримати, бо „провідники" села посварились... кінчить сумно розмову крамар.

*

Неділя. Я знову в Борщовичах. Іду до церкви. Колись Борщовичі були знані з того, що вміли гарно вбиратись. А зовнішній вигляд часто відзеркалює матеріяльний стан людини. Та на цей раз побачив я щось, над чим борщовичани повинні глибше призадуматись.

Люди виходили з церкви якісь такі бідні, прибиті, одяги знищені, навіть тут і там подерті. Видно відразу, як з кожного виглядає біда і нужда. Під церквою стають господарі гуртками і радять над усім, лиш не над своєю незавидною долею, над тим, як поправити свій матеріяльний стан.

Старий Дмитро пояснив мені цей стан безробіттям. Він показав мені людей, які виходили з костела і каже: Дивіться, яка ріжниця між одними і другими! Ті всі гарно вбрані, більшість у залізничих уніформах, повні на лиці, червоні, задоволені, бо мають працю, а ті коло церкви — ви бачили... Це інший світ.

І я призадумався над цими словами.

Може старий Дмитро має рацію, але я таки переконаний, що підльвівське село може краще виглядати і краще жити, коли лише зумідо б зорганізуватись у своїх установах і спільно взятися до плянової праці над поправою свого господарства.

Єдність, розум, знання, праця можуть все перебороти!

Андрій Качор.

ПРОТИЛЕТУНСЬКІ РОВИ У ЛЬВОВІ.

В суботу почали копати у Львові, по парках та по плянтах, протилетунські рови, куди на випадок бомбардування прохожі та мешканці недалеких домів можуть схоронитися перед відломками летунських бомб. Воєвода Білик звинів праці над будовою ровів. В 19. год. відбулись у ратуші громадянські збори, на яких президія міста кинула заклик до населення, помагати в неділю при копанні ровів.

—o—

У МОСКВІ ЗЛІКВІДУВАЛИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО.

МОСКВА, АТЕ. Народній комісаріят закордонних справ повідомив чехословацького посла Фірлінгера, що він скреслює посольство з листи дипльоматичних станиць, акредитованих при уряді СССР. Архів посольства перебере нар. комісаріят, пос. Фірлінгера будуть уважати політичним емігрантом, що має право азилю.

АРЕШТУВАННЯ ЧЕХІВ У СССР.

МОСКВА, АТЕ. На вістку про німецько-совітський пакт неагресії, чеські емігранти в СССР почали виявляти невдоволення, тому серед них переведено арештування. Інтервенція б. генерального секретаря компартії Чехословаччини, Готтвальда, не дала успіху.

КАНАДІЙСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ЗАЙМАЄ ВОЄННІ БАЗИ.

ОТТАВА, Райтер. Міністр національної оборони Канади наказав канадійському летунству обняти бази, передбачені на випадок війни.

25.000 ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО КАНАДІЙСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ ФЛЬОТИ.

ОТТАВА, ПАТ. Міністр оборони заявив, що дотепер зголосилося 25.000 людей, які бажають служити у військовому летунстві.

СТАЛІН ВІДЛОЖИВ ВІДПУСТКУ.

МОСКВА, АТЕ. Як говорить у партійних колах, Сталін мав небавом виїхати на відпустку на Кавказ, але в останній хвилині відкликав виїзд.

НАСЕЛЕННЯ ІНДІЙ ВІРНЕ АНГЛІЇ.

КАЛЬКУТА, ПАТ. Мусулманські організації в Індії запевнюють британську владу про свою вірність та заявляють, що на випадок війни будуть боротись за Англію, як 1914 р.

Також в індуських колах помітний ентузіязм до боротьби.

ЗМОВА ПРОТИ РІБЕНТРОПА?

„Хвіля Вечорна" приносить вістку з Берліна через Ґданськ і Варшаву, що в кількох містах Німеччини переведено арештування серед партійних діячів, які буцімто приготовили змову проти Рібентропа, закидуючи йому, що він довів до заломання гітлерівської ідеології.

МАСОВІ ТРАНСПОРТИ ФРАНЦУЗЬКОГО ВІЙСЬКА НА СХІДНЕ ПОГРАНИЧЧА.

ПАРИЖ, АТЕ. З паризького східного двірця відїздили цілу пятницю що 10 мінут військові поїзди в напрямі Нансі, та Штрасбурга. Виїзд змобілізованих відбувся в повному порядку.

В ночі з пятниці на суботу французькі залізниці перейшли під військову контролю.

час і порядок річей на землі, давним віруванням ескімосів у „духи", що його Вегарук ніколи не понехувала зовсім для науки місіонарів. Алян мав саме заговорити, коли його випередив інший голос, такий близький, що закрита тінню муру бесідниця могла б була діткнути його простягненою рукою.

— Добрий день, пане Гольт!

Була це Марія Стендіш і він видивився, щоб доглянути її в темряві.

— Добрий день — відповів він. — Я саме йшов до вашої хати, та голос Вегарук звабив мене сюди. Бо знаєте, навіть ця ледова скриня здається мені немов приятелькою після мого досвіду у стейтах. — Мабуть за мясом, матусю? — закликав він до Вегарук.

Сильна присадкувата постать старої жінки обернулася на заклик, штикульгаючи в його сторону, а світло її свічки застромленої у розколену бляшану пушку від помідорової консерви — впало ясним сяйвом на Марію Стендіш. Світло кинене нагло на дівчину у тій темній ямі, освітило щось, що було в ній і що не мало нічого спільного з красою її очей та її кіс. Під впливом того чогось, Алян почувся в тій хвилині нагло та дивно зворушений. Цей настрій залишився з ним і тоді, коли вони покинули холод і темряву та вернулися до світла і теплоти сонця, а стара Вегарук згасивши свою заімпровізовану ліхтарню штигулькала за ними. Це зворушення не покидало Аляна також, коли вони проходили разом тундрою в напрямі дімка Соквени. Він намагався повернути собі та зрозуміти це почування і не міг ніяк. І здавалося йому, що розв'язка цієї загадки була в лиці дівчини. Лице її зарум'янилося від лагідного збентеження, коли вона казала, що чекала його, та щоб Кеок і Невеллук відступали їм своє мешкання, щоб вони могли розмовляти без перешкоди. Поза легким сяйвом неспокою, що винявся в її очах та її лицях він не догледів ні страху ні нерішучости.

У повній квіток „великій кімнаті" дімка Соквени, що був побудований на зразок його власного дому, Алян сів поміж нагромадженою масою запашного та ріжнокольорового квіття, а дівчина сіла близько нього і чекала, щоб він перший промовив.

— Ви любите квітки, — сказав він нерішуче. — Дякую вам за ці квітки, що ви помістили їх у моїй хаті і за ті другі речі.

— Квітки це мій наліг, — відповіла вона — і ніде не бачила я таких квіток, як ці. Квіток і пташок! Не снилося мені ніколи, щоб їх тут, на півночі, було так багато.

— Світ не знає цього, — сказав Алян. — Світ не знає Аляски зовсім.

Він дивився на неї та силувався зрозуміти та проаналізувати те нероаяснене „щось" у ній. Вираз очей Аляна зраджував, що в нього було на думці. Він не міг ніяк опанувати цього дивного настрою і дівчина мабуть здогадувалася, який напрям його думок. Рожеве забарвлення покидало поволи її лиця; уста її прибрали вираз рішучости і помаги. Та серед того очікування і непевности не було в ній ані сліду збентеження ані тіні страху перед цим важливим моментом її признань. В цій хвилині Алян не думав про Джона Ґрегама. Вона знов видалася йому дітваком, тою самою дитиною, що приходила до його кабіни на кораблі, що стояла оперта плічми об двері його каюти та проспа його, щоб він доконав неможливого; немов янгол вона виглядала з тими лискучими гладенькими косами, тими ясними чудовими очима, тою ніжною шиєю, на якій слідне було тепер прискорене пульсування бючки, коли вона так очікувала його рішення, готова протиставити слабу оборону тій силі і перевазі, що була по його стороні. Нерівність цього відношення і безоглядність того, що він мав на гадці сказати і вчинити, разом з почуттям своєї брутальної сили тутешнього володаря, станули нагло перед ним, а у припливі розпуки він простягнув до неї руки з окликом:

— Маріе Стендіш, на Бога, скажіть мені правду. Скажіть мені, чого ви прийшли сюди на північ!

— Я тому прийшла сюди, сказала вона, відважно видержуючи його погляд — бо я знаю, що коли такий чоловік як ви любить якусь жінку, то він буде боротися за неї і захищати її, хочби навіть вона не була його власністю.

— Алеж ви не знали цього — не знали аж — до тих топіль! — перечив Алян.

— О так, я це знала. Я дізналася в хаті Олени Мек Кормік!

Вона встала поволі. Він також підніс'я і глядів на неї немов чоловік, що його нагло щось вдарило і просвіток зрозуміння — того незрозумілого чогось в ній цього ранку прошибло його ще більш, ніж передтим. Він аж крикнув від здивування.

— То ви були в хаті Олени Мек Кормік! Вона віддала вам це!

Вона притакнула. — Так, суконку, що ви її привезли з корабля. Прошу вас, не сваріть на мене, містер Гольт. Будьте трохи вирозумілі для мене, коли вчуєте те, що я вам маю розказати. Я була в хаті Олени того останнього дня, коли ви вернулися були з розшуків по морі за мною. Пан Мек Кормік не знав нічого. Але його жінка знала. Я мусіла навіть дещо перед нею збрехати — лише небогато, на те, щоб вона прирікла мені не сказати вам, що я там була. Бо знаєте, я втратила була бажано з моєї попередньої віри і моя відвага була вичерпана і я боялася вас.

(Дальше буде)

Напад на польську станицю на словацькому кордоні.

КРАКІВ. ПАТ. В неділю в год. 13,30. на граничному переході Глодувка Вітамова пов. Новий Торг двох польських граничних стражників помітило на польському боці, коло 30 метрів від кордону, 3-ох німецьких вояків, які стали до них стріляти. Польські вартові відповіли стрілами та кинули гранату, тоді зі словацького боку обстріляно їх, а німецькі вояки втікли мотоциклями.

ВАРШАВА. ПАТ. В суботу в год. 4,45. зі словацької сторони обстріляно важкими скорострілами тричі станицю польської граничної сторожі Чорне Бескідське, з віддалі коло 700 метрів. Ті самі скорострільи обстріляли залізничу стацію, бючи шиби і дахівки. Жертв у людях не було.

ПОЛЬСЬКІ ЛІТАКИ НЕ НАРУШИЛИ СЛОВАЦЬКОГО КОРДОНУ.

ВАРШАВА. ПАТ. Німецькі пресові агенції подали, буцімто польські літаки розкинули над словацькою територією летючки, але більша частина їх впала по польському боці. ПАТ заперечує ту вістку, підкреслюючи, що коли б польські літаки справді були розкинули летючки над словацькою територією, вони були би впали по словацькому боці.

Німеччина ґарантує безпеку кордонів.

МАЛИХ ДЕРЖАВ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ: ГОЛЯНДІЇ,

ГАҐА. ПАТ. Королева приняла у приявности міністра закордонних справ німецького посла, який заявив, що на випадок збройного конфлікту Німеччина під ніяким претекстом не нарушить інтеґральности території Голяндії та пошанує її кордони, якщо Голяндія збереже повну невтральність.

БЕЛЬҐІЇ,

БРЮССЕЛЬ. ПАТ. Німецький амбасадор заявив на авдієнції бельґійському королеві, що на випадок конфлікту в Европі, Німеччина виконає зобовязання, зясовані в ноті з 13. жовтня 1937. та не нарушать інтеґральности Бельґії, якщо вона збереже невтральність.

ШВАЙЦАРІЇ,

БЕРН. АВАС. Шеф політичного департаменту Мотта приняв німецького посла, який знов запевнив його, що Німеччина пошанує невтральність Швайцарії.

ЛЮКСЕМБУРҐУ,

БРЮССЕЛЬ. ПАТ. Німеччина запевнила Люксембургові, що пошанує його вентральність.

—o—

Новий уряд Югославії.

11 СЕРБІВ, 5 ХОРВАТІВ, 1 СЛОВІНЕЦЬ, 1 БОСНІЙСЬКИЙ МУСУЛМАНИН.

БІЛГОРОД, ПАТ. В суботу повстав новий уряд, який в 16. год. зложив присягу. Склад уряду такий:

Преміер: Д. Цветковіч, голова радикальної унії; закорд. справи: Ц. Марковіч; війна і мариварка: ґен. М. Недіч; внутр. справи: Міхальджіч, віцебан Загребу; освіта: Максимовіч, б. сербський радикал; справедливість: А. Марковіч, б. сербський радикал; сусп. опіка: Будісавлевіч, сербський нез. демократ; торговля: І. Андрес, голова хорватської селянської партії; копальні й ліси: Куленовіч, мусуляан з Боснії, член радикальної унії; скарб: Шутей, з хорв. селянської партії; пошта: Торбар, з хорв. селянської партії; публ. роботи: М. Крек, словінець з радик. унії; рільництво: Шубріловіч, аґрарник з Боснії; шляхи: Бешліч, з радик. унії; фіз. виховання: Томіч, з радик. унії.

Разом в уряді є: 11 сербів: 4 з радик. унії, 1 незал. демократ, 1 аґрарій, 2 б. сербський радикалів, інші безпартійні; 5 хорватів з партії Мачека (з них один з радикального крила); 1 мусулманин з Боснії та 1 словенський людовець.

Партійна база нового уряду дуже широка — поза ним залишились лише старі сербські радикали, аґрарні демократи, та югосл. народня партія.

Хорватія автономним банатом.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ТА КОМПЕТЕНЦІЇ ХОРВАТСЬКОЇ ВЛАДИ.

БІЛГОРОД, ПАТ. В суботу вечором проголошено декрет, яким утворено автономну бановину Хорватію, яка повстала з дотеперішніх бановин Сави й Побережжа з містом Дубровніком та 7-ма іншими округами.

Декрет означує організацію хорватської влади та її компетенції. Білгородський уряд рішатиме у справах закордонної політики, нац. оборони, скарбу, закордонної торговлі, шляхів, ґірництва, внутрішньої та зовнішної безпеки та віроісповідних справ.

Владу в Хорватії виконуватиме в імени короля бан та збори представників населення, що їх виберуть у загальному, безпосередньому, тайному голосуванні.

—o—

Мадярщина не хоче заключити пакту неаґресії з Румунією

ПРИЧИНА КОНЦЕНТРАЦІЇ РУМУНСЬКОЇ АРМІЇ.

БУКАРЕШТ. АВАС. Мадярський уряд звернувся до румунського з домаганням вияснення, що значить військова підготова Румунії. Румунський уряд вияснив, що метою концентрації війська, є перевишкіл частин, які беруть участь в осінних маневрах та що та концентрація не має зачіпного характеру. Щоб підкреслити це мирне становище, румунський уряд заявив, що він готов заключити пакт неаґресії з Мадярщиною.

Як повідомляють, мадярський уряд відповів відмовно, підкреслюючи, що готов заключити лиш договір про охорону меншин.

—o—

СССР шануватиме пакт неаґресії з Польщею.

ПОГОЛОСКИ ПРО ДЕМАРШ СОВІТСЬКОГО АМБАСАДОРА У ВАРШАВІ.

„Експрес Ілюстровани" з 27. ц. м. приносить поголоску, що совітський амбасадор у Варшаві запевнив польський уряд, що СССР буде шанувати пакт неаґресії з Польщею.

Італійський уряд не сподіється війни?

РИМ, ПАТ. Одна з республик латинської Америки, звернулася до італійського уряду з пропозицією, щоб на випадок війни переселити до Швайцарії її громадян, які мешкають в Італії. Італійська влада відповіла, що та справа не актуальна, бо не треба передбачувати війни.

„Попольо ді Рома" обговорює мирові зусилля голов европейських держав, підкреслюючи, що нема таких справ, для яких треба б посвятити життя міліона людей.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

У ҐДАНСЬКУ АРЕШТОВАНО КОМАНДОРА ПІЛЬОТІВ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Ґданські органи безпеки обсадили уряд пільотів та арештували командора уряду Здеба.

З Ґданських корабельних варстатів звільнено робітників-поляків; багато з них побито.

ЗАБОРОНЕНО ПЕРЕЛЕТ ЛІТАКІВ НАД СХІДНОЮ ФРАНЦІЄЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. Влада заборонила перелет літаків над цілою східною частиною Франції, на схід від лінії Кале—Париж—Ліон—Марсей; над Марожком можуть перелітати лиш літаки ліній, що тримають правильну комунікацію.

НІМЦІ БУДУЮТЬ МІСТ НА ПОЛЬСЬКОМУ КОРДОНІ.

ВАРШАВА. ПАТ. На границі ченстоховського повіту побудували німці міст з кругляків на граничній річці та поставили напроти нього скоростріл.

—o—

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ПРИ ВХОДІ У БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ.

СТОКҐОЛЬМ, ПАТ. Як подає „Соціяльдемократен", між Скаґен та Ліндесназ стоїть сильна британська фльота.

—o—

КОМУНІКАЦІЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА ШВЕЦІЄЮ ПРИПИНЕНА.

СТОКҐОЛЬМ. ПАТ. Перервано летунську та частинно залізничу сполуку між Німеччиною та Швецією, м. ін. усі поспішні поїзди до Німеччини.

Також залізничий звязок між Німеччиною та Голяндією припинений.

—o—

МАЙЖЕ ВСІ ФРАНЦУЗЬКІ РЕЗЕРВІСТИ ЗМОБІЛІЗОВАНІ.

ПАРИЖ. ПАТ. Як подає „Піті Парізієн", у Франції до тепер покликано під зброю мобілізаційні групи: 1, 2, 3, 4, 5, 6 і половину 8. До повної мобілізації залишається лиш покликати під зброю решту 8. групи, 7. групу та резервістів, які мають т. зв. колірові мобілізаційні карти.

АМЕРИКАНЦІ ОРҐАНІЗУЮТЬ У ФРАНЦІЇ ДОБРОВОЛЬЧУ ДИВІЗІЮ.

ПАРИЖ. ПАТ. Американський полковник Свіні заявив, що він береться орґанізувати добровольчу американську дивізію та добровольчу летунську ескадру у Франції. За один день зголосилося коло 500 американських добровольців.

ВІДОЗВА ПРЕЗИДЕНТА ЛЬВОВА ДО МЕШКАНЦІВ У СПРАВІ КОПАННЯ РОВІВ.

Теперішня хвилина вимагає від всіх громадян приготування на випадок загрожения міста. Як інші міста, так теж і Львів, мусить приготовити відповідну скількість ровів забезпеки перед летунськими наступами. Копання ровів уже почалося та мусить бути якнайшвидше покінчене. Комітет, що його вибрали громадянські збори 26. ц. м. рішив звернутися з гарячим закликом до всіх мешканців міста, вільних від необхідної праці в теперішню пору, щоб вони добровільно зголосилися копати рови. Якнайшвидше та якнайточніше виконання протилетунських ровів — це в інтересі всіх мешканців міста.

Загально відома жертвенність та патріотизм мешканців Львова каже сподіватися, що цей заклик знайде живий відгук серед львівського громадянства, що при цій праці не забракне нікого. Громадяни, які хотять узяти участь у копанні ровів повинні зголошуватися найкраще в зорганізованих ґрупах, по змозі з приладами праці (лопатами) в Міських Дільницевих Урядах в понеділок 28. і вівторок 29. серпня ц. р. в передполудневих годинах.

За Громадянський Комітет:
Д-р Ст. Островський.

—o—

НЕ ВІЛЬНО ПРОДАВАТИ АЛЬКОГОЛЮ.

ЛЬВІВ. ПАТ. Покликуючись на закон про обмеження продажі і спожиття алькоголевих напоїв, львівський городський староста заборонив — від 27. ц. м. год. 20. аж до відклику — пити й подавати в публичних місцях та льокалях алькоголеві напитки, які мають понад 4,5% алькоголю. За нарушення тої заборони загрожує кара, передбачена в 10. статті того закону, за другим разом відберуть концесію на продаж алькоголю.

Спорт.

УКРАЇНА — РКС. 4:0 (3:0).

Ворота для України здобули: Тихоліз із подачі Скоценя, Скоцень пекольною, лискавковою бомбою, перейманочи подачу Магоцького (були це найкращі ворота дня, при тому від давних часів небачені у Львові) і Магоцький 2, двічі випущений Скоцеием.

Суддював п. Земан. Видців к. 1.500.

ЛЬВІВ. ҐАСМОНЕЯ—ПОҐОНЬ ІБ 3:0 (0:0). Ґасмонея стрілила ворота в останніх 15. хв.

ЛЬВІВ. ЛЕХІЯ—ПОҐОНЬ (Стрий) 1:0 (1:0). Погонь грала в ослабленому складі, одначе мала ввесь час перевагу. Ворота для Легії здобув Книжинський. Суддь п. Бик.

ПЕРЕМИШЛЬ. ПОЛЬОНІЯ—ЧОРНІ 2:2 (2:1). Ворота для Польонії здобув Клейн і Кржижановський, для Чорних Салик і Адамський. Суддював інж. Хомишинець.

БОРИСЛАВ. СТШЕЛЕЦ—СЯН 3:2 (2:1). Гостра і жива гра. Ворота для Сяну здобув Турко, для Стшельца Рубін з карного і Павлів. Судця п. Бжуховський.

Стопінка без політики.

Сонячне місто.

На одному з острівців на південний схід від Тульону, засновано місто Геліополіс — сонячне місто — призначене на відпочинкове місце для втомлених працею ум нервами людей, що хочуть відпочити і набрати нових сил до праці. Ідея такої сонячної оселі зародилася на початку цього року у лікарів братів Дюрвіль. Для переведення свого задуму, вони обрали острівець Ді Леван, що дико поріслий хащами та лісом ніким не замешкалий, поволі перемінився у гарно спланто̀ване тразниками та стежками покриту закутину, де почали виростати відпочинкові доми, віллі, пансіони. Таким чином з волі двох людей виросло гарне містечко, до якого двічі денно причалює корабель з харчами, часописами і всілякою поштою. Острівець ді Леван має свою історію. Спершу було на ньому сховище піратів, що звідусіль нападали на кораблі, які плили до Марсей. Згодом став острів цей житлом одного чернѐчого чину, а по французькій революції збудували на ньому карне заведення для малолітніх злочинців. Тепер на цьому острівцеві замешкала перша партія літників, які в Геліополісі хочуть скріпити свое здоровля.

Аляска для заточенців.

Міністр внутрішніх справ Злучених Держав Гарольд Іккес виступив із проєктом, дозволити всім збігцям оселюватися на Алясці, яку ще перед 72 роками переняли американці від Росії. Аляска досі була пустинею. Але саме тозариш міністра виголосив реферат про природні богатства Аляски. Він каже, що Аляска завбільшки Скандинавії, також їй відповідає підсонням, але тепер живе там лише 60.000 людей, коли в Скандинавії 13 міліонів. Робітники і ремісники — каже Іккес — могли б знайти на Алясці знамените місце праці і заробку, краще як в Америці. Тому він уважає за конечне змінити закон про еміграцію і впровадити масове переселення з Европи на Аляску. Він висунув також проєкт створити уряд, що займався би на місці розселенням еміґрантів.

Фільмовий фестіваль у Канн.

Міжнародній фільмовий конкурс пічнеться у Канн першого вересня. В почесному комітеті фестівалю є аннамітський імператор, князь Віндсору і багато інших високопоставлених визначних осіб. Головою комітету вибрали Люї Лімера, винахідника фільми. Опіку над конкурсом прийняв міністр внутрішніх справ Франції Сарро. Правильник фестівалю вимагає, щоб фільми були оригінальні т. зн. ніде ще не висвітлювані. Окрема точка правильника каже, що не можна висвітлювати фільми, яка ображувала б національні почування чужої держави. У фестівалі беруть участь Америка, Англія, Франція, СССР і Польща.

Худощавість причиною розводу.

Навіть вага жінки може дати причину до розводу. Ось який приклад подають американські суди. Девятнацятьлітня пані Ріта Усатік повідомила поліцію, що чоловік покинув її точно в чотири місяці по вінчанні, не подаючи ніякої причини. Вкінці знайшли його при помочі бюра детективів. Але хоч як просила його молода жінка, він не згодився вернутися домів. Пані Усатік не хотіла допустити до розводу. Тоді Усатік сам вніс прохання до суду, мотивуючи тим, що він любить лише грубші жінки. Суд згодився на розвід, бо „не знати чи пані Усатік, коли навіть переведе лікування, щоб повбути на вазі ,по якомусь часі знову її не втратить."

КОРОЛЕВА І БАНК МЕНДЕЛЬСОНА.

Крах банку Мендельсона сильно вдарив по інтересам королевої Вільгельміни. Показується, що вона була власничкою великої скількости акцій „Голяндської торговельної спілки". Ця спілка втратила при банкротстві банку Мендельсона близько чверть міліона фунтів стерлінґів. Другим великим власником акцій спілки є давній голяндський премієр міністрів д-р Колін. Голяндські фінансісти сподіються, що при допомозі уряду зможуть поставити знову банк на ноги. Але все це залежить від міжнародного положення.

РИБИ ЗПІД ЗЕМЛІ.

Недалеко місцевости Лясер на Сагарі в часі верчення артезійської криниці витриснув великий стовп води зпід землі. Всі дуже здивувалися що в тій воді були живі риби, а треба знати, що вода витриснула з підземних злож на 1.000 метрів. Вчені здогадуються, що риба до тих підземних покладів води дісталась водною жилою, яка лучить артезійську криницю від Лясер з одною африканською рікою.

АДМІРАЛ ФЛЬОТИ.

Як відомо недавно у Франції створено новий уряд — адмірала фльоти. Першим адміралом іменовано Дарлана, начальника всіх французьких морських сил. Окремий декрет у цій справі появився в останньому числі „Журналь Офісієль". Він пояснює, що ця почесть відповідає почести маршала. Появу адмірала фльоти сповіщатиме сальва 17-ти вистрілів.

—o—

ГУМОР.

ДОБРА ЖІНКА.

Діється в Німеччині. Вмер один громадянин, а вдова по нім йде до похоронного заведення, щоб замовити для небіжчика гідний похорон.

Похорон першої і другої кляси випадає за дорого.

— Но, то можна ще вибрати між третьою і четвертою клясою, — пропонує підприємець.

— Що, четвертy? На це я ніяк не згоджуся, щоб мій чоловік мав похорон на стоячки. То вже нехай буде третя кляса. (В Німеччині на залізницях в четвертій клясі подорожні стоять).

ВИЯСНЕННЯ.

— О, пані нині так заxрипли...

— Та, бо мій чоловік вчора вернувся дуже пізно вночі.

Ю. Л—ИЙ.

Кеймбрідж - рай студентів.

Ще шумить голова враженнями з Льондону, коли ось поїзд задержується в Кеймбрідж. Ціль осягнена. З гори усміхається до нас — чужинців — вийнятково чисте небо і незабаром ми вже ставимо перші кроки в цьому студентському містечку. Я — один із хмари молодих людей, що злетілась з усього світу в це славне, хоч маленьке містечко з бажанням виправити свою англійську мову та побачити цей студентський рай, про який мріють мабуть студенти на всіх кінцях світу. Та не тільки це. У всіх нас передовсім велике бажання пізнати „англійський світ". І щойно згодом переконуємося, що ми великі оптимісти. По місячнім побуті в Кеймбрідж щойно пізнати, що ми вловили тільки перше враження цього англійського світу і що не вистачить слухати викладів, з яких за одну годину хочеться схопити структуру британської імперії, зробити пару прогульок в околицю, оглянути місто і пізнати кілька автентичних англійців.

Вже далеко більше можна скористати, коли хтось має постійний контакт з англійським студентством, який не так тяжко осягнути. Життя студента в Кеймбрідж складається із двох сторінок: науки і товариського життя. Обі рівно важні. Тому і чужинців втягають студенти у свої товариські кола, а треба це розуміти як родинні кола, бо до них доступ сильно обмежений.

Та всеж таки використавши всі можливі дані до пізнання цього краю і людей при кінці залишається враження чогось неповного і поверховного. Тому ця стаття не претендує ані до краєзнавчої чи психольоґічної студії, ані до інформативних даних про студії в Кеймбрідж. У ній тільки жмут вражінь, які можна схопити за один місяць. Думаю, що найкраще віддати їх в кількох картинах.

Перші кроки.

Не можна поминути самого містечка. Воно на перший погляд нічим не замітне. Вузькі вуличкі провадять на базар зі старою церквою та будками з овочами, а далі на широку „Королеву Параду". Щойно тут кожний пристає з подиву. Перед ним вхід до славного „Кінґс Коледж" а побіч прегарна каплиця — окраса і символ Кеймбріджу. Далі Трініті Коледж. Сен Джон Коледж. Моделен Коледж і так рядом тягнуться ті святині науки та чуда архітектури. Всіх коледжів 20 і більшість з них з 14—15 століття (найстарший з 1284). Переважає ґотицький стиль, який особливо в каплицях знаходить свою досконалу форму.

Кожний коледж, що складається з кількох будинків, каплиці і подвіря, творить для себе цілість. Кожний з них має свій окремий сад, повний квітів, а далі зеленою муравою можна дійти аж до теннісових кортів та крікетових площ. Через сади коледжів вється маленька річка Кем, що дала назву містові і на якій все повно човнів з веселими студентами.

Тепер життя не кипить як звичайно. Тільки деколи видно струнких „андерґредюетс" в своїх чорних рясах, на подвірі і з 5.000 студентів, які заповнюють Кеймбрідж у шкільному році залишилися тільки нечисленні, що роблять додатковий семестр. Зате тут тепер ми — гості. Кінґс Коледж гомонить усіма мовами світу і передовсім... ломаною англійською. Перше враження на чужинця робить строга дисципліна коледжу, яка, правда, робить для нас деякі винятки, та в основі лишається незмінна. Хто хоче мешкати в Кінґс мусить бути в 11. вночі дома і бути всюди точний. Проте свобода тут велика. Ідеальні умовини мешкання та спокій серед тінистих алей квітчастих садів творять добру атмосферу для науки.

Тільки про сам Кеймбрідж.

Його найголовніша частина, його душа — — це студенти. Вони походять з усіх верств суспільности і хоч дуже високі оплати не дають легко доступ усім, то всетаки не треба гадати, що доступ дозволений тільки для представників аристократії. Для них є Ітон; Кеймбрідж і Оксфорд під цим оглядом в останніх часах дуже адемократизувались.

Дехто уявляє собі, що головне заняття англійського студента це теннїс і ґольф. Так воно на щастя не є. Вистачить побути в Кеймбрідж тільки пару днів, щоб побачити, що студенти дійсно пильно працюють. Правда їхня система життя дозволяє їм щодня займатись спортом, читати романи, положившись на дно човна, чи провести вечір у клюбі з люлькою в устах і є зовсім інша від деяких континентальних метод. Рівночасно тут не можна налибати ріжних крайніх типів студента, що за спортом, книжками, дівчатами чи політикою не має багато часу на працю над собою. У своєму столітньому зусиллі англійці зуміли сформувати систему виховання так, що вона не дозволяє викривлювати людей, робити їх однобічними маніяками. Ідея повної людини, що не тільки щось знає, але вміє це застосувати та яка рівночасно вміє добре чужі мови і бокс, є добрим танцюристом, але не гіршим фільольоґом — тут злійснена. І тільки такі люди вміють потім володіти не тільки собою, але і світом.

Та по цій дуже поважній увертюрі щось веселішого. Бо життя студента в Кеймбрідж веселе і першою погідною картиною, нехай буде

(Далі буде).

НОВИНКИ

29 СЕРПЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 16. серпня 1939.
Пер. Обр. Госп.
Лат. Успін. гол. І. Х.
Сонце: схід 4.34, захід 18.17.
Місяць: схід 18.18, захід 4.41.

Завтра: 30. серпня. Середа.
Ст. ст. 17. серпня 1939.
Мирона мч.
Лат. Рожі в Лім.
Сонце: схід 4.35, захід 18.15.
Місяць: схід 18.42, захід 5.45.

—о—

— **При зміні мешкання** найкраще перевезе Ваші меблі „ГАРМА". Львів, Задвірянська 20, тел. 111-21. 1571 —4

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на бланкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адр.: Banka Ceskoslovenskych Le-, Filialka v Bratislave Nr 4128. 1--?

— **Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму:** Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Український** хор Дмитра Котка. Збірка співаків хору до полудня 2. IX. у Львові, станція автобусова. 1620 1—1

— **Концесіоновані курси косметичні** Стефанії Гаврисевич, Львів, Сикстуська 14., тел. 272-18, під управою лікаря і інж. хем. дають право вести власне заведення. Практичні вправи у власній лябораторії. Вписи приймаємо. Інформації і проспекти на бажання даром. 1605 —10

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

— **Контролю крамниць** з харчевими продуктами переводила спеціяльна комісія у Львові і ствердила, що тимчасову недостачу деяких товарів негайно усунено. Комісія не ствердила недостачі товщів, смальцю, масла та солонини ні по крамницях ні на торговицях. Комісія при участи делеґатів санітарного виділу перевела люстрацію ресторанів і буфетів та замкнула два буфети при вул. Сонішній і вул. Замерстинівській. Крім того покарала 38 купців наглими карними мандатами за відсутність цінника та нарушення санітарних приписів. У кількох випадках комісія зладила доноси на купців до городського староства. За спекуляцію харчевими предметами першої потреби покарало городське староство в Лодзі кільканацятьох купців карами безоглядного арешту від 3-ох до 5-ох тижнів. Поліція у Вильні арештувала теж кількох купців за скривання товарів і більону. Ґната Весоловського (Сапіги 28) та Марію Бернацьку (Потоцького 36) засуджено — як повідомляє ПАТ — на гривну по 100 золотих зі заміною на 14 днів арешту за те, що вони продавали солонину по 2 зол. за кільо, себто на 25 сот. дорожче, ніж передбачує цінник.

— **Смерть гуцульського різьбаря.** У Лузі коло Делятина помер у 74. році життя артист-різьбар Василь Турчин, що побудував кількадесять церков та каплиць.

— **„Дом людови"** задумують збудувати поляки в селі Вовчківцях пов. Снятин, в якому знайдуть приміщення всі польські організації і товариства. Комітет будови „дому людового" у Вовчківцях, де живе ледви кільканацять польських родин, поробсилав відозви з цеголками і поштовими складанками до ріжних осіб з проханням надсилати жертви. Будову дому для кільканацятьох польських родин мотивує тим, що українці мають у Вовчківцях два Народні Доми.

— **Пожежа приходства й кооперативи.** У Річці пов. Косів згоріло гр.-кат. приходство. Згоріла вся обстанова та всі товари кооперативи „Гуцульська Надія", що містилась у приходстві.

НОВОВІДКРИТА РОБІТНЯ ФУТЕҐ

Володимир Свістель і Ска

при вул. Ягайлонській 8, І. пов.

поручається українській клієнтелі. На складі найдобірніші шкіри краєвого і заграничного виробу по конкурencійних цінах. Робітню ведуть перворядні фахівці. Тел. 208-77. 1-12

1621

— **Львівська хроніка.** У Стрийському парку знайшли тіло невідомого мужчини на дереві. Причина самогубства невідома. — В пятницю лікар жіночих недуг д-р А. П. при вул. Пілсудського намагався скінчити самогубством і зажив 30 таблеток люміналю. У важкому стані відвезли його до шпиталю. Причина самогубства невідома. — Альфред Нинка студент прав (при вул. Сербській ч. 4) впав з даху дому, де направляв антену, до сходової клітки і важко потовкся. Його відвезли до шпиталю. — В ресторані Кеслера при вул. ґен. Токажевського М. Сітник пробив ножем Н. Бартолетія. Поліція арештувала напасника. — Шофер М. Юр наїхав на 6-літню Ц. Кан (Ринок 40) при вул. Ґродзіцьких, яка важко потовклася. Шофер відвіз її до шпиталю св. Софії. — Поліція арештувала И. Шварцера при вул. Під Дубом ч. 6, небезпечного міжнароднього злодія. — Підчас копання протилетунських ровів на валах през. Мосціцького, коло вул. Куркової, помер нагло 30-літній робітник Н. Кобиляцький.

— **Краєва хроніка.** У Гніздичеві пов. Жидачів до гашеного вапна впав два і пізрічний хлопчик та помер від попарення. — Підчас направи залізничої почекальні у Станиславові кусень заліза впав на голову емер. кондуктора Н. Олійника та вбив його. — Іван Пиш з Ястковичів пов. Тернопіль на забаві стріляв з револьверу „на зівал" і важко поранив свою жінку. — На тлі подружого трикутника убили Миколу Наливайка у Лойовій пов. Станиславів. — Після присуду перед коломийським окружним судом між засудженими дійшло до бійки, в якій важко поранено Василя Удуда. — У Ключові Вел. пов. Коломия впав з рушування кльоц і смертельно поранив Василя Диченка. — У Синевідську Вижному заарештовано Олександра Боголовича, який мірив залізничий міст. — Між Соколовом та Дідушицями пов. Стрий трьох бандитів напало на купців Лерхів та зрабувало їм 50 зол. — У Підгородцях пов. Стрий померло 17 осіб на червінку.

— **Діти обікрали церкву.** З церкви у Підзербцях пов. Городенка вкрадено 2 пушки зі святеними оліями та хрест. Виявилося, що влом виконало двох пастушків: 10-літній Г. Томик та 13-літній В. Кравчик.

— **Людський кістяк** без голови віднайшли припадково в горах к. Закопаного недалеко сховища в Костівці. Здогадуються, що це тлінні останки Яна Цяптака з Закопаного, який перед 8 роками загинув у горах. Перед трьома роками знайшли у згаданому місці череп, що імовірно належав до тіла Цяптака.

— **Пятенята на дієті.** З Оттави повідомляють: Славні близнята — дівчатка Діни, так добре виглядають, що лікарі порішили взяти їх на дієту. Тепер для них уложили спеціяльний спис страв, такий, щоб кожна з них втратила в короткому часі 2—3 фунти.

— **Живого сернюка** зловив землевласник Нової Всі, кемпінського повіту, Аркушевський. Він вийшов на полювання і натрапив у лісі на сернюка, що спав і тоді зловив його.

— **Зредукований робітник** текстильної фабрики в Лодзі 32-літній Бронислав Броневський підійшов до 56-літнього Вільгельма Петрака, управителя фабрики і зажадав, щоб його прийняв до праці. Діставши відмовну відповідь Броневський ударив Петрака залізною рурою по голові і втік. Поліція шукає за напасником.

— **Нове німецьке гасло.** В Німеччині видали приказ, щоб у всіх місцевостях з нагоди переїзду Гітлера, будували окремі щити. На них причіпляють афіші з боєвими гаслами, плякати й числа таких газет як „Штірмер", „Шварцес Корпс" і т. п. Щити мають бути огороджені й щільно захоронені. Цікаве що над кожним з них стоїть напис: „Нова Німеччина бореться проти большевизму". Перед кількома днями змінили нагло напис. Тепер він такий: „Нова Німеччина бореться за мир цілого світа".

— **Убили доньку Бруно Вальтера.** Перед кількома днями повідомляли, що донька відомого диригента Бруно Вальтера згинула в автомобілевій катастрофі. Тепер показується, що її убив чоловік. Не сталося в Шріху. Минулого тижня появилася в газетах коротка новинка, що один архітект чужинець убив свою жінку і сам покінчив самогубством. Другого дня повідомили, що Бруно Вальтер не буде диригувати на концерті в Люцерні, з причини родинної трагедії, а його заступить Тосканіні. Тоді виявилося, що цей чужинецький архітект не сам був Вальтера. Неппах, так називався архітект, б. комбатант німецької армії, перед кількома місяцями приїхав із жінкою до Шріху. Тут він прийняв посаду декоратора і режисера у фільмовому товаристві. Неппаха і його жінку знайшли мертвих у їх хаті. Архітект убив жінку двома вистрілами в голову, відтак стрілив собі в серце. Причина цієї драми невідома.

— **Дефіцит вистави в Ню-Йорку.** По всіх сподіваннях світова вистава закінчиться величезним дефіцитом. До тепер виставу оглянуло 18,500.000 людей. До дня офіційного закриття виставки т. зв. до 30-го вересня число глядачів не перевищить певно 25 міліонів. Організатори виставки числили принайменше на 60 міліонів. Малу скількість глядачів пояснюють передовсім неспокійними часами, літньою спекою і жінці — слабою рекламою. Виставу хочуть зберегти до другого року, але чи буде вона мати ще успіх це сумнівне. Американський „Таймс" обчисляє дефіцит виставки на 15 міліонів доларів.

— **Число подруж** у Льондоні збільшилось в останніх двох днях майже чотирократно. Перед цивільним урядом у Льондоні стоять довжезні хвости молодих хлопців і дівчат, які хочуть взяти шлюб.

— **Найважніші документи** з міського архіву в Льондоні вже вивезли у глибину краю. Якщо б міжнародне положення ще більше загострилось, з Льондону вивезуть цілий архів м. Льондону.

— **Продаж погінних матеріялів** зокрема бензини, нафти і вугля обмежила військова влада у Фінляндії. Кружляють поголоски, що продаж погінних матеріялів обмежено з оборонних оглядів.

— **Підвишка обезпеченевих премій.** Морські обезпеченеві премії на випадок війни підвищили американські обезпеченеві товариства від 5 до 10 пр. від вартости вантажів, що їх пересилають до Італії і до Німеччини. Премії від вантажів, що їх пересилають з Італії і Німеччини до Злучених Держав, сягають від 2 до 5 пр. вартости вантажу. Премії за перевіз італійських вантажів на чужих кораблях устійнили згадані обезпеченеві товариства на 8 пр. Премій від транспортів зі Злучених Держав до Франції і до В. Британії та напаки не змінили.

— **За ненамірене вбійство** грача дружини „Швабія" И. Бона відповідав перед окружним судом у Петровграді (Войводіні) в Югославії воротар дружини „Славія" Светослав Цукіч. Між Боном і Цукічем дійшло до зудару на грищі підчас змагань між згаданими дружинами, від якого Бон помер. Суд засудив Цукіча на один рік вязниці.

— **Страшна автобусова катастрофа** трапилася недалеко міста Яс у Басарабії. З невідомої причини автобус, яким їхало 36 туристів до недалекої печери за Ясами, впав з висоти кільканацять метрів до ріки. Наслідки катастрофи страшні. Кільканацять туристів згинуло інші важко ранені.

— **Фарба до волосся стала причиною смерти.** 21-літня віденка Шарльота Ердес, відома знаменита совгарка із Сант Моріц приїхала на вакації до Жуан-Ле-Пен. Вона замешкала зі своїм приятелем, молодим швайцарським артистом в одному великому готелі. Молоді люди заняли одну кімнату і вчасно ввечір лягли спати. Вранці Шарльотта пробудилася скоро, а що вночі була велика горяч, вона пішла до лазнички скупатися. Коли її приятель збудився і не побачив Шарльотти в постелі, а на його крик ніхто не відповідав, увійшов до лазнички. Тут застав на землі мертву паню Ердес. Поліція перевела слідство. На нагому тілі трупа не було ніодного знаку якоїсь боротьби. Двері кімнати були замкнені зі середини, а вбійник не міг ввійти через вікно. Проти швайцарського артиста не було найменших підозрінь, — молоді люди дуже любилися і не мали ніяких конфліктів. Самогубство виявилося також неправдоподібне. Шарльотта Ердес була багата, гарна, молода дівчина. Вона мала своє звання і була здорова і вдоволена. Ніхто не міг відкрити причини таємничої смерти. Щойно брат покійної пригадав, що вона фарбувала волосся препаратом, який сама робила. В цій фарбі мала бути якась сильна отрута. Постановили перевести ще одну секцію. Тоді під черепом знайшли два запальні огнища, що викликали гнискавкові менінгітіс. Значить отруйні складники фарби до волосся були причиною цієї рідкої недуги, що викликала негайно смерть.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Шафкові куфри

валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає

Робітня і склад туртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 9-0

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 28. 8. год. 18 „Паризяни".
Вівторок 29. 8. год. 20 „Оборона Ісландії".
Середа 30. 8. год. 20 „Наше місто".
Четвер 31. 8. год. 20 „Наше місто".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок 28. 8. виставу нема.
Вівторок 29. 8. год. 20 „Барон Кімель".
Середа 30. 8. год. 20 „Барон Кімель".
Четвер 31. 8. год. 20 „Барон Кімель".

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
28. 8. Царина Груай.
29. 8. Шарїка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Карка в Львові.
З Надвірної їде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
29. 8. Дай серцю волю.
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха

КІНА.

АМПІР: „Три підхорунжі".
АПОЛЬО: „Пісенькар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Суперинці".
БАЙКА: „Капітан Тейльор" і кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Заза".
ВАНДА: „В сітях розвідки", „Стрінувся в Парижі".
ГРАЖИНА: „Дівчата з Новолипок", „Ада це не лицює".
ЕВРОПА: „Перемога отихій".
КАСІНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Знахар", „Щаслива 13-ка".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Прокуратор Андреєв", „Трафальгар".
ПАКС: вечірня.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
РАЙ: „Кибіц" (Ферванделъ).
РІЯЛЬТО: „Елегантний світ".
РОКСІ: „Дорога до Ріо", „Теодора робить карієру".
СВІТ: „Сліпий завулок", „24 години кохання".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Пазурі пустині".
СТИЛЕВЕ: „Коли Мадельон" і ревія.
ТОН: „День на перегонах", „Вправа на Марса".
УТІХА: „Обережно, професоре" (Гаролъд Ллойд) і ревія.
ХІМЕРА: „Рена" (Справа 777).

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 28. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Порадня для ремесла, 11.57 Сигнал, 12.00 Полудневі авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.40 Година наймолодших: „Геройський ведмедик", мельодії, пісеньки, 14.35 Господ. вістки, біржа, 14.45 Авд. для молоді: „Завіша Чорний", 15.15 Популярна музика у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сніп. реціталь, 16.45 Наук. хроніка: фізика, 17.00 Бізучі та програмові вістки, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовенові твори в пл., 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Балетова музика у вик. симф. орк., 19.00 Табор гданських скавтів у Золотому Потоці, 19.20 Концерт орк., 20.15 Резерва, 20.25 Хліборобська скринька, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Скрипка, 21.30 Відгомони сили та слави, 21.40 Танк. музика з пл., 22.00 Батьківський порадник, 22.15 „Вечірня серенада" легка муз. авд. у вик. орк. мандолінистів і вок. дуету, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Льоката пиляність, вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань. 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Фантастична подорож" повість для молоді, 15.00 Популярна муз. у вик. сальон. орк., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сучасні форт. сонатини, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Бізучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Чайковський з пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Славні симфонії, з пл., 18.45 Пісні у вик. Ф. Плятінни, 19.00 Для робітників, 19.30 Концерт орк., форт., тенор, 20.10 Інтервю з учасником І. кадр. компанії, 20.25 Для села: Про гігієну та чистоту молока, 20.35 Спорт. льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.05 Травнем. зі Швайцарії: Симф. концерт, дир. Тосканіні, 22.00 Польща та Схід, 22.20 Травнем. зі Швайцарії: Продовження симф. концерту, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 30. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Біла Вода в Татрах, гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.00 Полудневі авд., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Українські пісні з пл.,** 13.40 Товариська музика з пл., 14.15 Трохи пісні трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Музика для дітей, пл., 15.15 Популярна музика у вик. симфк. ансамбля, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сопран, баритон, форт., 16.45 Життя вселенної, 17.00 Бізучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Розривковий концерт, орк., сопран, 18.00 Балетова музика, 19.00 „Хто боїться зів грушку?" авд.-жарт, 19.20 Орк., скрипка, тенор, 20.10 Військовий відділ, 20.25 Для села: Основи бджільного інвентаря, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Історія завоювання моря, 22.00 Розр. концерт із пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 28. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії знад Рейну, БІЛГОРОД 19.05 Цик. музика, 20.00 Пісеньки, 20.30 Сніп, БОРДО 20.00 „Гофманові оповідання" оп. Офенбаха, БУДАПЕШТ 18.20 Сніп, 19.25 Мадярські мельодії, 20.20 Орк., 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 19.15 Альтівка, 21.00 Моцартові твори, 22.50 Розр. і нар. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.25 Весела музика, ДРОЯТВІЧ 22.05 Рахманінов: Соната г-моль оп. 19, ЛЯЙПЦІГ 18.55 Пісеньки, МІЛЯНО 21.00 Хор, 21.30 Симф. концерт під дир. Масбайля, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 18.15 Хор, 20.15 Хвилина музики, РИМ 17.15 Форт., СОФІЯ 18.00, 19.00, 21.25 Легка і танк. музика.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки, 20.30 Форт., БУДАПЕШТ 17.10 Цик. музика, 18.30 Легка музика, 19.40 „Тоска" оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 19.15 Хоральна музика, 20.15 Муз. комедія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Розривк. музика, 19.15 Танки всього світа, 20.15 Орк., ЛЯЙПЦІГ 22.20 „Реквієм" Моцарт, Шуберт, МІЛЯНО 21.00 „Міранда" оп. Канонїка, ОСЛЬО 21.25 Пісеньки, ПАРІ ПТТ 20.50 „Дочка пані Анго" оп. Лажока, РАДІО ПАРІ 19.00 Популярний концерт, РИМ 20.30 Форт., 20.50 Травнем. з Верна: Шуберт, Моцарт, Гіндеміт, 22.20 Скрипка, Аріго Серато, СОФІЯ 18.00, 19.15, 21.40 Музика, 20.50 Рос. пісні.

Середа, 30. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Концерт солістів (Бетовен, Крайцер, Брамс), 19.00 Лягарові мельодії, 20.15 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.10 Військ. орк., 19.25 Форт., 20.20 Сніп, 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Весела кантата, 18.20 Давня віденська музика, 20.15 Весела словено-муз. авд., 22.30 Розр. віденська музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Хоральні нар. пісні, 19.15 Нар. мельодії, 22.20 Гарні мельодії, ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Вільний стрілець", оп. Вебера, МІНХЕН 19.15 Військ. орк., ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, ПРАГА 18.30 Орк., 19.20 Дитячий хор, 20.00 Чеська симф. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки, 19.00 Скрипка 22.00 Популярний концерт, РИМ 17.15 Органовий реціталь, 20.30 Хвилина музики, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Мельодії і ритми, СОФІЯ 19.25 „Мефістофель" оп. Бойто, 21.45 Легка і танк. музика, СТОКГОЛЬМ 20.00 „Мадам Батерфлай" оп. Пуччіні, І. дія.

З СЛОВА

найкращі косметики ФЕДЕРА

Якщо сумніваєтеся — спробуйте. Найніжніші оригінальні кольонські води і перфуми на ВАГУ, найкращі пудернички і розпилькники БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНИЙ вибір. Все по ДЕШЕВИХ цінах продає найстарша перфумерія

С. ФЕДЕРА ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2.
Філії: Галицька 16 і Конерника 15а.

Біржа

Львів, 26 серпня 1939.

ГРОШІ

Бельги безьг. 99·72—00·72, Долярн америк. 5.33·01—5.33·00, Долярн канад. 5.32·50—5.32·50, Фльор. гол. 2·8·11—2·8·11 Франки франц. 11·15—11·15, Франки шв. 120·45—120·45 Фунти анга. 25·00—25·00, Гульд. голл 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·53—111·53, Корони норв. 125·47—125·47 Корони шведські 128·77—129·77, Ліри іт. 18·30—18·31, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні —.—.

АКЦІЇ.

Банк Подъєльний 102·00, Цукор 34·00—34·00, Бутіль 30·00—31·25, Ліяпон 76·00—75·50, Моджеїв 17·50—17·75, Остроленка 79·75—79·75, Стратонице 40·00—40·75, Жирардів 45·00—45·50, Габердим 50·00—50·00

Тенденція дещо слабша.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 70·00, серія 00·00—00·00 2 ем. 69.00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 83.00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. дол. 36·00 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Пшениця оборот 861 тон, тенд. спок., жито оборот 2890 тон, ячмінь оборот 130 тон, овес оборот 35 тон.

Загальний оборот 4841 тон.

Інші ціни без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 26. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	3·05
За 1 кг. масла дес бочк. в опак.	3·10
1 л. молока	0·15
1 кг. сиру	1·05

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко надержана.

ЛІТНИЦЯ

ГРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помешкання. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1185 38-45

КУПНО-ПРОДАЖ

ВИКЛЮЧНА продажа „дикт і фонарів" Дикт суходенних „Оякос" фабрика М. Гаммер і Син, Львів, Джерельна 3, тел. 271-14. 1575 4—15

МЕШКАННЯ

ПРИЙМУ учениці (ників) на мешкання. Спокій, комфорт! Сторонцуки, вул. Замалковського 2 (пл. св. Юра). 1609 3-6

ШУКАЮ мешкання для учениці І. кл. гімн., околиця філії. Письменні згодошення з умовинами слати до Адм. „Діла" під „Учитель". 1601 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

УЧИТЕЛЬ, промисловець, скіпфабрикант, кавалер, пізнає високу, небідну до 30 років. Пошта Станиславів, скринка 217. 1595 1-2

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкларство. **В. Стельмах.** Вул. Конерника 22, тел. 245-79 1467 10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і поміжках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, виміни і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло". Львів, Ринок 10.

Nr. 196 (15.275).
Ч. 196 (15.275).

Lwów, środa 30. sierpnia 1939.
Львів, середа 30. серпня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 243-41
Телєфон Адміністрації 329-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
Банку Чеського Льотов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Гендерсон пропонує Гітлерові піврічні перемиря?

600-ТИСЯЧНА БРИТІЙСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ДО ДЕСАНТУ У ФРАНЦІЇ.

(Телєфоном від нашого варшавського кореспондента.)

Варшавські політичні кола та часописи висловлюють погляд, що є ще виглядн на мир, хоч війна висить на волоску. Увага публичної опінії зосереджується на британській відповіди на сугестії Гітлера; британський уряд мабуть відкинув ті сугестії, бо вони були такого змісту, що польський уряд навіть не міг дискутувати над ними. Британський уряд мабуть запропонував піврічне перемиря, підчас якого можна б перевести конціляційну акцію. Польські та британські політичні кола глядять на ту проопозицію з песимізмом, бо не вірять, щоб Гітлєр її приняв.

Все таки треба рахуватися з тим, що Німеччина мабуть буде старатися дальше вести гру з Англією. До Льондону приїхав тайний висланник Гітлєра, д-р Шмідт з пресового виділу берлінського міністерства закордонних справ. Не без впливу є тут мабуть становище Італії, яка хотіла б зберегти невтральність.

Чемберлєн — як подають з Льондону — вислав до Рузвелта письмо, в якому покликується на запевнення, що їх дав Рузвелт британському королеві підчас недавньої візити королівської пари в Америці, та висловлює надію, що Америка отверто висловиться за „фронтом мира".

Британський експедиційний корпус, зложений з 300.000 вояків першої лінії та 300.000 резерви, змобілізований і готовий до десанту у Франції.

У Парижі почалась евакуація цивільного населення, в Льондоні — ще ні. КТВ

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — тел. 272-48.
полагоджує всякі спедиційні чинности та перевози зі всіх і до всіх місцевостей краю.
30 13 1-59

Дальші граничні інциденти.

РИ. Н.К. ПАТ. В ночі з неділі на понеділок німці вистрілили кільканайцять разів до будки граничної сторожі в Вільчій Долішній. Від Ратибора стріляли у сторону Бжезя над Одрою. Крім того німці обстрілювали Макошів, Кончиц і Кароль.

ВАРШАВА. ПАТ. У Млаві та в Будзанові, пов. Плоцьк відбулись маніфестаційні похорони польських вояків, що згинули у граничних інцидентах.

ВАРШАВА. ПАТ. 27. ц. м. в год. 22. в районі Мале Полько німецька стежа та самохід з воякамн зблизились до польської стійки, яка висадила у повітря гостинець та прогнала німців стрілами. Втрат нема.

В ночі з неділі на понеділок німецьке військо обстрілювало польську стежу. Між год. 8. і 9. нім. кінна стежа перейшла кордон та вернулась на нім. територію.

28. ц. м. коло 1. год. нім. диверсанти підпалили митний уряд Вільча Дольна. Стежа граничної сторожі прогнала їх.

28. ц. м. в год. 1,10. з німецького боку обстрілювали двірець та станицю гран. сторожі у Бжезю.

Коло Скошова пов. Кемпно дві стежі перейшли кордон 28. ц. м. і вернулися, заки надійшла польська стежа.

НІМЦІ ПІДМІНОВУЮТЬ МОСТИ.

ТОРУНЬ. ПАТ. Німці закінчили підмінування залізничих мостів на лініях Раковіца—Дойч Ейляв і Явлонково—Дойч Ейляв, крім того у самому вузлі Дойч Ейляв.

Нічна розмова амбасадора Гендерсона з Гітлєром.

БЕРЛІН. ПАТ. В понеділок в год. 20,32. прибув амб. Гендерсон у Берліні та поїхав до британської амбасади. В год. 22,30. приняв його Гітлєр в товаристві Рібентропа і товмача д-ра Шмідта. Опісля до канцлерської палати приїхав марш. Герінг.

Гендерсон вийшов з канцлерської палати в год. 23,45.

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ.

БЕРЛІН. ПАТ. Д. Н. Б. оголосило урядовий комунікат такого змісту:

В понеділок в год. 22,30 Гітлєр приняв у канцлерському уряді у присутности мін. Рібентропа британського амбасадора Гендерсона, який доручив йому заяву британського уряду.

КОЛИ ОГОЛОСЯТЬ ЛИСТ ГІТЛЄРА ТА БРИТІЙСЬКУ ВІДПОВІДЬ?

Французьке радіо подає за Райтером, що текст листа Гітлєра та британської відповіди оголосять мабуть після вівторкової промови Чемберлєна в палаті громад та Галіфакса в палаті льордів. Льондон хоче дати Гітлєрові змогу простудіювати основно відповідь, заки оголосить її.

НІМЕЦЬКА ВІДПОВІДЬ ПРИЙДЕ ЩЕ У ВІВТОРОК?

БЕРЛІН. ПАТ. Після розмови з амб. Гендерсоном Гітлєр покликав до себе своїх головних співробітників та відбув з ними нараду, яка протягнулася довго.

У міродатних колах заявляють, що тепер не можна зробити ніякої заяви що до ходу та наслідків розмови.

Мабуть амб. Гендерсон дістане письменну відповідь ще у вівторок.

Також Авас не припускає, щоб у ночі німецький уряд зробив якусь заяву.

Райтер припускає, що перед промовою Чемберлєна в палаті громад не буде ніякої заяви у справі розмов з Гітлєром. Заява Чемберлєна залежить від відповіди Гітлєра.

У Льондоні уважають, що питання: війна чи мир залежить лиш від Гітлєра.

Німеччина домагається Поморя і Гданська.

ВИМІНА ЛИСТІВ МІЖ ГІТЛЄДОМ ТА ДАЛЯДІЄ.

ПИСЬМО ДАЛЯДІЄ:

ПАРИЖ. ПАТ. У Парижі оголошено зміст відповіди прем. Далядіе на заяву Гітлєра перед амб. Кульондром.

Далядіе стверджує, що Франція має мирні наміри, але вірно сповнить зобовязання супроти Польщі. У ясній, щирій франко-польській солідарности нема нічого, що впливало б на мирові почування Франції і могло би перешкодити мирній розвязці кріси зі загальним хісном, під умовою, що є щира воля мира. Далядіе гарантує, що Польща має добру волю застосувати процедуру свобідного порозуміння та готов поробити зусилля, щоб перевести пробу мирної розвязки, але підкреслив, що доля мира є в руках Гітлєра.

ПИСЬМО ГІТЛЄРА:

БЕРЛІН. ПАТ. У листі до Далядіе з 27. ц. м. Гітлер стверджує, що німецький нарід любить французький та бажає жити з ним у згоді, тому зрезигнував з Альзації та Льотарингії. Не значить це, щоб Німеччина визнавала версайський диктат також і на інших відтинках. Тому Гітлер виступив супроти Польщі з деякими пропозиціями, під впливом яких Англія почала „дику" протинімецьку кампанію та дала гарантію Польщі.

Це мало такий наслідок, що в Польщі підсилено опінію проти Німеччини та висунено „шалені, попросту небезпечні для мира" домагання. Під цю пору німецький нарід не може, не наражуючи чести, зрезигнувати з майже 2-ох мілїонів німців, коли з ними зле поводяться зараз таки коло німецького кордону.

Тому Гітлєр домагається повороту до Німеччини Гданська і Поморя та урегулювання „македонських" відносин на відтинку німецької меншини в Польщі. Він не видить змоги, впливнути на Польщу, щоб вона розумно поправила положення, якого німецька нація і держава не може терпіти. Дуже прикрий є факт, що з такої причини німецький та французький нарід мусить йти на шлях нової кривавої війни.

Мобілізація у Швайцарії.

БЕРН. ПАТ. Федеральна рада наказала мобілізацію військ охорони пограничча від вівторка рано.

Як подає французьке радіо, у вівторок збереться швайцарська законодатна палата, щоб заіменувати генерала, який командуватиме швайцарською армією.

Разом змобілізовано 80—100.000 вояків, які починають обсаджувати становища у вівторок в 5. год. рано.

ПРИЧИНА МОБІЛІЗАЦІЇ У ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН. ПАТ. Уряд стверджує у відозві, що Швайцарія безпосередньо не загрожена. Уряд виконає зобовязання невтральности у всіх ситуаціях. Завтра парлямент признає йому повновласти.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ СКЛИКАНИЙ НА ВІВТОРОК.

ЛЬОНДОН, 28. 8. ПАТ. Міністр Галіфакс у товаристві амбасадора Невіля Гендерсона й Кадогена відвідав сьогодні в год. 11.30 премієра Чемберлєна.

РАЙТЕР ПОВІДОМЛЯЄ УРЯДОВО, ЩО АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ СКЛИКАНО НА ВІВТОРОК, НА ГОД. 14.45.

—o—

МОБІЛІЗАЦІЯ В ГОЛЯНДІЇ.

ГАҐА. ПАТ. В Голяндії проголошено мобілізацію та покликано під зброю 15 річників. Корабельну комунікацію з Англією перервано.

У критичних годинах...

Львів, 28. серпня 1939.

У хвилині, коли пишемо ці рядки, рішається доля миру. Вже не дні, лише години можуть принести те вирішення. Європейська криза переступила свій вершок, момент найвищої натуги зрівнявся з моментом, від якого починається розвязка. Однак це не означає, що вступаємо на твердий грунт ходу подій, який можемо схопити. Розвязка нам невідома, невідомий теж її напрям: або війна, або якийсь новий Мінхен. Або за кілька чи кільканадцять годин злетять зі своїх становищ бомбовики, або сучасні земні боги пічнуть викроювати нову карту Европи. В цій хвилині ще невідома відповідь англійського уряду на ініціятиву канцлєра Гітлера. Агенція Райтера заповіла, що цю відповідь проголосять ще нині передполуднем. Знаємо теж, що нині має зібратись англійський парлямент та що нині пополудні з Англії відлітає літаком амбасадор Гендерсон, який перевезе зі собою відповідь Англії Гітлєрові. Думки міліонів людей, що в найближчих днях можуть застелити своїми тілами криваві побоевища, будуть безпомічно слідкувати за літаком, що везе їх долю... Ось апокаліптична комбінація техніки і безрадности, поступу і брутальности... Ось і стиль сучасної історії: різке відмежування предмету історії, одиниць, мас, націй — від підмету, себто людей, які диктують свою волю міліонам.

Та якби не було, навіть у таких часах, як сьогодні, не вільно національній політиці розгублюватись у несуттєвих справах, не вільно нам затрачувати головної цілі, яка стоїть перед нами.

Нам видається, що з хвилиною, коли почалась розвязка европейської кризи, коли мертва точка тієї кризи за нами — **українська справа повинна ввійти знову в політичну конюнктуру.** Від нас залежатиме, чи цю конюнктуру використаємо, чи матимемо на неї вплив, або чи знову спізнимось і будемо стидатися того, що проґавили такий важний момент. На нашу думку нам, нашій політиці, не вільно затрачувати ініціятиви, навіть не спробувавши шукати її, тимбільше не вільно вколихувати себе пошумом шаленого вихру сьогоднішніх подій. І хоч від невідомого нам маленького свистка паперу, який у хвилині, коли ці слова дістануться на друкарську машину, летітиме разом з Гендерсоном десь над морем чи суходолом — залежить невідома наша доля і може доля цілого людства, то всеж мусимо шукати льогіки розвитку теперішніх подій, якої і той свисток паперу не всилі змінити.

В західньо-европейській пресі живо дискутують справу, як можна устабілізувати рівновагу, що прийде після теперішнього напруження: чи зломивши німецьку експанзію і динамізм німецького народу, чи змінивши сучасний німецький режім, щоб опертись на інший — напр. з демократичною верхівкою. Переважає в цій пресі погляд, що реорґанізація будучої Европи неможлива, коли остаточно не спинять національно-культурної і господарської експанзії Німеччини. Звідсіль висновок, що це можна зробити лише скріпивши теперішні та викликавши нові сили, які є в Европі. Такі нові сили — на думку політиків, що висловлюють такі погляди — дрімають серед **славянських народів середущої і східної Европи.** Господарська консолідація і політичний розвиток цих молодих народів під опікою західньо-европейських держав створить новий, ледве наярілий динамічний опір, який з успіхом можна буде протиставити гегемонії Німеччини, що загрожує Европі. Як бачимо, европейська публіцистика свідома вже дилеми: або Франція й Англія, навіть коли безпосередньої загрози для їхнього великодержавного становища не буде, **активно і безпосередньо** впливатимуть на зріст потенціялу славянських народів і спіратимуть на них европейську рівновагу, або вони залишать на поталу держав осі ці народи і до рівноваги ніколи не доведуть та самі під німецьку гегемонію підпадуть.

Пакт неаґресії між Москвою і Німеччиною поставив ясно проблему, що Німеччина змагає до гегемонії Европи через васальне підчинення своїй експанзії славянських народів. І тому, коли приймемо тезу, що европейська криза, викликана Німеччиною, ввійшла в стадію розвязки, тоді з неминучою конечністю мусимо приняти, що почалась конюнктура для славянських народів у середущій і східній Европі, яким загрожує вазалізація. І то в обох можливих випадках тієї розвязки: і коли вона прийме форму нового мирного поділу Европи і коли прийме форму збройного удару. В першому випадку підуть торги, куди мають їти лінії поділу, в другому проблема славянських народів буде одною з цілей війни, як у 1914. р. гасло самовизначення, або програма поділу Австрії. Пакт неаґресії між Совітами і Німеччиною справи не затемнює, навпаки — він її актуалізує. Бо коли напр. пакт хотів би справу українську погребати, то ясно, що чинники, які пакт поборюють, або яким пакт дав свободу рухів, мусітимуть українську проблєму відгребати. Реакція Німеччини, яка на це прийде, не може бути негативна. Німеччина мусітиме виставити — у противагу — теж якусь конструктивну розвязку української проблєми.

Таким робом разом з новим порядком Европи, який повинен бути ціллю розвязки теперішньої кризи, виринає проблема ролі славянських народів у цій розвязці і роля українського народу, яким можуть розхитувати міць пакту неаґресії між Німеччиною і Москвою. Якнебудь би не було, **є місце на нині** — в льогіці европейських подій — **поставити українську проблєму як одну з ланок цих подій.** Ось так хвилина, коли на години можна рахувати час, потрібний до того, щоб розвязка сьогоднішньої европейської кризи приняла вже окреслену форму війни або миру, а не балянсувала між війною і миром, сигналізує нам, що **українська деконюнктура може покінчитися.**

Той, хто колись перекидатиме сторінки нинішніх українських часописів, стидатисьме одного напевно. Не того, що ми почувались такі безпомічні у хвилинах, коли рішення долі цілих держав і навіть континентів, замикалось у годинах; не того, що ми цього рішення не могли вгадати, ані не того, що ми піддержували політику не робити вужчої політики, тільки себе зберігати. Цей „хтось" буде стидатись того, що сьогодні, 28. серпня 1939. р., себто в дні, який мабуть пічне нову добу історії Европи — українські часописи не сигналізували, що пробудилося з омертвіння українське політичне життя. Чи справді мусимо паленіти від сорому, що в славянській конюнктурі не буде кому виступити в українському імені? Коли нарешті скінчиться параліж творення українського Проводу?

ШВЕЦІЯ ПРИГОТОВАНА ДО ВІЙНИ.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Після наради у короля уряд поробив заходи, щоб запевнити оборону невтральности Швеції. Скріплено поодинокі частини, зокрема залогу твердинь, замкнено мінами деякі відтинки побережжа, покликано під зброю один річник резерви артилєрії. Заборонено вивіз деяких товарів.

—o—

КОНЦЕНТРАЦІЯ ДАНСЬКОЇ ВОЄННОЇ МАРИНАРКИ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Як подають з Копенгаґи, там зосереджено цілу данську воєнну маринарку та засоблено всі кораблі у гострі стрільна. Підготову до мобілізації покінчено, але переведуть її щойно у хвилині вибуху війни.

—o—

ПОБЕРЕЖЖЯ ПІВДЕННОЇ АФРИКИ ПРИГОТОВАНІ ДО ВІЙНИ.

КЕПТАВН, ПАТ. Уряд південно-африканської унії видав розпорядки на випадок війни. Побережжа унії приготовані на всяку можливість.

Женевська думка про німецько-московський пакт.

(Від власного кореспондента).

Женева, 24. серпня 1939.

Вістка про несподівано заключений німецько-московський пакт ненападу викликала тут здивування і збентеження, якого не бувало і в найбільш трагічних моментах торішніх подій. І це досить зрозуміло. Відносини між великодержавами, ціле політичне становище в Европі, почасти і в цілому світі, раптом поставлене коміть головою. На спроби вясувати становище і події в пресових колах Ліги Націй можна почути мудру сократівську відповідь: „Ми знаємо лише те, що ми нічого не знаємо".

Залишалося покищо слідкувати за розвитком політичної гарячки Европи на основі повідомлень, що приходили що-години з усіх осередків політичного життя. За 24 години, що минули по першому сензаційному повідомленні, почала викристалізовуватися нова політична ситуація та її, так мовити, психольоґічна основа. Зазначилось відрухове змагання вдержатися на старих позиціях, спираючись на формальний стан відносин, себто звертаючись у бік найменшого опору. А з самого формального боку все давалося впорядкувати. Пакт ненападу не перечив нічому, бож „нападати" на Німеччину ані західні великодержави, ані СССР нінкого наміру не мали. Не перечить він і протикомуністичному пактові, бо цей пакт спрямований не проти СССР, а проти діяльности Комінтерну в межах кожної окремої держави. Що держави радяться у спірних справах, раніше ніж вирішити їх збройно, цілком зрозуміло, отже і дотичний пункт німецько-московського пакту властиво нічого нового не створив.

Московський уряд застерігає собі право сам означити наявність „нападу" чи „оборони" в кожному окремому випадку. А це непокоїть та обурює західні великодержави. Вони-ж числили з певністю на збройну допомогу Совітів.

Цікаво почути, що говорить у цій справі женевська преса. Ці думки тим більш цікаві, що їх висловлюють щирі приятелі України, директор „Журналь де Женев" Ж. Мартен і редактор П. Е. Бріке. Перший з них говорить про „безодню смішного стану, в яку поринула Европа на велику користь азіятів Москви", про „подвійну тактику держави, яка тижнями обурювалась на західні держави за їх намагання порозумітися з режімом ганьби і руїни, а разом з тим таємно вела переговори з руїнниками цивілізації", зазначуючи зрештою при тому, що „не Великобританії та Франції робити за це докори Німеччині". Він висловлює далі думку, що дипльоматична карта Европи змінилась за одну ніч".

У другій статті автор висловлює побоювання, що „совітська підступність не відкриє очей тим, що хочуть бути сліпі", зазначуючи що „вже підносяться голоси, які радять французькому та британському урядові продовжувати переговори з тими, які їх цинічно зрадили"... „Англійці зробили невибачну помилку, повіривши Совітам. Далі автор намагається зясувати собі тактику московського уряду і висловлює такі здогади: Московський уряд хоче пхнути Гітлера на Варшаву і довести до поділу Польщі, коли західні великодержави не захочуть чи не зможуть прийти їй на поміч. Коли-ж до війни дійде, Сталін буде приглядатися спокійно, як европейські держави винищуватимуть себе взаємно; коли ж буде тривати далі війна нервів, „то діявольський геній Совітів зможе при тім розвинутися цілком свобідно"... „Сталін буде всилі зрадити завтра Німеччину, як сьогодні зрадив Англію і Францію. Чи він не дбає тільки про світову революцію та власну всевладу?

Про Японію зокрема гадає автор, що нарушений протикомінтерівський пакт є для неї карою за вагання приступити до „осі" та що тепер вона може наблизитися до Великобританії. Протикомуністичний пакт був спрямований головним чином проти Великобританії, бо вона разом з Францією завжди намагалася спертися на СССР. Тепер Великобританія не

перешкоджала б Японії навіть здобути частину Сибіру. Але Великобританія є небезпечнішим противником Японії в Китаю ніж СССР, повітряна фльота якого, як виявилося, Японії не страшна. Отже можливо, що Японія буде намагатися повалити остаточно британську потугу на Далекому Сході. Кремль звертає вже не вперше свої погляди на Індію, яка займає поважне місце в планах III. Інтернаціоналу. Щодо шляху через Середземне Море, то тактика Еспанії ще не відома, англьо-турецький пакт ще не ратифікований, дотого-ж Туреччина від двацяти років має союз із СССР і здобувши від Франції Санджак, може мати поважний вплив на Суезький канал. „Отже ясно, яка небезпека загрожує Великобританії".

Чи західні великодержави послухають перестороги нейтральних держав, чи вони загнялися вже за далеко, побачимо незабаром.

М. Данько.

ПЕРЕВОЗИ МЕБЛІВ, ТОВАРІВ
І ВСІ СПЕДИЦІЙНІ ЧИННОСТИ
СПЕДИЦ.-ПЕРЕВОЗ. КООП.
„ГАРМА"
ЛЬВІВ · ЗАДВІРЯНСЬКА 20
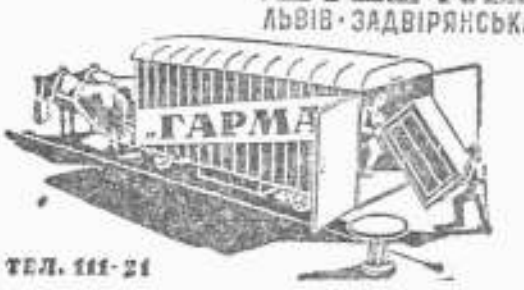

ТЕЛ. 111-21

Декларація УНДО та її відгомін.

Великий історичний момент, якого подих відчуває тепер Европа, а може навіть увесь цивілізований світ, поставив також перед український політичний провід у Польщі нелегкий, але конечний обовязок: **указати українському громадянству ясно і недвозначно місце, яке воно супроти грядучих подій має занятн серед розсварених, озброєних та готових до викликання війни держав та народів.** Це сталося.

Провід найбільшої української політичної партії — Українського Національ-Демократичного Обєднання на зїзді Народнього Комітету, що — як відомо вже — відбувся 24. серпня у Львові, одноголосно вирішив директиви, які подав українському громадянству в Польщі до відома в окремих резолюціях. Вони кажуть, що **в цьому загрозливому моменті, коли Польща, нападена ззовні, буде боронитися, національний інтерес вимагає від українців у Польщі, щоб, не зважаючи на незадовільне положення українського народу в межах Річипосполитої, українці виконали всі громадянські обовязки, включно з жертвою майна та крови.**

Відгомін цієї резолюції величезний і серед українського громадянства і в широких польських колах та навіть далеко поза межами Польської Держави. Ясна річ, що **польська політика буде збивати для себе з резолюцій УНДО політичний капітал.** Один з польських часописів написав уже навіть з приводу української заяви з 24. серпня у полеміці з німецькими пресовими органами, що на захист Польщі стане тепер у війні не 23 міліонів етнічних поляків, а 35 міліонів польських громадян включно з українцями, на яких диверсію даремно рахували німецькі політики та стратеги.

Польська преса від консервативної до соціялістичної, також майже в один голос поставилася прихильно до резолюцій УНДО. За виїмком львівського ендецького „Слова Народового", яке навіть у цьому моменті шукає плям на сонці та мимрає щось під носом про те, що, мовляв, льояльности не продається та не купується, голоси варшавської, виленської, познанської, краківської та львівської польської преси підкреслюють українське становище на основі резолюцій УНДО як цілком позитивне та історично далекосягле.

Виленське консервативне **„Слово"** з 26. VIII. у статті „Українці проти німців" пише м. ін.:

„Резолюції УНДО викликали у варшавських колах дуже велике вражіння. Тут підкреслюють небувале ще досі в політичних заявах українців відмежування від диверсійної роботи чужих агентур, отже від німецької пропаганди. Не бракує голосів, що заява УНДО не повинна пройти без відгомону в польському громадянстві, що повин на бути признана за вихідну точку, за початок нового періоду в польско-українських відносинах. Заява УНДО свідчить ясно про основний перелім, що стався в головах українців як наслідок останніх історичних, міжнародніх подій.

Великою статтею відповів на резолюцію УНДО на сторінках краківського „І. К. Ц." з 28. VIII. співробітник цього щоденника п. Сар. Він заявляє, що резолюція УНДО — це „слова, на які ми (тобто польське громадянство) чекали", що Гітлер, рахуючи „на внутрішнє розбиття Польщі через розагітовану ним українську (в оригіналі: руську) масу — перерахувався!

„Наші братні спори — пише п. Сар — полагодимо в родині, в себе дома. Ніхто постороній не сміє входити між нас. Супроти спільної великої мети, в обороні загроженої свободи та загроженого життя обох народів ставмо єдиним фронтом, як колись століттями ми ставали проти кожного ворога.

Декларація УНДО, що її однодушно вирішено, є новим ствердженням очевидної правди, якій ми („ІКЦ") ще у травні цього року дали вислів: у Річипосполитій можуть бути колотнечі та сусідські сварні навіть дуже великі, **проте перед воґогом у Річипосполитій повстає один цілий фронт.**

Супроти поважних історичних подій польський та український нарід **мусять знайти спільну мову.** Ми в цій хвилині всі вояки — і ми і вони, а вояки, що бються за спільну справу, швидко зуміють порозумітись зі собою".

Очевидно, переживаємо часи дуже поважні. І саме такі часи приневолюють усіх до рефлексій та до застанови. **Можливе, що остання декларація УНДО стане** товчком до **зміни польської національної політики.** Може справді прийде час на зрозуміння, що зі зростом культурного та економічного вдоволення меншин зростає і потенціял сили держави.

СОВІТСЬКА ФЛЬОТА З БАЛТИЙСЬКОГО МОРЯ ПРИПЛИЛА ДО ВЛАДИВОСТОКУ.

До Владивостоку приплила совітська ескадра, зложена з кількох одиниць, м. ін. 4-ох мінометів найновішого типу.

Авас повідомляє з Москви, що до Владивостоку причалило чимало кораблів зі совітської далекосхідної фльоти.

—o—

ІТАЛІЙСЬКО-ЮГОСЛОВЯНСЬКИЙ КОРДОН ЗАМКНЕНИЙ.

БІЛГОРОД. ПАТ. Італія замкнула югословянський кордон для італійських громадян, які бажали б виїхати за кордон. Випускають лиш чужинців.

З польської преси.

Польсько-британський союз.

Серед подій останніх днів безсумнівно перше місце займає факт підписання польсько-англійського союзу. До цього акту прийшло після нарад і переговорів, що тривали кілька місяців, після докладного обміркування його умовин і пристосування їх до міжнароднього становища.

„Приєднуючись до цього акту — пише **„Глос Народови"** з 27. VIII. — Велика Британія зірвала з традиційною своєю ізоляцією і незвінтересуванням супроти держав центральної та Східної Европи. Єдиним вийнятком було порозуміння з Францією що мало характер тривкости з уваги на окремішні географічні умовини та конечність оборони спільної безпеки. Дефензивний союз з Польщею це великий крок наперед від тієї хвилини зперед кількох років, коли Англія признала, що її оборонна лінія лежить над Реном.

Союз має оборонний характер і забезпечує повну взаємну допомогу контрагентові на випадок безпосередньої та посередньої загрози незалежности або безпеки котроїнебудь з договірних сторін. Допомога має бути автоматична і негайна. Ці ясно сформульовані союзні зобовязання мають особлившу вагу саме в теперішніх часах і виніщних політичних взаєминах між державами, коли брехня, підступ, провокація, ломання врочистих договорів та зобовязань стали майже звичайною щоденною методою.

Думаємо — пише далі „Глос Народови" — що підписання польско-англійського союзу повинно протверезити очайдухів, які вмовляли в себе, що Польща на випадок збройного конфлікту лишиться самітна і буде засуджена на загладу. Практично беручи у звязку з сучасною добою, заключення союзу між Польщею й Англією означає, що політичні керманичі Англії прекрасно здають собі справу з того, що Німеччині нині не йде про Гданськ чи автостраду через Поморя, тільки про істнування Польщі та про ще ширші територіяльно агресивні та загарбницькі пляни".

В італійському щоденнику „Ілль Пополо д'Італія" з 23. VIII. появилася стаття Карла Ревазіо п. н. „Розвіяні ілюзії", де він — цитуємо за **„АБЦ"** з 28. VIII. — пише про німецько-совітський союз ось таке:

„Росія та Німеччина підписують нині пакт неагресії: є це умова двох суспільних революцій, які ріжними шляхами та ріжними системами поборювали і поборюють старі плютократичні устрої. І є це умова між двома диктатурами, які порозуміваються економічно та політично в інтересі їхніх народів та в інтересі миру".

—o—

„Дві революції подали собі руки..."

В тій самій статті К. Ревазіо натякає, що „дві суспільні революції тим скорше порозумілися, бо, відмова Польщі на перемарш совітських військ через її територію глибоко вразила зійськові амбіції СССР".

От які Фашизм кидається в обійми комунізму раз тому, що треба бити спільними силами плютократію, а потрохи через „військові амбіції" „двох суспільних революцій".

Британська адміраліція переймає контролю над торг. маринаркою.

ЛЬОНДОН, 28. 8. Британська адміраліція проголосила урядово, що переймає контролю над британською торговельною маринаркою. Всі кораблі британської торговельної маринарки, які плавають під британським прапором, мусять тепер виконувати всі інструкції адміралії. Перш усього вони мусять негайно змінити напрям або місце свого призначення, як лиш адміраліція вважатиме таке за відповідне Розпорядок про контролю адміраліції над торговельною маринаркою став правосильний вже від ночі зі суботи на неділю.

Загадкові пожежі у німецьких дворах коло кордону.

ТОРУНЬ. ПАТ. В ночі з пятниці на суботу рівночасно вибухла пожежа у стодолах, шпихлірах та інших господарських забудованнях у дворах в Чайчі та у Фальнерові.

Чайча належить до відомого з протипольських виступів барона Гольца, Фальнерово до німця Рзабе. Той останній перед вибухом пожежі палив на подвірі якісь папери, опісля втік з родиною до Німеччини.

На кільканацять годин перед тими пожежами принесло німецьке радіо вістку, що на пограниччі горять німецькі маєтки. До того часу ніяких пожеж у німецьких дворах не було.

—o—

Японський уряд зголосив свою димісію.

ТОКІО, 28. 8. ПАТ. Японський уряд прем'єра Гіранума подався до димісії. Цісаря повідомили про димісію уряду. Як довідується Авас в найближчому часі можна сподіватися, що цісар прийме димісію та визначить нового прем'єра.

Агенція Домеї мотивує димісію японського уряду тим, що уряд зголосив димісію, щоб таким чином дати новому урядові змогу перевести зміну політики, відповідно до ситуації, яка витворилася після заключення пакту неагресії Німеччини зі Совітами та по розбитті трибічного протикомінтернівського пакту. Прем'єр, який виходив із цісарської палати, заявив, що уряд зголосив свою димісію внаслідок комплікацій, які витворилися в японській політиці щодо европейських справ. Він і його товариші зустрінули деякі труднощі у творенні нового ладу у східній Азії та у виконанні завдань, що їх урядові доручив цісар.

ЯПОНЦІ ПОКИДАЮТЬ БЛЬОКАДУ ГОНКОН.

ЛЬОНДОН, 28. 8. Райтер повідомляє, що минулої ночі японські частини почали відступати з терену, які притикають до британської границі на сухоліт просто Гонкону. Вісім транспортів навантажено на кораблі, які по черзі відпливають. На пограниччі залишилися тільки невеликі частини воїнів.

Франція та Німеччина замкнули свої кордони.

ПАРИЖ, 28. 8. ПАТ. Сьогодні здержано летунську комунікацію на таких лініях: Париж—Берлін, Париж—Букарешт, Париж—Ле Тук, Париж—Бордо—Біярріц. на лінії Париж—Стокгольм відбудеться сьогодні останній лет. Від завтра пасажири зможуть користуватися лініями голяндського товариства. Крім того стримано рух на лініях: Париж—Торіно—Мілано—Рим і Париж—Марсей—Рим. Відкликано нічні почтові летуни на лінії Берлін—Ганновер—Кельн—Бріссель—Париж.

Одночасно пополудні здержано покищо залізничу комунікацію з Німеччиною в Північного двірця. Авас повідомляє з Копенгагену, що Німеччина замкнула сьогодні німецько-данську границю в Гедзер Варнемінде. Подорожні, що прибули через іншу граничну точку кажуть, що той розпорядок має на меті зовсім відсепарувати Німеччину від Скандинавії.

Члени німецької кольонії в Квірі покинули сьогодні місто.

Мобілізація Европи.

МАДЯРЩИНА ПЕРЕВОДИТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ.

БУДАПЕШТ, 28. 8. МТІ. ПОДАЄ, ЩО СЬОГОДНІ ВІДБУЛОСЯ В БУДАПЕШТІ ЗАСІДАННЯ НАЙВИЩОЇ РАДИ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ ПІД ПРОВОДОМ САМОГО РЕГЕНТА ГОРТІЯ. НА ТОМУ ЗАСІДАННІ, РОЗГЛЯНУВШИ ЩІЛІСТЬ НАПРУЖЕНОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СИТУАЦІЇ, МАДЯРСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ НИЗКУ ВІЙСЬКОВИХ ЗАСОБІВ, ЩО МАЮТЬ ВОЄННО-ДЕФЕНЗИВНИЙ ХАРАКТЕР.

ЗАГАЛЬНА МОБІЛІЗАЦІЯ В ГОЛЯНДІЇ.

ГАГА, 28. 8. ПАТ. СЬОГОДНІ ПРОГОЛОШЕНО В ГОЛЯНДІЇ ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ.

ЗАГАЛЬНА МОБІЛІЗАЦІЯ У СХІДНИХ ПРУСАХ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 28. 8. ПАТ. СЬОГОДНІ ПРОГОЛОШЕНО У СХІДНІЙ ПРУСІЇ ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ.

АНГЛІЯ ВІДКЛИКАЛА ВСІ ПАСАЖИРСЬКІ КОРАБЛІ ЗІ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.

ЛЬОНДОН, 28. 8. ПАТ. Англійська адміралія візвала всі пасажирські кораблі, щоб вони негайно покинули Середземне Море.

БЕЛЬГІЯ ТАКИ МОБІЛІЗУЄТЬСЯ.

Бельгійський міністр народньої оборони наказав минулої ночі перевести т. зв. фазу Б мобілізаційного пляну. Той розпорядок мають розплякатувати посадники міст. Той розпорядок видано, як засіб обережности.

ІТАЛІЙСЬКИМ КОРАБЛЯМ ЗАБОРОНИЛИ ВПЛИВАТИ НА ВОДИ ҐІБРАЛЬТАРУ.

РИМ, 28. 8. Агенція Стефані подає, що британська влада в Ґібральтарі візвала всіх італійців покинути терен твердині. Одночасно проголошено теж заборону для італійських кораблів переплівати водами Ґібральтару.

НІМЕЧЧИНА СТЯГНУЛА ПАСАЖИРСЬКІ ЛІТАКИ З БАЛКАНУ.

БІЛГОРОД. ПАТ. Всі літаки німецької „Люфтганзи", які були на Балкані та на Близькому Сході, стягнено до Німеччини. Комунікацію припинено.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ ВЕРТАЮТЬСЯ З ПОСПІХОМ ДО ЕВРОПИ.

НЮ ЙОРК, 28. 8. ПАТ. Німецький корабель „Сен Люї", який стояв у тутешній пристані відплив учора вечором без вантажу до Німеччини. Німецький корабель „Нью Йорк" дожидав із капітанату пристані паперів, щоб негайно відплисти до Німеччини. Урядовці тої лінії, до якої належать кораблі, відмовляють висловлення про причину такого нагого виїзду.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ ПРИДЕРЖУВАЛИ НА ПІВНІЧНОМУ МОРІ ФРАНЦУЗЬКІ КУТРИ.

ПАРИЖ, 28. 8. ПАТ. Авас повідомляє, що багато власників кутрів у Булонь заявили, що їх задержували на Північному Морі німецькі стежні кораблі.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ НА МОРІ ПІДЧИНЕНІ ТАЙНІЙ ІНСТРУКЦІЇ.

НЮ-ЙОРК, 28. 8. ПАТ. Тутешня радіовисилювня переловила радіові інструкції з Европи, які наказують 50 німецьким кораблям, які находяться на морі, щоб вони придержувалися „тайних інструкцій".

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ФРАНЦУЗЬКОГО АМБАСАДОРА.

ПАРИЖ. ПАТ. Після розмови з мін. Бонне прем. Даладіє виїхав у неділю пополудні з інструкції до амбасадора до Берліна у справі його розмови з Гітлером.

МАРШАЛ БАЛЬБО ВЕРНУВСЯ ДО ЛІБІЇ.

РИМ, ПАТ. Марш. Бальбо вернувся до Три полісу; він відбув нараду з військовими командантами та перевів інспекцію змобілізованих відділів.

ХАРЧЕВІ КАРТКИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. В неділю введено в Німеччині картки на харчі. Без карток можна дістати хліб, муку, бульбу, яйця та овочі.

У ФРАНЦІЇ ЗАКРИТО КОМУНІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ.

ПАРИЖ. ПАТ. Міністер внутрішніх справ припинив комуністичні щоденники „Юманіте" і „Ле Суар". У Ліль арештовано трьох комуністичних агітаторів та переведено ревізію в домівці „товариства понятелів СССР".

З.ЗД НАЦІОНАЛ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ У НІРНБЕРҐУ ВІДКЛИКАНО.

БЕРЛІН. ПАТ. Урядово повідомляють, що з'їзд націонал-соціялістичної партії, який мав відбутись у Нірнбергу, відкликано.

ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР З МОСКВИ ВИЇХАВ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ. АВАС. Французький амбасадор з Москви відлетів у понеділок через Гельзінкі до Парижа, щоб зложити урядові звіт про недавні події.

ПОВОРОТ ВІЙСЬКОВИХ МІСІЙ З МОСКВИ.

ГЕЛЬЗІНКІ, ПАТ. Сюди приїхали обі військові місії: французька та британська, які вели переговори у Москві.

Як подає „Піті Парізієн", прем. Даладіє дістав звіт від голови французької військової місії ген. Думана.

ДЖ. О. КЕРВУД

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

51)

— Ви боялися мене?

— Так я боялася всіх людей. Я була в кімнаті поза Оленою Мек Кормік, коли вона поставила вам те питання; а коли я почула вашу відповідь, я наче скаменіла. Я була здивована і не вірила, бо я була певна, що після того, що на кораблі сталося, ви мною погорджували, та лише під впливом власного незвичайного почуття чести ви шукали за мною. Аж коли два дні пізніше прийшли ті ваші листи до Олени Мек Кормік і ми їх прочитали...

— Ви відчинили оба?

— Розуміється. Один треба було прочитати зараз, а другий тоді, якби я знайшлася... — а я чейже знайшлася. Може воно не було так точно по правді, але-ж ви не можете вимагати від двох жінок, щоб вони встоялися перед такою спокусою. Ну і — я хотіла знати.

Вона не знизила погляду ані не відвертала голови, коли вона признавалася до цього. Погляд її зустрів погляд Аляна з гарною рішучістю.

— „ А тоді я повірила. Гадаю тому, що ви так написали були в листі — я знала, що саме ви є той єдиний в цілому світі чоловік, що може мені і що ви дасьте мені змогу позмагатися з долею, якщо я до вас прийду. Але на це пішла вся моя відвага — а кінець кінців ви проженете мене геть —"

І знов він дивився на чудо сліз у широко розкритих непохитних очах, сліз яких вона не втирала, та крізь які у дальшому моменті усміхалася до нього, як ще ніяка жінка ніколи до нього не всміхалася. А разом зі сльозами немов вернулася до неї її гордість, що піднесла її наразі понад усю клопітливість становища, вернувся живучий дух волі, відваги і жіночости, що розігнав темні хмари підозріння і страху. Він намагався промовити, та ледве вимовив:

— Ви прийшли — тому, що ви знаєте що я вас люблю і ви...

— Тому, що з самого початку це мусіло бути велике довіря до вас, що надхнуло мене, Аляне Гольт...

— Мусіло бути ще щось більше крім того — наставав він. — Якась інша причина.

— Дві, — признала вона і тепер він помітив, як за сльозами, що зникали, румянець вертався на її лиця.

— А ті причини...

— Одну з них знати вам неможливо; а коли виявлю вам другу, то будете погорджувати мною. Я певна цього.

— Чи це має щось спільне з Джоном Ґрегамом?

Вона схилила голову.

— Так, з Джоном Ґрегамом.

Перший раз довгі вії скрили погляд її очей перед ним, і за хвилину її відважна постава немов подалася і вона стояла поражена вагою тону поза його питанням. Але лице її не збліднло, ані ще запалало горячим румянцем, а коли вона знов піднесла очі, очі ті горіли ясним вогнем.

— З Джоном Ґрегамом? — повторила вона. — Тим чоловіком, що його ви ненавидите і хочете вбити?

Поволі він повертався у сторону дверей. — Я відходжу зараз після обіду в гори, оглядати стада, — сказав він. — А ви є тут бажаним гостем.

В тій хвилині, коли він зупинився біля дверей, його вухо вловило скорий і глибокий віддих дівчини. Він бачив, як нове сяйво заясніло в її очах.

— Дякую вам, Аляне Гольт, — сказала вона зворушена. — Ох, я дякую вам!

Та заки він вийшов, вона стримала його окликом, немовби вкінці не могла заволодіти собою. Він знов звернувся лицем до неї і так хвилину вони стояли мовчки.

— Я відкликую — я жалую того, що я сказала вам тоді ввечір на чердаку „Нома" — вона почала. — Я закидувала вам брутальність, несправедливість, навіть щось гірше. І я відкликую те все. Ви — великодушні, і чесні, бо ви відходите тепер знаючи, що я затроєна через зв'язок з тим чоловіком, що заподіяв вам таку страшенну кривду і ви кажете, що я тут бажанний гість! Та я не хочу, щоб ви тепер відходили. Ви довели мене до того, що я бажаю вам сказати, хто я і чому, я прийшла до вас, та рівночасно молю Бога, щоб ви колись, коли почуєте про мене, думали про мене добре, як тільки зможете.

(Далі буде).

Резолюція УНДО предметом пресової конференції у Президії Ради Міністрів.

(Телефоном від нашого варшавського кореспондента.)

На інформаційній конференції для преси, що відбулася в понеділок у президії ради міністрів, розглядали на першому місці недавню резолюцію Народнього Комітету УНДО-а. Її політичну характеристику дав директор Пашський з президії ради міністрів, що також розглянув перспективи тої декларації для майбутнього розвитку українсько-польських взаємин.

КТВ

Ґданський сенат припинив залізничу комунікацію з Польщею.

У ҐДАНСЬКУ РЕКВІРУЮТЬ ПОЛЬСЬКІ ПОЇЗДИ

ҐДАНСЬК. ПАТ. Ґданський сенат видав розпорядок, на основі якого з Ґданська до Польщі не випускатимуть товарових поїздів і РЕКВІРУВАТИМУТЬ ТОВАРОВІ ПОЇЗДИ, ЯКІ ЙТИМУТЬ ТРАНЗИТОМ ЧЕРЕЗ ҐДАНСЬКУ ТЕРИТОРІЮ З ПОЛЬЩІ ДО ҐДИНІ.

В понеділок зареквіровано на ґданській території поїзд ,що їхав зі стації Пшулкі (Гогенштайн) до Польщі; таксамо поїзд з вугіллям, який їхав з Ґдині до Польщі, зареквіровано в Сопотах. (Цопот). Польський ген. комісар інтервеніював у справі тих реквізицій.

У ҐДАНСЬКУ АРЕШТОВАНО ДВОХ ПОЛЬСЬКИХ ІНСПЕКТОРІВ.

ҐДАНСЬК. ПАТ. У місцевости Пекло ґданська поліція арештувала польських митних інспекторів Крайняка й Куспіра під абсурдальним замітом, що вони ініціяли протиянські засіки.

Вибух бомби на двірці у Тарнові.

ТАРНІВ, ПАТ. В понеділок в год., 11.45 в багажевій галі тарнівського двірця вибухла в одній валізці годинникова бомба. Третина будинку ушкоджена, 7 осіб згинуло. Арештовано двох німців, які недавно приїхали до Тарнова.

КАТОВИЦІ, ПАТ. Поліція арештувала німецького громадянина, студента Ґерберта Френделя, який зложив валізи з бомбами у мешкані Кеніґа в Бялій. 28. ц. м. в 14. год. та бомба вибухла та знищила нутро дому.

Заарештовано кілька німців. З їхніх зізнань виходить, що тими бомбами мали висадити публичні будинки у Бялій та Бельську.

Протипольська пропаґанда Берліна.

КОМУНІКАТ ПАТ-А.

ВАРШАВА. ПАТ оголосив такий урядовий комунікат:

Від деякого часу веде німецька преса кампанію наклепів, обвинувачує Польщу у бругальному трактуванні німецької меншини та подає факти, які не лише є неточні, але становлять справжню видумку.

Доки це обмежувалося до пресової пропаганди, навіть яку вела преса вповні залежна від уряду, польська сторона обмежувалась до дементування та до інформацій для тих, які чесно домагалися їх.

В останніх днях ті видумані факти та неправдиві вістки найшлись у заявах найвищих чинників Німеччини, очевидно тенденційно інформованих. Таким способом німецький уряд хоче зробити з того елементи дипльоматичної гри.

Супроти того факту польський уряд мусить святочно запротестувати проти метод, які є засобом, щоби фальшиво інформувати міжнародню опінію та уряди. Не входимо тепер у подробиці — підкреслимо лише, такі неправдиві обвинувачення, як убивство 24-ох німців коло Лодзі, 8-ох коло Бельська, випадки кастрації на основі судових присудів, концентраційний табор для німецької меншини і т. п.

Ті вістки слід осудити, як звичайні вигадки. Ні один з наведених фактів не є правдивий.

—o—

Німецькі війська обсаджують Словаччину.

СЛОВАЦЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, ПАТ. ДНБ. повідомляє: Премієр Тісо оголосив таку відозву до народу: Для охорони незалежности і неприкальности молодої словацької держави проти загроз з боку Польщі Словаччина заключила з Німеччиною охоронний договір. На основі додаткового порозуміння обох урядів німецькі війська увійдуть на словацьку державну територію, щоб на випадок потреби рамя об рамя зі словацькою армією відкинути ворога від границь держави. Закликаємо населення, щоб повитало німецькі війська як приятелів та дало їм усяку можливу поміч.

НІМЦІ РОЗБРОЮЮЮТЬ СЛОВАЦЬКУ АРМІЮ?

ЖИЛІНА, ПАТ. У Словаччині панує повний хаос. Словацьку армію у більшій частині розброєно, з її відділів зорганізовано робітничі частини.

Німці, що живуть у Словаччині, потворили військові одиниці та озброїлися зброєю, яку відібрали словацьким відділам.

Безпосередній залізничий звязок

З БЕЛЬҐІЄЮ, ФРАНЦІЄЮ, АНҐЛІЄЮ ТА ГОЛЯНДІЄЮ ПЕРЕРВАНИЙ.

ВАРШАВА. ПАТ. З огляду на те, що 27. ц. м. перервано залізничу комунікацію між Польщею та Німеччиною, Польща втратила безпосередню залізничу сполуку з Бельгією, Францією, Англією та Голяндією. Комунікація з Віднем, Римом та Прагою через Богумін ще відбувається. Поїзди до Мадярщини, Румунії, Литви та СССР курсують згідно з розкладом.

Орбіс подає до відома, що зі західними державами можна комунікуватись по лінії: Львів—Лавочне—Будапешт—Трієст—Мілано—Париж.

ПЕРЕЛЕТ ПОНАД ІТАЛІЄЮ ЗАБОРОНЕНИЙ.

РИМ. ПАТ. Оголошено декрет, який забороняє цивільним літакам перелітати над Італією, італійською східною Африкою та італійськими островами на Егейському морі.

Заборона не торкається літалів, що постійно обслуговують ті землі.

—o—

БРИТИЙСЬКІ КОРАБЛІ ПОКИДАЮТЬ ІТАЛІЙСЬКІ ПРИСТАНІ.

Як подають з Ціргороду, італійські кораблі дістали наказ негайно вертатись до Італії, не беручи ніяких чужинців як пасажирів.

Британським кораблям, які плавають по Середземному морі, наказано не причалювати до італійських пристаней: кораблі, які є на італійських водах, мають їх покинути.

МАЛЬТА. ПАТ. Поштову комунікацію між Італією та Мальтою перервано.

АМЕРИКА ПРИПИНИЛА МОРСЬКИЙ ЗВЯЗОК З НІМЕЧЧИНОЮ.

НЮ ЙОРК. ПАТ. Американські кораблі дістали інструкцію, щоб не причалювали до німецьких пристаней.

Капітанові німецького корабля „Бремен" наказали відчалити з Нью Йорку до 24-ох годин.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДАЛЬШЕ ПОБОРЮЄ ЗАКОН ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

НЮ ЙОРК. ПАТ. Державний підсекретар департаменту війни Джонсон виступив у промові до ветеранів, проти закону про нейтральність, домагаючися щоб її скасувати або змінити. Він стверднв, що ембарґо на зброю є шкідливе для Німеччини і облегшує їй викликати кризу фронту миру. Він заохотив слухачів, щоб підтримали Рузвелтове законодавство про невтральність.

Воєнні приписи

УВІЙШЛИ В ЖИТТЯ В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Оголошено подрібні приписи оборони, оголошені на основі закону про надзвичайні повновласти уряду, що його парлямент прийняв у четвер. Ті приписи складаються зі 105-ох статтей та діляться на 5 частин:

1. частина обіймає постанови, що торкаються безпеки держави: забороняє поширювати інформації про рухи, стан та вигляд військ, обмежує ужиття фотографічних апаратів та світлення, охороняє поштові голуби, вводить загострення для подорожніх.

2. частина дає військовій владі право реквірувати квартири та обіймає приписи на випадок налетів і постанови про амбулянси й опіку над раненими.

3. частина піддає під контролю війська плавбу, летунство та рух у пристанях.

4. частина дає владі право обіймати грунт та іншу власність й контролювати поодинокі ділянки подукції. Міністерство хліборобства й рибальства дістав повновласти для оборони тих двох ділянок. Міністр комунікації дістає управу залізниць, які в Англії належать до приватних товариств.

АНҐЛІЯ ГОТОВА ВИКОНАТИ ҐАРАНТІЮ ДЛЯ БЕЛЬҐІЇ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Британський амбасадор був на авдієнції у бельґійського короля та запевнив його, що Англія беззастережно пошанує гарантію, яку дала Бельгії в березні 1936.

ЗАСІДАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 28. 8. ПАТ. Англійський уряд зійшовся сьогодні вполудне на засідання, на якому були присутні всі міністри, крім льорда канцлера. Засідання уряду закінчилося в год. 13.

АНҐЛІЯ ТА ФРАНЦІЯ ПОШАНУЮТЬ НЕВТРАЛЬНІСТЬ БЕЛЬҐІЇ.

БРЮССЕЛЯ. ПАТ. Агенція Бельга повідомляє: Амбасадори Англії та Франції заявили королеві, що якби не вдалося оминути конфлікту, а Бельгія зберегла б невтральність, Англія та Франція пошанували б її, згідно з традиційною політикою. Ті запевнення опираються на припущенні, що всі інші держави пошанують бельгійську невтральність.

—o—

Нові девізові постанови.

ВАРШАВА. ПАТ. В „Деннику Законів" появився розпорядок міністра скарбу, який має на меті унеможливити закордонні спекуляції, які полягають на споваджуванні до краю перепачкованих за кордон золотих, зі шкодою для польської девізової господарки.

Від тепер не вільно буде привозити із закордону польських банкнотів хіба на основі закордонного пашпорту, найбільше по 40 зол. на особу. Без окремого дозволу девізової комісії не вільно буде виплачувати з вільних рахунків та ґданських конт. До Ґданська можна буде вивозити лиш по 20 зол. на особу.

Ці постанови не мають господарського характеру, лиш виключно охоронний на відтинку платничого обороту з Ґданськом, у зязку з постановами ґданського сенату й банку.

Як забезпечити дітей перед згубленням

РОЗПОРЯДОК МІНІСТРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ.

ВАРШАВА. ПАТ. У звязку з обороннім приготівлям міністр суспільної опіки видав розпорядок, який подає засоби, що дадуть змогу найти опікунів згублених дітей.

Кожна дитина до 7-ох років, так само як дитина глуха, німа, недорозвинена і т. п., без огляду на вік має мати полотняну вивіску розмірів коло 15×8 цм., виразно виповнену водним атраментом або копіовим олівцем, прибиту на спідній стороні одягу дитини. Немовлята можуть мати вивіску з паперу, вложену разом з іншими документами до торбинки і зашиєну на шиї.

1) Напис на вивісці має обіймати: ім'я дитини, прізвище (з незміненим закінченням), дату і місце народження, імена родичів, родове прізвище мами, адресу (з воєводством).

2) Крім того треба навчити кожну дитину — якщо на те дозволює її умовий розвиток — подати без похибок ті самі дані, які вказані на вивісці.

3) На випадок якогонебудь аларму, крім того зависити дитині на шиї при... складалегідь мішочок, прикріплений до стяжки, та зашити до нього найважніші документи, головно відпис метрики.

Правнича сторінка.

Res iudicata pro veritate habetur.

II.

ЗАСАДНИЧЕ ВИРІШЕННЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ У КРАКОВІ.

Апеляційний суд у Кракові на тайному засіданні признав, що справа **о. Франца Згорлякевича,** пароха с. Хревта, пов. Лісько, (якого — як нашим читачам відомо*)засудив замісцевий виділ у Сяноці окружного суду в Яслі **на 8 місяців безоглядної вязниці** за провину зі ст. 286 § 1 к. к. тому, що засуджений заборонив дітям співати польську патріотичну пісню „Боже, цось Польскен" підчас богослуження в церкві) є дуже важна і має принципіяльне значіння. Тому апеляційний суд доручив перевести апеляційну розправу проти о. Ф. Згорлякевича спец. карному сенатові, хоч згідно з постановами карної процедури справу повинен був розглянути один суддя апеляційного суду. Річ ясна, що прокуратор домагався, щоб апеляційний суд затвердив присуд окружного суду. Оборонець о. Ф. Згорлякевича адв. **д-р Кирило Черлюнчакевич** з Перемишля (який боронив теж перед судом першої інстанції) у довшій промові збивав основно закиди присуду суду І. інстанції виказуючи, що о. Згорлякевич не допустився ніякої провини. Свою промову закінчив оборонець словами: Papką, czapką, solą — ale nie kryminałem — ludzie ludzi sobie niewolą.

По нараді сенат апеляційного суду у Кракові присудом з 30. травня ц. р. до ч. І. Ка. 285/39 увільнив о. Франца Згорлякевича від вини і кари. Сенат апеляційного суду приняв усі мотиви апеляції та висновки оборонця і спираючись на виясненні міністерства освіти з 8. травня 1939 не доглянув у поведінці о. Згорлякевича ніякої провини тимбільше, що дотепер нема ніякої законної постанови, яка нормувала б справу співання пісні „Боже, цось Польскен" у церквах. Отже пісні „Боже, цось Польскен" не вільно співати в церквах без дозволу священників.

III.

„РЕВІНДИКАЦІЯ ВІДБУВАЛАСЯ ПРАВИЛЬНО"...

Недавно відбулася перед окружним судом у Рівному апеляційна розправа проти **о. прот. Мартина Волкова,** б. пссла і пароха у Сарнах, якого засудив городський суд у Сарнах на 1 місяць арешту та 100 зол. гривни за провину зі ст. 170. кк. (за церковну проповідь з нагоди холмських подій). Оборонець засудженого, варшавський адвокат поляк **Свйонтковський,** який — як відомо — боронив у багатьох подібних процесах (більшість із них скінчилась звільненням підсудних від вини і кари) подав в апеляції широке правне обоснування справи ліквідації церков, спираючись на судових прецеденсах та голосах польської преси.

Одначе апеляційний суд не прихилився до становища оборони, затвердив присуд городського суду в Сарнах та — що найцікавіше — до сентенції присуду долучив цікаві **мотиви,** які наводимо буквально за урядовим відписом.

Uzasadnienie.

Wyrokiem Sądu Grodzkiego w Sarnach z dnia 25. XI. 1938 r. Marcin Wołkow skazany został na 1 miesiąc aresztu i na 100 zł. grzywny za to, że dnia 24. VII. 1938 r. w cerkwi w Sarnach jako proboszcz prawosławny publicznie rozpowszechniał fałszywe wiadomości, mogące wywołać niepokój publiczny, przez odczytanie orędzia soboru biskupów kościoła prawosławnego w Polsce z dn. 16. VII. 1938 r., omawiającego rewindykację świątyń na Chełmszczyźnie i Podlasiu. Od wyroku tego odwołał się oskarżyciel publiczny, wnosząc o podwyższenie kary oraz nadmieniając, że oskarżony Wołkow, jako **ukraiński szowinista jest wrogo nastawiony do Narodu i Państwa Polskiego.** Odwołał się również od tego wyroku oskarżony, wnosząc o unieważnienie go oraz wyjaśniając, że istotnie odczytał w cerkwi wspomniane orędzie, ponieważ otrzymał taki nakaz od swojej władzy duchownej, oraz że treść tego orędzia odpowiada prawdzie. Opierając się na treści odczytanego przez oskarżonego w cerkwi orędzia, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że oskarżony dopuścił się rozpowszechnienia fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny. Fakt i sposób rewindykacji świątyń na Chełmszczyźnie i Podlasiu są notorycznie znane i bliższego omówienia nie wymagają. Na podkreślenie zasługuje tylko ta okoliczność, że powyższa rewindykacja odbywa się w drodze aktów legalnych oraz przeprowadzana jest w sposób prawem przepisany i pod nadzorem władz państwowych, przy czym niekiedy zdarzają się odruchy niezadowolenia ze strony nienależnie orientującej się w sytuacji prawnej ludności prawosławnej.

Wspomniane orędzie, sposób rewindykacji świątyń na Chełmszczyźnie i Podlasiu niezgodnie z notoryczną prawdą określa w sposób demagogiczny jako „okrutne burzenie domów Bożych", lub „profanacja świętości prawosławnych". Z tych też względów orędzie to ulegało konfiskacie. Rozpowszechnienie tego orędzia w Sarnach, a więc wśród ludności będącej na tym terenie w większości prawosławnej, mogło wywołać i rzeczywiście wywołało silne wzburzenie i niechęć do władz państwowych, co stwierdził świadek Hieronim Werkowski. Oskarżony nie okazuje żadnej skruchy, bowiem jeszcze w wywodzie apelacji twierdzi, że wszystkie przytoczone w orędziu okoliczności całkowicie zgodne są z prawdą. Wymierzona oskarżonemu przez Sąd I. instancji kara całkowicie odpowiada stopniowi zawinienia oskarżonego i jego właściwościom indywidualnym. Gołosłowne jest twierdzenie oskarżonego odnośnie otrzymania od swej władzy duchownej nakazu publicznego odczytania wspomnianego orędzia. Bez żadnego znaczenia dla sprawy niniejszej są złożone przez obrone oskarżonego czasopisma, subiektywnie i niezgodnie z prawdą naświetlające kwestię likwidacji względnie rewindykacji świątyń na terenie województwa lubelskiego. Z tych zasad Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku. M. P. Sąd Okręgowy w Równem. Za zgodność oryginału: Kierownik Referatu." (Підпис нечиткий.)

Як відомо, в суді обовязує стара, класична, римська засада: **res iudicata pro veritate habetur (присуду не можна піддавати в сумнів).**

На основі цього законного афоризму мусимо повірити мотивам присуду судді Тенецького, що „ревіндикація (церков) відбувається на основі легальних актів та виконується у законний спосіб і під нагляном державної влади."

Слушність цієї тези вирішить Найвищий Суд, до якого о. Волков відкликався. Одначе тут варто пригадати зі судових присудів та постанов бодай два присуди у справі відомих холмських подій, що є цікавим **юридичним прецеденсом.** Перший з них — вичислюємо хронольогічно — це присуд **Окружного Суду в Замості** з дня 16. серпня 1938. р. у процесі проти 30 православних селян з Хмілька. По оголошенні присуду в цій справі **судця Матковський** (як подало „Діло" у ч. 183 з 1938, а за ним ціла краєва і закордонна преса) подав устні мотиви присуду і м. і. признав, що **„опечатання і збурення православної церкви не мало правних і формальних підстав, тимсамим не було опору (підсудних) проти правних наказів влади."**

Друга важна подія — це **припинення варшавською прокуратурою доходжень і слідства проти Православного Епископату за видачу Пастирського Листа з дня 16. VII. 1938,** а це з причини недостачі доказів вини (про що „Діло" також своєчасно писало). Тимчасом за відчитання цього листа суд засудив о. Волкова.

Що кажуть постанови закону на випадок оголошення воєнного стану?

Від 30. червня 1939. р. обовязує новий закон з 23. червня ц. р. про воєнний стан (Деннык Законів ч. 57, поз. 366). Головні його постанови такі: Воєнний стан на просторі цілої держави або її частини оголошує Президент Польщі з „Деннику Законів" — на внесок ради міністрів, яка ухвалює його з ініціятиви міністра військових справ. Крім оголошення в „Деннику Законів" про введення воєнного стану оголошують в осідку повітової влади загальної адміністрації (себто в кожному повітовому місті) і з днем його оголошення воєнний стан обовязує на просторі цілого повіту. Якщо нема змоги оголосити воєнного стану в повітовому місті, вистане оголосити його в осідку воєвідського уряду і тоді обовязує воєнний стан.

НАСЛІДКИ ОГОЛОШЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ.

З хвилиною оголошення воєнного стану — особисті обовязки громадян припиняє сам закон. Тоді влада загальної адміністрації має право переводити особисті ревізії в осіб, які загрожують безпеці, спокоєві, публичному ладові або загрожують інтересам оборони держави. Такі особи може влада затримувати в арешті до одного місяця; в карно-адміністраційних справах може накладати тимчасовий арешт до 3-ох місяців; може їх інтернувати в окремих місцях або конфінувати (себто визначувати місце примусового побуту) — і то повітова влада на час до 3-ох місяців, а воєвідська влада на довший час. Крім того влада має право виселювати особи з простору, де обовязує воєнний стан на час, доки обовязує воєнний стан або на коротший час. Далі влада може і має право переводити домашні ревізії і забирати предмети в осіб, які загрожують безпеці, спокоєві або публичному ладові.

Припинення свободи слова потягає такі наслідки: Повітова влада загальної адміністрації має право: 1) переводити превенційну цензуру друків; 2) припиняти часописи, конфіскувати друки, відбирати їм поштовий дебіт та обмежувати їх поширення, якщо загрожують безпеці, публичному ладові або спокоєві; 3) заборонити появу нових часописів без попереднього дозволу; 4) заборонити поширювання друків без попереднього дозволу, 5) заборонити особам, які загрожують безпеці, спокоєві або публичному ладові, вести підприємства та займатися друкарським або графічним промислом; 6) переводити превенційну цензуру творів, призначених на публичні імпрези та переривати ці імпрези. Далі влада має право переглядати кореспонденцію, поштові посилки і телеграми, забирати їх і конфіскувати, контролювати і переривати телефонічні розмови і радіопередачі. Товариства та їх відділи можна осцловувати лише за попередньою згодою адміністраційної влади. Вона має теж право припиняти та обмежувати діяльність організацій; розтягати нагляд над ними і переглядати їх акти, висилати своїх представників на засідання управи організацій, що обовязані повідомляти владу завдалегідь про них; відхилювати і припиняти рішення управи і вкінці забороняти умови між працедавцями та робітниками.

З хвилиною оголошення воєнного стану рада міністрів може ввести наглі суди. Воєнний стан касує Президент Польщі на внесок ради міністрів. За порушення постанов про воєнний стан закон передбачує кару арешту до 1 року і гривни до 10.000 зол., або одну з тих кар.

Естетичний і молодечий вигляд лиця

можна осягнути зараз коли вжити знаного серед тисячі Пань шовкового пудру Д-ра Тушицького, що містить у собі найдорожчий складник з екзотичних квітів „Маттія". Цей дуже м'який пудер не забиває пор, а все-ж добре прилягає і надає цері естетичного вигляду. Можна дістати в першорядних перфумеріях і у всіх крамницях „Народної Торговлі". 1584 .—6

*) Дивн „Діло" ч. 190

Сторінка без політики.

Уродини княжни.

Дня 21. серпня молодша донька англійського короля Маргарета-Рожа скінчила 9 років. З тої нагоди батько обдарував її першою дорогоцінністю — золотою бранзолетою зі шести бриліянтами. На англійському королівському дворі панує віддавна такий звичай, що всі жінки, які належать до королівської родини, дістають у дні своїх уродин від короля якусь дорогоцінну цяцьку. Король-батько уважав, що 9 років — це вже вік, в якому можна подарувати соленізантці дорогу річ. Королева Мері, як кожна жінка, дарує все щось практичного. Цим разом вона післала своїй внучці рожеву шовкову суконку і такі самі півчеревики. День уродин молоденької княжни буде утривалений на фільмі, який накрутить її старша сестра Єлисавета. Вона то власноручно спекла своїй молодшій сестрі біло-рожевий торт. Він був головною прикрасою на святочному столі, що був роскішно прибраний рожами і стокротями.

Тунель під каналом Ля Манш.

Консервативний „Спектатор" помістив статтю Рауля Дотрі б. директора французьких залізничих шляхів. Автор знову підкреслює конечність побудувати тунель під каналом Ля Манш. Цей тунель коштував би 5 міліярдів франків т. зн. менше як три кораблі. Значіння тунелю економічне й політичне незвичайно велике. Якби тунель не приніс економічних користей, то всеж його значіння не буде менше. Тепер на першому місці стоїть стратегія і користь, яку приніс би тунель в майбутній війні. Денно може переїхати цим тунелем 150 поїздів в обі сторони. Значить, вони можуть перевозити дві дивізії з повним узброєнням. Тунель має значіння головно для Англії. Він дозволить їй послуговуватися французькими пристанями й зміцнити свій контакт із Францією.

—o—

Міріям Верн і Гітлєр.

В одному льондонському театрі починаються тепер виступи молоденької акробатичної танечниці Міріям Верн. Вона зробилася славною тому, що впала в око Гітлєрові. Її танки незвичайно подобалися фірерові. Він навіть зажадав, щоб молода артистка дістала ролю в його улюбленій оперетці „Весела Вдовичка". З цього приводу льондонські репортери кинулися до місс Верн, щоб дістати інтервю про Гітлєра. Але молода танечниця відповіла, що не може розповідати сплітох про фірера. Він був незвичайно милий для неї, приносив їй цвіти і шоколядки і запрошував по виставі на вечерю. Те все, що хотіла місс Верн сказати цікавим журналістам.

Розводовий лист японця.

В Японії вінчаються не на ціле життя як у нас, але на означений час, після якого чоловікові прислуговує право відіслати свою жінку батькам з т. зв. „розводовим листом". Звичайно такий лист в дуже чемній та елегантній формі виясиює причину зірвання подружжя. Його зміст приблизно такий: „Мої благословенні добродії, що завдяки вам я прожив 5 найкращих років. Ваша дочка найкраще джерело щастя. Це чудо краси, мудрости й доброти для мене небо. Але тому, що для мене великого грішника це щастя завадто велике, розходжуся з ним, бажаючи Вам, величнім, багато щастя."

Жінки хочуть двобоїв.

Молода студентка з Еквадору Бетті Бербереи, „дівча з морськими очами", як назвали її газети визвала на двобій свого товариша студента Очоа. — Хочу його вбити — заявила вона поліції — тому, що він намагався мене звести. Сеніоріта, дівчина незвичайно виспортована. Вона передовсім положила напастилового молодця нок-автом, відтак, коли він отямився, визвала його на двобій. Бетті Бербереи скликала на віче своїх товаришок і при бурхливих оплесках слухачок виголосила палку промову. „Скоро вже прийде час, що мужчини не будуть дивитися на нас, як на своїх невільниць. Тому нам треба розвивати свої мязні, щоб ми дорівняли силою мужчинам. Вони незвичайно боязкі. Як лише побачать сильну жінку негайно втікають з поля бою. Поліція не дозволила, розуміється, на двобій, а студент просив у сеніоріти вибачення. А проте „дівча з морськими очами" палає дальше бажанням убити свого адоратора.

Буря у склянці води.

Один англійський фільмовий артист викликав бурю обурень серед усіх жінок. Він оголосив у пресі, що не бажає знайомитися зі жінкою, що

1) вимагає від мужчини, щоб ходив із нею по крамницях,

2) каже носити йому за собою пакунки.

3) напихає його кишені своїми дрібничками і косметиками,

4) просить його раз-у-раз папіроски,

5) пудриться і малюється в товаристві.

Тепер в льондонських газетах появляються гарячі протести жінок, що вони також не бажають собі товариства мужчин, що не хотять ходити з ними за орудками і не хотять носити пакунків і т. д.

—o—

Щурі пяниці.

В одному науковому лябораторі Канзасу переведено цікаві досліди зі щурами. Відділено 16 щурів і їм місяць давали замість води алькоголь. Других 6 діставало дальше воду. Щурі так звикли до спірту, що коли їм відтак клали посуду з водою, вони вже її не хотіли пити. Зате інші, як їм дали спірт, навіть не подивилися в цю сторону. По якомусь часі щурі-пяниці зачали нездужати, відтак погинули.

—o—

ГУМОР.

БАГАТИЙ ШОТЛЯНДЕЦЬ

— Слухайте, Патрік, чому ви все носите цей брудний светер — чи у вас нема сорочки?

— Але ні, прошу пані, я маю масу сорочок, але все обі є у пранні.

ПРОФЕСОР.

Професор З. від кількох днів щасливий батько, сидить у своїй робітні. До кімнати входить жінка.

— Порадь мені, Іване, що робити! Маленький не хоче заснути.

— Хай числить до тисячі.

ЛЕГКИЙ ВИБІР.

— Панно Марусю, що ви хотіли б радше мати — красу чи багацтво?

— Ах, я так охоче була б багатою!

ДУЖЕ ЗАНЯТИЙ.

Пан Личко дістав посаду секретаря. Саме другий день прийшов до праці і сидить при бюрку. Нагло на вулиці зачинає грати музика. Шеф дивиться на Личка і вдоволено усміхається: „Я вам подвоюю платню. Від коли памятаю, ви перший мій секретар, що далі працюєте, як на вулиці грає музика."

Пан Личко щасливий і... кінчає розпочатий лист до своєї жінки.

—o—

Ю. Л—ИЙ.

Кеймбріджа — рай студентів.

Крікет.

З цієї імпрези найменше важний сам крікет. Меч у цьому питомому англійському спорті грають сьогодні студенти зі слугами. Очевидно виграють студенти. Та найголовніша точка нинішньої програми це вечеря в честь переможців і переможених. На неї запрошують і нас — чужинців. У великому голю Кінґс Коледжу чекають уже заставлені столи з великими кухлями пива; кожний з нас дістає двох англійців по боках для розмови і за хвилину ґонг зриває всіх з місць до короткої молитви. Потім найбільше прозаїчна частина — їдження. Але ось нараз починає мій сусід гримати пястуками об стіл, а за ним усі інші. Це знак, щоб капітан переможців міг промовити. Кілька його речень як звичайно переплітаних гумором передає відразу всім настрій. По тості на честь переможців і переможених зривається знову буря оплесків і стуки. Ага, не вистачає сама промова, переможний „тім" мусить щось заспівати. Ще раз переконуються про досконалість хорового співу в англійців. Їх народні пісні повні моряцької бадьорости і деколи навіть зі сентиментальними нотками.

Скінчивши пісню „тім" сідає за стіл і домагається цього самого викупу у своїх суперників.

Вони, що в цей вечір забули про свої обовязки слуг, сидять тепер заглиблені у розмові зі студентами і здається навіть, що в тій хвилині і ріжниця кляс десь пропала. Правда, мистцем в цьому контакті з нижчою верствою залишиться мабуть сучасна нім. молодь та всеж відношення студентів до слуг в тій хвилині наскрізь товариське. Зпоза плечей видно старших „вейтрів", які зже не вспілі грати крікет і тепер, як звичайно у смокінґах, послуговують своїм молодшим товаришам за столом.

Вкінці по довгих нарадах між собою переможений тім висилає свого капітана на середину і цей співає кілька пісеньок. Дехто підхоплює ці популярні пісні з улиць Льондону і ось нараз зривається буря „Лямбет Вок"! Хтось сідає до фортепіяну і за хвилину всі з чужинцями включно співають цей танок, що завоював усю Европу.

Потім ще кілька промов і ось нежданно хтось починає грати Штравсового вальса. Старший джентельмен скаче на стіл і держучи кіш від паперу замість партнерки починає танцювати в такт безсмертної музики під оплески всіх. Єдиний Генрих VI. задержує тепер повагу і дивиться зі своїх золотих рям на нас дуже понуро.

Тимчасом йдуть розмови на всі можливі теми. Мій сусід на щастя студіює географію і знає, що Україна ані не еспанська провінція, ані не лежить у баварських Альпах, як думають деякі американці. Що вона така велика, він не думав, та за хвилину він уже втаємничує мене в англійські плани на сході Европи.

Температура вечора стає все вища і вкінці приходить час розставатись. В імені всіх чужинців дякує за принятя репрезентант мовчазної нації фінляндців, з якими усі тепер хочуть бути в тісній приязни з огляду на найближчу олімпіяду.

Ще кілька пісень і нараз усі встають і з грудей молоді несеться могутній державний гимн.

Опізночі покидаємо коледж, що вийняткова відчинений і прямуємо до нашого. Та брама зачинена. Згори, знад струнної каплиці усміхається до нас місяць, який мабуть добре знає, як студенти спізняються та епільоги цього.

Єдина рада стати дахо- а радше стіноласом за славною традицією Кейнбріджу. Відкриваємо, що в тім нема великої штуки і хтось кидає здогад, що коледжі доцільно так будовані, щоб пізні студенти могли входити через вікно до дому.

Перший пнеться довгий голяндець, який, на жаль, має кімнату на третьому поверсі а за ним ми всі по черзі. За хвилину все гасне і втихає. Годинник вежі починає грати свою мельодію і бе першу.

(Далі буде)

По широкому світі

БРИТИЙСЬКИЙ уряд обмежив дистрибуцію вартісними паперами, яких загал. ім вилучається у валюті деких чужих держав.

ІТАЛІЙСЬКИЙ амбасадор в Берліні відбув кілька розмов з Гітлером, німецький амбасадор у Римі доручив Муссолініві письмо від Гітлера.

НІМЕЦЬКИЙ уряд заборонив військовим втікати виїздити з міста без відома поліції.

ГОЛОВИ РАД ПОЛЬСЬКИХ професійних спілок вислали підчас конференції телеграму зі заявою вірности маршалові Сьмігловому-Ридзові.

ЄГИПЕТСЬКИЙ уряд має дістати надзвичайні повноваження.

ЕСПАНСЬКА преса стверджує, що Еспанія збереже повну нейтральність.

КАНАДІЙСЬКІ летунські лінії та фабрики літаків звільнили всіх німців.

З ТУНІСУ всі німці виїхали до Лівії

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

МІЖ АМЕРИКОЮ ТА ЯПОНІЄЮ взаємини покращали.

В АНГЛІЇ вибухли знову ірляндські бомби, обі в Ліверпулю.

ПОРТУГАЛІЯ — як твердить Авас — залишиться вірна союзові з Англією.

ГОЛЯНДСЬКИЙ уряд заборонив вивозити сировину і річи потрібні на випадок війни.

БРИТИЙСЬКІ торговельні кораблі перейшли під військову контролю. Їх не вільно продавати ні відступати.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ уряд опрацював законопроект про повновласти для короля та про мобілізацію.

ФРАНЦУЗЬКИЙ морський уряд заборонив зближуватися до нормандського побережжа ближче ніж на 6 миль.

ПОЛЬСЬКЕ міністерство комунікації піддало під державну управу дві приватні залізничі лінії на Шлеську.

НА ГДАНСЬКІЙ території у Шамонові німці ранили й арештували польську залізничу робітницю.

Таємниче вбивство в Бучаччині.

ТЕРНОПІЛЬ, 27. 8. ПАТ. 25. ц. м. в год. 19 в Межигірю под. Бучач застрілив хтось знаменитого футболіста вистрілами Мар'яна Рушака. Межигірця в його власному домі. Вбивник утік.

Того самого дня коло год. 22. над ранком в селі вистрілами на ст. постерунковго Теофіла Калітку, комендата поліційної станиці в Усті Зеленім, який із двома поліцистами та лікарем д-ром Петриком їхав на місце вбивства. Підчас стрілянини д-р Петрик загинув на місці, Калітка дістав рани в бік та в груди. Нападаючі поліцисти відповіли стрілами і вбили одного з нападників, у якому пізнали 21-літнього Н. Недільського з Грабиці к. Устя Зеленого. При вбитому знайшли автоматичний револьвер Фромміст кал. 7.65 та мисливський ніж. Ст. постер. Калітка відвезли у важкому стані до гол. шпиталю у Львові. Поліція веде слідство.

*

Довідуємося, що вбитий М. Рушак був головою „Лугу" в Межигірю.

—o—

НОВИНКИ

30 СЕРПЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 17. серпня 1939
Місяць мч.
Лат. Роксана Лім.
Сонце: схід 4.55, захід 18.15.
Місяць: схід 18.42, захід 5.45.
Завтра: 31. серпня. Четвер.
Ст. ст. 18. серпня 1939.
Фльора і Лавра.
Лат. Райнунда Ном.
Сонце: схід 4.57, захід 18.13.
Місяць: схід 19.04, захід 6.49.

—o—

— **Шкільний** рік у школі Малої Семінарії у Львові не почнеться в дні 3. вересня ц. р. — Про початок шкільного року повідомлять заінтересованих окремою оповісткою у пресі. — Ця оповістка дотичить також і питомців Малої Семінарії. 1619 1—3

— **До ВП. Передплатників творів Лесі Українки.** Повідомляємо ввічливо всіх наших ВП. Передплатників, що четвертий з черги том Творів Лесі Українки появиться 15-го вересня ц. р. — а не при кінці серпня, як видавництво це проектувало. Просимо теж надсилати залеглі рати за вакаційні місяці. **В-во „Укр"їнська Книгоспілка"**, Львів, вул. Обор. Львова 14. —3

Що писало „Діло" 50 років тому.

29 серпня 1889 року.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ПРОСВІТИ" У СТАНИСЛАВОВІ.

В справі загальні збори „Просвіти", перші, які відбудуться дотепер. Лишали дуже добре й великі. Без сумніву на подану пригоду на збори ці зїхалось велике число інтелігенції світської і духовної, найбільше селян. Прибули теж і три соймові посли пп. Романчук, Свєнун і Гурин. Якби не дощ що падав безупинно, учасників була б певно вдвоє більше.

ЧИ СПРАВДІ ГАЛИЧИНА МАЛА Ь БУТИ ЖИДІВСЬКА?

Орган німецьких католиків „Германія" подає цікаву відозву паризького „Міжнароднього Жидівського Обєднання", розіслану у до всіх галицьких жидівських громад. Відозва та звучить: „Браття однокірці! В цілім світі нема тепер певно землі, яка так недавалася б до того, щоб ми нею заволоділи і панували, як галицька земля. Ця країна жде стати нашим краєм — все до того нам сприяє! Отже стараймося брати однокірці випорпати зовсім християн з усіх сфер їх діяльности і стати єдиними, виключними панами краю! Старайтеся все те, що ще досі належить до них, загарбати у свої руки! Якщо самі не зможете доконати цього, то наш союз поможе вам. На остаточне вирвання галицької землі з рук галичан складаються вже багачі цілого світу. Дає банк Гірш, дають Ротшильди, дає Блайхредер, дають Мендельсони. Тому напружіть всі свої зусилля, щоб ту ціль, на яку ми вам вказуємо найскорше осягнути!

— **Футра** жіночі, мужеські, лиси, пелерини готові і на замовлення поручає Юліян Глушевський, Львів, площа Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. Товар на складі. 135 —?

— **Храмове свято** в церкві Успення Пресвятої Богородиці (Волоській) у Львові пройшло цього року не менше величаво, як минулими роками. Тільки дещо менше було цього року прочан з поблизьких і дальших сіл Львова. Одначе вірні всеодно виповнили вщерть пречисту церкву і вислухали торжественної Служби Божої, що її відправив Преосвященний Кир Никита в асисті о. радн. Л. Садовського та о. радн. Луткевича. Дяконував о. проф. Липський. Співав прегарно мішаний хор під орудою проф. Орленка-Прокоповича. Торжественне богослужечинь закінчено відспіванням многоліття та величанням.

— **Нове коло** „шляхти загродової" повстало у Тростянці пов. Бучач. Провідником кола став Войтіх Рибчинський.

ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 3

Вистава еспанських малярів у Женеві.

(Закінчення)

В тій безпосередности зображуваних явищ природи лежить переломове значіння творчости Гої. Не дивним стає твердження, що Гоя попри Веляскеза є властивим предтечею новітнього, головно французького імпресіонізму. Він випереднв його майже на ціле століття. Для основоположника новітнього імпресіонізму Едуарда Мане Гоя був невичерпанним джерелом глибокого надхнення, а його краєвиди мали в кольористиці великий вплив на такого майстра новітнього пейсажу, яким був Ґустав Курбе.

Новатором є Гоя також у доборі сюжетів. Він любується в бурлесках, в сатирі, в ґротескових і небуденних сюжетах („Бичування" з процесією, які є наче якимсь відгуком еспанських інквізицій) у сценах повних драматизму (з наполеонських воєн, як напр. у виробі пороху), або в драстичнім реалізмі. Скаля його зацікавлення видається необмежена.

Тут маляр виступає далеко поза межі своєї доби. Він проломлює закони сухого академізму і звертається просто до життя. Безпосередні враження і переживання стають темою його мистецької творчости. А при тім його малюнки, шкіци та рисунки визначаються гарячим еспанським темпераментом, що місцями вибухає в гарячу пристрасть, як напр. в полумяних малюнках-протестах проти кривавого наїзду наполеонських революційних військ на Еспанію...

Крім цих трьох найвизначніших представників еспанського малярства обіймає женевська вистава деякі твори Зурбарана, Мурільо та Рібери. Два перші не дають на жаль цілого поняття про свою творчість, бо їх образів є за мало. Зате Рібера має першорядні картини Юзепе Рібера (1591—1652) звязаний тісно з еспанським двором неаполітанських віцекоролів, прозваний в Італії Спаньолеттом, очолює найбільш реалістичний напрям еспанського малярства. Він є наче антиподом Іль Грека. Його релігійні сюжети майже позбавлені того крайного містицизму, яким визначаються полотна Грека. Він звязаний з землею, з реальним життям, його Апостоли це студії над неаполітанськими рибалками, підхоплені просто з життя, його святі визначаються драстичним реалізмом і передані з глибоким відчуванням обективної дійсности.

Найвизначніші картини женевської вистави це „Сон Якова" та „Муки св. Вартоломея". У сні Якова властива надприродна подія янголів, що ступають з неба по драбині так дискретно зазначена, що ледви вирізнює на тлі охрового тла. Зате вся увага звернена на вираз обличчя патріярха Якова. Вираз такий експресійний, що так і спонукує нас до переживання сну.

Дуже дискретно зазначений момент надприродний у муках св. Вартоломея. Тріюмф брутальної фізичної сили пробивається в посіпаці, що тягне линвами Вартоломея на хрест. В обличчі другого посіпаки, що здирає шкіру з його ніг малюється салістичний усміх. Від тої атмосфери брутальности і здичіння відбивається муками виснажене тіло св. Вартоломея, яскраво освітлене якимсь надприродним світлом згори. В те саме місце звідки невидно падає світло, звернений благальний погляд мученика, наче звідти він оч'кує спасення для своїх знущань та страждання.

Рібера стоїть під впливом італійських тенеброзів (малярів світла і тіней) головно Караваджія. Ці проблеми освітлення він розвиває індивідуально дальше, одначе оминає сильного пластичного моделювання, а видвигає значіння світла як засобу кольористичного, показати і емоціонального.

Вплив Рібери на еспанське малярство був великий. Сліди його впливів стрічають Рубенса та Рембранда і кожний з них своїми індивідуальними мистецькими нахилами доповнював його пребагату мистецьку спадщину.

І так женевська вистава дає нам багатий перегляд найвизначніших малярських творів еспанського малярства в його золотій добі розвою. Завдяки їй можемо теж ближче пізнати і зрозуміти духа еспанської історії та мешканців Піренейського півострову. З одного боку еспанське малярство визначається сильним нахилом до реалізму, з другого поглибленням містично-релігійної екзальтації. Від мистецтва споріднених латинських країн Франції та Італії різниться воно тим, що воно нерадо переймає чисто формальні або зраціоналізовані мистецькі норми. Воно радше вживається в екстремах. У крайнім реалізмі, або крайнім містицизмі.

Історія еспанського малярства є наче потвердженням тези глибокого еспанського мислителя Доноза Кортеса „Що характер еспанців узнає переборщення у всім." І дійсно всі великі історичні події на Піренейському півострові забарвлені тим понекуди ексцентричним пристрастним емоціоналізмом, як напр. еспанська протиреформація з жорстокою інквізицією, велика імперіяльно-кольоніяльна експанзія, яка видвигає Еспанію на вершок світової імперії, за якою безпосередньо йде страшний упадок, після якого Еспанія не могла піднестися аж до нинішніх часів, врешт. всі страхіття домашніх воєн, ведених з фанатизмом, якого серед інших народів історія не знає.

Блискучі злет і тяжкий упадок йдуть в еспанській історії майже безпосередньо по собі; — це нація глибоко до величезних подвигів, але і до пристрасного розпиництва надбаних здобутків, а рідко вдячна в золоту середину.

—o—

— **Прищиця** появилася в селі Касперівцях на днях і починає поширюватися по довколичніх селах.

— **Нафти доволі** — запевнюють авторитетні кола і тому населення не має чого побоюватись, що не зможе її купити. Якщо в неділю — повідомляє ПАТ — тут і там були деякі труднощі з закупном нафти, то вони виринули просто тому, що це був святочний день. Нині вже мешканці Львова можуть закупити нафти кілько лише хочуть.

— **Львівська хроніка.** В ресторані Макогона (вул. Пілсудського) невідомий злодій витягнув з кишені М. Григля портмонетку з 20 зол. — У трамваю при вул. Стрийській витягнув невідомий злодій з кишені Б. Каптуркевича портмонетку з 85 зол. — Поліція арештувала Казимиру Дибко під замітом крадіжи гардероби на шкоду Зузанни Дешберг. — Крім того арештувала Й. Ковальчука під замітом крадіжи товарів з воза на шкоду Т. Гжеменського зі Солонки. — На пл. Краківській наїхала вчора таксівка на мотоцикліста Ф. Динасевича з Ялівця, який легко потовкся.

— **Краєва хроніка.** В Липиці Долішній пов. Рогатин поїзд наїхав на Ілька Козоріса, який зганяв зі залізничого насипу корову і вбив його. — В Єльній пов. Ланьцут згоріло 2 га ліса, вартости 6.000 зол. Здогадуються, що причиною пожежі була іскра з локомотиви.

— **У Копичинцях зацвили дерева** ще раз цього року, а саме: бози, черемхи та акації. Слід згадати, що перед місяцем перейшла над Копичинцями сильна градова буря, що заподіяла великі шкоди на полях і в садах. Населенки Копичинець добачує причиновий звязок між новим цвітом дерев і градовою тучею.

— **Купив цвяхи замість срібла** ювилір Марко Єгер у Станиславові, до якого зголосився невідомий мужчина і запропонував йому продаж 25 кг. срібних російських рублів за ціну 1.400 зол. Ювилір Єгер заплатив йому 610 зол. на зачет і тоді невідомий мужчина залишив пакунок нібито зі срібними грішми. По решту грошей прирік зголоситися пізніше. По відході невідомого обманця ювилір переконався, що в пакунку були цвяхи замість.., срібних рублів.

— **Убивство зі заздрости.** В селі Бабинцях коло Кривча жив собі Іван Гуска син Михайла, який крім господарки займався ще і мясарством. Не маючи змоги сам працювати, покликував собі до помочи в господарці свого сусіда, 27-літнього Василя Гуску сина Івана, який почав з його жінкою жартувати доти, доки ті жарти не перемінилися в залицяння, які чимраз більше не подобалися господареві. І хто зна, як довго були б такі залицяння тривали, коли б припадково не стрінув Василя Гуску на гостинці підчас його повороту вночі додому. Чергового дня знайшли його з розторощеною головою, на якій була глибока рана мабуть від сокири. Іван Гуска опинився в арешті в Мельниці, де перебуває дотепер, а влада веде слідство.

— **Найстаршим женихом** є безсумніву мешканець Люї Фльор Льопес, який має 116 років. Він взяв на днях шлюб з Агрипіною Раніреа, яка має 65 років.

— **Загір.** Свідоцтва лікарських повар стверджують успішне лікання природної гірки вели „Франца Йосифа".

† Посмертна згадка.

Д-Р ВОЛОДИМИР ПЕТРИК.

Д-р Володимир Петрик, лікар в Устю Зеленім, пов. Бучач, погиб як жертва свого звання, застрілений невідомими людьми в дорозі, як їхав до Устя Зеленого на секцію тіла вбитого голови „Лугу" у недалекому селі Межигірю. Несподівана смерть д-ра В. Петрика, що завжди спішив на рятунок у цілій околиці, викликала щирий жаль у всіх, що його знали. Похорон Покійного відбудеться у Станиславові, куди перевезли його тлінні останки. В. П. П!

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Дописи.

ТРУСКАВЕЦЬ.

З концертової салі. Милу несподіванку пережили трускавецькі лікувальні і громадяни дня 13. серпня п. р. підчас виступу мужеського хору „Зоря" під орудою відомого музичного організатора та дириґента о. Сев. Сапруна з Дрогобича. На естраду виступило двайцятьількох дисциплінованих молодих інтелігентів. Між солістами, яких вичислено у програмі, знаходимо прізвище проф. Р. Пошеля, якого непересічний теноровий голос пізнала публика вже підчас попередніх концертів. На програму концерту складався галицько-буковинські українські пісні другої половини XIX. століття. В часі ренесансу Штраусівської музики в Європі, коли перемучена атональною модерною музикою та прилипаном джазом публика домагається відсвіженя музичних програм мельодійною музикою наших композиторів, хор „Зоря" поставив собі за завдання відновити культ незабутніх пісень Вербицького, Лісовського, Воробкевича, Мацюка, Нижанківського та інших наших піонірів. Отже настав відповідний час, щоб видобути ці перлини української музичної творчости з попелу забуття та показати їх молодій публиці. Наші рефлексії на цю тему перервав гомін довгих і знак палички дириґента, що концерт починається. В міру переспіваних пісень критичне наставлення слухача мусить без застережень скапітулювати перед могутнім враженням виконання концерту. Не можна тут говорити про кращі чи гірші точки, бо цілий виступ заслуговує на найвище признання. Можна було завважити легку перевагу басів над тенорами та дискутувати над способом інтерпретації поодиноких точок, але це річ маловажна, бо залежна від індивідуальности дириґента. Одначе вишколення добірних голосів, інтонація, гармонія, ритміка та динаміка хору — без найменшого заміту, а місцями на вершинах мистецтва. Для збільшення ефекту дириґент виконує з тим хором найтруднішої еволюції, які видержують пробу інтиту. Фреквенція публики — на жаль перелична. Побажати б, щоб хор „Зоря" повторив свій виступ перед ширшою публикою у краю, передовсім у Львові. **В. П.**

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

КОЛОМИЙЩИНА.

Оселя в Коршові. В липні п. р. перебувала в Коршові на оселі шкільні діти зі Львова. На свіжому повітрі і доброму харчі за 4 тижні бліднолиці діти поправилися і прибрали на вазі. На пописах при кінці побуту приємно було слухати їх співів та бачити рухливі вправи і ритмічні танці. Під дбайливим проводом наставительки п-ни Іванни Шілюсівної перейшов дівчатам увесь час мило і гармонійно. З жалем прощалися львівські діти з Коршовом, хоч нема тут ні гір, ні ріки, ні близького ліса, хіба помешкання в старому фільварку, що є власністю „Сільського Господаря". І це помешкання було за мале на поміщення 80 осіб. Тому управа оселі подбала вкладалегідь про ще 2—3 салі в побличькій великій школі. Львівська Кураторія згодилася на це з тим, щоб це зголосити у шкільному інспекторату в Коломиї. На жаль, інспектор Ляя без подання причин відмовив в останній хвилині тих салі, коли діти були вже в Коршові. Рекурувати не було вже коли і тому діти примістилися всі в домінці „С. Г.", де було, правда, тісно, але привітно.

СПОРТ.

ЩЕ ПРО ЗМАГАННЯ УКРАЇНА — РКС.

З огляду на новий актуального інформаційного матеріалу мусіла ми вчора обмежитися у спортовій хроніці до самих сухих виколідів. Сьогодні доповнюємо вчорашні вістки кількома словами.

Україна грала в такому складі: Гнура, Мікльош II, Скоцень, Гошовський, Каратницький, Романець, Магоцький, Скоцень II, Зубач, Тихоліз, Левицький.

Заслужена перемога України, яка, не зважаючи на те, що напад грав без Мікльоша I і з дебютантом Левицьким, мала весь час сильну перевагу і у другій половині переводила просто тренінг на одні ворота. В Україні д. добре заграв Скоцень, який був чи не найкращим грачем на грищі. Добре грав теж Тихоліз. Магоцький досгроївся до обох цих грачів. Найслабше в нападі випав Зубач, який у першій дружині ще надто повільний. Левицький мудрий грач, видно, що має нерв до гри, але всю його добру волю марнувала просто неймовірна трема. Поміч у першій частині концертувала, у другій не мала вже перед собою противника і тому кожний помічник грав на свою руку. Залога певна, Гнура як завжди добрий, одначе можна в нього вже завважити нахил до поншалянтської гри.

РКС пробував тільки в першій половині вдержувати рівнорядну гру. У другій обмежувався тільки до оборони. Тільки щастя Зуба та надмірна самопевність деяких нападників чорно-червоних (цим разом „зелених", бо Україна виступила в зелених сорочинках) вирятували робітників від катастрофально великої програної.

САНОВІ В БОРИСЛАВІ НЕ ПОВЕЛОСЯ.

Сян попав на горячий бориславський грунт, на якому ломляться навіть і найкращі дружини. Не диво, що при гострій та незвичайно завзятій грі Стшельця, який намагався перемогти за всяку ціну, Сян не міг на чужому, ворожому терені багато вдіяти. Найкращим грачем сяновців був Гуцул на воротах і Медвідь у полові. Найслабшою частиною сяновців був напад. Поміч грала на звичайному рівні. Перші ворота здобув Сян уже в 1 хв. гри (Турко головою). Другі ворота здобув Федорович.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ:

1. Україна	2	4	7:2
2. Гасмонея	2	4	6:2
3. Чорні	2	3	8:3
4. Ресовія	2	2	1:0
5. Сян	2	2	4:3
6. Стшелец	2	2	3:3
7. Лехія	2	2	1:2
8. Польонія	2	1	4:5
9. Погонь Стр	2	0	2:4
10. Погонь 1Б	2	0	1:9
11. Р. К. С.	1	0	0:4

ПІДКАРПАТСЬКА А-КЛЯСА.

СТРИЙ. **Стрийянка — Скала 3:2 (3:1).** Ворота для Скали здобули: Заплатинський і Палічка. Скала здобула в останній хвилині ще правильні треті ворота, одначе судія п. Гайльгофер чомусь тих воріт не призна.

СХІДНИЦЯ. **Кадіма — Газ 4:1 (2:1).**

ДРОГОБИЧ: **Бетар — Білі 1:0 (0:0).**

ЛЬВІВСЬКА А-КЛЯСА.

ТШЛ — Знесінчанка 4:1 (3:1).
ЗЗК — Другий Сокіл 3:2 (1:1).
ПКС — Рекорд 4:2 (3:0).
Світязь — Львовянка 1:1 (1:1).

ГОРОДОК. **Ягеллонія — Б. Орел 4:4 (1:3).**

ЛЬВІВСЬКА Б-КЛЯСА.

Граніт — Зоря 1:0 (1:0). Граніт здобув єдині ворота з карного.

ВИННИКИ. **Зонка — Степ 3:0 (1:0).**

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ПОЛЬЩА—МАДЯРЩИНА 4:2. Міжнародні змагання, що відбулися у Варшаві, покінчилися заслуженою перемогою Польщі.

РЕЧИНЦІ МИСТЕЦТВ ЮНІОРІВ.

II. група:

3. 9. Зоря — Самсон; 10. 9. Зоря — Погонь; 17. 9. ТШЛ — Зоря, 24. 9. Граніт — Зоря; 1. 10. Зоря — РКС, 8. 10. Самсон — Зоря, 15. 10. Погонь — Зоря, 22. 10. Зоря — ТШЛ.

III. група:

3. 9. Світязь — Україна; 10. 9. Україна — Знесінчанка, 17. 9. Україна — Чорні; 24. 9. Україна — Чуваї; 1. 10. Україна — Готуф; 8. 10. Львовянка — Ук[illegible]; 15. 10. Голь — Україна, 22. 10. Україна — Світязь; 29. 10. Знесінчанка — Україна, 5. 11. Чорні — Україна.

Ц-КЛЯСА.

3. 9. Луг — Готуф; 10. 9. Дніпро (Винники) — Луг; 24. 9. Гутівчанка — Дніпро, Унія — Луг; 1.10. Луг — Гутівчанка, Дніпро — Яновлика; 8. 10. Готуф — Дніпро, Яновлика — Луг; 15. 10. Дніпро — Гвіздь, 22.10. Унія — Дніпро; 29. 10. Луг — Гвіздь.

БУГЕВІЙ (ОРЛИ) — ЛУГ 2:2 (1:1).

Слаба гра обох дружин. Ворота для Бугевію здобули: Шрковський і Кравець. Судійював ч. Кузь.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ РЕМІСНИЧОЇ МОЛОДІ.

Секція Української Ремісничої Дорослючої Молоді при Львівській Філії Краєвого Товариства Опіки над молоддю у Львові улаштувала плавацькі змагання на 100 м. в довільному стилі. Стартувало 12 змагунів, до мети прийшло 8 в такому часі: 1) Белічок Степан 1:52, 2) Курій Нестор 2:15, 3) Гадомський Ярослав 2:18. Слід підкреслити, що були це внутрішні змагання та змагуни перед стартом зробили около 10 км. гористо-лісової дороги.

КІР
ЛЬВІВ, Уйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ. 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
1-7 БУДОВИ

„СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ"
Львів, вул. Гродзіцьких 1, II. пов. тел. 256-59.
обєднує все наше купецтво і промисл,
дає поради й поміч при оснуванні крамниць і промислу,
інформує у справах джерел закупу і цін,
улаштовує купецькі дошколюючі курси,
видає фаховий часопис „Торговля і Промисл" та фахову бібліотеку.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Манікіри шкіряні пудерниички, монограми ріжні кишенькові дзеркала, гребені з прикрасами і парасолі поручає робітня гуртової продажі

Робітня і склад гуртової продажі **Н. БАРЕР**
Львів, ул. Сикстуська ч. 2.
ч. 1317 9-0

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 29. 8. год. 20 „Оборона Кошиці".
Середа 30. 8. год. 20 „Наше місто".
Четвер 31. 8. год. 20 „Наше місто".
Пятниця 1. 9. год. 20 „Оборона Кошиці".
Субота 2. 9. год. 20 „Пірат".

Театр Різнородностей.

Вівторок 29. 8. год. 20 „Барон Кімель".
Середа 30. 8. год. 20 „Барон Кімель".
Четвер 31. 8. год. 20 „Барон Кімель".

НОВОВІДКРИТИЙ
ДІМ МОДИ для ДИТИНИ
bobo
ЛЬВІВ, Сикстуська 6.

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
29. 8. Шаріка.
30. 8. Циганське кохання.
31. 8. Кирка в Львово.
З Надвірної іде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
30. 8. За молдавський престіл.
31. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Мати найомичка.
3. 9. Сорочинський ярмарок.
4. 9. За молдавський престіл.
5. 9. Безталанна.
6. 9. Невольник.
7. 9. Ой не ходи Грицю.
8. 9. Вельможна пані Кочубеїха.

ДОБРІВЛЯНИ:
8. 9. год. 4 Пісня Бескиду.
9. 9. год. 8 Гетьман Полуботок.
10. 9. Вельможна пані Кочубеїха.

ТЛУСТЕ:
11. 9. Дай серцю волю.
12. 9. Мати найомичка.
13. 9. Сорочинський ярмарок.
14. 9. За молдавський престіл.
15. 9. Вельможна пані Кочубеїха.

ЯГОЛЬНИЦЯ:
16. 9. Дай серцю волю.
17. 9. Мати найомичка.

КІНА.

АМПІР: „Три підхорунжі".
АПОЛЬО: „Пісеньяр Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Суперниці".
БАЙКА: „Капітан Тейльор" і кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Даза".
ВАНДА: „В сітях розвідки", „Отрінулися в Парижі".
ГРАЖИНА: „Дівчата з Новолипок", „Ада не не лицює".
ЕВРОПА: „Сучасні панни".
КАСИНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Сни кантора".
МЕТРО: „Шахар", „Щаслива п-ка".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Прокуратор Андреєв", „Трафальгар".
ПАКО: неділя.
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
РАЙ: „Кібіц" (Фернандель).
РІЯЛЬТО: „Елегантний світ".
РОКСІ: „Дорога до Ріо", „Теодора робить карієру".
СВІТ: „Морські чорти", „Готель Голівуд".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Пакері пустині".
СТИЛЕВЕ: „Коли Мадельон" і ревія.
ТОН: „День на перегонах", „Вирава на Марса".
УТІХА: „Обережно, професоре" (Гарольд Льойд) і ревія.
ХИМЕРА: „Рена" (Сирена 777).

З СЛОВА найкращі косметики ФЕДЕРА

Якщо сумніваєтеся — спробуйте. Найніжніші оригінальні кольонські води і перфуми на ВАГУ, найкращі пудерички і розпилькники БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНИЙ вибір. Все по ДЕШЕВИХ цінах продає найстарша перфумерія

С. ФЕДЕРА ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2.
Філії: Галицька 16 і Коперника 15а.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Лькала иаиаиь, вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Популярна музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 „Фантастична подорож" повість для молоді, 15.00 Популярна муз. у вик. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалі, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сучасні форт. сонатиці, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Чайковський в пл., 17.45 Техн. скринька, 18.00 Славні симфонії, з пл., 18.45 Пісні у вик. Ф. Плятівни, 19.00 Для робітників, 19.30 Концерт орх., форт., тенор, 20.10 Інтервю з учасником І. кадр. компанії, 20.25 Для села: Про гігієну та чистоту молока, 20.35 Спорт. льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.05 Трансм. зі Швайцарії: Симф. концерт, дир. Тосканіні, 22.00 Польща та Схід, 22.20 Трансм. зі Швайцарії: Продовження симф. концерту, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 30. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Біла Вода в Татрах, гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе вид., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, **13.10 Українські пісні з пл.**, 13.40 Танцювальна музика з пл., 14.15 Трохи пісні трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Мучена для дітей, пл., 15.15 Популярна музика у вик. сомач. ансамблю, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сопрані, баритон, форт., 16.45 Життя вселенної, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Розривковий концерт, орх., сопран, 18.00 Балетова музика, 19.00 „Хто батькові зів грушку?" вид.-жарт, 19.30 Орх., сюрпиза, тенор, 20.10 Військовий відтинт, 20.25 Для села: Основи безпеки живого інвентаря, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Історія завоювання моря, 22.00 Розр. концерт із пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 31. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Інтервю з учасником І. кадр. компанії, 7.25 Музика з пл., 7.50 Вівськ. орх., 8.20 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе вид.; у перерві о год. 12.15 Газетка, 13.00 Популярна музика, з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Двірець на Затірі, вид. для молоді, 15.00 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Танцові нар. пісні, 16.45 Предмети говорять, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Найгарніші сонати, форт. 17.45 У 20-літтяльв. корпусу кадетів, 18.00 Бетговенові квартети, 19.00 Конрад Тремоліно, 19.20 Редея і боротьба за памятник Бальзака, 19.30 Концерт у вик. хору Євгена пп дир. К. Козака, 20.00 Інструм. музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 У сільській шкілі, 20.35 Комунікат О. П. Л., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Сервізові мініатури, 21.30 Таборове життя, 22.00 Англійські пісні у вик. Балдровської-Турської; в супр. форт., 22.30 Концерт популярної орх. з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 29. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 19.05, 20.00 Пісеньки, 20.30 Форт., БУДАПЕШТ 17.10 Цик. музика, 18.30 Легка музика, 19.40 „Тоска" оп. Пучінія, ВІДЕНЬ 19.15 Хоральна музика, 20.15 Муз. комедія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Розрив. музика, 19.15 Танки всього світу, 20.15 Орх., ЛЯЙПЦІГ 22.30 „Реквієм" Моцарт, Шуберт, МІЛЯНО 21.00 „Мірелла" оп. Каноніка, ОСЛЬО 21.25 Пісеньки, ПАРІ ПТТ 20.50 „Дочка пані Анго" оп. Лекока, РАДІО ПАРІ 19.00 Популярний концерт, РИМ 20.30 Форт., 20.50 Трансм. з Берна: Шуберт, Моцарт, Гіндеміт, 22.20 Серенада, Аріго Серато, СОФІЯ 18.00, 19.15, 21.40 Музика, 20.50 Рос. пісні.

Середа, 30. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Концерт солістів (Бетовен, Крайцер, Брамс), 19.00 Легарові мельодії, 20.15 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.10 Військ. орх., 19.25 Форт., 20.20 Опів, 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Весела кантата, 18.20 Давня віденська музика, 20.15 Весела еловно-муз. вид., 22.30 Розр. віденська музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Хоральні нар. пісні, 19.15 Нар. мельодії, 22.20 Гарні мельодії, ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, МІНХЕН 19.15 Військ. орх., ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, ПРАГА 18.30 Орх., 19.20 Дитячий хор, 20.00 Чеська симф. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Пісеньки, 19.00 Сюрпиза, 22.00 Популярний концерт, РИМ 17.15 Органовий рецітель, 20.30 Хвилина музики, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Мельодії і ритми, СОФІЯ 19.25 „Мефістофель" оп. Бойто, 21.45 Легка і танк. музика, СТОКГОЛЬМ 20.00 „Мадам Бетерфляй" оп. Пучінія, І. дія.

Четвер, 31. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Розр. концерт, БІЛГОРОД 19.00 Пісеньки, 20.00 Гумор, 21.00 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.40 Мадярські мельодії, ВІДЕНЬ 21.00 Італійські нар. пісеньки та серенади (транс. з Торіна), ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Давні танки, 18.15 Камер. концерт (Шуберт), 19.15 Нар. пісні, 21.00 Симф. концерт, ЛІЛЬ 19.15 20.00 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Нар. пісеньки, 22.15 Симф. концерт у вик. бож. орх., МІНХЕН 20.15 „Весела вдова" оп. Легара, 22.40 Р. Штраус: Форте-п., квартет п-моль, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 19.00 Орх. концерт, 20.00 „Мару, дівчук із Каїра" оп. Р'єбода, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Сафо" оп. Пучінія, СОФІЯ 18.15 Популярний концерт, 19.15 Симф. концерт, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 27. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бальон без оп.	3.05
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	3.10
1 л. молока	0.15
1 кг. сиру	1.35

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко задержана.

Оповістки.

Однорічна Школа Адміністраційно-Торговельної Підготови Р. Ш. (давн. Курс Абітурієнтів) у Львові, Куркова 14 а, з правами державних шкіл, приймає ВШПСН абсольвентів (-ок) середніх шкіл, що не перестушили 24 років. До подання долучити: 1) метрику, 2) свід. повінченої серед. школи, 3) свід. моральности, якщо була перерва в науці. Вписове зол. 10, місячна оплата зол. 25. Початок викладів 4. вересня ц. р. Про письменних запитах долучити поштову марку.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, Куркова 14 а, з правами державних шкіл приймає додаткові заголошення до вступного іспиту до 1-ої класи, що відбудеться дня 1. вересня ц. р. в год. 8-12 зранку. На виспку просимо залучити поштову марку. 1578 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УЧИТЕЛЬ, [illegible] кант, клавірн, піаніно, любить до ві років. Пошта Станиславів, скритка 347. 1566 -2

ЗНАЙДУТЬ ПРАЦЮ

...ТРІБНА зараз [illegible] скромна жінка до ведення дому емеритки-вдівиці з 2 дочками учениками (14 і 17 літ). Зголошення з вимогами слати на адресу: Отрий, вул. Дрогобицька 7, Філія „Сільського Господаря" для емеритів. 1622 1-1

СЛУЖНИЦІ до двох осіб, що вміє варити, шукає Рудницька, вул. Сенаторська 4, III. пов. Зголошуватися від 5-6-ої попол. 1566 2-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТУ, умеблювану, окремий вхід, може бути і харч. для одної (двох) осіб винайму. Театинська 3 м. 6. Д-р Левицький. 1554 3-3

2 КІМНАТИ й кухня, повний комфорт до винайму від 1. вересня. Інформації: вул. Сагайдачного 4 у сторожа або тел. 228-70. 1560 3-3

ДОБРА СТАНЦІЯ для учнів, або сама умебльована кімната з окремим входом при вул. св. Антонія ч. 3, II. м. 6.

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, виркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 8-0

ОГОЛОШЕННЯ

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ
закордонної програми
Др. О. Тушицького
записи і інформації
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
1331 5—20

Блощиці

і всякі домашні гадини нищить безповоротно новий газом „M. F.", винахід і патент „Азот" S.A. Якщо, не ушкоджуючи меблів і домашніх предметів з одночасною гарантією. Дезинсекційне заведення **„НЕВЕГО"**
Львів, Падеревського 36. Тел. 236-51.
1348

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видав Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.

Czwartek, 31. sierpnia 1939. N. 197.
Четвер, 31. серпня 1939. Ч. 197.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ЗРАНКУ

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

Ціна 20 сот.
Львів, Ринок ч. 10.
Телєфон 229—41.

Воєнна атмосфера і відгук резолюцій УНДО

(Передова стаття)

Відповідь Гітлера анґлійському урядові

Заява Чемберлєна

Небезпека не змаліла

Поліція відставить нім. коксулів зі Львова і Цешина до Варшави

Польський протест у Братиславі

Три нім. диверсантські орґанізації у Польщі

Звільнили зі служби польських корабельних робітників у Гданську

Інциденти на польському кордоні

Бельґійський король і голяндська королева готові посередничити

Евакуація більших міст в Італії

Wydaje Spółka Wyd. „DIŁO" Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło, Lwów, Rynek 10.

Nr. 197 (15.276). Ч. 197 (15.276).

Lwów, czwartek 31. sierpnia 1939. Львів, четвер 31. серпня 1939.

Rok LX. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Чому дотепер не зібрався Райхстаг?

КОНФІСКАТА ЗБІЖЖА В НІМЕЧЧИНІ.

(Телефоном від нашого варшавського кореспондента).

Як подають з Берліна, Мусоліні, якого повідомлено про зміст британської відповіді німецькому урядові, перестудіював ту відповідь та подав Гітлерові свою опінію в тій справі.

Райхстагу дотепер не скликано; це доказ, що Гітлер чекає на англійську відповідь.

Агенція „Юнайтед Прессс" принесла вістку, що в Німеччині сконфісковано для армії все збіжжа; диспонуватиме ним окремий уряд.

У Варшаві викликала деяке відпруження вістка льондонського радія, що гданська влада звернула Польщі зареквіровані поїзди.

Відповідь Гітлера брит. урядові.

БЕРЛІН. ПАТ. У вівторок в год. 19.15 у канцлерському уряді доручено амб. Гендерсонові німецьку відповідь. Перешлють її до Льондону нормальним дипльоматичним шляхом.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Відповідь Гітлера — це довгий документ. Заки його переложили, зашифрували та розшифрували, це заняло стільки часу, що Чемберлен і Галіфакс познайомляться з письмом щойно в середу вранці. Того самого дня збереться брит. уряд, щоб вирішити становище до німецької відповіді.

Парламент збереться мабуть у пятницю.

Бельгійський король та голяндська королева пропонують посередництво.

ПОЛЬСЬКА ВІДПОВІДЬ.

ВАРШАВА. З поручення своїх монархів, бельгійський та голяндський уряд звернувся до Польщі, Англії, Франції, Німеччини й Італії, пропонуючи їм посередництво, щоб мирно полагодити непорозуміння м'ж тими державами.

Польський уряд у відповіді покликався на телеграму польського президента до американського, в якій принято в засаді того роду посередництво, висловив подяку, та заявив, що покищо не висловлюється подрібно в тій справі, бо дотепер Німеччина не приняла ніякої ініціятиви того роду.

Заява Чемберлєна

НА ЗАСІДАННІ БРИТІЙСЬКОЇ ПАЛАТИ ГРОМАД.

У вівторок в год. 14,45 почалося засідання палати громад, щоб вислухати звіт про розмови з Німеччиною. На салі нарад було спокійно, між поодинокими партіями панувала приязна атмосфера.

НЕБЕЗПЕКА НЕ ЗМАЛІЛА.

В год. 14.50 почав промову Чемберлен, який ствердив, що від четверга не було поважніших змін у ситуації; катастрофа ще не прийшла, але небезпека не зменшилась. Хоч це не було необхідне, уряд скликав парлямент, щоб поінформувати його про все.

У теперішніх часах преса мусить проявляти велику здержливість. Кілька непродуманих слів може знищити всі зусилля уряду, щоб довести до задовільної розв'язки. Чемберлен чув напр. про те, що кольпортують текст британської відповіді для Гітлера; та ціла інформація є звичайною вигадкою. Журналісти мусять зясовувати собі, яка відповідальність лежить на них.

РОЗМОВИ З ГІТЛЄРОМ.

Гітлер запросив амб. Гендерсона та просив його перевезти негайно його пропозиції до Льондону. Гендерзон зложив звіт у пятницю вечором, але відшифровано його остаточно щойно в четвер вранці. В суботу Гендерсон прилетів до Англії та оповів, що Гітлер хотів би мати відповідь ще того самого дня, але дуже залежить йому на тому, щоб брит. уряд точно простудіював його письмо.

Цілу суботу й недільний ранок брит. уряд подрібно студіював пропозицію Гітлера та відповідь на неї; ту остаточно забрав Гендерсон літаком у понеділок по полудні та доручив її вночі Гітлерові.

І не робитимуть нічого, що могло би зробити ситуацію небезпечною. Спірні справи можна б полагодити у свобідних переговорах, які у свою чергу довели б до ширших і дальших перспектив та дали би корисні для світа висліди.

Уряд чекає на відповідь Гітлера, від якої залежить, чи можна буде дальше вести переговори та працювати для миру.

Англійці не мають сумнівів щодо своїх зобовязань, вони приготовані на всякі можливости.

АНГЛІЯ ПРИГОТОВАНА ДО ВІЙНИ.

Опісля Чемберлєн говорив про військову підготову. Реквізиції — ствердив він — є прикрі, але потреби держави стоять вище всього.

Британські повітряні сили є в боєвому поготівлі, протилетунська оборона розвинена і добре засоблена, летунські ескадри доведені до воєнного рівня, покликано помічні резерви, запорові балюни є на становищах, таксамо як корпуси обсерваторів. Оборона побереж готова, доповнена людьми, важні з військового погляду точки мають запевнену охорону від міліції, сотень нац. оборони та територіяльних військ.

Коли почалась теперішня криза, воєнна маринарка була поважно приготована. Тепер вона готова виконати воєнні постанови. І в краю і закордоном пересунено боєві одиниці, щоб вони як найскорше перед вибухом війни найшлися на своїх становищах, згідно з пляном.

Цивільна і регіональна оборона є на воєнній стопі. Все ілюструє загальне поготівля усім добре відоме. Про англійців говорять, що вони поволи рішаються, але як раз рішаться, то вже не спиняються.

Питання: мир чи війна ще не вирішене. Уряд є свідомий того, що працює для миру і не відступить ні на крок від лінії, яку визначив собі.

Посли часто переривали промову премієра оплесками.

ДЕБАТА.

Після Чемберлєна промовляв в імені лейбористів Грінвуд. Він ствердив, що його партія є за обороною права проти сили. Останній час, щоб агресії вже раз покінчилися; необхідно виповнити обовязок супроти Польщі. На заклик Рузвелта през. Мосьціцький відповів — Гітлер ні; він є відповідальний за війну.

Провідник ліберальної опозиції сер Сінклер причав зачву премієра з вдовіллям. Годі йти до нових криз, до щораз то нових ломагань „від вересня до вересня", треба вже раз з тим покінчити. Публична опінія майже одноголосно підписується під закликами американського президента та бельгійського короля; відповідь польського президента американському стверджує, що Польща готова приступити до переговорів.

По засіданні, яке тривало 45 мінут, палата громад відложила засідання до 5. вересня; очевидно — уряд може скликати її також скорше.

ПАЛАТА ЛЬОРДІВ

відбула рівночасно засідання, на якому мін. Галіфакс зложив подібну заяву, опісля відложено засідання до 5. вересня.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Ближчих інформацій про виміну нот Чемберлєн не може дати, бо це не було б у публичному інтересі оголошувати ці довірочні заяви та коментувати їх у теперішній стадії. Він може згадати лиш про головні точки:

Гітлер хотів переконати британський уряд, що він хотів би дійти до трівкого порозуміння з Англією, але не залишив сумніву, що уважає пильною полагоду польсько-німецьких справ.

Британський уряд нераз заявляв, що він бажав би такого порозуміння, але йде про те, як трактувати найближчі розбіжности між Польщею та Німеччиною, та про зміст пропозицій у справі розвязки ситуації. Ми виразно заявили, що виконаємо зобовязання супроти Польщі, формально означені в договорі з 25. ц. м.

Уряд ствердив кілька разів, що німецько-польські спірні питання необхідно розвязати мирними засобами. Щоб дискусія була успішна, необхідно зменшити теперішнє напруження. Британський уряд сподівається, що обі сторони не будуть поширювати переборщених вісток

Евакуація більших міст у західній Італії.

ПРОТИЛЕТУНСЬКА ОБОРОНА ВАТИКАНУ.

РИМ. ПАТ. Урядовий комунікат взиває старших людей, жінок та дітей у більших містах Льомбардії, Піємонту, Лігурії, Тоскані, Лації, Сардинії та Сицилії по змозі перенестись на села або до менших міст.

У Римі погашено світляні реклями та позаслонювано вистави крамниць.

ВАТИКАН. ПАТ. У Чітта дель Ватікано введено засоби пасивної протилетунської оборони. На вулицях завішено сині лямпи.

Воєнна атмосфера
і відгук резолюцій УНДО у Варшаві.

(Від власного кореспондента).

Варшава, 28. серпня.

Не легко сьогодні — з пресового погляду — здати точний звіт з ходу подій, що мов велика драма розгорілися в Европі. Тяжко зловити тепер якийсь статичний момент у лявіновому темпі щораз то нових політичних ситуацій. Минули ті дні, коли можна було собі займати час читанням ріжних льогічних та безглуздих плянів розвязки політичного конфлікту. Ще й сьогодні, правда, має дехто надію на мир. Але льогіка щось інше. Льогіка і темпо подій диктують війну. До війни готовляться оба фронти. Війна може бути вже завтра.

Від пятьох днів бачимо, як політичний термометер Варшави підноситься до найвищих ступнів, то хвилинами злегка спадає. Пять днів немов пять ріжних епох. Перемінилися люди, змінилися обставини.

Само заключення німецько-совітського пакту Варшави надто не заскочило. Переміна настроїв та перебудови дотеперішньої мирної структури життя на военну відбулась у Варшаві в минулий четвер майже світанком. Опісля настали два спокійні оптимістичні дні, пятниця та субота. А вчорашня неділя не належала до таких, що закінчують ряд робучих днів тижня. Вчорашня неділя належала до таких, що відкривають тиждень велитенських подій і знаменних постанов.

Світове напруження висловилося вчора у ненотованому дотепер числі політичних, дипльоматичних та військових нарад. Редакційні телеграми сиґналізували лише сам факт тих усіх нарад. Тиждень, що його сьогодні зачинаемо, житиме іхнім змістом. З великим напруженням слідкували у Варшаві за ходом політичної діяльности у Льондоні. Брак точних вісток на тему німецьких пропозицій, привезених Гендерсоном та ляконічний комунікат про засідання британського кабінету підсилювали атмосферу здогадів. Очевидно, годі нам суперничати з телеграфом та радієм. Одначе на підставі телефонічної вістки, що ми її дістали з одної виленської редакції, яка має свого власного, дуже добре поінформованого кореспондента в Льондоні, можемо сказати, що Гендерсон передасть Гітлерові анґлійську пропозицію відложити речинець полагоди конфлікту на пів року, що дало б змогу розвинути широку мирну акцію. Як прийме цього роду пропозиції німецький канцлер?

На нашу думку — неґативно. Всі знаки на землі та на небі вказують, що доля війни в Берліні вирішена. Можна було зрештою не мати щодо цього ніяких сумнівів ще в мин. пятницю, коли стало відомо, що всі німецькі громадяни на тихий приказ своєї амбасади, де залишилося лише 4-ох урядовців на чолі з радником фон Віліщом, залишивши навіть речі, чимшвидше покинули межі Польщі.

І тому нічого дивного, що Варшава чимскоріше перемінюється в оборонний протилетунський табор. На місці розкішних скверів і квітників зявилися глибокі охоронні рови. За останні два дні викопали їх 130. Копають власновільно міністри, артисти, робітники і діти. З виданого у цій справі комунікату видно, що пляни тої акції до виказу потрібних при роботі людей включно дуже точно виготовили ще місяць тому.

Уряд ґен. Складковського, що завжди волів бути виконавцем ніж політичним ініціятором, твердою рукою ліквідує спроби спекуляції на цінах та продуктах. Позабивані дошками вітрини крамниць спекулянтів прикрашено артистично виконаними остережливими написами... Костели повні народу. Тон преси, яка часами забавлялася в надто наївні протинімецькі інформації в роді „Нема масла", „Гітлер недужий" і т. і. — стає щораз поважніший. Поляки відчувають, що за день-два-три може початися їхня свята війна, в якій наче під Термопілями вирішить доля їхнє державне: бути чи не бути.

*

Воєнна атмосфера, підмінoвувана щораз то новими серіями гострих кривавих інцидентів на кордонах, підкреслила вагу четвергових резолюцій Народнього Комітету УНДО. Прийняли їх у Варшаві позитивно. Кажучи так, маємо, зрозуміло, на гадці поважні політичні польські кола, а не бружові газети, що ще вчора частували нас ріжними епітетами, а нині пишуть як невинні мироносці

Поважні політичні польські кола, і консервативні і соціялістично-демократичні та незалежні (про ОЗОН нема що говорити, бо ця партія не розпоряджає ніякою програмою, ані знанням української справи), добачують у резолюціях Народнього Комітету розумний, передуманий політичний крок, що не зменшивши відомих українських постулятів, створив для українців безспірний атут державно-політичного значіння.

Передовсім трапив польським колам до переконання спокійний реалізм українців. Видно це з голосів польської преси, як і видно було на приватній конференції польських діячів, журналістів і політиків, що відбулася в цій справі вчора. На згаданій конференції, як і в багатьох інших розмовах, з уст авторитетних польських політиків чули ми погляд, що заява Народнього Комітету не повинна минути без наслідків та що вона може, при відповідному підході обох сторін, стати вихідною точкою для нової доби в українсько-польських відносинах.

Велике враження викликала у Варшаві поява статті в офіціозі старшинських військових кол „Польска Збройна". Її автор, той самий журналіст, що недавно спричинив своїм виступом велитенську дискусію на тему, яка повинна бути сучасна польська література, радісно стверджує, що українці нарешті тепер покинули свою наявно ґерманофільську орієнтацію та виявили свій державницький реалізм. Так поставлена справа викликує навіть у польських, добре зорієнтованих колах слушну завагу, мовляв, не можна так грубо підходити до складних справ, тимбільше, що вина за сучасний стан українсько-польських відносин у великій мірі спадає на українську політику тих кол, що їх репрезентує автор статті „Польскі Збройної".

Треба ще додати, що соціялістично-демократичні польські кола особливо підкреслюють той щасливий зворот українських резолюцій, що взиває до згідного співробітництва всі українські групи, добачуючи в ньому заповідь української консолідації не одновимірної, не механічного типу, яка уможливить польському громадянству розмови з усіми українськими колами.

Можна б на цю тему написати значно більше. Зберім усі польські голоси з нагоди резолюцій з 24. н. м. в одно речення: Українська заява, навіть без окремого **окреслення становища українського народу до Москви, чого тут сподівалися**, знайшла повне зрозуміння всіх польських кол і може стати щасливим джерелом нового позитивного укладу в ділянці українсько-польських відносин.

КТВ.

МЕБЛІ ідальні, спальні, комб. кімнати, кухні, крамничні уряджения
в українській кооперативі „АРХО"
Львів, ул. Красіцьких 18, Тел. 272-04.

З польської преси.

Анґлія пропонує шестимісячний розем.

Цілий плян Гітлера був — як пише виленське „Слово" (з 28. VIII.) в кореспонденції п. Люпа з Льондону — обрахований на те, що через заключення пакту з совітською Росією пощастить йому ізолювати Польщу та „виманеврувати" Англію та Францію зі спілки з польською републикою.

„Цей плян не вдався на цілій лінії — пише п. Люп. — Після невдалої спроби Гітлера анґлійці та французи ще твердше стануть при Польщі, як досі. Підписання польсько-анґлійського договору вже минулої пятниці, що кладе крапку над „і", приспішили самі анґлійці, бажаючи цим щераз задокументувати, що слово є словом та що вони не мають найменшого наміру зробити якубудь уступку Гітлерові.

З уваги на цю безсумнівну дипльоматичну невдачу Гітлер мусів змінити свій первісний плян. Гітлер знає прекрасно, що карта, яку йому дали Совіти, фальшива, заграна єдино в надії пхнути німців до війни. Інтервю Ворошилова, в якому він цинічно заявляє, що Росія мусіла змагати до угоди з Німеччиною, бо Польща не погодилась на перемарш совітського війська проти Німеччини — це доказ фарисейства Москви також супроти нового нібито „союзника", при підписуванні договору з Рібентропом.

В цьому дуже важкому становищі канцлер Третього Райху почав шукати шляхів виходу. Він відликав Таненберг, промову Бравшіча, партійний зїзд у Нірнбергу і знову почав лавню „ставку на Англію". Сам покликав до себе амбасадора Великої Британії Гендерсона і післав його до Льондону з домаганнями, правда фантастичними, але утриманими у формі неультимативній так, щоб дальші розмови не були виключені.

Англійці прийняли домагання Гітлера дуже спокійно. Німці очікували повороту Гендерсона ще того самого дня, тобто в суботу вечір. Тимчасом амбасадор Гендерсон віллетів з Льондону до Берліна щойно в понеділок. Англійський кабінет вирішив на своєму засіданні в неділю пісдяполудня подрібні інструкції для Гендерсона.

Зміст цих інструкцій, як зачувати, має бути такий, що щодо самих домагань Гітлера нема в них ніякої відповіді, зате Англія пропонує Німеччині шостимісячне перемиря. В часі цього перемиря могли б у спокійних, нормальних умовинах іти переговори між Польщею і Німеччиною про новий статут Гданська, який забезпечував би інтереси обох сторін. Англійський кабінет доручив своєму амбасадорові, щоб він щераз підкреслив супроти Гітлера, що на випадок німецької агресії входять в життя негайно і автоматично зобовязання Англії супроти Польщі та що кінцеве вирішення про те, коли ці зобовязання мають увійти в силу, вповні залежить від Польщі.

Пропозиції Англії, що відкривають Гітлерові шлях до переговорів, мають, очевидячки, на меті уможливити йому якийсь вихід „з честю" зі становища, в яке він сам попав.

Проте треба сумніватись щодо того, щоб Гітлер прийняв англійську пропозицію: в Льондоні догадуються, що він вестиме й далі тактику на дві руки: з одного боку він не перестане залякувати противників мобілізаційними маневрами, а з другого продовжатиме необовязкові розмови."

Міжнародне становище Німеччини в оцінці „Ґазети Польскєй".

Німецька дипльоматія робить останні зусилля, щоб прорвати фронт бльоку держав, що його далі монтує Велика Британія на спілку з Францією. „Ґазета Польска" в кореспонденції з Льондону пише про вислід отих німецьких зусиль ось-що:

„У висліді Гітлер довів до ізоляції Німеччини. Японія та Еспанія вже віддалилися від „осі". Італія вичікує дальшого розвитку подій, не виявляючи бажання взяти участь у війні. Драматичні поклики Гітлера до Мусолінія — як твердять у Льондоні — не мають успіху. Рим або спиняє Берлін, або тримається у резерві. Гра Совітів невиразна і більш ніж сумнівне, чи німці знайдуть у них справдішнього партнера. Туреччина і цілий балканський бльок ставляться льояльно до антинімецького бльоку. У Мадярщині зростає опір проти натиску Німеччини. Швеція видає заборону вивозити сировину."

З уваги на таке міжнародне становище, що в оцінці кореспондента „Ґазети Польскої" рівняється ізоляції Німеччини, в німецькому громадянстві нас панувати настрій далекий від захоплення.

БЕЛЬГІЙЦІ ПОКИДАЮТЬ ФРАНЦІЮ.

ПАРИЖ. ПАТ. Бельгійська амбасада в Парижі взиває всіх бельгійців, які мешкають у Франції, вертатись домів, користаючи з нормальної комунікації, яка може ускладнитися.

—o—

НАЧАЛЬНИЙ ВОЖД ГОЛЯНДСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

ГАГА. ПАТ. Шефа голяндського генерального штабу ген. Рейндерса заіменовано начальним вождом збройних сил на суші й на морі.

—o—

ІТАЛІЯ НЕ ЗМІНИЛА ВІДНОШЕННЯ ДО ЯПОНІЇ.

ТОКІО. ДОМЕІ. В понеділок в год. 14. італійський амбасадор відвідав мін. Аріту і запевнив його, що після німецько-совітського пакту відношення Італії до Японії не зміниться. При тій нагоді обговорено европейську ситуацію.

—o—

ОБМЕЖЕННЯ НА БРИТИЙСЬКИХ ВОДАХ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Адміраліція видала низку постанов, які негайно входять у життя. Вони м. ін. обмежують ужиття світел та радія на кораблях, дальше вводять примус брати пільота та піддають цілу плавбу контролі.

—o—

НА НІМЕЦЬКИХ КОРДОНАХ.

БІЛГОРОД. ПАТ. Німецька влада замкнула югославянський кордон в 12. год. в ночі з 27. на 28. ц. м. Також спинено коловий і піший рух.

—o—

РАДІЄВА ПРОМОВА ГОЛЯНДСЬКОЇ КОРОЛЕВИ.

ГАГА. ПАТ. Королева Вільгельміна виголосила перед мікрофоном промову, в якій зясувала повагу ситуації та заявила, що на випадок конфлікту Голяндія збереже повну невтральність. Королева вірить, що ні одна з воюючих сторін не буде старатися втягнути Голяндію до війни.

У СПРАВІ ЛЬОКАТ В ПРОМИСЛІ

повідомляємо, що уділи фірм:
„ДЕНДРА“ і „ВАПНО“ в цілости розпродані.

МОЖНА КУПИТИ ПО ЗОЛ. 500.—

уділи: Ф-ми „С Т А Л Ь“ (Фабрика залізних виробів),
„Б У Г“ (млин і тартак),
„Т О П“ (Фабрика паперу)
„Г У Р Т“ (Красна Гуртівня).

ПРОМ-БАНК
Фінансова Порадня

Матеріяльні труднощі і любов друкованого слова.

Сумному станові нашого видавничого обуху, як і ліквідації В-ва „Червона Калина“ присвятила наша преса цілу низку статтей. Недостача матеріяльних засобів громадянства стає головним аргументом. Сам цей факт заторкує ширшу проблему, а саме: Чи ми, українці, любимо, чи не любимо друкованого слова?

Ріжні автори статтей на свій лад підходять до цієї справи. Знаємо, що загальне зубожіння інтелігенції, яка щоденно зводить формальні бої за хліб насущний та часто-густо відмовляє собі навіть конечних річей, щоб якось звести кінці до купи, не дозволяє їй на такий люксус, як книжка. Так, це правда, але... не все: бо є багато людей доброї волі, які при всіх труднощах передплачують таки нерал кілька часописів та купують і люблять читати рідне слово. Але як мало таких!

Сам я знаю навіть багато людей на добрих становищах, які могли б передплачувати не один, але два чи всі три щоденники і то без ніякої втрати для себе, та... на жаль, не мають ані одного. Чому воно так? Відповідь ясна. Такі вони громадяни! Бо коли загал нашої інтелігенції бореться з матеріяльними труднощами — то щож сказати про село? Щож говорити про життя безземельних або малоземельних селян, обтяжених часто численними родинами? Щож говорити про їх нужденне животіння, коли вони сьогодні бігають до хати, де курить з комина дим, щоб позичити вогню на розпал, світять деревляними скибками або лоєм — і це буденне явище. Заробітків нема, а як є, то по 80 сотиків денно, а ціна на господарські продукти мала, аж смішно мала. А всеж село нині читає розмірно дуже багато.

Річ зрозуміла, що серед таких непригожих обставин не може цвисти замилування до друкованого слова так, як повинно б. А проте справа таки рушила з мертвої точки. Село починає любити книжку й часопис. І хоч від уст відіймають собі люди тих кілька сотиків, а таки купують часопис бодай раз у тиждень, 75 примірників „Христос Наша Сила“, 75 примірників „Кооперативної Родини“, один щоденник, один дводенник, кілька тижневників та періодиків на 800 душ у селі — це вже поважний успіх у порівнянні з тим, що було колись. А при добрій організації продажі книжок можна це кількакратно побільшити. Можна помітити цікаве явище: коли місцевий кольпортер уже випродав усі часописи, то ті, яким не стало, відкуповують пізніше вже прочитані.

Таксамо можна б поширювати спершу малі популярні книжечки, а згодом поважніші. В першій мірі треба б подумати над тим, чи не

Д-Р КИРИЛО ТРИЛЬОВСЬКИЙ.
Гвіздець.

Памяті великого патріота й народолюбця.

Згадка про село Закомаре, що її я вичитав у 2-ому числі „Українки“ у статті „Наш курс“, де селяни так зворушливо дякують громадянам із Золочева і вчительці Аннусі Цапій, викликала у мене спомини про мої хлопячі роки. Бо я прожив їх у сусідстві в Ожидові, де мій покійний батько був від 1873. р. аж до 1881. р. парохом. Закомаре, Ожидів та Підлисся творять трикутник, між ними був ліс, по якому я нераз молодим хлопцем з рушничкою в руках шибав собою. Підлисся — це місце уродин Маркіяна Шашкевича, що співав і про „підлисецьку гору білу“ і про той колодязь студененький, що з нього тут і там воду тягне. І я з того колодязя пив водичку, перебуваючи на шкільних феріях у тамошнього пароха пок. о. Юстина Тарнавського, товариша мого батька.

Найважнішою особою, що вбилася мені у память, був покійний парох Закомаря о. Данило Танячкевич, великий патріот і народолюбець. Але це ще мало: він був справжнім пробудником українського національного руху в Галичині від початку 60-их років мин. століття. Ще в 1862. р. він оголосив у „Вечерницях“ знамениту статтю про Тараса Шевченка, він зєднав на все для чисто українського напрямку поета Юрія Федьковича, який йому на весілля прислав коровай, він організував по гімназіях „Українські Громади“ та піддержував взаємини з ними, він головно причинився до поширення в Галичині творів Т. Шевченка та взагалі українських видавництв, він належав до головних пропагаторів ідеї тверезости та проповідував про неї на церковних місіях, між ін. у 1875. р. в Ожидові.

Теперішне навіть т. зв. інтелігентне покоління мало що знає про Танячкевича, хоча це була незвичайно роботяща і цікава людина. Натягнувши священничу „папафійку“ на голову і перепязавши себе, немов церковною „далматикою“, вовняним пледом — працював о. Данило при столику днями і ночами, попиваючи чорну каву та курячи скручувані цигарки. Взимі хата була звичайно неопалена, бо він був на бідній „капелянії“ і навіть не думав старатися за кращу парохію. В самому найкращому мужеському віці о. Танячкевич стратив жінку, Костуню з Кириловичів. Були часи, що самі парохіяни харчували його, бо він, занятий публичними справами, не мав часу цим займатися. Він написав і видав велику силу статтей та брошур, про які мало хто тепер навіть знає, особливо його писання про ролю духовенства в суспільному житті, як ось напр. брошуру п. н. „Скажім собі всю правду в очі“. Та декотрі з них видавав він без підпису або під криптонімами, як ось одну, що вийшла коло 1875. р. під наголовком „Наші просвітні починки“. Він зробив тут огляд усього того, що на тому полі до того часу зроблено та подав плян, що ще треба зробити. Взагалі о. Танячкевич сягав своїм зором далеко вперед та переганяв своїми поглядами і плянами своїх учасників, лишаючи їх далеко за собою.

Хтож із теперішніх дослідників нашого не так то й далекого минулого памятає такі невеличкі його брошурки, як „Старший народній турист“ та „Молодший народній турист“, видані ним також десь коло 1874. р., в яких він пропагував потребу подорожей по рідному краю та закликав робити записки з народніх уст — пісень, казок, приповідок і т. д. Минуло аж кількадесять років, заки суспільність признала потребу мандрівництва по рідному краю. А якже мало знайшлось одиниць, що справді зайнялися збиранням етнографічних матеріялів! Бож наш загал повільно думає і повільно береться до роботи. Чиж не треба було чекати більше як 10 років, заки наш загал пізнав вагу січової організації? А які труднощі мала у нас таки від своїх ще недавно лугова організація, всі добре знаємо. Виглядає так, немовби ми мали — як ще перед 100 роками писав Маркіян Шашкевич — все „послідними бути“...

Не диво, що сучасні не розуміли добре о. Данила Танячкевича і вважали його майже за якогось дивака. А він мав знамениті помисли, що їх при дрібці доброї волі нашого загалу можна було перевести в життя. І так він заложив у Закомарю касу ощадности під назвою „Закомарська Правда“. (Я дуже цікавий, чи вона і досі — може дещо в іншій формі — ще існує). А полягала вона ось у чому: Кожної неділі по Службі Божій мав священник відправити окремий акафист на користь тої установи і жертви, зложені при тій наголі парохіянами на тацу, мали йти до її каси. В той спосіб призбирався би фонд на позички для найбідніших парохіян. Було б дуже цікаво знати, чи і в краю такі каси повстали.

В 1879. р. виголосив о. Данило Танячкевич у Золочеві виклад п. з. „Лахи“. Він писав, що треба збирати всякі можливі відпадки, лахи, кавалки заліза і т. п., щоб могти потім продавати їх у більших кількостях і гроші з їх продажі вживати на народні цілі. Як знаємо, деякі держави власне тепер таке саме роблять. Той його виклад „Лахи“ вийшов і окремою книжечкою з підписом: „Данило Танячкевич з Закомаря, там, де велике болото“. З тою книжечкою вийшла раз кумедна історія. Одного разу директор одної польської гімназії казав зробити ревізію у декотрих гімназистів, чи нема у них яких заборонених книжок. І справді на велику радість знайшли книжечку і дуже зті-

вдалось би заснувати якусь централю у Львові, яка зорганізувала б продажу книжок. Ця організація мала б чи то мужів довіря, чи складниці по повітових осередках, знову повіт навязав би контакт з ідейнішими одиницями села, які маючи добру, цікаву та дешеву книжку в руках можуть її з гарним успіхом поширювати по селах, а також маючи каталоги всіх видавництв могли б полагоджувати замовлення, чи то через централю, чи то просто у видавництвах. З власного досвіду можу сказати, що незорганізоване „засипування" різними виданнями наших установ чи приватних осіб, що нераз навіть кілька разів посилають ту саму книжку, збуджує нехіть до купна книжки, бо не кожному всяка книжка підходить.

Головно селяни, яких експльоатують різні сектарі і пропаґандисти, ставляться з недовірям до того роду продажі книжок. Часто поштою надходить нелеґальщина, або і провокатори прикидаються кольпортерами, а потім приходять сумні наслідки, так, що деякі філії „Просвіти" заборонили вже виділовим читалень купувати книжки у кольпортерів без попереднього порозуміння з філією. „Продуценти" книжок забувають, що бідний консумент може також має якийсь смак, може сам хоче вибрати собі якусь книжку, а пізніше нарікають, що наражуються на кошти порта тощо.

Другою не менш важною справою є реклама. Маю перед собою на столі кілька таких реклям-проспектів одного польського видавництва. Почасти в нас вже це робить Український Видавничий Інститут. Маючи таку рекляму-проспект на якусь книжку не купую кота в мішку, але маю найдокладніші інформації про дану книжку і знаю де, яку і за кілько можу купити якусь книжку. Газетні рецензії можна переочити, зрештою не про кожну книжку газетний критик хоче видавати свій осуд. Таким робом кожний заінтересований легко міг би придбати таку книжку, яка йому подобається. Каталоги книжок видавані раз у рік в місяці дешевої книжки не вистачають, бо поміщують майже самі старі речі. Чуємо, що „Червона Калина" має на складі багато своїх видань і напевно знайшлося б багато людей доброї волі, що купували б їх та не знають, які ще є, в якій ціні тощо, бо не кожному попаде під руку спис, а писати по кожну книжку до видавництва у них нема часу. Якщо відповідні чинники зацікавляться тою справою та зорганізують продаж книжок так, як в інших народів вже давно є, тоді не буде висіти над видавництвами мариво ліквідації і замість щурів і мишей книжки будуть читати широкі маси.

о. Сидір Нагоєвський.

НОВОВІДКРИТА РОБІТНЯ ФУТЕР

Володимир Свістель і Ска

при вул. Ягайлонській 8, І. пов.

поручається українській клієнтелі. На склалі найдобірніші шкіри краєвого і заграничного виробу по конкуренційних цінах. Роблять ведуть першорядні фахівці. Тел. 206-77

1621 1-12

Перед 25-ти роками.

Наслідки погрому австрійської армії над Гнилою Липою.

Останні дні серпня 1914 року записались на сторінках всесвітньої та української історії великою битвою між російськими та австрійськими військами у Східній Галичині **над Гнилою Липою.** Від 26. серпня 1914. р. починаючи, населення нашої країни переживало не хвилини і не години, але цілі дні та ночі спочатку тривогу, опісля жах воєнної хуртовини, що шаліла на нашій нещасній землі.

У битві над Гнилою Липою станули були проти себе величезні армії: з **російського боку** 292 піхотних куренів, 162 ескадрони та 750 гармат, **по австрійській стороні** 115 куренів, 91 ескадрон та 376 гармат. Відношення сил було 3:1. Та не тільки числом, але також воєнною практикою, набутою у війні з Японією в 1904 році, російська армія значно перевищала австрійського противника.

Коли австрійські корпуси, що були під командуванням генерала Брудермана, 26. серпня на цілому фронті рушили до наступу проти росіян, що зняли були австрійське Поділля, то вони не тільки не змогли стримати російського переможного наступу, не тільки воюючи перестарілими методами, лишили на полі битви тисячі трупів, десятки тисяч полонених та багато військового знаряддя, але попали ще в таку паніку, що за два дні знад Гнилої Липи опинилися аж під Львовом. Попереду всіх втікачів, поширюючи серед інших військових частин несамовитий переляк, неслися вітром на „задні позиції" ливізії зложені з... расових мадярів. Тільки нездарности російської розвідки, яка думала, що має перед собою не цілу армію, тільки передні сили австрійців, 3-тя австрійська армія вспіла таки уритувати частину своїх сил і засобів та дістатися на спокійні ще передмістя Львова.

Командант російської армії на фронті Гнилої Липи ген. Іванов зорієнтувався в дійсному становищі доволі пізно і щойно 30. серпня дав приказ своїм військам здоганяти розбиті австрійські дивізії. Наступ відбувся величезними силами; даремно пробував стримати російські полчища 12-ий австрійський корпус. Знову як над Гнилою Липою, так і тепер розчарували своєю трусістю мадярські вояки. 1. вересня в одній мадярській бриґалі під Львовом вибухла серед гонведів така паніка, що цілий корпус мусів кинути фронт, подавшись у слід за мадярами, які ганебно покинули свій боєвий відтинок і таким чином захитали цілим підльвівським фронтом. З історії Українських Січових Стрільців знаємо, що в тих днях паніки у Львові, коли вулицями міста мов біснуваті втікали пішки, на возах та кінно мадяри, проти москалів вирушили були частини наших стрільців. Хоч лихо озброєні, вони не злякалися, не втікали і точно виконали приказ.

Уся стратегічна штука, вихвалюваного військовими письменниками шефа австрійського ґенерального штабу Конрада Ґецендорфа, нічого не помогла. Всі спроби австрійського опору з метою захисту галицької столиці не повелися — 3. вересня росіяни вмашерували до Львова. Такі були наслідки великої невдачі австрійської армії над Гнилою Липою.

По 25-ти роках галицька суспільність знову стоїть перед іспитом долі, бо воєнна загроза з вини Німеччини знову нависла над Европою.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЖИВЧИК ВОЛИНСЬКИХ ШЛЯХІВ.

Те, як сильно бє живчик битих шляхів Волині, свідчить про темпо її економічного життя. Маємо тут на увазі лише шляхи биті — шосові. Коли кажемо про них, можуть нас цікавити дві речі: відношення механічних возів до кінних та обтяження доріг тонажем.

Зріст моторизації на волинських битих шляхах іде швидко вперед: коли в 1934. р. відношення кінних возів до механічних було на волинських шосах 9:1, то в минулому 1938. р. воно вже обнизилося до 4:1. Найбільше обтяження механічним рухом ствердженo на шосі Ковель—Голоби—Луцьк.

Поміри на шосах Волині ствердили, що найменший рух існує на шосі між Володавою (люблинське воєв.) і Дубечном на Любомельщині (Волинь). На цьому відтинку вага кінних і механічних возів на 1 кільометрі дороги за одну добу пересічно рівняється 217 тонам, а загально 100—300 тонам на добу.

Найбільший рух на шосі Устилуг—Володимир — Войниця — Луцьк — Олика — Клевань — Рівне — Гоща — Корець: пересічно 718 тон, а загально від 200 до 1900 тон на добу.

Великий рух панує також на шосі Луцьк—Дубно—Кремінець (200—1200 тон), Дубно—Броди (200—1.000 т.), Ковель—Голоби—Луцьк (300—900 т.).

СТАРІ „НОВИНКИ" В ДІЛЯНЦІ ГОДІВЛІ ЗВІРЯТ.

Вівчарство. В старих часах, коли на верхній, теплий одяг, килимчики, панчохи, рукавиці і т. д. вживали власної вовни хатнього прядива, вівчарство займало поважне місце у дрібному сільському господарстві. Не було такого селянського господарства, в якому не було б овець. З поширенням бавовни та тканин із неї, а також вати, виріб хатніх вовняних тканин, отже й годівля овець, зменшується. Сьогодні на Волині вже рідко в господарстві (крім Полісся) побачите вівці. Та роздрібнення селянських господарств і державна політика в тому напрямі, щоб у найбільшій мірі використовувати місцеві сирівці (вовну, льон тощо) привели до того, що селяни знову повертаються до вівчарства. Ось цифри Гол. Статист. Уряду: на Волині в 1932. р. нараховували 168.017 шт. овець, у 1938. р. вже 276.858 штук, себто на 108.841 шт. чи на 65 відс. більше (зріст вівчарства в Польщі всього на 37 відс.). У відношенні до 1937. р. число овець у Польщі зросло на 7 відс., на Волині на 16.1 відс. Одночасно зростають торговельні обороти вовною. На жаль, уся українська вовна переходить до фабрик через чужі руки — приватних перекупців та організацій. А наші люди часто-густо не знають, де знайти працю. Вовну, як сировець, використовує на місці (поза хатніми ткачами) польська прядільно-ткацька кооператива в Ковлі, а овечі шкіри має виправляти нова гарбарська кооператива в Дубечні на Любомельщині.

Бобри. Перед світовою війною в костопільському, сарненському, здолбунівському повіті було к. сто осель бобрів. У часі війни селяни й вояки винищили їх цілковито — одні задля шкірок, інші задля сала, яке буцім-то має лічничу силу. В 1933. р. біля Іванової Долини (каміноломи) зорганізовано резерват бобрів на 150 гект. У резерваті оселено 4 пари канадійських бобрів. Сьогодні є вже їх 30 штук. Їхні оселі знаходяться в долині річки Горкової. Вони відгороджені дротяною сіткою, за якою йде перша гребля; дальші греблі у віддалі 100 метр. і підносяться на 1 м. Центр бобрового резервату біля печинного водного млина, що носить назву „чортового".

Годівля жовтих лисів. Малоземелля та злидні змушують волиняк шукати нових джерел прожитку. Отак інвалід Соловейчук на Луч-

Рано і вечір
ПАСТА ДО ЗУБІВ
МЕРІДА

щились нею, бо прочитали її наголовок як „Ляхи". Щойно по перечитанні змісту показалося, що це не „Ляхи", але „Лахи".

Далі варто згадати, що о. Д. Танячкевич дуже побивався за тим, щоб вдови і малолітні сироти по священниках діставали якусь постійну запомогу. Якже багато труду він поклав у цій справі!

А вже коли о. Танячкевич у 1897. р. став послом до австрійської державної ради, він гаряче занявся долею нашого селянства та його кривдами. Кажуть, що як він раз добився авдієнції в цісаря Франца Йосифа і не вдоволяючись його фразами, гаряче і завзято домагався справедливости, то цісар, що не звик був до такої „без респекту" поведінки, мусів аж кликати на поміч свою надвірну службу.

В 1905. р. зорганізували о. Д. Танячкевич, М. Павлик і я український відділ на протиалькогольній виставі в Будапешті. Ми рахували на те, що при тій нагоді може вдасться нам навязати взаємини з нашими закарпатськими братами, яких ми також візвали до участи. Одначе тамошня змадярізована інтеліґенція нас не показалася на тій виставі.

На превеликий жаль, уже в найближчому 1906. році помер той великий народній діяч, той безкорисний, вічно бідний народній робітник і ніхто ще досі не знайшовся, хто засував би всі величезні його заслуги для нашого народнього відродження, зокрема в 60—70-их роках минулого століття. І тому мене до сліз зворушило, коли я перед кількома роками прочитав, що вдячна громада Закомаре відкрила на його могилі памятник. Одначе о. Танячкевичеві належиться памятник у центрі нашого краю і я певний, що прийдешні покоління високо оцінять величезну, незвичайно корисну роботу того справжнього пробудника українського народу і ревного народнього ліяча.

чині перший розпочав на Волині годівлю жовтих лисів. Сьогодні на своїй годівельній фармі він має вже 20 штук самців і самиць та 30 штук молодняку. Як кажуть, Соловейчук отримує багато замовлень на шкірки.

Кріликн й кози. Ті самі важкі умовини господарювання змушують бідніших селян братися до годівлі кріликів та кіз. Покищо це новинка. На перешкоді розвиткові хатніх звірят стоять навіть деякі забобони.

ВОДНІ ШЛЯХИ ВОЛИНІ.

Водні шляхи Волині щасливо розпляновані самою природою. Головних річних артерій тут 3: Стир, Горинь і Случ; усі вони впадають до Прип'яти. Отже вони не тільки зв'язують південну Волинь з північною та з цілим Поліссям, але через Прип'ять і канали — з Гданськом, Балтиком і Чорним Морем.

Це теоретично, бо на практиці справа трохи інакша. Покищо пароплави ходять лише по Стирі і то лише від Луцька до містечка Чарторийська. Урухомленню комунікації на всій довжині Стира перешкоджують: у горішній його частині млин у Хринниках, що відрізує його від Берестечка, в долішній частині — млини, які чекають на коштовну регуляцію русла. На Горині скасовано млини щойно в 1937 р. А Случ не хутко буде надаватися до пароплавства.

Волині вже тепер потрібно 700 км. пароплавних рік і 1300 км. сплавних, а вона має всього: перших 220 і других 630 км. Щоб зробити волинські ріки здібними до пароплавства, необхідно вложити в це діло, як обраховують, к. 5 мільонів золотих (крім Стира й Горині беруть під увагу й річку Ікву від м. Торговиці до до Дубна).

Про те, який великий рух міг би бути на волинських ріках, свідчить рух на обмеженому відтинку Стира (Луцьк—Чарториськ). За 5—6 місяців маленькі пароплавики перевозять на цьому відтинку понад 220.000 пасажирів і 200.000 тон товарів. Якби пароплавство на Стирі починалося від Берестечка і мало вихід у Прип'ять, то кількість пасажирів і тонаж збільшились би багато разів.

Упароплавлення Стира й Горині на всій довжині мало б велике значіння для волинського сільського господарства. Сьогодні експорт з Волині плодів рільництва дуже утруднює висока залізнична тарифа, що веде до обниження цін і страшенно б'є по кишені хлібороба. Налагодження водних шляхів та здешевлення перевозу сильно підняли б заморене волинське рільництво.

Надії, які покладають на камяний канал, що саме його тепер будують і що переріже обидві ріки (Стир у Старих Конях і Горинь у Високому), щодо хліборобства Волині не зовсім оправдані. Канал, що служитиме головним чином для експорту каміння, занадто далеко від найурожайнішої і найбагатшої південно-західньої частини Волині.

Українські хлібороби, яким неорганізований збут сільсько-господарських продуктів дуже дошкулює, все більше цікавляться шляхами Волині та експортом. С. С.

Еттінґера Бальсам На Мозолі

уживаємо проти пагнітків і порепаної шкіри

Склад і виріб

Аптика М. Еттінґера

1444 Львів, пл. Голуховських 14. 11—11

НОРВЕҐІЯ СКРІПЛЮЄ СВОЄ ПОБЕРЕЖЖЯ.

ОСЛЬО, 29. 8. ПАТ. Норвезький уряд рішив скріпити охорону норвезького побережжя. Розпорядок торкається першого дивізіону контрторпедовців, 4 і 5 дивізіону торпедовців та 2. ескадри летунських сил.

—o—

У ФРАНЦІЇ ПРИСТОСОВУЮТЬ ТЕЛЄ-РАДІОФОНІЧНІ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ДО ВІЙНИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Урядовий денник проголосив три декрети міністерства народньої оборони, які управильнюють справу телеґрафічної, телефонічної, радіотелеґрафічної та радіофонічної кореспонденції підчас війни.

—o—

АВДІЄНЦІЯ У БРИТІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Король приняв на довшій авдієнції премієра Чемберлена, опісля міністра війни Гора. Чемберлен приняв провідника лейбуристів Ґрінвуда та провідника ліберальної опозиції Сінклєра.

ЯПОНСЬКИЙ ТА КИТАЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У БРИТІЙСЬКОМУ МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

У понеділок вечором японський амбасадор відвідав брит. м-ство закордонних справ. Ще заки він вийшов, увійшов туди китайський амбасадор.

ПОШТОВИЙ ЗВЯЗОК З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАРШАВА. ПАТ. З огляду на деякі комунікаційні трудноші, що їх викликали постанови німецької влади, кореспонденція до Німеччини може опізнитися.

ХАРЧЕВІ ЗАПАСИ

„ГУРТ“
Краєва Гуртівня. Сп. з о. п.

доставляє до дому по гуртових п'нах
Львів, Скарбківська 15. Тел. 211-26.

ВІДДІЛИ НА ПРОВІНЦІЇ:

ПЕРЕМИШЛЬ, Ягайлонська 16, тел. 283.
ТЕРКОПІЛЬ, Руська 13, тел. 283.
СТРИЙ, Ринок 14, тел. 331.

625—/93

Дезорієнтація серед членів Найвищої Ради СССР.

МОСКВА, АТЕ. Більшість членів Найвищої Ради СССР та Ради Національностей прибула літаком до Москви на надзв.засідання Найвищої Ради СССР, що її скликано у звязку з ратифікуванням совітсько-німецького пакту про неагресію.

Початок засідання був визначений на год. 14. Серед тих, що прибули на засідання Ради можна запримітити настрої повної дезорієнтації. Делеґати не вміють собі пояснити недавніх ходів уряду і партії, намагаючися за всяку ціну навязати контакт із членами ЦК. Тому, що бюро пропаганди не видало ніяких інструкцій, партійні головачі оминають усякі звязки з делеґатами, щоб не рискувати власних поглядів на тему витвореної ситуації.

По широкому світі

ГОЛЯНДСЬКИЙ суд в Амстердамі оголосив банкротство банку Маннгаймера.

НІМЕЦЬКИЙ корабель „Европа“ не причалив до Англії, як це було передбачено, лиш поспішно плине до Німеччини.

ЯПОНЦІ зістрілили — як твердить Домеї — 19 совітських літаків.

СКАНДИНАВСЬКІ міністри закордонних справ відбудуть конференцію в Осльо.

ШВЕЦІЯ знов налагодила комунікацію з Німеччиною; на добу відходить до Німеччини один шведський поїзд.

ДЖ. О. КЕРВУД. 52

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

XVIII.

У цій хвилині видалося Алянові, що ввесь світ нагло перемінився. В кімнаті було тихо, чути було лише прискорений віддих дівчини, коли вона звернувшись до вікна дивилася на ясне сонячне сяйво, що заливало тундру. Алян чув, як Тотюк десь близько обори перекликався з Кеок, та чув веселий сміх Кеок коли вона йому відповідала. Дрозд з сірою головкою прилетів на дах хати Соквени і почав співати. Здавалося немовби ці голоси озвалися саме тепер тут навмисне, щоб виспівувати невмірущу красу, славу і надію життя, та щоб висвободити тих двоє від того тягару, що наляг на їх душі. Марія Стендіш відвернулася від вікна з осяйними очима.

— Кожної днини прилітає тут дрозд і співає на даху хати, — сказала вона.

— Мабуть це тому, що ви тут, — Алян відповів.

Дівчина подивилася на нього поважно.

— Мені приходило таке на гадку. Бо знаєте, я вірю в богато неймовірних речей. Нема для мене нічого кращого, як дух, що оживляє серце пташки. Вимаючи, я бажала б, щоби пташка співала побливу мене. Безнадійність не може бути така глибока, щоб спів пташки не досягнув її.

Алян притакнув головою, замість відповіді. Він почувався дещо збентежений. Дівчина прижмкнула двері, які він полишив відхилені і жестом запросила його сідати на крісло, де він сидів кілька хвилин тому. Вона сіла перша і усміхнулася до нього сумовито, напів з жалем та заговорила:

— Я була дуже дурна. Те, що я хочу сказати вам тепер, я повинна була сказати вам на кораблі. Але я боялася. Тепер я не боюся, тільки соромлюся, страшенно соромлюся виявити вам правду. Але я не жалую, що справи пішли таким ходом, бо інакше я не була б прийшла сюди на північ, а це все — ваш світ, ваші люди і ви — це все значило дуже богато для мене. Ви зрозумієте мене, коли почуєте мою сповідь:

— Ні, я цього не хочу — Алян спротивився майже гостро. — Я не хочу, щоб ви ставили так справу. Якщо я можу допомогти вам, а ви бажаєте сказати мені як приятелеві — то це інше. Я не хочу сповіді, бо це вказувало б, що я не довіряю вам.

— А ви довіряєте мені?

— Так: так дуже, що сонце потемніло б і спів пташок ніколи не видавався би той сам, якби я вас знов втратив, так як я думав, що втратив вас після того, що сталося на кораблі.

— Ох, чи ви це кажете направду?

Ці слова були якимсь дивним зворушеним окликом, що зірвався з її уст і йому здавалося, що він бачить лише її очі, в лиці блідому як білі квітки тундри, що знаходилися поза нею. Зворушений тим, що він насмілився сказати, він дивувався, чому вона така бліда.

— Ви це кажете направду? — повторили її уста поволі,, — по тім усім, що сталося — навіть після... тієї частини листа,... що її Стемпід приніс вам вчора ввечір...

Алян зачудувався. Як могла вона дізнатися про те, що як він думав — було тайною поміж ним і Стемпідом? Він почав здогадуватися, а дівчина збагнула його думку.

— Ні, не від Стемпіда я про це знаю, — сказала вона. — Він мені не сказав. Це так припадково. А по тім листі ви дальше довіряєте мені?

— Я мушу. Я був би нещасливий, якби не довіряв вам. І наперекір всьому — я надіюся щастя. Я сказав собі, що те, що написане над підписом Ґрегама — це брехня.

— Це не брехня — в цілости. Але це не торкалося ані вас, ані мене. Це була частина листа писаного до Росленда. Він присилав мені книжки до читання і через неувагу залишив сторінку цього листа як знак в одній із книжок. Це не було нічого важного, коли прочитати цілість. Друга половина сторінки є в носику черевика, що ви його не доручили Олені Мек Кормік. Це загально принятий жінками звичай випихати папером носики черевиків з м'якої шкіри.

Алян хотів кричати — викидати раменами і сміятися, як робили це останнього вечора під звук „том-томів“ Емюк Туляк і Тотюк і богато інших, від самого щастя. Та голос Марії Стендіш, що спокійним діловитим тоном продовжала своє оповідання, примусив його мовчати. Але не вихопилося увазі Марії Стендіш, яке враження викликало на ньому це просте пояснення, про походження Ґрегамового листа.

(Далі буде).

Польща не загрожує Словаччині.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОТЕСТ У БРАТИСЛАВІ.

ВАРШАВА. ПАТ оголосив такий комунікат: 28. ц. м., після приходу німецьких військ на словацьку територію „згідно з німецько-словацьким договором про охорону", словацьке радіо оголосило, що Словаччині загрожує небезпека від Польщі та закликало населення, щоб відносилось до німецького війська як до приятелів і помагало йому в боротьбі проти спільного ворога.

Хвилина, яку вибрано у Словаччині, щоб проголосити Польщу ворогом того краю, говорить сама про себе та доказує, що словацький уряд під впливом чужої держави не панує над положенням у краю.

Польща не має ніяких ворожих намірів супроти словацького народу і держави, до якої ставиться приязно; тому мусить остерегти словацьке громадянство, щоб воно не стало предметом свідомої фальшивої інформації.

Польський уряд запротестував нині категорично перед словацьким послом у Варшаві та через свого шарже д аффер у Братиславі — проти тої відозви та проти ворожої акції, зверненої порти Польщі.

ВРАЖІННЯ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ СЛОВАЧЧИНИ У МАДЯРЩИНІ.

Французьке радіо повідомляє, що вхід німецьких військ до Словаччини зробив зле враження у Мадярщині; мадяри того не сподівались. Зокрема прикре враження викликала вістка, що на словацьких землях, які є під німецькою окупацією, закрито мадярські часописи.

—o—

Польська поліція відставить німецьких консулів зі Львова і Тешина до

ВАРШАВИ.

ВАРШАВА. ПАТ. 25. ц. м. німці підклали польського консуля в Квідзинню домовому арештові; німецька поліція ввійшла до консулятy і три дні наглядала консуля та персонал консуляту при праці та відпочинку. Шойно 29. ц. м. відставлено польського консуля поліційним автом до польського генерального консуляту в Кенігсберґу.

З огляду на те польська поліція відставить до німецької амбасади у Варшаві німецьких консулів зі Львова та Тешина.

—o—

Три німецькі диверсантські орґанізації

ВИКРИЛА ПОЛІЦІЯ В ПОЛЬШІ.

НА ШЛЕСЬКУ.

ВАРШАВА. ПАТ. Поліція притримала німця Ганса Тіна, який їхав у самоході німецького консуляту в Катовицях разом з консулем та урядничкою консуляту; його злавна підозрівали у шпигунській діяльности. Тін признався, що є членом нім. диверсантської орґанізації, якою кермує старшина „охоронних штафет" з Битома, Нерінг. Та організація дістала 20 годинникових бомб у б-ох валізах, щоб виконати диверсантські акти у хвилині, коли бреславське радіо дасть знак.

Поліція найшла 4 валізи з бомбами; пята вибухла у мешканні німця Поллака у Бельську.

У ПОЗНАНЩИНІ.

Другу диверсантську організацію викрито в Познанщині. Вона складалася з кільканайцятьох німців і мала 5 ручних скорострілів, 15 револьверів, 93 пачки набоїв, льонти, бомби, екразит та радіо, все те закопане в землі.

КОЛО ЛОДЗІ.

В околиці Лодзі викрито німецьку тайну орґанізацію, яка мала чимало вибухового матеріялу в пушках від консерв, пістолети системи Вальтерта, радіоприймачі. Членами є кільканайцятьох німців, польських та німецьких громадян.

Німецький кооперативний банк у Лодзі, в якому найдено склад вибухових матеріялів та якого урядовець був членом орґанізації, опечатано.

Нові постанови ґданського сенату.

ҐДАНСЬК. ПАТ. Ґданський сенат видав декрет, який дає йому право замикати на деякий час крамниці або обмежувати години, в яких крамниці можуть бути відчинені. Йде про масові закупна харчів та предметів першої потреби.

На основі іншого декрету заборонено ухомлювати самоходи й моторівки без окремого дозволу ґданської влади. З ґданської пристані випускають лиш порожні судна.

ЗВІЛЬНЕНО ПОЛЯКІВ З ҐДАНСЬКИХ КОРАБЕЛЬНИХ ВАРСТАТІВ.

ҐДАНСЬК. ПАТ Дирекція ґданських корабельних варстатів виповіла працю всім польським робітникам (разом 200 осіб), затримуючи їм заробітки та особисті документи.

ЗМОВА У ҐДАНСЬКУ?

У Ґданську викрито плян замаху на теперішній провід вільного міста. Арештовано багато членів „охоронних штафет", деяких з них відіслано до Берліна.

ІНЦИДЕНТИ НА КОРДОНІ.

РИБНІК. ПАТ. В ночі з понеділка на вівторок ватага німецьких диверсантів вдерлася на польську територію коло Щибліц, обстріляла будинки та кинула кількадесять ґранатів. Ґранична сторожа з військом прогнала диверсантів.

Проект зміни статуту Польського Банку.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ 1. ВЕРЕСНЯ.

ВАРШАВА. ПАТ. 1. вересня зберуться загальні збори акціонарів Польського Банку, яким рада банку предложить проект перехідних приписів до статуту банку, що їх ухвалила на засіданні 29. ц. м.

У теперішній ситуації норми, що означують межі діяльности банку є замало еластичні, щоб банк міг у відповідному темпі пристосуватися до потреб грошевого ринку і господарського життя на кредит. Діяльности Польського Банку не можуть вносити постанови, які годі змінити без довгої процедури.

Новий проект дає раді банку відвищити і знизити квоти, які означують сами емісійної та кредитової діяльности банку. Зміни кредитових контингентів до купна прив. паперів, скарбових білетів та термінових позичок і отвертого кредиту так само як і емісійного кредиту будуть відбуватися так як дотепер, на основі постанови ради банку, затвердженої міністром скарбу.

На основі перехідних приписів на раду переходять такі справи, які дотепер належали до компетенції загальних зборів: затвердження річних звітів, біляпсу, рахунку зисків і страт та проектованого закладового поділу і ліквідації банку.

Дотеперішня процедура вимагала пов зміні статуту постанови загальних зборів, затвердженої законодатним актом. Загальні збори вимагають складних формальностей, тому тепер що компетенцію передано на раду, якої постанова також вимагає затвердження законодатної влади.

Мандати членів ради з вибору, їхніх заступників та членів ревізійної комісії і їхніх заступників продовжать до чергових — 31. грудня 1941. Міністер скарбу у порозумінні з президентом Польського Банку може продовжити або скоротити той речинець; його постанову мусить затвердити законодатна влада.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (196) число „Діла" підпало конфіскаті за статтю п. н. „Res iudicata pro veritate habetur" від слів: „Одиноке тут..." до кінця статті. Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Хто згинув у Тарнові?

ЖЕРТВИ ВИБУХУ НА ТАРНІВСЬКОМУ ДВІРЦІ.

ТАРНІВ. ПАТ. У звязку з катастрофою на тарнівському двірці ПАТ подає листу убитих: Больський Станислав — робітник, Бернат Мечислав, Ботм Ізраель Кивас, Беник Володислав, Цимпівна Марія, Дудек Посип, Налепівна Станислава, Колоська Станислава, Пара Адам, Підставна Розалія, Регула Посип, Врубель Володислав, Зяя Хинна. Ще не устійнено прізвищ трьох убитих мужчин і двох жінок

—o—

Мобілізація

В ДАНІЇ.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Німеччина запевнила Данію, що поважує її невтральність, але не вважаючи на те, Данія покликала під зброю 25.000 людей до протилетунської оборони та вассигнувала на те 5,000.000 корон. Коли положення загостриться, змобілізує ще 4 річники.

В НОРВЕҐІЇ.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Як подають з Осльо, у Норвеґії покликали під зброю 5 річників резерви маринарки та приведено до боєвого поготівля воєнні кораблі і прибережні укріплення. Затримано під зброю летунів, яких мали тепер звільнити.

ВИСЛІД ФРАНКО-ТУРЕЦЬКИХ ШТАБОВИХ РОЗМОВ.

ЦАРГОРОД. ПАТ. Штабові розмови між Францією та Туреччиною закінчились великим порозумінням. Ставлення це шеф турецької місії ген. Орсе, що вернувся з Льондону й Парижа та ще у вівторок зложив звіт своєму урядові.

МІСІЯ ҐЕНЕРАЛА ВЕҐАНА.

ПАРИЖ. ПАТ. Ген. Веган виїхав з Парижа до Бейруту; уряд поручив йому спеціяльну місію на Далекому Сході. Перед виїздом прийняв його през. Лебрен.

СССР ЩЕ НЕ РАТИФІКУВАВ ПАКТУ НЕАҐРЕСІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

МОСКВА. РАЙТЕР. Найвища рада СССР не ратифікує пакту неагресії зі СССР цього місяця. У цьому факті добачують зусилля, щоб спинити Німеччину, заки опрацюють плян мирної полагоди теперішнього конфлікту.

—o—

НАЙВИЩА РАДА СССР.

МОСКВА. ПАТ. На засіданні найвищої ради СССР поладнано лише справу рільничого податку, який одноголосно підвищено на внесок уряду. На черговому засіданні, 31. ц. м. предложать раді законопроект про військову службу. Справу ратифікації пакту неагресії з Німеччиною відложено.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ НАД ПОЛЬСЬКИМ ПОГРАНИЧЧАМ.

ВАРШАВА. ПАТ. У вівторок в год. 10.20 у Стшенічі (5 км. від кордону, на Поморі) появився німецький літак, який вернувся, коли польські гармати вистрілили на осторогу.

Так само вернувся у сторону Ґданська німецький тримоторовий Юнкерс, що появився в год. 16.45 над Редловом.

—o—

НЕ ВІЛЬНО ПІДНОСИТИ ЦІНИ ТРАНСПОРТУ.

ВАРШАВА. ПАТ. Трапились випадки, що несовісні одиниці брали вищі ціни за перевіз осіб і товарів, ніж перед 24. ц. м. Урядовий комісаріят Варшави остерігає, що згадані одиниці влада трактуватиме нарівні з харчевими спекулянтами, яких висилають до Берези.

—o—

КАРИ ЗА СПЕКУЛЯЦІЮ.

ВАРШАВА. ПАТ. В акції поборювання харчевої та більонової спекуляції дотепер замкнено в Березі Картузькій 24 особи, з того 8 з Варшави, 1 з варшавського воєвідства, 4 з поморського, 3 з лодзького, 3 з волинського та по одній з келецького і новогрудського. Крім того чимало осіб покарано адміністративним шляхом.

Влада дальше дбає про те, щоб ціни утримались на теперішньому рівні та щоб харчеві склади були якслід засоблені.

З природи і життя.

Таємниці людського мізку.

Досліди над людським мізком є одною з найцікавіших ділянок науки. Вже віддавна вчені дослідники старалися знайти ріжницю поміж мізками непересічних людей чи геніїв і мізками звичайних зїдачів хліба. Одначе дотеперішні досліди виказують, що давній погляд буцімто висота інтелігенції людини залежить від величини і тягару мізку, не відповідає правді. Тому повстав новий здогад, що інтелігенція людини залежить від багатства мізкових звоїв, тих фалдів, на які є поморщена поверхня людського мізку.

Досліди над мізковою субстанцією людини належать до наймолодших ділянок знання, тому не диво, що не маємо ще тут цілком певних вислідів, тільки багато здогадів.

Способи розсліду.

У великих культурних осередках істнують спеціяльні інститути присвячені розслідам мізку. Дуже цікавий спосіб розсліду людського мізку.

Людський мозок утревалюють наперед у спеціяльних розчинах, а пізніше поодинокі частини мізку поміщують в парафіні, що хоронить їх перед розкладом. Поодинокі частини мізку мусять довгі місяці лежати у спеціяльних хемічних рідинах, доки не загартуються до того ступня, що можна їх краяти на найтонші, найніжніші навіть платки, які щойно можна оглядати під мікроскопом. До краяння таких невимовно тонких платків служить спеціяльний прилад - ножик т. зв. мікротом; він дозволяє людський мозок покраяти на десятки тисяч пластинок, тонких на кілька тисячних (!) міліметра. Кожну таку мізкову пластинку реєструють і нумерують, так, що кожної хвилини відомо, з якої частини мізку вона походить.

Пізніше згадані тонкі пластинки мізку забарвлюють, щоб лекше можна було розглядати будову їх клітин і тканок під мікроскопом.

Такі приготовні праці тревають звичайно пару років і щойно тоді можна приступити до властивих розслідів мізку.

Мозок людей і тварин.

Розсліди мізку мають на меті докладно пізнати будову мізкової кори, де є осередок психічного життя і розяснити деякі таємниці її клітин, тканок та хемічного складу. Учені думають, що завдяки таким розслідам їм удасться винайти ріжницю між мізком людей і тварин.

На основі останніх відомостей з тої ділянки ані тягар мізку, ані навіть число мізкових звоїв не має значіння для означення ступня інтелігенції. Тими двома чинниками абсолютно не можна вияснити вищости людської інтелігенції над твариною, бо мізки деяких тварин з малою інтелігенцією мають багато дуже складних звоїв, зате деякі роди малп, отже тварин найвище поставлених у ерархії тваринного світа і найближчих до людини, мають майже гладкий мозок.

Мізки геніяльних людей.

Таксамо недосліджені ще таємниці мізків людських геніїв. Ще досі вчені не можуть найти якихось ріжниць, що відріжняли б мізки великих геніїв людства від мізків звичайних смертників. Як кажуть деякі дослідники цієї справи, ступінь інтелігенції людини має залежати від кількости т. зв. пірамідальних клітин мізку, себто клітин, збудованих у формі трикуної піраміди, що лежать у сірій мізковій корі. Деякі дослідники кажуть, що їх має бути більше ніж звичайно у мізках геніяльних людей. Всеж і це ще неустійнене і людський мозок ще і надалі повний таємниць, а спосіб його ділання і надалі малознаний і таємничий.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

Новости

ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ

МИХАЙЛО ПРОЦЬ

ЛЬВІВ, РИНОК 14

ВБЛ.264:29

З дослідів над гірським повітрям.

Наукові досліди, що мали на меті устійнити ступінь занечищення повітря, яким відлихаємо у великих містах, ствердили, що пересічно в 1 цм³ повітря великого міста находиться коло 10.000 частинок пороху. Очевидно, що в тому числі є і зародні майже всіх хвороб і це не є байдуже для здоровля людини. З другої сторони відповідні обсервації в деяких високогірських осередках зимових спортів виказали, що холод повітря в тих околицях має пересічно до 100 частинок пороху, — себто є 100 разів чистіше ніж повітря великих міст. Коли взяти під увагу цей доказаний науково факт, тоді стає ясним, що плекання зимових спортів у горах приносить мешканцям великих міст повне відродження фізичне і психічне.

—o—

Найдовші ріки світа.

На нашій земній кулі є багато рік довгих на кілька тисяч км. Найдовшою рікою світа є Міссісіпі в Півн. Америці, що впадає до Мексиканського заливу. Вона тягнеться 6,600 км. Другою щодо довжини рікою є Ніль, головна ріка Єгипту, що впадає до Середземного Моря; завдовшки на 6.500 км. Далі йде Амазонка (устя в Атлянтійському Океані) довж. 5.500 км., Янґ-тсе (до Океану Тихого) 5.300 км., Іртиш (до р. Об) 5.300 км., Єнісей (Ледяний Океан) 5.200 км., Лена (Ледяний Океан) 4,600 км., Амур (Тихий Океан) 4.480 км., Міссурі (до р. Міссісіпі) 4,210 км., Конго (в Зах. Африці (Атлянт. Океан) 4.200 км., Ніґер (Ґвінейський залив) 4180 км., Ґванґ (Тихий Океан) 4.100 км., Атабаска (оз. Атабаска) 4,000 км., Св. Лаврентія (до такого самого заливу) 320 км., Ля Плята (Атлянтійський Океан) 3,700 км., Об (Ледяний Ок.) 3.640 км., Волга (Каспійське Море)) 3.600 км., Юкон (М. Берінґа) 3,280 км., Інд (М. Арабське) 3.180 км., Ґанґ (Бенґальський залив) 3.000 км., Дунай (Чорне Море) 2.860 км., Евфрат (Перський залив) 2,780 км., Замбезі (канал Мозамбік) 2.660 км.

Згадані ріки відограли і відограють в історії цивілізації велитенську ролю. Вони були і ще досі є великими (колись неодна єдиним) водним шляхом, що лучать зі собою багато країн. Вони були часто непрохідними міжнародніми чи міждержавними кордонами і над ними лежить дуже багато людських осель.

—o—

„Ячмінь" на оці.

„Ячмінь" на оці це дуже немила, але на щастя цілком негрізна недуга. Він твориться на березі повіки в тому місці, де находяться лоєві залози. Лій витворюваний ними покриває береги повік і запобігає надмірному витіканню сліз з ока. Від подразнення брудом чи закаження може повстати запалення такої лоєвої залози; тоді око червоніє та запухає. Часом вже саме навіть заплющення очей стає болюче. Недуга кінчається звичайно зропінням залози. Тонка шкірка над нею тріскає і рона видістається назверх. Дуже часто „ячмені" творяться один за одним, бо заразні від потираної хворої повіки переносяться на здорові залози. Лікування „ячменю" просте. Воно полягає на гарячих окладах з розчину борового квасу, а потім на проколенні зропілого місця. Втираючи в повіку ропушної масти, запобігається дальшим „ячменям".

Медицина і здоровля у деяких чужих краях.

В СССР.

Уведений перед 4 роками закон про заборону переривання вагітности вплинув значно на зріст числа народин. В Москві напр. від січня до травня 1936 р. вродилося 30.171 дітей, у тому самому часі в 1937 р. 56. 358. В Ленінграді і Харкові число дітей зросло вдвоє, в Баку і Ташкенті на 50 прц. Матерям численних родин виплатили коло 500 міл. рублів допомоги. Число розводів зменшилося значно; в часі від січня до квітня 1936 р. на терені Совітів зареєстрували 82 тис. розводів, в р. 1937. тільки 24.331.

Вже у старій Росії давався відчувати **брак ліків.** Підчас світової війни Росія мусіла виробляти власні деякі ліки, головно йод. І тепер у СССР продукують йод, але в малій кількости, що не заспокоює місцевих потреб. У продажі в аптиках брак у Совітах таких ліків першої потреби як хініни, рицини, боровсго квасу та ін. Деякі-ж ліки не менш важні як пірамідон, ґліцерина, фенацетина, люміналь можна дістати тільки у крамницях Торґсіну (крамниці для чужинців). Виїнятком є аптика на Кремлю, де є всі ліки; це аптика багато засоблена і служить для найвищих достойників держави. Бракує в Совітах також чистого хльороформу до наркози; замість нього вживають нечистого, фабричного хльороформу, що відемно відбивається на здровлю нервових людей.

Подібно відчувають брак термометрів, яких не можна дістати в торговлі. Не можуть їх дістати і приватні лікарі. У великих містах буває у шпиталі кілька термометрів. Подібно брак ґумових виробів, так що видають тільки кілька штук ґумових рукавиць на шпиталь. Підчас операцій право вжитку ґумових рукавиць має тільки оператор, а асистентам їх не вільно вживати. Подібною рідкістю у Совітах є мило. У шпиталях видають тільки один кусень мила на тиждень, що призначений для лікарів, служби і хворих.

Вихованння лікарів

у Совітах відбувається в медичних інститутах, що складаються з трьох виділів: загально-лікарського, санітарно-гигієнічного і дитячого. В р. 1937 було в Совітах 35 мед. інститутів з загальним числом 95 тис. слухачів. У програмі лікарських студій 60 прц. пляну займають практичні заняття. Виділи санітарно-гігієнічні знаходяться щойно у стадії організації. У всіх інститутах відчувають великий брак наукових сил, спеціяльно при теоретичних катедрах. Приготування кандидатів до наукових ступнів і титулів є мале; багато осіб дістає науковий ступінь за заслуги на полі суспільної чи організаційної праці, в ділянці суспільного здоровля, що не має нічого спільного з науковою працею.

АНҐЛІЯ.

Статистика товариства боротьби з туберкульозою вказує на значну поправу в лікуванні цієї загрозливої масової недуги. В порівнянні зі станом зперед 50 років смертельність на туберкульозу в Анґлії впала до одної пятої. В Анґлії і Валії було коло 6 тисяч ліжок для хворих на туберкульозу; сьогодні є їх майже 31 тисяч, а майже 150 тисяч осіб було зперше досліджених у станицях проти туберкулічних Анґлії.

Недавно вийшла в Анґлії у трётьому виданні праця д-ра Ватертона, присвячена життю **і звичаям блохи.** З неї видно, що блоха розносить бактерії чуми, яка була причиною смерти коло 7 міліонів осіб у самій тільки Індії у роках 1896—1911. Далі вона переносить підтропічну відміну тифу і зародні деяких кишкових галапасів. Боротьба з блохами вимагає якнайбільшої чистоти в помешкарчях, при чому треба заклеювати шпари у підлозі. Найліпшим хемічним засобом має бути нафталіна.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

НОВИНКИ

31 СЕРПЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 18. серпня 1939.
Фльора і Лавра.
Лат. Раймунда Нов.
Сонце: схід 4.37, захід 18.13.
Місяць: схід 19.04, захід 6.49.

Завтра: 1. вересня, П'ятниця.
Ст. ст. 19. серпня 1939.
Авдрея Стр. мч.
Лат. Егідія.
Сонце: схід 4.38, захід 18.09.
Місяць: схід 19.28, захід 7.51.

—o—

— УПРАВА ЮВЕНАТУ ОО. РЕДЕМПТОРИСТІВ У ЗБОЇСКАХ повідомляє, що початок шкільного року відложений. Коли в Ювенаті почнеться наука Дирекція повідомить про це у пресі. 1623 1—2

— При зміні мешкання найкраще перевезе Ваші меблі „ГАРМА" Львів, Задвірянська 20, тел. 111-21. 1571 —4

— До ВП. Передплатників творів Лесі Українки. Повідомляємо ввічливо всіх наших ВП Передплатників, що четвертий з черги том Творів Лесі Українки появиться 15-го вересня ц. р. — а не при кінці серпня, як видавництво це проектувало. Просимо теж надсилати залеглі рати за вакаційні місяці. **В-во „Українська Книгоспілка"**, Львів, вул. Обор. Львова 14. —3

— Концесіоновані курси косметичні Стефанії Гаврисевич, Львів, Сикстуська 14., тел. 272-18, під управою лікаря і інж. хем. дають право вести власне заведення. Практичні вправи у власній лябораторії. Вписи приймаємо. Інформації і проспекти на бажання даром. 1605 —10

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 1 -100

— Шкільний рік у школі Малої Семінарії у Львові не почнеться в дні 3. вересня ц. р. — Про початок шкільного року повідомлять зацікавлених окремою оповісткою у пресі. — Ця оповістка дотичить також і питомців Малої Семінарії. 1619 1—3

— Вступні іспити до клас філії XV-го ліцею та гімназії у Львові відбудуться в днях 1. і 2. вересня ц. р. Передбачений також і інший речинець.

— Вписи до фахово-доповнюючої дівочої школи Р. Ш. відбуваються щодня від 10—12 год. у шкільній домівці при вул. Мохнацького 12. Приймають дівчат, що скінчили всенародню школу та 14 рік життя. Здібні у кравецтві можуть заголоситися до приготовляючої класи також без скінченої всенародньої школи. Наука триває три роки. Школа призначена для кравецьких терміноторок. Рано термінують учениці по кравецьких, капелюшницьких та інших робітнях споріднених фахів, які собі вишукують, а пополудні відбувається шкільна наука. Предмети навчання діляться на теоретичні та практичні. Вчать: релігії, української і польської мови, кореспонденції, рахунків, книговодства, науки громадянства, шиття, крою, фахових рисунків, товарознавства, господарства, варення, гігієни, рухавки та співу. У шкільних гуртках організують сценічні вистави, концерти, відчити й інші імпрези. Вчать кваліфіковані сили. Школа має концесію Міністерства і дає право на визволення після кінцевого й челядинського іспиту. Для замісцевих бурса. Прохання про інформації та прийняття до бурси посилати на вул. Кохановського 59. Наука безплатна. Вписове 6 зол. річно. Оплата за науку варення 1 зол. місячно. До вписів предложити: метрику або витяг, останнє свідоцтво і посвідку щеплення віспи. Початок науки, як в інших школах. — **Управа школи.**

— В цілому краю копають рови. На заклик влади у станиславівському воєвідстві ведуть у шаленому темпі копання протилетунських ровів. В цій акції бере радо участь населення без різниці віроісповідання, віку й національности. У Станиславові копали рови представники влади й урядів із президентом м-ром Котлярчуком у проводі. На заклик президента Рястева стануло теж населення до копання ровів на терені міста. — В Бориславі й Дрогобичі почали копати протилетунські рови ще минулої суботи. Акція тривае без упину. Населення працює добровільно й безплатно. В Перемишлі вчора почали копати рови.

— **Контролю крамниць** і цін предметів першої потреби перевів у Львові воевода Бінек з гор-

Що писало „Діло" 50 років тому.

31. серпня 1889. року.

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В ЕВРОПІ.

Півурядова, берлінська „Пост" в статті п. з. „Закордонна політика Італії і цінгля Кавура" пише, що Німеччина давно була б вже вийшла до порозуміння з Францією, якби ця остання не числила на поміч Росії, щоб у спілці з нею розбити й знищити Німеччину. Дружба Німеччини і Франції була б дуже корисна, але Росія не хоче нікого приятеля, не хоче бути нічиїм довжником. Росія була дати союзником Німеччини, доки Німеччина була знаряддям в її руках; союзників рівних собі вона не має і не хоче мати, бо її плани за далеко сягають. Під Росією розуміти треба панславізм, ту силу, що підтримує російську політику. Якби хто хотів сминути війни, в якій Італія боролась би побіч своїх союзників, то треба б Росії промостити дорогу до Азії і на Балкани. Щойно це могло б перерадити позавший характер Росії і зробити її нешкідливою для західної Европи.

СНІГИ В АЛЬПАХ.

В Альпах упали сніги і деякі місцевости як Ґаштайн, Бренербад мають вже зовсім зимовий вигляд.

ЕМІҐРАЦІЯ ЖИДІВ ДО АРҐЕНТИНИ.

„Кисляинон" повідомляє, що з околиць Кам'янця Подільського виемігрувало до Арґентини дня 22. липня 825 жидів. Умовини поселення дуже корисні. Кожна родина дістає у відаленості 8 годин дороги від Буенос Айрес 25 гектарів орної землі, якої оплату розкладають їм на кілька річниць.

ського старостою Клімовецьким. Воєвода збіжав гіжні частини міста і на основі своїх розмов з документами стверднв, що нема жадних на надмірні ціни товарів, які є на тому самому рівні відповідно до подажі товарів. Воєвода був у кількадесятьох крамницях і стверднв, що мясарні мають доволі мяса, солоного та товщів. В багатьох випадках — підкреслює польська преса — населення робить надмірні закупи харчів, зокрема цукру і солі. Тимчасом запаси були необхідні для населення, щоб у зв'язку з короткими, найбільше 10-денними комунікаційними трудностями з причин, яких легко додуматися, зголодніти на той час у харчі. Воєвода стверднв теж достаточний запас солі в магазинах Братів Альбертинів.

— **Горожанська міліція** обіймає на днях службу у Львові, на що вже згодилась — як пише польська преса — влада. Горожанська міліція буде боротись передовсім зі спекуляцією купців.

— **У деяких трамваях** у Львові їздять вже кондукторки, подібно як це було під час світової війни. Дирекція міських трамваїв вишколює кондукторок, щоб вони могли заступити кон-

---

Ю. Л-ИЙ. 3

Кеймбрідж - рай студентів.

МИ ХОЧЕМО МИРУ!

На відміну коротке політичне інтермецо. В часі, коли ввесь европейський континент живе маривом війни, в Англії, бодай у Кеймбрідж пацифізм прибирає на силі. Його не треба розуміти як якусь велику ідею (бо ці гарні слова залишають англійці Европі), а основа його це англійський консерватизм. До всіх сучасних рухів в Европі ставляться англійці здавалось би байдуже. „Недовіря до головних ідей — пише Інґ у своїй „Англії", часто сідне в нашій історії. Нас не захопили хрестоносні походи, ми придивлялись разше до французької революції, марксизм зробив на нас мале враження, а большевизм захопив тільки духових маніяків." Тому і тепер виявом того „лишіть нас і світ у спокою" є пацифізм. На війну дивляться тут всі як на якийсь чудацький ритуал музеальної вартости, який все ще залякує Европу.

Правда, англійська пацифістична пропаганда серед нас — чужинців не дуже успішна, а все-ж один приклад з життя, з яким я зустрівся, може застановити кожного.

Це було по „гарден-парті" в Крайст-Коледжі, коли то один англійський студент відкрив мені свої пацифістичні симпатії та заявив, що він відмовиться йти до війська. При такі нагоди я чув давніше, та ніколи не міг їм дати віри. І коли на моє питання, чи він буде боронити свого краю проти ворога, я дістав відмовну відповідь, на хвилину всі мої континентальні ідеї про закон боротьби розвіялись і щойно, коли виявилось, що мій знайомий — квекер, ситуація трохи вияснилась.

Одна з засад тої релігійної секти це пацифізм. Та не тільки квекри пацифісти, це настрій загалу.

Треба ще згадати вечорі в студентських клюбах, де що-вечора продовжуються кампанії проти фашизму та Третьої Німеччини. Та це нічого нового — куди цікавіше становище молоді до теперішнього англійського уряду і премієра. Вона гостро атакує його і називає про-фашистівським.

Та коли спитати: якого уряду вони хочуть, не можна від них дістати точної відповіді. З їх очей видно тільки повагу та віру у свою непохитну могутність.

Про неї вони говорять нерадо і вже куди скоріше про свій незрівняний Кеймбрідж, теніс. Найрадше слухають про якісь екзотичні для них краї на Сході Европи та їх звичаї.

СІРІ БУДНІ.

Здається всім нагородила природа англьосаксонську расу ,тільки забула поблагословити англійську землю, залишаючи її у вічному дощі та холоді, серед одноманітної рівнини і під хмарним небом. Тому і прогулькам в околицю Кеймбріджу бракує ввесь чар континентального літа і здебільша навіть нічого не видно із-за парою зайшлих віконь автобусів. Та нераз трапиться щось цікаве. От хочби катедра в Ілі — це містечко Кромвелля і славної катедри. Серед понурої природи здіймається високий божий храм, простий і величавий своєю архітектурою. Крізь великі барвні вітражі падає світло на стрункі готицькі фігурки... без голов. Це слід часів Кромвеля і пуританів, коли вишищяно в церквах всі статуї і шиби. В самому містечку оглядаємо маленький дім великого Олівера. Наш англійський професор оповідає про цього єдиного диктатора в історії Англії та про його славу в народі, як носія нових ліберальних ідей.

Зрештою все одноманітне: краєвид і села, чи точніше містечка. По обох сторонах дороги ленеде управна рілля, а ленеде тільки зелена левада. В Англії дуже багато неуправленої землі, бо збіжжя куди тепліше спроваджувати з Канади. Тимто в Англії так багато спортових площ і тенісових грищ. Зрештою не край, де тільки 20% населення живе на селі.

Серед дощу докочується автобус у Кеймбрідж. Це час, коли нічіть не можна грати в теніс, може ідеальний час до науки. Та між багатьома своїми питомими звичаями, обовязує в Кеймбрідж також „ті — тайм", „час на чай", наш підвечірок.

Це час товариських гутірок.

Мій приятель запрошує мене і частує китайським чаєм, заявляючи тим свої про-китайські симпатії. В сутінку, перед вогнищем, пірнувши в бездонні фотелі, ми говоримо про що тільки молоді люди можуть говорити. Про політику і страви, про пресу і дівчат, про Кеймбрідж і широкий світ.

Хтось починає розповідати дотепи з Кеймбріджу, які можуть мати сто років та ще вищі всі сміються з них голосно. І нераз у тих дотепах можна багато пізнати з душі того студентського містечка.

От хочби дотеп про професора, що „не признавав" студентів. Свої виклади він починав завсіди словами „джентельмен", не звертаючись зовсім до присутніх дівчат. І коли при кінці семестра трапилось, що на виклади були самі дівчата і тільки один студент, він почав виклад словами „сер".

дукторів у трамваєвій службі на випадок, як кондукторів покличуть до війська.

— **Під замітом** підвищки цін і поширювання поголосок, що ціни на товари йдуть вгору арештувала поліція у вівторок 29. ц. м. в доручення віцепрок. Чемеринського львівського купця Адама Пузяка (Склепінського 37). Влада веде енергійну акцію проти тих несовісних купців, які намагаються використати кон'юнктуру у звязку зі збільшеними закупами споживчих товарів і підвищують ціни на споживчі товари.

— **937 зол. срібним більоном** знайшла поліція в 5-ох горшках між брудним біллям у власника крамниці зі споживчими товарами Ісаака Чачкеса при вул. Жилівській в Тернополі. Поліція забрала більон. В останніх кількох днях відчувало населення Тернополя велику недостачу більону. Спекулянти, зокрема купці збіжжям, використовували наївність населення і платили за 20 зол. банкноти 17 зол. більоном.

— **Поліційного комісаря Світальського суд увільнив.** У висліді розправи, що її переведено перед львівським судом проти поліційного аспіранта Світальського та постерункового Пікловського, проголошено вчора присуд, яким Світальського звільнено від заміту зловживань, зновуж Пікловського суд засудив на 3 і пів року вязниці з відібранням прав на 10 літ.

— **Змилосердився над „утікачем" із Німеччини.** Авраам Бах із вул. Гетьманської у Львові повідомив поліцію, що перед двома тижнями прийшов до нього якийсь чоловік і представився йому як утікач із Німеччини Йоахім Шварц, мистець-маляр і проснв грошевої підмоги на фарби. Бах зібрав серед членів комітету 120 зол., які він передав „нещасній жертві". Можна собі уявити його збентеження, коли він перед кількома днями прочитав у часописах, що Шварца поліція арештувала, як міжнароднього злодія.

Це найкраща характеризація цілої проблеми навчання для дівчат у Кеймбрідж. Гарний пол мусів вести довгу боротьбу за свої права в Кеймбрідж і хоч нині є вже там два жіночі коледжі, то таки студентка не дістає в кінцевим іспитом означеного ступня, тільки його титул. Це формалістика, але найкраще свідчить про англійський консерватизм і про те, як нерадо вони щось зміняють.

ОСТАННІ ДНІ.

„День за днем пливе наше життя в Кеймбрідж. Без огляду на невпинні дощі воно живе і барвне, та щойно коли зближається кінець побуту, погода усталюється і тепер головною атракцією стає річка Кем. Вона тепер повна всіляких човнів. Більшість з них це особливий рід, що створив єдиний спорт — павтинг. Човен без весел, тільки студент у поставі гондоліера попихає його вперед дрючком. З деяких човнів чути музику із кружків. У горішньому бігу ріки можна відшукати улюблене місце Байрона, який зрештою тут не дуже популярний. Найліпший доказ на це — відповідь льокая одному цікавому на питання, де кімната Байрона: „Мені прикро, але я направду не знаю цього пана. Може він тепер на феріях".

Студент з Кеймбрідж не обтяжений чужинецьким балястом всезнайства. Йому це байдуже. Таксамо йому байдуже, чи колись за кілька століть чужинці будуть питати за його кімнатою.

Він, як і ті тисячі його товаришів, що століттями проходили крізь ті коледжі, відкидає всякий романтичний сентимент і голословні фрази. Зате в його крові свідомість своєї гордої раси каже вести йому життя рішне і тверезе, повне праці і веселости. І в цьому Кеймбрідж справді — рай для нього.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В трамваю.

Трамвай спинився на хвилину і прийняв якогось добре „завіяного" пасажира (це було ще перед забороною продажі алькоголю!). Пасажир викарабкався на площину і відсапнув:

— Фу!

На рамені в нього сидів маленький цуцик незнаної раси, якась мішанина бульдога з осельдцем. Розглядався цікаво довкола і час до часу лизав свого пана в вухо.

— Маєте, пане, папіроску? — звернувся власник пса до мене.

— Прошу.

— Дякую. Але ми так вишастались, що на папіроски вже не стало.

Думаю, певно був у компанії, видали всі гроші... Щож... Буває...

Мій сопутник молодий чоловік, у синій блюзі, на голові кашкет, руки спрацьовані, темні, ніби шлюсар, ніби монтер.

— Покликали мене до війська! — пояснив мені ситуацію. — Ну, щож, як іти то йти — мені то фук. Як треба битися, то треба. Але... — і тут його голос перейшов з „дур" на „моль" — з ким я його віставлю, на кого я його лишу?!...

— Кого? Батька, брата?!

— Не маю.

— А когож?

— Його! — і показав на цуцика. — Вже два дні прощаємось. Вчора ходили, нині знову пішли до ресторану. Зїли, випили добре, тільки — уявіть собі — пся креф не було ковбасок. Поховали вже, поховало б їх на Личакові. А він так ковбаски любить. І де я його, пане, оставлю?! Кажіть, де?!...

— Може в когось із знайомих?!

— Знайомі! Вони добрі підчас мира. Тепер кожний до себе горне, а для мого Бобка, Бобця, Бобуся...

І прослезився.

Прийшла котрась там зупинка і молодий пасажир висів. Хитким кроком підійшов до поліцієнта і щось говорив до нього. Видно, теж просив поради в своїм горю, бо раз-у-раз показував на пса і сумовито кивав головою.

Я перейшов до середини воза і попав там на іншу розмову.

Розмовляли дві якісь пані.

— Прошу пані, як почали писати про летунські наступи, як почали копати рови, думаю — зле. Може біднятко пропасти. То я його з чоловіком на село.

— Добре пані зробили. Все то на селі і скорше все можна дістати і таки на випадок чогось безпечніше.

— Певно. А він так страшно курятину любить. Де я йому курятину тепер дістану!

— Хто, муж?

— Ні, мій малий.

— А кілько має рочків?

— Три.

— Так, так. А мама осталася на господарстві...

— О, ні його мама минулого року здохла.

— Здох?...

— Так, носатку дістала.

— А хтож то той ваш малий?

— „Фіфі" — чистий мальтанський пінч. Казав мені один ветеринар, що такого в цілім Львові нема. Ах, що то за песьо!...

Галактіон Чіпка.

— **Львівська хроніка.** Вчора вполудне повісився у своєму мешканні при вул. Шумлянських Віталій Кравс, емеритований урядовець БГК. Причина самогубства невідома. — Із захисту для малолітніх вязнів при вул. св. Софії 58 утекло вчора пополудні трьох хлопців, а саме Шмулік Петро, Тома Кляйнгут і Петро Бойко. За втікачами шукає поліція. — Шифрі Гіршбавм вирвав якийсь злодій торбинку з рук із 10 зол. та почтовою книжечкою ощадностевою на 320 зол. коли вона проходила Високим Замком і втік. — Петрові Буракові украдено на пл. Краківській із кишені портфель з готівкою 74 зол.

— **Самогубством** скінчив директор каси повітового виділу в Перемишлянах Климентій Неґруш, який застрілився. Причина самогубства невідома.

СЛЮСАРСЬКІ ЗВЕДЕННЯ
М. ФІШЕР
ЛЬВІВ, УЛ. ФИЛИПА ШЛЯХЕРА 6.
(ДАВНА ШПИТАЛЬНА 38) Ч. ТЕЛ. 257-10

ВИКОНУЮТЬ РОБОТИ КОНСТРУКЦІЙНІ, БУДІВЕЛЬНІ АРТИСТИЧНІ ЯК ТАКОЖ ЗАЛІЗНІ СХОДИ.
ОСІБНИЙ ВІДДІВ ЗАЛЮЗІЙ З БЛЯХИ ФАЛИСТОЇ-СТАЛЕВОЇ, РОЗСУВАНИХ КРАТ І ПРОЗОРИХ ЗАЛЮЗІЙ.

— **Убивство у Білці Шляхотській.** Вчора рано в Білці Шляхотській біля Львова Осип Вільчинський, тамошній хлібороб посварився на маєтковому тлі з 27-літньою Агнесою Баштабин і підчас сварки убив її вистрілом із револьвера. Відтак убивник пішов сам на поліційну станицю та повідомив поліцію про свій злочин.

— **Жахлива смерть двоє дітей у Перемишлі.** Вчора трапилася в Перемишлі жахлива подія. На подвірі складу будівельних матеріялів бавилося двоє дітей у віці 3 і пів та 4 роки. В одному менті мати, яка була сторожихою на тому складі, вийшла на подвіря, щоб дітям дати підвечірок. Одначе дітей ніде не було. Щойно по якомусь часі вона запримітила, що з гашеного вапна, яким була виповнена яма на середині подвіря вистає дитяча рука. Майже непритомна з болю жінка кинулася на рятунок та добула з ями трупи дітей, обліплені вапном. По хвилині прибіг теж батько другої дитини. Розпука подібна була велитенська. Вся поміч виявилася спізнена. Тому що не було свідків, не можна було устійнити подробиць тієї трагедії. Імовірно одно з дітей упало до ями і друге намагалося його рятувати. Здогадуючися на підставі положення дітей в ямі, перша впала до вапна молодша дитина, за нею щойно старша.

Мундурки студентські і убрання до міри
поручає
ШАПІРА, Личаківська 1, Львів

— **В таємних умовинах** загинула 18-літня Люся Пшибильська зі Семьонек, пов. Могільно. Пшибильська виїхала на ровері, що його позичила від кравчині. Коли минуло кілька днів Пшибильська не верталась, повідомлено поліцію, що шукає за нею. Поліція відшукала в поблизькому селі ровер, на якому Пшибильська виїхала з дому, але на її слід не натрапили.

— **До звишки цін пшениці** дійшло на збіжевій біржі в Ліверпулі внаслідок напруженого міжнароднього положення і вісток, що французький та британський уряд закуповують пшеницю у великій кількости.

— **Знижку курсу фунта штерлінгів** і зріст цін золота спричинила політична криза у св'ті. В Льондоні продали одного дня 161 штаб золота вартости 740.000 фунтів по рекордовій ціні 161 шилінгів за унцію золота.

— **Спільне самогубство закоханих.** З озера Пліса витягнули тіла 27-літнього Йосифа Гуменюка та 19-літньої Софії Морачевської з кольонії Луцьк Ночарський, поставського повіту. Гуменюк тримав Морачевську в обіймах, а їх тіла були обвязані шнуром. Закохані скочили до озера з жалю, що батьки не хотіли згодитися на їх подружжа.

Бібліотека „ДІЛА"
ВОЛОДИМИР БІРЧАК
НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ
— — повість — —
Доля емігранта у Чехословаччині. Дія в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю
Ціна 2.50 зол.
Пісталете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Направа жіночих торбинок

та продаж наймодніщої жіночої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах гільки в робітні ремарсько-галянтерійній

Н. БАРЕР ЛЬВІВ Сикстуська 2

З СЛОВА найкращі косметики ФЕДЕРА

Якщо сумніваєтеся — спробуйте. Найніжніші оригінальні кольонські води і перфуми на ВАГУ, найкращі пудериички і розпильники БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНИЙ вибір. Все по ДЕШЕВИХ цінах продає найстарша перфумерія

С. ФЕДЕРА ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 2. Філія: Галицька 16 і Конерника 15 в.

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Середа 30. 8. год. 20 „Наше місто".
Четвер 31. 8. год. 20 „Наше місто".
Пятниця 1. 9. год. 20 „Оборона Кальтини".
Субота 2. 9. год. 20 „Пірат".

Театр Ріжнородностей.

Середа 30. 8. год. 20 „Барон Кімель".
Четвер 31. 8. год. 20 „Барон Кімель".

Український Театр ім. І. Котляревського

НАДВІРНА:
30. 8. Цигапське кохання.
31. 8. Кирка з Львова.
З Надвірної їде театр до Коломиї і Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:
31. 8. Вельможна пані Котубейка

ЗАЛІЩИКИ:
1. 9. Дай серцю волю.
2. 9. Мати найманчика.

КІНА.

АМПІР: „Три підхорунжі".
АПОЛЬО: „Шеєньгар Заходу" (Нельсон Едді).
АТЛЯНТИК: „Супернянні".
БАЙКА: „Капітан Тейльор" і кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Заза".
ВАНДА: „В сітях розвідки", „Стріпуліся в Парижі".
ГРАЖИНА: „Дівчата з Новолипок", „Ада це не лишає".
ЕВРОПА: „Сучасні панни".
КАСИНО: „Весело живемо".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Знахар", „Шаленна 18-на".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Прокурятор Андреєв", „Трафальгар".
ПАКС: неділя.
ПАЛЯС: „Цигапські мельодії".
РАЙ: „Кібіц" (Фернандель).
РІЯЛЬТО: „Елегантний світ".
РОКСІ: „Дорога до Ріо", „Теодора робить парізиру".
СВІТ: „Морські чорти", „Готель Голівуд".
СВЯТОВІД: „Царський курієр", „Січневі пустощі".
СТИЛЕВЕ: „Субретка" та ревія.
ТОН: „День на перегонах". „Виправа на Марса"
УТІХА: „Злочин у Монте Карльо" та ревія.
ХИМЕРА: „Студентка".

ФОТОПЛАСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Царська Росія".

ПЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 30. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Біла Вода в Татрах, гутірка, 8.25 Туристичні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудпева авд., 13.00 Інформаційна газетка в українській мові, 13.10 Українські пісні з пл., 13.40 Говоркова музика з пл., 14.15 Трохи пісні трохи слова, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Музика для дітей, пл., 15.15 Популярна музика у вик. симф. ансамблю, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Сопран, баритон, форт., 16.45 Життя вселенної, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Розривковий концерт, орк., сопран, 18.00 Балетова музика, 19.00 „Хто батькові під грушку?" авд.-жарт. 19.30 Орк., скрипка, тенор, 20.10 Військовий вістник, 20.25 Для себе: Осінбах безсмертного інвентарю, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Історія завоювання моря, 22.00 Розр. концерт із пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 31. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Інтерлюдія з учасником І. кадр. компанії, 7.25 Музика з пл., 7.50 Військ. орк., 8.30 Спортова гутірка, 11.57 Сигнал 12.03 Полудпева авд.; у перерві в год 12.15 Газетка, 13.00 Популярна музика, з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Дзвірець на Загірї, авд. для молоді, 15.00 Популярна музика у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Танкові пар. пісні, 16.45 Предмети говорять, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Найгарніші сонати, форт. 17.45 У 20-літній ювілей, корпусу кадетів, 18.00 Бетовенові квартети, 19.00 Конрад: Тремоліно, 19.20 Радощі і боротьба за пам'ятник Вальвака, 19.50 Концерт у вик. хору Євгена під дир. Е. Козака, 20.00 Інструм. музика з пл., 20.15 Резерва, 20.25 У сільській школі, 20.35 Комунікат О. П. Л., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Скрипкові мініатури, 21.30 Таборове життя, 22.00 Англійські пісні у вик. Баторовської-Турської, з супр. форт., 22.20 Концерт військової орк. з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 1. вересня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.15 Клопоти та ради, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудпева авд., 13.00 Розр. музика з пл., 13.57 Для сільських господинь: Осінні вечорі, комунікати, ради, музика з пл., 14.10 Для сільської молоді: Скринька, музика з пл., 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Фантастична подорож, повість для молоді, 15.00 Популярна музика у вик. орк., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Полудневий дениик, 16.10 Значіння Сх. Торгів у теперішню пору, 16.20 Форт., 16.45 Гутірка з хоримн, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Давня музика, 17.45 Рід Алембеків, 18.00 Колискові пісні та серенади, мецо-сопран, 18.20 Органовий ресіталь, 19.00 Із поезій Юл. Словацького, 19.20 Хвилина бюра студій, 19.30 Концерт орк., сопран, тенор, 20.15 Резерва, 20.25 Вироби з лозини, 20.35 Спортові льокальні вістки, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Спів птахів, словно-муз. авд., 21.25 Бородін: Сімфон. квартет д-дур, 21.35 Віктор Гіго про Польщу, 22.10 Шубертові та Шуманові пісні, 22.30 Моцартові твори у вик. льокал. орк., пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 30. серпня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Концерт солістів (Бетовен, Крайцер, Брамс), 19.00 Легарові мельодії, 20.15 Сюїф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.10 Вівьєн. орк., 19.25 Форт., 20.20 Спів, 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Весела кантата, 18.20 Давня віденська музика, 20.15 Весела словно-муз. авд., 22.30 Розр. віденська музика, ЛАЙПЦІГ/ЗЕНДЕР 18.00 Хоральні пар. пісні, 19.15 Нар. мельодії, 22.20 Гарні мельодії, ЛЯЙПЦІГ 19.00 „Вільний стрілець", оп. Вебера, МІНХЕН 19.15 Вівьєн. орк., ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, ПРАГА 18.30 Орк., 20.00 Чеська сімф. музика, РІМ 18.15 Пісеньки, 20.00 Популярний концерт, РІМ 21.15 Вечірній рестель, 20.30 Хв. 21.00 Сімф. концерт, 22.15 Музика, СОФІЯ 19.25 „Мефістофель", Бізе 21.45 Легка, СТОКГОЛЬМ 20.00 „Мадам Баттерфляй" оп. Пуччіні, І. дія.

Четвер, 31. серпня 1939

БЕРЛІН 17.20 Розр. концерт, 19.00 РОД 19.05 Пісеньки, 20.00 Гітлер, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.40 Мадярські мельодії, ВІДЕНЬ 21.40 Італійські пар. пісеньки зі співаком, з Торіна), ЛАЙПЦІГ/ЗЕНДЕР 15.15 Давні танці, 18.15 Концерт (Шуберт), 19.15 Нар. пісні, 21.00 Сімф. концерт, ЛЮБЛЯНА 19.15 20.00 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.0 Нар. пісеньки, 22.15 Сімф. концерт з вик. балет. орк., МІНХЕН 20.15 Весела вдова" оп. Легара, 22.40 Р. Штраус: Фортеп. квартет п-моль, ПАРІ ПТТ 20.00 Пісеньки, РАДІО ПАРІ 19.00 Орк. концерт, 20.00 „Мару, дівчина із Кобе" оп. І. Бода, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Сафо" оп. Пуччіні, СОФІЯ 19.15 Популярний концерт, 19.15 Сімф. концерт, 21.25, 21.40 Легка і танк. музика.

Пятниця, 1. вересня 1939

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.50 Військ. марші, 20.15 „Генофефа" оп. Кізлебе, БІЛГОРОД 19.05 Гарнізонний концерт, 22.15 Форт., БУДАПЕШТ 18.50 Легка музика, 19.25 Акордеон, 20.10 Оп. музика, 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 19.15 Хоральні пар. пісні, 20.15 Сімф. концерт, 22.50 Розр. музика, ДАЙПЦІГ/ЗЕНДЕР 19.15 Розр. концерт, 20.15 Розр. музика, КОПЕНГАГЕН 22.20 Шуманові пісні, ЛЮБЛЯНА 19.15 Пісеньки, ЛЯЙПЦІГ 19.10 Англ. і танц. музика, МІЛЯНО 21.40 Камер. концерт, 22.50 Танц. музика, пісеньки, ПАРІ ПТТ 18.05 Пісеньки, 20.00 Венгерські танці, РАДІО РОМАНІЯ 19.15 „Отелло" оп. Верді, 22.15 Танц. музика, 20.20 Сімф. музика, 21.00 Мелодії і танці, 22.10 Орк., СОФІЯ 19.00 22.00 Легка і танц. музика, 19.10 „Мадам Легко" оп. Пуччіні, ШТРАСБУРГ 21.45 „Боргезева ворожка" [illegible] сезам на сцені Шекспіра, ФРАНКФУРТ 20.20 „Дон Жуанія" оп. Моцарта.

Біржа

Львів 29 [illegible]

ГРОШІ

Цінність банк. 66·72—66·72, Долари уперед. 5·33·03—5·39·00, Долари банкн. 5·37·50—5·32·50, Фунти, тен. 28·11—28·11, Франки франц. 11·15—11·15, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. голл. 100·25—100·25, Пенґо данські 111·53—111·53, Корони норв. 178·47—178·47, Корони шведські 178·77—179·77, Піри ін. 18·30—18·30, Марки фінляндські 11·02—11·12, Марки нім. срібні —·—

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·00, Цукор 34·00—34·00, Рутіль 30·00—31·25, Дізельон 76·00—75·50, Мозаїка 17·50—17·75, Остроленка 79·75—79·75, Стараговіце 40·00—40·75, Жирардів 45·00—45·50, Габерберг 50·00—50·00. Тенденція дещо слабша.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50, [illegible] інвестиційна 1 ем. 70·00, серія 00·00—00·00, 9 ем 60·00 серія 00·00—07·00, 5 конверсійна 73·00 5 залізнична 61·00—59·00, 4 прем. 1927 96·00 4 консолідаційна 61·00—60·50. Тенденція дещо слабша.

ЛІТНИЦЯ

ТРУСКАВЕЦЬ [illegible] „Карпати" [illegible] 1185 20-45

КУПНО-ПРОДАЖ

ВИКЛАДНА [illegible] фабрика [illegible] 1525 5—15

МЕШКАННЯ

ДОБРА СТАНЦІЯ [illegible] або сама [illegible] вул. Шашкевича 2, II п. ч. 6.

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА [illegible] 1615 2-16

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найсолідніше перше та єдине українське ремісниче заведення ВОЛОДИМИР ФІЛЬЦІ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 11·10 2816

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Ординатор Шпиталю Народної Лічниці

Д-р Нарциз Лукіянович

спеціяліст нервових і психічних недуг

ВЕРНУВСЯ

й ординує від 3—5 год.

1516 Львів. Сапіги 6, тел. 114-18. 1-15

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 2 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,25	Дрібні оголошення від слова:	
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60	матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80	купно, продаж авт. і т. п.	вол. 0.10
		шукаючі праці	вол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	вол. 600.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.
Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.